Google

Informazioni su questo libro

Si tratta della copia digitale di un libro che per generazioni è stato conservata negli scaffali di una biblioteca prima di essere digitalizzato da Google nell'ambito del progetto volto a rendere disponibili online i libri di tutto il mondo.

Ha sopravvissuto abbastanza per non essere più protetto dai diritti di copyright e diventare di pubblico dominio. Un libro di pubblico dominio è un libro che non è mai stato protetto dal copyright o i cui termini legali di copyright sono scaduti. La classificazione di un libro come di pubblico dominio può variare da paese a paese. I libri di pubblico dominio sono l'anello di congiunzione con il passato, rappresentano un patrimonio storico, culturale e di conoscenza spesso difficile da scoprire.

Commenti, note e altre annotazioni a margine presenti nel volume originale compariranno in questo file, come testimonianza del lungo viaggio percorso dal libro, dall'editore originale alla biblioteca, per giungere fino a te.

Linee guide per l'utilizzo

Google è orgoglioso di essere il partner delle biblioteche per digitalizzare i materiali di pubblico dominio e renderli universalmente disponibili. I libri di pubblico dominio appartengono al pubblico e noi ne siamo solamente i custodi. Tuttavia questo lavoro è oneroso, pertanto, per poter continuare ad offrire questo servizio abbiamo preso alcune iniziative per impedire l'utilizzo illecito da parte di soggetti commerciali, compresa l'imposizione di restrizioni sull'invio di query automatizzate.

Inoltre ti chiediamo di:

+ *Non fare un uso commerciale di questi file* Abbiamo concepito Google Ricerca Libri per l'uso da parte dei singoli utenti privati e ti chiediamo di utilizzare questi file per uso personale e non a fini commerciali.
+ *Non inviare query automatizzate* Non inviare a Google query automatizzate di alcun tipo. Se stai effettuando delle ricerche nel campo della traduzione automatica, del riconoscimento ottico dei caratteri (OCR) o in altri campi dove necessiti di utilizzare grandi quantità di testo, ti invitiamo a contattarci. Incoraggiamo l'uso dei materiali di pubblico dominio per questi scopi e potremmo esserti di aiuto.
+ *Conserva la filigrana* La "filigrana" (watermark) di Google che compare in ciascun file è essenziale per informare gli utenti su questo progetto e aiutarli a trovare materiali aggiuntivi tramite Google Ricerca Libri. Non rimuoverla.
+ *Fanne un uso legale* Indipendentemente dall'utilizzo che ne farai, ricordati che è tua responsabilità accertati di farne un uso legale. Non dare per scontato che, poiché un libro è di pubblico dominio per gli utenti degli Stati Uniti, sia di pubblico dominio anche per gli utenti di altri paesi. I criteri che stabiliscono se un libro è protetto da copyright variano da Paese a Paese e non possiamo offrire indicazioni se un determinato uso del libro è consentito. Non dare per scontato che poiché un libro compare in Google Ricerca Libri ciò significhi che può essere utilizzato in qualsiasi modo e in qualsiasi Paese del mondo. Le sanzioni per le violazioni del copyright possono essere molto severe.

Informazioni su Google Ricerca Libri

La missione di Google è organizzare le informazioni a livello mondiale e renderle universalmente accessibili e fruibili. Google Ricerca Libri aiuta i lettori a scoprire i libri di tutto il mondo e consente ad autori ed editori di raggiungere un pubblico più ampio. Puoi effettuare una ricerca sul Web nell'intero testo di questo libro da `http://books.google.com`

This is a reproduction of a library book that was digitized by Google as part of an ongoing effort to preserve the information in books and make it universally accessible.

Google books

https://books.google.com

AMES LIBRARY
OF SOUTH ASIA

Founded by
Charles Lesley Ames

UNIVERSITY OF MINNESOTA LIBRARY

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

LM: 56412

Digitized by Google

A KANNAḌA-ENGLISH DICTIONARY

BY

REV. F. KITTEL
B. G. E. M.

MANGALORE
BASEL MISSION BOOK & TRACT DEPOSITORY
1894

LONDON
LUZAC & Co.

BASEL
MISSIONSBUCHHANDLUNG

LEIPZIG
O. HARRASSOWITZ

T. N. JAYAVELU,
ANTIQUARIAN BOOKSELLER,
49, VENKATACHALA MUDALY ST.,
CHOOLAI. MADRAS-7. S. INDIA

Digitized by Google

BASEL MISSION PRESS
MANGALORE

COPYRIGHT RESERVED
By Registration under Act XXV of 1867.

Digitized by Google

Corrections concerning the Preface.

Page:	line:	
		for l̤, r *read* l̤, ṟ .
III	23	*for* of Ragaḷĕ *read* or Ragaḷĕ .
V	33	*for* Fabriccus's *read* Fabricius's .
VII	4	*for* Čhandraprabha *read* Čandraprabha .
XI	29	*for* Cpr. *read* Čpr.
XIII	15 & 16	*for* l into r *read* l̤ into r .
	18	*for* teḍil *read* tĕḍil .
XV	31	*for* as r *read* as ṟ .
XVI	41	*for* karṭâ *read* karaṭâ .
XVII	16	*for* vilâla *read* vilâla .
XXI	24	*for* meḷasu *read* mĕl̤asu.
XXIV	32	*for* fr. D. kĕy 2).—*read* fr. D. kĕy 2)— .
XXVI	33	*for* čidira *read* čhidira, *for* čudra *read* čhudra, and *for* C. *read* D.
	35	*for* maraḍî *read* maraḍi .
XXVII	27	*for* kŏṅkaṇa,* *read* kôṅkaṇa,*.
XXVIII	41	*for* rough, man *read* rough man .
XXIX	1	*for* is kûl̤ 2, kûra *read* is kûl̤ 2. Kûra .
	2	*for* čavuṇḍi *read* čâvuṇḍi .
	18	*for* pŏdl̤va *read* pŏdal̤va .
	34	*for* valaṁsa *read* vataṁsa .
XXX	6	*for* haḍḍîpa *read* haḍḍipa .
	23	*for* čîri *read* čîrî .
XXXII	34	*for* khaṭvâ," *read* khaṭvâ,* .
XXXIV	5	*for* khaḍgîka *read* khaḍgika .
	11	*for* (p. 381) *read* (p. 481) .
	27	*for* a cymbal. etc. *read* a cymbal, etc.
	29	*for* on account D. *read* on account of D.
XXXV	26	*for* sûčî *read* sûči .
XXXVI	9	*for* My. *read* M.
	30	*for* kalîta *read* kalita .
XXXIX	15	*for* Kâvêrî, *read* Kâvêrî ; .
XL	11	*for* pal̤î 2 *read* pal̤i 2 .
	28	*for* pôli *read* pôḷi .
XLI	22	*for* bandî *read* bandi .
	34	*for* pl. *read* p.
XLII	23	*for* vîčči *read* vîči .
	28	*for* kŏṅkaṇa *read* kôṅkaṇa .
XLIV	13	

Digitized by Google

Digitized by Google

Am
PL4646
.K6

PREFACE.

I. Some remarks on the Kannaḍa Language.

The Kannaḍa or Canarese Language, which is the subject of the present Dictionary, is one of the vernaculars of Southern India that have sprung from a common origin and form a distinct family of tongues, viz. that of the now[1] so-called Dravida (or Drâviḍa), of which Tamiḻ, Malayâḷa, Tĕlugu and Tuḷu are the other principal representatives.

Kannaḍa is spoken throughout the plateau of Mysore, in the Southern Mahratta country, in some of the western districts of the Nijam's dominions, and to a considerable extent in North and South Canara on the western coast. The number of people by whom Kannaḍa is spoken may be estimated at about ten millions.

It includes three chief dialects—classical, mediæval, and modern. The first or *Ancient Kannaḍa* is quite uniform, and shows an extraordinary amount of polish and refinement. It has to the present time been preserved in several works written by Jaina scholars, and appears to have been in common use for literary purposes from at least the 10th to the middle of the 13th century. Its principal characteristics are the elaborate and highly artificial čampû composition,—strict adherence to the use of now more or less disused case- and tense-signs (that towards the end of the mentioned period were fixed in grammatical treatises) and to the rules of syntax, perspicuity resulting therefrom,—the use of classical Saṁskṛita (also specifically Jaina) words in their unaltered form whenever desirable or necessary as an aid in composition and that of a conventionally received number of Tadbhavas (Saṁskṛita terms changed to suit the tongue of the Kannaḍa people),—the proper distinction between the letters *ḻ*, *r*, *ḷ*, *l* and *r*,—alliteration carefully based also on this distinction,—and lastly pleasing euphonic junction of letters.

1) Since the publication of Dr. Caldwell's Comparative Grammar of the South-Indian Family of Languages, i. e. since about thirty-seven years.

Digitized by Google

After the Ancient dialect the *Mediæval Kannaḍa* began to appear as contained in the poetry of Šaiva and Liṅgâyta authors. It is, as a rule, written in any one of the Shaṭpada metres, is somewhat negligent as to the use of suffixes and the rules of syntax and therefore occasionally ambiguous, uses a few new suffixes, contains a number of Tadbhavas not sanctioned by previous authors, has entirely lost the letter *ḷ̤* (using *r* or *ḷ* in its stead), and frequently changes the letter *p* of the present or future verbal suffix[1] and an initial *p* into *h*. Its period terminates at about the end of the 15th century. It is, however, to be observed that also after that time several works were written in the Mediæval as well as in the Classical dialect and style.

From about the 16th century Mediæval Kannaḍa gradually got the character of the language of the present day or of Modern Kannaḍa, which transition is seen especially in the poetry of the Vaishṇavas that dates and prevails from that time. Several ancient verbs and nouns fell into disuse, the letter *ṟ̤* began to be discarded, at least so far as regards its proper position in alliteration, words borrowed from Mahratta and Hindustani came into use, more frequent omission of suffixes took place, etc.

The third or *Modern dialect* comprises the present Kannaḍa of prose writings and common conversation. Of these the first have two branches, one being tales, school-books and letters, and the other business-language (especially that of courts of justice). The first branch differs from the second chiefly in so far as it is more exact in the use of inflexional terminations and less abounding in Hindustani and Mahratti. The language of ordinary conversation (excepting that of the educated classes) may be called a union of the two branches that is less particular in the choice of words, arbitrary about the use of suffixes, and at the same time full of vulgarisms. Many words of the Modern dialect also are Saṁskṛita, especially such as are abstract, religious or scientific terms. The ancient form of the present tense has been changed, most verbal suffixes have been somewhat altered, a few of the suffixes of nouns and pronouns have ceased to be used, many verbs, nouns, and particles have become obsolete, and other verbs and nouns (based on existing roots) have been formed; but in spite of this, of the introduction of much Hindustani and Mahratti, of the lack of refinement, etc. the Modern dialect is essentially one with the Ancient and Mediæval. It is however not uniform, but more or less varies according to localities.

---

1) *e. g.* in **mâḍidahaṁ** (Bp. 18, 33, = **mâḍidapaṁ**) and **bahaṁ** (53, 15, = **barpaṁ**).

Digitized by Google

II. Enumeration of the various works, etc. consulted in compiling the present Dictionary.[1]

a) Works written in the *Ancient dialect* (all in verse, except Nos. 2 and 3).[2]

1. Pampa's Âdi-purâṇa* (of A. D. 941).
2. A commentary in Kannaḍa prose on Halâyudha's Abhidhânaratnamâlâ (of about A. D. 1100? or of about 1000, and written by Halâyudha himself?).
3. Načirâči's Nâčirâčîya, a commentary in Kannaḍa prose on the Amarakôša (of about A. D. 1158? The two MSS. of Mdb. used for this work may have been touched, as they contain some mediæval forms; or did such forms already exist *before* the mediæval period, but were excluded from classical poetry? *Cf.* No. 10, and see Nr. s. Abbreviations).
4. Argaḷa's Čandraprabha-purâṇa* (of A. D. 1189).
5. Lîlâvatî-prabandha* (either by Argaḷa or Nêmičandra, of about A. D. 1200).
6. Nâgavarma's Kâvyâvalôkana* (of about A. D. 1200).
7. Nâgavarma's Čhandas (of about A. D. 1200).
8. Kêširâja's Šabdamaṇidarpaṇa (of about A. D. 1225).
9. Abhinava Pampa's (Nâgačandra's) Râmačandra-purâṇa* (of about A. D. 1225?).
10. Abhinava Pampa's Jinamunitanaya* (it contains some mediæval forms, and may have been written for the use of every day life without laying claim to classicality; *cf.* remark to No. 3).
11. Šâstrasâra* (date of the Jaina author unknown).
12. Harîšvara's Girijâkalyâṇa* (of about A. D. 1290; it is in the čampû metre, whereas Harîšvara's verses on Šiva's hosts are in ragaḷĕs).
13. Bŏmma's Čaturâsya-nighaṇṭu (of about A. D. 1300? It is composed in Kandas, and exists in two recensions, marked I. and II.).
14. Šabdasâra. (The words of this small but useful vocabulary were originally included in verses, but in the MS. used for this Dictionary are carefully given in prose; it may belong to the 14th century.)
15. Shaḍakshara's Râjašêkhara-vilâsa* (of A. D. 1657).
16. Shaḍakshara's Vṛishabhêndra-vijaya* (of A. D. 1671).
17. Shaḍaksharâ's Šabarašaṅkara-vilâsa* (of about A. D. 1680).
18. Rudrabhaṭṭa's Jagannâtha-vijaya* (of about A. D. 1680?).

b) Works written in the *Mediæval dialect.* (The metre, except that of Nos. 1, 4 and 12, is the Shaṭpadi of Ragaḷĕ of the period.)

1. Sômêšvara's Šataka* (in vṛittas, of about A. D. 1300).
2. Bhîma's Basava-purâṇa (of A. D. 1369).
3. Abhinava Maṅgarâja's Nighaṇṭu (of A. D. 1398).
4. Dêvôttama's Nânârtharatnâkara (in vṛittas, of about A. D. 1400?).

---

1) In the following list of the native works (*a, b, c*) used for the present Dictionary an asterisk put to a work indicates that not all the words occurring in it are included in this Dictionary. A few of the works, for want of time, have been only slightly consulted.

2) Regarding their dates *cf.* Nâgavarma's Canarese Prosody, Mangalore, 1875, and Mr. B. L. Rice's Bhaṭṭâkalankadêva's Karṇâṭakašabdânušâsana, Bangalore, 1890.

Digitized by Google

5. Liṅga's Kabbigara Kaypiḍi (of about A. D. 1430).
6. Čâmarasa's Prabhuliṅga-lîlâ* (of about A. D. 1460).
7. Tôṭada Ârya's Šabdamañjari (of about A. D. 1480).
8. Kumâravyâsa's Bhârata* (of about A. D. 1508).
9. Vaishṇava and other Dâsapadas* (in ragaḷĕ, from about A. D. 1530 to 1800).
10. Virûpâksha's Čannabasava-purâṇa* (of A. D. 1585).
11. Kumâravâlmîki's Râmâyaṇa* (of about A. D. 1590).
12. Bhârata-nighaṇṭu (in Kandas, of about A. D. 1600).
13. Čikka Nañjêša's Râghavâṅka-čaritra* (of about A. D. 1650).
14. Nijaguṇa's Kaivalyapaddhati* (in ragaḷĕ, of about A. D. 1650).
15. Raṅganâtha's Anubhavâmṛita* (of about A. D. 1680).
16. Lakshmîša's Jaimini-bhârata* (of about A. D. 1760).
17. Sarvajña's Pada* (in ragaḷĕ, of about A. D. 1800).
18. Čidânandâvadhûta's Jñânasindhu* (of about A. D. 1820).

c) Works written in the *Modern dialect* (prose).

1. Gaṅgâdhara Maḍivâḷêšvara's Canarese Vocabulary, Translation Exhibition, Belgaum, printed at Bangalore, 1869. (It is based on the Rev. W. Reeve's Carnâṭaka and English Dictionary and the Amarakôša. Gaṅgâdhara, not knowing that Mr. Reeve's work contains many obscure words that are inserted in it as Ancient Kannaḍa words, but do not exist at all in the Kannaḍa language, selected such words and explained them according to Mr. Reeve. So far Gaṅgâdhara's work is useless, but becomes valuable for the explanation in South-Mahratta Kannaḍa of most of the terms of the Amarakôša.)

2. Siddhânti Subrahmaṇya Šâstri's new interpretation of the Amarakôša, Bangalore, 1872. (Its Kannaḍa is not always correct, and its explanations are occasionally questionable.)

3. Gururâva Viṭhala Môharĕ's Šabdasaṅgraha, dedicated to Čannabasapa Basaliṅgappa, Deputy Educational Inspector, Dharwar S. D., 1874. (It is based on No. 1 or Gaṅgâdhara's work, and besides introduces a number of Saṁskṛita words which it explains in the South-Mahratta Kannaḍa, occasionally giving them questionable meanings.)

4. Canarese School-books, 1—4, Bombay, the Department of Public Instruction, printed at the Mangalore Basel Mission Press, 1882, 1883 and 1886. The school-book No. 5 was the first of the series, and printed in 1868 at a Mysore Press. (All of them are very useful for learning the South-Mahratta Kannaḍa.)

d) Kannaḍa *Proverbs* collected in the South-Mahratta country, Mysore and Canara. (Most of them are old and very instructive, some adopted from Tuḷu, and some of late origin.)

e) *Colloquial words* common to all Kannaḍa people; Mysore and South-Mahratta terms of ordinary conversation. (It has been impossible always to ascertain whether a Mysore word exists also in South-Mahratta.)

Digitized by Google

f) *Dravida-English* Dictionaries.

1. The Rev. W. Reeve's Carnâtaka and English Dictionary, Madras, 1832.
2. A Dictionary of the Tamil and English languages by the Rev. J. P. Rottler, D. Ph., Madras, 1834 seq. (based also on Fabriccus's Tamil and English Dictionary).
3. A Dictionary of the Teloogoo Language by A. D. Campbell, C. S., Madras, 1821.
4. A Telugu-English Dictionary by C. P. Brown, C. S., Madras, 1852.
5. Tuḷu-English Dictionary by the Rev. A. Männer, B. M. Press, Mangalore, 1886.

g) *Saṁskṛita* Dictionaries.

1. Professors Böhtlingk and Roth's Wörterbuch.
2. Professor Monier Williams's Sanskṛit-English Dictionary, 1872.
3. H. T. Colebrooke Esq.'s Amarakôša, Serampore, 1825.
4. Professor Aufrecht's Halâyudha's Abhidhânaratnamâlâ, 1861.

h) Mahratti Dictionary.

A Compendium of Molesworth's Marathi and English Dictionary, by Baba Padmanji, Third Edition, Bombay, 1882.

III. Method of working used in compiling this Dictionary.

The Author's principle when preparing Kêširâja's Šabdamaṇidarpaṇa and Nâgavarma's Čhandas for the press had been not to employ any scribes, but to examine and write every word himself. This he followed also first of all in preparing, to his utmost ability, trustworthy MSS. of the Nâcirâcîya, Bomma's Čaturâsya-nighaṇṭu, Abhinava Maṅgarâja's Nighaṇṭu, Dêvôttama's Nânârtharatnâkara, Liṅga's Kabbigara Kaypiḍi, and Tôṭada Ârya's Šabdamañjari, by collating various rare ancient MSS., all of which show the distinction between the letters ṟ and r, which is a very essential one. The same distinction, it may be remarked here, is throughout made in the Mdb. palmyra MS. of the Čandraprabha-purâṇa which was used, and mostly also in the Mdb. paper MS. of Abhinava Pampa's Râmačandra-purâṇa (in which some irregularities in this respect occur, but only on account of the Mangalore copyist who was not aware of the great importance of that distinction till it was pointed out to him).

When in India the MSS. of the above-mentioned native vocabularies had been made ready for use, the Author began to write the Index for which he used a number of pure Kannaḍa words collected by himself, the said vocabularies, the Šabdamaṇidarpaṇa, the Čhandas, and Reeve's Carnâtaka-English Dictionary[1].

1) Mr. Reeve states in his Preface p. II: "The rareness of ancient manuscripts, the endless blunders of drivelling and hireling transcribers, the paucity of duplicates for collation, and the comparatively very small number of men to be found among the natives possessing appropriate philological information, soundness of judgment or zeal for literary research and general improvement, all are obstacles the Author has had to encounter in their full force, and which have occasioned no inconsiderable suspense, annoyance and embarrassment; and though, by drudgery and

Digitized by Google

Remarks on etymology and comparative philology, and references to various other works were adduced, and common colloquial words added. It is unnecessary to describe the further mode of operation and the final writing of the MS. for the press.

---

perseverance, he has surmounted them in some way or other, he cannot entertain the hope that he has done so, in every instance, with complete success. In a few cases, the existing doubt has been expressed by a mark of interrogation; in others, where discrepancies prevailed in the authorities consulted, the words have either been rescinded altogether or those meanings have been attached to them which the majorities of opinions favoured."

"The method adopted in collecting and arranging the materials of which the present work is composed has been briefly as follows. Two clever men were employed in culling from the Amarakôśa and other Sanscrit vocabularies such terms as are current among classical writers on science and mythology; two in writing on the margins of the Teloogoo and Tamil Dictionaries corresponding Carnâtaca words; two in the collection, under appropriate heads, of radicals, synonyms, technicalities, peculiar phrases, proverbs etc. etc. etc. occurring in ancient and modern vocabularies and grammars, or marked down for the purpose in other books, during the progress of a long course of reading. The names of the articles of trade and commerce, and those of the implements of husbandry, the tools and apparatuses of mechanics and artists, and the fruits, flowers, grains, etc. etc. cultivated by gardeners and farmers, were obtained by securing, in succession, the attendance of a person, tolerably informed, from each of these trades or callings."

In p. I. he remarks: "The affinity between the Teloogoo and Carnâtaka languages is so great that, frequently, it is only necessary to change an initial or an inflection to make the correspondence complete: therefore where the definitions in Campbell's Teloogoo Dictionary appeared full and accurate, the Author has, in such cases, adopted them into his own work, with little or no alteration, as it appeared to him to savour less of utility than of pedantry to do otherwise." "In the Sanscrit department of the present work, the chief of what is valuable has been derived from Wilson's Sanscrit Dictionary, though it contains a very large collection of words, in this language, which have never before appeared in print: for these the Author holds himself solely responsible."

Mr. Reeve commenced his Dictionary "as far back as the year 1817".

The Author of the present Dictionary takes the liberty to state (see the words of Professor Monier Williams in the Preface to his Dictionary p. XXI. which he used regarding Professor H. H. Wilson's Sanscrit-English Dictionary) that he must own that he began to write his Index by looking to his predecessor's labours as a very great help to him; and let him here assert most emphatically, not only that, considering the condition of Kannaḍa scholarship when it was compiled, Mr. Reeve's work was a wonderful production, but that, like many others, he must be very thankful indeed for the valuable aid it afforded him in learning Kannaḍa. Nevertheless, sincerity obliges him to confess that as his work advanced, he discovered to his surprise that he was compelled to reject not little of what Mr. Reeve's work contains. His being the first Kannaḍa Dictionary, the obstacles complained of by him in his Preface, the vastness of the matter to be mastered, and the limited time usually granted to do so satisfactorily, will explain to any real scholars the cause of various defects. The Author of this Dictionary, profoundly conscious of the imperfection of his own labours, would not have touched upon this subject, if it did not, to some extent, account for the length of time (about fifteen years) it took him to complete his work. For, accepting Mr. Reeve as a safe guide, he took a considerable number of words (and significations) from him, inserted them in his own still unfinished Index, and believing the words to be quite genuine Kannaḍa endeavoured to establish them as such. After much loss of time he found that they partly were corruptions, partly true forms of Tĕlugu and Tamiḷ, and partly terms which he could not refer to any language he knew. Being at that time in Germany he was unable to learn whether the words were colloquially used in some part of the Kannaḍa country. After his return to India where he, at first in the South-Mahratta country, commenced to work out his MS. for the press, he learned that scarcely any of the said terms were known there, but nevertheless inserted all of them, together with various etymological remarks that might possibly lead to the discovery of their origin, in his MS., waiting for the time when he could make inquiries about their use in Mysore. This remained impossible for him to do till he took up his abode at Mercara (in Coorg) where he employed a Brâhmaṇa, born in the north-eastern part of Mysore, as his Moonshi who, however, instead of enlightening him as to the questionable terms, furnished him with others, declaring them to occur in his country's colloquial dialect. Not before his having gone to Mangalore and the printing of his MS. having begun, the Author who had got there a helper in the person of an intelligent Brâhmaṇa Moonshi from the town of Mysore (who took a great interest in the Author's labours and was strongly desirous of their becoming correct), was enabled to form a judgment with regard to the terms (and the signification of others) by the Moonshi's emphatical declaration that he knew only a few of them. So, with the exception of these few and some true Tĕlugu and Tamiḷ ones, all the others with their appendages were expunged (an insignificant number of corrupt Tĕlugu and Tamiḷ words were retained to be

Digitized by Google

IV. Plan and arrangement.

The Compiler's endeavour has been, whenever possible, to adduce the *meaning of words* (Kannaḍa, Saṁskṛita or Tadbhava) as given by ancient and modern native writers. In their vocabularies, etc. they often put the word that is to express the meaning, in the locative, *e.g.* mukku khâdanavišêshê (Sk. locative) or khâdanavišêshadalli (K. locative), that is to say mukku is used in (the sense of) khâdanavišêsha. In such a case simply the crude form of that word appears in the Dictionary, as does also that of the two or more explanatory words in the locative occasionally used by the writers (see *e.g.* mâsu 1 and midi). In the explanation of a verb's meaning not unfrequently, besides a noun in the locative, a verb or two are given by the native authorities (as *e.g.* for kīḻ 3, bĕdaku 2 and muḻgu), or a number of synonyms (as *e.g.* for bĕmar 1); they explain also a noun by synonyms (as *e.g.* bĕgaḍu 2 and misuni). All such explanatory words have been put in parenthesis by the Compiler.

Kannaḍa *homonyms* have been separated under two, three or more heads. This has been done not only when they clearly belonged to different roots, but also when there existed any doubt whatever as to their relationship (see *e.g.* aṭṭĕ 2 and 3, aḍĕ 9, 10 and 11).

When no *etymology* of a Kannaḍa noun or particle is given, its derivation is obvious, or either doubtful or unknown.

Ancient Kannaḍa *forms* of verbs or nouns *with a final consonant* are given apart from the modern with a final vowel, also with the intention of showing the difference of inflection.

All Kannaḍa *formative suffixes* have been brought forward.

Kannaḍa *compound words* have always been subordinated to leading words under which they are arranged in alphabetical order and in small type (to save space), a hyphen marking the division of the members of the compound. This method may at first occasion a little embarrassment to beginners, but all difficulty

---

used for philological references), as were also nearly all those furnished by the Moonshi of Mercara (so far as they had not yet been printed). The MS. therefore was very much disfigured, became less perspicuous, and had to be partly re-written, so that much precious time was lost.

From what happened to the Author of this work through the Mercara Moonshi's incomprehensible blundering and from the obstacles of similar kind referred to by Mr. Reeve in his Preface it becomes evident that no blame whatever falls on the latter for the mentioned defects, and the great usefulness of his work remains intact. It would be a matter of futility and impossibility for a single person with limited time to go and search every hamlet for the perhaps possible verification of this or that term of little importance and at all events only local use; in such a case a Moonshi's word is to be relied upon, though an occasional error may happen. For words of the common and written language the Author himself, of course, is above all responsible. In places like Bangalore where nearly as much Tĕlugu and Tamiḻ is spoken as Kannaḍa, it is but natural that a colloquial Tĕlugu or Tamiḻ word should pass for Kannaḍa.

Digitized by Google

will soon disappear with practice. With regard to pure Saṁskṛita it was inadvisable to make this arrangement, but compounds of or with Tadbhavas and such in which the first member is another foreign word, are introduced in the same manner.

In order to bring Kannaḍa *leading words* prominently before the eye fat type has been used, whereas all Saṁskṛita, Tadbhava and other alien words are printed in small type. It is possible that a few of the words pointed out as Kannaḍa will, by closer examination, prove to be foreign.

As it is not only interesting, but also of great etymological value to be able to find out at a glance how many *different forms* one and the same word bears in Kannaḍa, all of them have been put after a sign of equality to one of their number. Because the MS. was not quite ready at the time when printing had to be commenced, unfortunately there occurred some inaccuracies on account of words that had to be struck out as being found to be incorrect (see above s. No. III.) and of others that were introduced afterwards especially under the letter *h*), and also on account of the difficulty in general connected with the matter wherein oversights are not but natural.

The meaning of most Kannaḍa words has been elucidated by *instances* from ancient, mediæval and modern writers and by *references* to their works as well as by *proverbs*, etc. As the first meaning of a word, that is given which seemed to express most clearly the idea of the root.

About the introduction of the proper employment of the *vargîya letters* see s. No. V.

For the benefit of *Draviḍa comparative philology* Kannaḍa roots, verbal themes and nouns have been compared with corresponding and apparently cognate ones in the four principal sister-dialects, Tĕlugu, Tamiḷ, Malayâḷa and Tuḷu. As the laws about the change of letters in those languages have not yet been fully expounded by scholars, a few mistakes may have crept into the comparisons. For the representation of Tĕlugu and Malayâḷa final short **a** that corresponds to Kannaḍa **ĕ** and Tamiḷ **ĕi**, the letter **ĕ** has been used. Comparisons are included in the parenthesis that is added to a leading word.

The meaning of a Saṁskṛita term which is printed *in italics*, is found either in the Amarakôśa or in Halâyudha's Abhidhânaratnamâlâ, or in both of them. With regard to *Saṁskṛita terms in general* it is required to state that very freely and most thankfully use has been made of Professors Böhtlingk and Roth's Sanskṛit-Wörterbuch, Professor Monier Williams's Sanskṛit-English Dictionary, H. T. Colebrooke Esq.'s Amarakôśa, and Professor Th. Aufrecht's Halâyudha's Abhidhânaratnamâlâ.

Digitized by Google

Whenever a term of Saṁskṛita Dictionaries is given without reference to a Kannaḍa work simply because it is found in Mr. Reeve's Dictionary, in order to point it out as a well-known Saṁskṛita term, a full stop has been put after it and then R. in parenthesis[1].

The Compiler's aim has been to raise his work, as far as possible, to the level of modern scholarship, avoiding the creation of such difficulties as cannot easily be overcome by intelligent beginners.

V. The Alphabet and system of Transliteration.

The *Kannaḍa alphabet* employed for this Dictionary, with the exception of two sibilants and two liquids, is the same as that which at present is generally received. As it is impossible to represent exactly the peculiar pronunciation of most of the letters by English ones, the attempt to do so has been abandoned. Instead of it the Dêvanâgarî alphabet (that possesses all the letters used in Kannaḍa, except the above-mentioned two liquids and the vowels e̊ and o̊) has been given, its letters being pronounced like those of the Kannaḍa one, though a difference with regard to *r* and *l* was observed by the ancient Kannaḍa people, as they occasionally reproduced the sound of *r* by ṟ (see *e.g.* Tbh. kâṟa) and that of *l* by ḷ (see Šmd. 12 seq.) in their writings.

The *system of transliteration* by Roman letters (of which some bear a certain diacritical mark) followed in this work is that which has been used before in the edition of Nâgavarma's Čhandas of the Mangalore Basel Mission Press; it represents the two ancient liquids in the same manner as the Bombay Indian Antiquary does.

The Kannaḍa alphabet (its consonants appearing with the mark that shows their power when being pronounced without a vowel, and that corresponds to the virâma of Saṁskṛita) together with its transliteration and the Dêvanâgarî alphabet is as follows:

---

1) This method of indicating that a Saṁskṛita term of generally known meaning which is used in a Kannaḍa book of narration or fiction (*e. g.* the Čhandraprabha purâṇa, Basava purâṇa, etc.) or in the Mysore country, is not the exclusive property of that book or country, was also observed wherever a reference to either or both of them was given (see *e. g.* akshîṇa, akshôbha, agamya, prajvalita, praṇayiṇi, puṁsavana, pûjana, etc.); but after the Author's return to Germany (March, 1892) the pressmen, not knowing the purport of the unusual full stop in the MS., left it out (from about p. 1279 onwards). This omission is of no great importance to Sanskrit scholars, and others will probably be but little concerned about it. It has, however, occasionally happened that where two or more meanings distinguished by numbers were given and at the end a reference in parenthesis was added after a full stop, this reference has, on account of the omission of the full stop, wrongly gone to the last meaning (as *e. g.* in visphuliṅga).

Digitized by Google

Kannada	Transliteration	Saṁskṛita	Kannada	Transliteration	Saṁskṛita
ಅ	a	अ	ಝ್	jh	झ्
ಆ	â	आ	ಞ್	ń	ञ्
ಇ	i	इ	ಟ್	ṭ	ट्
ಈ	î	ई	ಠ್	ṭh	ठ्
ಉ	u	उ	ಡ್	ḍ	ड्
ಊ	û	ऊ	ಢ್	ḍh	ढ्
ಋ	ṛi	ऋ	ಣ್	ṇ	ण्
ೠ	ṛî	ॠ	ತ್	t	त्
ಌ	lṛi	ऌ	ಥ್	th	थ्
ೡ	lṛî	ॡ	ದ್	d	द्
ಎ	ĕ	—	ಧ್	dh	ध्
ಏ	ê	ए	ನ್	n	न्
ಐ	ai, ĕi	ऐ	ಪ್	p	प्
ಒ	ŏ	—	ಫ್	ph	फ्
ಓ	ô	ओ	ಬ್	b	ब्
ಔ	au	औ	ಭ್	bh	भ्
ಂ	ṁ	•	ಮ್	m	म्
ಃ	ḥ	:	ಯ್	y	य्
X, X	h̤	X	ರ್	r	र्
oo, ಱ	r̤h, r̤	[illegible]	ಱ್	r̤	—
ಕ್	k	क्	ಲ್	l	ल्
ಖ್	kh	ख्	ವ್	v	व्
ಗ್	g	ग्	ಶ್	š	श्
ಘ್	gh	घ्	ಷ್	sh	ष्
ಙ್	ṅ	ङ्	ಸ್	s	स्
ಚ್	č	च्	ಹ್	h	ह्
ಛ್	čh	छ्	ಳ್	ḷ	ळ्
ಜ್	j	ज्	ೞ್	l̤	—

The *vowels* ai (ĕi) and au are no proper diphthongs in Kannaḍa, but a convenient way of writing the letters ay (ĕy) and avu (or ava), and have been treated accordingly.

Digitized by Google

True Kannaḍa has no *aspirated consonants,* except in a few imitative sounds, although in later years through Brahmanical influence they have crept into writings and certain circles of society. In this Dictionary unaspirated ones have been substituted wherever the aspirated were not sanctioned by grammar.

As the letter š can never justifiably be used in any true Kannaḍa words or in Tadbhavas, *s* has been throughout put in its place in such words.

Of the two *ancient sibilants* of classical works X or ⵅ and ಱ or ೞ, only ೞ appears in the MSS. used for this Dictionary.

The letter ḻ of which the occurrence in the ancient literature has been fully established by the author of the Šabdamaṇidarpaṇa (and which is adduced also in Mr. L. Rice's edition of the Karṇâṭabhâshâbhûshaṇa sûtra 10 and in his edition of the Karṇâṭakašabdânušâsana sûtra 1), is not written in the MSS. (excepting those of the Šabdamaṇidarpaṇa) consulted for this work, but its original existence in them can (pretty certainly) be found out by the letters of alliteration employed at the beginning of each verse-line (see *e.g.* Cpr. 2, 14; 3, 39. 103; 4, 87; 5, 42; 7, 31. 118. 149. 150; 10, 26. 82) and by compounds (see *e.g.* s. ĕraḻ, and Cpr. 5, 42). As the ancient Kannaḍa people did, so also Saṁskṛita people occasionally transformed the letter *l* into *r* (as in *karira* which is a Tadbhava of Kannaḍa *kaḻilĕ*).

The ancient letter ṟ continued firmly to hold its place in Kannaḍa literature till at least the middle of the 18th century. If it does not appear in recent MSS. and prints of works of by-gone periods, its existence is clearly proved by the principal letters of alliteration (at the beginning of each verse-line) in which an *r* is never substituted for an ṟ[1].

The *introduction of the letters ḻ and ṟ into this Dictionary* has been a matter of necessity; without them Kannaḍa and its grammar cannot be understood. If a word now written with the substitutional letters ḷ or *r* is not found in this work with either of them, it will be found a little further on with ḻ or ṟ. The slight difficulty to be surmounted on account of this will be amply rewarded by the increase of linguistic knowledge gained thereby. It is, of course, unadvisable and even futile to attempt to re-introduce the two letters into *common* Kannaḍa writings.

In Mr. Reeve's Carnâtaka and English Dictionary the *bindu* or *sŏnnĕ* has been indiscriminately used before classified (vargîya) and unclassified (avargîya)

---

1) This is still the case *e. g.* in Lakshmîša's Jaimini-bhârata; but the Kannaḍa Bhârata and Râmâyaṇa and works of similar subordinate classical value have abandoned the old rule. It is proper to observe that with regard to the employment of the letters ḻ and ṟ purposely no šâsanas have been consulted by the Author of the present Dictionary. The valuable Monthly Magazine ಕರ್ಣಾಟಕಕಾವ್ಯಮಂಜರಿ, appearing since April, 1892 (Sadvidya Mandiram Press, Mysore), has made an attempt to introduce the two letters.

Digitized by Google

letters. This method is unobjectionable as a convenient mode of writing, but when in a Dictionary the alphabetical order of words is infringed by it (as in Mr. Reeve's work), it becomes confusing and stands in opposition to the laws of etymology. In this Dictionary the letters *ṇ*, *n* and *m*, when followed by consonants of their own class, are always written in their true form, so that words in which they occur cannot but appear in their proper place; the nasals *ṅ* and *ñ* however have been replaced by the bindu, as their original form has fallen into disuse, and its printing is connected with difficulties; but their place in the alphabet has been strictly retained (see note under letter ೦ ı in the text).

VI. Dravida elements in Saṁskṛita Dictionaries.

That Kannaḍa has borrowed many words from Saṁskṛita either in their true form or as Tadbhavas is a well-known fact; and that Saṁskṛita Dictionaries contain a number of Draviḍa terms has to some extent been shown by Dr. H. Gundert in the Journal of the German Oriental Society (23rd volume, 1869), by Dr. R. Caldwell in his Comparative Grammar of the Dravidian Languages (2nd edition, 1875), and by the Author of this Dictionary in the Bombay Indian Antiquary (No. for August, 1872).

Dr. Gundert, in the mentioned Journal (p. 517, see Caldwell p. 462) says: "It might have been expected that a great many Dravidian words would have found their way into Sanskrit. How could the Aryans have spread themselves all over India without adopting a great deal from the aboriginal races they found therein, whom in the course of thousands of years they have subdued, partly by peaceful means, partly by force, and yet imperfectly after all up to this day?. . . . Where peoples speaking differing languages are in constant intercommunication with one another—when they trade or fight with one another, and have many joys and sorrows in common, they naturally borrow much from one another, without examination or consideration. And this must have happened to the greatest extent in the earliest times, when those nations still stood face to face in their primitive conditions. It might be anticipated, therefore, that as the Aryans penetrated further and further to the south, and became acquainted with new objects bearing Dravidian names, they would as a matter of course adopt the names of those things together with the things themselves." And Professor Th. Benfey, in his Complete Sanskrit Grammar (p. 73, see Caldwell p. 462) felt the necessity to remark with regard to the exotic elements in Saṁskṛita: "Words which were originally quite foreign to the Sanskrit have been included in its vocabulary."

Kumârila bhaṭṭa, who lived about 800 A. D., says in his Tantravârttika (see Dr. A. C. Burnell in the Bombay Indian Antiquary, No. for October, 1872): "It is

Digitized by Google

now considered (as regards) words which are not known to the inhabitants of Âryâvarta, if they have a meaning known to the Mleččha, is that to be accepted or not?" He suggests (but only to reject the notion) that by application of affixes, etc. it may be possible to convert them into Saṁskṛita words, and gives the following examples: čôr, boiled rice (*i.e.* T. čôṟu), naḍêr, way (*i.e.* K., M. naḍĕ, T. naḍai), pâmp, snake (T. pâmbu, K. pâvu, etc.), âl, a person (D. âḷ), she (Tĕ.), and vair, belly (T. vayiṟu, K. basiṟu, etc.)[1]. What Kumârila suggested had been done somehow before and was done so afterwards; on the other hand there are twenty-one words, the so-called Tatsamas, which, as it seems, are acknowledged by Paṇḍitas to have been introduced into Saṁskṛita from Draviḍa without undergoing any alteration[2]. As a rule, however, the Âryas in adopting a Draviḍa word changed it considerably in order to suit it to their tongue, and whenever such a word was imperfectly understood or negligently reproduced, the change naturally became still greater. It is more than probable that Saṁskṛita borrowed a number of words also from Draviḍa tribes the dialects of which are unknown to us, so that in such a case it becomes very difficult and even impossible to trace their origin[3].

Dr. Caldwell in his Comparative Grammar (p. 453) makes the following appropriate remarks: "The grounds or conditions on which I think any word contained in Sanskrit lexicons may be concluded to be of Dravidian origin, are as follows: 1) when the word is an isolated one in Sanskrit, without a root and without derivatives, but is surrounded in the Dravidian languages with collateral,

---

1) Of these five Draviḍa terms vair is probably vêra, the body, of Saṁskṛita Dictionaries.

2) They are the following: aṅka, aṅgaṇa, aṭṭa, kaṅkaṇa, kôṭŏ, gaṇḍa, galla, gâḷa, gôṇi, taḷa, tôraṇa, paṭṭa, bandi, bala, bila, mańča, maṇi, malla, mâlĕ, latĕ, sabaḷa. They are different from the so-called Samasaṁskṛita words.

3) Here follows a number of terms of the Bĕṭṭada kuṟubas in Coorg, some of which are peculiar: ikki, rice (=akki); ĕrči, undressed flesh (see s. ĕrĕ 3); kala, an earthen pot (=kala 2); kâvaḷĕ, darkness (=kâvaḷa); kittêḷi, an orange (=kittiḷĕ); kiri, a sheep (=kuṟi); kiy, a hand (=kĕy, etc.); kuṇŏji, downward (=kĕḷagĕ); kĕnĕ, top, point (=kŏnĕ 2); kĕbbu, sugar-cane (=kabbu); kĕrimbaḍa, a cumley (=kambala); kôṭa, coolness (=kôṭa 1); kyâṭu, kyêṭu, wind (=gâḷ, etc.); čama, a corpse (=śava); čĕḷi, coldness (=čaḷi 2); takkĕ, jack (the tree); taḍu, taḍlu, a thunderbolt (=siḍil; Tu. teḍil; *cf.* Sk. taṭit); tâkar, hair; tirĕ, cloth (=sirĕ); naṇḍu, a crab (see s. ĕsaḍi, and observe that nân 1 is = ân 1); ničču, cooked rice (*cf.* nučču?); nêy, ghee (=nêy 2); nêlgĕ, the tongue (=nâligĕ, etc.); pikki, a bird (=pakki); pulli, firewood (=puḷḷĕ); pûnja, a cook (=puṅja, etc.); pĕni (pĕṇi?), work (=T. paṇi); pêyya, slowly (*cf.* ŏyyanĕ); pêri, a male buffalo (*cf.* hôri); pŏṭṭu, a hen (=hêṭĕ); pŏṇaka, a female (*cf.* pĕṇ, etc.); pŏrĕ, the moon (=pĕṟĕ); pôke, a frog; bugulu, sunshine (=bisilu, etc.); buṭṭu, a hill (=bĕṭṭu 2); bŏjja, a stick (=baḍigĕ); maṇḍu, a bull (*cf.* maṇaka?); mutar, musar, a demon; mĕra, a tree (=mara 1); mĕri, a young (=maṟi 2); mênŏji, upward (=mêlakĕ); mŏ (in mŏkâynir, pepper-fruit-water), pepper (=mĕḷasu, etc.); yânĕ, an elephant (=ânĕ 2). The corresponding, cognate words in the Tuḷu language and in the Kŏraga language of the Tuḷu country (which as to its nouns appears to be nearly identical with Tuḷu, so far as the Author of this Dictionary has been able to learn) are as follows: ari, rice; kittali, kittiḷi (Tu.), kittuli (Kŏr.), an orange; kuri (Tu.), kŏri (Kŏr.), a sheep; kĕy, a hand; kŏḍi, top, point; karmbu, sugar-cane; kambŏḷi, a cumley; gâli, wind; śava (Tu.), a corpse (in Kŏr. puṇa, = K. pĕṇa, only is used, which appears in Tu. also); saḷi, coldness; tĕḍil, a thunderbolt (in Kŏr. also čĕḍil); tarĕ, hair; sirĕ, cloth; dĕnji, a crab; nŏčči (Tu., nŏčču Kŏr.), a kind of cooked rice (Kŏr. uses also avuru, auru, *i. e.* K. ôgara); nêyi, ghee; nâlayi, nâlâyi (Tu.), nâlayi, nâlay (Kŏr.), the tongue; pakki, a bird; pûnji, a cook; bêlĕ, work; pĕraḍĕ, a hen; pŏṇṇu, a female; mara, a tree; mari, a young (Tu.); munči, pepper; ânĕ, an elephant.

Digitized by Google

related, or derivative words; 2) when Sanskrit possesses other words expressing the same idea, whilst the Dravidian tongues have the one in question alone; 3) when the word is not found in any of the Indo-European tongues allied to Sanskrit, but is found in every Dravidian dialect, however rude; 4) when the derivation which the Sanskrit lexicographers have attributed to the word is evidently a fanciful one, whilst Dravidian lexicographers deduce it from some native Dravidian verbal theme of the same or similar signification, from which a variety of words are found to be derived; 5) when the signification of the word in the Dravidian languages is evidently radical and physiological, whilst the Sanskrit signification is metaphorical, or only collateral; 6) when native Dravidian scholars, notwithstanding their high estimation of Sanskrit, as the language of the gods and the mother of all literature, classify the word in question as a purely Dravidian one;—when any of these reasons is found to exist, and more especially when several or all of them coincide, I conceive we may safely conclude the word in question to be Dravidian, not a Sanskrit derivative." May it be added that at all events only such words of Saṁskṛita lexicons can be declared to be borrowed from Draviḍa, as will at once be recognised by a Saṁskṛita scholar as foreign or probably foreign constituents of the language. Although the age of a Saṁskṛita or Draviḍa term is to be considered before thinking it to be exotic, age alone cannot be decisive, as may be seen *e.g.* from the ancient Tadbhavas of Saṁskṛita in the mouth of all classes of Draviḍa society.

In the subjoined list of terms probably borrowed by Saṁskṛita from the Draviḍa tongues verbal themes are only so far included as they are necessary to elucidate the connection of some Saṁskṛita and Draviḍa words, as a careful examination of the Saṁskṛita dhâtupâṭhas compels one to think that Paṇḍitas *systematically* inserted many Draviḍa verbal themes or roots into them. To settle this a separate disquisition is required, and if satisfactorily done, will remove various doubts still connected with Indo-European philology. The present list is incomplete and partly only suggestive; its chief object is to encourage others to a more thorough research. About the changes of letters some material help will be afforded by consulting the text of this Dictionary[1]. Words noticed by Dr. Gundert (=Gt.)

---

1) The interchange of consonants in the Kannaḍa language itself as indicated by grammar and use has to some extent been shown in the Dictionary under the letters of the Alphabet and in other places of the text; the Tadbhavas in Šmd. 30 and 334 seq. are to be noticed especially; and besides the following remarks on the interchange of consonants in Kannaḍa and other dialects, imperfect as they are, may be acceptable:

1, *g* appears as *v* in T. tagĕi = tavĕ 2;—as *m* in Tu. bĕgar = bĕmar 3;—as *y* in Tĕ. baḍiyĕ s. baḍigĕ, in T. vâyal, vâyil = bâgil, and in Tĕ. mŏyilu = mugil;—as *j* (č, s) in T. vâjal = bâgil;—and as *s* in siḷ 3 = giḷ. See also s. No. 7. — 2, *j* appears as ṟ in Tu. âji = âṟu 4, Tu. kaṅji = kaṟu 1, Tu. tôj = tôṟ, Tu. baji = baṟi, and Tu. mûji = mûṟu;—and as *y* in T. mayaṅgu = majaṅgu (s. maṅku). See also s. No. 1. — 3, *ṭ* appears as *ḷ* in T. and M. mêḷi = mêṭi 2. — 4, *ḍ* appears as ḷ in T. maḍgu (s. maggu 1) = maḷgu, and in Tĕ. mâḍki = mâḷkĕ;—as ṟ in hĕṟĕ = hĕḍa;—and as *s* in T., M. and Tĕ. vaḍi = basi 1, T. vaḍi = basi 2, and Tĕ. vaḍi = basi 3. — 5, *ṇ* appears as ṟ in Tu. môṇĕ = môṟĕ.

Digitized by Google

and Dr. Caldwell (=Cl.) have been marked with an asterisk. D. stands for Draviḍa, and indicates the Kannaḍa word or words in question found in this Dictionary together with the word or words of cognate dialects given under it or them. In the text of the work, Tadbhavas that may be supposed to be originally Draviḍa words, have not been marked out as such. It would exceed the limits of the following discussion to try to systematize the rules Saṁskṛita may have used in adopting D. words.

Words probably borrowed by Saṁskṛita from Draviḍa:

a. Words relating to the body.

1. **âraṭa,** flesh. *Cf.* D. ĕrĕ 3 and the cognate terms adduced under it.
2. **impa*** (in nilimpa, a god). Gt. (p. 529) thinks **nilimpa** comes perhaps from D. **nil,** standing, and **imĕ,** the eyelid (impa, one with eyelids): "one whose eyelids stand" or one whose eyes do not twinkle.
3. **kaksha,** the armpit. See No. 240.
4. **kandala,** the cheek. *Cf.* D. **kadapu, kadampu, kanna** 2, **kĕkkĕ, kĕnnĕ.** To fix the original idea and root of the D. terms is difficult. Sk. karaṭa, karṭâ, an elephant's cheek; a cheek (Mr. 207), gaṇḍa, a cheek, and especially also the Tatsama galla, the cheek, may be compared.—**kandala,** gold, reminds one of **kanaka,** *q. v.* (Nos. 97. 130).—**kandala,** war, battle, appears to be connected with **kadana,** *q.v.* (No. 353).
5. **kalana, kalala, kalâ,** a small round lump, the embryo shortly after conception. *Cf.* D, **kandu** 3. As the leading idea is doubtful, the root is likewise so. Sk. jala, the embryo or uterus of a cow (see s. D. janĕ), and perhaps also D. **kadĕ** may be compared.
6. **kilâla,** blood. If this word is composed of **kila** and **âla,** the first meaning might be "red water", **kila** being formed of D. **kĕn,** etc., "redness", and **âla** being "water" (see s. D. **âli** 1, and *cf.* D. **kĕnnîr**). The Nn. (54) gives also the meaning of "redness" to kilâla, and Mr. (47) that of "a blazing flame". The last one is that of Sk. kîla, kîlâ, fire, flame. **kiša,** the sun, belongs to the same D. root; *cf.* especially D. **kisu** 2,

—6, *l* appears as *ṟ* in Tu. bêtĕ = bêṟĕ;—as *č* in the T., M. and Tĕ. terms s. janĕ = tanĕ, in mačča = matti 1, in čuṟači = turači, and in T. čŏṟuku = tuṟubu 2;—as *s* in sappu = tappalu, in sĕnŏ = tĕnĕ 2, and in savĕ 2 = tavŏ 1;—and as *l* in jagali = jagati. — 7, *d* appears as *l* in kaladu = kadadu, and in gĕli = gĕdi;—as *r* in karaḍi 1 = kadaḍi (s. Additions), bari 1 = badi 2, and maraḷu 3 = madaḍu;—as *h* in môhu = môdu 1;—as *y* in may 2 = mada;—as *v* in M. vâdil = bâval;—as *ḷ* in hŏḷĕ = Tu. hudĕ, baḷi 1 = T. vadi, M. muḷu = mudu 1, and T. and M. mêḷi (s. mêṭi 2) = Tĕ. mêli;—as *s* in T. mudalĕi, M. mudalŏ = mŏsaḷĕ, in Tĕ. mîdu = mîsal, and in bŏdĕ 2 (as connected with bisu 1);—as *g* in M. bâdil = bâgil;—and as *ṟ* in Tu. udĕ = ŏṟĕ 2, Tu. kĕdu = kĕṟŏ 1, Tu. nâdu = nâṟu 1, Tu. nûdu = nûṟu 1, Tu. podé = pŏṟé, Tu. mudi = muṟi 1, and Tu. mada = maṟĕ 1. — 8, *n* appears as *ḷ* in Tĕ. vĕnakĕ, vĕnukĕ = baḷika. — 9, *m* (also when initial) appears as *v* in mâlu 1 = vâlu. See also Nos. 1 and 10. — 10, *y* appears as *m* in T. and M. viyar = bĕmar 1;—as *s* in T. vayiṟu and M. vayaṟu = basiṟ, in T. and M. vĕyil = bisil, and in T. pŏy = pusi 1;—as *sh* in M. mushiṅgu, mushuṅgu = muyiṅgu (s. muggu 4);—and as *ḷ* in Tĕ. gŏyyi = kuḷi 2, in M. mayal = maḷal (s. maḷal), M. mayi = maḷi (s. masi), and M. muyiṅgu = muḷuṅgu (s. muggu 4). See also Nos. 1, 2 and 7. — 11, *ṟ*. See Nos. 2, 3, 5, 6 and 7. — 12, *s*. See Nos. 1, 4, 6, 7, 10 and 14. — 13, *ḷ* appears as *sh* in M. mushuṅgu = muḷuṅgu (s. muggu 4);—and as *s* in T. and M. vaḷi = basi 1, T. viḷĕi = bisu 3, bĕsŏ 1, and maḷa 2 = masa 2. See also Nos. 3, 4, 7, 8 and 10. — 14, Regarding the change of initials in one and the same dialect mind also the Tu. words tudĕ, sudĕ, hudĕ (= pŏḷĕ, hŏḷĕ), a river; tû, sû, hû, to see; tâdi, sâdi, hâdi, a road (= ಹಾದಿ 1, etc.).

Digitized by Google

kêsu 2, (kiḍi 1);—**kilâla,** a sweet beverage, reminds one of D. **siyâḷa** (sî, sweet, **âḷa,** water), the sweet water of the cocoa-nut.

7. **kuñja,** a tusk, a tooth. *Cf.* Tu. kûli, kûḷi, a tooth, and D. kôṟě (ṟ frequently becoming j).
8. **kuñjara,** hair. *Cf.* Tu. **kujal,** the hair of the head. See kuntala (No. 9).
9. **kuntala,** the hair of the head, hair. *Cf.* D. **kûdal,** etc., and Sk. kuñjara (No. 8). The first idea of the word is uncertain; could it have been taken from D. **kuḷa** 1 and **guñju** 2?
10. **kurala, kurula,** a curl. This is D. **kuruḷ** 1.
11. **kê*** (in kêyûra, a bracelet worn on the upper arm). Gt. (p. 520) thinks **kê** is D. **kêy** 3, etc., kê-ûra literally "that can be put round the arm". For **ûra** *cf.* D. **ûṟu** 2, applying to, etc.
12. **kharu, ghaṭa,** a tooth. Both words are of doubtful origin. **kharu** may be the same as **khara,** if its meaning "harsh, cruel" is considered (*cf.* the cognate reduplications karkara, karkaša), and may then be compared with D. **kaḍu** 1, etc., **kal** 4. Perhaps D. **kaḍi** 3 and 7 are connected, especially with **ghaṭa.** But could kharu be a misunderstood or corrupt form of D. **halu,** a tooth?—**kharu,** white, reminds one of **karka,** white; fire; a mirror; beauty, for which the so-called Tbh. **kaḷě,** shine, lustre, beauty, (kala, gold), and D. **kaḷa** 4, **kaḻa** 2, **čalu** 1, etc., **čalli** might be compared.
13. **gaṇḍa,** the cheek. See kandala (No. 4) and galla (No. 14).—**gaṇḍa, gaṇḍu,** a joint, a knot, appear to be borrowed from **gaṇṭu,** said to be the D. Tbh. of granthi (*cf.* also D. **gaṇalu, gĕṇṇu** 1).—**gaṇḍa,** (gaḍu), a boil; an excrescence of the neck, may represent the same Tbh.
14. **galla,** the cheek (Mhr. gâla). This word is one of the 21 Tatsamas. Mr. (207) has the form of "gallĕ". D. **gallĕ** means also "a lump, a clod" (*cf.* D. kadalĕ, gaḍaṇa); could the leading idea of (kandala, gaṇḍa and) **galla** be connected with "mass, thickness"?
15. **čuta, čuti, čûta,** (guda), the anus. *Cf.* D. **kuṇḍĕ** and its cognate terms (Tu. also kûḍi). It is impossible to fix the first idea either of the Sk. or of the D. terms.
16. **paksha,*** the side of anything; a side, a flank (in T. written paḍja). Gt. (p. 528) compares **pakka** (that in K. at least is a so-called Tbh. of paksha) and D. **pagu** (see s. D. pagadi), **pasu** 3. Does he take "side, party, fraction", "half", as the first meanings? Paksha, proximity, might have been borrowed from D. **pakkĕ** 2, etc.; but a pakkĕ appears also as D. Tbh. of paksha, side. No comparison with D. is admissible, if **pakshin, a** bird (in T. written paḍji), is the German "Vogel", as has been supposed by Professor F. Bopp, a supposition accepted by Professors Th. Benfey and M. Williams. (The D. Tbh. of pakshin is **pakki** or, in the Kuṟuba dialect, **pikki;** Sk. **phuka,** a bird, appears to be nothing but another form of the D. Tbhs.).
17. **para** (in âḍampara, âḍambara, the eyelid). This is D. **paṟĕ** 4, the eyelid. The **âḍam** appears to be D. **âḍu** 2, moving, playing.
18. **pâli, pâlikâ,** the tip of the ear; the ear (Nn. 31). *Cf.* D. **pâlĕ** 3, etc., the lobe of the ear, the leading idea of which may have been taken from **parĕ** 1, etc. ("that is extended or broad").
19. **puta, pûta,** a buttock. *Cf.* D. **pûṟa,** etc. The original idea is "the hind part". The change of **ṟ** into **t** is found in D.
20. **pura,** the skin. *Cf.* D. **pŏrĕ** 5, etc.

Digitized by Google

21. **pôḍu,** the bone forming the upper part of the skull. This is D. **ôḍu** 1 (the initial p to be explained by D. **ô** 5).
22. **phâla, bhâla,** the forehead. *Cf.* D. **paṇĕ** 1, etc. The first idea is uncertain. About the long vowel observe that Sk. **hâlu** is **halu** in D. (see No. 31).
23. **maṇḍa,** the head. *Cf.* D. **maṇḍĕ.** The leading idea may have been taken from D. **maḍu** 1 ("that is joined to"), or from **maṇi** 1 ("that bends").
24. **mukha,** * the face. Gt. (p. 530) appears to be right in translating it by "the forepart", referring it to D. **muk** 2, etc.
25. **mê** * (in mêkhalâ, a waist-band, a girdle, etc.). Gt. (p. 529) takes it to be D. **mĕy,** etc., the body. If the comparison is right, **khalâ** may be D. **kala** 1, "that is joined or attached to"; (*cf.* Sk. **kalita** and the D. past participle of **kali** 2).
26. **vasti,** the lower belly, abdomen. *Cf.* D. **basiṟ,** etc. About the change of ṟ into **t** see No. 19.
27. **vâra,** the body. This appears to be the **vair** of Kumârila bhaṭṭa or T. **vayiṟu** (K. basiṟ, etc.; see s. No. 26).
28. **śaya,** the hand. *Cf.* D. **kay** 8, etc.
29. **śiṁhâṇa, śiṅghâṇa, siṁhâṇa, siṅghaṇa, siṅghâṇa,** the mucus of the nose. *Cf.* D. **simbaḷa, sumbaḷa.** The root of the words may perhaps be **siḍi** 3, or **sin** 1, or **siṟumbul.**
30. **śukti,** * a curl on a horse's neck. Cl. (p. 461) compares T. **čuṟṟu** (*i. e.* D. **suttu** 2), anything round. *Cf.* D. **suḷi** 3.
31. **hâlu,** a tooth. This is D. **halu** 1, etc. *Cf.* Nos. 12. 22.

b. Words relating to animals.

32. **âru,** a crab. *Cf.* D. **êḍi** 1. D. initial **â** occasionally takes the form of **ê,** as in **âḍu** 3 (= êḍu), in **âr** 4 (= êru), and in âva (= ê 5).
33. **âla** (in arâla, an elephant in rut, and in âlâna, the post to which an elephant is tied; the rope that ties him). This word appears to be D. **ânĕ** 2, an elephant, q. v.; *cf.* Sk. **êla** (No. 36). The **ara** in arâla may be D. **aḷ** 4 or **aḷi** 2, destructiveness, so that arâla would mean "a destructive, vicious elephant". The **âna** in âlâna may be derived from **ân** 2 or **âl** 1, and mean either "that is joined to" or "that holds".
34. **ôḍa,** * a kind of sheep; **êḍaka,** * a kind of sheep, a ram, a wild goat; **êlaka,** a ram. Gt. (p. 519) is right in comparing D. **âḍu** 3 and translating the first two terms by "the playful", the root being **âḍu** 1. êlaka is but another form of êḍaka; *cf.* the so-called Tbh. **êlaga.** Regarding the ê *cf.* No. 32.
35. **êṇa,** a kind of deer or antelope. This is a contracted form of D. **ĕraḷĕ,** etc.
36. **êla** (in êlavâlu, the fragrant bark of Feronia elephantum). It doubtless is D. **ânĕ** 2, an elephant; *cf.* âla (No. 33). **Vâlu** appears to be D. **bêla,** Feronia elephantum (see No. 116).—**Ailêya** (from êla), "that relates to the elephant", is according to the Dictionaries the same as êlavâlu.—**Airâvaṇa, airâvata,** Indra's elephant, is no doubt somehow to be derived from êla = D. ânĕ 2.
37. **kaksha,** a buffalo. See No. 240.
38. **kaṇabha,** a kind of fly with a sting. *Cf.* D. **kaḍaja, kaṇaja,** a wasp, a hornet (of D. **kaḍi** 8).
39. **karaṭa,** a crow, and **karaṭa,** a frog, are derived from D. **karĕ** 1, and mean "a crier, crower or croaker".

Digitized by Google

40. **kâka, kâga,** a male crow, **kâki,** a female crow. *Cf.* D. **kâgĕ**, etc.; **kâ** 3, **kâvu** 3. As Saṁskṛita, in the Amarakôśa alone, has nine other names for the crow, it is certain that kâka, kâkî, and kâga have been borrowed from D. wherein **kâgĕ** and its dialectical forms are the only names for the crow, that is so very common also in the South of India.

41. **kira, čimika, čiri,** a parrot. *Cf.* D. **giṇi** 2, **giḷi,** the sound **kil,** and the verbs **kiṟaču, kiḷir** 1, **kiṟu** 1, **čiṟ.**

42. **kunta,** a small animal, an insect. *Cf.* **kunni** 1, **kuṟu,** etc.

43. **kurkuṭa, kukkuṭa,** a cock, a wild cock; **kukkuṭi,** a hen. *Cf.* D. **kuk, kural, kŏral, kûgu** 1 and 2, and also Sk. kurkura (No. 44). There is the Sk. verbal theme **kur,** to sound, that has apparently been formed of the T. and M. verbs adduced s. kurkura. Kurkuṭa (contracted into kukkuṭa) is either a reduplication of a kuṭakuṭa, or more probably a composition of kur, sound, cry (*i. e.* T. kurai) and D. kuṭa, beater, utterer (cry-beater or -utterer, *i. e.* crier, crower). The present and only D. word for a cock, a fowl, is **kôḷi,** q. v., which bird is found wild in the southern jungles. **kôḷi** is of course a contraction of some ancient D. term, and kurkuṭa and kôḷi certainly are cognate.

44. **kurkura,*** a dog. Gt. (p. 519) makes it a reduplicated form, derived from M. **kurĕ,** T. **kurai,** to sound, to make a noise. See the so-called Sk. verbal theme kur s. kurkuṭa (No. 43).

45. **kûṭa,** a horn. *Cf.* D. **kŏmbu** 2, **kôḍu** 5, **kôḷ.** The root is D. **kuḍu,** crookedness.—**kûṭa,*** an ox whose horns are broken. Gt. (p. 521) thinks that this word is the remnant of a D. negative verb; but there is no negative verb in D. (*cf.* D. **a** 5). Let it be suggested that this kûṭa may rest on D. **kûḷĕ** (kûḷĕ) 2, or on D. **kuṟu,** etc.

46. **kôka, kôkila,*** the cuckoo. This bird is very common in South India. Gt. (p. 519) is right in deriving kôkila from D. **kûgu** 1. *Cf.* D. **kava** 3, **kukil** 1 and 2, **kuvi** 2, and the so-called Tbh. **kôgilĕ.**

47. **gaḍi,** a young steer; a lazy ox; **gali,** a strong but lazy bull. It is not impossible that the two terms are connected with D. **kaḍasu** 2, or **kaḍi** 1, or **gaṭṭi,** or **gaṇḍa.**

48. **garuḍa,*** the mythical eagle. Cl. (p. 478) compares T. **kaḻugu,** an eagle. *Cf.* also T. **kaḻu,** Tu. **karu,** an eagle; Tĕ. **kañču,** a sort of hawk.

49. **gardabha,* khara,** an ass. Cl. (p. 468) compares T. **kaḻudai,** an ass. See D. **kaḻtĕ.** The final **bha** of gardabha may have arisen from a D. sign of the nominative. The original idea of kaḻtĕ is uncertain. Gardabha appears in Mahratta as gâḍhava.

50. **gôṇa,** an ox; (**khapura,** a male buffalo). *Cf.* D. **kôṇa,** a male buffalo. Sk. **gavala,** the wild buffalo, if not derived from gava, gô, might be connected. Kôṇa is a contraction of some unknown form; its leading idea cannot be fixed.

51. **gôdhâ, gôdhi,** an iguana. That "lizard" was the first meaning might be guessed from gôdhikâ in gṛihagôdhikâ, the small house-lizard, and then D. **gavuḷi** (gavuḷi) might suggest itself for comparison. In Mhr. ghôrapaḍa is a word for the iguana.

52. **ghuṇa, (kiṇa),** a particular kind of insect found in timber. *Cf.* D. **gŏṇṇĕ** 1.

53. **ghûka,** an owl. *Cf.* D. **guk, gû, gûgi,** etc.

54. **ghôṭa,*** (Mhr. ghôḍâ), a horse. Its D. Tbh. is **gôḻa** or **ghôḻa.** Both Gt. (p. 520) and Cl. (ps. 470. 520) compare Tĕ. **guṟṟa,** a horse, and D. **kudurĕ,** etc., a horse, which they derive from T., M. **kudi,** to leap. See D. **kuduku** 1.

Digitized by Google

55. **čiri, jhijji, jhirî, jhilli, jhirikâ, jhirukâ,** a cricket. See D. **giru** 3, **čiru** 2, **jiru.**

56. **jalikâ, jalukâ, jalûkâ, jalôkâ, jalaukas, jalaukâ,** a leech. These terms, if Saṁskṛita, are unquestionably to be derived from jala, water, but give only a vague idea of the characteristics of the leech, an animal that abounds in South India. The Šabdamaṇidarpaṇa says that **jiguḷi, jiguḷĕ** are the D. Tbhs. of jalûkâ. It would have been apparently much better to say that jalûkâ, etc. were incorrect or fanciful forms of D. jiguḷi, etc., which are so easily and naturally derived from D. **jigi** 1, etc., glutinousness or slipperiness being the leading idea.

57. **nakra,** a crocodile, an alligator. This is D. **nĕgaḷ,** etc. The leading idea is not clear. For another **nakra** see No. 328.

58. **pallava,** the young of an elephant (Nn. 130). This appears to be the same as D. **palla** 1, **ava** (instead of **a** 3) being added to **pal,** a tooth.

59. **palli,** a small house-lizard. This is D. **palli, halli** 1. Palli has got its name probably from its well-known sounds; *cf.* D. **padaṟu, parisu** 2, **paṟĕ** 1, **pala** 2, and **palumbu.**

60. **pâli,** a louse. *Cf.* D. **pên** 2, etc. (**â** standing for **ê**; see No. 32).

61. **piṅga,** a young animal. *Cf.* D. **piñju** 2, **piḷḷĕ.**

62. **pillakâ,** a female elephant. *Cf.* D. **piḍi** 4.

63. **pilu,** a worm, an insect. *Cf.* D. **puḻu** 1, etc.

64. **puṇḍra,** a worm. *Cf.* D. **puḻa** 1, etc.

65. **pulaka,** any kind of insect or vermin infesting animals. *Cf.* D. **puḻa** 1, etc.

66. **pêčaka,** a louse. *Cf.* D. **pên** 2, **pêsikĕ.**

67. **prû** (in kaṭaprû, a worm). *Cf.* D. **puḻu** 1, etc.

68. **balâka, balâkâ,** a crane. This is a corrupt form of D. **bĕḷḷakki** (s. bĕḷ 1).

69. **biḍâla, birâla, bilâla, viḍâla, virâla, vilâla,** a cat. *Cf.* D. **bĕkku, bĕrku.** The leading idea is doubtful.

70. **marka, markaṭa,*** an ape, monkey. Gt. (p. 519) thinks that markaṭa is D. **mara,** tree, and **kaḍa,** passing over, "tree-jumper"; but he has overlooked that marka too means "an ape". It appears to be certain that **marka** is the same as D. **maṅka,** the foolish or apish one; see maṅku. This word maṅku is connected with D. **mara** 3, etc., **maruḷ** 1, etc., and its original form may have been **maraku** or **maruku,** contractable into **marku.** **Maṅga,** monkey, (apparently another form of maṅka), is a word quite common in D.—**markaṭa** would be marku (*i.e.* maṅku), foolishness, and D. aṭa, playing, "that plays about foolishly".—**marka,** a demon or spirit presiding over various sicknesses of childhood, seems to be the above **marka** with a transitive meaning, "that confuses or bewilders"; *cf.* D. **maruḷ,** etc., a demon.

71. **mâčala,** a crocodile. *Cf.* D. **masaḷĕ, mŏsaḷĕ,** and see musalî (No. 74).

72. **mîna,*** a fish. This is D. **mîn,** etc. Gt. (p. 529) derives mîn from D. **miñču** 2, etc., to glitter. He is probably right, though **mi** 1 might also be thought of.

73. **muktâ,*** a pearl. Gt. (p. 529) arguing that the Tamiḻ fishermen had not waited for the Ârya tradesmen to give a name to the most precious object caught by them in their profession, believes that the Âryas adopted the now so-called D. Tbh. **muttu** (môti 1), a pearl, and attached an etymology to it that somehow suited their own ideas. He thinks muttu to mean "the first or best" (of gems), connecting it with D. **muttu** 4. D. **muḻku,** however, may be compared, and the meaning be "the im-

Digitized by Google

mersed one"; but as the original idea cannot be fixed, one must be content with saying that muktâ appears to have been borrowed from D.

74. **musali**, the house-lizard. This word, no doubt, is connected with D. **masaḷĕ, mŏsaḷĕ.** The circumstances that the D. terms mean "alligator" (probably having been used by the Âryas in jest for the house-lizard), and Sk. **mâčala**, an alligator, appears to be but another form of D. **masaḷĕ** (see No. 71), go to indicate that musalî is originally not Sk.

75. **mêka**, a goat. *Cf.* D. **mêkĕ, mê** 3, **byâ.**

76. **valgula**, a flying fox. *Cf.* D. **bâval**, etc. The animal is a common pest in South India.

77. **šalaka**, a spider. *Cf.* D. **sĕladi**, if Sk. jâlika is not connected.

78. **šira, šina, šira**, a large snake. This is the very common D. **kêrĕ.**

79. **sêdhâ**, a porcupine. It is not impossible that this word has been formed of D. **êdu** 1, etc.

80. **hâlinî**, a sort of large house-lizard. It appears to be connected with D. **palli** (see No. 59), which in Mhr. is called **pâla.**

81. **huṇḍa**, a tiger. This word strongly reminds one of D. **puli, huli**, a tiger. Puṇḍarîka, a tiger, may be compared. It is possible **puli** (huli) is connected with the idea of yellowish, beautiful colour, in which case *cf.* the terms s. D. **pŏlĕ**; to these Sk. **puṇḍa, puṇḍarîka** and **puṇḍra**, are likely to be related.

82. **hêramba**,* a male buffalo. Gt. (p. 519) is right in deriving the term from D. **ĕmmĕ**, etc.

c. Words relating to plants.

83. **arka**, a plant with a white milky juice, Asclepias gigantea. D. **ĕrkĕ, ĕkkĕ**, etc. are its so-called Tbhs. The idea in Sk. may refer to its flower and denote "that has rays"; but the plant is common over the whole of South India and its name in the mouth of all people, so that it is improbable the name has been borrowed by D. As the leading idea is not evident, any attempt to find the root of the word must prove unsuccessful.—**arka**, copper. This term appears to be connected with D. **ĕrĕ** 1 and 3.

84. **êraṇḍa**, Ricinus communis. *Cf.* D. **haraḷu** (which may take the form of araḷu). It is to be observed that Sk. has no short ĕ, and that D. ĕ may be substituted for **a** (*cf.* D. aḍĕ 15, an 1), so that êraṇḍa would have arisen from an ĕraḷu.

85. **êlâ**, cardamoms. This word cannot be Saṁskṛita, as the spots where cardamoms grow, belong to the true D. country, cardamoms were used by the Draviḍas before the arrival of the Âryas, and the word exists in D. without a synonym. In D. the word (êla, êlĕ, yâla) is always used with the addition of **akki**, rice, etc., as **êlakki, yâlakki**, and (in T.) **âñji**, whence the Mhr. (and H.) forms of ilâčî, ilâyačî, êlačî, and êlâčî arose. The cardamom plant grows best in thick jungles where elephants roam about or used to do so, and it is not impossible that for this reason the Draviḍas called its fruit "the rice of the elephant". See **âla** and **êla** (Nos. 33 and 36).

86. **kaksha**, a dry wood, a forest of dead trees. *Cf.* D. **kaṭṭĕ** 2.

87. **kaṇṭaka**, a thorn; **kaṇṭin**, name of several thorny plants. The root of these terms appears to be D. **kaḍi** 3, or perhaps **kĕraṇṭu.** *Cf.* the so-called Tbhs. kaṇṭa 1, kaṇṭi 1.

88. **kanda**, a bulbous root. *Cf* D. **gaḍḍĕ** 1, etc., **gĕṇasu, gĕḷasu**, and also **kadĕ.**

Digitized by Google

89. **karira, karîra,** the shoot of a bamboo. These words are D. **kaḻilĕ.** *Cf.* the terms s. D. **kĕy** 5.

90. **kânana, kântâra,** a wood, a forest. There is no proper root in Sk. to derive these words from. They may have been formed of D. **kâḻ** 1, etc.

91. **kâshṭha,** a piece of wood or timber, a stick; wood or timber in general; **kâshṭhikâ,** a small piece of wood. The so-called Tbhs. are **kaḍḍi** and **kaṭṭigĕ.** Kâshṭha appears to be D. **kaḍita** or **kaḍata,** that has been cut, of D. **kaḍi** 4. *Cf.* also D. **kâṭu.**

92. **kuṭa, kuṭha,** a tree. These are other forms of D. **giḍa.**

93. **kuṭmala, kuḍmala, kudmala,** a bud. These words appear to be composed of D. **kûṭa** 1 or **kûḍu** 2 and **mala** (*i. e.* D. **malar** 3, a flower), "a shut or undeveloped flower".

94. **kĕčuka. kĕmuka, kaču, kačvi,** a plant with an esculent root, Arum colocasia, etc. *Cf.* D. **kĕsu,** etc.

95. **guččha, guñja, gutsa,** a bunch, a bundle, a bunch of flowers, a cluster of blossoms. *Cf.* D. **kŏttu** 2, **gutti, gudi** 3, **gŏñčal, gŏñči, gŏnĕ, gŏlĕ** 2, the so-called Tbhs. **kuččo, kŏččo,** and the terms s. **kudĕ.**

96. **guñjâ, čiñči,** the shrub Abrus precatorius; its berry forms the smallest of the jeweller's weights. The leading idea seems to be that of "smallness". See the so-called Tbhs. **guñji,** etc., and *cf.* D. **kunni** 2, **gujja, gujju** 2, **guñju** 1, **čuñču** 2, **kiṟu** 1, **kuṟu, čiṟu.**

97. **čampaka,* čampa, kanaka,** a tree bearing a yellow fragrant flower, Michelia campaka; its flower. Gt. (p. 518) is right in deriving **čampaka** from D. **čan** 1, etc., redness, golden colour, as the flower at once suggests that derivation. This is corroborated by **kanaka** which comes from that D. root in its form of **kĕn,** etc.

98. **čiñčâ,** the tamarind. Although the initial consonant of this word offers some difficulty, it appears to be another form of D. **puṇisĕ** which is formed of D. **puḷi,** sourness. Regarding the initial compare the D. tippali s. pippali, and mind that Tu. hudĕ (K. hŏḻĕ), a river, appears also in the forms of tudĕ and sudĕ.

99. **jhaṭi,** a small tree. This is D. **giḍa,** etc.

100. **tâmarasa,** a red-coloured lotus. This term is evidently connected with **tâmra,** copper; a coppery red, which is to be derived from D. čan 1, etc. *Cf.* D. **tâmarĕ, tâvarĕ.**

101. **tâla,** (Mhr. tâḍa), **tala,** the palmyra. These words must have been borrowed from D. tâḻ 1. The leading idea is not clear.

102. **nâraṅga,*** the orange. Gt. (p. 519) derives it from D. **naṟu, nâṟu,** smell.—**nâgara, nâgaraṅga,** the orange. If these two terms are to be derived from the same D. words, the various changes the letter ṟ can undergo, are to be considered (*e. g.* ṟ = d, and d = g). Nâgara might then be nothing but D. **nâṟal** or **nâṟalu,** smelling; that smells, is full of fragrance.

103. **panasa,* palasa,* phalasa,** the jack. *Cf.* the so-called Tbhs. **palasu, halasu.** Gt. thinks the words are related to D. **pala,** much, many (p. 519) that is connected with **parĕ** 1 and 3. His leading idea is not easily perceivable. Does he think of the numerousness of fruits on a jack tree? May it be suggested that perhaps D. **panĕ** 1, a pointed tooth, is at the root of the terms, referring to the jack fruit as covered with naillike points (*cf.* Sk. kaṇṭakaphala). In Tuḷu and Kŏraga **palasa** appears as pĕla.

104. **palâṇḍu,*** an onion. Gt. (p. 519) sees D. **pala,** much, many, in it. It seems preferable to think of D. **parĕ** 4, etc., the scale or coat of an onion. **Aṇḍu** may be D. **aṇḍu** 1,

Digitized by Google

the meaning of palâṇḍu being "a going to or combination of coats". But the word might also be looked upon as a contraction of **parĕ-paṇḍu,** a coat-fruit (see Tĕ. s. paṇ 2).

105. **pallava,** a wood. *Cf.* D. **paḻuva,** etc.

106. **pâli,** ginger in its undried state (Nn. 31). *Cf.* D. **alla** 2 (initial p in pâli being a spiritus lenis, see D. **a** 16).

107. **pippali,*** long pepper. Gt. (p. 519) takes the word to be pippala and explains it by "great, excellent fruit", D. **piri** being "great". Upon this derivation not much dependence can be placed. A D. term of pippali is **tippali** (see No. 98). If this could be the original form, D. **tin** 2, irritation, might be thought of, in which case however the leading idea could scarcely have been 'taste' with which tin does not appear to be connected.

108. **pilu,** grass (Nn. 126; Mr. 489). This is D. **pul,** etc.

109. **punnâga,*** the tree Rotleria tinctoria, from the blossoms of which a yellowish dye is prepared. Gt. (p. 518) is right in deriving the word from D. **pŏn,** etc., gold. *Cf.* D. **punnikĕ, pŏnnĕ,** etc.

110. **puṟpa, pushpa,*** a flower; the menstrual flux. Gt. (p. 527) thinks the word comes from D. **pû,** to flower; Cl. (p. 474) doubts it, and prefers to derive that verb from Sk. **phull,** to flower, comparing Mhr. phûla, a flower (*i. e.* Sk. phulla). But phull does not exactly explain the form of puṟpa. **Puṟpa** appears to represent an original **pulpa** and to be somehow connected with D. **pul,** grass (probably "that is coloured"). This leads to D. **pŏlĕ,** that is coloured: menstrual flux, the terms adduced under which sufficiently explain puṟpa. The D. words for "flower" are **puvvu** (*i. e.* pulvu?), etc.

111. **phala,*** a fruit, fruit. Gt. (p. 519) and Cl. (p. 484) suspect this word to come from T., M. **paḻu,** to grow old; to ripen (see s. D. **paḻa** 2), and to be identical with D. **paṇ** 2, etc., a ripe fruit. If, however, all the Indo-European words compared by scholars with Sk. root phal are really cognate, phala is not connected with D.

112. **bija, vija,** seed. This word has been formed of D. **biḻtu,** etc., of **biḻ** 1, **bîḻ** 1. *Cf.* bindu (No. 160).

113. **marica, marica, vêllaja,** black pepper. Gt. (p. 519) says that marica is connected with Tĕ. **miriya** and T. **miḷagu,** black pepper. There cannot be the least doubt about it. See D. **meḻasu,** etc. Marica and vêllaja (not to be derived from a vêlla) are identical with marica. The leading idea is unknown.

114. **malli, mallikâ,** the Arabian jasmine. The jasmine is a wild-growing and generally cultivated plant in South India, and commonly known as **malligĕ.** It is so to say *the* flower, and its name appears to have been formed by contraction of D. **maral** 3, a flower.

115. **mâ** (in mâkanda, the mango tree). This is D. **mâ** 2.

116. **mâlûra,** Feronia elephantum. This appears to be a corrupt form of D. **bĕḷala,** etc. The D. form **bêla** probably is the same as **vâlu** in êlavâlu (see No. 36).

117. **mukula,** a bud. Gt. (p. 530) is right in connecting it with D. **mugi.** The verb **mugul** is still more closely related. See the so-called Tbh. **mugul.**

118. **mudgara,** a bud. This may have been formed of D. **musuku** or **musuḻu.** *Cf.* also D. mŏggĕ 1.

Digitized by Google

119. **mûla,*** a root. Gt. compares D. **mŏdal** (mudal), etc. (p. 529), of which it doubtless is a contracted form.

120. **latĕ,** a plant of any kind; a creeping plant. It is one of the 21 Tatsamas, and probably formed according to the common Tĕ. rule which places an initial vowel that precedes a liquid, after this liquid and alters it according to convenience (see vrîhi No. 126, râtri No. 406, and rûpa No. 407). In the case of **latĕ,** as will be seen, the vowel has not been changed, for the word appears to have arisen either of D. **aḍar,** to climb, to ascend (as creepers or flowers), or of **alar,** to spread, to open, to blossom, the nouns being either aḍartĕ or alartĕ, and following the Tĕ. rule, either ḍartĕ or lartĕ. The elision of the letter r that in this instance has taken place in latĕ, is seen *e.g.* also in D. **baduku** 1 and 2. Regarding the interchange of letters ḍ and l also in D. *cf. e.g.* kadaḍu and kadalu.

121. **varuka,** a species of inferior grain. *Cf.* D. **baragu.**

122. **vidula,** a sort of reed or ratan; **bidala, vidala,** a split bamboo; a bamboo (in Mahîdhara's vaṁśavidâriṇî = bidalakârî). *Cf.* D. **biduru,** etc., a bamboo. It is probable that the meaning "ratan" of vidula has, in ancient times, originated in an accusable mistake or in generalization. *Cf.* vêtra (No. 124).

123. **vêṇu,** a bamboo. For this D. **bidanu** (Tĕ. **vĕdaru**), a bamboo, is to be compared. Regarding the form observe that madana becomes mayana and mêṇa.

124. **vêtra,** a cane, the ratan. It is not improbable that this word was originally a Sk. Tbh. of Tĕ. **vĕdaru,** T. **vĕdir,** a bamboo, if the remark made s. vidula (No. 122) is considered. D. **bĕtta,** a cane, though in common use, is a true Tbh. of Sk. vêtra.

125. **vêra*** (in śṛiṅgavêra, hrîvêra) is unquestionably D. **bêr,** etc., a root. See Gt. p. 518.

126. **vrihi,** rice. This term being without a perceivable root in Sk., is no doubt connected with D. akki (or arki, T. ari, ariji; M. ari; Tu. ari, akki) and Tĕ. vari. The syllable **vri** is, according to the Tĕ. rule given above s. latĕ (No. 120), the same as Tĕ. **vari,** and the syllable **hi** has been formed of the K. and Tu. **ki** and the T. **ji.** In common T. the Sk. word vrîhi is written **virigi;** T. **g** often stands in place of **h.**

127. **śimbi, simbi,** a legume, a pod. These words appear to be connected with D. **sippĕ,** covering, shell, from root **kiṟ,** q. v.

128. **śuṇṭhi,*** dry ginger. Gt. (p. 518) derives this term from D. **suruḷ;** *cf.* D. suruṇṭu. In T. dry ginger is called čukku, čučča, čuččn, čuṇḍi, čŏṇḍi, čŏnṟi; *cf.* D. surku 1 (= T. čuruṅgu).

129. **hallaka,** the red lotus. *Cf.* D. **âbal, âval, âla** 2, and see D. **a** 16.

d. Words relating to metals.

130. **kanaka, kandala, kala** (Čt. I, 47), **kâñčana,** gold. There is the Sk. verbal theme **kan,** to shine (*cf.* D. kâṇ 1), for which, however, there are no authoritative references. The D. terms for gold are **čini, činna, činni,** which are related to **čan** 1, etc. *Cf.* D. **kĕṅka, kĕñču, kĕn,** etc.

131. **karĕûra, karbura, karbûra, karvura, karvûra,** gold. These terms remind one of D. **kaḍavara, kasavara,** gold, which, however, are now used only in poetry and are of doubtful origin; is Sk. **kaḍâra,** tawny, related? D. **karbuna,** (s. kar 1), the black metal, *i.e.* iron, which in form is nearly identical with the above Sk. words, can apparently

Digitized by Google

only be adduced on account of the syllables **bura, bûra, vura, vûra,** (čûra), which probably are D. **pina, puna,** etc., metal. The syllable **kar** of the Sk. words may possibly be referred to D. **čan** 1, etc., **čan** 2, etc., **kara** 1, kaḷĕ (lustre), **kaḷa** 2.

132. **kâṭha, kânta,** a stone, a rock. With these terms **kaṭhara, kaṭhina, kaṭhôra,** hard, are connected, which refer to D. **kaḍadu** 6, **kaḍu** 1, etc., **gaṭṭi, gaḍaču, gaḍusu.** *Cf.* D. **kaḍal** 1, **kaṇi** 5, **kal** 4, etc., **kâḍu** 1.

133. **tâmra,** a coppery red colour; copper. In D. this word appears as **tâmbra, čambu, čĕmbu, čŏmbu;** it is called also **kisuvŏn,** the red metal (see s. kisu 2). The word is doubtless founded on D. **čan** 1, etc., **kisu** 2, etc.

134. **piṇḍa,** iron. This term may refer to D. **piṇa,** metal, if the meaning intended is not "lump, ingot".—**piṇḍa,** a lump; a heap, etc. appears to be connected with D. pĕṇĕ 1.

135. **bhiru, bhilu,** silver. These words appear to be D. **bĕḷḷi,** from **biḷi, bĕḷ** 1. Could D. **piñjari,** silver, also be connected? (*cf.* No. 158).

e. Words relating to various natural objects, etc.

136. **aṭavi,*** a jungle. Cl. (p. 454) connects the term with D. **aḍar,** to be joined, to be crowded, etc. *Cf.* the so-called Tbh. **aḍavi,** and D. **aṭṭu** 2, etc.

137. **ari,** the wind. *Cf.* D. **ĕral** 1, etc.

138. **ulkâ,** a fiery phenomenon in the sky; a meteor; a firebrand; fire. *Cf.* D. **uḷku** 3 and 4.

139. **kaččha,** the bank of a river. See No. 241.

140. **kajjala,** a cloud; lampblack. The first meaning may be based on D. **kad,** etc. and **jala,** water; the second one is derived from D. **kaḷgu,** that is to say from its verbal noun **kaḷgal,** the state of being black (*cf.* also kâḍigĕ).

141. **kadali,** darkness (Nn. 43). *Cf.* D. **kattalĕ,** etc.

142. **kuṭhêra,** fire. This appears to be another form of D. **sŏḍar** (Tu. **tuḍar, tuḍâr**).

143. **kuṇḍa,*** a hole; a pit; a pool. Gt. (p. 521) is right in comparing this word with D. **kuḷi** 2. *Cf.* also Sk. **kûpa, kûma.**

144. **kûla,*** a pond. Cl. (p. 456) and Gt. (p. 521) refer the word to D. **kŏḷa** 2 (kuḷa), which may be right. They think **kŏḷa** or **kuḷa** comes from T., M. **kuḷi,** to bathe; this is wrong, as kŏḷa means "a hold, a reservoir" (of **kŏḷ** 1, etc.; *cf.* **kuḷa** 2, **kuḷu**). Kûla might also be referred to D. **kuḷi** 1 and 2; *cf.* Sk. **čûḍâ,** a small well, and **čuṇṭi,** etc. (No. 150).

145. **kêdâra,** a field. This is related to D. **kĕy** 5. It might even be disjoined as **kĕyda** (or **kêda,** worked, tilled, fr. D. **kĕy** 2).—Tbh. **âra** 2 (or âḷa), and mean "tilled ground".

146. **khadira, khidira, (čadira),** the moon. These words are probably formed of D. **kadir,** etc., as are also **čidira,** fire; **čudra,** a ray of light (but *cf.* also C. **čurču** 2).

147. **khaluj,** darkness. This term may be connected with D. **kaḷtalĕ,** etc.

148. **ghaṭṭa,** a ghaut, is one of the 21 Tatsamas, and in D. generally pronounced as **gaṭṭa;** it is to be derived from D. **kaḍadu** 5.

149. **gaḍa,** a moat, a ditch. *Cf.* D. **kaḍaṅgu** 3, etc.

150. **čuṇṭi, čuṇḍhi, čuri, čûḍâ, čûtaka,** a small well. The terms are related to Sk. kuṇḍa (No. 143), kûla (No. 144), and D. **kuṇi** 2, **kuṇṭĕ** 2, **kuḷi** 2, **guṇi** 1.

151. **jaḍa, jala,** cold, frigid, chilly; cold, frost, winter; water. *Cf.* D. **čaḷi** 2, **taṇ,** etc. For "water" D. **jani** might be thought of.—**jaḍa, jala,** senseless, stupid, apathetic, etc.

Digitized by Google

Cf. D. **čali** 1. (Jaḍa and jala have been referred to the Indo-European languages by eminent scholars; the comparison with D. is only suggestive.)

152. **taṭit, taḍit, taḷit,** lightning. *Cf.* D. **siḍil** 2 (Tu. **tĕḍil,** Kuṟuba **taḍlu**).

153. **titha,** fire. For this see s. D. **čûpu,** 1, and **ti** 1 and 2.

154. **tira,** shore, bank; margin, brink, edge. This is a pure D. word which comes from **tir.**

155. **tôya,** water. It is not impossible that D. **tuy,** etc. are connected with this word.

156. **nala,** smell, odour. This is D. **naṟu,** etc.

157. **nira,** water, has been borrowed from D. nîr. The original idea is uncertain; might D. **nĕgaḻ** 2 (**nigaḻ, nigar**) be thought of, so that the meaning would be "that shines or is bright"?

158. **piñja,** the moon. This word rests on D. **pĕṟĕ,** the letter ṟ having been changed into j (as *e. g.* in Tu. **âji** = K. **âṟu,** six).

159. **puri, punḍra** (No. 68), a river. *Cf.* D. **pura, pŏnal, pŏḻĕ** 1.

160. **bindu, vindu,** a drop. This has been derived from the Sk. verbal themes **bid, bind,** to split; to divide; bindu "that is split off or detached". If the themes are ancient, genuine Sk., the derivation appears to be right. But D. **biḻtu,** that falls or drops down, suggests itself for comparison (see No. 112).

161. **bila, vila,** a hole (as of a mouse, snake, wild beast, etc.), hollow, cavity; a gap, pit, chasm; an opening, aperture. The term is one of the 21 Tatsamas. In Sk. it appears also as **billa, villa,** which are the original forms, as **bila** or **billa** come either from D. **biḍu** 1 or from **biri** 1 (the verbal nouns being **biḍal** or **biriyal,** of which billa, not bila, arises first). Sk. verbal themes **bil, bhil, vil,** to split, break, divide are probably borrowed from the mentioned D. verbs and not equal to bhid.

162. **bhûka,** a cavity, hole, chasm. *Cf.* D. **bŏkkĕ** 2 (**pŏṭṭarĕ, pôr** 8, **pôḷal;** it is not impossible that bhûka is another form of D. **biḍuku** of biḍu 1 which in Tu. appears as buḍu).— **bhûka,** the source of a stream, a spring, is D. **buggĕ.**

163. **maru,** a mountain, a rock. This appears to be connected with D. **maraḍi,** etc.

164. **mala,** a forest (No. 22), **malaya,*** N. of a mountain range; a garden; a celestial grove; **mâla,** a forest or wood near a village, are based on D. **mala** 4, etc., the root probably being **malĕ** 1. See Gt. p. 518.

165. **maskari,** the moon. This term may have been formed of D. **masĕ** 2, lustre, shine.

166. **mudira,** a cloud. This is D. **mugil** (**d** = **g,** as in M. **vâdil,** a door = K. **bâgil**).

167. **vaišâkha,** the name of a month, April-May. It is conventionally derived from višâkha, branchless; having spreading branches. Its D. Tbh. is said to be **bĕsagĕ.** It seems as if vaišâkha were a fanciful derivation from D. **bĕsagĕ,** q. v.

168. **šâda,** mud. This is a formation of D. **kĕsaṟu,** under which *cf.* especially the T. and M. The change of letter ṟ into d is frequent in D. (see *e.g.* the Tu. s. D. maṟĕ 1 and 2).

169. **šusha, šushi,** a hole; **šushira,** a hole; a wind-instrument. These terms are probably connected with D. **kuḻi** 2, **kŏḍĕ** 2, **kŏḻal, kŏḻavi.**—**šushira,** fire, reminds one of D. sŏḍar (of suḍu; *cf.* No. 142).

f. Words relating to colour.

170. **kar** (in karṇâṭaka No. 182, karpaṭa No. 243) means "blackness". *Cf.* Sk. kajjala (No. 140), kambala (No. 242), and D. **kar** 1; see also No. 355.

Digitized by Google

171. **kashâya,** red; brown; the red colour. *Cf.* D. **kisu** 2, etc.
172. **kâla,*** **krishṇa,** black; a black colour. Gt. (p. 520) and Cl. (p. 501) derive kâla from D. **kâḻ** 3. *Cf.* D. **kad,** etc., **kandu** 6, **kari** 3, **karĕ** 7, **kaṟĕ** 1, **kargu** 2 and 3, **karpu, kaḻgu, kâgu, kâḍigĕ, kâḍu** 3, from which themes probably also krishṇa is derived.
173. **čôksha,*** beautiful, pleasing; pure, clean. Gt. (p. 527) refers this word to D. **čokka.** See D. **čan** 1, etc., and *cf.* No. 176.
174. **nîla,*** of a dark colour; dark-blue or black; darkness. Gt. (p. 522) gives nîla the meaning of "shade" and compares D. **nĕḻal** (niḻal).
175. **phalgu,** reddish, a red powder. *Cf.* the terms s. D. paḻapu.
176. **šôṇa,*** red, crimson. Gt. (p. 527) and Cl. (p. 471) consider this (like čôksha) to be derived from D. **čan** 1, etc. For the D. theme čan 1, etc. *cf.* also kanaka (No. 130), gavêruka (No. 370), čampaka (No. 97), tâmra (No. 133).

g. Words relating to men, etc.

177. **ari,** a pious man. If this is not a corruption of arya, *cf.* D. **aṟa** 2. — **ari,** a master. If this is not a Tbh. of arya, *cf.* D. **ĕṟĕ** 1.
178. **arka,** a learned man. *Cf.* D. **aṟi** 1, **aṟikĕ.**
179. **âli,*** a woman's female friend. Cl. (p. 455) compares Tĕ. **âlu,** a woman, a wife (see s. D. âḍangi). Perhaps D. **âḍi, âḷi** 1, in the sense of "a person with whom one plays, a playmate", might be thought of.
180. **uruṇḍa,*** name of a demon. Gt. (p. 518) thinks the word means "the round or rolling one". *Cf.* D. **uruḷ** 1, etc.
181. **ôḍra,** name of a people and country, Orissa. See the note s. **ôḍra** in the text of the Dictionary.
182. **karṇâṭa, karṇâṭaka,*** the Canarese country; a man of the Canarese country. The words are composed of D. **kar** 1, blackness, and **nâṭa** 1, q. v., etc., and mean "the black country" *i. e.* the country that chiefly consists of black soil, etc. See Gt. p. 518, and **kannaḍa** s. D. **kan** 2.
183. **kali,** a hero. *Cf.* D. **kali** 4.
184. **kaliṅga,** a clever, cunning man. *Cf.* D. **kal** 1.
185. **kiraka,** a scribe. If the original meaning be "a scratcher, *i. e.* a man who writes on a palm-leaf with an iron style", *cf.* D. **kiri** 1, **kĕrĕ** 1, **gĕrĕ;** also **kiṟu** 3, etc.
186. **kinâra, kinâša,** a vile man; a poor man. May it be allowed to suggest that these terms (as also **kikaṭa,** poor, needy) are possibly connected with D. **kin,** etc. *Cf.* also D. **kina.**
187. **kuṭṭani, kuṭṭini, kuṇṭani, kûṇṭani,** a bawd, a procuress. The original meaning probably is "she who brings together". *Cf.* D. **kûṭa** 1, **kûḍu** 1.
188. **kuṇi,*** **kûṇi,** a man who is crooked-armed or has a curved or withered arm. Cl. (p. 456) compares D. **kûn** 1. *Cf.* **kuḍu** 3, etc. Sk. **kubja,** crooked, hump-backed; crookedness (Nn. 132) may also be compared, if the Indo-European references are not absolutely certain.
189. **kumbha,** the paramour of a harlot. *Cf.* D. **kûr** 2, **kûrpu** 2.
190. **kôṅkaṇa,*** name of a people (and their country) on the western shore of the Dekhan. *Cf.* D. **kŏṅkaṇa.** Gt. (p. 518 and 521) connects it with D. **kuḍudu,** (kŏḍagu and kŏṅgu), **kuḍi** 5, **kŏṭṭu** 1.

Digitized by Google

191. **krûra, kûra** (Mr. 469. 515), cruel, etc.; a cruel, fierce, ferocious, rough, man. The so-called Tbh. of these words is **kûḻ** 2, **kûra** may be the original form (as in kûra, krûra, boiled rice, No. 311), whereas in **krûra** a Tĕ. mode may appear that is seen also *e.g.* in Sk. kûrča, krûrča, the beard. Can Sk. kûra in its above meaning be traced in a true D. word? This may be found in D. **kûr** 1, of which the verb **kûṭu,** to sharpen, exists in Tu., which when used as a noun, exactly represents the so-called D. Tbh. **kûḻ** 2. D. **kûḻa,** a vulgar, rude, rustic man, may also be connected, if the first meaning be "a man of rough, unpolished manners".

192. **khaṭṭana, khadûraka, kaṭṭêraka,** dwarfish; a dwarf. If the short **a** of the initial syllable is not radical, but has arisen of a short ŏ, D. **kittu** 1, etc. may be compared; but there is also the possibility of referring the terms to **kaṭuku** 1, etc. *Cf.* Sk. kâshṭha (No. 91).

193. **khaṭṭika,** a butcher. This is D. **kaṭaka,** etc. (of **kaḍi** 4).

194. **khala,*** a wicked man, a scoundrel. Gt. (p. 522) is right in comparing D. **kaḷa** 7 (of **kaḷ** 2, etc.).

195. **gaṇḍa,** a hero. This is one of the 21 Tatsamas. See D. **gaṇḍa,** and *cf.* **kaḍu** 1, **gaḍaču, gaṇḍasu, gaṇḍu.**

196. **čâmuṇḍâ,** a form of Durgâ or Mârî, in D. also **čavuṇḍi, čavuḍi.** The word is composed of D. **sâvu,** death; a corpse, and uṇḍâ (uṇḍi, uḍi). **Uṇḍi,** etc. may be **uṇi, uṇṇi** 1, or **ŏḍati** (of uḷ, to possess), or **uruṇḍi** (she who rolls about; see uruṇḍa No. 180).

197. **čuṇḍi,** a procuress, a bawd. *Cf.* D. **sŏṇḍi.**

198. **nâṭa, nâṭaka*** (in Karṇâṭaka), a Nâṭa or Kannaḍa man. This is derived from D. **nâḍu,** etc. See nâṭa 1, and Gt. p. 518.

199. **paṅgu,** lame, crippled; a lame man. This appears to be D. **pĕḷava.**

200. **paṇḍita,** a skilled, clever man. This word may come from D. **paṇṇu** 1 (T. also **paṇ**); **paṇṇida (paṇṭa),** one who is made ready or dexterous.

201. **piśâči, pêshi,** a she-demon. *Cf.* D. **piṇa, pênĕ, pêy, pêyi** s. **pê** 1, **pêtu,** and **hêdĕ.** For Sk. **piyu,** injurious as an Asura, and **phi,** anger, passion; a wicked man, too see D. **pê** 1. See also Cl.'s Appendix (p. 530 seq.).

202. **putra,*** a son, Gt. (p. 526) compares a K. root pudu, to be born. This root is nowhere found in D.; it occurs only in Mr. Reeve's Dictionary that was used by Dr. Gundert. Gt. further compares **puytal** (of T. **puy,** to become, to exist), a coming into existence, an existing, and T. **pudalva,** a son, and then D. **puṭṭu** 1. T. **pudalva** appears to be identical with K. **pŏdḻva** (of **pŏdaḻ**), which may become **pŏdarva,** and means "one who comes forth or springs up". See Tĕ. **pŏdalu,** to be born, s. puṭṭu 1. When Cl. (p. 486 and 506) compares T. **paydal,** etc., a boy (see s. D. pasuḷĕ, hay, etc.), with putra, he is decidedly wrong.

203. **pulinda,*** a man of a barbarous tribe. Gt. (p. 528) compares D. **pŏlĕya (pulaya)** s. **pŏlĕ.** *Cf.* plava (No. 207).

204. **pulôma,*** name of a demon. For this term too Gt. (p. 528) compares D. **pŏlĕ,** etc.

205. **pulkasa,*** the son of a Nishâda or of a Śûdra father and of a Kshatriyâ mother. Gt. (p. 528) refers also this term to D. **pŏlĕ,** etc.

206. **pôgaṇḍa,** not full grown or adult: a boy; deficient in member, deformed. This word appears to be composed first of D. **pô** and **gaṇḍa:** having a deficiency of strength and manliness; and secondly of D. **pô** and Sk. **gaṇḍa** (see No. 13): having a deficiency

Digitized by Google

of joints (or members). *Cf.* D. pôgaṇḍikĕ.—**pôgaṇḍa,** having a redundant member. This is to be explained by "having proceeded beyond the common number of joints (or members)".—But there is also the term **apôgaṇḍa,** a child; having a limb too few; having a limb too many. If this is not an inaccurate form of pôgaṇḍa (as probably avalaksha of valaksha; *cf.* Sk. arâla, râla; alaktaka, laktaka; avataṁsa, valaṁsa; avalagna, valagna; avasnasâ, vasnasâ; uruvûka, ruvûka), it would, according to the above derivation, literally mean "not having progressed in strength"; "not having gone to or reached all the joints"; "not being without a joint that is in excess of the common ones".

207. **plava,** a Čâṇḍâla. This evidently is D. **pŏlĕya, pŏlĕyava,** a Puliah. See **pŏlĕ, hŏlĕ.**

208. **phalgu,** weak, feeble, worthless, etc.; a weak person, etc. *Cf.* D. **pal̤a** 2, **pal̤aga,** or **par̤ĕ** 3.—**phalgu,** reddish, a red powder. See No. 175.—*Cf.* Gt.'s remark in p. 519.

209. **bhilla,*** name of a man of a wild mountain race. Gt. (p. 518) is right in comparing this word with D. **billa** s. **bil** 2.

210. **malla,** a wrestler. This is one of the 21 Tatsamas. It is to be derived either from D. **mar̤u** 1, etc., or from **malĕ** 1 or 3.

211. **muni,*** a sage, etc. Gt. (p. 529) translates it by "the first", or "one who strives forward", and compares D. **mun** 2.

212. **vôraka, vôlaka,** a scribe, a writer. This may have been formed of D. **ôlĕ** (vôlĕ), **vâlĕ,** or of **barĕ** 1.

213. **šuṇḍâ, šûlâ,** a harlot. It is certain that these terms are identical with **sûl̤ĕ,** a term that is most common in D. *Cf.* D. **susil** 2, etc.?

214. **haḍika, haḍḍaka, haḍḍika, haḍḍi, haḍḍipa,** a sweeper. *Cf.* D. **huḍugu** 2, **hŏḍĕ** 1 (used also in sweeping), perhaps also **aḍaču** 2. (ŏ may appear as **a,** see D. **ŏ** 1; **a** may appear as **ha,** see D. **a** 16).

h. Words relating to dwelling-places, etc.

215. **aṅgaṇa,** a yard, a court. This is one of the 21 Tatsamas. Other forms are **aṅgana** (Sk.), **aṅkaṇa** (Čt. II). If the original meaning is "a place to walk in", *cf.* D. **aṅ,** the foot, and the so-called Tbh. **kaṇa** 2, or **aṅgu** (for Tĕ. **aḍugu**), the foot, and **aṇa** (*i.e.* **aṇĕ** 5), the original meaning being either "foot-floor", or "foot-playing about".

216. **âli,** (and with the spiritus lenis) **pâli,** a raised bank, a dike, a dam. These terms appear to be D. **ĕri.** For the interchange of **â** and **ĕ** *cf.* No. 32.

217. **ĕḍuka, ĕḍûka, ĕḍôka, ĕlûka,** a wall enclosing bones. *Cf.* D. **ĕlu,** etc., a bone.

218. **kaṭaka,** a town, a village, a house, a dwelling. This word is derived from D. **kaṭṭu** 2. *Cf.* also D. **kaṭṭaḍa,** etc.

219. **kaṭana,** a roof, a thatch. *Cf.* D. **kaṭṭaṇa** and **kaṭṭu** 3.

220. **kârâ,** confinement; a prison. *Cf.* D. root **kir,** and **sĕr̤ĕ** 2, and also Sk. **čâra** (No. 229).

221. **kuṭa,** a house; a fort; **kuṭi,*** a house, hut; **kuḍi,*** a small house, a hut; **kûṭa, kûṭi,** a house, dwelling; **kôṭa, kôṭṭa,** a shed, hut; a wall (see Dictionary s. gôḍĕ); a fort. Gt. (p. 520) and Cl. (p. 456 and 503) are right in deriving **kuṭi, kuḍi** from D. **kûḍu** 1 (*cf.* **kûṭa** 1) and comparing D. **guḍalu,** the so-called Tbh. **guḍi** 2, etc. The leading idea is either "a place of coming together" (Gt.), or "that has been joined together or constructed". Gt. attempts to derive **kôṭa, kôṭṭa** from D. **kôḍu** 5, a point, and

Digitized by Google

Cl. (p. 457) from D. **kuḍu** 3; but this appears to be unnecessary. Regarding the short form of initial **kû** *cf.* also the terms s. D. **kuppĕ** 1 and **guḍiyisu**, etc., and Sk. **kuṭuṅgaka, kuṭaṅgaka**, a house, a hut; a roof, a thatch.—D. **kôṭĕ** (*i.e.* Sk. kôṭa, kôṭṭa) is one of the 21 Tatsamas.—**Kŏṭṭa**, in the Kŏraga language, denotes "a hut of the Kŏragas".

222. **kuṭaru**, a tent. This, like kuṭa, etc. (No. 221), belongs to D. kûḍu 1. The forms of kuṭaru in D. are **guḍâra**, (**guḍi** 2), **gunḍâra, gûḍâra.**

223. **kuṭira**, a hut, a cottage. This is D. **guḍil**, etc. of **kûḍu** 1. See s. kuṭa (No. 221), and *cf.* kuṭîra (No. 225).

224. **kuṭika**, a small house. This represents D. **kŏṭṭigĕ**, etc. of **kûḍu** 1.

225. **kuṭira**, a small house, a hut (also **kuṭira, kuṭêra**); sexual intercourse (also **kurira, kuṭṭâra**); oneness, aloneness, exclusiveness (also **kuṭṭâra**). This word in its first meaning is equal to **kuṭira** (No. 223), q. v.; the second meaning points to D. **kûṭa** 1, as does also the third.

226. **kuṭumba,*** the collective members of a household, a family. This word has come from D. **kûḍu** 1, as suggested by Gt. (p. 520) and Cl. (p. 456).

227. **kuḍupa**, a clasp or fastening. This is to be derived from D. **kûḍu** 1, to connect.

228. **kuḍya,* kûḍya**, a wall. Gt. (p. 520) is right in referring kuḍya to D. **kûḍu** 1. *Cf.* also D. **kûḷĕ** 1 and **gûḍu.** The so-called Tbh. of kuḍya is **gôḍĕ.**

229. **čâra**, binding; a prison. This, like kârâ, is D. **sĕṟĕ** 2, of kiṟ.

230. **nilaya,*** a dwelling, an abode. Gt. (p. 529) compares D. **nĕlĕ.** *Cf.* also D. **nilavu**, etc. But if Sk. âlaya, etc. is considered, Gt.'s comparison becomes very doubtful.

231. **pakkaṇa**, the hut or abode of Šabaras. *Cf.* D. **pakkĕ** 1, etc.

232. **paṭṭa**, (paṭṭaṇa), **paṭṭana**, (paṭna), **pattana**, (a settlement), a town. These are to be derived from D. **paḍu** 3 (P. p. paṭṭu). See Cl. p. 458, and *cf.* **haṭṭa, haṭṭi.**

233. **palli**, a settlement, a small village; a hut, a house; a town. This word, like paṭṭa (No. 232), etc., comes from D. **paḍu** 3. *Cf.* D. **paḷḷi** (= paḍḷi) 1, etc.; **paḍal** 1.

234. **mañčaka, mañčikâ**, an elevated stand etc. These terms are D. **mañčikĕ**, derived from **malagu** 1 and 2 ("that is lain upon"). See the Tatsama mañča (No. 295).

235. **mandira**, a house; **mandurâ**, a stable; a mattress, a sleeping mat, a bed. These words are related to D. **manĕ, mandi** 2, **mandu, mandĕ** 1. Cl. (p. 507) derives D. **manĕ** from T., M. **mannu, manu**, to abide, to exist, that are equal to Tĕ. **manu**, to live, to exist (= jîviñču; *cf.* Tĕ. maniki, existence, living; home, abode; manupu, to cause to live, to nourish, to save = bratikiñču, pôshiñču, rakshiñču; mannĕ, existence, being = jîvana, bratuku). The above verbal themes are not found in their peculiar T., M. and Tĕ. forms in K. and Tu.; but as an initial **m** occasionally becomes **v** or **b** (as *e.g.* in the T. verb manai = vanai), it appears to be certain that they are the same as D. **baḻ** (vaḻ), to live, the change of letter ḻ being manifold (*cf.* Tĕ. vĕnakĕ = K. baḻika). Vedic Sk. **mâna**, a building, a house, comes from Sk. mâ, to form, make, construct; could analogously D. **manĕ** come from maḻ (Tu.) *i.e.* K. **mâḻ, mâḍu** 1, to construct, build?—*Cf.* vana (No. 236).

236. **vana**, a place of abode, a residence. This may be D. **manĕ.** See s. mandira (No. 235).

237. **haṭṭa, haṭṭi**, (a settlement), a market-place. Like paṭṭa (No. 232), etc., the terms come from D. **paḍu** 3. *Cf.* D. **paṭṭi, haṭṭi.**

238. **huḍa**, a bulwark, a bastion, a tower. This is D. hûḍĕ of pûḍu 1, hûḍu.

Digitized by Google

i. Words relating to clothes.

239. **ambara,** clothes, apparel. This word has no apparent root in Sk. The ancient, true and only words for "cloth" in D. are **aṟa** 3, **aṟavĕ** 2, etc.; the leading idea connected with them is quite uncertain, and a relationship of them and ambara cannot be established, although it may exist. Let it further be suggested that **ambara** might have been formed of D. **amar** (which with an inserted nasal might become **ambar**). This suggestion might be supported by the circumstance that **ambara** means also "neighbourhood" (*i.e.* the state of being adjoining?).

240. **kaksha,** the hem of a garment tucked into the waist-band (also **kaččha**). Its so-called Tbhs. are **kačča, kaččĕ.** If the leading idea be "joining", *cf.* D. **kaččiṟi, kaččü** 4, and **kadĕ.** — **kaksha,** a hiding place. Regarding this term *cf.* D. **kariču, karĕ** 4. — **kaksha,** the armpit. *Cf.* D. **kaṅkaḷ,** etc., **kavuṅkuḷ** (of kavi 1?). — **kaksha,** the side or flank. *Cf.* D. **kaḍĕya** 2, etc. — **kaksha,** a gate. This may be connected with D. **kada** 1, or with **kaḍĕ** 5. — **kaksha,** emulation, rivalry. *Cf.* D. **kaḍaṅgu** 1, etc. — **kaksha,** a border, lace. *Cf.* D. **karĕ** 6, and Sk. **kaččha** (No. 241). — **kaksha,** a buffalo. *Cf.* D. kaḍasu 2. See also No. 86.

241. **kaččha,** the hem of a garment tucked into the waist-band. See kaksha (No. 240). — **kaččha,** the bank of a river. *Cf.* D. **karĕ** 6, and Sk. **kaksha** (No. 240).

242. **kambala,*** a blanket, a cumley (very often of a black colour). Its Tbh. is said to be **kambaḷi.** Gt. (p. 520) is quite right in saying that kambala is composed of D. **kar** 1, black, and **paṭa,** cloth (that may appear as **paḷa** in D.); *cf.* the Kuṟuba term **kĕrimbaḍa** (*i.e.* D. **kari** 3 and **paḍa** = paṭa), a cumley. Kambaḷi, no doubt, originally was **karbaḷi** (*i. e.* **kar-paḷi**), black cloth.

243. **karpaṭa,*** an old, dirty garment. Gt. (p. 520) is right in finding in this word D. **kar** 1, blackness, and **paṭa,** cloth. *Cf.* also D. kaṟĕ 1, a stain, a spot.

244. **kavača, kavasa,** a coat of mail. *Cf.* D. **kavaču** 1, etc., **kavi** 1, the original meaning probably being "that is put on or covers".

245. **čiri,** the hem of a garment. This appears to have been derived from D. **kiṟ.** *Cf.* D. sĕṟagu, and Sk. **tari** (No. 246), **sič** (No. 248).

246. **tari,** the end of a cloth; **tari,** the hem of a garment. *Cf.* D. **kiṟ,** and saṟagu, etc. See **čiri** (No. 245).

247. **nivi,** the folds of a garment to be tucked into the waist-band in front. *Cf.* D. **niṟi** 2, etc.

248. **sič,** the border or skirt of a cloth (see Nr., Hlâ. and Mr. s. karĕ 6, who have **siča**). *Cf.* D. **kiṟ, sĕṟagu,** and Sk. **čiri** (No. 245).

k. Words relating to utensils, etc.

249. **aḍḍana, aḍḍaṇa,** (that crosses), a shield. *Cf.* D. **aḍḍa** 1, etc.

250. **aṇi,* âṇi,*** a pin: the pin of the axle of a cart; the pin or bolt at the end of the pole of a carriage; a bound, boundary, limit. Cl. (p. 452) is right in comparing D. **aṇi** 1 and **aṇĕ** 3, the original idea being that of joining, fastening; **âṇi** in D. means "a nail". *Cf.* also D. **aṇasu, âṇ** 2, **âḷ** 1.

251. **arara,** a covering, a sheath. *Cf.* D. **ôṟĕ** 2. For the initial **a** (= ŏ) see s. D. **ŏ** 1, and observe that letter **ṟ** in later K. is often written as **rr.**

Digitized by Google

252. **argaḍa, argala, argalâ,** a bar, a wooden bolt to fasten a door. This occurs in D. as **argaḻĕ,** which appears to be composed of D. **aḍa** 6 and **gaḏĕ** 1 or **gaḻa** 2 or **gaḻĕ,** a cross-pole.

253. **kaṅkaṇa.** This is one of the 21 Tatsamas. **Kaṅkaṇa,** an ornament of the wrist; any ornament or trinket, may be a reduplication of D. **kaṇa** 3.—**kaṅkaṇa,** a string or ribbon tied round the wrist; a waist-tie (Nn. 45). *Cf.* D. **kaṇi** 2?

254. **kaṭa,** a frame of wood used for conveying a dead body (also **khaṭṭi, khaṭṭikâ, khaḍu, khâṭa**); a screen. *Cf.* D. kaṭṭu 3, and also Sk. **khaṭṭâ** (No. 274), etc.

255. **kaṭaka,** a string; a zone; a bracelet; a ring round an elephant's tusk; a mat. *Cf.* D. **kaṭṭu** 3, **kaṭṭuka,** and also Sk. **khaṭṭâ** (No. 274), etc.

256. **kaṭṭâra,** a weapon, a dagger. This word is to be referred to **kaḍi** 4. *Cf.* Sk. **khaṭa** (No. 273), and, with regard to the form, kuṭhâra (No. 261), kuddâra (No. 266); (kaṭâri, **kaṭhâri**).

257. **kandu,** an iron plate or pan for parching, frying or roasting. *Cf.* D. **kari** 1.

258. **kuṭa,* kûṭa,** a water-pot. Its so-called Tbh. is **kŏḍa.** Gt. (p. 520) is right when he refers kuṭa to D. **kûḍu** 1, translating it by "receptacle".

259. **kuṭapa,* kuḍava,*** and Tbh. **kuḍuba,** a measure of grain. Gt. (p. 520) compares D. **kûḍu** 1, which appears to be unobjectionable. *Cf.* kuṭa (No. 258), etc.

260. **kuṭṭanti,** a kind of dagger. For the explanation of this word there is Sk. verb **kuṭṭ,** to cut, that has been taken from D. **kuṭṭu** 1, **kuḍu** 2.

261. **kuṭhâra,*** an axe; a sort of hoe or spade. Its so-called D. Tbh. is **kŏḍali.** *Cf.* the D. verbs adduced under kuṭṭantî (No. 260). Gt. (p. 521) too refers the word to them.

262. **kuḍikâ,** an earthen or wooden water-pot used by ascetics. *Cf.* D. **kuḍikĕ,** and Sk. **kuṭapa** (No. 259), etc., **kuṇḍaka, kuṇḍikâ,** with which it is to be derived from D. **kûḍu** 1.

263. **kuṇapa,** a spear. *Cf.* D. **kuḍupu,** etc.? or **kuṭuku** 1, etc.?

264. **kuṇḍa,** a water-pot. This word, like kuṭa (No. 258), comes from D. **kûḍu** 1, which is corroborated by its meaning of "a lump" as of darbha grass (originally "a united mass").

265. **kuṇḍala,** a fetter, a tie. This is D. **kûḍal** in the sense of "that joins or connects".

266. **kuddâla,* kuddâra,** a kind of spade or hoe. Its so-called D. Tbh. is **guddali.** Gt. (p. 521) is right in comparing D. **kuṭṭu** 1, **kuttu** 2.

267. **kûṭa** 1, **kuṭa,** a hammer, a mallet (for breaking small stones). These terms are to be referred to D. **kuṭṭu** 1, **kuḍu** 2. *Cf.* D. **kŏḍati,** and No. 361.

268. **kûṭa** 2, **kûṭaka, kuṭaka,** a ploughshare. These terms appear in D. as **kuḍa** 1, **kuḻa** 2, etc., from which Sk. **kuśika, kuśi,** a ploughshare, are to be derived, letter **ḻ** having taken the form of **ś** (in D. **ḻ** often=s, see *e.g.* maḻa 2). The leading idea cannot be fixed.

269. **kûḍi,** a fetter for the feet. *Cf.* D. **guḍi** 1 and 2.

270. **kôṇa,** a stick, a staff, a club; the quill or bow of a lute, a fiddle-stick, etc. *Cf.* D. **kuḍupu,** etc., **kuṇil, kôl** 1, etc.

271. **kola,** a raft, a float, a boat. *Cf.* D. **kôl** 3. In D. the word has been shortened into **kal** 8, **kul** and **kŏl** 2, from which Sk. **kalâ,** boat, has come. Is the leading idea that of "joining", and **kûḍu** 1 ultimately connected, so that guḍalu, etc. might be compared? See T. s. D. **kŏlikĕ,** D. **kŏḻ** 1 appears as **kŏnu** and **kŏlu** in Tĕ.

Digitized by Google

272. **khaja,** stirring, churning; a churning stick. *Cf.* D. **kaḍa** 4, etc., **kaḍĕ** 8, **kaḷal** 4.

273. **khaṭa.** an axe, a hatchet; a plough; a kind of blow or wound. This appears to belong to D. **kaḍi** 4 and 7. *Cf.* kaṭṭâra (No. 256).—**khaṭa,** a blind well. If the meaning be "that has been dug", *cf.* D. **kaḍi** 4. (D. karĕ 4 can scarcely be compared.)

274. **khaṭṭâ,* khaṭṭi, khaṭṭika, khaṭvâ,"** a kind of bandage; a cot. These words are connected with D. **kaṭṭu** 2 and 3. Cl. (p. 457) compares T., M. **kaṭṭil,** a cot. *Cf.* also Sk. **kaṭa** (No. 254), **kaṭaka** (No. 255).

275. **khaḍga,** a sword. Its so-called D. Tbhs. are **kaḍuga, kaḷga** (kaḷga), **khaḷga** (khaḷga). Instead of referring khaḍga to the questionable Sk. verb khaḍ (supposed to be = khaṇḍ), to divide, to break, it appears better to derive it from D. **kaḍi** 4. Sk. **khaḍa,** dividing, breaking, probably is the same as D. **kaḍa** 5, **kaḍi** 7. For Sk. **khaḍgika,** a butcher, *cf.* khaṭṭika (No 193).

276. **khalina,** the bit of a bridle. *Cf.* D. **kaḍiyaṇa.** etc. (of **kaḍi** 3), if the word has not been borrowed from the Greek, as scholars suppose.

277. **gadĕ,** a club. Its so-called D. Tbh. is **gajĕ.** The terms appear to be D. **gaḷĕ,** etc.

278. **gâḷa, gâla,** a hook, a fish-hook. This is one of the 21 Tatsamas. It is not found in Sk. Dictionaries. It appears to be connected with D. **kaḍu** 2.

279. **guṇa,** a string, a thread, a rope. It is impossible to derive this term satisfactorily from a Sk. root; if D. **kuḷa** 1 and **kûḍu** 1 are compared, the meaning of "a joining or uniting" (of strands) is easily obtained.

280. **gêṇḍu,** a ball. This appears to be D. **čĕṇḍu,** etc. (of sĕḍĕ 1 or sĕḍu).

281. **gôṇi,** a sack. It is one of the 21 Tatsamas, and is a contraction of **gavasaṇi.**

282. **čuluka, čulaka, čaluka,** a small vessel or pot; the palm of the hand hollowed to hold water. *Cf.* D. **kuḍikĕ, kuḍitĕ, sŏlagĕ.**

283. **čûḍâ,** a crest, a diadem, etc. *Cf.* D. **sûḍu** 1.

284. **tarî,** a club. *Cf.* D. **taḷi,** etc.

285. **tarku,*** a spindle. Cl. (p. 381) compares this with D. **tiragu,** etc.

286. **talpa,** a float, a raft. This is D. **tĕppa** 2, q. v.

287. **tâla,*** a cymbal. etc. Gt. (p. 520) derives this word fr. a D. root **tal,** to beat (sic!). *Cf.* D. **taṭṭu** 1, **tadĕ, taḷisu** 1, **tâku** 1, **tâṭu** 1 and 2. Sk. verbs **taṭ, taḍ, taṇḍ,** to beat, to strike, are possibly derived from the above D. terms.

288. **tôraṇa,** a decorative festoon suspended across gate-ways, etc. It is one of the 21 Tatsamas. *Cf.* D. **tôṟ.**

289. **para** (in âḍampara, âḍambara, a drum used in battle). *Cf.* D. **para,** etc., a drum. The **âḍam** may be D. **âḍu** 2, sounding.

290. **parigha, paligha,** a pitcher, a water-jar. *Cf.* D. **paravi,** etc. The leading idea may have been taken from D. **pari** 1.

291. **piṭa,* piṭaka,* pêṭa,* pêṭâ, pêṭi, pêṭaka, pêṭâka, pêṭikâ,** a basket, a box. Gt. (p. 520) derives **pêṭa** from Tĕ. **pĕṭṭu** (*i. e.* T. pôḍu), to put, place, lay, and **piṭa, piṭaka** from D. **piḍi** 1, to hold. In Sk. the terms are derived from piṭ, to put together, to bring together, to accumulate (see s. puṭa No. 292). The so-called Tbhs. are pĕṭṭi, pĕṭṭigĕ, pĕṭṭiya, pĕḍagĕ, pêḷigĕ, etc. If D. **piḍi** 1 be the root, it is to be taken for all the Sk. terms, Tĕ. pĕṭṭu being quite unnecessary. The Tĕ. terms, however, s. D. **pĕṇĕ** 1 might be compared.

Digitized by Google

292. **puṭa, puṭaka, puṭi,** a cup made of a leaf folded (and stitched); a basket or vessel or dish made of leaves. Its so-called D. Tbh. is **pŏḍa.** It is somewhat difficult to determine from which root the words have arisen; but there is the Sk. verb **puṭ** with the meanings of "to unite, to connect, to bind together; to intertwine (saṁślêshaṇa, ślêsha)", and there are the D. verbs **pûḍu** 1, **pûṇ** 1, **hûḍu,** which mean "to unite, to connect, etc.", and also D. **puri, piri,** which mean "to twist, to twine (see s. **puri** 3 and *cf.* **pŏsĕ** 3). On these verbs puṭa, etc. rest. Sk. verbs **puṇ, pûṇ, pul, pûl,** used in the meanings of saṁhati and saṅghâta, **piṭ** in that of saṁhati, and **huḍ, huṇḍ** in those of saṅgha and saṅghâta, are evidently cognate. For all the above-mentioned Sk. verbs and their meanings there are no authoritative references, and they may be confidently declared to have been borrowed from the adduced D. verbs which are firmly rooted in the D. language. **Puṭa,** etc. are therefore ultimately connected either with D. **pûḍu** 1, etc. or with **puri,** etc.

293. **pushpaka,** a frying pan (Nn. 123). This is based on D. **puri** 1 and 2.

294. **bâla, pâla** (in karapâla, karabâla,* karavâla,* piṇḍipâla, piṇḍivâḷa, bhiṇḍivâla, bhinda-mâla, bhindipâla). Gt. (p. 520) is right in comparing D. **bâḷ,** a knife, a sword. *Cf.* D. **basi** 2 for **bâḷ?** Gt. thinks bâḷ (vâḷ) means "that is curved"; *cf.* the D. s. valaya (No. 299).

295. **mañča,** a bedstead, a cot, a bed, etc. It is one of the 21 Tatsamas, and appears to be derived from D. (**maḍagu**), **malagu** 1, though a derivation from D. **maḍu** 1 is not excluded. *Cf.* mañčaka (No. 234).

296. **maṇi,*** a pearl, a bead, or other globular ornament. The word is one of the 21 Tatsamas. Gt. (p. 529) thinks it to be connected with D. **maṇal,** etc. He appears to be right.

297. **masi, mashi,** ink; soot, lampblack. It appears as a Tbh. in the text of the Dictionary; but on account of the T. and M. forms adduced under it and on account D. **masi** the word is probably D., in which it is deeply rooted. See *e. g.* **masa** 2, **masaka** 2, **masuḷ, maṅku,** etc.

298. **mudga,** a lid. *Cf.* D. **muččĕ,** etc., **muttigĕ.**

299. **valaya,*** a ring, etc. For the formation of this term there are the Sk. verbs **bal,** to whirl round in a circle; **val,** to move round in a circle; **val, vall,** to be covered, surrounded or enclosed. The so-called D. Tbh. of valaya is **baḷĕ.** Gt. (p. 520) accepts a D. root **vaḷ,** to bend, to be bent; Cl. (p. 461) thinks that Sk. verb val has probably been derived from T. **vaḷai** (baḷai), to bend; to become crooked, to bow or bend; to environ, beset or surround. *Cf.* D. **baḷasu** 1, **baḷidu, baḷku** 2, (ōlĕ 2). So far as Sk. root vṛi is possibly concerned with bal, val, a borrowing by Sk. from D. is excluded; but that concernment is not certain. Howsoever that may be, it is a fact that three verbs have been borrowed from D. for Sk. bal or val, **bal** meaning also "to live", and **val** 1, "to be attached to, to take pleasure in", and 2, "to increase". The first is D. **baḻ,** to live, the second D. **ōl** 1 or **val,** to be pleased, etc., and the third D. **baḷĕ** 1, to increase. In consideration of this fact it becomes very probable that Sk. themes bal, val, to move round in a circle, etc., have also been taken from D.

Digitized by Google

300. **vijana**, a fan, for the derivation of which Sk. exhibits the verbal theme **vîj**, to fan. It is unnecessary to attempt to form this verb of Sk. vyaj, as vîj appears to be the true D. verb **bisu** 1. *Cf.* D. **bisaṇikĕ, bisaṇigĕ**, a fan, from which bijjaṇa and bijjaṇigĕ, Tbhs. of vyajana, are to be distinguished.

301. **šaṇa**, an arrow. This is D. **kaṇĕ** 1, etc.

302. **sabaḷa**, a spear (not in Sk. Dictionaries). It is one of the 21 Tatsamas. *Cf.* Sk. šarvalâ, sarvalâ, an iron club or crow; Mhr. sabaḷa, sambaḷa, a crowbar. Could D. **sadĕ** 1 be connected?

303. **sûči**, piercing, perforating; a needle. Its Tbh. is sûji, in Tuḷu dûji. There is no Saṁskṛita root to derive sûči from. It seems probable that the word rests on D. **tûṟu** 2, q. v., **s** occasionally appearing a **t** (see *e. g.* Tbh. sûṭĕ) and **ṟ** often as **j**. Regarding **sûčana** see No. 413).

304. **hôḍa**, a raft, a boat. This is D. **ôḍa** (see D. ô 5).

l. Words relating to food.

305. **aṭṭa**, boiled rice, food. This is the relative past participle of D. **aḍu** 1, to boil, etc.

306. **arka**, boiled rice, food. This probably is D. **aḍikĕ** 2, **aḍigĕ, aḻkĕ** 2 (of **aḍu** 1), cooking; that has been cooked or boiled; food.

307. **ôdana**, boiled rice, food. There appears no root for this term in Sk., and therefore D. **ôgara** (Kŏraga **auru, avaru**), boiled rice, food, may be compared. What are the terms to be derived from? If their initial has lost an original spiritus lenis (which is possible, *cf.* D. ô 5), it is evident that they are connected with D. **puḻgi**, q. v. Letter ḻ may become **d** and **d** appear as **g**.—**ôdana**, a cloud; **ôdma**, flowing, flooding; wetting, moistening. *Cf.* D. **ŏḻku** 1 and 2, with which also Sk. **ôgha**, a stream, and its Tbh. **ôga**, may be compared; **ôgha**, a multitude, reminds one of D. **ŏḻgu** 1 and 2.

308. **kadara**, curds. This word exactly represents D. **kaḷal** 4 (ḷ=d) curds, which meaning also "buttermilk mixed with water" is the origin also of the Sk. terms **kaṭura, kaṭvara, kadvara, kaččara**, and **kaṅkara**.

309. **kalya**, spirituous liquor. This is D. **kaḷ** 4, toddy.

310. **kašipu, kasipu**, food. This is identical with D. **kačapu**. Tu. **kajipu** means "curry" (=My. and T. kaṟi). *Cf.* D. **kaḍi** 3, to bite, to chew, to champ (=Tu. **kajĕ, kaḍĕ**).

311. **kûra, krûra, kuru**, boiled rice. This is D. **kûḻ** 1 (said to be a Tbh. of krûra). The ultimate root probably is D. **kudi** 1 (*cf.* **kudakal**, etc.), although the terms given s. D. **kŏḻĕ** 1 might be thought of.

312. **khaja**, churning. See No. 272.

313. **khaḍa**, buttermilk boiled with acid vegetables and spices. This is to be compared with D. **kaḍi** 8 (and with **kaḷi** 3?).

314. **khadikâ**, fried or parched grain. *Cf.* D. **kari** 1, **kariku**.

315. **čusta, tusta, busta**, roast meat, fried meat. These are likely to have been formed of a **suḍata** or **suḍita** (of D. **suḍu**1), "the having been roasted". *Cf.* D. **kŏṭṭasa, suṇṭagĕ**.

316. **pêru**, causing to ferment. This term is perhaps connected with D. **pĕṟ** 2, etc.

Digitized by Google

317. **phêla, phêlâ, phêli,** remnants of food, refuse, orts. It is not impossible that these terms are taken from D. **pêl** 2. *Cf.* also D. **pêsu** 1 (of which a **pêsalu,** that is disgusting, may be formed), and pê 2. Also D. ĕñjal with an initial spiritus lenis might be thought of.

318. **miyêdha,*** food set before the gods. Gt. (p. 529) may be right in comparing the word with D. **misal.** Sk. scholars have compared Sk. **mêdha.**

319. **mairêya, virâ,** toddy. *Cf.* Tu. **mira, mira,** sweet toddy; Sk. **mira,** a drink, beverage. It is not clear from which root these terms are derived; but if it be allowed to think of a change of letter **p** into **m** or **v** (*cf. e.g.* pikka = vikka, piččhila = vijala, vijina), compare D. pîr.

320. **hala,** water; spirituous liquor, wine; **halahala, halâhala** (reduplicated forms), a sort of deadly poison; **hâlahala, hâlahâla, hâlâhala, hâhala, hâhâla,** spirituous liquor; a sort of deadly poison; **hâlâ,** spirituous liquor, the spirituous juice of the palm; **hârahûra,** spirituous liquor, wine; **ali,** spirituous liquor; **âla,** any discharge of venomous matter from poisonous animals. *Cf.* T., M. **âl, âla,** water (see s. D. **âli** 1); D. **pâl** 1, etc., that in Tu. appears as **pêr,** in T. as **pâl** and **pir,** and in M. as **pâl** and **pirĕ.** The ultimate D. root appears to be pîr.

m. Words relating to numerals.

321. **ari,** six. *Cf.* D. **aṟu** 3.

322. **êlu,** a particular number. Could D. **ê̤ḷu** 2 be related?

323. **mêlu,*** a particular high number. Gt. (p. 529) compares D. **mêl,** etc. Compare also No. 341.

n. Words relating to diseases, etc.

324. **irma, irma** (Mr. 330. 396), a wound. *Cf.* D. **êṟu** 5 (of **iṟi** 1).

325. **kaččhu, kaṇḍu, kharju, khasa,** the itch. *Cf.* the so-called D. Tbh. **kajji** (the only D. word for the so very common itch), and D. **kaḍi** 3, **karču** 1 and 2.

326. **kaṭa,** a corpse. *Cf.* D. **kaḍuku** 2? (or is D. **čaṭṭu** 2 connected?).

327. **kuṇapa,** stinking, foul smelling; a stench, a foul smell; a dead body, corpse; a carcase. *Cf.* D. **kŏḷĕ** 1 and 2.

328. **nakra,** a particular disease of the nose (nâsâjvara). *Cf.* D. **nagaḍi,** etc.

329. **mura** (in muragaṇḍa, muramaṇḍa, an eruption on the face). *Cf.* D. **môṟĕ**?

330. **vêla,** sickness, disease. *Cf.* D. **bênĕ.**

331. **šava,* šavas,** a corpse (**šavasâna,** a cemetery, probably is the original form of **šmašâna**). The two words are of doubtful origin in Sk. Sk. verb šav means "to go", and "to alter, to change, to destroy" (vikâra). Could the second meaning rest on the D. roots **tavu** 1, **tavĕ** 1, **savĕ** 2? and can šava, šavas be derived from the Sk. verb? The second question, it seems, is to be decided in the negative. Gt. (p. 529) and Cl. (p. 461) think that šava is connected with D. **sây,** to die, **sâvu,** a corpse. Sây, to die, is **say** in Tu. *Cf.* No. 196.

332. **hêra,** demoniacal illusion. *Cf.* D. **pê** 1, **pêtu; bêḷ** 8.

Digitized by Google

o. Various nouns, etc.

333. **aṁša, aṁsa,** a share, portion, part. Gt. (p. 523) compares K. **hañču** 2. *Cf.* also D. **añču** 1, **pañču** 1, **pasu** 8.

334. **aṅka.** This word is one of the 21 Tatsamas.—**aṅka,** a military sham fight; fight, war (Nn. 131). *Cf.* the terms s. D. **aḍaču** 2.—**aṅka,** proximity. *Cf.* D. **aṇĕ** 3 and 4, and the terms s. **aṭṭu** 2 and **aḍagu** 3.—**aṅka,** any mark or ornament, ornament, decoration. *Cf.* the D. terms s. **aḍagu** 3, and **aṇi** 2.

335. **aṭa,** roaming, wandering about. *Cf.* D. **âṭa,** etc. In the Sk. verbal theme **aṭ,** to roam, D. **âḍu** 1 is represented with a short vowel.

336. **aṭṭa** 1, high, lofty; an apartment on the roof; an upper loft in a house; etc. This is one of the 21 Tatsamas. *Cf.* D. (**aṭṭu** 2), **aḍaka, aḍaku** 1, etc., **aḍar.**

337. **aṭṭa** 2, dried, dry. *Cf.* D. **aṭṭu** 7 and 8, and **aṟ** 2.

338. **ambhriṇa,** crying violently, roaring terribly. This probably is connected with D. **arbâṭa** (s. arbu) or **ârbâṭa** (s. ârbu).

339. **ara,** little. *Cf.* D. **arĕ** 7, etc. The original idea may be "that is cut or cut off"; see D. **ari** 1, **arĕ** 6. *Cf.* also Sk. **ardha, arbha, alpa.**

340. **araṇi,** the wood used for kindling fire by attrition. If the original meaning of this word be "that is ground or rubbed", *cf.* D. **ari** 3, etc., or ŏrĕ 3 (see D. ŏ 1).

341. **arbuda,** a swelling, tumour; a hundred millions. This word is perhaps related to D. **ĕḻbu, ĕrbu** (short ĕ = a).

342. **alati,** a kind of song. *Cf.* D. **âṇati, âḷati.**

343. **alam, aram,** enough, sufficient (implying prohibition); fit; adequate, equal to; competent, able. **Alam** is said to be derived from Sk. verb al, to prevent (vâraṇa); to be competent or able (vyâpti); to adorn (bhûshâ); but the verb is without authoritative references. It would appear as if **al,** to prevent, were fancifully formed of D. **ala** 3, **al,** to be competent, rested on D. **al** 3 or **âṟ** 2, and **al,** to adorn (to make fit or ready), on D. **al** 3. *Cf.* also D. **aṟa** 2, **aṟi** 1.

344. **alâta,** a fire-brand. If the initial **a** of this word is another form of letter **ŏ** (see D. **ŏ** 1), *cf.* D. ŏlĕ 5, and **ulku** 3; alâta would then be identical with a D. **ŏlata,** "that shines or blazes".

345. **alika,** falsehood, untruth. *Cf.* D. **âḻi** 1, (or **aḻi** 2).

346. **alê, alêlê,** words in the dialect of the Pišâčas, introduced in plays, etc. *Cf.* D. **alĕ** 3, etc., and Sk. **halâ** (No. 417).

347. **âm,** an interjection of assent. *Cf.* D. âgum, âm (T.) and akkum, ahudu (K.), yes.

348. **âli,** useless, idle, unmeaning. *Cf.* D. **âḻi** 2 (or **aḻi** 2).

349. **kaṭa** 1, much, excessive; excess, superabundance. *Cf.* D. **kaḍu** 1, etc.

350. **kaṭa** 2 (in kaṭâksha, a side-look). This is D. **kaṭa** 1, etc., a side. *Cf.* also Sk. **kaṭaka,** the side of a hill.

Digitized by Google

351. **kaṭu,*** sharp, pungent, fierce, etc. Cl. (p. 455) does not doubt that the origin of this word is D. He compares **kaḍi** 3, **kaḍugu** 1. *Cf.* also **kaḍu** 1, etc., **kay** 6, etc., **kasar, kâṭa** 3, etc. Sk. **khara,** (**kharu**), sharp, pungent, acid, etc, are probably also related to these D. terms.

352. **kaṭhina,** hard, stiff; violent, cruel. See the remarks made with regard to **kâṭha** (No. 132), and *cf.* D. **kaṭ** 1, etc., and **kaḍugu** 2.

353. **kadana, kandala,** war, fight, battle. The root of these words appears to lie in D. **kadĕ, kalasu, kali** 2 (*cf.* **kala** 1), **kalĕ** 2, to join (v. i.), and the leading idea to be that of a "mêlée", which is seen also in Sk. **kalaha, kali, khala,** war, battle. It is, however, not excluded to think of D. **tadĕ, sadĕ** 1, to beat, etc. *Cf.* also D. **kâdu** 1. It is proper to adduce here some Sk. verbal themes from which kadana and kandala can be derived, which, however, are not true Sk., but borrowed from the above-mentioned and other D. verbs, viz. **kad,** to be confused or agitated (see D. **kadadu** 1, etc., **kalaku** 1, **kaḻa** 1); — **kad,** to hurt, to kill; — **kal,** to join, to attach; — **khal,** to join, to collect. *Cf.* also Sk. **kalâpa,** a collection, multitude; **kalita,** attached, affixed; **kalila,** joined, mixed; a heap; confusion.

354. **kadamba,** a mass, a multitude. *Cf.* the D. and Sk. terms s. kadana (No. 353), and D. **kadalĕ.**

355. **kalaṅka, kalana,** blackness (Nn. 86; *cf.* No. 170); a spot, a stain. *Cf.* D. **kaṟĕ** 1, **kalĕ** 1, and also **kalaṅku, kaladu,** etc., **kaḻgu.**

356. **kalandîkâ, kalindikâ,** knowledge, intelligence, wisdom in general, science. *Cf.* D. **kal** 1, etc.

357. **kalâ,*** any practical art, any mechanical or fine art; skill, ingenuity. Cl. (p. 455) derives this term from D. **kal** 1; he may be right. — **kalâ,** rejection, abandoning (Nn. 150). *Cf.* D. **kaḷĕ** 2, **kaḻi** 2.

358. **kalusha, kalka, kalmasha,** turbidness, foulness; dirt, filth; a stain. *Cf.* D. **kadaḍu** 1 and 2, **kalaku** 1 and 2, **kalaḍu, kalumbu** 1 and 2. — **kalmasha,** darkness, **kalmâsha,** black, remind one of D. **karĕ** 7, etc.; see also **kalaṅka** (No. 355).

359. **kâshṭha,** thinness, poorness (Nn. 33). This is probably a **kaḻalta,** the state of being thin, etc. (of D. **kaḻal** 1).

360. **kuṭi,** a curvature, a curve. *Cf.* D. **kuḍu** 3, guḍi 1, etc., **kurgu** 1, etc., and Sk. **kuṭila,** crooked, **kuṇḍala,** a ring; the coil of a rope. Sk. verb **kuṭ,** to be or become crooked or curved, appears to have been formed of the D. terms.

361. **kuṭṭa, kuṭṭaka,** making small, pounding. *Cf.* D. kuṭa, **kuṭaka** 1, etc.; **kuttu** 2, etc. Sk. verbal themes **kuṭ, kuṭṭ,** to break to pieces, to grind, to pound, are D. **kuṭṭu** 1. *Cf.* Sk. **kûṭa** 1 (No. 267), **kuṭa** (No. 267).

362. **kûṭa,*** a heap, etc. This is D. **kûṭa** 1. *Cf.* Gt. p. 521.

363. **kêtana,** business. *Cf.* D. **kĕyta** (of kĕy 2). — **kêtana, kêta,** a house. These words too probably belong to D. **kĕy** 2, meaning "a make or structure".

364. **kêtu,** bright appearance, brightness; a ray of light. *Cf.* D. **kičču, kiḍi** 1, **kêsu** 2, **tî** 2, and see s. **čûpu** 1.

365. **kêyûra,** a kind of coitus. *Cf.* D. kê?

Digitized by Google

366. **kôṭi,*** the end or top of anything; the highest point. Gt. (p. 522) connects this term with D. **kuḍi** 5, **kôḍu** 5. *Cf.* also D. kŏṭṭu 1, guḍi 2.

367. **kôṇa,*** a corner, an angle; the sharp edge of a sword. Gt. (p. 522) compares D. **kuḍi** 5, **kôḍu** 5. *Cf.* especially D. **kŏnĕ** 2.

368. **khaṭakkikâ, khaḍakkikâ,** a side door; a private or back door, a small or venetian door or window. These curious words are probably identical with Tbhs. **kiṭaki,** etc. (=Mhr., H. khiḍakî); if not, D. **kaṭa** 1, **kaḍa** 3, side, and **kada** 1, a door, might, though very diffidently, be compared.

369. **kharma,** virility, strength. *Cf.* D. **kaḍumĕ.**

370. **gavêruka, gavêdhuka,** red chalk. This appears to be connected with D. **kâvi, jâju, jâdu,** that rest on **čan** 1, etc. *Cf.* **kâvêri** (*i. e.* kâvi-êri, red bank), the river **Kâvêrî,** turmeric. — **kâvêra,** saffron, is probably also connected with D. **kâvi.**

371. **guḍa,** a ball, a globe. This word appears to be cognate to D. **guṇḍu** 1 and 2. *Cf.* Sk. **gula, guli; guṭikâ, gulikâ,** and also D. **guḍi** 1, etc.

372. **čira,** a stroke, line, stripe. *Cf.* D. giṟu 1 and 2, etc.

373. **čûrṇa** (in čûrṇakuntala, curly hair). *Cf.* D. **suruṭu, surul, suruḷi, suḷi** 1 and 3.

374. **jhilli,** light, lustre, sunshine; jhillîkâ, sunshine; jhallikâ, light, splendour, lustre. *Cf.* D. **čalli; jalakkanĕ; kiḍi** 1; **siḍil** 2.

375. **tala,** the under or lower part, the base, the bottom. This word is one of the 21 Tatsamas, and is based on D. **taḻgu, tâḻ** 4. *Cf.* Gt. p. 522.

376. **tîrita,** finished, completed. This comes from D. **tîr.**

377. **naḍaha,** lovely, beautiful. *Cf.* D. **nĕṭṭagĕ,** etc.

378. **narma,** sport, play, delight, happiness. *Cf.* D. **nala** 2, etc. (of **nali** 1).

379. **paṭṭa,** a tablet, etc. It is one of the 21 Tatsamas. In Sk. it has been considered to be a Tbh. of **pattra.** If "holding" be concerned, *cf.* D. **paṭṭu** 1 and 2; if "extension", *cf.* D. **paraḍu** 2, **parĕ** 1; if "adorning", *cf.* D. **paṟi** 5.

380. **pari** 1, embellishment. *Cf.* D. **paṟi** 6.

381. **pari** 2, blame. *Cf.* D. **paḻi** 2.

382. **pâli,** a part, portion (Nn. 31). *Cf.* D. **pâl** 2, etc.

383. **puṇya, (pûṇya, huṇya, hûṇya),** good, right, just, beautiful, etc. Could the original meaning be "that is to be assented to" (of D. **pûṇ** 2)? — **puṇya,** a habitation (Nn. 68). This has been formed of D. **pûṇ** 1, to put together; to construct (see the remarks to puṭa, No. 292).

384. **punar,*** further; again; back, in return; etc. Gt. (p. 526) is inclined to connect this word with D. **pin,** etc.

385. **pulaka** 1, **pula,** bristling of the hairs. *Cf.* D. **pŏm** 2.

386. **pulaka** 2, yellow orpiment. *Cf.* D. **pŏlĕ.** — **pulaka,** a flaw or defect in a gem. *Cf.* D. **pŏlĕ.**

387. **pusta,** smearing, anointing, plastering; writing, writ; a manuscript, a book. This term is based on D. **pûsu** 1 (pûsita, that is smeared, etc.).

Digitized by Google

388. **pustaka,*** a manuscript, a book. Gt. (p. 528) is right in comparing D. **pûsu** 1. See pusta (No. 387).

389. **pûjâ,*** worship, adoration, etc. Gt. (p. 528) thinks it probable that this word has come from D. **pûsu** 1, originally meaning "anointing with oil". Sk. verb pûj, to worship, etc. would then be the same as D. **pûsu** 1.

390. **pûla,*** a pack, a bundle. For the derivation of this word there are the Sk. verbs **pûṇ**, **pûl**, to collect, gather, heep up, accumulate, but these are nothing but D. **pûḍu** 1, **pûṇ** 1, etc. (see the remarks to puṭa, No. 292). Gt. (p. 528) thinks that pûla is to be referred to D. root **pŏl**, accumulation (sic! he probably means T., M. pŏli, adduced s. D. pŏm 2); but this, though perhaps possible, appears to be improbable (see **pôṭa**, No. 392 and **pôla** No. 393).

391. **pêja** (in tilapêja, sesamum yielding a seed which gives no oil) is D. **pê** 1 (pêy) that expresses also the growing wild or worthlessness of plants. *Cf.* the idea of D. **huččëḷḷu** (s. Tbh. hučču).

392. **pôṭa,** putting together, uniting. For the formation of this word there is the Sk. verb **puṭ** which however is of D. origin (see the remarks to puṭa, No. 292), and in this case apparently unconnected, for pôṭa appears in D. as **pôṭi** that, as D. **pŏraḷi** and **pôḍu** 1, rests on the D. terms given s. **puruḍisu, pŏm** 2, and on **pŏrĕ** 8; *cf.* Sk. **pôla** (No. 393).—**pôṭa, pôta,** the foundation of a house; the site of a house or dwelling, are connected with the same D. terms.

393. **pôla,** magnitude, bulk; a heap, quantity. This is best compared with D. **pŏraḷi** (contracted into pôli) formed of **pŏrĕ** 8, compared with the terms adduced s. **puruḍisu** and **pŏm** 2. There is the Sk. verb **pul,** to be heaped or piled up; to be great or large; to be lofty or high, and the Sk. adjective **pula,** extended, wide, vast, great, extensive. Verb **pul** has been given already in connection with puṭa (No. 292), and probably is not the origin of pôla; if however it were, it, with pula, would have been borrowed from T., M. pŏli and Tĕ. **pŏrĕ** s. D. **pŏm** 2. The terms s. D. **puggu** may also be compared.

394. **psâ,** hunger; **psâta,** hungry. These terms are based on D. **pasi** 1 and 2.

395. **phi, phu,** useless or idle talk. These words appear to be onomatopoetic, and remind one of D. **pipi, puyyal** 2 and **puyyalču.**

396. **phê** (in phêrava, a râkshasa, a goblin, a demon; a rogue; a jackal) appears to be D. **pê** 1. See also **piśâči** (No. 201).

397. **bandi (vandi),** a captive, etc. It is one of the 21 Tatsamas, and therefore is to be derived from D. **bal** 1, **bali** 1 (and not from Sk. bandh).

398. **bala,** power, strength, vigour. This word is one of the 21 Tatsamas, and rests on D. **bal** 1, etc.

399. **bali,** a gift. To form this word Sk. verbs **bal, bhal, bhall,** to give, seem to have been invented; bali is D. **baḷi** 2.

400. **maṇi** (in maṇibandha, the wrist, generally explained as "the place on which jewels are fastened"). It is not impossible that the current explanation of maṇibandha is wrong, the maṇi being perhaps D. **maṇi** 8, bending, so that the meaning would be

Digitized by Google

"the bending-structure". *Cf.* D. **maṇikaṭṭu.** Let it be added that **maṇi,** by itself, has also the meaning of "the wrist".

401. **mala** (in malamâsa, an intercalary month) appears to be D. **mala** 3.

402. **masina,** pounded, well ground, finely pounded. *Cf.* D. **masĕ** 1 and 2.

403. **mâyâ** (of the later language), illusion, phantom, deception, deceit, etc. The word in these and similar meanings may be somewhat connected with D. *Cf. e.g.* D. **maggu** 1, **maṅku, mačču** 3, **maṭa** 1, **maṭṭa** 4, **mabbu, maḻgu, mâṭa, mây,** and Tbh. **mâya.**

404. **mâra,** hindrance, opposition. *Cf.* D. **mâṟu** 2.

405. **mâlâ,** a garland, a chaplet; a string; a necklace; a row, a line. This term is one of the 21 Tatsamas. It may be connected with D. **maḍal** 1 and 2, or with **maḍi** 1 and 2, or with **maḍu** 1.

406. **râtri,*** night. Gt. (p. 527) is right in comparing T. iravu, irâ, iruḷ, M. râ, Tĕ. irulu, rê, K. iruḷ, Tu. irku, irḷu, night. See D. **ĕrĕ** 1, and *cf.* the Tĕ. rule given s. latĕ (No. 120).—**râtri,** a superior, a master (Nn. 161). *Cf.* D. ĕṟĕ 1.

407. **rûpa,*** form, figure, shape. The Tbhs. of this word are in T. **uru, uruva, uruvu,** in K. **rûpu, rûvu.** Gt. (p. 525) and Cl. (p. 465) find the original form of rûpa in T. **uṟuppu,** a member of the body, the body itself, a form, of D. **uṟu,** to be, to be firm, etc., both of them adducing the Tĕ. rule given s. latĕ (No. 120). That the two scholars are probably right receives some confirmation from **rûpa** meaning also "sound, word", which meaning comes from D. uli 1 or ŏrĕ 5; *cf.* D. **rû.**

408. **valaksha,* balaksha, palaksha, avalaksha,** white; the white colour (the initial a in avalaksha probably has arisen from a careless, vulgar pronunciation, as probably in apôgaṇḍa; see s. pôgaṇḍa No. 206). Cl. (pl. 460) compares D. **bĕḷ** 1, and especially T. **vĕḷičča,** light; a light. *Cf.* also D. **bĕḷaku, bĕḷagu** 1 and 2; **paḷakanĕ,** etc.

409. **vasta,** a part, a portion. *Cf.* D. **pasu** 3, etc.

410. **viči,** a wave. The leading idea of this word is not known; could it have been taken from D. **bîgu** 2, the meaning being "that swells"?—**viči,** pleasure. *Cf.* D. **bigu** 2.—**vičči,** a ray of light. This word may rest on D. **biḷi, bĕḷ** 1, **bĕḷaku,** etc. (see No. 408). —**viči,** leisure, interval, rest. *Cf.* D. **biḍatĕ, biḍikĕ, biḍikĕ,** (bičču 1 and 2), **bîgu** 1, **bisara.**—**viči,** small, little. *Cf.* D. **piču** 3.

411. **vêla,** a garden, a grove; a boundary, limit. This term may be connected with D. **bêli,** a hedge, a fence (to form the boundary, etc.), an enclosure for particular cultivation, which D. word may have been formed of **bêṟ,** etc.—**vêla,** passion, emotion, feeling. *Cf.* D. **bêṭa** 2.—**vêla,** speech. *Cf.* D. **pêḻ.**—**vêla,** the food of Śiva. Does this word rest on D. **bêḷ** 1? (For another vêla see No. 330). Regarding the first meaning of vêla D. **ĕllĕ** might also be compared.

412. **šaṇḍa, shaṇḍa,** a multitude, a heap. For the formation of these words there is the Sk verb **šaṇḍ,** to collect, heap together, which is based on D. **sĕḍĕ** 1. *Cf.* also D. **sĕṇḍu** and **taṇḍa.**

413. **sûča, sûčana,** pointing out, indicating, showing, etc. In Sk. these terms have been connected with **sûči,** a needle (No. 303). It is, however, more than probable that they are derived from the D. terms given s. **čûpu** 1, or from **tôču, tôṟ,** and **suṭṭu** 2.

Digitized by Google

414. **hañji**, sneezing, a sneeze. This is an onomatopoetic word, reminding one of D. **ačči** 4 and **hač** (see Additions).

415. **hambâ**, the lowing of cattle. *Cf.* D. **ambâ**, etc., and see D. **a** 16.

416. **hala**, **halya**, ugliness; deformity. *Cf.* D. **pŏlĕ**, **hŏla** 1, **hŏlĕ**, **hŏlliya**, the a of the first syllable being another form of ŏ (see D. ŏ 1).

417. **halâ**, a vocative particle (in theatrical language). See Sk. **alê**, etc. (No. 346), D. **a** 16, and D. **ĕlâ**.

418. **havâ**, **havâva**, terms implying "undoubtedly, certainly". See Sk. **âm** (No. 347), and compare D. **aba**, etc.

419. **hiruk**, **huruk**, without, except. *Cf.* D. **pĕṟagĕ**, **pŏṟagĕ**, **hĕṟagu**, etc. — **hiruk**, near. *Cf.* D. **pŏrĕ** 3, etc.—**hiruk**, amongst. *Cf.* D. **uḷ** 2, **ŏḷagu**, and see D. **u** 8 and ŏ 5.—**hiruk**, below. *Cf.* D. **iḷuku**, etc. (used as nouns), and see D. **i** 14.

420. **hêlikĕ** (in prahêlikĕ, a riddle, enigma). *Cf.* D. **pêḷikĕ**, **hêḷikĕ**.

An enumeration in alphabetical order of the Saṁskṛita words that have been compared with Draviḍa, the numbers indicating those of the above list—

aṁśa 333. aṁsa 333. aṅka 334. aṅkaṇa 215. aṅgaṇa 215. aṅgana 215. aṭ 335. aṭa 335. aṭavi 136. aṭṭa 305. 336. 337. aḍḍana 249. aṇi 250. apôgaṇḍa 206. ambara 239. ambhṛiṇa 338. ara 339. araṇi 340. aram 343. arara 251. arâla 33. ari 137. 177. 321. arka 83. 178. 306. argaḍa 252. argala 252. argalâ 252. arbuda 341. al 343. alati 342. alam 343. alâta 344. ali 320. alîka 345. alê 346. alêlê 346. avalaksha 408. âḍam 17. 289. âṇi 250. âm 347. âraṭa 1. âru 32. âla 33. 36. 85. 320. âlâna 33. âli 179. 216. 348. impa 2. irma 324. îrma 324. uruṇḍa 180. ulkâ 138. êḍa 34. êḍaka 34. êḍuka 217. êḍûka 217. êḍôka 217. êṇa 35. êraṇḍa 84. êla 36. 85. êlaka 34. êlavâlu 36. êlâ 85. êlu 322. êlûka 217. airâvaṇa 36. airâvata 36. ailêya 36. ôḍra 181. ôdana 307. kaksha 3. 37. 86. 240. kaṅkaṇa 253. kaṅkara 308. kaču 94. kaččara 308. kaččha 139. 241. kaččhu 325. kačvî 94. kajjala 140. kaṭa 254. 326. 349. 350. kaṭaka 218. 255. kaṭana 219. kaṭu 351. kaṭura 308. kaṭṭâra 256. kaṭṭêraka 192. kaṭvara 308. kaṭhara 132. kaṭhina 132. 352. kaṭhôra 132. kaḍâra 131. kaṇabha 38. kaṇṭaka 87. kaṇṭin 87. kaṇḍu 325. kad 353. kadana 4. 353. kadamba 354. kadara 308. kadali 141. kadvara 308. kanaka 4. 97. 130. kanda 88. kandala 4. 14. 130. 353. kandu 257. kambala 242. kar 170. karaṭa 39. karira 89. karîra 89. karka 12. karkara 12. karkaša 12. karčûra 131. karṇâṭa 182. karṇâṭaka 182. karpaṭa 243. karbura 131. karbûra 131. karvura 131. karvûra 131. kal 353. kala 130. kalaṅka 355. kalana 5. 355. kalandikâ 356. kalala 5. kalaha 353. kalâ 2. 271. 357. kalâpa 353. kali 183. 353. kaliṅga 184. kalita 25. 353. kalindikâ 356. kalila 353. kalusha 358. kalka 358. kalmasha 358. kalmâsha 358. kalya 309. kavača 244. kavasa 244. kašipu 310. kashâya 171. kasipu 310. kâka 40. kâkî 40. kâga 40. kâñčana 130. kâṭha 132. kânana 90. kânta 132. kântâra 90. kârâ 220. kâla 172. kâvêra 370. kâvêrî 370. kâshṭha 91. 192. 359. kâshṭhikâ 91. kiṇa 52. kiraka 185.

Digitized by Google

kîkaṭa 186. kînâra 186. kînâśa 186. kîra 41. kîla 6. kîlâ 6. kîlâla 6. kîśa 6. kukkuṭa 43. kukkuṭî 43. kuñja 7. kuñjara 8. kuṭ 360. 361. kuṭa 92. 221. 258. 267. kuṭaka 268. kuṭaṅgaka 221. kuṭapa 259. 262. kuṭaru 222. kuṭi 221. 360. kuṭira 223. kuṭila 360. kuṭîka 224. kuṭîra 225. kuṭuṅgaka 221. kuṭumba 226. kuṭêra 225. kuṭṭ 260. 361. kuṭṭa 361. kuṭṭaka 361. kuṭṭanî 187. kuṭṭantî 260. kuṭṭâra 225. kuṭṭiṇî 187. kuṭmala 93. kuṭha 92. kuṭhâra 261. kuṭhêra 142. kuḍava 259. kuḍikâ 262. kuḍî 221. kuḍupa 227. kuḍuba 259. kuḍmala 93. kuḍya 228. kuṇapa 263. 327. kuṇi 188. kuṇṭaṇî 187. kuṇḍa 143. 264. kuṇḍaka 262. kuṇḍala 265. 360. kuṇḍikâ 262. kuddâra 266. kuddâla 266. kudmala 93. kunta 42. kuntala 9. kumbha 189. kurala 10. kurîra 225. kuru 311. kurula 10. kurkuṭa 43. kurkura 44. kuśika 268. kuśî 268. kûṭa 45. 221. 258. 267. 268. 362. kûṭaka 268. kûṭî 221. kûḍya 228. kûṇi 188. kûṇṭanî 187. kûdi 269. kûpa 143. kûma 143. kûra 191. 311. kûla 144. kṛishṇa 172. kê 11. kêčuka 94. kêta 363. kêtana 363. kêtu 364. kêdâra 145. kêmuka 94. kêyûra 365. kôka 46. kôkila 46. kôṅkaṇa 190. kôṭa 221. kôṭi 366. kôṭṭa 221. kôṇa 270. 367. kôla 271. krûra 191. 311. khaja 272. 312. khaṭa 273. khaṭakkikâ 368. khaṭṭana 192. khaṭṭâ 274. khaṭṭi 254. 274. khaṭṭika 193. 274. khaṭṭikâ 254. khaṭvâ 274. khaḍ 275. khaḍa 275. 313. khaḍakkikâ 368. khaḍu 254. khaḍga 275. khaḍgika 275. khadikâ 314. khadira 146. khadûraka 192. khapura 50. khara 49. 351. kharu 12. 351. kharju 325. kharma 369. khal 353. khala 194. 353. khalâ 25. khalîna 276. khaluj 147. khasa 325. khâṭa 254. khidira 146. gaḍa 149. gaḍi 47. gaṇḍa 13. 14. 195. gaṇḍu 13. gadĕ 277. garuḍa 48. gardabha 49. galla 14. gavala 50. gavêdhuka 370. gavêruka 370. gâla 278. gučča 95. guñja 95. guñjâ 96. guṭikâ 371. guḍa 371. guṇa 279. gutsa 95. guda 15. gula 371. gulikâ 371. gulî 371. gêṇḍu 280. gôṇa 50. gôṇî 281. gôdhâ 51. gôdhi 51. ghaṭa 12. ghaṭṭa 148. ghuṇa 52. ghûka 53. ghôṭa 54. čadira 146. čampa 97. čampaka 97. čaluka 282. čâmuṇḍâ 196. čâra 229. čiñčâ 98. čiñčî 96. čimika 41. čiri 41. čîra 372. čîrî 55. 245. čuṇṭi 144. 150. čuṇḍhi 150. čuta 15. čuti 15. čundî 197. čuri 150. čulaka 282. čuluka 282. čusta 315. čûḍâ 144. 150. 283. čûta 15. čûtaka 150. čûrṇa 373. čôksha 173. jaḍa 151. jala 5. 151. jalikâ 56. jalukâ 56. jalûkâ 56. jalôkâ 56. jalaukas 56. jalaukâ 56. jhaṭi 99. jhallikâ 374. jhijjî 55. jhirî 55. jhillikâ 374. jhillî 55. 374. jhîrikâ 55. jhîrukâ 55. taṭ 287. taṭit 152. taḍ 287. taḍit 152. taṇḍ 287. tari 246. 284. tarî 246. tarku 285. tala 101. 375. talpa 286. taḷit 152. tâmarasa 100. tâmra 100. 133. tâla 101. 287. titha 153. tîra 154. tîrita 376. tusta 315. tôya 155. tôraṇa 288. nakra 57. 328. naḍaha 377. narma 378. nala 156. nâgara 102. nâgaraṅga 102. nâṭa 198. nâṭaka 198. nâraṅga 102. nilaya 230. nîra 157. nîla 174. nîvi 247. pakkaṇa 231. paksha 16. paṅgu 199. paṭṭa 232. 379. paṭṭana 232. paṇḍita 200. pattana 232. panasa 103. para 17. 289. pari 380. 381. parigha 290. palaksha 408. palasa 103. palâṇḍu 104. paligha 290. pallava 58. 105. palli 59. 233. pâla 294. pâli 18. 106. 216. 382. pâlikâ 18. pâlî 60. piṅga 61. piñja 158. piṭ 291. 292. piṭa 291. piṭaka 291. piṇḍa 134. pippali 98. 107. pilu 108. pillakâ 62. piśâčî 201. pîyu 201. pîlu 63. puṭ 292. 392. puṭa 292. puṭaka 292. puṭî 292. puṇ 292. 390. puṇḍa

Digitized by Google

81. puṇḍarîka 81. puṇḍra 64. 81. 159. puṇya 383. puta 19. putra 202. punar 384. punnâga 109. pura 20. puri 159. puṟpa 110. pul 292. 393. pula 385. 393. pulaka 65. 385. 386. pulinda 203. pulôma 204. pulkasa 205. pushpa 110. pushpaka 293. pusta 387. pustaka 388. pûj 389. pûjâ 389. pûṇ 292. 390. pûta 19. pûl 292. 390. pûla 390. pêčaka 66. pêja 391. pêṭa 291. pêṭaka 291. pêṭâ 291. pêṭâka 291. pêṭikâ 291. pêṭî 291. pêru 316. pêshî 201. pôgaṇḍa 206. pôṭa 392. pôḍu 21. pôta 392. pôla 393. prû 67. plava 207. psâ 394. psâta 394. phala 111. phalasa 103. phalgu 175. 208. phâla 22. phi 201. 395. phu 395. phuka 16. phê 396. phêla 317. phêlâ 317. phêli 317. bandi 397. bal 299. 399. bala 398. balaksha 408. balâka 68. balâkâ 68. bali 399. bâla 294. biḍâla 69. bidala 122. bindu 112. 160. birâla 69. bil 161. bila 161. bilâla 69. bîja 112. busta 315. bhal 399. bhall 399. bhâla 22. bhil 161. bhilla 209. bhîru 135. bhîlu 135. bhûka 162. mañča 295. mañčaka 234. mañčikâ 234. maṇi 296. 400. maṇḍa 23. mandira 235. mandurâ 235. mariča 113. marîča 113. maru 163. marka 70. markaṭa 70. mala 164. 401. malaya 164. malla 210. malli 114. mallikâ 114. mashi 297. masi 297. masina 402. maskari 165. mâ 113. mâčala 71. 74. mâyâ 403. mâra 404. mâla 164. mâlâ 405. mâlûra 116. miyêdha 318. mîna 72. mukula 117. muktâ 73. mukha 24. mudira 166. mudga 298. mudgara 118. muni 211. mura 329. musalî 74. mûla 119. mê 25. mêka 75. mêlu 323. mairêya 319. râtri 406. rûpa 407. latĕ 120. vana 236. vandi 397. varaka 121. val 299. valaksha 408. valaya 299. valgula 76. vall 299. vasta 409. vasti 26. vâlu 36. 116. vidala 122. vidula 122. vindu 160. virâla 69. vil 161. vila 161. vilâla 69. vîči 410. vîj 300. vîja 112. vîjana 300. vîrâ 319. vêṇu 123. vêtra 124. vêra 27. 125. vêla 330. 411. vêllaja 113. vaišâkha 167. vôraka 212. vôlaka 212. vrîhi 126. šaṇa 301. šaṇḍ 412. šaṇḍa 412. šaya 28. šarvalâ 302. šalaka 77. šava 331. šavas 331. šâda 168. šiṁhâṇa 29. šiṅghâṇa 29. šimbi 127. šira 78. šîna 78. šîra 78. šukti 30. šuṇṭhi 128. šuṇḍâ 213. šusha 169. šushi 169. šushira 169. šûlâ 213. šôṇa 176. shaṇḍa 412. sabaḷa 302. sarvalâ 302. siṁhâṇa 29. siṅghaṇa 29. siṅghâṇa 29. sič 248. simbi 127. sûča 413. sûčana 413. sûči 303. sêdhâ 79. hañji 414. haṭṭa 237. haṭṭî 237. haḍika 214. haḍḍaka 214. haḍḍi 214. haḍḍika 214. haḍḍipa 214. hambâ 415. hala 320. 416. halahala 320. halâ 417. halâhala 320. halya 416. hallaka 129. havâ 418. havâva 418. hârahûra 320. hâlahala 320. hâlahâla 320. hâlâ 320. hâlâhala 320. hâlinî 80. hâlu 31. hâhala 320. hâhâla 320. hiruk 419. huḍ 292. huḍa 238. huṇḍ 292. huṇḍa 81. hêra 332. hêramba 82. hêlikĕ 420. hôḍa 304.

VII. Encouragements and aids received.

When about eighteen years ago the Author was requested by the Committee of the Basel Evangelical Mission Society to undertake the compilation of a Kannaḍa-English Dictionary, he rather reluctantly consented, being conscious of the

Digitized by Google

great difficulties connected with the task; but soon commenced the work with pleasure, as he found that several gentlemen, interested in the Draviḍa languages, were in favor of his doing it. In this respect his acknowledgments are especially due to the late Dr. H. Moegling, the late Dr. A. C. Burnell, M. C. S., M. R. A. S., etc. etc., the eminent scholar and promoter of many oriental literary works, Dr. R. Rost, Librarian to the India Office, etc., etc., Mr. B. L. Rice, C. I. E., M. R. A. S., Director of Archæological Researches in Mysore, and the Missionaries of the B. E. M. S. and other Societies. In course of time the number of European and Native gentlemen who showed a kind interest in the Compiler's labours, increased, so that he has been supported by much friendly sympathy up to this day, for which he expresses his gratitude.

His next grateful acknowledgments must be tendered to the Representatives of the India Office and the Government of Mysore for the liberal pecuniary aid rendered to the Basel Evangelical Mission Society towards the execution of the Dictionary.

He has to thank also the Rev. F. Ziegler of Dharwar, who was kind enough to furnish him with a Kannaḍa-English list of a number of plants growing in Southern Mahratta.

Regarding the language of the Southern Mahratta country the Compiler received considerable assistance from the Liṅgâyta Ayya, Vastrada Šivaliṅgappa, of Hoobly, in consulting him on the colloquial words occurring between p. 1 and 675. His special thanks, however, are due to the late M. C. Šrînivâsa Âčâri, an intelligent and painstaking Brâhmaṇa of the town of Mysore, whom he had in his employ for about three years till his regretted death, with the help of whom he revised and enlarged his MS., and carried it through the press up to page 1072.

Lastly the Compiler is deeply indebted to Mr. Bhâradvâja Šivarâu[1], the faithful chief-corrector of the Basel Mission Press, to the painstaking compositors of that Press, its present superintendent Mr. F. Huber, and his predecessor Mr. G. Hirner.

---

1) A list containing a few new Kannaḍa (?) words, and additional meanings of some foreign words or their compounds (partly local Tadbhava, Saṁskṛita and Mahratta) and composed chiefly by the kind endeavors of Mr. Bhâradvâja Šivarâu of the Mangalore Press, reached the Author of the Dictionary at the beginning of August, 1893, when his Preface, etc. had already been sent off to the address of the said Press. As the list was a rough one, and its preparation for and sending to the Press and its printing as a supplement would have delayed the publication of the Dictionary, it was, though reluctantly, decided upon to give up the wish of using the list for this first edition of the Dictionary.

Digitized by Google

VIII. Defects acknowledged.

The Compiler entreats the public to look upon the present Dictionary with an indulgent eye. He is sensible of the many deficiencies, shortcomings and inelegancies it contains, and has to confess that the longer he worked, the more he became aware of his incompetency to satisfy all the wishes of scholars.

Most of the errors and essential omissions hitherto discovered, whether typographical or caused by the Author's own want of knowledge or the inaccuracy and discrepancies in the native authorities consulted or the limited time presenting itself to search the mass of Kannaḍa literature, have, he trusts, been corrected and supplied in the *Corrections* and *Additions*. *It is earnestly requested to pay careful attention to these Corrections and Additions*[1].

And now the Author thanks the great Disposer of all things that He has spared his life to complete this work, hoping the desire will be fulfilled, expressed by his motto "Omnia ad Dei gloriam!"

Tübingen, 22nd July 1893. ***F. Kittel.***

---

1) Let it be remarked that *e. g.* the editions of the Bhârata, Râmâyaṇa and a few other works printed at native presses and consulted by the Compiler unquestionably contain sundry mistakes and apparently also some doubtful words. In spite of all difficulties it is believed that few true fundamental Kannaḍa terms likely to be met with in literature and common conversation, have been omitted in this Dictionary; but with regard to Saṁskṛita which is used in ancient and later Kannaḍa works nearly without any restriction and of which certainly not little has been given in this work, it is not anticipated that in reading certain Kannaḍa classics the want of a Saṁskṛita Dictionary will not be felt occasionally. Some Saṁskṛita terms of secondary value not observed by the Author in Saṁskṛita Dictionaries and some peculiar meanings attached to others by popular use and vocabularies will be found in this work.

The Author has been unable to prove the existence of any real Adjectives in Kannaḍa, and has to state that all Saṁskṛita Adjectives and Participles may be used as Nouns in it.

Sometimes many numerical references are adduced under a word partly for the sake of well establishing its existence in the language, and partly for that of examining its meaning and use more thoroughly than the Author's time and strength have allowed.

In numerous cases subscribed consonants have broken off in the printing.

Digitized by Google

LIST OF ABBREVIATIONS.

A. Anthology (Mangalore, 1874, used only with regard to a few Saṁskṛita terms).

Abhâ. Anubhavâmṛita (Manuscript; it differs greatly from the edition printed at the Vičâradarpaṇa-mudrâksharaśâlĕ, Bangalore, 1874).

Abh. P. Abhinava Pampa's Râmâyaṇa (Manuscript).

Abhś. Anubhavaśikhâmaṇi (Manuscript).

adj. Saṁskṛita verbal adjective.

B. Bombay, the Department of Public Instruction, Kanarese Books: 1 (1882), 2 (1882), 3 (1883), 4 (1882), and 5 (1868). One of the numbers refers to the book, the other one to the page. The pages of B. 2 have been counted from p. 7 of the text not from the title-page.

Bḍ. Bêḍas (fowlers) of Dharwar.

Bh. Kumâra Vyâsa's Bhârata. Bangalore, Vičâradarpaṇa Press, 1875.

Bhn. Bhârata nighaṇṭu (Manuscript).

Bp. Basava purâṇa. Bibliotheca Carnâtaka, Mangalore, 1850.

Br. C. P. Brown Esq., of the Madras Civil Service (see Tĕ.).

C. Common.

cf. confer (compare).

Cm. Commentary.

Čb. A small Kannaḍa Vocabulary (Šabdasaṅgraha, by Gururâva Viṭhala Môharĕ) dedicated to Čannabasappa Basaliṅgappa, Deputy Educational Inspector, Dharwar S. D. (1874).

Č. Bp. Čannabasava purâṇa. Bibliotheca Carnâtaka, Mangalore, 1851.

Čd. Hindû Čaritradarpaṇa (Bangalore, 1882).

Čh. Nâgavarma's Čhandas (Basel Mission Press, Mangalore, 1875). The references are to the Index for the Canarese text, if no v. with a number is added.

Čpr. Čandraprabha purâṇa by Argaḷa dêva (Manuscript).

Čt. Čaturâsya nighaṇṭu (according to two different Manuscripts, marked as I & II).

Dh. The Dhâtuprakaraṇa of the Šabdamaṇidarpaṇa.

Dhw. A portion of Dhanañjaya's ṭîkâ, printed at Dharwar.

Dp. Dâsapada. Bibliotheca Carnâtaka, Mangalore, 1850. It is a collection of Dâsa songs from various manuscripts.

dupl. duplication, that is to say a couple of words that are not the same as to form and meaning, used to make the idea more comprehensive or impressive, *e. g.* akaḷa čakaḷa, âsaṟ bêsaṟ, kâka pôka, giḍa gaḍḍĕ, giḍagaṇṭi, dana kaṟa, nučču nusi, bandhu baḷaga, makkaḷu mariga-ḷu, mâtu kathĕ, sandi gŏndi. Occasionally the *first* word is meaningless by itself, forming a sort of alliteration, *e. g.* akkaḍi takkaḍi, andâ dundi, aradêśi paradêśi, âḷi dâḷi, êru pêru, taṭavaṭa, as also the *second* one may be, *e. g.* aḍḍâ tiḍḍi, kara kanna, gaja baja, čûru pâru, ḍŏṅku ḍŏsaku, tŏḷḷĕ paḷḷĕ, dêvaru dinḍaru, dŏḍḍĕ biddĕ. This last kind may be referred to "reiteration", q. v.

e. g. exempli gratia (for example).

fr. from.

G. A small Canarese vocabulary by Gaṅgâdhara Maḍivâḷêśvara, Translation Exhibition, Belgaum (Bangalore, 1869). The numbers refer to the pages.

Grj. Girijâkalyâṇa. Bangalore, Lakshmîvilâsa Press, 1886.

Gz. Gazetteer of the Bombay Presidency, Vol. XXII, 1884.

H. Hindûstânî.

Hlâ. Ancient Kannaḍa commentary on Halâyudha's Abhidhânaratnamâlâ (Manuscript).

J. Jaiminî Bhârata. Bibliotheca Carnâtaka, Mangalore, 1848. (Kṛishṇarâjavilâsa Press, 1861 & 1875).

Digitized by Google

Jm. Jinamunitanaya (Manuscript).

Jns. Jñânasindhu. Bangalore, Karṇâṭaka Mudrâksharaśâlĕ Press, 1879.

Jnv. Jagannâthavijaya (Manuscript).

K. Kannaḍa.

Kâvy. Nâgavarma's Kâvyâvalôkana (Manuscript).

Kk. Kabbigara Kĕypiḍi (Manuscript).

Kp. Kaivalyapaddhati. Bangalore, Vičâradarpaṇa Press, 1873.

Lîlv. Lîlâvatîprabandha. A specimen lithographed at Dharwar, 1873.

M. Malayâḷa (A Malayalam and English Dictionary by the Rev. H. Gundert, D. Ph., Mangalore, 1872).

Mdb. Mûḍabidar (in South Canara).

Mg. Mangalore (in South Canara).

Mhr. Marâṭhî.

Mr. Maṅgarâja's nighaṇṭu (Manuscript). For the sake of convenience the verses of the whole MS. have been counted successively (without regard to the various divisions), and are quoted in that manner. Four MSS. have been consulted.

MS. Manuscript. (MSS. = Manuscripts).

My. Mysore.

N. Name; proper name.

Nn. Nânârtharatnâkara (Manuscript).

Nr. Nâčirâčîya, the ancient Kannaḍa commentary on the Amarakôśa. The two Mdb. Manuscripts used by the Author refer to Trikâṇḍaśêsha, Dhanañjaya, Rabhasa, Viśvaprakâśikâ, Vaijayantî, Subhûtiṭîkâ, Subôdhĕ, and Halâyudha. Are these references by Nâčirâči himself?

o. r. other reading. (o. rs. = other readings).

P. Pañčatantra (a new translation, edited by J. Garrett Esq., Director of Public Instruction in Mysore, Bangalore, 1865).

P. p. Past participle. (P. ps. = Past participles).

Pr. W. S. Price Esq., Revenue Survey, Dharwar.

Prll. Prabhuliṅgalîlâ (Manuscript).

Prv. Proverb. (Prvs. = Proverbs).

q. v. quod vide (which see).

R. Rev. W. Reeve's Carnâtaka and English Dictionary.

Râghč. Râghavâṅkačaritra (Manuscript).

Râm. Kumâra Vâlmîki's Râmâyaṇa. When in the references only two numbers are adduced, they refer to the 31 sandhis (chapters) of the Bibliotheca Carnâtaka, Mangalore, 1849, which comprise the bâlakâṇḍa, ayôdhyâkâṇḍa, and six chapters of the araṇyakâṇḍa. The other references are to the edition printed in Bangalore, Vičâradarpaṇa Press, 1881.

reit. reiteration, that is to say a couple of words of which the first one's meaning is made more comprehensive or impressive by the second one, though this is a mere alliterative formation and meaningless by itself (see "duplication"), *e. g.* aḍḍi saḍḍi, ŏkkalu dakkalu, kaṭaku kuṭuku, gaji biji, čaḷa maḷa, čuru buriga, taḍa baḍa, baḍa bagga, bêpâra sâpâra, lŏḍa baḍa, vĕčča sačča, sara bara. Especially the syllables *gi* (q. v.) and *pa* (see pa 3) are used in reiteration, *e. g.* âḷu gîḷu, kŏḍu giḍu, tandarĕ gindarĕ (s. taru 1), ravi givi, śikhi gikhi, ŏkkalu pakkalu, kaḷa paḷĕ, čaḍu puḍanĕ, taka pakanĕ, taṭa paṭa, lĕkka pakka.

rep. repetition, that is to say the act of using the same word twice or thrice. See Šmd. 228 seq., and further *e. g.* allalli, ittitta, intintu, inthintha, ĕnitĕnitu, ĕntĕnta, ĕllĕlli, ŏbbŏbba, tama tama, ĕṇṭĕṇṭu, ĕraḍĕraḍu, kâḷu kâḷu, tara tara (s. tara 1), dûra dûra, dŏḍḍa dŏḍḍa, saṇṇa saṇṇa, savi savi, hŏsa hŏsa, aridaridaridu (s. aridu).

Rnč. Râmanâthačaritra (Manuscript).

Râv. Râjaśêkharavilâsa (Manuscript; Bangalore edition, Kṛishṇarâja Vilâsa Press, 1866).

Šm. Tôṭada Ârya's Šabdamañjari (Manuscript).

Šmd. Šabdamaṇidarpaṇa. The Arabic numbers refer to the pages of the edition printed at the Basel Mission Press, Mangalore, 1872; of the Roman ones I refers to the terms with ಅ (p. 81 seq.), and II to those of pages 402-407.

Šmd. Dh. The list of Dhâtus (verbal themes) of the Šabdamaṇidarpaṇa.

Šâv. Šabaraśaṅkaravilâsa. Bellary, C. L. S. Press (*i. e.* Čitralipiśâradâ P.), 1886; and Madras, Grantharatnâkara Press, 1887.

Šs. Šabdasâra (Manuscript).

s. sub (under).

Sd. Rev. D. Sanderson's edition of Mr. Reeve's Carnâtaka and English Dictionary, Bangalore, 1858.

seq. sequentes, sequentia (following, succeeding).

Si. Siddhânti Subrahmaṇya Šâstri's new interpretation of the Amarakôśa, Bangalore, Vičâradarpaṇa Press, 1872. The numbers denote the pages.

Digitized by Google

Sk. Saṁskṛita.

S. Mhr. South Marâṭha (Mahratta).

Sp. Sarvajñapada (Manuscript & W.).

Sś. Sômêśvaraśataka (Manuscript; Bangalore edition, Wesleyan Mission Press, 1872).

St. & Pl. Messrs. C. Stolz and G. Plebst's Five Hundred Indian Plants, Mangalore, 1881.

sum. summary.

T. Tamiḻ (A Dictionary of the Tamil and English languages, by the Rev. J. P. Rottler, D. Ph., Madras, 1834).

Tbh. Tadbhava.

Tĕ. Tĕlugu (Messrs. A. D. Campbell and C. P. Brown's Telugu-English Dictionaries).

Ts. Tatsama.

Tu. Tuḷu (Tuḷu-English Dictionary, by Rev. A. Männer, Basel Mission Press, Mangalore, 1886).

V. Vṛishabhêndravijaya. Bangalore, Carnatic Press, 1875.

v. verse.

v. i. verb intransitive.

v. t. verb transitive.

W. Rev. G. Würth's Canarese Poetical Anthology, Bangalore, 1868.

Z. Rev. F. Ziegler.

= equal (in meaning).

Digitized by Google

A
KANNAḌA-ENGLISH
DICTIONARY

ಅ

A

ಅ a. 1. The first letter of the Alphabet (Šmd. 12). ಆ ಅ ದಾರಿದಿದ್ದರೆ ಅವುರವಾದರೂ ಹೇಳು! ಎಪ್ಪುನ್ನೆ (Prv.). *Cf.* ಉ 1.

ಅ a. 2. The final letter of many primitive Kannaḍa words of masculine and neuter gender, *e. g.* ಅಣ್ಣ, ಅತ್ತ, ಅವ, ಅತ, ಇತ್ತ, ತೆಂಕ, ಪಡುವ, ಪೆರ, ಪೊಸ, ಪೊಸ, ಮರ, ಮೂಡ, ಪೊಲ. — The words ಅಕ್ಕ, ಅಮ್ಮ, ಅಪ್ಪ which are feminine (Šmd. 148), are considered as Tadbhavas.

ಅ a. 3. A termination to form, with or without auxiliary letters, masculine nouns, *e. g.* ಅಲಗಣ್ಣ (of ಅಲಗಣ್), ಕೇಸಡಿಯ (of ಕೇಸಡಿ), ಕುಡುವಿಲ್ಲ (of ಕುಡುವಿಲ್), ಬಲ್ಲಳಿಯ, ಅಗಲ್ದುರದ (Šmd. 220), ಎಳೆವೀರ, ಕಪ್ಪುಗೊರಲ, ವಾಕ್ಪದರ, ಪೆಪ್ಪಳಿಯ (Šm. 2), ಇನಿಯ, ಅಸಿಯ, ಸಿರಿಯ (Šmd. 154. 184), ಪಿರಿಯ, ಕಿರಿಯ, ಕರಿಯ (184), ಎಳೆಯ, ಪಟ್ಟಿಯ (185). See ಅಕ್ಕಸಾಲಿಯ, ಅಗಡ, ಕಣ್ಣ, ಕಾಡ, ಕುರುಡ, ಕೆಂಪ, ಕೆಸಂಗ, ಕೊಡಗ, ಚನ್ನ, ಚಲುವ, ಜಾಣ, ನಲ್ಲ, ಸೂಳ, ಹಾದರ, ಮುಕ್ಕಣ್ಣ, ವೆಗ್ಗಳೆಯ, etc. etc.

ಅ a. 4. A termination of the infinitive, *e. g.* ಬರ, ತರ (Šmd. 278), ಪ್ರಯೋಗಿಸ (394). ತರವೇಡ! (278). ದಿವ್ಯಜನನದ ಅಭ್ಯುದಯದ ವಿನಾಶವನ್ ಎಸಗ ಬೇಕು (Bh. 1, 8, 56). ಅಮುದದ ಬರ ಹೇಳು! (2, 13, 34). ಅರ್ಥಮುಂ ತತ್ಕಾಲಕೆ ಕಾಯ ಬೇಕು (J. 29, 17). ಸಿರಿ ಬಂದ ಕಾಲಕೆ ಮೈಮರೆಯ ಬೇಡ (Dp. 22, 3). — In S. Mhr. this form of the infinitive often receives the terminations of the dative, *e. g.* ಮಾಡಕೆ, ಮಾಡಕ್ಕೆ; ಬರಕೆ, ಬರಕ್ಕೆ; ನಡೆಯಕೆ, ನಡೆಯಕ್ಕೆ (generally pronounced ಮಾಡಕ, ಮಾಡಕ್ಕ, etc.). *Cf.* ಒಕೆ.

ಅ a. 5. (= ಅ 4?) The termination which is added to the crude form of verbs in the formation of the negative. See Šmd. 73 where the participle ಇರದೆ, when disjoined, appears as ಇರ ಅದೆ. A Mdb. MS. has there the following quotation: ಬಗೆವೊಡ ನೀ ನಿನ್ನ ಇರ ಅದೆ. (*Cf.* T. ಇರಾದೆ, etc. = ಇರ-ಅದೆ, etc.). This ಅ may be the same as ಅ 4, *i. e.* the ಅ of the infinitive, expressing the idea that the state or action of a verb is yet to be about to be or to become or to come to pass; thus ಇರದು (ಇರ-ಅದು), it is yet to be, *i. e.* it is not; ಮಾಡನು (ಮಾಡ-ಅನು), he is yet to do, *i. e.* he has not yet done, or he does not; ಇರದೆ (ಇರ-ಅದೆ), to be even it, *i. e.* not being yet. *Cf.* ಅಲ್ 2.

ಅ a. 6. = ಅದು 3. A termination of the third person singular in the neuter of the negative. ಕೊಂಕುಬಿಲ್ಲಿ ಕುರು ಸಲ್ಲ, ಕೊಂಕಣಿಗರ ನೆರೆ ಸಲ್ಲ. — ತಗ್ಗಿಯವನ ನಣ್ಪಿಕೆ ಸಲ್ಲ, ಒಣ್ಪಿಯಾಗಿ ಹೋಗ ಸಲ್ಲ. — ಮಿಗಿಲಾದವನ ಹತ್ತರ ಹಗೆ ಸಲ್ಲ, ನಗೆಗಾಡಿನ ಹತ್ತರ ಮೈತ್ರಿ ಸಲ್ಲ (Prvs.). *Cf.* ಅಲ್ಲ, ಇಲ್ಲ, ಬೇಡ, ಪೊಲ್ಲ.

ಅ a. 7. = ಅಂ 1, etc. A termination of the third person singular in the masculine of the future, imperfect, and negative. ಪೋಪನ್, ಅಲ್ಲಿಯೆ ನಿಲ್ಲುವನ್, ಆಯ್ದು ಅಪಲಾಪಿಸುವ, .. ಪೊಬಿಲನ್ ಆತಂ ಪೊಡಮಡಿಸು ವ, .. ಉಪತಾಪಿಸುವ (Bp. 45, 33). ಅರಗಿನ ಮನೆಯ ಮಾಡಿಸಿದ (Bh. 1, 8, 69). ಪವನಜ (= ಪವನಜಂ) ಎಕ್ಕಲನ (= ಎಕ್ಕಲನಂ) ಪು ಡದಲಿ ಉರಿ ಗಟ್ಟಿಸಿದ (3, 13, 30). ಗಣ್ಡಸು ಕೂತು ಕೆಟ್ಟ, ಹೆಂಗಸು ತಿರುಗಿ ಕೆಟ್ಟಳು (Prv.). ಅವ ಬಾರ, ಅವ ಹೋಗ, ಅವ ನಡೆಯ (C.).

ಅ a. 8. = ಅಂ 2, (ಉವ 2, ವ 3, ವಾ). A termination of the first person plural of the imperative (My.). ನಾವು ಉಸುರುವ ಬನ್ನಿಗಿ! (Bp. 14, 14). ಎಲ್ಲಿಗಾದರೂ ಆಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ! (B. 1, 16).

ಅ a. 9. = ಅಂ 3, etc. A form of the nominative singular of masculines, feminines, and neuters with final a. ಒನ್ದು ದಿವಸ (Bp. 48, 8). ಒನ್ದು ದಿನ (48, 2; 51, 76; 55, 27). ಏಟು ದಿನ (52 sum.). ಆವ ಜುನ್ನ ನಾಡ ಲು (48, 15). ಪೊಗೆದುಮು ಆನನ ವಿದುರಭೀಷ್ಮಾದಿಗಳಿಗೆ (Bh. 1, 8, 91). ದಿಳ್ಳವಾದುದೆ.. ಬಲ (J. 4, 21). ಮದನನೃಪ ಪೊಪಮುಟ್ಟ (8, 3). ಸಕಲಬಲಸಹಿತ (8, 36). ಸರಸ ಮಿಗೆ ನಲಿದಾಡುವ ಅಂಚೆ ಗಳ್ (29, 46). ಜೋಕೆ ತಪ್ಪಿದ ಬಟಿಕ ಅರ್ಥ ವ್ಯರ್ಥ (Dp. 1, 4). ಬಡತನ ಬನ್ದಾಗ ನೆಣ್ಟರ ಬಾಗಿಲ ಸೇರ ಬಾರದು (3, 2). ಅಕ್ಕ ನನ್ನವ ಳು ಆದರೆ ದಾವ ನನ್ನವನೇ? (Prv.).

Digitized by Google

ಅ a. 10. = ಅಂ4, etc. A termination of the accusative singular and plural. ಎಲವೊ, ನೀನ್ ಎನ್ನ ಕೊನ್ನಯ್ (Śmd. 164). ತಂಕನಾತ ಮಱಿಯುಕ್ಕಿ ಏನುಂ ಮನಂ ಬರ್ಕುಮೆ? (164). ಧರ್ಮವನ್ ಎನ್ನುರು ತಾವು ನುಡಿವುದ (Bp. 28, 32). ಬಲ್ಲೆವು ಅದ (28, 49). ದೋಷವ ನೋಡಲ್ ಆಗದು (44, 9). ಹೊಯ್ಲ್ಲ... ಜೈನಮುನಿಕುಲವ ನೆಱೆ ತಾಕುತ ಇರೆ (52, 11). ಸದ್ಭೇಷವ ನೀನ್ ಉಡುಗು (53, 17). ಜಪ್ಪೆಯಿಂ ರಸವ ಪಡುವುದು (Śm. 81). ಶತ್ರುಗಳ ಸಂಹರಿಸಿ, ರಾಜ್ಯವನ್ ಬಿತ್ತಿ ಆಳುವೆಂ (Bh. 1, 8, 15). ಅದಿಸಿ ನಾವೆಗಳಲಿ ಅಸ್ತ್ರಿಯ ಕುಱುವವಲಿ ಕೊಬ್ಬಿದ ಧನಾಢ್ಯರ; ...ಕೆಲ ಬಲದ ಆ ದ್ವೀಪಪಾಲಕರ ಸೆಱೆವಿಡಿದು, etc. (2, 4, 12). ಮೂರ್ಖನ ಕಳೆಯಲ್ ಆಳವಲ್ಲ (Sp.). ಕುನಿ ಹೆಣನ ಹತ್ತಿ ತಿನ್ನನ್ತೆ (Sp.). ಸುಬಿವ ಬನ್ದು ಮಿಾನ ಮಿಾನ್ ನುಂಗಿತು (J. 6, 8). ವಿಷವ, ಮೋಹಿಸುವನ್ತೆ, ಕೊಡುವವು ಈತಂಗೆ ನೀಂ (30, 26). ಅನ್ಯರಲಿ ಜನಿಸಿ ಇರ್ದ ಅಂಗನೆಯು ಕರತಂದು, ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಅವಳ ಯಜಮಾನಿ ಎನಿಸಿ (Dp. 1, 1). ಆ ನೆಲನ ತನ್ನದು ಎನ್ನು, ಎನುತ (1, 2). ಬಡತನ ಬನ್ದಾಗ ನೆಣ್ಟರ ಬಾಗಿಲ ಸೇರ ಬಾರದು (3, 2). ಅವನ ಕೊನ್ನು, ಇವನ ಕೊನ್ದು (4, 1). ನವರತ್ನಗಳ ಕಟ್ಟು! ...ತಿವಿದ ಕಾಮು ಕೆಂಗ್ರಭಗಳ ಅಟ್ಟು! (8, 6). See ಉವ 3.

ಅ a. 11. = ಅ3. The termination of the genitive singular and plural. **1,** In the singular it is **a,** either joined to the base without an auxiliary syllable, *e. g.* ಪಗಲ, ಇರುಳ (Śmd. 134), ಅವಳ (139), ನೀರ, ತೋಳ, ಬಾಳ, ಪೊಕ್ಕುಳ (162), ಬಿಲ್ಲ (133), ಕಣ್ಣ, ಪೊನ್ನ (162), ನಿನ್ನ (178); **b,** or auxiliaries are used, *e. g.* ರೂಢಿಯ (29), ಗಾಳಿಯ (89), ಆನೆಯ, ಕುಮುರಿಯ (161), ಮಡುವ, ಗುರುವ (133), ಮಡುವಿನ, ಗುರುವಿನ, ಪೂವಿನ (133), ಸೂಱಿನ, ಮಾತಿನ (61, 133), ಅಗಳಿನ (134), ಮಾಡಿದನ, ಅಡಪವಳನ (89), ಬೇಡುವನ (91), ನೃಪನ (164), ಅವನ (133), ಮರದ (120), ಇನ್ದ್ರಿಯದ (1), ಆದುದ, ಆನಿತುದ, ಮೂಱುದ (135), ಪಿಡದ (137), ತಂಕಣ, ಮೇಗಣ (135), ಮರನ, ಗಿಡನ, etc. (see ನ 2). **2,** in the plural it is added to the auxiliaries, *e. g.* ಕಣ್ಗಳ (C. ಕಣ್ಣುಗಳ), ಕುರುಳ್ಗಳ (C. ಕುರುಳುಗಳ), ಪೂಗಳ (170), ತೊಡೆಗಳ (117), ಸ್ವಾಮಿಗಳ (125), ವಿಭಕ್ತಿಗಳ (142), ಪಾರ್ವರ, ದೇವರ, ತನ್ದೆಯರ (120), ಅವರ, ಇವರ (121), ಈವರ (167), ಬುಧರ್ಕಳ, ಅವರ್ಗಳ, ಇವರ್ಗಳ, ಅಣ್ಣನ್ದಿರ, ಅಣ್ಣಗಳ, ತನ್ದೆಗಳ (124), ಅವುದು (93), ಇವುದು (180), ಪೆಱುವದು, ಎಲ್ಲವುದು (118). — ಅಣಿಯರಮ್ ಎಸೆದು ಬಪ್ಪ ಇರ್ಪುವು ಮಣಿಗಾಱರ, ಕಂಚಗಾಱರ, ಬಱೆಗಾಱರ, ತಿನ್ತಿಣಿ ಎನಿಪ ಪಾಲೆಗಾಱರ ಗಣನಾತೀತಂಗಳ್ ಅಪಣಂಗಳೆ ಪೊಱಲೊಳ್ (Śmd. 235). ಬನ್ದವರ ಹೋದವರುಗಳ ಕೆಯ್ಯಿನ್ದೆ ನಿನ್ನ ಆಚಾರದನ್ನುಣವೃನ್ದಮುಂ ಕೇಳ್ದು, ಆಗಳುಂ ಪರಿಣಾಮಿಸುತ್ತ ಇಪ್ಪೆವು (Bp. 4, 61). ಅರೆ ಮುಗಿದ ಚಿಪ್ಪೆಗಳ, ಬೆಳ್ಳಿನ ತಿರುಗಣೆ ಇಹ ಕಣ್ಣಾಲಿಗಳ, ನಸು ಮುರಿದ ಕೊರಲಿನ, ಬಿಗಿದ ನರಗಳ, ತೆಱೆದ ನೊರೆವಾಯು, ಉಱುಗಿ ಬಾಗಿದ ಶಿರದ, ಸಡಲಿದ ತುಱುಬಿನ, ಉತ್ತಿದ ವಿರಲಮುಟಿಗಳ, ಬಿಱಿತ ಮೋಱೆಯ, ಕೆದಱು ಮಿಾಸೆಯ, ಬಿಗಿದ ಹುಬ್ಬುಗಳ (etc. etc.) ಬಡಲ್ (46, 56-58). ಪಾಡುವರ, ನೋಡುವರ, ನಾನ ಸಾಧನೆಗಳಂ ಮಾಡುವರನ್ ಅತಿಶಯಿಂ ಬೇಡುವರ ನೆರವಿಯೊಳ್ ಕ್ರೀಡಿಸುವನ್ ಆ ಪುರದ ರೂಢಿಸಿದ ಬೀದಿಯೊಳ್ ಪಸುಳೆ (J. 28, 22). See further *e. g.* Bh. 3, 13, 23.

ಅ a. 12. = ಅ4. An indicative letter: a remote pronominal adjective (Tě., T., M.). In Kannada it does not occur by itself, but is used to form such words as ಅಕ, ಅಕೊ, ಅತ್ತ, ಅದು, ಅನಿತು, ಅನ್ದು, ಅವ, ಅಹಗೆ. *Cf.* ಅಕ್ 1, etc.

ಅ a. 13. = ಎ3. An affix denoting emphasis at the end of genitives. ಎನ್ನಯ (= ಎನ್ನದೆ) ಕಣ್ಣಂ (Bp. 13, 12). ಎಮ್ಮಯ ತೊತ್ತು (24, 87). ಎಮ್ಮಯ ಜಂಗಮಂ (26, 48). ತನ್ನಯ ಮಡದಿ (11, 36). ತನ್ನಯ ನೆಱಲ್ (42, 5). ನಿನ್ನಯ ಪದವಿ (2, 19). ನಿಮ್ಮಯ ಪೆಸರ್ (2, 54).

ಅ a. 14. = ಆ5. A final vocative particle politely or kindly calling for attention, or, in the same manner, exhorting. ಕುಡ! ಕೇಳ! ನೋಡ! ಬಾರ! (Śmd. 153). ದೆಸೆಗಳಿರ! ನಲ್ಲರಿರ! (153). ಅಪ್ಪಾ, ನಿನ್ನೊಡನೆ ಮುನಿದು ಇರ್ದಹನು? ಹೇಳ! (Bp. 47, 12). ಸತ್ಯಮ್ ಎನ್ಬುದು ತಾನು ಹಿತ್ತಲದ ಗಿಡ, ನೋಡ! ಮತ್ತಲ್ಲಿ ನೋಡಿ, ಅದೀಗದೆ, ತಾನ್ ಇರ್ದ ಹತ್ತಿಲೇ ನೋಡ! (Sp.).

ಅ a. 15. = ಆ6. An affix denoting polite or kind interrogation. ಇಱುವತ್ತಾನ್ತಿಯರ ಮಹಿಮೆಯನ್ ಅಱಿಯ, ಜೈನ? (Bp. 49, 46). ನೊಸ್ಟದಲಿ ನೆನೆ, ಕಣ್ವ, ಪರಮಾತ್ಮನ (Dp. 1, 5). ಪುರನ್ದರವಿಟ್ಠಲನ ಚರಣವ ಕುನ್ದದೆ ಮನದಲಿ ಇಟ್ಟು, ನೆನೆ! ಕಣ್ವ, ಮನುಜ? (23, 5). ಕೆಟ್ಟ! ಕಣ್ವ, ಬದ್ದಿಮನವೆ? (34, 1).

ಅ a. 16. The initial **a** that is connected with initial **pa** and **ha** (and **ya**). *Cf.* ಆ11. See *e. g.* ಅಂಸಕೂಟ, ಅಕ್ಕಲು, ಅಕ್ಕಿ 1, ಅಗುರ, ಅಗ್ಗ 1 & 3, ಅಟ್ಟು 2, ಅಡೆ 2, ಅಂಡು 1 & 2, ಅಂಚೆ, ಅಂಜ, ಅಟ್ಟ 3, ಅಡವ, ಅಡಬೆ, ಅಡೆ 5, ಅತ್ಲ, ಅತ್ಲು, ಅಣಬೆ, ಅಣಿಕಿಸು, ಅಣೆ 2, ಅತಿ 2, ಅತ್ತರ, ಅತ್ತಿ 2, ಅನುಮನ್ತ, ಅಪ್ಪಳ, (ಅಮುಳ್), ಅರಪಾರಿ, ಅರಿವಾಳ, ಅರಿ 5, ಅರಿಗೆ, ಅರಿವಾಣ, ಅರಿವೆ, ಅಱೆ 2, ಅಱುಕು, ಅಲಿಗೆ, ಅವಣಿಸು, ಅಸೆ 1, ಅಳದು, ಅಳ್ಳು 3, (ಹಗ್ಗ).

ಅ a. 17. The final of the relative (or adjective) present and past participles, and of the relative negative participle, *e. g.* ಬನ್ದ (of ಬನ್ದು), ಮಾಡದ (of ಮಾಡದೆ), ನಡೆವ, ಕಾಣುವ, ಕಾಣ್ಬ, ಕಣ್ಡ, ಇರ್ದ, ಇರ್ಪ. See ಅದ, ದ 6, ಪ 2, ಬ 2, ವ 2.

ಅ a. 1. (= ಅನ್). *A negative prefix: not, un, in.*

ಅ a. 2. A substitute of final ಆ in some Tadbhavas, *e. g.* ಕನ್ನರ, ಉಪತ್ಯಕ, ಕರುಣ, etc. (Śmd. 102).

ಅಂ am. 1. = ಅ7, ಅನು 2, ಒಂ, ನು 1. A termination of the third person singular in the masculine of the present, future, imperfect, and negative. ನೋಡಿದಪಂ (Śmd. 91), ಮಾಡಿದಪಂ, ಪಡೆದಪಂ (260); — ಕುಡುವಂ, ಪಿಡಿವಂ, ಬಿರಿವಂ, ನಡೆವಂ, ಮಾಡುವಂ (260); — ಗೆಲ್ವಂ, ಕೇಳ್ವಂ, ಮಾಡಿದಂ, ಸಾರಿಸಿದಂ, ಪಡೆದಂ, ಸಿಡಿದಂ (260); — ಎನ್ನಂ, ಉಣ್ಣಂ (87), ಮಾಡಂ (261); — ಬಳ್ಬಿದಂ (257). *Cf.* its feminine ಅಳ್, and its plural ಅರ್.

ಅಂ am. 2. = ಅ8, (ನು). A termination of the first person plural of the imperative. ಅನಿಬರುಮ್ ಬನ್ದಾಗಿ ತಾಗುವಂ ಫಲ್ಗುನನೊಳ್ (Śmd. 270). ಏಗೆಯ್ವಂ? ಪೇಱಿಂ! (270). ಅಮ್ ಎಲ್ಲರ್ ಈಗಳ್ ಅಶ್ವಮೇಧಮಂ ಮಾಡುವಂ (271).

ಅಂ am. 3. = (ಅ3), ಅ9, ಅನು 3, (ಉ5), ಒಂ, ಂ 2, ನು 2, (ವು 2). A termination of the nominative singular of masculines, Tbh. feminines, and neuters with final **a.** ಮಾಡಿದಂ, ಆಡಪವಳಂ (Śmd. 89), ಅರಸಂ (90), ನಲಿದಂ, ಬೇಡುವಂ (91), ಮರಂ (115), ವೇದವಿದಂ (129), ಬರ್ಪಂ, ಅವಂ (154), ಅವಂ (183), ಅತ್ತಣಂ, ಮೂಡಣಂ, ಕೆಳದಂ (136), ವೃಕ್ಷಂ, ಜನಂ (187), ಬಳ್ಬಿದಂ, ತೋರಿದಂ, ಇನಿಯಂ, ಎಳೆಯಂ (184), ಅಲರ್ಗಣ್ಣಂ (220), ಅಕ್ಕಂ, ಅಮ್ಮಂ, ಅಪ್ಪಂ (148). *Cf.* its feminine ಅಳ್ and its plural ಅರ್.

Digitized by Google

ಅಂ aṁ. 4. = ಅ 10, ಅನ 3, ಅನು 4, ಅನ್ನ 3, ಅನ್ನು 2, ಉ 2, ಉಂ 2. A termination of the accusative singular and plural, for the three genders, with and without auxiliaries, *e.g.* ಊರಂ, ಕಾಯಂ, ನೇಸರಂ (Šmd. 156), ನಲ್ಲಳಂ (156), ಮಾತಂ (61), ಅವಂ (184. 261), ಎಳ್ಳಂ, ಕಣ್ಣಂ, ಕೆಯ್ಯಂ (84), ಪೊನ್ನಂ (165), ನಿನ್ನಂ (178); ನಾಳೆಯುಂ (89), ಸೀತೆಯುಂ (155), ಮನೆಯುಂ (156); ಪೂವಂ, ಪಶುವಂ (156), ಗುರುವಂ (157); ಮರನಂ (115. 156), ಪೊಲನಂ, ನೆಲನಂ, ಬಲನಂ (130); ಬೆಟ್ಟಮಂ, ಹಳ್ಳಮಂ, ಕುಲಮಂ, ಚಲಮಂ (130); ಕುಲವಂ (Bh. 1, 20, 48), ಸತ್ಯಲೋಕವಂ, ದಿವಸಂ (1, 20. 56); ಮಾಡಿದನಂ, ಆಡಿಪವನಂ (Šmd. 89), ಅರಸನಂ (90), ಅವನಂ (129), ಅಕ್ಕನಂ, ಅಪ್ಪನಂ, ಕೋಣನಂ (148);—ಊರ್ಗಳಂ (51), ಇವಂ (117), ನಿಮ್ಮಂ (179), ದೇವರಂ (165), etc. See ಉವಂ 2.

ಅಂ aṁ. 5. = ಉಂ 1, etc. A copulative conjunction (Šmd. 149. 396) that is added to the end of words, except it be put to an accusative in which case it has to come between the crude noun and its termination (149. 150; see ಉಂ 1, ಉಮಂ, ಉವಂ 1 & 2): **1,** *and.* ಕಾಮುಕರದೊಳ್, ಎಬ್ಬಿಸ ಪಟ್ಟ ಪುಲ್ಲಿ, ಬನ್ಧನದೊಳಂ ದೊರೆ ಕೊಳ್ಳು ಬಿಗಿ ಎಮ್ಬ ಶಬ್ದಂ (Šm. 51). **2,** *both ...and, as well as, and also, and ...and,* being affixed to the end of each word to be connected. ಆತಂಗಮ್ ಅರಸಿಗಂ ವಿಖ್ಯಾತಿಯುತಂ ಪುಟ್ಟಿದಂ ಕುಲಕಂ ಬಲಕ್ಕಂ ಭೂತಲದೊಳ್ ಅಗ್ರಮ್ ಅಧಿಕಂ (Šmd. 138). ದ್ರೋಣಂಗಂ ನಿನಗಂ ಬಿಲ್ಲಾಣ್ಮೆ ಅದು ಸಕ್ಕಸಮನೆ? (150). ಖಲದೊಳಮ್ ಆಚಾರದೊಳಂ ಕಲಿತನದೊಳಂ (150). ಈ ಶಬ್ದಂಗಳ್ ಸಂಸ್ಕೃತಕ್ಕಂ ಕನ್ನಡಕ್ಕಂ ಸರಿ (354). **3,** *also, likewise, too.* ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗದೊಳಂ ಕಿಡದು ಎಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವನ್ತಕೆ, ಪುಲ್ಲಿಂಗದ ಪೋಲ್, (ವಿಭಕ್ತಿಗಳ್) ಎಲ್ಲಂ ಪುದುಗುಂ (Šmd. 148). **4,** it *emphasizes* a number. ಮೊದಲ್ ಎರಡು ವಿಭಕ್ತಿಯೊಳಂ ಪೊದಬ್ಬುಗುಮ್ ಅಲ್ (Šmd. 146). ಈ ಎರಡು ಸಮಾಸಪದಕ್ಕಮ್ ಉಚಿತವಿಧಿಯಿಂ ವಿಕಲ್ಪಮ್ ಇಲ್ಲ (384). ಎರಡುಮನ್ ಕೂಡಿ ಕೊಂಡು (Bp. 50, 36). **5,** it expresses that the *whole* of a definite number of things, etc. is meant. ಇನ್ದ್ರ, ಅನಲ, ಯಮ, ನೈರ್ಋತ, ವರುಣ, ಮರುತ್, ಧನದ, ರುದ್ರರ್ ಎಮ್ಬ ಮೊದಲು ಮಾಡಲಾದ ಎಣ್ಟು ದೆಸೆಗಂ (for *the* eight regions) ಕ್ರಮದಿನ್ದ ಒಡೆಯರು (Hlâ.). ಇವರಿ ಉದಾಹರಣೆಗಳಂ ನೋಳ್ಪುದು ಎರಡು ಮೆಯ್ಯಂ (with regard to *the* two forms, viz. Saṁskṛita and Kannaḍa; Šmd. 384). ಎರಡು ಕಣ್ಗಳ್ means "two eyes"; ಎರಡು ಕಣ್ಗಳಂ (nominative) "both eyes". **6,** if, together with the conditional particle ಒಡೆ (ಅಡೆ, ಅದೆ), it is added to the past participle of ಆಗು, the combined form (ಆದೊಡಂ) conveys **a,** the meaning of No. 2. ಪ್ರಾಗ್ದೀರ್ಘಮ್ ಆದೊಡಮ್, ಅವ್ಯಯಮ್ ಆದೊಡಮ್, ಅನೇಕಾಕ್ಷರಮ್ ಆದೊಡಂ ದ್ವಿತ್ವಮ್ ಇಲ್ಲ (Šmd. 84). **b,** that of *at any rate.* ಒನ್ದು ತೆರದ ಮಗನ್ ಆದೊಡಂ ಬೇಕು, ಎಲಾ, ದಾನವರ್ (J. 28, 57). **c,** that of *even, as was not to be expected.* ಧಾಳಿಯೊಡಿಸಿ ಇರ್ದಮ್ ಅದು ಪರಿಭಾವಿಸಿ ಕಳೆಯಲ್ಕೆ ನಾಕ್ಕಮ್ ಆನದು ಜಗದೊಳ್ ದೇವಂಗೆ ಆದೊಡಂ (Rśv. 13, 11). **d,** that of *soever* in the English whatsoever, whosoever. ನಿನ್ನ ಎನಾದೊಡಂ ಕುಡುವ ತನ್ದು, ಎನಗೆ ತೋರ್ಪುದು! (J. 28, 30). **7,** if, together with ಒಡೆ, it is affixed to any other participle but that of No. 6, the meaning becomes *and if: -soever (one) may: though, although.* ನೋಡಿದರ್ ಇದರೊಳ್ ಎನಾದುಮ್ ಉಳ್ಳೊಡಂ ಪ್ರಿಯದಿಂ ತಿದ್ದುವುದು (Šmd. 3). ಅದಿಯ ಪತ್ತು ಅಕ್ಕರಮುಂ ಸಮಾನಮ್ ಎನಿಸುಗುಂ; ಅವರೊಳ್ ಎರಡು ಎರಡು, ಎನ್ತು ಒದಿದೊಡಂ, ಸವರ್ಣಂ (3). ಸನ್ನಿಹಿತಧರ್ಮಚ್ಯುತಿಗೆ, ಆದಟನ್ ಅಪ್ಪೊಡಂ, ಭೂಪತಿ ಅಕ್ಷಮ್ಯಂ (Rśv. 13, 22). See ಒಡಂ s. ಒಡೆ 4.

ಅಂಶ aṁśa. = ಅಂಶೆ, ಅಮಿಸ. *A part; a share, a portion;*—remnant of. 2, a fraction (in arithmetic). 3, a degree of latitude (or longitude, see ಅಕ್ಷಾಂಶ, ರೇಖಾಂಶ). 4, the name of an âditya.

ಅಂಶಕ aṁśaka. = ಅಂಶಕ. *A part; a share.* 2, having a share; a co-heir; a kinsman.

ಅಂಶಚಕ್ರ aṁśa-cakra. An astrological diagram used by astrologers in casting nativities (My.; Tĕ.).

ಅಂಶತಃ aṁśa-taḥ. By parts, by degrees; bit by bit. (My.). ಅಂಶತಃ ಅಂಶತಃ (B. 5, 123).

ಅಂಶತ್ವ aṁśatva. The being a part or portion (My.).

ಅಂಶನಿರ್ವಾಹಕರ್ತೃ aṁśa-nirvâha-kartṛi. A person who performs a certain part, *e.g.* of a sacrifice (Si. 238).

ಅಂಶಾಂಶೆ aṁśa-aṁśĕ. A part of a portion, a share of a share; a sub-division (My.);—a secondary incarnation.

ಅಂಶಿಕ aṁśika. Sharing; a male who partakes of, or is a portion of (Bp. 3, 13; 8, 48). 2, a portion (50, 44).

ಅಂಶು aṁśu = ಅಂಶು. *A ray of light, a beam.* 2, *the sun.* 3, light, splendour. 4, anything minute or pointed; a small end of thread, a small filament, etc. 5, a point or end. 6, dress, decoration. 7, N. of a ṛishi. 8, N. of a prince, son of Puruhôtra.

ಅಂಶುಕ aṁśuka. *Cloth, dress* (ವಸು, ವಸ್ತ್ರ Nn. 17). 2, fine or white cloth. 3, an upper garment.

ಅಂಶುಕಪ್ರಾನ್ತ aṁśuka-prânta. The end or hem of a woman's cloth (Nr.).

ಅಂಶುಜಾಲ aṁśu-jâla. A collection of rays, a blaze of light. (R.).

ಅಂಶುಧರ aṁśu-dhara. The bearer of rays, the sun. (R.).

ಅಂಶುಮತ್ aṁśu-mat. Radiant. 2, *the sun.* 3, the moon. 4, pointed. 5, having small filaments. 6, a prince of the solar race, son of Asamañja, grandson of Sagara.

ಅಂಶುಮತಿ aṁśu-mati. *The plant Hedysarum gangeticum* (= ಧ್ರುವೆ, ಶಾಲಪರ್ಣಿ & ಸ್ಥಿರೆ; Si. 150). 2, the river Yamunâ.

ಅಂಶುಮತ್ಫಲೆ aṁśumat-phalĕ. *The plantain, Musa sapientum* Roxb., or *Musa paradisiaca* Lin.

ಅಂಶುಮನ್ತ aṁśu-manta. Tbh. of ಅಂಶುಮತ್. (My.).

ಅಂಶುಮಾಲಿ aṁśu-mâli. Having a garland of light. 2, *the sun.*

ಅಂಶುಮಾಲೆ aṁśu-mâlĕ. *A garland of light, halo.*

ಅಂಶುಹಸ್ತ aṁśu-hasta. Having rays in his hand. 2, the sun. (R.).

ಅಂಶೆ aṁśĕ. Tbh. of ಅಂಶ. (My.; Tĕ.). 2, lot, condition, state (My.; Tĕ.).

ಅಂಸ aṁsa. 1. *The shoulder, the shoulder-blade* (ಮುಯ್ಯು Hlâ.; ಮುಡುಕು Mr. 321). 2, N. of a king.

ಅಂಸ aṁsa. 2. = ಹಂಸ. (My.).

ಅಂಸಕ aṁsaka. = ಅಂಶಕ. See ವ್ಯಂಸಕ.

ಅಂಸಕಳ aṁsa-kaḷa. A strong man (ಬಲ್ಲಿದ, ಬಲವನ್ತ Mr. 240, o. r. ಅಂಸಬಳ; see Hlâ. s. ಬಲ್ಲಿದ).

ಅಂಸಕೂಟ aṁsa-kûṭa. = ಹಂಸಕೂಟ. *A bull's hump.*

ಅಂಸಪಾದ aṁsa-pâda. = ಹಂಸಪಾದ. (My.).

ಅಂಸಬಳ aṁsa-baḷa. See ಅಂಸಕಳ.

Digitized by Google

ಅಂಸಲ aṁsala. *Strong* (see ಬಲ್ಲಿದ).

ಅಂಹ aṁha. = ಅಂಹ್ಸ. Tbh. of ಅಂಹಸ್. Sin (ದುರಿತ, ಪಾಪ Nn. 39). 2, perplexity, delusion (ಮೋಹ 39). 3, prowess, valour (ಪರಾಕ್ರಮ 39).

ಅಂಹತಿ aṁhati. Pain; distress; illess. 2, *a gift, a donation.*

ಅಂಹಸ್ aṁhas. = ಅಂಹ, ಅಂಹ್ಸ. Pain; distress, trouble. 2, *sin. Cf.* aṅghas.

ಅಂಹಾ aṁhâ. = ಅನ್ಹಾ. (My.). **2,** ಅಂ-ಹಾ, an interjection used by palankeen-bearers, etc. (My.).

ಅಂಹ್ರಿ aṁhri. *A foot.* 2, *a root. Cf.* aṅghri.

ಅಂಹ್ರಿಪ aṁhri-pa. A foot-drinker: *a tree.*

ಅಂಹ್ವ aṁhva. = ಅಂಹ, of which it is the original reading in Nn.

ಅಃ aḥ. = ಆ 12, ಆಃ. An interjection expressing astonishment or admiration: ah! (ವಿಸ್ಮಯವಿಷ ಪ್ಪನ Smd. 394; Cm. ಚೋದ್ಯವಿಷಪ್ಪನ). ಅಃ (o. r. ಆಃ), ಸನ್ನ ಯುಮ್ ಇಲ್ಲ! ಮೊಕ್ಕದೆಂ (20). ಪಿರಿದುಸ್, ಅಃ (o. r. ಆಃ), ಪಿರಿದೀ ವನ್ ಇತ್ತುದಂ ನೆನೆವನೆ? ಚಃ, ಅದಂ ನೆನೆಯಂ (68. 184). ಎನ್ತೆನ್ತೊ! ಅಃ (o. r. ಆಃ), ಶಬ್ದಮ್ ಒಳ್ಳಿತ್ತು ಆಯ್ತು (69). **2,** = ಅಬ್, an interjection expressing either contempt (My.), or unconcern: umph! (Mbr.) ಅಃ, ಸುಳ್ಳು ಕಥೆಯು ನನ್ನ ಮನಸಿಗೆ ಬರುವದಿಲ್ಲ (B. 5, 124). ಇದರಿಂದೆನಗೆ ನನಗೆ ಏನು ಲಾಭ? ಅಃ, ಇದಕ್ಕೆ ನೀನು ಅಂಜ ಬೇಡ (5, 142). **3,** a sound imitating that of hawking in spitting (My.).

ಅಕ್ a-k. 1. ಅ 12 with half the initial of the next word. *Cf.* ಅತ್ 2, ಅನ್ 2, (and see ಅಕ್ಕಡಿ). — ಅಕ್ಷಣ. That instant, instantly (T.; R.).

ಅಕ್ ak. 2. A form of the verb ಅಗು 1 (the short form of ಆಗು 1), to become, etc., to which the ಕು and ಕುಂ of the future, and the ಕೆ of the imperative are added. See ಅಕ್ಕು 4, ಅಕ್ಕುಂ, ಅಕ್ಕೆ 3. *Cf.* ಅಪ್ಪ, ಅಪ.

ಅಕ್ ak. 3. = ಅಗಿದು of ಅಗಿ 2. — ಅಕ್ಕೊಳ್ಳು. To champ (C.).

ಅಕ್ ak. 4. = ಅಡಗಿ of ಅಡಗು 1. — ಅಕ್ಕೊಳ್ಳು. To hide one's self (My.).

ಅಕ್ ak. 5. = ಅಗೆದು of ಅಗೆ 1. — ಅಕ್ಕೊಳ್ಳು. To dig, to dig up (My.).

ಅಕ a12-ka2. (= ಅಕೊ, etc.) Lo! behold! (My.). — ಅಕಕ rep. (C.). — ಅಕಲಾ. -ಅಲಾ. = ಅಕಕ. (My.) — ಅಕಟೆ. -ಅಟೆ. = ಅಕಲಾ. (My.).

ಅಕ aka. 1. Pain, trouble; sin. (R.).

ಅಕ aka. 2. ಅಕ್ಕ 2, q. v., ಅಗ 1. A Tbh. of ಅರ್ಕ 1, in ಅಕ ಸಾಲ, etc.

ಅಕಚ a-kaca. Destitute of hair, bald. (R.).

ಅಕಚೆ akacĕ. = ಅಗಸೆ 1, etc. (My.).

ಅಕಟ akaṭa. = ಅಕ್ಕಟ q. v., ಕಟ 4. Alas! o! ah! (My.). ತನ್ನ ಸುತರ ಆಳ್ಕೆಗೆ ಆಯಿತ್ತು ಕಣ್ಣಿಕರನ್, ಅಕಟ! (J. 29, 36). ಅಕಟ! ಪಾಣ್ಡವರ್ ಅದುವರೇ? (Bh. 1, 8, 89). — ಅಕಟಕ ಟ. rep. ಇದಕೆ ಉಪಾಯಮ್ ಅನು ಆವುದು? ಅಕಟಕಟ! (Bp. 13, 6). ಅಕಟಕಟ! ನಾಂ ಪ್ರಾಣಮಂ ಬಿಡುವೆ (27, 18; see also 11, 7; 46, 59; 52, 14). ಅಕಟಕಟ! ಅದು ಆರ ಅಣುಗನ್? ಈ ಸುಕುಮಾ ರಂ ಮುಡಿದನ್ ಅತ್ಯಮುರದತಿಯಿಂ! (Rśv. 13, 98). — ಅಕಟಕಟಾ. rep. ಅಕಟಕಟಾ! ಎನುತ, ದುಃಖಿಸುತ... ಅಗಲಿದರು (Bp. 46, 59). ಅಕಟಕಟಾ! ಕಣ್ಣಿಲ್ಲದೆ ಇರುವದು ಬಹು ಕಷ್ಟ (B. 3, 90). — ಅಕಟಾ. = ಅಕಟ-ಆ 5. See ಅಕಟಕಟಾ. (My.; Tĕ.).

ಅಕಟ a-kaṭa. = (ಅಕಳ), ಅಗಡ. — ಅಕಟವಿಕಟ. dupl. Hideously huge; excessively much; frightful, shocking (Mhr.; S. Mhr.); — adverse, contrary, troublesome (My.; Tĕ.); chicanery (T. ಅಗಡವಿಗಡ; M. ಅಗಡುವಿಗಡು). 2, huge or exorbitant power (My.). — ಅಕಟೋವಿಕಟ. = ಅಕಟವಿಕಟ No. 1. (Mhr. & S. Mhr.). — ಅಕಟೋವಿಕಟೋ. = ಅಕಟೋವಿಕಟ. (S. Mhr.).

ಅಕಟಾಯಿಸು akaṭâyisu. To become warped, as leather by drying in the sun (Sd.; Mhr. ಆಖಡಣೇಂ, ಆಖುಡಣೇಂ, to contract, shrink, etc.).

ಅಕಡಿ akaḍi. = ಅಕ್ಕಡಿ, in ಅಕಡಿತಕಡಿ, = ಅಕ್ಕಡಿತಕ್ಕಡಿ. (My.).

ಅಕಣ್ಟಕ a-kaṇṭaka. Free from thorns, difficulties, troubles, or enemies. (R.).

ಅಕರ a-kara. Handless, maimed; — not acting; — exempt from tax. (R.).

ಅಕರಣಿ a-karaṇi. Non-accomplishment; *failure, disappointment.*

ಅಕರಣೀಯ a-karaṇîya. Not to be done (Rśv. 13, 13).

ಅಕರುಣ a-karuṇa. Merciless. 2, cruelty (Bp. 4, 45; 60, 56; My. as ಅಕರುಣೆ).

ಅಕರ್ತವ್ಯ a-kartavya. Not to be done, improper. (My.).

ಅಕರ್ಮ a-karma. Without work or action. 2, intransitive. 3, improper work, crime. (My.).

ಅಕರ್ಮಕ a-karmaka. Intransitive. (My.).

ಅಕರ್ಮಕಕ್ರಿಯೆ akarmaka-kriyĕ. An intransitive verb (My.).

ಅಕರ್ಮಿ a-karmi. A man who commits crime (My.).

ಅಕಲ a-kala. (= ಅಕಳ). Not in parts, entire. 2, the water mass of the ocean (ಮಹಾಸಾಗರದ ನೀರ ಗುಮ್ಪು Mr. 405).

ಅಕಲಙ್ಕ a-kalaṅka. Stainless, pure (Čh. v. 6; Bp. 53, 55; Mr. 521).

ಅಕಲತ್ರ a-kalatra. Without a wife; not married. (My.).

ಅಕಲಾಯ a-kalâ-âya. Useless; unrequited (T.; My. rare). ಬಿಟ್ಟಿ ಅನ್ದರೆ ಅಕಲಾಯವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಿಕೆ (Si. 79).

ಅಕಲು akalu. = ಅಗಲ್, etc., in ಅಕಲಾಡು, = ಅಗಲಾಡು (My.).

ಅಕಲ್ಪ a-kalpa. Not subject to rules, uncontrolled; — incomparable (Bp. 18, 100).

ಅಕಲ್ಪಿತ a-kalpita. Not fabricated or invented; natural, genuine (Bp. 24, 17).

ಅಕಲ್ಮಷ a-kalmasha. Sinless, pure. (My.).

ಅಕಲ್ಯಾಣ a-kalyâṇa. *Inauspicious.* 2, bad luck.

ಅಕಸಾಲ aka2-sâla. = ಅಕ್ಕಸಾಲ, ಅಗಸಾಲ. A gold or silver smith (C.).

ಅಕಸಾಲಿಕೆ aka2-sâlikĕ. = ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ. The business of a gold or silver smith (C.).

ಅಕಸಾಲಿಗ aka2-sâliga. = ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗ, ಅಗಸಾಲಿಗ. A gold or silver smith (C.).

ಅಕಸಾಲೆ aka-sâlĕ. = ಅಕ್ಕಸಾಲೆ q. v., ಅಗಸಾಲೆ. The workshop of a goldsmith. 2, a goldsmith (C.).

Digitized by Google

ಅಕಸ್ಮಾತ್ a-kasmât. Without a wherefore, accidentally, suddenly. (My.).

ಅಕಸ್ಮಾತ a-kasmâta. Tbh. of ಅಕಸ್ಮಾತ್. Suddenly (B. 5, 128).

ಅಕಸ್ಮಾತ್ತು a-kasmâttu. Tbh. of ಅಕಸ್ಮಾತ್. (My.). ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ, unexpectedly, suddenly (B. 3, 7. 127).

ಅಕಳ akala. A term used in tickling (*cf.* ಅಕ್ಕಳಿ No. 2). — ಅಕಳಕಳ. dupl. Excessive tickling (My.). — ಅಕಳಸಕಳ. = ಅಕಳಪಕಳ (My.).

ಅಕಳ a-kala. = ಅಕಟ, (ಅಕಲು). — ಅಕಳಸಕಳ. dupl. Shockingly much (S. Mhr.).

ಅಕಾಂಡ a-kânda. Without a trunk. 2, unexpected, sudden. (My.). — ಅಕಾಣ್ಡತಾಣ್ಡ. reit. = ಅಕಾಣ್ಡ No. 2. (My.).

ಅಕಾರ a-kâra. The letter ಅ (Šmd. 11; Kâvy. I, 3, 57-59).

ಅಕಾರಣ a-kârana. Causeless. 2, absence of a cause (Šmd. 397).

ಅಕಾರತ್ akârat. Without cause (My.; Br.; H.); useless (R.).

ಅಕಾರಾಂತ akâra-anta. Ending in the letter ಅ. 2, a term with final ಅ (Šmd. 65; Kâvy. I, 2, 20-22. 104-108).

ಅಕಾರಾನ್ತತೆ akâra-antatĕ. The state of ending in the letter ಅ (Šmd. 70).

ಅಕಾರಾನ್ತತ್ವ akâra-antatva. = ಅಕಾರಾನ್ತತೆ. (Šmd. 70 Cm.).

ಅಕಾರ್ಯ a-kârya. Not to be done. 2, *an improper act* (ಅಬ್ಬದ ಕಾರ್ಯ Nn. 70).

ಅಕಾಲ a-kâla. Wrong or inauspicious time (Bp. 43, 22). 2, unseasonable, untimely. ಅಕಾಲದ ಮರಣ (J. 18, 13).

ಅಕಾಲಫಲ akâla-phala. Fruit produced out of season (My.).

ಅಕಾಲಮರಣ akâla-marana. An untimely death (My.).

ಅಕಾಲವೃಷ್ಟಿ akâla-vrishti. Unseasonable rain (My.).

ಅಕಿಂಚನ a-kiñcana. Without anything, *poor*.

ಅಕಿನ್ತ akinta. ಅಕೆ-ಇನ್ತು1. = ಅಕಿನ್ತಾ, ಅಕ್ಕಿನ್ತ, ಅಕ್ಕಿನ್ತಾ, ಅಗಿನ್ತ. A vulgar suffix added to the genitive, denoting *more than*. ಅಯ್ದೂಬು ರುಪಾಯಿಗಳಕಿನ್ತ ಕಡಿಮೆ (B. 5, 264).

ಅಕಿನ್ತಾ akintâ. ಅಕೆ-ಇನ್ತಾ1. = ಅಕಿನ್ತ, etc. ಕತ್ತೆಗಳ ದೊಡ್ಡ ಹೊಟ್ಟೆಗಳಕಿನ್ತಾ ಸ್ವಲ್ಪ ಉದ್ದ ಇರುತ್ತವೆ (B. 5, 16). ಕರಡಿಗಳಕಿನ್ತಾ ನಾಯ್ಮುಖ ದೊಡ್ಡವು (5, 258).

ಅಕೀರ್ತನ a-kîrtana. The not telling, celebrating or praising. See ಸದಕೀರ್ತನ.

ಅಕುಟಿಲ a-kutila. Not crooked or insincere, upright, honest. (Bp. 14, 34; 22, 3; 53, 60; My.).

ಅಕುಪ್ಯ a-kupya. *Gold; silver.*

ಅಕುಲ a-kula. Not of a good family. 2, lowness of family (Bp. 3, 51).

ಅಕುಶಲ a-kuśala. *Unlucky, inauspicious.* 2, not clever.

ಅಕೂಪಾರ akûpâra. *The ocean.* 2, the king of tortoises supposed to uphold the world; any big tortoise. 3, ಕಲ್ಲಿನ ಬಂಡೆ (G.). 4, the sun.

ಅಕೃತ a-krita. Undone, unperformed. 2, not wrought or made. 3, native metal (ಗಣಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಪೂರ್ಣಾಂದಿರೂಪವಮ್ ಆಗಿ ಇರುವುದು Nr.; see Si. 330). 4, an unheard-of action, or crime.

ಅಕೃತ್ಯ a-kritya. Criminal. 2, a crime. (My.).

ಅಕೃಷ್ಣಕರ್ಮ a-krishnakarma. Free from black deeds, *guiltless*.

ಅಕೆ akĕ. = ಅಕ್ಕೆ2, ಅಗೆ1. A vulgar form of the suffix for the dative singular ಕೆ. See ಅಕಿನ್ತ, ಅಕಿನ್ತಾ.

ಅಕೊ a12-k2-ŏ4. = (ಅಕ, ಅಕ್ಕ), ಅಗೊ, ಅಗೋ, ಅದುಗೋ, ಅದೋ. Lo! behold! (pointing to more or less remote objects, C.).

ಅಕೌಶಲ a-kauśala. Want of dexterity; —evil. (R.).

ಅಕ್ಕ a12-kka. = ಅಕ. — ಅಕ್ಕಕ್ಕ. rep. (My.).

ಅಕ್ಕ akka 1. An elder sister. (C.; M., Tĕ. ಅಕ್ಕ; T. ಅಕ್ಕಾಳ್, ಅಕ್ಕೈ; Tu. ಅಕ್ಕ, ಅಕ್ಕೆ; Mhr. ಅಕಾ; Sk. ಅಕ್ಕಾ, mother; ಅಕರ, elder brother; ಅನ್ನಿ, elder sister; see ಅತ್ತಿಕೆ). It receives the terminations of the masculine: ಅಕ್ಕಂ, ಅಕ್ಕನಂ, (ಅಕ್ಕನನ್ನ, etc.), ಅಕ್ಕನಿಂ (Šmd. 148); its plural: ಅಕ್ಕಂಗಳ್, (ಅಕ್ಕಗಳು), ಅಕ್ಕನ್ದಿರ್ (124. 126). ಅಕ್ಕಂಗಳಿರ! ಅವ್ವೆಗಳಿರ! (Bp. 29, 8). ಬನದೊಳಗೆ ಪೋಗಿ, ಪೊಸ ಪೂವಿನ ಗೊಂಚಲನ್, ಅಕ್ಕ, ನಿನಗೆ ತನ್ದಪ್ಪೆಂ (Šmd. 73). ಅಕ್ಕನ ಹಗೆ, ಬಾವನ ನೆಣ್ಟು. — ಅಕ್ಕನ ಬಂಗಾರವಾದರೂ ಅಕ್ಕಸಾಲಿ ಬಿಡ. — ಉಣುವುದಕ್ಕೆ ಉಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಕ್ಕನ್ನ ಕರೆ, ಕೋಳಕ್ಕೆ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಬಾವನ್ನ ಕರೆ (Prvs.). ಅಕ್ಕಾ! (B. 4, 2). — A woman elder than one's self is usually styled ಅಕ್ಕ, and endearedly also girls are called so by their elders (My.). A father says to his youngest daughter (ಕಿರಿಯ ಮಗಳ್): ತರಳೆ, ನಿನ್ನಂ ನಮ್ಮ ಹೋದವೆವು, ಅಕ್ಕ, ಚನ್ನಕ್ಕ! (Bp. 14, 3). See ಚನ್ನಕ್ಕ, ಚಿಕ್ಕಕ್ಕ, ಹಿರಿಯಕ್ಕ; Prvs. s. ಅಕ್ಕರು, ಅಕ್ಕ. — ಅಕ್ಕಕ್ಕ! rep. (Bp. 50, 7). — ಅಕ್ಕಚ್ಚಿ. -ಅಚ್ಚಿ. An affectionate or honourable mode of addressing an elder sister, etc. (My.; T. ಅಕ್ಕೈಚ್ಚಿ). — ಅಕ್ಕಣ್ಣಿ. -ಅಣ್ಣಿ. = ಅಕ್ಕಚ್ಚಿ. (My.). — ಅಕ್ಕ ತಂಗಿಯರು. Elder and younger sisters: sisters (C.; B. 4, 153). ಅಕ್ಕ ತಂಗಿಯರ ಹಣ್ಣು (= ಸಪ್ಪಾಯಿ, My.). — ಅಕ್ಕನಾಗಿ. N. of Cannabasava's mother (My.). — ಅಕ್ಕಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. = ಅಕ್ಕಚ್ಚಿ. (My.); — N. (My.). — ಅಕ್ಕಯ. -ಅಯ. ಅಕ್ಕಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. = ಅಕ್ಕ. (My.; also ಅಕ್ಕಯ್ಯನವರು). — ಅಕ್ಕವ್ವ. -ಅವ್ವ. = ಅಕ್ಕಚ್ಚಿ. (C.); — N. (My.).

ಅಕ್ಕ akka 2. = ಅಕ 2, etc. (T. ಅಕ್ಕ, metal). See ಅಕ್ಕಸಾಲ, etc.

ಅಕ್ಕ akka 3. Tbh. of ಅಕ್ಷ. See ಅಕ್ಕದಾಮ, ಅಕ್ಕಮಾಲೆ. — ಅಕದಾಳ. A die at play (My.).

ಅಕ್ಕಜ akkaja. 1. Wonder, surprise. 2, a wonderful thing. (J. 6, 35; 14, 6; 26, 35; Tĕ.). ಬನ್ನದ ಅಕ್ಕಜವನ್ ಅಂಕಣ್ಡೆನ್ (Bp. 11, 22). ಕೃಷ್ಣನ ಅಕ್ಕಜದ ಅದ್ಭುಯುದ್ಧಂ ನನ್ದನಮ್ ಎನಿಸ್ಕು (Mr. 20). — ಅಕ್ಕಜಂ ಮಿಗು. Surprise to become great or abound (Bp. 5, 61; 18, 83; 31, 29; 48, 31).

ಅಕ್ಕಜ akkaja. 2. = ಅಚ್ಚಜ. Envy, displeasure (ಕರುಬು Ct. I, 106; ಕರುಬ್ಬು, ಅಸೂಯೆ Šm. 60, Šs.).

ಅಕ್ಕಟ akkata. = ಅಕಟ, etc. An interjection expressing *pain*, *sorrow* or *distress* (ಖೇದ Šmd. 393), *envy*, *displeasure* (ಕರುಬು Ct. I, 86), and *wonder* or *surprise* (ಅಚ್ಚರಿ Šmd. 393). (My.; S. Mhr. pretty C.; Tĕ. ಅಕಟ, ಅಕ್ಕಟ). ಬಿಜ್ಜಳನು ನಸು ನಗುತ (ಎನ್ದಂ) ಬಸವಯ್ಯ, ಅಕ್ಕಟ, ಮುಸುಕಿತೇ ಶಿವಮರುಳು ನಿನ್ನುವಂ? (Bp. 10, 3). ಅಕ್ಕಟ, ಎಂಜಲ ಮಾಂಸಂ! ಆತನ ಮುಕ್ಕುಳುಸಕಂ! (18, 36). — ಅಕ್ಕಟಕಟ. -ಅಕಟ. rep. ಅಕ್ಕಟಕಟ, ಮದೀಶ್ವರನ

Digitized by Google

ದೇಹಕ್ಕೆ ಸಂಕಟಮ್ ಆಯ್ತು! (Bp. 13, 24; see also 18, 54; 42, 13). — ಅಕ್ಕಟಕಟಾ. -ಅಕಟಾ. rep. ಅಕ್ಕಟಕಟಾ! ಎನ್ನು, ಗೋಳಿಡವೆ (Bp. 48, 9). — ಅಕ್ಕಟಾ. -ಅ 5. ಅಕ್ಕಟಾ, ಮೆಚ್ಚುವ ನೆ ಇನ್ನಹ ರಕ್ಕಸರಿಗೆ? (Bp. 36, 16; see also 31, 13).

ಅಕ್ಕಡಿ (ak1-kaḍi, *i. e.* kaḍĕ). = ಅಕ್ಕಡೆ. A furrow for growing especially different kinds of pulse between two furrows of the main crop (S. Mhr.; My.).

ಅಕ್ಕಡಿ akkaḍi. = ಅಕಡಿ. — ಅಕ್ಕಡಿತಕ್ಕಡಿ. dupl. Fraud in weighing or measuring, deceit in words, etc. (My.).

ಅಕ್ಕಡೆ (ak1-kaḍĕ). = ಅಕ್ಕಡಿ. (My.).

ಅಕ್ಕದಾಮ akka-dâma. Tbh. of ಅಕ್ಷದಾಮ. (My.).

ಅಕ್ಕಮಾಲೆ akka-mâlĕ. Tbh. of ಅಕ್ಷಮಾಲೆ. (My.).

ಅಕ್ಕರ akkara. = ಅಕ್ಖರ, ಅಕ್ಷರ 2. Tbh. of ಅಕ್ಷರ (Šmd. 10. 346; Hlâ. II, 404; My.; Tĕ.). A letter of the alphabet. 2, a syllable (Ch.). 3, a kind of metre (Ch.). See ಏಕಾಕ್ಷರ, ದಶಾಕ್ಷರ, ಬೀಜಾಕ್ಷರ. ಅಕ್ಕರವು ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ, ತರ್ಕ ತಾ ವಾದಕ್ಕೆ, ಮಿಕ್ಕ ಓದುಗಳು ತಿರುಪೆಗೆ; ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆರಡಕ್ಕರವೆ ಸಾಕು (ದೇಪ, Sp.).

ಅಕ್ಕರಮಾಲೆ akkara-mâlĕ. Tbh. of ಅಕ್ಷರಮಾಲೆ (Šmd. 380).

ಅಕ್ಕರಿಕೆ akkarikĕ. (Tbh. of ಅಕ್ಷರಿಕೆ). A kind of metre (Ch.).

ಅಕ್ಕರಿಗ akkariga. ಅಕ್ಕರ-ಇಗ (Šmd. 233). A man skilled in the alphabet (ಅಕ್ಷರಜ್ಞ 210 Cm.). See ಬೆಳ್ಳಕ್ಕರಿಗ.

ಅಕ್ಕಱ akkaṟa. = ಅಕ್ಕಱು, etc. (My.). ಅಕ್ಕಱದ ಅಕ್ಕ ಬನ್ದಾಗ, ಸಕ್ಕರೆಯೆಲ್ಲಾ ಕಯ್ಪು ಆಯಿತು (Prv.).

ಅಕ್ಕಱತೆ akkaṟatĕ. = ಅಕ್ಕರ್ತೆ, ಅಕ್ಕಱು, etc. (My.; ಪ್ರೀತಿ G.). ನೋಡು, ಅವರು ನಿನ್ನನ್ನು ಹ್ಯಾಗೆ ಅಕ್ಕಱತೆಯಿನ್ದ ಜೋಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ! (B. 1, 24).

ಅಕ್ಕಱಿಕೆ akkaṟikĕ. = ಅಕ್ಕಱು. (R.; Tĕ. ಅಕ್ಕಱಕೆ).

ಅಕ್ಕಱು akkaṟu. -ಱ್. = ಅಕ್ಕಱ, ಅಕ್ಕಱತೆ, ಅಕ್ಕಸ, ಅೞ್ಕಱ್2. Affection, love (ನೇಹ Ct. II, 72; My.). ಅಕ್ಕಱಿಲ್ಲದೆ ಬನವನಂ ಕೀರ್ತಿಸುವದೆ ಎನ್ನ ಅಳವೆ? (Bp. 1, 34). ಅಕ್ಕಱಿಂ ಮೆಯ್ದಡವಿ, ಮಗನಂ ತರ್ಕೈಸಿ (4, 70). ಅಕ್ಕಱಿನ್ದ ಅವನ ಅಸುವನ್ ಇತ್ತನು (48 sum.; see also 13, 24; 31, 29). ಅಕ್ಕಱೊಳ್ ಅಳಿಗಳ್ ಅರ್ಘಕನ ರೋದನದ ಕೂಡ ಆಱುವ ತೆಱದೊಳ್ ಮೊರೆದವು (J. 28, 36). ಕಿರಾತರ ಅಂಗನಾಪ್ರಿಯಗಳು, ಅಕ್ಕಱಿನ್ದ ಅವರವರ ತನುಪರಿಮಳಂಗಳ್ಗೆ ತುಳ್ಕುವ ಎಳೆದುಮ್ಬಿಗಳ ಬಳಗಂಗಳ್ ಎಮ್ಬನ್ತೆ, ಪೊಕ್ಕು ಪೊಕ್ಕು ಅಪವಿಯೊಳ್, ಕಣ್ಗೆ ಕಾಣಿಸುತ ಇರ್ದವು (28, 43). ಕುನ್ತಲನಗರಿಗೆ ಅಕ್ಕಱಿನ್ದ ಅಯ್ತನ್ದನ್ ಆ ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿ (31, 27). ಒಕ್ಕಲಿಲ್ಲದ ಊರು, ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ಮನೆಯು, ಅಕ್ಕಱಿಲ್ಲದ ತವರು ಇದ್ದು, ಫಲವೇನು? (Dp. 148, 4). — ಅಕ್ಕಱೆರಸು. -ಎರಸು. To be possessed of love (J. 30, 52; 32, 37).

ಅಕ್ಕಱೆ akkaṟĕ. = ಅಕ್ಕಱು. (My.; see Si. s. ಬಡತೋಲ್). 2, want, necessity, occasion, need (My.; T., Tĕ.; Tĕ. also: desire).

ಅಕ್ಕರ್ತೆ akkartĕ. = ಅಕ್ಕಱತೆ. (My.).

ಅಕ್ಕಳ akkaḷa. (= ಅಕಳ). — ಅಕ್ಕಲಕರೆ. The plant Anthemis pyrethrum (Tĕ. ಅಕ್ಕರಕರೆ, ಅಕ್ಕಲಗರ, ಅಕ್ಕಲಗರ್ರ; My.). — ಅಕ್ಕಲಕಾರ. (= ಗೋಟೋಮ G.).

ಅಕ್ಕಲು akkalu. ಅಕ್ಕಲ್. = ಹಕ್ಕಲ್. (My.).

ಅಕ್ಕಸ akkasa. Love. = ಅಕ್ಕಱು. (S. Mhr., occasionally in the mouth of females).

ಅಕ್ಕಸಗಾಱ akkasa-gâṟa. A loving man (S. Mhr.).

ಅಕ್ಕಸಗಾಱಳು akkasa-gâṟaḷu. A loving woman (S. Mhr.).

ಅಕ್ಕಸಾಲ akka-sâla. = ಅಕಸಾಲ, etc. (C.).

ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ akka-sâlikĕ. = ಅಕಸಾಲಿಕೆ. (C.).

ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗ akka-sâliga. = ಅಕಸಾಲಿಗ, etc. (C.; Si. 108; B. 4, 157).

ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗಿತ್ತಿ akka-sâligitti. = ಅಕ್ಕಸಾಲಿತಿ. (My.).

ಅಕ್ಕಸಾಲಿತಿ akka-sâlĕ-iti. (Šmd. 244). A woman of the goldsmith caste.

ಅಕ್ಕಸಾಲೆ akka-sâlĕ. = ಅಕಸಾಲೆ, etc. The workshop of a goldsmith (T. ಅಕ್ಕಶಾಲೈ, a shop where metals are worked). 2, a goldsmith (ನಾಡಿನ್ಧಮ, ಸ್ವರ್ಣಕಾರ, ಕಲಾದ, etc. Nr.; Hlâ.; Mr. 376; C.). ಪದಕಮ್ ಅಕ್ಕಸಾಲೆಯಿಂ ಮಾಡೆ ಪಟ್ಟುದು (Šmd. 157). ಮಾಡಿದಂ ಪದಕಮನ್ ಅಕ್ಕಸಾಲೆ (301). ಕೊಳುವ ಕೊಡುವ ಎಡೆಯಲ್ಲಿ ಅರಿದಡೆ ಮೊಳೆಗಳಂ ಮೊದ ನೂಂಕಿ, ಒಳ್ಳಿಹ ಮೊಳೆಯನ್ ಒರೆಗೊಪ್ಪ ಅಕ್ಕಸಾಲೆಯು (Bp. 21, 30). ಅಕ್ಕಸಾಲೆಗಿನ್ತ ಕಳ್ಳಸಿಲ್ಲ, ಮುಕ್ಕಡಗಿನ್ತ ಬೆಳೆಯಿಲ್ಲ (Prv.). — ಅಕ್ಕಸಾಲೆಯ. -ಅ 3. = ಅಕ್ಕಸಾಲ (My.; T. ಅಕ್ಕಶಾಲೈಯ). ಅಕ್ಕಸಾಲೆಯರ ಸಲಾಕೆ (G. 62. 65). ಅಕ್ಕಸಾಲೆಯನ್ ಊರಿಗೊಕ್ಕಲ್ ಎನ್ದೆನ ಬೇಡ! ಬೆಕ್ಕು ಒಸ್ಡಿಲಿಯ ಹಿಡಿವನ್ತೆ; ಊರಿಂಗೆ ರಕ್ಕಸನಹನು (Sp.). — ಅಕ್ಕಸಾಲೆಯವ. -ಅವ. = ಅಕ್ಕಸಾಲೆಯ. (My.; ಕಂಸಾರಕ, ಕಂಸಾಳಿ, ಕಲಾದ, ನಾಡಿನ್ಧಮ G.).

ಅಕ್ಕಳಿಕೆ akkaḷikĕ. Drawing in the muscles of the stomach, or these muscles being drawn in (S. Mhr.). 2, tickling (My.; M. ಇಕ್ಕಿಳ; *cf.* ಅಕಳ, ಚಕ್ಕಲಗುಲಿ).

ಅಕ್ಕಳಿಸು akkaḷisu. 1. = ತಕ್ಕಳಿಸು. To sprinkle (My.).

ಅಕ್ಕಳಿಸು akkaḷisu. 2. = ಅಕ್ಕುಳಿಸು 1. (C.; Tĕ. ಅಕ್ಕಲಿಂಚು).

ಅಕ್ಕಾಱು (akkĕ1-âṟu1?). The throat to dry from crying (My., T.; *cf.* Tbh. ಅಕ್ಕು?).

ಅಕ್ಕಿ akki. Rice deprived of its husk (C.; ತಣ್ಡುಲ Mr. 372; T. ಅರಿ, ಅರಿಶಿ; M. ಅರಿ; Tu. ಅಕ್ಕಿ, ಅರಿ; Tĕ. ವರಿ, rice *in* its husk, pl. ವಡ್ಲು). 2, grain (seed) that resembles rice, *e. g.* ನವಣೆಯ ಅಕ್ಕಿ, ಬಿದಿರ ಅಕ್ಕಿ. ಉತ್ತಮದ ರಾಜಾನ್ನದ ಅಕ್ಕಿಯ ಬೋನವಂ ಮಾಡಿ (Bp. 27, 15). ಬೋನದ ಬಿಗಿದ ಕುಸುಕಿಲ ಕಬೆಯಕ್ಕಿಯ ಕೂಬ ರಾಸಿಯ ಒಣ್ಗಿ ಜೋಡಿಸಿತು (Bh. 1, 10, 25). ತಾಯಿ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಅಕ್ಕಿಯ ಬೇಳೆ ಹಸನ ಮಾಡುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದಳು (B. 3, 83). ಅಕ್ಕಿಯ ಮೇಗಳ ಆಸೆ, ನೆಣ್ಟರ ಮೇಗಳ ಬಯಿಕೆ. — ಅಕ್ಕಿ ಸರಿ ಆಗ ಬಾರದು, ಅಕ್ಕನ ಮಕ್ಕಳು ಬಡವು ಆಗ ಬಾರದು (Prvs.). — ಅಕ್ಕಚ್ಚಲು. = ಅಕ್ಕಚ್ಚು. (My.). — ಅಕ್ಕಚ್ಚು. = ಅಕ್ಕಿಗಚ್ಚು, of which it is a contraction. (My.). — ಅಕ್ಕಿಗಚ್ಚು. -ಕಚ್ಚು. A kind of drink, being the water in which ಅಕ್ಕಿ has been boiled for a moment; it is drunk either before it becomes sour or occasionally afterwards (ಅಭಿಷವ, ಅವಸ್ರಾವ, etc. Hlâ.; Mr. 214; My.). — ಅಕ್ಕಿಗಂಜಿ. Rice-conjee (C.; ವಿಸ್ರಾವ G.). — ಅಕ್ಕಿನುಚ್ಚು Broken rice (C.). — ಅಕ್ಕಿಪಟ್ಟಿ. reit. Rice, etc. (C.). — ಅಕ್ಕಿಮಾರಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 3). — ಅಕ್ಕಿರೊಟ್ಟಿಗಿಡ. ನೆನೆದ ಅಕ್ಕಿರೊಟ್ಟಿಗಿಡ (ಅಕ್ಕಿಹೆದೆ Si. 146; *cf.* ಪಾಲುತೊಟ್ಟಿನ ಗಿಡ). — ಅಕ್ಕಿಸಜ್ಜಿಕ. A mess of broken rice boiled with ghee, jaggory, etc. (S. Mhr.). — ಅಕ್ಕಿಸಜ್ಜಿಗೆ. = ಅಕ್ಕಿಸಜ್ಜಿಕ. (My.). — ಅಕ್ಕಿಹಿಟ್. Rice paste (C.). — ಅಕ್ಕಿಹೆದೆ. The plant Asclepias rosea Roxb. (ಕ್ಷೀರಾಮಿ, ದುಗ್ಧಿಕೆ Nr.; Si. 146). 2, a kind of medicinal Sôma or moon-plant, said to be brought from the Himâlaya (? ಹೇಮದುಗ್ಧ.

Digitized by Google

ಮುಕುಳ Mr. 129). See ಅವಲಕ್ಕಿ, ಏಲಕ್ಕಿ, ಕುದಕಲಕ್ಕಿ, ಕುಸಲಕ್ಕಿ, ಕೇಸಕ್ಕಿ, ಜೀರಾಸಣ್ಣಕ್ಕಿ, ಜೀರಿಗೆ ಸಣ್ಣಕ್ಕಿ, ದಪ್ಪಕ್ಕಿ, ದೇವಮಲ್ಲಿಗೆಯಕ್ಕಿ, ದೊಡ್ಡ ಬಿಸ್ರುಅಕ್ಕಿ (—ಬಿಸ್ರು—), ನವಣೆಯಕ್ಕಿ, ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿ, ಪಟ್ಟರಾಜಕ್ಕಿ, ಬಗವೆಯಕ್ಕಿ, ಬಿದಿರಕ್ಕಿ, ಬೆಣತಕ್ಕಿ, ಬಿಸ್ರುಯಕ್ಕಿ, ಮರಳ ಕಾಸ್ತಿಯಕ್ಕಿ, ರಾಜಾನ್ನದಕ್ಕಿ, ಸಣ್ಣಕ್ಕಿ, ಸಜ್ಜಕ್ಕಿ, ಸಾವೆಯಕ್ಕಿ, ಹಾರಕದಕ್ಕಿ.

ಅಕ್ಕಿ akki. 1. = ಹಕ್ಕಿ. A bird. (My.). See ಕೀಚಕ್ಕಿ, ತೂಗಲಕ್ಕಿ, ದಾಸಕ್ಕಿ, ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿ, ರಾವಕ್ಕಿ, ಹಾಲಕ್ಕಿ, ಹೆಗ್ಗೆವಯೂಗಕ್ಕಿ.

ಅಕ್ಕಿ akki. 2. Tbh. of ಅಕ್ಷಿ. (T.; My.). — ಅಕ್ಕಿಬಿಕ್ಕಿ. Power of illusion (My.; also ಅಕ್ಕಿಬಿಕ್ಕೀ ವಿದ್ಯೆ).

ಅಕ್ಕಿಂತ akkinta. ಅಕ್ಕೆ 2 -ಇಂತು 1. = ಅಕಿಂತು, etc., ಇಕ್ಕಿಂತು. Very frequently in B. 5, *e. g.* ಕಿವಿಗಳಕ್ಕಿಂತ (16), ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಕ್ಕಿಂತ (17), ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಿಂತ (46), ಯೋಗ್ಯತೆಯಕ್ಕಿಂತ (76), ಬಡಿಗನಕ್ಕಿಂತ (81), ಸ್ಥಿತಿಯಕ್ಕಿಂತ (89), ಮುಂಚಿನಕ್ಕಿಂತ (91), ಇವೆರಡಕ್ಕಿಂತ (150).

ಅಕ್ಕಿನಾ akkintâ. ಅಕ್ಕೆ 3 -ಇನಾ 1. = ಅಕ್ಕಿಂತು, etc. Very frequently in B. 5, *e. g.* ಮುಂಚಿನಕ್ಕಿನಾ (53), ಜನರಕ್ಕಿನಾ (88), ಕೀನಕ್ಕಿನಾ (91), ಇರುವುದಕ್ಕಿನಾ (97), ನನ್ನಕ್ಕಿನಾ (130), ತಮ್ಮಕ್ಕಿನಾ (169).

ಅಕ್ಕಿರ akkira. Tbh. of ಅಕ್ಷರ. (T.; R.).

ಅಕ್ಕಿಸು akkisu. = ಅರಗಿಸು. To digest (Râm. 6, 48, 35).

ಅಕ್ಕು akku. 1. = ಅಡಕು. To subdue, to bring under one's control (C. Bp. 19, 41).

ಅಕ್ಕು akku. 2. To embrace, to seize (Râm. 6, 47, 38; *cf.* ಅವಗು 3, ಅಳ್ಳಿ).

ಅಕ್ಕು akku. 3. Embracing, joining (?). — ಅಕ್ಕಣಿ. -ಆಣಿ. The close adhesion of the woof and warp in the web of a loom (R.).

ಅಕ್ಕು akku. 4. = ಅಮ್ಮು 1. — ಅಕ್ಕಾಡು. -ಆಡು. = ಅಮ್ಮಾಡು. To come to an end; to lose one's lustre. ಭುಜಗವಲಯದ ಮಸ್ತರಾಶ್ರಿಯೆನೆ ರೂಢಿಸಿದ ಭುಜಬಲದ ಸಿರಿ ಅಕ್ಕಾಡಿತೇ ತನಗೆ? ಒಡತಿ, ಪಾತಾಳಾತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾತರಿಸಿ, ಕಳವಳಿಸಿದನು ಕಲಿಭೀಮನು (Bh. 3, 13, 35). ಅಕ್ಕಾಡಿದವು ಪಾಡಿದವು ನೋಟಿಗಳ್ (Bp. 42, 32). See Râm. 5, 8, 74. — ಅಕ್ಕೆ ನೋಡು. To look at (a thing) so that its lustre (or purity) disappears (Bp. 14, 8).

ಅಕ್ಕು akku. 5. = ಅಮ್ಮು 2. The state of being well digested (Bh. 4, 2, 58).

ಅಕ್ಕು ak2-ku. 6. = ಅಕ್ಕುಂ. It will become; it becomes; it is; etc.—Its meanings are to be taken from ಆಗು, to become manifest, etc. ಕಲಿ ಎನಲು, ವೀರನ್ ಅಕ್ಕು (Mr. 231). ಸತ್ವ ರಜಸ್ ತಮ ಮೂರ ದೋಷ ದುಃಕೃತಿಮ ಎಮ್ಬ ಇವುಂ ಕಿಮಿದರ್ ಅಕ್ಕು (Nn. 12). ಸರಸತಿಯು ಸಾರದೆ ಎಮ್ಬುವು ಅರವಿನ್ದನನ ಅರಸಿಗೆ ಅಕ್ಕು (Šm. 8). — ಅಕ್ಕಕ್ಕು. rep. Yes, yes (= C. ಹೌದು ಹೌದು; see Bp. 24, 29; 55, 44; 58, 43).

ಅಕ್ಕು akku. Tbh. of ವಕ್ಷ. The breast or chest (Tč.; see ಅಕ್ಕು).

ಅಕ್ಕುಂ ak2-kum. (Šmd. 289). = ಅಕ್ಕು 6. It will become, etc. ಭದ್ರ ಮನ್ದ ಮೃಗ ಎಮ್ಬ, ಇನ್ತು ಆನೆಗಳ್ ಮೂಱು ತೆಱನ್ ಅಕ್ಕುಂ (Hlâ.). ಒಕ್ಕಸಕ್ಕದ ಮಾತುಗಳು ನಿಮಗೆ ಅಕ್ಕುಂ (Bp. 56, 21). ಉಪಲಬ್ಧಿ ಎನೆ ಬುದ್ಧಿ ಅಕ್ಕುಂ (Mr. 223). ತತ್ವಾಲೋಚನ ಅಕಾಂಕ್ಷೆ ಪ ಮುಕ್ತ ಅಕ್ಕುಂ (Šmd. 8). ಪ್ರಾಯಂ ಕೂಸು ಆದೊಡೆ ಕನ್ಯಾಪ್ರಾಯಂ ಕೂಸು ಅಕ್ಕುಮೆ? (290). ಎನಲ್ ಅಕ್ಕುಂ (57. 250). ಬಿಡಲ್ ಅಕ್ಕುಂ (141). ಅಗಲ್ ಅಕ್ಕುಂ (170). ನುಡಿಯಲ್ಕೆ ಅಕ್ಕು (180). ಪೇಚಗೆ ಅಕ್ಕುಮೇ? (188). ಕಾಣಲ್ ಅಕ್ಕುಂ (254).

ಅಕ್ಕುಡ akkuḍa. A vigorous, powerful, courageous (or a hasty, eager, rash) man. (ಅಕ್ಕುಡರ್ ಎನೆ ಸತ್ವಗರು Bhn. 52; o. rs. — —ಸತ್ವರರು, — —ಸತ್ವದುದು; Tč. ಎಕ್ಕುಡು, greatness, height, might).

ಅಕ್ಕುಡಿಸು akkuḍisu. (= ಅಕ್ಕುಳಿಸು 1). To become small; to wane. (Râm. 4, 6, 11; 6, 1, 12; *cf.* ಅಕಟಾಯಿಸು?).

ಅಕ್ಕುಲ akkula. (Tbh. of ಅಕ್ಷುದ್ರ?). Good, virtue (J. 5, 56).

ಅಕ್ಕುಳಿಸು akkuḷisu. 1. = ಅಕ್ಕಳಿಸು 2, (ಅಕ್ಕುಡಿಸು). (The muscles of) the belly to be drawn in or contracted (on account of hunger, etc. c.);—to contract (the muscles of) the belly (ನಿಮ್ನಕುಕ್ಷಿ Šmd. Dh.; Bp. 59, 20; C.; T. ಎಕ್ಕು; M. ಇಕ್ಕುಳ, ಎಕ್ಕು).

ಅಕ್ಕುಳಿಸು akkuḷisu. 2. To fear (ಭಯ Šmd. Dh.; *cf.* ಅಕ್ಕು 1). 2, to flinch, to withdraw (ಮೊಗ್ಗೆ, ಪಡಮೆಟ್ಟು, etc., ಅವಸರಣ Šs.). (ಕುನ್ನಿಗಳ್) ಕಣ್ಠೀರವನ ನೋಟಿಗೆ ನಿಲುಕಿದವು, ಕಮುಚಿದವು, ಹಾಯ್ದವು, ಹಣಿಗಿ ತುಡುಕಿದವು, ಸೆಳೆದವು, ಉಡಿದು, ಅಕ್ಕುಳಿಸಿ, ಎಡಬಲ ಬಳಸಿದವು (Bh. 3, 13, 27).

ಅಕ್ಕೆ akkĕ. 1. = ಅಕ್ಕ 1, ಅಬ್ಬೆ 1. Weeping, lamentation, grief (ಕ್ರನ್ದಿತ, ರುದಿತ, ಕ್ರುಷ್ಟ Nr.; ತಿಮಿರ, ಶೋಕ Nn. 12; Bp. 57, 11; Abh. P. 9, after 151, o. r. ಅಬ್ಬೆ; Bh. 3, 16, 30; Râm. 6, 45, 20). ಮೊಲೆಯನ್ ಉಣ್ಣದೆ, ಅಕ್ಕೆಯನ್ ಉಡಿದು (Bp. 15, 18).

ಅಕ್ಕೆ akkĕ. 2. = ಅಕೆ, etc. See ಅಕ್ಕಿಂತ, ಅಕ್ಕಿನಾ.

ಅಕ್ಕೆ akkĕ. 3. ಅಕ್ 2-ಕೆ 2. (Šmd. 289). May it become, etc. ವೇದದೊಳ್ ಒಡ್ಡಿದ ಆಯು ನಿನಗೆ ಅಕ್ಕೆ ಬೇಗಂ, ಕಲಿಕಾಲಸೂದನಾ! (290). ನಿಮಗೆ ಅಕ್ಕೆ, ಎಮ, ಅಬ್ಜಗರ್ಭನ ಆಯುಂ ಶ್ರೀಯುಂ! (69). ಸಿಂಗರಮ್ ಅಕ್ಕೆ, ಎಮ! ಅಂಜೆಂ (69). — ಅಕ್ಕಕ್ಕೆ. rep. (Bp. 31, 28).

ಅಕ್ತ akta. Smeared over, anointed, tinged. 2, made clear, manifested, distinguished. 3, gone. See ವ್ಯಕ್ತ, ಸಮುದಕ್ತ.

ಅಕ್ತಿ akti. Manifestation, etc. See ವ್ಯಕ್ತಿ.

ಅಕ್ರಮ a-krama. Want of order, confusion;—injustice (My.). 2, a kind of vâkyadôsha (Kâvy. II, 2, B, 3. 16-18).

ಅಕ್ರೂರ a-krûra. Not cruel, gentle. 2, N. of Krishṇa's paternal uncle and friend (Bhâgavata 10, 33, 1).

ಅಕ್ರೋಟ akrôṭa. ಅಕ್ರೋಟೆ akrôṭĕ. = ಅಕ್ರೋಡ. (My.).

ಅಕ್ರೋಡ akrôḍa. Tbh. of ಅಕ್ಷೋಟ, etc. (My.). See ಕಾಡಅಕ್ರೋಡ, ಗೋಣಿ 3 & ಗೋಣು. — ಅಕ್ರೋಡದ ಎಣ್ಣೆ. (B. 3, 115). — ಅಕ್ರೋಡದ ಕಟ್ಟಿಗೆ. (B. 3, 115). — ಅಕ್ರೋಡದ ಗಿಡ. (B. 3, 114). — ಅಕ್ರೋಡದ ಮರ. A large, nut-bearing tree, cultivated in gardens, Aleurites triloba Roxb. (Z.).

ಅಕ್ರೋಡು akrôḍu. = ಅಕ್ರೋಡ. (My.).

ಅಕ್ರೋಡೆ akrôḍĕ. = ಅಕ್ರೋಡ. (My.).

ಅಕ್ರೋಧ a-krôdha. Suppression of anger. (My.).

ಅಕ್ಲೇಶ a-klêśa. Freedom from trouble (Bp. 44, 49; 54, 22; My.).

ಅಕ್ಷ a-ksha. = ಅಕ್ಕ 3, ಅಚ್ಚು 2. *A die for playing with* (see ಲೆತ್ತದ ಸಾರಿ). 2, playing with dice, *gambling* (ಜೂಜು Nn. 37). 3, *the tree Beleric myrobalan, Terminalia belerica*

Digitized by Google

Roxb., the seed of which is used as a die (ದಾಯ' Nn. 37.). 4, the seed of Bel. myrobalan (ತಾರೀಯ ಕಾಯಿ G.). 5, the plant Emblic myrobalan, Emblica officinalis Gaertn. (ನೆಲ್ಲಿಯ ಮರ Nn. 37). 6, the marking nut plant, Semecarpus anacardium (ಕೇರ ಗಿಡ G.). 7, the shrub Eleocarpus ganitrus, producing a seed of which rosaries are made. 8, the seed of Eleoc. gan. (ರುದ್ರಾಕ್ಷ G.). 9, *a weight called Karsha* (ಎಪ್ಪತ್ತು ಗುಂಜಿಯುದು ಒಪ್ಪು ತೂಕೆ G.). 10, *a wheel.* 11, *the axle of a wheel* (ರಥದ ಅಚ್ಚು Nn. 37). 12, a car, cart (ಶಕಟ, ಬಣ್ಡಿ Nn. 37). 13, a snake (ಹಾವು G.). 14, Garuḍa (Čb.). 15, a N. 16, terrestrial latitude (see ಅಕ್ಷಾಂಶ). 17, the beam of a balance or string which holds the pivot of the beam. 18, *the eye* (ಅಮ್ಬಕ, ಕಣ್ಣು Nn. 37). 19, *an organ of sense* (ಇನ್ದ್ರಿಯ Nn. 37). 20, *Sochal salt.* 21, blue vitriol. 22, the soul. 23, a nourisher, supporter (ಪೋಷಕ, ರಕ್ಷಿಸುವವ Nn. 37). 24, knowledge. 25, *justice, equity.* 26, *a law-suit.* 27, *an established rule of conduct* or custom. 28, giving, donation (ತ್ಯಾಗ, ಕೊಡುವುದು Nn. 37). 29, disregard of sensual enjoyment (ವಿರಾಗ, ವೈರಾಗ್ಯ Nn. 37). 30, strength, strong support (ಬಲ್ಪು, ಬಲುಹು Nn. 37; ಬಲ್ಪಿನ ಆಧಾರ Mr. 494). 31, a person born blind. 32, ಅವಲೋಕ (Nn. 37). 33, ಅಗರ (Nn. 37). 34, N. of a râkshasa (Râm. 5, 5 sum.). — ಅಕ್ಷತದಿಗೆ. Tbh. of ಅಕ್ಷತೃತೀಯೆ. (My.).

ಅಕ್ಷತ a-kshata. ಅಕ್ಷತೆ, ಅಕ್ಷನ್ತೆ, ಅಕ್ಷತೆ, ಅಚ್ಚನ್ತೆ. Not crushed, unbroken, whole, unhurt. 2, whole grains of raw rice that are dipped in water, taken out, generally mixed with turmeric, consecrated through the recitation over it of mantras, and then used for religious ceremonies (Mhr.). 3, the sectarian circlet on the forehead in the centre of the stripe and of a colour different from it (Mhr.). 4, the pigment used for the circlet (Mhr.). 5, *fried grain* (ಅಕ್ಷತಂಗಳು). — ಅಕ್ಷತಂಗೊಳ್. -ಗೊಳ್ಳು. -ಂಕೊಳ್. To take (and use) akshata grains (in worship). (Bp. 53, 48).

ಅಕ್ಷತೃತೀಯೆ aksha-tṛitîyĕ. A śaiva feast, in the čaitra month, on the third day of the bright lunar fortnight (My.).

ಅಕ್ಷತೆ a-kshatĕ. A virgin (ಮೆಯ್ ನೆರೆಯದ ಹೆಣ್ಣು My.). 2, = ಅಕ್ಷತ 2 (ತೊಯ್ದ ಅಕ್ಕಿ G.; My.). 3, = ಅಕ್ಷತ 3. (My.). 4, = ಅಕ್ಷತ 4 (My.). ಪೊಸ ಗನ್ಧದ ಅಕ್ಷತೆ ತುದಿ ಮುಡಿದವು ಎನ್ದೊ? (Bp. 47, 14). ಚನ್ದನದ ಮುತ್ತಿನ ಅಕ್ಷತೆಯ ಕುಂಕುಮಮಿಶ್ರದಿನ್ದೆ, ದಧಿ ಲಾಜೆ ದೂರ್ವಾಂಕುರಗಳಿನ್ದೆ ಎಸೆವ ಪೊನ್ದಳಿಗೆವಿಡಿದು, ಆರತಿಯನ್ ಎತ್ತಿ, ಮುತ್ತುಗಳ ಸೇಸೆವಳಿದರ್ ಸತಿಯರು (J. 18, 23). See ಕೆಮ್ಪಕ್ಷತೆ, ಗನ್ಧಾಕ್ಷತೆ, ಬಿಳಿಯಕ್ಷತೆ, ಮನ್ತ್ರಾಕ್ಷತೆ, ಹಳದಿಯಕ್ಷತೆ. — ಅಕ್ಷತೆ ಬೊಟ್ಟು. = ಅಕ್ಷತ 3. (C.; T.).

ಅಕ್ಷದರ್ಶಕ aksha-darśaka. *A judge.*

ಅಕ್ಷದಾಮ aksha-dâma. = ಅಕ್ಷದಾಮ. A string of beads (rudrâkshĕs, My.).

ಅಕ್ಷದೃಶ್ aksha-dṛiś. *A judge.*

ಅಕ್ಷದೇವಿ aksha-dĕvi. *A gamester.*

ಅಕ್ಷಧೂರ್ತ aksha-dhûrta. *A gamester.*

ಅಕ್ಷನ್ತೆ a-kshantĕ. Tbh. of ಅಕ್ಷತ. (C.).

ಅಕ್ಷಪಾದ aksha-pâda. N. of the ṛishi Gôtama (ಗೌತಮ ಮುನಿ G.; My.). 2, a follower of the nyâya or logical system of philosophy (ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರ ಬಲ್ಲವ G.; My.).

ಅಕ್ಷಮ a-kshama. Unable to endure, impatient (Bp. 28, 62; J. 24, 56). 2, incompetent.

ಅಕ್ಷಮಾಲೆ aksha-mâlĕ. = ಅಕ್ಕಮಾಲೆ. A string of beads (rudrâkshĕs), a rosary (My.; ಜಪಮಾಲೆ G.).

ಅಕ್ಷಮೆ a-kshamĕ. Impatience (My.); envy. 2, incompetence.

ಅಕ್ಷಯ a-kshaya. = ಅಕ್ಷಯ. Exempt from decay, imperishable (Bp. 58, 62); inexhaustible (J. 20, 11; Râm. 3, 6, 5). 2, Śiva (Bp. 60, 53). 3, N. of the last year in the cycle of sixty (S. Mhr.; My.). 4, the state of being exempt from decay, imperishableness (as of a cloth, Bh. 2, 14, 132; 3, 16, 18).

ಅಕ್ಷಯಪಾತ್ರೆ akshaya-pâtrĕ. An inexhaustible vessel (Dp. 62, 1; My.; S. Mhr. occasionally); a beggar's alms-vessel (My.).

ಅಕ್ಷರ a-kshara. = ಅಕ್ಕರ, ಅಕ್ಖರ, ಅಚ್ಚರ 2, ಅಕ್ಸರ. Imperishable (ಅಮೃತ Nn. 9). 2, unalterable. 3, ವಿಷ್ಣು Nn. 9; ಅನಂಗತ, ಹೋಗ ಪಾರದನ್ತಾದು Nn. 75. 4, the supreme being (ಪರಬ್ರಹ್ಮ G.). 5, honey (ಮಧು, ಜೇನ್ Nn. 9). 6, fame, renown (ಪ್ರಸಿದ್ಧ Nn. 9; ಕೀರ್ತಿ Nn. 75). 7, the colour white (ಶುಭ್ರ, ಬಿಳಿದು Nn. 75). 8, *exemption from further transmigration* (ಮುಕ್ತಿ, ಮೋಕ್ಷ Nn. 9; ಅಪುನರ್ಭವ, ಮುಕ್ತಿ Nn. 75). 9, water (ತಮ್ಬರ, ಉದಕ Nn. 9). 10, the sky or atmosphere (ಅಮ್ಬರ, ಆಕಾಶ Nn. 75). 11, penance (ತಪಶ್ಚರ್ಯ G.). 12, law (ಧರ್ಮ G.). 13, ಮೂಲಕಾರಣ (G.). 14, *a letter of the alphabet* (Kâvy. I, 1*a*, 7 seq.; Śmd. 10; ವಿಧವರ್ಣ Nn. 75). 15, a syllable (see ಅಕ್ಕರ). 16, a word; speech. ಅಕ್ಷರ ಪಾರದವನಿಗೆ ತಿಕ್ಷೆಯೇ ಮುಖ್ಯ (Prv.). See ಪಾವನಾಕ್ಷರ. — ಅಕ್ಷರಗಳ ಮೊಳೆಗಳು. Types used for printing (B. 4, 209; My.).

ಅಕ್ಷರಚಣ akshara-čaṇa. *A writer, a scribe.*

ಅಕ್ಷರಚುಂಚು akshara-čunču. *A scribe.*

ಅಕ್ಷರಚ್ಯುತ akshara-čyuta. A kind of ವಿಚ್ಛಿತ್ತಿಚಿತ್ರ (Kâvy. III, 2, B., 58. 69 seq.).

ಅಕ್ಷರಚ್ಛನ್ದಸ್ akshara-č-čhandas. Metre formed of unalterably fixed syllables occurring at fixed places. See Čh. 24 seq.

ಅಕ್ಷರಜೀವಕ akshara-jîvaka. *A scribe.*

ಅಕ್ಷರಜೀವಿ akshara-jîvi. A scribe (ಲೇಖಜೀವ, etc. Mr. 358).

ಅಕ್ಷರಜ್ಞ akshara-jña. A learned man (My.).

ಅಕ್ಷರತ್ರಯ akshara-traya. A collection of three syllables as occurs *e. g.* in the name of ಬಸವ (Bp. 1, 27). ಬಸವಾಕ್ಷರತ್ರಯ (61, 83).

ಅಕ್ಷರಮಾಲೆ akshara-mâlĕ. = ಅಕ್ಕರಮಾಲೆ. The alphabet (C.).

ಅಕ್ಷರರೂಪ akshara-rûpa. See ಅಕ್ಷರಾತ್ಮಕ.

ಅಕ್ಷರವಿನ್ಯಾಸ akshara-vinyâsa. Array of syllables or letters, writing. 2, *a writing.*

ಅಕ್ಷರವೃತ್ತಿ akshara-vṛitti. The number of syllables in words (Śmd. 95).

ಅಕ್ಷರಸಂಸ್ಥಾನ akshara-saṁsthâna. *A writing, scripture.*

ಅಕ್ಷರಸಂಕೇತ akshara-saṅkĕta. A kind of secret writing (My.).

ಅಕ್ಷರಸಂಖ್ಯೆ akshara-saṅkhyĕ. The system by which consonants are used to express a numerical value, *e. g.* 1 (one) is represented by the syllables ಕ, ಟ, ಪ and ಯ (Mr. 349). *Cf.* ಭೂತಸಂಜ್ಞೆ.

Digitized by Google

ಅಕ್ಷರಸಂಜ್ಞೆ akshara-sañjñe. The names and peculiarities of the letters of the alphabet (Śmd. 9 seq.).

ಅಕ್ಷರಸ್ಥ akshara-stha. A learned man (My.).

ಅಕ್ಷರಾತ್ಮಕ akshara-âtmaka. Represented or characterized by letters (Śmd. 46 Cm. on ಅಕ್ಷರರೂಪ).

ಅಕ್ಷರಾಭ್ಯಾಸ akshara-abhyâsa. The study of the alphabet; a feast at a child's beginning to learn the letters (My; J. 19, 51; 29, 4).

ಅಕ್ಷರಿಕೆ aksharikĕ. (= ಅಕ್ಷರಿತ್). Containing letters, syllables, or vowels (fem.).

ಅಕ್ಷರುಚಕ aksha-rucaka. (ಸೋರುಪ್ಪು G.).

ಅಕ್ಷವತಿ aksha-vati. *A game of dice.*

ಅಕ್ಷವಿದ್ಯೆ aksha-vidyĕ. Gambling (My.; Tĕ.).

ಅಕ್ಷಹೃದಯ aksha-hṛidaya. Innermost nature of dice, perfect skill in gambling (Râm. 26, 23).

ಅಕ್ಷಾಂಶ aksha-aṁśa. A degree of terrestrial latitude (B. 5, 307).

ಅಕ್ಷಾಗ್ರ aksha-agra. The end of an axle. 2, a linch-pin (ಅಚ್ಚು, ಕೀಲು Mr. 286).

ಅಕ್ಷಾಗ್ರಕೀಲಕ akshâgra-kîlaka. *The pin of the axle of a carriage, a linch-pin.*

ಅಕ್ಷಾಂತಕ aksha-antaka. Hanumat (Râm. 5, 5 sum.).

ಅಕ್ಷಾಂತಿ a-kshânti. Impatience; *envy* (ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚು G.).

ಅಕ್ಷಾರ akshâra. = ಅಕ್ಷರ. (Nn. 157, on account of the metre).

ಅಕ್ಷಿ akshi. = ಅಕ್ಕಿ 2, ಅಚ್ಚ. *The eye* (ಕಣ್ Nn. 32).

ಅಕ್ಷಿಕರ್ಣ akshi-karṇa. A snake (using its eyes for ears, ಸರ್ಪ Mr. 399).

ಅಕ್ಷಿಕೂಟಕ akshi-kûṭaka. *The eyeball.*

ಅಕ್ಷಿಗತ akshi-gata. Visibly present. 2, *hateful, detestable.*

ಅಕ್ಷಿಮಧ್ಯತಾರೆ akshi-madhya-târĕ. The pupil of the eye (ಕನೀನಿಕೆ, ಅಲಿ Mr. 316).

ಅಕ್ಷಿಮೂಲ akshi-mûla. The root of the eye (ಪೂರ್ವನೇತ್ರ, ಮೊದಲುಗಣ್ Mr. 317).

ಅಕ್ಷಿರೋಗ akshi-rôga. A disease of the eye (ಕಣ್ಣಿನ ರೋಗ Nn. 123).

ಅಕ್ಷಿರೋಮ akshi-rôma. The eyelash (ಪಕ್ಷ್ಮ, ಎವೆ Mr. 317).

ಅಕ್ಷಿವ akshiva. = ಅಕ್ಷೀವ. Sea salt (ಸಮುದ್ರದ ಉಪ್ಪು G.).

ಅಕ್ಷಿಶ್ರವಣ akshi-śravaṇa. = ಅಕ್ಷಿಕರ್ಣ. (Bp. 48, 15).

ಅಕ್ಷೀಣ a-kshîṇa. Undiminished; complete (ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲದ ಪ್ರಜಮ Nn. 80). 2, lasting, permanent. (Bp. 27, 7; 50, 70; 57, 94).

ಅಕ್ಷೀವ a-kshîva. Not intoxicated. 2, *the plant Guilandina* or *Hyperanthera morunga* (= ತೀಕ್ಷ್ಣಗಂಧಕ, ಶೋಭಾಂಜನ, ಶಿಗ್ರು, ಶೋಭಾಂಜನ; ನುಗ್ಗೆಯ ಗಿಡ G.). 3, *sea salt.*

ಅಕ್ಷುಭಿತ a-kshubhita. Not agitated, undisturbed (My.).

ಅಕ್ಷೋಟ akshôṭa. = ಅಕ್ರೋಟ, ಅಕ್ರೋಟಿ, ಅಕ್ರೋಡ, ಅಕ್ರೋಡು, ಅಕ್ಷೋಡ, ಅಕ್ಷೋಡ, ಅಕ್ಷೋಟ q. v.

ಅಕ್ಷೋಡ akshôḍa. = ಅಕ್ಷೋಟ, etc. *A certain tree,* described as a *Pîlu* (Careya arborea Roxb., according to others Salvadora persica Lin.) growing in the hills. 2, the tree Aleurites triloba Roxb. 3, a walnut.

ಅಕ್ಷೋಭ a-kshôbha. Freedom from agitation. 2, unagitated. (My.).

ಅಕ್ಷೋಭ್ಯ a-kshôbhya. Immoveable, imperturbable. 2, N. of a commentator on the vêda (My.).

ಅಕ್ಷೌಹಿಣಿ akshauhiṇi. *An army consisting of 21, 870 elephants, 21, 870 chariots, 65, 610 horse, and 109, 350 feet. Cf.* ಊಹಿನಿ.

ಅಕ್ಸರ aksara. Tbh. of ಅಕ್ಷರ. (My.).

ಅಖ್ akh. = ಅಃ No. 2. (My.).

ಅಖಂಡ a-khaṇḍa. Not fragmentary, undivided, *entire, whole,* all; — continuous (Mhr.). (Bp. 9, 36; 18, 56; B. 3, 55).

ಅಖಂಡನ a-khaṇḍana. Not breaking, leaving entire. (My.). 2, non-refutation, admission. 3, time.

ಅಖಂಡಿತ a-khaṇḍita. Unbroken, undivided. 2, continuous. 3, unrefuted. (Bp. 1, 10; 10, 1; 36, 59; 43, 19; B. 4, 172).

ಅಖರ್ವ a-kharva. Not short, not small. 2, much (ಬಹಳ G.). (Bp. 7, 17; 24, 37; 36, 39).

ಅಖಲ್ಯ a-khalya. Unfit for war: a coward (Abh. P. 14, 81).

ಅಖಾತ a-khâta. Not dug. 2, *a natural pond or lake.*

ಅಖಾದ್ಯ a-khâdya. Uneatable; improper to be eaten (My.).

ಅಖಿನ್ನ a-khinna. Not distressed, not wearied (My.).

ಅಖಿಲ a-khila. Without a gap, *entire, complete, all.*

ಅಖಿಲವ್ಯಾಪಕ akhila-vyâpaka. All-pervading (Bp. 51, 40).

ಅಖಿಲಾದ್ವೈತ akhila-advaita. Perfect identity (Bp. 51, 18).

ಅಖ್ಖಡ akhkhaḍa. = ಅಖ್ಖಂಡ q. v.

ಅಖ್ಖಂಡ akhkhaṇḍa. One of the terms in Kannaḍa literature that requires the aspirates (Śmd. 23, o. r. ಅಖ್ಖಡ).

ಅಖ್ಯಾತಿ a-khyâti. Want of fame; bad repute, infamy (My.; Bh. 2, 13, 37).

ಅಗ್ ag. (= ಅಕ್4 ?). — ಅಗ್ಗಡಲ್. -ಕಡಲ್. A sea of (destruction? or) blood (ರಕ್ತಜಲಧಿ Bhn. 13).

ಅಗ aga. 1. = ಅಕ 2, etc. See ಅಗಸಾಲ, etc.

ಅಗ a-ga. 2. Not going, not moving (ಗಮನವಿಲ್ಲದ್ದು G.). 2, *a tree.* 3, *a mountain.*

ಅಗಚು agacu. = ಅಗುಚು, ಅಗುಸು, (ಅಡಚು 1, etc.). To press firmly, to compress; to confine, to hold firmly, as a book in the armpit (or under the arm, My.). — ಅಗಚಾಟಲು. -ಆಟಲು. Straight, affliction, trouble (Tĕ.; R.). — ಅಗಚಾಟಲೆ. -ಆಟಲೆ. = ಅಗಚಾಟಲು. (R.). — ಅಗಚಾಟು. -ಆಟು. = ಅಗಚಾಟಲು. (My.). — ಅಗಚಾಟ್ಲು. -ಆಟ್ಲು. = ಅಗಚಾಟಲೆ. (My.). — ಅಗಚಾಟ್ಲುಮಾಂ. A person who has suffered adversity (R.; Tĕ. ಅಗಚಾಟ್ಲಮಾಂ). — ಅಗಚಾಟ್ಲೆ. -ಆಟ್ಲೆ. = ಅಗಚಾಟಲೆ. (Tĕ.; R.).

ಅಗಚೆ agacĕ. = ಅಗಸೆ 1. (St. & Pl.; My.).

ಅಗಜಾತೆ aga-jâtĕ. Pârvatî, the daughter of Himâlaya (Bp. 2, 30).

ಅಗಜಾರಮಣ agajâ-ramaṇa. Śiva, the husband of Pârvatî (Bp. 26, 59).

ಅಗಜೆ aga-jĕ. ಅಗಜಾ. = ಅಗಜಾತೆ. (Bp. 1, 2). — ಅಗಜೆಯರಸ. -ಅರಸ. Śiva (Bp. 47, 10).

ಅಗಜೇಂದ್ರ agajâ-indra. = ಅಗಜಾರಮಣ. (Bp. 1, 40).

ಅಗಜೇಶ agajâ-îśa. = ಅಗಜೇಂದ್ರ. (Bp. 1, 37; 43, 8).

ಅಗಡ a-gaḍa. = ಅಕಟ. ಅಗಡಬಗಡ. = ಅಕಟಬಕಟ No. 2. (My.).

ಅಗಡು agaḍu. Viciousness, savageness, meanness (S. Mhr.; My.; ಕಾಡು G., Cb.; Tĕ. ಅಗಡು, ಆಗುಡು,

Digitized by Google

ill fame; disturbance; T. ಅಗಡು, deceit; ignominy; ಅಜ ಡು, M. ಅಶಡು, meanness, etc.; Mhr., H. ಅಗಲಾ, wild, mischievous; Mhr. ಅಚಾಟ, strange, wild, extravagant), *e. g.* ಅಗಡ ಕೂಸು, ಅಗಡ ಹುಡುಗ, ಅಗಡ ಹೆಣ್ಣು, ಅಗಡಾಕಳು, ಅಗಡುಹಸು, ಅಗಡುಮೋರಿ, ಅಗಡೆಮ್ಮೆ (C.). 2, a wild, etc. ಮಗನನ್ ಈವೆನೆ? ಪಾರಲೌಕಿಕವು ಅಗಡು ಅಹುದು, ಅವಖ್ಯಾತಿ ತನ್ನ ನ್ನ ತಗಹುದು ಐಹಿಕದಲಿ (Bb. 1, 10, 13). — ಅಗಡ. ಅಗಡು-ಅ 3. A vicious, savage man (S.Mhr.; My.). — ಅಗಡದತ್ತ. = ಅಗಡ; also *e. g.* ಅಗಡದತ್ತ ಕುದುರೆ (S. Mhr.; Mhr. ಅಗಡಧೂತ, a huge, burly fellow). — ಅಗಡದತ್ತಳು. = ಅಗಡಳು (S. Mhr.). — ಅಗಡಳು. ಅಗಡು-ಅಳು 2. A savage woman (S. Mhr.). — ಅಗಡುಕುದುರೆ. A vicious horse. ಬಿಳಿಯ ಕುದುರೆ ಸಿತ, ಕರ್ಕ ಎನಿಸುಗು; ಅಗಡುಕುದುರೆಯೆನ್ಸೂ, ಎಮ್ಬರು (Nr.). — ಅಗಡು ಮಾಡು. To make vicious or profligate, to spoil (as a boy, C.).

ಅಗಡುತನ agaḍutana. = ಅಗಡು No. 1. (J. 20, 8; C.). ಅ ಗಡುತನ ಮಾಡಿದರೆ ದಗಡಿಮಗ ಅನ್ನಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಾನು (Prv.). See Prv. s. ಪ್ರಕಟ.

ಅಗಣಿ agaṇi. = ಅಗಡಿ'. (My.).

ಅಗಣಿತ a-gaṇita. Uncounted. 2, innumerable (ಲೆಕ್ಕಿಸ ಬಾರ ದುದು Nn. 43). 3, a multitude (ಸ್ತೋಮ Mr. 422). (Bp. 24, 83; 49, 42).

ಅಗಣ್ಯ a-gaṇya. Innumerable (Bp. 2, 28; 3, 33; 24, 41; 55, 21).

ಅಗತ agata. = ಅಗತೆ. (S. Mhr.).

ಅಗತಿ a-gati. Want of resort; — necessity; — distress; — hell (My.).

ಅಗತೆ agatĕ. = ಅಗತ, ಅಗರ್ತೆ, etc. Digging (My.). ಅಗತೆಯಿನ್ದ ಆದ ನೀರ್ (ಅಧ್ವತತೋಯ Mr. 405; see Hlâ. s. ಅಗರ್ತೆ). — ಅಗತೆಯ ಕೆಯ್ಗುದ್ದಲಿ. A small hoe for digging (ಖನಿತ್ರ, ಅವದಾರಣ Si.).

ಅಗತ್ಯ a-gatya. (fr. ಅಗತಿ). Indispensableness, necessity, want (B. 5, 87; Mhr.; Tĕ.; C.). — ಅಗತ್ಯ ಬೀಳ್. -ಬಿ. The want of something to come about or occur; to be wanted or required (My.). ಅವರಿಗಾದರೂ ಬಡಿಗ ಸಿಮ್ಪಿಗ ಕಮ್ಮಾರಿ ಮುನ್ತಾ ದವರ ಅಗತ್ಯ ಬೀಳುತ್ತದೆ (B. 5, 84). ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಅಗ ತ್ಯ ಬಿದ್ದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ (5, 126). — ಅಗತ್ಯವಾಗಿ. ಅಗತ್ಯ-ಆಗಿ. Necessarily; urgently; positively, by all means (C.).

ಅಗದ a-gada. Free from disease, *healthy*. 2, wholesome. 3, *a drug, a medicine*. 4, the science of antidotes.

ಅಗದಂಕಾರ agada-ṅ-kâra. *A physician.*

ಅಗದಿ agadi. Altogether, wholly; quite; indeed; at all (Mhr.; C.).

ಅಗದು agadu. = ಅಗೆದು. A P. p. of ಅಗೆ 2. (Bp. 31, 5; 47, 27; Prv. s. ನೆಗೆ 2 No. 2).

ಅಗಧರ aga-dhara. The mountain-supporter, N. of Vishnu (Bp. 13, 15).

ಅಗಪೆ agapĕ. (fr. ಅಗೆ 2). = ಅಪೆ, ಹಾಪೆ. A scoop or ladle, made of a cocoanut shell or of wood (ತರ್ಪು, ದಾರುಹಸ್ತಕ Nr.; T. ಅಗಪ್ಪೆ; M. ಅಗಪ್ಪಾನ್; Tĕ. ಅಗ ಪೆ, ಆಬಕೆ).

ಅಗಭೇದಿ aga-bhêdi. The mountain-splitter: Indra; — the tree-cutter: a hatchet; — a thunder-bolt (My.).

ಅಗಮ a-gama. Not going (ತಿರಿಗಾಡದವ್ನು G.). 2, *a tree*. 3, a mountain (ಗುಡ್ಡ G.).

ಅಗಮ್ಯ a-gamya. Improper to be approached. (My.). 2, inaccessible. (My.). 3, unattainable, incomprehensible, profound (Bp. 39, 9).

ಅಗಮ್ಯಗಮನ agamya-gamana. Illicit sexual intercourse. (My.). 2, incest with a male (Mhr.; S. Mhr.).

ಅಗಮ್ಯಾಗಮನ agamyâ-gamana. Incestuous intercourse with a female (Mhr.; S. Mhr.).

ಅಗಮ್ಯೆ agamyĕ. ಅಗಮ್ಯಾ. A female that should not be approached. See ಅಗಮ್ಯಾಗಮನ.

ಅಗಯಿಸು agayisu. = ಅಗಿಸು. To cause to dig. ತಂಕರದಾಸಿ ದಾಸಿಯ ಕೆಯ್ಯಲಿ ಅಗಯಿಸಲು (Bp. 23, 34).

ಅಗರಣೆ agaraṇĕ. = ಹಗರಣೆ. Upbraiding (My.).

ಅಗರಿ agari. *A kind of grass, Andropogon serratus.* (*Cf.* Sk. ಗರಿ & K. ಗರಿಕೆ).

ಅಗರಿಪು aga-ripu. Indra. (My.).

ಅಗರು agaru. = ಹಗರು. The dandruff of the head (My.).

ಅಗರು agaru. = ಅಗಳು, ಅಗಳೆ, ಅಗಿಲ್, ಅಗಿಲು, ಅಗುರು 2, ಅಗುಳು. *The balsam tree which yields Bdellium, Amyris agallocha.* 2, the dark species of Agallochum (ಕಾಕಮುಖ Mr. 335; ಅಗುರು, ಕಾಕತುಣ್ಡ Hlâ.; see ಲಘು No. 11). See ಕಿಡಿ'ಯಗರು, ಕೃಷ್ಣಾಗರು, ಶ್ವೇತಾಗರು. 3, (fragrance). — ಅಗರುಗನ್ಧ. = ಅಗಿಲು ಗನ್ಧ. A kind of yellow fragrant wood (ಜಾಯಿಕ, ಕಾಲೀ ಯಕ, ಕಾಲಾನುಸಾರ್ಯ, ಕರೇ ಅಗುರುಚಕ್ಕೆ Si. 226); a name of various darkish fragrant substances (Si.); ಶ್ರೀಗನ್ಧ (Si.). — St. & Pl.: The wood of two kinds of trees, furnishing the aloe wood or Agallochum, the one growing in Silhet, Aquilaria agallochum Roxb., the other in Cochin-china, Aloexylon agallochum Lour.

ಅಗರ್ತೆ agartĕ. = ಅಗಟ್ಟೆ, etc. Digging; — a fort ditch (My.); etc. ಅಗರ್ತೆಯ ನೀರು (ದ್ರಾಗ್ಖಾತಕ Hlâ.).

ಅಗಲ್ agal. = ಅಕಲು, ಅಗಲು 1, ಅಗಳ್, ಅಗುಲು, ಅಲ್ಲು 2, ಅಳ್ಳು 1. P. p. ಅಗಲ್ದು. To be spacious, extensive, or broad. 2, to separate from, to go away from. ಮನೆಯಿನ್ದ ಅಗಲದೆ ಇರು! (Bp. 14, 2). ಅಬ್ಬೆಯಿನಮ್ ಅಗಲ್ದು ಕೆಯ್ಗೆ ಅಳವಟ್ಟ ತಲೆ (52, 40). 3, to go to a distance, to go away, to retire, to get out of the way (My.; T., M.). 4, to be absent. ಕಾರಕಕಂ ಕ್ರಿಯೆ ಗಮ್ ಅಧ್ಯಾರೋಪಮ್ ಅದು ಸಾರಮ್, ಅಗಲೆ ದೋಷಂ (Šmd. 176). ಕ್ರಿಯಾಪೇಕ್ಷೆಯಿನಾಮ್ ಅಗಲದೆ ನಿನ್ದ ಎಡೆ (174). 5, to separate, to part (v. i.). ಅಗಲದು ಚಕ್ರವಾಕಮ್ ಇರು ಳು (J. 15, 18). 6, to separate, to become loose (Tĕ. ಅಗಲು, ಪಗುಲು, to go to pieces, be broken, burst; see s. ಪಗದಿ). ಬಸವಂ ತನ್ನ ಹೆಟ್ಟುಗೆ ಉಟ್ಟುದಂ ಸುಗಿವುತ್ತಮ್ ಇರಲ್ ಆ ಹುಟ್ಟಿಗೆಯದು ಒನ್ದು ಉಡಿಯೊಳ್ ಅಗಲದೆ ಮಿಗೆ ಬೆಳವು ತಿರಲು (Bp. 11, 33). 7, to be abandoned, forsaken, destitute, cast away, or trodden under foot (ತುಡಿ' Šmd. I). 8, to leave (v. t.). ನಾ ನಿನ್ನುವನ್ ಅಗಲೆಂ (Bp. 28, 21). ತಾನ್ ಉತ್ಸವದೊಳ್ ಇನೆಯನನ್ ಎನ್ದುಮ್ ಅಗಲದೆ (35, 33). — See *e. g.* J. 3, 37; 6, 36; 8, 20; 15, 18; 17, 34; 18, 4. 33; 19, 12. 18. 19. 29. 30; 30, 21. — ಅಗಲಗ ಲ್. rep. To go quickly away, to get quickly out of the way (Bp. 21, 38). ಅತ್ತಲ್ ಅಗಲಗಲ್! ಎನ್ನ ಕಾಲಂ ಮುಟ್ಟ ಬೇಡ

Digitized by Google

ವ್ಯ (44, 10). — ಅಗಲ್ದುರದಂ. ಅಗಲ್ದ ಉರದ ಅಂ (i. e. ಅ3). Śmd. 220. A man with a broad chest.

ಅಗಲ agala. = ಅಗಲು2, ಅಗಳ, ಅಂಗಲ, ಅಂಗಲು. Expansion, extension, largeness (ವಿಸ್ತಾರ Bhn. 19; ವಿಶಂಕಟ, ಪೃಥು, ಬೃಹತ್, ವಿಶಾಲ, etc. Si.; My.; Mhr. ಅಘಳ). ಅಗಲದ ಅಂಗಣ (ಅಜಿರ Mr. 199). ಅಗಲ್ಕೆ ಹರಹಲು ಪಟ್ಟುದು, expanded (ಪ್ರವೃದ್ಧ, ಪ್ರಸೃತ Nr.). ಅಗಲದ ಅಂಗಿ, ಅಗಲದ ಸೀರೆ, etc. (C.). 2, space, extent; width, breadth (ಪರಿಣಾಹ, ವಿಶಾಲತೆ Nr.; My.; Si. 222; cf. ಅಡ್ಡಗಲ). ತೋರಣಾಂಗಳನ್ ಆಕ್ಷಿಗಳ್ಗಿಗೆ ಅಪಾರರಚನೆಗಳಿಂದ್ದೆ ತತ್ತದ್ದ್ವಾರಕಿಖರಂಗಳೊಳ್ ಅಮರ್ಚಿಸಿದರ್ ಸಗದಿಯು ಅಗಲದಲಿ (Bp. 5, 12). ಜಗದ ಅಗಲ್ಕೆ ತಕ್ಕನೆ ಕಿಡಿದ ಚತುರಂಗಬಲಂ (Rśv. 6, after 11). ಹತ್ತು ಅಮ್ಬಿನ ಅಗಲ ವೃಳ್ಳ ರಾಜವರ್ಗ (Si. 105). ಎರಡು ಕಾಲುಗಳಿಗೂ ನಡುವೆ ಗೇಣಗಲ ಬಿಟ್ಟು ನಿಲ್ಲೋಣ (ವಿಶಾಖ 288). ಅಗಲ ಉದ್ದಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಉಬ್ಬು ತಗ್ಗುಗಳಿಲ್ಲದೆ ಇರುವನ್ಥಾದು (ಸಿಥ 399). ಆಕಾಶಕ್ಕಿನ್ತ ಎತ್ತರವಿಲ್ಲ, ಭೂಮಿಗಿನ್ತ ಅಗಲವಿಲ್ಲ (Prv.). 3, far distance, especially in ಅಗಲಕೆ, ಅಗಲ್ಕೆ, to a great distance, abroad, widely, greatly. ಬಸವನ ಭಕ್ತರಸಘನತರಧಿಯದು ಅಗಲ್ಕೆ ಸೆಡದು ಉಪ್ಪರಿಸೆ (Bp. 8, 8). ನೋಡುವವರೆಲ್ಲ ಅಳುಕಿ, ಅಗಲಕೆ ಕೆದರುತ ಓಡಲು (22, 14). ಅಗಲಕೆ ವಿಸುವ ಹೊಂಗಳ ರಾಶಿ (29, 18). 4, separation (My.). ಅಗಲದ ಮೊಣಕಾಲುಳ್ಳವನು, a man who has the knees apart (ಪ್ರಜ್ಞು, ಪ್ರಗತಜಾನುಕ Nr.). ಒನ್ದಕ್ಕೆ ಒನ್ದು ದೂರವಾಗಿ ಅಗಲವಾದ ಮೊಣಕಾಲುಳ್ಳವನು (Si. 198). See ಅತಿಯಗಲ, ಉದ್ದಗಲ, ಚೋಟಗಲ; J. 10, 10. 13; 17, 28; 20, 37. 41.

ಅಗಲಿಕೆ agalikĕ. = ಅಗಲುವಿಕೆ, ಅಗಲ್ಕೆ. Separation (esp. from beloved objects); the being exempt from (ವಿಪ್ರಲಮ್ಭ, ವಿಪ್ರಯೋಗ Nr.; ಪ್ರತ್ಯವಾಯ, ವಿಯೋಗ Nn. 149; Mr. 483; My.). ಎಮಗೆ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಹೃದಯದೇವಗೆ ಅಗಲಿಕೆ ಅದು ಉಣ್ಟೇ? (Bp. 26, 63). See Prv. s. ಗಣ್ಡ; Bh. 8, 27, 36; Râm. 6, 53, 103.

ಅಗಲಿತು agalitu. = ಅಗಲಿತ್ತು (Śmd. 96).

ಅಗಲಿತ್ತು agalittu. (Śmd. 96). That which is extensive, broad, large (ವಿಶಂಕಟ, ವಿಶಾಲ Hlâ.).

ಅಗಲಿಸು agalisu. = ಅಗಲ್ಚು, q. v. To remove from (v. t.). ಮಗ್ಗುಲಿನ್ದ (ಕೂಸಂ) ಅಗಲಿಸಲು (Bp. 15, 14). 2, to put away, to refuse. ಲಿಂಗಪ್ರಸಾದವನ್ ಅಗಲಿಸಿವೆನೇ? (45, 19). 3, to separate, to disunite. ಒನು ಕಡೆ ಹುಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದವರನ್ನು ಅಗಲಿಸೋಣ (ಉಪಜಾಪ G.).

ಅಗಲು agalu. 1. = ಅಗಲ್ q. v., etc. P. p. ಅಗಲಿ. To go to a distance; to go away. ಅಗಲಿ ಕುಳ್ಳಿರುತ (Bp. 26, 25; see 19, 29; 46, 6. 7). ದುಃಖಿಸುತ, ಮೂಗುಗಳಂ ಹಿಡಿದು ಕೊಳ್ಳುತ, ಉಗುಳುತ, ಅಗಲಿ (46, 59). ಇನ್ನು ಬಲ್ಲೆನ್ ಅಗಲಿ ಇರ್ದ ಮದವಿಮುಃ (J. 18, 46). 2, to go away from. ಶಿವಭವನಂಗಳ ಸ್ವಾಯಮ್ಭುವಲಿಂಗಂಗಳು ಸ್ವಯಮ್ಭೂತಾರುಲಿಂಗವು ತಮ್ಮ ನಿಜಪೀಠಂಗಳನ್ ಅಗಲೆ (Bp. 57, 42). 3, to leave. ಜೀವಂ ತನುವನ್ ಅಗಲದ ಪಕ್ಷ ಮಾಡನ್ದ (Bp. 47 sum.). ಲಿಂಗವನ್ ಅಗಲಿ (60, 33). 4, to shake, etc. (ಕದಲು G. 112). — ಅಗಲಾಡು. -ಆಡು. = ಆಗಲಾಡು, ಅಗಳಾಡು, ಅಲ್ಲಾಡು. To shake, to pendulate (v. i., My.).

ಅಗಲು agalu. 2. = ಅಗಲ, etc. (ವ್ಯಾಸ, ವಿಸ್ತಾರ G.; ಆಯತ, ವಿಸ್ತಾರ Cb.). ಎರಡೂ ಕೆಯ್ಯುಗಳನ್ನು ಅಗಲು ಮಾಡಿ ಹೊನ್ದಿಸಿದ್ದು (ಸಂಪುಟ G.). ನಡಲು ಸಣ್ಣ, ಅಂದು ಅಗಲು ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ದೋತರವೋಟು ಚೆಲಿಗಾಣುತ್ತವೆ (B. 3, 103). ದೋತರಗಳು . . . ಹತ್ತು ಮೊಳ ಉದ್ದು, ಎರಡುವರೆ ಮೊಳ ಅಗಲು ಇರುತ್ತವೆ (3, 103). ಉದ್ದು ಅಗಲುಗಳು (3, 103). See ಅಡ್ಡಗಲು.

ಅಗಲು agalu. 3. = ಹಗಲು (My.).

ಅಗಲುವಿಕೆ agaluvikĕ. = ಅಗಲಿಕೆ. ಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳವರ ಅಗಲುವಿಕೆ (ವಿಪ್ರಯೋಗ, ವಿಯೋಗ G.; My.).

ಅಗಲ್ಕೆ agalkĕ. = ಅಗಲಿಕೆ, etc. (ಪ್ರತ್ಯವಾಹ Hlâ.; Abh. P. 7, 8; My.). ಇನವಿರಹಿತ ಪದ್ಮಿನಿಕಾನ್ತನ ಅಗಲ್ಕೆಯನ್ ಅನ್ತು, ಅರಸುಗೆ ಮುಳಿದ ನಿಶಾಕಾನ್ತನ ಕರಕೆ ಚೆರ್ಚ ಮುಟ್ಟಿದಳ್ (Rśv. 11, 10).

ಅಗಲ್ಚು agalču. = ಅಗಲಿಸು q. v. To spread out. ಆ ಸಿರಿಮೊಗಕ್ಕೆ ಬಿಸಿಲ್ ಅಗದನ್ತೆ ಅಗಸದೊಳ್ ಓಸರಿಸದೆ ಅಂಚೆಗಳ್ ಬಿಕ್ಕೆಯನ್ ಅಗಲ್ಚಿ, ನೆಬಿಲ ಆಸೆಗೆಯ್ವುವು (J. 19, 34). 2, to remove from (Abh. P. 9, after 89). 3, to abandon, to leave out (ತೊಲಗಿಸು Śmd. 134 Cm.). ಆಗಳ್ ಈಗಳ್ ಎನ್ಬು ಎಡೆಗೆ (ಇನ್ ಎನ್ಬುದನ್) ಅಗಲ್ಚರ್ (Śmd. 133). 4, to remove, to do away with. ತನ್ನ ಮುನ್ನಿನ ಕರ್ಮವನ್ ಅಗಲ್ಚಿ (ನೊಸಲ ಲಿಪಿಯಂ) ಮರಳೆ ತೊಡೆಯಲು ಕಾಯಲುಂ ಶಂಕರು ಹಗರ್ಭರಂಗು ಆಗದು (Bp. 46, 13).

ಅಗಲ್ತೆ agaltĕ. = ಅಗಟ್ತೆ, etc. A ditch, a moat (ಪೇಯ, ಪರಿಖೆ Si. 21).

ಅಗವೈರಿ aga-vairi. Indra (My.).

ಅಗಸ agasa. = ಅಗಸಿಗ, (ಅಸಗ). A washerman (ರಜಕ Mr. 378; ನಿರ್ಣೇಜಕ, ರಜಕ Si. 337. 339; C.). ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದ ಊರಿಗೆ ಅಗಸರ ಮಾಳಿಯೇ ಮುತ್ತಯ್ದೆ.— ಅಗಸನಲ್ಲಿ ಬೊಗಸೆನೀರು ಸಿಕ್ಕಮೊ?.— ಅಗಸನ ಕತ್ತೆ ಹೊಡಿಗೆ ತೆಗದ ಮೇಲೆ ಗುಟ್ಟು ಸಿಕ್ಕೀತು (Prvs.). See Prv. s. ಬಟ್ಟೆ 2, Sp. s. ಬಡಿಯೊಡಲು. — ಅಗಸರವ. -ಅವ. A washerman (Si. 337). — ಅಗಸರವಳು. -ಅವಳು. A washerwoman (My.).

ಅಗಸಗಿತ್ತಿ agasa-gitti. = ಅಗಸತಿ, ಅಗಸ್ತಿ. A washerwoman (C.; ರಜಕಿ G.).

ಅಗಸತನ agasatana. The business of a washerman (My.).

ಅಗಸತಿ agasati. = ಅಗಸಗಿತ್ತಿ. (C.).

ಅಗಸಾಲ agal-sâla. = ಅಕಸಾಲ, etc. (Si. 337; C.; Tĕ.).

ಅಗಸಾಲಿಗ agal-sâliga. = ಅಕಸಾಲಿಗ, etc. (Si. 338. 345; C.).

ಅಗಸಾಲೆ agal-sâlĕ. = ಅಕಸಾಲೆ, etc. (C.; Tĕ.). — ಅಗಸಾಲೆಯವ. -ಅವ. = ಅಗಸಾಲ. (My.). — ಅಗಸಾಲೆಯರವ. -ಅವ. = ಅಗಸಾಲ. (ರುಕ್ಮಕಾರಕ G.).

ಅಗಸಿಗ agasiga. = ಅಗಸ. (My.).

ಅಗಸಿದ್ದೆ agasiddĕ. Tbh. of ಔಷಧ (S. Mhr.).

ಅಗಸುತೆ aga-sutĕ. ಅಗಸುತಾ. = ಅಗಜಾತೆ. (Bp. 8, 42).

ಅಗಸುತೇಶ್ವರ agasutâ-îśvara. = ಅಗಜಾರಮಣ. (Bp. 25, 30).

ಅಗಸೆ agasĕ. = ಅಗಸಿ, ಅಗುಸೆ. The outer large gate of a town, fort, or village (My.; Mhr. ಅಗಾಸಿ, a chunammed and uncovered terrace). See ಊರಗಸೆ. — ಅಗಸೆಬಾಗಲ್. -ಲು. = ಅಗಸೆ. (C.). — ಅಗಸೆಬಾಗಲ. ಅಗಸೇ-. = ಅಗಸೆಬಾಗಲ್. (B. 5, 48). — ಅಗಸೆಬಾಗಿಲ್, -ಲು. ಅಗಸೇ-. = ಅಗಸೆಬಾಗಲ್. (C.; ಗೋಪುರ, ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲು G.). ಊರ ಅಗಸೇ ಬಾಗಿಲೊಳಗೆ ಇಬಿತರವಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಮಣ್ಣಿನ ಇಟಿಕಲ (ಹಸ್ತಿನಖ G.). — ಅಗಸೆಬಾಗಿಲ. ಅಗಸೇ-. = ಅಗಸೆಬಾಗಲ. (ವಲಜ G.). ದಣ್ಡು ಒನ್ದು ಕೋಟೆಯ ಅಗಸೇ ಬಾಗಿಲವನ್ನು ತೆಗೆಸುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ (B. 4, 217).

2*

Digitized by Google

ಅಗಸೆ agasĕ 1. = ಅಕಚೆ, ಅಗಚೆ, ಅಗಿಸೆ. Tbh. of ಅಗಸ್ತಿ. A tree with large scarlet flowers, Sesbana (or Aeschynomene) grandiflora Poir. (St. & Pl.; ಅಗಸ್ತ್ಯ Mr. 140; Tĕ.: a leguminous tree, Coronilla grandiflora).

ಅಗಸೆ agasĕ. 2. Tbh. of ಅತಸಿ (Śmd. 363. 365). Common flax, Linum usitatissimum Lin. (ಅತಸಿ, ಉಮೆ Nr.; Tĕ. ಅಗಸೆ, ಅವಸಿ, ಅವಿಸೆ). See ಎಳ್ಳಗಸೆ, ಕರಿಯಗಸೆ. — ಅಗಸೆಗೆಯ್. -ಕೆಯ್. A field of flax (ಔಮೀನ Mr. 93). — ಅಗಸೆಯ ಕಾಳು. Lin-seed. (ಅತಸಿ G.). — ಅಗಸೆಯ ಹಿಂಡಿ. The oil-cake of lin-seed. 2, a kind of chatney made of it (C.). — ಅಗಸೆಯ ಹೂ. The flower of flax (ಅತಸೀಕುಸುಮ G.). — ಅಗಸೆಯೆಣ್ಣೆ. Lin-seed oil (C.).

ಅಗಸ್ತಿ agasti. = ಅಗಸತಿ, etc. (C.).

ಅಗಸ್ತಿ. agasti. *N. of a ṛishi,* son of both Mitra and Varuṇa by Urvaśi, born in a water jar (*cf.* ಕುಮ್ಭಸಮ್ಭವ, ಘಟಯೋನಿ). He is said to have swallowed the ocean (*cf.* ಪೀತಾಬ್ಧಿ) and compelled the Vindhya to prostrate itself, and is considered as the civilizer of the South. 2, the regent of the star Canopus. 3, = ಅಗಸೆ 1. (Mhr. ಅಗಸ್ತಾ, ಅಗಸ್ತ್ಯ).

ಅಗಸ್ತ್ಯ agastya. *N. of a ṛishi* (= ಅಗಸ್ತಿ No. 1; Bp. 19, 26). 2, *the star Canopus* or its regent. 3, = ಅಗಸೆ 1, q. v.

ಅಗಹರ aga-hara. Sin-removing (Bp. 54, 45).

ಅಗಳ್ agal. ಅಗಳು. = ಅಗಲ್, etc. (Mhr. ಆಘಳಣೀಂ, to shake about in water, v. i. & v. t.). — ಅಗಳಾಡಿಸು. -ಅಡಿಸು. To cause to swing or pendulate; to wave (v. t.); to shake (v. t.). (ಕೊಡಹು, ಗಲ್ಲಿಸು, ನಿವಾಳಿಸು G.). — ಅಗಳಾಡು. -ಆಡು. = ಅಗಲಾಡು. To pendulate, to swing, to vibrate, to shake (v. i.), to be loose (My.). ಬೇಕಾದದನ್ನ ಅಗಳಾಡುವನ್ನ ಎರಡು ಕಿವಿಗಳು (B. 5, 18). ಸ್ವಲ್ಪ ಅಗಳಾಡೋಣ (ಸ್ಫುರಣ G.). ಸ್ವಲ್ಪ ಅಗಳಾಡೋಣ (ಸ್ಫೂರ್ತಿ Čb.). — ಅಗಳಾಡುವಿಕೆ. -ಆಡುವಿಕೆ. Swinging, etc. ಕಣ್ಣು ತುಟಿ ಹುಬ್ಬು ಇವುಗಳ ಅಗಳಾಡುವಿಕೆ (ಸ್ಫೂರ್ತಿ Čb.). — ಅಗಳ್ಯಾಡು. = ಅಗಳಾಡು. (ಅಲ್ಲಾಡು, ಒಲಾಡು G.).

ಅಗಳ agaḷa. = ಅಗಲ. (My.).

ಅಗಳು agaḷu. = ಅಗುಳು. A grain of boiled rice (C.; ಅನ್ನದ ಅಗಳು G. 6). See Prv. s. ಮುತ್ತು 1. 2, see ಕೂಳಗಳು.

ಅಗಳು agaḷu. = ಅಗರು, etc. Fragrance. (Tĕ. ಅಗರು, ಅಗಳು, red sandal-wood). — ಅಗಳ ಸುಣ್ಠಿ. = ಅಗಳು-. (C.; St. & Pl.). — ಅಗಳುಸುಣ್ಠಿ. = ಅಗಳ-, ಅಗಳೆ-, ಅಗುರುಸೊಣ್ಠಿ, ಅಗುಳು-. A wild plant, Zingiber zerumbet Roscoe (St. & Pl.).

ಅಗಳೆ agaḷĕ. = ಅಗಳು. — ಅಗಳೆಸುಣ್ಠಿ. = ಅಗಳ-, etc. (St. & Pl.).

ಅಗೞ್ agaḻ. 1. = ಅಗೆ 1, ಅಗುರ್, ಅಗುೞ್1, ಅಗುೞು. To dig. (T.). P. p. ಅಗೞ್ದು. ಅಗೞ್ಪಂ (Śmd. 275). ಕುೞಿಯನ್ನು ಅಗೞ್ದು ಎದೆ (Śmd. I, o. r. ಅಗುೞ್ದು). ಅಗೞುಮುದು (ಅವಪಾತ, ದೇವಖಾತ Hlâ.).

ಅಗೞ್ agaḻ. 2. = ಅಗೞ, ಅಗೞು 2 q. v. What has been dug, etc. (ಗಾಡಿಗೆ Čt. II, 77; Č. Bp. 42, 25. 26. 28; T. ಅಗೞ್, ಅಗೞ್, ಅಗಿಳ್; M. ಅಗಿೞ್, ಅಗಿಳ್, ಅಗಿಲ್; Tu. ಅಗರ್, ಅಗಳ್). ಅಗೞ್ಗೆ, ಅಗೞ್ಗಳ್ (Śmd. 52).

ಅಗೞ agaḻa. = ಅಗೞ್ 2, etc. A fort ditch (C.).

ಅಗೞತ agaḻata. = ಅಗೞತೆ, etc. Digging; what has been dug. 2, a ditch, a moat (S. Mhr.; ಪರಿಖೆ G.).

ಅಗೞತೆ agaḻatĕ. = ಅಗೞ್ತೆ, etc. (My.; ಕೋಟೆಯ ಸುತ್ತಿನ ಕನ್ದಕ G.). — ಅಗೞತೆಗದ್ದೆ. The mound thrown up from a moat (Sd.).

ಅಗೞಿ agaḻi. = ಅಗಣಿ, ಅಗುೞಿ q. v., ಅಗ್ಗುೞಿ. (C.; ಅರ್ಗಲ, ಯುಗಕೀಲಕ, ತಮ್ಮೆ, ಕೀಲ, ಸ್ಥಾಣು G.). — ಅಗೞಿಯ ಗೂಟ. = ಅಗೞಿ. (My.). — ಅಗೞಿಯ ಮರ. = ಅಗೞಿ. ಕದವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ತೆಗೆಯದನ್ತೆ ಅಡ್ಡ ಮಾಡಲು ಉಳ್ಳ ಅಗೞಿಯ ಮರ (ಅರ್ಗಲ Si. 112). 2, the post in which the ಅಗೞಿ moves (My.).

ಅಗೞು agaḻu. 1. = ಅಗೞ್ 1. P.p. ಅಗೞ್. To dig; to burrow (My.; ಅಗಿ, ತೋಡು G.).

ಅಗೞು agaḻu. 2. = ಅಗೞ್ 2, etc. What has been dug. 2, a ditch, a moat (ಪೇಯ, ಪರಿಖೆ Nr.; My.). See Prv. s. ಗೇಣು. 3, an artificial tank (ಖಾತ Hlâ.). ಖಾತಮ್ ಎನೆ ಹಲವು ಅಗೞ ಭೇದಂಗಳ್ ಅಕ್ಕು (Mr. 417). ಅಗೞುಗಳನ್ ಅಗುೞಿಸಿದಂ (Bp. 16, 9). ಕಾಣಿಸಿ ಕೊಳ್ವದು ಈ ಪುರದ ಅಗೞ ಘಾತಮ್ (J. 3, 19). See Râm. 5, 9, 34. — ಅಗೞು ನೆಲ. A deep place, a ditch. ಅಲ್ಲಿ ಒನು ಅಗೞುನೆಲದಲ್ಲಿ ಪೀಱಲು (Bp. 53, 40).

ಅಗೞು agaḻu. 3. (ಅಗಳು). To tear off a bit with one's teeth from something firmly kept in the hand (S. Mhr., rare; *cf.* ಅವುಡು 1).

ಅಗೞ್ತೆ agaḻtĕ. = ಅಗತ, ಅಗತೆ, ಅಗತೆಗೆ, ಅಗಲ್ತೆ, ಅಗೞತ, ಅಗೞತೆ. Digging; the being dug (ಖನನ Śmd. I; 247). 2, a pit or well. 3, a fort ditch (ಕೋಟೆಯ ಸುತ್ತಿನ ಕನ್ದಕ G.; Tĕ. ಅಗಡತ, ಅಗಡಿತ, ಅಗಡ್ತ).

ಅಗಾಡಿ agâḍi. Before, in front, forward; the front, the van. 2, the ropes with which the horse's fore feet are tied. 3, the head-ropes of a horse. (My.; Br.; Mhr., H.).

ಅಗಾಧ a-gâdha. = ಅಗಾಧ. *Deep, bottomless, unfathomable.* 2, *a hole, a chasm.* See ವಾರಿರಮ್ಯ.

ಅಗಾಧಜಲ agâdha-jala. *Having deep waters.* 2, a deep lake or pool. See ಮಡು.

ಅಗಾಧಿಪ aga-adhipa. The chief of mountains, Mêru; any big mountain (My.).

ಅಗಾರ agâra. *A house.* 2, a place (ಸ್ಥಲ G.).

ಅಗಿ agi. 1. = ಅಗೆ 2. To dig; to burrow; to make a hole, or a wound. (C.; ತೋಡು G.; *cf.* ಅಗೞ್ 1). P. ps. ಅಗ್ 5, ಅಗಿದು. ಬೆಟ್ಟ ಅಗಿದು, ಇಲಿಯ ಹಿಡಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). ಉಪ್ಪು ಮುಸ್ತಾದ ಗಡ್ಡೆಗಳನ್ನು ಅಗಿಯುವ ಮರದ ಗುದ್ದಲಿಗಳು (Si. 85). ಕೋಟೆಯ ಸುತ್ತಲೂ ಅಗಿಯಲ್ ಪಟ್ಟ ನೀರು ನಿನ್ನ ಕನ್ದಕವು (91). ಅಣೆವ ಹರಿಗೆಯೊಳ್ ಒಬ್ಬರೊಬ್ಬರನ್ ಅಣಸಿನಲಿ ತಿವಿದು ಅಗಿವ ಭಟ್ಟರ ಬಡ್ಡಣೆ (Bp. 6, 2, 5). See B. 3, 42. 58. 107; 4, 125.

ಅಗಿ agi. 2. To champ; to bite; to chew; to eat (ಚರ್ವಣ Śmd. Dh.; Śm. 81; C.; ತಿನ್ನು, ಕಚ್ಚು G.; *cf.* ಅಗೞು 3, ಅವುಡು 1). P. ps. ಅಗ್ 3, ಅಗಿದು. ಕುೞಿ ಕಚ್ಚಿ ನೊಳು ಹೊಕ್ಕು, ಅೞಿವದೇ ತನಿರಸವ ಹೊಡಿಗಣ ಸೋಗೆಯ ಅಗಿವನ್ತೆ? (Sp.). ತಿಳಿಗೊಳನ ತಮ್ಮು ಅಗಿವ ತಕ್ಕೆಯ ತೊಡಲಿಕೆಯ ...ಹಸರದಲಿ ತೀಡಿಮುದು ತಂಗಾಳಿ (Râm. 24, 3). ಪಾವಗಿದ ಪಸುಳೆ (J. 19, 23). ಪಾವಗಿದುದೞಿದರುಣ್ಟೆ? (30, 38).

ಅಗಿ agi. 3. To tremble, to shake, as a čâmara (Râm. 6, 10, 12); to fear (ಸನ್ತ್ರಾಸ Śmd. Dh.; ಭಯ, ಭಯವನ್ ಅನ್ Śm. 40. 81; ಸುಗಿ Kk. 90; ಅಂಜು G.). ಅಗ್ನಿ ಹಿಮ

Digitized by Google

ನಮ್ಮಯ ಮಹೀವಲ್ಲಭನತ್ತಣಿನ್ ಅಗಿದು, ಪಂ ಪುಲ್ಲಂ ಕರ್ಚಿದಪುದೊ? (Rśv. 9, 27; see 7, after 17).

ಅಗಿ agi. 4. To be glad (ಹರ್ಷ Śmd. Dh.; Śm. 81; Rām. 6, 30, 10; *cf.* ಉಬ್ಬು?).

ಅಗಿ agi. 5. = ಅಗೆ 3 q. v. (S. Mhr.; ಮೊಳಕೆ, ಸಸಿ, ಪಲಜ G.). ಚಿತ್ತಿನ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಪಲೋ| ಗೇಣುಗೇಣು ಎತ್ತರ ಅಗಿಗಳು ಬರುವವು (B. 4, 39).

ಅಗಿ agi. Fire. = ಅಗ್ನಿ, etc. See ಅಗಿಟಿಗೆ, etc.

ಅಗಿಟಿಗೆ agitigĕ. = ಅಗ್ನಿಟಿಗೆ, etc. (S. Mhr.).

ಅಗಿಟ್ಟಿಗೆ agittige. = ಅಗಿಟಿಗೆ (My.).

ಅಗಿಣಿ agiṇi. = ಅಗ್ಗವಣಿ q. v. (ನೀರು G., Čb.). This term, together with its other forms, is used only by educated *Liṅgavantas*, especially in their maṭhas.

ಅಗಿನಿ agini. = ಅಗ್ನಿ, etc. Tbh. of ಅಗ್ನಿ (Śm. 11; My.).

ಅಗಿನ್ತ aginta. ಅಗೆ 1-ಇನ್ತು 1. = ಅಕಿನ್ತ, etc. A vulgar affix added to the genitive: more than; from. ನಮ್ಮಪ್ಪರಗಿನ್ತ ಅವನದು ಒನ್ದು ನಡತೆ ಚೇಚ್ ಉಣ್ಟು (B. 5, 141). ತರ್ಲೆ ಕೇಳುವವ ಮರುಳನಗಿನ್ತ ಕಡೆ (Prv. in 5, 311). ತುಚ್ಛ ಮಾತು ಆಡುವವನು ಹುಚ್ಚನಗಿನ್ತ ಕಡೆ (Prv. in 5, 315).

ಅಗಿಯುವಿಕೆ agiyuvikĕ. Digging (C.).

ಅಗಿಲ್ agil. = ಅಗರು etc., ಅಗಿಲು. Fragrance. — ಅಗಿಲಿಲಿ. = ಅಗಿಲ್-ಇಲಿ (Śmd. 220). Having no fragrance. — ಅಗಿಲಿಲಿವಣ್. -ಪಣ್. A ripe fruit without fragrance. ಸೊಗಯಿಪ ಸುಗುಮೆ ಪಲ್ಲಿಲಿವಾಯ್ ಅಗಿಲಿಲಿವಣ್ಣಿಂ ಸವುನ್ತು ಕೂರಿಲಿಕುಡುಗೋಲ್? (Śmd. 221).

ಅಗಿಲು agilu. = ಅಗಿಲ್, etc. Fragrant substances; fragrance. ಕಪ್ಪು ಅಗಿಲ ಅಗಿಲು ಹಾಲಕ, ಕಾಲೀಯಕ, ಕಾಲಾನುಸಾರ್ಯ ಎನಿಸುಗು; ಕಲ್ಲ ಹೂನಿನ ಧೂಪ (benzoin) ಎನ್ದೂ, ಎಮ್ಬರು (Nr.; ಕಪಿಲ Mr. 335; see s. ಅಗರು). ಮೃಗಮದದ, ಚನ್ದನದ, ಕರ್ಪೂರದ, ಅಗಿಲು ಸಾದು ಜವಾದಿಗಳ ಸಿಮ್ಪುಗಳನ್ ಎಸೆದುದು ನೋಡೆ ವಾರಪಘೂಟಿಕಾನಿಲಯ (Bp. 12, 11). — ಅಗಿಲುಗನ್ಧ. = ಅಗರುಗನ್ಧ (St. & Pl.). — ಅಗಿಲುವಾಗಿಲವಾಡ. N. (Bp. 12, 8).

ಅಗಿಷ್ಟಿಕೆ agishṭikĕ. = ಅಗ್ನಿಟಿಗೆ. (My.).

ಅಗಿಸು agisu. = ಅಗಯಿಸು. To cause to dig (My.). ಅಗಿಸು! (Bp. 5, 57). ಜನವನ್ ಆ ಕ್ಷಣಮ್ ಅಗಿಸೆ (5, 58). ತಕವನ್ನು ಅಗಿಸಿದರೆ (B. 4, 120). See Prv. s. ಕುಣಿ 2.

ಅಗಿಸೆ agisĕ. = ಅಗಸೆ. (My.).

ಅಗೀಸೆ agīsĕ. = ಅಗಸೆ 1. (My.).

ಅಗು agu. 1. = ಅಗು 1. To become, to grow, etc. (Te. ಅಗು, ಅವು). A *very rare* form of ಆಗು. See ಆಕ್ 2. ಆಬಾಗಿನ್ದವನ್ ಇತ್ತಲೊಡನೆ ಆ ಬಿಗಿದ ಮಣ್ಣೆಲ್ಲಂ ಮಿಸುವ ಹೊನ್ನು ಆಗುತಿರಲು (Bp. 31, 12).

ಅಗು agu. 2. = ಅಗುವು, ಪಂಗು, etc. (My.).

ಅಗುಚು aguču. = ಅಗಚು, ಅಗುಸು. (My.). — ಅಗುಚಾಟು. = ಅಗಚಾಟು. (My.).

ಅಗುನ್ದಲೆ agundalĕ. Extensiveness; greatness, superiority; superior; greatly (ಹಿರಿದು Śmd. II; ಚಿತ್ರ Čt. I, 101; ಕರಂ, ನೆಟ್, etc., ಹಿರಿದು Kk. 49; ಅಣಿಯರ, etc., 84; ಅಧಿಕ Śm. 58; ಹೆಚ್ಚಾಗಿ G.; Abh. P. 3, after 67). ಪುರೋಹಿತಕ್ಕೆ ಪೆಮ್ಪುನ್ದ ಅಗುನ್ದಲೆಯಾಗಿ ಇರ್ದುದು (Śmd. 223 Mdb. Ms.). — ಅಗುನ್ದಲೆವಡೆ. -ಪಡೆ. To become excellent, etc. ಗುಣಗಣಮ್ ಅಣಿಯರಮ್ ಎನಿಸೆ, ವೃತ್ತಿ ಬಿತ್ತರಮ್ಬಡೆಯೆ, ...ಬನ್ದಮ್ ಅಗುನ್ದಲೆವಡೆಯೆ,.... ಗದ್ಯಪದ್ಯಕಮ್ಬುಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಬನ್ಧಂಗಳಂ ಪೇಳ್ದು, ಕೇಳ್ವರ ಚಿತ್ತಮಂ ಕವರ್ತಗೊಳ್ವ ಕವೀನ್ದ್ರನ ನ್ಧಂ (Rśv. 5, after 19).

ಅಗುರ್ agur. = ಅಗುರ್ 1, etc. To dig. ಇದು ಕಾಡವೆಯ ನೊರೆಯು! ಭಲ್ಲುಕಂ ಕೆದರ್ದ ಎಡೆಯು ಇದು! ಗಜಂ ಪೋದ ಪಾದಿ ಇದು! ನರಿ ಅಗುರ್ದ ಇದುಂ! ಕಾಡುಗುರಿ ಮುದುಪ್ಪುಬ್ ಇನ್ತು ಇದು! (Rāghč. 17, 68).

ಅಗುರ agura. = ಹಗುರ. (My.).

ಅಗುರು. a-guru. 1. Not heavy, light. 2, short, as a syllable (Śmd. 54. 213).

ಅಗುರು aguru. 2. = ಅಗರು, etc. *The dark species of Agallochum* (ಅಗರು, ಕಾಕತುಣ್ಡ Hlā.; ಕೃಷ್ಣಾಗರುಚನ್ದನ, ಚನ್ದನಾಳ G.). 2, *the fragrant aloe wood and tree, Aquilaria agallocha* Roxb. 3, *the tree which yields Bdellium, Amyris agallocha*. 4, *a timber tree, furnishing a kind of black wood, Dalbergia sisu* Roxb. 5, the Aśōka tree, Jonesia aśōka Roxb. (Si. 136). 6, another species of plant, the kapilĕ (ಪರಿಮಳಯುಕ್ತಮ್ ಆದ ಅಗುರು, ಪರಿಮಳಾಶೋಕ 136). — ಅಗುರುಚಕ್ಕೆ. A chip or bit of fragrant wood. See ಕರೇ-. — ಅಗುರುಸೊಣ್ಟೆ. = ಅಗುಳು-, etc. (Si. 142).

ಅಗುರ್ಬು agurbu. = ಅಗುರ್ವು q. v. ಪಾಯಿಸಿ ಪೊಯ್ಯೆ ಗೋಬಿಯಿಲರ್, ಒರ್ವರಿನ್ ಒರ್ವರ ಅಗುರ್ಬು (ಒರ್ವರಗುರ್ಬು MS.) ಪರ್ಚೆ (Abh. P. 13, 62).

ಅಗುರ್ವಿಸು agurvisu. To be terrifying or formidable; — to terrify. ಮತ್ತಹಸ್ತಿಗಳ ಮಸ್ತಕದಿಂ, ಬಿದಿರಿಂ, ಫಣೀನ್ದ್ರೋತ್ತಮಾಂಗದಿನ್, ಅಗುರ್ವಿಪ ಪನ್ದಿಯ ಕೋಡ್ಗಳಿಂ ಪತ್ತುವಿಟ್ಟು ಅಗನಿಕಾಯದೊಳ್ ಒಕ್ಕ ಎಳಮುತ್ತನ್ ಅಯ್ದುತ್ತಮ್ ಇರ್ಪ ಶಬರವಿಪ್ರಿಯಕಾಮಿನಿಯರ್ಕಳ್ (Śmd. 142. 166). ನೆಗೆದ ಕುಡಿವಾಲಮ್, ಉಣ್ಮುವ ಬಗೆ ಬಳ್ಕುವ ನಡುವು, ಅಗುರ್ವಿಪ (ನಡುವಗುರ್ವಿಪ MS.) ಆನನಮ್ ಇರೆ, ತನ್ನ ಮೃಗಮಂ ಬಿಟ್ಟವಿಡಿದು ಅಟ್ಟುತ್ತೆ ಅಗಲದೆ ಪಿಡಿದತ್ತು ಜಾಯಿಲಂ ತದ್ವನದೊಳ್ (Rśv. 5, 87). ಧರಿತ್ರಿಯೊಳ್ ಚಾಲಿಪ ಪಾಲಮ್, ಅಗುರ್ವಿಪ ಆನನಂ . . . ಎಸೆಯೆ, ತರಕ್ಷು ದಂಶಕಶತಸಂವೃತಮ್ ಇರ್ದುದು (5, 92). See Abh. P. 3, 54; 13, 31; *cf.* ಪಿಗುರ್ಬಿಸು (ಪಿಗುರ್ವಿಸು).

ಅಗುರ್ವು agurvu. = ಅಗುರ್ಬು, (ಗುರ್ಬು, ಗುರ್ವು). Amazement, terror; a terrible form (*cf.* ಅಗಿ 3; ಅಘೋರ?). ಒನ್ದು ಉದ್ದಣ್ಡಪ್ರಚಣ್ಡಕಣ್ಠೀರವಂ ಗೆಣ್ಟಿನೊಳ್ ಎಲಯಾರ್ದ್ದು ಮೆಯ್ವೆತ್ತುದು ಎಮ್ಬ ಅಗುರ್ವನ್ (ಎಮ್ಬಗುರ್ವನ್ MS.) ಒಳಕೊಣು (Rśv. 5, after 115). See Abh. P. 7, 114; 13, 80; 14, after 6; Grj. 1, 99. — ಅಗುರ್ವುವಡೆ. -ಪಡೆ. To get a terrible form (Abh. P. 13, after 54).

ಅಗುಲು agulu. = ಅಗಲ್. To shake, to move, to become loose, as a peg (My.).

ಅಗುವು aguvu. = ಅಗು 2. (My.).

ಅಗುಸು agusu. = ಅಗುಚು. (My.).

ಅಗುಸೆ agusĕ. = ಅಗಸೆ, etc. (My). ಜವಳಿಗದವಂ ದ್ವಾರಬನ್ಧದ ಹವಣಿಗೆ ಆ ಬಾಗಿಲೊಳ್ ಅಮರ್ಚಿಸಿ, ಅವಕೆ ಅಗುಸೆಯಂ ನಿಲಿಸಿದನು (Bp. 16, 9). ಹಟ್ಟಿಯೊಳ್ ಅಗುಸೆಯಂ ಹುಗಲೀಯದೆ ಇಕ್ಕಿದನು (60, 26). ಹಟ್ಟಿಯ ಮುಖದ ಅಗುಸೆಯಂ ತೆಗೆಯಲೊಡನೆ (60, 31).

ಅಗುಳು aguḷu. = ಅಗಳು. A grain of boiled rice (My.). 2, a small lump of rice kneaded into a ball (ಪುಲಾಕ, ಭಕ್ತಸಿಕ್ಥಕ, ಕೂಳ ಅಗುಳು Nr.; Si. 405; ಪುಲಕ, ಕೂಳಗುಳು Nn. 145; ಪುಲಕ, ಅನ್ನದ ಅಗುಳು

Digitized by Google

Mr. 486; *cf.* ಅವುಡು 3 ?). ಅಗುಳು ನುಂಗಲಿಕ್ಕೆ ತೀರದವನ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಕಡುಬು ಹೆಟ್ಟಿದ (Prv.).

ಅಗುಳು aguḷu. = ಅಗರು, etc. — ಅಗುಳುಸುಣ್ಟಿ. = ಅಗಳು-, etc. A climbing plant possessing various medicinal properties, Clypea hernandifolia W. & A. (ಪಾಠೆ, ಅಮ್ಬಷ್ಠ, ಏಢಕರ್ಣಿ, ಪಾಪಚೇಲಿ, ಪ್ರಾಚೀನೆ, ರಸೆ, etc. Nr.; ಪಾಠೆ Mr. 142). 2, a wild plant, Zingiber zerumbet Roscoe (St. & Pl.). — ಅಗುಳುಸೊಣ್ಟಿ. = ಅಗುಳುಸುಣ್ಟಿ, etc. (Si. 142).

ಅಗುೞ್ agul. 1. = ಅಗೞ್ 1, etc. P. p. ಅಗುೞ್ದು. To dig (ಖನನ Šmd. Dh.; ಅಗಿ G.). ಅಗುೞ್ದಿಂ (Šmd. 49. 55). ಅಗುೞ್ದಿಪಂ (55). ಅಗುೞ್ಗುಂ (55). ಅಗುೞ್ಗೆ (55). ವೇದಿಕೆಯನ್ ಇನ್ತು ಅಗುೞುತ ಇರ್ದಪೆ, ವೂಣದೆ, ಒಬ್ಬಳೆ ನೀನ್ (Bp. 47, 10). ಒಱತೆಯನ್ ಅಗುೞದೆ ಇರು! (20).

ಅಗುೞ್ agul. 2. P. p. ಅಗುೞ್ದು. To sink in water, to be immersed, to dive (ಜಲನಿಮಜ್ಜನ Šmd. Dh.; T. ಅಮಿೞ್, see ಅವುಗು 2; Mhr. ಅಂಘೂಳ, bathing). ಅಗುೞ್ದನ್ ಎನ್ದು, ನೀರ್ನೆಲೆದಪ್ಪಿದಂ (Šmd. I).

ಅಗುೞಿ aguḷi. = ಅಗುೞ್, etc. Tbh. of ಅರ್ಗಲ (Šmd. 30. 364). A bolt or pin; a (wooden) beam or bar for locking a door (ತಾೞ್ Šmd. I; Šm. 113; ಪರಿಘ, ಅರ್ಗಲ Mr. 199; My.). — ಅಗುೞಿಗನ್ನ. -ಕನ್ನ. A hole made in the wall to remove the door-bar (for the purpose of robbery). ಘನವ ಹೊಸತಿಲುಗನ್ನವಂ ಘಮ್ಮನೆ ಅಗದು, ಅಗುೞಿಗನ್ನಮಂ ಸುಮ್ಮನೆ ಅಗದು (Bp. 31, 5). ಅಗುೞಿಗನ್ನವನ್ ಇಕ್ಕಲೊಡನೆ (31, 12).

ಅಗುೞಿಸು aguḷisu. To cause to dig (ಖನನ Šmd. Dh.; My.). ಅಗುೞುಗಳನ್ ಅಗುೞಿಸಿದಂ (Bp. 16, 9). ಪಿರಿಯ ನಿಡುಬಾವಿಗಳನ್ ಅಗುೞಿಸಿದಂ (16, 11).

ಅಗುೞು aguḷu. = ಅಗುೞ್ 1. (My.; ಅಗಿ G.).

ಅಗುೞ್ಚು agulču. To cause to sink in water, to immerse (ಜಲಾಂತರ್ಯಮಗ್ನ Šmd. Dh.).

ಅಗೂಢ a-gūḍha. Unconcealed, manifest, transparent. 2, a kind of prasanna in poetic art (Kâvy. III, 1, A, 15).

ಅಗೆ agĕ. 1. = ಅಕೆ, etc. See ಅಗಿನ್ತು.

ಅಗೆ agĕ. 2. = ಅಗಿ 1. To dig (ಖನನ Šm. 80; My.). P. ps. ಅಗದು q. v., ಅಗೆದು. ಸರಸರನೆ ಸತಿ ಗೋಷ್ಪದಿನ್ ಅಗವುದಱ ಎಥ ನಿಯಂ ಕೇಳ (Bp. 47, 8). ನಾನ್ ಇಲ್ಲಿ ಒಱತೆಯನ್ ಅಗದೊಡೆ (v. 21). ಅಗವುತ ಇರ್ದಪಳು (v. 26). ಒಱತೆಯನ್ ಅಗದಪಳು (v. 27). ತೀಲವನ್ತರು ಮನೆಯೊಳ್ ಒಱತೆಯನ್ ಅಗದರು ಉಣ್ಟೇ? (v. 49). — ಅಗೆ ಅಗೆ! rep. (Bp. 23, 34).

ಅಗೆ agĕ. 3. = ಅಗಿ 5. (What has grown or germinated; *cf.* ಅಗು 1): a seedling; a shoot from the root of a plant or tree; a sprout (ಅಂಕುರ Šm. 22. 80; Abh. P. 3, 138; C.; ಮೊಳಕೆ, ಸಸಿ, ಪಲಜ G.; Tu. ಅಗ್ಗೆ); especially seedlings of rice, tobacco, pepper, etc. ready for being transplanted (My.; Tĕ. ಆಕು). — ಅಗೆ ಕಟ್ಟು. To raise seedlings in pots, etc. (My.). — ಅಗೆ ಬಿಡು. To sow seed for raising seedlings (My.). — ಅಗೆ ಮಾಡು. To raise seedlings (My.). — ಅಗೆವೊಯ್. -ಪೊಯ್. To get shoots (Rśv. 11, 120).

ಅಗೆ agĕ. 4. = ಅನೆ 1. (Probably an infinitive of ಅಗು "so that it becomes or is"; *cf.* ಅಗಿ No. 2). A suffix to form adverbs, *e. g.* ನೆಟ್ಟಗೆ, ಸುಮ್ಮಗೆ, ಕಮ್ಮಗೆ, ಬಿನ್ನಗೆ (Šmd. 389).

ಅಗೆ agĕ. 5. = ಹಗೆಯ, etc. (My.).

ಅಗೇನ್ದ್ರ aga-indra. A principal mountain, any one of the seven mountains in Bhârata. 2, the number seven (Čh.).

ಅಗೇನ್ದ್ರಜೆ agêndra-jĕ. Pârvatî (J. 15, 15).

ಅಗೊ a12-gĕl-ŏ4. = ಅಕೊ, etc. (C.).

ಅಗೋ a12-gĕl-ŏ3. = ಅಗೊ, etc. (C.). ಗೆಳೆಯಾ, ಅಗೋ, ದೂರದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಬೇಟೆಗಾಱನೂ ನಾಲ್ಕಾಱು ನಾಯಿಗಳೂ ಈ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆ, ನೋಡು! (B. 4, 19). ಅಗೋ, ಆ ಪಾಪಿಯ ಮೇಲೆ ಜೋತಾಡುವ ಗೊಂಚಲುಗಳನ್ನು ಕೊಯಿದು ಕೊಣ್ಡು ಹೋಗು! (4, 180). ಅಗೋ, ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ಬರುತ್ತಾನೆ (4, 182).

ಅಗೋಚರ a-gôčara. Not obvious, imperceptible by the senses; wondrous. 2, anything that is beyond the cognizance of the senses. (Bp. 6, 8; 8, 51; 11, 22; 54, 58; 55, 53; J. 2, 55; see ವಾಚಾಮ್-).

ಅಗೋಪಗ a-gôpa-ga. Going without a superintendent; N. of a vṛitta (Čh.).

ಅಗೌರವ a-gaurava. Absence of grandeur; degradation, dishonour (My.).

ಅಗ್ಗ agga. 1. = ಹಗ್ಗ. Tbh. of ಅರ್ಘ (Šmd. 345. 358). Worth, value, price. 2, proper price, the cheapness of commodities; cheapness; cheap (C.; Tĕ. ಅಗ್ಗುವೆ; Tu. ಅಗ್ಗ). 3, cheapness, worthlessness (C.; Tu.). 4, a respectful offering of various ingredients or of water only. ಅಗ್ಗವಾದ ಧಾನ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಉಣ್ಟಾದ ಆದರಣೆ (ನೀವಾಕ Si. 432). ಜಾಜಯ ಕಾಯಿ ಬಹಳ ಬೆಳದರೆ ಅಗ್ಗವಾಗುವವು (B. 3, 53). ಯನ್ತ್ರಗಳಿನ್ದ ಹುಟ್ಟುವ ಅಱವೆ ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬನ್ದು ಬಹು ಅಗ್ಗವಾಗಿ ಮಾಱಹತ್ತಿದ್ದಱಿನ್ದ (4, 28). ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವವರು ಆ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಅಗ್ಗವಾದ ಸಮಯ ನೋಡಿ (5, 101). ಅವರು ಅಗ್ಗವಾದಾಗ, ಕಾಱಿ ಕೊಣ್ಡು, ತುಟ್ಟಿಯಾದಾಗ ಮಾಱುತ್ತಾರೆ (5, 102). See Prv. s. ಪೆಗ್ಗು 1. — ಅಗ್ಗದವ. -ಅವ. A mean or lewd man (C.). — ಅಗ್ಗದವಳು. -ಅವಳು. A low woman (C.). — ಅಗ್ಗಪಾಡು. A cheap manner, cheapness (S. Mhr.). — ಅಗ್ಗಾಳು. A low man (R.).

ಅಗ್ಗ agga. 2. Tbh. of ಅಗ್ರ. Foremost; first. 2, pre-eminent, best. 3, excessive; great. The word is generally used as a noun conveying the meaning of the mentioned adjectives, *e. g.* in Bp. 5, 40; 6, 7. 22; 19, 30; 21, 44; 22, 8. 66; 28, 46; 31, 4; 42, 25; 47, 2; 50, 25; 58, 62. ತಗೆದುದು ಅಗ್ಗದ ತಮ್ಪು (Bh. 1, 5, 5). ಅಗ್ಗದ ಪುಣ್ಯದ ಒಡಲ್ (J. 28, 55). ಅಗ್ಗದ ಅರಣ್ಯ (Rśv. 6, 34). ಅಗ್ಗದ ಶತ್ರುಗಳ್ (Bh. 1, 8, 34). — ಅಗ್ಗದವ. -ಅವ. An eminent man; a chief soldier (ಭಟ, ಯೋಧ, ಯೋದ್ಧೃ Si.). — ಅಗ್ಗಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. See ತೀಲವನ್ತ-.

ಅಗ್ಗ agga. 3. = ಹಗ್ಗ. A rope. (My.; T.). See ಅಗ್ಗರಣೆ.

ಅಗ್ಗರಣೆ aggaraṇĕ. = ಒಗ್ಗರಣೆ. (My.).

ಅಗ್ಗರಣೆ agga3-raṇĕ. A rope, a tie (ದಾಮ, ಹಗ್ಗ Kk. 70; ದಾವೆ, ರಜ್ಜು Ss.; see ರಣೆ). ಪಿಂಗಾಲ್ಗೆ ತೊಡರ್ಚಿದ ಅಗ್ಗದ ಅಗ್ಗರಣೆಯಂ ಛಟಛಟನೆ ಕಿೞ್ತು, ಕಿಲರ್ದು (Rśv. 6, after 11).

ಅಗ್ಗಲಿಸು aggalisu. = ಅಗ್ಗಳಿಸು q. v. (ಪೆರ್ಚುಗೆವಡೆ Šmd. 187 Cm.; ಪೆಗ್ಗಳಮ್ ಆಗು 209 Cm.; ಪೆಗ್ಗಳಿಸು 365 Cm.; Tĕ. ಅಗ್ಗಲಿಂಚು). ಅಲರ ಪೊಸಗಮ್ಪಿನಿನ್ದೆ ಎಮಗೆ ಅಲಮ್ಪಿನ್ ಅಗ್ಗಲಿಸಿ, ನೀನೆ ರಕ್ಷಿಪುದು! (Čpr. 7, 55).

ಅಗ್ಗವಣಿ aggavaṇi. = ಅಗಿಣಿ, ಅಗ್ಗಿಣಿ. Water.—It seems more than probable that ಅಗ್ಗವಣಿ, etc. are based on ಅಗ್ಗ 1, No. 4 (ಅರ್ಘ, ಅರ್ಘ್ಯ), a respectful offering of *water*. ಅಗ್ಗವಣಿ occurs, *e. g.* in Bp. 12, 33. 34; 16, 6; 24, 2. 54; 30, 9; 47, 15; 53, 46; 55, 28.

Digitized by Google

ಅಗ್ಗಷ್ಟಿಗೆ aggashṭigĕ. = ಅಗ್ಗಿಟಗೆ, etc. ಅವರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಂಕೀ ತೆಗೆಯುವದಕ್ಕೆ ಗೋಡೆಯೊಳಗೆ ಮಾಡಿದ ಕಪ್ಪಿನದ ಅಗ್ಗಷ್ಟಿಗೆ ಇರುತ್ತದೆ (B. 5, 296).

ಅಗ್ಗಳ aggaḷa. (Śmd. 49). = ಅಗ್ಗಳೆ, ಅರ್ಗಳ q. v. (My.; Te. ಅಗ್ಗಲ; cf. ಅಗ್ಗಳಿಕೆ). ಮೇರುವಿಂಗೆ ಈತನ್ ಅಗ್ಗಳಂ (159, o. r. ಅರ್ಗಳಂ). ಕೊಮ್ಬು ಇಬ್ಬಿದ ಮರದಿನ್ದೆ ಅಗ್ಗಳಂ ತಿಣ್ಣಮ್ ಅದಂ (289). ಹಲವು ಲಿಪಿಗಳನ್ ಓದ ಬಲ್ಲ ಅಗ್ಗಳದ ಕರಣಿಕರಂ ಕರಸಿ (Bp. 5, 53). ಅಗ್ಗಳದ ಘಟ ಕಳಸಾದಿಗಳ್ (8, 37). ಲೆಕ್ಕಕೆ ಅಗ್ಗಳಮ್ ಆಗಿ ಇರಲು (31, 29). ಗುಗ್ಗಳಂ ಸಾಮಾನ್ಯಮ್ ಅಯ್ತೋ? ಅಗ್ಗಳವನ್ ಇಕ್ಕಿದೊಡೆ ಅದಟು‌ನ್ದೆ ಅಗ್ಗಿ ತಗ್ಗದುದೋ? (47, 16). ಅಗ್ಗಳನ (the poet ಅರ್ಗಳ) ಮುನ್ದೆ ವೆಗ್ಗಳನುಣ್ಟೇ? (Prv.).

ಅಗ್ಗಳಿಕೆ aggaḷikĕ. Greatness; great power (ಅತಿಶಯ, ಸೊಮ್ಪು, etc. Śs.; Te. ಅಗ್ಗಲಿಕ, power; sport; eagerness). ತಿವಮುರುಳನ್ ಅಗ್ಗಳಿಕೆಯೊಳಗೆ ಆಡುವವರಂ (Bp. 4, 9). ಅಗಸ್ತ್ಯನು ಮೆಟ್ಟಿದಡೆ ಭೂತಳಕೆ ಕುಗ್ಗಿದ ವಿನ್ಧ್ಯನಗದ ಅಗ್ಗಳಿಕೆ ಎನ್ನುತಟು? (19, 26). ಫಲದ ಭಕ್ತಿಯ ಮಹತ್ವದ ಒನ್ದು ಅಗ್ಗಳಿಕೆಯುಂ ತಾನ್ ಅರದುಮ್ ಅರಿಯದ ಪೊಲು (61, 9). ವಿಪ್ರಜಾತಿಗೆ ಸನ್ದುದು ಇನ್ನು ಅಗ್ಗಳಿಕೆ (Bh. 1, 10, 39). See Bh. 1, 1, 9; 8, 26, 2. 5; C. Bp. 42, 24; Râm. 5, 9, 2; J. 8, 24; 12, 27; 14, 4; 20, 4; 29, 9. 37.

ಅಗ್ಗಳಿಸು aggaḷisu. = ಅಗ್ಗಲಿಸು q. v. To be or become pre-eminent, abundant or redundant; to go beyond measure; to make great efforts; to be superior to, to excel. ಅಲರುಗಳೆಯುನ ದೊಣೆಗಳಿನ್ದ ಅಗ್ಗಳಿಪ ಕಿಡುದೊಡೆದೊಡೆಗಳ್ ಎಸವವು (Bp. 4, 18). ಆಗಸದೊಳ್ ಎಲ್ಲಿಡೆಯೊಳು ಬಲಿದು, ಬೆಳುದಿಂಗಳ್ ಅಗ್ಗಳಿಸೆ (12, 37). ಜೋಗುಳದ ಅಗ್ಗಳಿಪ ಹಾಡುತ (15, 14). ಸೊಮ್ಪು ಅಗ್ಗಳಿಸೆ (32, 39). ಜಯಜಯನಿನದಮ್ ಅಗ್ಗಳಿಸೆ (51, 62). ಅಗ್ಗಳಿಸಿ, ತಮ್ಮಂ ನಾಯ್ಗಳಿಗೆ ಕೀಚ್ಛಾಡಿ ನುಡಿದೆ, ಅಲ? (55, 43). ವೊತ್ತಪ್ಪೆತ್ತು, ಮುತ್ತಿ, ಬಗ್ಗೆಗೆ ಅಗ್ಗಳಿಸಿ ಇಪ್ಪರ್ಗಳ್ (Rsv. 6, after 116). See further Abh. P. 13, 35; Bp. 38, 39; 50, 25. 57; 52, 41; 56, 6; 57, 74; 58, 34; 59, 13; 60, 35.

ಅಗ್ಗಳೆ aggaḷĕ. = ಅಗ್ಗಳ, etc. (ಅಧಿಕ Śs.). ಪೊಡವಿಯೊಳ್ ಒನ್ದನ್ ಅಗ್ಗಳೆಯ ಕವಿಮುಂಗನ್ ಎನಿಸೂದು (Mr. 539). See Bh. 8, 23, 44; J. 7, 46; 8, 8. — ಅಗ್ಗಳೆಯ. ಅಗ್ಗಳೆ-ಅ3. A great or powerful man (ಬಲ್ಲಿದಂ Bhn. 13). ಅಲಘುಮುನಿವ್ರಾತಂಗನ್ ಎಮ್ಬ ಅಗ್ಗಳೆಯುಂ (Bp. 57, 72). See J. 13, 21; 17, 12; 21, 5.

ಅಗ್ಗಳಿಕೆ aggaḷikĕ. Tbh. of ಅರ್ಗಳಿಕೆ. A bolt or bar for fastening a door (ದಾರವಣ್ಡಿಗೆ Śmd. I, o. rs. ಅರ್ಗಬಿಕೆ, ಅರ್ಗಬ). 2, a certain implement (ಅವುಜದ ಮುಟ್ಟು Śmd. I).

ಅಗ್ಗಿ aggi. = ಅಗಿ, ಅಗಿನಿ, ಹಗ್ಗಿ. Tbh. of ಅಗ್ನಿ (Śmd. 351; Śm. 11; Ct. II, 95). Fire (ಕಿರ್ಚು Kk. 21). — ಅಗ್ಗಿಮೊಗ. = ಅಗ್ನಿಮುಖ. A fire-face. — ಅಗ್ಗಿಮೊಗದವ. -ಅವ. A fire-faced being, a deity (ಸುರ Śm. 8). — ಅಗ್ಗಿವಳದೆಣ್ಣೆ. Probably ಅಗ್ಗಿವಳದ ಎಣ್ಣೆ. Oil with the power of burning, oil made hot, or oil set on fire (ಉರಿಯೆಣ್ಣೆ Kk. 77). Cf. ಉಗ್ಗಿವಳದೆಣ್ಣೆ s. ಉಗ್ಗ 1.

ಅಗ್ಗಿಗ aggiga. = ಅಗ್ಗ2-ಇಗ, or Tbh. of ಅಗ್ರಗ. A king (ಅರಸು Ct. I, 5).

ಅಗ್ಗಿಟಿಕೆ aggiṭikĕ. = ಅಗ್ಗಿಟಗೆ. (My.).

ಅಗ್ಗಿಟಿಗೆ aggiṭigĕ. = ಅಗಿಟಗೆ, ಅಗಿಟ್ಟಿಗೆ, ಅಗಿಷ್ಟಿಕೆ, ಅಗ್ಗಷ್ಟಿಗೆ, ಅಗ್ಗಿಟಕ, ಅಗ್ಗಿಷ್ಟಕೆ, ಅಗ್ಗಿಷ್ಟಿ, ಅಗ್ಗಿಷ್ಟಿಕೆ, ಅಗ್ಗಿಷ್ಟಿಗೆ. A potsherd used as a fire-pan or chafing dish, and also as a furnace (ಅಂಗಾರಧಾನಿಕೆ, ಅಂಗಾರಶಕಟಿ, ಹಸನ್ತಿ, ಹಸನಿ Nr.). The terms clearly appear to be Tbhs. of ಅಗ್ನಿ-ಇಷ್ಟಿಕೆ.

ಅಗ್ಗಿಣಿ aggiṇi. = ಅಗ್ಗವಣಿ, etc. See Prv. s. ತಿವಾರ್ಚನೆ.

ಅಗ್ಗಿಷ್ಟಕೆ aggishṭakĕ. = ಅಗ್ಗಿಟಗೆ, etc. (Si. 308).

ಅಗ್ಗಿಷ್ಟಿ aggishṭi. = ಅಗ್ಗಿಷ್ಟಕೆ. (My.).

ಅಗ್ಗಿಷ್ಟಿಕೆ aggishṭikĕ. = ಅಗ್ಗಿಷ್ಟಕೆ. (My.; ಕುಮ್ಬಟ Čb.).

ಅಗ್ಗಿಷ್ಟಿಗೆ aggishṭigĕ. = ಅಗ್ಗಿಷ್ಟಕೆ, etc. (My.; Si. 308; ಅಂಗಾರಧಾನಿಕೆ, ಕುಪ್ಪಡಿಗೆ, ಹಸನಿ G.).

ಅಗ್ಗಿಸು aggisu. (fr. ಅಜ್ಗು). To cause to decay or to become lean (Bh. 3, 4, 22).

ಅಗ್ಗುಳಿ agguḷi. = ಅಗುಳ್, etc. (ಅರ್ಗಳೆ, ಪರಿಘ Hlâ.).

ಅಗ್ನಾಯಿ agnâyi. *Agni's wife.* 2, the trêtâ yuga or second age.

ಅಗ್ನಿ agni. = ಅಗ್ಗಿ, etc. *Fire.* 2, *the god of fire,* Agni. 3, *the guardian of the south-east quarter.* 4, the sacrificial fire of 3 kinds: gârhapatya, âhavanîya, and dakshiṇa. 5, the number 3 (Mr. 73. 364). 6, the digestive faculty. 7, bile. 8, gold. 9, the plant Plumbago zeylanica (ವ್ಯಾಳ, ಚಿತ್ರಕ, ಚಿತ್ರಮೂಲ Mr. 128). 10, the plant Semecarpus anacardium. 11, ನಿಮ್ಬೆಯ ಹಣ್ಣು (Čb.). 12, ಕೇಸರ (Čb.). 13, N. of a metrical foot (Čh.). — ಅಗ್ನಿಗಣ್ಣ. -ಕಣ್ಣ. Śiva (R.). — ಅಗ್ನಿಗೆಯ್ಯ. -ಕೆಯ್ಯ. Bâṇâsura (R.). — ಅಗ್ನಿಮೂಲೆ. The south-east quarter (My.).

ಅಗ್ನಿಕಣ agni-kaṇa. *A spark* (ಕಿಡಿ Śm. 12).

ಅಗ್ನಿಕಾರ್ಯ agni-kârya. Kindling or feeding the sacrificial fire with clarified butter, etc. (My.).

ಅಗ್ನಿಕಾಷ್ಠ agni-kâshṭha. Wood fit for kindling fire (My.). 2, Agallochum.

ಅಗ್ನಿಕುಣ್ಡ agni-kuṇḍa. A hole for the consecrated fire, or for any fire (My.).

ಅಗ್ನಿಕೋಣ agni-kôṇa. Agni's quarter, the south-east. (R.).

ಅಗ್ನಿಚಿತ್ agni-čit. *One who has arranged a sacrificial fire-place.*

ಅಗ್ನಿಚಿತ್ತು agni-čittu. Tbh. of ಅಗ್ನಿಚಿತ್ (Śmd. 196 Cm.).

ಅಗ್ನಿಜ್ವಾಲೆ agni-jvâlĕ. Glow or flame of fire. 2, *a plant with red blossoms, used by dyers, Grislea tomentosa* Roxb. (= ಧಾತಕಿ, ಸುಭಿಕ್ಷೆ). 3, another plant with red blossoms, Jalapippalî.

ಅಗ್ನಿತಾರೆ agni-târĕ. = ಅಗ್ನಿದೇವೆ. (My.).

ಅಗ್ನಿದೀಪನ agni-dîpana. Stimulating digestion. (My.).

ಅಗ್ನಿದೇವೆ agni-dêvĕ. The third lunar mansion, the Pleiades.

ಅಗ್ನಿನಯನ agni-nayana. He who has an eye of fire, Śiva. (My.).

ಅಗ್ನಿನೇತ್ರ agni-nêtra. = ಅಗ್ನಿನಯನ. (My.).

ಅಗ್ನಿಪಟೂಕರಣ agni-paṭûkaraṇa. Causing to burn with flame. See ಪೊತ್ತು.

ಅಗ್ನಿಫಲ agni-phala. A diamond (ವಜ್ರ Mr. 101).

ಅಗ್ನಿಬಳ್ಳಿ agni-baḷḷi. Smooth-leaved heart-pea, Cardiospermum halicababum Lin. (St. & Pl.).

ಅಗ್ನಿಬಾಣ agni-bâṇa. A fiery arrow; a rocket. (My.).

ಅಗ್ನಿಬಾಧ agni-bâdha. Annoying or damaging with fire. See ಉರಿಪು.

ಅಗ್ನಿಬಾಧನ agni-bâdhana. = ಅಗ್ನಿಬಾಧ. See ತಗುಳ್ಚು.

ಅಗ್ನಿಭೂ agni-bhû. Born of fire. 2, *Shaṇmukha or Skanda, Śiva's son.*

ಅಗ್ನಿಮಥನ agni-mathana. = ಅಗ್ನಿಮನ್ಥ No 1. (My.).

Digitized by Google

ಅಗ್ನಿಮನ್ಥ agni-mantha. Production of fire by friction. 2, *the tree Premna spinosa*, the wood of which produces fire by attrition (=ಜಯ, ತ್ರಿಪರ್ಣ). See ನರುವಲ್.

ಅಗ್ನಿಮಾನ್ದ್ಯ agni-mândya. Languor of the digestive power. (My.).

ಅಗ್ನಿಮಿತ್ರ agni-mitra. The fire's friend; N. of a prince (Śmd. 90); the wind.

ಅಗ್ನಿಮುಖ agni-mukha. = ಅಗ್ನಿಮೊಗ. A deity; — Brahmâ.

ಅಗ್ನಿಮುಖಿ agni-mukhi. *The marking-nut, Semecarpus anacardium* Lin.

ಅಗ್ನಿರಕ್ಷಣೆ agni-rakshaṇĕ. Preservation of the sacred (especially of the domestic) fire. (My.).

ಅಗ್ನಿವರ್ಣ agni-varṇa. N. of a prince (Râm. 1, 5, 6).

ಅಗ್ನಿವೀರ್ಯ agni-vîrya. Rudra (Mr. 11).

ಅಗ್ನಿಶಿಖ agni-śikha. Having a crest of fire. 2, *saffron, Crocus sativus.* 3, the safflower plant, Carthamus tinctorius. 4, a lamp. 5, a rocket. 6, an arrow. 7, gold.

ಅಗ್ನಿಶಿಖೆ agni-śikhĕ. A flame. 2, *the plant Gloriosa superba* Lin. (Methonica superba Lam.; see ಕರಿಗೊಟ್ಟು). 3, *the medicinal plant Menispermum cordifolium* Willd.

ಅಗ್ನಿಷ್ಟೋಮ agni-stôma. Praise of Agni. 2, a protracted sacrifice, extending over several days in spring. (My.).

ಅಗ್ನಿಸಂಸ್ಕಾರ agni-saṁskâra. The consecration of fire. 2, performance of any rite in which the application of fire is essential, as the burning of the dead body (My.; B. 4, 215).

ಅಗ್ನಿಸಖ agni-sakha. *The wind.*

ಅಗ್ನಿಸಾಕ್ಷಿಕ agni-sâkshika. Taking Agni for a witness (Si. 183). *Cf.* Nr. s. ಮದುವೆ.

ಅಗ್ನಿಸ್ತಮ್ಭನ agni-stambhana. The (magical) quenching of fire. (My.).

ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರ agni-hôtra. An oblation to Agni (Si. 238).

ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿ agni-hôtrî. Practising the agni-hôtra. (My.). 2, maintaining the sacrificial fire. 3, one who has prepared the sacrificial fireplace, or conveyed the sacrificial fire to it.

ಅಗ್ನೀಧ್ರ agni-idhra. *The priest who kindles the fire.*

ಅಗ್ನ್ಯುತ್ಪಾತ agni-utpâta. A fiery portent, *a meteor, a comet.*

ಅಗ್ರ agra. Soreness of the tongue and mouth, the thrush (C.; T. ಅಕ್ಕರ; Mhr. ಆಗರು).

ಅಗ್ರ agra. = ಅಗ್ಗ 2. *A top, point, summit,* or *surface* (ತುದಿ Nn. 82; ಲಲಾಮ 26; ತುದಿ Mr. 516). 2, *the front, fore part* (ಇದಿರ್ Nn. 82; Mr. 516). 3, the beginning (ಮೊದಲ್ Nn. 82; Mr. 516); an undertaking (ವಿಧಾನ 82, one Ms. ಮಾಟ). 4, the place near a town (ನಗರೋಪಭಾಗ, ಪಟ್ಟಣಸಮೀಪ Nn. 82). 5, *prominent, excellent, best, chief; the best part* (ಪ್ರಧಾನ, ಮುಖ್ಯ Nn. 82; ಅತಿಮುಖ್ಯ Mr. 516). 6, *excess.* 7, praise (ಸ್ತುತಿ, ಸ್ತೋತ್ರ 82). 8, a measure of food given as alms. 9, a multitude. 10, a weight equal to one pala. 11, *prior, first.* 12, goal, aim, resting place. See ಕೊನೆ, ಮುನ್ದು.

ಅಗ್ರಗ agra-ga. (= ಅಗ್ಗಿಗ). A leader.

ಅಗ್ರಗಣ್ಯ agra-gaṇya. That should be regarded as the foremost, principal, best (Bp. 53, 2; 54, 86).

ಅಗ್ರಗಮನ agra-gamana. Going before, preceding. See ನೊಳ್, ಮುಂಚು.

ಅಗ್ರಗಾಮಿ agra-gâmi. = ಅಗ್ರೇಸರ. (My.).

ಅಗ್ರಜ agra-ja. First-born. 2, *an elder brother* (ಮೊದಲಿಗ, ತನ್ನಿನ್ದವೂ ಹಿರಿಯನು Nn. 44). 3, a Brâhmaṇa (Bp. 57, 38. 69). 4, Vishṇu.

ಅಗ್ರಜನ್ಮ agra-janma. = ಅಗ್ರಜ No. 1. 2, = ಅಗ್ರಜ No. 2. 3, *a Brâhmaṇa.* 4, Brahmâ.

ಅಗ್ರಜಾತೆ agra-jâtĕ. An elder sister (Mr. 313).

ಅಗ್ರಜೆ agra-jĕ. ಅಗ್ರಜಾ. = ಅಗ್ರಜಾತೆ. (Bp. 49, 27). 2. Pârvatî (see ಅಗ್ರಜೇಶ).

ಅಗ್ರಜೇಶ agrajâ-îśa. Śiva (Bp. 54, 43).

ಅಗ್ರಣಿ agraṇi. *Foremost, best, excellent.*

ಅಗ್ರತಃ agra-taḥ. ಅಗ್ರತಸ್. *In front of, before.*

ಅಗ್ರತಃಕೃತ agrataḥ-kṛita. *Placed in front.*

ಅಗ್ರತಃಸರ agrataḥ-sara. *Going in front, taking the lead.*

ಅಗ್ರತನೂಜ agra-tanûja. An elder brother (Ch. v. 11. 14).

ಅಗ್ರತಾಮ್ಬೂಲ agra-tâmbûla. The first present of betel leaf, etc. made at an assembly (My.).

ಅಗ್ರತೆ agratĕ. The state of being prior, etc. See ಅನೇಕಾಗ್ರತೆ.

ಅಗ್ರಪೂಜೆ agra-pûjĕ. The first or highest mark or act of reverence; the honours and attentions which at assemblies are rendered to the principal man present; the chief honours. (My.; Bh. 2, 10 sum.).

ಅಗ್ರಬಲ agra-bala. An advance-force, an avant-guard (ಮುನ್ದುಜೂಣಿ Bhn. 39).

ಅಗ್ರಮಾಂಸ agra-mâṁsa. *The heart* (ಬುಕ್ಕ Mr. 398). 2, morbid protuberance of the liver.

ಅಗ್ರಸಾಲೆ agra-sâlĕ. The cooking hall of a temple (Mg.). ಅಗ್ರಸಾಲೀ ಊಟ, ಛನ್ದ್ರಸಾಲೀ ನಿದ್ರೆ (Prv.).

ಅಗ್ರಹಾರ agra-hâra. Villages or land assigned to Brahmins for their maintenance (Bp. 2, 46; 56, 2; 57, 31. 57; B. 2, 52). ಅಗ್ರಹಾರಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ದುರಾಗ್ರಹ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.). See ಶ್ರೋತ್ರಿಯ-, ಸರ್ವಾಗ್ರಹಾರ.

ಅಗ್ರಹಾರಿಕ agra-hârika. A man belonging to an agrahâra. (My.).

ಅಗ್ರಾಮ್ಯ a-grâmya. Not rustic.

ಅಗ್ರಾಮ್ಯವಚನವೃತ್ತಿ agrâmya-vacana-vṛitti. One of the *guṇas* in poetical composition (Kâvy. III, 1, A, 12).

ಅಗ್ರಾಮ್ಯತೆ a-grâmyatĕ. The state of being not rustic or vulgar (Kâvy. III, 1).

ಅಗ್ರಾಹ್ಯ a-grâhya. Not proper to be received or accepted; inadmissible. (My.). 2, impossible to be perceived (My.).

ಅಗ್ರಿಮ agrima. *Foremost, prior.* 2, *principal, best.* 3, elder, eldest.

ಅಗ್ರಿಯ agriya. *Foremost, principal, best.* 2, *an elder brother.*

ಅಗ್ರೀಯ agrîya. *Principal, best.* 2, *pertaining to the point.* 3, an elder brother (ಹಿರಿಯ ಅಣ್ಣ G.).

ಅಗ್ರೇ agrê. In front; before; at the head; first.

ಅಗ್ರೇದಿಧಿಷು agrê-didhishu. *A man belonging to one of the first three classes, who at his first marriage takes a wife that was married before.* 2, a married woman whose elder sister is still unmarried.

ಅಗ್ರೇಶ್ವರ agra-îśvara. A, or the, supreme lord (Bp. 1, 61).

Digitized by Google

ಅಗ್ರೇಸರ agrê-sara. *Going in front, preceding.* 2, a leader. 3, *best, excellent.*

ಅಗ್ರೋದಕ agra-udaka. Water only to be used for the worship of an idol (My.; J. 9, 27).

ಅಗ್ರ್ಯ agrya. *Foremost, prior.* 2, *principal, best, excellent.* 3, intent, closely attentive.

ಅಘ agha. *Sin, crime* (ದುರಿತ, ಪಾಪ Nn. 115; ದುರಿತ Mr. 515). 2, *pain, suffering* (ದುಃಖ 115; 515). 3, *passion* (ವ್ಯಸನ, ಸಪ್ತವ್ಯಸನ 115; ವ್ಯಸನಕಾರ್ಯ 515). 4, transmigration (ಭವಾನ್ತರ, ಭವಭವಾನ್ತರ 115; ಭವವಮಾಲೆ 515). — ಅಘಪಡು. -ಪಡು. To suffer pain (Abh. P. 13, 148).

ಅಘಟನ a-ghaṭana. Not happening; difficult to be accomplished, difficult; impossible; — what is not happening, etc. (My., also ಅಘಟನೆ, -ನಾ).

ಅಘಟಿತ a-ghaṭita. Not happened; not effected; difficult to be obtained (J. 9, 5); improbable, unlikely; impossible (J. 20 sum.; My.; Mhr.). 2, any wonder or marvel (Mhr.).

ಅಘನ a-ghana. Not dense or solid, *liquid.*

ಅಘಮರ್ಷಣ agha-marshaṇa. Expiatory. 2, *a daily expiatory prayer,* reciting mentally a particular passage from the vêdas, while a little water, in the palm of the right hand, is held to the nose. 3, N. of the author of that prayer, the son of Madhucčhandas.

ಅಘರಿಪು agha-ripu. Kṛishṇa (J. 32, 55).

ಅಘಾಟ (a-ghâṭa). A wonder, a marvel; excess, abundance (Bh. 3, 8, 17; Mhr. ಅಘಟಿತ).

ಅಘಾತಿ a-ghâti. That which is not fatal, not injurious, or harmless (Abh. P. 2, 56).

ಅಘಾರಿ agha-ari. An enemy of sin (Bp. 23, 41).

ಅಘೋರ a-ghôra. Not terrific. 2, a *euphemistic* title of Śiva, who really is ghôra, *the terrible.* 3, terrible, formidable (My.; Mhr.). 4, a form of Śiva (Bp. 58, 18).

ಅಘ್ನ್ಯೆ a-ghnyĕ. Improper to be killed (fem.). 2, *a cow.*

ಅಂ, ಅಙ್ **aṅ.** = ಅಡಿ2 (Šmd. 198). The foot; bottom, sole. (T. & M. ಅಗಂ; Tĕ. ಅರ, ಅರಿ; Tu. ಅಂ). — ಅಂಗಾಲ್. -ಕಾಲ್. The sole of the foot (Šmd. 199; ಚರಣತಲ Mr. 332). ಒನ್ದು ದಸಿ ಅಂಗಾಲ ನೆಟ್ಟಿಪ್ಪುದೆ (Bp. 43, 84). — ಅಂಗಾಲು. -ಕಾಲು. = ಅಂಗಾಲ್. ನಿನ್ನ ಅಂಗಾಲು ದಸಿ ನಟ್ಟು, ನಿನಗೆ ನಡೆಯಲು ಬರುದೇ? (Bp. 44, 8; C.). ಅಂಗಾಲಿಗೆ ತ್ರಾಣವಿದ್ದರೆ ಮುಂಗಾಲಿಗೆ ಹೋಗ ಬಹುದು (Prv.). — ಅಂಗಾಲುಗೆರೆ. A line or wrinkle on the sole of the foot (ರೇಖೆ Mr. 332). — ಅಂಗೆಯ್. -ಕೆಯ್. The palm of the hand (Šmd. 199; ಪಾಣಿತಲ Mr. 322; C.). ಅಂಗೆಯ್ಯೊಳಿ ಅಡಗುವುದೆ? (Bp. 54, 11; see also 32, 32). ಅಂಗೆಯ್ಯ ಕೆಸರಿಂ ತೋಱುತಂ (10, 8). ಕೋಮಲತಾಂಗುಲಿಗಳನ್ ಉಳ್ಳ ಅಂಗೆಯ್ (ಪ್ರಸ್ತುತಿ Nr.). ನಿಗುರಿದ ಬೆರಳ್ಗಳುಳ್ಳ ಅಂಗೆಯ್ (ಚಪೇಟ Nr.). ಚಾಚಲ್ ಪಟ್ಟ ಬೆರಳುಗಳುಳ್ಳ ಅಂಗೆಯ್ (ಚಪೇಟ Si. 212). ನನ್ನ ಅಂಗೆಯ್ ಜುಮ್ ಅನ್ನುತ್ತದೆ (B. 1, 22). ಅಂಗೆಯ್ಯುಣ್ಣೆಗೆ ಕನ್ನಡಿ ಯಾಕೆ? — ಅಂಗೆಯ್ ತೋಱಿ ಅವಲಕ್ಷಣ ಅನ್ನಿಸಿ ಕೊಂಡ್ಡ ಹಾಗೆ. — ಆಕಾಶ ಹರಿ'ದು ಬೀಳುವಾಗ್ಗ ಅಂಗೆಯ್ ಒಡ್ಡಿದರೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತೇ? (Prvs.). — ಅಂಗೆಯ್ಗೆರೆ. A line or wrinkle on the palm of the hand (C.). — ಅಂಗೆಯ್ವೆರಲ್. -ಬೆರಲ್. A finger of the hand (not a toe). ಅಂಗೆಯ್ವೆರಲ್ ಕಾಲ್ ಕಮಲೆತ್ತನ್ನೆ ಅಗೆ ತಳ್ತ ಅಯ್ಕೆಲ್ (Rsv. 9, 22). — ಅಂಗೈ. -ಕೈ. = ಅಂಗೆಯ್.

ಅಂಕ aṅka. = ಅಂಕೆ. One of the Tatsamas (Šmd. 384; Čt. II, 48; Kk. 95; Šm. 76). A hook. 2, a curve or bend. 3, *the curve in the human figure above the hip,* where infants are carried (hence often equivalent to *the lap).* 4, the thigh (ತೊಡೆ Nn. 131; Si. 404; G., Mhr.). 5, the side or flank. 6, the body (ಶರೀರ Čb.). 7, any hook or crooked instrument. 8, a line, a stroke. 9, a numerical figure, cipher (ಸಂಖೆ Mr. 527; Čh. v. 343). 10, *a mark, a sign;* a mark branded on an animal, etc. (ಕುಱುಪು Čt. I, 48; ದೋಷ, ಕುಱುಹು Nn. 15; ಸಾಧನ, ಕುಱುಹು Nn. 114). 11, anything bright or coloured (ಚಿತ್ರ Nn. 131; Mr. 522). 12, a ray (ರುಕ್, ಕಿರಣ 131). 13, ornament, decoration (ಅಲಂಕಾರ, ಶೃಂಗಾರ 131; ಅಲಂಕಾರ 522). 14, a spot, fault, offence (ಕಲಂಕ 131; 522). 15, a heavy burden (ಅತುಲ ಧುರ 522); affliction, distress (ಸನ್ತಾಪ Mr. 527). 16, the sounds of bells and of small and large drums (ಮುರಜೆ-ಘಣ್ಟೆ-ಡವುಡೆ-ನುಡಿಗಳ್ 527). 17, fight, war (ಸಂಗ್ರಾಮ, ಕಾಳೆಗ 131; see Bp. 10, 51; 34, 24; J. 14, 1; 18, 6; 22, 28). 18, proximity, vicinity. 19, place, ground (T., M. ಅಗ). — ಅಂಕಡೊಂಕು. dupl. Excessive crookedness (Tu., My.). ಅಂಕಡೊಂಕ ಸಂಕಪಾಲ ಮೂಱು ತಲೆಗೆ ಹತ್ತು ಕಾಲು (Tu., My. riddle). — ಅಂಕದೇವಯ್ಯ N. (Bp. 58, 8). — ಅಂಕದೌಷಧ. The drug of war, gunpowder (? ಬಳಮದ್ದು Šmd. II; Šm. 39; ಬಳವದ್ದು Kk. 84).

ಅಂಕಕಾಱ aṅka-kâṟa. An influential or a chief servant; a leading hero (Bp. 9, 32. 39; 16, 18; 23, 25; 52, 38; Tĕ. ಅಂಕಕಾಡು = ಮೊನೆಕಾಡು, a leader).

ಅಂಕಕಾರ್ತಿ aṅka-kâṟti. A female aṅkakâṟa (Bp. 12, 6. 40).

ಅಂಕಗಣಿತ aṅka-gaṇita. Arithmetic (B. 5, 216; Mhr.; My.).

ಅಂಕಣ aṅkaṇa. The (small or large) space either between any two posts or pillars in a wall that support the roof, or between any two beams (C.; T.; Tu.). 2, = ಅಂಗಣ (Čt. II, 57). 3, place (ಸ್ಥಳ, ತಾವು G.). ಆ ಪತ್ರವು ಒನ್ದು ಅಂಕಣದಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ (B. 4, 103). ಅಂಕಣದ ಮನೆ ಆದರೆ ಕೊಂಕಣಿಗನಿಗೆ ಆಗದೆ? (Prv.). ಅಂಕಣಪಾಯ. -ಆಯ. The measure of an aṅkaṇa (My.). 2, -ಪಾಯ, a line of aṅkaṇas (My.).

ಅಂಕತ್ರಿಣೇತ್ರ aṅka-triṇêtra. An allowed arisamâsa (Šmd. 207): the well-known Śiva (?).

ಅಂಕದುವರ aṅka-duvara. A spacious door (Bp. 16, 9).

ಅಂಕನ aṅkana. Marking, stamping, branding, ciphering. 2, = ಅಂಗಣ, which is its Tbh. (Šmd. 364, one MS. ಅಂಗನ).

ಅಂಕಪಾಲಿ aṅka-pâli. Embracing, an embrace. (R.).

ಅಂಕಪಾಲಿಕೆ aṅka-pâlikĕ. = ಅಂಕಪಾಲಿ. (R.).

ಅಂಕಲಿ aṅkali. = ಅಂಕೋಲೆ, etc. (My.). — ಅಂಕಲಿಗಿಡ. = ಅಂಕೋಲೆಯ ಮರ. (Z.; My.).

ಅಂಕಮಾಲೆ aṅka-mâlĕ. A list of titles. ಅಂಕಮಾಲೆಯನ್ ಓದುವವನ್ ಉದ್ಭಟನು (Bp. 9, 44).

ಅಂಕವಣಿ aṅka-maṇi. A decorated stool or seat (Abh. P. 4, 120). ಮರದೊಳ್ ಸಮೆದ ಅಂಕವಣಿಯನ್ ಏಱಿದಂ (Šmd. 288).

ಅಂಕವಱೆ aṅka-paṟĕ. (Šmd. 386; Kk. 97). A war-drum.

ಅಂಕವಾತು aṅka-mâtu. (Šmd. 386; Kk. 97). A beautiful word, etc.; a cipher-word.

ಅಂಕವೀರ aṅka-vîra. A battle-hero, a valiant man. (Kk. 11 *a*).

Digitized by Google

ಅಂಕಿತ aṅkita. Marked (ಗುರ್ತಾದ G.); numbered; — a mark or sign; a signature (My.). 2, a word (ಶಬ್ದ Nn. 9. 22. 36. 61). 3, a dedication (of a work, My.; Tĕ.). 4, in one's own power or subjection (ಸ್ವಾಧೀನ Čb.). See ಲೋಚನಾಂಕಿತ; J. 18, 6.

ಅಂಕಿತನಾಮ aṅkita-nâma. A proper name (Śmd. 93. 94. 95).

ಅಂಕಿಸು aṅkisu. To mark (v. t.), to regard, to look at, to pay attention to. ಸನ್ನಿಕೇತನನ್ ಅಂಕಿಸುತೆ ಕೀರ್ತಿಸಿದರ್ ಅಟ್ಟಿ ಯೊಳು (Bp. 2, 26; see also Bp. 4, 8. 14. 36; 12, 57; 15, 14; 21, 41; 26, 6; 30, 29; 32, 27; 38, 39; 53, 29).

ಅಂಕುರ aṅkura. *A sprout, a shoot* (ಅಗೆ, ಮೊಳೆ Kk. 23). 2, hair (ಮೊಯ್ಯೇಲಿನ ಕೂದಲು Čb.). 3, blood (ರಕ್ತ Čb.). 4, water (ನೀರು Čb.). 5, a point (ತುದಿ Čb.). 6, a tumour.

ಅಂಕುರಿತ aṅkurita. Sprouted, broken forth, arisen. See Bp. 2, 57; 35, 31; 36, 49; 39, 51; 53, 55.

ಅಂಕುರಿಸು aṅkurisu. To sprout; to rise, to arise; to occur, to happen (Śmd. 270; Bp. 1, 11; 25, 2; 32, 11; 44, 26; 49, 24; 50, 78; 51, 7; 56, 12; J. 1, 3; 5, 58; 11, 14; 12, 6).

ಅಂಕುಶ aṅkuśa. = ಅಂಕುಸ, ಅಂಗುಸ. *A hook*, especially *an elephant-driver's hook*.

ಅಂಕುಶಚಾರಣ aṅkuśa-čâraṇa. = ಅಂಕುಸಸಾರಣೆ. Guiding or driving (an elephant) with a hook (ಮಾತ Hlâ.).

ಅಂಕುಸ aṅkusa. Tbh. of ಅಂಕುಶ (Śmd. 335. 357. 372).

ಅಂಕುಸಸಾರಣೆ aṅkusa-sâraṇĕ. Tbh. of ಅಂಕುಶಚಾರಣ (Śmd. 376).

ಅಂಕೂರ aṅkûra. = ಅಂಕುರ. *A sprout, a shoot* (ಮೊಳೆ Mr. 106).

ಅಂಕೆ aṅkĕ. 1. (fr. ಆಜ್ಞೆ? or ಅನಕು?). An order, a command (ಆಜ್ಞೆ Śm. 80; ಅಪ್ಪಣೆ G.; Tĕ. ಆಕೆ; J. 8, 13); authority, control; restraint, check (C.; ಅಧಿಕಾರ Čb.). ಆವನು ಅಂಕುಶವಿಲ್ಲ ಆನೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಅಂಕೆಯೊಳಗೆ ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ (B. 4, 24). (ಅನಿಲಜ) ಇನ್ನ ಜತುವಿನ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರದ ಅಂಕೆಯೊಳ್ ನಿಲ್ಲು, ಬಾಲಧಿಗೆ ಇಕ್ಕಿದ ಉರಿಯುಲ್ಲ ಲಂಕೆಯಂ ಸುಟ್ಟು (J. 18, 6). ಅರಸನ ಅಂಕೆ ಇಲ್ಲ, ದೈವದ ಕಾಟವಿಲ್ಲ. — ಅಂಕೆಯಿಲ್ಲದ ಕಪಿ ಲಂಕೆ ಸುಟ್ಟಿತು (Prvs.).

ಅಂಕೆ aṅkĕ. 2. (= ಆನಿಕೆ). Leaning against, reclining on; a staff given for support's sake (ಆನಿಕೆ, ಆಧಾರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟ ಕೋಲು G.; *cf.* ಆಡೆ 8). 2, a lever (R.; ಸೊನ್ನೆಯ ಕೋಲು G.). 3, trust, faith (ಆವಷ್ಟಂಭ, ನೆಮ್ಮುಗೆ Śm. 66. 80; Kk. 74; ವಿಶ್ವಾಸ Čb.; = an ಅವಕೇ of ಅವರ್? but *cf.* ಅಡೆ 6).

ಅಂಕೆ aṅkĕ. Tbh. of ಅಂಕ. A numerical figure; an account (ಸಂಖ್ಯೆ, ಲೆಕ್ಕ Mr. 349). ಅಂಕೆ ತಿಳಿಯದವ ಮಂಕಗಿನ್ನ ಕಡೆ (Prv.).

ಅಂಕೆಗ aṅkĕga. One who is marked. See ಮಿಗದ ಅಂಕೆಗ.

ಅಂಕೋಠ aṅkôṭha. = ಅಂಕಲಿ, ಅಂಕೋಲ, ಅಂಕೋಲು, ಅಂಕೋಲೆ. *The plant Alangium hexapetalum.*

ಅಂಕೋಣಿ aṅkôṇi. = ಅಂಗವಡಿ. (My.).

ಅಂಕೋಲ aṅkôla. = ಅಂಕೋಠ. (My.). See ಅಂಕೋಲೆ.

ಅಂಕೋಲು aṅkôlu. = ಅಂಕೋಲ. (My.).

ಅಂಕೋಲೆ aṅkôlĕ. = ಅಂಕೋಲ, etc. See ಮುಳ್ಳಂಕೋಲೆ. — ಅಂಕೋಲೆಗಿಡ. = ಅಂಕೋಲೆಯ ಮರ. (Si. 127). — ಅಂಕೋಲೆಯ ಮರ. = ಅಂಕೋಠ. (ಅಂಕೋಲ, ನಿಕೋಚಕ Nr.). A shrub or small tree. Alangium lamarckii, Thwaites. (St. & Pl.).

ಅಂಕ್ಯ aṅkya. Fit to be marked or counted. 2, *a small oblong drum.*

ಅಂಗ aṅga. Way, manner, mode. ಎಲ್ಲಂಗಂ, in every way (Śmd. 183. 208). ಇವನ್ ಎನ್ನ ಮಗನ್ ಒನ್ದು ಅಂಗದಿಂ (Bp. 3, 28). ಆವ ಅಂಗದಿಂ? (9, 10; 24, 64). ನದಿಗಳ್ ಆರಳೆಯ ಹಾಸು, ನವವಿಷಮ್ ಉದರದೀಪನಚೂರ್ಣಮ್ ಆವ ಅಂಗದಲಿ ಸಾಪತ್ನರಲಿ ನದರವ ಕಾಣೆ (Bh. 1, 8, 6). ರಾಜ್ಯವ ಕೊಡುವುದು ಆವ ಅಂಗದಲಿ? (1, 8, 23). See ಪಲವಂಗ, ಹಲವಂಗ; and *cf.* ಅನ್ದ.

ಅಂಗ aṅga. 1. *A limb, a member.* 2, *a division* or *part of a whole.* 3, a supplementary science, especially the six vêdâṅgas (q. v.). 4, a verse-line (Čh.). 5, the base of a word. 6, *the body.* 7, the whole of the subordinate characters in a play. 8, the mind (ಮನಸು G.). 9, an expedient, a means of success. 10, N. of Bengal proper; the king of Aṅga (Rśv. 5, 21). 11, having members or divisions; contiguous, adjacent, near. — ಅಂಗದಟ್ಟಿ. A petticoat, a slip worn under a muslin gown (Tĕ.; R.). — ಅಂಗದಟ್ಟು. Tying the dôtra in a peculiar way to the body, as liṅgavanta viraktas do (S. Mhr.). — ಅಂಗಮುಡಿಗೆ. -ತುಡಿಗೆ. Cloths or ornaments for the body (R.). — ಅಂಗಮಿಲ್ಲದ. -ಇಲ್ಲದ. Kâma (J. 11, 16). — ಅಂಗರಕ್ಷ. A body-guard man (Abh. P. 13, 78). — ಅಂಗರಕ್ಕೆ. A body-guard (Abh. P. 14, 37). — ಅಂಗಪಟ್ಟು. -ಬಟ್ಟು. Roundness of limb; beauty (Râm. 28, 7).

ಅಂಗ aṅga. 2. *A vocative particle:* well; indeed, true; please; rather; quick.

ಅಂಗಗುಣಾತ್ಮಕ aṅga-guṇa-âtmaka. Having the qualities of the body (Bp. 51, 30).

ಅಂಗಂಗಡಿ aṅgaṅgaḍi. See s. ಅಂಗಡಿ.

ಅಂಗಂಗಲ aṅgaṅgala. See s. ಅಂಗಲ.

ಅಂಗಚಿತ್ತ aṅga-čitta. The object in view, the heart's wish (Bh. 3, 13, 19).

ಅಂಗಚೇಷ್ಟೆ aṅga-čêshṭĕ. Gestures of the body, grimaces. ಮುಂಗಚೇಷ್ಟೆ ಬಿಟ್ಟರೂ ಅಂಗಚೇಷ್ಟೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ಅಂಗಜ aṅga-ja. Produced from or on the body. 2, the hair of the head (ರೋಮ, ಕೂದಲು Nn. 53). 3, a son (ಆತ್ಮಜ, ಮಗ 53). 4, love; passion (ಪ್ರೀತಿ Čb.). 5, *the god of love, Kâma* (ಕಾಮ, ಮದನ 53). 6, disease (ರೋಗ Čb.). 7, blood (ರುಧಿರ, ರಕ್ತ 53). 8, the five organs of sense (ಪಂಚೇನ್ದ್ರಿಯ 53). 9, water (ವಾರಿ, ಉದಕ 53).

ಅಂಗಜಜನಕ aṅgaja-janaka. The father of Kâma, Vishṇu (My.).

ಅಂಗಜನ್ಮ aṅga-janma. = ಅಂಗಜ. Kâma.

ಅಂಗಜನ್ಮಾನ್ತಕ aṅgajanma-antaka. The destroyer of Kâma, Śiva. 2, sign for a long letter (Čh.).

ಅಂಗಜವೈರಿ aṅgaja-vairi. The foe of Kâma, Śiva (ಪರಮೇಶ್ವರ, ಈಶ್ವರ Nn. 143).

ಅಂಗಜಾತ aṅga-jâta. = ಅಂಗಜ. Kâma (Bp. 4, 17; 28, 59).

ಅಂಗಜಾನ್ತಕ aṅgaja-antaka. = ಅಂಗಜನ್ಮಾಂತಕ. (Bp. 36, 61; 56, 4).

ಅಂಗಜಾರಿ aṅgaja-ari. = ಅಂಗಜವೈರಿ. (My.).

ಅಂಗಡಿ aṅgaḍi. A shop, a stall (C.; ಆಪಣ, ಹಟ್ಟ Nr.; Si. 106; ಪಣ್ಯವಿಕ್ರಯಶಾಲೆ, ಆಪಣ, ವಿಪಣಿ Hlâ.; ಪಣ್ಯ, ವಿಪಣಿ Mr. 195; J. 6, 13; T. ಅಂಗಾಡಿ; M. ಅಙ್ಙಾಡಿ; Tu., Tĕ. ಅಂ

Digitized by Google

ಗಡಿ). ಮಾರಲ್ ಬೇಡಿ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಪಸರಿಸಿದ ದ್ರವ್ಯವು (ಕ್ರಯ್ಯ Nr.). ಜಲತರಣಿತಯುವನ್ ಒಯ್ದು, ಅಂಗಡಿಯೊಳಗೆ ಮಾಜ' (Bp. 27, 21). ಅಂಗಡಿಯೊಳಗೆ ವಿಕ್ರಯಿಸಿ (30, 4). ಅಂಗಡಿಯೊಳ್ ಆ ತುಂಬ ಸುಡಿಗಳ್ (54, 78; see also 32, 52; 42, 5). ಕರ್ಡಾಯದ ಅಂಗಡಿಯಲಿ ಇಷ್ಟು ಫಲವೇನು? (Dp. 148, 3). ದೇವರಿಲ್ಲದ ಗುಡಿ ಯು ಹಾಡು ಬಿದ್ದ ಅಂಗಡಿಯು (54, 1). ಅಂಗಡಿ ಮಾಡಿ' ಗೊಂಗಡಿ ಹೊದ್ದ ಹಾಗೆ. — ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂಗಡಿ ಸಿಕ್ಕದೆ? (Prvs.). — ಅಂಗಂಗಡಿ. rep. = ಅಂಗಡಿ ಅಂಗಡಿ. (C.). — ಅಂಗಡಿಕೇರಿ. = ಅಂಗಡಿ ಬೀದಿ. (ಪಟಣಿ Si. 420). ಅಂಗಡಿಚೀಟಿ. A note to a shopkeeper (S. Mr.). — ಅಂಗಡಿಬೀದಿ. A market-street, a market (ಪಟಣಿ Nr.; ನಿಗಮ Si. 442; ಹಟ್ಟ 490). — ಅಂಗಡಿಮನೆ. A house with a shop (Bp. 52, 11). — ಅಂಗಡಿಮಳಿಗೆ. A prolongation of the front roof of a shop, a sort of verandah in front of a shop (C.). — ಅಂಗಡಿಮೂಲಿಕೆ. A shop drug (C.). — ಅಂಗಡಿಯವ. -ಅವ. A shopkeeper (C.). — ಅಂಗಡಿವ್ಯಾಪಾರ. Shop-trade. ಅಂಗಡಿವ್ಯಾಪಾರ ಒಸರುನೀರಿನ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಅಂಗಡಿಸರಕು. The goods of a shop (C.). — ಅಂಗಡಿಸಾಲ. A shop-debt (C.). — ಅಂಗಡಿ ಹಚ್ಚು. To open a shop (My.). ಅಂಗಡೀ ಹಚ್ಚಿ ಇರುತ್ತಾರೆ (B. 3, 77). — ಅಂಗಡಿ ಹಾಕು. = ಅಂಗಡಿ ಹಚ್ಚು. (My.). ಅವನು ಕಾಗದ ಮಸಿ ಮುನ್ನಾದ ಒಡವೆಗಳ ಅಂಗಡಿ ಯನ್ನು ಹಾಕಿ (B. 5, 218). ಅಂಗಡೀ ಹಾಕುವದು (5, 273). 2, to shut a shop (C.). — ಅಂಗಡಿ ಹೂಡು. = ಅಂಗಡಿ ಹಾಕು. (My.).

ಅಂಗಡಿಕಾರ **aṅgaḍi-kâra.** A shopkeeper (C.; B. 4, 178; 5, 282).

ಅಂಗಡಿಗಾರ **aṅgaḍi-gâra.** = ಅಂಗಡಿಕಾರ. (C.).

ಅಂಗಣ aṅgaṇa. = ಅಂಕಣ, ಅಂಗನ, ಅಂಗಳ. A Tbh. of ಅಂಕನ or ಅಂಗನ (Śmd. 364), and also one of the Tatsamas (Śmd. 384; Śm. 77; Kk. 95). A court, a yard, especially one in front of a house; an open space, an area (ಚತ್ವರ, ಅಜಿರ Nr.; ಅಜಿರ, ಪ್ರಾಂಗಣ, etc. Hlâ.; ಪ್ರಾಂಗಣ, ಅಂಗಳ Nn. 117; ಅಂಗಳ, ಮನೆಯ ಮುಂದ್ದಿನ ಸ್ಥಳ G.; see ರೋದೋಂಗಣ). ಅಂಗಣದ ಸಿಪ್ಪ, ಅವರೆಯ ಜೇನ್, ಅಂಗಳದ ಸುಧೆ ಎನಲ್ ಎಸವ ಶಿವನಂಗಣಸಿಪ್ಪಾಸ್ತಿಕಸ್ತಂ (Bp. 60, 44). — ಅಂಗಣವಲಯ. (Śmd. 386; Kk. 97). The boundary or circumference of a yard. — ಅಂಗಣವಾಪಿ. -ವಾಪಿ. (Śmd. 364. 386; Kk. 97). A well in a yard. — ಅಂಗಣವೆಟ್ಟು. -ವೆಟ್ಟು (? Śmd. 386, o. r. -ಬೆಟ್ಟು; Kk. 97).

ಅಂಗತ **aṅgata.** (fr. ಅಡಿ2?) = ಅಂಗತಕ್ಕಲು, ಅಂಗತ್ತ, ಅಂಗತ q. v. (My.).

ಅಂಗತಕ್ಕಲು **aṅgatakkalu.** = ಅಂಗತ. (My.; also -ಲಿ).

ಅಂಗತ್ತ **aṅgatta.** = ಅಂಗತ. (My.).

ಅಂಗದ aṅgada. *A bracelet worn on the upper arm.* 2, N. of an ape, son of Bâli.

ಅಂಗನ aṅgana. = ಅಂಗಣ, ಅಂಗಳ. Going, walking. 2, *a court, a yard, an area.*

ಅಂಗನಾಜೀವಿ aṅganâ-jîvi. One who gets a livelihood by his wife. 2, a dancer, an actor (ಜಾಯಾಜೀವ Mr. 378).

ಅಂಗನಾರಜಸ್ aṅganâ-rajas. *The menstrual flux.*

ಅಂಗನೆ aṅganĕ. ಅಂಗನಾ. *A woman with a beautiful body.* 2, *a woman, a female.* 3, *the female elephant of the north.*

ಅಂಗನ್ಯಾಸ aṅga-nyâsa. Ceremony of touching certain parts of the body. (My.).

ಅಂಗಪ್ರದಕ್ಷಿಣ aṅga-pradakshiṇa. Rolling the body to the right for a considerable distance or round a temple. (R.).

ಅಂಗಭವ aṅga-bhava. = ಅಂಗಜ. Kâma.

ಅಂಗಭವಾಂಗನಾಶ aṅgabhava-aṅga-nâśa. The destroyer of Kâma's body, Śiva (Bp. 18, 94).

ಅಂಗಭೇದ aṅga-bhêda. A certain limb of the body; any of its limbs (My.).

ಅಂಗಮಣಿ aṅgamaṇi. A present given in a girl's marriage, or in her first pregnancy after her marriage (T.; R.).

ಅಂಗಮರ್ದ aṅga-marda. *A man who has to shampoo the body of others.*

ಅಂಗಮರ್ದಿ aṅga-mardi. *A man who has to shampoo the body of others.*

ಅಂಗಯ್ಸು **aṅgaysu.** = ಅಂಗವಿಸು. (J. 20. 29).

ಅಂಗರ aṅgara. Tbh. of ಅಂಗಾರ. (ಅಂಗಾರ Śm. 11; ಇಂಗಳ 113; ಅಂಗಾರ, ಬೂದಿ G.). — ಅಂಗರಗಡ್ಡೆ. = ಅಂಗಾರ-. (ಅಮುಕರೆ St. & Pl.). — ಅಂಗರಪೋಳಗೆ. -ಪೋಳಗೆ. Tbh. of ಅಂಗಾರಸ್ಫೋಟಕ (Čt. II, 57).

ಅಂಗರಕ್ಷ aṅga-raksha. A body-protector. 2, protection or preservation of the body. 3, a coat of mail (ಕವಚ, ಜಗರ, ಜೋಡು, etc. Mr. 292).

ಅಂಗರಕ್ಷಕ aṅga-rakshaka. A body-guard (Bp. 59, 28).

ಅಂಗರಕ್ಷಣೆ aṅga-rakshaṇĕ. Protection or preservation of the body (My.).

ಅಂಗರಕ್ಷೆ aṅga-rakshĕ. Protection or preservation of the body (My.). 2, a body-guard (My.; ಮೆಯ್ಗಾವಲಿ, ಕಾವಲ G.). 3, an amulet or charm (My.). 4, a coat of mail (R.). ಅಂಗರಕ್ಷೆ ಇಲ್ಲದ ಮೇಲೆ ಬಂಗಾರ ಯಾಕೆ? (Prv.).

ಅಂಗರಣೆ **aṅgaraṇĕ.** = ಅಗರಣೆ, etc. (My.).

ಅಂಗರಾಗ aṅga-râga. *Different unguents used for perfuming the body.* 2, perfuming the body after bathing (ವಿಲೇಪನ, ಉದ್ವರ್ತನ, ಶೀವಿ ಪೂಸುವುದು Mr. 339).

ಅಂಗರಾಜ aṅga-râja. Karṇa, the king of Aṅga. (My.).

ಅಂಗರುಹ aṅga-ruha. What grows on the body, as hair, wool, etc. (R.).

ಅಂಗರೇಖು aṅgarêkhu. A long coat (My.; H.).

ಅಂಗಲ್ **aṅgal.** = (ಅಂಚಲ್, ಅಂಯಲ್, *i. e.*) ಅಬಲ್ 1. — ಅಂಗಲಾಚಿಕೆ. -ಆಚಿಕೆ. Crying from grief (My.). — ಅಂಗಲಾಚಿಸು. -ಆಚಿಸು. To cause to lament, etc. (My.). — ಅಂಗಲಾಚು. -ಆಚು. = ಅಂಗಲಾಚುರ್. To cry from grief; to grieve or sorrow (C.; T., M. ಅಂಗಲಾಯು; Tĕ. ಅಂಗಲಾರ್ಚು). ಅಂಗಲಾಚುತ್ತ ಅಳುವುದು (Bp. 36, 14). — ಅಂಗಲಾಪು. -ಅಪು. Lamentation; grief (My.; Tĕ. ಅಂಗಲಾರ್ಪು; T. ಅಂಗಲಾಯ್ಪು). — ಅಂಗಲಾಚುರ್. -ಆಚುರ್. = ಅಂಗಲಾಚು. (My.).

ಅಂಗಲ **aṅgala** = ಅಗಲ, etc. The state of being separate or more or less apart; the thinness of corn in a field, etc. (C.). — ಅಂಗಂಗಲ. rep. = ಅಂಗಂಗಲು. (C.).

ಅಂಗಲು **aṅgalu.** = ಅಂಗಲ, etc. (C.). (ಕಹಾವ್ಯಗದ) ಗೋಧಿನ ಮೇಲೆ ಬಿತುಸುಗೂಡಲು ಅಂಗಲಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಇರುತ್ತದೆ (B. 4, 191). ಅಂಗಲಾಗಿ ಬಿತ್ತಿದ್ದು ಅಗಲವಾಗಿ ಬಿಮಿವದು (Prv.). — ಅಂಗಂಗಲು. rep. (C.).

ಅಂಗಪಡಿ aṅga-paḍi (?). = ಅಂಕೋಲಣಿ. A stirrup (T. ಅಂಗಬಡಿ, ಅಂಗಪಡಿ; R.).

ಅಂಗವಣೆ aṅgavaṇĕ. Ability from practice, habitude; — force, vigour; prowess or power (Mhr. ಅಂಗವಣ; see Bp. 12, 9; Bh. 7, 18, 14; Râm. 31, 32; J. 11, 16; 26, 21).

Digitized by Google

ಅಂಗವಸ್ತ್ರ aṅga-vastra. = ಅಂಗೋಸ್ತ್ರ. A small cloth for wiping off one's perspiration, cleaning the nose and drying the body after bathing; it is either worn loosely over the shoulder or put into the pocket (S. Mhr.). 2, an upper garment, a dôtra (My.; ಉತ್ತರೀಯ Čb.; see s. ಪೊದ್ದು 1). ಅಂಗವಸ್ತ್ರ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅಂಗಾರಕ ಇಡ ಬಾರದೇ? (Prv.). ಅಂಗಮೂರ್ತಿಗೆ ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆ ಎಱೆದು, ಅಂಗವಸ್ತ್ರದಿನ್ ಒತ್ತಿ (Bp. 43, 30).

ಅಂಗವಿಕಾರ aṅga-vikâra. Change of bodily appearance; collapse, bodily disease or disorder; fainting, apoplexy. (Bp. 59, 54).

ಅಂಗವಿಕ್ಷೇಪ aṅga-vikshêpa. *Gesticulation.* 2, a kind of dance (ಒನ್ದು ತರದ ಕುಣಿತ G.).

ಅಂಗವಿಸು aṅgavisu. = ಅಂಗಯ್ಸು. To come together, to join, to meet, to crowd (v. i.);— to lay hold of, to seize; to concern one's self in (Mhr. ಅಂಗಾವಿಣೇಂ, to embrace). ಇನಿತು ಇನಿತು ನೆನಪುಗಳಂಗವಿಪ ತಮತಮ್ಮ ಪವಣಿನ ನುಡಿಗಡಣೆಯಿನ್ದ ವಿನುತಿಸು ವಡೆ ಅದು ಕೊಱತೆ, ಅಲ್ಲಾ? (Bp. 7, 10). ಲಿಂಗವನ್ತನ ಬರವಿಗೆ ಅವ ರುಗಳ್ ಅಡ್ಡಗಟ್ಟಿ ಇರಲು, ತುಂಗವಿಕ್ರಮನ್ ಅಯ್ಸಱಿ ವಸ್ತ್ರಂಗಳಂ ಪೊತ್ತು, ಅಯ್ತರುತ ನೆರದು ಅಂಗವಿಸಿ ಬಪ್ಪವರನ್ ಆ ಮದದಾನೆಯಂ ಕಣ್ದು (21, 39). ಮುನ್ನಿನ ಕರ್ಮಕ್ಕೆ ಇನ್ನು ಆರ್ ಅಂಗವಿಸುವವರು? (45, 40). ಅದಕೆ ಅಂಗವಿಸಿ, ದಯಗೆಟ್ಟು (55, 15). ಹಿಂಗದೆ ಆ ಘುಕ್ತಾವಶೇಷವನ್ ಅಂಗವಿಸಿ, ಮೊಗಮೊಗದು (56, 12). See Č. Bp. 37, 49; V. 39, 23.

ಅಂಗವೈಕಲ್ಯ aṅga-vaikalya. A defective or imperfect state of any limb or organ. (My.; B. 4, 34).

ಅಂಗಸಂಸ್ಕಾರ aṅga-saṁskâra. *Embellishment of person, bathing, perfuming and adorning the body.*

ಅಂಗಸಂಗ aṅga-saṅga. Bodily contact, coition. (My.; J. 23, 59).

ಅಂಗಸ್ತಾನ aṅgastâna. = ಅಂಗುಸ್ತಾನಿ. (S. Mhr.).

ಅಂಗಹಾರ aṅga-hâra. *Gesticulation.* 2, a kind of dance (ಒನ್ದು ತರದ ಕುಣಿತ G.).

ಅಂಗಹೀನ aṅga-hîna. *Mutilated, maimed.* 2, incorporeal. 3, Kâma.

ಅಂಗಹೀನತ aṅga-hînata. A man who is mutilated. ಅಂಗ ಹೀನತನ್ ಆದೊಡಂ (Bp. 38, 54).

ಅಂಗಹೀನತೆ aṅga-hînatĕ. The state of being mutilated, etc. (My.).

ಅಂಗಳ aṅgaḷa. = ಅಂಗಳು, ಅಂಗುಳ, ಅಂಗುಳಿ, ಅಂಗುಳೆ, (ಅಟ್ಟಣ). The palate of the mouth (C.; Tĕ. ಅಂಗಿಲಿ; T. ಅಣ್ಣಿ, ಅಣ್ಣ; M. ಅಣ್ಣ; *cf.* ಅಣ್ 2). — ಅಂಗಳದ ಮುಳ್ಳು. = ಅಂಗುಳಿಯ ಮುಳ್. (My.).

ಅಂಗಳ aṅgaḷa. = ಅಂಗಣ, etc. (ಚತ್ವರ, o. r. ಚಪ್ಪರ, ಪ್ರಾಂಗಣ Nn. 143; ಚತ್ವರ, ಅಜಿರ, ಅಂಗಣ Si. 110; My.). ಹಟ್ಟಿಯ ಅಂಗಳ (ಚತ್ವರ, ಆಚಿರ, ಅಂಗಣ Si. 110). ತಲಬಾಗಿಲ ಮುನ್ದುಗಡೆ ಇರುವ ಅಂಗಳ (ಪ್ರಘಣ, ಪ್ರಘಾಣ 110). ಮನೆತಲಬಾಕಲುಮುನ್ದೆ ಇರುವ ಬಯ್ಲು, ಅಂಗಳ (ಮುಖ, ನಿಸ್ಸರಣ 113). ಪಟ್ಟಣದ ಸುತ್ತಲೂ ಪುರ ಜನಸಂಚಾರಾದಿಗಳಿಗೆ ಆಗಿ ಬಿಡಲ್ ಪಟ್ಟು ಇರುವ ಬಯ್ಲು, ಊರುಹೊ ಱಗಣ ಅಂಗಳ (ಸನ್ನಿವೇಶ, ನಿಕರ್ಷಣ 113). ಹಿತ್ತಲ ತೋಟ, ಅಂಗಳ ತೋಟ (ಗೃಹಾರಾಮ, etc. 118). ನಾಲ್ಕು ಕಡೆಯೂ ಅಭಿಮುಖವಾಗಿ ಕೆಯ್ಸಾಲೆ ಕಟ್ಟಿ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಂಗಳವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಣ್ಡು ಇರುವ ಮನೆ (ಸಂಜವನ, etc. 107). ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಆಗಲಿ ಹಿತ್ತಲಲ್ಲಿ ಆಗಲಿ ಹೊಲ ಸು ಇರಗೊಡ ಬಾರದು (B. 4, 25). ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಹೇತು, ಮಂಗಳ ಕಪ್ಪ ಅನ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಅಂಗಳು aṅgaḷu. -ಳ್. = ಅಂಗಳ. (My.). ನಾಲಿಗೆಯೂ ಅಂ ಗಳೂ ಅದಱ ಸವಿ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ (B. 4, 85). ನಾಲಿಗೆ ಅಂಗಳುಗಳಿನ್ದ ಸ್ವಾದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ (4, 86).

ಅಂಗಾಂಗಿ aṅga-aṅgi. Limb and limb, jointly or reciprocally, in consequence of being related, as one limb to another or to the body (Kâvy. III, 3, B, 164 under saṁślêsha).

ಅಂಗಾತ aṅgâta. = ಅಂಗತ, etc. Flatways, on the back (C.; ಉತ್ತಾನ G.). ಅಂಗಾತ ಬೀಱು (C.).

ಅಂಗಾಧಿಪ aṅga-adhipa. Karṇa, the king of Aṅga (Šmd. 263).

ಅಂಗಾರ aṅgâra. = ಅಂಗರ. *Charcoal, either heated or not heated* (ಇಂಗಳ Čt. II, 56; ಅಂಗರ, ಕೆಣ್ಡ, ಇಂಗಳ Šm. 11; ಕೊಳ್ಳಿ, ಕೆಣ್ಡ G.). 2, the planet Mars (ಮಂಗಳ G.). 3, ashes (see G. s. ಅಂಗರ; Mhr.). See Prv. s. ವೈಷ್ಣವ. 4, one of the gandharvas (Bh. 1, 11 sum.). — ಅಂಗಾರಗಡ್ಡೆ. = ಅಂಗರಗಡ್ಡೆ. The plant Physalis flexuosa Lin. (St. & Pl.).

ಅಂಗಾರಕ aṅgâraka. = ಅಂಗಾರ No. 1. 2, *the plant Mars* (ಕುಜ, ಮಂಗಳ Nn. 4). 3, a sectarial mark made with charred wood or ashes. 4, the plant Eclipta prostrata (ಗರುಗ, ಭೃಂಗ Mr. 130). ಅಂಗವಸ್ತ್ರ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅಂಗಾರಕ ಇಡ ಬಾರದೇ? (Prv.).

ಅಂಗಾರಕವಾರ aṅgâraka-vâra. Tuesday. (My.).

ಅಂಗಾರಧಾನಿಕೆ aṅgâra-dhânikĕ. *A portable fire-place.*

ಅಂಗಾರವಲ್ಲರಿ aṅgâra-vallari. *The plant Galedupa arborea* (= ಮರ್ಕಟ, ಷಡ್ಗ್ರನ್ಥ).

ಅಂಗಾರವಲ್ಲಿ aṅgâra-valli. *The plant Clerodendrum siphonanthus* R. Br. (Siphonanthus indica).

ಅಂಗಾರಶಕಟಿ aṅgâra-śakaṭi. *A portable fire-place* (ಬಾಣಲೆ Mr. 211).

ಅಂಗಾರಸ್ಫೋಟಕ aṅgâra-sphôṭaka. = ಅಂಗರಪೋಳಿಗೆ. A cake (hôḷigĕ) baked on coals.

ಅಂಗಾಲ್ aṅgâl. -ಲು. See s. ಅಂ (ಅಜ್).

ಅಂಗಿ aṅgi. 1. Having limbs (Šmd. 136).

ಅಂಗಿ aṅgi. 2. A coat, a frock, a jacket (C.; H., Mhr.). ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಒನ್ದು ಅಂಗೀ ಹೊಲಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ (B. 1, 26). ದೊಡ್ಡವನು ತೊಟ್ಟು ಕೊಣ್ಡ ಅಂಗಿಯು (4, 92). ಅಂಗಿಯನ್ನೂ ಟೊಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನೂ ಹಾಕ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ (5, 273). ಅಂಗಿ ಕೊಟ್ಟು, ಬಂಗಿ ಸೇದಿ, ಮಂಗ ನಾದ. — ಅಂಗನೆ ಬರುವಾಗ ಅಂಗಿ ತೊಡ ಬೇಡವೇ? — ಅಂಗಿಗೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನುಂಗಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಡವೇ? (Prvs.). See ನಿಲವಂಗಿ.

ಅಂಗಿರಸ್ aṅgiras. N. of a ṛishi.

ಅಂಗಿರಸ aṅgirasa. Tbh. of ಅಂಗಿರಸ್. (Mr. 258).

ಅಂಗೀ aṅgî. Assent.

ಅಂಗೀಕರಣ aṅgî-karaṇa. Assenting, agreeing, accepting; promising. See ಒಪ್ಪು ಕೆಯ್.

ಅಂಗೀಕರಿಸು aṅgî-karisu. To agree to, to accept, to adopt, to choose, to promise. (Šmd. 5; Bp. 40, 88; My.). ಅಂಗೀ ಕರಿಸಿದಲ್ಲಿ (ಪಕ್ಷೀಕರ Nn. 112). ಕಪ್ಪಿಗರ ಕೆಯ್ಪಿಡಿಯನ್ ಅಂಗೀಕ ರಿಪುದು ಅಖಿಲಸುಜನರ್ಕಳು (Kk. 101). ಅಂಗೀಕರಿಸಲ್ ಪಟ್ಟವನು (ವೃತ, ವೃತ್ತ, etc. Si. 378).

ಅಂಗೀಕರಿಸುವಿಕೆ aṅgî-karisuvikĕ. Agreeing, etc. (Si. 389).

ಅಂಗೀಕಾರ aṅgî-kâra. = ಅಂಗೀಕರಣ. *Assenting, agreeing,* etc. See ಒಪ್ಪು, ಅಪ್ಪು ಕೆಯ್, ಎಮ್ಬು ಕೆಯ್.

ಅಂಗೀಕೃತ aṅgî-kṛita. *Agreed to, accepted, promised.*

ಅಂಗೀಕೃತಿ aṅgî-kṛiti. *Agreement, assent, promise.*

Digitized by Google

ಅಂಗು aṅgu. = ಪಂಗು, etc. (My.).

ಅಂಗುಟ aṅguṭa. Tbh. of ಅಂಗುಷ್ಠ. (Rsv. 6 after 11; My.). 2, the leather-nose of a sandal (My.).

ಅಂಗುಡಿ aṅguḍi. ಅಂಗುಡಿ ಪಸರಂ (Ĉt. I, 85, o. r. ಉಂಕುಡಿ).

ಅಂಗುರಿ aṅguri. = ಅಂಗುಲಿ. *A finger; a toe.*

ಅಂಗುಲ aṅgula. -ಳ. A finger (Bp. 15, 11; 46, 58; ಬೆರಳು G.; My.). 2, the thumb. 3, *a finger's breadth, a measure equal to eight barley corns.* 4, N. of the sage Ĉāṇakya.

ಅಂಗುಲಿ aṅguli. -ಳಿ. *A finger.* 2, a toe. 3, the thumb. 4, the great toe. 5, *the finger-like tip of an elephant's trunk.* 6, = ಕಟಿಕೀರ, ಆನಿಕಾರ Mr. 102. 7, an ornament for the ears of an elephant (ಆನೆಯ ಕಿವಿಯೊಳಗಿನ ಆಭರಣ G.). 8, = ಅಂಗುಲೀಯ (My.).

ಅಂಗುಲಿಕ್ರಿಯೆ aṅguli-kriyĕ. A performance with the fingers. See ಬೆರಣ್ಣು.

ಅಂಗುಲಿಖನನ aṅguli-khanana. Digging with the fingers. See ಪರಚು.

ಅಂಗುಲಿತ್ರಾಣ aṅguli-trāṇa. A finger-protector, a contrivance like a thimble used by archers to protect the fingers from being injured by the bow-string. (R.).

ಅಂಗುಲಿದರ್ಶನ aṅguli-darśana. Pointing at with the finger. See ಸುಟ್ಟು.

ಅಂಗುಲಿಪ್ರಹರಣ aṅguli-praharaṇa. Striking, shooting or propelling with the finger. See ಅಡಿ, ಅಣೆ, ಮಿಡಿ, ಸೂಣೆ.

ಅಂಗುಲಿಮುದ್ರೆ aṅguli-mudrĕ. *A seal-ring.*

ಅಂಗುಲಿಮೋಟನ aṅguli-môṭana. Snapping or cracking the fingers. (R.).

ಅಂಗುಲಿವಿಸರ್ಜನ aṅguli-visarjana. Sending forth the fingers or letting them loose. See ಚಿಗಿ.

ಅಂಗುಲಿಸನ್ದೇಶ aṅguli-sandêśa. Snapping or cracking the fingers as a sign. (R.).

ಅಂಗುಲಿಸಮ್ಭೂತ aṅguli-sambhûta. Produced on or from the finger, a finger nail. (R.).

ಅಂಗುಲೀಯ aṅgulîya. = ಅಂಗುಲೀಯಕ. (My.).

ಅಂಗುಲೀಯಕ aṅgulîyaka. *A finger-ring.*

ಅಂಗುಷ್ಠ aṅgushṭha. = ಅಂಗುಟ, ಉಂಗುಟ, ಉಂಗುಟ್ಟ. *The thumb* (ಹೆಬ್ಬೆರಳು G.). 2, the great toe. 3, a thumb's breadth. ಅಂಗುಷ್ಠ ಮಾತರೆ ಪರ್ವತವಾದೀತೇ? (Prv.).

ಅಂಗುಸ aṅgusa. Tbh. of ಅಂಕುಶ. (My.).

ಅಂಗುಸ್ತಾನಿ aṅgustâni. = ಅಂಗಸ್ತಾನ. A thimble (Mhr. ಅಂಗುಸ್ತಾನ; Br. ಅಂಗುಸ್ತಾನು; R.).

ಅಂಗುಳ aṅguḷa. = ಅಂಗಳ, etc. The palate. — ಅಂಗು ಳಾರು. -ಒಣಗು. The palate to become dry. ತುಟಿಗಳು ಮಿಡು ಕಿದೆ. ಅಂಗುಳವಾರಿತು, ಗುಕ್ಕೆನ್ನದೇ (Bp. 54, 81).

ಅಂಗುಲ aṅgula. = ಅಂಗುಳ. (My.).

ಅಂಗುಳಿ aṅguḷi. = ಅಂಗಳ, etc. — ಅಂಗುಳಿಯ ಮುಳ್. A disease of the uvula, attended with difficulty of breathing and swallowing. (ಶಿವನಿಂ) ಅಂಗುಳಿಯ ಮುಳ್ಳಂ ಸುಡತಿ ತನ್ನ ಅಂಗಾಲಲಿಪ್ ಒತ್ತುವಳು (Bp. 15, 11). ನಿನಗೆ ಏನ್? ಅಜೀರ್ಣದ ಕೋವೇನೋ? ಅಂಗುಳಿಯ ಮುಳ್ಳೋ? (15, 20).

ಅಂಗುಳೆ aṅguḷĕ. = ಅಂಗುಳಿ. — ಅಂಗುಳೆಮುಳ್. = ಅಂಗುಳಿಯ ಮುಳ್. ಇದೆ! ಮುಟ್ಟಿಸಲಿ ಬೊಪ್ಪಂಗೆ ಬೆಟ್ಟಿತು ಅಂಗುಳೆಮುಳ್ಳದು ಆ ಹಾ! ಶಿವ್ವನ್! ಇನ್ನು ಹಿಗುವೆಂ? (Bp. 15, 22).

ಅಂಗೂರ aṅgûra. A grape, or grapes. (R.; Br. ಅಂಗೂರು; Mhr., H. ಅಂಗೂರ).

ಅಂಗೂಷ aṅgûsha. Rapid in motion. 2, an arrow. 3, an ichneumon. (R.).

ಅಂಗೆಯ್ aṅgey. ಅಂಗೈ. See s. ಅಂ (ಅಜ್).

ಅಂಗೋಟೆ aṅgôṭĕ. = ಉಂಗೋಟೆ. (My.).

ಅಂಗೋದ್ಭವ aṅga-udbhava. Kâma (J. 3, 29).

ಅಂಗೋಪಾಂಗ aṅga-upâṅga. The body and its members (J. 19, 16).

ಅಂಗೋಸ್ತ್ರ aṅgôstra. Tbh. of ಅಂಗವಸ್ತ್ರ (Si. 222).

ಅಂಗ್ರಾಣೆ aṅgrâṇĕ. = ಅಂಗರಣೆ. (My.).

ಅಂಘ್ರಿ aṅghri. A foot (ಕಾಲು Nn. 130; Mr. 332); the fourth part (My.). 2, *the root of a tree.* 3, a verse-line (Ĉh.).

ಅಂಘ್ರಿಜ aṅghri-ja. The foot-born: a Śûdra (My.).

ಅಂಘ್ರಿತಲ aṅghri-tala. A foot (ಅಡಿ Ĉt. I, 102).

ಅಂಘ್ರಿತ್ರಾಣ aṅghri-trâṇa. A shoe (Bp. 55, 57).

ಅಂಘ್ರಿಪ aṅghri-pa. Drinking with the foot or root. 2, *a tree.*

ಅಂಘ್ರಿಪರ್ಣಿಕೆ aṅghri-parṇikĕ. = ಅಂಘ್ರಿವಲ್ಲಿಕೆ. (Si. 144).

ಅಂಘ್ರಿವಲಯ aṅghri-valaya. The circumference of the foot or the hoof (of a horse, Mr. 278).

ಅಂಘ್ರಿವಲ್ಲಿಕೆ aṅghri-vallikĕ. *The plant Hedysarum logopodioides* Roxb. (see Si. 144).

ಅಚ್ ac. = ಅರ2. — ಅಚ್ಚೇರು. -ಸೇರು. Half a *seer* (C.; Mhr.).

ಅಚಕ್ಷು a-cakshu. Tbh. of ಅಚಕ್ಷುಸ್. (ಅಬಿ'ಗಣ್ Mr. 159).

ಅಚಕ್ಷುಸ್ a-cakshus. *A bad or miserable eye, no eye.* 2, blind.

ಅಚಣ್ಡ a-caṇḍa. Not of a hot temper, gentle, tractable.

ಅಚಣ್ಡಿ a-caṇḍi. *A tractable cow.*

ಅಚತುರ a-catura. Not dexterous. (My.; feminine ಅಚತುರೆ).

ಅಚಪಲ a-capala. Not oscillating; unmoveable, steady. (My.).

ಅಚಪಲತೆ a-capalatĕ. Steadiness. (My.).

ಅಚಮತ್ಕಾರ a-camatkâra. Want of admiration; a style which is not elaborate (Bp. 1, 18).

ಅಚರ a-cara. Immoveable. (My.). See ಚರಾಚರ.

ಅಚಲ a-cala. Immoveable, fixed (ಅಲ್ಲಾಡದ್ದು, ಸ್ಥಿರ G.). 2, perpetual, eternal (ನಿತ್ಯ, ಕೇಡಿಲ್ಲದುದು Nn. 41). 3, *a mountain* (ಅದ್ರಿ, ಪರ್ವತ 41). 4, the earth (ಭೂಮಿ G.). 5, exemption from further transmigration (ಅಪುನರ್ಭವ, ಮುಕ್ತಿ 41). 6, an ascetic (ಪರಮಯೋಗಿ, ಯತಿ 41). 7, a ray (ಮರೀಚಿ, ಕಿರಣ 41). 8, a man of a barbarous mountain tribe (ಪಾಮರ, ಕಿರಾತ 41). 9, a bolt or pin.

ಅಚಲರಿಪು acala-ripu. The mountain-foe: Indra (Ĉb.).

ಅಚಲಿತ a-calita. Not shaking; immoveable. (Bp. 6, 3; 7, 4; 13, 9; 39, 9).

ಅಚಲೆ a-calĕ. *The earth.*

ಅಚಲೇನ್ದ್ರ acala-indra. = ಅಗೇನ್ದ್ರ.

ಅಚಲೇನ್ದ್ರತನುಜೆ acalêndra-tanujĕ. Pârvatî (J. 15, 17).

ಅಚಾತುರ್ಯ a-câturya. Want of dexterity or ability. (B. 4, 89; ಮೂಢತ್ವ Ĉb.; My.).

ಅಚಿ aci. = ಚೀ. (My.). — ಅಚಚಿ. Impurity, filth (My.).

ಅಚಿಕ್ಕಣ a-cikkaṇa. *Not smooth, rough.*

Digitized by Google

ಅಚಿನ್ತ a-cinta. Free from anxiety (Bp. 8, 47).

ಅಚಿನ್ತ್ಯ a-cintya. Surpassing all thought or conception. (My.).

ಅಚಿರ a-cira. Not of long duration, brief, momentary. 2, recent.

ಅಚಿರದ್ಯುತಿ acira-dyuti. Lightning. (My.).

ಅಚಿರರೋಚಿಸ್ acira-rocis. Lightning. (R.).

ಅಚಿರಾಂಶು acira-aṁśu. *Lightning* (ಮಿಂಚು Mr. 43).

ಅಚುಮ್ಬಿತ a-cumbita. Not kissed. 2, unconnected, incongruous (My.).

ಅಚೇತ a-cēta. Tbh. of ಅಚೇತಸ್. (My.); also: very poor (My.).

ಅಚೇತನ a-cētana. Destitute of consciousness, inanimate (My.; ಜೀವವಿಲ್ಲದದ್ದ G.). 2, unconscious, insensible, fainting (My.; ಪ್ರಾಣವಿಲ್ಲದ G.). See ಚೇತನಾಚೇತನ. ಅಚೇತನಪದಾರ್ಥಗಳು (B. 4. 13).

ಅಚೇತನಾರ್ಥ acētana-artha. An inanimate thing (Kāvy. V, 939).

ಅಚೇತಸ್ acētas. = ಅಚೇತ, ಅಚೇತನ. (Sk.).

ಅಚೈತನ್ಯ a-caitanya. Unconsciousness; insensibility; ignorance; the material world; matter; — also: great poverty (My.).

ಅಚೋದ್ಯ a-cōdya. Not marvellous, not strange. (R.).

ಅಚ್ಚ **acca.** = ಅಚ್ಚು 1, q. v. (S. Mhr.). — ಅಚ್ಚಕಟ್ಟು. = ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು. A well-defined or proper boundary or proportion; suitable order, size, weight, etc. (S. Mhr.). ಅಚ್ಚಕಟ್ಟಾದ ಕೆಲಸ ಚನ್ದ, ಬಚ್ಚುಕಟ್ಟಾದ ಊಟ ಚನ್ದ (Prv.). — ಅಚ್ಚಕಟ್ಟುಮಾತು. A proper word (S. Mhr.). — ಅಚ್ಚಕಟ್ಟುಹಾಸಿಗೆ. A bed of proper size (S. Mhr.). — ಅಚ್ಚಕಟ್ಟೂಟ. -ಊಟ A meal that suits one's means (S. Mhr.).

ಅಚ್ಚ acca. 1. Tbh. of ಅಚ್ಛ q. v., ಅಚ್ಛ. (Śmd. 340; C.). — ಅಚ್ಚಕೆಮ್ಪು. Beautiful redness. ಅತ್ತಿಯ ಹಣ್ಣು ಅಚ್ಚಕೆಮ್ಪಾದರೂ ಒಳಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಹುಳುಇಲ್ಲ (Prv.). — ಅಚ್ಚಕ್ಕಿ. Clean rice, rice entirely cleared of its husk (S. Mhr.). — ಅಚ್ಚಗನ್ನಡ. -ಕನ್ನಡ. Pure Kannaḍa (Śmd. 44. 45. 375. 386; Kk. 3; Čt. II, 2). ಆ ಸಮಸಂಸ್ಕೃತಂಗಳನ್ ಅಚ್ಚಗನ್ನಡದೊಳ್ ಬೆರಸಿ ಸಮಾಸಂ ಮಾಡಲ್ ಆಗದು (Śmd. 98). — ಅಚ್ಚತಾಮ್ರ. Pure copper (B. 4, 140). — ಅಚ್ಚದೊಗರ. -ತೊಗರ. = ಅಚ್ಚದೊವರ. — ಅಚ್ಚದೊವರ. -ತೊವರ. Tbh. of ಅಚ್ಚತುವರ (Śmd. 381, o. r. -ದೊಗರ). — ಅಚ್ಚನೀರು. Pure and fresh water (S. Mhr.). — ಅಚ್ಚಮಲ್ಲಿಗೆ. Tbh. of ಅಚ್ಚಮಲ್ಲಿಕೆ (Śmd. 380). — ಅಚ್ಚಮುತ್ತು. A white, silvery pearl (Čpr. 7, 41). — ಅಚ್ಚಲಿಂಗ. An excellent linga or one of crystal (Bp. 57, 43). — ಅಚಬಣ್ಣ. -ಬಣ್ಣ. A good colour (My). — ಅಚ್ಚಬಂಗಾರ. Pure gold (My.). — ಅಚ್ಚವಳಿಕು. Tbh. of ಅಚ್ಚಸ್ಫಟಿಕ (Śmd. 376). — ಅಚ್ಚವಿಷ. A refined, effective poison (ಸಿಂಹನಾದ, ಕ್ಷ್ವೇಡ Mr. 463; *cf.* ವಿಷ No. 3?). — ಅಚ್ಚವೆಳ್ದಿಂಗಳ್. -ಬೆಳ್ದಿಂಗಳ್. Clear moon-light. ಸಗಲನ್ತೆ ಇದರ್ ಅಚ್ಚವೆಳ್ದಿಂಗಳನ್ ಇಸಕಿರಣಶ್ರೇಣಿಗೆತ್ತಾಗಳ್ (Śmd. 134). — ಅಚ್ಚಶಿವ. A real Śiva (Bp. 6, 1; 28, 47). — ಅಚ್ಚಾನೆ. -ಆನೆ. (Śmd. 63). A fine elephant. — ಅಚ್ಚೆಳ್ಳು. Good ellu (My.). — ಅಚ್ಚೆಸಳ್. -ಎಸಳ್. A fine, beautiful petal (J. 3, 36).

ಅಚ್ಚ acca. 2. (= ಅಜ್ಜ; *cf.* ಅಚ್ಚಿ 2?). — ಅಚ್ಚಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. N. See Prv. s. ಅಚ್ಚುಬೆಲ್ಲ. — ಅಚ್ಚಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (My.).

ಅಚ್ಚಗ **accaga.** = ಅಚ್ಚಿಗ. Agitation of mind; bewilderment. ತನ್ನ ಬತ್ತವು ವೆತ್ತಕೆ ಇಬ್ಬಳಮ್ ಆಗೆ ಕುನ್ದವು. ದೆಚ್ಚವು; ಅದದಿಂ ಜಂಗಮರಾವಳಿಗೆ ಒಲಿದು ಮಾಡುತ್ತ ಅಚ್ಚಗದನ್ ಉಡಿದ ಅಮಲಚಿತ್ತಂ ಪೆಚ್ಚಿ (Bp. 29, 9).

ಅಚ್ಚಡ accaḍa. = ಅಂಚಡ, ಪಚ್ಚಡ, etc. (My.).

ಅಚ್ಚತೆ accatĕ. Tbh. of ಅಕ್ಷತ. (My.; Tu. ಅಚ್ಚದ).

ಅಚ್ಚನೆ accanĕ. Tbh. of ಅರ್ಚನೆ (Śmd. 345).

ಅಚ್ಚನ್ತೆ accantĕ. = ಅಚ್ಚತೆ. (My.).

ಅಚ್ಚಯ accaya. Tbh. of ಅಕ್ಷಯ (My.; T.).

ಅಚ್ಚರ accara. 1. Tbh. of ಅಪ್ಸರ, ಅಪ್ಸರಸ್ (Kk. 10 *b*, 11 *a*). *Cf.* ಅಚ್ಚರಿ 2.

ಅಚ್ಚರ accara. 2. Tbh. of ಅಕ್ಷರ. (My.).

ಅಚ್ಚರಸಿ accarasi. Tbh. of ಅಪ್ಸರಸಿ (Śmd. 348; Rsv. 2, 22).

ಅಚ್ಚರಿ accari. 1. = ಅಚ್ಚರ್ಯ, ಅಚ್ಚರಿಯು. Tbh. of ಆಶ್ಚರ್ಯ (Śmd. 366. 393; Čt. II, 29. 103; Rsv. 1, after 135). ಜನರ ಅಚ್ಚರಿಗಳ್ (Bp. 40, 61). ಭುವನದೊಳ್ ಇದು ಪರಿದು ನಿಲ್ವುದು ಬನ್ದು ಅಚ್ಚರಿಯೋ? (Kāvy. I, 1 *a*, 4). See ಕಟ್ಟಚ್ಚರಿ. — ಅಚ್ಚರಿಗಿಡಿ. -ಕಿಡಿ. Surprise to fall upon (Bp. 18, 50). — ಅಚ್ಚರಿವಡೆ. = ಅಚ್ಚರಿಬಡು. ನಡೆ ನಡೆ! ಎನ್ದು, ಏನ್ ನಡೆದುದೊ ಪಡೆ, ಪಡೆದು ಅಚ್ಚರಿಯುಂ (Śmd. 272). — ಅಚ್ಚರಿಬಡು. -ಪಡು. To be surprised, to wonder (Bp. 3, 22). — ಅಚ್ಚರಿಮೂಡು. Surprise to arise (Bp. 37, 68). — ಅಚ್ಚರಿ ಮೊಳೆ. Surprise to sprout (Bp. 56, 53). — ಅಚ್ಚರಿಯತ. -ಅತ. A man who wonders or is surprised (Bp. 22, 35; 26, 17). — ಅಚ್ಚರಿಯೊನ್ದಿಸು. -ಒನ್ದಿಸು. To cause to experience surprise, to cause to be surprised (Bp. 32, 26). — ಅಚ್ಚರಿಯೊನ್ದು. -ಒನ್ದು. To be surprised (Bp. 39, 70). — ಅಚ್ಚರಿವಡು. -ಪಡು. = ಅಚ್ಚರಿಬಡು. (Bp. 18, 60; 20, 34; 24, 47; 29, 32; 32, 49; 38, 15; 44, 42; 49, 29). — ಅಚ್ಚರಿವೆರಸು. -ಬೆರಸು. = ಅಚ್ಚರಿಯೊನ್ದು. (Bp. 52, 3).

ಅಚ್ಚರಿ accari. 2. Tbh. of ಅಪ್ಸರೆ (Rsv. 1, after 135; J. 7, 15; Tĕ. ಅಚ್ಚರೆ).

ಅಚ್ಚರ್ಯ accarya. = ಅಚ್ಚರಿ 1. (ಅದ್ಭುತ Nn. 8).

ಅಚ್ಚಾವಿಚ್ಚಿ accā-vicci. ಅಚ್ಚಾವುಚ್ಚಿ accā-vucci. Unmeaningly, unconnectedly (in speech); dirtily, foully (in eating, S. Mhr.; Mhr. ಅಚ್ಚಾವಚ್ಚಾ, ಅಚಾವಚಾ).

ಅಚ್ಚಾಳ್ (accul-āḷ). -ಳು. = ಅಚ್ಚಾಳು *a.* ಅಚ್ಚು 1 (?). ಕಲುಕುಟಿಗರಂ, ಬಡಗಿಯರನ್, ಆ ಬಡಿಗೆಲಸಮಂ ಮಾಡ್ಪವರ, ಅನ್ತರವರರನ್, ಅಚ್ಚಾಳುಗಳನ್, ಎಕ್ಕಟಿಗರನು, ಸಬಳಿಗರ, ಹಲಗೆಕಾರರನ್, ಅಸ್ತ್ರರಂ, ದೇವಲಕರಂ.... ಅಳ್ದು (Bp. 16, 13). ಓಳಯಿನ್ದವೆ ಹಳಚುವ ಅಚ್ಚಾಳುಗಳುಮಂ ಕಳೆದು (61, 27).

ಅಚ್ಚಾಳಿಕೆ accul-ālikĕ. Firmness of a man, his strength of body (My.).

ಅಚ್ಚಿ **acci.1.** Bread (S. Mhr.). The term is used only when young children are concerned. *Cf.* ಅಪ್ಪಚ್ಚಿ.

ಅಚ್ಚಿ **acci.2.** Mother. ಅಚ್ಚಿಯೂ ಬೇಕು, ಅಪ್ಪಚ್ಚಿಯೂ ಬೇಕು (My. Prv.). **2,** a Malayāḷa woman (R.; M. ಅಚ್ಚಿ, mother; ಅಚ್ಚಿ, mother; a woman of the Nāya or Śūdra caste; a female of animals; ಅಚ್ಚ = Tbh. ಅಜ್ಜ. *Cf.* ಅಜ್ಜಿ). — ಅಚ್ಚಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. N. (My.).

ಅಚ್ಚಿ **acci. 3.** A pap, a teat (R.; M. ಅಂಗ್ರಿ; Mhr. ಆಂಚಳ; *cf.* ಬಂಗು; ಅಮ್ಮಣ್ಣಿ).

ಅಚ್ಚಿ acci. Tbh. of ಅಕ್ಷಿ (Śmd. 346; Čt. II, 54. 100; Kk. 32; ಅಲಿ, ಏಟ್ಟ Śm. 70).

Digitized by Google

ಅಚ್ಚಿಕೆ accike. 1. = ಅಚ್ಚು 4. (Tĕ.; My. only in ಅಚ್ಚಿಕೆಮಚ್ಚಿಕೆ). — ಅಚ್ಚಿಕೆಮಚ್ಚಿಕೆ. dupl. (My.).

ಅಚ್ಚಿಕೆ accike. 2. (fr. ಅಚ್ಚು 3). Paying unjustly (My.).

ಅಚ್ಚಿಗ acciga. (ಅಚ್ಚಿಗ). = ಅಚ್ಚಗ. ಪಚ್ಚದ ಅಡವಿಯೊಳ್ ಬಟ್ಟೆಗೆಟ್ಟ ಶಿವನ್ ಅಚ್ಚಿಗನೆದೆಗೆ ಇದಿರ್ದನ್, ಅರಬ್ಬಿತ! (Bp. 16, 2). See Abh. P. 9, 149; 14, 100; Rśv. 11, 83; J. 30, 2.

ಅಚ್ಚಿಗ acciga. Tbh. of ಅರ್ಚಕ. A worshipper; a priest (My.; cf. ಅಚ್ಚನ).

ಅಚ್ಚು accu. 1. (fr. ಅದಚು 1). = ಅಚ್ಚೆ. (The state of being firmly pressed), firmness; (bodily) strength; cf. ಅಕ್ಷ No. 30. **2,** (the state of being confined, limited or controlled), a well-defined, proper boundary or proportion. **3,** (that into which something is pressed, etc.), a mould; what has been formed with a mould. **4,** (what is impressed), an impression; a sign. **5,** (that with which impressions or signs are made), a type, a stamp. **6,** a weaver's reed (C.; T., M., Tĕ.; Tu. ಅಚ್ಚು). ಕಬ್ಬಿಣದ ಅಚ್ಚು (Bp. 28, 47). ನಾಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಅಚ್ಚು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಬೀಳುವುದು (B. 4, 125). ಅಚ್ಚಿನ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ನುಚ್ಚಿನ ಅನ್ನ (Prv.). See ಪಡಿಯಚ್ಚು. — ಅಚ್ಚಕ್ಷರ. -ಅಕ್ಷರ. A printed letter (My.). — ಅಚ್ಚಳಿ. -ಅಳಿ. Form to be destroyed, to be annihilated (V. 23, after 11). — ಅಚ್ಚಳಿಸು. -ಅಳಿಸು. To destroy the form, to annihilate (Kaivalyapaddhati 3. 15, 1). — ಅಚ್ಚಾಳು. -ಆಳು. A firm, strong man (My.; see it separately). — ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು. = ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು. (My.). — ಅಚ್ಚುಕೂಟ. A printing press (M.), a printing office (My.; B. 5, 216). ಅಚ್ಚುಕೂಟಗಳು ಸಾಗುತ್ತವೆ (B. 4, 103). ಅಚ್ಚುಕೂಟಗಳನ್ನು ಇಡುವವರು (5, 196). ಅಚ್ಚುಕೂಟದ ಒಡೆಯನು (5, 214). — ಅಚ್ಚುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To become firm, as devotion (S. Mhr.). — ಅಚ್ಚುಗೋಲು. -ಕೋಲು. A pin inserted in a mill-stone to turn it (My.; also ಅಚ್ಚುಗೂಟ). — ಅಚ್ಚುಬೆಲ್ಲ. Boiled treacle poured into a mould and thus made into a cake, such a cake of jaggory. ಅಚ್ಚುಬೆಲ್ಲ ಅಚ್ಚಪ್ಪಗೆ, ನುಚ್ಚುಗಂಜಿ ಬೆಪ್ಪಣ್ಣಗೆ (Prv.). — ಅಚ್ಚುಭಕ್ತಿ. Firm devotion (Bp. 28, 47). — ಅಚ್ಚುಮರ. A wooden mould (My.). — ಅಚ್ಚುವಡಿ. -ಪಡಿ. The state of being regular or of a good fine character like the impression from a stamp, as household affairs, work, etc. (My.). — ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿಸು. To cause to be printed (B. 5, 301). — ಅಚ್ಚು ಹಾಕು. To seal (My.; ಮುದ್ರಿಸು G.); to print (B. 5, 101). ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಅಚ್ಚುಹಾಕುವ ಯುಕ್ತಿ (B. 4, 206). — ಅಚ್ಚೊತ್ತು. -ಒತ್ತು. To impress with a mark, to seal; —to impress firmly, or to press firmly to. ನೊಸಲೊಳು ವಾಸಿಗವನ್ ಅಚ್ಚೊತ್ತಿದನ್ತೆ ಸುವರ್ಣಪಟ್ಟವನ್ ಒತ್ತಿ (Bp. 2, 52). ಹುಸಿದೊಡೆ (ಕುಪ್ಪಾಯಂ) ಹೋಗಿ ಬಿಡೆನು, ಅಚ್ಚೊತ್ತಿ ಬಿಡು ಬಿಡು (24, 16). See Abh. P. 14, 70; Č. Bp. 32, 44.

ಅಚ್ಚು accu. 2. = ಹಚ್ಚು, to affix etc. (My.).

ಅಚ್ಚು accu. 3. (= ಅಚುಕಿಸು 1). To pay unjustly, as rent for land on which the crop has failed, to make a payment which is not properly due and on account of which one suffers loss (My.; Tĕ.; M. ಅಚ್ಚುಕ್ಕ, expense, waste, custom, demand for; ಅಚ್ಚು, expense, esp. customary; see ಅಚ್ 1).

ಅಚ್ಚು accu 4. = ಅಚ್ಚಿಕೆ 1, ಅಚ್ಚುಕ. Intimacy, friendliness, affability, love (cf. ಅಚ್ಚು 1; ಅದಸು; ಅಚ್ಚ; ಅಚ್ಛ). — ಅಚ್ಚುಮೆಚ್ಚು. dupl. (My.).

ಅಚ್ಚು accu. 1. Atcheen (R.; T., Tĕ., M. ಅಚ್ಚಿ). — ಅಚ್ಚುಮಟ್ಟ. An Atcheen or Pegu poney (R.; Tĕ., T. ಅಚ್ಚಿ-).

ಅಚ್ಚು accu. 2. Tbh. of ಅಕ್ಷ (Śmd. 346. 364). A die for playing with (ದ್ಯೂತದ ಅಚ್ಚು Mr. 245; Bp. 40, 76); playing at dice, or a dice-box (ದುರೋದರ Hlâ.). 2, an axle (Mr. 286; ರಥದ ಅಚ್ಚು Nn. 37; see Si. 276. 277). ಅಚ್ಚಿನ ಕಡೆ ಗಾಲಿನಲ್ಲಿ ಆಣಿ ಎನಿಸುಗು (Nr.). 3, a certain weight of gold (ದೀನಾರ, ನಿಷ್ಕ Nr.). 4, the soul; —a vowel (My.; Tĕ., T.; cf. T. ಉಯಿರ್, the soul; a vowel).

ಅಚ್ಚುಕ accuka. = ಅಚ್ಚು 4, etc. ಅಚ್ಚುಕದ ದರಹಾಸಲಕ್ಷ್ಮಿ ಮುಖಾಬ್ಜದೊಳ್ ತೋರಿಯು (Bp. 2, 23).

ಅಚ್ಚುತ accuta. Tbh. of ಅಚ್ಯುತ (My.; T.).

ಅಚ್ಚುಳ accuḷa. Intimacy (fr. ಅಚ್ಚು 4 ?); or subordination (fr. ಅದಚು 1?).

ಅಚ್ಚುಳಾಯ್ತ accuḷa-âyta. = ಅಚ್ಚುಳಾಯ್ಲ. An attendant, a guard, a servant (ಪರಿಚಾರಕ Kk. 36). ಆಯ್ತು ಅಚ್ಚುಳಾಯ್ತು ಗೂಡಿಸುವನ್ತೆ, ಆಯ್ತು ಅರಮನೆಯೊಳಗೆ ಪುಗುವ ಪ್ರೊಬಿಸುವ ಝುಳಪ್ಪಾಯ್ತರ ಸೂಬಾಯ್ತರ ಕಲ್ಲಾಯ್ತರ ಕಡಂಗಾಯ್ತರ ಅಚ್ಚುಳಾಯ್ತರ ರಭಸಂ (Śmd. 234. 289).

ಅಚ್ಚುಳಾಯ್ಲ accuḷa-âyla. = ಅಚ್ಚುಳಾಯ್ತ, etc. (ಪರಿಚಾರಕ Śm. 45).

ಅಚ್ಚೆ accĕ. 1. A kind of fish (Rśv. 5, 115).

ಅಚ್ಚೆ accĕ. 2. = ಹಚ್ಚೆ. Scarifying, tattooing (My.).

ಅಚ್ಛ accha. = ಅಚ್ಚ 1, ಅಚ್ಛ. *Pellucid, transparent, clear, pure, genuine* (ಸ್ವಚ್ಛ, ಹಸನಾದ G.). 2, crystal (ಸ್ಫಟಿಕಮಣಿ G.). 3, *a bear.*

ಅಚ್ಛತುವರಿ accha-tuvari. = ಅಚ್ಚತೊವರಿ (Śmd. 381). A good kind of tuvari.

ಅಚ್ಛಭಲ್ಲ accha-bhalla. *A bear.*

ಅಚ್ಛಮಲ್ಲಿಕೆ accha-mallikĕ. = ಅಚ್ಚಮಲ್ಲಿಗೆ (Śmd. 380). A true Jasminum zambac.

ಅಚ್ಛಸ್ಫಟಿಕ accha-sphaṭika. = ಅಚ್ಚಬಳಿಕು (Śmd. 376). Transparent crystal.

ಅಚ್ಛಿದ್ರ a-c-chidra. Free from clefts or flaws; unbroken (ತೂತು ಇಲ್ಲದ್ದು G.). 2, uninjured, new (ಹೊಸದು G.). 3, free from defects, not deficient (ಕೊರತೆ ಇಲ್ಲದ್ದು G.; J. 2, 26).

ಅಚ್ಛಿನ್ನ a-c-chinna. Uncut, uncurtailed, uninjured; —undivided, inseparable. (My.).

ಅಚ್ಛೋಟನ acchôṭana. *Hunting.*

ಅಚ್ಯ acya. (= ಅಚ್ಚು 4? or Tbh. of ಅತಿಶಯ ?). Excessive love (in ಅಚ್ಯಾ ಮಾಡು, to fondle, to spoil by indulgence, as a child, S. Mhr.).

ಅಚ್ಯುತ a-cyuta. = ಅಚ್ಚುತ. What has not given way or fallen. 2, firm; permanent, imperishable. 3, *Vishṇu, Krishṇa* (Bp. 61, 53). 4, the plant Morinda tinctoria.

Digitized by Google

5, a kind of fish (ಒನ್ದು ತರದ ಮೀನ G.). 6, N. of a vṛitta (Čh.).

ಅಚ್ಯುತಕ a-cyutaka. N. of a vṛitta (Čh.).

ಅಚ್ಯುತತ್ವ a-cyutatva. The state of being permanent. 2, the state of being Acyuta or Vishṇu (Bp. 54, 31).

ಅಚ್ಯುತಾಗ್ರಜ acyuta-agraja. Vishṇu's or Krishṇa's elder brother: *Balarâma*. 2, Indra.

ಅಚ್ಛ achya. The MS. form of ಅಚ್ಛ in Śmd. 340. Regarding this form cf. e. g. ಉಪಚ್ಛಾರ & ವಿಚ್ಛಾರ.

ಅಜ a-ja. 1. Not born, existing from eternity. 2, *Brahmâ* (ಪಂಕಜಾಸನ, ಬ್ರಹ್ಮನು Nn. 47; ಬ್ರಹ್ಮನು Mr. 524; ಬೇದಬಿಜ್ಜೆಗ Čt. II, 3). 3, *Vishṇu or Krishṇa* (ವನಜಾಕ್ಷ, ಕೃಷ್ಣ 47; ಹರಿ 524). 4, *Śiva* (ಈಶ್ವರ 47; ಭರ್ಗ 524). 5, a Jina or sovereign saint of the Jainas (ಜಿನ 47; ಜಿನಪ 524). 6, Kâma (ಮನ್ಮಥ 47; ಮನೋಜ 524). 7, any one of the seven Munis (ಮುನಿ, ಯತಿ 47; ಸತ್ಯಮುನಿ 524). 8, the number nine (Bp. 5, 64). 9, the sun (ಪತಂಗ, ಸೂರ್ಯ 47). 10, rain (ವೃಷ್ಟಿ, ಮಳೆ 47; ವೃಷ್ಟಿ 524). 11, a woman (ಕಾಮಿನಿ, ಸ್ತ್ರೀ 47; ತರುಣಿ 524). 12, old paddy (ಹಳೆನೆಲ್ಲು, ಹಳೆಯ ನೆಲ್ಲು 47; ಶಾಲಿ 524). 13, ಧರಣಿ (o. r. ವರುಣಿ, 524). 14, N. of a son of king Raghu (G.), the father of Daśaratha.

ಅಜ aja. A driver, mover, leader. 2, *a ram* (ತಗರ Śm. 104; ಕುರಿ G.). 3, *a he-goat* (ಆಡು Śm. 94; ಹೋತು Nn. 47; Mr. 524). 4, the sign Aries.

ಅಜಕವ ajakava. = ಅಜಕಾವ, ಅಜಗವ, ಅಜಗಾವ. Śiva's bow. (Colebr.).

ಅಜಕಾವ ajakâva. = ಅಜಕವ. (Colebr.).

ಅಜಕುಮಾರಕುಮಾರ aja-kumâra-kumâra. The grand-son of Aja: Râma (Râm. 26, 17).

ಅಜಗ ajaga. = ಅಜಗವ. N. of a snake (Bp. 46, 28).

ಅಜಗಣ aja-gaṇa. A class of metrical feet (Čh.).

ಅಜಗನ್ಧಿ aja-gandhi. Smelling like a goat. 2, the plant ತವುತಂಗಿ (Mr. 124; Sk. ಅಜಗನ್ಧಾ = ಅಜಗನ್ಧಿಕಾ).

ಅಜಗನ್ಧಿಕೆ aja-gandhikĕ. *The shrubby Basil* or *Tulasi, Ocymum gratissimum* (ತುಂಗಿ, ನಾಬಳ್ಳಿ G.; see ನಾಯಿತುಳಸಿ).

ಅಜಗರ aja-gara. That swallows a goat: *a huge serpent, Boa constrictor* (ಶಯು, ವಾಹಸ, etc., ಹಿರಿಯ ಹಾವು Mr. 400).

ಅಜಗಲಸ್ತನ aja-gala-stana. = ಅಜಾಗಲಸ್ತನ. (J. 20, 57).

ಅಜಗವ ajagava. = ಅಜಕವ, etc. *Śiva's bow*. 2, N. of a snake (= ಅಜಗ).

ಅಜಗವಪಾಣಿ ajagava-pâṇi. Śiva (Râm. 6, 55, 18).

ಅಜಗಾವ ajagâva. = ಅಜಗವ, etc. (Colebr.).

ಅಜಗಿಜ aja-gija. reit. Brahmâ and persons like him (Bp. 54, 5).

ಅಜಜಟಿ aja-jaṭi. Wearing clotted or twisted hair: the flower Artemisia indica (ದವನ, ಮುಷಿಪುತ್ರಿ, ತಪಸ್ವಿ Mr. 136).

ಅಜಣ್ಡ ajaṇḍa. Not sewed, of one piece, as a cloth (My.).

ಅಜತ್ವ ajatva. The state of being Brahmâ (Bp. 18, 22; 54, 31).

ಅಜಧ್ವನಿ aja-dhvani. The cry of a ram or he-goat. See ಚೆಕ್ಕರಿಸು.

ಅಜನ a-jana. 1. Destitute of living beings. 2, a desert. 3, an insignificant person.

ಅಜನ ajana. 2. Driving, instigating. See ಪ್ರಾಜನ.

ಅಜನನಿ a-janani. Destitute of birth, or of a mother. A word used in cursing (= ತಬ್ಬಲಿ ಹುಟ್ಟು Si. 401).

ಅಜನೆ ajanĕ. Oh, Brahmâ! even Brahmâ. 2, N. of a metrical foot (Čh.).

ಅಜನ್ಯ a-janya. Improper to be born or produced. 2, unfavourable for mankind. 3, *a natural phenomenon foreboding evil*.

ಅಜಪ್ರಾಸ aja-prâsa. A kind of alliteration (Čh.).

ಅಜಬಾಬು ajabâbu. Goods and chattels, furniture, tools, apparatus, baggage, things (My.; Mhr., H.; Br. ಅಸ್ಬಾಬು).

ಅಜಭೇದ aja-bhêda. A kind of sheep. See ತಗರ.

ಅಜಮಾಸು ajamâsu. Rough calculation; about, more or less (C.; ಉಜ್ಜು Cb.; Mhr., H.).

ಅಜಮೀಢ aja-mîḍha. = ಅಜಾಮಿಳ. N. of men. 2, the town Ajmeer and its district (My.).

ಅಜಮೋದ aja-môda. = ಅಜಮೋದೆ. Goat's delight. 2, Bishop's weed, Ligusticum ajwaen Roxb. (ಲೋಮಶರ್ಕರೆ, ಓವು Mr. 136).

ಅಜಮೋದೆ aja-môdĕ. = ಅಜಮೋದ, ಅಜಾಮುಲ, ಅಜಾಮೋದ. *Bishop's weed, Ligusticum ajwaen* Roxb. (ಅಜವಾನ G.). 2, common carraway, Carum carui (see ಓದಕ್ಕಿ). 3, a species of parsley, Apium involucratum.

ಅಜಯ a-jaya. Non-victory, defeat; defeated (ಸೋತವನು G.). 2, unconquered, invincible. (My.). 3, Vishṇu.

ಅಜರ ajara. = ಅಜುರ. (T. ಅವರಿ, ಅವುರಿ, M. ಅಮರಿ, ಅವರಿ, Tĕ. ಅವಿರಿ, the Indigo plant, Indigofera tinctoria L.). — ಅಜರನುಲಿ. = ಅಜುರನೀಲಿ. A low under-shrub, perhaps Indigo aspalathoides Vahl. (Z.; *cf.* ನೀಲಗಿಡ).

ಅಜರ a-jara. Not subject to old age, undecaying (ಮುಪ್ಪಿಲ್ಲದ G.; Bp. 54, 58).

ಅಜರ್ಯ a-jarya. Not friable, not digestible. 2, not subject to decay. 3, *friendship*.

ಅಜಶೃಂಗಿ aja-śringi. Goat's horn: *the shrub Odina wodier* Roxb. (others: Odina pinnata), the fruit of which resembles a goat's horn. See ಉಡಿಮರ; ಕುರುಟಿಗೆ.

ಅಜಸ್ರ a-jasra. Not to be injured or interrupted. 2, *perpetual, continual.* ಅಜಸ್ರಂ, *continually, eternally.*

ಅಜಹೆ ajahĕ. *A plant stinging like nettles, Mucuna pruriens* Hook.; — according to others: cowhage, Carpopogon pruriens (ಆತ್ಮಗುಪ್ತೆ, ಅಧ್ಯಣ್ಡೆ, etc., ನಸಗುನ್ನಿ, or also ಕಪಿತು ಬಿಚಿ Si. 143).

ಅಜಾಗರ a-jâgara. Not awake, not vigilant, not wakeful. (My.). 2, a common weed, Eclipta alba Hassk. (St. & Pl.).

ಅಜಾಗರೂಕತೆ a-jâgarûkatĕ. The state of being not wakeful (My.; Si. 69).

ಅಜಾಗಲಸ್ತನ ajâ-gala-stana. Nipple or fleshy protuberance pending from the neck of some goats. 2, a useless object. (My.).

ಅಜಾಗ್ರತೆ a-jâgratĕ. = ಅಜಾಗರೂಕತೆ. (My.).

ಅಜಾಜಿ ajâji. *Cumin seed, Cuminum cyminum* (ಜೀರಿಗೆ, ಪೃಥ್ವಿಕೆ Mr. 137).

ಅಜಾಜೀವ ajâ-jîva. Who lives by goats, *a goat-herd*.

ಅಜಾಣ a-jâṇa. An unwise, foolish man. ಅಜಾಣನ ಒಡನಾಟ ಕಲ್ಲು ಪಾದನ್ತೆ (Sp.).

ಅಜಾಣ್ಡ aja-aṇḍa. Brahmâ's egg: the universe (Bp. 8, 50; 32, 57; 58, 61).

Digitized by Google

ಅಜಾತ a-jâta. *Unborn, not being in existence.*

ಅಜಾತಶತ್ರು ajâta-śatru. Having no enemy (ನಾಶ, ಹಗೆಗಳು ಇಲ್ಲದವನು Nn. 74). 2, N. of Śiva, and of several princes, *e. g.* of Dharmarâja (My.).

ಅಜಾಮ ajâma. = ಜಾಮಾ. (My.).

ಅಜಾಮಿಳ ajâmila. Tbh. of ಅಜಮೀಢ. (J. 15, 37; 28, 31).

ಅಜಾಮುಲ ajâmula. A plant, = ಅಜಮೋದ (St. & Pl.).

ಅಜಾಮೋದ ajâmôda. A plant, = ಅಜಮೋದ, etc. (ಓಮುಕಾಳು Si. 158).

ಅಜಾರ ajâra. = ಜಜಾರ. (My.).

ಅಜಿ aji. — ಅಜಿಗಜಿ. reit. Pounded or ground lime (ಅರದ ಚೂರ್ಣ Bhn. 43); crushed, bruised state (My.). ಚರಣಾಂಗುಷ್ಠದಿಂ ಪಿಪ್ಪುರದಿನ್ ಊಡ' ನಟಿಸಿದಡೆ ಅಜಿಗಜಿ ಆಯ್ತು ತತ್ಕಮಠಂ (Bp. 17, 17).

ಅಜಿತ a-jita. Not conquered, invincible (ಸೋಲದವ G). 2, unsurpassed. 3, *Vishṇu.* 4, a sovereign saint of the Jainas (ನೃಪ, ಜಿನ Nn. 16). 5, Śiva (G.).

ಅಜಿತಸೇನಪಂಡಿತ ajita-sêna-paṇḍita. N. of a Jaina scholar, mentioned in three MSS., in the introduction to Ch., in the following verse: ಅರಸಂ ರಕ್ಕಸಗಂಗಂ (and) ಗುರುಗಳ್ (and) ನೆಗಳ್ದ ಅಜಿತಸೇನಪಂಡಿತದೇವರ್ (or ನೆಗಳ್ದ ಜಿತ-?) ಪೊರೆದ ಕೃತಿಗುಣಗಳ್ ಎನೆ ಮತ್ತರಿಸುವರ್ ಆರ್? ನಾಕಿಯರುಳೊಳ್ ಏಂ ಪ್ರಬುದ್ಧನೋ?

ಅಜಿತೃ ajitri. A driver, a mover. See ಪ್ರಾಜಿತೃ.

ಅಜಿನ ajina. *The skin, a hide.* 2, the skin of an antelope (ಚಿಗರಿಯ ತೊಗಲು G.).

ಅಜಿನಕ ajinaka. N. of a snake (Bp. 46, 28; it is also possible to read ಜಿನಕ).

ಅಜಿನಪತ್ರೆ ajina-patrĕ. That has skin-wings: *a bat.*

ಅಜಿನಯೋನಿ ajina-yôni. Origin of the skin. 2, *an antelope, a deer* (ಚಿಗರಿ G.).

ಅಜಿರ ajira. Agile, quick. 2, *a court, a yard, an area* (ಅಗಲದ ಅಂಗಣ Mr. 199). 3, *an object of sense.* 4, air, wind (ಗಾಳಿ G.). 5, the body (ಶರೀರ G.). 6, a frog (ಕಪ್ಪೆ G.).

ಅಜಿವಾನ ajivâna. = ಅಜ್ವಾನ. Bishop's weed and its seed (My.; ಅಜಮೋದ, ಗಣ, ಗಣಹಾಸಕ, ದೀಪಕ, ದೀಪ್ಯ, ಬ್ರಹ್ಮದರ್ಭೆ, ಯವಾನಿಕೆ, ರಾಕ್ಷಸಿ, ಶ್ಲೇಷ್ಮ G.; Mhr., H. ಅಜವಾನ).

ಅಜಿಹ್ಮ a-jihma. *Not crooked, straight, upright.* 2, a fish. 3, a frog.

ಅಜಿಹ್ಮಗ ajihma-ga. Going straight on. 2, *an arrow.*

ಅಜೀರ್ಣ a-jîrṇa. Not decomposed. 2, unimpaired. 3, undigested. 4, indigestion (My.; ಅಜಿವೆ, ಅಜ್ಜಿಮೆ Śm. 60, v. r. ಜೀರ್ಣ; B. 4, 32. 123; Bp. 15, 20). ಅಜೀರ್ಣದಿನ್ದ ಮೆಯ್ ಬಿಸಿ ಆಗುವಿಕೆ (ಜ್ವರ Si.).

ಅಜೀರ್ಣವಟಕ ajîrṇa-vaṭaka. A pill for curing flatulence (My.).

ಅಜೀರ್ಣವಿಕಾರ ajîrṇa-vikâra. = ಅಜೀರ್ಣ No. 4. (B. 4, 123; Mhr.).

ಅಜೀರ್ಣಾಂಶ ajîrṇa-amśa. Slight indigestion (B. 4, 135; Mhr.).

ಅಜುರ ajura. = ಅಜರ. — ಅಜುರಸೀಲಿ. = ಅಜರಸುಲಿ (Z.).

ಅಜೆ a-jê. ಅಜಾ. Prakriti or the original source of the material world, Nature. 2, mâyâ or illusion. 3, a she-goat.

ಅಜೇಯ a-jêya. Invincible (Bp. 1, 41; 5, 63; 36, 40; 39, 9; 52, 25; 54, 35).

ಅಜ್ಜ ajja. 1. Time or circumstances favourable for the purpose, opportunity (S. Mhr.; Te. ಅಜ್ಜ; T. ಅಜ್ಜಿ). — ಅಜ್ಜಗಳ್ಳ. -ಕಳ್ಳ. A crafty thief (S. Mhr.).

ಅಜ್ಜ ajja. 2. = ಅಜ್ಜು 2. (A light substance), the dry filaments of the ĕkkĕ and hâlĕ capsules (S. Mhr.; T. ಅಜ್ಜ, ಅಜ್ಜಿ, thinness, lightness; *cf.* ಹಗುರ?). ಅಜ್ಜನು ಹಾರಿಸು, to cause such filaments to fly about, as children do (S. Mhr.).

ಅಜ್ಜ ajja. (= ಅಜ್ಜ 2). Tbh. of ಆರ್ಯ q. v. (Smd. 356; Kk. 68; Sm. 64). A grandfather (ಪಿತಾಮಹ, ತನ್ದೆಯ ತನ್ದೆ G.; B. 3, 25; My.; Tu. ಅಜ್ಜೆ; M. ಅಚ್ಚ; T. ಅಚ್ಚ, ಅತ್ತ). ಕೂಸಿನ ಅಜ್ಜ ಮುತ್ತಜ್ಜರು (B. 3, 111). ಅಜ್ಜಗೆ ಮೊಮ್ಮಗ ಅಕಳಿಕೆ ಕಲಿಸಿದನು ಅನ್ತೆ. — ಅಜ್ಜ ಊರಿ'ದ್ದು ಮೊಮ್ಮಗ ಹಾರಿ'ದ್ದು ಜೋಡು ಬಾರದು. — ಅಜ್ಜಾ, ಮದುವೆ! ಎನ್ದರೆ ಎನಗೋ? ಅನ್ದ (Prvs.). See ಮುತ್ತಜ್ಜ; Smd. 89. 234; Kâvy. I, 4, 5.

ಅಜ್ಜಿ ajji. Tbh. of ಆರ್ಯಾ. A grandmother (My.; Tu.; ತನ್ದೆಯ ತಾಯಿ, ಪಿತಾಮಹಿ G.; *cf.* ಅಜ್ಜಿ 2). ಅಜ್ಜಿಗೆ ಅರಿ'ವೆಯ ಚಿನ್ತೆ, ಮಗಳಿಗೆ ಮಿಣ್ಡನ ಚಿನ್ತೆ. — ಅಜ್ಜಿ ನೂತದ್ದೆಲ್ಲಾ (for her livelihood) ಅಜ್ಜನ ಉಡಿದಾರಕ್ಕೆ ಸರಿ. — ಅಜ್ಜಿಯ ಮನೆಗೆ ಅಜ್ಜ ಬನ್ದ ಹಾಗೆ ಆಯ್ತು. — ಅಜ್ಜಿ ಸಾಕಿದ ಮಗು ಬೊಜ್ಜಕ್ಕೂ ಬಾರದು. — ಕಜ್ಜ ಇದ್ದವರೆ ಲಜ್ಜೆ ಇಲ್ಲ, ಅಜ್ಜ ಇದ್ದವರೆ ಯೋಚನೆ ಇಲ್ಲ (Prvs.). See Prvs. s. ಪಟ್ಟೆಂ ಸೀರೆ, ಬಜ್ಜ. — ಅಜ್ಜಿಕಥೆ. A grandmother's story; an idle or foolish story (My.). — ಅಜ್ಜಿಗಡ್ಡೆ. = ಮುಜ್ಜಿಗೆಗಡ್ಡೆ, q. v. (Si. 146). — ಅಜ್ಜಿಕಾಟ. A kind of spider (My.).

ಅಜ್ಜಿಗೆ ajjigĕ. = ಅಜ್ಜುಗೆ. Tbh. of ಆರ್ಯಕ. A double jasmine, a great-flowered jasmine, Jasminum grandiflora and J. auriculatum (ಇರವನ್ತಿ Sm. 27; ಇರವನ್ತಿಗೆ Ss.; ಜಾಜಿಮಲ್ಲಿಗೆ, ಗಣಿಕೆ, ಜಾತಿ, ಮಾಗಧಿ, ಸುಮನಸ್ G.). 2, = ಸಹಾರಣ, ಮರುವಕ, ಪ್ರಸ್ಥಪುಷ್ಪ, ಫಣಿಜ್ಝಕ, ಜಂಬೀರ; ಕೆಲಮ್ಬರು ಮರುಗ ಎನ್ದೂ ಎಮ್ಬರು (Nr. *a*).

ಅಜ್ಜು ajju. 1. (= ಅಜ್ಜು 4). The state of living or dwelling together, or that of being associated or on friendly terms (ಸಾವಾಸಿ Smd. 11; *cf.* ಅಡಸು).

ಅಜ್ಜು ajju. 2. = ಅಜ್ಜ 2. — ಅಜ್ಜುಗುಜ್ಜು. The state of being thin and small. — ಅಜ್ಜುಗುಜ್ಜುಪ್ರಾಯ. The age of corporeal debility (My.). — ಅಜ್ಜುಗುಜ್ಜುಮುದುಕ. An imbecile old man (My.).

ಅಜ್ಜು ajju. 3. = ಅದ್ದು 1, etc. To immerse (My.).

ಅಜ್ಜುಕೆ ajjukĕ. *A courtesan.*

ಅಜ್ಜುಗೆ ajjugĕ. = ಅಜ್ಜಿಗೆ (Nr. *b.*).

ಅಜ್ಝಟೆ ajjhaṭĕ. = ಅರ್ಝಟಿ. *The plant Flacourtia cataphracta* (ನೆಲನೆಲ್ಲಿಯ ಗಿಡ G.).

ಅಜ್ಞ a-jña. Not knowing. 2, *ignorant* (ಅವುದನರಿ'ಯದವಂ Mr. 239). 3, *unwise, stupid, foolish.* ಅಜ್ಞನ ಬುದ್ಧಿ ಮೊಗ್ಗಿನ ಹಾಗೆ, ಪ್ರಾಜ್ಞನ ಬುದ್ಧಿ ಫಲದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಅಜ್ಞತೆ a-jñatĕ. Ignorance (ಅಜ್ಞಾನ Nn. 124. 156).

ಅಜ್ಞಾತ a-jñâta. Unknown. (J. 24, 62).

ಅಜ್ಞಾತವಾಸ ajñâta-vâsa. Whose dwelling is unknown. 2, an unknown dwelling-place (Bh. 3, 23, 50). ಅಜ್ಞಾತವಾಸದಲ್ಲಿಯೂ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳ ಕಾಟ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ (Prv.).

Digitized by Google

ಅಜ್ಞಾನ a-jñâna. *Ignorance.* 2, inadvertence. 3, mâyâ or prakṛiti.

ಅಜ್ಞಾನಕೃತ ajñâna-krita. Done inadvertently. (My.).

ಅಜ್ಞಾನತನ ajñânatana. Ignorance (My.; B. 5, 169).

ಅಜ್ಞಾನಿ a-jñâni. Ignorant, unwise, stupid; a stupid person (ಜಡು Śm. 110). See Bp. 57, 24; 58, 33.

ಅಜ್ವಾನ ajvâna. = ಅಜವಾನ. (My.).

ಅಂಚ añca. = ಅಂಚನ. See ರೋಮಾಂಚ.

ಅಂಚಡಿ añcadi. = ಅಚ್ಚಡ. See ಅಡಿ'ವೆ.

ಅಂಚನ añcana. Going. 2, bending, curling. See ಉದಂಚನ, ರೋಮಾಂಚನ.

ಅಂಚಲ añcala. -ಳ. *The end or border of a cloth* (ಸೆರಗು Mr. 342).

ಅಂಚಿಕೆ añcikĕ. = ಹಂಚಿಕೆ. (My.).

ಅಂಚಿತ añcita. *Gone.* 2, bent. 3, *worshipped, honoured.* 4, manifest, distinguished, noted, apparent, clear, pure; shining, bright; beautiful (ವಿಶದ, ಪ್ರಕಟ, ಸ್ಪಷ್ಟ, ಪ್ರಕಾಶ, ಸ್ಫುಟ, ಕಾಣ್ಬುದು Mr. 449; ಚನ್ನ G.). 5, asked, requested. See Bp. 2, 4; 4, 68; 22, 4; 24, 3; 39, 57; 55, 47; 60, 44.

ಅಂಚು añcu. 1. = ಹಂಚು. To divide (My.).

ಅಂಚು añcu 2. = ಹಂಚು (My.). See ಕಬ್ಬಿಣಂಚು, ಕಬ್ಬಿಣಂಚು.

ಅಂಚು añcu. 3. = ಹೊಂಚು. To lurk, etc. (My.).

ಅಂಚು añcu. Tbh. of ಅಂತ. (Tĕ.; *cf.* ಅರಗು 1, No. 1 & 2). An end or top (ಕೋಟಿ, ಅಶ್ರಿ Si. 415); the edge or face of a sword (ಆಯುಧಗಳ ಬಾಯಿಧಾರೆ, ಕೋಣ, ಪಾಲಿ, etc. Si. 291); a brim; the corner or brim of the mouth (ಬಾಯಿಯ ಅಂಚು, ಸೃಕ್ವ Si. 214); selvage, skirt, border; a boundary, a bank, a shore; side, proximity (My.). ನೀರೆಯ ಅಂಚು (ಅಂಚಲ, ಅಂತುಕಪ್ರಾನ್ತ Nr.; see B. 3, 102. 103; Si. 222). ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಹೋದರೆ ಮಿಂಚಿನ ಭಯ ತಪ್ಪೀತೇ?— ಅಂಚು ಇಲ್ಲದ ಹೊಲವಿಲ್ಲ, ಸಂಚು ಇಲ್ಲದ ಮಾತು ಇಲ್ಲ (Prvs.).— ಅಂಚುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To construct a bank, boundary, etc.; to fold up the border of a cloth; to form a selvage, etc. (My.).

ಅಂಚೆ añcĕ. 1. A postal road (ಪಥಭೇದ Śm. 85); a stage, a relay;—the post (ಟಪಾಲು Ċb.; My.; Tu., T., M. ಅಂಚಲ್, ಅಂಚಲ್; Tĕ. ಅಂಚೆ). ಅಂಚೆಯ ಮೇಲೆ ಹೋಗುವದು, to go by post (C.). ಅಂಚೇ ಕಾಗದ ಮುಂಚೇ ಬನ್ದರೆ ಲಂಚ ಯಾಕೆ? (Prv.).— ಅಂಚೆಕಚೇರಿ. A post office (My.).— ಅಂಚೆಕಟ್ಟೆ. A post stage or office (B. 4, 86).— ಅಂಚೆಟಪಾಲ್. A post carried on by means of post runners (S. Mhr.).— ಅಂಚೆಮಾರ್ಗ. A post road (B. 5, 2. 299. 300).— ಅಂಚೆಯವ. -ಅವ. A post runner (My.).— ಅಂಚೆಯಿಡು. -ಇಡು. To place a relay of horses, etc. (V. 4, 10).

ಅಂಚೆ a12-ñ-cĕ. 2. = ಆಚೆ. On that side, beyond (Ċh. v. 87; Tu. ಅಂಚಿ).

ಅಂಚೆ añcĕ. Tbh. of ಹಂಸ (Śmd. 348. 357; Śm. 29. 85) or ಹಂಸ (Kk. 9). See ಅರಸಂಚೆ. ಬಿಜ್ಜಮೈತ್ತು ಎಸೆವ ಅಂಚೆಯ ಸಮ್ಮುಲಂ (Śmd. 24).— ಅಂಚೆದುಪ್ಪಟಿ. -ತುಪ್ಪಟಿ. Goose-down (Rsv. 4, after 14).— ಅಂಚೆದುಪ್ಪಟಿವಾಸು. -ತುಪ್ಪಟಿವಾಸು. A bed of goose-down (J. 11, 19).— ಅಂಚೆದೇರ. -ತೇರ. He who rides on a goose or swan: Brahmâ (Śm. 8; ಬೊಮ್ಮ Kk. 9).— ಅಂಚೆವಱಿ. -ಮಱಿ. A young añcĕ (Rsv. 12, 23).— ಅಂಚೆವಿಣ್ಡು. Tbh. of ಹಂಸಪಿಣ್ಡ (Śmd. 380). A flock of geese or swans.

ಅಂಚೆದಾರ añcĕ-dâra. A postal officer (My.).

ಅಂಜಕ añjaka. Anointing; making clear. See ವ್ಯಂಜಕ.

ಅಂಜನ añjana. Anointing; making clear. 2. *a black collyrium applied to the eye-lashes* (ಕಜ್ಜಳ, ಕಾಡಿಗೆ Nn. 61; ಬಯಕೆಗಪ್ಪು Ċt. II, 80). 3, material of this collyrium, as lamp-black, antimony, etc. 4, magic ointment. 5, ink. 6, night. 7, fire. 8, *the elephant of the west or south-west* (ದಿಗ್ಗಜಭೇದ Nn. 61). 9, a kind of domestic lizard. 10, *a kind of tree* (perhaps Terminalia arjuna W. & A., as our MS. reads ಅರ್ಜುನ).

ಅಂಜನಕೇಶಿ añjana-kêsi. *N. of a vegetable perfume.*

ಅಂಜನಕ್ರಿಯೆ añjana-kriyĕ. Smearing, anointing. See ಎಚ್ಚು.

ಅಂಜನಾದ್ರಿ añjana-adri. The collyrium-mountain of the west (J. 7, 55), one of the hills at Tirupati (My.).

ಅಂಜನಾವತಿ añjanâ-vati. *The female elephant of the north-east.* 2, = ಅಂಜನೆ (My.).

ಅಂಜನಿ añjani. A hollow tube for black collyrium (ಕಾಡಿಗೆಯ ಕೊಳವಿ Mr. 337).

ಅಂಜನಿಕೆ añjanikĕ. *A species of lizard.* 2, a small mouse.

ಅಂಜನೆ añjanĕ. -ನಾ. N. of Hanumanta's mother.

ಅಂಜಲಿ añjali. = ಅಂಜುಲಿ. *The cavity formed by putting the hands side by side, hollowing the palms* (ಬೊಗಸೆ G.); when the hands in this form are raised towards the forehead, it forms the appropriate salutation from inferiors to their superiors. 2, a measure of corn, etc. sufficient to fill both hands when placed side by side, a kuḍava.

ಅಂಜಲಿಕಾರಿಕೆ añjali-kârikĕ. Making the añjali: *an earthen doll.* 2, the plant Mimosa pudica.

ಅಂಜಲಿಪುಟ añjali-puṭa. = ಅಂಜಲಿ No. 1. (My.).

ಅಂಜಲಿಬನ್ಧ añjali-bandha. Salutation, with the añjali raised towards the forehead. (My.).

ಅಂಜಸ añjasa. Straight. See ಸಮಂಜಸ.

ಅಂಜಸಾ añjasâ. *Straight on, truly, justly* (ದಿಟ, ಸಿಬುದ್ಧಿ Nn. 129; ದಿಟ Mr. 537). 2, quickly, soon (ತ್ವರಿತ, ಬೇಗ 129; ತುರಿತ 537).

ಅಂಜಿ añji. = ಹಂಜಿ, etc. (My.).

ಅಂಜಿಕೆ añjikĕ. Fear (ಸುಗಿ Śm. 80; ಭಯ, etc. Si. 67; My.; B. 2, 16). ಬಹಳ ಅಂಜಿಕೆಯನ್ನು ಉಣ್ಟು ಮಾಡುವ ಕಾಳಗ ನಡಿಯುವ ಸ್ಥಲ (ವೀರಾತಂಕಸ Si. 293). ಅಂಜಿಕೆ ಹುಟ್ಟಿದೆ ಇಹುದೇ? (Bp. 18, 15).

ಅಂಜಿಸು añjisu. To frighten. ಅಂಜಿಸಿದಂ ಮೂಲೋಕಮಂ ತಾರಕಂ (Śmd. 260). See J. 20, 25; Si. 294; B. 5, 232.

ಅಂಜೀರ añjîra. = ಅಂಜೂರ. A species of fig-tree, Ficus oppositifolia. 2, a fig.

ಅಂಜು añju. 1. = ಅಳಕು 1, of which it is a contraction. To fear, to feel anxiety; to be afraid of (ಭಯ Śmd. Dh.; C.; T., M., Tĕ., Tu.). ಕೈತವಕೆ ಅಂಜಿ, ಪೊಡಮಟ್ಟು ಇರ್ದಂ (Śmd. 67). ಪುಲಿಗೆ ಅಂಜಿ, ಪುತ್ರಮಂ ಪೊಸ್ತು, ಆದರೆ ಪಾವು ಕೊನ್ದುದು (159). ಪಾಪಕ್ಕೆ ಅಂಜುಗುಂ ತಕ್ಕಂ (159). ಉಱಿಮೆ? ಅಂಜಿಮೆ? (177). ಅಂಜಿ ಕೊಡುವ ಧನ (ಅತ್ಯಾಚಾರ, ಲಂಚ, etc. Mr. 270). ಅಂಜಿದವನು (ಅಧೀರ, ಕಾತರ Si. 359). ಆಳುಕದೆ ಅಂಜದೆ (Bp. 17, 11). ಕಣ್ಣು, ಹರಣಕ್ಕೆ ಅಂಜಿ, ನೆಱೆ ಭಯಗೊಣ್ಡು, ನೀನ್ ಅರಿಯ ಇರ್ದೆಯೋ? (18, 56). ಅಪವಾದಕೆ ಅಂಜಿ (25, 29). ಆ ಕುವರಿಗಳಿಗೆ ಅಂಜುವೆನೆ? (43, 58). ದಹನಂ ದಹಿಸ

Digitized by Google

ದ್ ಅಂಜಿ (50, 22). ಪಾಪಕ್ಕೆ ಅಂಜದೆ (56, 22; *cf.* B. 2, 10). ಅಂಜುವವನ ಮೇಲೆ ಕಪ್ಪೆ ಹಾರಿದ ಹಾಗೆ. — ಎಲ್ಲರೂ ನನಗಂಜದರೆ ನಾನು ಚಿರಾಜಿಗಂಜುವೆನು (Prvs.). **2**, to fear (v. t.). ಅಂಜಿಸ್ ಬಿಸುವನು (Bp. 31, 25). — ಅಂಜಂಜು. rep. ಅಂಜದೆ ಇರು, ಅಂಜದೆ ಇರು! (Bp. 24, 70). ಅಂಜಂಜುತ್ತಾ ರಾಕ್ಷಸನನ್ನು ನೋಡ ಹತ್ತಿದನು (B. 5, 132).

ಅಂಜು añju. 2. = ಅಳಕು 2. Fear (in compositions). — ಅಂಜುಪುರುಕ. = ಅಂಜುಬುರುಕ. (My.). — ಅಂಜುಬುರುಕ. -ಪುರುಕ. A coward (Čb. 161; My.). — ಅಂಜುಬುರುಕಿ. A female coward (My.).

ಅಂಜುಕುಳಿ añju-kuḷi. = ಅಂಜುಗುಳಿ. A male or female coward (My.).

ಅಂಜುಗುಳಿ añju-guḷi. = ಅಂಜುಕುಳಿ. (My.).

ಅಂಜುಲಿ añjuli. -ಳಿ. = ಅಂಜಲಿ. (ಕುತಪ, ಕೈಯ್ಯ ಬಗಸೆ Nn. 107; ಬೊಗಸೆ G.; ಹಸ್ತ Bhn. 60; Mhr.). See ಪುಷ್ಪಾಂಜುಲಿ; J. 3, 11; 12, 51. — ಅಂಜುಲಿಗೊಡು. -ಕೊಡು. To salute with the añjuli. ಅವನಿಗೆ ಬಾಗಿ ಪೊಡಮುಡುವನ್, ಅಂಜುಲಿಗೊಡುವನ್, ಅಮಿವನು (Bp. 18, 63). — ಅಂಜುಲಿಸಲಿಲ. Water in the hollow of the palms. ಅಲನೆ ಅಂಜುಲಿಸಲಿಲದಿಂ ತಪ್ಪಿಸುತಂ (Bp. 15, 9).

ಅಂಜುಲೀಕೃತ añjulî-kṛita. Placed together to form the añjuli. ಅಂಜುಲೀಕೃತಕರಕಮಲನ್ ಆಗಿ (Bp. 29, 24).

ಅಂಜುಳಿ añjuḷi. The nozzle of a vessel (J. 3, 11; My.; from ಅಂಜುಲಿ?).

ಅಂಜೂರ añjûra. A fig; a fig-tree (C.; Mhr., H.; Sk. ಅಂಜೀರ). ಅತ್ತಿಮರ, ಇದೇ ಹುಬುವುಳ್ಳ ಅಂಜೂರ (ಉದುಮ್ಬರ, etc. Sl. 126).

ಅಂಜೆ añjé. (= ವಂಜೆ, etc.). (ಕನ್ನಡ ಕೈ.).

ಅಂಜೇ añjê. = ಹಂಜೇ. (My.).

ಅಂಝಟೆ añjhaṭĕ. = ಅಜ್ಝಟೆ. *The plant Flacourtia cataphracta* Roxb.

ಅಟ aṭa. 1. = ಆಟ, etc., ಆಟ. Motion; acting; play; jest; speech, sound (*cf. e. g.* ಅಬ್ಬಟ). — ಅಟಮಟ. dupl. (= ತಟವಟ). Trickery, guile, fraud (ಠಕ್ಕು Bhn. 35, o. r. ಕಪಟ; My.; Tu.; Tĕ. ಅಟಮಟು). 2, escape, evasion (ತಪ್ಪಿಸ್ ಹೋಗುವುದು G.). ಅಟಮಟದ ಆರ್ಭಟನೆಗಳಂ ಮಾಡಿ (Bp. 43, 52). — ಅಟಮಟಗಾರ. = ಅಟಮಟಿಗ. (My.). — ಅಟಮಟಿಗ. ಅಟಮಟ-ಗ (Śmd. 233). A juggler, a cheat. — ಅಟಮಟಿಸು. To play off tricks, to deceive (Tĕ. ಅಟಮಟಿಂಚು, ಅಟಮಟಿಂಚು). 2, to evade. ಭಟ ಮರಳಿ ಸನ್ನಯ್ಯ್ಸಿ ಕೊಣ್ಡು, ಅಟಮಟಿಸಿ, (ಸಹಸನಂ) ಗದೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ದು (Bh. 3, 13, 34). ಸಿಟಿಲದಲಿ ಬಿಡು ಬರದ ಬರಹವನ್ ಅಟಮಟಿಸಲ್ ಅರ ಅಳವು (Râm. 32, 42). — ಅಟಮುರಿಸು. = ಅಟಮಟಿಸು. (My.). 2, to take stealthily away (My., also ಅಟಮಾರಿಸು).

ಅಟ aṭa. 2. = ಅಟು, ಅಟ್ಟು 11, ಅಷ್ಟು, etc., ಅಪ 1. That much, so much (S. Mhr.; Tĕ. ಅಟು, in that manner; that).

ಅಟ aṭa. 1. — ಅಟಕಟ. dupl. Weariness (ಬಳಲಿಕೆ Bhn. 66, o. r. ಅಟಕಟಿ, ಅಟಕುತುಟ; Mhr. ಅಟಾಅಟ, ಅಟಾಘಾಟ, etc., vehement efforts, toil, pains; the state of exhaustion, that of being harassed, etc.; *cf.* ಅಟ್ಟು 7).

ಅಟ aṭa. 2. An obstruction; a bar, nail, etc. used as a lever, etc. (Mhr.). — ಅಟಗೋಲು. (= ಅಟ್ಟಗೋಲು). A pole used by two men to lift sacks in lading oxen (S. Mhr.).

ಅಟ aṭa. 3. = ಪಟ. (My.; Tu.).

ಅಟ aṭa. 4. = ಅಟ್ಟ 1, etc. (Mhr. ಅಠ, ಅಠ). — ಅಟತಾಳ. = ಅಟ್ಟತಾಳ, etc., ಅಷ್ಟತಾಳ. (My.; Tĕ.).

ಅಟ aṭa. 5. Roaming, wandering. See ಘೂಮ್ಯಾಟ, ನಗ್ನಾಟ, ವ್ಯಾಘ್ರಾಟ.

ಅಟಕಾಯಿಸು aṭakâyisu. To stop, hinder, check (My.; Mhr., H. ಅಟಕ, obstruction; restraint, control, etc.).

ಅಟಕಾವು aṭakâvu. Obstruction, impediment (My.; Mhr., H. ಅಟಕಾವ, ಅಡಕಾವ).

ಅಟಕಿಸು aṭakisu. = ಅಟಕಾಯಿಸು. (My.).

ಅಟನ aṭana. Wandering about. See ನಿಶಾಟನ, ಪರ್ಯಟನ; J. 19, 10.

ಅಟನಿ aṭani. *The notched extremity of a bow.*

ಅಟರುಷ aṭarusha. = ಅಟರೂಷ, ಅಡಸಲ, ಅಡಸಲೆ, ಅಡಸಾಲ, ಅಡಸಾಲೆ, ಅಡ್ಡಸರ, ಅಡ್ಡಸಲ, ಅಟರೂಷ, ಅಟರೂಷಕ, ಅಡಸೋಗೆ, ಅಡಸೋಗೆ, ಅಡುಸೋಗೆ. *The shrub Justicia adhatoda* (and ganderussa) Lin. (Adhatoda vasica Nees.). See ಅಡುಮುಟ್ಟದ ಗಿಡ No. 1.

ಅಟರೂಷ aṭarûsha. = ಅಟರುಷ. *Justicia adhatoda.*

ಅಟರೂಷಕ aṭarûshaka. = ಅಟರೂಷ. *Justicia adhatoda.*

ಅಟವಣೆ aṭavaṇĕ. 1. = ಅಟ್ಟವಣೆ. Addition and subtraction (in arithmetic, My.). 2, revenue (R.; Br. ಅಠಾವಣೆ; Mhr. ಆಟವಣೇಂ, to gather together, in, up).

ಅಟವಣೆ aṭavaṇĕ. 2. Remembrance; memory (R.; Mhr. ಆಠವಣ).

ಅಟವಿ aṭavi. = ಅಡವಿ, ಅಡಿವಿ, ಅಡಿವೆ. *A wood, a forest, a jungle.*

ಅಟವಿಚರ aṭavi-čara. A wood-roamer: a sportsman (ಬೇಟೆಗಾತಿ Mr. 379).

ಅಟವ್ಯವಿ aṭavi-avi. A jungle-sheep (ವನೇರಣ, ಕೊಣ್ಣಗುರಿ Mr. 160).

ಅಟಾಟ್ಯೆ aṭa-aṭyĕ. *Roaming.*

ಅಟಾಣ aṭâṇa. The name of a tune (My., also ಅಠಾಣ; T. ಅಡಾಣಾ).

ಅಟಿಗ aṭiga. = ಅಡಿಗ 1, etc. A player; one who is engaged with. It is used as a suffix, *e. g.* ಕೊಲ್ಲಟಿಗ (Śmd. 240).

ಅಟಿಲ್ aṭil. = ಅಟಿಲ್ 2, q. v.

ಅಟಿಸು aṭisu. Verb of ಅಟ1. See ಅಬ್ಬಟಿಸು.

ಅಟು aṭu. = ಅಟ 2, etc. (S. Mhr.).

ಅಟೆ aṭĕ. = ಅಟ 1, ಅಟ್ಟು 1, ಅಡ 1, ಅಡಿ 1, ಅಡಿಕೆ 1, ಅಣ 3, ಅಣಿಗೆ 2, ಅಣೆ 5, (ಅಣ್ಣೆ 4). Playing, etc. See ಅಲಪಟೆ, ಉಬ್ಬಟೆ, ಅಬ್ಬಟೆ, ಲಮ್ಪಟೆ, ಹೋರಟೆ.

ಅಟೆ aṭĕ. ಅಟಾ. Roaming (ತಿರುಗಾಡೋಣ G.).

ಅಟೋಪ aṭôpa. = ಅಟೋಪು. (My.).

ಅಟೋಪು aṭôpu. = ಅಟೋಪ, ಅಟೋಬು, ಆಟೋಪ 1, ಆಟೋಪು. Control, power (My.; S. Mhr.; Mhr. ಆಟಪ, ಆಟೋಪ, control).

ಅಟೋಬು aṭôbu. = ಅಟೋಪು. (My.).

ಅಟ್ಟ aṭṭa. 1. = ಅಟ್ಟು 2. — ಅಟ್ಟವ್ಯಟ್ಟಂ. dupl. Closeness and expansion. — ಅಟ್ಟವ್ಯಟ್ಟಮಾರಣ್ಯ. A thick and expansive jungle (S. Mhr.).

ಅಟ್ಟ aṭṭa. 2. See ಅಟ್ಟ 2 (tatsama).

ಅಟ್ಟ aṭṭa. 1. = ಅಟ 4, ಅಡ. Tbh. of ಅಷ್ಟ. Eight. — ಅಟ್ಟತಾಳ. = ಅಟತಾಳ. (My.).

ಅಟ್ಟ aṭṭa. 2. One of the Tatsamas (Śmd. 384; Čt. 2, 48; Kk. 95; Śm. 77). High, lofty; loud; exceeding. 2, na

Digitized by Google

upper loft in a house used as a place of lumber and repository for stores (C.). 3, *an apartment on the roof.* 4, a tower, a buttress. 5, a scaffold or stand on poles (My.; ಮಂಚಿಗೆ Si. 110; T. ಅಟ್ಟಳೈ). *Cf.* ಅಟ್ಟವೆ 2, ಅಟ್ಟು. 6, = ಅಟ್ಟಣ No. 2, ಅಂಗಳ, etc., the palate of the mouth (My.). ಅಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹಾರಿದ ಬೆಕ್ಕು ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಹಾರ್ಯಾತೇ?— ಅಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಅಮ್ಮು, ಚಿಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಬೆಲ್ಲು; ಕುಟ್ಟು, ಎಕಾ, ಮೂಗಾವುದ!— ಅಟ್ಟದಿನ್ದ ಬಿದ್ದ ವನ ದಡಿಯಿನ್ದ ಡಕ್ಕಿದರು. — ಅಟ್ಟ ಸ್ವರ್ಗವಲ್ಲ, ಗಟ್ಟ ಮೇರುವಲ್ಲ (Prvs.). See B. 4, 121. 136. — ಅಟ್ಟಗವಲ್. -ಕವಲ್. (Śmd. 385). A tall bifurcated (or lateral) branch. — ಅಟ್ಟಗೋಲ್. -ಕೋಲ್. (= ಅಟಗೋಲು). A long staff or pole (ಕುರುದಣ್ಡ Mr. 350, o. r. ಕುರದಣ್ಡ). — ಅಟ್ಟಬಡಿ. (-ಬಡಿ?). (Śmd. 385; Kk. 96). A long stick (?). — ಅಟ್ಟಹಾಸ. (Śmd. 385; Kk. 96). = ಅಟ್ಹಾಸ. A loud laughter or outcry. 2, pomp, parade, ostentation (ಬಿಡಿವಾರ Čb.; My.). See J. 10, 35; 16, 25; 26, 34. — ಅಟ್ಟಹಾಸಗಾರ. An ostentatious man (My.). — ಅಟ್ಟಾಸುರ. -ಅಸುರ. Excessive trouble (Abh. P. 13, 51).

ಅಟ್ಟ aṭṭa. 3. = ಹಟ್ಟ. A market-place. — ಅಟ್ಟವಿಲಾಸಿನಿ. Dallying in market places: a prostitute (ಹಟ್ಟವಿಲಾಸಿನಿ Nr.).

ಅಟ್ಟ aṭṭa. 4. Dried, dry (Sk.; *cf.* ಅಟ್ಟು 8).

ಅಟ್ಟ aṭṭa. 5. Boiled rice, food (Sk.; *cf.* ಅಟ್ಟು 10).

ಅಟ್ಟಣ aṭṭaṇa. (The hind part of) the deck of a vessel (used as a cook-room). ಹಡಗಿನ ಅಡಿಸ ಅಟ್ಟಣಂ ತರ್ಪಣವೆನಿಸಲ್ಕು (Mr. 408). 2, = ಅಟ್ಟ 2, No. 6, the palate (Mg.).

ಅಟ್ಟಣೆ aṭṭaṇe. = ಅಟ್ಟಳೆ. See ಹಡಿಯಟ್ಟಣೆ, ಮುಗಿಲಟ್ಟಣೆ.

ಅಟ್ಟವಣೆ aṭṭavaṇe. = ಅಟವಣೆ 1. (My.).

ಅಟ್ಟವೆ aṭṭave. 1. Tbh. of ಅಷ್ಟಮ (Śmd. 365; Śm. 19).

ಅಟ್ಟವೆ aṭṭave. 2. = ಅಟ್ಟ 2, No. 2. (My.). 2, a structure of poles put on stones, on which a stack is heaped (My.).

ಅಟ್ಟಳೆ aṭṭaḷe. = ಅಟ್ಟಣ, ಅಟ್ಟಣೆ, (ಅಟ್ಟೋಳಿ, ಅಟ್ಟು). Tbh. of ಅಟ್ಟಾಲ (Čt. II, 39; ಅಟ್ಟೋಳಿ Čt. I, 9; ಅಟ್ಟ, ಕ್ಷಿತಿ, ತಲ್ಪ Nr.; ಅಟ್ಟ Mr. 192). See Bp. 16, 10; Abh. P. 5, 103; ಮುಗಿಲಟ್ಟಳೆ.

ಅಟ್ಟಾಲ aṭṭâla. = ಅಟ್ಟಳೆ q. v. & ಅಟ್ಟಾಲಕ. An apartment on the roof (Sk.). 2, a palace (ಅರಮನೆ G.). 3, a breast-high wall, a parapet (ಎದೆಯುದ್ದ ಗೋಡೆ G.). 4, a bastion (ಕೊತ್ತಲ, ಬುರುಜು G.).

ಅಟ್ಟಾಲಕ aṭṭâlaka. *An apartment on the roof.*

ಅಟ್ಟಾಸ aṭṭâsa. Tbh. of ಅಟ್ಟಹಾಸ. (My.; Mhr. ಅಟಾಸ).

ಅಟ್ಟಿ aṭṭi. 1. = ಹಟ್ಟಿ. (My.).

ಅಟ್ಟಿ aṭṭi. 2. (= ಅತಿ?). See ಅಟ್ಟಟ್ಟ s. ಅಟ್ಟು 2.

ಅಟ್ಟಿಗಾಲಿಗ aṭṭigâliga. See ಅಲ್ಲಿಗಾರಿಗ.

ಅಟ್ಟಿಸು aṭṭisu. 1. To take or retain possession of (S. Mhr.; Mhr. ಆಟಪಣೇಂ, to take up, take possession, etc.). ಅವನು ಆ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಅಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಣ್ಡನು (S. Mhr.). ಪುಣ್ಣು ಸಾವನ್ತನನ್ನು ಗೋವೆಸರಕಾರದವರು ಅಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಣ್ಡರು (S. Mhr.).

ಅಟ್ಟಿಸು aṭṭisu. 2. To cause to pursue, etc. (C.).

ಅಟ್ಟಿಸು aṭṭisu. 3. To cause to evaporate by boiling or the agency of natural heat (C.). 2, to cause to be wasted or become worn out (C.). ಸಮುದ್ರದ ನೀರು ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಗಳೊಳಗೆ ಹಾಕಿ, ಒಲೆಯ ಮೇಲೆ ಏರಿಸಿ, ಬುಡಕೆ ಉರಿ ಹಚ್ಚಿ, ಅಟ್ಟಿಸಿ, ಉಪ್ಪು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ; ಈ ಉಪ್ಪಿಗೆ ಅಟ್ಟುಪ್ಪು ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ (B. 4, 204). ನೀರು ಅಟ್ಟಿಸಿದ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿ (ಗಟಕ G.). ನಿನ್ನನ್ನು ನಾನು ಇಷ್ಟರ ತನಕ (ನನ್ನ) ಜೀವಾ ಅಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಣ್ಡು ಜೋಪಾನ ಮಾಡಿ, ಈಗ ಪರದೇಶಿಯವರ ಕೈಯ್ಯೊಳಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಕೊಡಲಿ? (B. 2, 33).

ಅಟ್ಟು aṭṭu. 1. (= ಅಣ್ಟು 1) An (obsolete) verb to which the krit ಅಟ್ಟು 2 (Śmd. 204) belongs. To be joined.

ಅಟ್ಟು aṭṭu. 2. = ಅಟ್ಟ 1, (ಅಣ್ಟು 2). The state of being joined. 2, closeness; imperviousness. 3, the state of being crowded or thronged, pressed or squeezed. 4, joining, fitting, being becoming or proper. 5, relationship (Te. ಅಣ್ಟು, relationship; T., M. ಅಡು, to come into contact, come nigh, etc.; to beseem, to be fit or proper, to be proportionate to; ಅಡುತ್ತವ, a relation; *cf.* ಅಡು 4, ಅಟ್ಟು 3, ಅಡಗು 3, ಅಡವು 1, ಅಣ್ಪು 2). — ಅಟ್ಟಟ್ಟ. -ಅಟ್ಟ. Intimate love (? Abh. 11, 23). — ಅಟ್ಟಡವಿ. An impervious forest (S. Mhr.; Bp. 23, 19; 32, 6). — ಅಟ್ಟುಂಜಗಳ. ಅಟ್ಟು-ಅಂ-ಜಗಳ (Śmd. 204). A close fight. — ಅಟ್ಟುಮ್ಬರಿ. ಅಟ್ಟು-ಅಂ-ಬರಿ (Śmd. 204). = ಅಟ್ಟುಮ್ಬಳಿ, ಅಟ್ಟುಮ್ಬುಳಿ. Gifts from relations or friends to the bride and bridegroom at the time of marriage (ಬಳುವಳಿ Kk. 53, o. r. ಅಟ್ಟುಮ್ಬಳಿ). — ಅಟ್ಟುಮ್ಬಳಿ. = ಅಟ್ಟುಮ್ಬರಿ, etc. (ಬಳುವಳಿ Śm. 61). — ಅಟ್ಟುಮ್ಬುಳಿ. = ಅಟ್ಟುಮ್ಬರಿ. (My.).

ಅಟ್ಟು aṭṭu. 3. (= ಅಣ್ಟು 1, No. 3). To keep close to, to follow, to run after. 2, to pursue, to chase, to drive; to drive away (ಅನುಧಾವನ Śmd. Dh.; J. 4, 16; My.). 3, to send, people or things (Abh. P. 4, after 42; 11, 22. 23. 24; My.; *cf.* T. ಅನುಪ್ಪು, Te. ಅನುಪು, to send). ಎಡಬಲದರನ್ ಅಟ್ಟ ನೋಡುವ ಪಡಿಯಬಿಗಟ್ಟಿಗೆಗಳ್ (Śmd. 16). ಅನ್ಧಕಾರಂಗಳಂ ಸಿಲ್ಕೆ ಈಯದೆ, ಅಟ್ಟಿ (J. 26, 4). ಪಾಣ್ಡವರ ಸೇನೆ ಅಟ್ಟಿ ಸುಡುವ ಅನಲಧೂಮಜ್ವಾಲೆಗೆ ಒಡನೆ ಗೋಬಿಟ್ಟು (8, 40). ಅಟ್ಟ ಬಹ ಮದಕರಿಯ ಕಟ್ಟ ಬಹುದು (Dp. 172, 2). ಅವರು ಓಡಿ ಹೋದರು; ದೆರಾಯಸನು (Darius) ಅವರ ಬೆನ್ನ ಹತ್ತಿದನು; ಈ ಪ್ರಕಾರ ಸ್ಕುತೀ (Scythian) ಜನರನ್ನು ಅಟ್ಟ ಕೊಣ್ಡು ಹೋಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಾ (B. 4, 217). ಕಾಡುಗುದುರೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಎರಡನೆಯ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಹಿಣ್ಡಿನೊಳಗೆ ಸೇರಗೊಡದೆ, ಲತ್ತೀ ಹಾಡಿಸಿ, ಬೆನ್ನುಹತ್ತಿ, ಅಟ್ಟುತ್ತವೆ (B. 5, 13). — ನೃಪಂ ಬೆಸ್ಪೆಟ್ಟಿಂ ದೂತನ ಅಟ್ಟೆಯುಂ ಬಾರಂ (Śmd. 283). ಎಮ್ಮುವನ್ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಅಟ್ಟದಂ (Bp. 28, 38). ನಾರಿ (ಹುಗ್ಗಿಯಂ) ದಾಸಿಯ ಕೆಯ್ಯಲಿ ಅಟ್ಟಲು (33, 17). ನೀನ್ ಅದ ನೋಡಿ ಕೋ, ತಿವನ್ ಅಟ್ಟದ ಓಲೆಯನು! (53, 17). ವಿದುರನ್ ಅಟ್ಟಿದ ಖನಕ ಬನ್ದನು (Bh. 1, 8, 86). ಇದು ಕಾಮ್ಭೋಜನರೇನ್ದ್ರನ್ ಅಟ್ಟಿದ ಹಯವ್ರಾತಂ (Rśv. 5, 22). See also Abh. P. 11, 23; Bp. 5, 6; 25, 29; 28, 36; 39, 44. 48; Prv. s. ಓಡು 2; ಅಬೆಯಟ್ಟು, ಎಬ್ಬಟ್ಟು, ಬೆನ್ನಟ್ಟು, ಹಿನ್ದಟ್ಟು. — ಅಟ್ಟಾಡು. -ಆಡು. To pursue, to chase about (My.).

ಅಟ್ಟು aṭṭu. 4. Pursuing, sending. See ಅಟ್ಟುಳಿ 2.

ಅಟ್ಟು aṭṭu. 5. To put (My.; Tu.). ಆರೋಗಿಸುವ ಬುದ್ಧಿ ಹುಟ್ಟಿದೋ? ಸೀ ಇತ್ತೋ? ತುಪ್ಪವನ್ ಅಟ್ಟಿನ್ ಎನ್ದೋ? ಕುಡಿಯಲ್ ಆಬೆಯೋ? (Bp. 14, 9). See ನೀರಟ್ಟಿ ಕೊಳ್ಳು. ಪಿಟ್ಟಟ್ಟ (*i. e.* ಅಟ್ಟಲಾಗಿ), ನೀರಟ್ಟ ಮುದ್ದೆ ಗಣವಾಯಿತು (Prv.).

ಅಟ್ಟು aṭṭu. 6. Putting, placing. — ಅಟ್ಟುಕುಣಿ. N. of a game in which cowries or tamarind stones are put from hole to hole on a wooden board (My.). — ಅಟ್ಟುಗುಣಿ. -ಕಣಿ. = ಅಟ್ಟುಕುಣಿ. (My.). — ಅಟ್ಟುಗುಳಿ. -ಕುಳಿ. = ಅಟ್ಟು

Digitized by Google

ಗುಣಿ. (My.). — ಅಟ್ಟುಗುಣಿಮಣೆ. The board for that play (My.).

ಅಟ್ಟು aṭṭu. 7. (fr. ಅಱ್ 2). To evaporate (v. i.) on account of artificial or natural heat, to become dry; — to be wasted or become worn-out (C.; Mhr. ಆಟಣೇಂ, to waste or dry up, as the body, a well; to wear and waste through teasing or tormenting; etc.; cf. Tbh. ಅಟ 1; ಅಣ್ಣರಿಸು).

ಅಟ್ಟು aṭṭu. 8. The state of being free from fluidity. — ಅಟ್ಟುಪ್ಪು. Salt produced by evaporation; sea-salt (ಸಾಗ್ರ್ಯ, ಪಿಡ Si. 312; ವಸುಕ Mr. 143; B. 4, 204); a kind of inferior salt (My.).

ಅಟ್ಟು aṭṭu. 9. = ಅಡು 1. To cook (a term only found in Si.). ಅಟ್ಟರ್ ಪಟ್ಟ ಅಗೆ (Si. 313. 314).

ಅಟ್ಟು aṭṭu. 10. P. p. of ಅಡು 1, q. v. — ಅಟ್ಟಿಡ.-ಎಡ. A place where (one's) food has been dressed: one's native place. ಆವ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಅಟ್ಟಿಡದ ಅಭಿಲಾಷೆ ಬಿಡದು (Prv.).

ಅಟ್ಟು aṭṭu. 11. = ಅಟ 2, ಅಸ್ಸು etc. (My.).

ಅಟ್ಟು aṭṭu. 12. = ಎಟ್ಟು 1. To be within reach (My.; cf. ಅಸ್ತು 3).

ಅಟ್ಟುಳಿ aṭṭuḷi. 1. A crowd, a throng, a multitude (ಸಟ್ಟಣೆ G., ಗುಮ್ಪು Cb.); a confused mass. ಮರುಳಾಟಸುವಯ ಅಟ್ಟುಳಿ (ನಿರಸ್ತ Mr. 85). 2, the state of being close or squeezed: annoyance, trouble (C. Bp. 32, 45; 38, 2; J. 2, 5).

ಅಟ್ಟುಳಿ aṭṭu-uḷi. 2. A hunting-animal (ಸೋಹು ಮೃಗ Mr. 380).

ಅಟ್ಟೆ aṭṭe. 1. = ಅಟಿ, etc. See ಉಬ್ಬಟ್ಟೆ.

ಅಟ್ಟೆ aṭṭe. 2. = ಅಡೆ. (That adheres? or that is like a headless trunk?) a leech (My.; T., M.).

ಅಟ್ಟೆ aṭṭe. 3. A headless trunk, especially one retaining vitality (ಕಬನ್ಧ Śm. 44; ಮುಣ್ಡ 89; ಕಮುಕು, ಕ ಬನ್ಧ Kk. 41; My.; Te.; T. ಮುಟ್ಟೈ). ರಾಗದಿಂ ನಾಡಕರ ಅಟ್ಟೆ ಯುಂ ತುರಗದ ಅಟ್ಟೆಯುಂ ಆಡಿದವು ಅವರಂಗದೊಳ್ (Abh. P. 13, 65). ತಲೆ ಪಾದ ಅಟ್ಟೆ (Bp. 6, 7). ಗಗನಘಾಗಕ್ಕೆ ನೆಗೆದು ಪೋ ದ ಅಟ್ಟೆಗಳ್ (21, 21). ಅಟ್ಟೆಯೆನ್ತವರ್ ಅಗಲ್ದು ಕೆಯ್ಗೆ ಅಳವಟ್ಟ ತ ಲೆ ವಿಮುಖ ಫಾಸ್ತ ಎನುತ ಬೊಪ್ಪಿಟ್ಟು (52, 40). See also Bp. 14, 30; 28, 27; 49, 15; 51, 73; 52, 44; J. 22, 23. — ಅಟ್ಟೆಯಾ ಟ. -ಆಟ. The motions or play of headless trunks (Abh. P. 10, 235).

ಅಟ್ಟೆ aṭṭe. 4. A sole (of leather); a sandal (ಕೆ ರ್ಪು Śm. 89; ಕೆರವು G.; My.; T., Te., Tu.). ಒನ್ದು ಅಟ್ಟೆಯ ಕೆ ರವು (Bp. 31, 4). ಅಟ್ಟೆಯ ಕೆರವಂ ಮೆಟ್ಟಲು ಅಶ್ವವೇದದ ಹಾಗಾ ಯ್ತು (Prv.). See ಒಳಟ್ಟೆ, ಜಿವರಟ್ಟೆ. 2, skin (of any part of the body, My.); bark (of a tree, My.). 3, the juiceless remainder of milled sugar-cane (My.; = ಅಟ್ಟೆ, ಅಳ್ಳಟ್ಟೆ).

ಅಟ್ಟೆ aṭṭe. 5. What is pushed: a shuttle. ಹಟ್ಟಿ ಗಾಡದ ಅಟ್ಟೆ (ತಸರ, ಸೂತ್ರಪ್ರವೇಶ್ಸನ Nr.).

ಅಟ್ಟೋಳಿ aṭṭoḷi. = ಅಟ್ಟುಳಿ. (Ct. I, 9; Tu. ಅಟ್ಟೊಳಿಗೆ a loft on poles).

ಅಟ್ಯೆ aṭye. *Roaming about.*

ಅಟ್ಲು aṭlu. = ಅಟಲ್, etc. Mud (My.).

ಅಟ್ಲು aṭlu. (= ಅಟ್ಟೋಳಿ). A scaffold or stand on poles (My.). 2, = ಅಟ್ಟಣೆ 2, No. 2. (My.).

ಅಠರ aṭhara. Eighteen (My.; Mhr. ಅಠರಾ).

ಅಠಾಣಾ aṭhâṇâ. N. of a râga (My.).

ಅಡ aḍa. 1. = ಅಟ 1, etc. (ಅಡ 4). Play, etc. See ಅಡಿಗ 1.

ಅಡ aḍa. 2. = ಅಡು 2, etc. Cooking. See ಅಡಿಗೆ 1.

ಅಡ aḍa. 3. — (T. ಅಡಾ, ಅಡೇ, an interjection used in calling to a man-servant or one of the lowest sort of people; cf. ಅಲಾ). — ಅಡ ಅಡಾ. rep. ಅಡ ಅಡಾ ಎಮ್ಬುವನನ್ನು (i. e. a Tamil man) ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ನೀಗು (Prv.).

ಅಡ aḍa. 4. (= ಅಟ 1, ಅಡ 4). — ಅಡಬಡ. dupl. Rashly, e.g. ಅಡಬಡ ತಿನ್ನು (S. Mhr.; Tu. ಅರಬರ; Mhr., H. ಹಡಬಡ, hurry and hubbub; tumult and confusion). — ಅಡಹಡಿಸು. dupl. (from an ಅಡಹಡ). To make haste; to move forward with impetuosity, to rush (Abh. P. 8, after 61). ಗಂಗೆಯ ಮಡುಗಳನ್ ಅಡಹಡಿಸಿ ಪುಗುವಿನಂ ಭಯುವಶದಿಂ (Śmd. 294; Kâvy. I, 5, 37).

ಅಡ aḍa. 5. (= ಅಡ 4?). — ಅಡಬಡಿಸು. dupl. (from an ಅಡ ಬಡ). To move suddenly, to start. ಸಪ್ಪಳಕ್ಕೆ ಕೂಸು ಅಡಬ ಡಿಸಿ ಎದ್ದಿತು (B. 3, 51). ಕರಡಿಯ ಮೂಗಿನ ಮೇಲೆ ಬಿಡದರೆ ಸಿ ಟ್ಟನಿನ್ದ ಕಂಗೆಟ್ಟು ಅಡಬಡಿಸುತ್ತದೆ (5, 258).

ಅಡ aḍa. 6. = ಅಡವು 2, (ಅಡು 3), ಅಡ್ಡ 1. The state of being across, transverse, or in the way; the state of being awry; that of being broad-wise or horizontal (ತಿರ್ಯಗ್ಭಾಗ G.); crosswise. **2,** obstructing, an obstruction, an impediment. **3,** the state of being contrary or perverse. **4,** that of being crossed or interbred. **5,** (= ಎಡ 3; Mhr. ಅಡ) that of being subordinate, less, minor, or extra. (Cf. Mhr. ಅಟ, ಅಟ, ಅಡ). — ಅಡಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. = ಅಡ್ಡ ಕಟ್ಟು 1, ಅಡ್ಡಗಟ್ಟು 1. To arrest, to stop; to thwart (ಅಡ್ಡಲಾಗು Bhn. 37; My.). ನಮ್ಮನ್ನು ಅಡಗಟ್ಟ ಬೇಡ (My.). — ಅಡಗೆಡೆ. -ಕೆಡೆ. To fall across or down before (another), to prostrate one's self. ಘೂನಾಥನ ಎಡೆಗೆ ಬೇಗದಿ ಬ ನ್ದು, ಅಡಗೆಡೆದಂ (Anubhavaśikhâmaṇi 10,16). — ಅಡಗೋಡೆ. = ಅಡ್ಡ-. (S. Mhr.). — ಅಡಂಕೆ. -ಅಂಕೆ. = ಅಡ್ಡ ಅಂಕೆ. (My.). — ಅಡಜಾ ತಿ. = ಅಡ್ಡ-. A cross breed, a mongrel or inferior kind or caste (S. Mhr.; Tu.; Te. ಅಟುಜಾತಿ). — ಅಡತಾಳೆ. Untrustworthiness (Sd.; Mhr. ಅಡತಾಳಾ, a cross-examination, as of an account). — ಅಡದೋಟು. -ತೋಟು. = ಅಡ್ಡದೋಟು, q. v. — ಅಡರೋಗ. An additional sickness (S. Mhr.). — ಅಡಮು ಟ್ಟ. An ill-behaved, bad fellow (S. Mhr.; Mhr. ಅಡಮೂಡ, stupid, awkward). — ಅಡವಟ್ಟ. ಅಡ-ಬಟ್ಟ. The contrary of roundness, crookedness, ugliness. — ಅಡವಟ್ಟಕೊಬ್ಬರಿ. A deformed cocoa-nut kernel (S. Mhr.). — ಅಡವಟ್ಟಕೊಬ್ಬರಿ ಮೋರೆ. A face that is like a deformed cocoa-nut kernel (S. Mhr.). — ಅಡಹಾಯ್. = ಅಡ್ಡ ಹಾಯ್. (J. 8, 36). — ಅ ಡಾಣಿ. -ಆಣಿ. A cross-pin (My.). — ಅಡುಱು. (aḍa-uṟu or -ur). To stand in opposition, to take up a hostile position. ಅಡುಱುಗ (Abh. P. 13, 48).

ಅಡ aḍa. 7. = ಅಡೆ 8. — ಅಡಗಲ್ಲು. = ಅಡೆಗಲ್. (My.).

ಅಡ aḍa. 8. = ಅಡವು 1. A pawn, etc. (My.).

Digitized by Google

ಅಡ aḍa. 9. An abbreviation of ಅಡಕೆ. See ಅಡಕೊತ್ತು, etc.

ಅಡ aḍa. 10. = ಅಡೆ 15. — ಅಡಗೆಡೆ. -ಕೆಡೆ. To fall to the ground or down (Râm. 5, 8, 75).

ಅಡ aḍa. = ಅಟ್ಟ 1, etc. — ಅಡತಾಳ. = ಅಟತಾಳ, ಅಟ್ಟತಾಳ, etc. (My.).

ಅಡಕ aḍaka. = ಅಣಕ 2. Pressing into a narrower compass, compressing; compressed state or condition (My. *e.g.* in ಅಡಕ ಮಾಡು; T., M. ಅಡಕ್ಕ). **2,** compacture: the state of being suited to the size of a thing. ಈ ಪುಸ್ತಕ ನನ್ನ ಕೆಯ್ಗೆ ಅಡಕವಾಗಿದೆ; ಈ ವಸ್ತು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗೆ ಅಡಕವಾಗಿದೆ (My.). **3,** placing one thing upon another, piling, as pots, paper, etc.; piled state; a pile, a stack (My.; see ಹುಲ್ಲ ಡಕ). **4,** storing. **5,** contracting one's self, shrinking, as an animal from cold (My.; T., M.). **6,** the act of stowing away or putting in (as a corpse, etc. in the ground, My. in ಅಡಕ ಮಾಡು). **7,** hiding one's self, entering into so as to disappear, being absorbed in, as in a liṅga (ಅಡಕವಾಗು S. Mhr.; My.); hiding place. ಕಳ್ಳರು ಅಡಕವಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ (My.). **8,** suiting one's self to, becoming obedient. ಶಿಷ್ಯನು ಗುರುವಿನ ಅಪ್ಪಣೆಗೆ ಅಡಕವಾಗಿದ್ದಾನೆ (My.). **9,** being comprehended or contained in. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಚರಿತ್ರೆಗಳು ಅಡಕವಾಗಿವೆ (My.). **10,** abridgment, as of a story (My. in ಅಡಕ ಮಾಡು). — ಅಡಕಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To press into a narrower compass, as cotton in a sack; to press, as a bookbinder does a book (My.). — ಅಡಕದ ಕೋಣೆ. A storeroom (Bp. 12, 10).

ಅಡಕಲ್ aḍakal. -ಲು. = ಅಡಕಿಲ್ 1, q. v. (S. Mhr.; T. ಅಡುಕ್ಕಲ್). — ಅಡಕಲೇಱಿಸು. To raise or make a pile. ನೀನು ಅಡಕಲೇಱಿಸಿದ ಗಡಿಗೆಗಳನ್ನು ಯಾರು ಮಾಡಿದರು? (B. 4, 177).

ಅಡಕಿ aḍaki. A woman who stores up or fills. See ನೀರಡಕಿ.

ಅಡಕಿಲ್ aḍakil. 1. -ಲು. = ಅಡಕಲ್, ಅಡಿಕಿಲ್. Piling, putting one closely upon another; a pile. See ನಿಟ್ಟಡಕಿಲ್. — ಅಡಕಿಲ್ವೊಸ್ತು. -ಪೊಸ್ತು. One to come upon another (ಒನ್ದರ ಮೇಲೆ ಒನ್ದು ಇರು Cm., ಅಡಕಿಲಾಗಿ ನಿಲ್ vritti Śmd. 19). (ಪಿನ್ದು) ಅದು ಅಡಕಿಲ್ವೊಸ್ತಿ ಇರೆ ಮಣಿಗೆ ಒಪ್ಪವೋಲ್, ವಿಸರ್ಗಸ್ ಏಸಿಕ್ಕುಂ (19).

ಅಡಕಿಲ್ aḍakil. 2. A kind of plant. See ಚಿಕ್ಕಡಕಿಲ್.

ಅಡಕು aḍaku. 1. = ಅಕ್ಕು 1, ಅಡುಕು 1, ಅಡಚು 1, etc. To press into a narrower compass, as one does in packing cloth, cotton, etc.; to press, as the bookbinder does a book (My.; T. ಅಡುಕ್ಕು). **2,** to put one thing closely upon another, to pile, as pots, blankets, grass, earth, etc. (My.). **3,** to put one round thing in or upon another so that a conical pile is formed (My.). **4,** to put in or on in large quantities, as goods in boxes or on vehicles (My.). **5,** to stow away (ಕಸ್ಥಾನಾನ್ತರಪ್ರಣೀತ Śmd. Dh.). **6,** to subdue, to control (T., M. ಅಡಕ್ಕು). See Râm. 5, 9, 5. ಮಾರಯ್ಯನ್ ಅಡುಗಬ್ಬುಗಳನ್ ಅಡಕುವನು (Bp. 9, 41). ಮಣ್ಣನ್ ಅಡಕುತ (52, 10). ಸಾಧನಸಮಗ್ರವ ಸೂನುಸಹಿತ ಅಡಕಿದನು, ಧಾರಿಯ ಬಿಣ್ಣ ಜವ ಜಡಿಯೆ (Bh. 1, 10, 24; see also 1, 12, 16). ಸರಕುಗಳನ್ ಅಡಕಿದರ್ (Č. Bp. 47, 20).

ಅಡಕು aḍaku. 2. = ಅಡುಕು 2. The state of being piled conically. — ಅಡಕುಪಾತ್ರೆ. Round vessels that are put one in or upon another so that a cone is formed (My.).

ಅಡಕೆ aḍakĕ. = ಅಡ 9, ಅಡಿಕೆ 3. Areca, the areca palm, Areca catechu Lin., and its nut (ಖಪುರ, ಪೂಗ Nn. 102; ಕ್ರಮುಕ, ಪೂಗ Mr. 112; ಕೌಂಗು Śm. 25. 82; My.; M. ಅಡಕ್ಕ, ಅಡೆಕ್ಕ). ಅಡಕೆಯ ಮರ (ಗೂವಾಕ, ಪೂಗ Nr., Hlâ.; ಪೂಗ Nn. 66). ಪೊಸ ಅಡಕೆ (Śmd. 70). — ಅಡಕೆಗತ್ತಿ. -ಕತ್ತಿ. = ಅಡಕೊತ್ತು, etc. (Bp. 12, 10). — ಅಡಕೆಲೆ. Areca nut and betel leaf (Bp. 12, 10). — ಅಡಕೆಹಂಗು. An obligation of the worth of an areca nut, the least obligation. ಒನ್ದು ಅಡಕೆಹಂಗಿನೊಳ್ ಒಣ್ದನು (Bp. 61, 57).

ಅಡಕೊತ್ತು aḍakŏttu. = ಅಡಕೋತು, ಅಡಕೆಗತ್ತಿ, ಅಡಗತ್ತಿ, ಅಡಗತ್ರಿ. A sort of scissors for cutting areca nut (S. Mhr.; Tu. ಅಡ್ಕಕತ್ತರಿ, ಇಡಕತ್ತಿ; Tĕ. ಅಡಕತ್ತು, ಅಡಕೊತ್ತು, ಅಕೊತ್ತು; Mhr. ಅಡಕಿತಾ).

ಅಡಕೋತು aḍakôtu. = ಅಡಕೊತ್ತು, etc. (S. Mhr.).

ಅಡಗತ್ತಿ aḍa-katti. = ಅಡಕೊತ್ತು, etc. (My.).

ಅಡಗತ್ರಿ aḍa-kattri. = ಅಡಗತ್ತಿ, etc. (My.).

ಅಡಗಣಿಸು aḍagaṇisu. To thwart, to counteract (S. Mhr.); to obstruct, to hinder (Mhr. ಅಟಕಣೇಂ, to be stopped, etc.; ಅಟಕವಿಣೇಂ, ಅಟಕಾವಿಣೇಂ, ಅಡ-, ಅಡ-, to obstruct, etc.).

ಅಡಗಿಸು aḍagisu. = ಅಡಂಗಿಸು, ಅಣಗಿಸು. To cause to hide or be withdrawn from sight (C.). **2,** to conceal, to hide (C.). **3,** to subdue, as bad people (My.); to suppress. **4,** to appease, to alleviate, to soothe, etc., as sorrow, disease, etc. See Bp. 32, 4. 32; 36, 1; 40, 71; 57, 7. ಚಿಪದ ತುಕ ಪಕ್ಷಿಯನು ಅಡಗಿಸಿಯೆ ಪಾಲಿಱಿದು ಒಡನೆ ಪೇೞಿದ ನುಡಿಯು ತಾನು ಡಿವುದು (Dp. 148). ಗಾಳಿಯನ್ನಾದರೂ ಅಡಗಿಸ ಬಹುದು, ಗಯ್ಯಾಳೀ ಬಾಯ್ಯನ್ನು ಅಡಗಿಸ ಕೂಡದು (Prv.).

ಅಡಗಿಸುಹ aḍagisuha. The act of concealing or hiding. ಶರೀರವನ್ ಅಡಗಿಸುಹ (ಆಕಾರಗುಪ್ತಿ, ಅವಹಿತ್ಥ Nr.).

ಅಡಗು aḍagu. 1. = ಅಡಂಗು 1, ಅಡಿಗು, ಅಣಗು, ಅಱುಂಗು. To conceal one's self, to hide; to disappear or vanish; to cease (ಗೋಪ್ಯ Śm. 84; ಮೆಯ್ಯುರೆ Śs.; C.; ಮಾಜು G.; T., Tĕ.; *cf.* ಅಡೆ 7). **2,** to decrease; to be quenched; to be appeased (My.). **3,** to be humbled (My.; Tĕ., T.). **4,** to crouch (My.). **5,** to be contained in (Bh. 1, 1, 12; My.; T.). **6,** to enter (My.). ಬಸವ ಶರಣ್ ಎನೆ ಭವಮ್ ಅಡಗುವದು (Bp. 1,

Digitized by Google

26). ಯುವತಿಯ ಆಸು ಅಡಗಿದೊಡೆ ಮುಸುಟಿಯ ಚವುಡರಾಯನು ಪಡೆಯನೇ? (46, 45). ದಧಿಯೊಳ್ ನೊರೆಗಳ್ ಒಗೆದು ದಧಿಯೊಳ್ ಅಡಗಿವಸ್ತೆ (61, 66). ಅಡಗುವದು (ಅನ್ತರ್ಧಿ); ಓಡಿ ಅಡಗಿದವನು (ನಷ್ಟ, ತಿರೋಹಿತ Nr). ಕಾಮಕ್ರೋಧಾದಿಗಳ್ ಅಡಗಿ ಸಮಾಧಾನವೃತ್ತಿ ಆಗಿರುವಿಕೆ (ಶಮ, ಶಾನ್ತಿ Si. 386). ತಿಮಿರಮ್ ಅಡಗಿದ ಲೋಕ, ಶಿಕ್ಷಾಕ್ರಮಣಮ್ ಅಡಗಿದ ದನ್ತಿ, ಕರ್ಮಭ್ರಮೆಗಳ್ ಅಡಗಿದ ಯೋಗಿ, ರುಜೆ ಅಡಗಿದ ನರೋತ್ತಮನು, ಹಿಮಮ್ ಅಡಗಿದ ಸರೋಜದ ಅನ್ತೆ ಇಹುದು ಅಮಲಮತಿ; ಕೇಳ್, ಪಗೆಗಳ್ ಅಡಗಿದಡೆ ಅಮರಪದಮ್ ಎನಿಸುವುದು (Bh. 1, 8, 24). ಬೆಳಗಾಗೆ... ಹೊಕ್ಕರು ಹಡುವಪನು, ಬೆಳಗಡಗೆ ನಡೆದರು ಹಲವು ಯೋಜನವ (1, 8, 93). ಪೊದಬಿೊಳ್ ಅಡಗು (J. 28, 45). ನದಿಗಳ್, ಉಬ್ಬರಮ್ ಅಡಗಿ, ತಿಳಿದು ಪರಿದವು (25, 3). ನಮನಾಸ್ಥಮ್ ಅಸ್ತು ಅಡಗಲು (26, 26). ಸಾರಂಗವು.. ಸೊಪ್ಪಿಯ ಮರೆಗೆ ಅಡಗಿ ಕೊಣ್ಡಿತು (B. 4, 42). ಪೊಡವಿ ಅಬಿತು, ಅಖಿಲಜಲಮಂ ಕುಡಿದುಂ, ತೃಷೆ ಅಡಗದೆ, ಆ ಮರೀಚೀಜಲಮಂ ತಡೆಯದೆ ಕುಡಿಮರ್ (R-v. 5, 33). (ಸೀನ್) ಅವುದನ್ ಊಹಿಸಿದೊಡೆ ಆ ಸ್ಥಿತಿಯೊಳ್ ಅಡಗಿ ಇಹವು (Bh. 1, 8, 78). ಸುಗನ್ಧದ್ರವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಕೊಣ್ಡು ಇರುವ ಪರಿಮಳಾದಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಗೊಳಿಸುವ ತೈಲಾದ್ಯುತ್ತೇಜಕಸಾಮಗ್ರಿ (ಪ್ರಬೋಧನ, ಅನುಬೋಧ Si. 225). — ಅಡಗಡಗು. rep. (Bp. 32, 34).

ಅಡಗು aḍagu. 2. (= ಅಡು 4). Flesh, meat (ಪಿಶಿತ, ದಾತು Śm. 32; ಮಾಂಸ 84; ಪಿಶಿತ, ಜಾಂಗಲ Kk. 41; ಸಂಗರ, ಮಾಂಸ Nn. 19; ಮಾಂಸ Bhn. 52; *cf.* ಅಡಬಳ 2). ಸುಟ್ಟ ಅಡಗು ಘೂತಿ ಎಮ್ಬುದು, ತಾಳಿಸಿದ ಅಡಗು ಭರೂಟಕಮ್ ಎಮ್ಬುದು, ಅಟ್ಟ ಅಡಗು ಉಪ್ಪುಮ್ ಎಮ್ಬುದು (Hlâ.). ಬಡುಗೆಣ್ಡದೊಳು ಸುಟ್ಟ ಅಡಗು (ಘೂತಿ Mr. 217); ಅಡಗನ್ ಓರನ್ತೆ ತಿಮ್ಬುವಂ (ಶಾಷ್ಕುಲ 231). ಈ ಸೊಪತನ್ ತಿನ್ದು ಅಡುವುದು ಅಡಗು, ಅಕಟ! (Bp. 57, 2). See ಸುಣ್ಣೆಗೆಡಡಗು. — ಅಡಗುದಿನ್. -ತಿನ್. To eat meat. ಅಡಗುದಿಮ್ಬುವನು (ಶೌಷ್ಕುಲ Hlâ.).

ಅಡಗು aḍagu. 3. The state of being joined, becoming or fit; agreeableness, beauty (R.; Tê. ಅಂಗು, ಅನ್ದ; Tê. ಅಂಚೆ, near; T. ಅಣಂಗು, ಅಣಿಗು, ಅಳಿಗ, ಅಮೆಲ್, ಅವುಬು, ಅಮ್ಮೆ, neatness, beauty, elegance; ಅಂಜಲ್, union; ಅಣಲ್, ಅಣಿಬು, ಅಯಲ್, nearness; ಅಡ, communication, intercourse; see ಅಣ್ಡಿಸು; *cf.* ಅಕ್ಕು 2; ಅಬ್ಬು 1; ಅಟ್ಟು 1 & 2; ಅಡವು 1; ಅಣಿ 2; ಅನು 1; ಅನ್ದ; ಅಯ್ದು; ಅರಗು 1; ಅರ್ 3; ಅಲಮ್ಪು; ಅವುಸು; ಅಳ 2).

ಅಡಗೆ aḍagĕ. = ಅಡಿಗೆ, etc. Cooking, etc. ಅಡಗೆ ಮಾಡುವವ (G. 9).

ಅಡಗ್ಯೆ aḍagĕy. Wind in the womb or bowels (S. Mhr.).

ಅಡಂಗಾಯ್ತ aḍangu2-âyta. A man belonging to a fort (ಕೋಟ್ಟವಳ, ಕುಡುಮ್ಬು Kk. 37; Śm. 45; ಕೋಟ್ಟಗಾಬಿ G.).

ಅಡಂಗಿಸು aḍangisu. = ಅಡಗಿಸು. ಪ್ರಸಾದಿಯ ಮಾಸಿದೇವಯ್ಯ .. ಸಿಕ್ಷ ಬಲುವಪರ್ವನ್ ಅಡಂಗಿಸಿ (Bp. 32, 33).

ಅಡಂಗು aḍangu. 1. (Śmd. 48). = ಅಡಗು 1, etc. (ಗೋಪನ Śmd. Dh.; ಉಳಿ Śmd. I; ಮೆಯ್ಯರೆ Kk. 43; ಮಸುಳ್ 72, Śm. 44). ಕಣ್ಣೆ ಪೋಪಾಯದೆ ಅಡಂಗಿ ನಿಲ್! (Śmd. 272). ನಭದೊಳ್ ಒಗೆದ ತಟಲತೆ, ಮೇಲೆ ನಭದೊಳು ಪೊಳೆದು ಅಡಂಗಿದ ಪೋಲ್ (Bp. 61, 66). ಜವದಿನ್ ಉಪಸಾಲವೃಷಂ ತವೆ ಕವಡಿದುದು ಎನಿಸಿ ಮಿಸುಗುವಿಳಗಂ ತಳೆದು ಒಪ್ಪುವ ಮಾಂಗಿಲ್ಯೊಳ್ ಮಿಾಂಗಳ್ ತವಕದೊಳೆ ಮುಮಿಸುವನ್ತೆ ಅಡಂಗಿದುವು ಅಗಳ್ (Rśv. 12, 12). ಭೇರೀಧ್ವನಿಸ್ವಂ ಘಗಣಂ ಇನನುಮ್ ಅಡಂಗಿ ಇರ್ದ ಪೋಲ್ ತೋರಿದುದು (13, 59). See ಒಳಡಂಗು. — ಅಡಂಗೆಪೊಯ್. ಅಡಂಗೆ-ಪೊಯ್. To beat one so that he hides himself; to cause to become ashamed, to shame. ತಾಮಸಗೆ ತಾಗಿದ ಸುರನ ಕಾಮಕರಂ ಕರಮ್ ಅಡಂಗಿ ಸುಗುರ್ ಅಪ್ಪಿನೆಗಂ ಕಾಮದನ್ ಅಡಂಗೆಪೊಯ್ದುಂ (Śmd. 293. 406). ರಾಗದಿನ್ದ ಪರಿಯನ್ ಅಡಂಗೆಪೊಯ್ದು ಮುಗಿಲುದ್ದಮ್ ಎನಲ್ ಪರಿಯುತ್ತಮ್ ಇರ್ದ ನೆತ್ತರ ತೊಱೆ (Abh. P. 13, 66). ತೊಡಂಕಿದ ವೀರನನ್ ಅಡಂಗೆಪೊಯ್ವ ... ಪರಾಕ್ರಮಂ (Rśv. 6, after 11).

ಅಡಂಗು aḍangu. 2. Hiding; a place of hiding or of refuge: a fort. See ಅಡಂಗಾಯ್ತ & ಡಾಗು.

ಅಡಂಗುರುಚು aḍanguruču. = ಡಂಗುರುಚು. — ಅಡಂಗುರುಚಾಟ. -ಆಟ. A peculiar kind of blindman's-buff, hide-and-seek (ಕಣ್ಣ ಮುಚ್ಚಾಟ Kk. 74; Śs.).

ಅಡಚಣೆ aḍačaṇĕ. Obstruction, difficulty, distress (C.; Mhr. ಅಡಚಣ).

ಅಡಚು aḍaču. 1. Related to and partly identical with ಅಗಚು, ಅಗುಂಚು, ಅಗುಸು, ಅಡಕು 1, ಅಡಸು, ಅಡುಕು 1, ಅಣಕು, ಅಣಚು, ಅಣಂಚು, ಅಣುಂಕು, ಅತುಕು, ಅದಕು 1, etc. To pack, or pack up, close; to stuff in; to press down; to humble; to hush, to silence, to shut, as the mouth (Tê. ಅಡಚು, ಅಡಂಚು; T. ಅಡೈ, ಅಡೈಚು; My. only: *to stuff into, as food into the mouth*; *cf.* ಅಡೆ 3).

ಅಡಚು aḍaču. 2. To rap, to cuff (R.; Tê. ಅಡಂಚು, ಅಡುಚು, to beat, strike, break, destroy, smite; *cf.* ಅಡೆ 4; ಅವಲ್ 1 & 2; T., M. ಅಡಿ, to beat, to strike).

ಅಡದಲಿಕಿ aḍadaliki. A peon (S. Mhr., H.; B. 5, 284).

ಅಡದಿ aḍadi. = ಅಡಿದಿ, ಹಡದಿ. Clothes which washermen take home for washing, and occasionally, after washing, give on hire (My.). — ಅಡದಿಬಟ್ಟೆ. Clothes hired from the washerman (My.).

ಅಡನೆ aḍanĕ. (fr. ಅಡ 6). = ಅಡ್ಡನೆ, ಅಡ್ಡೆ. Crosswise, etc. — ಅಡನಾಡಿ. -ಆಡಿ. That acts perversely: a perverse or stubborn person or beast. — ಅಡನಾಡಿತನ. -ಆಡಿತನ. Perversity; uncouthness (My.).

ಅಡಪ aḍapa. = ಹಡಪ. A small bag, used as a pouch for areca nut and betel leaves (Abh. P. 3, after 83) and by barbers as a dressing case (My.; Tê., Tu.; M. ಅಡಪ್ಪ; T. ಅಡೈಪ್ಪ, ಅಡೈಪ್ಪೈ, ಅಡಪ್ಪು).

ಅಡಪವಳ aḍapa-vaḷa. (Śmd. 234. 89). = ಅಡಪವಳ್ಳ. A man who carries his master's betel-nut pouch. 2, a barber (ಹಡಪಾಳಿ Ćt. II, 117).

ಅಡಪವಳ್ಳ aḍapa-vaḷḷa. (Śmd. 234). = ಅಡಪವಳ.

ಅಡಪಿಗ aḍapa-iga. (Śmd. 233). = ಅಡಪವಳ, ಹಡಪಿಗ.

ಅಡಪು aḍapu. 1. A kind of pimples or pustules (S. Mhr.). ಮುಪ್ಪಾದರೆ ನಾಯಿಗಳಿಗೆ ಅಡಪು ಹತ್ತುತ್ತದೆ (B. 5, 29).

ಅಡಪು aḍapu. 2. = ಅಡವು 1, No. 3. A pledge, a pawn (C.; *cf.* ಅಡಪ್ಪು).

ಅಡಬಳ aḍa2-baḷa. 1. = ಅಡುಬಳ. A cook (ಬಾಣಸಿಗ Śmd. II; Śm. 45; Kk. 36; ಅಡಗೆ ಮಾಡುವವ G.). ತೂಲಧರ, ಸಿಮ್ಮ ಅಡಬಳಂ ಸಿರಿಯಾಳ (Bp. 9, 40). See ಸಗ್ಗಿಗರಡಬಳ.

ಅಡಬಳ aḍabaḷa. 2. Flesh (ಮಾಂಸ Bhn. 3; Dp. 59, 3; *cf.* ಅಡಗು 2).

Digitized by Google

ಅಡಬೆ aḍabĕ. = ಹಡಬೆ. Perverseness, wickedness (used of stray cattle, My.; Mhr. ಅಡವಾ).

ಅಡಮ್ಬರ aḍambara. = ಆಡಮ್ಬರ. Ostentation, display (My.).

ಅಡಯಾಳ aḍayāḷa. A mark, a sign (R.; M.; Tĕ. ಆಡಯಾಲ; T. ಅಡೈಯಾಳ).

ಅಡರ್ aḍar. = ಅಡರು 1, (ಅಮರ್). P. p. ಅಡರ್ದು. To be united with or to be joined to, to join (ಪತ್ತು Śmd. Cm. 152. 218; Śm. 97; ಹತ್ತಿಕೊಳ್ಳು Cb.; T.: to be close, etc.; a crowding together, narrowness, a being straitened; M. ಅಡಲ್, closing with; Tĕ. ಅಡರು, to be fit or proper). ಅವಿನ್ನು ಆಗಿ ಎವರ್ಣಂ ಬಹುವಚನದ ಅವರ್ಣಂ ಅಡರ್ದುದು (Śmd. 151). ಸಮಾಸದೊಳಮ್ ಅಸಮಾಸದೊಳಂ ರೇಫೆ ಅಡರ್ದ ಅಕ್ಕರಕ್ಕೆ ದ್ವಿತ್ವಮ್ ಅಕ್ಕುಂ (218). ತತ್ಪದವ... ಅಡರ್ದ ಬಸವನ ಭಕ್ತಿರತಿ (Bp. 4, 60). ನಿಮ್ಮ ಅಡಿಯ ಕೃಪೆ ಅಡರೆ ಈ ತಪ್ಪಂ ಕ್ಷಮಿಸವೇಟ್ಟು (22, 41; see also 27, 4; 34, 5). ಪುಗೆ ಸೋಗೆಯ ಸೊಮ್ಪು ಅಡರ್ದ ಪೊಸ ಪೀಲಿಯೊಳ್, ಫಣಿ ಪಿಡಿದೆ ಉರಿದುದು (Rsv. 5, 43). ಚನ್ದ್ರಯಿಂ ಬೆಳ್ಪು ಅಡರ್ದುದು ಎನೆ ತದಬ್ದಂ ಶರನ್ಮೇಘಮ್ ಇರ್ದುದು (6, 4). (ಈ ಸಿಘಣ್ಟು) ಅಡರ್ದ ಪಿತನನ್ತೆ ಲಕ್ಷಣ ಸುಶಬ್ದಮನ್ ಈವುದು (Mr. 6). See J. 26, 11. **2,** (to hold on), to climb, to ascend, to mount; to rise (ಆರೋಹಣ Śmd. Dh.; C. as ಅಡರು; ಏರು G.). ಮೊದಲಿನ್ದ ತುದಿವರಮ್ ಅಡರ್ದ ಲತೆ (ಆರೋಹ Nr.). ಸಡಗರಂ ತಾವು ಅಡರುತಂ (Bp. 52, 15). ಪನೆಯಿಂ ಕೊನೆವರೆಗಂ ಪೂ ತವೆ ಅಡರೆ (Čpr. 7, 53). ಅನ್ತಳವನ್ ಅಡರ್ದಂ (Rāghč. 17, 53). (ನಾಳೀಜಂಘಂ) ಶಾಖಾಗ್ರದೊಳ್ ಅಡರ್ದು ಅಲುಗಲ್ (Rsv. 9, 29). ತಡಿತಡಿಗೆ ಅಡರ್ದ ಜಲನೋತ್ತುಗಳ ಮುತ್ತುಗಳ ಪದಪಿನಿಂ ಕಡಲ್ ಎಸೆದುದು (Č. Bp. 2, 4). ಕೆನ್ದಾಳ್ ಅಡರ್ದು, ನಭಮಂ ಮುಸುಕಿತು (J. 22, 5). ಮರಕೆ ಅಡರ್ (28, 45). ಅಶ್ವಮನ್ ಅಡರ್ದಂ (28, 57). See Lilv. s. ಪಡು 3. **3,** to rise and fall upon, to pounce upon, to rush at, as dogs, etc. do (C. as ಅಡರು). **4,** to arise, to come, to appear. (Tĕ.). ಕೆಮ್ಪು ಅಡರ್ದ ಕಡೆಗಣ್ಗಳ್ (Rsv. 14, after 5). **5,** to appear in numbers, to amass, as clouds (My. as ಅಡರು).

ಅಡರಿಸು aḍarisu. To cause to adhere; to cause to ascend, etc. (My.; Bp. 18, 40; 32, 57).

ಅಡರು aḍaru. 1. = ಅಡರ್, q. v. P. p. ಅಡರಿ. ಚನ್ನರಯ್ಯನ ಅಂಘ್ರಿಯನ್ ಅಡರಿ ನೋಡಲು (Bp. 29, 10). ಸಮ್ಪದಮ್ ಅಡರಿ ಪರಿಣಾಯಮಂ ನೆಗಬ್ದಿ (32, 39). ಚಣ್ಡಿಹುಡಿಯೊಟ್ಟಿಗಳ್ ಅಡಿಗಡಿಗೆ ನಿನ್ನನ್ ಅಡರಿದಡೆ (18, 56). ಒನ್ದನ್ ಅಡರಿ ಒನ್ದಕ್ಕೆ ಕೆಯ್ ನೀಡುವರ್ ಅಬಲೆಯರು ಲತೆಗಳ ಅನ್ದದಲಿ (40, 77). ಮಾಡದಿಯ ಮೇಲೆ ವೃಷ್ಟಿಗಳ್ ಅಡರಿ ನೋಡಿದ ಕಂಗಳಂ ಕಳದು (45, 29). ಮೇಲಕ್ಕೆ ಅಡರಿದ ಮೊಪಿಕಾಲುಳ್ಳವನು (ಊರ್ಧ್ವಜಾನು, etc. Nr.). ಅಡರಿ ಧೂಳಿ ಪುಟ್ಟಿದುದು (ಧೂಳೀಪಟ್ಟ Bhn. 36). ಹರುಷ ಮಿಗೆ ಪರಿತನ್ದು, ಬಣ್ಡಿ ಶಿರದ ಹಲಿಗೆಯನ್ ಅಡರಿದನು (Bh. 1, 10, 27). ತಾವು ಅವಸರದೊಳ್ ಚಿತಕೆ ಅಡರಿ ಸಕ್ಕಿಯೆಗಳನ್ ಒಡರ್ದಲು (Bp. 50, 32). ಅಕಿವಿಕ್ರಮಿನೋದದೊಳ್ ಅಡರಿ, ಪಟುವಿಸರ್ಕೇಳಿಯಂ ಸಲಿಸುತ್ತಂ (59, 24). ಪ್ರಿಯಮ್ ಅಡರಿ (11, 36). ಬಿಡಗು ಅಡರಿ (24, 60). ಬಲುವಡರಿ (28, 53). ವೈಭವಮ್ ಅಡರಿ (50, 16). ಕೆಮ್ಪು ಅಡರೆ (58, 61). ಅಡರಿತು ಆ ಕೀಲಾರಂ (60, 36).

ಅಡರು aḍaru. 2. A rising and falling upon, an attack; an attempt. ನಪ್ಪುಸುವ ಸೋಲಿಸುವ ಅಡರುಗಳು (Bp. 40, 62). **2,** a taking fire or kindling of the wick in a lamp-saucer when the oil is exhausted. ಅಡರು ಹತ್ತು (My.). **3,** the state of being raised up, as a kaččĕ, etc. — ಅಡರಾಟ. -ಆಟ. A scuffle (My.). 2, vying, rivalry (My.). — ಅಡರುಗಚ್ಚೆ. -ಕಚ್ಚೆ. A greatly raised kaččĕ (at the back, My.). — ಅಡರುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To raise and tie, as one's dhotra, the nirigĕ of a sīrĕ, etc. (My.). — ಅಡರುಗಾಲು. -ಕಾಲು. A raised, lifted foot (in walking, My.).

ಅಡರುವಿಕೆ aḍaruvikĕ. A rising, a standing up, etc. ರಾಘವನ ಧನುವಂ ಕಡಿವಡೆದು ಉಡಿದ ಗನ್ಧಮಾದನನ ಅಡರುವಿಕೆ (Bp. 19, 30; My.).

ಅಡರ್ಚಿಸು aḍarčisu. To cause (one's self) to be brought together with, to be involved in. ಅನತ್ತು ಅಡರ್ಚಿಸಿದ (ಅಭಿಪನ್ನ Śi. 439).

ಅಡರ್ಚು aḍarču. To bring together; to set in readiness, to prepare (R.; Tĕ. ಅಡರಿಂಚು, to make, to perform).

ಅಡರ್ಪು aḍarpu. (Śmd. 50). Trust (ಅಂಕೆ, ನೆಮ್ಬುಗೆ Kk. 74; Śm. 66; *cf.* ಅಡೆ 6).

ಅಡಲ್ aḍal. N. of a plant. See ಗಜಕಣೆಕೆ.

ಅಡಲ adala. = ಪಡಲ. (My.).

ಅಡಲು aḍalu. 1. (= ಅಗಲು 1 No. 4, ಅಡರು 1, ಅಲ್ಲು 2). To be shaken, to tremble (R.). **2,** to be afraid (R., Tĕ.; *cf.* ಅಳಲ್ 1). **3,** to grieve (R., Tĕ.; = ಅಳಲ್ 1).

ಅಡಲು aḍalu. 2. Tremor (R.). **2,** whirling, confusion of mind (My.; *cf.* ಅಡಿಬಿಲು). **3,** grief; fear (R.; T. ಅಡಲ್; Tĕ. ಅಡರು, ಅಡಲು). — ಅಡಲುಹುಳು. A winged insect that continually whirls round (My.).

ಅಡಲು aḍalu. 3. = ಅಮ್ಲು, ಅಜಿಲ್ 2, etc. Mud (My.).

ಅಡವಿ aḍavi. Tbh. of ಅಟವಿ (Śmd. 338; Hlā. II, 55; V, 13; Čt. II, 91; Nn. 144; Mr. 151; ಶರಧಿ, ಕಾನನ Nn. 11; ವಿಪಿನ 106; ಕಾನ್ತಾರ 117; C.). Also: wild (regarding animals and plants). ಮಲಯಪರ್ವತದ ಅಡವಿ (Bp. 43, 25). ಅಡವಿಯ ಮನ್ದೆ (58, 22). ಅಡವಿಯಲಿ ಜನಿಸಿದರು, ಬೆಳವಿಗೆ ಅಡವಿಯೊಳಗೆ; ಇನ್ನು ಅವರ ನಾಡಗೆಲೆ ಅಡವಿಯೇ ನೆಲೆ! (Bh. 1, 8, 23). See ಪೇರಡವಿ. — ಅಡವಿಅಣ್ಟರಿಕೆ. = -ಅಣ್ಟರಿಕೆ. A small prostrate grass with seeds that stick to one's clothes, Lappago aliena Spr. (Z.). — ಅಡವಿಅಣ್ಟರಿಕೆ. = -ಅಣ್ಟರಿಕೆ (Z.). — ಅಡವಿಕುರಿ. The ribfaced or barking deer, Cervulus aureus (Gz.). — ಅಡವಿಕೋಳಿ. The grey jungle fowl, Gallus sonnerati (Bd.). — ಅಡವಿಗಿಚ್ಚು. -ಕಿಚ್ಚು. = ಅಡಿವಿಗಿಚ್ಚು. Fire in forests or wilds (My.). — ಅಡವಿಗಿಚ್ಚುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To catch the fire of forests, etc. ಅಡವಿಗಿಚ್ಚುಗೊಣ್ಡ ಪುಲ್ಲಿಯನ್ತೆ ಹರಣಂ ಹಮ್ಮಯ್ಸುವುದು (Rsv. 13, after 104). — ಅಡವಿಗುಮ್ಬಳ. -ಕುಮ್ಬಳ. = ಅಡವಿಯ ಕುಮ್ಬಳ. A sort of creeper with a bulbous root used medicinally (My.). — ಅಡವಿಗುರಿ. Aim or object for, or exposition or prey to, a forest. ಸತಿಸಹಿತ ಅಡವಿಗುರಿಯಾದವನು (Rām. 26, 13). — ಅಡವಿಗೋರಣ್ಟೆ. A shrub, the red cedar, Erythroxylon monogynum Roxb. (St. & Pl.). — ಅಡವಿಚಂಪ. = ಚಂಪ, q. v. (S. Mhr.). — ಅಡವಿಜೊಗಚಿ. A common weed, Sesbania aculeata Pers. (Z., also -ಜಗಚಿ). — ಅಡವಿಜೊಡಿಮೆನ್ತೆ. A common plant, Indigofera endekaphylla Jacq. (Z.). — ಅಡವಿನೆಲ್ಲಿ. A diffuse perennial herb, Phyllanthus simplex Willd. (Z.). — ಅಡವಿ ಪಾಲು. -ಲ್. A wilderness-lot, a miserable lot, ruin.

Digitized by Google

ಅಡವಿಪಾಲಾಗು, to go astray; to get into great distress, to be ruined (C.). — ಅಡವಿ ಬೀಳು. To fall into a jungle, to go astray. ನಿಜಗುಣಿ ದಾರಿ ತಪ್ಪಿ ಅಡವೀ ಬಿದ್ದನು (B. 3, 125). 2, to become waste, as a field (My.). — ಅಡವಿಬೆಂಡೆ. = ಅಡವಿ… A name given to different plants of the Malvaceae family, e. g. the tree Hibiscus vitifolius Linn., and the annual herb Hibiscus panduriformis Burm.; also the half shrub Hibiscus ficulneus Linn. (Z.). — ಅಡವಿಮೆಣಸಿನ ಗಿಡ. = ಮೆಣಸಿನ ಕಸ. (Z.). — ಅಡವಿಮೆಂತೆ. A common weed, Indigofera glandulosa Willd. (Z.). — ಅಡವಿಯ ಕಾಗೆ. A raven (ಕಾಕೋಲ, etc. Hlā.). — ಅಡವಿಯ ಕುಪ್ಪುಳ ಕಾಯಿ. (ಕಕ್ಕುಪ್ಪುಳ G.). — ಅಡವಿಯ ಕೋಣ. (ಗವಯ G.). — ಅಡವಿಯ ಕೋಳಿ. (ಕುಕ್ಕುಭ G.). — ಅಡವಿಯ ಜನರು. (ಪುಲಿಂದ Čb.). — ಅಡವಿಯ ತುಳಸಿ. (ಕಬರಿ Čb.). — ಅಡವಿಯ ಪಾರಿವಾಳ (B. 3, 114). — ಅಡವಿಯ ಬಾಳಿಗಿಡ. (ಮಧುರ Čb.). — ಅಡವಿಯ ಬೆಕ್ಕು. (B. 3, 30). — ಅಡವಿಯ ಮಲ್ಲಿಗೆ. (ಆಸ್ಫೋಟೆ G.). — ಅಡವಿಯ ಲಕ್ಕಿ. (ಶೇಫಾಲಿಕೆ G.). — ಅಡವಿಯ ಹೆಸರು. (ಸಹೆ G.). — ಅಡವಿಯುತ್ತಾಡು. (B. 5, 24). — ಅಡವಿಯುದ್ದು. (ಹಯಪುಚ್ಛ G.). — ಅಡವಿಯೆಳ್ಳು. (ಜತಿಲ G.). — ಅಡವಿರಾಗಿ. A grass, Dactyloctenium aegyptiacum Willd. (Z.). — ಅಡವಿರುದ್ರಾಕ್ಷಿ. An herb, Celsia coromandeliana Vahl. (Z.). — ಅಡವಿಸಣಬು. An annual plant, Crotolaria sessiflora L. (Z.). — ಅಡವಿಸಾಸಿವೆ. A species of wild mustard (My.). — ಅಡವಿಸೀಗೆ. A woody creeper, Caesalpinia mimosoides Lam. (Z.). — ಅಡವಿಹತ್ತಿ. (ಭಾರದ್ವಾಜ Si. 150). — ಅಡವಿಹುರುಳಿ ಕಾಯಿ ಬಳ್ಳಿ. A slender creeping plant, Desmodium triflorum D. C. (Z.).

ಅಡವು aḍavu. 1. = ಅಡ 8, ಅಡವು 2, ಅಡಹು, ಅಡಿವು, (ಅಡ್ಡ 2). Suitableness, properness, proper way (T. ಅಡವು, ಅಡೈವು, method, manner; *cf.* ಅಡಗು 3, etc.); the state of being sufficient (My.). **2,** the state of being (united), close, thickset, or abundant (C.; *cf.* ಅಡರ್, ಅಳುವು). **3,** a pawn, a pledge, a deposit, a mortgage (C.; ಅಧಿ Si. 432; ಒತ್ತೆ G.; T. ಅಡವಮಾನ, ಅಡೈಮಾನ; M. ಅಡಮಾನ; Tu. ಅಡವು, ಅಡಾವು; Te. ಅಡ್ಡಮು). ಅಡವು ಹಾಕಲ್ ಪಟ್ಟ ಅರಳು (ಧೇನುಕ್ಕೆ Si. 322). ಮುಟಿ ಅಡವಾಗಿ ಬನ್ನು; ಪಯ್ಯು ಅಡವಾಗಿ ಬೇನವು; ಹಾಲನ್ನು ಅಡವಾಗಿ ನೀಡು (S. Mhr.; My. also with the meaning of No. 1). — ಅಡವಿಕ್ಕು. To pawn, to mortgage (C.). — ಅಡವಿಡು. = ಅಡವಿಕ್ಕು. (C.). — ಅಡವು ಬಿಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು. To redeem a pawn (C.).

ಅಡವು aḍavu. 2. = ಅಡ 6. An impediment, anything to obstruct, *e.g.* a stone placed (S. Mhr.; Mhr. ಅಡ). ಅಡವು ಅನಿಸು, ಅಡವು ಇಡು, to put such an obstruction, *e. g.* a stone to keep a door, etc. open.

ಅಡಸಟ್ಟೆ aḍasaṭṭe. Estimate, computation (S. Mhr.; Br.; Mhr., H.).

ಅಡಸಲ aḍasala. The state of being overboiled (i. e. T. ಅಡಿಚ್ಚಲ್? see ಅಡುಗು 1). — ಅಡಸಲ ಬಡಸಲ. dupl. Good and bad things promiscuously mixed together (in eating). ಅಡಸಲ ಬಡಸಲ ತಿನ್ನು, --ಉಣ್ಣು (S. Mhr.).

ಅಡಸಲ aḍasala. Tbh. of ಅಟರುಷ. ಅಡಸಲದ ಗಿಡ (ಸಿಂಹಾಸ್ಯ, … G.; S. Mhr. rare).

ಅಡಸಲೆ aḍasale. = ಅಡಸಲ. (My.).

ಅಡಸಾಲ aḍasāla. = ಅಡಸಲ. ಅಡಸಾಲದ ಗಿಡ (S. Mhr.; ಅಟರೂಷ, ವಾಸದನ್ತಕ, ವಾಶಿಕೆ G.).

ಅಡಸೊಲೆ aḍasŏlĕ. = ಅಡಸಾಲ. (My.).

ಅಡಸು aḍasu. = ಅಡರು 1, etc. To join, to be joined to, to unite with; to be near; to associate one's self to (ಪೊರ್ದುಗೆ ಆಗು Šmd. Cm. 214. 220; ಅಲ್ಲಿ ಇರ್ 347). ಪರಕ್ಕೆ ಸ್ವರಮ್ ಅಡಸೆ (Šmd. 214). ಅಡಸುವುದು ಬಹುವ್ರೀಹಿಯ ಕಡೆಗೆ ಅತ್ವಂ (220). ಅಡಸಿದ ಚತ್ವಕ್ಕೆ ಸತ್ವ-ದತ್ವಂ (347). ಇರುಳು ಹಗಲು ಅಡಸಿ, ಕೆಯ್ಯನ್ನ ಇಬ್ಬಯಂ (Bp. 15, 30). ಪರಾಂಗನೆಗೆ ಅಡಸಿಪೆನೆ? (45, 20). ತದ್ವನದ ವೃದ್ಧನ ಕೆಯ್ಯುಲು ಕೊಣ್ಣು, ಸಮ್ಮುದಮ್ ಅಡಸಿ, ಮಾಹೇಶ್ವರಂಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿ (44, 63). ಕೃಪೆ ಅಡಸಿ, ಎನ್ನ ಸ್ವಾಮಿ, ಬಿಜಯಂಗೆಯ್! (47, 45). **2,** to come toward or upon, to fall on; to attack; to trouble. ಕೇಡು ಅಡಸಿದವನು (ಆಪನ್ನ, ಆಪತ್ಪ್ರಾಪ್ತ Nr.). ಕಡುಬಡತನಮ್ ಅಡಸಿ ಇರಲು (Bp. 27, 1). ಎಡಬು ಅಡಸಿ, ಬಡ ಭಕ್ತನೊಬ್ಬನು (29, 10). ಎಡಬು ಅಡಸಿದಲ್ಲಿ (40, 43). ಭುವನಾಕ್ಷಿಗೆ ಅಡಸುವ ಘನತಿಮಿರಂ ಭುವನದ ಅಕ್ಷಿಯಂ ಮುಸುಕುಗುಮೇ? (Rśv. 13, 17). ರುಜೆ ಬನ್ದು ಅಡಸೆ (J. 28, 19). ಕಡುಹ ಮಿಗೆ ಲೋಕಂಗಳಂ ಪಿಡಿದು ಅಡಸಿತು (Bp. 32, 39; *cf.* 40, 89). ಅಡಸು ಹರಿವಿಭಗಳಂ! (Č. Bp. 47, 22). **3,** to be impetuous, to rush. ಕುಂಜರಂ ನಾ ನಿನ್ನ ಮಸ್ತಕಕಂಜನಾಲಕ್ಕೆ! ಎನುತ, ಅಡಸಿ ಬರೆ (Bp. 28, 25). ಅಗ್ಗದ ಹಾಲಹಲಮ್ ಇನ್ತು ಅಡಸಿ ಬನ್ದುದು ಎನುತ್ತ, ಲಕ್ಷ್ಮೀರಮಣನ್ ಅಳುಕಿದನು (58, 62). ತದ್ಬಲಮ್ ಎರಡಿಟ್ಟು, ತಳ್ತು, ಅಡಸಿ, ಬೊಬ್ಬಿರಿದು, ಅಡಿದುದು (Rśv. 13, 88). **4,** to use force, impetuosity or speed; to lose no time (ಸಂಗಡಿಸು Šmd. Cm. 29). ಅಡಸಿ ಪೊಡೆವ ಝುಗಡೆ (Šmd. 29). ಅವಂ ಬನ್ದು, ಕನತ್ತನಕಕೋಣಮಂ ಪಿಡಿದು, ಅಡಸಿ ಪೊಡೆದಾಗಳ್ (Rśv. 6, 11). ನಿಡುಗೊಪ್ಪನ್ ಅಡಸಿ ಪಿಡಿದು (10, after 57). ಮುಷ್ಟಿಯೊಳ್ ಅಡಸಿ ತಿವಿದನು ಹುಲಿಯ (Bh. 3, 13, 30). **5,** to be stern. ನಿಜಕುಮಾರನುಮಂ ಸಚಿವಸುತನುಮಂ ಕೆಮ್ಪುಡರ್ ಕಡೆಗಣ್ಣಿನ್ದೆ ಅಡಸಿ ನೋಡಿ (Rśv. 43, 68). **6,** to enter closely, firmly or strongly (ಗಾಢಪ್ರವೇಶ Šmd. Dh.); to ram one's self in, to stick; to be filled in. ನೆಗಡಿಯಾದರೆ ಮೂಗಿನಲ್ಲಿ ಸಿಮ್ಬಳ ಅಡಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ (My.). ಕಸ ಕಡ್ಡಿ ಅಡಸಿ ಕೊಣ್ಡು, ಬಚ್ಚಲದ ನೀರು ಹೊರಗೆ ಹೋಗದಲ್ಲದು (My.). ಅವನಿಗೆ ನನ್ನ ಮೇಲಿನ ಕೋಪ ಗಣ್ಟಲ ತನಕ ಅಡಸಿ ಕೊಣ್ಡದೆ (My.). See Rām. 5, 8, 39. **7,** to be firmly fixed, not to leave one's place. ಈತನು ಹೋಗನು; ಇಲ್ಲಿರ್ದುರ್, ಅಡಸಿ ಕೊಣ್ಡಿರ್ದಪನು (Bp. 43, 68). **8,** to get into the power of, to fall into. ಪಾಪಕ್ಕೆ ಅಡಸಿ (Bp. 24, 56). **9,** to cause to attain; to convey to. ನಿಜ ಪ್ರಸಾದವನೆ ಅಡಸಿ ಕೊಟ್ಟು (Bp. 4, 60). ಶಿವಭಕ್ತರ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಅಗ್ಗವಣಿಗಳನ್ ಅಡಸುವಳು (24, 2). **10,** to put firmly into; to cram or stuff into (My.; Bh. 2, 2, 103). ತೊಡರೆ ಮಿಗಾನ್ ಮೃಗಲಾಂಛನಘೀವರಂ ತಡಿಗೆ ಬೀಸಿದ ಜಾಲವನ್ ಒತ್ತಿ, ತನ್ದು, ಅಡಸಿ ಪಾನ್ಡೊಬಿಯೊಳ್, ತೆಗೆವನ್ತೆ ಬನ್ದೆಡೆಗೆ ಬನ್ದುವು ತಣ್ಗದಿರೋಳಿಗಳ್ (Lilv. 3, 2). ಇವನ್ ಅಸುರಬಲಿಗೊದಗಿಸಿದ ಕೂಟಿನ್ ಅತಿಮಹೋದರಕೆ ಅಡಸಿ ಕೊಮ್ಬನೇ? (J. 2. 58). **11,** to hold firmly, to confine, as in the armpit or under the arm. ಕಂಕುಳಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು (ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು, ಹುಲ್ಲನ್ನು, etc.) ಅಡಸಿ ಕೊಳ್ಳುವನು (My.). **12,** to cover. ಆಕಾಶವು ಮೋಡ ಅಡಸಿ ಇದೆ (My.). ಅವನಿಗೆ ಮೆಯ್ಯೆಲ್ಲ ಕಜ್ಜಿ ಅಡಸಿ ಅಡಗಿಟ್ಟ ಅದೆ (My.). — *Cf.* ಅಡಗು 3.

ಅಡಹಡಿಸು aḍahaḍisu. See s. ಅಡ 4.

ಅಡಹು aḍahu. = ಅಡವು 1, No 3. (My.).

Digitized by Google

ಅಡಾ aḍâ. = ಅಡಿ. Two and a half (H.). — ಅಡಾಸೇರು. A weight or measure of two and a half (My.; Mhr. ಅಡ ಶೇರ್).

ಅಡಾಡಿ aḍâḍi. = ಅಡಾವುಡಿ 1. (Repetition of ಅಡ 4). Rashness, haste, hurry; quickly, restlessly (S. Mhr.).

ಅಡಾಣಿ aḍâṇi. Unremunerated and forced labour or service, used of men and beasts (S. Mhr.). 2, a foreigner (S. Mhr.). (Mhr. ಅಡಾಣ, the people of a village not employed in cultivation, the villagers who have no lands assigned them in payment of service; ಅಡಾಣೀಜಾತ, a person viewed as rude and barbarous; H., Mhr. ಅಡಾಣಿ, inexpert; clumsy).

ಅಡಾಯಿಸು aḍâyisu. To stop, to arrest (Br.; Mhr. ಅಡವಿಣೇಂ); —to be restive, as a horse (R.; Mhr. ಅಡಣೇಂ); —to put before (a person, My.). *Cf.* ಅಡ್ಡಯಿಸು.

ಅಡಾಯುಧ aḍaಂ-âyudha. = ಅಡ್ಡಾಯುಧ. A sword with a recurved point, a scimitar (ಮಣ್ಡಲಾಗ್ರ Mr. 298). See Rsv. 5, 52; Mr. 20.

ಅಡಾವಣಿ aḍâvaṇi. ಅಡಾ (ಅಡ 6)-ವಣಿ. Obstacle, hindrance (S. Mhr.).

ಅಡಾವುಡಿ aḍâvuḍi. 1. = ಅಡಾಡಿ. (S. Mhr.).

ಅಡಾವುಡಿ aḍâvuḍi. 2. Alarm, confusion, uproar, quarrel, ravage, riot, routing, fright (R.; T. ಅಡಾವಟ್; Tĕ. ಅಡಾವಡಿ, ಅಡಾವುಡಿ).

ಅಡಿ aḍi. 1. = ಅಟಿ, etc. A suffix that occurs, *e. g.* in ಅರಡಿ, ಅಱಡಿ (s. ಅಱು 3).

ಅಡಿ aḍi. 2. = ಅಂ, ಅಜ್. The foot (ಕಾಲ್, ಪಾದ Šm. 70; ಪದ 95; ಅಂಘ್ರಿತಲ Čt. I, 102); the measure of a foot (My.; T., M., Tu.; Tĕ. ಅಡುಗು). See ಈರಡಿ, ಕುತ್ತಡಿ, ಕೇಸಡಿ, ದಟ್ಟಡಿ, ಪೇರಡಿ, ಪೊಱ ಅಡಿ, ಮುಯ್ಯಡಿ, ಮೆಲ್ಲಡಿ.—ನಡೆವುದು ಆದಿಯುಗಂಗಳೊಳ್ ನಾಲ್ಕು ಅಡಿಯೊಳ್ ಉನ್ನತಧರ್ಮಮ್, ಆ ಮೂಱು ಅಡಿಯ ನಡೆವುದು ಧರ್ಮಮ್ ಆ ತ್ರೇತಾಯುಗಂಗಳಲ್ಲಿ, ನಡೆವುದು ಈರಡಿಯಿನ್ದೆ ಧರ್ಮಂ ಬಿಡದೆ ತಪ್ಪಾದ್ವಪರನಿಕರದೊಳ್, ನಡೆವುದು ಒನ್ದು ಅಡಿಯಿನ್ದೆ ಧರ್ಮಂ ಕಲಿಯುಗಂಗಳೊಳು (Bp. 2, 5). ಅಡಿಗಳಂ ತೊಳದು (12, 7). ಎಮ್ಮ ಅಡಿಗಳಂ ಬಿಡು (23, 38). ಅಡಿಯನ್ ಊಱುತ್ತ (43, 85). ಅಡಿಯ ರಧ್ರ (44, 16). ಅಡಿಗಳ್ ಒಡದು (57, 59). ವಸ್ಥಿಸಿ ಕುಲಿಸ್ದನ ಅಡಿಗೆ (J. 29, 40). ಬಸಿವ ನೆತ್ತರ ಗಾಯದ ಎಡದ ಅಡಿಯ ವೇದನೆ (28, 35). — ಅಡಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕೆಡೆ. To fall down at (on) the feet (of somebody). ದಾಸಯ್ಯಂಗಳ ಅಡಿಗಳ ಮೇಲೆ ಇಬ್ಬರು ಕೆಡದು (Bp. 23, 35). ಒಡೆಯರ ಅಡಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕೆಡವರು (56, 40). — ಅಡಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬೀಳ್. --ಬೀಳು. = ಅಡಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕೆಡೆ. (My.). ಚವುಣ್ಡರಸನ ಅಡಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು (Bp. 46, 44). ಎಮ್ಮ ಅಯ್ಯನ ಅಡಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವೆವು (47, 19). — ಅಡಿಗಳಿಗೆ ಎಱಗು. = ಅಡಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬೀಳ್. ಅಡಿಗಳಿಗೆ ತಾನ್ ಎಱಗುವಂ (Bp. 47, 46). — ಅಡಿಗಾಣ್. -ಕಾಣ್. To see the feet (of somebody, *i. e.* to see or visit him). ದೇವರ ಅಡಿಗಣ್ಡು, ಕಪ್ಪಮನ್ ಈವರ್ (Rsv. 5, 127). — ಅಡಿಗೆಡು. -ಕೆಡು. The feet to fail, to become slow or tardy (R.). — ಅಡಿಗೆಡೆ. -ಕೆಡೆ. = ಅಡಿಗೆ ಬೀಳು. (J. 14, 28). — ಅಡಿಗೆ ಬೀಳು. = ಅಡಿಯಲಿ ಬೀಳು. (My.). — ಅಡಿಗೆಱಗು. -ಎಱಗು. = ಅಡಿಗೆ ಬೀಳು. (Râm. 5, 8, 88; J. 17, 50). — ಅಡಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To take to the heels, to run away. ಅಡಿಗೊಳ್ವ ಪೆರ್ಮರೆ (Rsv. 5, 83). — ಅಡಿದಾವರೆ. -ತಾವರೆ. A foot-lotus, a foot like a lotus (My.; J. 2, 67; 24, 61). ನಿತ್ಯಶಿವನ ಕಾಣುತ್ತಲೆ ಅಡಿದಾವರೆಯೊಳ್ ಉರುಳುವ ರಾಘವನ (ತಿವಂ) ಪಿಡಿದು, ಎತ್ತಿ (Râghč. 13, 10). — ಅಡಿ ಬೀಳು. = ಅಡಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬೀಳ್. ಅವನ ಅಡಿ ಬಿದ್ದನು (My.). — ಅಡಿಯಲಿ ಬೀಳು. = ಅಡಿ ಬೀಳು. (My.). ಅಡೀಲಿ ಬಿದ್ದರೂ ಮಿಸೆ ಮಣ್ಣಾಗಲಿಲ್ಲ (Prv.). **2,** a verse-line; a verse-quarter (Čh.; T., M., Tĕ.). **3,** a step, a pace (My.; T., M., Tĕ.; ಹೆಜ್ಜೆ G.). — ಅಡಿಗಡಿಗೆ. ಅಡಿಗೆ ಅಡಿಗೆ. From step to step, from time to time, again and again, frequently, perpetually (ಪುನಃಪುನಃ, ಶಶ್ವತ್, ಅಸಕೃತ್, etc. Nr.; My.; ಆಗಾಗ್ಯೆ G.); = ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಗೆ (G.). ಅಡಿಗಡಿಗೆ ನುಡಿವ ನುಡಿ (ಅನುಲಾಪ, ಮುಹುರ್ಭಾಷೆ Nr., Hlâ.). ಅಡಿಗಡಿಗೆ ನುಡಿವ ಮಾತು (ಅನುಲಾಪ Mr. 89). See Bp. 4, 11; 5, 23; 10, 38; 14, 17; 19, 52; 32, 48; 44, 42; 46, 74; 51, 63; J. 3, 32. — ಅಡಿಯಿಡು. -ಇಡು. To step, to walk; to plant the foot. ಏನಾದಡೆ ಬಯಸಿದ ಬಡವೆಗಳನ್ ಅಡಿಯಿಡದೆ (*i. e.* at once) ಈವುದು (Bp. 6, 2). ಬೇಡು! ಬೇಡಿದಡೆ ಈವೆನ್ ಅಡಿಯಿಡದೆ (9, 32). ಹಿನ್ದೆ ಹಿನ್ದಕೆ ಅಡಿಯಿಡುತ (22, 31). See *e. g.* further Bp. 25, 8; 26, 12; 32, 25; 44, 22; Rsv. 5, 42; J. 19, 7. — **4,** the foot, bottom or base of anything; the root; under (ಅಧಃಸ್ಥಾನ Šm. 95; ಕೆಳಗು Šmd. 350 & Cm.; ಕೆಳಗೆ 344 Cm.; ತಳ G.; My.; Tĕ., T., M., Tu.); the anus (My.). ವೃತ್ತರೇಫಮ್ ಅಡಿಯೊಳ್ ಆ (ಮೇಲಣ) ವರ್ಣದ ಪೋಲ್ ನೆಗಟ್ಟಿಂ (Šmd. 344). ಗಿಡದ ಅಡಿ (ಮೂಲ, ಬ್ರಧ್ನ Si. 122). ಆಲಮ್ ಒಱೆದುದು, ಅವಱ ಅಡಿಯೊಳ್ ತೂಂಕಡಿಪ ಮಿಗಂ, etc. (Lîlv. 3, 2, see s. ಪಡು 3). ಪೆಡೆಯಂ, ಕೊಡೆಯನ್ತಿರೆ, ಪಿಡಿದು, ಅಡಿಯೊಳ್ ನೆಱೆ ನಿನ್ದ ಮಱಿಯನ್ (ಉರಗ) ಆನನದ ಎಲರಿಂ ಬಿಡದೆ ಆಪ್ಯಾಯಿಸಿ (Rsv. 5, 44). ಆಂ ನಿಮ್ಮ ಅಡಿಯಲಿ ಅರಮನೆಯ ಸೇವಕರು (Bh. 1, 8, 16). The genitive appears also as ಅಡಿಯಣ (Šmd. 350 Cm.). ಹಾಡಿ ಹಾಡಿ, ದಾಸಯ್ಯಾ, ಅಡಿ (anus) ಮುಚ್ಚಿ ಕೊಣ್ಡು ಆಚೆ ಹೋಗು (Prv.). — ಅಡಿಗಣ್ಡಿ. -ಕಣ್ಡಿ. The yôni (My.). ಅಡಿಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. The ankle (My.). — ಅಡಿಗಲ್ಲು. -ಕಲ್ಲು. The lower mill-stone (My.). — ಅಡಿಗಾಣು. -ಕಾಣು. To see the bottom (My.). 2, the bottom to appear (My.). — ಅಡಿಗಿಡು. -ಕಿಡು. The bottom to be destroyed (Abh. P. 15, 37). — ಅಡಿಗುಪ್ಪೆ. -ಕುಪ್ಪೆ. The lower portion of a stack of grain (My.). — ಅಡಿತುಣ್ಡು. A piece (of wood) under (another), a plank on which a carpenter works (ಉದ್ಘನ Si. 399). 2, the lower piece of anything (My.). — ಅಡಿಪಟ್ಟಿ. A door sill (My.). — ಅಡಿಬಣ್ಣ. The wool at the belly of a sheep (My.). 2, a man entirely void of shame (Tĕ.; R.). — ಅಡಿಮುಳಲ್. The bottom-sand, the sand of the deep (Bh. 8, 21, 8). — ಅಡಿಮುಟ್ಟ. To the bottom or root (My.). — ಅಡಿಮುಡಿ. Root-destruction (V. 4, 6);—the feet and the hair-knot (4, 6). — ಅಡಿಯಾಡಿಸು. -ಆಡಿಸು. To shake up, as curds, broth, etc. (My.). See Sp. s. ಕೆಯ್ದಾಱು. — ಅಡಿರಾಸಿ. The lower portion of a heap of corn (My.). — ಅಡಿ ಹತ್ತು. To stick to the bottom, to burn at the bottom of a vessel in cooking (My.). — ಅಡಿಹೊಟ್ಟೆ. The abdomen (from the navel downwards, My.). — **5, a,** the foot, as an object of adoration. **b,** the adored person himself (T.: god, a priest, a lady, a sage, a senior; M.: king; Tĕ. ಅಣ್ಡಿ, sir; *cf.* Sk. ಪಾದ = ದೇವ, ಭಟ್ಟಾರಕ Hlâ.). ನಿಮ್ಮ ಅಡಿಯ ಕೃಪೆವಡೆದು ಬದುಕಿದಪೆಂ (Bp. 27, 44). ಒಡೆಯರಿರ, ನಿಮ್ಮ ಅಡಿಗಳ್ ಎನ್ನಂ ಬಿಡದೆ ಸಲಹಲಿ! (27, 72). ಪೊಡವಿಗೆ ಅತಿಶಯಮ್ ಈ ಮುನಿಸು; ನಿಮ್ಮ ಅಡಿಗಳಿನ್ದವೆ ಸಸಿನಮ್ ಆದಪುದು (47, 45). ನಿಮ್ಮ ಅಡಿಗಳ ಅಡಿಯಲಿ ತನಯನ್ ಇರೆ, ಬೇಱೊನ್ದು ಎಡೆಯೊಳುಂ ಕರೆಯಲ್ ಏಕೆ? (48, 28). ಎನ್ದವುಂ ನಿಮ್ಮ ಅಡಿಯ ಸರಿಯೇ? (59, 51). ಜೀಯ, ನಿಮ್ಮ ಅಡಿಗಳ ನಿರೂಪಮಂ ಪ್ರತಿಪಾಲಿಸಿದೆಂ (J. 31, 34). ಆನಾ! ನಿಮ್ಮಡಿಯಾ!

Digitized by Google

(Śmd. 69). See J. 2, 55; Rām. 8. 21. **6,** in composition: a person who has such and such feet; an animal that has so and so many feet. See ಕತ್ತಡಿ, ಪೆರ್ಮಡಿ, ಬೆಳ್ಳಡಿ, ಮೂಱಡಿ, ಸಯ್ಯಡಿ; ಆಱಡಿ, ಒಣ್ಣಡಿ, ಮುಯ್ಯೆರಡಿ, ಮುಯ್ಯೆರಡಡಿ.

ಅಡಿ aḍi. 3. = ಅಡೆ 11. Mud (? ; cf. ಅಡುಸು). — ಅಡಿವಜ್ಜೆ. -ವಜ್ಜೆ. = ಅಡಿವಣೆ. A foot-print in mud (ಮೆಟ್ಟು Ĉt. I, 47, o. r. ಅಡಿವೆಜ್ಜೆ). — ಅಡಿವಣೆ. -ವಣೆ. = ಅಡಿವಣಿಗೆ, ಅಡೆವಣಿಗೆ, ಅಡೆವಣೆ. (A concave bend in mud), a print of the foot in mud (ಕೆಸಱೊಳ್ ಇಱದ ಅಡ ವಜ್ಜೆ Kk. 76, o. r. ಅಡಿವಣಿಗೆ). — ಅಡಿವಣಿಗೆ. -ವಣಿಗೆ. = ಅಡಿವಣೆ q. v. — ಅಡಿವೆಜ್ಜೆ. -ವೆಜ್ಜೆ. = ಅಡಿವಜ್ಜೆ q. v.

ಅಡಿ aḍi. 4. = ಅಡೆ 8. See ಪಟ್ಟಡಿ. — ಅಡಿಗಲ್ಲು. -ಕಲ್ಲು. = ಅಡೆಗಲ್, -ಗಲ್ಲು. (S. Mhr.).

ಅಡಿ aḍi. 5. = ಅಡು 2, etc., ಅಡೆ 14. Cooking, etc.; maturity. (Mhr. ಅಡೀ, ಅಢೀ, a layer of fruits on a bed of straw). — ಅಡಿಗಬ್ಬು. -ಕಬ್ಬು. = ಅಡುಗಬ್ಬು. (My.). — ಅಡಿ ತೆಗೆ. To take fruits, etc. from under the cover after maturation (S. Mhr.). — ಅಡಿ ಬರು. To come to maturity (S. Mhr.). — ಅಡಿ ಹಾಕು. To put fruits, etc. under straw, etc. to bring them to maturity (S. Mhr.).

ಅಡಿ aḍi. 6. = ಅಬ್ 2. — ಅಡಿಗಾಲ. -ಕಾಲ. = ಅಬ್-. A time of ruin or death (S. Mhr. rare). — ಅಡಿಯಾಸೆ. = ಅಬ್ಯಾಸೆ. Empty hopes (Tē.; R.).

ಅಡಿ aḍi. 7. Beating; a blow (T.; see ಅಡು 2). — ಅಡಿಪಡಿ. dupl. Mutual beating, quarrel (Tē., T.; R.).

ಅಡಿ aḍi. = ಅಡಾ. — ಅಡಿಸೇರು. = ಅಡಾಸೇರು. (C.).

ಅಡಿಕ್ aḍik. A short P. p. of ಅಡಗು, in ಅಡಿಕ್ಕೊಳ್ಳು, to hide one's self, etc. (My.).

ಅಡಿಕಿಲ್ aḍikil. = ಅಡಕಿಲ್ 1. That upon which another thing is put. **2,** that which subdues or controls (Abh. P. 15, 19). — ಅಡಿಕಿಲ್ಪಾಸು. -ಪಾಸು. A mattress or mat on which a covering is put (Rśv. 4, after 14).

ಅಡಿಕೆ aḍike. 1. (= ಆಡಿ, etc.). Playing, moving, etc. See ತುಱುವಡಿಕೆ, ತೋಱುವಡಿಕೆ.

ಅಡಿಕೆ aḍike. 2. = ಅಡಿಗೆ, etc., ಅಡ್ಕೆ 2. Cooking, boiling, etc. See ನೀರಡಿಕೆ.

ಅಡಿಕೆ aḍike. 3. = ಅಡಕೆ. ಅಡಿಕೆಯ ಮರ (ಘೋಂಟೆ, ಪೂಗ, ಕ್ರಮುಕ, etc. Si. 166. 409). ಅಡಿಕೆಗೆ ಹೋದ ಮಾನ ಆನೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ಬಾರದು. — ಅಡಿಕೆ ಉಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕ ಬಹುದು, ಮರವಾದ ಮೇಲೆ ಕೂಡದು (Prvs.). See ಕಾಡಡಿಕೆ. — ಅಡಿಕೆಕಸ. A low annual plant, growing in rice-fields, Sphaeranthus indicus Linn. (Z.). — ಅಡಿಕೆದಾಬ್‌ಗಿಡ. A climbing herb, Cucumis pubescens Willd. (St. & Pl.). — ಅಡಿಕೆಮರ. The areca palm. ಅಡಿಕೆಮರದ ಫಲ (ಉದ್ವೇಗ Si. 166). — ಅಡಿಕೆಹೂವು. A common garden flower, Gomphrena globosa Roxb., the globe amaranth (Z.).

ಅಡಿಗ aḍiga. 1. = ಅಟಿಗ, ಅಱಿಗ, ಆಡಿಗ. A suffix denoting one who (or what) moves in, plays with, is employed on, or deals in (Śmd. 239). See ಉಪ್ಪಡಿಗ, ದೇವಡಿಗ, ಪೂವಡಿಗ, ಹೂವಡಿಗ.

ಅಡಿಗ aḍiga. 2. = ಅಡಿಯ. One who has a foot, etc. See ಕಣ್ಣಡಿಗ, ಮೂಱಡಿಗ.

ಅಡಿಗು aḍigu. = ಅಡಗು 1. ಅಂಜಿ ಅರಣ್ಯದೊಳಗೆ ಅಡಗಿದ ಕಾರಣ (B. 5, 51). See ಅಡಿಕ್.

ಅಡಿಗೆ aḍige. = ಅಡಗೆ, ಅಡಿಕೆ 2, etc., ಅಡುಗೆ. Cooking, dressing, boiling; — maturing (see ಅಡಿ 5); — that has been cooked, dinner (My.); — a chemical preparation (ಪಚಿ, ಪಾಕ Si. 388). ಅಟ್ಟಿಲ್ ಪಟ್ಟ ಅಡಿಗೆ (313. 314). ಕೆಮ್ಪಾದ ಸೀಸದ ಅಡಿಗೆ (ಸಿನ್ದೂರ, ನಾಗಸಮ್ಭವ, ಚನ್ದ್ರಪುಡಿ 334). ಅಟ್ಟ ಅಡಿಗೆಯ ಉಣಲಿಲ್ಲ (Dp. 4). ಅಟ್ಟ ಅಡಿಗೆಯ ರುಚಿಯನು ಹುಟ್ಟು ತಾ ಬಲ್ಲದೇ? (Sp.). ಅಡಿಗೆಯ ಗುಣ ಸಾಱಿನಲ್ಲಿ ನೋಡು, ಮಡಿಗೆಯ ಗುಣ ಫಲದಲ್ಲಿ ನೋಡು. — ತೀರಿದ ಅಡಿಗೆ ತಿರಿಗಿ ಬಯಸಿದರೆ ಬನ್ದೀತೇ? (Prvs.). See ಹಿಟ್ಟಡಿಗೆ. — ಅಡಿಗೆಕಲ್ಲು. An artificial gem (My.). — ಅಡಿಗೆಬಟ್ಟ. A male cook (My.). — ಅಡಿಗೆಮನೆ. A kitchen (ರಸವತಿ, ಪಾಕಸ್ಥಾನ, etc. Si. 308). — ಅಡಿಗೆ ಮಾಡು. To cook, etc. ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಅನ್ನವು (Si. 241). ಮಡದಿ ತಾ ಚಲುವಾಗಿ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುವಳು (Dp. 148). ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ತನ್ದು (B. 4, 223). See Prv. s. ಬತ್ತ 1. — ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುವವ. A male cook (ಗುಣ, ವಲ್ಲವ, ಸೂಪಕಾರ G.). ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುವವನ ಮಕ್ಕಳು ಉಪವಾಸ ಬಿದ್ದಾರೋ? (Prv.). — ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುವವಳು. A female cook (B. 5, 285). — ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುವಿಕೆ. Cooking (Si. 388). — ಅಡಿಗೆಯ ಒಲೆ. A fire-place (ಅಧಿಶ್ರಯಣಿ, ಅಶ್ಮನ್ತ, ಚುಲ್ಲಿ G.). — ಅಡಿಗೆಯ ಮನೆ. = ಅಡಿಗೆಮನೆ. (ಮಹಾನಸ G.). — ಅಡಿಗೆಯವ. -ಅವ. A male cook (ಬಾಣಸಿಗ Bhn. 53; ಸೂಪಕಾರ, ವಲ್ಲವ, etc., ಬಾಣಸಿಗ Si. 308; ಸೂದ 430). ಭೂಪರ್ಗಳ ಅಡಿಗೆಯವಂ (ಸೂಪಕಾರ, ವಲ್ಲವ, etc. Mr. 269). — ಅಡಿಗೆಯವಳು. -ಅವಳು. A female cook (B. 5, 283). — ಅಡಿಗೆಯಾಗು. -ಆಗು. To be cooked, etc. ಪೂರ್ಣ ಅಡಿಗೆಯಾದರೆ ಬೆಲ್ಲವು ಆಗುವದು (B. 3, 46). ಅಡಿಗೆಯಾಗಿ ಅದೆ (4, 57). — ಅಡಿಗೆಯಿಱು. -ಇಱು. (Anything) to be taken from the fire when properly boiled (My.). — ಅಡಿಗೆಯಿಱಿಸು. -ಇಱಿಸು. To precipitate by boiling. ಪೆಟ್ಲುಪ್ಪು ಮುನ್ತಾದ ಅಡಿಗೆಯಿಱಿಸಿದ ಕೃತಿಮುಲವಣವೂ ಬಿಡಾಲವಣವೂ (ಪಾಕ್ಯ, ಬಿಡ Si. 312). 2, to take things from the fire when they are properly boiled (My.). — ಅಡಿಗೆಸಾಮಾನು. Materials for cooking (B. 5, 125; My.). 2, cooking utensils (C.). — ಅಡಿಗೆಸಾಲೆ. A kitchen (ರಸವತಿ, ಮಹಾನಸ, etc. Si. 308). ಅಡಿಗೆಸಾಲೆಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಯಾದವನು (ಪೌರೋಗವ 308).

ಅಡಿದಿ aḍidi. = ಅಡದಿ. (My.).

ಅಡಿಮೆ aḍime. The state of being at the bottom or low down: slavery. (Sd.; T., Br.).

ಅಡಿಯ aḍi-a 3. = ಅಡಿಗ 2. See ಕಣ್ಣಡಿಯ. **2,** he who is in a low position: a slave (Sd., Tē.; T. ಅಡಿಯಾನ್).

ಅಡಿವಿ aḍivi. = ಅಡವಿ, etc. (My.). — ಅಡಿವಿಗಿಚ್ಚು. -ಕಿಚ್ಚು. = ಅಡವಿಗಿಚ್ಚು. (S. Mhr.). — ಅಡಿವಿಗೆಣಸು. A kind of yam. ಕೂಲಿಗೆ ಬರುವದಿಲ್ಲೆನ್ದು ಹೇಳಿದವನು ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಅಡಿವಿಗೆಣಸು ಮುನ್ತಾದ ಆಹಾರವ ಹುಡುಕುವದಕ್ಕೆ ತಿರಗ ಬೇಕಾದೀತು (B. 5, 99). — ಅಡಿವಿಬೆಕ್ಕು. A jungle cat (B. 5, 30. 64). — ಅಡಿವಿಬೆಣ್ಡೆ. = ಅಡವಿಬೆಣ್ಡೆ. (R.).

ಅಡಿವು aḍivu. = ಅಡಹು. (My.).

ಅಡಿವೆ aḍive. = ಅಡಿವಿ. (My.).

ಅಡಿಸು aḍisu. To cause to cook, etc. (Bp. 57, 35. C.). See ನೀರಡಿಸು & ತರ್ಪಣ.

ಅಡು aḍu. 1. = ಅಟ್ಟು 9. P. p. ಅಟ್ಟು (Śmd. 283; see ಅಟ್ಟು 10). To cook; to boil; to dress; to prepare a

Digitized by Google

meal; to prepare; to mature (ಪಚನ Šmd. Dh.; C.; T., M., Tu.; Tĕ. ವಣ್ಟು; *cf.* ಅಟ್ಟಿ 2). ಅಟ್ಟ ಕೂಳ್ (Šmd. I). ಭಕ್ಷ್ಯವನ್ ಅಡುವವನು (ಅಪೂಪಿಕ, ಭಕ್ಷ್ಯಕಾರ, etc.); ಮಡಕೆಯಲಿ ಅಟ್ಟ ಶಾಕವು (ಉಖ್ಯ, etc.); ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅಟ್ಟ ಮಾದುದ (ಪ್ರಣೀತ, etc.); ರಸವಿಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಅಟ್ಟ ಮಾದುದ (ಪಿಚ್ಛಿಲ, etc.); ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಟ್ಟನ್ ಅಡುವ ಬಾಳಲಿ (ಋಜೀಷ, etc. Nr.). ಅಟ್ಟು ವಾಸನೆ ಕಟ್ಟಲ್ ಪಟ್ಟದು (ಭಾವಿತ, etc. Si. 314). ಅಟ್ಟುಡಗು (ಉಖ್ಯ Hlâ.). ಘಾಣ್ಡದೊಳ್ (ಅಡಗನ್) ಅಡಲ್ಕೆ (ಉಖ್ಯ Mr. 217). ಈ ಸೊಪವನ್ ಇನ್ನು ಅಡುವುದು ಅಡಗು, ಅಕಟ! (Bp. 57, 2). ಅಟ್ಟ ಪಾಯಸದಲ್ಲಿ ಕೆರಾ ಹೆಟ್ಟದ ಹಾಗೆ.— ಅಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಒಲೆ ಉರಿಯಿತು, ಕೆಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಬುದ್ಧಿ ಬನ್ತು.— ಅಟ್ಟಕ್ಕ ವವನಿಗೆ ಹೆಣ್ಣತಿ ಆಗ ಬೇಡ, ಮೊಟ್ಟೆ ಹೊರುವವನಿಗೆ ಆಳು ಆಗ ಬೇಡ.— ಅಟ್ಟು ಉಪ್ಪೋದಕ್ಕಿನ್ತ ತಿರಿದು ಉಪ್ಪೋದೇ ಲೇಸು.— ಅಟ್ಟು ಉಪ್ಪೋದು ಅಡು ಕೋಟಲೆ, ತಿರಿದು ಉಪ್ಪೋದು ಪರಮಸುಖ.— ಅಟ್ಟೀ ಇಲ್ಲವೆನ್ದರೆ ಕೊಟ್ಟಗೇಲಿ ತನ್ದಿಕ್ಕು ಅನ್ದ ಹಾಗೆ (Prvs.). See Prv. s. ಕೆಡು.— ಅಡು ಅಡು. rep. ಅಟ್ಟು ಅಟ್ಟು ಪ್ರಾಣ ಹೋದರೂ ಹೊಟ್ಟೇ ಹಸಿವು ನಿಲ್ಲಲೇ ಇಲ್ಲ (Prv.).

ಅಡು aḍu. 2. = ಅಡ 2, ಅಡಿ 5. Cooking, etc. — ಅಡುಗಬ್ಬ. -ಕಬ್ಬ. = ಅಡಿಗಬ್ಬ. Fuel (ಇನ್ಧನ, ಸಮಿತ್ತು, etc. Nr.; ಇನ್ಧನ, ಕಾಷ್ಠ, etc. Mr. 48). ಮಾರಯ್ಯನ್ ಅಡುಗಬ್ಬುಗಳನ್ ಅಡಕುವನು (Bp. 9, 41). ತನ್ದ ಅಡುಗಬ್ಬುಗಳಿಗೆ ಉರಿ ಹಚ್ಚಿಸುತ (16, 20). ಕೆಲವು ಅಡುಗಬ್ಬನ್ ಆಯ್ದು ಒಟ್ಟಿ (18, 28). See also Bp. 44, 21.— ಅಡುಗರ್ಬು. -ಕರ್ಬು. = ಅಡುಗಬ್ಬು. (V. 14, after 27).— ಅಡುಗೂಲಜ್ಜ. -ಕೂಲಜ್ಜ. = ಅಡುಗೋಲಜ್ಜ. A respectable woman who cooks for strangers and travellers. ಅಡುಗೂಲಜ್ಜಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಟ್ಟಡಿಗೆ ಆಯತವಾಗಿರುವದು (Prv.). — ಅಡುಗೂಳ್. -ಕೂಳ್. Boiled rice (Šmd. 204). — ಅಡುಗೂಲಿಪ. -ಅವ. A cook (Č. Bp. 47, 42). — ಅಡುಗೋಲಜ್ಜ. -ಕೋಲಜ್ಜ. = ಅಡುಗೂಲಜ್ಜ. (S. Mhr. rare). — ಅಡುಬಾಣಲೆ. A frying pan (ಪಿಷ್ಟಪಕ, ಅಮ್ಬರೀಷ Nn. 123).— ಅಡೂರು. -ಊರು. N. of a village. See Prv. s. ವಿಡೂರ.

ಅಡು aḍu. 3. (= ಅಡ 6). — ಅಡುಪಾಡು. A piercing or challenging word (ತಿವಿದಾಟದ ನುಡಿ Bhn. 56).

ಅಡು aḍu. 4. (fr. ಅಡಗು 2).— ಅಡವುಗ್ಗಿ. -ವುಗ್ಗಿ. Rice mixed with flesh (? Abh. P. 13, 96. 106).

ಅಡುಕು aḍuku. 1. = ಅಡಕು 1. (My.; T., M.).

ಅಡುಕು aḍuku. 2. = ಅಡಕು 2. (My.).

ಅಡುಗೆ aḍugĕ. = ಅಡಿಗೆ. (My.).

ಅಡುಪಾಯ (aḍa6-upâya). A secondary or extra means (? Bh. 3, 6, 23; 3, 13, 19).

ಅಡುಮ್ಬು aḍumbu. (T. ಅಡಮ್ಬು, M. ಅಡಮ್ಬು, ಅಡುಮ್ಬು). — ಅಡುಮ್ಬುಬಳ್ಳಿ. A creeping plant, Ipomoea biloba Forsk. (St. & Pl.).

ಅಡುವಳ aḍu2-vaḷa. (Šmd. 234). = ಅಡಬಳ 1. A cook.

ಅಡುಸು aḍusu. Clay, mud (My.; Tĕ; T. ಅಡಿಕ್ಕು, ಅಡಿಪ, ಅಯಜು, filthy, slippery ground, dirt; ಅಳಬು, ಅಳಬು, ಚೇರು, mud; Tĕ. ಅಸಲು, mud; Tu. ಅಡಕ, an unclean place; *cf.* ಅಬ್‌ಲ್ 2; ಅಡೆ 11).

ಅಡೆ aḍĕ. 1. = ಅರೆ 1, ಒಡೆ 4. If; when; to. ಉಸುರುವಡೆ (Bp. 1, 17). ಕೀರ್ತಿಸುವಡೆ (1, 34). ಊಹಿಪಡೆ (1, 63). ಕರುಣಿಪಡೆ (2, 1). ಸಲಹುವಡೆ (2, 2). ಅದಡೆ (9, 17). ಇತ್ತಡೆ (9, 21). ಇಲ್ಲದಡೆ, ಅಟಿದಡೆ (9, 24). ಪರಿಕಿಸುವಡೆ (3, 64). ಪರಿಕಿಪಡೆ (22, 64). ಪೇಬ್‌ದಡೆ (10, 7). ಹೇಬ್‌ದಡೆ (11, 5). ಕಾಣಡೆ (13, 61). ಅಪ್ಪಡೆ (11, 7). ಸೂಚಿಮುಖಮಂ ಕೀಲಿಸುವಡೆ ಅರಿದು ಎನಿಸಿ ಪಟ್ಟಯ್ಯನ ತವಮಾನ್ಧದೊಳ್ (3, 30). ಕೊಡುವಡೆ ಎಮಗೆ ಇಲ್ಲ (23, 8). ಇರ್ದಡೆ (Čt. II, 122). ನೋಟ್ಪಡೆ (II, 76). ಭಾವಿಪಡೆ (II, 29. 80). ಪೇಟ್ವಡೆ (II, 56). ಒರವಡೆ (II, 88). ತಪ್ಪ ಉಳ್ಳಡೆ (Mr. 3). See Bp. 22, 65. 66; 23, 13; 24, 75; 49, 18; 53, 6. 13; 56, 1; 58, 46.

ಅಡೆ aḍĕ. 2. (= ಅಡಕೆ 6). See ಪೊಟ್ಟಡೆ, ಸವಳ್ತಡೆ.

ಅಡೆ aḍĕ. 3. To fill, to make full (ಪೂರಣಗೆಯ್ Šm. 91; *cf.* ಅಡಹು 1 & ಅಡೆ 5).— ಅಡೆಪೊತ್ತು. ಅಡೆ (*i. e.* ಅಡೆಯ) -ಪೊತ್ತು. To be fully kindled, to blaze (Abh. P. 11, 154).

ಅಡೆ aḍĕ. 4. = ಅಡೆ 3. To strike, or throw, with the finger (ಅಂಗುಲಿಪ್ರಹರಣ Šmd. Dh.; see ಅಡಹು 2).

ಅಡೆ aḍĕ. 5. = ಪಡೆ 1. To obtain, to get, to gain, to have;—to be obtained, to come to hand (My.; T., M.; T. also ಅಮೈ; see s. ಅಯ್ 4). ವೇಲಾನುಕೂಲಕ್ಕೆ ಅಡವ ರಾಗಂಗಳು (Bp. 26, 68). **2,** to be enclosed, barred, shut up, choked (T.); to preserve, pickle, season fruits with salt (T.);—to shut, lock, obstruct, close up, shut up, enclose, confine, imprison, shut in, stop the passage (T.).

ಅಡೆ aḍĕ. 6. Trust (ನೆಮ್ಮುಗೆ Šm. 91; *cf.* ಅಂಕೆ 2, No. 3; ಅಡರ್ಪು).

ಅಡೆ aḍĕ. 7. That is covered or hidden (ಪ್ರಚ್ಛನ್ನ Šm. 91; *cf.* ಅಡಗು 1, ಅಬಿ 1).

ಅಡೆ aḍĕ. 8. = ಅಡ 7, ಅಡಿ 4. The piece of wood on which the five artisans put the article which they happen to operate upon (ಪಂಚಕಾರುಕಕರ್ಮದಾರು Šmd. Dh.; T. ಅಡೈ, an anvil). **2,** = ಅಡ್ಡೆ 1, a support, a staff to support (ಆನಿಕೆ, ಆಧಾರದ ಕೋಲು G.; *cf.* ಅಂಕೆ 2). See ಪಟ್ಟಡೆ.— ಅಡೆಗಲ್. -ಕಲ್ಲು. -ಕಲ್. = ಅಡಿಗಲ್ಲು. An anvil (ಧಕ್ಕು Mr. 383; C.; M., T.; T. also ಅಡೈಯಲ್, ಅಡೈಗುಬಿದು). ಅವಳ ಕೂದಲು ಅಡೆಗಲ್ಲಾಗಿದೆ, she has a bald head (My.). — ಅಡೆಯ ಮರ. = ಅಡೆ. ಅವ್ವಿದಾನೊನ್ದು ಮರದ ಮೇಲೆ ಮರನನ್ ಇರಿಸಿ ಕೆತ್ತಲು ಪಟ್ಟುದು ಆ ಅಡೆಯ ಮರನು ಉದ್ವಸನಮ್ ಎನಿಸಿಗು (Nr.; *cf.* Si. 399).

ಅಡೆ aḍĕ. 9. = ಅಡ್ಡಗೆ 1, ಅಡ್ಡೆ 3. A sticky, clotty mass, a lump, as of dates, tamarind, sugar, hair, etc. (My.; Tĕ.; T. ಅಡೈಯಲ್, a ball of clay, etc.). — ಅಡೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To become a sticky mass, to be clotted or matted together, as the hair, etc. (My.; Tĕ.). — ಅಡೆಗಲ್ಲು. -ಕಲ್ಲು. A stone-like mass of unclean hair (S. Mhr.).

ಅಡೆ aḍĕ. 10. Cowdung (ಗೋಮಯ Kk. 62; ಗೋಮಯ, ಸಗಣ Šm. 33. 91; Tu. ಅಪ್ಪು). — ಅಡೆಕುಣಿ. A pit to fill cowdung in (C.).

ಅಡೆ aḍĕ. 11. = ಅಡ 3. — ಅಡೆವಣಿಗೆ. -ಮಣಿಗೆ. = ಅಡಿವಣ, etc. A foot-print in mud (ಕೆಸಬಿನೊಳ್ ಅದ ಪಜ್ಜೆ Šmd. II). — ಅಡೆವಣೆ. -ಮಣೆ (= ಮಣೆ ?). = ಅಡೆವಣಿಗೆ. (ಕೆಸಬಿನೊಳ್ ಅದ ಪಜ್ಜೆ Šm. 65).

ಅಡೆ aḍĕ. 12. A kind of thin bread or cake of rice flour (My.; T.; Tĕ. ಅಟ್ಟು). — ಅಡೆಹಬ್ಬ. Cake-feast, a feast of women in honor of Lakshmî (My.; Tĕ. ಅಟ್ಲ ತದ್ದೆ).

ಅಡೆ aḍĕ. 13. The border, *i. e.* the unwoven threads, of a cloth or blanket (My.);—border.

Digitized by Google

— ಅಡೆ ಕಟ್ಟು. To interknit the adĕ with colored or uncolored threads (My.). — ಅಡೆಸಟ್ಟು. A certain portion of a native cart (C.).

ಅಡೆ adĕ. 14. = ಅಡಿ 5. — ಅಡೆ ತೆಗೆ, ಅಡೆ ಬರು, ಅಡೆ ಹಾಕು (My.).

ಅಡೆ adĕ. 15. = ಅಡೆ 10, ಎಡೆ 1. See ಇಟ್ಟಡೆ. — ಅಡೆಗೆಡಹು. -ಕೆಡಹು. = ಎಡೆಗೆಡಹು. To throw to the ground (Bh. 8, 22, 46). — ಅಡೆಡಾಣ. -ತಾಣ. Place and place, every place (Râm. 4, 6, 19).

ಅಡ್ಕೆ adke. — ಅಡ್ಕೆ ಪೀಚುಬಳ್ಳಿ. A woody climber, climbing and rooting on the stems of trees, Pothas scandens Lin. (St. & Pl.; Tu. ಅಡಕೆಬೂರು-, ಅಕೆ-).

ಅಡ್ಡ adda. 1. = ಅಡ 6 q. v., etc., ಅಡ್ಡಾ, ಅಡ್ಡೆ 3. The state of being across, etc. (C.; Tu, Tĕ.; T., M. ಅಟ್ಟ). ಬಟ್ಟೆಯೊಳ್ ಅಡ್ಡ ಮಲಗಿ ಇರೆ (Bp. 20, 1). ತನಗೆ ಪಾಲ್ಕಿ ಕರ್ದೇವನ್ ಅಡ್ಡಮೆ? (26, 16). ಅವಂಗೆ ಆ ದಹನಲೋಚನನ್ ಅಡ್ಡಮೇ? (41, 27). ಅಡ್ಡಮ್ ಇರೆ ಕಾರ ಕಾರ್ಮುಗಿಲ ಬದ್ದಣಂ (Râv. 6, 5). (ಕುಮುರಿಗೆ) ಅಡ್ಡ (ಸುಟ್) ಮೂಡು ಇರೆ ಸಪ್ಪುದಂ (Mr. 279). — ಅಡ್ಡ ಕಟ್ಟು. 1. = ಅಡಗಟ್ಟು, ಅಡ್ಡಗಟ್ಟು 1. To fasten across, to put across. 2, to thwart; to stop, to arrest; to stand across or in the way. ಆ ಕಲ್ಲು ಅಡ್ಡ ಕಟ್ಟಿದ ತೊಲೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಸಿರುವ ಬಟ್ಟು ಉಪ್ಪಾಟಿನಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮುಟ್ಟಿತು (B. 4, 150). — ಅಡ್ಡಕಟ್ಟು. 2. The fastening that working-men make when putting their dôtra over their shoulder and tie it on the back (S. Mhr.). — ಅಡ್ಡಕಟ್ಟು. 3. = ಅಡ್ಡಕಟ್ಟೆ. A small dam in rice-fields, etc. for watering (My.). — ಅಡ್ಡಕಟ್ಟೆ. = ಅಡ್ಡಕಟ್ಟು 3. (My.; Tĕ.). — ಅಡ್ಡಕಮ್ಮಿ. The kambi (3) carried on the neck (C.). 2, the ornamental colored cross stripes near the ends of a cloth (C.). 3. a metal band (round boxes, etc. My.). — ಅಡ್ಡಕಸಬು. = ಅಡ್ಡಕಸುಬಿ. A profession or trade contrary to established custom (C.). — ಅಡ್ಡಕಸುಬಿ. = ಅಡ್ಡಕಸಬು. (C.). — ಅಡ್ಡಕಾಲು. = ಅಡ್ಡಗಾಲು. The leg put out of its regular position in walking (C.). 2, the leg put crosswise as a stumbling-block or obstacle, generally used with the verb ಹಾಕು (C.). — ಅಡ್ಡಕಾಲುವೆ. = ಅಡ್ಡಕಾವಲಿ. A by-channel, a subordinate channel (C.). — ಅಡ್ಡಕಾವಡಿ. The kâvadi carried on the neck (C.). — ಅಡ್ಡಕಾವಲಿ. = ಅಡ್ಡಕಾಲುವೆ. (C.). — ಅಡ್ಡಕೀಲಿ. A bolt which is put or goes transversely (S. Mhr.). — ಅಡ್ಡಕೂಸು. = ಅಡ್ಡಗೂಸು. A child carried transversely or in the arms (not on the hip, S. Mhr.). 2, a child that (at the time of birth) lies across in the womb (C.). — ಅಡ್ಡಕೆಯ್. -ಕೈ. = ಅಡ್ಡಗೆಯ್. The hand or arm placed transversely (C.). — ಅಡ್ಡಕೆಲಸ. Extraordinary work, extra work (My.; B. 5, 285). — ಅಡ್ಡಕೋಲು. Any transverse stick or wooden bar (C.). — ಅಡ್ಡಗಟ್ಟಿಗೆ. -ಕಟ್ಟಿಗೆ. A wooden cross bar (My.). — ಅಡ್ಡಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. 1. = ಅಡ್ಡಕಟ್ಟು 1. (Dp. 63, 2). ಲಿಂಗವನ್ನ ಬರವಿಗೆ ಅವರುಗಳ್ ಅಡ್ಡಗಟ್ಟಿ ಇರಲು (Bp. 21, 39). — ಅಡ್ಡಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. 2. = ಅಡ್ಡಕಟ್ಟು 3. (My.). — ಅಡ್ಡಗಟ್ಟೆ. -ಕಟ್ಟೆ. = ಅಡ್ಡಕಟ್ಟೆ. (My.). — ಅಡ್ಡಗಲ. -ಅಗಲ. The space or distance across, breadth, width, diameter (ಪರಿಣಾಹ, ವಿಶಾಲತೆ, ತಿರ್ಯಗ್ವಿಶಾಲತೆ Si. 222; C.; Tu. ಅಡಗಲ). ಅಂಗುಲಿಗಳ ಬಸ್ತಿದ್ದಪ್ಪದಿ ಅಡ್ಡಗಲದ ಪ್ರಮಾಣು ಎಪ್ಪು ಹದಿಯ ಅಳತೆ ಅಕ್ಕಂ (Mr. 324). — ಅಡ್ಡಗಲು. -ಅಗಲು. = ಅಡ್ಡಗಲ. (ಸೊಪ್ಪಲಿಗೆ G.). — ಅಡ್ಡಗಾರ್. -ಉ. -ಕಾರ್. = ಅಡ್ಡಕಾರು (C.). — ಅಡ್ಡಗಾಲಯ್ಯುಯ. -ಅಯ್ಯುಯ. N. (Bp. 56, 33). — ಅಡ್ಡಗೀಟು. To make a transverse line or a line across (C.). 2, to cross out (C.). — ಅಡ್ಡಗೀಚು. = ಅಡ್ಡಗೀಟು. (S. Mhr.). — ಅಡ್ಡಗೀಟು. A transverse line or a line across (C.). — ಅಡ್ಡಗೀಚು. = ಅಡ್ಡಗೀಟು. (My.). — ಅಡ್ಡಗೂಸು. = ಅಡ್ಡಕೂಸು. (C.). — ಅಡ್ಡಗೆಯ್. -ಗೈ. -ಕೆಯ್. = ಅಡ್ಡಕೆಯ್. (C.). — ಅಡ್ಡಗೆರೆ. = ಅಡ್ಡಗೀಟು. (C.). — ಅಡ್ಡಗೊಮ್ಮು. -ಕೊಮ್ಮು. A cross branch (C.). — ಅಡ್ಡಗೋಡೆ. = ಅಡ-. A transverse wall; a partition wall, a curtain wall (on which sometimes articles are placed; a light put on it uses to flicker on account of the currents of air, and at the same time shines to both sides, C.). ಅಡ್ಡಗೋಡೆಯ ಮೇಲಣ ದೀಪದ ಹಾಗೆ.—ಅವನ ಸಾಕ್ಷಿ ಅಡ್ಡಗೋಡೆಯ ಮೇಲಣ ದೀಪ (Prvs.). — ಅಡ್ಡಂಕಿ. -ಅಂಕಿ. A figure or figures written from left to right across a page (C.). 2, the total (put under a number of perpendicular figures, My.). — ಅಡ್ಡಚಾಟು. A cover or shelter that is between, *e. g.* a tree that shelters a person from rain (My.). ಅಡ್ಡಚಾಟು ಹಿಡುಕೊಳ್ಳು, to take shelter (C.). — ಅಡ್ಡಚೌಕ. A frame which is broader than it is high; a cloth which is broader than it is long (My.). 2, the linga box suspended from the neck so that it is to one side of the chest (S. Mhr.). — ಅಡ್ಡಜಾತಿ. = ಅಡಜಾತಿ. (C.; B. 4, 193). — ಅಡ್ಡಂಚು. -ಅಂಚು. = ಅಡ್ಡಕಮ್ಮಿ No 2. (C.). — ಅಡ್ಡಡಿ. -ಅಡಿ. The breadth of the foot (C.). 2, = ಅಡ್ಡಕಾಲು No. 1. (C.). — ಅಡ್ಡಣಿ. -ಅಣಿ. The woof that crosses the warp in a loom (B.). — ಅಡ್ಡತರ. A transverse manner or position (Râv. 6, after 11). ಅಡ್ಡತಲೆ. = ಅಡ್ಡದಲೆ. An ill-formed head (C.). — ಅಡ್ಡತಾಕು. 1. To touch or hit laterally (C.). 2, = ಅಡ್ಡತೊಡರು. (My.). — ಅಡ್ಡತಾಕು. 2. A small field that touches or crosses the boundary of a larger one (My.). — ಅಡ್ಡತಿಡ್ಡ. dupl. = ಅಡ್ಡತಿಡ್ಡ, ಅಡ್ಡಾತಿಡ್ಡ, ಅಡ್ಡಾದಿಡ್ಡ, ಅಡ್ಡಾದುಡ್ಡ. Awkwardness, clumsiness; perverseness, impropriety; awkwardly, etc. (My.). ಕಾವ ಕೋಣಗಳು ಅಡ್ಡತಿಡ್ಡ ನಡೆದಾಗ್ಯೂ (B. 3, 24). ಎಮ್ಮೆ ಕೋಣಗಳ ನಡಿಗೆ ಅಡ್ಡತಿಡ್ಡವಾಗಿ ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ (B. 5, 21). — ಅಡ್ಡತಿಡ್ಡ. = ಅಡ್ಡತಿಡ್ಡ, etc. (C.). — ಅಡ್ಡ ತಿರುವು. To turn aside; to give a crosswise turn (C.). — ಅಡ್ಡ ತೊಡರು. To contravene, to thwart, to interfere with. ನನಗೆ (ಅಥವಾ ನನ್ನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ) ಅಡ್ಡ ತೊಡರಿದನು (My.). — ಅಡ್ಡ ತೊಲಗು. To get out of the way (My.). — ಅಡ್ಡದಣ್ಡೆ. A scale-beam (My.). — ಅಡ್ಡದಣಿಗೆ. A cross beam, the roller over which the warp passes (R.). 2, a scale-beam (C.). 3, the bamboo pole (or poles) across a palankeen, etc. to carry it (C.). 4, = ಅಡ್ಡವಲ್ಲಿಕೆ (My.). 5, a pole set horizontally in two opposite walls and used as a shelf (My.). — ಅಡ್ಡದಣ್ಣಿ. The width of the inner round opening of a grain-pit (S. Mhr.). — ಅಡ್ಡದಬ್ಬೆ. A piece of slit bamboo put or to be put crosswise (C.). — ಅಡ್ಡದಲೆ. = ಅಡ್ಡತಲೆ. (C.). — ಅಡ್ಡದುರುಬು. -ತುರುಬು. A turubu put on one side of the head (C.). — ಅಡ್ಡದೊಲೆ. -ತೊಲೆ. A transverse beam (C.). — ಅಡ್ಡದೋರು. -ತೋರು. = ಅಡದೋರು. To appear horizontally. ರೇಖೆ ಎರಡು ಅಡ್ಡದೋರ್ (o. r. -ಅಡದೋರಿ'ರಲು) ಬೇಕೆ (*i. e.* =, Mr. 356). — ಅಡ್ಡದೋಳ್. -ತೋಳ್. An arm put across or crosswise (C.). — ಅಡ್ಡನಗೆ. A side-laugh: a half-suppressed derisive laugh (C.). — ಅಡ್ಡನಾಮ. A surname, or a family-name (C.; Mhr. ಅಡನಾಂವ). 2, a sectarian cross-mark on the forehead made with sandal by Smârtas (C.). — ಅಡ್ಡನಾಲಿಗೆ. A lying tongue (C.). 2, an opposing tongue: contradiction (My., in -ಹಾಕು). — ಅಡ್ಡ ನಿಲುವು.

Digitized by Google

Breadth and height (or length; C.). 2, ಅಡ್ಡನಿಲುವು. = ಅಡ್ಡಚೌಕ. (My.). — ಅಡ್ಡನುಡಿ. Contradiction (ವಿಪ್ರಲಾಪ, ವಿರೋಧೋಕ್ತಿ Nr.; My.). — ಅಡ್ಡಪಂಕ್ತಿ. A row of people at dinner that forms a right angle with another row previously formed (C.). — ಅಡ್ಡಪಟ್ಟಿ. The upper or lower part of a door or window frame (C.); a small cross beam (My.). 2, a cross stripe (C.). ಚತುರ್ಗಗಳ ಮೆಯ್ಮೇಲೆ ಊದಿ ಬಣ್ಣದ ಅಡ್ಡಪಟ್ಟಿಗಳು (B. 3, 99; 5, 255). — ಅಡ್ಡಪಲ್ಲಕಿ. A palankeen carried transversely on account of pomp (C.). — ಅಡ್ಡ ಪೋಗು. To go crosswise, transversely, or horizontally. ಅಡ್ಡ ಪೋಪಾತನು (ತಿರ್ಯಗ್ಗ Nr.). — ಅಡ್ಡ ಬರ್. -ರು. To come as an obstacle, to come or be in the way. ಸಮುದ್ರದ ವಕ್ರತೆ ಹಡಗಕ್ಕೂ ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಗೂ ನಡುವೆ ಅಡ್ಡ ಬರುತ್ತದೆ (B. 4, 69). ಒನ್ದು ಹಳ್ಳ ಅಡ್ಡ ಬನ್ದು (5, 63). — ಅಡ್ಡ ಬೀೞ್. -ಳು. To fall across; to become an impediment, to hinder (Bp. 2, 3; My.). ಉರುನದಿ ಅಡ್ಡ ಬಿದ್ದೊಡೆ (32, 4). 2, to fall before (one), to prostrate (My.). ಮಾನವತಿಗೆ ಅವನ್ ಅಡ್ಡ ಬಿದ್ದು (52, 19). — ಅಡ್ಡಬೆಲಗು. A beam that is put across the slopes of two opposite walls. (B. 4, 122). — ಅಡ್ಡಮರ. A wooden cross bar (to fasten doors, My.). — ಅಡ್ಡಮಾತು. A word that interrupts a speech or deviates from its intent, a word out of place; gainsaying; an evasion (C.). — ಅಡ್ಡಮಾರ್ಗ. A cross way;—a by-path (C.). 2, a wrong way (C.). — ಅಡ್ಡಮುಡಿ. A knot of hair put to one side of the head (ಪಕ್ಷ Mr. 320). — ಅಡ್ಡಮೊಗ. An averted face (C.). ನೋಡಲಾಗದು, ಅಲ, ಪಾತಕರನ್ ಎನುತ, ಅಡ್ಡ ಮೊಗವಿಟ್ಟು (Bp. 52, 46). — ಅಡ್ಡ ಮೋಱೆ. = ಅಡ್ಡ ಮೊಗ. (C.). — ಅಡ್ಡವ್ಯಾಱು. -ಱ್. To fly across one's path. ತೊಡರಿ ಅಡ್ಡ ವ್ಯಾರ್ವ ಜೀವಿಗಳ ಎಡೆಗೆ (Bp. 38, 9). — ಅಡ್ಡವ್ಯುರಿಯಿಸು. To cause to run in a crosswise manner (Rśv. 6, after 11). — ಅಡ್ಡವರಿ. -ಬರಿ. A transverse flank (as of an elephant, (Rśv. 6, after 11). — ಅಡ್ಡವಲಗೆ. -ಪಲಗೆ. A cross plank (Bp. 21, 27). — ಅಡ್ಡವಾಗು. -ಆಗು. To become or be cross, transverse, or awry. ಅಡ್ಡವಾಗಿ, transversely, cross, broad-wise, horizontally, sideways, awry, obstructively (ಸಾಚಿ, ತಿರಸ್ಸು, ತಿರ್ಯಕ್ Si. 470. 472). ಅಡ್ಡವಾಗಿ ನಡೆಯುವವನು (ತಿರ್ಯಗ್ಗ 361). ಬಾಗಿಲ ಕೆಳಗಡೆ ಹೊಸ್ತಲ ಬದಿ ಅಡ್ಡವಾಗಿ ತುಳಿಯುವದಕ್ಕೆ ಹಾಕಲ್ ಪಟ್ಟು ಇರುವ ಮೆಟ್ಟುಹಲಿಗೆ (ಶಿಲೆ 110). ಕೆಯ್ಯಲಿನ್ದ ಒಡಗೂಡಿದ ಅಡ್ಡವಾಗಿ ಚಾಚಲ್ ಪಟ್ಟ ತೋಳುಗಳೆರಡರ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ (ವ್ಯಾಮ 212). ವಕ್ಷಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಜನಿವಾರದ ಹಾಗೆ ಅಡ್ಡವಾಗಿ ಕೊರಳ ಮೇಲಿನ್ದ ಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳಲ್ ಪಟ್ಟ ಹುವ್ವಿನ ಹಾರ (ವೈಕಕ್ಷಕ 230). ಈಚನವರಿಗೆ ಅಡ್ಡವಾಗಿ ಇರುವನ್ತೆ ಸುತ್ತಿ ಕೊಳ್ಳಲ್ ಪಟ್ಟದು (ವೇಷ್ಟಿತ, etc. 278). — ಅಡ್ಡವಿಡು. -ಇಡು. To put an obstruction, to oppose (C.). — ಅಡ್ಡವಿಡುವಿಕೆ. -ಇಡುವಿಕೆ. Obstruction, etc. (ವ್ಯುತ್ಥಾನ, ಪ್ರತಿರೋಧ Si. 437). — ಅಡ್ಡವಿಱ. -ಇಱ. To gore sideways, to give a side-blow. ಅಡ್ಡವಿಱದ ಆನೆ (ಪರಿಣತ Hlâ.). — ಅಡ್ಡವೊಱೆ. -ಪೊಱೆ. = ಅಡ್ಡಹೊಱೆ. (ವಿದಂಶಿಕೆ Mr. 213). — ಅಡ್ಡಸೆರಗು. The end of a female's cloth that is put across the breast, the left shoulder, and from there over the head to the right (C.). — ಅಡ್ಡಸಾಲ್. -ಲು. = ಅಡ್ಡಪಂಕ್ತಿ (C.). 2, a transverse line or row (C.). 3, a transverse furrow (C.). — ಅಡ್ಡ ಸುೞಿ. 1. To pass by one so as to get only a glimpse of him (C.). — ಅಡ್ಡ ಸುೞಿ. 2. A cross knot in timber (My.). — ಅಡ್ಡ ಹಚ್ಚು. To put or apply horizontally, as the sectarian mark (ಅಡ್ಡನಾಮ) on the forehead (C.). — ಅಡ್ಡ ಹರವು. To spread out crosswise (B. 4, 122). — ಅಡ್ಡ ಹಾಕು. To put crosswise (C.). 2, to put before, to put children before a guru's feet to obtain a blessing for them, or to put criminals before a king's feet to obtain pardon for them (C.). — ಅಡ್ಡ ಹಾದಿ. = ಅಡ್ಡ ಮಾರ್ಗ. (C.). — ಅಡ್ಡ ಹಾಯ್. = ಅಡ-. To pass by (C., *e. g.* ಒಬ್ಬನ ಮುನ್ದೆ-). 2, to thwart (*e. g.* ಅವನಿಗೆ ಅಡ್ಡ ಹಾಯ್ದನು, My.). — ಅಡ್ಡ ಹೆಸರ್. -ರು. = ಅಡ್ಡನಾಮ No. 1. (C.; ಅಸ್ಪದ Cb.). — ಅಡ್ಡ ಹೇಱು. To put crosswise upon (B. 4, 122). — ಅಡ್ಡಹೊಱೆ. A lengthy load or burden that is carried crosswise (on the neck, shoulder, or head, My.). — ಅಡ್ಡ ಹೊಱೆಕವ್ವಿ. A pole or bamboo laid over the shoulder or neck for carrying two burdens (ವಿಹಂಗಿಕೆ, etc. Nr.). — ಅಡ್ಡಳತೆ. -ಅಳತೆ. Breadth-measure (C.). — ಅಡ್ಡಾಗು. -ಆಗು. To become horizontal in position, to lie down (S. Mhr.; B. 4. 155). — ಅಡ್ಡಾಡು. -ಆಡು. To play sideways, *i. e.* to walk backwards and forwards, to promenade; to walk about (C.; B. 2, 46; 3, 47. 67. 77; B. 4, 169; Tu.). — ಅಡ್ಡಾನ್. -ನು. -ಆನ್. To recline, to lean on (C.);—to form a bar (J. 4, 38). — ಅಡ್ಡಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To put across; to put before (= ಅಡ್ಡ ಹಾಕು, C.);—to put up, as an umbrella (C.). — ಅಡ್ಡೆಸಗು. -ಎಸಗು. To make hostile efforts (My.). — ಅಡ್ಡೆಸುಗೆ. -ಎಸುಗೆ. Throwing a stone, etc. with the hand laterally (My.). 2, = ಅಡ್ಡೇಟು. (My.). — ಅಡ್ಡೇಟು. -ಏಟು. A shot beside the mark (My.). ಅಡ್ಡೇಟು ತಗಲಿದರೆ ಬಡ್ಡ ನಾದರೂ ಗೆದ್ದಾನು (Prv.). — ಅಡ್ಡೇಟುಗಾಱ. -ಏಟುಗಾಱ. A man who is a bad shot (My.). — ಅಡ್ಡೊಕ್ಕಲ್. -ಲು. -ಒಕ್ಕಲ್. A new tenant, a fresh comer (My.). 2, a tenant who has more than one landlord (My.). — ಅಡ್ಡೊಱಗು. -ಒಱಗು. To lie on one side (C.). — ಅಡ್ಡೋಟ. An indirect course (S. Mhr.). — ಅಡ್ಡೋಡು. To run in an eccentric, not direct course (S. Mhr.).

ಅಡ್ಡ adda. 2. (= ಅನವು 1, No. 2). Abundance, used of rain. — ಅಡ್ಡಮೞೆ. A heavy rain (C.; T. ಅಡೈಮೞೈ, M. ಅಡೆಮೞೆ, ಅಡಲ್ಮೞೆ, incessant rain).

ಅಡ್ಡ adda. 3. Seven duddus, two aṇas and four pays (My.; Tē. ಅಡ್ಡಗೆ, ಅಡ್ಡುಗೆ). 2, a weight representing the eighteenth portion of a varaha (My.; Si. 328). ಅಡ್ಡಾದುಡ್ಡಿಗೆ ಮೂರಾದರೆ ದುಡ್ಡು ಅಡ್ಡಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು? (Prv.).

ಅಡ್ಡಗಿಸು addagisu. = ಅಡ್ಡಯಿಸು. (My.).

ಅಡ್ಡಣ addaṇa. = ಅಡ್ಡನ. A shield (ಹರಿಗೆ Ct. II, 38; Kk. 40; Sm. 43; ಪರಿಗೆ Ct. I, 11). ಅಡ್ಡಣಮ್ ಒಡ್ಡಿದ ಕಾರ್ಮುಗಿಲ ಒಡ್ಡಣಂ (Rśv. 6, 54).

ಅಡ್ಡಣಿಗೆ addaṇigĕ. 1. A small wooden or metal (generally) three-legged stand (C.; ಪಾತ್ರ Mr. 212; Mhr. ಅಡಣೀ; T. ಅಟ್ಟಾಣೈ, a Cingalese bench). ಬಟ್ಟಲು, ಪಡಿಗಮ್, ಅಡ್ಡಣಿಗೆ, ಪರಿಯಾಣ (Bp. 12, 12). A description of it and its use occurs in the following riddle: ಸಾದು ಬಟುವಾಗಿ ಇಹುದು, ಚಕ್ರ ತಾನ್ ಅಲ್ಲ; ಪಾದ ಮೂಱು ಅದಕೆ ಉಣ್ಟು, ಭೃಂಗೀಶನ್ ಅಲ್ಲ; ಸ್ವಾದಕ್ಕೆ ಮೊದಲ್ ಉಣ್ಟು, ಮೆಲುವದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ; —ಮೇದಿನಿಯ ಜಾಣರೇ, ಹೇೞಿ ನೀವೆಲ್ಲ! 2, a three-legged high stand with steps used as a ladder (My.).

ಅಡ್ಡನ addana. = ಅಡ್ಡಣ. A shield (Sk.).

ಅಡ್ಡನೆ addanĕ. = ಅಡನೆ, etc. Across, transversely (R.; T. ಅಟ್ಟನ್ನೈ).

Digitized by Google

ಅಡ್ಡಯಿಸು addayisu. = ಅಡ್ಡಗಿಸು, ಅಡ್ಡಯ್ಸು, ಅಡ್ಡವಿಸು. To move obliquely, or obstructingly. **2,** to make opposition; to obstruct, to impede (Abh. P. 7, 137). **3,** to intervene; to conceal.

ಅಡ್ಡಯಿಸುಹ addayisuha. Obstruction, opposition (ಪ್ರತಿಬಂಧ, ಪ್ರತಿಷ್ಟಂಭ Nr.).

ಅಡ್ಡಯ್ಸು addaysu. = ಅಡ್ಡಯಿಸು, etc. (J. 4, 27).

ಅಡ್ಡಯ್ಸುಹ addaysuha. Going transversely, etc. (ತಿರ್ಯಗ್ಗಮನ Nr.). **2,** concealment (ಅನ್ತರ್ಧಾನ, ಅನ್ತರ Nr.; *cf.* ಅಡಗಿಸುಹ).

ಅಡ್ಡಲ್ addal. -ಲು. Crossing; obstructing; an obstacle; across; sideways. — ಅಡ್ಡಲಾಗು. -ಆಗು. To become an obstacle; to oppose (ಅಡಗಟ್ಟು Bhn. 37). ಅಕ್ಕಟಾ, ಕೆಮ್ಮನೆ ಈ ಮಿತ್ರನ ತೇಜಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಲಾದೆಂ! (Rśv. 6, 4). — ಅಡ್ಡಲಾನ್. -ಆನ್. To oppose (C. Bp. 42, 28). — ಅಡ್ಡಲಿಡು. -ಇಡು. To put across. ದೃಷ್ಟಿಗೆ ನೆಟಿ ಕರಾಗ್ರಮನ್ ಅಡ್ಡಲಿಡುತಂ (Bp. 26, 29). — ಅಡ್ಡಲೊಡ್ಡು. -ಒಡ್ಡು. To place athwart. (ಶುಕಾಂಬಂ) ನಾಯಂ ಕರೆವುತ, ಒಡನೆ ಕಾಲನ್ ಅಡ್ಡಲೊಡ್ಡಿ ನಿಲ್ಲುತ (Bp. 20, 12).

ಅಡ್ಡವಿಸು addavisu. = ಅಡ್ಡಯಿಸು, etc. To obstruct, etc. (ತಡೆಯು, ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡು, ಮರೆ ಮಾಡು G.). ಚನ್ದ್ರ ಸೂರ್ಯರನ್ ಅಡ್ಡವಿಸಿ, ಹಿರಿಯರ ಹಿಡಿದವು ಮುಗಿಲ ಪಡೆಗಳ್ (Bh. 1, 19, 18).

ಅಡ್ಡಸರ addasara. Tbh. of ಅಟರುಷ. (Si. 147. 461; St. & Pl.; Te.).

ಅಡ್ಡಸಲ addasala. = ಅಡ್ಡಸರ. (St. & Pl.).

ಅಡ್ಡಾ addâ. = ಅಡ್ಡ 1. — ಅಡ್ಡಾತಿಡ್ಡಿ. = ಅಡ್ಡತಿಡ್ಡಿ, etc. (C.). — ಅಡ್ಡಾದಿಡ್ಡಿ. = ಅಡ್ಡಾತಿಡ್ಡಿ. (My.; Te., Tu.). — ಅಡ್ಡಾದುಡ್ಡಿ. = ಅಡ್ಡಾತಿಡ್ಡಿ. (My.).

ಅಡ್ಡಾನ adda1-âna2. Broad, etc. (My.). ಅಡ್ಡಾನ ತೊಲೆ, ಅಡ್ಡಾನ ಹಲಿಗೆ, etc. (My.).

ಅಡ್ಡಾನೆ adda1-âne4. = ಅಡ್ಡಾನ. (My.). ಅಡ್ಡಾನೆ ಹಲಿಗೆ or ಅಡ್ಡಾನೇ ಹಲಿಗೆ (My.).

ಅಡ್ಡಾಯಿಲ adda1-âyila. (Śmd. 252). An opponent.

ಅಡ್ಡಾಯುಧ adda1-âyudha. = ಅಡಾಯುಧ. (ನಿಸ್ತ್ರಿಂಶ, ಕರವಾಲ, ಖಡ್ಗ, ಕೌಕ್ಷೇಯಕ, etc. Hlâ.). ಅಡ್ಡಾಯುಧವನು ಆಯುಧವಾಗಿ ಉಳ್ಳವನು (ನೈಸ್ತ್ರಿಂಶಿಕ Nr.). ಕತ್ತಿಯೇ ಆಯುಧವಾಗಿ ಉಳ್ಳವನು (ನೈಸ್ತ್ರಿಂಶಿಕ Si. 281). (ನಾರಾಯಣನೆಮ್ಬು) ಅತನ ಅಡ್ಡಾಯುಧಮಂ ನನ್ದಕನ್ ಎಮ್ಬುದು (Hlâ.). See Bp. 28, 26; 34, 33; 61, 25.

ಅಡ್ಡಿ addi. An obstacle; opposition; delay (C.; ವಿಘ್ನ, ಸಂಕೋಚ, ವಿಷ್ನ G.; ಅವಧಿ, ಮರ್ಯಾದೆ Si. 432; Tu., Te.; T. ಅಟ್ಟಿ). ಕೋಟೆಯ ತಳದ ಬಯಲಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕನ್ದಕದ ಬಯಲಿನ ... ಎತ್ತರವಾಗಿ ಕಾಕಲ್ ಪಟ್ಟು ಇರುವ ಮಣ್ಣುದಿಣ್ಣೆ ಮುನ್ತಾದ ಅಡ್ಡಗಳು (ತಿಯು, ವಪ್ರ Si. 107). ಕರವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ತೆಗೆಯುವನ್ತೆ ಅಡ್ಡಿ ಬಾರದಲ್ ಉಳ್ಳ ಅಗುಳಿಯ ಮರ (ಅಗಳ 112). ಅಟ್ಟನ ಕೊನೆ ಮಲ್ಲಿ ಪಕ್ಕ ಕಳಚಿ ಜಾರದವನ್ತೆ ಅಡ್ಡವಾಗಿ ಇರುವ ಕಡಾಣಿಯ ಮೊಳೆ (ಅಣಿ 113). ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲದದು (ನಿರರ್ಗಳ, ಅಬಾಧ 376). ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಪಡಿಸುವಿಕೆ ಕಡುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಮುನ್ತಾದ ...ಅಪಕಾರ (ನಿಗ್ರಹ 371). ಕೆಲಸದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬನ್ದ ಅಡ್ಡಿ (ವಿಘ್ನ, etc. 394). ನನ್ನದು ಏನೇನು ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ (B. 2, 8). ನನಗೆ ಬೇಕಾದದ್ದನ್ನು ನಾನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಏನು? (2, 29). ಜನರಿಗೆ ಅಡ್ಡೀ ಮಾಡುತ್ತದೆ (4, 24). ನೀವೂ ನಮ್ಮ ಜನರು ಪರನಾಡುಗಳಿಗೆ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಅಡ್ಡೀ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು (4, 188). ಯಾರೂ ಅಡ್ಡಿ ತರದೆ ಇದ್ದರೆ (5, 291). ಅಡ್ಡೀ ಮಾಡಿದಷ್ಟು ಬಡ್ಡಿ ಹೆಚ್ಚುವದು, ಅವಿಗೇ ಮಾಡಿದಷ್ಟು ಉಣ್ಣ ತೀರುವದು (Prv.). — ಅಡ್ಡಿ ತಕ್ಕೊಳ್ಳು. To hesitate (B. 4, 188). — ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡು. To obstruct one's way, to oppose, to hinder; to delay. See above. — ಅಡಿಯಾಗು. -ಆಗು. To become an obstacle or a hindrance; — a hindrance to take place. See above. — ಅಡ್ಡಿಸಡ್ಡಿ. reit. = ಅಡ್ಡಿ. (My.).

ಅಡ್ಡಿ addi. Ostentation, show (R.; Mhr., H. ಅಡ್ಡಾ, making profession of, priding one's self upon).

ಅಡ್ಡಿಕೆ addikĕ. = ಅಡ್ಡಿಗೆ. One of the pieces of gold of which the necklace called addikĕ is composed (C.). **2,** a necklace composed of addikĕs (and worn by women, My.; Te. plural ಅಡ್ಡಗಲು). ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಹನ್ದವಾಗಿ ಧರಿಸಲ್ ಪಟ್ಟ ಒಡವೆ, ಅಡ್ಡಿಕೆ ಮುನ್ತಾದದು (ಗ್ರೈವೇಯಕ Si. 218).

ಅಡ್ಡಿಗೆ addigĕ. = ಅಡ್ಡಿಕೆ. (My.). See ಉಗುರಡ್ಡಿಗೆ.

ಅಡ್ಡೆ addĕ. 1. A pole or bamboo by which two people carry a burden suspended from its midst, or by which two small burdens suspended from both ends are carried across the shoulder of one man (C.; Mhr. ಅಢೇಂ, ಅಡೇಂ, a ridge pole; the ridge along the shoulders). — ಅಡ್ಡೆದಟ್ಟಿ. = ಅಡ್ಡೆ. (My.). — ಅಡ್ಡೆವೊರೆ. -ಹೊರೆ. (= ಅಡ್ಡಹೊರೆ?). A burden or burdens carried in the above manner (C. Bp. 47, 40). — ಅಡ್ಡೆ ಹೊರು. To carry the addĕ (C.)

ಅಡ್ಡೆ addĕ. 2. A kind of sowing machine (ಸಡ್ಡೆ Mr. 370).

ಅಡ್ಡೆ addĕ. 3. = ಅಡ್ಡ 1. (Te.; R.).

ಅಡ್ನೆ adnĕ. = ಅಡನೆ, etc. — ಅಡ್ನಾಡಿ. -ಅಡಿ. = ಅಡನಾಡಿ. (S. Mhr.; ಮೂಢ G.; Tu. ಅಡ್ನಾಡಿ, ಅನ್ನಾಡಿ). — ಅಡ್ನಾಡಿತನ. = ಅಡನಾಡಿತನ. (B. 5, 279). — ಅಡ್ನಾಡೀ ಜನರು. Uncivilised people (B. 5, 195).

ಅಡ್ಲ adla. = ಪಡಲ. (My.). — ಅಡ್ಲಬಳ್ಳಿ. = ಪಡವಲಬಳ್ಳಿ (St. & Pl.).

ಅಡ್ಲಿಗೆ adligĕ. = ಹಡ್ಲಿಗೆ. A flat round basket with several divisions, used by jôgammas (devotees of Mârî or Durgâ) to carry their idol and put their alms in (My.). **2,** a flat basket, or basin-like tub, or earthen vessel, used by merchants in their shops (My.).

ಅಡ್ಲು adlu. = ಅಡಲು 3, etc. Mud (My.).

ಅಢಾಳ adhâla. (Śmd. 24, o. r. ಥಾಳ, q. v.).

ಅಣ್ an. 1. = ಅಲ್ 1. A syllable that, in words denoting direction, is inserted before the ಅ of the genitive, the ಇಂ of the instrumental, and the ಅಂ of the masculine, *e.g.* ಮೂಡಣ, ತೆಂಕಣ; ಮೂಡಣಿಂ, ತೆಂಕಣಿಂ; ಮೂಡಣಂ, ತೆಂಕಣಂ (Śmd. 134-136); ಮೇಗಣ, ಕೆಳಗಣ; ಅಡಿಯಣ (Śmd. 350 Cm.); ಅಲ್ಲಿಯಣ, ಇಲ್ಲಿಯಣ. *Cf.* ಅನ್ 1. — ಅಣಾಗಮ. The augment ಅಣ್ (Śmd. 135).

ಅಣ್ an. 2. = (ಅಣಲ್ 1). ಅಣ 3. — ಅಣ್ಣಾಲಿಗೆ. -ನಾಲಿಗೆ. The uvula (My.).

Digitized by Google

ಅಣ aṇa. 1. = ಅನ 1. A suffix that is used in the formation of a verbal noun (which serves also to express the meaning of the first person plural of the imperative), *e. g.* ಮಾಡುವಣ, ನಡೆವಣ or ನಡೆಯುವಣ (My.). See ಉವಣ, ಊಣ, ಒಣ 1, & ಓಣ.

ಅಣ aṇa. 2. = ಅಣ್ಣ 1. An elder brother. See *e. g.* ಚನ್ನಬಸವಣ, ಬಸವಣ, ಮಂಚಣ.

ಅಣ aṇa. 3. = (ಅನ 2), ಅಣ್ಣ 2, ಅನ್ನಾ, (ಅನ್ನ 1). — ಅಣಜಾಣ. = ಅಣ್ಣಜಾಣ. A very clever, cunning man (My.). — ಅಣಜಾಣೆ. A very clever, sly woman. ಅಣಜಾಣೆ, ಅಣಜಾಣೆ, ಅಕಳಿಗೆಷ್ಟು ಮೊಲೆ? ಅನ್ನ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಅಣಂ aṇaṁ. = ಅಣಂ. Whatsoever, howsoever (ಏನುಂ Šmd. 390), small, little (ಅಲ್ಪ Čt. I, 94; II, 61). ಬಸ್ವಂ ಫಲ್ಗುಸನ್? ಇಲ್ಲ, ಸನ್ನಯಮ್ ಅಣಂ ತಾನ್ ಇಲ್ಲ (Šmd. 20. 281). ಪೆಜತೊಸ್ತು ಅಣಂ ಬಗೆಯಲ್ (277). ಕಾರ್ಯಮ್ ಅಣಮ್ ಇಲ್ಲ (391). ಗೂಢಪದಪ್ರಯೋಗಮಂ ನೆರೆಪಿ, ಪದಾರ್ಥಂಗಳನ್ ಅಣಂ ಮನಮುಟ್ಟಿಗೆ ಪೇಟ್ವೆಂ (402). ಅನ್ನಮ್ ಅಣಂ ಪಡಮನ್ ಇಡಲ್ ಅದು ಏನ್ ಅಪ್'ದಪನೋ? (o. r. ಗೆಯ್ವುಪನೋ? Čh. v. 17). ಮುನ್ನೆ ನೀರ್ ಇಲ್ಲ ಅಣಮೆ (Šmd. 215 Mdb.).

ಅಣಕ aṇaka. 1. Mockery, derision, abuse (C.; ಕೋಟಲಾಡಿದುದು Čt. I, 14; II, 22; ಕೋಟಲಾಟ Kk. 55; Šm. 48; ತೆಗಟ್, ಚುನ್ನ, etc. Šs.). ಅಣಕಮ್ ಅಲ್ಲ ಇದು! (Bp. 16, 28). ಅಳಿಯನ ಕೂಡೆ ಇಸ್ತು ಎನ್ದಲ್ ಅಣಕದಲಿ (42, 6). See also Bp. 43, 1; 45, 1; 55, 31. — ಅಣಕ ಮಾಡು. = ಅಣಕವಾಡು. (My.). — ಅಣಕವನ್ ಆಡು. To mock (ಕೋಟಲಾಡು Čt. I, 14; Bh. 8, 25, 10). — ಅಣಕವಾಡು. = ಅಣಕವನಾಡು. (Bh. 2, 3, 8; C.).

ಅಣಕ aṇaka. 2. = ಅನಕ. Closeness, compactness, firmness; the state of being in good repair. (Tu.). ಅಣಕವಾದ ಕೆರೆ ಅನೇಕ ನೀರು ಕೊಳ್ಳುವದು (Prv.). ಅಣಕವಾದ ಪತ್ತೀ ಪಿಂಡಿ (My.). — ಅಣಕವಜ್ಜಯ್ಯ. N. (Bp. 59, 4).

ಅಣಕ aṇaka. = ಅನಕ, ಆಣಕ. *Insignificant, small, contemptible, vile.*

ಅಣಕಿ aṇaki. A mocker (Bp. 40, 52).

ಅಣಕಿಸು aṇakisu. ಅಣಕಿಸು, etc. To mock, to deride (My.). ಅವ ಎನ್ನಾ ಗೆಳೆಯ! ದಿನಾಲು ನನಗೆ ಅಣಕಿಸುತ್ತಾನೆ (B. 2, 36). ಅಳಿಕುಲಂಗಳ ಕಪ್ಪನ್ ಅಣಕಿಪ ಸುರುಗುರುಳ್ (Bp. 4, 29). ಎಮ್ಮನ್ ಅಣಕಿಸಿದ (28, 40). See also Bp. 26, 13; 30 sum.; J. 19, 4; Bh. 1, 6, 4.

ಅಣಕಿಸುವಿಕೆ aṇakisuvikĕ. Mocking (My.).

ಅಣಕು aṇaku. = ಅಡಕು 1, etc. (My.).

ಅಣಕುವೆ aṇakuvĕ. Humbleness, humility, modesty (Tĕ.; R.).

ಅಣಗಿಸು aṇagisu. = ಅಡಗಿಸು. (My.; Tĕ. ಅಣಗಿಂಚು).

ಅಣಗು aṇagu. = ಅಡಗು 1. (My.; Tĕ.).

ಅಣಚು aṇacu. = ಅಣಚು. To depress, to humble, etc. (Tĕ.; R.).

ಅಣಂಚು aṇañcu. = ಅಣಚು. (Tĕ.; R.).

ಅಣದಿಗೆ aṇadigĕ. = ಅಣದಿಗೆ. A kind of pitcher or water jar (ಗಳನ್ತಿಗೆ Šmd. 338; ಕಳಶ, ಅಲು, ಗಲನ್ತಿಕೆ Nr.; ಸರ್ಥನಿ Mr. 210, o. r. ಅಣಿದಿಗೆ).

ಅಣದು aṇadu. = ಅಣೆದು. P. p. of ಅಣೆ 3. (My.).

ಅಣಬೆ aṇabĕ. = ಅಣಮ್ಬೆ q. v., ಅಳಮ್ಬೆ, ಆಳಮ್ಬೆ, ಹಣಬೆ. A mushroom (ಭೂಮಿಛತ್ರ Mr. 132; My.; T. ಅಬ್ಬು). See ಕಲ್ಲಣಬೆ, ಮರಣಬೆ.

ಅಣಮ್ಬೆ aṇambĕ. = ಅಣಬೆ, etc. (ಶಿಲೀನ್ಧ್ರ Nn. 86, o. r. ಅಣಬೆ; Mr. 485).

ಅಣಲ್ aṇal. 1. (= ಅಗ್ 2). The under part of the mouth (T., M.; *cf.* ಅಂಗಳ; T. ಅಣಾ, the roof of the mouth, palate);—the mouth ಅಣಲೊಳ್ಪಳಿರೂಡಿ (Rŝv. 5, 65.). ತನಿಹಲುಕನ್ ಅಣಲೊಳಗೆ ಅಡಸಿ (Bh. 2, 2, 103).

ಅಣಲ್ aṇal. 2. ಅಣಿಲು. = ಅಣಿಲ್. A squirrel (My.).

ಅಣವ್ಯ aṇavya. (fr. ಅಣು). *A field bearing Panicum miliaceum.*

ಅಣಸು aṇasu. That holds firmly together: a ferrule (C.; *cf.* ಅಡಸು 1). See ಕೋಡಣಸು. ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಣಅಣಸುವುಳ್ಳದು (ಆರೋಗ್ಯ G.). **2,** close junction: a throng. ಅಣೆವ ಹರಿಗೆಯಿನ್ ಒಬ್ಬರೊಬ್ಬರನ್ ಅಣಸಿನಲಿ ತಿವಿದು ಅಗಿವ ಭಟ್ಟರ ಒಡ್ಡಣೆ (Bh. 6, 2, 5).

ಅಣಾ aṇâ. = ಅಣೆ, ಅಣ 1, ಅಣೆ 1. The sixteenth part of a rupee, an Anna (R., Tĕ., M.; Mhr., H. ಆಣಾ, ಅಣೀ, ಆಣಾ).

ಅಣಿ aṇi. 1. = ಅಣೆ 3, q. v. To come near, to touch, etc. (ಮುಟ್ಟು G.; T.: to put on jewels and other ornaments; to dress one's self; to embellish; see ಅಣಿ 2).

ಅಣಿ aṇi. 2. = (ಅಣ 3, ಅನು 1, ಅಳ 2; see ಅಡಗು 3), ಅಣೆ 4. Joining, conjunction: (in weavers' language) the union of a certain number of threads for being fastened to the lam of the loom, etc., etc. (C.). **2,** fitness; niceness, pleasantness, beauty; order, regularity, array (ಅನು, ಎಡ್ಡ, etc., ಮನೋಹರ Šs.; ಹಸ, ಲೇಸು, ಎಡ್ಡ, etc., ಮನೋಹರ Kk. 18; T., M.); readiness (ಸಿದ್ಧ My.). **3,** an array: a body of soldiers, a detachment (ಪಡೆ, ದಟ, etc. Šs.; T., M.). ಸಕಲಸೇನೆಯು ಕಾಳಗಕ್ಕೆ ಅಣಿಯಾಗುವಿಕೆ (ಅಭಿಷೇಣನ Si. 291). ಯುದ್ಧಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಗೆಯವರಿಗೆದುರಾಗಿ ಕಲಹಕ್ಕೆ ಅಣಿ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು, ಧೈರ್ಯದಿನ್ದ ಉಪಾಯಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಪಡಮುವಿಕೆ (ಅಭಿಯೋಗ, etc. 391). — ಅಣಿ ಕಟ್ಟು. To join a certain number of threads, etc., etc. (C.). — ಅಣಿಕೋಲು. The stick (or splinter) which keeps the loops of the woof or lams apart (C.). — ಅಣಿ ತುಳಿ. To move the loom's treadle with the foot (C.). — ಅಣಿದಟ್ಟು. = ಅಣಿಕೋಲು. (My.). — ಅಣಿಪಾಡು. The art or secret of a business or trade (My.).

ಅಣಿ aṇi. 3. = ಅಣೆ 5, etc. See ಉರವಣಿ.

ಅಣಿ aṇi. = ಆಣಿ *A linch-pin.* 2, the point of a needle. 3, *a corner.* 4, that part of a house where animals are killed. 5, a boundary, a limit.

ಅಣಿಕಿಸು aṇikisu. = ಅಣಕಿಸು, ಹಣಕಿಸು. (Bp. 17, 5; My.).

ಅಣಿಗ aṇiga. = ಅಣಿಗ, etc. See ಎರವಣಿಗ. (*Cf.* ವಣಿಗ).

ಅಣಿಗೆ aṇigĕ. 1. = ಹಣಿಗೆ. A comb (My.). See ಈರಣಿಗೆ, ಸೀರಣಿಗೆ.

ಅಣಿಗೆ aṇigĕ. 2. = ಅಣಿ, etc., ಅಣಿಕೆ 1. See ಅಲ್ಲಣಿಗೆ, ಉರವಣಿಗೆ, ಕೊಲ್ಲಣಿಗೆ, ನೆರವಣಿಗೆ, ಮೆಚ್ಚವಣಿಗೆ, ಮೆರವಣಿಗೆ.

Digitized by Google

ಅಣಿದಿಗೆ aṇidigĕ. = ಅಣಿದಿಗೆ, q. v.

ಅಣಿಮ aṇima. -ಸ. = ಅಣಿಮ. Minuteness, fineness. 2, *the superhuman power of becoming as small as an atom.* See ಅಷ್ಟಸಿದ್ಧಿ, ಅಷ್ಟೈಶ್ವರ್ಯ; Bp. 11, 13.

ಅಣಿಮಣಿಕೆ aṇimaṇikĕ. A small water vessel (ಮೊಗೆ Mr. 211, o. r. ಅಣುಮಣಿಕೆ, ಅಣುವಣಿಕೆ).

ಅಣಿಮೆ aṇimĕ. = ಅಣಿಮ. (ಲಘಿಮ, ಅಷ್ಟಸಿದ್ಧಿಗಳ್ Mr. 455).

ಅಣಿಯರ aṇiyara. Fitness, nicety, greatness, excellence; nicely, etc. (ಪಿರಿದು Šmd. II; ಅತಿಶಯ Čt. I, 94; ನಾಡೆ, ಅಧಿಕ Čt. I, 34; ಅಳುಮ್ಬು, etc., ಪಿರಿದು Kk. 49; ಅಗುಣ್ಡಲೆ, etc., ಪಿರಿದು 84; ಅಧಿಕ Šm. 58). ಅಣಿಯರಮ್ ಎಸೆದು ಒಪ್ಪಿ ತಪ್ಪಗೆ ತು...ಅಪಣಂಗಳ್ (Šmd. 235). ಗಜಗಸುತ ಅಣಿಯರಮ್ ಎಸೆಗೊಣ್ಡ ತಿಥಂಗಳಂ..ಕಾದಿಸಿತು (*i. e.* ಕಾದಿಸಿದರ್)..ತಿಭಾರೋಹಕರ್ (Rśv. 13, 86). ಗಣಕಗಣಮ್ ಅಣಿಯರಂ ನಿನ್ದು, ಕೆಯ್ ಮುಗಿದು (5, after 127). ಅಣಿಯರದಿಂ ಕೇಗಿ ಕುಣಿವ ನವಿಲ್ (8, 120). See Rśv. 6, 45; Râm. 5, 8, 48.

ಅಣಿಲ್ aṇil. ಅಣಿಲು. = ಅಣಿಲ್ 2, ಅಳಿಲೆ 2 q. v., ಅಳಿಲ್, ಅಳುಲ್, ಅಳ್ಳಿಮ, ಇಣಚಿ. A squirrel (T.; My.).

ಅಣಿಲೆ aṇilĕ. = (ಅರಳೆ), ಅಳಲೆ 1, ಅಳಿಲೆ, ಅಳುಲೆ, ಅಳ್ಳೆ 1. A large tree, furnishing Indian myrobalans or ink-nuts, Terminalia chebula Roxb. (ಹರೀತಕಿ, ಅಭಯೆ, ಪಥ್ಯೆ Hlâ.; ಅಭಯೆ, ಅವ್ಯಥೆ, etc. Nr.; ಅಭಯೆ Nn. 9; ಕರಕ, ಅಭಯ 50, o. r. ಅಳಲೆ; ಸಪ್ರಭ್ಭ, ಹರೀತಕಿ 63, o. r. ಅಳಲೆ; ವಿಜಯ, ಅಭಯ 94; ಶಿವ, ಅಭಯ 6; ಪೂತನಿ, ಹರಿದ್ರೆ, ಶಿವೆ, etc. Mr. 122, o. r. ಅಳಲೆ; ಶಿವ 495; Tu.; T. ಕಡುಕ್ಕಾ). — ಅಣಿಲೆಕಾಯಿ. = ಅರಳೆ-. The ink-nut (Nn. 63; St. & Pl.).

ಅಣೀಯಸ್ aṇîyas. More minute than usual, *very small.*

ಅಣು aṇu. *Minute, atomic* (ಅತಿಸೂಕ್ಷ್ಮ, ಅತಿಸಣ್ಣ Nn. 132). 2, an atom of matter or time. 3, Šiva. 4, *a sort of grain, Panicum miliaceum* (ಬಡುಧಾನ್ಯ, ಹಲವು ಧಾನ್ಯ Nn. 132). 5, ಸಿಲ್ಬು (Hlâ.). — ಅಣುಗೂಸು. -ಕೂಸು. A babe (My.).

ಅಣುಗ aṇuga. A son. See ತಿಂಗಳಣುಗ, ನೀರಣುಗ, ನೇಸರಣುಗ, ಬಿಸುಗಣ್ಣಣುಗ, ಸಬ್ಬಮಂಗಳೆಯಣುಗ, ಸವಿಗಣಲಣುಗ; Bp. 3, 20; 10, 54; 48, 11; J. 21, 65.

ಅಣುಗಿ aṇugi. A daughter. See ಅಮ್ಮಿಕ್ಕಿಲ್ಲಿಟ್ಟಣುಗಿ, ತಿಂಗಳಣುಗಿ, ಕುಳಿವೇಟ್ಟಣುಗಿ, ಕುಳಿವೇಟ್ಟವರಿಯಣುಗಿ.

ಅಣುಗೆ aṇugĕ. = ಅಣುಗಿ. (J. 9, 5. 9).

ಅಣುಂಕು aṇuṅku. = ಅಣಚು. To depress, to humble, to abate, etc.; to ruin, to destroy (R.; Te. ಅಣುಚು).

ಅಣುಂಗು aṇuṅgu. = ಅಣಗು. To be depressed, etc. (R.; Tĕ. ಅಣುಗು).

ಅಣುಮೂರ್ತಿ aṇu-mûrti. N. (Bp. 9, 37; 27, 6).

ಅಣುವ aṇuva. N. of Hanumat (Čh. v. 56. 58; Abh. P. 11, 147; 13, 130).

ಅಣೆ aṇĕ. 1. = ಅಣೆ 3. An interjection used in calling to women: ho! ho! (My.; Tu.; *cf.* ಅವ 3; ಏ 3; T. ಅಡಿ, an interjection used in calling to women of the lowest caste; ಅಡೀ, an interj. used by husbands to their wives, but generally to the inferior females of the family only).

ಅಣೆ aṇĕ. 2. = ಹಣೆ. (My.; B. 5, 21; Tu.).

ಅಣೆ aṇĕ. 3. = ಅಣೆ 1. To touch, to come in contact; to draw near (ಸ್ಪರ್ಶನ Šmd. Dh., o. r. ಅಣೆ; J. 30, 53; Tu.; T. ಅಣುಗು to touch, etc.; ಅಣೈ, to be tied together two and two; to approach; to copulate; to adjoin, to put to, to tie to; M. ಅಣೆ, to approach, to arrive; *cf.* ಅಣ್ಟು 1, ಅಣ್ಣಿಸು, ಅಸ್ಸು 3, ಅಳಿಪು 1, ಅನ್ 2). **2,** to strike, to push, to drive (*cf.* ಅಪ್ಪಳಿಸು, ಅಟು 1). **3,** = ಅಡೆ 4, to strike, or propel, with the finger (ಅಂಗುಲಿಪ್ರಹರಣ Šmd. Dh.). **4,** to embrace (T., M.; R.; *cf.* ಅಪ್ಪು 2, ಅಕ್ಕೆ). (ಅವರ್) ಬಪ್ಪವರ ಮುಡುಹಿನ್ದ ಅಣದು ಹೊಯ್ಯುತ್ತ (Bp. 61, 28). ಆನೆಗಳನ್ ಆ ಚೋರರ ವಾರಣದೊಳ್ ಅಣೆದು ನೂಕಿದರ್ ಅಗಳ್ (Abh. P. 13, 73). ಮೊಗವಡಮಂ ಸಿಪಾದಿ ಕಳೆದು, ಅಂಕುಶದಿನ್ದೆ ಅಣೆದು, ಅದುಗ, ನೂಂಕೆ ಗಾಳಿಗೆ ಗಡಿ ಮೂಡಿದನ್ತೆ ಪರಿವ ಆನೆಗಳ್ (13, 74). ದಿಕ್ಕುಮ್ಭಿಗಳ್ ಅಕ್ಕೆ ಬೃಂಹಿತಂಗೆಯ್ದು, ಅಂಗಡಿಗಳನ್ ಅಣದು,...ಮೆಟ್ಟಿ ಸೀಳ್ವ ಗಜಂಗಳ್ (Rśv. 6, after 11). ಕೂರಂಕುಶಮನ್ ಇಕ್ಕಿ, ಸೆಳೆದು, ಬಿಟ್ಟುದು, ಅಂಗುಟದ ತುದಿಯಿಂ ಕರ್ಣಮೂಲಮನ್ ಅಣೆದು, ಅಲಿದು, ನೂಂಕಿ...ಕಟ್ಟಾಳ್ತನಮ್ಮೆತ್ತ ಅಧೋರಣರ್ (ditto). ಆಣವ ಹರಿಗೆಯಿನ್ ಒಬ್ಬರೊಬ್ಬರನ್ ಅಣಸಿನಲಿ ತಿವಿದು ಆಗಿನ ಭಟ್ಟರ ಒಟ್ಟಣೆ (Bh. 6, 2, 5; see 1, 6, 4). — ಅಣೆಹಾಡು. To strike repeatedly. (ಎಲರೆಮ್ಬ ಸೊಕ್ಕಾನೆ) ತರುಲತೆಯನ್ ಅಣೆಹಾಡಿ (J. 3, 24).

ಅಣೆ aṇĕ. 4. = ಅಣೆ 2, ಪಣೆ 5. Approach (ಸಾಕ್ರ್ Čt. I, 37). **2,** a dam, a dike (ಜಲಪ್ರತಿಬನ್ಧನ Šmd. Dh.; T.; M.; Tĕ. ಆಣೆ, ಆನೆ; *cf.* ಅಡ 6). — ಅಣೆಕಟ್ಟು. = ಅಣೆಕಟ್ಟೆ. (My.). 2, to construct a dam (My.). — ಅಣೆಕಟ್ಟೆ. A dam (My.; Si. 92).

ಅಣೆ aṇĕ. 5. = ಅಟೆ, ಅಣೆ 3, (ಅಣಿಗೆ 2, etc.). See ಉರವಣೆ, ಮೆಟವಣೆ.

ಅಣೆ aṇĕ. 6. To be extinguished or quenched, to go out (T. ಅಣೈ; R.; *cf.* ಅಡು 3 & ಅಡಗು 1 ?).

ಅಣೆ aṇĕ. = ಅಣಾ, etc. (S. Mhr.; B. 5, 303).

ಅಣ್ಕೆ aṅkĕ. = ಅಣ್ಪು 1. The act of smearing or anointing (ಅಣ್ಪು, ಲೇಪನಕ್ರಿಯೆ Kk. 55, o. r. ಅನುಲೇಪನ); an ointment, etc.

ಅಣ್ಟರಳೆ aṇṭaraḷĕ. = ಅಣ್ಟವಾಳ. (My.). — ಅಣ್ಟರಳೆಕಾಯಿ. Its nut (My.). — ಅಣ್ಟರಳೆಕಾಯಿಬುರುಗು. Lather made of that nut (My.).

ಅಣ್ಟರಿಕೆ aṇṭarikĕ. = ಅಣ್ಟಿರಿಕೆ. A prickly climbing shrub, Acacia intsia Willd. (Z.). See ಅಡಪ-.

ಅಣ್ಟರಿಸು aṇṭarisu. To evaporate, as water does in boiling (S. Mhr.; *cf.* ಅಟ್ಟು 7).

ಅಣ್ಟರು aṇṭaru. To stick to (ಸ್ಪರ್ಶ Čb.).

ಅಣ್ಟವಾಳ aṇṭavâḷa. = ಅಣ್ಟರಳೆ, ಅಣ್ಟಾಳ, ಅಣ್ಟ್ವಾಳ, ಅನ್ತರಳೆ, ಅನ್ತುವಾಳ, ಅರಟಾಳ, ಅರಡಾಳ, ಅರಿಟಾಳ q. v., ಅರುಟಾಳ. (My.). ಅಣ್ಟವಾಳದ ಕಾಯಿಗೆ ಬಣ್ಣವಾಳಕ್ಕೆ ಹೋಗ ಬೇಕೇ? (Prv.).

ಅಣ್ಟಾಳ aṇṭâḷa. = ಅಣ್ಟವಾಳ, etc. (C.; ಅರಿಟಾಳ, ಅರಿತಾಳ, ಅರಿಷ್ಟ, ಕಣ್ಟಕಾರಿಕೆ, ನಿದಿಗ್ಧಿಕೆ, ಫೇನಿಲ, ಬಾಹರ್ತ, ಸ್ಪೃತಿ, ಕ್ಷುದ್ರೆ G.).

ಅಣ್ಟಿರಿಕೆ aṇṭirikĕ. = ಅಣ್ಟರಿಕೆ. (Z.).

ಅಣ್ಟಿಸು aṇṭisu. To place in contact, etc. (C.).

ಅಣ್ಟು aṇṭu. 1. (= ಅಟ್ಟು 1). To come or be in contact with, to touch (v. i.); to stick, to adhere to; to be contagious; to touch (v. t.) (ಪರಿಸನ Šm. 90; ಮುಟ್ಟು G.; C.; Tĕ., Tu.; T., M. ಅಣ್ಟು;

Digitized by Google

cf. ಅಣೆ 3). 2, to embrace (C.). 3, = ಅಟ್ಟು 3, in ಬೆನ್ನಣ್ಟು, to follow, to pursue (My.). ಜಾಲಿಲ್ ಅಣ್ಟಿದ ಕಾಲ ರೊಣ್ಡೆ (Bp. 10, 8). ಸೀರೆಗಳನ್ ಅಣ್ಟಿದಡೆ (21, 21). ಕರ್ಕಶತಿರವನ್ ಅಣ್ಟಿದ ನಿನ್ನ ಕರಕಮಲದ್ವಯಂ (38, 37). (ಹವಳದ ಹುಟಿ) ಅದು ಸಮುದ್ರದ ತಳದಲ್ಲಿಯ ಒನ್ದು ಬಣ್ಡೆಗೆ ಅಣ್ಟಿ ಕೊಣ್ಡಿತು (B. 4, 171). See Bp. 49, 38; 55, 30. — ಅಣ್ಟುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To tie up closely (My. occasionally). — ಅಣ್ಟುಗಾಸು. -ಕಾಸು. To solder (My.).

ಅಣ್ಟು aṇṭu. 2. (= ಅಟ್ಟು 2). Adhesion: contagion. 2, that adheres, an impurity. (Tĕ.) ಅನ್ನದ ಅಣ್ಟು ಬಾರಿಸುವುದು (ಆಚಮನ, ಉಪಸ್ಪರ್ಶನ Hlâ.). 3, that is sticky, gum, paste, glue (ಸಟು' Śm. 90. 117; ಮರದ ಜಗಿ, ಸಟು' G.; My.; Rśv. 5, 52). 4, that is viscuous, the menses or courses (ಮುಟ್ಟಿಲ್ Kk. 64, o. r. ಮುಟ್ಟಲ್; ಮುಟ್ಟಲ್ Śm. 64; My.). 5, a graft, a layer or grafted branch (My.; Tĕ.). 6, a young plant fit for transplanting (My.; see Prv. s. ನಾಟು 1). ಅಣ್ಟು ತಪ್ಪಿದರೆ ನಣ್ಟು ತಪ್ಪೀತೇ? (Prv.). — ಅಣ್ಟಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To graft (My.). — ಅಣ್ಟಿನ ಮರ. Embryopteris glutinifera Roxb. (St. & Pl.). — ಅಣ್ಟುಮುಟ್ಟು. dupl. Impurity contracted through a death in one's family (My.). — ಅಣ್ಟುಮುರುವು. A small ear-ring attached to the upper part of the ear (My.). — ಅಣ್ಟುಮೇಹ. A venereal disease caught by contagion (My.). — ಅಣ್ಟುರೋಗ. A contagious disease (C.; G. 498. 560). — ಅಣ್ಟೆಟು. -ಎಟು. Threads joined in weaving (My.).

ಅಣ್ಟುಕ aṇṭu-uka. (Śmd. 239). A sticky or tenacious man.

ಅಣ್ಟ್ವಾಳ aṇṭvâḷa. = ಅಣ್ಟುವಾಳ, etc. (My.).

ಅಣ್ಡ aṇḍa. = ಅಣ್ಡು. *An egg* (ಮೊಟ್ಟೆ Śm. 89; ತತ್ತಿ G.). 2, *a testicle* (ತರಡು G.). 3, the scrotum. 4, the musk bag. 5, semen virile. 6, Śiva.

ಅಣ್ಡಕೋಶ aṇḍa-kôśa. ಅಣ್ಡಕೋಷ. *The scrotum.*

ಅಣ್ಡಜ aṇḍa-ja. *Born from an egg.* 2, *a bird* (Mr. 77). 3, *a fish.* 4, a serpent (Mr. 77). 5, a lizard.

ಅಣ್ಡಜತುರಂಗ aṇḍaja-turaṅga. Having a bird for his steed: Vishṇu. (My.).

ಅಣ್ಡಜಧ್ವಜ aṇḍaja-dhvaja. Having a bird on his standard: Vishṇu. (My.).

ಅಣ್ಡಜಯಾನೆ aṇḍaja-yânĕ. She who rides on a bird: Lakshmî (My.).

ಅಣ್ಡಜಾಧಿಪ aṇḍaja-adhipa. The king of serpents. See next. 2, Garuḍa (My.).

ಅಣ್ಡಜಾಧಿಪಕುಣ್ಡಲ aṇḍajâdhipa-kuṇḍala. Having the serpent-king for his ear-ring: Śiva (Bp. 27, 55).

ಅಣ್ಡಲೆ aṇḍalĕ. 1. To use close pressure, to oppress, to trouble, to harass, to torment, to hurt, to treat disrespectfully, etc. (ಅಸನ್ನ ಪೀಡನ Śmd. Dh.; ಎಡೆಗೆಡಿಸು, ಅಳಿಸು, etc., ಪ್ರತಿಹತ Śs.). ಅಣ್ಡಲಿಯದೆ, ಅವರ ಅಡಿಗಳಿಗೆ ಶರಣ್ ಎನುತಲೆ ಇರು! (Bp. 4, 62). ಸಂಕಟಂ ಬಟಿ'ಕ ಅಣ್ಡಲಿವುದು ಏಂ ನಿನ್ನುವ? (15, 32). ದಣ್ಡಿಮೃಗಕುಲಮ್ ಅಲ್ಲಿ ಎನ್ನುವನ್ ಅಣ್ಡಲಿವವು (18, 56). ಅಣ್ಡಲಿವ ಘನಮೋಹಪಾಶಾಭೇದನಂ (24, 29). ಖರಖುರಾಗ್ರಘಾತಜಾತವಿತತಧರಾತಲರಜಃಪಟಲಂ ರವಿಮಣ್ಡಲಮನ್ ಅಣ್ಡಲಿದು, ಮುಸುಂಕೆ ವಿಸಟಮ್ಬರಿವ ತೂಕಳಾತ್ವಂಗಳ್ (Rśv. 6, after 11). ಚಣ್ಡನಾವತಿಯೊಳ್ ಕುಲಿಶ್ಡನನ್ ಅಣ್ಡಲಿದು, ದಣ್ಡಿಸಿದನ್ ಆ ಮುಪ್ಪಬುದ್ಧಿ (J. 31, 26). See Grj. 2, 67; 2, after 71; Č. Bp. 32, 43; J. 6, 31; 7, 61; 10, 3; 12, 19; 16, 14; 18, 4. 46; 23, 38; 26, 64; 30, 35; 31, 65.

ಅಣ್ಡಲೆ aṇḍalĕ. 2. Oppression; trouble (J. 2, 15; 3, 7). ಕಾಮನ ಅಣ್ಡಲೆ (Śmd. 61). ಕುಣ್ಟಣಿಗನೊಡನೆ ಅಣ್ಡಲೆ ಇದು ಬೇಡ! (Bp. 40, 25).

ಅಣ್ಡವಾತ aṇḍa-vâta. Hydrocele; orchitis (My.).

ಅಣ್ಡವಾಯು aṇḍa-vâyu. = ಅಣ್ಡವಾತ. (My.; Tĕ.).

ಅಣ್ಡಿಗೆ aṇḍigĕ. 1. = ಅಡೆ 9. (My.).

ಅಣ್ಡಿಗೆ aṇḍigĕ. 2. One pannier or pack: half a bullock load (C.; Tĕl. ಅಣ್ಡೆಮು). ಅರಳೀ ಅಣ್ಡಿಗೆಗಳನ್ನು ಕದ್ದು ಒಯ್ದರು (B. 4, 20).

ಅಣ್ಡಿಸು aṇḍisu. To go near, to approach; to resort to, to come or go to for protection (Č. Bp. 42, 27; J. 3, 7; T. ಅಡು, ಅಡೈ, ಅಣ್ಯಜು, ಅಣ್ಡು, ಅಣ್ಣು; see ಅಡಗು 3, ಅಡಸು, ಅಣೆ 3).

ಅಣ್ಡು aṇḍu. 1. Going near; an approach, a resort. — ಅಣ್ಡುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To resort to (Grj. 1, 104).

ಅಣ್ಡು aṇḍu. 2. A buttock; the buttocks; —the bottom of a vessel; —yôni (of children; My.; ಕಲತ್ರ, ಶ್ರೋಣಿ Si. 451; Tu.; S. Mhr. very rare). ಅಣ್ಡುಗಳು (ಪಿರು'ಗಳು, ಕಟ, ಶ್ರೋಣಿ, ಕಕುದ್ಮತಿ 208). ತೊಡೆಗಳಿಗೂ ಅಣ್ಡಿಗೂ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಸನ್ಧಿ (ವಂಕ್ಷಣ 208). ಸ್ತ್ರೀಯರ ಅಣ್ಡುಗಳ ಬಟಿ'ಯ ದೊಪ್ಪಾನೆಯ ಪ್ರದೇಶ (ನಿತಮ್ಬ 208). ಸ್ತ್ರೀಯರ ಭಗದ ಮೇಲ್ಗಡೆ ಅಣ್ಡುಗಳ ಮುಮ್ಭಾಗವಾದ ದಿಮ್ಮಿ (ಜಘನ, ಮಡಿಕಟ್ಟು 208). ಹೆಣ್ಗಳ ಅಣ್ಡುಗಳ ಮೇಲೆ ಇರುವ ಗುಟಿ'ಗಳು (ಕುಕುನ್ದರ 208). ಅಣ್ಡುಗಳ ಮೇಲೆ ಎತ್ತರವಾಗಿ ಇರುವ ಸ್ಥಳ (ಸ್ಫಿಕ್ಕು 208). See Prv. s. ಸೀನು.

ಅಣ್ಡು aṇḍu. Tbh. of ಅಣ್ಡ No. 2. (My.).

ಅಣ್ಡೆ aṇḍĕ. 1. = ಅಡೆ 8, No. 2. Nearness, vicinity, the side of anything; a support, a prop (Tĕ.; R.; T. ಅಣ್ಣಲ್, ಅಣ್ಡೈ).

ಅಣ್ಡೆ aṇḍĕ. 2. A vessel made of a hollow bamboo, etc., generally with a handle (My.; Tu.). ಅಣ್ಡೆಯ ಬಾಯಿ ಕಟ್ಟ ಬಹುದು, ಮುಣ್ಡೆಯ ಬಾಯಿ ಕಟ್ಟ ಕೂಡದು.—ಅಣ್ಡೆಯೊಳಗಣ ನೀರು ಮುಣ್ಡೆಯ ಕೆಯ್ಯೊಳಗಣ ಹಣ ಸಮ (Prv.). ಬೊಪ್ಪರದ ಅಣ್ಡೆ (? Mr. 299). See ಹೊನ್ನಣ್ಡೆ.

ಅಣ್ಡೆ aṇḍĕ. 3. = ಅಡೆ 9. (My.).

ಅಣ್ಡೆ aṇḍĕ. 4. = ಅಟಿ, etc. (?). See ಚಮ್ಮಣ್ಡೆ.

ಅಣ್ಡೆಳ್ಳ aṇḍĕlla. = ಅಣ್ಣೆಕಲ್, q. v.

ಅಣ್ಣ aṇṇa. 1. = ಅಣ 2. An elder brother (ಅಗ್ರಜ, ಪೂರ್ವಜ, ಜ್ಯೇಷ್ಠ Hlâ.; ಅಗ್ರಿಯ, ಅಗ್ರಜ, etc. Nr.; Mr. 311; Si. 196. 416; C.; M., T.; Tĕ. ಅನ್ನ; Tu. ಅಣ್ಣೆ; cf. ಅಣ್ಮು 1 & 2). 2, a respectful compellation for an elder male (also Mhr.), and an affectionate mode of addressing boys (C.; see e. g. Bp. 24, 41; 47, 29). ಅಣ್ಣಂಗಳ್, ಅಣ್ಣನ್ದಿರ್ (Śmd. 124. 126). ಆಟಿ'ಯಿರೇ ನೀಮುಮ್ ಆಮುಮ್ ಒಡನೋಡಿದೆವು ಎಮ್ಬುದನ್, ಅಣ್ಣ? (153). ಆ ಮನೆ ಸಿರಿಯ ತವರ್ಮನೆ, ಪಲ ದೆವಸಕೆ ಕಣ್ಡೆವು, ಅಣ್ಣ! (202). ಕಾರ್ಮುಗಿಲ ಅಣ್ಣ (Śm. 12). ಭಾವಮಯ್ದುನನ್ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮನು ಮಾವನ್ ಅಳಿಯನು (Bh. 1, 8, 26). ಆ ತಾತನ್ (ಎನ್ನ) ಅಣ್ಣಂಗೆ ಬರೆಸಿ ಕಳು

Digitized by Google

ಹಿದ ಪತ್ರಮೇ! (J. 30, 27). ಅಣ್ಣ ಮಣ್ಣು ಮಾಡಿದ, ತಮ್ಮ ರೊಕ್ಕ ಮಾಡಿದ. — ಅಣ್ಣ ತನ್ನವನಾದರೆ ಅತ್ತಿಗೆ ತನ್ನವಳೇ? — ಅಣ್ಣಗೆ ಸುಣ್ಣ ಇಲ್ಲ, ಎತ್ತಿಗೆ ಹುಲ್ಲು ಇಲ್ಲ (Prvs.). See ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ. — ಅಣ್ಣಣ್ಣ. rep. Sir! sir! (Bp. 50, 7; Tĕ. ಅನ್ನನ್ನೆ). — ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮನ್ದಿರು. Elder and younger brothers: brothers (C.). ಹೆಣ್ಣತಿಯ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮನ್ದಿರು (ಸ್ಕಾಲರು Nr.). ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮನ್ದಿರಿಗೆ (B. 4, 153). ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮನ್ದಿರು (5, 150). ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮನ್ದಿರು ಆದರೂ ಹಣ್ಣು ಹಂಚಿ ಉಣ್ಣುತ್ತಾರೆ (Prv.). — ಅಣ್ಣದೇವ. Mr. elder brother (J. 18, 60). — ಅಣ್ಣಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. N. 2, name of a demon at Dharmasthala (Tu.). 3, a useless man (My.). ಅಣ್ಣಪ್ಪ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೂ ಸರಿ, ದಣ್ಣೆನಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೂ ಸರಿ. — ಉಮ್ಮಕ್ಕೆ ಉಪಕ್ಕೆ ಅಣ್ಣಪ್ಪ, ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ದೊಣ್ಣಪ್ಪ (Prvs.).

ಅಣ್ಣ aṇṇa. 2. = ಅಣ 3, etc. — ಅಣ್ಣಜಾಣ. = ಅಣಜಾಣ. A very clever man (My.). *Cf.* ಅಣ್ಣ 3.

ಅಣ್ಣ aṇṇa. 3. = ಅಣ್ಣೆ 1. — ಅಣ್ಣವಡು. -ಅಡು. Excellent quality to be destroyed or lost (Grj. 2, after 71).

ಅಣ್ಣಲ್ aṇṇal. (T. ಅಣ್ಣಲ್, greatness). — ಅಣ್ಣಲದೇವಿ. N. (Bp. 48, 4).

ಅಣ್ಣಾ aṇṇâ. = ಅಣ್ಣೆ 2. — ಅಣ್ಣಾವಟ್ಟಗಾಟಿ. = ಅಣ್ಣಾವೊಟ್ಟಗಾಟಿ, ಅಣ್ಣಾವೊಣ್ಣೆಗಾಟಿ. (My.). ಅಣ್ಣಾವಟ್ಟಗಾಟಿನಾದರೆ ಸುಣ್ಣವೂ (for chewing) ದೊರಕದು (Prv.). — ಅಣ್ಣಾವೊಟ್ಟೆಗಾಟಿ. = ಅಣ್ಣಾವೊಣ್ಣೆಗಾಟಿ. (My.). — ಅಣ್ಣಾವೊಣ್ಣೆಗಾಟಿ. -ಒಣ್ಣೆಗಾಟಿ. A nice solitary man (used ironically): one who shuns work, an idler (My.).

ಅಣ್ಣಿ aṇṇi. An affectionate mode of addressing females (and males). (= ಅಕ್ಕ My.; see ಅಕ್ಕಣ್ಣಿ, ಅಮ್ಮಣ್ಣಿ; ಅಪ್ಪಣ್ಣಿ; T. ಅಣ್ಣಿ, the wife of an elder brother).

ಅಣ್ಣಿಗ aṇṇiga. = ಹೆಣ್ಣಿಗ. (My.).

ಅಣ್ಣು aṇṇu. A woman (Tĕ. ಅನ್ನು; R.).

ಅಣ್ಣೆ aṇṇĕ. 1. = ಅಣ್ಣ 3. Excellence, purity (*cf.* ಅಣ 3 & ಅಣೆ 2? M. ಅಣ್ಣೆ, upwards, above; ಅಣ್ಣಾ, looking upwards; T., Tu. ಅಣ್ಣಾ, to look upward). — ಅಣ್ಣೆವಾಲ್. -ಪಾಲ್. Pure milk. ಕನ್ನೆ ತನ್ದು ಇಟ್ಟ ಅಣ್ಣೆವಾಲಂ ಮುನ್ನಮ್ ಈ ಸ್ವುತ ಕಲ್ಲಿಸಾಫಂ (Bp. 14 sum.; see 14, 25).

ಅಣ್ಣೆ aṇṇĕ. 2. (fr. ಅಣೆ 3, No. 3?). — ಅಣ್ಣೆಕಲ್. -ಲ್ಲು. A pebble (or pebbles) tossed in play and caught on the back of the hand (ತಿರಿಕಲ್ Kk. 60. 63; Šm. 56; My.; ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚುಗರು ಆಡುವ ಅಣ್ಣೆಕಲ್ಲು G.; Tĕ. ಅಚ್ಚನೆಕಲ್ಲು). — ಅಣ್ಣೆಕಲ್ಲಾಟ. N. of this play (My.). — ಅಣ್ಣೆಕಲ್ಲಾಡು. To play at that game (J. 21, 12; 28, 24).

ಅಣ್ಣೆ aṇṇĕ. 3. = ಅಣೆ 3, etc. — ಅಣ್ಣೆಕಲ್. -ಲ್ಲು. A hail stone (ಆಲಿಕಲ್ಲು, ಆಲಿಪರಲು, ಆನೆಕಲ್ಲು G.).

ಅಣ್ಣೆ aṇṇĕ. 4. = ಹಣ್ಣೆ. The kitchen herb Celosia albida (My.).

ಅಣ್ಪತೆ aṇpatĕ. = ಅಣ್ಪಿತ, q. v.

ಅಣ್ಪಿತ aṇpita. = ಅಣ್ಪು 2. Relationship; friendship (ನಣ್ಪಾದುದು Čt. I, 65, o. r. ಅಣ್ಪತೆ).

ಅಣ್ಪು aṇpu. 1. = ಅಣ್ಮು. (Kk. 55; Abh. P. 3, 72).

ಅಣ್ಪು aṇpu. 2. = ಅಣ್ಪಿತ, (ಅನ್ಮು 2). (ನಣ್ಪು Kk. 70; Abh. P. 11, 23; see ಅಟ್ಟು 2; ಅನ್ಮು 1; ಅಳಿಪು 1 & 2; T. ಅನ್ಪು, love, affection; M. ಅನ್ಪು, to be fond of, connected with).

ಅಣ್ಮು aṇmu. 1. (= ಅನ್ಮು 1). To be manly or valorous (ಪೌರುಷ Šmd. Dh.; Abh. P. 13, 147; 14, 102). See ಕರೆಗಣ್ಮು, ಕೆಯ್ಗಣ್ಮು. — ಅಣ್ಮಣ್ಮು. rep. (Šmd. 231).

ಅಣ್ಮು aṇmu. 2. Manliness, valor (ಪುಷ್ಟವಣ Šmd. II; Kk. 83; ಪರಾಕ್ರಮ Šm. 38; Abh. P. 10, 58, MS. ಅಪ್ಪು; *cf.* ಅಣ್ಮೆ). ಶೌಚಮ್ ಅಣ್ಮು ಪೆಮಾರ್ಗತು ಕುಲಂ (Šmd. 128).

ಅತ್ at. 1. = ಅದ್ 1. A syllable used as an auxiliary in forming the genitive, instrumental, ablative and locative, taking the form of ಅದ್, *e.g.* ಮರ-ಅದ್-ಅ, ಮರದ; ಮರ-ಅದ್-ಇಂ, ಮರದಿಂ; ಮರ-ಅದ್-ಅತ್ತಣಿಂ, ಮರದತ್ತಣಿಂ; ಮರ-ಅದ್-ಒಳ್, ಮರದೊಳ್ (Šmd. 114. 115).

ಅತ್ a12-t. 2. See ಅಕ್ 1. — ಅತ್ತಾಣ. That place (T.; R.).

ಅತ್ at. 3. = ಅಟು 1, only in the P. p. ಅತ್ತು.

ಅತಃ ataḥ. = ಅತಸ್, q. v.

ಅತಃಪರ ataḥ-para. Henceforth, further on; that is further on or different (Bp. 51, 9).

ಅತಟ a-taṭa. Having no beach or shore, precipitous. 2, *a precipice.*

ಅತನು a-tanu. Having no body: Kâma (ಧನಾರಿ Kâvy. V, 62; Bp. 12, 39).

ಅತನುಜಿತ್ atanu-jit. One who has conquered Kâma: a Jina (Mr. 23).

ಅತನ್ತ್ರ a-tantra. Having no ropes or strings; unrestrained; not the object of a rule; — useless, void, waste (My.).

ಅತರ್ಕಿತ a-tarkita. *Unconsidered, unthought of, unexpected.*

ಅತರ್ಕ್ಯ a-tarkya. Baffling or surpassing thought or reasoning; invincible (ಪ್ರಾಯ, ಗೆಲ ಬಾರದುದು Nn. 88; ಭವ್ಯ, ಗೆಲ ಬಾರದುದು 90).

ಅತಲ atala. = ಅತ್ತಲ. — ಅತಲಕುತಲ. = ಅತ್ತಲಕೊತ್ತಲ. reit. Tumult, bustle, disorder, confusion (Tĕ.; R.; T. ಅದಲ ಕುದಲ).

ಅತಲ a-tala. Bottomless. 2, N. of a hell. 3, Šiva. See s. ಲೋಕ.

ಅತಲಸ್ಪರ್ಶ atala-sparša or a-talasparša. Touching the atala, or whose bottom cannot be touched, *very deep.*

ಅತಸ್ atas. = ಅತಃ. From this. 2, *from this place.* 3, *from this cause.* 4, from that time.

ಅತಸಿ atasi. ಅತಸೀ. = ಅಗಸೆ 2. *Common flax, Linum usitatissimum* Lin. 2, Bengal šaṇa used as hemp, Crotolaria juncea.

ಅತಸೀಕುಸುಮಗಾತ್ರ atasî-kusuma-gâtra. He whose body is like the flower of flax: Krishṇa (J. 13, 26).

ಅತಿ ati. 1. *Over, beyond.* 2, *exceedingly, much, very.* 3, *surpassing, superior.*

ಅತಿ ati. 2. Tbh. of ಹತಿ. (My.).

ಅತಿಕಥ ati-katha. Of the quality of an exaggerated tale; exaggerated; past tradition or law, deviating from the rules of caste. (R.).

ಅತಿಕಪ್ಪು ati-kappu. A deep black colour (ರಾಮ Mr. 504).

ಅತಿಕರ್ಮ ati-karma. A great sin (Bp. 3, 48; My.).

ಅತಿಕರ್ಮಿ ati-karmi. A great sinner (Bp. 20, 27; My.).

ಅತಿಕಷ್ಟ ati-kashṭa. Great hardship (ಮಹಾಸಾರ, ಅತೀವಕಷ್ಟ Nn. 125; Bp. 56, 44).

ಅತಿಕಾಟ ati-kâṭa. Great trouble (My.).

Digitized by Google

ಅತಿಕಾಟಕ ati-kâṭaka. A very troublesome man (My.).

ಅತಿಕಾನ್ತ ati-kânta. Excessively beloved, charming (ಮನೋಹರ, ಸೌಮ್ಯ Mr. 424).

ಅತಿಕಾಯ ati-kâya. Of extraordinary size, gigantic. 2, a son of Râvaṇa (Râm. 6. 34 sum.).

ಅತಿಕಾಲ ati-kâla. A long time (ಚಿರಕಾಲ Mr. 533).

ಅತಿಕಿಱಿದು ati-kiṟidu. Very small (ಅತಿಸ್ವಲ್ಪ, ಈಪತ್ Nn. 147).

ಅತಿಕು atiku. = ಅತುಕು, etc. (Te.; R.).

ಅತಿಕೀೞ್ ati-kiḷ. Very low, wicked (ಜಘನ್ಯ, ಕುತ್ಸಿಯ Mr. 453).

ಅತಿಕೃತಿ ati-kṛiti. Name of a type of metres (Čh.).

ಅತಿಕೃಪಣ ati-kṛipaṇa. Very poor (ಅತಿದೀನ Nn. 151); —very avaricious (My.). See ಅತಿಲೋಭಿ.

ಅತಿಕೊಂಕು ati-koṅku. Very crooked or deformed, uncouth (ಕರಾಲ, ವಿಕಟ Mr. 450, o. r. ಅತಿಡೊಂಕು). — ಅತಿಕೊಂಕುನುಡಿ. (ಕಾಕು Mr. 86).

ಅತಿಕ್ರಮ ati-krama. Going over or beyond, *transgression, trespass, violation.* 2, surpassing (ಅನ್ತರ, ಕೆಯ್ಮೊಱ ಹೋದದು Nn. 77; ಅತ್ಯಾಧಾನ, ಮಿಗಿಲ್ Mr. 450). 3, neglect. 4, imposition. 5, a determined onset, *a gallant attack.*

ಅತಿಕ್ರಮಣ ati-kramaṇa. Going over or beyond. 2, trespass. 3, surpassing; excess. 4, going away, passing. 5, spending (time). See ಅಸಕಱ, ಉರುಟು, ಒತ್ತು, ಕೆಯ್ಮಿಣ್ಮು, ಕೆಯ್ಗಱ, ಮಿಗು, ಮಾಱು, ಮೊಳ್ದು.

ಅತಿಕ್ರಮಿಸು ati-kramisu. To go beyond, to surpass (Bp. 4, 24; J. 2, 52); to trespass (J. 31, 34). 2, to let pass away (Bp. 48, 2). 3, to become excessive (43, 12). 4, to be spent or passed, as time (My.). ನಾ ಮುಂಚೆ, ತಾ ಮುಂಚೆ ಇಹೆನ್ ಎನ್ನು, ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಒಬ್ಬರು ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿ ಮುಂಚುವುದು (ಅಹಮ್ಪೂರ್ವಿಕೆ Nr.).

ಅತಿಕ್ಲೇಶ ati-klêśa. Great distress (ವ್ಯಜನ Mr. 468).

ಅತಿಗ ati-ga. Going beyond, overcoming. See ದ್ವಯಾತಿಗ.

ಅತಿಗಣ್ಡ ati-gaṇḍa. A very excellent man (Bp. 52, 1). 2, N. of the yôga of the 6th nakshatra (Sk.; My.).

ಅತಿಗನ್ಧ ati-gandha. Having an overpowering smell. 2, lemon grass, Andropogon schoenanthus. (R.).

ಅತಿಗರ್ವ ati-garva. Great conceit (ಹಂ, ಸಗರ್ವ Nn. 161).

ಅತಿಗರ್ವಿತ ati-garvita. *Very conceited.*

ಅತಿಗಳೆ ati-gaḷĕ. -ಕಳೆ. To remove to a great distance; to disregard, to contemn, to deny (S. Mhr.; ತಿರಸ್ಕರಿಸು, ನೀಗು G.). ವೇದೋಕ್ತಶಾಸ್ತ್ರಾಧಿಕ್ಯಚತುರೋಕ್ತಿಗಳನ್ ಅತಿಗಳೆದ (Bp. 18, 97). ಲೋಕವಿಭ್ರಾನ್ತಿಗಳನ್ ಅತಿಗಳೆದು (22, 4). ಇನೆಯಳ್ ಇನೆಯನ ಮಾತುಗಳನ್ ಆದರಿಸದೆ ಅತಿಗಳೆದು (44, 54). ನೀತಿಗಳನ್ ಅತಿಗಳೆದು ನಡವುತ್ತ ಇಪ್ಪೆ! (55, 13). See also Bp. 50, 71; 51, 46; 56, 3; Sp. s. ಪಾಪಕರ್ಮ. 2, to spend (time). ಕಾಲವು ಅತಿಗಳೆದು ಹೋಹಲ್ಲಿ (ಅತಿವೇಳೆ, ಕಾಲಾತಿಕ್ರಮ Nn. 132).

ಅತಿಗಾಳಿ ati-gâḷi. A strong wind. ಅತಿಗಾಳಿಯೊಳ್ ಕೆದರ್ವ ಹನಿ (ಶೀಕರ Mr. 44).

ಅತಿಗೂರು ati-gûru. Excessive phlegm (ಕಫ Mr. 386).

ಅತಿಗ್ರಾಹಕ ati-grâhaka. Of quick perception, smart (My.).

ಅತಿಚದುರ ati-čadura. Very clever. ಅತಿಚದುರನೆಂ, I am very clever (Śmd. 258).

ಅತಿಚರೆ ati-čarĕ. A changeable female. 2, *the shrub Hibiscus mutabilis* Lin.

ಅತಿಚಿತ್ರ ati-čitra. Very handsome or wonderful (Bp. 60, 13).

ಅತಿಚೂರ್ಣ ati-čûrṇa. Very small (ಸಣ್ಣಿತು Čt. I, 79).

ಅತಿಚ್ಛತ್ರ ati-č-čhatra. An extraordinary parasol: *a mushroom.*

ಅತಿಚ್ಛತ್ರೆ ati-č-čhatrĕ. *Anise,* principally *Anisum* or *Anethum sowa* Roxb.

ಅತಿಜಗತಿ ati-jagati. Name of a type of metres (Čh.; Mr. 362).

ಅತಿಜಡ ati-jaḍa. (Śmd. 128). Very cold or frigid; very much stunned, very stupid; very lazy (My.); — severe fever (My.).

ಅತಿಜವ ati-java. Extraordinary speed. 2, *very fleet.*

ಅತಿಜಾಗರ ati-jâgara. Very wakeful. 2, the black curlew, an aquatic bird. (My.).

ಅತಿಜೀವ ati-jîva. Yet living, surviving. See Sp. s. ಗೊತ್ತು.

ಅತಿಡೊಂಕು ati-ḍoṅku. = ಅತಿಕೊಂಕು, q. v.

ಅತಿತರ ati-tara. A large crowd (ಸ್ತೋಮ Mr. 422).

ಅತಿಥಿ atithi. *An invited guest.* 2, wrath (ಸಿಟ್ಟು Čb.). 3, N. of Suhôtra, grandson of Râma.

ಅತಿಥಿಪೂಜನ atithi-pûjana. Honourable reception of a guest, hospitality (My.).

ಅತಿಥಿಪೂಜೆ atithi-pûjĕ. = ಅತಿಥಿಪೂಜನ. (Bp. 24, 31).

ಅತಿಥಿಸತ್ಕಾರ atithi-satkâra. Civilities and kind offices to guests (My.).

ಅತಿದಪ್ಪ ati-dappa. Very thick (My.).

ಅತಿದವಡ ati-davaḍa. Very vile; a very vile man (Bp. 28, 28).

ಅತಿದವಡಿತಿ ati-davaḍiti. A very vile woman (Bp. 40, 53).

ಅತಿದಾಹ ati-dâha. Great heat. 2, violent inflammation 3, great thirst (My.). See ಕರಿ.

ಅತಿದಿಟ ati-diṭa. Very true or honest; truth, honesty (ಅವನಶ್ವರ, ನಿಶರ Mr. 453).

ಅತಿದೀನ ati-dîna. = ಅತಿಕೃಪಣ, q. v.

ಅತಿದೀರ್ಘ ati-dîrgha. Very long (Kâvy. IV, 1, 7). 2, ancient (ಪುರಾಣ, ಕಡುದೀರ್ಘ Nn. 183).

ಅತಿದುಃಖ ati-duḥkha. Great affliction or sadness (ಅತ್ಯನ್ತದುಃಖ, ಖೇದ Nn. 55).

ಅತಿದೂರ ati-dûra. Very distant. 2, a great distance (ಗೆಣ್ಟು Bhn. 62). 3, ಹೇಯ (Nn. 137). See ಕಱ.

ಅತಿಧೃತಿ ati-dhṛiti. Name of a type of metres (Čh.; Mr. 362).

ಅತಿಧ್ವನಿ ati-dhvani. A cry. See ಅಱ್.

ಅತಿನಯ ati-naya. Nobility, etc. (ಜಾತಿ, ಸನಯ Nn. 76).

ಅತಿನಳ್ಳುಬುಗುಡು ati-naḷḷu-buguḍu. Many depressions and elevations (ವಿಷಮೋನ್ನತ, ಸ್ಥಪುಟ Mr. 450).

ಅತಿನಿಟ್ಟುರ ati-niṭṭura. Tbh. of ಅತಿನಿಷ್ಠುರ, q. v. (ಅತೀವತೀವ್ರ Nn. 86, o. r. ಅತಿನಿಷ್ಠೂರ).

ಅತಿನಿನ್ದೆ ati-nindĕ. Great blame or reviling (ಅಘ Mr. 535).

ಅತಿನಿರ್ಮಿತ ati-nirmita. Strongly fabricated, deeply rooted (Bp. 3, 49).

ಅತಿನಿರ್ಹಾರಿ ati-nirhâri. *Very diffusively fragrant.*

ಅತಿನಿಶ್ಚಯ ati-niśčaya. Unquestionable certainty (Śmd. 392).

ಅತಿನಿಷ್ಠುರ ati-nishṭhura. = ಅತಿನಿಟ್ಟುರ. Excessively fierce or severe (ಅತೀವಕಠೋರ Nn. 72).

ಅತಿನಿಷ್ಠೂರ ati-nishṭhûra. A not unfrequent form of ಅತಿನಿಷ್ಠುರ. See s. ಅತಿನಿಟ್ಟುರ.

Digitized by Google

ಅತಿನೀಲ ati-nila. Dark blue (ಕಾಗು Bhn. 47).

ಅತಿನೌ ati-nau. *Disembarked.*

ಅತಿಪಕ್ವ ati-pakva. Excessively cooked, boiled, or baked. See ಪೊತ್ತು.

ಅತಿಪಕ್ವಾನ್ನ ati-pakva-anna. Rice which has been cooked so as to be burnt at the bottom of the pot. See ಪೊತ್ತು.

ಅತಿಪಥಿ ati-pathi. *A better road than common.*

ಅತಿಪರಿಚರಿಯ ati-paričariya. Tbh. of ಅತಿಪರಿಚರ್ಯ. (ಮಚ್ಚು Šm. 85).

ಅತಿಪರಿಚರ್ಯ ati-paričarya. Superior attendance; great devotion or veneration. See ಆಗರ್, ಮಚ್ಚು, ಮಚುರ್.

ಅತಿಪಾತ ati-pâta. *Passing away,* lapse. 2, neglect, transgression; *a heinous sin.*

ಅತಿಪಾಪ ati-pâpa. A heinous sin; very bad (Bp. 51, 55; My.).

ಅತಿಪಾವನ ati-pâvana. Very or quite pure or holy (My.). *Cf.* ಅತಿಶುದ್ಧ.

ಅತಿಪಾವನಾತ್ಮ ati-pâvana-âtma. A man of very pure nature (Bp. 53, 1; My.).

ಅತಿಪೀಡನ ati-pîḍana. More than common pressure or force (Šmd. 26).

ಅತಿಪೀತತೆ ati-pîtatĕ. One of the guṇas of sadakîrtana (Kâvy. V, 2, 35).

ಅತಿಪ್ರಚ್ಛನ್ನ ati-pracčhanna. Well concealed; the state of being well covered or concealed.—ಅತಿಪ್ರಚ್ಛನ್ನಪಟ. A curtain, a screen (ತೆರೆ Šm. 105).

ಅತಿಬಜೆ ati-bajĕ. Tbh. of ಅತಿವಿಷೆ, q. v. (ವಿಷ್ವೆ, ಶೃಂಗಿ, ಅತಿವಿಷೆ, etc. Nr.; Si. 145; ಧ್ವಾಮುಕನ್ದ, ಶೃಂಗಿ Mr. 138).

ಅತಿಬಟ್ಟಿತು ati-baṭṭitu. That is quite round (ಬಿಮ್ಬು, ಸುವೃತ್ತ Nn. 69).

ಅತಿಬನ್ಧನ ati-bandhana. That is well-binding: a dike (? ಕಾಲೆ, ಏಬನ್ಧ Nn. 31);—close confinement (My.).

ಅತಿಬಲ ati-bala. Very strong or powerful. ಅತಿಬಲರಿರ್, you are very strong (Šmd. 258).

ಅತಿಬಲುಹು ati-baluhu. = ಅತಿಬಲ್ಪು, q. v.

ಅತಿಬಲ್ಪು ati-balpu. Great power or influence (ಜಾತ್ಯ Nn. 74, o. r. ಅತಿಬಲುಹು).

ಅತಿಬಹುಲ ati-bahula. Very capacious or abundant.

ಅತಿಬಹುಲಸ್ಥಿತಿ atibahula-sthiti. A term used in defining the tadguṇa of the atišaya (Kâvy. III, 3, B, 140).

ಅತಿಬಾಗು ati-bâgu. To be very much bent. ಅತಿಬಾಗಿದಲ್ಲಿ (ಪಣಿ, ವಿನಮ್ರ Nn. 67).

ಅತಿಬಾಲ ati-bâla. Quite young, childish, of tender years (ಬಾಲಿಶ Mr. 475).

ಅತಿಬಿರಿದು ati-biridu. Great distinction (Bp. 49, 42).

ಅತಿಬೆಟ್ಟಿತು ati-bĕṭṭitu. Very rough. ಅತಿಬೆಟ್ಟಿತು ಅಪ್ಪ ಪೆರ್ಬಟ್ಟೆ (ಸಾನ್ದ್ರ Mr. 478).

ಅತಿಬೇಗ ati-bêga. Very swift, exceedingly rapid (ಮಹಾಜವ Nn. 97; ಅತಿಶೀಘ್ರ, ಕ್ಷಣ 117).

ಅತಿಭಕ್ತ ati-bhakta. A fervent follower or devotee. 2, a S. (Bp. 27, 27).

ಅತಿಭಕ್ತಿ ati-bhakti. Great devotion (ಸ್ವಸ್ತೀಯ Mr. 489).

ಅತಿಭೀ ati-bhî. (Very terrific:) *lightning.*

ಅತಿಭೀಕರ ati-bhîkara. Very formidable.—ಅತಿಭೀಕರಾಕೃತಿ ವಿಡಿ. -ಅಕೃತಿ ವಿಡಿ. To get or assume a very formidable form (Rây. 5, after 120).

ಅತಿಮಧುರ ati-madhura. Very sweet. 2, = ಮಿಠಾಲಕಡಿ, q. v.

ಅತಿಮರ್ಯಾದ ati-maryâda. *Exceeding the proper limit, beyond bounds.*

ಅತಿಮಾತ್ರ ati-mâtra. *Beyond measure, excessive.*

ಅತಿಮುಕ್ತ ati-mukta. Entirely liberated. 2, quite free from passion. 3, seedless, barren. 4, surpassing pearls in whiteness. 5, *a creeper bearing white fragrant flowers, Gaertnera racemosa* (*cf.* ಅದಿಮುಕ್ತ). 6, the tree Dalbergia oujeinensis.

ಅತಿಮುಕ್ತಕ ati-muktaka. *The tree Dalbergia oujeinensis.* 2, mountain ebony, Diospyros embryopteris Pers. 3, *Gaertnera racemosa.* 4, the tree called ಹರಿಮನ್ಥ.

ಅತಿಮುಖ್ಯ ati-mukhya. An excellent object (ಅಗ್ರ Mr. 516).

ಅತಿಮುದ ati-muda. Great delight (Čh. v. 226).

ಅತಿಮೂತ್ರ ati-mûtra. Diabetes (ಬಹುಮೂತ್ರ, ಅತಿಸೇಕೆ Nn. 132).

ಅತಿಮೂರ್ಖ ati-mûrkha. A great fool (ಕಡುಮೂರ್ಖ Nn. 156; ಅಬುಯದಂ Mr. 224).

ಅತಿಮೋಹ ati-môha. Excessive delusion, etc. (ಪ್ರಸವ Nn. 120).

ಅತಿಮೌನ ati-mauna. Quite silent. See ಉಸಕನೆ.

ಅತಿಯಗಲ ati-agala. Great extension or breadth (ವಿತಂಕಟ, ವಿಶಾಲ Mr. 450).

ಅತಿಯಾಸೆ ati-âsĕ. = ಅತ್ಯಾಶೆ, of which it is a vulgar form. ಅತಿಯಾಶೆಯಿನ್ದ ಆದದೂ ಹೋಯಿತು.—ಅತ್ಯಾಶೆ ಗತಿಗೆಡಿಸಿತು (Prvs.).

ಅತಿಯುದ್ದ ati-udda. Very high; great height (ಮಹೋತ್ಸೇಧ Nn. 77; ಉತ್ಸೇಧ, ಮಹೌನ್ನತ್ಯ 132).

ಅತಿಯುದ್ಧ ati-yuddha. A great fight. ಅತಿಯುದ್ಧಮಂ ಬಿಡದೆ ಹಣ್ಣಿ ಇರೆ (ದ್ಯೂತ Mr. 466).

ಅತಿರ a-tira. Tbh. of ಅಸ್ಥಿರ. (My.).

ಅತಿರಕ್ತ ati-rakta. Very red.—ಅತಿರಕ್ತವರ್ಣ. A very red colour (Mr. 275).

ಅತಿರಕ್ತೆ ati-raktĕ. *One of Agni's seven tongues.*

ಅತಿರಥ ati-ratha. A very great warrior fighting from a car. (J. 13, 21). ಅತಿರಥನಾದರೂ ಗತಿಗೆಟ್ಟ ಬಾರದು (Prv.).

ಅತಿರಸ ati-rasa. Very succulent, full of juice, essence, or taste. 2, a round, sweet cake (My.). 3, richly endowed with poetic taste or the sentiments of dramatic composition. 4, excess of juice, etc., etc.

ಅತಿರಸಿಕ ati-rasika. = ಅತಿರಸ No. 3. (Šm. 77).

ಅತಿರಿಕ್ತ ati-rikta. *Excessive, redundant.*

ಅತಿರೂಢ ati-rûḍha. Greatly risen; commonly known, generally received, etc. — ಅತಿರೂಢಾರ್ಥ. -ಅರ್ಥ. One of the three guṇas that form the prasanna (Kâvy. III, 1, A, 15).

ಅತಿರೇಕ ati-rêka. = ಅತಿರಿಕ್ತ. 2, redundancy (ಹಿ Nn. 163). See ವ್ಯತಿರೇಕ.

ಅತಿರೋಗ ati-rôga. Very sick, ill, or miserable (ಶೀನಾಶ, ಸರುಜ Nn. 92). 2, consumption.

ಅತಿರೌದ್ರ ati-raudra. Very terrible (ಕಾಲ Mr. 520).

ಅತಿಲೋಭಿ ati-lôbhi. A very greedy person (Nn. 151, as o. r. of ಅತಿಕೃಪಣ).

ಅತಿವರ್ತಿ ati-varti. Crossing, passing;—guilty of a pardonable offence or of pardonable irregularity;—being very near: a devoted friend (Abh. P. 11, 21).

ಅತಿವಕ್ತೃ ati-vaktṛi. *Very loquacious.*

Digitized by Google

ಅತಿವಾಕ್ಯ ati-vâkya. Extraordinary speech, scurrilous language, opprobrious or abusive speech. See ಕೊಚುರ್.

ಅತಿವಾದ ati-vâda. Talking much, talkativeness;—opprobrious speech (My.).

ಅತಿವಾಸ ati-vâsa. Fast on the day before performing the śrâddha (Sk.).

ಅತಿವಾಸರ ati-vâsara. = ಅತಿವಾಸ. (My.).

ಅತಿವಾಹಿಕ ati-vâhika. One who undergoes excessive toiling: *a spirit abiding in hell.*

ಅತಿವಿತತ ati-vitata. Greatly stretched out; very accomplished or celebrated (Čh. v. 224).

ಅತಿವಿಷೆ ati-vishĕ. = ಅತಿಬಜೆ. *A very poisonous, yet medicinal plant, Aconitum ferox* (Atis or Betula).

ಅತಿವೇಲ ati-vêla. = ಅತಿವೇಳೆ. *Passing its proper boundary, excessive.*

ಅತಿವೇಳೆ ati-vêḷĕ. Tbh. of ಅತಿವೇಲ. Excessive (ಅತಿಶಯ, ವಿಶೇಷ Nn. 132). 2, an extensive boundary, the seashore (ಸಮುದ್ರತಟ, ಸಮುದ್ರದ ದಡ 132). 3, spending time (ಕಾಲಾತಿಕ್ರಮ, ಕಾಲವು ಅತಿಗಳದು ಹೋಹಲ್ಲಿ 132). 4, diabetes (ಅತಿಮೂತ್ರ, ಬಹುಮೂತ್ರ 132).

ಅತಿವ್ಯಕ್ತ ati-vyakta. Very evident or distinguished (Šmd. 116).

ಅತಿವ್ಯಾಪ್ತಿ ati-vyâpti. Unwarrantable stretch, as of a rule or principle. (My.).

ಅತಿಶಕ್ತಿತೆ ati-śaktitĕ. *Great power or valour.*

ಅತಿಶಕ್ವರಿ ati-śakvari. N. of a type of metres (Čh.; Mr. 362).

ಅತಿಶಯ ati-śaya. Pre-eminence; excellence; superiority; excessiveness; a mass; wonder, surprise(ಅಣಿಯರ Čt. I, 94; ಆಸುರ Bhn. 9; ಅತಿವೇಳೆ, ವಿಶೇಷ Nn. 132; ಒಟ್ಟಜೆ Čt. II, 51). 2, pre-eminent, superior; abundant; wonderful (Bp. 5, 59; 35 sum.). 3, annoyance, trouble (ಬಾಧ Nn. 64). 4, a kind of arthâlaṅkâra (Kâvy. III, 3, B, 1. 120-146). See ರಚನಾತಿಶಯ. — ಅತಿಶಯಮ್ಬಡು. -ಂ-ಪಡು. To wonder, to be surprised (Bp. 5, 56; 11, 39; 18, 79; 53, 62).

ಅತಿಶಯಗುಣ atiśaya-guṇa. A pre-eminent quality (Kâvy. III, 3, B, 54).

ಅತಿಶಯತರ atiśaya-tara. More eminent than usual, extraordinarily eminent (Čh. v. 222; Bp. 49, 14).

ಅತಿಶಯಿಸು atiśayisu. To become, or make, great, much, etc.; to wonder, etc. (Bh. 8, 23, 25; Kaivalyapaddhati 3, 15 pallavi).

ಅತಿಶೀಘ್ರ ati-śîghra. Very quick (ಕ್ಷಣ, ಅತಿವೇಗ Nn. 117).

ಅತಿಶುದ್ಧ ati-śuddha. = ಅತಿಪಾವನ. (Bp. 51, 29; 57, 31). *Cf.* ಪರಿಶುದ್ಧ.

ಅತಿಶೋಭನ ati-śôbhana. Very shining, very handsome, etc. (My.).

ಅತಿಸಂಸ್ಕೃತ ati-saṁskṛita. *Highly finished, excellent.*

ಅತಿಸಣ್ಣ ati-saṇṇa. Very fine, minute (ಅಣು, ಅತಿಸೂಕ್ಷ್ಮ Nn. 132; My.).

ಅತಿಸನ್ಧಾನ ati-sandhâna. *Overreaching, cheating, deceit.*

ಅತಿಸಭ್ಯ ati-sabhya. Very polite, refined or civil (Bp. 55, 5).

ಅತಿಸರ್ಜನ ati-sarjana. *Liberality.* 2, a gift. 3, slaughter, murder.

ಅತಿಸಾಂಗ ati-sâṅga. Quite complete or finished (Bp. 57, 61).

ಅತಿಸಾನ್ದ್ರ ati-sândra. Very thick or close; very viscid, etc. 2, great thickness, etc. See ದಟ್ಟಯಿಸು.

ಅತಿಸಾರ ati-sâra. Great excellence or charm (Bp. 6, 26). 2, excessive sap: *diarrhoea, dysentery* (ಬಸುಗುತ್ತ Mr. 386).

ಅತಿಸಾರಕಿ ati-sâraki. *Afflicted with diarrhoea or dysentery.*

ಅತಿಸುಖ ati-sukha. Great pleasure (ಭೋಗ Mr. 514).

ಅತಿಸುರತ ati-surata. Excess of sexual intercourse (ಚರ್ಚೆ Mr. 522).

ಅತಿಸೂಕ್ಷ್ಮ ati-sûkshma. = ಅತಿಸಣ್ಣ. (ಅಣು Nn. 132; ಅಲ್ಪ, etc., ಕಿಱಿದು Mr. 427).

ಅತಿಸೌರಭ ati-saurabha. *Very fragrant.* 2, extraordinary fragrance.

ಅತಿಸ್ನೇಹ ati-snêha. Unusual affection or friendship. ಅತಿ ಸ್ನೇಹ ಗತೀ ಕೆಡಿಸೀತು (Prv.).

ಅತಿಸ್ವಲ್ಪ ati-svalpa. Very little, very small (ಅತಿಕಿಱಿದು, ಈಷತ್ Nn. 147; ಕ್ವಚಿತ್ 163).

ಅತಿಹಸಿತ ati-hasita. = ಅತಿಹಾಸ. (R.).

ಅತಿಹಾಸ ati-hâsa. Excessive laughter, etc.;—one of the bhâvas (Mr. 74).

ಅತಿಹೆಡ್ಡು ati-hĕḍḍu. Great stupidity (ಗಾಬ್ಬು Čt. I, 65).

ಅತಿಹೇಡಿ ati-hêḍi. A great coward (ಕರೇಣು Nn. 120).

ಅತೀಕ್ಷ್ಣ a-tîkshṇa. *Not sharp, blunt.*

ಅತೀತ ati-ita. *Gone by, past;* past actions (J. 21, 54). 2, gone or got over or beyond; surpassing (Bp. 8, 12; 35, 52). 3, gone beyond, surpassed, overcome. 4, having neglected. 5, passed away, dead. 6, excessive.

ಅತೀತಕಾಲ atîta-kâla. The past time or tense (Kâvy. I, 5, 1-5).

ಅತೀತಕ್ರಿಯೆ atîta-kriyĕ. A neglected business (My.).

ಅತೀತೆ atîtĕ. A woman initiated in the Jaina doctrines (ಜೈನಾಗಮಂಗೊಣ್ಡವಳ್ Mr. 303).

ಅತೀನ್ದ್ರಿಯ ati-indriya. *Beyond the cognisance of the senses.* 2, the soul or purusha. 3, nature or pradhâna. 4, the mind or manas.

ಅತೀವ ati-iva. *Exceedingly, very.*

ಅತೀವಕಠೋರ atîva-kaṭhôra. Very severe (ಅತಿನಿಷ್ಠುರ Nn. 72).

ಅತೀವಕಷ್ಟ atîva-kashṭa. Great hardship (ಮಹಾಸಾರ, ಅತಿ ಕಷ್ಟ Nn. 125).

ಅತೀವತೀವ್ರ atîva-tîvra. Very fierce or severe (ಅತಿನಿಷ್ಠೂರ Nn. 86).

ಅತೀವಲಾಭ atîva-lâbha. Extraordinary gain (ವಿಶೇಷವಾದ ಲಾಭ Nn. 92).

ಅತೀವಹಿಂಸಕರ atîva-hiṁsakara. A very injurious man (ನಾನಾ ಹಿಂಸೆಗಳ ಮಾಡುವವನು, ವ್ಯಾಲ Nn. 74).

ಅತೀವ್ರ a-tîvra. Not sharp, blunt. 2, not quick, slow. (My.).

ಅತು atu. = ಅತ್ತು 1, ಅದು 1. That, it. It is affixed to pronouns, *e. g.* ನಿನತು (ನಿನ-ಅತು), ನಿಮತು (Šmd. 178). ನಿನತು ಬಲಮ್, ಎನತು ಶೌರ್ಯಂ, ತನತು ಮಹಾಧೈರ್ಯಮ್ ಅವನಿಪತಿಗೆ ಎನೆ (179). See ಎನತು, ತನತು, ನಿನತು, ಎಮ್ಮತು, ತಮ್ಮತು, ನಿಮ್ಮತು; ಪೊಸತು; ಒಳತು 1 & 2.

ಅತುಕು atuku. = ಅತಿಕು, (ಅದಕು 1), ಅಮುಕು. To be joined, united, or soldered, to cling together; to agree with, to be fit;—to join, unite to,

Digitized by Google

solder, cement (Tĕ.; R.; Tĕ. ಅತ್ತು, ಪತ್ತು, to be joined, etc.; T. ಅಯಿತ್ತು, to make firm; ಅಯಿನ್ದು, to grow firm; *cf.* ಅಡಗು 3, ಅಡಚು 1, etc.).

ಅತುಲ a-tula. Unequalled (Mr. 477. 522; Ch. v. 12; Bp. 3, 35). 2, destitute of weight: the Sesamum seed and plant (ಎಳ್ಳು Cb.). 3, = ಕಫ (Cb.).

ಅತುಲಿತ a-tulita. = ಅತುಲ No. 1. (Bp. 2, 8; 3, 12; 5, 15; 35, 10).

ಅತುಷಾರ a-tushâra. Not cold or dewy. (My.).

ಅತುಷ್ಟಿ a-tushṭi. Dissatisfaction, discontent (My.).

ಅತೃಪ್ತಿ a-tṛipti. Unsatisfied condition; insatiability. (My.).

ಅತೋಟಿ atôṭi. = ಹತೋಟಿ. (My.).

ಅತ್ತ atta. 1. = ಅತ್ತಲ್ (Smd. 145), ಅತ್ತಲು. That side; on that side; in that direction, part, or place; to that side, aside; beyond; that time; afterwards. Its genitive is ಅತ್ತಣ (Sm. 134. 135); its ablative ಅತ್ತಣಿಂ, ಅತ್ತಣಿನ್ದಂ (-ದ), ಅತ್ತಣಿನ್ದೆ (135), ಅತ್ತಿನ್ದ (B. 2, 5). By means of this ablative that of other nouns is formed, *e. g.* ಅಳ್ದನತ್ತಣಿಂ, ಕೆಱೆಯತ್ತಣಿನ್ದಂ, ಕೆಱೆಯತ್ತಣಿನ್ದೆ (Smd. 141; see also 160. 165). ಎತ್ತಿದ ಕೆಯ್ಗಳ್ ಮುತ್ತಿದನ್, ಅತ್ತ ಇತ್ತ ಉತ್ತ ಎತ್ತಂ ಸಾರ್ವರ್ ಇನ್ನು ಅಹಿತರ್ಕಳ್ (145). ಬೆಟ್ಟದತ್ತಣಿನ್ದ ಉರುಳ್ದ ದೊಡ್ಡ ಕಲ್ಲುಗಳು (ಗಣ್ಡಶೈಲಂಗಳ್ Nr.). ಪೂಜೆಯನ್ ಅತ್ತ ಸೂಸುತ (Bp. 43, 37). ಅತ್ತ ನಿಲ್ (57, 57). ಇತ್ತಿನ್ದ ಅತ್ತ, ಅತ್ತಿನ್ದ ಇತ್ತ ಹಾರಾಡುವ ಹಕ್ಕೀ ನೋಡು (B. 2, 5). ಅತ್ತಿನ್ದ ಇತ್ತ, ಇತ್ತಿನ್ದ ಅತ್ತ ತಿರುಗಾಡಿ (4, 43). ಅತ್ತ ಗಣ್ಡಗೆ ಅಲ್ಲ, ಇತ್ತ ಮಿಣ್ಡಗೆ ಅಲ್ಲ (Prv.). — ಅತ್ತಕಡೆ. = ಅತ್ತ. (My.). ಅತ್ತಕಡೆಯಿನ್ದ (B. 2, 38. 40). ಅತ್ತಕಡೆಗೆ (3, 51). ಇತ್ತಕಡೆಗೂ ಅತ್ತಕಡೆಗೂ (3, 113). ಅತ್ತಕಡೆಗೆ ಅವರು ಲಕ್ಷ ಕೊಡುವದಿಲ್ಲ (5, 169). — ಅತ್ತಣಂ. ಅತ್ತಣ್-ಅಂ. A man of that side (Smd 136). — ಅತ್ತತ್ತಲ್. -ಅತ್ತಲ್. ಅತ್ತತ್ತತ್ತಲ್. -ಅತ್ತ-ಅತ್ತಲ್. rep. Far beyond. ಬಸವ ಶರಣನೆ, ದುಃಸ್ಥಿತಿಗಳ್ ಅತ್ತತ್ತಲ್ ಓಡುವವು (Bp. 1, 26). ಅತ್ತಲ್ ಬ್ರಹ್ಮಂಗೆ ಅಜನ್, ಅಜಂಗೆ ಅತ್ತತ್ತಲ್ ಅಚ್ಯುತನ್, ಅಚ್ಯುತಂಗೆ ಅತ್ತತ್ತತ್ತಲು ರುದ್ರನ್, ಆ ರುದ್ರಂಗೆ ಈಶ್ವರನು ಅತ್ತಲತ್ತತ್ತತ್ತಲ್, ಈಶಂಗೆ ಅತ್ತಲತ್ತತ್ತತ್ತಲತ್ತಲು ಮತ್ತೆಯು ಸದಾಶಿವನ ಮೇಲಣ ತತ್ವ ನೀವು, ಅಲ್ಲ? (61, 53). — ಅತ್ತತ್ತಲಿಂ ಮುನ್ನ. Long before. ಅಜ ಹರಿಗಳು ಜನಿಸದ ಅತ್ತತ್ತಲಿಂ ಮುನ್ನ, ಅತ್ತಲಿಂ ಮುನ್ನ, ಅತ್ತಲಿಂ ಮುನ್ನ, ಅತ್ತ ನೀವು ಎನ್ನ ಅಳ್ದನ್, ಅನ್ ಅಳ್ (Bp. 9, 50; see also 16, 25). — ಅತ್ತಮುನ್ನಲೆ. Before, previously. ಅರಿಯಮುರಾಜನ್ ಎನ್ದು, ಅಜಿವತ್ತು ಮೂವರಿಗೆ ಅತ್ತಮುನ್ನಲೆ ಉದಾತ್ತಬುದ್ಧಿ... ಅಂಗೈಕ್ಯಭಾವ ವೈತ್ತು ನಡವುತ (Bp. 53, 38). — ಅತ್ತಮುನ್ನವೆ. = ಅತ್ತಮುನ್ನಲೆ. (Bp. 43, 28). — ಅತ್ತಮೇಲ್. Above or upon that side or time; concernig that. ಅತ್ತಮೇಲಣ ವಿಧಿಯ ಅವಧಿಗಳನ್ ಉತ್ತರಿಸುವಂ (Bp. 56, 23). — ಅತ್ತಿತ್ತ. -ಇತ್ತ. That and this side; to that and this side; here and there. ಒನ್ದು ನರಿಯು ಹಸಿದು ಅತ್ತಿತ್ತ ತಿರುಗುತ್ತ (B. 2, 15; see 2, 40). ಅದನ್ನು ಅತ್ತಿತ್ತ ಹಾರಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ (5, 94). — ಅತ್ತಿತ್ತಲ್. -ಇತ್ತಲ್. = ಅತ್ತಿತ್ತ. ಅತ್ತಿತ್ತಲ ಮಾಡಿ ಬಸ್ಸು, ಅತ್ತೆಯ ಬಡು ಕೊಣ್ಡು ಹೋಗಲಿ! ಎನ್ಬನ್ತೆ (Prv.).

ಅತ್ತ atta. 2. (= ಪತ್ತು 2, No. 2). — ಅತ್ತಪರ. (ಪರ=ಪಱೆ ?). A war-drum (ಕಾಳಗವಲಗೆ Smd. II; ಕಾಳೆಗವಲಗೆ Kk. 82, *o. r.* -ವಲಗೆ. (*Cf.* Sk. ಆತಮ್-ಬರ, ಆತಮ್-ಪರ, ಆಲಮ್-ಬರ, a drum).

ಅತ್ತರ attara. = ಹತ್ತರ. (My.).

ಅತ್ತರಣ attaraṇa. Tbh. of ಆಸ್ತರಣ. A piece of coloured woollen-cloth thrown over the back of an elephant, or over a carriage, etc.; a cover (ಪ್ರವೇಣಿ, ಗವಸಣಿಗೆ Mr. 203).

ಅತ್ತರ್ attar. ಅತ್ತರು. Attar (ottar, otto) of roses; perfume, essence (My.; Br., Tu.; Mhr., H.).

ಅತ್ತರಿ attari. = ಹತ್ತರಿ, ಹತ್ತರಿ, ಹತ್ರಿ. A carpenter's plane (My.).

ಅತ್ತಲ್ attal. -ಲು. = ಅತ್ತ 1 (Smd. 145). ಅತ್ತಲ್ ದೇವೇನ್ದ್ರಂ, ಮತ್ತೆ ಇತ್ತಲ್ ಭುಜಗೇನ್ದ್ರನ್, ಉತ್ತಲ್ ಆಶಾಧಿಪರೊಳ್ (o. r. -ರಳ್ಮ) ಮುತ್ತಿ ಇರೆ, ಭೇರಿಧ್ವನಿ ಪರ್ವಿತ್ತು, ಎತ್ತಲ್ ಮಸಗಿ ಘೋಷ ತಿಕ್ಷಾದಕ್ಷಂ (Smd. 145). ಇವಂ ತಮ್ಮ ಮಗನ್ ಎನ್ದು, ಎನುತ ತಮ್ಮ ಅತ್ತಲ್ ತೆಗದು ಕೊಣ್ಡರು (Bp. 3, 84). ಅತ್ತಲ್ ಅಯ್ದಿದಂ (30, 14). ಅತ್ತಲ್ ಒನ್ದು ದಿನ (57, 56). See also Ch. v. 171. 242. — ಅತ್ತಲ ಬಾಯಿ. (A mouth of that unknown direction), a perfect stranger, a nobody (S. Mhr.). — ಅತ್ತಲಿಂ ಮುನ್ನ. Afterwards (Bp. 27, 65; 32, 24; 44, 33). — ಅತ್ತಲಿತ್ತ. -ಇತ್ತ. = ಅತ್ತಿತ್ತ. (Bp. 58, 60). ಅತ್ತಲಿತ್ತಣ ದೀಪ್ತಿ (58, 53). — ಅತ್ತಲಿತ್ತಂ. -ಇತ್ತಂ. = ಅತ್ತಲಿತ್ತ. (Bp. 1, 36). — ಅತ್ತಲಿನ್ದಿತ್ತ. ಅತ್ತಲಿನ್ದ ಇತ್ತ. From that side to this side (B. 3, 80).

ಅತ್ತಲ attala. = ಅತಲ. — ಅತ್ತಲಕೊತ್ತಲ. = ಅತಲಕುತಲ. (S. Mhr.).

ಅತ್ತಲು attalu. = ಅತ್ತಲ್. (C.; J. 31, 26).

ಅತ್ತಿ atti. 1. The red-wooded fig-tree or country fig-tree, Ficus racemosa Lin. (ಉದುಮ್ಬರ, ದುಗ್ಧತರು Mr. 115; My.; M.; Tĕ.; T. ಅತ್ತಿ, ಅದಂ, ಇರತ್ತಿ, ಇತ್ತಿ; Tu. ಅತಿ). See ಕಲ್ಲತ್ತಿ, ಕಾಡತ್ತಿ, ನಾಯತ್ತಿ. ಪುಷ್ಪವಿಲ್ಲದೆ ಕಾಯ್ ಅಪ್ಪ ಅತ್ತಿ ಮೊದಲಾದದದಱಿನ್ದ ವನಸ್ಪತಿ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಮುತ್ತಗವೆ, ಮುತ್ತಪ್ಪೆ! ಚಂಗಳೆ, ಅತ್ತಿಯೇ! ನಾನ್ ಇಹಗೆ ಇಹುದು ನಿನಗೆ ಅತಿಯೇ? (Bp. 45, 38). — ಅತ್ತಿಮರ. = ಅತ್ತಿಯ ಮರ. (ಉದುಮ್ಬರ, etc., ಹುಮಿವುಳ್ಳ ಅಂಜೂರ, ಬ್ರಹ್ಮಾಣ್ಡಕಾಯಿಯ ಗಿಡ Si. 126). — ಅತ್ತಿಯ ಗಿಡ. ಯಜ್ಞಕ್ಕೆ ತಕ್ಕನ್ತಾ ಅತ್ತಿಯ ಗಿಡ ಮೊದಲಾದದಱ ಕೊಪ್ಪೆ (ಸಮಿಧ Si. 431). — ಅತ್ತಿಯ ಮರ. (ಉದುಮ್ಬರ, ಜನ್ತುಫಲ, ಯಜ್ಞಾಂಗ, ಹೇಮದುಗ್ಧಕ Nr.). — ಅತ್ತಿರಸ. Juice extracted from the root of the atti (My.). — ಅತ್ತಿಯ ಹಣ್. -ಹಣ್ಣು. Its ripe fruit (Bp. 18, 16). ಅತ್ತಿಯ ಹಣ್ಣು ಅಷ್ಟ ಕೆಮ್ಪು ಆದರೂ ಒಳಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಹುರುಳಿಲ್ಲ (Prv.). — ಅತ್ತಿಹಾಲು. The milk of the atti (My.).

ಅತ್ತಿ atti. 2. = ಹತ್ತಿ. Cotton (My.).

ಅತ್ತಿ atti. = ಅತ್ತೆ. See ಸೋದರತ್ತಿ. (*Cf.* Sk. ಅತ್ತಿ, elder sister; T. ಅಪ್ಪಿ, Tĕ. ಅಪ್ಪೆ, elder sister).

ಅತ್ತಿಕೆ attikĕ. = Sk. ಅತ್ತಿ, ಅತ್ತೆ, ಅನ್ತಿ, ಅನ್ತಿಕೆ, ಅತಿಕೆ. *An elder sister.*

ಅತ್ತಿಗೆ attigĕ. (Tbh. of ಅತ್ತಿಕೆ). An elder brother's wife (ಭ್ರಾತೃವಧು Mr. 312; My.; Tu.). ಅಣ್ಣನ ಹೆಣ್ಡತಿಯಾದ ಅತ್ತಿಗೆ (ಪ್ರಜಾವತಿ, ಭ್ರಾತೃಜಾಯೆ Si. 191). ಗುರುವಿನ ಅತ್ತಿಗೆ (Bp. 45, 25). ಅಣ್ಣ ತನ್ನವನಾದರೆ ಅತ್ತಿಗೆ ತನ್ನವಳೇ? (Prv.). See Prv. s. ಬಡವ; ಸೋದರತ್ತಿಗೆ.

ಅತ್ತು attu. 1. = ಅತು, etc. ನಿನತ್ತು, ಎನತ್ತು, ತನತ್ತು; ನಿಮತ್ತು, ಎಮತ್ತು, ತಮತ್ತು (Smd. 178). ಮುನಿಸು ಇದು ನಿನತ್ತು, ಸಯ್ರಣೆ ಎನತ್ತು, ಕೆಳದಿಗೆ ತನತ್ತು ಸನ್ದಿಸುವ ಎಸಕಂ (179).

ಅತ್ತು attu. 2. = ಅದು 4, (ಉದು 2, ಇತು, ಇತ್ತು 1, ತು 1). A termination of the third person singular neuter of the imperfect. ಇರ್ದತ್ತು (Smd. 266). ತಿರಿಕರೋಟಿ ನಗುವನ್ತೆ ಇರ್ದತ್ತು (266). ಪಸರಿಸಿದತ್ತು ಮೂಡದೆಸೆಯೊಳ್ ಬೆಳಗೆಗಮ್ಪು (266).

ಅತ್ತು attu. 3. = ಅಟ್ಟು. P. p. of ಅಡ್ 3. See ಅಟು 1.

ಅತ್ತೆ attĕ. = ಅತ್ತಿ. A mother-in-law (ಶ್ವಶ್ರೂ Nr.; My.; Tĕ.;

Digitized by Google

T. ಅತ್ತೆ; Tu.; Sk. ಅತ್ತಾ, a mother; a mother's sister; elder sister; in Prâkrita: a mother-in-law). ಅತ್ತೆವಿರ್, ಅತ್ತೆಗಳ್ (Šmd. 124). ಹೆಣ್ಣು ಕೊಟ್ಟ ಅತ್ತೆ (ಗೃಹಮಾತೆ Mr. 313). ಗಣ್ಡನ ತಾಯಿಯೂ ಹೆಣ್ಡತಿಯ ತಾಯಿಯೂ (ಶ್ವಶ್ರು Si. 191). ಅತ್ತೆ ಕಲಿಸಿದ್ದೇ ಕೆಲಸ, ಗಣ್ಡ ಕಲಿಸಿದ್ದೇ ಹಾದರ.—ಅತ್ತೆಗೆ ಒನ್ದು ಮಾತು, ಸೊಸೆಗೆ ಪ್ರಾಣಸಂಕಟ.—ಸೊಸೆಗೆ ಗೃಹಪ್ರವೇಶ, ಅತ್ತೆಗೆ ಪರವಾಸ.—ಅತ್ತೆಯ ತುಟುಬು ಮಾವಗೆ ದಾನ.—ಅತ್ತೆ ಒಡದ ಪಾತ್ರೆಗೆ ಬೆಲೆ ಇಲ್ಲ.—ಅತ್ತೇ ಒನ್ದು ಕಾಲ, ಸೊಸೇ ಒನ್ದು ಕಾಲ.—ಅತ್ತೆಗೆ ಒನ್ದು ಕಾಲ, ಸೊಸೆಗೆ ಹಲವು ಕಾಲ (Prvs.). See Prvs. s. ಬತ್ತ 1, ಬೆಲೆ, ಮಜ್ಜಿಗೆನೀರು. 2, = ಸೋದರತ್ತೆ, a father's elder or younger sister (C). ಅತ್ತೆ ಮಾವರ್. -ರು. Husband's or wife's father and mother (ಶ್ವಶ್ರೂಶ್ವಶುರಗಳ್ Nr.).

ಅತ್ಯಧಮ ati-adhama. Exceedingly low or mean. (My.).

ಅತ್ಯಧಿಕ ati-adhika. Very abundant (My.);—very excellent. See Bh. 1, 8, 34; J. 2, 27; 12, 50.

ಅತ್ಯನಾಯಕ ati-anâyaka. Very anarchical, very disorderly. (My.).

ಅತ್ಯನ್ತ ati-anta. Beyond its proper end or limit; *excessive, very great.* 2, endless, perpetual. 3, absolute, perfect. See Bp. 39, 10; 54, 79; 57, 65.—ಅತ್ಯನ್ತ ಕೆಟ್ಟವಂ. A very bad fellow (ಅಪಕೀರ್ಣ Mr. 253).

ಅತ್ಯನ್ತಕೋಪನ atyanta-kôpana. *Very passionate.*

ಅತ್ಯನ್ತಗಾಮಿ atyanta-gâmi. = ಅತ್ಯನ್ತೀನ. (My.).

ಅತ್ಯನ್ತಘನ atyanta-ghana. Very bulky, very great (ಸ್ಫಾರ, ಸ್ಫೀತ Mr. 437).

ಅತ್ಯನ್ತದುಃಖ atyanta-duḥkha. Very great affliction or sadness (ಅತಿದುಃಖ, ಖೇದ Nn. 55).

ಅತ್ಯನ್ತಪ್ರೌಢ atyanta-prauḍha. A greatly perfected or very clever man (ವಿದಗ್ಧ Mr. 246).

ಅತ್ಯನ್ತೀನ ati-antîna. *Going much or fast or far.*

ಅತ್ಯಮ್ಬುಪಾನ ati-ambu-pâna. Drinking largely of water. (My.).

ಅತ್ಯಯ ati-aya. Going over or beyond. 2, surpassing (ತನ್ನಿಷ್ಟ ಮಾಡುದುದು Nn. 134). 3, *passing away.* 4, *death.* 5, *transgression, sin, vice.* 6, *danger.* 7, *distress* (ದುಃಖ Nr. 134). 8, *punishment.*

ಅತ್ಯರ್ಥ ati-artha. *Exorbitant, excessive.* ಅತ್ಯರ್ಥಂ, *excessively* (ಪಿರಿದುಂ, ನಾಡೆ, etc. Čt. II, 25; ಕಾಮಂ, ಪ್ರಕಾಮಂ, etc., ಪಿರಿದು Mr. 436).

ಅತ್ಯಲಘು ati-alaghu. Very heavy. 2, very big (Bp. 22, 13).

ಅತ್ಯಲಂಕಾರ ati-alaṅkâra. Excessive decoration. 2, fine description by figurative language (ರೂಪಕ Mr. 526).

ಅತ್ಯಲ್ಪ ati-alpa. *Very small, very little.*

ಅತ್ಯವಿರಲ ati-avirala. Very close, substantial, etc. 2, great strength (Mr. 263).

ಅತ್ಯಷ್ಟಿ ati-ashṭi. N. of a type of metres (Čh.; Mr. 362).

ಅತ್ಯಸಿತ ati-asita. Very black.—ಅತ್ಯಸಿತರುಚಿ. A guṇa in ayaśa and pâpa of the kâvyasamaya (Kâvy. V, 18).

ಅತ್ಯಾಕಾರ ati-âkâra. *Contempt, blame.*

ಅತ್ಯಾದರ ati-âdara. Great deference or respect or reverence. See ಕೊಣ್ಡಾಡು.

ಅತ್ಯಾಧಾನ ati-âdhâna. Putting over or beyond. 2, excess (ಅತಿಕ್ರಮ, ಮಿಗಿಲ್ Mr. 450). 3, *imposition, deception.*

ಅತ್ಯಾಶೆ ati-âśĕ. = ಅತಿಯಾಶೆ. Extravagant desire or hope (ಬಾಳುಳಿ Kk. 67). See B. 4, 52. 182.

ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯ ati-âścarya. A great marvel or mystery (ರಹ Bhn. 50).

ಅತ್ಯಾಸ ati-âsa. Throwing or putting over or beyond. See ವ್ಯತ್ಯಾಸ.

ಅತ್ಯಾಸುರ ati-âsura. Excessive pride (Bp. 54, 49).

ಅತ್ಯಾಹಿತ ati-âhita. *Great calamity or danger.* 2, facing great danger: *a daring action.*

ಅತ್ಯುಕ್ತ ati-ukta. = ಅತ್ಯುಕ್ತೆ. (Mr. 362).

ಅತ್ಯುಕ್ತೆ ati-uktĕ. N. of a type of metres (Čh.).

ಅತ್ಯುಗ್ರ ati-ugra. Great cruelness. See Śś. s. ಮೆಲ್ಲು.

ಅತ್ಯುತ್ಕೃಷ್ಟ ati-utkṛishṭa. Very eminent (ಕುಳಉ Mr. 482).

ಅತ್ಯುತ್ತಮ ati-uttama. Excessively high, etc. (ನಿಗರ Čt. I, 18, o. r. ಅತ್ಯುನ್ನತ).

ಅತ್ಯುನ್ನತ ati-unnata. Highly raised; very high. (My.). See ಅತ್ಯುತ್ತಮ.

ಅತ್ಯುಪಚಾರ ati-upacâra. Abundance, or excess, of obliging behavior;—a bribe (ಲಂಚ, etc., ಅಂಜ ಕೊಡುವ ಧನ Mr. 270).

ಅತ್ಯುಪಧ ati-upadha. Superior to any test, *tried, faithful.*

ಅತ್ಯುಷ್ಣ ati-ushṇa. Very hot; great heat (C.; ಬಹಳ ಸೆಕೆ Čb.).

ಅತ್ರ atra. *In this; in this respect; in this place; at this time; there; then.*

ಅತ್ರಾಹ atra-aha. *To-day.*

ಅತ್ರಿ atri. *One of the saptarshis and of the seven principal stars of the Great Bear.* 2, *a vedic ṛishi, the husband of Anasûyâ (Asûyâ) and father of the moon.* See Bp. 50, 70; J. 20, 3.

ಅತ್ರಿಜ atri-ja. = ಅತ್ರಿಜಾತ. (ಇನ್ದು, etc. Kâvy. V, 62).

ಅತ್ರಿಗೋತ್ರಜ atri-gôtra-ja. Born in the family of Atri: the moon (ಇನ್ದು, etc. Mr. 36).

ಅತ್ರಿಜಾತ atri-jâta. Born from Atri: the moon. (My.).

ಅತ್ರಿದೃಗ್ಜ atri-dṛik-ja. = ಅತ್ರಿನೇತ್ರಪ್ರಸೂತ. (My.).

ಅತ್ರಿನೇತ್ರಪ್ರಸೂತ atri-nêtra-prasûta. Produced by (a flash of) Atri's eye: *the moon.*

ಅತ್ರಿನೇತ್ರಭೂ atri-nêtra-bhû. = ಅತ್ರಿನೇತ್ರಪ್ರಸೂತ. (My.).

ಅತ್ವ atva. = ಅಕಾರ. (Šmd. Cm. 73. 353).

ಅತ್ವವಿಧಿ atva-vidhi. The form of the letter *a* (Šmd. 211; ಅಕಾರದ ವಿಧಿ Cm.).

ಅತ್ವಾನ್ತ atva-anta. A word with final *a* (Šmd. 103; Cm. ಅಕಾರಾನ್ತಶಬ್ದ).

ಅಥ atha. *An auspicious and inceptive particle,* used in stuti, stautya, maṅgala, mâṅgalya, adhikâra, prakaṭa, prakhyâta (Nn. 89); in hêtu, kâraṇa (89); in âkaraṇa, âkâraṇa (89; Mr. 535); in kutuka, kautuka, âśčarya (89), vismaya (535); in drishṭa, pratyaksha (89); in anantara (89); in nindyâruta, nindyavâkya (89), atinindĕ (535); in priččhyâvabhâsha, bĕsagŏmbudu (89), and in gaṇḍûsha, ugaḷuvadu (89). *Now.* 2, *then.* 3, *what? how?* 4, *all.* 5, moreover. 6, rather. 7, certainly. 8, but. 9, else, etc., etc.

Digitized by Google

ಅಥರ್ವ atharva. A priest, a Brâhmaṇa. 2, N. of a certain mythological priest. 3, the fourth or atharvavêda.

ಅಥರ್ವಕುಶಲ atharva-kuśala. Conversant with the atharvavêda (Śmd. 129).

ಅಥರ್ವಣ atharvaṇa. = ಅಥರ್ವ No. 3. (My.).

ಅಥವಾ atha-vâ. Or. (Śi. 55; B. 4, 186; 5, 91).

ಅಥೋ athô. *The same as atha,* q. v.

ಅದ್ ad. 1. = ಅತಿ 1, q. v.

ಅದ್ ad. 2. = ಅಡಿ 3, ಅಟ್ 2. Only in the P. p. ಅದ್ದು. To be immersed, to sink. ಅದ್ದಂ (ಮುಳುಗಿದಂ Bhn. 59). ಒಸರೊ ಮಕರಂದದ ತುಷಾರದ ಕೆಸರೊಳ್ ಅದ್ದವು ಕೊಂಚೆಗಳು (Bh. 1, 5, 9). ಅನ್ಧಕಾರದ ಜಲಧಿಯಲಿ ಜಗದ್ ಅದ್ದುದು (1, 16, 15). ಪರಿಪಿಸ್ತರದ ಧೂಪದ ಧೂಮಗನ್ಧೋತ್ಕರಸಮುದ್ರದೊಳ್ ಅದ್ದನ್, ಒಲ್ಲದೆ, ಪಥದ ಪವಮಾನ (Râm. 13, 5). See Bh. 8, 25, 7; 8, 26, 16.

ಅದ್ ad. Eating. See ಕ್ರವ್ಯಾದ್, ಮತ್ಸ್ಯಾದ್.

ಅದ (adê2-a17). The termination of the relative negative participle, being based on ಅದೆ 2, q. v.; *e. g.* ಮಾಡದ, ತಿನ್ನದ, ಕೊಳ್ಳದ, ಕಳದ (Śmd. 87). See ದ 6, No. 2.

ಅದ ada. = ಅದ್. See ಕ್ರವ್ಯಾದ, ಪರಪಿಣ್ಡಾದ, ಮಾಂಸಾದ, ತಿಲಾದ.

ಅದಃ adaḥ. = ಅದಸ್. — ಅದಃಪುತ್ರ. His son (ಈತನ ಪುತ್ರ Śmd. 100).

ಅದಕಿಸು adakisu. To cause to press, etc. (My.).

ಅದಕು adaku. 1. = ಅಗಚು, etc., (ಅತುಕು), ಅದಪು 1, ಅದಮು, ಅದಿಮು, ಅಮುಗು, ಅಮುಪು, ಅದುಬು, ಅದುಮು, ಅಮುಕು, ಅಮುಗು, ಅಮುಚು, ಅಮುಸು, ಅಮಿಕು, ಅಮುಕು, ಅಮುಗು, ಅಮುಚು, ಅವಚು 1, ಅವುಕು, ಅವುಗು 2, ಅವುಚು 1. To press; to compress; to squeeze; to cram, to pack close (My.; T., M. ಅದಕ್ಕು, to squeeze, to press softly, to mollify a fruit). 2, to be depressed: to be bruised, as a metal vessel (My.).—See ಅಣಸು 1.

ಅದಕು adaku. 2. A bruise in a metal vessel (My.).

ಅದಕ್ಷ a-daksha. Unskilful, awkward (Bp. 61, 17).

ಅದಟ adaṭu 3-a 3. = ಅದಟ. A very firm man, a man not easily giving way, a very persevering man; a mighty, powerful, or heroic man (ಶೂರನಾದವ Ct. I, 60, o. r. ಅದಳ; ಕಡುದಿಟ್ಟ Bhn. 46). ಮುರಹರ ನಿನ್ನ ಅಮ್ಮುಡಿನೆಗಪ್ಪೆಯ ಅದಟರ ಘೀಮಂ (Śmd. 81). ಸಪ್ತಕೃತ್ವ ಮರ್ದಿಸಿದರ್ಲಾಕ್ರಮದೂಕಗೆ, ಅದಟನ್ ಅಪ್ಪೊಡಂ, ಭೂಪತಿ ಅಪ್ಪೆಲ್ಲೇ ಸ್ವಂ Rśv. 13, 22). ದೈತ್ಯನ್ ಉಬ್ಬಿದ ಅದಟಗೆ ಸೋಲ್ವನ್ ಅಲ್ಲ ಎಸ್ವು, ಅಚ್ಯುತಂ ತಾನೆ ಕೋಪದಿನ್ದ ಅಪಕ್ಕೆ ನಡೆ ತನ್ದನು (J. 7, 49). See J. 20, 9.

ಅದಟತನ adaṭatana. The state of being heroic, etc. (J. 7, 59).

ಅದಟು adaṭu. 1. To scold, to reprimand, to menace (T. ಅದಟ್ಟು); or to weigh down, to press down, to repress, to subdue (T. ಅಮುಟ್ಟು; M. ಅಮುಟ್ಟು, ಅಮುಡುರ್; see ಅಮರಿಸು).—ಅದಟಲೆ. -ಅಲೆ. To overwhelm and disgrace (? Abh. P. 15, 23). ಅವಂ ಮುರನನ್ ಕೊನ್ದನ್? ಅವಂ ಬಕ ಕಂಸ ಕೇತಿಗಳನ್ ಅದಟಲೆದಂ? (Śmd. 183).

ಅದಟು adaṭu. 2. (= ಅದರು 1). To tremble, to shake (T. ಅದಟ್ಟು; M. ಅಣಮ್ಮು, ಅನಬ್ಬು; R.; see ಅಲುಗು 1).

ಅದಟು adaṭu. 3. Self-will; boldness; pride; heroism (ಪಿರಿಸ, ಕಡುಪು, ದರ್ಪ Ct. II, 49; ದರ್ಪ I, 99; ನಾನಾ, ಸಾಹಸ Nn. 145; ಅಪೂರ್, ಸಾಸ, ಸಾಹಸ Kk. 41; ದಪ್ಪ, ಪೆಟ್ಟುವೆ ಮರ್, ದರ್ಪ 66; ಅಪೂರ್, ಸಾಸ Śm. 38; ದರ್ಪ Śs.; ಪರಾಕ್ರಮ G., Cb.; Tĕ. ಅದಟು, pride). ಪೊಸರದಿಂ ಪದೆದು ಎಚ್ಚಾಡಿದರ್ ಅದಟಿನ್ದೆ (Rśv. 13, 87). See C. Bp. 47, 10; Rśv. 6, 45; J. 2, 37; 4, 9; 7, 57; 8, 34; 11, 5; 14, 6; 16, 13; 21, 5. 28.

ಅದದಿ adadi. Of counting or numeration, determined by counting, used in selling or buying fruits, etc. (My.; Śi. 327; H.).

ಅದದ್ರ್ಯಕ್ಕು adadryakku. Tbh. of ಅದದ್ರ್ಯಚ್ (Śmd. 106 Çm.).

ಅದದ್ರ್ಯಚ್ adadryac. Inclining or going to that.

ಅದನ adana. Eating; food. See ಮೃಗಾದನ, ವೃಕ್ಷಾದನ.

ಅದನಾ adanâ. Low, mean, vulgar (H.). ಅದನಾಕೆಲಸ, ಅದನಾ ಮನುಷ್ಯ, ಅದನಾವೃತ್ತಿ (My.).

ಅದನ್ತ a-d-anta. Ending in the letter ಅ (ಅಕಾರಾನ್ತ Śmd. 64. 73. 120. 126. 128. 138, etc.; Kâvy. I, 2, 12. 13; 14-16; 31-32).

ಅದನ್ತತೆ a-d-antatĕ. The state of ending in the letter ಅ (ಅಕಾರಾನ್ತತೆ Śmd. 70).

ಅದಪು adapu. 1. = ಅದಕು 1, etc. (My.).

ಅದಪು adapu. 2. To speak intemperately, to upraid, to reprove (T. ಅದಮ್ಮು; R.).

ಅದಬು adabu. Respect, regard (My.; Br.; Mhr., H. ಅದಬ).

ಅದಭ್ರ a-dabhra. *Not scanty, plentiful, much* (ಪಿತ್ತ, ಬಹಳ Nn. 95).

ಅದಮು adamu. = ಅದಕು 1, etc. (My.; Tĕ.).

ಅದಮುಯಕ್ಕು adamuyakku. Tbh. of ಅದಮುಯಚ್ (Śmd. 106 Cm.).

ಅದಮುಯಚ್ adamuyac. Inclining or going to that.

ಅದರಿಸು adarisu. = ಅದಲಿಸು, ಅದಿರಿಸು. To make tremble, to shake (C.).

ಅದರು adaru. 1. = (ಅದಲು 1, ಅದಟು 2), ಅದಲು, ಅದಿರ್ 1, ಅದಿರು 1, ಅದುರು 1, ಅದುಲು, ಅದ್ರು. To tremble, etc. (C.; Tĕ.; Tu. ಅದ್ರ್). ಅದರಿ, ಹಿಡಿಮ್ಬಗ ಮಸಗಿದವು (Bh. 3, 13, 21). See J. 13, 47; 25, 25; Râm. 3, 5, 6. — ಅದರಾಟ. -ಆಟ. Much shaking, trembling or shivering (C.).

ಅದರು adaru. 2. = ಅದಿರ್ 2, etc. Trembling, tremor (C.; Tĕ.). — ಅದರುಗುಣ್ಡಿಗೆ. = ಅದುರು-. The pit of the stomach (My.). 2, want of courage, faint-heartedness (My.). — ಅದರುಗುಣ್ಡಿಗೆಕಾಯಿ. = ಅದರುಗುಣ್ಡಿಗೆಯವ (My.). — ಅದರುಗುಣ್ಡಿಗೆಯವ. -ಅವ. A timid man (My.). — ಅದರುಬೆದರು. dupl. Shaking and quaking (C.). — ಅದರುವಾಯು. = ಅದುರು-. Tremor of a limb from disease (My.).

ಅದರು adaru. 3. = ಹದರು, etc. Unripe state of fruits (My.).

ಅದರು adaru 4. = ಅದುರು 4. (My.).

ಅದರ್ಶ a-darśa. 1. *Day of new moon.*

ಅದರ್ಶ a(*i. e.* â)-darśa. 2. *A mirror.*

Digitized by Google

ಅದರ್ಶನ a-darśana. No-vision, not seeing. 2, non-appearance, *not being visible or present.* 3, invisible, latent. 4, disappearance, omission, elision (ಲೋಪ Śmd. 56. 62. 129. 222 Cm.; Kâvy. I, 2, 104-109). — ಅದರ್ಶನ ವಿಧಿ = ಲೋಪದ ವಿಧಿ (Śmd. 211. 229 Cm.).

ಅದಲಾ adalâ. = ಅದಲು. (Mhr. ಅದಲಾ, the first or foremost of a series). — ಅದಲಾಬದಲು. = ಅದಲು-. Interchanging or exchanging (C.; ವಿಹರ Čb.; Mhr., H. -ಬದಲ).

ಅದಲಿಸು adalisu. = ಅದರಿಸು, etc. (My.; Tĕ. ಅದಲಿಂಚು, to frighten, menace).

ಅದಲು adalu. = ಅದರು 1. (My.).

ಅದಲು adalu. = ಅದಲಾ. — ಅದಲುಬದಲು. = ಅದಲಾ-. (C.).

ಅದಮಾಸ adamâsa. Computation, calculation, reasoning (ಊಹ, ತರ್ಕ Čb.; Mhr.).

ಅದವ adavu-a 3. A man who is mutilated, maimed, or deformed (S. Mhr.; ವಿಕಲಾಂಗ G.).

ಅದವು adavu. (fr. ಅದೆ 1). Desire, hope (?); pleasure (?); or consideration, judgment (?). — ಅದವದಿಲ್. -ಅಡಿಲ್. Grief, sorrow (ದುಃಖ Śmd. I; ಬೇಗುದಿ, ಉಬ್ಬೆಗ, ಸನ್ತಾಪ Śs.; Tĕ. ಅದವದಲ್, confusion, perplexity; ಅದವದೆ = ದುಃಖ, ವ್ಯಾಕುಲ, ವಿಚಾರ, ಕೊನ್ದಲ).

ಅದವು adavu. The state of being mutilated, maimed, or deformed (S. Mhr.; ಅಧಮ, ಪೋಗಣ್ಡ, ಮುಕ್ಕು, ಮೂಟಿ G.; Mhr. ಅಧೂ, weak, deformed). — ಅದವಾದ ಸ್ತ್ರೀಯಳು. = ಕ್ಷುದ್ರೆ (G.).

ಅದಶೆ a-daśe. An unhappy state, misfortune. (R.).

ಅದಸ್ adas. = ಅದಃ. *That, he, this.*

ಅದಳ adaḷa. = ಅಪಟ, q. v.

ಅದಾತಾರ a-dâtâra. Tbh. of ಅದಾತೃ. (My.).

ಅದಾತೃ a-dâtṛi. Not giving; not liberal; a miser.

ಅದಾನು adânu. A Tbh. of ಆದಪನು or ಆದಹನು (3rd. person singular of the present of ಆಗು, to be), originally meaning "he is" but, in opposition to ಅದಾನೆ (which has the emphatic ಎ on its final and therefore expresses certainty), ಅದಾನು has got the meaning of "he perhaps is, he may be" (S. Mhr.). Conjugation: ಅದೇನು (= ಆದಪೆಂ), ಅದೀ (= ಆದಪಯ್), ಅದಾನು, ಅದಾಳು (= ಆದಪಳ್), ಅದೀತು (= ಆದಪುದು), ಅದೇವು, ಅದಾರು, ಅದಾವು. *Cf.* ಅದಾನು; and observe ಆಗು 1, of which an ಆದಪನು might be formed. *Cf.* also ಇದ್ದಾನು.

ಅದಾನೆ adânu-ĕ 3. = ಅಯ್ದಾನೆ. He is indeed, he certainly is, he is (C.). Conjugation: ಅದೇನೆ, I am; ಅದಿ, thou art; ಅದಾನೆ; ಅದಾಳೆ, she is; ಅದೆ (= ಅಹುದೆ; see ಅದೆ 4), it is; ಅದೇವೆ, we are; ಅದೀರಿ, you are; ಅದಾರೆ, they are, ಅದಾವೆ, they are. *Cf.* ಅಯ್ತೆ; ಇದ್ದಾನೆ.

ಅದಾಯಿ a-dâyi. = ಅದಾತೃ. (R.).

ಅದಾಲತು adâlatu. Justice; a court of justice, a judge's court (also ಅದಾಲತುಕಚೇರಿ; C.; Mhr., H.).

ಅದಾವತ್ adâvat. Enmity, hatred, spite (ವೈರ, etc. Si. 69; C., also ಅದಾವತಿ; Mhr., H.).

ಅದಿತಿ aditi. *The mother of the âdityas, or of the gods,* wife of Kaśyapa. 2, the earth. 3, a cow. 4, speech.

ಅದಿತಿಜ aditi-ja. = ಅದಿತಿನನ್ದನ.

ಅದಿತಿಜಪುರ aditija-pura. The town of the gods, heaven. 2, N. of a metrical foot (Čh.).

ಅದಿತಿನನ್ದನ aditi-nandana. *A son of Aditi, a god.*

ಅದಿಮು adimu. = ಅದಕು 1, etc. (My.).

ಅದಿರ್ adir. 1. = ಅದರು 1, etc. To tremble, to shake, to shiver; to fear (ಕಮ್ಪನ Śmd. Dh.). P. p. ಅದಿರ್ದು. ಅದಿರ್ಗೆ (Śmd. 55). ಜಯಜಯಧ್ವನಿಗಳಿನ್ದ ಅಮ್ಬರಮ್ ಅದಿರುತ ಇರಲು (Bp. 32, 40; see also 37, 42; 47, 58). ಅದಿರದೆ, ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಬನಕೆ ತನ್ನಂ ಕಳುಹ ಬೇಕು (J. 18, 39).

ಅದಿರ್ adir. 2. = ಅದರು 2, ಅದಿರು 2, ಅದುರು 2. — ಅದಿರ್ಗಂಟಿ. -ಕಂಟಿ. = ಅದಿರ್ಗನ್ತಿ, q. v. (My.). — ಅದಿರ್ಗನ್ತಿ. -ಕನ್ತಿ. = ಅದಿರುಗನ್ತಿ, ಅದಿರ್ಗಂಟಿ, ಅದಿರ್ಮುತ್ತೆ. The creeper Gaertnera racemosa, bearing white fragrant flowers (ಅತಿಮುಕ್ತ, ವಾಸನ್ತಿ, ಮಾಧವಿ Mr. 126, o. r. ಅದಿರ್ಗಂಟಿ; ಅದಿರ್ಮುತ್ತೆ, ಮೆನ್ಥೆಯ, ವಸನ್ತದೂತಿಕೆ Kk. 18; ಅದಿರ್ಮುತ್ತೆ, ವಸನ್ತದೂತಿಕೆ Śm. 21). — ಅದಿರ್ಮುತ್ತೆ. = ಅದಿರ್ಗನ್ತಿ, etc. (ಅತಿಮುಕ್ತಕ, ವಾಸನ್ತಿ, ಮಾಧವಿ Hlâ.). ನಿನಗೆ ವಸನ್ತದೂತಿಕೆವೆಸರ್ ಅಪ್ಪುದು; ಅದೆನ್ತೆನೆ, ಮುನ್ತೆ ಬನ್ದು, ನೀನ್ ಎನಗೆ ವಸನ್ತನ ಆಗಮನಮಂ ನೆರೆ ಸೂಚಿಸಿ ಕೊಟ್ಟೆಯ್ ಎನ್ದು, ನನ್ದನವನಲಕ್ಷ್ಮಿ ಕೀರರವದಿಂ ಪೊಗಳ್ದು ಇತ್ತ ಪಸಾಯದ ಅಚ್ಚ ಮುತ್ತಿನ ಪೊಸ ಪಚ್ಚೆಯಂ ತಳೆದ ಪೋಲ್ ಅದಿರ್ಮುತ್ತೆ ಮುಗುಳು ಮಿಡು ಎತ್ತಲುಂ (Čpr. 7, 41).

ಅದಿರಿಸು adirisu. = ಅದರಿಸು. (My.).

ಅದಿರು adiru. 1. = ಅದಿರ್ 1, etc. (My.). P. p. ಅದಿರಿ. ಕಟಕಮ್ ಅದಿರಿತು (Bp. 28, 54). ಭೂಲೋಕಮ್ ಅದಿರಿತು (58, 60).

ಅದಿರು adiru. 2. = ಅದಿರ್ 2, etc. — ಅದಿರುಗನ್ತಿ. -ಕನ್ತಿ. = ಅದಿರ್ಗನ್ತಿ, etc. (ಅತಿಮುಕ್ತ, ಪುಣ್ಡ್ರಕ, ವಾಸನ್ತಿ, ಮಾಧವೀಲತೆ Nr.).

ಅದಿರ್ಪು adirpu. Trembling; fear (ಅಳುಕು, ಪೆಳಱು, ಭಯ Kk. 42; ತಲ್ಲಣ, etc., ಭಯ Śs.).

ಅದೀಪನ a-dîpana. Not digestive or tonic; bad digestion. (My.).

ಅದೀರ್ಘ a-dîrgha. Not long; not dilatory. — ಅದೀರ್ಘಸಮಾಸ. (Kâvy. IV, 1, 11).

ಅದು adu. 1. = ಅತು, ಅತ್ತು 1 (Śmd. 178); ಅದ್ದ 3, ಅನ್ 2, (ಮ 1, etc.). Remote demonstrative pronoun neuter (Śmd. 96. 111; T., M.; Tĕ. ಅದಿ; Tu. ಅವು): That, it. ಅದು, ಇದು, ಉದು (97. 182). ಅದು ಕಾಸಿಕೊರಲ್ (111). ಅದು ವಿಮಲಮತಿ (111). ಅದೇನ್ (97). ತಾನ್ ಅದು (110). ತಾನ್ ಅದು ಪಿರಿದು (174). ಅದು ಜಗದ್ವರ್ಣಂ (188). ಏಕಾರಮ್ ಅದು (131). ಅದು ಸಜ್ಜನವೇಶ್ (109). Occasionally it occurs with a noun of the masculine gender: ಅದು ಅವನ್ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬನ್ದಂ? (Bp. 18, 33). ಸುತನ್ ಅದು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಪೋದಂ? (24, 31). ಅವರನ್ ಅದು ಎಂಪೊಗಟ್ಟಿ? (31, 19). ಇತ್ತಲ್ ಅದು ಆರು ಪೋದವರ್ (35, 46). ಮಾಚಿದೇವರ್ ಅದು ಏಕೆ ಬಾರರು? (37, 14). ದೀರ್ಘಾಯುವಂ ಕೊಡುವವನ್ ಅದು ಆವಂ? (46, 41). ಛಾನ್ದಸನ್ ಅದು ಬರ್ಬರಂ ಭೂಸುರೇನ್ದ್ರಂ (53, 39; see also 10, 48; 21, 17). ನಿನ್ನ ಕೋಮಲತನುವನು ಪೊಯ್ದುವರ್ ಅದು ಆರ್? (J. 18, 10). As an adjective pronoun ಅದು stands for ಅ 4 (see Śmd. 169. 202): ಪೆಱರಂ ಚಿವುಟಿದೊಡೆ ಉಗುವುದು ಅದು ರಕ್ತವು (Bp. 57, 75). ಅನು ಕಾರಣದಿಂ (Rśv. 13, 18). ಅದು ಕಾರಣ (therefore, C.). ಅದು ಕಾರಣಂ (Bp. 21, 44). Its final ಉ is generally absorbed in a following vowel, as, *e. g.* the original text of all the above-adduced instances shows; but occasionally it is treated as a permanent vowel followed by ವ್, *e. g.* ಅದುವುಂ (also that, Śmd. 186. 189. 201. 219, instead of ಅದುಂ 259. 296. 378), ಅದುವೆ (just that, even that, 153. 155. 171. 172. 174, instead of ಅದೆ 8. 196); ಅದುವಿದೆನ್ನದೆ (Bp. 56, 36). — ಅದೆ ಬುಧಗೆ ಫಲಂ (Śmd. 8). ಅ

Digitized by Google

ವುದು ತೆಲ್ವಾದುದು, ಅದೆ ದರ್ಶನೀಯಂ (174). ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ (just in that manner, B. 4, 176). ತಾಂ ನರಲೋಕಮ್ ಅದೆ ಇದೆ (i. e. ಈ ಕೈಲಾಸಮೆ) ಎನಲ್ ಇರ್ದು, ನಡೆ ತನ್ದಂ (Bp. 2, 44).—Singular Gen. ಅದಱ (Šmd. 135; see also 64. 162). Dat. ಅದರ್ಕೆ (140), ಅದಕ್ಕೆ (C.), ಅದಕೆ (C.; Bp. 34, 28). ಅದಕ್ಕೆ ಅದು (i. e. ಅ) ಉಳಕೊಡತಿಯ ನ್ಯಾಯ (Prv.). Accus. ಅದಂ (Šmd. 26. 184), ಅದ (Bp. 53, 17; C.), ಅದನ (C.), ಅದನು (C.), ಅದನ್ನು (C.), ಅದನ್ನ (C.), ಅದಱನ್ನು (Si. 111. 368), ಅದ ನ್ನ (357). Instr. ಅದಱಿಂ, etc. (Šmd. 135. 12). Loc. ಅ ದಱಲ್ಲಿ, etc. (135).—Plural Nom. ಅವು (Šmd. 117; C.), ಅ ವುಗಳ್, -ಗಳು (C.). Gen. ಅವಱ (Šmd. 191; see ಅವಱಱ 5. 117; Mr. 422; J. 29. 9), ಅವುಗಳ (C.). Dat. ಅವರ್ಕೆ (Šmd. 140. 91), ಅವಕ್ಕೆ (C.), ಅವಕೆ (Bp. 16, 9; 51, 66; C.), ಅವುಗ ಳಿಗೆ (C.). Accus. ಅವಂ (Šm. 117), ಅವನ್ನು (C.), ಅವುಗಳನ್ನು (C.). Instr. ಅವಱಿಂ, etc. (Šmd. 135), ಅವುಗಳಿನ್ದ (C.). Loc. ಅವಱಲ್ಲಿ (Šmd. 135), ಅವಱೊಳ್ (13. 21. 43), ಅವುಗಳಲ್ಲಿ, etc. (C.).—ಅವೆಹುಗ. -ಎಹುಗ. (B. 5, 74).—ಅವು occasionally stands for ಅ 4: ಕವಿದ ಅವು ಅರುಣಾಂಶುಗಳ etc. (Bh. 2, 13, 26).—ಅವುವಂಗೆ (Šmd. 116), ಅವುವನ (119) belong to the term "ಅವು".

ಅದು adu. 2. An affix to form certain adverbs, *e. g.* ಸೂಲಿಗದು, ಸೂಳದು, ತೆತ್ತದು (Šmd. 388. 389).

ಅದು adu. 3. = ಅ 6. The affix for the formation of the third person singular neuter of the negative mood, *e. g.* ಉಱಿಯದು, ಇಱಿಯದು, ಪುಟ್ಟದು (Šmd. 290). See its plural ಅವು 3.

ಅದು adu. 4. = (ಅತ್ತು 2), ಉದು 2. (In later Kannada) a termination of the third person singular neuter of the present, (future, and) imperfect tenses, *e. g.* ಬರ್ತ್ತಪದು, ಬಪ್ಪದು, ಬನ್ದದು. See its plural ಅವು 4.

ಅದುಕು aduku. = ಅತುಕು. (Tĕ.; R.).

ಅದುಕುಳಿ adukuḷi. Delight, happiness (ಹಪರ Čt. I, 73).

ಅದುಗಿಸು adugisu. 1. = ಹದಗಿಸು, ಹದುಗಿಸು. To mollify by pressing (R.; T. ಅದುಕ್ಕು; see ಅದಕು 1).

ಅದುಗಿಸು adugisu. 2. = ಅದಕಿಸು. (My.).

ಅದುಗು adugu. = ಅದಕು 1, etc. (My.). 2, to be mollified by being pressed with the fingers (T. ಅದುಂಗು; T. ಅಳಿ, to grow mellow).

ಅದುಗೋ adu-gô. = ಅಕೋ, etc. (My.; Tĕ. ಅದಿಗೋ, ಅದು ಗೋ). *Cf.* ಅದೆಕೊ, ಅವೆಕೊ.

ಅದುಪು adupu. = ಅಪಕು 1, etc. (My.).

ಅದುಬು adubu. = ಅದುಪು, etc. (My.).

ಅದುಬುತ adubuta. Tbh. of ಅದ್ಭುತ (Bp. 57, 85; 58, 63; Râm. 5, 7, 67; My.).

ಅದುಮಿಸು adumisu. = ಅದುಗಿಸು 2. (My.).

ಅದುಮು adumu. = ಅದಕು 1, etc. (My.; Tĕ.).

ಅದುರು aduru. 1. = ಅದರು 1, etc. ಅದುರುವದು (ಸ್ಫುರಣ, ಸ್ಫುರಣ, ಅಲ್ಲಾಡುವದು, ಒಣಗುವದು, ಕದಲುವದು Si. 389; C.; Tĕ., Tu.).

ಅದುರು aduru. 2. = ಅದರು 2, etc.—ಅದುರುಗುಣ್ಡಿಗೆ. = ಅದ ರು-. (My.).—ಅದುರುವಾಯು. = ಅದರು-. (My.).

ಅದುರು aduru. 3. Native metal. ಗಣಿಯಿನ್ದ ತೆಗದು ಕರಗದೆ ಇರುವ ಅದುರು (ಅಕೃತ Si. 330). (Tĕ. ಅದರು, a sparkle; —dear, costly; T. ಅದರ್, fine sand; ಅಯಿರ್, iron; beauty; ಅಎರ್, splendour; M. ಅಯಿರ್, iron dust, any ore).

ಅದುರು aduru. 4. = ಅಗರು, ಅದರು 4, ಹಗರು. Dandruff (My; T. ಅಗಿರ್, ಅಜರ್).

ಅದುಲು adulu. = ಅದರು 1, etc. (My.).

ಅದುವದು (aduvu-adu?). Considering, regarding, noticing; perplexity, doubt, etc. ಅದುವದೆನ್ದು ವಿಚಾರಿಸುಹಂ (Šmd. II). (See ಅದುಹು, ಅದೆ 1; *cf.* T. ಅ ಜೈಗ್ಗೆ, ಅಜ್ಜೆವು, suspicion, conjecture?).

ಅದುಷ್ಟ a-dushṭa. Not vitiated, not bad; not having evil intentions (ಇದಿರಂ ಬಗೆಯದವಂ Mr. 237). 2, a term used in poetical composition (Kâvy. II, 2, B, 7).

ಅದುಹು aduhu. To be perplexed, to suffer doubt, to become suspicious (Râm. 6, 53, 27).

ಅದೃಢ a-dṛiḍha. Not firm. 2, irresolute. (J. 5, 69).

ಅದೃಶ್ a-dṛiś. -ಕ್. *Sightless, blind.*

ಅದೃಶ್ಯ a-dṛiśya. Invisible; latent. 2, not fit to be seen. See B. 5, 143; Bp. 3, 29; 44, 17; 52, 6; 57, 38.

ಅದೃಷ್ಟ a-dṛishṭa. Unseen (Bp. 48, 33). 2, invisible. 3, unknown. 4, *unforeseen danger or calamity.* 5, destiny, fate; luck. (My.).

ಅದೃಷ್ಟವನ್ತ adṛishṭa-vanta. A lucky (or unlucky) man (My.). ಒಳ್ಳೇ ಅದೃಷ್ಟವನ್ತ (ಸುಕೃತಿ, ಪುಣ್ಯವಾನ್, ಧನ್ಯ Si. 352).

ಅದೃಷ್ಟಶಾಲಿ adṛishṭa-śâli. = ಅದೃಷ್ಟವನ್ತ. (My.).

ಅದೃಷ್ಟಿ a-dṛishṭi. *A look of displeasure or malice, an evil eye.*

ಅದೆ adĕ. 1. To be an object of desire or of notice, to be desirable or deserving notice (?); or to be pleasant (?). ವಿಧುವಿಲ್ಲದ ಇರುಳ್, ಕೆಲದೊಳ್ ವಧು ವಿಲ್ಲದ ಲೀಲೆ, ಮಧುರಮಧುವಿಲ್ಲದ ಪೂ, ದಧಿಯಿಲ್ಲದ ಉಣಿಸು, ಅದೆ ವುದೋ ಬುಧರ್ ಇಲ್ಲದ ಸಭೆ, ಸರಸ್ವತೀಮಣಿಹಾರಾ (Šmd. 67; Kâvy. II, 1 *b*, 11). (See ಅದವು, ಅದುವದು, ಅದುಹು, ಅದು ಕುಳಿ; *cf.* ಪದೆ 1?).

ಅದೆ adĕ. 2. (ಅ 5-ಅದು 1-ಎ 3). The termination of the negative participle, being affixed to the crude theme (Šmd. 72. 73. 86. 87; *cf.* ಅದ). ಎನ್ನದೆ, ತಿನ್ನದೆ, ಉಣ್ಣದೆ, ಒಲ್ಲದೆ, ಒಯ್ಯದೆ, ಕೊಳ್ಳದೆ are the participles of ಎನ್, ತಿನ್, ಉಣ್, ಒಲ್, ಒಯ್, ಕೊಳ್, and, as an exception, ಕಳದೆ that of ಕಳ್ (87). ತಲೆಯನ್ ಅಟ್ಟಿಯೊಳ್ ಇಟ್ಟು ಬಿಸುಡದೆ ಮಾಣ್ಬೆನೇ? (Bp. 15, 30). ಪಾಪಿಕು ಱಿದಾ, ಎಲವೊ, ನಿನ್ನಂ ಶಾಪಿಸದೆ ನಾ ಬಿಡೆಂ (20, 16). ತಳುವು ಮಾ ಡಿದೊಡೆ ಎನ್ನ ನಲ್ಲಳು ಮುಳಿಯದೆ ಇರಳ್ (28, 14). (ಪಾಣ್ಡವರ್) ಹೊಱ ಬಿದ್ದರ್ ಅದೊಡೆ ತಱಿದು ಬಿಸುಡದೆ ಮಾಣ್ಬರೇ? (Bh. 1, 8, 21). ನೂಱಿಲೆಗಳೆಯನ್ ಉಗ್ರಕೋಪದಿನ್ದ ಉರಿಯನ್ ಉಗುಳದೆ ಮಾಣಂ (J. 3, 41). In emphasizing the participle the ಎ is lengthened, *e. g.* ಎನಿತುಂ ತಪ್ಪದೇ (Bp. 48, 5; see also 48, 16. 17; 50, 37; 52, 8; 54, 81; 57, 78).

ಅದೆ adu-ĕ3. 3. = ಅದೇ, (ಅದೋ; My.; Tĕ. ಅದೆ, ಅ ದೋ; T. ಅದೋ). Lo! look there! ಅ, ಹೊಗುವಳ್! ಉಂ, ಹೊಗುವಳ್! ಅದೆ, ಇದೆ, ಹೋಹಳ್! (Bp. 14, 33). ವಿಸು ಕಲಾಬಿದೆ ಕುಳ್ಳಿತು ಇರ್ದುದು ವಸುಮತಿಯೊಳ್, ಅದೆ! (34, 9). ಅ

Digitized by Google

ದಿದೇವನ ಕರುಣದಿನ್ದಂ ಹೋದನ್, ಅದೆ! ಅ, ಹೋದಂ! (44, 33). ಅದೆ, ಇದೆ, ಹೋದಂ! (53, 48). See also Bp. 48, 16; 50, 12. 77; 53, 25. 67; 55, 9; 56, 31.

ಅದೆ adĕ 4. (fr. ಅಹುದು-ಎ 3, see s. ಅದಾನೆ). = ಅಯ್ತು. It is indeed, it is, there is, is. ತುಸ್ತುಬಿನ್ತೆ ಅದೆ (Bp. 13, 12). ತುಪ್ಪಮ್ ಅದೆ ನೆಲುಹಿನ ಗಡಿಗೆಯಲಿ (14, 11). ಹುಗ್ಗಿಯದಂ ಸಿರೂಹಿಸು! ಮಹಮನೆಯೊಳ್ ಅದೆ, ಕೊಡುವೆಂ (14, 13). See its plural ಅವೆ. 2, ಅದೆ is used to form the third person singular neuter of the present, *e. g.* ಎತ್ತೆತ್ತಲುಂ ಕಟಿವುತದೆ ಬಿರುಗಾಳಿ ದೂಳ್ಗಳ (J. 4, 10). ಮಣ್ಣು ಎಷ್ಟು ತರದ್ದು ಇರುತ್ತದೆ (B. 1, 1). See its plural ಅವೆ.

ಅದೆಕೊ adĕ-kŏ. = ಅದುಗೋ. (My.).

ಅದೇ adu1-ē 2. = ಅದೆ 3, etc. (My.). ಅದೇ, ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಅಗಲಿದರೆ ಪಿತಕಟ್ಟೆಗೆಗಳ ಹಾಡು ನಿಮಗೆ ಆಗುವದು (B. 2,30). ಅದೇ, ದೇವರು ನನ್ನನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ತನ್ದನೆನ್ದು, ತಿಳಿದುಕೋ! (4, 77). ಅದೇ, ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಸುಖ ಪಡಿಸುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸುಖವುಣ್ಟಾಗುವದು (4, 153).

ಅದೇಶಿ a-dēśi. Foreign, not Kannada (Č h. v. 16).

ಅದೋ adu-ō 3. No. 2. (= ಅಕೊ, ಅದೆ 3, etc.). Ah! oh! ho! (ಅಯೋ Mr. 536). *Cf.* ಇದೋ, ಉದೋ.

ಅಧ್ಗಣಿ adgaṇi. = ಅದ್ದಗಣಿ. An anvil, especially one of goldsmiths' (S. Mhr.; Sd.; from an ಅಧಸ್ ಕಣಿ? or *cf.* ಉದ್ಘನ?).

ಅದ್ದ adda. Tbh. of ಅರ್ಧ (Šmd. 245). (Mhr. ಅದ; Tĕ. ಅದ್ದು).

ಅದ್ದಕ addaka. = ಅದ್ದಿಕೆ. (Tĕ.; R.).

ಅದ್ದಗಣಿ addagaṇi. = ಅಧ್ಗಣಿ. (S. Mhr.).

ಅದ್ದಣ addaṇa. A measure equal to half-a-pint (R.).

ಅದ್ದಯಿಸು addayisu. To immerse, to put into (Bh. 4, 2, 58).

ಅದ್ದಿಕ addika. Tbh. of ಅಧ್ಯಕ್ಷ (Šmd. 362; My.). ತುರುಹಟ್ಟಿಯ ಅದ್ದಿಕದವನು (ಗೋಪ್ಯಾಧ್ಯಕ್ಷ, ಗೋವಿನ್ದ Nr.).

ಅದ್ದಿಕೆ addikĕ. = (ಅದ್ದಕ), ಅದ್ದುಗೆ. Immersion (t. & i.); dipping, dying (My.).

ಅದ್ದು addu. 1. = ಅಜ್ಜು 3, ಅಬ್ಬು 2, ಎದ್ದು 2. To immerse; to dip; to dye (My.; Tĕ.). ನನ್ದಿಯಂ ಕರುಣಾಲಸದಮೃತರಸದೊಳ್ ಅದ್ದಿ (Bp. 2, 33). ದೀಪದ ಕಲಿಯನಾರಂ ಬಹಳ ಕರುಣಾಕರನಿಧಿಯೊಳ್ ಅದ್ದಿ (16, 27). ಅಮಿತಕರುಣಾಮೃತದೊಳ್ ಅದ್ದಲು (27, 27). ಗುಡಪಾನಂಗಳೊಳ್ ಅದ್ದೆ, ಕಯ್ಪೆಸೊರೆ ತಾಂ ಸ್ವಾದಪ್ಪದೇ? (Šš. 65). 2, to sink in a fluid. ಮುದ್ದೆಕಬ್ಬಿನ ಜಲದೊಳ್ ಇರಿಸಿದೊಡೆ ಅದ್ದುವದು (Abhâ. 3, 141). — See Bp. 28, 65; 31, 14; 40, 21; 42, 16; 44, 31; J. 22, 29; Bh. 4, 2, 64; 9, 2, 44.

ಅದ್ದು addu. 2. = ಅರ್ಧ, ಅಬ್ಬು 3. P. p. See ಅದ್ 2. ಅದ್ದಡೆ, ಅದ್ದಪ್ಪುದು (J. 4, 3), ಅದ್ದುದು (25, 61), ಅದ್ದನು (30, 51).

ಅದ್ದು addu. 3. = ಅದು 1, ದ್ದು, ದು 1, etc. ದೂರವಾದದ್ದು (= ದೂರವಾದ-ಅದ್ದು), ಸಮೀಪವಾದದ್ದು (= ಸಮೀಪವಾದ-ಅದ್ದು), ಹತ್ತಿರವಾದದ್ದು (Si. 372). ಹೊಡೆದದ್ದು (B. 2, 19). ಇದ್ದದ್ದನ್ನು (2, 20). ಬೇಕಾದದ್ದನ್ನು (2, 29). ಆದದ್ದು (2, 45). ಕಣ್ಡದ್ದನ್ನು (3, 6). ತಕ್ಕದ್ದು (3, 13). ಉಬ'ದದ್ದು (3, 18). ಅನ್ದದ್ದು (Si. 195).

ಅದ್ದುಗೆ addugĕ. = ಅದ್ದಿಕೆ. (Râm. 28, 9).

ಅದ್ದೆ addĕ. "Acting". — ಅದ್ದೇ ಕೆಲಸ. Business done in place of another (My.; also ಅದ್ದೇ ಚಾಕರಿ).

ಅದ್ಧಾ addhâ. *Certainly, truly.*

ಅದ್ಭುತ adbhuta. = ಅಮುಬುತ, ಅರುಬೂತ, ಅಬ್ಬುರ್ತ. Surprising, wonderful, marvellous. 2, *a marvel, a wonder, a prodigy* (ಅಚ್ಚರಿಯರ್ Nn. 8). 3, *the marvellous* (in style): one of the rasas in poetry. 4, surprise. See Kâvy. III, 3, B, 171; IV, 1, 9; IV, 2, 42. 47. 48. 52. 57.

ಅದ್ಭುತಚಿತ್ತ adbhuta-čitta. A man whose mind is struck with wonder (Bp. 22, 57; 26, 23).

ಅದ್ಮರ admara. *Gluttonous.*

ಅದ್ಯ adya. *To-day.* 2, now, at present.

ಅದ್ಯತನ adyatana. Extending over or referring to to-day; — occurring to-day or now-a-days, modern; — the period of a current day.

ಅದ್ಯತನಭೂತ adyatana-bhûta. The aorist, (the imperfect). (My.).

ಅದ್ರಿ adri. A stone. 2, *a mountain* (ಕುಧೃತ್ Nn. 64). 3, *a tree* (ಅವನೀರುಹ, ವೃಕ್ಷ 64). 4, *the sun* (ರವಿ, ಸೂರ್ಯ 64). 5, the name of a measure. 6, the number seven (Čh., also v. 283).

ಅದ್ರಿಕನ್ಯೆ adri-kanyĕ. The mountain's daughter, Pârvatî (My.).

ಅದ್ರಿಕೀಲೆ adri-kîlĕ. She on whom the mountains are fastened: the earth (ಪೃಥ್ವಿ Čb.).

ಅದ್ರಿಜೆ adri-jĕ. ಅದ್ರಿಜಾ. = ಅದ್ರಿಕನ್ಯೆ. (ಶಿವೆ, ಪಾರ್ವತಿ Nn. 6. 14).

ಅದ್ರಿಜೇಶ adrijâ-îśa. Adrijĕ's lord, Śiva (Bp. 45, 46).

ಅದ್ರಿತಟ adri-taṭa. The slope of a mountain; table-land (ಬೆಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲು Nn. 143).

ಅದ್ರಿಭೇದನ adri-bhêdana. Splitting mountains: Indra (My.).

ಅದ್ರಿರಾಜ adri-râja. The king of mountains: Himâlaya. (My.).

ಅದ್ರಿವಿಭೇದ adri-vibhêda. A particular mountain (? ದನ್ತ, ಅದ್ರಿವಿಶೇಷ Nn. 81).

ಅದ್ರಿವಿಶೇಷ adri-viśêsha. = ಅದ್ರಿವಿಭೇದ, q. v.

ಅದ್ರಿಸಾರ adri-sâra. Essence of stones: iron. (My.).

ಅದ್ರಿಹನ್ತೃ adri-hantṛi. Destroying mountains: Indra. (My.).

ಅದ್ರೀಶ adri-îśa. = ಅದ್ರಿರಾಜ. (My.).

ಅದ್ರು adru. = ಅದರು 1, etc. — ಅದ್ರಾಟ. = ಅದರಾಟ. (C.).

ಅದ್ರುತ a-druta. Not quick, slow (ತನ್ಸೈ Si. 475).

ಅದ್ವಯ a-dvaya. Not two, without a second, only, unique (Bp. 51, 11). 2, non-duality, unity. 3, identity; the identity of the Brahma with the universe or with the soul; the identity of spirit and matter. 4, the ultimate truth.

ಅದ್ವಯವಾದಿ advaya-vâdi. One who teaches no double principle. 2, *a Buddha* or *Jina.* 3, a Jaina.

ಅದ್ವಿಜ a-dvija. A non-Brâhmaṇa, *a Brâhmaṇa who has lost his caste by suffering the domestic fire to become extinct.* 2, destitute of Brâhmaṇas. 3, toothless (ಬೋಡ Mr. 389).

ಅದ್ವಿತೀಯ a-dvitîya. Without a second, sole, unique; matchless (Čh. v. 12).

ಅದ್ವಿತ್ವ a-dvitva. The state of being not double (Šmd. 83. 369).

Digitized by Google

ಅದ್ವೈತ a-dvaita. Destitute of duality; peerless; unique. 2, identity; the doctrine of one unique divine power; the doctrine of the identity of the human soul and the divine essence, or of the Brahma and the universe; pantheism (Bp. 8, 6; 50, 48; 51, 18; see ಅವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ವೈತ, ವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ವೈತ). 3, a man who exclusively holds the advaita doctrine (Bp. 53, 10). See ತ್ರಿಮತ, ತ್ರಿಮತಸ್ಥ.

ಅದ್ವೈತಮತಿ advaita-mati. One mind, undivided attention (Bp. 45, 10).

ಅದ್ವೈತಿ advaiti. He that maintains the doctrine of advaita. (My.; Tĕ.).

ಅಧ adha. Tbh. of ಅಧಃ (ಅಧರ, ಅಧಃಸ್ಥ, ಕೀೞ್ Mr. 535).

ಅಧಃ adhaḥ. = ಅಧಸ್, q. v.

ಅಧಃಕ್ಷಿಪ್ತ adhaḥ-kshipta. Thrown or cast down, bent down (ಸ್ಖಂಚಿತ, ತಗ್ಗಿ ಇರ್ದುದು Mr. 449).

ಅಧಃಪತನ adhaḥ-patana. Falling downwards. See ಉದಿರ್ಚು.

ಅಧಃಸ್ಥ adhaḥ-stha. Placed low or below; inferior (ಅಧ, ಅಧರ, ಕೀೞ್ Mr. 535).

ಅಧಃಸ್ಥಲ adhaḥ-sthala. A downward or low place (Bp. 54, 50).

ಅಧಃಸ್ಥಾನ adhaḥ-sthâna. Downward situation. 2, the bottom. See ಅಡಿ 2, No. 4 and ಇದ್ಮಷು.

ಅಧಃಸ್ರಂಸನ adhaḥ-sraṁsana. Falling or dropping down. See ಬಿೞಲ್ಕು.

ಅಧನ a-dhana. *Destitute of wealth or property.* 2, calamity (ತಮರ, ಈತಿ, etc. Mr. 37).

ಅಧಮ adhama. Lowest. 2, *very low or inferior in place or degree.* 3, *very low, vile, bad.* 4, an unblushing paramour. 5, = ಅದವು (G.).

ಅಧಮರ್ಣ adhama-ṛiṇa. *A debtor. Cf.* ಉತ್ತಮರ್ಣ.

ಅಧಮೆ adhamĕ. A vile female (Bp. 40, 52).

ಅಧಮೋಪಮೆ adhama-upamĕ. A bad simile (Bp. 1, 18).

ಅಧರ adhara. *Lower, inferior in place* (ಅಧ, ಅಧಃಸ್ಥ, ಕೀೞ್ Mr. 535). 2, *the lower part* (ಅಧೋಭಾಗ, ಉಡಿಯಿರ್ದುದು ಕೆಳಗೆ Nn. 67). 3, *overcome in argument, worsted, silenced* (ತನ್ನ ಸೋಲವ ನುಡಿದು ಕೊಟ್ಟುಂ Mr. 237). 4, low, vile (ಹೀನ Nn. 67). 5, equal; common (ಸಮಾನ, ತನ್ನ ಸಮಾನದಲ್ಲಿ 67). 6, *the lower lip; the lip* (ದಶನಚ್ಛದ, ತುಟಿ 67). 7, redness (ಕೆಮ್ಪು 67).

ಅಧರತಸ್ adhara-tas. *Below, beneath.*

ಅಧರಸ್ತಾತ್ adharastât. *Below, beneath.*

ಅಧರೇದ್ಯುಸ್ adharê-dyus. *The day before yesterday, on a previous day.*

ಅಧರ್ಮ a-dharma. Unrighteousness, irreligion, wickedness; demerit, guilt; uncharitableness. See Bp. 3, 47 and ಶ. ಪು. 2.

ಅಧರ್ಮಿ a-dharmi. An unrighteous, wicked, or uncharitable man. (My.).

ಅಧವೆ a-dhavĕ. A female without a husband: *a widow.*

ಅಧಸ್ adhas. = ಅಧ, ಅಧಃ. *Below, down, downwards, beneath, under, from under.*

ಅಧಸ್ತಾತ್ adhastât. *Below, down,* etc. (= ಅಧಸ್).

ಅಧಸ್ತಾದ್ದಾರು adhastât-dâru. *The lower timber of a door.*

ಅಧಿ adhi. Above; over and above; besides; on; at; upon, concerning; very much.

ಅಧಿಕ adhika. Additional. 2, subsequent, later. 3, surpassing, superior, more numerous, more, too much (ಹೆಚ್ಚು G.). 4, abundant. 5, excellent; an excellent person (Kk. 20). 6, redundant. 7, intercalated. 8, secondary. 9, *surplus.* 10, abundance (ಮೊಕ್ಕಳ Šm. 111; ಅಗ್ಗಳ Čt. II, 19). 11, redundancy. 12, hyperbole (Kâvy. III, 3, B, 148. 156 seq.).—ಅಧಿಕಂ. Exceedingly; much; more; nicely (ಕಡಂ Čt. I, 32; ಅಣಿಯರಂ, ನಾಡೆ 34; ನಾಡೆ, ಎಡೆ, ನೆಟ್ಟ್, ಮಿಗೆ, etc. Šmd. 391).

ಅಧಿಕತರ adhika-tara. Unusually much, very much (J. 17, 3).

ಅಧಿಕತೆ adhikatĕ. Addition, excess, redundancy, preponderance (ಮಿಱುಪು Čt. I, 7).

ಅಧಿಕಮಾಸ adhika-mâsa. An intercalated month. (My.; B. 5, 309). ಅಧಿಕಮಾಸ ಬೞಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಬನ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಅಧಿಕರಣ adhi-karaṇa. Supremacy. 2, a receptacle. 3, a topic, a subject (Kâvy. I, 1*a*, 5). 4, a substratum. 5, a category. 6, regimen, government. 7, location: the sense of the locative case (Kâvy. I, 2, 2.3; Šmd. 115. 162). 8, a paragraph.

ಅಧಿಕರಣಕಾರಕ adhikaraṇa-kâraka. = ಅಧಿಕರಣ No. 7. (Šmd. 162 Cm.).

ಅಧಿಕರಿಸು adhi-karisu. To superintend, to be at the head of; to aim at; to claim; to master. (J. 2, 56; 29, 7).

ಅಧಿಕರ್ದ್ಧಿ adhika-ṛiddhi. *Abundantly prosperous.*

ಅಧಿಕರ್ಮಿಕ adhi-karmika. The overseer of a market. (R.).

ಅಧಿಕಾಕ್ಷರ adhika-akshara. A supernumerary syllable (Kâvy. II, 2, B, 30).

ಅಧಿಕಾಂಗ adhika-aṅga. Having some redundant member or members. 2, *a belt worn over the coat of mail.*

ಅಧಿಕಾಧಿಕ adhika-adhika. Over and above, very much (My.);—outdoing one another.

ಅಧಿಕಾರ adhi-kâra. Authority (ಅಧಿ Nn. 89). 2, an office, a post. 3, government, rule, administration. 4, claim, right; privilege. 5, ownership. 6, *the use of royal insignia, royalty, prerogative.* 7, a topic (Čh. p. 24). 8, a paragraph. 9, ಹರಿತ್ Nn. 93.

ಅಧಿಕಾರಸ್ಥ adhikâra-stha. Established in an office; a man in authority, an officer; the possessor of a right or title. (My.; B. 4, 116).

ಅಧಿಕಾರಿ adhi-kâri. Possessing authority; entitled to; fit for. 2. a superintendent, a governor;—an officer;—a rightful claimant;—a proprietor, a master. (My.; Si. 258. 259; G.; B. 4, 117; Mr. 272).

ಅಧಿಕೃತ್ adhi-kṛit. = ಅಧಿಕಾರಿ. (My.).

ಅಧಿಕೃತ adhi-kṛita. *Placed at the head of;* appointed. 2, ruled, administered. 3, claimed. 4, *a superintendent, a manager,*

ಅಧಿಕೋಪಮೆ adhika-upamĕ. A kind of simile (Kâvy. III, 3, B, 75 seq.).

ಅಧಿಕ್ರಮ adhi-krama. Going on or at; an invasion, an attack; undertaking (see ಆಚಾರಾಧಿಕ್ರಮ).

ಅಧಿಕ್ಷಿಪ್ತ adhi-kshipta. Insulted. 2, scolded. 3, thrown down. 4, placed, fixed. 5, *dispatched.*

ಅಧಿಕ್ಷೇಪ adhi-kshêpa. *Abuse, contempt.* 2, dismissal.

ಅಧಿಗತ adhi-gata. Found, obtained, acquired. 2, gone over, studied, learned. (My.).

Digitized by Google

ಅಧಿತ್ಯಕ adhityaka. = ಅಧಿತ್ಯಕೆ. (ವನಮ್ ಅದು ಆ ಗಿರಿಯ ಮೇಲಿರ್ಪ್ ಅಧಿತ್ಯಕಮ್ ಎನಿಕು Mr. 151).

ಅಧಿತ್ಯಕೆ adhityakĕ. *Land, or a wood, on the upper part of a mountain.*

ಅಧಿದೇವತೆ adhi-dêvatĕ. A presiding or tutelary deity. (My.).

ಅಧಿದೇವಿ adhi-dêvi. = ಅಧಿದೇವತೆ (fem.). (J. 19, 38).

ಅಧಿದೈವ adhi-daiva. = ಅಧಿದೈವತ. (My.).

ಅಧಿದೈವತ adhi-daivata. A presiding or tutelary deity; the supreme deity; the divine agent operating in material objects. See ಜಲಾಧಿದೈವತ.

ಅಧಿದೈವಿಕ adhi-daivika. Spiritual; coming from the adhi-daiva (G. 239).

ಅಧಿನಾಥ adhi-nâtha. A lord, a master. See ಏಣಾಧಿನಾಥ, ಪ್ರಾಣಾಧಿನಾಥ, ಶಶಿಪುರಾಧಿನಾಥ.

ಅಧಿನಾಯಕ adhi-nâyaka. A ruler, a master (Bp. 58, 61). See ಏಣಾಧಿನಾಯಕ.

ಅಧಿನೇತೃ adhi-nêtṛi. A leader; a chief, a master, an owner (My.; ಪ್ರಭು, ಒಡೆಯ G.).

ಅಧಿಪ adhi-pa. *A ruler, a commander, a regent;* a king.

ಅಧಿಪತಿ adhi-pati. = ಅಧಿಪ. *A ruler,* etc. (ಒಡೆಯ Mr. 227).

ಅಧಿಭೂ adhi-bhû. ಅಧಿಭು (Šmd. 103). *A master, a superior.*

ಅಧಿಭೌತಿಕ adhi-bhautika. Relating to beings, coming from man, animals, etc. (G. 239).

ಅಧಿರಾಜ adhi-râja. A supreme king, an emperor. (My.).

ಅಧಿರೋಹಿಣಿ adhi-rôhiṇi. *A ladder.*

ಅಧಿವಾಸ adhi-vâsa. A habitation, an abode (Nn. 168).

ಅಧಿವಾಸನ adhi-vâsana. *Application of perfumes or fragrant cosmetics.* 2, certain ceremonies connected with idols.

ಅಧಿವಿನ್ನೆ adhi-vinnĕ. *A wife whose husband has subsequently married others, a neglected or superseded wife.*

ಅಧಿಶ್ರಯಣಿ adhi-śrayaṇi. *A fire-place, a hearth* (ಅಡಿಗೆಯ ಒಲೆ G.).

ಅಧಿಷ್ಠಾನ adhi-sthâna. Standing by, being at hand, approach. 2, standing or resting upon; abiding, staying in. 3, a basis, a base. 4, *a wheel.* 5, *an abode, a seat.* 6, *site, situation.* 7, a settlement, *a town.* 8, *government, authority, power, dominion.* 9, a precedent, a rule. 10, a benediction.

ಅಧಿಷ್ಠಿಸು adhishṭhisu. To superintend, to govern (My.).

ಅಧೀತ adhi-ita. Attained; studied, read; well read, learned. (My.).

ಅಧೀನ adhi-ina. *Subject to, dependent upon, subservient.*

ಅಧೀರ a-dhîra. *Irresolute, timid.* 2, not fixed; confused.

ಅಧೀಶ adhi-îśa. (= ಅಧಿಪ). *A lord, a master.*

ಅಧೀಶತ್ವ adhi-îśatva. Authority, power (My.).

ಅಧೀಶ್ವರ adhi-îśvara. *A king paramount over all the neighbouring princes,* an emperor (Bp. 61, 46). 2, a Jaina Arhant.

ಅಧುನಾ adhunâ. *Now, at present.*

ಅಧೃತಿ a-dhṛiti. Want of firmness or fortitude (ಅಧೈರ್ಯ Cb.). 2, laxity, absence of control or restraint. 3, incontinence. See Bp. 40, 61.

ಅಧೃಷ್ಟ a-dhṛishṭa. *Not bold, modest.* 2, not put down, invincible.

ಅಧೇಲಿ adhêli. A silver coin, a half-rupee (My.; Mhr., H.; Br. ಅಧೋಲಿ).

ಅಧೈರ್ಯ a-dhairya. Want or loss of courage or of calm self-command. — ಅಧೈರ್ಯಗೊಳ್. -ಆಗು. -ಕೊಳ್. To become timid (B. 4, 20. 53).

ಅಧೋಂಶುಕ adhaḥ-aṁśuka. *A lower garment.*

ಅಧೋಕ್ಷಜ adhaḥ-aksha-ja. *A name of Vishṇu or Kṛishṇa* (Bp. 54, 32).

ಅಧೋಕ್ಷಜಗಣ adhôkshaja-gaṇa. A class of Kannaḍa metrical feet (Ch.).

ಅಧೋಗತಿ adhaḥ-gati. Descent; downward movement, degradation, perdition (Bp. 41, 17; 58, 66).

ಅಧೋಗನ್ತೃ adhaḥ-gantṛi. A rat or mouse (ಇಲಿ G.).

ಅಧೋಜಿಹ್ವಿಕೆ adhaḥ-jihvikĕ. *The uvula.*

ಅಧೋಭಾಗ adhaḥ-bhâga. The lower part (ಅಧರ Nn. 67).

ಅಧೋಭುವನ adhaḥ-bhuvana. *The lower world* (ಪಾತಾಳ Mr. 392).

ಅಧೋಮುಖ adhaḥ-mukha. *Having the face downwards,* bending the head (ತಿರವ ಬಾಗುವಂ Mr. 243). 2, upside down. 3, Vishṇu. 4, a division of hell.

ಅಧೋಮೂಲಿ adhaḥ-mûli. A kind of plant (ಬಾಗುಡಿ Mr. 135).

ಅಧೋಲೋಕ adhaḥ-lôka. *The lower world* (ಭೋಗಾವತಿ, ಪಾತಾಳ Nn. 23).

ಅಧೋವಾಯು adhaḥ-vâyu. The vital air passing downwards. 2, a fart. See ಹೂಸು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷ adhi-aksha. = ಅಧ್ದಿಕ. *Observable.* 2, exercising supervision, (watching). 3, *an inspector, a superintendent.* 4, *the plant Mimusops kauki.*

ಅಧ್ಯಕ್ಷತನ adhyaksha-tana. Superintendence. See ಧರ್ಮಾಧ್ಯಕ್ಷತನ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ adhyaksha-tĕ. Supervision, superintendence, rule (ಒಡೆತನ, ಕರ್ತೃತ್ವ Nn. 101).

ಅಧ್ಯಂಡೆ adhyaṇḍĕ. *The plant Mucuna pruriens* D. C. (Carpopogon pruriens Roxb.). See ನಸಗುನ್ನಿ and ಕಪಿತುಬಿಚಿ.

ಅಧ್ಯಯ adhi-aya. Reading, recital (Bp. 55, 52). 2, a lesson, a chapter.

ಅಧ್ಯಯನ adhi-ayana. Reading, studying, especially the vêdas. See ಷಟ್ಕರ್ಮ.

ಅಧ್ಯವಸಾಯ adhi-ava-sâya. Determining. 2, *attempt, effort, exertion, energy.* 3, *mental effort, apprehension.* 4, concise and forcible language.

ಅಧ್ಯಾತ್ಮ adhi-âtma. *The supreme soul* (ಅಜ, ಬ್ರಹ್ಮ Mr. 502, the ಅಧ್ಯಾತ್ಮ being used as neuter).

ಅಧ್ಯಾತ್ಮಕ adhi-âtmaka. A man who knows the highest truth (ಬ್ರಹ್ಮ, ಪರಮಾರ್ಥವ ಬಲ್ಲಾತನು Nn. 79).

ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ adhi-âtmika. Relating to the soul; arising from one's self (G. 239).

ಅಧ್ಯಾಪಕ adhi-âpaka. *A teacher* (ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಮಂ ಪೇಳ್ವವಂ Mr. 251).

ಅಧ್ಯಾಪನ adhi-âpana. Instruction or lecturing, especially on the vêdas. See ಷಟ್ಕರ್ಮ.

ಅಧ್ಯಾಯ adhi-âya. *A lesson, a chapter.* 2, reading. 3, a reader. See ಉಪಾಧ್ಯಾಯ.

ಅಧ್ಯಾರೋಪ adhi-âropa. The act of making one mount or of raising. 2, the act of attributing or assigning (Šmd. 175; Kâvy. I, 2, 58-61).

Digitized by Google

ಅಧ್ಯಾರೋಪಿಸು adhi-ârôpisu. To attribute, to assign (Śmd. 177).

ಅಧ್ಯಾಸನ adhi-âsana. Sitting down upon. 2, presiding over. 3, *a seat.*

ಅಧ್ಯಾಹರಣ adhi-âharaṇa. = ಅಧ್ಯಾಹಾರ. (R.).

ಅಧ್ಯಾಹಾರ adhi-âhâra. *The act of inferring or arguing.* 2, the act of supplying. 3, = ಅಧ್ಯಾರೋಪ No. 2 (Śmd. 176 Cm.).

ಅಧ್ಯಾಹಾರ್ಯ adhi-âhârya. Proper to be supplied (Śmd. 173. 177).

ಅಧ್ಯೂಢೆ adhi-ûḍhĕ. *A wife whose husband has married an additional wife.*

ಅಧ್ಯೇಷಣೆ adhi-êshaṇĕ. *A solicitation, a request.*

ಅಧ್ರುವ a-dhruva. Not fixed, not permanent (Śmd. 168; Bp. 51, 28). 2, uncertain, doubtful. 3, separable, as certain objects of the body which can be severed without disastrous effects (*cf.* ಪಶ-).

ಅಧ್ವ adhva. = ಅಧ್ವಾನ 1. *A road, a way.* 2, time. 3, sky, air. 4, a place. 5, a branch or school of vêdic literature.

ಅಧ್ವಗ adhva-ga. Travelling. 2, *a traveller.* 3, a camel, a mule. 4, the sun.

ಅಧ್ವನೀನ adhvanîna. *A traveller.*

ಅಧ್ವನ್ಯ adhvanya. *Fit for travelling;* a carriage with horses fixed in (ಪಯಣದ ರಥ Hlâ.; ಹಯದಿಂದ ಹೂಡಿದ ರಥ Mr. 284). 2, *a traveller.*

ಅಧ್ವಯೋಗ adhva-yôga. A certain computation in Čhandas (Mr. 369).

ಅಧ್ವರ adhvara. *A sacrifice, especially the Sôma sacrifice.*

ಅಧ್ವರಿ adhvari. = ಅಧ್ವರ್ಯು. (Śmd. 66. 412).

ಅಧ್ವರ್ಯು adhvaryu. One who institutes an adhvara. 2, any officiating priest. 3, *a special priest, one conversant with and performing the ritual observances connected with the yajur vêda.*

ಅಧ್ವಾನ adhvâna. 1. Tbh. of ಅಧ್ವ (Śmd. 108).

ಅಧ್ವಾನ a-dhvâna. 2. Devoid of sound; having a bad sound (ಹೀನಸ್ವರ, ಹೀನಸರ Nn. 164). 2, a wilderness, a desert, a forest (ಅರಣ್ಯ, ಅಡವಿ 164). 3, misfortune (ಅಪತ್ತು 164; Tĕ.); dearness, excess of price (My.). ಅಧ್ವಾನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಊಟವೋ? (Prv.). See Prv. s. ಅರವ.

ಅನ್ an. 1. = ಅನು 5, ಅನ್ನು 1, ಅಮ್, ಎನ್ 1, ಎನು 2, ಎನ್ನು 1, ಎಮ್ 3. To say; to speak; (to tell); to call, to name (C.; Tu.; Tĕ. ಅನು). Relative present participle ಅಪ್ಪ (generally ಎಪ್ಪ); P. ps. ಅನ್ದು, ಅನ್ತ, ಅನ್ತಾ, having said, (for which often ಎನ್ದು, etc. are used; see ಎನ್). Third person singular imperfect ಅನ್ದಿತು or ಅನ್ತು. The verb ಅನ್, like ಎನ್, is used to introduce words and sentences, being added to their end, for which purpose it stands there either alone, or its P. p. is followed by any other term connected with "speaking", also by itself. *e. g.* ಬನ್ದರು ಅನ್ದನು, he said that they came, or ಬನ್ದರು ಅನ್ತ, ಹೇಳಿದನು, or ಬನ್ದರು ಅನ್ತ, ಅನ್ದನು. ಹೋಗು! ಅನ್ತ, ಅವನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದನು, he dismissed him saying "go!" ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಲಿ? ಅನ್ತ, ಕೇಳಿದನು, he asked "where shall I go?" ನಾನು ಆ ಊರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬರುತ್ತೇನೆ ಅನ್ತ, ಹೋದನು, he went away, saying he would go to that village and come back. ಅಪ್ಪನ ಅಪ್ಪಾ ಅನ್ನದವ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನ ಅಪ್ಪಾ ಅನ್ನಾನೇ? (Prv.). ಹೀಗೆ ನನಗೆ ಅನ್ದನು (My.). ದಾ! ಅನ್ದು, ಅವನಿಗೆ ಅನ್ದನು (My.). — ಅನ್ತಾ. (My.). ಬಿಲ್ಲಿನ ತುದಿಯು ಅಟನಿ ಅನ್ತಾ, ಅನಿಸಿಕೊಮ್ಬುವದು (Dhw. 16). ಪಾಷಾಣದಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟಿದನ್ಹಾ ವಿಕಾರವು ಲೋಹಮ್ ಅನ್ತಾ, ಅನಿಸಿ ಕೊಮ್ಬುವದು (20). ಪ್ರಯೋಜನವಲ್ಲಿ ಯುಕ್ತನ್ ಆದನ್ಥವನು ಸೂನೃತನ್ ಅನ್ತಾ, ಅನಿಸಿ ಕೊಮ್ಬನು (30). — ಅನ್ತೆ. ಅನ್ತ-ಎ 3. Having said even. This term is used to express: it is *said* (but has not been *seen*, is not *certain*), "on dit". ಮೊದಲು ತನ್ನ ವಂಶದೊಳಗೆ ಪಾಣ್ಡವರ್ ಅಯ್ದು ಮನ್ದಿ ಉತ್ತರದೇಶದೊಳ್ ಕುನ್ತಿದೇವಿಯ ಬಸುರಿನೊಳಗೆ ಪುಟ್ಟಿದರು ಅನ್ತೆ; ಅವರಿಗೆ ಒಬ್ಬಳೆ ಮಡದಿ ಅನ್ತೆ; ಅವರೊಳಗೆ ಹಿರಿಯನು ಧರ್ಮರಾಯನು; ಕಟ್ಟಡವಿಯ ವಾಸವನ್ನು ಒಡಹುಟ್ಟುಮಡದಿಯು ಕೂಡಿ ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ಸಿರಿಯು ಕೆಯ್ಗೂಡಿತು ಅನ್ತೆ (Jôgihâḍu 6. 7). ಒನ್ದನ್ನು ಕಪ್ಪೆಗಳು ಇಡಿಯ ಕೋಟೀ ಮಡಿಗಳನ್ನು ನುಂಗುತ್ತವೆ ಅನ್ತೆ (B. 2, 11). ಒನ್ದು ದೊಡ್ಡ ಹಣ್ಣೆ ಅದೆ ಅನ್ತೆ (B. 4, 52). ಈ ಕೋಟೆಯನ್ನು . . ಪಾದಶಹನು ಕಟ್ಟಿಸಿದನು ಅನ್ತೆ (4, 146). — ಅನ್ದನ್ನಿಸಿಕೊಳ್. ಅನ್ದು ಅನ್ನಿಸಿಕೊಳ್. To say (bad words) and have (them or more such words in return) said to one's self, to cause one's self to be abused by abusing others. ಅನ್ದನ್ನಿಸಿಕೊಮ್ಬ ಅನ್ನಗೇಡಿಯ ಮನೆ ಎಲ್ಲಿ? (Prv.). — ಅನ್ದರೆ. If one says, if you say. ಸನ್ಧಿ ಅನ್ದರೆ ಏನು? if you say "sandhi", what is it? *i. e.* what is sandhi? ಅವು ಅಣೇಕಲ್ಲು (says one boy), ಅನ್ದರೇನು, ಅಪ್ಪಾ (asks the other, B. 1, 22). 2, if you say, it is. ಭ್ರಾನ್ತಿ ಅನ್ದರೆ ಒನ್ದನ್ನು ಮತ್ತೊನ್ದನ್ನು ಆಗಿ ತಿಳಿದು ನಮ್ಬುವಿಕೆ (Si. 48). 3, that is to say. ಸಂಎಪ್, ಆಗುರ್, ಪ್ರತಿಜ್ಞಾನ, etc. ಈ ಹತ್ತು ಅಂಗೀಕಾರದ ಹೆಸರು, ಅನ್ದರೆ ನನಗೆ ಇರಲಿ ಎನ್ದು ಒಪ್ಪುವಿಕೆ (48). 4, ಅನ್ದರೆ is further used to replace, so to say, the simple ಅರೆ, if, *e. g.* ಇಲ್ಲಿ ಕತ್ತಲಾಯಿತು ಅನ್ದರೆ ನನಗೆ ಈ ಗುಡ್ಡದೊಳಗೆ ದಾರಿ ಸಿಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ (B. 3, 123). ಅದನ್ನು ನಾವಿಬ್ಬರು ಸರಿಯಾಗಿ ಹಂಚಿ ಕೊಣ್ಡು ಬಿಡುವಾ! ಅನ್ದರೆ ಜನ್ಮದ ದರಿದ್ರ ಎಚ್ಚನ್ನ ನಮ್ ಆಗುವದು (4, 51). ವೈದ್ಯರೇ, ದಯ ಮಾಡಿ ನನ್ನ ಸಹೋದರರನ್ನು ಹೊರಗೆ ಕಳುಹಿಸಿರಿ! ಅನ್ದರೆ ನಾನು ತಮಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಬಿಚ್ಚಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ (4, 76). See also B. 4, 113. 114. 152. 180. — The verb ಅನ್ is also put before a sentence to introduce it, *e. g.* ರಾಮನೆಮ್ಬ ಹುಡುಗನು ಅನ್ನಾನೆ—ಅಜ್ಜಾ, ಭೂತ ರಾಕ್ಷಸರ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳು! (B. 5, 127). ತುಳಸಿಯೆಮ್ಬ ಹುಡುಗಿಯು ಅನ್ನಾಳೆ—ಅಜ್ಜಾ, ಇಸಾಪ ನೀತಿಯೊಳಗಿನ ಕಥೆಗಳನ್ಥ ಕಥೆಗಳನ್ನೇ ನನಗೆ ಹೇಳು! (5, 127).

ಅನ್ an. 2. = ಅದು 1. *Cf.* ಅೞ 1. — ಅನ್ತನಕ. Till then (My.).

ಅನ್ an. The form of the negative prefix ಅ before vowels.

ಅನ ana. 1. = ಅಣ 1. In S. Mhr. and My. vulgar language, *e. g.* ಮಾಡುವನ! let us do! ಹೋಗುವನ! let us go! See ಉವನ, ಊನ, ಓನ 2.

ಅನ ana. 2. = (ಅನೆ 2), ಅನ್ನ 1, q. v., of which it is the more common form, *e. g.* ಬೆಳ್ಳನ, being white; ಬೆಳ್ಳನವ, a white man; ಉದ್ದನ, ನೆಟ್ಟನ.

ಅನ ana. 3. = ಅಂ, am 4. *e. g.* ತಾಯಿಯೊನ, ಅತ್ತೇನ, ತಂಗೀನ, ಹುಡಿಗೀನ, ಸೊಸೇನ, etc. (My.).

ಅನ ana. Breath, spiration. See ಅಪಾನ, ಪ್ರಾಣ.

ಅನಕ anaka. = ಅನಕಾ, ಅನ್ನಕ. Till, until, as far as (C.). ಜಡಜಭವನ್ ಅಧವನ ಸಮಯಮಂ ಪಡೆವನಕ (Bp. 43, 42). ಧನಕನಕವು ಉಳ್ಳನಕ (ಉಳ್ಳ-) ದಿನಕರನನ್ತೆ ಅಕ್ಕು (Sp.). **2,** meanwhile (C.). ನಾನು ಹೋಗಿ ಬರುತ್ತೇನೆ, ಅನಕ ನೀನ್ ಉಣ್ಣು (C.). ಅನಕ ಇರಲಿ (B. 3, 4).—See ಮೊದಲನಕ; *cf.* ಅನ್ನೆಗಂ; ತನಕ.

ಅನಕ anaka. = ಅಣಕ. Inferior, low, etc.

Digitized by Google

ಅನಕಾ anakâ. = ಅನಕ, etc. (C.). ಊರಿಗೆ ಬರುವನಕಾ ಒಬ್ಬ ನೆಣ್ಣ, ಊರಿಗೆ ಬನ್ದ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲರೂ ನೆಣ್ಣರು (Prv.). ಮುಗ್ಗ ಮುಸ್ತಾದ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಯನ್ತ್ರಗಳು ಅನಕಾ ಇರಲಿ (B. 5, 123).

ಅನಕ್ಷರ an-akshara. *Unfit to be uttered; improper speech.* 2, unable to articulate.

ಅನಕ್ಷರಧ್ವನಿ anakshara-dhvani. An inarticulate sound (ಸ್ವರ Mr. 500).

ಅನಘ an-agha. Sinless, innocent, faultless (Č h. v. 60; Bp. 2, 35).

ಅನಂಗ an-anga. Incorporeal. 2, *Kâma.* 3, the ether, air, sky.

ಅನಂಗಮುದ್ರೆ ananga-mudrĕ. Kâma's seal-ring or form (Abh. P. 11, 88).

ಅನಂಗರಿಪು ananga-ripu. = ಅನಂಗವೈರಿ. (Bp. 53, 36).

ಅನಂಗವೈರಿ ananga-vairi. Kâma's enemy: Śiva (Bp. 1, 32).

ಅನಂಗಹರ ananga-hara. Kâma's destroyer: Śiva (Bp. 18, 58).

ಅನಚ್ಛ an-aččha. *Not pellucid, turbid.*

ಅನಡುಹ್ anaḍuh. *An ox or bull* (ಎತ್ತು Śmd. I, o. r. ಅನಡ್ವಾಹ).

ಅನಡುಹ anaḍuha. = ಅನಡುಹ್. (My.).

ಅನಡುಹಿ anaḍuhi. *A cow.*

ಅನಡ್ವ anaḍva. = ಅನಡುಹ್. (ಎತ್ತು Mr. 178).

ಅನಡ್ವಜಿಹ್ವೆ anaḍva-jihvĕ. = ಎತ್ತುನಾಲಿಗೆ (Mr. 148).

ಅನಡ್ವವಾಹ anaḍva-vâha. One who mounts or has mounted an ox (ಶಾಕ್ವರಾರೋಹ, ಎತ್ತೇರುವವಂ Mr. 247).

ಅನಡ್ವಾಹ anaḍvâha. = ಅನಡುಹ್, q. v.

ಅನಡ್ವಾಹಿ anaḍvâhi. *A cow.*

ಅನಡ್ವಿ anaḍvi. A cow (ಹಸುವು Mr. 180).

ಅನತ a-nata. Not bent; erect; stiff, haughty (ಸ್ತಬ್ಧ, ಬಿಉತು ಇಹನ್ಥಾದು, ಬಾಗದುದು Nn. 76; Bp. 34, 35).

ಅನತಿಶಯ an-atiśaya. Not great, small, easily concealable (ಗುಹ್ಯ, ಅಲ್ಪ Nn. 70).

ಅನದ್ಯತನ an-adyatana. Tense which is not applicable to the current day.

ಅನದ್ಯತನಭೂತ an-adyatana-bhûta. The pluperfect tense (My.).

ಅನಧೀನಕ an-adhînaka. *Independent.*

ಅನಧ್ಯಕ್ಷ an-adhyaksha. *Not observable.* 2, destitute of a superintendent.

ಅನಧ್ಯಾಯ an-adhyâya. Not studying; a Brâhmaṇa who neglects his studies (ನಿರಾಕೃತಿ, ಓದಿಲ್ಲದಂ Mr. 253). 2, intermission of study.

ಅನನುಕೂಲ an-anukûla. Not favourable, adverse (My.).

ಅನನುನಾಸಿಕ an-anunâsika. Non-nasal (Śmd. 24; ನಿರನುನಾಸಿಕ Cm.; Kâvy. I, 1*a*, 17-21).

ಅನನ್ತ an-anta. *Endless, boundless, eternal, infinite* (ಗಣನಾತೀತ, ಲೆಕ್ಕಸ ಬಾರದುದು, ಸರ್ವ, ಎಲ್ಲಾ ವಸ್ತು Nn. 57). 2, a multitude (ಸ್ತೋಮ Mr. 422). 5, Vishṇu or Kṛishṇa (ವಿಷ್ಣು, ನಾರಾಯಣ Nn. 57). 4, Śiva. 5, *Baladêva.* 6, *the snake king Śesha* (ಧರಣೀನ್ದ್ರ Nn. 57; ಜಿಷ್ಣು, ಧರಣೀನ್ದ್ರ 38; see ಎಣ್ಬ ಕುಲ). 7, Vâsuki, Śesha's brother. 8, *the sky, the atmosphere.* 9, the earth (ವಸುನ್ಧರೆ, ಭೂಮಿ 57). 10, N. of one of the Arhants or sanctified teachers of the Jainas (ತೀರ್ಥಂಕರಭೇದ 57). See Bp. 53, 58; 54, 77. — ಅನನ್ತನ ಗೊಣ್ಣೀ ಸೊಪ್ಪು. The plant Argyreia speciosa or argentea (ಋಷ್ಯಗನ್ಧೆ, ಛಗಲಾಣ್ಡಿ, ಆವೇಗಿ, ವೃದ್ಧದಾರಕ, etc.; ತೆಲುಗರ್ ಇದನ್ನು ಚೋಡತರಮು ಅನ್ನುವರು Si. 156). — ಅನನ್ತಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. A N., *e. g.* of native physicians. ಅನನ್ತಯ್ಯನ ಮಾತ್ರೆ ವೈಕುಣ್ಠಯಾತ್ರೆ (Prv.). — ಅನನ್ತನ ವ್ರತ. N. of a general Hindu festival (C.).

ಅನನ್ತತ್ವ an-antatva. Eternity, infinity; boundlessness, excessiveness (My.).

ಅನನ್ತಪಾಲ ananta-pâla. N. of a king (Bp. 55, 24).

ಅನನ್ತರ an-antara. Having no interior. 2, having or leaving no interstice or interval or pause. 3, *following or preceding immediately, next, contiguous* (also used as a noun). ಅನನ್ತರಂ, afterwards. ಅನನ್ತರದಲ್ಲಿ (ಅಥ Nn. 89). ಅನನ್ತರದಲ್ಲಿ, afterwards (B. 4, 55. 151). ಅನನ್ತರದೊಳ್ (Bp. 14, 5).

ಅನನ್ತರೂಪತ್ವ ananta-rûpatva. The state of having innumerable forms or shapes. (My.).

ಅನನ್ತವಿಜಯ ananta-vijaya. N. of Yudhishṭhira's conch-shell. (My.).

ಅನನ್ತಶಯನ ananta-śayana. Tiruvânkôḍu (Travancore). (My.).

ಅನನ್ತೆ an-antĕ. *The earth* (Bp. 54, 50). 2, Pârvatî. 3, *the plant Asclepias pseudosarsa* Roxb. (or Periploca indica Lin.). 4, *the prickly plant Alhagi maurorum* Tournef. 5, *bent grass, Panicum dactylon* (or Agrostis linearis). 6, *the plant Gloriosa superba* (= ಅಗ್ನಿಶಿಖೆ). See Si. 144. 156. 162.

ಅನನ್ಯ an-anya. No other, not different. 2, self. 3, not having a second, unique. 4, not more than one, sole. 5, fixed on one object.

ಅನನ್ಯಜ ananya-ja. *Kâma, Cupid.*

ಅನನ್ಯವೃತ್ತಿ ananya-vṛitti. *Closely attentive.*

ಅನಪಕಾರಿ an-apakâri. Innocuous. (My.).

ಅನಪರಾಧಿ an-aparâdhi. Innocent. (My.).

ಅನಪಷ್ಠು an-apashṭhu. *Not contrary, coincident.*

ಅನಪಾಯ an-apâya. Free from loss, undiminished. 2, not passing away, imperishable (Bp. 8, 47; 32, 1).

ಅನಪೇತ an-apêta. Not gone off. 2, *not being without,* not separated, faithful to, possessed of.

ಅನಮಿತಮ್ಪಚ an-amitam-paca. Not cooking what has not first been measured, niggardly, miserly. (ಕೃಪಣ, ಜಿಪುನ G.).

ಅನಯ a-naya. 1. Bad management. 2, *bad conduct.* See Prv. s. ನಯನ.

ಅನಯ an-aya. 2. Evil course, *ill luck* (ರಿಷ್ಟಮಂ ಮಾಡ್ಪ ದೈವ Mr. 27). 2, *misfortune, adversity.*

ಅನರ a-nara. A non-man, a deity (Mr. 8).

ಅನರಣ್ಯ an-araṇya. N. of a king of Ayôdhyâ (Abh. P. 3, 48).

ಅನರ್ಗಲ an-argala. *Free from bars, unrestrained,* unfettered, free, haughty, self-willed (ಅಯನ್ತ್ರಿತ, ಉದ್ದಾಮ, ಉಚ್ಛೃಂಖಲ, ವಿಜಾಡಿದ ಉದ್ಧ Mr. 445).

ಅನರ್ಘ್ಯ an-arghya. Priceless, not to be had at any price (Bp. 59, 44). 2, anything but valuable. See ತಗುರ್; J. 6, 13; 17, 47; 24, 15; Grj. 3, 1.

Digitized by Google

ಅನರ್ಥ an-artha. Non-value. 2, a worthless object. 3, reverse, evil. 4, nonsense. 5, worthless, useless. 6, unfortunate. 7, void of sense. (My.; B. 3, 29; 5, 228; see Prv. s. ಅರ್ಥ).

ಅನರ್ಥಕ an-arthaka. *Useless, vain, worthless.* 2, *meaningless, nonsensical,*

ಅನರ್ಥಕಪದ anarthaka-pada. A word that is of no special value, *e. g.* ಮಗೆ, ದಲ್, ವಲಂ, etc. (Kâvy. II, 2, B, 33-42).

ಅನರ್ಪಿತ an-arpita. Not delivered, not consigned (Bp. 44, 65; 45, 17). 2, not placed in or upon.

ಅನಲ anala. (= ಅನಲು). *Fire* (ಅಗಿನಿ, ಮರಗೂಡಿ, ಇಂಗಳ, ಅಗ್ನಿ, ಕಗ್ಗಿ, ಕಿಚ್ಚು, etc. Šm. 11). 2, Agni, the god of fire. 3, digestive power. 4, N. of a metrical foot (Čh.).

ಅನಲನಯನ anala-nayana. = ಅನಲನೇತ್ರ. (Čb.).

ಅನಲನೇತ್ರ anala-nêtra. Having an eye of fire: Šiva (Bp. 26, 16; 54, 57).

ಅನಲಾಕ್ಷ anala-aksha. = ಅನಲನೇತ್ರ. (R.).

ಅನಲಾಯ analâya. N. of a woman (Bp. 52, 25).

ಅನಲು analu. (Tbh. of ಅನಲ). Heat (My., also ಅಣಲು; T.; *cf.* ಅಣಲ್ 2).

ಅನಲ್ಪ an-alpa. Not a little, much, numerous (Šmd. 40).

ಅನವದ್ಯ an-avadya. Irreproachable, faultless; unobjectionable. 2, N. of a vritta (Čh.).

ಅನವಧಾನ an-avadhâna. *Inattention, inadvertence* (ಪ್ರಮಾದ, ಮಯ್ಮರವು Mr. 451).

ಅನವಧಾನತೆ an-avadhânatĕ. *Inadvertency.*

ಅನವಧಿ an-avadhi. *Unlimited.*

ಅನವರತ an-avarata. *Incessant.* ಅನವರತಂ, continually (Čt. II, 1).

ಅನವರಾರ್ಧ್ಯ an-avarârdhya. *Chief, principal, best.*

ಅನವಸರ an-avasara. Having no interval of leisure, busy. 2, inopportune. 3, absence of leisure. 4, unseasonableness (Bp. 43, 40).

ಅನವಸ್ಕರ an-avaskara. *Free from dirt, clean, cleansed.* See s. ಡಿತ.

ಅನವಸ್ಥಿತಿಕ an-avasthitika. Instable, unsteady (Kâvy. IV, 2, 18).

ಅನವು anavu. = ಅನು 1, etc. Suitable place, proper room, accommodation (S. Mhr.). ನನ್ನ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಸ್ಥಲವಿದ್ದರೆ ಇಳುಹಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ, ಪರನ್ತು ಮನೆಯವರಿಗೇ ಅನವು ಸಾಲುವದಿಲ್ಲ (B. 5, 126).

ಅನವ್ಯ a-navya. Not new (ಜೀರ್ಣ, ಜರತ್, etc., ಹಳದು Mr. 435).

ಅನಶನ an-asana. *Abstinence from food, fasting* (ಪ್ರಾಯ, [illegible] Mr. 460).

ಅನಶ್ವರ a-nasvara. *Imperishable* (ಕೇಡಿಲ್ಲದುದು Nn. 132).

ಅನಶ್ವಲೆ (an-asvalĕ). N. of the wife of one of the principal rishis (Mr. 258).

ಅನಸ್ anas. *A cart.* 2, boiled rice. 3, mother. 4, birth. 5, a living creature.

ಅನಸು anasu. = ಅನಿಸು 1, ಅನ್ನಿಸು, ಎನಿಸು 1 q. v., etc. To cause to say, etc. (C.; as to form *cf.* ಕೂಡಸು, ಜಪಸು, [illegible]).

ಅನಸೂಯಕ an-asûyaka. Not spiteful or envious (J. 25, 15).

ಅನಸೂಯೆ an-asûyĕ. Freedom from spite; absence of ill-will or envy. 2, a daughter of Daksha, the wife of Atri and mother of Durvâsas. (J. 33, 42; 34, 1).

ಅನಹಂಕೃತಿ an-ahankriti. Absence of or freedom from self-conceit. (My.).

ಅನಹಿತ anahita. Disadvantage, injury, loss (B. 5, 266; Čb. 144; Mhr.).

ಅನಾಕಾರ an-âkâra. Shapeless. (My.).

ಅನಾಕುಲ an-âkula. Not confused; *unperplexed, calm,* consistent, regular (Kâvy. III, 3, B, 171).

ಅನಾಗತ an-âgata. Not come, not arrived; future; not attained; unknown.

ಅನಾಗತಾರ್ತವೆ anâgata-ârtavĕ. *A girl who has not yet attained to puberty.*

ಅನಾಚಾರ an-âcâra. Improper in behaviour; regardless of custom or propriety or law; unprincipled. 2, departure from that which is customary or right. (My.).

ಅನಾಚಾರಿ an-âcâri. = ಅನಾಚಾರ No. 1. (ದುರ್ವೃತ್ತ, ಕಿರಾತ Mr. 253).

ಅನಾಜು anâju. Grain, corn (Si. 431; My.; H.).

ಅನಾತಪ an-âtapa. Freedom from the blaze of the sun, *shade.*

ಅನಾತ್ಮ an-âtma. *Not self, another.* 2, something different from spirit or soul. 3, without soul.

ಅನಾಥ a-nâtha. Having no master or protector; widowed; fatherless, helpless, poor, forlorn, destitute. (My.; J. 7, 26; ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದ G.).

ಅನಾಥನಾಥ anâtha-nâtha. A friend of the friendless, etc. (My.).

ಅನಾಥೆ anâthĕ. A widow; a poor, helpless woman (My.).

ಅನಾದರ an-âdara. *Disrespect, contemptuous neglect, slight* (ತಿರಸ್ಕಾರ G.; Čb. 55; Bp. 39, 32; 57, 77).

ಅನಾದರಣೆ an-âdaranĕ. ಅನಾದರಣ. = ಅನಾದರ. (My.).

ಅನಾದಿ an-âdi. Having no beginning, existing from eternity (Nn. 1; Bp. 3, 63; 51, 50). 2, heaven (ಸ್ವರ್ಗ Nn. 154).— ಅನಾದಿಕಸ. = ತೊಣಸಿತೊಪ್ಪಲು. (Z.). — ಅನಾದಿಬಂಜರು. A piece of ground which has been lying waste from time immemorial (My.).

ಅನಾದಿವಾರ್ತೆ anâdi-vârtĕ. *Tradition.*

ಅನಾದಿಷ್ಟ an-âdishta. = ಅನಾದೇಶ. (Kâvy. I, 1b, 32-41).

ಅನಾದೃತ an-âdrita. Not respected; *disrespected, despised.*

ಅನಾದೇಶ an-âdêsa. That is not ordered. 2, that is not a substitute or substituted form or letter (Šmd. 80; Kâvy. I, 1b, 32-41).

ಅನಾದ್ಯ an-âdya. Having no beginning (Bp. 39, 9).

ಅನಾಧಾರತೆ an-âdhâratĕ. The state of having, or wanting, no support. 2, that does not want any support, the supreme soul (ಪರಮಾತ್ಮ, ಆಧಾರವಿಲ್ಲದುದು Nn. 157).

ಅನಾಪ್ತ an-âpta. Unattained. 2, not apt, unfit. 3, a stranger. 4, a man not to be trusted (My.).

ಅನಾಮಕ a-nâmaka. = ಅನಾಮಿಕ. Nameless; infamous. 2, piles, haemorrhoids.

ಅನಾಮತು anâmatu. Suspension of office (My.; H.). 2, all, the whole (My.; H.). 3, = ಅಮಾನತು (Tĕ.; Mhr.).

ಅನಾಮಧೇಯ a-nâmadheya. Nameless, unknown, obscure (My.).

Digitized by Google

ಅನಾಮಯ an-âmaya. Free from disease, healthy. 2, wholesome. 3, Śiva. 4, *health*.

ಅನಾಮಿಕ a-nâmika. = ಅನಾಮಕ No. 1. (Bp. 51, 17; 57, 5).

ಅನಾಮಿಕೆ a-nâmikĕ. *The ring-finger.*

ಅನಾಮೆ a-nâmĕ. *The ring-finger.*

ಅನಾಯಕ a-nâyaka. Having no leader or ruler; disorderly. See ಅತ್ಯನಾಯಕ.

ಅನಾಯತ an-âyata. Unchecked, unrestrained. 2, not propped or supported. 3, close, continuous. 4, unextended, having no length.

ಅನಾಯತತರ anâyata-tara. Uncommonly unrestrained, etc. (Śmd. 98).

ಅನಾಯಾಸ an-âyâsa. Absence of exertion, facility, ease. 2, easy, ready. (My.; B. 4, 72. 112).

ಅನಾಯಾಸಕೃತ anâyâsa-krita. *Done readily or easily.*

ಅನಾಯಾಸಾರ್ಥಕ anâyâsa-arthaka. *Prepared without exertion or difficulty.*

ಅನಾರತ an-ârata. *Unceasing, eternal* (Bp. 40, 64; 50, 43).

ಅನಾರ್ತ an-ârta. *Unscathed, healthy.*

ಅನಾರ್ಯ an-ârya. Not respectable, vulgar, unworthy, inferior, bad, vile. 2, not an Ârya, a barbarian. 3, destitute of Âryas.

ಅನಾರ್ಯತಿಕ್ತ anârya-tikta. *A medicinal plant, Gentiana cherayta* Roxb.

ಅನಾವರಣ an-âvaraṇa. Uncovering, opening. See ತೆಱೆ[3].

ಅನಾವಿಲ an-âvila. *Not turbid, clear, pure;* not marshy.

ಅನಾವೃಷ್ಟಿ an-âvrishṭi. Want of rain, drought. (My.).

ಅನಾಸು anâsu. The pine-apple, Ananas sativus Mill. (St. & Pl.; My.; Br.; Mhr., H. ಅನನಸ, ಅನನಾಸ್).

ಅನಾಹತ an-âhata. Unbeaten, unwounded, intact. 2, *unwashed, new.* 3, not multiplied, indivisible (ಅಭೇದ್ಯ Mr. 460). 4, one of the mystical čakras or circles of the body, the root of the nose (ಆಯಾನ 460).

ಅನಾಹತಮತಿ anâhata-mati. A sound intellect (Mr. 7).

ಅನಿಚ್ಛೆ an-icchĕ. Absence of wish or design. 2, that is undesired (ಅನೀಪ್ಸಿತ Śmd. 158 Cm.).

ಅನಿತನೆಯ anitanĕya. See s. ಅನಿತು.

ಅನಿತು anitu. = ಅನಿತ್ತು. That much, that measure; so much (as that); so long (in time as that); that time (during which something happens); so many (as those, also when occurring before collective nouns in the singular or nouns in the plural). (My.; M. ಅತಿರ, ಅತ್ರ; T. ಅನ್ನೆತ್ತು; Tĕ. ಅನ್ನಿ, ಅನ್ನಿ; Tu. ಅತು; *cf.* ಅಟ 2, ಅಟು, ಅಟ್ಟು 11; ಅನೆಯ; ಅನ್ನುಟು, ಇನ್ನುಟು, ಎನ್ನುಟು; ಆಯಿಸು, ಅಯ್ಸು; ಅಪ್ಪು, ಇಪ್ಪು, ಎಪ್ಪು; ಅಸ 1, ಇಸ 1; ಅಟು 3, ಈಟು, ಏಟು 2, ಓಟು; ಆಸು 3, ಈಸು 7, ಓಸು 1, ಏಸು; ಇನಿತು, ಉನಿತು, ಎನಿತು; ಆನಿಸು, ಇನಿಸು, ಎನಿಸು). This remote demonstrative noun and pronoun is called a ಪವಣ್ (Śmd. 121. 122), ಪ್ರಮಾಣಪೂರಣ (243), ಪ್ರಮಾಣವಾಚಿ (122 Cm.), and ಪ್ರಮಾಣಸೂಚಕ (Kk. 61). Gen. ಅನಿತಱ, Dat. ಅನಿತರ್ಕೆ (later ಅನಿತಕ್ಕೆ, ಅನಿತಕೆ), Acc. ಅನಿತಂ, Instr. ಅನಿತಱಿಂ, etc. (Śmd. 135. 140). ಅನಿತಱ (ಅಷ್ಟು ಶಬ್ದಂಗಳ Cm.) ಮತ್ತಂ ಸುಕಾರಂ (215). ಸಂಸ್ಕೃತದ ಭಾವವಚನಂಗಳನ್ ಅಯ್ದು, ಅನಿತರ್ಕಮ್ (ಅಷ್ಟಕ್ಕೆಯುಂ Cm.) ಇಸುಪ್ರತ್ಯಯವನೆ ಪತ್ತಿಸಿ ನಿಱಿಸೆ (91). ಎನಿತುಮ್, ಅನಿತುಮಂ ಧರ್ಮದಿಂ ಸೂಱೆಗೊಟ್ಟಂ (73). ಉರಗಂ ಕೊಣ್ಡಲ್ಲಿಗೆ (o. r. ಕೊಣ್ಡಲ್ಲಿಂ) ನಾಲ್ವೆರಲನಿತಂ ಕಱಿದು ಕಟ್ಟಿಂ! (224). ಅನಿತರ್ಕಮ್ (so long) ಬಳಂ ಪುರಾನ್ತಕಂ (140. 292). ಎರಡು ವ್ಯಂಜನಮುನ್ ಉಚ್ಚರಿಸುವನಿತು ಕಾಲಂ (215). ಎನ್ನ ಅಱಿವನಿತನ್ ಅಯ್ದೆ ಪೇೞ್ದೆಂ (231). ಶರೀರಭೋಗಮುಂ ತೊಱೆವನಿತರ್ಕೆ ಅವಂಗೆ ಕುಡಲಾಗದು ಅನಲ್ಪನಿತಮ್ಬವಿವ್ಯಯಂ (140). ಆಪನಿತು ಹೊಸ ಹುಗ್ಗಿ, etc. (Bp. 2, 53). ತಿವನೊಳು ತನ್ನ ತಲೆಯಂ ನಿನ್ದು ತಾಟಿಸಿ ಕೊಳುವನಿತಱಲಿ (whilst, 14, 21). ಅನಿತಱಲಿ (meanwhile, 27, 16). ಅನಿತಱಲಿ (the whole time, 47, 59). ಅಣುಮಾತ್ರದನಿತುಂ (48, 3). ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಗಳನ್ ಅನಿತುಮುಂ ತರ ಹೇೞು! (59, 18). ಅನಿತಱೊಳೆ (even so long, 61, 35). ಚಳಿಗೆ ಅಱದೆ, ಪೇರಾಲದ ಕೆಳಗೆ ಇರ್ಪನಿತಱೊಳೆ ಚಪಲಕಪಿ ನಿಡುಗೋಡಂ ಸೆಳೆದು ಅಲುಗೆ (Rśv. 9, 24). ಮೆಲ್ಲನೆ ಏಟ್ವನಿತಱಲಿ (13, after 95). ಅವನೀಪತಿ ತನ್ನ ತುರಂಗಮುಂ... ದಾಣ್ಟಿಸಿ, (ನಿನ್ನದಂ) ಕೆಲನ್ದೆಗೆ! ಎಷ್ಟುನಿತರ್ಕೆ ಮುಂಚಿ, ಮುನ್ನವೆ ಸಜವಾಶ್ವಮ್ ಅಯ್ದಿ (13, 96). ಬಲಿದುದು ಅನಿತಕೆ (meanwhile) ಕೋಟೆ (Râm. 13, 2). ಆದುದು ಅನಿತಱೊಳ್ ಅಸ್ತಮಯಸಮಯಂ (J. 17, 20). ಅನಿತಱನ್ದ (= ಅನಿತಱೊಳ್, Bp. 44, 18. 19). (See also Kâvy. I, 4, 33-38). — ಅನಿತನೆಯ. ಅನಿತು-ಅನೆಯ (Śmd. 243). Amounting to that much. — ಅನಿತನೆಯಂ. -ಅಂ 3. (243). A man of so much (power, influence, rank, etc. as that or those). — ಅನಿತು. ಅನಿತು -ಉ 9. = ಅನಿತುಂ. All, the whole (M. ಅತ್ರಯುಂ, T. ಅನ್ನೆತ್ತುಂ; Tĕ. ಅನ್ನು). ಗೌಳತಪಸಿಗಳು ಅನಿತು ಗುಗ್ಗುಳವಂ ಮಡಗಲೊಡನೆ (Bp. 44, 19). — ಅನಿತುಂ. ಅನಿತು -ಉಂ 1. All, the whole. ಅನಿತುಮುಂ (Acc., Śmd. 73). — ಅನಿಬರ್. Nominative pl. (Śmd. 122. 123). So many persons (as those). ಆಡುವ, ದೀವಿಗೆವಿಡಿವ, ಹರದುಗೆಯ್ವ ಅನಿಬರೊಳಂ ಅಟಗಪ್ರತ್ಯಯಮ್ ಒನ್ದುವುದು (240). ಕುಮಾರರನ್ ಅರಸಿಯರನ್ ಅನಿಬರ (*i. e.* ಅನಿಬರಂ) ವಚೋರಚನೆಯಲಿ ಮನ್ನಿಸಿದಂ (Bh. 2, 13, 10). ಉತ್ಸವಕೆ ಬನ್ದ ಅನಿಬರೆಲ್ಲರಂ ಸತ್ಕರಿಸಿ (J. 18, 39). — ಅನಿಬರು. ಅನಿಬರು (-ರ್) -ಉ 9. = ಅನಿಬರುಂ. All persons, all. (T. ಅನ್ನೆವರುಂ). ಅಸಮುಸದ್ಭಟರ್ ಅನಿಬರು, ಓ! ಎನ್ದು, ಉಸುರುತ ಇರೆ (Bp. 16, 11). ಅವರ ದನಿಯನ್ ಆಲಿಸಿ, ಅನಿಬರಂ (*i. e.* ಅನಿಬರ-ಅಂ 5) ಕರೆದು (32, 18). ಅರಸನ್ ಆಗಳು ನಾವನಿಬರಂ ಕರಿಸಿ (44, 70). — ಅನಿಬರುಂ. ಅನಿಬರ್-ಉಂ 1. All persons, all. ನೆರೆದ ಅರಸುಗಳನಿಬರುಮಂ (Acc.) ಕಾದಿ ಗೆಲ್ದನ್ ಒರ್ಬನೆ ಕಾರ್ಥಂ (Śmd. 120). ಅನಿಬರುಮ್ ಒನ್ದಾಗಿ ತಾಗುವಂ ಫಲ್ಗುನನೊಳ್! (270). ನೀವನಿಬರುಂ ಹೇೞುವುದು (Bp. 5, 54).

ಅನಿತ್ತು anittu. = ಅನಿತು (Kâvy. I, 4, 37. 38). ಎನಿತ್ತು ಎನಿತ್ತು ಅಮ್ಬುಜಪತ್ರನೇತ್ರೆಯಾ ಘನಸ್ತನಂಗಳ್ ಬಳೆಗುಂ ಕಿರಾತೆಯಾ, ಅನಿತ್ತು ಅನಿತ್ತಂ (rep.) ವನದೊಳ್ ವನೇಚರಂ ತನತ್ತು ಬಿಲ್ಲಾನ್ ಅದನ್ ಅನ್ತೆ ಕೀಸುಗುಂ (38; Śmd. 144).

ಅನಿತ್ಯ a-nitya. Not everlasting, transient; unstable; occasional. (Bp. 51, 35; 54, 59).

ಅನಿತ್ಯತೆ a-nityatĕ. The state of being transient, etc. (Kaivalyapaddhati 3, 15, 1).

ಅನಿನ್ದ್ಯ a-nindya. Unblamable, faultless (Čh. v. 11; Śmd. 130).

ಅನಿಬದ್ಧ a-nibaddha. Not tied down, not bound, unattached, *incoherent, unconnected.* (Bp. 1, 18).

ಅನಿಬರ್ anibar. See s. ಅನಿತು.

ಅನಿಮಿತ್ತ a-nimitta. Having no adequate occasion, causeless, groundless; groundlessness; — self-will, etc. (ಸ್ವೇಚ್ಛೆ, ಯದೃಚ್ಛೆ, ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆ Mr. 452; Bp. 18, 53).

ಅನಿಮಿತ್ಯ a-nimitya. = ಅನಿಮಿತ್ತ. (Bp. 43 sum.; My.).

ಅನಿಮಿಷ a-nimisha. Not winking, looking steadily, vigilant. 2, open as eyes or flowers. 3, not twinkling or

Digitized by Google

winking (noun). 4, not a moment (ಕಾಲ, ಕಾಲಭೇದ Nn. 148). 5, *a god* (ಸುಪರ್ವ, ದೇವತೆ 148). 6, *a fish* (ಯಾದ, ಮೀನು 148). 7, N. of a metrical foot (Čh.). See Prv. s. ನಿಮಿಷ.

ಅನಿಮಿಷಧ್ವಜ animisha-dhvaja. Fish-bannered: Kâma (ಕಾಮ Mr. 22).

ಅನಿಮಿಷಾಲಯ animisha-âlaya. The habitation of the gods, heaven (ನಾಕ Mr. 471).

ಅನಿಮಿಷಾಶ್ರಯಮೂರ್ತಿ animisha-âśraya-mûrti. Vishṇu, etc. (J. 15, 12).

ಅನಿಯತ a-niyata. Not regulated, uncontrolled, not fixed, uncertain, irregular, casual.

ಅನಿಯತಲಿಂಗ aniyata-linga. = ವಿಶೇಷ್ಯಾಧೀನಲಿಂಗ. (My.).

ಅನಿಯಮಿತ a-niyamita. Having no rule or law, unfixed, irregular (My.; B. 4, 32).

ಅನಿಯೋಗ a-niyôga. Non-use, a meaning that is not usual or common; a term having such a meaning (Šmd. 76. 77).

ಅನಿರುದ್ಧ a-niruddha. Unobstructed, ungovernable, self-willed. 2, *the son of Kâma* (or of Pradyumna). (J. 7, 2; 8, 34).

ಅನಿರ್ಜಿತ a-nirjita. Unconquered, unvanquished (Bp. 22, 51).

ಅನಿಲ anila. *Wind or air* (ಶಮ್ಸನ, ಗಾಳಿ, ಮಿಗದೇರ, ಎಲರ್, ಎರಲ್ Sm. 13; Kk. 16). 2, the deity of wind. 3, *a class of deities forty-nine in number*. 4, one of the rasas or humors of the body. 5, rheumatism, etc. (ವಾತರೋಗ Čb.). 6, N. of a metrical foot (Čh.).

ಅನಿಲಜ anila-ja. Bhîmasêna (J. 2, 42; 3, 1). 2, Hanumat (18, 6).

ಅನಿಲತನಯ anila-tanaya. = ಅನಿಲಜ No. 2. (Čh. v. 60). 2, = ಅನಿಲಜ No. 1.

ಅನಿಲದ್ವಾರ anila-dvâra. A window (Bp. 18, 39).

ಅನಿಲಬಾಂಧವ anila-bândhava. Fire (Râm. 5, 8, 39).

ಅನಿಲವೇಗ anila-vêga. The velocity of the wind (Bp. 57, 45).

ಅನಿವರ್ತಿ a-nivarti. *Not turning back, brave.*

ಅನಿವಾರ a-nivâra. Irrestrainable; refractory (Mhr.). 2, excessive (ಬಹಳ Čb.; Mhr.).

ಅನಿವಾರ್ಯ a-nivârya. Not to be warded off, inavertible (My.; Mhr.). 2, calamity (My.; Mhr.).

ಅನಿಶ a-niśa. Nightless; sleepless; uninterrupted, continual. ಅನಿಶಂ, *continually*.

ಅನಿಷ್ಟ an-ishṭa. 1. Unwished, undesirable, disagreeable, hated, unfavorable (ಅಸ್ವಗತ, ದ್ವೇಷ್ಯ, etc. Hlâ.; ಅಸ್ವಗತ, ಅಸಮ್ಮತ Mr. 238; Šmd. 128). 2, bad luck, misfortune. 3, crime. 4, hostility, hatred (Šmd. 158. 159).

ಅನಿಷ್ಟ an-ishṭa. 2. Not offered in sacrifice. 2, not honoured with a sacrifice.

ಅನಿಷ್ಟಪುಷ್ಟಿ anishṭa-pushṭi. A bad breed (Bp. 40, 58).

ಅನಿಷ್ಟಾರ್ಥ anishṭa-artha. A disagreeable object or thing or meaning (Kâvy. II, 1, A, 16-19).

ಅನಿಸು anisu. 1. = ಅನಿಸು, etc. (My.). ಅವುಗಳಿನ್ದ ಏನಾಗ ಬೇಕಾಗಿದೆ ಎನ್ದು, ಸಹ ಒನ್ದು ವೇಳೆ ನಿನಗೆ ಅನಿಸೀತು (B. 4, 60). ಮನ್ದಿಯ ಕೆಮ್ಮಿನ್ದ ಚಂ ಅನಿಸಿ ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ (2, 41).

ಅನಿಸು anisu. 2. = ಅನಿತು, etc. (My.).

ಅನೀಕ anîka. *The face*. 2, the front. 3, a point, an edge. 4, *an army, a host*. 5, array, march. 6, *war, combat*. See ದ್ರಿಶ್ಯನೀಕ.

ಅನೀಕಸ್ಥ anîka-stha. A warrior or combatant. 2, a general (ಚಮೂಪತಿ, ದಣ್ಡನಾಥ Mr. 269). 3, *a royal guard, a sentinel*. 4, the trainer of an elephant, an elephant driver. 5, a large military drum. 6, a mark, a signal.

ಅನೀಕಿನಿ anîkini. *An army, a host*. 2, *one-tenth of an akshauhini*.

ಅನೀತಿ a-nîti. Impropriety, immorality, injustice (My.; B. 1, 8; ಅನಯ G.). 2, impolicy, indiscretion.

ಅನೀನು anînu. The reins of a bridle (ವಸು Čb.; Mhr., H.).

ಅನೀಪ್ಸಿತ an-îpsita. Undesired; that is undesired (Šmd. 158).

ಅನೀಶ an-îśa. One who is not Îśa or Šiva (Bp. 54, 27). 2, one who has not a superior, paramount. 3, one who has no protector, powerless.

ಅನು anu. 1. (Šmd. 59. 392). = (ಅಣೆ 2), ಅನವು, ಅನುವು, (ಅನ್ದ). Fitness; propriety; nicety, loveliness, that is pleasing, charming or beautiful. (ಚೊಕ್ಕಳಿಕೆ, ಚೊಕ್ಕ, ರಯ್ಯ, ಲೇಸು, ಹಸ, ಗಟ್ಟಿ, ಎಡ್ಡ, ಮನೋಹರ Šm. 55; ಹಸ, ಲೇಸು, ಚೊಕ್ಕ, ಅಣೆ, etc., ಮನೋಹರ Kk. 18; ಅಣೆ, ಎಡ್ಡ, ಲೇಸು, etc., ಮನೋಹರ Šs.; My.; Tě. ಅನುವು; Tu. ಅನುತನ, fitness; ಅನೆ, to touch). ಈ ಅನುವನ್ ಅನ್ ಬಲ್ಲೆನ್ ಬಲ್ಲೆನು (Bp. 20, 32). ಮದ್ಗುರುವಿನ ಸಮಕ್ಷದ ಪಟ್ಟಿಮಂಚದೊಳ್ ಅನುವಿನಲಿ (at ease) ಕುಳ್ಳಿರ್ದಹನು (39, 43). ಮನಸಿಜಸುಖಾಮ್ಬುತತರನಿಧಿಯೊಳ್ ಓಲಾಡಿಸುತ್ತ ಇರುತಿರ್ಪ ಅನುವಿನ ಇರವ ಹೇಬ್ದಪೆಂ (41, 18). ಇನಿದ ಪಾಯಸದೊಳಗೆ ಘ್ರುತವ ಬಕ್ಕ ಅನುವು ಇದು ಅಯಿತು (43, 71). ತಾ ಕಾಲಾಗ್ನಿ ರುದ್ರೋಪನಿಷದುರುವಚನಾ ಅನುವಿನೊಳು ಪೇಬಿತುಮ್ ಇಹ.. ಘನಮಹತ್ವತೆ ಎನಗೆ ಸಿದ್ಧಿಸಿತು (43, 74). ಅನುವನ್ ಅಬಿಯದೆ (45, 14). **2,** worth, merit. ಪರಮನ್ (Šiva) ಅಬಿವಂ ಬಸವನ ಅನುವಂ (1, 30). ಇದಂ ಬಸವಸು ಕುಮಾರಸಕಳೇಶ್ವರನೇ ಬಲ್ಲನು ಧಾರುಣೀವಲಯದೊಳ್ ಎಸೆವ ನಿಮ್ಮ ಅನುವಿನ ಇರವಂ (61, 72). **3,** readiness, see ಅನುವಾಗು. **4,** success. ಎಮ್ಮ ಕಾರ್ಯದ ಅನುವಿನಿಂ ಪಡವ ಇನಿತು ಧನಮ್ ಇದೆ (29, 30). **5,** the proper or correct way (of doing a thing). ಬಲ್ಲರ್ ಅಗಳೆ ಕಾರ್ಯದ ಅನುಗಳನ್ ಎಲ್ಲಮಂ (40, 89). **6,** a scheme, a device, an artifice. ಮಚ್ಚಿಕೆಯ ಅನುವನ್ ಅಬಿದು ಆ ಪ್ರಾಣವಂ ಮತ್ತು ಎನ್ತು ಕೊಡ ಬಹುದು? (36, 56). (ಪರಿ) ಅನುವಿನಿಂ ಕಟ್ಟಿ ಬಲಿಯಂ (57, 23). ಇನಿತು ಚಿನ್ತಿಸಲ್ ಏಕೆ? ಕೌರವಜನಪ, ನಿಮ್ಮ ಅಡಿಗಳಿಗೆ ತಾನ್ ಒನ್ದು ಅನುವ ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡುವೆನು (Bh. 1, 8, 32). **7,** proper room, accommodation (C.; see ಅನವು). **8,** a combination of circumstances, a good or bad occurrence or circumstance (that may become an obstacle or cause straits, C.). ನೀವು ಅಬಿವಿರ್ ಈ ಅನುವನ್ ಇದ (Bp. 48, 28). ಕುಲಹೀನರಂ ತಾವು ಮನಸು ಹೇಸದೆ ಕೂಡಿ ಕೊಣ್ಡು ಇಪ್ಪ ಅನುವ ನೋಡಾ! (57, 8). **9,** profit, use. ಮಕ್ಕಳಿರಾ, ಬಬ್ಬರ ಸಮ್ಮತಿ ಇಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ಅನುವಿಗಾಗಿ ಅವರ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಬಲಾತ್ಕಾರದಿನ್ದ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವದು ಅನ್ಯಾಯವೆನ್ದು, ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಡಿರಿ! (B. 2, 93). **10,** opportunity, leisure, time (C.).—See J. 4, 6; 7, 42; 25, 30.— ಅನುಗೂಡು. -ಕೂಡು. To join closely (v. i.); to meddle with. ಕೇಡು ತಪ್ಪದು ವೇಶಿಯರೊಳ್ ಅನುಗೂಡಿದವರಿಗೆ (Bp. 40, 74). ಹಸಿದು ಇರ್ದೊಡೆ ಎನಗೆ ಅನುಗೂಡಿ, ಕರೆದು, ಆರೋಗಣೆಗೆ ನೀಡು! ಎಮ್ಬನ್ ಅನ್ವೆಯನು (47, 39; see also 43, 6).— ಅನುಗೆಡಿಸು. —ಕೆಡಿಸು. To spoil the proper state, etc. (My.).— ಅನುಗೆಡು. -ಕೆಡು. The proper state or beauty to be spoiled;

Digitized by Google

to fall into a miserable state; to leave the correct path (My.). ಗಟ್ಟದೊಳ್ ಬೆಟ್ಟಂಗಳೊಳಗೆ ಅನುಗೆಟ್ಟು ನೀವು ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದಡೆ ಅಂಜಿಕೆ ಹುಟ್ಟದೆ ಇಹುದೇ? (Bp. 18, 15). ಮುಟ್ಟರು ಎನ್ನುಂ ಮಾಂಸವಂ, ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ನೋಡರು ಭಕ್ತರ್, ಇದನ್ ಅನುಗೆಟ್ಟು ತಾಮ್ ಇಕ್ಕುವರೆ? (25, 24). — ಅನುಗೆಯ್. To make ready; to adjust; to make up one's mind; to be propense. ಇಲಿಯ ಹಿಡಿಯಲು ಅನುಗೆಯ್ವ ಬೆಕ್ಕು (ಜಾಹಕ, ಮಣ್ಣುಲಿ, etc. Hlâ.). ಇಲಿಯ ತಿನಲ್ ಅನುಗೆಯ್ವ ಬೆಕ್ಕು (ಜಾಹಕ, etc. Mr. 164). (ವಾದ್ಯಮುಮ್) ಆಡಲ್ ಅನುಗೆಯ್ದು ಪದಹತಿ (ಚಟ್ಟಕಾರ Mr. 81). ಆ ತರುಣಿ ತಾನ್ ಅದಂ ತಿದ್ದಲ್ ಅನುಗೆಯ್ದಳು (J. 30, 28). — ಅನುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To become fit, etc. (ಯೋಗ್ಯನಾಗು Čb.). — ಅನುಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To make ready; to prepare, to get up; to cause to join fitly, to place appropriately; to adapt to the purpose; to cause one's self to be ready or fit; to be becoming. ಕೇಳಿಕೆಗಳನ್ ಅನುಗೊಳಿಸಿ (Bp. 37, 2). ಬೆರಳಂ ಕಟಿಯ ಕೆಳಗೆ ಅನುಗೊಳಿಸಲ್ (40, 20). ದಕ್ಷಿಣಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಅನುಗೊಳಿಸಲ್ ಏಕೆ? (43, 63). ಉಸುರನುಗೊಳಿಸುತಂ ಕಣ್ದೆರೆದು (47, 59). ಗುರುವಧಿಕಕಾರುಣ್ಯಘನತರಾವಿರಲಪ್ರಸಾದಮನ್ ಅನುಗೊಳಿಸಲ್ (49, 85). ಅನುಗೊಳಿಸಿ ನಾಗಮ್ ಆಸೀಸಪತ್ರಂ ಸೀಸಮ್ ಎನಿಕು (Mr. 100). ಶಿವಾಂಘ್ರಿಯುಗಲಮನ್ ಎರ್ದೆಯೊಳ್ ಅನುಗೊಳಿಸಿ, ನಮಿಸಿ (Rśv. 14, after 28). — ಅನುತನು. reit. = ಅನು 8. (S. Mhr.). *Cf.* ಅನುವುತನುವು. — ಅನುವಟು. -ಅಟು. = ಅನುಗೆಡು. (Bp. 17, 13). — ಅನುವಾಗು. -ಆಗು. To become or be ready; to be fit or nice; to join (v. i.), to enter; an occasion to happen. ಆಯುಧವನ್ ಒನ್ದಂ ಪಿಡಿದು, ತಾನ್ ಇರ್ದನ್ ಅನುವಾಗಿ (Bp. 13, 14). ನೆರೆಯಲ್ ಅನುವಾದ ಅಬಲೆಯನ್ ಓಸರಿಸಿ (42, 32; see also 45, 49). ನೇವಳವನ್ ಅನುಸನ್ಧಿಸಿದರ್ ಅನುವಾಗಿ (4, 37). ತೊತ್ತುಗೆಲಸವ ಗೆಯ್ಯಲ್ ಅನುವಾಯಿತ್ತು (21, 7). ಸೌನ್ದರಿಯ ವಶನ್ ಆಗಿ, ನಿಮ್ಮ ಆಭವನೊಳ್ ಅನುವಾದ (31, 22). See also 35, 29. 31; J. 4, 66; 8, 24; 11, 26; 12, 50; 17, 30. 44. 45; 23, 22; 31, 67; 32, 56.

ಅನು anu. 2. = ಅಂ 1, of which it is a later and common form, *e. g.* ಕೊಲಿಸಿದನು (Bp. 25, 23); ಸಲಿಸಿದನು (53, 30); ಇದ್ದನು (B. 1, 1). See ನು 1.

ಅನು anu. 3. = ಅಂ 3, of which it is a later and common form, *e. g.* ಕಿಂಕರನು (Bp. 31, 7); ಆತನು (B. 1, 1). See ನು 2.

ಅನು anu. 4. = ಅಂ 4, of which it is a later and common form, *e. g.* ಅಭಿಷಿಕ್ತನನು (Bp. 39, 52); ವಾರ್ಯನನು, ಧೂರ್ಯನನು (8, 53); ರಸಾಯನಗಳನು (8, 43).

ಅನು anu. 5. = ಅನ್ 1, etc. To say, *e. g.* ಅನುತಾನೆ, ಅನುತದೆ (C.). See ಅನ್ತದೆ, ಅನ್ತಾನೆ, ಅನ್ತಾರೆ, ಅನ್ತಾಳೆ, ಅನ್ತಿ, ಅನ್ತೀರಿ, ಅನ್ತೇವೆ.

ಅನು anu. *After in space, rank or time.* 2, along, lengthwise, on. 3, with, together with. 4, severally, each by each, orderly. 5, after, towards. 6, *in accordance with, agreeably to, like.* 7, according to.

ಅನುಕ anuka. Longing after, desirous; libidinous. 2, = ಅನುಗ No 5, a husband (ಧವ, etc., ಗಣ್ಡ Mr. 307).

ಅನುಕಮ್ಪೆ anu-kampĕ. *Sympathy, compassion, tenderness.*

ಅನುಕರ anu-kara. Imitating; —an assistant. 2, a kind of vessel (ಗರ್ಗರ, ಗುಣ್ಡಿವಟ್ಟಲ್ Mr. 212).

ಅನುಕರಣ anu-karaṇa. Imitation, following an example (Śmd. 22. 230; Kâvy. I, 1*a*, 22-27). 2, resemblance, similarity. 3, = ಅನುಕರಣಪದ (Śmd. 35, Kâvy. II, 1, A, 29). See ಅನುಕೃತಿ; ಅಭಿನಯಿಸು.

ಅನುಕರಣಪದ anukaraṇa-pada. An imitative word or sound (Śmd. 228 Cm.; 388).

ಅನುಕರಣಶಬ್ದ anukaraṇa-śabda. = ಅನುಕರಣಪದ. (Śmd. 22 Cm.).

ಅನುಕರಣಿ anu-karaṇi. Mimicry, dramatic action (? ನಯು Mr. 79; *cf.* ಅಭಿನಯ).

ಅನುಕರಣೆ anu-karaṇĕ. = ಅನುಕರಣ (Śmd. 73).

ಅನುಕರಿಸು anu-karisu. To imitate, to equal (Śmd. 176; Kâvy. III, 2, B, 56; Bp. 4, 26; 13, 21; 42, 24; 45, 15; J. 25, 30). 2, to admit, to accept. ಅನುಕರಿಪರ್ (ಅಂಗೀಕರಿಸುವರ್ Śmd. 71, o. r. ಅನುಕರಿಸುವರ್). 3, to put in one line, to join (Śmd. 67). 4, to make ready: to put on (as ointment, ornaments, J. 4, 6; 11, 41). 5, to make one's self ready for, to assent (J. 16, 13).

ಅನುಕರ್ಷ anu-karsha. Attraction, drawing. 2, including a precedent in a subsequent rule. 3, *the bottom or the axle-tree of a carriage.*

ಅನುಕಲ್ಪ anu-kalpa. *A secondary injunction, permission to adopt an alternative or substitute.*

ಅನುಕಾಮೀನ anu-kâmîna. *One who acts as he pleases.*

ಅನುಕಾರ anu-kâra. *Imitation, resemblance.*

ಅನುಕಾಲ anu-kâla. Opportune, occasional. (My.).

ಅನುಕೀರ್ತನೆ anu-kîrtanĕ. The act of proclaiming or publishing (Bp. 38, 69).

ಅನುಕೂಲ anu-kûla. Following the bank. 2, *comformable to, in accordance with* (Śmd. 238. 239); suitableness of circumstances, etc. 3, according to the current, favourable, agreeable, friendly (Śmd. 7); favour, kindness; support, help (My.). Feminine ಅನುಕೂಲೆ (J. 10, 23; 11, 15).

ಅನುಕೂಲತೆ anu-kûlatĕ. Concord; good-will, favour; conformity; consent; prosperity; suitableness of circumstances, convenience, etc. (B. 4, 59. 87; My.).

ಅನುಕೂಲಿಸು anu-kûlisu. To be favourable; to be friendly; to help (B. 4, 161; 5, 53. 156); to turn out successful (My.).

ಅನುಕೃತಿ anu-kṛiti. = ಅನುಕರಣ. (Śmd. 22. 72. 230; Kâvy. I, 3, 89-97). 2, a copy. 3, compliance.

ಅನುಕೃತಿಪದ anukṛiti-pada. = ಅನುಕರಣಪದ. (Śmd. 228. 388).

ಅನುಕೃತಿಸ್ವರ anukṛiti-svara. The vowel at the end of an imitative word (Śmd. 64. 65). 2, an imitative sound or word (My.).

ಅನುಕ್ತ an-ukta. Unuttered, unsaid (*e. g.* by the author of a book, Śmd. 149. 299).

ಅನುಕ್ರಮ anu-krama. *Succession, arrangement, order, method.* See Mr. s. ಅನುಗತಿ. ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ, in due order (My.).

ಅನುಕ್ರಮಣ anu-kramaṇa. Proceeding methodically or in order; following. (My.).

ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆ anu-kramaṇikĕ. A table or chapter of contents (B. I, I); a preface (My.).

ಅನುಕ್ರೋಶ anu-krôśa. *Compassion, tenderness.*

ಅನುಗ anu-ga. *Going after, following.* 2, corresponding with, adapted to. 3, a companion. 4, *a follower, a servant* (ಸೇವಕ, ಅನುಚರ, etc., ಓಲೆಕಾರ Mr. 266). 5, *a lover, a husband (cf.* ಅನುಕ).

ಅನುಗತ anu-gata. Gone after, followed; following; corresponding; a follower; attached or devoted to (Čb. v. 6; Kâvy. III, 3, B, 148; V, 939; Śmd. 194. 259).

Digitized by Google

ಅನುಗತಪ್ರಾಸ anugata-prâsa. A kind of alliteration (Čh.).

ಅನುಗತಿ anu-gati. Succession, order, method (ಅನುಕ್ರಮ, etc., ಪರಿಪಾಡಿ Mr. 441).

ಅನುಗತಿಕ anu-gatika. Following; a follower. See ಗತಾನುಗತಿಕ.

ಅನುಗಮ anu-gama. Following (Kâvy. III, 3, B, 171).

ಅನುಗಮನ anu-gamana. Going after, following. (My.). 2, postcremation of a widow.

ಅನುಗಾಮಿ anu-gâmi. Following; a follower; a companion. (My.).

ಅನುಗುಣ anu-guṇa. Having similar qualities; congenial with. 2, according or suitable to (Šmd. 47; Kâvy. III, 3, B, 93).

ಅನುಗುಣತ್ವ anu-guṇatva. The condition of having similar qualities, etc. (My.).

ಅನುಗ್ರಹ anu-graha. *Conferring benefits, favour, kindness.* 2, promoting or furthering a good object. 3, aid, assistance. See Bp. 53, 2; 54, 86.

ಅನುಗ್ರಹಿಸು anu-grahisu. To treat with kindness (My.);—to show favour (My.);—to grant (as a request, J. 4, 65; 8, 44);—graciously to confer or vouchsafe (Bp. 56, 45).

ಅನುಚರ anu-čara. *Following, attending.* 2, *a companion, a follower, a servant.*

ಅನುಚಿತ an-učita. Improper, wrong; unusual, strange; unqualified. (Kâvy. IV, 1, 11; Bp. 27, 24; 28, 27; ಅಯೋಗ್ಯ G.).

ಅನುಚಿತಾನ್ವಯ anučita-anvaya. An improper anvaya (Kâvy. II, 2, B, 4).

ಅನುಚಿತೆ an-učitĕ. An improper female (Bp. 40, 53).

ಅನುಚ್ಛಿಷ್ಟ an-ucchishṭa. *Not rejected, pure; righteous.*

ಅನುಜ anu-ja. Born after. 2, *a younger brother.*

ಅನುಜಾತ anu-jâta. = ಅನುಜ. (Čb.; My.).

ಅನುಜಾತೆ anu-jâtĕ. = ಅನುಜೆ. (My.).

ಅನುಜೀವಿ anu-jîvi. Living by or upon (others). 2, *a dependent, a follower.*

ಅನುಜೆ anu-jĕ. A younger sister (Bp. 4, 49; ತಂಗಿ G.; My.).

ಅನುಜ್ಞೆ anu-jnĕ. *Assent, permission.* 2, leave to depart. 3, an order or command.

ಅನುತರ್ಷ anu-tarsha. Thirst; wish, desire. 2, *a vessel from which spirituous liquor is drunk.*

ಅನುತರ್ಷಣ anu-tarshaṇa. *A vessel from which spirituous liquor is drunk.*

ಅನುತಾಪ anu-tâpa. *Repentance.* 2, heat;—sorrow, compassion (Bp. 18, 79; My.). — ಅನುತಾಪಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ. -ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ. (ಅತರ್ Si. 398).

ಅನುತಾಪಿ anu-tâpi. Penitent, regretting;—compassionate (My.).

ಅನುತ್ಕಟ an-utkaṭa. Not much. 2, contraction, abridgment (ಸಂಗ್ರಹ, ಸಂಕ್ಷೇಪ, ಸಮಾಹಾರ, ಹವಣಿಸಲ್ Mr. 446).

ಅನುತ್ತಮ an-uttama. *Unsurpassed* (in height), *best, excellent.* 2, not the best (My.).

ಅನುತ್ತರ an-uttara. Than which there is no higher, *chief, best, excellent.* 2, being not the upper, *low, inferior, base.* 3, not the North, *South, Southern.* 4, without a reply, silent. 5, a bad or evasive reply. 6, *deserving no reply, talking nonsense.* 7, fixed, firm.

ಅನುದಾತ್ತ an-udâtta. Not raised, not elevated, not pronounced with the udâtta accent, grave (Bp. 55, 51).

ಅನುದಿನ anu-dina. Every day; daily (My.; B. 4, 172; Bp. 1, 37; 3, 65; 24, 2; 25, 38; 30, 7; etc.).

ಅನುದೇಶ anu-dêśa. A rule or injunction, especially one that points back to a previous rule (Kâvy. II, 2, B, 16).

ಅನುಧಾವನ anu-dhâvana. Running after, chasing, pursuing. See ಅಟ್ಟು, ಅಟಿಸಿಯಟ್ಟು, ಎಟ್ಟಿಟ್ಟು, ತಗುಳ್, ಬೆಂಗೊಳ್.

ಅನುನಯ anu-naya. Bringing near;—*salutation, obeisance, courtesy, civility, friendly or lovely behaviour* (ಸ್ನೇಹ Nn. 167; Mr. 479). 2, humble entreaty or supplication, reverential deportment; coaxing (ಘನವಿಸ್ನೇಹ, ಬಹಳ ಸ್ನೇಹ ವಿಲ್ಲದುದು 167). 3, regulation of conduct, discipline, tuition. See ಮೊಗವ್ಬುಡೆ, ಬೋಳಯಿಸು, ಬೋಳಯಿಸುಹ.

ಅನುನಯಿಸು anu-nayisu. To bring near (Bp. 34, 19); etc.

ಅನುನಾಸಿಕ anu-nâsika. Nasal; a nasal letter (Šmd. 23. 24; Kâvy. I, 1*a*, 17-21).

ಅನುಪತ್ಯ anupatya. Absence of the means of subsistence (C.; Mhr. ಅನುಪತ).

ಅನುಪದ anu-pada. Following closely (ಅನ್ವಂಗ, ಅನ್ವಕ್ಷ, ಬೆಮ್ಬುಡಿ' Mr. 445). ಅನುಪದಂ, step by step; word for word. 2, *on the heels of, close behind or after.*

ಅನುಪದಿ anu-padi. *Searching after; a searcher, an inquirer.*

ಅನುಪದೀನ anupadîna. = ಅನುಪದೀನೆ. (ಪಾದುಕ, ಹಾವಿಗೆ Mr. 205, o. r. ಹಾವುಗೆ).

ಅನುಪದೀನೆ anupadînĕ. *A shoe, especially a kind of wooden shoe* (ಹಾವುಗೆ Hlâ.).

ಅನುಪಪತ್ತಿ an-upapatti. Non-accomplishment, failure;—insufficiency of means. (My.).

ಅನುಪಪನ್ನ an-upapanna. Non-accomplished, uneffected. 2, unproved. 3, deficient in means (My.).

ಅನುಪಮ an-upama. Incomparable, matchless; excellent, best (Čh. v. 60; Bp. 1, 37; 39, 9; 51, 57; 54, 28; Mr. 480).

ಅನುಪಮಿತ an-upamita. Uncompared, matchless (Bp. 37, 69).

ಅನುಪಮೆ an-upamĕ. A matchless female (G.). 2, *the female elephant of the south-east* or of the north-east.

ಅನುಪಲಬ್ಧಿ an-upalabdhi. Non-perception, non-recognition. (R.).

ಅನುಪಲ್ಲವಿ anu-pallavi. The response in a chorus (My.; Tĕ.).

ಅನುಪಾತ್ಯಯ an-upâtyaya. *Absence of neglect, following the appointed order.*

ಅನುಪಾನ anu-pâna. A fluid vehicle in medicine; drink taken with or after medicine (My.; B, 3, 28).

ಅನುಪಾಲ anu-pâla. Preserving, keeping up, maintaining (Bp. 21, 2; 33, 3).

ಅನುಪಾಲಕ anu-pâlaka. = ಅನುಪಾಲ. (Bp. 22, 1; 28, 2; 30, 2).

ಅನುಪಾಲನ anu-pâlana. = ಅನುಪಾಲ. (Bp. 21, 3).

ಅನುಪೂರ್ವ anu-pûrva. = ಅನುಪೂರ್ವಕ. (My.).

ಅನುಪೂರ್ವಕ anu-pûrvaka. Regular, orderly; according to (Bp. 27, 11).

ಅನುಪ್ರಯುಜ್ಯ anu-prayujya. Employable (Šmd. 300 Cm.).

ಅನುಪ್ರಾಸ anu-prâsa. Alliteration (Kâvy. III, 2, B, 2. 33-55). 2, a kind of alliteration (Čh.). See ಅನ್ತಾನುಪ್ರಾಸ.

ಅನುಪ್ಲವ anu-plava. *A follower, a companion.*

ಅನುಬದ್ಧ anu-baddha. Bound to, connected with, related to, belonging to (Bp. 34, 1; 38, 2).

Digitized by Google

ಅನುಬನ್ಧ anu-bandha. Binding, connection, junction. 2, *an uninterrupted series.* 3, consequence, result. 4, *motive or cause of an action.* 5, a consonant that occurs in combination with a certain other one (Šmd. 25. 26). 6, *an indicatory letter or syllable, marking some peculiarity in the inflection of the word to which it is attached.* 7, *a child or pupil who imitates an example set by the parent or preceptor.* 8, commencement. 9, anything small or little.

ಅನುಬನ್ಧಕ್ರಿಯೆ anubandha-kriyĕ. An auxiliary verb (as ಕೊಳ್ಳು in ಕಣ್ಡುಕೊಳ್ಳು, My.).

ಅನುಬನ್ಧಿ anu-bandhi. Connected with; having in its train or as a consequence. See ಪುತ್ರ್ಯಾನುಬನ್ಧಿ s. ಪುಣ್ಯಂಗೆಯ್.

ಅನುಬಿಮ್ಬ anu-bimba. A reflection, a reflected image (My.).

ಅನುಬಿಮ್ಬಿಸು anu-bimbisu. To be reflected or mirrored (My.).

ಅನುಬೋಧ anu-bôdha. *Reviving the scent of a faded perfume.* 2, an after-thought.

ಅನುಭವ anu-bhava. Knowledge derived from personal observation or experiment, *experience; apprehension, notion, understanding.* 2, fruition; possession and use of. See B. 4, 222; 5, 179; Bp. 36, 41; 40, 81; 61, 75.

ಅನುಭವಭವ anubhava-bhava. Produced or born from anubhava (Kâvy. IV, 2, 18).

ಅನುಭವಿ anubhavi. One who knows or enjoys (Bp. 4, 9; 11, 13); one who has experience or knowledge (see s. ತಿಳಿ ಸುಖ).

ಅನುಭವಿಸು anu-bhavisu. To experience: to enjoy, to partake of something pleasant (Bp. 24, 32; 28, 7; 30, 5; 31, 6; 43, 63; 56, 11; 61, 22); to undergo, to suffer (Bp. 54, 13; 60, 90).

ಅನುಭವಿಸುವಿಕೆ anubhavisuvikĕ. Experiencing (ಉಪಲಬ್ಧ, ಅನುಭವ Si. 397).

ಅನುಭಾವ anu-bhâva. *A sign or indication of a feeling* (bhâva) *by look or gesture* (Kâvy. IV, 2, 18. 19). 2, *dignity, authority, consequence.* 3, *firm opinion, ascertainment, good resolution, belief.*

ಅನುಭಾವಿ anu-bhâvi. Perceiving, knowing; attempting, full of effort (Bp. 7, 3; 12, 55).

ಅನುಭೂತಿ anu-bhûti. Perception, apprehension. 2, knowledge from any source but memory. 3, dignity. See ಸರ್ವಾನುಭೂತಿ.

ಅನುಭೋಕ್ತೃ anu-bhôktṛi. One who enjoys or suffers. (My.; see ಫಲಾನುಭೋಕ್ತೃ).

ಅನುಭೋಕ್ತವ್ಯ anu-bhôktavya. To be enjoyed or suffered; that is to be enjoyed or suffered (Bp. 3, 22).

ಅನುಭೋಗ anu-bhôga. Enjoyment (Bp. 46, 20). 2, experience, undergoing, suffering.

ಅನುಭೋಗಿ anu-bhôgi. One who enjoys, experiences, or undergoes.

ಅನುಭೋಗಿಸು anu-bhôgisu. To enjoy (Bp. 33, 12; 58, 26; B. 2, 20; 3, 33). 2, to experience, to undergo, to suffer (Bp. 34, 12; B. 3, 97; 5, 69).

ಅನುಮತ anu-mata. Approved, assented to; permitted, allowed. 2, agreeable, pleasant; beloved. 3, being of one opinion. 4, assent, permission, approbation (Čh. v. 218; Šmd. 394; Bp. 4. 2; 43, 69; 60, 59). See ಒಪ್ಪು ಕೆಯ್, ಯೋಜಿಸು.

ಅನುಮತಿ anu-mati. Assent, permission, approbation (Kâvy. III, 3, B. 3. 30-34; Bp. 30, 9). 2, *the fifteenth day of the moon's age, on which it rises one digit less than full* (ಚನ್ದ್ರಂ ಕುನ್ದಿದ ಹುಣ್ಣಿವೆ Hlâ.; ಇನ್ದು ಕುನ್ದಿದ ಪೌರ್ಣಮಿ Mr. 69). 3, N. of a goddess.

ಅನುಮತಿಸು anu-matisu. To assent, to agree, to comply with (Bp. 24, 31; 40, 7. 23; 50, 51. 73). 2, to make (one) assent, to persuade to (5, 19).

ಅನುಮನ್ತ anumanta. = ಹನುಮನ್ತ. (C.).

ಅನುಮಾನ anu-mâna. = ಅನ್ಮಾನ. The act of inferring or drawing a conclusion from given premises; inference. 2, reasoning; reflection, hesitation, doubt (ಊಹ, ತರ್ಕ Mr. 10; Šmd. 395; Bp. 18, 73; 19, 24; 41, 11; 50, 21). — ಅನುಮಾನಪಡು. -ಉಡು. To abandon one's hesitation or doubt (Bp. 61, 14).

ಅನುಮಾನಿಸು anu-mânisu. To reflect, to hesitate, to doubt (Bp. 1, 15; My.; B. 5, 130).

ಅನುಮಾನೋಕ್ತಿ anumâna-ukti. *Reasoning, logic.*

ಅನುಮಿತಿ anu-miti. Inference, conclusion from given premises. (My.).

ಅನುಮಿಷ anu-misha. N. of a man (Bp. 4, 13). — ಅನುಮಿಷಕೇತಿ. N. of a man (58, 4).

ಅನುಮೇಯ anu-mêya. Inferable.

ಅನುಮೇಯಿಸು anumêyisu. To infer (My.; Si. 385).

ಅನುಮೋದ anu-môda. A subsequent pleasure, the feeling of pleasure from sympathy;—assent, acceptance (My.).

ಅನುಮೋದನ anu-môdana. Causing pleasure, applauding. 2, assent, acceptance. 3, sympathetic joy. See ನಮ್ಬು.

ಅನುಮೋದಿಸು anu-môdisu. To feel sympathetic joy. 2, to allow with pleasure, to assent (My.).

ಅನುಯಾಯಿ anu-yâyi. Going after; a follower (B. 5, 175). See ಮುಖ್ಯಾನುಯಾಯಿ.

ಅನುಯೋಗ anu-yôga. *A question.* 2, examination, asking. 3, censure, reproof. 4, spiritual union.

ಅನುಯೋಜನ anu-yôjana. A question; questioning, examining. 2, joining to, attaching (My.).

ಅನುಯೋಜಿಸು anu-yôjisu. To join to, to attach (My.).

ಅನುರಕ್ತ anu-rakta. Fond of, attached or devoted to, pleased; beloved (Bp. 39, 68).

ಅನುರಕ್ತಿ anu-rakti. Affection, attachment, love, devotion (Bp. 44, 65; 47, 56; 58, 14; 61, 41).

ಅನುರಕ್ತಿಸು anuraktisu. To feel affection, to love, etc. (Bp. 49, 34).

ಅನುರಾಗ anu-râga. Redness. 2, *affection, love, good will,* devotion (ರಕ್ತ Mr. 518; Čh. v. 227). — ಅನುರಾಗಪ್ಪುಟು. -ಂ -ಪೆಱು. Affection, etc. to spring up, to become affectionate, etc. (Bp. 31, 31).

ಅನುರಾಗಜ anurâga-ja. *Arising from affection, consent, or satisfaction.*

ಅನುರಾಗಿ anu-râgi. Impassioned, attached, full of affection, enamoured (Bp. 7, 5); —causing love. See ಕ್ಷಣಮಾತ್ರಾನುರಾಗಿ.

ಅನುರಾಗಿಸು anu-râgisu. To be or become full of affection, good will, devotion, or joy (Bp. 4, 57; 21, 46; 28, 68; 32, 31; 33, 15; 53, 66; 55, 47; 59, 22).

ಅನುರಾಧೆ anu-râdhĕ. = ಅನೂರಾಧೆ. The seventeenth nakshatra or lunar mansion. (My.).

Digitized by Google

ಅನುರೂಪ anu-rûpa. Following the form, corresponding, adapted to, agreeable to, according to (Śmd. 149. 370; Si. 67); conformity. See ಅರ್ಥಾನುರೂಪ, ಆಜ್ಞಾನುರೂಪ, ಗುಣಾನುರೂಪ.

ಅನುರೋಧ anu-rôdha. *Obliging another or fulfilling his wishes, obligingness, compliance;* conformity. 2, reference or bearing of a rule.

ಅನುಲಾಪ anu-lâpa. *Repetition of what has been said, tautology.*

ಅನುಲಾಪಿಸು anu-lâpisu. To repeat over and over the same word or words (My.).

ಅನುಲಾಸಿ anu-lâsi. Dancing (according to), rejoicing. See ಮೇಘನಾದಾನುಲಾಸಿ.

ಅನುಲೇಪನ anu-lêpana. ಅನುಲೇಪನೆ. Anointing (the body). 2, *unguent, ointment* (ಗೋಮುಖ Nn. 20).

ಅನುಲೇಪಿಸು anu-lêpisu. To smear to or on (Bp. 4, 35; 19, 70; 46, 61; ಹಚ್ಚು G.).

ಅನುಲೋಮ anu-lôma. With the hair or grain, in a natural direction, regular, successive (Śmd. 14).

ಅನುಲೋಮವಿಲೋಮ anulôma-vilôma. In the usual order and out of the usual order (Śmd. 14 Cm.);—alternate (Ch. v. 238).

ಅನುವರ anu-vara. Selecting: making (anything) one's special aim (J. 4, 71; 11, 6; 25, 30).

ಅನುವರಿಸು anu-varisu. To choose for one's self, to receive with favour (J. 24, 55).

ಅನುವರ್ತನ anu-vartana. Following, attending. 2, compliance, obedience (Bp. 39, 42). 3, *concurring, admitting.* 4, obliging or serving another. 5, consequence, result. 6, *continuance.* 7, supplying from a previous rule. See ಒಮ್ಮು.

ಅನುವರ್ತನೆ anu-vartanĕ. = ಅನುವರ್ತನ. Supplying from a previous rule (Śmd. 79. 85. 151. 183 Cm.).

ಅನುವರ್ತಿ anu-varti. Following; compliant, obedient, resembling. (J. 15, 6).

ಅನುವರ್ತಿಸು anu-vartisu. To supply from a previous rule (Śmd. 299). 2, to refer or apply to through a series (Si. 64). 3, to go after, to follow. ಸತ್ಪುರುಷರನ್ನು, ಅಥವಾ ಸದ್ಗೋಷ್ಠಿಯನ್ನು, ಅನುವರ್ತಿಸ ಬೇಕು (My.).

ಅನುವಾಕ anu-vâka. *Saying after, recital, reading.* 2, a section, a chapter.

ಅನುವಾದ anu-vâda. Saying after or again, explanatory repetition or reiteration with corroboration or illustration: confirmation; trying to establish by reasoning (My.); rumour; slander. See Kâvy. II, 1, A, 29.

ಅನುವಾದಿಸು anu-vâdisu. To argue, to reason (My.).

ಅನುವು anuvu. = ಅನು 1. (C.).—ಅನುವುತನುವು. = ಅನುತನು. (S. Mhr.). 2, preparation, equipping, etc. for setting out (My.);—refreshment, a refreshment (My.).

ಅನುವೃತ್ತಿ anu-vritti. Acting in conformity with. 2, complying with. 3, reference to what precedes, continued course or influence of a preceding rule or assertion on what follows. 4, reverting to. 5, *imitating, doing or acting in like manner: conformity to usage* (ಯಾತ್ರೆ; see ಅನುಸರಿಸು). See ಯಥಾರ್ಥಾನುವೃತ್ತಿ.

ಅನುವೇಷ್ಟಿಸು anu-vêshṭisu. To surround (J. 2, 1).

ಅನುವೇಸು anuvêsu. = ಅನ್ವಯಿಸು. (ಅನ್ವಯಿಸು, ಅರ್ಥ ಹೇಳು G.).

ಅನುವ್ರಜ್ಯೆ anu-vrajyĕ. *Following a departing guest a little distance, as a mark of respect.*

ಅನುಶಕ್ತ anu-śakta. Able, strong, being gifted with (Bp. 39, 68).

ಅನುಶಕ್ತಿ anu-śakti. Ability, power, strength, energy (Bp. 26, 24; 35, 1).

ಅನುಶಯ anu-śaya. Close connection (ಸಹಾಯ Nn. 142). 2, the evil result of an act that clings to the soul and causes it to enter other bodies. 3, *repentance, regret, mental distress* (ಉದ್ವೇಗ, ಉಮ್ಮಳಿಕೆ 142). 4, *ancient or intense enmity, wrath* (ಮುನಿಸು, ಕೋಪ 142). See ಮಱುಗುಹ.—ಅನುಶಯಪ್ಪುಡು. -ಂ-ಪಡು. To feel remorse, to repent (ವಿಪ್ರತಿಸಾರ, ಅನುತಯ, ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ, ಅನುತಾಪ Hlâ.).

ಅನುಶರ anu-śara. A râkshasa, a sort of demon. (R.).

ಅನುಶಾಸನ anu-śâsana. Regulating; binding under laws; instruction, direction. See ದರ್ಶನಾನುಶಾಸನ, ಶಬ್ದಾನುಶಾಸನ.

ಅನುಶ್ರುತ anu-śruta. Handed down by vedic tradition. 2, perpetual, eternal (ನಿತ್ಯ, ಅಜಸ್ರ Nn. 132; ಸದಾ, ನಿರನ್ತರ 137). 3, = ವಾರ್ತೆ, ಸಮುನ್ತು (137).

ಅನುಷಂಗ anu-saṅga. Close adherence, connexion, association. 2, *tenderness, compassion.* 3, necessary consequence.

ಅನುಷ್ಟುಪು anushṭupu. Tbh. of ಅನುಷ್ಟುಭ್. (Mr. 362).

ಅನುಷ್ಟುಭ್ anu-stubh. Following in praise or invocation. 2, speech; Sarasvatî. 3, N. of a type of metres (Ch.).

ಅನುಷ್ಠಾನ anu-sthâna. Commencing, undertaking; doing or engaging in any work, performance or practice, business (Śmd. 5. 6). 2, acting in conformity to.

ಅನುಷ್ಠಿತ anu-sthita. Done, practised; effected, accomplished; followed, observed; done conformably. (Bp. 46, 64).

ಅನುಷ್ಠಿಸು anushṭhisu. To perform, to practice (Bp. 6, 11; 55, 48. 51; J. 29, 5).

ಅನುಷ್ಣ an-ushṇa. Not hot (ಉಷ್ಣವಿಲ್ಲದ G.; My.). 2, apathetic. 3, *lazy, sluggish.*

ಅನುಸನ್ಧಾನ anu-sandhâna. Investigation, inquiry, searching into. 2, setting in order, arranging, planning. 3, plan, scheme. 4, connecting, congruous or suitable connection (Bp. 8, 26; 41, 11).

ಅನುಸನ್ಧಿಸು anu-sandhisu. To connect, to join (Ch. v. 292).

ಅನುಸರಣ anu-saraṇa. Going after, following; imitating. 2, conformity to;—consequence of. 3, custom, habit, use.

ಅನುಸರಿಸು anu-sarisu. To do or act in like manner (ಅನುವೃತ್ತಿ, ಯಾತ್ರೆ Hlâ.; ಯಾತ್ರೆ Nn. 159; Mr. 479);—to follow, ನೀನ್ ಅನುಸರಿಸಿದೆ ಕುಮಾರ್ಗವಂ (Bp. 60, 39); —to use. ಕೆಲಬ್ಬರ್ ಅವನ್ ಅನುಸರಿಸುವರ್ (Śmd. 71, o. r. ಅಂಗೀಕರಿಸುವರ್).

ಅನುಸರಿಸುವಿಕೆ anusarisuvikĕ. Conformity to, approbation, propitiousness (ಪ್ರಸಾದ Si. 433).

ಅನುಸಾರ anu-sâra. = ಅನುಸರಣ. (Śmd. 346; Si. 67).

ಅನುಸಾರತಃ anu-sârataḥ. *Conformably to.*

ಅನುಸಾರಿ anu-sâri. (-ನಿ). Following, acting according to, agreeing to; a follower (Bp. 3, 68; 5, 68; 39, 60).

ಅನುಸಾರಿಣಿ anu-sâriṇi. She who is following, etc. (My.). 2, N. of the second string of a lute (My.; Br.).

ಅನುಸಾಲ್ವ anu-sâlva. N. of a king (J. 8, 29. 36).

ಅನುಸೋಯೆ anu-sôyĕ. N. (Bp. 52, 25).

Digitized by Google

ಅನುಸ್ವಾರ anu-svâra. After-sound. 2, the nasal sound as represented by a dot or circle. 3, that dot when not representing a nasal sound. See Šmd. 19. 192. 203. 205; Kâvy. I, 2, 12. 13. 31. 32.

ಅನುಹಾರ anu-hâra. *Imitation.* 2, resemblance.

ಅನುಹಾರ್ಯ anu-hârya. To be imitated. 2, *monthly obsequies on the day of the new moon.*

ಅನೂಕ anûka. The backbone, the spine. 2, a former state of existence. 3, *race, family;* a good family (ಸತ್ಕುಲ, ಒಳ್ಳಿಹ ಕುಲ Nn. 129). 4, *temperament, disposition, character* (ಶೀಲ, ಆಚಾರ 129).

ಅನೂಚಾನ anûcâna. Devoted to study. 2, *a Brâhmaṇa versed in the vêdas and vêdâṅgas* (ಪೂರಯ್ಸಿ ವೇದವೋದಿದಂ Mr. 250). 3, well-behaved.

ಅನೂತ್ನ a-nûtna. Not young, not recent, ancient (Bp. 4, 2).

ಅನೂನ an-ûna. Undiminished, whole, entire. 2, having full power. 3, not less, not inferior. See Čh. v. 327; Šmd. 108. 130; Bp. 6, 9; 31, 17; 61, 38; Rsv. 4, 76; ಅತ್ಯನೂನ.

ಅನೂನಕ an-ûnaka. = ಅನೂನ. *Undiminished, etc.*

ಅನೂಪ anûpa. *Situated near the water, rich in water.* 2, a watery country.

ಅನೂರಾಧೆ anû-râdhĕ. = ಅನುರಾಧೆ. (My.).

ಅನೂರು an-ûru. Thighless. 2, *Aruṇa, the charioteer of the sun;* the dawn.

ಅನೂಷರ anûshara. *Saline.* 2, an-ûshara: not saline.

ಅನೃಜು an-ṛiju. Not straight. 2, *perverse, wicked.*

ಅನೃತ an-ṛita. Not true, false. 2, *falsehood, lying, cheating* (ಠಕ್ಕುಠ, ತೊದಲ್, ನೂಳ್, ಪುಸಿ Kk. 60). 3, *agriculture,* as opposed to gleaning (ಋತ). See ಹುಸಿ.

ಅನೆ anĕ. 1. = ಅಗೆ4. A suffix to form adverbs, *e. g.* ಕಮ್ಮನೆ, ಇಮ್ಮನೆ, ನೆಟ್ಟನೆ, ಉಸಿಕನೆ (Šmd. 389; see 229. 391. 392. 393. 398). (*Cf.* Kannaḍa, Tĕ. ಅನೆ, when it is said, to wit? T. ಅನ = K. ಅದ, having become?).

ಅನೆ anĕ. 2. (= ಅನ2, ಆನೆ4). See *e. g.* ದಪ್ಪನೆ2, ದುಣ್ಡನೆ.

ಅನೆಯ anĕya. (fr. ಅನಿತು). = ಅನೇ. An affix to denote grades in number or position: of that number, of such a position, etc. ಅನಿತನೆಯ, ಇನಿತನೆಯ, ಒನ್ದನೆಯ, ನೂಱನೆಯ (Šmd. 243). ಎರಡನೆಯವರ ಮಾತು (B. 1, 6).

ಅನೇ anê. = ಅನೆಯ, of which it is the common form. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೇ ಮೂಱು ಶಬ್ದಗಳು (Si. 106). ಎಣ್ಟನೇ ಭಾಗವು (379). ಮೊದಲನೇ ಪುಸ್ತಕ (B. 2, 1). ಎರಡನೇ ಪುಸ್ತಕ (2, 1). ಎರಡನೇ ಹಕ್ಕಿಗಳು (2, 6).

ಅನೇಕ an-êka. *Not one, many, much.* 2, the plural number (Šmd. 178; ಬಹುವಚನ 179 Cm.).

ಅನೇಕಧಾ anêka-dhâ. *In many ways.* 2, often.

ಅನೇಕಪ anêka-pa. *An elephant* (drinking in two ways, with his trunk and with his mouth).

ಅನೇಕವಚನ anêka-vacana. The plural number (Šmd. 172. 254; Kâvy. I, 5, 6-12).

ಅನೇಕವಿಧ anêka-vidha. *Of many kinds, in different ways, various.*

ಅನೇಕಾಕ್ಷರ anêka-akshara. More than one syllable; having more than one syllable, polysyllabic (Šmd. 53. 84. 85; Kâvy. I, 5, 44-46). 2, a man of great literary merit (Čh. v. 12).

ಅನೇಕಾಕ್ಷರಧಾತು anêkâkshara-dhâtu. A verbal root (theme) with more than one syllable (Šmd. 54. 273).

ಅನೇಕಾಗ್ರತೆ anêka-agratĕ. The state of being engaged in various pursuits;—the state of having many branches (J. 2, 8).

ಅನೇಕಾನ್ತ an-êkânta. Having not only one end or aim or meaning, allowing possibility (ಸ್ಯಾತ್, ಏಕಾನ್ತವಲ್ಲದುದು Nn. 160).

ಅನೇಕಾವರ್ತಿ anêka-âvarti. Many times (C.).

ಅನೇಡಮೂಕ anêḍa-mûka. Deaf and dumb. (ಕಿವುಡನಿದ್ದ ಮೂಕ G.). 2, *blind.* 3, wicked (ಕೆಟ್ಟ ಮನಸಿನವ G.).

ಅನೇಯ a-nêya. Not to be led or governed; improper to be constructed or concluded (Šmd. 177; see Kâvy. III, 1, A, 8).

ಅನೇಹಸ್ an-êhas. Unobstructed. 2, *time.*

ಅನೋಕಹ an-ôka-ha. Not quitting the house. 2, *a tree.*

ಅನೋಜೆ an-ôjĕ. One of the eighteen dôshas in poetry (Čh. v. 40).

ಅನ್ತ anta. 1. = ಎನ್ತ 1. A common P. p. of ಅನ್ 1, q. v.

ಅನ್ತ anta. 2. = ಅನ್ಧ, etc., q. v. (My.). ಅಗಲವಾದನ್ತ, ಬೇಕಾದನ್ತ ಅಗಲಾದುವನ್ತ ಎರಡು ಕಿವಿಗಳು (B. 5, 18). ಮೇಣದ ಬತ್ತಿಗಳನ್ತ ಚೆಲೋ ಬತ್ತಿಗಳು (5, 26). ಈಗ ಆದನ್ತ ಜಯವು (5, 52). ಹೇಱಿದನ್ತವುಗಳು (5, 83). ಅನ್ತವರ ಕೆಲಸ (5, 86). ಅನ್ತವನೇ (5, 131). ಅನ್ತವರ್ (Bp. 57, 39), ಅನ್ತವಂ (60, 40) are perhaps mistakes of the copyist. 2, braggingly: such a worthy (as he, she, it; S. Mhr.). ಅವನನ್ತ ಬನ್ದನು, such a powerful, or virtuous, or rich man as he came. ಅವಳನ್ತ ಬನ್ದಳು, such a worthy as she came. ನಾನನ್ತ ಬನ್ದೆನು, such a worthy as I came.

ಅನ್ತ anta. 1. = ಅನ್ತಃ, etc. (Šmd. 379; *cf.* ಅನ್ತ 2, No. 13). See ಅನ್ತವುರ.

ಅನ್ತ anta. 2. *End, limit, boundary, term* (ಕಡೆ Nn. 88; ಕೊನೆ G.). 2, *end, completion* (ತೀರಗಡೆ G.); a total, whole amount. 3, *end of life, death.* 4, decay, destruction (ಜೀರ್ಣ, ಜೀರ್ಣವಾದುದು 88). 5, *a final syllable, termination.* 6, the last word of a compound. 7, the meaning of a word (ಪದಾರ್ಥ, ಪದದ ಅರ್ಥ 88). 8, settlement, certainty; law (ಧರ್ಮ 88). 9, works (ಕರ್ಮ, ಕರ್ಮಗಳು 88). 10, nature, disposition, essence (ಸತ್ವ 88). 11, Indra (ವಾಸವ, ಇನ್ದ್ರ 88). 12, nearness, proximity (ಸಮೀಪ 88). 13, inner part, inside (ಒಳಗು 88; *cf.* ಅನ್ತ 1). See ಆದನ್ತ.

ಅನ್ತಃ antaḥ. = ಅನ್ತ 1, ಅನ್ತರ್ q. v., ಅನ್ತಸ್.

ಅನ್ತಃಕರಣ antaḥ-karaṇa. The inner organ, the mind, the thinking faculty, the heart, the conscience, the soul (Bp. 5, 59; 36, 36; 57, 31). 2, favor, love, compassion, mercy (ದಯ, ಪ್ರೀತಿ C.). — ಅನ್ತಃಕರಣ ಪಡು. To have or feel compassion (B. 4, 91). — ಅನ್ತಃಕರಣವ್ಪುಡೆ. -ಂ-ಪಡೆ. To obtain favor (Rsv. 5, after 19).

ಅನ್ತಃಕರಣಮಲಿನೆ antaḥkaraṇa-malinĕ. A woman whose mind is impure (Bp. 40, 53).

ಅನ್ತಃಕರಣಶುದ್ಧ antaḥkaraṇa-śuddha. A man whose mind is pure (Bp. 38, 2).

Digitized by Google

ಅನ್ತಃಕರಣಶುದ್ಧಾತ್ಮ antahkaraṇaśuddha-âtma. A person whose mind is pure (Bp. 37, 48).

ಅನ್ತಃಕರುಣ antahkaruṇa. = ಅನ್ತಃಕರಣ No. 2, of which it is a vulgar corruption. (B. 5, 62. 120. 132). — ಅನ್ತಃಕರುಣ ಹುಟ್ಟು. Compassion to arise. ಅತಗೆ ಅನ್ತಃಕರುಣ ಹುಟ್ಟಿ (B. 5, 159).

ಅನ್ತಃಕಲಹ antaḥ-kalaha. Inner strife (Si. 267; My.; ತಮ್ಮೊಳಗಿನ ಗುದ್ದಾಟ G.).

ಅನ್ತಃಕ್ರಿಯೆ antaḥ-kriyĕ. Doing, *i. e.* placing, within: receiving into (one's self), taking in. See ಒಳ ಕೆಯ್.

ಅನ್ತಃಪಾದವಿಚ್ಛೇದ antaḥ-pâda-vicchêda. Division of the various inner parts (Kâvy. III, 3, B, 172).

ಅನ್ತಃಪುರ antaḥ-pura. = ಅನ್ತಪುರ. *The inner or female apartments, the gynaeceum.* 2, the king's palace. 3, those who live in the female apartments. 4, a queen.

ಅನ್ತಃಶುದ್ಧಿ antaḥ-śuddhi. Inward purity (My.).

ಅನ್ತಃಸತ್ವ antaḥ-satva. Inner strength or power (My.).

ಅನ್ತಃಸತ್ವೆ antaḥ-satvĕ. A pregnant woman. 2, the plant Semecarpus anacardium. (R.).

ಅನ್ತಃಸಾರ antaḥ-sâra. Having internal essence; internal essence or treasure, inner store or contents. (My.).

ಅನ್ತಃಸ್ಥ antaḥ-stha. = ಅನ್ತಸ್ಥ, ಅನ್ತಸ್ಸು. Being in the midst or interior (Rśv. 1, 102). 2, a semivowel (ಯ, ರ, ಲ, ವ, My.; Tĕ.).

ಅನ್ತಃಸ್ವೇದ antaḥ-svêda. An elephant. (R.).

ಅನ್ತಕ antaka. Making an end, causing death. 2, *Yama, the god of death* (ಜವ, ಆಜಿ, ದಮ್ಮ, ದಡಿಗೆಯ್ಯ, etc. Śm. 12). 3, end. 4, death. 5, a total, whole, or aggregate (Tĕ., R.; see ಅನ್ತ No. 2). ಅನ್ತಕನ ತಿಕ್ಷಿಗೆ ಹೆದಱೆ, ಸನ್ತೆಗೋವಿನ್ದನ ನಾಲಿಕ್ಕೆ ಹೆದಱುತ್ತೇನೆ (Prv.).

ಅನ್ತಕಹರ antaka-hara. The captivator or destroyer of Yama or death: Śiva (Bp. 57, 28).

ಅನ್ತಕಾನ್ತಕ antaka-antaka. The destroyer of death: Śiva (Bp. 18, 23; ಶಾಲು Mr. 520).

ಅನ್ತಗ anta-ga. Going to the end; thoroughly conversant with. (R.).

ಅನ್ತಗಮನ anta-gamana. The going to the end of something, finishing. 2, *the going to meet death, starving one's self to death.*

ಅನ್ತತೆ antatĕ. The state of being at the end or final. See ಅಕಾರಾನ್ತತೆ, ಆದನ್ತತೆ.

ಅನ್ತತ್ವ antatva. = ಅನ್ತತೆ. See ಅಕಾರಾನ್ತತ್ವ.

ಅನ್ತದೆ antadĕ. = ಅನುತದೆ, ಅನ್ನುತದೆ, it says (C.; B. 5, 94).

ಅನ್ತಪ್ಪ antappa. See s. ಅನ್ತು 1.

ಅನ್ತಪ್ರಾಸ anta-prâsa. A kind of alliteration (Ch.).

ಅನ್ತಯಮಕ anta-yamaka. A kind of yamaka (Kâvy. III, 2. B. 3).

ಅನ್ತರ್ antar. = ಅನ್ತಃ, etc. *Within, in the middle or interior.* 2, between. 3, amongst. See Śmd. 99.

ಅನ್ತರ antara. = ಅನ್ತ 2. *Being in the interior, interior.* 2, near, proximate. 3, *related, intimate, dear.* 4, *lying adjacent to, exterior.* 5, distant. 6, different from. 7, *the interior, the midst* (ಒಳಗು Nn. 93; ಮಧ್ಯ Nn. 77; Mr. 531). 8, the soul; the mind (ಆತ್ಮನು 77; ಅನ್ತರಾತ್ಮ 531; ಮನ, ಮನಸ್ಸು 77). 9, *an interval, intermediate space or time* (ತೆಱಪು 531; ಒಸ್ಟೆ, ತೆಱಪು 77; ಕ್ಷಣ 77. 10, separation (ವಿಯೋಗ, ವಿರಹ 77). 11, *distance* (B. 2, 26). 12, *difference* (B. 5, 190); disagreement; inaccuracy. 13, remainder, rest. 14, *another thing, manner, way, or state* (ಹೊಱತಾದುದು 77; 531; here?). 15, *a variety,* a species (ವಿಶೇಷ, ನಡೆವ ವಿಶೇಷ 77; 531). 16, *a hole, an opening* (ಬಿಲ, ಛಿದ್ರ 77; ಛಿದ್ರ 531). 17, *a period of time.* 18, *a weakness, a deficiency, a foible* (ಮಱಪು 77; 531). 19, *occasion, opportunity* (ಅವಸರ 531). 20, *respect, regard, sake.* 21, a surety; guaranty. 22, *clothing* (ಅಮ್ಬರ, ವಸ್ತ್ರ 77; ಒಳಗು ದುವ ಸೀರೆ 531). 23, surpassing (ಅತಿಕ್ರಮ, ಕೆಯ್ಮೀಱ ಹೋದದು 77). 24, great height or elevation or rank (ಮಹೋನ್ನತ, ಅತಿಯುದ್ಧ 77). 25, the foot (ಪಾದ, ಕಾಲು 77). 26, a sound, a cry (ನಾದ, ಧ್ವನಿ 77). 27, an obstacle (My.; ತಡ G.; *cf.* ಅನ್ತರಾಯ). 28, the mid-space or the heavens (Mhr.; see ಅನ್ತರಚಣ್ಡು, ಅನ್ತರಪಿಶಾಚಿ). 29, at the end of compounds: different, other, another, *e. g.* ದೇಶಾನ್ತರ, another country. See ವ್ಯತಿ. — ಅನ್ತರಲೆ. -ಲೆ. In the very midst; even in the air. ಅನ್ತರಲೆ ಜೋತಾಡುವನು (B. 5, 137). — ಅನ್ತರಲೇ. -ಲೇ. = ಅನ್ತರಲೆ. ಚೂಗಸೆಯ ಮಾಡಿ, ಶಕ್ಕಡವನ್ನು ಅನ್ತರಲೇ ಹಿಡುಕೊಣ್ಡು (B. 4, 63). — ಅನ್ತರಾಟ. -ಆಟ. Swinging or dangling in the air, the state of being without support or help. ಅವನಿಗೆ ಅನ್ತರಾಟವಾಯಿತು (My.). ಎನ್ತೆನ್ತ ದೇವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಅನ್ತರಾಟ! ಕಾಲ್ಮುರಿಕದೇವರಿಗೆ ಕೈಲಾಸವೇ? (Prv.).

ಅನ್ತರಂಗ antar-aṅga. The inner part, the interior. 2, the mind, the heart. 3, the mind's thought or intention (ಮನಸಿನೊಳಗಿನ ಮಾತು G.). 4, secrecy, privacy (C.; Tĕ.). See Bp. 33, 9; 36, 12; 54, 54; Kk. 2.

ಅನ್ತರಗಂಗೆ antara-gaṅgĕ. = ಅನ್ತರದಾಮರೆ, ಅನ್ತರವಲ್ಲಿ. A water-plant, without any root to the ground, swimming upon the surface of lakes, etc., Pistia stratiotes Lin. (St. & Pl.; Tĕ.). 2, Cassyta filiformis Lin. and different kinds of Lemna (Z.).

ಅನ್ತರಚಣ್ಡು antara-caṇḍu. A ball to throw up in the air (My.).

ಅನ್ತರದಾಮರೆ antara-dâmarĕ. = ಅನ್ತರಗಂಗೆ. (Tĕ.; R.).

ಅನ್ತರನ್ತರ antar-antara. Having an intermediate space between itself and something else; gradually rising one above the other, as hills, tier-like (C.). 2, leaving a proper distance between one another, *e. g.* when sitting at meals (C.). 3, storied; the story of a building (ತರ Śm. 105; ನೆಲೆ 106). *Cf.* ಅನ್ತಸ್ತು.

ಅನ್ತರಪಿಶಾಚಿ antara-piśâci. An aerial he or she-demon: a soul for which the funeral rites have not been performed (My.).

ಅನ್ತರವಲ್ಲಿ antara-valli. = ಅನ್ತರಗಂಗೆ, etc. (ನಾರಿವಣೆ, ಕುಮ್ಭಿಕೆ, ನಿಱುವವು Nr.).

ಅನ್ತರವಳ antara-vaḷa. A man who keeps the inner door (Bp. 16, 13).

ಅನ್ತರಳೆ antaraḷĕ. = ಅಣ್ಬಾವಳ, etc. (St. & Pl.).

ಅನ್ತರಾ antarâ. *In the middle, inside, among, between.* 2, in the meantime. 3, near.

ಅನ್ತರಾಣ antar-âṇa 2. = ಅನ್ತರಾಳ. (My. occasionally).

ಅನ್ತರಾತ್ಮ antar-âtma. *The soul; the supreme soul as residing in the interior of creatures as the individual soul* (see ಅನ್ತರ No. 8). 2, the heart or mind.

Digitized by Google

ಅನ್ತರಾನ್ತರ antara-antara. The inner soul, one's self (Bp. 18, 43). 2, various interior places (J. 6, 42). 3, state of more or less, difference (My.).

ಅನ್ತರಾಭವಸತ್ವ antarâ-bhava-satva. *The soul after death and previous to its being born again, a ghost.*

ಅನ್ತರಾಯ antar-âya. Going between. 2, *an obstacle, impediment.* See ವ್ಯಪಾಯ.

ಅನ್ತರಾಯತ್ವ antar-âyatva. = ಅನ್ತರಾಯ No. 2. (Bp. 35, 25).

ಅನ್ತರಾಲ antar-âla. = ಅನ್ತರಾಣ, ಅನ್ತರಾಳ. *Intermediate.* 2, *intermediate space; intermediate time* (ಮಧ್ಯ Šmd. 143 Cm.). 3, anything between. 4, an intermediate point of the compass (ಪ್ರದಿಶ್, ವಿದಿಶೆ Mr. 59); a direction, a region of the sky (ಗೋಣ್ಚು 59).

ಅನ್ತರಾಳ antar-âḷa. = ಅನ್ತರಾಲ, etc. (Šmd. 194; Si. 82).

ಅನ್ತರಿಕ್ಷ antariksha. The intermediate space between heaven and earth. 2, *the atmosphere or sky* (ತಾರಾಪಥ, ಗಗನ Mr. 31).

ಅನ್ತರಿತ antar-ita. Gone within, interior, hidden, shielded; departed, disappeared, perished, dead; separated, detached; impeded; remainder. See ಕಾಲಾನ್ತರಿತ, ನಾಮಾನ್ತರಿತ.

ಅನ್ತರಿನ್ದ್ರಿಯ antar-indriya. An internal organ: manas, buddhi, ahaṅkâra, and ċitta. See ಅನ್ತಶ್ಚತುಷ್ಟಯ.

ಅನ್ತರಿಸು antarisu. To leave a space between, to go out of the way (Bp. 61, 24). 2, to delay, to defer, to put off (Čh. v. 70; Bp. 9, 49; 14, 3; 28, 51; J. 10, 25; 24, 9; 30, 1). 3, to disappear (Bp. 52, 50).

ಅನ್ತರೀಪ antarîpa. *An island* (ನೀರ ನಡುಗುಡುವ Mr. 416, o. r. -ಗುಡುವ).

ಅನ್ತರೀಯ antarîya. *An under or lower garment;* clothes (ಪರಿಧಾನ, ಉಡಿಗೆ Mr. 343).

ಅನ್ತರೇ antarê. *Amidst, among, between.*

ಅನ್ತರೇಣ antarêṇa. *Amidst, between.* 2, *except, without.* 3, during.

ಅನ್ತಱು antaṟu. This word appears to be presupposed for the instrumental forms given below: regular succession, subsequence. (Tĕ. ಅನ್ತಟಿ, afterwards, and then). — ಅನ್ತಱಿಂ, ಅನಱಿನ್ದಂ, ಅನ್ತಱಿನ್ದೆ (Šmd. 398). Subsequently, after, afterwards (ಪರಿವಿಡಿಯಿಂ 112). ಅವರ್ಕೆ (o. r. ಅದರ್ಕೆ) ಅನ್ತಱಿನ್ದೆ (112). ಅನ್ತಱಿನ್ದೆ ಅವರನ್ ಆ ಪೊಱಲೊಳ್ ಕಾಣಲ್ ಬನ್ತು (112).

ಅನ್ತರ್ಗಡು antar-gaḍu. Filled with worms. 2, *unprofitable, useless* (ನಿರರ್ಥಕ, ಅಪ್ರಯೋಜಕ Mr. 459).

ಅನ್ತರ್ಗತ antar-gata. Gone between or into. 2, being in, included in (Šmd. 91). 3, being in the interior, internal, hidden, secret. 4, disappeared, perished. 5, *forgotten.* See Bp. 33, 7; 53, 1.

ಅನ್ತರ್ಗತಸ್ವನ antargata-svana. An indistinct tone. See ಮಿನುಕು.

ಅನ್ತರ್ಗೃಹ antar-griha. *An inner apartment of the house.*

ಅನ್ತರ್ಜಠರ antar-jaṭhara. *The stomach.*

ಅನ್ತರ್ದೇಹ antar-dêha. *The entrails.*

ಅನ್ತರ್ದ್ವಾರ antar-dvâra. *A private or secret door within the house* (Bp. 61, 29).

ಅನ್ತರ್ಧಾನ antar-dhâna. Disappearance, invisibility. (My.).

ಅನ್ತರ್ಧಿ antar-dhi. *Concealment, covering;* disappearance.

ಅನ್ತರ್ಧೂಪ antar-dhûpa. Incense put inside the stone in which the liṅga stands (Bp. 43, 20).

ಅನ್ತರ್ಧೆ antar-dhĕ. *Concealment, covering;* disappearing.

ಅನ್ತರ್ಭೂತ antar-bhûta. Being within; internal, inner. (My.).

ಅನ್ತರ್ಭೇದ antar-bhêda. Piercing into. See ನಾಟ್ಟು.

ಅನ್ತರ್ಮನಸ್ antar-manas. *Sad, perplexed.*

ಅನ್ತರ್ಮನ್ದಿರ antar-mandira. = ಅನ್ತರ್ಗೃಹ. (Bp. 46, 20).

ಅನ್ತರ್ಮುಖ antar-mukha. (Šmd. 99). Going into the mouth. 2, possessed of contemplation; continued attention of the mind to the supreme soul (My.).

ಅನ್ತರ್ಮುಖಿ antar-mukhi. = ಅನ್ತರ್ಮುಖ No. 2. (My.).

ಅನ್ತರ್ಯ antarya. Interior. 2, the interior (Bp. 8, 5). 3, a hidden thought (ಒಳಮಾತು G.).

ಅನ್ತರ್ಯಾಮಿ antar-yâmi. Checking or regulating the internal feelings. 2, the soul. 3, the supreme soul. 4, a kind of vital air (ಆತ್ಮನೊಳ್ ಮುಖ್ಯಮ್ ಆದ ಗಾಳಿ Mr. 52).

ಅನ್ತರ್ಲೀನ antar-lîna. Entered into, absorbed into, swallowed up, in. 2, inherent. 3, sunk in; humble, low. See ನೆಕ್ಕು, ನೆಬ್ಬು.

ಅನ್ತರ್ವಂಶಿಕ antar-vaṁśika. *The superintendent of a gynaeceum.*

ಅನ್ತರ್ವತ್ನಿ antar-vatni. *A pregnant woman.* (ಗರ್ಭಿಣಿ, etc. Mr. 307).

ಅನ್ತರ್ವರ್ತಿ antar-varti. Internal, included, dwelling in. 2, an in-door servant (Bp, 9, 46; 43, 44).

ಅನ್ತರ್ವಸಿಕ antar-vasika. (= ಅನ್ತರ್ವಂಶಿಕ?). A superintendent of servants (ತೊತ್ತುವೆಗ್ಗಡೆ Mr. 268, o. r. ತೆತ್ತು).

ಅನ್ತರ್ವಾಣಿ antar-vâṇi. *Skilled in the śâstras.*

ಅನ್ತರ್ವಾಸ antar-vâsa. = ಅನ್ತರ್ಮನ್ದಿರ. (Bp. 55, 5).

ಅನ್ತರ್ವೇದಿ antar-vêdi. Belonging to the inside of the sacrificial ground;—an inner vêdi or seat. 2, the Doab or the district between the Gaṅgâ and Yamunâ rivers. (R.).

ಅನ್ತವುರ anta-vura. Tbh. of ಅನ್ತಃಪುರ (Šmd. 380; Šm. 37).

ಅನ್ತಶ್ಚತುಷ್ಟಯ antaḥ-ċatushṭaya. = ಅನ್ತರಿನ್ದ್ರಿಯ. The inner aggregate of the four organs (Bp. 43, 2).

ಅನ್ತಸ್ antas. = ಅನ್ತಃ, etc.

ಅನ್ತಸ್ತಾಪ antas-tâpa. Inward heat; mental distress (ಉದ್ವೇಗ, ಉಮ್ಮಳಿಕೆ, ಅನುಶಯ Nn. 142; ನಿಗ್ರಹ, ಮನಸ್ತಾಪ 160).

ಅನ್ತಸ್ತು antastu. Tbh. of ಅನ್ತಃಸ್ಥ. Being in the middle or between. 2, being one above another, a tier, a story of a building (C.; Tĕ.; B. 4, 121. 149). 3, degree of dignity, rank, position. ಅವನ ಮಾನದ ಅನ್ತಸ್ತು ಹೆಚ್ಚಿತು (My.).

ಅನ್ತಸ್ಥ anta-stha. = ಅನ್ತಃಸ್ಥ, etc. A secret thought or secret (J. 30, 31; Tĕ.).

ಅನ್ತಸ್ಥಿತ anta-sthita. Being inside: one of the higher officers of a king. See ಅಷ್ಟಾದಶಪ್ರಧಾನ.

ಅನ್ತಹ antaha. See s. ಅನ್ತು 1.

ಅನ್ತಾ antâ. 1. See ಅನ್ 1, of which it is a P. p.

ಅನ್ತಾ antâ. 2. = ಅನ್ಥ, ಅನ್ಥಾ, etc. (My.). ಅನ್ತಾ ದಣು (B. 5, 51). ಅನ್ತಾವು (5, 163). ಅನ್ತಾದು (5, 186). See Prvs. s. ತಾಯ್, ಬಟ್ಟೆ 2.

Digitized by Google

ಅನ್ತಾದಿಪ್ರಾಸ anta-âdi-prâsa. A kind of alliteration (Ch.).

ಅನ್ತಾನುಪ್ರಾಸ anta-anuprâsa. The anuprâsa when final (Kâvy. III, 2, B, 33).

ಅನ್ತಾನೆ antânĕ. = ಅನುತ್ತಾನೆ, ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ, he says (My.; B. 5, 64. 127. 129).

ಅನ್ತಾರೆ antârĕ. = ಅನುತ್ತಾರೆ, ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ, they say (My.; B. 5, 133; G. 58. 65. 564).

ಅನ್ತಾವಸಾಯಿ anta-avasâyi. *A Cândâla.* 2, *a barber.* 3, N. of a Muni.

ಅನ್ತಾಳೆ antâḷĕ. = ಅನುತ್ತಾಳೆ, ಅನ್ನುತ್ತಾಳೆ, she says (My.; B. 5, 127. 133).

ಅನ್ತಿ anti. = ಅನುತಿ, ಅನ್ನುತಿ, thou sayest (C.).

ಅನ್ತಿ anti. An elder sister. See ಅತ್ತಿ, ಅತ್ತಿಕೆ. (T. ಅನ್ನೈ, elder sister).

ಅನ್ತಿಕ antika. *Near, proximate.* (Bp. 34, 13; 43, 23). 2, *vicinity, neighbourhood.* 3, end, termination (ಅವಧಿ, ಕಡೆ Nn. 120).

ಅನ್ತಿಕತಮ antika-tama. *Very near, close by.*

ಅನ್ತಿಕಾಶ್ರಯ antika-âśraya. *A contiguous support.*

ಅನ್ತಿಕೆ antikĕ. = ಅಗ್ಗಿಷ್ಟಿಕೆ. *A fire-place.* 2, *an elder sister* (see ಅನ್ತಿ).

ಅನ್ತಿನ್ತು antintu. See s. ಅನ್ತು 1.

ಅನ್ತಿಮ antima. Immediately following. 2, *final, last.* 3, the end (ಅನ್ತ್ಯ, ಕಡೆ Śmd. 371 Cm.; ಕಡೆ 372).

ಅನ್ತಿರೆ antirĕ. See s. ಅನ್ತು 1.

ಅನ್ತೀರಿ antiri. = ಅನುತ್ತೀರಿ, ಅನ್ನುತ್ತೀರಿ, you say (My.; B. 5, 134).

ಅನ್ತು antu. 1. That manner, so as that, in that manner, thus, so, as (ಪ್ರಕಾರಕಾಲ್ಯಾರ್ಥ Śmd. 399; ಹಾಗೆ or ಹಾಂಗೆ 17. 19. 38. 46. 88 Cm.; Tu. ಅಂಚ; Tĕ. ಅಟು). It occasionally serves to complete a verse (Śmd. 398). ಅನ್ತು, ಇನ್ತು, ಉನ್ತು, ಎನ್ತು (899).— ನಾನ್ ಅನ್ತು ಬಂತಿ ಆದೇನು (B. 2, 44). ಮುಂಚಿನ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಅನ್ತು ನೀವು. . ಓದಿ ಮುಗಿಸಿದಿರಿ (3, 1). ಚಿತ್ರ ಬರೆದು ನಾಳಿಗೇ ತರುತ್ತೇನೆನ್ದು, ಒಪ್ಪಿಕೊನ್ದು. ಅನ್ತು ಬನ್ದೆನು (3, 49). ನಿನ್ನಿನ್ದ ನನಗೆ ಭಯವಿಲ್ಲ ಎಮ್ಬ ಮಾತು ಅನ್ತು ನಿಜವೇ (4, 18). ನನಗೆ ಅನ್ತು ನಿನ್ನ ಗೆಳೆತನವೇ ಸಾಕು (4, 45). ಸಾಕು, ಬಿಡು! ಸಾಕು, ಈಗ ಅನ್ತು ನಿನ್ನ ಮಾತು ನನಗೆ ತೀರ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಯ ಬನ್ತು (4, 184). **2,** = ಅನ್ತೂ No. 2, q. v. Perhaps all the instances quoted above from B., are to come here. — ಅನ್ತಪ್ಪ. ಅನ್ತು-ಅಪ್ಪ. (or occasionally) ಅನ್ತೆ-ಅಪ್ಪ. Being of that kind; such, such a or an;—being of that very kind. ಆತನ ಮನೋವೃತ್ತಿಯಿನ್ದೆ ಧವಲವರ್ಣಮ್ ಅನ್ತಪ್ಪ ಅಕ್ಷರಸ್ವರೂಪಮ್ ಅಪ್ಪ ತಪ್ಪಂ ಪುಟ್ಟುಗುಂ (Śmd. 46). ಅನ್ತಪ್ಪ ಪರಮ ಶಿವಭಕ್ತರುಗಳ್ (Bp. 25, 15). — ಅನ್ತಪ್ಪಂ. ಅನ್ತಪ್ಪ-ಅಂ 3. Such a man; a man like him, her, etc. (Śmd. 191; Kk. 61). — ಅನ್ತಪ್ಪಳ್. ಅನ್ತಪ್ಪ-ಅಳ್. -ಳು. Such a woman. ಗಣ್ಡನು ಒಮಸುವ ಅನ್ತಪ್ಪಳು (ಕಾನ್ತೆ Nr.). — ಅನ್ತಲ್ಲದೆಯುಂ. -ಅಲ್ಲದೆ ಯುಂ. Thus and further. This expression occurs in narration, *e. g.* Rsv. 13, after 63. — ಅನ್ತಹ. -ಅಹ. = ಅನ್ತಪ್ಪ, ಅನ್ತ 1 (Śmd. 191) and ಅನ್ದ, etc. ಅತ್ಯನ್ತಭಯಗೊಳಿಸುವ ಸ್ಮಶಾನ ಮುದ್ಧಭೂಮಿ (ವೀರಾಶಂಸನ Nr.). ಬಲದ ಕಯ್ಯ ನೆಗಹಿ ಇಕ್ಕಿಟು ಪಟ್ಟಸ್ತಹ ಯಜ್ಞಸೂತ್ರವು (ಉಪವೀತ Nr.). ಚನ್ದ್ರನಂ ಕಾಣ ಬಾರ್ಪನ್ತಹ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ ಸಿನೀವಾಲಿ ಎಮ್ಬುದು (Hlâ.). Frequently in the Cm. on Śmd. as represented in a Mdb. MS., *e. g.* ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದನ್ತಹ ವಿಭಕ್ತಿಗಳಂ (90). ಸುಲಲಿತಾಕ್ಷರವಹನ್ತಹ ಪ್ರಕೃತಿಗಳಂ (98). ಪ್ರತ್ಯಯಾನ್ತವಹನ್ತಹ ವಿಕಾರಾನ್ತವು (101); also 125. 140. 141. 142. 169. 173. ಮಾಡುವನ್ತಹ ಕೆಲಸಂ (Bp. 36, 18). ಅನ್ತಹ ದೋಸಂ (57, 78). ಮಾಡುವನ್ತಹ ನಿಮ್ಮ (58, 44). — ಅನ್ತಹಂ. = ಅನ್ತಪ್ಪಂ q. v., ಅನ್ನಂ (s. ಅನ್ನ 1, Śmd. 192; ಅನ್ನಂ Ćt. II, 64). — ಅನ್ತಾಗಿ. -ಆಗಿ. (better ಅನ್ತಾಗೆ?). Having become thus; now, therefore (Bp. 4, 46; 56, 1). ಅನ್ತಾಗಿಯುಂ, and therefore (2, 38). — ಅನ್ತಿನ್ತು. -ಇನ್ತು. In that manner and in this manner (ಹಾಗೆ ಹೀಗೆ G.). 2, differing from the ordinary form and practice. ಪ್ರಾಸಪ್ರಸ್ಥೋಽನ್ವಯ ವಿನ್ಯಾಸದಿನ್ ಅನ್ತಿನ್ತು ಶಬ್ದಮ್ ಇರ್ಕುಂ (Śmd. 5; ವ್ಯತ್ಯಯವಾಗಿ in ವೃತ್ತಿ; ಪಲ್ಲಟವಾಗಿ Cm.). 3, ಅನ್ತು-ಉ 9, ಇನ್ತು-ಉ 9. = ಅನ್ತೂ ಇನ್ತೂ, either so or thus (My.; ಹಾಗೂ ಹೀಗೂ G.). — ಅನ್ತಿರೆ. -ಇರೆ. While being so; so that it becomes thus. 2, = ಅನ್ತೆ, as, like (ಉಪಮಾನ Śmd. 397; ಪೋಲಿಸುವುದು 73; ಹಾಂಗೆ 210 Cm.; ಪೋಲಿಪುದು Śm. 55). ವರಸನ್ತ್ಯಕ್ಷರದನ್ತಿರೆ (Śmd. 18). ಎಲ್ಲರುಮ್ ಆ ಕಣ್ಣನನ್ತಿರೆ ಪಿನ್ ಚಾಗಿಗಳ್ (183). ಅಕ್ಕಂ ಪದಾನ್ತ್ಯಲೋಪಂ ತಕ್ಕನ್ತಿರೆ ಕವೀಶ್ವರಧಾರಯಕ್ಕಂ (210). ಬಳನನ್ತಿರೆ ಮೆಲ್ಲನೆ ಮೆಟ್ಟು (272). ಸಿರಿಗೂಡಿದ ಗೃಹದನ್ತಿರೆ (Rsv. 12, 23). — ಅನ್ತುಂ. -ಉಂ 1. And thus. Used in narration, *e. g.* Rsv. 10, after 1. ಅನ್ತುಮ್ ಅಲ್ಲದೆಯು (Bp. 60, 49). — ಅನ್ತೂ -ಊ 7. And so. 2, = ಅನ್ತು No. 2. As for, as to, in regard to. ಹೊಸವು ಅನ್ತೂ ತೋರಲಿಲ್ಲ, *as for new ones* they did not appear (B. 2, 40). ನಾನು ಅನ್ತೂ ಹೊತ್ತು ನೋಡಿಕೊಣ್ಡು, *as for me* I look out for an opportunity (2, 46). ಆಟದ ಒಡವೆಗಳು ಅನ್ತೂ ನನಗೆ ಬೇಡ, as for toys I do not want any (3, 62). ಸತ್ಯ ಮಾತಾಡುವವರಿಗೆ ಅಂಜಿಕೆ ಅನ್ತೂ ಇರುವದೇ ಇಲ್ಲ (3, 96). ಎಮ್ಬುದು ಅನ್ತೂ ಸಹಜವೇ (4, 72). ಅದರಿನ್ದ ಅನ್ತೂ in regard to (this) "thereby" (4, 80). ಆಗ ಅನ್ತೂ, with respect to that time (4, 95). ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿಯ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಮೂರು ಪಾಲು ಬೆಳೆಸಿದ್ದನ್ನು ಅನ್ತೂ ನಾನು ಮನಗಣ್ಡೆನು (4, 179). — ಅನ್ತೂ ಇನ್ತೂ. = ಅನ್ತಿನ್ತು No. 3. As well so as thus, either so or thus, howsoever it may be, at any rate. ಅನ್ತೂ ಇನ್ತೂ ಕುನ್ತೀ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯವಿಲ್ಲ (Prv.). — ಅನ್ತೆ. -ಎ 3. = ಅನ್ತೇ. Even in that manner, in the very same wise, even so; even at the rate of; just like; just as; in such a manner that, even so that; just as if (ಉಪಮಾನ Śmd. 397. 250; ಪೋಲಿವ ಎಡೆ Kk. 63; ಪೋಲ್, ತೋಱು, ಪಡಿ, ಸಾಮ್ಯ Ćt. I, 88). ಗಿರಿಯನ್ತೆ ಬಿಣ್ಪಿದಂ, ಸುರಕರಿಯನ್ತೆ ಬಲಾಢ್ಯನ್, ಅಬ್ಧಿಯನ್ತೆ ಗಭೀರಂ (Śmd. 251). ಬಿಸಿಲೊಳ್ ಉರಿ ಕಿಮುಟ್ಟಿದ ತಳಿರನ್ತೆ ನೊನ್ದಂ (39). ಮನಮ್ಮುಗುವನ್ತೆ ಪೇಳ್ದಂ (3). ಇವಂ ಬೆರಳ್ ಕೊರಳ್ ಎಮ್ಬನ್ತೆ ಕುಳನಾಗೆ ಉಚ್ಚರಿಸಲಾಗದು (41). ಆತನುಂ ನೀನುಂ ಕೂಡಿದಿರ್ ಅಪ್ಪೊಡೆ (o. r. ಅದಿಪ್ಪೊಡೆ) ಆಹವಕ್ಕೆ ಕಿಚ್ಚುಂ ಗಾಳಿಯುಂ ಕೂಡಿದನ್ತೆ (262). ಜನ್ನವಿರದನ್ತೆ ಇಕ್ಕಿದ ಪೂವಿನ ಮಾಲೆ (ವೈಕಕ್ಷಕ Hlâ.). ಮನ ಬನ್ದನ್ತೆ ನುಡಿವ ನುಡಿ (ಕೋಲಾಹಲ, etc. Hlâ.). ಹಡಗು ಮುನ್ದಕ್ಕೆ ಹಾಯುವನ್ತೆ ಕೆಳಗಡೆ ನೀರನ್ನು ಹಿನ್ದಕ್ಕೆ ತಳ್ಳುವ ಮರಮುಟ್ಟು (Si. 84). ರಕ್ತವನ್ನು ನೋಯಿಸದನ್ತೆ ಹೀರಿ ಕೊಳ್ಳಲ್ ಉಳ್ಳ ಜನ್ತು (89). ಅಭಿನವ ಮಂಗನ್ ಉಸುರಿದಂ ಸ್ತ್ರೀ ದಾಲರ್ ಅದೇವನ್ತೆ ಅಭಿಧಾನಮುಂ (Mr. 4). ಎನ್ದುವುಂ ಜನಬುಧಸಮಯಮ್ ಇದು ಎನ್ದು ಉಲಿವ ಪೆಸರಿಲ್ಲದನ್ತೆ ತೊಡದು, ಕಳೆದು (Bp. 50, 50). ಇನ್ಧನದೊಳ್ ಇಹ ಪಾವಕನನ್ತೆ (51, 32). ಅನ್ತಿರಲಿ! (59, 18). ಕತ್ತಲೆಯ ಮನೆಗೆ ಮಣಿದೀಪವಾದನ್ತೆ, ಸಲೆ ಬತ್ತಿದ ಸರೋವರಕ್ಕೆ ನವಜಲಮ್ ಬದವಿದನ್ತೆ (J. 28, 63). ರೂಪಾಯಿಗೆ ಎಣ್ಟು ಆಣೆಗಳನ್ತೆ ತೆರಿಗೇ ತೆಗದು ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕು (B. 5, 120). ನಿಶ್ಶಬ್ದಿಗಳ ಹಲ್ಲಿಗೆ ಒಬ್ಬನನ್ತೆ ಎಷ್ಟೋ ಮನ್ದಿ ಮೇಲಿನ್ದ ಕೆಳತನಕ ಸಾಲಾಗಿ ಕೂತಿದ್ದರು! (4, 150). ಆ ಹೆಂಗಸರು ಒನ್ದೊಂದು ವಾರಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಆಗೆ, ಎರಡು ಆಣೆಯನ್ತೆ ಒಬ್ಬ ಗೃಹಸ್ಥರ ಸ್ತ್ರೀಯಳ ಹತ್ತರ ತನ್ದು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ (5, 303). 2, likewise, also, too. ಷ್ಟತಕ್ಕಮ್ ಅನ್ತೆ ಸನ್ಧಿಯಿಲ್ಲ (Śmd. 68). ಪುತ್ರಕ್ಕಮ್ ಅನ್ತೆ (ಹಾಂಗೆ

Digitized by Google

Cm.) ಸಸ್ಸಿವಿಕಲ್ಪಂ (73). ಅನ್ತೆ (ಹಾಂಗೆ Cm.) ಸರ್ವನಾಮದೊಳಂ ತಾಂ ಪ್ರಕಟಂ ಗಳಾಗಮಂ (123). ದಿಗ್ವಾಚಕದೊಳ್ ಅನ್ತೆ ಅಣಾಗಮಮುಮ್ ಆಕ್ಕುಂ (135). ಆ ತೃತೀಯಾಕ್ಷರಮ್ ಅನ್ತೆ (373). — ಅನ್ತೆವೊಲ್. -ವೊಲ್. = ಅನ್ತೆ. (ಉಪಮಾನ Šmd. 397. 250. 110; ಪೋಲಿಪುದು Šm. 55; ಪೋಲಿಪ ಎಡೆ Kk. 63; ವೋಲ್, etc., ಸಾಮ್ಯ Čt. II, 32). ಅವನ್ ಅವಳ್ ಅದು ಎಮ್ಬಿವು ಇರ್ದನ್ತೆವೊಲ್ ಇರ್ದಪುದು (Šmd. 173; ಇರ್ದ ಹಾಗೆ Cm.). ರವಿಸುತನನ್ತೆವೊಲ್ ಅಧಿಕದಾನಿ, ಪರಾಕ್ರಮಿ ಸಿಂಗದನ್ತೆವೊಲ್ (251). ಬಲಿಯನ್ತೆವೊಲ್ ಅಧಿಕದಾನಿ ದಾನವಿನೋದಂ (251). ಚನ್ತ್ರಯನ್ ಅಳ್ವನ್ತೆವೊಲ್ (Rśv. 12, 13). — ಅನ್ತೆವೋಲ್. -ವೋಲ್. = ಅನ್ತೆವೊಲ್. (Šmd. 397. 73; Kk. 63; Šm. 55). ಎರಡುಂ ರೇಫೆಗಳಂ ತನ್ದು, ಉರವಣೆಯಿಂ ಕೂಡಿದನ್ತೆವೋಲ್ (Šmd. 75; ಕೂಡಿದ ಹಾಂಗೆ Cm.). ಬಿಗಿದ ಬೆಳ್ಳಿಯ ನುಣ್ಮಣಿಯನ್ತೆವೋಲ್ ಭಗಣಮ್ ಒಪ್ಪಿದುದು (Rśv. 11, 23). — ಅನ್ತೇ. -ಏ 2. = ಅನ್ತೆ. ಅನ್ತೇ ಬನ್ದು, ಉನ್ತೇ ಹೋಯಿತು (Prv.).

ಅನ್ತು antu. 2. The whole, total (Tĕ., R.; see ಅನಿತು, ಅನಿತುಂ).

ಅನ್ತು antu. 3. = ಅನ್ದಿತು, it said (C.). See ಅನ್ 1.

ಅನ್ತುಟು antuṭu. = ಅನಿತು. *Cf.* ಇನ್ತುಟು, ಎನ್ತುಟು. ಎನ್ತುಂ ಮುಮ್ಪೇಳ್ದ ಅರ್ಥಾನ್ತರಮ್ ಅನ್ತುಟನೆ ಬರ್‍ಕ ತೋಱುವುದು ಅದು ದೃಷ್ಟಾನ್ತಂ (Kâvy. III, 3, 99). ತುಡುಕಿದ ದೋಷಿಯನ್ ಅಲ್ಲದೆ ಪಿಡಿಯದು ಘಟಸರ್ಪನ್, ಅನ್ತುಟಲ್ಲದೆ ತನ್ನಂ ತುಡುಕದ ನಿರ್ದೋಷಿಯುಮಂ ಪಿಡಿವುದು ಖಲಮುಖಘೋರೋಗ್ರಜಿಹ್ವಾಸರ್ಪಂ (Jnv. 1, 12). ವರಚೈತ್ರನಿಂದ ವನಮ್ ಎನ್ತು ಅನ್ತೆ, ಕಮಲದಿಂ ಸರಸಿ ಎನ್ತು ಅನ್ತೆ, ತಿವಲಿಂಗದಿಂ ದೇಗುಲಂ ಶೋಭಿಪನ್ತೆ, ಶಶಧರನಿಂ ನಿಶಾವದನಮ್ ಎನ್ತುಟು ಅನ್ತುಟು, ...ದ್ವಾದಶಾತ್ಮಕನಿನ್ದಲೆ ಉದಿತ ದಿವಸಮ್ ಎನ್ತು ಅನ್ತೆ ದೇವರಾಜೇನ್ದ್ರನಿಂ ಪಿರಿದು ಸೊಬಗಿನ್ದ ಒಪ್ಪಿತು ಅತುಲಪಮ್ಪಾನಗರಮ್ ಅಖಿಲಸುಖತತಿಗೆ ಆಗರಂ (Râghč. 1, 42).

ಅನ್ತುವಾಳ antuvâḷa. = ಅನ್ತರಳೆ, etc. (St. & Pl.).

ಅನ್ತೆ antĕ. 1. It is said See s. ಅನ್ 1.

ಅನ್ತೆ antĕ. 2. See s. ಅನ್ತು 1.

ಅನ್ತೆವೊಲ್ antĕvŏl. See s. ಅನ್ತು 1.

ಅನ್ತೆವೋಲ್ antĕvôl. See s. ಅನ್ತು 1.

ಅನ್ತೇವಾಸಿ antê-vâsi. Being in, at or on the end or confines. 2, living near. 3, a Čaṇḍâla. 4, *a pupil.*

ಅನ್ತೇವೆ antêvĕ. = ಅನುತೇವೆ, ಅನ್ನುತ್ತೇವೆ, we say (C.).

ಅನ್ತ್ಯ antya. *Last, ultimate.* 2, *final.* 3, immediately following. 4, inferior, lowest. 5, the end (ಕಡೆ Nn. 111; Šm. 90; ಎಜ್ಞದ ಅನ್ತ್ಯ, ಯಜ್ಞದ ಕಡೆ Nn. 36). 6, a man of the lowest caste (ಗಂಗಡಿಕಾಱ Mr. 375). 7, the number 1000 billions. 8, the twelfth sign of the zodiac, Pisces. ಅನ್ತ್ಯವಿಲ್ಲದ ಕಡೆಯಿಲ್ಲ, ಆದಿಯಿಲ್ಲದ ಆರಮ್ಭವಿಲ್ಲ (Prv.).

ಅನ್ತ್ಯಜ antya-ja. Latest born. 2, *a Sûdra.* 3, a man of the lowest caste (My.; ಹೊಲೆಯ, ಚಣ್ಡಾಲ G.). See Bp. 57, 39. 67. 69. 71. ಅನ್ತ್ಯಜನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಮಿನ್ತ್ಯ ಕದ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಅನ್ತ್ಯಜನ್ಮ antya-janma. = ಅನ್ತ್ಯಜ. (My.).

ಅನ್ತ್ಯಜಾತಿ antya-jâti. *A person of low caste, a Mlêččha.* See s. ನಾಲ್ಕು ವರ್ಣ.

ಅನ್ತ್ಯಯಮಕ antya-yamaka. A kind of yamaka (Kâvy. III, 2, B, 3 seq.).

ಅನ್ತ್ಯರಂಗ antya-ranga. Šrîranga near Trichinopoly (My.).

ಅನ್ತ್ಯಲೋಪ antya-lôpa. The dropping of a final consonant or syllable (Šmd. 106. 123; Kâvy. I, 3, 69. 74).

ಅನ್ತ್ಯವರ್ಣ antya-varṇa. *A Sûdra.* 2, the final (9) consonants (Šmd. 21). 3, the last syllable of a word (122. 123).

ಅನ್ತ್ಯಾಕ್ಷರ antya-akshara. A final syllable (Šmd. 289).

ಅನ್ತ್ಯಾದರ್ಶನ antya-adarśana. = ಅನ್ತ್ಯಲೋಪ. (Šmd. 105).

ಅನ್ತ್ಯೇಷ್ಟಿ antya-ishṭi. Funeral ceremonies (My.).

ಅನ್ತ್ರ antra. 1. *An entrail, a gut.*

ಅನ್ತ್ರ antra. 2. Tbh. of ಅನ್ತರ. See ಅವಾನ್ತ್ರ, ದೇಶಾನ್ತ್ರ, ಮುಹೂರ್ತಾನ್ತ್ರ.

ಅನ್ತ್ರವೃದ್ಧಿ antra-vriddhi. Inguinal hernia, rupture. (R.).

ಅನ್ತ್ರಿ antri. *A plant,* (either) *Ipomoea pes caprae* Roth (or Convolvulus argenteus). *Cf.* ಥಗಲಾನ್ತ್ರಿ.

ಅನ್ಥ antha. = ಅನ್ತ 2, ಅನ್ತಾ 2, ಅನ್ಥಾ, and ಅನ್ತಹ, of which it is a common form. Being of that kind, such, such a or an. A Mdb. MS. of the commentary on the Šmd. has *e. g.* ಪ್ರತಿಷೇಧವಹನ್ಥ (86), ಸ್ತ್ರೀಕರಿಸಲು ಪಟ್ಟನ್ಥ (93), ಇಸುವಹನ್ಥ ಪ್ರತ್ಯಯವನೆ (92), ಹಿಂಗಿದನ್ಥದು (ರಹಿತಂ, 98). ನಿನ್ನನ್ಥ (Bp. 15, 36). ತಕ್ಕನ್ಥ (B. 1, 15). ಹಣ್ಣಿನನ್ಥ (2, 52). ಮೂಗಿನನ್ಥ (4, 22).

ಅನ್ಥಾ anthâ. = ಅನ್ಥ, etc. The Mdb. MS. mentioned s. ಅನ್ಥ has *e. g.* ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟನ್ಥಾ (93), ಕೂಡಲ್ಪಟ್ಟನ್ಥಾ (98). ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದನ್ಥಾ ಆ ಒಗನಿ (ಆಕ್ರೋಟ, etc. Nr.). ಪಾಪಿಯೊಳು ಧುಮ್ಮಿಕ್ಕಿ ಬಿದ್ದನ್ಥಾತನಂ ಹಿಡಿದು (Bp. 13, 9). ಅವನಂ ವಿಧ್ವಂಸವಂ ಮಾಡಿ ಇಕ್ಕಿದನ್ಥಾ ಭೋಜನವೆ ಹಿತವು (24, 7). ಅನ್ಥಾದ್ದು (Si. 44). ತಳಸಿಕ್ಕದೆ ಇರುವನ್ಥಾದ್ದು (86). ಅನ್ಥಾವನ ಹೆಸರು (250). ಅನ್ಥಾ ಮಂಗಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು (B. 1, 13). ಅನ್ಥಾದಟಿಳಗೆ (5, 90). ಅನ್ಥಾದು (5, 165).

ಅನ್ದ anda. (= ಅನು 1, etc.; My.; T., M., Tĕ., Tu.). Fitness; beauty; pleasantness (ಚೆಲ್ವು Kk. 32; Šm. 55; *cf.* Sk. ಅನ್ತ = ರಮ್ಯ). ಬಿಜ್ಜಳನ ಅಖಿಲರಾಜ್ಯವನ್ ಅನ್ದದಿಂ ಪ್ರತಿಪಾಲಿಸುತ್ತಂ (Bp. 5, 71). ಅನ್ದವಮ್ ಆಹ ಬಿಜನಾಡಪುರದೊಳ್ (40, 3). ಅನ್ದದಿಂ ಸತ್ತಿಗೆಗಳಂ ಸತ್ತಿಗೆಗಳ್ ಒತ್ತರಿಸೆ (56, 13). ಇದಱ ಮೋಱ ಬಹು ಅನ್ದ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ (B. 3, 55). ನೋಟಕ್ಕೆ ಅನ್ದವಾದವುಗಳು (5, 75). ಅದು ನಿನಗೆ ಅನ್ದವ್ ಅಲ್ಲಾ? (Bp. 61, 57). **2,** suitable, nice or good form or manner; array. ಎರಡುಂ ಪಲವುಂ ವರ್ಣಂ ಪರಸ್ಪರಂ ಕೂಡುವ ಅನ್ದಮ್ ಅದು ಸನ್ಧಿ (Šmd. 59). ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನಭೀಷ್ಮರ ಪಾಳೆಯದಲಿ ಅನ್ದು ಅನ್ದಮ್ ಆಯ್ತು, ಅಯ್ದೆ ಇಳೆಗೆ ಹೊಸತೆನಿಸೆ (Bh. 6, 2, 1). **3,** manner, form. ಎಲ್ಲ ಅನ್ದದೊಳಂ ಪೋಲಿಸುವಲ್ಲಿ ಗುಣಾಧಿಕರೊಳ್ ಅನ್ತೆವೋಲ್ ಎನಲ್ ಅಕ್ಕುಂ (Šmd. 73). ಜವಂ ತಳರ್ವನ್ದದಿಂ (73). ಇವಱೊಳ್ ಚತುರ್ಥಿ ಷಷ್ಠಿಗಳ್ ಪತ್ತುವನ್ದಮುಮ್ ಉದಾಹರಿಪೆಂ (401). ಬಿಸಿಲ್ಗುದುರೆಗಳನ್ದದಿಂ ಕುದುರೆಗಳ್ ಪೊಳೆದು ಉಳ್ಕಿದವು ಇರ್ಬಲಂಗಳೊಳ್ (Abh. P. 13, 60). ರುಧಿರಂ ದಿಗನ್ತಮಂ ಮೇಳಿಸಿ, ಕೊರ್ವಿ, ಕಲ್ಪದ ಅವಸಾನದ ಸಂಜೆಮುಗಿಲ್ಗಳ ಅನ್ದಮಂ ಪಾಳಿಸಿದುದು (13, 63). ಸ್ಫುರಿತರತ್ನಪರೀಕ್ಷೆಯಂ ತಾನ್ ಅಱಿದು ಕೆಯ್ಕೊಮ್ಬ ಹರದನನ್ದದಿ (Bp. 8, 9). ಕಿವುಡರಂ ಕರೆವ ಅನ್ದದಿನ್ದ ಅಂ ಕರೆಯಲ್ (18, 18; see further 1, 62; 18, 38; 20, 20; 37, 58; 39, 51; 40, 75; 43, 71. 83; 47, 24; 51, 32. 33; 54, 56). ಕರಿಯಿಱುವೆಗಳ ರಾಶಿಗಳನ್ ಉಱಿ ಹರಹಿದನ್ದದಿ (58, 50). ಲಗ್ನದ ಅನ್ದಮ್ ಅದು ಲಗುನ (Šm. 20). ಪಲವನ್ದಮ್ ಆದುದು (ನಾನಾರೂಪ Nr.). ಸುಲಿದ ಬಾಟಿಯ ಹಣ್ಣಿನನ್ದದಿ, ಕಳಿದ ಸಿಗುರಿನ ಕಪ್ಪಿನನ್ದದಿ, ಅಟಿದ ಉಪ್ಪಿನ ಹಾಲಿನನ್ದದಿ ಸುಲಭಮ್ ಆಗಿರ್ದ ಲಲಿತಮ್ ಆಹ ಕನ್ನಡದ ಸುಡಿ Anubhavâmrita 1, 5). ಅರ್ಜುನನು ಭಗದತ್ತನ ಆನೆಯನ್ ಎಚ್ಚನ್ ಎಮ್ಬನ್ದದಿಂ (Râghč. 17, 69). See Čh. v. 281. 282; ಎನ್ದಿನನ್ದ. **4,** nature (ರೂಪ Nr.); faculty. ಕಣ್ಣಿಂ ಕಾಣಂ, ಕಿವಿಯಿಂ ಕೇಳಂ, ಕಾಣ್ಬ ಅನ್ದಮ್ ಎನ್ತು ತಲೆಯಿಲ್ಲದನಾ? (Šmd. 128). ಒನ್ದು ಜಾತಿಗೆ ಎಪವು ಪುಷ್ಪದೊಳ್ ಇಹುದು; ...ಒನು ಜಾತಿಗೆ

Digitized by Google

ಮೆಯ್ಯ ಅನ್ದವೆಲ್ಲವು ಎಸವು (Dp. 172). 5, the true state. ಆದವ ಅನ್ದವಱಿಯೆವು (Bp. 21, 17). ಅಂಗನೆಗೆ ತತ್ಕಾರ್ಯದ ಅನ್ದವನು, ಎದಿತಮ್ ಅಗಲು, ಮೆಲ್ಲನೆ ಅಱುಪಲು (24, 10). — ಅನ್ದಗೆಡಿಸು. -ಕೆಡಿಸು. To destroy the proper form, etc.; to spoil, to ruin. ಇನ್ದು ನೀನ್ ಆ ಪಾಂಡುಪುತ್ರರನ್ ಅನ್ದಗೆಡಿಸದೆ ಬಿಟ್ಟೆ ಮಾಡೊಡೆ ಮುನ್ದೆ ಬೆಟ್ಟಿತು ರಾಜಕಾರಿಯಮ್ ಎನ್ದನ್ ಆ ಶಕುನಿ (Bh. 1, 8, 20). ದುರ್ಯೋಧನಗಳ ನಾನಾರ್ಥನ್ದದಲಿ ಬೋಧಿಸಿ, ಸುನೀತಿಯನ್ ಅನ್ದಗೆಡಿಸಿದಂ (1, 8, 54). See J. 11, 5. — ಅನ್ದಗೆಡು. -ಕೆಡು. To be spoiled; to become or be ugly. ಇವುಗಳನ್ದ ನನ್ನ ಚೆಲ್ವಿಕೆಯೇ ಅನ್ದಗೆಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆ (B. 3, 18). ಅನ್ದಗೆಟ್ಟ ಗೋಡೆ (ಐಡೂರ G.). — ಅನ್ದಗೆಯ್. To make beautiful, to embellish, to form well. ಅನ್ದಗೆಯ್ವುದು (ಪ್ರಶಸ್ತ, ಸಂಸ್ಕೃತ Mr. 458). — ಅನ್ದಗೇಡಿ. -ಕೇಡಿ. A deformed or ugly creature; a person devoid of good manners (My.). ಗೇಣ್ದಾ ಮೃಗಗಳು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿಯೂ ಅನ್ದಗೇಡಿಗಳಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತವೆ (B. 5, 248). ಅನ್ದನಿಸಿಕೊಮ್ಬು ಅನ್ದಗೇಡಿಯ ಮನೆ ಎಲ್ಲಿ? (Prv.). — ಅನ್ದಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. = ಅನ್ದಂಗೊಳಿಸು. (My.). — ಅನ್ದಂಗೊಳಿಸು. -ಂ-ಕೊಳಿಸು. To cause to look nice, etc. (Rśv. 13, after 59). — ಅನ್ದಚನ್ದ. dupl. ಅನ್ದಚನ್ದ ನೋಡಿದರೆ ಮನ್ದತ್ವ ಹೋಗುವದೇ? (Prv.). See Dp. 61, 2. — ಅನ್ದಮ್ಬಡೆ. -ಂ-ಪಡೆ. To be adorned or beautiful. ಮನ್ದುರದೊಳ್ ಅನ್ದಮ್ಬಡೆದು ನಿನ್ದ ಬಳ್ಗಚ್ಚನ ಮುಣ್ಡಿಗೆಯಂ ಮುಟ್ಟಿದು (Rśv. 6, after 11). — ಅನ್ದವೆಟ್ಟು. -ಂ-ಪೆಟ್ಟು. = ಅನ್ದಮ್ಬಡೆ. ಅನ್ದವೆಟ್ಟಿತ್ತು ಬನ್ದುಗೆಯೆಸಳ್ (Ćpr. 7, after 92). — ಅನ್ದವಱ್. -ಅಱ್. Becoming state or behavior to be lost; to abandon becoming behavior (J. 13, 55). — ಅನ್ದವೇಱು. -ಏಱು. Beauty to rise; to become bright. ಕನ್ದಿದವು ಮೋಱೆಗಳು ಗಂಗಾನನ್ದನದ್ರೋಣಾದಿಸುಜನರಿಗೆ, ಅನ್ದವೇಱಿತು ಮುಸುಡು ಕೌರವಸುಯೋಧನಾದಿಗಳ (Bh. 2, 13, 42).

ಅನ್ದಗಾಱ anda-gāṟa. A handsome man; a showy man (My.; Tĕ. ಅನ್ದಗಾಡು). Feminine ಅನ್ದಗಾಱಳು (My.).

ಅನ್ದಗಾರ್ತಿ anda-gārti. = ಅನ್ದಗಾಱಳು. (My.; Tĕ. ಅನ್ದಕತ್ತೆ).

ಅನ್ದಣ andaṇa. = ಅನ್ದಳ q. v. (ದೋಳ, ನೃಪರ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ Mr. 262; My.). See Bp. 61, 28; J. 7, 5. 21; ಹೊನ್ನನ್ದಣ; Sp. s. ಬಿದರು.

ಅನ್ದರ andara. 1. = ಪನ್ದರ್, etc. (My.).

ಅನ್ದರ andara. 2. = ಹನ್ದರ 2. (My., not general).

ಅನ್ದಳ andaḷa. = ಅನ್ದಣ. Tbh. of ಆನ್ದೋಲ (Śmd. 376). A litter, a palankeen (ಆನ್ದೋಲ Nr.; ಶಿಬಿಕೆ, ಯಾಪ್ಯಯಾನ Nr.; ಮೇನ, ಡೋಲಿ, ಪಾಲಕ್ಕಿ Si.). ಹೊನ್ನ ಅನ್ದಳ (Śmd. 75). See Bp. 55, 10; J. 4, 67.

ಅನ್ದಳಸತ್ತಿಗೆ andaḷa-sattigĕ. Tbh. of ಆನ್ದೋಲಛತ್ರಿಕೆ (Śmd. 376).

ಅನ್ದಾ andā. — ಅನ್ದಾದುಡ್ಡಿ. Extravagance; prodigally, wastefully (S. Mhr.). 2, = ಎಪ್ಪವ (Ćb.).

ಅನ್ದಾಜು andāju. Proportion or ratio; estimate, valuation (My.; Mhr., H. ಅನ್ದಾಜಾ). — ಅನ್ದಾಜು ಕಟ್ಟು. To make an estimate, to estimate (B. 4, 125).

ಅನ್ದಿ andi. = ಅನ್ದಿಹುಱು. (T. ಅನ್ದು). — ಅನ್ದಿಹುಱು. A small, grey and winged insect that infests grain, Tinea oryzella Kl. (My.; T. ಅನ್ದುಪೂಚ್ಚಿ).

ಅನ್ದಿಕೆ andikĕ. = ಅನ್ದಿಕೆ No. 1. (Sk.).

ಅನ್ದಿಗೆ andigĕ. = ಅನ್ದುಗೆ, etc. (My.; ಪಾದಾಂಗದ, etc. Si. 220).

ಅನ್ದಿಪುನಾರು andipunāru. (Tu. ಅಣ್ಡಿನಾರ್, ಅಣ್ಡಿಪುನಾರ್, ಅ..). — ಅನ್ದಿಪುನಾರುಮರ. An evergreen tree, Carallia integerrima (St. & Pl.).

ಅನ್ದು andu. 1. That time; at that time, then (ಕಾಲ Śmd. 147. 398; C.; T. ಅನ್ರು). ಅನ್ದು, ಇನ್ದು, ಉನ್ದು, ಎನ್ದು (398). ಅನ್ದಿಂ, ಅನ್ದಿಂಗೆ, ಅನ್ದಿನತ್ತಣಿಂ, ಅನ್ದಿನ (147; Bp. 27, 23); ಅನ್ದಿನಿಂ (J. 29, 12); ಅನ್ದಿನಿನ್ದ (B. 4, 139. 185). ಅನ್ದು ಮಾಡುಗುಂ (Śmd. 267). ಅದು ಅದನ್ದು (93; ಅದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ Cm.). ಓತ್ವಮ್ ಆದನು ಉತ್ವಂ (358; ಆದಲ್ಲಿ Cm.). ಅತ್ವಮ್ ಇರ್ದನ್ದು ಉತ್ವಂ (360; ಇರ್ದಲ್ಲಿ Cm.). ಅನ್ದಿನ ನಿಜಭುಜವಿಕ್ರಾನ್ತಮ್ ಎನ್ ಆದುದು? (137). ಹಿನ್ದೆ ಪರಸತಿಗಾಗಿ ಹಿಡಿವಡೆದನನ್ದು (Bp. 18, 53). ಅನ್ದುವಿನ್ದು ಆವಾವ ಕಾಲದೊಳೆನ್ದುವುಂ (19, 31). ಚಿಕ್ಕನ್ದಿನ ಕೂಡುಗೆಳೆಯಂ (ವಯಸ್ಯ, etc. Nr.). ಅದುದು ಉತ್ಸವಮ್ ಅನ್ದಿನ ಇರುಳು (Bh. 2, 13, 16). ಅನ್ದಿನ ದಿವಸದ ಓಲಗದ ಒಡ್ಡು ಚಲುವಾಯ್ತು (2, 13, 31). Used expletively *e. g.* in ವೈಶಾಖಕೆ ಅನ್ದು ಒಗೆದ ಬೇಸಗೆಯು (Śm. 20). ಅನ್ದು ಬಾ! ಅನ್ದರೆ ಮಿನ್ದು ಬನ್ದ. — ಅನ್ದಿಗೆ ಅದೇ ಸುಖ, ಇನ್ದಿಗೆ ಇದೇ ಸುಖ (Prvs.). — ಅನ್ದುಂ. -ಉಂ. Also then (Bp. 25, 15). — ಅನ್ದು ಮೊದಲಾಗಿ. From that time (J. 29, 6). — ಅನ್ದನ್ದಿಗೆ. -ಎನ್ದಿಗೆ. = ಅನ್ದೆನ್ದು. (S. Mhr.; also ಅನ್ದನ್ದಿಗು). — ಅನ್ದೆನ್ದು. -ಎನ್ದು. Always, ever (Bp. 58, 38).

ಅನ್ದು andu. 2. P. p. of ಅನ್ 1.

ಅನ್ದು andu. 3. To meet with or suffer (Tĕ.);—to reach, to get at; to obtain, to gain (Tĕ.);—to reach, to arrive (T. ಅಣ್ಡು);—to be within reach (My.). ಅದು ನನ್ನ ಕೆಯ್ಗೆ ಅನುವದಿಲ್ಲ (My.). (T. ಅನ್ವು, to be united; to agree; *cf.* ಅಟ್ಟು 12, ಅಣೆ 3).

ಅನ್ದುಕ anduka. = ಅನ್ದುಗೆ, etc. A chain, a fetter. 2, *the chain for an elephant's feet.* 3, a ring or chain worn on the ankle, an anklet.

ಅನ್ದುಗ anduga. = ಅನ್ದುಗೆ, etc. (Grj. 3, 89).

ಅನ್ದುಗು andugu. The clearing nut plant, Strychnos potatorum (Tĕ.). — ಅನ್ದುಗ ಬೀಜ. (ತುರುಷ್ಕ, ಪಿಣ್ಡಕ, ಸಿಹ್ಲ, ಯಾವನ Si. 227).

ಅನ್ದುಗೆ andugĕ = ಅನ್ದಿಗೆ, ಅನ್ದುಗ, ಒನ್ದುಗೆ. Tbh. of ಅನ್ದುಕ (Śmd. 364; Ćt. II, 13; My.; ಕಡಿಲ್ Śmd. I; ಮಂಜೀರ, ಹಂಸಕ Hlā.; ಮಂಜೀರ Mr. 344; ನೇವುರ Bhn. 21; ಕಾಲಗಡಗ, ಸರಪಳಿ G.) See Bp. 2, 52; 24, 44; 56, 5; Grj. 3, after 91; ಹೊನ್ನನ್ದುಗೆ.

ಅನ್ದೂಕ andūka. = ಅನ್ದುಕ. (Sk.; G.).

ಅನ್ದ್ರೆ andrĕ. = ಅನ್ದರೆ, if one says, etc. (My.; Ćb. 16. 175).

ಅನ್ಧ andha. 1. *Blind* (ಕುರುಡ Mr. 388). 2, making blind. 3, *darkness* (ಕತ್ತಲೆ Nn. 109). 4, turbid water. 5, *water*. 6, = ಅನ್ಧಕ No. 2 (Bp. 54, 56). *Cf.* ಅನ್ಧಾಸುರ.

ಅನ್ಧ andha. 2. Tbh. of ಅನ್ಧಸ್. (ಅನ್ನ G.). See ಅಮೃತಾನ್ಧ.

ಅನ್ಧಕ andhaka. Blind; a blind man (ಕುರುಡ Nn. 85; ಕಣ್ಣಿಲಿಮೊಗ Śs.). 2, N. of a Daitya or Asura, a son of Kaśyapa and Diti (ದೈತ್ಯ, ರಾಕ್ಷಸಭೇದ 85; Bp. 18, 23). 3, darkness (ತಮ, ಕತ್ತಲೆ 85). 4, water (ವಾರಿ, ಉದಕ 85). 5, an elephant (ಗಜ, ಆನೆ 85). 6, N. of a country (ರಾಷ್ಟ್ರವಿಭೇದ, ದೇಶಭೇದ 85). 7, N. of a descendant of Yadu (J. 14, 3). ಅನ್ಧಕನಿಗೆ ಕತ್ತಲೆಯಿಲ್ಲ, ಮನ್ದಭಾಗ್ಯನಿಗೆ ದರಿದ್ರವಿಲ್ಲ (Prv.).

ಅನ್ಧಕಜಿತ್ andhaka-jit. The conqueror of the daitya Andhaka: Śiva. (My.).

ಅನ್ಧಕರಿಪು andhaka-ripu. Andhaka's enemy, *Śiva*.

ಅನ್ಧಕವೈರಿ andhaka-vairi. Śiva (My.).

Digitized by Google

ಅನ್ಧಕಾರ andha-kâra. *Darkness.* — ಅನ್ಧಕಾರ ಕವಿ. Darkness to cover or to spread. ಪುರದೊಳಗೆ ಕವಿಯಿತ್ತು ಅನ್ಧಕಾರವು (Bp. 57, 47).

ಅನ್ಧಕಾರಾತಿ andhaka-arâti. Śiva (My.).

ಅನ್ಧಕಾಸುರ andhaka-asura. = ಅನ್ಧಕ No. 2. (Č. Bp. 47 sum.; 47, 7. 8).

ಅನ್ಧತಮಸ andha-tamasa. *Great darkness.*

ಅನ್ಧಮೂಷಿಕೆ andha-mûshikĕ. N. of a grass, Lepeocercis serrata. (R.).

ಅನ್ಧರಾಜ andha-râja. Dhṛitarâshṭra, who was born blind (ಪಾಣ್ಡು, ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ Mr. 264).

ಅನ್ಧಸ್ andhas. = ಅನ್ಧ 2. *Food.* 2, *boiled rice.*

ಅನ್ಧಾದರಬಾರು andhâ-darabâru. A public office notoriously ill-conducted, a bad government (My.; H.).

ಅನ್ಧಾಸುರ andha-asura. = ಅನ್ಧಕಾಸುರ. (Č. Bp. 47, 12).

ಅನ್ಧಾಸುರಭೇದಿ andhâsura-bhêdi. The destroyer of the asura Andha, Śiva (Bp. 54, 26).

ಅನ್ಧು andhu. *A well* (ಕೂಪ, ನೀರಪ್ಪ ಬಾವಿ Mr. 421).

ಅನ್ಧ್ರ andhra. The Tĕlugu country (Čh. p. 22; Bp. 6, 18). 2, a Tĕlugu man (ತೆಲುಗನ್ Mr. 382).

ಅನ್ನ anna. 1. = ಅನ 2, ಅನ್ತಹ, of which it is another form (Śmd. 191; Čt. II, 64; ಪೋಲಿಪ ಎಡೆ Kk. 61; T. ಅನ್ನ), ಅನ 2. Being of that kind or so; such, such a or an. ಅನ್ನವು (Abh. P. 9, 151). See ಉದ್ದನ್ನ, ತಣ್ಣನ್ನ, ತೆಳ್ಳನ್ನ, ದಟ್ಟನ್ನ, ದಪ್ಪನ್ನ, ದುಣ್ಡನ್ನ, ನೆಟ್ಟನ್ನ, ಬಟ್ಟನ್ನ, ಬೆಚ್ಚನ್ನ, ಬೆಳ್ಳನ್ನ, ಮೆತ್ತನ್ನ. — ಅನ್ನಂ. = ಅನ್ತಹಂ (Śmd. 191. 192; Čt. II, 64; Kk. 61; T. ಅನ್ನಾನ್). ಸಿಡಿಲನ್ನಂ ಸಿಂಗದನ್ನಂ ಪುರಹರನ ಉರಿಗಣ್ಣನ್ನನ್ ಈ ನಾರಸಿಂಹಂ (Śmd. 192). ಬಿಸದನ್ನರ್ (Abh. P. 11, 20). See Grj. 2, 93; ಮನದನ್ನಂ. — ಅನ್ನಳ್. Such a woman as, one who is like or conformable to. See ಮನದನ್ನಳ್.

ಅನ್ನ anna. 2. = ಅನ್ನೆ 1. ಎನ್ನ ಜಾಣಿನ ಕಾಲಮ್ ಉಳ್ಳನ್ನ (Bp. 9, 34). *Cf.* ಅನ್ನಕ; ಇನ್ನೆ, ಉನ್ನೆ. — ಅನ್ನಂ. (Śmd. 293). That time; at the time when (ಸತಿಸಪ್ತಮಿಯ ಎಕಾರಕ್ಕೆ ಆದೇಶಂ 293); meanwhile. ಉದ್ಧವಿದರನ್ ನೆಗೆವನ್ನಂ ಪೊಯ್ಯಲ್ ಎನ್ದು ಅವ್ವಳಿಪುದು (294). ಕೊಲ್ವನ್ನಂ ಇಕ್ಕಿ ಕೊಣ್ಡಂ (o. r. ಇಕ್ಕಿ ಕೊನ್ದಂ, 294). ಬರಮ್ಬುಡೆವನ್ನಮ್ ಆರಾಧಿಸಿದಂ (295). ಆ ಧನುರ್ದಣ್ಡಟಂಕೃತಮ್ ಉದ್ದಾಮಯಮಾಟ್ಟಹಾಸರವಮ್ ಎಮ್ಬನ್ನಂ (Abh. P. 13, 67). ಈ ಪೊಬಲ್ಗೆ ಈ ಕುನ್ತಲಾಧೀಶನ್ ಆಳ್ವನ್ನಮ್ (ಚನ್ದ್ರಹಾಸನ್) ಈ ಪೊಡವಿಗೆ ಒಡೆಯನ್ ಆಹಂ (J. 28, 27). *Cf.* ಇನಂ, ಇನ್ನಂ. 2, = ಅನ್ನ, ಅನ್ನಬರ, ಅನ್ನೆಗಂ No. 2. So long as, till (ಸೀಮಾರ್ಥ Kk. 69). — ಅನ್ನಬರ. -ಬರ. = ಅನ್ನಬರೆ, ಅನ್ನೆವರಂ, ಅನ್ನೆವರೆ, ಅನ್ನೆವರೆಗಂ. So long as, till, until. ಪ್ರಸಾದವನ್ ಒಸೆದು ಸೇವಿಸುವನ್ನಬರ ಹುಗಲ್ ಈಯದೆ ಅರುವನು (Bp. 26, 53). ಸಮಾನಪಿಣ್ಡಮ್ ಅಹರು ಪಿಬಿ ತಲೆಗಡವನ್ನಬರ ಸನಾಭಿಗಳ್ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ನಿನ್ನಯ ಜೀವಮ್ ಉಳ್ಳನ್ನಬರ ನಿನ್ನಯ ದೈವವೇ ಗತಿ (Bh. 1, 8, 26). — ಅನ್ನಬರವುಂ. -ಉಂ. And so long as (Bp. 20, 26). — ಅನ್ನಬರೆ. -ಬರೆ. = ಅನ್ನಬರ. (Bp. 47, 20).

ಅನ್ನ anna. 3. = ಅಸ್ನು 2, etc. (C.). See ಅಕ್ಕನ್ನ, ಬಾವನ್ನ in Prv. s. ಅಕ್ಕ 1; ರಾಕ್ಷಸನ್ನ in Prv. s. ಅರಳಿಮರ; ನಾಯನ್ನ in Prv. s. ಅಮ್ಬಲಿ. ಗುಗ್ಗಳವನ್ನ (Bp. 43, 20).

ಅನ್ನ anna. *Eaten.* 2, *food;* a dish. 3, *boiled rice.* 4, Vishṇu. 5, the sun. 6, water. — ಅನ್ನಗಡಕ. -ಗಡಕ. One who cheats about food: one who falsely pretends not to have eaten any food, also that of others (S. Mhr.).

ಅನ್ನಂ annam. 1. See s. ಅನ್ನ 1.

ಅನ್ನಂ annam. 2. See s. ಅನ್ನ 2.

ಅನ್ನಋಣ anna-ṛiṇa. One's allotment to eat rice in the present birth (My.). 2, the obligation (upon one person) to afford a maintenance (to another, S. Mhr.; Mhr.).

ಅನ್ನಕ annaka. = ಅನಕ, etc. (*Cf.* ಅನ್ನ 2). ಬೆಳಗನ್ನಕ (Bp. 12 sum.; 12, 46; 15, 24; 57, 15). ಬೆಳಗನ್ನಕಂ (12, 50). ವೇಳೆಯಪ್ಪನ್ನಕ (43, 43). ಬಸುಬು ತುಪ್ಪುಸುವನ್ನಕ ಆರೋಗಿಸು (59, 10).

ಅನ್ನಕಣ್ಟಕ anna-kaṇṭaka. One who hinders or thwarts another's meal, living, or welfare (My.).

ಅನ್ನಕಣ್ಟಕತನ anna-kaṇṭakatana. Hindering or thwarting another's meal, etc. (My.).

ಅನ್ನಗತ anna-gata. Being in or connected with food, depending on food (My.). ಅನ್ನಗತಪ್ರಾಣ, ಚರ್ಮಗತದೃಷ್ಟಿ (Prv.).

ಅನ್ನಚತ್ರ anna-čatra. ಅನ್ನಛತ್ರ. Tbh. of ಅನ್ನಸತ್ರ. (My.; ಸತ್ರಶಾಲೆ Čb.).

ಅನ್ನದಾತ anna-dâta. Giving food; a man who gives food (Bp. 24, 27).

ಅನ್ನದಾನ anna-dâna. The giving of food (Bp. 24, 32). ಅನ್ನದಾನಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಿಲ್ಲ, ಬನ್ನಬಡುವದು ತಪ್ಪವದಿಲ್ಲ (Prv.).

ಅನ್ನದಾನಿ anna-dâni. = ಅನ್ನದಾತ.

ಅನ್ನದಾನೀಶ annadâni-îśa. N. (Rśv. 1, 60).

ಅನ್ನದ್ವೇಷ anna-dvêsha. Dislike of food, want of appetite. (My.).

ಅನ್ನಪಚನೆ anna-pačanĕ. Cooking food. 2, digesting food; digestion (My.).

ಅನ್ನಪದಾರ್ಥ anna-padârtha. Rice and curry (C.).

ಅನ್ನಪಾನ anna-pâna. Meat and drink (C.).

ಅನ್ನಪೂರ್ಣೆ anna-pûrṇĕ. A goddess, a form of Durgâ; — N. (My.).

ಅನ್ನಪ್ರಾಶನ anna-prâśana. Putting rice into a child's mouth for the first time, a ceremony performed between the fifth and eighth month. (My.).

ಅನ್ನಬರ anna-bara. See s. ಅನ್ನ 2.

ಅನ್ನಬರೆ anna-barĕ. See s. ಅನ್ನ 2.

ಅನ್ನಭೇದಿ anna-bhêdi. Green vitriol, sulphate of iron (My.; Br.).

ಅನ್ನಮದ anna-mada. Pride on account of possessing the means for sumptuous meals (My.).

ಅನ್ನಮಯ anna-maya. Made from or composed of food, sustained by food. (My.).

ಅನ್ನಮಯಕೋಶ annamaya-kôśa. The gross material body, that which is sustained by food. (My.).

ಅನ್ನಯ annaya. = ಅನ್ವಯ. (ಅನ್ಯಾಯ Śs.; Abh. P. 6, 102; 9, 92; My.).

ಅನ್ನರಸ anna-rasa. Essence of food, chyle. (My.).

ಅನ್ನವರ್ಜಿತವ್ರತ anna-varjita-vrata. A vow to abandon food (ಪ್ರಾಯ Nn. 88).

ಅನ್ನವಸ್ತ್ರ anna-vastra. Food and clothing (C.). See B. 3, 93; 5, 83.

ಅನ್ನವಾಟಿಕೆ anna-vâṭikĕ. A shed for cooking rice (J. 34, 7).

ಅನ್ನಶಾನ್ತಿ anna-śânti. Distributing food (*e. g.* when reading a purâṇa, My.); — feeding the hungry (Mhr.).

Digitized by Google

ಅನ್ನಶ್ರಾದ್ಧ anna-śrâddha. Cooked food distributed at a śrâddha (My.). *Cf.* ಅಮಶ್ರಾದ್ಧ.

ಅನ್ನಸತ್ರ anna-satra. = ಅನ್ನಛತ್ರ. A building erected for the distribution of food (C.).

ಅನ್ನಸಂತರ್ಪಣೆ anna-santarpaṇĕ. = ಅನ್ನಶಾಂತಿ. (C.).

ಅನ್ನಳ್ annaḷ. = ಅನ್ನೆ 2. See s. ಅನ್ನ 1.

ಅನ್ನಾಭಾವ anna-abhâva. Want of food (My.).

ಅನ್ನಾರ್ಥಿ anna-arthi. Asking for food; a beggar. (My.).

ಅನ್ನಿಸು annisu. = ಅನಸು, ಅನಿಸು 1, etc. (C.; see ಅನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ s. ಅನ್ 1). To cause to say. — ಅನ್ನಿಸಿ ಕೊಳ್, -ಕೊಳ್ಳು. To make or get one's self called, to be called, (to pass for). (C.; see Prv. s. ಅವಲಕ್ಷಣ).

ಅನ್ನು annu. 1. = ಅನ್ 1, etc. To say, etc. (C.). ಇವು ಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಡಿಗೆ ಹೋತು ಎನ್ನು, ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಆಡು ಎನ್ನು, ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ (B. 5, 23). ಹೆಣ್ಣುಬೆಕ್ಕಿಗೆ ಕಾಮಿ ಎನ್ನೂ ಗಂಡಿಗೆ ದಾವುಗ ಎನ್ನೂ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ (5, 32). ಇದಕ್ಕೆ ಏನು ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ? ಗಂಗೆದೊಗಲು ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ (1, 20). ಯಾವ ಆಟ ಆಡ ಬೇಕು ಅನ್ನುತ್ತೀ? (1, 16). ಇದನ್ನು ಮೊಸರು ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ (My.). See ಬೇಕನ್ನು. Observe that at the end of imitating words, anukaraṇapadas, ಅನ್, ಅನ್ನು, etc. are applied to sound, scent, and feeling, *e. g.* ಗಮಗಮ ಅನ್ನು, ದಬದಬ ಅನ್ನು, ಜುಮ್ ಅನ್ನು, etc.

ಅನ್ನು annu. 2. = ಅಂ, am 4, etc. (My.). ಕಾಗದವನ್ನು ಅಟ್ಟೆ ಚೀ ತುಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ (B. 1, 14). ಆಟ್ಟೆಯನ್ನು (1, 15). ಅದನ್ನು (1, 16). ಬಾಗಿಲವನ್ನು (Bp. 31, 16). ಮಂಗ ಳನ್ನು (59, 40). ಮಾಗಿಯನ್ನು (J. 8, 3). ವಾರಿಯನ್ನು (8, 5).

ಅನ್ನುವಿಕೆ annuvikĕ. = ಎನ್ನುವಿಕೆ. Saying, etc. ಅಗ್ನಿ ಷ್ಟೋಮಾದ ಮುನ್ನಾದ 38 ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರನ ಹೆಸರು, ಅನ್ನದ ಬೆಂಕಿಯ ನ್ನುವಿಕೆ (Si. 24).

ಅನ್ನೆ annĕ. 1. = ಅನ್ನ 2. — ಅನ್ನೆಗಂ. -ಗಂ. = ಅನ್ನಂ No. 1. (Śmd. 293. 294). ಅನ್ನೆಗಂ, ಇನ್ನೆಗಂ, ಉನ್ನೆಗಂ (295). ಒಲಿಯೊ ಪಿನೆ ಮುತ್ತುಂಗಾಲೋಳ್ ನರೆ ಬರೆನ್ನೆಗಮ್ ಇರ್ (294). ನೆನೆವ ನ್ನೆಗಂ ಬಸ್ಸಂ (294). ಈವನ್ನೆಗಮ್ ಇರ್ದಂ (295). ಕ್ಷಿತಿಚಕ್ರಂ ಸಿಂಹಾಸನದಿಂ ತಳರಿದತ್ತು ಎಂಬನ್ನೆಗಂ (Abh. P. 13, 67). ಅನ್ನೆಗಂ .. ಅಕ್ಕಾರಂಗಳಂ ನಿಲಲ್ ಈಯದೆ (J. 26, 4). ಅನ್ನೆಗಂ ಬಿಸಿಯ ಬಿಸಿಲ್ ಎಬ್ಬಿದುದು (3, 41). ಅಸ್ತಿಪರ್ನ್ನೆಗಂ (Rśv. 13, after 27). **2,** = ಅನ್ನಂ No. 2. (ಸೀಮಾರ್ಥ Kk. 69).—See *e. g.* J. 2, 45. 53; 4, 1. 56; 7, 54. — ಅನ್ನೆವರಂ. -ವರಂ. = ಅನ್ನಬರ, etc. So long; so long as; until that time; till, until (ಸೀಮೆ, ಸೀಮಾರ್ಥ Śmd. 295); meanwhile. ಪೇಟ್! ಎನಿತ ಕಾಲಮ್ ಬಳಂ ಮುರಾನ್ತಕನ್, ಬಳರ್ ಅನ್ನೆವರಂ ಮಾರ್ಬಲದೊಳಗೆ ಇಲ್ಲಿಯಲ್ ಮಿಡುಗುವ ಅತಿಥಿಯರ್ (292). ಎನ್ನೆವರಂ ಸಿರಿ ತಮಗೆ ಕೈಸಾರ್ಗ್ಗು, ಅನ್ನೆವರಂ ಸೇವ್ಯರ್ ಅಲ್ತೆ ಖಲರುಂ? (296). ವಾಜಿಗಳನ್ ಇದಿಸು, ದಣ್ಣನಾಥಮಣ್ಡಲಿಕಾದಿಯಂ ಯಥಾಕ್ರಮಂ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟು, ಸೂರ್ಯ ಕಿರಣಂಗಳಂ ಪೊಕ್ಕು ಇರ್ದರ್; ಅನ್ನೆವರಮ್ ಇತ್ತಲ್ ನೆರೆದು ಪುರ ಜನಂ (Rśv. 13, after 97). — ಅನ್ನೆವರೆ. -ವರೆ. = ಅನ್ನೆವರಂ. ಸಸಿಪ ಅವಸರಮ್ ಅಹನ್ನೆವರೆ (Bp. 43, 43). — ಅನ್ನೆವರೆಗಂ. -ವರೆಗಂ. = ಅನ್ನೆವರಂ. (Śmd. 295).

ಅನ್ನೆ anna1-ĕ. 2. = ಅನ್ನಳ್. See ಮನದನ್ನೆ.

ಅನ್ನೆ annĕ. 3. Truly, certainly. ನಿಜಗುಣನ್ ಎನಲ್ಕೆ ಅನ್ನೆ ಮಾಮರಂ (Ct. I, 62). *Cf.* ನನ್ನಿ.

ಅನ್ನೆಗಂ annĕ-gam. See s. ಅನ್ನೆ 1.

ಅನ್ನೆಯ annĕya. = ಅನ್ನಯ. Tbh. of ಅನ್ಯಾಯ (Śmd. 351. 360).

ಅನ್ನೆವರಂ annĕ-varam. See s. ಅನ್ನೆ 1.

ಅನ್ನೆವರೆ annĕ-varĕ. See s. ಅನ್ನೆ 1.

ಅನ್ನೆವರೆಗಂ annĕ-varĕgam. See s. ಅನ್ನೆ 1.

ಅನ್ಮಾನ anmâna. Tbh. of ಅನುಮಾನ. (Nn. 117).

ಅನ್ಯ anya. *Other; another* (ಪೆಱಂ, ಪೆಱತು Ct. II, 86). 2, *different.* 3, the third person (Śmd. 266; ಪ್ರಥಮ 267, ಪ್ರಥಮಪುರುಷ Cm.; Kâvy. I, 5, 6-12. 24-31). Feminine ಅನ್ಯಳ್ (ಪೆಱಳ್ Ct. II, 86).

ಅನ್ಯಕ anyaka. Another, other. (My.).

ಅನ್ಯಕರ್ತೃ anya-kartṛi. Another agent: the agent indicated by a verb as causing anything to be done by another (Śmd. 273; *cf.* ಭಿನ್ನ-, ಪರ-).

ಅನ್ಯಜಾತಿ anya-jâti. A different origin; another family or caste. (My.).

ಅನ್ಯತರ anya-tara. *Either of two.*

ಅನ್ಯತರೇದ್ಯುಸ್ anyatarê-dyus. *On either of two days.*

ಅನ್ಯತಸ್ anya-tas. From another. 2, *elsewhere.* 3, otherwise.

ಅನ್ಯತ್ರ anya-tra. *Elsewhere.* 2, on another occasion.

ಅನ್ಯಥ anyatha. Tbh. of ಅನ್ಯಥಾ. What is different, another thing. Bp. 15, 20. 34; 28, 66; 32, 60; 61, 77.

ಅನ್ಯಥಾ anyathâ. Otherwise, in a different manner (Bp. 27, 72). 2, inaccurately, untruly, erroneously (ಸುಮಾರು G.).

ಅನ್ಯದ್ anyad. ಅನ್ಯತ್. Something else; it; they (Śmd. 300 Cm.).

ಅನ್ಯದರ್ಥ anyad-artha. Another thing, meaning, purpose or sense (Śmd. 300 Cm.).

ಅನ್ಯದೈವ anya-daiva. Another deity (Bp. 53, 4. 35).

ಅನ್ಯಪಾಕ anya-pâka. Cooked by others (My.).

ಅನ್ಯಪುರುಷ anya-purusha. The third person (ಪ್ರಥಮಪುರುಷ Śmd. 264 Cm.).

ಅನ್ಯಪುಷ್ಟ anya-pushṭa. Reared by others: the cuckoo (ಕೋಗಿಲೆ Mr. 169).

ಅನ್ಯಭಾವ anya-bhâva. Another mind or purport;—the mind of another (My.).

ಅನ್ಯಭೃತ anya-bhṛita. = ಅನ್ಯಪುಷ್ಟ. *The cuckoo.*

ಅನ್ಯಲಿಂಗ anya-liṅga. Having or taking the gender of another (word), *an adjective.*

ಅನ್ಯಲಿಂಗಕ anya-liṅgaka. *An adjective.*

ಅನ್ಯಸ್ಥ anya-stha. A man who lives with others;—a man of another caste (My.).

ಅನ್ಯಾಯ a-nyâya. = ಅನ್ನೆಯ, etc. Unjust or unlawful action, injustice; impropriety (Bp. 18, 33; 50, 73). ಅನ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಸಮ್ಪಾದಿಸಿದ್ದು ಅಸಡ್ಡಾಳಾಗಿ ಹೋಯಿತು (Prv.).

ಅನ್ಯಾಯಕಾರ anyâya-kâra. A man who acts unlawfully or improperly (Bp. 28, 62).

ಅನ್ಯಾಯಿ anyâyi. = ಅನ್ಯಾಯಕಾರ. (Bp. 59, 54).

ಅನ್ಯಾರ್ಥ anya-artha. = ಅನ್ಯದರ್ಥ. (Śmd. 300 Cm.; Kâvy. III, 3, B, 103).

ಅನ್ಯೇದ್ಯುಸ್ anyê-dyus. On the other or following day. 2, *the other day, once.*

ಅನ್ಯೋಕ್ತಿ anya-ukti. The third person (Kâvy. I, 2, 66-70; Śmd. 269). 2, another expression or word.

Digitized by Google

ಅನ್ಯೋನ್ಯ anyônya. *One another, mutual, reciprocal;*—reciprocity. 2, mutual attachment, intimacy, friendship, amity (My.; Br.; ಪರಸ್ಪರಸ್ನೇಹ G.). ಅನ್ಯೋನ್ಯಂ, mutually (ಇತರೇತರಂ, ಪರಸ್ಪರಂ, ಬೇಱೆ ಬೇಱೆ Mr. 437). ಅನ್ಯೋನ್ಯದ ಆಲಿಂಗನಗಳ್ (J. 7, 24).

ಅನ್ಯೋನ್ಯಕಲಹ anyônya-kalaha. Mutual quarrel;—sportive contest (My.).

ಅನ್ಯೋನ್ಯಭಾವ anyônya-bhâva. Mutual affection or emotion (J. 11, 23).

ಅನ್ಯೋನ್ಯವಿರುದ್ಧ anyônya-viruddha. Mutually opposed or disagreeing (Kâvy. III, 3, B, 122).

ಅನ್ಯೋನ್ಯಸಂಘರ್ಷಣ anyônya-sangharshaṇa. Mutual friction (J. 12, 7).

ಅನ್ಯೋನ್ಯಸಲ್ಲಾಪ anyônya-sallâpa. Mutual discourse or chat, conversation (Bp. 59, 9).

ಅನ್ಯೋನ್ಯೋಪಮೆ anyônya-upamĕ. A kind of simile (Kâvy. III, 3, B, 63 seq.).

ಅನ್ವಕ್ಷ anu-aksha. *Following* (ಅನುಪದ, ಅನ್ವಂಗ, ಬೆನ್ನುಬಿ Mr. 445). ಅನ್ವಕ್ಷಂ, afterwards.

ಅನ್ವಂಗ anvanga. Tbh. of ಅನ್ವಂಚ್. (ಅನ್ವಕ್ಷ, ಬೆನ್ನುಬಿ Mr. 445).

ಅನ್ವಂಚ್ anvanč. ಅನ್ವಚ್. ಅನ್ವಗ್.= ಅನ್ವಂಗ. *Following.*

ಅನ್ವಯ anu-aya. Following, succession. 2, connection, association. 3, *race, family, lineage.* 4, logical connection. 5, the natural order or connection of words in a sentence; grammatical construction of a sentence; position of words in a sentence (Šmd. 1, seq.; 5. 173; Kâvy. II, 2, B, 4-6). 6, drift, tenor, purport (Šmd. 170, ಅರ್ಥ 171 Cm.; 298).

ಅನ್ವಯಸ್ವತನ್ತ್ರ anvaya-svatantra. Having an independent character in a sentence (Šmd. 174).

ಅನ್ವಯಿಸು anvayisu. = ಅನುವೇಸು. To construe (Šmd. 171). 2, to be used in a well-constructed sentence (174). 3, to be connected or associated (Bp. 42, 18). 4, to arrange words (used in poetry) in their natural order (My.).

ಅನ್ವರ್ಥ anu-artha. Having the meaning obvious, intelligible, clear (Kâvy. III, 3, B, 164).

ಅನ್ವರ್ಥನಾಮ anvartha-nâma. A word of which the meaning is self-evident (Šmd. 93. 94).

ಅನ್ವವಾಯ anu-avâya. *Family, race, lineage.*

ಅನ್ವಾಚಯ anu-âcaya. *Laying down a rule of secondary importance after that which is primary.*

ಅನ್ವಾಸನ anu-âsana. Sitting down after. 2, service, worship. 3, regret, affliction. 4, *a workshop, a manufactory.* 5, an unctuous or cooling enema.

ಅನ್ವಾಹಾರ್ಯ anu-âhârya. A certain gift presented to the priests. 2, *the monthly śrâddha or funeral repast in honour of the manes, held on the day of the new moon.*

ಅನ್ವಾಹಾರ್ಯಪಚನ anvâhârya-pacana. N. of a sacrificial fire. See ಪಂಚಾಗ್ನಿ.

ಅನ್ವಾಹಿತ anu-âhita. Deposited with a person to be delivered ultimately to the right owner. 2, renewed, as a sacred fire which had gone out through neglect (My.).

ಅನ್ವಿತ anu-ita. Joined, connected with; connected; endowed with, possessed of; acquired, understood; following (ಯುತ, ಸಂಹಿತ, ಸಹಿತ, etc., ಕೂಡಲ್ Mr. 440; Šmd. 228. 297; Ch. v. 171. 207). 2, suitableness, etc. (ಹಿತ Šmd. Cm. 238). 3, a learned man (ವಿದ್ವಾಂಸ Cm. 252; ಬಲ್ಲವ Cm. 298; ಏದ್ Mr. 440).

ಅನ್ವಿತಾರ್ಥ anvita-artha. Having a clear meaning, perspicuous. 2, euphonic combination (Kâvy. I, 1*b*, 32-41).

ಅನ್ವಿತೆ anvitĕ. A woman that is connected or endowed with (Šmd. 2).

ಅನ್ವಿಷ್ಟ anu-ishṭa. *Sought.*

ಅನ್ವೀಕ್ಷಣ anu-îkshaṇa. -ಣೆ. *Searching, investigating.*

ಅನ್ವೀಕ್ಷೆ anu-îkshĕ. = ಅನ್ವೀಕ್ಷಣ. See ಅನ್ವೀಕ್ಷಕ.

ಅನ್ವೇಷಣ anu-êshaṇa. *Seeking for, searching, investigating.* See ಅಱಸು, ಅರಯ್, ತಡವರಿಸು, ಬೆದಕು.

ಅನ್ವೇಷಣೆ anu-êshaṇĕ. = ಅನ್ವೇಷಣ. *Seeking for, etc.*

ಅನ್ವೇಷಿತ anu-êshita. *Sought.*

ಅನ್ವೇಷ್ಟೃ anu-êshṭṛi. *Searching;* a searcher, inquirer.

ಅಪ್ ap. = ಅಪ್ಪು 1. *Water.*

ಅಪ apa. 1. = ಅಪ್ಪ 2. Father (frequently at the end of compounds; Mhr. ಅಪಾ). See *e.g.* ಕಣ್ಣಪ, ಕಲಪ.

ಅಪ apa 2. = ಅಪ್ಪ 4, ಅಮು, q. v. (My.). — ಅಪಪ. rep. = ಅಮುಮು, q. v. (C.; Prll. 3, 27). ಅಪಾ. = ಅಪ. (C.).

ಅಪ apa. 3. = ಅಪ್ಪ 1, etc. See ದಪ 1.

ಅಪ apa. Away. 2, improperly. 3, negatively, contradictorily. 4, without. 5, away from.

ಅಪಕಾರ apa-kâra. *Wrong, offence, injury, hurt, harm* (ದ್ರೋಹ Mr. 448). 2, wickedness, enmity. ಅಪಕಾರಾ ಮಾಡುವವ ಅಪಕೀರ್ತಿಗೆ ಅಂಜ್ಯಾನೇ? (Prv.).

ಅಪಕಾರಗೀ apakâra-gî. -ಗಿರ್. *An offending or menacing speech.*

ಅಪಕಾರಿ apa-kâri. A man who acts wrong or does ill, an offender (Bh. 8, 26, 28).

ಅಪಕೀರ್ತಿ apa-kîrti. Censure, reproach (ಉಪಕ್ರೋಶ, etc., ನಿನ್ದೆ Mr. 87; J. 18, 54). 2, infamy, disgrace. See Prv. s. ಅಪಕಾರ.

ಅಪಕೃತ apa-kṛita. Done wrong, wickedly committed; —injury, offence, malice (J. 17, 50).

ಅಪಕೃತಿ apa-kṛiti. = ಅಪಕಾರ. (Cb.).

ಅಪಕೃತ್ಯ apa-kṛitya. A wrong act, damage, injury, hurt (ಅಲ್ಲದ ಕೃತ್ಯ Nn. 127).

ಅಪಕೃಷ್ಟ apa-kṛishṭa. Drawn away; brought down. 2, *low, inferior, vile.* 3, a crow.

ಅಪಕ್ರಮ apa-krama. Going away. 2, *flight.* 3, = ಅಕ್ರಮ, disorder.

ಅಪಕ್ರಮಣ apa-kramaṇa. Passing off or away, retiring. (R.).

ಅಪಕ್ವ a-pakva. Uncooked, raw. 2, not properly cooked or baked. 3, unripe. 4, undigested.

ಅಪಕ್ವರಸ apakva-rasa. The taste of something unripe. See ಕಸರ್. 2, broth not properly prepared (My.).

ಅಪಖ್ಯಾತಿ apa-khyâti. Injured reputation, disgrace (Bh. 1, 10, 13). See Prvs. s. ಪ್ರಖ್ಯಾತಿ, ವಿಖ್ಯಾತಿ.

ಅಪಗತ apa-gata. Gone, departed, gone off or away (Bp. 7, 1; 22, 3; 28, 62; 38, 4; 56, 44). 2, dead, deceased.

ಅಪಗತಿ apa-gati. = ಅಪಗಮ. 2, downward movement: low condition (My.).

Digitized by Google

ಅಪಗಮ **apa-gama.** Going away; *passing away.* 2, separation; departure; death.

ಅಪಗಮನ **apa-gamana.** = ಅಪಗಮ. See ಸ್ಥಾನಾಪಗಮನ.

ಅಪಗಮಿತ **apa-gamita.** = ಅಪಗತ. (ಹೋದದ್ದು G.).

ಅಪಗೆ **apa-gé.** A river. (ನದಿ, ಹೊಳೆ³ G.).

ಅಪಘನ **apa-ghana.** *Any limb or member of the body* (Bp. 38, 68).

ಅಪಘಾತಿ **apa-ghâti.** Murderous, killing; — a murderous affair (Bh. 8, 24, 57).

ಅಪಚಯ **apa-čaya.** *Decrease, decline, deterioration, loss in property or health, privation.* 2, gathering, collecting (of flowers, Grj. 5, after 92).

ಅಪಚಾಯಿತ **apa-čâyita.** *Honored, respected.*

ಅಪಚಾರ **apa-čûra.** Want, absence. 2, defect. 3, fault, improper conduct, offence, mistake (My.).

ಅಪಚಿತ **apa-čita.** 1. *Honored, respected.*

ಅಪಚಿತ **apa-čita.** 2. Diminished, lessened, wasted.

ಅಪಚಿತಿ **apa-čiti.** *Honor, respect.* 2, *loss, destruction.* 3 compensation (ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ G.). 4, expense (ವೆಚ್ಚ G.).

ಅಪಜಯ **apa-jaya.** Defeat, discomfiture, overthrow, reverse; detriment (ಪ್ರತ್ಯವಾಯ Nn. 149; Bp. 50, 8; My.). See ಸೋಲು. — ಅಪಜಯ ಪಡಿಸು. To defeat (My.; ಭಂಗಿಸು Čb.). — ಅಪಜಯ ಹೊಂದು. To be defeated (My.; ಸೋಲು G.).

ಅಪಜ್ಞಾನ **apa-jñâna.** *Concealment of knowledge, denying* (ಅಪಹ್ನವ, etc., ಮರೆಸು Mr. 441).

ಅಪಟಾಂತರ **a-paṭa-antara.** Not separated by a curtain; *adjoining, contiguous.*

ಅಪಟಿ **apaṭi.** *A screen, especially the screen surrounding a tent* (ಪ್ರತ್ಯಸ್ತರ, etc., ಸುತ್ತುತೆರೆ Mr. 203).

ಅಪಟು **a-paṭu.** *Not clever, awkward.* 2, *diseased, sick.*

ಅಪದ್ದಾಳ **apaddâḷa.** Small, contemptible (V. 37, 83).

ಅಪತಿಕ **a-patika.** Without a husband. (R.).

ಅಪತ್ನೀಕ **a-patnîka.** Without a wife. (My.).

ಅಪತ್ಯ **apatya.** *Offspring,* a child, a descendant (Kâvy. I, 2, 74-83; Šmd. 187; ಮಗ, ಹುಡುಗ G.). 2, *a patronymical affix.*

ಅಪತ್ಯಕೆ **apatyakĕ.** A female or male child (Kâvy. I, 2, 74).

ಅಪತ್ಯಾಂತ **apatya-anta.** *A patronymic.*

ಅಪತ್ರಪಿಷ್ಣು **apa-trapishṇu.** *Bashful.*

ಅಪತ್ರಪೆ **apa-trapĕ.** *Bashfulness;* embarrassment.

ಅಪಥ **a-patha.** *A bad or wrong road; pathless state.* 2, heresy. 3, the vulva.

ಅಪಥಿ **a-pathi.** *A bad or wrong road; pathless state.*

ಅಪಥ್ಯ **a-pathya.** Unfit; unsuitable; unwholesome (Bp. 24, 8); bad diet (My.); a lie (My.).

ಅಪದಗಾಮಿ **a-pada-gâmi.** Not walking on feet (ಕಾಲಿಲ್ಲದೆ ನಡೆಯುವವ G.). 2, a reptile (ಹಾವು Čb.).

ಅಪದಾನ **apa-dâna.** (= ಅವದಾನ). Correct or pure conduct, approved occupation. 2, a great or noble work (ಚಲೋ ಕೆಲಸ G.). 3, object of a legend; a legend (ಪೂರ್ವಚರಿತ್ರ G.).

ಅಪದಾಂತರ **a-pada-antara.** Not separated by a foot; *contiguous, adjoining, near* (ಸಮೀಪ Mr. 425).

ಅಪದಿಶಂ **apa-diśam.** *In an intermediate region of the compass.*

ಅಪದೂರು **apa-dûru.** = ಅವದೂರು. Slander, calumny; disgrace (My.; Br.).

ಅಪದೆಸೆ **apa-dĕsĕ.** An intermediate region of the compass (Bh. 1, 17, 10); — a low, miserable state or condition (My.).

ಅಪದೇಶ **apa-dêśa.** *The statement of the reason, adducing a reason or cause.* 2, *a pretence, a feint.* 3, *a butt, a mark.* 4, fame, reputation. 5, *place, quarter.* See ದೆಸ.

ಅಪಧ್ವಂಸ **apa-dhvaṁsa.** Falling away; degradation.

ಅಪಧ್ವಂಸಿ **apa-dhvaṁsi.** Causing to fall; *destroying.*

ಅಪಧ್ವಸ್ತ **apa-dhvasta.** *Reviled, blamed.* 2, pounded, pounded badly.

ಅಪನಮ್ಬಿಕೆ **apa-nambikĕ.** = ಅಪನಮ್ಬುಗೆ, ಅಪನಮ್ಬುಗೆ, ಅಪನಮ್ಬಿಕೆ. Doubt of (a person's) sincerity, distrust (My.; Tĕ. ಅಪನಮ್ಮಿಕ). ಅವನಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಅಪನಮ್ಬಿಕೆ ಉಣ್ಟು (My.).

ಅಪನಮ್ಬಿಗೆ **apa-nambigĕ.** = ಅಪನಮ್ಬುಗೆ. (My.).

ಅಪನಮ್ಬುಗೆ **apa-nambugĕ.** Want of confidence, mistrust (ಅವಿಶ್ವಾಸ, ನಿಷ್ಟವ Nr.; My.).

ಅಪನಿನ್ದೆ **apa-nindĕ.** = ಅವನಿನ್ದೆ. Unjust censure, abuse, reproach. — ಅಪನಿನ್ದೆ ಹೊರಿಸು. To accuse falsely. ಅಪನಿನ್ದೆಯನ್ನು ಹೊರಿಸಿ ಅಪಕಾರ ಮಾಡುವಿಕೆ (ನಿಕಾರ, ವಿಪ್ರಕಾರ Si. 392).

ಅಪಪ್ರಯೋಗ **apa-prayôga.** Misapplication (My.; Br.).

ಅಪಭ್ರಂಶ **apa-bhraṁśa.** Falling down or away. 2, *incorrect language.* 3, *a word corrupted from the Saṁskṛita language* (Šmd. 6. 19. 334. 375. 386). 4, the most corrupt of the Prâkṛita dialects (Čh. p. 22).

ಅಪಭ್ರಂಶತೆ **apa-bhraṁśatĕ.** = ತದ್ಭವ. (Šmd. 29 Cm.).

ಅಪಮರ್ಜನ **apa-marjana.** Wiping off, removing; cleansing; shaving, paring. See ಒರಸು.

ಅಪಮಾನ **apa-mâna.** = ಅವಮಾನ. Disrespect, dishonour, disgrace. 2, = ಖಪುರ Nn. 102. 3, = ದಣ್ಡ (the penis? Nn. 127; Mr. 525). See ಭಂಜಿಸು. — ಅಪಮಾನ ಮಾಡು. To disgrace. ಗುರುಗಳು ಅವನ ಅಪಮಾನ ಮಾಡಿ (B. 4, 198).

ಅಪಮಿತ್ಯ **apa-mitya.** = ಅಪಮಿತ್ಯಕ. See ಅಪಮಿತ್ಯಕ.

ಅಪಮಿತ್ಯಕ **apa-mityaka.** *A debt* (ಋಣ, ಉದ್ಧಾರ, ಸಾಲ Mr. 346). See ಕೊಳುಕ.

ಅಪಮೂರ್ಧ **apa-mûrdha.** *Headless.*

ಅಪಮೃತಿ **apa-mṛiti.** = ಅಪಮೃತ್ಯು No. 1. (My.).

ಅಪಮೃತ್ಯು **apa-mṛityu.** A sudden or violent death, dying by some accident (Bp. 61, 90; J. 24, 82; C.). 2, a minor death, *i. e.* a desperate sickness from which a person, contrary to expectation, recovers. 3, N. of a goddess of death (My.).

ಅಪಯಾನ **apa-yâna.** *Retreat, flight.*

ಅಪರ **apara.** 1. Posterior, hinder, later, latter (Čh. v. 291. 292). 2, following. 3, inferior, lower. 4, other, another. 5, different (ಬೇರೆ³ G.). 6, distant, opposite (ಅತ್ತಲಾಗಿನ G.). 7, the hind foot of an elephant (ಆನೆಯ ಹಿಂಗಾಲುಕಡೆಯ ಭಾಗ G.). 8, the hind quarter of an elephant. 9, the future. 10, western; the west (ಪಶ್ಚಿಮದಿಕ್ಕು Čb.). 11, = ವಂಶ, (the spine? Mr. 519).

ಅಪರ **a-para.** 2. Having nothing beyond or after, having no rival or superior, unsurpassed. 2, handsome, pleasing (ಮನೋಹರ, ಸೌಮ್ಯ, etc. Mr. 424).

ಅಪರಕ್ರಿಯೆ **apara-kriyĕ.** Funeral rites (My.; Tĕ.).

ಅಪರಂಜಿ **(apa-rañji).** Fine refined gold (My.; Tĕ., T.).

Digitized by Google

ಅಪರಪಕ್ಷ apara-paksha. The latter half of the month. 2, the other or opposing side, the defendant. (My.).

ಅಪರರಾತ್ರಿ apara-râtri. = ಅಪರಾತ್ರಿ. The end of the night.

ಅಪರವಯಸ್ apara-vayas. Old age (J. 6, 26).

ಅಪರವಾರ್ಧಿ apara-vârdhi. The western ocean (Č. Bp. 47, 47).

ಅಪರಸ್ಪರ a-paraspara. Not one by the other; *uninterrupted.*

ಅಪರಾಗ apara-aga. The western mountain. 2, apa-râga: aversion, enmity. (R.).

ಅಪರಾಜಿತ a-parâjita. Unconquered, unsurpassed. 2, Vishṇu. 3, Śiva.

ಅಪರಾಜಿತೆ a-parâjitĕ. The unsurpassed woman: Durgâ. 2, *the creeper Clitoria ternatea* Lin. 3, *the plant Marsilea quadrifolia* Lin. 4, = ವಿಷ್ಣುಕ್ರಾನ್ತೆ (G.).

ಅಪರಾತ್ರಿ aparâtri. Tbh. of ಅಪರರಾತ್ರಿ (My.; Mhr. ಅಪರಾತ್ರ).

ಅಪರಾದ್ಧ apa-râddha. Sinned; criminal, guilty; erring.

ಅಪರಾದ್ಧಪೃಷತ್ಕ aparâddha-prishatka. *An archer whose arrows always miss the mark.*

ಅಪರಾದ್ಧೇಷು aparâddha-ishu. *An archer whose arrows always miss the mark.*

ಅಪರಾದ್ರಿ apara-adri. = ಅಪರಾಗ No. 1. (R.).

ಅಪರಾಧ apa-râdha. *An offence, a crime.* (Bp. 38, 72). 2, a fine, punishment, penalty (C.; T., Tĕ.). 3, a fault, a mistake, an omission, failure in an engagement or promise (C.; ತಪ್ಪು G.). — ಅಪರಾಧ ಕ್ಷಮಿಸಿ ಬಿಡು. To pardon or forgive an aparâdha (My.). — ಅಪರಾಧ ಕ್ಷಮಿಸು. = ಅಪರಾಧ ಸಯ್ರಿಸು. To bear with an aparâdha, to exercise forbearance or patience with regard to it, to put up an aparâdha (My.; B. 4, 89. 155). — ಅಪರಾಧ ಕಾಯು. To exercise forbearance with regard to an aparâdha (S. Mhr.). — ಅಪರಾಧ ಕೊಡು. To pay a fine (C.). — ಅಪರಾಧ ತೆಕ್ಕೊಳ್ಳು. To take a fine (C.). — ಅಪರಾಧ ತೆಱು. To pay a penalty (My.). — ಅಪರಾಧ ಮನ್ನಿಸು. = ಅಪರಾಧ ಕ್ಷಮಿಸು. (C.). — ಅಪರಾಧ ಮಾಡು. To commit an aparâdha (Bp. 38, 73; 53, 43; B. 4, 201). — ಅಪರಾಧ ಸಯ್ರಿಸು. = ಅಪರಾಧ ಕ್ಷಮಿಸು. (Bp. 22, 63; 34, 13). — ಅಪರಾಧ ಹೊಱಿಸು. To charge an aparâdha upon or against (B. 4, 198).

ಅಪರಾಧರತಿ aparâdha-rati. One who takes pleasure in crime, etc. (Bp. 40, 66).

ಅಪರಾಧಸ್ಥ aparâdha-stha. = ಅಪರಾಧಿ. (My.).

ಅಪರಾಧಿ aparâdhi. A guilty person, a criminal, an offender; a person in fault, one who has committed a mistake (Bp. 22, 50; 54, 14; My.; B. 4, 142; 5, 234).

ಅಪರಾಹ್ಣ apara-ahṇa. *The afternoon* (ಕುತಪ, ಸಂಜೆ Nn. 107).

ಅಪರಿಚ್ಛಿನ್ನ a-paricchinna. Without interval or division, continuous (Bp. 2, 22).

ಅಪರಿಮಿತ a-parimita. Unmeasured, unlimited, unbounded (Šmd. 402; Bp. 1, 4. 23; 20, 10; etc.; B. 4, 172).

ಅಪರೂಪ apa-rûpa. = ಅಪರೂಪು, ಅಪ್ರರೂಪ, (ಅಪೂರ್ವ?). Deformed, ugly. 2, odd-shaped, strange, singular. 3, uncommon, rare (C.; B. 2, 52; 4, 95).

ಅಪರೂಪು aparûpu. Tbh. of ಅಪರೂಪ. (C.; B. 5, 75; ಅನರ್ಘ್ಯ, ವಿರಳ G.).

ಅಪರೂಪುತನ aparûputana. The state of being rare (B. 5, 75).

ಅಪರೇದ್ಯುಸ್ aparê-dyus. *On the following day.*

ಅಪರೋಕ್ಷ a-parôksha. Not invisible; perceptible, manifest. 2, present. (My.).

ಅಪರ್ಣ a-parṇa. Leafless.

ಅಪರ್ಣೆ a-parṇĕ. She who has not even leaves for food during her religious austerities: *Durgĕ or Umĕ.*

ಅಪಲಗ್ನ apa-lagna. = ಅವಲಗ್ನ No 3. An inauspicious time or moment (My.).

ಅಪಲಾಪ apa-lâpa. *Denial or concealment of knowledge, abnegation, turning off the truth;* — concealing, hiding (ಅಪಹ್ನವ, etc., ಮುಚ್ಚು Mr. 441). 2, affection, regard. 3, a senseless outcry (see ಅಪಲಾಪಿಸು No. 2). See ಮೂಂಜು, ವಂಚಿಸು. — ಅಪಲಾಪಗೊಳಿಸುವಿಕೆ. -ಕೊಳಿಸುವಿಕೆ. (ನಿಹ್ನವ Si. 458).

ಅಪಲಾಪನ apa-lâpana. ಅಪಲಾಪನೆ. = ಅಪಲಾಪ. (Bp. 41, 9; 45, 22).

ಅಪಲಾಪಿಸು apa-lâpisu. To deny (Bp. 44, 61; 51, 40). 2, to cry out (45, 33).

ಅಪವರಕ apa-varaka. *An inner apartment, a lying-in-chamber.*

ಅಪವರ್ಗ apa-varga. Getting rid of, quitting (ಬಿಡೋಣ, ತಟ್ಟೋಣ G.). 2, completion, end. 3, *exemption from further transmigration* (Bp. 24, 12; ಮೋಕ್ಷ G.). 4, a gift, donation. 5, restriction to a general rule, exception.

ಅಪವರ್ಜನ apa-varjana. Quitting, abandoning. 2, *a gift, a donation.* 3, = ಅಪವರ್ಗ No 3.

ಅಪವಾದ apa-vâda. *Evil speaking, censure, blame* (Bp. 25, 29), unjust imputation. 2, refutation. 3, exception to a rule. 4, *an order.*

ಅಪವಾರಣ apa-vâraṇa. *Covering, concealment;* a pretence (ವ್ಯವಧಾನ, etc., ನೆವ Mr. 435).

ಅಪವಾರಿತ apa-vârita. *Covered, concealed* (ಸಂವೃತ, etc., ಮುಚ್ಚಲ್ Mr. 441).

ಅಪವಾಹ apa-vâha. Deduction. 2, N. of a vritta (Čh.).

ಅಪವಿತ್ರ a-pavitra. Impure, unclean, as the mind, clothes, vessels, etc. (Bp. 18, 34; 38, 70; 40, 59. 63; My.; B. 4, 165).

ಅಪವಿದ್ಧ apa-viddha. Badly pierced. 2, *rejected, discarded, disowned.*

ಅಪಶಕುನ apa-śakuna. = ಅವಶಕುನ. A bad omen. (My.; Mhr.).

ಅಪಶಬ್ದ apa-śabda. A bad, harsh word (My.; B. 4, 73). 2, *incorrect or ungrammatical language* (ಅಪಭ್ರಂಶ G.).

ಅಪಷ್ಠು apa-sthu. *Contrary, opposite.*

ಅಪಸದ apa-sada. *An outcaste;* a low man.

ಅಪಸರ apa-sara. = ಅಪಸರಣ. 2, excuse, apology. See Bp. 38, 18; 49, 11. 3, Tbh. of ಅಪಸ್ವರ (My.).

ಅಪಸರಣ apa-saraṇa. = ಅವಸರಣ. Going away, moving off, retreating; escaping; removing; egress. See ಅಗ್ಗಳಿಸು 2, ಒಳ ಸೋರ್, ಓಸರಿಸು, ಜಗುಳ್, ತೆ, ನುಣ್ಚು.

ಅಪಸರಿ apa-sari. A person who goes away or astray (Bp. 40, 54).

ಅಪಸರ್ಪ apa-sarpa. = ಅವಸರ್ಪ. *A secret emissary, a spy.*

ಅಪಸರ್ಪಣ apa-sarpaṇa. (= ಅವಸರ್ಪಣ). Gliding or moving off; going back, retreating.

ಅಪಸವ್ಯ apa-savya. *Not left, right* (ದಕ್ಷಿಣ, ಬಲ Mr. 436). 2, *contrary, adverse.*

Digitized by Google

ಅಪಸಾಕ್ಷಿ apa-sâkshi. False witness (C.).

ಅಪಸಿದ್ಧಾಂತ apa-siddhânta. An erroneous conclusion. (My.).

ಅಪಸ್ಕರ apa-skara. *Any part of a carriage*, a wheel, etc. 2, = ರಥಾಗ್ರ, ಕುಬುಗೆಯ್ಯೊ Hlâ. MS.; ಕುಬುಗೆಯ್ Mr. 286. 3, excrements. 4, the anus. 5, the vulva.

ಅಪಸ್ನಾತ apa-snâta. *Bathed or bathing after the performance of a funeral ceremony.*

ಅಪಸ್ನಾನ apa-snâna. *Funeral bathing.*

ಅಪಸ್ಮಾರ apa-smâra. Forgetfulness; one of the sañcâribhâvas (Kâvy. IV, 2, 16). 2, epilepsy (My.).

ಅಪಸ್ವರ apa-svara. = ಅಪಸರ No. 3. An unmusical note or sound (ಗೊಗ್ಗರ G.).

ಅಪಹ apa-ha. Repelling; destroying (Bp. 34, 1; 59, 47). See ತಮೋಽಪಹ, ಮಲಾಪಹ, ಸ್ವಾಪಹ.

ಅಪಹರಣ apa-harana. Taking away, carrying off. 2, destroying. 3, stealing. See ಪ್ರಾಣಾಪಹರಣ.

ಅಪಹರಣೆ apa-haraṇĕ. = ಅಪಹರಣ. (ಅಪಹಾರ Mr. 490). 2, a fine, a mulct (ದಣ್ಡ Mr. 525). ಜೀವದ ಅಪಹರಣೆ (ನಿರ್ವಾಣ Mr. 507).

ಅಪಹರಿಸು apa-harisu. To take away, to remove; to destroy (Bp. 22, 62; 26, 66; 34, 33; 49, 25; 50, 29. 75; 51 sum.: 51, 67; 52, 37; 53, 10; 54, 45. 56. 70; 61, 7; J. 24, 43). 2, to steal, to rob (Nn. 151; B. 2, 52; 5, 91).

ಅಪಹಸನ apa-hasana. Laughing at, deriding, ridiculing, scorn, mockery. See ವಿಕೃತಾಂಗಾಪಹಸನ.

ಅಪಹಸನಕ್ರೋಧ apahasana-krôdha. Scorning wrath. See ಬಸಲ್.

ಅಪಹಸಿತ apa-hasita. Laughed at, scorned, despised (ಅನಾದೃತ, ಅವಜ್ಞಾತ, ಉದಾಸೀನ Mr. 432).

ಅಪಹಸ್ತಿತ apa-hastita. *Thrown away, thrown off, rejected.*

ಅಪಹಾರ apa-hâra. Taking away. 2, stealing; concealing; withholding. 3, *loss through robbery.*

ಅಪಹಾಸ apa-hâsa. = ಅಪಹಸನ. (J. 9, 4; My.).

ಅಪಹಾಸ್ಯ apa-hâsya. = ಅಪಹಸನ. (Bp. 34, 12; 39, 59; 40, 60; 49, 17). 2, to be laughed at (Sk.).

ಅಪಹೃತಿ apa-hriti. Taking away. 2, that has been stolen or robbed (ಉಪ್ಪ, ಕಳವಿನೊಡವೆ Mr. 226).

ಅಪಹ್ನವ apa-hnava. = ಅಪಾಹ್ವ, q. v. *Concealment of knowledge, denial* (= ಅಪಲಾಪ, etc., ಮರೆಹು Mr. 441). 2, secreting; dissimulation. 3, affection, love.

ಅಪಹ್ನುತಿ apa-hnuti. = ಅಪಹ್ನವ. 2, applying a description or simile to other than its obvious application (Kâvy. III, 3, B, 61. 103 seq.). See ಶುದ್ಧಾಪಹ್ನುತಿ.

ಅಪಾ apâ. (= ಅಪ 2). — ಅಪಾಪೋಲಿ. Stray, as cattle; bad, disorderly, unruly, as a man; ill-done, out of order, as a business (My.).

ಅಪಾಕೃತ apa-âkrita. Taken away, removed, void of (Kâvy. III, 1, A, 15).

ಅಪಾಂಗ apa-anga. Wanting or deformed in some limb. 2, *the outer corner of the eye.* 3, *a sectarial mark or circlet on the forehead.*

ಅಪಾಂಗದರ್ಶನ apânga-darśana. *A side-glance, a leer, a wink.*

ಅಪಾಂಗದೇಶ apânga-dêśa. *The place round the outer corner of the eye.*

ಅಪಾಂಗಿ apângi. A woman having such and such an outer corner of the eye. (My.).

ಅಪಾಚಿ apâci. *The south.*

ಅಪಾಚೀನ apâcîna. *Turned away;* looking down or away (ಅವಾಙ್ಮುಖ, ತಲೆವಾಗುಹಂ Mr. 455). 2, *southern.*

ಅಪಾಂಚ್ apa-añc. ಅಪಾಚ್. Going or situated backwards. 2, *southern.* 3, western.

ಅಪಾಟವ a-pâṭava. *Sickness, disease.* 2, awkwardness.

ಅಪಾತ್ಯಯ apa-atyaya. Concealment of knowledge (? ಅಪಹ್ನವ, etc. Mr. 441, originally ಅಪತ್ಯಯ).

ಅಪಾತ್ರ a-pâtra. A worthless or common utensil. 2, an inferior, undeserving or worthless man (Bp. 39, 59; My.); unworthy, unfit. Feminine ಅಪಾತ್ರಳು (My.).

ಅಪಾತ್ರಪಾತ್ರ apâtra-pâtra. A worthless utensil or person (Bp. 40, 63).

ಅಪಾದಾನ apa-âdâna. Taking away; removal; the state of being removed from (ಅವಧಿಯನೊನ್ದರಿಂ ತೊಲಗುವುದು Śmd. 160). 2, the sense of the ablative case (115. 159; Kâvy. I, 2, 2. 3). See ಓಸರಿಸು.

ಅಪಾದಾನಕಾರಕ apâdâna-kâraka. = ಅಪಾದಾನ No. 2. (Śmd. 160 Cm.).

ಅಪಾದಾನವಾಚಕ apâdâna-vâcaka. The ablative case (My.).

ಅಪಾನ apa-ana. *The air which goes downwards and out at the anus* (ಗುದದೊಳ್ ಎಡೆಯಾಡುವ ಅನಿಲ Mr. 51). 2, *the anus.*

ಅಪಾನವಾಯು apâna-vâyu. = ಅಪಾನ No. 1. (ಮಣಿ Nn. 67). See ತಿಣಕು, ಪೂಸು.

ಅಪಾಮಾರ್ಗ apâ-mârga. *The plant Achyranthes aspera* (ಉತ್ತರಣಿ, ಕಿಖರಿ Mr. 128).

ಅಪಾಮ್ಪತಿ apâm-pati. The lord of the waters: *the ocean.* 2, Varuṇa.

ಅಪಾಮ್ಪಿತ್ತ apâm-pitta. The bile of the waters: *fire.*

ಅಪಾಯ apa-aya. Going away. 2, destruction, death. 3, injury, loss (Ch. v. 38). 4, misfortune, evil, ill;—calamity, peril, danger (Bp. 17, 4; 45, 3; 46, 34; My.).

ಅಪಾರ apâra. 1. *The opposite bank of a river.*

ಅಪಾರ a-pâra. 2. A bad shore: a kind of mental acquiescence or indifference. 2, shoreless, unbounded, interminable, very abundant, great (Bp. 3, 45; 36, 29; My.).

ಅಪಾರದರ್ಶಕತ್ವ apâra-darśakatva. Want of transparency, opacity (B. 4, 96; My.).

ಅಪಾರ್ಥ apa-artha. Without any object. 2, unmeaning. 3, incoherent or false argument. (My.).

ಅಪಾವೃತ apa-âvṛita. Open, laid open. 2, covered. 3, *unrestrained, self-willed.*

ಅಪಾಶ್ರಯ apa-âśraya. A refuge, a recourse. 2, *a fence or hedge in front of a building;—an awning spread over a court or yard.* 3, helpless, destitute. See ಮತ್ತವಾರಣ.

ಅಪಾಸಂಗ apa-âsanga. A quiver. (R.).

ಅಪಾಸನ apa-âsana. Throwing away. 2, *killing.*

ಅಪಾಹ್ವ apâhva. A Tbh. of ಅಪಹ್ನವ, q. v. (ಪುಸಿ, ಹುಸಿ; ಸ್ನೇಹ Nn. 158).

ಅಪಿ api. On. 2, near to, towards. 3, *and, and also, moreover, besides* (ಪುನರ್ವಹ, ಮರಳಿ ನುಡಿಹ Nn. 167). 4, *even, though.* 5, *certainly, indeed* (ದಿಟ Mr. 534). 6, *perhaps, likely* (ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಮ್ ಅಲ್ಲದುದು 534). 7, it expresses also *contempt* or wrath (ಮನಕ್ಲೇಶದೊಡನೆ ಅಮರ್ದ ಮುನಿಸು 534; ಮುನಿಸು, ಕೋಪ Nn. 167). 8, and is used in *inquiry* (ಪ್ರಶ್ನೆ, ಬೆಸಗೊಮ್ಬಲ್ಲಿ 167).

Digitized by Google

ಅಪಿಗೀರ್ಣ api-gîrṇa. *Praised.*

ಅಪಿಗೆ apigĕ. = ಅಸ್ಪಿಗೆ No. 2. (S. Mhr.).

ಅಪಿಧಾನ api-dhâna. Covering, concealment. 2, *a cover.*

ಅಪಿನದ್ಧ api-naddha. Tied on (ಬದ್ಧ, ಪಿನದ್ಧ, ಕಟ್ಟು Mr. 457, o. r. ಕೆಯ್ದು). 2, *clothed, accoutred.*

ಅಪಿನಿ apini. = ಅಫಿನಿ, etc. (Č. Bp. 47, 45; My.). ಅಪಿನಿ ತಿನ್ನು, ಲಹರಿ ಏರಿತು (Prv.).

ಅಪಿಸ apisa. = ಅಪಿಸ q. v. See ನೆತ್ತಿಗರಪಿಸ.

ಅಪುತ್ರ a-putra. Not a son. 2, sonless (Bp. 24, 32).

ಅಪುನರ್ಜಾತ a-punarjâta. A creature exempt from transmigration (Bp. 55, 46), or one that is not regenerated.

ಅಪುನರ್ಭವ a-punarbhava. Not occurring or being again. 2, *exemption from further transmigration* (ಅಚಲ, ಮುಕ್ತಿ Nn. 41; ಅಕ್ಷರ, ಮುಕ್ತಿ 75; Bp. 27, 19).

ಅಪುರನ್ಧ್ರಿ a-purandhri. Not intelligent or wise (Bp. 40, 70).

ಅಪುರೂಪ apurûpa. Tbh. of ಅಪರೂಪ. (S. Mhr.).

ಅಪುಷ್ಪ a-pushpa. Not flowering. 2, the glomerous fig tree. (R.).

ಅಪುಷ್ಪಿಕೆ a-pushpikĕ. = ಅಪುಷ್ಪಿಣಿ. (My.).

ಅಪುಷ್ಪಿಣಿ a-pushpiṇi. A female not yet arrived at puberty (My.).

ಅಪೂಪ apûpa. *A cake of flour, meal, etc.* (ಪೂಪ, ಆಯತದ ಪಕ್ವಾನ್ನ Mr. 215).

ಅಪೂಪರ apûpara. Tbh. of ಅಪರೂಪ (? or of ಅಪೂರ್ವ? S. Mhr.).

ಅಪೂರಣಿ apûraṇi. The tree Bombax heptaphyllum. (ಬೂರಗದ ಮರ St. & Pl.).

ಅಪೂರ್ಣಾಙ್ಕ a-pûrṇa-aṅka. A fraction (My.).

ಅಪೂರ್ವ a-pûrva. Unpreceded, unprecedented (ಅಕ್ಷಣಮ್ ಆದ ಕಾರ್ಯ Nn. 101). 2, not having existed before, quite new (ಹೊಸ G.). 3, extraordinary, wonderful, incomparable, unparalleled (Ch. v. 2.; Kâvy. III, 3, B, 108; Bp. 57, 68; ವಂಶ Šm. 57; Kk. 58. 77). 4, not first. 5, strange, inauspicious (ಅಶುಭ Nn. 101).

ಅಪೂರ್ವಕ a-pûrvaka. = ಅಪೂರ್ವ. (Bp. 10, 54).

ಅಪೇಕ್ಷ apêksha. Tbh. of ಅಪೇಕ್ಷೆ. (C.).

ಅಪೇಕ್ಷತೆ apa-îkshatĕ. Desire (Bp. 21, 6; Rsv. 13, 63).

ಅಪೇಕ್ಷಿ apêkshi. Looking to, *considering, respecting.* 2, looking for, expecting, desiring.

ಅಪೇಕ್ಷಿತ apa-îkshita. Looked to, considered. 2, looked for, wished, hoped, required, (looking for; Bp. 6, 29; 24, 16; 35, 19).

ಅಪೇಕ್ಷಿಸು apa-îkshisu. To consider; to expect, to desire, to wish for (Bp. 61, 83; My.; Si. 56. 71; B. 3, 95).

ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವಿಕೆ apêkhisuvikĕ. Desiring, desire (Si. 246).

ಅಪೇಕ್ಷೆ apa-îkshĕ. Looking round or about. 2, *consideration, reference, regard.* 3, expectation, hope, desire; —want, need. — ಅಪೇಕ್ಷೆ ಹುಟ್ಟಿಸು. To produce or excite desire (G. 38).

ಅಪೇತ apa-ita. Departed, gone. 2, having retired from, free from. See ಅನಪೇತ.

ಅಪೋಗಣ್ಡ apogaṇḍa. *Having a limb too many or too few.* 2, very timid. 3, a child, infant. 4, not under sixteen years of age.

ಅಪೋಹ apa-ûha. Pushing away. 2, removal of doubt by the exercise of reasoning faculty. 3, arguing. See Kâvy. III, 3, B, 18-20.

ಅಪ್ಪ appa. 1. = (ಅಗುವ), ಅಪ 3, ಅಹ, ಆಗುವ. The relative present participle of ಆಗು 1 (Šmd. 274. 275; *cf.* 285. 289; ಅನ್ತಪ್ಪ; ದಪ 2, ದಪ್ಪ 1, ದಹ): becoming, etc. ಕ್ರಿಯೆ ತಾಂ ಕ್ರಿಯಾರ್ಥಮ್ ಅಪ್ಪ ಎಡೆಗಳೊಳಮ್ ಅಲ್ ಅನ್ವಿತಂ (277). ದೇಶಿಯೊಳ್ ಉದ್ಭವಮ್ ಅಪ್ಪ ವರ್ಣಂ (43). ಪುಷ್ಪವಿಲ್ಲದೆ ಕಾಯ್ ಅಪ್ಪ ಅತ್ತಿ (ವನಸ್ಪತಿ Nr.). ಅಪ್ಪನ್ತೆ (as well as possible, J. 30, 29). **2,** being (especially used with regard to quality). ಯೋಗಿವಲ್ಲಭನ್ ಅಪ್ಪ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನದೇವನನ್ದನನಂ (Šmd. 3). ಕಾನ್ತಿಯೆಪ್ಪ ಗುಣದೊಳ್ ಅನ್ವಿತೆಯಪ್ಪ ವಾಕ್ಕೆಪ್ಪ ದೇವಿ (2). ಇವು ಶುಚವಪ್ಪ ವಸ್ತು (ಶುಚಿ, etc. Hlâ.). ಇವು ನಿರ್ಮಲವಪ್ಪ ವಸ್ತು (ವಿಮಲ, etc. Hlâ.). ಪ್ರಿಯವಪ್ಪ ನುಡಿ (ಸೂನೃತ Hlâ.). ಲೇಸಪ್ಪ ಮನದವ (ಚಿದ್ರೂಪ, etc. Hlâ.). ಮುಖ್ಯವಪ್ಪ ಸ್ತ್ರೀ (ವರಾರೋಹೆ Hlâ.). ಎಳೆದಪ್ಪ ಪಶು (ತರುಣಪಶು Nr.). ಅವ್ಯಕ್ತಮ್ ಅಪ್ಪ ಕಹಿ ನನೆ (ಕ್ಷಾರಕ, etc. Nr.). ಲೇಸಪ್ಪ ಬಟ್ಟೆ (ಸುಪನ್ಥ Nr.). ಜವನ ಆಳನ್ತೆ ಅಪ್ಪ ಕಣೆ (Abh. P. 13, 71). ಪ್ರಥುವಪ್ಪವಂ (Bp. 40, 36). ಮುಖ್ಯನ್ ಅಪ್ಪ (49, 26). ಜಂಗಮದೇವನ್ ಅಪ್ಪನು ನೀವೆ (61, 87). — ಅಪ್ಪನ್ಥವ. -ಅನ್ಥವ. An agreeable, fit or good man (C.). ಅಪ್ಪನ್ಥವರು ಕೆಯ್ ಹಿಡಿದರೆ ಒಪ್ಪದಿರುವದು ಹ್ಯಾಗೆ (Prv.). — ಅಪ್ಪದು. = ಆಗುವದು, ಅಹುದು, ಹೌದು. The act of becoming, being. 2, the third pers. sing. of the future (= ಆಗುವದು, ಅಹುದು, ಅಕ್ಕುಂ): it becomes, it occurs, etc.; it is to, or must, become; it is. Plural: ಅಪ್ಪುವು (Šmd. 293. 388). ನಡುವಣ್ಗೆ ಉತು ಅಪ್ಪುದು (180). ಸತಿಸಪ್ತಮಿಗೆ ಏಕಾರಮ್ ಅಪ್ಪುದು (296). ಅಪ್ಪುದು ಇಳೆ ಧರ್ಮಜನ, ತಬಿವಾಯ ಅಪ್ಪುದು ಆ ಎಧಿಯಲ್ಲಿ ಸನ್ತತ (Bh. 1, 8, 59). ಅದಲೆನ್ದೆ ಏನ್ ಅಪ್ಪುದೊ? (Rsv. 13, 101). ಧರ್ಮಾನುರಾಗಿ ಅಪ್ಪುದು! ಧರ್ಮಕೆ ತಾಂ ಕಥೆಯನ್ ಅರ್ಥಿಸಿ ಕೇಳ್ವುದು! (Jmt. 13). ಅದಲೊಳ್ ಎಮಗೆ ಉತ್ತರೋತ್ತರಮ್ ಅಪ್ಪುದು! (J. 30, 26). ನಿನಗೆ ವಸನ್ತದೂತಿವೆಸರ್ ಅಪ್ಪುದು, ಅದು ಎನ್ತು? (Čpr. 7, 41). See Bp. 8, 25; 11, 5. — ಅಪ್ಪೆಂ. The first pers. sing. of the future, = ಆಗುವೆಂ, ಅಹೆಂ. Conjugation: ಅಪ್ಪೆಂ, ಅಪ್ಪಯ್, ಅಪ್ಪಂ, ಅಪ್ಪಳ್, ಅಪ್ಪುದು, etc. ಅವನತನ್ ಅಪ್ಪೆಂ (Šmd. 1). — ಅಪ್ಪಪ್ಪೆಂ. rep. Certainly I am. ಆಂ ಭಕ್ತದೇಹಿಕದೇಹನ್ ಅಪ್ಪಪ್ಪೆನ್! ಇದು ಸನ್ದೇಹಮೇ? (Bp. 1, 63).

ಅಪ್ಪ appa. 2. = ಅಪ 1, ಅಪ್ಪ 1. Father (C.; T., M.; Tĕ. ಅಪ್ಪೆ, ಅಬ್ಬೆ; Tu. ಅಮ್ಮೆ; Mhr. ಆಪಾ; Sk. ಅಪ್ಪು). See ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ, ದೊಡ್ಡಪ್ಪ, ಮುತ್ತಪ್ಪ. ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪ ಕೊಟ್ಟನು (B. 1, 20). ಅಪ್ಪ ಬನ್ದ ಬಲಿಕ ಬಡಿಯುತ್ತಾನೆ (3, 82). ಆಕೆ ಅಪ್ಪನ ಸಿಟ್ಟು ಇಲಿಸುವಳು (3, 63). ಅಪ್ಪನ ಅಪ್ಪಾ ಅನ್ನದವ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನ ಅಪ್ಪಾ ಅನ್ನಾನೇ? — ಅಪ್ಪನೆಟ್ಟ ಆಲದ ಮರವಾದರೆ ನೇಣು ಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳ ಬಹುದೇ? — ಅಪ್ಪ ಸತ್ತ ಆರು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಹುಟ್ಟಮಾವ ಬನ್ದು, ಕೊರಳು ಕಟ್ಟಿ ಕೊಣ್ಡು, ಅತ್ತ (Prvs.). The word ಅಪ್ಪ is frequently added to the proper names of men, as a term of common respect, *e. g.* ಪೊನ್ನಪ್ಪ, ಲಿಂಗಪ್ಪ; men older than one's self are often styled ಅಪ್ಪ, and endearedly also children are called so by their elders (see *e. g.* Bp. 18, 57; 24, 19. 39; 47, 42). The word is used also to express that one thing is superior to another, *e. g.* ಇದು ಅದರ ಅಪ್ಪ (C.). — ಅಪ್ಪಣ್ಣ. -ಅಣ್ಣ. A common N. (Bp. 56, 34). — ಅಪ್ಪಣ್ಣಹರಿ. A N. (55, 17). *Cf.* ಹರಿಗಳಪ್ಪಣ್ಣ. — ಅಪ್ಪಣ್ಣಿ. -ಅಣ್ಣಿ. N. of males (My.). — ಅಪ್ಪಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. = ಅಪ್ಪಿ. N. (My.).

ಅಪ್ಪ appa. 3. A rice cake (My.; T., M., Tu., Tĕ.). See ಎರೆಯಪ್ಪ. — ಅಪ್ಪಚ್ಚಿ. -ಅಚ್ಚಿ 1. Cake (a term used by children; My.; Tĕ.). See ತೂತಪ್ಪಚ್ಚಿ.

Digitized by Google

ಅಪ್ಪ appa. 4. = ಅಪ2, etc. (My.). — ಅಪ್ಪಪ್ಪ. rep. (C.; Tĕ., T.). — ಅಪ್ಪಪ್ಪಾ. = ಅಪ್ಪಪ್ಪ. (C.). — ಅಪ್ಪಾ = ಅಪ್ಪ. (C.). — ಅಪ್ಪಾತ. -ಅತ3. Ah! alas! (My.; T. ಅಪ್ಪಡಾ). — ಅಪ್ಪೋ. = ಅಪ್ಪಾ. (My.).

ಅಪ್ಪಟ appaṭa. Pure, unmixed (My.; Tĕ.; Końkaṇi ಅಪೂಟ; My. also ಅಪ್ಪ).

ಅಪ್ಪಟೆ appaṭĕ. = ಚಪಟೆ, etc. Flatness (My.).

ಅಪ್ಪದ appada. = ಅಪ್ಪಳ, etc. (Tĕ.; R.).

ಅಪ್ಪಡೆ appaḍĕ. = ಅಪ್ಪಿಗೆ No. 2. (My., occasionally).

ಅಪ್ಪಡ್ಡ appaḍḍa. (ಶಪ್ಪಡ Čt. I, 66, o. r. ಬಪ್ಪಣ್ಣ).

ಅಪ್ಪಣೆ appaṇĕ. Tbh. of ಆಜ್ಞಾಪನ. Order, command; law. 2, permission, leave. (C.; T., Tĕ., Tu.). ಹೊರ್ಅ ನೀರಿಗೆ ದೊಣ್ಣಪ್ಪನಾಯಕನ ಅಪ್ಪಣೆಯೇ? — ಅಬದ್ಧಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣೆಯೇ? ಎನ್ದರೆ (ಇಲ್ಲಿ) ಬಾಯಿಗೆ ಬನ್ದ ಹಾಗೆ (ಅಬದ್ಧವನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಆಯಿತು, Prv.). — ಅಪ್ಪಣೆ ಕೇಳು. To ask permission (My.; ಬೆಸಗೊಳ್ಳು G.). ಅವನು ಪರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು ತನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರ ಕಡೆಯಿನ್ದ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಕೇಳುವಾಗ (B. 5, 209). — ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡು. To give an order, to order (C.). 2, to give permission (C.). ಅವನಿಗೆ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟಳು (B. 4, 178). — ಅಪ್ಪಣೆ ತಕ್ಕೊಳ್ಳು. -ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳು. To obtain permission; to take leave (C.). ನಾಳೆಗೇ ತರುವೆನು, ದೇವರು! ಎನ್ದು, ಹೇಳಿ, ಅಪ್ಪಣೆ ತಕ್ಕೊಣ್ಡು ಹೋದನು (B. 3, 49). ಮಲಗುವ ಹೊತ್ತು ಆಗುತಲೆ ಪ್ರೀತಿಯಿನ್ದ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮೊಳಗೆ ಅಪ್ಪಣೇ ತಕ್ಕೊಣ್ಡು, ಎಲ್ಲರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕೋಣೆಗಳೊಳಗೆ ಮಲಗಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ (5, 294). — ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡು. To order, to command (C.). ತನ್ನ ದಣ್ಡಿನವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮೊದಲು ದಾಟಿಸ ಬೇಕೆನ್ದು, ಅಮ್ಬಿಗರಿಗೆ ಅಪ್ಪಣೇ ಮಾಡಿ (B. 4, 30). ಅದನ್ನಷ್ಟು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣೇ ಮಾಡ ಬೇಕು (4, 52). ಅವನನ್ನು . . ಸೆರೆಯಲ್ಲಿಡ ಬೇಕೆನ್ದು, ಸೇನಾನಾಯಕನಿಗೆ ಅಪ್ಪಣೇ ಮಾಡಿದನು (4, 175). 2, to sentence, to pronounce judgment (= ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡು My.). ನಿನ್ನ ತಲೆ ಹೊಡಿಸುವೆನೆನ್ದು, ಅವನಿಗೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದನು (4, 20). — ಅಪ್ಪಣೆ ಹೊನ್ದು. To obtain permission or leave (My.). ವೇದಾಧ್ಯಯನವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ ಮದುವೆ ಆಗುವದಕ್ಕೆ ಗುರುವಿನಿನ್ದ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಹೊನ್ದಿದವನು (ಅಪ್ಪಾನುಜ್ಞ, etc. Si. 225).

ಅಪ್ಪತನ appatana. The state of becoming or being. ಶಿಥಿಲಮ್ ಅಪ್ಪತನಂ (Śmd. 54 Cm.).

ಅಪ್ಪತಿ ap-pati. = ಅಪಾಮ್ಪತಿ. The ocean. 2, *Varuṇa.*

ಅಪ್ಪನ appana. (Tbh. of ಅರ್ಪಣ?). Tax, tribute; rent, revenue (Tĕ. ಅಪ್ಪನ, ಅಪ್ಪನೆ; R.).

ಅಪ್ಪಯಿಸು appayisu. To embrace; to seize eagerly. ಅಸೆಗಳನ್ ಎಲ್ಲಂ ತ್ಯಜಿಸಿ, ಸನ್ನ್ಯಾಸಮಂ ಮಾಡಲ್ಕೆ ಪೋಗಿ, ಸಿವಾಸಮುಂ ತಾನ್ ಅಪ್ಪಯಿಸುವ ಅವಿವೇಕಿಯ ಅನ್ದದಲಿ (Bp. 20, 20).

ಅಪ್ಪಯ್ಸು appaysu. = ಅಪ್ಪಯಿಸು. (Abh. P. 2, 49).

ಅಪ್ಪರಿಸು apparisu. = ಅಪ್ಪಳಿಸು. To lift up and throw down to the ground (in gymnastics, S. Mhr.). **2,** to stroke (Bp. 31, 25).

ಅಪ್ಪಳ appaḷa. = ಹಪ್ಪಳ, etc. (My.; T.). — ಅಪ್ಪಳಸಣ್ಡಿಗೆ. = ಹಪ್ಪಳ-, q. v. (My.).

ಅಪ್ಪಳಿಸು appaḷisu. = ಅಪ್ಪರಿಸು. To strike against; to stroke; to strike, (to subdue); to flap; to slap (ಆಸ್ಫಾಲನ Śmd. Dh.; *cf.* ಅಣೆ3; Tu. ಅಪ್ಪಳ, to strike any thing with the open hand, to squash; Tĕ. ಅಪ್ಪಳಿಂಚು, to slap, etc.; to embrace; to apply, to smear; T. ಅಪ್ಪು, to clap a thing on, make it cleave to). See ಪಾಹಪ್ಪಳಿಸು. ಬಿಡುಮುಡಿ ಬೆನ್ನಪ್ಪಳಿಸೆ (Śmd. 84). ಬಯಲಂ ಪೊಯ್ಯಲ್ ಅಪ್ಪಳಿಸಿ (Bp. 1, 50). ಮದಕರಿಯು ಕರವನ್ ಉಱೆ ಪಿಡಿದು, ಒತ್ತಿ, ನೂಕುತ ಬರ ಸೆಳೆದು, ಹೊಡದು ಅಪ್ಪಳಿಸುತಂ (Bp. 21, 42). (ಭೀಮಂ) ವಂಗನನ್ ಅಪ್ಪಳಿಸಿದನು (Bh. 2, 4, 9). ರನ್ನ ಜಾಲಾನ್ತಾ ಳಿಗಳನ್ ಅಪ್ಪಳಿಸಿ, ಹೊಡಿಸಿದನು ಮಹಾಧನವ (2, 4, 11). ಹೋಗೆನ್ದು, ಒದಱುತ್ತಿರ್ದನು ತೊಡೆಯನ್ ಅಪ್ಪಳಿಸಿ (2, 13, 46). ಬರಿಕೆಯ್ಯಂ ಪಿಡಿದು, ಅಡರ್ದು, ಬಿದುವನ್ ಅಪ್ಪಳಿಸಿ, ಚಪ್ಪರಿಸಿ, ಕೂರಂಕುತಮನ್ ಇಕ್ಕಿ (Rśv. 6, after 11). **2,** to lift up and throw down to the ground (C.), (to squash). ಆಗಣಿತಯತಿಕೋಟಿಶಿಖಿಜನಪ್ರತಿಮೆಗಳನ್ ಉಱೆ ಹೊಡದು, ಅಪ್ಪಳಿಸಿ, ಬಸದಿಗಳನ್ ಎಲ್ಲಂ ಹಿಂಹಿರಿದು (Bp. 49, 42). ಆಡಿದು ಕಳವೆನು ಬಸದಿಗಳನ್, ಅಪ್ಪಳಿಸುವೆನು ಜಿನರೂಪುಗಳಂ (52, 36). ಅಕೆ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಕೆಯ್ಯೆತ್ತಿ, ಕಸುವಿನಿನ್ದ ಆ ಕಲ್ಲು ನೆಲಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಳಿಸಿದಳು (B. 3, 51). ಆರ್ಭಟಿಸಿ, ಮಾರುತನನ್ನು ಹಿಡಿದು ನೆಲಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಳಿಸ ಬೇಕು ಎಮ್ಬುವ ದಟಿಯೊಳಗೆ (5, 139). See Râm. 5, 9, 4; J. 7, 45. 48; 11, 38; 16, 35. 36. 41; 20, 51; 24, 55; 25, 41.

ಅಪ್ಪಿ appi. A short form of ಅಪ್ಪಯ್ಯ (My.; see ಅಪ್ಪ 2). — ಅಪ್ಪಿದೇವ. See ಕರಸ್ಥಲದಪ್ಪಿ-, ವಲ್ಲಹದಪ್ಪಿ-.

ಅಪ್ಪಿಗೆ appigĕ. = ಅಪಿಗೆ, ಅಪ್ಪಡೆ, ಅಪ್ಪಗೆ. The act of joining, cementing, soldering, etc. **2,** a patch (C.). ಅಪ್ಪಿಗೆ ಹಾಕಿದ ವಸ್ತ್ರವಾದರೂ ಒಪ್ಪವಾಗಿರ ಬೇಕು (Prv.).

ಅಪ್ಪಿತ್ತ ap-pitta. = ಅಪಾಮ್ಪಿತ್ತ. *Fire.*

ಅಪ್ಪು appu. 1. = ಅಪ್ಪ 2. An affectionate appellation of boys (C.; M.; Tĕ. ಅಬ್ಬಿ). **2,** a N. (C.).

ಅಪ್ಪು appu. 2. (= ಅರ್ಪು). To join, to unite with (*cf.* ಅಪರ್, ಅಣೆ 3, ಅಮರ್, ಅಕ್ಕೆ). ಎ ಏ ಒ ಓ ಎಮ್ಬ ಇವು ಶಬ್ದಮನ್ ಅಪ್ಪಿ (Śmd. 396; ಕೂಡಿ Cm.). **2,** to embrace (ಆಲಿಂಗನ Śmd. Dh.; ತಬ್ಬಿ Śm. 100; C.). ನಲ್ಲಳನ್ ಅಪ್ಪಿದಂ (Śmd. 156). ಅಪ್ಪಿದನು ನೃಪನಂ (Bh. 2, 13, 8). ಬಳ್ಳಿವೆಯನ್ ಅಪ್ಪದೆ ತಳ್ವಿದೆಯಯ್, ತನೂಭವಾ? (Rśv. 13, 102). (ಕೂಸಂ) ಬಿಗಿ ಅಪ್ಪಿ, ಕಮ್ಬನಿದೊಡೆದಂ (J. 28, 55). ಕನ್ದನಂ ತೆಗೆದು, ಎತ್ತಿಕೊಳುತ ಬಿಗಿ ಅಪ್ಪಿ (28, 59). ಸಮಬನ್ಧುಗಳನ್ ಅಪ್ಪಿದರ್ (33, 25). ಮಾವುಗಳನ್ ಅಪ್ಪದ ಬಳ್ಳಿ . . ಇಲ್ಲಮ್ ಆ ನಾಡೊಳು (Č. Bp. 11, 5). ಬನ್ಧ್ವಾದಿಗಳನ್ನು ಹೊಸತಾಗಿ ಕಣ್ಡಾಗ ಅಪ್ಪಿ (Si. 388). See Bp. 18, 57; 20, 6; 29, 33; 31, 25; 32, 27. — ಅಪ್ಪಿ ಕೊಳ್. To embrace. ಇದಿರ್ವಪ್ಪಿನಮ್ ಅಪ್ಪಿ ಕೊಣ್ಡಂ (Śmd. 294). ಬಿಗಿದು ಅಪ್ಪಿ ಕೊಳುತಂ ಬಿಡದೆ ತನ್ನೊಳಗೊಳಗು ಮಾಡಿ ಕೊಳುತ್ತ (Bp. 61, 62). ಬಿಗಿ ಅಪ್ಪಿ ಕೊಳುತಂ (47, 42). — ಅಪ್ಪಿ ಕೊಳುಹ. Embracing closely (ಆಲಿಂಗನ, ಉಪಗೂಹನ, etc. Hlâ.). — ಅಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳು. = ಅಪ್ಪಿ ಕೊಳ್. (C.). — ಅಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ. = ಅಪ್ಪಿ ಕೊಳುಹ. (Si. 398).

ಅಪ್ಪು appu. 3. = ಅಪ್ಪು. Embracing; an embrace (ಆಲಿಂಗನ Bhn. 7; Grj. 3, 31); admitting. — ಅಪ್ಪು ಕೆಯ್. To assume, to take, to take upon one's self, etc. ಬೆಟ್ಟದೆ, ಉತ್ಸಾಹಮನ್ ಅಪ್ಪು ಕೆಯ್ದು, ಇದಿರ್ದು (Abh. P. 13, 65). (ಶರಾತಂ) ಕೈಂಕರ್ಯಮನ್ ಅಪ್ಪು ಕೆಯ್ದು (Rśv. 5, after 26). 2, to accept, to agree or assent to (ಅಂಗೀಕರಣ Śmd. Dh.; ಎಮ್ಬು ಕೆಯ್, ಅಂಗೀಕಾರ Kk. 59). ತಾನ್ ಎನ್ದುದನ್ ಅಪ್ಪು ಕೆಯ್ಯದೆ ಸುಜನ ನರೇನ್ದ್ರನನ್ದನಂಗೆ ಪತಿಮೋಹಿನನ್ದನನ್ ಇನ್ತು ಎನ್ದಂ (Rśv. 13, after 20). ಕಮಗಜ್ಜಮ್ ಎನ್ದು, ಎಣಿಸಿಯುಂ ತಾನ್ ಅಪ್ಪು ಕೆಯ್ದು ಇರ್ದನ್ ಅತನ ಮಾತಂ (13, 27). See Abh. P. 1, after 59; 13, after 101. — ಅಪ್ಪುಮನ. An assenting mind (Bp. 47, 42).

ಅಪ್ಪು appu. 1. Tbh. of ಅಪ್ (Śmd. 106). Water (ಉದಕ Śmd. Dh.; ಜಲ Śm. 100; Bp. 1, 20). — ಅಪ್ಪುಕಣ. A drop of water (Râm. 6, 53, 86).

Digitized by Google

ಅಪ್ಪು appu. 2. = ಅಫಿನಿ, etc. Opium (B. 5, 49; Mhr., H. ಅಫೂ). ಅಪ್ಪುವಿನ ಎಣ್ಣೆ (5, 72).

ಅಪ್ಪುಗ appuga. N. (Bp. 56, 27).

ಅಪ್ಪುಗೆ appugĕ. Embracing; an embrace (ತಬ್ಬು Śm. 76; ತಬ್ಬು, ಆಲಿಂಗನ Kk. 30; ಆಲಿಂಗನ, etc. Mr. 330; ತಬ್ಬು, ಅಪ್ಪು, ಆಲಿಂಗನ Śs.).

ಅಪ್ಪುದು appudu. See s. ಅಪ್ಪು 1.

ಅಪ್ಪುರ appura. Being above, etc. (ಮೇಲಿವ್ಯಪ್ಪರ Bhn. 11, one MS. ಉಪ್ಪುರ).

ಅಪ್ಪುವಿಕೆ appuvikĕ. = ಅಪ್ಪುಗೆ. (My.; G.).

ಅಪ್ರಕಾಂಡ a-prakânḍa. *Stemless.* 2, a bush, a shrub.

ಅಪ್ರಕಾಶ a-prakâśa. Not shining; dark; not manifest or evident; hidden, secret. (My.).

ಅಪ್ರಗುಣ a-praguṇa. *Confounded, perplexed.*

ಅಪ್ರಚಿನ್ತ್ಯ a-pracintya. Impossible to be found out or devised (Bp. 39, 9).

ಅಪ್ರತರ್ಕ್ಯ a-pratarkya. Not to be discussed. 2, incomprehensible by reason, undefinable (Kâvy. I, 5, 50; Bp. 39, 9; 51, 51; 54, 58).

ಅಪ್ರತಾಪ a-pratâpa. Want of dignity or prowess (J. 2, 44).

ಅಪ್ರತಿ a-prati. Without opponents. 2, unequalled, incomparable (Bp. 56, 10; J. 2, 40; 22, 30).

ಅಪ್ರತಿಕರ a-pratikara. Trusted, trusting, confidential. (R.).

ಅಪ್ರತಿಭ a-pratibha. *Not bold, modest, bashful.*

ಅಪ್ರತಿಮ a-pratima. Unequalled, incomparable, without a match (Ch. v. 249; Bp. 2, 50; J. 10, 44).

ಅಪ್ರತಿಮಾನ a-pratimâna. = ಅಪ್ರತಿಮ. (Bp. 8, 11).

ಅಪ್ರತಿರೂಪ a-pratirûpa. Of unequalled form, incomparable (Bp. 39, 9).

ಅಪ್ರತಿಷ್ಠೆ a-pratishṭhĕ. Instability. 2, absence of reputation, ill-fame, dishonor. (My.; B. 5, 175).

ಅಪ್ರತೀತ a-pratîta. Unapproached, unattackable; unopposed. 2, unintelligible, not understood (Kâvy. II, 1, A, 12-15).

ಅಪ್ರತೀತಿ a-pratîti. The state of being not understood, unintelligibleness (Sk.). 2, unjust imputation (My.).

ಅಪ್ರತೀತಿವಚನ apratîti-vacana. An unintelligible word or sentence. See ಅಪ್ರಾದತದೋಷ.

ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ a-pratyaksha. *Invisible, imperceptible, not distinct.*

ಅಪ್ರಧಾನ a-pradhâna. Not principal. 2, *anything secondary.* 3, *subordination, inferiority.*

ಅಪ್ರನಾಶ a-pranâśa. Not vanishing, ceasing or perishing (Bp. 39, 9).

ಅಪ್ರಪಂಚ a-prapañca. Not manifold. 2, not illusory (Bp. 39, 9).

ಅಪ್ರಬುದ್ಧ a-prabuddha. Unknowing, stupid, dull. (My.; J. 13, 4). See Prvs. s. ಬುದ್ಧಿವನ್ತ.

ಅಪ್ರಮಾಣ a-pramâṇa. Without measure, unlimited (Bp. 39, 9). 2, without proof, unproved, unauthorized; dishonest. 3, untruth, a lie (My.).

ಅಪ್ರಮಾಣಿಕ a-pramâṇika. = ಅಪ್ರಾಮಾಣಿಕ. (My. occasionally).

ಅಪ್ರಮಾಣಿಕತೆ a-pramâṇikatĕ. = ಅಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ. (My. occasionally).

ಅಪ್ರಮೇಯ a-pramêya. Immeasurable; unfathomable, inscrutable (Bp. 39, 9).

ಅಪ್ರಯೋಜಕ a-prayôjaka. Unserviceable, useless (ಅನ್ತಗರ್ಡು, ನಿರರ್ಥಕ Mr. 459, o. r. ಅಪ್ರಯೋಜನ; J. 21, 25; My.).

ಅಪ್ರಲಮ್ಬ a-pralamba. *Not slow, quick, expeditious.* 2, hanging down (ಉಜ್ಜಣ್ಣ, ಎಡೆ ಕಟ್ಟಿದುದು Hlâ.; ಉಜ್ಜಣ್ಣ, ಎಡೆಗಟ್ಟಿ Mr. 459).

ಅಪ್ರಸಾದಿ a-prasâdi. One who disfavours or disapproves. 2, one who is not a prasâdi or Liṅgavanta (Bp. 43, 2).

ಅಪ್ರಸಿದ್ಧ a-prasiddha. Not settled or established (Bp. 51, 51). 2, unknown, obscure, not current, uncelebrated (B. 5, 220).

ಅಪ್ರಸಿದ್ಧಿ a-prasiddhi. The state of not being settled, etc. (My.).

ಅಪ್ರಸ್ತುತ a-prastuta. Not praised; not said; not expected. 2, unconnected with, irrelevant, unsuitable. 3, not being the chief subject matter. 4, accidental, extraneous.

ಅಪ್ರಸ್ತುತಪ್ರಶಂಸೆ aprastuta-praśaṁsĕ. Indirect description, a description of anything implied by the description of a similar or contrary object (Kâvy. III, 3, B, 61. 116 seq.).

ಅಪ್ರಸ್ತುತಸ್ತೋತ್ರ aprastuta-stôtra. = ಅಪ್ರಸ್ತುತಪ್ರಶಂಸೆ. (Kâvy. III, 3, B, 61. 116 seq.).

ಅಪ್ರಹತ a-prahata. Unhurt. 2, *untilled, waste.*

ಅಪ್ರಾಗ್ರ್ಯ a-prâgrya. *Secondary, subordinate.*

ಅಪ್ರಾಮಾಣಿಕ a-prâmâṇika. Unproved, unauthentic, unwarranted; unauthoritative; unworthy of being trusted or believed. (My.; Si. 48).

ಅಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ a-prâmâṇikatĕ. The state of being unproved, etc. (My.).

ಅಪ್ರಿಯ a-priya. *Disagreeable, disliked.* 2, a foe.

ಅಪ್ರೀಯ a-prîya. = ಅಪ್ರಿಯ. Dislike, aversion (J. 2, 32).

ಅಪ್ರೇಮ a-prêma. *Unfriendly, unkind.*

ಅಪ್ರೌಢ a-prauḍha. Not arrogant, modest, timid, gentle. 2, an unlearned man (My.; J. 2, 20).

ಅಪ್ರೌಢತೆ a-prauḍhatĕ. One of the faults in poetical composition: absence of ornate diction (Ch. v. 40). 2, ignorance (My.).

ಅಪ್ಸರ apsara. = ಅಚ್ಚರ 1. Tbh. of ಅಪ್ಸರಸ್. (Mr. 56).

ಅಪ್ಸರಸ್ apsaras. *A nymph of Indra's heaven.*

ಅಪ್ಸರಸಿ apsarasi. = ಅಚ್ಚರಸಿ. A nymph of Indra's heaven (Śmd. 348).

ಅಪ್ಸರೆ apsarĕ. = ಅಚ್ಚರ 2, ಅಪ್ಸರಸ್. (ಉರ್ವಶಿ, ತಿಲೋತ್ತಮೆ, ಸುಕೇಶಿ, ಮೇನಕೆ, ರಮ್ಭೆ, ಘೃತಾಚಿ Mr. 74).

ಅಫಲ a-phala. Unfruitful. 2, *barren, useless.* 3, deprived of virility.

ಅಫಳಿಯ aphaḷiya. (Śmd. 23, Mdb. MS. ಅಪ್ಪಳಿಯ).

ಅಫಿನಿ aphini. = ಅಪಿನಿ, ಅಪ್ಪು 2, ಅಫಿಮು, ಅಫೀಮು, ಅಫು, ಅಫಿನಿ, ಅಫೀಮು. Opium (My.; T. ಅಬಿನಿ, Br. ಅಫಿನಿ, M. ಅವೀನ್; Mhr., H. ಅಫೀಣ, ಅಫೀಮು).

ಅಫಿಮು aphimu. = ಅಫಿನಿ, etc. (My.; B. 4, 159).

ಅಫೀಮು aphîmu. = ಅಫಿಮು, etc. (C.). — ಅಫೀಮುಬೋರ. An opium eater (C.). — ಅಫೀಮುಬತ್ತಿ. A cigar of leaves to which a little opium has been applied (My.).

ಅಫು aphu. = ಅಫೀಮು, etc. (B. 4, 25. 40. 161. 162).

Digitized by Google

ಅಬ aba. = ಅವು, etc. (My.; Tu.). — ಅಬಬ. rep. (C.; Mhr.). — ಅಬಬಾ. = ಅಬಬ. (C.). — ಅಬಾ. = ಅಬ. (C.).

ಅಬಕಾರಿ abakâri. = ಅಬುಕಾರಿ. (My.).

ಅಬಕ್ಕನೆ abakkanĕ. = ಅವಕ್ಕನೆ. Hastily (in ಅಬಕ್ಕನೆ ತಿನ್ನು, -ಉಣ್ಣು, -ನುಂಗು, My.).

ಅಬಗು abagu. = ಅಬುಗು. (My.).

ಅಬಡ abaḍa. = ಅವಡ. — ಅಬಡಬಡ. Confusedly mashing, crushing, etc.; a mangled and messed mass (C.; Mhr. ಅವಡತವಡ).

ಅಬಾಡು abanḍu. = ಅದಾಡು. (S. Mhr.). — ಅಬಣ್ಡ. -ಅ 3. = ಅದಾಡ. (S. Mhr.; Mhr. ಅಬಡ-ಧೋಲಡ, clumsy, mis-shapen).

ಅಬದ್ಧ a-baddha. Unbound, at liberty. 2, *unconnected, senseless, nonsensical.* 3, wrong; a wrong sentence (Šmd. 279). 4, a lie, falsehood (Bp. 51, 17; My.). ಅಬದ್ಧಕ್ಕೆ ಅವ್ವನೆಯೇ? ಎನ್ನದಿರಿ (ಇಲ್ಲ! ಅಬದ್ಧವು) ಬಾಯಿಗೆ ಬನ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಅಬದ್ಧ ಖೋರ. A liar (My.).

ಅಬದ್ಧಗಾರ abaddha-gâra. A liar (C.).

ಅಬದ್ಧಚರಿತ abaddha-ċarita. Misbehaving, wrong-headed (Bp. 50, 47; 51, 55).

ಅಬದ್ಧಭಾಷಣ abaddha-bhâshaṇa. Wrong or improper speech (ಅವಾಚ್ಯ G.); lying (My.).

ಅಬದ್ಧಮುಖ abaddha-mukha. *Foul-mouthed, scurrilous.* 2, mendacious.

ಅಬದ್ಧಸಾಕ್ಷಿ abaddha-sâkshi. False witness (C.).

ಅಬನಾಸಿ abanâsi. — ಅಬನಾಸಿಮರ. The Coromandel ebony-tree, Diospyros melanoxylon Rox. (St. & Pl.).

ಅಬನ್ದರ abandara. = ಅಬನ್ದರೆ. (Tbh. of ಅಬನ್ಧ). Disorder, confusion, irregularity, uselessness, waste (S. Mhr. very seldom).

ಅಬನ್ದರೆ abandarĕ. = ಅಬನ್ದರ. (My.; Tĕ.; T. ಅವನ್ದರೈ).

ಅಬನ್ಧ್ಯ a-bandhya. *Not barren, fruitful, productive.*

ಅಬನ್ಧ್ರ a-bandhra. Without bounds or ligatures, falling asunder.

ಅಬರಂಗ abaranga. Tbh. of ಅಭ್ರಕ. A fragrant powder made of Cyperus rotundus, etc. (S. Mhr.). 2, talc, mica (ಅಮಲ, ಬಿಂಗ, ಶುಭ್ರ G.; see also G. 20. 276). *Cf.* ಅವ್ರಕ.

ಅಬಲ a-bala. Weak, feeble, infirm; weakness.

ಅಬಲೆ a-balĕ. *A woman.*

ಅಬಾಡು abâḍu. = ಅಬಣ್ಡು. Futile, answering no valuable purpose, exceeding necessary size or quantity, of no real value; tare in weighing, *e. g.* the weight of the bottle in which a merchant has to fill the oil required by the buyer (S. Mhr.). — ಅಬಾಡ. -ಅ 3. = ಅಬಣ್ಡ, ಅಬಾಡ ಮನುಷ್ಯ. (S. Mhr.). — ಅಬಾಡ ಮನುಷ್ಯ. (S. Mhr. generally ಅಬಣ್ಡ-). A man of monstrous circumference, etc. — ಅಬಾಡುಅಂಗಿ. A jacket unnecessarily wide. — ಅಬಾಡು ಕಟ್ಟು. To tare. — ಅಬಾಡು ತೂಕ ಮಾಡು. = ಅಬಾಡು ಕಟ್ಟು. — ಅಬಾಡುವಜ್ಜೆ. A huge load.

ಅಬಾಧ a-bâdha. *Unobstructed, unrestrained, free.*

ಅಬಾಸ abâsa. = ಅಬಾಸು, etc. Incongruity (Tĕ. ಅಭಾಸ, low, vulgar, disagreeable = ನೀಚ; disagreeableness = ಅಸಹ್ಯ; foulness, human dung = ಮಲ). ಅಬಾಸದ ಮಾತು or ಅಭಾಸ (S. Mhr.).

ಅಬಾಸು abâsu. = ಅಬಾಸ, ಅಬಾಸ q. v. Disagreeableness or nastiness of smell, a very disagreeable smell (S. Mhr.; Tĕ. ಅಭಾಸು = ಅಸಹ್ಯ).

ಅಬಿನ್ದು a-bindu. Without the bindu (Šmd. 151. 206).

ಅಬಿಲಾಸೆ abilâsĕ. Tbh. of ಅಭಿಲಾಷೆ. (C.; also ಅಬಿಲಾಸ).

ಅಬುಕಾರ abukâra. A kind of troublesome insect existing in dust, especially where people and cattle use to halt (S. Mhr.; *cf.* ಅವ್ಪಾರ?).

ಅಬುಕಾರಿ abukâri. ಅಬ್ಕಾರಿ. = ಅಬಕಾರಿ, ಅಬುಕಾರಿ. Revenue derived from duties levied on the manufacture and sale of inebriating liquors (My.; Br.; H.). — ಅಬುಕಾರಿಗುತ್ತೆ. Monopoly for collecting duties on liquor-manufacture (My.).

ಅಬುಗು abugu. = ಅವುಗು, etc. (My.).

ಅಬುಜ abuja. Tbh. of ಅಬ್ಜ. (Rŝv. 8, 52; Č. Bp., 51, 34. 35).

ಅಬುಜಭವ abuja-bhava. Tbh. of ಅಬ್ಜಭವ. (Šmd. 84 Mdb.).

ಅಬುಜಾನನೆ abuja-ânanĕ. Tbh. of ಅಬ್ಜಾನನೆ. (Bp. 2, 57).

ಅಬುಜೋದರ abuja-udara. Tbh. of ಅಬ್ಜೋದರ. (ವಿಷ್ಣು Čb.; My.).

ಅಬುದ abuda. Tbh. of ಅಬ್ದ. (Kâvy. V, 47).

ಅಬುದಿ abudi. Tbh. of ಅಬ್ಧಿ. (Čb.; My.).

ಅಬ್ಜ ap-ja. = ಅಬುಜ. Born in water. 2, *the moon* (ಸುಧಾಕರ, ಚನ್ದ್ರ Nn. 124; ಶಶಿ Mr. 516). 3, *a conch* (ಪಾಂಚಜನ್ಯ, ಶಂಖ 124; ಶಂಖ 516). 4, *a lotus* (ಕಂಜ, ತಾವರೆ 124; ವಾರಿರುಹ 516). 5, *a pearl* (ಮಣಿ, ರತ್ನ 124; ಚಪ್ಪ 516). 6, (properly ಅಬ್ಜೆ) = ಸಿರಿ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ (124). 7, N. of the elephant of Indra (ಶಕ್ರೇಭ, ಐರಾವತ 124). 8, the tree Barringtonia acutangula. 9, Dhanvantari.

ಅಬ್ಜಕರ abja-kara A lotus-like hand (My.).

ಅಬ್ಜಕರ್ಣಿಕೆ abja-karṇikĕ. The pericarp of a lotus (ತಾವರೆಯ ಕರ್ಣಿಕೆ Nn. 52).

ಅಬ್ಜಗನ್ಧಿ abja-gandhi. A woman having the smell of a lotus (My.).

ಅಬ್ಜಗರ್ಭ abja-garbha. The offspring of the lotus: Brahmâ (Šmd. 69).

ಅಬ್ಜಜ abja-ja. = ಅಬ್ಜಗರ್ಭ. (Čb.; My.).

ಅಬ್ಜದಲನೇತ್ರೆ abja-dala-nêtrĕ. A woman with eyes like lotus petals (Bp. 57, 61).

ಅಬ್ಜನನ ap-janana. = ಅಬ್ಜ. A lotus (Bp. 37, 33).

ಅಬ್ಜಬನ್ಧು abja-bandhu. The lotus' friend: the sun (Čb.; My.).

ಅಬ್ಜಭವ abja-bhava. = ಅಬ್ಜಜ. (G., Čb.; My.).

ಅಬ್ಜಭವಾಣ್ಡ abjabhava-aṇḍa. The universe. (My.).

ಅಬ್ಜಮುಖಿ abja-mukhi. A woman with a lotus-like face.

ಅಬ್ಜಯೋನಿ abja-yôni. = ಅಬ್ಜಗರ್ಭ. *Brahmâ.*

ಅಬ್ಜವಾಸಿನಿ abja-vâsini. Lakshmî. (Čb.; My.).

ಅಬ್ಜವಾಹನ abja-vâhana. Carrying the moon: Šiva (ಮಹಾದೇವ Čb.).

ಅಬ್ಜವೈರಿ abja-vairi. = ಅಬ್ಜಾರಿ. (Čb.; My.).

ಅಬ್ಜಶರ abja-šara. Kâma. (Čb.; My.).

Digitized by Google

ಅಬ್ಜಸಖ abja-sakha. = ಅಬ್ಜಬನ್ಧು. (Čb.; My.).

ಅಬ್ಜಸಮ್ಭವ abja-sambhava. = ಅಬ್ಜಗರ್ಭ. (Šmd. 301).

ಅಬ್ಜಹಿತ abja-hita. = ಅಬ್ಜಸಖ. (Čb.; My.).

ಅಬ್ಜಾತ ap-jâta. = ಅಬ್ಜ. A lotus (Čh. v. 94; Bp. 39, 14).

ಅಬ್ಜಾನನೆ abja-ânanĕ. = ಅಬುಜಾನನೆ, ಅಬ್ಜಮುಖಿ.

ಅಬ್ಜಾರಿ abja-ari. The lotus' enemy: the moon (ಚನ್ದ್ರ, etc. Mr. 36). 2, N. of a metrical foot (Čh.).

ಅಬ್ಜಾಸನ abja-âsana. Brahmâ. (Čb.; My.).

ಅಬ್ಜಾಹಿತ abja-ahita. = ಅಬ್ಜಾರಿ. (Čb.; My.).

ಅಬ್ಜಿನಿ abjini. -ನೀ. A multitude of lotus flowers.

ಅಬ್ಜಿನೀಪತಿ abjinî-pati. The sun. (G.).

ಅಬ್ಜಿನೀವರ abjinî-vara. = ಅಬ್ಜಿನೀಪತಿ. (Rsv. 5, 57).

ಅಬ್ಜೆ ap-jĕ. Lakshmî (ಸಿರಿ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ Nn. 124 as ಅಬ್ಜ).

ಅಬ್ಜೋದರ abja-udara. = ಅಬುಜೋದರ. Vishṇu (Bp. 3, 63; 9, 44).

ಅಬ್ಜೋದ್ಭವ abja-udbhava. = ಅಬ್ಜಭವ. (My.).

ಅಬ್ದ ap-da. = ಅಬುದ. Giving water. 2, *a cloud* (ಅಭ್ರ, ಮೇಘ Nn. 74). 3, *a year* (ಹಾಯನ, ಸಂವತ್ಸರ 74). 4, = ವರತೀರ್ಥ, ಉತ್ತಮತೀರ್ಥ (74). 5, the grass Cyperus rotundus (ಜೇಕಿನ ಗಡ್ಡೆ G.).—ಅಬ್ದಹುಲ್ಲು. A kind of sedge, Cyperus hexastachyus Rottl. (St. & Pl.).

ಅಬ್ದಾಕು abdâku. Alarm, shock, fright (Mhr. ಅಪಧಾಕ, ಅಬಧಾಕ; R.).

ಅಬ್ಧಿ ap-dhi. = ಅಬುಧಿ. Holding water. 2, *the ocean* (ವಾರ್ಧಿ, ಸಮುದ್ರ Nn. 89). 3, pure knowledge (ಕೇವಲಜ್ಞಾನ, ನಿರ್ಮಲದ ಜ್ಞಾನ 89). 4, right behaviour (ನೀತಿ 89, o. r. ನಿಯತಿ). 5, desire (ಬಯಕೆ 89). 6, ಶ್ರೀಪತಿ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ (89). 7, the numeral 4 (see ಕಲಿಯುಗ).

ಅಬ್ಧಿಕಫ abdhi-kapha. *Cuttle-fish bone, os sepiae.*

ಅಬ್ಧಿಜ abdhi-ja. The moon (Čb.).

ಅಬ್ಧಿಜೆ abdhi-jĕ. = ಅಬ್ಜೆ. (Čb.).

ಅಬ್ಧಿನನ್ದನ abdhi-nandana. The moon (ಚನ್ದ್ರ, etc. Mr. 36).

ಅಬ್ಧಿನವನೀತಕ abdhi-navanîtaka. The moon. (R.).

ಅಬ್ಧಿಪ abdhi-pa. Varuṇa (J. 20, 6).

ಅಬ್ಧಿಶಯನ abhi-śayana. Vishṇu (Čb.; My.).

ಅಬ್ಧಿಶಾಯಿ abdhi-śâyi. = ಅಬ್ಧಿಶಯನ. (My.).

ಅಬ್ಬ abba. = ಅಬ, etc. Ha! 2, ah, alas! (C.; Tu.; Tĕ. ಅಬ್ಬಾ, ಅಬ್ಬೆ; Mhr. ಅಬ್ಬ, ಅವ್ವಾ, interjection of admiration or astonishment).—ಅಬ್ಬಬ್ಬಾ. rep. of ಅಬ್ಬ. (C.; Tĕ.; Tu. ಅಬ್ಬಬ್ಬ).—ಅಬ್ಬಾ. = ಅಬ್ಬ. (C.).

ಅಬ್ಬರ abbara. 1. A loud cry; a sound, a report; the sound of musical instruments; noise (ಸೊಪ್ಪಳ್, ದನಿ, ಸರ, ಗಾವರ, ಗಾವಳಿ, ಉಲಿ, ಧ್ವಾನ Šm. 30; Kk. 25; ಗಾವರ Čt. II, 93; ವಾದ್ಯರವ Bhn. 44; My.; *cf.* ಅಬ್ಬ). ಮೇಘನೃಪಾಲಕನ ಡಂಗುರವೋ? ಮೊಳಗುವ ಸಿಡಿಲಿನ ಅಬ್ಬರವೋ? (Bh. 1, 19, 19). ದುಗುನ ಹಾಯಿಕು! ತನಗೆ ಹಾಯ್ಕಿತು ತಿಗನ ದು! ಎಮ್ಬ ಅಬ್ಬರದ... ದಾಟೀಽದೂಽ (2, 13, 50). ಬೇಡಪಡೆ ಬೇಟೆಗೆ ಎಪಿನದೊಳ್ ಅಯ್ತುರುತ ಇರ್ದುದು ಅಬ್ಬರದ ಬೊಬ್ಬೆಗಳ ಸಿಸದಿಂ (J. 28, 40). ಜಡಿದು, ಆರ್ದು ಬೊಬ್ಬೆಯ ಅಬ್ಬರದಿನ್ದ (28, 47). ಕಾಳಾಳ ಕಡುಹಿನ ಬೊಬ್ಬೆಯ ಅಬ್ಬರದ... ಬಲಂ (Bh. 6, 2, 3). See J. 4, 26; 7, 31; Râm. 5, 8, 50.

ಅಬ್ಬರ abbara. 2. Desire, craving (S. Mhr.; *cf.* ಅಮ್ಮ2).

ಅಬ್ಬರಣೆ abbaraṇĕ. = ಅಬ್ಬರ1. (Bh. 1, 19, 40; 2, 2, 107; 8, 23, 3; J. 13, 43).

ಅಬ್ಬರಿಸು abbarisu. 1. To cry aloud; to whoop; to make a noise; to bark, to howl (My.). ಹೂಡಿದ ಹೋರಿಗಳ ಹೊಯ್ದು, ಅಬ್ಬರಿಸಿ, ರಣಧೀರವಾರುತಿ ಮಿಕ್ಕು, ಹರಿಸಿದನ್ ಅಸುರನ್ ಇದ್ದ ಎಡೆಗೆ (Bh. 1, 10, 29). (ನಾಯ್ಗಳ್) ಪನ್ದಿಗಳನ್ ಅಬ್ಬರಿಸಿ ತುಡುಕಿದವು (J. 28, 46). ಗೋಟೀಽಯ್ಗಳ್... ಸಮರಸಮಯಸಮುಚಿತನೈಪಥ್ಯಮ್ಪುಡೆದು, ಅಬ್ಬರಿಸಿ, ಬೊಬ್ಬೆಗೊಟ್ಟು, ಎಟ', ಸರಭಸಂ ಪರಿಯಿಪರ್ (Rsv. 6, after 11). ತಿವಿವ, ಮರಳ್ಚುವ, ಅಬ್ಬರಿವ, ಗರ್ಜಿಪ, ಆರ್ವ... ನೆಟ್ ನೂಂಕುವ ಪಟ್ಟಿಗೆಯ ಬಲಂ (13, 84). ವಿರಹಿತಜ್ಞಾನಿಗಳ್ ಅಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ಹೊಡಿಹೊಡಿಗೆ ಎನ್ದು, ಮುಳಿದು, ಅಬ್ಬರಿಸಿ, ಕೆಯ್ಯಾತಂಗಳಂ ಹೊಯ್ದನು ಹಲಾಯುಧನು (Bp. 25, 32). ನಿಬ್ಬರದ ನಿಡುಬೊಬ್ಬೆಗಳನ್ ಇಡುತ, ಉಬ್ಬರಿಸುತ, ಅಬ್ಬರಿಸುತ, ಆರುತ, ಬಿಬ್ಬಿದಾಡಯ್ಯಗಳು ಗೊಬ್ಬೂರೊಳಗೆ ಹೊಗುತಿರಲು (56, 14; see also 16, 20; 56, 25). ಸಿಂಹವು ಎಚ್ಚತ್ತು, ಎದ್ದು, ನಿನ್ತು, ಅಬ್ಬರಿಸಿ (B. 4, 90). ಗುಡುಗು ಬಹಳ ಅಬ್ಬರಿಸಿದ ಬಳಿಕ (4, 186). See J. 6, 17; 10, 12; Dp. 61, 4.

ಅಬ್ಬರಿಸು abbarisu. 2. To desire (s. Mhr.).

ಅಬ್ಬಲ್ abbal.—ಅಬ್ಬಲೂರ್. N. of a place (Bp. 49, 2; 52, 31; *cf.* ಹಬ್ಬು).

ಅಬ್ಬಳಿಕೆ abbaḷikĕ. = ಅಬ್ಬುಳಿಕೆ. Eructation or belching from qualmishness (C.).

ಅಬ್ಬುಳಿಕೆ abbuḷikĕ. = ಅಬ್ಬಳಿಕೆ. (My.).

ಅಬ್ಬೂಜಿ abbûji. Soot (My.); mould (My.).

ಅಬ್ಬೆ abbĕ. A plant from which occasionally pens are made by school-boys. See ಮುಳ್ಳಬ್ಬೆ. —ಅಬ್ಬೆಲೆಕ್ಕಣಿಕೆ. A pen made from the abbĕ (S. Mhr.).

ಅಬ್ಬೆ abbĕ. = ಅಮ್ಮ, etc. Mother (Abh. P. 6, 142; 8, after 61; 15, after 76); also: a widow (who is forbidden to apply turmeric to her body; see Sp. s. ನಿಬ್ಬಣ). See ಕೊಣ್ಣೆಕಬ್ಬೆ, ಪೋಲಕಬ್ಬೆ, ಕುನ್ದಕಬ್ಬೆ. ಅಬ್ಬೆ ಕಲಿಸಿದ್ದು ತಕ್ಕು, ಗುರು ಕಲಿಸಿದ್ದು ವಿದ್ಯೆ (Prv.).

ಅಬ್ಬೆಸ abbĕsa. Tbh. of ಅಭ್ಯಾಸ (C.; Tĕ.; Tu. ಅಬ್ಬೇಸ, also My.).

ಅಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ a-brahmaṇya. *Not to be killed, inviolable.* 2, an act not proper for a Brâhmaṇa (ಅವಧ್ಯ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಕೆ ಹೊಲ್ಲಕೆಯ್ವುದು Hlâ.). 3, an exclamation of distress: oh, alas, woe! ಅಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಂ ಭೋಯೆನಲುಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರವಿಧೋಯೆನಲುಂ (Šmd. 64, o. r. ಅಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯರ್).

ಅಬ್ರಾಂಗ್ abrâṅg.—ಅಬ್ರಾಂಗ್ ಗಿಡ. A shrub, Grewia microcos Linn. (St. & Pl. as ಅಫ್ರಾಂಗ್; Tu. ಅಬ್ರೋಣಿ).

ಅಬ್ರು abru. = ಅಬ್ರು, etc. Honor, reputation, respectability (C., Tu. ಅಬುರು; Mhr., H. ಅಬ್ರೂ).

ಅಭಕ್ತ a-bhakta. That does not worship; unbelieving, not devoted; undevout (Bp. 23, 27; 51, 50; 56, 24).

ಅಭಂಗ a-bhaṅga. Not breaking; not falling to pieces; without destruction, decay or defeat (Bp. 5, 44; 18, 74; 43, 77; 51, 81).

ಅಭಂಗುರ a-bhaṅgura. Unbroken. 2, firm. 3, undisturbed. (Bp. 7, 3).

ಅಭಯ a-bhaya. Unfearful, not dangerous;—fearless. 2, absence, or removal, of fear, peace, safety. 3, *the*

Digitized by Google

root of the fragrant grass Andropogon muricatum. 4, = ಅಭಯೆ (ಅಣಿಲೆ Nn. 50. 94). — ಅಭಯ ಈ. = ಅಭಯ ಕೊಡು (Bp. 51, 63; J. 8, 44). — ಅಭಯ ಕೊಡು. To give assurance of security, etc. (Bp. 2, 18; 25, 44; 28, 66; 57, 51; J. 32, 55). — ಅಭಯಂಗುಡು. -ಂಕುಡು. = ಅಭಯ ಕೊಡು. (Rev. 5, after 27). — ಅಭಯ ಬೇಡು. To ask for removal of fear, etc. (Bp. 30, 30).

ಅಭಯಕರ **abhaya-kara.** Causing peace or safety (Bp. 44, 36).

ಅಭಯದಾತ **abhaya-dâta.** Giving fearlessness or safety. (My.).

ಅಭಯಪ್ರದ **abhaya-prada.** = ಅಭಯದಾತ. (My.).

ಅಭಯಪ್ರದಾನ **abhaya-pradâna.** Gift of fearlessness or safety. (My.).

ಅಭಯೆ **a-bhayĕ.** = ಅಭಯ No. 4. *The tree Terminalia chebula* (ಅಣಿಲೆ Hlâ.).

ಅಭವ **a-bhava.** Unborn (Bp. 51, 28; 54, 58; ಹುಟ್ಟದವ G.). 2, Rudra (Mr. 11; J. 15, 24). 3, non-existence; destruction.

ಅಭವ್ಯ **a-bhavya.** Not to be. 2, what ought not to be, improper; inauspicious (Bp. 53, 41; see ಅಪ್ಪಾದಕದೋಷ).

ಅಭಾಗ್ಯ **a-bhâgya.** Unfortunate, wretched, poor. (Bp. 60, 56; J. 4, 3).

ಅಭಾಜನ **a-bhâjana.** (= ಅಪಾತ್ರ). Improper; impropriety (My.).

ಅಭಾವ **a-bhâva.** Non-existence, non-occurrence, absence (ಇಲ್ಲವೆಮ್ಬುದು Nr.; Šmd. 67). 2, omission, elision (ಲೋಪ Šmd. 221. 374; ಅದರ್ಶನ 221 Cm.). 3, non-entity, nullity. 4, annihilation, death.

ಅಭಾವಕ್ರಿಯೆ **abhâva-kriyĕ.** The negative mood (Šmd. 253; ಪ್ರತಿಷೇಧಕ್ರಿಯೆ 254).

ಅಭಾಷಣ **a-bhâshaṇa.** Not speaking, *silence.*

ಅಭಿ **abhi.** On. 2, towards. 3, in presence of. 4, intensely, very.

ಅಭಿಕ **abhika.** *Lustful.* 2, *a lover, a husband.*

ಅಭಿಕೃತಿ **abhi-kṛiti.** N. of a type of metres (Ch.; Mr. 362).

ಅಭಿಕ್ರಮ **abhi-krama.** Going towards. 2, an assault, an attack; a gallant attack (ಹೆದರದೆ ಶತ್ರುವಿನ ಮೇಲೆ ಏಟ್ ಹೋಗೋಣ G.). 3, an undertaking, an attempt.

ಅಭಿಖ್ಯ **abhi-khya.** = ಅಭಿಖ್ಯೆ. A name, an appellation; a word, a term (ಶಬ್ದ Nn. 131).

ಅಭಿಖ್ಯಾನ **abhi-khyâna.** = ಅಭಿಖ್ಯ. (ಶಬ್ದ Nn. 117).

ಅಭಿಖ್ಯೆ **abhi-khyĕ.** *A name, an appellation;* a word, a term. 2, splendour (ಪ್ರಕಾಶ G.). 3, *beauty.* 4, fame, glory (ಕೀರ್ತಿ G.).

ಅಭಿಗಮನ **abhi-gamana.** *Coming near, approaching* (Bp. 36. 30). 2, sexual intercourse. 3, an adoration (of idols) at noon (My.). 4, feeding on some fruits at noon (My.).

ಅಭಿಗ್ರಸ್ತ **abhi-grasta.** *Overcome, subdued.*

ಅಭಿಗ್ರಹ **abhi-graha.** Seizing, robbing. 2, an attack. 3, *defiance, challenge.* 4, ದೂರು ಹೇಳಿಕೋಣ, ಫಿರ್ಯಾದಿ (G.). 5, authority, weight.

ಅಭಿಗ್ರಹಣ **abhi-grahaṇa.** *Robbing.*

ಅಭಿಘಾತ **abhi-ghâta.** Striking; attack; infliction of injury; injury, damage, loss (My.).

ಅಭಿಘಾತಿ **abhi-ghâti.** = ಅಭಿಘಾತ. 2, *an enemy.*

ಅಭಿಘಾರ **abhi-ghâra.** Ghee; dropping it on the oblation or on food prior to eating (My.; Br.).

ಅಭಿಚರ **abhi-čara.** A servant. (My.).

ಅಭಿಚಾರ **abhi-čâra.** Acting wrongly towards any one; being faithless. 2, *employment of spells for a malevolent purpose.* See Prv. s. ವ್ಯಭಿಚಾರ ಮಾಡು.

ಅಭಿಚಾರಿ **abhi-čâri.** = ಅಭಿಸಾರಿ. (My.). ಅಭಿಚಾರಿಯ ಕೆಯ್ಯಲ್ಲಾದರೂ ಉಣ್ಣೇನು, ಅವಿಚಾರಿಯ ನೆರೆ ಬೇಡ (Prv.).

ಅಭಿಜನ **abhi-jana.** *Race, family.* 2, *native country.* 3, ancestors. 4, fame, notoriety. 5, any badge of honour (My.; ಬಿರುದು Si. 434).

ಅಭಿಜನನ **abhi-janana.** Generating, producing. See ಶ್ರುಧಾಭಿಜನನ.

ಅಭಿಜಾತ **abhi-jâta.** *Well-born, noble* (ಕುಲಪುಟ್ಟಂ Mr. 242). 2, wealthy. 3, proper (ನೀತಿಯುಳ್ಳವ G.). 4, *learned.*

ಅಭಿಜಿತ್ **abhi-jit.** Victorious. 2, N. of a nakshatra. 3, midday. (My.).

ಅಭಿಜ್ಞ **abhi-jña.** *Knowing, conversant with, clever* (Bp. 40, 2; J. 2, 37).

ಅಭಿಜ್ಞತೆ **abhi-jñatĕ.** Knowledge (My.).

ಅಭಿಜ್ಞಾನ **abhi-jñâna.** Knowledge. 2, recollection. 3, *sign or token of remembrance.* 4, ascertainment.

ಅಭಿಜ್ಞೆ **abhi-jñĕ.** Remembrance; recognition. 2, supernatural science or faculty (see ಷಡಭಿಜ್ಞ). 3, a clever woman (My.).

ಅಭಿತಸ್ **abhi-tas.** *Before, towards, in presence of.* 2, *near.* 3, *on both sides.* 4, on all sides. 5, *throughout.* 6, *quick.*

ಅಭಿಧಾನ **abhi-dhâna.** Setting forth, telling. 2, *a name, an appellation.* 3, *speech, discourse.* 4, a word. 5, the power or sense of a word, sense, meaning, signification (ಪುರುಳ್ Kk.65; Šs.). 6, *a vocabulary.* 7, ಕೀರ್ತಿ (G.). 8, manifesting (ಪ್ರಕಾಶ, ಬೆಳಕು G.).

ಅಭಿಧಾನಕ **abhi-dhânaka.** A sound, a noise. 2, = ಅಭಿಧಾನ (G.). 3, having a name (at the end of compounds, My.).

ಅಭಿಧಾನಪದ **abhidhâna-pada.** = ನಾಮಪದ. (Šmd. 98 Cm.).

ಅಭಿಧಾನರತ್ನಮಾಲೆ **abhidhâna-ratnamâlĕ.** The title of Halâyudha's vocabulary.

ಅಭಿಧೆ **abhi-dhĕ.** *A name, an appellation.* 2, the literal power or sense of a word. 3, a sound.

ಅಭಿಧೇಯ **abhi-dhêya.** To be named, to be expressed. 2, *sense, meaning, signification* (Šmd. 5).

ಅಭಿಧ್ಯೆ **abhi-dhyĕ.** Considering. 2, desire. 3, *coveting another's property.*

ಅಭಿನಯ **abhi-naya.** Indication of a passion or purpose by look, gesture, etc. (Si. 414). 2, *dramatic action expressive of sentiment, dramatic personification.* See Kâvy. II, 1, 8-11; IV, 2, 18.

ಅಭಿನಯಿಸು **abhinayisu.** = ಅಭಿನಯ್ಸು, ಅಭಿನವಿಸು, ಅಭಿನಹಿಸು. To indicate by gestures, etc., to represent dramatically (My.). 2, to imitate, to represent (ಅನುಕರಣ Šmd. Dh.). ಆ ಪುರವೀದಿವೀದಿಯೊಳು ಪ್ರಕಟಮ್ ಆಗಿರಲ್ ಅದ್ರ್ಯಕಸ್ತೂರಿಕೆಯ ಸಾರಣೆಯಿನ್ದೆ ನವಮೌಕ್ತಿಕಫಲಂಗಳ ರಂಗವಲ್ಲಿಯನ್ ಅಭಿನಯಿಸುತಿರಲು (Bp. 4, 3).

ಅಭಿನಯ್ಸು **abhinaysu.** = ಅಭಿನಯಿಸು. (J. 6, 21).

ಅಭಿನವ **abhi-nava.** *Quite new* (Bp. 53, 32). 2, *recent, fresh, young, modern.* — ಅಭಿನವಮಂಗ. N. of the author of a nigaṇṭu (Mr. 4. 6. 7. 422. 538) of 1398 A. D. (540).

Digitized by Google

— ಅಭಿನವಮಂಗರಾಜ. = ಅಭಿನವಮಂಗ. (Mr. 1b.). — ಅಭಿನವ ವಾಹ. N. of a lexicographer (Nn. 3, o. r. ಅಭಿನವಜಾದ). — ಅಭಿನವಸರ್ವವರ್ಮ. An epithet of Nâgavarma (Kâvy. 1, 5, 50).

ಅಭಿನವಿಸು abhinavisu. = ಅಭಿನಯಿಸು, etc. (Si. 64; My.). 2, to perform or execute in a highly finished or proper manner. See Bp. 41, 22; 42, 39; 56, 6. 3, to become new or nice (Bp. 4, 21).

ಅಭಿನಹಿಸು abhinahisu. = ಅಭಿನಯಿಸು. ಇಷ್ಟು ದೊತ್ತು ಹೀಗೆ ಅಭಿನಹಿಸ ಬೇಕು ಎನ್ನು ಗೊತ್ತು (ತಾಲ Si. 64).

ಅಭಿನಿ abhini. = ಅಭಿನಿ, etc. (Tĕ.; R.).

ಅಭಿನಿರ್ಮುಕ್ತ abhi-nirmukta. Left, quitted. 2, *one asleep at sunset.*

ಅಭಿನಿರ್ಯಾಣ abhi-niryâṇa. *March of an assailant, invasion.*

ಅಭಿನಿವೇಶ abhi-nivêśa. Application, leaning towards, attachment. 2, *determination to effect a purpose or attain an object.*

ಅಭಿನೀತ abhi-nîta. Brought near. 2, *fit, proper.* 3, *highly ornamented or finished.* 4, *friendly, kind, patient.* 5, *impatient.*

ಅಭಿನುತಿ abhi-nuti. Extolling, praise (Bp. 54, 69).

ಅಭಿನ್ನ a-bhinna. Uncut, unbroken (Bp. 30, 2). 2, undivided, one. 3, *unchanged, unaltered, identical* (Bp. 35, 11). 4, a whole number.

ಅಭಿಪನ್ನ abhi-panna. Gone near; approached, obtained. 2, seeking refuge. 3, *subdued.* 4, *unfortunate; —guilty.*

ಅಭಿಪ್ರಾಯ abhi-prâya. Going near. 2, aiming at. 3, *aim, purpose, intention, opinion.* (Śmd. 128; ಟಗೆ Hlâ., Mr. 460). 4, *meaning* (ಭಾವ Nn. 94).

ಅಭಿಭವ abhi-bhava. Overpowering. 2, *defeat,* 3, humiliation. 4, *disregard, disrespect.*

ಅಭಿಭೂತ abhi-bhûta. Overpowered. 2, *aggrieved.* 3, *humiliated.* 4, confused.

ಅಭಿಭೂತಿ abhi-bhûti. Superior power; defeating; disrespect, disgrace. (R.).

ಅಭಿಮತ abhi-mata. Assented to. 2, wished, desired (Bp. 1, 51; 2, 2). 3, honoured, respected (Mr. 5). 4, that is desired, a desired object; desire, wish (Śmd. 277; Bp. 25, 38; 29, 28; 44, 62; 57, 62; Mr. 1a).

ಅಭಿಮತಿಸು abhi-matisu. To assent to, to approve of (My.).

ಅಭಿಮನ್ತ್ರಣ abhi-mantraṇa. *Calling, inviting.* 2, consecrating or charming by a special formula (ಮನ್ತ್ರ).

ಅಭಿಮನ್ತ್ರಿತ abhi-mantrita. Consecrated, charmed; made sacred by a special formula (Bp. 49, 41). 2, secretly deliberated (My.).

ಅಭಿಮನ್ತ್ರಿಸು abhi-mantrisu. To consecrate; to make anything sacred by mantras; to charm (My.).

ಅಭಿಮನ್ಯು abhi-manyu. N. of a son of Arjuna by Subhadrâ (Śmd. 152; ಸೌಭದ್ರ G.; Sp. s. ಮುತ್ತಯ್ಯ).

ಅಭಿಮರ abhi-mara. Killing. 2, *war.* 3, treachery.

ಅಭಿಮಾನ abhi-mâna. Referring all objects to self. 2, *conceit; pride* (ಬಿಂಕ Nn. 129). 3, laying claim to. 4, *affection, love, desire* (Bp. 37, 32). 5, noble feeling; self-respect (Bp. 22, 40; 40, 48). 6, *injury, hurting.* ಅಲ್ಪರ ಸಂಗ ಅಭಿಮಾನಭಂಗ (Prv.). — ಅಭಿಮಾನಗೇಡಿ. -ಕೇಡಿ. An impudent person (ನಾಣಿಲಿ Čt. I, 10). ♣, a degraded person (My.). — ಅಭಿಮಾನಗೇಡುಗ. -ಕೇಡುಗ. = ಅಭಿಮಾನಗೇಡಿ. (ನಾಣಿಲಿ Čt. II, 17). — ಅಭಿಮಾನ ಹಿಡಿ. To take affection to or for, to love (B. 4, 186).

ಅಭಿಮಾನಗಿತ್ತಿ abhimâna-gittî. A proud female; — one of self-respect (Bp. 28, 20); — a loving, tender one (My.).

ಅಭಿಮಾನಿ abhi-mâni. (Smd. 109). Proud, arrogant (B. 5, 169). 2, one that glories in or prides himself upon (Bp. 29, 1; see ದೇಶಾಭಿಮಾನಿ). 3, a person of honourable feelings (J, 11, 32; 17, 51). 4, an affectionate person (My.).

ಅಭಿಮಾನಿಸು abhi-mânisu. To honour, to regard with kindness, to protect (Br., R.); to love (My.).

ಅಭಿಮುಖ abhi-mukha. With the face directed towards (Bp. 60, 54). 2, *facing, fronting* (ಎದಿರೆ, ಮುಮ್ಮೊಗಂ Ss.). 3, approaching. 4, bent upon. 5, favourable. 6, the state of one following the other, repetition (Śmd. 230. 270).

ಅಭಿಮುಖಿ abhi-mukhi. A woman with the face directed towards (Bp. 57, 59).

ಅಭಿಮುಖೀಕರಣ abhimukhî-karaṇa. Causing to turn the face towards. 2, addressing, accosting (ಸಮ್ಬೋಧನೆ Smd. 154. 155).

ಅಭಿಯಾತಿ abhi-yâti. *An assailant, a foe* (Bp. 38, 64).

ಅಭಿಯುಕ್ತ abhi-yukta. Intent on. 2, absorbed in meditation. 3, versed in (Kâvy. 5, 47). 4, *attacked, assailed.*

ಅಭಿಯೋಗ abhi-yôga. Application. 2, energetic effort, exertion, perseverance (Kâvy. II, 2, B, 44; ಕೆಯ್ಯಾರೆ ಮಾಡುಹ Nr.). 3, *an attack;* war, fight. 4, a plaint, a charge, an accusation (Sk.; ಫಿಯಾರ್ದಿ G.).

ಅಭಿರಂಜಕ abhi-ranjaka. Great lustre or beauty (Râm. 1, 3, 9).

ಅಭಿರಂಜನೆ abhi-ranjanĕ. = ಅಭಿರಂಜಕ. (Râm. 1, 15, 46).

ಅಭಿರತಿ abhi-rati. Pleasure, delighting in. (My.). 2, occupation, practice.

ಅಭಿರಾಮ abhi-râma. Pleasing, delightful, agreeable, beautiful (ಮನೋಹರ, ಸೌಮ್ಯ, etc. Mr. 424). See Bp. 35, 18; 53, 56; 57, 54.

ಅಭಿರುಚಿ abhi-ruci. Desire, taste, pleasure (Bp. 5, 189). 2, splendor (ಪ್ರಕಾಶ Čb.).

ಅಭಿರೂಪ abhi-rûpa. Corresponding with. 2, *pleasing, handsome, agreeable;* manifest (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತ Śmd. 154 Cm.). 3, *learned.*

ಅಭಿಲಷಿತ abhi-lashita. Desired, wished for (My.; ಬಯಸ್ಪವನ್ನ G.).

ಅಭಿಲಾಪ abhi-lâpa. Expression, word, speech. 2, frequent repetition of what has been said (My.).

ಅಭಿಲಾವ abhi-lâva. *Cutting, reaping, mowing.*

ಅಭಿಲಾಷ abhi-lâsha. = ಅಭಿಲಾಷೆ, ಅಭಿಲಾಷೆ. Desire, wish (ತೃಷಿತ, ಆಶಾಯುತ, etc. Mr. 232). 2, *greedy desire after;* covetousness. 3, love.

ಅಭಿಲಾಷಿಸು abhi-lâshisu. To desire, etc. (My.).

ಅಭಿಲಾಷುಕ abhi-lâshuka. Desiring. 2, *greedy, covetous.*

ಅಭಿಲಾಷೆ abhi-lâshĕ. = ಅಭಿಲಾಷ (Śmd. 102). 2, a kind of śriṅgâra (Kâvy. IV, 2, 25).

ಅಭಿವಂಚಿಸು abhi-vañcisu. To deceive (Mr. 5).

Digitized by Google

ಅಭಿವನ್ದನ abhi-vandana. -ನೆ. Saluting respectfully. — ಅಭಿವನ್ದನಂಗೆಯ್. -ಂ-ಗೆಯ್. To salute respectfully (Bp. 49, 9).

ಅಭಿವನ್ದನೆ abhi-vandanĕ. = ಅಭಿವನ್ದನ. (My.; ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವಿಕೆ Cb.).

ಅಭಿವನ್ದಿಸು abhi-vandisu. = ಅಭಿವೊನ್ದಿಸು. To salute respectfully (Bp. 5, 45. 56; 27, 39; 28, 7; 34, 25; My.).

ಅಭಿವನ್ದ್ಯ abhi-vandya. To be reverentially saluted, very venerable (Bp. 18, 93; 50, 74).

ಅಭಿವರ್ಣಿಸು abhi-varṇisu. To describe; to praise (Bp. 22, 36; 61, 73).

ಅಭಿವಾದ abhi-vâda. Reverential salutation. 2, *unfriendly or harsh speech.*

ಅಭಿವಾದಕ abhi-vâdaka. Saluting. 2, *civil, polite.*

ಅಭಿವಾದನ abhi-vâdana. -ನೆ (G.). *Respectful salutation* (ನಮಸ್ಕಾರ G.). — ಅಭಿವಾದನಂಗೊಳ್. -ಂ-ಕೊಳ್. To receive respectful salutation (Mr. 250).

ಅಭಿವಾದ್ಯ abhi-vâdya. *Deserving a respectful salutation.*

ಅಭಿವೃದ್ಧಿ abhi-vṛiddhi. Increase, addition; abundant growth; prosperity, success (Bp. 48, 32; B. 4, 172).

ಅಭಿವೃದ್ಧಿಕರ abhivṛiddhi-kara. Yielding or causing increase, plenty, prosperity or pleasure (Bp. 28, 64; 56, 9; My.).

ಅಭಿವೊನ್ದಿಸು abhi-vŏndisu. Tbh. of ಅಭಿವನ್ದಿಸು. (Bp. 11, 3; 32, 61; 36, 31).

ಅಭಿವ್ಯಕ್ತ abhi-vyakta. Manifest, evident, distinct (Śmd. 2 Cm.).

ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ abhi-vyakti. Manifestation, distinction (Śmd. 2).

ಅಭಿವ್ಯಂಜಿಸು abhi-vyañjisu. To make manifest or clear (Kâvy. IV, 2, 62).

ಅಭಿವ್ಯಾಪ್ತಿ abhi-vyâpti. *Universal pervasion, inclusion, comprehension.*

ಅಭಿಶಂಸನ abhi-śaṁsana. Accusation. See ಮಿಥ್ಯಾಭಿಶಂಸನ.

ಅಭಿಶಪನ abhi-śapana. Curse. 2, *a false accusation, calumny.*

ಅಭಿಶಸ್ತ abhi-śasta. *Falsely accused, calumniated.*

ಅಭಿಶಸ್ತಿ abhi-śasti. Abuse, calumny. 2, *asking, begging.*

ಅಭಿಶಾಪ abhi-śâpa. Curse. 2, *a false accusation, calumny.*

ಅಭಿಷಂಗ abhi-shanga. = ಅಭಿಸಂಗ. Union; *connection* (ಕೂಟ Nn. 122; Mr. 492). 2, *attachment, passion for.* 3, possession by evil spirits. 4, debt (ರಿಣ, ಸಾಲ 122). 5, an oath. 6, *a curse* (ಬಯ್ಗುಳ್ 122; ಬಯಿಗುಳ್ 492). 7, *defeat, calamity* (ಸೋಲ್ವೆ, ಸೋತ ವೇಳೆ 122; ಸೋಲ್ವ ಹೊತ್ತು 492).

ಅಭಿಷವ abhi-shava. Pressing out (the juice of the Sôma plant). 2, *distillation.* 3, *sour gruel* (ಅಕ್ಕಗಚ್ಚು Hlâ.; Mr. 214). 4, *religious bathing.*

ಅಭಿಷಿಕ್ತ abhi-shikta. Sprinkled over (Bp. 30, 30; 39, 52). 2, sprinkled with consecrated water, etc., inaugurated, solemnly invested, enthroned. See ಪಟ್ಟಾಭಿಷಿಕ್ತ, ಮೂರ್ಧಾಭಿಷಿಕ್ತ.

ಅಭಿಷುತ abhi-shuta. Expressed (as Sôma juice). 2, *sour gruel* (see ಅಭಿಷವ No. 3).

ಅಭಿಷೇಕ abhi-shêka. Sprinkling over. 2, *sprinkling water or a kind of liquid over a king at his inauguration;* inauguration by sprinkling the liquid. 3, the liquid used at an inauguration. 4, purifying an idol with ablutions (Bp. 41, 21; ಸ್ನಾನ G.). See ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ. — ಅಭಿಷೇಕ ಎರೆ. To pour an inaugurating or purifying liquid (Bp. 18, 41). — ಅಭಿಷೇಕ ಮಾಡು. To sprinkle over, to pour upon (Bp. 24, 6). 2, to purify an idol (43, 19). 3, to inaugurate (My.; Tĕ.).

ಅಭಿಷೇಕಿಸು abhi-shêkisu. To sprinkle over, to pour upon an idol (Bp. 2, 51). 2, to inaugurate (My.; Mhr.).

ಅಭಿಷೇಚನ abhi-shêcana. = ಅಭಿಷೇಕ. See ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಚನ.

ಅಭಿಷೇಣನ abhi-shêṇana. *March with an army to attack an enemy.*

ಅಭಿಷ್ಟುತ abhi-shṭuta. *Praised.*

ಅಭಿಷ್ವಂಗ abhi-shvanga. *Intense attachment or affection.*

ಅಭಿಸಮ್ಪಾತ abhi-sampâta. Concourse. 2, *war, battle.*

ಅಭಿಸರ abhi-sara. Going towards. 2, *a companion, a follower.*

ಅಭಿಸರಣ abhi-saraṇa. Going towards. 2, running abroad; dispersion (B. 4, 133). 3, going, following (My.).

ಅಭಿಸಾರ abhi-sâra. Going to meet a lover, an assignation, an appointment. 2, *an attack.* 3, a follower. 4, a purificatory rite, viz. lustration of arms. See ಲೋಹಾಭಿಸಾರ, ಸರ್ವಾಭಿಸಾರ.

ಅಭಿಸಾರಿ abhi-sâri. (= ಅಭಿಚಾರಿ). A woman who keeps an assignation or goes to meet her lover, an unchaste woman (ಸ್ವೈರಿಣಿ, ಪುಂಶ್ಚಲಿ, etc., ಹಾದರದ ನಾರಿ Mr. 304).

ಅಭಿಸಾರಿಕೆ abhi-sârikĕ. = ಅಭಿಸಾರಿ. *A woman who keeps an assignation, etc.* (Grj. 4, after 72).

ಅಭಿಹತ abhi-hata. Struck, beaten. 2, beaten, subdued (ಸೋತವನು G.).

ಅಭಿಹತಿ abhi-hati. Striking; — a stroke; injury (My.). 2, multiplication.

ಅಭಿಹಾರ abhi-hâra. *Seizing, robbing* (ಪರವಸ್ತುಸ್ವಾಪಹ, ಪರರ ಒಡವೆಯನ್ ಅಪಹರಿಸುವದು Nn. 151; ಪರರ ಅಪಹರಣೆ Mr. 490). 2, *seizing or robbing anything in the owner's presence.* 3, *an attack* (ಸಮರಪ್ರವೇಶ, ಕಾಳೆಗಕ್ಕೆ ಹೋಹದು 151; ಧುರವ ಪೊಗುವದು 490). 4, intermixture; reversed state, being turned the wrong way (ವಿಪರೀತ, ಹಿನ್ದು ಮುನ್ದಾದುದು 151; ವಿಪರೀತದ ಅವುಂಕು 490). 5, exertion, effort; — pushing (ನೂಂಕುಹ 151). 6, want of pity (ಕೃಪೆಹೀನ, ಕರುಣವಿಲ್ಲದಲ್ಲಿ 151). 7, arming, taking up arms. See ಲೋಹಾಭಿಹಾರ.

ಅಭಿಹಿತ abhi-hita. Held forth. 2, *declared, said; named, called.*

ಅಭೀಕ abhîka. = ಅಭಿಕ. *Lustful.* 2, *a lover, a husband.*

ಅಭೀಕ್ಷಣ abhi-îkshaṇa. Looking towards or at (ಪ್ರತಿಮುಖಾವಲೋಕನ Śmd. 230).

ಅಭೀಕ್ಷಿಸು abhi-îkshisu. To look towards or at (Rŝv. 7, after 21; My.).

ಅಭೀಕ್ಷ್ಣ abhîkshṇa (abhi-kshaṇa). Repeated; repetition. 2, constant; continuance (Kâvy. I, 3, 89-97). ಅಭೀಕ್ಷ್ಣಂ, *repeatedly, frequently.*

ಅಭೀತ a-bhîta. *Fearless.*

ಅಭೀಪ್ಸಿತ abhi-îpsita. *Desired.*

ಅಭೀರ abhîra. A cowherd (ಮಹಾಶೂದ್ರ Mr. 375; ಗವಳಿಗ G.). 2, N. of a people.

ಅಭೀರು a-bhîru. Unterrific. 2, fearless, undaunted (ದಿಟ್ಟ, ಅಂಜದವ G.). 3, *the plant Asparagus racemosus* Willd. (see ಆಷಡಿ).

Digitized by Google

ಅಭೀರುಪತ್ರಿ abhîru-patri. *The plant Abhîru.*

ಅಭೀಶು abhîśu. ಅಭೀಷು. A rein; a rope (ಹಗ್ಗ G.). 2, *a ray of light.*

ಅಭೀಷಂಗ abhî-saṅga. = ಅಭಿಷಂಗ. *A curse, an imprecation.*

ಅಭೀಷ್ಟ abhi-ishṭa. Wished, desired (Śmd. 159). 2, *acceptable, dear, favourite, beloved.* 3, optional. See Bp. 3, 70; 49, 28.

ಅಭೀಷ್ಟಸಿದ್ಧಿ abhîshṭa-siddhi. The gaining of a desired object (Bp. 44, 49).

ಅಭೀಷ್ಟಿತ abhîshṭita. Wished, desired (Bp. 16, 27; 25, 12).

ಅಭೂರಿ a-bhûri. Few, some, little (ಅಲ್ಪ, etc., ಕಿರಿದು Mr. 427).

ಅಭೇದ a-bhêda. Absence of difference or distinction; identity (Kâvy. III, 2, B, 29-32). 2, not breaking, compactness.

ಅಭೇದಾತ್ಮತೆ abhêda-âtmatĕ. Identity (Kâvy. III, 3, B, 80).

ಅಭೇದ್ಯ a-bhêdya. *Impenetrable; indivisible; indestructible* (Kâvy. V, 10; Bp. 39, 9).

ಅಭ್ಯಗ್ರ abhi-agra. *Near;* proximity. 2, fresh, new.

ಅಭ್ಯಂಗ abhi-aṅga. Smearing the body with unctuous substances; inunction previous to ablution (ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಹಚ್ಚಿ ಕೊಳ್ಳೋಣ G.; Bp. 9, 20). 2, an unguent (Sk.; ಎಣ್ಣೆ G.).

ಅಭ್ಯಂಗನ abhi-aṅgana. = ಅಭ್ಯಂಗ. (My.; Bp. 4, 34; 15, 8; 27, 59).

ಅಭ್ಯಂಜನ abhi-añjana. = ಅಭ್ಯಂಗನ. (My.).

ಅಭ್ಯನುಜ್ಞೆ abhi-anujñĕ. Assent, permission; —order. (My.).

ಅಭ್ಯಂತರ abhi-antara. Interior, being inside. 2, initiated in, conversant with. 3, intimate. 4, *the interior; included space; an interval.* 5, an obstacle, an impediment (C.; Tĕ., Tu.).

ಅಭ್ಯಂತರಿಸು abhyantarisu. To hinder. ಅವನನ್ನು ಅಭ್ಯಂತರಿಸಿದನು (My.).

ಅಭ್ಯಮಿತ abhi-amita. Attacked. 2, *sick, diseased.*

ಅಭ್ಯಮಿತ್ರೀಣ abhi-amitrîṇa. *One who faces the enemy valiantly.*

ಅಭ್ಯಮಿತ್ರೀಯ abhi-amitrîya. *One who faces the enemy valiantly.*

ಅಭ್ಯಮಿತ್ರ್ಯ abhi-amitrya. *One who faces the enemy valiantly.*

ಅಭ್ಯರ್ಚನ abhi-arčana. -ನೆ. Reverence, worship (Bp. 3, 75; 35, 1; 39, 29; 43, 34; My.; ಪೂಜೆ G.).

ಅಭ್ಯರ್ಣ abhyarṇa. *Near, proximate;* nearness, proximity. See ಭವನಾಭ್ಯರ್ಣ.

ಅಭ್ಯರ್ಹಿತ abhi-arhita. *Greatly honoured, venerable.*

ಅಭ್ಯವಕರ್ಷಣ abhi-avakarshaṇa. *Extraction, drawing out.*

ಅಭ್ಯವಸ್ಕಂದನ abhi-avaskandana. *Impetuous assault, facing an enemy.* 2, entering by way of treachery; attacking an enemy in a treacherous manner (ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯಗೊಡದೆ ಕಪಟದಿಂದ ಸೋಗು ಹಾಕಿ ಕೊಂಡು ಒಳಗೆ ಹೋಗೋಣ G.; ಮೋಸದಿಂದ ಪರಚಕ್ರವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸುವಿಕೆ Si. 296).

ಅಭ್ಯವಹಾರ abhi-avahâra. *Taking food, eating, enjoying.* 2, food.

ಅಭ್ಯವಹಾರಿ abhi-avahâri. Occupied; practising (Śmd. 72; ವ್ಯಾಪಾರವನುಳ್ಳ Cm.).

ಅಭ್ಯವಹೃತ abhi-avahṛita. *Taken as food, devoured.*

ಅಭ್ಯಸಿಸು abhyasisu. = ಅಭ್ಯಾಸಿಸು. (My.; Br. ಅಭ್ಯಸಿಂಚು).

ಅಭ್ಯಸ್ತ abhi-asta. Accumulated; practised. 2, learnt by heart, repeated, studied. (My.).

ಅಭ್ಯಾಕುಲ abhi-âkula. Overburdened with (Bp. 3, 75).

ಅಭ್ಯಾಖ್ಯಾನ abhi-âkhyâna. *A false or groundless accusation.*

ಅಭ್ಯಾಗತ abhi-âgata. Come, arrived. 2, an uninvited visitor or guest (My.; ತಾನಾಗಿ ಬಂದ ಅತಿಥಿ G.).

ಅಭ್ಯಾಗಮ abhi-âgama. Arrival; visit. 2, neighbourhood. 3, *a war, a battle.* 4, enmity.

ಅಭ್ಯಾಗಾರಿಕ abhi-âgârika. *Diligent in supporting a family.*

ಅಭ್ಯಾದಾನ abhi-âdâna. *Beginning.*

ಅಭ್ಯಾಂತ abhi-ânta. Attacked. 2, *sick, diseased.*

ಅಭ್ಯಾಮರ್ದ abhi-âmarda. *War, a battle.*

ಅಭ್ಯಾಶ abhi-âśa. Reaching to. 2, near; *vicinity.*

ಅಭ್ಯಾಸ abhi-âsa. = ಅಬ್ಬಿಸ. Repetition. 2, use, habit. 3, study; learning by heart (ಶ್ರಮ Bhn. 53; ಕಲಿಯೋಣ, ಪರಿಶ್ರಮ G.; Śmd. 175; Kâvy. II, 1, 1-5). 4, practice, exercise. 5, *military practice.* See ಕಲ್. ಅಭ್ಯಾಸವಿಲ್ಲದ ಹಾರುವ ಅಗ್ನಿಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿದರೆ ಗಡ್ಡ ಮೀಸೆ ಹೊತ್ತೀತು (Prv.). — ಅಭ್ಯಾಸ ಇಡು. To make something a practice or habit. ಈ ಅಭ್ಯಾಸ ಬಿಡುವದರಿಂದ ಬಹಳ ಕೆಲಸ ಆಯಾಸವಿಲ್ಲದೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಾಗುವದು (B. 4, 195). — ಅಭ್ಯಾಸ ನಡಿಸು. To carry on study, to study. ಜ್ಯೋತಿಷಶಾಸ್ತ್ರದ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ನಡಿಸಿ (B. 5, 167). — ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಸು. To cause to study. 2, to have taught, to have instruction given. ಅವನಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಸಿದರು (B. 4, 50). — ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡು. To study, to learn (B. 4, 1).

ಅಭ್ಯಾಸಂಗ abhi-âsaṅga. Association, connection; attachment (Bp. 18, 58).

ಅಭ್ಯಾಸಾದನ abhi-âsâdana. *Impetuous assault, etc.* (= ಅಭ್ಯವಸ್ಕಂದನ).

ಅಭ್ಯಾಸಿ abhyâsi. Practising, etc. 2, a student (C.).

ಅಭ್ಯಾಸಿತ abhyâsita. Practised, exercised (Bp. 38, 51).

ಅಭ್ಯಾಸಿಸು abhyâsisu. = ಅಭ್ಯಸಿಸು. To practise; to study (C.).

ಅಭ್ಯಾಹಾರ abhi-âhâra. Bringing near. 2, *robbery.*

ಅಭ್ಯುತ್ಥಾನ abhi-utthâna. Rising. 2, rising from a seat through politeness (ಗೌರವ, ಇದಿರೇಳ್ವುದು Hlâ.; ಎದ್ದು ಇದಿರ್ಬರ್ಪ Mr. 462). 3, rising to a high position; *dignity, respectability.*

ಅಭ್ಯುದಯ abhi-udaya. Rising. 2, elevation, increase, prosperity; happiness (Čh. v. 71. 173). 3, N. of a vṛitta (Čh.).

ಅಭ್ಯುದಯಕರ abhyudaya-kara. Causing increase, prosperity or happiness (Čh. v. 206; Bp. 46, 9).

ಅಭ್ಯುದಯಿಕ abhi-udayika. An initiatory rite of worship (My.).

ಅಭ್ಯುದಸ್ತ abhi-udasta. Thrown up, raised, held forth (Kâvy. II, 2, B, 1. 2).

ಅಭ್ಯುದಿತ abhi-udita. Risen; arisen, happened. 2, exalted. 3, N. of a vṛitta (Čh.). 4, *asleep at sunrise.* 5, that is born (ಹುಟ್ಟಿದಂಥ G.). 6, that is well-said (ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದು G.).

Digitized by Google

ಅಭ್ಯುದೈಕ abhyudaika. Tbh. of ಅಭ್ಯುದಯಿಕ. (Bp. 60, 4).

ಅಭ್ಯುಪಗಮ abhi-upagama. Going near to. 2, *assenting or agreeing to, agreement,* assent (ಅಂಗೀಕಾರ Šmd. 69 Cm.; ಒಪ್ಪುವಿಕೆ My.). 3, *granting, allowing.*

ಅಭ್ಯುಪಪತ್ತಿ abhi-upapatti. *Approaching with a friendly purpose, favour, affection.* 2, agreement, assent.

ಅಭ್ಯುಷ abhi-usha. *Slightly parched grain.*

ಅಭ್ಯೂಷ abhi-ûsha. *Slightly parched grain.*

ಅಭ್ರ abhra. *A cloud* (ಅಮ್ಬುದ, ಮೇಘ Nn. 51; ಮೇಘ 45). 2, *sky, atmosphere, ether* (ಗಗನ, ಆಕಾಶ 51). 3, the eye (ವಿಲೋಚನ, ಕಣ್ಣು 51). 4, talc mineral, mica resembling glass (ಅಭ್ರಕ, ಕಲ್ಲು 51). 5, the hair knot of females when tucked in the muḍi (ಕಚ, ತುರುಬು 51).

ಅಭ್ರಕ abhraka. = ಅಬರಂಗ. The sedge Cyperus rotundus. 2, = ಅಭ್ರ No. 4, talc, glasies mariae, or mica (ಭೃಂಗ, ಬಿಂಗ Nn. 45; ಭೃಂಗ Mr. 102; ಬಿಂಗ Šm. 83; ಅಬರಂಗ G.).

ಅಭ್ರಕೇಶ abhra-kêśa. He whose hair is the clouds: Šiva (My.).

ಅಭ್ರಗ abhra-ga. A bird (My.).

ಅಭ್ರಗಂಗೆ abhra-gaṅgĕ. = ಅಭ್ರಾಪಗೆ. (My.).

ಅಭ್ರಗಪತಿ abhraga-pati. Garuḍa (My.; Br.).

ಅಭ್ರಗರ್ಜನೆ abhra-garjanĕ. Thunder (ಗರ್ಜನ್ಧ Mr. 480).

ಅಭ್ರಗರ್ಜಿತ abhra-garjita. = ಅಭ್ರಗರ್ಜನೆ. (ಅಡಮ್ಬರ, ಮೇಘ ಧ್ವನಿ Nn. 105).

ಅಭ್ರಂಕಷ abhra-ṅ-kasha. Grazing the clouds, very high (Bp. 19, 34). 2, air, wind. 3, a mountain.

ಅಭ್ರತಿಮಿರ abhra-timira. A cloud (ದುರ್ದಿನ, ಮೋಡ Mr. 43).

ಅಭ್ರಪತಿ abhra-pati. Indra (My.).

ಅಭ್ರಪುಷ್ಪ abhra-pushpa. Water. 2, a castle in the air, anything impossible. 3, *N. of a cane, Calamus rotang* (ಹಚ್ಚೇಗಿನ Si. 128).

ಅಭ್ರಮಣಿ abhra-maṇi. Heaven's gem: the sun (My.; Br.); the moon (My.).

ಅಭ್ರಮಾತಂಗ abhra-mâtaṅga. *Airâvata, Indra's elephant.*

ಅಭ್ರಮಾಲೆ abhra-mâlĕ. A line or succession of clouds. (My.).

ಅಭ್ರಮು abhramu. *The wife of Abhramâtaṅga* (Mr. 59).

ಅಭ್ರಮುವಲ್ಲಭ abhramu-vallabha. *Abhramu's husband, Airâvata.*

ಅಭ್ರವಿಭ್ರಮಿ abhra-vibhrami. N. of a plant (ಮುರುಕಲ್ Mr. 116).

ಅಭ್ರಾಪಗೆ abhra-apagé. The celestial Ganges (ಆಕಾಶದ ಹೊಳೆ G.; My.).

ಅಭ್ರಿ abhri. *A wooden scraper or shovel for cleaning a boat.*

ಅಭ್ರಿಯ abhriya. *Produced in the clouds.* 2, lightning. 3, thunder.

ಅಭ್ರೇಷ a-bhrêsha. *Non-deviation, fitness, propriety.*

ಅಮ್ am. = ಎಮ್ 3. See ಅಪ್ಪು.

ಅಮ ama. = ಅಪ 2, ಅಪ್ಪ 4, ಅಬ, ಅಬ್ಬ, ಅಮ್ಮ, ಅವ್ವ, ಹಾ 4. An interjection denoting *a,* surprise: ha!; and *b,* pain or grief: ah! alas! (My.). — ಅಮಮ. rep. Ha, ha! (Bp. 10, 10; 23, 7; 24, 86; 27, 26; 39, 46; Rśv. 13, 69. 70; J. 3, 40; C.). 2, ah, alas! (Bp. 4, 73; C.). — ಅಮಾ. = ಅಮ. (C.).

ಅಮ ama. = ಅಮ್ಮ, etc. Mother. Used in proper names, as ಚನ್ನಮ, ರಾಯಮ, ಲಿಂಗಮ (C.; Tĕ. ಅಮ).

ಅಮಕಿರೆ amakirĕ. = ಅಮಂಗುರ. (St. & Pl.; T. ಅಮುಕ್ಕಿರಾ, M. ಅಮುಕ್ಕರ).

ಅಮಕೀರೆ amakîrĕ. = ಅಮಕಿರೆ. (My.).

ಅಮಕು amaku. = ಅದಕು 1, No. 1. (My.).

ಅಮಕ್ಕಳ amakkaḷa. (fr. ಅಮರ್-ಕಳ, battle-field, T.). Tumult (T.; R.).

ಅಮಗ amaga. (fr. ಅಮರ್). A fit or convenient time, opportunity; a festive occasion (T. ಅಮೈವು, opportunity). ಅಮಗದಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರಸಾಡುವಾಗ ಮದ್ದಳೇ ಎರವು ಬೇಡಿದರು ಅನ್ತೆ (Prv.). 2, season, especially the season for ripe fruits, *e. g.* ಮಾವಿನ ಅಮಗ, ಹೇಲೆಗ್ ಹಣ್ಣಿನ ಅಮಗ (S. Mhr.).

ಅಮಗು amagu. = ಅಮಕು. (My.).

ಅಮಂಗಲ a-maṅgala. Inauspicious, unlucky, evil; ill-luck (B. 3, 19. 108; My.).

ಅಮಂಗಲಕರ amaṅgala-kara. Causing ill-luck (My.).

ಅಮಂಗಲಕಾರಿ amaṅgala-kâri. A person who causes ill-luck (My.).

ಅಮಂಗಲಹಾರಿ amaṅgala-hâri. One who averts ill-luck (My.).

ಅಮಂಗಲೆ amaṅgalĕ. An unlucky woman;—a widow (My.).

ಅಮಂಗುರ amaṅgura. = ಅಮಕಿರೆ, ಅಮಕೀರೆ. A medicinal shrub, Physalis flexuosa Lin. or Withania somnifera Dunal (ಅಶ್ವಗನ್ಧ Mr. 129, o. r. ಅಮುಂಗುರು).

ಅಮಚು amaču. = ಅಮಕು. (My.).

ಅಮಟೆ amaṭĕ. = ಅಮ್ಬಟ 2, ಅಮ್ಬಟೆ, ಅಮ್ಬಾಡೆ, ಅವಟೆ. Tbh. of ಅಮ್ರಾತ್ತ. (M. ಅಮ್ಬಟಿ, ಅಮ್ಬಾಟಿ; Tu. ಅಮ್ಬಟೆ). ಅಮಟೇ ಮರಕ್ಕೆ ತಮಟೇ ಕಟ್ಟಿದರು (Prv.). — ಅಮಟೆಕಾಯಿ. A hog-plum (Si. 127; My.).

ಅಮಣ್ಡ amaṇḍa. = ಅವುಡಲ. The castor-oil plant, Ricinus communis (Sk.).

ಅಮತ a-mata. 1. Not felt, not perceptible by the mind.

ಅಮತ amata. 2. Sickness, disease. 2, death. 3, time. (R.).

ಅಮತಿ a-mati. Unconsciousness; ignorance, feebleness of intellect. 2, evil-minded, depraved. 3, amati: the moon; time. (R.).

ಅಮತ್ರ amatra. *A vessel, a pot.*

ಅಮತ್ಸರ a-matsara. Unenvious, charitable. (Rśv. 13, 10).

ಅಮನುಷ್ಯ a-manushya. Not human; unfrequented by men. 2, *not a man, a demon.*

ಅಮನ್ದ a-manda. Not slow, active. 2, *violent, fresh;* strong, loud. 3, not stupid. 4, great, important. See Bp. 5, 71; 19, 31. 57; 22, 28; 36, 8; 53, 25; 60, 54; Rśv. 4, 119. — ಅಮನ್ದಾನನ್ದಮ್ಬಡು. -ಆನನ್ದ-ಂ-ಪಡು. To get or experience great joy (Rśv. 5, 133).

ಅಮರ್ amar. = (ಅದರ್). ಅಮರು. P. p. ಅಮರ್ದು. To be closely united (ಗಾತ್ರವಿಶ್ಲೇಷ Šmd.; ಹೊಮರ್ಗೆ ಆಗು

Digitized by Google

Śmd. 3. 46. 76. 93. 120. 139. 257. 378 Cm.; *cf.* ಅಪ್ಪು 2). ಎರಡುಮ್ ಅಮರ್ದುದ ಒದವೆ (Śmd. 46). ಪುನ್ನಾಗಂ, ರಸಾಲಂ,... ಶಿರಿಸಂ, ಶ್ರೀಪರ್ಣಿ, ದಾಳಿಮ್ಬುಮರಮ್ ಅಮರ್ದು, ಸಾಲ್ಗೊಣ್ಡು, ಕಣ್ಗೆ ಒಪ್ಪುತಿರ್ಪುದಂ (Rśv. 2, 36). ಕಟ್ಟುತ್ತೆ ಲತಾಸನ್ದೋಹದಿಂ ಕೇತಮನ್ ಅಮರೆ (5, 51). ಮಱ ಅಮರ್ದು ಇರೆ (9, 29). ಪುರಹರನ ಸಾಲೋಕ್ಯದೊಳ್ ಅಮರ್ದು ಇರಲಹುದು (Bp. 1, 30; see also 12, 43). **2,** to come together, to gather in a mass. ಅಮರ್ದ ಕತ್ತಲೆ (ಧ್ವಾನ್ತ Mr. 67). **3,** to be connected with, to be linked to (Abh. P. 3, 144; Bp. 61, 15). ದೇಶೀಯುಕೆ ಅಮರ್ದ ಸೊಮ್ಪಂ... ಉಸುರೆನ್ದು ಕೋವಿದರ್ ಬೆಸಸಲ್ (Kk. 3). ವೀರಶೃಂಗಾರದೊಳ್ ಅಮರ್ದ ಇಪ್ಪತ್ತೈರಿಯನ್ತೆ (Bp. 52, 38). See J. 12, 22; 18, 29. **4,** to join, to associate one's self to. ಗುಣಮ್ ಅಮರೆ (Śmd. 3). ಚತುರ್ಥಿಗೆ ತೃತೀಯತ್ವಮ್ ಅಮರ್ದು ಇರದು (139). ಮೂವತ್ತಾಱುಂ ಗುಣಂಗಳ್ ತಮಗೆ ಅಮರ್ದು ಇರೆ (201). ಮನಕ್ಲೇಶದೊಡನೆ ಅಮರ್ದ ಮುನಿಸು (Mr. 534). **5,** to be produced, to arise, to appear. ಅಮರ್ಗುಂ ಲಿಂಗಂ (Śmd. 93). ಅಮರ್ದು ಇರೆ ಸೀತ್ಕಾರಂ (Rśv. 9, 22). ರುದ್ರಾವತಾರದ ದಿವ್ಯಮಹಿಮೆ ಅದು ಎನ್ತು ಅಮರ್ದಪುದು? (Bp. 53, 6). See also Śmd. 257. 378. **6,** to be fit or agreeable; to be nice or becoming (J. 3, 13; Tĕ. ಅಮರು; T. ಅಮರು, ಅಮೈ, to agree, be settled, etc.). ಕರಡೆಯ ಗಿಗಿಗಟದ ದನಿಪೊಲ್ ಅಮರವು ಅವು ಎನ್ದುಂ (Śmd. 76). ಪಪ್ಪುಕವೆನ್ದು ಎನಲ್ ಸೊಪ್ಪುಗುಟ್ಟುವುದರ್ಕೆ ಅಮರ್ದ ನಾಮಂ (Śm. 30). **7,** to be known or famous (T. ಅಮರುದಲ್, ಅಮರ್ದಲ್, greatness). ಅಮರ್ದ ತನ್ದೆಯ ತನ್ದೆ (ಜೊಮ್ಮ Kk. 9). **8,** to fit, to agree with (the size of something, as an ornament becomes a hand, as a stone the hand that seizes it, etc., C. as ಅಮರು). ಆ ಮರ ನನಗೆ ಅಮರುವದಿಲ್ಲ, I cannot grasp that tree (C.). **9,** to hold on: to climb, as a tree (C. as ಅಮರು). **10,** to fall upon, to attack or give trouble, as a debt, etc. (Bp. 58, 25; Grj. 1, 96; C. as ಅಮರು). **11,** to seize firmly, to embrace (ಆಲಿಂಗಿಸು, ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳು G.). — ಅಮರ್ದಾಡು. -ಆಡು. To embrace mutually (Grj. 4, 32).

ಅಮರ a-mara. Undying, immortal. 2, *a god.* 3, quicksilver, gold. 4, a plant, Cocculus cordifolius. 5, N. of a metrical foot (Čh.). 6, = ಅಮರಕೋಶ (C.; see Prv. s. ಅ 1). — ಅಮರದ ಬಳ್ಳಿ. = ಅಮರವಳ್ಳಿ, ಅಮೃತಬಳ್ಳಿ. A shrubby creeper, the heart-leaved moonseed, Cocculus cordifolius Dec. (Tinospora cordifolia Miers.; St. & Pl.; ಅಮೃತ, ಅಮೃತದ ಬಳ್ಳಿ G.).

ಅಮರಕಣ್ಟಕ amara-kaṇṭaka. N. of a part of the Vindhya range. See ಕಣ್ಟಕ.

ಅಮರಕುಜ amara-kuja. A celestial tree (Śmd. 175).

ಅಮರಕೋಶ amara-kośa. -ಕೋಷ. N. of the Saṁskṛita dictionary of Amarasiṁha. (C.).

ಅಮರಗಂಗೆ amara-gaṅgĕ. The celestial Ganges (My.).

ಅಮರಗುಣ್ಡ amara-guṇḍa. N. of a place. — ಅಮರಗುಣ್ಡಪಣ್ಡಿತ. A proper N. (Bp. 39, 34). — ಅಮರಗುಣ್ಡಮಲ್ಲೇಶ್ವರ. A proper N. (Bp. 39, 56).

ಅಮರಗುರು amara-guru. The preceptor of the gods: Bṛihaspati (Mr. 38).

ಅಮರಜನನಿ amara-janani. N. of the mother of Indra (Bp. 54, 58).

ಅಮರಣತ್ವ a-maraṇatva. Immortality (Bp. 54, 53).

ಅಮರತರು amara-taru. = ಅಮರಕುಜ. (My.).

ಅಮರತ್ವ amaratva. Immortality (My.).

ಅಮರದತ್ತ amara-datta. N. of a lexicographer. See Hlâ. s. ಕೋಶ 3.

ಅಮರಧೇನು amara-dhênu. The cow of the gods: (Bp. 5, 69; 31, 18).

ಅಮರನದಿ amara-nadi. = ಅಮರಗಂಗೆ. (a MS. of Čh. in its v. 23; My.).

ಅಮರನಾಗೇನ್ದ್ರ amara-nâgêndra. The elephant airâvata (J. 2, 12).

ಅಮರಪತಿ amara-pati. Indra (Čb.; My.).

ಅಮರಭೂರುಹ amara-bhûruha. = ಅಮರತರು. (My.).

ಅಮರಮುನಿ amara-muni. Nârada (My.); any dêvarshi. ಅಮರಮುನಿಗಳು (ವಿಷ್ಣುವಿನ) ಮಿತ್ರರ್ ಅಕ್ಕು (Mr. 19).

ಅಮರಲೋಕ amara-lôka. The abode of the gods: heaven (ಸ್ವರ್ಗ, etc. Kk, 10 *a.*).

ಅಮರವರ amara-vara. The best of the gods: Indra (Bp. 2, 19; 24, 40).

ಅಮರವಳ್ಳಿ amara-vaḷḷi. -ಲ್ಲಿ. = ಅಮರದ ಬಳ್ಳಿ. (ಅಮೃತ, ಗುಡೂಚಿ, ಜೀವನ್ತಿ, ಸೋಮ Mr. 145).

ಅಮರಸಿಂಹ amara-siṁha. N. of the Buddhist author of the Amarakôśa (Śmd. 98 Cm.).

ಅಮರಸಿನ್ಧು amara-sindhu. The celestial Ganges (Bp. 1, 38).

ಅಮರಾಂಗನೆ amara-aṅganĕ. A nymph of Indra's heaven (Śmd. 64).

ಅಮರಾಚಲ amara-ačala. = ಅಮರಾದ್ರಿ. (Bp. 26, 11).

ಅಮರಾದ್ರಿ amara-adri. The mountain of the gods: Mêru. (My.).

ಅಮರಾಪಗೆ amara-apagĕ. = ಅಮರಸಿನ್ಧು. (My.).

ಅಮರಾರಿ amara-ari. An enemy of the gods: an Asura. (My.).

ಅಮರಾವತಿ amarâ-vati. *The abode of the gods, Indra's residence.*

ಅಮರಿ amari. = ಅಮರೆ, No. 1. A female deity (Abh. P. 9, 83; Bp. 18, 78; 19, 83). 2, = ಅಮರೆ No. 3, of which it is an o. r.

ಅಮರಿಕೆ amarikĕ. = ಅಮರ್ಕೆ. Fitness, suitableness, agreeing with, as a ring with the size of a finger (C.; T. provision).

ಅಮರಿಸು amarisu. = ಅಮರ್ಚು. To cause (a person) to join or stick by (another, especially to recover a debt, s. Mhr.). **2,** to prepare, to make ready (My.; Tĕ.; T. ಅಮರ್ತ್ತು). **3,** to reprove (R.; T., M. ಅಮಟ್ಟು; see ಅದಟು 1).

ಅಮರು amaru. = ಅಮರ್. (C.). P. p. ಅಮರಿ. See Bp. 3, 1; 33, 10; 35, 25; 39, 62.

ಅಮರೆ amarĕ. ಅಮರಾ. = ಅಮರಿ. An immortal female, a female deity. 2, Indra's residence. 3, = ಅವರಿ (Śmd. 347, o. rs. ಅಮರಿ, ಅವರೆ), ಅಮರೆ, ಅವರಿ, ಅವರೆ (352). See meaning s. ಅವರೆ.

ಅಮರೇನ್ದ್ರ amara-indra. Indra.

Digitized by Google

ಅಮರೇಂದ್ರತನಯ amarêndra-tanaya. = ಅಮರೇಂದ್ರಸುತ. (J. 33, 22).

ಅಮರೇಂದ್ರಮುನಿ amarêndra-muni. A proper N. (Bp. 52, 18).

ಅಮರೇಂದ್ರಸುತ amarêndra-suta. Arjuna, the son of Indra and Kuntî (Šmd. 136).

ಅಮರೇಂದ್ರಸೂನು amarêndra-sûnu. = ಅಮರೇಂದ್ರಸುತ. (J. 10, 20; 26, 3).

ಅಮರೇಶ amara-îśa. Indra (Čb.; My.). 2, Šiva.

ಅಮರ್ಕೆ amarkĕ. (fr. ಅಮರ್). = ಅಮರಿಕೆ. The state of being closely joined or united; the state of being fit, agreeing with, etc. (ಅಳವಟ್ಟುದು Čt. II, 84). — ಅಮರ್ಕೆವೊಗು. -ವೊಗು. To enter into close union, to become closely united. ಎಳೆತೆಂಗಿನ ಎಳೆಯೆಳೆಯನ್ ಅಮರ್ಕೆವೊಗೆ ಪೆಣೆದು ಸಮ್ಮಗೆಯು ಮುಗುಳ ಮೊಳೆಗಳಂ ತೆತ್ತಿಸಿದ, ಚಿತ್ರರಮ್ಯದ ಚವಳವಡಗಳ್ (Čpr. VII, after 92).

ಅಮರ್ಚಿಸು amarčisu. To cause to join; to cause to fasten. ಕಲಶಕನ್ನಡಿಯ ತೋರಣಂಗಳನ್ ಅಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗೆ ಅಪಾರ ರಪಣೆಗಳನ್ ತತ್ತದ್ದ್ವಾರತಿಖರಂಗಳೊಳ್ ಅಮರ್ಚಿಸಿ (Bp. 5, 12. 13). ಜವಳಿಗವಂ ದ್ವಾರಬನ್ಧದ ಹವಣಿಗೆ ಆ ದಾಗಿಲೊಳ್ ಅಮರ್ಚಿಸಿ (16, 9).

ಅಮರ್ಚು amarču. = ಅಮರಿಸು. To join (v. t., ಸಂಘಟೀಕರಣ Šmd. Dh.; Tĕ.). ಪಣೆವೆಟ್ಟೆಯೊಳ್ ಕರಾಂಜಲಿಯನ್ ಅಮರ್ಚೆ ನಿನಲ (Rêv. 14, after 14). 2, to apply. ಅವಳ್ ಬಾಳನ್ ಅಮರ್ಚೆ, ಗೋಣ್ ಕೊಟ್ಟುದು (14, 75). 3, to bring to or near. ನಿಮಗೆ ಪರಿಯಾಣಮನ್ ಅಮರ್ಚುವನು (Bp. 9, 40). 4, to put on, as a crown (Rêv. 13, after 59), to put in (J. 26, 12). ನಿನ್ನ ನಯನದೊಳ್ ಎನ್ನ ಚಿನ್ನಕಿಯನ್ ಅಮರ್ಚುವೆನು (Bp. 18, 71). ಗುಗ್ಗಳವನ್... ಅಮರ್ಚಿದ ಕಪ್ಪುಮಂ ಪೊತ್ತು (43, 27). ಗುಗ್ಗಳವೊನ್ದು ತೊರೆಯನ್ ಅಮರ್ಚಿ ಕಪ್ಪುವೊಳ್, ಅನ್ದಮ್ ಅಗಿರೆ ಪೊತ್ತು ಕೊಣ್ದು (43, 83). ಕೇಶವಂ ತಬ್ಬಿಂಗವಂ ನಿಜಸಜ್ಜೆಯೊಳ್ ಅಮರ್ಚಿ (54, 60). 5, to fix on. ಸ್ಮರಂ ಕೂಲುಮೊಳ್ ಅಮರ್ಚಿ (50 sum.). 6, to seize firmly. ನೃಪನ್... ಅಲಗನ್ ಉಚ್ಚಿ, ಕರದೊಳ್ ಅಮರ್ಚಿ (33, 14). 7, to prepare. ಅಮರ್ಚುತೆ ಅಮ್ಬುರುಟ್ಟಿೀರಮಂ (Rêv. 6, 10). 8, to do fitly. ಪಣೆವಾಸದೆಯೊಳ್ ಅಮರ್ಚಿ ರಚಿಸಿದ ತಮಾಲಲೇಖೆ (6, after 11). 9, to perform (Bp. 43, 38). ಬಲಮ್ ಎರಡಾಗಿ... ವಿನೋದಯುದ್ಧಮನ್ ಅಮರ್ಚಿ ಬಿಚ್ಚಿರ್ದುದು (Rêv. 13, 83). 10, to cause. ಅನನ್ಯಸಾಮಾನ್ಯತಗ್ಗದಿರಂಗೆ ಸೋಲಮನ್ ಅಮರ್ಚಿ (13, 61). 11, to obtain. ಪೊಸ ಮಂಜುವಾಘ ಪೆರ್ಮೆಗೆಯನ್ ಅಮರ್ಚಿ (9, 4). ನೃಪನ ಮನಂ ಹರುಷಮನ್ ಅಮರ್ಚೆ (14, 15).

ಅಮರ್ತ್ಯ a-martya. Immortal. 2, *a god.*

ಅಮರ್ತ್ಯಭುವನ amartya-bhuvana. *The world of the gods, heaven.*

ಅಮರ್ದು amardu. = ಅಮರ್ದ. Tbh. of ಅಮೃತ q. v. (Šmd. 363. 364; Hlâ. I, 133; Čt. I, 99; II, 23; Kk. 10 *a*; Tu. ಅಮರ್ತ). ಅಮರ್ದಿಂಗೆ, for ever (Bp. 52, 36). ಅಮರ್ದಿನ ಮಟ್ (Abh. P. 3, 144.). — ಅಮರ್ದುಗದಿರ. -ಕದಿರ. Who has ambrosia-rays: the moon (ತಂಗದಿರ, ತಿಂಗಳ್ Čt. II, 18). — ಅಮರ್ದುಗೂಟ್. -ಕೂಟ್. Ambrosia-like food (V. 37, 88). — ಅಮರ್ದುಗೆಯ್ಯ. -ಕೆಯ್ಯ. Who has ambrosia-hands: the moon (ಚನ್ದ್ರ Čt. I, 107; ಇರುಳೆಣ್ಣೆಯ II, 6; ಚನ್ದಿರ Kk. 11 *b*; 33 44; ಚನ್ದ್ರ Šm. 15). — ಅಮರ್ದುಣಿ. -ಉಣಿ. Who eats ambrosia: a god (ಸುರ Šm. 8; Šmd. 238). See ನೆಲನಮರ್ದುಣಿ. — ಅಮರ್ದುಣಿವಗೆಯ. -ಪಗೆಯ. Who is the gods' enemy: a Râkshasa (ರಕ್ಕಸ Kk. 56). — ಅಮರ್ದುಣಿಸಿ. -ಉಣಿಸಿ. = ಅಮರ್ದುಣಿ. See ನೆಲನಮರ್ದುಣಿಸಿ. — ಅಮರ್ದುಣಿಸಿಗ. -ಉಣಿಸಿಗ. = ಅಮರ್ದುಣಿ. (ನಿರ್ಜರ Kk. 10 *a*). — ಅಮರ್ದುಣಿಸು. -ಉಣಿಸು. = ಅಮರ್ದುಣಿಸಿಗ. ಅಮರ್ದುಣಿಸುಗಳ್ (ದೇವತೆಗಳ್ Ss.). — ಅಮರ್ದುವಳ್ಳಿ. -ಬಳ್ಳಿ. (Šmd. 55). Tbh. of ಅಮೃತವಲ್ಲಿ. Cocculus cordifolius (ಅಮೃತೆ, ವತ್ಸಾದನಿ, ಗುಳೂಚಿ Hlâ.). — ಅಮರ್ದುವೆಣ್. -ಪೆಣ್. The woman who is immortal or is called amṛitâ: Pârvatî (ಮೋಕ್ಷಾಂಗನೆ Kk. 70; Šm. 34). — ಅಮರ್ದುವೆಣ್ಣನೆಯ. -ಇನೆಯ. The husband of Pârvatî: Šiva (ಈಶ್ವರ Šm. 3; ಮುಕ್ತಿಯೆಮ್ಬ ಸ್ತ್ರೀಯಳ ಗಣ್ಡ, ಈಶ್ವರ G.). — ಅಮರ್ದುವೆಣ್ಣೊಡೆಯ. -ಒಡೆಯ. = ಅಮರ್ದುವೆಣ್ಣನೆಯ. (ಪರಮೇಶ್ವರ Ss.).

ಅಮರ್ಯಾದೆ a-maryâdĕ. Transgressing due bounds, disrespect, impropriety of conduct, rudeness (C.).

ಅಮರ್ಷ a-marsha. Non-endurance. 2. *impatience; anger, passion.* 3, impetuosity, determination of purpose. See Kâvy. IV, 2, 16.

ಅಮರ್ಷಣ a-marshaṇa. *Impatient, passionate, angry* (ಕ್ರೋಧಿ, ರೋಷಣ, ಮುನಿಸುಳ್ಳವಂ Mr. 234).

ಅಮಲ್ amal. 1. = ಅಮಲು 1 q. v. Intoxication;—intoxicating quality in substances (Mhr., H.; My.; M.; Tu.).

ಅಮಲ್ amal. 2. = ಅಮಲ 1. Business, affairs (My.; H.). 2, rule, reign (Mhr., H.; S. Mhr.; Br.) 3, an office or post; a public charge (Mhr.; Br.). 4, a right of share in the revenue of a village (Mhr.). 5, collection of revenue (H., M.).

ಅಮಲ amala. 1. = ಅಮಲ್ 2. ಕಾಯಿದೆಯು ಅಮಲವು ಎಲ್ಲರ ಮೇಲೆ ಸಮವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ (B. 5, 267).

ಅಮಲ a-mala. 2. Stainless, clean, pure, shining, white (ನಿರ್ಮಲ Nn. 8. 139; Šm. 1. 118). 2, *talc, or mica* (ಅಬರಂಗ G.). 3, N. of a vṛitta (Čh.).

ಅಮಲತರ amala-tara. Unusually clean (Bp. 35, 36).

ಅಮಲತೆ a-malatĕ. The state of being stainless, clean, pure, etc. (Bp. 12, 39).

ಅಮಲತ್ವ a-malatva. = ಅಮಲತೆ. (a Čh. MS. in its v. 25; Bp. 22, 65).

ಅಮಲದಾರ amala-dâra. = ಅಮಲುದಾರ, ಅಮಲ್ದಾರ. A native person holding an office or commission (Mhr.; S. Mhr.; B. 5, 161. 202).

ಅಮಲಪಾಣ್ಡುರ amala-pâṇḍura. Pure white (ಶಾರದ Mr. 510).

ಅಮಲಾಂಶು amala-aṁśu. A white ray. — ಅಮಲಾಂಶುಗಟ್. -ಕಟ್. To emit white rays (Rêv. 6, 133).

ಅಮಲಾಂಝಟೆ amala-añjhaṭĕ. *The plant Flacourtia cataphracta.*

ಅಮಲಾತ amalâta. = ಅಮಿಲಾತ, q. v.

ಅಮಲಾತಕ amalâtaka. *Globe amaranth, Gomphraena globosa.*

ಅಮಲಾನಕ amalânaka. = ಅಮಲಾತಕ. *Globe amaranth.*

ಅಮಲಿತ a-malita. Not stained, pure (Bp. 51, 80).

ಅಮಲಿನ a-malina. Stainless, clean, pure, faultless (Šmd. 14; ನಿರ್ದೋಷ 15 Cm.).

ಅಮಲು amalu. 1. = ಅಮಲ್ 1. (C.; ಉಪರಿ G.; ಮದ Čb.). — ಅಮಲಾಗು Intoxication to come about (ಗಾವರಿಸು G.); to become drunk. ಅವನು ಅಮಲಾದನು (My.). — ಅಮಲಿನವ. -ಅವ. An intoxicated man (C.). — ಅಮಲು ಇಳಿ. Intoxication to go down (*i. e.* to become less, C.). — ಅಮಲು ಏರು. In-

Digitized by Google

toxication to rise (to the head, *i. e.* to be brought about, C.; B. 4, 25. 40). — ಅಮಲು ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳು. To take spirituous liquors or other intoxicating substances (opium, etc.) to excess (C.). — ಅಮಲು ಹತ್ತು. Intoxication to begin to stick to, take, or come upon. ಅವನಿಗೆ ಅಮಲು ಹತ್ತಿತು (C.).

ಅಮಲು amalu. 2. = ಅಮಲ್ 2, etc. (C.).

ಅಮಲುಗಾಱ amalu-gāṟa. A drunkard (C.).

ಅಮಲುದಾರ amalu-dāra. = ಅಮಲ್ದಾರ. (My.; Br.).

ಅಮಲೆ amalĕ. A spotless female. 2, *a tree, Emblica officinales* Gaertn. (ನೆಲನೆಲ್ಲಿ ಗಿಡ G.). 3, Lakshmī (Mr. 18).

ಅಮಲ್ದಾರ amal-dāra. = ಅಮಲದಾರ, etc. The native revenue collector acting under the authority of the European collector (My.). 2, in the army: a commissioned officer (Mhr.). 3, a native head of police (Br.).

ಅಮವಾಲು amavālu. — ಅಮವಾಲುಜನ್ನಿಗೆ. The property of a person dying without heirs and escheating therefore to the government (My.). — ಅಮವಾಲುದನ. Cattle without owners, claimable by the government: unclaimed cattle (My.).

ಅಮವಾಸೆ amavāsĕ. Tbh. of ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ. (C.). ಇನ್ದು ಇರ್ದ ಅಮವಾಸೆ (ಸಿನೀವಾಲಿ. Mr. 69).

ಅಮಸ amasa. Tbh. of ಅಂಶ. (My.).

ಅಮಸು amasu. = ಅದಕು 1. (My.).

ಅಮಸೆ amasĕ. Tbh. of ಅಮಾವಸ್ಯೆ. (My.).

ಅಮಳ್ amaḷ. = ಅವಳ. Tbh. of ಯಮಲ. (ಯಮ, ಯಮಲ, etc. Hlā.; ಜೋಡಿ Ct. II, 23; ಜೋಡಿ, ಜುಗಮ, ಜವಳ, ಎರಡು Kk. 60; Abh. P. 3, 144; 16, 2). ನಯಗುಣವಿಕ್ರಮದ ಅಮಳ್ಗಳ್ (Śmd. 52). — ಅಮಳ್ಗದ. -ಕದ. A folding-door (Rśv. 10, after 31). — ಅಮಳ್ಜನ್ತ್ರ. -ಜನ್ತ್ರ (Śmd. 54). A double tie or thong (?). — ಅಮಳ್ದಲೆ. -ತಲೆ. A pair of heads. — ಅಮಳ್ದಲೆಯ. -ತಲೆಯ. Agni (Śs.). — ಅಮಳ್ದಲೆವಕ್ಕಿ. -ಪಕ್ಕಿ. The bird with two heads (ಭೇರುಣ್ಡ Ct. II, 55; Kk. 16; Śm. 29). — ಅಮಳ್ದೊಂಗಲ್. -ತೊಂಗಲ್. (Śmd. 54). A pair of clusters, etc. — ಅಮಳ್ವಕ್ಕಿ. -ಪಕ್ಕಿ. The pair-bird, Anas casarca (ಚಕ್ರವಾಕ Kk. 14; Śm. 28). — ಅಮಳ್ವೆಸರ್. -ಪೆಸರ್. A joint-name (Abh. P. 3, 144).

ಅಮಾ amā. *Together with.* 2, *near.* 3, new moon.

ಅಮಾಂಸ a-māṁsa. Not flesh, anything but flesh. 2, *without flesh, feeble, thin.*

ಅಮಾತ್ಯ amātya. = ಅಮಾತ್ಯ. One who is near. 2, *a minister, a counselor.*

ಅಮಾನತು amānatu. A deposit; anything committed to the charge of another (My.; Mhr., H.).

ಅಮಾನಸ್ಯ a-mānasya. *Pain, sadness.*

ಅಮಾನಿ amāni. What is in charge or under the immediate care of a collector on the part of government (as occasionally abkaree, etc.) in opposition to that which is rented out to tenants of the soil (My.; H.; Br.).

ಅಮಾನಿದಾರ amāni-dāra. One who looks after the amāni (My.).

ಅಮಾನುಷ a-mānusha. Not human; monstrous. (My.).

ಅಮಾನ್ತ amā-anta. The end of the day of new moon.

ಅಮಾನ್ತಮಾಸ amānta-māsa. A month that is reckoned from the end of the day of new moon (ಅಮಾವಸ್ಯೆ q. v.) to the first day of new moon, as different from ಪೂರ್ಣಿಮಾನ್ತಮಾಸ (B. 5, 307. 308).

ಅಮಾನ್ಯ a-mānya. Not to be respected or honoured, not worthy of respect (Bp. 1, 36).

ಅಮಾರ್ಗ a-mārga. Want of a road. 2, pathless. 3, a wrong road (My.). 4, a bad man (My.).

ಅಮಾವಸ್ಯೆ amā-vasyĕ. ಅಮವಾಸೆ, ಅಮಸೆ, ಅಮಾವಾಸೆ, ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ, ಅಮಾಸೆ, ಅವಸೆ. *The first day of the first quarter on which the moon is invisible.*

ಅಮಾವಾಸೆ amā-vāsĕ. = ಅಮಾವಸ್ಯೆ, etc. (Kk. 58; My.).

ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ amā-vāsyĕ. *The first day of the first quarter on which the moon is invisible.*

ಅಮಾಸೆ amāsĕ. Tbh. of ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ (Śmd. 368; Śm. 19; C.).

ಅಮಿಕು amiku. = ಅದಕು 1, etc. (My.).

ಅಮಿತ a-mita. Unmeasured, boundless, infinite (Bp. 8, 37; 53, 7). 2, amita: gone (see ಅಭ್ಯಮಿತ).

ಅಮಿತ್ರ a-mitra. *An enemy.*

ಅಮಿಲಾತ amilāta. = ಅಮಲಾತಕ and its flowers (ವರ್ಣಪುಷ್ಪ, ಬಣ್ಣಮಾಗಿರ್ದ ಪೂಗಳ್ Mr. 124, o. r. ಅಮಲಾತ).

ಅಮಿಲಾತಕ amilātaka. = ಅಮಲಾನಕ. *Globe amaranth* (ಬಣ್ಣದ ಹೂ Hlā.).

ಅಮಿಷ amisha. *Flesh.*

ಅಮಿಕ್ಷೆ amikshĕ. Melted or clarified butter (ಆಜ್ಯ Mr. 260).

ಅಮೀನ amīna. A petty revenue officer who has temporary charge of any district (My.; H.; Br.; M.). 2, a subordinate judge and arbitrator in civil causes (S. Mhr.; B. 5, 106; Mhr., H.; Br.; M.). 3, the lowest executive officer of a civil court, whose duty is to attach property, make valuations, sales, etc. (My.). See ಸದರ.

ಅಮೀರ amīra. Emir (B. 4, 20; H.; M.).

ಅಮುಕು amuku. = ಅಮಿಕು, etc. (My.; T., M. ಅಮುಕ್ಕು; T. ಅಮುಂಗು, M. ಅಮುಙ್ಙು, to be pressed down).

ಅಮುಕ್ತ a-mukta. Not loosed or let go. 2, not liberated from transmigration. 3, *a weapon that is always grasped and not thrown,* as a sword, etc.

ಅಮುಖ್ಯತೆ a-mukhyatĕ. The state of being not chief, subordinacy (Śmd. 172).

ಅಮುಗು amugu. = ಅದುಕು 1 (v. t. & v. i., My.), ಅವುಗು 2. See ಅಮುಕು.

ಅಮುಚು amuču. = ಅಮುಚು. (My.).

ಅಮುತ್ರ amutra. There. 2, *in the other world, in the life to come.* 3, here.

ಅಮುದ a-muda. Grief, distress (Bp. 4, 45).

ಅಮುದ್ರ್ಯಕ್ಕು amudryakku. Tbh. of ಅಮುದ್ರ್ಯಚ್ (Śmd. 106 Cm.).

ಅಮುದ್ರ್ಯಚ್ amudryač. (Śmd. 106 Cm.).

ಅಮುಮುಯಕ್ಕು amumuyakku. = ಅಮುಮುಯಚ್ (Śmd. 106 Cm.).

ಅಮುಮುಯಚ್ amumuyač. (Śmd. 106 Cm.).

ಅಮುಷ್ಯ amushya. Of such a one.

ಅಮುಷ್ಯಾಯಣ amushya-ayaṇa. The offspring of such a one; of respectable birth, of known origin (ಆಚಾರಪ್ರಸಿದ್ಧನಪ್ಪಂಗೆ ಪುಟ್ಟಿದ ಮಗನು Mr. 250, o. r. ನಮುಷ್ಯಾಯಣ; My.).

Digitized by Google

ಅಮೂಲ **a-mûla.** Rootless. 2, having no beginning (Bp. 2, 36). 3, without support.

ಅಮೂಲ್ಯ **a-mûlya.** Precious, above estimation, invaluable, so valuable that the worth cannot be estimated. (C.).

ಅಮೃಣಾಲ **a-mriṇâla.** *The root of a fragrant grass used for screens, Kaskas, Andropogon muricatus.*

ಅಮೃತ **a-mṛita.** = ಅಮುರ್ದ, ಅವರ್ದ. Not dead. 2, immortal, imperishable (ನಿತ್ಯ, ಶಾಶ್ವತ Mr. 25; ನಿಸ್ಸುದು Mr. 511; ನಿಸ್ಸುದು Nn. 4; Bp. 51, 29). 3, a deity. 4, immortality. 5, *final emancipation* (ಮುಕ್ತಿ, ಮೋಕ್ಷ 4). 6, *Ambrosia, the food of the gods, the juice of the sôma* (ಸುರಾಹಾರ 4; Mr. 29; ಸುಧೆ 511; ಸೊಡೆ, etc. Kk. 10*a*.). 7, an antidote; a drug. 8, food; boiled rice. 9, anything sweet, becoming or agreeable (ಯೋಗ್ಯ 4; ಇಮ್ಮು Čt. I, 82). 10, *water* (ಉದಕ 4). 11, milk (ಹಾಲು G.; My.); ghee (My.). 12, the ocean (ಸಮುದ್ರ 4; ಅಬ್ಧಿ 511). 13, gold; quicksilver. 14, a quality, a virtue, a property (ಗುಣ 4). 15, *unsolicited alms.* 16, *the residue of a sacrifice* (ಅಧ್ವರ, ಯಜ್ಞ 4). 17, a ray (ಮರೀಚಿ, ಕಿರಣ 4; ಕಿರಣ 511). 18, ಅಕ್ಷೀಣ, ವಿಶ್ವ (4). 19, the colour white (ಸಿತ, ಬಿಳಿದು 4). 20, the plant Cocculus cordifolius (ಗುಡೂಚಿ Mr. 145; ಅಮರದ ಬಳ್ಳಿ G.). 21, the plant Emblica officinalis (ನೆಲ್ಲೀ ಗಿಡ G.). 22, the plant Terminalia chebula (ಅಳಲೇ ಕಾಯಿ ಗಿಡ G.). 23, the hair of the head, hair (ತಲೆಯೋರುಹ 4). See Nn. s. ಹುಟಿ. — ಅಮೃತಗಿಡ. The custard-apple tree, Anona squamosa Lin. (St. & Pl.; My.). — ಅಮೃತಬಳ್ಳಿ. = ಅಮರದ ಬಳ್ಳಿ, ಅಮೃತವಲ್ಲಿ. (Si. 142; St. & Pl.; ಗುಡಾ, ಗುಡಿ, ಗುಡೂಚಿ, ಛಿನ್ನರುಹ, ತನ್ತ್ರಿಕೆ G.).

ಅಮೃತಕರ **amṛita-kara.** The ambrosia-rayed: the moon (ಚಂದ್ರ, ಹಸ್ತ Nn. 35). 2, a physician (ವೈದ್ಯ 35). 3, the sovereign of the snakes (ವಾಸುಗಿ, ಶೇಷ 35). 4, a deity (ಸುರ, ದೇವ 35). 5, a demon (ಅಸುರ, ರಾಕ್ಷಸ 35). 6, the ocean (ಅಮ್ಬುಧಿ, ಸಮುದ್ರ 35). 7, Śiva (ಕೃತ್ತಿವಾಸ, ಈಶ್ವರ 35).

ಅಮೃತಕಿರಣ **amṛita-kiraṇa.** = ಅಮೃತಕರ No. 1. (Bp. 11, 10).

ಅಮೃತತರಂಗಿಣಿ **amṛita-taraṅgiṇi.** Moonlight. (R.).

ಅಮೃತತ್ವ **a-mṛitatva.** Immortality (Bp. 43, 63; My.).

ಅಮೃತಪಯೋಧಿ **amṛita-payôdhi.** An ocean of ambrosia (Bp. 61, 69).

ಅಮೃತಮತಿ **amṛita-mati.** N. of the wife of king Satyêndra of Čolamaṇḍala (Rśv. 3, 12).

ಅಮೃತವಲ್ಲಿ **amṛita-valli.** = ಅಮರವಳ್ಳಿ, ಅಮುರ್ದವಳ್ಳಿ, ಅಮೃತ ಬಳ್ಳಿ. (Šk.; My.).

ಅಮೃತವಿಗ್ರಹ **amṛita-vigraha.** Having an immortal or agreeable body (Bp. 26, 45).

ಅಮೃತಸಾರಜ **amṛita-sâra-ja.** Raw sugar, molasses. (R.).

ಅಮೃತಸೋದರ **amṛita-sôdara.** Born together with the amṛita (at the churning of the ocean): a hare. (R.).

ಅಮೃತಹಸ್ತ **amṛita-hasta.** = ಅಮೃತಕರ No. 2. (My.).

ಅಮೃತಾನ್ಧ **amṛita-andha.** Tbh. of ಅಮೃತಾನ್ಧಸ್. (My.).

ಅಮೃತಾನ್ಧಸ್ **amṛita-andhas.** *Whose food is ambrosia, a deity.*

ಅಮೃತಾನ್ನ **amṛita-anna.** Ambrosia-like food (J. 29, 35).

ಅಮೃತಾರ್ಚಿ **amṛita-arči.** The moon (J. 2, 13).

ಅಮೃತಾವಹ **amṛita-âvaha.** Final emancipation (ಮುಕ್ತಿ, ಮೋಕ್ಷ, etc. Mr. 26).

ಅಮೃತಾಶನ **amṛita-aśana.** *Who eats ambrosia, a deity.*

ಅಮೃತಾಹರಣ **amṛita-âharaṇa.** Who stole the ambrosia: Garuḍa. (My.).

ಅಮೃತೆ **a-mṛitĕ.** An immortal or beautiful female. 2, *the plant Cocculus cordifolius.* 3, *the plant Emblica officinalis.* 4, *the plant Terminalia chebula.*

ಅಮೆ amĕ. An affix to form verbal nouns, *e. g.* ಅಟ್ಟಮೆ, ಹಿರಮೆ (Šmd. 248). *Cf.* ಉಮೆ.

ಅಮೇಧ್ಯ **a-mêdhya.** Not allowed to sacrifice. 2, impure; unholy; nefarious; foul. 3, faeces, excrement (Bp. 4, 65; 40, 69). See Prv. s. ನಾಯಿ.

ಅಮೇಯ **a-mêya.** Immeasurable. (My.).

ಅಮೋಘ **a-môgha.** Unerring, unfailing, not vain, efficacious, reaching the mark (Čt. II, 120; Bp. 34, 13; J. 12, 46; 21, 60);—productive, fruitful;—the not erring or failing.

ಅಮೋಘೆ **a-môghĕ.** *The trumpet flower, Bignonia suaveolens* Roxb. 2, *a plant of which the seed is used as a vermifuge, Erycibe paniculata* Roxb. (ವಾಯುವಿಡಂಗ G.).

ಅಮೋಲಿಕ **amôlika.** Tbh. of an ಅಮೌಲ್ಯಕ. Invaluable, excellent (C.; B. 4, 222).

ಅಮೌಢ್ಯ **a-mauḍhya.** One who is not stupid (Bp. 46, 71; My.).

ಅಮೌಲ್ಯ **a-maulya.** Priceless, invaluable, excellent (Bp. 43, 66; My.; B. 4, 173).

ಅಮ್ಪಕ ampaka. Sending, despatching, dismission. **2,** an entertainment given to friends at their departure (Tĕ.; R.; Tĕ. ಅಮ್ಪು, ಪಮ್ಪು, to send, etc.; T., M. ಅನುಪ್ಪು, to send; see ಪನವು).

ಅಮ್ಬ amba. 1. = ಅನ್ನುವ, ಎನ್ನುವ. Present relative participle of ಅನ್ 1: saying, etc. ಅಮ್ಬಂ, ಅಮ್ಬನು, third pers. sing. masc. of the future: he will say, etc.

ಅಮ್ಬ amba. 2. = ಅಮ್ಬೆ. — ಅಮ್ಬಗಾಲು. = ಅಮ್ಬೆಗಾಲು. (My.).

ಅಮ್ಬಕ **ambaka.** *An eye* (ಕಣ್ಣು Nn. 37. 66). 2, the numeral two (Mr. 540).

ಅಮ್ಬಕಳ **ambakaḷa.** = ಅಮ್ಬಲಿ q. v., ಅಮ್ಬಿಲ, ಅಮ್ಬುಲಿ. A kind of gruel or pap mixed with buttermilk (ಕಟಿ Šm. 115; Tĕ.: pap, porridge; occasionally used by Liṅgâyatas). ತನಗೆ ಹಸಿವಾಯ್ತು; ಉಣ್ಬೆ, ಭಕ್ತಾ, ಅಮ್ಬಕಳಂ? (Bp. 27, 48). ನಿನ್ನ ಅರಮನೆಯ ಹೊಸ ರಸರಸಾಯನದ ಪಸರಮ್ ಆತನ ಸದನದಲಿ ಮಾಡಿಸಿದ ತಿಳ್ಪನಹ ಅಮ್ಬಕಳಕೆ ಎಣೆ ಉಸುರಲ್ ಉಣ್ಟೇ? (30, 6). See ಕಟ್ಟಮ್ಬಕಳ, ಹುಳಿ-.

ಅಮ್ಬಕಿ **ambaki.** She who has eyes (at the end of compositions; J. 29, 35).

ಅಮ್ಬಗ ambaga. = ಅಮ್ಬಿಗ. (My.).

ಅಮ್ಬಟ **ambaṭa. 1.** Tbh. of ಅಮ್ಬಷ್ಠ. A barber (ನಾವಿದ Čt. I, 61; T., M. ಅಮ್ಬಟ್ಟ).

ಅಮ್ಬಟ **ambaṭa. 2.** = ಅಮ್ಬಟೆ, etc. (St. & Pl.).

ಅಮ್ಬಟೆ **ambaṭĕ.** = ಅಮಟೆ, etc. (ಪೀತನ, ಕಪೀತನ, ಆಮ್ರಾತಕ Nr.; Si. 127; My.; see ಅವಟೆ). — ಅಮ್ಬಟೆಹುಲ್ಲು. Cynodon dactylon Pers. (St. & Pl.).

ಅಮ್ಬರ **ambara.** Clothes, apparel (ಅರಿ Šm. 117; ಅರಿವೆ G.; ಅಂಶುಕ, ವಸ್ತ್ರ Nn. 30). 2, the sky, atmosphere, ether (ಬಾನ್, ಅಲವರ್ಟ್ಟೆ, etc. Šm. 14; ನಭಸ್, ಆಕಾಶ Nn. 30). 3, a sign for the zero or O (Čh.; Mr. 73. 540). 4, vicinity.

Digitized by Google

5, cotton (ಅರಳೆ, ಹತ್ತಿ Cb.). 6, talc, or mica. 7, a perfume, Ambergris. 8, N. of a metrical foot (Ch.). 9, a bed or couch. — ಅಮ್ಬರಮ್ಬರೆ. -ಂ-ಬರೆ. As far as the sky (Bp. 32, 32; 57, 82).

ಅಮ್ಬರಚರ ambara-čara. Sky-going; an inhabitant of the sky; a god (Bp. 44, 51). 2, a bird.

ಅಮ್ಬರಮಣಿ ambara-maṇi. The sky's jewel: the sun (A.; My.).

ಅಮ್ಬರಶಿರೋಜ ambara-širôja. Whose hair is the sky: Rudra (Mr. 11).

ಅಮ್ಬರಾಮ್ಬರ ambara-ambara. Whose apparel is the sky: Šiva (My.).

ಅಮ್ಬರಿ ambari. A cloth to write upon (ಕಡಿತ Mr. 359).

ಅಮ್ಬರೀಷ ambarîsha. *A frying-pan* (ಅಡುಪಾಣಲಿ Nn. 123). 2, the sun. 3, one of the hells. 4, Šiva. 5, Vishṇu. 6, remorse. 7, war. 8, a young animal. 9, the plant Spondias mangifera.

ಅಮ್ಬಲ ambala. An open shed or hall where public affairs are discussed, etc. (Kodagu; T., M.; Tu. ಅಮ್ಬಲ).

ಅಮ್ಬಲಿ ambali. = ಅಮ್ಬಕಳ, ಅಮ್ಬಿಲ, etc. Tbh. of ಅಮ್ಲ. A kind of pap or porridge made of jôḷa, rice, or râgi, to which buttermilk (also tamarind) is generally added (C.; Tě.; Tu. ಅಮ್ಬುಲಿ). ಅರನಾಲಕ, ಸೌವೀರ, etc. ಅನ್ನದ ಬಾಗಿದ ಗಂಜ, ಬೋನ ಬೊಸ್ತ ಗಂಗಿ; ಉಕ್ಕುತಿಳಿಗೂ ಕಲಗಚ್ಚಿಗೂ ಅಮ್ಬಲಿಗೂ ಹೆಸರು (Si. 311). ಅಮ್ಬಲಿ ಆಗಿ ಇರುವ ಗಂಜ (ಯವಾಗು, ಉಷ್ಣಿಕೆ, etc. 315). ಅಮ್ಬಲೀ ಕುಡಿಯುವವನಿಗೆ ಮೀಸೇ ತಿಕ್ಕುವವನೊಬ್ಬ. — ಅಮ್ಬಲಿಗೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ಹಮ್ಬಲಿಸುವದು ಯಾಕೆ? — ಅಮ್ಬಲೀಲಿ ಕಣ್ಣಿಯಾ ತೋಡಬಿನಾಯನ್ನ? (Prvs.). ಅಮ್ಬಿಕಾಪತಿ ಚನ್ನಯನ ಮನೆಯ ಅಮ್ಬಲಿಯನ್ ಉಮ್ಬಾಗಲ್ (Bp. 56, 50). See ಕಟ್ಟಮ್ಬಲಿ, Prvs. s. ಅಳಿಗೆ, ಮಣ್ಣು.

ಅಮ್ಬಷ್ಠ ambashṭha. = ಅಮ್ಬಟ. *The offspring of a man of the Brâhmaṇa and a woman of the Vaišya caste;* a physician, a barber, etc.

ಅಮ್ಬಷ್ಠೆ ambashṭhě. *Jasminum auriculatum* Vahl. 2, *yellow wood-sorrel, Oxalis corniculata* Lin. 3, *the plant Clypea hernandifolia* W. & A. 4, = ಅಮಟೆ, etc., the hog-plum or wild mango, Spondias mangifera Pers.

ಅಮ್ಬಾ ambâ. = ಅಂಹಾ, ಅಮ್ಬೇ, ಅಮ್ಬಾ. The cry of cow or calf (C.; T.; Tě. ಅಮ್ಬಾ; Tu.; M. ಅಮರು, to low).

ಅಮ್ಬಾಕಾನ್ತ ambâ-kânta. Durgâ's husband: Šiva (Bp. 39, 10).

ಅಮ್ಬಾಡಿ ambâḍi. N. of a village in Mysore (M.: a cowpen). — ಅಮ್ಬಾಡಿಯೆಲೆ. -ಎಲೆ. A whitish, mellow and fragrant kind of betel leaf (C.).

ಅಮ್ಬಾಡೆ ambâḍě. = ಅಮಟೆ, etc. (ಆಮ್ರಾತಕ, ಕಪೀತನ, ಪೀತನ G.).

ಅಮ್ಬಾಪತಿ amba-pati. = ಅಮ್ಬಾಕಾನ್ತ. (Bp. 13, 23).

ಅಮ್ಬಾರ ambâra. A heap of thrashed straw (My.; Br.; M.; H.).

ಅಮ್ಬಾರಖಾನೆ ambâra-khânĕ. A magazine of grain, a granary (My.; H.).

ಅಮ್ಬಾರಮಣ amba-ramaṇa. = ಅಮ್ಬಾಪತಿ. (Bp. 53, 8).

ಅಮ್ಬಾರಿ ambâri. A howdah on an elephant (C.; B. 4, 23; Č. Bp. 47, 32; T., M.. Tě., Tu.; H.). ಅಮ್ಬಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕೂತರೂ ಮುಂಗಾರು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ಅಮ್ಬಾರೆ ambârě. A kind of insect existing in dry wood (C.). — ಅಮ್ಬಾರುಣ್ಣಿ. -ಉಣ್ಣಿ. A tick infesting cattle (S. Mhr.; Tě. ಅಮ್ಬಾರೆಪುರುಗು).

ಅಮ್ಬಾವರ ambâ-vara. = ಅಮ್ಬಾಪತಿ. (Bp. 12, 56).

ಅಮ್ಬಿ ambi. A boat. (See T. s. ಅಮ್ಬಿಗ). 2, water (in vedic Sk.).

ಅಮ್ಬಿಕಾನಾಥ ambikâ-nâtha. = ಅಮ್ಬಾಪತಿ. (Bp. 33, 8).

ಅಮ್ಬಿಕಾಪತಿ ambikâ-pati. = ಅಮ್ಬಿಕಾನಾಥ. (Bp. 13, 12; 24, 46).

ಅಮ್ಬಿಕಾರಮಣ ambikâ-ramaṇa. = ಅಮ್ಬಿಕಾಪತಿ. (Bp. 54, 69).

ಅಮ್ಬಿಕೆ ambikě. ಅಮ್ಬಿಕಾ. A mother. 2, *Durgâ.* See Šmd. 20.

ಅಮ್ಬಿಕೇಯ ambikêya. Gaṇêša. 2, Kârttikêya. 3, Dhṛita-râshṭra. (My.).

ಅಮ್ಬಿಕೇಯಕ ambikêyaka. = ಅಮ್ಬಿಕೇಯ. (My.).

ಅಮ್ಬಿಗ ambiga. = ಅಮ್ಬಗ, ಅಮ್ಬುಗ. A man who rows a boat or a harigôl, a boatman (Bp. 20, 22; ನೀರ್ಕುಟಿಕ Šs.; ಕರ್ಣಧಾರ, ನಾವಿಕ G.; Mhr. ಅಮ್ಬಾ, ಅಮ್ಬೇಕರೀ; C.; T. ಅಮ್ಬಿ, a boat; a raft; a water-pot; a basket for drawing water; a rope to which oxen are tied in a row; M. ಅಮ್ಬೆ, thick, strong rope; M., T. ಅಮ್ಬಾಪಾಟ್ಟು, a rower's song). See B. 4, 30. 167; Prv. s. ತನ್ನ. ಹೊಟ್ಟೆ ದಾಟದ ಮೇಲೆ ಅಮ್ಬಿಗರ ಮಿಣ್ಡ (Prv.).

ಅಮ್ಬಿಗಾರ ambi-gâra. = ಅಮ್ಬಿಗ. See Prv. s. ಡೋಣಿ.

ಅಮ್ಬಿಲ ambila. = ಅಮ್ಬಲಿ, etc. Tbh. of ಅಮ್ಲ. A kind of sour gruel (ಧಾನ್ಯಾಮ್ಲ, ಆರನಾಲ, ಸನ್ಧಾನ, ಕಾಂಜಕ, ಸೌವೀರ Hlâ.; ಆರನಾಲಕ, ಸೌವೀರ, etc. Nr.; ಕಱ Čt. II, 74; ಕಱ Šs.; ಆರನಾಲ, etc. Mr. 214; ಕರ್ಚು Šm. 86). ಅಮ್ಬಿಲದೊಳ್ ಉಣ್ಬೇಬೆಣ್ಣೆ? (Bp. 30, 28). ಇಲ್ಲ ಎಣ್ಣೆ ಅಮ್ಬಿಲವು (40, 74). ಅಮ್ಬಿಲದೊಳಗೆ ಪೊಸ ಬೆಣ್ಣೆಯಂ ತೆಗೆಯಲು (42, 2).

ಅಮ್ಬು ambu. 1. An arrow (ಶರ Šmd. Dh.; ಕೋಲ್, ಕಣೆ, ಸರಳ್ Čt. II, 47; ಕಂಕಪತ್ರ, ತರ, etc. Hlâ.; ಬಾಣ, etc. Mr. 295; ಬಾಣ Nn. 5. 7; ಮಾರ್ಗಣ 17; ಶರ 35; ಪತಂಗ, etc. 61; ಕಣೆ, ಕೋಲ್, etc. Šm. 43. 106; C.; T., M., Tu.; Tě. ಅಮ್ಬೆ, ಅಮ್ಬುಕ, ಅಮ್ಬು. M. ಅಯ, T. ಅಜ್ಜು, to send; to let go, leave; see ಅಮ್ಬುಕ, ಅಸಿ 3). See ಅಯ್ಯಮ್ಬು, ಎಚ್ಚಮ್ಬು, ಎಲೆಯಮ್ಬು, ಕವಡಿಕೆಯಮ್ಬು, ಕವಲಮ್ಬು, ಬೋಳಿಯಮ್ಬು, ಮುಗುಳಮ್ಬು, ಮೊಗ್ಗಮ್ಬು. — ಅಮ್ಬಿನ ಬೇಗ (ದೀಪ್ತಿ, etc. Hlâ.). ಎಚ್ಚ ಅಮ್ಬು (ನಿರಸ್ತ Nr.). ಹಲವು ಅಮ್ಬುಳ್ಳವನು (ಕಾಣ್ಡೀರ, etc. Nr.). ಹತ್ತು ಅಮ್ಬಿನ ಅಗಲವುಳ್ಳ ರಾಜಮಾರ್ಗ (Si. 105). ಒರ್ಕೆಯ್ಸಿ ಬಿಲ್ಲುಮ್ ಅಮ್ಬುಮನ್, ಉರ್ಕಾರ್ಗಳ್ ಸುರಿಗೆ ನೀಳ್ದು, ಮಾಣ್ದಿ ಇರದೆ ಆ ಗೋವರ್ಕಳ್ ಇದಿರ್ಚದ ಗೋಡಿಯಾಯ್ಲುರ್ಕಳೊಳ್ ಎಕ್ಕತುಳಮ್ ಇದುಡು, ಕುದುದದು ಆದರ್ (Šmd. 79). ತನ್ನೊಳ್ ಪಳಂಚಿ ಕಿಡುಗುಟ್ಟಿ ತಪ್ಪುವ ಅಮ್ಬುಗಳ ರವಂ (286. 287). ಬರ್ಪ ಅಮ್ಬಂ ನಿಶಿತವಿಶಿಖದಿಂ ಖಣ್ಡಿಸಿದಂ (274). ಗರಿ ಮುಟ್ಟದ ಅಂಗಜನ ಅಮ್ಬೊ? (Bp. 4, 31). ಕೆಲದೊಳ್ ಇಱಿಪಿದ ಅಮ್ಬಿನ ಪೊದೆಯು, ಸಾರ್ಚಿ ನಿಲಿಸಿದ ಶರಾಸನದ...ರಥಂಗಳ್ (Rsv. 6, after 11). ಕೂರಮ್ಬನಿನ್ದೆ ಎಚ್ಚು, ಪೋಪ ಅಮ್ಬನು ತ್ವರಿತದಿಂ ಕತ್ತರಿಸೆ (Râghě. 17, 71). ಅಮ್ಬು ತಾಗಿದರೂ ಹಮ್ಬಲು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. — ಅಮ್ಬು ಬಿಡಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದೇ ಇದ್ದರೆ ಚಮ್ಬು ಮುಣುಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದೇ? (Prvs.). See *e. g.* J. 7, 28. 43. 45. 48; 8, 26; 9, 33; 12, 25; 13, 20. 48; 14, 4. 11. 12; 27, 41. — ಅಮ್ಬುಸರಣಿ. The flight, or path, of an arrow (My.; Bh. 8, 4, 32).

ಅಮ್ಬು ambu. 2. (fr. ಅಱ್ 2). To grow dry, to dry, to fade (ಶೋಷಣ Šmd. Dh.).

Digitized by Google

ಅಮ್ಬು ambu. 3. = ಹಮ್ಬು. Spreading, running (as creepers). — ಅಮ್ಬುಗಱಿಕೆ. The creeping bent grass, Agrostis stolorufera (R.; My.). — ಅಮ್ಬುಸೊಣ್ಡೆಬಳ್ಳಿ. A prickly scandent undershrub, the three-lobed nightshade, Solanum trilobatum Lin. (St. & Pl.).

ಅಮ್ಬು ambu. 4. = ಎಮ್ಬು 1, q. v. ಅಱಿಯೆನು ಅಮ್ಬುವದು ಆಱವತ್ತು ಗುಣ, ಕಾಣೆನು ಅಮ್ಬುವದು ಕೋಟಿ ಗುಣ. — ಅಮ್ಬೋಳಿ (= ಅಮ್ಬುವದಳಿ) ಮಾಡಿದ್ದು ಶಾಸ್ತ್ರ, ಉಮ್ಬೋಳಿ ಮಾಡಿದ್ದು ಅನ್ನ (Prvs.).

ಅಮ್ಬು ambu. 5. = ಅಮ್ಬೆ. — ಅಮ್ಬುಗಾಲು. = ಅಮ್ಬೆಗಾಲು. (My.).

ಅಮ್ಬು ambu. *Water.* 2, *the plant Andropogon schoenanthus.* — ಅಮ್ಬುಗಣ್ಡಿ. -ಕಣ್ಡಿ. A hole for the egress of water (Abh. P. 1, 116). — ಅಮ್ಬುಬಿಡು. -ಇರಿಬಿಡು. To let water flow (Abh. P. 6, 48; 11, 183).

ಅಮ್ಬುಕಣ ambu-kaṇa. A drop of water. 2, *a shower.*

ಅಮ್ಬುಕಣ್ಟಕ ambu-kaṇṭaka. The short-nosed alligator. (R.).

ಅಮ್ಬುಕಿರಾತ ambu-kirâta. An alligator. (R.).

ಅಮ್ಬುಕೀಶ ambu-kîśa. A porpoise. (R.).

ಅಮ್ಬುಕೂರ್ಮ ambu-kûrma. = ಅಮ್ಬುಕೀಶ. (R.).

ಅಮ್ಬುಗ ambuga. = ಅಮ್ಬುಗ. (My.).

ಅಮ್ಬುಗಾಱ ambu-gāṟa. A man who has arrows; a good archer (My.).

ಅಮ್ಬುಚರ ambu-čara. Moving in water, aquatic. (My.).

ಅಮ್ಬುಜ ambu-ja. Water-born. 2, *a lotus, Nymphaea nelumbo* (ಕುಮುದ, ತಾವರೆ Nn. 29; ಅಬ್ಜ, ಪದ್ಮ, etc. Mr. 419). 3, *the tree Barringtonia acutangula* Gaertn. 4, N. of a vritta (Č h.).

ಅಮ್ಬುಜನ್ಮ ambu-janma. A lotus. See ನೀಲಾಮ್ಬುಜನ್ಮ.

ಅಮ್ಬುಜಭವ ambuja-bhava. The lotus-born: Brahmâ (ಬ್ರಹ್ಮ Nr. 40; Č h. v. 5).

ಅಮ್ಬುಜಮಿತ್ರ ambuja-mitra. The friend of the lotus: the sun. 2, a certain metrical foot (Č h.).

ಅಮ್ಬುಜಸಖ ambuja-sakha. = ಅಮ್ಬುಜಮಿತ್ರ No. 1. (A.; My.).

ಅಮ್ಬುಜಾನನೆ ambuja-ânanĕ. A lotus-eyed woman (J. 18, 62).

ಅಮ್ಬುಜಾಮ್ಬಕ ambuja-ambaka. The lotus-eyed: Vishṇu (Bp. 1, 41).

ಅಮ್ಬುಜಾಯತಾಕ್ಷ ambuja-âyata-aksha. Having eyes as large as a lotus: Kṛishṇa (J. 11, 3).

ಅಮ್ಬುಜಾಸನ ambuja-âsana. Whose seat is a lotus on Vishṇu's navel: Brahmâ (ವಿಧಿ, ಬ್ರಹ್ಮ Nn. 21).

ಅಮ್ಬುಜೋದರ ambuja-udara. Who has a lotus on his navel: Vishṇu (Šmd. 68. 293).

ಅಮ್ಬುಜೋದ್ಭವ ambuja-udbhava. = ಅಮ್ಬುಜಭವ. (My.).

ಅಮ್ಬುದ ambu-da. Water-giving. 2, *a cloud.* 3, the plant Cyperus hexastychius communis.

ಅಮ್ಬುದಫಲ ambuda-phala. The clouds' fruit: a hailstone (ಆಲಿಕಲ್ Mr. 44).

ಅಮ್ಬುದರಥ ambuda-ratha. Whose chariot is a cloud: Indra (Mr. 40).

ಅಮ್ಬುಧರ ambu-dhara. Water-carrying: a cloud. (Šmd. 281).

ಅಮ್ಬುಧಿ ambu-dhi. Water-receptacle. 2, the ocean (ಸಮುದ್ರ Nn. 6; ಶರಧಿ 11; ಅಮೃತಕರ 35; ಭುವನ Mr. 517). 3, the number four (Č h.; ನಾಲ್ಕು Mr. 347). 4, a cloud (ಶರ Mr. 507).

ಅಮ್ಬುನಿಧಾನ ambu-nidhâna. Water-receptacle: the ocean (Bp. 60, 43).

ಅಮ್ಬುನಿಧಿ ambu-nidhi. Treasury of waters: the ocean. 2, the number four (Č h.).

ಅಮ್ಬುಪ್ರಸಾದ ambu-prasâda. The clearing nut tree, Strychnos potatorum. (R.).

ಅಮ್ಬುಭೃತ್ ambu-bhṛit. Water-bearing. 2, *a cloud.* 3, the grass Cyperus pertenuis.

ಅಮ್ಬುರಾಶಿ ambu-râśi. Heap of waters: the ocean. See ಘನಕ್ಷೀರಾಮ್ಬುರಾಶಿ.

ಅಮ್ಬುರುಟ್ಪೀಠ amburuh-pîṭha. A lotus-stool (Rśv. 6, 10).

ಅಮ್ಬುರುಹ್ ambu-ruh. -ಟ್. Water-growing: a lotus.

ಅಮ್ಬುರುಹ ambu-ruha. = ಅಮ್ಬುರುಹ್. (ಶತಪತ್ರ, ತಾವರೆ Nn. 49; Č h. v. 132).

ಅಮ್ಬುರುಹಗರ್ಭ amburuha-garbha. = ಅಮ್ಬುಜಭವ.

ಅಮ್ಬುರುಹಗರ್ಭಾಣ್ಡ amburuhagarbha-aṇḍa. Brahmâ's egg: the universe (Bp. 17, 18).

ಅಮ್ಬುರುಹನಯನೆ amburuha-nayanĕ. A lotus-eyed woman (Bp. 38, 43).

ಅಮ್ಬುರುಹಾನನೆ amburuha-ânanĕ. A lotus-faced woman (Rśv. 8, 4).

ಅಮ್ಬುರುಹಾಸನ amburuha-âsana. = ಅಮ್ಬುಜಾಸನ. (ಬ್ರಹ್ಮನ್ Mr. 9).

ಅಮ್ಬುಲಿ ambuli. = ಅಮ್ಬಲಿ. (My.).

ಅಮ್ಬುವಾಹ ambu-vâha. Water-conveying: a cloud. (My.).

ಅಮ್ಬುವಾಹಿನಿ ambu-vâhini. Water-conveying (fem.): *a wooden baling vessel.*

ಅಮ್ಬುವೇತಸ ambu-vêtasa. *A kind of ratan.*

ಅಮ್ಬುಸಮ್ಭವ ambu-sambhava. = ಅಮ್ಬುಜ. A lotus (Č h. v. 7).

ಅಮ್ಬುಸರಣ ambu-saraṇa. *The running of water.*

ಅಮ್ಬುಸರಣಿ ambu-saraṇi. The road or bed of a stream (My.).

ಅಮ್ಬೂಕೃತ ambû-kṛita. Sputtered; *pronounced with emission of saliva.*

ಅಮ್ಬೆ ambĕ. = ಅಮ್ಬ 2, ಅಮ್ಬು 5. (T. ಅರಕ್ಕುದಲ್, rubbing with the palm of the hand or with the sole of the foot; crawling; *cf.* ಅರೆ 2). — ಅಮ್ಬೆಗಾಲ್. -ಕಾಲ್. -ಗಾಲು. The (hands and) knees placed on the ground for crawling (C.; Tu. ಅಮ್ಬೆಕಾಲ್). ಕುರುಳು ಜೋಲ್ವ ಅಮ್ಬೆಗಾಲು (J. 28, 18). — ಅಮ್ಬೆಗಾಲಾಡು. -ಆಡು. To crawl on (the hands and) knees (C.). — ಅಮ್ಬೆಗಾಲಿಕ್ಕಿ ನಡೆ. -ಇಕ್ಕಿ-. = ಅಮ್ಬೆಗಾಲಾಡು (C.). ತುಮ್ಬಲಿ ವರ್ಷ ರಾಮನಾಥಗೆ, ಅಮ್ಬೆಗಾಲಿಕ್ಕಿ ನಡೆಯಲಿ, ಕುಮ್ಬಿನಿರಾಯರ್ ಎಲ್ಲರ್ ಎದ್ದೆ ನಡುಗಲು (Rnč. 3, 24. 25). — ಅಮ್ಬೆಗಾಲಿಟ್ಟು ನಡೆ. -ಇಟ್ಟು-. = ಅಮ್ಬೆಗಾಲಾಡು (C.). — ಅಮ್ಬೆಗಾಲಿಡು. -ಇಡು. = ಅಮ್ಬೆಗಾಲು ಹಾಕು. (J. 19, 50). — ಅಮ್ಬೆಗಾಲು ಹಚ್ಚಿ ನಡೆ. = ಅಮ್ಬೆಗಾಲಾಡು. (S. Mhr.; ರಿಂಗಣ, ಸ್ಖಲನ G.). — ಅಮ್ಬೆಗಾಲು ಹಾಕು. = ಅಮ್ಬೆಗಾಲಿಡು. To put down (the hands and) knees for crawling (My.). ಅಮ್ಬೆಗಾಲು ಹಾಕಿದರೆ ರಮ್ಬೆ ಸಿಕ್ಕೀತೇ? (Prv.).

ಅಮ್ಬೆ ambĕ. ಅಮ್ಬಾ. 1. = ಅಚ್ಚೆ, ಅಮ್ಮ, ಅವ್ವ. *A mother;* a good woman, as a term of respect. 2, *Durgâ.* 3, N. of a town (Bp. 19, 4).

Digitized by Google

ಅಮ್ಬೆ ambĕ. 2. Tbh. of ಅಮ್ಲ (or ಅಮ್ಬ್ಲ). — ಅಮ್ಬೆಯ ಹಳದಿ. Tbh. of ಆಮ್ಲಹರಿದ್ರೆ. The plant Curcuma zedoaria Rosc. (Curcuma zerumbet Roxb; C.; ಅಮ್ಲಪೀತ Mr. 135; ಕರ್ಚೂರ, ಕಚ್ಚೂರ, ಗನ್ಧಮೂಲಿ, ಪಲಾಶ, ಶಟಿ, ಪತ್ರಸ್ಥಿಕೆ, ಹರಿದ್ರು G.; Mhr. ಅಮ್ಬೇಹಳದ, turmeric-coloured zedoary, or its plant).

ಅಮ್ಬೇ ambê. = ಅಮ್ಬಾ, etc. (My.). (ತುರುಗಳ್) ಅಮ್ಬೇ ಎನುತ ತಲೆಗಳನ್ ಎತ್ತಿ ನೋಡುವವು (Bp. 60, 28). ಅಮ್ಬೇ ಎನುತ ಪರಿ ತನ್ದು, ಒಳ ಪೊಕ್ಕು (60, 31). ಆಕಳುಗಳ್ ಅಮ್ಬೇ ಎನುತ ಮುಂಕೊಣ್ಡು (60, 35).

ಅಮ್ಬ್ಯಾ ambyâ. = ಅಮ್ಬೇ, etc. (C.).

ಅಮ್ಬ್ಲ ambla. = ಅಮ್ಬ.

ಅಮ್ಭ ambha. Tbh. of ಅಮ್ಭಸ್. (G.; Čb.; My.).

ಅಮ್ಭಶ್ಚರ ambhas-cara. Aquatic; an aquatic animal (My.).

ಅಮ್ಭಸ್ ambhas. ಅಮ್ಭಃ. *Water.*

ಅಮ್ಭಸ ambhasa. Tbh. of ಅಮ್ಭಸ್. Water (ಸತ್ವ, ಉದಕ Nn. 14; ಸೋಮ 25; ಉದಕ 29. 73; Mr. 404).

ಅಮ್ಭೋಜ ambhah-ja. Water-born: a lotus (Čh. v. 104. 111).

ಅಮ್ಭೋಜನೇತ್ರಿ ambhôja-nêtri. A lotus-eyed woman (J. 19, 17).

ಅಮ್ಭೋಜಲೋಚನ ambhôja-lôcana. The lotus-eyed: Vishṇu (Bp. 54, 32).

ಅಮ್ಭೋಜಸಮ್ಭವ ambhôja-sambhava. The lotus-born: Brahmâ (ಪುಣ್ಡರೀಕ, ಬ್ರಹ್ಮ Nn. 18).

ಅಮ್ಭೋಜಾತ ambhaḥ-jâta. A lotus (Nn. 168).

ಅಮ್ಭೋಜಿನಿ ambhôjini. An assemblage of lotus flowers or a place were they abound (A.).

ಅಮ್ಭೋದ ambhaḥ-da. Water-giving: a cloud (A.).

ಅಮ್ಭೋಧಿ ambhaḥ-dhi. Receptacle of waters: the ocean (Mr. 405).

ಅಮ್ಭೋನಿಧಿ ambhaḥ-nidhi. Treasury of waters: the ocean (Šmd. 175. 208).

ಅಮ್ಭೋಭೃತ್ ambhaḥ-bhṛit. Water-bearing: a cloud (Čb.; My.).

ಅಮ್ಭೋರಾಶಿ ambhaḥ-râśi. Heap of waters: the ocean (Bp. 33, 9).

ಅಮ್ಭೋರುಹ್ ambhaḥ-ruh. Water-growing: *a lotus.*

ಅಮ್ಭೋರುಹ ambhaḥ-ruha. = ಅಮ್ಭೋರುಹ್. *A lotus.*

ಅಮ್ಮ amma. = ಅಮ, etc. (M. ಅಮ್ಮೆ, ಅಮ್ಮೇ, ಅಮ್ಮೈ; T. ಅಮ್ಮ, an expletive having no particular meaning: hear, listen! *cf.* ಎಮ). — ಅಮ್ಮಣ್ಣಿ. Interjection denoting pain or weariness: ah! alas! (R.; M. ಅಮ್ಮಿಣ್ಣ; Tu. ಅಮ್ಮಯ್ಯ). — ಅಮ್ಮಮ = ಅಮಮ Nos. 1 & 2. (Bp. 32, 36; 47, 57; C.). — ಅಮ್ಮಮ್ಮ. = ಅಮ್ಮಮ. (Bp. 48, 8; C.; T., M. ಅಮ್ಮವ್ವಾ). — ಅಮ್ಮಬಾಲಾ. Ah! alas! See Prv. s. ಪಾರಿ.

ಅಮ್ಮ amma. (Šmd. 148). = ಅಪ್ಪೆ, ಅಮ, ಅವ್, ಅವೆ, ಅವ್ವ, ಅವ್ವೆ. Tbh. of ಅಮ್ಬೆ 1. A mother (Bp. 47, 20; C.; T. ಅಮ್ಮೆ, ಅಮ್ಮೈ; Tu. ಅಪ್ಪೆ; Tĕ., M. ಅಮ), used also as an honorific title at the end of proper names and in addressing females. ಅಮ್ಮನ ಮನಸು ಬೆಲ್ಲದ ಹಾಗೆ, ಮಗಳ ಮನಸು ಕಲ್ಲಿನ ಹಾಗೆ (Prv.). 2, a respectable woman (as ಅಮ್ಮನವರು). ಅಮ್ಮನವರು ಪ್ರಾಯಸಮರ್ಥೆ ಆಗುವಾಗ ಅಯ್ಯನವರಿಗೆ ಕೈಲಾಸ (Prv.). 3, (a matron), a grandmother (C.). 4, a village goddess, especially Durgâ (C.). 5, the small-pox (T., Tu.; Tĕ. ಅಮ್ಮವಾರು, *i. e.* ಅಮ್ಮನವರು; R.). See ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ, ದೊಡ್ಡಮ್ಮ, ಕಲ್ಲಮ್ಮ. — ಅಮ್ಮಗಳು. Widows (occasionally used by Brahmins, My., also ಅಮ್ಮನ್ದಿರು). — ಅಮ್ಮಂಗೊಡಲಿ. -೦ಕೊಡಲಿ. The hatchet of village goddesses (ಬೆಗ್ಗಟ್ಟವತ್ತಿಗೆ Šmd. II; Kk. 77; ಕಟ್ಟವತ್ತಿಗೆ Čt. II, 18). — ಅಮ್ಮಣ್ಣಿ. -ಅಣ್ಣಿ. = ಅಮ್ಮಿ. An affectionate appellation for a female (My.; M. ಅಮ್ಮಿಣಿ; Tĕ. ಅಮ್ಮಣ್ಣಿ, ಅಮ್ಮಲ್ಲಿ, my dear). 2, an effeminate man, a coward (My.). — ಅಮ್ಮಣ್ಣಿಮಗ. A man of good family (My.). — ಅಮ್ಮನ ಚೇಷ್ಟೆ. The state of being possessed by a village goddess (C.). 2, ಅಮ್ಮನವರ ಚೇಷ್ಟೆ or ಅಮ್ಮನವರ ಪ್ರಸಾದ, venereal disease (My.). — ಅಮ್ಮನ ಬೇನೆ. (generally ದುರ್ಗಮ್ಮನ ಬೇನೆ). Cholera (My.). — ಅಮ್ಮವೆ. -ಅವೆ. = ಅಮ್ಮವ್ವೆ. (Bp. 9, 44). — ಅಮ್ಮವ್ವೆ. -ಅವ್ವೆ. N. of a woman (Bp. 15 sum; 15, 36. 37; 25, 7).

ಅಮ್ಮಣ್ಣಿ ammaṇṇi. = ಅಮ್ಮಿ. A nipple, a teat, the breast (My.; M. ಅಮ್ಮಿಞ್ಞ; T. ಅಮ್ಮು; *cf.* ಅಟ್ಟ 3).

ಅಮ್ಮಯ ap-maya. *Formed from or consisting of water.*

ಅಮ್ಮಾಲೆ ammâlĕ. Game of throwing handballs or stones in the air and catching them in the hand (ಪೊಡೆಸೆಣ್ಡು Ss.; My.; M. ಅಮ್ಮಾನೆ; T. ಅಮ್ಮನೈ, ಅಮ್ಮಾನೈ; Tĕ. ಅಮ್ಮನಮುಲು).

ಅಮ್ಮಿ ammi. = ಅಮ್ಮಣ್ಣಿ. The mother's breast, in the language of small children (S. Mhr.; Mhr. ಅಮಾ, ಅಮಾ).

ಅಮ್ಮಿ ammi. = ಅಮ್ಮಣ್ಣಿ No. 1 (see ಅಮ್ಮ; My.).

ಅಮ್ಮು ammu. (= ಅಣ್ಮು 1). To be able;—to be willing, to wish, to desire (*cf.* ಅಣ್ಪಿತ, ಅಣ್ಪು 2, ಅಪ್ಪರ 2, ಅರುಮೆ, ಅರುಗು 2; ಅರ್ 2; T. ಅವಾವು, to desire). ಡಿಳ್ಳಿಯ ಹೊಗಲ್ ಅಮ್ಮರು ಪಾನ ಪಾನರು; ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲನೆ ಹುದುಗುತಲೆ ಕಳ್ಳತನದಿ ಹೊಕ್ಕನು ನೇಮಿರಾಯನು (Rnĕ. 11, 12). ಆಮ್ ಅರ್ ಪೊಡಮ್ ಉಸಿರಲ್ ಅಮ್ಮೆನ್ ಅಲ್ದನ ಗತಿಯಂ (Šmd. 263). ತನ್ದೆ ತಾಯ್ಗಳ ಮಾತುಗಳನ್ ಅನ್ ಎನ್ದುವುಂ ಧಿಕ್ಕರಿಸಲ್ ಅಮ್ಮೆನು (Bp. 24, 15). ದೇವಾ, ನಿಮ್ಮ ಮಾತಂ ಹುಸಿ ಎನಲು ನಾನ್ ಅಮ್ಮೆಂ (25, 17). ನಿಮ್ಮ ಕನ್ಯೆಗೆ ಕೌಪಿಗೆ ಎಣೆ ಎನಲ್ ಅಮ್ಮೆಂ (27, 44). ಕೇಳಲ್ ಅಮ್ಮ (ಅಮ್ಮೆಂ, 47, 19; see also v. 44). ಹರನು ಲೋಕಹಿತಾರ್ಥಮ್ ಆಗಲು ಗರಳಮಂ ನೆರ್ ನುಂಗಲ್ ಅಮ್ಮದೆ, ಕೊರಳೊಳುಂ ಧರಿಸಿದಂ (59, 48; see also 49, 40). ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಅರ್ಧದೇಹವೆನಿಸುವ ಸತಿಯು ಕಣ್ಣಿನಲಿ (ಗಣ್ಡನಂ) ನೋಡಲ್ ಅಮ್ಮಳು ಕಾಲವಶದಿ (Dp. 1). See J. 18, 44. 48; Bh. 8, 22, 42).

ಅಮ್ಮು ammu. 2. (= ಅಣ್ಪು 2). Desire. ಅಮ್ಮೊಳ್ (Bp. 25, 50; Č. Bp. 11, 11).

ಅಮ್ರಾತಕ amrâtaka. = ಆಮ್ರಾತಕ. (Sk.).

ಅಮ್ಲ amla. = ಆಮ್ಲ. *Sourness; acidity.* 2, vinegar. 3, wood sorrel, Oxalis corniculata. 4, sour curds.

ಅಮ್ಲಪೀತ amla-pîta. = ಅಮ್ಬೆಯ ಹಳದಿ. (Mr. 135).

ಅಮ್ಲಲೋಣಿಕೆ amla-lônikĕ. *Wood sorrel, Oxalis corniculata* Lin.

ಅಮ್ಲವೇತಸ amla-vêtasa. *A kind of dock or sorrel, Rumex vesicarius.*

ಅಮ್ಲಹರಿದ್ರೆ amla-haridrĕ. (= ಅಮ್ಬೆಯ ಹಳದಿ). The plant Curcuma zerumbet Roxb.

ಅಮ್ಲಾನ a-mlâna. Not withered; clean, clear. 2, *the globe amaranth, Gomphraena globosa* Lin.

Digitized by Google

ಅಮ್ಲಿ amli. = ಅಮ್ಲಲಿ. Sour (fem.). 2, wood sorrel.

ಅಮ್ಲಿಕೆ amlikĕ. *The tamarind tree, Tamarindus indica.*

ಅಮ್ವ್ಲ amvla. = ಅಮ್ಲ. Sourness.

ಅಯ್ ay. 1. This syllable may appear as ಐ, *e. g.* ತಲ್ಲಯಿಸಿದಂ or ತಲ್ಲೈಸಿದಂ, ಕಯ್ವಾರಂ (o. r. ಕಯಿವಾರಂ) or ಕೈವಾರಂ (Šmd. 188. 189), also when initial by itself, *e. g.* ಐಲ್, ಐತರ್, ಐದು, ಐಯು, etc.; it is also not uncommon to write it as ಎಯ್, *e. g.* ಎಯ್ದಿಲ್, ಎಯ್ತರ್, ಎಯ್ದು, ಎಯ್ದು, etc. (My.; T., Tĕ.).

ಅಯ್ ay. 2. = ಇ9, No. 1, ಎ8. An affix to form the second person singular (Šmd. 254). ನುಡಿದಯ್ (61), ತೆಗೆದಯ್, ಬಗೆದಯ್, ನೋಡಿದಯ್, ಪಾಡಿದಯ್, ಅರಿದಯ್, etc. (255; Lilv. 8, 36), ಬಳ್ಳಿದಯ್ (257. 298), ಕಣ್ಡಯ್ (262), ಮುಂಚಿದಯ್ (263).

ಅಯ್ ay. 3. = ಅಯ, ಅಯ್ಯ q. v. Used in addressing people: Sir!, *e. g.* Bp. 4, 67; 25, 5; 57, 35; 59, 14; Bh. 1, 19, 21; 2, 13, 9. 37; Râm. 26, 19. (T. ಐ; *cf.* ಅರಿ 2, No. 5; see ಗುಣ್ಡಯ್).— ಅಯ್ಯಗಳು. ಅಯ್ಗಳು. Honorific plural: a Jangama; a teacher, a schoolmaster (C.). ಅಯ್ಯಗಳೇ, ಅಯ್ಯಗಳೇ, ಅಯ್ದಾಬ ಅಂತೆ ನೀವೇ ಬರೆದರೆ ಚನ್ನ! (Prv.).— ಅಯ್ಯಪಟ್ಟ. The dignity of being chief Jangama of a Lingâyata matha, generally ಅಯ್ಯನ ಪಟ್ಟ (C.).

ಅಯ್ ay. 4. An abbreviation of ಅಯ್ದು 1 (Šmd. 211; it may be the P. p. of a verb ಅಯ್; *cf.* Tĕ. ಅತ ತೆಂಚು, to come; T. ಅಯ್ದ, to obtain; to betake one's self to, resort to; to arrive at, to come; ಅಧ್ವ, way; see ಅಡೆ 5; *cf.* the formation of ಎಯ್ 2).— ಅಯ್ತರ್. (= ಅಯ್ದಿ ಕೊಣ್ಡು ಬರ್). To come near or to; to approach; to come; to go to; to go (ಸಮಾಗಮನ Šmd. Dh.). P. p. ಅಯ್ತನ್ದು. Present relative participle ಅಯ್ತರ್ಪ (Bp. 2, 56), ಅಯ್ತಪ್ಪ (14, 25), ಅಯ್ತಪ J. 29, 11). See Bp. 1, 54; 8, 42; 11, 21; 14, 7; 30, 17; 32, 42; 37, 41; 41, 24; 43, 37; 45, 33; 47, 19; 57, 51; 61, 13; Bh. 1, 10, 29; 2, 13, 10; Râv. 5, after 52; 5, 133; 6, 10; Č. Bp. 42, 13; J. 6, 9; 28, 16. 40; 29, 32; 30, 49.

ಅಯ್ ay. 5. = ಅಯಿ, ಅಯಿದು, ಅಯ್ದು 2. An abbreviation of ಅಯ್ದು (Šmd. 223). Five. (T., Tu. ಐ).— ಅಯ್ಗಣೆಯ. -ಕಣೆಯ. Who has five arrows: Kâma (J. 6, 32; T.). — ಅಯ್ಗಣ್ಡುಗ. -ಕಣ್ಡುಗ. (Šmd. 224). Five kandugas.— ಅಯ್ಗುಳ. -ಕುಳ. Five kulas or kōlagas (Mr. 357, o. r. ಅಯಿಗುಳ; see the passage s. ಖರ್ವ).— ಅಯ್ಗೇಣ. = ಅಯ್ಗೇಣು. (B. 5, 12).— ಅಯ್ಗೇಣು. -ಗೇಣ್. Five spans (B. 3, 54. 106).— ಅಯ್ಗೋಲ. -ಕೋಲ. = ಅಯ್ಗಣೆಯ. (My.).— ಅಯ್ಜಡೆಗಳು. The abundant growth of (Śiva's) five jades (J. 9, 27).— ಅಯ್ದಲೆಯ. -ತಲೆಯ. = ಅಯ್ಮೊಗ. (My.).— ಅಯ್ನೂರನೆಯಂ. The five hundredth man (Šmd. 243).— ಅಯ್ನೂರು. Five hundred (J. 14, 12; B. 2, 42; 4, 207. 229).— ಅಯ್ಮೊಗ. The five-faced one: Śiva (Čt. II, 5; Kk. 4; Šm. 2; J. 15, 26).— ಅಯ್ಮೊಗನಕೆಳೆಯ. Śiva's friend: Kubêra (Šm. 13).— ಅಯ್ಯಮ್ಬು. -ಅಮ್ಬು. = ಅಯ್ಗಣೆಯ. (ಪಂಚಶರ Čt. I, 92; II, 52).— ಅಯ್ವಡಿ. -ಮಡಿ. (Šmd. 224). Five folds; five-fold. ಧರೆಯೊಳ್ ವೀರದ ಪೆಮ್ಪಿನ್ ನರನಿನ್ದೆ ಇಮ್ಮಡಿ, ಬಲಾಟೋಪದೊಳ್ ಮೂಮಡಿ, ಭಾಸ್ಕರಸುತನಿಂ ನಾಲ್ವಡಿ, ಮುರಹರನಿನ್ ಅಯ್ವಡಿ ಸೊರ್ಪ್ಪುಯ ಅವರ ಛೇಮಂ (81). ತಾಪಂ ಮೊದಲಿನ್ದೆ ಅಯ್ವಡಿ ನೆಗಪ್ದ ುದೆ (Râv. 5, 40).— ಅಯ್ವಣ್ಣ. -ಬಣ್ಣ. Five colours (My.).— ಅಯ್ವತ್ತು. -ಪತ್ತು. Fifty. ಅಯ್ವತ್ತು ಸರದ ಮುತ್ತು (ಮಾಣವಕ Hlâ.). ಅಯ್ವತ್ತು ಮಣ್ಡಲಂ (ವರ್ತನೆ Mr. 326). ಅಯ್ವತ್ತು ವರುಷಂಗಳ್ (Bp. 20, 30). ಅಯ್ವತ್ತು ಜನ (B. 5, 125).— ಅಯ್ವತ್ತು ಅಱುವತ್ತು. Fifty or sixty. ಅವು ಅಯ್ವತ್ತು ಅಱುವತ್ತು ಮೊಟ ಎತ್ತರ ಇರುತ್ತವೆ (B. 2, 41).— ಅಯ್ವತ್ತೆರಡು. -ಎರಡು. Fifty-two. ಸಂಸ್ಕೃತದೊಳ್ ಶುದ್ಧಗೆ ಅಯ್ವತ್ತೆರಡುಂ (Šmd. 44). ಅಯ್ವತ್ತೆರಡು ಅಕ್ಕರಂಗಳು (ಬಾವನ್ನಾಕ್ಷರ Nn. 71). ಅಯ್ವತ್ತೆರಡು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಅಕ್ಷರ (Mr. 500).— ಅಯ್ವತ್ತೇೞು. -ಏೞು. Fifty-seven. ಅಯ್ವತ್ತೇೞು ಅಕ್ಕರಂಗಳ್ (Šmd. 45).— ಅಯ್ವಾಯ್. -ಬಾಯ್. Five mouths. ಅಯ್ವಾಯ ಶಂಖಮಂ ಪೂರಿಸಿದಂ (Šmd. 224; o. r. ಅಯ್ವಾಯ್ಯು, *i. e.* ಅಯ್ವಾಯ-ಅದು).— ಅಯ್ವೆಡೆ. -ಪೆಡೆ. Five hoods (My.).— ಅಯ್ಸರ. A five-fold string (of pearls, Abh. P. 3, 154; 11, 161).— ಅಯ್ಸರಲ. = ಅಯ್ಯಮ್ಬು. (ಕಾಮ Šm. 6; ಮನ್ಮಥ Kk. 8).— ಅಯ್ಸಾಸಿರ. (Šmd. 224). Five thousand.— ಅಯ್ಸಾಸಿರ್ವರ್. Masculine plural of ಅಯ್ಸಾಸಿರ. ಅಯ್ಸಾಸಿರ್ವರ್ ಪ್ರಿಯತನೂಭವರ್ (Šmd. 227).

ಅಯ aya. = ಅಯ್ಯ, etc. (My.; Tĕ. ಅಯೆ; T. ಅಯ, ಐಯ). ಅಯನ ನೋಡಿದ್ದೂ ಇಲ್ಲ, ತಯನ ಮಾಡಿದ್ದೂ ಇಲ್ಲ (Prv.). See ಅಲ್ಲಯ, ಕಕ್ಕಯ, ಗುಣ್ಡಯ, ಗೋತ್ರಯ, ಚನ್ನಯ, ಚವುಡಯ, ಚಾಮಯ, ಜೊಮ್ಮಯ, ದಸರಯ, ದೂಳಯ, ನಾಗಮಯ, ಬಂಕಯ, ಬಾಚಯ, ಬೊಮ್ಮಯ, ಮಾಚಯ, ಮಾದಯ, ಮಾರಯ, ರಾಮಯ, ಸೋಮಯ. (Mhr. ಅಯಾ, a compellation of respect amongst the Lingâyata people).— ಅಯ್ನೋರು. *i. e.* ಅಯನ್-ಅವರು. = ಅಯ್ಯಗಳು, ಅಯ್ನಾರ್; also: a respectful mode of addressing a Brâhmana (My.).

ಅಯ aya. Going, moving. 2, *good luck.*

ಅಯಃಶೂಲ ayas-śûla. An iron lance; —fraudulent or cunning artifice. See ಅಯಃಶೂಲಿಕ.

ಅಯತ್ನ a-yatna. Absence of effort or exertion.

ಅಯತ್ನಕೃತ ayatna-krita. Easily or readily produced, spontaneous (Šmd. 125).

ಅಯನ ayana. Going, moving. 2, *a road, a path.* 3, *a place, a site* (ಸ್ಥಾನ, ಠಾವು Hlâ.; Mr. 453). 4, *the sun's journey north or south of the equator; the half year.* 5, the equinoctial and solstitial points. See Prv. s. ಪಯಣ.

ಅಯನಿಸು ayanisu. To move, to progress, as the sun does (Si. 42).

ಅಯನ್ತ್ರಿತ a-yantrita. *Unrestrained, self-willed* (ಅನರ್ಗಲ, etc. Mr. 445).

ಅಯರ್ ayar. = ಅಯಿರೆ, etc.— ಅಯದಾಳಿ. -ತಾಳಿ. = ಅಯ್ರಾಣಿ. The marriage badge (C.).

ಅಯಶ a-yaśa. Infamy, disgrace (Kâvy. V, 18).

ಅಯಸ್ ayas. *Iron;* steel (ಉಕ್ಕು G.); metal.

ಅಯಸ್ಕಾನ್ತ ayas-kânta. *The loadstone.* (Grj. 1, 59).

ಅಯಾಚಿತ a-yâcita. *Unsolicited.*

ಅಯಾನ a-yâna. Not moving, halting, stopping. 2, without a vehicle (My.).

ಅಯಿ ayi. = ಅಯ್ 5, etc. Five.— ಅಯಿಗುಳ. -ಕುಳ. = ಅಯ್ಗುಳ, q. v.— ಅಯಿವತ್ತು. -ಪತ್ತು. = ಅಯ್ವತ್ತು (Mr. 326; My.).— ಅಯಿವತ್ತುಸರಮುತ್ತು. (ಮಾಣವಕ Mr. 338).

ಅಯಿ ayi. = ಐ. *A vocative particle implying kindness of address, etc.*

ಅಯಿದು ayidu. = ಅಯ್ 5, etc. Five. (Bp. 53, 19; Dp. 32, 1; My.). ಅಯಿದು ಕಾಂಡಂಗಳ್ (Mr. 539). ಅಯಿದು ಇನ್ದ್ರಿಯ (ಇನ್ದ್ರಿಣಿ Mr. 511).

Digitized by Google

ಅಯಿದೆ ayidĕ. = ಅಯ್ದೆ, q. v. s. ಅಯ್ದು, 1. (Bp. 44, 53; Mr. 350).

ಅಯಿನಾ ayinâ. = ಐನಾ, q. v. (Mhr.).

ಅಯಿನಾತಿ ayinâti. = ಅಯಿನು. (My.).

ಅಯಿನು ayinu. = ಐನು. Original, principal, prime (C.; Br.; Mhr., H. ಐನ).

ಅಯಿನ್ದಾ ayindâ. = ಆಯಿನ್ದಾ, ಐನ್ದ. Hereafter, next time, in future (My.; Br.; H.).

ಅಯಿಬು ayibu. A flaw, a fault, a defect (C.; Br; Mhr., H. ಅಯಬ, ಐಬ).

ಅಯಿರಾವತ ayirâvata. Tbh. of ಐರಾವತ. (ಸುರೇಭ Nn. 15; ಪುಣ್ಡರೀಕ, ಇನ್ದ್ರೇಭ 18).

ಅಯಿರೆ ayirĕ. = ಅಯರ್, ಅಯ್ರೆ, ಅಯ್ದುವೆ, ಅಯ್ದೆ. (Tbh. of of ಅಚಿರಾ). A wife whose husband is alive (ಪತಿವತ್ನಿ, ಜೀವತ್ಪತಿ Hlâ.; Trivikrama: ಅಯಿರ-ಜುವ್ವೈ = ನವವಧೂಃ = ಅಚಿರಯುವತಿಃ).

ಅಯಿಲು ayilu. -ಲ್. = ಅಯ್ಲು, (ಅರುಲು). Bewilderment, phrenzy, madness (My.; Tĕ. ಅಯಿಲು, ಅನ್ನು; Tĕ. ಅನ್ನು ಕೊನು, to be intoxicated; T., M. ಅಯರು, to faint, swoon; to fear; to forget; to be drowsy; *cf.* ಅಡಲು 2). ಅವನಿಗೆ ಅಯಿಲು ಹಿಡಿಯಿತು (My.). — ಅಯಿಲುಪಯಿಲು. reit. (My.).

ಅಯಿವಜು ayivaju. Property, wealth (Mhr.); cash, money (My.; Br.; Mhr., H. ಐವಜ).

ಅಯಿಸು ayisu. = ಅಯ್ಸು, q. v. (Bp. 24, 55; 61, 68; Č. Bp. 47, 32).

ಅಯುಕ್ತ a-yukta. Not yoked. 2, not suited, unfit, unsuitable, improper (Si. 265).

ಅಯುಕ್ತಿಕ a-yuktika. = ಅಯುಕ್ತ. (B. 5, 168; My.).

ಅಯುತ a-yuta. Not joined; not counted. 2, ten thousand, a myriad (J. 27, 8; Si. 327; My.).

ಅಯೇ ayê. A vocative particle expressing surprise, recollection, fatigue, fear, passion (Sk.). 2, = ಅಯಿ (Sk.; C.; My. especially with regard to females; *cf.* ಅಯ್ಯೋ, ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ).

ಅಯೊಗ ayŏga. Tbh. of ಅಯೋಗ್ರ (Šmd. 359).

ಅಯೋಗ್ಯ a-yôgya. Unfit, unsuitable, useless (My.; G. 280).

ಅಯೋಗ್ರ ayas-agra. = ಅಯೊಗ. *A pestle.*

ಅಯೋಘನ ayas-ghana. *An iron hammer.*

ಅಯೋಜ ayas-ja. A (kind of) weapon (ಶಸ್ತ್ರ, ಆಯುಧ, etc., ಕೆಯ್ದು Mr. 293).

ಅಯೋಧ್ಯೆ a-yôdhyĕ. ಅಯೋಧ್ಯಾ. Oude, the capital of Râma (J. 17, 1. 2; B. 4, 162).

ಅಯೋನಿ a-yôni. Not the womb; anything but the womb.

ಅಯೋನಿಜ ayôni-ja. Not born from the womb (Bp. 21, 4; 54, 26).

ಅಯೋನಿಜೆ ayôni-jĕ. Sîtâ (J. 18, 50).

ಅಯೋನಿಸಮ್ಭವ ayôni-sambhava. = ಅಯೋನಿಜ. (Bp. 22, 37).

ಅಯೋಮಯ ayas-maya. Made of iron or steel. (My.).

ಅಯೋಮುಖ ayas-mukha. Having an iron mouth or face; tipped with iron; an arrow. 2, a crowbar (ಶೂಲಿಕೆ, ಒತ್ತುವ ಹಾರೆಗಟ್ಟಿಗೆ Mr. 158).

ಅಯ್ಕಿಲ್ aykil. Cold, coldness; cold dew; frost; snow; the cold season (ಹಿಮ Kk. 24; ಕುಳಿರ್, ಹಿಮ, ಚಳಿ, ಹಿಮ Šm. 16; ಹೇಮನ್ತ, ಮಂಜುಗಾಲ Čt. II, 85). (ಹೈಮಾಗಮಂ) ಮರುತನಂ ಕರಂ ಪಿಡಿದು, ತನ್ನ ಅಯ್ಕಿಲ್ಗಳಿಂ ನಾನ್ದಿ (Rŝv. 9, 7). ತಣ್ಪ ಅಯ್ಕಿಲ ಧರದೆ (9, 22). ಸೂಸೆ ಮೇಲ್ ಅಯ್ಕಿಲ್ ಎತ್ತಂ (9, 29). ಮೂಲೋಕಮಂ ಮಾಗಿ ನಡುಗಿಸಿತು, ಪೋಣ್ ಉಡುಗಿಸಿತು ಪೆರ್ಚಿದ ಅಯ್ಕಿಲಿನ್ದ (J. 28, 2). — ಅಯ್ಕಿಲ್ವೆಟ್ಟ ಣುಗಿ. ಅಯ್ಕಿಲ್ವೆಟ್ಟ ಅಣುಗಿ. Himâlaya's daughter: Pârvatî (ಶಿವೆ Kk. 5). — ಅಯ್ಕಿಲ್ವೆಟ್ಟಳಿಯ. ಅಯ್ಕಿಲ್ವೆಟ್ಟ ಅಳಿಯ. Himâlaya's son-in-law: Šiva (Kk. 4). — ಅಯ್ಕಿಲ್ವೆಟ್ಟು. -ಬೆಟ್ಟು. The snow-mountain, Himâlaya (ಹಿಮಾದ್ರಿ Čt. II, 10). — ಅಯ್ಕಿಲ್ವೆಳಗ. -ಬೆಳಗ. That has cool light: the moon (ಚನ್ದಿರ, ಸಸಿ, etc. Kk. 44).

ಅಯ್ಚಿ ayči. — ಅಯ್ಚಿದೇವಯ್ಯ. A proper N. (Bp. 58, 1).

ಅಯ್ತಯ aytaya. N. See ಅಷ್ಟಗಾಲಯ್ತಯ.

ಅಯ್ತನ aytana. = ಅಯ್ಯತನ. The state of being an Ayya or Jangama (C.).

ಅಯ್ತರ್ aytar. See s. ಅಯ್ 4.

ಅಯ್ತೆ aytĕ. (fr. ಅಹುದು-ಎ 3). = ಅದೆ 4. It certainly is, it is, there is, is (C.).

ಅಯ್ದಾನೆ aydânĕ. (fr. ಆದಪನು-ಎ 3). = ಅದಾನೆ, q. v. Feminine ಅಯ್ದಾಳೆ (C.).

ಅಯ್ದಿಕೆ aydikĕ. = ಅಯ್ದುವಿಕೆ. Going; coming (My.).

ಅಯ್ದಿಸು aydisu. To cause to go to; to cause to come within reach; to make obtain; etc. ಸಾರಿಗಳನು ಎಡ ಬಲ ಸ್ಥಾನಂಗಳಿಗೆ ಅಯ್ದಿಸುವುದು (ಪರಿಣಾಯ Nr.). ಅಯ್ದಿಸಲ್ ಬೇಡಿದುದು (ಪ್ರಾಪ್ಯ, ಗಮ್ಯ, ಸಮಾಸಾದ್ಯ Nr.). See Bp. 2, 39; 3, 59; 8, 28. 54; 16, 2; 17, 14; 27, 75; 28, 56; 30, 19; 33, 4; 35, 26; 47, 22; 51, 45. 49; 53, 11; 59, 4; ಬಲವಯ್ದಿಸು.

ಅಯ್ದು aydu. 1. To go to; to join, to become united with (ತಗುಳ್ Šmd. 15 Cm.; ಕೂಡು 59 Cm.; ತಗುಳ್ಚು 77 Cm.; ಮುಟ್ಟು G.); to draw near, to approach (ಬರು G.; My.); to reach, to obtain (ಹೊನ್ದು G.); to be meet or fit; to go (ಹೋಗು G.; My.; T., M. ಎಯ್ದು, to get, obtain = ಅಡೈ; see ಅಯ್ 4). ಅಯ್ದಲ್ ಪಡೆವುದು (ಪ್ರಾಪ್ಯಂ Šmd. 156). ಅಯ್ದಲ್ ಪಟ್ಟ (ಉಪಾತ್ತ 93; ಸಮಾಗತ 161; ಗತ 231). ಅಯ್ದುವುದು (ಪ್ರಾಪ್ತಿ, ಅಧಿಗಮ Nr.). ಕಡೆಯನ್ ಅಯ್ದುವುದು (ಅನ್ತಗಮನ, ಪ್ರಾಯ Nr.). ಅಯ್ದಲ್ ಪಟ್ಟ (ಪ್ರಾಪ್ತ, ಪ್ರಣಿಹಿತ Nr.). ಅಯ್ದಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ಸಮಾಹಿತ, ಉದಾಸ್ಥಿತ Nr.). ಅಯ್ದುವಲ್ಲಿ (ಯಾತಿ Nn. 77). ಮೋಕ್ಷವನ್ ಅಯ್ದುವ ಜೀವನು (ಮೋಕ್ಷಗತಜೀವ 90). ಸೌಖ್ಯವನ್ ಅಯ್ದುವನ್ಥಾ ಜೀವರುಗಳು (ಸೌಖ್ಯೋದ್ಗತಜೀವ 113). ಯಾಗಕೆ ಅಯ್ದಿದ ಪಶು (ಪ್ರಾಕೃತ Mr. 261). ಕ್ಷಯಮನ್ ಅಯ್ದಿತು (ಸವೆದುದು Bhn. 33). See Šmd. 54. 70. 156. 190; Čh. v. 30. 69. 228; Bp. 2, 20; 3, 14. 17. 85; 4, 1; 5, 3; 6, 13; 8, 25. 45; 9, 7; 10, 10; 11, 20. 47; 15, 25. 29; 21, 33; 26, 31; 34, 37; 37, 3. 23; 42, 37; 43, 83; 45, 34; 47, 9. 14; 50, 6. 7; 54, 12. 57. 83; 57, 58; 60, 8; J. 22, 3; 28, 19. 33. 53; 29, 9. 23; 30, 42. 50; 33, 20; Rŝv. 5, after 115; 5, 118. 124; 6, 9; 13, 12; ಅಯ್ 4; ಪಿನ್ದಯ್ದು. — ಅಯ್ದು ಅಯ್ದು. rep. (Bp. 34, 7). — ಅಯ್ದೆ. = ಅಯಿದೆ. An infinitive of the above verb: so that it reaches, etc., so that it is fit; — exceedingly, greatly, much, further; completely; becomingly, well; then; even (ಅಧಿಕ Šmd. 391; Šm. 58; ಕರಂ, ನೆಱೆ, ಸೂರದು, etc., ಪಿರಿದು Kk. 49; ಸಾಕಲ್ಯ, ಯಾವತ್ತಾವತ್ Nr.; ಅಧೋ, ಅಥ Nr.; ಚನ್ನಾಗಿ

Digitized by Google

Śmd. 26 Cm.; 38 Cm.; 195 Cm.; 231 Cm.; T. ಐ; see s. ಅಡಗು 3). See *e. g.* Śmd. 75. 112. 223; Śm. 3. 6. 9; Rśv. 9, 18; J. 25, 3; 28, 25.

ಅಯ್ದು aydu. 2. = ಅಯ್ 5, etc. An aggregate of five; five (My.; Tĕ.; T. ಅಂಜು, ಐನ್ದು; M. ಅಂಚು, ಐ; Tu. ಐನು). ಅಯ್ದುಂ (Śmd. 44), ಅಯ್ದುಏ (21), ಅಯ್ದುಕೆರ (223), ಅಯ್ದುಲೆ (135), ಅಯು ಬಲ್ಲಿ (32 Cm.), ಅಯ್ದುಬಿಲಿ (Bp. 55, 32). ವರ್ಗವ್ ಅಯ್ದು ಅಕ್ಕಂ (Śmd. 21). ಎರಡಯ್ದು or ಎರಡಯ್ದುಗಳ್ (170). ಪಸುಳೆಗೆ ಅಯ್ದು ವರುಷಂ ತುಮ್ಬಿತು (J. 28, 25). ಅಯ್ದು ದೆಸೆ (Mr. 324). ಅಯ್ದು ಮಸ್ಡಿ (B. 5, 283). See Bp. 40, 73. — ಅಯ್ದನೆಯ. Fifth (Śmd. 24; My.). — ಅಯ್ದಯ್ದು. -ಅಯು. Five and five. ಅಯ್ದಯ್ದು ವರ್ಣಂಗಳ್ ಒನ್ದು ವರ್ಗವ್ ಆಗೆ (Śmd. 21). B. 3, 30. 108. — ಅಯ್ದಾಱು. -ಆಱು. Eleven (Bp. 5, 64; My.). 2, five or six (My.; B. 2, 37; 3, 86). — ಅಯ್ದು ಉತ್ತಮವಾದ್ಯ. The five best musical instruments: ವೀಣೆ, ತಾಳ, ಮುರಜ, ಕಹಳೆ and ವಾಸ (Mr. 81). — ಅಯ್ದು ರಸ. The five liquids. ತುಪ್ಪ ಮೊದಲಾದ ಅಯ್ದು ರಸಂಗಳು (ಘೃತಾದಿರಸಪಂಚಕ Nn. 83). — ಅಯ್ದುವರೆ. = ಅಯ್ದೂವರೆ. (My.). — ಅಯ್ದೂವರೆ. ಅಯ್ದೂ-ಅರೆ. Five and a half (B. 4, 212; My.). — ಅಯ್ದೆರಡು. -ಎರಡು. Ten (Bp. 1, 9; My.). 2, seven (My.). — ಅಯ್ದೆಲೆಯ ಬಳ್ಳಿ. -ಎಲೆಯ-. A climbing shrub, Vitis auriculata Roxb. (Z.; My.).

ಅಯ್ದುವಿಕೆ aydưvikĕ. = ಅಯ್ದುಕೆ. (My.).

ಅಯ್ದುವೆ ayduvĕ. = ಅಯಿರೆ, etc. (Tĕ.; R.).

ಅಯ್ದುವೆತನ ayduvĕtana. = ಅಯ್ದೆತನ. (Tĕ.; R.).

ಅಯ್ದೆ aydĕ. See s. ಅಯ್ದು 1.

ಅಯ್ದೆ aydĕ. = ಅಯಿರೆ, etc. A woman whose husband is living (ಸುವಾಸಿನಿ Kk. 27; ಸೋವಾಸಿಣಿ Śm. 73; ಪತಿವತ್ನಿ Mr. 303). See ನಿಚ್ಚಯ್ದೆ, ಮುತ್ತಯ್ದೆ; Č. Bp. 6, 53; J. 34, 3.

ಅಯ್ದೆತನ aydĕtana. = ಅಯ್ದುವೆತನ. The state of a woman whose husband is alive (My.). See J. 26, 56; ಮುತ್ತಯ್ದೆತನ.

ಅಯ್ನಾರ್ aynâr. = ಅಯ್ನೋರು, s. ಅಯ. T. plural of ಐಯ, ಅಯ್ಯ. See ನಾಟ್ಯನ ಮಿತ್ತಡಿ ಅಯ್ನಾರ್.

ಅಯ್ಬರು aybaru. = ಅಯ್ವರ್. (My.).

ಅಯ್ಯ ayya. = ಅಯ್ 3, ಅಯ (*cf.* ಅಜ್ಜ?). A master, a lord, sir (C.; Bp. 9, 46 Śiva). **2,** a grandfather (C.). **3,** a father (C.; see ಅಮ್ಮೊಗನಯ್ಯ, ಕಾವನಯ್ಯ, ಚಿಕ್ಕಯ್ಯ, ತನ್ದೆಯಯ್ಯ, ದೊಡ್ಡಯ್ಯ, ಮುತ್ತಯ್ಯ, ಹಾರುವಯ್ಯ; Bp. 3, 82; 47, 24. 30; J. 30, 51). **4,** a Jaṅgama (C.; Bp. 11. 20. 33. 37. 43; 12, 20; 22, 32; 57, 88; see the names in Bp. 58 to which ಅಯ್ಯ is added; B. 4, 80). **5,** a teacher, a schoolmaster (C.; B. 1, 12). — (Tĕ., T., M.; Tu. ಅಯ್ಯೆ). ಅಯ್ಯಗಳಿರ್, ಅಯ್ಯಂಗಳ್ (Śmd. 124. 126). ಎಮ್ಮ ತನ್ದೆಗಳ್, ಎಮ್ಮ ಅಯ್ಯಂಗಳ್, ಎಮ್ಮ ತಾಯ್ಗಳ್ (125). ಅಮ್ಮನವರು ಪ್ರಾಯಸಮರ್ಥೆ ಆಗುವಾಗ ಅಯ್ಯನವರಿಗೆ ಕೈಲಾಸ. — ಅಯ್ಯನ ಶ್ರಾದ್ಧ ವಾಸಿ (Prvs.). — ಅಯ್ಯನಯ್ಯ. ಅಯ್ಯನ ಅಯ್ಯ. A grandfather (Bp. 3, 82; 47, 24).

ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ayyangâr. = a plural of ಅಯ್ಯ No. 1. A compellation of respect among Śrîvaishṇavas (My.; Tĕ. ಅಯ್ಯಗಾರು, ಅಯ್ಯವಾರು, a father; a Brahmin; a teacher).

ಅಯ್ಯತನ ayyatana. = ಅಯ್ಯನ. (Bp. 3, 82; My.).

ಅಯ್ಯಮ ayyama. Tbh. of ಆರ್ಯಮ. See ತುಪ್ಪದಯ್ಯಮ.

ಅಯ್ಯಯ್ಯೇ ayyayyê. rep. = ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ. (Occasionally among S. Mhr. females; *cf.* Sk. ಅಯೇ).

ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ ayyayyô. rep. = ಅಯ್ಯೋ. (ಕರುಣ Čt. I, 55; C.; M., T., Tĕ.; J. 19, 17).

ಅಯ್ಯಾಲು ayyâlu. A person's inner, hidden state, his mind, power, etc. (S. Mhr. = ಗುಟ್ಟು).

ಅಯ್ಯೋ ayyô. An interjection expressing grief: alas! (ಖೇದಪಿಡಮ್ಬನ Śmd. 393; C.; Tĕ., Tu.; M., also ಅಯ್ಯಂ; T., also ಅಚ್ಚೋ, ಅತ್ತೋ, ಅನ್ನೋ). **2,** expressing astonishment: ah! aha! (C.; T.). **3,** compassion: ah! alas! (ಕರುಣೆ Śmd. 393; C.; T.). ಅಯ್ಯೋ, ಅಕ್ಕಟಾ, ಇನ್ತಂಗೆ ಕೇಡು ಅಯ್ತೆ? (Śmd. 69). See Bp. 15, 2; 46, 23; 52, 13.

ಅಯ್ರ ayra. = ಅಯರ್, etc. — ಅಯ್ರವಾಳಿ. -ತಾಳಿ. = ಅಯಿವಾಳಿ. (Rśv. 8, 27; V. 40, 62; My.; ಗುಳವಾಳಿ G.).

ಅಯ್ರಣೆ ayraṇĕ. = ಅಯ್ರಾಣಿ. (My.; ಅಯ್ರಾಣಿಯ ಗಡಿಗೆ G.). ಕಾಂಚನದ ಅಯ್ರಣೆ (Râm. 1, 16, 36).

ಅಯ್ರಾಣಿ ayrâṇi. = ಅಯ್ರಣೆ. A small vessel, or painted vase or pitcher, used at weddings (S. Mhr.; My. = ಪಾಲಿಕೆ; Tĕ. ಅರಿವೆನಕುಣ್ಡ, ಅರಿವೇಣಿ, ಐರೇಣಿ; Mhr. ಅಹಿರಿ). — ಅಯ್ರಾಣಿಕುಮ್ಭ. = ಅಯ್ರಾಣಿಗಡಿಗೆ. (My.). — ಅಯ್ರಾಣಿಕೊಡ. = ಅಯ್ರಾಣಿ. (S. Mhr.). — ಅಯ್ರಾಣಿಗಡಿಗೆ. = ಅಯ್ರಣೆ. (G.; My.).

ಅಯ್ರಿ ayri. A disease of the eye in which the vessels of the lower lid swell much and protrude (R.; Tĕ. ಅವಿರಿ, a certain slight disease that attacks the pupil of the eye; Mhr. ಅಹಿರಾ, ಅಹೇರಾ, a disease of the eye; *cf.* ಅರಮ, ಅರಿ 7, ಅಲಿ 3).

ಅಯ್ಲು aylu. = ಅಯಿಲು. — ಅಯ್ಲುಪಯ್ಲು. = ಅಯಿಲುಪಯಿಲು. (Bh. 3, 6, 33).

ಅಯ್ವಡಿ ayvaḍi. See s. ಅಯ್ 5.

ಅಯ್ವತ್ತು ayvattu. See s. ಅಯ್ 5.

ಅಯ್ವರ್ ayvar. -ರು. = ಅಯ್ಬರು. Five persons. ಎಮ್ಮಿತಯ್ವರ್ (Śmd. 180). ಬಡಗಿ, ಅಕ್ಕಸಾಲೆ, ಕಮ್ಮಾರ, ಕಲುಕುಟಿಗ, ಕಂಚುಗಾರನ್ ಎಮ್ಬ ಅಯ್ವರ ಹೆಸರು (ಕಾರು, ಶಿಲ್ಪಿ Nr.). See Bh. 1, 8, 73. 94; 2, 13, 10. ತಮ್ಮ ಕಲಹಕೆ ತಾವು ಅಯ್ವರು, ಪರರ ಕಲಹಕೆ ನೂಱಾ ಅಯ್ವರು (Prv.).

ಅಯ್ಸಲೆ aysalê. (ಅಯ್ಸಲೆ). Well done! bravo! noble! (*cf.* ಅಯಿ; Mhr. ಐಶೆ, bravo, etc.). See Bh. 1, 10, 14; 2, 13, 24; J. 5, 39; 18, 19; 19, 26.

ಅಯ್ಸು aysu. = ಅಯಿಸು. That much, etc. (its meaning being the same as that of ಅನಿತು q. v.; My.). See Bp. 8, 43; 10, 2; 19, 48; 21, 39. 41; 22, 38; 23, 41; 24, 15; 27, 9; 28, 27. 57; 37, 21; 38, 51; 39, 62; 42, 19. 86; 47, 44; 50, 5; Bh. 8, 19, 40; 8, 23, 42; J. 20, 46.

ಅರ್ ar. 1. = ಅರು 2. An affix to form the plural of masculine and feminine nouns, pronouns, relative participles, and adjectives (Śmd. 119. 140. 153), *e. g.* ದೇವರ್ (120), ದೇವಿಯರ್ (121), ದೇವತೆಯರ್ (109), ಅವರ್ (121), ಮಾಡಿದರ್, ಒಳ್ಳಿದರ್ (121), ಕೆಲರ್ (122), to which ಕಳ್ or ಗಳ್ is occasionally added, *e. g.* ಗೋಪಾಲಯ್ಯರ್ಕಳ್ (79), ಬುಧರ್ಕಳ್, ಇವರ್ಗಳ್ (124).

ಅರ್ ar. 2. = ಅರು 2. A termination of the third person plural in the masculine and femi-

Digitized by Google

nine (Śmd. 254), *e. g.* ಮೂಬ್ಬರ್ (44), ಸುಡಿದರ್ (61), ಇರ್ಕರ್ (72), ಆಡಿದರ್ (255), ಒಳ್ಳಿದರ್ (257).

ಅರ್ ar. 3. = ಅಬ್ 2, etc. To be immersed, etc. P. p. ಆರ್ದು. ಲಿಂಗವನ್ತರು ಸದ್ಭರೊಳಗೆ ಅತಿಸಾಂಗಭಕ್ತಿಯಲಿ ಅರ್ದು (Bp. 36, 61).

ಅರ ara. 1. (fr. ಅರೆ 2). = ಅರ್ದ. A file (My.; Tu., T., M.; see s. ರಾಯಿ). ಉಜ್ಜ ಕೆರೆಯುವ ಅರ (ಅರೆ Si. 345).

ಅರ ara. 2. = ಅಚ್, ಅರೆ 8 q. v., ಅರ್ದ 1. Half. (Tu., M., Tĕ. ಅರೆ; T. ಅರೈ; *cf.* ಅರಮೆ). — ಅರಆಳು. Half a person: a man that works only half so much as another; a man who works, or has worked, only for half a day (My.). — ಅರಕಾಣಿ. = ಅರೆಕಾಣಿ, q. v. (My.). — ಅರಕಾವೊತ್ತು. -ಕಾ-ಒತ್ತು. The half ರ when written as ‍ (C.). — ಅರಕಾಲು. = ಅರೆಕಾಲು, q. v. (C.). — ಅರಕಾಸು. Half a cash (C.). — ಅರಕುಲ. A half caste, a mixed breed (C.). — ಅರಕ್ಷಣ. Half a moment (My.; B. 4, 16). — ಅರಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. Half an eye; a purblind eye; purblindness (C.); a leer (My.). — ಅರಗಳಿಗೆ. Twelve minutes, a little while (My.; B. 4, 18. 182; 5, 143). — ಅರಗಾಯ. A slight wound (C.). — ಅರಗಾವು. -ಕಾವು. Half heat, slight heat; the state of being slightly heated (C.). — ಅರಗೋಡೆ. A wall of small height (C.). — ಅರಗೋಟು. -ಕೋಟು. Half a portion of the produce of a field, farm, etc. (S. Mhr.). — ಅರಚಣ್ಣ. Breeches that just cover the buttocks (C.). — ಅರಚಲ್ಲಣ. = ಅರಚಣ್ಣ. (My.). — ಅರಜಲ. Deficiency of spring-water in a well (S. Mhr.). — ಅರತಲೆನೋವು. = ಅರ್ಧತಲೆನೋವು. A one-sided headache (My.). — ಅರತಾವು. Half a sheet of paper (C.). — ಅರದಲೆ. -ತಲೆ. Half the head, one side of the head (C.). — ಅರನಾಲಿಗೆ. Half the tongue (Bp. 55, 24). — ಅರಪಾವು. Three rupees' weight (C.); the eighth part of a sêr (My.). — ಅರಪಾಸೆ. Indistinct utterance; stammering tongue (C.). — ಅರಮಣ. Half a mound (C.). — ಅರಮನಸ್ಸು. Half the mind, reluctance (My.). — ಅರಮರೆ. A partial screen; partial screening, want of sincerity (My.). — ಅರಮೆಯ್ಯಿ. Half the body (C.). — ಅರವಾಸಿ. One half (C.; B. 4, 102). — ಅರಸೇರು. Half a seer (C.). — ಅರಹಾಸ. A smile (My.). — ಅರಹೊಟ್ಟೆಯೂಟ. -ಊಟ. A meal of half the stomach, an insufficient meal (C.). ಅರಹೊಟ್ಟೆಯೂಟ ಮಾಡೋಣ (My).

ಅರ ara. 1. Going. 2, *swift, speedy;* speed. 3, a rapid flow of water (ಧಾರೆ, ಪ್ರವಾಹ, ಓಘ, ವೇಣಿ, ನೀರ ಹರಹು Mr. 415). ಅರಂ, *quickly.* 4, the spoke or radius of a wheel. — ಅರಗೀಲ್. -ಕೀಲ್. = ಅರ No. 4. (Abh. P. 13, 69).

ಅರ ara. 2. = ಅರೆ 1. An abbreviation of ಅರಸು (Śmd. 209. 210). A king. — ಅರಗಿಣಿ. The rose-ringed parrakeet (Pr. & Bd.). ನುಡಿಯ ಕಲಿಸಿದಳ್ ಅರಗಿಣಿಗೆ (Prll. 3, 32). — ಅರಗಿಳಿ. = ಅರಗಿಣಿ. (Grj. 2, 68; J. 15, 20; 30, 37; C.). 2, a kind of shoe with a parrot-like knob for the toes (Bp. 12, 12). — ಅರಗುವರ. -ಕುವರ. A king's son (ಅರಸುಮಗ Kk. 34). — ಅರನೆಲ್ಲಿ. = ಅರೆ-, ರಾಯ-. A small tree cultivated in gardens, the country gooseberry, Cicca disticha Lin. (S. Mhr.; T., M.; Tĕ. ರಾಚಉಸಿರಿಕೆ). 2, ಪಾಲಕ (Mr. 121, o. r. ಅರೆ-). — ಅರನೇಱಲ್. = ಅರಸುನೇಱಲ್. (Śmd 210, o. r. ಅರೆ-). — ಅರಬೇವು. = ಅರೆಬೇವು. (My.). — ಅರಮಗ. A king's son (ಅರಸುಮಗ Śs.; Rsv. 14, 59; Abh. P. 12, 79). — ಅರಮನೆ. = ಅರಸುಮನೆ. (Śmd. 209). A royal dwelling, a palace (ರಾಜಸದನ Hlâ.; ಬಲ್ಲಿದರ ಮನೆ Mr. 198; ಸೌಧ, etc. Si. 109). 2, a court (ಕಚೇರಿ C.). 3, government (C.). ಅರಮನೆಯ ಸಮೀಪದ ಬನಂ (ಉದ್ಯಾನ Hlâ.). ಊರೊಳಗಣ ಅರಮನೆಗಳ ಒತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಇಹ ವನಂ (ಉದ್ಯಾನ Mr. 152). ಇಟ್ಟಿಗೆ ಮೊದಲಾದುವಱಿಂ ಮಾಡಿದ ಅರಮನೆ ದೇಗುಲಂಗಳ್ (ಪ್ರಾಸಾದ Hlâ.). ಅರಮನೆಗೆ ಆಱು ಬಾಯಿ. — ಅರಮನೆಯ ಬದಕಿಗೆ ಆಕಾಶವೇ ಕಾವಲು. — ಅರಮನೆಯ ತುಪ್ಪಕ್ಕೆ ಸೆಱಗು ಒಡ್ಡು! — ಅರಮನೆಯ ಬತ್ತಕ್ಕೆ ಹೆಗ್ಗಣ ಗುದ್ದ್ಯಾಡಿದ ಹಾಗೆ. — ಅರಮನೆಯ ಹಣಾ ಕಟ್ಟೆ ಅಕ್ಕಸಾಲೆಗೆ ಡೊಳ್ಳು ಬನ್ತು. — ಅರಮನೆಯ ಹತ್ತರ ನೆರಮನೆ ಇರ ಕೂಡದು. — ಕುದುರೆಯ ಹಿನ್ದೆ ಇರ ಬಾರದು, ಅರಮನೆಯ ಮುನ್ದೆ ಇರ ಬಾರದು (Prvs.). See Śmd. 210. 216. 234; Bp. 55, 10; 60, 28; 61, 34; J. 2, 46. — ಅರಮನೆಯವ. -ಅವ. An officer of government (C.). — ಅರಮನೆಯವರು. The government (C.). — ಅರಸ್ಥಾನ. A royal council; a palace. See Prv. s. ಮನ್ತ್ರಿ. — ಅರಹಾವು. = ಅರೆಹಾವು. A species of large serpent (ರಾಜಸರ್ಪ, ಸರ್ಪಘ್ನ Hlâ.).

ಅರಕ araka. (fr. ಅರಿ 4). The act of cleansing rice from dust and stones by washing in water. — ಅರಕಂಚಟ್ಟಿ. -ಂ-ಚಟ್ಟಿ. A brass basin to perform the araka (My.; T.).

ಅರಕ araka. Sublimation; a sublimate (S. Mhr.; Mhr. ಅರ್ಕ).

ಅರಕು araku. = ಅರಾಕು, ಅರ್ಕ 2, ಅರಕ್. Spirit, juice, essence (R.; Mhr., H. ಅರ್ಕ); arrack; toddy (T. ಅರಕ್ಕು). 2, = ಒರಕು, a gilt or silver wash (S. Mhr.).

ಅರಕೆ arakĕ. = ಅರೆಕೆ, (ಅಱಕೆ 2). The half; the state of being half, incomplete or too little (C.; ಅರ್ಧ, ಸ್ಥೂಲೋಕ್ಷಯ G.; Tu.).

ಅರಕ್ಷಣ a-rakshaṇa. An unprotected condition (ಘರ್ಷಣ Cb.). 2, = ಅರ-ಕ್ಷಣ, q. v. s. ಅರ 2.

ಅರಗು aragu. 1. = ಅರಿಗು, ಅರುಗು. A border, end or margin (T.; R.; *cf.* ಅಂಚು). **2,** vicinity (T.; R.; T. ಅರುಗು, to approach; to join; to embrace, *cf.* ಅಱುಗು 2).

ಅರಗು aragu. 2. (= ಅಱುಗು 1, ಅಱ್ಕು 1). To decay; to be digested (My.; Tĕ. ಅರಗು, ಅರುಗು, to waste away; to digest, also ಅಱಗು, etc.; T. ಅರುಗು, to become diminished or reduced). See ಅಱವೆ 1.

ಅರಗು aragu. Tbh. of ಲಾಕ್ಷೆ or ಲಾಕ್ಷ. Gumlac, lac, sealing-wax (ಜತು, ಯಾವಕ, ಲಾಕ್ಷೆ Hlâ.; ಲಾಕ್ಷೆ Nr.; ಲಾಕ್ಷ Mr. 144; ಕ್ರಿಮಿ, ಲಾಕ್ಷ Nn. 121; ಲಾಕ್ಷೆ, ಅಲಕ್ತ, etc. Si. 226; ಅಲಕ್ತ, ಜತು G.; B. 1, 22; T., M. ಅರಕ್ಕು; Tu. ಅರಕ್, ಅರಗು; Tĕ. ಲಕ್ಕ). See ಅವಲಕ್ಕಿಯರಗು, ಅವಲರಗು, ಇಂಗಿಲೀಷದ ಅರಗು, ಕಡ್ಡಿಯರಗು, ಕರಿಯರಗು, ಕೆಮ್ಪರಗು, ಕೊಮ್ಬರಗು, ಕೋಲರಗು, ಬಣ್ಣದ ಅರಗು, ಬಿಲ್ಲೆಯರಗು. 2, red colour (T. ಅರಕ್ಕು). — ಅರಗಿನ ಗಿಡ. A tree the bark of which is used in dyeing, Symplocos racemosa Roxb. (ಗಾಲವ, ಶಾಬರ, ಲೋಧ್ರ, etc., ಜಾಲಾರೀ ಮರದಲ್ಲಿ ಭೇದ Si. 129). See ಕೆಮ್ಪು ಅರಗಿನ ಗಿಡ. — ಅರಗುಮಸಿ. An ink made from lac, etc. (C.).

ಅರಗುವರ araguvara. See s. ಅರ 2.

ಅರಘಟಕ ara-ghaṭaka. = ಅರಘಟ್ಟಕ. (ಉದ್ಘಾಟಕ, ತಿರಿಗಿ ಬಹ ಘಟಿಕಾ Mr. 422).

ಅರಘಟ್ಟ ara-ghaṭṭa. = ರಾಟೆ, etc. *A wheel or revolving machine for raising water from a well, etc.*

ಅರಘಟ್ಟಕ ara-ghaṭṭaka. = ರಾಟಣಿಗೆ. *A wheel or revolving machine for raising water from a well, etc.* 2, a circle; a fence, a hedge (ವೃತ್ತಿ, ಬೇಲಿ Mr. 192).

ಅರಚನೆ a-racanĕ. Want of proper arrangement, disorder (My.).

Digitized by Google

ಅರಟಾಳ aratâla. = ಅಟ್ಟಾಳ, etc. (ಅರಿಷ್ಟ, ಫೇನಿಲ, ರಂಗುಪಾಲ Si. 128; My.).

ಅರಟು aratu. = ಅರಲು. The tree Calosanthes indica Bl. (Bignonia indica Lin., Ailanthus excelsa Roxb.; Sk. My.; ಪಿತ್ತಲ G.; *cf.* ಅಳಂಗ).

ಅರಟೆ araṭĕ. = ಹರಟೆ (My.).

ಅರಟೆ araṭĕ. = ರಾಟೆ. A machine for reeling, a reel. ನೆಯಿ ಗೆಯುವರು ನೂಲು ಸುತ್ತುವ ಅರಟೆ (ತ್ರಸರ, ಸೂತ್ರವೇಷ್ಟನ Si. 396). *Cf.* ಅರಪಟ್ಟೆ.

ಅರಡಾಳ araḍâla. = ಅರಟಾಳ, etc. (St. & Pl.; My.).

ಅರಡಿ araḍi. = ಹರಡಿ. (My.).

ಅರಡು araḍu. = ಪರಡು 2, etc. To be extended, etc. (My.). ತೈಲಬಿಸ್ತ್ರಾದಿಗಳು ಜಲಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಅರಳಿ ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ (sic!), ಅರಡಿ ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ (ಪ್ರಸರ, ವಿಸರ್ಪಣ Si. 395).

ಅರಣ araṇa. A nuptial present (Tĕ.; R.; T. ಅರುಳ್, to grant graciously;—giving; donation, gift; Mhr. ಅಹೇರ).

ಅರಣಿ araṇi. *The wood of the Ficus religiosa used for kindling fire by attrition.*

ಅರಣಿಪುತ್ರ araṇi-putra. Fire (Sd.).

ಅರಣೆ araṇĕ. = ರಾಣೆ, etc. A greenish kind of lizard which is said to poison by licking, Lacerta interpunctula (M.; T. ಅರಣೈ, ಸಾಪ್ಪರಣೈ; = ಸಾಪುರಾಣೆ My.). ಅರಣೆ ಕಡಿದರೆ ಬರಣೀ ಮದ್ದು ಸಾಲದು (Prv.).

ಅರಣ್ಯ araṇya. *A wood, a forest,* a wilderness (ಕಾಡು Śmd. Dh.; ವನ Nn. 55. 65. 69; ವಿಪಿನ 66; ಅಡವಿ 109. 164; ವನ, ಪಿಂಜ Čt. II, 62; ಅಟವಿ, ವಿಪಿನ, etc. Mr. 151).

ಅರಣ್ಯಶ್ವಾನ araṇya-śvan. *A wolf.*

ಅರಣ್ಯಾನಿ araṇyâni. *A large and thick forest* (Mr. 151). 2, the goddess of the forest.

ಅರತ arata. The act of grinding or of having ground (C.).

ಅರತ a-rata. Without love of, indifferent to (Bp. 8, 2).

ಅರತಿ arati. *Anxiety, distress, regret.* 2, anger, passion. 3, ಅರತಿ, dissatisfaction; want of pleasure, pain.

ಅರತ್ನಿ aratni. The elbow. 2, *a cubit of the middle length, from the elbow to the tip of the little finger* (ಮೊಳ Śmd. I; ಅಳವಟ್ಟಿ ಕಿರುಬೆರಳ ಮೊಳಂ Mr. 323).

ಅರದ a-rada. Toothless (G.).

ಅರದಾರಿ aradâri. = ಹರದಾರಿ. (My.).

ಅರದಳ aradaḷa. = ಅರದಾಳ. (My.).

ಅರದಾಳ aradâḷa. = ಅರಿದಾಳ q. v., etc. (ಹರತಾಳ, ಹರಿತಾಳ, ಆಲ, ಅಲ, ತಾಲ, ಪಿಂಜರ G.; My.; Tu. ಅರದಳ, ಅರದಾಳಿ).

ಅರದು aradu. 1. = ಅರೆದು. P. p. of ಅರೆ 2.

ಅರದು aradu. 2. = ಅರಿದು, etc. (S. Mhr.).

ಅರದೇಶಿ ara-dêśi. — ಅರದೇಶಿಪರದೇಶಿ. dupl. A mendicant, a pilgrim (T., Tĕ.; R.).

ಅರನಾರಿ (ara2-nâri). Abolition of function in one side of the body, paralysis (S. Mhr.). 2, being on one side. — ಅರನಾರಿಯಂಚು. -ಅಂಚು. A coloured border on one side of a cloth when different from that on the other side (S. Mhr.; B. 3, 103).

ಅರಬ araba. An Arabian (B. 2, 33; 3, 55; 5, 13; My.; Mhr.).

ಅರಬಸ್ಥಾನ araba-sthâna. = ಅರ್ಬಸ್ಥಾನ. Arabia (B. 3, 54; 5, 12; ಯವನ Čb.).

ಅರಬಿ arabi. Arabian (My.; B. 5, 12. 13).

ಅರಬಿದೇಶ arabi-dêśa. Arabia (My.; B. 3, 64).

ಅರಬಿಸ್ತಾನ್ arabistân. = ಅರಬಸ್ಥಾನ. (ತುರುಕರ ಸೀಮೆ Si. 227; My. as ಅರಬಿಸ್ಥಾನ).

ಅರಬ್ಬಿ arabbi. = ಅರಬಿ. (Si. 272; My.).

ಅರಬ್ಬಿಸ್ತಾನ್ arabbistân. = ಅರಬಿಸ್ತಾನ್ (Si. 101; My. as ಅರಬ್ಬಿಸ್ಥಾನ).

ಅರಮ arama. Tbh. of ಅರ್ಮ. (ಕಣ್ಣುಬೇನೆ G.; *cf.* ಅಯ್ರಿ, ಅರಿ 7).

ಅರಮಾಯಿಷಿ ಪರಮಾಯಿಷಿ aramâyishi paramâyishi. = ಅರು ಮಾಸಿ ಪರಮಾಸಿ. A gift, or gifts, of rare and striking value (My.; H.; Br.).

ಅರಮೆ aramĕ. 1. The state of being a moiety or a little; to some extent; here and there; sometimes (ಎತ್ತಾನುಂ, ಎಲ್ಲಿಯಾನುಂ Śmd. 395; ಅರೆ, ಕಿರು ದು Čt. II, 82; ಕೆಲವೆಡೆಯೊಳ್ Śmd. 340 Cm.; ವಣ್ಣನೆ, ಕೆಲ Śs.; Abh. P. 14, 107). ಅರಮೆ ಅರಲ್ದ ಬಯಲ್ದಾವರೆಗಳ ಪುದುವುಗಳೊಳ್, ಅರಮೆ ವಿಳಿದಳರ್ಪ ಲತಾಂತರದೊಳ್ ಉಲಿದುಲಿದು ಕಾದುಗುಮ್ ಇರುಳಪ್ಪಿನಮ್ ಅಲಿಸುವ ಇನಿಯಳಂ ಚಕ್ರಾಹ್ವಂ (Kâvy. I, 1*b*, 16; Śmd. 68). ಅರಮೆ ರಕಾರಂ ಡಬಿದಿಂ ಪರಿಣಮಿಕುಂ (Śmd. 340).

ಅರಮೆ aramĕ. 2. = ಅರುಮೆ. (ಲಲ್ಲೆ, ಮುದ್ದು Śs.; T. ಅರವೈ, ಅರಿಮೈ, love; *cf.* ಅಮ್ಮು 1; ಇರ್ಮೆ 2?).

ಅರಯಿಸು arayisu. = ಅರಿಸು 2. To cause to grind (V. 40, 54; My.). ಅಘೀಲಗರಳಂಗಳನ್ ಅವೆಲ್ಲಂ ಕಲಸಿ ಅರಯಿಸಲು (Bp. 58, 55).

ಅರರ arara. A covering, a sheath. 2, *the leaf or panel of a door;* a door.

ಅರರಿ arari. *The leaf or panel of a door* (ಕವಾಟ, ಕದ Mr. 191).

ಅರರೆ ararĕ. (ಅರೆ-ಅರೆ). Oh wonder! well done! aha! (ಕೊಣ್ಣಾಟ Čt. II, 103; ಎಲಎಲವೊ, ಸೋಜಿಗ G.; *cf.* Sk. ಅರರೇ; Mhr. ಅರರ, ಅರರೇ, ಅರೇ). See Bp. 1, 30; 12, 6; 24, 27; 49, 14; 57, 82; Rsv. 8, 109; 11, 2; Kk. 97; J. 19, 33; 22, 38.

ಅರಲ್ aral. 1. = ಅರಲು 1, ಅರಳ್ 1, ಅರಳು 1, ಅಲರ್ 1, ಅಲರ್ 1, ಅಲರು 1. To expand (v. i.), to open, to blow (ವಿಕಾಸ Śmd. Dh.; ವಿಕಸನ Śm. 108; Tu.). P. p. ಅರಲ್ದು. ಅರಮೆ ಅರಲ್ದ ಬಯಲ್ದಾವರೆಗಳ್ (Śmd. 68). ಅರಲ್ದ ತಾವರೆಯ ತಣ್ಣೆಲೆ (Čpr. 7, after 60). (ತರಶ್ಚುವಿನ) ಅರಲ್ದ ಮೂಗು (Rsv. 5, 92).

ಅರಲ್ aral. 2. = ಅರಳ್ 2, ಅರಳು 2, ಅಲರ್ 2, ಅಲರು 2, ಅಲಲ್. A flower (ಪುಷ್ಪ Śmd. Dh.; ಅಲರ್, ಪುಷ್ಪ Kk. 22; ಕುಸುಮ Śm. 23. 108). ಅರಲ್ is an unclassical substitute (Śmd. 41). ಅರಲ್ಗೆ (139). ಗೊಜ್ಜಗೆಯರಲ್, ಸುರಯಿಯರಲ್ (Rsv. 10, after 31). ಪಡಿಮೆಗೆ ಸನ್ನಸಂ ಜನಿಸದ ಅರಲ್, ಅರಲ ನವಪರಿಮಳಂಗಳಿನ್ದಂ ಜಡಿಯದ ಎಳೆಗಾಳಿ, ಎಳೆಗಾಳಿಯಿಲ್ಲದೆ ಇಪ ಬನಮ್ ಇಲ್ಲಮ್ ಆ ನಾಡೊಳು (Č. Bp. 11, 5). — ಅರಲುಣಿ. -ಉಣಿ. = ಅಲರುಣಿ. That feeds on flowers: the large bright black humble bee, Bombinatrix glabra (ಗುಂಗೀ ಹುಳು G.). — ಅರಲೇರ್ಪು. = ಅಲರೇರ್ಪು, q. v. — ಅರಲ್ಪೊದೆಯ. -ಪೊದೆಯ. = ಅಲರ್ಪೊದೆಯ. Who has a flower on his belly or navel: Vishṇu (ವಿಷ್ಣು Śs.). — ಅರಲ್ವಿಗ. -ವಿಗ. = ಅಲರ್ವಿಗ. A

Digitized by Google

man who (grows), deals in or sells flowers (ಪುಲ್ಲವತಕಾಬಿ Śm. 67; Kk. 35, o. r. ಅಲರ್ವಾಡಿಗ; ಹೂವು ಮಾಱುವವ G.). — ಅರಲ್ವಾಸು. -ಪಾಸು. =ಅಲರ್ವಾಸು. A bed of flowers (R.).

ಅರಲು aralu. 1. = ಅರಲ್ 1, etc. P. p. ಅರಲಿ. ಅರಲಿದ ಅಮ್ಬುಜಸತ್ತಿಗೆ (Bh. 1, 5, 7).

ಅರಲು aralu. 2. = ಅರುಲು, etc. (My.).

ಅರಲು aralu. = ಅರಟು. *The tree Calosanthes indica* Bl. (ದಿಣ್ಡಲ G.; *cf.* ಅಳಂಗಿ)

ಅರವ arava. = ಅರವು, ಅರುವು, ಅರ್ವ. Tamiḻ (My., Tēl.; T. ಅರುವಾ, one of the twelve districts which surround the country wherein elegant Tamiḻ is spoken, and in which an inferior Tamiḻ, the common one, is in use). ಅರವದೇಶ, ಅರವಭಾಷೆ (My.). ಅರವ ಅಧ್ವಾನ, ತೆಲುಗು ತೇಟ, ಕರ್ನಾಟಕ ಕಸ್ತೂರಿ (Prv.).

ಅರವಗ aravaga. See s. ಅರ 2.

ಅರವಗಿತ್ತಿ arava-gitti. A Tamiḻ woman (My.; Tĕ. ಅರವದಿ).

ಅರವಿತಿ araviti. = ಅರವಗಿತ್ತಿ. (My.).

ಅರವಿನ್ದ aravinda. *A lotus, Nelumbium speciosum or Nymphaea nelumbo* (ಅಬ್ಜ, ಪದ್ಮ, etc. Mr. 419; ತಾವರೆ, ಕೆಸರ್ಮುಗ್ಗೆ Śm. 26). 2, N. of a vritta (Čh.).

ಅರವಿನ್ದಗನ್ಧಿ aravinda-gandhi. A woman with a lotus-smell (Bp. 41, 24).

ಅರವಿನ್ದಗರ್ಭ aravinda-garbha. The offspring of the lotus; Brahmâ (Bp. 44, 3).

ಅರವಿನ್ದನಾಭ aravinda-nâbha. Who has a lotus on his navel: Vishṇu (Mr. 17; Bp. 53, 65; J. 13, 22).

ಅರವಿನ್ದನೇತ್ರೆ aravinda-nêtrĕ. A lotus-eyed woman (My.).

ಅರವಿನ್ದಬನ್ಧು aravinda-bandhu. The lotus' friend: the sun (Mr. 33).

ಅರವಿನ್ದಭವ aravinda-bhava. Sprung from a lotus: Brahmâ (Śm. 8).

ಅರವಿನ್ದಮುಖಿ aravinda-mukhi. A lotus-faced woman (Bp. 2, 2).

ಅರವಿನ್ದಸಖ aravinda-sakha. = ಅರವಿನ್ದಬನ್ಧು. (My.).

ಅರವಿನ್ದಸಮ್ಭವ aravinda-sambhava. = ಅರವಿನ್ದಭವ. (Bp. 2, 26).

ಅರವಿನ್ದಹಿತ aravinda-hita. = ಅರವಿನ್ದಬನ್ಧು. (Bp. 21, 8).

ಅರವಿನ್ದಾಕ್ಷ aravinda-aksha. The lotus-eyed: Vishṇu or Krishṇa (Nn. 57).

ಅರವಿನ್ದಿನಿ aravindini. An assemblage of lotus flowers (Čpr. 7, 59).

ಅರವು aravu. = ಅರವ etc. (My.).

ಅರಷಣ arashaṇa. = ಅರಸಿಣ, etc. (ವರ್ವರಿ, ಹರಿದ್ರ Čb.).

ಅರಸ arasa. = ಅರ 2, etc., ಅರಸು. Tbh. of ರಾಜ. A king, a lord (ಅರಸು Śmd. 90; ರಾಜ, etc. Hlâ.; ಭೂಭೃತ್ Si. 422; C.; T., M. ಅರಚ). ಅರಸಂ (Śmd. 108. 130). ಅರಸಂಗೆ (138). ಅರಸರುಮ್ ಅರಸಿಯರುಂ ಕೂಡಿ ಇಹ ಬನಂ (ಪ್ರಮದವನ Hlâ.). ಅರಸನ ಅಂಕೆಯಿಲ್ಲ, ದೈವದ ಕಾಟವಿಲ್ಲ.— ಅರಸನ ಕುದುರೆಯ ಕಾಲು ತುಱಿದರೆ ಇವನಿಗೆ ಬನ್ದ ಭಾಗ್ಯವೇನು? — ಅರಸನ ಕುದುರೆ ಲಾಯದಲ್ಲೇ ಮುಪ್ಪಾಯಿತು.— ಅರಸನಿಗೂ ಧನಿಷ್ಟೆ, ನನಗೂ ಧನಿಷ್ಟೆ (Prvs.). ಬಡಗಣ ದಿಕ್ಕಿನ ಅರಸಂ (Śm. 13). — ಅರಸಂಚೆ. -ಅಂಚೆ. = ರಾಜಹಂಸ. (J. 18, 23; 25, 3; Rāv. 6, 10). — ಅರಸಧರ್ಮ. A king's duty (Bp. 27, 52). — ಅರಸಾಳ್. -ಆಳ್ (Śmd. 63). A king's servant or agent (ಉಪಸರ್ಪ, ಚರ Mr. 262; Bp. 52, 10).

ಅರಸತಿ arasati. A queen (C.).

ಅರಸಿ arasi. Tbh. of ರಾಜ್ಞಿ. A queen (ರಾಜ್ಞಿ Hlâ.; C.). ಪಟ್ಟದ ಅರಸಿಯರು (ಮಹಿಷಿ, ಕೃತಾಭಿಷೇಕೆ Hlâ.). ಇನ್ದ್ರನ ಅರಸಿ (ಇನ್ದ್ರಾಣಿ Mr. 41). See Śmd. 108. 138; Bp. 43, 2; 44, 40; 50, 32; Śm. 7. 8. — ಅರಸಿಪಟ್ಟ. Tbh. of ರಾಜ್ಞೀಪಟ್ಟ. (Abh. P. 9, 162).

ಅರಸಿಣ arasiṇa. = ಅರಷಣ, ಅರಸಿನ, ಅರಿಸಿಣ, ಅರಿಸಿನ q. v., ಅರುಷಣ, ಅಸಿಣ. (C.).

ಅರಸಿನ arasina. = ಅರಸಿಣ, etc. See ಕಳವಂಜಳ. — ಅರಸಿನಬುಮ್ಮತ್ತಗಿಡ. A thistle-like plant, originally American, the yellow thistle or Mexican poppy, Argemone mexicana Lin. (St. & Pl.). — ಅರಸಿನಕಂಕಣ. Turmeric root fastened on the wrist of the bride and bridegroom when betrothed (S. Mhr.). — ಅರಸಿನಗಿಡ. The long-rooted turmeric, Curcuma longa Lin. (St. & Pl.). — ಅರಸಿನಗೋರಣ್ಟೆ. The yellow Amaranth (My.; *cf.* ಅರಿಸಿನವರ್ಣದ ಗೋರಣ್ಟೆ). — ಅರಸಿನಹೂ. A climbing shrub with showy yellow flowers, native of South America, Allamanda anbletii Pohl. (St. & Pl.).

ಅರಸು arasu. = ಅರಸ, etc. Tbh. of ರಾಜ್. (ಅರಸ Śmd. 90; ನರಾಧಿಪ Nn. 17; ಭೂನಾಥ 22; ನರೇನ್ದ್ರ 32; ನೃಪ 46; ಭೂಪ 53; ನೃಪತಿ Mr. 262; ದೊರೆ Śm. 105; C.; T., Tu.). ಅರಸುಗಳ್ (Śmd. 122). ಅರಸುಗಳ ಬೀಡಾರ (ಉಪಕಾರಿಕೆ, etc. Hlâ.). ಅರಸಿನೊಳ್ (Śm. 105). ಅರಸು ಅನ್ದರೆ ಊರು ನಡುಗುತ್ತದೆ, ಮುದುಕ ಅನ್ದರೆ ಗಡ್ಡ ಅಲುಗುತ್ತದೆ.— ಅರಸು ಆಱು ಮೊಱ, ಬಣ್ಣ ಒಣ್ಬು ಮೊಱ.— ಅರಸು ಒಲಿದರೆ ಅರ್ಧರಾಜ್ಯ, ತಿರುಕ ಒಲಿದರೆ ಮೂಱು ಬೊಗಸೆ.— ಅರಸು ಕಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಆಟ ಉಣ್ಟೇ?— ಅರಸು ಯಾರಿಗೆ ಆಪ್ತ, ಸೂಳೆ ಯಾರಿಗೆ ಅಪ್ತ? (Prvs.). — ಅರಸುಕುಮಾರ. This is an arisamâsa (Śmd. 207). — ಅರಸುಗುಣ. (Śmd. 207). A king's quality or virtue. — ಅರಸುಗುವರ. -ಕುವರ. A king's son (ಅರಸುಮಗ Śm. 37; Čt. I, 60). — ಅರಸುಠೀವಿ. A royal or noble style or fashion (Č. Bp. 5, 49). — ಅರಸುನೇಱಲ್. A kind of rose-apple (ಅರನೇಱಲ್ Śmd. 210). ಅರಸುಪೆಣ್ಣು. A person of royal descent (ರಾಜಬೀಜಿ, ರಾಜವಂಶ್ಯ Si. 232). — ಅರಸುಮಗ. A king's son (ಅರಗುವರ Kk. 34; ಅರಸುಗುವರ Śm. 37; ಅರಮಗ Śs.). See Bp. 46, 65; B. 3, 13. — ಅರಸುಮನೆತನ. A royal household or family (B. 4, 3). — ಅರಸುಹುಣ್ಣು. A large and dangerous boil, a carbuncle (C.). — ಅರಸೂಳಿಗ. -ಊಳಿಗ. A king's service (Bp. 53. 13).

ಅರಸುತನ arasutana. Kingship, royalty (My.; ಅಳ್ತನ G.). See Bp. 19, 48; 21, 45; Si. 268.

ಅರಸೆ arasĕ. = ಅರಳಿ 1, etc., q. v. (T. ಅರಚ, ಅರಚು; M. ಅರಚು, ಅರಯಾಲ್). — ಅರಸೆಮರ. The poplar-leaved fig-tree, Ficus religiosa Lin. (St. & Pl.).

ಅರಳ್ araḷ. 1. = ಅರಲ್ 1, etc. P. p. ಅರಳ್ದು. (J. 17, 41; 24, 66; 25, 44). ಅರಳ್ವುದು (ವಿಕಸನ, ಹಸಿತ, ಜೃಮ್ಭಿತ, etc. Mr. 107). ಅರಳ್ವನ್ತೆ (J. 30, 35).

ಅರಳ್ araḷ. 2. (Śmd. 41). = ಅರಲ್ 2, etc. See Bp. 5, 28; 19, 65; 24, 77; 47, 15. 30; J. 2, 57; 18, 30. ಅರಳ ಮಱು (J. 17, 48; 34, 31). ಅರಳ ಸರಿ (4, 55).

ಅರಳ್ araḷ. 3.-ಳು. = ಅರಳ, etc. Amazement, terror (R.; T. ಅರಳು, to be amazed, grow terrified; ಅರಟ್ಟು, ಅಱುಂಗಲ್, fear, etc.; ಅಱುವ, trembling; *cf.* ಅಳ್ 1).

ಅರಳ araḷa. = ಅರುಲು, etc. Amazement, perplexity. — ಅರಳಮರಳ. dupl. Foolishness (S. Mhr.).

Digitized by Google

ಅರಳಿ arali. 1. = ಅರಸೆ. ಅರಳ 1, ಅರಿಸೆ, ಅಳಲಿ, ಅಳ್ಳಿ 3. The tree Ficus religiosa Lin. (My.) ಅರಳಿಯು, ಉ ಸುರುಸುರು! (Bp. 45, 36). See ಕಲ್ಲರಳಿ; and *cf.* ಅರಣಿ & ರಾವಿ. — ಅರಳಿಮರ. = ಅರಸೆಮರ, ಅರಳಿಯ ಮರ, ಅಳಲಿಯ-. (ಬೋಧಿದ್ರುಮ, etc. Si. 125; ಪಿಪ್ಪಲ G.). ಅರಳಿಮರಾ ನೋಡಿದರೋ? ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನ್ನ ನೋಡಿದರೋ? (Prv.). — ಅರಳಿಯ ಕಟ್ಟಿಗೆ. (ಬ್ರಹ್ಮದಾರು G.). — ಅರಳಿಯ ಗಿಡ. = ಅರಳಿಮರ, etc. (ಕುಂಜರಾಶನ, ಬೋಧಿದ್ರುಮ G.). — ಅರಳಿಯ ಮರ. = ಅರಳಿಮರ. ಅಳಲು ಎದುರಿದರೆ ಅರಳೀ ಮರ ಅಲ್ಲಾಡೀತೇ? (Prv.). — ಅರಳಿಯೆಲೆ. -ಎಲೆ. = ಅರಳೆಲೆ, q. v. A fig leaf;—an ornament of that form to cover the privities of young children (My.). 2, ಶಿಂಗಳು (Čb.).

ಅರಳಿ arali. 2. = ಅರಳ 2 q. v. See B. 1, 5; 2, 25; 4, 20. 27.

ಅರಳಿಸು aralisu. = ಅರಳ್ಚು. To cause to expand, open or blossom (C.).

ಅರಳು aralu. 1. = ಅರಲ್ 1, etc. P. p. ಅರಳಿ. See Bp. 9, 2; 12, 48; 22, 8; 24, 23; 38, 9; 54, 61; B. 3, 36; 4, 27; J. 17, 40; Si. 94. 120. 124. 361. ಅರಳಿದ ಪುಷ್ಪ (ಫುಲ್ಲ); ಅರಳುವಾತನು (ವಿಕಾಸಿ, ವಿಕಸ್ವರ Nr.).

ಅರಳು aralu. 2. = ಅರಲ್ 2, etc. A flower (ಕುಸುಮ G.; Bp. 59, 1; J. 24, 68). **2,** the shoe-flower (ದಾಸವಾಳದ ಹೂವು G.). **3,** a red lotus (ಕೆಮ್ಪುಕಮಲ G.).

ಅರಳು aralu. 3. = ಅಳ್ಳು 3. Parched grain, especially parched paddy or jôla (C.; ಲಾಜ Hla.; ಲಾಜಂಗಳ್ Nr.; Si. 314; ಲಾಜೆ Mr. 375). ಹುರಿದ ಅರಳನಿತ್ತ (Râm. 5, 8, 75). See Prv. s. ಬರಳು; Bp. 58, 60. — ಅರಳಿಟ್ಟು. -ಹಿಟ್ಟು. Flour made from parched grain (C.).

ಅರಳೆ aralě. 1. = ಅರಳಿ 1, etc. See ಜೋಗಿಯರಳೆ. — ಅರಳೆಯ ಗಿಡ. = ಅರಳೆಯ ಗಿಡ (ಅಶ್ವತ್ಥ G.). ಅರಳೆಯ ಗಿಡದ ಹಣ್ಣು (ಅಶ್ವತ್ಥ G.). — ಅರಳೆಯ ಮರ. = ಅರಳಿಮರ, etc. (ಬೋಧಿದ್ರುಮ, ಚಲದಲ, ಪಿಪ್ಪಲ, ಅಶ್ವತ್ಥ, ಕುಂಜರಾಶನ Nr.; ಸಿರಿಮರ, ಅಶ್ವತ್ಥ, etc. Mr. 113). — ಅರಳೆಯ ಹಣ್ಣು. The ripe fruit of the Ficus religiosa (ಅಶ್ವತ್ಥ Nr.). — ಅರಳೆಲೆ. -ಎಲೆ. = ಅರಳಿಯೆಲೆ. (My.). 2, an ornament worn on the forehead of young children. ಹೊಳೆವ ಅರಳೆಲೆಯು, ಮಿಸುಗುವ ಪಾಲಡೊಡಿಗೆಯು ಮೂಯಿಗೆ ಇಕ್ಕಿದರು (Prll. 3, 25). See Bp. 24, 44; Rsv. 4, 71. 74; Grj. 3, 81. 107. — ಅರಳೆಲೆಮಾಲೆ. A string of aralělěs (Rsv. 6, after 11).

ಅರಳೆ aralě. 2. = ಅರಳ 2, ಅಳ್ಳಿ 4, ಹರಳೆ. Dressed cotton, cotton separated from the seed (ತೂಲ, ಪಿಚು Hla., Nr., Mr. 128; ಪಿಚು, ತೂಲ, ಹಾಸಿಗೆಯ ಅರಳೆ Si. 334); cotton in general (My.). ನದಿಗಳು ಅರಳೆಯ ಹಾಸು, ನವಪಿಪವು ಉದರದೀಪನಪೂರ್ಣವು ಅವ ಅಂಗದಲಿ ಸಾಪತ್ನ್ಯದಿ ನವರ ಕಾಣೆ (Bh. 1, 8, 6). See B. 4, 28. — ಅರಳೆಯ ಗಿಡ. = ಹತ್ತಿಯ ಗಿಡ, ತುಣ್ಡಿಕೇರಿ, etc. (Si. 150). See ಕಾಡರಳೆ.

ಅರಳೆ aralě. 3. A post, a pillar, a statue (ಸ್ಥೂಣೆ Nr.; Tě. ರಾತಿ; T. ಎಯಿಲ್; T. ಅರಣ್, to fortify; ಅರಣ್, a wall: ಅರಣ್, ಅರಣ, a fort; a wall; ಅಯಿಲ, a fort; M. ಅಯಿ, ಅಯಿಗು, a high wall of irregular stones around an orchard, a mud wall; *cf.* ಅರ 3; Sk. ಅರ್ಚಾ, an image).

ಅರಳೆ aralě. = ಅಣಿಲೆ, etc. (H. ಹರಡಾ, ಹಲ್ಡಾ; see ಅಳ್ಲೆ, ಹಳ್ಳೆ). — ಅರಳೆಕಾಯಿ. = ಅಣಿಲೆಕಾಯಿ, etc. (Z.).

ಅರಳ್ಚು aralču. = ಅರಳಿಸು. (Grj. 3, 7).

ಅರಾಕು arâku. = ಅರಕು. Arrack (My.).

ಅರಾಜಕ a-râjaka. Having no king, anarchical. (My.).

ಅರಾತಿ arâti. *An enemy* (ಹಗೆ Nn. 39. 97).

ಅರಾಬಿ arâbi. = ಹರಾಬಿ. Broadness, largeness, extensiveness (R.; Tu.).

ಅರಾಲ arâla. *Bent, crooked, curved.* 2, = ರಾಲ, ರಾಳ, *the resinous exudation of the plant Shorea robusta.*

ಅರಿ ari. 1. = ಹರಿ. To cut or lop off, to cut (ಕೃನ್ತನ Šmd. Dh.; ನೇರ್ Šmd. II; ಛೇದನ Šm. 104; My.; T.). ತಲೆಗಳನ್ ಅರಿದು (Bp. 4, 73). ಶಿರವನ್ ಅರಿದನು (16, 3; see also 21, 30; 22, 19; 24, 78; 39, 45; 47, 2; 49, 13. 19; 54, 69; 60, 40). ಈತನ ಶಿರಮನ್ ಅರಿದು, ಈ ಶಿಶುಶಿರಕ್ಕೆ ಎಡೆಗೊಡುವುದು! (Rsv. 14, after 14). ಅರಿಗಳ ಉದ್ಧವವು ಇನ್ನು ಗಣ್ಬಲನ್ ಅರಿವುದು (Bh. 1, 8, 57). — ಅರಿಅರಿ. rep. Bp. 45, 28; 51, 71. — ಅರಿಪಾಟು. -ಅಟ. The act of cutting (W. v. 1321).

ಅರಿ ari. 2. = ಅರು 1. Cutting off, etc. **2,** gnawing as vermin (T., M.; see ಅರಿಪೇನು). — ಅರಿಹೊಯ್ಯು. -ಹೊಯ್ಯು. A cutting blow (Abh. P. 13, 65). — ಅರಿವಾಳ್. -ವಾಳ್. = ಅರುವಾಳ್. A sickle (T.; R.). 2, N. of a man (Bp. 9, 37). — ಅರಿವಾಳದಾಣ್ಡಾರಿ. (ಅರಿವಾಳದ ಆಣ್ಡಾರಿ). N. of a man (Bp. 27, 19). — ಅರಿಪೇನು. A kind of louse (S. Mhr.).

ಅರಿ ari. 3. = ಅರೆ 2. To grind on a slab (C.). **2,** to rub cotton with the feet in cleaning it (B. 4, 178; 5, 145; T. ಅರೈ). ಹತ್ತೀ ಅರಿಯುವ ಯನ್ತ್ರ (ಗಿರಣಿ G.). **3,** to vex, to harass, as a child the life of its mother or a labourer his own life (S. Mhr.; T.).

ಅರಿ ari. 4. To clear of dregs and impurities, to settle (v. t.), as turbid water (rare in S. Mhr.; T., M., Tu. ಅರಿ, to sift; to cleanse rice from dust and stones by washing in water).

ಅರಿ ari. 5. = ಹರಿ. To run, to flow (M. ಅರಿ, to creep as snakes, worms; see ಮುನ್ಸರಿ).

ಅರಿ ari. 6. A mass of unthrashed corn, a handful or more of corn cut at one stroke (ಧಾನ್ಯಯುತತೃಣರಾಶಿ Šm. 104; My.; T.; T. also: closeness, thickness). **2,** an excess of corn in a measure (with ಹೊಡೆ, to beat off, occasionally used in S. Mhr.). — ಅರಿಕೋಲ್. A stick with an iron crook to remove an ari of corn from one place to another (My.; Mr. 371, where the Sk. is quite corrupt).

ಅರಿ ari. 7. A disease of the eye (ನಯನರೋಗ Šm. 104; My.; T. ಅರಿ, red streaks in the white of the eye; Tě., T., M. ಅಕ್ಕಿ. erysipelas; Sk. ಅಲಜೀ, inflammation of the eye; *cf.* ಅಯ್ರಿ). See ಕಣ್ಣರಿ. — ಅರಿಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. An eye afflicted with the ari (My.; occasionally in S. Mhr.). — ಅರಿಮಣಿಗಿಡ. A small tree or shrub used against the ari, Solanum verbascifolium L. (Z.).

ಅರಿ ari. 8. = ಇರಿ 2 & 3. In S. Mhr. *e. g.* ಕೇಳರಿ, ನೂಕರಿ, ನೋಡರಿ, ಬೀಡರಿ, ಹಾಕರಿ, ಹೋಗರಿ; ಬೇಕರಿ, ಬೇಡರಿ, ಸಾಕರಿ (but ನಡೆಯಿರಿ, ಕರೆಯಿರಿ, ಬರೆಯಿರಿ, etc.). ಏನರಿ (B. 3, 44).

ಅರಿ ari. *An enemy* (ಶತ್ರು Šmd. Dh.; ಹಗೆ Nn. 112).

ಅರಿಗು arigu. = ಅರಗು 1, etc. (Si. 107).

ಅರಿಗೆ arigě. = ಪರಿಗೆ, ಹರಿಗೆ. A shield (Tě.);—a kind of drum (My.).

Digitized by Google

ಅರಿಟಾಳ aritâla. = ಅಣ್ಟವಾಳ, etc. Tbh. of ಅರಿಷ್ಟ. The soap-nut tree, Sapindus trifoliatus Lin. (S. detergens Roxb.; ಅರಿಷ್ಟ Sm. 25; ಅರಿಷ್ಟಕ, ಪೀತಫೇನ Mr. 141; My.). Its nuts are used e. g. also in washing woolen cloth.

ಅರಿತ್ರ aritra. Propelling. 2, an oar. 3, *a rudder, a helm* (ನಾವೆಯ ಸೋಗೆ Hla.; ನೀರುವಟ'ಗೋಲ್ Mr. 416; ಹಡಗದ ನಾಳ G.).

ಅರಿದಳ aridala. = ಅರಿದಾಳ, etc. (My., Tu.).

ಅರಿದಾಳ aridâla. = ಅರದಳ, ಅರದಾಳ, ಅರಿದಳ. Tbh. of ಹರಿತಾಲ. Yellow orpiment or sulphuret of arsenic, Arsenicum flavum (ಹರಿತಾಲ Nr.; ಅಂಗುಲಿ, ಕಜೋರ Mr. 102).

ಅರಿದು aridu. = ಅರದು 2, ಅರುದು. That is impervious, impenetrable, inexplicable, impossible, wonderful, great or important (ಕಲಿಲ, ಗಹನ Hla.; ಗಹನ Mr. 461; T., Tô., M.; T. ಅರುಮ್ಬು, what is rare, precious or notorious). ಪೊಗಲ್ ಅರಿದಾದುದು (ಕಲಿಲ, ಗಹನ Nr.). See Smd. 408; Bp. 1, 9. 28; 3, 30; 5, 55; 11, 36; 29, 29; 31, 4; 37, 18. ಅರಿದನ್ ಇದನ್ ಅನ್ ನೋಡ ಬೇಕು (Râm. 26, 19). — ಅರಿದರಿದರಿದು. rep. (Bp. 18, 95). — ಅರಿದರಿದು. rep. (Bp. 8, 8; 13, 7; 46, 33; Rsv. 6, after 11).

ಅರಿನ್ದಮ ari-n-dama. Conquering, victorious. (R.).

ಅರಿಪದ ari-pada. An incongruous term or composition (Smd. 200; ಅರಿಸಮಾಸ 201 Cm.).

ಅರಿಮೇದ ari-mêda. *A fetid Mimosa, Vachellia farnesiana.*

ಅರಿಯಮ ariyama. Tbh. of ಆರ್ಯಮ. A proper N. (Bp. 53, 39. 40. 43. 48. 49). — ಅರಿಯಮಭಟ್ಟ. A proper N. (Bp. 56, 34). — ಅರಿಯಮರಸ. -ಅರಸ. A pr. N. (Bp. 53, 46. 47). — ಅರಿಯಮರಾಜ. A pr. N. (Bp. 53, 38).

ಅರಿವರ್ಗ ari-varga. A troop of enemies. 2, = ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗ. (Bp. 34, 34; 40, 70; B. 5, 322).

ಅರಿವಾಣ arivâna. = ಹರಿವಾಣ. (My.; Tô.; Tu. ಅರಿವಾನ).

ಅರಿವೆ arivê. = ಹರಿವೆ (the plant). (My.).

ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗ ari-shat-varga The group of six enemies, viz. ಕಾಮ, ಕ್ರೋಧ, ಲೋಭ, ಮೋಹ, ಮದ, ಮತ್ಸರ. (Bp. 29, 6; 53, 1).

ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗದೂರ arishadvarga-dûra. Far away from the six enemies (Bp. 21, 5).

ಅರಿಷ್ಟ a-rishta. Unhurt. 2, *good fortune* (ಶುಭ Nn. 104). 3, *misfortune* (ಅಶುಭ 104). 4, *a natural phenomenon boding misfortune.* 5, symptom of approaching death (ಗಮೋತ್ಕರ, ವ್ಯಾಧಿ 104; ಸಾವಿನ ಚಿಹ್ನ G.). 6, *a crow* (ಬಲಿಭುಕ್, ಕಾಗೆ 104). 7, *a lying-in-chamber* (ಹಡವಲ್ಲಿಯ ನಿವಾಸ Mr. 198). 8, *buttermilk* (ಮಜ್ಜಿಗೆ G.). 9, *vinous spirit* (ಸರಾಯಿ G.). 10, *the neem tree, Azadirachta indica* (ಬೇವು Mr. 115). 11, = ಅರಿಟಾಳ, etc., *the soap-nut tree, Sapindus trifoliatus* Lin. (ಅಣ್ಟಾಳ G.; see ರಂಗುವಾಲ). 12, *garlic* (ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ G.). ಅರಿಷ್ಟಕ್ಕೆ ಅಂಗಾರಕನೇ ಗುರು' (Prv.).

ಅರಿಷ್ಟಕ a-rishtaka. = ಅರಿಷ್ಟ. (Mr. 141).

ಅರಿಷ್ಟಗೃಹ arishta-griha. *A lying-in-chamber.*

ಅರಿಷ್ಟತೆ arishtatê. Good fortune (ಶುಭ Mr. 473).

ಅರಿಷ್ಟದುಷ್ಟಧಿ arishta-dushta-dhi. *Apprehensive of death.*

ಅರಿಷ್ಟಾಂಶ arishta-amsa. The last portion (My.; J. 28, 14).

ಅರಿಸಮಾಸ ari-samâsa. An unsuitable, incongruous composition of words (Smd. 201. 207. 208). *Cf.* ಅರಿಪದ & ವಿರುದ್ಧಸಮಾಸ.

ಅರಿಸಿಣ arisina. = ಅರಸಿಣ, etc. (C.). — ಅರಿಸಿಣಕೊಮ್ಬು. A root or piece of turmeric (C.). — ಅರಿಸಿಣಬಣ್ಣ. Yellow turmeric colour (B. 5, 245).

ಅರಿಸಿನ arisina. = ಅರಿಸಿಣ, etc. Tbh. of ಹರಿದ್ರೆ. Turmeric, Curcuma longa Lin. (ಹರಿದ್ರೆ, etc. Mr. 130; Si. 311; My.; Bp. 32, 29). See ಕಸ್ತೂರಿ-, ಕಾಡು-, ದೊಡ್ಡ-, ಮರದ-, ಹೆಪ್ಪ್-. — ಅರಿಸಿನಕೊಮ್ಬು. = ಅರಿಸಿಣಕೊಮ್ಬು. (C.). — ಅರಿಸಿನಗಿಡ. = ಅರಸಿನಗಿಡ. (B. 3, 29). — ಅರಿಸಿನಜೋಳ. A yellow good kind of great millet (My.). — ಅರಿಸಿನಬಣ್ಣ. = ಅರಿಸಿಣಬಣ್ಣ. (ಪೀತ, ಗೌರ, ಹರಿದ್ರಾಭ Nr.; ಪೀತ, ಹಾರಿದ್ರ Hla.). — ಅರಿಸಿನಬಣ್ಣದ ಚನ್ದನ. Yellow sandal-wood (Si. 228). — ಅರಿಸಿನಮುಣ್ಡಿಗೆರೋಗ. The jaundice (My.). — ಅರಿಸಿನವರ್ಣ. = ಅರಿಸಿನಬಣ್ಣ. — ಅರಿಸಿನವರ್ಣದ ಗೋರಣ್ಟೆ. The yellow Amaranth (ಕುರಣ್ಟಕ Nr.). — ಅರಿಸಿನವರ್ಣದ ಶ್ರೀಗನ್ಧ. A sort of yellow sandal-wood (ಹರಿಚನ್ದನ Nr.).

ಅರಿಸು arisu. 1. To cause to cut off, etc. ತಲೆಯನ್ ಅರಿಸಿ ಕೊಳಲ್ ತಕ್ಕವನು (ವಧ್ಯ, ಶೀರ್ಷಚ್ಛೇದ್ಯ Nr.).

ಅರಿಸು arisu. 2. = ಅರೆಯಿಸು. To cause to grind; to cause to kill (Bp. 24, 65). **2,** to cause to rub cotton with the feet in cleaning it. ಹತ್ತಿ ಅರಿಸಿ, ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡಿ (B. 4, 159).

ಅರಿಸು arisu. 3. = ಹರಿಸು. To cause to run, etc. See ಮುನ್ದರಿಸು.

ಅರಿಸೆ arisê. = ಅರಸೆ, etc. See ಹುಪ್ಪರಿಸೆ.

ಅರಿಸೆ arisê. Tbh. of ಅರ್ಶಸ್. Piles, hemorrhoids (ಅರ್ಶ, ಅರ್ಶಸ್ Mr. 386). ಅರಸೆಯುಳ್ಳವನು (ಅರ್ಶಸ Hla.).

ಅರು aru. 1. = ಅರಿ 2. — ಅರುವಾಳ್. -ಬಾಳ್. = ಅರಿವಾಳ್. (T.; R.).

ಅರು aru. 2. = ಅರ್ 1 & 2. (C.). ಅರುವಿಂಗೆ (Smd. 123, Mdb. MS. ಅರ್ವಿಂಗೆ); ಅರುವಿನ (124). See e. g. Bp. 5, 36; 23, 11. 13; 24, 20. 30. 41. 76; 25, 17; 28, 33; 31, 20. 26; 35, 30; 37, 36. 51. 52; 39, 46. 59; 40, 58. 74; 43, 38; 44, 49. 63. 66; 45, 12. 15; 46, 23; 47, 24. 63. 64; 51, 70; 52, 6. 41; 54, 75; 55, 35; Bh. 1, 8, 13; 2, 13, 34.

ಅರು aru. 1. N. of a plant (Sk.; ಮೆಣಸಿಗೆ Mr. 139).

ಅರು aru. 2. Tbh. of ಅರುಸ್. (ಹುಣ್ಣು G.).

ಅರುಗು arugu. = ಅರಗು 1, etc. (R.; Tu. ಅರು, ಅರುಗು; M. ಅರು, ಅರುವು).

ಅರುಚಿ a-ruci. Aversion, dislike; want of appetite, disrelish, disgust (ಮನ್ದಾಗ್ನಿ Mr. 387; Bp. 3, 1; My.). 2, want of lustre (My.).

ಅರುಜ a-ruja. Freedom from sickness, health; healthy (ಸಹ್ಯ, ನೀರೋಗಿ Nn. 101; My.).

ಅರುಟಾಳ arutâla. = ಅಣ್ಟವಾಳ, etc. (ಫೇನಿಲ, ಅರಿಷ್ಟ Nr.; My.).

ಅರುಣ aruna. *Tawny, yellow.* 2, *red* (ಕೆಸು, ಕೆಮ್ಪನೆ Ct. II, 41; ಕೆಮ್ಪು Nn. 7. 26. 69. 87; ವರ್ಣಭೇದ 55). 3, *Aruna, the dawn and charioteer of the sun* (ಸಾರಥಿ 55). 4, *the sun* (ಸೂರ್ಯ 55). 5, a ray (ಕಿರಣ 55). 6, dust (ರೇಣು, ಧೂಳಿ 55). 7, N. of a river (ನದಿಭೇದ 55). 8, a thread (ಸೂತ್ರ, ದಾರ 55). 9, gold.

ಅರುಣತೆ arunatê. Redness (J. 3, 17).

ಅರುಣಧ್ವಜ aruna-dhvaja. N. of a king (J. 25, 50).

ಅರುಣಮೂಲ aruna-mûla. (ಪಿಣ್ಡಿಗ Mr. 116, one MS. ರುಣಜಾಲ; another MS. ಪಿಣ್ಡಿಗ).

Digitized by Google

ಅರುಣಮೃತ್ತಿಕೆ aruṇa-mṛittikĕ. Red clay: gold (Bp. 22, 55).

ಅರುಣಸಾರಥಿ aruṇa-sârathi. Whose charioteer is Aruṇa: the sun. (R.).

ಅರುಣಾಂಗ aruṇa-aṅga. A kind of red ant (ಕೆಂಜುಗ Mr. 165, o. r. ಕೆಂಜಗೆ).

ಅರುಣಾಧರ aruṇa-adhara. A red lip (J. 15, 48).

ಅರುಣಾಬ್ಜ aruṇa-abja. A red lotus (ಕೋಕನದ, ಕೆಮ್ಮುಪಾವರೆ Mr. 419).

ಅರುಣಾಮ್ಬು aruṇa-ambu. Red water: blood (J. 12, 32; 14, 16; 22, 11).

ಅರುಣಾವರಜ aruṇa-avara-ja. The younger brother of Aruṇa: Garuḍa. (R.).

ಅರುಣಾಶ್ಮ aruṇa-aśma. A ruby (ಪದ್ಮರಾಗ, ಮಾಣಿಕ Mr. 101).

ಅರುಣಿತ aruṇita. Reddened, impurpled (Rŝv. 5, after 120; Abh. P. 12, after 2).

ಅರುಣೆ aruṇĕ. = ಅತಿವಿಷೆ, *Aconitum ferox.*

ಅರುಣೋದಯ aruṇa-udaya. Sunrise (C.).

ಅರುಣೋಪಲ aruṇa-upala. = ಅರುಣಾಶ್ಮ. (R.).

ಅರುದು arudu. = ಅರಿದು, etc. (My.; Tĕ.; T. ಅರು, ಅರುದು).

ಅರುನ್ತುದ arun-tuda. *Inflicting wounds, causing pain* (ನೋಯಿಸುವವಂ Mr. 236).

ಅರುನ್ಧತಿ arundhati. -ತೀ. N. of the wife of Vasishṭha (Ch. v. 8; Mr. 258; Bp. 4, 30; 11, 40; J. 13, 40). 2, N. of a star (My.).

ಅರುನ್ಧತೀಜಾನಿ arundhatî-jâni. Whose wife is Arundhatî: Vasishṭha. (My.).

ಅರುನ್ಧತೀನಾಥ arundhatî-nâtha. Vasishṭha. (My.).

ಅರುಬೂತ arubûta. = ಅಬ್ಬುರತ. Tbh. of ಅದ್ಭುತ (C.; T. ಅಬ್ಬುದ, ಅಪುಮ್ಮೂತು).

ಅರುಮಾಸಿ ಪರಮಾಸಿ arumâsi paramâsi. = ಅರಮಾಯಿಸು ಪರಮಾಯಿಸು. (My.).

ಅರುಮೆ arumĕ. = ಅರಮೆ 2. A fickle or libidinous state of being (ತರಳಭಾವ Ct. I, 72). **2,** love, affection; a kiss (ಅಲ್ಲೆ, ಮುದ್ದು Kk. 31; Ŝm. 75; Tĕ. ಆರುವ, eagerness, fondness = ಆಶೆ; ಅರುಲು, ಅರ್ಲು = ವಾತ್ಸಲ್ಯ; T. ಅರುಳ್ = ಕರುಣೆ, ಕೃಪೆ; see ಅರಣ).

ಅರುಮ್ಬು arumbu. A flower-bud (R.; M. ಅರುಮ್ಬು; T. ಅರುಮ್ಬು, flower-bud;—to bud, to bloom; see ಅರಲ್ 1).

ಅರುಲು arulu. = (ಅಯಿಲು), ಅರಲು 2, ಅರಳ್ 3, ಅರಳ, ಅರುಳು. ಅಲರ್ 2. — ಅರುಲುಮರುಲು. dupl. = ಅರುಳುಮರುಳು. Bewilderment, dotage, childishness of the old age (My.; Tĕ). — ಅರುಲುಮರುಲುತನ. = ಅರುಲುಮರುಲು. (My.).

ಅರುವು aruvu. = ಅರವು, etc. (S. Mhr.).

ಅರುಷಣ arushaṇa. = ಅರಿಸಿನ, etc. See Prv. s. ಸಿಬ್ಬಣ.

ಅರುಸ್ಕರ arus-kara. *Causing wounds, sharp, corrosive.* 2, *the plant Semecarpus anacardium and its nut* (ಕೇರು G.).

ಅರುಸ್ arus. = ಅರು 2. *A wound, a sore.* See ಪುಣ್.

ಅರುಹ aruha. Tbh. of ಅರ್ಹ (Ŝmd. 336; ಅರ್ಹ, ಜಿನ Nn. 62; ಗಿರಿಜಾನಾಥ Mr. 23). See Bp. 5, 10; 50, 46; 51, 11; 52, 7. 22. 34; 53, 3.

ಅರುಹನ್ತ aruhanta. Tbh. of ಅರ್ಹನ್ತ.

ಅರುಹನ್ತಮುನಿ aruhanta-muni. A Jaina monk (Bp. 52, 43).

ಅರುಹಪ್ರತುಮೆ aruha-pratumĕ. A Jina-image (Bp. 52, 23).

ಅರುಳು arulu. = ಅರುಲು, etc. — ಅರುಳುಮರುಳು. = ಅರುಲುಮರುಲು. (My.).

ಅರೂಪ a-rûpa. Formless, shapeless; ugly; dissimilar. (My.).

ಅರೆ arĕ. 1. = ಅದೆ 1, etc. ಹೆಬ್ಬೊಟ್ಟು ಸುಟ್ಟುವೆಬ್ಬ ಕೂಡಿ ಆಳದರೆ ಪ್ರಾದೇಶ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಆದರೆ (Ŝmd. Cm. 85). See Bp. 23, 9; 24, 12; 40, 76; 44, 26. ನಿರಪರಾಧಿಯನ್ ಇನ್ತು ಕೊಲುವರೆ ಪರಮಪಾತಕಮ್ ಅಗದೇ? (Bp. 28, 30). ಎನ್ತರೆ (Kk. 31; Mr. 41. 97). ಶಿದ್ಧ ಪಾರದ ತೇಜ ಉದ್ಧವಾಗಿದ್ದರೇನು (Dp. 148). ಕೈಯ್ಲಿ ಇದ್ದರೆ ಅರ್ಥ, ಹತ್ತರ ಇದ್ದರೆ ಹೆಣ್ತಿ (Prv.). ಜನವರ್ ಉಣ್ಬು ಓಲಯ್ಸಿ ಕೊಮ್ಬರೆ (Bh. 1, 8, 60). ನಿಮ್ಮ ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ ಬಹರೆ ತನ್ನ ಅಭಿಮತವನ್ ಅವಧರಿಸು! ಎನ್ದನ್ ಆ ಶಕುನಿ (1, 8, 11).

ಅರೆ arĕ. 2. = ಅರಿ 3. To grind, to pulverize, to crush (ಪೇಷಣ Ŝmd. Dh.; Ŝm. 103; J. 14, 14; My.; T. ಅರೈ). P. ps. ಅರದು, ಅರೆದು. ಸುಮ್ಮಗೆ (ಎಷವನ್) ಅರದವರ ಕರುಳು ತುಣ್ಕಿಸಿ ಬೀಯಿತ ಇರ್ದವವು (Bp. 58, 56). (ಕಬ್ಬಂ) ತುಣ್ಡುತುಣ್ಡಾ ಕತ್ತರಿಸಿ, ಗಾಣದೊಳ್ ಅರೆದು (Č. Bp. 11, 11). ಅವರು ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಅರದು, ರೊಟ್ಟಿಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು (B. 5, 129). ಕೋಟಿ'ಯ ಕೇಳಿ ಮಸಾಲೇ (others: ಮೆಣಸು) ಅರೆಯುತ್ತಾರೋ?— ಅರದವ (who has undergone the hardship) ಕುಡಿದಾನು (Prvs.). ಸುಗನ್ಧದ್ರವ್ಯಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕುಟ್ಟಿ ಅರೆದ ಮುದ್ದೆ (Si. 228).

ಅರೆ arĕ. 3. The state of being ground, etc. — ಅರೆಮಣ್. Dust (Bp. 29, 32).

ಅರೆ arĕ. 4. Hesitation, doubt (Tĕ., also ಅಱು). — ಅರೆಮರಿಕೆ. = ಅರೆಮರೆ. (Tĕ., also ಅಱಮುಱಕೆ; R.). — ಅರೆಮರೆ. reit. = ಅರೆ. (Tĕ., also ಅಱಮುಱ; R.).

ಅರೆ arĕ. 5. = ಅರೆ 1, No. 2. The plant Grislea tomentosa (ಧಾತಕಿ, ಅರೆಯ ಗಿಡ Si. 484). ಅರೆಯ ಹುವ್ವು ಬೆಲ್ಲ ಕಲಗಚ್ಚು ನೀರಿನಿನ್ದ ಮಾಡಿದ ಹೆಣ್ಡ (ವೈದ್ಯರೀಯ 348).

ಅರೆ arĕ. 6. = ಅಱೆ 5 (some MSS. using the two rêphas promiscuously). The rear, the back (? T., M. ಅಱುದಿ end; boundary, *cf.* ಅರುಗು; Tĕ., M., T. ಅಱೈ, ಅಱ, a partition; a closet, a room; well secured rooms, magazines; a curtain; T., M. ಅಱು, to be severed; to break, to be cut asunder; to be cut off; to end, cease; see ಅಱು 4). — ಅರೆನೆಲೆ. The rear, a rear-guard (ಸನ್ನಯ Nr.; J. 14, 3). ಸೇನೆಯ ಹಿನ್ದೆ ಇದ್ದ ಅರೆನೆಲೆ (ಪ್ರತಿಗ್ರಹ Nr.). — ಅರೆಯಟ್ಟು. -ಅಟ್ಟು. = ಅಱೆಯಟ್ಟು, q. v.

ಅರೆ arĕ. 7. = ಅರ 2, etc. A half (ಅರ್ಧ Ŝmd. 76; ವಸ್ತುವಿನ ಭಾಗ 77; ಸರಿಭಾಗ 77 Cm.; ಅರ್ಧ Ct. II, 33; Ŝm. 103; C.). **2,** (smallness); a little, to some extent, here and there (Ŝmd. 68; ಅಲ್ಪ, ಕೆಲವೆಡೆ, 77; ಕೆಲವು Cm.; ಎತ್ತಾನುಂ, ಎಲ್ಲಿಯಾನುಂ 395; ಅರೆ ಉಳಿ' Ct. II, 33; Sk. ಅರ, a little; M. also ಅಱ, a little); a few, some (ಕೆಲವು Ct. II, 33; Ŝm. 103; *cf.* ಅರೆಬರ್). ಅರೆಗಳ್ (Bp. 11, 44). ಕುರುಪತಿಯುಂ ಎಷ್ಟು ಬೇಡಿದಂ ಧರೆಯರೆಯಂ (Ŝmd. 77). — ಅರೆ ಉಳಿ'. The state of some being left, a little (ಕೆಲವು, ಅರೆ Ct. II, 33). — ಅರೆ ಎಡೆ. In a few or some places (Ŝmd. 68); also ಅರೆಎಡೆಯೊಳ್ 376 (ಕೆಲವೆಡೆಯೊಳ್ 376). 82 (ಕೆಲವೆಡೆಯಲ್ಲಿ Cm.). 339 (ಕೆಲವೆಡೆಯೊಳ್ Cm.). — ಅರೆಕಾಣಿ. = ಅರ-. The 128th part of any coin. ನಿನ್ನ ಒಡವೆಯೊಳಗೆ ಅರೆಕಾಣಿಯುಂ ಸವದದೆ (Bp. 11, 14). — ಅರೆಕಾಲ್. = ಅರ-. The eighth part of any thing (My.). — ಅರೆಗಡ. -ಕಡ. = ಅರೆಗಡೆ. (J. 24, 33). — ಅರೆಗಡೆ. -ಕಡೆ. To cut into halves or parts (Bp. 27, 35; 54, 38). — ಅರೆಗಡೆ. -ಕಡೆ. Half churning. ಅರೆಗಡೆಯ

Digitized by Google

ಮೊಸರು, half churned buttermilk (My.). — ಅರೆಗಣ್. -ಕಣ್. Half the eye. ಅರೆಗಣ್ ಮುಗಿದ ಬಕಂ (Rsv. 6, 9). — ಅರೆಗಣ್ಣು. A loose knot of hair (C.). — ಅರೆಗಬ'ಗೆ. = ಅರ-. (Bh. 8, 26, 18; J. 19, 17; 23, 19). — ಅರೆಗಾವುದ. Half a gâvuda (Śmd. 157; Bp. 10, 4). — ಅರೆಗುಣ್ಡಿಗೆ. Half-heartedness, timidity (C.). — ಅರೆಗೆಲಸ. -ಕೆಲಸ. Half the work; unfinished work (C.; Bh. 1, 10, 33). ಅರೆಗೆಲಸದಲ್ಲಿ (ಯಾವದನ್ನೂ) ಅರಸನಿಗೂ ತೋಱ'ಸ ಬೇಡ (Prv.). — ಅರೆತೊಡೆ. Half the thigh (Si. 224). — ಅರೆತೊಡೆಚಲ್ಲಣ. Breeches that just cover the buttocks (ಚಣ್ಡಾತಕ Si. 224). — ಅರೆದಿಂಗಳ್. -ತಿಂಗಳ್. Half a month (J. 32, 5). — ಅರೆದೆಱ³. -ತೆಱ³. To open half or in part (J. 30, 7). ಅರೆದೆಱ³ದ ಕಣ್ಣಳ್ (Rsv. 5, after 120). — ಅರೆನಗೆ. = ಅರೆಹಸಿತ. (My.). — ಅರೆನುಡಿ. Indistinct utterance (S. Mhr.); insufficient words (My.). — ಅರೆ ನೂಂಕು. To push (open) half or a little (Bp. 24, 54). — ಅರೆನೋಟ. A leer, a side glance (C.). — ಅರೆಪಾಲು. Half a part or share; half (C.; ಸಾಮಿ Si. 469). — ಅರೆಪಾಲುಗಾಱ. A kind of partner in business, etc. (C.). — ಅರೆಬಿರಿ. To be half opened, as a flower (J. 6, 16). — ಅರೆಮರುಳ. A man who is half mad (C.). ಅರೆಮರುಳಗೆ ಮರುಳುನಾಯಿ ಕಚ್ಚಿತನ್ತೆ (Prv.). — ಅರೆಮಾನಿಸ. = ಅರೆಪಾನಿಸ. (Č. Bp. 47, 30). — ಅರೆ ಮುಗಿ. To shut half or in part (Grj. 4, 66; Bp. 46, 56; 59, 21). — ಅರೆಮುಸುಕು. A covering that partly hides the face (see s. ನಡುಳ). — ಅರೆಮೆಯ್. = ಅರೆಮೆಯ್ಯಿ. (J. 15, 16; 28, 3). — ಅರೆಮೆಯ್ಯಿ. = ಅರ-. (My.). — ಅರೆಯೆಸಳ್. -ಎಸಳ್. Half a flower-petal (Rsv. 10, after 31). — ಅರೆವಣ್. -ಪಣ್. A half-ripe fruit (Rsv. 2, 47). — ಅರೆವರಿಸು. -ಪರಿಸು. To leave unfinished (Râm. 6, 55, 44; Grj. 6, 14). — ಅರೆವಾನಿಸ. -ಮಾನಿಸ. Half a man (and half a lion), Narasiṁha; or half a man (and half a goat), Dakshabrahmâ. — ಅರೆವಾನಿಸವಗೆಯ. -ಪಗೆಯ. Narasiṁha's or Daksha's enemy, Vîrabhadra (Kk. 6; Śm. 5). — ಅರೆವಿರಿ. -ಬಿರಿ. To open (v. i.) half (Rsv. 2, after 8; 10, 2). — ಅರೆವೆಱ³. -ಪೆಱ³. The half moon (My.). — ಅರೆಹಡಗು. A ship's half (ಅರ್ಧನಾವ Si. 85). — ಅರೆಹಸಿತ. = ಅರಹಾಸ. (Bp. 28, 60).

ಅರೆ arĕ. 1. = ಅರ 2. — ಅರೆನಲ್ಲಿ. = ಅರ-, q. v. — ಅರೆನೇಱ'ಲ್. = ಅರ- (some MSS. Śmd. 84). — ಅರೆಬೇವು. = ಅರ-. The Persian lilac, Melia azedarach L. (Z.). — ಅರೆಮಾದಲ. = ಮಧುವಲ್ಲಿ (Mr. 135; My.). — ಅರೆಮಾದಲುಗಿಡ. A spinous shrub or small tree, Randia dumetorum Lamk. (St. & Pl.). — ಅರೆಮಾಪಳದ ಗಿಡ. = ಅರೆಮಾದಲುಗಿಡ. (St. & Pl.). — ಅರೆವಾವು. -ಹಾವು. = ಅರಹಾವು. (ಫಣಿಭುಜ್, ರಾಜಫಣಿ Mr. 401; Abh. P. 13, 61).

ಅರೆ arĕ. 2. = ವರೆ 1, *e. g.* ಒನ್ದು ದಿವಸರೆ, ಮೂಱು ವರುಷರೆ, ಎರಡು ಗಱ'ಗರೆ (S. Mhr.).

ಅರೆಕೆ arĕkĕ. = ಅರಕೆ. (My., occasionally).

ಅರೆಬರ್ arĕbar. A few persons, some persons (ಕೆಲಬರ್ Čt. I, 48; ಕೆಲವ್ಬರ್ Śmd. Cm.). See Śmd. 56. 127. 142. 206.

ಅರೋಕ a-rôka. *Dark, gloomy.*

ಅರೋಗ a-rôga. *Healthy; health.*

ಅರೋಗಿ a-rôgi. A healthy person (My.).

ಅರೋಚಕ a-rôčaka. Not shining. 2, causing disgust; a disgusting man. 3, want of appetite, loss of taste, aversion to food, disgust, indigestion. 4, insipid, unsavoury (My.; ಸಪ್ಪಗೆ, ಸಪ್ಪನ್ನ G.). See Bp. 40, 80; Abhâ. 1, 44.

ಅರೋಚಿ a-rôči. = ಅರೋಚಕ No. 2. (Śmd. 72).

ಅರೋಚಿಕೆ a-rôčikĕ. = ಅರೋಚಕ Nos. 3 & 4 (My.).

ಅರೋಮಕ a-rômaka. Bald-headed (ತಿಪಿವಿಷ್ಟ, ರೋಮವಿಲ್ಲದವನು Nn. 143).

ಅರೋಸಿಗೆ arôsigĕ. Tbh. of ಅರೋಚಕ. = ಅರೋಚಕ No. 3 (S. Mhr.).

ಅಱ್ ar̤. 1. An augment that is used in the declension of the neuter singular and plural of nominal verbal themes, pronouns, adjectives, numbers, and words denoting quantity (Śmd. 135; *cf.* ಅಣ್ 1), *e. g.* ಅವಱ (26); ಮಾಡಿದುವಱ'ಂ; ಅದಱಲ್ಲಿ, ಪೆಱವಱ, ಪೆಱವಱ'ಳ್; ಕಿಱ'ದಱ'ಳ್; ಮೂಱಱ'ಂ; ಅನಿತಱ'ಂ, ಎಲ್ಲವಱ'ಂ (135; *cf.* 118); ಎರಡಕ್ಕೆ (78), ಅಯ್ದಕ್ಕೆ, ಆಱಱ, ಏಱಕ್ಕೆ, ಎಣ್ಟಕ್ಕೆ (223), ಪೆಱವರ್ಕೆ (295), ಕೆಲವಱಲ್ಲಿ (381), ಮಾಡೋಣದಱ'ನ್ದ (C.). For the accusative it ought not be used, and it is vulgar to say ಅವಱನ್ನು (Si. 111. 368; My.), ಒನ್ದಱನ್ನು (48; My.), ಮೂವತ್ತಱನ್ನು (244; My.), ಯಾವದಱನ್ನು (63; My.). In common Kannaḍa it is often elided in the dative, *e. g.* ಅನಿತಕೆ (Râm. 13, 2), and the ಕೆ may then be doubled, *e. g.* ಅದಕೆ or ಅದಕ್ಕೆ (instead of ಅದಱ್ಕೆ, see s. ಅದು 1). As a curious formation observe ಕಿಱ³ದಿನಲ್ಲಿ (ಅಲ್ಪೇ Nr.), ಬಿಳಿದಿನಲ್ಲಿ (ಸಿತೇ Nr.).

ಅಱ್ ar̤. 2. = ಆಱ್ 1. P. ps. ಅರ್ತು (Śmd. 286; II), ಅಱುತು (286; II, o. r. ಅಱತು), ಅಱತು. To be dried, to be dried up; to disappear. ಅಱತುದು (ಬಱತುದು Kk. 60); ಅಱತುದು(ಅರ್ತುದು 86). ಅರ್ತ ಕದಮ್ಬು, ಬತ್ತಿದ ಕಾಲುಂ (Śmd. 286). ಪೊನಲ ಅಱತು (Rsv. 5, 33). ಅಱತ ಉಸುರ್ (Bp. 46, 57). See Bp. 11, 44; 23, 28; 53, 64; 54, 13; and *cf.* ಅಟ್ಟು 7, ಅಮ್ಮು2.

ಅಱ ar̤a. 1. = ಅಱು 1, ಅಱಬು, etc. Drought; famine (ಬಱಗಾಲ G.; My.). ಅಕ್ಷಯಸಂವತ್ಸರದ ಅಱದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜನರು ಸತ್ತರು (My.).

ಅಱ ar̤a. 2. = ಅಱು 2. Virtue, charity, alms, law; Dharma or Yama (ಧರ್ಮ Čt. I, 82; ಜನ Śm. 117; ಯಮ Kk. 15; T., M.). ಅಱನಂ ಪಾಱ'ಯುಮಂ ಪುದುಂಗೊಳಿಸಿ ಕೊಣ್ಡು (Čh. v. 347). — ಅಱಗುಲಿ. -ಕುಲಿ (Śmd. 221, o. r. ಅಱು-). = ಅಱುಗುಲಿ. A violator of law or charity (Abh. P. 9, 11). 2, a huntsman (see ಅಱುಗುಲಿ). — ಅಱವಟಿಕೆ. -ಹಟಿಕೆ. = ಅಱವಟಗೆ, etc. (ಪ್ರಪೆ, ಪಾನೀಯಶಾಲಿಕೆ Si.; My.). — ಅಱವಟಗ. -ಹಟಗ. = ಅಱವಟ್ಟಗ, etc. (S. Mhr.). — ಅಱವಟಗೆ. -ಹಟಗೆ. = ಅಱವಟಿಕೆ, ಅಱವಟ್ಟಗೆ, ಅಱವಣ್ಟಿಗೆ, ಅಱಹೊಟ್ಟಗೆ. An alms shed, especially a shed on the roadside in which water, buttermilk, etc. are distributed to passengers gratis (ಪ್ರಪೆ, ಪಾನೀಯಶಾಲೆ Hlâ.; C.; T. ಅಱಚ್ಚಾಲೈ). — ಅಱವಟ್ಟಗ. -ಹಟ್ಟಗ. = ಅಱವಟಗ, ಅಱವಣ್ಟಿಗ. A man who has established an ar̤avaṭṭigĕ (S. Mhr.). — ಅಱವಟ್ಟಗೆ. -ಹಟ್ಟಗೆ. = ಅಱವಟಗೆ, etc. (ಪ್ರಪೆ, ಪಾನೀಯಶಾಲಿಕೆ Nr.; J. 15, 5). ಬಟ್ಟೆಬಟ್ಟೆಯೊಳ್ ಎಲ್ಲಿಯುಂ ಕುಳಿರ್ವೆರಸಿದ ಅಱವಟ್ಟಗೆಯ ಸದನಂಗಳಿನ್ದ ಬಾಗಿಲ್ಗೆ ಪೊಱಮಟ್ಟು ಕಲಶಮನ್ ಎತ್ತಿ ನೀರೆಱ³ವ ಕಾಮಿನಿಯರ್ (J. 3, 9). ಕೆಱ³ಯ ಮುನ್ದೆ ಅಱವಟ್ಟಗೆಯೇ? (Prv.). — ಅಱವಟ್ಟಗೆಯ ಚಪ್ಪರ. = ಅಱವಟ್ಟಗೆ. (ಚಪ್ಪರ G.). — ಅಱವಣ್ಟಿಗ. -ಹಣ್ಟಿಗ. = ಅಱವಟ್ಟಗ, etc. (S. Mhr.). — ಅಱವಣ್ಟಿಗೆ. -ಹಣ್ಟಿಗೆ. = ಅಱವಟ್ಟಗೆ, etc. (C.). — ಅಱವೊಟ್ಟಗೆ. = ಅಱವಟ್ಟಗೆ. (My.). — ಅಱಹೊಟ್ಟಗೆ. = ಅಱವಟ್ಟಗೆ, etc. (ಪ್ರಪೆ, etc. Si. 108). ಪಾಮಿ ಕೆಱ³ ಗುಡಿ ಛತ್ರ ಅಱಮೊಟ್ಟಗೆ ತೋಪು ಮುನ್ತಾದ ಧರ್ಮಕಾರ್ಯಗಳು (ಪೂರ್ತ Si. 242).

Digitized by Google

ಅಱ ara. 3. = ಅಱವೆ 2, ಅಱುವೆ 2, ಅಱುವೆ. Cloth (ಅಮ್ಬರ Śm. 117; ಅಱುವೆ G.). ಮಿಸುಗುವ ಅಱನ್, ಅಮ್ಮೆ ತೊಳವ ಕಸ್ತವು ರಂ (Śmd. 75).

ಅಱ ara. 4. = ಅಱು 3, etc. Six. — ಅಱವತ್ತು. -ಪತ್ತು. = ಅಱುವತ್ತು. Sixty. ಮುನ್ನೂಱ ಅಱವತ್ತು (Bp. 33, 13). See K. 4, 227; 5, 239. ಅಱಿಯೆನ್ ಅನ್ದರೆ ಅಱವತ್ತು ಗುಣ, ಬಲ್ಲೆನ್ ಅನ್ದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ (Prv.). — ಅಱವತ್ತು ನಾಲ್ಕು. Sixty-four (J. 1, 4; 32, 45).

ಅಱ ara. 5. = ಇಱು 3. See ಇಡಕಱ s. ಇಡಕು 2.

ಅಱ ara. = ಅಱ. See ಕಮ್ಮಱ.

ಅಱಕ araka. 1. = ಅಱಕೆ 2. The state of being broken or injured, as a tile, a ball, etc. (C.; see ಅಱು 4).

ಅಱಕ araka. 2. = ಕಱಕ. See ಕವಿಯಱಕ, ಮೂಗಱಕ, ಸೋಟಱಕ.

ಅಱಕಿ araki. = ಕಱಕಿ. See ಕವಿಯಱಕಿ, ಮೂಗಱಕಿ, ಸೋಟಱಕಿ.

ಅಱಕು araku. = ಕಱಕು. (My.).

ಅಱಕೆ arakĕ. 1. (= ಅಱಿಕೆ 1). Searching, inquiring (see ಆರೈಕೆ).

ಅಱಕೆ arakĕ. 2. = ಅಱಕ 1. A fragment, a piece (J. 31, 55).

ಅಱಕೆಕಾಱ arakĕ-kāra. An inquirer (ಅನ್ವೇಷ್ಟೃ, ಅನುಪದಿ Hlā.).

ಅಱಗುಲಿ araguli. See s. ಅಱ 2.

ಅಱಚು aracu. = ಅಱಿಚು, etc. (My.).

ಅಱತು aratu. 1. P. p. of ಅಱ್ 2, q. v.

ಅಱತು aratu. 2. P. p. of ಅಱ³ 3 (?).

ಅಱಬು arabu. = ಅಱ 1, ಅಱವು 1, ಅಱುಬು. The state of being dried up; want of water, drought; famine (My.; T. ಅಱಮ್ಬು). ಇನ್ದುವಿನೊಳ್ ಉರಿ ಉಣ್ಟೆ? ಸಿನ್ಧುವಿನೊಳ್ ಅಱಬು ಉಂಟೆ? ಸಂದ ವೀರನೊಳು ಭಯವುಣ್ಟೆ? ಭಕ್ತಗೆ ಸನ್ದೇಹವುಣ್ಟೆ? (Sp.).

ಅಱಬೆ arabĕ. = ಅಱಮ್ಬೆ (Śmd. 48), etc.

ಅಱಮೆ aramĕ. = ಅಱವೆ 1, q. v.

ಅಱಮ್ಬೆ arambĕ. = ಅಱಬೆ, ಅಱಮೆ, ಅಱವೆ 1, ಅಱಿವೆ 1. Digestion (ಅಟ್ಟಮ, ಜೀರ್ಣ Kk. 48, in three MSS., o. r. ಆಱಮೆ, and in one MS. ಅಜೀರ್ಣ). See ಅಱವೆ 1.

ಅಱಲ್ aral. = ಅಱಿಲ್ 2, q. v.

ಅಱಲು aralu. = ಅಱಿಲ್ 1. (My.).

ಅಱವಟಿಕೆ aravaṭikĕ. ಅಱವಟಿಗೆ. ಅಱವಟಿಗೆ. ಅಱವಟ್ಟಿಗೆ. ಅರವಟ್ಟಿಗೆ. ಅಱವಣ್ಟಿಗೆ. ಅಱವಣ್ಟಿಗೆ. See s. ಅಱ 2.

ಅಱವತ್ತು aravattu. See s. ಅಱ 4.

ಅಱವು aravu. 1. = ಅಱಬು, etc. (My.).

ಅಱವು aravu. 2. = ಅಱಿವು, etc. Knowledge, perception (My.; ಜ್ಞಾನ, ತಿಳವಳಿಕೆ G.). ಅಱವಿನ ಕಣ (Grj. 3, 34). ನೀನು ಎಲ್ಲಿ ಇದ್ದೀ ಎಮ್ಬುವ ಅಱವು ನಿನಗೆ ಉಣ್ಟೋ? (B. 4, 155).

ಅಱವೆ aravĕ. 1. = ಅಱಮ್ಬೆ, etc. The state of being worn out, decayed, or digested; digestion (ಅಟ್ಟಮೆ Śmd. I, o. r. ಅಱಮೆ). ಅಱವೆ, ಅಟ್ಟಮೆ ಎಮ್ಬ ನುಡಿಯು ಜೀರ್ಣದ ನಾಮಂ (Śm. 60; see o. r. below). ಅಱವೆ ಎನ್ದೊಡೆ ಜೀರ್ಣಂ (Bhn. 34; see o. r. below). **2,** indigestion attended with purging (ಅನ್ನ ಪಚನವಾಗದೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಜಾಡಿಸುವದು, ಅಜೀರ್ಣ G.). This meaning appears also in the o. rs. of some MSS., viz. Śm. 60: ಅಱವೆ, ಅಟ್ಟಮೆ ಎಮ್ಬ ನುಡಿಯಜೀರ್ಣದ ನಾಮಂ, and Bhn. 34: ಅಱವೆ ಎನ್ದೊಡಜೀರ್ಣಂ; see Kk. s. ಅಱಮ್ಬೆ. (Tĕ. ಅಱಿಮು = ಅಜೀರ್ಣ; ಅಱಕ, ಅಱುಗುವೆ = ಅಜೀರ್ಣ; cf. ಅರಗು No. 2).

ಅಱವೆ aravĕ. 2. -ವಿ. = ಅಱ 3, etc. Cloth (C.; ಕಂಚುಕ Čb.; T. ಅಱುವೈ; Tu. ಅರುವೆ, ಅರ್ವೆ). ಮಾಣಿಕ್ಯವನ್ನು ಮಸಿಯ ಅವೇಲಿ ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). See ಉಟಟು-. — ಅಱವೆಗಣ್ಟು. A bundle of clothes (B. 3, 125; ಸಂಚಿ Čb.).

ಅಱಸು arasu. 1. To inquire after, to make researches, to seek, to search (ಅನ್ವೇಷಣ Śmd. Dh.; ಪುಡುಂಕು Kk. 62; ಬೆದಕು Śm. 80). ಅಱಸುವುದು (ಮಾರ್ಗ Hlā.; ಅನ್ವೀಕ್ಷಣ, ಮಾರ್ಗಣ, ಮೃಗಯು, etc. Nr.). ಅಱಸಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ಅನ್ವೇಷಿತ, ಗವೇಷಿತ, etc. Nr.). ಅಱಸಿ ಕೊಮ್ಬುದು (ಮಾರ್ಗ Mr. 475). ಛಲದಿಂ ಮುಯ್ಯೇೞ್ ಸೂೞ್ ಕ್ಷತ್ರಿಯರನ್ ಅಱಸಿ, ಕೊನ್ದು ಇಕ್ಕಿದಂ ಜಾಮದಗ್ನ್ಯಂ (Śmd. 223). See Bp. 16, 22; 22, 17; 30, 27; 40, 58; 50, 69; 51, 49; 57, 68; Bh. 2, 4, 12; 3, 13, 24; Rśv. 13, 101; J. 2, 45; 3, 4; 4, 5; 5, 59; 10, 13. 19. 20; 15, 2; 25, 3; 26, 6; 29, 27; ಕಣ್ಣಱಸು.

ಅಱಸು arasu. 2. Research, inquiry (ಪರ್ಯೇಷಣೆ, ಅನ್ವೇಷಣೆ, etc. Nr.).

ಅಱಹೊಟ್ಟಿಗೆ arahŏṭṭigĕ. See s. ಅಱ 2.

ಅಱಿ ari. 1. To learn to know; to know; to understand (ಜ್ಞಾನ Śmd. Dh.; ತಿಳಿ Śmd. Cm. 58. 94. 131. 135. 231); to be able (*cf.* ಅಱ್ 2; T., M.; Tĕ. ಎಱುಗು). P. ps. ಅಱಿದು or ಅಱಿತು (Śmd. 287), ಅಱಿದು (Bp. 40, 10. 15. 24), ಅಱಿತು (27, 12; 40, 10), ಅತುಱ. ಅಱಿವುದು (ಪ್ರತಿಪತ್ತಿ, ಪ್ರಗಲ್ಭತೆ Hlā.). ಅಱಿಯಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ಬುದ್ಧ, ವಿದಿತ, ಬುಧಿತ); ಅಱಿವ ಇಚ್ಛೆ (ಜಿಜ್ಞಾಸ); ನುಡಿಯಲ್ ಅಱಿಯದೆ ಕೇಳಲ್ ಅಱಿಯದೆ ಇರ್ದಡೆ ಏಡಮೂಕನ್ ಎನಿಸುಗು; ಅವನಾನೊಬ್ಬಂಗೆ ಅವುದು ಅಱಿಯ ಬನ್ದುದು, ಅದಱಲ್ಲಿ ವಿಷಯಮ್ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಆವುದನಱಿಯದವಂ (ಅಜ್ಞ Mr. 239). ಅಱಿಯದಲ್ಲಿ (ಅಜ್ಞಾತ Nn. 124). See Śmd. 43. 58. 83. 94. 131. 135. 153. 173. 174. 176. 231. 263. 266. 277; Bp. 3, 52; 9, 25; 13, 3; 14, 9; 18, 65. 101; 29, 13; 32, 50; 34, 13; 38, 26; 40, 7. 83; 42, 28; 52, 14; 57, 65; 59, 22; 60, 42; 61, 3; J. 25, 38; 28, 29; 29, 7. 35. 37. 39; Rśv. 6, after 11; 13, 98. ಅಱಿಯೆನು ಅನ್ದರೆ ಅಱವತ್ತು ಗುಣ, ಬಲ್ಲೆನು ಅನ್ದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ.— ಅಱಿಯೆನು ಅಮ್ಬುವದು ಅಱವತ್ತು ಗುಣ, ಕಾಣೆನು ಅಮ್ಬುವದು ಕೋಟಿಗುಣ. — ಅಱಿಯೆ ಎಮ್ಬುವದು ಆನೆಯ ಕೊಟ್ಟು ಕಲಿ! — ಅಱಿಯುವವನಿಗೆ (to him who only knows) ಇನ್ನೂಱು, ಬರೆಯುವವನಿಗೆ ಮುನ್ನೂಱು (Prvs.). — ಅಱಿ ಅಱಿ. rep. See Bp. 24, 63; 44, 68. — ಅಱಿಯದವ. -ಅವ. A stupid man (ವೈಧೇಯ, ಬಾಲಿಶ, ಬಾಲ, ಜಡ, ಮೂರ್ಖ, ಮನ್ದ, etc. Hlā.; Nr.; ಅತಿಮೂರ್ಖ, ಜಡ, etc. Mr. 224). — ಅಱಿವವ. -ಅವ. One who knows and can instruct (ದೇಷ್ಟ Mr. 239).

ಅಱಿ ari. 2. = ಹಱಿ. To tear (My.).

ಅಱಿಕು ariku. = ಹಱಿಕು. (My.).

ಅಱಿಕೆ arikĕ. 1. Knowing; knowledge, understanding;—information, communication, re-

Digitized by Google

presentation (J. 26, 57; My.; T.; Tu.; Tĕ. ಎರಿಕೆ, ಎರುಕೆ). ಸನ್ನ ಅಱಿಕೆಯ ಕಬ್ಬಿಗಂ (Šmd. 233). ಅಱಿಕೆಯುಳ್ಳವಳು (ಪ್ರಜ್ಞೆ Nr.). ಸುರತದ ಅಱಿಕೆಯವಳು (ವೃಷಸ್ಯಂತಿ, ರತಾರ್ಥಿನಿ Hlâ.). ಅಱಿಕೆ ಆಗಲ್ ಪಡುವದು (ಬುದ್ಧ, ಬುಧಿತ, etc. Si. 283). ಮೂಱು ಲೋಕಂಗಳಿಗೆ ಅಱಿಕೆ ಆಗೆ (Bp. 8, 6). See ಗುರ್ತಱಿಕೆ, ಮೊಗವಱಿಕೆ. — ಅಱಿಕೆನಾಯಕ. (Šmd. 207; Abh. P. 10, after 136). An intelligent leader; a carrier of intelligence. — ಅಱಿಕೆ ಮಾಡು. To make known, to give notice, to inform, to represent. ನಡೆದ ಸಂಗತಿಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅವನಿಗೆ ಅಱಿಕೆ ಮಾಡಿದರು (B. 4, 156). See B. 3, 15; 4, 21. 30; Si. 260.

ಅಱಿಕೆ ar̤ikĕ. 2. = ಆಱಿಕೆ. The state of growing or being dry or parched. See ದಾಯಱಿಕೆ.

ಅಱಿಚು ar̤iću. = ಅಱಚು, ಅಱುಚು, ಅರ್ಚು 2. To cry out aloud, to clamour, to bawl, to scream. ಕಣ್ಬೇನೆಯ ಕರಡಿಯ ವೊಲ್ ಅಱಿಚುವಂ (Čh. v. 18, o. r. ಒಱಲುವಂ). ಬಹಳ ಅಱಿಚಿ ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ (ಉಚ್ಚೈರ್ಘುಷ್ಟ, ಘೋಷಣೆ Si. 56). See Bp. 3, 79; 18, 63; 20, 22; 28, 9; 32, 43; 34, 16; 36, 15; 45, 7; 50, 58; 57, 48; 60, 28. 30. 31. 35; 61, 11.

ಅಱಿತ ar̤i-ta. (Šmd. 247). Knowledge, perception (ವೇದನೆ Hlâ.; ತಿಳಿವಳಿಕೆ Šmd. 232 Cm.). ಅಱಿತವುಳ್ಳವಂ (Bp. 40, 24). See ಮೊಗವಱಿತ; Abh. P. 9, 3.

ಅಱಿತು ar̤itu. = ಅಱಿದು. P. p. of ಅಱಿ 1.

ಅಱಿಪು ar̤ipu. = ಅಱುಪು, etc. To make known, to let know, to inform, to communicate, to reveal. ಅಱಿಪುವದು (ಗನ್ಧನ Mr. 531). ಕಿಱಿದಱೊಳ್ ಪಿರಿದುಮ್ ಅರ್ಥಮನ್ ಅಱಿಪಲ್ (Šmd. 135). ತನ್ನ ವಿದ್ಯೆಯಂ ಧರೆಗೆ ಅಱಿಪಲ್ಕೆ (Ršv. 12, 39).

ಅಱಿಮೆ ar̤imĕ. = ಅಱಿವೆ 3. Knowledge (My.).

ಅಱಿಯಮೆ ar̤iyamĕ. Knowledge, acquaintance (Abh. P. 7, after 116).

ಅಱಿಲ್ ar̤il. 1. = ಅಱಲು. A star (ನಕ್ಷತ್ರ Šmd. II; ಮೀನ್, ತಾರಗೆ, ನಕ್ಷತ್ರ Kk. 10b.; ಮೀನ್, ನಕ್ಷತ್ರ 80; ಮೀನ್, ತಾರಗೆ, ತಾರೆ, ತಾರಕೆ Šm. 16. 106). — ಅಱಿಲ್ವಟ್ಟೆ. -ಬಟ್ಟೆ. The star-road: the sky (ಮೀನ್ವಟ್ಟೆ, etc., ಆಕಾಶ Kk. 12; ಅಮ್ಬರ, ಬಾನ್, ಎಲರ್ವಟ್ಟೆ, ಆಗಸ, ಸಗ್ಗಿಗವಟ್ಟೆ Šm. 14).

ಅಱಿಲ್ ar̤il. 2. = ಅಟಿಲ್, ಅಟ್ಲು, ಅಗಲು 3, ಅಗ್ಲು, ಅಱಿಲ್, ಅಱುಲು, ಅರ್ಲ್, ಅರ್ಲು 3, ಹಸ್ಲು. Mud, clay (ಕೆಸಱು Čt. II, 45; Kk. 24, o. rs. ಅಟಲ್, ಅಱಲ್, ಅಱುಲ್; ಪಂಕ Šm. 14; T. ಅಱಲ್, black sand; water; ಅಜಱು, ಅಳಱು, ಅಳ್ಳಲ್, mud; loam; cf. ಅಡುಸು).

ಅಱಿವು ar̤ivu. = ಅಱಿವು 2, ಅಱು 5, ಅಱುವು. Knowledge, perception (ಸಂವೇದ, ವೇದನ Nr.; ಪ್ರತ್ಯಯ Nn. 137, Mr. 493). See Bp. 10, 55; 35, 22; 40, 60; 44, 50; 55, 53; J. 28, 4. ಅಱಿವ ನೆನಹಂ (ಗತಿ Mr. 468). ಸುರಗುರುವಿನ ಅಱಿವು (Šmd. 66. 133). ಸನ್ದ ಅಱಿವನ್ ಅಱಿದ ಸತ್ಪುರುಷರೆನಿಪರು ನೊನ್ದು ಸಯ್ರಿಪರು (Sp.).

ಅಱಿವೆ ar̤ivĕ. 1. = ಅಱಿವೆ 1, No. 2. Indigestion attended with purging (s. Mhr.).

ಅಱಿವೆ ar̤ivĕ. 2. -ವಿ. = ಅಱಿ 3, etc. Cloth (My.). See B. 1, 9. 14. 24; 3, 32; 4, 28. ಅಱಿವೆಯ ಹಱಿಕಿಗೆ ಗೋಣೀ ತ್ಯಾಪೆ ಹಚ್ಚ್ಯಾರೋ? (Prv.). — ಅಱಿವೆ ಅಚ್ಚಡ. dupl. (My.). — ಅಱಿವೆ ಅಂಚಡಿ. dupl. (B. 2, 33).

ಅಱಿವೆ ar̤ivĕ. 3. = ಅಱಿಮೆ. (My.).

ಅಱಿಸು ar̤isu. To cause to know or to be known, to make known, to communicate, to inform. ಅಱಿಸುವ ಕಾರ್ಯ (ಗನ್ಧನ, ಹೇಱುವನ್ಥಾ ಕಾರ್ಯ Nn. 161). ನೆಲದೊಳ್ ಪಗೆ ಪುಗೆ ಫಣಿವೊಲ್, ಒಳ ಪೊಕ್ಕಳ ಅಱಿಸಿದಂ (Šmd. 28).

ಅಱಿಹ ar̤iha. Knowledge; informing. ಸಮ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಅಱಿಹ (ಪ್ರಮಿತಿ, ಪ್ರಮೆ Nr.). ಪರರ (= ಪರರಂ) ಚೇಷ್ಟೆಯಿಂ ಅಱಿಪಂ (ಭ್ರುಕುಟಿಭಂಗ-ಅದ್ಯಂಗವಿಕಾರ Nr.).

ಅಱಿಹು ar̤ihu. = ಅಱುಪು, etc. ದೃಷ್ಟವಾದವನ್ ಅಱಿಹಿದಪೆಂ (Bp. 51, 49).

ಅಱು ar̤u. 1. = ಅಱ 1, ಆಱು 2. — ಅಱುಗೆಱೆ. -ಕೆಱೆ. (Šmd. 204). A dry tank.

ಅಱು ar̤u. 2. = ಅಱ 2. Virtue, charity, etc. — ಅಱುಗುಲಿ. -ಕುಲಿ. = ಅಱ-, q. v. A violator of charity. 2, a huntsman (ಬಿಯದ, ಬಿಲ್ಲ Kk. 39, o. r. ಅಱಗುಲಿ). — ಅಱುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To lay hold of charity, love or good will. See ಗುಣಕಱುಗೊಳ್.

ಅಱು ar̤u. 3. = ಅಱ 4, ಅರ್ 2, ಆಱು 4, ಆರ್. Six. — ಅಱುದಿಂಗಳ್. -ತಿಂಗಳ್. = ಅಱುನ್ದಿಂಗಳ್. Six months. ಅಱುದಿಂಗಳಂ ತಳ್ವಿದಂ (Šmd. 157). ಅಱುದಿಂಗಳಾಯುಮ್ ಉಣ್ಬ (224). ಅಱುನೂಱು. Six hundred (Šmd. 224). — ಅಱುನೂರ್. = ಅಱುನೂಱು. See ಸಾವಿರಱುನೂರ್. — ಅಱುನ್ದಿಂಗಳ್. -ಂ-ತಿಂಗಳ್. = ಅಱುದಿಂಗಳ್ (a usual ಸಂಖ್ಯಾನ Šs.). — ಅಱುಮೊಗ. Six faces. 2, the six-faced one: Shaṇmukha (ಗುಹ Šm. 4). — ಅಱುಮೊಗನಯ್ಯ. -ನ ಅಯ್ಯ. Shaṇmukha's father: Šiva (Šm. 2.). — ಅಱುವಡಿ. -ಮಡಿ. Six folds; six-fold (Šmd. 224). — ಅಱುವತ್ತು. -ಪತ್ತು. = ಅಱವತ್ತು. Sixty (Šmd. 224). ಜವೆ ಕಿಱುಜವೆ ಅಱುವತ್ತು ದಿನಕ್ಕೆ ಬೆಳೆದು ಬಹ, ಷಷ್ಟಿಕಮ್ ಎಮ್ಬ ನೆಲ್ಲುಗಳು ಬೆಳೆವ ಭೂಮಿ (ಯವ್ಯ, ಷಷ್ಟಿಕ್ಯ Nr.). ಹಲವು ಧಾನ್ಯಂಗಳ್ ಅಱುವತ್ತು ದಿವಸಕ್ಕೆ ಬೆಳವವು (ಕೆಯ್ಗಳ್) ಷಷ್ಟಿಕ್ಯಮ್ ಎನಿಕ್ಕು (Mr. 94). ನಾಡಿ ಅಱುವತ್ತು ಆಗಲ್ ಒನ್ದು ತಿಥಿ ಅಕ್ಕು (Mr. 68). ಅಱುವತ್ತು ವರ್ಷ (B. 3, 115). ಮುನ್ದೆ ಪುರಮ್ ಇದೆ ವಾರಣಾವತವು, ಇಲ್ಲಿಗೆ ಅಱುವತ್ತು (Bh. 1, 8, 77). — ಅಱುವತ್ತು ಮೂವರ್. Sixty-three persons. 2, the sixty-three Šiva devotees of old, enumerated by the Liṅgavantas (Bp. 10, 8; 22, 1; 53, 38). — ಅಱುವತ್ತೇೞು. Sixty-seven. ಅಱುವತ್ತೇೞುಂ ಕನ್ದದೊಳ್ (Bhn. 68). — ಅಱುವತ್ತೊನ್ದು. Sixty-one. ಅಱುವತ್ತೊನ್ದು ಸನ್ಧಿಗಳು (Bp. 61, 91). — ಅಱುವೆರಲ್. -ಬೆರಲ್. Six fingers. ಎಡದ ಅಂಘ್ರಿಗೆ ಅಱುವೆರಲಾಗಿ ದಿವದೊಳ್ ಉತ್ಪನ್ನಂ (J. 28, 14).

ಅಱು ar̤u. 4. To be severed or disjoined; to be cut asunder; to cease, to end (T., M.; R.; Tĕ. ಅರು, to be broken or destroyed; see ಅರೆ 6). — ಅಱಿಲ್ಪೋಗು. (?) -ಪೋಗು. To be severed or split (Abh. P. 7, 97).

ಅಱು ar̤u. 5. = ಅಱುವು. — ಅಱುಮಱು. = ಅಱುವು ಮಱುವು (My.).

ಅಱುಕು ar̤uku. = ಹಱುಕು. (My.).

ಅಱುಗುಲಿ ar̤uguli. See s. ಅಱು 2.

ಅಱುಚು ar̤ućn. = ಅಱಚು, etc. To cry aloud, etc. (ಉಚ್ಚೈರ್ಧ್ವನಿ Šmd. Dh.; My.).

ಅಱುತು ar̤utu. A P. p. of ಅಱ್ 2, q. v.

ಅಱುಪು ar̤upu. = ಅಱಿಪು, ಅಱಿಹು, ಅಱುಹು 1. To make known, etc. See Čh. v. 36. 70. 108. 235; Bp. 1, 15. 59; 18, 3; 49, 30; 50, 49; 57, 7; 58, 38; 60 sum.; J. 5, 29. 30. 40. 42; 28, 59; Grj. 4, 60.

Digitized by Google

ಅಱುಬು aṟubu. = ಅಱಬು, etc. (My.).

ಅಱುಲು aṟulu. = ಅಱಲ್ 2, etc. Mud (C.). — ಅಱುಲುಗದ್ದೆ. A muddy paddy field, one made ready for receiving seedlings (My.).

ಅಱುವಡಿ aṟuvaḍi. ಅಱುವತ್ತು. See s. ಅಱು 3.

ಅಱುವರ್ aṟuvar. = ಆರ್ವರು. Six persons (My.; T.). ತಮ್ಮುತ್ತಱುವರ್ (Śmd. 180). ಹರಿಶ್ಚನ್ದ್ರ, ನಳ, ಪುರುತ್ಸವ (*i. e.* ಪುರುಕುತ್ಸ?), ಪುರೂರವ, ಸಗರ, ಕಾರ್ತವೀರ್ಯರ್ ಎನಿಪ್ಪರ್ ಅಱುವರ್ ಅತ್ಯಧಿಕಬಲರ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳ್ ಅಕ್ಕು, ಅವರ್ಗೆ ಪುಣ್ಯಶ್ಲೋಕರ್ ಎಮ್ಬ ನಾಮಂ (Mr. 263).

ಅಱುವಿಲಿ aṟuvili. See s. ಅಱುವು.

ಅಱುವು aṟuvu. = ಅಱಿವು. Knowledge (C.). — ಅಱುವಿಲಿ-ತಿಲಿ 1. Devoid of knowledge (Bp. 24, 56). — ಅಱುವು ಮಱುವು. = ಅಱು ಮಱು, ಅಱುಹು ಮಱುಹು. Silliness, foolishness, dotage (C.).

ಅಱುವೆ aṟuvĕ. = ಅಱ 3, etc. Cloth (ಬಟ್ಟೆ Śm. 89; ವಂಚೆ Kk. 54). See Bp. 21, 19; 23, 33; 44, 1.

ಅಱುಹು aṟuhu. 1. = ಅಱುಪು, etc. To make known, etc. See Bp. 14, 22; 50, 18; 51, 5; 53, 12; 60, 38; Bh. 1, 8, 66. 78; J. 27, 11.

ಅಱುಹು aṟuhu. 2. (= ಅಱಿವು, etc.). Knowledge, perception (My.; Si. 36. 409). ಅಟ್ಟ ಅಡಿಗೆಯ ರುಚಿಯನು ಹುಟ್ಟು ಕಾ ಬಲ್ಲದೇ? ಶ್ರೀಪತ್ಯರನ್ನು ಎನಲು ಬೇಡಾ! ಅಱುಹಿನ ಆ ಬಿಟ್ಟಿ ದೇಱ (Sp.). — ಅಱುಹು ಮಱುಹು. = ಅಱುವು ಮಱುವು. (My.).

ಅಱೆ aṟĕ. 1. To strike, to slap, to beat (ತಾಡನ Śm. 117; T., M.; *cf.* ಅಱೆ 3, No. 2).

ಅಱೆ aṟĕ. 2. A slap, a stroke (T., M.; R.).

ಅಱೆ aṟĕ. 3. To lose one's form, to be disfigured or defaced (ಸ್ವರೂಪಾಭಾವ Śmd. Dh.; ರೂಪುಗೆಟ್ಟುದು Śm. 117; *cf.* ಅಱೆ 6).

ಅಱೆ aṟĕ. 4. A stone, a rock, a slab (ಶಿಲೆ Śmd. Dh.; ಉಪಲ Śm. 117; My.; T.; J. 2, 9; 10, 31). ಅಱೆಯುಂ ಸೀರುವಡೆ ಅನೆ ಮೆಟ್ಟಿರ್, ಅಹುದೇ? (Śś. 11). ಅಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗೆ ರನ್ನದ ಅಱೆಗಳಿಂ, ಕೆಱೆಗಳಿಂ..ಆ ದೇಶಮ್ ಒಪ್ಪಿ ಇರ್ದುದು (C. Bp. 11, 4). See ಪಾಸಱೆ.

ಅಱೆ aṟĕ. 5. = ಅರೆ 6, q. v. — ಅಱೆಯಟ್ಟು. -ಅಟ್ಟು. (Abh. P. 9, 71; 14, 117, where in both places the ಱ is in the MS.). = ಅರೆಯಟ್ಟು. To run after, to chase, to pursue (ಅನುಧಾವನ Śmd. Dh., o. r. ಅರೆ-; ಎಟ್ಟಿಟ್ಟು Kk. 66, o. r. ಅರೆ-; see Śe. s. ಎಟ್ಟಿಟ್ಟು). ಎನ್ತಹ ಬಲ್ಲಿದರನ್ ಅಱೆಯಟ್ಟೆ (or ಅರೆ-) ಕುಟ್ಟುವನು (Bp. 21, 15). ಭಕ್ತರು ತನ್ನನ್ ಇನ್ತು ಅಱೆಯಟ್ಟುವರೆ? (or ಅರೆ-, 26, 29; see also 13, 15; 14, 31). See Bh. 3, 13, 1; Rśv. 6, after 11; Grj. 1, 88; J. 13, 50; 27, 40.

ಅಱೆ aṟĕ. 6. (= ಅಱೆ 2). See ಪೊಟ್ಟಱೆ, ಸಮುಳ್ಳಱೆ.

ಅಱ್ಕಾರ ar-kâra. The syllable ಅಱ್ (Śmd. 134).

ಅರ್ ar. 1. = ಅರ 2. etc. Half. — ಅರ್ಕಾವಳಿ. ಅರ್-ಕಾ-ಅವಳಿ. = ಅರ್ಕಾಪೊತ್ತು. (C.). — ಅರ್ಕಾಪೊತ್ತು. = ಅರಕಾಪೊತ್ತು. (My.). — ಅರ್ತಲೆನೋವು. = ಅರತಲೆನೋವು. (My.).

ಅರ್ ar. 2. = ಅಱು 3, etc. Six. — ಅರ್ನೂಱು. = ಅಱುನೂಱು. (My.). — ಅರ್ವತ್ತು. = ಅಱುವತ್ತು. (C.).

ಅರ್ ar. 3. = ಅಕ್ಕಿ 2. — ಅರ್ನಾಲಿಗೆ. = ಅಕ್ಕಾಲಿಗೆ. (My.).

ಅರ್ಕ arka 1. ಅಕ 2, ಅಕ್ಕ 2, ಅಗ 1, ಎಕ್ಕ 1, ಎಕ್ಕೆ, ಎಕ್ಕ, ಯಕ್ಕ. A ray of light; radiance (ಸಂಕಾಶ, ಪ್ರಭೆ Nn. 13). 2, *the sun* (ವನೇಜಮಿತ್ರ, ಸೂರ್ಯ 13; ದಿನಪ Mr. 503). 3, *crystal* (ಸ್ಫಟಿಕ, ಪಳುಕು 13; ಸ್ಫಟಿಕ 503). 4, copper (metal). 5, Indra (ವಾಸವ, ಇನ್ದ್ರ 13; ಸುರಪ 503). 6, the celestial tree (ಕಲ್ಪಭೂಜ, ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ 13). 7, *swallow wort, Calotropis gigantea* (ಎಕ್ಕ 13; 503). 8, marvellous; a marvel (ವಿಚಿತ್ರ, ಆಶ್ಚರ್ಯ 13). 9, N. of a metrical foot (Ch.). 10, the number twelve (Ch.). 11, ತಮ್ಮಗೆ (G.).

ಅರ್ಕ arka. 2. = ಅರಕು No. 1. ನಾರಾಯಿಣ ಅರ್ಕ (B. 4, 71).

ಅರ್ಕಜ arka-ja. Śani (My.).

ಅರ್ಕಪರ್ಣ arka-parṇa. *The plant Calotropis gigantea* (ಎಕ್ಕಗಿಡ G.).

ಅರ್ಕಬನ್ಧು arka-bandhu. *A name of Buddha or Śâkyasiṁha.*

ಅರ್ಕಮರೀಚಿ arka-marîci. N. of a vṛitta (Ch.).

ಅರ್ಕವಾರ arka-vâra. Sunday (My.).

ಅರ್ಕಾಶ್ಮ arka-aśma. The sun-stone: *crystal.*

ಅರ್ಕೆ arkĕ. = ಅಕ್ಕೆ 1, ಅಱ್ಕೆ 1. Weeping, lamentation. ಪೆಡದ ಅರ್ಕೆ (ವಿಲಾಪ, etc. Mr. 396, o. r. ಅಕ್ಕೆ).

ಅರ್ಗಡ argaḍa. = ಅಗಲು. An impediment.

ಅರ್ಗಲ argala. = ಅಗಱ, etc., ಅಗಲೆ, ಅಗಳ. *A bolt to fasten a door;* a lock.

ಅರ್ಗಲಿಕೆ argalikĕ. = ಅಗ್ಗಳಿಕೆ. A small door pin, a bolt.

ಅರ್ಗಲೆ argalĕ. = ಅಗಲು, ಅಗಱೆ. *A bolt to fasten a door.*

ಅರ್ಗಳ argaḷa. (Tbh. of ಅಗ್ರ? *cf.* ಅಱ 2 & ಅಗಳ?). = ಅಗ್ಗಳ, etc. Greatness, eminence; excess. **2,** a great, superior or eminent man (Śmd. 159, o. r. ಅಗ್ಗಳ). — ಅರ್ಗಳದೇವ. N. of a Jaina poet who A. D. 1189 finished his Kannaḍa Candraprabha purâṇa. He says at its conclusion: ಏಕಾದಶಶತಮುಮ್ ಮ | ತ್ತೇಕಾದಶಮ್ ಅಗೆ ಶಕನೃಪಾಬ್ದಂ ಸೌಮ್ಯ || ಪ್ರಾಕಟವರ್ಷದ ಚೈತ್ರಸಿ | ತೈಕಾದಶಿ ಅನ್ದು ನೆಗೞ್ದುದೀ ಕೃತಿರತ್ನಂ ||.

ಅರ್ಗಳ argaḷa. = ಅಗಲು, etc. (ಬಿಯ್ಯಗ Nn. 116).

ಅರ್ಗಳಿಕೆ argaḷikĕ. = ಅಗ್ಗಳಿಕೆ, q. v.

ಅರ್ಗಳೆ argaḷĕ. = ಅಗ್ಗಳಿಕೆ, q. v.

ಅರ್ಘ argha. = ಅಗ್ಗ 1, etc. *Price, cost, worth* (ಬೆಲೆ Mr. 482). 2, *an offering of various ingredients* (rice, flowers, water, etc., or of water only) *to gods or venerable men* (ಸತ್ಕರಣೆ 482). ಧಾನ್ಯಾದಿಗಳ ಅರ್ಘಮಂ ಪಾರ್ವುದು (ನೀವಾಳ, etc. Nr.).

ಅರ್ಘ್ಯ arghya. Valuable. 2, venerable. 3, price, worth (ಬೆಲೆ, ಮೌಲ್ಯ Nn. 102). 4, *an offering of various ingredients to gods or venerable men* (ಸತ್ಕಾರ 102).

ಅರ್ಚ arca. Splendor (ತೇಜ, ತೇಜಸ್ಸು Nn. 106). 2, the sun (ದ್ಯುಮಣಿ, ಸೂರ್ಯ 106). 3, invocation, worship (ಆಹ್ವಾನ, ಕರೆವುದು 106).

ಅರ್ಚಕ arcaka. = ಅಚ್ಚಿಗ. Worshipping; — a worshipper. (Bp. 1, 32; 4, 53; 13, 1; 22, 54).

ಅರ್ಚನ arcana. Praising. 2, worship, homage (ಕಾಂಚಿತ, ಸಮಿಜ್ಞಿತ Mr. 449). See ಅಭ್ಯರ್ಚನ.

ಅರ್ಚನವಿಧಿ arcana-vidhi. A manner of worship or homage. See ಪೂಜಿಸು.

ಅರ್ಚನೆ arcanĕ. = ಅಚ್ಚನೆ. *Worship, homage* (Bp. 43, 52). — ಅರ್ಚನೆಗೆಯ್. To worship (Bp. 12, 16). — ಅರ್ಚನೆ ಸಲಿಸು. To offer worship (Bp. 26, 51).

Digitized by Google

ಅರ್ಚಿ arci. *Flame.* 2, one of the seven tongues of Agni (Mr. 46). 3, Tbh. of ಅರ್ಚಸ್, light, lustre (ಪ್ರಕಾಶ, ಬೆಳಕು G.).

ಅರ್ಚಿತ arcita. *Worshipped, revered.* 2, *saluted, honored.* 3, *good.*

ಅರ್ಚಿರು arciru. To shrink, to contract (v. i., Abh. P. 9, 151; *cf.* ಅಜು 2).

ಅರ್ಚಿಷ್ಮತಿ arcis-mati. The wife of Agni (My.).

ಅರ್ಚಿಷ್ಮನ್ತ್ arcis-mant. -ತ್. Flaming, brilliant. 2, *fire;* Agni.

ಅರ್ಚಿಸ್ arcis. *Flame;* a ray of light. 2, shine, lustre.

ಅರ್ಚಿಸು arcisu. To worship, to honor; to give an offering (Šmd. 165; Bp. 3, 46; 4, 48; 18, 47; 29, 28; 39, 41; 41, 25; 43, 19; 45, 46; 46, 54. 55; 49, 19; 51, 60; 52, 5; 56, 49; 60, 8; 61, 52; J. 30, 40). ಅರ್ಚಿಸಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ಕಾಂಚಿತ, ಸಂಪ್ಜಿತ Hlâ.).

ಅರ್ಚು arcu. 1. To emit indistinct or inarticulate sounds (ಅವ್ಯಕ್ತಧ್ವನಿ Šmd. Dh., o. r. ಪರ್ಚು).

ಅರ್ಚು arcu. 2. = ಅರುಚು, etc. To cry aloud, etc. (My.).

ಅರ್ಚುಗ arcuga. (Tbh. of ಅರ್ಚಕ). Worship (ದೇವಪೂಜೆ Čt. I, 24, o. r. ಪರ್ಚುಗ).

ಅರ್ಚೆ arce. *Worship, homage.* 2, *an image or idol (cf.* ಅರ್ಚಾ). See Mr. s. ಬಲಿ.

ಅರ್ಜ arja. = (ಅರ್ಜಿ), ಅರ್ಜು. (B. 5, 202. 269; Mhr., H.).

ಅರ್ಜಕ arjaka. = ಅಜ್ಜಗೆ, etc. Procuring; acquiring, earning (ಗಳಿಸುವವನು G.). 2, *the plant Ocymum gratissimum* Lin. 3, (N. of several other plants, also of) ಬಿಳೀ ಹೂವಿನ ಜಾಲಿಯ ಮರ (G.).

ಅರ್ಜನ arjana. (= ಅರ್ಜನೆ). Procuring; acquiring, gaining; gathering. See ಉಪಾರ್ಜನ, etc.

ಅರ್ಜಿ arji. = ಅರ್ಜು, q. v.

ಅರ್ಜಿ arji. A written petition; a humble representation (C.; B. 5, 159. 236; Mhr., H.).

ಅರ್ಜಿತ arjita. (= ಅರ್ಜನ). Acquired, gained, earned (Šmd. 64 Mdb.).

ಅರ್ಜಿದಾರ arji-dâra. A man who presents a written petition (My.).

ಅರ್ಜಿಸು arjisu. (= ಅರ್ಜಸು). To acquire, to gain, to earn (Bp. 29, 9).

ಅರ್ಜು arju. = ಅರ್ಜ. A petition; a humble representation (C.).

ಅರ್ಜುದಾರ arju-dâra. A petitioner (S. Mhr.; Mhr., H.).

ಅರ್ಜುನ arjuna. *White* (ಧವಲ, ಬಿಳಿದು Nn. 112; ಬಿಳ್ಪು Mr. 508). 2, silver. 3, gold (ಸುವರ್ಣ, ಚಿನ್ನ 112; ಸುವರ್ಣ 508). 4, *grass* (ತೃಣ, ಹುಲ್ಲು 112; ಪುಲ್ 508). 5, *the tree Terminalia arjuna* W. & A. (ವೃಕ್ಷಭೇದ 112; ಮತ್ತಿ Mr. 508 & 113; ಮಟ್ಟಿ Ss.). 6, healthy (ನಿರುಜ, ರೋಗವಿಲ್ಲದವನು 112). 7, Arjuna, the son of Indra and Kuntî (ಪಾರ್ಥ 112; ಫಲುಗುಣ, ಪಾರ್ಥ 94; ಇನ್ದ್ರಜ Mr. 508; ಫಲ್ಗುನ Mr. 264; Šmd. 116. 284).

ಅರ್ಜುನಿ arjuni. A procuress, a bawd. 2, *a cow.* 3, Arjuna's son Babhruvâhana (J. 22, 16. 32; 23, 2. 31; 24, 30. 32. 37. 40).

ಅರ್ಣ arṇa. (= ಅರ್ಣ). Being in motion. 2, water (ರಮ್ಭ, ಉದಕ Nn. 62; ಉದಕ 81; ವರ್ಣನ, ಉದಕ 37; ಉದಕ Mr. 404; *cf.* ಅರ್ಣಸ್).

ಅರ್ಣವ arṇava. (= ಅರ್ಣವ). Being in motion. 2, *the ocean.*

ಅರ್ಣವಜಾತ arṇava-jâta. The moon (Čh. v. 296, o. r. ಅರ್ಣೋಜಾತ).

ಅರ್ಣಸ್ arṇas. *Water.*

ಅರ್ಣೋಜಾತ arṇas-jâta. A lotus (Čh. v. 296, o. r. ಅರ್ಣವಜಾತ).

ಅರ್ತಗಲ artagala. = ಅರ್ತಗಲ. The plant Barleria caerulea Roxb. (ಕರೇ ಹೂವಿನ ಗೋರಟ್ಗೆಯ ಗಿಡ G.).

ಅರ್ತನ artana. Censuring. 2, *censure, abuse.*

ಅರ್ತಿ arti. = (ಅಟ್ಟಿ 2), ಅಟ್ಟಿ. A vulgar form of ಆರ್ತಿ (Šmd. I).—Love; wish, desire (My.). 2, that is lovable or pleasant, that causes pleasure or fun, as a feast, etc.; pleasure, fun (C.). ಹಿಡಿ ಹಿಡಿದು ಕೊಣ್ಡು, ಅರ್ತಿಯಲಿ ಬೆಪ್ಪಿಸದೆ... ಮಾಯೆ ತನ್ನನ್ತೆ ನಡೆಯ ಕಲಿಸಿದಳ್ ಅಂಜೆವಣ್ಡಿಗೆ (Prll. 3, 32). See Bp. 5, 22; 6, 12. 28; 8, 15; 12, 49; 15, 27; 25, 1; 27, 15; 28, 16; 30, 15; 32, 5; 38, 32; 40, 39; 43, 29; 57, 34; Mr. 3. ಅರ್ತಿಗೆ ಬಳ್ಳೀ ತೊಟ್ಟು ಕೆಯ್ ಕೆಡಹಿದರೆ ಹೋಗುವದೋ? (Prv.). — ಅರ್ತಿಗೆಡಿಸು. -ಕೆಡಿಸು. To spoil or frustrate a wish, etc. (Bp. 5, 31).

ಅರ್ತಿ arti. 1. = ಆರ್ತಿ 1. *Pain.* 2, *the end of a bow* (ಬಿಲ್ಲಿನ ತುದಿ G.). 3, a bag (ಚೀಲ Mr. 358).

ಅರ್ತಿ arti. 2. Tbh. of ಅರ್ಥ. (My.).

ಅರ್ತಿಕಾಱ arti-kâṟa. = ಅಟ್ಟಿಕಾಱ. A paramour, a man of pleasure (Bp. 40, 47).

ಅರ್ತಿಕೆ artike. = ಅತ್ತಿಕೆ, etc. An elder sister.

ಅರ್ತಿಗ artiga. A man who is struck by calamity or afflicted (My.). 2, a merchant (My.).

ಅರ್ತಿಸು artisu. To love; to be pleased with (Bp. 40, 37; 54, 72).

ಅರ್ತಿಸು artisu. Tbh. of ಅರ್ಥಿಸು. (My.).

ಅರ್ತು artu. 1. = ಅಱತು 1, ಅಱುತು. P. p. of ಅಱ್ 2.

ಅರ್ತು artu. 2. = ಅಱುತು, etc. P. p. of ಅಱ್ 1. (C.).

ಅರ್ಥ artha. Asking, begging; desire; request. 2, *aim, purpose, object* (ಅಭಿಪ್ರಾಯ Mr. 497). 3, advantage, use, utility (ಯೋಗ್ಯ, ಪ್ರಯೋಜನ Nn. 156; ಪ್ರಯೋಜನ Mr. 497). 4, *cause, motive, reason.* 5, a thing. 6, *business, affair.* 7, *wealth, property* (ಧನ, ವಸ್ತು 156; ದ್ರವ್ಯ 497). 8, *meaning, signification* (ಶಬ್ದನಿರೂಪಣ, ಶಬ್ದಾರ್ಥ 156; ಅಭಿಧೇಯ 497). 9, ಜೀವ 156. 10, manner, kind, sort. 11, a request, suit, petition. 12, *prohibition.* See Šmd. 154; Kâvy. II, 1, 6-11; II, 2, B, 1. 2; III, 3, B, 156. ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ ಆದರೂ ಅನರ್ಥಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ (Prv.).

ಅರ್ಥಕ arthaka. = ಅರ್ಥ (at the end of compounds). See ನಿರರ್ಥಕ, ವ್ಯರ್ಥಕ.

ಅರ್ಥಕರಿ artha-kari. = ಅರ್ಥಕಾರಿ. (My.).

ಅರ್ಥಕಾರಿ artha-kâri. Causing profit, useful, as a work (My.).

ಅರ್ಥಖಣ್ಡನ artha-khaṇḍana. Refutation of another's meaning (Grj. 2, after 106).

ಅರ್ಥಘಟನೆ artha-ghaṭane. Effecting or bringing about a meaning (Šmd. 28).

ಅರ್ಥತ್ವ arthatva. The state of having the meaning, etc. of. See Kâvy. III, 3, B, 148; Bp. 2, 36.

Digitized by Google

ಅರ್ಥದ artha-da. Conferring riches; Kubêra (Mr. 54, o. r. ಅರ್ಥಪ).

ಅರ್ಥದಾಪನ artha-dâpana. *Causing to give or restore property.*

ಅರ್ಥದೃಕ್ artha-dṛik. One who looks for the real import: a judge (ಪ್ರಾರ್ಥಿವಾಕ, ನ್ಯಾಯವಿಧ Mr. 268, o. r. ಪ್ರಾರ್ಥಪಾಲ).

ಅರ್ಥನ arthana. = ಅರ್ಥನೆ. See ಸಮರ್ಥನ.

ಅರ್ಥನಾಥ artha-nâtha. The lord of riches: Kubêra.

ಅರ್ಥನಾಥಸಖ arthanâtha-sakha. Kubêra's friend: Śiva (Bp. 46, 49).

ಅರ್ಥನಿಶ್ಚಯ artha-niścaya. *Ascertainment.*

ಅರ್ಥನೆ arthanĕ. Begging, asking; *a request.*

ಅರ್ಥಪ artha-pa. = ಅರ್ಥನಾಥ. (ಕುಬೇರ Mr. 54, o. r. ಅರ್ಥದ).

ಅರ್ಥಪತಿ artha-pati. = ಅರ್ಥಪ. (My.).

ಅರ್ಥಪ್ರಯೋಗ artha-prayôga. Application of wealth as to trade, usury, etc.; *the profession of usury.*

ಅರ್ಥಪ್ರಾಣವಪುಸ್ artha-prâṇa-vapus. Property, life, and body (Bp. 21, 1). *Cf.* ತನುಮನಧನ, ಪ್ರಾಣಾಂಗವಿತ್ತ, ಶರೀರಪ್ರಾಣಾರ್ಥ, ಶರಣದೇಹಾರ್ಥ.

ಅರ್ಥಲಮ್ಬಿ artha-lambi. Being attached to the meaning of; a word which has the meaning of (Śmd. 262).

ಅರ್ಥವನ್ತ artha-vanta. A man of property (My.).

ಅರ್ಥವಶ artha-vaśa. The power of a meaning (Śmd. 114).

ಅರ್ಥವಾದ artha-vâda. Explanatory remark. 2, speech or expression having a certain object. 3, *praise.*

ಅರ್ಥವಿಸು arthavisu. To explain, to expound. — ಅರ್ಥವಿಸು ಅರ್ಥವಿಸು. rep. ಅತಿಗಯೊಳು ಪರತತ್ವಸಾನುಭವಾರ್ಥಗಳ್ಗೆ ಮಹತ್ವ ತತ್ವಮನ್ ಅರ್ಥವಿಸಿಯರ್ಥವಿಸಿ, ತತ್ಸುಖರಸಮನ್ ಎಱದೆಱದು (Bp. 6, 28).

ಅರ್ಥವೃತ್ತಿ artha-vṛitti. An explanatory comment, a short commentary (Śmd. 5).

ಅರ್ಥವ್ಯಕ್ತಿ artha-vyakti. Clearness or distinctness of meaning (Śmd. 200; Kâvy. III, 1, A, 3. 8-12).

ಅರ್ಥವ್ಯಯಸಹ artha-vyaya-saha. *Prodigal.*

ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ artha-śâstra. *The science of polity or moral and political government.*

ಅರ್ಥಶ್ಲೇಷ artha-ślêsha. A figure of rhetoric by which the same word is used in different meanings (Kâvy. III, 3, B, 147). *Cf.* ಶಬ್ದಶ್ಲೇಷ.

ಅರ್ಥಹೀನ artha-hîna. Unmeaning, nonsensical. 2, deprived of wealth, poor. 3, failing. (My.).

ಅರ್ಥಾಗಮ artha-âgama. Receipt or collection of property; *income.* acquisition of wealth; revenue, tax, dues (ಭಾಗಧೇಯ, ಆಯ, ಸಿದ್ಧಾಯ Mr. 268).

ಅರ್ಥಾತ್ arthât. According to the state of the case, according to the circumstances; virtually (B. 5, 85. 105; My.; Mhr.).

ಅರ್ಥಾನುರೂಪ artha-anurûpa. Corresponding to the form of things (Śmd. 94. 95).

ಅರ್ಥಾನ್ತರ artha-antara. Another matter or circumstance, a new affair; a different meaning; an opposite or antithetical meaning. See Kâvy. III, 3, B, 9. 99.

ಅರ್ಥಾನ್ತರನ್ಯಾಸ arthântara-nyâsa. Antithesis (Kâvy. III, 3, B. 61).

ಅರ್ಥಾಪತ್ತಿ artha-âpatti. An inference from circumstances. (My.).

ಅರ್ಥಾಲಂಕಾರ artha-alaṅkâra. Ornament or elegance with regard to the meaning (in rhetorical diction, Kâvy. III, 3, B, 1 seq.).

ಅರ್ಥಾಲಂಕೃತಿ artha-alaṅkṛiti. = ಅರ್ಥಾಲಂಕಾರ. (Kâvy. III, 2, B, 1).

ಅರ್ಥಾವೃತ್ತಿ artha-âvṛitti. Repetition of a meaning (Kâvy. III, 3, B, 48).

ಅರ್ಥಿ arthi = ಅತಿ 2. One who asks or begs for anything; one who is desirous of. 2, *desiring, desirous of.* 3, *a beggar,* a petitioner. 4, *a servant.* 5, a follower. 6, a plaintiff.

ಅರ್ಥಿತ್ವ arthitva. The condition of a suppliant;—entreaty (My.).

ಅರ್ಥಿಸು arthisu. = ಅತಿಸು. To desire; to ask for. See Bp. 2, 1. 19; 9, 33; 20, 32; 43, 72; 46, 49; 60, 45. 46.

ಅರ್ಥೇಶ artha-îśa. = ಅರ್ಥಪ. (Mr. 57).

ಅರ್ಥೇಷಣ artha-îshaṇa. Desire or love of wealth (My.).

ಅರ್ಥೌಘ artha-ôgha. *Treasure.*

ಅರ್ಥ್ಯ arthya. Proper, fit. 2, *rich.* 3, *intelligent.* 4, to be asked or sought for. 5, *red chalk.*

ಅರ್ದನ ardana. Exciting, agitating; distressing. See ಜನಾರ್ದನ.

ಅರ್ದನಿ ardani. Asking. 2, sickness. 3, fire (ಬೆಂಕಿ G.).

ಅರ್ದನೆ ardanĕ. *Asking, begging.* 2, giving pain; killing.

ಅರ್ದಿತ ardita. *Asked, requested.* 2, afflicted, hurt.

ಅರ್ದು ardu. P. p. of ಅರ್ 3, q. v.

ಅರ್ಧ ardha. = ಅರ್ದ. *Half, halved.* 2, *a half.* 3, *a part.* See ಅರೆ 7, No. 1. — ಅರ್ಧ ಅರ್ಧ. By halves; half and half (B. 5, 105). — ಅರ್ಧ ಆಣೆ. Half an Anna. (B. 4, 87). — ಅರ್ಧಮೊಳ. Half a cubit (B. 4, 47). — ಅರ್ಧ ರೂಪಾಯಿ. Half a Rupee (B. 4, 87). — ಅರ್ಧರೊಟ್ಟಿ. Half a bread (B. 5, 186). — ಅರ್ಧಹಣ್ಣು. Half a ripe fruit. ಅರ್ಧಹಣ್ಣುಗಳು, an equal part of ripe fruits (B. 3, 38).

ಅರ್ಧಕ ardhaka. = ಅರ್ಧ. 2, causing to increase or prosper. See ಸಮರ್ಧಕ.

ಅರ್ಧಕಾಯ ardha-kâya. Half the body; being half the body (My.).

ಅರ್ಧಗುಚ್ಛ ardha-guccha. *A necklace of twenty-four strings.*

ಅರ್ಧಗೋಲ ardha-gôla. A hemisphere. (My.).

ಅರ್ಧಚನ್ದ್ರ ardha-candra. A half moon or crescent (J. 25, 10). 2, *an arrow, the head of which is like the half-moon* (ಅವಲಮ್ಬು Mr. 296). See Śmd. 130, where ಅರ್ಧಚನ್ದ್ರ is an o. r.

ಅರ್ಧಚನ್ದ್ರಾಚೂಡ ardhacandrâ-cûḍa. Whose crest is the half-moon: Śiva (Bp. 44, 64).

ಅರ್ಧಚನ್ದ್ರೆ ardha-candrĕ. -ದ್ರಾ. Crescent-shaped (fem.). 2, *the plant Convolvulus turpethum.*

ಅರ್ಧನಾರೀಶ್ವರ ardha-nârî-îśvara. One of the forms of Śiva, half male and half female. (My.).

ಅರ್ಧನಾವ ardha-nâva. *Half a boat.*

ಅರ್ಧಪ್ರಸ್ತಾರ ardha-prastâra. Half a prastâra, as the characteristic mark of the gômûtrikâ (Kâvy. III, 2, B, 65).

ಅರ್ಧಭ್ರಮಣ ardha-bhramaṇa. A kind of viccittiĉitra (Kâvy. III, 2, B, 57. 60 seq.).

Digitized by Google

ಅರ್ಧಮಾಣವಕ ardha-mâṇavaka. A necklace of twelve strings. (R.).
ಅರ್ಧಯಿಸು ardhayisu. = ಅರ್ಧಿಸು. To halve (My.).
ಅರ್ಧರಥ ardha-ratha. A warrior who fights on a car along with another. (R.).
ಅರ್ಧರಾತ್ರ ardha-râtra. *Midnight.*
ಅರ್ಧರಾತ್ರಿ ardha-râtri. = ಅರ್ಧರಾತ್ರ. (C.). ಅಲ್ಪಗೆ ಐಶ್ವರ್ಯ ಬನ್ದರೆ ಅರ್ಧರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡೆ ಹಿಡಿಸಿಕೊಣ್ಡ (Prv.).
ಅರ್ಧರ್ಚ ardha-ṛića. *Half a verse.*
ಅರ್ಧವಿರಾಮ ardha-virâma. Half a pause; a semicolon (B. 3, 5).
ಅರ್ಧವಿಸರ್ಗ ardha-visarga. The sound visarga (ஃ) before k, kh, p, ph, so called because its sign (ஃ) is the half of that of visarga. See X and ∞.
ಅರ್ಧವೃದ್ಧೆ ardha-vṛiddhĕ. *A middle-aged woman.*
ಅರ್ಧಸಮವೃತ್ತ ardha-samavṛitta. A kind of vṛitta (Ćh.).
ಅರ್ಧಹಾರ ardha-hâra. *A necklace of sixty-four or of forty strings.*
ಅರ್ಧಾ ardhâ. Half (Mhr.; B. 5, 99. 120).
ಅರ್ಧಾಂಗ ardha-aṅga. Half the body (Bp. 50, 8); a side or half of the body.
ಅರ್ಧಾಂಗವಾಯು ardhâṅga-vâyu. Hemiplegy (B. 4, 108; My.).
ಅರ್ಧಾಂಗಿ ardha-aṅgi. She who forms half the body: a wife (Bp. 25, 42; Ć. Bp. 47, 6; J. 18, 3).
ಅರ್ಧಾಮ್ಬು ardha-ambu. *Containing an equal part of water.*
ಅರ್ಧಿಸು ardhisu. = ಅರ್ಧಯಿಸು. To halve (Ćh. v. 345; My.).
ಅರ್ಧೇನ್ದು ardha-indu. A half moon or crescent (ಬಣ್ಣ Mr. 37).
ಅರ್ಧೋರುಕ ardha-ûru-ka. *Reaching to the middle of the thigh, as a petticoat or skirt* (ಲಂಗ G.).

ಅರ್ನ arna. = ಅರ 1. A file (S. Mhr.; B. 4, 149; ಪತ್ರ ವರಹು, ಪ್ರಕ್ಷನ G.). ಅರ್ನದಿನ್ದ ತಿಕ್ಕು (4, 158. 209).
ಅರ್ಪಕ arpaka. Delivering or handing over, etc. See ಸಮರ್ಪಕ.
ಅರ್ಪಣ arpaṇa. Throwing, casting. 2, inserting, fixing. 3, placing in or upon. 4, offering, delivering, consigning (Bp. 39, 30; My.). 5, *giving back.*
ಅರ್ಪಣೆ arpaṇĕ. = ಅರ್ಪಣ No. 4. (C.).
ಅರ್ಪಿತ arpita. Delivered, consigned, offered; placed in or upon. See Bp. 4, 10; 9, 20; 35, 40; 36, 53; 58, 69.
ಅರ್ಪಿಸು arpisu. To offer, to deliver, to consign, to bestow (Bp. 1, 35; 2, 53; 4, 59. 72; 27, 1. 8. 9; 35, 13. 14; 44, 60; 59, 19; 60, 37; J. 4, 53. 63; B. 4, 219; C.).

ಅರ್ಪು arpu. = ಅಪ್ಪು 2. To embrace. ಅರ್ಪಿದುವು (Śmd. 264, o. r. ಉರ್ಪಿದುವು).
ಅರ್ಬಸ್ಥಾನ arba-sthâna. = ಅರಬಸ್ಥಾನ. (B. 3, 19. 47; My.).

ಅರ್ಬಿ arbi. A torrent that has ceased from flowing or is checked in its course (ಉಳಿನಿರ್ಝರ Śmd. II, o. r. ಅರ್ಜ; probably ಉರ್‌-; Tu. ಅರ್ಬಿ, water collected in an elevated place).

ಅರ್ಬಿಸು arbisu. To cry aloud, to roar, etc. (Abh. P. 14, 105. 175; *cf.* ಅರುಚು and see ಅರ್ಬು).

ಅರ್ಬು arbu. Crying (*cf.* ಅಬ್ಬರ, ಅರ್ಬು). — ಅರ್ಬಾಟ. -ಅಟ. Crying aloud (C.).

ಅರ್ಬುತ arbuta. = ಅರುಬುತ, q. v. (My.).
ಅರ್ಬುದ arbuda. A serpent. 2, a swelling, a polypus. 3, tooth-ache (ಹಲ್ಲುಬೇನೆ G.). 4, ophthalmia. 5, *a hundred millions* (J. 25, 27). 6, ಮಾಂಸವನ್ನು ತೆಗೆಯುವ ಸಲಾಕೆ (G.).
ಅರ್ಭಕ arbhaka. Small; weak. 2, *a child* (ಮೊಲೆಯ ಮಗುವು Nn. 123). 3, *the young of any animal.*
ಅರ್ಮ arma. = ಅರಮ. *A disease of the eye.*
ಅರ್ಯ arya. *A master, a lord.* 2, *a Vaiśya* (ಕೋಮಟಿಗ G.).
ಅರ್ಯಮ aryama. = ಅಯ್ಯಮ, ಅರಿಯಮ. N. of a deity. 2, the chief of the pitṛis or manes. 3, *the sun.*
ಅರ್ಯಾಣಿ aryâṇi. *A woman of the Vaiśyas.*
ಅರ್ಯಿ aryi. *The wife of a Vaiśya.*
ಅರ್ಯೆ aryĕ. *A woman of the Vaiśyas.*

ಅಱ್ಲ arḻa. = ಅಱಲು 3, etc. — ಅಱ್ಲಗಷ್ಟ. -ಕಷ್ಟ. = ಅಱಲುಗಷ್ಟ (C. in S. Mhr.; B. 4, 122).

ಅಱ್ಲು arḻu. 1. = ಅರಲ್ 1, etc. To spread, to extend (v. i., Tĕ.; R.).

ಅಱ್ಲು arḻu. 2. = ಅರುಲು, etc. — ಅಱ್ಲು ಮಱ್ಲು. = ಅರುಲು ಮರುಲು. (My.).

ಅಱ್ಲು arḻu. 3. = ಅಱಲ್ 2, etc. Mud, clay (C.). — ಅಱ್ಲುಗಷ್ಟ. -ಕಷ್ಟ. Mud-work, carrying and preparing mud or clay for building purposes.

ಅರ್ವ arva. = ಅರವ, etc. (My.).
ಅರ್ವ arva. = ಅರ್ವತ್, ಅರ್ವನ್. Vile (ಕೀಳು, ನೀಚ G.). 2, a horse (ಕುದುರೆ Mr. 273).
ಅರ್ವತ್ arvat. *Low, inferior, vile.*
ಅರ್ವತಿ arvati. *A mare.* 2, a bawd, procuress.

ಅರ್ವತ್ತು arvattu. See s. ಅರ್ 2.
ಅರ್ವನ್ arvan. Going, running. 2, *a horse.* 3, a short span. 4, Indra.
ಅರ್ವವದನ arva-vadana. Who has the face of a horse: a Kinnara or Gandharva (Bp. 25, 47).
ಅರ್ವಾಕ್ಕೂಲ arvâć-kûla. The near bank of a river (ಇತ್ತದ Mr. 415).
ಅರ್ವಾಚ್ arvâć. Hither. 2, this side; *near.* 3, *before; after.*
ಅರ್ವಾಣ arvâṇa. Tbh. of ಅರ್ವತ್. (Mr. 225).

ಅರ್ವಿನಂ arvinam. O. r. of ಉರ್ವಿನಂ, q. v.

ಅರ್ವು arvu. (= ಅಬ್ಬು 2). ಅರ್ವುದನಲ್ಕಳದತ್ತು ಎಮ್ಬ ಭಾವಂ (Ćt. 1, 40; probably ಅಬ್'ದತ್ತು).
ಅರ್ಶ arśa. = ಅರ್ಶಸ್. (ಅರಿಶೆ Mr. 386; ಮೂಲವ್ಯಾಧಿಯ ಬೇನೆ G.).
ಅರ್ಶಸ್ arśas. = ಅರಿಶೆ, ಅರ್ಶ. *Hemorrhoids, piles.*
ಅರ್ಶಸ arśasa. *Afflicted with piles.*
ಅರ್ಶೋಘ್ನ arśas-ghna. Destroying or removing piles. 2, *the plant Amorphophallus campanulatus* Bl. (ಸುರಣಗಡ್ಡೆ G.).
ಅರ್ಸಿಣ arsiṇa. = ಅರಸಿಣ, etc. (G.).
ಅರ್ಹ arha. = ಅರುಹ. Meriting, deserving. 2, having a claim or being entitled to. 3, worth (in money), costing. 4, *becoming, proper, fit.* 5, a Jaina saint or divinity (ಜತಕಾಮ, ಜನ Nn. 44; ಉಪೇನ್ದ್ರ, ಜನ Nn. 60). 6, Indra.
ಅರ್ಹಣೆ arhaṇĕ. *Worship, adoration.*
ಅರ್ಹತ್ arhat. = ಅರ್ಹ. Venerable. 2, *a Jaina saint or divinity.*

Digitized by Google

ಅರ್ಹನ್ತ arhanta. = ಅರುಹನ್ತ. Worthy. 2, a Buddha. 3, a Jaina.

ಅರ್ಹಿತ arhita. *Honoured, worshipped, saluted.*

ಅಲ್ al 1. = ಅಲು 1. That place, that direction, *e. g.* in ಅತ್ತಲ್ (ಅತ್ತ-ಅಲ್), ಎತ್ತಲ್ (ಎತ್ತ-ಅಲ್), ಪಡುವಲ್ (ಪಡುವ-ಅಲ್; Šmd. 145), ಹಿತ್ತಲ್ (*cf.* ಅಲಿ 2, ಅಲ್ಲಿ; ಇಲ್ 2, ಇಲ್ಲಿ). **2,** that state, condition, or action (in verbal nouns), *e. g.* ಉಣಲ್, ತಿನಲ್, ಕೊಲಲ್, ಮಲಲ್; ಉಯ್ಯಲ್, ನೆಯ್ಯಲ್, ಬಯ್ಯಲ್, ಸುಯ್ಯಲ್; ಅರಯಲ್ or ಅರಯ್ಯಲ್ (Šmd. 85. 86); ಕರೆ ಅಲ್ or ಕರೆಯಲ್ (73). In nouns, besides the nominative, it expresses the accusative or the locative (147, *cf.* ಅಲು 2); or, in verbs (verbal nouns), the meaning of the dative, *e. g.* ಎನಲ್ ತಕ್ಕಂ, ತಿನಲ್ ಕೊಣ್ಡಂ, ಉಣಲ್ ಬನ್ದಂ, ಕೊಲಲ್ ಬಗೆದಂ (86), ಕಳಲ್ ಪೋದಂ (87; see also 73. 277). Its dative is ಅಲ್ಕೆ (see it separately), *e. g.* ನುಡಿಯಲ್ಕೆ ಬನ್ದಂ; ಪೇಳಲ್ಕೆ ಕೇಳ್ದಂ; ಚಿತ್ತರಿಸಲ್ಕೆವೇಳ್ ಸುವರ್ಣೋದ್ಭವರಮಂ! (278); ತಂಕ ನಾಡ ಮಡಿಯಲ್ಕೆ ಎನ್ದಂ ಮನಂ ಬರ್ಕುಮೆ? (164). **3,** at the time that, when, whilst. If ಅಲ್ is used in this sense, the subject should be the same for the whole sentence (in opposition to the use of ಅಲೊಡಂ, ಎ 6, etc. which require a new subject for the second part of the sentence); it is therefore unclassical to say *e. g.* ಪಾದಪದ್ಮಂಗಳನ್ ಬಿತ್ತುತ್ತಿರಲ್, ತೂದ್ರಿಕನ್ಯವತಿ ಸುಖಾಸೀನನ್ ಆಗಿರ್ದನ್ ಆಗಳ್; — ಬಯ್ಗಿನ ಕೆಮ್ಬಿಸಿಲ್ (*i. e.* ಬಿಸಿಲನ್) ಎಳಸಲ್, ಎನೆಮುವು ಆಶ್ರಮತರುಗಳ್ (Šmd. 296. 297). See ಅಲೊಡಂ, ಅಲೊಡನೆ.—The verbal noun with final ಅಲ್ followed by ಪಡು or ಪಡೆ forms a so-called passive, *e. g.* ಶಾಸ್ತ್ರನ್ಯವಹಾರಜ್ಞಾನಾರ್ಥಮ್ ಆಗಿ ಪೇಳಲ್ ಪಡೆಗುಂ ಧೀರರಿನ್ ಅಕ್ಷರಸಂಜ್ಞಾಕಾರಂ (Šmd. 9); ಪೇಳಲ್ ಪಡೆಗುಂ (61. 156); ಅವನಿಂ ಮಾಡಲ್ ಪಟ್ಟುದು (154; see also 157; 299 seq.).

ಅಲ್ al 2. A suffix occasionally used to express prohibition with regard to the second person (*cf.* ಅ 5), *e. g.* ಪೆಡತೊಣ್ಡನ್ ಅಣಂ ಬಗೆಯಲ್! (Šmd. 277). ಬನದಲ್ಲಿ ಪುಗಲ್! ಪುಗಲ್! ಎಮ್ಬ ಗಣ್ಡುಗೋಗಿಲೆ (277; *cf.* 74). See Kāvy. I, 5, 38. 39.

ಅಲ್ al 3. To be fit or proper; to be right or true; to be sufficient; to be desirable, desired, or required; to become, to be (*cf.* ಆಗು 3, ಅಣೆ 2, ಅಲಮ್ಬು, ಅಲ್ಲು 1, ಅರ 2; ನಲ್ 1; — ಇಲ್). It soon became a defective verb of which only the following forms of the negative are in use: **1, ಅಲ್ಲ.** = ಅಲ 3, ಅಲ್ಲು, ಅಲ್ಲದು (which represent also the lost ಅಲ್ಲೆಂ, ಅಲ್ಲಯ್, ಅಲ್ಲಂ, ಅಲ್ಲಳ್, ಅಲ್ಲೆವು, ಅಲ್ಲಿರ್, ಅಲ್ಲರ್, ಅಲ್ಲವು; *cf.* ಅ 6). I am not fit, etc., thou art not fit, etc.; he, or she, or it is not fit, etc., and so on. This term and its equivalents are generally translated by "not", "no", implying difference, denying quality, or nature, and protesting (Abh. P. 9, after 191); the original meanings however are mostly quite suitable. When used in a question, ಅಲ್ಲ asks for assent: is it not fit? is it not so? etc., *e. g.* ಹೊದಲ್ಲ? — ಪುರುಷೋತ್ತಮಂ ಮನುಷ್ಯಮಾತ್ರಮೆ? ಎನೆ, ಅಲ್ಲ (it is not true) ಎಮ್ಬುದು ಅಭ್ಯುಪಾಯರ್ಗಂ (Šmd. 177). ಬನ್ದನ್ ಈಗಲ್ ಪೆಱನ್ ಅಲ್ಲಂ (*i. e.* ಅಲ್ಲದಂ or ಅಲ್ಲದವಂ, one who is improperly looked upon as a stranger), ದುರ್ಯಯಂ ಕೌರವಕುಲನಲಿನೀಕುಂಜರಂ ಭೀಮಸೇನಂ (91). ಗೊರವನ್ ಅಲ್ಲ ಪೊಗೞಿಂ is an abbreviation of ಗೊರವನ್ ಅಲ್ಲದೆ (if Gōrava is not the desired or meant object) ಪೊಗೞಿಂ (57). ನರನ್ ಎಂಬಾತಂ ಪೆಱನ್ ಅಲ್ಲ, ಈತನ್ ಆಗಲ್ವೇಳ್ಕುಂ (184). ಕರುಣಾಮ್ಬುಗಳ್ ಇವು ಅಲ್ಲ! (Bp. 18, 64). ಊರ್, ಅಲಾ? ಊರ್ ಅಲ್ಲ, ಅಡವಿ ಆಹುದು (26, 33). ಧರ್ಮಮ್ ಅಲ್ಲವಿದು! (50, 22; see also J. 15, 14). ಈ ಗುಡ್ಡದಲ್ಲಿ ಒನ್ದು ಅಲ್ಲ, ಎರಡು ಅಲ್ಲ, ಮುನ್ನೂಱು ಕಣಗಳನ್ನು ಅಗಿದು ಇರುತ್ತಾರೆ (B. 4, 125). ವಸುಮತಿಯೊಳ್ ಅತನಂ ನೋಡಿ ಮಿಗೆ ಮಱುಗದೆ ಇಹ ಮಾನವಂ ಪಾಪಿ! ಅಲ್ಲ, ಅಯ್? (J. 25, 35). ಅವನು ಅಲ್ಲ, ಮತ್ತೊಬ್ಬನನ್ನು ಕರೆ (lit. he is not desired, etc.) do not call that man, but another one (C.). ಚಕ್ರಗಳುಳ್ಳ ಯಾವ ತೇರು ಯುದ್ಧಕ್ಕೋಸ್ಕರವಲ್ಲವೋ, ಅದಱ ಹೆಸರು ಪುಷ್ಪರಥವೆನ್ಬುದು (Si. 275). — ಅಲ್ಲಗಳೆ. -ಕಳೆ. = ಅಲಗಳೆ. To reject, to deny, to contemn (C.). — ಅಲ್ಲನ್. -ಅನ್ 1. = ಅಲ್ಲೆನ್. ಹೌದನ್ದರೆ ಹೌದನ್ನುವದು, ಅಲ್ಲನ್ದರೆ ಅಲ್ಲನ್ನುವದು, to speak so as to please others (My.). — ಅಲ್ಲಲ್ಲ. rep. (Bp. 49, 13). — ಅಲ್ಲವಾಗು. -ಆಗು. To become or be true. ಆಹುದಾದರೆ ಆಹುದೆನ್ನಿ, ಅಲ್ಲವಾದರೆ ಅಲ್ಲವೆನ್ನಿ! (Dp. 54). — ಅಲ್ಲವೆ. -ಎ 4. Is it not or is it not so? etc. (ಅಲ್ತೆ Šmd. 124 Cm.; Si. 470). — ಅಲ್ಲವೊ. -ಒ 4. = ಅಲ್ಲವೆ. (Bp. 46, 77). — ಅಲ್ಲಾ. -ಆ 6. = ಅಲ್ಲವೆ. (Bp. 10, 45; 37, 49; 39, 65; 42, 31; 49, 10; 51, 83). — ಅಲ್ಲೆನ್. -ಎನ್. = ಅಲ್ಲನ್. To say it is not true (Bp. 23 sum.); to say it is not fit (Bp. 22, 9; J. 18, 60); to despise. ಮಲನಾಡ ಅಲ್ಲೆನ್ನ ಬಹುದೇ? (Sp.). — ಅಲ್ಲೋ. -ಒ 3. = ಅಲ್ಲವೊ. (Bp. 46, 77). ಅಲ್ಲೋ, ನೀನು ಎನ್ಥಾ ಕಳ್ಳನೋ? (B. 4, 44). **2, ಅಲ್ತು.** = ಅಲ್ಲದು (Šmd. 57; T. ಅನ್ತು, Tu. ಅತ್ತು). It is not fit, etc. (= ಅಲ್ಲ). It is used like ಅಲ್ಲ in protesting, negativing, prohibiting, etc. (ಪ್ರತಿಷೇಧ 57; ಅಲ್ಲ Čt. II, 26). ಅವನ್ ಅಲ್ತು! ಅವಳ್ ಅಲ್ತು! ಅದು ಅಲ್ತು! (Šmd. 57). ಬರೆಪವೃತ್ತಿಕ್ಕ ಉಚ್ಚರಿಸಲ್ ಬಾರದುವು ಅಕ್ಕರಮ್ ಅಲ್ತು, ಅವು ಧನಸ್ವನಾದಿಧ್ವನಿಗಳ್ (10). ಮುಳಿಸು ಅಲ್ತು ಎಮಗೆ ಆತನೊಳ್ ಅವಪಾಂಗಿನಿಂ (290). ಉದ್ಧತವೃತ್ತಪ್ರಭವಿಷ್ಣುಸಿಂಹಳನ್ ಅದು ಎನ್ದಂ ತೆತ್ತನ್ ಅಲ್ತು (lit. one who was not so proper in his conduct as to pay it, Rāv. 6, 35). ಬುಧರ್ ಅಲ್ತು ಎಮ್ಬುದನ್ ಎಸಗದೆ, ಬೆಳ್ಪಸಮ್ ಅಳ್ವುದು ಕಜ್ಜಂ (13, 18). **3, ಅಲ್ತೆ.** ಅಲ್ತು -ಎ 4. Is it not true or right? is it not so? is it not? is he not? is she not? etc., etc. (ಅಲಾ Čt. II, 26; ಅಲ್ಲವೆ Šmd. 124 Cm.; see ಅಲ್ತೆಯಲ್ತೆ). ಎಲೇ, ಇದು ಅಲ್ತೆ ತುಹಿನಕ್ಷೋಣೀಧ್ರದ ಉತ್ತುಂಗಸಾನುಗಳೊಳ್ ಘೋರನೆ ಬನ್ದು ಪಾಯ್ವುದು, ನೋಡು, ಆಕಾಶಗಂಗಾಜಲಂ? (Šmd. 68. 289). ತೇಜೋನಿಧಿಕವಿನಿಲಯದೊಳ್ ಈಸತ್ವಧರ್ ಮಹಾಪ್ರಭರ್ ಅಲ್ತೆ? (57). ಪೊನ್ನಿಂ ಸಮನಿಸುಗುಮ್ ಅಲ್ತೆ ಪೆಣ್ಣುಂ ಮಣ್ಣುಂ? (84). ಬರ್ಪನೆ ಗಣ್ಡನ್ ಅಲ್ತೆ ಜಗತೀತಲದೊಳ್ (57). ಇರ್ಪರೆ ತೋಳ್ಗಳ್ ಅಲ್ತೆ ನೃಪತಿಗೆ ರಣದೊಳ್? (57). ನವಾಶ್ವಗತಿಬಿನ್ದೆ ಏನಾನುಮ್ ಒನ್ದು ಅಕ್ಕುಮ್ ಅಲ್ತೆ ನವೀನಂ? (Rāv. 13, 27). ಇನ್ನು ಇದರ್ಕೆ ಚನ್ದ್ರಗಿಯ್ದೊಡೆ ಪನ್ನತಿಕೆಗೆ ಬನ್ನಮ್, ಅಲ್ತೆ? (13, after 96). — ಅಲ್ತೆಯಲ್ತೆ. rep. It is used in asking and inferring (ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥ, ಉಜ್ಜ್ವಲಾನುಮಾನಾರ್ಥ Šmd. 395). **4, ಅಲ್ಲದು.** = ಅಲ್ತು (Šmd. 57). — ಅಲ್ಲದಹುದು. -ಆಹುದು. To prove unworthy, to be improper. ಬಲ್ಲವರ ಒಡನಾಟ ಬೆಲ್ಲವನ್ನು ಮೆದ್ದನ್ತೆ, ಅಲ್ಲದಹುದೆಮ್ಬ ಅಜಾಣನ ಒಡನಾಟ ಕಲ್ಲು ಹಾದನ್ತೆ (Sp.). **5, ಅಲ್ಲದೆ.** ಅಲ್ಲದು -ಎ 3. (Šmd. 57). = ಅಲ್ಲದೇ. If indeed he, she, or it is not desired or meant, etc.; indeed if not that or so; indeed if not; except, unless (ನಿರ್ಧಾರಣಾರ್ಥ 57). Its ದೆ may be dropped (57). **2,** the negative P. p. of ಅಲ್, *i. e.* being not fit, etc.; being

Digitized by Google

not that, etc. or so; being not; being insufficient. ಅದಲ್ಲದೆ (ಅದು-), further, on the other hand (ಮೇಣ್ Šmd. 52 Cm.). ಮಾಮರನ್ ಅಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲ; ತನಿಗಪ್ಪಿನ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಅಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲ (Šmd. 77). ಜಾತಿಗೆ ಏಕತ್ವಮ್ ಅಲ್ಲದೆ ಬಹುತ್ವಮ್ ಇಲ್ಲ (169). ಉಯ್ ನೆಯ್ ಸುಯ್ ಬಯ್ ಎಮ್ಬ ಧಾತುಗಳೊಳ್ ದ್ವಿತ್ವಮ್ ಅಲ್ಲದೆ ವಿಕಲ್ಪಮ್ ಇಲ್ಲ (85). ಇನೆಗಂ, ಉದುಂ, etc. ಎಮ್ಬ ಇವು ಸೊನ್ನೆವೆರಸು ಅಲ್ಲದೆ ಇರವು (293). ಕುಸುಮಾಯುಧ, ನಿನ್ನ ಬಲ್ಲು ಪೆಣ್ಮಕ್ಕಳೊಳ್ ಅಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲ, ಕೇಳ್! (151). ಅಕಾರಾನ್ತಮ್ ಅಲ್ಲದೆ ಉಱದ ಸ್ವರವ್ಯಂಜನಾನ್ತಂಗಳ್ (138; see also 256). ಸ್ಥಿರಮ್ ಅಲ್ಲದೆ ಸ್ನೇಹಂ ಮಾಟ್ಟಿವನು (ಹರಿದ್ರಾರಾಗ Hlâ.). ಉದ್ಧತನ್ ಆ ಸಿಂಹಳನ್ ಅಲ್ಲದೊಡೆ ಇತರರ ಪೋಲ್ ಕಪ್ಪಮ್ ಇತ್ತು, ಅದು ಏಂ ಸೇವಿಸನೇ? (Ršv. 5, 131). ನಿಜಮ್ ಅಲ್ಲದೆ ಇರ್ದೊಡೆ ಇಳೆಯಲ್ಲಿ ಇದು ನೀರದನಾಮಮ್ ಅನ್ಪುದೇ? (8, 116). ನಿಮ್ಮ ಅಡಿಗಳ ನಿರೂಪಮಂ ಪ್ರತಿಪಾಲಿಸಿದೆನ್ ಅಲ್ಲದೆ ಆನ್ ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಕಜ್ಜಮ್ ಏನ್ ಇದಱೊಳು (J. 31, 34). ಇದು ಅಲ್ಲದೆ ಆ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ನೀತಿಯ ಪಾಠಗಳುಣ್ಟು (B. 3, 1). ಆದಿಶಿವಭಕ್ತಂಗೆ ಮದುವೆಯನ್ ಆದರದಿ ನಾ ಮಾಟ್ಪೆನ್, ಅಲ್ಲದೆ ಈ ದುಹಿತೆಯುಂ ಭವಿಗೆ ಕೊಡೆಂ (Bp. 3, 86). ಎಮ್ಮುಮಂ ಪೂಜಿಸಿದಡೆ ಅಲ್ಲದೆ ಭಕ್ತಿ ದೊರಕದು (10, 43). ಮುನ್ನವೆ ಕಾಯವಂ ತೊಱದ ಅಲ್ಲದೆ ಇರೆಂ (13, 14). (ಅವನಃ) ಬೀಱ ಹೊಡದು ಉಱ ಕೆಡಹಿದ ಅಲ್ಲದೆ ಪೋಗೆನ್ ಆನ್ (18, 44). ಕಿನ್ನರಯ್ಯನು ಮದನಮರ್ದನನಂ ನುಡಿಸಿದ ಅಲ್ಲದೆ ಬಿಡಂ ತಾಂ (28, 50). ಶಿಕ್ಷಕಂ ನೀನ್ ಅಲ್ಲದೆ ಆರ್ ಉಣ್ಟು? (28, 64). ತಲೆಯನ್ ಅರಿದು... ಹಾಯ್ಕಿದ ಅಲ್ಲದೆ ಹೋಗ ಬಿಡೆವು (39, 45). ಬೆಳಗಿದ ಅಲ್ಲದೆ (42, 31). ನಿನ್ನಂ ನೋಡಿದ ಅಲ್ಲದೆ (42, 32). ಅರಸು ತನ್ನ ಮನ್ತ್ರಿ ಮುನ್ತಾದವರು ಧರ್ಮಬದ್ಧರೋ, ಅಲ್ಲದೆ ಅರ್ಥಾತುರರೋ, ಅಲ್ಲದೆ ಕಾಮಿಗಳೋ, ಅಲ್ಲದೆ ವಿರಕ್ತರೋ? ಎನ್ದು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವದು (ಉಪಧೆ Si. 264). See also Bp. 4, 69; 5, 9; 9, 10. 21; 14, 19; 19, 28; 21, 12; 22, 65; 27, 64; 30, 17; 32, 53; 34, 17; 36, 46. 56; 37, 46; 38, 65; 40, 37. 48. 78. 81; 41, 30; 42, 28; 43, 37. 62. 84; 44, 9. 17; etc., etc.; 51, 67; etc., etc.; J. 6, 6. — ಅಲ್ಲದೆಯು. -ಉ 9. And it being indeed not sufficient. ಅನ್ತುಮ್ ಅಲ್ಲದೆಯು, thus and further (Bp. 60, 49). — ಅಲ್ಲದೇ. ಅಲ್ಲದು-ಏ 2. = ಅಲ್ಲದೆ. See *e. g.* Bp. 4, 33; 11, 18; 40, 80; 43, 57; 47, 49. **ಅಲ್ಲದ.** Relative negative P. p. Being not proper, being not so or that, being not, etc. ಆ ಜಾತಿ ಅಲ್ಲದಲ್ಲಿಯುಂ (Šmd. 167; see also 283). ತಾನ್ ಎಚ್ಚಂ ಪೊಚ್ಚಮ್ ಅಲ್ಲದ ಅರಿವಾಹಿನಿಯುಂ (263). ಸ್ಪಷ್ಟವಲ್ಲದ ನುಡಿ (ಮ್ಲಿಷ್ಟ Hlâ.). ತಾನ್ ಅಲ್ಲದ ಅನ್ಯ (ಇತರ, etc. Hlâ.). ಜಡನ್ ಅಲ್ಲದವನು (ದಕ್ಷ, etc. Nr.). ಇಟ್ಟೆಡೆ ಅಲ್ಲದ ಸೇನೆಯ ನಡೆ (ಸಂಸರಣ, etc. Nr.). ಇಷ್ಟವಲ್ಲದದು (ಅಲೀಕ Si. 406). ಹತ್ತರವಲ್ಲದ್ದು (ದೂರ 372). ಮೆಲ್ಲಿತು ಅಲ್ಲದ ಎಲರ್ ಇಲ್ಲೆನೆ ತದ್ವನಮ್ ಏಂ ಮನೋಜ್ಞಮೋ? (Ršv. 2, 35). ಅಲ್ಲದ ಕಾರ್ಯಂಗಳ್ (ಗುಹ್ಯ, ಅಕಾರ್ಯ Nn. 70). ಅಲ್ಲದ ಕೃತ್ಯ (ಅಪಕೃತ್ಯ Nn. 127). ಅಲ್ಲದ ಅರ್ಥಂ (Bp. 27, 2). ಕಸಬುದಾರರ ಕೆಲಸಗಳೆಲ್ಲ ಏನೂ ಅಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಆಗಿ, ಸಾವಿರ ಮಡಿ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸಗಳು ಆಗ ಹತ್ತಿದವು (B. 5, 225). — ಅಲ್ಲದವನು. A useless, low or vile man (ಕೀಱ್ Šm. 114). — ಅಲ್ಲದುದು. That is improper or inauspicious (ವಿಷ್ಟ, ಅಶುಭ Nn. 103). ಅಲ್ಲದುದು ಪರಿಹರಣೀಯಂ (Ršv. 2, 35).

ಅಲ ala. 1. = ಅಲಪು, ಅಲವು 1. Fatigue, weariness, trouble. (T. ಅಲು, to be tired, be fatigued; Tĕ. ಅಲೆ, to be fatigued or harassed; *cf.* ಅಲಸು 1, ಅಲೆ 1). — ಅಲಪೊಱು. -ಪೊಱು. To undergo fatigue, to suffer trouble (Bp. 18, 42).

ಅಲ ala. 2. = ಅಲಾ, ಎಲೆ 1. An interjection expressing assent: indeed, verily; or surprise: ah, ah!; or pain: alas! (ಹಾಹಾ, ಆ Nn. 153; Mhr. ಅಲಲಲ, interjection of dismay or amazement; *cf.* Sk. ಅಲಲೀ). — ಅಲಲಾ. -ಅಲಾ. Interjection to express pleasure or pain (C.).

ಅಲ ala. 3. = ಅಲ್ಲ s. ಅಲ್ 3. — ಅಲಗಣಸು. (-ಕಣಸು or ಗಣಸು?). Rejection; opposition; hostility; a source of hostility. ಅಲಗಣಸಾದುದು (ಅಣ್ಡಲಿದುದು, ಪಳಂಚಿದುದು, ಮಿಕ್ಕುದು, etc., ಪ್ರತಿಹತ Šs.). See Bh. 1, 5, 6; Râm. 6, 46, 13. — ಅಲಗಣಿಸು. (-ಕಣಿಸು or ಗಣಿಸು?). To reject; to be intolerant; to dislike. ಅಲಗಣಿಸಿತು, that is disliked or intolerable (ಅಸಹ್ಯ Bhn. 42). — ಅಲಗಳೆ. = ಅಲ್ಲಗಳೆ. (C.).

ಅಲ ala. = ಆಲ 2. *The sting in the scorpion's tail.* 2, yellow orpiment (ಹರತಾಳ, ಅರದಾಳ G.).

ಅಲಕ alaka. = ಅಲಕೆ 1, ಅಳಕ 2. *Curled hair, a lock* (ಕೊಂಕು ಗೂದಲ್ Mr. 320). 2, = ಅಲರ್ಕ, a mad dog (Sk.; ಬೇಟೆಯ ನಾಯಿ G.).

ಅಲಕಾಪುರ alakâ-pura. Kubêra's residence (Mr. 54).

ಅಲಕು alaku. = ಅಲಗು 1, ಅಲುಕು, ಅಲುಗು 1 q. v., ಅಲುಂಗು, ಅಳಕು 5, ಅಳುಕು 5, ಅಳುಂಕು, ಅಳ್ಕು 3. To move about (v. i.), to shake, to be shaky, to tremble (My.; Tu. ಅಲಂಕು, ಅಲಂಗು).

ಅಲಕೆ alakĕ. 1. ಅಳಕೆ. = ಅಲಕ. (Šmd. 102).

ಅಲಕೆ alakĕ. 2. ಅಲಕಾ. *Kubêra's residence.* 2, a girl from eight to ten years of age.

ಅಲಕ್ತ alakta. = ಅಲತೆ. *Lac, the red dye so called* (ಅರಗು G.), a dye of lac, etc. used as red ink, or by women to stain their feet; the red resin of certain trees.

ಅಲಕ್ತಕ alaktaka. = ಅಲಕ್ತ, ಅಲತಗೆ, etc. *Lac,* etc.

ಅಲಕ್ತಿಕೆ alaktikĕ. = ಲತ್ತಿಕೆ, q. v.

ಅಲಕ್ಷಣ a-lakshaṇa. An inauspicious sign. 2, having no signs or marks; — inauspicious, unfortunate. (My.)

ಅಲಕ್ಷಿತ a-lakshita. Unseen, unobserved, disregarded; uncharacterized. (My.).

ಅಲಕ್ಷಿಸು a-lakshisu. To disregard, to slight (C.).

ಅಲಕ್ಷ್ಮಿ a-lakshmi. Evil fortune, bad luck, distress (Bp. 61, 38).

ಅಲಕ್ಷ್ಯ a-lakshya. Invisible. 2, unmarked. 3, insignificant. 4, disregard, contempt (My.; B. 5, 102).

ಅಲಗರ್ತ alagarta. = ಅಲಗರ್ದ. (Mr. 401; My.).

ಅಲಗರ್ದ alagarda. *A water snake* (ಜಲಫಣಿ Mr. 401). 2, the black variety of the cobra de capello, Coluber nâga.

ಅಲಗಿಸು alagisu. = ಅಲಿಗಿಸು, ಅಲುಕಿಸು, ಅಲುಗಿಸು q. v. (My.).

ಅಲಗು alagu. 1. = ಅಲಕು, etc. To move about, etc. (My.).

ಅಲಗು alagu. 2. = ಅಲುಗು 2. The blade of a knife, sword, etc. (C.; M., T.; *cf.* Sk. ಫಲಕ). ಕಟ್ಟಿದ ಅಲಗಂ ಕಿತ್ತಿ (Šmd. 64). ಪಱ ಅಲಗು (70). ಮರದೊಳ್ ಇಹ ಭಲ್ಲುಕನ ಧರೆಗೆ ಉರುಳಿಸಿ, ಘಱಲನೆ ಅಲಗಂ ಕಿತ್ತು, ಪುಟ ನೆಗೆದು, ಲಾಗಿಸುತ ಪುಲಿಯ ಬೆಂಗಡೆಗೆ ಆಯ್ದು, ಇಱದು, ಕೆಡಪಿವನ್ ಒರ್ವ ಬಲವನ್ತಬೇಡಂ (Râghč. 17, 73). ಸದಮಾತ್ಯಂ ಕರತಲದೊಳ್ ಅಲಗನ್ ಅಳವಡಿಸುತ್ತಂ (Ršv. 14, 27. 28). See ಕೂರಲಗು; Bp. 17, 11; 18, 2; 28, 26; 32, 58; 33, 14; 40, 57; 52, 41; J. 12, 21. — ಅಲಗುಗಣೆ. -ಕಣೆ. An arrow with a blade (Bh. 6, 4, 88). — ಅಲಗುಗಾಣಿಸು. -ಕಾಣಿಸು. To cause to see a blade, or to hit with

Digitized by Google

it (Râm. 3, 8, 39). — ಅಲಗುಹುಲ್ಲು. A kind of coarse grass that easily cuts the hand (My.; = ಗಲಗಹುಲ್ಲು St. & Pl.).

ಅಲಗೆ alagĕ. = ಅಲಗೆ. (My.).

ಅಲಘು a-laghu. Not light, heavy. 2, not short, long. 3, not small, great, weighty, powerful; serious, solemn (ಭದ್ರ, ಗುರುತ್ವ Nn. 99). 4, intense, violent. See Bp. 3, 58; 16, 27; 34, 23; 44, 46; 49, 43; 53, 53; 57, 72.

ಅಲಘುತರ alaghu-tara. Uncommonly heavy, long, great or weighty (Šm. 4).

ಅಲಂಕರಣ alam-karaṇa. Preparation; decorating, adorning. 2, *an ornament*. See Ch. v. 3.

ಅಲಂಕರಿಷ್ಣು alam-karishṇu. Fond of ornament. 2, *ornamented, adorned*. 3, Šiva. ಪರಿಪಾಳಿಕೆ ಜಿಷ್ಣುವಲಂಕರಿಷ್ಣು! (Šmd. 269 Mdb.).

ಅಲಂಕರಿಸು alam-karisu. To make ready; to ornament, to decorate (Bp. 2, 52; 4, 2; 18, 38; 32, 29; 44, 70; 56, 5; J. 8, 8).

ಅಲಂಕರಿಸುವಿಕೆ alaṅkarisuvikĕ. Adorning (ಭೂಷಣ, ಅಲಂಕ್ರಿಯೆ Si. 217).

ಅಲಂಕರ್ತೃ alam-kartṛi. Decorating; skilled in decorating; a decorator. 2, *ornamented*.

ಅಲಂಕರ್ಮೀಣ alam-karmīṇa. *Competent to any act, skilful, clever*.

ಅಲಂಕಾರ alam-kâra. The act of decorating. 2, *an ornament*. 3, elegance (Kâvy. III, 2, B, 2, seq.; ಅಂದ, ಶೃಂಗಾರ Nn. 131). 4, a figure or rhetorical expression.

ಅಲಂಕಾರಶಾಸ್ತ್ರ alaṅkâra-šâstra. A manual to teach elegant writing, a text-book of rhetoric (C.).

ಅಲಂಕಾರೆ alaṅkârĕ. A woman who is decorated (Bp. 5, 26).

ಅಲಂಕೃತ alam-kṛita. *Ornamented*.

ಅಲಂಕೃತಿ alam-kṛiti. = ಅಲಂಕಾರ. (Kâvy. III, 2, B, 1; IV, 1).

ಅಲಂಕ್ರಿಯೆ alam-kriyĕ. *Adorning, ornamenting* (Kâvy. IV, 1, 5).

ಅಲಂಗ alaṅga. A rampart (My; Br.; T.; H.; ಕಲ್ಲಿನ ಗೋಡೆ Čb.).

ಅಲಂಘ್ಯ a-laṅghya. Not to be crossed, insurmountable; not to be transgressed, inviolable, venerable (Bp. 39, 42).

ಅಲಚು alaču. = ಅಲಸು 2. To shake (v. t., T. ಅಲಚು; R.: Tu. ಅಲಚು, ಅಲಸು; T. ಅಲ್ಚಿಜು, to wash slightly, see ಅಲೆ 1; Tĕ. ಅಲಚು, ಅಲಂಚು, ಅಲಯಿಂಚು, to harass, weary, fatigue; *cf.* ಅಲ್ 2).

ಅಲಂಜರ alañjara. = ಅಲಿಂಜರ. (ಮಹಾಕುಮ್ಭ, ಹರವಿ G.).

ಅಲತಗೆ alatagĕ. = ಅಲತಿಗೆ, ಅಲತಿಗೆ, ಅಲತೆಗೆ. Tbh. of ಅಲಕ್ತಕ. ಅಲತಗೆಯ ಪಡಲಂ (ಪಿಡು, ತೂಲ Nr.). *Cf.* ಅಲತೆ.

ಅಲತಿಕೆ alatikĕ. = ಅಲತಗೆ, etc. (J. 30, 17).

ಅಲತಿಗೆ alatigĕ. = ಅಲತಗೆ, etc. (ಲಲಾಮ Mr. 498; ಯಾವ, ಯಾವಕ, ಲಾಕ್ಷ, ಅರಗು G.).

ಅಲತೆ alatĕ. Tbh. of ಅಲಕ್ತ. ಅರಗು ಕುದಿಸಿದರೆ ಕೆಮ್ಪು ಮಸಿ ಆಗುತ್ತದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಅಲತೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ; ಅಲತೆಯೊಳಗೆ ಕಾಡಿಗೆ ತಿಕ್ಕಿದರೆ ಅಲತೇ ಮಸಿ ಆಗುತ್ತದೆ (B. 1, 22).

ಅಲತೆಗೆ alatĕgĕ. = ಅಲತಗೆ, etc. (ಅಲಕ್ತಕ Hlâ.; ಜತುರಸ Čt. I, 50. ಅಲಕ್ತ Mr. 344).

ಅಲದು aladu. P. p. of ಅಲೆ 1. (My.).

ಅಲಪು alapu. = ಅಲೆ 1, etc., ಅಲುಪು. Weariness, fatigue (My.; T. ಅಲುಪ್ಪು; Tĕ. ಅಲಪು, ಅಲುಪು). — ಅಲಪಟೆ. -ಪಟೆ. = ಉಪ್ಪಟೆ. Weariness, etc. (My.).

ಅಲಬು alabu. 1. = ಅಲುಬು 2. A name applied to different species of Alysicarpus and other leguminous plants (Z.; Tĕ. ಅಲಮು, ಅಲುಮು). See ಆಡಲಬು, ಉದ್ದಲಬು, ಕೋಲಲಬು, ತುರುಮುರಿ-, ಬೊಟ್ಟಲಬು, ಸಣ್ಣ-, ಹುಲಿಗಣ್ಣಲಬು.

ಅಲಬು alabu. 2. = ಅಲಮ್ಬು, etc. To wash (ತೊಳೆ G.).

ಅಲಭ್ಯ a-labhya. Unobtainable, unattainable (Bp. 7, 10). 2, scarce, rare, unexpected, casual (Mhr.; Br.; R.).

ಅಲಮ್ alam. Fitly, properly; *effectually*. 2, *adequately*. 3, *ornamentally*. 4, enough. 5, *unnecessarily*. 6, *no, not*.

ಅಲಮರ್ alamar. (Tu. ಅಲಿಮರ್; T., Tĕ. ಅಲ್ಲಿ). — ಅಲಮರ್ಗಿಡ. A shrub, a species of Memecylon (St. & Pl.).

ಅಲಮ್ಪು alampu. (= ಲಮ್ಪು). Beauty; ornament; pleasure; magnificence (ಸೊಗಸು, ವಿಭವ Šm. 76; ವಿಭವ Čt. I, 105; II, 9; ಸೊಗಸು, ವಿಭವ Kk. 31, o. r. ಲಮ್ಪು; *cf.* ಅಡಗು; ಅಲ್ 3; ಅಲರ್ 1; ಅಳ 2; T. ಅಲರ, Tĕ. ಅಲುವು, beauty). ಇತ್ತುವು ಅಲಮ್ಪಂ (Šmd. 173). ಅಲರ ಪೊಸಗಮ್ಪಿನ್ನ ಎಮಗೆ ಅಲಮ್ಪಿನ್ ಅಗ್ಗಲಿಸಿ ನೀನೆ ರಕ್ಷಿಪುದು! ಎನುತಂ ಬಲವನ್ನು ವಿಡಿಗುವ ತೆಱದಿಂ ಬಲವನ್ನು ಎಱಗಿದುದು ತುಮ್ಬಿಗಳ್ ಪಾದರಿಯೊಳ್ (Čpr. 7, 55). ಇದು ಪಾಂಚಾಳನ್ ಅಲಮ್ಪಿನಿಂ ಕಳುಪಿದ ಉದ್ಯದ್ರತ್ನ ಸನ್ತಾನಂ (Rsv. 5, 22). See Bp. 6, 8; 36, 29; Grj. 1, 11; J. 16, 13. — ಅಲಮ್ಪೂರ್. -ಊರ್. N. of a place (Bp. 54, 64).

ಅಲಮ್ಬು alambu. = ಅಲಬು 2, ಅಲುಬು 1, ಅಲುಮ್ಬು. To shake in, or wash with, water (ಜಲಕ್ಷಾಲನ Šmd. Dh.; Tu.; T.; Tĕ. ಅಲಮು; see ಅಲಚು).

ಅಲರ್ alar. 1. = ಅರಲ್ 1 (Šmd. 41), etc. To spread, to become distended, to open, to blossom, to bloom; to rejoice (ವಿಕಸನ Šmd. Dh.; Šm. 23. 103; Tĕ. ಅಲರು; T.). P. p. ಅಲರ್ದು. ಅಲರ್ದುದು (ಉನ್ಮೀಲಿತ, ಸ್ಮಿತ, ಉನ್ನಿದ್ರ, etc. Hlâ.). ಕಮ್ಪು ಅಲರ್ದುದು (Šmd. 55). ಅಲರ್ದ ಅಮ್ಭೋರುಹಷಣ್ಡಮ್ ಉಳ್ಳ ಅಲರ್ದ ಚೆನ್ನೆಯ್ದಿಲ್ಗೊಳಂ (216). ನೀಳ್ದು ಅಲರ್ದ ದಾಲ (ಲಲಾಮ Mr. 498). ಅಲರ್ದ ದಾಲ (ಪ್ರವಾಲ Mr. 505). See Bp. 2, 51; 4, 26; 12, 38; 28, 56; 32, 12. 27; 33, 6; 45, 10; 47, 65; 49, 19; 50, 2; 60, 32; Rsv. 6, 2; 10, after 29; 12, 23.

ಅಲರ್ alar. 2. = ಅರಲ್ 2, etc. A flower; bloom (ಪುಷ್ಪ Šmd. Dh.; ಅರಲ್, ಪುಷ್ಪ Kk. 22; ಕುಸುಮ Šm. 103). ಅಲರ್ಗೆ (Šmd. 167). ಅಲರ್ಗಳ್ (52). ಅಲರನ್ನಪ್ಪ ಕಣ್ (212). ಅಲರ ಮುಡಿಯೊಳ್ ಮಿಸ್ಣಂ ಭೂಪಾಲಮನ್ಮಥನ್ ಆಜಿಯೊಳ್ (281). ಅಲರ ಸೀಯಿ (ಮಕರನ್ದ, ಪುಷ್ಪರಸ), ಅಲರ ಪುಡಿ (ಪರಾಗ, etc. Si. 124). ಕೊಸಗೆ ಎಸೆದುದು ಮಲರ್ದ ಅಲರ್ದ ಉಳ್ಳಲರ್ದ ಮಸುಪ ಪೊಸತು ಅಲರ್ದ ಅಲರಿಂ (Čpr. 7, 56). See Rsv. 2, 37; 10, 2; 13, 88; J. 3, 3. 8; 8, 4; 15, 18; 17, 20; 25, 3; 29, 46. — ಅಲರಮ್ಬ. -ಅಮ್ಬ. Who has an arrow or arrows of flowers: Kâma (Čb.; My.). — ಅಲರಮ್ಬು. = ಅಲರ್ಗಣೆ. (ಹೂವಿನ ಬಾಣ Čb.; Rsv. 4, after 14). — ಅಲರಲರ್. rep. (J. 3, 37). — ಅಲರಿಜ. -ಇಜ (Šmd. 236). The flower-born: Brahmâ (Šm. 8; ಬೊಮ್ಮ Kk. 9). — ಅಲರುಣಿ. -ಉಣಿ (Šmd. 238). = ಅರಲುಣಿ. (ಪಡಿಮೆ, etc., ಚಿತ್ರವಿಹಂಗ Kk. 14; ಚಿತ್ರವಿಹಂಗ Šm. 27). — ಅಲರೇಱಿ. -ಏಱಿ. That ascends flowers: the large humble black bee (ಅಲಿ, ಪಡಿಮೆ Čt. II, 75, o. r. ಅರಲೇಱಿ). — ಅಲರ್ಗಣ್. -ಕಣ್ (Šmd. 212; V. 23, 4). A flower-like eye. — ಅಲರ್ಗಣೆ. -ಕಣೆ. An arrow of flowers. ಮದನನ

Digitized by Google

ನಿಡಿಯ ಅಲರ್ಗಣೆಗಳನೆ ಪೋಲ್ತುವು ಆಕೆಯ ಕಣ್ಗಳ್ (Šmd. 81). — ಅಲರ್ಗಣೆಯ. -ಕಣೆಯ. = ಅಲರುಗಣೆಯ. Kâma (My.). — ಅಲರ್ಗಣ್ಣ. -ಕಣ್ಣ (Šmd. 220). A man with flower-like eyes. 2, Vishṇu (ಹರಿ Čt. II, 4). — ಅಲರ್ಗಮ್ಪು. -ಕಮ್ಪು. The scent or fragrance of flowers (Rśv. 2, 39). — ಅಲರ್ಗೊಯ್. -ಕೊಯ್. To cut or gather flowers (J. 30, 5. 19). — ಅಲರ್ಗೋಲ್. -ಕೋಲ್. = ಅಲರ್ಗಣೆ. (J. 30, 22). — ಅಲರ್ಜೊಮ್ಪು. A flower-bunch (Šmd. 54; Rśv. 2, 38). — ಅಲರ್ದಳೆ. -ತಳೆ. To bear or have flowers (J. 3, 4). — ಅಲರ್ದಾವರೆ. -ತಾವರೆ. A blown lotus (J. 30, 6). — ಅಲರ್ದೊಂಗಲ್. -ತೊಂಗಲ್. A cluster of flowers. ಅಲರ್ದೊಂಗಲ ಕೇಸರಂ (Šmd. 81). — ಅಲರ್ದೋರಣ. -ತೋರಣ (Šmd. 54). A festoon of flowers. — ಅಲರ್ಪೊಡೆಯ. = ಅಲರ್ಪೊಡೆಯ, q. v. — ಅಲರ್ಮುಡಿ. A knot of hair decorated with flowers (J. 6, 12; 7, 16). — ಅಲರ್ವಕ್ಕಿ. -ಪಕ್ಕಿ. The flower-bird: the large humble black bee (ತುಮ್ಬಿ Šmd. II; Kk. 90; ಪಱಮೆ, ಅಱಿಡಿ Čt. I, 62; ಮಲ್ಲಱ', ಪಱಮೆ, ಬವರ, etc., ಚಿತ್ರವಿಹಂಗ Kk. 14; ಚಿತ್ರವಿಹಂಗ Šm. 27; ಗುಂಗೀ ಹುಳ G.). See ಕೆಂಗಣ್ಣಲರ್ವಕ್ಕಿ. — ಅಲರ್ವಡಿಗ. = ಅರಲ್ವಡಿಗ, q. v. — ಅಲರ್ವಸೆ. -ಪಸೆ. A bed or seat of flowers. (R.). — ಅಲರ್ವಳ್ಳಿ. -ಬಳ್ಳಿ. A flowering creeper (J. 29, 45). — ಅಲರ್ವಾಸು. -ಪಾಸು. = ಅರಲ್ವಾಸು, ಅಲರ್ವಸೆ. A bed of flowers. ಅಸುಗೆದಳೆದ ಅಲರ್ವಾಸಿನೊಳ್ ಅರಸಿವೆರಸಿ ಕುಳ್ಳಿರ್ದಂ ನರೇನ್ದ್ರಂ (Rśv. 10, after 31). — ಅಲರ್ವಿಡಿ. -ಪಿಡಿ. To seize or gather flowers (J. 6, 18). — ಅಲರ್ವುಡಿ. -ಪುಡಿ. The pollen or farina of a flower (ಪರಾಗ Šs.; ಕೇಸರ Kk. 14; ಹೂವಿನೊಳಗಿನ ಹಳದೀ ಬಣ್ಣದ ಹುಡಿ G.). — ಅಲರ್ಪೊಕ್ಕುೞ. -ಪೊಕ್ಕುೞ. The flower-naveled: Vishṇu (Šm. 6). — ಅಲರ್ಪೊಡೆಯ. -ಪೊಡೆಯ. = ಅರಲ್ಪೊಡೆಯ. The flower-bellied: Vishṇu (Šm. 5; ಉಪೇನ್ದ್ರ Kk. 7, o. r. ಅಲರ್ಪೊಡೆಯ). — ಅಲರ್ಪೊಱೆ. -ಪೊಱೆ. A load or burden consisting of flowers (J. 34, 2).

ಅಲರಿಕೆ alarikĕ. Blossoming, etc. (Č. Bp. 1, 2).

ಅಲರಿಚ alarića. See s. ಅಲರ್ 2.

ಅಲರಿಸು alarisu. = ಅಲರ್ಚು. To cause to spread, expand, blossom, etc. See Bp. 6, 6; 8, 15; 25, 12; 26, 13; 33, 8; 40, 20; 42, 2. 16; 45, 35; 47, 31; 51, 47; 61, 54. 61.

ಅಲರು alaru. 1. = ಅಲರ್ 1, etc. P. p. ಅಲರಿ. See Bp. 6, 27; 18, 75; 22, 46; 23, 4; 27, 23; 35, 47; 41, 22; 49, 20; 51, 37; 57, 46; ಮುದು-. ಅಲರುವಲ್ಲಿ (ವಿಕಾಸ, ವಿಕಸಿತ, Nn. 115. 120). — ಅಲರಲರು. rep. (Bp. 35, 4).

ಅಲರು alaru. 2. = ಅಲರ್ 2, etc. See Bp. 26, 20; 44, 71; 50, 57. — ಅಲರುಗಣೆಯ. -ಕಣೆಯ. = ಅಲರ್ಗಣೆಯ. (Bp. 4, 18). — ಅಲರುಗಣ್ಣೆ. -ಕಣ್ಣೆ. A woman with flower-like eyes (R.). — ಅಲರುಬಿಲು. -ಬಿಲು. A bow of flowers. — ಅಲರುಬಿಲುಗಾಱ. -ಬಿಲುಗಾರ. Who has a bow of flowers: Kâma (Bp. 4, 26).

ಅಲರ್ಕ alarka. = ಅಲಕ No. 2. A dog rendered furious; *a mad dog.* 2, *white swallow wort, Calotropis gigantea alba* (ಬಿಳೇ ಎಕ್ಕೇ ಗಿಡ G.).

ಅಲರ್ಚು alarču. = ಅಲರಿಸು. To cause to expand, etc. (ವಿಕಸನ Šmd. Dh.). ಉದಯಿಪ್ಪ ಗಣ್ಡಮಾರ್ತಣ್ಡನ್ ಅಲರ್ಚುಗೆ ಎಮ್ಮಂ! ಗೆಲ್ದು ಬೆಳಪ್ಪನ್ ಈಗೆ ಬೀರಂಗಳಂ! (Šmd. 275). See Bp. 6, 10; 10, 35.

ಅಲಲ್ alal. = ಅರಲ್ 2, etc. (Šmd. 42).

ಅಲಲ್ ಹಿಸಾಬು alal-hisâbu. According to the account (Br.; H.). 2, pay given beforehand (R.).

ಅಲವ a-lava. Not a little, much. (R.). 2, = ಹಲವ. (My.).

ಅಲವಾಲ alavâla. = ಆಲವಾಲ. (Sk.).

ಅಲವಿಕೆ alavikĕ. Fatigue, harassment, weariness (Tĕ.; R.).

ಅಲವು alavu. 1. = ಅಲ 1, etc. Fatigue (T. ಅಲೈವು, wandering; vexation; R.).

ಅಲವು alavu. 2. = ಅಳವು 1. Power, ability (Tĕ.; R.).

ಅಲಸ alasa. *Indolent, lazy, idle, tired, weary, faint* (see ಆಲಸುಗಾಱ).

ಅಲಸಕ alasaka. = ಅಲಸ. (Sk.).

ಅಲಸಟೆ alasu-aṭĕ. = ಅಲಸಟೆ (s. ಅಲಸು). Exhaustion, weariness, harassment (Tĕ.; R.).

ಅಲಸತ್ವ alasatva. Idleness (Bp. 57, 94).

ಅಲಸನ್ದಿ alasandi. = ಅಲಸನ್ದಿಗೆ, ಅಲಸನ್ದೆ, ಹಲಸನ್ದಿ, ಹಲಸನ್ದೆ. A generally cultivated pulse, Vigna catjang Endl. (Dolichos catjang Lin.; St. & Pl.; C.; Tĕ. ಅಲಚನ್ದಲು).

ಅಲಸನ್ದಿಗೆ alasandigĕ. = ಅಲಸನ್ದಿ. A kind of pulse, Dolichos biflorus (ಯಾವಕ, ಕುಲ್ಮಾಷ Si. 304; see ಕಾಡುದ್ದು).

ಅಲಸನ್ದೆ alasandĕ. = ಅಲಸನ್ದಿ, etc. (ಯಾವಕ, ಕುಲ್ಮಾಷ Nr.; My.). 2, ಸುಧೆ (Mr. 374).

ಅಲಸಿಕೆ alasikĕ. Fatigue, lassitude, weariness; idleness (ತನ್ದ್ರಿ Nr.; ಕೌಸೀದ್ಯ, ಆಲಸ್ಯ Hlâ.; My.; Tu. ಅಲಸಿಗೆ; *cf.* ಅಲ 1, ಅಲಸುಗೆ).

ಅಲಸು alasu. 1. To become weary, to be relaxed, tired, vexed, teazed, or disgusted; to loiter (ಆಲಸ್ಯ Šmd. Dh.; My.; ದಣಿ, ಶ್ರಮುಗೊಳ್ಳು, ತಡಮಾಡು G.; M., Tu.; T. ಅಲಂಗು, ಅಲುಂಗು, ಅಲೈಜು; see s. ಅಲ 1). ಈ ಮನೆಯುತ್ತಲೆ ಸಾರ್ (o. r. ಚಾರ್)! ಈಕೆಗೆ ಅಲಸದೆ ಇರು, ಅಕ್ಕ! (Šmd. 202). See Bp. 14, 3; 18, 9; 29, 10; 37, 39; 42, 16; 47, 23; 50, 67; 54, 13. 39; 61, 57; Bh. 1, 8, 94; V. 14, 36; J. 4, 61; 5, 62; 18, 41.

ಅಲಸು alasu. 2. = ಅಲಚು. To shake or agitate in water, as a cloth, vegetables, etc. (for cleansing, My.).

ಅಲಸು alasu. 3. Weariness; idleness.

ಅಲಸುಗಾಱ alasu-gâṟa. = ಅಲಸುಂಗಾಱ. An indolent, lazy man (ಅಲಸ, ಲೋಲ Nr.; ಸೊಮ್ಪು, ನಾಮ್ಪು Šm. 47; My.; ತಡ ಮಾಡುವವ G.).

ಅಲಸುಗೆ alasugĕ. (= ಅಲಸಿಕೆ). Tbh. of ಆಲಸ್ಯಕ (Šmd. 368. 374).

ಅಲಸುಗೆಕಾಱ alasugĕ-kâṟa. = ಅಲಸುಗಾಱ. (ಸುಮ್ಪು, ನಾಮ್ಪು Šs.).

ಅಲಸುಗೆಗಾಱ alasugĕ-gâṟa. = ಅಲಸುಗೆಕಾಱ. (ಸೊಮ್ಪು, ನಾಮ್ಪು Kk. 38; My.).

ಅಲಸುಂಗಾಱ alasu-ṅ-gâṟa. (Šmd. 236). = ಅಲಸುಗಾಱ.

ಅಲಾ alâ. = ಅಲ 2, etc. (C.; *cf.* ಅದ 3). See ಅಕಲಾ s. ಅಕ; Bp. 3, 45. 46. 47. 52; 9, 15. 16. 18; 11, 7; 12, 33; 13, 20.

Digitized by Google

24; 18, 80; 22, 54. 65. 66; 26, 33. 55; 30, 12; 42, 33; 47, 67; 48, 10; 51, 6. **2,** = ಅಲ್ಲ (Čt. II, 26, which meaning may sometimes be suitable in the above passages of the Bp.; *cf.* ಅಲ್ಲ).

ಅಲಾತ alâta. *A fire brand* (ಕೊಳ್ಳಿ Mr. 47).

ಅಲಾಬಿ alâbi. N. of the Moharam festival (C.).

ಅಲಾಬು alâbu. = ಅಲಾಬು. *The bottle gourd, Lagenaria vulgaris Ser.* See ದುಗ್ಧಿಕೆ.

ಅಲಾಯಿದ alâyida. = ಅಲಾಹಿದ. Distinct, apart, separate (C.; Br.; H.).

ಅಲಾಯಿ ಬಲಾಯಿ alâyi balâyi. An affectionate greeting, an embrace (S. Mhr.; H.).

ಅಲಾಹಿದ alâhida. = ಅಲಾಯಿದ. (My., etc.).

ಅಲಿ ali. 1. = ಅಲೆ 1. ಹಿಡಿದ ಫಣಿಯನು, ಹೊಡೆದ ಸಿಡಿಲನು, ಬಡಿದ ಮಾರಿಯನ್, ಅಲಿವ ರುಜೆಯನು, ಮಡಿವ ದಿನವನು... ಕಾಣಿ ಸುವನ್ ಅವವಂ? (Bh. 1, 8, 31).

ಅಲಿ ali. 2. = ಅಲು 2, ಅಲ್ಲಿ, (ಇಲಿ 3), ಲಿ 1. ತುಪ್ಪದಲಿ (Mr. 216). ಜನಗಿನಲಿ (Bh. 1, 8, 5). ಕಡೆಯಲಿ (2, 13, 33). ಸಭೆಯಲಿ, ವಿನೋದದಲಿ (2, 13, 34). ನಿಮ್ಮಲಿ (2, 13, 36). ಬತ್ತುಗಲಲಿ (J. 3, 17). See Bp. 16, 11. 23. 24; 18, 5. 40; 25, 1; 32, 20; 35, 32.

ಅಲಿ ali. 3. = ಅಲೀ, ಅಲಿಂ, of which it, at present, is the only C. form (*cf.* ಇ 10). ದೇವಿ ಪಾಣ್ಡವರ್ ಇರಲಿ! ರಾಯನ ಸೂದು ಮಕ್ಕಳು ಪುರವನ್ ಆಳಲಿ! ದೇವಿ ಕೌರವರ್ ಇರಲಿ! ಪಾಣ್ಡವರ್ ಆಳಲಿ ಇಳಪುರಿಯ! (Bh. 1, 8, 3). ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ಜನಪನ್ ಆಗಲಿ! ಪೀಡು ಮಾಣಲಿ! (1, 8, 5). ಸಲಹಲಿ (Bp. 27, 72). ಉಣ್ಣಲಿ (B. 1, 21). ಇರಲಿ (B. 2, 10. 17). ತಕ್ಕೊಳ್ಳಲಿ (2, 16). ಮಾಡಲಿ (2, 48). ತರಲಿ (B. 3, 77). ಹೇಳಲಿ (B. 4, 198).

ಅಲಿ ali. = ಅಳಿ, ಅಲಿ 1. *The large black humble bee.* 2, ಮೊಸಳೆಯ್ ಅಲಿವ ತುರುಗ್ಗಳ್ (Mr. 320; *cf.* ಅಲಕ). 3, *a scorpion.* 4, a crow.

ಅಲಿಂ aliṁ. = ಅಲಿ 3. A suffix denoting command or permission regarding a third person or thing, or regarding such persons or things: must, may. ಉಸಿರಲಿಂ!—ಸಾರಲಿಂ! ಬಲ್ಲಿದರ್ಯನ್ ಎನ್ನದೇ ಮಾತು.—ಮಿಡಿಲಿಂ!—ಏಳಿದಂ ಗೆಯ್ಯಲಿಂ ಈಗಳ್ ಎಮ್ಮೊಳ್!—ಅರಯ್ಯು ಆರುಂ ಸಾರಲಿಂ! (Šmd. 277). ಓಹೋ, ಇರಲಿಂ ಪೆಱವಱ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ! (68). ಆಂ ಪೆಱೆನೆನ್ ಎನ್ನದು, ಬಗೆಯಲಿಮ್ ಈಗಳ್! (258).

ಅಲಿಕ alika. = ಅಲಿಗೆ. *The forehead.*

ಅಲಿಕನೇತ್ರ alika-nêtra. Who has an eye on his forehead: Šiva (Bp. 21, 44; 54, 73).

ಅಲಿಕಲೋಚನ alika-lôčana. = ಅಲಿಕನೇತ್ರ. (Bp. 51, 41).

ಅಲಿಕಾಕ್ಷ alika-aksha. = ಅಲಿಕನೇತ್ರ. (ಮಹಾದೇವ Čb.; My.).

ಅಲಿಕಾಬದ್ಧ alika-âbaddha. = ಅಲಿಗೆವದ್ದ. A tie or ornament of the forehead (Šmd. 30, o. r. ಅಲಿಕಾಬದ್ಧ).

ಅಲಿಕೀರನ್ಯಾಯ ali-kîra-nyâya. The natural enmity between the black bee and the parrot (My.).

ಅಲಿಕುಂತಳೆ ali-kuntalĕ. A woman with black bee-like ringlets on her forehead. (My.).

ಅಲಿಕೇಕ್ಷಣ alika-îkshaṇa. = ಅಲಿಕಾಕ್ಷ. (V. 14, 29).

ಅಲಿಗಿಸು aligisu. = ಅಲಗಿಸು, etc. (My.).

ಅಲಿಗು aligu.—ಅಲಿಗಿನ ಗಿಡ. An aquatic plant of which sun-hats are made, Aeshynomene aspera Lin. (St. & Pl.).

ಅಲಿಗೆ aligĕ. = ಹಲಿಗೆ. (My.).

ಅಲಿಂಗ a-linga. Having no marks;—having no gender. (My.).

ಅಲಿಂಜರ alinjara. *An earthen water jar* (ಮಣಿಕೆ, ಕೇಲ್ Mr. 210; ಮಹಾಕುಮ್ಭ, ಹರವಿ G.).

ಅಲಿನಿ alini. A swarm of black bees. (R.).

ಅಲಿನ್ದ alinda. *A terrace before a house-door* (ಜೊಗಲಿಮಾಗಿಲು G.).

ಅಲಿನ್ದಕ alindaka. *A terrace before a house-door* (ಪ್ರಘಣ, ಮೊಗಸಾಲೆ Mr. 199).

ಅಲೀ alî. = ಅಲಿ 3. (My.). ಇರಲೀ (Bp. 46, 15). ಸಾಕಲೀ (B. 2, 19).

ಅಲೀಕ alîka. *Unpleasing.* 2, *false.* 3, *an untruth.*

ಅಲು alu. 1. = ಅಲ್ 1. ಅಲುಗಲು ಪಟ್ಟುದು (ವೇಲ್ಲಿತ, etc. Nr.). ತರಲು (Bp. 24, 54); ಭಕ್ತಿಸಲು (25, 16); ನಾಚಿಸಲು (37, 66). See further 40, 8; 44, 63; 47, 8; 50, 58; 52, 32; 53, 11; 56, 24. 49; 57, 32; 61, 84. Regarding its datives ಅಲಿಕೆ, ಅಲಿಕ್ಕೆ (S. Mhr.) observe *e. g.* ಬರೆಯಲಿಕ್ಕೆ (B. 1. 20), ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ (1, 21), ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೆ (1, 22). *Cf.* ಅಲ್ಕೆ.

ಅಲು alu. 2. = ಅಲ್ 1, ಅಲಿ 2, etc. (My.). ಕೆಯ್ಯಲು (Bp. 44, 63; 49, 46; 50, 16; 52, 2; 54, 10. 70); ಆದಿಯಲು (54, 10).

ಅಲುಕಿಸು alukisu. = ಅಲುಗಿಸು. To shake (v. t.; My. females).

ಅಲುಕು aluku. = ಅಲುಗು 1. (My.).

ಅಲುಗಿಸು alugisu. = ಅಲಗಿಸು, etc. To shake (v. t.), to cause to move (Bp. 5, 61; 19, 26; 32, 27; 52, 40; 57, 74; 59, 13. 15; My.).

ಅಲುಗು alugu. 1. = ಅಲಕು, etc., (ಎಲುಗು?). To be agitated or unsteady, to move about, to shake; to be shaky or loose (ಸಂಚಲನ Šmd. Dh.; M. ಅಡಬ್ಬು, to shake, see ಅಡಬು 2; T. ಅಲಂಗು, ಅಲುಂಗು, to be in motion; to be weary; *cf.* ಅಲೆ 1). ಅಲುಗುವದು (ಚಲನ, ಲೋಲ, ತರಲ, etc. Nr.). See Abh. P. 9, 149; Bp. 5, 28; 11, 12; 20, 13; 49, 20. ರುಜೆಯನ್, ಅಲುಗುವ ರದನವನು... ಉಡಿಯುವನ್ ಎಗ್ಗಂ (Bh. 1, 8, 39). ಅರಸು ಅನ್ದರೆ ಊರು ನಡುಗುತ್ತದೆ, ಮುದುಕ ಅನ್ದರೆ ಗಡ್ಡ ಅಲುಗುತ್ತದೆ (Prv.). **2,** to cause to move, to shake. ಅಲುಗಲು ಪಟ್ಟುದು (ವೇಲ್ಲಿತ, ಧೂತ, ಚಲಿತ Nr.). See Bp. 31, 13; 32, 16; 38, 17; 47, 25; Râv. 9, 24. 29; Bh. 8, 26, 18. 21.— ಅಲುಗಾಡಿಸು. -ಆಡಿಸು. To cause to move about (Bp. 59, 5).— ಅಲುಗಾಡು. -ಆಡು. To shake, to tremble (Bp. 2, 15).

ಅಲುಗು alugu. 2. = ಅಲಗು 2. (Tĕ.; R.).

ಅಲುಂಗು alungu. = ಅಲುಗು 1. ಅಂಗಮ್ ಅಲುಂಗೆ (Râv. 13, 82).

ಅಲುಗೋಜಿ alugôji. A whistle, a pipe, a flageolet (My., also ಅಲ-; Br., H. ಅಲ್ಗೋಜಾ).

ಅಲುಪ alupa. Tbh. of ಅಲ್ಪ (Šmd. 336; My.).

ಅಲುಪ್ಪು aluppu. = ಅಲಪ್ಪ. (My.).

ಅಲುಬು alubu. 1. = ಅಲಮ್ಬು, etc. To shake in, or wash with, water (ಕಷುರ, ತೊಳೆ Šm. 61). ಪಲವು ಸೂಟ್ ಉದಕದೊಳ್ ಅಲುಬಿ ಸೆಳೆಸೆಳೆದು ಬಗೆದೊಡಂ ಬಿಳಿದು ಆಹುದೆ ಕಮ್ಬಳಿ? (Bp. 60, 48).

ಅಲುಬು alubu. 2. = ಅಲಬು 1. (Z.).

Digitized by Google

ಅಲುಮ್ಬು alumbu. = ಅಲುಬು 1, etc. (ಕರ್ಬುರ, ತೊಳೆ Kk. 51).

ಅಲೆ alĕ. 1. = ಅಲಿ 1. To move about, to move to and fro, to shake, to dangle (ಲೋಲನ Śmd. Dh.; T. ಅಲೈ; *cf.* ಅಲು 2; ಒಲೆ 2). P. ps. ಅಲದು, ಅಲೆದು. ಮುನ್ದಲೆಯಲಿ ಆಲೆವವು (ಲಲಾಟಕ Mr. 334). ನೊಸಲೊಳ್ ಅಲೆವ ಕುರುಳ್ಗಳ್ (ಅಲಿ 320). ನುಣ್ಣದವಂ ಪಳಂಚಿ ಅಲೆಯೆ ಕುಣ್ಡಲಮಣ್ಡಲಂ (Rśv. 13, 61). **2,** to roam, to wander (My.; T., Tu.); —to cross in roaming. ಶಬರವಿತಾನಮ್ ಇಕ್ಕಿದ ವೇಡೆಗಳ ಬೆಳ್ಳಾರಸುತ್ತುಗಳ ಕಾನನವನ್ ಅಲೆದು (Bh. 3, 13, 24). **3,** to dangle or hang across. ನೊಸಲನ್ ಅಲೆವ ಕುರುಳು (ಭ್ರಮರಕ Hlâ.). **4,** to shake (v. t.). ಅಂಗುಟದ ತುದಿಯಿಂ ಕರ್ಣಮೂಲಮನ್ ಅಣೆದು, ಅಲೆದು, ನೂಂಕಿ (Rśv. 6, after 11). ಅಣೆದು, ಅಲೆದು, ನೂಂಕಿ... ಇಭಂಗಳಂ (13, 86). **5,** to shake, to wash (see ಅಲಡು, ಅಲಮ್ಬು). ವಾರುಣಿಯನ್ ಒಲಿದು ಮುಟ್ಟಿದ ಕಾರಣದಿಂ ಮುಳಿಗುವನ್ತೆ, ತನ್ನಯ ಕಳೆಯಂ ನೀರೊಳ್ ಅಲೆವನ್ತೆ ಪಶ್ಚಿಮವಾರುಧಿಯೊಳ್ ಮಗ್ನನ್ ಆದನ್ ಅನ್ತು ಅವ್ಯತಕರಂ (Lilv. 3, 6). ಕುದಿಸಿ, ಉದಕದೊಳ್ ಅಲೆದು, ಪೀಸುತ ಒಗದು, ಪರಡಿ (Bp. 36, 47). **6,** to put in commotion: to annoy, to slight, to disgrace (ಪರಿಭಾವ Śmd. Dh.). ನಿಜಮಕುಟರುಚಿರರುಚಿ ರವಿಕಿರಣಮಂ ಪಳಂಚಿ ಅಲೆಯೆ (Rśv. 13, after 71). — See ಆದಟಲೆ, ಕಣ್ಣಲೆ.

ಅಲೆ alĕ. 2. That moves to and fro: a wave, a billow (ಭಂಗ, ತರಂಗ, ಊರ್ಮಿ, ವೀಚಿ Si. 81; ತೆರೆ Ćb.; My.; T., Tĕ.).

ಅಲೆ alĕ. 3. = ಅಣ 1, ಎಲೆ 1. An interjection used in calling to women (My.).

ಅಲೆ al1-ĕ 3. 4. = ಎ, q. v. An affix of emphasis.

ಅಲೆತ alĕta. The act of wandering, etc. (My.).

ಅಲೆಮಾನ್ alĕmân. = ಅಲೇಮಾನ್. (My.).

ಅಲೇಖ a-lêkha. = ಆಳಕ 1. A blank book, cadjan-leaves tied together for writing upon them (ಬರೆಯದ ಓಲೆ Nn. 96; My.). 2, a deity (ತ್ರಿದಶ, ದೇವತೆ 96). 3, a chowrie or fan (ಚಾಮರ 96). 4, much (ಅದಭ್ರ, ಬಹಳ 96).

ಅಲೇಮಾನ್ alêmân. = ಅಲೆಮಾನ್, ಅಲೇಮಾನಿ. — ಅಲೇಮಾನ್ ಚೂರಿ. A European knife (My.).

ಅಲೇಮಾನಿ alêmâni. Allemagne, Germany, Austria, Europe, any foreign country (My.; M. ಅಲಮಾನಿ, ಅಳಮಾಂಚ; Tĕ. ಅಲ್ಮಾನಿ). — ಅಲೇಮಾನಿಕತ್ತಿ. A European or dragoon sword (My.). — ಅಲೇಮಾನಿತುರುಪು. A dragoon troop (My.). — ಅಲೇಮಾನಿರೂಪಾಯಿ. An old kind of Rupee, worth fourteen or fifteen Annas (My.; Br.).

ಅಲೊಡಂ al1-ŏḍam 1. When (Śmd. 293. 294; see its use indicated s. ಅಲ್ 1 No. 3). ಕುರುಕುಲಾಧಿಪಂ ನುಡಿಯಲೊಡಂ (294). ಪಾವಸೆ ಕಿಡಲೊಡಂ ನೀರ್ ತಿಳಿದುದು (295). ವಸನ್ತಂ ಬರಲೊಡಂ ಕೋಗಿಲೆ ಉಲಿಗುಂ (297). ಗಾಳಿ ಬೀಸಲೊಡಮ್ ಎಲೆ ಕದಲ್ವುವು (297). See also 4. 51. 101. 102. 143. 168. 177. 205. 208. 263. 391.

ಅಲೊಡನೆ alŏḍam-ĕ 6. (Śmd. 293 = ಅಲೊಡಂ). Just when, when. ಬರಲೊಡನೆ ಕೊಟ್ಟಂ (294). ಫಲಮ್ ಆಗಿ ಬಲಿಯಲೊಡನೆ ತಾವೆ ಕೆಡುವ ಧಾನ್ಯಂಗಳು ಓಷಧಿಗಳ್ ಎನಿಸುಗು (Nr.). (ಅವಂ) ಸಾಯಲೊಡನೆ ಅತಿವೇಗದಲಿ ಗಾರುಡಿಗರ್... ಬನ್ದರ್ (Bp. 46, 23). ನಿಜವಲ್ಲಭೆ... ಒಡಮ್ಬಟ್ಟುದಂ ಪ್ರಕಟಿಸಲೊಡನೆ ಆವಳ್ಗಾದಿ ಗಾಡಿಯಿನ್ದೆ ಎಬ್ಬಿ... ಪೊಡಮಟ್ಟಂ (Rśv. 10, after 10). ಭೃಂಗಾಳಿಗಳ ಬಳಗಂ ಪರಿಯಲೊಡನೆ ಸುಳಿವ ತಂಗಾಳಿಗಳ ಕಡುಗಮ್ಪು ಸೇವಿಸುತ ಪಥಿಕರ್ ಅಸಗರ್ಗಳೆವರ್ (J. 3, 8).

ಅಲೋಕ a-lôka. Not the world; the spiritual world. See ಲೋಕಾಲೋಕ.

ಅಲೌಕಿಕ a-laukika. Not relating to this world, not worldly, not secular; supernatural; unusual, strange. (My.).

ಅಲೌಕಿಕತನ alaukikatana. The state of being not secular; that of being of rare occurrence or unusual. (My.).

ಅಲೌಲ್ಯ a-laulya. Not restless, fickle or unstable; free from lust or eager desire. See Bp. 57, 94.

ಅಲ್ಕಾಬು alkâbu. A title; titles, honors (My.; Br., H.).

ಅಲ್ಕೆ alkĕ. This dative of ಅಲ್ 1 is used also in the sense of "when". ಪಿಂಜರಿ ಎನ್ದು, ಎನಲ್ಕೆ ಬೆಳ್ಳಿ (Śm. 68). ಎಣ್ಣನೆಯ ವರುಷಮ್ ಆಗಲ್ಕೆ (J. 29, 7). ಅಮ್ಬುಜಮಿತ್ರನ್ ಅಪರಾಹ್ಣಕೆ ಆಯ್ತಲ್ಕೆ (30, 42). See ಅಲಿಕೆ, ಅಲಿಕ್ಕೆ s. ಅಲು 1.

ಅಲ್ದೆ aldĕ. = ಪಶ್ದೆ. See ಎಲಾಯಿಕೆ-.

ಅಲ್ತು altu. ಅಲ್ತೆ. See s. ಅಲ್ 3.

ಅಲ್ಪ alpa. = ಅಲುಪ. *Small; little;* a little, few (ಅಣ Ćt. I, 94; ಕೊಂಚ Śm. 85); feeble; *insignificant, inferior;* mean. ಅಲ್ಪಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಅರಮನೆಗೆ ಹೋಗ ಪಾರದು. — ಅಲ್ಪಗೆ ಐಶ್ವರ್ಯ ಬನ್ದರೆ ಅರ್ಧರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡೆ ಹಿಡಿಸಿ ಕೊಣ್ಡ. — ಅಲ್ಪರ ಸಂಗ ಅಭಿಮಾನಭಂಗ (Prvs.).

ಅಲ್ಪಕ alpaka. = ಅಲ್ಪ. (My.).

ಅಲ್ಪತನ alpatana. Smallness, etc. (My.).

ಅಲ್ಪತನು alpa-tanu. *A small or thin body.*

ಅಲ್ಪತರುಣಿ alpa-taruṇi. A small, feeble woman; an inferior, low woman. See ಆಲ್ಪೆಣ್.

ಅಲ್ಪದಣ್ಡ alpa-daṇḍa. A small or short stick. See ಬಡಿ.

ಅಲ್ಪದಿನ alpa-dina. A few days. (My.).

ಅಲ್ಪಪ್ರಾಣ alpa-prâṇa. Slight breathing, weak aspiration; (the state of being unaspirated). 2, a letter of very slight aspiration, (an unaspirated letter), as ಕ್, ಗ್, ಚ್, etc. (Śmd. 22 Cm.).

ಅಲ್ಪಪ್ರಾಣಾನುಕರಣ alpaprâṇa-anukaraṇa. An imitative sound of which the letters are unaspirated (Śmd. 35).

ಅಲ್ಪಬುದ್ಧಿ alpa-buddhi. = ಅಲ್ಪಮತಿ. (My.). 2, weak-mindedness, etc. (My.).

ಅಲ್ಪಮತಿ alpa-mati. Weak-minded, stupid, low-witted (ಕ್ಷುಲ್ಲಕ, ಮತಿಹೀನ Nn. 58).

ಅಲ್ಪಮಾರಿಷ alpa-mârisha. *The plant Amaranthus polygamus* Lin.

ಅಲ್ಪವಸುಧೆ alpa-vasudhĕ. Ground of limited range, a district, a country (ನೆಲ Bhn. 58).

ಅಲ್ಪವೃಷ್ಟಿ alpa-vṛishṭi. Small, fine rain. See ಜಡಿ, ಜಿನುಂಗು.

ಅಲ್ಪಶಂಕೆ alpa-śaṅkĕ. = ಅಲ್ಪಾಚಮನ. (My.).

ಅಲ್ಪಶೀಲ alpa-śîla. A man of inferior nature or morality (Bp. 56, 44).

ಅಲ್ಪಸರ alpa-sara. = ಅಲ್ಪಸರಸ್. (ಸಣ್ಣ ಕೆರೆ G.; My.).

ಅಲ್ಪಸರಸ್ alpa-saras. *A small tank or pond.*

ಅಲ್ಪಸರಸಿ alpa-sarasi. = ಅಲ್ಪಸರಸ್. (ಬೆಂಚೆ, ಪಲಲ Śm. 35).

ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ alpa-svalpa. Rather little (B. 4, 214; My.).

ಅಲ್ಪಾಚಮನ alpa-âcamana. A polite term for "making water." (My.; Tĕ.).

Digitized by Google

ಅಲ್ಪಾಯುಷ್ಯ alpa-âyushya. A short life (Bp. 46, 44).

ಅಲ್ಪಿಷ್ಠ alpishtha. *Very small.*

ಅಲ್ಪೀಯ alpîya. Tbh. of ಅಲ್ಪೀಯಸ್. (My.).

ಅಲ್ಪೀಯಸ್ alpîyas. *Smaller; uncommonly small.*

ಅಲ್ಮೇರ almêira. An almira, a cabinet, a chest of drawers, a wardrobe (My.; Tu.; M. ಅಲ್ಮಾರಿ; Br. ಅಲ್ಮಾರ; French armoire, Portuguese almario).

ಅಲ್ಲ alla. 1. See s. ಅಲ್ 3.

ಅಲ್ಲ alla. 2. Green ginger (ಆರ್ದ್ರಕ, ಶೃಂಗವೇರ Nr.; Tĕ., T.; Mhr. ಆಲೇಂ). ಅಲ್ಲದ ಕೊಮ್ಬು (ಆರ್ದ್ರಕ, ಶೃಂಗವೇರ Hlâ.). ಹಸಿಯ ಅಲ್ಲ (ಆರ್ದ್ರಕ, ಶೃಂಗವೇರ Mr. 137). ಅಲ್ಲ ಅರಿಸಿನ ಉಣ್ಬು, ಬೆಲ್ಲ ಬಿಳಿಯೆಲೆ ಉಣ್ಬು, ಒಳ್ಳೆ ಹಲಸು ಉಣ್ಬು, ಮಲಲಿಕೆ ಮಲನಾಡ ಅಲ್ಲೆನ್ನ ಬಹುದೆ? (Sp.). See Mr. s. ತಕ್ರಬಲಿ; Sp. s. ಒಲ್ 1. — ಅಲ್ಲಯ. -ಅಯ. = ಅಲ್ಲಯ್ಯ. (Bp. 37, 6). — ಅಲ್ಲಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. of a man (Bp. 9, 46). See ಧಾಣೆವನ್ತಲ್ಲಯ್ಯ.

ಅಲ್ಲ alla. 3. = (ಅಲ್ಲೋಲ), ಹಲ್ಲ. (M. ಅಲ್ಲಿ, tumult, disturbance: *cf.* ಅರುಲು?). — ಅಲ್ಲಕಲ್ಲೋಲ. dupl. = ಅಲ್ಲೋಲ. Great agitation (as of water, My.), confusion (of the mind, My.), tumult, disorder, disturbance (Tĕ.; T. ಅಲಂಗೋಲಂ, ಅಲಂಗೋಲ್ಲೈ, disorder, confusion; that is huddled, carelessly put up, slovenliness. *Cf.* ಅಲೆ 1 & 2, and ಕಲೆ 2).

ಅಲ್ಲಗಳೆ allagaḷĕ. See s. ಅಲ್ 3.

ಅಲ್ಲಣಿ allaṇi. = ಅಲ್ಲಣಗೆ, ಅಲ್ಲಳಿ. Mirth, merry-making, jest, sport, laughter (ಸಬ್ಬವ, ಮೇಳ Kk. 78).

ಅಲ್ಲಣಿಗೆ allaṇigĕ. (Šmd. 25). = ಅಲ್ಲಣಿ, etc. (ಸಬ್ಬವ, ಮೇಳ Šmd. II; ಮೇಳ Šmd. 25; ಸಬ್ಬವ Čt. I, 26; ಮೇಳ I, 30).

ಅಲ್ಲದು alladu. ಅಲ್ಲದೆ. See s. ಅಲ್ 3.

ಅಲ್ಲಮ allama. A Lingâyta N., perhaps taken from H. Allah, Alamm. (Bp. 59, 3; Tĕ.). — ಅಲ್ಲಮದೇವ. A N. See ಹುಯ್ಯಲ್-, ಸೊಪ್ಪ-. — ಅಲ್ಲಮದೇವಿ. A N. See ಸೋಹದ-, ಹಾವಿನ-. — ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭು. A N. (Bp. 8 sum.; 8, 1. 8).

ಅಲ್ಲರ allara. The anguish of separation, or the separation of lovers or friends (ವಿರಹ Čt. I, 85).

ಅಲ್ಲರಿ allari. The state of being troubled, disturbed, discomposed, or harassed (Tĕ. ಅಲ್ಲರಿ, ಅಲ್ಲಟ; R.).

ಅಲ್ಲವರ್ allavar. Causelessly (ಸುಮ್ಮನೆ, ಬಱಿದು, ಅಕಾರಣ Šmd. 397).

ಅಲ್ಲವೆ allavĕ. ಅಲ್ಲವೇ. See s. ಅಲ್ 3.

ಅಲ್ಲಳಿ allaḷi = ಅಲ್ಲಣಿ, etc. (ಸಬ್ಬವ, ಮೇಳ Šm. 53).

ಅಲ್ಲಾ allâ. See s. ಅಲ್ 3.

ಅಲ್ಲಾಟ allâṭa. ಅಲ್ಲಾಡಿಕೆ, ಅಲ್ಲಾಡಿಸು, ಅಲ್ಲಾಡು. See s. ಅಲ್ಲು 2.

ಅಲ್ಲಿ alli. = ಅಲಿ 2, etc. Locative of ಅಲ್ 1: in that place, there; in the place; therein; to that place; (and with regard to its declension) that place (ಅಲ್ Šmd. 144; ಎಡೆಯಲ್ಲಿ 186 Cm.; ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ 167 Cm.; C.). ಅಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಪತ್ತು ಅಕ್ಕರಂ ಸಮಾನಸಂಜ್ಞೆಯಂ ಪಡೆಗುಂ (Šmd. 14). ಅಲ್ಲಿ ಬಶ್ರುತಿಯುಂ ಸಮ್ಭವಿಕುಂ (121). ಏ ನೆರೆಗೊಣ್ಡುದು ಅಲ್ಲಿ (145). ಅಲ್ಲಿ ವಿಮಲೋದ್ಯಾನವೀಥಿಗಳ್, ಅಲ್ಲಿ ಕಾಸರಗೊಳದ ರಚನೆಗಳ್ (Bh. 2, 13, 27). ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ತಿರುಗುವದಕ್ಕಿನ್ತಲೂ ಬೆಲ್ಲಾ ತಿನ್ದು ಸಾಯುವ! ಅನ್ದ. — ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಯಾಕೆ ಅಲೆಯುತ್ತೀಯೋ? ಇಲ್ಲಿ ಬಾ, (ಕಷ್ಟವನ್ನೆಲ್ಲಾ) ಬಿಸಾಟು ಹಾಗೆ ಸಾಯುವ! ಎಮ್ಬನ್ತೆ. — ಅಲ್ಲಿ ಉಣ್ಬು, ಇಲ್ಲಿ ಉಣ್ಬು; ಕಲ್ಲೊಳಗೆ ಉಣ್ಬೇ ಶಿವ ದಾನ? (Prvs.). ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗು, go to that place! (C.). It is used to form the locative, *e. g.* ಕೊಳದಲ್ಲಿ, ಸಭೆಯಲ್ಲಿ (Šmd. 145). ಗೃಹದಲ್ಲಿ ಇರ್ದಂ (62). ಮರದಲ್ಲಿ, etc. (see ಅ 2, No. 2). — It is added to relative participles, *e. g.* ಪೋಲಿಸುವಲ್ಲಿ ಗುಣಾಧಿಕರೊಳ್ ಅನ್ತೆಪೋಲ್ ಎನಲ್ ಅಕ್ಕುಂ (73). ಕೆಡೆಯುತ್ತಣಂ ಬನ್ದನ್ ಎಮ್ಬಲ್ಲಿ (165). ನಡಸುವಲ್ಲಿ ನಡೆವಲ್ಲಿ ಯಾತ್ರೆ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಹೋದಲ್ಲಿ, ಬನ್ದಲ್ಲಿ, etc. (C.). — Its declension is: ಅಲ್ಲಿಯ, ಅಲ್ಲಿಯಣ; ಅಲ್ಲಿಗೆ, ಅಲ್ಲಿಂಗೆ; ಅಲ್ಲಿಂ, ಅಲ್ಲಿನ್ದೆ, ಅಲ್ಲಿನ್ದ. ಅಲ್ಲಿಯ ಪೆಣ್ದಿರನ್ ಅಗ್ನಿ ಸುತ್ತಿದಂ (Šmd. 145). ಹಡವಲ್ಲಿಯ ನಿವಾಸ (ಅರಿಷ್ಟ Mr. 198). ನಿಮಿರ್ದ ಕಾನ್ತಾರದಲ್ಲಿಯ ಕಿಚ್ಚು ದಾವಂ (48). ಅಲ್ಲಿಯ ಜನ (B. 4, 142). ಅಲ್ಲಿಯ ಹಾಗೆ (B.3, 52). ಅಲ್ಲಿಯಣ ಸುದ್ದಿ (Si. 282). — ಅತ್ತದಲ್ಲಿಗೆ ಇತ್ತಾದೇಶಂ (Šmd. 358). ಸಂಗಮದೇವರಲ್ಲಿಗೆ ಪೋಗಿ (Bp. 5, 7). ನರಕದೊಳ್ ಬೀಳ್ವಲ್ಲಿಗೆ ಏಂ ಸನ್ದಯಂ? (Šmd. 89). ಬಸವರಸನ್ ಇರ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಅಯ್ತನ್ದು (Bp. 20 sum.). ನಿಜಗೋತ್ರದಲ್ಲಿಂಗೆ ಒಯ್ದಂ (61, 36). ಪೋಗು ಅಲ್ಲಿಗೆ! (Rsv. 5, 125). ಕೊರಲಲ್ಲಿಗೆ ಒದಗುವ ಅನಿಲಂ (ಉದಾನ Mr. 51). ಜನಕನಲ್ಲಿಗೆ. . . ಬನ್ದನು (Bh. 1, 8, 56). — ಏಯುತ್ತಂ ಮೆಲ್ಲನೆ ಅಲ್ಲಿಂ Rsv. 9, 29). ಅಲ್ಲಿಂ ತಳರ್ದು (10, after 31). ಅಲ್ಲಿನ್ದೆ ಎದ್ದು (5, 133). ಅಲ್ಲಿನ್ದೆ ಇಱಿಯ ಜಾಡಿಸುತ (Bp. 52, 13). ಅಲ್ಲಿನ್ದ ಪರಿತನ್ದು (58, 24). ನಾಳೆ ಎಮ್ಬ ದಿನದಲ್ಲಿ ಶ್ವಃ ಎನಿಸುಗು, ಅಲ್ಲಿನ್ದ ಮೇಲಣ ದಿನದಲ್ಲಿ ಪರಶ್ವಃ ಎನಿಸುಗು (Nr.). — ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ. -ಅಲ್ಲಿ. rep. = ಅಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ. Here and there (J. 28, 43). ಸುಖವಾಗಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತಿರಿಗಾಡುವಿಕೆ (ವಿಹಾರ, etc. Si. 393). See B. 3, 4; 4, 143. — ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಗೆ. -ಅಲ್ಲಿಗೆ. = ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ. (ಅಡಿಗಡಿಗೆ G.; Bp. 3, 17; 4, 50; 47, 21; 53, 24; 57, 44. 54; B. 3, 77; 4, 171; 5, 198. 295). — ಅಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿ. -ಅಲ್ಲಿ. = ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಗೆ. (Bp. 51, 7; J. 28, 41). — ಅಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗೆ. -ಅಲ್ಲಿಗೆ. rep. From here to there; here and there. (Bp. 43, 24; J. 3, 21; 26, 5; Č. Bp. 11, 4). — ಅಲ್ಲಿತನಕ. So far as that place (B. 4, 123; 5, 68; C.). 2, till then (C.). — ಅಲ್ಲಿದ. -ದ-ಅ 3. A man of that place. ಕೆಲದನ್ ಅಲ್ಲಿದನ್ ಇಲ್ಲಿದನ್ ಈಗಳ್ ಎಮ್ಬಿನಂ ಮುತ್ತಿದನ್ ಒನ್ದೆ ತೇರೊಳ್ ಅಮರೇನ್ದ್ರಸುತಂ ಕುರುವೃನ್ದಮನೆಲ್ಲಮಂ (Šmd. 136). — ಅಲ್ಲಿಪರಿಯನ್ತಂ. = ಅಲ್ಲಿತನಕ 1 & 2. 3, till. ಪಾಲಿಸಿದಲ್ ಇನ್ನು, ನಡೆನುಡಿಗಳಂ ಕಲಿಪ ಅಲ್ಲಿಪರಿಯನ್ತಮ್, ಆ ಶಿಶುವನು (J. 28, 19). — ಅಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ. -ಅಲ್ಲಿ. = ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ. (Si. 394). — ಅಲ್ಲಿಯುಂ. -ಉಂ. Also there. ಅಲ್ಲಿಯುಮ್ ಇಲ್ಲಿಯುಮ್ ಎಲ್ಲಿಯುಂ ನರಂ (Šmd. 150). ಪೋಲ್ ಪರಮ್ ಆದಲ್ಲಿಯುಂ (144). ಜಾತಿ ಅಲ್ಲದಲ್ಲಿಯುಂ (167). — ಅಲ್ಲಿಯೂ. -ಊ. = ಅಲ್ಲಿಯುಂ (C.). See ಅವಲ್ಲಿಯೂ. — ಅಲ್ಲೇ. -ಏ. Even there (B. 4, 31). ಅಲ್ಲೇ ನ್ಯಾಯ ಇಲ್ಲೇ ಕಣ್ಡಿತು! ಕೊಳ್ಳೇ, ಮಲ್ಲಿ, ಕೊಂಕುಬಿ ಕೂಸ! (Prv.). — ಅಲ್ಲಾದರೂ. -ಆದರೂ. Even there also (B. 5, 77. 223).

ಅಲ್ಲಿಗಾರಿಗ alligâriga. (ಅಲ್ಲಿ-ಕಾರಿಗ). A washerman (ಅಗಸ, Čt. I, 61, o. r. ಅಟ್ಟಗಾಲಿಗ; *cf.* ಅಲೆ 1, No. 5? ಅಲ್ಲು 1?).

ಅಲ್ಲಿದ See s. ಅಲ್ಲಿ.

ಅಲ್ಲು allu. 1. To join, to connect, to knit nets, etc., to plait, to braid, to wattle together (My.; Tĕ. ಅಲ್ಲು, ಅಲ್ಲು, ಅಳ್ಳು; T. ಅಲ್ಲು; Tu. ಅಲ, ಅಲ್ಲಾ, to mix; *cf.* ಅಡರ್, ಅಲ್ 3).

ಅಲ್ಲು allu. 2. = ಅಗಲ್, etc. — ಅಲ್ಲಾಟ. -ಆಟ. Moving about, etc. (Bh. 6, 4, 26). — ಅಲ್ಲಾಡಿಕೆ. -ಆಡಿಕೆ. Shaking, etc. (My.) — ಅಲ್ಲಾಡಿಸು. -ಆಡಿಸು. To cause to be agitated or moved; to shake, to move about, to cause to swing or

Digitized by Google

vibrate, to rock (My.). ಅಲ್ಲಾಡಿಸಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ಆನ್ದೋಲಿತ, ಲೋಲಿತ, ತರಲಿತ Nr.). ರೂಪು ಬೃಹಸ್ಪತಿಯ ಕಣ್ಗಳೊಳ್ ಪೊಕ್ಕು ಮನಮಲ್ಲಾಡಿಸೆ (Grj. 7, after 11). See Bp. 38, 18; B. 3, 122; 4, 84. 134; C. Bp. 47, 34. — ಅಲ್ಲಾಡು. 1. -ಆಡು. = ಅಳ್ಳಾಡು. To move (v. i.), to be agitated, to shake, to swing, to be loose, etc. (ಸಂಚಲನ Šmd. Dh.; Abh. P. 13, 92, o. r. ಅಳ್ಳಾಡು; My.; ಅಗಲ್ಯಾಡು, ಒಲದಾಡು, ಅಸುಮ್ಟು, ಕದಲು G.; Tě.). ಅಲ್ಲಾಡೂದು (ತರಲಿತ, ಲುಲಿತ, etc. Mr. 454). ಅಲ್ಲಾಡದ್ದು (ಅಚಲ G.). ಅಳ್ಕಿದನ್ ಇನ್ದ್ರನ್, ಈಶ್ವರನ ಮನಮ್ ಅಲ್ಲಾಡಿತ್ತು (Šmd. 266, o. r. ಅಳ್ಳಾ-). 2, to cause to shake, to shake (J. 28, 54). See Prv. s. ಬೋಧನೆ. — ಅಲ್ಲಾಡು. 2. -ಆಡು. Moving, agitation, trembling, etc. (ತೊನೆ, ಒಲೆ, ತೂಗು, ಕೊಡಪು, ನಡುಕ, ಕಮ್ಪನ Šs.). — ಅಲ್ಲುಗು. -ಉಗು. To fall in drops, to drip (Abh. P. 14, 177).

ಅಲ್ಲು allu. 3. = ಹಲ್ಲು. (My.).

ಅಲ್ಲೂರಿ allûri. — ಅಲ್ಲೂರಿಗಿಡ. An undershrub, Cassia sophera Lin. (Z.; My.).

ಅಲ್ಲೋ allô. See s. ಅಲ್ 3.

ಅಲ್ಲೋಲ allôla. (= ಅಲ್ಲ 3). — ಅಲ್ಲೋಲಕಲ್ಲೋಲ. dupl. = ಅಲ್ಲಕಲ್ಲೋಲ. Great agitation, etc. ಸಮುದ್ರವು ಅಲ್ಲೋಲಕಲ್ಲೋಲಮ್ ಆಗಿತ್ತು. (B. 5, 155).

ಅವ್ av. ಔ. = ಅಮ, ಅವ್ವ, etc. Mother. ಇದು ಏನ್, ಅವ್? (Bp. 12, 22). ಅಗ್ಗವಣಿಯಂ ಹಿಡಿ, ಅವ್! (12, 33). See also 24, 63; 47, 20. 27; Bh. 1, 10, 18.

ಅವ ava. A remote demonstrative pronoun: that man, he (Šmd. 181; T., M.; Tě. ವಾಡು). ಅವಂ, ಇವಂ, ಉವಂ (182). ಅವನು (C.). ಅವರ್, ಇವರ್, ಉವರ್ (182). Its plural is used for men and women, *e. g.* ಅವರ್ ಗಣ್ಡರ್, ಅವರ್ ಪೆಣ್ಡಿರ್ (109). Nom. pl.: ಅವರ್ (121), ಅವರ್ಗಳ್ (124; Bp. 46, 36), ಅವನ್ದಿರ್ (120; Bp. 32, 54; 46, 12), ಅವರುಗಳ್ (Bp. 5, 36; Bh. 1, 8, 10. 11. 20), ಅವದಿರ್ (2, 4, 6; 2, 13, 45; Bp. 51, 77; 58, 34. 39), ಅವದಿರು (1, 8, 89), ಅವರು (C.). ರಥರ ಕಾವಲವನ್ದಿರ ಹೆಸರು ಸವ್ಯೇಷ್ಠ ಎನ್ದೂ ದಕ್ಷಿಣಸ್ಥ ಎನ್ದೂ ಉಣ್ಟು (Nr.). Singular: ಅವನಂ, ಅವನಿಂ, ಅವನತ್ತಣಿಂ, ಅವನ, ಅವನೊಳ್ (Šmd. 129); ಅವನನ್ನು (C.); ಅವನಿನ್ದ (C.); ಅವಂಗೆ (133), ಅವಗೆ (C.; Bp. 28, 41; B. 5, 54. 99), ಅವನಿಗೆ (C.). — ಅವಂ ಕಮುಗಲಿ, ಅವಂ ಛಲವಾದಿ (Šmd. 193). ಅವಂ ವಿಮಲಮತಿ (111). ಪೊನ್ನುಳ್ಳವನೆ ಕುಲೀನಂ (174). ಅವನ್ ಅಧಿಕಪುಣ್ಯನ್, ಅವನೆ ಸೇವ್ಯಂ (174). ತಾನ್ ಅವಂ ಚದುರಂ (174). ಸಮಂ ನುಡಿವೊಡೆ ಅವಂ ಹಿರಿಯಂ (297). ಪೊರ್ದುವೊಡೆ ಅವನ್ ಒಳ್ಳಿದಂ (298). ಸ್ಥಿರಮ್ ಆಗಿ ಸ್ನೇಹ ಮಾಳ್ಪವನು (ನೀಲೀರಾಗ Hlâ.). ಸ್ಥಿರಮ್ ಅಲ್ಲದೆ ಸ್ನೇಹ ಮಾಳ್ಪವನು (ಹರಿದ್ರಾರಾಗ Hlâ.). ಬೃಹಸ್ಪತಿಯ ಯಾಗ ಮಾಡಿದವನು (ಸ್ಥಪತಿ Hlâ.). ಯಾಗ ಮಾಡುವಾತ (ಯಜಮಾನ, etc. Hlâ.). ಮನೆವಾರ್ತೆಯೊಳ್ ಇರ್ಪವನು (ಅಧ್ಯಾಗಾರಿಕ, etc. Hlâ.). ತನ್ದೆಯ ಒಡಹುಟ್ಟಿದವನು (ಪಿತೃವ್ಯ Nr.). ಬಲ್ಲವನು (ಪಣ್ಡಿತ, etc. Nr.). ಮುನ್ದೆ ಹೋಹವನು (ಪುರೋಗ, etc. Nr.). ಒಳ್ಳಿತಂ ಗೆಯ್ವವ (ಶುಭಂಯು, etc. Hlâ.). ಎಣ್ಮೆಯ್ಯವ (ಶಿವ Šm. 2; Kk. 4). ವಸುಮತಿಗೆ ಶಿವಭಕ್ತಿಯಂ ಪಸರಿಸುವವಂ (ಬಸವಂ) ತಾನ್ ಆಗಿ, ಆತನ ದೆಸೆಯೊಳ್ ಎಲ್ಲಾ ಭಕ್ತರ್ ಆದಪರ್ (Bp. 1, 24). ತಿಂಗಳಂ ಸೂಡಿದವನು (Šiva, 1, 32). ಅವನ ಮಾತು ಕೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟ ಕಮ್ಬ. — ಅವನಿಗೆ ನಾನೇ ಸುಲಿದ ಬಾಳೆಯ ಹಣ್ಣು (Prvs.). — ಅವರವರ್. -ಅವರ್. -ರು. rep. Every one of them (Bp. 31, 31; 56, 56; 59, 19). — ಅವರಿಬ್ಬರು. -ಇಬ್ಬರು. Both of them (B. 3, 127). — ಅವರಿವರ್. -ಇವರ್. Those and these. ಜೈನರ್ ಅವರಿವರ್ ಎನ್ನದೆ (without any distinction) ಎಲ್ಲರು ಮಾನಭಂಗಿತರ್ ಆಗಿ ಮಡಿದರು (Bp. 52, 19). — ಅವಳ್. -ಅಳ್ 4. ಅವಳು. That woman, she (T., M.; Tě. ಅದಿ; Tě. ಆಲು, she, a woman). ಅವಳ್, ಇವಳ್, ಉವಳ್ (Šmd. 186. 245). Its plural is the same as that of ಅವ (120. 121), also ಅವಳ್ದಿರ್ is used (120). ಅವಳ್ ಸಜ್ಜನವೆಣ್ (109). ಅವಳ್ ವಿಮಲಮತಿ (111). ಪೊಬಗುಳ್ಳವಳೆ ಪೆಣ್ (174). ಅವಳ್ ಪತಿವ್ರತೆ, ಅವಳ್ ಮಾನ್ಯೆ (174). ತಾನ್ ಅವಳ್ ಚದುರೆ (174). ಅವಳು (Bp. 40, 9). ಗಣ್ಡನು ಬಯಸುವವನ್ತಪ್ಪವಳು (ಕಾನ್ತೆ Nr.). ಚಿಕ್ಕವಳು (ಬಾಲೆ Nr.). ಮಕ್ಕಳು ದಾಯಿವವಳು (ಜೀವತೋಕೆ, etc. Hlâ.). ವಿದಗ್ಧೆಯುಂ ಮುಗ್ಧೆಯುಮ್ ಆಗಿರ್ಪವಳು (ವಾಣಿನಿ Hlâ.). ಲೋಗರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದವಳ್ ಆಗಿ ಮಕರಿಕಾಪತ್ರ ಮೊದಲಾದ ಶಿಲ್ಪವಿದ್ಯೆಯ ಮಾಡುವವಳು (ಸೈರನ್ಧ್ರಿ Nr.). ಅವಳ ಕುರುಳ್ಗೆ ಮಾಲಿದುಮ್ಬಿಗಳ್ ಎಣೆಯೆ? (Šmd. 139). ಕುನ್ತಲೇಶ್ವರಂಗೆ ಚಮ್ಪಕಮಾಲಿನೀನಾಮದ ಒರ್ವ ಮಗಳ್ ಉಣ್ಟು, ಅವಳ್ಗೆ ಸನ್ತತಂ ಮನ್ತ್ರಿಸುತೆ ವಿಷಯೆ ಸಖಿಯಾಗಿ ಇರ್ಪಳ್ (J. 30, 1). — ಅವಳ್ಗೂಡು. -ಕೂಡು. To join, or be in company with, her (Rsv. 10, after 7). — Note: As in Tělugu ವಾಡು & ಅದಿ, so also in the vulgar dialect of the *Southern Mhr. country* ಅವ, and *especially* ಅವಳ್, are at present not used in reference to any person of respectability, but are replaced there by ಆತ and ಆಕೆ. From the instances quoted above it appears that this distinction is not classical, and, besides, ಅವ in My. is never understood to convey a disrespectful sense.

ಅವ ava. Off, away, down, implying sometimes depreciation, disrespect, diminution, etc.

ಅವಕ avaka. (Šmd. 25, not in all MSS., also not in Mdb.).

ಅವಕರ ava-kara. *Sweepings, dust* (ಸಂಕರ, ಕಸ Mr. 202).

ಅವಕಾಶ ava-kâśa. A glance. 2, *place, room.* 3, *an interval.* 4, *opportunity, leisure.*

ಅವಕೀರ್ಣ ava-kîrṇa. Thrown off. 2, *scattered.* 3, overcast, overspread.

ಅವಕೀರ್ಣಿ ava-kîrṇi. *A religious student who has committed an act of incontinency* (ಅತ್ಯನ್ತ ಕೆಟ್ಟವಂ Mr. 253).

ಅವಕುಂಚಿತ ava-kuñcita. Bent, contracted; devoid of extension; deformed; degenerated, degraded (ನಿಷ್ಕಾಸಿತ, ಅವಕೃಷ್ಟ, ಅವರೂಪಿತ, ಅವಲೀನ, ಅವನೀತ, ಹರಹುಗೆಟ್ಟದು Mr. 451).

ಅವಕುಟ ava-kuṭa. An earthen vessel used for churning, etc. (ಕುರುಳೆ Mr. 211).

ಅವಕೂರ ava-kûra. Being without boiled rice or food (ಅನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಹೋಗುವವನ್ತ G.).

ಅವಕೃಪೆ ava-kripĕ. Displeasure, disfavour (ವಿಗ್ರಹ Cb., B. 5, 8).

ಅವಕೃಷ್ಟ ava-krishṭa. Drawn away or down. 2, sent away; expelled, turned out (ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿಸಿಕೊಣ್ಡ G.). 3, *inferior, low:* degraded. See ಅವಕುಂಚಿತ.

ಅವಕೇಶಿ ava-kêśi. *Barren.* 2, *a tree without fruit* (ಬಂಜೆ ಮರ Mr. 103).

ಅವಕ್ರ a-vakra. Not crooked; upright, honest. (My.).

ಅವಕ್ರಯ ava-kraya. *Price.*

ಅವಗಡ ava-gaḍa. An obstruction, impediment; embarrassment, jeopardy (My.). ಅವಗಡಮ್ ಆಗೆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ (Bp. 16, 10). 2, inaccessibility. ಅತಿಅವಗಡದ ಕೈಲಾಸಮಂ ನೆರೆ ಸೂರೆಗೊಣ್ಡವನು (24, 51). 3, monstrosity, terribleness. ವಿಷವಷ್ಟು ತೀವಿ ಇರ್ದ ಅವಗಡದ ಫಣಿವರಕಟಕ! (48, 15; see also 35, 49; 37, 26). 4, impossibility. ಈ ಕೋಟಿಯಂ ಸಾಧಿಸುವಡೆ ಅವಗಡಂ (16, 15). ಆದ್ಯರಿಗೆ ತಾನ್ ಅವಗಡಮ್ ಅದು ಆವುದು?

Digitized by Google

(44, 44). (Mbr. ಅವಘಡ; Tě. ಅವಘಳ, difficult, impossible; Te., M., Tu. ಅವಗಡ, mischief, danger).

ಅವಗಡಿಕೆ ava-gaḍikĕ. = ಅವಗಡ. (ಮುಕ್ಕುಡಿ Bhn. 3, o. r. ಅವಗಡ).

ಅವಗಡಿಸು ava-gaḍisu. 1. To push down, to depress, to lower, to slight, to surpass, to suppress, to subdue. See Bp. 4, 23; 5, 29; 13, 20; 52, 20; 54, 51; 36, 18; Bh. 2, 4, 6; 8, 27, 23; J. 14, 5; 15, 4; 31, 31. 48. (Tĕ. ಅವಘಳಿಂ ಚು, ಔಘಳಿಂಚು; cf. ಅವಘಟ್ಟನ).

ಅವಗಡಿಸು ava-gaḍisu. 2. To be very active, to hasten, to hurry; to become impetuous or violent; to exult, to be arrogant. See Bp. 2, 3; 18, 43; 27, 31. 60; 28, 41; 31, 20; 32, 33; 37, 1; 51, 67. 69; 55, 56; 58, 13. 36; Bh. 3, 12, 17; 3, 13, 30; J. 6, 2; 12, 49; 20, 34; 28, 5; 31, 27. (Tĕ. ಅವಘಳಿಂಚು, ಔಘಳಿಂಚು; cf. ಅವಗಬಾಯ & ಅವಘಟ್ಟನ).

ಅವಗಡೆ ava-gaḍĕ. (= ಅವಗಡಾಯ). See Bh. 3, 13, 32. — ಅವಗಡೆಯ. -ಅ 3. A man of rash, impetuous, passionate, or exultant action (Bp. 36, 33; 37, 46).

ಅವಗಡೆಯತನ avagaḍĕyatana. The condition of being an impetuous, etc. man (Râm. 6, 2, 17).

ಅವಗಣಿತ ava-gaṇita. *Disregarded, despised.*

ಅವಗತ ava-gata. Gone away. 2, gone near; entered into. 3, *known, understood.*

ಅವಗತಿ ava-gati. Knowledge (Sk.). 2, = ಅವಗತಿ No. 2 (My.).

ಅವಗಂಧ ava-gandha. A bad smell. See ಜಲಕಾರವಗಂಧ.

ಅವಗಮನ ava-gamana. (Going, going away); going near; descending; — understanding, comprehension, getting acquainted with; assuring one's self. See ಪುರೋವಗಮನ.

ಅವಗಮ್ಯ ava-gamya. To be known or understood (adj.; Bp. 1, 66).

ಅವಗಯಿಸು avagayisu. = ಅವಗಹಿಸು 1. Tbh. of ಅವಗ್ರಹಿಸು. ಅವಗಯಿಸಿತು (ಅವಗ್ರಹಾರ್ಥ Ct. II, 105, o. r. ಅವಗಯ್ಸು).

ಅವಗಹಿಸು avagahisu. 1. = ಅವಗಯಿಸು. (Bp. 36, 33).

ಅವಗಹಿಸು avagahisu. 2. To dive, to bathe (My.).

ಅವಗಳಿಯ ava-gaḷiya. Rash, impetuous, or passionate action (ಉರವಣೆಕಾರನ Śmd. I.).

ಅವಗಾಹ ava-gâha. 1. Plunging or diving into, bathing (Sk.; ಸ್ನಾನ ಮಾಡೋಣ Čb.; My.). 2, a bucket (ನೀರ ದೋಣಿ Hla.; ಮರಿಗೆ Mr. 213).

ಅವಗಾಹ avagâha. 2. Tbh. of ಅವಗ್ರಾಹ. = ಅವಗಾಹನ No. 2 (R.).

ಅವಗಾಹನ ava-gâhana. = ಅವಗಾಹ 1. (Sk.; My.). 2, = ಅವ ಗಾಹ 2, comprehension (My.).

ಅವಗಾಹಿಸು avagâhisu. 1. To plunge or dive into water (My.); to swim, to float (ಈಸಾಡು, ತೇಲಾಡು G.); — to enter into (Bh. 1, 20, 59).

ಅವಗಾಹಿಸು avagâhisu. 2. To comprehend (My.).

ಅವಗೀತ ava-gîta. Sung badly. 2, *censured, blamed, detested.* 3, *seen frequently, well known* (ಉಪಲಬ್ಧ, ಮಗುಟಿ ಕಾಣ್ಬುದ ು Mr. 451). See s. ಮಗುಟಿ ಮಗುಟಿ.

ಅವಗುಣ ava-guṇa. An evil quality; a vice; an evil effect. (Bp. 4, 62; 30, 27; 40, 38; 56, 44; My.).

ಅವಗುಣಿ ava-guṇi. Vicious; of evil properties (Bp. 22, 50).

ಅವಗೂಡೆ ava-gûḍĕ. The plant Trichosanthes palmata Roxb. (St. & Pl.; Tĕ. ಅಪ್ಪಗೂಡೆ).

ಅವಗ್ರಹ ava-graha. = ವಗ್ರಹ. Taking off or away; separation; distinguishing. 2, obstacle, impediment, restraint, hold. 3, *drought.* 4, *the forehead of an elephant* (ಆನೆ ಯ ಮುನ್ನಣ ಲಲಾಟ Mr. 155). 5, an imprecation or term of abuse.

ಅವಗ್ರಹಣ ava-grahaṇa. Obstacle, impediment; restraint; disrespect (Sk.).

ಅವಗ್ರಹಿಣಿ ava-grahiṇi. *Obstacle.*

ಅವಗ್ರಹಿಸು ava-grahisu. = ಅವಗಯಿಸು, ಅವಗಹಿಸು 1. To lay hold of or on, to attain (ಅವರಿಸು Śmd. 182 Cm.; Mdb. Cm. ಗ್ರಹಿಸು; other meanings may be derived from ಅವಗ್ರಹ & ಅವಗ್ರಹಣ).

ಅವಗ್ರಾಹ ava-grâha. = ವಗ್ರಾಹ. Seizing (see ಅವಗಾಹ 2, ಅವ ಗಾಹನ, ಅವಗಾಹಿಸು 2). 2, obstacle. 3, *drought.*

ಅವಘಟ್ಟನ ava-ghaṭṭana. Pushing, brushing or rubbing away or off; pushing or rubbing together. 2, stirring up.

ಅವಘಾತ ava-ghâta. Striking, hurting, killing. 2, a violent or fatal blow. (My.; ಮರಣ Čb.).

ಅವಂಗೋತ avangôta. A sword, a scymitar (?ಕತ್ತಿ, ಕೃಪಾಣಿ Mr. 379; cf. ಅತಕೋತು?).

ಅವಚು avaču 1. = ಅಗಚು etc., ಅದಕು 1, etc., ಅವುಕು, etc., ಅವುಚು 1. To press; to hold firmly, to confine, to embrace. ತಾಯಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಎತ್ತಿ, ಎದೆಗೆ ಅವ ಚಿಕೊಣ್ಡು (B. 1, 24). ಹೆಂಗಸರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಎದೆಗೆ ಅವಚಿ ಕೊಣ್ಡು (5, 155). ಕಬ್ಬಿಯನ್ ಅವಚಿ ಕೊಣ್ಡು (Bp. 44, 6). ತನ್ನ ಉರದ ಸೆಜ್ಜೆಯನು ಒಡನೆ ಕಂಕುಳಲಿ ಅವಚಿ ಕೊಳುತಂ (47, 46). See Bh. 1, 14, 20; 2, 10, 13; 7, 1, 4.

ಅವಚು avaču 2. = ಅವಿಚು, etc. To hide (v. t.), etc. (My.).

ಅವಚೂರ್ಣಿತ ava-čûrṇita. *Sprinkled with powder.* 2, *coarsely pounded or ground.*

ಅವಚೂಲ ava-čûla. *An ornament hanging downwards from the top of a banner.*

ಅವಚ್ಛನ್ನ ava-č-čhanna. Covered over, overspread, filled. (R.).

ಅವಚ್ಛಿನ್ನ ava-č-čhinna. Cut off, separated; broken. 2, predicated. (R.).

ಅವಚ್ಛುರಿತ ava-č-čhurita. *A horse-laugh.*

ಅವಚ್ಛೇದ ava-č-chêda. Anything cut off; a portion; cutting off. 2, distinction. 3, discrimination. 4, a boundary. 5, a distinguishing property, a predicate. See ವ್ಯವಚ್ಛೇದ.

ಅವಚ್ಛೇದಕ ava-č-chêdaka. Separating; distinguishing; peculiar. 2, a characteristic property, a predicate. (R.).

ಅವಜೆ avajĕ. = ಅಮಜೆ, etc. (ಅಮ್ಬುಜೆ Mr. 115).

ಅವಜ್ಞತೆ ava-jnatĕ. = ಅವಜ್ಞೆ; — inadvertence, negligence (My.).

ಅವಜ್ಞಾತ ava-jnâta. *Despised.*

ಅವಜ್ಞಾತಿಶಯ avajnâ-atiśaya. Excess of disrespect, etc. See ಪಿಸುಕು.

ಅವಜ್ಞೆ ava-jnĕ. *Disregard, disesteem, disrespect, contempt.* See ಕಡೆಗಣಿಸು, ಕಡೆಗಣ್ಣು, ಮೂಂಕರಿಸು.

ಅವಂಚಕತ್ವ a-vančakatva. Candor, sincerity (Bp. 16, 8).

ಅವಟ avaṭa. *A hole; a pit.*

ಅವಟಯಿಸು avaṭayisu. To communicate, to reveal (Abh. P. 3, 127).

Digitized by Google

ಅವಟೀಟ avaṭīṭa. *Flat-nosed.*

ಅವಟು avaṭu. *The back or nape of the neck.* 2, *a hole or pit.*

ಅವಠಾಣ avaṭhâṇa. A fit of sulky anger, a sullen humour (? Bh. 10, 6, 22; Mhr. ಅಂವಠಾ).

ಅವಣ avaṇa. Tbh. of ಅವನ. — ಅವಣಜವಣ. Tbh. of ಅವನ ಜೇಮನ (Śmd. 376).

ಅವಣಿಸು avaṇisu. = ಹವಣಿಸು. (My.). ಪ್ರತಾಪಸಿಂಗನು, ಮಾನಸಿಂಗರಾಜನ ಸಂಗಡ ಯುದ್ಧ ಮಾಡ ಬೇಕೆನ್ದು, ಬಹಳ ಅವಣಿಸಿದನು (B. 5, 62).

ಅವತಂಸ ava-taṁsa. *A garland of flowers.* 2, *a crest* (ತಲೆಯ ಮೇಲಿನ ಆಭರಣ G.) 3, *an ear-ring.* 4, a lock of hair left on the head (ಜಣ್ಣಿಕೆ, ಜುಟ್ಟು G.). See ಬಾಸಿಂಗ.

ಅವತಂಸಕ ava-taṁsaka. *A garland of flowers,* etc. (= ಅವತಂಸ).

ಅವತಮಸ ava-tamasa. *Slight darkness, obscurity.* 2, great darkness (ಕಡುಗತ್ತಲೆ Hlâ.; ಸನ್ತಮಸ, ಪರೆಯದೆ ಸುತ್ತುತಿಹ ಕತ್ತಲೆ Mr. 67).

ಅವತರಣ ava-taraṇa. Descending. (My.). 2, rushing along. 3, crossing. 4, translating. 5, annotation (Mhr.). See ನಿಮ್ನಾವತರಣ.

ಅವತರಣಚಿಹ್ನ avataraṇa-cihna. Quotation marks (B. 3, 5).

ಅವತರಣಿಕೆ ava-taraṇikĕ. = ಅವತಾರಿಕೆ. (My.).

ಅವತರಿಸು ava-tarisu. To descend; to become incarnate; to be born, to originate (ಹುಟ್ಟು Śmd. 341. 360 Cm.). See Śmd. 65. 143. 151. 205. 290. 341. 360; Čh. v. 182; Bp. 3, 2; 24, 16; 29, 4; 38, 47; 50, 3.

ಅವತಾರ ava-târa. Descent. 2, incarnation, manifestation. 3, a landing place or tîrtha. See ಅದಿವ್ಯಪಥೇನ್ದ್ರಾವತಾರ, ರುದ್ರಾವತಾರ, ಹತ್ತು ಅವತಾರ. 4, the number ten. — ಅವತಾರ ಎತ್ತು. To take an incarnation, to become incarnate (C.). — ಅವತಾರ ತಾಳ್. = ಅವತಾರ ಎತ್ತು. (J. 2, 49). — ಅವತಾರ ತಕ್ಕೊಳ್ಳು. = ಅವತಾರ ಎತ್ತು. (B. 5, 181; C.).

ಅವತಾರಣ ava-târaṇa. Causing to descend. 2, translation. 3, worship. 4, possession by an evil spirit. (R.).

ಅವತಾರಿಕೆ ava-târikĕ. Any preamble or preface (My.).

ಅವತೀರ್ಣ ava-tîrṇa. Descended. 2, crossed, passed over. 3, translated. (R.).

ಅವತೆ avatĕ. Tbh. of ಅವಸ್ಥೆ (Śmd. 341).

ಅವತೋಕೆ ava-tôkĕ. *A cow miscarrying from accident* (ಕಡ್ಡಿಕ್ಕಿಪಾಕಳು Mr. 180).

ಅವದಂಶ ava-daṁśa. *A stimulant to drink* (ಉಪದಂಶ, ಬಾಡ ಬಾಡಿಸುತ್ತ ಕಳ್ಳುಡಿವದು Mr. 221).

ಅವದಶೆ ava-daśĕ. Misfortune (My. rare).

ಅವದಾತ ava-dâta. *White.* 2, *yellow.* 3, *pure, clear.* 4, pleasing, beautiful.

ಅವದಾನ ava-dâna. (= ಅಪದಾನ). A pure or approved occupation. 2, *an act accomplished.* 3, a great act, an achievement (ಪ್ರಶಸ್ತವಾದ ಕೆಲಸ G.). 4, cutting or dividing into pieces; a part, a portion. ಅವದಾನನಂ (Śmd. 258).

ಅವದಾರಣ ava-dâraṇa. Tearing, dividing. 2, *a hoe or spade.*

ಅವದಾಹ ava-dâha. *The root of the grass Andropogon muricatus* (ಬಾಳದ ಬೇರು G.).

ಅವದೀರ್ಣ ava-dîrṇa. *Melted: fluid.*

ಅವದೂಱು ava-dûṟu. = ಅಪದೂಱು. (My.; Tĕ., M.).

ಅವದ್ಯ a-vadya. Not to be praised. 2, *despised, low, inferior* (ಗಾವಣಿಗ Mr. 375). 3, disagreeable.

ಅವಧರಿಸು ava-dharisu. To consider, to take to heart, to think upon, to listen to (ಸ್ಮರಣ Śmd. Dh., o. r. ಅವಧಾರಿಸು; ಕೇಳ್ 4 Cm.). ಅವಧರಿಪುದು ಬಿನ್ನಪಮಂ! (Śmd. 264). See Bp. 1, 66; 35, 54; 59, 25; Kk. 100; Mr. 3; J. 18, 45. — ಅವಧರಿಸವಧರಿಸು. rep. (Bp. 43, 31).

ಅವಧಾನ ava-dhâna. *Attention;* care; aim; devotion. See Bp. 43, 13; 59, 19; Bh. 1, 7, 41.

ಅವಧಾನಿ ava-dhâni. Attentive; careful. (Bp. 7, 5; 58, 38). 2, a title (My.).

ಅವಧಾನಿಸು avadhânisu. To mind, to pay attention to (Bp. 19, 8).

ಅವಧಾರ ava-dhâra. Upholding; an upholder (Bp. 1, 66). 2, accurate determination, ascertainment. 3, exclusive property (14, 1).

ಅವಧಾರಣ ava-dhâraṇa. Ascertainment; affirmation, emphasis (Śmd. 16; Kâvy. I, 1b, 15-22). 2, *stating or holding with positiveness or assurance.*

ಅವಧಾರಣೆ ava-dhâraṇĕ. = ಅವಧಾರಣ. (Śmd. 63. 67. 76. 394).

ಅವಧಾರಿಸು avadhârisu. To ascertain. 2, to consider. See Śmd. 178; Čh. v. 148; Kâvy. II, 2, B, 7; see ಅವಧರಿಸು.

ಅವಧಾರು avadhâru. Attention! heed! (My.; Grj. 3, 116; 4, 18. 22).

ಅವಧಾರ್ಯ ava-dhârya. To be ascertained, determined or known (adj., My.).

ಅವಧಿ ava-dhi. Attention. 2, *a limit; conclusion, termination* (ಅನ್ತಿಕ, ಕಡೆ Nn. 120; Śmd. 295). 3, *separation;* a division, district. 4, a period, time (ಮುದ್ದತು Čb.); season, opportunity, leisure (ವಿತಾನ Mr. 493). 5, agreement, engagement (ಕರಾರು Čb.). 6, extremity, calamity, misfortune (not Sk.; Tĕ.; R.). 7, *a hole; a pit* (ಗರ್ತ Nn. 120). See Bp. 47, 1.

ಅವಧೀರಣ avadhîraṇa. Treating with disrespect, despising (Čb.).

ಅವಧೂತ ava-dhûta. Shaken off; rejected; separated from worldly feeling and obligation (ಎಲ್ಲಾ ಬಿಟ್ಟವನು G.), a virakta (J. 5, 27. 28).

ಅವಧೃತ ava-dhṛita. *Perceived, understood.*

ಅವಧೆ ava-dhĕ. Placing down. See ವ್ಯವಧೆ.

ಅವಧ್ಯ a-vadhya. *Not to be killed, inviolable.*

ಅವಧ್ವಸ್ತ ava-dhvasta. *Scattered.* 2, *pounded coarsely.* 3, *sprinkled.*

ಅವನ avana. = ಅವಣ. *Satisfaction.* 2, joy (ಸನ್ತೋಷ Čb.). 3, desire; asking (ಬೇಡೋಣ Čb.). 4, favour (ಕೃಪೆ Čb.). 5, preserving, protection (ಸಂರಕ್ಷಣ G.; Čb.). 6, power (ಪರಾಕ್ರಮ Čb.). 7, *speed.* 8, increase (ಹೆಚ್ಚುವಿಕೆ Čb.). 9, going (ಹೋಗೋಣ Čb.).

ಅವನಜೇಮನ avana-jêmana. = ಅವಣಜವಣ. A joyful meal, etc.

ಅವನತ ava-nata. Bowed (ನಮಸ್ಕರಿಸುವಾತನಾದ Śmd. 2 Cm.). 2, downcast. 3, *bent, stooping.*

ಅವನತೆ ava-natĕ. Bowing down, prostration (ನಮಸ್ಕಾರ Śmd. 158. Cm.; Sk. ಅವನತಿ).

ಅವನದ್ಧ ava-naddha. Bound on, tied, covered. 2, a drum (Colebr.).

Digitized by Google

ಅವನಮ್ಬಿಕೆ ava-nambikĕ. = ಅಪನಮ್ಬಿಕೆ. (C.).

ಅವನಮ್ರ ava-namra. Bowed, bent. See ಎಲಾಸಾವನಮ್ರ.

ಅವನಸ್ಕರ ava-naskara (?). Truth (ನಿಜತೆ, ಅತಿದಿಟ Mr. 453).

ಅವನಾಟ ava-nâṭa. *Flat-nosed.*

ಅವನಾಯ ava-nâya. *Causing to descend; throwing down.*

ಅವನಿ avani. ಅವನೀ. *The earth.* 2, the tree ಕರಿಬೇವು, q. v. — ಅವನಿಪಾಲ್ತಾಂ. N. (Bp. 27, 46).

ಅವನಿಜ avani-ja. Earth-born. 2, the planet Mars (ಅಂಗಾರಕ, ವಕ್ರ, ಭೌಮ, ಮಂಗಳ Mr. 38). 3, a tree (see ಅವನೀಜ).

ಅವನಿಜಾತ avani-jâta. Earth-born. 2, the tree Rottleria tinctoria (ಪುನ್ನಾಗ, ವೃಕ್ಷಭೇದ Nn. 61).

ಅವನಿಜಾಪತಿ avanijâ-pati. Sîtâ's husband Râmacandra (J. 18, 1).

ಅವನಿಜೆ avani-jĕ. -ಜಾ. Sîtâ (J. 19, 45).

ಅವನಿತಲ avani-tala. The face of the earth: the earth (Č. Bp. 47, 35).

ಅವನಿದಿವಿಜ avani-divija. A Brâhmaṇa (Bp. 56, 56).

ಅವನಿಧರ avani-dhara. Earth-supporter: a mountain (Čb.; My.).

ಅವನಿನ್ದೆ ava-nindĕ. = ಅಪನಿನ್ದೆ. (My.).

ಅವನಿಪ avani-pa. A lord of the earth, a king (Bp. 5, 8; 22, 1; 57, 21).

ಅವನಿಪತಿ avani-pati. = ಅವನಿಪ. (Šmd. 179. 262).

ಅವನಿರುಹ avani-ruha. A tree (Bp. 19, 63; 26, 34; Mr. 513).

ಅವನಿವಲ್ಲಭ avani-vallabha. = ಅವನಿಪ. (Bp. 55, 8).

ಅವನಿಸುತೆ avani-sutĕ. = ಅವನಿಜೆ. (J. 18, 54).

ಅವನಿಸುರ avani-sura. = ಅವನಿದಿವಿಜ. (Bp. 56, 52; 57, 80).

ಅವನೀಜ avanî-ja. = ಅವನಿಜ. A tree (Bp. 5, 69; 19, 43. 45).

ಅವನೀತ ava-nîta. Led or brought down; led away; thrown down (ಅವಕುಂಚಿತ, etc. Mr. 451).

ಅವನೀಪತಿ avanî-pati. = ಅವನಿಪತಿ. (Bp. 50, 40).

ಅವನೀಪಾಲಕ avanî-pâlaka. A protector of the earth, a king (Bp. 53, 34).

ಅವನೀರುಹ avanî-ruha. = ಅವನಿರುಹ. (ವೃಕ್ಷ Nn. 65).

ಅವನೀಶ avani-iśa. A lord of the earth, a king (ಅರಸು Nn. 136. 145; ಚಕ್ರವರ್ತಿ Mr. 516).

ಅವನೀಶ್ವರ avani-îśvara. = ಅವನೀಶ. (J. 2, 38).

ಅವನೀಸುರ avanî-sura. = ಅವನಿಸುರ. (J. 2, 33).

ಅವನ್ತಿ avanti. *N. of a city, the modern Oujein (Ujjayini).* 2, N. of a country. 3, = ಅವನ್ತಿಸೋಮ (ಅಭಿಷವ, ತುಕ್ರ, ಸೋಮ, ಅಕ್ಕಿಗಚ್ಚು Mr. 214).

ಅವನ್ತಿಸೋಮ avanti-sôma. *Sour gruel* (ಅಕ್ಕಿಗಚ್ಚು Hlâ.).

ಅವನ್ದ್ಯ a-vandya. Not to be praised; not to be respected; a vile man (ಪಾಪಿ, ಖೇಟ, etc. Mr. 225).

ಅವಪಥ್ಯ ava-pathya. An error in diet (My.; Tĕ., Mhr.).

ಅವಪಾತ ava-pâta. Falling down; descending. 2, *a hole or pit.*

ಅವಬೋಧ ava-bôdha. Waking. 2, perception, knowledge. 3, discrimination, judgment. 4, teaching. See Kâvy. II, 2. B. 16.

ಅವಭಾಷ ava-bhâsha. Speaking. See ಪೃಚ್ಛ್ಯಾವಭಾಷ.

ಅವಭೃಥ ava-bhritha. Carrying off, removing. 2, purification by bathing of the sacrificer and the sacrificial vessels after a sacrifice. 3, *a supplementary sacrifice made to atone for any defects in a principal and preceding one* (ಕಡೆಗಣ್ಣ ಯಾಗಂ Mr. 261). 4, bathing after marriage (Râm. 1, 16, 51).

ಅವಭ್ರಟ ava-bhraṭa. *Flat-nosed.*

ಅವಮ avama. *Undermost, low; inferior, base.*

ಅವಮತ ava-mata. *Disregarded, despised.*

ಅವಮತಿ ava-mati. Dislike; disregard. 2, foolishness (My.; T.).

ಅವಮನ್ನಣೆ ava-mannaṇĕ. Tbh. of ಅವಮಾನನೆ. Disrespect, incivility (My.).

ಅವಮರ್ದ ava-marda. Trampling, oppression. 2, *devastation, inflicting pain or punishment on an enemy by laying his country waste, etc.*

ಅವಮರ್ಯಾದೆ ava-maryâdĕ. Incivility (My.; Tĕ.).

ಅವಮಾನ ava-mâna. = ಅಪಮಾನ. Disregard, disrespect, incivility; dishonour (My.). See ಪಾಟಿ೨ಲ್. — ಅವಮಾನ ಪಡು. = ಅವಮಾನ ಮಾಡು. ಅವನನ್ನು - - (My.). — ಅವಮಾನ ಮಾಡು. To treat contemptuously (Si. 383; B. 5, 49). ಅವನಿಗೆ - - (My.).

ಅವಮಾನನೆ ava-mânanĕ. *Disrespect.*

ಅವಮಾನಿತ ava-mânita. *Disregarded, despised.*

ಅವಯವ ava-yava. *A limb, a member; a part;* a component part. 2, a member or component part of a logical argument or syllogism. See Kâvy. III, 3, B, 148. 153 seq.

ಅವಯವಸಮ್ಬನ್ಧ avayava-sambandha. The relation of membership (Šmd. 161).

ಅವಯೋಗ ava-yôga. An inauspicious omen (My.; Tĕ.); imminent evil (My.).

ಅವರ avara. Inferior, low; least, the least. 2, *posterior, hinder, last, following* (ಕಡೆಯ G.). 3, *the hind thigh of an elephant* (ಆನೆಯ ಹಿಂಗಾಲ್ Mr. 158).

ಅವರಜ avara-ja. *A younger brother.*

ಅವರತ ava-rata. Stopped, ceased. See ಅನವರತ.

ಅವರತಿ ava-rati. *Stopping, cessation, end.*

ಅವರವರ್ಣ avara-varṇa. An inferior caste. 2, *a Śûdra.*

ಅವರಾರ್ಧ್ಯ avara-ardhya. Being on the lower or nearer side. See ಅನವರಾರ್ಧ್ಯ.

ಅವರಿ avari. Tbh. of ಅಮರಿ (Šmd. 347, o. r. ಅವರೆ, q. v.; My.).

ಅವರಿಷ್ಠ a-varishṭha. Not the best, trifling, small (ಅಲ್ಪ, etc., ಕಿರಿದು Mr. 427).

ಅವರೀಣ avarîṇa. Degraded. 2, *censured, blamed.*

ಅವರೂಪಿತ ava-rûpita. Misshapen, deformed; degenerated (ಅವಕುಂಚಿತ, etc. Mr. 451).

ಅವರೆ avarĕ. = ಅಮರಿ No. 3, etc. Tbh. of ಅಮರಿ (Šmd. 347, o. r. ಅವರಿ). A species of pulse, Phaseolus radiatus (ವಲ್ಲ, ನಿಷ್ಪಾವಕ Nr., Hlâ.; ವಲೆ, ನಿಷ್ಪಾವಕ Mr. 374). ಕೂಗುರೆ ಅವರೆಗಳು ವಲ್ಲಾಖ್ಯಂ (Mr. 150). 2, the pulse called Dolichos lablab Lin. (St. & Pl.; see ಅವರೆ; Tu. ಅಬರೆ; T., M. ಅವರೈ, ಅವರೆ; Tĕ. ಅನಪ, ಅನುಮು, ಅನುಮು). See *e. g.* ಚಪ್ಪರ, ತಿಂಗಳವರೆ, ನೆಲವರೆ, ಹೊಲದವರೆ, ಹಿಮುಕವರೆ. — ಅವರೆ ಅವರೆ ಎಲ್ಲಾ ಒನ್ದೇ, ಅವರೆಯ ಕೇಣಿದ ಮೊಟ ಬೇರೆ (Prv.). — ಅವರೆಬಳ್ಳಿ. The avarĕ creeper (St. & Pl.).

ಅವರೋಧ ava-rôdha. Obstruction, restraint (ತಡೆಯೋಣ G.). 2, *the seraglio of a palace.*

Digitized by Google

ಅವರೋಧನ ava-rôdhana. Blockade; obstruction. 3, *the women's apartments of a palace.*

ಅವರೋಹ ava-rôha. A shoot sent out by a plant. 2, *a pendent branch, one that strikes fresh roots into the earth as those of the Indian fig-tree* (ಗಿಡದ ಪಾರಿವ್ಪ್ರ G.). 3, *a creeping plant climbing up to the top of a tree;* the upward climbing of a creeper (ಲತೋದ್ಗಮ, ಮರದ ಮುದಲ್ Hlâ.; ಲತೋದ್ಗಮ, ಬಳಿದ ಮುದಲ್ Mr. 106; ಗಿಡದ ಬುಡದಿನ್ದ ತುದಿಯ ತನಕ ಹಬ್ಬಿದ ಬಳ್ಳಿ G.).

ಅವರ್ಗ a-varga. A non-class; not classified, as certain consonants (Śmd. 21. 43. 44; Kâvy. I, 1 *a*, 15. 16; III, 2, B, 48. 49).

ಅವರ್ಗೀಯ a-vargîya. Not belonging to the so-called classified consonants. (My.).

ಅವರ್ಜ a-varja. The act of not abandoning or rejecting (My.).

ಅವರ್ಜ avarja. = ಅವಜಾರ. A day-book, a ledger, an abstract of receipts and disbursements (Mg.).

ಅವರ್ಜ್ಯ a-varjya. Not to be abandoned or rejected (My.).

ಅವರ್ಣ a-varṇa. The two vowels ಅ and ಆ (Śmd. 17; Kâvy. I, 4, 19-21). 2, *censure, blame* (Śmd. 17).

ಅವರ್ಣವಾದ avarṇa-vâda. The vowels called ಅ and ಆ (Śmd. 17). 2, *censure, blame.*

ಅವರ್ಣಿಕಾಮರ್ a-varṇi-kâmar. N. of the twelve Âdityas (Śmd. 17).

ಅವರ್ದು avardu. = ಅಮರ್ದು. — ಅವರ್ದುಕಳೆವೆಳಗ. -ಬೆಳಗ. He who shines with ambrosia-rays: the moon (ಶಶಿ Kk. 44).

ಅವರ್ಷಣ a-varshaṇa. Drought (My.; Mhr.).

ಅವಲ್ aval. 1. To pound (ಮುಸಲಕ್ರಿಯೆ Śmd. Dh.; T. ಅವ್ವೈ, to beat; to crack, break; Tu. ಅಬೆ, to beat or pound rice; see ಅಪಚು 2).

ಅವಲ್ aval. 2. -ಲು. Pounding, beating in a mortar. **2,** = ಅವಲಕ್ಕಿ (My.; T.; M. ಅವಿಲ್). ಅವಲ್ಗ (Śmd. 139). — ಅವಲಕ್ಕಿ. -ಅಕ್ಕಿ. Rice (batta) which has first been scalded in hot water, then partly dried, then fried, and lastly flattened by beating it in a mortar (ಪೃಥುಕ, ಚಿಪಿಟ, ಚಿಪಿಟಕ Hlâ., Nr., G.; ಪೃಥುಕ Mr. 375; My.; Si. 314. 404; B. 2, 31). — ಅವಲರಗು. -ಅರಗು. Wafer sealing letters with (T.; R.). 2, lac-powder (My.).

ಅವಲ್ aval. First, chief, greatest, best (My.; Mhr., H. ಅವಲ).

ಅವಲಕ್ಷ ava-laksha. = ವಲಕ್ಷ. White (ಬಿಳಿದು G.).

ಅವಲಕ್ಷಣ ava-lakshaṇa. An unlucky sign or doing (Bp. 60, 53); — an unlucky man. ಅಂಗಿಯ್ ತೋರಿಸಿ ಅವಲಕ್ಷಣ ಅನ್ನಿಸಿ ಕೊಣ್ಡ (Prv.). See Prvs. s. ಕೆಯ್ 3, ಮೂಗು.

ಅವಲಗ್ನ ava-lagna. = ಅವಲಗ್ನ, ವಲಗ್ನ. Hanging down; attached. 2, *the waist* (ಮಧ್ಯ, ನಡು; ಅದರಲ್ಲಿ ತೋರ್ಪ ಪೊಕ್ಕುಳ್ ನಾಭಿ Mr. 327). 3, = ಅವಲಗ್ನ (My.).

ಅವಲಮ್ಬ ava-lamba. Hanging down, on or from; catching hold of; depending; resting upon; dependence, support, protection (Bp. 43, 50; Ch. v. 3); a prop, a stay; an appendage; = ಕಾಪ, ಶಿಕ್ಯ, ನೆಲಸು (Mr. 213). See ಉಪಧಾನಾವಲಮ್ಬ.

ಅವಲಮ್ಬನ ava-lambana. = ಅವಲಮ್ಬ. See ನಿಶ್ಶ್ರೇಣ್ಯಾವಲಮ್ಬನ.

ಅವಲಮ್ಬನೆ ava-lambane. = ಅವಲಮ್ಬನ. (ಆಶ್ರಯ G.; My.).

ಅವಲಮ್ಬಿ ava-lambi. Catching hold of, endowed with (Śmd. 395).

ಅವಲಮ್ಬಿತ ava-lambita. Hanging. 2, clung to. 3, supported, protected. (My.).

ಅವಲಮ್ಬಿಸು avalambisu. To hang on (v. t.), to suspend from. ಕಮ್ಬಿಯನ್ ಅವಲಮ್ಬಿಸಿ ಇರ್ಪ ನೆಲಹು (ಶಾಪ Nr.). 2, to take hold of. 3, to depend on, to have recourse to (My. ಅವನನ್ನು, etc.-).

ಅವಲಮ್ಬಿಸುವಿಕೆ avalambisuvike. Taking refuge (ಶ್ರಾಯ, ಶ್ರಯಣ Si. 390).

ಅವಲಿಪ್ತತೆ ava-liptate. Unction. 2, pride, vanity. (R.).

ಅವಲೀಢೆ ava-lîḍhe. Licking. 2, *disregard, contempt.*

ಅವಲೀನ ava-lîna. Reduced, destroyed, etc. (ಅವಕುಂಚಿತ, etc. Mr. 451).

ಅವಲೀಲೆ ava-lîle. Sport, play (Sk.); improper play (My.). 2, in mere play, easily, readily (Mhr. ಅವಲೀಲಾ; R.).

ಅವಲೇಪ ava-lêpa. Smearing. 2, ornament. 3, union, association (Śmd. 128. 130). 4, *pride.*

ಅವಲೋಕ ava-lôka. = ಅವಲೋಕನ. (My.).

ಅವಲೋಕನ ava-lôkana. Looking at. 2, *looking, seeing.* 3, beholding; sight (ದೃಷ್ಟಿ, ನೋಟ G.). 4, observation, considering (ಲಕ್ಷಣ Mr. 316).

ಅವಲೋಕಿಸು avalôkisu. To look at, to consider, to see (ನೋಡು G.; My.).

ಅವಲೋಹ avalôha. = ಅಕ್ಷ (Nn. 37). 2, ದುಷ್ಟ (Nn. 51).

ಅವಲ್ಗುಜ a-valgu-ja. *The plant Vernonia anthelminthica* Willd. See ಬಾವುಚಿಗೆ.

ಅವವಾದ ava-vâda. = ಅಪವಾದ. 2, *an order.*

ಅವಶ a-vaśa. Independent, uncontrolled. 2, not having one's own free will. 3, necessary.

ಅವಶಕುನ ava-śakuna. = ಅಪಶಕುನ. See Prv. s. ಶಕುನ.

ಅವಶಾತ್ a-vaśât. (fr. ಅವಶ). From uncontrollable circumstances, unawares, suddenly (My.; Tě.).

ಅವಶಿಷ್ಟ ava-śishṭa. Left, remaining (ಉಳಿದ Śmd. 344 Cm.); a rest, remainder. See ಉಳಿ, ಮಿಗು.

ಅವಶೇಷ ava-śêsha. Leavings, remainder (Bp. 56, 12). 2, end, close, termination. See ಅಷ್ಟಾವಶೇಷ, ನಿರವಶೇಷ.

ಅವಶ್ಯ a-vaśya. Ungovernable. 2, inevitable. 3, necessity. ಅವಶ್ಯಂ, *necessarily, certainly, by all means.* — ಅವಶ್ಯ ಬೀಳು. To become necessary (My.; B. 5, 285).

ಅವಶ್ಯಕ a-vaśyaka. Necessary, inevitable, indispensable (ಬಾಧ Mr. 448; My.; B. 4, 133; 5, 106).

ಅವಶ್ಯಾಯ ava-śyâya. *Hoar-frost* (ಹಿಮ, ತಣ್ಣೆ G.).

ಅವಷ್ಟಬ್ಧ ava-stabdha. Supported, rested on. 2, *relied on.* 3, stopped. 4, *near.*

ಅವಷ್ಟಮ್ಭ ava-stambha. Leaning or resting upon. 2, relying on; support. 3, staying. 4, self-confidence. 5, commencement. 6, a pillar. 7, *excellence* (ಸೌಷ್ಠವ, ಲೇಸು Mr. 451). 8, gold.

ಅವಷ್ಟಮ್ಭಿತ ava-stambhita. Supported, rested on (Grj. 3, after 103).

ಅವಷ್ಟಮ್ಭಿಸು ava-stambhisu. To lean or rest upon (Grj. 2, after 106).

ಅವಸ್ avas. Below; downwards; without, on the outside.

Digitized by Google

ಅವಸರ ava-sara. Descent. 2, *occasion, moment, favourable opportunity* (ಅವಸ್ತರ Mr. 531). 3, leisure, time. 4, the time of (ಹೊತ್ತು, ಸಮಯ G.). 5, (not in Sk.) necessity (C.; Te., T., Tu.). 6, haste from necessity, urgency, speed, hurry (ಆತುರ Kk. 54; Šm. 62; ತ್ವರ Mr. 494; C.; Tĕ., T., Tu.; ಆತುರ, ಕಾತರ, ಅವ್ವರೆ, ತವಕ G.; B. 1, 9; 2, 1. 35). 7, rain (Sk.; Čb.). 8, a year (Sk.; Čb.).—See Bp. 1, 41. 55; 4, 67; 6, 43; 9, 23; 12, 2; 30, 17; 35, 43; 37, 1; 43, 29; 47, 22. 55; ಮೂಡಿವಸರ.—ಅವಸರದಿ ಪೋಪುದು (ಉರವಣಿಗೆ Kk. 65). ಅವಸರಕ್ಕೆ ಮೂಡದು ಮೊಬ ನೇಯು ಬೇಡ (Prv.).

ಅವಸರಣ ava-saraṇa. = ಅವಸರಣ. See ಹಿಂಗು

ಅವಸರಿಸು avasarisu. To make haste, to be speedy, to press on, to be eager (Bp. 8, 11; 28, 28; 35, 6; 44, 62; 48, 6; 60, 4).

ಅವಸರ್ಪ ava-sarpa. = ಅವಸರ್ಪ. (Sk.).

ಅವಸರ್ಪಣ ava-sarpaṇa. (= ಅವಸರ್ಪಣ). Descending, stepping down. See ತೂಳ್.

ಅವಸಾನ ava-sâna. *Conclusion, termination, end.* 2, death (My.; ಮರಣ Čb.). 3, limit (ಮೇರೆ Čb.). 4, the end of a word or sentence; a pause. See Prv. s. ಪುತ್ರ.

ಅವಸಾಯ ava-sâya. Conclusion, end. 2, ascertainment, certainty. 3, remainder. See ಅಧ್ಯವಸಾಯ, ವ್ಯವಸಾಯ.

ಅವಸಾಯಿ ava-sâyi. Residing. See ಅನ್ತಾವಸಾಯಿ.

ಅವಸಿತ ava-sita. Having settled in a place, residing. 2, a dwelling place (ಮನೆ Mr. 194). 3, ended; *completed, finished.* 4, *known, understood,* 5, stored, as grain (G.).

ಅವಸಿತಿ ava-siti. = ಅವಸಾಯ. See ವ್ಯವಸಿತ.

ಅವಸು avasu. = ಅವಿಚು, etc. (My.).

ಅವಸೆ avasĕ. = ಅಮಾವಸ್ಯೆ, etc. Tbh. of ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ (Šmd. 368. 373. 375; ಅಮಾಸೆ Šm. 19; ಅಮಾವಾಸೆ Kk. 58; My.).

ಅವಸೇಕ ava-sêka. Sprinkling, irrigating. (ಸಿಮ್ಪಡಿಸೋಣ Čb.).

ಅವಸ್ಕನ್ದ ava-skanda. *An assault, an attack, a storm* (ಪ್ರಹಾರ, ದಾಳಿ Mr. 287).

ಅವಸ್ಕರ avas-kara. Something to be swept away or concealed. 2, *faeces, excrement, dirt.* 3, the privities (ಗುಹ್ಯ, ಹೇಸಿ G.).

ಅವಸ್ಥಾತೃ ava-sthâtri. Taking one's stand. See ಪರ್ಯವಸ್ಥಾತೃ.

ಅವಸ್ಥಾನ ava-sthâna. Standing on, residing; an abode; situation. See ವ್ಯವಸ್ಥಾನ.

ಅವಸ್ಥಾಯಿ ava-sthâyi. *Standing, residing in; placed.*

ಅವಸ್ಥಿತಿ ava-sthiti. Abiding; residence; practising. See ಅನವಸ್ಥಿತ.

ಅವಸ್ಥೆ ava-sthĕ. = ಅವತೆ. *State, condition, situation, circumstance of age or position.* 2, trouble, difficulty, strait, calamity (C.; Tĕ., M., T.).—ಅವಸ್ಥೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To assume a state, etc. (Bp. 47, 47).

ಅವಸ್ನಸೆ ava-snasĕ. = ವಸ್ನಸೆ, q. v.

ಅವಹರಣ ava-haraṇa. Throwing away, laying aside. 2, taking away; stealing, plundering. 3, taking back. 4, fining, mulcting. See ವ್ಯವಹರಣ.

ಅವಹಾರ ava-hâra. = ಅವಹರಣ. 2, *a shark, or another large water-animal* (ಗ್ರಾಹ, ನೆಗಳ್ Mr. 410). See ವ್ಯವಹಾರ.

ಅವಹಿತ ava-hita. Deposited; applied, directed (as the mind). See ವ್ಯವಹಿತ.

ಅವಹಿತ್ಥ avahittha. *Dissimulation.*

ಅವಹಿತ್ಥೆ avahitthĕ. = ಅವಹಿತ್ಥ. (Kâvy. IV, 2, 16).

ಅವಹೇಲ ava-hêla. *Disrespect, disregard, contempt, treating disrespectfully.*

ಅವಹೇಲನ ava-hêlana. ಅವಹೇಳನ. = ಅವಹೇಲ. (My.; ಅಬ‌ಯೋಣ, ತಿರಸ್ಕಾರ G.).

ಅವಳ್ avaḷ. (Tu. ಅಳ್). See s. ಅವ.

ಅವಳ avaḷa. = ಅಮುಳ್, etc.—ಅವಳಜವಳ. dupl. A pair (ಯಮುಲ, ಜೋಡು G.).

ಅವಳಿ avaḷi. Tbh. of ಯಮುಲಿ. A pair (J. 21, 27).—ಅವಳಿಜವಳಿ. dupl. A pair.—ಅವಳಿಜವಳಿಮಕ್ಕಳು. Twins (C.; B. 4, 107).—ಅವಳಿಮಕ್ಕಳು. Twins (J. 19, 45).

ಅವಳು avaḷu. = ಅವಳ್.

ಅವಾಕ್ avâk. = ಅವಾಚ್ 1. *Downwards.* 2, southwards, southern.

ಅವಾಕ್ಕು avâkku. Tbh. of ಅವಾಚ್ 1. (Šmd. 106 Cm.).

ಅವಾಕ್ಪುಷ್ಪಿ avâk-pushpi. *A kind of anise, Anethum sowa* Roxb.

ಅವಾಕ್ಶ್ರುತಿ a-vâk-śruti. *Dumb and deaf.*

ಅವಾಕ್ಷರ ava-akshara. A blunder as to letters, a mispronunciation. 2, an abusive word (ಕೆಟ್ಟ ಮಾತು Čb.; Mhr.).

ಅವಾಗ್ಭವ avâk-bhava. Born in the south (ಟೆಂಕಲಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದದು Si. 28).

ಅವಾಗ್ಭಾಗ avâk-bhâga. *The part below* (ಬುಡ್ಡ, ತರುಮೊದಲ್ Mr. 104).

ಅವಾಗ್ರ ava-agra. Having a bent top; *stooping, bending, bowed.*

ಅವಾಙ್ಮುಖ avâk-mukha. Having the face turned downwards, hanging the head (ಅಪಾಚೀನ, ತಲೆವಾಗುಹಂ Mr. 455).

ಅವಾಚ್ avâč. 1. = ಅವಾಕ್ಕು. *Downwards; looking downwards, headlong.* 2, south.

ಅವಾಚ್ a-vâč. 2. *Dumb.*

ಅವಾಚ a-vâča. = ಅವಾಚ್ 2. (ಮೂಕ Čb.).

ಅವಾಚಿ avâči. *The south.*

ಅವಾಚೀನ avâčîna. Southern (ತೆಂಕಣಾದುದು Mr. 58).

ಅವಾಚ್ಯ a-vâčya. *Improper to be uttered; unfit to be spoken about* (ಅಬದ್ಧಭಾಷಣ G.).

ಅವಾಜು avâju. Voice, sound, noise, report (My.; Br., H.).

ಅವಾನ್ತರ ava-antara. Situated between; intermediate; included;—subordinate (subordination), minor, extra (Mhr.; see s. ಪಂಚಮಹಾಪಾದ್ಯ). 2, invasion, incursion; havoc (My.; Tĕ.).

ಅವಾನ್ತ್ರ avântra. Tbh. of ಅವಾನ್ತರ. ಅವಾನ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಕುದುರೆ ದೇಶಾನ್ತ್ರವಾಗಿ ಓಡಿ ಹೋಯಿತು (Prv.).

ಅವಾಯ ava-aya. Going away; going to; giving way, yielding. See ಅನ್ವವಾಯ, ವ್ಯವಾಯ, ಸಮವಾಯ.

ಅವಾಯಿ avâyi. A report or rumour (Mhr. ಅವಾಈ; R.).

ಅವಾರ avâra. This side, *the near bank of a river.* 2, = ಆವಾರ, an enclosure (not Sk.).—ಅವಾರಗೋಡೆ. A surrounding wall (ಪ್ರಾಕಾರ, ವಪ್ರ Čb.).

ಅವಾರಿತ a-vârita. Unimpeded, unobstructed; innumerable (Bp. 22, 6).

Digitized by Google

ಅವಾರ್ಯ a-vârya. Unrestrainable, irresistible; not to be warded off (Bp. 22, 24; 46, 68).

ಅವಾಸ a-vâsa. Tbh. of ಅವಾಸಸ್. (My.; ಬತ್ತಲೆ G.).

ಅವಾಸಸ್ a-vâsas. *Unclothed, naked.*

ಅವಿ avi. 1. To hide, to conceal (ನಿಗೂಹನ Šmd. Dh.; *cf.* ಅಡಗು 1, ಅಡೆ 7; My. uses no other form but two P. ps.). P. ps. ಅವಿತು, ಅವುತು (My., in the intransitive meaning), ಓತು (Bp. 18, 79). ಒನ್ದಿಬ ಓನ್ದೆ ಮತ್ತೊನ್ದಬ ಮೇಲೆ ಅವುತು ಕೊಣ್ಡನ್ತೆ ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು (ಭೋಗವ್ಯೂಹ Si. 284). ಸೋತು ಓಡಿ ಹೋಗಿ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದನ್ತೆ ಅವುತು ಕೊಣ್ಡವನು (ತಿರೋಹಿತ, etc. 296).

ಅವಿ avi. 2. (= ಅಬ್ 1). To be spoiled, damaged; to rot; to perish; to go out, be extinguished (T.; R.; Tĕ. ಅವಿ, ಅವೆ, to break, burst, be destroyed).

ಅವಿ avi. *A sheep.* 2, *the sun.* 3, *a woman in her courses.* 4, a mountain (ಪರ್ವತ G.). 5, a master (ಯಜಮಾನ Čb.). 6, a rat (ಹೆಗ್ಗಣ Čb.). 7, air, wind (ಗಾಳಿ Čb.).

ಅವಿಕಲ a-vikala. Unimpaired, perfect, entire. 2, regular, consistent. See Bp. 10, 53; 18, 81; 22, 9; 30, 1; 43, 29.

ಅವಿಕೃತ a-vikṛita. Unchanged, permanent (Kâvy. I, 1 *b*, 15-22).

ಅವಿಕೃತಿ a-vikṛiti. Devoid of change, unchangeable (ನಿರ್ವಿಕಾರಿ Šmd. 67. 68; ವಿಕಾರವಿಲ್ಲದ 102 Cm.).

ಅವಿಗ್ನ a-vigna. *A prickly shrub, Carissa carandas* L. (ಕರಿಮಣಿಕೆಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡ Si. 137).

ಅವಿಘ್ನ a-vighna. Without obstruction or trouble;—safety (J. 20, 34).

ಅವಿಚಲಿತ a-vičalita. Unmoved, immoveable. See Bp. 27, 30; 34, 38; 39, 47; Abh. P. 10, 3.

ಅವಿಚಾರ a-vičâra. Inconsideration, non-advertence. 2, unhesitating, promptitude. See Bp. 21, 36; 22, 5; 38, 66; 40, 29; 53, 50; 60, 22; 61, 14; B. 5, 86; Grj. 4, 50.

ಅವಿಚಾರಣೆ a-vičâraṇĕ. = ಅವಿಚಾರ. (My., also ಅವಿಚಾರಣ).

ಅವಿಚಾರಿ a-vičâri. Undiscriminating, inconsiderate; an indiscriminate person. See Bp. 40, 65; 45, 39; 60, 6; Prv. s. ಅಧಿಚಾರಿ.

ಅವಿಚಾರಿತ a-vičârita. Badly investigated, unconsidered.

ಅವಿಚಾರಿತನಿರ್ಣಯ avičârita-nirṇaya. Prejudice. (My.).

ಅವಿಚಾರ್ಯ a-vičârya. Without considering, inconsiderately. (My.).

ಅವಿಚಾಲಿತ a-vičâlita. Unmoved, unshaken. (My.).

ಅವಿಚು aviču. = ಅವಚು 2, ಅವಸು, ಅವಿಸು, ಅವುಚು 2, ಅವುಸು 1. To hide (v. t.), to conceal, to cover (My.).

ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನ a-viččhinna. Unseparated, undivided, entire; uninterrupted, incessant. (My.).

ಅವಿಚ್ಛೇದ a-viččhêda. = ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನ. 2, entireness. 3, continuity. (My.).

ಅವಿತ avita. *Preserved, protected.*

ಅವಿತಥ a-vitatha. Not untrue. 2, not vain, not false or futile. (My.).

ಅವಿತು avitu. P. p. of ಅವಿ 1.

ಅವಿದೂಸ avi-dûsa. *Ewe's milk.*

ಅವಿದೆ avidĕ. Tbh. of ಅವಿಧಾ. — ಅವಿದೆಯಿಡು. -ಇಡು. To cry out avidĕ (Bp. 57, 51). ಅವಿದೆಗಳನ್ ಇಡುತ (53, 42).

ಅವಿದ್ಧ a-viddha. Unpierced.

ಅವಿದ್ಧಕರ್ಣೆ aviddha-karṇĕ. *The plant Cissampelos hexandra.*

ಅವಿದ್ಯ a-vidya. Unwise, foolish (Šmd. 109).

ಅವಿದ್ಯೆ a-vidyĕ. *Ignorance.* 2, illusion, Mâyâ.

ಅವಿಧಾ avidhâ. = ಅವಿದೆ, (ಅವಿಧೋ). An interjection used in calling for help; a cry for help.

ಅವಿಧಿ a-vidhi. Void of, or contrary to, rule. 2, *irregularity, incorrectness.* 3, misfortune, trouble (My.; Tĕ.).

ಅವಿಧೋ avidhô. (= ಅವಿಧಾ). ಅಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಂ (o. r. -ಣ್ಯರ್) ಭೋಯೆನಲುಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ್ ಅವಿಧೋಯೆನಲುಂ (Šmd. 64).

ಅವಿನದ್ಧ a-vi-naddha. Not bound, not joined, loose (Grj. 3, 37).

ಅವಿನೀತ a-vinîta. Untrained; *ill-behaving, naughty, wicked* (Bp. 38, 53).

ಅವಿನೀತೆ a-vinîtĕ. *An immodest or disloyal woman.*

ಅವಿಭಕ್ತ a-vibhakta. Undivided; unseparated, joint, not sharing. (My.).

ಅವಿಭಾಗ a-vibhâga. Undivided; undivided condition. (My.).

ಅವಿಭಾಜ್ಯ a-vibhâjya. Not to be divided, not to be partitioned. (My.).

ಅವಿಭೇದಿ a-vibhêdi. Not breaking asunder; devoid of distinction or variety (Kâvy. III, 3, B, 140).

ಅವಿಮರೀಸ avi-marîsa. *Ewe's milk.*

ಅವಿಮುಕ್ತ a-vimukta. Unloosed, not quitted. (My.). 2, N. of a tîrtha near Benares. — ಅವಿಮುಕ್ತಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. of a man (Bp. 58, 11).

ಅವಿರತ a-virata. Not desisting from. 2, *uninterrupted, continual, eternal.* See Bp. 24, 2; 30, 1; 35, 35.

ಅವಿರಲ a-virala. -ಳ. Contiguous, close. 2, thick, compact, gross, substantial, abundant (ಬಹುಲ, ಘನ, ಸಾನ್ದ್ರ, ದಟ್ಟ Mr. 430). 3, uninterrupted. 4, not rare, not unfrequent. See ಅತ್ಯವಿರಲ; Šmd. 145; Bp. 44, 53; 34, 20; 38, 67; Mr. 1. 77; Kk. 2; J. 6, 1.

ಅವಿರಲಿತ a-viralita. = ಅವಿರಲ. (Bp. 26, 46; 36, 60; 46, 40; 58, 13).

ಅವಿರುದ್ಧ a-viruddha. Unobstructed; allowed, proper; consistent with. See Kâvy. III, 3, B, 153; Bp. 47, 66.

ಅವಿರೋಧಿ a-virôdhi. Not opposing, obstructive, inimical or incompatible (Kâvy. III, 3, B, 30).

ಅವಿಲಣ avilaṇa. The bit of a bridle (ಕಡಿಬ್, ಕುದುರೆಯ ಕಪ್ಪಿನ, ಕಪ್ಪಿಯ ಕೀಲು Nn. 149).

ಅವಿಲಮ್ಬ a-vilamba. = ಅವಿಲಮ್ಬನ. ಅವಿಲಮ್ಬಂ, quickly (V. 14, 48).

ಅವಿಲಮ್ಬನ a-vilambana. *Not delaying, quick.*

ಅವಿಲಮ್ಬಿತ a-vilambita. *Not delaying, not slow, quick.*

ಅವಿವಕ್ಷಿತ a-vivakshita. Not intended to be said, unasserted, undeclared (Kâvy. III, 3, B, 122).

ಅವಿವೃತ್ತ a-vivṛitta. Not turned or twisted round. See ಪೋಕ.

ಅವಿವೇಕ a-vivêka. Absence of discrimination or judgment; ignorance; indiscretion. (My.).

ಅವಿವೇಕಿ a-vivêki. Inconsiderate, having no judgment, ignorant, short-sighted (Bp. 3, 44; 20, 20; 25, 22; B. 4. 195; My.).

Digitized by Google

ಅವಿಶಿಷ್ಟ a-viśishṭa. Not distinguished, unspecified, whatsoever.

ಅವಿಶಿಷ್ಟಲಿಂಗ aviśishṭa-linga. An unspecified gender, whatever gender (Kâvy. I, 5, 24-26).

ಅವಿಶಿಷ್ಟವಚನ aviśishṭa-vacana. An unspecified number (singular or plural, Kâvy. I, 5, 24-26).

ಅವಿಶೇಷ a-viśêsha. Uniform, alike, without any difference, without any specification. 2, equability, uniformity, the state of being unspecified. See Kâvy. II, 2, B, 7; III, 3, B, 148. 156 seq.; V, 50; Śmd. 122. 143. 151.

ಅವಿಶೇಷಣ a-viśêshaṇa. = ಅವಿಶೇಷ. (Kâvy. III, 3, B, 156 seq.).

ಅವಿಷಮ a-vishama. Even, equal, regular, like, similar, etc. (Kâvy. III, 1, A, 4).

ಅವಿಶ್ವಾಸ a-viśvâsa. Want of confidence or trust, distrust (My.). See ಅಪನಮ್ಬುಗೆ.

ಅವಿಸು avisu. = ಅವಿಚು, etc. (My.).

ಅವಿಸೋಢ avi-sôḍha. *Ewe's milk.*

ಅವಿಸ್ಪಷ್ಟ a-vispashṭa. *Unclear, indistinct.*

ಅವಿಹಿತ a-vihita. Unprescribed, not directed or ruled, improper.

ಅವಿಹಿತಸನ್ಧಿ avihita-sandhi. An improper composition of words (Kâvy. II, 1, A, 16-19).

ಅವೀಚಿ a-vîci. Waveless. 2, a particular hell. (G.).

ಅವೀರೆ a-vîrĕ. *A woman who has neither husband nor son.*

ಅವು avu. 1. This syllable may take the form of ಓ, *e. g.* ಕವುಂಗು, ಕೊಂಗು; ಕವುಂಕುಳ್, ಕೊಂಕುಳ್; ಅವುಂಕಿದಂ, ಓಂಕಿದಂ (Śmd. 189).

ಅವು avu. 2. A plural of ಅದು 1, q. v.

ಅವು avu. 3. The plural of ಅದು 3 (Śmd. 290). ಗಿರಿಯುಂ ಶರಿಯುಂ ಸಿಲ್ಲವು ಪವಿಮುಖದ ಕೋದ್ಗಮ್ ಅತನ ದಾಳ್ಗಂ (291). ತುರಂಗಗಳ ಮೆಯ್ಯಗ ರೋಮಂ ನಿಮಿರ್ಚಿಯುವು ದಲ್ (291). ಕಲ್ಲವು, ಗೆಲ್ಲವು (291).

ಅವು avu. 4. = ಉವು. A plural of ಅದು 4, that is now in general use, *e. g.* ಬನ್ದವು (B. 3, 25). In old classical Kannaḍa this plural was used *only* in ಒಳವು (Śmd. 291). ಪೀನ್ ಇಲ್ಲದೆ ಇವು ಎಲ್ಲಮ್ ಒಳವೆ? (292). ನುಂಗುವುವುಮ್ ಒಳವು ದಧಿಯೊಳ್ ಮಹಾಮತ್ಸ್ಯಂಗಳ್? (292).

ಅವುಕಿಸು avukisu. = ಅವುಂಕಿಸು. To cause to press, etc. (My.).

ಅವುಕು avuku. = ಅದಕು 1, ಅವಚು 1, etc., ಅವುಂಕು 1 q. v. (My.; ಹಿಸುಕು Cb.). ಅವುಕುವದು ಬಲು ನಿದ್ರೆ, ನಿದ್ರೆಯ ನೂಕುವನು (Bh. 1, 9, 8). ಜವಳಿಸಿದವು, ಬಸ್ಸೊಡ್ಡನ್ ಅವುಕಿದವು ಅವಿರಳಿತ ಮನೋರಣ ವೇಣೀಬನ್ಧಬನ್ಧುರದಿ (2, 13, 26). (ಘಟಂ) ಹೆಚ್ಚಿದನು ಅವುಕಿ ಮೆಟ್ಟಿ ಮುತಾ; ಪುಟದ ಕಸ್ತುರದನ್ತೆ ಫಣಿ ಲಟಲಟಸಲ್ ಅವುಕಿತು (3, 13, 34). ಬನದ ಮಧ್ಯದಲಿ ಇರುಳು ಕಗ್ಗತ್ತಲೆಯೊಳ್ ಅವುಕುವ ನಿರವದ್ಯಗೆ ನರೆ ಸೇಡುಗೊಳುತ ಉಬ್ಬರಿಸಿ ಕೃಷ್ಣನ ನೆನೆವುತ ಇದ್ದನು ಮದನ ಪೊಳ್ಳಿನಲಿ (1, 19, 23). See 7, 6, 61.

ಅವುಕ್ಕನೆ avukkanĕ. = ಅಬಕ್ಕನೆ. (My.).

ಅವುಗ avuga. = ಅವುಗು 1, q. v. ತುಪ್ಪದ ಅವುಗಂಗಳು (ಉರ್ಚಿ Mr. 216, o. r. ಅವುಗುಗಳು). ಹಾಲವುಗ (Bp. 14, 15).

ಅವುಗಳ್ avugal. -ಗಳು. = ಅವು 2.

ಅವುಗು avugu. 1. = ಅಬಗು, ಅಬುಗು, ಅವುಗ. A sort of cake made of condensed milk, etc. (ಪೂಪ, ಅಪೂಪ, ಪಿಷ್ಟಕ Nr.).

ಅವುಗು avugu. 2. = ಅದಕು 1, etc., ಅಮುಗು, etc. To yield to pressure, as the surface of a ripe fruit or tumour (My.; T. ಅಮುಂಗು, ಅಮುನ್ದು, to be pressed with the finger; to be pressed down; to grow fast or firm; to be set or enchased; to sink; ಅಮುತ್ತು, to press with the finger, etc.; M., T. ಅಮಿಳ್, to sink; ಅಮುಙ್ಙು, to drown; to fix, set; *cf.* ಅಗುಙ್ 2; and see ಅಮುಕು).

ಅವುಂಕಿಸು avuṅkisu. = ಅವುಕಿಸು. To cause to press, etc. 2, to hold firmly (Bp. 44, 6).

ಅವುಂಕು avuṅku. 1. = ಅವುಕು, etc. To press or hold firmly; to squeeze; to trouble (ದೃಢಪೀಡನ Śmd. Dh.; ಒತ್ತು, ಹಿಸುಕು G.). ಅವುಂಕಿದಂ (Śmd. 189). See Bp. 4, 12; 15, 10; 16, 18; Bh. 8, 23, 35; 8, 26, 21.

ಅವುಂಕು avuṅku. 2. Pressing or holding firmly. ಎಸರೀತದ ಅವುಂಕು (ಅಧಿಕಾರ Mr. 490).

ಅವುಂಕುಹ avuṅkuha. = ಅವುಂಕು 2. (ಬಡ್ಡಿಸ Śmd. II, o. r. ಬಡ್ಡಿಸ; Kk. 88, o. r. ಬಡ್ಡಿಸು).

ಅವುಚು avucu. 1. = ಅವಚು 1, etc. To hold firmly. (ಕುಡುಬಂ) ಅಡಿನ ಮಡಿಗಳಂ ಕಂಕುಡಿನೊಳ್ ಅವುಚಿ (Bp. 20, 13).

ಅವುಚು avucu. 2. = ಅವಿಚು, etc. To hide, etc. (My.).

ಅವುಟು avuṭu. A "howitzer" (also ಅವುಟುಗುಣ್ಡು). ಅವುಟು ಇದ್ದವನಿಗೆ ಸವುಟನಿಸ್ಟ ಹೊಡೆದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಅವುಡ avuḍa. = ಅಬಡ. — ಅವುಡವುಡ. rep. = ಅಬಡಬಡ. (B. 3, 17; 5, 19).

ಅವುಡಲ avuḍala. = ಅವುಡಲಿಕೆ, ಅವುಡಲು, ಅವುಡ್ಲ, ಅವುಡ್ಲು, ಅವುಣ್ಡ್ಲ, ಅವುಣ್ಡ್ಲು. (Tbh. of ಅಮಣ್ಡ, ಆಮಣ್ಡ, ವ್ಯಡಮ್ಬುರ.). The castor-oil plant, Ricinus communis Lin. (ವರ್ಧಮಾನ, ಬದ್ದವಣ Śmd. 373; ಗ್ರಾಮರುಹ, ಏರಣ್ಡ Mr. 136; S. Mhr.; Tĕ. ಆಮುದ; T., M. ಆಮಣಕ್ಕು; Tu. ಆಲಮ್ಬುಡ). 2, the angular-leaved physic-nut, a shrub used to make hedges, native of Brazil, Jatropha curcas Lin. (My.). See ಮರ-; ಆಡಲು. — ಅವುಡಲೆಣ್ಣೆ. -ಎಣ್ಣೆ. Castor-oil (S. Mhr.).

ಅವುಡಲಿಕೆ avuḍalikĕ. = ಅವುಡಲ. (ಏರಣ್ಡ, ವ್ಯಡಮ್ಬಕ, ವರ್ಧಮಾನ, etc. Nr.). ಅವುಡಲಿಕೆಯೆಲೆಗಳ್ (Bp. 17, 7).

ಅವುಡಲು avuḍalu. = ಅವುಡಲ No. 2 (My.).

ಅವುಡು avuḍu. 1. To chew with the teeth, to champ (ದನ್ತಚರ್ವಣ Śmd. Dh.; Grj. 1, 96; *cf.* ಅಗಿಯು 3 and ಅಗಿ 2); to chew the cud (ಮೆಲುಕಾಡಿಸು G.; M., T. ಅಯೆ, ಅಚ್ಚೆ, rumination; ಅಮುಕ್ಕು, to turn food in the mouth).

ಅವುಡು avuḍu. 2. (= ಅವುಣ್ಡು). The jaw (My.; ಮೆಲಕು G.). 2, the lower lip (My.; M. ಅಮ್ಮಿಟ್ಟ, T. ಅಮುಡು, Tĕ. ಅವುಡು, the lower lip). ಕೋಪಂ ಮಿಕ್ಕು, ಮಾಸೆಗಳಲುಗಲ್ ಅವುಡಂ ಕಚ್ಚಿ ಕೊಳ್ಳುತ ಎನ್ದಂ (Bp. 31, 13). See Bh. 1, 14, 10; 6, 5, 13. ಬಡವನ ಕೋಪ ಅವುಡಿಗೆ ಮೂಲ (Prv.).

ಅವುಡು avuḍu. 3. A grain of anything (R.; T. ಅವಿಲ್, half a grain of paddy or rice, commonly also = K. ಅಗುಳು No 1).

ಅವುಡ್ಲ avuḍla. = ಅವುಡಲ, etc. (G., Št. & Pl.; My. = ಅವುಡಲ No. 2).

ಅವುಡ್ಲು avuḍlu. = ಅವುಡ್ಲ. (My.).

ಅವುಣ್ಡು avuṇḍu. (Śmd. 189). (= ಅವುಡು 2).

Digitized by Google

ಅವುಣ್ಡ್ಲ avuṇḍla. = ಅವುಡಲ, etc. (My.).

ಅವುಣ್ಡ್ಲು avuṇḍlu. = ಅವುಣ್ಡ್ಲ, etc. (My.).

ಅವುತಣ avutaṇa. = ಅವುತನ. An invitation to dinner (C.; ಬಿದ್ದು Ss.; ಬಿದ್ದಣ Śm. 63, Kk. 26, o. r. ಅವುತನ; ಊಟಕ್ಕೆ ಹೇಳುವದು G.; Mhr. ಅವತಣ; Tĕ. ಆಮಿತೆ, ಆಮತೆ, a feast; ಆಮತಿಂಚು, to invite to a feast; T. ಅಟ್ಟಿ, to call, invite; *cf.* ಆಮನ್ತ್ರಣ?). 2, metaphorically: a festive dinner. ಅವುತಣಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಅಪಮೃತ್ಯು ಬನ್ತು.—ಏಕಾದಶಿಯ ಮನೆಗೆ ಶಿವರಾತ್ರಿಯ ಅವುತಣಕ್ಕೆ ಬನ್ದ ಹಾಗೆ.—ಅತ್ತು, ಕರೆದು, ಅವುತಣಕ್ಕೆ ಹೇಳಿಸಿ ಕೊಣ್ಡನು (Prvs.). See Rsv. 12, 22; Bh. 1, 20, 21.

ಅವುತಣಿಗ avutaṇiga. A man invited to a feast (R.).

ಅವುತನ avutana. = ಅವುತಣ q. v. (My.).

ಅವುತು avutu. P. p. of ಅವಿ 1.

ಅವುತೆ avutĕ. 1. A coat of mail (ಜೀವರಕ್ಕೆ, ಕವಚ Śmd. II, o. r. ಅವುಸೆ; ಜವರಕ್ಕೆ, ಕವಚ Kk. 94).

ಅವುತೆ avutĕ. 2. Hiding (?); calling (?). (ಕರೆದುದು Ct. I, 48).

ಅವುದಾಸೀನ avudâsîna. Tbh. of ಔದಾಸೀನ. ಅವುದಾಸೀನ ಮಾಡಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ಅನಾದೃತ, etc. Hlâ.).

ಅವುರ avura. = ಹವುರ, etc. Lightness (My.).

ಅವುಸು avusu. 1. = ಅವಿಚು, etc. (My.).

ಅವುಸು avusu. 2. Properness, neatness (R.; T. ಅವುಚು; see ಅಡಗು 3).

ಅವುಸೆ avusĕ. = ಅವುತೆ 1 q. v.

ಅವುಸ್ತಿ avusti. Tbh. of ಔಷಧ (My.).

ಅವೆ avĕ. (fr. ಅಹವು -ಎ3). = ಆವೆ 1, ಹಾವೆ. The plural of ಅದೆ 4: They certainly are, they are, there are, are. ಅದೇ ಬಣ್ಣದ ಬಡವೆಗಳು ಮತ್ತೇನಾದರೂ ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತು ಅವೆಯೋ? (B. 1, 5). ನಿನ್ನ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹುಡುಗರು ಅವೆ? (1, 11). ಅವು ಕ್ಷೇಮದಿನ್ದ ಅವೆ (3, 69).—ಆಗುತ್ತವೆ (1, 1). ನಡೆಯುತ್ತವೆ, ಕಾಣುತ್ತವೆ, ತಿನ್ನುತ್ತವೆ (1, 13).

ಅವೆ avĕ. = ಅವ್, etc. See ಅಮ್ಮವೆ, ಜೊಮ್ಮವೆ, ಎೀರಜೋಳವೆ, ಸ್ಯಡವೆ.

ಅವೆಕೊ avu2-ĕ3-kŏ. Look there! (Bp. 22, 56; Tu. ಅವ, ಅವಾ; *cf.* ಅದುಗೋ, etc.).

ಅವೇಕ್ಷಣ ava-ikshaṇa. = ಅವೇಕ್ಷೆ. (My.).

ಅವೇಕ್ಷೆ ava-ikshĕ. Looking towards or at. 2, *attention to, watchfulness, regard, care* (ಜಾಗರ, ಎಚ್ಚರು Mr. 456).

ಅವೇದ್ಯ a-vêdya. Not to be known; unascertainable. (My.).

ಅವೈದಿಕ a-vaidika. Not vedic, not belonging to the vêda. (My.). 2, a man not versed in the vêda (My.).

ಅವ್ಯಕ್ತ a-vyakta. *Indistinct, not manifest, unclear, imperceptible* (ಅಸ್ಪಷ್ಟ, ವ್ಯಕ್ತವಲ್ಲದುದು Nn. 142; ಅಸ್ಪಷ್ಟ Mr. 491). 2, *inarticulate.* 3, the soul, *the universal soul* (ಆತ್ಮನು 142; ಪರಮಾತ್ಮ 491). 4, *a fool* (ಮೂರ್ಖ 142; 491). 5, gold (ಕಾಂಚನ, ಸುವರ್ಣ 142). 6, ಯುಗಭೇದ (142). 7, *Vishṇu.* 8, Śiva (G.). 9, Kâma (Čb.).

ಅವ್ಯಕ್ತಧ್ವನಿ avyakta-dhvani. An indistinct or inarticulate sound. See ಜನುಗು, ವರ್ಚು (ಅರ್ಚು).

ಅವ್ಯಕ್ತರವ avyakta-rava. = ಅವ್ಯಕ್ತಧ್ವನಿ. See ಜನುಂಗು.

ಅವ್ಯಕ್ತರಾಗ avyakta-râga. *Dark-red, the colour of the dawn* (ಬೆಳಗಮ್ಪು G.).

ಅವ್ಯಕ್ತವಾಚ್ avyakta-vâč. *Speaking indistinctly.*

ಅವ್ಯಗ್ರ a-vyagra. Steady, cool, deliberate (ಸ್ವಸ್ಥಚಿತ್ತ Čb.). 2, indifferent, undisturbed (ಉದಾಸೀನ Čb.).

ಅವ್ಯಂಜನ a-vyañjana. *Beardless.* 2, an animal without horns, though of an age to have them.

ಅವ್ಯಣ್ಡೆ avyaṇḍĕ. = ಅಧ್ಯಣ್ಡೆ. *The plant Mucuna pruriens* D. C.

ಅವ್ಯಥೆ a-vyathĕ. Ease, happiness (My.; ಸುಖ G.). 2, *the tree Terminalia citrina* Roxb. (ಅಳಲೀಕಾಯ ಗಿಡ G.). 3, *Hibiscus mutabilis* Lin.

ಅವ್ಯಪೇತ a-vyapêta. Not gone apart or asunder, not separated, coupled.

ಅವ್ಯಪೇತಯಮಕ avyapêta-yamaka. A yamaka wherein the alliteration consists of a pair of words at the beginning of the lines (Kâvy. III, 2, B, 3 seq.).

ಅವ್ಯಯ a-vyaya. Not liable to change, imperishable (Bp. 8, 38). 2, unexpended, unwasted (ವೆಚ್ಚವಾಗದ್ದು G.). 3, *an indeclinable word, a particle* (Śmd. 6. 83. 97. 99. 388. 389. 390. 391. 399. 408; Kâvy. I, 1*b*, 48-52; ನಿಪಾತ Śmd. 68 Cm.). 4, heaven (ಸ್ವರ್ಗ G.).

ಅವ್ಯಯಕ್ರಿಯಾಪದ avyaya-kriyâpada. A form of a verb that is used for all genders, numbers, and times, as ಉಣ್ಟು, ಬೇಡ, etc. (My., also ಅವ್ಯಯೋಕ್ರಿಯಾಪದ).

ಅವ್ಯಯಪದ avyaya-pada. = ಅವ್ಯಯ No. 3. (Śmd. 228. 388).

ಅವ್ಯಯಲಿಂಗ avyaya-linga. Gender as indicated in particles (Śmd. 108. 111).

ಅವ್ಯಯೀಭಾವ avyayî-bhâva. Unchangeable state. 2, an indeclinable compound. 3, a compound of which the first member is the principal one (Śmd. 197. 198; Kâvy. I, 3, 10-15).

ಅವ್ಯಸನಿ a-vyasani. Free from evil habits, moral, correct (Bp. 39, 11).

ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ a-vyavasthĕ. Disorder, confusion (My.; B. 5, 205).

ಅವ್ಯವಹಿತ a-vyavahita. *Being not separated, adjoining, contiguous.*

ಅವ್ಯವಹಿತಪೂರ್ವಕಾಲ avyavahita-pûrvakâla. The time just past (My.).

ಅವ್ಯವಹಿತಭ್ರಾತೃ avyavahita-bhrâtṛi. A brother older than one's self and next in age (My.).

ಅವ್ಯವಹಿತೋತ್ತರಕಾಲ avyavahita-uttarakâla. The time immediately next (My.).

ಅವ್ಯಾಕುಲ a-vyâkula. Not disturbed, composed, calm, firm; calmness, etc. (J. 24, 15).

ಅವ್ಯಾಪಾರ a-vyâpâra. *Vacation from work, state of being unemployed.*

ಅವ್ಯಾಪ್ತಿ a-vyâpti. Inadequate pervasion or extent. (My.).

ಅವ್ಯಾಪ್ಯ a-vyâpya. Not to be pervaded generally. 2, not extending to the whole circumstances, peculiar. 3, not pervading (used indeclinably, Sk.; My.).

ಅವ್ಯಾಪ್ಯವೃತ್ತಿ avyâpya-vṛitti. A category of limited application. (R.).

ಅವ್ವ avva. = ಅಮ, etc. — ಅವ್ವವ್ವ. rep. = ಅಮ್ಮಮ್ಮ. (C.).

Digitized by Google

ಅವ್ವ avva. = ಅಮ್ಮ, etc. A mother (C.). Declension: ಅವ್ವಂ, ಅವ್ವನಂ, ಅವ್ವನಿಂ, etc. (Šmd. 148). See ಚಿಕ್ಕವ್ವ, ಚಿಗವ್ವ, ದೊಡ್ಡವ್ವ, ಮುತ್ತವ್ವ; Bp. 45, 8; B, 1, 9. 25; 2, 7. 8; 3, 84. ಅರಸು ಯಾರಿಗೆ ಅಪ್ಪ? ಸೂಳೆ ಯಾರಿಗೆ ಅವ್ವ? (Prv.). — ಅವ್ವಕ್ಕ. N. (S. Mhr.). — ಅವ್ವಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. = ಅವ್ವಯ್ಯ. (S. Mhr.). — ಅವ್ವಪ್ಪಚ್ಚ. ಅವ್ವ-ಅಪ್ಪ-ಅಚ್ಚ. Mother, father and a little child (honorifically called mother). ಅವ್ವಪ್ಪಚ್ಚಯಾಟ. -ಆಟ. A kind of children's sport (My.). — ಅವ್ವಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. N. (S. Mhr.). — ಅವ್ವಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. used for one's mother when calling to her (My.).

ಅವ್ವಳಿಸು avvaḷisu. To jump or jump up; to jump upon (ಮೇಲ್ವಾಯ್ Čt. II, 84; *cf.* ಅಡರ್). See Abh. P. 9, 186; Bp. 26, 13; 32, 26; 49, 21; Bh. 3, 13, 27; Rsv. 5, 78; 5, after 120; 6, 20; 7, after 17; 10, after 31; 10, 85; J. 8, 39; 13, 12; Grj. 1, 55.

ಅವ್ವಾಣಿ avvâṇi. = ಅವ್ವಾಳಿ. (S. Mhr.).

ಅವ್ವಾ avvâ. Imitation of the note of the cuckoo. — ಅವ್ವಾ ಅವ್ವಾ. rep. (S. Mhr.).

ಅವ್ವಾಳಿ (avva-âḷi). An effeminate, impotent man (S. Mhr.).

ಅವ್ವೆ avvĕ. = ಅವ್ವ, etc. A mother (C.; T., Tĕ.), used also as a title of respect and love. ಅಯ್ಯನ್ ಆರ್ ಎನಗೆ? ಅವ್ವೆ ಆರ್? (Bp. 3, 82). ಅಕ್ಕಂಗಳಿರ! ಅವ್ವೆಗಳಿರ! (29, 8). ಎಮ್ಮ ಅವ್ವೆ (47, 26; see also vs. 39. 40). See ದಾಸವ್ವೆ, ಪಿಟ್ಟವ್ವೆ, ಮುತ್ತವ್ವೆ. 2, a grandmother (Tĕ.; R.). 3, any elderly woman (My.; T., Tĕ.). — ಅವ್ವೆಯರ್. -ರು. ಅವ್ವೇರು. Mothers; matrons (Bp. 30, 9; Bh. 1, 8, 90). 2, wet nurses, etc. in a gynaeceum (My.).

ಅಶಕ್ತ a-śakta. Unable, incompetent; weak (B. 3, 99; 5, 255; My.).

ಅಶಕ್ತತನ a-śaktatana. = ಅಶಕ್ತಿ. (ಛಿದ್ರ, ನಲವು, ನಲುವು Čb.).

ಅಶಕ್ತತೆ a-śaktatĕ. = ಅಶಕ್ತಿ. (My.; B. 5, 184).

ಅಶಕ್ತಿ a-śakti. Inability, incapability, weakness, impotence. See ಅಶಕ್ಯ.

ಅಶಕ್ಯ a-śakya. Impossible (ಶಕ್ಯಮಲ್ತು Šmd. 231 Cm.; ಅಸದಳ Bhn. 48). See Bp. 31, 17; 36, 40; 39, 67; etc.

ಅಶಂಕರತ್ವ a-śaṅkaratva. The state of not being Šaṅkara (Bp. 54, 23).

ಅಶತ್ರು a-śatru. One who has no adversary. 2, one who is no adversary, a friend (ಮಿತ್ರ Čb.). 3, the moon (ಚನ್ದ್ರ Čb.).

ಅಶನ aśana. *Eating.* 2, *food.* ಅಶನ ವಸನ ಸಿಕ್ಕಿದ ಮೇಲೆ ವ್ಯಸನ ಯಾಕೆ? (Prv.).

ಅಶನಘಾತಕ aśana-ghâtaka. = ಅನ್ನಕಣ್ಟಕ. (My.).

ಅಶನಪರ್ಣಿ aśana-parṇi. *The plant Marsilea quadrifolia* Lin. See ಮೊದಗು 3.

ಅಶನಾಯಿತ aśanâyita. *Hungry.*

ಅಶನಾಯೆ aśanâyĕ. *Hunger.*

ಅಶನಾರ್ಥಿ aśana-arthi. One who is desirous of food or asks for it (My.).

ಅಶನಿ aśani. = ಅಸನಿ. *Indra's thunderbolt.*

ಅಶರೀರ a-śarîra. Bodiless. 2, Kâma (ಮದನ Čb.). 3, the sky (ಆಕಾಶ Čb.).

ಅಶರೀರವಾಕ್ಯ aśarîra-vâkya. A divine utterance, a voice from heaven (J. 16, 15).

ಅಶರೀರವಾಣಿ aśarîra-vâṇi. = ಅಶರೀರವಾಕ್ಯ. (My.).

ಅಶಾಸ್ತ್ರ a-śâstra. Unscriptural, not conformable to sacred authority, heterodox. (My.).

ಅಶಾಸ್ತ್ರೀಯ a-śâstrîya. = ಅಶಾಸ್ತ್ರ. (My.).

ಅಶಿಕ್ಷಿತ a-śikshita. Uninstructed, untrained (B. 5, 189; My.).

ಅಶಿಥಿಲ a-śithila. Not loose or untied, joined, compact (Kâvy. III, 1, A, 8).

ಅಶಿರ aśira. Fire (agni Čb.). 2, the sun (ಸೂರ್ಯ Čb.).

ಅಶಿರಸ್ಕ a-śiraska. Headless. (R.).

ಅಶಿಶ್ವಿ a-śiśvi. *A childless woman.*

ಅಶೀತಿ aśîti. Eighty. (My.).

ಅಶೀತಿದ್ವಯ aśîti-dvaya. The two parts of which the yajurvêda consists, the whole yajurvêda (My.).

ಅಶೀಲ a-śîla. Ill-behaved, void of moral practice (Bp. 6, 31).

ಅಶುಚಿ a-śuci. Impure. 2, impurity. See ಮುಟ್ಟಿಲ್; Bp. 22, 50; 40, 63.

ಅಶುಚಿತ್ವ aśucitva. Impurity, uncleanness. (My.).

ಅಶುದ್ಧ a-śuddha. *Impure; mixed;* inaccurate, incorrect. See Bp. 43, 63; 51, 29. 55; 54, 21.

ಅಶುದ್ಧಿ a-śuddhi. Impure; — impurity. (My.).

ಅಶುಭ a-śubha. *Inauspicious* (ವಿಷ್ಟ, ಅಲ್ಲದುದು Nn. 103). 2, *ill-luck, misfortune.* 3, *sin.* See Bp. 54, 17; Prvs. s. ಶುಭ & ಶುಭಕಾರ್ಯ.

ಅಶೇಷ a-śêsha. *Without remainder, entire, all.* 2, infinite, endless. 3, = ಅಮೃತ, ದಿಕ್ಕು (Nn. 4). See Kâvy. 5, 1; Čh. v. 221; Bp. 25, 14; 50, 71.

ಅಶೋಕ a-śôka. = ಅಸುಕೆ, ಅಸುಗೆ. Without sorrow. 2, a deity (ಸುರ, ದೇವತೆ Nn. 94). 3, an ascetic (ಸಂಯಮಿ, ಎತಿ 94). 4, *the tree Jonesia asoka* Roxb. (ವೃಕ್ಷವಿಭೇದ 94; ಅಸುಗೆ, ಮುಳ್ಳುಮುತ್ತಲ ಗಿಡ G.).

ಅಶೋಕಕುಜ aśôka-kuja. = ಅಶೋಕ No. 4. (ಅಸುಗೆ Šm. 25).

ಅಶೋಕರೋಹಿಣಿ aśôka-rôhiṇi. *N. of a medicinal plant* (ಕಟುಕರೋಹಿಣಿ Si. 143; ಕಟುಕರೋಣಿ G.).

ಅಶೋಕಿ a-śôki. A person without sorrow (Bp. 45, 35).

ಅಶೋಕೆ a-śôkĕ. = ಅಶೋಕರೋಹಿಣಿ. *N. of a medicinal plant.* 2, = ಅಶೋಕ No. 4 (see ಅಸುಗೆ).

ಅಶೋಧಿತ a-śôdhita. Unclean, unpurified, unrefined. (B. 4, 94. 140; My.); inaccurate, uncorrected, unrevised. (My.).

ಅಶೋಭಿತ a-śôbhita. Not beautiful or splendid (B. 5, 77; My.).

ಅಶೋಭೆ a-śôbhĕ. Absence of light, beauty or comeliness (My.; G.).

ಅಶೌಚ a-śauca. Impurity (Bp. 40, 70).

ಅಶ್ಮ aśma. *A stone* (ಕಲ್ಲು Nn. 51). 2, a cloud (ಮೇಘ Čb.).

ಅಶ್ಮಕಾರಕ aśma-kâraka. A stone-mason (ಕಲ್ಲುಕುಟಿಗ Mr. 376).

ಅಶ್ಮಗರ್ಭ aśma-garbha. *An emerald* (ಪಚ್ಚೆ Hlâ.).

ಅಶ್ಮಜ aśma-ja. *Red chalk.* 2, *bitumen.* 3, iron.

ಅಶ್ಮನ್ತ aśmanta. *A fire-place* (ಅಡಿಗೆಯ ಒಲೆ G.).

ಅಶ್ಮನ್ತಕ aśmantaka. *A fire place.* See ಒಲೆ.

ಅಶ್ಮಪುಷ್ಪ aśma-pushpa. *Benzoin* (storax).

ಅಶ್ಮಯೋನಿ aśma-yôni. = ಅಶ್ಮಗರ್ಭ. (R.).

Digitized by Google

ಅಶ್ಮರಿ aśmari. *The disease of the gravel or stone; the stone itself.*

ಅಶ್ಮವಿಕೃತಿ aśma-vikṛiti. *The product of stones, as fossil, metal, etc.*

ಅಶ್ಮಸಾರ aśma-sâra. *Iron.*

ಅಶ್ಮಾರೋಪಣ aśma-ârôpaṇa. A ceremony at marriages: the husband's laying hold of his wife's right foot and placing it on the grinding stone (My.).

ಅಶ್ಮೀರ aśmîra. = ಅಶ್ಮರಿ. (R.).

ಅಶ್ರ aśra. *A corner; an edge.* 2, *a tear.* 3, blood.

ಅಶ್ರದ್ಧೆ a-śraddhĕ. (= ಅಸಡ್ಡೆ). Want of trust, want of faith in, unbelief (Sk.). 2, dislike (Mhr.).

ಅಶ್ರಾಂತ a-śrânta. Untired, unwearied; *continual, eternal* See Bp. 52, 50; 57, 65; 61, 54. 78 (noun).

ಅಶ್ರಾವ್ಯ a-śrâvya. Improper or unfit to be heard (J. 1, 6). 2, inaudible.

ಅಶ್ರಿ aśri. *A corner, an angle; an edge* (ಗೋಟು Mr. 442). *Cf.* ಅಂಚು.

ಅಶ್ರು aśru. = ಅಸ್ರು. *A tear* (ಬಾಷ್ಪ, ಅಕ್ಷಿಯ ಆನನ್ದಜಲ Mr. 316).

ಅಶ್ರುಜಲ aśru-jala. = ಅಶ್ರು. (Bp. 36, 14).

ಅಶ್ರುತ a-śruta. Unheard; inaudible (My.; Čb.).

ಅಶ್ಲೀಲ a-ślîla. Unpleasant, ugly. 2, *coarse, vulgar.*

ಅಶ್ವ aśva. *A horse* (ಕುದುರೆ Nn. 23).

ಅಶ್ವಕರ್ಣ aśva-karṇa. = ಅಶ್ವಕರ್ಣಕ. (St. & Pl.).

ಅಶ್ವಕರ್ಣಕ aśva-karṇaka. *The timber tree Vatica robusta* W. and A.

ಅಶ್ವಗತಿ aśva-gati. The paces of a horse (ವಾಜ, ಕುದುರೆಯ ಗತಿ Nn. 124).

ಅಶ್ವಗನ್ಧ aśva-gandha. -ನ್ಧೆ. The plant Physalis flexuosa Lin. (ಅಮುಂಗುರ Mr. 129).

ಅಶ್ವಗನ್ಧಿ aśva-gandhi. = ಅಶ್ವಗನ್ಧ. (My.).

ಅಶ್ವಗ್ರೀವ aśva-grîva. = ಹಯಗ್ರೀವ. N. of a demon, a foe of Vishṇu. 2, N. of a form of Vishṇu (My.).

ಅಶ್ವತರ aśva-tara. *A mule.*

ಅಶ್ವತ್ಥ aśvattha. *The holy fig tree, Ficus religiosa* Lin. (ಅರಳೀ ಗಿಡ G.).

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮ aśvatthâma. N. of a saint and warrior, the son of Drôṇa and one of the chiefs of the Kurus (Mr. 263; Śmd. 182).

ಅಶ್ವಪತಿ aśva-pati. Lord of horses. 2, N. of a king of Madra and father of Sâvitrî. (My.).

ಅಶ್ವಪಾಲ aśva-pâla. A groom. (My.). 2, = ಅಶ್ವಪತಿ No. 2 (My.).

ಅಶ್ವಪ್ರಾಸ aśva-prâsa. A kind of alliteration (Čh.).

ಅಶ್ವಬಡವ aśva-baḍava. -ವಡವ. *Horses and mares.*

ಅಶ್ವಮಹಿಷಿಕೆ aśva-mahishikĕ. The natural enmity of a horse and a buffalo. (R.).

ಅಶ್ವಮಾರ aśva-mâra. A kind of oleander, Nerium odorum Ait. (ಕರವೀರ, ಕಣಗಿಲೆ Mr. 113).

ಅಶ್ವಮುಖ aśva-mukha. Having the head of a horse: *a Kinnara, an attendant on Kubêra,* a celestial chorister.

ಅಶ್ವಮೇಧ aśva-mêdha. The horse-sacrifice (Śmd. 271; J. 2. 56).

ಅಶ್ವಮೇಧೀಯ aśvamêdhîya. *Relating to the horse-sacrifice.*

ಅಶ್ವಯುಜ್ aśva-yuj. *N. of a constellation, the head of Aries.*

ಅಶ್ವರಥ aśva-ratha. A carriage drawn by horses. (My.).

ಅಶ್ವರಾಜ aśva-râja. A royal horse (My.). 2, = ಅಶ್ವಪತಿ No. 2 (My.).

ಅಶ್ವಲಕ್ಷಣ aśva-lakshaṇa. The disposition, temper, or marks of a horse (Râm. 26, 20).

ಅಶ್ವಲಕ್ಷ್ಮಿ aśva-lakshmi. Richness in horses (one of the riches that is not to be ruined, My.; see Prv. s. ಆನೆ 2).

ಅಶ್ವವೈದ್ಯ aśva-vaidya. A veterinary surgeon. (My.).

ಅಶ್ವಶಾಲೆ aśva-śâlĕ. A stable. (My.).

ಅಶ್ವಹೃದಯ aśva-hṛidaya. Innermost nature of the horse; —horsemanship (Râm. 26, 20).

ಅಶ್ವಾರೂಢ aśva-ârûḍha. Mounted, sitting on horseback. (My.).

ಅಶ್ವಾರೋಹ aśva-ârôha. *A horseman.*

ಅಶ್ವಾರೋಹಣ aśva-ârôhaṇa. The act of getting on horseback (My.).

ಅಶ್ವಾಸ್ಯ aśva-âsya. = ಅಶ್ವಮುಖ. (ಕಿನ್ನರ, ಕಿಮ್ಪುರುಷ Mr. 56).

ಅಶ್ವಿನ್ aśvin. (ಅಶ್ವಿಗಳ್). *The twin sons of Aśvini, and physicians of the gods.*

ಅಶ್ವಿನಿ aśvini. -ನೀ. *A goddess, the mother of the Aśvins.* 2, *the first of the twenty-eight nakshatras.*

ಅಶ್ವಿನೀಕುಮಾರ aśvinî-kumâra. = ಅಶ್ವಿನೀಸುತ. (My.; G.).

ಅಶ್ವಿನೀಸುತ aśvinî-suta. (ಅಶ್ವಿನೀಸುತರ್). *The twin sons of Aśvini.*

ಅಶ್ವೀಯ aśvîya. *A multitude of horses.*

ಅಶ್ವೆ aśvĕ. *A mare.*

ಅಷಡಕ್ಷೀಣ a-shaṭ-akshîṇa. *That is not seen by six eyes; a secret.*

ಅಷರಫೀ asharaphî. A gold coin; a mohur, rated at sixteen rupees silver (H.; My.).

ಅಷರಾಫ್ asharâph. Noble men, persons of rank (H.; My.).

ಅಷಾಢ a-sâḍha. *The month Ashâḍha, commencing with the sun's entrance into Gemini* (June-July). 2, *a student's staff made of palâśa wood.*

ಅಷ್ಟ ashṭa. = ಅಟ್ಟ 1, etc. Eight (Śmd. 101).

ಅಷ್ಟಕ ashṭaka. Consisting of eight parts, eightfold; an aggregate of eight; the eighth part. See Śmd. 101; Nn. 69; ಮಂಗಳಾಷ್ಟಕ.

ಅಷ್ಟಕರಿ ashṭa-kari. = ಅಷ್ಟದಿಗ್ಗಜ. See ಕರಿ.

ಅಷ್ಟಕಷ್ಟ ashṭa-kashṭa. The eight troubles to which one is liable, *e. g.* foreign travel, separation from one's wife, etc. (My.; Br.). 2, much trouble (S. Mhr.).

ಅಷ್ಟಕಾಂಗ ashṭaka-aṅga. A kind of board or cloth for playing with dice on, having eight divisions. (R.).

ಅಷ್ಟಕೋಣ ashṭa-kôṇa. An octagon. (My.).

ಅಷ್ಟಕೋತ್ತರಾಷ್ಟದಶಕ ashṭaka-uttara-ashṭa-daśaka. Eight daśakas and an ashṭaka, *i. e.* 88 (Čh. v. 328).

ಅಷ್ಟಗನ್ಧ ashṭa-gandha. The eight fragrant substances (My.; ವಾಸಯೋಗ G.).

ಅಷ್ಟತಾಲ ashṭa-tâla. = ಅಟತಾಳ, etc. A mode of beating time in music (My.). 2, = ಅಷ್ಟಕೋಣ (My.; also ಅಷ್ಟಪಟ್ಟ).

Digitized by Google

ಅಷ್ಟದಲ ashṭa-dala. An octagon. 2, the lotus (with eight petals, Bp. 35, 7). 3, eight petal-like forms on brass plates (My.).

ಅಷ್ಟದಿಕ್ ashṭa-dik. (-ದಿಕ್ಕು). = ಅಷ್ಟದಿಶ್.

ಅಷ್ಟದಿಕ್ಪಾಲಕ ashṭadik-pâlaka. The regents of the eight cardinal points (Indra, Agni, Yama, Nirriti, Varuṇa, Vâyu, Kubêra, Îśâna; My.).

ಅಷ್ಟದಿಗ್ಗಜ ashṭadik-gaja. The elephants of the eight cardinal points: airâvata, puṇḍarîka, vâmana, kumuda, añjana, pushpadanta, sârvabhauma, supratîka (My.).

ಅಷ್ಟದಿಶ್ ashṭa-diś. The eight cardinal points of the compass collectively.

ಅಷ್ಟದಿಶಾಧಿನಾಯಕ ashṭa-diśâ-adhinâyaka. = ಅಷ್ಟದಿಕ್ಪಾಲಕ. (Bp. 58, 61).

ಅಷ್ಟನಾಗ ashṭa-nâga. = ಅಷ್ಟಕರಿ. (or also = ಅಷ್ಟಫಣಿ). See ನಾಗ.

ಅಷ್ಟಪದಿ ashṭa-padi. N. of a Kannaḍa metre (Ch.). 2, N. of a poem by Jayadêva (My.).

ಅಷ್ಟಪಾದ ashṭa-pâda. Having eight legs. 2, a spider. (My.). 3, a fabulous animal with eight legs, the śarabha. (My.).

ಅಷ್ಟಫಣಿ ashṭa-phaṇi. The eight principal serpents (Bp. 46, 27, enumerated in the Vivêkacintâmaṇi as follows: ಅನನ್ತ, ತಕ್ಷಕ, ವಾಸುಕಿ, ಶಂಖಪಾಲ, ಪದ್ಮ, ಕರ್ಕೋಟಕ, ಕ್ರೋಢ, ಕಾಲ). See ಎಣ್ಟು ಹಾವು.

ಅಷ್ಟಫಣೀಶ್ವರ ashṭaphaṇi-îśvara. The lord of the eight principal serpents (Bp. 46, 30).

ಅಷ್ಟಭಾಗ್ಯ ashṭa-bhâgya. The eight requisites to the regal state: ರಾಜ್ಯ, ಭಣ್ಡಾರ, ಸೈನ್ಯ, ಆನೆ, ಕುದುರೆ, ಛತ್ರ, ಚಾಮರ, ಅನ್ದೋಳನ (My.; Br.).

ಅಷ್ಟಭುಜ ashṭa-bhuja. Eight arms (Śmd. 101).

ಅಷ್ಟಭೈರವ ashṭa-bhairava. Eight inferior manifestations (properties) of Śiva, viz. ಅಸಿತಾಂಗ, ರುರು, ಚಣ್ಡ, ಕ್ರೋಧ, ಉನ್ಮತ್ತ, ಕಪಾಲ, ಭೀಷಣ, ಸಂಹಾರ (My.).

ಅಷ್ಟಭೋಗ ashṭa-bhôga. Eight sources of pleasure: ಮನೆ, ಹಾಸಿಕೆ, ವಸ್ತ್ರ, ಆಭರಣ, ಸ್ತ್ರೀ, ಪುಷ್ಪ, ಗನ್ಧ, ತಾಮ್ಬೂಲ (My.; Br.). 2, ನಿಧಿ, ನಿಕ್ಷೇಪ, ಅಕ್ಷೀಣ, ಆಗಾಮಿ, ಸಂಚಿತ, ಜಲ, ತರು, ಪಾಷಾಣ (My.).

ಅಷ್ಟಮ ashṭama. The eighth; the eighth part.

ಅಷ್ಟಮಂಗಲ ashṭa-maṅgala. A collection of eight lucky things, *e. g.* a lion, a bull, an elephant, a water-jar, a fan, a flag, a trumpet, and a lamp. 2, a horse with a white face, tail, mane, breast, and hoofs. (R.).

ಅಷ್ಟಮದ ashṭa-mada. Eight kinds of pride, viz. of ಅನ್ನ, ಅರ್ಥ, ಯೌವನ, ಸ್ತ್ರೀ, ವಿದ್ಯೆ, ಕುಲ, ರೂಪ, ಉದ್ಯೋಗ (My.; Br.). See Bp. 23, 42; 60, 55; G. 399.

ಅಷ್ಟಮಹಿಷೀಪತಿ ashṭa-mahishî-pati. The lord of eight chief mistresses: Krishṇa (My.).

ಅಷ್ಟಮಿ ashṭami. = ಅಟ್ಟಮಿ 1. The eighth lunar day of each fortnight.

ಅಷ್ಟಮೂರ್ತಿ ashṭa-mûrti. Eight-formed. 2, Śiva as identified *e. g.* with the five elements, mind, egotism, and matter; or the five elements, the sun and moon and agni (Mr. 13). See Bp. 54, 79. *Cf.* ಎಣ್ಟು ಮೂರ್ತಿ, ಎಣ್ಮೆಯ್ಯವ.

ಅಷ್ಟವರ್ಗ ashṭa-varga. A class of eight principal medicaments: ಋಷಭ, ಜೀವಕ, ಮೇದೆ, ಮಹಾಮೇದ, ಋದ್ಧಿ, ವೃದ್ಧಿ, ಕಾಕೋಲಿ, ಕ್ಷೀರಕಾಕೋಲಿ. (My.).

ಅಷ್ಟವಸು ashṭa-vasu. The eight semi-divine Vasus, enumerated *e. g.* as ಆಪ, ಧ್ರುವ, ಸೋಮ, ಧವ, ಅನಿಲ, ಅನಲ, ಪ್ರತ್ಯೂಷ, ಪ್ರಭಾಸ. (My.).

ಅಷ್ಟವಿಧಪೂಜೆ ashṭa-vidha-pûjĕ. Worship of an idol (liṅga) performed with the following eight things: ಅಕ್ಷತೆ, ಗನ್ಧ, ಜಲ, ತಾಮ್ಬೂಲ, ದೀಪ, ಧೂಪ, ನೈವೇದ್ಯ, ಬಿಲ್ವಪತ್ರೆ (or ತುಳಸಿ). See Bp. 48, 33.

ಅಷ್ಟವಿಧಭಕ್ತಿಕ್ರಿಯೆ ashṭa-vidha-bhakti-kriyĕ. Devotional acts of eight kinds (Bp. 33, 3), viz. ಅರ್ಚನ, ವನ್ದನ, ಸ್ಮರಣ, ಪಾದಸೇವನ, ಸ್ತವ, ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ, ಸಖ್ಯ, ಆತ್ಮನಿವೇದನ or ಆತ್ಮಾರ್ಪಣ (S. Mhr. liṅgavantas).

ಅಷ್ಟವಿಧಸಮಾಧಿ ashṭa-vidha-samâdhi. = ಅಷ್ಟಾಂಗಯೋಗ. (Cb.).

ಅಷ್ಟವಿಭೂತಿ ashṭa-vibhûti. = ಅಷ್ಟಸಿದ್ಧಿ. (My.).

ಅಷ್ಟವಿವಾಹ ashṭa-vivâha. The eight kinds of marriage: brâhma, daiva, ârsha, prâjâpatya, âsura, gândharva, râkshasa, and paiśâca. (My.).

ಅಷ್ಟಶೋಭೆ ashṭa-śôbhĕ. Eight kinds of decoration (Bp. 53, 23).

ಅಷ್ಟಸಿದ್ಧಿ ashṭa-siddhi. Eight supernatural faculties, usually enumerated as ಅಣಿಮ, ಮಹಿಮ, ಲಘಿಮ, ಗರಿಮ, ಪ್ರಾಪ್ತಿ, ಪ್ರಕಾಮ್ಯ, ಈಶಿತ್ವ, ವಶಿತ್ವ. See Bp. 31, 20; Mr. 455.

ಅಷ್ಟಾಂಗ ashṭa-aṅga. Eight parts of the body with which profound obeisance is performed, enumerated *e. g.* as the hands, breast, forehead, eyes, throat, and middle of the back;—eight objects of adoration: guru, liṅga, jaṅgama, pâdôdaka, prasâda, vibhûti, rudrâksha, mantra. See Bp. 3, 69; 6, 24; 55, 50; 56, 43. 46; 63, 54. *Cf.* ಸಾಷ್ಟಾಂಗ. — ಅಷ್ಟಾಂಗವೆರಗು, -ಎರಗು. To perform profound obeisance (Bp. 18, 79; 20, 32; 22, 49; 23, 28; 45, 12).

ಅಷ್ಟಾಂಗದಣ್ಡಪ್ರಣವ ashṭâṅga-daṇḍa-praṇava. Prostration of the eight parts of the body as in reverence (Bp. 37, 57). *Cf.* ಸಾಷ್ಟಾ-.

ಅಷ್ಟಾಂಗಪ್ರಣಾಮ ashṭâṅga-praṇâma. Profound obeisance performed with the breast, head, uttering the person's name and titles, mind, devotion, foot, hand, and ear (My.; Grj. 4, 44).

ಅಷ್ಟಾಂಗಭಕ್ತಿ ashṭâṅga-bhakti. The eight-membered devotion (Bp. 6, 30). *Cf.* ಅಷ್ಟವಿಧಭಕ್ತಿಕ್ರಿಯೆ.

ಅಷ್ಟಾಂಗಯೋಗ ashṭa-aṅga-yôga. The eight means or stations of yôga or mental concentration, viz. ಯಮ, ನಿಯಮ, ಆಸನ, ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ, ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರ, ಧಾರಣೆ, ಧ್ಯಾನ, ಸಮಾಧಿ. See Bp. 6, 30; 35, 20.

ಅಷ್ಟಾದಶ ashṭâ-daśa. Eighteen.

ಅಷ್ಟಾದಶಜಾತಿ ashṭâdaśa-jâti. Eighteen castes: ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕ್ಷತ್ರಿಯ, ವೈಶ್ಯ, ಲಿಂಗವನ್ತ, ಬಣಜಿಗ, ಗಂಗಡಿಕಾರವೊಕ್ಕಲಿಗ, ಮಡಿವಾಳ (ಅಗಸ), ಕೆಲಸಿಗ, ಕುರುಬ, ಕುಮ್ಬಾರ, ಕಟುಕ, ಬಡಗಿ (ಓಜ), ಅಕ್ಕಸಾಲೆ, ತೊರೆಯ (ತೊಂಬೆಯ?), ಉಪ್ಪಾರ, ಬೆಸ್ತ, ಹೊಲೆಯ, ಮಾದಿಗ (Cikkadêvarâja's yaśôbhûshaṇa 4, after 86). See ಜಾತಿ = 18; Bp. 55, 20; C. Bp. 47, 43.

ಅಷ್ಟಾದಶದೋಷ ashṭâdaśa-dôsha. Eighteen faults in poetical composition (Ch. v. 40; Śmd. 4 Cm.).

ಅಷ್ಟಾದಶಪರ್ವ ashṭâdaśa-parva. The eighteen books of the Mahâbhârata (My.).

ಅಷ್ಟಾದಶಪುರಾಣ ashṭâdaśa-purâṇa. The eighteen purâṇas: ಶೈವ, ಸ್ಕನ್ದ, ಲೈಂಗ್ಯ, ನಾರದ, ಮತ್ಸ್ಯ, ಕೌರ್ಮ, ವಾಮನ, ಗಾರುಡ, ಬ್ರಹ್ಮಾಣ್ಡ, ವಾರಾಹ, ಮಾರ್ಕಣ್ಡೇಯ, ವೈಷ್ಣವ, ಭವಿಷ್ಯತ್, ಭಾಗವತ, ಪದ್ಮ, ಆಗ್ನೇಯ, ಬ್ರಾಹ್ಮ್ಯ, ಬ್ರಹ್ಮಕೈವರ್ತ (Bp. 43, 77).

Digitized by Google

ಅಷ್ಟಾದಶಪ್ರಧಾನ ashṭâdaśa-pradhâna. The eighteen nobles in close attendance on a king: ಪೌರೋಹಿತ, ದಣ್ಡನಾಥ, ಅಧ್ಯಕ್ಷ, ಅಧಿಕಾರಿ, ಮನ್ತ್ರಿ, ಪ್ರಧಾನ, ಮಹೋಗ್ರಾಣಿ, ಭಣ್ಡಾರಿ, ಸೇನಾನಾಯಕ, ಸನ್ಧಿವಿಗ್ರಹಿ, ಪ್ರತಿಹಾರಿ, ಅನ್ತಃಸಿತ (o. r. -ಕ), ದ್ವಾರಪಾಲ, ಕರಣಿಕ, ದಣ್ಡಪಾಣಿ, ಕುಮಾರಿ, ಸ್ಥಲಪಾರ, ಯುವರಾಜ (Mr. 272).

ಅಷ್ಟಾದಶವರ್ಣ ashṭâdaśa-varṇa. = ಅಷ್ಟಾದಶಜಾತಿ. (Bp. 55, 12). See ಪದಿನೆಣ್ಟು ವರ್ಣ.

ಅಷ್ಟಾದಶಸ್ಥಲವಿವರ್ತನ ashṭâdaśa-sthala-vivartana. The unrolling (or display) of the eighteen topics (required for a poem). The display concerns: ಶೈಲ, ಅಮ್ಬುಧಿ, ಪುರ, ಅಧೀಶ್ವರ, ಋತು, ಯಾತ್ರೆ, ಕಾಳಗ, ಮನ್ತ್ರ, ಉದ್ಯಾನ, ಚರ, ಸುರತಕೇಲಿ, ವೈವಾಹ, ಜಲಕ್ರೀಡೆ, ವಿಪ್ರಲಮ್ಭ, ಚನ್ದ್ರೋದಯ, ಸೂರ್ಯೋದಯ, ಬಾಲಕ, ಮಧುಪಾನ (Mr. 361, o. r. -ವರ್ಣ). See ಸ್ಥಲ = 18.

ಅಷ್ಟಾದಶಾಮಾತ್ಯ ashṭâdaśa-amâtya. = ಅಷ್ಟಾದಶಪ್ರಧಾನ. (ತೀರ್ಥ, ಮನ್ತ್ರಿ ಮೊದಲಾದ ಹದಿನೆಣ್ಟು ಪ್ರಧಾನರು Nn. 48).

ಅಷ್ಟಾಪದ ashṭâ-pada. Having eight legs. 2, a spider. 3, a fabulous animal with eight legs (ಶರಭ, ಕೇಸರದ್ವಿಷ Mr. 160). 4, *a kind of chequered cloth or board for drafts, dice, etc.* 5, Kailâsa. 6, gold. See J. 10, 6.

ಅಷ್ಟಾವಕ್ರ ashṭâ-vakra. N. of a Brâhmaṇa, deformed in eight members of the body. (My.). 2, greatly deformed or ugly (My.).

ಅಷ್ಟಾವಧಾನ ashṭa-avadhâna. The capability of attending to eight matters at once (My.).

ಅಷ್ಟಾವಧಾನಿ ashṭa-avadhâni. A person that has the ashṭâvadhâna (My.).

ಅಷ್ಟಾವಶೇಷ ashṭa-avaśêsha. A remainder that forms the eighth part, one-eighth (Bp. 12, 28).

ಅಷ್ಟಾವಿಧಾನ ashṭâ-vidhâna. Eight kinds of service rendered to an idol after the principal pûje, namely, brief recitations from each of the four vêdas, of a ślôka, of some prose, plain music, and instrumental music (My.).

ಅಷ್ಟಿ ashṭi. N. of a type of metres (Čh.; Mr. 362).

ಅಷ್ಟು ashṭu. = ಅಟು, etc., ಆಟು 3, ಓಟು. That measure, that much, etc. (its meanings being identical with those of ಅನಿತು, q. v.; *cf.* ಇಷ್ಟು). Declension: ಅಷ್ಟಂ (Šmd. 231 Cm.), ಅಷ್ಟನ್ನು (C.); ಅಷ್ಟರ (C.); ಅಷ್ಟರ್ಕೆ (Šmd. 92 Cm.), ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ, ಅಷ್ಟಕೆ (C.); ಅಷ್ಟರೊಳ್, ಅಷ್ಟರೊಳು (Dp. 4), ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ, ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ (C.). ಇಂ ಬಾರಿ ಎವೆ ಇಕ್ಕುವಷ್ಟು ಹೊತ್ತು (ಕಾಷ್ಠ Nr.). ಅಷ್ಟು ಕಬ್ಬಂಗಳ್ (Šmd. 215 Cm.). ನಡೆವಷ್ಟು ದೂರಂ (Bp. 4, 50). ಪೋಪಷ್ಟು (53, 15). ಕಟ್ಟಿ ತುಮ್ಬಿದ ಮೇಲೆ ಚಣಮಾತ್ರಮ್ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಅಷ್ಟರೊಳು (in the mean time) ಪುರನ್ದರವಿಠಲೆನ್ನು, ಮನವೆ! (Dp. 4). ಹದಿನೆಣ್ಟು ಸಾರಿ ಚಿಪ್ಪೆ ಆಡಿಸುವಷ್ಟು ಹೊತ್ತು (Si. 40). ಈ ಮೀನು ತಿರಿಗಾಡಿದರೆ ಕಡಲುಕ್ಕಿ ನೀರು ಹೆಚ್ಚುವದು, ಅನ್ತರೆ ಅಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಮೀನು (81). ಎರಡರಷ್ಟು ದಣ್ಡ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವದು (ದ್ವಿಪಾದ್ಯ, etc. 265; *cf.* 44). ಬೇಕಾದಷ್ಟು (ಪ್ರಕಾಮ, ಯಥೇಪ್ಸಿತ, etc. 317). ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಇರುವಿಕೆ (ಏಧೆ, ಸಮೃದ್ಧಿ 470). ಒನ್ದು ದಿನದಲ್ಲಿ ಕುದುರೆ ಎಷ್ಟು ದೂರ ದಾರಿಯನ್ನು ನಡೆಯಲ್ ಆಪುದೋ, ಅಷ್ಟು ದೂರದ ಹಾದಿ (273). ಚಿಕ್ಕನಷ್ಟು ಗಾತ್ರವಾಗಿ (89). ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಗಳಿಸಿ (B. 1, 1). ಅಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಬಯ್ಲು ಅದೆ (1, 16). ಸಣ್ಣ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಷ್ಟು ದೊಡ್ಡವು (2, 11). ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ (meanwhile, 2, 12). ಅವುಗಳನ್ನು ನೋಡ ನೋಡುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ (2, 30). ಇವಷ್ಟು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ (3, 19). ಅವನು ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಎದ್ದ ಕೂಡಲೆ (3, 59). ನಾವು ನೀರೊಳಗೆ ಮುಮುಗಿದಷ್ಟಕ್ಕೆ ಒನ್ದು ಗುರ್ತಾ ಮಾಡಿಟ್ಟು (4, 30). ಚನ್ದ್ರನಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದು (4, 40). ಅದಷ್ಟು ಮಾಡಿ (4, 51). ಅದನ್ನಷ್ಟು (= ಅಷ್ಟೂ) ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟಣೇ ಮಾಡ ಬೇಕು (4, 52). ಅದಷ್ಟು ಆಯಿತು (4, 137). ಅದರಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ವಜ್ರವು (4, 173). ಅವನು ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (4, 221). ಅಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟರ ಪೂರ್ತಿ ಜನರ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಾಡಿಸುವದಕ್ಕನ್ತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಇವನ ಕೆಯ್ಯಿನ್ದ ಮಾಡಿಸ ಬೇಕು ಎಮ್ಬುವದು ದೇವರ ಸಂಕೇತವಿತ್ತು (5, 201). See ಎರಡಷ್ಟು, ನಾಲ್ಕಷ್ಟು. — ಅಷ್ಟನೆಯ. = ಅನಿತನೆಯ. — ಅಷ್ಟರು. 1. = ಅನಿಬರ್. So many persons (as those, C.). — ಅಷ್ಟರು. 2. ಅಷ್ಟರು-ಉ 9. = ಅನಿಬರುಂ. All persons, every body (C.). — ಅಷ್ಟರಿವಂ. = ಅನಿತನೆಯಂ. (G.). — ಅಷ್ಟಷ್ಟಷ್ಟು. rep. See Bp. 19, 56. — ಅಷ್ಟು. -ಉ 9. ಅಷ್ಟೂ. = ಅನಿತುಂ. All, the whole. — ಅಷ್ಟೇ. -ಏ 2. Even that much; (even so). ಹೀಗಷ್ಟೇ! (ಕಿಲ Si. 470). 2, entirely the same. ನೀನು ನನ್ನ ಹಾಸಿಗೆಯನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ಹಾಸಿದರೂ ಅಷ್ಟೇ, ಬಿಟ್ಟರೂ ಅಷ್ಟೇ, ನನಗೆ ನಿದ್ದೆ ಬರುವದು (B. 5, 155). 3, -ಏ 3. is it not so much? is it not? ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಈ ಬೇಟೆಯ ಕೊನ್ದದ್ದು ನನ್ನ ಬಲದಿನ್ದಷ್ಟೇ? (B. 4, 11).* ನೀನು ಇಲ್ಲಿ ಬನ್ದು ಆಡಗಿ ಕೊಣ್ಡು ಇರುತ್ತೀ, ಅಷ್ಟೇ? (4, 42). — ಅಷ್ಟೇ ಒನ್ದು. At all events a little. ನನ್ನ ತನ್ದೆಗೆ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೇ ಒನ್ದು ಹೊಟ್ಟೆಯ ಚಿನ್ತೆ ಕಡಿಮೆ ಆಗುವದು (B. 4, 77). — ಅಷ್ಟೊತ್ತು. -ಒತ್ತು. So much time; so long. ಅಷ್ಟೊತ್ತಿಗೆ (ಅನ್ನೆಗಂ G.). ಅಷ್ಟೊತ್ತಿನ ತನಕ (B. 5, 64).

ಅಷ್ಟೈಶ್ವರ್ಯ ashṭa-aiśvarya. = ಅಷ್ಟಸಿದ್ಧಿ (My.; Br.). 2, = ಅಷ್ಟಭಾಗ್ಯ (My.).

ಅಷ್ಟೋತ್ತರಶತ ashṭa-uttara-śata. One hundred and eight. (My.).

ಅಷ್ಠಿ ashṭhi. Seed; seed-corn; a kernel, a stone.

ಅಷ್ಠೀಲೆ ashṭhîlĕ. A globular body; a kernel. See ಏಕಾಷ್ಠೀಲೆ.

ಅಷ್ಠೀವತ್ ashṭhîvat. *The knee.*

ಅಸ asa. 1. = ಅಟ 2, etc. So much as that (S. Mhr.; My. occasionally).

ಅಸ asa. 2. = ಅಸಿ 6. Slenderness, weakness, etc. — ಅಸವಲ್ಲದ. -ಅಲ್ಲದ. Not small, not weak, etc. ಅಸವಲ್ಲದ ದೆವ್ವ, a powerful demon (S. Mhr.). ಅಸವಲ್ಲದ ಕೆಲಸ, a very difficult business (My.). — ಅಸವಲ್ಲದವ. -ಅಲ್ಲದವ. A strong, powerful, energetic, great man (C.). ಅಸವಲ್ಲದವನ ಕೂಡೆ ಅರವಣ್ಣು ಮಾಡಿ ಹಸೀ ಅವರೆಕಾಯಿಗೆ ಮೋಹಿಸಿದ (Prv.).

ಅಸ asa. 3. Fitness, propriety; order; strength, power (*cf.* ಅಳ 2); greatly (? Bh. 2, 2, 105). — ಅಸಕರಿ. = (ಅಸ ಕಱ), ಅಸಗೊರೆ. (R.). — ಅಸ ಕಱ. To go beyond propriety or the common limits: to surpass, to excel (ಅತಿಕ್ರಮಣ Šmd. Dh.; ಕೆಯ್ಮೀರು Šmd. I; ಮೀಱ ಹೋಗು Čt. I, 54; ಕೆಯ್ಮಿಱ Čt. II, 11; ಕೆಯ್ಮೀರು Kk. 65. 85; Šm. 50). ಪೊಸಗಾರ ಸಿಡಿಲ ಮಸಕಮನ್ ಅಸ ಕಱದು, ಕೃತಾನ್ತಜಿಹ್ವೆ ಪೊಡಕರಿಸುವ ವೊಲ್ ಬಿಸಸು ಬಿಸಸನ್ನು, ಕರಮ್ ಅರ್ಜಿಸೆ ಸನ್ನಿಧಮ್ ಆಯ್ತು ವಿದ್ಯೆ ರಾವಣನಿದಿರೊಳ್ (Abh. P. 14, 105). See Abh. P. 5, after 53. — ಅಸ ಕಱಹ. Going beyond, surpassing. ಅಸಕಱಹಮ್ ಎನ್ದು, ಕೆಯ್ಮೀರುಹಂ (Šmd. II). — ಅಸ ಕೊಳ್ಳು. To take a controllable or manageable form, to be manageable; to be practicable or possible (S. Mhr.). ನನಗೊಬ್ಬನಿಗೆ ಅದು (ಕುದುರೆ) ಅಸ ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ (B. 1, 3). — ಅಸಗೊರೆ. -ಕೊರೆ. = ಅಸ ಕರಿ. Strength to fail, to be exhausted (S. Mhr.). — ಅಸವಱ. -ಅಱ. Strength to fail (J. 11, 25); to be deranged or bewildered (J. 20, 20).

ಅಸ asa. 4. = ಅಡ 4, ಅಸಿ 1, ಅಸು 1. (T. ಅಜ್ಜೈ, M. ಅಯೆ, motion, mobility; see ಆಸಿ 4; *cf.* ಅಳ್ಕನೆ). — ಅಸವಸ. rep. Haste, speed (ಅವಸರ Kk. 54; Šm. 62). ಅಸವಸದಿಂ ಪಳಂಗೆಯ್ವಂ (Šmd. 267, o. r. ಗೆಯ್ಯಂ). ಅಸವಸದಿಂದೆ ಇವನ್ ಉಱದೊಡೆ (Grj. 4, 142).

Digitized by Google

ಅಸಂಯ asamya. Tbh. of ಅಸಹ್ಯ. (My.).

ಅಸಂಶಯ a-samśaya. Absence of doubt, certainty (ದಗ್ಧ, ಸಂಶಯವಿಲ್ಲದುದು Nn. 133).

ಅಸಂಸಾರಿ a-samsâri. Not transmigratory; not engaged in worldly or secular occupation; not an embodied being. See Bp. 51, 28; 60, 6.

ಅಸಂಸ್ಕಾರ a-samskâra. The state of being uninitiated; one who is uninitiated or has not gone through the proper rites of caste, etc. (Bp. 45, 15).

ಅಸಂಹತ a-sambata. Not joined; loose. 2, an array of troops in separate orders (Colebr.).

ಅಸಂಹಿಸು a-samhisu. Tbh. of ಅಸಹಿಸು. (My.).

ಅಸಂಹ್ಯ a-samhya. = ಅಸಹ್ಯ, of which it is a vulgar form. (Bp. 51, 77; 53, 31; 55, 2; 60, 2; My.).

ಅಸಂಹ್ಯತನ a-samhyatana. = ಅಸಹ್ಯತ್ವ. (My.; G. 80).

ಅಸಕೃತ್ a-sakrit. Not once; *repeatedly, again and again.*

ಅಸಕ್ತ a-sakta. Detached, disunited; unattached or indifferent to. 2, *continual* (our MS. ಅಸ್ತಕ).

ಅಸಗ asaga. (= ಅಗಸ). A washerman (ನಿರ್ಣೇಜಕ, ರಜಕ Hla., Nr.; ಬಲಿ, ರಜಕ Nn. 16; *cf.* ಅಸಿ 4). See Bp. 21, 12. 21. 22; 22, 65; 28, 37. 2, the name of a Kannada author (Śmd. 4). — ಅಸಗವರಿ. -ವರಿ. Washerman's run: N. of a play of children (Bh. 1, 6, 2). — ಅಸಗಪೊಯ್. -ಪೊಯ್. A washerman's stroke or blow (Abh. P. 7, 57).

ಅಸಗ asaga. N. of a plant (Mr. 139, text corrupt; one MS. ಅಸಗಿ).

ಅಸಂಕೀರ್ಣ a-sankîrna. Unmixed, uncompounded, uncollected. (R.).

ಅಸಂಖ್ಯ a-sankhya. Innumerable. (My.).

ಅಸಂಖ್ಯಾತ a-sankhyâta. Uncounted, innumerable (ಪ್ರಕೂಣ, ಲೆಕ್ಕಮಾರದುದು Nn. 25). 2, plural: the host of eminent Lingavantas and of other servants of Śiva (Bp. 25, 32; 37, 51; 45, 48; 58, 54). 3, = ಸತ್ (Nn. 84).

ಅಸಂಖ್ಯೇಯ a-sankhêya. Innumerable. (My.).

ಅಸಂಗ a-sanga. Non-attachment; not attached, having no inclination for or interest in (Bp. 8, 26).

ಅಸಂಗತ a-sangata. Ununited, unassociated with. 2, uneven. 3, incoherent. 4, inconsistent. 5, unbecoming. 6, rude. 7, not shrinking; not going away; imperishable (ಅಸ್ಥಿರ, ಹೋಗ ಮಾರದನ್ನಾದು Nn. 75).

ಅಸಂಗತಕ a-sangataka. Not going together, ununited, not harmonizing. See ಪರಸ್ಪರಾಸಂಗತಕ.

ಅಸಂಗತಿ a-sangati. Unconnectedness. 2, impropriety, incongruity (B. 5, 95). See Prv. s. ಪ್ರಸಂಗ.

ಅಸಂಚಲಿತ a-sancalita. Unshaken, not trembling or quivering (Bp. 22, 13).

ಅಸಡಿ asadi. A stupid woman (My.).

ಅಸಡಿ asadi. Tbh. of ಅಸಾಧ (Śmd. 364, o. r. ಅಸಡಿ; *cf.* ಅಸಾಡಿ; in My. the term means the plant ಅಸಡಿ, ಅಸಾಡಿ).

ಅಸಡು asadu. (= ಅಗಡು). Stupidity, stubbornness. ಅಸಡುದನ, ಅಸಡುಕುಡುಕೆ, etc. (My.). — ಅಸಡ. -ಅಠ. A stupid man (My.).

ಅಸಡ್ಡಾಳ asaddâla. Contemptibleness; — unlawful action, evil courses (My.); — monstrousness, ugliness. (T. ಅಚಟ್ಟಾಳ್, contempt, despite; Te. ಅಸಡ್ಡಾಲು, monstrous, ugly; see ಅಸಡ್ಡೆ). ಶರಡಿಯ ಅವಯವಗಳೆಲ್ಲ ಅಸಡ್ಡಾಳವಾಗಿ ಬಲವುಳ್ಳವು ಇರುತ್ತವೆ (B. 3, 108). ಅನೆಯ ಮೆಯ್ಯು ನೋಟಕ್ಕೆ ಹುರುಬರಕವಾಗಿಯೂ ಅಸಡ್ಡಾಳವಾಗಿಯೂ ತೋಱುತ್ತದೆ (B. 5, 238). ಅನ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಸಮ್ಪಾದಿಸಿದ್ದು ಅಸಡ್ಡಾಳವಾಗಿ ಹೋಯಿತು (Prv.). — ಅಸಡ್ಡಾಳದೈವ. A contemptible god (Bp. 54, 27).

ಅಸಡ್ಡೆ asaddĕ. (Tbh. of ಅಶ್ರದ್ಧೆ). Dislike; disdain, contempt, scorn (My.; ಅಶ್ರದ್ಧೆ, ತಿರಸ್ಕಾರ G.; Te. ಅಸಡ್ಡ, ಅಸಡ್ಡ; T. ಅಚಟ್ಟೈ). — ಅಸಡ್ಡೆ ಮಾಡು. To contemn (My.).

ಅಸತ್ a-sat. Not being; unreal; untrue; wrong, wicked, bad, vile.

ಅಸತಿ a-sati. -ತೀ. *An unfaithful or unchaste wife.*

ಅಸತಿವಸನ asati-vasana. A house of disgrace (ಹಾದರದ ಮನೆ Mr. 198).

ಅಸತೀಸುತ asatî-suta. *A son of a disloyal wife.*

ಅಸತ್ಕಥೆ asat-kathĕ. A bad, mean story (My.).

ಅಸತ್ಯ a-satya. Untrue; untruth, falsehood (B. 3, 97; Bp. 45, 20; 50, 22; 60, 55).

ಅಸದರ್ಥ asat-artha. One of the ashṭâdaśadôshas (Ch. v. 40).

ಅಸದಳ asadala. (Tbh. of ಅಸಾಧ್ಯ). Impossibility, impracticableness (ಅಶಕ್ಯ Bhn. 48; My.; ಅಸಾಧ್ಯ, ಒದಗದ್ದು G.; Râm. 1, 16, 10; J. 12, 37; 16, 22; 19, 10; 21, 31). ನಾಗಪತಿಗೆ ಅಸದಳಂ, ಕಮಠಂಗೆ ಅರಿದು, ದಿಶಾನಾಗತತಿಗೆ ಅಳವಲ್ಲ (J. 7, 9). ಅಡಿಯಿಡುವಡೆ ಅಸದಳಂ (19, 7). ನೆನೆವ ಮನಕ್ಕಂ ನೋಡ್ಪ ಕಣ್ಗಂ ನುಡಿವ ರಸನೆಗೆ ಅಸದಳಂ (Rśv. 6, after 11).

ಅಸದಾಖ್ಯಾತಿ asat-âkhyâti. Declaration of a person's wickedness by a proper simile (Kâvy. V, 3, etc.).

ಅಸದೃಶ a-sadriśa. Unlike. 2, unequalled (Bp. 7, 4; 35, 16).

ಅಸನ asana. Throwing. 2, *the tree Terminalia tomentosa W. & A.* (ಹೊನ್ನೆ Mr. 114).

ಅಸನಿ asani. Tbh. of ಅಶನಿ (Śmd. 335).

ಅಸನ್ತುಷ್ಟ a-santushṭa. Displeased; not content (B. 5, 148; My.).

ಅಸನ್ತೋಷ a-santôsha. Displeasure; discontent (ಅಸಹ್ಯ Cb.).

ಅಸನ್ದರ್ಭ a-sandarbha. Unseasonableness, hinderance (My.).

ಅಸಭ್ಯ a-sabhya. Unfit for an assembly, vulgar, low (Kâvy. II, 1, A, 20-28).

ಅಸಮ a-sama. Uneven, unequal. 2, odd. 3, unequalled (Bp. 1, 16. 24. 31. 33; 3, 33; 4, 11; 5, 15. 31; 11, 21; Grj. 4, 28).

ಅಸಮಚ್ಛದ asama-c-chada. The tree Alstonia or Echites scholaris (ಸಪ್ತಪರ್ಣ, ಏಬೆಲೆಮಾಬ್ Mr. 111).

ಅಸಮಂಜ a-samanja. N. of a descendant of Ikshvâku and father of Amśumat, q. v.

ಅಸಮಂಜಸ a-samanjasa. Unequal; unfit, unbecoming; confused. (My.).

ಅಸಮನಯನ asama-nayana. He who has odd (*i. e.* three) eyes: Śiva (Bp. 28, 29). *Cf.* ವಿಷಮನಯನ.

ಅಸಮನೇತ್ರ asama-nêtra. = ಅಸಮನಯನ. (Bp. 1, 28; 4, 64; 12, 49; 46, 33; 56, 57).

ಅಸಮಯ a-samaya. Unseasonable or unfit time (My.).

ಅಸಮರ್ಥ a-samartha. Powerless, feeble; incompetent. (Śmd. 176; Kâvy. II, 1, A, 12-15).

ಅಸಮಲೋಚನ asama-lôcana. = ಅಸಮನೇತ್ರ. (Bp. 38, 77).

ಅಸಮಶರ asama-śara. The five-arrowed: Kâma (Cb.; My.).

Digitized by Google

ಅಸಮಸ್ತ a-samasta. Uncompounded, separate, several. 2, uncollected. 3, incomplete, imperfect. (Kâvy. IV, 1, 3).
ಅಸಮಾಕ್ಷ asama-aksha. = ಅಸಮನೇತ್ರ. (My.). 2, a bird, the blue jay (ಹಂಗ Mr. 174).
ಅಸಮಾಖ್ಯಾತ a-samâkhyâta. Not proclaimed, famed, well-known or notorious (Bp. 38, 66).
ಅಸಮಾಧಾನ a-samâdhâna. Displeasure; discontent; indisposition. (B. 4, 57. 80. 139; 5, 101; My.).
ಅಸಮಾನ a-samâna. Not the same, not homogeneous; unequal, unlike; unequalled. (Bp. 8, 11; 16, 14; 22, 60; 43, 17).
ಅಸಮಾನಗಿರಿ asamânagiri. A ceiling cloth (S. Mhr.);—an ornamental brush of peacock's feathers (My.; H.).
ಅಸಮಾನರೂಪಕ asamâna-rûpaka. A kind of upamĕ (Kâvy. III, 3, B, 81 seq.).
ಅಸಮಾಪ್ತ a-samâpta. Unfinished, incomplete. (My.).
ಅಸಮಾಪ್ತಕ್ರಿಯೆ asamâpta-kriyĕ. A participle, as ಹೋಗಿ, ನಡೆದು, etc. (My.).
ಅಸಮಾಸ a-samâsa. That which is not samâsa or a euphonic combination of words (Šmd. 189. 217; Kâvy. III, 3, B, 96; IV, 1, 11).
ಅಸಮಾಸತೆ a-samâsatĕ. The state of being asamâsa (Šmd. 94).
ಅಸಮೀಕ್ಷ್ಯಕಾರಿ a-samîkshya-kâri. *Acting inconsiderately.*
ಅಸಮೇಕ್ಷಣ asama-îkshaṇa. = ಅಸಮನೇತ್ರ. (Bp. 54, 37).
ಅಸಮ್ಪೂರ್ಣ a-sampûrṇa. *Incomplete.*
ಅಸಮ್ಬನ್ಧ a-sambandha. Non-connection, absence of congruity (My.; B. 5, 95).
ಅಸಮ್ಬಾಧ a-sambâdha. Unconfined; *unresisted.*
ಅಸಮ್ಭವ a-sambhava. Inconsistent, improbable, unlikely. 2, non-existent. 3, any extraordinary event. 4, non-existence. See Kâvy. III, 3, B, 148. 159 seq.; Bp. 24, 8.
ಅಸಮ್ಭಾವ್ಯ a-sambhâvya. Inconceivable, incomprehensible, impossible.
ಅಸಮ್ಭಾವ್ಯತ್ವ a-sambhâvyatva. The state of being inconceivable, impossible, or improbable. Kâvy. III, 3, B, 148. 159 seq.
ಅಸಮ್ಭೂತ a-sambhûta. Unproduced; not occurring (Šmd. 90).
ಅಸಮ್ಮತ a-sammata. *Disapproved, despised;* differing from; contrary.
ಅಸಮ್ಮತಿ a-sammati. Dissent, difference of opinion; dislike. (My.).
ಅಸಯ್ಯ asayya. Tbh. of ಅಸಹ್ಯ. (My.).

ಅಸರಾಣಿ asarâṇi. = ಹಸರಾಣಿ. (My.).

ಅಸಲ್ asal. ಅಸಲು. Original, not copied or derived; superior, excellent, not secondary or inferior; legitimate, well-born, noble; exactly copied. 2, generally: the principal, in contradiction to the interest (C.; Tĕ.; Mhr., H.). ಅಸಲಿಗೆ ಮೋಸ, ಲಾಭಕ್ಕೆ ಗುದ್ದಾಟ.—ಅಸಲು ಇಲ್ಲದೆ ಬಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ, ಬೊಸರು ಇಲ್ಲದೆ ಮಜ್ಜಿಗೆ ಇಲ್ಲ (Prvs.).
ಅಸಲಿ asali. A collar composed of tube-like pieces of gold or silver, or solid and flattened (C.; Mhr. ಹಸಳಿ).

ಅಸವಸ asavasa. See s. ಅಸ 4.

ಅಸಸಿ asasi. See s. ಅಸಿ 2.

ಅಸಹನ a-sahana. Unenduring; envious. 2, *an enemy.* 3, intolerance, impatience.
ಅಸಹಾಯ a-sahâya. Without companions, lonely, friendless (Bp. 16, 7).
ಅಸಹಿಸು a-sahisu. = ಅಸಂಹಿಸು. To be intolerant; to be disgusted with, to feel an aversion to (C. as ಅಸಂಹಿಸು).
ಅಸಹ್ಯ a-sahya. ಅಸಂಯ, ಅಸಂಹ್ಯ, ಅಸಯ್ಯ. Unbearable, insufferable, intolerable (Sk.); —disgustful; —disgust, aversion (C.). See Šmd. 394; ಅಲಗಣಿಸು.— ಅಸಹ್ಯ ತೋರು. To appear disgustful (B. 5, 229).— ಅಸಹ್ಯಪ್ಪಡು. -ಪಡು. To be intolerant; to be disgusted (Bp. 55, 2).
ಅಸಹ್ಯತ್ವ asahyatva. The state of being intolerable or disgustful. See ಮುಲುಕು.
ಅಸಹ್ಯಭಾವ asahya-bhâva. = ಅಸಹ್ಯತ್ವ. See ಅಸುರ್, ಸಿಸುರ್.
ಅಸಹ್ಯವೃತ್ತಿ asahya-vṛitti. Intolerant behaviour, contempt, contumely (Šmd. 124. 125; ಸಯ್ಯುಸದೆ ಇಹನ್ತಹ ವೃತ್ತಿ Mdb. Cm.).
ಅಸಹ್ಯೋಕ್ತಿ asahya-ukti. An obscene word (Šmd. 74).
ಅಸಾಕಲ್ಯ a-sâkalya. *Incompleteness.*
ಅಸಾದೃಶ್ಯ a-sâdṛiśya. That is not a perfect likeness (Kâvy. III, 3, B, 75 seq.).
ಅಸಾದ್ಯ a-sâdya. Having no beginning (Bp. 39, 9).
ಅಸಾಧಾರಣ a-sâdhâraṇa. Not common; special, specific, peculiar; respectable, distinguished. (Kâvy. III, 3, B, 156; B. 4, 147).
ಅಸಾಧ್ಯ a-sâdhya. (= ಅಸದಳ). Not to be effected or completed; impracticable, impossible; incurable; (unprofitable, see Prv. s. ತಣ್ಣಗೆ). Šmd. 270; J. 4, 64; B. 5, 194.

ಅಸಿ asi. 1. = ಅಸ 4, etc.—ಅಸಿಮಸಿ. dupl. (= ಅಸವಸ). Without deliberation, consideration or reflection; hurry-skurry (S. Mhr.).

ಅಸಿ asi. 2. An interjection of disgust or displeasure: fy! (C).—ಅಸಸಿ. rep. Fy, fy! (S. Mhr.).—ಅಸಿಸಿ. = ಅಸಸಿ (C.).

ಅಸಿ asi. 3. To throw away, to scatter, to disperse (ಚೆಲ್ಲು, ಈಡಾಡು Šmd. II; Kk. 89; see ಅಮ್ಮು 1).

ಅಸಿ asi. 4. To move, to shake, to tremble, to dangle, to pendulate (v. i., Tĕ. ಅಸಿಯಾಡು; R.; T. ಅಜಂಗು, ಅಚ್ಚು; cf. ಅಟ 1, ಅಸ 4, ಅಸುಮ್ಮು).

ಅಸಿ asi. 5. = ಅಸೆ, ಹಸಿ, etc. That which is laid on the ground. *Cf.* ಅಸುವೆ.—ಅಸಿಕಲ್ಲು. The lower grinding-stone (especially used for grinding curry-stuff, C.; T., M. ಅಮ್ಮಿ).—ಅಸಿಯ ಕಲ್. = ಅಸಿಕಲ್. (ತಿಲಾಪಟ್ಟ Mr. 206). ಅಸಿಯ ಕಲ್ಲಂ ಮುಸಗಿ ಕೊಣ್ಡೊಡೆ ಮುಮುವೆ ಕೆಡುವುದೆ? (Bp. 43, 59; see ಅದ್ಭುತೋಪಮ).

ಅಸಿ asi. 6. = ಅಸ 2. Thinness, leanness, emaciation, weakness, slenderness, smallness, minuteness (J. 29, 29; 30, 2; Tĕ. ಅಸಿ, slight, superficial, as a wound; ಅಸದು, ಅಸುದು, slenderness, smallness, minuteness; M. ಅಸು, thin, slender; cf. T. ಅಚ್ಚೈ, motion, flexure? ಅಲ್ 2?).—ಅಸಿದು. (Šmd. 95. 96). That is thin, etc. (ಕ್ಷಾಮ, ಶಾತ, ಕೃಶ, ಕ್ಷೀಣ, ಪೇಲವ, ತಲಿನ, ತನು Hlâ.; ಕೃಶ, ತನು, etc. Nr.; ಕ್ಷಾಮ, ಕೃಶ, ಪೇಲವ Mr. 436). ತೆಳ್ಪಿತ್ತು ಕೆಮ್ಮು ಅಸಿದು ಎನಿಪ್ಪ ನಾಲಗೆ ಲೇಸು (Mr. 277).— ಅಸಿನಡು. = ಅಸಿಯ ನಡು. (J. 18, 35; C.; ಬಡನಡು G.).—ಅಸಿಯಂ.-ಅಂ 3. A thin,

Digitized by Google

etc. man (Šmd. 154. 184). — ಅಸಿಯ ನಡು. A slender, delicate waist (Šmd. 201; Bp. 5, 24; 42, 23). — ಅಸಿಯ ಪೂ. A delicate, beautiful flower (Bp. 22, 8). — ಅಸಿಯ ಬಸುಱು. A small, delicate belly (Bp. 14, 17). — ಅಸಿಯುವು. -ಅವು. Plural of ಅಸಿದು (Šmd. 119). — ಅಸಿಯಳ್. -ಅಳ್ 4. A slender female (Šmd. 245; Rsv. 8, 29). — ಅಸಿವುಡಿ. -ಉಡಿ. A small pouch or lap (Bp. 35, 53). — ಅಸಿವೆರಳ್. -ಬೆರಳ್. A thin finger (J. 18, 29).

ಅಸಿ asi. 1. *A sword.* ಕೂರದ ಅಸಿ (Šm. 116). 2, a kind of vicchitticitra (Kâvy. III, 2, B, 57. 60 seq.). — ಅಸಿವಲಗೆ. -ಪಲಗೆ. A sword and a shield (J. 12, 33).

ಅಸಿ asi. 2. Thou art. See ತತ್ತ್ವಮ್ ಅಸಿ.

ಅಸಿಕ asa(?)-ika. (Šmd. 239).

ಅಸಿಕ್ನಿ asikni. *A young woman in attendance in the gynaeceum.*

ಅಸಿತ asita. *Dark-coloured, black,* dark blue (ಕಪ್ಪು Nn. 56; ಕಪ್ಪು 14. 42. 80; Šm. 100).

ಅಸಿತಕನ್ಧರ asita-kandhara. Having a black neck: Šiva (Bp. 50, 10).

ಅಸಿತಖಗ asita-khaga. A kind of black bird (ಕರಿಯ ಹಕ್ಕಿ Mr. 174).

ಅಸಿತಗಲ asita-gala. = ಅಸಿತಕನ್ಧರ. (Bp. 59, 34).

ಅಸಿತದ್ರುಮ asita-druma. (ತಾಪಿಯ ಮರ Čb.).

ಅಸಿತಧ್ವಜ asita-dhvaja. = ನೀಲಧ್ವಜ. (J. 24, 69).

ಅಸಿತರಕ್ತ asita-rakta. One of the seven tongues of Agni (Mr. 46; see ಏಳು ನಾಲಿಗೆ).

ಅಸಿತರಸೆ asita-rasĕ. Black soil (ಕೃಷ್ಣಮೃತ್ತಿಕೆ, ಎರೆ Mr. 93).

ಅಸಿತಾನನ asita-ânana. The black-faced monkey (ಕರೇ ಮೋಱೆಯ ಮಂಗ Čb.).

ಅಸಿತಾಮ್ಬರ asita-ambara. The elder brother of Kṛishṇa, Bala (ಬಲ, ಬಲಭದ್ರ Nn. 14).

ಅಸಿತಾಶ್ಮ asita-aśma. The lapis lazuli (ಹರಿಕಾನ್ತ, ನೀಲ Mr. 101).

ಅಸಿದು asidu. See s. ಅಸಿ 6.

ಅಸಿಧಾರೆ asi-dhârĕ. The edge of a sword (Grj. 3, 2).

ಅಸಿಧಾವಕ asi-dhâvaka. *A sword or tool cleaner.*

ಅಸಿಧೇನು asi-dhênu. *A knife* (ಕತ್ತಿಕೆ, ಪತ್ರ, ಸುರಿಗೆ Mr. 297).

ಅಸಿಧೇನುಕೆ asi-dhênukĕ. *A knife.*

ಅಸಿಪತ್ರ asi-patra. The blade of a sword. 2, a hell paved with swords. (My.).

ಅಸಿಪತ್ರವ್ರತ asipatra-vrata. The vow of the sword-blade (J. 2, 30; 8, 9; see Indian Antiquary XVII, November 1888, p. 322).

ಅಸಿಪರ್ಣಿ asi-parṇi. N. of a plant (Mr. 139, perhaps = ಶಾರಿ).

ಅಸಿಪುತ್ರಿ asi-putri. *A knife.*

ಅಸಿಪುತ್ರಿಕೆ asi-putrikĕ. *A knife.*

ಅಸಿಸಿ asisi. See s. ಅಸಿ 2.

ಅಸಿಹೇತಿ asi-hêti. *A person armed with a sword.*

ಅಸು asu. 1. = ಅಸ 4. Quickness, haste (ಶೀಘ್ರ Šmd. 11; Kk. 66; T. ಅಮುಶ್ಕು; *cf.* Sk. ಆಶು?).

ಅಸು asu. 2. = ಇಸು 4. *e. g.* in ಅಸಸು (= ಅಸಿಸು), ಕೂಡಸು, ಬಡಸು, ಪಾಕಸು (C.).

ಅಸು asu. *Life.* 2, the five vital breaths or airs of the body. — ಅಸು ಈ. To give or restore life (Bp. 48 sum.). — ಅಸು ಕೊಡು. = ಅಸು ಈ. (Bp. 48, 16). — ಅಸುಗಳೆ. -ಕಳೆ. To kill (Bp. 34, 36). 2, to die (Bp. 37, 16; 42, 30; 46, 43; 47, 6; 50, 59; 57, 15). — ಅಸುಗಾವಲು. -ಕಾವಲು. Preservation of life (R.). — ಅಸುಗುಡಿ. -ಕುಡಿ. To drink (another's) life (J. 4, 23). — ಅಸುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. = ಅಸುಂಗೊಳ್ (Šmd. 200). — ಅಸುಂಗೊಳ್. -ಂ-ಕೊಳ್. (Šmd. 200). To kill (ಪ್ರಾಣಾಪಹರಣ Šmd. Dh.; Abh. P. 10, 217). ನಿನ್ನಸುಂಗೊಣ್ಡೆ ದೋಷಮ್ ಅಪುದೆ (Šmd. 200). — ಅಸುಂಗೊಳಿಸು. -ಂ-ಕೊಳಿಸು. To cause to kill. ಅಸುಂಗೊಳಿಸುವರ್ (Šmd. 200). — ಅಸುದೊಱೆ. -ತೊಱೆ. = ಅಸು ಬಿಡು. (J. 23, 11; 31, 47). — ಅಸು ಬಿಡು. To give up one's life, to die (Bp. 48, 9; 58, 56). — ಅಸುವಡಗು. -ಅಡಗು. Life to disappear or be extinguished (J. 21, 7). — ಅಸುವಱ್. -ಅಱ್. To die (Dp. 1, 2). — ಅಸುವಿಡಿ. -ಹಿಡಿ. To keep up one's life (J. 23, 59).

ಅಸುಕೆ asukĕ. = ಅಸುಗೆ. (Abh. P. 11, 118; Kâvy. V, 26).

ಅಸುಗೆ asugĕ. = ಅಸುಕೆ. Tbh. of ಅಶೋಕ or ಅಶೋಕೆ (ಅಶೋಕೆ Šmd. 73, o. r. ಅಶೋಕ; ಅಶೋಕ Čt. II, 61; ಅಶೋಕತರುಜ Šm. 25; ಅಶೋಕಾಂಕುರ Kk. 19). — ಅಸುಗೆದಳಿರ್. -ತಳಿರ್. New leaves of the asugĕ (Rsv. 10, after 31).

ಅಸುಧಾರಣ asu-dhâraṇa. *Life, existence.*

ಅಸುಮ್ಬು asumbu. (Šmd. 48). To cause to move about, to shake, to agitate (ಸಂಚಾಲನ Šmd. Dh.).

ಅಸುರ್ asur. 1. To feel disgusted, to have an aversion or a dislike, to be impatient (ಅಸಹ್ಯಭಾವ Šmd. Dh.; T. ಅಚರ್, ಅಯರ್; M. ಅಯರ್. T., M. also: to be heavy and drowsy, to faint, swoon).

ಅಸುರ್ asur. 2. Fatigue, faintness. *Cf.* ಅಸ 2, etc.? — ಅಸುರುಸುರು. -ಉಸಿರು. Exhaustion, waste of one's strength, excessive weakness or fatigue (Tĕ.; R.).

ಅಸುರ asura. Living; the supreme soul. 2, the sun (Čb.). 3, *a demon,* an Asura, Šukra's pupil (ಶುಕ್ರಶಿಷ್ಯ, ರಕ್ಕಸ, ಮಚ್ಚಿಗ Šm. 9; ರಾಕ್ಷಸ Nn. 35).

ಅಸುರಗುರು asura-guru. The teacher of the Asuras: Šukra (ಶುಕ್ರ Mr. 38; ರಕ್ಕಸರೊಜ, ಶುಕ್ರ Šm. 17).

ಅಸುರಬಲಿ asura-bali. An offering to demons (J. 2, 58).

ಅಸುರಾನ್ತಕ asura-antaka. = ಅಸುರಾರಿ. (J. 13, 52. 63).

ಅಸುರರಿಪು asura-ripu. = ಅಸುರಾರಿ. (My.).

ಅಸುರವೈರಿ asura-vairi. = ಅಸುರರಿಪು. (My.).

ಅಸುರಹರ asura-hara. = ಅಸುರವೈರಿ. (My.).

ಅಸುರಾರಿ asura-ari. Vishṇu, Kṛishṇa (J. 2, 52; 24, 66). 2, Râma (J. 18, 6; 21, 1).

ಅಸುರಿ asuri. A female demon. 2, *the plant Sinapis racemosa* Roxb. (see ಮೊರಸಾಸಿವೆ).

ಅಸುರೆ asurĕ. A female demon (J. 2, 61). 2, N. of a plant (Mr. 132; see ಪಾಲ್ಗಂಬಿ).

ಅಸುಲಾಭ asu-lâbha. Escaping with life (My.).

ಅಸುವಾಸನೆ a-suvâsanĕ. A bad smell (A.).

ಅಸುವೆ asuvĕ. (fr. ಅಸುಮ್ಬು?). *Cf.* ಅಸಿ 5. — ಅಸುವೆಕಲ್. A slab on which condiments are ground (Grj. 2, 89).

ಅಸುಹೃದ್ a-suhṛid. *An enemy.*

ಅಸುಹೃದ asuhṛida. = ಅಸುಹೃದ್. (Mr. 290).

ಅಸೂಕ್ಷಣ asûkshaṇa. *Disrespect.*

Digitized by Google

ಅಸೂಯ asûya. = ಅಸೂಯೆ. See ಅಟ್ಟಿಜನ್ನುಡು, ಕರುಬು.

ಅಸೂಯೆ asûyĕ. Displeasure. 2, *envy, jealousy; detraction* (ಕರುಬು, ಅಟ್ಟಿಜ Kk. 48). 3, aversion. 4, N. of Atri's wife (*cf.* ಅನಸೂಯೆ).

ಅಸೃಕ್ಕು asṛikku. Tbh. of ಅಸೃಜ್. (G.).

ಅಸೃಗ್ಧರ asṛij-dhara. = ಅಸೃಗ್ಧರೆ. (Mr. 394).

ಅಸೃಗ್ಧರೆ asṛij-dharĕ. *The skin.*

ಅಸೃಜ್ asṛij. ಅಸೃಕ್. *Blood.*

ಅಸೃತಿ a-sṛiti. Evil conduct; fraud, hypocrisy (ಕುಹಕ, etc. Mr. 450; *cf.* ಕುಸೃತಿ).

ಅಸೆ asĕ. = ಅಸಿ 5, etc. (My.). — ಅಸೇ ಕಲ್ಲು. = ಅಸಿಕಲ್ಲು. (B. 4, 177).

ಅಸೆ asĕ. (ಬಾಳುಬುಲ್ Mr. 110).

ಅಸೇಚ a-sêča. = ಅಸೇಚನಕ. (ಮಾಜ ತಣಿವಿಲ್ಲದಂ Mr. 231).

ಅಸೇಚನಕ a-sêčanaka. *Charming to such an extent that the eye does not get tired of looking at.* 2, *insatiable.*

ಅಸೌಮ್ಯ a-saumya. Ugly, unlovely; *disagreeable, displeasing, unfriendly.* 2, one of the ಅಷ್ಟಾದಶದೋಷಂಗಳ್, q. v.

ಅಸೌಮ್ಯಸ್ವರ asaumya-svara. *Having a bad or croaking voice.*

ಅಸ್ಕಂದೆ askandĕ. N. of a plant (ಬುಗುರಿ Mr. 117, one MS. ಬುಗರಿ; ಅಸ್ಕಂದೆ in two MSS., ಅಸ್ಕಜ in one).

ಅಸ್ತ asta. Thrown, cast. 2, *sent, despatched.* 3, set aside. 4, finished; disappeared. 5, *the western mountain behind which the sun is supposed to set.* 6, *disappearance;* obscuration. 7, sunset. ಅಸ್ತಮ್, *at home, home.*

ಅಸ್ತಗಿರಿ asta-giri. = ಅಸ್ತ No 5. (My.).

ಅಸ್ತಮನ astam-ana (= ayana). Setting. (My.).

ಅಸ್ತಮಯ astam-aya. Disappearance; setting, as a heavenly body (ನಿರ್ವಾಣ, ಸಾಯಂಕಾಲ Nn. 19, o. r. ಅಸ್ತಮಾನ).

ಅಸ್ತಮಾನ astam-âna. = ಅಸ್ತಮನ, ಅಸ್ತಮಯ, q. v. (My.; B. 4, 67).

ಅಸ್ತಮಿತ astam-ita. Gone home; gone down, set (Bp. 7, 2; 39, 54).

ಅಸ್ತಮಿಸು astamisu. To go down, to set (Bp. 2, 14; 11, 44; 28, 55; 35, 6).

ಅಸ್ತರಾಗ asta-râga. The colour of twilight. 2, red-lead (ಸನ್ಧ್ಯಾರಾಗ Nn. 67).

ಅಸ್ತರು astaru. = ಅಸ್ತ್ರ 2, ಅಸ್ತ್ರಿ 2. Lining (of a garment, etc. My.; Br.; Mhr., H. ಅಸ್ತರ).

ಅಸ್ತವಿಲಾಸ asta-vilâsa. One whose merriment is gone (Grj. 8, 37).

ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತ asta-vyasta. Scattered hither and thither, confused, disordered, irrelevant (Čh. v. 19).

ಅಸ್ತಾಕ್ಷರ asta-akshara. An elided letter (Čh. v. 3).

ಅಸ್ತಾಚಲ asta-ačala. = ಅಸ್ತಗಿರಿ. (Bp. 19, 28).

ಅಸ್ತಾದ್ರಿ asta-adri. = ಅಸ್ತಾಚಲ. (My.).

ಅಸ್ತಿ asti. He, she, it is (Bp. 51, 14). 2, *being, existent, present;* — existence; substance, property, wealth (*cf.* ಆಸ್ತಿ).

ಅಸ್ತಿಕೆ astikĕ. Throwing, putting. See ಪರ್ಯಸ್ತಿಕೆ.

ಅಸ್ತಿಭಾರ asti-bhâra. = ಅಸ್ತಿವಾರ. A foundation (My.; Br.).

ಅಸ್ತಿಮತ್ asti-mat. -ಸ್ತ್. *Wealthy.*

ಅಸ್ತಿವಳ್ಳಿ asti-valli. N. of a creeper (see Mr. 145 s. ಶಾಸ್ತ್ರೀರಿ, o. r. ಅಸ್ತ-).

ಅಸ್ತಿವಾರ astivâra. = ಅಸ್ತಿಭಾರ. (My.; Tĕ., T., M.).

ಅಸ್ತು astu. *Be it! let it be! be it so!* (Bp. 32, 14).

ಅಸ್ತೋಕ a-stôka. Not small, pre-eminent (Bp. 39, 55).

ಅಸ್ತ್ರ astra. 1. *A missile weapon.* 2, *a weapon in general.* 3, *a bow.*

ಅಸ್ತ್ರ astra. 2. = ಅಸ್ತರು. (S. Mhr.).

ಅಸ್ತ್ರಜೀವ astra-jîva. A soldier, a warrior (Sk.); — a Bêda (My.).

ಅಸ್ತ್ರತೆ astratĕ. Using or throwing a missile (Grj. 7, 29).

ಅಸ್ತ್ರಿ astri. 1. *A bowman.*

ಅಸ್ತ್ರಿ astri. 2. = ಅಸ್ತರು. (My.; Br.).

ಅಸ್ಥನ್ asthan. = ಅಸ್ಥಿ. See ಪಾರ್ಶ್ವಾಸ್ಥನ್.

ಅಸ್ಥಾಗ asthâga. *Very deep.*

ಅಸ್ಥಿ asthi. *A bone* (ಮೂಳೆ, ಎಲು Šm. 32).

ಅಸ್ಥಿಕೃತ್ asthi-krit. Marrow. (R.).

ಅಸ್ಥಿಗತ asthi-gata. Seated in the bones. (My.).

ಅಸ್ಥಿಪಂಜರ asthi-panjara. A skeleton (ಕಂಕಾಲ, ಒಡಲ ಎಲು Mr. 397).

ಅಸ್ಥಿರ a-sthira. = ಅತಿರ. *Unsteady; uncertain.*

ಅಸ್ಥಿರಚರಿತೆ asthira-čaritĕ. A woman of a fickle behaviour (Bp. 40, 53).

ಅಸ್ಥಿರತ್ವ a-sthiratva. Unsteadiness, fickleness, mutability (My.; ಚಾಪಲ್ಯ G.).

ಅಸ್ಥಿಸಾರ asthi-sâra. Marrow. (R.).

ಅಸ್ಥಿಸ್ರಾವ asthi-srâva. Wasting away of the bones, a kind of consumption (My.).

ಅಸ್ನಿಗ್ಧ a-snigdha. Not smooth. 2, *harsh; unkind* (ಪರುಷ, ಬಿಟ್ಟತು Mr. 456).

ಅಸ್ಪಷ್ಟ a-spashṭa. Indistinct (ವ್ಯಕ್ತವಲ್ಲದುದು Nn. 142).

ಅಸ್ಫುಟವಾಚ್ a-sphuṭa-vâč. Speaking indistinctly, *lisping.*

ಅಸ್ಮದ್ asmad. Of us, our; we (Šmd. 100; 300 Cm.; Kâvy. I, 2, 66-70; 5, 6-12. 27-31; Bp. 61, 58).

ಅಸ್ಮದೀಯ asmadîya. Our, ours (Bp. 43, 33; Rsv. 8, 116).

ಅಸ್ರ asra. *Hair, the hair of the head.* 2, *blood.* 3, a tear.

ಅಸ್ರಪ asra-pa. Blood-drinking. 2, *a râkshasa, a demon.*

ಅಸ್ರು asru. = ಅಶ್ರು. *A tear.* 2, water (ಉದಕ, ಜಲ Nn. 65). 3, blood (ರಕ್ತ, ರುಧಿರ 65). 4, the hair of the head (ಕೇಶ, ಮಣ್ಡೆಯ ಕೂದಲ್ 65). 5, an eye (ವಿಲೋಚನ, ಕಣ್ಣು 65). 6, a piece (ಲವ, ತುಣ್ಡು 65, o. r. ಪಲ, ಕಣ್ಡಲು).

ಅಸ್ವಚ್ಛನ್ದ a-svaččhanda. Not self-willed; *docile;* dependant.

ಅಸ್ವತನ್ತ್ರ a-svatantra. Not self-willed, dependant, subject. (My.).

ಅಸ್ವಪ್ನ a-svapna. Not sleeping. 2, *a deity.*

ಅಸ್ವಭಾವಿಕ a-svabhâvika. Unnatural (J. 27, 20).

ಅಸ್ವರ a-svara. Not aloud; indistinct. 2, *having a disagreeable voice.* 3, not a vowel, a consonant (Šmd. 58. 178. 205. 214. 288. 356. 366; Kâvy. I, 2, 104-109).

ಅಸ್ವಾಧ್ಯಾಯ a-svâdhyâya. *A Brâhmaṇa who has not read the vêdas previous to his investiture.*

ಅಸ್ವಾಮಿವಿಕ್ರಯ a-svâmi-vikraya. Sale without ownership. (R.).

Digitized by Google

ಅಸ್ವಾರಸ್ಯ a-svârasya. Not possessing natural savoriness or excellence, sapless, insipid (My.).

ಅಸ್ವೈರಿಣಿ a-svairiṇi. A continent woman (My.).

ಅಹ aha. = ಅಪ 3, ಅಪ್ಪ 1 q. v., (ಅಗುವ), ಆಗುವ, ಆಹ. ಅನ್ತಪ್ಪಂ or ಅನ್ತಹಂ (Šmd. 191. 192). ಎನ್ತಹವಗಳ್ (175). ತನ್ನನಂ ಕಾಣ ಬಹನ್ತಹ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ (ಸಿನೀವಾಲಿ Hlâ.). ಅಳಕಮ್ ಅಹ ಮೊಸರು (ತ್ರಪ್ಪೆ Nr.). ಹೊಲ್ಲಹ ನಾತ (ದುರ್ಗನ್ಧ Nr.). ಕಾಳೆ ಗಕ್ಕೆಸ್ಸು ಸನ್ನದ್ಧಮ್ ಅಹ ಚತುರಂಗಬಲವನು ತಕ್ಕೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಇರಿಸುಹವ (ವ್ಯೂಹ Nr.). ಅವನೊಬ್ಬನು ಅತಿಶಯಮ್ ಅಹ ಪರಾಕ್ರಮದೊ ಡನೆ ಕಲಿಯಿದವನ್ ಉಣ್ಬು, ಆತನು ಊರ್ಜಸ್ವಿ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಅಂ ಶಕ್ಕೆ ಸರಿ ಅಹ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಮ್ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಮೇಲಕ್ಕೆ ನಿ ಗುಚಿದ ತೋಳು ಸಹಿತಮ್ ಅಹ ಪುರುಷಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಪೌರುಷಮ್ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಸಣ್ಣಿತುಂ ಕೂರಿತ್ತುಮ್ ಅಹ ಧಾನ್ಯದ ತುದಿ (ಶೂಕ Nr.). ಸಮಾನಪಿಣ್ಡಮ್ ಅಹರು (Nom. Sing. ಅಹಂ) ಏಬು ತಲೆಗ ಗನವನ್ನುಬರ ಸನಾಭಿಗಳ್ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಅಹನ್ತಾದು (ಭವಿತವ್ಯ, o. r. ಆಹನ್ತಾದುದು, Nn. 52). ಬಯಮ್ ಅಹಲ್ಲಿ (ನಿರ್ಮೂಲನ Nn. 100). ಆ ಕ್ಷಣಮ್ ಅಹನ್ತಾ ಕಾರ್ಯ (ಅಪೂರ್ವ Nn. 101). ಅಹ ವಂ (J. 30, 25. 27). ದೀರ್ಘಮ್ ಅಹನ್ತಹ (Šmd. 84 Mdb. Cm.). — ಅಹುದು. = ಅಪ್ಪುದು, ಆಗುವದು, ಹೌದು; ಅಕ್ಕುಂ. Plural ಅಹವು (Bp. 16, 7; 43, 82; 51, 6; 60, 36; Šmd. 103. 178 Mdb. Cm.). ದೋಷರಹಿತಮ್ ಎಹಗೆ ಅಹುದು, ಅಹಗೆ ಪೇಳ್ದುಂ (Šmd. 175). ಅಹುದು (ಉದಯಿಸುಗುಂ 84 Mdb. Cm.). ಪ್ರಯೋಗಿಸುವುದು ಅಹುಮ (ಪ್ರಯೋಗಿಸ ಪಡೆಗುಂ 135 Mdb. Cm.). ದೊಡ್ಡಿತ್ತು ಅಹುದು (ವಿಪುಲ, ಪೃಥು, etc. Nr.). ನಿಡಿದು ಅಹುದು (ಆರೋಹ Nr.). See also Bp. 1, 20; 25, 27; 46, 19; 52, 7; 55, 37; 58, 33; 60, 43; Bh. 1, 8, 6. 89; 2, 13, 14. The meaning "yes" appears *e. g.* in Bh. 1, 8, 11. 55; 2, 13, 35; Râm. 26, 23; J. 29, 24. — ಅಹುದಹುದು. rep. Bp. 16, 7; 25, 21; 28, 43; 50, 24; 59, 3. — ಅಹುದಾಗು. -ಆಗು. To become or be "yes" or true. ಅಹುದಾದರೆ ಅಹುದೆನ್ನಿ! ಅಲ್ಲವಾದರೆ ಅಲ್ಲವೆನ್ನಿ! (Dp. 54). — ಅಹುದೆನ್. -ಎನ್. To say yes, to assent (see s. ಅಹುದಾಗು). 2, to affirm, to maintain as true or certain. ಅಹುದೆಮ್ಬನಾಥ ಕಾರ್ಯ, ಅಹುದೆನಿಪ ಆ ಕಾರ್ಯ (ನಾಮ, indeed, certainly, etc. Nn. 162). — ಅಹೆಂ. (also ಅಹೆ, Bp. 52, 33). = ಅಪ್ಪೆಂ, etc. (Bp. 24, 70; 40, 30; 49, 28). Further conjugation: ಅಹೆ (44, 13); ಅಹಂ, ಅಹನು (10, 2; 39, 60; 55, 33); ಅಹೆವು (12, 27; 34, 17); ಅಹಿರಿ (39, 47. 60; 46, 14); ಅಹವು (60, 36).

ಅಹಂಯು ahamyu. *Selfish, proud.*

ಅಹಗೆ a12-hagĕ1. = ಅಹಂಗೆ, ಹಾಗೆ, etc. That manner, in that manner, thus. ಕಿಬ್ಬುಮ್ ಎಹಗೆ ಅಹುದು, ಅಹಗೆ ಮಾಡಿದಂ (Šmd. 175). See Bp. 6, 2; 15, 17; 21, 13: 23, 14; 24, 19. 51; 25, 37; 30, 10. 26; 33, 16; 35, 51; 43, 46. 57; 45, 43; 50, 49; 57, 47. 70; 61, 35. 68. — ಅಹಗೆ ಇಹಗೆ. -ಇಹಗೆ. That manner and this manner (Bp. 4, 63).

ಅಹಂಕರಣ aham-karaṇa. = ಅಹಂಕಾರ. See ನಿರ್-.

ಅಹಂಕರಿಸು ahankarisu. To be egotistic or proud, to act in an egotistic manner. See Bp. 22, 67; 23, 42; 26, 15; 27, 75; 54, 47; 57, 3.

ಅಹಂಕರಿಸುಹ ahankarisuha. Acting in an egotistic manner. ನಾ ಬಲ್ಲಿದ, ತಾ ಬಲ್ಲಿದನ್ ಎನ್ದು, ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಒಬ್ಬರ್ ಅಹಂಕರಿಸುಹಂ (ಅಹಮಹಮಿಕೆ Nr.).

ಅಹಂಕಾರ aham-kâra. The making of self, sense of self; *egotism, pride, haughtiness;* the conception of individuality.

ಅಹಂಕಾರಗತ ahankâra-gata. A kind of âli (Kâvy. III, 3, B, 166).

ಅಹಂಕಾರಭಾವ ahankâra-bhâva. The state of being egotistic or proud. See ಬಿಬಿ[3].

ಅಹಂಕಾರಭಾವತ್ವ ahankâra-bhâvatva. = ಅಹಂಕಾರಭಾವ. (My.).

ಅಹಂಕಾರವತ್ ahankâra-vat. -ನ್ತ್. *Proud.*

ಅಹಂಕಾರವನ್ತ ahankâra-vanta. Tbh. of ಅಹಂಕಾರವತ್. (My.). Feminine ಅಹಂಕಾರವನ್ತೆ (My.).

ಅಹಂಕಾರಿ ahankâri. *Proud* (ಹೆಬಿರಿನ್ದ ಮೇಲೆಮ್ಬುಂ Mr. 230).

ಅಹಂಕೃತ aham-kṛita. Egotistic; proud (Bp. 60, 56).

ಅಹಂಕೃತಿ aham-kṛiti. = ಅಹಂಕಾರ. (Bp. 25, 52; 46, 11).

ಅಹಂಕ್ರಿಯೆ aham-kriyĕ. = ಅಹಂಕೃತಿ. (My.; ಸೊಕ್ಕು G.).

ಅಹಂಗೆ a12-hangĕ. = ಅಹಗೆ, ಹಾಂಗೆ, etc. That manner, etc. (ಅನ್ತೆ Šmd. 124 Mdb. Cm.). ಯುಕ್ತಿ ಎಹಂಗೆ ಅಹುದು, ಅಹಂಗೆ (164 Mdb. Cm.). See Bp. 24, 35. 64; 33, 20; 36, 15; 38, 11; 40, 10; 43, 30; 44, 14; 46, 60; 47, 22; 48, 20; 54, 56; 57, 69; 61, 68.

ಅಹತ a-hata. Not struck; unbeaten. 2, *unwashed or new clothes.*

ಅಹನ್ ahan. *A day.*

ಅಹನಿ ahani. -ನೀ. Dual: day and night (Sk.); — a day (My.).

ಅಹನೀಸರಂಜಾಮು ahanîsaranjâmu. Tools of any kind (My.; H.).

ಅಹನ್ತವ್ಯ a-hantavya. Not to be killed (Bp. 38, 65; 53, 41).

ಅಹನ್ಯಹನಿ ahani-ahani. Day by day, daily. (My.).

ಅಹಮ್ aham. I.

ಅಹಮಹಮಿಕೆ aham-ahamikĕ. *Conceit or assertion of superiority; outdoing a rival* (ಒವರ್ ಒವರಿಗೆ ಮುಂಚೂದು Mr. 464).

ಅಹಮ್ಪೂರ್ವಿಕೆ aham-pûrvikĕ. Emulative onset; *outdoing a rival.*

ಅಹಮ್ಬ್ರಹ್ಮತ್ವ aham-brahmatva. The state of considering one's self to be one with the universal soul: egotism, pride (My.).

ಅಹಮ್ಭಾವ aham-bhâva. A high notion of one's own superiority (My.).

ಅಹಮ್ಮತಿ aham-mati. *Conceit; spiritual ignorance.*

ಅಹರ್ ahar. = ಅಹಸ್. (Šmd. 99 Mdb. MS.).

ಅಹರ್ನಿಶ ahas-nisa. Day and night (Šmd. 99; Bp. 41, 13).

ಅಹರ್ಪತಿ ahas-pati. *The sun.*

ಅಹರ್ಮುಖ ahas-mukha. *The dawn.*

ಅಹಲೇಕಾರ ahalĕkâra. A public servant, an official person (My.; Br.; H.).

ಅಹಲ್ಲಾದ ahallâda. Tbh. of ಆಹ್ಲಾದ. (S. Mhr.).

ಅಹವಾಲು ahavâlu. State, circumstances, condition, events (C.; ಅಹ್ವಾಲು Br.; H.).

ಅಹಷಾಂ ahashâm. A kind of irregular troops, an armed police (Br.; R.); — attendance, followers, retinue (H.); a number of coolies at the disposal of Mêstris (My.).

ಅಹಸ್ ahas. = ಅಹೋ 1. *A day.*

ಅಹಸ್ಕರ ahas-kara. *The sun.*

ಅಹಸ್ಪತಿ ahas-pati. = ಅಹರ್ಪತಿ. (Mr. 33).

ಅಹಸ್ಸು ahassu. Tbh. of ಅಹಸ್. (My.).

ಅಹಹ ahaha. *Cf.* ಅವವ s. ಅಪ 2. *An interjection implying surprise, pain* (ವೇದನೆ Šmd. 398; ವೇದನಾರ್ಥಂ Ct. I, 56; ಶೋ

Digitized by Google

ವಿನ ನುಡಿ Bhn. 15), *pleasure, calling* (Bp. 27, 31; 40, 30; B. 5, 164. 197).

ಅಹಹಾ ahahâ. = ಅಹಹ. (B. 3, 18; My.).

ಅಹಾ ahâ. = ಆಹಹಾ. (B. 2, 1. 6; My.). *Cf.* ಆಹಾ.

ಅಹಾರ್ಯ a-hârya. Not to be stolen or removed. 2, *a mountain.*

ಅಹಾಹಾ ahâhâ. = ಆಹಹಾ. (Bhâgavata 10, 40, 2).

ಅಹಿ ahi. *A serpent.* 2, *the demon Vritra.* 3, Râhu. 4, a traveller. 5, the sun.

ಅಹಿಂಸೆ a-himsĕ. Not hurting or injuring; not killing; harmlessness; innocence of blood-shedding (ಧರ್ಮ, ಕೊಲ್ಲದಿಹುದು Nn. 79; Šmd. 93; Bp. 38, 3. 12. 65).

ಅಹಿಕ ahika. Lasting a certain number of days. 2, a blind snake. *Cf.* ಅಹಿಕ.

ಅಹಿಕಟಕ ahi-kaṭaka. He whose bracelet is a serpent: Šiva (Bp. 44, 31). 2, a number of serpents (My.).

ಅಹಿಕಾನ್ತ ahi-kânta. Desired by snakes: air, wind. 2, the master of serpents: Šêsha.

ಅಹಿಕಾನ್ತಕಟಕ ahikânta-kaṭaka. = ಅಹಿಪಕಂಕಣ. Šiva (Bp. 54, 54).

ಅಹಿಕಾಯ ahi-kâya. The body of a snake (ಭೋಗ, ಸರ್ಪಗಳ ದೇಹ Nn. 113; ಭೋಗ Mr. 514).

ಅಹಿಕುಣ್ಡಲ ahi-kuṇḍala. He whose ear-ring is a serpent: Šiva (Bp. 27, 26).

ಅಹಿತ a-hita. Not suitable; not beneficial; unfriendly; *an enemy;*— damage, harm.

ಅಹಿತಕರ ahita-kara. Detrimental, adverse; unwholesome (B. 3, 36).

ಅಹಿತಕಾರ ahita-kâra. Adverse, inimical; an enemy (Bp. 20, 38).

ಅಹಿತತ್ವ a-hitatva. Enmity. 2, ahi-tatva, the essential nature of snakes and its knowledge. See J. 2, 8.

ಅಹಿತುಣ್ಡ ahi-tuṇḍa. = ಅಹಿಮುಖ. The mouth or face of a serpent (ಪುಷ್ಕರ, ಹಾವಿನ ಮುಖ Nn. 27).

ಅಹಿತುಣ್ಡಿಕ ahi-tuṇḍika. *A catcher or exhibiter of snakes.*

ಅಹಿಧರ ahi-dhara. Šiva (My.; ಮಹಾದೇವ Cb.).

ಅಹಿಪ ahi-pa. The sovereign of the serpents: Šêsha (My.; ಮಹಾಶೇಷ Cb.). 2, any large serpent.

ಅಹಿಪಕಂಕಣ ahipa-kankaṇa. He whose bracelet is Šêsha: Šiva (Bp. 46, 33).

ಅಹಿಪತಿ ahi-pati. = ಅಹಿಪ. (Bp. 18, 95; 38, 63; 55, 23).

ಅಹಿಭಯ ahi-bhaya. Fear of a lurking snake; *mistrust or apprehension of treachery.*

ಅಹಿಭುಜ್ ahi-bhuj. ಅಹಿಭುಕ್. *A peacock.* 2, Garuḍa.

ಅಹಿಭೂಷಣ ahi-bhûshaṇa. Šiva. (My.).

ಅಹಿಮಕರ a-hima-kara. The sun. (My.; Râm. 1, 16, 22).

ಅಹಿಮಹಿಳೆ ahi-mahilĕ. A woman of the serpent race (My.).

ಅಹಿಮುಖ ahi-mukha. = ಅಹಿತುಣ್ಡ. (ಕಾಶಿಕ, ಹಾವಿನ ಮುಖ Nn. 10).

ಅಹಿರ್ಬುಧ್ನ ahir-budhna. *Šiva.*

ಅಹಿಶಯ್ಯೆ ahi-šayyĕ. A couch formed of a snake or of snakes (Šmd. 224).

ಅಹಿಸ ahisa. = ಅಹಿಸ (Tbh. of ಅಧೀಶ?). See ನೆತ್ತಿಗರಹಿಸ.

ಅಹೀರಣಿ ahîraṇi. *A kind of snake, said to be two-headed* (ದ್ವಿಮುಖ, ಇತ್ತಲೆಯಂ Mr. 401).

ಅಹುದು ahudu. See s. ಅಹ.

ಅಹೇತು a-hêtu. Absence of cause or reason (Kâvy. III, 3. B, 121; ಅಕಸ್ಮಿಕ Mr. 538).

ಅಹೇತುಕ a-hêtuka. Causeless, groundless (Kâvy. III, 3. B, 135 seq.).

ಅಹೇರು ahêru. = ಆಹೇರು. *The plant Asparagus racemosus* Willd.

ಅಹೋ ahô. 1. = ಅಹಸ್. (ವಾಸರ, ಹಗಲು Nn. 149).

ಅಹೋ ahô. 2. *An interjection used in surprise, satisfaction or praise* (ಬೇಹ ವಚನ, ಒಳ್ಳಿತ ಮಾತು, o. rs. ಬಹನ್ನಾ ನುಡಿ, ಅಹನ್ನಾ ನುಡಿ Nn. 149; ಬೇಹ ನುಡಿ Mr. 536), *calling* (ಕರಹ, ಕರೆವಲ್ಲಿ 149), *reproach*, etc.

ಅಹೋರಾತ್ರ ahas-râtra. *Day and night;* a day and night from sunrise to sunrise. 2, *a day and night of the pitris = a month of the gods = a year of Brahmâ = 2000 yugas of the gods.*

ಅಹೋರಾತ್ರಿ ahas-râtri. A day and night (ಸಂಗರ, ಅಹೋರಾತ್ರಿಗಳ್, ಹಗಲಿರುಳುಗಳ್ Nn. 19).

ಅಹೋರಾತ್ರೆ ahas-râtrĕ. A whole day and night, 60 galigĕs (à 24 minutes; ೬೦ ಗಳಿಗೆಗಳ್ Mr. 64).

ಅಹ್ನ ahna. = ಅಹಸ್. *A day;* time (ವೇಳೆ Mr. 66).

ಅಹ್ನಾಯ ahnâya. *Timely, soon, quickly.*

ಅಳ್ al. 1. = ಅಣ್ 1. See ಮೋಗಳ (= ಮೋಗಣ).

ಅಳ್ al. 2. (= ಅಳ್ಳು 2). Shaking; rising and falling with alternate motions, heaving (of the allĕs). *Cf.* ಅಲೆ 1.— ಅಳ್ನೆಲ. = ಅಳ್ಳ ನೆಲ. A bog, a morass (My.).— ಅಳ್ಳೊಟ್ಟೆ. = ಅಳ್ಳ ಹೊಟ್ಟೆ. The two allĕs and the intermediate region (My.).

ಅಳ್ al. 3. = ಅಳು 1. The feminine of ಅಂ 1. ತಡೆದಳ್ ಬಾಸಿಗಮ್ ಇರ್ಕುವಾಕೆ (Šmd. 266). ಅವಿ‍ದಳ್ ಪಾಣ್ಡುತನು ಜರ ತೆವಿನ್ ಎಲ್ಲಮನ್ ಈಕೆ (266). ಆನ್ ಅವಿ‍ಪೆಂ, ವೃಥೆ ಅವಿ‍ವಳ್ (263). ಸಿರಿ ಒಲ್ವಳೆ ಹೃದ್ಯವಿದ್ಯರಂ! (109). ಸರಸ್ವತಿ ಕೆಯ್ಮೆರವಾಗೆ ಪೇಳ್ದವಳ್ (109). ವಿಜಯಸಿರಿ ವಾಚಾಟರಿಗೆ ಮೆಚ್ಚುವಳೆ? (Bh. 2, 13, 47).— ಅಳನ್ತ. -ಅನ್ತ. The final ಅಳ್ (Šmd. 265).

ಅಳ್ al. 4. ಅಳು 2, (ವಳ್ 2). The feminine of ಅಂ 3. ಅವಳ್, ಇವಳ್, ಉವಳ್ (Šmd. 245. 174. 186), ಆವಳ್, ಪೆಱಳ್, ಕಿಱಿಯಳ್, ಪಿರಿಯಳ್, ಇನಿಯಳ್, ಅಸಿಯಳ್, ಇಮ್ಮಡಿವಳ್, ಕಮ್ಮಿದಳ್ (245), ನೇರಿದಳ್ ಇವಳ್ (109), ಎಳೆಯಳ್, ಪೞೆಯಳ್ (185), ಓಸರಿಸಿದಳ್, ರಾಗಿಸಿದಳ್, ಭೋಗಿಸಿದಳ್, ಪಾಡಿದಳ್, ಒಸೆದಳ್ (243. 245). ರನ್ನವಸಿಱಿಳ್ (Šm. 37).— ಅಳನ್ತ. -ಅನ್ತ. The final ಅಳ್ (Šmd. 243).

ಅಳ್ al. 5. (= ಅಳ 2). Contact, a light touch, grazing. (South M. ಅಳುಮ್ಬು, to scratch).— ಅಳ್ಗೇಱು (Šmd. 214). A wound made by grazing, a superficial wound, a scratch. ಕೇತನಪ್ರಚಯದ ಅಳ್ಗೇಱು (Abh. P. 13, 80).

ಅಳ ala. 1. = ಅಳೆದು. P. p. of ಅಳೆ 1, in ಅಳಕೊಳ್ಳು, to measure (C.).

ಅಳ ala. 2. = ಅಲವು 2, (ಅಳ್ 5), ಅಳವಿ, ಅಳವು 1. Joining, contact; nearness, contiguity, proximity (ಸಮೀಪ Bhn. 29; T. ಅಳೆ, to approach, come near; see T., M. ಅಡು s. ಅಟ್ಟು 2; T. ಅಡ, communication, intercourse; *cf.* ಅಡವು 1, ಅಣೆ 2, ಅಣೆ 3, ಅಲ್ 3, ಅಸ 3, ಅಳ್ಳೆ; T. ಅಳ್ಳೆ, v. t., to mix, mingle together, copulate; Tu. ಅಲ, v. t., to

Digitized by Google

mix; ಅರೆಸು, v. i., to mix, mingle, be united). **2,** fitness, suitableness, propriety; conformity (T. ಅಳವು); comeliness (Tĕ. ಅಲವು, ಅಲುವು). **3,** power, ability, possibility, practicability, reach (Tĕ. ಅಲವಿ, ಅಲವು). **4,** power, strength, force, vigour (ಸತ್ತು Bhn. 28. 29); —control. ಅಸಮುಥಕ್ತಿ ವಿಶಾಲ ನಂ ಬನ್ನಿಸಲ್ ಅಳವೆ ಸುರ ದನುಜ ಮನುಜರಿಗೆ? (Bp. 1, 33). ಬಸ ವನಂ ಶಿಕ್ಷಿಸುವವೆ ಎನ್ನ ಅಳವೆ? (1, 34). See Kâvy. I, 5, 47; Abh. P. 7, after 115; Bp. 2, 32; 32, 48; 47, 23. 27; 49, 23; 51, 46; 56, 1; Rsv. 5, 42. 126; 13, 91; Bh. 1, 8, 18; J. 7, 7. — ಅಳವಡಿಕೆ. -ವಡಿಕೆ. The act of joining, adhering or sticking to. ಪಿಡಿವ ಸುಖದುಃಖಗಳೊಳ್ ಒನ್ನನು ಹಿಡಿವು, ಸದ್ವ್ಯವ ಸಾಯಮಬುದೊಳ್ ನಡೆಯಲ್, ಒನ್ನದ ತುಷ್ಟಿ ಒನ್ನದ ನಷ್ಟ ತನಗೆ ಅ ಹುದು; ಹಿಡಿವುದು (what one uses to seize or desires to do, etc. and) ಸಾಹಸದವೆರಡರೊಳಗೆ ಅಳವಡಿಕೆ ತನಗೆ ಅಹುದು (what sticks to one, as the fruit of works, in this and that world) ಒನ್ನನ್ ಒನ್ನನು ಬಿಡುವುದು! ಅಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಮತಮ್ ಇಲ್ಲ (Bh. 1, 8, 25). 2, preparation (J. 22, 47). 3, thought, pleasure, wish. ನಿನ್ನ ಮನಸಿನೊಳ್ ಅಳವಡಿಕೆ ಎಹಗೆ, ಅಹಗೆ ಮಾ ಡುವೆನ್, ಅಣ್ಣ! (Bp. 44, 13). *Cf.* Tĕ. ಅಲವಡ, properly, suitably. — ಅಳವಡಿಸು. -ವಡಿಸು. = ಅಳವಳಿಸು. To join (v. t.); to tie together, to tie; to collect in a heap; to put to or on, to attach, to apply to; to put; to put in readiness; to prepare, to make ready; to bring about; to confine, to subdue; —to make one's self ready; etc. See Bp. 3, 26; 4, 4. 37; 5, 12; 8, 14. 37; 12, 19; 18, 29; 21, 26; 22, 7; 27, 16; 28, 53; 29, 3. 5; 32, 54; 33 sum.; 35, 37; 38, 15; 43, 24; 45, 10; 49, 33. 34; 51, 72; 52, 40; 57, 33. 46; 59, 22; 60, 38; Rsv. 10, after 31; 14, 27. 28; Bh. 1, 7, 13; 1, 8, 67; 1, 10, 14; 2, 4, 13; J. 4, 20; 6, 17; 7, 36; 8, 21; 9, 28; 12, 4. 51; 13, 10; 14, 12; 20, 15. 22; 22, 25. 28; 25, 29; 26, 10; 29, 38; 30, 7. 54; 31, 52; 33, 35; 34, 7. — ಅಳವಡು. -ವಡು. To be closely joined (Čh. v. 59). ಅಳವಟ್ಟು ದು (ಹೊಂದಿದ Čt. II, 84). 2, to be joined to, (to be contained in); to be tied (Bp. 44, 32; 61, 26; Rsv. 5, after 25). 3, to be fit or proper; to agree (see Čh. s. ದುರದೃಷ್ಟ; Bp. 20, 8; 38, 15. 34; 39, 19; 40, 50). 4, to be or become ready; to be established; to be at hand (Šmd. 74. 230; Abh. P. 15, 46; Bp. 8, 56; 35, 25; 60, 45; Rsv. 10, after 31; J. 3, 9). 5, to be nice, to have or get a beautiful form (Bp. 34, 22; Grj. 3, 34; 4, 71). 6, to come within the limits of (J. 6, 3; Kk. 95). 7, to come about (as ಪಿಡಾ ಸ, Rsv. 6, after 11). 8, to be obtained, to be got (Bp. 45, 43; 61, 72). 9, to be observed, as a rule (4, 43). 10, to be possible (29, 14; 35, 49; 40, 20. 23; 53, 12). 11, to be thought of; to be known (ಮನಸವಾಗು G.; ತಿಳಿ S. Mhr.). *Cf.* Tĕ. ಅಲವಡು, to be accustomed, be practised in; to be mastered (= ಅಭ್ಯಾಸ). — ಅಳವರಿ. -ವರಿ. To go beyond the proper or common boundaries, to be excessive. ಅಳವರಿದು ಬೇವುದು (ಪೊಂಗು Čt. I, 73). 2, to be very great (Bp. 51, 46). — ಅಳವಳಿಕೆ. -ವಳಿಕೆ. = ಅಳವಡಿಕೆ. (J. 22, 47, o. r. ಅಳವಡಿಕೆ). — ಅಳವಳಿಸು. -ವಳಿಸು. = ಅಳವಡಿ ಸು. (J. 7, 17). — ಅಳವಱ. -ಅಱ. To fall off in respect to vigor, etc., to lose strength, to become depressed or despondent, to faint. See Abh. P. 7, after 116; 9, 145; Rsv. 13, after 104; J. 2, 16; 5, 43; 7, 49; 8, 33; 14, 19; 14, 39; 19, 10; 20, 25; Râm. 5, 8, 82; Bh. 8, 23, 12. — ಅಳವಱಸು. -ಅಱಸು. To cause to fall off in vigor, etc. (J. 22, 25). — ಅಳವೇಱು. -ಏಱು. The true proportion to rise; to rise or grow in its true proportion (Bp. 38, 39).

ಅಳ ala. 3. = ಅಳೆ 4, etc. (*Cf.* the M. s. ಅರಳೆ 3). — ಅಳ ವೇರಿ. = ಅಳವೇರಿ. (My.).

ಅಳಕ alaka. = ಅಳ್ಳಕ. Neither thick nor thin, as applied to fluids (S. Mhr.; Tĕ. ಅಸುಕ; T. ಅಳಗ, water; M. ಅಯೆ, ಅಱ, to slacken; to be watery, be diluted). ಅಳಕಮ್ ಅಹ ಮೊಸರು ದ್ರವ್ಯಮ್ ಎನಿಸುಗು, ಅದು ನೀರುಮೊ ಸರು (Nr.).

ಅಳಕ alaka. 1. Tbh. of ಅಲೇಖ (Šmd. 360; Kk. 85; Čt. II, 42; My.).

ಅಳಕ alaka. 2. = ಅಲಕ, ಅಳಕೆ. (My.; ಉಂಗುರಗೂದಲು G.).

ಅಳಕಿಸು alakisu. = ಅಳುಕಿಸು 2, etc. To frighten (My.).

ಅಳಕು alaku. 1. = ಅಳ್ಕು 1, etc. To fear (My.).

ಅಳಕು alaku. 2. = ಅಳ್ಕು 2, etc. Fear (My.).

ಅಳಕು alaku. 3. = ಅಳುಕು 3. To prick, to throb, as a thorn in the flesh (C.).

ಅಳಕು alaku. 4. = ಅಳುಕು 4. The pricking of a thorn; —the state of being pricked, as with a thorn, that of being distressed or annoyed (used *e. g.* of servitude, C.).

ಅಳಕು alaku. 5. = ಅಲಕು, etc. To move about (v. i.). etc. — ಅಳಕ್ಯಾಡು. -ಆಡು. To shake, as water carried on the head (C.); —to be shaky, as a tooth (C.); —to bubble, as liquors when boiling (C.).

ಅಳಕೆ alakĕ. = ಅಳಕ 2, etc. (My.; G.).

ಅಳಗ alaga. (Tbh. of ಅಲಕ?). N. of a kind of horse (Bp. 59, 40).

ಅಳಗೆ alagĕ. = ಅಳಿಗೆ, q. v. (My.).

ಅಳಂಗಿ alangi. (Tbh. of ಅರಚು or ಅರಲು). — ಅಳಂಗಿಮರ. A tree, Calosanthes indica Blum. (St. & Pl.; or Oroxylum indicum Vent.).

ಅಳತ alata. = ಅಳೆತ. The act of having measured or of measuring (C.).

ಅಳತೆ alatĕ. = ಅಳ್ತೆ. Measure, scale; extent; measurement (ಪ್ರಮಾಣ Nr.; Si. 420; ವ್ಯಾಮ, ಪ್ರಮಾಣ Nn. 129; ಪೌರುಷ Hlâ.; Nn. 166; C.). ಅಳತೆಯಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಟ ಪೌರುಷಮ್ ಎಮ್ಬುದು (Mr. 474). ಅಳತೆಯ ಬಳ್ಳ (ಪ್ರಸ್ಥ 472). ಅಂಗುಲಿಗಳ ಒನ್ದೊನ್ದರ ಅಡ್ಡಗಲದ ಪ್ರಮಾಣು ಎಣ್ಬ ಜವೆಯ ಅಳತೆ ಅಕ್ಕುಂ (324). ಅಳತೆಗೆ ಸಾಧನಂಗಳು ಮಾನಾರ್ಥಕಂಗಳು; ಪಲಕ ಪಾರ್ದಿಗಳನ್ನ ಅಳೆವ ಅಳತೆ (ಪೌತವ); ಧಾನ್ಯದ ರಾಶಿಯನ್ ಅಳತೆ ಮಾಡುಹಂ (ಉತ್ಕಾರ, etc.); ನೂಲು ಮಾರ ಅಳತೆಯ ಬಟ್ಟೆ (ಫಲ್ಗಾ ವಥ, etc. Nr.). ಹನ್ನೆರಡು ಗಾವುದದ ಅಳತೆಯ ಸಮುನ್ನತಿಯ ಕಲ್ಯಾ ಣಪುರಂ (Bp. 5, 13). ಅಳತೆಗೆ ಅಳವಡದು ಎಮ್ಬ ಪೆಮ್ಪಂ... ಕಡಲ್ ಕಣ್ಗೆ ಎಸೆದುದು (J. 6, 3). ಹಗ್ಗದಿನ್ದ ಆದಿವನ್ನು ಅಳತೆ ಮಾಡಲಾಗಿ (B. 4, 101). See ಅಡ್ಡಳತೆ, ಕಾಣ್ಬಳತೆ, ಕೂಗಳತೆ, ಸುತ್ತಳತೆ, ಹರ ದಾರಿಯಳತೆ; J. 20, 42. 44; 21, 31. — ಅಳತೆಗೆಡು. -ಕೆಡು. The proper measure to be violated or transgressed. ಅಳತೆಗೆ ಟ್ಟ ಭೋಜನ ಮಾಡಿ (B. 4, 122). ಅಳತೆಗೆಟ್ಟು ಎಷ್ಟಿಗೂ ಸರಾಯ ಕುಡಿಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ (5, 230).

ಅಳದಿ aladi. = ಹಳದಿ. (My.).

ಅಳದು aladu. = ಅಳೆದು. P. p. of ಅಳೆ 1, q. v. (My.).

Digitized by Google

ಅಳಬು alabu. = ಅಳವು 2. — ಅಳಬಳವು. -ಅಳವು. rep. Weighing in the mind, consideration, intention, desire (Râm. 6, 50, 14).

ಅಳಮ್ಬೆ alambĕ. = ಅಣಬೆ, etc. (My.; Mhr.).

ಅಳಱ್ alar. 1. -ಱು. = ಅಂಜು 1. To fear (ಭಯ Šmd. Dh.; ಭಯ, ಪೆಳಱ್ Šm. 40; *cf.* ಅಱಳ್ 3, ಅಡಲು 1). ಅಳಱಂ (Šmd. 55). — ಅಳಱ್ವೊಯ್. -ಪೊಯ್. To beat so that fear is produced (Abh. P. 11, 69).

ಅಳಱ್ alar. 2. -ಱು. = ಅಂಜು 2. Fear (ಭಯ Čt. 1, 7; I, 94, o. r. ಎಳಱ್; ಪೆಳಱ್, ಅದಿರ್ಪು, ಭಯ Kk. 42); anxiety of mind, anguish (ಮನೋವ್ಯಥೆ My.).

ಅಳಱಿಸು alarisu. To frighten (Abh. P. 7, 44).

ಅಳರ್ಪು alarpu. Fear (ಅಂಜಿಕೆ G.); anxiety of mind, anguish (My.).

ಅಳಲಿ alali. = ಅರಳಿ 1, etc. Ficus religiosa. — ಅಳಲಿಯ ಮರ. (ಬೋಧಿದ್ರುಮ, ಚಲದಲ, ಅಶ್ವತ್ಥ, etc. Si. 125).

ಅಳಲೆ alalĕ. 1. = ಅಣಲೆ, etc. Terminalia chebula (My.). — ಅಳಲೆಕಾಯಿಮರ. (St. & Pl.). — ಅಳಲೆಯ ಕಾಯಿ ಗಿಡ. (ಅಭಯೆ, ಅಮೃತ, ಅವ್ಯಥೆ, ಕಲಿದ್ರುಮ, ಪಥ್ಯೆ G.). — ಅಳಲೆಯ ಕಾಯಿ. (Si. 135. 336; ಕರ್ಷಫಲ G.). — ಅಳಲೆಯ ಗಿಡ. (ಅಭಯೆ, ಅವ್ಯಥೆ, etc. Si. 135).

ಅಳಲೆ alalĕ. 2. = ಅಣಿಲ್ 2, etc. A squirrel, Sciurus palmarum L. (S. Mhr.). See ಕೇಸಳಲೆ, ಮರ-.

ಅಳವಡಿಕೆ alavadikĕ. ಅಳವಡಿಸು. ಅಳವಡು. ಅಳವರಿ. ಅಳವಳಿಸು. ಅಳವಱ್. ಅಳವಱಿಸು. ಅಳವೇಱು. See s. ಅಳ 2.

ಅಳವಳ alavala. Turning and twisting (Râm. 5, 8, 55; Mhr. ಅಳಾಪಿಳಾ).

ಅಳವಿ alavi. = ಅಳ 2, etc. Nearness, etc. (Bh. 3, 13, 26; J. 7, 47; 13, 32; 20, 26; 22, 7). **2,** fitness, etc. **3,** possibility, etc. (Bp. 29, 28; 56. 49; 58, 37; Grj. 4, 9). **4,** strength, etc. (Bp. 11, 6; J. 8, 31; 12, 40). **5,** meeting in battle, combat (J. 4, 45; 12, 37. 43; 16, 9); assault; wrestling (Râm. 5, 8, 36; Bh. 1, 7, 41). **6,** confidence, trust (*cf.* ಅಡೆ 6). — ಅಳವಿಗಱಿ. = ಅಳವಿಗಱ್. (Rsv. 5, after 55). — ಅಳವಿಗಱ್. -ಕಱ್. To go beyond the proper bounds (Abh. P. 7, after 115; Rsv. 5, after 50 & 55; 6, after 44). — ಅಳವಿಗೊಡು. -ಕೊಡು. To put confidence (Bh. 2, 13, 48). 2, to offer battle, to fight (Bh. 8, 23, 44; 8, 26, 18; J. 7, 48; 13, 5).

ಅಳವಿಗ alaviga. A friend (R.).

ಅಳವು alavu. 1. = ಅಳ 2, etc. ಅವು ತಮ್ಮ ಅಳವಿನೊಳಗೆ ಬನ್ದ ಕೂಡಲೆ ಹಾಱ್, ಅವುಗಳನ್ನು ಗಪ್ಪನೆ ಹಿಡಿಯುವವೆ (B. 3, 31; see 5, 31. 242; Č. Bp. 47, 24; J. 4, 41; 6, 41; Râm. 3, 8, 42; My.). — ಅಳವುಗಿಡು. -ಕಿಡು. = ಅಳವಱ್. (Rsv. 1, after 135).

ಅಳವು alavu. 2. = ಅಳಬು. Measure (Grj. 4, 36; My.; ಅಳತೆ G.; T., M.; Tĕ. ಲಾವು). ಮಾಡಿದ ಕೋಲಿಗೆ ಅಳವಿಲ್ಲ (B. 4, 10). — ಅಳವುಗೋಲು. -ಕೋಲು. A measuring rod (My.).

ಅಳವೆ alavĕ. A lease or agreement given to the ryot in writing (My., obsolete).

ಅಳಸು alasu. 1. Sound in coitu (ಸುರತಧ್ವನಿ Šmd. II; Čt. I, 54; Kk. 85, o. r. ಎಳಸು; ಸುರತರವ Šm. 76, o. r. ದಳಸು; T. ಅಳ್ಳಿಪ್ಪು, to chatter, prattle; M. ಅಳಱ್, bellowing, shriek).

ಅಳಸು alasu. 2. = ಅಳಿಯಿಸು, ಅಳಿಸು 1, ಅಳುಸು, ಅಳಿಸು. To cause to be measured or to measure (C.).

ಅಳಿ ali. = ಅಳೆ 1. To measure (S. Mhr.).

ಅಳಿ ali. = ಅಲಿ. (ಭ್ರಮರ Šmd. Dh. No. 893; ತುಮ್ಬಿ Šmd. I; Nn. 107; ಅಱಚಿ Šm. 27; ಗುಂಗೀ ಹುಳು G.). — ಅಳಿವಣ್ಣು. -ಬಣ್ಣು. Bee's honey (Rsv. 9, 60). — ಅಳಿವೆದೆ. -ಪೆದೆ. A bowstring of bees (Rsv. 5, after 19).

ಅಳಿಕಿಸು alikisu. 1. To oppose; to impede; to harass (ತಳ್ಳೊಯ್, ಅಳಿಸು, ಅಣ್ಣಳಿ, etc., ಪ್ರತಿಹತ Šs.; *cf.* ಅಡ 6).

ಅಳಿಕಿಸು alikisu. 2. = ಅಳಕಿಸು, ಅಳುಕಿಸು. To frighten (My.).

ಅಳಿಕು aliku. = ಅಳ್ಕು 1, etc. To fear (ಅಗಿ, ಭಯಗೊಳ್ Šs.; Bp. 30, 26).

ಅಳಿಗ aliga. (= ಅಳಿಯ?). See ಕಪ್ಪುಳಿಯಳಿಗ.

ಅಳಿಗೆ aligĕ. = ಅಳಿಕೆ. A capacious earthen vessel to hold water or grain (My.). ಅಮ್ಬಲೀ ಕುಡಿದವ ಅಳಿಗೆ ಹೊತ್ತು ಕೊಣ್ಡು ಹೋದಾನೇ? — ಅಯಿವ ಕನ್ದನಿಗೆ ಅಳಿಗೇ ಅಮ್ಬಲಿ (Prvs.).

ಅಳಿಗೆ aligĕ. = ಅಳಿಗೆ. Tbh. of ಆವಲಿಕೆ (Šmd. 383).

ಅಳಿಪು alipu. 1. = ಅಳುಪು 1. To be addicted to; to hanker after, to long for (*cf.* ಅಣ್ಪು 2, ಆಯಿಗು 2; T. ಅಳಿ, compassion, grace; Tu. ಅರಬು, desire). ಅಳಿಪುವವನು (ಲೋಲುಭ, ಲೋಲುಪ, ಲೋಲ, ಲಾಲಸ, ಲಮ್ಪಟ Hlâ.). ಪರವಧುವಿಂಗೆ ಅಳುಪಿದವಂ (Jmt. 22).

ಅಳಿಪು alipu. 2. = ಅಳುಪು 2. Hankering after, desire, addiction, attachment, love (Abh. P. 6, 6). ಇನ್ದ್ರಿಯವಿಷಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಅಳಿಪಿಲ್ಲದವನಂ ಶಾನ್ತನ್ ಎಮ್ಬುದು, ಮತ್ತಂ ಶ್ರಾನ್ತನ್ ಎಮ್ಬುದು (Hlâ.). ಅಳಿಪಿನ್ದಂ (Šmd. 132).

ಅಳಿಯ aliya. (Šmd. 40). (A man who is longed for? or one who joins a family?): a daughter's husband, a son-in-law (ಸ್ವಸ್ರೀಯ, ಜಾಮಾತೃ Nn. 124; ಸ್ವಸ್ರೀಯ Mr. 489; ಹಬ್ಬಿಗ Čt. I, 26; C.; Si. 266; Tĕ. ಅಲ್ಲುಡು, ಅಲ್ಲುಡು; Tu. ಅಳಿಯ, a son-in-law; a nephew; M. ಅಳಿಯ, a brother-in-law). ಎಮ್ಮಳಿಯಂ (Šmd. 161). ಮಗಳನ್ ಇತ್ತ ಅಳಿಯ ಮಯಿದುನರೊಳ್ ಸ್ವಸ್ರೀಯ (Mr. 489; see No. 2). ಅಳಿಯನ ಗೆಳೆಯ (ಜನ್ಯ G.). See Bp. 42, 6; 44, 52; Râm. 26, 16; ಅಯ್ಕುಳ್ಟಟ್ಟಳಿಯ, ಇಂಗಡಲಳಿಯ, ತಳವೆಟ್ಟಳಿಯ, ಮನೆಯಳಿಯ, ಸೋದರಳಿಯ. — ಅಳಿಯನ ಕುರುಡು ಬೆಳಗಾದರೆ ಕಣ್ದೀತು. — ಅಳಿಯನ ಮೋಱ್ ಬೆಳಗಾತ ಕಾಣ ಬಹುದು. — ಅಳಿಯನ ಕೂಡ ಗೆಳೆಯ ಬನ್ದ (so that only one meal is required). — ಅಳಿಯ ಮುನಿದರೆ ಮಗಳ ಕರಕೊಣ್ಡು ಹೋದಾನು (Prvs.). **2,** = ಸೋದರಳಿಯ. (My.). — ಅಳಿಯನ ಗಿಡ. An undershrub, Sida carpinifolia Lin. (Z.). — ಅಳಿಯನ ಮಾವನ ಗಿಡ. = ಅಳಿಯನ ಗಿಡ. (Z.). — ಅಳಿಯಸನ್ತಾನ. The law of inheritance in the female line, according to which the family property descends not from a man to his son, but to his sister and her children (Tu.).

ಅಳಿಯತನ aliyatana. The state of being an ಅಳಿಯ (C.). See ಮನೆ-.

ಅಳಿಯಿಸು aliyisu. = ಅಳಸು 2, etc. To cause to measure, etc. (My.).

ಅಳಿಱ್ alir. (Šmd. 40, o. r. ಒಳಿಱ್). ಅಳಿಱ್ಗಳ್ (53).

Digitized by Google

ಅಳಿಲ್ alil. -ಲು. = ಅಳಿಲು, etc., ಅಳಿಲ್ಗಡಿ. A squirrel (ತರುಕುಟು, ತ್ರಿವಳಿ Mr. 165, o. rs. ತ್ರಿವಣಿ, ಅಣಿಲ್; My.). ಅಳಿಲು ಏನಾದರೆ ಆರಳೀ ಮರ ಅಲ್ಲಾಡೀತೋ? (Prv.). ಅಳಿಲುಭಕ್ತಿ ಮರಲ ಸೇವೆ (Prv. based on a legend).

ಅಳಿಲೆ alilĕ. (Šmd. 40). = ಅಣಿಲೆ, q. v. (My.).

ಅಳಿಸು alisu. 1. = ಅಳಸು 2, etc. To cause to measure, etc. (S. Mhr.).

ಅಳಿಸು alisu. 2. = ಅಳುಕಿಸು 1. (Šs.).

ಅಳು alu. 1. = ಅಳ್ 3. (C.). ಅಡಸುವಳು (Bp. 24, 2). ಮಾಡಿದಳು (24, 26). ಹೋದಳು (50, 12). ಸೌಖ್ಯವನ್ ಈವುತಿರ್ದಳು ಮಾಯೆ ಮೋಹಿನಿಗೆ (Prll. 3, 29). ದಾಲಲೀಲೆಯ ಸೊಮ್ಮ ಸೂರೆಯ ಕೊಡುತಲಿರ್ದಳು (3, 30).

ಅಳು alu. 2. = ಅಳ್ 4. (C.), *e. g.* ಅಗಡಳು, ಅವಳು, ಇವಳು.

ಅಳುಕಿಸು alukisu. = ಅಳುಕಿಸು 2, etc. To frighten (My.).

ಅಳುಕು aluku. 1. = ಅಳ್ಕು 1, etc., (ಬಳ್ಕು). To fear; to be afraid of (My.; T. ಅಳುಕ್ಕು, to be frightened; to terrify; M. ಅಳುಕ್ಕು, to start; to shrink). See Bp. 16, 16; 17, 11. 15; 18, 51; 21, 15; 26, 30; 27, 30; 28, 54; 37, 39; 38, 30; 40 sum.; 44, 22. 51; 52, 15; 55, 10. 48; 58, 62; Bh. 1, 8, 28. 40; 1, 10, 31; 7, 6, 60; J. 6, 32; 11, 33; 28, 33; Rām. 5, 8, 36. 41; Prv. s. ನರಕ. ಕುದುರೆ ಕಡಿವಾಣಕ್ಕೆ ಅಳುಕುತ್ತದೆ (B. 3, 53).

ಅಳುಕು aluku. 2. = ಅಳ್ಕು 2, etc. Fear (My.; Tĕ. ಅಲುಕು, ಅಲ್ಕ; T. ಅಳುಕ್ಕು; M. ಅಳುಕ್ಕು).

ಅಳುಕು aluku. 3. = ಅಳಕು 3. (My.).

ಅಳುಕು aluku. 4. = ಅಳಕು 4. (My.).

ಅಳುಕು aluku. 5. = ಅಳಕು 5. (My.; see ಮೆಯ್ಯಳುಕು).

ಅಳುಂಕು alunku. = ಅಳುಕು 5. ನಿಮಿರ್ದುವು, ಪೊಳೆದುವು, ಅಲುಂಕಿದುವು, ಅಮರ್ದುವು, ಡುಮ್ಮಿಸಿದುವು, ಅರ್ಪಿದುವು, ಸಮ್ಮುಖದಿಂ ಸಮುದ್ರಪೃಷ್ಠಿಯಾಗಿ ಸಿಲ್ಕಿದುವು, ಎಮೆಯಿಕ್ಕಲ್ ಮರೆದುವು ಅವಳ ಧವಳಕಟಾಕ್ಷಂ (Šmd. 264).

ಅಳುಪು alupu. 1. = ಅಳಿಪು 1. To be addicted to, etc. (Bp. 28, 41; 40, 70; 42, 25; Rsv. 8, 117). ಅಳುಪುವಂ (ಲೋಲುಪ, ಲಮ್ಪಟ, ಲೋಲ, etc. Mr. 232).

ಅಳುಪು alupu. 2. = ಅಳಿಪು 2. (Čh. v. 20).

ಅಳುಮ್ಬ alumba. Excess; greatness; excellence; further, etc. (ಪಿರಿದುಂ, ನಾಡೆ, ಕರಂ, etc., ಅತ್ಯರ್ಥಂ Čt. II, 25; ಅಣಿಯರ, ಪೆಮ್ಪು, etc., ಪಿರಿದು Kk. 49; ಅಗುರ್ವಳಿ, ಕರಂ, ನೆರೆ, ಸೂಳದು, ಪೊಮ್ಪುಳಿ, ಪೆಮ್ಪು, ಮಿಗೆ, ಅಣಿಯರಂ, etc., ಅಧಿಕ Šm. 58; T. ಅಲುಮ್ಬ, extension; greatness; expanding; *cf.* ಅಡವು 1). ಅನ್ದುಮ್ಮೆತ್ತ ಬನ್ದುಗೆಯ ಎಸಳಿಂ ಕತ್ತರಿಸಿ ಪತ್ತಿಸಿದ ಚಿತ್ರಪತ್ರಂಗಳ ಅಳುಮ್ಬಮ್ ಆದ ಪೊಮ್ಪಾಳಿಯ ಕಮ್ಬಂಗಳ್ (Cpr. 7 after 92). ಅನ್ದು ಎಣಿಕೆಗೆ ಅಳುಮ್ಬಮ್ ಆಗಿ ವಿಭವಂ ಮಿಗೆ (Rsv. 13, 72). See Abh. P. 11, after 88; 12, 95; V. 23, 5.

ಅಳುರ್ alur. To enclose, to cover, to overspread; to prevail (ಆವರಣ Šmd. Dh.); to fall upon. ದೆಸೆಗಳನ್ ಅಳುರ್ದುದು (Šmd. 28). ಜುರ್ಜರದ ಪೋಳ್ ಬಿಸಿಲ್ ಅಳುರೆ ಕಿಮುಟ್ಟುವ ತಳಿರನ್ತೆ ನೊನ್ದಂ (38). ಒರ್ವನೆ ಮತ್ಸ್ಯನನ್ತೆ ಅಳುರೆ ತಾಗಿದನ್ ಆಜಿಯೊಳ್ (260. 261 Mdb. MS.). ಬೆಳ್ವಳಗಿನ ದಾಟ್ಟಿಳಿಯಂ ತಳ್ತದೆ ದಾಪ್ಪಿಟ್ಟಲಿದೊಳ್ ಅರುಣಕರತತಿಬಿಸಿಳೆ ಪಾಟೀಯ್ವನಮ್ ಅಳುರ್ದ ಉರಿ (o. r. ಇರಿ) ಬನ್ದೆಯನ್ ಅಳ್ವನ್ತೆಪೊಲ್ ಓಷಧೀಶ್ವರಂ ಕಳೆಗೆಟ್ಟಂ (Rsv. 12, 13). ಅಳವಿಗಬಿದು ಅಳುರ್ದ ಘನನಿದಾಘಕಾಲದೊಳ್ (5, after 50). (ಹನುಮನ್ತಂ) ಬಲಮನ್ ಅಳುರೆ ತಾಗುವುದು (Abh. P. 13, after 119; see also 11, 149. 151). ಅಳುರ್ವ (Grj. 6, 9). ಅಳುರ್ದಡೆ (9, 20).

ಅಳುರ್ಕೆ alurkĕ. The act or state of enclosing, encompassing, covering, etc. (ಆವರಿಸುದುದು, ದಳ್ಳಿಸಿಕು Šm. 60; Kk. 53; Abh. P. 10, 214). — ಅಳುರ್ಕೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. = ಅಳುರ್. To enclose, etc. (Rsv. 6, after 11; 8, 50; 13, after 70; 13, after 77). — ಅಳುರ್ಕೆವಡೆ. -ಪಡೆ. = ಅಳುರ್ಕೆಗೊಳ್. (Rsv. 13, 85).

ಅಳುಲ್ alul. ಅಳುಲು. = ಅಣಿಲ್, etc. A squirrel (My.).

ಅಳುಲೆ alulĕ. = ಅಣಿಲೆ. (My.).

ಅಳುಸು alusu. = ಅಳಸು 2, etc. (My.).

ಅಳೆ alĕ. 1. = ಅಳ. To measure (ಪರಿಮಾಣ Šmd. Dh.; ಪ್ರಾಮಾಣು Šm. 111; ಪ್ರಮಾಣಿಸು Šmd. 45 Cm.; C.; T., M.; Tu. ಅಳ). P. ps. ಅಳ, ಅಳದು, ಅಳೆದು. ಕಿರುಕುಣಿಕೆಯಿನ್ದ ಅಳದ ಮೊದಲು ಅರತ್ನಿ ಎಮ್ಬುದು (Hlâ.). ಹೆಬ್ಬೊಟ್ಟು ಕಿರುಕುಣಿಕೆಗೂಡಿ ಅಳೆವಲ್ಲಿ ವಿತಸ್ತಿ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಹಿಡಿಕೆಯ ಹಿಡಿದು ಅಳೆವ ಮೊದಲ್ಲಿ ಸರತ್ನಿ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಅಳವ ಮೊದ (ಪ್ರಮಾಣಿಕ Mr. 323). ಕೆಯ್ಯ ಮುಷ್ಟಿಗೆಯ್ದು ಅಳೆಯೆ ರತ್ನಿ ಅಕ್ಕು (323). See Bp. 14, 5; 42, 5; 53, 12. 16. 73. — ಅಳದು ಹಾಕು. To ponder. ಮನದೊಳಗೆ ಅಳದು ಹಾಕುತ್ತಾ ಕುಳಿತನು (B. 3, 50).

ಅಳೆ alĕ. 2. Measure. See ಕಟ್ಟಳೆ No. 1 s. ಕಟ್ಟು 1, ಕುತ್ತಳೆ.

ಅಳೆ alĕ. 3. Buttermilk (ತಕ್ರ Šmd. Dh.; Mr. 182; Šs.; ತಕ್ರ, ಅರಿಷ್ಟ, ಉದಶ್ವಿತ್ತು, ದಣ್ಡಾಹತ, etc. Hlâ.; ಕಡಲ್ Šm. 107; ಮಜ್ಜಿಗೆ 111; My.; T.; Tu. ಅಲೆ, ಅಳೆ). ಅಳೆ ಬೆರಸಿದ ಮೊಸರು (ದ್ರಪ್ಸ Hlâ.). ಈಚಲ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಕೂತು, ಅಳೆ ಕುಡಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). ಅಳೆಯ ಆಸೆ ಹೆಪ್ಪಿಂಗೆ, ಮುಟೆಯಾಸೆ ಸಕಲಂಗೆ, ಬಲೆಯಾಸೆ ಮಾನ ಹಿಡಿವವಗೆ, ಹಾದರಕೆ ಸುಟೆದಾಟದ ಆಸೆ (Sp.). See ಕಟ್ಟಳೆ s. ಕಟ್ಟು 5; ಕಯ್ಯಳೆ s. ಕಯ್ 4; Bp. 10 sum.; 10, 6; 14, 25. — ಅಳೆಯುಮ್ಬ. -ಉಮ್ಬ. A buttermilk-eater: a Gŏlla (Čt. I, 61).

ಅಳೆ alĕ. 4. = ಅಳ 3, ಅಳು 3, etc. — ಅಳೆವೇರಿ. = ಅಳವೇರಿ, ಅಳುವೇರಿ. (My.).

ಅಳೆತ alĕta. = ಅಳತ. (My.).

ಅಳೆಸು alĕsu. = ಅಳಸು 2, etc. (My.).

ಅಳ್ಕನೆ alkanĕ. Suddenly (ಪವ್ವನೆ, ಅಕಸ್ಮಿಕ Šs.; *cf.* ಅಸ 4, ಅಡ 4).

ಅಳ್ಕಱ್ alkar. -ಱು. To fear (ಭಯ Šmd. Dh.).

ಅಳ್ಕು alku. 1. = ಅಳಕು 1, ಅಳಿಕು, ಅಳುಕು 1. To fear; to be afraid of (ಭಯ Šmd. Dh.; ಸೆಡೆ, ಸುಗಿ, ಬಳ್ಕು, ಅಗಿ, etc., ಭಯವನ್ ಅನ್ Šm. 40; Kk. 72; My.; Tu. ಅಲ್ಕು, ಅಳ್ಕು; *cf.* ಅಕ್ಕಳಿಸು 2). See *e. g.* Šmd. s. ಬೆಳ್ಕಱ್; Rsv. 5, 116. 130; 6, 116; 13, 20. 22. 25. 65; J. 6, 28; Abh. P. 14, 10. 166; Grj. 3, 100. — ಅಳ್ಕಾಟ. -ಆಟ. Fear (My.).

ಅಳ್ಕು alku. 2. = ಅಳಕು 2, ಅಳುಕು 2. Fear (ಭಯ Šmd. II; ಬೆಗಡು, o. r. ಬಿಗುರ್, ಭಯ Kk. 83; Tĕ.; Tu. ಅಲ್ಕು). — ಅಳ್ಕಱ್. -ಅಱ್. Fear to go away, or to abandon fear (Grj. 6, after 85).

ಅಳ್ಕು alku. 3. = ಅಳಕು 5. — ಅಳ್ಕಾಡು. = ಅಳಕ್ಯಾಡು. (My.).

ಅಳ್ಕು alku. 4. To be without strength, to be impotent (ಅಶಕ್ತ Šmd. Dh.; *cf.* ಅಟ್ಕು 1?).

Digitized by Google

ಅಳ್ಕೆ alkĕ. (= ಅಳ್ಪು). An embrace (ತಬ್ಕೆ, ಅಪ್ಪುಗೆ, ಆಲಿಂಗನ, Śs.; *cf.* ಅಕ್ಕು 2, ಅಳ 2). See ಕಟ್ಟಳ್ಕೆ s. ಕಟ್ಟು 1.

ಅಳ್ಟೆ alṭĕ. = ಅಟ್ಟೆ 4 No. 3, ಅಳ್ಳಟ್ಟೆ. (My.).

ಅಳ್ತೆ altĕ. = ಅಳತೆ. (My.).

ಅಳ್ನೆಲ alnĕla. ಅಳ್ಳೊಟ್ಟೆ. See s. ಅಳ್ 2.

ಅಳ್ಪು alpu. = ಅಪ್ಪು 3, (ಅಳ್ಕೆ). An embrace. ತಬ್ಪಿನಲ್ ಅಳ್ಪಿಂಗೆ (Ct. II, 53).

ಅಳ್ಳಕ allaka. = ಅಳಕ. (C.). 2, the state of being loose, as that of a nail; that of being not tight, as that of a garment (C).

ಅಳ್ಳಟ್ಟೆ allaṭṭĕ. = ಅಳ್ಟೆ, etc. (My.).

ಅಳ್ಳಾಟ allâṭa. ಅಳ್ಳಾಡಿಸು. ಅಳ್ಳಾಡು. See s. ಅಳ್ಳು 1.

ಅಳ್ಳಿ alli. = ಅಗಿಲೆ, etc. — ಅಳ್ಳೀ ಕಾಯ ಗಿಡ. (My.; ಚೇತಕಿ G.). — ಅಳ್ಳೀ ಕಾಯಿ. (B. 1, 22).

ಅಳ್ಳಿರಿ alliri. See s. ಅಳ್ಳು 1.

ಅಳ್ಳು allu. 1. = ಅಗಲ್, etc. (ನಳ್ಳು 1). — ಅಳ್ಳಾಟ. -ಆಟ. = ಅಲ್ಲಾಟ. Moving, swinging, waving, etc. (ದೋಲೆ, ಪ್ರೇಂಖೆ, ಪ್ರೇಂಖೋಲನ Hlâ.). — ಅಳ್ಳಾಡಿಸು. -ಆಡಿಸು. = ಅಲ್ಲಾಡಿಸು. To cause to swing, etc. ಅಳ್ಳಾಡಿಸಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ಆನ್ದೋಲಿತ, ಲೋಲಿತ, ತರಲಿತ Nr.). ಅಳ್ಳಾಡಿಸಲ್ ಪಟ್ಟದು (ಕದಲಿಸಲ್ ಪಟ್ಟಸ್ಥದು, ವೇಲ್ಲಿತ, ಪ್ರೇಂಖಿತ, etc. Si. 377). — ಅಳ್ಳಾಡು. -ಆಡು. = ಅಲ್ಲಾಡು. To move (v. i.), to swing, to shake, to tremble, etc. (Abh. P. 9, 63; Rśv. 11, 115). ಅಳ್ಳಾಡುವುದು (ಪ್ರೇಂಖೋಲಿತ, ಪ್ರೇಂಖಿತ, ತರಲಿತ, ಲುಲಿತ Hlâ.). ಅಳ್ಳಾಡುವದು (ಸ್ಫುರಣ, ಸ್ಫುರಣ Si. 389). ನೀರು ಅಳ್ಳಾಡಿ ತುಳುಕಾಡುವಿಕೆ (ಜಲೋಚ್ಛ್ವಾಸ, etc. 83). — ಅಳ್ಳಿಱ್. ಅಳ್ಳಿ ಇಱ್. To strike so that tremor is produced: to set in rapid motion, to shake, to cause to throb, quiver or tremble (ಸ್ಪನ್ದನ Śmd. Dh.). ಅಪಾಹಾರವ ದಿಗನ್ತವನ್ ಅಳ್ಳಿಱಿಯಲ್ (Bhâgavata 10, 40, 2). ಬೃಹದ್ಭ್ರುಂಹಿತಂ... ಹೇಷಾಸಮುದ್ಘೋಷಂ ಬೆರಸಿ ನಭೋಮಣ್ಡಲಮನ್ ಅಳ್ಳಿಱಿದು, ಅಳುಕೆಗೊಳೆ (Rśv. 6, after 11). See Abh. P. 3, after 60; Grj. 5, 46; Râm. 5, 8, 24; Č. Bp. 32, 43; J. 12, 12. 2, to quiver, etc. (Bh. 1, 14, 10). — ಅಳ್ಳಿಱಿಸು. -ಇಱಿಸು. = ಅಳ್ಳಿಱ್ No. 1. (ಪಾರಿಸು Ct. I, 87).

ಅಳ್ಳು allu. 2. (= ಅಳ್ 2). Shaking, trembling. — ಅಳ್ಳ ನೆಲ. = ಅಳ್ನೆಲ. (S. Mhr.). — ಅಳ್ಳ ಹೊಟ್ಟೆ. = ಅಳ್ಳೊಟ್ಟೆ. (S. Mhr.). — ಅಳ್ಳೆದೆ. -ಎದೆ. A trembling heart (J. 19, 3).

ಅಳ್ಳು allu. 3. = ಅರಲು 3. (C.). — ಅಳ್ಳ ಬೊಕ್ಕೆ. Prickly-heat (My.). — ಅಳ್ಳಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. = ಹಳ್ಳಯ್ಯ. N. (Bp. 61, 4).

ಅಳ್ಳೂಮ allûma. = ಅಗಿಲ್, etc. A squirrel (My.).

ಅಳ್ಳೆ allĕ. 1. = ಅಗಿಲೆ, etc. (My.).

ಅಳ್ಳೆ allĕ. 2. (fr. ಅಳ್ 2). That which is shaking or heaving: that portion of the abdomen of man, which, on either side, is immediately below the costal margin, is regarded as a very tender spot, and heaves in quick breathing from anxiety, etc.: the weak spot (C.; M.; Tu. ಅಲ್ಲೆ, ಅಳ್ಳೆ; see ಅಳ್ಳೊಟ್ಟೆ): tenderness, weakness, slenderness. ಹೊಟ್ಟೆಯ ಬಲದ ಅಳ್ಳೆ (Si. 205). 2, the flank of an animal (My.) ಕುದುರೆಯ ಅಳ್ಳೆ (Mr. 279). — See Bp. 47, 32. 58; Bh. 1, 14, 10; Râm. 5, 8, 84. 85; J. 10, 24; 11, 25; ಕುಡಳ್ಳೆ, ಕುಡಿಯಳ್ಳೆ. — ಅಳ್ಳೆ ಇಱ್. To strike, pierce, or touch the allĕs (Bh. 2, 13, 41; 2, 14, 61). — ಅಳ್ಳೆಕುಡಿ. = ಕುಡಿಯಳ್ಳೆ. The allĕ's point: that place of a man's abdomen, which, on either side, adjoins the allĕ in the direction of the flank (My.). — ಅಳ್ಳೆಗೊಬ್ಬು. -ಕೊಬ್ಬು. Trifling strength, feebleness (Bh. 1, 14, 21). — ಅಳ್ಳೆಗೊಮ್ಬು. -ಕೊಮ್ಬು. (Śmd. 118). A slender branch. ಎಳವೆಱೆ ಪಾಡೆ, ಕೆನ್ದಳಿರ ನಾಲಗೆ, ಮಾಮರದ ಅಳ್ಳೆಗೊಮ್ಬಿನೊಳ್ ಮಿಳ್ವರ್ ಎಳವಳ್ಳಿ ಬಾಲಮ್, ಅಲರ್ದೊಂಗಲೆ ಕೇಸರಮ್, etc. (Śmd. 81; Kâvy. I, 1b, 33). — ಅಳ್ಳೆ ಪಾಱು. The allĕs to heave or palpitate. ಪಕ್ಕದ ಪಾಱುವ ಅಳ್ಳೆಗಳ್ (Râm. 3, 7, 24). — ಅಳ್ಳೆ ಪೊಯ್. -ಪೊಯ್. = ಅಳ್ಳೆ ಪಾಱು. (Abh. P. 7, 93).

ಅಳ್ಳೆ allĕ. 3. = ಅರಳೆ 1, etc. (My.).

ಅಳ್ಳೆ allĕ. 4. = ಅರಳೆ 2, etc. (My.).

ಅಳ್ಳೇಱು allēṟu. See s. ಅಳ್ 5.

ಅೞ್ aḻ. 1. = ಅೞಿ 1. To perish, etc. ಅೞ್ದನ್ ಎನ್ದು, ಕೆಟ್ಟನ್ ಅಕ್ಕುಂ (Śmd. I). ಭವಮ್ ಅೞ್ದು, ಬಸವನು ಸಂಗಮೇಶನೊಳ್ ಅೞ್ದು, ಸೊಯಮ್ ಅದ (Bp. 61 sum.). See ಅಡವಡೞ್.

ಅೞ್ aḻ. 2. = ಅದ್ 2, etc., ಆೞ್, etc. To sink in a fluid, to be immersed. P. p. ಅೞ್ದು. ಅೞ್ದನ್ ಎನ್ದು, ನೀರೊಳ್ ಮುೞುಂಗಿದನ್ ಅಕ್ಕುಂ (Śmd. I; T. ಅೞುಂಗು, to be pressed down; to sink; ಅವಲ್, depth). ಅೞ್ದಂ (Śmd. 285. 288). ಪರಿದ ಅರಕ್ತರಸದೊಳ್ ಅೞ್ದು ಬಿೞ್ದ ಆ ಶಿರಃಪುಣ್ಡರೀಕಂ (Rśv. 13, after 96). *Cf.* ಅಮುೞು.

ಅೞ್ aḻ. 3. = ಅತ್ತ 3, ಅೞು 1. To weep, to cry, to wail (ರೋದನ Śmd. Dh.; T., M. ಅೞು; Tu. ಅರ್). P. p. ಅೞ್ತು (Śmd. 286). ಹಾ, ರಾವಣಾ! ಎನ್ದು, ಸೀತೆ ಬಾಯ್ ಅೞಿದು ಅೞ್ತಳ್ (Śmd. 68). ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಅೞುತ್ತ (Bp. 50, 7). See J. 28, 35. 54.

ಅೞ್ aḻ. 4. (= ಅೞ, ಅೞು 2). Weeping; sorrow. 2, = ಅೞಿ 2, ruin, death (? see ಅಗ್).

ಅೞ aḻa. = (ಅೞ್ 4), ಅೞು 2. — ಅೞುಬುರುಕ. -ಪುರುಕ. = ಅೞುಪುರುಕ. A male person who easily cries or is fretful (S. Mhr.). — ಅೞುಮೋಱಿ. = ಅೞುಮೋಱಿ. (S. Mhr.).

ಅೞತು aḻatu. To be in anguish or affliction, as the sick in a violent fever (R.; T., M. ಅೞಿಚ್ಚು, to set on fire; to burn, as with pepper; to afflict; to burn, as a sore; to be in anguish, etc.).

ಅೞಲ್ aḻal. 1. = (ಅಂಗಲ್), ಅನಲು 1 No. 3, ಅೞಲು 1. To grieve, to be afflicted (ದುಃಖ Śmd. Dh.; T. ಅೞಲ್, to be burnt, be hot; T., M. ಅೞಲ್, fire; heat; brightness; inflammation; pungency; T. ಅವಿರ್, splendour; Tu. ಅರತೆ, heat, burning; Tĕ. ಅಲುಗು, to be angry; ಅಲಕ, ಅಲುಕ, ಅಳ್ಕ, anger; *cf.* ಅೞ್ಚು 1). P. p. ಅೞಲ್ದು (Rśv. 13, after 95; J. 28, 17. 19). ಖಱೆ ಸುಡಿದು, ಅೞಿಲೆ ಬಗ್ಗಿ (Śmd. 28). ಅೞಲ್ದಳ್ ಅಮ್ಭೋಜನೇತ್ರೆ (J. 19, 17). ಅೞಲುತ್ತಮಿತಂ (Bp. 45, 7). See J. 13, 53; 19, 25; 21, 4. 7; 23, 25. 55. 57; 24, 1; 26, 53; Grj. 4, 69.

ಅೞಲ್ aḻal. 2. = ಅನಲು 2 No. 3, ಅೞಲು 2. Mental heat: grief, sorrow, affliction (ಎಟ್ಟನೆ ಮಿಡುಕಿತು Čt. II, 27; Kk. 43; ಕಡುಶೋಕ Bhn. 47; *cf.* ಅನಲು). ಮನ್ದಯ್ಸಿದ ಅೞಲಿಂ ಮುನ್ದುಗೆಟ್ಟು, ಕೆಟ್ಟೆಂ! ಕೆಟ್ಟೆನ್! ಎನ್ದು (Rśv. 13, after 104). ಎನ್ನ ಅೞಲ್ ತಗ್ಗುವದು ಎತಱಿಂ? (Bp. 45, 41). See J. 9, 17; 13, 55. 64; 14, 9. — ಅೞಲ್ತೊಱೆ. -ತೊಱೆ. A river of sorrow (J. 18, 59).

Digitized by Google

ಅಬಲಿಕೆ alalikĕ. The state of being afflicted (C.). See ಕಷ್ಟಬಲಿಕೆ.

ಅಬಲಿಗ alal-iga. A man who suffers grief, etc. (J. 9, 16).

ಅಬಲಿಸು alalisu. = ಅಬಲ್ಚು. (My.). ಅಬಲಿಸಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ಕ್ಲಿಷ್ಟ, ಕ್ಲೇಶಿತ Nr.). See J. 5, 31.

ಅಬಲು alalu. 1. = ಅಬಲ್ 1, etc. (My.). P. p. ಅಬಲಿ (Bh. 1, 10, 21). ಅಬಲುವಳ್ (J. 28, 16). See J. 19, 30; 24, 58.

ಅಬಲು alalu. 2. = ಅಬಲ್ 2, etc. (ಮಿಟ್ಟನೆ ಮಿಡುಕಿತು Sm. 59; C.). ಅಬಲು ನಿಸ್ಸುದು ಚಕ್ಕವಕ್ಕಿಗಳ (Râm. 14, 1). ಅವನಿಗೆ ಅಬಲು ಬಸ್ಸದೆ (My.). — ಅಬಲುಗಾಳಿ. An unwholesome wind (S. Mhr.). — ಅಬಲು ಬಬಲು. dupl. (C.).

ಅಬಲ್ಚು alalču. = ಅಬಲಿಸು. To make sorrowful, to grieve, to harass (ದುಃಖೋತ್ಪಾದನ Šmd. Dh.).

ಅಬವು alavu. = ಅಬ್ಪು 1, etc. — ಅಬವಾಡು. -ಅಡು. To ruin, to destroy (S. Mhr.).

ಅಬವೆ alavĕ. The mouth of a river in which the tide ebbs and flows, bar (Mg., also ಅಳುವೆ, ಅಳುವೆ; T., M. ಅಬ).

ಅಬಸು alasu. 1. = ಅಬಸು 1, etc. To efface (My.).

ಅಬಸು alasu 2. = ಅಬಸು 2, etc. To make cry (C.).

ಅಳಿ ali 1. = (ಅಬಿ 2). To be ruined, to be destroyed, to perish; to decay; to disappear; to be effaced; to die (ವಿನಾಶ Šmd. Dh.; ಕೆಡು, ಸಾಯ್ Šmd. I; My.; T., M.; Tu. ಅಲಿ; Tĕ. ಅರು = ನಶಿಂಚು; M. ಅಬಿ also: to be untied, to become loose; T., M. also: to be wasted, squandered, lavished, spent; see s. ಅಬ್ಬು 3). ರೂಪು ಅಬಿದ ಸಾವು (ಮೃತ್ಯುವಿ Šmd. I). ನಾಮರೂಪಿ ಅಬಿಯದ ಪಕ್ಷಃ (Šmd. 62). ಬೆಳಗು ಅಬಿಮುದು (Šm. 65). ಬಲ್ಪು ಅಬಿದು (Rŝv. 5, 39). ಅಬಿಯೆ ತಮಂ (6, 133). ಅಬಿದ ಉಪ್ಪದ ಹಾಲಿನ ಅಪ್ಪವಿ ಸುಲಭಮ್ ಆಗಿರ್ದ ಲಲಿತಮ್ ಆಹಕಸ್ಸದದ ನುಡಿ (Abhâ. 1, 5). See Bp. 8, 50; 30, 14; 45, 35; Rŝv. 13, 103; Bh. 1, 8, 89; J. 4, 62; 11, 22. 25; 15, 4; ಅಸುವಬಿ, ಉಸಿರಬಿ, ಪಾಂಗಬಿ, ಬಸವಬಿ. ಅಬಿದ ಊರಿಗೆ ಉಬಿದವನೇ ಗವುಡ (Prv.). **2,** to ruin, to destroy, etc. (ಕೆಡಿಸು Šmd. I). ಇದುರ್ದನ್ ಅಬಿಯದೆ; ಇದುರ್ದನ್ ಅಬಿದು (Šmd. 195). See Bp. 16, 3; 18, 41; 39, 15; 54, 69; 59, 54. — ಅಬಿಅಬಿ. rep. (Abh. P. 14, 102). — ಅಬಿದುಬಿ. ಅಬಿದು ಉಬಿ. To be destroyed and to remain; to be routed, but escape with life, to have a hair-breadth escape; to recover from adverse circumstances (ಕಷ್ಟದಿಂದ ಜೀವದಿಸ್ಸ ಉಬಿ G.). ಕೆಳಂ... ಅಬಿದುಬಿದು ಭಂಗಮುಯಮ್ ಆಗಿದ್ದ ಮುಡಿದ ನೃಪದಬಿಯಮ್ ಅಲ್ಲ (J. 15, 14). See Bp. 26, 30; Râm. 5, 9, 2; J. 5, 41; 20, 38. 62.

ಅಳಿ ali. 2. = ಅಡಿ 6. Ruin; waste; damage, loss; destitution; wane (J. 13, 24); uselessness. **2,** the liquid that sticks to, or remains in, the measure of the seller (ಮಾನಶೇಷರಸ Šmd. Dh.; ಬಳ್ಳದ ಅಬಿ Šmd. I). ಬಳ್ಳದಬಿ (Šmd. 162). **3,** a void, a nought, expressed by the sign ⌒ in writing accounts (My.), *e. g.* "ರು ೧ ⌒ ⌒" means "1 rûpây, no pavali, 1 bĕlĕ (*i. e.* 2 anas)". — ಅಬಿಗಣ್. -ಕಣ್. ಅಬಿಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. A bad or miserable eye, no eye, a blear eye (ಅಕ್ಷಿಕ್ಷತಿ Hlâ; ಅಕ್ಷಿ Mr. 459). See Bp. 18, 66. — ಅಬಿಗಣ್ಣು. A good-for-nothing, despicable hero (Abh. P. 14, 102). — ಅಬಿಗಣ್ಪು. Worthless (boastful) bravery (Abh. P. 14, 182). — ಅಬಿಗಣ್ಣವನು. -ಕಣ್ಣವನು. A blear-eyed or dim-sighted man (ಪಿಲ್ಲ, ಚುಲ್ಲ, ಚಿಲ್ಲ Hlâ.). — ಅಬಿಗಬ್ಬ. -ಕಬ್ಬ. Miserable poetry (Rŝv. 1, 23). — ಅಬಿಗಬ್ಬಿಗ. -ಕಬ್ಬಿಗ. = ಅಬಿಗವಿ. (Rŝv. 1, 24). — ಅಬಿಗವಿ. -ಕವಿ. A ruinous, bad, or useless poet. ಅಬಿಗವಿಗಳ ಕವಿತೆ ಬುಧರನ್ ಎರ್ದೆಗೊಳಿಸುಗುಮೆ? (Šmd. 78). — ಅಬಿಗಾಲ. -ಕಾಲ. = ಅಡಿಗಾಲ. A time of ruin or death (My.). — ಅಬಿಗೆಯ್ತು. -ಕೆಯ್ತು. Mean trickery (Abh. P. 9, after 146). — ಅಬಿಜಪ. Useless prayers (Abh. P. 14, 102). — ಅಬಿನೆತ್ತಿ. The fontanel of children (C.). — ಅಬಿಬಿಡು. To give a few drops more to make good what remains in the seller's measure (C.). — ಅಬಿಮನ. A mean mind (Grj. 5, 54). — ಅಬಿಮನ್ತ್ರ. A pernicious incantation. ನಿನಗೆ ಅಬಿಮನ್ತ್ರ ಬಸ್ಸು, ಸತ್ತು ಹೋಗು (S. Mhr.). — ಅಬಿಮಿಳಿ. A worn out or damaged tie. ಹುರಿ ಅಬಿದ ಅಬಿಮಿಳಿ (Šmd. 286). — ಅಬಿಯಾಸೆ. -ಆಸೆ. = ಅಡಿಯಾಸೆ. Vain hope, fruitless desire; destitution of hope, despair (My.). See Bp. 40, 33; 42, 26; Râm. 26, 17. — ಅಬಿಯಾಳ್. -ಆಳ್. An enervated, impotent man; a eunuch (ಕ್ಲೀಬ Mr. 481; My.). — ಅಬಿಯೂರ್. A ruined village (My.). ಅಬಿಯೂರ ತಳವಾರ, ಕಳೆಯುಳ್ಳ ಸೂಳೆಯೂ, ಪೊಡಿಲ ಸುಂಕಿಗ, ಹಬ್ಬನಾಯಿ, ಯಾಚಕನು ತೊಲಗುವರೆ? ಇಲ್ಲ! (Sp.). — ಅಬಿಯೆರ್ದೆಯ. -ಎರ್ದೆಯ. A coward (My.; ಧೈರ್ಯವಿಲ್ಲದವನು G.). — ಅಬಿವೆಣ್. -ಪೆಣ್. A good-for-nothing woman (ಅಲ್ಪತರುಣಿ Šm. 73; Kk. 28; ಅಲ್ಪಸ್ತ್ರೀ Šs.; Abh. P. 6, 68).

ಅಳಿಕ ali-ka. (Šmd. 241). A destroyer.

ಅಳಿಕಿಸು alikisu. To efface, to erase (S. Mhr.; ತೊಡೆ Čb.).

ಅಬಿಗೆ aligĕ. Tbh. of ಅಲಿಕ.

ಅಬಿಗೆವದ್ದ aligĕvadda. Tbh. of ಅಲಿಕಾಬದ್ಧ (Šmd. 30, o. r. -ಬದ್ಧ).

ಅಳಿಚು aliču. = ಅಬಿಸು 1, etc. (My.).

ಅಳಿಪು alipu. 1. = ಅಬಿವು, ಅಬಿವು 1, (ಅಬಿಸು 1, etc.), ಅಬಿಪು 1. To destroy, etc. (ಲೋಪವತ್ವ Šmd. Dh.). **2,** to be ruined, destroyed, etc. ಅಬಿಪನ್ ಎಸ್ಸು, ಅಬಿಪುವನುಮ್ ಅಬಿಪಿದವನುಮ್ ಅಕ್ಕಂ (Šmd. I).

ಅಳಿಪು alipu. 2. = ಅಬಿವು 2, ಅಬಿಹು, ಅಬಿಪು 2, ಅಬಿವು 2, ಅಬಿಹು, ಅಬ್ಬು 2. Ruin, destruction; death (Abh. P. 14, after 13); — breaking, as of promises or vows.

ಅಳಿಯಿಸು aliyisu. = ಅಬಿಸು 1, etc. To cause to be dissolved; to cause to disappear, to destroy, etc. (ಲಯ Šmd. Dh.; *cf.* ಅಬ್ಬು).

ಅಳಿವು alivu. 1. = ಅಬಿಪು 1, etc. To destroy, etc. ಬಸವ ತರಣಿನೆ ಪಾಪಮ್ ಅಬಿವುಗು (Bp. 1, 25).

ಅಳಿವು ali-vu. 2. (Šmd. 247). = ಅಬಿಪು 2, etc. Destruction, etc. (Bp. 38, 59). ಸಿಸ್ಸ ಭಾಷೆಗೆ ಅಬಿವು ಇಲ್ಲ, ಅಲಾ? (J. 4, 70). See Prv. s. Tbh. ನಳ; Bh. 8, 22, 42; Râm. 5, 8, 46; J. 2, 5; 8, 42; 32, 34. — ಅಬಿವುಬಿವು. -ಉಬಿವು. Destruction and preservation (J. 8, 42).

ಅಳಿಸು alisu. 1. = (ಅಚ್ಚು 3), ಅಬಿಸು 1, ಅಬಿಚು, (ಅಬಿಪು 1), ಅಬಿಯಿಸು, ಅಬಿಚು, ಅಬಿಸು 2, ಅಬ್ಬು, ಅಬ್ಬು. To ruin, to destroy; to kill; to efface. ಅಬಿಸಿ ಹಾಕುವದು (ಪ್ರಮಾಪಣ, etc. Si. 297; My.).

Digitized by Google

ಅೞಿಸು aḻisu. 2. = ಅೞಸು 2, ಅೞುಸು 1. To make weep or cry (C.). ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅೞಿಸದೆ (B. 3, 32).

ಅೞಿಹು aḻihu. = ಅೞ್ಪು 2, etc. (My. rare).

ಅೞು aḻu. 1. = ಅೞ್ 3, ಅೞ್ 3. To weep, to cry. P. p. ಅತ್ತು (C.). ಅೞುಗು (Bp. 14, 17). ಬಾಯ್ಬಿಟ್ಟು ಅೞುವ ಲಿಂಗ (45, 27). ಗೋಳೋ ಎನ್ನು, ಅೞುವದು (ಕ್ರಂದಿತ, etc. Si. 73). ಅೞುವ ನೀರು (ಅಶ್ರು, etc. 214). ಅೞುವ (J. 28, 36. 38). ಅೞುವ ಮಕ್ಕಳ ಕಣ್ಣೀರ ಒರಸಿದ ಹಾಗೆ. — ಅೞುವ ಮಕ್ಕಳ ಕೆಯ್ಗೆ ಬೆಲ್ಲಾ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ. — ಅೞುವ ಹೆಂಗಸನ್ನೂ ನಗುವ ಗಣ್ಡಸನ್ನೂ ನಮ್ಬ ಬಾರದು. — ಅೞುವವನ ಎಡಕ್ಕೂ ಹೊಲಿಯುವವನ ಬಲಕ್ಕೂ ಕುಣ್ಡ್ರ ಬಾರದು (Prvs.). See Prv. s. ಅಳಿಗೆ. — ಅೞಅೞು. rep. ಇದನ್ನು ಕಣ್ಡು, ದುಃಖದಿನ್ದ ಅತ್ತತ್ತು (B. 5, 72).

ಅೞು aḻu. 2. = ಅೞ, ಅೞುವು 1. Weeping, crying. ಮಗುವಿಗೆ ಅೞು ಹುಟ್ಟಿತು or ಬನ್ದು (My.). — ಅೞುಗೂಸು. -ಕೂಸು. A crying or cross child (S. Mhr.). — ಅೞುಪುರುಕ. (My.). = ಅೞುಬುರಕ. (My.). — ಅೞುಪುರುಕತನ. The state of being an ಅೞುಪುರುಕ (My.). — ಅೞುಪುರುಕಿ. A female ಅೞುಪುರುಕ (My.). — ಅೞುಪುರುಕಿತನ. The state of being an ಅೞುಪುರುಕಿ (My.). — ಅೞುಮೋಱೆ. = ಅೞುಮಾಱೆ. A crying or fretful countenance (My.).

ಅೞುಕುೞಿ aḻu-kuḻi. (Šmd. 239 Mdb. MS.). An easily crying or fretful person.

ಅೞುಗು aḻugu. 1. = ಅರಗು 2, ಅೞ್ಗು. To decay, to rot, to spoil by being over-boiled (T., M.; R.; of this term the ಅೞ್ಗಲ್ s. ಅಡಸಲ is formed).

ಅೞುಗು aḻugu. 2. To love. ಒಲಿದ್ದನ್ ಎನ್ದುಮ್, ಅೞುಗಿದನ್ ಎನ್ದುಮ್, ಉೞುಗಿದನ್ ಎನ್ದುಂ, ಕೂರ್ತಂ (Šmd. II; M. ಅೞ್ವು, tenderness, love; see T. s. ಅರಗು 1; cf. ಅಳಿಪು 1 and 2; ಅಮ್ಮು, ಅರುಮೆ, ಅೞ್ಕಱ್ 1, ಅೞ್ತಿ).

ಅೞುಚು aḻuču. = ಅೞ್ಸು 1, etc. (My.).

ಅೞುಪು aḻupu. 1. = ಅೞ್ಪು 1, etc. To destroy, etc. (My.; ಕೆಡಿಸು G.). ಅೞುಪಿದರೆ ಮಧುಕರನ ಮೞ್ ಬೊಬ್ಬುಳಿಯ ವನದೊಳಗೆ, ಎನ್ ಆಹುದು? (Bh. 2, 13, 14).

ಅೞುಪು aḻupu. 2. = ಅೞ್ಪು 2. Ruin, etc. (My.).

ಅೞುವಿಕೆ aḻuvikĕ. Crying, etc. (My.; ವಿಲಾಪ, ಪರಿವೇದನ Si. 58). ಕೆಯ್ಲಾಗದೆ, ನಾಚಿಕೆ ಪಟ್ಟು ಅೞುವಿಕೆ (398). ಆರ್ತಧ್ವನಿಯಿಂ ಕೂಡಿ ಅೞುವಿಕೆ (ಆಕ್ರನ್ದ 430). ಸಿಟ್ಟುಗೊಣ್ಡು ಅೞುವಿಕೆ (69).

ಅೞುವು aḻuvu. 1. = ಅೞು 2. (My.).

ಅೞುವು aḻuvu. 2. = ಅೞ್ವು 2. (My.; ಕೇಡು G.).

ಅೞುಸು aḻusu. 1. = ಅೞ್ಸು 2, etc. (My.).

ಅೞುಸು aḻusu. 2. = ಅೞ್ಸು 1, etc. (My.).

ಅೞುಹು aḻuhu. = ಅೞ್ವು 2, etc. (My.).

ಅೞ್ಕಜ aḻkaja. = ಅಕ್ಕಜ 2. Envy, jealousy, indignation at the merits or happiness of another (ಕುದುಮ್ಬು, ಅಸೂಯೆ Kk. 48, o. r. ಅಕ್ಕಜ; My.; T. ಅೞುಕ್ಕಾಱು, envy; a lie). — ಅೞ್ಕಜಮ್ಬಡು. -ಂಪಡು. To envy, to grudge, etc. (ಅಸೂಯ Šmd. Dh.).

ಅೞ್ಕಜಕಾಱ aḻkaja-kāṟa. An envious man (Rŝv. 1, 35).

ಅೞ್ಕಮೆ aḻkamĕ. (Šmd. 248). The state of being decayed, dissolved, digested, etc. (ಅೞವೆ Šmd. I; ಅೞವ್ಪು, o. r. ಅೞವೆ, ಜೀರ್ಣ Kk. 48; ಜೀರ್ಣ Šm. 60; see the remarks s. ಅೞವೆ 1). **2,** indigestion (V. 14, 19; Tu. ಅಕ್ರಮೆ).

ಅೞ್ಕಱ್ aḻkaṟ. 1. To love (ಪ್ರೇಮ Šmd. Dh.; cf. ಅೞುಗು 2). P. p. ಅೞ್ಕಱ್ತು (Abh. P. 14, after 171). ಅೞ್ಕರ್ತನ್ ಎನ್ದು, ಪ್ರೀತಿಪಟ್ಟಂ (Šmd. I; Kk. 80). ಅೞ್ಕರ್ತಳ್ (ಕೂರ್ತಳ್ Kk. 29; Šm. 75).

ಅೞ್ಕಱ್ aḻkaṟ. 2. -ಱು. = ಅಕ್ಕಱು, etc. Love; pleasure. ಅೞ್ಕಱಿಂ (Šmd. 117). See Rŝv. 4, 79; Grj. 1, 8; 3, 7. 56; 4, 43. 66; ಕಟ್ಟೞ್ಕಱ್.

ಅೞ್ಕಿಸು aḻkisu. = ಅಕ್ಕಿಸು. To digest, etc.

ಅೞ್ಕು aḻku. 1. = ಅಕ್ಕು 4. To be worn out, decayed, digested, etc. (ಜೀರ್ಣ Šmd. Dh.; cf. ಅೞ್ಗು). — ಅೞ್ಕಾಡು. -ಆಡು. = ಅಕ್ಕಾಡು. To become devoid of any residue, to be consumed or finished (ನಿರವಶೇಷ Šmd. Dh.; ಇಲ್ಲವಾದುದು Cm.). — ಶ್ರೀ ಅೞ್ಕಾಡಿತು ಕುರುನಾಯಕರ ಒಕ್ಕಲೊಳೋ? (Šmd. 64).

ಅೞ್ಕು aḻku. 2. = ಅಕ್ಕು 5. The state of being digested, etc.

ಅೞ್ಕೆ aḻkĕ. 1. = ಅಕ್ಕೆ 1, ಅೞ್ಕೆ. Weeping, crying, lamenting (ರೋದನ Šmd. I; ಕ್ರನ್ದಿತ, ರುದಿತ, ವಿಲಾಪ, ಪರಿವೇದನ Hlâ.).

ಅೞ್ಕೆ aḻkĕ. 2. = ಅಡಿಕೆ 2. Boiling, etc. See ನೀರೞ್ಕೆ.

ಅೞ್ಗು aḻgu. = ಅೞುಗು 1. To be dissolved (ಲಯ Šmd. Dh.); to decay, etc. (ಕ್ಷೀಣತ್ವ Šmd. Dh.; cf. ಅಗ್ಗಿಸು; ಅೞ್ಕು 1).

ಅೞ್ಚು aḻču. = ಅೞ್ಸು 1, etc. (My.).

ಅೞ್ತಿ aḻti. = ಅರ್ತಿ, etc. Love; a lovable, pleasant object (ಪ್ರೀತಿ Šmd. I; Čt. I, 35; My.; cf. ಅಚ್ಚು 4, ಅೞುಗು 2). **2,** pleasure (My.; ಸನ್ತೋಷ G.). ಕೂಸಿಂಗೆ ಬನ್ದುಗೆ ಅೞ್ತಿ (Šmd. 159). See Grj. 1, 19; 3, 7; Kk. 3; Rŝv. 13, 26; J. 28, 20. 53; Dp. 4. — ಅೞ್ತಿವಡು. -ಪಡು. To feel love or desire (V. 30, after 35); — to become pleasurable (Č. Bp. 6, 51).

ಅೞ್ತಿಕಾಱ aḻti-kāṟa. = ಅರ್ತಿಕಾಱ. A lover, etc. (Bp. 1, 34).

ಅೞ್ದು aḻdu. 1. To wither, to fade. ಅೞ್ದಿದನ್ ಎನ್ದು, ಸೊಪ್ಪಾದನ್ ಆಕ್ಕುಂ (Šmd. I). **2,** to die. ಅೞ್ದಿದನ್ ಎನ್ದು, ಸತ್ತನ್ ಆಕ್ಕುಂ (Šmd. I).

ಅೞ್ದು aḻdu. 2. = ಅದ್ದು 1, etc. To dip, etc. (Rŝv. 10, after 31; 11, 19).

ಅೞ್ದು aḻdu. 3. = ಅದ್ದು 2, etc. P. p. of ಅೞ್ 2.

ಅೞ್ವು aḻvu. 1. Burning to go beyond the proper limit (ದಹನಾತಿಕ್ರಮಣ Šmd. Dh.; cf. ಅೞಲ್ 1).

ಅೞ್ವು aḻvu. 2. = ಅೞ್ಪು 2, etc., (ಅಪೂರ್).

ಅೞ್ಸು aḻsu. = ಅೞ್ಚು, etc. (My.).

Digitized by Google

ಆ

Â

ಆ â. 1. The second letter of the Alphabet (Šmd. 12. 15).

ಆ â. 2. = ಅ 10, ಆ೦ 2. The lengthened form of ಅ 10, *e. g.* ಬಟ್ಟಲಾ (B. 1, 9), ಕೆಚ್ಚಲಾ (1, 10), ಗಾಳೀ ಪಟಾ (1, 19), ಕಡಾ, ದಾಲಾ, ನೊಣಾ (1, 21), ಹಳ್ಳಾ (2, 4), ಅವುಗಳಾ, ಮನುಷ್ಯರಾ (My.). See the Prvs. s. ಪುರಾಣ.

ಆ â. 3. = ಅ 11, of which it is the lengthened form, *e. g.* ಮೃಡನಾ (Šmd. 142). ಗಂಗಾಮ್ಬುಧಾರಾಜಟಿಲಿತಜಟನಾ (142). ದೊರೆಯೆನಿಸಿತ್ತು ಧಾರತಕ್ಕೆ ಗೆಲ್ದ ರಣಂ ಕುವರಾಂಕರಾಮನಾ (142). ಕಾಲಾಗ್ನಿರುದ್ರನ್ ಎನಿಸಿದುದು ತೋಳ ದಾಳ್ ತ್ರೈಲಪನಾ (142). ನೇತ್ರಯಾ, ಕಿರಾತಯಾ (144). ಈದ ಪುಲಿಯಾ ಪೋಲ್ ಇರ್ದಳ್ (144). ಆನೆಯ ಮೇಲೆಯುಮ್ ಆಳ ಮೇಲೆಯುಂ ಕುದುರೆಯ ಮೇಲೆಯುಂ ಪರಿಮಡು ಗಜಂ ಘುವನ್ಸ್ಥೈಕರಾಮನಾ (146). ಕಣ್ಣಿಂ ಕಾಣಂ, ಕಿವಿಯಿಂ ಕೇಳಂ, ಕಾಣ್ಬ ಅನ್ನವಮ್ ಎನ್ನು ತಲೆಯಿಲ್ಲದನಾ? (128). ಅವರಾ ಸಪಸ್ಮಾ ಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅನ್ತರವಿದ್ದ ಮೇಲೆ (B. 4, 190).

ಆ â. 4. = ಅ 12. An indicative letter or remote pronominal adjective, being a substitute for ಅದು (Šmd. 169. 202): That; those. ಆಯೆರಳೆ ಪೋದುವು, ಈ ಪುಲ್ಲೆ ಬನುವು (169). ಆ ಮನೆ ಸಿರಿಯ ತವರ್ಮನೆ (202). ನೆನದನ್ ಆ ಹಿರಣ್ಯಕನ್ ಆನ್ದು ಪಿಟ್ಟ್ದ ಅನ್ದಮಂ (202). ಆ ಪೆಣ್ ಜಾಣೆ (109). ಬಿದಿಗೆ ಆ ಪೊಡಿಲಿಪರ್ ಮಾನ್ಯದ ಬಕ್ಕಲ್ (203). ಆ ಬೆಕ್ಕಲ್ಲ, ಈ ಬೆಕ್ಕು. — ಆ ಪಾತಿಗೆ ಈ ಮಾತು ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವದೆ: ಮುಣ್ಡೆ ಅನ್ದರೆ ಮುಣ್ಡೇ ಗಣ್ಡ ಎಮ್ಬುವದು (Prvs.). ಆ ಲೋಕಮ್ ಈ ಲೋಕಮ್ (Bp. 10, 34). ಆ ಪರಿಯಿಂ (Šmd. 202). ಆಯಿದರ್ ಮಾದ್ಕೆ (64. 128). ಆಯಲ್ತೆ ವಿಕಲ್ಪದಿಂ ಲೋಪಂ (272). ಆವುದಕಂ, ಆವೂರ್, ಆವೂಟಂ, ಆವೊಲೆ (66). ಆವೆಡೆ (135). — ಆಆ. rep. = ಆಯಾ, etc. (My.; B. 5, 301). — ಆ ಕಡೆ. That side or direction. ಆಕಡೆಮನೆ (Bp. 48, 25). ಆ ಕಡೆಯ ಈ ಕಡೆಯ ವಿದ್ಯಾಬುದ್ಧಿಸಮ್ಬನ್ಧದ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿ (B. 4, 56). — ಆ ಕಾರಣ. Therefore. (B. 1, 26; 3, 3; 4, 181). — ಆ ಕ್ಷಣ. The same moment, instantly (ತತ್ಕ್ಷಣ Mr. 449). — ಆ ಬಗ್ಗೆ. On that account (B. 5, 113. 303). — ಆ ಬಳಿಕ. After that, thereafter (B. 4, 152). — ಆ ಮೇಗೆ. = ಆ ಮೇಲೆ. (Bp. 45, 3). — ಆ ಮೇಲೆ. After that, afterward (ಮೇಲೆ Šmd. 210 Cm.; ಮತ್ತೆ, ಪುನರರ್ಥ 395 Cm.). See B. 2, 30; 3, 46. — ಆಯಾ. rep. = ಆಆ, ಆವಾ. Each, all those severally, the various; every (My.). ಆಯಾ ಗುಮ್ಪುಗಳು (Si. 181). ಆಯಾ ತೊಡಿಗೆಗಳು (280). ಆಯಾ ದೇಶ (330). ಆಯಾ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಆಯಾ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಹೋಗ ಬೇಕು (B. 4, 195). — ಆ ವರೆಗೆ. Until then (C.; B. 5, 152); so far as that. — ಆವಾ. = ಆಯಾ. (Šmd. 1). — ಆ ವಾಗ. -ಆಗ. At that time, then (ತದಾ, ತದಾನೀಂ Si. 477; B. 3, 49; 5, 60). ಆವಾಗಿನ, of that time (5, 168. 171. 213). — ಆ ಸಾರಿ. That turn or time (B. 4, 53). — ಆ ಹೊತ್ತು. That time, that day (B. 4, 198).

ಆ â. 5. = ಅ 14. A final interjectional particle used in civil or polite narration, in agreeable or friendly conversation (ಗಡಾರ್ಥ Šmd. 69. 397), generally kind exhortation (Bp. 24, 29. 35; 42, 8; 55, 29), and in affliction (ಖೇದ Šmd. 69), when it may take also the pluta form, *e. g.* ಹಾ, ರಾಮಾ! ಎನ್ದು, ಸೀತೆ ದಾಯ್ ಅಱಿದು ಅತ್ತಳ್ (68).

ಆ â. 6. = ಅ 15. An affix denoting polite or kind interrogation (C.), *e. g.* ಬನ್ದಿರಾ? ಹೋಗುತ್ತೀರಾ? See Bp. 10, 8. 40; 12, 19; 40, 47.

ಆ â. 7. = ಆವ, etc. Which? what? ಆ ಮನುಷ್ಯ (= ಯಾವ-), ಆ ಹೊತ್ತು (= ಯಾವ-, My.). *Cf.* ಆಗಲು 2, ಆಗಳು 2, ಆಗಳುಂ. — ಆ ಪೊತ್ತು. -ಪೊತ್ತು-ಉ 9. Whensoever, always (Bp. 21, 7; 40, 55). — ಆವಗೆ. -ಬಗೆ. What manner? (Bh. 1, 8, 72).

ಆ â. 8. An abbreviation of (ಆಯ್ 2), ಆಯು in the P. p. ಆದು.

ಆ â. 9. An abbreviation of ಆಯ್ 1 (ಆಗು 1) in ಆದ, ಆದುದು; see ಆಗು 1.

ಆ â. 10. = ಆ೦ (ಆಙ್). An abbreviation of ಆವು 1, a cow (T. ಆ, ಆನ್). See ಆಕಳ್.

ಆ â. 11. The initial **â** that is connected with initial **pâ** and **hâ** (*cf.* ಅ 16). See *e. g.* ಆಕು 1, ಆಡು 4 & 5, ಆನೆ 1, Tbh. ಆರ 3, ಆರಯಿಸು, ಆರಯ್ಕೆ, ಆರಿವಾಳ, ಆರೆ 5, Tbh. ಆರೆ 3, ಆಲೆ 6, Tbh. ಆವಿಗೆ, ಆವು 4, ಆಸಿಗೆ, ಆಸು 4.

ಆ â. 12. = ಆಃ, etc. Interjection of surprise (Bp. 44, 33; 59, 12; My.) and of pain (14, 33; My.). *Cf.* Sk. ಆ 1.

ಆ â. 13. An abbreviation of ಆನು 2 in its P. p. ಆತು.

ಆ â. 14. Water, milk, etc. in the language of young children (C.).

ಆ â. 1. *An interjection of assent, pain and reminiscence.*

ಆ â. 2. *From.* 2, near; towards. 3, all around. 4, *up to, till, until, as far as.* 5, *a little.*

ಆಂ âṁ. 1. = ಆನ್ 1, ಎನ್ 2, ನನ್ 1, ನಾ 1, ನಾಂ, ನಾನ್ 1, ಯಾನು. The pronoun of the first person singular: I. (Šmd. 178. 109. 262. 193. 298. 258; *cf.* p. 127 about the bindu). Declension in the singular: ಆಂ, ಆನ್; ಎನ್ನಂ; ಎನ್ನಿಂ; ಎನಗೆ; ಎನ್ನತ್ತಣಿಂ; ಎನ್ನ, ಎನ; ಎನ್ನೊಳ್ (178); — in the plural (= ನಮ್, ನಾವು): ಆಂ, ಆಮ್ (178. 192. 298. 262. 263), (ಎಮ್ 1), ಆವು (Bh. 2, 13, 34. 36); ಎಮ್ಮಂ; ಎಮ್ಮಿಂ; ಎಮಗೆ; ಎಮ್ಮತ್ತಣಿಂ; ಎಮ್ಮ, ಎಮ; ಎಮ್ಮೊಳ್ (Šmd. 178. 179. 180. 125). According to Mdb. MS. the nom. pl. may be also ಆಂಗಳ್ (178).

ಆಂ âṁ. 2. = ಅಂ 4, ಆ 2, etc. The lengthened form of ಅಂ 4, *e. g.* ಕಲ್ಲಾನ್ ಏಱಿದಂ, ಬಿಲ್ಲಾನ್ ಅದಂ ಕೀಸುಗುಂ (Šmd. 144).

ಆಂ âṁ. *An interjection of assent or recollection.*

ಆಃ âḥ. = ಅಃ, ಆ 12. An interjection to express surprise (ವಿಸ್ಮಯವಿಷಯಪ್ರಶ್ನ Šmd. 394; My.) and sorrow or pain (My.). *Cf.* Sk. ಆಸ್.

Digitized by Google

ಆಕಣ್ಠಪೂರ â-kaṇṭha-pûra. Full up to the throat (Bp. 59, 4).

ಆಕಮ್ಪನ â-kampana. Trembling motion, trembling. — ಆಕಮ್ಪನಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To begin to tremble (Grj. 4, after 120).

ಆಕಮ್ಪಿತ â-kampita. *Shaken, trembling.*

ಆಕರ â-kara. = ಆಗರ 1. An accumulation, a multitude (ವ್ರಾತ, ಸಮೂಹ Nn. 91). 2, *a mine* (ಖನಿ, ಕಣಿ 91). 3, a rich source (ಪ್ರಭೂತಪದಯೋನಿ, ಉತ್ಪತ್ತಿಸ್ಥಾನ 91). 4, a village (ಗ್ರಾಮ 91). 5, a place (My.; ಸ್ಥಲ G.).

ಆಕರಣ â-karaṇa. Calling; challenging (ಆಹ್ವಾನ, ಕರೆವುದು Nn. 89; ಆಹ್ವ Mr. 535).

ಆಕರಣೆ â-karaṇĕ. *Calling, inviting;* challenging, a challenge. (Râm. 6, 51, 54).

ಆಕರಿಸಣ âkarisaṇa. = ಆಕರುಸನ. Tbh. of ಆಕರ್ಷಣ. See ಉಗಿ.

ಆಕರಿಸು âkarisu. To take, to accept; to agree to; to order; — to challenge (ಅಂಗೀಕರಿಸು Šmd. 169 Cm.; ಪೇಳ್ 377 Cm.; ತೆಕ್ಕೊಳ್ಳು G.). See Bp. 47, 1; 52, 7; 57, 37.

ಆಕರುಸನ âkarusana. = ಆಕರಿಸಣ. Tbh. of ಆಕರ್ಷಣ (Šmd. 336).

ಆಕರ್ಣನ â-karṇana. Hearing, listening. See ಆಲಿಸು, ಕೇಳ್.

ಆಕರ್ಣಾನ್ತ â-karṇa-anta. Unto or as far as (the limit of) the ear. See ತೆಗೆನೆಟ್.

ಆಕರ್ಣಿಸು âkarṇisu. To hear, to listen (Grj. 9, after 64; Rsv. 1, 135; 7, after 17).

ಆಕರ್ಷ â-karsha. Drawing or attracting towards one's self, pulling, dragging, drawing or tearing off, seizing, drawing out of (My.; ಎಳೆಕೊಳ್ಳು G.). 2, *a die or dice* (ನೆತ್ತದ ಹಾಸಂಗಿ Nn. 134; ಹಾಸಂಗಿ Mr. 492). 3, *playing with dice*, etc. (ದ್ಯೂತ, ಜೂಜು 134; ಲೆತ್ತ ಪಗಡಿ ಮುನ್ತಾದವುಗಳ ಆಟ G.). 4, *a checkered board or cloth used in playing with dice* or for playing draughts (ಫಲಂಕ, ಹಲಗೆ 134; ನೆತ್ತವಲಗೆ 492; ಆಟದ ಮನೆಗಳುಳ್ಳ ಪಟ G.). 5, a chess-man or piece at draughts; a kind of die (ಶಾರಿ, ನೆತ್ತದ ಚಾರಿ 134; ಸಾರಿ 492). 6, fascinating, temptation, seduction, the allurements of harlots (ವೈಶಿಕ, ಮೋಹನ 134). 7, a bow (ಬಿಲ್ಲು G.). 8, ಬರ ಸೆಳವ ಕೆಯ್ (Mr. 297). 9, ಏತ (Mr. 422, o. r. ಏವೆ).

ಆಕರ್ಷಕ â-karshaka. Attracting; seizing; that seizes (My.). 2, a loadstone, a magnet.

ಆಕರ್ಷಣ â-karshaṇa. = ಆಕರ್ಷ No. 1. (ಗ್ರಹ, ಹಿಡಿವುದು Nn. 33). See its Tbhs. ಆಕರಿಸಣ, ಆಕರುಸನ, and ಉಗಿ, ಉಚ್ಚು, ಎಳೆ, ಕೀಳ್, ಸೆಳೆ.

ಆಕರ್ಷಿ â-karshi. Attractive. See ಸಮಾಕರ್ಷಿ.

ಆಕರ್ಷಿಸು âkarshisu. To attract, etc. (My.).

ಆಕರ್ಷೆ â-karshĕ. = ಆಕರ್ಷ. See ಮಿಥ್ಯಾಕರ್ಷೆ.

ಆಕಲನ â-kalana. Binding, joining together (Bp. 5, 17); reckoning.

ಆಕಲಿತ â-kalita. Joined, bound, connected with (ಕೂಡಲ್ ಪಟ್ಟ Šmd. 31 Cm.); counted, reckoned; seized, held. See Bp. 4, 38; 18, 41; 20, 37; 22, 13.

ಆಕಲ್ಪ â-kalpa. *Ornament, decoration.*

ಆಕಲ್ಯ â-kalya. *Sickness, disease.*

ಆಕಸ ầkasa. = ಆಗಸ, etc. (Bp. 58, 60).

ಆಕಸ್ಮಿಕ âkasmika. (fr. ಅಕಸ್ಮಾತ್). *Sudden;* suddenly (ಹವ್ವನೆ Šmd. 398; ಪವ್ವನೆ Čt. I, 33; ಪವ್ವನೆ, ಕಟ್ಟನೆ Kk. 50; see ಕಟ್ಟನೆ). 2, instantly, that moment, recently (ಆ ಕ್ಷಣ Nn. 126; ಆಗಳನ್ತೆ Mr. 538). 3, causeless (ಕಾರಣಾನ್ತ 126; ಅಹೇತ್ವರ್ಥ 538). 4, void (ವಿತೂನ್ಯ, ಇಲ್ಲದುದು 126; ಇಲ್ಲದರ್ಥ 538).

ಆಕಳ್ âkaḷ. = ಆಕಳ, ಆಕಳು. The plural of ಆ 10: Cows, kine (ಗೋಸಮುದಾಯ Šm. 33; ತುರುಗಳ್ Bhn. 38). 2, a cow (ಮಾಹೇಯಿ, ಸೌರಭೇಯಿ, ಗೋ, ಉಸ್ರೆ, ಮಾತೃ, ಶೃಂಗಿಣಿ, etc. Nr.). ಆಕಳ ಹಾಲು ಮೊಸರು ಮೊದಲಾದ ಅವೆಲ್ಲಂ ಗವ್ಯಂ (Nr.).

ಆಕಳ âkaḷa. = ಆಕಳ್, etc. A cow (S. Mhr.; B. 5, 18. 285; ಅನಡುಹ, ಅರ್ಜುನಿ, ಉಸ್ರೆ G.).

ಆಕಳ âkaḷa. = ಆಕ್ಕಳ. (also ಆಕಲ). — ಆಕಳಕರೆ. = ಆಕಳಗರೆ. (My.). — ಆಕಳಗರೆ. = ಆಕ್ಕಳಕರೆ. (My.).

ಆಕಳಾಸ âkaḷâsa. Disgust (My.).

ಆಕಳಿಕೆ âkaḷikĕ. = ಆಕುಳಿಕೆ, ಆಗಳಿಕೆ, ಆಗುಳಿಕೆ. Yawning, gaping (ಜೃಮ್ಭ, ಜೃಮ್ಭಣ Si. 74; My.; M. ಆವಿ). ಆಕಳಿಕೆಗಳು ಬರ ಹತ್ತುತ್ತವೆ (B. 4, 134). ಸುತನ ಬರವಿಗೆ ಬಾಯ್ದೆರೆವ ತೆರದಿ ಪರಮುಸತಿಗೆ ಆಕಳಿಕೆ ಬನ್ದುದು (Bp. 3, 2). ಅಜ್ಜಿಗೆ ಮೊಮ್ಮಗ ಆಕಳಿಕೆ ಕಲಿಸಿದನನ್ತೆ (Prv.).

ಆಕಳಿಸು âkaḷisu. = ಆಕುಳಿಸು, ಆಗುಳಿಸು. To yawn, to gape (C.; B. 5, 148; Tĕ. ಆವಲಿಂಚು, ಆವುಲಿಂಚು; T. ಆವಿ, ಅಂಗಾ; Tu. ಅಂಗಾ, ಅಂಗು).

ಆಕಳು âkaḷu. = ಆಕಳ್, etc. (Bp. 57, 14; 60, 34. 35; B. 2, 19; 5, 18; My.; Si. 103. 318. 321. 322). ಆಕಳು ಕಪ್ಪಾದರೆ ಹಾಲು ಕಪ್ಪೇ? (Prv.). — ಆಕಳುಮನ್ದೆ. A herd of cattle (My.; Si. 180). 2, a spacious place where cattle stand (104; My.).

ಆಕಾಂಕ್ಷಿಸು â-kâṅkshisu. To desire (ಬಯಸು Šmd. 8 Cm.; Bp. 43, 57).

ಆಕಾಂಕ್ಷೆ â-kâṅkshĕ. Desire, wish (Bp. 39, 11; 43, 57; 47, 42). 2, the significancy of a word. 3, the requiring of a word or period for the completion of the sense. (My.). 4, suspicion (Mhr.; My.).

ಆಕಾರ â-kâra. 1. The vowel ಆ (Šmd. 11).

ಆಕಾರ â-kâra. 2. = ಆಗಾರ 2, ಆರ 2. *Form, shape* (ಪರಿಜು Kk. 32). 2, *an affection of the body, considered as indicative of mental sentiment or emotion.* 3, a hint, sign, token. — ಆಕಾರಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To take or assume a form (B. 5, 12).

ಆಕಾರಗುಪ್ತಿ âkâra-gupti. *Dissimulation.*

ಆಕಾರಗೋಪನ âkâra-gôpana. = ಆಕಾರಗುಪ್ತಿ. (My.).

ಆಕಾರಪೂಜೆ âkâra-pûjĕ. Adoration of an idol (ಮೂರ್ತಿಪೂಜೆ C.).

ಆಕಾರಣ â-kâraṇa. *Calling, inviting;* challenging (ಆಹ್ವ, ಕರೆವುದು Nn. 89; ಆಹ್ವಾನ, ಕರಹಂ Mr. 88).

ಆಕಾರಸಂವರಣೆ âkâra-saṁvaraṇĕ. *Dissimulation* (Mr. 456).

ಆಕಾರಿ âkâri. Having a form (Bp. 55, 48).

ಆಕಾಶ â-kâśa. = ಆಕಸ, ಆಕಾಸ, ಆಗಸ. Clearness. 2, *the sky or atmosphere* (ಬಾನ್ Čt. I, 100; ಮುಜ್ಜಾಸಾರ Nn. 125, Mr. 497, probably = No. 4). 3, a vacuity, an empty space (ಪೊಳ್ಳು, ಬಯಲು G.). 4, the ether or fifth element considered as a subtile fluid pervading space and forming the vehicle of sound and life. 5, N. of a metrical foot (Čh.). See ಬಾನ್, ಮುಗಿಲ್; ರೋದೋಂಗಣ. — ಆಕಾಶಕ್ಕನ್ತ ಎತ್ತರವಿಲ್ಲ, ಭೂಮಿಗಿನ್ತ ಅಗಲವಿಲ್ಲ. — ಆಕಾಶ ಹರಿದು ಬೀಳುವಾಗ್ಗೆ ಅಂಗೆಯ್ ಒಡ್ಡಿದರೆ ನಿಸ್ತೀತೇ? (Prvs.). — ಆಕಾಶಗೂಡು. = ಆಕಾಶದೀಪ. (My.). ಆಕಾಶಬಿಲ್ಲು. The rain-bow (My.; ಇನ್ದ್ರಾಯುಧ, ಸುರಚಾಪ, etc. Si. 30).

Digitized by Google

ಆಕಾಶಗಂಗೆ âkâśa-gaṅgĕ. The celestial Ganges, the milky way (ಪಾಂಗೆಟ G.; My.). 2, a cascade (My.).

ಆಕಾಶಗರುಡಬಳ್ಳಿ âkâśa-garuḍa-baḷḷi. The creeper called Bryonia epigaea Rottl. (St. & Pl.; T.; Tĕ. -ಗಡ್ಡೆ; Corallocarpus epigaea Hook. f., Z.). *Cf.* ಗಣಿಮೂಗಿನ ಗಡ್ಡೆ.

ಆಕಾಶಗಾಮಿ âkâśa-gâmi. Going through the atmosphere; a deity (My.).

ಆಕಾಶದೀಪ âkâśa-dîpa. A lamp hung upon a pole (C.).

ಆಕಾಶಬಾಣ âkâśa-bâṇa. A sky-rocket (C.).

ಆಕಾಶಲಿಂಗ âkâśa-liṅga. An etherial phallus; Śiva (My.; T.).

ಆಕಾಶವಾಣಿ âkâśa-vâṇi. A voice from the sky or from heaven, a divine utterance (C.).

ಆಕಾಸ âkâsa. Tbh. of ಆಕಾಶ (Śmd. 335).

ಆಕೀರ್ಣ â-kîrṇa. Scattered, spread; crowded, filled, impervious; *confused;* covered, surrounded. See Śmd. 389.

ಆಕು âku. 1. = ಹಾಕು. To throw, etc. (My.).

ಆಕು âku. 2. A leaf; a herb; young rice not yet transplanted; young sprouts of corn; any filament; etc. (Tĕ.; see ಆಗೆ 3). See ಚಕ್ಕನಾಕು, ಮುಯ್ಯಾಕು. — ಆಕುರಾಯಿ. Filament-rubber, a file (Tĕ.; Si. 345).

ಆಕುಂಚನ â-kuñcana. Bending; contraction, shrinking, shortening, closing up; curving, flexure; contortion. See ಕುಸಿ, ಕುಗ್ಗು. — ಆಕುಂಚನಂಗೆಯ್. -ಂಗೆಯ್. To bend, to make a bow (Bp. 55, 49).

ಆಕುಂಚಿತ â-kuñcita. Bent, contracted, crooked, etc. (Grj. 5, 24). See ವ್ಯಾಕುಂಚಿತ.

ಆಕುಲ â-kula. *Filled with;* full, crowded; confounded, confused, bewildered, agitated (ಕೋಲದಿನ್ದ ವಿಚಾರವಿಲ್ಲದನ್ತ G.); confused in order, disordered (ಗಲಿಬಿಲಿ G.).

ಆಕುಲಕ â-kulaka. *Confused, disordered;* perplexed, distressed (ಉದ್ವಿಗ್ನಚಿತ, ಕಳವಳ Mr. 433).

ಆಕುಲತ್ವ â-kulatva. Accumulation; perplexity, confusion, bewilderment. (R.).

ಆಕುಲಿತ â-kulita. Confounded, bewildered, agitated. See ವ್ಯಾಕುಲಿತ.

ಆಕುಳಿಕೆ âkuḷikĕ. = ಆಕಳಿಕೆ, etc. (My.).

ಆಕುಳಿಸು âkuḷisu. = ಆಕಳಿಸು, etc. (My.).

ಆಕೂತ âkûta. *Intention, purpose, wish.* See ಬಗೆ.

ಆಕೂತಿ âkûti. = ಆಕೂತ. See ವ್ಯಾಕೂತಿ.

ಆಕೃತ â-kṛita. Brought near or together. See ಅಪಾಕೃತ, ನಿರಾಕೃತ.

ಆಕೃತಿ â-kṛiti. Form, shape (Śmd. 31). 2, the body. 3, tribe, species. 4, N. of a type of metres (Ch.). — ಆಕೃತಿವಾಳ್. -ತಾಳ್. To take or assume a form (V. 14, after 28).

ಆಕೃಷ್ಟ â-kṛishṭa. Drawn, pulled, attracted. (R.).

ಆಕೆ âkĕ. 1. That woman, she (Śmd. 185; *cf.* 182; C.; Tĕ. ಆದೆ, ಆಮೆ, ಆಯಕ್ಕ, ಆವಿದ). **2,** she, the married wife (S. Mhr.). ಆಕೆ, ಈಕೆ, ಊಕೆ (186). ಆಕೆಗಳ್ (202; Abh. P. 14, after 171). ಆತಂಗಮ್ ಆಕೆಗಂ ವಿಖ್ಯಾತಯಶಂ ಪುಟ್ಟಿದಂ (Śmd. 138). ಆಕೆಗೆ ಕಡಲಿನ್ದು ಆತಂ ನುಡಿದಂ (139). ಆಕೆಯುಂ ಕೀಳಿಪಡಿಸ್ ಎಮ್ಬಲ್ಲಿ ಆಕೆಗೆ ಕಿಳಿಪುದಂ (167). ಬಳಿಗಳ್ ಘುಟ್ಟುಲ್ಲಿದೆ ಗಳ ಸೋಃವಾತೆಗಳಸ್ ಒಪ್ಪಗುಂ ಕೆಲವೆದೆಯೊಳ್ (231). ಆಕೆಯನು ಕಣ್ಡು ಮನೆಯಾಕೆಯನು ಮಱೆದರೆ ಹಾಕಿದ ಉಂಕೆ ಹಱಿದನ್ತೆ ಮನೆಯೊಳ್ ಇದ್ದಾಕೆ ತಾ ಕೆಡುಗು (Sp.). See the note with regard to its use in the S. Mhr. country s. ಅವಳ್. In classical language ಅವಳ್ and ಆಕೆ are used promiscuously, see *e. g.* J. 4, 68; 10, 53; 28, 16. 17. 49. *Cf.* ಆತನು.

ಆಕೆ âkĕ. 2. (= an ಅರ್ of ಆಱ್ 2). Power, valor.

ಆಕೆವಾಳ âkĕ-vâḷa. A valiant man (ಶೂರ Bhn. 6, o. r. ಆಕೆವಾಳ್). See Bh. 1, 6, 7; 7, 1, 5; 8, 24, 41; J. 2, 29.

ಆಕೆವಾಳತನ âkĕ-vâḷatana. Valiantness (Bh. 1, 10, 16).

ಆಕೆವಾಳಿಕೆ âkĕ-vâḷikĕ. = ಆಕೆವಾಳತನ. (J. 4, 34).

ಆಕ್ರನ್ದ â-kranda. *Crying out, calling, shouting.* 2, weeping (ಅಳೋಣ Cb.). 3, sound (ಧ್ವನಿ Cb.). 4, *war, battle.* 5, violence (ಬಲಾತ್ಕಾರ Cb.). 6, a friend (ಮಿತ್ರ Cb.). 7, a kinsman (ಬನ್ಧು Cb.). 8, a king (ಅರಸು Cb.). 9, one who checks or restrains (ಪ್ರತಿಬನ್ಧ ಮಾಡುವವ Cb.).

ಆಕ್ರನ್ದನ â-krandana. Lamentation, weeping (Bp. 15, 21. My.).

ಆಕ್ರನ್ದಿತ â-krandita. Roaring; invoked; a roar; lamentation. (My.).

ಆಕ್ರನ್ದಿಸು âkrandisu. To roar, to lament, to weep (My.).

ಆಕ್ರಮಣ â-kramaṇa. Stepping near to or upon; rising, ascending. 2, lying heavily on, pressing. 3, attacking, marching against, invading. 4, seizing, grasping. (My.). 5, overpowering. 6, going over or beyond. See ಒತ್ತು.

ಆಕ್ರಮಣಧ್ವನಿ âkramaṇa-dhvani. An assaulting voice. See ಜಬುಗ.

ಆಕ್ರಮಣಾಕರ್ಷಣ âkramaṇa-âkarshaṇa. Pulling towards one's self forcibly. See ಎಳೆ.

ಆಕ್ರಮಣಾಲಾಪ âkramaṇa-âlâpa. Assaulting speech. See ಜಬ್.

ಆಕ್ರಮಿಸು âkramisu. To rise, to become excessive, to pervade (Bp. 16, 14; 37, 21; 53, 37). 2, to seize, to grasp (My.; ವಶ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳು G.). ಆಕ್ರಮಿಸಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ಆಕ್ರಾನ್ತ, ಅಸ್ಥಿತ Hlâ.). ಆಕ್ರಮಿಸಿ ಕೊಣ್ಡುದು (ಸಲಣ್ಡುಗೊಣ್ಡುದು Kk. 88). See B. 4, 127; J. 9, 14.

ಆಕ್ರಮಿಸುವಿಕೆ âkramisuvikĕ. Seizing, overpowering; ruling (Si. 296; ಅಭಿಪ್ರಾನ 438).

ಆಕ್ರಮ್ಯ â-kramya. To be ascended, attacked, overcome, or seized. (R.).

ಆಕ್ರಾನ್ತ â-krânta. Come near or upon. 2, laid hold of, *obtained,* possessed, holding, having (ಆಕ್ರಮಿಸಲ್ ಪಟ್ಟುದು Hlâ.; ಅಸ್ಥಿತ, ಕೆಯ್ಕೊಳುಹಂ Mr. 459; Ch. v. 13). 3, attacked. 4, surpassed overpowered, subjected (ವಶವಾದ G.). See Bp. 22, 50; 28, 45; 57, 77; ಮನ್ದಾಕ್ರಾನ್ತ.

ಆಕ್ರೀಡ â-krîḍa. (ಆಕ್ರೀಡೆ). Sport. 2, *a royal garden.*

ಆಕ್ರೋಶ â-krôśa. Calling aloud, vociferation. 2, reviling, scolding, abusing; *imprecation.*

ಆಕ್ರೋಶಧ್ವನಿ âkrôśa-dhvani. A vociferous or scolding sound. See ಕೊರಲ್ಬು, ಗೋಬಿಡು, ಪುಯಲ್ಬು.

ಆಕ್ರೋಶನ â-krôśana. *Abuse; imprecation.*

ಆಕ್ಷಾರಣೆ â-kshâraṇĕ. Abuse; *calumnious accusation, defamation.*

ಆಕ್ಷಾರಿತ â-kshârita. *Calumniated.*

Digitized by Google

ಆಕ್ಷಿಪ್ತ â-kshipta. Cast, thrown;—reviled, abused;—ridicule, irony (J. 9, 9).

ಆಕ್ಷೇಪ â-kshêpa. Throwing; tossing; trembling; convulsion, palpitation; etc. 2, *abuse, taunt, curse* (Šmd. 69; ಶಾಪ, etc., ಬಯ್ಗುಳ್ Mr. 88), *reproach, reproof* (My.). 3, irony (Kâvy. III, 3, B, 61. 92 seq.). 4, objection. 5, doubt. — ಆಕ್ಷೇಪ ಮಾಡು. To taunt, etc. (B. 4, 127).

ಆಕ್ಷೇಪಕ â-kshêpaka. Blaming, censuring, reviling; irony (Šmd. 69. 396). 2, disease, sickness. 3, convulsion, spasm.

ಆಕ್ಷೇಪಣ â-kshêpaṇa. = ಆಕ್ಷೇಪ. (My.; ಸಮುಚ್ಚಯ Šmd. 304 Cm.).

ಆಕ್ಷೇಪಿಸು âkshêpisu. To revile, to abuse, to reproach (Bp. 55, 29; Si. 56).

ಆಕ್ಷೋಟ âkshôṭa. = ಅಕ್ಷೋಟ, etc. ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದನ್ಥಾ ಆ ಬ ಗನಿಯಲ್ಲಿ ಆಕ್ಷೋಟ, ಕನ್ದರಾಲ ಎಮ್ಬ ಎರಡು ಶಬ್ದಂಗಳು ನೆಗಳ್ದು (Nr.). ಆಕ್ಷೋಟ, etc. ಅನ್ದರೆ ಬೆಟ್ಟದ ಗೋಣುಮರ, ಬೆಟ್ಟಗೋಣೀ ಮರ (Si. 127).

ಆಕ್ಷೋದನ âkshôdana. *Hunting.*

ಆಕ್ಷೋಭ â-kshôbha. Emotion (J. 34, 16).

ಆಖಂಡಲ â-khaṇḍala. Breaking, destroying. 2, *Indra.*

ಆಖರಿ âkhari. The end (My.; Mhr., H. ಆಖೇರೀ). ತಿಂಗಳಿನ ಆ ಖರಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ (My.).

ಆಖರು âkharu. = ಆಖೈರು. Last, final; the end; at last (R., Br.; Mhr., H. ಆಖೇರ).

ಆಖಾತ â-khâta. *A natural pond.*

ಆಖು âkhu. *A rat, a mouse.*

ಆಖುಗ âkhu-ga. Riding on a rat: Gaṇêša. (R.).

ಆಖುದ್ವಿಷ âkhu-dvisha. The rat's enemy: a cat (ಬೆಕ್ಕು Mr. 163).

ಆಖುಭುಜ್ âkhu-bhuj. -ಕ್. A mouse-eater: *a cat.*

ಆಖುರಥ âkhu-ratha. Having a rat for his vehicle: *Gaṇêša. Cf.* ಇಲಿದೇರ.

ಆಖುವಾಹನ âkhu-vâhana. = ಆಖುರಥ. (R.).

ಆಖೇಟ â-khêṭa. *Chase, hunting.* 2, terror, fright.

ಆಖೇಟಕ â-khêṭaka. *Chase, hunting.*

ಆಖೈರು âkhairu. = ಆಖರು. (My.).

ಆಖ್ಯ â-khya. Named, called (Šm. 6. 16). 2, informing, making known, explaining (ವಿವರಣ, ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ Mr. 251). 3, Tbh. of ಆಖ್ಯೆ (My.).

ಆಖ್ಯಾತ â-khyâta. Counted; recited; *said, reported;* made known; famous; inflected, conjugated. 2, a verb (Šmd. 6. 246. 253 seq.; Kâvy. I, 1*a*, 6; I, 5, 1 seq.).

ಆಖ್ಯಾತಕ â-khyâtaka. That relates to verbs (Šmd. 245).

ಆಖ್ಯಾತಪದ âkhyâta-pada. An inflected verb (Šmd. 47).

ಆಖ್ಯಾತಮಾರ್ಗ âkhyâta-mârga. Conjugational course (Šmd. 254).

ಆಖ್ಯಾತವಿಭಕ್ತಿ âkhyâta-vibhakti. An affix of conjugation (Šmd. 47. 61. 63. 257; Kâvy. I, 5, 44-46).

ಆಖ್ಯಾತಿ â-khyâti. Telling, communication, publication (see ಅಸದಾಖ್ಯಾತಿ, ಸಮಾಖ್ಯಾತಿ); fame; name, appellation.

ಆಖ್ಯಾತಿಸು âkhyâtisu. To make known, to announce (J. 29, 40).

ಆಖ್ಯಾನ â-khyâna. Saying, declaring. 2, *a tale, a legend.* 3, a word, a term (Nn. 15. 25. 28. 61. 73).

ಆಖ್ಯಾಯಕ â-khyâyaka. A teller, an announcer or relater. (My.).

ಆಖ್ಯಾಯಿಕೆ â-khyâyikê. *A tale, a legend.*

ಆಖ್ಯೆ â-khyê. *An appellation, a name* (Šmd. 23); —fame (My.).

ಆಖ್ಯೇಯ â-khyêya. To be told or related; fit or proper to be said (Kâvy. III, 3, B, 166).

ಆಗ âga. 1. = ಆಗೆ, q. v. (S. Mhr.).

ಆಗ â4-ga2. 2. That time; at that time, then (ತದಾ, ತದಾನೀಂ Si. 477; *cf.* ಈಗ; see Bp. 5, 53; 10, 38; 35, 56; 46, 23; J. 22, 3; 30, 24; 31, 30). ನಡೆ ತಪ್ಪಾಗ (Bp. 26, 6). ಭೋಗಿಸುವಾಗ (48, 22). ಕಣ್ಡಾಗ (Si. 388). Genitive ಆಗಿನ, of that time (C.; Bp. 60, 25; B. 4, 208). Ablative ಆಗಿನ್ದ, from that time (My.; B. 5, 185), ಆಗಿನಿನ್ದ (C.); ಆಗಿನ್ದಲೇ, from that very time (B. 5, 52). *Cf.* ಅವಾಗ, ಈವಾಗ. — ಆಗಾಗ. -ಆಗ. rep. From time to time, occasionally; repeatedly. (Bp. 15, 14). — ಆಗಾಗ್ಗೆ. -ಆಗ್ಗೆ. = ಆಗಾಗ. (My.; ಬಾರಿ ಬಾರಿಗೆ G.). See B. 1, 14. 21; 3, 53; 4, 49). — ಆಗಾಗ್ಯೆ. -ಆಗ್ಯೆ. = ಆಗಾಗ್ಗೆ. (ಅಡಿಗಡಿಗೆ, ತೀನತೀನ, ಮುಹುಃ G.; My.). See B. 5, 28; Si. 234. 359. — ಆಗಿನ್ದಾಗ್ಗೆ. ಆಗಿನ್ದ ಆಗ್ಗೆ. = ಆಗಾಗ. (B. 4, 126. 148; My.). — ಆಗಿನ್ದಾಗ್ಯೆ. ಆಗಿನ್ದ ಆಗ್ಯೆ. = ಆಗಿನ್ದಾಗ್ಗೆ. (B. 5, 99; My.).

ಆಗ âga. = ಅಗಸ್. ಆಗಕ್ಕೆ ಭೋಗವೇ ಸಾಕ್ಷಿ (Prv.). — ಆಗಭೋಗ. Sinful pleasure (Dp. 65, 4; My.). ಆಗಭೋಗಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ರಂಗಸ್ವಾಮಿ, ಸತ್ಯಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ಗಂಗಾಧರೇಶ್ವರ (Prv.).

ಆಗಡ âgaḍa. Sport, jesting, fun, mockery, jeering, insult, wantonness (Tĕ., R.; T. ಆಗಡಿಯ).

ಆಗಡಕಾಱ âgaḍa-kâṟa. A scoffer, a plaguy teaser (Tĕ. ಆಗಡಗಾಡು; R.).

ಆಗಡಿಗತನ âgaḍigatana. Insulting or offending behaviour (Râm. 4, 6, 29).

ಆಗಡು â4-gaḍu1. = ಆಗಲ್, ಆಗಲು 1, ಆಗಳ್, ಆಗಳು 1. That time; at that time, then (ಕಾಲಭೇದ Šmd. 400; Tu. ಎಕ್ಕಡ್; *cf.* ಈಗಡು). ಆಗಡಿನ, ಆಗಡಿಂಗೆ (401). — ಆಗಡೆ. -ಎ 3. At that very time (ಆಗಳೆ Čt. II, 71).

ಆಗತ â-gata. Come, arrived; occurred, happened; received, obtained; living or residing in. See ಅಭ್ಯಾಗತ, etc.

ಆಗತಿ â-gati. Arrival, coming; income (My.); return; origin; accident, chance.

ಆಗನ್ತು â-gantu. Coming, arriving. 2, *an arrival, a guest* (ಅತಿಥಿ, etc., ಬಿದ್ದಿನಂ Mr. 238). 3, *adventitious, incidental, accidental.*

ಆಗನ್ತುಕ â-gantuka. = ಆಗನ್ತು. (Kâvy. III, 3, B, 57; My.).

ಆಗಮ â-gama. Coming near; arrival; approach. 2, *a traditional doctrine or precept; a šâstra, a work on sacred science* (also prosody, Čh.; see Bp. 24, 25; 51, 9; 54, 28; Kâvy. II, 2, B, 24). 3, a tantra or any work inculcating the worship of Šiva and Šakti. 4, an affix: a grammatical augment (Šmd. 91. 116. 132. 135. 136. 152. 195. 209. 227. 259; Kâvy. I, 2, 14-16. 20-22. 28-30; I, 3, 49-52. 64-68; I, 4, 19-21; I, 5, 13-16). 5, knowledge, science, intelligence. 6, a legal title, a voucher or written testimony.

ಆಗಮಜ್ಞ âgama-jña. A man who knows the šâstras (Bp. 55, 33).

Digitized by Google

ಆಗಮತತಿ âgama-tati. The series or aggregate of the śâstras (ಪ್ರಷ್ಟ, ಆಗಮಂಗಳು Nn. 79).

ಆಗಮನ â-gamana. Coming, approaching, arriving. See ಬರ್.

ಆಗಮವಿದ âgama-vida. = ಆಗಮಜ್ಞ. Feminine ಆಗಮವಿದೆ (Grj. 8, 14).

ಆಗಮಾಮ್ನಾಯ âgama-âmnâya. The śâstras and vêdas (My.).

ಆಗಮಿಕ âgamika. A man who has studied the śâstras (Bp. 55, 17). See ಶರಾಗಮಿಕ. 2, the officiating Brâhmaṇa of a temple (My.).

ಆಗಮಿಸು â-gamisu. To come, to arrive (My.).

ಆಗಮಿಕ âgamika. = ಆಗಮಿಕ. (Bp. 56, 35; 57, 2).

ಆಗರ âgara. 1. Tbh. of ಆಕರ (Śmd. 337) See Bp. 31, 19; 40, 69.

ಆಗರ âgara. 2. Tbh. of ಆಗಾರ 1. A dwelling, an abode, an asylum (ತಕ್ಕೆ, ಪಕ್ಕೆ, etc., ಆಶ್ರಯ Kk. 64). 2, a place (My.; ಸ್ಥಳ G.; Mhr.; J. 3, 2). 3, a garden (My.; G.; Mhr.). 4, ಆಸ್ಥರ (Nn. 37). 5, a saltpan (Sd., Mhr., Mg.).

ಆಗರ್ಭ â-garbha. From the womb. (My.)

ಆಗಲ್ â1-gal. = ಆಗಡು, etc. That time; at that time, then (Bp. 28, 36; 38, 75). *Cf.* ಈಗಲ್.— ಆಗಲುಂ. -ಉಂ1. Also then (Bp. 60, 45); already then.

ಆಗಲಪೂರ â-gala-pûra. Full up to the throat (Bp. 59, 49).

ಆಗಲು â1-galu. 1. = ಆಗಲ್, etc. (Bp. 58, 61; B. 4, 91. 179. 180. 181). — ಆಗಲೇ. -ಏ2. At that very time (B. 1, 17; 2, 44; 4, 96. 136).

ಆಗಲು â7-gal-u9. 2. = ಆಗಳು 2, ಆಗಳುಂ. Always (Bp. 18, 55; 26, 51).

ಆಗಸ್ âgas. = ಅಗ. *Transgression, offence, sin.*

ಆಗಸ âgasa. = ಆಕಸ, ಆಕಾಸ. Tbh. of ಆಕಾಶ (Śmd. 335. 337. 359. 176; Nn. 34. 42. 49; Kk. 12; Bhn. 47; ತಾರಗೆವಟ್ಟೆ Śmd. II; Kk. 88; ಅಮ್ಬರ Ct. II, 83; Śm. 14; ನಭ Nn. 40). — ಆಗಸದ ಗಂಗೆ. = ಆಕಾಶಗಂಗೆ. (Bp. 41, 21). — ಆಗಸವಕ್ಕಿ. -ಪಕ್ಕಿ. (ಶಕುನಿಪಕ್ಷಿ Śs.). — ಆಗಸವಟ್ಟೆಗ. -ಬಟ್ಟೆಗ. One whose path is the sky: a sura (Śm. 9). — ಆಗಸವಣಿ. -ಮಣಿ. The sky-gem: the sun (Śm. 14).

ಆಗಳ್ â1-gaḷ2. = ಆಗಡು, etc. That time, at that time, then (ಅದಾಧರ Śmd. 400; ತದಾ, ತದಾನೀಂ Nr.). ಆಗ ಳ್, ಆಗಳಿಂಗೆ (Śmd. 401). ಕುಕ್ಕುಕೂಃ ಎನ್ದು, ಕೋಳಿ ಕೂಗಿದು ದು ಆಗಳ್ (19. 68). ಆಗಳಿನ ಶಬ್ದಂ (134; see s. ಬಯ್ 3). ಆಗ ಳನ್ತೆ. -ಅನ್ತೆ. Then even thus, *i. e.* then without any delay; instantly; suddenly; immediately; quite lately (ಸದ್ಯಸ್, ಸದ್ಯ, ತತ್ಕ್ಷಣ Nr.; ಅಕಸ್ಮಿಕ Mr. 538). ಆಗಳನ್ತೆ ದೊರಕೊಮ್ಬು ದಲ್ತು (ಸಾನ್ದ್ರ್ಯಸ್ಪಿಕ Nr.). ಆಗಳನ್ತಹ ಫಲಂ (ಸಾನ್ದ್ರ್ಯಸ್ಪಿಕ Mr. 72). ಆಗಳನ್ತೆ ಅಪ್ಪ ಫಲಂ (ಸಾನ್ದ್ರ್ಯಸ್ಪಿಕ, ಸದ್ಯಃ ಫಲಂ Hlâ.). ಆಗಳನ್ತೆ ಹುಟ್ಟಿ ದ ಕರು (ತರ್ಣಕ Nr.). See Bp. 35, 56; 60, 25.— ಆಗಳು. -ಉ 9. Also then; already then (Bp. 46, 58). — ಆಗಳೆ. -ಎ 3. At that very time (ಆಗಡೆ Ct. II, 71); that very time. ಆ ಗಳೆ ಅಪ್ಪ ಕಾಲ (ತತ್ಕಾಲ, ತದಾತ್ವ Hlâ.). See Bp. 9, 25; 14, 5; 45. 14; J. 6, 8.

ಆಗಳಿಕೆ âgaḷikĕ. = ಆಗಳಿಕೆ, etc. (My.).

ಆಗಳು â1-gaḷu2. 1. = ಆಗಡು, etc. That time (Bp. 38, 20).

ಆಗಳು â7-gaḷ2-u9. 2. = ಆಗಳು 2, etc. Always (Bp. 42, 25; 60, 51).

ಆಗಳುಂ â7-gaḷ2-um1. = ಆಗಳು 2, etc. Always (Bp. 4, 67; 14, 29; 26, 47; 50, 75).

ಆಗಾಗ âgâga. ಆಗಾಗ್ಗೆ. ಆಗಾಗ್ಗೆ. See s. ಆಗ 2.

ಆಗಾತ್ಯ âgâtya. Pretence of agony or injury, threatening to commit suicide (My.; Tč. ಅಕಾತ್ಯ, ಆಗಾತ್ಯ, ಆಗಾಯಿತ್ತು, ಆಗಯಿತ್ಯ, ಅಘಾತ್ಯ, ಓಗಾತ್ಯ, ಓಗಾಯಿತ್ಯ; Tč. also: outrageous behaviour, obstinacy, desperation, baseness, villainy, etc.).

ಆಗಾತ್ಯಗಾಱ âgâtya-gâṟa. A man who uses âgâtya. ಆಗಾ ತ್ಯಗಾಱನಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮೇತಿಗಾಱ ಸಾಕ್ಷಿ (Prv.).

ಆಗಾಧ âgâdha. = ಅಗಾಧ. (My.).

ಆಗಾಧಜಲ âgâdha-jala. = ಅಗಾಧಜಲ. (ಮಡು Nr.).

ಆಗಾಮಿ â-gâmi. Coming; *about to come, future.* See s. ಅಪ್ಪಭೋಗ.

ಆಗಾಮಿಕ â-gâmika. *Relating to the future.*

ಆಗಾರ âgâra. 1. = ಅಗರ 2, ಅಗ್ರ, ಅರ 1. *A house, a dwelling* (ಮನೆ Nn. 62). 2, a place (ಸ್ಥಳ G.).

ಆಗಾರ âgâra. 2. = ಅರ 2. Tbh. of ಆಕಾರ 2. See ಚಿತ್ತಾಗಾರ.

ಆಗಿಸು âgisu. To cause to become, to bring about, to perform, etc. (Rśv. 1, 23; J. 2, 56; C.). ಅತಿನಿರ್ಮಲತೆಯನ್ ಈ ಮಲಿನತೆಯಾನ್ತ ಪಯೋಧರಮಾಲೆಗೆ ಆಗಿಪ ಶರದಂ (Rśv. 6, 3).

ಆಗು âgu. 1. = ಅಕ್ 2, ಅಗು 1. To become manifest; to come into being or existence (ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವ Śmd. Dh.; T., M., Tu.). 2, to take place, to come about or to pass, to happen; to be made. 3, to grow. 4, to happen to; to accrue to; to fall to the share of. 5, to become; to prove to be. 6, to be going to—. 7, to be (see espec. also the use of ಅಪ್ಪ and ಅಹ). 8, to be effected or done; to be finished; to elapse, to go. 9, to find room for entering; to enter; to come under. 10, to be comely, suitable or fit; to agree; to be used. 11, to be practicable; to be possible. 12, to be related.— Relative participles of the present ಅಪ, ಅಪ್ಪ, ಅಹ, ಆಗುವ. Relative participle of the past ಅದ (Śmd. 289; see ಅ 9, ಅನ 1). Regular old 3rd person neuter sing. of the present ಅದಪ್ಪುದು (Bp. 45, 4; J. 28, 48); ಅದ ಹುದು *e. g.* Bp. 56, 31; ಅದುಹುದು (in Nr.). 3rd pers. masculine sing. of the imperfect ಅದಂ (Śmd. 289); 3rd perss. neuter sing. of the same ಅದುದು (289; Bp. 43, 72), ಅದತ್ತು (226; Bp. 43, 73), ಆಯ್ತು (289; Bp. 41, 71), ಆಯಿತ್ತು (226 Cm.; 249 Cm.; Bp. 9, 16; 11, 42; 43, 71; 47, 60; 55, 44), ಆಯಿತು (Bp. 2, 24; 17, 4; 49, 27; B. 2, 24; 3, 100; C.). ಅದೀತು (B. 2, 39; Si. 469. 470). As to the old future see ಅಕ್ಕು 6, ಅಕ್ಕುಂ, ಅಪ್ಪ, ಅಹ; and as to the old 3rd p. of the imperative see ಅಕ್ಕೆ 3. — ಅವನಾನೊಬ್ಬ ವಿಪ್ರನು ನಿದ್ರೆಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರಲು ನೇಸಱು ಅಸ್ತಮಯಮ್ ಅದುಹುದು, ಅವನಾನೊಬ್ಬ ಪ್ರಾಪ್ತ ಣನು ಮಲಗಿರಲು ನೇಸಱು ಉದಯಮ್ ಅದುಹುದು, ಆ ಇಬ್ಬರು ತಮಿವಾಯಿನ ಅಭಿನಿರ್ಮುಕ್ತನು ಅಭ್ಯುದಿತನು ಎನಿಸುಗು (Nr.).

Digitized by Google

ತನ್ನನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ತಿನ್ನದೆ ಆಯ್ತು (Bp. 48, 13). ಇವಳ್ಗೆ ವರನ್ ಆಗ ಬೇಕು (J. 29, 30). ಹ್ರಸ್ವಮ್ ಆದ ಎ ಒ (Śmd. 27). ಯಮ ಕವ್ಯವಹೃತಿಗೆ ಆಗವು (27). ಏನಾಯಿತು? (84). ಆದಲ್ಲಿ (93). ಆ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಈ ಶಬ್ದಮ್ ಆಯ್ತು (159). ಆದವಿಪ್ಪು (90. 201). ಈ ಕವಿಗಳ್ ಆವಿಯಾದ ಮತ್ತಂ ಪಲಮ್ಬರ್ ಪ್ರಸಿದ್ಧಕವಿಗಳ ಉದಾಹರಣಂಗಳ್ (5). ಮೊದಗು ಮೊದಲಾದ ಪಲ ತೆಱದ ಧ್ವನಿಗಳ್ (26). ಮನಂ ಸಂತಲಮ್ ಆದುವು (168). ಪಿರಿಯವು ದಿವಸಂಗಳ್ ಆದುವು (119). ಆದುದಿಲ್ಲ (296). ಪೋಲಿಸುವೆಡೆಗೆ ಆದುವು (251). ಕಥೆಗಳ್ ಆದವು? (Bp. 18, 108: are the tales finished?). ಊಟ ಆಯಿತು (C.). ಮೆಯ್ ನೆಱೆಯಲ್ ಆದವಳು (ನಗ್ನಿಕೆ Hlâ., Nr.). ಹತ್ತಿಯಿನ್ದ ಆದ ಸೀರೆ (ಕಾರ್ಪಾಸ, etc. Hlâ.). ಸಮಾಸ ಪಿರಿದಾದ ಹಲವು ಪದಂಗಳು (ದಣ್ಡಕ Hlâ.). ಅವನಿನ್ದೆ ಆದ ಇನಿತು ವೃತ್ತಾನ್ತವನ್ ಅಱದು (Bp. 28, 17). ಆಗದು, ಅಯ್ಯೋ, ತಮ್ಮ ಕೆಯ್ಯಲಿ! (46, 23). ಅದು ಆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯೊಳಗೆ ಆಗುವದಿಲ್ಲ (S. Mhr.). ಕರಿಯ ಕಾಲ್ಗೆ ಒಳಗಾದನೊ? (Rśv. 13, 103). ಬಾಲಮೃಗಮ್ ಒಳಗೆ ಆಯ್ತು (Bh. 2, 13, 13). ಆದಷ್ಟು ಆಯಿತು, ಬಿಟಿದಮ್ಮೇ ಸಾಲು.— ಆಗೋದು ಹೋಗೋದು ದೇವರ ಇಚ್ಛೆ, ಹೂಡೋದು ಬಿತ್ತೋದು ನನ್ನ ಇಚ್ಛೆ. — ವಾಧವರಾಯನ ಪೂಜೆ ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ಆಗಲಿ! ಊದುವ ಶಂಖಾ ಊದಿ ಬಿಡು! — ಆಗೋ ಪೂಜೆ ಆಗುತ್ತಿರಲಿ! ಊದೋ ಶಂಖಾ ಊದಿ ಬಿಡುವ! (Prvs.). ಮದಿವಾಡೆನು (Dp. 4). ಅವನು ನನಗೆ ಏನೂ ಆಗುವದಿಲ್ಲ, he is in no way related to me (C.). ಶತ್ರುವಿನ ದೆಸೆಯಿನ್ದ ಕ್ಷೀಣವಾಗಲ್ ಪಟ್ಟನ್ನಾದು (ಕ್ಷಿತ, etc. Dhw.). ಅಱಿಕೆ ಆಗಲ್ ಪಡುವದು (ಬುದ್ಧ Si. 383). ಇಟ್ಟಿಗೆಯ ಲಾದ ಮನೆ (ಪ್ರಾಸಾದ Mr. 192). ಮಣ್ಣಿನ್ದ ಮತ್ತೂ ಏನೇನು ಆಗುತ್ತವೆ? (B. 1, 1). ಈ ಊರಿಗೆ ದೊರೆಗಳು ಬನ್ದು ಎಷ್ಟು ದಿವಸ ಆಯಿತು? (1, 7). ಇನ್ನಾ ಹಣ್ಣು ಹಮ್ಪಲಗಳನ್ನು ಒಬ್ಬನೇ ಕೂತು ತಿನ್ನುವ ಹಾಗೆ ನನಗೆ ಆಗುವದಿಲ್ಲ (1, 8). ಬೆಳಗಾಂವೀ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ.. ಉತ್ತ್ಪನ್ನವಾದ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣುಗಳು ಆಗುತ್ತವೆ (2, 52). ಅವನಿಗೆ ಬಹಳ ದ್ರವ್ಯವಾಯಿತು (C.). ಒನ್ದು ತಿಂಗಳು ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಆಗೆ ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ಅದು ಒನ್ದು ದಿವಸಂ (Mr. 71). ತುರಗವರ್ಣಂ ಬಿಳಿಯದು ಆಗೆ ಕರ್ಕಮ್ ಅದು ಅಕ್ಕು (Mr. 275). ನಮ್ಮಿನ್ದ ಆಗದು (B. 3, 2). ಆದದ್ದು ಆಯಿತು, what is done is done (B. 3, 100). ಆಗಗೊಡು. -ಕೊಡು. To allow to become (B. 5, 89); to allow to happen to (5, 260). — ಆಗದ. ಆಗದ (not coming about) ಹೋಗದ ಬದುಕಿಗೆ ರಾಗಿ (a desirer) ಯಾಕೆ?— ಆಗದ (impossible) ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಆಶೆ ಪಟ್ಟರೆ ಸಾಗುವದಿಲ್ಲ, ಹೋಗುವದಿಲ್ಲ (Prvs.). ಆಗದವನು, an unfriendly, inimical man (C.; Bp. 60, 10). ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಆಗದವನು, a man incompetent for work (C.) — ಆಗದು is often used in the sense of: it is unfit, it is improper, it is forbidden (ನಿಷೇಧ Nr.). ಪೊನ್ನ ಅನ್ದಳಮ್ ಎನ್ದು, ಇನ್ದು ಸನ್ಧಿಯಂ ಕೆಡಿಸಲ್ ಆಗದು (Śmd. 75). ಶ್ರುತಿಕಷ್ಟಮ್ ಆಗೆ ಸನ್ಧಿಯಂ ಮಾಡಲ್ ಆಗದು (76). ಆ ಸಮಸಂಸ್ಕೃತಂಗಳನ್ ಅಚ್ಚಗನ್ನಡದೊಳ್ ಬೆರಸಿ ಸಮಾಸಂ ಮಾಡಲ್ ಆಗದು (98). ಅದುಮ್ ಆಗದು (296). ಕ್ಷತ್ರಿಯನು ಯತಿ ಆಗಲ್ ಆಗದು (Hlâ.). ಹಗೆಯ ಹೆಣ್ಗಳನರಮನೆಗಳೊಳು ಪೊಗಿಸಲ್ ಆಗದು (Bh. 1, 8, 35). See Bp. 3, 72. 79. 84; 9, 9; 10, 4; 11, 5; 14, 8; 23, 29; 28, 39; 37, 13; 43, 52; 44, 64; 50, 22; etc.; 60, 38. — ಆಗಲಿ. May (he, she, it, they) become or be, etc.; be it (so), very well! (ಮತ Nr.). ಆಗಲಿ! (Bp. 11, 28; 22, 38; 31, 11; 50, 40). ಚನ್ದ್ರಹಾಸನ್ ಎನ್ದು, ಇಳೆಯೊಳಗೆ ಈತಂಗೆ ಹೆಸರ್ ಆಗಲಿ! (J. 28, 60). ಬಲ್ಲಿದಂ ತಾನ್ ಆದಡೆ ಆಗಲಿ! ಖುಲ್ಲಬೇಡ ನನ್ ಆವ ತೆಱದಿಂ ಕೊಲ್ಲದೆ ಎನ್ದು ಇಹೆಂ? (Bp. 18, 37; *cf.* v. 44). ಆದದ್ದು ಆಗಲಿ! (B. 4, 63). The repetition of ಆಗಲಿ is used to express: whether—or, either—or. ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಮಣ್ಣಪದ ಮೇಲ್ಗಡೆಯಾಗಲಿ ಕೋಟೆಕೊತ್ತಳದ ಮೇಲ್ಗಡೆಯಾಗಲಿ ಉಪ್ಪರಿಗೆಯ ಹಿನ್ದುಗಡೆಯಾಗಲಿ ಕಟ್ಟಿರುವ ಮನೆ (ಅಟ್ಟ Si. 110). ಮರಗಳ ಪೊದಱುಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಲಿ ಹಾದಿಗೋಡೆಯ ಬಿರುಕುಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಲಿ ಗೂಡು ಕಟ್ಟಿ (B. 2, 2). ಅಂಗಳದಲಾಗಲಿ ಹಿತ್ತಲಲ್ಲಾಗಲಿ ಹೊಲಸು ಇರಗೊಡ ಬಾರದು (4, 25). ನೆಣ್ಟರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಣ್ಡು ಆಗಲಿ ಹಿರಿಯರ ಗಱಿಕೆಯಿನ್ದ ಆಗಲಿ ಉದರನಿರ್ವಾಹ ಸಾಗಿಸುವರು (4, 194). ಮನುಷ್ಯರನ್ನಾಗಲಿ ಕಱುಗಳನ್ನಾಗಲಿ ನುಂಗುವವು (2, 27). — ಆಗಲಾಗಲಿ. rep. ಆಗಲಿ-. (Bp. 24, 17). — ಆಗಲಾಗು. ಆಗಲ (*i. e.* ಆಗಲ್ಕೆ) ಆಗು. (Bp. 56, 31; 61, 13). — ಆಗಲೆವೇಱ್ಕು. ಆಗಲ್-ಎ3-ವೇಱ್ಕು. It is indeed to be, it must be (Bp. 24, 7). — ಆಗಾಗು. rep. ಪರದೇಶದ ಜನರ ಪ್ರವೇಶವು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಆದ ಆದ ಹಾಗೆ (B. 4, 114). ಹೀಗೆ ಆಗುತ್ತಾಗುತ್ತಾ ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳ ಮೇಲೆ (5, 57). — ಆಗಿ. Having become, having happened, being finished or done, etc. A few peculiarities with regard to this participle are **1,** it is used where a state or quality is to be expressed (instead of the simple *is; cf.* the use of ಅಪ್ಪ, ಅಹ and ಅದ), *e. g.* ಕರ್ಣಾಟಕಭಾಷೆಯೊಳ್ ಮಹಾಪ್ರಾಣಂಗಳ್ ನಿಜೋಚ್ಚ್ವಲಮ್ ಆಗಿ ಒಳವು (Śmd. 23; *cf.* sûtra 15). ಶೂದ್ರಿಕನ್ಯಪತಿ ಸುಹಾಸೀನನ್ ಆಗಿರ್ದನ್ ಆಗಳ್ (297). ಶೂದ್ರನು ಗೃಹಸ್ಥನೆ ಆಗಿರ್ಪನು (Hlâ.). ನಸುಗೆಮ್ಪಾಗಿರ್ದುದು ಕಪಿಶಮ್ ಎಮ್ಬುದು (Hlâ.). ಲೇಸಾಗಿರ್ಪುದು (ಸೌಷ್ಠವ, etc. Hlâ.). ವಿದಗ್ಧೆಯುಂ ಮುಗ್ಧೆಯುಮ್ ಆಗಿರ್ಪವಳು (ವಾಣಿನಿ Hlâ.). ಮುನ್ನೆ ಇದ್ದ ಕಾಡು ಎಲ್ಲಂ ನಾಡಾಗಿ ಇರ್ದುದು (J. 29, 32). ನಮ್ಮಿರ್ವರೊಳ್ ಗುಪ್ತಮ್ ಆಗಿರಲಿ! (29, 39). ಆತಗೆ ನಾರಿಯಾಗಿ ಇಹಳ್ ಒಬ್ಬ ಮಾನಿನಿ, ಮೋಹಿನೀದೇವಿ (Prll. 3, 7). ಅವಳ್ಗೆ ಸನ್ತತಂ ಮನ್ತ್ರಿಸುತೆ ವಿಷಯೆ ಸಖಿಯಾಗಿ ಇರ್ಪಳ್ (J. 30, 1). ಆಭರಣವಾಗಿರುವ ಭಂಗಾರ (ಶೃಂಗೀಕನಕ Si. 331). ಬಹಳ ಅಧಿಕವಾಗಿರುವಮ (ಅತಿರಿಕ್ತ 373). It is also classical and idiomatic to dispense with both ಆಗು and ಇರು in such cases, if suitable (examine *e. g.* some of the instances s. ಅವ and ಅವಳ್). In the S. Mhr. country and My. (also Bp. 29, 28), however, there occur forms like the following: ಚನ್ನವದೆ (B. 2, 29), ಸವಿ ಇರುತ್ತದೆ (2, 32), ಸುಳ್ಳ ನಿದ್ದಾನೆ (2, 34), ಹಗೆಗಳಿದ್ದವರು (2, 36), ಬಡವನಿದ್ದಾನೆ (2, 38), ಎತ್ತರ ಇರುತ್ತವೆ (2, 41; p. 26 ಉದ್ದವಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ), ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಇರುವದರಿಂದ (2, 48), ತಕ್ಕದಿದ್ದರೆ (3, 5), ಬಣ್ಣದವು ಇರುತ್ತವೆ (3, 16), ಕಪ್ಪ ಇರುವವರಿನ್ದ (3, 24), ಉಪವಾಸವಿರುತ್ತವೆ (3, 40; see s. ಉಪವಾಸ), ಗಟ್ಟಿ ಇರುವದರಿನ್ದ (3, 55), etc., etc. **2,** it is used to form adverbs (in which case it may originally have been ಆಗೆ, *so that it becomes; cf.* ಆಗೆ 4; T. ಆಗ), *e. g.* ಚಿಕ್ಕಣವಾಗಿ ಮಾಡಿದಂ, ಸಣ್ಣವಾಗಿ ತುಱಿದಂ (Śmd. 1). ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಸ್ನೇಹ ಮಾಡ್ಪವನು (ಸ್ನಿಲೀರಾಗ Hlâ.). ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ನುಡಿಯಲ್ ಅಱಿಯದಾತ (ಲೋಹಲ, etc. Hlâ.). ಹಿರಿದಾಗಿ ಪೀಡಿಸುವುದು (ಸಪತ್ರಾಕರಣ Hlâ.). ಎರಡಾಗಿ (Bp. 42, 4). ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ (ದಲ್ Śmd. 24 Cm.). ಚನ್ನಾಗಿ (ಅದ್ದು 26 Cm.; ನೆಱೆ 31 Cm.). ವೆಗ್ಗಳವಾಗಿ (ಮೊಕ್ಕಳಂ 168 Cm.; ಕೆನ್ನಂ 295 Cm.). ಲೇಸಾಗಿ (ಸಂ 161 Cm.). ಮೃದುವಾಗಿ (Bp. 21, 10). ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ, ಸಲುವಾಗಿಯೇ (B. 1, 24). ಬಹುತರವಾಗಿ (2, 26; 4, 157). ಸಣ್ಣಾಗಿ (4, 140. 148). ಆಗಲಾಗಿ (157). **3,** it is used to convey the idea of *voluntarily, of itself, of one's own accord, e. g.* ತಾನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಯಜ್ಞಫತ್ತ (Si. 307): ಅವನಾಗಿ or ತಾನಾಗಿ ಬನ್ದನು, he came of his own accord (C.); and **4,** with the Dative, that of *for, on account of, in behalf of, e. g.* ನಿನಗಾಗಿ (Bp. 26, 55; *cf.* 38, 65). ಶೋಧಕ್ಕಾಗಿ (B. 4, 91). ತನ್ದೆಯ ಮಾತಿಗಾಗಿ (J. 31, 34). **5,** occasionally it may be translated by *as, e. g.* ಒನ್ದನ್ನು ಮತ್ತೊನ್ದನ್ನು ಆಗಿ ತಿಳಿದು ನಮ್ಬುವಿಕೆ (Si. 48). ಎಡದ ಕೆಯ್ಯೆತ್ತಿದರೆ ಬಲದ ಭುಜದ ಮೇಲೆ ಕೊರಳಿಗೆ ಹಾರವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವ ಆವಸವ್ಯಮ್ ಆದ ಜನಿವಾರ (252). **6,** when in narration it is joined to ಅನ್ತು, this ಅನ್ತಾಗಿ (Bp. 57, 66; 60, 36. 59) means *such being the case, under such circumstances;* and when in narration it occasionally joins the infinitive with final ಅಲ್ (ಅಲು), it is so to say *ornamental* or

Digitized by Google

rather *superfluous*, *e.g.* ಆಗೆ (Śmd. 3) is said to mean ಆಗಲಾಗಿ by the Cm.; ಹೊರಳುತಿರಲಾಗಿ (Bp. 56, 56); ಕೊಸ್ತು ಹುತಿರಲಾಗಿ (57, 9); ಮಾಡುತ್ತಿರಲಾಗಿ (B. 5, 123). See also Bp. 57, 17. 21. 56; 60, 35. — ಆಗಿ ಬರು. To suit, to agree, as water, food, etc. (C.); to be congenial (C.). — ಆಗಿಯುಂ. -ಉಂ 1. ದೀರ್ಘಮ್ ಆಗಿಯುಂ (Śmd. 53). ಮಾನ್ ಆಗಿಯುಮ್ ಎಸಡಿಯಾಗಿಯುಮ್ ಎನ್ ಆಗಿಯುಂ ತಾನ್ ಎಲ್ಲಂ (84). ಒಸ್ತಾಗಮುಮ್ ಆಗಿಯುಂ (293). — ಆಗಿಯೂ. -ಊ 7. ಆ ಸುಬ್ಗಳು ಬಹು ಸುಖಪಾಗಿಯೂ ಕೋಮಲವಾಗಿಯೂ ಒಪ್ಪವವು (B. 2, 37). ಗೇಸ್ತಾವ್ಯಗಗಳು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿಯೂ ಅನ್ವಗೇಡಿಗಳಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತವೆ (5, 248). — ಆಗಿ ಹೋಗು. To be finished (C.). 2, to die (C.; B. 5, 199. 200. 212). — ಆಗುತ್ತ ಬರು. To be in the course of becoming, to be about to become (My.; B. 3, 101). — ಆಗುತ್ತಲೆ. When it comes or came to pass; when it arrives or arrived; afterwards (My.; B. 5, 294. 295). — ಆದಡೆ. ಆದ-ಅಡೆ 1. = ಆದೊಡೆ, ಆದರೆ. (Bp. 18, 37; 21, 9). — ಆದಡೆಯು. -ಉ 9. = ಆದರು, etc. (Râm. 6, 50, 14). ಆದರು. ಆದ-ಅರೆ1-ಉ 9. = ಆದಡೆಯು, ಆದೊಡೆಯು, ಆದರೂ, etc. See *e.g.* such forms as ಯಾವದಾದರೊಸ್ತು (B. 3, 2. 3). — ಆದರೂ. ಆದ-ಅರೆ1-ಊ7. = ಆದರು, ಆದೊಡಂ, etc. (C.), *e.g.* Si. 74. 96. 122. 186. 250. 306. — ಆದರೆ. ಆದ-ಅರೆ 1. = ಆದಡೆ, etc. (C.), *e.g.* Si. 404. 473. ಆದರೆ ಒಸ್ತು ಆಡಿಕೆಮರ, ಹೋದರೆ ಒಸ್ತು ಗೋಟಡಿಕೆ. — ಆದರೆ ಹೋದರೆ ಹತ್ತಿ ಬೆಳದರೆ, ಅಜ್ಜೀ, ಸಿಸಗೊಸ್ತು ಪಟ್ಟೇ ಸೀರೆ. — ಆದರೆ ಅಮಾವಾಸೆ, ಹೋದರೆ ಹುಣ್ಣಿಮೆ (Prvs.). — ಆದೊಡಂ. ಆದ-ಒಡೆ4-ಅಂ 5. = ಆದೊಡೆಯು, ಆದೊಡೆಯೂ, ಆದರು, ಆದರೂ. Though he, she, it, they be, etc. 2, soever, *e.g.* ಆರಾದೊಡಂ (ಯಾರಾದರೂ), whosoever, any one, somebody; ಎನ್ತಾದೊಡಂ (ಹ್ಯಾಗಾದರೂ), howsoever (Śmd. 164); ಎಲ್ಲಿಯಾದೊಡಂ, anywhere, somewhere; ಏನಾದೊಡಂ, something, anything. 3, whether — or, either — or, *e.g.* ಪೆಸ್ತಾದೊಡಂ ಗಸ್ತಾದೊಡಂ (Śmd. 148); ಪೂರ್ವದೀರ್ಘಮ್ ಆದೊಡಮ್ ಅಸ್ವಯಮ್ ಆದೊಡಮ್ ಅನೇಕಾಕ್ಷರಮ್ ಆದೊಡಂ (84); see also 85. 87. 4, at least, at any rate, *e.g.* (ಔರಸಪುತ್ರನ್) ಇಲ್ಲದೊಡೆ ಮಿಕ್ಕ ಒಮ್ಬತ್ತು ಬಗೆಯೊಳಗೆ ಒಸ್ತು ತೆರದ ಮಗನ್ ಆದೊಡಂ ಬೇಕು (J. 28, 57). 5, however, but (see No. 1). 6, even (see No 1). ಅವಂಗೆ ಒಬ್ಬ ಮಗನಾದೊಡಮ್ ಇಲ್ಲ, he has not even one son. — ಆದೊಡೆ. ಆದ-ಒಡೆ 4. = ಆದಡೆ, ಆದರೆ. If it becomes manifest, etc.; if it is possible (Bp. 42, 28). 2, if it is or be; if so (J. 2, 24; 12, 16. 19). 3, but (2, 21). 4, if concerned, as for. ಆನ್ (ನಾನು) ಆದೊಡೆ, as for me. — ಆದೊಡೆಯು. ಆದೊಡೆ-ಉ 9. = ಆದರು, ಆದರೂ, ಆದೊಡಂ, etc. ಧನವನ್ ಇತ್ತು ಆದೊಡೆಯು ಸಹಭೋಜನವನ್ ಉಣ್ಣು ಆದೊಡೆಯು ಮೇಣ್ ನಿಜತನುಜೆಯರನ್ ಇತ್ತು ಆದೊಡೆಯೂ ಒಬ್ಬ ನನ್ನು ಬೇಸರದೆ ತನುವ ಬೆರಸಿ ಇದ್ದು ಆದೊಡೆಯು ರಿಪುಜನಪತಿಯ ವಶ ಮಾಡುವುದು ಉಚಿತಮ್ ಇದು (Bh. 1, 8, 45). — ಆದೊಡೆಯೂ. ಆದೊಡೆ-ಊ 7. = ಆದೊಡೆಯು q. v., etc. — Remarks: A particularity is seen in the following instances: ಸತ್ತುಸಿದರಾದಡೆ (Bp. 21, 9). ಅಬ್ಬರಾದೊಡೆ (30, 9). ಅಬ್ಬೆ ಯಾದೊಡೆ (49, 28). ತಪ್ಪಿಸಿದನಾದೊಡೆ (53, 34). ಬಟ್ಟೆಯಾದೊಡೆ (Bh. 1, 8, 20). ಬಿದ್ದರಾದೊಡೆ (1, 8, 21). ಧನವನಿತ್ತಾದೊಡಮು (1, 8, 45). ಒಡಬಡುವಿರಾದೊಡೆ (1, 8, 77). ಸಯ್ರಿಸಿದೆಯಾದೊಡೆ (J. 12, 41). 2, ಆಗು has been used to form a kind of passive (My.), *e.g.* ಪ್ರಯೋಗಿಸ ಪಡೆಗುಂ is explained by ಪ್ರಯೋಗಿಸುವುದು ಆಹುದು (Śmd. 135 Mdb. MS.). ಕೆಟ್ಟ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಒಳ್ಳೆ ಕೆಲಸಗಳು ಸಹ ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸಗಳೇ ಎನಿಸ ಲಾಗುವವು (B. 2, 14). ಒಂದು ತಾಸಿನೊಳಗೆ ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ತಾವು ಎರಡೂ ಮೆಯ್ ಮುದ್ರಿಸೋಣವಾಗುತ್ತದೆ (4, 103). ಆದು or ಆದನ್ನು ಹೇಳೋಣವಾಯಿತು, ಅದು or ಅದನ್ನು ಕೊಡೋಣವಾಯಿತು (My.). — For remark 1 *cf.* the use of ಅನ್ವರೆ No. 4.

ಆಗು âgu. 2. Becoming, coming to pass, etc. — ಆಗು ಹೋಗು. Coming about or being accomplished and not coming about, etc., accomplishment and failure (My.; Bh. 8, 26, 3; 10, 4, 21).

ಆಗು âgu. = ಆಗುರ್. (Bp. 6, 9; Sk. ಆಗೂ). — ಆಗುನುಡಿ. An honorific appellation. ಆಗುನುಡಿ ಭಗವತ್ ಭಗವತ್ತು ಎನಿಸಿಲಂ, ಪೆಸರ ಕಡೆಯ ಆಗುನುಡಿ ದೇವನ್ ಆಕ್ಕು (Mr. 90). — ಆಗು ಮಾಡು. To make an agreement, to agree to (Bp. 24, 25; Dp. 65, 4).

ಆಗುರ್ âgur. = ಆಗು. N. of a class of plauditory or approving exclamations or formularies used in sacrificial rites. 2, *assent, an agreement.*

ಆಗುರ್ದೆ âgurdĕ. (? Śmd. 49; according to the Cm. ಗುರ್ದೆ is meant).

ಆಗುವಿಕೆ âguvikĕ. Becoming, arising, happening, etc. (ಭಾವ Si. 458). ಸಪ್ಪಾಗುವಿಕೆ (60). ಮೆಯ್ ಬಿಸಿಯಾಗುವಿಕೆ (201. 400). ಹೊಟ್ಟೆ ಕಚ್ಚ ಭೇದಿಗಳಾಗುವಿಕೆ (201); see also 253. 389. 412. 416.

ಆಗುಹ âguha. Becoming, etc. (= ಆಗುವಿಕೆ). ಬೆಟಗಾಗುಹಂ (ತಳಮಳ Śmd. II). ಸಮಾನಮ್ ಆಗುಹಂ (ಲಯ); ಹಿನುಮುನ್ನು ಆಗುಹ (ವಿಪರೀತ, ಪರಾಚೀನ Hlâ.).

ಆಗುಳಿಕೆ âgulikĕ. = ಆಕಳಿಕೆ, etc. Gaping, yawning (ಜೃಮ್ಭಣ Nr.; My.). See Bh. 3, 13, 20; Râm. 5, 3, 45.

ಆಗುಳಿಸು âgulisu. = ಆಕಳಿಸು, etc. To gape, to yawn (Bp. 47, 59; 49, 21; 59, 22).

ಆಗೂರ್ಮಿಸು â-gûrmisu. To make a loud sound, to roar (Bp. 52, 41).

ಆಗೆ âgĕ. = ಆಗ 1. In, into (C.; it appears to be a corruption of ಒಳಗೆ, but T., M. ಅಗ, inside; abode, house, may be compared; *cf.* also ಆಯ 1).

ಆಗ್ಗೆ â4-ggĕ. = ಆಗ್ಗ. That time; then (Si. 285; B. 2, 7; 4, 78; My.). See ಆವಾಗ್ಗೆ, ಯಾವಾಗ್ಗೆ.

ಆಗ್ನೀಧ್ರ âgnîdhra. *The priest who kindles the fire.* 2, the place where a sacrificial fire is kindled.

ಆಗ್ನೇಯ âgnêya. Relating to fire or Agni. 2, the south-east quarter, of which Agni is the regent (My.; B. 4, 115).

ಆಗ್ನೇಯಪುರಾಣ âgnêya-purâṇa. N. of a purâṇa (Bp. 43, 76; My.).

ಆಗ್ನೇಯಾಸ್ತ್ರ âgnêya-astra. An arrow by the contact of the sharp edge of which fire is produced (Bh. 1, 7, 43).

ಆಗ್ನೇಯಿ âgnêyi. *Agni's wife.*

ಆಗ್ಯೆ â4-gyĕ. = ಆಗ್ಗ. That time; at that time, then (My.; Si. 347; *cf.* ಈಗ್ಯೆ). See ಆಗಾಗ್ಯೆ, ಆಗಸ್ತಾಗ್ಯೆ. — ಆಗ್ಯೂ. ಆಗ್ಯೆ-ಊ 7. Also then. 2, notwithstanding, though (B. 1, 21; 2, 8. 29. 30; 4, 6. 140). ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಣಗಳಿದ್ದಾಗ್ಯೂ (Si. 69).

ಆಗ್ರ âgra. = ಆಗಾರ 1, etc. See ಒಳಾಗ್ರ.

ಆಗ್ರಹ â-graha. Seizing. 2, attack. 3, surpassing. 4, favour. 5, power. 6, courage. 7, importunity; earnest solicitation (B. 4, 19. 201; Mhr.). 8, violence (ಬಲಾತ್ಕಾರ G.). 9, anger, rage (My.; ಸಿಟ್ಟು G.; Bp. 13, 20; 21, 38; 28, 24; 54, 31; 57, 29). See ಕೋಪ.

Digitized by Google

ಆಗ್ರಹಾಯಣಿ âgrahâyaṇi. *N. of a lunar mansion, Mṛigaśiras* (Orion).

ಆಗ್ರಹಾಯಣಿಕ âgarahâyaṇika. *N. of a month commencing about the 12th of November.*

ಆಗ್ರಹಿಸು âgrahisu. To become angry, to be enraged (Bp. 11, 6; 20, 14; 21, 45; 24, 84; 49, 8. 10; 56, 25; My.).

ಆಘಟಿತ â-ghaṭita. Joined; touched; put on; rubbed. (Bp. 56, 7).

ಆಘಾಟ â-ghâṭa. *A boundary, a limit.* 2, touching; striking (see ದಾವಾಘಾಟು).

ಆಘಾತ â-ghâta. Striking, beating; a blow (Śmd. 173).

ಆಘಾರ â-ghâra. Sprinkling on. 2, *clarified butter, ghee.*

ಆಘ್ರಾಣ â-ghrâṇa. Smelling, smelling at. See ಮೂಸು, ವಾಸಿಸು; Grj. 3, 110.

ಆಘ್ರಾಣಿತ â-ghrâṇita. = ಆಘ್ರಾತ. (My.).

ಆಘ್ರಾಣಿಸು â-ghrâṇisu. To smell at, to smell (Bp. 44, 2; J. 11, 20; 18, 20; B. 4, 59; My.).

ಆಘ್ರಾತ â-ghrâta. Smelled, scented. (R.).

ಆಂ âṅ. ಆಙ್. = ಆ 10, ಆವು 1. An abbreviation of ಆವು (Śmd. 210). — ಆಂಗೊಳಗು. -ಗೊಳಗು. (Śmd. 210). A cow's hoof (ಆವಿನ ಕೊಳಗು Kk. 68; Śm. 33).

ಆಂಕಿ âṅki. That is to say, to wit, viz. (My.; H.).

ಆಂಕೆ âṅkĕ. = ಆನಿಕೆ. Seizing, etc. — ಆಂಕೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To seize (Abh. P. 14, 85).

ಆಂಗಿಕ âṅgika. (fr. ಅಂಗ). Bodily, corporeal. 2, gesticulated, *expressed by bodily action.*

ಆಂಗಿರ âṅgira. Tbh. of ಅಂಗಿರಸ (Śmd. 366).

ಆಂಗಿರಸ âṅgirasa. A descendant of Aṅgiras (J. 5, 22. 24. 27. 32). 2, *Bṛihaspati, the preceptor of the gods* (Mr. 77). 3, the 6th year in the cycle of sixty (My., also ಅಂಗೀರಸ).

ಆಚ âca. = ಆಸು 2. (Rśv. 5, 56).

ಆಚನ್ದ್ರತಾರಕ â-candra-târaka. As long as moon and stars endure (Bp. 40, 48; My.).

ಆಚನ್ದ್ರಾರ್ಕ â-candra-arka. As long as moon and sun endure. (J. 18, 43).

ಆಚಮನ â-camana. *Sipping water* (before or after religious ceremonies or meals) *from the palm of the hand,* whether to be swallowed after reciting a mantra, or to be ejected after rinsing the mouth; *gargling the throat.* See Bp. 56, 57; ಪಾರಿಸು.

ಆಚಮನಕ â-camanaka. A spitting pot. (R.).

ಆಚಮನೀಯ â-camanîya. Water for rinsing the mouth. See ಷೋಡಶೋಪಚಾರ.

ಆಚಯ â-caya. Putting together; collecting. See ಅನ್ವಾಚಯ.

ಆಚರಣ â-caraṇa. Coming near. 2, following, observing. (My.). 3, conduct, usage, practice; transaction, performance (Śmd. 233). 4, deportment, behaviour. See ವ್ರತಾಚರಣ.

ಆಚರಣೆ â-caraṇĕ. = ಆಚರಣ. (Bp. 51, 66; 60, 42; B. 5, 279).

ಆಚರಿಸು â-carisu. To use (Śmd. 115. 206. 249. 352); to transact, to perform, to make, to observe. See Bp. 3, 41; 4, 10. 34; 19, 80; 26, 54; 43, 34; 46, 63; 48, 21; 50, 73; 53, 53; J. 2, 26; 14, 2.

ಆಚಲಿಸು â-calisu. To move or walk about (Č. Bp. 46, 20).

ಆಚಾಮ â-câma. = ಆಚಮನ. 2, *the water or foam of boiled rice* (ಅಕ್ಕಿಯ ಗಂಜಿ G.).

ಆಚಾರ â-câra. Conduct, manner of action. 2, good behaviour. 3, *custom, usage, practice* (Śm. 1). 4, an established rule of conduct. See Prv. s. ವಿಚಾರ.

ಆಚಾರಕ â-câraka. One who knows the rules about— (Bp. 8, 2).

ಆಚಾರತ್ವ â-câratva. Conduct; practice (Bp. 2, 31).

ಆಚಾರದೂರ âcâra-dûra. Far from good conduct or from established rules (Bp. 4, 55).

ಆಚಾರವನ್ತ âcâra-vanta. Well-conducted, virtuous, observing established rules (Bp. 24, 22; 40, 29; 43, 1).

ಆಚಾರಾಧಿಕ್ರಮ âcâra-adhikrama. Undertaking an âcâra: work (ಕ್ರಿಯೆ, ನೆಗಲ್ತೆ Hlâ. MS.).

ಆಚಾರಿ â-câri. = ಆಚ್ಛಾರಿ. Following established rites or practice (Bp. 4, 1; 20, 35). 2, a Tbh. of ಆಚಾರ್ಯ, which as a title is assumed *e. g.* also by Brahmin cooks (Mhr.; My.; Tč.), idol-makers (My.; Tč.), smiths (My.; Tu.) and carpenters (My.; Tu., M.), goldsmiths (My.), artificers (T.), house-pûjâris employed by rich people (My.).

ಆಚಾರ್ಯ â-cârya. = ಆಚಾರಿ No. 2. *A spiritual guide* (ಒಜ Čt. 1, 102; Bp. 51, 1). 2, a conductor of religious ceremonies. 3, a title of learned men. ಆಚಾರ್ಯರ ಮಗನಾಗಿ ಪುರಾಣಿಕನ ಅಳಿಯನಾಗಿ ಘೃತ ಅನ್ದರೆ ಅದು ಯೆನೇ ಎನ್ನಬೇಕೆ ಸಗಣಿಯೆ?— ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ವಿದ್ಯೆಯೂ ಇಲ್ಲ, ಗರ್ವವೂ ಇಲ್ಲ.— ಆಚಾರ್ಯರೇ, ಪಾವ ಊರು? ಅನ್ದರೆ ಪಾವಳಿ ಮೂರು ಹಣ (Prvs.).

ಆಚಾರ್ಯತನ âcâryatana. The state of being an instructor (My.). See ಶಿಕ್ಷಾಚಾರ್ಯತನ.

ಆಚಾರ್ಯಾನಿ âcâryâni. *The wife of an âcârya.*

ಆಚಾರ್ಯೆ âcâryĕ. *A preceptress.*

ಆಚಿ âci. N. — ಆಚಿಪೆದ್ದಿ. (Bp. 56, 36).

ಆಚಿಕೆ âcikĕ. = ಆರ್ಚಿಕೆ. See ಅಂಗಲಾಚಿಕೆ.

ಆಚಿತ â-cita. *Gathered, accumulated.* 2, *a cartload.* 3, *ten times the weight of a bhâra.*

ಆಚಿಸು âcisu. = ಆರ್ಚಿಸು. See ಅಂಗಲಾಚಿಸು.

ಆಚು âcu. = ಆರ್ಚು 1. See ಅಂಗಲಾಚು.

ಆಚೆ â4-cĕ. = ಅಂಚೆ 2. That side; on or to that side; beyond. 2, the time beyond; after, afterwards. ಮಿತ್ರಮಣ್ಡಲದಿನ್ದ ಆಚೆಯ ಮಣ್ಡಲದ ಅರಸು (ಉದಾಸೀನ Nr.). ಆಚೆಯ ಹೊಲ (Bp. 32, 17). ತೊರೆಯಾಚೆ (32, 38). ಹಳ್ಳವನ್ ಆಚೆ ದಾಟಲು (44, 5). ಆಚೆಯ ದಡ (Si. 82; B. 4, 30). ತನ್ನ ದೇಶಕ್ಕೆ ಆಚೆಯ ದೇಶದ ಅರಸು (Si. 259). ಆಚೆಯ ದಿನ (ಪರತ್ವಸ್ 477). ಆಚೇ ನಾಪದ ಶುಕ್ರವಾರ (B. 1, 7). ಅದರ ಆಚೆಗೆ ಅಮೇರಿಕದೇಶ ಅದೆ (4, 100). ಆಚೆಯ ವಸ್ತುಗಳು (4, 225). ಆಚೆಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಅವಮಾನವಾದರೆ ಈಚೆಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಆಳು (Prv.). — ಆಚೆಕಡೆ. = ಆಚೆ. ಆಚೆಕಡೆಯ ದಣ್ಣೆ (ಪಾರ G.). ಆಚೇಕಡೆಯ ಪದಾರ್ಥಗಳು (B. 4, 96).

ಆಚ್ಚರಿಯ âccariya. Tbh. of ಆಶ್ಚರ್ಯ. (My.).

ಆಚ್ಛನ್ನ â-c-channa. Covered; concealed; clothed. (My.).

ಆಚ್ಛಾದ â-c-châda. *Cloth, clothes.*

ಆಚ್ಛಾದನ â-c-châdana. Covering, concealing, hiding; putting on. 2, disappearance. 3, a covering, a sheath. 4, *cloth, clothes.* 5, *the wooden frame of a roof* (see ವಲಭಿ). See ಕವಿ, ಪುದಿ, ಪೂಟ್, ಪೊದೆಯಿಸು, ಮುಚಿಸು, ಮುಚ್ಚು, ಹೊದೆ.

Digitized by Google

ಆಚ್ಛಾದಿಸು âcchâdisu. To cover, to conceal (Grj. 4, 76). ಆಚ್ಛಾದಿಸಿದ (ಸಂವೃತ G.).

ಆಚ್ಛುರಿತಕ â-c-churitaka. *A horse-laugh.*

ಆಚ್ಛೇದ â-c-chêda. Cutting, cutting off. See ನಿರ್-.

ಆಚ್ಛೋಟನ âcchôtana. = ಆಸ್ಫೋಟನ. (ಚೇಷ್ಟೆ Mr. 270).

ಆಚ್ಛೋದನ âcchôdana. *Hunting, the chase.*

ಆಚ್ಯಾರಿ âcyâri. Tbh. of ಆಚಾರಿ. See ದುರಾಚ್ಯಾರಿ.

ಆಜ âja. (fr. ಅಜ). Relating to goats.

ಆಜಕ âjaka. *A flock of goats.*

ಆಜನ್ಮ â-janma. = ಆಜೀವ No. 3 (My.).

ಆಜಾನೇಯ â-jânêya. Of noble origin; *of good breed, as a horse.*

ಆಜಿ âji. Going, running (ಓಟ G.); driving. 2, *war, battle* (Abh. P. 3, 48; Bp. 54, 36);—abuse (ಬಯ್ದಾಟ G.). 3, *level ground.*

ಆಜಿರಂಗ âji-ranga. A battle-field (Abh. P. 13, 65).

ಆಜೀವ â-jîva. *Livelihood, subsistence.* 2, a Jaina beggar (ಸವಣ Hlâ.). 3, as long as life endures (My.).

ಆಜೀವಕ â-jîvaka. One who obtains his livelihood everywhere, a beggar. See ದಣ್ಣಾಜೀವಕ.

ಆಜು âju. = ಆಜುರ್. (ಬಲಾತ್ಕಾರದಿನ್ದ ನರಕದೊಳಗೆ ಹಲ್ಲೋಣ G.).

ಆಜುರ್ âjur. *Working without wages, unpaid labour.* 2, consigning to hell.

ಆಜ್ಞಪ್ತಿ â-jñapti. = ಆಣತಿ. Order, injunction, command.

ಆಜ್ಞಾಧಾರಕ âjñâ-dhâraka. Obedient (B. 4, 109; My.).

ಆಜ್ಞಾನುರೂಪ âjñâ-anurûpa. Conformity with an order (J. 2, 44).

ಆಜ್ಞಾಪನ â-jñâpana. = ಅಪ್ಪಣೆ. Ordering, commanding, directing (Bp. 49, 30). See ನಿಯಾಮಿಸು.

ಆಜ್ಞಾಪಿಸು âjñâpisu. To order, to command (J. 26, 55; Si. 399).

ಆಜ್ಞೆ â-jñe. -ಜ್ಞಾ. = ಆಣೆ 2. *An order, a command* (ಆಂಶೆ Šm. 80; ಅಪ್ಪಣೆ G.). 2, allowance, permission. 3, assuring. 4, a judicial sentence, verdict, penal decree, doom, punishment (My.; Tu., Tĕ., T.; occasionally S. Mhr.). 5, a mystical circle or diagram.—ಆಜ್ಞೆಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To take leave (My.).—ಆಜ್ಞೆನಿರ್ಣಯ. A penal decree (C.).—ಆಜ್ಞೆ ಪಾಲಿಸು. To observe, keep or fulfil a command (B. 5, 279). ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡು. To order (My.). 2, to sentence; to condemn, to punish (My.; Tĕ. -ಚೇ).—ಆಜ್ಞೆ ಮೀರು. To transgress a command (B. 5, 279).

ಆಜ್ಯ âjya. *Clarified butter*, ghee (ತುಪ್ಪ Nn. 24).

ಆಜ್ಯಪ âjya-pa. Drinking ghee: a class of manes; a deity (J. 5, 24).

ಆಜ್ಯಗಟ್ಟಿ âjya-gatti. Thickness of ghee. See ಪಡು.

ಆಂಜನೇಯ âñjanêya. The son of Añjanâ: Hanumanta (J. 18, 5; 27, 44).

ಆಟ âta. (fr. ಆಡು 1, Šmd. 250). = ಅಟ 1, etc., ಆಟು 2. Motion (My.; T., M.). **2,** play, sport, amusement; jest; pranks (ಕೇಳಿ, ಕ್ರೀಡೆ, ಖೇಲನ Hlâ.; My.; Tu., Tĕ., M., T.). **3,** a dance, acting or stage performance (My.; Tu., T., Tĕ., M.). **4,** gambling (My.; Tu., etc.; Bh. 2, 13, 47). **5,** transaction in general. **6,** speaking; sound. ಅಂಗಡಿಗಳ ಉಡುಗಿದವು, ವೆವಹಾರಂಗಳ ಆಟಂ ಮಾಣದವು (Bp. 21, 16). ಕಲಾಪಿಗಳ ಆಟಮುಂ ಮನಂಗೊಳೆ ನಡೆ ನೋಡಿ, etc. (Šmd. 230). ಆಟದಲ್ಲಿ ಮೋಜಡುವದು (ದ್ಯೂತ Si. 349). ಆಟದ ಲೆತ್ತವೂ ಪಾಚಿಕೆಗಳೂ (ದುಸ್ಥುಫ 441). ಆಟದ ಮನೆಗಳು, the squares or checker-work on gaming tables, etc. (My.; ಅಕಪ G.). ನಾಲ್ಕಾರು ತೋಳಗಳು ಗಣ್ಣು ಬಿದ್ದರೆ ಎತ್ತು ಕುದುರೆಗಳ ಆಟ ಸಹ ನಡೆಯುವದಿಲ್ಲ (B. 2, 18). ಆಟಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವೇಷ, ವೇಷಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಭಾಷೆ.—ಆಟದವನಿಗೆ ದೀವಟಗೆಯವನ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣು.—ಆಟವೂ ಮುಗೀತು, ತನ್ನಿಯೂ ಹರೀತು.—ಬೆಕ್ಕಿಗೆ ಆಟ, ಇಲಿಗೆ ಪ್ರಾಣಸಂಕಟ (Prvs.).—See *e. g.* ಅಳ್ಳಾಟ, ಆರ್ಭಾಟ, ಎದೆಯಾಟ, ಏರಾಟ, ಒಡನಾಟ, ಕಳ್ಳಾಟ, ಕೂಸಾಟ, ಕೊಣ್ಣಾಟ, ಚಯ್ಯಾಟ, ಚಲ್ಲಾಟ, ತೋಳಾಟ, ನೀರಾಟ, ಬಿನದಿಪಾಟ, ಬೂತಾಟ, ಬೊಬ್ಬಾಟ, ಮರುಳಾಟ, ಮಾಟಾಟ, ಮುಚ್ಚಾಟ, ಸೂಸಾಟ, ಸೋರಾಟ, ಹೋರಾಟ; Prv. s. ಮನ್ದಗಮನ; J. 6, 30. 31; 26, 7. — ಆಟ ಆಡು. To play; to act, to perform (B. 4, 105; My.); to play the pranks of—. ಕೋಡಗದ ಆಟವಾಡುವ ಭ್ರಂಗ (Bp. 29, 7).—ಆಟಗಾಯಿ. -ಕಾಯಿ. A kâyi or kâyis used by children to play with; a die, a piece at chess, etc. (My.); a person who is like a die, etc., *i. e.* one who only likes play, an idler (My.).—ಆಟಗೀತೆ. A kind of sîsa verse (Ch.).—ಆಟ ಪಾಟ. dupl. (C.).—ಆಟಪಾಟಕೂಟ. -ಪಾಟ-. A meeting at which there is dancing and singing. ಆಟಪಾಟಕೂಟಂಗಳ್ (Šmd. 198).—ಆಟದುಪ್ಪು. -ಉಪ್ಪು. A play-day, a school holiday (Tĕ.; R.).

ಆಟಕ âtaka. = ಆಟಿಕೆ. Sport, amusement (B. 5, 239).

ಆಟಕಾರ್ತಿ âta-kârti. = ಆಟಗಾರ್ತಿ. (My.).

ಆಟಗಾರ âta-gâra. A man who likes to play, to gamble or to dance, or one who is a player, etc. (C.).

ಆಟಗಾರಿ âta-kâri. A woman who likes to play, etc. (S. Mhr.).

ಆಟಗಾರ್ತಿ âta-gârti. = ಆಟಗಾರಿ. (C.).

ಆಟಗುಳಿ âta-guli. = ಆಟಂಗುಳಿ. (My.).

ಆಟಂಕ âtanka. = ಅತಂಕ. Obstruction, obstacle, restraint (My.; Tĕ., Tu.; ಅಡ್ಡಿ G.; Mhr. ಅಟ, ಅಟ, ಅಡ, obstacle; an obstinate resisting; *cf.* ಅಟಕಾವು).

ಆಟಂಕಿಸು âtankisu. = ಅತಂಕಿಸು. To hinder, to oppose (My.; *cf.* ಅಟಕಿಸು, etc.).

ಆಟಂಗುಳಿ âta-ñ-guli. (Šmd. 238). = ಆಟಗುಳಿ. A player; a gambler; a dancer.

ಆಟರೂಷ âtarûsha. = ಅಟರುಷ, etc. (Sk.).

ಆಟರೂಷಕ âtarûshaka. = ಅಟರೂಷ, etc. See ಆಡಸೋಗೆ.

ಆಟಲು âtalu. = (ಆಟ), ಆಟಲೆ, ಅಟ್ಟು, ಅಟ್ಟಿ. Moving about, etc. See ಅಗಟಾಟಲು.

ಆಟಲೆ âtalĕ. = ಆಟಲು, etc. See ಅಗಟಾಟಲೆ.

ಆಟವಿಕ âtavika. A player; an actor; a gamester; a cheat; a good-for-nothing (ಧೂರ್ತ Bhn. 53). See Bp. 16, 15; 52, 10; 58, 24; J. 15, 39; ಬಲ್ಲಾಟವಿಕ.

ಆಟವಿಕ âtavika. (fr. ಅಟವಿ). The inhabitant of a forest; a woodman (Sk.; My.).

ಆಟಾಳಿ âta-âli. A person given to play (My.).

Digitized by Google

ಆಟಿ âṭi. A player; a gambler (Bp. 39, 18).

ಆಟಿ âṭi. = ಅಡಿ, ಅತಿ. *The bird Turdus ginginianus.*

ಆಟಿಕೆ âṭikĕ. = ಆಟಕ, ಆಟಿಗೆ, (ಆಡಿಕೆ). Play, etc. (= ಆಟ). See *e. g.* ಡವ್ವಾಟಿಕೆ, ಪುಣ್ಣಾಟಿಕೆ, ಬೂಟಾಟಿಕೆ, ಮಕ್ಕಳಾಟಿಕೆ, ಹುಡುಗಾಟಿಕೆ.

ಆಟಿಗೆ âṭigĕ. = ಆಟಿಕೆ. See *e. g.* ಬೂಟಾಟಿಗೆ, ಮಕ್ಕಳಾಟಿಗೆ, ಹುಡುಗಾಟಿಗೆ.

ಆಟಿಸು âṭisu. To set (the mind) in motion or arouse (the passions) towards (?): to long for, to hanker after, to desire (Abh. P. 11, 5; 15, 67; Rsv. 13, 43; 14, 94. 115).

ಆಟು âṭu. 1. = ಆಡು 1. See ಬಿಸಾಟು 1. (T., M. ಆಟ್ಟು = K. ಅಡಿಸು).

ಆಟು âṭu. 2. = ಆಟ, ಆಡು 2. Motion; play; etc. (M. ಆಟ್ಟು). See ಅಗಚಾಟು, ಅಗುಚಾಟು.

ಆಟು âṭu. 3. = ಅಷ್ಟು, etc. So much as that (S. Mhr.; My. in ಅಷಾಟು; *cf.* ಈಟು).

ಆಟು âṭu. Minor, extra (see ಅಡ 6 No. 5, & *cf.* Mhr. ಆಡ). — ಆಟಾಳು. -ಆಳು. An extra servant, a servant kept by a servant. ಆಟಾಳಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಮೋಟಾಳು ಬೇಕೋ? (Prv.).

ಆಟೋಪ âṭôpa. 1. = ಅಟೋಪ, etc. (My.; ಸ್ವಾಧೀನ, ಶಕ್ತಿ G.).

ಆಟೋಪ âṭôpa. 2. Flatulence. 2, *ostentation, display, pomp* (ಸಮ್ಭ್ರಮ Hlâ.). 3, *pride.* See Śmd. 79; Bp. 54, 2; 55, 8; J. 4, 47; 8, 34.

ಆಟೋಪು âṭôpu. = ಆಟೋಪ 1, etc. (My.).

ಆಟ್ಲು âṭlu. = ಆಟಲು, etc. See ಅಗಚಾಟ್ಲು.

ಆಟ್ಲೆ âṭlĕ. = ಆಟ್ಲು, etc. See ಅಗಚಾಟ್ಲೆ.

ಆಡಂಗಿ âḍaṅgi. A female (R.; Tĕ. ಆಡ, ಆಡು, ಆಣೆ, female; ಅಡಂಗಿ, ಆಡದಿ, ಆಣದಿ, a female, a woman; T. ಆಟ್ಟಿ, a woman).

ಆಡಮ್ಬರ âḍambara. = ಆಡಮ್ಬರ, ಆಳಮ್ಬರ. *A drum* (see ಅತ್ತ 2). 2, *a charge sounded by musical instruments.* 3, roaring (ಗರ್ಜಿತ Mr. 490). 4, *the roaring of elephants.* 5, thunder (ಅಭ್ರಗರ್ಜಿತ Nn. 135). 6, a young elephant (ಮತಂಗಪೋತಕ, ಆನೆಯ ಮರಿ 135; ದ್ವಿಪದ ಮರಿ 490). 7, ostentation, display, pomp, pride (ದಮ್ಭ 135). 8, extent, expanse; *a heap, multitude, mass* (ಪ್ರಪಂಚ 490; ಸಮೂಹ G.). 9, commencement (ಸಮಾರಮ್ಭ G.). See Ch. v. 53; Kâvy. IV, 1, 7; Bp. 6, 22; 10, 9; 26 sum.; 26, 22; 32, 32; 43, 50; 56, 50; V. 14, 49; J. 17, 54; 27, 2; 33, 47; ನಾಗ್-.

ಆಡಲು âḍalu. = ಆವುಡಲ No. 2. (T. ಆಡಳೈ, Jatropha curcas). — ಆಡಲುಹರಳುಗಿಡ. A shrub used to make hedges, native of Brazil, but now common in India, Jatropha curcas L. (St. & Pl.).

ಆಡಸೋಗೆ âḍasôgĕ. = ಆಡಸೋಗೆ, ಆಡುಸೋಗೆ, ಆಟರುಷ, etc. Tbh. of ಆಟರೂಷಕ (Śmd. 375; T. ಆಡಾದೋಡೈ, M. ಆಡಲೋಟಕ).

ಆಡಸೋಗೆ âḍasôgĕ. = ಆಡಸೊಗೆ. (My.; Mr. 126, o. r. ಆಡಸೊಗೆ).

ಆಡಳತ âḍaḷata. = ಆಡಳಿತ, ಆಡಳಿತ, ಆಡಳಿತೆ. Administration, management; governing (My.; *cf.* ಆಳ್ 1). ರಾಜ್ಯದ or ಮನೆಯ or ಶಾಲೆಯ or ಅಂಗಡಿಯ ಆಡಳತ ನಡಸು, -ಮಾಡು (My.).

ಆಡಳಿತ âḍaḷita. = ಆಡಳತ, etc. (My.).

ಆಡಳಿತೆ âḍaḷitĕ. = ಆಡಳಿತ, etc. (My.).

ಆಡಿ âḍi. = ಆಳಿ 1. That moves, plays, performs, does, or speaks. (Tĕ.). See *e. g.* ಅಪನಾಡಿ, ಉಣ್ಣಾಡಿ, ಒಡನಾಡಿ, ಕಾಡಾಡಿ, ಕಾಲಾಡಿ, ನಾಡಾಡಿ, ಬಾನಾಡಿ.

ಆಡಿ âḍi. = ಆಟಿ, etc. *The bird Turdus ginginianus. (Cf.* ಆಡೇಲು No. 2).

ಆಡಿಕೆ âḍikĕ. = ಅಡಿಕೆ 1, ಆಟಿಕೆ, ಆಳಿಕೆ 2. Motion; play; talk (My.). See ಅಲ್ಲಾಡಿಕೆ, ಹೊಡದಾಡಿಕೆ.

ಆಡಿಗ âḍiga. = ಅಡಿಗ 1, ಆಳಿಗ. One who moves about, plays, performs, does, or speaks; an actor, a jester (ವಂಚಕನೀಚ Hlâ.; Râm. 6, 53, 26). See ಉಣ್ಣಾಡಿಗ, ನಾಡಾಡಿಗ.

ಆಡಿತನ âḍitana. Moving, playing, etc. See ಅಪನಾಡಿತನ, ಕಾಲಾಡಿತನ.

ಆಡಿಸು âḍisu. = ಆಯಿಸು 2, (ಆಳಿಸು 2). To cause to move, to set in motion. **2,** to cause to play or sport. **3,** to cause to dance, act, or perform on the stage (ನರ್ತನವಿಧಿ Śmd. Dh.). **4,** to cause to play a game. **5,** to cause to speak. ಇದೆ ತೊಟ್ಟಿಲ್ ಇಲ್ಲ, ಆಡಿಸುವರ್ ಇಲ್ಲ (J. 28, 17). ಹದಿನೆಣ್ಟು ಸಾರಿ ಚೆಪ್ಪೆ ಆಡಿಸುವಷ್ಟು ಹೊತ್ತು (Si. 40). ಉಬ್ಬುಗೊರಡು ಆಡಿಸಿ (B. 3, 58). ಕೆಯ್ ಕಾಲು ಆಡಿಸುತ್ತ (3, 123). ಲಟ್ಟಣಿಗೆಯನ್ನು ಆಡಿಸಿ (4, 209). ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತೊತ್ತಿಗೆ ಆಡಿಸಿ ಕೊಣ್ಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದನು (2, 45). ಕರಡೀ ಆಡಿಸುವವರು (5, 247). ಆಡಿಸುವ ಕೆಳದಿಯರ (-ರಂ) ಸನ್ನೆಯಲಿ ಆಡಿಸುವ ಪರಿ ಪರಿದು, ಅವಸ! ಎನುತ, ಕೂಡೆ ನಡೆತನ್ದು, ಅಪ್ಪಿ (Prll. 3, 29). ಚಣ್ಡು ಗಜ್ಜುಗ ಬುಗುರಿ ಲಿತ್ತ ಮುನ್ತಾದವುಗಳನ್ನು ಆಡಿಸುವ ಕ್ರೀಡೆ (Si. 62). ಜೂಜು ಆಡಿಸುವವನು (349; ಸಭಿಕ G.). ಆಡಿಸುವಂ (ದ್ಯೂತಕಾರಕ Mr. 245). See *e. g.* Bp. 3, 36; 21, 29; 49, 21; 51, 9; 59, 10; J. 19, 47; ಅಲ್ಲಾಡಿಸು, ಓಡ್ಯಾಡಿಸು, ಗಾಣವಾಡಿಸು, ತಿರುವಾಡಿಸು, ನಲಿದಾಡಿಸು, ಹೋಗಲಾಡಿಸು. — ಆಡಿಸ್ಯಾಟ. -ಆಟ. Molestation, vexation (My.). — ಆಡಿಸ್ಯಾಡು. -ಆಡು. To cause to dance about, to make sport of, to play with, to molest (My.). ಬೆಕ್ಕು ಇಲಿಗಳನ್ನು ಆಡಿಸ್ಯಾಡಿ ಕೊಲ್ಲುತ್ತವೆ (B. 5, 31).

ಆಡಿಸುವಿಕೆ âḍisuvikĕ. Causing to move, etc. ಕಣ್ಣುಹುಬ್ಬುಗಳನ್ನು ಹಾರಾಡಿಸುವಿಕೆ (Si. 66). ಕದಲಾಡಿಸುವಿಕೆ (391).

ಆಡು âḍu. 1. = ಆಟು 1, ಆಲು 2. To be in motion, to move about, to wag, to wave, to swing, to shake, etc. (C.; T., M., Tĕ., Tu.; T. also ಅಲು). ವಾಹಕರ ಅಟ್ಟೆಯುಂ ತುರಗದ ಅಟ್ಟೆಯುಮ್ ಆಡಿದುವು ಅಪರಂಗದೊಳ್ (Abh. P. 13, 65). ತನುಗಿಡಿಯ ದಳ್ಳುರಿಯ ನಾಲಿಗೆ ಕೊನೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಡಿದವು (Bh. 1, 20, 26). **2,** to play, to sport. ತರುಣರೊಳಗೊಡನೆ ಆಡದಿರು, ತಾಯಿ! (Bp. 14, 2). ಬಾಲಕರೊಡನೆ ಆಡುತಿಹನೊ? (24, 33). ಅಂಚೆವಿಣ್ಡು ಆಡದ ಕೊಳಂ (J. 3, 3). ಬಾಲಕರ ಕೂಡೆ ಮನೆಮನೆಗಳೊಳ್ ಆಡುತಿಹಂ (28, 22). ಕೆಳೆಯರೊಳ್ ಆಡುತಿರ್ದ ಶಿಶು (28, 26). ಅವರ ಕೂಡ ಆಟಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗ ಬಾರದು (B. 1, 13). ಆಡುವ ಮಕ್ಕಳು ಆಡ ಬೇಕು, ಬೇಡುವ ಮಕ್ಕಳು ಬೇಡ ಬೇಕು. — ಆಡುವ ಮಗುವಿನ ಕೆಯ್ಯಲ್ಲಿ ಕಾಡುವ ಮಗುವನ್ನು ಕೊಟ್ಟನ್ತೆ. — ಆಡಿ ಬನ್ದ ಕತ್ತೆ ಆಡಿಕೆ ತನ್ದ ಕತ್ತೆಯನ್ನು ಓಡ್ಯಾಡಿಸಿ ಬದ್ದಿತನ್ತೆ (Prvs.). ಆಡುವ ಚಣ್ಡು (ಕನ್ದುಕ, etc. Si. 231). **3,** to dance, to perform on the stage, to play, to act (ನರ್ತನ Śmd. Dh.; ಕೊಲ್ಲಣಿಗೆ Śm. 61, ನರ್ತನ 94; J. 15, 39). ಪಾತ್ರವಾದೆ ನಾದಕಂ ಚಾಚಿಸಿದಂ (Śmd. 296). ಆಡಿದ ಪೊ

Digitized by Google

ಲಂ (201). ಪಾತ್ರವನ್ ಆಡುವವಳು (ನರ್ತಕಿ, etc. Nr.). ಆಡುವ ಪಾತ್ರ (ರಂಗ Hlâ.). ಹಸ್ತಾಂಗದೃಷ್ಟಿಗತಿಪದ್ಧತಿಯೊಳ್ ಆಡೆ ನಾಟಕಮ್ ಪರಿಸ್ಫುಟಂ (Mr. 83). ಆಡಿ ಬದುಕುವವನು (ಪಂಡಜನೀನ 238). ಗರಿ ಗೂಡಾಡುವರ್ (Śmd. 78). ಗರಿಯೆನ್ನು, ಕೊಲ್ಲಟಗರ್ ಆಡುವುದು (Śmd. I). ಘುರದೊಳ್ ಪಡಿಯುಡಿಯಾಡುವ ತಿಲದಿನ್ದೆ ಉಲಿದ ಇಜಿ ಪಂ (28). ಗರಿಪಡಿದು ಆಡು (240). **4,** to play (any game). ಜೂಜು ಆಡುವವನು (ಧೂರ್ತ Si. 348). ನೆತ್ತವಾಡುವ ಹಲಿಗೆ (ಅಷ್ಟಾಪದ, etc. 349). ಆಡೆ, ಆಡಿದರೆ ಸೋಲಿ, ಸೋತರೆ ಕೆಡಿತ, ಕೆಟ್ಟರೆ ಎಡವಟ್ಟು (Prv.). See Bh. 2, 13, 34. 35. **5,** to perform, to make, to do. ಎಲಿವರದು ಆಡುವಂ (Śmd. 240). ಸಿಬ್ಬರದಿ ಬೇಟೆಯನ್ ಆಡಲೆನ್ದು ನಡೆತಹ ಕಿರಾತರ್ (Rāghe. 17, 64). ದೇಣ್ಣೆಯಾಡುತ್ತ ಇರ್ದರು (17, 67). **6,** to speak; to utter; to sound, as a musical instrument. ಆಡಲು (Bp. 52, 31). ಆಡಿದೊಡೆ (52, 32). ಕರ್ಣನ್ ಆಡಿದುದು ಆಡುದು! (Bh. 1, 8, 11). ಆಡಿ ತೋರಿಸಿದನು (B. 5, 194). ಮತ್ಸರದ ನುಡಿಗಳನ್ ಆಡ ಬಹುದು (Bp. 25, 15). ಕರಣನ್ ಆಡಿದ ವಾರ್ತೆ (29, 19). ಅಂಗಡಿಯೊಳ್ ಆಡುವ ನುಡಿಗಳ್ (54, 78). ಆಡ ಕೋರಿ ಇದನು! (58, 30). ಕೆಟ್ಟ ನುಡಿಗಳನ್ ಆಡದಿರಿ! (58, 39). ಕೂಡೆ ಕೂಡೆ ಮಾತಾಡುವದು (ಸಂಕಥೆ, etc. Hlâ.). ಜನಂಗಳ್ ಆಡುವ ಮಾತು (ವಾರ್ತೆ Nr.). ಅಕ್ಷರವ ನುಂಗಿ ಆಡುವ ನುಡಿ (ಗ್ರಸ್ತ, etc. Nr.). ಮುನ್ದುವರಿದು ಮಾತನ್ ಆಡುವವನು (ಮುಮುರ್ಖ, etc. Nr.). ದೋಷಯುಕ್ತಮ್ ಆಗಿ ಬಹಳ ಮಾತುಗಳ ಆಡುವವನು (ಜಲ್ಪಾಕ, etc. Si. 362). ಎರವನೆಯುವರ ದೋಷವನ್ನು ಆಡಿ ಕೊಳ್ಳುವವ (ಕುವಾದ G.). ಆಡೆನ್ದರೆ ಆಡದು ಆದು, ಆಡ ಮರನ್ ಏರುವದು, ಕೂಡದೆ (o. r. ಕೋಡದೆ) ಕೊಂಕ ನಡೆಯುವದು, ಕಡಿವರೆ ಆಮು ದಾಡದು; ಅದ ಪೇಳಿ! (a guitar-string, Sp.). (ವಾದ್ಯಮುಮ್) ಆಡಲ್ ಅನುಗೆಯ್ದು ಪದಹತಿ ಚಚ್ಚರಕಾರಮ್ ಆಕ್ಕುಂ (Mr. 81). See J. 4, 2; 12, 46; 13, 39; 18, 52. 54. **7,** to abuse, to calumniate. ಭಕ್ತರನ್ ಆಡಲ್ ಎನ್ತಹುದು? (Bp. 57, 30).—See *e.g.* ಅಲ್ಲಾಡು, ಆಟ್ಯಾಡು, ಈಡಾಡು, ಈಸಾಡು, ಎಸ್ಪಾಡು, ಎಡೆಯಾಡು, ಏಸಾಡು, ಒಡನಾಡು, ಒಲಿದಾಡು, ಓಲಾಡು, ಕಾದಿಯಾಡು, ಕೊಟ್ಟಾಡು, ಕೊಣ್ಡಾಡು, ಕೊರಚಾಡು, ಚುನ್ನವಾಡು, ಜೋಲಾಡು, ತಿರಿಗಾಡು, ತುಳಕಾಡು, ನಲಿದಾಡು, ನೇತಾಡು, ಬೀಸಾಡು, ಮಿಳಿಸಾಡು, ಮುಟ್ಟಾಡು, ಹಾರಾಡು, ಹಿನ್ದೆಯಾಡು, ಹೊರಳಾಡು, ಹೋರಾಡು, ಸೋಲಾಡು.—ಆಡಗೊಡು. -ಕೊಡು. To allow to play (B. 3, 32).—ಆಡು ಆಡು. rep. (Bp. 43, 9; B. 3, 7. 82).

ಆಡು âḍu. 2.=ಆಟ 2, etc. Motion; playing; etc.—ಆಡುಸೊಲೆ. -ಂತೊಲೆ. (Śmd. 204). An oscillating or swinging beam, a beam in motion. ಎತ್ತುವ ಏತದ ಆಡುಸೊಲೆಯ ಕೈತಳಗ್ಗೆ ಎಸೆದುದು ಏರಿದ ಇಭಂ ಕದನತ್ರಿನೇತ್ರನಾ (204).—ಆಡುವೊಲ. -ಂಬೊಲ. (Śmd. 204). A play-field (as for beasts), a place of resort or refuge (ತಕ್ಕೆ, ಹಕ್ಕೆ, etc., ಆಶ್ರಯ Kk. 64; Śm. 55). See Grj. 2, 84; Bh. 3, 13, 15; J. 28, 43.

ಆಡು âḍu. 3. (My.; T., M.; Tu. ಏಡು). A he-goat (ಅಜ Śmd. Dh.; Śm. 94; Tĕ. ಏಟ, a ram); a she-goat (ಅಜೆ, ಛಾಗಿ Nr.; B. 5, 23). ಆಡಿನ ಹಿಕ್ಕೆ (Bp. 9, 12). ಆಡಿನ ಮಣಿಗಳಂ ಕಂಠದೊಳ್ ಅವಚ (20, 13. 14). ಆಡಿಂ ಬದುಕುವವನು (ಅಜಾಜೀವ, etc. Hlâ.). ಆಡಿನ ಕೊರಳ ಮೊಲೆ (ಛಾಗಗಲಸ್ತನ Śm. 67). ಆಡುಗಳ ಹಿಣ್ಡು (ಅಜಕ Si. 324). ಆಡು ಹಾಗ, ಕೂಲಿ ಮುಪ್ಪಾಗ—ಮೂಢಗೆ ಹೇಳಿದ ಬುದ್ಧಿ, ಆಡಿಗೆ ಹಾಕಿದ ಮೇವು (Prv.).—ಆಡ ನೆಲ್ಲಿಗಿಡ. A herb, Phyllanthus madraspatensis Lin. (Z.).—ಆಡಲುಬು. -ಅಲುಬು. An undershrub, Taphrosia tinctoria Pers. (Z.).—ಆಡು ಮುಟ್ಟದ ಗಿಡ. A shrub, Justicia adhatoda Lin. (ವೈದ್ಯಮಾತೃ, ಸಿಂಹಿ, ವಾಸಿಕ, ವೃಷ, ಅಟರೂಷ, etc. Si. 147). 2, a creeper, said to be an antidote to snakebites, Aristolochia bracteata Retz. (St. and pl.; My.). 3, Euphorbia rothiana Spr. (Z.).

ಆಡು âḍu. 4.=ಹಾಡು 1. To sing (My.).

ಆಡು âḍu. 5.=ಹಾಡು 2. A song (My.).

ಆಡುಕುಳಿ âḍu2-kuḷi. A person addicted to play (My.; ಆಡುವ ಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳವನು G.).

ಆಡುಂಗುಳಿ âḍu2-ṅ-guḷi. (Śmd. 238).=ಆಡುಕುಳಿ.

ಆಡುವಿಕೆ âḍuvikĕ. Moving, playing, etc. ಮೇರೆದಪ್ಪಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತಾಡುವಿಕೆ (Si. 57). ಹೆಣ್ಣು ಗಣ್ಡು ಸೇರಿ ಸೊಗಸಿನ್ದ ಆಡುವಿಕೆ (ಕೇಲಿ, ಕ್ರೀಡೆ, etc. 72). ನೀರು ಅಳ್ಳಾಡಿ ತುಳಕಾಡುವಿಕೆ (83). ಹಾಡಿಯಾಡುವಿಕೆ (178). ಗುಟ್ಟನ್ನು ಎತ್ತಿ ಆಡುವಿಕೆ (376). ತಿರಿದಾಡುವಿಕೆ (387). ಸುಖವಾಗಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡುವಿಕೆ (393). ಜೂಜಾಡುವಿಕೆ (437).

ಆಡುಸೋಗೆ âḍusôgĕ.=ಆಡಸೋಗೆ, etc. (ವೈದ್ಯಮಾತೃ, ಸಿಂಹಿ, ಅಟರೂಷ, etc. Nr.; ವೈದ್ಯಮಾತೃ, ಅಟರುಷ, etc., ಅಡ್ಡಸರ, etc. Si. 147).

ಆಡುಹ âḍuha. Moving, playing, etc. ಮಾಡುವಾಡುಹ (ಪರಿವೃತ್ತಿ, etc. Hlâ.). ನಡಪಾಡುಹ (ವಿಹಾರ, ಪರಿಕ್ರಮ Nr.).

ಆಡೆ âḍĕ.=ಅಟ್ಟೆ 2. A leech (R.).

ಆಡೇಲು âḍêlu. (=ಆನ್ದೆಗ). A night hawk, a screech owl (Tĕ.). **2,** the bird Turdus ginginianus (Tĕ.; ಆಟ, ಆಡಿ, ಸರಕುಟಹಕ್ಕಿ Si. 175).

ಆಡ್ರುಕ್ âḍruk. The hollow, bellowing noise of a bull or of an ox (S. Mhr.).

ಆಢಕ âḍhaka. *A measure of grain equal to 4 prasthas or 16 kuḍavas,* containing nearly 7 lbs. 11 ozs. avoir-dupois (ಕೊಳಗ Si. 329; ಅಳೆಯುವ ಸೊಲಿಗೆ G.).

ಆಢಕಿ âḍhaki. *A kind of pulse, Cajanus indicus* Spreng. (ತುವರಿ Hlâ.; ತೊಗರಿ Mr. 374). 2, *a kind of fragrant earth* (ತುವರಿ ಮಣ್ Nr.; see Si. 154).

ಆಢಕಿಕ âḍhakika. *Holding one âḍhaka.*

ಆಢಕೀನ âḍhakîna. *Holding one âḍhaka.*

ಆಢ್ಯ âḍhya. *Abounding in, rich in.* 2, *rich, wealthy.* 3, arrogance (Bp. 38, 3; Mhr. ಆಢ್ಯತಾ, arrogance).

ಆಢ್ಯತ್ವ âḍhyatva. The state of being wealthy or influential. (My.).

ಆಣ್ âṇ. (=ಆಳ್ 3). Male (T., M., Tu.);—priority (=ತಲ್ಮೆಮ್ಮೆ T.).—ಆಣ್ಮರ. A male tree (T., M., Tu.; R.).

ಆಣ âṇa. 1.=ಅಣಾ, etc. An Anna (My.).

ಆಣ âṇa. 2.=ಅಲ 1, etc. See ಅನ್ತರಾಣ.

ಆಣಂ âṇam.=ಅಣಂ, q. v. (Śmd. 390). ಗುಣಮ್ ಆಣಮ್ ಇಲ್ಲ ಎನಲೊಡಮ್ ಏನುಮ್ ಇಲ್ಲೆಮ್ಬ ಅರ್ಥಂ (391).

ಆಣಕ âṇaka.=ಅಣಕ. (Sk.; ನೀಚ, ಕೀಲ G.).

ಆಣತಿ âṇati.=ಆಳತಿ. Singing, praising (ಸುಗಾನ Ćt. II, 110; ಗಾನ Bhn. 55, o. r. ಗಾಣನ; Rśv. 1, after 135; T. ಆಣ, ಪಾಣ, a singer, etc.). ಈಂಚರದಿನ್ ಆಣತಿ ಮಾಡಿದುದು ಉನ್ಮದಾಳಿ (Śmd. 83).

ಆಣತಿ âṇati. Tbh. of ಆಜ್ಞಪ್ತಿ. An order, a command (V. 14, 24; Tĕ. ಆನತಿ). ಪತಿಯ ಆಣತಿಯಂ ಎಸಾಲಿದೆ (Rśv. 14, 30).

ಆಣವೀನ âṇavîna. *Bearing or fit to bear aṇu* (Panicum miliaceum).

ಆಣಿ âṇi. 1.=ಆಣಿ 3, q. v. Roundness (*cf.* ಕಟ್ಟಾಣಿ s. ಕಟ್ಟು 3).—ಆಣಿಮುತ್ತು. A round or faultless pearl (My.; Tĕ., T.).—ಆಣಿಮುಟ್ಟಿನ ಉಂಗುರ. A quite round toe-ring (My.).

Digitized by Google

ಅಣಿ âṇi. 2. (= ಅಗೆ 2, ಅಣ್ಣು 3, ಅಣ್ಣೆ 1). Excellency, superiority, preciousness (T. ಅಂ; *cf.* ಕಟ್ಟಾಣಿ s. ಕಟ್ಟು 1). — ಅಣಿಪೊನ್. Gold of the first quality or touch (T., M.; R.). — ಅಣಿಮುತ್ತು. A costly pearl (Rsv. 1, after 135). ಕಟತಟದೊಳ್ ಇಟ್ಟಪದ ಅಣಿಮುತ್ತಿನ ಅಚ್ಚಕುಚ್ಚುಗಳ್ (Rsv. 6, after 11).

ಅಣಿ âṇi. 3. = ಅಣ್ಣೆ 3, ಆಣೆ 1, ಆನಿ, ಆನೆ 3, ಅರಿ, ಅರೆ 2, ಅಲಿ 1, ಅಲೆ 2. — ಅಣಿಕಲ್ಲು. A hailstone (ಕರಕ G.; ಅಲಿಕಲ್ಲು, ಕರ, ಕರಕ, ಘನೋಪಲ Cb.).

ಆಣಿ âṇi. = ಅಣಿ. The linch-pin (Sk.); a nail (My.; T., M., Tu., Te.). 2, the corner of a house (Sk.). 3, a limit, boundary (Sk.). 4, the edge of a sword (Sk.). 5, the leg just above the knee (Sk.). See ಕಡಾಣಿ. — ಆಣಿಕಲ್ಲು. The base or foot of a pillar, the stone on which a pillar stands (My.).

ಆಣಿಕಾರ âṇi-kâra. A nail-maker. — ಆಣಿಕಾರನ ಮನೆಯ ತೂತ್ತು ನಾಣ್ಯನೋಟದ ಬಲ್ಲಳೇ? (Prv.).

ಅಣಿಸು âṇisu. To crack or burst under the influence of the sun's heat, especially wood (S. Mhr.; see ಆಣೆ 2).

ಅಣೆ âṇe. 1. = ಆಣಿ 3, etc. — ಅಣೆಕಲ್ಲು. A hailstone (My.; ಘನೋಪಲ G.; Tu.; B. 1, 22; 2, 49).

ಅಣೆ âṇe. 2. A crack. — ಆಣೆ ಬಿಡು. To crack or burst (S. Mhr.).

ಆಣೆ âṇĕ. 1. = ಅಣಾ, etc. An Anna (My.; B. 3, 13. 77; 4, 44; 5, 120).

ಆಣೆ âṇĕ. 2. Tbh. of ಆಜ್ಞೆ (Śmd. 354. 364; Ċt. II, 110; T., M.; Tu. ಆಜ, ಆಣೆ; Te. ಆಣ, ಆನೆ). Command. 2, oath, adjuration (C.; Mhr. ಆಣ). ಹುಸಿಯಾಡೊಡೆ ದೇವರ ಪಾದದ ಆಣೆ (Śmd. 120). ಜೀಯ, ನಿಮ್ಮಡಿಗಳಾಣೆ, ಪುಸಿಯಲ್ಲ! (J. 20, 35). See Bp. 2, 19; 3, 29; 9, 49; 11, 22; 13, 16; 14, 16; 24, 14. 75; 27, 61; 28, 24; 29, 30; 32, 17. 30; 43, 15; 44, 29; 59, 3. 17; 61, 58. See ಕಣ್ಣಾಣೆ; Prv. s. ರಾಯ. — ಆಣೆ ಆಜ್ಞೆ. rep. (Ċ. Bp. 47, 9). — ಆಣೆ ಇಡಿಸು. = ಆಣೆ ಮಾಡಿಸು. (My.). — ಆಣೆ ಇಡು. To swear (My.). ಆಣೆ ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವದು (ಶಪನ, ಶಪಥ Si. 56; ಸತ್ಯ 445). — ಆಣೆ ಬಿಡಿಸು. To retract an oath (My.). — ಆಣೆ ಮಾಡಿಸು. To cause to take an oath (My.). ಕುರಾಣವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಸಿ, ಅವರ ಕಡೆಯಿಂದ ಆಣೆಯ ಮಾಡಿಸಿದನು (B. 5, 54). — ಆಣೆ ಮಾಡು. To swear (My.). ಅಳತೆಗೆಟ್ಟು ಎಂದಿಗೂ ಸರಾಯ ಕುಡಿಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ! ಎಂದು, ಆಣೇ ಮಾಡಿದನು (B. 5, 230).

ಅಣ್ಡಾರಿ âṇḍâri. Probably the same as T. ಆಣ್ಡಾರ್ (of ಆಳ್, to rule): Rulers, masters; and as a title: lord, master (Bp. 45, 54). It appears in ಅರಿವಾಳಪಾಣ್ಡಾರಿ, ಆವನಿಪಾಣ್ಡಾರಿ, ಇಬ್ಬವಪಾಣ್ಡಾರಿ, ಗುರುತನಯನಾಣ್ಡಾರಿ, ಗರುಭಕ್ತಯಾಣ್ಡಾರಿ.

ಅಣ್ಡಿ âṇḍi. A religious mendicant of the Śaivas (T., M.). See ಇಬ್ಬವತಾಣ್ಡಿಯರ್, ಕೂತಾಣ್ಡಿ.

ಅಣ್ಬ âṇba. = ಆಣ್ಮ, etc. See s. ನೀರೊಟ್ಟಿಲಾಣ್ಮ.

ಅಣ್ಮ âṇma. = ಆಣ್ಬ, ಆಳ್ಮ. A ruler, a lord, a master, a husband (ಬಲ್ಲಹ Ċt. I, 59; ಒಡೆಯ, ಬಲ್ಲಹ, ಅಧಿಪತಿ Śs.). ಚಲಪಾಣ್ಮಂ (Śmd. 63). ಇಚ್ಚೆಯಾಣ್ಮನ್ ಎಲ್ಲಿದಂ? (136). ಎರ್ದೆಗಾಣ್ಮಂ or ಎರ್ದೆಯಾಣ್ಮಂ (167). See ತೊಡಗಿಣ್ಮ, ನೀರೊಟ್ಟಿಲಾಣ್ಮ, ಪಕ್ಕಿಗಳಾಣ್ಮ, ಪಿರಿತಿನಿಯಾಣ್ಮ, ಸಗ್ಗದಾಣ್ಮ; Grj. 3, 79; J. 5, 36; 6, 26; 7, 10; 11, 22.

ಅತ â-ta3. A remote demonstrative pronoun: That man, he (Śmd. 181; C; Te. ಅತ). ಆತಂ, ಈತಂ, ಊತಂ (182). ಆತಂಗಳ್ (182). ಆತಂಗೆ (138). ಧನಮುಳ್ಳನ್ ಆವನ್, ಆತನೆ ಇನ್ನನ್, etc. (68). ಆತನಯೆ ತೋರದೊಡೆಗಳ್ ಇವು etc. (64). ಎರಡಂ ಬಗೆದಾತನುಂ ನರಕದೊಳ್ ಬೀಳ್ವಲ್ಲಿಗೆ ಏಂ ಸನ್ದೆಯಂ? (89). ಆತನ ರೂಪಂ (117). ಆತಂಗಂ ಆಕೆಗಂ ವಿಖ್ಯಾತಯಶಂ ಪುಟ್ಟಿದಂ (138). ಆತಂಗೆ ವಿಷಮನ್ ಇಕ್ಕಿದಂ (159). ಆತಂಗೆ ಕತ್ತಿಯುಂ ಮಸೆದಂ (159, o. r. -ಕತ್ತಿಗೆಯುಂ ಬೆಸಸಿದಂ). ಆತಂಗೆ ಈತಂ ತಕ್ಕಂ (159). ಆತನಿಂ ಪಿರಿಯಂ (160). ಆತಂ ಜಗದ್ವರ್ಣಂ (188). ವಿಚಾರಮಂ ತಿರ್ದುವಾತ (ಪರೀಕ್ಷಕ, ಕಾರಣಿಕ); ವಕ್ಷವಾತ (ಗೃಹ್ಯ, ಪಕ್ಷ); ವ್ಯಕ್ತಮಾಗಿ ನುಡಿಯಲ್ ಅರಿಯದಾತ (ಲೋಹಲ, etc.); ತವದ ಪಾಥೆಯಂ ಸಯ್ರಿಸುವಾತಂ (ದಾನ್ತ); ಮೇಳದಾತ (ಪರಿಹಾಸ, ದ್ರವ, ನರ್ಮ); ಆನೆಯನ್ ಏರುವಾತ (ನಿಷಾಧ, etc. Hlâ.). ಒಳ್ಳಿತ ನುಡಿಯುಳ್ಳಾತನು (ವದನೇಪ್ಸಿತ); ನುಡಿಯ ಬಲ್ಲಾತನು (ವದ, etc.); ನಿದ್ರೆಗೆಯ್ದಾತನು (ನಿದ್ರಾಣ, etc.); ಮುನಿಸುಳ್ಳಾತನು (ಲೋಘಿ, ಮತ್ಸರ); ಏಡಿಸುವಾತನು (ಗರ್ಹ್ಯವಾದಿ, ಕದ್ವದ); ತನ್ನ ಒಡಲ ಹೊರೆವಾತನು (ಆತ್ಮಮ್ಭರಿ, ಕುಕ್ಷಿಮ್ಭರಿ); ಹರಿದು ಹೋಪಾತನು (ಅತಿಜವ, etc. Nr.). ಪೆರರ ಕಾಡುವಾತಂ (Kk. 37; Śm. 46). ಆತನ ತಮ್ಮನ್ ಈತನೆನ್ನು, ಮಾತಿನಿನ್ದ ತಿಳಿಯ ಬಹುದು (Prv.). — See the note concerning ಅವ.

ಆತಂಕ â-taṅka. = ಅಟಂಕ. Obstacle, hindrance (My.; ಅಡ್ಡಿ Cb.; M.; not Sk.). 2, *sickness, disease,* fever (ರೋಗಾವಳಿ Nn. 66). 3, *fear, apprehension* (ಭೀತಿ 66; Śmd. 159; Bp. 52, 35). 4, the sound of a bell, drum or tabor (ಘಣ್ಟೆಮ್ಮು ದಂಗಡಿಣ್ಡಿಮುರವ Nr. 66). 5, a messenger (ದೂತನು, o. r. ಆಳ್, 66).

ಆತಂಕಶರೀರ âtaṅka-śarîra. A weak, timid man (ಕ್ಲೀಬ, ಪೆದಬಿದವನು Nn. 146, o. r. ರೋಗಸ್ಥನು).

ಆತಂಕಿಸು âtaṅkisu. = ಅಟಂಕಿಸು. (My.).

ಆತಂಚನ â-tañcana. Causing to shrink or to coagulate 2, *casting butter-milk into fresh milk to turn it* (ಹೆಪ್ಪು ಕೊಡುಹಂ Nr.; ಹಾಲಿಗೆ ಹೆಪ್ಪು ಹಾಕೋಣ G.). 3, a coagulant. 4, *calcining, adding a powder or flux to metals in fusion; the powder or flux so used.* 5, *speed, velocity* (ವೇಗ Nr.). 6, *gratifying, satisfying* (ತಣ್ಪು ಮಾಪುಹಂ Nr.).

ಆತತ â-tata. Spread, extended, stretched, large (Bp. 19, 34).

ಆತತಾಯಿ âtatâyi. *An assailant, a felon, a murderer, a thief,* etc.

ಆತಪ â-tapa. *Heat of the sun; sunshine* (ಬಿಸಿಲು Nn. 100. 123).

ಆತಪತ್ರ âtapa-tra. A parasol. See ತಟಿ².

ಆತಪತ್ರಭೇದ âtapatra-bhêda. A kind of parasol. See ತಟಿ³.

ಆತಪತ್ರಾದಿಛಾಯೆ âtapatra-âdi-ċhâyĕ. The shade of a parasol and of other things. See ನೆಬಿಲ್.

ಆತಪಪಕ್ಷಿ âtapa-pakshi. = ಆತಾಪಿ. (ಚಿಲ್ಲ, ಮುಣ್ಡುಮುಳುಕ Mr. 171, o. r. ತಪಪಕ್ಷಿ).

ಆತಪವಾರಣ âtapa-vâraṇa. = ಆತಪತ್ರ. (My.; ಕೊಡೆ G.).

ಆತಪ್ತ â-tapta. Blazed, heated. (My.).

ಆತರ â-tara. *Money paid for being ferried over a river, passage money, freight.*

ಆತಾಪಿ âtâpi. *N. of the bird Falco cheela, the Bengal kite.*

ಆತಾಯಿ âtâyi. *The Falco cheela.*

ಆತಿ âti. = ಅಟಿ, etc. Going. 2, *the bird Turdus ginginianus.*

ಆತಿಥೇಯ âtithêya. Proper for an atithi, hospitable. 2, *hospitality.*

ಆತಿಥೇಯಿ âtithêyi. *Hospitality.*

Digitized by Google

ಆತಿಥ್ಯ âtithya. = ಅತಿಥೇಯ. 2, *hospitality*. 3, a guest.

ಆತೀರ್ಣ â-tîrṇa. Crossed, passed over. (My.).

ಆತು âtu. = ಆನ್ತು. P. p. of ಆನು 2, q. v.

ಆತು âtu. A raft, a float. (R.).

ಆತುಮ âtuma. Tbh. of ಆತ್ಮ (Mr. 531; C.).

ಆತುರ âtura. *Diseased*. 2, agitated by a morbid desire. 3, longing for, great desire (ಉತ್ಕಲಿಕೆ Nn. 164; Mr. 446; ಬಯಕೆ ಆಶೆ G.; not Sk.). 4, agitation, excitement; — haste, hurry (C.; ಅವಸರ G.; Tĕ.; not Sk.). ಆತುರದ ಬಯಕೆ (ಮನೋರಥ Mr. 329). See Bp. 6, 13; 26, 46; 46, 35; 52, 3; 54, 44; B. 2, 9; 4, 182; ವಿಷಯಾತುರ.— ಆತುರಪ್ಪುತು. -ಂಪಡು. To feel desire (Bp. 26, 42).— ಆತುರವಡಸು. -ಅಡಸು. To be hasty, etc. (Bp. 57, 49).

ಆತುರಗಾರ âtura-gâra. A man who acts hastily or inconsiderately (My.; ಅವಿಮೃಶ್ಯಕಾರಿ, ಜಾಲ್ಮ Si. 356). ಆತುರಗಾರನಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಮಟ್ಟು (Prv.).

ಆತುರತೆ âturatĕ. Desire (Grj. 5, 44).

ಆತುರಿಸು âturisu. To feel desire, etc. (Grj. 6, 6; Rsv. 11, 125).

ಆತುಷ್ಟಿ â-tushṭi. Complete satisfaction (My.). 2, to the full satisfaction of one's desire (My.).

ಆತೆ âtĕ. = ಜಾತೆ. A cockroach (My.; ಅಕ್ಕಳೆ Mg.; T. ಕರ್ಕ್ರಾತ್ತು; Tĕ. ಪಂಟಿ).— ಆತೆಹುಳು. = ಆತೆ. (My.).

ಆತೋದ್ಯ â-tôdya. To be struck. 2, *a musical instrument*.

ಆತ್ತ âtta. Seized, taken away; — undertaken, begun; — accepted; — received, got. (Grj. 6, 13; 9, 56).

ಆತ್ತಗನ್ಧ âtta-gandha. One whose smell is taken away, one who is throttled; one whose pride is humbled (ಸೊಕ್ಕು ಇಳಿದವನು G.).

ಆತ್ತಗರ್ವ âtta-garva. *Humbled, humiliated.*

ಆತ್ಮ âtma. = ಆತುಮ. (In Sk. always masculine). *The soul, the principle of life and sensation, the individual soul* (ಪುದ್ಗಲ, ಸಂಸಾರಿ Nn. 96; ಜೀವಸ, ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞ Mr. 29; ಜೀವಾತ್ಮ G.). 2, the self (ತನ್ನ G.). 3, = ಧರ್ಮ (Mr. 464). 4, nature, disposition, character (ಸಹಜ, ಸ್ವಭಾವ 464). 5, *understanding, intellect;* the mind (My.; ಮನಸು G.). 6, *the soul of the universe* (ಸರ್ವೆಲ್ಲದವ Kk. 69; Bp. 54, 13; Dp. 62 pallavi). 7, the human person or whole body considered as one (Bp. 51, 16. 26-30, where it is opposed to ಅಂಗ, ಜೀವನು and the higher Śiva or ಪರಮಾತ್ಮನು). 8, *care, effort.* 9, *firmness* (ಧೈರ್ಯ G.; Bp. 24, 13). 10, the body (ಶರೀರ G.). 11, wind, air. 12, the sun. 13, fire.— Note regarding the *gender* of ಆತ್ಮ in K.: No. 1, the soul (ಜೀವಾತ್ಮಂ Cm.), appears as *masculine* Śmd. 45. 46; ಆತ್ಮನು = ಕಂ Nn. 7, = ಪಂಕ 8, = ಅನ್ತರ 77, = ಬ್ರಹ್ಮ, ಪರಮಾತ್ಮ 79, = ಪುದ್ಗಲ 96, = ಅಷ್ಟಕ್ತ 142; again ಆತ್ಮನು = ಭಾವ Si. 458, = ಪುರುಷ 461; ಸರ್ವೆಲ್ಲದವ Kk. 69. No. 7 is used in the *masculine* gender by the Bp.; 51, 30 the *masculine* gender is required throughout, ಆತ್ಮವು (which *also* appears there in the printed copies) is a mistake of the copyist.— Wheresoever ಆತ್ಮ means *mind, heart,* it is *neuter;* see Bp. 2, 11; 18, 6; 22, 53; 26, 57; 28, 53; 33, 5; 35, 24; 38, 24; 39, 15. 31; 45, 13; 48, 10. 27; 49, 33; 53, 23; 57, 3. 17. Bp. 24. 13, where it means *courage* (firmness), it stands in the *neuter*.— A non-christian Hindu has given ಪವಿತ್ರವಾದ ಆತ್ಮನು (masculine) as the translation of "the holy ghost" (B. 5, 279).

ಆತ್ಮಕ âtmaka. Belonging to the nature or essence of a thing, of the same nature as, having the characteristic nature or form of, being composed of, etc. See *e. g.* ಅಕ್ಷರಾತ್ಮಕ, ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ; Bp. 3, 47; 46, 4.

ಆತ್ಮಗುಪ್ತೆ âtma-guptĕ. *The plant Mucuna pruritus* Hook.; according to others: Cowhage (cowatch). See ಅಜಡೆ, ನಸುಕುನ್ನಿ, ಆತ್ಮವರ್ತಿ.

ಆತ್ಮಘಾತ âtma-ghâta. = ಆತ್ಮಘಾತಕ No. 1. (My.).

ಆತ್ಮಘಾತಕ âtma-ghâtaka. Suicide (My.; Bp. 44, 8). 2, heresy, schism.

ಆತ್ಮಘಾತಕಿ âtma-ghâtaki. One guilty of self-murder (My.).

ಆತ್ಮಘೋಷ âtma-ghôsha. *A crow.* 2, a cock.

ಆತ್ಮಜ âtma-ja. *A son* (ತನುಜ, ಮಗನು Nn. 48). 2, the hair of the head (ಕಚ, ಮಣ್ಡೆಯ ಕೂದಲ್ 48). 3, seminal fluid (ರೇತ, ಇನ್ದ್ರಿಯ 48). 4, Kâma (ಮನೋಜ, ಕಾಮನು 48). 5, understanding, etc. (ಬುದ್ಧಿ 48). 6, the vêdas (ನಿಗಮ, ವೇದ 48).

ಆತ್ಮಜಾತ âtma-jâta. A son (My.).

ಆತ್ಮಜಾತೆ âtma-jâtĕ. A daughter (My.).

ಆತ್ಮಜೆ âtma-jĕ. A daughter (Bp. 5, 49). See ದಿನಕರಾತ್ಮಜೆ, ಮೇನಕಾತ್ಮಜೆ.

ಆತ್ಮಜ್ಞ âtma-jña. Self-knowing. 2, a sage. (My.).

ಆತ್ಮತತ್ವ âtma-tatva. The true nature of the individual or of the universal soul. (R.).

ಆತ್ಮತೆ âtmatĕ. The state of having the nature of —, of being this or so. See ಅಭೇದಾತ್ಮತೆ, ಪೃಥಗಾತ್ಮತೆ. 2, spirituality.

ಆತ್ಮದ್ರೋಹಿ âtma-drôhi. Self-tormenting, fretful, miserable. (My.).

ಆತ್ಮನಿವೇದನ âtma-nivêdana. Offering one's self as a living sacrifice to the deity. See ಅಷ್ಟವಿಧಭಕ್ತಿಕ್ರಿಯೆ.

ಆತ್ಮನೇಪದ âtmanê-pada. Word to one's self: the middle voice of a verb, the medium (Sk.; in My. a verb followed by ಕೊಳ್ಳು has been called so, *e. g.* ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳು, ಅಳಿಸಿಕೊಳ್ಳು).

ಆತ್ಮಭವ âtma-bhava. A son (Bp. 25, 17).

ಆತ್ಮಭವೆ âtma-bhavĕ. A daughter (My.).

ಆತ್ಮಭೂ. âtma-bhû. -ಭುವ. Self-born, self-existent. 2, *Brahmâ.* 3, *Vishṇu.* 4, *Kâma.*

ಆತ್ಮಮಲ âtma-mala. The soul's sin (Bp. 57, 63).

ಆತ್ಮಮ್ಭರಿ âtmam-bhari. *Nourishing only one's self, selfish, greedy.*

ಆತ್ಮಯೋನಿ âtma-yôni. = ಆತ್ಮಭೂ. (My.).

ಆತ್ಮವಂಚಕ âtma-vañcaka. Self-deceiver. (My.).

ಆತ್ಮವಂಚನೆ âtma-vañcanĕ. Self-delusion. (My.).

ಆತ್ಮವರ್ತಿ âtma-varti. The plant Cowatch, Carpopogon pruriens Roxb. (ಮರ್ಕಟಿ, ನಸುಗುನ್ನಿ Mr. 145). See ಆತ್ಮಗುಪ್ತೆ.

ಆತ್ಮವಿದ್ âtma-vid. Self-knowing, sensible. 2, one who knows the nature of the soul; a wise man, a sage.

ಆತ್ಮವಿದ âtma-vida. Tbh. of ಆತ್ಮವಿದ್. (Abhâ. 1 sum.).

ಆತ್ಮಸ್ತುತಿ âtma-stuti. Self-praise (C.).

Digitized by Google

ಆತ್ಮಾರ್ಥ âtma-artha. One's own sake; for the sake of one's self (Bp. 27, 24).

ಆತ್ಮಾರ್ಪಣ âtma-arpaṇa. = ಆತ್ಮನಿವೇದನ. (My.; see ಅಷ್ಟವಿಧ ಭಕ್ತಿ ಕ್ರಿಯೆ).

ಆತ್ಮಿಕ âtmika. = ಆತ್ಮಕ. See ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ.

ಆತ್ಮೀಯ âtmîya. *Own, relating to self.* 2, *related, cognate, dear.* 3, relating to the soul of the universe (My.; not Sk.).

ಆತ್ಮೇಶ âtma-îśa. Master of one's self; God. 2, a husband. (My.).

ಆತ್ಮೋದ್ಭವ âtma-udbhava. A son (Bp. 2, 3).

ಆತ್ಯಾರ âtyâra. Tbh. of ಆದಿತ್ಯವಾರ (S. Mhr.).

ಆತ್ರೇಯ âtrêya. Originating from Atri; a descendant of Atri. 2, Durvâsa (My.; Cb.). 3, the moon (My.; Cb.).

ಆತ್ರೇಯಸ âtrêyasa. = ಆತ್ರೇಯ. (My.).

ಆತ್ರೇಯಿ âtrêyi. *A woman in her courses.*

ಆತ್ರೇಯಿಕೆ âtrêyikĕ. *A woman in her courses.*

ಆತ್ವ âtva. The letter *â* (ಆಕಾರ Śmd. 63. 68. 69. 219).

ಆಥರ್ವಣ âtharvaṇa. Relating to Atharva. 2, *the atharva vêda.*

ಆದ **â9-da6. 1.** = ಆಸ 1. Abbreviation of an ಆಯ್ದ (ಆಗಿದ). Relative P. p. of ಆಗು 1, q. v. See ಆಯ್ 1.

ಆದ **â8-da6. 2.** An abbreviation of ಆಯ್ದ. Relative P. p. of (ಆಯ್ 2), ಆಯು. See ಆದು.

ಆದ â-da. Taking, receiving. See ದಾಯಾದ.

ಆದಂ **(âda1-am̊5).** Further; in particular; prominently (Rśv. 8, 99); but (ಅಥಕ Śmd. 391; Śm. 58; ಪೀನಗ್ರ ಹಣದಿನ್ದ Śmd. 102. 160 Cm.; ವಿಶೇಷದಿನ್ದ 117. 352 Cm.; ಪಿರಿದು, ನಾಡೆ, etc., ಅತ್ಯರ್ಥಂ Ct. II, 25).

ಆದರ â-dara. Respect shown to a person or thing, regard, notice, care;—reverence, homage (Sk.; My.). 2, a man who feels timid from veneration, one who reverences or honours excessively (ತನ್ನ ಸೋಲುವ ನುಡಿದು ಕೊಪ್ಪಂ Mr. 237). 3, kind treatment by words and deeds, attention and courtesies, regalement; kindness (not Sk.; My.; Tĕ.); patronizing (Mhr.); encouragement by words, consolation (My.). See Ch. v. 41; Bp. 57, 17; ಸಾದರ.

ಆದರಣೀಯ â-daraṇîya. Respectable; to be attended to (Rśv. 13, 13).

ಆದರಣೆ â-daraṇĕ. = ಆದರ. (My.). See ಅನಾದರಣೆ.

ಆದರಿಕ âdarika. A man who shows respect to a person, etc. (My.; not Sk.); also: a helper in time of trouble (My.).

ಆದರಿಸು âdarisu. To respect, to pay regard to, to honour; to do an act of kindness; to treat kindly; to regale; to encourage. See Śmd. 142. 408; Grj. 4, 72; Bp. 4, 47; 5, 66; 24, 13; 40, 87; 41, 17; 44, 54; 45, 39; 51, 3. 22; 59, 25; Mr. 5; Kk. 30; Bh. 8, 26, 4; J. 2, 24; 3, 10; 4, 66; 5, 33; 10, 15. 28. 29. 49; 12, 4; 14, 31; 15, 45; 24, 75; 27, 14. 19; 32, 14; 34, 29. 2, to enjoy (Grj. 10, after 98).

ಆದರ್ಪಿಸು â-darpisu. To inflict pain, to pain, to humble (Abh. P. 1, 95).

ಆದರ್ಶ â-darśa. *A looking-glass, a mirror.*

ಆದರ್ಶನ â-darśana. Showing. 2, a mirror (ಕನ್ನಡಿ Mr. 205).

ಆದಲೆ **(â13-talĕ).** The fore-part of the head; front; facing, fronting (ಮುಮ್ಮೊಗ Ct. II, 111; ಮುಮ್ಮೊಗ, ಅಭಿಮುಖ Ss.). ಆನೆಯಾದಲೆಯ ಮುತ್ತು ತನ್ನ ಬಲುಮೆಯ ಅಂಗನೆಗೆ ಈಯೆ (Râghc. 17, 70).

ಆದಾನ â-dâna. Giving or appropriating to one's self; taking, seizing. 2, *accepting, acceptance.* 3, taking away or off.

ಆದಾನು **â-dânu.** = ಆದಪನು, ಆದಹನು (see ಆಗು 1 & ಆನು 4). On account of the peculiar use of ಆನು (in opposition to ಆನೆ 1) this term means "he may become, he perhaps becomes, etc." (C.). Conjugation: ಆದೇನು, I may become, etc.; ಆದೀ (2nd p.), ಆದಾನು, ಆದಾಳು (3rd p. fem.), ಆದೀತು (3rd p. neut., B. 1, 3), ಆದೇವು (1st p. pl.), ಆದೀರಿ (2nd p., B. 5, 59), ಆದಾರು (3rd p. masc. and fem.), ಆದಾವು (3rd p. neut.). ಹೀಗೆ ಆದೀತು (ಸವ್ಯಜ್ಞ Si. 469).

ಆದಾಬು âdâbu. Respects, salutation (My.; Br., H.; *cf.* ಅದಬು).

ಆದಾಯ â-dâya. Taking, receiving. 2, receipt, gain, income (My.; B. 4, 81).

ಆದಿ âdi. 1. Beginning (ಮೊದಲು Nn. 111; ಮೊದಲ್ Mr. 460). 2, *first, prior* (ಆದ್ಯ 460; ಪಾಳಿ, ಪೂರ್ವ Nn. 31). 3, at the end or in the middle of a compound: *etc., and so on.* 4, the nominative case (Kâvy. I, 2, 41). — ಆದಯ್ಯ. -ಆಯ್ಯ. N. (Bp. 29, 8; My. among Vaiśyas). — ಆದಿಯನ್ತ್ಯ (instead of ಆದ್ಯನ್ತ್ಯ). The beginning and the end (Bp. 50, 69).

ಆದಿ âdi. 2. Eating. See ಮಾಂಸಾದಿ.

ಆದಿ âdi. 3. Tbh. of ಆಧಿ 2. Anxious reflection, etc. (My.). ಆದಿ ಹಿಡಿದ ಮನುಷ್ಯಗೆ ಆದೇ ಮುಪ್ಪು (Prv.).

ಆದಿಕ âdika. At the end of compounds: beginning with, etc., and so on (Bp. 24, 48; 41, 18; 51, 16; 54, 67; 57, 73).

ಆದಿಕಥೆ âdi-kathĕ. A tale of the past, a legend (ಪುರಾಣ Mr. 519; ಪುರಾಣ, ಮೊದಲುಕಥೆ Nn. 138).

ಆದಿಕಾರಣ âdi-kâraṇa. *A primary cause.*

ಆದಿಚಣ್ಡೇಶ âdi-caṇḍêśa. N. (Bp. 58, 26).

ಆದಿಜ âdi-ja. Born at first (Bp. 8, 47).

ಆದಿತಾಳ âdi-tâḷa. A mode by which musical time is measured (My.; Tĕ.).

ಆದಿತೇಯ âditêya. A son of Aditi: *a deity.*

ಆದಿತ್ಯ âditya. A son of Aditi: *a deity.* 2, *the sun.* 3, a deity of a particular class, *one of the twelve Âdityas.* 4, N. of a metrical foot (Ch.). ಆದಿತ್ಯ ಮೊದಲಾದ ನವಗ್ರಹಂಗಳ್ (ಗ್ರಹ Nn. 33). — ಆದಿತ್ಯಭಟ್ಟ. N. (Bp. 55, 17).

ಆದಿತ್ಯವಾರ âditya-vâra. = ಆತ್ವಾರ, ಆಯಿತವಾರ, ಆಯಿತ್ವಾರ. Sunday (C.).

ಆದಿತ್ಯಸುತಸುತ âditya-suta-suta. The sun's son's son, *i. e.* Vṛishakêtu, who is the son of Karṇa, who is the sun's son (J. 8, 34).

ಆದಿದೀಪಕ âdi-dîpaka. A kind of dîpaka (Kâvy. III, 3, B, 39-47).

ಆದಿದೇವ âdi-dêva. The first god, the creator (Bp. 27, 27).

ಆದಿಪರ್ವ âdi-parva. First section or chapter, title of the first book of the Mahâbhârata (Bp. 5, 2). 2, the yugâdi feast (My.).

ಆದಿಪುರುಷ âdi-purusha. A first male or progenitor (Bp. 43, 41).

ಆದಿಪ್ರಮಥ âdi-pramatha. A first pramatha (Bp. 10, 20-26).

Digitized by Google

ಆದಿಪ್ರಸಾದಿ âdi-prasâdi. The first prasâdi (Bp. 18, 50).

ಆದಿಮ âdima. *First, prior, original.*

ಆದಿಮಹಾಕವಿ âdi-mahâ-kavi. A great (Kannaḍa) poet of the past (Šmd. 31).

ಆದಿಮಾರ್ಗ âdi-mârga. The way or wise of old (Šmd. 11. 207).

ಆದಿಯಮಕ âdi-yamaka. A yamaka that occurs at the beginning of a pâda (Kâvy. III, 2, B, 3).

ಆದಿಯುಗ âdi-yuga. The first age of the world (Bp. 2, 5).

ಆದಿರಂಗ âdi-ranga. A name of Srîrangapaṭṇa or Seringapatam in Mysore (My.).

ಆದಿವಾರ âdi-vâra. = ಆದಿತ್ಯವಾರ. (My.; Tĕ.).

ಆದಿವಿಭಕ್ತಿ âdi-vibhakti. The nominative case (Kâvy. I, 2, 36).

ಆದಿವೃಷಭೇಂದ್ರಾವತಾರ âdi-vṛishabhêndrâvatâra. The avatâra of the first Vṛishabhêndra (Bp. 61, 92).

ಆದಿಶಕ್ತಿ âdi-šakti. The (or a) first Šakti (Bp. 55, 49).

ಆದಿಶಿವಲಿಂಗ âdi-šivalinga. The first šivalinga (Bp. 1 sum.).

ಆದಿಶೇಷ âdi-šêsha. The sovereign of the serpent race (My.; Tĕ.).

ಆದಿಷ್ಟ â-dishṭa. Advised, enjoined, commanded. See ಅನಾದಿಷ್ಟ, ಪ್ರತ್ಯಾದಿಷ್ಟ.

ಆದೀಕ âdîka. Profit, gain, income (C.).

ಆದೀನವ âdînava. *Distress, pain.* 2, *a fault.*

ಆದು âdu. = ಆಯ್ದು. P. p. of ಆಯು. See ಆದ 2.

ಆದೃತ â-dṛita. *Respected.* 2, *respectful.* 3, diligent.

ಆದೇಯ â-dêya. To be given to one's self, to be taken or received. 2, a gift (My.).

ಆದೇಶ â-dêša. Pointing out, indicating. 2, information. 3, precept. 4, *an order, a command* (ಆಜ್ಞೆ, etc., ಪೇಳ್ವುದು Mr. 440). 5, a substitute (Šmd. 28. 30. 63. 78. 103. 119. 131. 142. 169. 179, etc., etc.; Kâvy. I, 3, 60-63. 75. 76; I, 5, 24-26). — ಆದೇಶವಾಗು. -ಆಡು. To indicate, to say (Bp. 40, 47).

ಆದೇಶತೆ âdêšatĕ. The state of being a substitute; a substitute (Šmd. 104).

ಆದೇಶತ್ವ âdêšatva. = ಆದೇಶತೆ. (Šmd. 104 Cm.).

ಆದೇಶಿ â-dêši. Instructing; ordering; predicting. 2, *an astrologer.*

ಆದೇಷ್ಟೃ â-dêshṭṛi. An adviser, a director. 2, *a person instituting the performance of a sacrifice.*

ಆದೋಹಲ â-dôhala. Longing after, desirous (Bp. 44, 31).

ಆದ್ಯ âdya. *Being at the beginning, first, initial.* 2, an initial syllable (Šmd. 290; ಮೊದಲಕ್ಷರ Cm.). 3, being at the head; an unprecedented or excellent man (ಪೂರ್ವಕವಿ, ಪುರಾತನಕವಿ Šmd. 206. 289 Cm.). See Bp. 24, 69; 27, 76; 29, 7; 32, 57; 44, 44; 49, 25; 56, 55; 61, 80. 4, and so on, etc. (Bp. 26, 7; 53, 5; 54, 4). — ಆದ್ಯಕವಿ N. of Vâlmîki, the author of the Râmâyaṇa (My.).

ಆದ್ಯನುಪ್ರಾಸ âdi-anuprâsa. An anuprâsa that occurs at the beginning (Kâvy. III, 2, B, 33).

ಆದ್ಯಂತಪ್ರಾಸ âdi-anta-prâsa. A kind of alliteration (Ch.).

ಆದ್ಯಮಾಷಕ âdya-mâshaka. *A weight of five gunjâs,* about 17½ grains troy.

ಆದ್ಯೂನ âdyûna. *Voracious* (ಹೊದರಿಕ, ತನ್ನನ್ ಆರಯ್ವಂ Mr. 231).

ಆದ್ಯೆ âdyĕ. Pârvatî and the other âdišaktis (My.; Čb.). 2, the earth (Čb.).

ಆದ್ಯೋತ â-dyôta. *Light, splendour.*

ಆಧಾನ â-dhâna. Putting near or upon, placing, depositing. 2, appropriating to one's self, taking, holding, possessing; the containing anything, the being in possession of a thing. 3, a deposit, a pledge. 4, a surety. 5, assigning, employing. 6, a receptacle. 7, conception. See ಅತ್ಯಾಧಾನ, ಗರ್ಭಾಧಾನ, ಗ್ರಾಮಾಧಾನ, ಸಮಾಧಾನ.

ಆಧಾರ â-dhâra. Holding, keeping. 2, support, aid; means (C.). 3, sanction, authority, foundation (C.). 4, *a dike, a dam* (ಹರಹುಬತ್ತಿದುದು Mr. 4, 16; see s. ಕಟ್ಟೆ 1). 5, *a pond.* 6, *a receptacle* (ಆತಯ, ಆಶ್ರಯ Nn. 94; ಆಶ್ರಯ 121). 7, a canal (ನೀರಿನ ಕಾಲಿವೆ Čb.). 8, the sense of the locative case (Šmd. 162).

ಆಧಾರತೆ â-dhâratĕ. The state of being supported. See ಆ ಸಾಧಾರತೆ.

ಆಧಾರಸ್ಥ âdhâra-stha. A man of property (C.).

ಆಧಾರಿ âdhâri. = ಆಧಾರಸ್ಥ. (My.).

ಆಧಿ â-dhi. 1. Putting, placing; place, situation. 2, *location, site.* 3, *a deposit, a pledge; a pawn.* See ಭೋಗ್ಯಾಧಿ, ಸಮಾಧಿ.

ಆಧಿ âdhi. 2. = ಆದಿ 3. Thinking, thought. 2, care, anxious reflection, *mental agony, anxiety* (Bp. 40, 66). 3, *a calamity.* See ವ್ಯಾಧಿ.

ಆಧಿಕ್ಯ âdhikya. Excess, abundance; high degree; superiority; a superior man. See Bp. 18, 97; 31, 2.

ಆಧಿದೈವಿಕ âdhidaivika. (fr. ಅಧಿದೇವ). Relating to or arising from a tutelary or presiding deity. (My.).

ಆಧಿಪತ್ಯ âdhipatya. *(fr.* ಅಧಿಪತಿ). Supremacy, sovereignty, power, authority (Bp. 5, 19).

ಆಧಿಭೌತಿಕ âdhibhautika. (fr. ಅಧಿಭೂತ). Relating to or coming from beings. (My.).

ಆಧೀನ âdhîna. (fr. ಅಧೀನ). Subject, dependent; come into the possession of somebody (B. 4, 227; Bp. 41, 11); — subjection, control, charge (My.).

ಆಧೂತ â-dhûta. *Shaken.*

ಆಧೃತ â-dhṛita. Held, kept, brought, supported. See ಅಧೃತತೋಯ s. ಅಗತೆ.

ಆಧೇಯ â-dhêya. To be deposited or placed; to be pledged or mortgaged, etc. (My.).

ಆಧೋರಣ âdhôraṇa. *An elephant-driver.*

ಆಧ್ಯಾನ â-dhyâna. *Remembering with regret, pensive or sorrowful recollection.*

ಆನ್ ân. 1. = ಆಂ 1, etc., ಆನು 1. I.

ಆನ್ ân. 2. = ಆ 13, ಆನು 2. P. p. ಆನ್ತು (Šmd. 286). To be or become contiguous to, to touch, to join; to meet (Tĕ.; *cf.* ಆಣೆ 3). ಮಲೆದು ನರನೊಳ್ ಆನ್ಪಂ ಗಾನ್ಪಂ (Šmd. 275). ಆನ್ಪೆವು ಕೃಪನಂ ಸಂಗ್ರಾಮದೊಳ್ (255). ಆನ್ಪೆವು ಆರಾತಿಯಂ (255). ದನ್ತಿಘಟೆ ದನ್ತಿಘಟೆಯೊಳ್ ಆನ್ತು ಮೊಗಮ್ ಇಕ್ಕೆಯುಂ (Abh. P. 13, after 76). ವೃಷಭಾಯತದೊಳ್ ಆನ್ತ ಭಟರ್ (J. 16, 12). 2, to be upheld, to rest on. ಇಕ್ಷ್ವಾಕುವಂಶಮ್ ಎನ್ನಲ್ಲಿ ಬನ್ದು ಆನ್ತುದು (J. 18, 16). 3, to

Digitized by Google

lean against, as against a wall, to recline on, as on a pillow (C. as ಆನು; Tĕ.). 4, to lean, to bend (v. i., My. as ಆನು). ಪಿಡಿ ಮುಷ್ಟಿಸಗೆ ಆನ್ತು, ನಿನ್ದು (Rsv. 5, 65). 5, to be arrested, (to rest), to be slow (C. as ಆನು, q. v.). 6, to lay hold of, to hold (ಧಾರಣ Šmd. Dh.; ಧರಿಸು Šmd. 97. 241 Cm.; ತಳೆ 241 vritti; ಪಡೆ 171 vritti, ತಾಳ್ Cm.); to put on; to take, to assume; to have; to seize; to receive; to support, as the head; to bear, to endure, to suffer. (Tĕ.; cf. ಅಳ್ 1). See Grj. 9, 26. 110; Bp. 2, 39; 6, 21; 26, 44; 27, 17. 64; 38, 14; 52, 43; 60, 58; Šm. 40; Kk. 18. 72; Rsv. 2, 46. 47; 4, 117; 5, 65. 126; 6, 3; 6, after 11; 6, after 137; 8, 116. 124; 11, 10; 13, after 77; 13, 95; J. 3, 17. 21. 27; 11, 11. 25; 12, 51; 13, 63; 17, 21; 21, 20; 28, 41; 29, 32; 33, 21; 34, 2; Bh. 1, 10, 26; Č. Bp. 47, 14; ಅಡ್ಡಾನ್, ಇದಿರಾನ್. — ಆನಾನ್. -ಆನ್. rep. (Bp. 33, 9).

ಆನ âna. 1. = ಆದ 1. Relative P. p. of ಆಗು 1.(T.). — ಆನು.-ಉ 9. = ಆನುಂ, ಆದರೂ. ಅವುದಾನೊನ್ದು (Šmd. 241). ಆವನಾನೊಬ್ಬನು (Nr.). ಒನ್ದಾನೊನ್ದು (Si. 471. 497). ಏನಾನು (Hlâ.). See ಎಷ್ಟಾನೆಷ್ಟು. — ಆನುಂ.-ಉಂ 1. Soever; even (Šmd. 390). ಎತ್ತಾನುಂ (391. 395. 201), ಎಲ್ಲಿಯಾನುಂ (390), ಎನ್ದಾನುಂ, ಎರಡಾನುಂ, ಒನ್ದಾನುಂ, ನೂಱಾನುಂ, ಪತ್ತಾನುಂ (391), ಏನಾನುಂ (3. 241; Rsv. 13, 6. 27). ಇನಿಸಾನುಂ (Rsv. 13, after 96). ಎನ್ತಾನುಂ (13, after 26; Čh. v.281). ಆರಾನುಂ (Abh. P. 9, 68).

ಆನ âna. 2. = ಅನ್ನ 1, (ಆನೆ 4). See ಅಡ್ಡಾನ, ತಳ್ಳಾನ, ನೆಟ್ಟಾನ.

ಆನ âna. Inhalation; breathing. See ಅಪಾನ, ಉದಾನ, ವ್ಯಾನ.

ಆನಕ ânaka. *A kettle-drum.* 2, *a large drum, beaten at one end* (ತಮಟೆ My.). 3, thunder (ಗುಡುಗು G.). 4, a small drum, a tabor, a tambourine (ಮದ್ದಲೆ G.).

ಆನಕದುನ್ದುಭಿ ânaka-dundubhi. *Vasudêva, the father of Krishna.*

ಆನತ â-nata. *Bent, bowed, stooping;* pacified; humbled; submissive, obedient; saluted reverently. See Šmd. 169; Čh. v. 180; Nn. 1; Kâvy. I, 1a, 1.

ಆನದ್ಧ â-naddha. Bound, tied. 2, *a drum in general* (ಮದ್ದಲೆ ನಗಾರಿ ಮುನ್ತಾದ ವಾದ್ಯ G.). See s. ಪಂಚಮಹಾವಾದ್ಯ.

ಆನನ ânana. *The mouth; the face.*

ಆನನ್ದ â-nanda. *Happiness, joy, delight.* 2, the forty-eighth year of the cycle of Jupiter. (My.). 3, a N. (Bp. 37, 50). — ಆನನ್ದದಿನ್ದ ಇರ್. To be glad, etc. (Bp. 19, 31; B. 5, 183). — ಆನನ್ದ ಪಡು. To rejoice, etc. (B. 3, 81; 4, 207). — ಆನನ್ದವ್ಪಡು. -ಂ-ಪಡು. = ಆನನ್ದ ಪಡು. (Sš. 96). — ಆನನ್ದವೊನ್ದು. -ಒನ್ದು or ಪೊನ್ದು. To become happy, etc. (Bp. 27, 12).

ಆನನ್ದಕರ ânanda-kara. Exhilerating, gladdening, making happy (Čh. v. 222; Bp. 13, 30).

ಆನನ್ದಕಾರಕ ânanda-kâraka. = ಆನನ್ದಕರ. (My.; ಮೋದಕ G.).

ಆನನ್ದಜಲ ânanda-jala. Tears of joy (ಅಶ್ರು, ಬಾಷ್ಪ Mr. 316).

ಆನನ್ದಥು ânandathu. *Happiness, joy.*

ಆನನ್ದನ â-nandana. Making happy. 2, *the courteous treatment of a friend or guest.*

ಆನನ್ದಭೈರವಿ ânanda-bhairavi. A kind of râga or tune (Dp. 30).

ಆನನ್ದವೃಕ್ಷ ânanda-vriksha. The tree Jonesia asôka (ವಂಜುಲ, ಅಶೋಕ Si. 137).

ಆನನ್ದಿತ â-nandita. Rejoiced, delighted, happy (Bp. 1, 59; 61, 59).

ಆನನ್ದಿಸು ânandisu. To rejoice, etc. (Bp. 10, 38; 24, 36; 25, 45; 39, 70; 47, 42; 53, 24; 64, 58. 69).

ಆನಮ â-nama. Bending, bending down. See ಕೂನ್.

ಆನಮಿಸು â-namisu. To bend down, to salute reverently (Bp. 46, 10; My.).

ಆನಯ â-naya. Bringing. See ತರ್.

ಆನರ್ತ â-narta. *A stage, a theatre.* 2, war.

ಆನಸು ânasu. = ಆನಿಸು, q. v. (S. Mhr.).

ಆನಾಯ â-nâya. *A net.*

ಆನಾಯ್ಯ â-nâyya. To be brought near. 2, *the southern sacrificial fire brought from the house-holder's hearth.*

ಆನಾಹ â-nâha. Being bound or tied. 2, *constipation; suppression of urine.* 3, *length.*

ಆನಿ âni. = ಆಣೆ 3, etc. — ಆನಿಕಲ್. A hailstone (Nn. 50, o. r. ಆಲಿ-).

ಆನಿಕೆ ânikĕ. = ಆಂಕೆ. Laying hold of, etc.; —leaning on (My.). 2, a staff to lean upon (ಆಂಕೆ, ಆಡೆ, ಆಶ್ರಯಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟ ಕೋಲು G.).

ಆನಿಲ ânila. (fr. ಅನಿಲ). Proceeding from wind, windy. 2, Hanumanta. 3, Bhîmasêna (Čb.).

ಆನಿಸು ânisu. = ಆನಸು. To cause to touch, to attach, to put to; to bend or hold towards (a person); to make lean against; to cause to recline on; to cause to be upheld, to protect (Šmd. 390; ಸಪ್ಪುಳ್ಥಿಸು Cm.). See Bp. 13, 17; 17, 11; 27, 13; Râm. 3, 6, 5; Grj. 7, 28; J. 4, 68; My.; B. 3, 45. 124; 5, 221; Prv. s. ತೂಱ.

ಆನೀತ â-nîta. Taken; brought (My.; ತರಲ್ಪಟ್ಟ G.); obtained.

ಆನು ânu. 1. = ಆನ್ 1, etc. I. (Bp. 57, 79).

ಆನು ânu. 2. = ಆನ್ 2, q. v. To be or become contiguous, etc. P. ps. ಆತು (C.), ಆನಿ (My.). — ಆತು ಉಣ್ಣು. To eat slowly (C.). — ಆತು ಉರಿ. To burn slowly (C.). — ಆತು ಕುಡಿ. To drink slowly (C.). — ಆತು ಹೋಗು. To go slowly (C.).

ಆನು ânu. 3. Leaning on. — ಆನುಗೋಲು. -ಕೋಲು. A staff to lean upon (C.).

ಆನು ânu. 4. = ಅಹನು (see ಅಹ). This term has become a common affix for the third person singular masculine of the present, and, in opposition to ಆನೆ 1 (which has the emphatic ಎ on its final and therefore expresses certainty), conveys the meaning of uncertainty or mere possibility, e. g. ಬನ್ದಾನು (i. e. the ancient ಬನ್ದಪನು or ಬನ್ದಹನು), he may come, it is possible he comes, perhaps he comes, (he is likely to come, he happens to come). ಆವನಾನು ಒಬ್ಬನು ಹಗೆಯ ಗೆಲಲು ಸಮರ್ಥನ್ ಆಗಿ ಇದಿರಾಗಿ ನಡೆದಾನು, ಆತನು ಅಧ್ಯಮಿತ್ರ್ಯ, ಅಧ್ಯಮಿತ್ರೀಯ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಮಾಡ್ಯಾನು (B. 3, 28). ಬಡಿದಾನು (3, 84). ಬೇಡ್ಯಾನು (5, 131). See ಏನು 2, ಈ 8, ಆಱು 4, ಈತು No. 1, ಏವು, ಈರಿ 2, ಆರು 5, ಅವು 3.

Digitized by Google

ಆನು ânu. 5. ಆನುಂ. See s. ಆನ 1.

ಆನುಕೂಲ್ಯ ânukûlya. (fr. ಅನುಕೂಲ). Suitableness; *conformity;* favour.

ಆನುಗುಣ್ಯ ânuguṇya. (fr. ಅನುಗುಣ). Congeniality; correspondency of features, etc. (My.; Mhr.).

ಆನುಪೂರ್ವಕ ânupûrvaka. = ಆನುಪೂರ್ವಿ. (My.).

ಆನುಪೂರ್ವಿ ânupûrvi. (fr. ಅನುಪೂರ್ವ). *Order, series, method, succession.*

ಆನೆ ânu4-ĕ3. 1. = ಹಾನೆ. He is indeed, he certainly is, he is, *e. g.* ಬನ್ದಾನೆ (ಬನ್ದು ಆನೆ), he is or has come; ಹೋಗ್ಯಾನೆ (ಹೋಗಿ ಆನೆ), he is or has gone (S. Mhr.). **2,** a common affix for the third person singular masculine of the present that is used nowadays, *e. g.* ಹಾಕುತ್ತಾನೆ (B. 2, 19); ಇರುತ್ತಾನೆ (3, 38); ಬಿಡಿಯುತ್ತಾನೆ (3, 82). See ಏನೆ, ಇ 9, ಈ 7, ಆಳೆ, ಆದೆ 4, ಏವೆ No. 1, ಈರಿ 1, ಆರೆ 5, ಆವೆ 3.

ಆನೆ ânĕ. 2. An elephant (ಕರಿ Šmd. II; ಮಾತಂಗ, ದ್ವಿರದ, ದ್ವಿಪ, ಗಜ, etc. Hlâ.; ಕರಿ, etc. Mr. 153; ನಾಗ Nn. 26; ದಸ್ತಿ, etc. 81; C.; Tu., M., T.; Tĕ. ಏನಿಕೆ, ಏನಿಗೆ, ಏನುಗು, etc.). ಅಚ್ಚಾನೆ (Šmd. 63). ಮುರದಿಂ ಮಾಡು ಆನೆಯಂ! (115). ಆನೆಯೋ? ಅದ್ರಿಯೊ? (68). See also 131. 146. 168. 407. ಪಲ್ಲ ಮುಜ'ಯುನ್ದು ಆನೆಯ ಮುಜ' (Šmd. II; Šm. 41). ಆನೆಯ ಗಣ್ಡಸ್ಥಲ (ಗಣ್ಡ, etc.); ಆನೆಯ ಕುಮ್ಭಸ್ಥಲ (ಕುಮ್ಭ, etc.); ಆನೆಯ ಕೊಮ್ಬು (ದಸನ, ವಿಷಾಣ); ಎರಡು ಕೊಮ್ಬುಗಳ ನಡು (ಪ್ರತಿಮಾನ); ಆನೆಯ ಕೆಯ್ (ಶುಣ್ಡ Hlâ.). ಆನೆಯ ತುದಿಕೆಯ್ (ಕರಾಗ್ರ, ಪುಷ್ಕರ Hlâ.; Nr.). ಆನೆಯ ಕೆಯ್ಯ ತುನ್ತುರ್ಪನಿ (ಕರಸೀಕರ, ವಮಥು); ಆನೆಯ ಬೆರಳು (ಅಂಗುಲಿ, ಕರ್ಣಿಕೆ Hlâ.). ಆನೆಯ ಕೆಯ್ಯಿನ್ದ ಸುರಿವ ಶೀಕರವು (ಕರಶೀಕರ, etc. Nr.). ಸೊಣ್ಡಿಲೊಳಗಿನ್ದ ಈಚೆಗೆ ಬನ್ದ ನೀರ ತುನ್ತುರ'ಗಳು (ವಮಥು Si. 269). ಆನೆಯ ಸುಣ್ಡಿಲ ತುದಿ (ಪುಷ್ಕರ Nn. 27; ಕರಿಕರದ ಅಗ್ರ 72). ಆನೆಯ ಮಾವಟಿಗ (ಯನ್ತೃ, ಹಸ್ತಿಪಕ Si. 421). ಆನೆಯ ಮಾವನ್ತ (ನಿಷಾದಿ, ಹಸ್ತಿಪಕ Hlâ.). See *e. g.* ಕಾಡಾನೆ, ಗಣ್ಡಾನೆ, ನೀರಾನೆ, ಪಟ್ಟದಾನೆ, ಪಿಡಿಯಾನೆ, ಪೇರಾನೆ, ಬೆಳ್ಳಾನೆ, ಸಲಗಾನೆ, ಸೊಕ್ಕಾನೆ, ಹೆಣ್ಣಾನೆ; Bp. 21, 40; 58, 33; J. 28, 44; B. 1, 28; 2, 9.—ಆನೆ ಬೀದಿಯಲಿ ಬರೆ ಸೊಣಗ ತಾ ಬೊಗಳುವದು, ಸೊಣನನ್ತೆ ಆನೆ ಬೊಗಳೆ ಆನೆಯ ಅಭಿಮಾನವೇ ಹಾನಿ (Sp.). ಆನೆ ನೀರಾಟದಲಿ ಮೀನ ಕಣ್ಡು ಅಂಜುವದೆ? (Sp.). ಆನೆ ಕಣ್ಡು ಶ್ವಾನ ಬೊಗುಳಿದ ಹಾಗೆ.—ಆನೆ ಕಡಿಯುವೆನೇ? ಗಜಲಕ್ಷ! ಕುದುರೆ ಕಡಿಯುವೆನೇ? ಅಶ್ವಲಕ್ಷ! ಸಿಪಾಯಿಗಳ್ ಆನ್ತು ಕರಿಯೋ ಸರಿ! ತಾನ್ ಇನ್ನ್ಯಾರನ್ನ ಕಡಿಯಲಿ? ಅನ್ದರೆ ಕಡಿಮೆಯೇ ಜೋಬಿಸಾರುವನ!—ಆನೆಗೆ ಗುಂಗುರು ಕಾಡಿದ ಹಾಗೆ.—ಆನೆ ತಿನ್ನೋದು ಸೊಪ್ಪು, ಇರುವೆ ತಿನ್ನೋದು ಸಕ್ಕರೆ.—ಆನೆ ನುಂಗಿದ ಬೇಲದ ಕಾಯಿ ಹಾಗೆ—ಆನೆ ಬೆಣ್ಡಾದರೆ ಕೊಟ್ಟಗೇ ಹೊಕ್ಕೀತೇ?—ಆನೆ ಮಲಗಿದರೆ ಆಡಿನಷ್ಟು ಉದ್ದವಿಲ್ಲವೇ?—ಆನೆ ಮೆಟ್ಟಿದ್ದೇ ಸನ್ದು, ಸೆಟ್ಟಿ ಬಿಟ್ಟಲ್ಲೇ ಪಟ್ಟಣ.—ಆನೆ ಹೂಸಿದ ಹಾಗೆ ದುಃಶಬ್ದ ಮಾತ್ರವೇ.—ಆನೇ ಚಾಕರನ ಹೆಣ್ಡತಿ ಆರು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮುಣ್ಡೆ, ಕುದುರೇ ಚಾಕರನ ಹೆಣ್ಡತಿ ದಿನದಿನಕ್ಕೂ ಮುಣ್ಡೆ, ದಣ್ಡಿಗೆ ಹೋದವನ ಹೆಣ್ಡತಿ ಎಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಮುಣ್ಡೆ.—ಆನೇ ಮೇಲೆ ಹೋಗುವವನ ಸುಣ್ಣ ಕೇಳಿದ ಹಾಗೆ.—ಆನೆ ಎತ್ತ? ಆಡು ಎತ್ತ? (Prvs.). See Prv. s. ಬಾಬ್ಬೀ ತೋಟ.—ಆನೆಕತ್ತಾಳೆ. The American aloe, Agave americana Lin. (St. & Pl.).—ಆನೆಕಾಲು. The Cochin leg, elephantiasis (My.; T., Tu.).—ಆನೆಕಾಸು. A small ancient copper coin bearing the figure of an elephant (My.; rare in S. Mhr.).—ಆನೆಗಜ್ಜು. -ಕಜ್ಜು. A troublesome kind of scab attacking men (My.; Tu.).—ಆನೆಜನ್ತು. Ivory (G. 359).—ಆನೆಗುನ್ದಿ. A town on the Tuṅgabhadra, near Hampĕ (My.; B. 2, 10. 20; 3, 15).—ಆನೆದಲೆ. -ತಲೆ. An ânĕ's head (Rśv. 5, after 55).—ಆನೆದುಗ್ಗಾಣಿ. An ancient copper coin, now used in weighing (My.).—ಆನೆದುಡ್ಡು. An ancient duḍḍu bearing the figure of an elephant (C.). ಮೈಸೂರುಆನೇ ದುಡ್ಡು ತೂಕ (ಪಣ, ಕಾರ್ಷಿಕತಾಮ್ರಿಕ Si. 329).—ಆನೆದೋಟಿಗೋಲು. -ಕೋಲು. An elephant-driver's hook (My.; ಅಂಕುಶ Si. 271; T.).—ಆನೆನೆಗ್ಗಲು. -ಲ್. = ಆನೆನೆಗ್ಗಿಲು. (My.). ಆನೆನೆಗ್ಗಲ ಮುಳ್ಳು, the plant Asteracantha longifolia (ಇಕ್ಷುಗನ್ಧೆ, ವನಶೃಂಗಾಟ G.).—ಆನೆನೆಗ್ಗಿಲು. -ಲ್. A succulent herb, Pedalium murex Lin. (St. & Pl.; My.).—ಆನೆಬಾಗಲು. -ಲ್. The entrance gate of a palace (C.; Tu.).—ಆನೆಬೇಲ. The gum olibanum tree, Boswellia serrata (ಗಜಭಕ್ಷ್ಯ, ಸುವಹೆ, etc. Si. 153).—ಆನೆಮುಯ್ಲಿ. A bad kind of small pox (C.).—ಆನೆಮುಱಿ'. = ಆನೆವಱಿ'. A young elephant (Bp. 22, 55).—ಆನೆಮಲೆ. N. of the hills behind Palghaut (Aligiri, My.).—ಆನೆಮುಂಗು. ಆನೆಮುಂಗುಮರ. = ಅಳಂಗಿಮರ, q. v. (St. & Pl.).—ಆನೆಮುಸುಡು. The face of an elephant. ಆನೆಮುಸುಡಿನ ನೆಗಲು, the long-nosed alligator (ನಕ್ರ, ಕುಮ್ಭೀರ Nr.).—ಆನೆಮೆಟ್ಟು. The foot-print of an elephant. ಆನೆಮೆಟ್ಟಿನ ತಬಕು, a large round tray with scolloped edges (My.).—ಆನೆಮೊಗ. Gaṇapati (My.; Čb.).—ಆನೆಲೋಳಿಸರ. A kind of aloes (My.; Tu. ಆನೆಲೋಳಿಸರ).—ಆನೆವಱಿ'. -ಮಱಿ'. A young elephant (Šm. 41).—ಆನೆಸೊಳ್ಳೆ. A large mosquito (My.).

ಆನೆ ânĕ. 3. = ಆನಿ, etc.—ಆನೆಕಲ್ಲು, -ಲ್. A hailstone (My.; ಆಲಿಕಲ್ಲು, ವರ್ಷೋಪಲ G.; Tu.).—ಆನೆಗಲ್ಲು. -ಕಲ್ಲು. -ಲ್. A hailstone (My.; ವರ್ಷೋಪಲ, ಕರಕ Si. 31).

ಆನೆ ânĕ. 4. (= ಅನೆ 2, ಆನ 2). See *e. g.* ಅಡ್ಡಾನೆ, ದಪ್ಪಾನೆ, ದುಣ್ಡಾನೆ, ದೊಪ್ಪಾನೆ, ನೆಟ್ಟಾನೆ, ಬೆಳ್ಳನೆ, ಮೆತ್ತಾನೆ.

ಆನೆಗುಲಿ ânĕ-kuli. An elephant-killer (My.).

ಆನ್ತ ânta. 1. (*fr.* ಅನ್ತ). Final, relating to the end. (R.).

ಆನ್ತ ânta. 2. Gone. See ಅಭ್ಯಾನ್ತ.

ಆನ್ತರ್ಯ ântarya. (*fr.* ಅನ್ತರ). Near relationship (of letters, Sk.). 2, the inside; the heart, the mind; secrecy (My.; Tĕ.).

ಆನ್ತು ântu. = ಆತು. P. p. of ಆನ್ 2.

ಆನ್ತ್ರ ântra. The bowels, entrails. (My.; Tĕ.).

ಆನ್ತ್ರವಾಯು ântra-vâyu. = ಅನ್ತ್ರವೃದ್ಧಿ. (Mg.).

ಆನ್ದೆಗ ândĕga. (= ಆಡೇಲು). The white screech-owl (Tĕ., Sd.; *cf.* ಹನ್ದಿಕೇರ?).

ಆನ್ದೋಲ ândôla. = ಅನ್ದಣ, ಅನ್ದಳ. Swinging. 2, a swing (ಉಯ್ಯಲ್ Mr. 204; Grj. 4, after 159). 3, a palankeen (My.; ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ G.).

ಆನ್ದೋಲಛತ್ರಿಕೆ ândôla-čhatrikĕ. = ಅನ್ದಳಸತ್ತಿಗೆ (Šmd. 376). A parasol on a palankeen (My.).

ಆನ್ದೋಲನ ândôlana. Swinging; oscillating, trembling. 2, a swing. 3, a palankeen (My.; ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ G.). See ಬಲೆ, ತೂಗು.

ಆನ್ದೋಲಪರಿಯಂಕ ândôla-pariyaṅka. A swinging cot (ತೂಗುಮಂಚ Mr. 204).

ಆನ್ದೋಲಭೇದ ândôla-bhêda. A kind of ândôla. See ಪೊಡವಿ.

ಆನ್ದೋಲಿಕ ândôlika. A palankeen (My.; G.).

ಆನ್ದೋಲಿತ ândôlita. Swung; oscillating; oscillation (G.; B. 5, 171).

ಆನ್ಧಸಿಕ ândhasika. (*fr.* ಅನ್ಧಸ್). *A cook.*

Digitized by Google

ಆನ್ಧ್ರ ândhra. Tĕlugu. (My.; Si. 127).

ಆನ್ವೀಕ್ಷಿಕಿ ânvîkshiki. (*fr.* ಅನ್ವೀಕ್ಷಾ). *Logical philosophy, metaphysics.*

ಆನ್ಸರ್ ânsar. An "answer" (Si. 56).

ಆಪ âpa. = ಆರ್ಪ, (ಆಪುವ). A relative present participle of ಅಲ್ 2: Being strong; being able; being possible. ತೋಱಲ್ ಆಪ (Bp. 19, 49). ಮಾಡಲ್ ಆಪಡೆ (24, 5). ಆಪರೆ (57, 74). ಆಪಡೆ (J. 26, 59). See Prvs. s. ತೆಱು, ನಡೆ 1. — ಆಪನಿತು. -ಅನಿತು. As much as possible (Bp. 1, 13; 2, 53; 27, 53; 46, 55; J. 18, 1). — ಆಪಾಟು. -ಅಟು. = ಆಪನಿತು; also: exceedingly much (My., also ಆಪಾಟಿ). — ಆಪುದು. It will be or is strong, etc., etc. (Bp. 35, 48; Si. 273). ಆಪೆ, thou art strong or able (Bp. 21, 37; 60, 3; Bh. 8, 27, 1). ಆಪಂ (Bp. 48, 18). ಆಪವು (17, 10).

ಆಪ âpa. Tbh. of ಅಪಸ್. Water (Mr. 404; My.).

ಆಪಕ âpaka. Causing to go; — reaching, meeting with. See ಅಧ್ಯಾಪಕ; ವ್ಯಾಪಕ.

ಆಪಕ್ವ â-pakva. Half-baked, half-matured; not quite ripe; *slightly parched grain.*

ಆಪಗ âpaga. = ಆಪಗೆ. (My.; G.).

ಆಪಗೆ âpagĕ. *A river, a stream.*

ಆಪಣ â-paṇa. *A shop.* 2, *a market.*

ಆಪಣಿಕ âpaṇika. Mercantile. 2, *a shop-keeper, a merchant.*

ಆಪತು âpatu. Tbh. of ಆಪದ್. (Bp. 9, 9; 23, 32; 37, 32; My.).

ಆಪತ್ಕಾಲ âpad-kâla. A season of distress, a time of trouble. (My.).

ಆಪತ್ತಿ â-patti. Coming; entering into; attaining, obtaining, procuring; — misfortune, calamity. See ಅರ್ಥಾಪತ್ತಿ.

ಆಪತ್ತು âpattu. A Tbh. of ಆಪದ್. (ಅಧ್ವಾನ Nn. 164; ಬಾಧೆ Mr. 487; My.). ಆಪತ್ತು ಪಟ್ಟುದು (ಆಪದ್ಗತ Nr.). See Prv. s. ವಿಪತ್ತು.

ಆಪತ್ಪ್ರಾಪ್ತ âpad-prâpta. *Overtaken by calamity, distressed.*

ಆಪತ್ಸನ್ನ್ಯಾಸ âpad-sanyâsa. Profession of asceticism undertaken at the approach of death (My.).

ಆಪದ್ â-pad. = ಆಪತು, ಆಪತ್ತು. Getting into trouble; *misfortune, calamity, distress.*

ಆಪದ â-pada. = ಆಪದೆ. (My.; G.).

ಆಪದೆ â-padĕ. Misfortune, calamity. (G.).

ಆಪದ್ಗತ âpad-gata. *Fallen into misfortune.*

ಆಪದ್ಧರ್ಮ âpad-dharma. Practice or profession other than that proper to a caste, but allowable in time of distress. (My.).

ಆಪನ âpana. Reaching, obtaining; causing to go towards, etc. See ಅಧ್ಯಾಪನ.

ಆಪನ್ನ â-panna. Gained, obtained, acquired. 2, *distressed.*

ಆಪನ್ನಸತ್ವೆ âpanna-satvĕ. *A pregnant woman.*

ಆಪಮಿತ್ಯಕ âpamityaka. (fr. ಅಪಮಿತ್ಯ). *Obtained by barter.*

ಆಪಸ್ âpas = ಆಪ. Water.

ಆಪಸ್ತಮ್ಬ âpastamba. N. of a ṛishi and writer on ritual. (My.).

ಆಪಾಟಿ âpâṭi. See s. ಆಪ.

ಆಪಾತ â-pâta. Falling or rushing upon; throwing down; causing to descend; — happening, becoming apparent; — the instant, the current moment. (My.).

ಆಪಾದ â-pâda. Causing to enter into or to arrive at; bringing on; — causing to get into trouble. See ವ್ಯಾಪಾದ.

ಆಪಾದನ â-pâdana. = ಆಪಾದ. See ವ್ಯಾಪಾದನ.

ಆಪಾದಿತ â-pâdita. Caused to attain, gain, happen or occur; brought on; established; punished (ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲ್ ಪಟ್ಟ Śmd. 159. 354 Cm.; My.). See Bp. 19, 2; 43, 75.

ಆಪಾದಿಸು âpâdisu. To bring on; to establish or prove a charge (My.); — to punish (My.).

ಆಪಾನ â-pâna. A drinking-party (ಪಾನಗೋಷ್ಠಿ, ಮಾಡಿ' ಕುಡಿವುದು Mr. 221). 2, *a liquor shop.*

ಆಪಾರ â-pâra. Being busy. See ವ್ಯಾಪಾರ.

ಆಪಿ âpi. Reaching; gaining. See ವ್ಯಾಪಿ.

ಆಪೀಡ â-pîḍa. Pressing. 2, *a chaplet worn on the crown of the head.*

ಆಪೀನ â-pîna. Increased; stout. 2, *an udder.*

ಆಪು âpu. 1. A large kind of bulrush, the elephant grass, Typha elephantina Roxb. (C., Z.; Tĕ. ಅವುರು, ಜಾರು).

ಆಪು âpu. 2. (= an ಆನಿಪು). An object to lean upon, refuge, protection (Bp. 37, 89). **2,** a restraint, a stoppage, what stops (Tĕ.; T. ಆಯ್ಪು; M. ಆಪ್ಪ).

ಆಪು âpu. 3. = ಆರ್ಪು 1. See ಅಂಗಲಾಪು.

ಆಪುವ âpuva. A wrong form of ಆಪ. (My.; Si. 272).

ಆಪೂಪಿಕ âpûpika. (*fr.* ಅಪೂಪ). *A confectioner; a baker.* 2, *a multitude of cakes.*

ಆಪೂರ â-pûra. Becoming or being full (Bp. 60, 6).

ಆಪೂರಣ â-pûraṇa. Becoming full. 2, making full, filling. See ಪದಾಪೂರಣ.

ಆಪೂರಿತ â-pûrita. Filled, full (Bp. 37, 36).

ಆಪೂರ್ಣ â-pûrṇa. Filled, full (Bp. 4, 38; 61, 33).

ಆಪೂರ್ಣತೆ â-pûrṇatĕ. Fulness; completeness (Śmd. 11).

ಆಪೂರ್ತಿ â-pûrti. Fulness; satisfaction. See ಇಷ್ಟಾಪೂರ್ತಿ.

ಆಪೃತ â-pṛita. Occupied, busy. See ವ್ಯಾಪೃತ.

ಆಪೆ âpĕ. = ಅಗಪೆ, etc. (My.).

ಆಪೇಕ್ಷಿಕ âpêkshika. (fr. ಅಪೇಕ್ಷಾ). Raising expectations (Sk.); — looking for, expecting, wishing (My.).

ಆಪೇಕ್ಷಿತ âpêkshita. Looked for, expected, wished (My.).

ಆಪೇಕ್ಷೆ âpêkshĕ. Another form of ಅಪೇಕ್ಷೆ (Śmd. 299; ಡಾವುರ Bhn. 22; My.; Tĕ., Tu.).

ಆಪೇಯ â-pêya. To be drunk, fit to be drunk (My.).

ಆಪೋಚನ âpôcana. Tbh. of ಅಪೋಶನ. (My.).

ಆಪೋಶನ âpas-aśana. Sipping of water from the palm of the hand at the beginning and end of a meal; the water so sipped (Bp. 52, 5; My.; Mhr.).

ಆಪೋಸ âpôsa. A kind of mango from Goa (B. 2, 52; *cf.* Mhr. ಆಬ್ಬೋಸ, dried plums from the Persian gulf, prunes).

ಆಪ್ತ âpta. Reached; obtained; apt, fit. 2, *trusted,* trustworthy; a confidential man (Bp. 16, 13). 3, related. 4, a friend. (My.; J. 7, 30). — ಆಪ್ತ ಬನ್ಧುಗಳ್. (Bp. 40, 14).

ಆಪ್ತಾಗಿರಿ âptâgiri. An ornamental umbrella borne over râjas, etc. in their procession (My.; Mhr. ಅಪ್ತಗಿರಿ, ಅಬದಾಗಿರಿ).

Digitized by Google

ಆಪ್ತಿ âpti. Reaching, meeting with; obtaining; binding, connection; aptitude. See ಪರ್ಯಾಪ್ತಿ, ಪ್ರಾಪ್ತಿ, ಸಮಾಪ್ತಿ.

ಆಪ್ಯ âpya. 1. Obtainable, to be reached. See ಪ್ರಾಪ್ಯ, ವ್ಯಾಪ್ಯ.

ಆಪ್ಯ âpya. 2. (fr. ಅಪ್). *Watery; consisting of water.* 2, a kind of Costus (ಕೋಲಂಜಿ G.).

ಆಪ್ಯಾಯನ âpyâyana. Causing fulness, increasing welfare; satisfying, refreshing, pleasing; satiety, satisfaction, pleasure, gratification. (My.). — ಆಪ್ಯಾಯನವ್ಬಡು. -ಂ-ಪಡು. To be satisfied, refreshed, or pleased (Bh. 8, 23, 17).

ಆಪ್ರಚ್ಛನ â-pracchana. *Civility upon receiving or parting with a visitor.*

ಆಪ್ರಪದಂ â-prapadam. *To the feet.*

ಆಪ್ರಪದೀನ â-prapadîna. *Reaching to the feet* (as a dress).

ಆಪ್ರೇಕ್ಷಣ â-prêkshaṇa. Looking at, viewing (Bp. 46, 3).

ಆಪ್ಲವ â-plava. *Bathing* (ಜಳಕ G.).

ಆಪ್ಲವನ â-plavana. *Bathing, ablution;* immersing.

ಆಪ್ಲವವ್ರತಿ âplava-vrati. *A Brâhmaṇa who has taken the bath which completes his period of study* (ಮುಂಜಿ ಬಿಡಿಸುವ ಸಂಸ್ಕಾರವಾದವನು G.).

ಆಪ್ಲಾವ â-plâva. *Bathing;* a submerging; a flood.

ಆಪ್ಲುತ â-pluta. Bathed; sprinkled.

ಆಪ್ಲುತವ್ರತಿ âpluta-vrati. = ಆಪ್ಲವವ್ರತಿ. (My.).

ಆಫೀಮು âphîmu. = ಅಫೀಮ, etc. (S. Mhr.; Tu.).

ಆಫ್ತಾಬು âphtâbu. One of the cards of the gaṅjîpu (My.).

ಆಬಂಧ â-bandha. Tying, binding on; a tie or bond. 2, *the tie or bond with which the ox is fastened to the yoke, or the latter to the plough* (ಹಗ್ಗ Hlâ.). 3, ornament, decoration.

ಆಬಂಧನ â-bandhana. *A tie.*

ಆಬರು âbaru. = ಆಬುರು. (My.).

ಆಬಲ್ âbal. = (ಆಲ 2), ಆವಲ್. A red water-lily (ಚಂಗಲವೆ Kk. 22; ಚಂಗಲವೆ, ಚನ್ನೆಯ್ದಿಲ್ Śs.; T. ಅಲ್ಲಿ, ಅಮ್ಬಲ್, Nymphaea alba; Tu., M. ಅಮ್ಬಲ್, a water-lily).

ಆಬಾ âbâ. (Tĕ. ಆವ, recollection; Mhr. ಆವ, great show; neatness of shape; courage, confidence, ardour, spirit; grasp, hold). — ಆಬಾಗೇಡಿ. -ಕೇಡಿ. A simpleton, a man without ability (R.).

ಆಬಾದು âbâdu. Flourishing, thriving, well-peopled, cultivated (My.; Br.; Mhr., H.).

ಆಬಾಧೆ â-bâdhĕ. *Pain.*

ಆಬಾಸ âbâsa. = ಅಬಾಸ, ಅಬಾಸು, ಆಬಾಸು. Tbh. of ಆಭಾಸ. Fallacy, incorrectness, as of speech; failure, defect, insufficiency, as of a meal (My.; Tĕ. ಆಭಾಸ, fallacy, corruption, disorder).

ಆಬಾಸು âbâsu. = ಆಬಾಸ. (Tĕ. ಆಭಾಸು = ಆಭಾಸ, see ಅಬಾಸ; R.).

ಆಬುಕಾರಿ âbukâri. = ಅಬುಕಾರಿ, etc. (My.).

ಆಬುತ್ತ âbutta. *A sister's husband.*

ಆಬುರು âburu. = ಅಬ್ರು, ಆಬರು, ಆಬ್ರು. Honour, character, renown (My.; Br. as ಆಬುರಿ, ಆಬ್ರೂ; Mhr., H. ಆಬರೂ).

ಆಬ್ಕಾರಿ âbkâri. Tax on spirituous liquor;—the business of a distiller (C.; Br.; Mhr., H.).

ಆಬ್ದಿಕ âbdika. (fr. ಅಬ್ದ). Annual, yearly. See ವರ್ಷಾಬ್ದಿಕ, etc.

ಆಬ್ರು âbru. = ಆಬುರು, etc. (My.).

ಆಭ âbha. Like. See ಕುಮುದಪತ್ರಾಭ; ಆಭೆ.

ಆಭರಣ â-bharaṇa. Carrying. 2, *an ornament.*

ಆಭರಿತ â-bharita. Brought; carried, borne; nourished. 2, filled, full of. See Bp. 39, 63; 46, 69; 59, 48.

ಆಭಾವ â-bhâva. State of being, manner, mode (Bp. 53, 31).

ಆಭಾವನತೆ â-bhâvanatĕ. = ಆಭಾವ. (Bp. 53, 22).

ಆಭಾಷಣ â-bhâshaṇa. *Addressing, speaking to;* shouting.

ಆಭಾಸ â-bhâsa. = ಆಬಾಸ, etc. Splendor, light; appearance; —semblance, likeness; phantom; mere appearance; fallacious appearance; reflection; fallacy, semblance of a reason, sophism. See Ch. v. 63; ರಸಾಭಾಸ; ವಿರುದ್ಧಾಭಾಸ.

ಆಭಾಸ್ವರ â-bhâsvara. *A class of deities* (sixty-four in number).

ಆಭೀರ âbhîra. *A cowherd* (ಮಹಾಶೂದ್ರ, ಕುರಿಯೊಕ್ಕಲಿಗ Hlâ.).

ಆಭೀರಪಲ್ಲಿ âbhîra-palli. *A station of herdsmen.*

ಆಭೀರಿ âbhîri. *A cowherd's wife.*

ಆಭೀಲ â-bhîla. *Formidable, fearful* (Grj. 6, 50; Bp. 50, 46; 51, 59. 82; 58, 55).

ಆಭೀಲತೆ â-bhîlatĕ. Formidableness (Grj. 9, after 27; 9, after 58).

ಆಭೆ â-bhĕ. Splendor, light; colour, appearance; a reflected image; likeness, resemblance. See ಹರಿದ್ರಾಭೆ.

ಆಭೋಗ â-bhôga. 1. Enjoyment; satiety; *fulness, completion.*

ಆಭೋಗ â-bhôga. 2. Winding, curving; extension. 2, the expanded hood of a Cobra. 3, effort, pains.

ಆಭ್ಯಂತರ âbhyantara. (fr. ಅಭ್ಯಂತರ). Internal, inner (B. 4, 133). 2, obstacle, impediment (My.).

ಆಮ್ âm. We. See s. ಆಂ 1.

ಆಮ âma. = ಆವಿ 2 q. v., ಆವಿಗೆ, ಆವುಗೆ. A potter's kiln (Tĕ.; Mhr., H. ಆವಾ; R.).

ಆಮ âma. Raw, uncooked; unripe, immature, (acidulous). 2, constipation, passing unhealthy excretions (mucus). 3, *sickness, disease.*

ಆಮಗಂಧಿ âma-gandhi. *The smell of raw meat* or of a burning corpse.

ಆಮಗಂಧಿಕ âma-gandhika. *The smell of raw meat.*

ಆಮಂಡ âmaṇḍa. = ಅಮಂಡ. The castor-oil plant (Sk.; G.).

ಆಮದು âmadu. Coming: income;—import; imported goods, imports (My.; H. ಆಮದ್).

ಆಮನಸ್ಯ âmanasya. *Pain.*

ಆಮಂತ್ರ â-mantra. = ಆಮಂತ್ರಣ. (Bp. 46, 77; My.; ದರ್ಶನ G.).

ಆಮಂತ್ರಣ â-mantraṇa. *Addressing, calling or calling to* (ಆಹ್ವಾನ, ಕರೆವುದು Nn. 155). 2, greeting, welcome, bidding adieu, taking leave. 3, invitation. 4, the vocative case (Śmd. 150. 151. 153. 394; Kâvy. I, 2, 41-43). 5, savoury food (for invited guests? ಮೃಷ್ಟಾನ್ನ Nn. 155). *Cf.* ಅವುತಣ?

ಆಮಯ âmaya. *Sickness, disease;* one of the sañcâri-bhâvas (Kâvy. IV, 2, 16).

ಆಮಯಭೇದ âmaya-bhêda. A kind of disease. See ಕುಷ್ಠ.

ಆಮಯಾವಿ âmayâvi. *Diseased.*

ಆಮರ âmara. = ಅಮರ (on account of the metre). N. of the author of the amarakôsa (Nn. 3).

Digitized by Google

ಆಮರಕ್ತ âma-rakta. Dysentery. (My.).

ಆಮರಣ â-maraṇa. Until death (My.).

ಆಮರೆ âmarĕ. = ಅವರೆ, q. v. (My.; T. ಆವಾರ್ರೈ, ಆವಿರೈ, Cassia auriculata L.; Tĕ. ರೇಲಿ).

ಆಮರ್ದ â-marda. Crushing; pressing, squeezing (Sk.).

ಆಮರ್ದನ â-mardana. = ಆಮರ್ದ. (My.).

ಆಮರ್ಷ â-marsha. Impatience, anger, wrath. See ಕೋಪ, ಸಿಟ್ಟು.

ಆಮಲ âmala. ಆಮಳ. = ಆಮಲಕ. See ತಗಾಮಳ.

ಆಮಲಕ âmalaka. (Śmd. 345). *The plant Emblic myrobalan, Emblica officinalis Gaertn.* (Phyllanthus emblica Lin.; ನೆಲ್ಲೀ ಗಿಡ G.).

ಆಮಲಕಿ âmalaki. *The plant Emblic myrobalan* (ನೆಲ್ಲಿ Hlâ.).

ಆಮವಡೆ âma-vaḍĕ. = ಅಮ್ಬೊಡೆ, ಅಮ್ಬೋಡಿ. (Acidulous cake): different split pulse soaked in water, strained, ground in a mortar till solid, mixed with spices, and then fried in ghee or oil as cakes, and soaked in curdled milk (My.; Tĕ.; Tu. ಅಮ್ಬೊಡೆ, ಆಮವಡೆ).

ಆಮಶಂಕೆ âma-śaṅkĕ. Dysentery (My.).

ಆಮಶ್ರಾದ್ಧ âma-śrâddha. Uncooked articles of food distributed at a śrâddha (My.). *Cf.* ಅನ್ನಶ್ರಾದ್ಧ.

ಆಮಸೋಲು âmasôlu. A sour sauce or acid seasoning, especially one made of the fruit of the tamarind tree (ತಿನ್ತಿಡೀಕ, ವೃಕ್ಷಾಮ್ಲ G.; Mhr. ಅಮ್ಬು, an acid obtained by spreading, in the evening, a cloth over flowering plants of Cicer arietinum; ಅಮ್ಬುಸೂಲ, ಅಮ್ಬುಸೋಲ, dried peelings of the fruits of the tree râtâmbî, Garcinia purpurea).

ಆಮಾತ್ಯ âmâtya. = ಅಮಾತ್ಯ. A minister, a counsellor (Sk.; Mr. 1; ಪ್ರಧಾನಿ G.).

ಆಮಾಶಯ âma-âśaya. The receptacle of the undigested food, the upper part of the belly to the navel, the stomach. (My.).

ಆಮಿಕ್ಷೆ âmikshĕ. *A mixture of boiled and coagulated milk* (see Nr. s. ಒಡೆ 1; ಕಾಯ್ದ ಹಾಲೊಳಗೆ ಮೊಸರು ಹಾಕಿ ಮಾಡಿದ ಹೆಪ್ಪು G.). See ಹೆಪ್ಪು.

ಆಮಿಲಿತ â-milita. United, mixed, combined, associated (Bp. 41, 22).

ಆಮಿಷ âmisha. = ಆಮಿಸ. *Flesh.* 2, *a bribe.* 3, a gift (ಕಾಣಿಕೆ G.). 4, an object of enjoyment, a pleasing object (G.). 5, lust, desire. 6, sexual union (ಸಮ್ಭೋಗ G.).

ಆಮಿಷಾಶಿ âmisha-âśi. *Eating flesh, carnivorous.*

ಆಮಿಸ âmisa. Tbh. of ಆಮಿಷ (Śmd. 335).

ಆಮೀನ âmîna. = ಅಮೀನ. (Br.; R.).

ಆಮೀನಿ âmîni. A kind of large, sour mango (My.).

ಆಮೀಲ âmîla. A native revenue officer who superintends a talook (My.; H.).

ಆಮುಕ್ತ â-mukta. Loosed, let go; discharged. 2, *dressed, accoutred.*

ಆಮುದಿತ â-mudita. Joyful, delighted, pleased (Bp. 61, 71).

ಆಮುಷ್ಮಿಕ âmushmika. Of that state; being there; belonging to the other world. (Râm. 6, 26, 62; My.).

ಆಮುಷ್ಯಾಯಣ âmushyâyaṇa. *The son of an illustrious person.*

ಆಮೂಲಂ â-mûlaṁ. To the root; by the root; entirely. (My.).

ಆಮೂಲಾಗ್ರ â-mûla-agra. From the root to the top (J. 3, 36).

ಆಮೆ âmĕ. = ಆವೆ 2, ಏವೆ 2. A tortoise, a turtle (My.; ಕೂರ್ಮ, etc. Si. 88; ಗುಹ್ಯ 445; T., M.; Tu. ಏಮೆ). See ನೀರಾಮೆ, ಹೆಣ್ಣಾಮೆ.

ಆಮೈತ್ರ â-maitra. Friendly, affectionate, well-disposed (Bp. 59, 45).

ಆಮೋದ â-môda. Gladdening, cheering up;—*pleasure, joy.* 2, *fragrance, a diffusive perfume* (ಸೌರಭ Čt. II, 94; ಸುಗನ್ಧಾನಿಲ Mr. 50).

ಆಮೋದಿ â-môdi. Happy; fragrant. 2, *a perfume for the mouth.*

ಆಮೋದಿಸು âmôdisu. To be lovely (Bp. 18, 30). 2, to be glad (My.). 3, to smell at (My.).

ಆಮ್ನಾಯ â-mnâya. *Sacred tradition.* 2, *the vêda.* 3, a worthy person (ಶಿಷ್ಟ, ಸದ್ವಂಶ Nn. 48).

ಆಮ್ಬರ âmbara. = ಅಮ್ಬ್ರ. Tbh. of ಆಮ್ರ or ಆಮ್ಲ. Pepper-water to which tamarind is added in due proportion (C.).

ಆಮ್ಬೊಡೆ âmbŏḍĕ. = ಆಮವಡೆ, etc. (My.).

ಆಮ್ಬೋಡಿ âmbôḍi. = ಆಮ್ಬೊಡೆ, etc. (My.).

ಆಮ್ಬ್ರ âmbra. = ಆಮ್ಬರ. (Bp. 57, 35; C.).

ಆಮ್ರ âmra. *The mango tree, Mangifera indica, and its fruit.*

ಆಮ್ರಾತಕ âmrâtaka. *The hog-plum tree, Spondias mangifera.*

ಆಮ್ರೇಡಿತ â-mrêḍita. Reiterated; *repetition of a sound or word.*

ಆಮ್ಲ âmla. The tamarind tree, Tamarindus indica (ತಿನ್ತಿಣೀಕ, ಹುಣಿಸೆ Mr. 125). 2, sourness, acidity (ಹುಳಿ Nn. 119).

ಆಮ್ಲವತಿ âmla-vati. N. of a plant (ಓಟೆ Mr. 139, o. rs. ಓಟೆ, ಆಮ್ರವತಿ).

ಆಮ್ಲವೇತಸ âmla-vêtasa. The plant Rumex vesicatorius. (R.).

ಆಮ್ಲಿಕೆ âmlikĕ. The tamarind tree (Sk.; ಹುಣಿಸೆಯ ಮರ G.). See ಬ್ರಹ್ಮಾಮ್ಲಿಕೆ.

ಆಮ್ಲೀಕೆ âmlîkĕ. = ಆಮ್ಲಿಕೆ. (Sk.; G.).

ಆಯ್ ây. 1. = ಆ 9, (ಆಗು). The form of the P. p. of ಆಗು 1, to which the affixes ತು, ಇತು, ಇತ್ತು are joined. ಆಯ್ತು, ಆಯಿತು, ಆಯಿತ್ತು, it became, etc. (T. ಆಯ್ = ಆಗಿ; Tu. ಆಯಿ = ಆದ).

ಆಯ್ ây. 2. = ಆ 8, ಆಯಿ 2, ಆಯು. To collect, to gather; to select, to cull (ವಿರಲವಸ್ತ್ವಾಕರ್ಷಣ Śmd. Dh.; ವಿರಲವಸ್ತುಮೇಲನ Śm. 102; ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ Śmd. 92 Cm.; Tu., T., M.). P. p. ಆಯ್ದು (Grj. 5, 66). ಅರಣ್ಯನೀವಾರಭತ್ತವಿನ್ನವೂ ಹಕ್ಕಲನ್ ಆಯ್ದು ಭತ್ತವಿನ್ನವೂ ಒದುಕುವುದು (ಮತ Nr.). ಕೆಲವು ಅಡುಗಬ್ಬನ್ ಆಯ್ದು ಒಟ್ಟಿ (Bp. 18, 28). ಬಿತ್ತಿದ್ದ ಬೀಜವನಾಯ್ದು (27, 49; see also 33, 13).— ಆಯ್ ಆಯ್. rep. (Bp. 34, 22).

ಆಯ್ ây. 3. = ಆಯಿ 1. Collecting, etc. See ಆಯ್ಕೆ.

ಆಯ್ ây. 1. = ಆಯ 1, ಆಯಿ. Mother (T. ಆಯ್, ಆಯಿ, mother; Mhr. ಆಯ, mother; H. ಆಯಾ, a waiting woman, maid). See ಪಟ್ಟತಾಯ್.

ಆಯ್ ây. 2. = ಆಯು. (Śmd. Dh. No. 517).

ಆಯ âya. 1. (*cf.* ಆಗ 1?). The inside, privacy (Tĕ.), secret (T.). 2, the private parts (Tĕ.);

Digitized by Google

a vital part of the body where a wound is mortal (Tē., T.; S. Mhr.). 3, particulars, details; the merits of a question (Tē.). 4, a part of the body (see ಕೀಲಾಯ, ಮೇಲಾಯ); the breast (ಎದೆ Cb.). (M. ಆಯ, lightness, nimbleness, slackness; T. ಆಯ್ವು, collecting, search; trouble; subtilty, fineness; T. ಆಗ, the body = ಉದರ; the breast; cf. also ಅಜ 2?). — ಆಯಕಟ್ಟು. Structure of tenderness. ಆಯಕಟ್ಟಿನ ಸ್ಥಳ, a vital part, a vulnerable place (S. Mhr.).

ಆಯ âya. 2. Measure, dimension, extent; rule, standard, order; propriety, fitness (J. 5, 48; 29, 29; ಪ್ರಮಾಣ, ಪರಿಮಾಣ Cb.; Tē. size, scale; Tu. measure, proportion; T. length; T. ಆಯ್ವು, breadth). ಬಿಲ್ಲಗಾರರು ಕೋಲ್ಗಳನ್ನು ಎಸ್ತು ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಹೊಂಚಿಕೆಯಾಗಿ ಆಯವರ'ತು ನಿಲ್ಲುವ ವಿಶೇಷಗಳು (ಪ್ರತ್ಯಾಲೀಢ, etc. Si. 288). See ಕಟ್ಟಾಯ s. ಕಟ್ಟು 1. — ಆಯಕಟ್ಟು. Standard condition, suitableness, properness (My.). ಆಯಕಟ್ಟಿನ ಸ್ಥಳ, a place suitable for building a house on (S. Mhr.). 2, measure, extent, dimension, as of a field (My.; Tē.). 3, regulation, rules, as about a temple (My.). Cf. ಆಯತ.

ಆಯ âya. 3. Craftiness, dissimulation, deceit (T. ಆಯ, ಆರ; cf. ಆರ 1). ಆಯವನ್ ಉಸುರದಿರು! ನಾನ್ ಆರ'ದೆನ್ ಆರ'ದೆನು ನಿನ್ನ ಮಾಯವನು (Bp. 24, 63; it is however possible to read ಮಾಯ instead of ಆಯ).

ಆಯ âya. 1. = ಆಯ್ 1, etc. See ಅನಲಾಯ, ಕಮಲಾಯ.

ಆಯ âya. 2. Arrival, approach, coming. 2, *income, revenue* (ಆಭಾಗಮ Mr. 268). 3, gain, profit. 4, receipt. 5, the guard of the women's apartments. 6, corn given by the well-to-do villagers to the hereditary servants of the village as their established fees of office (C.). ಆಯ ಹಾಕುವಾಗಲೇ ನ್ಯಾಯ ಬನ್ನು (Prv.). — See ಉಬಿತಾಯ, ಮೇಲಾಯ s. ಮೇಲು, Prv. s. ನ್ಯಾಯ. — ಆಯಕಟ್ಟು. A fixed amount of money (C.). — ಆಯ ಸಾಮ್ಯ. dupl. = ಆಯ ಸ್ವಾಮ್ಯ. (My.). — ಆಯ ಸ್ವಾಮ್ಯ. dupl. = ಆಯ No. 6. (My.).

ಆಯಃಶೂಲಿಕ âyaḥśûlika. (fr. ಆಯಃಶೂಲ). Relating to an iron pike. 2. *a man who, in order to attain an object, uses forcible instead of gentle means, as e. g. a beggar who holds a pike to your breast in begging for alms.*

ಆಯಕಟ್ಟುಗಾರ âyakaṭṭu-gâṛa. A man who does his work properly (My.).

ಆಯಗಾರ âya-gâṛa. A clever man (My.).

ಆಯಗಾರ âya-gâṛa. A hereditary village servant (C.; Tē. ಆಯಗಾಡು; such servants are e. g. ಗವುಡ, ಶಾನಭೋಗ, ಜೋಯಿಸ, ಪತ್ತಾರಿ, ಕಮ್ಮಾರ, ಕುಮ್ಬಾರ, ಬಡಗಿ, ನಾಯಿನ್ದ, etc.).

ಆಯಗಾರ್ತಿ âya-gârti. A clever woman (My.).

ಆಯತ âyata. (fr. ಆಯ್ 1?). = ಆಯತ್ತ. Fitness, propriety, proper way (Bp. 25, 36; J. 11, 1; 16, 5; Tē.); readiness; preparation, trim (My.; Te., also ಆಯಿತ); means (ಸಾಧನ Nn. 114). 2, ease, absence of exertion (S. Mhr.; Mhr. ಆಯತಾ, without effort; without our agency; ready made; arrived, come). ಆಯತದ ಪಕ್ವಾನ್ನ (ಅಪೂಪ Mr. 215). ಅದುಗೂಒಲಜ್ಜೀ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಟ್ಟುದಿಗೆ ಆಯತವಾಗಿ ಇರುವದು (Prv.). 3, = ಆಯಿತ, ಆಯ್ತ, an affix for the formation of nouns, see ಪಸಾಯಿತ, ಲಿಂಗಾಯತ.

ಆಯತ â-yata. Checked, restrained. 2, extended, *long*, large (ದೀರ್ಘ, ನೀಳ Mr. 446; see Ch. v. 63. 105. 106); diffuse, prolix. 3, = ಆಯತನ No 1, see ಧವಲಾಯತ.

ಆಯತನ â-yatana. A resting place; a place, a seat, a home. 2, *a shed for sacrifices; an altar.* 3, a temple (ದೇವಾಲಯ Mr. 193).

ಆಯತಾಕ್ಷಿ âyata-akshi. = ಆಯತಾಮ್ಬಕಿ. (J. 18, 55).

ಆಯತಾಮ್ಬಕಿ âyata-ambaki. A woman with large eyes (J. 18, 61; 19, 23).

ಆಯತಿ â-yati. Restraint of mind (ಯೋಗಸಾಧನವಿಶೇಷ G.). 2, extension, length (ನಿಡಿದಾದದ್ದು G.). 3, *dignity, majesty.* 4, *future time.*

ಆಯತಿಕೆ âyata-ikĕ. (Śmd. 248 Mdb. MS.). The state of being great, worthy or noble; stateliness; grandeur; etc. (Bp. 25, 10; Bh. 8, 26, 9). — ಆಯತಿಕೆಗೆಡು. -ಕೆಡು. Generosity to fail (Bp. 26, 61).

ಆಯತ್ತ âyatta. = ಆಯತ. Readiness (My.; Tē., T.). 2, = ಆಯತ No. 2 (B. 5, 75 ಆಯತ್ತಾಗಿ). ಆಯತ್ತವಾಗಿ ಒದಗಿರುವದು (ಸಿದ್ಧ, ಸಿದ್ಧಗತ್ತ Si. 382).

ಆಯತ್ತ â-yatta. Resting on, dependent on; being subject (Bp. 38, 71). 2, *docile, tractable.* 3, come into one's power or possession (Śmd. 64 Mdb.; ಸ್ವಾಧೀನವಾದದ್ದು G.). 4, being joined to (ಸಮ್ಬನ್ಧವಾಗು Śmd. 205 Cm.), being connected with (Bp. 9, 21), being used in (Śmd. 395).

ಆಯತ್ವ âyatva. The state of going. See ಅನ್ತರಾಯತ್ವ.

ಆಯಮಾನ âyamâna. Going to, approaching (Śmd. 87; Ch. v. 24; Mr. after 90).

ಆಯಲ್ಲಕ âyallaka. *Longing for, regretting.*

ಆಯಸ âyasa. 1. (fr. ಆಯಸ್). Of iron; iron; any thing made of iron; a weapon (Śmd. 310, No. 265 Mdb.; ಕಬ್ಬಿಣ, etc. Mr. 98).

ಆಯಸ âyasa. 2. Tbh. of ಆಯಾಸ. (My.).

ಆಯಾನ â-yâna. Coming, arrival. 2, the natural temperament or disposition. 3, = ಅನಾಯತ No. 4 (Mr. 460).

ಆಯಾಮ â-yâma. Stretching, extending; restraining; *length;* extent (Abh. P. 12, after 96).

ಆಯಾಸ â-yâsa. = ಆಯಸ 2. Effort, exertion, labour, trouble. 2, fatigue, weariness. See ಅನಾಯಾಸ, ನಿರಾಯಾಸ; Prv. s. ಪಯಸ್ಸು. — ಆಯಾಸಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To make effort (Bp. 8, 46). 2, to become weary, etc. (My.).

ಆಯಿ âyi. 1. = ಆಯ್ 3. Collecting, etc. See ಆಯಿಕುಳಿ. ಆಯಿದೆನೆ. -ತೆನೆ. Ears of corn picked up in fields by poor people (My.).

ಆಯಿ âyi. 2. = ಆಯು, in the P. p. ಆಯಿದು (Bh. 1, 10, 11; My.).

ಆಯಿ âyi. = ಆಯ್ 1, etc. Mother. See ಗಂಗಾಯಿ, ಧವಳಾಯಿ, ನಾಗಲಾಯಿ, ಬಿಜ್ಜಾಯಿ, ಭೋಗಾಯಿ, ಮಂಗಾಯಿ, ಮಾದಾಯಿ, ಮಾಳಾಯಿ, ಮುದ್ದಾಯಿ, ರೆಮ್ಮಾಯಿ, ತಿಮಾಯಿ.

ಆಯಿಕುಳಿ âyi-kuḷi. = ಆಯ್ಕುಳಿ, q. v.

ಆಯಿಕೆ âyikĕ. The act of selecting or picking up (My.).

ಆಯಿತ âyita. = ಆಯತ No. 3, etc. See ಪಸಾಯಿತ, ಲಿಂಗಾಯಿತ.

Digitized by Google

ಆಯಿತವಾರ âyitavâra. = ಆಯಿತ್ವಾರ. (My.).

ಆಯಿತು âyitu. = ಆಯಿತ್ತು, ಆಯ್ತು. It became, etc. See ಅಗು 1, ಆಯ್ 1.

ಆಯಿತ್ತು âyittu. = ಆಯಿತು, q. v.

ಆಯಿತ್ವಾರ âyitvâra. Tbh. of ಆದಿತ್ಯವಾರ. (C.).

ಆಯಿನ್ದಾ âyindâ. = ಆಯಿನ್ದಾ. (My.; Br.; H.).

ಆಯಿಲ âyila. = ಆಯ್ಲ. An affix for forming nouns (cf. ಆಯಿತ, etc.), e. g. ಅಡ್ಡಾಯಿಲ, ಓಜಾಯಿಲ, ಗಾಢಾಯಿಲ, ಗೋಟಾಯಿಲ, ಪುಗಾರ್ಯಿಲ (Šmd. 252), ಜಾಣಾಯಿಲ, ವೇಗಾಯಿಲ. It may have been regarded as a Tbh. of ಆರೂಢ, as ಗೋಟಾಯಿಲ is the Tbh. form of ಘೋಟಾರೂಢ, Šmd. 30.

ಆಯಿಸ âyisa. = ಆಯುಷ್ಯ, ಆಯುಸ. Tbh. of ಆಯುಷ್ಯ (Šmd. 359. 368, here Mdb. ಆಯುಸ; My.).

ಆಯಿಸು âyisu. 1. = ಆಯ್ಸು. To cause to choose, etc. (My.; cf. ಆರಿಸು).

ಆಯಿಸು âyisu. 2. = ಆಡಿಸು. See ಮೆಲ್ಕಾಯಿಸು.

ಆಯು âyu. = ಆಯ್ 2, etc. (C.; ಆರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು G.). P. p. ಆದು (C.). See Prv. s. ಬೀಡು 1. — ಆದುಣಿಗ. -ಉಣಿಗ. One who lives by begging (My.).

ಆಯು âyu. = ಆಯ್ 2. Life, duration of life (ಆಯುಷ್ಯ Šm. 102; Šmd. 224; Bp. 48, 32).

ಆಯುಕ್ತ â-yukta. Yoked to; appointed, charged with; a minister, an agent or deputy. (R.).

ಆಯುಗ âyuga. (Tbh. of ಆಯೋಗ?). The handle of a sword. See ಹೊನ್ನಾಯುಗ.

ಆಯುಧ â-yudha. *A weapon.* 2, a tool (My.; Mhr., Tĕ.).

ಆಯುಧಪೂಜೆ âyudha-pûjĕ. The worship of weapons, tools, etc., performed on the ninth day of the dasarĕ feast (My.).

ಆಯುಧಶಾಲೆ âyudha-śâlĕ. An armoury, arsenal. (My.).

ಆಯುಧಿಕ âyudhika. *A soldier.*

ಆಯುಧೀಯ âyudhîya. *A soldier.*

ಆಯುರಾರೋಗ್ಯ âyus-ârôgya. Long life and health, or exemption from sickness through life (J. 21, 66).

ಆಯುರೇಖೆ âyu-rêkhĕ. The life-line: one of the lines of the inner part of the hand (My.).

ಆಯುರ್ದಾಯ âyus-dâya. The apportioned or appointed term of life. (My.).

ಆಯುರ್ವನ್ತ âyus-vanta. Long-lived (Bp. 31, 32). Feminine ಆಯುರ್ವನ್ತೆ (My.).

ಆಯುರ್ವರ್ಧನ âyus-vardhana. Longevity (My.).

ಆಯುರ್ವೃದ್ಧಿ âyus-vṛiddhi. ಆಯುರ್ವರ್ಧನ. (My.).

ಆಯುರ್ವೇದ âyus-vêda. The science of health or medicine, N. of a treatise on medicine and on the probabilities of life (considered as a supplement of the atharvavêda, C.).

ಆಯುರ್ವೇದಿ âyurvêdi. *A physician.*

ಆಯುರ್ಹೀನ âyus-hîna. Short-lived (My.).

ಆಯುರ್ಹೋಮ âyus-hôma. A sacrifice to obtain longevity (My.).

ಆಯುವನ್ತ âyu-vanta. Long-lived (ಜೈವಾತೃಕ Hlâ.; Mr. 239).

ಆಯುವರ್ಧನ âyu-vardhana. Long-lived: N. of a kind of horse (Mr. 283).

ಆಯುವಿಕೆ âyuvikĕ. = ಆಯಿಕೆ. (My.).

ಆಯುಷ್ಮತ್ âyus-mat. -ನ್ತ್. *Long-lived.*

ಆಯುಷ್ಮನ್ತ âyus-manta. Tbh. of ಆಯುಷ್ಮತ್. (My.). Feminine ಆಯುಷ್ಮನ್ತೆ (My.).

ಆಯುಷ್ಯ âyushya. (Šmd. 128). = ಆಯಿಸ, etc. Giving long life, vital. 2, vital power, life;—lifetime. (My.). — ಆಯುಷ್ಯ ಮುಗಿ. Life to end (B. 5, 179).

ಆಯುಷ್ಯಹೋಮ âyushya-hôma. = ಆಯುರ್ಹೋಮ. (My.).

ಆಯುಸ್ âyus. = ಆಯ್ 2, ಆಯು. *Life; age, duration of life.*

ಆಯುಸ âyusa. = ಆಯಿಸ, q. v. (My.).

ಆಯುಸ್ಥಾಪನ âyu-sthâpana. Establishing or restoring life (Bp. 32, 46).

ಆಯುಸ್ಸು âyussu. Tbh. of ಆಯುಸ್. (My.).

ಆಯುಹೀನ âyu-hîna. Short-lived: N. of a kind of horse (Mr. 283).

ಆಯೋಗ â-yôga. (= ಆಯುಗ?). Yoking to; joining;—appointment;—a shore or bank. (My.).

ಆಯೋಧನ â-yôdhana. *War, battle.*

ಆಯ್ಕುಳಿ ây3-kuḷi. (Šmd. 239). = ಆಯಿಕುಳಿ. A collector (of alms), a beggar (ತಿಱಿಕೊಱ Šmd. II, o. r. ತಿಱಿ; ತಿಱಿಕೊಱ Šm. 53; ತಿಱಿಕೊಱ Kk. 86, o. r. ಆಯಿಕುಳಿ; ತಿರಿಕೊಱ Čt. I, 66, o. r. ಆಯಿಕುಳಿ; Grj. 1, 27). 2, that which has been left, has been (in danger of being) spoiled, and has been saved or preserved (ಕಳದುಱುದುದು Čt. I, 54). 3, choosing, selecting, picking up. — ಆಯ್ಕುಳಗೊಳ್. To select, etc. (Šmd. 117).

ಆಯ್ತ âyta. = ಆಯುತ No. 3, etc. An affix to form nouns (Šmd. 233), e. g. ಅಚ್ಚುಳಾಯ್ತ, ಆಡಂಗಾಯ್ತ, ಕಡಂಗಾಯ್ತ, ಕಲ್ಲಾಯ್ತ, ಝುಳಪ್ಪಾಯ್ತ, ಸೂಟಾಯ್ತ (234), ಪಸಾಯ್ತ, ಲಿಂಗಾಯ್ತ.

ಆಯ್ತು âytu. = ಆಯಿತು, etc.

ಆಯ್ತೆ âytĕ. Feminine of ಆಯ್ತ. See ಪಸಾಯ್ತೆ.

ಆಯ್ಪಿಸ್ âypis. An interjection used to express disdain (S. Mhr.).

ಆಯ್ಲ âyla. = ಆಯಿಲ. See e. g. ಗೋಟಾಯ್ಲ, ಜಾಣಾಯ್ಲ, ದೃಢಾಯ್ಲ, ಪಚ್ಚಾಯ್ಲ, ವೇಗಾಯ್ಲ.

ಆಯ್ಸು âysu. = ಆಯಿಸು 1. To cause to collect, to cause to pick up, etc. (Bh. 1, 8, 7; My.).

ಆರ್ âr. 1. = ಆರು 1, ಯಾರ್, ಯಾರು, ದಾರು. A nominative plural masculine and feminine of ಅವ (Šmd. 182; Tĕ. ಎವರು, ಏರು; T. ಆರ್, ಯಾರ್; Tu. ಏರ್). Who? (ವಿಚಾರ Šm. 104). ಕುಲಕ್ಕಂ ಛಲಕ್ಕಂ ಭೂತಲದೊಳ್ ಆಗಮ್ ಅಧಿಕಂ (Šmd. 138). ನೀನ್ ಆರ್ಗೆ? ಆನ್ ಆರ್ಗೆ? ತಾನ್ ಆರ್ಗೆ? ಇನ್ನು ಎನಗೆ ಉಸಿರಲ್ವೇಡ! (178). ಈತಾಜ್ಞೆಯಂ ಬಲ್ಲನ್ ಆರ್? (Rŝv. 13, 25). ಇವನ್ ಆರ್? (J. 30, 42). ಆರ ಸುತಂ? (28, 27). See Šmd. 64. 171. 181. 183; Bp. 3, 82. — ಆರದು. ಆರದು. Of whom it? whose is it? (Bp. 28, 42). — It becomes ಆರ್ತುರ್, e. g. ಆರ್ತುರ್ ಈ ತುರಂಗಂ? (Šmd. 181; Kk. 61). — ಆರಾರ್. rep. (Grj. 6, 57). — ಆರು. ಆರ್-ಉ 9. Whosoever. ಮ

Digitized by Google

ನವಸಿಗನ ಆರು ಕೆಲಮ್ಬರು ಸ್ನೇಹಿತರುಣ್ಬು, ಅವರು ಜನ್ನರು ಎನಿಸುಗು (Nr.). — ಆರುಂ. ಆರ್-ಉಂ 1. Whosoever. ಶರಣ್ ಆರುಮ್ ಒಳರೆ ಖಲಸಂಹರಣದೊಳ್? (Šmd. 85). ಒಡನೆ ಆರುಮ್ ಇಲ್ಲ (125). ಆರುಮಂ ಪುಗಲ್ ಈಯದೆ ರಾಣಿವಾಸಮ್ ಇಹುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯಮ್ ಆದೊಡೆ ವನವೆ ಪ್ರಮದವನಮ್ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಸತ್ಯಯುತರ್ ಎನ್ದು, ಧಾಪಿಸದಿರ್ ಆರುವನು (Bh. 1, 8, 26). ಆರುಮುಂ (Bp. 25, 6); ಆರುವಂ (40, 37; 53, 50); ಆರುವನು (26, 53; 60, 17).

ಆರ್ âr. 2. = ಆರು 2, ಆಲ್ 1, ಅಲು 1. To cry aloud (ಉಚ್ಚೈರ್ಧ್ವನಿ Šmd. Dh.; ಆಕ್ರನ್ದನೆ Šm. 104; M., T., Tu., Tĕ.; cf. ಅಱು). P. p. ಆರ್ದು (Šmd. 50. 55. 288; Grj. 7, 29; J. 28, 47). ಆರ್ದ (Rsv. 13, 84). ಆರೆ (5, 123). See Bp. 16, 14; 32, 47; 56, 14; Rsv. 5, 83; J. 4, 30. 31. 42. 49; ಬಾಯಾರ್. — ಆರಾರ್. rep. (Bp. 61, 32).

ಆರ್ âr. 3. To be united (T.; perhaps in Bp. s. ಕೆಯ್ಯಾರ್); to abound, to be filled, to teem (T., Tĕ., M.; in Tu. to distend; T. ಆರ್, to be complete; ಆರ್, to bind; M. ಆರ್, to heap up). In Kannada at present only two infinitives (ಆರ, ಆರೆ) and the verbal noun ಆರು 3 remain, which see separately.

ಆರ್ âr. 4. = ಆರು 6, ಏರು 1. A pair of oxen yoked to the plough (ಹಲಾನ್ವಿತವೃಷಭಯುಗ್ಮ Šmd. Dh.; Šm. 104; T. ಏರ್, a pair; a plough; Tĕ. ಏರು, a plough complete with cattle; ಆರಕೆ, a plough with bullocks complete; M. ಏರ್, a yoke of oxen; a plough with draught oxen). — ಆರ್ಗಾಲು. Plough-foot: the bottom part of a plough (My.).

ಆರ್ âr. 5. = ಆರು 4. A frame put on the neck of cattle when training them (ದಾರುಭೇದ Šmd. Dh.).

ಆರ್ âr. 6. = ಆಱ್. To immerse, to dive. ಎಯ್ದುಜ್ಜಲಾಂಗನಾಕೆ ಆರ್ದ ವಜ್ರಸ್ತೈತೂಯರ್ಗಮಾಣಿಕ್ಯದೊಳ್ (ಆರ್ದ) ನೆಲೆನೆಲೆಗಳ್ (C. Bp. 5, 3).

ಆರ âra. 1. = ಆರೆ 4. An infinitive of ಆರ್ 3: so that it or they be filled, or to the full of (My.; T.). See ಕಣ್ಣಾರ, ಕಿವಿಯಾರ, ಬಾಯಾರ, ಮನಸ್ಸಾರ. — ಆರಗಾಡು. -ಕಾಡು. A perfect wild: a place that has never been cultivated (My.).

ಆರ âra. 2. The tree Barringtonia acutangala Gaertn. (ನಿಡುಲ, ನಿಜುರ್ಲ Mr. 112; also Sk. ಆರ, N. of a tree).

ಆರ âra. 1. Tbh. of ಆಗಾರ 1 (Šmd. 383). A dwelling place, etc. See ಕೀರಾರ, ಕೇಲಾರ, ಕೊಟ್ಟಾರ, ಗೂಡಾರ, ದವಳಾರ, ದೇವಾರ, ಬೀಡಾರ, ಭಣ್ಡಾರ.

ಆರ âra. 2. Tbh. of ಆಕಾರ 2 (Šmd. 383). Form, etc. See ಚಿತ್ತಾರ, ರೂಪಾರ.

ಆರ âra. 3. Tbh. of ಹಾರ (Čt. II, 8; Kk. 26; Šm. 72).

ಆರ âra. 4. Rising; going. See ಉದಾರ.

ಆರ âra. 5. Brass; oxide of iron. See ಆರಕೂಟ.

ಆರ âra. 6. Tbh. of ಆಸಾರ. See ಪಲಾರ, ಮೂಂಸಾರ.

ಆರ âra. 7. Tbh. of ಆವರ or ಅವಾರ. See ವಟಾರ.

ಆರಕ್ ârak. = ಆರಕು. Arrack (My.).

ಆರಕೂಟ âra-kûṭa. *Brass.*

ಆರಕ್ತ â-rakta. Reddish (Šmd. 178; Kâvy. IV, 2, 57; V, 18; Rsv. 13, after 96; 5, 102).

ಆರಕ್ಷ â-raksha. Protection, preservation. 2, *the part beneath the frontal projections on the forehead of an elephant; the junction of the frontal sinuses of an elephant.*

ಆರಗು âragu. = ಆರಗ್ವಧ. (St. & Pl.).

ಆರಗ್ವಧ âragvadha. = ಆರಗು. *The tree Cassia fistula* Lin. See ಕಕ್ಕೆ.

ಆರಜ â-raja. Passion, emotion, feeling; desire (J. 20, 57; 26, 32. 54).

ಆರಟ್ಟ âraṭṭa. N. of a people and country in the Panjâb. (R.; Br. Herat).

ಅರಡಿ âr2-aḍil. Publicity, report; infamy, scandal (Tĕ.; R.).

ಆರಣ âraṇa. = ಆರಣ್ಯಕ No. 2. (My.).

ಆರಣ್ಯ âraṇya. Relating to a forest; wild. 2, a forest (My.; J. 2, 8; ಕಾಡು Šm. 91; ವಿಪಿನ Nn. 9. 30. 42; ಕಾನನ 17; ಮಲೆ 22; ವನ 42; in all the places of Nn. the o. r. is ಅರಣ್ಯ).

ಆರಣ್ಯಕ âraṇyaka. Relating to a forest; an inhabitant of the woods (Si. 102). 2, a kind of vedic composition (certain chapters of the brâhmaṇas) which must be read or studied only in forests (see ಬೃಹದ್-).

ಆರತ â-rata. Stopped, ceased. 2, delighted in. 3, quiet, gentle. See ಅನಾರತ; Bp. 39, 68.

ಆರತಿ â-rati. 1. *Stopping, ceasing.*

ಆರತಿ ârati. 2. (fr. ಆರಾತ್ರಿಕ). = ಆತಿರ್ 2. The ceremony of waving (around an idol, around the bride and bridegroom, around the heads of the people assembled at marriages, around a king, etc.) a platter containing a burning lamp; — the platter and lamp waved; — the piece of poetry chanted on the occasion; — the lotus-leaf described with colours on the platter (Mhr.; H. ಆತೀರ್; My.; Tĕ. ಆರತಿ, ಆಳತಿ; T. ಆರತಿ, ಆಲತ್ತಿ, ಆರಾತ್ತಿ). See Šmd. 64; Grj. 3, 117; 3, after 117; J. 8, 12; 10, 54; 11, 6; 29, 10. 41; 31, 14. 18. 31; B. 2, 7; ಉಪ್ಪಾರತಿ, ಏಕಾರತಿ, ಕರ್ಪೂರಾರತಿ, ಗುಮ್ಮಾರತಿ, ದೀಪಾರತಿ, ಧೂಪದೀಪಾರತಿ, ಧೂಪಾರತಿ, ಮಂಗಳಾರತಿ, ಹತ್ತು ಬೆರಳಾರತಿ.

ಆರನಾಲ âranâla. *Sour gruel made from the fermentation of boiled rice.*

ಆರನಾಲಕ âranâlaka. = ಆರನಾಲ. *Sour gruel* etc. (ಗಂಜಿ G.).

ಆರಬು ârabu. = ಆರುಬು, etc. — ಆರಬಟೆ. = ಆರುಬಟೆ, etc. (Râm. 6, 12, 40).

ಆರಬ್ಧ â-rabdha. Begun, commenced; commencement. (Kâvy. III, 3, B, 156).

ಆರಭಟಿ â-rabhaṭi. A branch of the dramatic art, the representation of supernatural and horrible events on the stage. (Kâvy. IV, 2, 58. 62).

ಆರಭಿ ârabhi. N. of a râga (My.).

ಆರಭ್ಯ â-rabhya. Having begun, beginning from (B. 5, 121. 169). ಅನ್ದಿನ ಆರಭ್ಯ, ಇನ್ದಿನ-, ಪೂರ್ವಾರಭ್ಯ, ಮೊದಲಾರಭ್ಯ or ಮೊದಲಿನ ಆರಭ್ಯ (My.).

ಆರಮ್ಭ âramba. (fr. ಆರ್ 4). = ಆರಮ್ಬು. (Yoking the oxen to the plough): Tillage, cultivation (My.; Tĕ.). ಆರಮ್ಬದಿನ್ದ ಬದುಕುವವನು (ಕ್ಷೇತ್ರಾಜೀವ, ಕರ್ಷಕ, ಕೃಷಿಕ Nr.). ಮುಸಗೆ ಮಾಡಿದ ಹೊಲನು, ದುಷ್ಟಪ್ರಸರದ ಏರಿಗೆ, ಪಾಪಿಯ ಓಲಗ, ಹುಸಿಯ ಬಾಯಿವೆ, ಹುದುವಿನ ಆರಮ್ಬದ ಫಲೋದಯವು ನಸಿದು ಹೋಗದೆ? (Bh. 1, 8, 48). See ಕಾಡಾರಮ್ಬ, ನೀರಾರಮ್ಬ. — ಆರಮ್ಬ ಸಾರಮ್ಬ. reit. (My.).

Digitized by Google

ಆರಮ್ಬ âramba. Tbh. of ಆರಮ್ಭ (Šmd. 339).

ಆರಮ್ಬಗಾಱ âramba-gâṟa. A cultivator, a farmer (My.; ಕ್ಷೇತ್ರಾಜೀವ, ಕೃಷಿಜೀವಿ, etc. Si. 300).

ಆರಮ್ಬು ârambu. = ಆರಮ್ಬ (S. Mhr.).

ಆರಮ್ಭ â-rambha. = ಆರಮ್ಭ. *Undertaking, beginning; commencement* (ಮೊದಲ್ Mr. 432). 2, exertion, effort. 3, speed. 4, killing. — ಆರಮ್ಭವಾಗು. -ಆಗು. To be commenced (B. 5, 196).

ಆರಮ್ಭಣ â-rambhaṇa. Undertaking; taking hold of; using; a handle. (My.).

ಆರಮ್ಭಿಸು ârambhisu. To begin (v. t., My.; B. 3, 1. 94; 4, 152; 5, 52. 191);—to begin (v. i., My.). ಜೊತೆಗಾಱಿನು ಹೋಗಿ, ವ್ಯಥೆ ಆರಮ್ಭಿಸಿತು (Prv.).

ಆರಮ್ಭಿಸುವಿಕೆ ârambhisuvikĕ. Beginning, undertaking (Si. 236).

ಆರಯ್ âray. = ಆರಯು, ಆರಯ್ಯು, (ಆರೈ). To search; to consider attentively; to investigate; to look to, to take care of; to nourish; to ponder; to be deliberate (ಅನ್ವೇಷಣ Šmd. Dh.; ವಿಚಾರಿಸು Šmd. 9. 88 Cm.; T., Tĕ.; M. ಆರಾಯ್; *cf.* ಪಾರ್). P. p. ಆರಯ್ದು. ಆರಯೆ or ಆರಯ್ಯೆ, ಆರಯಲುಂ or ಆರಯ್ಯಲುಂ, ಆರಯಿಂ or ಆರಯ್ಯಿಂ (Šmd. 86). ಆರಯ್ದಾರುಂ ಸಾರಲಿಂ! (277). ಆರಯ್ಯದೆ (J. 14, 7). ಆರಯ್ದು ಎದ್ದಿಹ (ಅವೇಕ್ಷೆ, ಪ್ರತಿಜಾಗರ Nr.). ತನ್ನನ್ ಆರಯ್ವಂ (ಆಧ್ಯಾನ, ಔದರಿಕ Mr. 231). ಆರಯ್ದು ಬಜಗಾಳಿ (Mr. 50). See Bp. 10, 16; 27, 51; 28, 38; 38, 8; 43, 24; 53, 20; Rŝv. 5, 52; 8, after 5; 8, 124; J. 4, 15. 47; 11, 16; 16, 33; 18, 41. 55. 58; 19, 39; 20, 6. 43; 28, 38; 30, 51; Grj. 4, 85; 6, 17.

ಆರಯಿಕೆ ârayikĕ. = ಆರಯ್ಕೆ, ಆರೈಕೆ. (My.).

ಆರಯಿಸು ârayisu. = ಆರಯ್ಸು, (ಹಾರಯಿಸು). To expect, to look for; to look to, to take care of (My.); to desire. ಪೆಱರುಮನ್ ಆಱ್ ನೀನುಮ್, ಆರಯಿಸಿ ವಿದಗ್ಧರಿಂ! (Šmd. 121, Mdb. MS.).

ಆರಯು ârayu. = ಆರಯ್, etc. P. p. ಆರಯಿದು. See Bp. 23, 34; 24, 2; 25, 6; 30, 18; 43, 7; 57, 68.

ಆರಯ್ಕೆ ârayke. (= ಹಾರಯ್ಕೆ). Searching; trying; pondering; observing; superintending (ಪರೀಕ್ಷಣ Mr. 437; ಪ್ರತ್ಯಯ 493; ಉಪಧೆ, ಪರೀಕ್ಷಣ Hlâ.); fostering (My.). See ಕೆಯ್ಯಾರಯ್ಕೆ, ಮೆಯ್ಯಾರಯ್ಕೆ, ಮೇಲಾರಯ್ಕೆ, J. 12, 11; 19, 42.

ಆರಯ್ಯು ârayyu. = ಆರಯ್, etc. ಆರಯ್ಯುವದು (My.). P. p. ಆರಯ್ದು (My.).

ಆರಯ್ಸು âraysu. ಆರೈಸು. = ಆರಯಿಸು. (ಅಪೇಕ್ಷಿಸು, ಬಯಸು G.; Tu.); to take care of, to foster (My.).

ಆರವ â-rava. *Sound; cry.*

ಆರವಾರ âravâra. (fr. ಆರ್ 2). A great outcry, bawling (My.; T.).

ಆರವಾರ âravâra. A mortgage of landed property with possession (Mg.).

ಆರವೆ âravĕ. Tbh. of ಆರಾಮ (Šmd. 359; Nr.; Hlâ.; Ćt. II, 8; Šm. 21). ತಳಿಯ ಕೂಟ್, ಇದಿರೊಳ್ ಪಣ್ತ ಆರವೆ (Šmd. I, 119). ಮನೆಯ ಸಮೀಪದ ಆರವೆ (ಗೃಹಾರಾಮ Nr.). See Grj. 10, after 79; Bp. 37, 33.

ಆರಾಗ್ರ ârâ-agra. *The head of certain arrows having the shape of an awl, or an arrow of that kind.*

ಆರಾಜಿತ â-râjita. Adorned, embellished. Fem. ಆರಾಜಿತೆ (Rŝv. 2, 8).

ಆರಾಜಿಸು â-râjisu. To shine; to appear (J. 13, 49; 15, 10; 18, 29; 25, 9).

ಆರಾತ್ ârât. *Near.* 2, *far.*

ಆರಾತಿ ârâti. (= ಅರಾತಿ). An enemy (ಬಾಧ, ಹಗೆ Nn. 64).

ಆರಾತ್ರಿಕ â-râtrika. The burning lamp in a platter that is waved before an idol, etc. 2, waving lamps before an idol, etc. See ಆರತಿ 2.

ಆರಾತ್ರಿಕಕ್ರಿಯೆ ârâtrika-kriyĕ. Waving burning lamps before an idol, etc. See ನಿರಾಜಿಸು.

ಆರಾಧಕ â-râdhaka. Who or what worships, a worshipper (Bp. 61, 2); a pûjâri (My.).

ಆರಾಧನ â-râdhana. *Accomplishment, carrying into effect.* 2, *attainment.* 3, *gratifying, propitiation.* 4, worship, adoration.

ಆರಾಧನೆ â-râdhanĕ. *Service, worship.* (Bp. 45, 14; 51, 55).

ಆರಾಧಿಸು â-râdhisu. To worship, to adore (ಪೂಜಿಸು My.). See Bp. 6 sum.; 11, 16; 25, 4; 28, 4; 30, 5; 52, 24.

ಆರಾಧ್ಯ â-râdhya. To be made favorable; to be worshipped or served (Bp. 12, 24; 39, 46. 55). 2, a class of šaiva Brâhmaṇas who wear the janivâra which they call šivadâra (Bp. 48, 7; My.; Tĕ.). See ವೇಮನಾರಾಧ್ಯ.— Feminine ಆರಾಧ್ಯೆ (Grj. 8, 13).

ಆರಾಮ â-râma. = ಆರವೆ. Rest, repose. 2, delight, pleasure. 3, *a grove in the outskirts of a town; a garden* (ಊರ ಸಾರಿ ಇರ್ದ ವನಂ Mr. 152).

ಆರಾಲಿಕ ârâlika. *A cook.*

ಆರಾವ â-râva. *Sound; cry, scream.*

ಆರಿ âri. = ಆರ್ 2, etc. — ಆರಿಕಲ್. = ಆರೆಕಲ್ q. v. A hailstone (Grj. 9, after 58; Bp. 61, 66). — ಆರಿವರಲ್. -ಪರಲ್. A hailstone (ಘನೋಪಲ Šs.; see s. ಆಲಿಕಲ್).

ಆರಿಕೆ ârikĕ. The Indian millet, Panicum italicum (St. & Pl.; Tĕ. ಆರಿಕೆ, ಅರುಕೆ, Paspalum frumentaceum).

ಆರಿದ್ರ âridra. Tbh. of ಆರ್ದ್ರ. The sixth lunar mansion (My.; Mhr. ಆರದ್ರಾ). — ಆರಿದ್ರಪುಳು. The insect called lady-bird or maybug, so called because it appears in July and August, which season is called Ârdrĕ (Tĕ. ಆರುದ್ರಪುರುಗು, ಆರ್ದ್ರ; R.).

ಆರಿಯ âriya. Tbh. of ಆರ್ಯ. (ಯೋಗ್ಯನ್ Kk. 68; *cf.* ಆರಿಯ?).

ಆರಿವಾಳ ârivâḷa. = ಪಾರಿವಾಳ, etc. A pigeon (My.).

ಆರಿಸು ârisu. To collect, to gather; to pick out, to select, to choose (ಆಯು G.; C.; Tĕ. ಏರು; *cf.* ಆಯಿಸು 1). ಆರಿಸಿ ಮದುವೆಯಾಗು (ವರಿಸು G.). ಊರು ಕೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ಕಾಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಕೊಣ್ಡು ಉಣ್ಡು ಬದುಕುವದು (Si. 299). See B. 2, 5; 3, 38; 4, 27. 158. 180. 223; Bp. 42, 16.

ಆರು âru. 1. = ಆರ್ 1, etc. Who? See Bp. 3, 83; 14, 26; 15, 2; 40, 6; 42, 30; 61, 72. ಆರಿಗೆ (Bp. 4, 1; 21, 14. 18. 19; 32, 48; 36, 57; 37, 36. 60; 54, 25; 61, 72. ಆರಿಂಗೆ (20, 26; 23, 31). ಆರಿಗು (26, 57). — ಆರಾರು. rep. (Bp. 54, 66).

Digitized by Google

ಆರು âru. 2. = ಆರ್ 2. (My.; ಕೂಗು G.).

ಆರು âru. 3. Fullness, abundance; to the full of, fully. See ನೂರಾರು, ಸಾವಿರಾರು; ಆರ್ 3.

ಆರು âru. 4. = ಆರ್ 5. ನೊಗನು ತಲೆಯಾರು ಧಣ್ಣಿ ಎಮ್ಬ ಇವೆ ಲ್ಲಂ ಹೂಡುವ ಎತ್ತುಗಳು ಕ್ರಮದಿನ್ದ ಯುಗ್ಯ, ಪ್ರಾಸಂಗ್ಯ, ಶಾಕಟ ವಿಸುಗು (Nr.).

ಆರು âru. 5. = ಅಹರು (see ಅಹ). The plural of ಆನು 1, q. v. ಬಿಟ್ಟಾರು (B. 1, 7), ಪಟ್ಟಾರು (2, 34), ತಿಳಿದಾರು (2, 44), ಹೋಗ್ಯಾರು (5, 39), ಹೊಡಿದಾರು (5, 163).

ಆರು âru. 6. = ಆರ್ 4. (My.).

ಆರು âru. A hog (Cb.). 2, a crab (Cb.). 3, a pitcher.

ಆರುಬು ârubu. = ಆರಬು, ಆರ್ಬು, etc. — ಅರುಬಟೆ = ಆರ್ಬ ಟೆ (Bh. 2, 2, 79; 8, 21, 27).

ಆರುಷಣ ârushaṇa. Coriander (ಧಾನ್ಯಕ, ಕೊತ್ತುಮ್ಬರಿ Mr. 137).

ಆರುಹ âruha. = ಆಲುಹ. Crying aloud. ಬಾಯಾರು ಹ (ಆಲಾಪ, ನಿಹ್ನವ Nr., one MS. ಆಲುಹ).

ಆರುಹತ âruhata. Tbh. of ಆರ್ಹತ. See Śmd. 38; Bp. 49, 25. 40. 46; 50, 19. 23. 43. 46. 61. 76. 80; 51, 7. 40. 67. 74; 52, 1.

ಆರೂಢ â-rûḍha. Mounted, ascended (My.); raised up, elevated on high; brought under. See ಘೋಟಾರೂಢ, etc.

ಆರೆ ârĕ. 1. A shrub or small tree, Bauhinia racemosa Lin. (Z.; Tĕ. B. spicata; T. ಆರ್, B. L.). 2, = ಆರೆ 5, the plant Grislea tomentosa. — ಆರೆ ಹುವ್ವ (ಅಗ್ನಿಜ್ವಾಲೆ, ಧಾತಕಿ, etc. Si. 153).

ಆರೆ ârĕ. 2. = ಆನೆ 3, etc. — ಆರೆಕಲ್. A hailstone (ಅಮ್ಬು ದಫಲ, ಕರಕ Mr. 44, o. r. ಆಲಿ-).

ಆರೆ ârĕ. 3. (fr. ಆರಯ್). Taking care of, etc. See ಆರೈಕೆ.

ಆರೆ ârĕ. 4. = ಆರ 1. See ಕಣ್ಣಾರೆ, ಕಿವಿಯಾರೆ, ಕೈಯ್ಯಾರೆ, ಬಾಯಾರೆ, ಮನವಾರೆ, ಮನಸ್ಸಾರೆ.

ಆರೆ âru-ĕ. 5. = ಹಾರೆ. The plural of ಆನೆ 1, No. 2, e. g. ಮಾಡುತ್ತಾರೆ (B. 1, 1), ಹಿಡಿಯುತ್ತಾರೆ (3, 77), ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ, ಎನಿಸುತ್ತಾರೆ (4, 173). 2, the plural of ಆನೆ 1, No. 1: they are, e. g. ಬನ್ದಾರೆ, they are or have come; ಹೋಗ್ಯಾರೆ, they have gone (S. Mhr.).

ಆರೆ ârĕ. 1. ಆರ್. *A shoemaker's awl or knife.*

ಆರೆ ârĕ. 2. Mahratta (S. Mhr.; My.; Tĕ.). ಆರೆಯವರು, ಆರೇ ಮಾತು, ಆರೇ ಮುರುವು (My.).

ಆರೆ ârĕ. 3. = ಹಾರೆ, etc. (My.).

ಆರೆಕಾರ ârĕ-kâra. A man who fosters, a fosterer (Rśv. 6, after 11).

ಆರೆಕಾರ ârĕ-kâra. A Mahratta man (S. Mhr.).

ಆರೆಯ ârĕya. A Mahratta man (S. Mhr.; cf. ಆರಿಯ?).

ಆರೇಕೆ ârêkĕ. = ಆರಯಿಕೆ. (My.).

ಆರೇವತ ârêvata. The tree Cassia fistula Lin. (St. & Pl.).

ಆರೈ ârei. = ಆರಯ್. (ಹುಡುಕು, ವಿಚಾರ ಮಾಡು G.).

ಆರೊಗಿಸು ârogisu. = ಆರೋಗಿಸು (Śmd. 143; Tĕ. ಆರಗಿಂಚು).

ಆರೋಗಣ ârôgaṇa. = ಆರೋಗಣೆ. Eating; a meal (My.; Te., Mhr.; cf. Tbh. ಆರ 6?). — ಆರೋಗಣಂಗೆಯ್, -ಂಗೆಯ್. To eat (Bp. 24, 34).

ಆರೋಗಣೆ ârôgaṇĕ. = ಆರೋಗಣ. (My.; ಜಗ್ಧಿ, ಭೋಜನ, ಜೇಮನ, etc., ಊಟ G.). See Bp. 8, 28. 36; 47, 39; 59, 5; J. 6 sum.; 6, 45. 50. 51. — ಆರೋಗಣೆಗೆಯ್. = ಆರೋಗಣಂ ಗೆಯ್. (V. 14, after 32).

ಆರೋಗಿಸು ârôgisu. = ಆರೊಗಿಸು. To eat (My.). See Bp. 8, 15. 42; 14, 6; 44, 14; 48, 5; 57, 34; J. 2, 64; 7, 1.

ಆರೋಗ್ಯ ârôgya. (fr. ಅರೋಗ). *Freedom from disease, health.* (Bp. 61, 81). 2, wholesome, salubrious (My.). — ಆರೋಗ್ಯ ಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To make healthy (B. 4, 133).

ಆರೋಗ್ಯಕರ ârôgya-kara. Causing health, tending to promote health, wholesome, healthy (B. 4, 116; My.).

ಆರೋಗ್ಯಕಾರಕ ârôgya-kâraka. = ಆರೋಗ್ಯಕರ. (B. 4, 135; My.).

ಆರೋಗ್ಯಗೃಹ ârôgya-gṛiha. A medicine-room, an apothecary's shop (ಭೇಷಜನಿವಾಸ Mr. 197).

ಆರೋಪ â-rôpa. Placing in or on, imposing. 2, *assigning or attributing to.* 3, an accusation, a charge. — ಆರೋಪ ತರು. To bring an accusation, to accuse. ಅವನ ಮೇಲೆ ಆರೋಪ ತನ್ದ (B. 4, 186).

ಆರೋಪಣ â-rôpaṇa. -ಣೆ. = ಆರೋಪ. Accusing, accusation (My.; ತಪ್ಪು ಹೊರಿಸೋಣ G.).

ಆರೋಪಿ ârôpi. An accused person (C.).

ಆರೋಪಿತ â-rôpita. (Śmd. 264). *Placed in or upon, deposited* (ಹಿತ, ನಿಹಿತ, ನ್ಯಸ್ತ, ವಾಹಿಸಲ್ Mr. 462); ascribed, assigned; accused; forged; intrusted.

ಆರೋಪಿಸು ârôpisu. To apply, to attribute, to ascribe (My.; Si. 69). ಪದವನಾರೋಪಿಸುವುದು (J. 7, 10).

ಆರೋಹ â-rôha. Rising; mounting; riding. 2, *a rider.* 3, *height.* 4, *length.* 5, a woman's waist (ಲೀಸಪ್ಪ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಉಡ Nr.; ಸುನ್ದರಸ್ತ್ರೀಯ ನಡ G.). 6, *the buttocks.*

ಆರೋಹಕ â-rôhaka. A man who mounts, a rider (Rśv. 13, after 61).

ಆರೋಹಕತನ ârôhakatana. (Śmd. 248). The state of ascending, or that of being a rider.

ಆರೋಹಣ â-rôhaṇa. Rising; ascending; mounting. 2, *a ladder; a staircase.* See ಅಡರ್, ಏಱ್.

ಆರೋಹಿಸು ârôhisu. To ascend, to mount (Rśv. 13, after 71).

ಆಱ್ âr̤. 1. = ಅಱ್ 2, ಆಱು 1 q. v. To be extinguished, etc. ಬಾಯಾಱದೆ (Śmd. 84).

ಆಱ್ âr̤. 2. P. p. ಆರ್ತು (Śmd. 286); present participle ಆರ್ಪ (= ಆಪ). To be or become strong, to be powerful, able or competent; to be possible, to can: may; to be adequate, to be able for, to be able to endure (ಸಮರ್ಥನ್ತು Śmd. Dh.; see ಆಳ್ 2, ಆಱು 1; T. ಏಲ್, ಏಲ್, ಏಲು, to be possible, to be able, etc.; see ಏಱ್ 2; ಆಣ್ಮಲ್, might; ಆಣ್ಮು, to bear, to endure; M. ಏಲ್, possibility.; Tĕ. ಓಪು, power). ಎನಗೆ ಬಲ್ಲಿದರ್ ಆಗಲ್ ಆರ್ವರೆ ಗಾವಿಲರ್? (Śmd. 121). ನೀಲಗ್ರೀವರುಮ್ ಆರ್ತರ್? ಇಲ್ಲ! ಗೆಲ್ಲಲ್ ಇನ್ದಾರ್ ಆರ್ವರ್? ಎನ್ದಂ ಕೃಪಂ (292). ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಂ ನುಡಿಮ ಆರ್ತನೆ? ಹರಿ ಧರಂಗೆಯ್ದು ಆರ್ತನೆ? ಆದಂ! (177). ಮಾರ್ತನ್ಡ ತೆರೆಗಳಿಂ (o. r. ವೇಗದಿಂ) ತರಲ್ ಆರ್ತುದು ತನ್ನಡಿಗೆ ಸುರನದಿವಿಭ್ರಮಂ (79. 286). ತಿಳಿಲುಮ್ ಆಗಲ್ ಆರ್ಪು ದು (71). ತತ್ಕ್ಷಮುಮ್ ಆಗಲ್ ಆರ್ಪುದು (386). ಆರ್ಪವನು (ಕ್ಷಮ,

Digitized by Google

ಶಕ್ತ Hlâ.). ಹಸಿದು ಇರಲ್ ಅಱಿದವನಲ್ಲಿ ಆದ್ಯೂನ, ಔದರಿಕ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಚಳಿಗೆ ಅಱದೆ (Rśv. 9, 24). ಹೊನ್ನ ಹಣವುಣ್ಬು ಎನಗೆ, ಸಾಯಲ್ ಅಱಿನು (Dp. 4). ನೂಱರೊಡನೆ ಆಯ್ವರನು ಧರಿಸಿ ಇರಲಾರದು ಈ ಪುರಿ (Bh. 1, 8, 3). ಅಱರ್ಂ (Bp. 5, 5; 46, 34). ಅಱರ್ (26, 16). ಅಱ್ಪುದು (34, 8). ಅಱೆಂ (1, 35; 32, 46). ಅಱನಿತು (13, 21). ಅಱಿನಿತು (9, 37). ಅಱದೆ (J. 2, 30; 8, 8. 26). See Grj. 6, 33; Bp. 9, 24; 12, 36; 19, 27; 22, 22; 38, 34; 39 sum.; 46, 34; 49, 23. 40; 50, 23; 51, 52; 52, 13; 56, 30; 57, 12. 13; 58, 41. 42; 60, 61; 61, 14; B. 1, 8. 12; 4, 12.

ಅಱ âra. = ಅಱು. See ಉಪ್ಪಾಱು, ಕಮ್ಮಾಱು. (T. ಆಱ್ಟು, to do, make).

ಆಱುಟ âru2-ata. = ಆಱಾಟ. (Tĕ.; R.).

ಆಱಾಟ âru2-âta. = ಆಱಟ. The anxiety of a sick man (T., Tĕ.; R.).

ಆಱಿಕೆ ârikĕ. = ಅಱಿಕೆ 2. See ಬಾಯಾಱಿಕೆ.

ಆಱಿಸು ârisu. 1. = ಆಱುಸು, ಆರ್ಚು 2. To cause to go out; to quench, to allay; to dry, etc. ಜಾನಕಿಯ ಗಮನಪರಿಶ್ರಮಮನ್ ಆಱಿಸುತ್ತ (Abh. P. 7, after 14). ಮೆಯ್ಬೆಮರನ್ ಆಱಿಸಿ ಕೊಣ್ಡು (J. 8, 18). See Bp. 18, 12; Grj. 9, after 64; ದಣವಾಱಿಸು; Prv. s. ಬಿಸಿ.

ಆಱಿಸು ârisu. 2. = ಹಾಱಿಸು. (My.). See ಗುಣ್ಡಾಱಿಸು, ಪುಟಾಱಿಸು.

ಆಱು âru. 1. = ಆರ್ 1, etc. P. p. ಆಱಿ (C.). To go out, to be extinguished, (to be ruined). **2,** to grow cool. **3,** to be calmed, allayed or appeased, (to grow less). **4,** to dry (up); to become dry (ನಿರ್ದ್ರವ Śmd. Dh.). **5,** to heal, as a wound (C.; T., M., Tĕ., Tu.). See Prv. s. ಬೆಂಕಿ; Bp. 1, 25; 17, 16; 24, 34; 28, 55; 56, 47; J. 8, 2; B. 2, 42; 3, 63; 4, 31. 70. 71. 148; 5, 119; ದಣುವಾಱು, ಬಾಯಾಱು.—ಆಱಿದ ನೀರಿಗೆ ನೆಲವೇ ಸಾಕ್ಷಿ (Prv.).

ಆಱು âru. 2. = ಅಱು 1, etc. The state of going out, of being dried, etc.—ಆಱುವಾಸಿ. The state of being improved by becoming dry (as paddy, jaggory, etc., My.).

ಆಱು âru. 3. Power; daring; self-will, obstinacy: opposition (T. ಎಱ್, ಎಲ್ also: to oppose; ಎಱ್ಟಿಲ್, opposing; see ಎಱ್ 2).—ಆಱಡಿ. -ಅಡಿ 1. Opposition, enmity (ವೈರ Śm. 95; ಜಡಿ Čt. II, 84; ವಿರೋಧಭಾವ Śs.; Bp. 40, 62).—ಆಱಡಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To become inimical (Rśv. 3, 15. 101).

ಆಱು âru. 4. = ಅಱು 3, etc., Six (C.; T., M., Tĕ.; Tu. ಆಜಿ). ಆಱಱ (Śmd. 223). ಆಱರ್ಕೆ (224). ಆಱಱಲಿ (Bp. 35, 32). ಆಱು ಹಸುವಂ ಷಡ್ಗವಮ್ ಎಮ್ಬುದು (Hlâ.). ಆಱು ಹಲ್ಲ ಹೋರಿ (ಷಡ್ದಂತನ, etc. Hlâ.). ಆಱು ಹೆತ್ತವಳಿಗೆ ಮೂಱು ಹೆತ್ತವಳು ಮುಲುಕು ಕಲಿಸಿದಳನ್ತೆ.—ಆಱಾಳು ಮೂಱು ಫೌಜು (Prvs.).—ಆಱಡಿ. -ಅಡಿ 2. Six feet. 2, the six-legged one: the large bright black (dark blue) humble bee, Bombinatrix glabra (ತುಮ್ಬಿ Śmd. II; ಷಟ್ಪದ, ಅಲರೇಱಿ Čt. II, 75; ಷಟ್ಪದ, ಅಲರ್ವಕ್ಕಿ I, 62; ಬಂಡರ, ತುಮ್ಬಿ, etc. Kk. 90; ಚಿತ್ರವಿಹಗ, ಅಲರ್ವಕ್ಕಿ, ಮೇಳಮ್ಬಿ, etc. Śm. 27; ಭ್ರಮರ 95; ಗುಂಗೀ ಹುಳು G.). See Bp. 11, 41; Rśv. 2, 38. 41; 8, 110; 13, 19; J. 2, 9; 7, 38; 15, 49; 17, 20. 40. 3, the Kannada metre called ಷಟ್ಪದಿ as implied in J. 1, 12; *cf.* Čh. v. 315.—ಆಱಡಿವಣ್ಣ. -ಬಣ್ಣ. The colour of the black bee (Rśv. 3, 101).—ಆಱಡಿವೆದೆ. -ಹೆದೆ. A bowstring of black bees (J. 7, 38).—ಆಱನೆಯ. -ಅನೆಯ. Sixth (B. 5, 262).—ಆಱಾಟ ಮೂಱಾಟ. Six plays (on your side, and only) three plays (on our side): difference (S. Mhr.), injustice.—ಆಱು ಋತು. = ಆಱು ರುತು. (J. 10, 14).—ಆಱು ಏಳಲು. Six times seven (My.).—ಆಱು ಏಱು. Six or seven (My.; B. 2, 37).—ಆಱು ಗಣ್ಬು. Six knots or joints. ಆಱು ಗಣ್ಬುಳ್ಳ ಕಚೋರ, Zedoary, Curcuma zerumbet (ಷಡ್ಗ್ರನ್ಥಿಕೆ, etc. Nr.).—ಆಱುಗಾಲ. -ಕಾಲ. The six times or seasons. ಆಱುಗಾಲ ಮಱಿ ಹೊಯ್ದರೂ ಮುತ್ತುಗಕ್ಕೆ ಮೂಱೇ ಎಲೆ (Prv.).—ಆಱು ತಿಂಗಳ್. = ಆಱುದಿಂಗಳ್. (Bp. 14, 34).—ಆಱು ದನ್ತ. Six teeth (of a horse, Mr. 281).—ಆಱುದಲೆ. -ತಲೆ. Six heads. 2, Shanmukha (My.).—ಆಱು ದಳ. (-ದಲ). Six leaves; six-leaved (Bp.).—ಆಱು ದಾಡೆ. Six fangs. ಆಱು ದಾಡೆಯ ಮೀನು, the fish called Macropteronatus magur Ham. (ಮದ್ಗುರ Nr.). ಮದ್ಗುರವೆಮ್ಬ ಆಱು ದಾಡೆಯ ಹೆಣ್ಣುಮೀನು (ಶೃಂಗಿ Nr.).—ಆಱು ನೂಱಲು. Six times hundred (My.).—ಆಱು ನೂಱು. = ಆಱುನೂಱು. Six hundred (B. 4, 207).—ಆಱು ರುತು. The six seasons. ವಸನ್ತ, ಗ್ರೀಷ್ಮ, etc. ಆಱುಂ ರುತುಗಳ್ ಅಕ್ಕು (Hlâ.).—ಆಱು ವರ್ಣ. The six colours. ಬಿಳಿದು ಮೊದಲಾದ ಆಱು ವರ್ಣಂಗಳು (ಶ್ವೇತಾದಿಷಡ್ವರ್ಣ Nn. 71).—ಆಱು ಸಾವಿರ. = ಆಸಾಱಿರ. Six thousand (Bh. 2, 4, 8; My.).—ಆಱೇಱು. -ಏಱು. Six or seven (Bp. 38, 11; B. 4, 211).

ಆಱು âru. 5. = ಹಾಱು. (My.).

ಆಱುಸು ârusu. = ಆಱಿಸು 1. (My.).

ಆರ್ âr. = ಆಱು 4, etc. Six.—ಆರ್ಕಾಲು. = ಆಱಡಿ. The black humble bee (My.).—ಆರ್ಯೋಜನ. Six yôjanas (Bp. 56, 3).—ಆಸಾರ್ವಿರ Six thousand (Bp. 8, 16).

ಆರ್ಕಿ ârki. (fr. ಅರ್ಕ 1). The planet Saturn (Mr. 38).

ಆರ್ಗಳ್ ârgal. (a plural of an ಆರ್ or ಆಱ್). The (Jaina) people of the Tulu country (?). ಆರ್ಗಳೆನಲ್ ತುಳುವರ್ (Čt. I, 60, o. r. ತುಳುವರ್). ನೆಗೞ್ತೆಯ ಆರ್ಗಳ್ (Śmd. 51).

ಆರ್ಗಳ ârgala. (Argala?). A king's son (?). ಆರ್ಗಳರೆನೆ ಅರಸುಗುವರ್ ಅದು, ಅಯ್ (Čt. I, 60, o. r. ಅರಸಿಗುರುವರ್; *cf.* ಆರ್ಗಳ?).

ಆರ್ಚಿಕೆ ârčikĕ. = ಆಚಿಕೆ. Crying.

ಆರ್ಚಿಸು ârčisu. = ಆಚಿಸು. To cause to cry.

ಆರ್ಚು ârču. 1. = ಆಚು. To cry aloud. (Tĕ.). See ಅಂಗಲ್-.

ಆರ್ಚು ârču. 2. = ಆಱಿಸು 1, etc. (My.; Tĕ.).

ಆರ್ಜನೆ ârjanĕ. A common form of ಅರ್ಜನ. Acquiring, etc. (My.; Tĕ., M.; ಗಳಿಕೆ G.).

ಆರ್ಜವ ârjava. (*fr.* ಋಜು). Straightness; rectitude; honesty. (My.). 2, flattery; fawning, praising (Mhr.; S. Mhr.).

ಆರ್ಜಿತ ârjita. = ಅರ್ಜಿತ. Acquired (Bp. 22, 51; J. 25 sum.; My.; Tĕ.; ಗಳಿಸಿದ G.).

ಆರ್ಜಿಸು ârjisu. = ಅರ್ಜಿಸು. To acquire (Bp. 22, 25; 50, 53; J. 13, 30. 42; 27, 21; Abhâ. 2, 97. 102; Tĕ.; ಗಳಿಸು G.).

ಆರ್ಣ ârna. = ಅರ್ಣ (of which it is a wrong form). (ವೃತ್ತ, ಉದಕ Nn. 11).

ಆರ್ಣವ ârnava. = ಅರ್ಣವ. (My.; G. ಸಮುದ್ರ).

Digitized by Google

ಆರ್ತ ârta. Afflicted, pained, distressed; injured; oppressed, suffering, unhappy (feminine ಆರ್ತೆ J. 19, 27); — humility (Grj. 4, after 48; 5, after 90; ದೈನ್ಯ G.). See Bp. 22, 11; 32, 59; 46, 49; J. 19, 2; 28, 35. 2, thirsty, full of desire (ತೃಷ್ಣ, ಲೋಲ Nr.; ತೃಷಿತ, ಅಭಿಲಾಷ, etc. Mr. 232). 3, desire, hope (ಆಸ Kk. 55; Śs.; also Mhr.). — ಆರ್ತನಾಗು. -ಆಗು. To become destitute of hope (Grj. 5, 89).

ಆರ್ತಗಲ ârta-gala. = ಆರ್ತಗಲ. *The shrub Barleria caerulea* Roxb. (ಕರಿ ಗೋರಟಿಗೆ G.).

ಆರ್ತವ ârtava. (fr. ಋತು). Belonging to the seasons or periods of time, seasonable. 2, menstrual. 3, *the menstrual discharge*.

ಆರ್ತಸ್ವರ ârta-svara. A cry of pain. (My.).

ಆರ್ತಿ ârti. 1. = ಆರ್ತ 1. *Pain, affliction sickness;* mischief, evil. 2, the end of a bow (ಬಿಲ್ಲಿನ ತುದಿ G.). 3, desire; object of desire (Grj. 4, 43).

ಆರ್ತಿ ârti. 2. = ಆರತಿ 2. (My.). See ದವಳಾರ್ತಿ, ದೀಪಾರ್ತಿ, ಮಂಗಳಾರ್ತಿ, ನೀರಾರ್ತಿ.

ಆರ್ತು ârtu. 1. = ಆರದು. See s. ಆರ್ 1.

ಆರ್ತು ârtu. 2. P. p. of ಆರ್ 2.

ಆರ್ತ್ವಿಜ್ಯ ârtvijya. (fr. ಋತ್ವಿಜ್). The office, business or rank of a ṛitvij. (My.).

ಆರ್ದು ârdu. 1. = ಆದ್ದು. P. p. of ಆರ್ 6, q. v.

ಆರ್ದು ârdu. 2. P. p. of ಆರ್ 2, q. v.

ಆರ್ದ್ರ ârdra. *Wet, moist, damp;* fresh, not dry, succulent, green; new; soft, tender; loose, flaccid. See ಒದ್ದೆ, ನಾಟು. — ಆರ್ದ್ರಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To moisten (B. 4, 172).

ಆರ್ದ್ರಕ ârdraka. *Ginger in its undried state* (ಶೃಂಗವೇರ, ಹಸಿಯ ಅಲ್ಲ Mr. 137).

ಆರ್ದ್ರತ್ವ ârdratva. Wetness, moisture; freshness; softness. See ನನೆ.

ಆರ್ದ್ರಭಾವ ârdra-bhâva. = ಆರ್ದ್ರತ್ವ. See ನನೆ, ನಾನ್.

ಆರ್ದ್ರವ ârdrava. Moisture, etc. (ಪಾಲಿ, ಹಸಿಯ Nn. 31, o. rs. ಆರ್ದ್ರ, ಹಸಿಯ ಸುಣ್ಣ).

ಆರ್ದ್ರವಕಾರಣ ârdrava-kâraṇa. Making wet, moistening. See ತೋಯ್.

ಆರ್ದ್ರಾಪ್ರವೇಶ ârdrâ-pravêśa. The sun's entering the nakshatra called ârdrâ (which forms the basis for the predictions of rain, health, etc., C.).

ಆರ್ದ್ರಾಲುಬ್ಧಕ ârdrâ-lubdhaka. *The dragon's tail or descending node, Kêtu.*

ಆರ್ದ್ರೀಕರಣ ârdrî-karaṇa. Making wet, moistening. See ನಾಡು.

ಆರ್ದ್ರೀಭೂತ ârdrî-bhûta. Moistened; softened, tender (Bp. 36, 51; 43, 86; 57, 86).

ಆರ್ದ್ರೆ ârdrĕ. ಆದ್ರಾ. = ಅರಿದ್ರ. The sixth nakshatra or lunar mansion (ಆದ್ರಾನಕ್ಷತ್ರ, ಉಬ್ಬಿಕ Nn. 27; ಉಬ್ಬಿಕ, ಪುಷ್ಯ Mr. 39; My.).

ಆರ್ಪು ârpu. 1. = ಅರ್ಪ 3, ಆರ್ಬು. (Tĕ.).

ಆರ್ಪು ârpu. 2. (Śmd. 50). Might, force; daring; impetuosity; valour (ಅಡಟು, ಸಾಸ, ಸಾಹಸ Kk. 41; Śm. 38; ಪರಾಕ್ರಮ G.). See Rāv. 5, 92. 99; 6, after 11; 6, 12; Grj. 1, 114; J. 11, 12. — ಆರ್ಪಡ. -ಅಡ. Might, etc. to be lost (Rāv. 5, 105). — ಅರ್ಪುಗುಂದು. -ಕುಂದು. Might, etc. to become less (Grj. 8, after 14).

ಆರ್ಬು ârbu. (fr. ಆರ್ 2). = ಅರುಬು, ಆರ್ಪು 1, etc. Crying aloud, etc. (*cf.* ಅಬ್ಬರ). — ಆರ್ಬಟೆ. -ಅಟೆ 1. Crying aloud, roaring; a loud note or sound (C.). ವಾದ್ಯದ ಆರ್ಬಟದ ಪಮೊರೆಹು (Č. Bp. 42, 14). ಪಟುತರದ ಬೊಬ್ಬೆಯಾ ಬ್ಬಟಗಳ್ (J. 4, 18). — ಆರ್ಬಟಿಂಗೊಡು. -ಇಂ-ಕೊಡು. To emit a loud cry, to cry aloud (Bp. 12, 44). — ಆರ್ಬಟಿಸು. -ಅಟಿಸು. To cry aloud, to roar (Č. Bp. 42, 31; B. 3, 108; My.). — ಆರ್ಬಟೆ. -ಅಟೆ. = ಆರ್ಬಟೆ. (My.). — ಆರ್ಬಡಿಸು. -ಅಡಿಸು. = ಆರ್ಬಟಿಸು. (B. 4, 37; 5, 139. 246). — ಆರ್ಬಾಟೆ. -ಅಟೆ. = ಆರ್ಬಟೆ. (My.; G.; Tĕ.).

ಆರ್ಯ ârya. = ಅರಿಯ, ಅಜ್ಜ. *A respectable, venerable man;* an Ârya. 2, *of a good family,* a man of the first three castes (ಸಾಮಾನ್ಯ Nn. 106; ಉತ್ತರ Mr. 382; ಉತ್ತಮಕುಲದವ G.). 3, a master, an owner. 4, an elder, an old man (ವೃದ್ಧ Nn. 106). 5, *a Vaiśya.* 6, *a guard of the women's apartments.* 7, a man born at Âryâvarta (ಭೋಗಭೂಮಿ ಭವ Nn. 106; ಭೂತ, ದೇವಭೂಮಿಜ Nn. 78, one MS. ಹಿರಿಯ ನು). 8, an ascetic (ತಾಪಸ, ತಪಸ್ವಿ Nn. 106). 9, the sun (ಸೂರ್ಯ 106). 10, = ಆರಾಧ್ಯ No 2; see ವೇಮನಾರ್ಯ. 11, a friend (Čb.). See Bp. 32, 12; 45, 12. 18. 39; 59, 28; B. 4, 127.

ಆರ್ಯಮ âryama. N. (Bp. 53, 44; *cf.* ಅರ್ಯಮ).

ಆರ್ಯಾಗೀತಿ âryâ-gîti. A kind of metre (Čh.).

ಆರ್ಯಾವರ್ತ ârya-âvarta. *The abode of the Âryas: the country extending from the eastern to the western sea, and bounded on the north by the Himâlaya, on the south by the Vindhya mountains.*

ಆರ್ಯೆ âryĕ. ಆರ್ಯಾ. = ಅಜ್ಜ. *Pârvati.* 2, a kind of metre (Čh.; Mr. 366). 3, an honourable or old woman.

ಆರ್ವರು ârvaru. = ಅಱುವರ್. Six persons (My.).

ಆರ್ವೇಲಿ ârvêli. N. of a village in the Tĕlugu country. — ಆರ್ವೇಲಿಬ್ರಾಹ್ಮಣರು. A class of smârta Brâhmaṇas of that village who are śâktêyas (My.).

ಆರ್ಷ ârsha. (fr. ಋಷಿ). Relating to ṛishis. 2, a certain form of marriage. (My.).

ಆರ್ಷಭ್ಯ ârshabhya. (fr. ಋಷಭ). A steer sufficiently full-grown to be used (ಹರೆಯದ ಎತ್ತು, ಹೋರಿ G.); *a steer fit to be castrated* (ಹಿಡಿಯಿಸಲ್ ತಕ್ಕ ಹೋರಿ Hlâ.; ಹಿಡಿಹೋರಿ Mr. 178).

ಆರ್ಷೇಯ ârshêya. Relating to ṛishis; venerable; very ancient (My.).

ಆರ್ಸೆ ârsĕ. = ಆಸು 2. (My.).

ಆರ್ಹತ ârhata. = ಅರುಹತ. Belonging to the doctrine of Jina or the Jainas. 2, a follower of Jina, a Jaina.

ಆಲ್ âl. 1. = ಅರ್ 2, etc. To cry aloud. (T. ಅಲ್, ಅಲು; M. ಅಲಿಕ್ಕ, general shout). P. p. ಅಲು (Bp. 52, 39; J. 3, 32). ಅಲುತ (Grj. 1, 110).

ಆಲ್ âl. 2. = ಆಲ 1, etc. Ficus indica (T., M.; R.).

ಆಲ್ âl. = ಬಾಲ್. — ಅಲ್ತಿಗುಡು. = ಬಾಲ್ತಿಗಡೆ. A shrubby creeper, the Indian Jalap, Ipomoea turpethum R. Br. (or Convolvulus turpethum Lin., St. & Pl.).

ಆಲ âla. 1. = ಆಲ್ 2, ಅರಿ 1. The Banian, Ficus indica Roxb., or Ficus bengalensis Lin. (ವಟ, ನ್ಯಗ್ರೋಧ, ಬಹುಪಾದ್ Nr.; T.). See Bp. 32, 18. 19; 50, 77; 57, 12. 15; Rāv. 9, 24; J. 32, 25; s. ಪದು 3. ಆಲಕ್ಕೆ

Digitized by Google

ಹೂವಿಲ್ಲ, ಸಾಲಕ್ಕೆ ಕೊನೆಯಿಲ್ಲ, ಜಾಲಿಯ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಗನ್ಧವಿಲ್ಲ, ದೇವರು ಸೂಳೆಗಿಲ್ಲ (Sp.). — ಅಲದ ಮರ. The Banian tree (ನ್ಯಗ್ರೋಧ Nr.; ನ್ಯಗ್ರೋಧ, ವಟ Nn. 42; Mr. 123; ವಟ Nn. 6; C.). — ಅಲದ ಹಣ್ಣು. The ripe ficus fruit (ನ್ಯಯಗ್ರೋಧ Nr.).

ಅಲ âla. 2. (= ಅಬಲ್). The red water-lily (ಚೆಂಗಲವೆ, ಚೆನ್ನೆಯ್ದಿಲ್ Šm. 26, one MS. ಅಬಲ್; T. ಅಲ, an open flower; T., Tĕ., Tu. ಅಲ್ಲಿ, a water-lily, Nymphaea alba L.).

ಆಲ âla. 1. = ಅಣ 2, ಅಳ. Perhaps Tbh. of ಆಲಯ; but *cf.* ಅಲ 2, No. 3 & ಅಳ. See ಅನ್ತರಾಲ.

ಆಲ âla. 2. = ಅಲ. Any discharge of venomous matter from poisonous animals. 2, *yellow arsenic, orpiment* (ಅರದಾಳ G.). 3, large extensive (*cf.* ಅಗಲ?; T. ಅಲ್ವು, extension). 4, a scorpion's tail (ದ್ರುತಪುಚ್ಛ, ಚೇಳಿ ಬಾಲ Mr. 403).

ಆಲಭ â-labha. Taking hold, touching. See ದುರಾಲಭೆ.

ಆಲಮ್ಬ â-lamba. = ಆಲಮ್ಬನ. (Šmd. 263 Cm.).

ಆಲಮ್ಬನ â-lambana. ಆಲಮ್ಬನೆ. Depending on or resting upon. 2, hanging from or down. 3, supporting; support, fundament, base; assistance, help (My.; ಆಶ್ರಯ G.). See ಎಡಿಲ್, ಎಡಿಲ್ಬು, ಜೋಲ್, ನೇಲ್.

ಆಲಮ್ಬಿತ â-lambita. Hanging from or on, suspended; supported, upheld; protected. (My.).

ಆಲಮ್ಬಿಸು â-lambisu. To rest or lean upon; to hang from (Rsv. 5, after 19); to lay hold of, to support, to seize (J. 5, 55).

ಆಲಮ್ಭ â-lambha. Seizing. 2, *the killing of the animal at a sacrifice.* See ದುರಾಲಮ್ಭ.

ಆಲಮ್ಭನ â-lambhana. Seizing; touching; killing. See ಸಮ್-.

ಆಲಯ â-laya. Settling down upon. 2, *an abode, a dwelling, a house;* a receptacle, an asylum.

ಆಲಯಿಸು âlayisu. = ಆಲಯ್ಸು 1, etc. (Tĕ. ಆಲಕಿಂಚು; R.).

ಆಲಯ್ಸು âlaysu. 1. = ಆಲಯಿಸು, ಆಲಿಸು. To listen, to attend to, to mind. (Tu.). ಅವನ ಬಿನ್ನಹವನ್ನು ಆಲಯ್ಸಿ (B. 4, 21).

ಆಲಯ್ಸು âlaysu. 2. = ಓಲಯ್ಸು. To pay homage (Bp. 53, 32).

ಆಲಲಿತ â-lalita. Beautiful (Č. Bp. 5, 48).

ಆಲವಟ್ಟ âlavaṭṭa. Tbh. of ಆಲಾವರ್ತ. A fan (round or square) made of cuscus-grass, bamboo, palm-leaves, cloth, etc., often decorated with peacock's feathers (ಬಿಜ್ಜಣಿಗೆ, ತಾಲವೃನ್ತ Šs.; ಬೀಸಣಿಕೆ G.). See Bp. 5, 45; 9, 48; 26, 41; 59, 27; 61, 30; J. 2, 16.

ಆಲವಾಲ âlavâla. = ಅಲವಾಲ, (ಅಳವಾಳ, ಅಡಿಮಾಡಿ?), ಅಳವಾಳ, (ಅವಾಲ). *A basin for water round the root of a tree* (ಕಟ್ಟೆ Šm. 89; ಮಡಿ G.). 2, a bridge (?); or a hollow or pit (? Bp. 40, 66).

ಆಲಸ âlasa. Idle; a slothful man (ಜೋಲು Mr. 245).

ಆಲಸ್ಯ âlasya. (fr. ಅಲಸ). *Idleness, sloth, indolence* (ನೀಡುಮ್ಮಾಡು Čt. I, 51; ತಡವು G.); — tiredness, weariness; languor, disease (My.). 2, *an idle, slothful or apathetic man.* 3, one of the sancâribhâvas (Kâvy. IV, 2, 16). ಆಲಸ್ಯದ ವಗೆ ಎರಡು ಕೆಲಸ, ಲೋಭಿಗೆ ಮೂರು ಖರ್ಚು (Prv.). See ಅಸಡ್, ಬೇಸಡ್.

ಆಲಸ್ಯಗಾಱ âlasya-gâṛa. A lazy man (C.). 2, a languid, sick man (My.).

ಆಲಸ್ಯತನ âlasyatana. = ಆಲಸ್ಯ No. 1. (My.; B. 5, 235).

ಆಲಾ âlâ. (fr. ಆಲಸ್ಯ?). — ಆಲಾಜೋಲಿ. Dilatoriness (My.).

ಆಲಾನ âlâna. *The post to which an elephant is tied* (ಕಮ್ಬ Mr. 157).

ಆಲಾಪ â-lâpa. Speaking to, addressing; *speech, conversation;* communication; — = ಆಲಾಪನೆ No. 2 (My.); — lamentation (My.). Bp. 51, 40; 57, 38; Kk. 1. 80; J. 15, 14. — ಆಲಾಪಂಗೊಳ್. -ಂಕೊಳ್. To take a speech to heart (Grj. 7, 21).

ಆಲಾಪನೆ â-lâpanĕ. = ಆಲಾಪ. Speaking to, conversing with. 2, making preliminary melodious sounds with the voice or on musical instruments before a performance begins: the prelude in music (My.; Tĕ.).

ಆಲಾಪಿ â-lâpi. Speaking (Bp. 32, 16).

ಆಲಾಪಿಸು âlâpisu. = ಆಳವಿಸು. To speak to, to converse, to talk, etc. 2, to make preliminary melodious sounds, etc. (see ಆಲಾಪನೆ, My.). 3, to lament (My.).

ಆಲಾಬು âlâbu. = ಅಲಾಬು. (ಕರೇ ಕುಮ್ಬಳಕಾಯಿ G.).

ಆಲಾವರ್ತ âlâvarta. = ಆಲವಟ್ಟ. A fan made of cloth (Sk.).

ಆಲಾಸ್ಯ âla-âsya. A crocodile. (R.).

ಆಲಿ âli. 1. = ಆಣೆ 3, etc. (T. ಆಲಿ, hail-stone; a rain-drop; rain; ಅಲ, water; rain; ಅಲಂಗಟ್ಟಿ, hail-stone; M. ಆಲ್, water; ಆಲಿ, hail, also ಆಲಿ-ಪಱ). — ಆಲಿಕಲ್. -ಕಲ್ಲು. A hailstone (ಕರಕ, ಘನೋಪಲ, ವರ್ಷೋಪಲ Hlâ., Nr.; ಕರಕ Nn. 50, o. rs. ಆಱಿ-, ಆಸಿ-; My.; Tu. ಆಲಿಕಲ್ಲ್, ಆಲಿವರ್ಸ್ತ). ಪಱಪಱಪಟ್ಟುಬಿಯೆನ್ದು, ಆಲಿಕಲ್ಗಳ್ ಉದಿರ್ದುವು ನಭದಿಂ (Šmd. 65). See Bp. 42, 2; Bh. 1, 19, 19. — ಆಲಿವರಲ್. -ಪರಲ್. A hailstone (ಮುಗಿಲ್ಗಲ್ Čt. II, 113, o. r. ಆಱಿ-; ಕರಕ Kk. 70; Šm. 35). ಆಲಿವರಲ್ಗಳುಮ್ ಇನ್ದ್ರಗೋಪಮುಂ ಸೂಸಿದುವು ಅಭ್ರದಿಂ (Šmd. 142. 166). See Rsv. 8, 113; Grj. 4, 25.

ಆಲಿ âli. 2. The pupil of the eye (ಕನೀನಿಕೆ, ಅಕ್ಷಿಮಧ್ಯತಾರೆ Mr. 316; My.). ಕಣ್ಣಳ ಆಲಿ (ತಾರೆ Mr. 513). ಕರಿಯ ಆಲಿ (ಕನೀನಿಕೆ, ನಯನಮಧ್ಯತಾರೆ Hlâ.). ಆನೆಯ ಕಣ್ಣಾಲಿ (ಈಪಿಕೆ, ಅಕ್ಷಿಕೂಟಕ Nr.). See Bp. 18, 60. 66. **2,** the eye itself (ಅಕ್ಷಿ, ದಿಟ್ಟಿ Kk. 32; Šm. 70; J. 3, 21; 4, 36; 24, 66; 27, 27; 29, 49). ಆಲಿಗಳ ಮುಚ್ಚಿ ತೆಱವುದು (ಕೃಕರ Mr. 52). See ಕಣ್ಣಾಲಿ.

ಆಲಿ âli. 3. An inflammation of the eye (S. Mhr.; *cf.* ಅಯ್ಸಿ).

ಆಲಿ âli. 1. = ಅಳಿ. A bee. 2, *a scorpion.*

ಆಲಿ âli. 2. = ಆಳಿ. *A woman's female friend* (ಸಖಿ Šmd. I; ಸಖಿ, ಕೆಳದಿ Nn. 138 as ಆಳಿ). 2, desire (ಬೇಕೆಮ್ಬುದು, ಬಯಕೆ 138). 3, *a line, a row, a range,* (ಸಾಲ್ Šmd. I; ಪಂಕ್ತಿ, ಸಾಲು Nn. 138); a mass (ಸಮೂಹ G.). 4, *a ridge or mound of earth, crossing ditches, dividing fields, etc.: a causeway; a dike; a bridge* (ಪಾಲಿ, ಏರಿ Mr. 417; ಸೇತು, ಪೂಲ G.). 5, pure, honest, sincere (ನಿರ್ಮಲವಾದ ಅನ್ತಃಕರಣ G.).

ಆಲಿಂಗ â-linga. Clasping, joining closely; embracing (Šmd. 187. 188).

ಆಲಿಂಗನ â-lingana. -ನೆ. Embracing; *an embrace* (ತಬ್ಬು, ಅಪ್ಪುಗೆ Kk. 30). See ಅಪ್ಪು, ತರ್ಬು, ಮುಡುಕು. — ಆಲಿಂಗನಂಗೆಯ್. -ಂಗೆಯ್. To embrace (Bp. 17, 12; 42, 36; J, 11, 14).

ಆಲಿಂಗಿತ â-lingita. Embraced; an embrace. (Bp. 36, 55; 57, 67).

ಆಲಿಂಗಿಸು âlingisu. To embrace (Bp. 4, 48; 13, 16; 30, 30; 35, 24).

Digitized by Google

ಆಲಿಂಗ್ಯ â-liṅgya. Fit to be embraced. 2, *a kind of drum.*

ಆಲಿಂದ âlinda. = ಅಲಿಂದ. (Sk.; G.).

ಆಲಿಸು âlisu. = ಆಲಯಿಸು, ಆಲಯ್ಸು 1. To cause one's self to be loudly spoken to: to listen attentively; to hear; to mind; to be heard: to make one's self heard, to cry aloud (ಆಕರ್ಣನ, ಪರಿಧಾವನ Šmd. Dh.; My.; Tē. ಆಲಿಂಚು). ಅಧರದಿನೆ ಒರೆವೆನ್, ಆಲಿಪುದು ರಸಿಕರ್ (Kk. 29). ಆಲಿಸಲ್ ಬರ್ಕುಂ ಗಾರ ಗವ ಎನ್ನ ದೂರು (90). ಆಲಿಸಿ ಕೇಳ್! (Bp. 26, 23). ಇನ್ನು ಬಿಡೆನ್, ಆಲಿಸು! (J. 28, 14). ಕಾಲ ಗೆಜ್ಜೆಯ ಗಲುಹನ್ ಆಲಿಪ ವಾಮ ಮೆಟ್ಟಿದಳು ದಾಲಲೀಲೆಯಲಿ (Prll. 3, 27). See Bp. 2, 33; 3, 38. 56; 5, 43; 10, 33; 20, 13; 21, 47; 32, 18; 42, 28; 53, 42. 49; J. 1, 7; 11, 3; 28, 20; 29, 44; Rśv. 5, 83; 6, after 11; 13, 21.

ಆಲೀಢ â-lîḍha. Licked, tasted, eaten. 2, *an attitude in shooting, the right knee advanced and the left knee bent or retracted.* See Bp. 33, 2; 40 sum.

ಆಲೀನ â-lîna. Settled down upon. 2, melted, fused. (R.).

ಆಲು âlu. 1. = ಆಲ್ 1, etc. (My.; ಕೂಗು G.). See ಆಲುಹ.

ಆಲು âlu. 2. = ಆಡು 1. (T.; R.).

ಆಲು âlu. 1. *A small water jar* (ಅಕ್ಕಿ ತೊಳೆಯುವ ರವಳಿಗೆ G.). 2, an esculent root, Arum campanulatum. 3, any other esculent root of similar shape. — ಆಲುಗಡ್ಡೆ. A potato (C.; H., Br.).

ಆಲು âlu. 2. ಆಳು. A person who possesses, etc. See ಈರ್ಷ್ಯಾಲು, ಕರುಣಾಲು, ದಯಾಲು, etc.

ಆಲುಕ âluka. A small jar (see ಕನಕಾಲುಕೆ). 2, a kind of ebony. 3, an epithet of Šêsha, the chief of the serpent race.

ಆಲುಹ âluha. = ಆರುಹ, q. v.

ಆಲೆ âle. 1. = ಆಲ 2, etc. Ficus indica (only in Si.). — ಆಲೆಯ ಮರ. = ಆಲದ ಮರ (Si. 128. 415).

ಆಲೆ âlĕ. 2. = ಆಲಿ 1, etc. — ಆಲೆಕಲ್ಲು. A hailstone (ಪ ಷೋಪಲ G.).

ಆಲೆ âlĕ. 3. A sugar-cane press or mill (C.; T., Tu., Tē.; T. also: the juice of the sugar-cane; M. ಆಲೆ perhaps Tbh. of ಆಲಯ). ಆಲೆ ಇಲ್ಲದ ಊರಿಗೆ ಇಪ್ಪೆಯ ಹೂವೇ ಸಕ್ಕರೆ (Prv.). — ಆಲೆಗಾಣ. A mill for expressing the juice of the sugar-cane (ದಕ್ಷೋಲೂಖಲ Mr. 213; My.).

ಆಲೆ âlĕ. 4. = ಹಲ್ಲೆ. The lobe of the ear (C.).

ಆಲೆ âlĕ. 5. (fr. ಅಲೆ 1). Causing to roam, troubling. See ಮುಟ್ಟಾಲೆ.

ಆಲೆ âlĕ. 6. = ಹಾಲೆ. (My.).

ಆಲೇಖ್ಯ â-lêkhya. To be written or painted. 2, *a painting, writing.*

ಆಲೇಖ್ಯಲೇಖೆ âlêkhya-lêkhĕ. *Painting.*

ಆಲೇಪ â-lêpa. = ಆಲೇಪನ. See ದೋಷಾಲೇಪ.

ಆಲೇಪನ â-lêpana. Smearing; plastering; anointing; liniment (Bp. 32, 29). — ಆಲೇಪನಂಗೆಯ್. -ಂಗೆಯ್. To smear, to put on by smearing (Bp. 46, 62).

ಆಲೋಕ â-lôka. *Looking, seeing, beholding; sight, aspect* (Bp. 58, 65). 2, *light, lustre, splendor* (ಶಿಖಿಯ ಬೆಳಗು Mr. 47). 3, flattery, praise, panegyric (Sk.; ಸ್ತುತಿಪಾಠಕರ ಭಾಷಣ G.).

ಆಲೋಕನ â-lôkana. *Seeing, looking;* sight (Bp. 40, 79). — ಆಲೋಕನಗೆಯ್. To behold; to look at (Bp. 40, 79).

ಆಲೋಕಿತ â-lôkita. Seen, beheld. (My.).

ಆಲೋಕಿಸು âlôkisu. To behold; to look at (My.; ನೋಡು G.). See Grj. 4, after 111; Bp. 5, 17; 18, 25; 25, 42; 38, 36; 53, 26.

ಆಲೋಕ್ಯ â-lôkya. Having seen or looked at, beholding. (My.).

ಆಲೋಚನ â-lôčana. Seeing, perceiving. 2, considering, reflection; thought; opinion; intention; — counsel (Tē.; ಮಸಲತ್ತು Čb.). ಒಲಗಂ ಪರೆವುದುಮ್ ಆಲೋಚನಕ್ಕೆ ಪೊಕ್ಕಂ (Šmd. 295).

ಆಲೋಚನಾಸಭೆ âlôčanâ-sabhĕ. Council (My.).

ಆಲೋಚನೆ â-lôčanĕ. -ನಾ. = ಆಲೋಚನ. — ಆಲೋಚನೆ ನಡಿಸು. = ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡು. (B. 4, 147). — ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡು. To consider, to reflect, etc. (B. 4, 79; 5, 53; J. 14, 64).

ಆಲೋಚಿಸು âlôčisu. To consider, to contemplate; to reflect, to think (Mr. 285; J. 6, 33; 11, 30; 14, 2; 18, 5; 29, 27; B. 3, 28; 4, 170).

ಆಲೋಡನ â-lôḍana. Mixing, blending. 2, stirring, shaking, agitating. See ಕಲಂಕು. 3, acquaintance, experience (My.).

ಆಲೋಲ â-lôla. Trembling slightly, rolling, as an eye, unsteady; shaken, agitated; trembling, agitation. See Bp. 21, 3; 30, 16.

ಆವ âva. = ಆ 7, ಎ 11, ಏ 5, ದಾವ, ಯಾವ. What? which? (ಯತ್ Hlâ.; My.). ಆವ ಜಗಮಂ ಸಾಧಿಸಲ್ ಪೋದ ಯ್? (Šmd. 155). ಆವ ಮಾತು, ಆವ ಕಾರ್ಯಂ, ಆವ ನಾಯಕಂ, ಆವ ಕಾನ್ತಿ; ಆವ ರಾವುತರ್, ಆವ ವಾಜಿಗಳ್, ಆವ ಆನೆಗಳ್ (201). ಆವ ಅಂದು? (Abh. P. 10, 214). ಆವ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಅಟ್ಟಿಸದ ಅಭಿಲಾಷೆ ಬಿಡದು (Prv.). See Bp. 5, 60; 13, 5; 20, 28; 37, 28; 39, 8; 44, 40; 51, 5; 52, 14; 55, 36; 58, 38. — ಆವಂ. = ಆವೆ 3. What man? which man? Its plural is ಆರ್ (Šmd. 180. 182). ಆವಂ ಮುರನಂ ಕೊನ್ದನ್? ಆವಂ ಬಕ ಕಂಸ ಕೇಶಿಗಳನ್ ಅದಟಲೆದಂ? (183). ಪೊಣರ್ಕೆಗೆ ಆವಂ ನಿಲ್ವಂ? (200). ಧನಮುಳ್ಳನ್ ಆವನ್, ಅತನೆ ಇನ್ದ್ರನ್, ಅತನೆ ಗುಣೋತ್ತಮಂ (68). ಆವನ್ ಅಧಿಕಪುಣ್ಯನ್, ಅವನೆ ಸೇವ್ಯಂ (174). See Bp. 1, 27; 8, 30; 10, 44; Bh. 1, 8, 13. 18. — ಆವನಾನೊಬ್ಬ. -ಆನು 5-ಒಬ್ಬ. Whoever, any. ಆವನಾನೊಬ್ಬ ವಿಪ್ರನು ನಿದ್ರೆಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರಲು ನೇಸರು ಅಸ್ತಮಯಮ್ ಆದಹುದು, ಆವನಾನೊಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಮಲಗಿರಲು ನೇಸರು ಉದಯಮ್ ಆದಹುದು, ಆ ಇಬ್ಬರು ತಪುವಾಯಿನ್ದ ಅಭಿನಿರ್ಮುಕ್ತನು, ಅಭ್ಯುದಿತನು ಎನಿಸುಗು; ಆವನೊಬ್ಬನು ಅತಿಶಯಮ್ ಆಹ ಪರಾಕ್ರಮದೊಡನೆ ಕೊಡಿದವನ್ ಉಣ್ಬ, ಅತನು ಊರ್ಜಸ್ವಿ ಎನಿಸುಗು; ಆವನಾನೊಬ್ಬನು ಗುರು'ಯನ್ ಎಚ್ಚು ತಪ್ಪಿದವನ್ ಉಣ್ಬ, ಈತನು ಅಪರಾಧಪ್ಯಸತ್ಕನು; ಆವನಾನೊಬ್ಬನು ಹಗೆಯ ಗೆಲಲು ಸಮರ್ಥನ್ ಆಗಿ ಇದಿರಾಗಿ ನಡೆದಾನು, ಅತನು ಅಭ್ಯಮಿತ್ರ್ಯ ಎನಿಸುಗು (Nr.). — ಆವನೊಬರ್. ಆವನ್-ಉ 9-ಒಬರ್. Whoever, a certain man or person (Bp. 54, 9). — ಆವಲ್ಲಿ. = ಎಲ್ಲಿ. Where? ಆವಲ್ಲಿಯೂ, everywhere; anywhere, somewhere (ಕ್ವಚಿದ್ Nr.). — ಆವವಂ. -ಅವಂ. = ಆವಂ. (Bp. 38, 65; 54, 9; Bh. 1, 8, 31). — ಆವಳ್. What woman? which woman? (Šmd. 173. 245). ನಿಷ್ಕಾಮಿಯಾವಳ್? (64). ಆವಳ್ ಪತಿವ್ರತೆ, ಆವಳೆ ಮಾನ್ಯೆ (174). — ಆವಳೊರ್ವಳ್. -ಳು. ಆವಳ್-ಉ 9-ಒರ್ವಳ್. Whatever woman, any woman, any. ಆವಳೊರ್ವಳು ಒಪ್ಪಚ್ಚ ಮುದುಕಿಯಾಗಿ ಕಾವಿಯ ಸೀರೆಯನ್ ಉಟ್ಟ

Digitized by Google

ವಳು ಅಥವಾ ಗಣ್ಡನ್ ಇಲ್ಲದವಳು ಕಾತ್ಯಾಯನಿ ಎನಿಸುಗು; ಆವಳೊ ರ್ವಳು ವೃದ್ಧೆಯಲ್ಲದೆ ಹೇಱಿದ ಕೆಲಸವ ಮಾಡುವವಳಾಗಿ ರಾಣಿವಾಸದೊಳು ಸುೞಿವಳು ಅಸಿಕ್ನಿ ಎನಿಸುಗು (Nr.). — ಆವಾಗ. -ಅಗ 2. When? (Bp. 31, 25; 44, 68; My.). — ಆವಾಗಳ್. -ಅಗಳ್. At what time? ಆವಾಗಳುಂ. -ಉಂ 1. Whensoever, always (ಸದಾ, ತಶ್ವತ್ Nr.; ಎನ್ದುಂ Šmd. 12. 66. 76. 79 Cm.; ಸತತಂ 277 Cm.). — ಆವಾತಂ. -ಅತಂ. = ಆವಂ. (Râv. 14, after 12). — ಆವಾವ. rep. (Bp. 10, 48; 19, 31; 37, 5. 28; J. 19, 41; 32, 56). — ಆವುದಾನೊನ್ದು. ಆವುದು 1-ಆನು 5-ಒನ್ದು. Whatsoever, whichsoever; anything; (a, an). ಆವುದಾನೊನ್ದಱಿಂ ತೊಲಗುವುದು (ಅಪಾದಾನ Šmd. 160). ಆವುದಾನೊನ್ದು ಮರದ ಮೇಲೆ ಮರನನ್ ಇರಿಸಿ ಕೆತ್ತಲು ಪಟ್ಟುದು, ಆ ಅಡೆಯ ಮರನು ಉದ್ಘನಮ್ ಎನಿಸುಗು (Nr.). — ಆವುದು. 1. What? which? (Šmd. 96. 182; My.). Plural ಆವುವು (70). ನಿಮಗೆ ಆವುವು ಮನಕೆ ಏೞುವುವು, ಅಟ್ಟಿಱಿನ್ ಅವನ್ ಆಯ್ಕೊಳಗೊಳ್ಳಿಂ! (117). ಆವುದು ಮಾಡಲ್ ಬೇಡದುದು, ಅದುವೆ ಕರ್ಮಂ (155). ಆವುದು ರೂಢಿಯನ್ ಉಳ್ಳುದು, ಅದುವೆ ಲೇಸು (174). ಆವುದು ಸಂಕಟಂ ನಿನಗೆ? (139; see also 125. 153. 162. 172). ಆವುದಕೆ (Bp. 23, 31). ಆವುದಕ್ಕು (1, 15). ಆವುದುಮಂ (13, 10). See also 12, 23; 13, 4; 37, 4; 43, 64. 65. — ಆವುದು. 2. -ಉ 9. Whatsoever (Bh. 1, 8, 78; 2, 13, 35; Râv. 13, 14).

ಆವಗ âvaga. A mutilated ಆವಗಂ. (Nn. 148).

ಆವಗಂ âva-ga2-am5. Whenever, always (ಆವಾಗಳುಂ Šmd. 382 Cm.). 2, further more, further (ಅಧಿಕ, ನಾಡೆ, ನೆಱೆ³, etc. Šmd. 391; Šm. 58). ಆವಗಂ ಗೆಯ್ಮೆಯಿಲ್ಲದ ಇಳೆ (ಬಿಲ Mr. 92). See Ch. v. 5; Bp. 1, 28; 13, 5; 38, 65; 54, 9; J. 1, 1; 3, 25. 37; 19, 6.

ಆವಡೆ âvaḍĕ. — ಆವಡೆಚಟ್ಟು. (ಘೋಷಕ, ಧಾಮಾರ್ಗವ, ಚೇದುಬೀರ, ಕಯ್ಪೀರೆ Si. 151; Tĕ.). A bitter acute-angled cucumber (Br.).

ಆವಣಿ âvaṇi. Tbh. of ಶ್ರಾವಣ. The fifth month (My.; T., M.).

ಆವನಿಪ âvanipa. = ಅವನಿಪ (on account of the metre). (ಸೋಮ, ಯುಗದ ಆದಿಯ ಅರಸು Nn. 25).

ಆವಪನ â-vapana. Sowing; placing upon or in. 2, *any vessel.*

ಆವರ â-vara. = ಆರ 7, ಆವರಣ, ಆವಾರ. See ದೇಶಾವರ.

ಆವರಣ â-varaṇa. Covering; concealing; veiling (blinding, ಮರುಳು ಮಾಡುವದು G.); filling, surrounding; enclosing; obstructing, interrupting; warding off; a covering; *a shield;* a fence, railing; a bolt, lock. See ಅಳುರ್, ಹೊದೆ. 2, choosing, desiring. — See ಅನ್-; ಪಂಚಾವರಣ.

ಆವರಣಶಕ್ತಿ âvaraṇa-śakti. The power which veils the real nature of things, the power of illusion (Abhâ. 5, 56).

ಆವರಣಿ (â-varaṇi). A kind of instrument or implement (ಜನ್ತ್ರ Mr. 207).

ಆವರಿ âvari. = ಆವಿ 1. (My.; M. ಆವದಿ).

ಆವರಿ âvari. = ಆವರೆ, etc. See ನೀರಾವರಿ.

ಆವರಿಕೆ âvarikĕ. Another form of ಆವರಿ, etc. See ನೆಲಾವರಿಕೆ, ಹೊನ್ನಾವರಿಕೆ. — ಆವರಿಕೆಗಿಡ. A shrub with showy yellow flowers, Cassia auriculata Lin. (St. & Pl.; My.; T. ಆವರೈ, M. ಆವಿರ).

ಆವರಿಸು âvarisu. To cover; to conceal; to surround, to overcast (ಕವಿ G.); to enclose; to lay hold of or on, to seize (ಅವಗ್ರಹಿಸು Šmd. 182 Cm.; My.); to join closely (ಪೊರ್ದುಗೆಯಾಗು Šmd. 297 Cm.); (to be fit, to be used, ನಿನ್ದೆಗೆ ಆವರಿಕು ತೆಗಟ್ ಎನ್ದು Šm. 48); to spread about (v. i.). ಆವರಿಸಿದುದು (ದಳ್ಳಿಸಿತು, ಅಳುರ್ಕೆ 60; Kk. 53). See Šmd. 382; Bp. 2, 13; 11, 44; 19, 79; 34, 11; 35, 5; 44, 1. 46; 45, 2; 50, 28. 63; 51, 61; 52, 23; 54, 69; 57, 56. 63. 82; 61, 11; J. 8, 18; 19, 15; 26, 35; 30, 38; Grj. 2, after 106.

ಆವರೆ âvarĕ. Tbh. of ಅಮರೆ (Šmd. 352). See ಅವರೆ; ನೆಲಾವರೆ. Several kinds of leguminous plants, as Phaseolus trilobus, Dolichos lablab, etc. 2, ಬಹುಪುಷ್ಪ (Mr. 132, o. rs. in two MSS. ಅಮರೆ and ರಜಪುಷ್ಪ). See Bp. 60, 44. — ಆವರೆಗಿಡ. = ಆವರೆಬಳ್ಳಿ. (St. & Pl.). — ಆವರೆಬಳ್ಳಿ. = ಅವರೆಬಳ್ಳಿ. (Z.).

ಆವರ್ಜಾ âvarjâ. = ಅವರ್ಜ 2, ಅವರ್ಜ. A distinct head in the ledger or abstracted from it (Mhr., H.).

ಆವರ್ಜಿ âvarji. = ಆವರ್ಜಾ. (My.).

ಆವರ್ತ â-varta. Turning or going towards; turning round, revolving. 2, *a whirlpool* (ಸುೞಿ Nn. 86). 3, *a curl.*

ಆವರ್ತನ â-vartana. Turning, turning round; circular motion; melting metals together; repeating. See ಬೀಸು.

ಆವರ್ತಿ â-varti. Returning. 2, a turn, a time (C.). See ಅನೇಕಾವರ್ತಿ, ಒನ್ದಾವರ್ತಿ. — ಆವರ್ತಿ ಮಾಡು. To repeat, as a lesson (My.).

ಆವರ್ತಿಸು â-vartisu. To turn round or back, to revolve (ತಿರುಗು, ಸುತ್ತು G.).

ಆವರ್ಹಿತ â-varhita. *Eradicated.*

ಆವಲ್ âval. = ಅಬಲ್. — ಆವಲ್ಗೊಳ. -ಕೊಳ. A pond that contains red water-lilies (Abh. P. 1, 104).

ಆವಲಿ âvali. ಆವಳಿ. *A row, a range, a line.* 2, a series, dynasty. 3, a heap, a multitude (ಸ್ತೋಮ Mr. 423). 4, a kind of vâstavavṛitti (Kâvy. III, 3, B, 3. 17-20).

ಆವಲಿಕೆ âvalikĕ. ಆವಳಿಕೆ. = ಆಳಿಗೆ, ಆಳಿಗೆ. A row, etc. (= ಆವಲಿ). See ದೀಪಾವಳಿಕೆ.

ಆವಲಿಯಮಕ âvali-yamaka. A kind of yamaka (Kâvy. III, 2, B, 24 seq.).

ಆವಶ್ಯ âvaśya. = ಆವಶ್ಯಕ. (My.).

ಆವಶ್ಯಕ âvaśyaka. (fr. ಅವಶ್ಯ). Necessary, inevitable, absolutely sure to happen or to be done; — necessity, need (My.; Mhr.).

ಆವಸಥ â-vasatha. *A dwelling, a house.*

ಆವಸಿತ âvasita. *Stored,* as grain.

ಆವಸಥ್ಯ â-vasathya. The sacred fire kept in a house. See ಪಂಚಾಗ್ನಿ.

ಆವಹ â-vaha. Bringing, conveying, conferring. 2, *producing, causing.* See Ch. v. 1, ಅಮೃತಾವಹ.

ಆವಳಿ âvaḷi. = ಆವಲಿ.

ಆವಳಿಕೆ âvaḷikĕ. = ಆವಲಿಕೆ. etc. (Šmd. 383).

ಆವಾಗ âvâga. See s. ಆ4 and ಆವ.

ಆವಾಪ â-vâpa. Scattering; sowing. 2, *a trench for water dug at the root of a tree.* 3, *a bracelet* (ಪಾರಿಹಾರ್ಯ, ವಳೆಯ, etc. Mr. 340).

ಆವಾಪಕ â-vâpaka. *A bracelet.*

ಆವಾರ â-vâra. = ಆವಾರ No. 2, ಆವರ. Enclosing, covering; keeping off. 2, an enclosure, a compound, a yard (Mhr.). See ದೇಶಾವಾರ, ಪ್ರಾವಾರ, ಸ್ಕನ್ಧಾವಾರ.

ಆವಾರಿತ â-vârita. Enclosed; covered; restrained. (Bp. 59, 32).

Digitized by Google

ಆವಾಲ âvâla. *A trench for water at the root of a tree.*

ಆವಾಸ â-vâsa. An abode, a dwelling, a house (ಮನೆ Nn. 68; ಸ್ಥಾನ 71). See Bp. 40, 59; 51, 50; 60, 10; J. 3, 15; Grj. 4, 62.

ಆವಾಸಿ â-vâsi. One who resides or dwells (Bp. 61, 29).

ಆವಾಹನ â-vâhana. -ನೆ. Sending for; calling, summoning (My.); invoking a deity to occupy an image just prepared to receive it (Mhr.). — ಆವಾಹನಂಗೆಯ್. -ಂ-ಗೆಯ್. To invite, to summon (J. 13, 42).

ಆವಿ âvi. 1. = ಆವರಿ, ಆವಿರಿ. Steam, vapour; heat (C.; T., M., Tĕ.). — ಆವಿಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. An eye inflamed from inward heat (My.).

ಆವಿ âvi. 2. = ಆವು, etc. A potter's kiln (C.; B. 1, 2; Tu. ಆವೆ). ಕುಂಬ್ಬಾರನ ಆವಿಯಲ್ಲಿ ತಾಮ್ರದ ಚಮ್ಬು ಹುದುಕಿದ ನ್ತೆ (Prv.). (*Cf.* ಆದ್ವಿ?).

ಆವಿಕ âvika. (*fr.* ಅವಿ). *A woollen blanket* (ಕಮ್ಬಳಿ Hlâ., Mr. 343).

ಆವಿಗೆ âvigĕ. = ಆವಿ 2, etc. (C.). ಆವಿಗೆಯೊಳಗೆ ತಮ್ಬುಗಳ್ ಸ್ಪೆ? (Bp. 30, 28). See Prv. s. ಕುಮ್ಬಾರ.

ಆವಿಗೆ âvigĕ. = ಹಾವಗೆ, etc. (My.). See ಕಡಾವಿಗೆ.

ಆವಿದ್ಧ â-viddha. *Crooked.*

ಆವಿಧ â-vidha. *A drill, a kind of gimblet worked by a string.*

ಆವಿರಿ âviri. = ಆವಿ 1, etc. (Tĕ.; R.).

ಆವಿರ್ಭವ âvis-bhava. Becoming manifest, being born (Bp. 53, 3).

ಆವಿರ್ಭವಿಸು âvis-bhavisu. To become manifest, to be born (Bp. 13, 2; 54, 32; My.).

ಆವಿರ್ಭೂತ âvis-bhûta. Become visible, manifest. See ಸ ಮಾವಿರ್ಭೂತ.

ಆವಿಲ âvila. *Turbid, foul, not clear.*

ಆವಿಷ್ಕೃತ âvis-krita. Made visible, revealed, manifest, evident, known. (Kâvy. IV, 2, 19).

ಆವಿಷ್ಟ â-vishṭa. Entered; possessed.

ಆವಿಷ್ಟಲಿಂಗ âvishṭa-linga. A noun which possesses or has the force of all three genders (Śmd. 174. 175).

ಆವಿಸ್ âvis. *Manifest, evident.*

ಆವೀತ â-vîta. Approached; entered; placed. See ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತ.

ಆವು âvu. 1. = ಆ 10, etc. A cow (ಗೋ Nr.; My.; Tĕ.; T. ಆವ್). ಈದ ಆವಿನ ಗಿಣ್ಣುವಾಲು (ಪೀಯೂಷ); ಆವು ಎಮ್ಮೆ ಮೊದಲಾದುವೆಲ್ಲಂ (ಪಾದಬನ್ಧನ Nr.). ಆವಿನ ಕೊಳಗು (Kk. 68). ಕಟ್ಟಿದ ಆವು (ವೇಹತ್ತು, ವೃಷಭೋಪಗತೆ); ತನೆಯ ಆವು (ಗರ್ಭಿಣಿ, etc.); ಕನ್ದು ಸತ್ತಿದ ಆವು (ಅವತೋಕೆ, etc.); ಬಿದೆಯ ಆವು (ಸೂರತೆ, etc.); ಹೆಗ್ಗಡದಾವು (ಪೀನೋಧ್ನಿ, etc.); ತಲೆಯಾವು (ಶ್ರೇಷ್ಠೆ, etc.); ಕೊಡವಾಲು ಕರೆವ ಆವು (ದ್ರೋಣದುಘಾ, etc.); ಹಲವು ಸೂರಾವು (ಪರೇಷ್ಟುಕೆ, etc.); ಎರಡನೆಯಾವು (ಪಲಿಕ್ನಿ, etc. Hlâ.). See Bp. 50, 60; 58, 22; 60, 22. 32; J. 18, 13; B. 2, 32; ಯಾಗದಾವು.

ಆವು âvu. 2. We. See s. ಆಂ, âm 1.

ಆವು âvu. 3. = ಅಹವು (see ಅಹ). The plural neuter of ಆಸು 4 (My.), *e.g.* ಕಡಿದಾವು, they may or might bite (B. 1, 24); ಒಯ್ದಾವು (2, 6); ಆದಾವು (2, 16); ಇದ್ದಾವು (3, 69); ಮುತ್ತ್ಯಾವು (5, 311).

ಆವು âvu. 4. = ಹಾವು. (My.).

ಆವುಕ âvuka. *A father* (ಜನಕ Mr. 83).

ಆವುಗೆ âvugĕ. = ಆವಿಗೆ. (My.).

ಆವುಗೆ âvugĕ. = ಆವಿಗೆ, etc. (My.).

ಆವುಜ âvuja. A kind of musical instrument (Rśv. 5, after 19). — ಆವುಜದ ಮುಟ್ಟು. The frame of the âvuja (?ಅಗ್ಗದ ಕೆ Śmd. I).

ಆವುಜಿಗ âvujiga. A man who performs on the âvuja (?).

ಆವುಜಿಗಿತಿ âvujiga-iti. (Śmd. 244). A woman who performs on the âvuja (?).

ಆವುತಿ âvuti. Tbh. of ಆಹುತಿ. (C.; Tu. ಅವೆದಿ, T. ಅಗುದಿ).

ಆವುದು âvudu. See s. ಆವ.

ಆವೃತ್ â-vrit. Turning towards or round. 2, course, process. 3, *order, method.*

ಆವೃತ â-vrita. Enclosed, surrounded; covered. See ತಟಕ ಚರ್ಮಾವೃತ; Grj. 5, 80.

ಆವೃತಿ â-vriti. Covering, enclosing, hiding. 2, wrongly for ಆವೃತ್ತಿ, repetition: a (second, etc.) edition (of a book, S. Mhr.).

ಆವೃತ್ತ â-vritta. Turned round; averted; retreated. See ವ್ಯಾವೃತ್ತ, ಸಮಾವೃತ್ತ.

ಆವೃತ್ತಿ â-vritti. Turning towards or round; reversion; repetition, etc. (= ಆವೃತಿ No. 2. My.); revolving, revolution; a kind of vâstavavritti (Kâvy. III, 3, B, 3. 48-53). See ವರ್ಣಾವೃತ್ತಿ.

ಆವೃಷ್ಟಿ â-vrishṭi. Raining, pouring. See ಅನ್-.

ಆವೆ âvu3-ĕ3. 1. = ಅವೆ, ಹಾವೆ. ಆಗುತ್ತಾವೆ, they become, etc. (B. 2, 53; My.); ಕುಡಿಯುತ್ತಾವೆ (5, 19); ಮಾತಾಡುತ್ತಾವೆ (5, 133);—ಬನ್ದಾವೆ (ಬನ್ದು ಆವೆ), they have come, ಹೋಗ್ಯಾವೆ (ಹೋಗಿ ಆವೆ, S. Mhr.).

ಆವೆ âvĕ. 2. = ಆಮೆ, etc. A turtle, a tortoise (ಕೂರ್ಮ, etc. Nr.; ಕಚ್ಛಪ, ಕಮಠ G.; My.; Si. 88. 485). ಹೆಣ್ಣಾವೆ (ಕೂರ್ಮಿ, etc. Nr., Si. 90; ಡುಲಿ Mr. 411). — ಆವೆಕಲ್ಲು. A medicinally used stone said to be found in the head of a tortoise (My.). — ಆವೆಚಿಪ್ಪು. A tortoise shell (C.). — ಆವೆಪ್ಪೋಡು. -ಓಡು. = ಆವೆಚಿಪ್ಪು. (My.).

ಆವೆ âvĕ. 3. = ಆವಂ. Who? which? (Tĕ. ಏವಿ, which; *cf.* Tu. ಆಯೆ = ಅವಂ, he). ಆವೆಯಾದೊಡಮ್ ಎನ್ದು ಆರಾದೊಡಮ್ ಎಮ್ಬ ಅರ್ಥಂ (Śmd. II).

ಆವೆ âvĕ. A flea (ಚಿಕ್ಕಾಡು Mr. 177, one MS. perhaps ಉಾವೆ).

ಆವೇಗ â-vêga. Hurry, haste produced by excitement; flurry, agitation. 2, a kind of sancâribhâva (Kâvy. IV, 2, 16).

ಆವೇಗಿ â-vêgi. *The plant Argyreia argentea or Argyreia speciosa* (ಮುಕ್ಷಗನ್ಧ, etc., ಅನನ್ತನ ಗೊಣ್ಡೆಸೊಪ್ಪು, ಚೋಡತರ Si. 156).

ಆವೇಜಿ âvêji. Coriander seed (S. Mhr.).

ಆವೇಶ â-vêśa. Entering; taking possession of. 2, demoniacal frenzy, possession; great agitation, excitement (ಸಮ್ಭ್ರಮ Hlâ.; ಪಿಶಾಚಿಯ ಬಾಧೆ G.; My.). 3, *pride, arrogance.* See Prvs. s. ಪ್ರವೇಶ; B. 5, 42. 71.

ಆವೇಶನ â-vêśana. Entering, etc. (= ಆವೇಶ No. 1 & 2). 2, *a workshop* (ಚಿಪ್ಪಿಗರ ಗೃಹ Mr. 195; ವಾಜರ ಮನೆ Si. 108).

ಆವೇಶಿಕ â-vêśika. Entering. 2, *a visitor, a guest.*

Digitized by Google

ಆವೇಶಿಕಿ â-vêsiki. *A female guest.*

ಆವೇಷ â-vêsha. Pervading; penetrating; visiting (Kâvy. IV, 2, 37).

ಆವೇಷ್ಟಕ â-vêshṭaka. Surrounding. 2, *a wall, fence, enclosure* (ವೃತಿ, ಬೇಲಿ Hlâ.).

ಆವೇಷ್ಟನ â-vêshṭana. Surrounding, wrapping round; a wrapper; a bandage; an enclosure. (My.).

ಆವೇಷ್ಟಿಸು âvêshṭisu. To surround (J. 34, 19; My.).

ಆಶ âsa. 1. Tbh. of ಆಶೆ. (My.).

ಆಶ âsa. 2. Eating. See ಅಶ್ರಯಾಶ, ಪವನಾಶನಾಶ. 2, reaching to; obtaining. See ಅಘ್ಯಾಶ.

ಆಶಂಸನ â-sâmsana. Wishing. 2, declaring, asserting. See ವೀರಾಶಂಸನ.

ಆಶಂಸಾರ್ಥ âsamsâ-artha. Declared, asserted or ordered meaning. 2, the optative (My.).

ಆಶಂಸಿತೃ â-sâmsitṛi. *One who wishes; one who utters blessings.*

ಆಶಂಸು â-sâmsu. Wishing; *one who wishes.*

ಆಶಂಸೆ â-sâmsĕ. -ಸಾ. *Wish, desire, hope.* 2, speech, declaration. See ಹಿತಾಶಂಸೆ.

ಆಶಂಕೆ â-sankĕ. *Apprehension, fear.* 2, doubt. 3, distrust. — ಆಶಂಕೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To fear, etc. (Šmd. 292).

ಆಶಯ â-saya. A resting place; *an abode, an asylum.* 2, a receptacle (ಆಧಾರ, ಆಶ್ರಯ Nn. 94). 3, *meaning, intention* (ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ಭಾವ 94; Rv. 4, 99; B. 4, 184). 4, wish or will (My.; ಬಯಕೆ G.). 5, water (ತಮ್ಬುರ, ಉದಕ Nr. 94). 6, any vessel or viscus of the body. 7, property. 8, a miser. 9, the jack tree, Artocarpus integrifolia.

ಆಶರ âsara. = ಅಶಿರ. *An evil spirit, a râkshasa* 2, fire.

ಆಶಾಗಜ âsâ-gaja. An elephant of a quarter or point of the compass (Mr. 420). 2, the number 8 (Ch.).

ಆಶಾಪಾಶ âsâ-pâsa. The snare of lust (Bp. 22, 51; 53, 3; 61, 79. 90; My.).

ಆಶಾಪಿಶಾಚಿ âsâ-pisâci. The demon of lust (Bp. 40, 52; My.).

ಆಶಾಬನ್ಧ âsâ-bandha. = ಆಶಾಪಾಶ. (Bp. 49, 33; My.).

ಆಶಾಭಂಗ âsâ-bhanga. Disappointment (B. 5, 68; My.).

ಆಶಾಮ್ಬರ âsâ-ambara. = ದಿಗಮ್ಬರ. Šiva (My.).

ಆಶಾಯುತ âsâ-yuta. Desirous; greedy (ತೃಷಿತ, ಅಭಿಲಾಷ, etc., ಆರ್ತ Mr. 232).

ಆಶಾವಾರಣ âsâ-vârana. = ಆಶಾಗಜ. (Bp. 55, 22).

ಆಶಾಷ್ಟಕ âsâ-ashṭaka. The eight points of the compass (My.).

ಆಶಾಸನ â-sâsana. = ಆಶಿಸ್ 2. See ಮಂಗಳಾಶಾಸನ.

ಆಶಿ âsi. 1. ಆಶೀ. *A serpent's fang.*

ಆಶಿ âsi. 2. Tbh. of ಆಶಿಸ್ 2. A kind of alankâra (Kâvy. III, 3, B, 166 seq.).

ಆಶಿ âsi. 3. Eating. See ಬಹ್ವಾಶಿ.

ಆಶಿತ âsita. Eaten.

ಆಶಿತಂಗವೀನ âsita-m-gavîna. *Formerly grazed by cattle.*

ಆಶಿರ âsira. = ಆಶರ. (Sk.; G.).

ಆಶಿವಾರ್ದ âsis-vâda. = ಆಶೀರ್ವಾದ. (Sk.).

ಆಶಿಸ್ âsis. 1. *A serpent's fang.* Nom. ಆಶೀಸ್.

ಆಶಿಸ್ â-sis. 2. Wish. 2, *benediction, blessing* (ಹರಕೆ G.). Nom. ಆಶೀಸ್.

ಆಶಿಸು âsisu. To desire, to wish or hope for (Bp. 42, 6; My.). 2, to bless (My.).

ಆಶೀರ್ವಚ âsîs-vaca. Benediction (ಸ್ವಸ್ತಿ, ಆಶೀರ್ವಾದ, ಹರಸುವದು Nn. 138; ಸ್ವಸ್ತಿ Mr. 532).

ಆಶೀರ್ವಚನ âsîs-vacana. Benediction (Bp. 25, 39; My.).

ಆಶೀರ್ವದಿಸು âsîs-vadisu. To pronounce a wish of happiness to, to bless (My.; ಹುರುಳಿಸು G.; ಹರಸು Cb.).

ಆಶೀರ್ವಾದ âsîs-vâda. Benediction (Sk., My.; ಆಶಿಸ್, ಹರಕೆ, ಪರಕೆ G.; ಹರಸುವದು Nn. 138). — ಆಶೀರ್ವಾದ ಕೊಡು. To give a benediction, to bless (Bp. 46, 6; My.). — ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡು. = ಆಶೀರ್ವದಿಸು. (B. 4, 126; My.).

ಆಶೀರ್ವಾದಪರ âsîrvâda-para. Having benediction as the highest object, being intent upon benediction (Šmd. 129).

ಆಶೀರ್ವಿಷ âsîs-visha. Having venom in its fang: *a snake.*

ಆಶೀವಿಷ âsî-visha. = ಆಶೀರ್ವಿಷ. *A snake.*

ಆಶು âsu. *Quick, fast;* haste (J. 10, 46). 2, *a kind of rice ripening in the rainy season.*

ಆಶುಗ âsu-ga. Going quickly. 2, *the wind.* 3, *an arrow.* 4, the sun.

ಆಶುಗತಿ âsu-gati. = ಆಶುಗ No. 4.

ಆಶುಗತಿಮಿತ್ರ âsugati-mitra. A lotus (Bp. 5, 1).

ಆಶುಗಾಮಿ âsu-gâmi. = ಆಶುಗ No. 4. (R.).

ಆಶುಪತ್ರಿ âsu-patri. The tree Boswellia serrata. (R.).

ಆಶುವ್ರೀಹಿ âsu-vrîhi. = ಆಶು No. 2. (G.).

ಆಶುಶುಕ್ಷಣಿ â-susukshaṇi. Shining forth. 2, *fire.* 3, wind.

ಆಶೆ â-sĕ. ಆಶಾ. = ಆಶ 1, ಆಸೆ. Wish, *desire;* lust; expectation, *hope.* 2, *a region, a quarter of the compass.* ಆಶೆಗೆ ಅನ್ತ್ಯವಿಲ್ಲ, ಪಾಶಕ್ಕೆ ಕಡೆಯಿಲ್ಲ. — ಆಶೆಗೆ ನಾಶವಿಲ್ಲ (Prvs.). ಧನಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಆಶೆಯುಳ್ಳವರು (Si. 184). ಎರಡನೆಯವರ ಹಣದ ಮೇಲಿನ ಆಶೆ (ಅಭಿಧ್ಯೆ G.). — ಆಶೆಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To become desirous, etc. (My.). — ಆಶೆತಣಿ. -ತಣಿ. Desire to be satiated, wish to be gratified (My.). — ಆಶೆದೋರಿಸು. -ತೋರಿಸು. To hold out hopes, to raise another's expectations (C.). — ಆಶೆ ಪಡುವಿಕೆ. Desiring, etc. (ದೋಹದ, ಇಚ್ಛೆ, etc. Si. 70). — ಆಶೆ ಮಾಡು. = ಆಸೆ ಮಾಡು. To desire, etc. (My.). See Prv. s. ನಿರಾಶೆ.

ಆಶೌಚ âsauca. (fr. ಅಶುಚಿ). Impurity (contracted in consequence of a death, etc., My.).

ಆಶ್ಚರ್ಯ â-s-carya. = ಅಚ್ಚರಿ 1, etc. *Curious, marvellous, astonishing.* 2, *a wonder, a marvel.* 3, wonder, surprise, astonishment (ಬೆಕ್ಕಸ Ct. II, 100; Šm. 66; ಎಕ್ಕಟಿ Ct. II, 101; ಕುತೂಹಲ Nn. 93). — ಆಶ್ಚರ್ಯಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To begin to feel surprise (My.; B. 3, 73). — ಆಶ್ಚರ್ಯ ಪಡು. To be surprised, to wonder (My.; B. 4, 171).

ಆಶ್ಚರ್ಯಕರ âscarya-kara. Surprising, astonishing (My.; B. 4, 111. 171).

ಆಶ್ಮ âsma. (fr. ಅಶ್ಮ). Stony, made of stone. (My.).

ಆಶ್ಮನ âsmana. = ಆಶ್ಮ. (My.).

ಆಶ್ರಮ â-srama. *A hermitage.* 2, *a religious order,* of which there are four kinds, that of the brahmacâri, that of the gṛihastha, that of the vânaprastha, and that of the yati, bhikshu or sanyâsi. See ನಾಲ್ಕು ಆಶ್ರಮ.

ಆಶ್ರಯ â-sraya. = ಆಸರ, ಆಸರೆ. That to which any thing is annexed, or with which anything is closely connected, or on which anything depends or rests: *a seat, an abode.* 2, *a support, shelter, refuge* (ಗವಿ, ಗರುಡ, ಗೊತ್ತು,

Digitized by Google

ಸೆ, ಪೊದರ್, ತಕ್ಕೆ, ಆಗರ, etc. Šm. 58; Kk. 64). 3, *protection, help.* 4, *the person or thing in which any quality or article is inherent.* 5, at the end of compounds: depending or resting on, endowed with (Kâvy. IV, 2, 42; V, 2). See ಪೂರ್ವಾಶ್ರಯ. — ಆಶ್ರಯ ಕೊಡು. To afford help or support, etc. (My.; B. 5, 10. 304). — ಆಶ್ರಯಗೊಳ್ಳು. -ಹೊಳ್ಳು. To have recourse to for shelter, etc. (My.).

ಆಶ್ರಯಾಶ âśraya-âśa. Eating what comes near. 2, *fire.*

ಆಶ್ರಯಿ â-śrayi. That has sought the protection of (My.).

ಆಶ್ರಯಿಸು â-śrayisu. = ಆಶ್ರಯ್ಸು. To join, to possess (Šmd. 263); to obtain, to keep in mind, to desire (ಬಯಸು 299 Cm.); to adopt, to use, to countenance, to follow (B. 3, 97); —to approach for protection, etc. (My.); — to cause to go to, to put (see ಆಶ್ರಯ್ಸು).

ಆಶ್ರಯಿಸುವಿಕೆ âśrayisuvikĕ. Approaching for protection (ಶ್ರಾಯ, ಶ್ರಯಣ Si. 390).

ಆಶ್ರಯ್ಸು âśraysu. = ಆಶ್ರಯಿಸು. To join, etc.; to cause to go to, to put (Bp. 44, 22).

ಆಶ್ರವ â-śrava. Stream, flow, river. 2, distress, fatigue. 3, fault, transgression. 4, one of the sâtvikabhâvas (Kâvy. IV, 2, 17). 5, *compliant, obedient.* 6, *a promise.*

ಆಶ್ರಿತ â-śrita. Dwelling in; resorting to; having sought the protection of (My.); protected (My.); practising; using; being cognate (Šmd. 26); being connected with (276); being dependant on; a dependant (B. 2, 20; 4, 117). See Bp. 36, 38; 55, 17.

ಆಶ್ರುತ â-śruta. Heard; *promised, agreed.*

ಆಶ್ಲೇಷ â-ślêsha. Embracing; *an embrace.* 2, intimate connexion. 3, N. of the 9th lunar mansion (My.; Tĕ.).

ಆಶ್ವ âśva. (fr. ಅಶ್ವ). Relating to a horse. 2, *a number of horses.*

ಆಶ್ವತ್ಥ âśvattha. (fr. ಅಶ್ವತ್ಥ). Relating to the Ficus religiosa. 2, *the fruit of that tree.*

ಆಶ್ವಯುಜ âśvayuja. (fr. ಅಶ್ವಯುಜ್). = ಆಶ್ವೀಜ. *The month* âśvina (of the rainy season).

ಆಶ್ವಲಾಯನ âśvalâyana. N. of a ṛishi and writer on ritual. (My.).

ಆಶ್ವಾಸ â-śvâsa. Breathing, taking breath. 2, encouraging, consolation. 3, a chapter or division of a book (Ch. v. 24; Bp. 61, 91).

ಆಶ್ವಾಸನ â-śvâsana. Consolation (B. 5, 10).

ಆಶ್ವಾಸಿಸು â-śvâsisu. To breathe;—to encourage, to comfort, to console (Rîv. 5, 44; My.).

ಆಶ್ವಿನ âśvina. *N. of a month* (September-October) *during which the moon is in aśvini.* 2, a day's journey for a horse or rider.

ಆಶ್ವಿನೇಯ âśvinêya. *A surname of the two aśvins.* 2, N. of Nakula and Sahadêva.

ಆಶ್ವೀಜ âśvîja. Tbh. of ಆಶ್ವಯುಜ. (My.). ಆಶ್ವೀಜದಲ್ಲಿ ಹೊನ್ನು ಕರಗುವ ದಿವಸ, ಮಣ್ಣು ಕರಗುವ ಮಳೆ (Prv.).

ಆಶ್ವೀನ âśvîna. *A day's journey for a horse.*

ಆಷಾಢ âshâḍha. = ಆಸಡ, ಆಸಡಿ, (ಆಸಡಿ). *The month âshâḍha* (June-July). 2, *a staff of palâśa wood carried by an ascetic on the day of full moon of the month âshâḍha* (ಮುಂಜಯನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಕೈಯ್ಯೊಳಗೆ ಕೊಡುವ ಮುತ್ತುಗದ ಕೋಲು G.). 3, the Malaya mountain.

ಆಷಾಢಭೂತಿ âshâḍha-bhûti. N. of a man (Sk.). 2, one who betrays confidence, a cheat, a scamp (My.; Tĕ.; Mhr. ಆಷಾಢಭೂತಿ).

ಆಷಾಢಮಾಸ âshâḍha-mâsa. = ಆಷಾಢ No. 1. (ಶುಚಿ Nn. 18; ಆಸಡ Čt. II, 21).

ಆಷಾಢಿ âshâḍhi. = ಆಸಡಿ No. 2 q. v., ಆಸಾಡಿ. The plant Asparagus racemosus Willd. (St. & Pl.; My.; not Sk.). 2, the day of full moon in the month âshâḍha (Sk.).

ಆಸ್ âs. *An interjection implying anger, pain, recollection, etc.: ah! oh! etc. Cf.* ಆಸ.

ಆಸ âsa. 1. Throwing, casting. See ವಿಪರ್ಯಾಸ, ನ್ಯಾಸ, ಅತ್ಯಾಸ. 2, a bow.

ಆಸ âsa. 2. = ಆಸನ 2. See ಉತ್ತರಾಸ.

ಆಸಕ್ತ â-sakta. *Attached strongly to or intent on, devotedly attached to.* 2, zealously following or persuing. 3, eternal. See Bp. 43, 82; 53, 1; Grj. 5, after 9.

ಆಸಕ್ತತೆ â-saktatĕ. = ಆಸಕ್ತಿ. (My.). See ಅನಾಸಕ್ತತೆ.

ಆಸಕ್ತಿ â-sakti. Attachment or devotedness to; intentness upon; diligence, zeal. See B. 4, 5; Bp. 39, 3; J. 11, 13.

ಆಸಂಗ â-sanga. Fastening to, fixing; association; attachment; contact. See ಉತ್ತರಾಸಂಗ.

ಆಸಡ âsaḍa. Tbh. of ಆಷಾಢ (Čt. II, 21; Šm. 20).

ಆಸಡಿ âsaḍi. Tbh. of ಆಷಾಢ (Šmd. 364, o. r. ಆಸಡ). 2, = ಆಷಾಢಿ No. 1, q. v. (ಶತಮೂಲಿಕೆ, ಅಭೀರು Hlâ.; ಶತಮೂಲಿ, ಬಹುಸುತೆ, ಅಭೀರು, etc. Nr.; ಶತಮೂಲಿ, etc., ಪಿಲ್ಲಿಪಿಚ್ಚರೆ; ಆಷಾಢೀ ಬೇರು ಪ್ರಸಿದ್ಧ, ಮಜ್ಜಿಗೇ ಗಡ್ಡೆ, ಅಜ್ಜೀ ಗಡ್ಡೆ Si. 146; ಶತಮೂಲಿ, ಸೇರು Mr. 133, one MS. ಸೀರು).

ಆಸತ್ತು âsattu. P. p. of ಆಸರ್ 1.

ಆಸನ âsana. 1. Throwing. See ಅಪಾಸನ.

ಆಸನ âsana. 2. Sitting. 2, *sitting in peculiar postures, according to the custom of devotees* (ಪದ್ಮ, ಕುಳ್ಳಿರುವುದು Nn. 54), *e. g.* ಪದ್ಮಾಸನ, ಭದ್ರಾಸನ, ವಜ್ರಾಸನ, ವೀರಾಸನ, ಸ್ವಸ್ತಿಕಾಸನ. 3, *halting, stopping.* 4, a seat in general: a stool, chair, etc. (Grj. 3, 112. 113; 4, 47). 5, *the withers of an elephant,* the part where the driver sits. See Nr. s. ಎಚಗೀಷು.

ಆಸನಾಂಕುರ âsana-aṅkura. The piles (ಮೂಲವ್ಯಾಧಿ Mr. 386).

ಆಸನೆ âsanĕ. *Stay, abiding.*

ಆಸಂದ âsanda. Vishṇu. (R.).

ಆಸಂದಿ âsandi. *A couch, the seat of which is made of basket-work* (ವೇತ್ರಾಸನ, ಚಕ್ಕಳ Mr. 208).

ಆಸನ್ನ â-sanna. Sat down, sat near; closely united; *near, proximate;* (attacked; commenced, undertaken). ಆಸನ್ನೆ, fem. (Bp. 4, 42).

ಆಸನ್ನಗಮನ âsanna-gamana. Going near (?). See ಹೋಕ್ಷು.

ಆಸನ್ನಪೀಡನ âsanna-pîdana. Molesting in an attacking manner (?). See ಅಣ್ಣಲಿ.

ಆಸಪಾಕ âsapâka. = ಆಸ್ಯಪಾಕ. Sores about the tongue and mouth, occasioned by the heat of the body, aphthous disease (My.).

ಆಸಪ್ರಾಸ âsaprâsa. Gasping, panting (Tĕ.; R.).

ಆಸಮಾನಿ âsamâni. Sky blue (My.; H.; Br. ಆಸ್ಮಾನಿ).

ಆಸರ âsara. Tbh. of ಆಶ್ರಯ. (My.; B. 4, 119; 5, 321).

ಆಸರೆ âsarĕ. = ಆಸರ. (My.). See ಬೆನ್ನಾಸರೆ. — ಆಸರೆಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. = ಆಶ್ರಯಗೊಳ್ಳು. (My.).

Digitized by Google

ಆಸಱ್ âsar̤. 1. -ಱು. To be weary or fatigued (ಆಲಸ್ಯ Šmd. Dh.; T. ಅಚಱು; T. ಪಾಚಱಿಕ್ಕೈ, affliction; Tu. ಆಸರ್, thirst). P. p. ಆಸತ್ತು (Šmd. 284). See Bp. 18, 59; 20, 22; 48, 13. — ಆಸಱ್ ಬೇಸಱ್ dupl. (Bp. 38, 31).

ಆಸಱ್ âsar̤. 2. = ಆಸಱ, ಆಸಱು. Weariness, fatigue, languor. ಶೀತೋಷ್ಣದ ಆಸಱಿಲ್ಲದ ಸುಸ್ಥಲಂಗಳ್ (J. 19, 43). ಆಸಱಿಂ (3, 4; 5, 51; 15, 47). ಆಸಱಿಂ (15, 3). ಆಸಱಿನೊಳ್ (18, 22; 28, 10). ಆಸಗಳ್ಗಳಂ (15, 20). — ಆಸಗಳೆ. -ಕಳೆ. To remove fatigue, to rest (J. 3, 8).

ಆಸಱ âsar̤a. = ಆಸಱ್ 2. (My.).

ಆಸಱಿಕೆ âsar̤ikĕ. = ಆಸಱ. (My.).

ಆಸಱು âsar̤u. = ಆಸಱ್ 2. (My.).

ಆಸವ â-sava. Distilling; decoction. 2, *spirituous liquor* (ಸುರೆ Nn. 13; ಮೈರೇಯ, ಕಲ್ಲು, etc., ಕಳ್ Mr. 221). 3, *rum.*

ಆಸವಾಸಕ್ತತೆ âsava-âsaktatĕ. The state of being addicted to drinking spirituous liquor; a drinking club (ಗೋಮುಖ, ಮದ್ಯಗೋಷ್ಟಿ Nn. 20, o. r. ಆಸವಾಸಕ್ತಿ).

ಆಸವಾಸಕ್ತಿ âsava-âsakti. = ಆಸವಾಸಕ್ತತೆ, q. v.

ಆಸಾಡಿ âsâḍi. = ಆಷಾಢ No. 1 (My.).

ಆಸಾದ â-sâda. Putting down, placing. See ಪ್ರಾಸಾದ.

ಆಸಾದನ â-sâdana. Putting or laying down; attacking, making war upon; going to or towards; meeting with; obtaining, attaining; accomplishing.

ಆಸಾದಿತ â-sâdita. Sat near; gone to; *obtained.*

ಆಸಾದ್ಯ â-sâdya. Obtainable. See ಸಮಾಸಾದ್ಯ.

ಆಸಾಮಿ âsâmi. A person or individual (My.; Br., H.; see ಪೌತಿಯಾಸಾಮಿದಾಖಿ).

ಆಸಾರ â-sâra. *Surrounding an enemy;* incursion. 2, *a heavy fall of rain, a hard shower* (ತಾಂ ಬಿಡದೆ ಸುರಿವ ಮಱೆ Mr. 44; Grj. 9, 56). 3, the army of an ally or of a king, whose dominions are separated by other intervening states. 4, provision, food.

ಆಸಾರಕ â-sâraka. = ಆಸಾರ No. 2. (My.; Râm. 3, 6, 9).

ಆಸಾರಮಹಾಲು âsâra-mahâlu. A kind of hall (B. 4, 146).

ಆಸಿಗೆ âsigĕ. = ಹಾಸಿಗೆ. (My.).

ಆಸೀನ âsîna. (Šmd. 297). *Sitting, seated* (ಉಪವಿಷ್ಟ, ಕುಳ್ಳಿರ್ದಂ Mr. 246).

ಆಸು âsu. 1. To loosen from an elevated place (ಊರ್ಧ್ವವಿಮೋಚನ Šmd. Dh.).

ಆಸು âsu. 2. = ಆಚ, ಆಸಿನ. The sâl tree, Shorea robusta Roxb. (ವೃಕ್ಷಭೇದ Šmd. Dh.; ಶಾಲ, ಸರ್ಜ Mr. 114; Tĕ. ಏಪೆ, T. ಆಚ್ಚಾ). ಆಸಿನ ಮರ (ಶಾಲ Nn. 110).

ಆಸು âsu. 3. That measure, that much, so much (C.; Tĕ. ಏಸಿ; see ಅನಿತು). ಸಮನೆ ಆಸು ಆದವು, ದೇವ! (Anubhavašikhâmaṇi 10, 18). **2,** at the end of an infinitive it may be translated by "possibility", *e. g.* ಆ ಮೂವರ ಗೋಳಾಟ ಹೇಳಲಾಸಲ್ಲ (B. 4, 182; My.).

ಆಸು âsu. 4. = ಹಾಸು. To spread (My.).

ಆಸು âsu. 5. = ಹಾಸು. The warp of a weaver (My.; Tĕ., Tu.).

ಆಸುತಿ â-suti. -ತೀ. Distilling, pressing out sôma juice.

ಆಸುತೀವಲ âsutî-vala. *One who causes a sacrifice to be performed on the day of the new or full moon,* etc. 2, a distiller.

ಆಸುರ âsura. Increase, abundance; excess; superiority; haughtiness; vehemence; strength, power; annoyance, trouble (ಅತಿಶಯ Bhn. 9; Tĕ. ಏಚು, to increase, = ಅತಿಶಯಿಂಚು). ಆಸುರದ ಕಟ್ಟೊಗೆ (Bh. 1, 20, 60). ಕೋಪಮುಂ ಜವಮುಮ್ ಏಱ್ಸಿಯುಮ್ ಆಸುರಮ್ ಅಪ್ಪಿನಂ (Abh. P. 13, 75). ಆಸುರದ ಕಟ್ಟಾಳು (Bp. 9, 38). ಆಸುರದ ಕೋಲಾಹಳಧ್ವಾನಂಗಳ್ (37, 21). ಆಸುರದ ವೀರಪರಾಕ್ರಮಂ (37, 59). ಆಸುರದ ಎಡೆ (18, 7). ಆಸುರದ ಸನ್ನಾಹ (Râm. 3, 6 sum.). See ಅಟ್ಟಾಸುರ, ಅತ್ಯಾಸುರ, ಕಟ್ಟಾಸುರ; Grj. 6, after 54; Bp. 16, 23; 28, 30; 52, 16; 57, 24; 58, 27.

ಆಸುರ âsura. (fr. ಅಸುರ). Relating to evil spirits or to the Asuras; demoniacal. 2, an Asura (My.; ದೈತ್ಯ G.). 3, a form of marriage (My.).

ಆಸುರಿ âsuri. *Black mustard, Sinapis ramosa* Roxb. 2, N. of a twining shrub (ಈಶ್ವರಿಬಳ್ಳಿ Mr. 150, o. r. ಈಶ್ವರಿ-).

ಆಸೆ âsĕ. Tbh. of ಆಶೆ. (ಪಾಲಿ, ದಿಕ್ಕು Nn. 31. 114). ಆಸೆಯಿಂ ಬೇಟ್ಟಂ (ಮಾರ್ಗಣ, etc. Mr. 518). See s. ಪುಸಿ 2. — ಆಸೆಗೆಯ್. To afford the shelter of, to shelter, to protect (J. 19, 34). 2, to desire. — ಆಸೆದೊಱೆ. -ತೊಱೆ. To give up or abandon desire (My.). ತನ್ನ ಜೀವದ ಮೇಲಿನ ಆಸೆದೊಱೆದು, ಎರಡನೆಯವರನ್ನು ಬದುಕಿಸಿದನು (B. 5, 165). — ಆಸೆಗೊಳ್ಳಿಸು. To allure; to hold out hopes (C.). — ಆಸೆಬಡಕ. -ಪಡಕ. = ಆಸೆಗಾಱ. (C.). — ಆಸೆಬಡಕತನ. -ಪಡಕತನ. Cupidity, avarice (My.). — ಆಸೆಬಡಿಕಿ. -ಪಡಿಕಿ. = ಆಸೆಗಾರ್ತಿ. (C.). — ಆಸೆದಾಕ. = ಆಸೆಬಡಕ. (My.). — ಆಸೆಬುರಕ. -ಪುರಕ. = ಆಸೆಬಡಕ. (C.). — ಆಸೆ ಮಾಡು. To feel a wish for, to desire. ತವನಿಧಿಗೆ ಆಸೆ ಮಾಡೆನು (Bp. 9, 33). ಪ್ರಾಣದ ಆಸೆಯನ್ ಏಕೆ ಮಾಡಿದನು? (25, 26). ಹಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಆನ್ ಆಸೆಯಂ ಮಾಡೆ (47, 43). See also 29, 18; 45, 5. — ಆಸೆಮಾರಿ. A person of inordinate desire (My.). — ಆಸೆಪಡು. -ಪಡು. To wish, to desire (ಈಪ್ಸೆ Šmd. Dh.).

ಆಸೆಗಾಱ âsĕ-gâr̤a. An inordinately desirous, covetous or avaricious man (C.).

ಆಸೆಗಾರ್ತಿ âsĕ-gârti. A covetous woman (C.).

ಆಸೇಚನ â-sêcana. Pouring into or on; sprinkling. (My.).

ಆಸೇವನ â-sêvana. -ನೆ. Attending to; assiduous practice or performance of any action; commerce, intercourse. See Bp. 7, 7. 8; 12, 28.

ಆಸೇವೆ â-sêvĕ. = ಆಸೇವನ. (Bp. 24, 28).

ಆಸ್ಕನ್ದನ â-skandana. Attack; *battle, war.*

ಆಸ್ಕನ್ದಿ â-skandi. Attacking, assailing. See ಪರಾಸ್ಕನ್ದಿ.

ಆಸ್ಕನ್ದಿತ â-skandita. *The walk of a horse* (ಎಳೆನಡೆ, ಸಮಗತಿ Si. 274).

ಆಸ್ತರ â-stara. = ಆಸ್ತರಣ. (My.).

ಆಸ್ತರಣ â-staraṇa. = ಅತ್ತರಣ. Spreading; decking. 2, *a carpet, a rug, bed clothes,* etc. 3, a layer. 4, *a coloured cloth or blanket thrown over the back of an elephant, or over a carriage,* etc.

ಆಸ್ತರಣಕ್ರಿಯೆ âstaraṇa-kriyĕ. The act of spreading. See ಹಾಸು.

ಆಸ್ತಿ âsti. = ಅಸ್ತಿ. Property, wealth (C.; Tĕ., Tu., M., T.). ಹಣದ ಆಸ್ತಿ (ದ್ರವ್ಯ, ವಿತ್ತ, etc. Si. 330). — ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿ. reit. (C.; Tĕ.).

Digitized by Google

ಆಸ್ತಿಕ âstika. (fr. ಅಸ್ತಿ). A believer in sacred tradition; one who believes in God and another world, a theist (My.); pious, faithful. 2, N. of a muni. ಆಸ್ತಿಕನ ದಾನ, ನಾಸ್ತಿಕನ ಭಿಕ್ಷೆ (Prv.). 3, a man of property (My.).

ಆಸ್ತಿಕ್ಯ âstikya. Theism; piety (My.). ಆಸ್ತಿಕ್ಯದಿನ್ದ ಆದ ವಿರಕ್ತಿ (ಸ್ನಾನ Si. 49). 2, a theist (My.).

ಆಸ್ತಿಗಾಱ âsti-gâṟa. A man of property (C.).

ಆಸ್ತಿಮಿತ â-stimita. Wet. 2, steady, fine. 3, tender, soft. 4, gratified, pleased. (Bp. 35, 34).

ಆಸ್ತಿವನ್ತ âsti-vanta. = ಆಸ್ತಿಗಾಱ. (My.).

ಆಸ್ತೆ âstĕ. Slowly, at slow pace (My.; H.).

ಆಸ್ಥಾನ â-sthâna. Place, site. 2, *an assembly*. 3, *a royal hall of audience* (ನೃಪರ ಬೀಡ ಸಭೆ Mr. 462).

ಆಸ್ಥಾನಿ â-sthâni. *An assembly*.

ಆಸ್ಥಾನಿಕ â-sthânika. Relating to a royal hall of audience (My.); a courtier (My.).

ಆಸ್ಥಿತ â-sthita. Stayed, dwelt; abiding. 2, having recourse to. 3, applied to. 4, engaged in; practising. 5, spread. 6, *obtained* (ಆಕ್ರಾನ್ತ, ಕೆಯ್ಕೊಳ್ಳುಹಂ Mr. 459).

ಆಸ್ಥೆ â-sthĕ. *An assembly*. 2, regard, care. 3, *effort* (ಪ್ರಯತ್ನ G.). 4, *state, condition*.

ಆಸ್ಥೌಲ್ಯ â-sthaulya. Some amount of stoutness, etc. See ಸ್ಥೂಲ.

ಆಸ್ಪತ್ರಿ âspatri. The English "hospital" (C.; Tĕ. ಆಪಿಪತ್ರಿ, ಹಾಸ್ಪತ್ರಿ).

ಆಸ್ಪದ â-s-pada. Place, site (ಸ್ಥಾನ Nn. 78). 2, *position, rank, dignity*. 3, *business, affair*. 4, basis, ground, occasion (My.). 5, ಪಾಲಿ (Nn. 31). Fem. at the end of a compound ಆಸ್ಪದೆ (Śmd. 188). See Prv. s. ಮುಳ್ಳುಮೊನೆ.

ಆಸ್ಫಾಲ â-sphâla. = ಆಸ್ಫಾಲನ. (My.).

ಆಸ್ಫಾಲನ â-sphâlana. Flapping, striking against; clapping; striking; rubbing. See ಅಪ್ಪಳಿಸು. — ಆಸ್ಫಾಲನಂಗೆಯ್. -ಂ-. To flap, to clap, etc. (Grj. 6, after 67).

ಆಸ್ಫುರಣ â-sphuraṇa. Springing up, breaking forth; becoming manifest; shining. See Bp. 33, 21; 43, 67.

ಆಸ್ಫುರಿತ â-sphurita. Trembling; sprung up; glittering, shining (A.).

ಆಸ್ಫೋಟ â-sphôṭa. = ಆಸ್ಫೋಟನ. 2, = ಆಸ್ಫೋತ No. 1 (ಎಕ್ಕೆಗಿಡ G.).

ಆಸ್ಫೋಟಕ â-sphôṭaka. One who claps or strikes the hands together (My.). 2, the plant Coreya arborea.

ಆಸ್ಫೋಟನ â-sphôṭana. Moving to and fro, flapping, trembling; shaking; slapping or clapping the arms as done by combatants, wrestlers, etc., or the noise made by it; clapping, striking the hands together; knocking, as at a door. 2, blowing, expanding; — breaking. See ಒಡೆಯು, ಕೆರಳು.

ಆಸ್ಫೋಟನಿ â-sphôṭani. *A gimlet or auger*.

ಆಸ್ಫೋಟೆ âsphôṭĕ. = ಆಸ್ಫೋತೆ. ಅಡವೀ ಮಲ್ಲಿಗೆ (G.). 2, = ವಿಷ್ಣುಕ್ರಾನ್ತಿ (G.).

ಆಸ್ಫೋತ â-sphôta. *Swallow wort, Calotropis gigantea*. 2, = ಮದ್ದುಗುಣಿಕೆಯ ಗಿಡ (G.).

ಆಸ್ಫೋತೆ âsphôtĕ. *A wild variety of Arabian jasmin, Jasminum sambac* Ait. 2, *the creeper Clitoria ternatea* Lin.

ಆಸ್ಯ âsya. *The mouth; the face*.

ಆಸ್ಯಪತ್ರ âsya-patra. A lotus. (R.).

ಆಸ್ಯಪಾಕ âsya-pâka. = ಆಸಪಾಕ. (My.).

ಆಸ್ಯಲಾಂಗಲ âsya-lâṅgala. Whose face is a plough: a hog, a boar. (R.).

ಆಸ್ಯಲೋಮ âsya-lôma. The beard. (R.).

ಆಸ್ಯಾಬ್ಜ âsya-abja. A face that is like a lotus (J. 3, 14; 24, 49).

ಆಸ್ಯಾಸವ âsya-âsava. Spittle, saliva. (R.).

ಆಸ್ಯೆ âsyĕ. Sitting; *resting, stay*. 2, a seat, a throne (ಗದ್ದುಗೆ G.).

ಆಸ್ಯೇನ್ದು âsya-indu. A face that is like the moon (J. 3, 12).

ಆಸ್ರಪ âsrapa. (fr. ಅಸ್ರಪ). The nineteenth lunar mansion. (R.).

ಆಸ್ರವ â-srava. The foam on boiling rice. 2, flowing. 3, *distress, pain*.

ಆಸ್ವಾದ â-svâda. Tasting, eating; enjoying; flavour. (Bp. 15, 28; 59, 14; My.).

ಆಸ್ವಾದನ â-svâdana. Tasting, eating; enjoying. See ರಸಾಸ್ವಾದನ. — ಆಸ್ವಾದನಂಗೆಯ್. -ಂ-ಗೆಯ್. To taste, etc.; to smell at (V. 14, 103).

ಆಸ್ವಾದಿಸು âsvâdisu. To taste, to eat; to enjoy (Bp. 33, 15; 47, 17); to smell at (My.).

ಆಹ್ **âh.** An interjection to express dislike: fy! (My.).

ಆಹ **âha.** A rare form of ಅಹ, etc. ಹಿಂದು ಆಹ ದಾನ (ದಾನೋತ್ಕೃಷ್ಟ Nn. 142).

ಆಹ âha. = ಆಹಾ. ಆಹ, ಇದು ತಪ್ಪದು (Mr. 536). See Grj. 10, 103; Bp. 32, 15; 37, 53. (In Sk. it implies reproof, severity, command, etc.).

ಆಹಕ âhaka. A peculiar disease of the nose. (R.).

ಆಹತ â-hata. *Struck, beaten*. 2, *uttered falsely*. 3, *multiplied*. 4, *assertion of an impossibility*. 5, new cloth. 6, known. 7, a drum.

ಆಹತಲಕ್ಷಣ âhata-lakshaṇa. *Noted for good qualities*.

ಆಹರ â-hara. Bringing, fetching. (My.). 2, taking, seizing; taking away, robbing. (My.). 3, drawing in breath, inhaling; inhaled air; breath inspired.

ಆಹರಣ â-haraṇa. Taking away, robbing. (My.); taking, seizing; bringing near; removing; accomplishing; causing, inducing. See ಅಧ್ಯಾಹರಣ, ಅಮೃತಾಹರಣ, ಉದಾಹರಣ, ವ್ಯಾಹರಣ.

ಆಹರಿಸು âharisu. To take away, to rob (My.).

ಆಹವ â-hava. 1. Sacrificing, sacrifice.

ಆಹವ â-hava. 2. Summoning, calling; challenging. 2, war, battle (ಕೊಳುಗುಳ Ćt. II, 62; ಕಾಳೆಗ Nn. 39). — ಆಹವಂಗೊಡು. -ಂ-ಕೊಡು. To challenge (J. 8, 26).

ಆಹವನೀಯ â-havanîya. To be offered as an oblation, to be sacrificed. 2, *the fire in which oblations are offered*.

ಆಹವಾಂಗ âhava-aṅga. (ಕಣೆಗೆ, ಕಾಳೆಗದ ಮುದ್ಯ Nn. 21; ಸೂತ, ಕಾಳೆಗದ ಭೇದ 32).

ಆಹವಿ â-havi. A warrior (My.).

ಆಹಾ âhâ. = ಆಹ. An interjection expressing surprise, pity, or sorrow (Mhr.; Grj. 1, 68; J. 2, 59; B. 5, 151; *cf.* ಅಹಾ, ಅಹೋ).

Digitized by Google

ಆಹಾರ â-hâra. = ಆರ 6. Bringing near; taking; employing. 2, *taking food, eating*. 3, *food*. ಆಹಾರಮಂ ಕೊಳು ಕೊಣ್ಡು (J. 8, 2). — ಆಹಾರ ತೆಕ್ಕೊಳ್ಳು. To take food (B. 4, 14; My.). — ಆಹಾರ ಮಾಡು. To eat (My.).

ಆಹಾರಪಚನ âhâra-pacana. Digestion (My.). See Prv. s. ಪಚನ.

ಆಹಾರಸಮ್ಭವ âhâra-sambhava. The juice of the body, chyle, lymph, serum. (R.).

ಆಹಾರಿಸು âhârisu. To eat (My.).

ಆಹಾವ â-hâva. *A trough or ditch near a well for watering cattle* (ನಿಪಾನ, etc., ಬಿಂಚೆ Mr. 421). 2, = ಆಹವ 2.

ಆಹಿಕ âhika. (fr. ಅಹಿಕ). Intermittent, daily, especially used of fever (My.; Tĕ.). 2, (fr. ಅಹಿ) the descending node. 3, N. of Pâṇini.

ಆಹಿತ â-hita. *Placed, put.*

ಆಹಿತುಣ್ಡಿಕ âhituṇḍika = ಅಹಿತುಣ್ಡಿಕ. *A snake-catcher or exhibiter of snakes.*

ಆಹು â-hu. Calling; cry (ರವ, ಧ್ವನಿ Nn. 86). 2, rice (ವ್ರೀಹಿ, ನೆಲ್ಲು 86). 3, minute, atomic, etc. (ಸೂಕ್ಷ್ಮ 86).

ಆಹುತ â-huta. Sacrificed. 2, offering made to men, hospitality. 3, the nourishment of all created beings considered as one of the principal sacrifices. (R.).

ಆಹುತಿ â-huti. = ಆವುತಿ. Offering oblations with fire to the deities; *an oblation to the deities* (ಬಲಿ, ಹುತಾಹುತಿ Nn. 14). 2, a mouthful (ಕಬಳ, ತುತ್ತು Mr. 220). — ಆಹುತಿ ಈ. To offer an oblation with fire (Bp. 60, 50). — ಆಹುತಿ ಕೊಡು. = ಆಹುತಿ ಈ. (My.). 2, to present a bali (to demons, etc., My.). — ಆಹುತಿಗೊಡು. -ಕೊಡು. = ಆಹುತಿ ಕೊಡು. (Bp. 61, 17). — ಆಹುತಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To take or receive as an offering; to take as a mouthful. See Bp. 44, 21; 54, 53; 56, 32.

ಆಹೂತಿ â-hûti. Calling; summoning. (My.).

ಆಹೃತ â-hṛita. Brought; given; taken; collected. See ಉದಾಹೃತ.

ಆಹೃತಿ â-hṛiti. Collection. See ಸಮಾಹೃತಿ.

ಆಹೇಯ âhêya. (fr. ಅಹಿ). *Belonging or relating to a snake.*

ಆಹೇರು âhêru. = ಆಹೇರು. — ಆಹೇರುಬಳ್ಳಿ. (St. & Pl.).

ಆಹೋ âhô. An interjection expressing wonder or surprise (C.; Bp. 24, 67).

ಆಹೋ âhô. An interjection of doubt or of asking: *or, or perhaps.*

ಆಹೋಪುರುಷಿಕೆ âhô-purushikĕ. *A vain determination to accomplish an object, vaunting of one's power* (ಆಹುದಹುದೆ ನಿಪ್ಪದು Mr. 464).

ಆಹ್ನಿಕ âhnika. (fr. ಅಹನ್). Daily. 2, a religious ceremony to be performed every day at a fixed hour. 3, constant occupation. 4, daily food. 5, what may be read in one day, the section of a book. (G.).

ಆಹ್ಲಾದ â-hlâda. = ಅಹಲ್ಲಾದ. Joy, delight (ಸನ್ತೋಷ Nn. 77).

ಆಹ್ಲಾದಕರ âhlâda-kara. Gladdening. (My.).

ಆಹ್ಲಾದಕಾರಿ âhlâda-kâri. Gladdening; that causes pleasure (Kâvy. II, 1, 7).

ಆಹ್ವಯ â-hvaya. Calling. 2, *a name, an appellation.*

ಆಹ್ವಾನ â-hvâna. Calling; *a call, an invitation* (ಹೇಹ, ಕರೆವುದು Nn. 95); invocation of a deity (ಆರ್ಚ, ಕರೆವುದು 106). 2, *a name.*

ಆಹ್ವಾನಪುರುಷ âhvâna-purusha. A man who calls or invites. See ಬಲಿ'.

ಆಹ್ವೆ â-hvĕ. *A name, an appellation.*

ಆಳ್ âḷ. 1. = ಆಳು 1. To get, to obtain. **2,** to have, to hold, to possess. **3,** to govern, to rule, to manage (ತಾಳ್ Śmd. Cm. 56. 77. 122. 156. 204. 344. 367; T., M., Tu. ಆಳು; Tĕ. ಏಲು). P. p. ಆಳ್ದು (Śmd. 77. 156. 204; see ಆಳ್ದ). ಆಳ್ಗಂ (56. 122. 344. 367). ಬೆಳಗೆಪ್ಪುವ ಸೊಮ್ಪನ್ ಆಳ್ದ ದಾಯ್ದರುಂ (78). ನಯವಿದರೆವು, ಸಹೋದರರೆವು ಎನ್ದು, ಒಸೆದು ಆಳ್ವುದು ಭೃತ್ಯವಿತಾನಮುಂ! (258). ಎಲ್ಲಾ ರತ್ನಂಗಳುಮನ್ ಒಳಕೊಣ್ಡು ಆಳ್ವನ್ (ಆದ) ಅಮ್ಭೋನಿಧಿ ಲೋಕಕ್ಕೆಲ್ಲಂ ಬೀಱುಗುಂ (208). See Bp. 16, 13; Rsv. 5, after 26; 5, 133; 12, 13; 13, 10. 18. 79; 14, 15; J. 2, 5. 9. 19; 5, 23; 6, 41; 29, 9.

ಆಳ್ âḷ. 2. = ಆಳು 2. (A bond-man?), a servant (ಸೇವಕ Śmd. Dh., Śm. 115; J. 4, 11); a soldier (ಭಟ Bhn. 54; J. 4, 62; 12, 5; 20, 26. 35); a messenger (ಅತಂಕ, ದೂತ Nn. 66); a pawn in chess (J. 6, 30). **2,** a grown person in general (C. as ಆಳು; T., M., Tu.). ಅರಸಾಳ್ (Śmd. 63), ಒಳ್ಳಾಳ್ (84), ಕಟ್ಟಾಳ್ (215). ಆನೆಯ ಮೇಲೆಯುಮ್ ಆಳ ಮೇಲೆಯುಂ ಕುದುರೆಯ ಮೇಲೆಯುಂ ಪರಿದುದು ಒಣ್ದೆ ಗಜಂ ಭುವನೈಕರಾಮನ (146). ಆಳ್ ಇವಂ, ಆಳ್ ಇದು (109). ಉರ್ಕಾಳ್ಗಳ್ (79). ನೀನ್ ಎನ್ನ ಆಳ್ದನ್, ನಾನ್ ಆಳ್ (Bp. 9, 51). — ಆಳ್ಗೊತ್ತಿನ ದಣ್ಡೆ. N. of a children's play (Bh. 1, 6, 1). — ಆಳ್ದಾರಿ. A path passable only for men (My.). — ಆಳ್ಮೊಟ್ಟೆ. A porter's load (My.). — ಆಳ್ಬಲ. -ಬಲ. (Śmd. 386; Kk. 99). A body of soldiers (My.). 2, helpmates (My.). — ಆಳ್ವಲ್ಮೆ. -ಬಲ್ಮೆ. (Śmd. 81). The strength of a man or of men. — ಆಳ್ವೆಸ. -ಬೆಸ. = ಆಳ್ವೆಸನ. — ಆಳ್ವೆಸಗೆಯ್. To take an order upon one's self as a servant does: to become obedient or subject, to become a servant (Abh. P. 10, 37). 2, to subject (14, 194). — ಆಳ್ವೆಸನ. -ಬೆಸನ. Servant-command: the state of one who like a servant obeys orders, subjection, service (Abh. P, 9, 134; 11, 3).

ಆಳ್ âḷ. 3. (= ಆಣ್). Manliness, bravery. — ಆಳ್ದೋಱು. -ತೋಱು. To evince manliness, etc. (J. 32, 1).

ಆಳ âḷa. = ಆಳು 3, etc. — ಆಳವೇರಿ. = ಆಳುವೇರಿ, q. v. (My.). ಆಳವೇರಿಯ ಗೋಡೆ (ಪ್ರಾಕಾರ G.).

ಆಳ âḷa. = ಅಲ 1, etc. Extent; a tract of country (see *e. g.* ಅನ್ತರಾಳ, ಕೊಡೆಯಾಳ, ನಟ್ಟಾಳ, ಬಣ್ಣವಾಳ, ಮಲೆಯಾಳ, etc.). ಎರ ದೂರ ಎಡೆಯ ನಿಡುಮಾಳಂ ಪ್ರಾನ್ತರಮ್ ಎಮ್ಬುದು (Hlâ.).

ಆಳತಿ âḷati. = ಆಲತಿ. Singing (Bp. 12, 44; 19, 10). — ಆಳತಿಗೂಡು. -ಕೂಡು. Singing to be joined to; to be attended with singing (Bp. 17, 21).

ಆಳಮಾಳ âḷamâḷa. = (ಅಲವಾಲ?), ಆದಿಮಾದಿ (Śmd. 39).

ಆಳಮ್ಬರ âḷambara. = ಆಡಮ್ಬರ. (My. occasionally).

ಆಳಮ್ಬೆ âḷambĕ. = ಅಣಬೆ, etc. A mushroom (My.; ಶಿಲೀನ್ಧ್ರ G.).

ಆಳವಿಸು âḷavisu. Tbh. of ಆಲಾಪಿಸು. (Bh. 8, 24, 49).

ಆಳವಾಳ âḷavâḷa. = ಅಲವಾಲ. (Rsv. 2, 49).

ಆಳಿ âḷi. 1. = ಆಡಿ. An affix for forming nouns, *e. g.* ಓದಾಳಿ, ಜೂದಾಳಿ, ಮಾರಿಣಾಳಿ, ಏಱಾಳಿ, ಪಡಪಾಳಿ, ಮಾತಾಳಿ, ಕೇಡಾಳಿ, ಸಿಗ್ಗಾಳಿ (Śmd. 239).

ಆಳಿ âḷi. 2. = ಆಳ, etc. — ಆಳಿವೇರಿ. = ಆಳುವೇರಿ, q. v. A rampart (My.; ಕೋಟೆಯ ಗೋಡೆ G.).

Digitized by Google

ಆಳಿ âḷi. = ಆಲಿ 2, q. v. (ಸಖಿ, ಸಾಲ್ Śmd. I; ಆವಳಿ, ಎಣಿ, ರಾಜಿ, ಪಙ್ಕ್ತಿ Mr. 359). See e. g. J. 30, 1. 19. 31; 33, 20; Č. Bp. 47, 39.

ಆಳಿಕೆ âḷikĕ. 1. = ಆಳ್ಕೆ. Ruling; reign (B. 4, 6. 80; 5, 187).

ಆಳಿಕೆ âḷikĕ. 2. = ಆಡಿಕೆ. See ಘಾತಾಳಿಕೆ, ಹೀಯಾಳಿಕೆ.

ಆಳಿಕೆ âḷikĕ. 3. The state of being a person. See ಆಪ್ತಾಳಿಕೆ.

ಆಳಿಗ âḷiga. = ಆಡಿಗ, etc. See ಕಲಹಾಳಿಗ.

ಆಳಿಗೆ âḷigĕ. = ಅಳಿಗೆ. Tbh. of ಆವಲಿಕೆ (Śmd. 383).

ಆಳಿನ್ದಕಿ âḷindaki. = ಅಳಿಲ್, etc. A squirrel (My.).

ಆಳಿಸು âḷisu. 1. (Śmd. 40). To cause to obtain or get (Bp. 41, 19); to cause to rule. — ಆಳಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು. To be ruled, as by a king (My.).

ಆಳಿಸು âḷisu. 2. = ಆಡಿಸು. See ಹೀಯಾಳಿಸು.

ಆಳು âḷu. 1. = ಆಳ್ 1. P. p. ಆಳಿ (C.). ಆಳುವ ಅರಸು (ಚಕ್ರವರ್ತಿ, etc. Nr.). ಆಳುವವನು (ಈಶ್ವರ, ಪತಿ, etc. Si. 355). ರಾಜ್ಯವನ್ ಆಳುತ (Bp. 27, 28). ಆಳಿದವಂ (40, 44). ರಾಯನ ಸೂನು ಮಕ್ಕಳು ಪುರವನ್ ಆಳಲಿ! (Bh. 1, 8, 3). ರಾಜ್ಯವನ್ ಒತ್ತಿ ಆಳುವೆಂ (1, 8, 15). ಮುನ್ನ ಶತಕೋಟಿರಾಯರು ಆಳಿದ ಆ ನೆಲಂ (Dp. 1). ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಆಳಿದನು (B. 4, 80).

ಆಳು âḷu. 2. = ಆಳ್ 2. (C.). ನೀವು ಒಡೆಯನ್, ಆನ್ ಆಳು (Bp. 22, 61). ಆಳುಗಳಂ (16, 13). ಆಳುಗಳನ್ನು (B. 5, 283). ಕಾಲಾಳು (ಪದಾತಿ, etc. Nr., Hlâ.). ಬಿಲ್ಲಾಳು (Nr.). ಸಾವಿರಾಳ ನಾಯಕ (ಸಾಹಸ್ರ, etc. Nr.). ಕೂಲಿಯಾಳು (ಕರ್ಮಕರ, etc. Nr.). ಹುಟ್ಟಾಳು (Śm. 42). ಆಳು ಕಟ್ಟಿದವನೇ ಅರಸು, ಕೂಡು ಇಕ್ಕಿದವನೇ ದಾತ. — ಆಳಾಗ ಬಲ್ಲವ ಅರಸಾಗ ಬಲ್ಲ. — ಆಳಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ಅರಸುತನವು ಯಾಕೆ? — ಆಳೂ ಆಗ ಬೇಕು, ಅರಸೂ ಆಗ ಬೇಕು (Prvs.). See Bp. 28, 46; 45, 11; 54, 19; 56, 51; Bh. 2, 4, 5. 11. — ಆಳಮರಿಸು. -ಅಮರಿಸು. To get a person (for doing any work, My.). — ಆಳನೇಟಿಕೆ. -ಏಟಿಕೆ. A kind of children's play (Bh. 1, 6, 1). — ಆಳು ಕಾಯಿ. dupl. ಆಳು ಕಾಯಿ ಇದ್ದವನಾದರೆ ಕಾಳಯಮ ಬಿಟ್ಟಾನೇ? (Prv.). — ಆಳುಕೆಯ್ಯುದ್ದ. -ಕೆಯ್ಯುದ್ದ. Being of the length of a man with both arms elevated and the fingers extended (ಪೌರುಷ Si. 213. 462). — ಆಳುಗೊಳು reit. (My.). — ಆಳುಗೆಲಸ. -ಕೆಲಸ. Service, drudgery (Bp. 52, 10). 2, work fit for one person (My.). 3, work done by servants (My.). — ಆಳುದ್ದ. -ಉದ್ದ. The length or height of a man (My.; Si. 431. 437). — ಆಳುಪಾಳಿ. A gang of workmen under a mêstri (My.). — ಆಳುಮಗ. A servant (S. Mhr.). ಆಳುಮಕ್ಕಳು (B. 2, 20; 4, 34. 43. 73). — ಆಳು ಪಟ್ಟು. A man's measure or height (C.). — ಆಳು ಹೋಳು. reit. (S. Mhr.; B. 4, 153). — ಆಳೋಟ. -ಓಟ. The distance which, or the speed at which, a man can run (C.).

ಆಳು âḷu. 3. = ಅಲ 3, ಅಳ 4, ಆಳ, ಆಳಿ 2. See ಆಳ್ವರಿ. — ಆಳುವೇರಿ. -ಏರಿ. A wall or rampart of a fort surrounded by the ditch (ಚಯ, ವಪ್ರ Nr.); a merlon of a fort (My.). See Râm. 1, 9, 10; 1, 13, 2; 6, 13, 3.

ಆಳು âḷu. 4. = ಅಹಳು (see ಅಹ). The feminine of ಅಹು 4, q. v. (My.), e. g. ಬನ್ದಾಳು (B. 2, 7), ಬಿಡಿಪಾಳು (3, 78), ಇದ್ದಾಳು (4, 138).

ಆಳುತನ âḷutana. 1. = ಆಳ್ತನ 1, q. v. (Bh. 8, 4, 31; J. 2, 41; C.).

ಆಳುತನ âḷutana. 2. = ಆಳ್ತನ 2. Service (Bp. 11, 5; 22, 52; My.).

ಆಳುವಿಕೆ âḷuvikĕ. = ಆಳ್ವಿಕೆ. Ruling; reign (B. 5, 1; My.).

ಆಳೆ âḷu4-ĕ3. = ಹಾಳೆ. The feminine of ಅನೆ 1, No. 1 & 2, e. g. ಬರುತ್ತಾಳೆ, she comes (B. 1, 1), ಸಾಕುತ್ತಾಳೆ (3, 82), ನಡೆಯುತ್ತಾಳೆ (C.), — ಬನ್ದಾಳೆ (ಬನ್ದು ಆಳೆ), she has come; ಹೋಗ್ಯಾಳೆ (S. Mhr.).

ಆಳ್ಕೆ âḷkĕ. = ಆಳಿಕೆ 1. Obtaining; ruling; reign, government (J. 2, 54; 29, 36).

ಆಳ್ತನ âḷ-tana. 1. (Śmd. 248). = ಆಳುತನ 1. Ruling; rule, sovereignty (ಅರಸುತನ, ಒಡೆಯತನ G.; My.); prowess, valour (My.). ಅವನ ಆಳ್ತನಂ (Śmd. 61). See J. 4, 49; 13, 25; 16, 10; 22, 7; 27, 51; ಕಟ್ಟಾಳ್ತನ, ಕೂರಾಳ್ತನ, ಬಲ್ಲಾಳ್ತನ.

ಆಳ್ತನ âḷtana. 2. = ಆಳುತನ 2. Service (Rśv. 14, 52).

ಆಳ್ತೆ âḷtĕ. (Śmd. 49, o. r. in Mdb. MS. ಆಟ್ತೆ).

ಆಳ್ದ âḷda. P. p. relative of ಆಳ್1-ಅ3: A ruler, a master (ಇನ Hlâ.; ಪೊರೆವಂ Čt. I, 27). See Śmd. 141. 258. 263; Grj. 5, 44; Bp. 9, 51; Rśv. 5, 124. 125; J. 22, 7; Č. Bp. 11, 11; V. 14, 64. Feminine ಆಳ್ದಿ (Grj. 3, 105).

ಆಳ್ಮ âḷma. = ಆಳ್ಮ, etc. A possessor; a ruler, a master; a husband (ಮನ್ನು, ಒಡೆಯ Nn. 36). See ಇರುಳಾಳ್ಮ, ಉಮೆಯಾಳ್ಮ, ನುಡಿವೆಣ್ಣಾಳ್ಮ, ಪಿರಿಯಿನಿಯಾಳ್ಮ, ಬರ್ದಿಲಾಳ್ಮ, etc.

ಆಳ್ವರಿ âḷvari. = ಆಳುವೇರಿ s. ಆಳು 3. (C.; Bp. 16, 14. 16. 18. 21. 24; Śśv. 1, 54).

ಆಳ್ವಿಕೆ âḷvikĕ. = ಆಳುವಿಕೆ. (C.).

ಆೞ್ âḻ. = ಅೞ್ 2, etc., ಆರ್ 6, ಆೞು. To sink in a fluid; to immerse, to dive; to sink, to be lowered, to be deep (ಮುೞುಂಗು Śmd. I; 49; ಜಲನಿಮಜ್ಜನ Śmd. Dh.; ನಿಮಜ್ಜನ Śm. 115; T., M. ಆೞು; Tĕ. ಲೋಗು). P. p. ಆೞ್ದು (Śmd. I; Bp. 6, 28), or ಆೞ್ದು (Śmd. 285). ಆೞುತ (Bp. 45, 7). ಜಲದೊಳ್ ಆೞ್ದ ಭಾಸ್ಕರಂ (ಬಿೞ್ದನಂ Bhn. 59). See J. 8, 54. 55; 18, 59; 19, 30; 20, 13; 23, 51; Grj. 4, 146.

ಆೞ âḻa. 1. The state of being deep, depth (C.; T., M.; Tu. ಆಳ; Tĕ. ಲೋತು). ಭಕ್ತಮಾನಸದ ಆೞವಂ ನೋೞಲ್ಕೆ ಬಗೆದ (Bp. 24, 4). ಅಮ್ಬುನಿಧಾನದ ಆೞವನ್ ಆಱೆವುದೇ ನೋಣಂ? (60, 43). ಮಿಾನ್ಗಳ್ ಆೞದೊಳ್ ಮುೞುಗಿದವು (J. 30, 10). ಆೞವಾಗಿ ಇರುವದು (ನಿಮ್ನ, ಗಮ್ಭೀರ, ಗಭೀರ Si. 86). ಆೞವಾದ ನೀರುಳ್ಳ ಸ್ಥಲವು (ಹ್ರದ, ಅಗಾಧಜಲ 90). ಆೞವಾದ ಬಾವಿಗಳು (B. 3, 114). ಮಹಾಸಾಗರದ ಆೞವು ಸರ್ವತ್ರ ಒನ್ದೇ ಸಮನೆ ಆಗಿ ಇಲ್ಲ (4, 101). See Prv. s. ಕಾಣು. 2, being pressed down, humiliation (cf. ಆೞ್ 2). — ಆೞವಾತು. -ಆತು. To utter humiliating words (J. 20, 35).

ಆೞ âḻa. 2. (A flower?; see ಅಲ 2). — ಆೞಾಲಿಗ. (-ಆಲಿಗ). A garland, a festoon (ಬನ್ದು ಸಾಮಾನ್ಯಮಾಲಾಬನ್ಧಂ Śmd. I).

ಆೞಮಾೞ âḻamâḻa. = ಆಳಮಾಲ (Śmd. 39).

ಆೞಾಕ್ಕು âḻâkku. The eighth part of a seer

Digitized by Google

(My.; T. ಆೞಾಕ್ಕು, M. ಆೞಕ್ಕು, the 8th part of a ನಾೞಿ or ಸಡಿ).

ಆೞಿ âḷi. 1. Depth (T., M.). **2,** depth in a metaphorical sense: craftiness, deceit, trickery, roguishness (ವಂಚನೆ Šmd. I; Bp. 38, 23; T. ಆೞಿ, *cf.* ಆಯು 3). — ಆೞಿಗೊಡು. -ಕೊಡು. To deceive (Bp. 28, 31). — ಆೞಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To cheat, to deceive. ಆೞಿಗೊಳ್ವುದು (ವಂಚನ, ವ್ಯಲೀಕ, etc. Hlâ.). — ಆೞಿಗೊಳುಹ. -ಕೊಳುಹ. Deceit, etc. ಆೞಿಗೊಳುಹಂ (ವ್ಯಾಲೀಕ, ವಂಚನ, etc. Mr. 439). — ಆೞಿಜನ. (Šmd. 206, o. r. ಆೞಿ-). Deceitful people.

ಆೞಿ âḷi. 2. (Lowering?), not accepting as pre-eminent or excellent; contempt, disgrace (ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತ Šmd. I; *cf.* ಆೞಿ No. 2). — ಆೞಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To treat discourteously, to despise; to put down, to outdo. See Bp. 1, 20; 27, 40; 30, 26; 35, 29; 39, 41. 58; 49, 10; 58, 25; Rsv. 6, after 11. — ಆೞಿಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To cause to be censured (Bp. 59, 2).

ಆೞಿ âḷi. 3. = ಆಡಿ 1. Roundness; a circle; a discus (T.; M.). — ಆೞಿನೇಗಲ. Whose disk is a plough: the moon (ಚನ್ದ್ರ Ss.; *cf.* the idea expressed in Rsv. 12, 13).

ಆೞಿ âli.—ಆೞಿದಾೞಿ. dupl. Tumult, noise (My. occasionally).

ಆೞಿಗ âḷiga. (?). See ಆೞಾೞಿಗ.

ಆೞು âḷu. = ಆೞ್. (J. 22, 31).

ಆೞ್ದು âḷdu. (= ಆೞ್). To sink in a fluid, etc. (ಜಲಮಗ್ನ Šmd. Dh.).

ಆೞ್ವರ್ âḷvar. The humble ones: title of twelve reputed vaishṇava vêdântis (My.; T. ಆೞ್ವಾರ್, M. ಆೞುವಾರ್).

ಇ

I

ಇ i. 1. The third letter of the alphabet (Šmd. 12). Initial ಇ is often written ಯಿ, and pronounced according to this form.

ಇ i. 2. The final of many true Kannaḍa nominal bases, verbal themes (*cf.* ಇ 5), etc., *e.g.* ಗಾಳಿ (Šmd. 89), ಕನ್ನಡಿ (109. 113), ಪುಲಿ, ಕರಡಿ (113. 129), ಗಱಿ, ಕೊಳ್ಳಿ (203), ಬೇಲಿ (209), ಆಡಿ, ನುಡಿ (213), ಉರಿ (216); — ಇಡಿ, ಸಿಡಿ (260), ಕುಸಿ (280), ಉಱಿ (287); — ಅಸಿ, ಪಸಿ, ಬಿಳಿ, ಸಿಡಿ, ಪಿರಿ (201); — ಇಲ್ಲಿ, ಅಲ್ಲಿ, ಉಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲಿ (145). — (Especially in the vulgar dialect of the S. Mhr. country there prevails the tendency of using ಇ instead of final ಎ, *e.g.* ಮನಿ (ಮನೆ), ಹೊಲಿ (ಹೊಲೆ), ನಡಿ (ನಡೆ), etc., etc.).

ಇ i. 3. = ಈ 6, ಎ 14. An indicative letter: a proximate pronominal adjective, *e.g.* in ಇಕೊ, ಇಕ್ಕೋ, ಇಗೋ, ಇದು, ಇನ್ದು, ಇವ, ಇಲ್ಲಿ, ಇಹಗೆ (*cf.* ಇನ್ 3 & see ಅಕ್ 1). — ಇಕ್ಕರೆ. ಇ-ಕ್-ಕರೆ. This side of a river (My.; T.; Tu. ಇಕರ, this side). — ಇಕ್ಕೆಲ. ಇ-ಕ್-ಕೆಲ. This side (My.). — ಇತ್ತಡಿ. ಇ-ತ್-ತಡಿ. The near bank of a river (ಅವಾರಕ್ಕೂಲ Mr. 415; My.). — ಇತ್ತೆಱ. ಇ-ತ್-ತೆಱ. This kind. See s. ಪಂಚಮಹಾವಾದ್ಯ.

ಇ i. 4. The termination of the P. p. (gerund) of many verbs ending in ಉ, *e.g.* ನಟ್ಟಿ, ಮುಟ್ಟಿ, ಎತ್ತಿ, ಮುತ್ತಿ (Šmd. 280), ಸಾರಿಸಿ, ಅಂಜಿಸಿ (260), also of those that originally appeared with a final consonant, *e.g.* ಅಗಲಿ (= ಅಗಲ್ದು), ಅದಿರಿ (= ಅದಿರ್ದು), ಆಳಿ, ಉದಿರಿ, ಚಿಗುರಿ, ತಾಳಿ, ತೊಡರಿ, ತೊಱಲಿ, ಬೇಱಿ.

ಇ i. 5. An auxiliary letter to form a dissyllabic verbal theme of a monosyllabic one (*cf.* ಉ 3), *e.g.* ಬಲಿ (= ಬಲ್), ಕಲಿ (= ಕಲ್), ನಲಿ (= ನಲ್), ಬಲಿ (= ಬಲ್). (*Cf. e.g.* ಕಾಣಿಕೆ = ಕಾಣ್ಕೆ; ಬಾೞಿಕೆ = ಬಾೞ್ಕೆ).

ಇ. i. 6. (= ಇಂ 2). An auxiliary letter in the formation of the dative of later Kannaḍa, *e.g.* ಅವನಿಗೆ (= ಅವಂಗೆ), ಅವರಿಗೆ (= ಅವರ್ಗೆ), ಆಳಿಗೆ (= ಆಳ್ಗೆ), ಕಾಲಿಗೆ (= ಕಾಲ್ಗೆ), ಊರಿಗೆ (= ಊರ್ಗೆ). ಮುನೀನ್ದ್ರರಿಗೆ (Bp. 52, 21). ಮಹನ್ತರಿಗೆ (53, 13). ಅರಸರಿಗೆ, ಅರಸಿಯರಿಗೆ (59, 26). ನನಿಗೆ (= ನಂಗೆ, ನನಗೆ, Si. 378).

ಇ i. 7. = ಇಂ 2. A substitute of ಇಂ 2 in the formation of the dative, *e.g.* ಕೂಸಿಗೆ (= ಕೂಸಿಂಗೆ), ಲೇಸಿಗೆ (= ಲೇಸಿಂಗೆ), ರೂಪಿಗೆ (= ರೂಪಿಂಗೆ), ನಾಳಿಗೆ (= ನಾಳಿಂಗೆ), ಊರಿಗೆ (= ಊರಿಂಗೆ), ಮಾತಿಗೆ (= ಮಾತಿಂಗೆ). *Cf.* ಇಕೆ 2, ಇಕ್ಕೆ 2.

ಇ i. 8. = ಇಂ 5. An occasional substitute of ಇಂ 5 in the instrumental and ablative, *e.g.* ಪ್ರಕಾರದಿ (Bp. 36, 48), ಮಾಯೆಗಳಿ (42, 17). In ಪ್ರಕಾರದಿ, ಮರದಿ, ಕಾಲದಿ, ತೆಱದಿ, etc. the ದಿ may have replaced ದೆ; see note ad ಇ 2.

ಇ i. 9. = ಅಯ್ 2. A common substitute of ಅಯ್ in the formation of the second person singular of the future and imperfect, *e.g.* ಇದ್ದಿ (B. 1, 11. 21), ಇರುವಿ (2, 17), ಇಟ್ಟಿ, ಬರದಿ (3, 82). **2,** a shortened form of ಈ 7, *e.g.* ಹೇಳುತಿ (Bp. 56, 26), ಮಾಡುತ್ತಿ, ಹೋಗುತ್ತಿ, ನಡೆಯುತ್ತಿ (C.).

ಇ i. 10. = ಇಂ 6. A substitute of ಇಂ in the second person plural of the imperative (*cf.* ಅಲಿ 3), *e.g.* ಏಱಿ (Bp. 12, 44), ನೋಡಿ (29, 5), ಕೇಳಿ (30, 25), ಇರಿ (37, 39), ಕೊಳ್ಳಿ (56, 29), ತನ್ನಿ (4, 4; 9, 9; 59, 30-40), ಬನ್ನಿ (24, 30; 51, 80; 59, 16); see also 34, 11. 13; 37, 27; 39, 40. 48; 45, 47. 48; 58, 69; 60, 25; ಇರಿ s. ಇರ್ 1.

ಇ i. 11. An *additional* termination for the second person plural of the present, etc. See ಇರಿ 1.

Digitized by Google

ಇ *i.* **12.** An occasional termination of the locative singular of nouns with final ಅ, *e. g.* ಪುರದಿ (Bp. 47, 43), ಬನದಿ (Bh. 1, 8, 5), ಕಾನನದಿ (1, 8, 5. 53), ಸ್ಥಲದಿ (J. 4, 70). See ಅಲ್ಲಿ, ಇಲ್ಲಿ, ಉಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲಿ; Šš. s. ಸ್ಥಲ.

ಇ *i.* **13.** An occasional substitute of ಎ 3, see s. ಟ್ 2.

ಇ *i.* **14.** The initial i that is connected with pi and **hi**, see *e. g.* ಇಂಗಲೀಕ, etc., ಇಂಗು, ಇಂಗುಲಿಕ, ಇಟ್ಟು, ಇಡಿಸು 3, ಇನಿ, ಇನಿಕು, ಇತ್ತಾಳೆ, ಇಪ್ಪೆ 1, ಈರೆ.

ಇ *i.* **15.** = ಇರಿ 3. ಏನಿ? (J. 16, 25).

ಇ *i.* 1. An affix to form feminines (see *e. g.* ಇತಿ, ಗಾತಿ, ಗಿತಿ, ಗಿತ್ತಿ, ಹೆಣ್ತಿ), which appears to have been taken from Sk. *i*, *ī*.

ಇ *i.* 2. *A name of Kâma.*

ಇ *i.* 3. A substitute of ಈ in Tadbhavas, *e. g.* ಲಕ್ಷ್ಮಿ (= ಲಕ್ಷ್ಮೀ), ಧಾಮಿನಿ (Šmd. 103), ಬಿದಿಗೆ (= ದ್ವಿತೀಯೆ), ತದಿಗೆ (Šm. 19).

ಇಂ *im.* **1.** An auxiliary syllable for the formation of the genitive singular, preceding its final ಅ, *e. g.* ಸೂರ್ಯನ (Šmd. 133), ಪಗಲಿನ, ಇರುಳಿನ, ಆಗಳಿನ (134), ಮತ್ತಿನ, ನಿನ್ನಿನ (133), ಅನ್ನಿನ (147), ಮಾತಿನ (61), ಸೊಬಗಿನ (136), ಬಯ್ಗಿನ (297), ಪೂವಿನ, ಮಡುವಿನ, ಗೋವಿನ, ಗುರುವಿನ (133), ಅರುವಿನ (124).—ಬಿಮರಿನ, ಮಣಲಿನ, ಮುಗಿಲಿನ, etc. were (in ancient times) irregular forms (134).

ಇಂ *im.* **2.** = (ಇ 6 and 7). An auxiliary syllable for the formation of the dative singular, preceding its final ಗೆ, *e. g.* ಲೀಸಿಂಗೆ (Šmd. 63), ರೂಪಿಂಗೆ (131), ಕೂಸಿಂಗೆ (159), ಮಡುವಿಂಗೆ, ಗುರುವಿಂಗೆ (133), ನಿನ್ನಿಂಗೆ, ಮೊಸ್ಸಿಂಗೆ (401), ಅರುವಿಂಗೆ, ಅಪರಿಂಗೆ (123), ಅವುವಿಂಗೆ (116), ಬಾವಿಂಗೆ (Hlâ.), ಹೊತ್ತಿಂಗೆ (Bp. 42, 33), ನಿಡಿದಿಂಗೆ (see ನಿಡಿದು), ಪಿರಿದಿಂಗೆ (see ಹಿರಿದು).

ಇಂ *im.* **3.** An auxiliary syllable for the formation of the locative singular, preceding its final ಒಳ್ (ಒಳು, ಒಳಗೆ) or ಅಲ್ಲಿ, *e. g.* ಮಾತಿನೊಳ್ (Šmd. 61), ಬಾಸಿನೊಳ್, ಪೂವಿನೊಳ್, ಕಪರಿನೊಳ್ (163), ನಪ್ಪಿನೊಳ್ (147), ಗುರುವಿನೊಳ್ (133), ಕತ್ತಲೆವಿನೊಳ್ (157); ಬೆಳದಿನಲ್ಲಿ, ಬೆಳದಿನೊಳ್ (see ಬೆಳದು), ಹಿರಿದಿನಲ್ಲಿ (see ಹಿರಿದು), ದೊಡ್ಡಿತ್ತಿನಲ್ಲಿ (see ದೊಡ್ಡಿತ್ತು), ಕಿರಿದಿನೊಳ್ (see ಕಿರಿದು).

ಇಂ *im.* **4.** An auxiliary syllable for the formation of the instrumental (and the ablative that has the same form), either following the shorter or the common longer form of the genitive and preceding ದ 2, ದಂ, ದವು and ದೆ, *e. g.* ರೂಪಿಂದೆ (Šmd. 10, ರೂಪಿನಿಂದ C.), ಕಾಲಿಂದೆ (150, ಕಾಲಿನಿಂದ C.), ಕೆಯ್ಯಿಂದೆ (150), ವ್ಯಾಕರಣದಿಂದೆ (8), ಆದಿಬಿಂದೆ (84), ಭಯದಿಂದಂ (131), ವ್ಯಾಕರಣಿಂದೆ (9 Cm.), ಅಕ್ಷರಂಗಳಿಂದೆ (43 Cm.);—ಎನ್ನಿಂದೆ ಪಿರಿಯರಿಲ್ಲದರ್ (263), ಬೆಲ್ಲದಿಂದೆ ಇನಿಯಂ (184), ತಿಳಿಗೊಳದಿಂದೆ ಪಾರ್ದುವು ಹಂಸಕುಲಂ (142), ಅಲ್ಲಿಂದೆ ಎದ್ದು (Rśv. 5, 133), ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೋದೆ (Hlâ.), ಸತ್ಪ್ರಿಯದಿಂದ (Bp. 39, 70); ಮರದಿಂದ, etc. (see ದ 2, No. 3).—or, with regard to (the fuller form of) the ablative, following ಅತ್ತಣ and preceding the mentioned finals, *e. g.* ಕೆಲಯತ್ತಣಿನ್ದಂ, ಕೆಲಯತ್ತಣಿನ್ದ (Šmd. 141);—or, for the formation of another kind of ablative, following the terminations of the dative and preceding the final ದ 2, ರ 2, etc., *e. g.* ಕಬ್ಬುಬರ್ ಇದ್ದ ಊರಿಗಿನ್ದ ಕಾಡು ಒಳ್ಳಿತು (J. 28, 6), ಪಟ್ಟದ ರಾಣಿಗಿನ್ತಲೂ ಬೇಟೆ ಆಗಿರುವ ಸ್ತ್ರೀ (Si. 183), ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದದಕ್ಕಿನ್ತ ಮುಂಚೆ (236). See ಇನ್ತ 1, etc.

ಇಂ *im.* **5.** = ಇ 8. A termination of the instrumental (and the ablative of the same form), singular and plural, added either to the shorter or to the longer form of the genitive, *e. g.* ಮಾತಿಂ (Šmd. 61. 133. 273, ಮಾತಿನಿಂ C.), ಕಡುಪಿಂ (133), ಕಡುಪಿನಿಂ (133), ಮನುವಿಂ (133), ಆದಿಬಿಂ (12), ಎನ್ನಿಂ (157), ಮೂಲಬಿಂ (135), ಕೊಡಲಿಯಿಂ, ಕಣ್ಣಿಂ (ಕಣ್ಣಿನಿಂ C.), ಸಂಗಡದಿಂ (157), ಮನದಿಂ (130), ಮುಖ್ಯತೆಯಿಂ (197), ಅರಸನಿಂ (90), ಮಾಡಿದನಿಂ (89), ಅಕ್ಕನಿಂ, ಹರಿಣನಿಂ (148), ಮೂಡಣಿಂ, ಮೇಗಣಿಂ (135), ಬಲ್ಲವರಿಂ (145), ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂ (147), ಎಲ್ಲವಱಿಂ (135), ಮಡುವಿನಿಂ ಗುರುವಿನಿಂ (133);—ಅನ್ದಿಂ (147), ಕೃಷ್ಣನಿಂ ಪಿರಿಯಂ ಬಲಭದ್ರಂ (160), ಅವುದಾನೊನ್ದಱಿಂ ತೊಲಗುವುದು (160), ಕೆಱೆಯಿಂ ಬನ್ದಂ (165), ಪನ್ನಿಯ ಕೋಟ್ಟೆಳಿಂ ಪತ್ತುವಿಟ್ಟು ಅಗನಿಕಾಯದೊಳ್ ಒಕ್ಕ ಎಳಮುತ್ತು (166);—or, with regard to (the fuller form of) the ablative, following ಅತ್ತಣ, *e. g.* ಅರಸನತ್ತಣಿಂ, ಕೃಷ್ಣನತ್ತಣಿಂ (160), ಕೆಱೆಯತ್ತಣಿಂ, ಕರಿತಿರದತ್ತಣಿಂ (165).

ಇಂ *im.* **6.** = ಇ 10; ಅರಿ 8, ಇರಿ 2. A termination of the second person plural of the imperative, *e. g.* ಪೇೞಿಂ! (Šmd. 270). ಸಮಕಟ್ಟಿಂ! ಇರಿಸಿಂ! ತರಿಸಿಂ! (270). ಮಾಡಿಂ! (271). ತನ್ನಿಂ! ಬನ್ನಿಂ! (281). ಪುಗಿಂ! (153).

ಇಕ್ *ik.* = ಇಚ್, ಇಜ್, ಇತ್, ಇದ್, ಇನ್ 1, ಇಪ್, ಇಬ್, ಇಮ್ 1, ಇರ 2, ಇರು 2, ಇರ್ 1, ಈರ್ 1, (ಏರ್). Two. *Cf.* ಎರಡು.—ಇಕ್ಕಟ್ಟು. = ಇರ್ಕಟ್ಟು. Two rules or ways; two parties (C.; ಎರಡು ತರ G.). 2, the state of being bound on both sides or that of having little room from side to side, narrowness, as that of a door; the state of being strait or difficult to pass, as that of a road (C.; ಇಟ್ಟಿಡಿ G.); a strait, a dilemma (My.; T., Tě.; ಸಂಕಟ G.). ಇಕ್ಕಟ್ಟಾದ ಸ್ಥಲ (ಸಂಕಟ, ಸಮ್ಬಾಧ Si. 376). ಇಕ್ಕಟ್ಟಾದ ಊರು, a village in which there are two hostile parties (C.).—ಇಕ್ಕಟ್ಟು ಮುಕ್ಕಟ್ಟು. Two or three, *i. e.* many, obstacles or difficulties (My.).—ಇಕ್ಕಡಿ = ಇರ್ಕಡಿ. Two cuts or parts; asunder, in two. See Bp. 39, 34; Bh. 3, 13, 26; Râm. 6, 30, 15; J. 21, 35; 13, 48; 28, 24.—ಇಕ್ಕಡಿ ಗೆಯ್. To cut in two (J. 12, 22; 13, 40; 20, 14).—ಇಕ್ಕಡೆ. = ಇರ್ಕಡೆ. Both sides; at both sides (My.; ಎರಡೂ ಕಡೆ G.).—ಇಕ್ಕಣ್. Two eyes.—ಇಕ್ಕಣ್ಣ ದೇವ. A deity with two eyes, in opposition to ಮುಕ್ಕಣ್ಣ ದೇವ (Bp. 54, 25).—ಇಕ್ಕರೆ. Both banks of a river (My.).—ಇಕ್ಕಳ. Two kalas. ಇಕ್ಕಳಬೀಜವರಿಯು ನೆಲ (ದ್ರಾಣಿಕ Si. 302). ಇಕ್ಕಳಹಾಲು ಕಱೆಯುವ ಆಕಳು (ದ್ರೋಣಕ್ಷೀರೆ, ದ್ರೋಣದುಘೆ 322). ದ್ರೋಣ ಅನ್ದರೆ ನಾಗಳ, ಕೆಲವರು ಇಕ್ಕಳ ಎನ್ನುವರು (329).—ಇಕ್ಕಾಲು. = ಇರ್ಕಾಲು. Two legs or feet; both legs or feet (C.).—ಇಕ್ಕೆಯ್. = ಇರ್ಕೆಯ್. Two arms or two hands; both arms, etc. (C.; Bp. 15, 8).—ಇಕ್ಕೆಲ. = ಇರ್ಕೆಲ. Two sides; both sides. ಮನೆಯ ಮುನ್ದಿನ ಇಕ್ಕೆಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾಣ, ಅಲಿನ ನೆಗಬ್ಬುಂ; ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲ ಇಕ್ಕೆಲದಲುಮ್ ಒಳಗಣ

Digitized by Google

ಮುಯ್ಯೊಳಂ ಸೋಪಾನಂ ಬೆರಸಿ ಮಾಡಿದ ಮಣ್ಣ ರಾಶಿ (ಹಸ್ತಿನಖ Nr.). See Grj. 7, after 11; Bp. 5, 61; 26, 6; 48, 29; 51, 81; 52, 23; 55, 16; 61, 30; J. 3, 5; 6, 10; 19, 6.

ಇಕ ika. An affix for the formation of masculine nouns (Šmd. 239; *cf.* ಇಗ, & Sk. ಇಕ, ಉಕ).

ಇಕಾರ i-kâra. The letter *i* (Šmd. 11; Kâvy. I, 3, 35-40; I, 5, 21-23).

ಇಕಾರಾನ್ತ ikâra-anta. A word with final ಇ (Šmd. 103. 260).

ಇಕೆ ikĕ. 1. = ಇಕ್ಕೆ 3, (ಕೆ 3). An affix for the formation of neuter nouns (Šmd. 248, perhaps taken from Sk.).

ಇಕೆ i7-kĕl. 2. = ಇಕ್ಕೆ 2. Used to form the dative of the infinitive with final ಅಲು, *e. g.* ಮಾಡಲಿಕೆ, ಹೋಗಲಿಕೆ (S. Mhr.; My. occasionally).

ಇಕೊ i3-kŏ. = ಇಕೋ, ಇಕ್ಕೋ, ಇಗೋ, ಎಕೊ, ಎಕೋ. Look here! lo! behold! (My.; J. 28, 44).

ಇಕೋ i3-kôl. = ಇಕೊ, etc. (C.; B. 1, 6; 4, 177).

ಇಕ್ಕ ikka. (= ಇಡುಕ). — ಇಕ್ಕಜಡೆ. Hair very much matted and twisted together (Bp. 32, 51).

ಇಕ್ಕಟ್ಟು ikkaṭṭu. See s. ಇಕ್.

ಇಕ್ಕರಿಸು ikkarisu. 1. To kill (S. Mhr; *cf.* ಇಕ್ಕು 4.).

ಇಕ್ಕರಿಸು ikkarisu. 2. To sound, to rustle (? T., M. ಇರೈ, to sound, make a noise, etc.; ಇರೈ, sound). ತೆಕ್ಕೆ ಸಿಡಿಲಿತು; ತಲೆಗೆಲೆಯ ಹೊದಲಿಕ್ಕರಿಸೆ ಮೆಯ್ ಮುರಿಯಲ್, ಅನಿಲ ಜನ್ ಎಕ್ಕತುಳದಲಿ ಮೇಲೆ ಹಾಯ್ದನು, ಕಾಣದೆ ಅಹಿಪತಿಯ (Bh. 3, 13, 33).

ಇಕ್ಕಳ ikkaḷa. See s. ಇಕ್.

ಇಕ್ಕಳಿ ikkaḷa. = ಇಕ್ಕುಳ್ 1 q. v., ಇಕ್ಕುಳ, ಇಕ್ಕ. A pair of tongs; a pair of pincers (ಲಾಳಿ, ತಣ್ಡಸ, ಗಾಳುಕ Mr. 383, o. r. ಇಕ್ಕುಳ; C.).

ಇಕ್ಕಿನ್ತ ikkinta. = ಅಕ್ಕಿನ್ತ. See Prv. s. ನಳಿನ.

ಇಕ್ಕಿಸು ikkisu. = ಇರಿಸು 2, No. 1. To cause to put (Bp. 12, 16; 16, 9; 60, 5; My.).

ಇಕ್ಕು ikku. 1. = ಇರ್ಕುಂ, of ಇರ್ 1. It will be, it is. See *e. g.* Mr. 51. 54. 151.

ಇಕ್ಕು ikku. 2. = ಇರ್ಕು 1, q. v. To lay or put down; to put, to place; (to execute, to perform); to lay blows upon, to beat; to move, as a fan; to put in a proper position; to serve up, as food; to give, as money, alms, a name, medicine; to abandon (ತ್ಯಾಗ Šmd. Dh.; My.; ಇಡು, ಕೊಡು, ಹೊಡೆ, ಹಾಕು G.; Tu.; T. ಇಱಕ್ಕು, to put, to let down, *cf.* ಎಱಗು 1; ಇಗ್ಗೈ, ಇಡು, to give; Tĕ. ಇಚ್ಚು, to give); to be put, to be shut (J. 9, 17). ಪಲಿವೆಸ್ಸು, ನರೆಗೆ ಇಕ್ಕುವ ಕರ್ಪೂರ (Šmd. I). ಪುಟ್ಟಿಯೆಸ್ತು, ಉರ್ದು ಕಡಲೆ ತೊವರಿ ಗೋದುವೆ ಹೆಸರು ಮೊದಲಾದುವನ್ ಇಕ್ಕ ಅಟ್ಟ ಕೂಟ್ (1). ನೇಸಿಕ್ಕಿದಂ, ಮುಡಿಗಿಕ್ಕಿದಂ (63). See further 132. 159. 223. 233. 294. ಎಪೆಯಿಕ್ಕದವರ್ (Šm. 8). ಕಣ್ಣಿಕ್ಕಿದ ಆವು (ಅವತೋಕೆ, etc.); ಹೆಱರ್ ಇಕ್ಕಿದ ಕೂಟಿನ್ ಉಪ್ಪು (ಪರಾನ್ನ Hlâ.). ಲೋಗರ್ ಇಕ್ಕುವ ಕೂಟಿನ್ ಉಮ್ಬುವಂ (ಪರಾನ್ನ Nr.). ಕೊರಳಲಿ ಇಕ್ಕಿದ ಹೂವಿನ ಮಾಲೆ (ಪ್ರಾಲಮ್ಬಕ Hlâ.). ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ಇಕ್ಕುವ ಅನ್ನ (ಕವ್ಯ); ಇಕ್ಕಿದ ಮದದಿನ ಸೊಕ್ಕಿದ ಆನೆ (ಮದಕಲ, etc.); ಗಣ್ಟು ಇಕ್ಕಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ಗ್ರಥಿತ, etc. Nr.). ವಾರುಣಿ ಕಳ್ಳನ್ ಈಣ್ಟಿ ಮಱೆದು ಇಕ್ಕಿದ ಬಟ್ಟಲೊ? (Lîlv. 3, 4). See *e. g.* Abh. P. 13, 34; Bp. 1, 50; 2, 54; 8, 42; 12, 48; 27, 24; 28, 42. 48; 31, 7. 9; 32, 27; 43, 53; 48 sum.; 50, 12; 52, 7; 54, 55; Rŝv. 4, 122; 5, 39; 6, after 11; 9, 27; Bh. 1, 8, 28; 1, 10, 38; 2, 13, 46; 3, 13, 24; 6, 2, 3; J. 18, 13; 28, 36; 31, 26; ಒಡೆಯಿಕ್ಕು, ಘುಮ್ಮಿಕ್ಕು, ಪುರ್ಬಿಕ್ಕು, ಮುಯ್ಯಿಕ್ಕು 1.— ಸೂಳೆಗೆ ಇಕ್ಕಿದ ಹಣ, ಸುಡುಗಾಡಿಗೆ ಇಕ್ಕಿದ ಹೆಣ.— ಇಕ್ಕಲಾಱದ ಕೆಯ್ ಎಂಜಲು.— ಇಕ್ಕುವವನಿಗೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಉಮ್ಬುವವನಿಗೆ ತಿಳಿಯದೇ?— ಇಕ್ಕುವವರಿಗೆ ಇಕ್ಕಿದರೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಏನು?— ಇಕ್ಕುವವಳು ನಮ್ಮವಳಾದರೆ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಆದರೂ ಉಣ್ಡೇನು (Prvs.). — ಇಕ್ಕಾಟ. -ಆಟ. Mutual cuffing (C.). — ಇಕ್ಕಾಡು. -ಆಡು. To beat or cuff one another, as school-boys do (C.).

ಇಕ್ಕು ikku. 3. The act of putting, etc. See ಮುಯ್ಯಿಕ್ಕು 2.

ಇಕ್ಕು ikku. 4. = ಇರ್ಕು 2. To kill (ಹನನ Šmd. Dh.; see ಇಡು 1, ಇಱ್ 1; T., M. ಇಱ, to die; ಎಱ್, to beat, to kill; Tu. ಇಕ್ಕಾವು, to extinguish, put out, as fire). ಹರಿಣನನ್ ಇಕ್ಕಿದರು ನಾರಾಚದಲಿ (Bh. 3, 13, 26). See Rŝv. 3, 97. 102.

ಇಕ್ಕು ikku. 5. = ಇರ್ಕು 3. Killing (ಗೋಣ್ಮುಱ, ಒರಸು, ಹಿಂಸೆ Šs.).

ಇಕ್ಕು ikku. 6. = ಇಱುಕು 2, etc. Closeness; state of being compressed; strait. — ಇಕ್ಕೆಡ. -ಎಡ. A confined pent up place (R.).

ಇಕ್ಕುವ ikkuva. = ಇಕ್ಕುಹ, q. v.

ಇಕ್ಕುಹ ikkuha. Laying, putting, etc. ಹುಬ್ಬುಗಣ್ಟಿಕ್ಕುಹ (ಭ್ರೂಕುಟಿ Nr.). ಇಲ್ಲದ ಹೊಲ್ಲಹನ್ ಇಕ್ಕುಹ (ಮಿಥ್ಯಾಭಿಯೋಗ Nr. *b*;— ಇಕ್ಕುವ in Nr. *a*).

ಇಕ್ಕುಳಿಕೆ ikkuḷikĕ. Tbh. of ಇಕ್ಷ್ವಾಲಿಕೆ (? ಹಣಜಿ Mr. 110).

ಇಕ್ಕುಳ್ ikkuḷ. 1. = ಇಕ್ಕಳ, q. v., etc. (ಸನ್ದಂಶ Šmd. I). ಇಕ್ಕುಳ್ಗಳ್, ಇಕ್ಕುಳ್ಗ (Šmd. 52). (Tu. ಇಕ್ಕುಳ್; T. ಇಡುಕ್ಕಿ, pincers, a forceps; T., M. ಇಡುಕ್ಕು, the claws of a lobster or scorpion; see ಇಡಕು 1, ಇಱುಕು 1 & 2).

ಇಕ್ಕುಳ್ ikkuḷ. 2. A change of the nature of a disease (? ವ್ಯಾಧಿವಿಕಾರ Šmd. I).

ಇಕ್ಕುಳಿ ikkuḷa. = ಇಕ್ಕಳ, q. v. (My.).

ಇಕ್ಕೆ ikkĕ. 1. = ಇರ್ಕೆ. Being, abiding;—an abode, a seat, a place of rest, of resort or of refuge; a place (ಆಶ್ರಯ Šm. 58; ಹಕ್ಕೆ, ಗವಿ, ನೆಲೆ, etc., ಆಶ್ರಯ Kk. 64; ಸ್ಥಳ G.). See Bp. 9, 10; 30, 27; 60, 25; Bh. 3, 13, 15. 18. 32; J. 24, 45; 28, 43; 29, 35; 30, 9; Râm. 13, 13. — ಇಕ್ಕೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To betake one's self to one's place of rest (Bp. 12, 48).

ಇಕ್ಕೆ i7-kkĕ. 2. = ಇಕೆ 2, *e. g.* ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ, ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ (S. Mhr.; My. occasionally).

ಇಕ್ಕೆ ikkĕ. 3. = ಇಕೆ 1. (Šmd. 248).

ಇಕ್ಕೆಲ ikkĕla. See s. ಇಕ್.

ಇಕ್ಕೇರಿ ik-kêri. = ಹಿಕ್ಕೇರಿ. The residence of the kings of Bidanûr or Bidarûru (C.). — ಇಕ್ಕೇರಿ ವರಹ. A gold pagoda, now worth nearly five Rupees (C).

ಇಕ್ಕೋ i3-k-kôl. = ಇಕೊ, etc. (C.; T.; B. 4, 19. 21).

ಇಕ್ಷು ikshu. *The sugar-cane, Saccharum officinale.*

Digitized by Google

ಇಕ್ಷುಕೋದಂಡ **ikshu-kôdaṇḍa.** Whose bow is of sugar-cane: **Kâma.**

ಇಕ್ಷುಕೋದಂಡಕ್ಷಯ **ikshukôdaṇḍa-kshaya.** The destroyer of Kâma: Śiva (Bp. 61, 47).

ಇಕ್ಷುಗಂಧೆ **ikshu-gandhĕ.** N. of several plants: *Saccharum spontaneum* Lin. 2, *Asteracantha longifolia* Nees. (Barleria longifolia Lin.). 3, *Capparis spinosa*. 4, *Batatas paniculata* Chois. 5, = ನೆಗ್ಗಿಲ್, q. v. See ಕಿರುಯ ನೆಲಗುಳ್ಳ.

ಇಕ್ಷುಚಾಪ **ikshu-ćâpa.** A sugar-cane bow (ಇಂಗೋಲ್ Ćt. I, 96).

ಇಕ್ಷುದಂಡ **ikshu-daṇḍa.** A sugar-cane. (My.).

ಇಕ್ಷುಧನ್ವ **ikshu-dhanva.** Kâma. (My.).

ಇಕ್ಷುರ **ikshura.** *The plant Asteracantha longifolia* (or also Capparis spinosa).

ಇಕ್ಷುರಕ **ikshuraka.** = ಇಕ್ಷುಗಂಧೆ Nos. 1 and 2. (ಕೋಳಗುಳಿಕೆ Mr. 132).

ಇಕ್ಷುರಸ **ikshu-rasa.** Sugar-cane juice. (My.).

ಇಕ್ಷುಶರಾಸನ **ikshu-śarâsana.** Kâma. (My.).

ಇಕ್ಷುಸಮುದ್ರ **ikshu-samudra.** The sea of sugar-cane juice. (My.).

ಇಕ್ಷ್ವಾಕು **ikshvâku.** *A bitter gourd* (ಕಯ್ ಸೋರೆ ಗಿಡ Si. 161; ಹಾಲುಕುಮ್ಬಳಕಾಯಿ G.). 2, N. of the first king of the solar dynasty in Ayôdhyâ (J. 5, 22; 18, 1. 15. 16. 56).

ಇಕ್ಷ್ವಾಲಿಕೆ **ikshvâlikĕ.** (= ಇಕ್ಷ್ವಳಿಕೆ?). A plant, Saccharum fuscum, of which pens are made.

ಇಕ್ಲ ikḷa. = ಇಕ್ಕಿಲ. (My.).

ಇಗ iga. An affix for forming masculines (Śmd. 232. 233; *cf.* ಇಕ).

ಇಗರು igaru. 1. = ಇಮರು. To be evaporated, or dried up (Tĕ., also ಇಗುರು; R.; *cf.* ಇಂಗು 1).

ಇಗರು igaru. 2. (= ಚಿಗುರ್ 1). To shoot, to sprout (Tĕ. ಇಗುರ್ಚು, ಇವುರು; R.).

ಇಗರು igaru. 3. A sprout, a young leaf (Tĕ. ಇಗುರು, ಇವುರು; Tu. ಇಗರ್, ಇಗುರ್; R.; *cf.* ಎಸಳ್?).

ಇಗರು igaru. 4. The gums (My.; T. ಈರು).

ಇಗರ್ಜಿ **igarji.** = ಇಂಗ್ರೇಜಿ No. 2. (My.).

ಇಗೆ i-gĕ 1. = ಇಂಗೆ. See the forms s. ಇ 6 & 7.

ಇಗೋ i3-gô. = ಇಕೊ, etc. (B. 1, 8; 4, 45. 195; My.).

ಇಂ, ಇಮ್ iṁ. = ಇಞ್, ಇನ್ 2, ಇಮ್ 2; ಈಞ್, ಈಞ್, ಈನ್ 2, ಈಮ್. Sweetness; agreeableness (T. ಇನ್; ಇನಿಮೆ, ಇನಿಮು, ಇಮಿದ್, sweetness; see ಇನಿದು, ಇಮ್ಪು). — ಇಂಕವಲ. A sweet mouthful: essence. ಕ್ಷೀರದೊಳಯಿಂಕವಲಪ್ಪುದತಿ ತಾರೆನೇ? (Bp. 14, 14). — ಇಂಗಡಲ್. -ಕಡಲ್. = ಈಂಗಡಲ್. The sea of milk (ದುಗ್ಧಾಬ್ಧಿ Ćt. I, 96; J. 6, 10). ಇಂಗಡಲ ಕಿಮುದಿರೆಗಳೋ? (Bp. 11, 84). — ಇಂಗಡಲ ಕುವರ. The milk-sea's son: the moon (ಚನ್ದ್ರ, etc., ಶಶಿ Kk. 44). 2, the physician of the gods, Dhanvantari, also a son of that sea (My.). — ಇಂಗಡಲ ಕುವರಿ. The milk-sea's daughter: Lakshmî (My.). — ಇಂಗಡಲ ಕುವರಿಯೊಡೆಯ. -ಎಡೆಯ. Lakshmî's husband, Hari (ಹರಿ Ćt. II, 4). — ಇಂಗಡಲಜುಗ. -ಅಜುಗ. = ಇಂಗಡಲ ಕುವರ. (My.). — ಇಂಗಡಲಜುಗಿ. -ಅಜುಗಿ. = ಇಂಗಡಲ ಕುವರಿ. (ಶ್ರೀಸತಿ Kk. 7). — ಇಂಗಡಲಳಿಯ. -ಅಳಿಯ. The son-in-law of the milk-sea: Vishṇu (ಉಪೇನ್ದ್ರ Kk. 7; ವಿಷ್ಣು Śm. 5). — ಇಂಗದಿರ್. -ಕದಿರ್. A sweet ray. — ಇಂಗದಿರ. -ಅ 3. The sweet-rayed: the moon (ತಿಂಗಳ್ Ćt. II, 18; ಚನ್ದ್ರ Kk. 11 *b;* Rśv. 8, 45). — ಇಂಗೊರಲ್. -ಕೊರಲ್. A sweet voice (Abh. P. 5, 113). — ಇಂಗೋಲ್. -ಕೋಲ್. The sweet stick: the sugar-cane. 2, a bow of sugar-cane (ಇಕ್ಷುಚಾಪ Ct. I, 96). — ಇಂಗೋಲ್ವಿಲ್. -ಬಿಲ್. A bow of sugar-cane. — ಇಂಗೋಲ್ವಿಲ್ಲ. -ಅ 3. Whose bow is of sugar-cane: Kâma (ಕಾಮ Śmd. II; Kk. 79, Śm. 7; ಮನ್ಮಥ Kk. 8).

ಇಂಕಾರ್ **iṅkâr.** = ಇನ್ಕಾರ್. Refuse, abnegation, disdain (S. Mhr.; H. ಇನ್ಕಾರ್). ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಇಂಕಾರ್ (ಇನ್ಕಾರ್) ಮಾಡಿ ಮಾತಾಡುವದು (ವಿಪ್ರಲಪ್ಪ, ವಿಸಂವಾದ Si. 74).

ಇಂಕೆ iṅkĕ. The state of soaking into, etc. (ಇಂಗುವುದು Śs.; see Tĕ. s. ಇಂಗು 1).

ಇಂಕ್ರ iṅkra. (= ಇಡಕಟ). (That is pressed into a small compass), a little (My.).

ಇಂಗ **iṅga.** *Moveable.* 2, *a hint or sign, an indication of sentiment by gesture, etc.*

ಇಂಗಡ **iṅgaḍa.** = ಯಿಂಗಡ, ಎಂಗಡ q. v. Separateness, the state of being apart; loneliness (My.). See Prv. s. ತಂಗಳ. — ಇಂಗಡಿಂಗಡ. rep. (ಬೇಱೆ ಬೇಱೆ, ಪೃಥಕ್ Śmd. 392 Cm.).

ಇಂಗಡಿಸು **iṅgaḍisu.** = ಯಿಂಗಡಿಸು, ಎಂಗಡಿಸು. To separate (v. t., C.; Bp. 9, 22; ಬೇಱೆ ಬೇಱೆ ಮಾಡು G.).

ಇಂಗಲಿಕ **iṅgalika.** = ಇಂಗಲೀಕ, etc. (My.).

ಇಂಗಲೀಕ **iṅgalîka.** = ಇಂಗಲಿಕ, ಇಂಗಳೀಕ, ಇಂಗಿಲೀಕ, ಇಂಗುಲಿ, ಇಂಗುಲಿಕ q. v., ಇಂಗುಳೀಕ. Vermilion (ಹಿಂಗುಲ, ಹಂಸಪಾದ, ಕುರುವಿನ್ದ Mr. 102). 2, a blue drug (My.).

ಇಂಗಳ **iṅgaḷa.** 1. Tbh. of ಅಂಗಾರ (Śmd. 354; Ćt. II, 56). Heated charcoal; fire (ಕೆಣ್ಡ Kk. 15; ಎಲಗೆಸಳೆಯ, ಅಗ್ಗಿ, ಹಗ್ಗಿ, etc. 21; ಅನಲ, ಅಗಿನಿ, etc., ಅಂಗಾರ, ಅಂಗರ, ಕೆಣ್ಡ Śm. 11; ಅಗ್ನಿ 113). ಇಂಗಳವ ಪಟು ಮಾಡ್ಬಲ್ಲಿ ಪೊತ್ತು (Śm. 97). — ಇಂಗಳಗಣ್ಣ. -ಕಣ್ಣ. Who has an eye of fire: Śiva (ಶಿವ Kk. 4; ಈಶ್ವರ Śm. 2). — ಇಂಗಳವಂಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To catch fire, to begin to burn (Bp. 44, 27). — ಇಂಗಳಮಗ. Agni's son: Kârttikêya (ಗುಹ Śm. 4).

ಇಂಗಳ **iṅgaḷa.** 2. = ಇಂಗುಡ, ಇಂಗುಳ. Tbh. of ಇಂಗುದ, q. v. (ವೃಕ್ಷ Śm. 113; ಪವನಜಿ Mr. 135, o. r. ಇಂಗುಳ; My.). 2, a small tiny tree, Balanites roxburghii (St. & Pl.). — ಇಂಗಳದ ಗಿಡ. (ಇಂಗುದ, ಇಂಗುದಿ, ತಾಪಸತರು, ಗಾರೆಗಿಡ; ಇಂಗಳದ ಕಾಯಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ Si. 132).

ಇಂಗಳೀಕ **iṅgaḷîka.** = ಇಂಗಲೀಕ, etc. (ಹಿಂಗುಲ Si. 490; = ಇಂಗಲೀಕ No. 2, My.).

ಇಂಗಳೇಶ್ವರ **iṅgaḷa-îśvara.** A N. (Bp. 2, 45). — ಇಂಗಳೇಶ್ವರ ಬಾಗವಾಡಿ. N. of the birthplace of Basava, founder of the Liṅgavanta sect (Bp. 5, 49).

ಇಂಗಿತ **iṅgita.** Moving, agitation. 2, *motion of various parts of the body as indicating the intentions or sentiments; a hint or sign.* 3, aim, intention, real but covert purpose (My.; ಮನಸಿನೊಳಗಿನ ಗುಟ್ಟು G.). See Bp. 25, 2; J. 11, 16; ಪರೇಂಗಿತ.

ಇಂಗಿತಜ್ಞ **iṅgita-jña.** Understanding signs, etc. 2, knowing what is proper (ಉಚಿತಜ್ಞ Śmd. 107 Cm.).

ಇಂಗಿಲೀಕ **iṅgilîka.** = ಇಂಗಲೀಕ, etc. (My.).

ಇಂಗಿಲೀಷು **iṅgilîshu.** = ಇಂಗ್ರೆಜಿ No. 1, etc. English (T., R.).

ಇಂಗಿಸು iṅgisu. 1. To evaporate by boiling, etc. (v. t., My.).

Digitized by Google

ಇಂಗಿಸು ingisu. 2. To cause to give (My., occasionally).

ಇಂಗು ingu. 1. = ಹಿಂಗು. To be imbibed, as water by the earth or other porous matter, to soak into (C.; Tu.; Tĕ. ಇಂಕು, ಇನುಕು, ಈಕು; T. ಇಂಜು). **2,** to dry up (ಬಱ³ Śm. 83; Grj. 9, 21; My.), to disappear. ನದಿಗಳ್ ಇಂಗಲು (Bp. 2, 14). ಕಳೆ ಇಂಗಿ (46, 58). ಇಂಗಿತು ಆ ಬಿಜ್ಜಳನ ಸಮ್ಪತ್ತಲಂಗತಾಮ್ಬುಧಿ (61, 10). **3,** to evaporate in boiling, to boil away (v. i., My.; Tĕ.; *cf.* ಇಗರು 1 & ಈಱು 1).

ಇಂಗು ingu. 2. To give (My., occasionally; T. ಇಗ್ಗೆ, Tĕ. ಇಚ್ಚು; see s. ಇಕ್ಕು 2; *cf.* ಇಸು 2, ಈ 9; see Prv. s. ಬಟ್ಟೆ 2).

ಇಂಗು ingu. Tbh. of ಹಿಂಗು (Śmd. 357). A tall perennial plant, growing in Persia, and yielding the drug Asafoetida, Ferula asafoetida; the drug prepared from the plant (ಹಿಂಗು, ಬಾಹ್ಲಿಕ, ರಾಮಠ, etc. Nr.; ಹಿಂಗು, ರಾಮಠ Mr. 138; ರಾಮಠ Śm. 83; Si. 311). ಇಂಗಿನ ಎಲೆ (ಕಾರವಿ, ಬಾಷ್ಪಿಕೆ Nr.; see Si. 311).—ಇಂಗು ಮೆಣಸು ಜೀರಿಗೆ. Three well-known condiments which one day somebody was ordered to buy, when he had a piece of paper given him on which the above three words were written; he went to the bazaar and first bought ಇಂಗು, then, *by misreading,* ಮೇಣ (wax), after that ಸೂಜಿ (a needle), and finally asked also for ರಿಗೆ (that is meaningless). Hence the words are used to denote 1, confused reading; 2, a simpleton (C.). — ಇಂಗು ಹಚ್ಚು. To deceive, in the phrase: ಅವನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಇಂಗು ಹಚ್ಚಿದಿಯೋ? (C.).

ಇಂಗುದ inguda. = ಇಂಗಳ 2, No 1, etc. *The tree Terminalia catappa* Ainslie.

ಇಂಗುದಿ ingudi. = ಇಂಗುದ. *Terminalia catappa.*

ಇಂಗುಲಿ inguli. = ಇಂಗಲೀಕ, etc. (My.).

ಇಂಗುಲಿಕ ingulika. = ಇಂಗಲಿಕ, etc. Tbh. of ಹಿಂಗುಲಿಕ (Śmd. 357), ಹಿಂಗೂಲಕ (373. 374). Vermilion (ಹಿಂಗುಲ, ಹಂಸಪಾದ, ಕುರುವಿನ್ದ Hlâ.).

ಇಂಗುಳ ingula. = ಇಂಗುದ, etc. ಇಂಗುಳದ ಮರ (ಇಂಗುದ, ಇಂಗುದಿ, ತಾಪಸತರು Nr.; My.). ಇಂಗುಳದ ಹಣ್ಣು (ಐಂಗುದ Nr.). See ತೊಱೆಯಿಂಗುಳ.

ಇಂಗುಳೀಕ ingulika. = ಇಂಗುಲಿಕ, etc. (My.).

ಇಂಗೆ in²-gĕl. = ಇಗೆ. See the terms s. ಇಂ2.

ಇಂಗ್ರೇಜ ingrĕja. An Englishman (B. 5, 67; Mhr. ಇಂಗರೇಜ, ಇಂಗ್ರಜ).

ಇಂಗ್ರೇಜಿ ingrĕji. = ಇಂಗಿಲೀಷು, ಇಂಗ್ರಜು, ಇಂಗ್ರೇಜ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್. English (B. 5, 160; Mhr. ಇಂಗ್ರೇಜೀ, ಇಂಗ್ರಜ; Tu. ಇಂಗ್ರೇಜಿ). 2, = ಇಗಜ್, an "église", a Roman Catholic church (Mg.).

ಇಂಗ್ರೇಜು ingrĕju. = ಇಂಗ್ರಜ No. 1. (My., also ಇಂಗ್ರೇಜು).

ಇಂಗ್ರೇಜಿ ingrĕji. = ಇಂಗ್ರಜ No. 1. (B. 5, 271).

ಇಂಗ್ಲೀಷ್ inglīsh. = ಇಂಗಿಲೀಷು, etc. (My.; Si. 272).

ಇಚ್ ic. = ಇಕ್, etc. — ಇಚ್ಚಾರಿ. Two ways (in shooting). — ಇಚ್ಚಾರಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To make use of two ways in shooting (to shoot with two bows at the same time, J. 13, 18).

ಇಚ iĉa. An affix to form masculines, denoting "born of" (Śmd. 236).

ಇಚಿಕಿಲ iĉikila. *Mud, mire.*

ಇಚ್ಚ icca. = ಇಚ್ಚೆ. (C.). — ಇಚ್ಚಂಕೆ. -ಅಂಕೆ. A random figure (S. Mhr.). 2, the third term in the rule of three (Mhr. ಇಚ್ಛಾಂಕ). — ಇಚ್ಚಬವಣೆ. Putting random figures and adding them together (My.).

ಇಚ್ಚಕ iccaka. = ಇಚ್ಚಗ, ಇಚ್ಚೆಗ. (Tbh. of ಇಚ್ಛಕ). Speaking according to one's wish or desire: coaxing, cajolery, flattery (My.; T., Tĕ.). 2, willing, obedient, as a servant (S. Mhr.). 3, a flatterer, wheedler (My.; Tĕ.). ಇಚ್ಚಕನು ಚಿಕ್ಕವನಲ್ಲ (Prv.). — ಇಚ್ಚಕವಾಡು. -ಆಡು. To flatter (My.).

ಇಚ್ಚಕತನ iccakatana. Flattering, cajoling (My.).

ಇಚ್ಚಗಾರ್ತಿ icca-gârti. = ಇಚ್ಚೆಗಾರ್ತಿ. (Bp. 40, 52).

ಇಚ್ಚಯಿಸು iccayisu. = ಇಚ್ಛೈಸು. To desire, etc. (C.).

ಇಚ್ಚಿಗ icciga. = ಇಚ್ಚಕ No. 2. (ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವನು G.).

ಇಚ್ಚೆ iccĕ. = ಇಚ್ಚ. Tbh. of ಇಚ್ಛೆ (Śmd. 340; ಮೊಗಸು Śm. 50, Kk. 73). ಇಚ್ಚೆ ಬನ್ದನ್ತೆ (ಬಲ್ಲನ್ತೆ Śmd. 261 Cm.). See Mr. s. ಅನಿಮಿತ್ತ. — ಇಚ್ಚೆಗೆಡು. -ಕೆಡು. Desire to be lost (Abhâ. 2, 66). — ಇಚ್ಚೆಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To cause to desire, to allure (Bp. 40, 76). — ಇಚ್ಚೆಯಾಣ್ಮ. A desired or beloved husband, etc. (Śmd. 136).

ಇಚ್ಚೆಕಾಱ iccĕ-kâṟa. (Śmd. 235). A man who desires, wishes, or wills. ತನ್ನ ಇಚ್ಚೆಕಾಱ (ಯಥಾಕಾಮಿ, ಸ್ವರುಚಿ, etc. Hlâ.).

ಇಚ್ಚೆಗ iccĕga. = ಇಚ್ಚಗ. (S. Mhr.).

ಇಚ್ಚೆಗಾತಿ iccĕ-gâti. = ಇಚ್ಚೆಗಾರ್ತಿ. (My.).

ಇಚ್ಚೆಗಾಱ iccĕ-gâṟa. = ಇಚ್ಚೆಕಾಱ. ತನ್ನ ಇಚ್ಚೆಗಾಱ (ಸ್ವರುಚಿ, ಸ್ವಚ್ಛನ್ದ, ನಿರವಗ್ರಹ Mr. 230). 2, a willing, obedient man (S. Mhr.). 3, a male friend (My.).

ಇಚ್ಚೆಗಾರ್ತಿ iccĕ-gârti. = ಇಚ್ಚಗಾರ್ತಿ. A woman full of desire, a lustful woman: a courtezan (My.). 2, a female friend (My.). 3, the goddess of love or sexual passion (ರತಿ Kk. 8; ಮನ್ಮಥನ ಅರಸಿ Śm. 7; Ct. II, 119).

ಇಚ್ಛಕ icchaka. Wishing, desirous of. See ಇಚ್ಚಕ.

ಇಚ್ಛೈಸು icchaysu. = ಇಚ್ಚಯಿಸು. (Rśv. 11, 19; B. 5, 22).

ಇಚ್ಛಾನುಡಿ icchâ-nudi. Speech or words according to what one desires, a free, unrestrained language (S. Mhr.).

ಇಚ್ಛಾನುಸಾರ icchâ-anusâra. Conformably to desire or wish (C.).

ಇಚ್ಛಾಪೂರ್ತಿ icchâ-pûrti. Full gratification of one's desires (C.).

ಇಚ್ಛಾಪ್ರಸವ icchâ-prasava. *The birth or springing up of a desire.*

ಇಚ್ಛಾಯತನ (icchâ-âya 2-tana). Accomplishment of a wish (My.).

ಇಚ್ಛಾಯಿತ icchâyita. (= ಇಚ್ಛಿತ). Desired (My.; Si. 388).

ಇಚ್ಛಾವತಿ icchâ-vati. *A woman who has various desires, one desirous of anything.*

ಇಚ್ಛಾವನ್ತ icchâ-vanta. A man who has various desires (My.).

ಇಚ್ಛಿತ icchita. Wished, desired (My.).

ಇಚ್ಛಿಸು icchisu. To wish, to desire (My.; B. 3, 38).

ಇಚ್ಛಿಸುವಿಕೆ icchisuvikĕ. Wishing, etc. (Si. 70. 436).

ಇಚ್ಛೆ icchĕ. ಇಚ್ಛಾ. = ಇಚ್ಚ, ಇಚ್ಚೆ. Endeavouring, striving, seeking for; *wish, desire* (ಮೊಗಸು Śm. 110; ಬಯಕೆ Nn. 144), inclination. 2, a question or problem (in mathematics). See ಎಳಸು, ಕಡಂಗು.

Digitized by Google

ಇಜ್ ij. = ಇಞ, etc. Two (*cf.* the T. s. ಇದಿ 1). — ಇಜ್ಜತೆ. Not pairs: unlikeness in external form, dissimilarity (C.; ಜೋಡು ಅಲ್ಲದ್ದು, ಸರಿಯಲ್ಲದ್ದು G.). — ಇಜ್ಜೊತೆ. = ಇಜ್ಜತೆ. (My.). — ಇಜ್ಜೋಡಿಸು. = ಇಜ್ಜೋಡಿಸು (My.). — ಇಜ್ಜೋಡು. Unlikeness in nature, properties, or external form; oddness, as of a work (C.).

ಇಜ್ ij. Sacrificing. See ಋತ್ವಿಜ್.

ಇಜ ija. Trouble, torment (My.; Mhr., H. ಇಜಾ).

ಇಜಾಫೆ ijâphĕ. Increase, augmentation (My.; Br., H.).

ಇಜಾರ ijâra. = ಇಜಾರು, etc. (C.; Mhr., H.; ಕಾಲ್ಗುತ್ತಿಗೆ G.). See Prv. s. ಎಜಾಪುರ.

ಇಜಾರದಾರ ijârâ-dâra. The holder of a contract, a monopolist (My.; Br., Mhr.).

ಇಜಾರು ijâru. = ಇಜಾರ, ಚಡಾರ. Breeches, drawers, trowsers (S. Mhr.; Br.).

ಇಜಾರೆ ijârĕ. -ರಾ. A contract, a monopoly, a farm (My.; Br., Mhr.).

ಇಜ್ಜಲ ijjala. *A small tree, Barringtonia acutangula* Gaertn.

ಇಜ್ಜಲು ijjalu. = ಇದ್ದಲ್, etc. (My.).

ಇಜ್ಯಾಶೀಲ ijyâ-śîla. *Performing many sacrifices.*

ಇಜ್ಯೆ ijyĕ. ಇಜ್ಯಾ. *Sacrificing; a sacrifice.*

ಇಂ, ಇಮ್ iṁ. = ಇಂ (ಇಜ್), etc. Sweetness, etc. — ಇಂಚರ. -ಸರ. = ಇಂಚರ. A sweet or agreeable sound or voice (ಮಧುರನಿನದ Ċt. II, 66; J. 11, 22; 30, 4). ಕೋಗಿಲೆ ಇಂಚರವನ್ ಉದಿರ್ಚು ಇರವು ಮಾಗಿಯೊಳ್ (J. 15, 18). — ಇಂತ ರಂಗಿಡು. -ಟಕರು. To emit a sweet sound (Rśv. 5, after 19).

ಇಟ iṭa. = ಇಟು, ಇಷ್ಟು, etc., ಈಟು. This quantity, so much as this (S. Mhr.).

ಇಟಕು iṭaku. = ಇಟುಕು, ಇಡಕು 2, etc. Narrowness, closeness, straitness (S. Mhr.).

ಇಟು iṭu. = ಇಟ, etc. (S. Mhr.; Tĕ. ಇಟು, thus).

ಇಟುಕು iṭuku. = ಇಟಕು, etc. (S. Mhr.).

ಇಟ್ಚರ iṭ-cara. = ಇಚ್ಚರ. *A bull allowed to roam about at liberty.*

ಇಟ್ಟ iṭṭa. (= ಇಟ್ಟು 1). — ಇಟ್ಟವಟ್ಟಲ್. -ಬಟ್ಟಲ್. A small cup. ಪರಿಗೆ, etc. ಸಟ್ಟುಗಂ, ಇಟ್ಟವಟ್ಟಲ್ ಎನ್ಗೆ ಎಮ್ಬರು (Nr.).

ಇಟ್ಟ iṭṭa. Tbh. of ಇಷ್ಟ. (ಇಷ್ಟ Nn. 1; T.).

ಇಟ್ಟಗೆ iṭṭagĕ. = ಇಟ್ಟಂಗಿ, ಇಟ್ಟಿಗೆ q. v., ಈಟಂಗಿ. ಇಟ್ಟಗೆ ಮೊದಲಾ ದುದರಿಂ ಮಾಡಿದ ಅರಮನೆ ದೇಗುಲಂಗಳಂ ಪ್ರಾಸಾದಮ್ ಎಮ್ಬುದು (Hlâ.).

ಇಟ್ಟಂಗಿ iṭṭaṅgi. = ಇಟ್ಟಿ, etc. (My.).

ಇಟ್ಟಂಗಿ iṭṭaṅgi. = ಇಟ್ಟಗೆ, etc. (S. Mhr.; B. 4, 120).

ಇಟ್ಟಡೆ iṭṭaḍĕ. See s. ಇಟ್ಟು 1.

ಇಟ್ಟಣ iṭṭaṇa. = ಇಟ್ಟಳ, q. v. (Grj. 10, 101).

ಇಟ್ಟಣಿ iṭṭaṇi. = ಇಟ್ಟಣೆ. (Râm. 5, 8, 73; My.).

ಇಟ್ಟಣಿಸು iṭṭaṇisu. = ಇಟ್ಟಳಿಸು. To be close, thronged, crowded, amassed, or abundant, to assemble in large numbers, to throng, etc. (ಒತ್ತರಿಸು, ಗುಮ್ಪಾಗು G.). ಇಟ್ಟಣಿಸಿ,ಚಟಚಟಿಸಿ, ಕಿಡಿ ಪುಟಪುಟ್ಟಿದುವು ಬಡಗಾಲು ಹೊಡದಂತೆ (Bh. 1, 20, 55). ಇಟ್ಟಣಿಪ (Rśv. 13, 84). ಚಿತ್ರತ್ರಿಲಂ ಕತ್ತರಿಗಳ್ ಇಟ್ಟಣಿಸಿವೆ (J. 4, 10). ಇಟ್ಟಣಿಸಿತು ಅಮರೇನ್ದ್ರತನಯನನ್ ಇದಿರ್ಗೊಳ್ವ ಬಟ್ಟೆಯೊಳ್ ನಾರೀಸಮೂಹಂ (33, 22). — See Bp. 61, 26; Ċ. Bp. 47, 40; Bh. 9, 2, 41; Râm. 6, 30, 34; J. 4, 29. 38; 5, 72; 7, 5. 22; 12, 5. 40; 14, 3; 20, 47; 21, 47. 48; 22, 14; 24, 34; 26, 4; 30, 53; Grj. 4, 103.

ಇಟ್ಟಣೆ iṭṭaṇĕ. = ಇಟ್ಟಣಿ, ಇಟ್ಟಳ No. 1. ಕ್ಲೇಶಗಳ ಇಟ್ಟಣೆಯು ನೆರೆ ಮುಟ್ಟಿದುದು (Abhâ. 1, 22).

ಇಟ್ಟಳ iṭṭaḷa. = ಇಟ್ಟಣ. A crowd, a throng, a mass; abundance (ಸನ್ದಣಿ Kk. 68, o. r. ಉಟ್ಟಳ; ಸನ್ದಣಿ, ಇಡುಬೆ Śm. 53, o. r. ಇಟ್ಟಣ; ಗೊನ್ದಣಿ, ಸನ್ದಣಿ, ಒಗ್ಗು, etc., ಸಮೂಹ Śs.; Abh. P. 4, 27; Tĕ. ಇಟ್ಟಲ). 2, strait, difficulty, hindrance (ನಿಗ್ರಹ, ಇಟ್ಟಡೆ Nn. 160; T.). — ಇಟ್ಟಳವಿಡು. -ಇಡು. To form a crowd or large assembly (Abh. P. 15, after 82).

ಇಟ್ಟಳಿಸು iṭṭaḷisu. = ಇಟ್ಟಣಿಸು. (Râm. 6, 13, 21).

ಇಟ್ಟಿ iṭṭi. = ಇಟ್ಟಂಗಿ, ಇಟ್ಟಿ, ಈಟಂಗಿ. A jungle tree bearing yellow bitter fruit of the size of an orange, the vomit-nut tree, Strychnos nux vomica (ವೃಕ್ಷ Śm. 89, ಕಾಜವಾರ, ಕಾಸಾರಕ Bangalore Cm.; ಕಾಜವಾರದ ಮರ G.; T. ಎಟ್ಟಿ). — ಇಟ್ಟಿಯ ಪಣ್. (Bp. 32, 7. 8). — ಇಟ್ಟಿಯ ಮರ. (Bp. 32, 6).

ಇಟ್ಟಿ iṭṭi. = ಈಟಿ. Tbh. of ಯಷ್ಟಿ (*cf.* ಈಟಿ). A lance, a spear; a javelin (ಬಿಟ್ಟೇಱು Ċt. II, 69; ಸಬಳ Śm. 89; ಈಟಿಗಣೆ, ಭಾಲೆ G.; My.; T.). ಇಟ್ಟಿಯನು ಆಯುಧವಾಗಿ ಉಳ್ಳವನು (ಶಾಕ್ತೀಕ Nr.). ಇಟ್ಟಿ ಮೊದಲಾದುದು ಮುಕ್ತಾಮುಕ್ತಮ್ ಎಮ್ಬುದು (Hlâ.). See Grj. 7, 53; Bp. 61, 26; Bh. 3, 23, 10.

ಇಟ್ಟಿಗೆ iṭṭigĕ. = ಇಟ್ಟಗೆ, etc. Tbh. of ಇಷ್ಟಕ (Śmd. 370; My.). A brick. ಇಟ್ಟಿಗೆಯಲಿ ಆದ ಮನೆ (ಪ್ರಾಸಾದ Mr. 192). See Bp. 60, 40; J. 33, 35. 36.

ಇಟ್ಟು iṭṭu. 1. (fr. ಇಡಿ 1). = (ಇಟ್ಟ), ಇಡಿ 2, ಇಡು 3. The state of being close, narrow, pressed, thronged or crowded. — ಇಟ್ಟಡೆ. -ಅಡೆ 15. = ಇಟ್ಟೆಡೆ. Narrowness; a strait; an obstacle (ಸಂಕಟ, ಸಮ್ಬಾಧ Nr., o. r. ಇಟ್ಟೆಡೆ; T.). ಇಟ್ಟಡೆಯಲ್ಲದ ಸೇನೆಯ ನಡೆ (ಅಸಮ್ಬಾಧಗಮನಗತಿ Nr., o. r. ಇಟ್ಟೆಡೆ). — ಇಟ್ಟಿಡು. -ಇಡು. To place in numbers. ಇಟ್ಟಿಡುವ ಧೆಂಕಣಿ (ತಿಲೋಚರಣ Mr. 192). — ಇಟ್ಟೆಡೆ. -ಎಡೆ 1. = ಇಟ್ಟಡೆ. The condition of being close, greatly filled, crowded, etc. (ಶಂಕು, ಸಂಕೀರ್ಣ Nn. 147; ಸನ್ದಣಿ, etc. G.; J. 11, 9). 2, a narrow place (Abh. P. 12, 95). ಇಟ್ಟೆಡೆಯ ಗಮನದೊಳ್ ನುಗ್ಗು ಎಮ್ಬುದು (Śm. 84). 3, a strait (ನಿಗ್ರಹ, ಇಟ್ಟಳ Nn. 160; ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು G.). — ಇಟ್ಟೆಡೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. Closely to follow one another (Rśv. 6, 33).

ಇಟ್ಟು iṭṭu. 2. P. p. of ಇಡು 1. Having put, etc.

ಇಟ್ಟು iṭṭu. = ಒಟ್ಟು, etc. (My.). See ಅರಳಿಟ್ಟು, ಉಪ್ಪಿಟ್ಟು, ತಮ್ಬಿಟ್ಟು, ಬುಕ್ಕಿಟ್ಟು.

ಇಟ್ಟೆ iṭṭĕ. = ಇಟ್ಟಿ. (Bp. 11, 11).

ಇಡ iḍa. = ಇಡಿದು, ಇಡು 4. P. p. of ಇಡಿ 3, in ಇಡಕೊಳ್ಳು, to pound for one's self, etc. (My.).

ಇಡಕು iḍaku. 1. (= ಇಡುಕು 1). To pinch, to tweak; to press (T., M. ಇಡುಕ್ಕು; R. as v. i.; see ಇಕ್ಕುಟ್ 1). 2, to beat, to cuff (My.).

ಇಡಕು iḍaku. 2. = (ಇಕ್ಕ), ಇಟಕು, ಇಟುಕು, ಇಡಂಕು, ಇಡಿಕು, ಇಡುಕ, ಇಡುಕು 1, ಇಡುಗು, (ಇಡುಕು 2). Narrow-

Digitized by Google

ness, closeness, straitness (C.; T., M. ಇಡುಕ್ಕು; *cf.* ಇಡುಕು 2); difficulty, trouble (My.; T. M. ಇಡುಕು). — ಇಡಕಟು. -ಅಟು 5. = ಇಡುಕಟು, s. ಇಡುಕು 1 (S. Mhr.; *cf.* ಇಂಕ್ರ). — ಇಡಕು ತೊಡಕು. = ಇಡುಗು ತೊಡಗು. (My.).

ಇಡಂಕು iḍaṅku. = ಇಡಕು 2.—ಇಡಂಕು ತೊಡಂಕು. = ಇಡಕು ತೊಡಕು. (My.).

ಇಡರು iḍaru. = ಇಡುರು, ಇಡ್ರು, ಎಡರು, ಎಡ್ರು. Impediment, hindrance, obstacle (My.; T., M. ಇಡರ್; Tĕ. ಎಡರು). **2,** trouble (My.; T., M.). **3,** enmity (S. Mhr.).

ಇಡಱು iḍaṟu. To stumble, to trip (T., M.; R.; *cf.* ಎಡವು).

ಇಡಿ iḍi. 1. To be joined or united, to be close; to be mixed together, to throng, to crowd; to be numerous; to be heaped; to become abundant, to abound; to abound in; to enter in numbers, etc. (ಸಂಕೀರ್ಣ Śmd. Dh.; *cf.* ಈಡು 3, ಎಣೆ 1, ಎಡು; T. ಇಟ್ಟೈ, to copulate; ಇಡ್ಡೈ, ಇಯ್ಯೆ, ಇಯಲ್, to be come united, see ಈಲು). ಇಡಿದಂ (Śmd. 260). ತಳಿರ್ ಇಡಿದುದು (ತಳಿರ್ತುದು Śm. 21). ಸೊಬಗು ಇಡಿದ ತನ್ನನು (Kk. 100). ಪೆಮ್ಮು ಇಡಿದು ಒಪ್ಪಿತ್ತು ಅಲ್ಲಿ... ಪೊಷ್ಟಂ (Rśv. 6, 23). ಇಡಿದ ನೀರಾನೆಗಳ್ ನೆಗಟ್ವ ಎಡೆ (J. 6, 7). ಇಡಿದ ಇಸ್ತನದೊಳೆ ಫಣಿ ಒಳಡಂಗೆ (Rśv. 9, 25). ಇಡಿದ ಧೂಳಿ ಸೊಗಯಿಸುವ ವರತಿತು (J. 28, 18). ಇಡಿದ ಮಣಿಮಯಕಲಶವಿನ್ದೆ ಎಸೆವ ಎಡ ಬಲದ ಸೌಧಗಳಿ (Râm. 13, 4). ಇಡಿದದು (ಹುಷ್ಟ, ಅವಸಿತ Si. 306). See Č. Bp. 47, 45; Rśv. 2, 47; 4, 37; 8, 2; J. 3, 4. 17. 36; 4, 44; 8, 20; 9, 24; 10, 24; 12, 25. 44; 15, 9; 16, 40; 17, 4. 21; 22, 11; 28, 4. 28. 45; 31, 29. — ಇಡಿಯಿಡಿ. rep. (Rśv. 2, 49; J. 3, 37).

ಇಡಿ iḍi. 2. = ಇಟ್ಟು 1, etc. The state of being close, joined, collected or together. **2,** the whole (whole, entire; S. Mhr.; Tu.). ಇಡೀ ಕೋಟೀ ಮಟಿ (B. 2, 11). ಇಡೀ ವೃಷ್ಟಿ (4, 66). ಇಡೀ ನಡುಗಡ್ಡೆ (4, 206). ಇಡಿ ಮುಟಿಗಿದ ಮೇಲೆ ಚಳಿ ಉಣ್ಟೇ?—ಅರಸಿಗೆ ಅರ್ಧರಾಜ್ಯವಾದರೆ ತಿರಿದುಪ್ಪುವಗೆ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯ (Prvs.). **3,** a collection, a more or less firm mass, as the dried mucus of the nose, the sticky contents of a vessel, the cement to mend earthen waterpots, etc. (S. Mhr.) — ಇಡಿಕಿಚ್ಚಡಿ. Kiččaḍi of a solid nature (S. Mhr.). — ಇಡಿಗಣ್ಟು. A treasure (S. Mhr.; ಸೇವಧಿ G.). — ಇಡಿಗೋಡೆ. A low wall put across in front of doors or of the entrances of inclosures (S. Mhr.).

ಇಡಿ iḍi. 3. To be powdered or ground; to crumble, etc. (ಚೂರ್ಣ Śmd. Dh.). **2,** to pound (My.); to beat (ಬಡೆ G.; see Śś. s. ಬಡೆಗೋಲ್; T., M., Tĕ. ಇಡಿ, to be bruised; to crumble; to crack, break, fall to pieces; to fall in; to be pulled down; to beat or bruise in a mortar; T. ಇಱು, to break; Tĕ. ಇಱಿ, to be crushed, powdered; ಎಡೆ, to separate, break; T. ಎಡು, to separate). ಕುಂಕುಮಾದಿಗನ್ಧದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ಇಡಿಯ ಕುಟ್ಟುವಿಕೆ, ಇಡಿಯಲ್ ಕುಟ್ಟಿದ ಸುಗನ್ಧಪೂ (ವಿಮರ್ದನ, etc. Si. 391).

ಇಡಿಕು iḍiku. = ಇಡಕು 2. — ಇಡಿಕಿಱ್. -ಇಱ್ 4. = ಇಡುಕಿಱ್. To be thronged, to abound, to be close together (ತಿಂವು Čt. II, 86). See Rśv. 1, 134; Č. Bp. 2, 4; 42, 13.

ಇಡಿಗೆ iḍigĕ. = ಇಡು 2, ಇಡುಗೆ, in ಇಡಿಗೆ ತೊಡಿಗೆ (= ಇಡು ತೊಡು, My.).

ಇಡಿಱ್ iḍiṟ. = ಎಡಱು 2. The state of being crooked. — ಇಡಿರ್ಗುಣುಗಟ್ಟಿಗೆ. -ಕಿಱುಗಟ್ಟಿಗೆ. A stick with a hook (Rśv. 5, after 114).

ಇಡಿಸು iḍisu. 1. To cause to powder (My.).

ಇಡಿಸು iḍisu. 2. To cause to put; to cause to put on; to cause to erect; to cause to plant, (to produce), etc. See Bp. 17, 8; 48, 14; B. 4, 132; 5, 55. 195. ಹೊಲ ಗದ್ದೆ ಮುನ್ತಾದ ಭೂಮಿಯ ಬೆಳೆಯಿಡಿಸಿ ಬದುಕುವವನು (Si. 300).

ಇಡಿಸು iḍisu. 3. = ಹಿಡಿಸು. (My.; B. 5, 192).

ಇಡು iḍu. 1. To let go or send off from the hand; to put down; to throw, (to hit, to kill; *cf.* ಇಸು 3); to swing or wave, as a fan. **2,** to put, to place; to apply; to give, as a name; to set, to plant. **3,** to put on, as ornaments, etc.; to lay by; to keep; to preserve. **4,** at the end of certain words: to produce, to perform, to effect, to make, etc. (ಕರವಿಮೋಚನ Śmd. Dh.; Śm. 91; ಧಾರಣ Śm. 91; C.; T., M., Tĕ., Tu.). P. p. ಇಟ್ಟು (Śmd. 282). ನಾಮಮನ್ ಇಟ್ಟು (3). ಕಿವಿಗಳ್ಗೆ ಕರ್ಣಪೂರಮನ್ ಇಡುವೆಂ (139). ಪರಮಧ್ಯಾನವೆಮ್ಬ ಈಟಿಯಲಿ ಭವವೆಮ್ಬ ಆ ಮೃಗವನ್ ಇಟ್ಟು (Bp. 34, 33). ಕಲ್ಗಳಿನ್ದಮ್ ಇಡುತ (38, 55; *cf.* 20, 14). ತನ್ನ ನಿಶಾತಶೂಲದೊಳ್ ಇಟ್ಟನ್ ಉಗ್ರನು ಪ್ರೇತನಾಥನ ವಕ್ಷಮಂ (41, 28). ಬೆಳುಗೊಡೆಯ ನೆರಿಲಲಿ ಚಾಮರವನ್ ಇಡಲು (50, 16). ಮೂಱು ಕಲ್ಲುಗಳಿನ್ದೆ ನಿಚ್ಚಂ ಮೂಱು ಹೊತ್ತುಂ ನಿಮ್ಮನ್ ಇಡುವೆನು (50, 66). ಒಮ್ಬತ್ತು ಕಲ್ಲಲಿ ಶಿವನನ್ ಇಡಲ್ (50, 67). ವಿಷ್ಣು ದಧೀಚಿಯಂ ಚಕ್ರದಿನ್ ಇಡಲು (54, 38). ಧಾರೆಯಿಟ್ಟು ಸುರಿವುದು (ಪ್ರೋಕ್ಷಿತ); ಚಿತ್ತವಿಟ್ಟು ಕೇಳುವದು (ಅವಧಾರಣ); ಚಿತ್ತವಿಟ್ಟವನು (ಅನಾಕುಲ, ಏಕಾಗ್ರ); ಬಯ್ಚಿಡಲು ಪಟ್ಟುದು (ಗೂಢ, ಗುಪ್ತ Nr.). ಇಟ್ಟದ್ದು ಕಾಣದೆ ಕುಟ್ಟಿ ಕೊಣ್ಡ (Prv.). ಅಡಿಯಿಡು (Rśv. 5, 42; J. 19, 7). ಜಡಿ! ಕೋಲನ್ ಇಡು! (J. 28, 45). ಒದಲ್ ಇಡು (Rśv. 4, 76). ಕಾಲ್ಕುಪ್ಪಸಮನ್ ಇಟ್ಟು (6, after 11). ಹೆಸರಿಡು (Si. 66; Prll. 3, 24). ಅವರ ಹಿರಿಯರು ಅವರನ್ನು ಸಮ್ಬಳಕ್ಕೆ ಇಡುವದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ (B. 5, 295). See *e. g.* J. 28, 17. 47; 29, 40; ಊಳಿಡು, ಎರಡಿಡು, ಒಟ್ಟಿಡು, ಒಡೆಯಿಡು, ಕಾಪಿಡು, ಕೂಗಿಡು, ಗುಱಿಕಿಡು, ಗೋಱಿಡು, ದಾಱಿಡು, ಪೂಯಲಿಡು, ಬೊಬ್ಬಿಡು, ಭುಗಿಲಿಡು, ಮೊರೆಯಿಡು, ಸಪ್ಪಿಡು, ಸಾಲಿಡು, etc. — ಇಟ್ಟಾಡು. -ಆಡು. To throw at one another (Grj. 4, 32; Bhâgavata 3, 2, 48); to throw away or about (Bp. 43, 7; My.). — ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳು. To take into one's employ, to keep, as a servant, etc. (B. 1, 13; 4, 50; 5, 85. 90. 99. 275). 2, to put up, to hoard, to lay by, as money, etc. (B. 4, 53. 61. 74; 5, 64). 3, to receive and entertain with kindness (B. 3, 128). 4, to put on, as a jacket (B. 4, 93), as ornaments (4, 106. 193). 5, to keep (a concubine, C.). ಇಟ್ಟು ಕೊಣ್ಡವಳು, a concubine (C.). — ಇಡಿಡು. rep. (Bp. 50, 67).

ಇಡು iḍu. 2. (= ಈಡು 2). Putting; throwing; putting on; an ornament. — ಇಡುಗಲ್. -ಕಲ್. A stone or stones used for throwing (Rśv. 5, 52). — ಇಡುಗಾಣ. A fishing hook (Rśv. 5, after 114). — ಇಡುಗಿಚ್ಚು. -ಕಿಚ್ಚು. (Śmd. 204). Fire made on a hearth, etc. — ಇಡುಗುಣ್ಡು. Stone-balls used for throwing (Č. Bp. 42, 22). — ಇಡು

Digitized by Google

ತೊಡು. dupl. Ornaments and clothes (S. Mhr.). — ಇಡುವಲೆ. -ವಲೆ. A net used for throwing out (Rsv. 5, 52).

ಇಡು iḍu. 3. = ಇಟ್ಟು 1, etc. — ಇಡುಗುಡಿ. N. of a place. ಇಡುಗುಡಿಯ ನೆಯ್ಯಾರ್ (Bp. 11, 36). ಇಡುಗುಡಿಯ ಪೆರ್ಮಾಡಿ (11, 38). — ಇಡು ಮುಡುಕು. = ಇಡುಕು ಮುಡುಕು. A narrow, difficult curve or corner-passage (Bp. 21, 13; 31, 5).

ಇಡು iḍu. 4. = ಇದ, in ಇಡು ಕೊಳ್ಳು. (My.).

ಇಡುಕ iḍuka. = ಇಡಕು 2, etc. (C.).

ಇಡುಕು iḍuku. 1. = ಇಡಕು 2, etc. Narrowness, etc. 2, a cattle disease on account of which the back and limbs become stiff, etc. (S. Mhr.). — ಇಡುಕಿದ್. = ಇಡುಕಿದ. (Râghc. 17, 56). — ಇಡುಕಿಡು. -ಇಡು 3. A throng, a crowd, the state of being close together. ಜನ ಗಿರಿ ಲತೆಗಳ ಇಡುಕಿದಿನ್ದಂ ಘನಮ್ ಅದ ವನಂ (ಅರಣ್ಯಾನಿ Mr. 151). — ಇಡುಕು ಮುಡುಕು. = ಇಡು ಮುಡುಕು. (My.).

ಇಡುಕು iḍuku. 2. = ಇಡುಂಕು 1. To unloose, let go or set free with vehemence, forcibly, or fully (ಗಾಢವಿಮೋಚನ Šmd. Dh.).

ಇಡುಕು iḍuku. 3. The state of being quite free or independent. — ಇಡುಕುಂಗಬ್ಬ. -ಂ-ಕಬ್ಬ. (Šmd. 203). A metrical stanza that is independent of others, *i. e.* a stanza the meaning of which is complete in itself (ಮುಕ್ತಕ Kâvy. V, 961).

ಇಡುಗು iḍugu. = ಇಡುಕು 1, No. 1, etc. — ಇಡುಗು ತೊಡಗು. dupl. The state of being full of difficulties, as a road, work, etc. (My.; P. 10).

ಇಡುಗೆ iḍugĕ. = ಇಡಿಗೆ. Putting down or on; that is put on, an ornament (S. Mhr.). — ಇಡುಗೆ ತೊಡುಗೆ. dupl. = ಇಡು ತೊಡು. (C.).

ಇಡುಂಕು iḍuṅku. 1. = ಇಡುಕು 2. (Šmd. Dh.).

ಇಡುಂಕು iḍuṅku. 2. = ಇಡುಂಕೆ. The act of putting, etc. ಇಡುಂಕೆನ್ದು, ಇಡುವುದು (Šs.).

ಇಡುಂಕೆ iḍuṅkĕ. = (ಇಡುಗೆ), ಇಡುಂಕು 2. (ಇಡುವುದು Kk. 62).

ಇಡುಪು iḍupu. (*fr.* ಇಡಿ 3). A breach, a crack, a hole (Tĕ.; see ಅಟಿಮುಪು).

ಇಡುರು iḍuru. = ಇದರು, etc. (My.).

ಇಡುವಿಕೆ iḍuvikĕ. Putting, applying; planting; producing, etc. ಒಪ್ಪವ ಇಡುವಿಕೆ (ಪರಿಕರ್ಮ, etc. Si. 223). ಉತ್ತು ಬೆಳೆಯಿಡುವಿಕೆ (ಕೃಷಿ 298). ಉತ್ತು ಬೆಳೆಯಿಡುವಿಕೆ ಮುನ್ತಾದ ಕೃಷಿಕರ್ಮದಿನ್ದ ಜೀವಿಸುವಿಕೆ (299). See ಅಡ್ಡವಿಡುವಿಕೆ, ಒಟ್ಟಿಡುವಿಕೆ, ಬೊಟ್ಟಿಡುವಿಕೆ, ಹೆಪ್ಪಿಡುವಿಕೆ.

ಇಡೆ iḍĕ. = ಎಡೆ 1, etc. Place, room (My.; M., Tu.; T. ಇಡೈ).

ಇಡೆ iḍĕ. = ಇಳೆ, ಎಡೆ. *The earth.* 2, *heaven.* 3, an oblation to a deity or to man; food. 4, *a cow.* 5, *an artery on the left side of the body* (= ಈಡ). 6, speech (ಮಾತು G.). 7, the goddess Iḍâ, the wife of Budha.

ಇಡ್ಡಲಿ iḍḍali. = ಇಡ್ಡಳಿಗೆ (My.).

ಇಡ್ಡಲಿಗೆ iḍḍaligĕ. = ಇಡ್ಡಳಿಗೆ, etc. (Bp. 14, 15; My.).

ಇಡ್ಡಳಿಗೆ iḍḍaḷigĕ. = ಇಡ್ಡಲಿ, ಇಡ್ಡಲಿಗೆ. A kind of sour pudding, made of rice flower, black gram, cummin seed, ginger, salt, pepper, etc. and boiled in steam (My.; Si. 314; Tĕ. ಇಡ್ಡೆನ; T. ಇಟ್ಟಲಿ).

ಇಡ್ದೂರ iḍḍûra. = ಎಡ್ದೂರ. (My.).

ಇಡ್ವರ iḍvara. = ಇಟ್ಟರ. (ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿನ್ದ ತಿರಿಗ್ಯಾಡುವ ಎತ್ತು, ಗೂಳಿ G.).

ಇಣಚಿ iṇaci. = ಅಣಿಲ್, etc. A squirrel (B. 3, 31; 5, 31).

ಇಣಿ iṇi. = ಇಣೆ, ಹಿಣಿ, etc. An ox's hump (S. Mhr.; ಕಕುದ್ G.; B. 1, 21; 3, 16).

ಇಣಿಕು iṇiku. = ಹಣಿಕು, etc. — ಇಣಿಕಿ ನೋಡು. To peep, look slily (My.; ಹಣಿಕಿ ನೋಡು G.).

ಇಣೆ iṇĕ. = ಇಣಿ, etc. (ಹಿಣಿಲು G.).

ಇಣ್ಡೆ iṇḍĕ. 1. A crack, a slit (Tĕ.); a piece, a lump (ತುಣ್ಡು G.; T. ಇಣುಕ್ಕು, a piece; see ಇಡಿ 3). ಕಣ್ಡದ ಇಣ್ಡೆ (Rsv. 5, 117).

ಇಣ್ಡೆ iṇḍĕ. 2. A wreath, a garland (T., Tĕ.; *cf.* ಇಡಿ 1, ಈಡು 3, ಎಣೆ; ಹೆಣೆ; T. ಇಣಕ್ಕು, to join). See Grj. 9, 70; Bp. 2, 54. 55; 9, 35; 22, 32; Rsv. 8, after 5. — ಇಣ್ಡೆಯ ಬೊಮ್ಮದೇವ. (Bp. 58, 11).

ಇಣ್ಡ್ಯಾ indyâ. India (Si. 93. 100; My.).

ಇತ್ it. = ಇರ್, etc. Two. — ಇತ್ತಟ. Two, or both, banks or sides (Râm. 4, 2, 49). — ಇತ್ತಡ. = ಇತ್ತಟ. (My.; ಎರಡೂ ದಣ್ಡೆ, ಎರಡೂ ಕಡೆ G.). — ಇತ್ತಡಿ. Two, or both, banks (J. 9, 24). — ಇತ್ತಣ್ಡ. Two companies or forces; two parties; two, or both, persons. See Bh. 1, 8, 16; J. 9, 15; 12, 27; 25, 47. 58; 28, 48. — ಇತ್ತರ. = ಇತರ. Two lines or rows (ಎರಡು ಪಂಕ್ತಿ Ct. I, 81); two sides; both sides. See Bp. 5, 45; 16, 10; 18, 62; 24, 12; 38, 17; 43, 25; 61, 64. — ಇತ್ತರಮ್ಬಡಿ. -ಂ-ಬಡಿ. To form two rows; to occupy both sides, to be on both sides (Rsv. 1, after 133; 2, 59; 6, after 24). — ಇತ್ತಲೆ. = ಇತರಲೆ. Two, or both, heads. — ಇತ್ತಲಿಗ. = ಇತ್ತಲಿಯ, q. v. — ಇತ್ತಲಿಗುಯ್ಯ. -ಗುಯ್ಯ. = ಇತ್ತಲಿಯ, ಇತರಲೆ ಹಾವು No. 1, ಎರಡುತಲೆಹಾವು No. 1. The two-headed stick: the snake called Tortrix cylindrophis rufus, a short-tailed earth snake with a depressed rounded head not distinct from neck, and a tail very short, conical and smooth at the end, not venomous (ಅಹೀರಣಿ Hlâ.). — ಇತ್ತಲಿಯ. = ಇತ್ತಲಿಗುಯ್ಯ. (ಅಹೀರಣಿ, ದ್ವಿಮುಖ Mr. 401, o. r. ಇತ್ತಲಿಗ). — ಇತ್ತಲೆಹಾವು. = ಕೊಡಿಕುಮಣ್ಡಲ. (My.). — ಇತ್ತಿಗ. Two tigas, in playing (Bp. 43, 5). — ಇತ್ತೆಱ. = ಇತರಱ. Two manners or kinds (My.; ಎರಡು ಪ್ರಕಾರ G.).

ಇತ್ it. Going. See ಸಮಿತ್.

ಇತ ita. Gone. See ಅತೀತ, ಅನ್ತರಿತ, ಉದಿತ, ಪರೀತ, etc.

ಇತಬಾರಿ itabâri. = ಹಿತಬಾರಿ. Trustworthy (My.; Mhr., H.).

ಇತರ itara. The other (of two), another; *other, different.* 2, *low, vile, vulgar.*

ಇತರತ್ರ itaratra. At another place (My.; Mhr.).

ಇತರಾರ್ಥ itara-artha. The meaning contained in ಇತರ, *i. e.* another thing, something different (Šmd. 392).

ಇತರೇತರ itara-itara. *Mutual, reciprocal.* (Kâvy. III, 3, B, 54).

ಇತರೇತರಕ್ರಿಯೆ itarêtara-kriyĕ. An action or performance in which two or several persons take part (Šmd. 219).

Digitized by Google

ಇತರೇದ್ಯುಸ್ itarê-dyus. *On another or different day.*

ಇತಸ್ itas. ಇತಃ. *From hence, hence.*

ಇತಿ iti. = ಇತ್ತಿ. An affix to form feminines (Šmd. 244. 246). See also ದವಡಿತಿ, ಲಿಂಕಿತಿ.

ಇತಿ iti. 1. (= ಈತಿ 2). *Therefore* (ಕಾರಣ Nn. 93; ಹೇತು Mr. 532). 2, *thus, similarly.* 3, *it is so* (ಇನ್ತೀ ಪ್ರಕಾರ 93; 532). 4, in conclusion, here ends (ಪೂರ್ಣ, ಸಮ್ಪೂರ್ಣ 93; ಅನ್ತ 532). 5, with ಆದಿ: and so on. 6, ನಿಷೇಧ (ಮಾಣಿಸುಹ 93). 7, ಅನ್ತರ (ಬಳಗು 93). 8, ಪೂರಣೆ (ಮುಕ್ತಾಯ 93). 9, ಕುತೂಹಲ (ಆಶ್ಚರ್ಯ 93). 10, ಪ್ರಕಟಾರ್ಥ (93).

ಇತಿ iti. 2. Going. See ಸಮಿತಿ.

ಇತಿಹ iti-ha. Thus indeed (ಪ್ರೇರಣೆ, ಪ್ರೇರಣೆಸುವುದು Nn. 93); *according to tradition* (ಉಪದೇಶ, ಉಪದೇಶಪರಮ್ಪರೆ 93; Mr. 533). 2, heaven (ಊರ್ಧ್ವಲೋಕ, ಸ್ವರ್ಗಲೋಕ 93; ಊರ್ಧ್ವಲೋಕ Mr. 533).

ಇತಿಹಾಸ iti-ha-âsa. So indeed it was. 2, *a traditional account, a legend,* heroic history.

ಇತಿಹಾಸಕಾರ itihâsa-kâra. A writer of itihâsas, a narrator. (My.; B. 5, 45).

ಇತಿಹಾಸಗಾಱ itihâsa-gâṟa. = ಇತಿಹಾಸಕಾರ. (My.).

ಇತು itu. = ಇತ್ತು 1, (ಇದು, ತು 1, etc.; *cf.* ಅತು, ಅತ್ತು 1 & 2). A termination of the third person singular neuter of the imperfect (Šmd. 265), *e. g.* ಮುಟ್ಟಿತು, ಮೆಟ್ಟಿತು (266; C.), ಮಾಡಿತು, ಕೊಟ್ಟಿತು, ಆಯಿತು (C.). In verbs with final ಇ and ಎ it is added directly to this ಇ and ಎ (or rather to short P. ps. of that form, which may be inferred from the common short P. ps. with final ಅ and ಉ), *e. g.* ಉರುಳಿಯಿತು, ಬಡಿಯಿತು, ಹರುಳಿಯಿತು, ಬೆಳೆಯಿತು (C.), which forms are vulgarly contracted into ಉರುಳೀತು (see Prv. s. ತಿರುಳು), ಬಡೀತು (see Prv. s. ಇದ್ದು), ಹರುಳೀತು (see Prv. s. ತೇಗು 3), ಬೆಳೀತು (see Prv. s. ತೊಣ್ಣೆ); see ಈ 5, No. 2. **2**, another form of the pronoun ಇದು, *e. g.* ಬಳ್ಳಿತು, ತಳ್ಳಿತು, ತೋರಿತು, ದೊಡ್ಡಿತು, ಮೆಲ್ಲಿತು, etc. (see ತು 1, No. 2).

ಇತು itu. ನಿಶ್ಚಯ, and ಬೇಱು, ಬೇಱಿಪ್ಪುದು (Nn. 164).

ಇತ್ತ itta. = ಇತ್ತಲ್ (Šmd. 145), ಇತ್ತಲು, ಇತ್ಲು. This side; on this side; in this direction, part or place; to this side; this time; after this, hereafter; further. Declension: ಇತ್ತಣ, ಇತ್ತಣಿಂ (Šmd. 135). ಅತ್ತ ಇತ್ತ ಉತ್ತ ಎತ್ತಂ ಸಾರ್ವರ್ ಇನ್ನು ಅಹಿತರ್ಕಳ್ (145). See Bp. 3, 66; 14, 24; 40, 12; Rsv. 5, 119; Bh. 2, 13, 23 (ಇತ್ತಣ); J. 11, 26; 12, 10; 17, 44; 30, 42; 31, 26. ಇತ್ತಿನ್ದ ಅತ್ತ, ಅತ್ತಿನ್ದ ಇತ್ತ ಹಾರಾಡುವ ಹಕ್ಕೀ ನೋಡು! (B. 2, 5). ಅತ್ತಿನ್ದ ಇತ್ತ, ಇತ್ತಿನ್ದ ಅತ್ತ ತಿರುಗಾಡಿ (B. 4, 43). — ಇತ್ತ ಅತ್ತ. From this side to that side, to and fro. ಇತ್ತ ಅತ್ತ ಹಾರಾಡುತ್ತ (B. 3, 68). — ಇತ್ತ ಕಡೆ. This side; to this side; to this place; in this direction (B. 3, 113. 123). ಇತ್ತ ಕಡೆಗೆ (B. 5, 122). 2, hereafter (C.). — ಇತ್ತಣಂ. (Šmd. 136). A man of this direction, place or time. — ಇತ್ತತ್ತಲ್. -ಅತ್ತಲ್. On both sides (J. 28, 48). — ಇತ್ತಿತ್ತ. -ಇತ್ತ. rep. This side, this side, *i. e.* nearer, quite close by one. ಇತ್ತಿತ್ತ ಬಾ! ಅನ್ದರೆ ಇದ್ದ ಮನೆಯ ಕಿತ್ತು ಕೊಣ್ಡ.— ಇತ್ತಿತ್ತ ಬಾ! ಅನ್ದರೆ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಹತ್ತಿ ಕೊಣ್ಡ (Prvs.). 2, in course of time (B. 3, 12. 57. 64; 4, 68). — ಇತ್ತಿತ್ತಲ್. -ಇತ್ತಲ್. = ಇತ್ತಿತ್ತ No. 2 (B. 4, 28).

ಇತ್ತಲ್ itta-al. (Šmd. 145). = ಇತ್ತ, etc. See Bp. 30, 14; J. 2, 45; 14, 4. 24; 23, 50.

ಇತ್ತಲು ittalu. = ಇತ್ತಲ್, etc. (C.; Bp. 31, 29; Bh. 1, 10, 33; J. 10, 31). — ಇತ್ತಲಾಗಿ. -ಆಗಿ. To this side, this way (C.). 2, hereafter, afterwards (B. 4, 19. 28. 55. 196. 207). — ಇತ್ತಲಾಗೆ. -ಆಗೆ. = ಇತ್ತಲಾಗಿ. (S. Mhr.). — ಇತ್ತಲಿನ್ದತ್ತ. -ಅತ್ತ. From this side to that side. ಇತ್ತಲಿನ್ದತ್ತ ಅತ್ತಲಿನ್ದಿತ್ತ . . ಓಡ್ಯಾಡಿ (B. 3, 80).

ಇತ್ತಾಳೆ ittâḷĕ. = ಹಿತ್ತಾಳೆ. (My.).

ಇತ್ತಿ itti. = ಇತಿ. See ಕೊಲ್ಲಟಗಿತ್ತಿ, ಕೋಮಟಗಿತ್ತಿ, ಗವಳಗಿತ್ತಿ, ಗಾಣಗಿತ್ತಿ, ನಟ್ಟವಗಿತ್ತಿ, ನಾಡಿಗಿತ್ತಿ, ಮುದಲಿಗಿತ್ತಿ. *Cf.* the wrong ಗಿತ್ತಿ.

ಇತ್ತಿಲ್ಲೆ ittillĕ. Written information, especially as furnished to government (My.; Mhr. ಇತಲ್ಲಾ).

ಇತ್ತು ittu. 1. = ಇತು, etc. (Šmd. 265), *e. g.* ಅಲ್ಲಾಡಿತ್ತು, ಓಡಿತ್ತು (266), ಒದವಿತ್ತು (64);—ಬಳ್ಳಿತ್ತು, ಕೂರಿತ್ತು, ತೋರಿತ್ತು, etc.

ಇತ್ತು ittu. 2. (fr. ಇರ್ 1, to be). = ಇರ್ದುದು, ಇರ್ದತ್ತು. It was (C.). ನನಗೆ ಸಂಶಯವಿತ್ತೇ ಇತ್ತು (B. 4, 197).

ಇತ್ತು ittu. 3. P. p. of ಈ 9. Having given, etc.

ಇತ್ಥಂ ittham. *In this manner, thus.*

ಇತ್ಯರ್ಥ iti-artha. The sum and substance; the whole matter (Mhr.);—settlement, adjustment, decision (My.).

ಇತ್ಯಾದಿ iti-âdi. *And so on.* ಇತ್ಯಾದಿಗಳು (Si. 327).

ಇತ್ಲು itlu. = ಇತ್ತಲ್, etc. — ಇತ್ಲಾಗಿ. = ಇತ್ತಲಾಗಿ. (C.). — ಇತ್ಲಾಗೆ. = ಇತ್ತಲಾಗೆ. (S. Mhr.).

ಇತ್ವ itva. The letter ಇ (Šmd. 200. 215. 246. 249. 278. 352).

ಇತ್ವರ itvara. Going; a traveller. 2, poor, indigent. 3, low, vile. 4, deficiency, want (My.).

ಇತ್ವರಿ itvari. *An unchaste woman.*

ಇತ್ವವೃತ್ತಿ itva-vritti. The state of being an ಇ (Šmd. 354).

ಇತ್ವಾನ್ತ itva-anta. A term with final ಇ (Šmd. 103).

ಇದ್ id. = ಇರ್, etc. Two. — ಇದ್ದುಗೆ. Two dugĕs, in playing (Bp. 43, 5). — ಇದ್ದೆಸೆ. = ಇರ್ದೆಸೆ. Both directions or sides; on both sides (ಉಭಯತಸ್, ಅಭಿತಸ್ Nr.). ಹದಗಿನ ಇದ್ದೆಸೆ (ಪುಲಿಂಗ, ಮುಂಗ Mr. 408). ಇದ್ದೆಸೆಗೆ (Bp. 32, 34). — ಇದ್ದೊಱೆ. -ತೊಱೆ. A river with two arms (Bp. 32, 32).

ಇದ idu-a14. = ಇದಾ, (ಇದೆ 1, ಇದೋ). Lo! see here! (S. Mhr.; Bp. 48, 28).

ಇದಕೊ idu-akŏ. = ಇದ, etc., ಇದುಕೋ. (J. 16, 25; Dp. 165; My.).

ಇದನ್ತ i-d-anta. A term with final ಇ (Šmd. 203).

ಇದನ್ದೇವ idam-dêva. (Šmd. 100). This god or master.

ಇದನ್ನಿಮಿತ್ತ idam-nimitta. (Šmd. 100). On account of this.

ಇದಮ್ idam. (Šmd. 100). This.

ಇದರು idaru. -ರ್. = ಇದಿರ್, etc. (C.). — ಇದರು ನೋಡು. To look straight at a person, etc., *e. g.* ಅವನ ಇದರು ನೋಡು (C.). 2, to expect (My.). — ಇದರು ಮಾಡಿಸು. = ಇದುರು-. (S. Mhr.).

ಇದಾ idu-â5. = ಇದ. (S. Mhr.; Prll. 3, 29; T., Tu. ಇನ್ದಾ).

ಇದಾನೆ idânĕ. (fr. ಇರ್ದಪನು or ಇರ್ದಹನು-ಎ 3). = ಇದ್ದಾನೆ. He is (My.). ಇದಾಳೆ, she is (My.). Plural ಇದಾರೆ, they are (Čd. 14. 192. 193. 194. 195. 197. 203).

Digitized by Google

ಇದಾನೀಮ್ idânîm. *Now, at present.*

ಇದಿಗೋ idu-igô. = ಇದರೊ. (C.; Tĕ.).

ಇದಿರ್ idir. = ಇದಿರು, ಇದಿರು, ಇದುರು, ಎದರು, ಎದಿರ್, ಎದುರ್, ಎದುರು. That which is opposite; the front; in front; that is hostile; opposition (ಮುನ್ತೆ Šmd. 53; ಪರ 62. 65. 70. 274; ಮುನ್ದೆ 53. 69. 71. 129. 223 Cm.; ಅಗ್ರ Mr. 516; Nn. 82; ಅಗ್ರತಸ್, ಪುರತಸ್, ಪುರಸ್, ಪುರಸ್ತಾತ್ Nr.; ಮೊದಲು Šm. 117; T. ಎದಿರ್; Tĕ., Tu. ಎದುರು). ಇದಿರೊಳ್ ಪಣ್ತ ಅರಪೆ (Šmd. I). ಇದಿರ (274). ಇದಿರಿನೊಳ್ (Šm. 117). ಇದಿರಿನಲ್ಲಿ (Nn. 82). ಇದಿರಲಿ (Bh. 2, 13, 45). ಇದಿರಲ್ಲಿ (Šmd. 192 Cm.). ಇದಿರೆ (Bp. 55, 42). ಇದಿರೆ ನಿಲ್ (J. 11, 11). ಇದಿರಂ ಬಗೆಯದವಂ (ಅದುಷ್ಟ Mr. 237). See Bp. 14, 24; 60, 29; Rśv. 13, 87. — ಇದಿರಯ್. -ಅಯ್. To go or come to meet (Bp. 37, 70). — ಇದಿರಾಗು. -ಆಗು. To become opposite or facing, to be with the face towards, to face, to go towards (in a friendly or hostile manner). ಸರೇಘಮ್ ಇದಿರಾಗೆ (Šmd. 71). ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಇದಿರಾಗಿ ಎದ್ದುವುದು (ಅಭ್ಯುತ್ಥಾನ, ಗೌರವ Nr.). ಕನಸ್ಸು, ಇದಿರಾಗಿ (Bp. 61, 39). ಅವನಾನೊಬ್ಬನು ಹಗೆಯ ಗೆಲಲು ಸಮರ್ಥನಾಗಿ ಇದಿರಾಗಿ ನಡೆದಾನು, ಆತನು ಅಥಮಿತ್ರ್ಯ, etc. ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಅವನ ಇದಿರಾಗಿ ನಡೆ ತನ್ದು (Bh. 2, 4, 7). ಪಥದೊಳ್ ಇದಿರಾಗಿ ಬನ್ದು (J. 31, 28). ಇದಿರಾಗ ಬನ್ದು, ಆರತಿಯನ್ ಎತ್ತಿ (31, 31). ಇದಿರಾದವರಂ (Č. Bp. 11, 11). ಬನ್ದು, ತಾವು ಇದಿರಾಗಿ, ಕುಸ್ತೀನನ್ದನರ ಪೊಗಿಸಿದರು (Bh. 1, 8, 83). See J. 11, 7; 13, 21; 14, 8. 24. 28; 16, 11; 25, 15; 7, 57. — ಇದಿರಾನ್. -ಆನ್. To oppose (Bp. 21, 38. 40; J. 2, 39. 41; 8, 35). — ಇದಿರಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To put in front, opposite, etc.;—to oppose (J. 5, 29; 6, 35). — ಇದಿರಿಡು. -ಇಡು. = ಇದಿರಿಕ್ಕು. (J. 4, 29). — ಇದಿರಿರ್. -ರು. -ಇರ್. To be in front or opposite (Šmd. 53. 192. 203. 223); to be hostile (see s. ಪರರಾಷ್ಟ್ರ). — ಇದಿರುತ್ತರ. -ಉತ್ತರ. A repugnant answer, contradiction (J. 6, 26; My.). — ಇದಿರೆತ್ತು. -ಎತ್ತು. To commence the onset (Abh. P. 10, 20). — ಇದಿರೇರಿಸು. -ಏರಿಸು. To cause to ascend what is opposite (Rśv. 6, after 11; 13, 82). — ಇದಿರೇರು. -ಏರು. To rise or go successfully against a current of water, a strong wind, etc. (Bp. 50, 38). — ಇದಿರೇಳ್. -ಏಳ್. -ಏಳು. To rise or stand up in front of or before (Bp. 4, 66; 5, 61; Rśv. 4, 45; Č. Bp. 47, 16; J. 16, 24; 17, 31). ಇದಿರೆದ್ದು ಕಾಸಿ ಕೊಳುಹ (ಅಭಿಹಾರ, ಅಭಿಗ್ರಹಣ Nr.). ಇದಿರೆದ್ದು ಕಾದುಹ (ಅಭಿಯೋಗ, etc. Nr.). ಇದಿರೇಳ್ವುದು (ಅಭ್ಯುತ್ಥಾನ, ಗೌರವ Hlà.). 2, to stand erect, as hair. ನವಿರ್ ಇದಿರೆರ್ದುದ ತನುವಿನೊಳ್ ಪರಿರಾಜಿಸಲು (Râghe. 17, 64). — ಇದಿರೇಳುಹ. -ಏಳುಹ. Rising up to meet or face, setting about (ಪ್ರತ್ಯುತ್ಕ್ರಮ, ಪ್ರಯೋಗ Nr.). — ಇದಿರೊಡ್ಡಣ. -ಒಡ್ಡಣ. The hostile army (Abh. P. 10, 19). — ಇದಿರೊಡ್ಡು. -ಒಡ್ಡು. To raise obstacles; to oppose (My.). — ಇದಿರೊನ್ದು. -ಬನ್ದು. To come to meet out of respect or love (Bp. 31, 29). — ಇದಿರ್ಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. ಇದಿರ್ಗೊಳ್ಳು. To come to meet out of respect or love. ಶಿವನನ್ ಅವನ್ ಇದಿರ್ಗೊಣ್ಡಂ (Rśv. 13, 50). ಪಾರ್ಥನನ್ ಇದಿರ್ಗೊಳ್ವ ಸಮ್ಭ್ರಮದೊಳು (J. 33, 19). See Grj. 4, 8; Bp. 4, 5; 5, 11; Rśv. 6, after 137; J. 2, 47; 4, 66; 7, 17. 22; 9, 21; 24, 71; 27, 28; 29. 44; 33, 22. — ಇದಿರ್ಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To cause to come to meet (J. 29, 10). — ಇದಿರ್ವರ್. -ರು. -ಬರ್. To come to meet, to come and meet, out of respect or love. ಇದಿರ್ವರ್ಪ ಪ್ರೇಮಮ್ ಅಪ್ಪಿ ಕೊಣ್ಡಂ (Šmd. 294). See Bp. 53, 21; 57, 60; Rśv. 4, 14; J. 28, 59; 29, 32; 30, 48. 2, to come or go successfully against a current of water, etc. (Bp. 50, 40).

ಇದಿರಿಸು idirisu. = ಇದಿರ್ಚು, etc. (My.).

ಇದಿರು idiru. = ಇದಿರ್, etc. — ಇದಿರುಂಬರ್. -ಉಂಬರ್. = ಇದಿರುವರ್. (Bp. 43, 72). — ಇದಿರುವರ್. -ಬರ್. = ಇದಿರ್ವರ್. (Bp. 27, 74). — ಇದಿರುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. = ಇದಿರ್ಗೊಳ್. (Bp. 24, 42; 53, 24). — ಇದಿರು ಮಲೆ. To fight against, to oppose (Bp. 61, 32).

ಇದಿರ್ಚು idirču. = ಇದಿರಿಸು, ಎದರಿಸು, ಎದಿರಿಸು, ಎದುರಿಸು. To face (generally in a hostile manner); to oppose, to withstand; to come into hostile contact (ನೋಳ್ಪ Kk. 87). ಇದಿರ್ಚಿ ನಡೆದಂ (ನೋಳ್ಪದಂ Šmd. II). ರಥಂ ರಥಂಗಳೊಡನೆ ಇದಿರ್ಚಿದುವು ಆಗಳ್ (Abh. P. 13, 68). See Grj. 6, 76; 10, 74; Rśv. 6, after 11; 13, after 83; 13, 85. 88. — ಇದಿರ್ಚಿದಿರ್ಚು. rep. (Šmd. 231; Rśv. 5, 121).

ಇದು idu. (= ಇತು, etc.), ಇನ್ 3. Proximate demonstrative pronoun neuter (Šmd. 96. 111): this, it. ಅದು ಇದು ಉದು (97). ಆಳ್ ಇವಂ, ಆಳ್ ಇದು (109). ಓಪಾಳಿ ಇವಂ, ಓಪಾಳಿ ಇದು (111). ಇದು ಕಳತ್ರಂ, ಇದು ಜನಂ, ಇದು ಲೋಕಂ, ಇದು ಅಪತ್ಯಂ (187). ಇದು ಪೂರ್ವಪ್ರಕರಣಂ (61). ಈ is used as a substitute of ಇದು when it is an adjective pronoun (169. 202). Some examples wherein ಈ may be substituted for ಇದು, are *e. g.* ಇದು ಉತ್ಸಹಂ (J. 31, 29), ಇದು ಕಾರಣ (Bp. 27, 75; 33, 5; 43, 61), ಇದು ದಿವಸ (41, 12), ಇದು ನಿಮಿತ್ತಂ (2, 9; 3, 29; 22, 65; 23, 42), ಇದು ಮೇರೆ (B. 2, 36), ಇದೇ ಮೇರೆ (B. 3, 60), ಇದೇ ಈಗ (= ಈ ಈಗಲೇ, even this moment, B. 4, 136. 138), ಇದು ಪರಿಯಿಗೆ (Sl. 403), ಇದು ಪರಿಯಿಗೂ (403. 407), ಇದು ಪರಿಗೆ (B. 4, 198). ಬಾಲಕವಧಮ್ ಇದಂ (Rśv. 13, 99).—ಅದುಎದುವುದುವೆಮ್ಬ ಇದರ ಅನ್ತ್ಯದ ಉಕಾರಂ (Šmd. 181). ಇದುವುಂ (13). ಇದುವೆ (117; Bp. 1, 59; 2, 36; 3, 83; 39, 65; 41, 8; 47, 5). ಇದುವೆನುತ (Bp. 41, 19). ಇದೆ (Bp. 41, 19; Rśv. 13, 45). ಇದೇ (Si. 442). ಇದಾರ ಆಳ್ ಇವಂ? (Bp. 47, 33). Declension (Šmd. 134. 135): ಇದಂ (3. 181; Rśv. 13, after 96), ಇದ (Bp. 27, 24), ಇದನು, ಇದನ್ನು (C.); ಇದರ (C.), ಇದರೊಳ್ (Šmd. 61. 298); ಇದರ್ಕೆ (135), ಇದಕ್ಕೆ (C.), ಇದಕೆ (C.; Bp. 24, 70; 40, 30; Kk. 3); — ಅವು, ಇವು, ಉವು (Šmd. 117), ಇವು (117. 113; C.), ಇವುಗಳು (C.; Si. 330); ಇವಂ (Šmd. 41. 42), ಇವನು, ಇವನ್ನು, ಇವುಗಳನ್ನು (C.); ಇವರ (Šmd. 109. 179. 185), ಇವುಗಳ (C.), ಇವರೊಳ್ (Šmd. 24. 37. 392), ಇವರಲ್ಲಿ (235 Cm.), ಇವುಗಳಲ್ಲಿ (C.); ಇವರ್ಕೆ (Šmd. 191), ಇವಕ್ಕೆ, ಇವಕೆ, ಇವುಗಳಿಗೆ (C.).—ಇದೊನ್ದು ಸಾರಿ (B. 4, 45). ಒಳ್ಳೆಯನ್ ಇರದ ಊರು, ಕಳ್ಳನ ಒಡನಾಟವೂ, ಸುಳ್ಳನ ಮಾತು, ಇವು ಮೂರು ಕೆಸರೊಳಗೆ ಮುಳ್ಳು ತುಳಿದನ್ತೆ (Sp.). ಇವೆರಡುಂ (Bp. 22, 64). ಇವೆರ್ದು (= ಇವೆರಡು, B. 5, 74). ಇವೇ ಕಾರಣಗಳನ್ದ (= ಈ ಕಾರಣಗಳನ್ದಲೇ, 5, 170). — ಇದು ತಾನ್. -ನು. Even this. ಲಿಂಗಾರ್ಚನಕ್ಕೆ ಇದು ತಾನ್ ಅವಸರಂ (Bp. 47, 55; My.).

ಇದುಕೊ idu-kŏ. = ಇದರೊ. (My.).

ಇದುಗೊ idu-gŏ. = ಇದುಕೊ. (My.).

ಇದುರು iduru. = ಇದಿರ್, etc. (My.). — ಇದುರುವಾದಿ. A contradicter (My.). 2, a defendant (in law, My.). — ಇದುರುವಾದಿಸು. = ಇದರು-. To contradict (My.). 2, to plead as a defendant, to contend (My.).

ಇದೆ idu-ĕ3. 1. (ಇದೇ). = ಇದ, ಇದಾ. Lo! see here! just now! (C.; Tĕ.; Bp. 5, 11; 24, 59; 29, 8. 30; 31, 7;

Digitized by Google

39, 40; 45, 37; 47, 42; 48, 8; 51, 80; 53, 25; 55, 30; 57, 62; 59, 3. 10; J. 2, 46; B. 2, 7).

ಇದೆ idĕ. 2. (fr. ಇರುದು-ಎ3; *cf.* ಅದೆ4). It certainly is, it is, there is, is (C.). See *e. g.* Bp. 5, 57; 16, 5; 17, 2; 29, 5. ಮಾಸಿ ಇದೆ, ಆಗಿ ಇದೆ (B. 1, 6); ಉಕ್ಕಾಗಿ ಅದೆ (2, 20); ಬಿಟಿಕೆಗೊಣ್ಡು ಇದೆ (Si. 19); ಪಡೆದು ಇದೆ (53). 2, ಇದೆ is used to form the third person singular neuter of the present (C.). ಉಬ್ಬರಿಸುತ್ತಲಿದೆ (Bp. 15, 22), ಉಬ್ಬುತ್ತಲಿದೆ (15, 28), ಗುಡುಗುಡಿಸುತ್ತಿದೆ (18, 40), ಸುರಿವುತಿದೆ (18, 51; see also 24, 42; 31, 27; 56, 30; 59, 1). ಕೆಮ್ಮು ಮೂಡುತ್ತ ಇದೆ, etc. (Rsv. 13, 45). ತಿರುಗುತಿದೆ (J. 3, 24). See its plural ಇವೆ.

ಇದೋ idu-ŏ3. = ಇದಾ, etc. (ಅಹೋ Mr. 536; C.; T.).

ಇದ್ದಲ್ iddal. ಇದ್ದಲು. = ಇಜ್ಜಲು, ಇದ್ದಲಿ. Charcoal (My.; T. ಇರುನ್ದು, ಇರುನ್ದೈ, M. ಇರುನ್ನಲ್). ಚಾರುಚನ್ದ್ರೋತ್ಪಲ ರಚಿತಸೋಪಾನರತುನಾವಳಿಯ ರಾಶಿಗಳ್ ಇದ್ದಲಾದವು ಬಿದ್ದ ಕಿಡಿಗಳಿ (Bh. 1, 20, 54). ಇದ್ದಲು ಮಸಿಯನ್ತಾ ಮೆಯ್ಯು ಉಜ್ಜ ಉಜ್ಜ ತೊಳದರೂ ಇದ್ದ ರೂಪವಲ್ಲದೇ ಪ್ರತಿರೂಪವಾಗದು (Prv.). See ಪಾವಿದ್ದಲ್.

ಇದ್ದಲಿ iddali. = ಇದ್ದಲ್. (C.; ಅಂಗಾರ Si. 308). ಇದ್ದಲೀ ಬಣ್ಣ (B. 1, 4).

ಇದ್ದಾನು iddânu. The common form of ಇದ್ಧಾನು. He may be, he perhaps is, (he is likely to be; C.). Conjugation: ಇದ್ದೇನು, ಇದ್ದೀ (B. 2, 47), ಇದ್ದಾಳು, ಇದ್ದೀತು (B. 3, 54), etc.

ಇದ್ದಾನೆ iddânu-ĕ3. = ಇದ್ಧಾನೆ, q. v. (C.). *Cf.* ಈದಿ = ಇದ್ದಿ, *i. e.* ಇದ್ಧಿ.

ಇದ್ದು iddu. = ಇರ್ದು. P. p. of ಇರು 1, to be. ಹೆತ್ತವಳ್ ಇದ್ದ ಮನೆ (ಅರಿಷ್ಟ, ಸೂತಿಕಾಗೃಹ Nr.). ಇದ್ದನ್ತೆ (Bp. 58, 56; 60, 25). ಇದ್ದ ಊರ ಹಗೆ ಸಲ್ಲ, ಕದ್ದು ಕೊಮ್ಬುವರ ನೆರೆ ಸಲ್ಲ.— ಇದ್ದ ತಂಗಳು ನನಗೆ ಇಕ್ಕು, ನಿನಗೆ ಎಲ್ಲಿಗೂ ಹಸಿವಿಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.— ಇದ್ದದ್ದು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಕಲಿತ ಬುದ್ಧಿ ಅಲ್ಲಾ.— ಇದ್ದದ್ದೂ ಹೋಯ್ತು ಮದ್ದಿನ ಗುಣ.— ಇದ್ದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೂಟಿಲ್ಲ; ಮತ್ತೊನ್ದು ಕೊಡೋ, ಶಿವರಾಯ!— ಇದ್ದ ಮತಿ ಹಾಟಿತೋ, ಸಿದ್ಧಿಗನೇತ?— ಇದ್ದ ಮನೆ ಬಿದ್ದು ಹೋದರೆ ಗೆದ್ದು ಕೊಣ್ಡ ರಾವುತ.— ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಇರುವದಿಲ್ಲ, ಬಿದ್ದ ಗೋಡೆ ಹಾಕುವದಿಲ್ಲ.— ಇದ್ದವರು ಇದ್ದ ಹಾಗೆ (ಉಟಿದರು), ಸಿದ್ದಾದೇವಿಗೆ ಸಿಡಿಲು ಬಡೀತು.— ಇದ್ದವರು ಮೂವರು, ಕದ್ದವರು ಯಾರು? (Prvs.). ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇತರ ಸೌಖ್ಯಗಳು ಇದ್ದೂ ಇಲ್ಲದ ಹಾಗೇ ಸರಿ (B. 4, 24). By means of ಇದ್ದು a subjunctive mood is formed, *e. g.* ಮರದ ಮೇಲಿನ್ದ ಬಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಸತ್ತು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಿ, if thou hadst fallen from the tree, thou woudst have died (B. 1, 9). See further B. 1, 20. 21; B. 2, 24. 40; B. 3, 19. — ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ. Just as it was, just as they were, etc. (C.; B. 3, 44). 2, without an apparent cause (C.). — ಇದ್ದಿದ್ದು. rep. (Bp. 47, 7. 18). — ಇದ್ದೇ ಇರು. To exist indeed or certainly, etc. (C.; B. 5, 227).

ಇದ್ಧಾನು iddhânu. = ಇರ್ದಪನು or ಇರ್ದಹನು, ಇದ್ದಾನು, q. v. In opposition to ಇದ್ಧಾನೆ (see ಅದಾನು) this term means "he perhaps is", etc.

ಇದ್ಧಾನೆ iddhânu-ĕ3. = ಇದಾನೆ, ಇದ್ದಾನೆ. He is indeed, he certainly is, he is (C.; B. 2, 24. 34). Conjugation: ಇದ್ಧೇನೆ, I am; ಇದ್ಧೀ or ಇದ್ಧಿ, thou art; ಇದ್ಧಾಳೆ, she is (B. 2, 7; 4, 137); ಇದೆ, it is; ಇದ್ಧೇವೆ, we are; ಇದ್ಧೀರಿ, you are (B. 1, 15); ಇದ್ಧಾರೆ, they are; ಇದ್ಧಾವೆ, they are (B. 3, 58. 69, or ಇವೆ).

ಇಧ್ idh. Kindling; blazing. See ಸಮಿಧ್.

ಇಧ್ಮ idhma. *Fuel.*

ಇಧ್ರ idhra. One who kindles. See ಅಗ್ನೀಧ್ರ.

ಇನ್ in. 1. = ಇರ್, etc. Two. — ಇನ್ನೂಱಾ ಅಯ್ವತ್ತು. Two hundred and fifty (B. 4, 159). — ಇನ್ನೂಱು. Two hundred (C.).

ಇನ್ in. 2. = ಇಂ (ಇಜ಼್), etc. Sweetness, etc. — ಇನ್ದುಟಿ. -ತುಟಿ (Šmd. 214, or ಈನ್ದುಟಿ). A sweet lip. — ಇನ್ದೋಳ್. -ತೋಳ್. (Šmd. 143. 214, or ಈನ್ದೋಳ್). A nice arm. — ಇನ್ನುಣಿಸು. -ನ್-ಉಣಿಸು. (Šmd. 214). A sweet meal.

ಇನ್ in. 3. = ಇದು. — ಇನ್ತನಕ. Till now (My.).

ಇನ ina. *A master, a lord, a king* (ಭೂಕಾನ್ತ, ಅರಸು Nn. 120). 2, *a wealthy or powerful man.* 3, *the sun* (ಭಾನು, ಸೂರ್ಯ 120). 4, the universal soul (ಪರಮಾತ್ಮ 120). 5, a husband (G.). 6, N. of a metrical foot (Čh.).

ಇನಂ inam̂. = (ಇನೆಗಂ), ಇನ್ನಂ2. That (this) time, at the time when (Šmd. 293); so long as; till. See Šmd. 294. 295. 64. 79. 81. 135. 136. 173. 259. 282; Rsv. 6, after 32; 6, 34; 6, after 116; J. 28, 20; Abh. P. 13, 75; Bhn. 2. *Cf.* ಅನ್ನ 2.

ಇನಕುಮಾರ ina-kumâra. Saturn (My.). 2, Yama (My.). 3, Sugrîva (My.). 4, Karṇa (My.).

ಇನಕುಲ ina-kula. The family or race of the sun, the solar race of kings (Šmd. 275; Bp. 50, 17).

ಇನಜ ina-ja. = ಇನಕುಮಾರ. Yama (Bp. 46, 78). 2, Karṇa (J. 2, 40).

ಇನಜಾತ ina-jâta. Yama (Mr. 49).

ಇನತನುಜ ina-tanuja. = ಇನಕುಮಾರ. (My.).

ಇನರಿಪು ina-ripu. Râhu (Mr. 39).

ಇನವಿರಹಿಣಿ ina-virahiṇi. She who is separated from her master or husband (Rsv. 11, 10).

ಇನಾಗಮ in-âgama. The augment ಇಂ (Šmd. 132. 133).

ಇನಾನ್ವಯ ina-anvaya. = ಇನಕುಲ. (Rsv. 4, 5).

ಇನಾಮ inâma. = ಇನಾಮು. (B. 5, 185; Mhr., H.).

ಇನಾಮತಿ inâmati. Land assigned either in favour or charity, or compensation of the duties of hereditary officers (My.; H.).

ಇನಾಮು inâmu. = ಇನಾಮ. A grant in perpetuity without conditions; a grant in general; a present, a gift (C.).

ಇನಾಮುದಾರ inâmu-dâra. A holder of an inâm (C.; Mhr.).

ಇನಾಯತು inâyatu. Favour, grace: a grant from a superior (My.; Br.; Mhr., H.). ಇನಾಯತುನಾಮೆ, a letter of favour (My.; Mhr.).

ಇನಿ ini. = ಇನ್1. Sweetness; pleasantness, charm, loveliness. — ಇನಿದು. (Šmd. 95. 110). That is sweet, etc. (ಇಷ್ಟ Čt. I, 52). 2, ambrosia (ಅಮರ್ದು, ಸೊದೆ, ಅಮೃತ Kk. 10*a*). ಇನಿದು ಅಪ್ಪ ಧ್ವನಿ (ಕಲ Hlâ.). ಇನಿದಂ ನುಡಿವವ (ಶ್ಲಕ್ಷ್ಣ, etc. Hlâ.). ಪೂಗಳ ಇನಿದು (ಮಕರನ್ದ Mr. 108). See Šmd. 69; Čh. v. 16; Bp. 42, 25; 60, 49; Rsv. 2, 48. — ಇನಿದುಗಱೆ. -ಕಱೆ. To rain ambrosia (Rsv. 14, after 106). — ಇನಿಯಂ. -ಅಂ3. (Šmd. 110). = ಇನಿಯಂ. A beloved man; a husband. See

Digitized by Google

Śmd. 68. 73. 184; ನುಡಿವೆಣ್ಣೆನಿಯ. ಯಾವರಸವನ್ ಊಡಿದ ನಿಗ ಪದ ಒಳೆಗಳ, ಒಲಿಗಳ ಮಿಣ್ಣೆವೆಣ್ಣತಿಯರ್ ಇನಿಯರ್ಗೆ ಹರುಷಮಂ ಪುಟ್ಟಿಸುತೆ ನಡೆ ತನ್ದರು (Râghc. 17, 65). — ಇನಿಯರ್ವು. Plural of ಇನಿಯ. ಇನಿಯರ್ವು ವಿಷಯಸುಖಂ ನಂಜನ ಸವಿಪೋಲ್ (Šmd. 117). — ಇನಿಯಳ್. -ಅಳ್ 4. (Šmd. 110). A beloved woman; a wife (ಪ್ರಿಯತಮೆ Kk. 30; ನಲ್ಲಳ್, ಒವಳ್, ಕಾದಲೆ Šm. 74). — ಇನಿವಣ್. -ಪಣ್. A sweet ripe fruit (Šsv. 1, 18). — ಇನಿವಾತು. -ಮಾತು. A sweet or lovely word. See Rśv. 2, 35; 11, 165; 13, 104; J. 18, 20. — ಇನಿವಿರಿ. -ಬಿರಿ. Pleasantness, or welfare, to burst, separate, or go away: to become unpleasant (Abh. P. 7, 14; 10, after 51; 15, 79). — See ಇಂ (ಇಚ್).

ಇನಿತು initu. (= ಇನಿತುಟು), ಇನಿತ್ತು. ಇನಿಸು, (ಇಷ್ಟು, etc.). A proximate demonstrative noun and pronoun (Šmd. 121. 122. 243; Kk. 61; Tu. ಈತು). This much, this measure, etc. (see ಅನಿತು, of which it is the proximate form). ಇನಿತರಿಂ (Šmd. 135). ಇನಿತರೊಳ್ (Bp. 40, 24). ಇನಿತರೊಳಂ (Šmd. 160. 179). ಇನಿತು ಚಿನ್ತಿಸಲ್ ಏಕೆ? (Bh. 1, 8, 32). ಇನಿತಲ್ಲಮಂ (J. 3, 41). ಇನಿತೊನ್ದು (Šmd. 73; Rśv. 13, 27; cf. ಒನ್ದನಿತು). ಇನಿತಾದೊಡಂ (Bp. 58, 20). See Bp. 2, 34; ಒನ್ದನಿತು, ಅವದನಿತು. — ಇನಿತನೆಯ. -ಅನೆಯ. (Šmd. 243). Amounting to this much. — ಇನಿತನೆಯಂ. -ಅನೆಯಂ. (243). A man of so much (power, influence, rank, etc.) as this or these. — ಇನಿತಿನಿತು. rep. See Bp. 2, 34; 13, 13; 22, 66; 35, 26; 38, 38; 54, 57. — ಇನಿತು. -ಉ 9. All this or these. 2, although only so much as this, a little, a trifle. See Bp. 2, 18; 24, 61. 62; 28, 35; 43, 85; 45, 52; 48, 25; 57, 16. 80; 53, 51; 60, 49; Rśv. 8, 122. ಇನಿತನು = ಇನಿತುಮಂ (Bp. 8, 42). — ಇನಿತುಂ. -ಉಂ 1. All this or these (Šmd. 51). 2, a little. See Bp. 1, 56; 46, 60; 48, 5; 60, 31. ಇನಿತುಮಂ (Bp. 5, 29; 53, 37. 48; 61, 40), ಇನಿತುವಂ (61, 56), ಇನಿತುವುಂ (2, 43; 24, 70; 28, 4). — ಇನಿತುವುಂ. -ಉಂ 1. = ಇನಿತುಂ (Jns. 42, 12). — ಇನಿಬರ್. (Šmd. 122. 123). So many persons (as these). ನಿಮ್ಮನಿಬರಂ (Bp. 57, 80). ಎಮ್ಮನಿಬರನು (Bh. 1, 8, 57). See Bp. 39, 59. 61; 44, 39; 50, 51; 51, 52; 57, 80. ಇನಿಬರುಂ (58, 42).

ಇನಿತುಟು initutu. = ಇನ್ತುಟು. (J. 13, 19).

ಇನಿತ್ತು inittu. = ಇನಿತು. (Kâvy. I, 4, 33-38).

ಇನಿಬರ್ inibar. See s. ಇನಿತು.

ಇನಿಸು inisu. = ಇನಿತು. (My.). ಬಗೆಪೊಡಮ್ ಇನಿಸು ಇರ ಅದೆ (Šmd. 73). ಮಡಿಸೊನ್ದಿದ ಪುಲಿಯನ್ ಅಗಳ್ ಇನಿಸಂ ಪೋಲ್ಗುಂ (288). ಮತ್ತಂ ಇನಿಸಾನುಂ ಬೇಗದೊಳ್ (Lîlv. 3, after 2). ಇನಿಸಾನುಂ ಬೇಗಮ್ ಇರ್ದು (Rśv. 13, after 96). ಬಿನ್ನನೆಯು ಬಿನ್ನಗೆಯುಮ್ etc. ಎನ್ದು, ಮೌನಕೆ ಇನ್ತು ಇನಿಸು ಪೆಸರ್ ಅಕ್ಕುಂ (Kk. 50). See Čh. v. 60; Kâvy. III, 3, 35; Grj. 3, 77; Šsv. 1, 18.

ಇನು inu. = ಇನ್ನು. (Bp. 18, 88).

ಇನೆ inĕ. 1. = ಇನಿ. — ಇನೆಯಂ. = ಇನಿಯಂ. (Bp. 11, 47; 24, 8; 35, 25. 26; 42, 38; 44, 54; 47, 7. 49-53; J. 3, 13; 11, 18. 19; see ದಾಸವೆಣ್ಣೆನೆಯ). — ಇನೆಯಳ್. = ಇನಿಯಳ್. (Bp. 24, 8; 27, 61; 44, 54; J. 8, 24; 11, 12).

ಇನೆ inĕ. 2. = ಇನ್ನೆ. — ಇನೆಗಂ. -ಗಂ. = ಇನಂ q. v., ಇನ್ನೆಗಂ. (ಅವಧಾರ್ಯ Kk. 69). See Šmd. 293. 294. 295; Abh. P. 13, 60; Rśv. 13, after 96.

ಇಙ್ಕಾರ್ inkâr. = ಇಂಕಾರ್. (My.).

ಇನ್ತ im4-ta2. 1. = ಇನ್ತಾ 1, ಇನ್ಥ, ಇನ್ತಂ, ಇನ್ತವು, ಇನ್ತೆ. ತಾಯಿಗಿನ್ತ ಹಿತವನ್ತರು ಇಲ್ಲ, ಸಕ್ಕರೆಗಿನ್ತ ಸವಿ ಇಲ್ಲ.—ಆಕಾಶಕ್ಕಿನ್ತ ಎತ್ತರವಿಲ್ಲ, ಭೂಮಿಗಿನ್ತ ಅಗಲವಿಲ್ಲ (Prvs.). ಕುದುರೆಗಳಿಗಿನ್ತ ಕತ್ತೆಗಳೇ ಬೇಕು (B. 3, 49). (ಸಿಂಹಲದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ) ಮಳೆಗಾಲ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗಿನ್ತ ಹೆಚ್ಚು (B. 4, 205). ಅದಕ್ಕಿನ್ತಲೂ ದೇವಮಾನ ಎಂಟಪ್ಪು ಹೆಚ್ಚು (Si. 44). ಶತ್ರುವಿಗಿನ್ತಲೂ ತಾನು ಬೆಚ್ಚಿ ಇರುವಿಕೆ (263). ರಾತ್ರಿಕ್ಕಿನ್ತ (sic! S. Mhr.; B. 5, 253). *Cf.* ಅಕಿನ್ತ, ಅಕ್ಕಿನ್ತ, and see ಇಂ 4.

ಇನ್ತ inta. 2. = ಇನ್ಥ, etc. (B. 5, 53; My.). — ಇನ್ತವರು. -ಅವರು. Such people (B. 5, 10. 42. 95; My.).

ಇನ್ತಾ im4-tâ5. 1. = ಇನ್ತ 1, etc. ಇದಕ್ಕಿನ್ತಾ ಅದು ದೊಡ್ಡದು (My.). ಮುಂಚಿನಕ್ಕಿನ್ತಾ ಚನ್ನಾಗಿ (B. 5, 53). ಕೆಲಸದಕಿನ್ತಾ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ (5, 283). See ಅಕಿನ್ತಾ, ಅಕ್ಕಿನ್ತಾ, & a Prv. s. ಕಡಿ & ತಾಯಿ.

ಇನ್ತಾ intâ. 2. = ಇನ್ತ 2, etc. (My.). ಕೂಡಿದನ್ತಾ ದಣ್ಡು (B. 5, 51). ಇನ್ತಾ ಹೆಂಗಸರು (5, 55). ಇನ್ತಾ ಅವಸ್ಥೆ (5, 57).

ಇನ್ತಿ inti. (= ಇನ್ತು). Thus (C. at the end of letters, also ಇನ್ತೀ). ಇನ್ತಿ ಬಿನ್ನಹ (B. 4, 109), ಇನ್ತಿ ಸಲಾಮು, etc. (*Cf.* Sk. ಇತಿ?).

ಇನ್ತು intu. This manner; in this manner, thus, so; (such). (ಪ್ರಕಾರ Šmd. 399; ಹೀಂಗೆ 61. 65. 164 Cm.; C.). ಅನ್ತು, ಇನ್ತು, ಉನ್ತು, ಎನ್ತು (398. 399). See 44. 112. 181. 234. 384. ಭದ್ರ ಮನ್ದ ಮೃಗ ಎನ್ದು, ಇನ್ತು ಆನೆಗಳ್ ಮೂಱು ತೆಱನ್ ಅಕ್ಕುಂ (Hlâ.). ಹಲಮಲ್ಲದೆ ಶಕಟಮುಂ ಪೊಡಿರ್ ಅಱಿಯದ, ಶಕಟಮಲ್ಲದೆ ಹಲಮುಂ ಪೊಡಿರ್ ಅಱಿಯದ ಎನ್ದು, ಇನ್ತು ಏಕಧುರಮ್ ಅಹ ಎತ್ತಿನೊಳು ಏಕಧುರೀಣ, ಏಕಧುರ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಇನ್ತೀ ಪ್ರಕಾರ (ಇತಿ, ಪ್ರಕಾರ Nn. 93). ಇನ್ತೆನ್ದು ಬರೆದು (Rśv. 14, after 52; J. 31, 29). ಗಾಳೀ ಸೊಡರ್, ಪರಿಯುತ್ತಿಪ್ಪ ಮರೀಚಿಕಾಜಲ, ಜಲಾವರ್ತಾಕ್ಷರಮ್ ಇನ್ತುವುಂ ಸಿರಿ ಪುಲ್ಲಗ್ರದ ತುನ್ತುರಿಯ್! (Sś.). ಫಲವ ಕಣ್ಣನು ಇನ್ತುವು (Jns. 22, 31). ಇನ್ತೆನ್ (Bp. 40, 51; 41, 5; 44, 42). ಇನ್ತುಂ (10, 10). ಇನ್ತೂ (ಇನ್ತಿಷ್ಟು, ಎಲ್ಲಾ G.). See Prv. s. ಅನ್ತೂಇನ್ತೂ. — ಇನ್ತಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. Being of this kind or such as this; such (Bp. 39, 58; 43, 49). — ಇನ್ತಪ್ಪಂ. -ಅಪ್ಪಂ. A man who is of this kind, etc. (Šmd. 191. 192). — ಇನ್ತಹ. -ಅಹ. = ಇನ್ತಪ್ಪ, ಇನ್ಥ, etc. Being of this kind, etc. (Bp. 22, 62; 23, 31; 27, 21; 36, 16; 39, 58). — ಇನ್ತಹಂ. -ಅಹಂ. = ಇನ್ತಪ್ಪಂ, ಇನ್ಥಂ (Šmd. 192; ಇನ್ಥಂ Čt. II, 64). — ಇನ್ತಿನ್ತು. rep. (Grj. 5, 14). — ಇನ್ತಿಷ್ಟು. -ಇಷ್ಟು. So and so much, so and so many (C.). ಇನ್ತಿಷ್ಟು ತೋಟಗಳ ತಂಗಿಗಳನ್ನು ತನ್ದು ಕೊಟ್ಟವರು ಇನ್ತಿಷ್ಟು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಾಗು ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು (B. 2, 19). 2, -ಉ 9, all (C.; ಎಲ್ಲಾ G.). ಇನ್ತಿಷ್ಟರು, all persons (C.). 3, very much or many (My.).

ಇನ್ತುಟು intutu. = ಇನಿತು, ಇನಿತುಟು, ಇಷ್ಟು, etc. This much, etc. ಇನ್ತುಟು ಅನೆ, ಇನ್ತುಟು ಕುದುರೆ (Šmd. 169). ಇನ್ತುಟುಕಾಗಿ, for so much, for such a trifle (Bp. 40, 72). See Rśv. 14, 51; *cf.* ಅನ್ತುಟು, etc. — ಇನ್ತುಟು. -ಉ 9. Although so much (Bp. 17, 9). 2, a little. ಮುಂಗನ ಕೃತಿಯನ್ ಇನ್ತುಟು ಉದ್ಧರಿಸಿ, ತಿರ್ದುಗೆ ಕೃಪೆಯೊಳು (Mr. 2). — ಇನ್ತುಟುಂ. -ಉಂ 1. A little (Bp. 49, 22).

ಇನ್ಥ intha. = ಇನ್ತ 2, ಇನ್ತಾ 2, ಇನ್ತಹ. ಇನ್ಥಾ. A corrupted common form of ಇನ್ತಹ, q. v. (s. ಇನ್ತು). ನಿನ್ನನ್ಥ ಗೆಳೆಯರು (B. 1, 8). — ಇನ್ಥವನು. Such a man (B. 5, 291). ಇನ್ಥವರು (2, 8; Si. 108). — ಇನ್ಥವಳು. Such a woman (B. 5, 291). — ಇನ್ಥಾತಂ. = ಇನ್ಥವನು. (Bp. 54, 57). — ಇನ್ಥಿನ್ಥ. rep. Such and such (B. 2, 19). ಇನ್ಥಿನ್ಥ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಇಷ್ಟಿಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡ ಬೇಕು (3, 88).

Digitized by Google

ಇನ್ಥಾ inthâ. = ಇನ್ಥ, etc. ಇನ್ಥಾ ಹಣ್ಣು ಹಮ್ಪಲಗಳು (B. 1, 8). ನೀನು ನನಗೆ ಇನ್ಥಾ ಮಾತು ಕಲಿಸ ಬೇಡ! (3, 78). ಇನ್ಥಾ ನಡತೆ (5, 83). ಇನ್ಥಾ ನೇಮಗಳು (5, 95).

ಇನ್ದ im⁴-da2. = ಇನ್ತ 1, etc. ಆ ಹೆಮ್ಮೆ ಬಹು ದಿವಸದಿನ್ದ ಇತ್ತು (B. 2, 12). See also 3, 77, ಮರನಿನ್ದ, etc. (s. ನ 2, No. 3), ಇಂ 4.

ಇನ್ದಂ im⁴-dam. (Šmd. 131). = ಇನ್ದ, etc. ಕಬು ತಾಯ ಬಟ್ಯನ್ ಉಬ್ಯದ ತೆಐದಿನ್ದಂ (194). ನಿನ್ನಿನ್ದವೆ (Bp. 2, 36). ಎಮ್ಮಿನ್ದಮ್ ಇಳೆಯೊಳು ನೀವು ಪೀನಮೆ! (40, 84). See ಇಂ 4.

ಇನ್ದಗಿ indagi. Indrajit (Abh. P. 13, after 11; 13, 16).

ಇನ್ದರ indara. = ಇನ್ದಿರ. Tbh. of ಇನ್ದ್ರ (Šmd. 336).

ಇನ್ದವು im⁴-davu. = ಇನ್ದಂ, etc. This form is very frequently used by the commentator on the Šmd. in a Mdb. MS., *e. g.* ಇಹುದಟನ್ದವು (123. 143), ಬಲ್ಲವರುಗಳಿನ್ದವು (176), ನಿಕ್ಷಯದಿನವು (182), ಏಕಲ್ಪದಿನ್ದವು (286).

ಇನ್ದಿನ್ದಿರ indindira. *The large black humble bee* (ಗುಂಗೀ ಹುಬ G.).

ಇನ್ದಿರ indira. = ಇನ್ದರ. Tbh. of ಇನ್ದ್ರ. (ಇನ್ದ್ರ Ċt. II, 49; ಸುರಪ Kk. 11 *a*; ಸುರಪತಿ Šm. 9; ಬಲವೈರಿ Kk. 10 *b*). — ಇನ್ದಿರವಿಲ್. -ಬಿಲ್. Indra's bow: the rainbow (ಶಕ್ರಚಾಪ Ss.; Rśv. 8, 118).

ಇನ್ದಿರಾಜ indirâ-ja. Indirâ's son: Kâma.

ಇನ್ದಿರಾಜಾಸ್ತ್ರ indirâja-astra. Kâma's weapon: a lotus (Bp. 5, 27).

ಇನ್ದಿರಾಪತಿ indirâ-pati. Vishṇu (Bp. 54, 31. 61).

ಇನ್ದಿರಾವರ indirâ-vara. Vishṇu. (Bp. 2, 26).

ಇನ್ದಿರೆ indirĕ. -ರಾ. *Lakshmî* (ಸಿರಿ, ಲಕುಮಿ, ಮಾಲಕುಮಿ, etc. Šm. 6; see Mr. s. ಶೋಭೆ). — ಇನ್ದಿರೆಯ ನಲ್ಲ. Vishṇu (Bp. 54, 44).

ಇನ್ದಿರೇಶ indirâ-îśa. Vishṇu. (My.).

ಇನ್ದೀವರ indîvara. *The blue lotus, the blue water-lily, Nymphaea stellata and cyanea* (ಉತ್ಪಲ, ನೆಯ್ದಲೆ Mr. 419; ಕನ್ನೆಯ್ದಿಲ್ Si. 95; ಕರೇ ಕಮಲ G).

ಇನ್ದೀವರಾಕ್ಷಿ indîvara-akshi. = ಇನ್ದೀವರೇಕ್ಷಣೆ. (J. 7, 27).

ಇನ್ದೀವರಿ indîvari. *The plant Asparagus racemosus* Willd.

ಇನ್ದೀವರೇಕ್ಷಣೆ indîvara-îkshaṇi. A blue lily-eyed woman (My.).

ಇನ್ದು indu. This time; to-day (ಕಾಲ Šmd. 398; C.; Tu. ಇನಿ, T. ಇನ್ರು, M. ಇನ್ನು). ಅನ್ದು, ಇನ್ದು, ಉನ್ದು, ಎನ್ದು (398); ಇನ್ದೆ (69). Declension: ಇನ್ದು, ಇನ್ದು, ಇನ್ದಿಂ, ಇನ್ದಿಗೆ, ಇನ್ದಿನತ್ತಣಿಂ, ಇನ್ದಿನ, ಇನ್ದು (147); ಇನ್ದಂಗೆ (Bp. 3, 15), ಇನ್ದಿನಿನ್ದ (B. 1, 20; 2, 36). ಇನ್ದಿಗೂ. even up to this day; even still now (3, 76; 4, 146). ಆ ನಡತೆಗಳು ಇನ್ದಿನವು ಅಲ್ಲ, ನಿನ್ನಿನವು ಅಲ್ಲ (4, 187). ಇನ್ದಿನ ತನಕ (3, 115; 5, 114). ಇನ್ದಿನ ದಿನದಲ್ಲಿ ಅದ್ಯ ಎನಿಸುಗು (Nr.). See Bp. 28, 21; 60, 17; Bh. 1, 8, 20; 1, 10, 39; 2, 13, 36; J. 30, 28. 49. — ಇನ್ದುತನಕ. Till the present time (Bp. 61, 57). — ಇನ್ದು ನಾಳೆ ಎನ್. To say to-day and to-morrow, to set bounds to time (Bp. 27, 10; 30, 7). — ಇನ್ದುಮುಟ್ಟ. = ಇನ್ದುವರೆಗೆ. (My.). — ಇನ್ದುಮೊದಲ್. From to-day (J. 15, 32). — ಇನ್ದುವರಂ. = ಇನ್ದುವರೆಗಂ. See s. ಬಕ್ಕಟಬಯಲ್. — ಇನ್ದುವರೆಗಂ. = ಇನ್ದುವರೆಗೆ. (Č. Bp. 47, 18). — ಇನ್ದುವರೆಗೆ. Till now or to-day (J. 18, 58; 31, 28).

ಇನ್ದು indu. *The moon.* 2, the number one (Bp. 61, 92). 3, N. of a metrical foot (Ċh.).

ಇನ್ದುಕಳೆ indu-kaḷĕ. A digit of the moon (Bp. 24, 73). 2 the brightness or shine of the moon (My.).

ಇನ್ದುಕಾನ್ತ indu-kânta. The moon-stone, the lunar gem (Grj. 1, 9; Śsv. 1, 70).

ಇನ್ದುಚೂಡ indu-čûḍa. Śiva (Bp. 33, 19; 53, 16).

ಇನ್ದುಜ indu-ja. Son of the moon: the planet Mercury (Mr. 38).

ಇನ್ದುಜನಕ indu-janaka. Father of the moon: the ocean. 2, Atri (My.).

ಇನ್ದುಜೂಟ indu-jûṭa. Śiva (Bp. 18, 90).

ಇನ್ದುಧರ indu-dhara. Śiva (Mr. 465). 2, sign for a metrically long letter (Ċh.).

ಇನ್ದುಮಣಿ indu-maṇi. = ಇನ್ದುಕಾನ್ತ. (Śsv. 1, 38).

ಇನ್ದುಮಣ್ಡಲ indu-maṇḍala. The orb or disk of the moon (ಬಟ್ಟು Kk. 45).

ಇನ್ದುಮುಖಿ indu-mukhi. A woman who has a face like the moon (Bp. 2, 49; 24, 30).

ಇನ್ದುಮೌಳಿ indu-mauli. Śiva (Bp. 2, 56; 9, 26).

ಇನ್ದುರೇಖೆ indu-rêkhĕ. A digit of the moon (My.).

ಇನ್ದುಲಾಂಛನ indu-lânchana. Śiva. (My.).

ಇನ್ದುಲೇಖಾಚೂಡ indulêkhâ-čûḍa. Śiva (Bp. 50, 38).

ಇನ್ದುಲೇಖೆ indu-lêkhĕ. -ಖಾ. = ಇನ್ದುರೇಖೆ. (My.).

ಇನ್ದುವಾರ indu-vâra. Monday (My.; Tĕ.).

ಇನ್ದುವ್ರತ indu-vrata. A religious observance depending on the age of the moon; diminishing the quantity of food by a certain portion daily, for a fortnight or a month, etc. (R.).

ಇನ್ದುಶೇಖರ indu-śêkhara. Śiva (Bp. 44, 18).

ಇನ್ದುಹಾಸ indu-hâsa. = ಚನ್ದ್ರಹಾಸ. (J. 29, 25; 31, 31).

ಇನ್ದೆ im⁴-dĕ. (Šmd. 131). = ಇನ್ತ 1, etc. ಈ ತಿವನ್ ಎಸು ದಿನದಿನ್ದೆ ಉಣ್ಣದೆ ಇರ್ದಹನೊ? (Bp. 18, 18). See ಇಂ 4.

ಇನ್ದ್ರ indra. = ಇನ್ದರ, ಇನ್ದಿರ. *Indra, the deity of svarga, and the regent of the East quarter.* 2, a prince, a master (ಒಡೆಯ Mr. 227). 3, best, excellent (ಶ್ರೇಷ್ಠ G.). 4, N. of a metrical foot (Ċh.).

ಇನ್ದ್ರಕೀಲ indra-kîla. N. of a mountain (Bp. 44, 3; J. 23, 34).

ಇನ್ದ್ರಕೋಶ indra-kôśa. *A platform, a scaffold;* a kind of balcony or terrace (ತವಗ Mr. 192).

ಇನ್ದ್ರಗೋಪ indra-gôpa. The insect cochineal of various kinds (ಕೆಮ್ಬುಬು, ಏಬ್ರಜ Ss.; ಏಬ್ರಜ Mr. 165; Tĕ.). 2, the firefly (My.; ಮಿಂಚುಹುಳು, ಹೊನ್ನಿಹುಳು G.). See Šmd. 142. 166; Grj. 9, after 58; J. 17, 4.

ಇನ್ದ್ರಚಾಪ indra-čâpa. A rainbow (ಬಿಮ್ಬು, ಇನ್ದ್ರನ ಬಿಲ್ಲು Nn. 69). — ಇನ್ದ್ರಚಾಪಮ್ಬೆಟ್. -ಪೆಟ್. To get a rainbow (Rśv. 13, after 77).

ಇನ್ದ್ರಜ indra-ja. Arjuna (ಫಲ್ಗುನ, etc. Mr. 264. 508).

ಇನ್ದ್ರಜವ indra-java. = ಇನ್ದ್ರಜವಿ. Tbh. of ಇನ್ದ್ರಯವ. (ಇನ್ದ್ರಜವಿ, ಕುರುಟಿಗನ ಬೀಜ G.).

ಇನ್ದ್ರಜವಿ indra-javi. = ಇನ್ದ್ರಜವ. (ಕಲಿಂಗ, ಭದ್ರಯವ G.). — ಇನ್ದ್ರಜವಿಯ ಗಿಡ. The plant Wrightia antidysenterica (ವತ್ಸಕ, ಶಕ್ರ, ಹೆಮ್ಮುಷ್ಟಿಗೇ ಗಿಡ G.).

Digitized by Google

ಇನ್ದ್ರಜಾಲ indra-jâla. Indra's net: deception, fraud, conjuring, jugglery, sorcery, trick in war, etc. (My.; ಮೋಸ, ಕಪಟ, ಕಾಪ್ಟುರಿ G.).

ಇನ್ದ್ರಜಿತ್ indra-jit. (= ಇನ್ದ್ರಾರಿ). Conqueror of Indra: N. of a son of Râvaṇa (Abh. P. 13, 15). ಇನ್ದ್ರಜಿತು (J. 18, 6).

ಇನ್ದ್ರತ್ವ indratva. The state of being Indra. See ದೇವೇನ್ದ್ರತ್ವ.

ಇನ್ದ್ರದ್ರು indra-dru. *The plant Terminalia arjuna.*

ಇನ್ದ್ರಧನು indra-dhanu. Tbh. of ಇನ್ದ್ರಧನುಸ್. (My.; ಮುಗಿಲಿಯ ಬಿಲ್ಲು G.).

ಇನ್ದ್ರಧನುಸ್ indra-dhanus. A rainbow.

ಇನ್ದ್ರನಿಲಯ indra-nilaya. Indra's dwelling: svarga. 2, N. of a of metrical foot (Ch.).

ಇನ್ದ್ರನೀಲ indra-nîla. A sapphire (Bp. 54, 60; J. 11, 8).

ಇನ್ದ್ರಪುರ indra-pura. Indra's town: svarga. 2, N. of a metrical foot (Ch.).

ಇನ್ದ್ರಪ್ರಹರಣ indra-praharaṇa. *Indra's thunderbolt.*

ಇನ್ದ್ರಮಣಿ indra-maṇi. = ಇನ್ದ್ರನೀಲ. (Śsv. 1, 54).

ಇನ್ದ್ರಯವ indra-yava. = ಇನ್ದ್ರಜವ. *The seed of the Wrightia antidysenterica.*

ಇನ್ದ್ರಲುಪ್ತ indra-lupta. *Morbid baldness of the head.*

ಇನ್ದ್ರಲುಪ್ತಕ indra-luptaka. = ಇನ್ದ್ರಲುಪ್ತ. (ಖಲತಿ, ಶಿಪಿವಿಷ್ಟ Mr. 383).

ಇನ್ದ್ರಲೋಕ indra-lôka. Indra's world: svarga (C.).

ಇನ್ದ್ರವಂಶ indra-vaṁśa. N. of a vṛitta (Ch.).

ಇನ್ದ್ರವಜ್ರ indra-vajra. N. of a vṛitta (Ch.).

ಇನ್ದ್ರವಾರುಣಿ indra-vâruṇi. *Colocynth, a wild bitter gourd, Cucumis colocynthis* Lin. (ಕಾಡ ಕವಡೇ ಕಾಯಿ, ಕಕ್ಕಾವಾಡೇ ಕಾಯಿ G.).

ಇನ್ದ್ರಸುರಸ indra-surasa. = ಇನ್ದ್ರಸುರಿಸ. *A shrub, the leaves of which are used in disculient applications, Vitex negundo* Lin. (ಲಕ್ಕೀ ಗಿಡ G.).

ಇನ್ದ್ರಸುರಿಸ indra-surisa. = ಇನ್ದ್ರಸುರಸ. (G.).

ಇನ್ದ್ರಸೇನ indra-sêna. N. of several men, see *e. g.* Bh. 2, 4, 9.

ಇನ್ದ್ರಾಣಿ indrâṇi. *Indra's wife* (ಶಚೀದೇವಿ, ಪುಲೋಮಜಾತೆ Nn. 28). 2, Kâma's wife (ರತಿದೇವಿ 28; ಆ ರತಿ Mr. 511). 3, Brahmâ's wife (ಭಾರತೀ, ಸರಸ್ವತೀ 28). 4, Śiva's wife, Durgâ (ಶರ್ವೆ, ಭೈರವಿ 28). 5, the five organs of sense or of action (ಪಂಚೇನ್ದ್ರಿಯ 28; ಅಯಿದು ಇನ್ದ್ರಿಯ 511). 6, a ray (ಕಿರಣ, ಗಭಸ್ತಿ 28). 7, the shrub Vitex negundo (ನಿರ್ಗುಣ್ಡಿ, ಲಕ್ಕಿ 28; 511, o. r. ಲಕ್ಕಿ).

ಇನ್ದ್ರಾಣಿಕೆ indrâṇikĕ. *The shrub Vitex negundo* Lin.

ಇನ್ದ್ರಾನುಜ indra-anuja. = ಇನ್ದ್ರಾವರಜ. (Bp. 54, 32).

ಇನ್ದ್ರಾಯುಧ indra-âyudha. Indra's thunderbolt (ಶಮ್ಬ, ವಜ್ರ, etc. Mr. 44). 2, *the rainbow.* 3, *a horse marked with black about the eyes* (ಕರೆಯ ಕಣ್ಣಾಗಲ್ ಇನ್ದ್ರಾಯುಧಂ Mr. 276).

ಇನ್ದ್ರಾರಿ indra-ari. An enemy of Indra, an asura or demon. ಇನ್ದ್ರಾರಿಯುಂ ಪವದವಳು ಏನತಿ ಅಕ್ಕು (Mr. 24).

ಇನ್ದ್ರಾವರಜ indra-avaraja. *Indra's younger brother, Vishṇu or Kṛishṇa.*

ಇನ್ದ್ರಿಯ indriya. Relating to Indra. 2, power, force; faculty. 3, *an organ of sense.* 4, *semen virile* (ಮಜ್ಜಾಸಾರ Nn. 125). See ಕರ್ಮೇನ್ದ್ರಿಯ, ಜ್ಞಾನೇನ್ದ್ರಿಯ, ಬುದ್ಧೀನ್ದ್ರಿಯ, ಪಂಚೇನ್ದ್ರಿಯ, ಪನ್ನೊನ್ದು-, ಷಡಿನ್ದ್ರಿಯ.

ಇನ್ದ್ರಿಯಗ್ರಾಮ indriya-grâma. *The senses or organs of sense collectively.*

ಇನ್ದ್ರಿಯದೃಢ indriya-dṛiḍha. Having firmly fastened the organs of sense, free from passions, calm (ಶಾನ್ತ, ಶ್ರಾನ್ತ Mr. 251).

ಇನ್ದ್ರಿಯನಿಗ್ರಹ indriya-nigraha. Restraint of the organs of sense. (My.).

ಇನ್ದ್ರಿಯನಿಗ್ರಹಿ indriya-nigrahi. A person who restrains the organs of sense (My.).

ಇನ್ದ್ರಿಯಾರ್ಥ indriya-artha. *An object of sense, as sound, smell, etc.*

ಇನ್ದ್ರೆ indrĕ. The wife of Indra. *Cf.* ಇನ್ದಿರೆ.

ಇನ್ದ್ರೇಭ indra-ibha. Airâvata, the elephant of Indra (ಪುಣ್ಡರೀಕ, ಅಯಿರಾವತ Nn. 18).

ಇನ್ದ್ರೇಶ್ವರ indra-îśvara. A form of Śiva (Bp. 54, 64).

ಇನ್ಧನ indhana. Kindling. 2, *fuel.*

ಇನ್ನಂ innaṁ. 1. = ಇನ್ತಹಂ. (Śmd. 191; Ct. II, 64). Such a man as this, such a one. ಮನಸಿಜನ್ ಎನ್ನನ್ ಇನ್ನನ್, ಅರುಣಪ್ರಿಯನನ್ದನನ್ ಎನ್ನನ್ ಇನ್ನನ್, ಆ ದಿನಕರನ್ ಎನ್ನನ್ ಇನ್ನಂ (Śmd. 192).

ಇನ್ನಂ innaṁ. 2. = ಇನಂ. (Abh. P. 13, 76, o. r. ಅನ್ನಂ).

ಇನ್ನು innu. = ಇನು. Further, yet, still; moreover; hence, hereafter; more;—the current time (T., M. ಇನಿ; Tĕ. ಇಂಕ; Tu. ನನ; T. ಇನ್ನಂ still, more, besides, moreover; *cf.* ಎನೆ 1?). See Śmd. 231; Bp. 21, 45; 28, 28; 32, 15; 38, 30; 42, 13; 44, 16. 20; 54, 4. 52; 50, 24; Kk. 48; Śm. 8. 9. 20. 67; Rśv. 13, 97; Bh. 1, 8, 7. 10. 57; 1, 10, 39; J. 3, 1; 29, 30; 31, 35. — ಇನ್ನಂ. -ಅಂ 5. = ಇನ್ನುಂ. Hence (Bp. 28, 10). — ಇನ್ನಷ್ಟು. -ಅಷ್ಟು. So much (or many) more (B. 3, 60). — ಇನ್ನಾರ್. -ಆರ್. Who else? (Śmd. 292). — ಇನ್ನಾವ. -ಆವ. What other? etc. (J. 18, 20). — ಇನ್ನಿಲ್ಲ. -ಇಲ್ಲ. = ಇನ್ನು ಇಲ್ಲ. No more, no longer (Bp. 1, 16). 2, not yet (with a verb or with reference to a verb). — ಇನ್ನುಂ. -ಉಂ 1. = ಇನ್ನಂ. Also hereafter; still more; still (Śmd. 84; Bp. 59, 1. 11; Rśv. 5, 125). — ಇನ್ನು ಇಲ್ಲ. = ಇನ್ನಿಲ್ಲ. Not yet (Bp. 28, 18), etc. — ಇನ್ನು ಮುನ್ದೆ. Henceforth, hereafter (B. 4, 1. 155);—that follows. — ಇನ್ನು ಮೇಲೆ. = ಇನ್ನು ಮುನ್ದೆ. (B. 1, 24; 3, 54). ಪೇಳ್ ಇನ್ನು ಮೇಲಣ ಬಟಿಕೆಯನು! (Bh. 1, 8, 61). — ಇನ್ನು ವರೆ. = ಇನ್ನೂ ವರೆಗೆ. Up to the current time (Bp. 18, 71; *cf.* ಇನ್ನೆವರೆಗಂ). ಇನ್ನುವರೆಗೂ (My.). — ಇನ್ನೂ. -ಊ 7. Still. ಇನ್ನೂ ಇಲ್ಲ (= ಇನ್ನಿಲ್ಲ), not yet (B. 3, 60). — ಇನ್ನೂವರೆಗೆ. = ಇನ್ನುವರೆ Up to the current time (My.; B. 4, 208; 5, 181. 267). — ಇನ್ನೆಲ್ಲಿ. -ಎಲ್ಲಿ. Where else? (C.). — ಇನ್ನೇನ್. -ನು. -ಏನ್. What more? what else? hence what? (Bp. 31, 15; Bh. 1, 8, 60; B. 3, 59; 5, 112). — ಇನ್ನೊನ್ದು. -ಒನ್ದು. An additional or other thing; another (C.; Bp. 25, 33; 58, 39; 61, 35; J. 10, 46; B. 4, 139. 157). — ಇನ್ನೊಬ್ಬ. -ಒಬ್ಬ. An additional man; another man; another (C.;

Digitized by Google

Bp. 43, 51). — ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ. -ಒಮ್ಮೆ. Once more, again (C.; B.3, 23). — ಇನ್ನೊರ್ವ. -ಒರ್ವ. = ಇನ್ನೊಬ್ಬ. (J. 5, 27).

ಇನ್ನೆ innĕ. = ಇನೆ 2. (*Cf.* ಇನ್ನು, the current time). — ಇನ್ನೆಗಂ. (Śmd. 295). = ಇನೆಗಂ q. v., etc. (ಸೀವಮಾರ್ಥ Kk. 69; J. 9, 31; 10, 38). ಎಮ್ಮನ್ ಇನ್ನೆಗಂ ಮುದ್ದುಗೆಯ್ದ ಈ ವಸುಧೆ (J. 3, 31). — ಇನ್ನೆಬರ. = ಇನ್ನೆವರಂ. (Râm. 6, 53, 20). — ಇನ್ನೆವರಂ. Up to this time (Śmd. 295; ಸೀವಮಾರ್ಥ Kk. 69). ಇನ್ನೆವರಂ ಗುಬಿ' ಆದುದು ಇಲ್ಲ ಕಾಮಶರವಿಮುಕ್ತಬಾಣಹತಿಗೆ (Śmd. 296). — ಇನ್ನೆವರೆಗಂ. = ಇನ್ನೆವರಂ (Śmd. 295).

ಇಪ್ ip. = ಇರ್, etc. Two. — ಇಪ್ಪಣ. Two fanams, *i. e.* nine aṇas and four pays (My.). — ಇಪ್ಪತು. = ಇಪ್ಪತ್ತು, ಇರ್ಪತು, ಇರ್ಪತ್ತು. (Čh. v. 329; My.). — ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ. -ಅನೆಯ. Twentieth (C.). — ಇಪ್ಪತ್ತಯ್ದು. -ಅಯ್ದು. = ಇರ್ಪತ್ತಯ್ದು. Twenty-five. ಇಪ್ಪತ್ತಯ್ದು ಅಕ್ಷರಂಗಳ್ (Śmd. 44 Cm.). ಇಪ್ಪತ್ತಯ್ದು ತತ್ವಂಗಳ್ (Mr. 348). — ಇಪ್ಪತ್ತಾಱು. -ಆಱು. = ಇರ್ಪತ್ತಾಱು. Twenty-six. ಇಪ್ಪತ್ತಾಱು ಛನ್ದಂ (Mr. 362). — ಇಪ್ಪತ್ತು. = ಇರ್ಪತ್ತು. Twenty. ಇಪ್ಪತ್ತು ನಖಂಗಳ್ (Mr. 348). ಇಪ್ಪತ್ತು ಕಣ್ಣುಗ (Si. 329). — ಇಪ್ಪತ್ತು ನಾಲ್ಕು. = ಇರ್ಪತ್ತು ನಾಲ್ಕು. Twenty-four. ಇಪ್ಪತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಅಕ್ಷರಂ (Bp. 3, 64). — ಇಪ್ಪತ್ತು ಮೂಱು. Twenty-three (Čh. v. 332). — ಇಪ್ಪತ್ತು ಲಕ್ಷ. Twenty lacs (B. 4, 205). — ಇಪ್ಪತ್ತು ಸಾವಿರ. Twenty thousand. ಇಪ್ಪತ್ತು ಸಾವಿರ ಜನಮುನಿಗಳ್ (Bp. 51, 1). — ಇಪ್ಪತ್ತೆಣ್ಟು. -ಎಣ್ಟು. = ಇರ್ಪತ್ತೆಣ್ಟು. Twenty-eight. ಇಪ್ಪತ್ತೆಣ್ಟು ಭಾಷೆಗಳು (B. 4, 128). — ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡು. -ಎರಡು. Twenty-two. ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡು ಸುತಿ (Bp. 19, 10). ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡು ಶ್ರುತಿ (Mr. 78). ಆ ಶ್ರುತಿಯೊಳ್ ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡು ಗಮಕಮ್ ಅಕ್ಕು (78). — ಇಪ್ಪತ್ತೇೞು. -ಏೞು. = ಇರ್ಪತ್ತೇೞು. Twenty-seven. ಇಪ್ಪತ್ತೇೞು ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್ (Mr. 348). — ಇಪ್ಪತ್ತೊನ್ದನೆಯ. -ಅನೆಯ. Twenty-first. ಇಪ್ಪತ್ತೊನ್ದನೆಯ ಬೆರಳು, membrum virile (My.). — ಇಪ್ಪತ್ತೊನ್ದು. -ಒನ್ದು. Twenty-one. ಇಪ್ಪತ್ತೊನ್ದು ದಿನಂ (Bp. 25, 13). — ಇಪ್ಪತ್ತೊಮ್ಬತ್ತು. -ಒಮ್ಬತ್ತು. Twenty-nine (C.). — ಇಪ್ಪತ್ತೊಮ್ಬತ್ತು. = ಇಪ್ಪತ್ತೊಮ್ಬತ್ತು. (S. Mhr.). — ಇಪ್ಪತ್ನಾಲ್ಕು. = ಇಪ್ಪತ್ತು ನಾಲ್ಕು. ಇಪ್ಪತ್ನಾಲ್ಕು ಜನರ್ (Mr. 348). — ಇಪ್ಪಾನೆ. Two pānes (My.). See Prv. s. ಒಪ್ಪಾನೆ. — ಇಪ್ಪಾಲು. Two parts or portions (C.). — ಇಪ್ಪಿಪ್ಪತ್ತು. A kind of rep. Twenty and twenty (B. 4, 210).

ಇಪ್ಪ ippa. = ಇರುವ, ಇರ್ಪ, ಇಹ 1. Present relative participle of ಇರ್ 1. Being, etc. ಧನದನ್ ಇಪ್ಪ ಅಲಯಂ ಕೈಲಾಸಮ್ ಅಕ್ಕುಂ (Mr. 55). ಇಪ್ಪ ಪದ (ಸಂಸ್ಥೆ Nn. 137). ಕರ್ವುಗಳ ಸೋಗೆಗಳ ಪಸುರುವೊಗರ್ ಅಗಸಕೆ ಪರ್ವುತೆ ಇಪ್ಪ ಆ ನಾಡು (J. 3, 6). ತಪ್ಪ ಸಾಧಿಸುವನಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪವನೆ ಕಡು ಹೆಡ್ಡ! (Sp.). ಇಪ್ಪನ್ತೆ (Bp. 51, 66). — ಇಪ್ಪುದು. (Bp. 53, 37; 60, 48; Nn. 137). ಇಪ್ಪೆ, thou art (Bp. 55, 13). ಇಪ್ಪಂ (60, 41). ಇಪ್ಪಳ್ (26, 54). ಇಪ್ಪರಿ (52, 31). ಇಪ್ಪರ್ (54, 63).

ಇಪ್ಪೆ ippĕ. 1. = ಹಿಪ್ಪೆ. The tree Bassia latifolia Roxb., all the parts of which are useful, arrack being distilled from the blossoms, oil extracted from the seeds, etc. (ಮಧೂಕ, ಲೋಧ್ರಪುಷ್ಪ, ಗುಡಪುಷ್ಪ Mr. 140; My.; Tu.; Tĕ.; T. ಇರುಪ್ಪೈ, ಇಲುಪ್ಪೈ; M. ಇರುಪ್ಪೆ, ಇಲಿಪ್ಪೆ). 2, a thorny shrub, common in S. Mhr., Capparis sepiaria L. (Z.). — See ಕಿಬಿ'ಯ ಇಪ್ಪೆ, ನೀರಿಪ್ಪೆ. — ಇಪ್ಪೆಯ ಗಿಡ. = ಇಪ್ಪೆ No. 1. (ಮಧು Si. 433). — ಇಪ್ಪೆಯ ಮರ. = ಇಪ್ಪೆ No. 1. (ಮಧೂಕ, ಗುಡಪುಷ್ಪ, ಮಧುದ್ರುಮ, ವಾನಪ್ರಸ್ಥ, ಮಧುಷ್ಠೀಲ Nr.). — ಇಪ್ಪೆಯ ಹಣ್. (Bp. 18, 16). — ಇಪ್ಪೆಯ ಹಿಣ್ಡಿ. The refuse of ippĕ seeds (My.). — ಇಪ್ಪೆಯ ಹುಳು. The lantern-fly (? C.). — ಇಪ್ಪೆಯ ಹೂ. The flower of Bassia latifolia, being full of saccharine matter. ಅಲಿ ಇಲ್ಲದ ಊರಿಗೆ ಇಪ್ಪೇ ಹೂವೇ ಸಕ್ಕರೆ (Prv.).

ಇಪ್ಪೆ ippĕ. 2. Chewing the cud (Tu.; see Prv. s. ಬಿಪ್ಪೆ).

ಇಬ್ ib. = ಇರ್, etc. Two. — ಇಬ್ಬಗೆ. 1. Two divisions or parts; the state of being split, separated, etc. (Bp. 32, 24; 61, 28; J. 19, 29). ಹೊನಲನ್ ಇಬ್ಬಗೆ ಮಾಡುವ ಕಡಲು (ಕೂಪಕ, ವಿದಾರಕ Nr.). — ಇಬ್ಬಗೆ. 2. Two opinions, two manners or ways (My.; ಎರಡು ತರ G.). — ಇಬ್ಬನ್ದಿ. Of a mixed breed, mongrel: of low descent (My.; Tĕ., T.). 2, being double-tongued (My.). — ಇಬ್ಬರ್. = ಇರ್ಬರ್, ಇರ್ವರ್. Two persons, two. ಭೇದ ಎನ್ದೊಡೆ ಹಗೆಯರ ಇಬ್ಬರೊಳಗೆ ವಿರೋಧವ ಹುಟ್ಟಿಸುವ (Nr.). — ಇಬ್ಬರು. Two persons, two (C.; Tĕ. ಇದ್ದರು). ಇಬ್ಬರ ನ್ಯಾಯ ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಆಯ. — ಇಬ್ಬರಿದ್ದರೆ ಏಕಾನ್ತ, ಮೂವರಿದ್ದರೆ ಲೋಕಾನ್ತ (Prvs.). ಎಮಗಿಬ್ಬರಿಗೆ (Bp. 40, 15; 45, 5). 2, ಇಬ್ಬರ್ (ಇಬ್ಬರು 1) -ಉ 9. Both (Bp. 23, 35; C.). — ಇಬ್ಬರುಂ. ಇಬ್ಬರ್-ಉಂ 1. = ಇಬ್ಬರೂ. (Bp. 23, 28). — ಇಬ್ಬರೂ. ಇಬ್ಬರ್ (ಇಬ್ಬರು 1)-ಊ 7. Both. ಸಾಲವ ಕೊಡುವವನೂ ಸಾಲವ ಕೊಮ್ಬುವನೂ ಇಬ್ಬರೂ ಉತ್ತಮರ್ಣ ಎನ್ದು ಅಧಮರ್ಣ ಎನ್ದು ಎನಿಸುಗು (Nr.). ತನ್ದೆ ತಾಯಿಗಳಿಬ್ಬರೂ ಕೂಡಾ (Si. 194). — ಇಬ್ಬಳ. Two baḷas (ಒನ್ದು ವಾಹ Nr.; My.; see Si. 329; Bp. 29, 9). — ಇಬ್ಬಾಗ. = ಇರ್ಭಾಗ. Two parts; the state of being separated, split, etc. (B. 3, 10. 16; 5, 24; J. 7, 46). — ಇಬ್ಬಾಯಿ. Two mouths, (two edges). ಇಬ್ಬಾಯಿ ಇದ್ದವನ ಕುಬ್ಬಾಟ ಬಹಳ (Prv.). — ಇಬ್ಬಾಯಿಹಕ್ಕಿ. The hornbill, Meniceros bicornis (Bd.). — ಇಬ್ಬಿಬ್ಬರು. rep. Two and two persons (B. 5, 265).

ಇಬಡಿ ibaḍi. = ಇಬ್ಬಡಿ, ಬೀಟೆ 1. A kind of blackwood tree, Dalbergia latifolia Roxb. (Z.).

ಇಬತ್ತಿ ibatti. = ಈಬೂತಿ, ಊಬತ್ತಿ. Tbh. of ವಿಭೂತಿ (C.).

ಇಬ್ಬಡಿ ibbaḍi. = ಇಬಡಿ. (My.; Tĕ. ಇಬ್ಬಡೆ).

ಇಬ್ಬನಿ ibbani. = ಇಬ್ಬನ್ನಿ. Fog, mist, dew (My.; ಮಂಜು G.; fr. ಎೞ್ 3 and ಪನಿ 2?).

ಇಬ್ಬನ್ನಿ ibbanni. = ಇಬ್ಬನಿ. (S. Mhr.; B. 4, 207).

ಇಬ್ಬರ್ ibbar. See s. ಇಬ್.

ಇಬ್ಬುಡ್ಲು ibbuḍlu. (Tu.). — ಇಬ್ಬುಡ್ಲುಬಳ್ಳಿ. A climbing herb, the Melon plant, Cucumis melo Lin. (St. & Pl.).

ಇಭ **ibha.** *An elephant* (ಆನೆ Nn. 153). 2, a kind of viccitticitra (Kâvy. III, 2, B, 57. 60 seq.). 3, N. of an Asura.

ಇಭಗತಿ **ibha-gati.** A female with the dignified gait of an elephant (Čh. v. 147). 2, the gait of an elephant.

ಇಭಗಮನೆ **ibha-gamanĕ.** = ಇಭಗತಿ No. 1. See ಮದವದಿಭಗಮನೆ.

ಇಭದೈತ್ಯ **ibha-daitya.** = ಇಭಾಸುರ, ಗಜಾಸುರ. (Bp. 21, 43).

ಇಭನಗರ **ibha-nagara.** = ಇಭಪುರ (J. 24, 46; also ಇಭನಗರಿ, 2, 47).

ಇಭಪುರ **ibha-pura.** = ಇಭಪುರಿ. (Bh. 1, 7, 13; J. 13, 22).

ಇಭಪುರಿ **ibha-puri.** = ಹಸ್ತಿನಾಪುರ. (Bh. 1, 8, 3).

ಇಭಮುಖ **ibha-mukha.** Gaṇapati (J. 8, 11).

ಇಭವಕ್ತ್ರ **ibha-vaktra.** = ಇಭಮುಖ. (Śsv. 1, 7).

ಇಭವೈರಿ **ibha-vairi.** A lion (Bp. 52, 38). 2, Śiva.

ಇಭಹಸ್ತ **ibha-hasta.** An elephant's trunk (ಆನೆಯ ಕೆಯ್ Nn. 131).

Digitized by Google

ಇಭಾನ್ತಕ ibha-antaka. = ಇಭದ್ವೇಷಿ No. 1. (Rsv. 5, 119).

ಇಭಾಸುರ ibha-asura. = ಇಭದೈತ್ಯ. (Bp. 1, 45; 22, 13).

ಇಭಿ ibhi. *A female elephant.*

ಇಭ್ಯ ibhya. *Rich, wealthy.*

ಇಮ್ im. 1. = ಇರ್, etc. Two. — ಇಮ್ಮಗಲು. Two or both sides. ಇಮ್ಮಗಲುಚೀಲ, a double bag to put over a bullock's back (S. Mhr.). — ಇಮ್ಮಡಿ. = ಇರ್ಮಡಿ. Two folds; the state of being two-fold or double; twice as much (C.). ಮಧ್ಯಾಪ್ರಾಪ್ತವಿದ್ದ ಇಮ್ಮಡಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿದ ದಣ್ಡವು (ದ್ವಿಪಾದ್ಯ Nr.). See Bp. 4, 60; 5, 64; 28, 10. 39; 47, 25; Bh. 2, 13, 17; Čh. v. 69; Grj. 6, 48; J. 15, 6. — ಇಮ್ಮಡಿಕೆ. = ಇಮ್ಮಡಿ (C.). — ಇಮ್ಮಡಿ ಮಾಡು. To make two folds, etc. (= ಇಮ್ಮಡಿಸು, C.). — ಇಮ್ಮಡಿಸು. = ಇರ್ಮಡಿಸು. To make two folds or two-fold; to do twice as much; to double (My.; Tĕ. ಇಬ್ಬಡಿಂಚು, ಇಮ್ಮಡಿಂಚು); —to become two-fold, etc. (My.). See Abh. P. 9, 40; Bp. 2, 39; 11, 37; 12, 7; 14, 6; 23, 37; 42, 19; 43, 71; 50, 28. 32; 52, 5; 56, 40; 57, 62; J. 4, 17; 22, 11; 31, 76; 32, 45; 33, 36. — ಇಮ್ಮನ. A double mind, two thoughts, mental uncertainty (C.). — ಇಮ್ಮಿಗಿಲ್. Twice as much (J. 12, 23). — ಇಮ್ಮೆಯ್. = ಇರ್ಮೆಯ್. Two bodies; two sides; both sides, especially of a cloth (S. Mhr.). — ಇಮ್ಮೆಯ್ಗಾಣಿಕೆ. -ಕಾಣಿಕೆ. Showing both sides of the body (Bh. 9, 2, 15). — ಇಮ್ಮೆಯ್ಜೋಡು. A double coat of mail (Bh. 8, 24, 6).

ಇಮ್ im. 2. = ಇಂ (ಇಞ್), etc. Sweetness, etc. — ಇಮ್ಬುಳಿ. -ಪುಳಿ. = ಈಮ್ಬುಳಿ, q. v. — ಇಮ್ಮಾವು. (Šmd. 213. 89; Ct. II, 68). A sweet mango, the tree and its fruit (ಸಿಹಿ ಮಾವು, ಮಾಕನ್ದ Šm. 26). ಕಮ್ಮಂಗಣೆಯಿನ್ದೆ ಎಚ್ಚವನ್ ಇಮ್ಮಾವಿನ ಪೊದರ್ಗಳ್ ಇರ್ದು (Šmd. 210). ಕಲ್ಲೆಲ್ಲಂ ಕುಸುಗಲ್, ಮರನೆಲ್ಲಂ ಮಾವಿಮ್ಮಾವು (84). ಇಮ್ಮಾವಿನ ಎಳೆದಳಿರ ಪೊಳೆವ ಪೂಗುಡಿ (Čpr. 7, after 92). — ಇಮ್ಮೊಟ್ಟ್. An entreaty in sweet, humble words (Abh. P. 15, 66).

ಇಮರಿಸು imarisu. To cause to evaporate, etc. (My.).

ಇಮರು imaru. = ಇಗರು 1, (ಇಂಗು 1), ಇಮಿರು, ಇಮುರು. To evaporate in boiling, to dry up (My.); to disappear, as a boil (My.);—to wane, to waste away (S. Mhr.).

ಇಮಾರತಿ imârati. ಇಮಾರತು. imâratu (My.). An edifice; a palace or mansion (B. 4, 146; 5, 212. 219; Mhr., H.; ಗೋಪುರ G.).

ಇಮಿರು imiru. = ಇಮರು, etc. (My.).

ಇಮುರು imuru. = ಇಮರು, etc. (My.).

ಇಮೆ imĕ. = ಎಮೆ, etc. The eyelid (T. ಇಮೈ, ಇಡರ್, ಎವು; M. ಇಮ, ಚಿಮ, eyelash; Tu. ಇಮೆ, eyelash; R.).

ಇಮ್ಪಿ impi. — ಇಮ್ಪಿಗಡ. The Chinese sugar-cane, Sorghum saccharatum Moench. (St. & Pl.).

ಇಮ್ಪು impu. = ಇಮ್ಬು 1, ಇಮ್ಮು, ಇಂಪು. Sweetness; agreeableness, pleasantness, charm (ಸವಿ Kk. 72; Šm. 65; My.; Tĕ., Tu.; see ಇಂ, ಇಞ್; Tĕ. ಇಂಪು, pleasure, satisfaction). ಇಮ್ಪಿನ (Rsv. 13, 104). ಇಮ್ಪಿನಿಂ (Šm. 76). ಇಮ್ಪು ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಸಮ್ಪು (Prv.). See Bp. 1, 7; 3, 4; 6, 5; 61, 19; J. 1, 12; 3, 3; 6, 21; 15, 17; 31, 23; 33, 8; Grj. 2, after 106. — ಇಮ್ಪುಡರ್. -ಅಡರ್. Agreeableness to arise (Bp. 25, 8; Rsv. 8, 23). — ಇಮ್ಪುಗು. -ಉಗು. To spread about or create pleasantness;— pleasantness to be created (Bp. 1, 48; 35, 3; 42, 15; 55, 51; 61, 41). — ಇಮ್ಪುವಡೆ. -ಪಡೆ. To obtain pleasantness, to become nice, etc. (J. 31, 7). — ಇಮ್ಪೆಸೆ. -ಎಸೆ. Pleasantness to appear (Bp. 46, 54).

ಇಮ್ಪುವತಿ (impu-vati). N. of a plant (ಸಮ್ಪು Mr. 116, o. r. ಸಮ್ಪೆ).

ಇಮ್ಬ imba. (= ಇಮ್ಬು 2). Expansion, width, breadth, magnitude (My.). ಹಾರುವರಿಗೆ ಎಲೆ (leaf-plate) ಇಮ್ಬ, ಒಕ್ಕಲಿಗರಿಗೆ ಕಣ ಇಮ್ಬ (Prv.).

ಇಮ್ಬನೆ imbanĕ. = ಇಮ್ಮನೆ. (Čh. v. 182).

ಇಮ್ಬು imbu. 1. = ಇಮ್ಪು. (Tĕ.). ಇಮ್ಬಿನ ಪದ್ಮಮುಖೀ! (Čh. v. 184). ಇಮ್ಬಿನಿಂ ಕಲ್ಲಾಯ್ತನ್ ಎನ್ದು ವಿದ್ಯಾತಿಕ್ಷಕಂ; ...ಇಳೆಗೆ ಇಮ್ಬಾದ ಪರಿಚಾರಕರ್ಗೆ ಅಕ್ಕಳಾಯ್ತರ್ (Kk. 36; also 9). See Sp. s. ಮಾಳಿಗೆ; J. 9, 28; Čh. v. 53; Rsv. 2, 49; Abh. P. 5, 10. — ಇಮ್ಬುವೆಟ್. -ಪೆಟ್. To become pleasant or beautiful (Rsv. 3, 29).

ಇಮ್ಬು imbu. 2. (= ಇಮ್ಬ). A halting or resting place; a home; a place; space, room (ನೆಲೆ, ಇಕ್ಕೆ, ಹಕ್ಕೆ, ತಾಣ, ಬೀಡು, etc., ಆಶ್ರಯ Šm. 58; Kk. 64; Tĕ. ಇಮ್ಮು). ಕಣ್ಗಳ ಇಮ್ಬಿಗೆ (J. 3, 17). See Prv. s. ಬಮ್ಬು; Grj. 10, after 77. — ಇಮ್ಬಾಗು. -ಆಗು. To become a resting place or shelter (Bp. 8, 18; 57, 54);—to be or become a place (54, 10). 2, to appear (? or to become extensive? Rsv. 11, 67; 13, 75; or is ಇಮ್ಬು 1 meant?). 3, to go aside, to give room (C.). — ಇಮ್ಬಿಡು. -ಇಡು. To deposit (Grj. 4, 104; J. 18, 63). — ಇಮ್ಬು ಕೆಯ್. To seize a place (? ಸ್ಥಾನಸಂಗ್ರಹ Šmd. Dh.). — ಇಮ್ಬು ಕೊಡು. = ಇಮ್ಬುಗೊಡು No. 1. (C.). ನಡೆಯಲ್ ಇಮ್ಬಂ ಕೊಡದ ಜಠಿಗಳ್ (Râghĕ. 17, 56). — ಇಮ್ಬುಗೆಯ್ಯು. To put (Šsv. 1, after 79). — ಇಮ್ಬುಗೊಡು. -ಕೊಡು. To give place, to make room (Bp. 4, 4). 2, to afford room or shelter (Grj. 2, after 106). 3, to deliver, to commit (J. 13, 59). — ಇಮ್ಬುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To lay hold of place or room. 2, to lay hold of, to seize (Bp. 26, 22). 3, to be extended (59, 17); to be extensive (Rsv. 8, 2). 4, to betake one's self to, to have recourse to, to occupy (J. 8, 20; 11, 9; 26, 11). — ಇಮ್ಬುಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To place (Grj. 10, after 61). — ಇಮ್ಬುವಡೆ. -ಪಡೆ. To be extended, to become great (Grj. 6, after 56; Rsv. 6, 11). 2, to appear (? Grj. 10, after 77; Rsv. 2, after 8; 13, after 71). 3, to settle or be in a place (Rsv. 2, after 8).

ಇಮ್ಬು imbu. 3. = ಎಮ್ಬು 2. A saying, a word (? Tu. ಇನ್, to say, etc.). — ಇಮ್ಬು ಕೆಯ್. = ಎಮ್ಬು ಕೆಯ್. To do what was said, to assent. ಇಮ್ಬು ಕೆಯ್ದನ್ ಎನ್ದು, ಎನ್ದು ದಂ ಮಾಡಿದಂ (Šmd. II; Kk. 87; Abh. P. 14, 193; Tĕ. ಇಮ್ಮು ಕೊನು, to consent; see T. s. ಇಡಿ 1).

ಇಮ್ಮನೆ immanĕ. = ಇಮ್ಬನೆ. (Šmd. 109. 389). In a sweet, pleasant, agreeable or proper manner.

ಇಮ್ಮಿದಳ್ immidaḷ. (Šmd. 245). A sweet or lovely female.

ಇಮ್ಮು immu. = ಇಮ್ಪು, etc. Sweetness, etc.; ambrosia (ಅಮೃತ Čt. I, 82; Tĕ. ಇಮ್ಮು, suitableness).

ಇಮ್ಮೆ immĕ. = ಇರ್ಮೆ 1. Twice. ಇಮ್ಮೆ ಮದುವೆಯಾದವಳು (ಪುನರ್ಭೂ Nr.).

ಇಯತ್ iyat. So large; so much.

Digitized by Google

ಇಯತ್ತೆ iyat-tĕ. *Quantity.*

ಇರ್ ir. 1. = ಇರು 1, ಇಳಿ 1. To be; to exist; to rest, to remain, to stay; to hesitate; to linger, to delay (ಸ್ಥಾಯೀಭಾವ Šmd. Dh.; ನಿಲ್ Šmd. 101. 142. 381. 390 Cm.; T., M. ಇರು). Participle negative ಇರ ಅದೆ (Šmd. 73) or ಇರದೆ (79. 101. 142, etc.);—imperative ಇರು (270. 272. 115; Bp. 28, 10; 41, 29), ಇರ್ (Rsv. 13, 8; J. 28, 45); ಇರಲಿಂ (Šmd. 68), ಇರಲಿ (Bh. 1, 8, 57; 2, 13, 37; Bp. 39, 47; B. 4, 91; 5, 110); (ಇರಿಂ), ಇರಿ (My.; Bp. 1, 44; 3, 78; 4, 4; 12, 44; 22, 48; 37, 39; 51, 26; 53, 19; 54, 8; 55, 38; 56, 15. 16. 19; 58, 39; Bh. 1, 10, 80), ಇರ್ರಿ (S. Mhr.; B. 2, 14; 3, 15; 4, 17; My. occasionally); ಇರೆ (Šmd. 269; Grj. 4, 50; 6, 33);—present ಇರ್ದಪಂ (J. 29, 23; 31, 28), ಇರ್ದಪರ್ (3, 31), ಇರ್ದಹಂ (Bp. 4, 48; 16, 2. 28), ಇದ್ದಾನೆ, ಇಪ್ಪಾನೆ q. v.;—present and future ಇರ್ಪ (Šmd. 75), ಇರ್ಪುದು (264. 280), ಇರ್ಪುವು (59), ಇರ್ಪಂ (275), ಇರ್ಪರ್ (22), ಇರ್ಪಿರ್ (112), ಇರ್ಪಿರಿ (Bp. 55, 41), (ಇರುವ C.), ಇಪ್ಪ q. v., ಇಹ q. v., ಇರ್ಕುಂ (Šmd. 23. 46. 76), ಇರ್ಕು (Bp. 5, 29), ಇರ್ಕ್ಕು q. v.;—P. p. ಇರ್ದು (Šmd.; J. 3, 25), (ಇದ್ದು q. v.), ಇರ್ದ (relative P. p.; Šmd. 64. 128), ಇರ್ದಂ (64. 157. 167. 280), ಇರ್ದತ್ತು (266), ಇರ್ದುದು (J. 25, 3), (ಇತ್ತು q. v.).—ಇರ್ದುದಂ (Šmd. 195); ಇರ್ದುದಱಿಂ (60). ಇರ್ಪುದು (ಅಸ್ತಿ, ಆಸನೆ, ಸ್ಥಿತಿ Nr.). ಬತ್ತಲೆ ಇರ್ದವಳು (ನಗ್ನಿಕೆ Nr.). See *e. g.* Bp. 21, 41; 29, 29; 55, 4; 57, 49; 58, 64; J. 2, 65; 3, 36. 37; 17, 20; 28, 26. ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಪ್ರೀತಿಯಿನ್ದ ಇರ ಬೇಕು; ತಮ್ಮ ತಮ್ಮೊಳಗೆ ಪ್ರೀತಿಯಿನ್ದ ಇದ್ದರೆ; ಅವರೆಲ್ಲರು ಪ್ರೀತಿಯಿನ ಇರುವದಱಿನ್ದ (B. 2, 41). ಆನನ್ದದಿನ್ದ ಇರ್ (see s. ಆನನ್ದ); ಸುಖದಿನ್ದೆ ಇರ್ಪೆಂ (Rsv. 4, 117).—See about the use of ಇರ್ and ಇರು in connexion with ಆಗಿ s. ಆಗು 1, and also the instances s. ಇದ್ದು.—ಇರಗೊಡು. -ಕೊಡು. To allow to be or to remain (B. 4, 25).—ಇರವೇಡ. -ಬೇಡ. Do not be! (Bp. 45, 35; 52, 21; 58, 34).—ಇರವೇಟ್ಕು. -ಂ. -ಬೇಟ್ಕು, -ಂ. Do be! (Bp. 37, 5; 53, 17).—ಇರಿರ್. rep. ಇರ್ದಿರ್ದು (Bp. 57, 12).—ಇರಲ್. -ಲು. Being, remaining. ಕಟ್ಟೆ ತುಪ್ಪಿದ ಮೇಲೆ ಚಣಮಾತ್ರಮ್ ಇರಲಿಲ್ಲ (Dp. 4).—ಇರಲ್ಪಡು. = ಇರ್. (Šmd. 299. 300).—ಇರ್ದನ್ತಿರ್. ಇರ್ದ-ಅನ್ತೆ-ಇರ್. To be as he, she, it, etc. used to be. ಮನೆಯೊಳ್ ಇರ್ದನ್ತಿರ್ದು ಜೀವಂ ತನುವನ್ ಅಗಲಿದ ಚಿಕ್ಕ ಮೂದಣ್ಣಂ (Bp. 47, sum.). ಇರ್ದನ್ತಿರ್ದು may occasionally be translated by "without an apparent cause, all at once, suddenly", *e. g.* ಈ ಬಲುಗುತ್ತಮ್ ಇರ್ದನ್ತಿರ್ದು ನಿನಗೆ ಎನ್ತಾಯಿತು, ಎಲೆ, ಕನ್ದ? (Bp. 15, 19).—ಇರ್ದಹಗೆ. -ಅಹಗೆ. Just as he, she, it was, just as they were (Bp. 61, 38).—*Cf.* ಇಱು.

ಇರ್ ir. 2. Affix for the formation of the plural (*cf.* ದಿರ್, ವಿರ್), *e. g.* ಹೆಣ್ಡಿರ್, ತೊಟ್ಟಿರ್ (Šmd. 120). ಸಾಯಿರ ಪೆಣ್ಡಿರ್ (111). ಸುರಸಾಲಯಂಗಳಿರ್, ದೆಸೆಗಳಿರ್, ದೇವಿಯರಿರ್, etc. (see s. ಇರ 1).

ಇರ್ ir. 3. = ಇರಿ 1. Affix for the formation of the second person plural, *e. g.* ಪೊರ್ದುಪಿರ್, ತಿರ್ದುಪಿರ್ (Šmd. 255), ನುಡಿದಿರ್ (61), ಬೇಡಿದಿರ್ (91), ಏಱಿಪಿರ್ (153), ಒಲ್ಲಿದಿರ್, ಒಳ್ಳಿದವಿರ್, ಪೆಱಿರ್, ಪೆಱದರಿರ್, etc. (257), ಕೂರಿದಿರ್, ಕೂರಿದರಿರ್ (258), ಅನ್ತರಿರ್, etc. (258), ಪೇಟ್ದಿರ್, ಬನ್ದಿರ್ (263). ಆಱುಯಿರೆ? (153). ಕೇಳಿರೆ? (153. 163).

ಇರ ir2-a14. 1. = ಇರಾ. (Šmd. 153). ಸುರಸಾಲಯಂಗಳಿರ! ದೇವಿಯರಿರ! (112). ದೆಸೆಗಳಿರ, ಮುಗಿಲ್ಗಳಿರ! (153). ಮುನಿಗಳಿರ! (Bp. 1, 44). ಶಿವಭಕ್ತಿಹೀನರಿರ! (3, 82). ಗನ್ಧರ್ವರಿರ! (34, 9). ಮರಗಳಿರ! (45, 42). ದುರುಳರಿರ! (50, 49).—ಇರಾಗಮ. -ಆಗಮ. The augment ಇರ (Šmd. 152).

ಇರ ira. 2. = ಇರು 2, etc. Two.—ಇರವನ್ತಿ. -ವನ್ತಿ. = ಇರವನ್ತಿಗೆ q. v., ಇರುವನ್ತಿಗೆ, ಇರುವನ್ತಿಗೆ, ಇರುವಯ್ತಿ, ಇರ್ವನ್ತಿಗೆ. (A plant of) a set or collection of five and two, or of seven (this name being an imitation of ಸಪ್ತಲೆ; ನವಮಾಲಿಕೆ Mr. 126; ಅಜ್ಜಗೆ Šm. 27). See ಕಾಡ ಇರವನ್ತಿ; Grj. 5, 71. 72.—ಇರವನ್ತಿಗೆ. -ವನ್ತಿಗೆ. = ಇರವನ್ತಿ, etc. The many flowered Nykthanthes, double jasmine, Jasminum sambac (ಸಪ್ತಲೆ, ನವಮಾಲಿಕೆ Nr.; ಅಜ್ಜಗೆ Šs.; ಹೆಜ್ಜಾಜಿ Si. 139). See ಕಾಡಿರವನ್ತಿಗೆ.—ಇರವಾರ. = ಇರುವಾರ q. v. ಇರವಾರ ಕೆಟ್ಟು, ಪುರವಾರ ಸೇರಿದ (Prv.).

ಇರಚು iraču. = ಇರಸು, etc. (My.).

ಇರಟು iraṭu. = ಇರಳು, etc. (T. ಇರಟ್ಟು, ಇರುಟ್ಟು; R.).

ಇರಣ iraṇa. = ಇರಿಣ. (G.).

ಇರಪು irapu. = ಇರವು. (Mr. 82).

ಇರಮ್ಮದ iram-mada. = ರಮ್ಮದ. *A flash of lightning.*

ಇರವನ್ತಿ iravanti. ಇರವನ್ತಿಗೆ. See s. ಇರ 2.

ಇರವು ir-a-vu. (Šmd. 247). = ಇರಪು. Being; staying, resting; support; state, condition, system (ಸ್ಥಿತಿ, ಅಧಿಷ್ಠಾನ Nr.; ಆಶ್ರಯ Nr.; ಸ್ಥಿತಿ Nn. 154). ತನ್ನಿರವು (ಸ್ಥಿತಿ, ವ್ಯವಸ್ಥೆ Mr. 486). ಸಮೀಪದ ಇರವಿನಲ್ಲಿ ಉಪಘ್ನ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಕರಡೆಯ ಗಿರ್ಗಟದ ಧ್ವನಿಯನ್ತೆ ಇರವು (Šmd. 76). ಆಯಿರ್ದ (-ಇರ್ದ) ಮೂಟ್ಕಿಯೊಳೆ ಪರಮಾಯುಷ್ಯಾನ್ತಮ್ಬರಂ ನಿರಾಕುಲಮಾಗಿ ಇರ್ಪ ಆಯಿರವಿನ ಜೈನಾಭಿಪ್ರಾಯಂ ಪ್ರಾಯೋಪಗಮನಮಂ ನೋಡಿಸಿದಂ 64. 128). ಸನ್ಯಾಸ ತನಗೆಮ್ಬುವನ್ಯಾಯನುಡಿ ಯಾಕೆ? ಉನ್ನತದೇವರಿರವಱಯ! ತನ್ನೊಡಲದನ್ಯಾಯದಿರವು! (Sp.). See Grj. 4, 41; Bp. 2, 40. 45; 3, 28. 39. 53; 19, 82; 20, 15; 22, 55; 23, 42; 29, 29; 30, 24; 35, 42; 38, 43 *b.*; 40, 58. 60; 43, 2; 51, 24; 57, 15; 61, 72; Rsv. 4, 79; 5, 132; 8, 109; 11, 7; Bh. 1, 8, 5. 64. 70; J. 2, 15; 5, 32; 18, 27; 24, 52. 59; 32, 26).

ಇರಸಾಲು irasâlu. A remittance to the treasury (C.; Br. ಇರುಸಾಲು, ಇರ್ಸಾಲು; Mhr. ಇರಸಾಲ).

ಇರಸು irasu. (ಇಱಸು?). = ಇರಚು, ಇರಿಚು, ಇರುಚು, ಇರ್ಚೆ, ಇಚ್ಚು. An iron axle-tree (S. Mhr.; Tĕ. ಇರುಸು; T. ಇರುಚು).

ಇರಳು iraḷu. = ಇರಟು, ಇರುಳ್ q. v., ಇರುಳು, ಇರ್ಳು. Night (C.; *cf.* T. ಇರವು, ಇರಾ, ಇರಾತ್ರಿ = ರಾತ್ರಿ).—ಇರಳುಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. An eye that is blind at night (C.).—ಇರಳುಗೆಲಸ. -ಕೆಲಸ. Night work (C.).—ಇರಳು ಹಗಲುಂ. Night and day (Bp. 47, 4).

ಇರಾ ir2-â5. = ಇರ 1. ದೇವಿಯರಿರಾ! (Šmd. 112). ಜಡರುಗಳಿರಾ! (Bp. 21, 10). ಪಾಹಕರಿರಾ! (59, 40).

ಇರಾದಾ irâdâ. Purpose, design, intention: will, accord (My.; Br.; Mhr., H.).

ಇರಾದೆ irâdĕ. = ಇರಾದಾ. (My.).

ಇರಿ ir3-i11. 1. An affix of the second person plural of the present, future, and negative, *e. g.* ಬನ್ದಪಿರಿ (Bp. 10, 15), ಹೋದಪಿರಿ (38, 20), ಮಾಡುವಿರಿ (39, 57), ಆಪಿರಿ (39, 48. 60), ಕರೆಯಿರಿ (48, 22), ಹೋಪಿರಿ (56, 24);—and of that of the imperfect, *e. g.* ಇದ್ದಿರಿ (Bp. 11, 45), ಕಳುಹಿದಿರಿ (48, 23), ಬರಿಸಿದಿರಿ (50, 64), ಬಯಸಿದಿರಿ (56, 21), ಓದಿದಿರಿ (57, 63). *Cf.* ಈರಿ 3.

ಇರಿ iri. 2. = ಇ 10, ಇಂ 6; ಅರಿ 8. A common termination of the second person plural of the

Digitized by Google

imperative, *e. g.* ತೋಱಿರಿ (Bp. 21, 10), ಕುಳ್ಳಿರಿ (8, 3), ಕೇಳಿರಿ (45, 42), ಹೋಗಿರಿ (51, 69; B. 2, 53), ನೋಡಿರಿ (B. 2, 53), ಮುಟ್ಟಿರಿ (2, 30), ತಿಳಿಯಿರಿ (4, 194).

ಇರಿ iri. 3. = ಅರಿ 8, ಇ 15. A honorific affix, generally used in S. Mhr. (occasionally in My.), that is added to the end of any final word which is employed in addressing a superior or a dear person, *e. g.* ಬನ್ನಿರಿ (Bp. 32, 17; 56, 30), ಬೇಡಿರಿ (B. 2, 53), ಏನಿರಿ, ಹೌದಿರಿ, ಇಲ್ಲಿರಿ, ಸಾಕಿರಿ, ಇಸ್ವರಿ, ನಾಳೆರಿ, ಸಲಾಮಿರಿ, ಹೋಗುತ್ತೇನಿರಿ, ಬರುತ್ತೇನಿರಿ, ಹೋಗುತ್ತಾನಿರಿ, etc.

ಇರಿ iri. 4. = ಇಱ 7. To give forth, to emit, to rain (ಕಱೆ Čt. I, 43; ಕಱೆವುದು Šs.). See ಅಬ್ಬರಿಸು.

ಇರಿಚು iriču. = ಇರಸು, etc. (My.).

ಇರಿಣ iriṇa. = ಇರಣ. *A spot with saline soil; a barren soil.* 2, *a desert.*

ಇರಿಸು irisu. 1. To cause to be or to stay;— to let remain;—to place, to put, to deposit (ಒಯ್ Čt. I, 39). ಇರಿಸಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ನ್ಯಸ್ತ, ನಿಸೃಷ್ಟ); ನೆಲದೊಳ ಗಿರಿಸಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ಖಾತ, ನಿಖಾತ Nr.). ಕ್ಷಣಮಂ ಏಕಲ್ಪದಿನ್ ಇರಿಸ ಬಾರದು (Šmd. 13). ಇರಿಸಿಂ! (270). ಇರಿಸಂ (275). ಕೋಟೆಯಾಗ್ದ್ದವು ಇದ್ದವನಾದರೂ ಕಡೆಗೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲೇ ಇರಿಸುತ್ತಾರೆ (Prv.). ಹೆಣ್ಣನ್ ಆದವ ಬಸಳ ಗದ್ದುವ ಇರಿಸಿದರೇನು? (Dp. 148). See Bp. 2, 44; 13, 17; 20, 7; 29, 19; 42, 11; 46, 44; 50, 12; 51, 45; 59, 40; Rsv. 11, 7; J. 3, 26; 11, 7; 28, 24. 27. 33; 29, 48; 30, 50; 31, 27. — ಇರಿಸಿರಿಸು. rep. (Bp. 6, 31).

ಇರಿಸು irisu. 2. = ಈರಿಸು. (My.).

ಇರಿಸುಹ irisuha. Causing to be or to stay, etc. ಕಾಳೆಗಕ್ಕೆ ಎನ್ನು ಸನ್ನದ್ಧಮ್ ಆಹ ಚತುರಂಗಬಲವನು ತಕ್ಕ ಎಡೆಯಲ್ಲಿ ಇರಿಸುಹವು ವ್ಯೂಹಮ್ ಎನಿಸುಗು (Nr.).

ಇರು iru. 1. = ಇರ್ 1, q. v. To be, etc. (C.). ಇರುವ (Si. 257). ಇರುವದು (372. 375). ಇರುವಸ್ಥಾದು (379). ಇರುವಸ್ಥಾವನು (373). P. p. ಇದ್ದು, q. v. — ಇರ ಇರುತ್ತ. Being or remaining here and there (My.). 2, in course of time, gradually (My.; B. 3, 63; 5, 101. 144). — ಇರುತ್ತಿರುತ್ತ. -ಇರುತ್ತ. = ಇರ ಇರುತ್ತ. (C.).

ಇರು iru. 2. = ಇರ್, etc. Two. (T., Tĕ.). — ಇರುವತಿಗೆ. = ಇರುವಸ್ತಿಗೆ. (Bp. 19, 65). — ಇರುವಸ್ತಿಗೆ. -ವಸ್ತಿಗೆ. = ಇರವಸ್ತಿಗೆ, etc. See ಕಾಡು ಇರುವಸ್ತಿಗೆ. — ಇರುವಯ್ತಿ. -ವಯ್ತಿ. = ಇರುವಸ್ತಿಗೆ, etc. (ಸವ್ವಲೆ, ನವಮಾಲಿಕೆ Hlâ.; T. ಇರುವಾಚ್ಚಿ). — ಇರುವಾಯಿ. -ವಾಯಿ. The two (lower) openings (of the body). ಇರುವಾಯಿಕಟ್ಟು. Constipation and stoppage of urine (Tĕ.; R.). — ಇರುವಾರ. = ಇರವಾರ. Two shares: both the landlord's and cultivator's share of the produce (My.); all, totally (My.).

ಇರುಗುಂಡಿ irugundi. The tree called Dalbergia sissoo Roxb. (St. & Pl.; My.; Tĕ. ಇರುಗುಡು, ಇರುವುಡು).

ಇರುಚು iruču. = ಇರಸು, etc. (My.).

ಇರುವತಿಗೆ iruvatigĕ. ಇರುವಸ್ತಿಗೆ, ಇರುವಯ್ತಿ, ಇರುವಾಯಿ, ಇರುವಾರ. See s. ಇರು 2.

ಇರುವಿಕೆ iruvikĕ. = ಇರ್ಕೆ. Being, existing, etc. (ಅಸ್ತಿ, ಅಸನೆ, ಸ್ಥಿತಿ Si. 394. 416; ಸ್ಥಾನ 436; ಇರವು G.). See Si. 50. 68. 199. 222. 247. 265. 389. 393.

ಇರುಹ iruha. Being, existing, remaining, etc. ಹತ್ತಿರಿಸ್ದ ಹೋಹದೆ ಇರುಹವು (ಪರಿಸರ್ಯ, ಪರೀಸಾರ); ತನ್ನ ಹೆಜ್ಜೆಗೆ ಕೇಡ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳದೆ ಇರುಹ (ಸ್ಥಾನ); ಮೆಯ್ಯುಡಿದು ಇರುಹ (ಪ್ರಮಾದ Nr.). 2, = ಇರುವವ, one who is, see s. ಇರ್ಪಗೊಳು.

ಇರುಳ್ irul̤. ಇರುಳು. = ಇರಳು, etc. Night (ತಮಿ, ತಮಿಸ್ರೆ, etc. Hlâ.; ತಮಿ, ಯಾಮಿ, ರಾತ್ರಿ, etc. Mr. 65; ರಾತ್ರಿ Šm. 19; T.; Tu. ಇರುಳ್, ಇಲ್ಲುರ್, ಇಳುರ್; Tĕ. ಇರುಲು; see ಎರೆ 1); at night. ಇರುಳ or ಇರುಳಿನ (Šmd. 134). ಇರುಳ ಸರೋಜಮುಂ ಆದುದು ಅರಿದಾಯರ ಸಂಸಾರಂ (134). ಎಢುವಿಲ್ಲದ ಇರುಳ್ (67). ಹಗಲಿರುಳಿನ ಅಱುವತ್ತು ಗಡಿಗೆ (ಅಹೋರಾತ್ರ); ಹಗಲಿರುಳಾದಡೆ ಗಣ ರಾತ್ರಮ್ ಎಮ್ಬುದು (Hlâ.). ಕತ್ತಲೆಯುಳ್ಳ ಇರುಳು (ತಮಿಸ್ರ, ತಾಮಸಿ); ಬೆಳುದಿಂಗಳೊಡನೆ ಕೂಡಿದ ಇರುಳು (ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಿ Nr.). See Šmd. 27. 119; Bp. 61, 11. 31; J. 3, 26; 7, 12; 8, 20; 15, 18; 17, 22. 29; 24, 29. 46; 28, 4; 31, 64; Bh. 2, 13, 6; B. 2, 18. 46; 4, 74. ಕ್ಷೋಣಿಯೊಳು ಕುರುಡ ಬಲ್ಲನೆ ಹಗಲನ್ ಇರುಳ? (Dp. 87). ಹಗಲೆಲ್ಲಾ ಹಾದರವಾಡಿ ಇರುಳು ಗಣ್ಣನ ತಲೆಯ ಹೇನು ತೆಗದರಂತೆ.—ಇರುಳು ಕಣ್ಣ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ಹಗಲು ಬಿದ್ದ.—ಇರುಳು ಕಾಗೆಗೆ ಆಗದು, ಹಗಲು ಗೂಬೆಗೆ ಆಗದು.—ಇರುಳು ನೋಡಿ ಮರುಳು ಗೊಣ್ಣ (Prvs.). See ನಟ್ಟಿರುಳ್, ನಡುವಿರುಳ್, ಬಂಬ್ಬಿರುಳ್, ಮುನ್ನಿರುಳ್. — ಇರುಳರಸ. -ಅರಸ. The ruler of the night: the moon (ಚನ್ದ್ರ, etc., ಶಶಿ Kk. 44). — ಇರುಳಾಳ್ಕೆ. -ಆಳ್ಕೆ. = ಇರುಳರಸ (ಸಸಿ, etc. Šm. 16). — ಇರುಳುಕಾವಲವಾರ. A night-watchman (Bp. 9, 39). — ಇರುಳುಮುಂಜಾವ. The first part of the night, evening (ಪ್ರದೋಷ Mr. 66). — ಇರುಳು ಹಗಲುಂ. Night and day (Bp. 41, 7). — ಇರುಳುಂ ಹಗಲುಂ. Night and day (Rsv. 8, 112). — ಇರುಳುಹೊತ್ತು. Night time (B. 3, 88). — ಇರುಳೆಱೆಯ. -ಎಱೆಯ. = ಇರುಳಾಳ್ಕೆ. (ಚನ್ದ್ರ Čt. I, 107; ಜೊನ್ನೊಡಲ, etc. II, 6; Rsv. 7, 47).

ಇರೆ irĕ. *The earth.* 2, *water.* 3, *ardent spirits.* 4, *food.* 5, *speech. Cf.* ಇಡೆ, ಇಳೆ.

ಇರ್ರಿ irri. See s. ಇರ್ 1.

ಇಱ iṟa. 1. = ಇಱು 3, etc. The state of being confined, tight or close. — ಇಱಕಟು. Narrowness, strait, difficulty, distress (My.; Tĕ.). — ಇಱಕಟ್ಟು. ಇಱಕಟ್ಟು. = ಇಱಕಟು. (My.).

ಇಱ iṟa. 2. = ಇಱ 3, ಇಱು 2. Tossing, butting, etc. ಇಱಕಳ. = ಇಱಕುಳಿ. (S. Mhr.; G.). — ಇಱಕುಳ. = ಇಱಕುಳಿ. (My.). — ಇಱಕುಳಿ. A tossing or butting animal (My.; ಇಱಿಯುವ ದನ G.; B. 3, 17; 5, 19).

ಇಱ iṟa. 3. = ಇಱಿ 2, ಇಱದು, ಇಱಿದು. Having pierced, butted, etc. — ಇಱ ಕೊಳ್ಳು. To stab one's self (C.).

ಇಱಕಿಸು iṟakisu. = ಇಱಿಕಿಸು, ಇಱುಕಿಸು, ಇಱುಂಕಿಸು, ಇಕ್ಕಿಸು 1. To press, to squeeze (C.; Tĕ. ಇಱಿಕಿಂಚು).

ಇಱಕು iṟaku. 1. = (ಇಡಕು 1), ಇಱಂಕು, ಇಱಿಕು 1, ಇಱಿಂಕು, ಇಱುಕು 1, ಇಱುಂಕು, ಇರ್ಕು 4, ಇಲಿಕು. To be closely confined, to be compressed or squeezed (C.; see ಇಱ 4). **2,** to confine, to compress, to squeeze, to press, to pinch (My.; Tu. ಇಱು).

ಇಱಕು iṟaku. 2. = ಇಕ್ಕು 6, (ಇಡಕು 2), ಇಱಿಕು 2, ಇಱುಕು 2, ಇರ್ಕು 5. The state of being close, confined, squeezed, or straitened (C.; ಇಕ್ಕಟ್ಟು G.). — ಇಱಕುದಾರಿ. A narrow, difficult path (My.). — ಇಱಕು ಮುಱಕು. dupl. (My.).

Digitized by Google

ಇಱಕು ir̤aku. 3. Goring, butting, as an ox, etc. (S. Mhr.).

ಇಱಂಕು ir̤aṅku. = ಇಱುಕು 1, etc. (My.).

ಇಱಚಲು ir̤ačalu. = ಇಱಿಚಲು, ಇಱ್ಚಲು. A driving rain (My.).

ಇಱತ ir̤ata. = ಇಱಿತ, ಇಱ್ತ. Piercing, stabbing; throbbing, as that of a sore eye (C.).

ಇಱದು ir̤adu. = ಇಱು 3, etc. P. p. of ಇಱಿ 1. (C.).

ಇಱವೆ ir̤avĕ. = ಇಱಿವೆ. (My.).

ಇಱಿ ir̤i. 1. To beat, to strike; to throb, as a sore; to pierce, to stab, to gore; to butt; to kill (ಘಾತನ Šmd. Dh.; ತಿವಿ Šm. 109; ಹೊಡೆ, ಕೊಲ್ಲು, ತಿವಿ G.; C.; T. ಎಱಿ; *cf.* ಎಱು 4 & 5). **2,** to throw, to fling (ಹಾಕು G.; T., M.; *cf.* ಇಸು 3). For its meaning when the *final* of compounds *cf.* ಇಡು 1. P. ps. ಇಱಿ, ಇಱಿದು, ಇಱಿ, ಇಱಿದು. ಇಱಿದವಂ, ಇಱಿದಪ್ಪಂ (Šmd. 276). ಇಱಿದು (27. 28. 79). ಇಱಿದಂ (28). ಇಱಿವಂ (60). ಇಱಿಯರ್ (263). See Abh. P. 4, 41; Bp. 44, 26; 57, 41; 61, 31; Rsv. 6, after 11; 6, 54; Bh. 1, 8, 21. 89; 2, 13, 41; J. 2, 38; 7, 30. 59; 10, 53; 12, 9; 22, 40; B. 2, 19; 3, 101; ಅರ್ಚಱಿ, ಅಳ್ಳಿಱಿ, ಈಡಿಱಿ, ಎಡೆಗಿಱಿ, ಕಟ್ಟಱಿ, ಕವಲಿಱಿ, ಕೂಕಱಿ, ಬೊಬ್ಬಿಱಿ, ಮಡಲಿಱಿ, ಮುನ್ನಿಱಿ, etc. — ಇಱಿದಾಡು. -ಆಡು. To stab mutually (Bp. 61, 37). 2, to butt one another, as animals (C.). — ಇಱಿದು ಕೊಳ್ಳು. To stab one's self. ತೆಱೆದ ಕಣ್ಣಿನ ಮೆಟ್ಟಿ ಮಱುಗುವಾ ತೆಱನನ್ತೆ ಅಱಿಯದರ ಕೂಟ ಬಱಿಕೂಟ; ತನ್ನನೆ ಇಱಿದು ಕೊಣ್ಣನ್ತೆ (Sp.). — ಇಱಿಯಿಱಿ. rep. (Bp. 18, 44; Rsv. 9, 28).

ಇಱಿ ir̤i. 2. = ಇಱು 3, etc., in ಇಱಿ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ಇಱಿ ir̤i. 3. = ಇಱು 2, etc. — ಇಱಿಗೂಳಿ. = ಇಱುಗೂಳಿ. (My.).

ಇಱಿ ir̤i. 4. To be closely confined, etc. (Tĕ. ಇಱಿ);—to compress. See ಇಱುಕು 1; ಇಡಿಕಱಿ, ಇಡುಕಱಿ, ಕಿಕ್ಕಱಿ.

ಇಱಿ ir̤i. 5. P. p. of ಇಱಿ 4. — ಇಱಿ ಹಿಡಿ. To seize firmly (Bp. 57, 37).

ಇಱಿ ir̤i. 6. The state of being compressed, etc. — ಇಱಿವಟ್ಟು. -ಪಟ್ಟು. A mountain difficult of access (Abh. P. 13, 39).

ಇಱಿ ir̤i. 7. = ಇರಿ 4. (ಕಱಿ Kk. 60). (T. ಇಱು, to fall in drops = K. ಎಱಿ; Tu. ಇರಿ, ಇಲಿ, to fall or drop as fruits etc., to come down = K. ಇಱಿ).

ಇಱಿಕಿಸು ir̤ikisu. = ಇಱುಕಿಸು, etc. (C.).

ಇಱಿಕು ir̤iku. 1. = ಇಱುಕು 1, etc. (C.).

ಇಱಿಕು ir̤iku. 2. = ಇಱುಕು 2, etc. (C.).

ಇಱಿಕೆ ir̤ikĕ. Striking, piercing, goring, etc. (My.).

ಇಱಿಂಕು ir̤iṅku. = ಇಱುಕು 1, etc. (Rsv. 5, after 25; J. 4, 13).

ಇಱಿಚಲು ir̤ičalu. = ಇಱಚಲು, etc. (My.).

ಇಱಿತ ir̤ita. = ಇಱತ, etc. (Râm. 6, 30, 32).

ಇಱಿತಕಾಱ ir̤ita-kâr̤a. A man who beats, pierces or kills (Râm. 3, 6, 15).

ಇಱಿಪು ir̤ipu. Beating, piercing, etc. (My.).

ಇಱಿವತ ir̤ivata. (*Cf.* ಎಱೆಯ? T. ಇಱೈವ, master, etc.). — ಇಱಿವತಾಣ್ಡಿಯರ್. N. (Bp. 49, 43).

ಇಱಿವತ್ತ ir̤ivatta. N. (Bp. 22 sum.; 22, 1). — ಇಱಿವತ್ತನಾರ್ (plural of ಇಱಿವತ್ತ). N. (Bp. 22, 3). — ಇಱಿವತ್ತಾಣ್ಡಿಯರ್. N. (Bp. 49, 46).

ಇಱಿವದ ir̤ivada. — ಇಱಿವದಾಣ್ಡಾರ. N. (Bp. 9, 47; 22, 5. 11. 17).

ಇಱಿವು ir̤ivu. = ಇಱಿಪು. (My.).

ಇಱಿವೆ ir̤ivĕ. = ಇಱವೆ, ಇಱುಪೆ, ಇಱುಮ್ಪು, ಇಱುಮ್ಪೆ, ಇಱುವು 1, ಇಱುವೆ 1, ಇಱುಹೆ, ಇರ್ವು, ಇರ್ವೆ. An ant (C.; ಪಿಪೀಲಿಕೆ Si. 484; M. ಇಱುಮ್ಬು, ಉಱುಮ್ಬು; T. ಎಱುಮ್ಬು, ಉಱುವ). ಇಱಿವೆಯ ಹುತ್ತು (B. 3, 67). ಆನೆಯಾಗಿ ಕಬ್ಬು ಮೇಯುವದಕ್ಕಿನ್ತ ಇಱಿವೆಯಾಗಿ ಸಕ್ಕರೆ ಮೇಯುವದು ಲೇಸು (Prv.). See ಕಟ್ಟಿಱಿವೆ.

ಇಱಿಸಿಲ್ ir̤isil. = ಇಱುಬು, ಇಱುಸಲ್, ಇಱುಸುಲ್. A pitfall to catch tigers, elephants, etc. (ಮಿಗಮಂ ಕೆಡಪುವ ಗುಱಿ Šmd. II).

ಇಱಿಸು ir̤isu. To cause to stay, to put, to employ, as a liṅga (Šmd. 47 Mḍb.), an avyaya (99 Mḍb.). *Cf.* ನಿಱಿಸು.

ಇಱು ir̤u. 1. (= ಉಱು). To stay; to hesitate. ಇಱದೆ (Bp. 28, 26; 31, 14; 56, 29).

ಇಱು ir̤u. 2. = ಇಱ 2, etc. Goring, butting, etc. — ಇಱುಕುಳಿ. (Šmd. 40). = ಇಱಕುಳಿ. — ಇಱುಗೂಳಿ. A goring, butting or tossing bull (C.).

ಇಱು ir̤u. 3. = ಅಱ 5, ಇಱ 1. The state of being closely confined, etc. See ಇಡುಕಱು.

ಇಱುಕಿಸು ir̤ukisu. = ಇಱಕಿಸು, etc. (My.).

ಇಱುಕು ir̤uku. 1. = ಇಱಕು 1, etc. To compress, to hold firmly, to make tight, etc. (ನಿಗ್ರಹಗ್ರಹಣ Šmd. Dh.; Râm. 3, 4, 8; Tĕ.; T., M. ಇಱುಗು, to be made tight; ಇಱುಕ್ಕು, to make close, etc.).

ಇಱುಕು ir̤uku. 2. = ಇಱಕು 2, etc. The state of being close together, etc.; a narrow place, a thicket (Bh. 3, 13, 29; Tĕ.).

ಇಱುಂಕಿಸು ir̤uṅkisu. = ಇಱಕಿಸು, etc. (My.).

ಇಱುಂಕು ir̤uṅku. = ಇಱುಕು 1, etc. (Šmd. Dh.; My.). ಇಱುಂಕಿದಂ or ಇಱುಕಿದಂ (Šmd. 48). See Rsv. 5, after 25; 8, 98.

ಇಱುಪೆ ir̤upĕ. = ಇಱುಮ್ಪೆ. (Šmd. 48). An ant (Abh. P. 4, 47).

ಇಱುಬು ir̤ubu. = ಇಱಿಸಿಲ್, etc. (Bh. 1, 8, 21. 53; 3, 23, 10; J. 6, 17).

ಇಱುಬೆ ir̤ubĕ. = ಇಱುವು 2, ಇಱುವೆ 2. A throng, a crowd, a large number (ಸನ್ದಣಿ, ಇಟ್ಟಳ Šm. 53; J. 28, 47). *Cf.* ಉಱುಬೆ.

ಇಱುಮ್ಪು ir̤umpu. = ಇಱಿವೆ, etc. An ant (ಇಱುಹೆ Šs.).

ಇಱುಮ್ಪೆ ir̤umpĕ. = ಇಱುಪೆ. (Šmd. 48; Rsv. 5, 79).

ಇಱುಮ್ಬು ir̤umbu. A narrow place (Rsv. 2, after 8). **2,** hardness, harshness (ಕರ್ಕಶತೆ Kk. 51).

Digitized by Google

ಇಱುವು iṟuvu. 1. = ಇಱ್‍ವೆ, etc. (My.).

ಇಱುವು iṟuvu. 2. = ಇಱುಬೆ, etc. ಇಱುವೆನ್ದು ಸನ್ದಣಿ (Śmd. II). *Cf.* ಉಱುವು.

ಇಱುವೆ iṟuvĕ. 1. = ಇಱುವು 1, etc. ಕೆಣ್ಡಕ್ಕೆ ಇಱುವೆಗಳು ಮುತ್ತಿಕೊಳ್ಳವೇ?— ಇಱುವೆಯ ಕಾಲಿಗೆ ಮಣ್ಣಿನ ಸಂಕೋಲೆ.— ಇಱುವೆಯ ಭಾರ ಇಱುವೆಗೆ, ಆನೆಯ ಭಾರ ಆನೆಗೆ (Prvs.). See Bp. 58, 50; Prv. s. ಬಲೆ.

ಇಱುವೆ iṟuvĕ. 2. = ಇಱುಬೆ, etc. (ಸನ್ದಣಿ Kk. 80, o. r. ಇಱುಬೆ).

ಇಱುಸಲ್ iṟusal. = ಇಱ್‍ಸಿಲ್, etc. (ಮಿಗಮುಂ ಕೆಡಪುವ ಎಡೆ Kk. 81).

ಇಱುಸುಲ್ iṟusul. = ಇಱುಸಲ್, etc. (ಮಿಗಗೆಡಪುವ ಎಡೆ Śm. 31, o. r. ಇಱುಸಲ್).

ಇಱುಹೆ iṟuhĕ. = ಇಱ್‍ವೆ, etc. An ant (ಕ್ಷುದ್ರ, ಪಿಪೀಲಿಕ Mr. 165; ಇಱುಹು Śs.; J. 24, 35). ಇಱುಹೆಗಳ ಸಾಲು (ಪಿಪೀಲಿಕೆ Nr.).

ಇರ್ ir. 1. = ಇಬ್, etc. (Śmd. 221. 78). Two.— ಇರ್ಕಟ್ಟು. (Śmd. 222). = ಇಕ್ಕಟ್ಟು, q. v.— ಇರ್ಕಡಿ. = ಇಕ್ಕಡಿ, q. v. (Rśv. 5, 117. 123).— ಇರ್ಕಡೆ. = ಇಕ್ಕಡೆ, q. v. (My.).— ಇರ್ಕಾಲು. = ಇಕ್ಕಾಲು, q. v. (My.).— ಇರ್ಕಿವಿ. Two, or both, ears (My.).— ಇರ್ಕುಚ. Two, or both, breasts (My.).— ಇರ್ಕೆಯ್. = ಇಕ್ಕೆಯ್. Two, or both, hands (Rśv. 4, 70; My.).— ಇರ್ಕೆಲ. (Śmd. 132). = ಇಕ್ಕೆಲ, q. v.— ಇರ್ಕೊಡೆ. Two, or both, umbrellas (Śs.).— ಇರ್ಕೋಡಿ. Two, or both, channels. ಇರ್ಕೋಡಿಯಿಂ ತೀವಿ ನಾಲ್ದೆಸೆಗಂ ಸೂಸಿ (Śmd. 79).— ಇರ್ಛಾಸಿರ. -ಸಾಸಿರ. (Śmd. 83; J. 23, 2). Two thousand. ಇರ್ಛಾಸಿರಂ ಮದಮುಂ ಮುಕ್ಕುಳಿಸಿರ್ದದನ್ತಿಘಟೆಗಳ್ (Śmd. 22. 83).— ಇರ್ತಡಿ. (Śmd. 222). Two, or both, banks.— ಇರ್ತಣ್ಣ. = ಇತ್ತಣ್ಣ. (G.).— ಇರ್ತರ. (Śmd. 79). = ಇತ್ತರ, q. v.— ಇರ್ತಲೆ. = ಇತ್ತಲೆ. Two, or both, heads; two generations.— ಇರ್ತಲೆಗೊಜ್ಜ. -ಕೊಜ್ಜ. (Śmd. 79). = ಇರ್ತಲೆಗೊಱಜ, q. v.— ಇರ್ತಲೆಗೊಱಜ. -ಕೊಱಜ. = ಇರ್ತಲೆಗೊಜ್ಜ. A grandfather. ತನ್ನ ತನ್ದೆಗೆ ತಾಯಿತನ್ದೆಗಳ್ ಇರುಹ, ತನ್ನ ತಾಯಿಗೂ ಮಾತಾಪಿತೃಗಳ್ ಇರುಹನೇ, ಅವನು ಇರ್ತಲೆಗೊಱಜಂ (Śmd. 79, Mdb. MS. in explanation of ಇರ್ತಲೆಗೊಜ್ಜ).— ಇರ್ತಲೆಹಾವು. = ಎರಡುತಲೆ ಹಾವು, ಇತ್ತಲೆಗುಯ್ಯ, q. v. The two-headed snake, a short-tailed, not venomous earth snake, Tortrix cylindrophis rufus. 2, = ಕೊಡಿಕುಮ್ಮಣ್ಣ (My.).— ಇರ್ತೆರೆ. (Śmd. 222). Two, or both, curtains.— ಇರ್ತೆಱ. = ಇತ್ತೆಱ. Two kinds (Śmd. 60. 94).— ಇರ್ದೆಸೆ. = ಇದ್ದೆಸೆ. (Śmd. 135 Mdb. MS.).— ಇರ್ಪತು. = ಇಪ್ಪತು, ಇರ್ಪತ್ತು. (Ch. v. 326). ಇರ್ಪತು ಮೂಱು, twenty-three (Ch. v. 330).— ಇರ್ಪತ್ತಯ್ದು. = ಇಪ್ಪತ್ತಯ್ದು. (Śmd. 201). See also Śmd. 21. 44.— ಇರ್ಪತ್ತಾಱು. = ಇಪ್ಪತ್ತಾಱು. ಇರ್ಪತ್ತಾಱುಂ ಛನ್ದಂಗಳ್ (Ch. p. 23). ಇರ್ಪತ್ತಾಱುಂ ಛನ್ದದಿನ್ದೆ (v. 235).— ಇರ್ಪತ್ತು. = ಇಪ್ಪತ್ತು.— ಇರ್ಪತ್ತುನಾಲ್ಕು. = ಇಪ್ಪತ್ತುನಾಲ್ಕು. (Ch. v. 256).— ಇರ್ಪತ್ತೆಣ್ಟು. = ಇಪ್ಪತ್ತೆಣ್ಟು. (Ch. v. 293).— ಇರ್ಪತ್ತೇೞು. = ಇಪ್ಪತ್ತೇೞು. ಇರ್ಪತ್ತೇೞು ಮುತ್ತಿನ ಸರಮಂ ನಕ್ಷತ್ರಮಾಲೆ ಎಮ್ಬುದು (Hlâ.).— ಇರ್ಪೆಗಲ್. Both shoulders (My. occasionally).— ಇರ್ಪೆಣ್ಡಿರ್. (Śmd. 197). Two, or both, wives or women.— ಇರ್ಬಗಿ. = ಇಬ್ಬಗಿ, q. v. (Abh. P. 13, 81).— ಇರ್ಬರ್. (Śmd. 122; T. ಇರುವರ್, Tĕ. ಇರುವುರು). = ಇಬ್ಬರ್, ಇಬ್ಬರು q. v., ಇರ್ವರ್. Two, or both, persons; both. ಇರ್ಬರ್ಗೆ ಎರಡಕ್ಕೆಯ್ದುವಾ! (69). ಇರ್ಬರ್ ಕತ್ತೃಗಳ್ಗೆ ನಿಮಿತ್ತಮ್ ಅಪ್ಪ ಸತಿಸಪ್ತಮಿಗೆ ಎಱಡೆಮ್ ಆಕ್ತಂ (296). ಇರ್ಬರನು (Bp. 13, 27). ಇರ್ಬರು (18, 103). ಎಮ್ಮಸಿರ್ಬರನು (42, 34).— ಇರ್ಬರಿ. Both sides or flanks (Rśv. 13, 82).— ಇರ್ಬಲ. Two, or both, forces (Abh. P. MS. 13, 48. 60. 93. 95).— ಇರ್ಬಾಳ್. (Śmd. 197). Two, or both, swords.— ಇರ್ಬಾರಿ[3]. The second cultivation, the second ploughing of a field (ತಮ್ವ್ಯಾಕೃತ, ದ್ವಿಸೀತ್ಯ Hlâ.).— ಇರ್ಬೇನೆ. (Śmd. 222). Two diseases; two pains; a complicated disease (?).— ಇರ್ಭಾಗ. = ಇಬ್ಭಾಗ. (B. 4, 191).— ಇರ್ಮಡಿ. = ಇಮ್ಮಡಿ. (Śmd. 81; Ct. II, 98).— ಇರ್ಮಡಿಸು. = ಇಮ್ಮಡಿಸು. (Rśv. 14, 15). ಇರ್ಮೆಯ್. (Śmd. 196). = ಇಮ್ಮೆಯ್ q. v.— ಇರ್ಮೆಯ್ಯಿ. = ಇರ್ಮೆಯ್. (Abh. P. 9, 66).— ಇರ್ವಕ್ಕ. -ಪಕ್ಕ. Both sides (Abh. P. 15, 3).— ಇರ್ವಣ್ಣ. -ಬಣ್ಣ. Two colours (Grj. 9, after 64).— ಇರ್ವನ್ತಿಗೆ. = ಇರವನ್ತಿಗೆ. (My.).— ಇರ್ವರ್. = ಇರ್ಬರ್, etc. (Śmd. 121. 122. 154; Tu. ಇರ್ವೆರ್). ಇರ್ವರುಂ (121. 267. 298). ಇರ್ವರ ತೋಳ್ಗಳ್ ಅತ್ತೆ ನೃಪತಿಗೆ ರಣದೊಳ್ (57). ಮೆಲ್ಲನೆ ಇರ್ವರ್ ನುಡಿದರ್ (112). ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರಿರ್ವರುಮುಂ ಮಿಥುನಮ್ ಎಮ್ಬುದು (Hlâ.). ಇರ್ವರ್ ಬಳೆದರ್ (Rśv. 4, 78). ಅವರಿರ್ವರ ಇರವನ್ ಉರ್ವರೆಯರ್ ಈಕ್ಷಿಸುತಂ (4, 79).— ಇರ್ವಲ. = ಇರ್ಬಲ. (Śmd. 207 Mdb. MS.; Abh. P. MS. 13, after 54).

ಇರ್ ir. 2. = ಇಱ್ 2, ಎೞ 2.— ಇರ್ಕುಳಿ. = ಇಚ್ಕುಳಿ, ಎೞಕುಳಿ. Pulling, dragging near or away; attracting, captivating, charming; taking (ಎೞಕುಳಿ Śm. 61; Kk. 49).— ಇರ್ಕುಳಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. = ಇಚ್ಕುಳಿ-, ಎೞಕುಳಿ-. To drag; to captivate (ಸೆಳದುಕೊಳ್ Ct. II, 96); to lay hold of, to take, to assume (Abh. P. 14, 143; 16, 75).

ಇರ್ಕಿಸು irkisu. 1. = ಇಱಿಕಿಸು, etc. (My.).

ಇರ್ಕಿಸು irkisu. 2. = ಇಕ್ಕಿಸು. To cause to put. 2, to cause to kill.

ಇರ್ಕು irku. 1. = ಇಕ್ಕು 2. To lay or put down; to put, etc. (ತ್ಯಾಗ Śm. 78). ಅರೋಚಕಗಳ್ ಅದಂ, ತೆಗಱ್! ಎನ್ಪು, ಆ ಗದ್ಯಪದ್ಯಕಾವ್ಯದೊಳ್ ಇರ್ಕರ್ (Śmd. 72).

ಇರ್ಕು irku. 2. = ಇಕ್ಕು 4. To kill, to destroy (ಸಂಹಾರ Śm. 78).

ಇರ್ಕು irku. 3. = ಇಕ್ಕು 5. Killing, destroying. ಇರ್ಕುಂಗಾಱ್ (?). -ಂ-ಕಾಱ್. (Śmd. 203, not in Mdb.). A destructive enemy.

ಇರ್ಕು irku. 4. = ಇಱಿಕು 1, etc. (My.).

ಇರ್ಕು irku. 5. = ಇಱಿಕು 2, etc. (My.).

ಇರ್ಕೆ irkĕ = ಇಕ್ಕೆ 1. See J. 10, 6; ನಿಟ್ಟಿರ್ಕೆ.

ಇರ್ಚಲು irċalu. = ಇಱಿಚಲು, etc. (My.).

ಇರ್ಚಿ irċi. = ಇಱಸು, etc. (My.).

ಇರ್ಚು irċu. = ಇರ್ಚಿ, etc. (My.).

ಇರ್ತ irta. = ಇಱಿತ, etc. (My.).

ಇರ್ಪು irpu. = ಇಮ್ಪು, etc. Sweetness, etc. (ಇನಿದು Ct. 1, 52). 2, essence, juice (ರಸ Kk. 56; ದ್ರವ Śs.).— ಇರ್ಪುಗುನ್ದು. -ಕುನ್ದು. Sweetness, etc., to decrease (Śśv. 2, 2).

ಇರ್ಬರ್ irbar. See s. ಇರ್ 1.

ಇರ್ಮ irma. = ಈರ್ಮ. A wound (ನಖಕ್ಷತ Mr. 330; ಏಱು 396).

ಇರ್ಮಕಾರ A wound-maker: a barber (? ಕ್ಷೌರಿಕ Mr. 381).

ಇರ್ಮೆ ir1-mĕ. 1. (Śmd. 243). = ಇಮ್ಮೆ. Twice (ಎರಡುತಿಹ ಸೂಱ್ Kk. 62).

ಇರ್ಮೆ irmĕ. 2. Loveliness, desire, charm, beauty (Tĕ. ಎಮ್ಮೆ; R.; *cf.* ಇರ್ಪು? ಅರಮೆ 2?).

Digitized by Google

ಇರ್ವರ್ irvar. See s. ಇರ್ 1.

ಇರ್ವಾರು irvâru. = ಈರ್ವಾರು, ಉರ್ವಾರು, ಎರ್ವಾರು. *A sort of cucumber, Cucumis utilissimus* Roxb.

ಇರ್ವಿಕೆ irvikĕ. = ಇರುವಿಕೆ. (My. occasionally).

ಇರ್ವು irvu. = ಇರುವೆ, etc. An ant (My.).

ಇರ್ವೆ irvĕ. = ಇರ್ವು, etc. (My.).

ಇರ್ಳು irḷu. = ಇರುಳು, etc. Night (My.).

ಇಲ್ il. 1. = ಇರ್ 1. To be, to exist, etc. A defective verb of which at present only some forms of the negative mood exist. (T., M.; *cf.* ಅರ್ 3, ಉಱು, ಉಳ್ 1).—**ಇಲ್.** An unusual abbreviation of ಇಲ್ಲ, q. v. ಫಲವ ಕಣ್ಡರೆ, ಅನು ಏನು ಎನ್ದರೆ, ಫಲವು ಆಯಿತು ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಲಿ ಮಲವಿಸರ್ಜನೆ, ಕೆಮ್ಮು, ಉಬ್ಬಸ, ಜರವು, ಉದರಶೂಲೆ; ಫಲವ ಕಣ್ಡನು ಇಸ್ತುವು, ಅಲ್ಲದೆ ಫಲವದೇನಿಲ್! ತಿಳುವಿಕೆಲ್ಲದೆ ನೆಲೆಯು ಇಲ್ಲದೆ ತಿರುಗುವರು ಕಾಮ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು (Jńs. 22, 31).—**ಇಲ.** A man who has not, or a place that has not, or is free from, *e. g.* ಬಡಿಲ (ಬಡು ಇಲ), q. v. (T.).—**ಇಲಿ.** Not being. An abbreviation of ಇಲ್ಲ (Šmd. 220; T. *e. g.* in ಅಱಿವಿಲಿ). See ಅಗಿಲಿಲಿ, ಅಱುವಿಲಿ, ಕಣ್ಣಿಲಿ, ಕೂರಿಲಿ, ತಪ್ಪಿಲಿ, ನಾಣಿಲಿ, ಪಲ್ಲಿಲಿ, ಬೆಳಗಿಲಿ.—**ಇಲ್ಲ.** Third person of the negative mood, used for all persons, genders, and numbers: it, he, she is not or exists not, etc.; there is, or are, not; there does not occur or come. 2, not; no (C.; T., M.; Tu. ಇಜ್ಜ). ಇಲ್ಲವೆಮ್ಬುದು ಅಭಾವ (Nr.). ಇಲ್ಲ (ಉಣ್ಣಾಗದು Šmd. 85. 207. 208 Cm.; ಬಾರದು 346 Cm.). ಇಲ್ಲೆಮ್ಬುದು ಸೊಲ್ಲೊಳ್ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕಾವ್ಯಯಂ (Šmd. 389). ಅಃ, ಸನ್ದಯಮ್ ಇಲ್ಲ! ಮೆಚ್ಚಿದೆಂ (20). ಗುರುವಿಲ್ಲ, ಕರ್ಣನಿಲ್ಲ, ಗುರುವಿನ ಮಗನಿಲ್ಲ (68). ಇನ್ನೆವರಂ ಗುಱಿಯಾದುದು ಇಲ್ಲ ಕಾಮಕರವಿಮುಕ್ತಬಾಣಹತಿಗೆ (296). ಮಾಮರನ್ ಅಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲ (77). ಪಡುವ ಮೂಡ ತೆಂಕ ಬಡಗ ಪೊಡವಿಪತಿಗಳ್ ಇಲ್ಲ! (145). ನೀಲಗ್ರೀವರುಮ್ ಆರ್ತರ್? ಇಲ್ಲ! (292). ಉಣಲು ಉಡಲು ತಮಗೆ ಇಲ್ಲ (Bp. 32, 53). ಅರಸಿಯರು ದೋಸವೇನುವನ್ ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದುದಿಲ್ಲ (24, 78). ಮದನನ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ (J. 31, 36). ತಾಯಿಗಿನ್ತ ಹಿತವರಿಲ್ಲ, ಸಕ್ಕರೆಗಿನ್ತ ಸವಿಯಿಲ್ಲ (Prv.). ಮೊನ್ನೆ ನೀನು ಸಾಲೆಗೆ ಯಾಕೆ ಬನ್ದಿದ್ದಿಲ್ಲ? (B. 1, 7; observe that in the use of forms like ಇದ್ದಿಲ್ಲ, *i. e.* ಇದ್ದು ಇಲ್ಲ or ಇದ್ದೇ-, (which are C.), there appears to have been originally a certain amount of displeasure, or also of affirmation; at present such forms are used nearly indiscriminately). ಇನ್ನೂ ನಿನ್ನ ಹಲಿಗೇ ಮೇಲಿನ ಬರಹ ತೀರಿಲ್ಲವೋ? (B. 1, 11). ಅವನ ದವತಿಯೊಳಗೆ ಮಸಿ ಇದ್ದಿಲ್ಲ (1, 23). ಇವು ನನಗೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ (2, 16). ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಮನುಷ್ಯರು ಮಾಡಿಲ್ಲ (2, 24). ಏಪವು ಏಱುವದಿಲ್ಲ (2, 26). ಈ ಮಾತು ನನಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದಿಲ್ಲ (2, 44). ಅವನಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ದಿವಸ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಿಲ್ಲ (3, 28). ಹೆಪ್ಪೊಟ್ಟು ಮೂಡಿಲ್ಲ (3, 45). ದೇವರನ್ನು ಯಾರೂ ನೋಡಿಲ್ಲ (4, 58). ನಾನು ನಿನ್ನ ಬಂಟಿಯನ್ನೂ ನೋಡಿಲ್ಲ, ನಿನ್ನ ಹಮ್ಮಿಣಿಯನ್ನೂ ನೋಡಿಲ್ಲ (4, 169). ನೀನೇನೂ ಅಪರಾಧ ಮಾಡಿಲ್ಲ (4, 201). ಮುನ್ದೆ ನನ್ನ ಗತಿ ಹೀಗಾದೀತೆನ್ನು, ಆಗ ನನ್ನ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಬರಲಿಲ್ಲ (did not come, 4, 2). ನೀನು ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿ ಇಡ ತಕ್ಕನ್ಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ಇಡಲಿಲ್ಲ (didst not lay by, 4, 2). ಹೀನತನವ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ, ಸ್ವಾನುಭಾವವ ಕೂಡಲಿಲ್ಲ (Dp. 8). ಕಮಲೇಶ ನನ್ನ ಒನ್ದು ಬಾರಿ, ಸ್ವಾಮಿ ಎನ್ದು, ನೆನವುದಿಲ್ಲ (thou doest not recollect or think of, Dp. 30). ಅನ್ತಕನ ದೂತರಿಗೆ ಕಿಂಚಿತ್ತು ದಯವಿಲ್ಲ (Dp. 4). ಅವನು ಹೋಗುವದಿಲ್ಲ, he does not go (used as a simple statement, C.); ಅವನು ಹೋಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ, he does not intend to go, or he cannot go (S. Mhr.).—**ಇಲ್ಲಂ. ಇಲ್ಲವು.** = ಇಲ್ಲ. See *e. g.* Č. Bp. 11, 5; Si. 48. 404; B. 2, 16.—**ಇಲ್ಲದೆ.** Participle negative: not being, not existing, not remaining, (not possessing, without). ವಿಕಾರಮ್ ಇಲ್ಲದೆ (Šmd. 111). ನೀನ್ ಇಲ್ಲದೆ ಇವು ಎಲ್ಲಮ್ ಬಳಸವೆ? (155. 292). ಇಲ್ಲದೆಯುಂ (124. 206). ಇರ್ದೊಡಮ್ ಇಲ್ಲದೊಡಂ (192). ಇನಿತಿಲ್ಲದೆ ಇಪ ರಾಜ (ದುರ್ಬಲ Mr. 271). ಅವಿಲ್ಲದೆ ಇರಲ್ ಅಪ್ರವಂ (279). ಚನ್ದವ...ದೊರಕಿಸಲ್ ಇಲ್ಲದಿರೆ (Bp. 27, 2). ಚಿತ್ತದೊಳು ಹರಿವು ಇಲ್ಲದಿಪ್ಪದೆ? (27, 2). ಅದು (ಭಕ್ತಿ) ಇಲ್ಲದೆ (ಎಲ್ಲಂ) ಇಲ್ಲದುದೇ! (27, 2). ಸುಖಯುಂ ಸವಿಸವಿದು ತಣಿವಿಲ್ಲದೆ ಉಣ್ಬುತ್ತ (35, 2). ಇಲ್ಲದಿರ್ದೊಡೆ (43, 69). ತಳುವಿಲ್ಲದೇ ಬಪ್ಪನೆ? (47, 21). ತಡಿಯಿಲ್ಲವೇ (51, 31). ತರಲ್ ಇಲ್ಲದಿರ್ದನೆ? (53, 27). ಎಮಗೆ ಇನಿತಾದೊಡಂ ಕೊಡಲಿಲ್ಲದೆ (58, 20). ತುಱುವಿನಲಿ ತಪ್ಪಿಲ್ಲದಿಪ್ಪದನ್ ಅಱಿದು (60, 31). ಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಕೆಟ್ಟು ಹೋದೆ (60, 47). ತಪ್ಪೇನುಮ್ ಇಲ್ಲದೆ (61, 4). ನಾಚಿಕೆಯಿಲ್ಲದೊಡೆ (61, 19). ಅತನ್ ಇಲ್ಲದೊಡೆ (J. 28, 57). ದಟ್ಟೀ ಉಟ್ಟು ಕೋ! ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ (B. 1, 6). ಬಹಳ ಒಳ್ಳೇದು ಮಾಡಿದರು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ (1, 21). ಬುದ್ಧಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನೀತಿ ಇರುವದಿಲ್ಲ (3, 33).—Relative participle negative: ಇಲ್ಲದ. ದೊರೆಯಿಲ್ಲದ ಭಂಡಾರಂ (Šmd. I). ಜನನಿ ಸತ್ತಡೆ ದುಃಖವಿಲ್ಲದರ್ (-ವಿಲ್ಲದವರ್) ಆರು ಲೋಕದಲಿ? (Bp. 15, 2). ಎಡೆದೆಱಿಸು ಇಲ್ಲದ ಸಾಲು (ಲೇಪಿ, ರಾಜ); ಕೊಮ್ಬಿಲ್ಲದ ಎತ್ತು (ತೂಬರ); ರಸವಿಲ್ಲದ ಹಾಂಗೆ ಅಟ್ಟ ಮಾದುರ (ಪಿಣ್ಡಿಲ); ಇಲ್ಲದ ಹೊಲ್ಲಿಹನ್ ಇಕ್ಕುಹ (ಮಿಥ್ಯಾಭಿಯೋಗ); ಇಲ್ಲದ ಹೊಲ್ಲೆಹಂ ಮೇಲಿಕ್ಕುನುಡಿಹ (ಮಿಥ್ಯಾಭಿಶಂಸನ Nr.). ಇಲ್ಲದ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸಿ ಹೇಳುವದು (ಮಿಥ್ಯಾಭಿಶಂಸನ Si. 56). ಇಲ್ಲದ ಕೆಟ್ಟ ಗುಣಗಳನ್ನೇ ಆರೋಪಿಸಿ (69). ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದನ (-ವಿಲ್ಲದವನ) ಕಾಯವು ಪಾಳೂರ ಸ್ಥಾನದಿಂ ಕಡೆಯೆ! (Sp.). ಹಗೆಗಳು ಇಲ್ಲದವರು (ಅಜಾತಶತ್ರು Nn. 74). ವಿಘ್ನವಿಲ್ಲದ ಇರುಳ್ (Šmd. 67). ತನಗೇ ಇಲ್ಲದವನು ಮನ್ದಿಗೆ ಏನು ಕೊಟ್ಟಾನು? (Prv.). ಕಾಲಿಲ್ಲದವಂ, ಕಿವಿಯಿಲ್ಲದವಳ್ (Šmd. I). ವಿಭಕ್ತಿಯನ್ ಇಲ್ಲದುದು (Šmd. 88). ಸಂಸ್ಕಾರಂಗಳಿಲ್ಲದವನು (ವ್ರಾತ್ಯ); ವೇದವಿಲ್ಲದವನು (ಅಸ್ವಾಧ್ಯಾಯ, etc.); ಕೆಯ್ಯಿಲ್ಲದವನು (ಕುಣಿ); ಫಲವಿಲ್ಲದುದು (ಅಫಲ, etc. Hlâ). ಎನ್ದೂ ಕೇಡಿಲ್ಲದುದು (ನಿತ್ಯ, etc.); ಕುತ್ತವಿಲ್ಲದವನು (ನಿರಾಮಯ Nr.). ಇಲ್ಲದುದು, that is empty, void or causeless (ಅಕಸ್ಮಿಕ, ವಿಶೂನ್ಯ Nn. 126). ಇಲ್ಲದು, that is non-existent (ಅಭಾವ, in a Dharwar print). ಇಲ್ಲದುದರ್ಕೆ (Šmd. 52). ಇಲ್ಲದಕೆ (Bp. 60, 57. 58). ಇಲ್ಲದನೆ (50, 50). ಇಲ್ಲದ ಮುನ್ನ (9, 50). ಇಲ್ಲದಾಗ ಇಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಣ್ಡು ಹೋಯಿತು (Prv.). ಇಲ್ಲದವನು, a poor man (C.). ಇಲ್ಲದವನು ತಲ್ಲಣಿಸನು (Prv.). See also Bp. 27, 31. 32. 33. 34; 43, 79; 51, 43; 61, 12; Prv. s. ಅಸಲ್.—ಇಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಆಗು. To be destroyed, etc. (C.; ನಾಶ, ಲೋಪ G.).—ಇಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಮಾಡು. To waste, to destroy, etc. (C.; ಅಱಿಪು, ಲೋಪಿಸು G.).—ಇಲ್ಲವಾಗು.-ದೆ-ಆಗು. To cease to exist, to disappear (B. 5, 243).—ಇಲ್ಲವಾಗು. = ಇಲ್ಲಾಗು. To become non-existent; to be finished; to fail; to disappear (My.). ಇಲ್ಲವಾಪುದು (ನಿರವಶೇಷ Šmd. Dh.). See Rsv. 13, 77.—ಇಲ್ಲವೆ.-ಎ 4. 1. = ಇಲ್ಲವೇ No. 1. Is there not? are there not? or not? See s. ಎ 4, No. 3.—ಇಲ್ಲವೆ. 2. Or (C.). ನಿನಗೆ ಏನಾದರೂ ನೋವು ಆದಾಗ ಇಲ್ಲವೆ ಬೇನೆ ಬನ್ದಾಗ (B. 1, 25). See B. 2, 22. 26; 3, 103; 4, 1; 5, 268. ಇಲ್ಲವೆ. 3. See it separately.—ಇಲ್ಲವೆನ್. -ಎನ್. ಇಲ್ಲವೆನ್ನು. = ಇಲ್ಲೆನ್. To say no, to deny (Bp. 25, 18).—ಇಲ್ಲವೇ.-ಎ 3. = ಇಲ್ಲವೆ. Or not?, etc. See Bp. 49, 18; 51, 37. 2, certainly not, in ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ (C.; B. 5, 267).—ಇಲ್ಲವೊ. -ಒ 4. ಇಲ್ಲವೋ. -ಓ 3. Or not? See Bp. 47, 14. 15.—ಇಲ್ಲಾ. = ಇಲ್ಲ. 2, -ಆ 6. or not? See Bp. 48, 25; 50, 64; 51, 35. 36. 37. 38; 52, 14.—ಇಲ್ಲಾಗು. -ಆಗು. = ಇಲ್ಲವಾಗು. (Šmd. 28; Grj. 9, 56).—ಇಲ್ಲೆನ್. -ಎನ್. ಇಲ್ಲೆನ್ನು. = ಇಲ್ಲವೆನ್. To say there is not (or nothing). (Rsv. 2, 35). (ಹೊಟ್ಟೆಗೆ) ಇಲ್ಲೆನ್ದು, ಹುಲ್ಲು ಮೆಲ ಬಹುದೇ? (Prv.). 2, to say no.—

Digitized by Google

ಇಲ್ಲೆನಿಸು. -ಎನಿಸು. To cause to say it is not (or nothing), to cause to reject (Rāv. 13, after 71). 2, to cause to say so. — ಇಲ್ಲೊ. -ಟು 4. = ಇಲ್ಲವೊ. (C.; B. 5, 88).

ಇಲ್ il. 2. Being; place (chiefly used as final in K.; T., M. ಇಲ್; Tē. ಇಲು, ಇಲ್ಲು; Tu. ಇಲ್ಲು; cf. ಅಲ್ 1). See e. g. ಪಿತ್ತಿಲ್, ಪಿನ್ನಿಲ್, ಪೊಸನ್ನಿಲ್, ಬಿತ್ತಿಲ್; (ಇಲ್ಲಿ).

ಇಲ ila. 1. See s. ಇಲ್ 1.

ಇಲ ila. 2. A nounal affix (Šmd. 241), e. g. ಗಾಡಿಲ, ಪತ್ತಮೆಲ, ಪಡೆಯಿಲ (241).

ಇಲಾಖೆ ilākhĕ. A claim, right; connection with; a village under a township (Mhr., H.). 2, jurisdiction; charge, possession; department; district; presidency (B. 4, 117; 5, 127; My.).

ಇಲಾಚಿ. ilāċi. (= ಏಲಕ್ಕಿ). Cardamoms (My.; Mhr., H.).

ಇಲಾಜು ilāju. A remedy; a resource; a means (My.; Mhr., H.).

ಇಲಾತಲ ilā-tala. The surface of the earth. (Šśv. 2, 32; My.).

ಇಲಾಧಿಪ ilâ-adhipa. A king (Rśv. 5, 25; 13, 13).

ಇಲಾಧೀಶ ilâ-adhīśa. A king (Bp. 5, 4).

ಇಲಾಪುತ್ರ ilâ-putra. The planet maṅgala (My.). 2, a šūdra (My.).

ಇಲಾಪುತ್ರಿ ilâ-putri. Râma's wife Sitâ (My.).

ಇಲಾಭೃತ್ ilâ-bhṛit. A king;—a mountain (J. 10, 2).

ಇಲಾಲ್ ilâl. ಇಲಾಲಿ ilâli. An iron bowl grated or open-mouthed, containing oil and rolls of cloth, etc.; it is attached to the end of a stick, and kindled upon holidays, etc., (My.; Mhr. ದಿವಾಲಿ).

ಇಲಾವಲಯ ilâ-valaya. The circumference of the earth; the terrestrial globe (Abh. P. 13, 63).

ಇಲಾವೃತ ilâ-vṛita. N. of one of the varshas or divisions of the known world. (My.).

ಇಲಾವೃಂದಾರಕ ilâ-vṛindâraka. A Brâhmaṇa (Bp. 55, 54).

ಇಲಿ ili. 1. See s. ಇಲ್ 1.

ಇಲಿ ili. 2. = ಎಲಿ. A rat; a mouse (ಆಖು, ವೃಷ, ಮೂಷಿಕ Hlâ.; ಉಂದುರು, ಮೂಷಿಕ, ಆಖು Nr.; ಮೂಷಕ, etc. Mr. 164; Si. 170; C.; Tu., T. ಎಲಿ; Tē. ಎಲಿಕ, ಎಲುಕ). ಇಲಿಯು ಪಿಡಿ ಯಲು ಅಸುಗೆಯ್ವ ಬೆಕ್ಕು (ಜಾಹಕ, etc. Hlâ.). ಇಲಿಯು ತಿನಲ್ ಅನು ಗೆಯ್ವ ಬೆಕ್ಕು (ಜಾಹಕ, etc. Mr. 164). ಇಲಿ ಪಾದರಸವನ್ನು ಕುಡಿದ ಹಾಗೆ.—ಇಲಿಯನ್ನು ಬಳಗೆ ಬಿಟ್ಟು, ಬೆಲಕ್ಕೆ ಮಣ್ಣು ಮೆತ್ತಿದ.—ಬೆಕ್ಕಿಗೆ ಚೆಲ್ಲಾಟ, ಇಲಿಗೆ ಪ್ರಾಣಸಂಕಟ (see s. ಚಂಗು 1).—ಬರು ವಾಗ ಹುಲಿಯ ಹಾಗೆ, ಹೋಗುವಾಗ ಇಲಿಯ ಹಾಗೆ.—ಬೆಟ್ಟ ಅಗಿದು, ಇಲಿಯ ಹಿಡಿದ ಹಾಗೆ (Prvs.). — See ಚಿಟ್ಟಲಿ, ಚುಂಚಲಿ, ಹುಣ್ಣಲಿ, ಮೂಗಿಲಿ, ಸುಣ್ಣಲಿಲಿ, ಸೊಣ್ಣಲಿ; Prv. s. ಬರು. — ಇಲಿಕಿವಿ = ಇಲಿ ಕಿವಿ. — ಇಲಿಕಿವಿಗಿಡ. = ಇಲಿಯಾಲ, ಇಲಿವಾಲ q. v., ಎಲಿಯಾಲ. (Si. 143). — ಇಲಿಕಿವಿ. Rat-ear: a small-leafed vegetable (My.; Tu. ಎಲಿಕೆಬಿ, Tē. ಎಲಿಚ್ಚೆವಿ, Evolvulus emarginatus Lin.). — ಇಲಿಕಿವಿಬಳ್ಳಿ. A creeping plant with reniform leaves, the Asiatic penniwort, Hydrocotyle asiatica Lin., and also the similar plant Ipomaea reniformis Chois. (Z.). — ಇಲಿದೇರ. -ತೇರ. The rat-vehicled one: Gaṇapati (Šm. 4). — ಇಲಿಪಾಷಾಣ. Rat's bane, arsenic (C.). — ಇಲಿ ಬೋನು. A rat-trap (S. Mhr.). — ಇಲಿವಾಲದ ಗಿಡ. = ಇಲಿವಾಲ. (My.). — ಇಲಿಮೋರೆ. = ಇಲಿಬಲೆ. (My.; T. ಎಲಿಪ್ಪೋರ್). — ಇಲಿಯಾಲ. = ಇಲಿವಾಲ, ಎಲಿಯಾಲ. (Si. 143). — ಇಲಿವಾಲ. -ವಾಲ. An aquatic plant, Salvinia cucullata (or Anthericum tuberosum, ಮೂಷಿಕಪರ್ಣಿ, ಚಿತ್ರೆ, ನ್ಯಗ್ರೋಧಿ, ರಣ್ಣೆ, ಸುತ ಶ್ರೇಣಿ, ಶಂಬರಿ, ದ್ರವಂತಿ, etc. Nr.; Si. 143).

ಇಲಿ ili. 3. (= ಅಲಿ 2, etc.). In (S. Mhr.), e. g. ಕಣ್ಣಲಿ, ಕಾಲಿಲಿ, ಬಾಯಿಲಿ, ಮುಪ್ಪಲಿ, ಮೂಗಿಲಿ, ಹಾದಿಲಿ (see Prv. s. ನಾದಿನಿ), etc. Cf. ಇಲ್ಲಿ, and the use of ಇಲ್ 2 in T. and M.

ಇಲಿ ili. = ಈಲಿ. (Sk.; G.).

ಇಲಿಕು iliku. = ಇಲಿಕು 1, etc. To be squeezed, bruised, etc. (S. Mhr.).

ಇಲಿಚಿ iliċi. = ಎಲಚಿ, etc. The jujube tree, Zizyphus jujuba (St. & Pl.; My.).

ಇಲಿಮಿಂಚಿ ilimiṅċi. A lemon, the lemon tree (T., M. ಎಲುಮಿಚ್ಚೈ; cf. ನಿಮ್ಬೆ). See ಬದರಿಲಿಮಿಂಚಿ.

ಇಲುಕು iluku. (= ಉಲುಕು 2). Cramp, sprain (Tē.; R.; T. ಇಚಪ್ಪು, ಇಚವು, spasm, convulsion).

ಇಲುವು iluvu. = ಎಲಬು, ಎಲವು, ಎಲು q. v., ಎಲುಬು, ಎಲುವು, ಎಲ್ಬು, ಎಲ್ವು, (ಎಮಕೆ). A bone. ಮೊಸಲ ಇಲುವು (ಲಲಾಟಾಸ್ಥಿ, ಶಂಖ Nr.).

ಇಲೆ ilĕ. ಇಲಾ. = ಇಡೆ, ಇರೆ, ಇಳೆ q. v., ಎಳೆ. *The earth.* 2, *a cow.* 3, *speech* (ಶಬ್ದ Mr. 488). 4, a tubular vessel on the right side of the body. 5, Budha's wife. 6, ಎಪ ಮಾತ್ರ (Mr. 488, one MS. ಎಪಮಾರ್ಗ; see Nn. s. ಇಳೆ).

ಇಲೇಶ ilâ-īśa. A king (J. 10, 46).

ಇಲ್ಲ illa. See s. ಇಲ್ 1.

ಇಲ್ಲಣ illaṇa. (Šmd. 25). Soot (adhering to the inner side of the roof, C.; T., M. ಇಲ್ಲಟ್ಟ, roof; ಇಲ್ಲಟ್ಟಕರಿ, ಇಲ್ಲಟಕಟ, soot).

ಇಲ್ಲದತನ illada-tana. The state of being nothing, destitution, poorness (ಹೀನತೆ, ಬಡತನ G.).

ಇಲ್ಲದೆ illadĕ. See s. ಇಲ್ 1.

ಇಲ್ಲವೆ illavĕ. See ಇಲ್ಲವೆ Nos. 1 & 2 s. ಇಲ್ 1. 2, the state of being not; end (ಮುಗಿ Šm. 80).

ಇಲ್ಲಾ illâ. 1. See s. ಇಲ್ 1.

ಇಲ್ಲಾ illâ. 2. — ಇಲ್ಲಾಮಲ್ಲಿ. A tell-tale; backbiting (Tē.; R.). — a troublesome girl (S. Mhr.). — ಇಲ್ಲಾಮಲ್ಲಿತನ. Scandal, tattle (Tē.; R.).

ಇಲ್ಲಿ i3-il2-il2. (= ಇಲಿ 3). In this place, here; (regarding its declension) this place. ಅಲ್ಲಿ, ಇಲ್ಲಿ, ಉಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲಿ (Šmd. 145). ಅಲ್ಲಿಯುಮ್ ಇಲ್ಲಿಯುಮ್ ಎಲ್ಲಿಯುಂ ನರಂ (150). ಕುಳ್ಳಿರ್ ಇಲ್ಲಿ! (Rśv. 5, 21). Genitive: ಇಲ್ಲಿಯ (Bp. 16, 28; C.), ಇಲ್ಲಿನ (My.; Čd. II, 193. 195. 196), ಇಲ್ಲಿಯಣ; dative: ಇಲ್ಲಿಗೆ (Bp. 18, 33; 28, 28; 37, 3; etc.); ablative: ಇಲ್ಲಿನ್ದ (C.). ಇಲ್ಲಿಯವನು, a man of this place (C.). ಗುಜರಾಥ ಮತ್ತೂ ಮಾಳವ ಇಲ್ಲಿಯ ಅರಸರು (B. 5, 51). ಅಮ್ಬಿಾರ ಬಿಕನೇರ ಬುನ್ದಿ ಇಲ್ಲಿಯ ಅರಸರೆಲ್ಲರು (5, 57). — ಇಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗೆ. -ಅಲ್ಲಿಗೆ. From here to there (Bp. 37, 55; C.). 2, there—than here, e. g. ಇಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗೆ ಬೆಳೆ ಹೆಚ್ಚು, there the crop is more abundant than here (C.). — ಇಲ್ಲಿತನಕ. So far as this place (B. 4, 181; C.); up to this time (My.). — ಇಲ್ಲಿದ. -ದ-ಅ 3. A man of this place or direction. ಕೆಲದನ್ ಅಲ್ಲಿದನ್ ಇಲ್ಲಿದನ್ ಈಗಳ್ ಎಪ್ಪಿನಂ ಮುತ್ತಿದನ್ ಒನ್ದೆ ತೇರೊಳ್ ಅಮರೇನ್ದ್ರಸುತಂ ಕುರುವೃನ್ದನಲ್ಲಮಂ (Šmd. 136). — ಇಲ್ಲಿನ್ದಲ್ಲಿತನಕ. -ಅಲ್ಲಿತನಕ. From here to there (B. 5, 130). — ಇಲ್ಲಿಪರಂ. = ಇಲ್ಲಿತನಕ. (Abh. P. 6, 115).

Digitized by Google

ಇಲ್ವಲೆಗಳ್ ilvalĕgaḷ. (Sk. ಇಲ್ವಲಾಃ). *The five stars in Orion's head.*

ಇವ iva. A proximate demonstrative pronoun: This man, he (Śmd. 181; see Bp. 47, 33; C.; T., M.; Tu. ಇಮ್ಬೆ; Tĕ. ವೀಡು). ಅವಂ, ಇವಂ, ಉವಂ (182). ಅವರ್, ಇವರ್, ಉವರ್ (121. 182). ಇವನ್ದಿರ್ (120). ಇವದಿರ್ (Bp. 51, 67). ಅವರ್ಗಳ್, ಇವರ್ಗಳ್, ಉವರ್ಗಳ್ (Śmd. 124); ಇವರುಗಳು (see s. ಕರಿಗ). ಓದಾಳಿ ಇವಂ (Śmd. 111). ಇವರ್ ಪುರುಷರ್, ಇವರ್ ಸ್ತ್ರೀಯರ್ (109). ಇವಂ ದೇವರ ತೊಟ್ಟಿ (109). ಅಳ್ ಇವಂ (109). ಕಲಿ ಇವಂ, ಕಲಿಗಳ್ ಇವರ್ (116). ಇವಗೆ (=ಇವಂಗೆ, ಇವನಿಗೆ, B. 5, 55. 133; My.). ಇವನ ಕೊಣ್ಡು ಹೋಗಿ, ಜವನ ತಪ್ಪಿಸು.— ಇವನು ಅವನಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಸೀಗೆ (Prvs.) *Cf.* ಈತ, which in S. Mhr. is *always* used as the substitute of ಇವ when speaking of a respectable man; see note s. ಅವ.— ಇವರವರ್. -ಅವರ್. These and those. ಅಲ್ಲಿ, ಇವರವರೆನ್ನದೆ, ಊರವರೆಲ್ಲರುಂ ನೆರೆದು (Bp. 21, 14). ಇಲ್ಲಿ, ಇವರವರೆನ್ನದೇ, ನೀವೆಲ್ಲರುಂ ಕೇಳಿ! (61, 8).— ಇವಳ್. -ಅಳ್4. ಇವಳು. This woman, she. ಅವಳ್, ಇವಳ್, ಉವಳ್ (Śmd. 245). ಇವದ್ದಿರ್ (120). ಇವನ್ದಿರ್ (119. 120). ಇವರ್ (121). ಓದಾಳಿ ಇವಳ್ (111). ಇವಳ್ ದೇವರ ತೊಟ್ಟಿ (109). ವಿಷಯಿ ಬರೆ, ಕಣ್ಣು, ಇವಳ್ಗೆ ಇನ್ನು ವರನ್ ಆಗ ಬೇಕೆನ್ದು (J. 29, 30). *Cf.* ಈಕೆ which in S. Mhr. is *always* used instead of ಇವಳ್ when speaking of a decent woman.

ಇವ iva. *So, just so, even, like, in the same manner.*

ಇವರ್ಣ i-varṇa. The letter ಇ (Śmd. 63).

ಇವಳ್ ivaḷ. See s. ಇವ.

ಇವಿ ivi. =ಎ೦೨, ಎವು. A vulgar affix used in S. Mhr. and My. for the first person plural of the imperfect and occasionally of the negative, *e.g.* ಇದ್ದಿವಿ (B. 5, 148), ಬನ್ದಿವಿ, ಹೋದಿವಿ; ಆಡೆವಿ, ಒಲ್ಲಿವಿ.

ಇವು ivu. ಇವುಗಳು. See s. ಇದು.

ಇವೆ ivĕ. (fr. ಇಹವು-ಎ3; *cf.* ಅವೆ). The plural of ಇದೆ2 Nos. 1 & 2. ಆತನ್ ಆಡುವ ಮಾತುಗಳು ವಿಪರೀತಮ್ ಆಗಿ ಇವೆ (Bp. 60, 24). ಹೇಡಿಲ್ ಪಟ್ಟು ಇವೆ (Si. 18). ಆಗಿ ಇವೆ (330). ಅವೆಲ್ಲ ತಮ್ಮನ್ದ ತಾವೇ ಆಗಿ ಇವೆಯೋ? (B. 2, 24). ಎತ್ತ ಎತ್ತಲುಂ ಕತ್ತಲೆಗಳ್ ಇಟ್ಟಣಿಸಿ ಇವೆ (J. 4, 10); — ತೋಱುತ್ತ ಇವೆ (J. 3, 21). ಕೂಗುತ ಇವೆ (3, 24). ಎಱಗುತ ಇವೆ (4, 10).

ಇಷ isha. Possessing sap and strength. 2, *the month āśvina.* 3, causing to move, impelling.

ಇಷತ್ ishat. =ಈಷತ್. (Nn. 147).

ಇಷಾರೆ ishârĕ. =ಹಿಷಾರೆ. A sign or signal; a hint (My.; Br.; Mhr. ಇಸಾರಾ).

ಇಷಿತ ishita. Moved, driven. See ಪ್ರೇಷಿತ.

ಇಷೀಕೆ ishîkĕ. =ಈಷಿಕೆ. *A kind of reed, Saccharum spontaneum.* 2, *a painter's brush.* 3, a small stick of wood or iron used by goldsmiths. 4, *an elephant's eye-ball.*

ಇಷು ishu. *An arrow.*

ಇಷುಧಿ ishu-dhi. *A quiver.*

ಇಷ್ಟ ishṭa. 1. *Wished, desired; agreeable; dear, beloved.* 2, wish, desire; love (Śmd. 7. 156. 158. 159; Kâvy. III, 3, B, 162). 3, a lover, a husband (ವಲ್ಲಭ, etc., ಒಡೆಯ Mr. 227). ಇಷ್ಟವಾದವರು ಕಷ್ಟ ಪಡಿಸ್ವಾರೋ? (Prv.).

ಇಷ್ಟ ishṭa. 2. Sacrificed. 2, *sacrificing.*

ಇಷ್ಟಕಾಚಯನ ishṭakâ-ćayana. A pile or an enclosure of bricks (J. 33, 33. 37).

ಇಷ್ಟಕಾಪಥ ishṭa-kâpatha. *The root of Andropogon muricatus* (ಕರೇ ಬಾಳದ ಬೇರು G.).

ಇಷ್ಟಕಾರಿ ishṭa-kâri. A person who confers what is desired or agreeable (ಕ್ಷೇಮಗೆಯ್ವವ Mr. 229).

ಇಷ್ಟಕೆ ishṭakĕ. -ಕಾ. = ಇಟ್ಟಗೆ, etc., ಇಷ್ಟಿಕೆ. *A brick.*

ಇಷ್ಟಗನ್ಧ ishṭa-gandha. Fragrant. 2, *any fragrant substance.*

ಇಷ್ಟದೇವತೆ ishṭa-dêvatĕ. A chosen or tutelary deity, a favourite god (J. 3, 22).

ಇಷ್ಟಮಧುಕ ishṭa-madhuka. Bengal madder, Rubia munjista Roxb. (St. & Pl.).

ಇಷ್ಟ ಮಿತ್ರರು ishṭa mitraru. Friends and acquaintances; —beloved friends (My.; B. 4, 153).

ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ishṭa-linga. A desired gender (Śmd. 187). 2, a linga or phallus in wear, one that has been tied to a child's neck by the guru and is worn and worshipped through life (C.; Bp. 58, 31).

ಇಷ್ಟವ ishṭava. (?) Trouble.— ಇಷ್ಟವಮ್ ಎನಲ್ಕೆ ಉಪದ್ರವಮ್ ಎನಿಕುು (Mr. 27).

ಇಷ್ಟಶಿಷ್ಟರು ishṭa-śishṭaru. Dear and disciplined people; dear, good people (My.).

ಇಷ್ಟಸಿದ್ಧಿ ishṭa-siddhi. The fulfilment or obtainment of one's desire (Śmd. 5; My.).

ಇಷ್ಟಾನಿಷ್ಟ ishṭa-anishṭa. Desired and not desired, auspicious and inauspicious (Hlâ. 1, 126).

ಇಷ್ಟಾಪೂರ್ತಿ ishṭa-âpûrti. = ಇಷ್ಟಸಿದ್ಧಿ. (C.).

ಇಷ್ಟಾರ್ಥ ishṭa-artha. Anything desired or agreeable (Śmd. 6 Cm.; J. 5, 47. 67).

ಇಷ್ಟಾರ್ಥಪ್ರಕಟನ ishṭârtha-prakaṭana. Manifesting ಇಷ್ಟಾರ್ಥ (Kâvy. II, 1, 8-11).

ಇಷ್ಟಾರ್ಥೋದ್ಯುಕ್ತ ishṭârtha-udyukta. *Diligent for a desired object, zealously active.*

ಇಷ್ಟಿ ishṭi. 1. *Wish, desire;* seeking for. 2, a desired rule, a desideratum, an addition to a rule (of Pâṇini).

ಇಷ್ಟಿ ishṭi. 2. *A sacrifice.*

ಇಷ್ಟಿಕೆ ishṭikĕ. = ಇಷ್ಟಕೆ, etc. (Sk.; My.).

ಇಷ್ಟಿತ ishṭita. Desired; a desired object (Bp. 57, 63).

ಇಷ್ಟು ishṭu. (=ಇಟ, etc., ಇನಿತು, ಇನಿತುಟು, etc., ಇಸ 1, ಈಟು, ಈಸು). A proximate demonstrative noun and pronoun: this measure, this much, so much as this; thus much or many, etc. (see ಅಷ್ಟು, of which it is the proximate form; C.; M. ಇಯತ್ತು, so much; Tu. ಈತು; Tĕ. ಇಟು, ಇಸು, ಇಟ್ಲಾ, ಇಟ್ಲು, ಇಷ್ಟಾ, thus, like this). ಇಷ್ಟಱಲ್ಲಿ (Śmd. 179 Cm.). ಇವಿಷ್ಟು ಸಾಲದೆ (Bp. 42, 32). ಇಷ್ಟು ತ್ವರೆ ಯಾಕೆ? (B. 1, 25). ಮಱಗಳನ್ನು ಹಪ್ಪಲದಿನ್ದ ಕಾಯುವ ಗುಣವನ್ನು ಗುಬ್ಬಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ದೇವರು ಇಷ್ಟು ಇಟ್ಟದ್ದಾನೆ (2, 6). ತಾವು ಅರಳೇ ಕದ್ದದ್ದು ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಡ್ಡಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಿ ಕೊಣ್ಡು, . . ಮೇಜವಾನಿಗೆ ಬನ್ದಿರುತ್ತಾರೆ (4, 21). ದೇವರನ್ನು ಯಾರೂ ನೋಡಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ಇಷ್ಟಱ ಮೇಲಿನ್ದಲೇ, ಆತನು ಇಲ್ಲವೆನ್ದು, ಸರ್ವಥಾ ಊಹಿಸಲಾಗದು (4, 58). ಇನ್ನು ಇಷ್ಟಱ ಮೇಲಿನ್ದ ನಾನು ಹೇಳಿದ ಕಥೆಯ ತಾತ್ಪರ್ಯವನ್ನು ತಿಳಕೊಳ್ಳ ಬೇಕು (5, 149). ಅಲ್ಲಿ ನಮ್ಬಿಗೆಯವರು ಬಹಳ, ಇಲ್ಲಿ ತುಸು, ಇಷ್ಟೇ! (5, 288). ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತು (Si. 64).— ಇಷ್ಟರು. So many persons as these (C.).

Digitized by Google

2, -ಋ 9, all these persons (C.). — ಇಷ್ಟಷ್ಟು. -ಅಷ್ಟು. This much and (or) that much. ಅವನ ಕಷ್ಟ ಇಷ್ಟಷ್ಟಲ್ಲ, his trouble is excessive (C.). — ಇಷ್ಟಿಷ್ಟು. rep. ಇಷ್ಟ ಇಷ್ಟ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಇಷ್ಟಿಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡ ಬೇಕು (B. 3, 88). — ಇಷ್ಟೊತ್ತು. -ಒತ್ತು 6. = ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತು. (My.; G. 60). — ಇಷ್ಟೊನ್ನು. -ಒನ್ನು 2. So much as this; little; much (My.). ಇಷ್ಟೊನ್ನು ಮಾತ್ರ ಒಳ್ಳೇದು (B. 5, 112). ಇಷ್ಟೊನ್ನು ಸಾಕು (C.). ಇಷ್ಟೊನ್ನು ಅನ್ನ ಯಾಕೆ ಉಣ್ಣ? (C.).

ಇಷ್ಟೆ ishṭĕ. A beloved woman (ಪ್ರಾಣಕಾನ್ತೆ Dhw.).

ಇಷ್ವಾಸ ishu-âsa. *A bow.*

ಇಸ್ is. = ಇಸ್ಸಿ. A common interjection of disgust: fie! foh! poh! (Tĕ. ಇಸೀ; Mhr. ಇಶ; *cf.* ಇಸಿ 1).

ಇಸ isa. 1. = ಇಷ್ಟು, etc. (S. Mhr.).

ಇಸ isa. 2. = ಇಸಿ 2, ಇಸು 1, (ಈಸಿ of ಈಸು 3). An abbreviated P. p. — ಇಸ ಕೊಳ್ಳು. To take (My.; B. 5, 107. 214. 300). ಇಸ ಕೋ! (3, 78).

ಇಸ isa. Tbh. of ವಿಷ. Bitterness. 2. poison (C.). — ಇಸನೆಣ್ಣೆ. -ಎಣ್ಣೆ. Bitter oil (S. Mhr.).

ಇಸಕು isaku. = ಇಸಿಕು, ಹಿಸಕು, etc. (My.).

ಇಸಬು isabu. = ಇಸುಬು. An itch which attacks the wrists, etc. (C.; Mhr. ಇಸಬ, ಇಸಬು).

ಇಸಬುಗೋಲು isabugôlu. = ವಿಸಮುಗೋಲು. An annual plant, native of Persia, but cultivated in India for its medicinal seed, fleawort, Plantago ispaghula Roxb. (C.; St. & Pl.; Mhr., H.).

ಇಸಮು isamu. A name, a noun (Mhr., H.); a person, an individual (My.). — ಇಸಮುವಾರ, according to name, regularly by the names, name by name (My.; Mhr.). — ಇಸಮುವಾರಪಟ್ಟಿ, an individual account (My.).

ಇಸವಿ isavi. ಇಸವೀ. = ಇಸ್ವಿ. Christian; the Christian era (C.; Mhr., H.).

ಇಸಾಪ isâpa. Aesop (B. 5, 127).

ಇಸಾರಣೆ isâraṇĕ. Tbh. of ವಿಚಾರಣೆ (My.).

ಇಸಿ isi. 1. The ordure of babies (C.; *cf.* ಇಸ್; ಹೇಸು).

ಇಸಿ isi. 2. = ಇಸ 2, etc. — ಇಸಿಕೊಳ್. = ಇಸ ಕೊಳ್ಳು. (Bp. 29, 26; My.).

ಇಸಿಕು isiku. = ಇಸಕು, etc. (My.).

ಇಸು isu. 1. = ಇಸ 2, etc. — ಇಸುಕೊಳ್ಳು. = ಇಸ ಕೊಳ್ಳು. (B. 1, 23; 4, 52; 5, 303; My.).

ಇಸು isu. 2. = ಈಸು 3. To permit (only in P.; *cf.* ಇಂಗು 2). ಸೋಕಲಿಸದೆ (P. 51), ಸೇರಲಿಸದೆ (88), ಕಾಣಲಿಸದೆ (203), ಸೇರಲಿಸದರೆ, ಸೇರಲಿಸನು (118).

ಇಸು isu. 3. = ಎಚೆ, ಎಸು, ಎಸೆ 1, ಏಯ್. To throw, to discharge or shoot, as an arrow (ಶರವಿಮೋಚನ Šmd. Dh.; Tĕ. ಎಗಿ, to fly, bound; ಎಗುಚು, to cast, shoot; T. ಎಯ್, ಎಱ; M. ಎಯ್ಯು, ಎಱ; T. ಇಗುತ್ತಲ್, a throw; *cf.* ಇಡು 1, ಇಱ 1, ಏಸು 1). P. p. ಎಚ್ಚು (Šmd. 282); third person of the present ಎಚ್ಚಪಂ (282). ಇಸುತಿರ್ದಂ (280). ಎಚ್ಚಂ, ಎಚ್ಚರ್ (287). ಕಾಮನ್ ಎಚ್ಚಂ (109). ಕಾನ್ ಎಚ್ಚಂ ಪೊಚ್ಚಮ್ ಅಲ್ಲದ ಆರಿವಾಹಿನಿಯಂ (263). ಮಾಡಿಪಾನ್ನು ಎಚ್ಚಂ ಮಹಾರಥಂ ನರಂ (264). ಅವನಾಸೊಬ್ಬನು ಗುಱಿಯನ್ ಎಚ್ಚು ತಪ್ಪಿದವನ್ ಉಣ್ಬು, ಈತನು ಅಪರಾಧ್ಯಪ್ಪಪತ್ತನು (Nr.). ಅಪರಾಧ್ಯೇಷುವೆಪ್ಪವನು ಎಚ್ಚು ತಪ್ಪಿದವನು (Hlâ.). ಎಚ್ಚಮ್ಮು (ನಿರಸ್ತ Nr.; Abh. P. 13, 141). ಎಚ್ಚುಮ್ ಇಟ್ಟುಮ್ ಇಱಿದುಂ ಪೊಯ್ದುಂ (Abh. P. 13, after 76). ಶರತರಂಗಳಂ ತೆಗೆದು ಎಚ್ಚು (J. 28, 41). ಸರಿಸದೊಳ್ ಎಚ್ಚೊಡೆ (28, 48). ನಡುನೆತ್ತಿ ಒಡೆಯೆಚ್ಚಂ (Râghc. 17, 69). ಕೂರಮ್ಬಿನಿನ್ದೆ ಎಚ್ಚು (17, 71). See Grj. 7, 29; 8, after 23; 8, 31. 34. 38; Bp. 21, 30; 54, 39. — ಎಚ್ಚಾಡು. -ಆಡು. To shoot at one another (Bh. 8, 23. 4; J. 12, 20; 22, 11). ಪೂಸರಲಿಂ ಪದೆದು ಎಚ್ಚಾಡಿದರ್ (Rśv. 13, 87).

ಇಸು isu. 4. = ಅಸು 2 (ಚು, ಸು; *cf.* ಪು 2). An affix that is joined 1, to Saṁskṛita, Tadbhava (and Hindusthânî) themes to form verbs transitive or intransitive, and 2, to Kannaḍa themes to form (transitive or) causative verbs (see remark *b*, s. ಕೊಳ್ 1). In Saṁskṛita it is not to be used with a bhinnakartṛi, *e. g.* it is wrong to say ಖಣ್ಡಿಸಿದಂ (Šmd. 274). — See *e. g.* ರಾಗಿಸು, ಭಂಗಿಸು, ಭಾವಿಸು (Šmd. 63), ನಿರ್ಣಯಿಸು (65), ಭಾಗಿಸು, ರಂಗಿಸು, ರಾಗಿಸು, ಭೋಗಿಸು, ಪ್ರೇರಿಸು, ವರ್ಣಿಸು, ವರ್ಜಿಸು, ತರ್ಜಿಸು, ಚರಿಸು, ಧರಿಸು (92), ರಂಜಿಸು, ಪಾಲಿಸು, ಪರಿಹರಿಸು (268), ರಕ್ಷಿಸು, ಪೂಜಿಸು (270), ಖಣ್ಡಿಸು, ಚಿತ್ರಿಸು, ಮುದ್ರಿಸು (274), ಉದ್ಭಾವಿಸು (1), ಉತ್ಪಾದಿಸು, ಪ್ರಯೋಗಿಸು (142), ಉದ್ಭವಿಸು, ಅವತರಿಸು (143), ಅವಧರಿಸು (4), ಅಂಗೀಕರಿಸು (6), ಆಕಾಂಕ್ಷಿಸು (8), ವ್ಯವಹರಿಸು (11), ಪ್ರಯೋಗಿಸು (22), ಉಚ್ಚರಿಸು (38), ಉದಯಿಸು (43), ಪರಿಭಾವಿಸು (44), ಸಂಚರಿಸು (56), ಅನುಕರಿಸು (71); — ಶುದ್ಧಯಿಸು, ಕಾರಯಿಸು, ಪೂರಯಿಸು (65), ಚರಯಿಸು, ಧರಯಿಸು (92), ಮನ್ದಯಿಸು (326); — ಫಲಿಯಿಸು (395), ಜನಿಯಿಸು (7. 46); — ಮೇಳಿಸು (325), ಜಾನಿಸು (327), ಪರಿಚಿಸು (20), ಸಯ್ರಿಸು, ಸನ್ದಿಸು, ಬಿನ್ನವಿಸು (327); ಮೇಳಯಿಸು (65); ಉಜ್ಜುಗಿಸು (Rśv. 6, after 10); see ಬದಲಿಸು, ಬದಲಾಯಿಸು; — ನುಡಿಯಿಸು, ಮುಡಿಯಿಸು, ಕಡಿಯಿಸು (Šmd. 273), ಗುಡಿಯಿಸು (326), ನಡೆಯಿಸು (233), ಈಯಿಸು, ಕೇಯಿಸು, ನೋಯಿಸು, ಮೇಯಿಸು (273), ನಗಿಸು (273), ಪೋಗಿಸು, ತಾಗಿಸು, ತೂಗಿಸು (275), ಮಾಡಿಸು, ನೋಡಿಸು, ಆಡಿಸು, ಮುತ್ತಿಸು, ಕಟ್ಟಿಸು (327. 328), ಕಾಣಿಸು (273), ತರಿಸು, ಬರಿಸು, ಇರಿಸು (275), ಸೋಲಿಸು (326), ಬರಯಿಸು (65), ಪೊಸಯಿಸು (268), ನಡಯಿಸು q. v., ತೆರಯಿಸು, ತೆಲ್ಲಯಿಸು (65. 189), ತೊರಯಿಸು, ಹೊಲ್ಲಯಿಸು, ನಿಟ್ಟಿಸು, ತುಟ್ಟಿಸು, ದಳ್ಳಿಸು (273), ಪೊಂಗಿಸು, ಸೊಪ್ಪಿಸು (274). — About the elision of the ಸು in ಇಸು before ಕುಂ, ಕ್ಕುಂ, (ಕು) (Šmd. 268), ಕೆ, ಕ್ಕೆ (269), ವ, ಪ್ಪ, (ವ) (275) observe *e. g.* ಎನಿಕ್ಕುಂ (19. 51), ಪರಿಹರಿಕುಂ (268), ಸಮನಿಕುಂ, ಕೇಳಿಕುಂ, ಭಾವಿಕುಂ, ಮಾಣಿಕುಂ, ಪುರುಡಿಕ್ಕುಂ, ಪೊಗಱಿಕ್ಕುಂ, ರಂಜಕ್ಕುಂ, ಪಾಳಕ್ಕುಂ (268); ಪರಿಪಾಳಿಕೆ (269), ರಕ್ಷಿಕೆ, ರಕ್ಷಿಕ್ಕೆ, ಪೂಜಿಕೆ, ಪೂಜಿಕ್ಕೆ, ಪೆರ್ಚಿಕೆ, ಪೆರ್ಚಿಕ್ಕೆ (270), ಅವತರಿಕು (Šm. 19); ತರಿಪಂ, ಬರಿಪಂ, ಇರಿಪಂ, ಬೆಸಪಂ, ಕಾಪಂ, ಬರಿಪ್ಪುದು, ಬೆಸಪ್ಪಂ, ಉದಯಿಪ್ಪ, ಬೆಳಪ್ಪಂ (Šmd. 275), ಭಾವಿಪ್ಪೊಡೆ, ಸೇವಿಪ್ಪೊಡೆ (298), ಉದ್ಭಾವಿಪ (1), ಎನಿಪ್ಪುವು (26), ಕೆಡಿಪ್ಪುದು (74), ಎನಿಪ್ಪ (96), ಕಲಿಪರ್ (88), ವರ್ತಿಪ (98), ಉದಯಿಪ (42), ಅನುಕರಿಪರ್ (71), ರಕ್ಷಿಪುದು, ಅವಧರಿಪುದು (264), ವಿರಚಿಪ್ಪುದು (Rśv. 13, 4), ಕಲಿಪ (J. 28, 19), ಪ್ರವರ್ತಿಪ (28, 25).

ಇಸು isu. (Tbh. of ಇಷ್ಟ?). — ಇಸುವೆಸಕೆಯ್ಯು. -ಚೆ-. To subject or rule according to wish or at will (Abh. P. 9, 165).

ಇಸುಬು isubu. = ಇಸಬು, etc. (C.).

ಇಸ್ತಕಬಾಲು istakabâlu. Reception, meeting and receiving a visitor (My.; Br. as ಇಸ್ತಕ್ಬಾಲು).

ಇಸ್ತರಿ istari. = ಇಸ್ತ್ರೀ. (My.).

ಇಸ್ತಿಹಾರ್ istihâr. Proclamation (My.; H.). — ಇಸ್ತಿಹಾರ್‌ನಾಮೆ, a written proclamation, a written notice; an advertisement (B. 5, 10; My.).

Digitized by Google

ಇಸ್ತ್ರೀ istrî. A smoothing iron; — ironing (C.; Mhr., H.).

ಇಸ್ನಾಪು isnâpu. A "snipe" (Bd.).

ಇಸ್ವಿ isvi. = ಇಸವಿ. (My.).

ಇಸ್ಸಿ issi. = ಇಸ್. Fie! (ಜುಗುಪ್ಸನ Šmd. 398; ಹೇಸಿಕೆ Cm.; ಜುಗುಪ್ಸಾರ್ಥ Čt. I, 20; My.; Tô., M.). — ಇಸ್ಸಿಸ್ಸಿ. rep. (My.).

ಇಹ iha. 1. = ಇಪ್ಪ, etc. Present relative participle of ಇರ್ 1, to be. ದೂರವಾಗಿ ಇಹ ಹಾಯಿಬಟ್ಟೆ (ಪ್ರಾನ್ತರ); ಮಱೆಯದೆ ಇಹ ಬುದ್ಧಿ (ಮೇಧೆ Nr.). ಅರಸರುಮ್ ಅರಸಿಯರುಂ ಕೂಡಿ ಇಹ ಬನಂ (ಪ್ರಮದವನ Hlâ.). ಪಿತನೊಳಗೆ ಸೇರದೆ ಇಹ ಸುತನಿನ್ದ ಫಲವೇನು? (Dp. 167). ತೊಳತೊಳಗುತಿಹ ಸೊಬಗು (J. 28, 18). ವಿಖ್ಯಾತಮ್ ಆಗಿಹ ರಾಜಧಾನಿಕುನ್ತಲಂ (29, 16). ನಿಜಕರದೊಳ್ ಇಹ ಪತ್ರಮಂ ಕೊಟ್ಟಂ (30, 49). ಕೊಲ್ಲದೆ ಇಹಲ್ಲಿ ಧರ್ಮ (Nn. 79). ಎದ್ದು ಇಹವನು (ಜಾಗರೂಕ, etc.); ಸುಮ್ಮನೆ ಇಹವನು (ತೂಷ್ಣೀಕ); ನವಿಲ ಗಱಿಯನ್ ಉಟ್ಟು ಇಹನು (ಕಿರಾತ); ಎಲೆಯನ್ ಉಟ್ಟು ಇಹವನು (ಶಬರ); ಬತ್ತಲೆ ಇಹವನು (ನಗ್ನ); ಒಳ್ಳಿಹ ನುಡಿ (ಸುವಚನ); ಒಳ್ಳಿಹ ನೋಟವು (ವಲ್ಗುದರ್ಶನ); ಒಳ್ಳಿಹ ನಲ್ಲದ ಅರಸನ್ ಉಳ್ಳ ದೇಶ (ರಾಜನ್ವನ್ತ್); ನಸುಬಿಳುದಾಗಿ ಮಿಂಚುವ ಬಟ್ಟಿಹ ತೊನ್ನು (ಕೋಠ); ತೋಱಿಹ ಕೆಚ್ಚಲನ್ ಉಳ್ಳ ಆಕಳು (ಪೀನೋಘ್ನಿ); ಬೆಟ್ಟದತ್ತಣಿನ್ದ ಉರುಳ್ವ ದೊಡ್ಡಿಹ ಕಲ್ಲುಗಳು (ಗಣ್ಡಶೈಲ); ದೊಡ್ಡಿಹ ಎತ್ತು (ಮಹೋಕ್ಷ Nr.). ಒಳ್ಳಿಹ ಹಸು (ಗೋಮತಲ್ಲಿಕೆ); ಒಳ್ಳಿಹ ಮಣ್ಣು (ಮೃತ್ಸೆ Hlâ.). — ಇಹದು. = ಇರುವದು, ಇಪ್ಪದು, etc., ಇಹುದು. ನಿನ್ದಿಹದು (Mr. 464; see Jns. 42, 63). — ಇಹುದು. = ಇಹದು, etc. ಕಣಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಚೂರ್ಣಾದಿರೂಪವಾಗಿ ಇಹುದು (ಅಕೃತ Nr.). ಜ್ಞಾನವುಳ್ಳವನ ಒಡಲು ಭಾನುವಿನ ತೆಱನ್ ಇಹುದು (Sp.). ನಿನ್ನಯ ದೈವವೇ ಗತಿ ಎನ್ದು, ನಪ್ಪಿ ಇಹುದು (Bh. 1, 8, 26). Conjugation: ಇಹೆಂ (Bp. 18, 37; 26, 47) or ಇಹೆ (42, 33); — ಇಹೆ (42, 17. 33; 47, 9. 53. 55; 50, 73); — ಇಹಂ (10, 16; 18, 90; J. 28, 22. 53); — ಇಹಳ್ (Bp. 11, 40; J. 29, 23); — ಇಹೆವು (Bp. 2, 30; 12, 29; 25, 37; 57, 12; J. 29, 22; Bh. 1, 8, 78); — ಇಹಿರ್, ಇಹಿರಿ (Bp. 28, 30; 56, 18); — ಇಹರ್, ಇಹರು (1, 57; 26, 47; 40, 77; Bh. 1, 8, 20; 2, 13, 34); — ಇಹವು (Bp. 38, 10; 55, 32). ನಾ ಮುಂಚೆ ತಾ ಮುಂಚೆ ಇಹೆನೆನ್ದು, ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಒಬ್ಬರು ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿ ಮುಂಚುವುದು (ಅಹಮ್ಪೂರ್ವಿಕೆ); ಲೋಗರ ಕೊನ್ದು ಇಹೆ, ಕೆಡಿಸಿ ಇಹೆನೆಮ್ಬ ವಿಚಾರಂ (ವ್ಯಾಪಾದ, etc. Nr.).

ಇಹ iha. 2. Being; stay, etc. ಅರಯ್ದು ಎದ್ದಿಹ (ಪ್ರತಿಜಾಗರ, ಅಪೇಕ್ಷೆ Nr.).

ಇಹ iha. *In this place, here; at this time.* 2, the present state, the present world. ಇಹಾ ನಮ್ಬಿ, ಪರಾ ಮಱಿತ (Prv.). — ಇಹಪರ. This world and the next, earth and heaven (C.; Bp. 24, 13; 40, 63; 43, 4; J. 5, 62). — ಇಹಲೋಕ. This world (C.; B. 5, 94; Bp. 28, 64).

ಇಹಗೆ i3-hagĕ1. = ಇಹಂಗೆ, ಇಹಿಗೆ, ಹೀಗೆ, ಹೀಂಗೆ. This manner; in this manner, thus (Bp. 28, 30; 35, 34; 44, 9; 51, 39. 43; 52, 34; 54, 7; 61, 35; see ಅಹಗಿಹಗೆ). *Cf.* ಅಹಗೆ, ಎಹಗೆ.

ಇಹಂಗೆ i3-hangĕ. = ಇಹಗೆ, etc. (Bp. 24, 89; 25, 3; 40, 59).

ಇಹತ್ರ iha-tra. Here, in this world (Abh. P. 6, 111).

ಇಹಿಗೆ i3-higĕ. = ಇಹಗೆ. (Bp. 15, 17; 19, 20; 45, 38; 46, 14; 49, 18; 57, 17).

ಇಳಿದಳಿಯ iḷidaḷiya. A term that requires the ಳ್ (Šmd. 40; one MS. adds as a note: ಇಳಿದೆನ್ದು ಕ್ಷೀಣಂ).

ಇಳೆ iḷĕ. = ಇಲೆ, ಎಳೆ. (Šm. 39. 118; Bp. 26, 65). The earth (ಧರೆ Kk. 16; ನೆಲ Čt. I, 44; ಭೂಮಿ Mr. 530; ನಿಕ್ಷ್ಮಲ, ಭೂಮಿ Nn. 46; ಭೂಮಿ 158). 2, water (ಜಲ 530; ಜಲ, ಉದಕ 158). 3, food (ಅನ್ನ 530; ಅನ್ನ, ಅಶನ 158). 4, sound (ವಾದ್ಯ 530; ಶಬ್ದ 158). 5, fluids (ರಸವಸ್ತೂತ್ಕರ, ರಸದ್ರವ್ಯಂಗಳು 158). 6, ವಿಷಮಾರ್ಥ (158; see Mr. s. ಇಳೆ). — ಇಳೆಯ ದಂಗುಳಿಯಾರ. N. (Bp. 47, 36). See ಎಳೆಯ-. — ಇಳೆಯ ಪಿರಿಯ. A Brâhmaṇa (ನೇರಿದ, ದಿಮ್ಮದ, etc. Kk. 34; ದ್ವಿಜ Šm. 52). — ಇಳೆ ಕಾಡ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 46; 60, 19).

ಇಳ್ಳೆ iḷlĕ. = ಈಳೆ, etc. (My.).

ಇೞ್ iḻ. 1. = ಈರ್ 2, ಈೞ್, ಎೞ್ 1. To pull, to drag; to attract; to take away by force, etc. (ಕವರ್, ಸುಲಿ, ಪರಿಮುತ್ತೆ, ಸೆಳೆ Šm. 63; ಇೞ್ಕುಳಿಗೊಳ್, ಎೞಕುಳಿಗೊಳ್, ಕವರ್ತೆಗೊಳ್, ಸೆಳೆದು ಕೊಳ್ Šs.; T. ಇಜ, ಇೞು; Tô. ಇಗ್ಗು, ತಿಗು). P. p. ಇೞ್ದು (Šs.; Šm. 63).

ಇೞ್ iḻ. 2. = ಇರ್ 2, etc. Pulling, attracting, etc. — ಇೞ್ಕುಳಿ. = ಇಕ್ಕುಳಿ, etc. — ಇೞ್ಕುಳಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. = ಇಕ್ಕುಳಿಗೊಳ್, etc. (See Šs. s. ಇೞ್ 1).

ಇೞಿ iḻa. 1. = ಇೞ್ 2, ಇೞ್ದು, ಇೞು 1. P. p. of ಇೞ್ 1. — ಇೞಿಕೊಳ್ಳು. = ಇೞು-. To descend, to alight, to halt or stay in a journey (B. 5, 67. 68. 126. 300; C.).

ಇೞಿ iḻa. 2. = ಇೞ್ 4, ಇೞು 2. Coming down, descending, going down; being depressed; being humbled; declining; abating; etc. — ಇೞಿತರ. = ಇೞ್ತರ. A going down, declining or waning manner or state, as that of an elderly person's age (C.); the state of becoming less or that of being abated or subsided, as the water of a river, anger, disease, etc. (My.); that of becoming cheaper, as grain, etc. (My.); that of being less valuable, as a cloth, etc. (My.); an inclining state, a slope, as of ground, etc. (My.; G. 357. 570). — ಇೞಿವರೆ. = ಇೞಿವಾರೆ. (S. Mhr.). — ಇೞಿವಾರ. = ಇೞಿವಾರೆ. (My.). — ಇೞಿವಾರೆ. A sloping state, a slope (S. Mhr.; ಬೋಂಕನೆ Čb.). — ಇೞಿಹೊತ್ತು. = ಇೞ್ಹೊತ್ತು, ಇೞುಹೊತ್ತು. The time from midday to sunset (C.; B. 3, 124).

ಇೞಿಕಿಸು iḻakisu. To cause to lower, etc. (My., also ಇೞ್ಕಿಸು, ಇೞುಕಿಸು).

ಇೞಿಕು iḻaku. = ಇೞ್ಕು, ಇೞುಕು. To cause to go down, to lower, etc. (My.). 2, to go down, to incline. — ಇೞಿಕಲ. = ಇೞಿಕಲು. Sloping; a slope; a sloping ground (C.; B. 4, 115. 205). — ಇೞಿಕಲು. = ಇೞಿಕಲ. (C.; ಓರೆ G.; B. 3, 56; 4, 205. 213; 5, 13).

ಇೞಿತ iḻata. = ಇೞ್ತ. Descending, inclining, etc. (My.); descent, as that of a sword-cut into the body or of a hoe-cut into the ground (S. Mhr.).

ಇೞಿಪು iḻapu. = ಇೞ್ಪು, etc. (Č. Bp. 47, 46).

ಇೞಿ iḻi. 1. To come down, to descend, to alight, to go down (ನಿಮ್ನಾವತರಣ Šmd. Dh.; ಕೆಳಗನ್ಡೆ ಪರ್ Šmd. I; C.); to set, as the sun (C.; Si. 114); to be lowered; to go out of joint, as a bone (C.); to become less; to subside, to be abated, as anger, etc. (C.); to be dispelled, as poison (C.); to be depressed or humbled; to become lean (ಮೆಯ್ಯುಗ್ಗನ್ದು Šmd. I; My.); to become

Digitized by Google

sapless, as fruits (S. Mhr.); to slope (C.). (T., M.; Tu. ಇಳಿ, ಇಲಿ; Tē. ದಿಗು; cf. ದಿಗಿಸು). ಗಿರಿಯತ್ತಣಿನ್ದ ಇೞಿದಂ (Śmd. 62). ಮರದತ್ತಣಿನ್ದ ಇೞಿದಂ (63). ಜವ್ವನಮ್ ಇೞಿಯದು (291). ನೀರಿೞಿದವನು (ಅವಸ್ನಾತ Nr.). ದಣ್ಡು ಇೞಿದಿದ್ದ ಸ್ಥಲ (ನಿವೇಶ, etc. Si. 268). ಮದವಿೞಿದ ಆನೆ (ನಿರ್ಮದ 269). ಹೊಟ್ಟೆ ಇೞಿದ ಆಕಳು (ಅವತೋಕೆ 321). ಕ್ರಮದಿನ್ದ ವಾಟವಾಗಿ ಇೞಿಯುತ್ತ ನೆಲ (ಪ್ರವಣ 421). ಅಲ್ಲಿ ಇೞಿವ ಅಡಿಡಿಗಳ್ ಇೞಿವ ತಮಮ್ ಎನಿಸಿಕುಂ (Rāv. 2, 41). ಇೞಿವ ಅಲಿವರಲ ಮಱು (8, 113). ಪಶ್ಚಿಮನಗದ ಅಗ್ರದೊಳ್ ಇೞಿದು ತೋಱರ್ ದಿನಕರಬಿಮ್ಬಂ (11, 2). ಆನೆಯನ್ ಇೞಿದು (Bp. 5, 17). ವಾಜಗಳನ್ ಇೞಿದು (Rāv. 13, after 96). ಇೞಿದರ್ ಆನೆಯಿಂ (Bh. 2, 13, 8). ಇೞಿದು ನಿಜವಾಜಯಿಂ (J. 28, 55). ಶಾತಕುಮ್ಭಾಲಂಕೃತಾಸನವನ್ ಇೞಿದು (30, 49). ಪುಷ್ಪಸ್ಯನಮನ್ ಇೞಿದು (31, 30). ಧೂಮಮ್ ಇೞಿದುದು (Bh. 1, 20, 59). ಸರಸಿಗೆ ಇೞಿದರು (Rām. 24, 4). ಅಲ್ಲಿನ್ದ ಇೞಿದು (Bh. 2, 4, 7). ಇೞಿದು ರಥದಿನ್ದ (J. 19, 7). ಫಣಿ ಬಿಲಕೆ ತಾನ್ ಇೞಿಯೆ (31, 29). ಬಣ್ಡಿಯಿನ್ದಿೞಿದು (Bp. 46, 8). See J. 2, 49; 3. 38; 5, 15; 13, 23. 40; 23, 16. 18. 36. — ಇೞಿದಾರದಾರ. -ಅರವಾರ. = ಇೞಿಭೋಗ್ಯ. (Mg.). — ಇೞಿಯ ಜಾಱು. To slip down (Bp. 52, 13). — ಇೞಿಯ ನೂಕು. To push or throw down (Bp. 51, 72). — ಇೞಿಯ ಬೀೞು. To fall downwards or down (My.; Si. 83. 115); to descend, to hang down, as roots from the branches of certain trees (121; My.); — to fly away, to retreat (My.). — ಇೞಿಯಲಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To suspend. ಕೊರಲೊಳಗೆ ಇೞಿಯಲಿಕ್ಕುವದು (ನಿವೀತ Hlā.). — ಇೞಿಯ ಹಾಕು. = ಇೞಿಯಲಿಕ್ಕು. (My.). — ಇೞಿಯಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To suspend. ಕೊರಳಿನ್ದ ಇೞಿಯಿಕ್ಕಿದ ಜನಿವಾರವು (ನಿವೀತ Nr.). — ಇೞಿಯವೇೞ್. -ಪೇೞ್. To order to come down from (Bp. 39, 46). — ಇೞಿಯಿೞಿ. rep. (Bp. 32, 15; B. 5, 181).

ಇೞಿ ili. 2. = ಇೞ 1, etc. — ಇೞಿ ತರ್. To descend (Grj. 9, 8; 9 after 86; Rām. 6, 10, 25; Rāv. 9, 18; J. 28, 10).

ಇೞಿ ili 3. = ಇೞಿಯ. An infinitive of ಇೞ್ 1. — ಇೞಿದೆಗೆ. -ತೆಗೆ. = ನಿವಾಳಿಸು. (My.). — ಇೞಿ ಬಿಡು. To let down, to lower (C.; B. 4, 161). — ಇೞಿ ಮುೞುಗು. To dive completely under water (My.). — ಇೞಿವಾಯ್ಕು. -ಹಾಯ್ಕು. To throw or cast down (Rāv. 6, 116). — ಇೞಿವಿಡು. -ಬಿಡು. = ಇೞಿ ಬಿಡು. (Rāv. 6, 116, o. r. ಇೞಿದಿಡು). — ಇೞಿವಿೞ್. -ಬಿೞ್. To fall down from: to descend hurriedly (V. 39, 8). ಇೞಿ ಹಾಕು = ಇೞಿಯ ಹಾಕು. (My.).

ಇೞಿ ili 4. = ಇೞ 2 q. v., etc. Also: the line that descends in adding a long vowel to a consonant, the dīrgha sign, e. g. ಮಾ, ಮಾ (C.). — ಇೞಿಕೆಯ್. = (ಇೞಿಕೆಗೆಯ್, ಇೞಿಂಕೆಗೆಯ್). To put down, to humble, to degrade, to surpass (Rāv. 6, after 11); to despise, to reject (Abh. P. 7, 14). — ಇೞಿಜಾಱು. A declivity, a slope or slide on the side of a hill or of any rising ground (C.). — ಇೞಿತರ. = ಇೞತರ. (My.). — ಇೞಿದಾಟು = ಇೞಿತರ. (My.). — ಇೞಿಭೋಗ್ಯ. A mortgage in which the mortgagee retains possession of the property, in lieu of interest, until the debt is paid (My.). — ಇೞಿಯುಪೊೞ್ತು. -ಉಂ-ಪೊೞ್ತು (Śmd. 204). The setting sun (cf. ಇೞಿಹೊತ್ತು). — ಇೞಿಹೊತ್ತು. = ಇೞಹೊತ್ತು, q. v. (My.; B. 2, 10; 4, 40).

ಇೞಿಕು iliku. = ಇೞಕು No 1. (My.).

ಇೞಿಕೆ ilikĕ. = ಇೞಿಂಕೆ. Descent, etc. (C.); fading, as colour (My.); growing less, as a person's influence (My.); humbled, degraded condition. — ಇೞಿಕೆಗಾಣ್. -ಕಾಣ್. To disregard (Rām. 3, 8, 39). — ಇೞಿಕೆಗೆಯ್. = ಇೞಿಕೆಯ್. (J. 9, 4). — ಇೞಿಕೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To humble one's self (J. 7, 63).

ಇೞಿಂಕೆ ilinkĕ. = ಇೞಿಕೆ. — ಇೞಿಂಕೆಗೆಯ್. = ಇೞಿಕೆಯ್. (Rāv. 13, 60).

ಇೞಿತ ilita. = ಇೞತ. (My.).

ಇೞಿಪು ilipu. = ಇೞಪು, ಇೞಿಸು 1, ಇೞಿಹು, ಇೞುಪು, ಇೞುಹು. To cause to descend, go or come down; to cause to abide or lodge; to let down, to lower; to take down; to put down; to cause to be lessened; to dispel, as poison; to slight (ಅಧಃಸ್ಥಾನ Śmd. Dh.); to counterfeit, to draw a likeness of (C. as ಇೞಿಸು). See Rāv. 6, after 11; 13, 101; J. 19, 6.

ಇೞಿಯುವಿಕೆ iliyuvikĕ. Descending, alighting, etc. (ಸಣ್ಡೀನ Si. 182).

ಇೞಿಸು ilisu. 1. = ಇೞಿಪು, etc. (C.). ವಿಷವನ್ನು ಇೞಿಸಿದ ವೈದ್ಯನು (Si. 78). ಗೋಣಿ ಇೞಿಸಿ ಕೊಣ್ಡು ಕೂಡಲೆ ದಾಟೀ ಗಿಡವನ್ನು ಕಡಿದು (B. 2, 37). ಕಾಯಿಗಳು ಪಾಡಾಗಿ ಬೀೞ ಹತ್ತಿದ ಬೞಿಕ ಅವುಗಳನ್ನು ಇೞಿಸಿ (2, 51). ಸೊಕ್ಕನ್ನು ಇೞಿಸದಿದ್ದರೆ (5, 61). ನನ್ನ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಸ್ಥಲವಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಇೞಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ (5, 126). See ಅಡಿಗೆಯಿೞಿಸು, ಬಟ್ಟೆಯಿೞಿಸು, ಹದವಿೞಿಸು.

ಇೞಿಸು ilisu. 2. Stopping, thwarting (see ಎೞಿಸು). — ಇೞಿಸುನೂಂಕು. To thwart, to oppose, etc. (ಎೞಿಸಿದುದು, ತಳ್ಳಿಯುದ್ದುದು, ತಡವ್ಬರೆದುದು, ಮಾರ್ಕೊಣ್ದುದು, ಕಡೆಗಣಿಸಿದುದು, ಪೋಕುಳಿ, ಪ್ರತಿಹತ Śs.).

ಇೞಿಹ iliha. Going down, etc. ನೀರಿೞಿಹ (ಅವಸ್ನಾನ, ಮೃತಸ್ನಾನ Hlā.).

ಇೞಿಹು ilihu. = ಇೞಿಪು, etc. (Bp. 12, 34). 2, in the middle voice: to be abated or assuaged. ಮದವಿೞಿಹಿದ ಆನೆ (ಉಪಾತ್ತ Hlā.).

ಇೞು ilu. 1. = ಇೞ 1, etc. — ಇೞು ಕೊಳ್ಳು. = ಇೞ ಕೊಳ್ಳು, etc. (My.; B. 4, 30. 155; 5, 208).

ಇೞು ilu. 2. = ಇೞ 2, etc. — ಇೞುಗಡೆ. -ಕಡೆ. Decrease; abatement (My.). — ಇೞುಹೊತ್ತು. = ಇೞಹೊತ್ತು, etc. (My.).

ಇೞುಕು iluku. = ಇೞಕು. (My.).

ಇೞುಪು ilupu. = ಇೞಿಪು, etc. (Grj. 9, 91; Rāv. 4, 117; 5, after 25; 6, after 11).

ಇೞುಹು iluhu. = ಇೞುಪು, etc. (Bp. 8, 38; 11, 45; 32, 43; 43, 29. 39; 44, 9; 59, 2; Bh. 8, 23, 25; J. 13, 37; Dp. 169, 1; My.; B. 5, 40).

ಇೞ್ಕುೞಿ ilkuli. See s. ಇೞ್ 2.

Digitized by Google

ಈ Î

ಈ i. 1. The fourth letter of the alphabet (Šmd. 12 seq.), which when initial is often written ಯೀ. Sometimes it is changed into ಇ, *e. g.* ಮಿನ್ದಪಂ (Šmd. 281), ಇತ್ತಂ (282. 285). *Cf.* ಈ 3 & 6.

ಈ i. 2. The final of the words ಈ (Šmd. 302) and ಮೀ (318).

ಈ i. 3. The substitute of ಇ, *e. g.* in ಈರಯ್ದು (Šmd. 214), ಈಂಬರ (214), ಈಸು (250), ಬೀಸು (250), etc.

ಈ i. 4. *A contraction of* ಇಯ 1, in the accusative singular, *e. g.* ಬಾಡೀ ಕೇಳಿ (Sš. 94), ಬೆಣ್ಣೀ ತಕ್ಕೊಣ್ಡು (= ಬೆಣ್ಣೀ-, B. 1, 15), ಪುಸ್ತೀ ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ (1, 20), ಗಾಳೀ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ (2, 11); **2,** in the genitive singular, *e. g.* ಗಾಳೀ ಸೊಡರ್ (Sš. 74), ಹಿತ್ತಾಳೀದು (B. 1, 18), ತಾಯಿ ಮೊಲೆ (1, 21), ನೆಲ್ಲೀ ಕಾಯ್ (2, 17); **3,** in the locative singular, *e. g.* ಹಾದೀಲಿ (B. 5, 318), ಹಸ್ತೀಲಿ (S. Mhr.); **4,** in the infinitive, *e. g.* ಇಬ್ಬೀ ಬೀಯು (Si. 83. 115. 121); **5,** in the nominative plural, *e. g.* ಓರಗಿತ್ತೀರು (Si. 191).

ಈ i. 5. *A contraction of* ಇಯ 1, in the imperative, *e. g.* ನಡೀರಿ! (B. 5, 44), ಕಡೀರಿ! ಹೊಡೀರಿ! (S. Mhr.); and **2,** in the third person singular imperfect, *e. g.* ಆಟವೂ ಮುಗೀತು, ತನ್ತಿಯೂ ಹರೀತು.—ಎಣ್ಣೆ ಬರುವಾಗ ಗಾಣ ಮುರೀತು (Prvs.). See Prv. s. ಕರೆ 2; the remark on ಇತು.

ಈ i. 6. = ಇ 3. The substitute of ಇದು (Šmd. 169): this; these (C.; Tě., Tu., M.). ಆ ಬನಮ್ ಈ ಬನಮ್ ಊ ಬನಂ (202). ಈ ಪುಲ್ಲೆ ಬನ್ದುವು (169). ಈ ಪೇರ್ದು ಎಣ್ಬುಂ (42). ಈವೀ ಗ್ರನ್ಥಂಗಳ್, ಈಪಿದು ಗ್ರನ್ಥಂ (67). ಈ ಕವಿಗಳ್ (5). ಈ ಮನೆಗಳು, ಈ ತೋಟಗಳು (C.). ಈ ಊಟಕ್ಕೆ ಈ ನಾಮ ಸಾಲದೇ?—ಈ ಮುಖಕ್ಕೆ ಯಾಕೆ ಮೇಲುಗೋಟೆನಾಮ?—ಈ ಕಳ್ಳ ಆ ಕಳ್ಳಗೆ ಈಡೇ? (Prvs.). See Bp. 5, 62; 46, 79; J. 13, 8. — ಈ ಕಡೆ. This side or direction (Bp. 25, 38; B. 4, 56). — ಈ ಕಾರಣ. This cause or reason (B. 4, 186); on account of this (C.). — ಈ ಕ್ಷಣ. This moment (C.). — ಈ ತನಕ. = ಈ ವರಿಗೆ. (G.). — ಈ ತೆರ. = ಈ ಪ್ರಕಾರ. (J. 8, 49; 12, 27). — ಈ ಪರಿ. = ಈ ತೆರ. (J. 17, 32. 52). — ಈ ಪರಿಯನ್ತರ. = ಈ ವರಿಗೆ. (C.). — ಈ ಪ್ರಕಾರ. This manner (B. 4, 189); in this manner (C.). — ಈ ಬಗ್ಗೆ. ಈ ಬಗ್ಯೆ. = ಈ ಪ್ರಕಾರ. (C.; B. 4, 1). 2, = ಈ ಕಾರಣ. (C.). — ಈ ಬಾರಿ. This time (Bp. 48, 16); this year (C.). — ಈ ಬೇಜು. This year (vulgar S. Mhr.). — ಈ ಮೇರೆ. This limit or boundary (C.); this manner (C.; B. 1, 11; 4, 222); in this manner (C.). — ಈ ರೀತಿ. = ಈ ಪ್ರಕಾರ. (C., B. 4, 158). — ಈ ಲೋಕ. This world (C.; ಇಹ G.). — ಈವತ್ತು. -ಪತ್ತು. = ಈಪೊತ್ತು. (C.). — ಈ ವರಿಗೆ. ಈ ವರೆಗೆ. Till now (C.); thus far (C.). — ಈವಾಗ. -ಆಗ. Now, at this time (C.; ಏತರ್ಹಿ, ಇದಾನೀಂ Si. 477); this time. Genitive: ಈವಾಗಿನ (C.). — ಈ ವೇಳೆ. Now (C.; ಪ್ರಕೃತ G.). — ಈಪೊತ್ತು. -ಹೊತ್ತು. = ಈ ಹೊತ್ತು. (C.). — ಈ ಸಾರಿ. = ಈ ಬಾರಿ. (C.; B. 4, 53). — ಈ ಹೊತ್ತು. This time (of the day, C.); to-day (C.). See B. 1, 7; 2, 7; 3, 1; 5, 104; Bp. 57, 34. ಈ ಹೊತ್ತು ಹರಿಕಥೆ ಸೀಯೋ? ಉಪ್ಪೋ? (Prv.).

ಈ i. 7. = ಅಹಿ (see ಅಹ) or ಇಹಿ (see ಇಹ), ಇ 9, No. 2. An affix for the second person singular of the *common* present, *e. g.* ಅನ್ನುತ್ತೀ, thou sayest (B. 1, 16), ಮಾಡುತ್ತೀ (2, 36. 42. 48), ತಿಳಿಯುತ್ತೀ (2, 43), ಕಲಿಯುತ್ತೀ (2, 48). See ಅನೆ 1, No. 2, and the plural ಈರಿ 1.

ಈ i. 8. = ಅಹಿ or ಇಹಿ. The common affix for the second person singular of the present of *uncertainty or possibility*, *e. g.* ಬನ್ದೀ, ಹೋದೀ. See ಅನು 4, and the plural ಈರಿ 2.

ಈ i. 9. To give, to bestow; to allow, to permit (ಪ್ರದಾನ Šmd. Dh.; ಕುಡು Šmd. 111; Tě., T.; M. ಏಗು; *cf.* ಇಂಗು 2). P. p. ಇತ್ತು (Šmd. 282. 285; Bp. 1, 36; My.). ಮಾಣದೆ ಇತ್ತು ಸಪಿಯಂ (Čpr. 7, 48). ಪೆಸರನ್ ಇತ್ತು (Kk. 3). ಭಕ್ತಂಗೆ ವರಮನ್ ಇತ್ತಂ (Šmd. 159). ಇತ್ತಂ (130. 285; Bh. 3, 13, 19; Rśv. 5, 25). ಇತ್ತರ್ (Šmd. 109). ಸೂಪಿತ್ತಂ (67). ಇತ್ತೊಡೆ (Bp. 2, 54; J. 29, 25). ಇತ್ತುದಂ ನೆನೆವನೆ? (Šmd. 68. 184). ಇತ್ತುವು (173). ಉತ್ತರಮ್ ಇತ್ತಪಂ (Rśv. 13, 4). ಇತ್ತಪನೆ? (Bp. 29, 16). ಕೂರ್ತು ಈವಂ (Šmd. 60). ಗೋವೀವಂ (67). ಈವರೊಳ್ ದೇವಂ, ಈವರ ದೇವಂ (167). ಈವುದು (264). ಈವುದಂ (68). ಈವನ್ನೆಗಮ್ ಇರ್ದಂ (295). ಈವೊಡೆ ನೀಮ್ ಒಳ್ಳಿದಿರ್ (298). ಈಯಲ್ ಬನ್ದತ್ತು ಕಲ್ಪಾಂಘ್ರಿಪಮ್ ಅಭಿಮತಮಂ (64. 277). ಈವರ್ (Rśv. 5, 127). ಈವಳೆ? (Bp. 15, 3. 4). ಈವರು (15, 13). ಹಿರಿದನ್ ಈವನು (ಸ್ಥೂಲಲಕ್ಷ, etc. Hlâ.). ನೀರ ಹರಿಯಲ್ ಈಯದೆ ಕಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟೆ (ಆಧಾರ); ಅರುಮಂ ಪುಗಲ್ ಈಯದೆ, ರಾಣಿವಾಸಮ್ ಇಹುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯಮ್ ಆದೊಡೆ ವನವೆ ಪ್ರಮದವನಮ್ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಈಯದೆ (Bp. 3, 36; 4, 67; Rśv. 10, after 7; Č. Bp. 11, 5; My.). ಈಯದ (J. 3, 36). ಈಯಂ (Bp. 21, 20; 60, 14). ಈಯರು (15, 13). ಈಯವು (5, 29). ಈಯಿರಿ! (13, 14). ಈವುತ್ತೆ (Rśv. 2, 59). ಈವುತ (Prll. 3, 3. 26. 29). ಈಗುಂ (Šmd. 111). ಈಗೆ (125; Čt. II, 1; Nn. 1; Mr. 1). ಈಯಲಿ! (J. 1, 1; 26, 54). ಈಯಲ್ (2, 32). ಈಯೆ (infinitive, Râghč. 17, 69); ಈಯ (J. 9, 6). See Bp. 32, 50; 34, 16; 36, 56; 47, 8; 48, 11. 17; 50, 55. 60. 63; 52, 21. ಇತ್ತ ವರ ಮಿಥ್ಯವಾದರೆ ಮತ್ತೆ ಬೇಡೋದು ಯಾಕೆ? (Prv.). — ಈಯಿಸು. rep. (Bp. 13, 10; 17, 13; 24, 85).

ಈ i. 10. ಈಯು. = ಈನ್ 1 q. v. To bring forth, etc. (C.; also said of the plantain tree, S. Mhr.). P. p. ಈದು (C.; B. 2, 37; 3, 67). ಎತ್ತು ಈಯಿತು ಎನ್ದಡೆ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಸುವದು ಎಮ್ಮವನ ಚಾಳಿ ಏತಕೆ? (Bp. 28, 34). ಹುಟ್ಟಿದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ದಾಟಿ ಈಯುತ್ತದೆ (B. 2, 37). ಈಯುವದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಬಾಬಿಯ ಗಿಡದ ಸುತ್ತು ಮುತ್ತು ಮರಿಗಳು ಹುಟ್ಟುತ್ತವೆ (2, 38). ಆಡುಗಳು... ಮರಿಗಳನ್ನು ಈಯುತ್ತವೆ (3, 11). ಆಕಳು ಗಬ್ಬವಾಗಿ ಒಮ್ಬತ್ತು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಈಯುತ್ತವೆ (3, 17). ಈಯಿತು (C.; 4, 52. 53). ಈಯುವ ಆಕಳು (Si. 322). ಈಯುವದು (C.). ಈಯಲು, bringing forth. — ಈಯಲಾಗು. -ಆಗು. Bringing forth to take place (Si. 321. 322). ಈಯಲಾದ ಕೂಸಲಿ (B. 3, 86).

ಈ i. 11. The initial î that is connected with hî (and vî), see *e. g.* ಈಜು 2, ಈಜು 1 & 2, ಈದೆ, ಈರೆ, ಈಳೆ; *ಈಸೆ*, ಈಬೂತಿ, ಈರ 1, ಈಸ 1, ಈಳ್ಯ.

Digitized by Google

ಈ i. 12. = ಇದೋ, etc. See Grj. 8, 4; 10, 100. *Cf.* Sk. ಈ?

ಈ 1. *An interjection expressive of grief, anger, possibility and proximity.*

ಈಕಾರ ī-kāra. The letter ಈ (Šmd. 11. 12).

ಈಕಾರಾಂತ īkāra-anta. A term with final ಈ (Šmd. 102).

ಈಕೆ ikĕ. This woman, she (C.; Tĕ. ಈಕೆ, ಈಪೆ, applied to superiors only; see remarks s. ಅವಳು, ಇವಳು). ಆಕೆ, ಈಕೆ, ಊಕೆ (Šmd. 186).

ಈಕ್ಷಕ īkshaka. A spectator, a beholder. See ಪರೀಕ್ಷಕ.

ಈಕ್ಷಣ īkshaṇa. Seeing; *sight, view.* 2, *the eye.*

ಈಕ್ಷಣಿಕ īkshaṇika. A male fortune-teller.

ಈಕ್ಷಣಿಕೆ īkshaṇikĕ. *A female who looks into the future, a female fortune-teller.*

ಈಕ್ಷತೆ īkshatĕ. Looking. See ಅಪೇಕ್ಷತೆ.

ಈಕ್ಷಿತ īkshita. Seen, beheld, regarded. (My.).

ಈಕ್ಷಿಸು īkshisu. To see, to behold, to look at; to consider; to look after, to care for (Šmd. 334. 408; My.). ಈಕ್ಷಿಪುದೆ (Ct. I, 94). See Bp. 1, 62; 24, 24. 35; 28, 6; 40, 6; 43, 10; 51, 11; 55, 52; 61, 13; Bh. 1, 8, 17; J. 10, 49; 11, 11; 13, 62.

ಈಕ್ಷಿಸುವಿಕೆ īkshisuvikĕ. Seeing, etc. See ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವಿಕೆ.

ಈಕ್ಷೆ īkshĕ. Sight, viewing, considering. See ಅಪೇಕ್ಷೆ, ಉಪೇಕ್ಷೆ, ಪರೀಕ್ಷೆ.

ಈಕ್ಷ್ಯ īkshya. To be beheld, looked at, etc. (adj.). See ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ.

ಈಗ ī-ga2. This time; at this time, now (ಶಬ್ದಸಾರ Si. 477; ಸವಿ Dhw.; C.). ಇದು ಈಗ ಕ್ರಿಯಾಪದೀ ಪದಂ (Šmd. 175). ಈಗ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯವನು ಮೆಲ್ಲನೆ ಮಾಡುವವನು (ದೀರ್ಘಸೂತ್ರ Nr.). ಕಬ್ಬಕ್ಕೆ ಹೆಸರ್ ಈಗ ಕಡುಕಟ್ಟೆ (Sm. 44). Genitive ಈಗಿನ (B. 3, 119; 5, 227; Si. 38); Dative ಈಗಿಗೆ (B. 4, 162); Ablative ಈಗಿನಿಂದ (C.). ಈಗಿನಂತೆ ಮೇ (B. 4, 30). ಈಗಿನಷ್ಟು (4, 165). ಈಗಿನವರು (4, 189). ಈಗಿನಂತೆ (4, 162). See Bp. 11, 22; 36, 44; 37, 4; 41, 12; 47, 42; 52, 21; J. 28, 17; 31, 37. ಈಗ ತೂಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಆಗಿನ ಗುಣ ಕಾಣ್ಪೀತು (Prv.).

ಈಗಡು ī-gaḍu1. = ಈಗಲ್, ಈಗಲು, ಈಗಳ್, ಈಗಳು. This time; at this time, now (ಶಬ್ದಸಾರ Šmd. 400). ಈಗಡಿಂಗೆ, ಈಗಡಿನ (401). ಈಗಡುಂ (401). ಈಗಡಿನ ನೆಗಟ್ಟಿಯ ಕಟ್ಟುಮೊಳ್ (121).

ಈಗಲ್ ī-gal. = ಈಗಡು, etc. (G.).

ಈಗಲು ī-galu. = ಈಗಲ್, etc. (My.). — ಈಗಲೂ. -ಊ 9. Also now (My.). — ಈಗಲೆ. -ಎ 3. Just now, this very moment (Bh. 1, 8, 21; My.). — ಈಗಲೇ. -ಏ 2. = ಈಗಲೆ. (Si. 71; B. 2, 44; 4, 77; 5, 148).

ಈಗಳ್ ī-gaḷ2. = ಈಗಡು, etc. (ಶಬ್ದಸಾರ Šmd. 400; see 16. 91. 136. 151. 277; Bp. 26, 52; 44, 50; Rāv. 13, 45; 14, 5). ಈಗಳಿಂಗೆ, ಈಗಳಿನ (Šmd. 401). ಈಗಳುಂ (401). ಈಗಳ್ಕೆ (Bp. 36, 13). ಈಗಳು (ತಪಾಸಿಂ, ಏತರ್ಹಿ, etc. Nr.). — ಈಗಳೆ. -ಎ 3. = ಈಗಲೆ. (Šmd. 264; Bp. 11, 3; 24, 11).

ಈಗಳು ī-gaḷu 2. = ಈಗಡು, etc. (Bp. 48, 27). ಈಗಳಿಕೆ ಮುನ್ನ (35, 48).

ಈಗ್ಯೆ igyĕ. (= ಈಗಾಗ). For this time, for the present (My.); – this time, now (S. Mhr.). — ಈಗ್ಯೂ. Also at this time, still now (B. 4, 205. 206); also for the present (My.).

ಈಂ, ಈಙ್ iṅ. = ಇಂ (ಇಙ್), etc. Sweetness, etc. — ಈಂಗಡಲ್. -ಕಡಲ್. = ಇಂಗಡಲ್. (Šmd. 214). The milk-sea.

ಈಚಲ್ ičal. 1. -ಉ. = ಈಚಲ, ಈಚಲೆ, ಈಚಿಲ್. The wild date tree, Phoenix sylvestris Lin. (ಖರ್ಜೂರ Nr.; Si. 166; T. ಈಚ್ಚು, ಈಂಜು, ಈನ್ದು; M. ಈತ್ತ; Tĕ. ಈತ, ಈದೆ, ಈಪಾಡಿ). ಈಚಲ ಮದ್ಯ (ಹಾಲೆ, ಸುರೆ, etc. Dhw.). ಈಚಲ ಮರ (B. 2, 13; My.). See Č. Bp. 47, 45; ಕಿರುಈಚಲ್, ಪರಂಗಿ-. — ಈಚಲ ನೀರು. Toddy. See Prv. s. ನೀಚ. — ಈಚಲು ಮರ. = ಈಚಲು. (St. & Pl.; My.). ಈಚಲುಮರದ ಕೆಳಗೆ ಮಜ್ಜಿಗೆ ಕುಡಿದರೆ ನಾಚಿಗೆಗೇಡು ಆಗದೇ? (Prv.). *Cf.* ಈಡಿ.

ಈಚಲ್ ičal. 2. -ಉ. The white ant when winged, Termes fatale (T. ಈಚಲ್, ಈಶಲ್, ಈಯಲ್, from ಈ-ಚಲ್, fly-ant; M. ಈಯಲ್; T. ಈ, M. ಈ, ಈಚ್ಚ, Tĕ. ಈಗ, fly). — ಈಚಲುಹುಳು. = ಈಚಲ್. (My.; ಪತಂಗಿಕೆ, ಪುತ್ತಿಕೆ Si. 175; M. ಈಯಾಮ್ಪಾಚ್ಚಿ).

ಈಚಲ ičala. = ಈಚಲ್ 1, etc. (My.). See s. ತರಹೀನ.

ಈಚಲುಗಾರ ičalu-gāra. A man who makes and sells toddy (S. Mhr.).

ಈಚಲೆ ičalĕ. = ಈಚಲ್ 1, etc. See ಸಣ್ಣ ಈಚಲೆ.

ಈಚಿಲ್ ičil. = ಈಚಲ್ 1, etc. (ಮಧುಪೂರ Mr. 117; My. Tu.).

ಈಚು iču. 1. = ಈಂಚು. The state of being dry, withered, faded, or sapless (Tĕ. ಈಚ; Tŏ. ಈಚು, to wither, etc.; T. ಈಡು, reduced circumstances, decay; M. ಈಚು, ruin; *cf.* ಇಂಗು 1, ಇಚ್ 1, ಇಚಿಸು 1). — ಈಚುಹೋಗು. -ಹೋಗು. = ಈಂಚುಹೋಗು. To become sapless, etc. ತೃಣಧಾನ್ಯಗಳ ಕಾವು ನಾಲಿ, etc. ಎನಿಸುಗು; ಅದು ಈಚುಹೋದ ಕಾಪಾದರೆ ಪಲಾಲ ಎನಿಸುಗು, ಈಚುಹೋದ ಧಾನ್ಯದ ಹೆಸರೆನ್ನೂ ಎಮ್ಬರು (Nr.).

ಈಚು iču. 2. = ಹೀಚು. (My.).

ಈಚು īču. = ಈಸು, q. v. (My.; M. ಈತ್ತು). — ಈಚುಕೋಲ್. The perpendicular staff or handle in the shaft of a plough on which the ploughman presses (My.).

ಈಚೆ i-čĕ. This side; to this side; on this side. ಈಚೆಯ ದಡ (My.; Si. 82). ಈಚಿನ ವರಿಗೆ (378; My.). ಈಚೆಯೊಳ್ (J. 20, 24). ಈಚೆಯಿಂದ ಆಚೆಗೆ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಮೋಚೆಯಿಂದ ಆಗುವದೇ? (Prv.). See Prv. s. ಜಾಡೀ ಹಣ್ಣು. — ಈಚಿಗೆ. = ಈಚೆಗೆ. (C.). ಜರಾಕಟ್ಟದಿಂದ ಈಚಿಗೆ ಹೇಳಿಲ್ ಪಟ್ಟ ಕಟ್ಟಗಳೆಲ್ಲವೂ (Si. 199). ರೋಗದ ದೆಸೆಯಿಂದ ಈಚಿಗೆ ಬನ್ದವನು (ನಿರಾಮಯ 202). ತುಱುಬು ಮುನ್ದಾದ ಕೇಶಪಾಶದ ನಡುವೆ ಈಚಿಗೆ ಕಾಣದ ಹಾಗೆ ಮುಡು ಕೊಣ್ಡು ಇರುವ ಹುವ್ವಿನ ಸರ (ಗರ್ಭಕ 229). ಒನ್ದಱಿನ್ದ ಈಚಿಗೆ ಹೊಱಟದು (ಉಪ್ಪಾನ್ತ 380). ಈಚಿಗೆ ತೆಗದು ಹಾಕುವಿಕೆ (ನಿಸ್ಸಾರ 892). — ಈಚೇಚಿಗೆ. rep. (My.). — ಈಚೆಕಡೆ. This side (My.). ಈಚೆಕಡೆಯ ದಣ್ಡೆ (ಅವಾರ G.). — ಈಚೆಗೆ. = ಈಚಿಗೆ. To this side; on this side. ಸೊಣ್ಡಿಲೊಳಗಿನ್ದ ಈಚೆಗೆ ಬನ್ದ ನೀರ ತುನ್ತುಱಿಗಳು (ವಮಥು Si. 269). 2, hereafter, afterwards (My.; B. 4, 28. 55); later. ನೂಱು ವರುಷಗಳ ಈಚೆಗೆ (4, 68). — ಈಚೆದಡ. This shore (Čb. 10).

ಈಜಿಸು ijisu. To make swim, as a horse, etc. (My.).

ಈಜು iju. 1. = ಈಸು 1, ಹೀಜು 1. To swim (My.; Tu. ಈಜು, ಈಚು; Tĕ. ಈದು; T. ನೀಚ್ಚು, swimming; T. ನೀಂಜು, T., M. ನೀನ್ದು, to swim). — ಈಜ ಬೀಳು. To begin to swim

Digitized by Google

(My.). — ಈಜಾಟ. -ಆಟ. Swimming (My.). — ಈಜಾಡಿಸು. -ಆಡಿಸು. = ಈಜಿಸು. (My.). — ಈಜಾಡು. -ಆಡು. = ಈಜು. (My.). — ಈಜ್ಯಾಡು. = ಈಜಾಡು. (My.).

ಈಜು iju. 2. = ಈಸ 2, ಈಸು 2, ಹೀಜು 2. Swimming. — ಈಜುಗಾಯಿ. -ಕಾಯಿ. A dried sôre-gourd used in swimming (My.). — ಈಜುಬುರುಡೆ. = ಈಜುಗಾಯಿ. (My.).

ಈಂ, ಈಞ್ iṅ. = ಇಂ (ಇಞ್), etc. Sweetness, etc. — ಈಂಚರ. -ಸರ. (Śmd. 214). = ಇಂಚರ, q. v. ಈಂಚರದಿನ್ ಆಣತಿ ಮಾಡಿಮುದು ಉನ್ಮದಾಳಿ (83).

ಈಂಚು iṅcu. = ಈಚು 1. — ಈಂಚುವೋಗು. -ಪೋಗು. = ಈಚುವೋಗು. To fade, etc. ಪೂಳೆಪು ಈಂಚುವೋಯ್ತು, ತಾರಗೆ ಬೆಳಗುಬ್ಬುದುವು, ಹಿಮಕರಂಗೆ ಪಾಯ್ವ ಚಕೋರಾವಳಿ ಬೆಟಿಗಾದುದು, ಕುಮುದಂಗಳ ನಗೆ ಬತ್ತಿದುವು ಪಾಯ್ವ ನೇಸಱ್ಗ್ ಆಗಳ್ (Lllv. 3, 5).

ಈಟಂಗಿ iṭaṅgi. = ಇಟ್ಟಿ, etc. (My.).

ಈಟಂಗಿ iṭaṅgi. = ಇಟ್ಟಿಗೆ, etc. (Sd.).

ಈಟಿ iṭi. = ಇಟ್ಟಿ, q. v. (C.; T., Tĕ., Tu.). ಈಟಿಯೆ ಆಯುಧವಾಗಿ ಉಳ್ಳವನು (ಪ್ರಾಸಿಕ Si. 281). ಈಟಿಯ ಕತ್ತಿ (ಈಲಿ, ಈಲಿಕ, ಈಳಿಗೆ ಕತ್ತಿ 290). ಈಟಿಯ ಕೋಲು (ಪ್ರಾಸ, ಕುನ್ತ 291). ಈಟಿಯ ಗಳೆ (ಇಟ್ಟಿ, ಕೊನ್ತ, ಡೊಂಕಳಿ, ತಲಾಕೆ, ಸಬಲ G.).

ಈಟು iṭu. = ಇಷ್ಟು, etc. So much as this (C.).

ಈಡ iḍa. = ಇಡೆ No. 5. A particular vessel or artery (Mr. 52).

ಈಡಿ iḍi. Toddy (T. ಈಟ, ಎಲಿ; Tĕ. ಈಣ್ಡ್ರ).

ಈಡಿಗ iḍiga. A man of the toddy-drawers' caste (My.; Tĕ. ಈಡಿಗೆವಾಡು).

ಈಡಿಗಿತ್ತಿ iḍi-gitti. A female îḍiga (My., also ಈಡಿಗಿತಿ).

ಈಡಿತ iḍita. = ಈಲಿತ. *Praised.*

ಈಡು iḍu. 1. (fr. ಇಱ್ 1 or ಈಱ್). Pulling, dragging. — ಈಡಿಱ್. -ಇಱ್ 1. To pull with the horns (ಶೃಂಗಸಂಕರ್ಷಣ Śmd. Dh.).

ಈಡು iḍu. 2. (fr. ಇಡು 1, Śmd. 250). = ಇಡು 2. Putting, placing; a putting of pots in a kiln (My.); a charge for a fire-arm (My.). **2,** that is put: an object or mark to aim at. **3,** throwing. — ಈಡಾಗು. -ಆಗು. To become a butt of, to be exposed to; to become an object for; to incur. — ಎಲ್ಲಗೆ ಕಾರುಣ್ಯಕೆ ಈಡಾದನು (J. 28, 19). ಅಸೂಯೆಗೆ ಈಡಾಗ ಬೇಡ (29, 17). See J. 4, 50; V. 14, 39. — ಈಡಾಡು. -ಆಡು. To cast or throw away, to scatter, to disperse; to throw; to renounce; to expose (ಪ್ರಮಾದತ್ಯಜನ Śmd. Dh.; ಅಸಿ, ಚೆಲಂಕು Śmd. II, Kk. 89; Abh. P. 15, 75; Grj. 6, 34; Râm. 3, 4, 4; Bh. 8, 23, 25; J. 2, 17; 7, 47; 13, 25; 25, 41; 26, 71; 27, 43. 46). ಆ ಬ್ರಹ್ಮಾಣ್ಡಮಂ ಚಂಡುಪೊನ್ದೆ ಒಡೆದು ಈಡಾಡುವುದೇ? (Śmd. 153. 255). ಹಬ್ಬುಗೆಯ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಲೋಕದ ಮಬ್ಬುಗಳನ್ ಈಡಾಡಿ, ನಭದೊಳಗೆ ಒಬ್ಬನೇ ರವಿ ತೊಳಗಿ ಬೆಳಗುವ ಪೋಲು (Bh. 1, 8, 9). ಮನದ ಸಂಸಾರವನ್ ಈಡಾಡ ಬೇಕು (Dp. 16). ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಮುಮನ್ ಈಡಾಡಿ (Bp. 27, 68). — ಈಡು ಮಾಡು. To subject, to expose to. ಪಱಗೆ ಈಡು ಮಾಡ್ಪುದಂ. . . ಕಾರ್ಯರ್ಮನ್ ಉದಾರಮತಿ ನೆಗಟ್ದಪನೇ? (Rśv. 13, 12).

ಈಡು iḍu. 3. Joining, coming together, uniting (T. ಈಣ್ಡು, to join v. i.; ಈಟ್ಟು, to join v. t.; see ಇಡಿ 1, ಇಣ್ಡ 2). **2,** increase, plenty, greatness, largeness; strength; wealth, means (C.; T.), *e. g.* ಅನ್ನ ಈಡಾಯಿತು; ಈಡು ಶರೀರವುಳ್ಳವನು; ರೊಕ್ಕ ಈಡಾಗಿದೆ (C.); a support, a prop, as for a wall (My.). **3,** fitness, proportion; equality; that is equal or matches (C.; T., M., Tĕ., Tu.; ಸರಿ, ಸಮಾನ G.); an equivalent, compensation (My.; Tu., T., M., Tĕ.); a pawn, a pledge, a security (My.; T., Tu.; ಹೊಣೆ G.). ಈಡಿದ್ದವನ ಹೊಲ ತೋಟ ನೋಡ ಬೇಕು.—ಈಡು ಇಟ್ಟರೆ ನಾಡು ನಮ್ಬುವದು.—ಈಡಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ಏಾಟಾದ ಹೆಂಗಸು (Prvs.). ಸುಪರ್ಣಂಗೆ ಈಡೆ ಕಾಕಾಳಿ? (Sś. 62). — ಈಡಾಗು. -ಆಗು. To become equal; to come up to; to suffice (My.; B. 5, 102. 227). ಉಪಾಯವರನ್ ಒರ್ವಂ ಕೋಟಿಗೆ ಈಡಕ್ಕು (Sś. 11). 2, to become bail or bondsman (My.; ಹೊಣೆಯಾಗು, ಜಾಮೀನಾಗು G.). — ಈಡಿಱ್. -ಇಱ್ 1. To beat or gore with force (J. 14, 12; 26, 2); to prick, to agitate, as passion (Grj. 8, 46); to move forward with impetuosity (Râm. 6, 50, 43). — ಈಡುಜೋಡು. dupl. A good match, an exact pair (My.). — ಈಡುಪಾಡು. dupl. Fitness (My.). — ಈಡು ಮಾಡು. To make equal; to cause to suffice (B. 5, 102); etc., etc. — ಈಡೇಱಿಸು. -ಏಱಿಸು. To accomplish, to fulfil, as a business, a word (My.; Tĕ. ಈಡೇರ್ಚು). — ಈಡೇಱು. -ಏಱು. To rise to the proper condition: to be effected or accomplished; to be fulfilled (My.; Tĕ.; T. to be saved, obtain salvation).

ಈಡುಕಾಱ iḍu3-kâra. A powerful man (My.).

ಈಡುಗಾಱ iḍu3-gâra. = ಈಡುಕಾಱ. (My.).

ಈಡೆ iḍĕ. *Praise.*

ಈಣೆ iṇĕ. Tbh. of ಏಣೆ. (My.).

ಈಣ್ಟಿಸು iṇṭisu. To cause to drink (J. 18, 31).

ಈಣ್ಟು iṇṭu. To drink, to sip (ಪಾನ Śmd. Dh.; ಪೀರ್ Ct. I, 7.; M. ಇಱಮ್ಬು, ಈಮ್ಬು, to suck, lick, sip). ವಾರುಣಿ ಕಳ್ಳನ್ ಈಣ್ಟಿ, ಮಱದು, ಇಕ್ಕಿದ ಬಟ್ಟಲೊ? . . . ಎನಲ್ಕೆ ನೀಹಾರಮಯೂಖಮಣ್ಡಲಮ್ ಅದು ಏನ್ ಎಸೆದು ಇರ್ದುದೊ ಪಕ್ಷಿಮಾದ್ರಿಯೊಳ್? (Lllv. 3, 4). See Bp. 12, 7; 24, 79; 33, 15; 35, 2; 42, 2; 52, 4; 54, 35; 59, 10. 15. 19. 21; Śsv. 1, 7. 22; J. 2, 61; 3, 10; 8, 5. 109; 13, 43; 15, 5. 45; 25, 1.

ಈತ i6-ta3. 1. This person, he (C.; Tĕ. ಇತಡು, ಈತ, ಈತಡು, ಈಯನೆ, ವೀಡು). ಆತಂ, ಈತಂ, ಊತಂ; ಆತಂಗಳ್, ಈತಂಗಳ್, ಊತಂಗಳ್ (Śmd. 182). ಈತಗಳ್ (Râm. 6, 51, 34). ಪರಿಕಾಱರೊಳ್ ಈತಂ ಕಾಲ್ವಲ್ಲಿದಂ; ಕಾದುವರೊಳ್ ಈತಂ ಮೆಯ್ಗಲಿ (Śmd. 163). ಲೋಕಕ್ಕೆ ಈತನ್ ಅಧಿಕಂ; ಮೇರುವಿಂಗೆ ಈತನ್ ಅಗ್ಗಳಂ; ಆತಂಗೆ ಈತಂ ತಕ್ಕಂ (159). ಅವನೊಬ್ಬನು ಗುಱಿಯನ್ ಎಚ್ಚು ತಪ್ಪಿದವನ್ ಉಣ್ಬು, ಈತನು ಅಪರಾಧ್ಯಪೃಷತ್ಕನು (Nr.). ವಿಷವ ಮೋಹಿಸುವನ್ತೆ ಕೊಡುವುದು ಈತಂಗೆ ನೀಂ! (J. 30, 26). ಈತನಾಗಲಿ ಆತನಾಗಲಿ ಮಾತು ಒಸ್ಥಿರ ಬೇಕು. — ಈತನಿಗಿನ್ತ ಆತ ವಾಸಿ, ಎಬ್ಬಿಸಿದರೆ ಉಣ್ಣುತ್ತಾನೆ. — ಈತನ ವಾತಿಗೆ ಆತ ಸೋತ (Prvs.). — See note ad ಇವ.

ಈತ ita. 2. (fr. ಈ 10). The act of bringing forth (My.; Tĕ. ಈತ).

ಈತಿ iti. 1. *Calamity, arising from excessive rain, or drought,* (one's own soldiers G.), *foreign invasion, or birds, rats, locusts,* which destroy the crops. 2, *living away from home, a temporary foreign residence.*

ಈತಿ iti. 2. (= ಇತಿ 1). ಕಡೆ and ಕಾರಣ (Nn. 138).

Digitized by Google

ಈತು ītu. = ಇಹುದು (ಇಹುತು). The affix for the third person singular neuter of the present of uncertainty or possibility, *e. g.* ಬನ್ದೀತು (Bp. 26, 28; B. 1, 20), ಬಿಟ್ಟೀತು (1, 27), ಮಾಡೀತು (2, 43), ತೋಱೀತು (4, 18), ಉದಿದೀತು, ಹರಿದೀತು (C.). See ಅನು 4. **2,** See s. ಇತು and ಈ 5, No. 2.

ಈತ್ವ ītva. The letter ಈ (Śmd. 359).

ಈದನ್ತ ī-d-anta. A term with final ಈ (Śmd. 102; Kâvy. I, 2, 84-89).

ಈದಿ īdi. (fr. ಇರ್ದಪೆಯ್, ಇರ್ದಹೆಯ್). = ಇದ್ದಿ (see ಇದ್ದೆ). Thou art. ಯಾಕೆ ಅಳುತೀದಿ, ತಮ್ಮ? ನನ್ನ ಕಣ್ಣು ಅಷ್ಟಾವ ಆದ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಈದು īdu. P. p. of ಈ 10 and ಈನ್ 1.

ಈದುವಿಕೆ īduvikĕ. Bringing forth (ಪ್ರಸೂತಿ Si. 390; only in Si.; Tĕ. ಈದು, to deliver in child-bed).

ಈದೆ īdĕ. = ಹೀದೆ (My.).

ಈದೃಕ್ಷ ī-driksha. Of this aspect, such like. (R.).

ಈದೃಶ ī-driśa. Endowed with such qualities, such. (My.).

ಈನ್ īn. 1. -ನು. = ಈ 10. To bring forth young, to yean, to cub (ತಿರ್ಯಗ್ಪ್ರಸವ Śmd. Dh.; Śmd. 59; Tĕ., T. ಈನು; see ಈದುವಿಕೆ). P. p. ಈದು. ಈದ ಪುಲಿಯಾ ಪೋಲ್ ಇರ್ದರ್ (Śmd. 144). ಒಮ್ಮೆ ಈದ ಆಕಳ್ (ಗೃಷ್ಟಿ), ಹಲವನ್ ಈದ ಆಕಳ್ (ಪರೇಷ್ಟುಕೆ Nr.). ಈದ ಆವಿನ ಗಿಣ್ಣುವಾಲು (ಪೀಯೂಷ Nr.). ಸತ್ತ ಕರುವನು ಈದ ಆಕಳು (Si. 321). ಈನುವಾಕಳ್ (Mr. 181). ಈದದ್ದೂ ಅಲ್ಲ, ನೆಕ್ಕಿದ್ದೂ ಅಲ್ಲ! (Prv.). ನೆಲನ್ ಇರದೆ ಈನುದೋ? (Râv. 6, 34). See Bp. 38, 40; 57, 14; J. 10, 48.

ಈನ್ in. 2. = ಇಂ (ಇಮ್), etc. Sweetness, etc. — ಈನ್ತುಟಿ. -ತುಟಿ. (Śmd. 214, or ಇನ್ತುಟಿ). A sweet lip. — ಈನ್ತೋಳ್. -ತೋಳ್. (Śmd. 214. 143, or ಇನ್ತೋಳ್). A nice arm. — ಈನ್ತೋಳ. -ತೋಳ. (Śmd. 214. 143, or ಇನ್ತೋಳ, ಇನ್ತೋಳ). A man with a nice arm.

ಈಪಿ īpi. The dung of flies, which is supposed to turn into nits; a nit (Tĕ.; R.; *cf.* ಈರ್ 3).

ಈಪ್ಸಿತ īpsita. Desired. 2, desire, wish (ಕಾಂಕ್ಷೆ, etc., ಬಯಕೆ Mr. 433).

ಈಪ್ಸಿತತಮ īpsita-tama. Greatly desired (Śmd. 155).

ಈಪ್ಸೆ īpsĕ. Wish, desire. See ಅಸೆಪಡು, ಪಡೆ, ಪಡೆಯಿಸು.

ಈಬು ību. Difference, dissimilarity (S. Mhr.; *cf.* ಅಯಿಬು?).

ಈಬೂತಿ ibûti. Tbh. of ವಿಭೂತಿ. (My.).

ಈಮ್ īm. = ಈನ್ 2, etc. Sweetness, etc. — ಈಮ್ಬುಳಿ. -ಬುಳಿ. (Śmd. 214). A sweet orange.

ಈಯಿಸು iyisu. 1. = ಈಸು 3. To cause to give. ಈಯಿಸಿದಂ (Śmd. 273).

ಈಯಿಸು iyisu. 2. = ಈಸು 4. To cause to bring forth, to help in bringing forth (C.).

ಈಯು iyu. = ಈ 10, q. v. (My.).

ಈರ್ ir. 1. = ಇರ್, etc. Two (Śmd. 214; T., Tĕ.). — ಈಡಿ. -ಅಡಿ. Two feet (Bp. 2, 5). — ಈರಯ್. -ಅಯ್ 5. = ಈರಯ್ದು. — ಈರಯ್ದು. -ಅಯ್ದು. Ten (Śmd. 89. 214; Bp. 43, 4. 5; J. 20, 44; 25, 47; 34, 27). — ಈರಯ್ದುಭುಜ. Śiva (My.). — ಈರಯ್ದುಮೊಗ. -ಮೊಗ. Râvaṇa (G.). — ಈರಯ್ದುಸಾಸಿರ. -ಸಾಸಿರ. Ten thousand (Bp. 1, 34). — ಈರಯ್ಮೊಗ. -ಮೊಗ. = ಈರಯ್ದುಮೊಗ. (G.). — ಈರಾಱು. -ಆಱು. -ಆಱ್. -ಆಱ್. Twelve. ಈರಾಱು ಹನ್ನೆರಡೆನ್ದರೆ, ನಾಱೋ ಮುನ್ದೇ, ಹೋಗು! ಅನ (Prv.). — ಈರಾಱು ರಾಶಿ. The twelve signs of the zodiac (J. 6, 25). ಈರಾದಲ. -ದಲ. Twelve leaves (Bp. 3, 8). — ಈರಾವರ್ತ್ಸರಂಗಳ್. -ವತ್ಸರಂಗಳ್. Twelve years (Bp. 11, 36). — ಈರೆಣ್ಟು. -ಎಣ್ಟು. Sixteen (Mr.). — ಈರೇಳು. -ಏಳು. Fourteen (J. 22, 13). — ಈರೇಳುಭುವನ. -ಭುವನ. The fourteen worlds (Bp. 22, 54). — ಈರೇಳುಲೋಕ. -ಲೋಕ. = ಈರೇಳುಭುವನ (Bp. 3, 81; 22, 41). — ಈರೊತ್ತೆ. -ಒತ್ತೆ. Two pawns (Śmd. 214).

ಈರ್ ir. 2. ಈರು. = ಇರ್ 1, etc. To pull, to draw (T.; Tu. ಈರ್, to rub off). **2,** to comb out nits (My.; T. ಈರ್ರು, Tĕ. ಈಡುರ).

ಈರ್ ir. 3. ಈರು. = ಈರ್, (ಸೀರ್). A nit (My.; T., M., Tĕ.). — ಈರಣಿಗೆ. -ಅಣಿಗೆ. A comb for removing nits (My.). — ಈರುದಲೆ. -ತಲೆ. A head infested with nits (My.).

ಈರ ira. (= ನೀರ್). Moisture, dampness, wetness (T.; M. ಈರೆ, ಈಱ; Tĕ. ಈಮಿರಿ, ಈವಿರಿ). — ಈರುಳ್ಳಿ. -ಉಳ್ಳಿ. = ನೀರುಳ್ಳಿ. An onion (My.; T., M., Tu.). See ಕಾಡೀರುಳ್ಳಿ.

ಈರ īra. 1. Tbh. of ವೀರ. (My.). — ಈರಣ್ಣ. -ಅಣ್ಣ. Vīrabhadra; a N. ಈರಣ್ಣನ ಮುನ್ದಣ ಬಸವಣ್ಣ (Prv.).

ಈರ īra. 2. Going, moving. See ಸಮೀರ, ಸ್ವೈರ.

ಈರಣ īraṇa. Agitating, driving; raising. See ಉದೀರಣ, ಪ್ರೇರಣ, ಸಮೀರಣ.

ಈರಿ iri. 1. = ಅಹಿರ್ or ಇಹಿರ್. The plural of ಈ 7, *e. g.* ಹೋಗುತ್ತೀರಿ (B. 2, 53), ಇರುತ್ತೀರಿ (4, 170). See ಅನೆ 1, No. 2.

ಈರಿ iri. 2. The plural of ಈ 8, *e. g.* ನಡೆದೀರಿ, ಮುಟ್ಟೀರಿ, ಹೋದೀರಿ, ಕೊಟ್ಟೀರಿ (C.). See ಅನು 4.

ಈರಿ iri. 3. = ಅಹಿರ್ or ಇಹಿರ್. You are, *e. g.* ಬನ್ದೀರಿಯಾ, have you come? ಮಾಡೀರಿಯಾ, have you made? (S. Mhr.). *Cf.* ಇರಿ 1.

ಈರಿ iri. 4. See ಈ 5, No. 1.

ಈರಿ īri. = ಯಾರಿ, q. v.

ಈರಿಣ īriṇa. = ಇರಿಣ. *A barren soil.* 2, *a desert.*

ಈರಿತ īrita. *Driven, thrown, cast, sent.*

ಈರಿಸು irisu. = ಇರಿಸು 2. To cause to comb out nits (My.).

ಈರುಳ್ಳಿ irulli. See s. ಈರ.

ಈರೆ irĕ. = ಹೀರೆ. (My.).

ಈಱು iṟu. = ಇಸರು 4. The gums (My.; T.).

ಈರ್ ir. = ಈರ್ 3. — ಈರ್ದಾರಣಿಗೆ. = ಈರಣಿಗೆ. (My.).

ಈರ್ಣ īrṇa. Risen; ascended; gone. See ಉದೀರ್ಣ.

ಈರ್ಮ īrma. = ಇರ್ಮ. *A wound.*

ಈರ್ಯೆ īryĕ. *Wandering about (as a religious mendicant).*

ಈರ್ವಾರು irvâru. = ಇರ್ವಾರು, ಏರ್ವಾರು. *The plant Cucumis utilissimus* Roxb.

ಈರ್ಷೆ īrshĕ. = ಈರ್ಷ್ಯೆ (Śmd. 158). See ಸೆಣಸು.

ಈರ್ಷ್ಯಾಲು īrshyâ-âlu. *Envious.*

ಈರ್ಷ್ಯೆ īrshyĕ. *Envy;* spite, malice. See Kâvy. IV, 2, 16.

ಈಲಿ īli. = ಇಲಿ, ಈಳಿ, q. v. A sort of weapon: *a single-edged sword* (used by the Turushkas, ಕಡಿವ ಕತ್ತಿಗೆ Hlâ.); a cudgel; a short sword; a stick shaped like a sword.

Digitized by Google

ಈಲಿಕ îlika. = ಈಲಿ, ಈಳಿಗೆ. (My. Amara; Si. 290).

ಈಲಿತ îlita. = ಈಡಿತ. *Praised.*

ಈಲು ilu. Attachment, as that of animals to men, of children to parents (S. Mhr.; Te. ಈಲುವು, honour, respectability, decorum; T. ಇಯಲು, ಇಯಲ್, ಏಲು, ಏಲ್, to comply, become united, see s. ಇಡಿ 1). ಅವನೀ ಕುಱಿಗಳು ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಮೊದಲು ಹೆದಱಿದಾಗ್ಯೂ ಬರಬರುತ್ತ ಈಲಾಗುತ್ತವೆ (B. 3, 10). ಸಾಕಿದ ನರೀ ಮಱಿಗಳು ನಾಯಿಗಳಂತೆ ಮನುಷ್ಯರ ಈಲಾಗಿ (2, 74). ಗಣ್ಡಕವು... ಮನುಷ್ಯರ ಈಲಾಗುವದಿಲ್ಲ (4, 47). ಹುಲಿಯ ಮಱಿಯನ್ನು ಚಿಕ್ಕನ್ದಿನಿನ್ದ ಸಾಕಿದರೆ ಅದು ಮನುಷ್ಯನ ಈಲಾಗುವದು (5, 247).

ಈವಱು iô-varu. (? or iô-aru = are 6 ?). Time not long past or not distant, a little while ago (ಈಷದ್ಭೂತಕಾಲ Śmd. 400. 401, o. rs. -ಱ, -ಱಿ). ಈವಱನ, ಈವಱಂಗೆ (401).

ಈವಾಗ ivâga. See s. ಈ 6.

ಈಶ îśa. = ಈಸ. *An owner, a lord, a master, a mighty man.* 2, *Śiva* (Bp. 61, 53; see s. ಈಶ್ವರ). 3, one of the eleven Rudras. 4, Śiva, the regent of the north-east quarter (Mr. 57). 5, sign for a metrically long letter (Ch.). ಈಶ ನಾಶ ಮಾಡ್ಯಾನೋ? (Prv.).

ಈಶತ್ವ îśatva. Supremacy, superiority. See ಅಧೀಶತ್ವ. ಈಶತ್ವಮ್ ಇಲ್ಲದೇ ನೀನ್ ಈಶನ್ ಎನ್ತಾದಿ? (Sp.).

ಈಶಾನ îśâna. *Śiva*; the regent of the north-east quarter; one of the Rudras (Bp. 10, 30). 2, the sun. 3, sign for a metrically long letter (Ch.).

ಈಶಾನಿ îśâni. Durgâ. (My.).

ಈಶಾನ್ಯ îśânya. The north-east quarter (My.; Te., Mhr.). 2, = ಈಶ No. 4 (My.).

ಈಶಿತೃ îśitri. *An owner, a master.*

ಈಶಿತ್ವ îśitva. = ಈಶತ್ವ. See ಅಷ್ಟಸಿದ್ಧಿ.

ಈಶೆ îśe. = ಈಷೆ. (Sk.; G.).

ಈಶ್ವರ îśvara. = ಈಸರ. *A lord, a powerful man.* 2, *Śiva.* 3, one of the Rudras. 4, a form of Śiva that is neither Rudra, nor Îśa, nor Sadâśiva (Bp. 61, 53); a liṅga (S. Mhr.). 5, the 11th year in the cycle of sixty (C.). 6, the soul, the universal soul. 7, sign for a metrically long letter (Ch.). ಈಶ್ವರಗಿನ್ತ ಗಣಬಡೇಶ್ವರ ದೊಡ್ಡವನೋ? (Prv.). — ಈಶ್ವರಬಳ್ಳಿ. = ಈಶ್ವರಬೇರು, ಈಶ್ವರಿಬಳ್ಳಿ. (S. Mhr.). — ಈಶ್ವರಬೇರು. = ಈಶ್ವರಿಬೇರು. A twining shrub said to be an antidote to snakebites, etc., Indian birthwort, Aristolochia indica Lin. (S. Mhr.; St. & Pl.; Te.).

ಈಶ್ವರಗಣ îśvara-gaṇa. N. of a class of metrical feet (Ch.).

ಈಶ್ವರಸದ್ಮ îśvara-sadma. *A temple.*

ಈಶ್ವರಾಂಶಜ îśvara-amśa-ja. A man born of an emanation of Îśvara: Vîrabhadra, etc. (My.). ಈಶ್ವರಾಂಶಜನಲ್ಲದೇ ಇಳೆಯನ್ನಾಳಲಾಱನು (Prv.).

ಈಶ್ವರಿ îśvari. Durgâ. — ಈಶ್ವರಿಬೇರು. = ಈಶ್ವರಬೇರು. (My.). — ಈಶ್ವರಿಬಳ್ಳಿ. = ಈಶ್ವರಬಳ್ಳಿ. (My.; ಅಸುರಿ Mr. 150, o. r. ಈಶ್ವರ-).

ಈಶ್ವರೆ îśvare. *Durgâ.*

ಈಶ್ವರೇಶ್ವರ îśvara-îśvara. The lord of lords: Śiva (Bp. 27, 42; 34, 19; 53, 20; 54, 67).

ಈಷಚ್ಚೂರ್ಣ îshat-cûrṇa. Slightly pulverizing or crushing. See ಸಡೆ.

ಈಷಣ îshaṇa. = ಈಷಣೆ, (ಏಷಣ). Looking; seeking; desire, wish (My.; Te.; not Sk.). See ದಾರೇಷಣ, ಧಾರುಣೀಷಣ, ಪುತ್ರೇಷಣ. 2, hastening (Sk.).

ಈಷಣತ್ರಯ îshaṇa-traya. The three dominant desires (Bp. 20, 38; 24, 39; 40, 66), viz. the desire after riches, after a wife, and after a son (My.).

ಈಷಣೆ îshaṇe. = ಈಷಣ, (ಏಷಣೆ). See ದುರೀಷಣೆ, ಪುತ್ರೇಷಣೆ.

ಈಷತ್ îshat. = ಇಷತ್. *A little; slightly* (ಅತಿಸ್ವಲ್ಪ, ಅತಿಕಿಱಿದು Nn. 147, as ಇಷತ್; ಅನ್ತರದ ಕಿಱಿದು Mr. 537). 2, ಅನ್ತರ (Nn. 147).

ಈಷತ್ಖಣ್ಡನ îshat-khaṇḍana. A small fragment. See ಮುಕ್ಕು.

ಈಷತ್ಪಾಣ್ಡು îshat-pâṇḍu. A light brown colour; *grey* (ಸ್ವಲ್ಪ ಬಿಳಿದು G.).

ಈಷತ್ಪ್ರಧಾವನ îshat-pradhâvana. Washing or rubbing slightly. See ಕುಡುಕು.

ಈಷದ್ಭೂತಕಾಲ îshat-bhûta-kâla. Time not long past (Śmd. 401).

ಈಷದ್ಭೇದ îshat-bhêda. A slight difference (Śmd. 99).

ಈಷಲ್ಲೇಹನ îshat-lêhana. Slightly licking. See ನಂಜು.

ಈಷಿಕೆ îshike. = ಇಷೀಕೆ, ಈಷೀಕೆ. (Sk.; G.).

ಈಷೀಕೆ îshîke. = ಈಷಿಕೆ. (Sk.; G.).

ಈಷೆ îshe. = ಈಚು, ಈಶೆ, ಈಸು. *The pole or shaft of a plough* (ನೇಗಲಿಯ ದಿಣ್ಡು, ಈಸು G.); *the pole or shaft of a carriage.*

ಈಸ îsa. 1. = ವೀಸ, q. v. (My.). ಹಣಕ್ಕೆ ಒನ್ದೀಸ, ಇಪ್ಪಣಕ್ಕೆ ಒನ್ದು ಬೇಳೆಯು ತ್ರಿಣಯನಮುಕುಟವಾದರು ಅಕ್ಕಸಾಲೆಯು ಟೊಣೆಯದೆ ಬಿಡನು (Sp.).

ಈಸ îsa. 2. = ಈಸು 2. — ಈಸಗುಮ್ಬಳಕಾಯಿ. -ಕುಮ್ಬಳ-. = ಈಸುಕುಮ್ಬಳಕಾಯಿ. (B. 4, 38).

ಈಸ îsa. Tbh. of ಈಶ (ಪರಮೇಶ್ವರ Śs.).

ಈಸರ îsara. Tbh. of ಈಶ್ವರ (Śmd. 368; Kk. 4; Śm. 3).

ಈಸು îsu. 1. = ಈಜು 1, etc. To swim (ಜಲೋತ್ತರಣ Śmd. Dh.; Śm. 109; My.; Grj. 3, 114). ಕಿಱುಮುಡುಗೊಣ್ಡು ಬಣ್ದಿನೊಳಗೆ ಈಸಿ,.. ಪಱವಡಿಸಿತ್ತು ಭೃಂಗತಿತು ನೀರಜದೊಳ್ ನಿಜಪಾಂಸುಕೇಳಿಯಂ (Lîlv. 7, 60). ತೆರೆವಿಡಿದು ಈಸುವ ಎಳೆವೇತತಿ (Rśv. 6, after 24). ನಾಯಿಗಳು ನೀರೊಳಗೆ ಚನ್ನಾಗಿ ಈಸುತ್ತವೆ (B. 2, 24). ಈಸುವವನಿಗೆ ವಿಾಸೆ ಭಾರವೇ? (Prv.). — ಈಸಗಲಿ. -ಕಲಿ. To learn to swim (B. 4, 38). — ಈಸಗಲಿಸು. -ಕಲಿಸು. To teach to swim (B. 5, 135). — ಈಸ ಬೀಱು. = ಈಜ ಬೀಱು. (My.; G.). — ಈಸಾಟ. -ಆಟ. Swimming (C.). — ಈಸಾಡು. -ಆಡು. = ಈಸು. (ಜಲೋತ್ತರಣ Śmd. Dh.; Grj. 3, 17; 4, 32; Râm. 5, 8, 89).

ಈಸು isu. 2. = ಈಜು 2, etc. Swimming. — ಈಸುಕುಮ್ಬಳಕಾಯಿ. A dried pumpkin used in swimming (S. Mhr.). — ಈಸುಗಾಯಿ. = ಈಜುಗಾಯಿ (My.); = ಈಸುಕುಮ್ಬಳಕಾಯಿ (S. Mhr.).

ಈಸು isu. 3. = ಇಸು 2, ಈಯಿಸು 1. To cause to give. 2, to cause one's self to give or yield: to yield, to permit, to allow (ದೋಹನ Śmd. Dh.). ವಾದಿಲ್ ಈಸದ ಮನೆಯ ಬಲವನ್ತವೇನು? (Dp. 148). ತರುಗಳ್ ಅಲ್ಲಿ ಪಣ್ಗಳ್ಳುಳಂ ಬೀಯಲ್ ಈಸದು (J. 15, 17). ಸುಲಭವಾಗಿ ಹಾಲು ಕಱೆಯಲ್ ಈಸುವ ಆಕಳು (Si. 322). See Bp. 13, 8; 15, 3; 28,

Digitized by Google

29; 43, 52; 50, 39. — ಈಸಿ ಕೊಳ್. (= ಇಸ-, ಇಸಿ-, ಇಸು-). To have (anything) given to one's self: to take, to receive. See Bp. 5, 56; 11, 43; 14, 22; 23, 36; 24, 29; 31, 30; 32, 13; 46, 43; 50, 5. 36; 55, 30; 58, 41; J. 5, 45; 27, 29. ಇದಿರೆದ್ದು ಈಸಿ ಕೊಳ್ಳುಹ (ಅಧಿಹಾರ, ಅಭಿಗ್ರಹಣ Nr.).

ಈಸು îsu. 4. = ಈಯಿಸು 2. To cause to cub or calve (ಜೀವಧನದ ಪ್ರಸೂತ Śm. 109).

ಈಸು îsu. 5. = ಇನಿತು, etc. So much as this, this much; so many as these; etc. See Bp. 5, 34; 16, 24; 21, 19; 23, 7; 40, 33; 43, 78; 46, 9; 48, 29; 50, 5; Mr. 282; Bh. 2, 13, 24; J. 25, 32. — ಈಸೀಸು. rep. ಈಸೀಸು ಅಗಲಮೋಸೆ ಏಸೀಸು ಮದ್ದೀ?— ಒನ್ನೊಬ್ಬ ದೋಸೆ ಈಸೀಸಗಲ, ಏಸೀಸು ಮದ್ದೀಯೇ?— ತಾಸಿಗೊನ್ನ ಕೂಸ ಹತ್ತರೆ ಈಸೀಸು ಮುತ್ತು (Prvs.).

ಈಸು îsu. = ಈಷು. Tbh. of ಈಷೆ. The single, double, triple etc. pole or shaft of a cart or carriage (ಕಳಬಾಂಗ Śmd. Db. 679; Śm. 109; ಕೂಬರ, ಯುಗನ್ಧರ Hlâ., Mr. 286; Abh. P. 13, 69; C.). 2, the pole or shaft of a plough (C.). ನೇಗಿಲ ಈಸು (ಹಲದಣ್ಡ Nn. 7).

ಈಹ îha. Giving. See ಬನ್ನೀಹ.

ಈಹ îha. = ಈಹೆ. (My.).

ಈಹಾಮೃಗ îhâ-mṛiga. *A wolf.*

ಈಹಿತ îhita. Sought; desired;—desire. (R.).

ಈಹೆ îhĕ. ಈಹಾ. Effort, exertion; *wish, desire.*

ಈಳಿ îḷi. = ಈಲಿ. ಅಸ್ತ್ರ. 2, ನಿಸರ. 3, ಕರ್ಣ. 4, ವಲ್ಲಿ. 5, ಧ್ವಜ. 6, ಈಕ (Mr. 521).

ಈಳಿಗೆ îḷigĕ. (Śmd. 40). Tbh. of ಈಲಿಕ. A curved instrument for cutting grass (Mhr. ಇಳಾ; R.). 2, a blade set in a stock, used in slitting up vegetables, etc. (C.; Mhr. ಇಳೀ). ಈಳಿಗೆಯಿನ್ದ ಹೆಚ್ಚಿ (B. 1, 8). ವಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುವ ಈಳಿಗೆ (4, 177). — ಈಳಿಗೆಕತ್ತಿ. (My.; ಈಲಿ, ಈಲಿಕ, ಕರವಾಲಿಕೆ Si. 290). — ಈಳಿಗೆಮಣೆ. The stock wherein the blade is set (C.; ದಾತ್ರ, ಲವಿತ್ರ Si. 303).

ಈಳೆ îḷĕ. = ಇಳ್ಳೆ, ಹಿರಳೆ. An orange, etc. (ನಾರಂಗ Kk. 71; Mr. 112; Śm. 25; ಕಂಚೀ ಗಿಡ G.; Mhr. ಈಡ, a lime; Tĕ. ಈಡೆ, the inner division of an orange). See Abh. P. 12, 6; Ṛsv. 2, 36; Râghc. 17, 56; ಕಿತ್ತೀಳೆ, ದೊಡ್ಡೀಳೆ, ಪೇರೀಳೆ. *Cf.* the ಈರ in ಜಮ್ಬೀರ.

ಈಳ್ಯ îḷya. = ಎಳ್ಯ. (My.).

ಈಳ್ಳೆಯ îḷḷeya. = ಈಳ್ಯ. (My.).

ಈೞ್ îḻ. = ಇೞ್ 1, etc. To pull, to drag, to draw (ಸೆಳೆ Śmd. I; M.; Tĕ. ಈಡು; T. ಈರ್; *cf.* ಈರ್ 2, ಈಡು 1).

ಈೞಿಗೆ îḻigĕ. (ಈಳಿಗೆ?). Disentanglement, disencumbrance, freedom (Mg.).

ಉ U

ಉ u. 1. The fifth letter of the Alphabet (Śmd. 12). As an initial it is often written ವು.

ಉ u. 2. The final of many Kannaḍa words, *e. g.* ಕರು, ಕಡು (Śmd. 59), ಮಡು (63), ಮೂತು (61. 67), ಒಲವು (62. 247), ಒಳ್ಪು (63), ಕೊಮ್ಬು, ಕಾವು (161), ಕರ್ಪು, ಬೆಳ್ಪು (70), ಕಳವು, ಉದ್ದವು (247), ಕೇಡು (250), ಅದು, ಇದು (96. 185), ಮಾಡು (63. 222. 260), ನೋಡು (63. 90. 254. 260), ಬಿಸು (282), ಸದು (284), ಎರಡು (63. 170), etc.

ಉ u. 3. An auxiliary letter to form words with final ಉ of words that, in classical language, end in a consonant, *e. g.* ಬಿಲು, ಕಲು, ಮುಳು, ಹಲು, ಕಣು; ಬಿಲ್ಲು, ಕಲ್ಲು, ಮುಳ್ಳು, ಹಲ್ಲು, ಕಣ್ಣು; ಎನ್ನು, ಹೇಳು, ಕೇಳು, ಸಲು, ಸಲ್ಲು; ಹೆಸರು, ಕರುಳು, ಹಾಲು, ಗೇಣು, ಮೇಣು; ಬಸ್ಸರು, ಅವರು, ತಾನು, ಅವಳು, ಕವಲು, ಇರುಳು, etc.—Observe especially that when *verbs* are conjugated in the present and future tenses according to new Kannaḍa, they are always presupposed to end in ಉ, as ಇಡಿಯು, ನಡೆಯು, ಕೊಡು, ಬರು, ಬೀಳು, ಸಾಯು, ಮೇಯು, etc.; and that new Kannaḍa verbs like ಕೇಳು, ಹೇಳು, with regard to the P. p., fall under the ikâra-rule of Śmd. 280 (ಕೇಳಿ, ಹೇಳಿ). In Bp. 22, 29 there is the curious form ಕೊಲುವತ್ತ (= ಕೊಲುತ್ತ, ಕೊಲ್ಲುತ್ತ). See ಉವ 2; ಇ 4.

ಉ u. 4. An auxiliary letter in the formation of Tadbhavas, *e. g.* ರಜ್ಜು, ಅಘು, ಕ್ಷತ್ತು (Śmd. 106), ಯಶಸ್ಸು, ತೇಜಸ್ಸು, ಮನಸ್ಸು (107), ಜೂದು (344), ದಣ್ಡು, ಅವುದುರ್ಗ (364), ಗಣ್ಟು (365), ಸುಲು, ತುರಿಹ (368), ಮಿಡಿಸು (369), ಪಿಟ್ಟು (370), ಕವುಂಗು (372), ಕಂಚುಗಾಡಿ (236), ಅರಸು (63), (ಸರಯು, etc. 103). Although the ಉ in such instances (excepting that of ಸರಯು, etc.) is not *radical, i. e.* is not that of ಕರು, etc. (59), it has been used like that (*cf.* 67), *e. g.* ಅನತ್ತುವೂ (B. 5, 187), ಸಮ್ಪತ್ತುವೂ (5, 145), ಸಮ್ಪತ್ತುವನ್ನು (5, 98). The author of B. 5 takes this liberty also in Kannaḍa terms, *e. g.* ಹೊತ್ತುವನ್ನು (189), ನೆನಪುವೂ (220). In Śmd. 189 there exceptionally occurs ಅದುವುಂ (see s. ಅದು 1); 128 ಅರುವಿಂಗೆ; 124 ಅರುವಿನ (see s. ಅರು 2); 278 ಅಲ್ವಿನ, ಅಲುವಿನ (see s. ವ್); Bp. 48, 3 ಅದುದನಬಿಡುವಿಲ್ಲಿ ಪವಿತ್ರಮ್ ಎನುತ; *cf.* also ಇತುವೆನ್ನುಮ್ ಇತ್ತುವೆನ್ನುಮ್ ಅತ್ತುವೆನ್ನುಂ (Śmd. 265. 366); ಮಾನಸರುವಳಟ, ಆಕಟಾ! ಎನುತ (Bp. 46, 59); ತುಡಿತುಡಿದುವಿಡಿದಿದು (J. 3, 37); ಇರು = ಇರ್ (Śmd. 270. 272); ಉಮು = ಉಂ 1. *Cf.* ಉಮಂ, ಉವಂ 1 & 2, ಉವುಂ.

ಉ u. 5. (= ವು 2). An auxiliary to form another common nominative of ಅಂತ for neuter words with final ಅ, *e. g.* ಕಸವು (Bp. 16, 22), ಗುಣವು (17, 9), ಪುಸ್ತಕವು (B. 2, 1).

ಉ u. 6. A common auxiliary for the formation of an unclassical (see *e. g.* Śmd. 113 seq.) nominative of masculines, feminines, and neuters with final ಇ or ಎ, *e. g.* ಅಪ್ಪಿಕೆಯು (Bp. 3,

Digitized by Google

84), ಸಭೆಯು (5, 59), ಉಗಡಣ್ಡೆಯು (11, 4), ಪಥಿಯು (39, 34), ಅನ್ವೆಯು (47, 40), ತಿಲಿಯು (60, 48), ವಿದ್ಯೆಯು (B. 1, 4), ಮೆಯ್ಯು (1, 26), ಗಿಳಿಯು, ಪಕ್ಷಿಯು (2, 2), ಆಕೆಯು (2, 16), ಹೇಡಿಯು, ರಾಣಿಯು (C.).

ಉ u. 7. An imitative sound. — ಉಉ. One of the notes of the cuckoo (Šmd. 74 Mdb., o. rs. ಉಊ, ಒಓ).

ಉ u. 8. The initial u that is connected with pu and hu, see *e. g.* ಉಗಿ 5, ಉಗಿತ, ಉಗ್ಗು 2, ಉಂಜ (K. & Tbh.), ಉಟ್ಟೆ 3, ಉಟ್ಟು 2 & 6, ಉಡಗು 1, ಉಡುಗ, ಉಣ್ಡೆ, ಉಣ್ಣು 2, ಉತ್ತು 3, Tbh. ಉಬ್ಬು, Tbh. ಉಬ್ಬೆ, ಉಯ್ 3, ಉರಕು, ಉರಳೆ 2, ಉರಿ 4, 5 & 6, ಉಲ್ಲು, ಉಳಿ 7, ಉಳ್ಳಿ 3, ಉಱ 3, ಉಱುಕು. *Cf.* Tbh. ಉಗ.

ಉ u. 9. = ಅಂ 5, ಉಂ 1 q. v., ಊ 7. ದಿಕ್ಕುಂ ದೆಸೆಯು ಗತಿಯುಂ (Bp. 23, 29). ತಾಪಸರಾಜನುಂ ಗೋಪತಿಯು (32, 38). ಲಜ್ಜೆಯುಂ ನಾಚಿಕೆಯು (43, 11). ಎಲ್ಲಿಯು (44, 13). ಕವಿಗಳುಂ ಪಾತಕರು (46, 52). ಪತಿಗೆ ಸತಿಗೆಯು (51, 8). ಅಱಿಸಿಯು ಕಾಣವೆ (27, 43). ಆಗಿಯು (38, 45). ಏನನು (59, 15; 60, 49). ಅದಱು (= ಆದರೂ, 8, 23), ಆದೊಡು (8, 24). ಆದೊಡೆಯು (Bh. 1, 8, 45). ತನುಜರೊಡನೆಯು (1, 8, 60). ಆದರೆಯು (1, 8, 16. 28). Occasionally it disappears in a following vowel, *e. g.* ಅವನಾದೊಡೆ (Bp. 43, 81). ಏನಿಲ್ಲ (44, 39). ಹೊಲ್ಲಹವಾವುದಾಡಲು (Bh. 2, 13, 35). ಅವುದನೂಹಿಸಿದೊಡೆ (1, 8, 77). ಏನೆನ್ದಡೆಸ್ವಾದದಂ ಬಿಡ ತನ್ನನ್ದವ ನೀಱ ತಾಂ (Sš. 85). ಒನ್ದಿಲ್ಲ (J. 3, 36). ಏನಿತಿಲ್ಲ (28, 27). ಒನ್ದುಱಿಯದೆ (28, 60). — See ಮತ್ತೆಯು; ಉ.

ಉ u. 10. (= ಊ 5). A letter indicating intermediate place, quantity, and time. (T.). See ಉದು 1, ಉನಿತು, ಉನ್ತು, ಉನ್ದು, ಉನ್ನೆ, ಉಲ್ಲಿ, ಉವ 1, ಉವಳ್.

ಉಂ uṁ. 1. = ಉ 9, etc., ಉಮು. A copulative conjunction that has the same meanings as ಅಂ 5, and is used like it (Šmd. 149. 150. 167. 396; T. ಉಮ್). ನರನುಂ ನರನನ್ದನನುಂ ಗುರುವುಂ (150). ಕಾಲಿನ್ದೆಯುಂ ಕೆಯ್ಯಿನ್ದೆಯುಂ ಘಟ್ಟಿಸಿದಂ (150). ವಂಚಿಸುವುದು ಅವಂಗೆಯುಂ ನಿನಗೆಯುಂ ಸಹಜಂ (150). ಪಱಿಯೆನ್ದು ವಸ್ತ್ರವಿಶೇಷಮುಂ ದೂಷಣಮುಂ ನಾಯ್ಕ ಸೋವುವುದುಂ ಲೋಹದ ಘಟ್ಟೆಯುಮ್ ಅಕ್ಕುಂ (Šmd. I). ತಱಿವಾಯಿಂ ಸನ್ಧಿಯೆನ್ದುಂ ನಾಮಮ್ ಎನ್ದುಂ ಸಮಾಸಮ್ ಎನ್ದುಂ ತದ್ಧಿತಮ್ ಎನ್ದುಮ್ ಆಖ್ಯಾತಮ್ ಎನ್ದುಂ ಧಾತುವೆನ್ದುಮ್ ಅಪಭ್ರಂಶಮ್ ಎನ್ದುಮ್ ಅವ್ಯಯಮ್ ಎನ್ದುಮ್ ಈ ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣದೊಳ್ ಪ್ರಕರಣಮ್ ಎಣ್ಟಕ್ಕುಂ (Šmd. 7). ಪದಿನಾಲ್ಕುಂ ಸ್ವರಂಗಳ್ (13). ತೋಳ್ ನಾಲ್ಕುಂ (18). ಎಣ್ಬುಂ (42). ಎಲ್ಲರುಂ (112. 259. 298). ಮೊದಲ ಎರಡುಂ ವಿಭಕ್ತಿ (147). ನಾಲ್ಕುಂ ಭೇದಂ (155). ಮೂವತ್ತಾಱುಂ ಗುಣಂಗಳ್ (201). ಇರ್ವರುಂ (267. 298). ಆನಿಬರುಂ (270). ಎರಡುಂ (388. 394. 396). ಆಱುಂ ರುತುಗಳ್ (Hlâ.). ನಾಲ್ಕುಂ ಕಡೆ (Rsv. 5, 121). ಎಲ್ಲಮುಂ (6, 34). ಸರ್ವರುಂ (Bp. 39, 70). ಶರಣ್ ಆರುಮ್ (whosoever) ಒಳರೆ ಖಲಸಂಸರಣದೊಳ್? (Šmd. 85). ಎನ್ದುಂ (whensoever; always, 149). ಎಲ್ಲಿಯುಂ (wheresoever; everywhere, 150). ಎತ್ತಲುಂ (wheresoever; occasionally, 155). ಎನ್ತುಂ (howsoever, 164). ಎನಿತುಮ್ (how much soever), ಆನಿತುಮಂ ಧರ್ಮಜಂ ಸೂಱೆಗೊಟ್ಟಂ (73). ಇರುಳ್ಗಳುಮಂ (119). ಆಱಿನ್ದುವುಮಂ (206). ಮೂದೇವರುಮಂ ಕೋಣೆವುಗಿಸುಗುಮ್ ಅಸುರರ್ (267). ಎರಡುಮಂ (251). ಹತ್ತನೆಯ ತಲೆಯುಮಂ ನೇರ್ದಾಗಳ್ (288). ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರಿರ್ವರುಮಂ ಮಿಥುನಮ್ ಎಮ್ಬುದು (Hlâ.). ಅವರುಮಂ (Šmd. 150). ಒನ್ದೆಡೆಯೊಳ್ ಕಟ್ಟುವುದೆ ಪಿರಿಯ ಪುಲಿಯುಮಂ ಕವಿಲೆಯುಮಂ? (150). ಶಬ್ದಾರ್ಥಮುಮಂ (Bp. 1, 15). ಎಲ್ಲರುಮಂ (1, 51). ಅಡಿಗಳನ್ ಎರಡುಮಂ ಕಡಿಕಡಿದು (39, 33). ಆರುಮಂ ಪುಗಲ್ ಈಯದೆ (Nr., see s. ಈ 9). ಅರುವನು (Bh. 1, 8, 26). ಪುಟ್ಟೆಯುಂ (Šmd. 31). ಆಗಿಯುಂ (53. 137. 187). ನಿಲೆಯುಂ (70). ಪಡೆದುಂ (106). ತೋಱಿಯುಂ (164). ಇರೆಯುಂ (261). ಒದವೆಯುಂ, ಬರೆಯುಂ (388). ಎನೆಯುಂ (395). ಇಲ್ಲದೆಯುಂ (139). ಪುಟ್ಟೆಯುಂ (31). ಪಡೆದುಂ (106). ಕಾಯ್ಸುಂ (216). ಸನ್ಸುಂ (26). ಇಲ್ಲದಲ್ಲಿಯುಂ (204). ಅಲ್ಲದಲ್ಲಿಯುಂ (167). ಅನ್ತಾಗಿಯುಂ (Bp. 40, 37). ಅನ್ತುಮ್ ಅಲ್ಲದೆಯುಂ (Rsv. 13, after 4). — Note: In *narration* the verbal noun with ಉಂ is frequently used as follows: (ರಾಜ) ಕುಮಾರಂ . . . ಅಮಾತ್ಯವದನಾರವಿನ್ದಮಂ ನಡೆ ನೋಡಿ, ಸಮರಪ್ರಸ್ಥಾನ ಭೇರಿಯಂ ಪೊಡೆಯಿಸು! ಎಮ್ಬುದುಮ್, ಅವಂ ತನ್ತ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷನಪ್ಪ ಮೇಘನಾದನಂ ಬರಿಸಿ ಬೆಸಸುವುದುಮ್, ಅವಂ ಬನ್ದು, . . . ಪೊಡೆಪಾಗಳ್ (Rsv. 6, after 10; see ಉದುಂ). See ಉವ 3, ಉವಂ 2, ಉವುಂ; ಉಂ.

ಉಂ uṁ. 2. An interjection of displeasure (C.; *cf.* Sk. ಉ). ಅ, ಹೋಗುವಳ್! ಉಂ, ಹೋಗುವಳ್! (Bp. 14, 33).

ಉಂಯಿ uṁyi. A mode of expressing one's uncomfortableness in sickness, in disturbed sleep, etc. (C.). ಉಂಯಿ (ಎನ್ದು ಬರೆಯುವದು) ಉಪಾಧ್ಯನ ಮಿಣ್ಣ (Prv.).

ಉಃ uḥ. An interjection used in joy derived from a bad habit: hey! ah! (ವ್ಯಸನಸುಖ Šmd. 394), and in disgust: foh! (ಅಸಹ್ಯ 394). *Cf.* ಉಸ್.

ಉಃಪು uḥpu. An interjection of difficulty or distress (My.). ದೆಸೆವೆಣ್ಗಳ್ ಬಿಸಿಬಿಸಿಲಿಂ ಬಸವಱಿದು, ಉಃಪೆನ್ದು, ಸುಯ್ದು (Rsv. 5, 32).

ಉಕ uka. = ಊಗ 2. An affix for forming masculine nouns, *e. g.* ಕಟ್ಟುಕ, ತಟ್ಟುಕ, etc. (Šmd. 239; also Sk.).

ಉಕಾರ u-kâra. The letter ಉ (Šmd. 11; Kâvy. I, 3, 60-63).

ಉಕಾರಾನ್ತ ukâra-anta. A term with final ಉ (Šmd. 103; Kâvy. I, 2, 28-30; I, 3, 30-34).

ಉಕಾಲ್ ukâl. Vomiting (My.; H.). — ಉಕಾಲ್ ಜುಲಾಪ್. Cholera (My.; H.).

ಉಕ್ಕಡ ukkaḍa. (*fr.* ಉಱು?). The end or outermost part of a town or village (C.). **2,** an entrenchment about a camp, an advanced guard, pickets round a camp, a watch; a guard-house (My.; Tč. ಉಕ್ಕಳ; T. ಉಕ್ಕಳ, ಉಜ್ಕಳ; *cf.* ಉದ್ಘಾಟ?). **3,** a piece of rope that is tied to the lower end of a well-rope for fastening the vessel, and is of a different texture, generally not so thick (S. Mhr.; *cf.* ಉಗ್ಗ?). — ಉಕ್ಕಡಬಾಗಲು. The outer-most gate of a town or village (S. Mhr.). — ಉಕ್ಕಡಮನೆ. The last house of a town, etc. (S. Mhr.). — ಉಕ್ಕಡಹೊಲ. A field on the outskirt, etc. (S. Mhr.).

ಉಕ್ಕನ್ದ ukkanda. Swell: overflowing fullness, abundance (Grj. 1, 13; J. 14, 6). **2,** a narrow board or piece of bamboo firmly fixed between two beams of the roof, used for hanging clothes, etc. on; if two are near one another, they serve for a shelf (My.).

Digitized by Google

ಉಕ್ಕಳಿಕೆ ukkaḷikĕ. Tbh. of ಉತ್ಕಲಿಕೆ. (G.).

ಉಕ್ಕಾ ukkâ. = ಹುಕ್ಕಾ. (My.).

ಉಕ್ಕಿವ ukkiva. = ಉಕ್ಕೆವ. Cunning, fraud (ಠಕ್ಕು Šmd. II; Tĕ. ಉಕ್ಕಿವ = ಕಪಟ, ಕುತ್ಸಿತ).

ಉಕ್ಕಿಸು ukkisu. To make boil up or over (C.).

ಉಕ್ಕು ukku. 1. = ಉಕ್ಕರ್ 1. To rise, to swell, as the sea, etc.; to go beyond the common limits; to boil excessively; to come up or over in boiling; to foam; to boil, as rage; to be greatly increased, as beauty, grief, joy, etc.; to be elated (C.; Tu.; Tĕ. ಉಡುಕು, to boil, bubble with heat, seethe; to boil with rage; *cf.* ಉಮ್ಮು?). ತಿಂಗಳಿರ್ಪ ತಿರಿಗಾಡಿದರೆ ಕಡಲುಕ್ಕಿ, ನೀರು ಹೆಚ್ಚುವದು (Si. 88). ಕಡಲುಕ್ಕಿ ಮೇಲ್ವಾಯುದ ತಡೆ (ವೇಲೆ 456). ಉಕ್ಕಿ ಬನ್ದದ್ದು ತೆಗದು ಹಾಕಿದರೆ ಬಿಕ್ಕದ್ದಕ್ಕೆ ಮೋಸವಿಲ್ಲ (Prv.). ಉಕ್ಕುವ ಅಕ್ಕೆ (Râm. 5, 8, 89). ವಾದ್ಯಘೋಷಣಮ್ ಉಕ್ಕಿ ಉಲಿಯಲು (Bp. 23, 24). See Abh. P. 11, 23; Râv. 5, 89; Râm. 1, 15, 43; J. 4, 7; 7, 31; 11, 37; 21, 43; 30, 31; Abhâ. 2, 52. 54. — ಉಕ್ಕೇಱು. -ಏಱು. To rise up, as boiling water, milk, etc. (C.); to effervesce, as fluids (C.); to rise, as the flood-tide (C.; G. 82); to rise, as dough (My.).

ಉಕ್ಕು ukku. 2. = ಉಕ್ಕರ್ 2. That rises or has risen. **2,** spume, froth (C.). **3,** rising, as that of the flood-tide. **4,** pride (ಗರ್ವ Čt. II, 31; Tĕ.). **5,** power. ಉಕ್ಕು ಬಿಡಿತುದು ಪನ್ನಗಮನ, ಮುಸುಕ್ಕುವವು ನೆಯ್ದಿಲೆಗಳ್ (Bp. 12, 48). — ಉಕ್ಕ ತಿಳಿ. The skimmings of boiling rice (My.; Si. 311). — ಉಕ್ಕುಡಿಸು. -ಉಡಿಸು. To cause one's power to be shattered: to lose one's power or strength (Bh. 8, 24, 42; Râm. 1, 8, 3).

ಉಕ್ಕು ukku. 3. = ಉಕ್ಕರ್ 3. Steel, "wootz" (ಶಸ್ತ್ರ, ತೀಕ್ಷ್ಣ, ಆಯಸ್, ಪಾರಶವ Hlâ., Mr. 98, Si. 332. 420; B. 4, 148; C.; Tĕ.). ಉಕ್ಕಿನಲಿ ಎಷ್ಟುಪ್ರತಿಮೆಯುಂ ಬೆಕ್ಕಸಮ್ಬಡೆ ನೋಡ (Bp. 23, 24). ಉಕ್ಕಿನ ಕೊಡಲಿಯಾದರೂ ಕಡಿಯಲು ಕಾವು ಬೇಕು (Prv.). — ಉಕ್ಕುಸುಣ್ಣ. Ashes of calcined iron (My.; Tĕ.).

ಉಕ್ಕುವಿಕೆ ukkuvikĕ. Rising, etc. (ಉತ್ಸವ Si. 458).

ಉಕ್ಕೆ ukkĕ. 1. = ಉಟ್ಕೆ 1. Ploughing (My.; Si. 319). See Prv. s. ನಿಲು 1.

ಉಕ್ಕೆ ukkĕ. 2. = ಉಟ್ಕೆ 2. Remainder (My.).

ಉಕ್ಕೆವ ukkĕva. (Šmd. 49). = ಉಕ್ಕಿವ. (ಠಕ್ಕು Kk. 83; *cf.* ಉಟ 1). ಸಿನ್ನ ಬಗೆಗಳ ಬಂಗಿ ಕರಮ್ ಉಕ್ಕೆವಮ್ ಆಗಿ ಮನಕೆ ತೋಱುಗುಂ (Šmd. 217).

ಉಕ್ತ ukta. *Uttered, spoken, said;* a word (Bp. 51, 52). 2, = ಉಕ್ತಿ. (Mr. 362).

ಉಕ್ತಿ ukti. Speech; *a word, an expression* (ವಚನ Čt. I, 75). See Prv. s. ಭಕ್ತಿ.

ಉಕ್ತಿಕ್ರಮ ukti-krama. The proper way of expressing one's self (Kâvy. II, 2, B, 24).

ಉಕ್ತಿವಿದ ukti-vida. One who knows words or grammar (Šmd. 102).

ಉಕ್ತಿಸು uktisu. To speak, to declare (Bp. 18, 97).

ಉಕ್ತೆ uktĕ. N. of a type of metres (Ch.).

ಉಕ್ಥ uktha. Speech; praise. 2, *a kind of metre.*

ಉಕ್ಷ uksha. *An ox, a bull* (ಎತ್ತು Mr. 178).

ಉಕ್ಷಗ uksha-ga. Who rides on an ox: Šiva (Bp. 27, 32).

ಉಕ್ಷಗಮನ uksha-gamana. = ಉಕ್ಷಗ. (Bp. 61, 83).

ಉಕ್ಷಣ ukshaṇa. Sprinkling; consecrating. See ಪ್ರೋಕ್ಷಣ.

ಉಕ್ಷತರ uksha-tara. *A large ox or bull* (ಬಲ್ಪಿನೆತ್ತು Mr. 178).

ಉಕ್ಷಧ್ವಜ uksha-dhvaja. Whose ensign is an ox: Šiva (Bp. 58, 26).

ಉಕ್ಷಪತಿ uksha-pati. Šiva (Bp. 32, 31).

ಉಕ್ಷರಾಜ uksha-râja. Šiva (Bp. 61, 93).

ಉಕ್ಷವಾಹನ uksha-vâhana. Whose vehicle is an ox: Šiva (Bp. 43, 53; 50, 74).

ಉಕ್ಷಿತ ukshita. Sprinkled; cleansed. See ಪ್ರೋಕ್ಷಿತ.

ಉಕ್ಷೇಶ್ವರ uksha-îsvara. Šiva (Bp. 56, 6).

ಉಖೆ ukhĕ. *A pot, a caldron* (ಮಡಕೆ Mr. 309).

ಉಖ್ಯ ukhya. Boiled or dressed in a pot, as *e. g.* flesh (ಭಾಣ್ಡದೊಳ್ ಅಡಗಡಲ್ಕೆ Mr. 217).

ಉಗ uga. 1. = ಉಗಿ 8, ಉಗೆ 2. (ಹಟ G.; S. Mhr.).

ಉಗ uga. 2. = ಉಕ, *e. g.* ನಾರುಗ, ಬೇರುಗ, ಊರುಗ, etc. (Šmd. 240).

ಉಗ uga. Tbh. of ಯುಗ. See ಉಗಾದಿ.

ಉಗನಿ ugani. = ಉಗನಿಬಳ್ಳಿ. (My.). — ಉಗನಿಬಳ್ಳಿ. A shrubby creeper, the heart-leaved moonseed, Cocculus cordifolius Dec. (St. & Pl.). 2, a common creeper with hoary leaves, Lettsomia aggregata Roxb. (Z.). — ಉಗನಿ ಹಮ್ಬು. = ಉಗನಿಬಳ್ಳಿ. (My.).

ಉಗಮ ugama. Tbh. of ಉದ್ಗಮ. Source, origin (My.; Čb., Mhr., B. 4, 213).

ಉಗರಿಸು ugarisu. To gasp, to breathe hard, to respire with difficulty (Tĕ. ಒಗರಿಂಚು; R.; Tĕ. ಉಕ್ಕಸ, gasping for breath, asthma; *cf.* ಉಚ್ಛ್ವಸ).

ಉಗುಳ್ ugaḷ. 1. -ಳು. = ಉಗುಳ್ 1, etc. To spit, to spirt out (Bp. 37, 42; C.; Mhr. ಉಗಳಣೆಂ).

ಉಗುಳ್ ugaḷ. 2. -ಳು. = ಉಗುಳ್ 2, etc. Spittle, saliva (C.).

ಉಗಳಿಸು ugaḷisu. = ಉಗುಳಿಸು. (C.).

ಉಗಾದಿ ugâdi. Tbh. of ಯುಗಾದಿ. (C.; Te.). — ಉಗಾದಿಹಬ್ಬ. A festivity observed on new year's day (C.).

ಉಗಿ ugi. 1. To pull, to draw towards; to draw away, to rob; to draw or tear off; (to cast off); to draw out of, as a sword, to pull out (ಆಕರ್ಷಣ Šmd. Dh.; ಆಕರ್ಷಣ Šm. 81; ಸುಲಿಗೆ 81; Tĕ. ಒಡಿ; *cf.* ಉಚುರ್, ಬರಿ 2; ಸುಗಿ 1). ನಗೆಮೊಗದೊಳ್ ಉಗಿದು ಕವಚಮನ್, ಇನ್ದ್ರಂಗೆ ಇತ್ತಂ (Šmd. 285). ರಥಪದೊಳ್ ಉಗಿವ ಕಡುಗಡ. . ಮಹಾಪ್ಪನಿ (Bh. 6, 2, 4). See Bp. 57, 25; Bh. 8, 23, 44; 8, 26, 11; J. 9, 27; 12, 13; 13, 15. 17; 23, 34; 31, 4. 47; Râm. 1, 15, 44.

ಉಗಿ ugi. 2. To hurt, tear or rend with the nails (ನಖಕ್ಷತ Šmd. Dh., Šm. 81); to rend, to slit (ಸೀಳ್ Čt. I, 29). See J. 3, 19; 4, 42. 44; 28, 44. 46. **2,** to break (Bp. 26, 28; *cf.* ಉಡಿ 1). — ಉಗಿಯುಗಿ. rep. (Bp. 39, 33).

Digitized by Google

ಉಗಿ ugi. 3. To fear (ಭಯವನ್ ಆನ್ Kk. 72; *cf.* ಉಡುಗು 1; ಪುಕ್ಕು 1; ಸುಗಿ 2; T. ಉಸ್ಗು, to fear). ತತ್ಪ್ರಜನಮನಮ್ ಉಗಿದು, ಬಿದ್ದುದು ಶೋಕಮಯಸಾಗರದ ಮಧ್ಯದಲಿ (Bh. 1, 8, 91).

ಉಗಿ ugi. 4. (= ಉಗುಳ್ 1). To spit, to spirt out; to emit (ಬಾಯಿಯಿಂ ರಸವ ಬಿಡುವುದು Šm. 81; My.; Tu.; T. ಉಮಿ; M. ಉಮಿ', ಉವಿ, ಉಮಿ; Tĕ. ಉಸಿಂಚು). See ಗವುರುಗಿ.

ಉಗಿ ugi. 5. (= ಪುಗು ?). To enter (?). ಹೊಗೆಯ ಹಬ್ಬುಗೆ ಸತ್ಯಲೋಕವನ್ ಉಗಿದುದು (Bh. 1, 20, 56).

ಉಗಿ ugi. 6. (fr. ಉಗಿ 1). Pulling. — ಉಗಿಬಗಿ. dupl. ಉಗಿಬಗಿ ಮಾಡು, to pull and divide, separate or tear (Rsv. 5, 117; Abh. P. 2, 31; 2, after 55; 3, 77). ಉಗಿಬಗಿಯಾಗು. To be separated, to be torn asunder, etc. (Grj. 4, 113).

ಉಗಿ ugi. 7. = ಹುಗಿ. To bury (My.).

ಉಗಿ ugi. 8. = ಉಗ, etc. Steam;—vapour or reek, as that which rises from a grain-pit (C.; ಉಷ್ಣದ ಉಗೆ, ಬಾಷ್ಪ G.; Tĕ. ಉಕ್ಕ, heat, closeness, etc., of ಉಡುಕು, see ಉಕ್ಕು 1, ಉಕ್ಕುರ್ 1; T. ಉಕ್ಕ, sultriness, confined heat; Tu. ಉಕ್ಕ; *cf.* ಉಬ್ಬೆ). See B. 2, 48; 3, 117; 4, 102; 5, 142. — ಉಗಿಕಾವು. The heat of steam (C.). — ಉಗಿ ಕಾಸು. To heat or warm in or by steam, as one's hands or feet (C.). — ಉಗಿ ಕೊಡು. To apply steam, to foment, *e. g.* by means of a bit of cloth (C.). — ಉಗಿಯನ್ತ್ರ. A steam-engine (B. 4, 103).

ಉಗಿತ ugita. = ಹುಗಿತ. (My.).

ಉಗಿಪದ ugipada. Plundering, robbing, etc. ಉಗಿಪದಮ್ ಎನ್ದು ಸುಲಿಹಂ (Šmd. II).

ಉಗಿಸು ugisu. To cause to become loose, to let loose, to emit, etc., to spill (Bp. 45, 19; 58, 69; 59, 18). ಕಂಗಳಿನ್ದ ಉಗಿವ ಅಶ್ರುವೃಷ್ಟಿ (B. 5, 320).

ಉಗು ugu. 1. = ಒಗು 1, (ಓಗು). To become loose; to burst forth; (to appear); to flow, to run, to trickle; to be dropt, to fall; to be shed or spilt;—to let loose; to send off; to throw away; to throw; to vomit; etc. (ವಿಸರ್ಜನ Šmd. Dh.; T.; Tĕ. ಒಡಿ, to drop, etc.; *cf.* ಉಚ್ಚು 1, ಉದಿರ್ 1, ಒಗೆ 1, ಒಡಿ 3, ಒಟು 1, ಒಸರ್ 1). P. p. ಒಕ್ಕು (Šmd. 282. 284). ಮತ್ತಹಸ್ತಿಗಳ ಮಸ್ತಕದಿಂ, ಬಿದಿರಿಂ, ಫಣೀನ್ದ್ರೋತ್ತಮಾಂಗದಿನ್, ಅಗುರ್ವಪ ಪನ್ದಿಯ ಕೋಡ್ಗಳಿಂ ಮುತ್ತು ಒಕ್ಕುವು (142. 166). ಕರಿತಿರದತ್ತಣಿಂ ಮುತ್ತು ಒಕ್ಕುವು (165). ಪನ್ದಿಯ ಕೋಡ್ಗಳಿಂ... ಒಕ್ಕ ಎಳಮುತ್ತನ್ ಆಯ್ವುತ್ತುಮ್ ಇರ್ಪ ಶಬರವಿಪ್ರಿಯಕಾಮಿನಿಯರ್ಕಳ್ (168). ನಭೋವಾರಣಮ್ ಒಲ್ಲದೆ ಒಕ್ಕ ದಧಿಪಾಣ್ಡುರಪಿಣ್ಡಮೋ? (Lilv. 3, 4). ಮುಡಿಯಿಂ ಅಲರುಗೆ (Rsv. 10, 7). ಸುಬಾಷ್ಪಕಣಂಗಳ್ ಉಗುತಿರೆ (Bp. 2, 34). ಕಮ್ಬನಿಗಳ್ ಉಗುತಿರಲು (3, 37; see also 18, 46; 33, 6; 48, 11; 29, 17; 50, 7). ಮುಡಿದ ಅರಳ್ಗಳುಗೆ (5, 28). ಪುಷ್ಪಕದಮ್ಬಮ್ ಉಗದನ್ತೆ (10, 9). ತುನ್ತುರ್ಪನಿಗಳ್ ಉಗೆ (13, 21). ಘೋರನ ನೆತ್ತರ್ ಉಗೆ (38, 10). ಘೃತವ ಒಕ್ಕ ಅನುವು (43, 71). ಭಸಿತಮ್ ಉಗುತ (44, 16). ಅಂ ನಿಮ್ಮಸಿಸು; ಎನಗೆ ನಿಮ್ಮ ಒಕ್ಕದಂ ಕರುಣಿಸಿ! (48, 6). ಉಣ್ಡೊಕ್ಕ ಪ್ರಸಾದಂ (56, 9). ಉಗುವುದು ಅದು ರಕ್ತವು (57, 75). ತನುಪುಳಕಂಗಳ್ ಉಗೆ (61, 40). See Abh. P. 11, 13; Bp. 27, 4; 47, 48; Rsv. 5, after 55 & 120; 13, 89; Bh. 1, 10, 38; J. 3, 26; 12, 6; 24, 45.

ಉಗು ugu. 2. = ಒಕ್ಕು. Short P. p. of ಉಗು 1. — ಉಗುತರ್. To drop from, to drop, etc. (Rsv. 5, after 55). ಉಗುತರೆ ಕೋಟ್ಮೆದುಳ್ಳೆರಸುಮಸ್ತಕಪಿಣ್ಡದ ಮೌಕ್ತಿಕೋತ್ಕರಂ (Abh. P. 13, 74).

ಉಗುನಿ uguni. = ಒಗನಿ, q. v. (ಪೀಲು, ಸಹಸ್ರಾಂಗಿ Mr. 146).

ಉಗುರ್ ugur. 1. ಉಗುರು. = ಉಗುರ. A nail; a claw (ಕಾಮಾಂಕುಶ, ಕರರುಹ, ಪಾಣಿಜ, ನಖ, ನಖರ Hlâ.; Mr. 322; ಪುನರ್ಭವ, etc. Si. 211. 486; Tu.; T. ಉಗಿರ್; Tĕ. ಗೋರು). ಉಗುರ್ಗಳ್ (Šmd. 52; J. 6, 16; 8, 12; 18, 29). ಕರಡಿಯ ಬೆರಳಗೆ ಉದ್ದನ್ನ ಉಗುರುಗಳು ಇರುತ್ತವೆ (B. 3, 108). ಉಗುರಲ್ಲಿ ಹೋಗುವದಕ್ಕೆ ಕೊಡಲಿಯೇ? (Prv.). See ಕೂರುಗುರ್, ಕೊಂಕುಗುರ್, ಕೊನೆವುಗುರ್, ಸೆಳ್ಳುಗುರ್, ಹುಲಿಯುಗುರ್. — ಉಗುರಡ್ಡಿಗೆ. -ಅಡ್ಡಿಗೆ. A nail-shaped piece of gold or addigĕ;—a necklace composed of them (My.). — ಉಗುರಿಲ್ಲದ ಬೆರಳು. The šisna (My.). — ಉಗುರುಕಣ್ಣು. The small open place between a finger-nail and the flesh under it, the quick of a finger-nail (C.). — ಉಗುರುನಂಜು. Poison in the blood created by scratching open pustules, etc. (C.). — ಉಗುರುಬೆಚ್ಚಗೆ. So warm as to be sensible to the finger-nails, luke-warm (C.; Tĕ. ಗೋರುವೆಚ್ಚ). — ಉಗುರುಸುತ್ತು. A whitlow (C.; T. ಉಗಿರ್ಚುಟ್ಟು). — ಉಗುರುಸುತ್ತುಬಳ್ಳಿ. A climbing foetid milky herb, Daemia extensa R. Br. (Cynanchum extensum Ait.; St. & Pl.). — ಉಗುರುಳಿ. -ಉಳಿ. A round-bladed chisel or gouge (My.; Tĕ. ಗೋರುಲಿ). — ಉಗುರೊತ್ತು. -ಒತ್ತು. A pressure or wound made with a finger-nail (J. 11, 21. 22). ಉಗುರೊತ್ತಿನ ಹುಗ್ಗಿ. A kind of huggi (S. Mhr.). — ಉಗುರ್ಗೊನೆ. -ಕೊನೆ. The point of a finger-nail (Č. Bp. 47, 25; J. 30, 29).

ಉಗುರ್ ugur. 2. = ಉಗುಳ್ 1 (??). See Abh. P. 12, 90.

ಉಗುರ ugura. = ಉಗುರ್ 1. ಉಗುರಗಳು (B. 5, 34. 238).

ಉಗುರಿಸು ugurisu. To scratch asunder. ಬೆರಣ್ಪವು ಪೊಕ್ಕುಟಿನ್, ಉಗುರಿಸಿದುವು ತುಱುಮ್ಬ (Šmd. 288).

ಉಗುಳ್ ugul. 1. = ಉಗಳ್ 1, ಉಗುಳು 1. To emit, as saliva, etc.; to spit out; to spit, to sputter. (T. ಉಮಿಳ್; Tu. ಉಚ್ಚಿ; see ಉಮ್ಮಳು 1). P. p. ಉಗುಳ್ದು (Bp. 13, 5). ಉರಿಯನ್ ಉಗುಳುತ್ತ (31, 15). ನೀರನ್ ಉಗುಳ್ (42, 30). ಕಿಡಿಯನ್ ಉಗುಳುತ್ತ (44, 20; 51, 59; 66, 5). ರೋಚಿಗಳ ಉಗುಳ್ವ ನವರತ್ನಂಗಳ್ (Č. Bp. 2, 4). ತಾನ್ ಉಗುಳುತ್ತಮ್ ಇರ್ಪ ಪೊಸಗಮ್ಪುಮನ್ ಇತ್ತ... ಪ್ರಫುಲ್ಲಮಲ್ಲೀನವಪುಷ್ಪಂ (Cpr. 7, 49). See Bp. 38, 17; 54, 35; 46, 59; Rsv. 1, 120; J. 3, 41; 5, 31; 14, 15; 20, 17; Grj. 10, after 79.

ಉಗುಳ್ ugul. 2. = ಉಗಳ್ 2, ಉಗುಳು 2. Spittle, saliva. (Tu. ಉಚ್ಚಿ; Tĕ. ಉಮ್ಮಿ, ಉಮ್ಮು). ಉಗುಳ್ದಗಳ್ (Šmd. 52).

ಉಗುಳಿಸು ugulisu. = ಉಗಳಿಸು. To cause to emit or to spit (C.).

ಉಗುಳು ugulu. 1. = ಉಗುಳ್ 1, etc. (ಗಣ್ಡೂಷ Nn. 89; C.). P. p. ಉಗುಳಿ'. ಉಗುಳುವುದು (ನಿಷ್ಠೀವ Nr.). ಉಗುಳುವದೆ (Bp. 13, 12). ಉಗುಳು ಎಷವನು! (13, 14). ಉದಕವನ್ ಉಗುಳ' (18, 47). — ಉಗುಳುಗುಳು rep. (Bp. 13, 11). ಉಗುಳಿ' ಉಗುಳಿ' ರೋಗ, ಬೊಗಳಿ ಬೊಗಳಿ ರಾಗ (Prv.).

ಉಗುಳು ugulu. 2. = ಉಗುಳ್ 2, etc. ಉಗುಳು ಸಿಡಿವ ನುಡಿ (ಅವಷ್ಟೂತ್ಕೃತ Hlâ.). ಉಗುಳುವೆರಸಿದ ನುಡಿ (ಅವಷ್ಟೂತ್ಕೃತ Nr.). ವೇದವನ್ ಓದುವಲ್ಲಿ ಚಿಮ್ಮಿದ ಉಗುಳುಗಳು (ಬ್ರಹ್ಮಬಿನ್ದುಗಳು Nr.). — ಉಗುಳುರೋಗದವನು. (ಶ್ಲೇಷ್ಮಲ Si. 203; My.).

Digitized by Google

ಉಗುಳುವಿಕೆ uguḻuvikĕ. Spitting, etc. (ಉದ್ಗಾರ Śi. 400).

ಉಗೆ ugĕ. 1. = ಒಗೆ 1. To be born, etc. (Ĉh. v. 234).

ಉಗೆ ugĕ. 2. = ಉಗ 1, etc. (S. Mhr.; ದಾಷ್ಟ G.).

ಉಗ್ಗ ugga. (Śmd. 49). A rope or cord attached to anything as a handle (C.; Tĕ.; T. ಉಕ್ಕ; Tu. ಉಗ್ಗ, ಒಗ್ಗ; *cf.* ಉಟ್ಟ 2, ಉರಲ್ 1, ಉಬ' 1; T. ಉತ್ತು, to tie).

ಉಗ್ಗಟ uggaṭa. = ಉಗ್ಗಡ. Tbh. of ಉತ್ಕಟ (Śmd. 363).

ಉಗ್ಗಡ uggu2-aḍa1. = ಉಗ್ಗಡೆ. ವಂದಿಜನದ ಉಗ್ಗಡದ ರಾಜ ಸಮೂಹರು (Râm. 1, 16, 41).

ಉಗ್ಗಡ uggaḍa. = ಉಗ್ಗಟ. Excess, etc. (ಹೆಚ್ಚಿಗೆ G.). See Bh. 1, 10, 37; Rśv. 6, 11; 8, 113; Râm. 1, 13, 10; 5, 9, 25; 6, 10, 28; J. 16, 10. 2, affliction, trouble (My.).

ಉಗ್ಗಡಣೆ (uggu1 or 2-aḍaṇĕ = aṭa). = ಉಗ್ಗಡ. Repeated sounds: sound, noise, clamour; repetition of certain meaningless sounds uttered to harmonize with dance or music (Bp. 54, 6; Bh. 1, 12, 19; Râm. 1, 16, 3; 6, 2, 7; J. 2, 47).

ಉಗ್ಗಡಿಸು uggaḍisu. To utter repeatedly; to sound, to reverberate; to cry, to cry out; to proclaim (Grj. 4, after 33; Bp. 6, 20; 29, 28; 50, 78; 57, 26; Râm. 3, 6, 50; 6, 1, 13; Rśv. 6, after 11; 13, 71); to repeat certain meaningless sounds so as to harmonize with dance or music (My.; Tĕ. ಉಗ್ಗಡಿಂಚು, ಉಗ್ಗಡಿಂಚು).

ಉಗ್ಗಾರ uggâra. Tbh. of ಉದ್ಗಾರ. (My.).

ಉಗ್ಗಿ uggi. 1. = ಉಗಿ. (Śmd. 49). Burning (*cf.* ಉರಿ 1, ಪೊಗ್ಗು, ಪುಗ್ಗು). — ಉಗ್ಗಿವಳದೆಣ್ಣೆ. -ಬಲದ ಎಣ್ಣೆ. Oil with the power of burning, burning oil (ಉರಿವೆಣ್ಣೆ Śmd. II, o. rs. ಉಗಿವಳದೆಣ್ಣೆ, ಉರಿಯೆಣ್ಣೆ; *cf.* ಅಗ್ಗಿವಳದೆಣ್ಣೆ).

ಉಗ್ಗಿ uggi. 2. = ಹುಗ್ಗಿ. (My.).

ಉಗ್ಗಿ uggi. 3. = ಉಬ್ಬಿ. (R.).

ಉಗ್ಗು uggu. 1. Repeatedly to utter unmeaning sounds; —to hesitate or falter in speaking, to stammer (ವಚನವಿರೋಧ Śmd. Dh.; Tu.; *cf.* ಒಗ್ಗು?)

ಉಗ್ಗು uggu. 2. (Śmd. 248). Unmeaning sounds, such as one uses to amuse a baby (Bp. 15, 14; My.; Tĕ. ಉಗುಂಗಿ);—stammering (My.; ಬಿಕ್ಕ Ct. II, 105).

ಉಗ್ಗು uggu. 3. To throw, as water (C.; ನೀರು ಚೆಲ್ಲು G.; Tu.: to flow by spurts; *cf.* ಒಬ್ಬಿ 1). See B. 4, 186; 5, 164.

ಉಗ್ರ ugra. *Formidable, terrific.* 2, cruel, fierce. 3, hot, sharp, pungent. 4, angry, wrathful. 5, *Śiva.* 6, *a mixed tribe from a Kshatriya father and a Śûdra mother.*

ಉಗ್ರಗಂಧೆ ugra-gandhĕ. Bishop's seed, Ligusticum ajwaen Roxb. (ಅಜವಾನ G.). 2, *Pimpinella involucrata* W. & A. 3, = ವಜೆ, *an aromatic water-plant, Acorus calamus* Lin. (ವಜೆ, ಬಜೆ Mr. 136). 4, *the common carraway, Carum carui.*

ಉಗ್ರಚಂಡಿ ugra-ĉaṇḍi. N. (Bp. 11, 4).

ಉಗ್ರತೆ ugratĕ. Violence, passion, anger (Kâvy. IV, 2, 14; Bp. 21, 44; 26, 60); cruelty; wrath.

ಉಗ್ರತ್ವ ugratva. = ಉಗ್ರತೆ. (My.; B. 5, 234).

ಉಗ್ರದಂಡ ugra-daṇḍa. Stern-sceptred: relentless (Bp. 49, 10).

ಉಗ್ರಧನ್ವ ugra-dhanva. *Indra.*

ಉಗ್ರಲೋಚನ ugra-lôĉana. Śiva (Bp. 53, 2; 57, 38).

ಉಗ್ರಶಕ್ತಿ ugra-śakti. N. of a king. (My.).

ಉಗ್ರಶಾಸನ ugra-śâsana. Severe in command, strict in orders; —a severe, cruel command (My.).

ಉಗ್ರಸೇನ ugra-sêna. N. of the father of Kaṁsa. (Bhâgavata 10, 40 sum.).

ಉಗ್ರಾಕ್ಷ ugra-aksha. Śiva (Bp. 58, 26).

ಉಗ್ರಾಣ ugrâṇa. A storehouse, a granary; a magazine; a treasury (ಸರ್ವರಸಮಂ ಅಡಿಸರಕು ಇರ್ಪುದು Mr. 195; C.; Tĕ., M., Tu.; T. ಉಕ್ಕರಾಣ; Mhr. ಉಗರಾಣೀ, ಉಗಾರಣೀ, ಉಗ್ರಾಣೀ, gathering in of moneys due; moneys gathered). ತ್ರೈಲೋಕ್ಯತಗುಡವಸ್ತುಶರರಸಧಾಣ್ಣದ ಉಗ್ರಾಣದ ಒಳ್ಪನೆಗಳ್ (Ĉ. Bp. 5, 50).

ಉಗ್ರಾಣತೆ ugrâṇatĕ. The state of being greatly risen (? Mhr. ಉಗ್ರಾಣ, loftiness, pride). ಉಗ್ರಾಣತೆಯನೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಪೊಣ್ದಿದುದಶ್ಚಂ (Bhn. 55).

ಉಗ್ರಾಣಿ ugrâṇi. A store-keeper (My.; see ಮುಹೋಗ್ರಾಣಿ); a store-keeper's servant (My.); a village peon (Mg.).

ಉಗ್ರಾಣಿಕ ugrâṇika. = ಉಗ್ರಾಣಿ. (My.).

ಉಗ್ರಾಣಿಸು ugrâṇisu. To be amassed, to become excessive (Bh. 8, 19, 47).

ಉಗ್ರಾಂಬಕ ugra-ambaka. Śiva (Bp. 54, 44).

ಉಗ್ರಾಹಿ ugra-ahi. A formidable snake (ನಿಶಾಚರ, ಕ್ರೂರಸರ್ಪ Nn. 23).

ಉಗ್ರಿ ugri. A certain poison, the root of Aconitum ferox (? ತುಗ್ಗಲ್ Mr. 120, o. r. ಅಗ್ರಿ; Sk. ಉಗ್ರ is the name of several plants).

ಉಘೆ ughĕ. Hurra! huzza! (Bp. 16, 30; Śsv. 1, 80; C.; Tĕ.; ಜಯಜಯವಾಗಲೆಂಬ್ಬರ್ G.). — ಉಘೆಉಘೆ. rep. ಘೋಂಕನೆ ದೇವಸ್ತ್ರೀಯರ್ ಅನ್ನು ಅರತಿಯನ್, ಉಘೆಯುಘೆ! ಎನ್ನು, ತನ್ನು, ಎತ್ತುತ್ತೆ ಇರ್ದರ್ (Śmd. 64). — ಉಘೆಕಾಳಿಕೊಣ್ಣ. N. of a dog (Bp. 55, 53). — ಉಘೇ. = ಉಘೆ. (Bp. 26, 8; 45, 54; 52, 40; 56, 7; 61, 64). — ಉಘೇ ಉಘೆ. rep. (Bp. 44, 34. 71). — ಉಘೇ ಉಘೇ. rep. (Bp. 6, 23; 43, 32; 56, 14).

ಉಂಕಿ uṅki. (fr. ಉಡಿಕೆ?). = ಉಂಕೆ, ಉಕೆ 1. The warp spread and starched (C.). ಅಕೆಯನು ಕಣ್ಣು, ಮನೆಯಾಕೆಯನು ಮುಟಿದರೆ ಹಾಕಿದ ಉಂಕಿ ಹಬಿ'ದನ್ತೆ ಮನೆಯೊಳ್ ಇದ್ದಾಕೆ ತಾ ಕೆಡುಗು (Sp.).

ಉಂಕಿಸು uṅkisu. To consider; to observe, to look at (Bp. 19, 49; T., M. ಉನ್ನು; T. ಉಳ್ಳು, to consider; see ಉನ್ನಿಸು).

ಉಂಕುಣ uṅkuṇa. = ಉತ್ಕುಣ. A bug (Sk.).

ಉಂಕೆ uṅkĕ. = ಉಂಕಿ, etc. (My.).

ಉಂಗರ uṅgara. (fr. ಅಂಗುಲೀಯ ?). = ಉಂಗುರ, etc. A ring (ಅಂಗುಲೀಯಕ, ಊರ್ಮಿಕೆ Śi. 220; C.; Tĕ; Tu.

Digitized by Google

ಉಂಗಿಲ್; *cf.* ಉರುಟು 5; T. ಉರುಳ್, to turn round). ಉಂಗರ ದೊಡ್ಡದಾದರೆ ಗಂಗರವಾದೀತೇ? (Prv.).

ಉಂಗುಟ unguṭa. = ಉಂಗುಟ್ಟ. Tbh. of ಅಂಗುಷ್ಠ (Šmd. 354. 370). See Bp. 1, 49; 4, 36; Grj. 5, after 42; J. 31, 4; 32, 32.

ಉಂಗುಟ್ಟ unguṭṭa. = ಉಂಗುಟ. (Šmd. 370).

ಉಂಗುರ uṅgura. = ಉಂಗರ, ಉಂಗ್ರ. (ಅಂಗುಲೀಯಕ, ಊರ್ಮಿಕೆ Hlâ.; C.). ಅಕ್ಕರಂ ಬೆರಸಿರ್ದ ಉಂಗುರ ಮುದ್ರೆ ಎಮ್ಬುದು (Hlâ.). See B. 3, 34; 5, 238; ಮುದ್ರೆಯುಂಗುರ. — ಉಂಗುರ ಕೂದಲು. = ಉಂಗುರಗೂದಲು. (My.; ಗುಂಗುರಕೂದಲು G.; see s. ಮುಸ್ಸಲಿ). — ಉಂಗುರಗೂದಲು. -ಕೂದಲು. A ringlet, ringlets (C.; ಅಲಕ, ಚೂರ್ಣಕುನ್ತಲ, ಸುರುಗುರುಳ್ G.). — ಉಂಗುರಬೆರಳು. The ring-finger (My.; ಅನಾಮಿಕೆ G.).

ಉಂಗ್ರ uṅgra. = ಉಂಗುರ, etc. (C.). — ಉಂಗ್ರಗೂದಲು. = ಉಂಗುರಗೂದಲು. (C.; ಸುರುಗುರ್ಳು Čb.).

ಉಚಾಯಿಸು ucâyisu. = ಉಚ್ಚಾಯಿಸು. To go beyond; to pass by, to overstep, to transgress (as a word, an order), to exceed (as the bounds of propriety); to penetrate right through, as a pointed instrument;—to pass or elapse, as time, etc. (My.).

ಉಚಿತ ucita. Delightful, agreeable. 2, used, customary, usual; used to. 3, *right, proper, convenient, suitable;* right manner, etc. 4, a gift, a present, a gratuity (C.; ಸಮ್ಬದೆ, ಕೊಡುವುದು Nn. 140; ಸಮ್ಬದ Mr. 537). 5, N. of a metre (Čh.). See Čh. v. 1; Šmd. 115. 397; J. 2, 46; 5, 25; 7, 42; 10, 1; 17, 36.

ಉಚಿತಜ್ಞ ucita-jña. Knowing what is proper (Šmd. 107).

ಉಚಿತವರ್ಣ ucita-varṇa. A suitable, homogeneous letter (Kâvy. I, 3, 49-52).

ಉಚಿತವಿಧಿ ucita-vidhi. The proper method or manner (Šmd. 383).

ಉಚಿತಾಕ್ಷರ ucita-akshara. = ಉಚಿತವರ್ಣ. (Čh. v. 3; Šmd. 209 seq.).

ಉಚ್ಚ ucca. = ಉಂಚ, ಉದ್ದ. *High, lofty, elevated;* tall; deep; loud; intense. 2, the apex of the orbit of a planet. ಉಚ್ಚಕುಲ (B. 4, 188).

ಉಚ್ಚಂಗಿ uccangi. = ಹುಚ್ಚಂಗಿ. N. of a village in Mysore. — ಉಚ್ಚಂಗಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. A goddess of that place (My.). — ಉಚ್ಚಂಗಿದುರ್ಗ. = ಉಚ್ಚಂಗಮ್ಮ. (My.).

ಉಚ್ಚಟೆ uccaṭe. *A fragrant grass, a species of Cyperus.*

ಉಚ್ಚಣ್ಡ ud-caṇḍa. Quick, fast, rash (ಅಪ್ರಲಮ್ಬ Hlâ., Mr. 459). 2, hanging down (ಎಡೆ ಕಟ್ಟಿದುದು Hlâ.; ಎಡೆಗಟ್ಟೆ Mr. 459).

ಉಚ್ಚಪುಚ್ಛ ucca-puccha. A kind of bird (ಮ್ಲಾನ or ಅಮ್ಲಾನ, ಉಲಿವ Mr. 174, one MS. ಟೀವ instead of ಉಲಿವ).

ಉಚ್ಚಯ ud-caya. 1. Gathering, collecting; a collection, heap, multitude. 2, *the knot of the string or of the cloth which fastens the lower garments round the loins, tied in front* (ನೀವಿ Mr. 343; see ನಿರಿ 2). 3, ಸೋಗೆ (343).

ಉಚ್ಚಯ uccaya. 2. = ಉಚ್ಚವ. (My.).

ಉಚ್ಚರಣ ud-caraṇa. -ಣೆ. Going up or out; uttering; pronunciation. (C.).

ಉಚ್ಚರಿತ ud-carita. Gone up or out; risen. 2, uttered, pronounced. See ಸ್ವಾಘೋಷೋಚ್ಚರಿತ.

ಉಚ್ಚರಿಸು ud-carisu. To emit (sounds), to utter, to pronounce, to speak, to read. See Šmd. 10. 27. 38. 127. 140. 189; Bp. 55, 50; J. 9, 32; 13, 49.

ಉಚ್ಚಲ ud-cala. The mind, the understanding. (R.).

ಉಚ್ಚಲಿತ ud-calita. ಉಚ್ಚಳಿತ. Gone away from; gone up or out, winnowed; freed or loosened from; proceeded, come forth (Rsv. 13, 69).

ಉಚ್ಚಲಿಸು ud-calisu. ಉಚ್ಚಳಿಸು. To come forth (ಪೊರು ಪೊಣ್ಮು Kk. 74; Šm. 65; ಉಚ್ಚಪಾಯ್ Šs.); to issue, to proceed (J. 12, 42; 13, 48; 14, 11). 2, to become loose (Rsv. 5, 41). 3, to separate, to withdraw from each other (Bp. 61, 28). 4, to enter into and go out on the other side, to penetrate right through and go onwards (J. 3, 19; 4, 44; 13, 48; 22, 14; 23, 16. 38; 28, 48); to penetrate (7, 45; 12, 21. 41; 20, 18; 22, 20; Bhâgavata 10, 18, 6). 5, to run over, as water, to swell and run over, as the sea (Abh. P. 14, 146; Bh. 1, 20, 54). 6, to start up suddenly (Bp. 32, 26; J. 6, 10).

ಉಚ್ಚವ uccava. Tbh. of ಉತ್ಸವ. (Bp. 57, 43; Bh. 4, 2, 67; My.).

ಉಚ್ಚಾಟನ ud-câṭana. Eradicating; driving away, scaring; expelling, removing (My.); causing a person to quit his occupation by means of magical incantations. — ಉಚ್ಚಾಟನಂಗೆಯ್. -ಂ-ಗೆಯ್. To drive away, to scare (Bp. 22, 30).

ಉಚ್ಚಾಪತಿ uccâpati. Taking of goods upon credit (My.; Mhr. ಉಚಾಪತ).

ಉಚ್ಚಾಯಿಸು uccâyisu. = ಉಚಾಯಿಸು. (S. Mhr.).

ಉಚ್ಚಾರ ud-câra. Causing to go forth; discharge. 2, *faeces, excrements.* 3, utterance, pronunciation.

ಉಚ್ಚಾರಕ ud-câraka. Pronouncing, sounding, declaring. 2, a proclaimer, a herald (ದಣ್ಡಿ Mr. 265).

ಉಚ್ಚಾರಣೆ ud-câraṇĕ. -ಣ. Utterance, articulation, pronunciation, reciting (Šmd. 10 Cm.; My.).

ಉಚ್ಚಾವಚ uccâvaca. *Various, heterogeneous, unconnected, digressive;* speaking unconnectedly or foolishly (ಮನ ಬನ್ದವೋಲು ನುಡಿವದು Mr. 84).

ಉಚ್ಚಾಸನ ucca-âsana. An elevated, high seat (Grj. 4, after 33 & 48).

ಉಚ್ಚಿ ucci. 1. A particle used in calling dogs (Bp. 55, 46). — ಉಚ್ಚುಚ್ಚಿರೇ. rep. with ರೇ. (Bp. 55, 46; 61, 20).

ಉಚ್ಚಿ ucci. 2. The top or crown of the head (Te., T., M.). — ಉಚ್ಚಿದಾಯಿ. The fontanel (My.).

ಉಚ್ಚಿಕೆ uccikĕ. Diarrhoea (My.).

ಉಚ್ಚಿಸು uccisu. To cause to untie or loosen (S. Mhr.).

ಉಚ್ಚು uccu. 1. = ಉಚುರ್, etc. To pull out, to draw, as a sword (Bp. 28, 42; 32, 44; 33, 14). **2,** to untie, to loosen, as a knot, a tie (S. Mhr.); to cast, as a slough (C.). **3,** to become loose, as the leaves of a book, the sewings of a cloth, etc. (S. Mhr.); to be cast, as a slough (My.); to fly off, as an arrow (Abh. P. 4, 31). **4,** to be parted or opened, as lips (Bp. 46, 57). **5,** to become free, to free one's self from confinement (Bp. 57, 43; see ತಟವುಚ್ಚು);—to penetrate right through (J. 13, 18; *cf.* ಉಚ್ಚಳಿಸು). **6,** to be purged (frequently

Digitized by Google

ಉಚ್ಚಿ ಕೊಳ್ಳು, C.). ಹರೆ ಉಚ್ಚಿದ ಹಾವು (ನಿರ್ಮುಕ್ತ, ಮುಕ್ತಕಂಚುಕ Nr.). — ಉಚ್ಚಲಾಟ. -ಆಟ. = ಉಚ್ಚಾಟ. (My.). — ಉಚ್ಚಾಟ. -ಆಟ. Looseness, diarrhoea (C.). — ಉಚ್ಚಿ ಹಾಯ್. To come forth, etc. (ಉಚ್ಚಳಿಸು, ಪೊಱ ಪೊಣ್ಮು Śs.).

ಉಚ್ಚು uččn. 2. The state of making loose, etc. 2, the state of being or becoming loose, etc., of coming forth (Râm. 6, 30, 16). — ಉಚ್ಚುಕೊರಡು. (= ಉಜ್ಜುಗೊರಡು). A carpenter's plane (S. Mhr.). — ಉಚ್ಚುಗಣ್ಣು. An untied knot (S. Mhr.). ಉಚ್ಚುಗಣ್ಣು ಹೊಡೆ, to escape (S. Mhr.).

ಉಚ್ಚೂಡ ud-čûḍa. = ಉಚ್ಚೂಲ. (ಹಱವಿಗೆಯ ತುದಿಯ ಸಡಕಂ Mr. 287).

ಉಚ್ಚೂಲ ud-čûla. *An ornament tied on the top of a banner.*

ಉಚ್ಚೆ uččĕ. Urine (C.; Tē.). ಉಚ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಮೀನು ಹಿಡಿಯಬಹುದೇ?—ಉಚ್ಚೇ ಕುಡಿದರೂ ತನ್ನಿಚ್ಚೆ ಲೇಸು.—ಉಚ್ಚೇ ಕುಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಉಪ್ಪು ಕೇಳಿದ (Prvs.). ಉಚ್ಚೆ ಹೊಯ್ದುದು (ಮೂತ್ರಿತ G.). See Prv. s. ಮೇಲು. — ಉಚ್ಚೆಕಟ್ಟು. Stoppage of urine (C.). — ಉಚ್ಚೆಗುಣಿ. -ಕುಣಿ. The pudendum muliebre (C.). — ಉಚ್ಚೆಚೀಲ. The amnion (S. Mhr.). 2, the bladder (My.). — ಉಚ್ಚೆಪರೀಕ್ಷೆ. Examination of urine, uroscopy (C.). — ಉಚ್ಚೆಪೀಡೆ. Diabetes (C.). — ಉಚ್ಚೆಬುರುಕ. -ಪು-. A male who has great difficulty in retaining his urine (C.). — ಉಚ್ಚೆಬುರುಕಿ. A female of that description (C.). — ಉಚ್ಚೆಬುರುಡೆ. = ಉಚ್ಚೆಚೀಲ. (S. Mhr.; My.). — ಉಚ್ಚೆಮಲ್ಲಿ. An ಉಚ್ಚೆಬುರುಕಿ, a jade, a slut (My.; Tē.). — ಉಚ್ಚೆಮೂಟೆ. = ಉಚ್ಚೆಮಲ್ಲಿ. (My.). — ಉಚ್ಚೆರೋಗ. A urinary disease (C.); diabetes (My.).

ಉಚ್ಚೈಶ್ರವ uččais-śrava. = ಉಚ್ಚೈಶ್ರವಸ್. (Mr. 41).

ಉಚ್ಚೈಶ್ರವತ್ವ uččais-śravatva. The state of being Indra's horse (Rśv. 13, 79).

ಉಚ್ಚೈಶ್ರವಸ್ uččais-śravas. Long-eared or neighing aloud: *Indra's horse.*

ಉಚ್ಚೈರ್ಘುಷ್ಟ uččais-ghushṭa. *Clamour, crying*, neighing, roaring, rattling.

ಉಚ್ಚೈರ್ಘೋಷ uččais-ghôsha. = ಉಚ್ಚೈರ್ಘುಷ್ಟ. (My.; G.).

ಉಚ್ಚೈರ್ಧ್ವನಿ uččais-dhvani. A loud sound, a cry, a clamour, a roar. See ಅಬ್ಬರ, ಅಱ್, ಕೂಗು, ಕೂಗು.

ಉಚ್ಚೈರ್ಧ್ವಾನ uččais-dhvâna. = ಉಚ್ಚೈರ್ಧ್ವನಿ. (Śmd. 99).

ಉಚ್ಚೈಸ್ uččais. *High; loud;* powerful. (Śmd. 99).

ಉಚ್ಚೈಸ್ತರ uččais-tara. *Higher, extraordinarily high; louder.*

ಉತ್ಸಾದನ ud-sâdana. = ಉತ್ಸಾದನ. *Cleaning the body with perfumes.*

ಉಚ್ಛಾಸಿ ud-śâsi. Winnowing (ತೂರ್ಪುದು Mr. 372, o. r. ಉಚ್ಛಾಸಿ).

ಉಚ್ಛಿಷ್ಟ ud-śishṭa. *Left, rejected.* 2, leavings, fragments, orts (ಎಂಜಲು G.); *remainder.* See Mr. s. ಎಂಜಲು.

ಉಚ್ಛೀರ್ಷಕ ud-śîrshaka. Having the head raised. 2, *a pillow.*

ಉಚ್ಛೃಂಖಲ ud-śriṅkhala. *Unshakled, unrestrained, free.*

ಉಚ್ಛೋಷಣ ud-śôshaṇa. Drying up, making dry. (My.).

ಉಚ್ಛೋಷಿತ ud-śôshita. Dried. (My.).

ಉಚ್ಛ್ರಾಯ ud-śraya. Rising; *height, elevation;* growth, increase.

ಉಚ್ಛ್ರಾಯ ud-śrâya. Rising; *height, elevation.*

ಉಚ್ಛ್ರಿತ ud-śrita. Risen; *high;* increasing; born; proud (ಸೊಕ್ಕಿದ G.).

ಉಚ್ಛ್ವಾಸ ud-śvâsa. = ಉಶ್ವಾಸ, ಉಸ್ವಾಸ. Exhaling; breathing; breath; panting; sighing; expiring. See ಬಿಕ್ಕು, ಸುಯ್.

ಉಚ್ಛ್ವಾಸನಿಗ್ರಹ uččhvâsa-nigraha. Obstruction of breath, difficulty in breathing. See ಉಬ್ಬಸಪಬ್ಬುಹು (for which there is as an o. r. ಉತ್ಸಾಹನಿಗ್ರಹ).

ಉಜಾಡು ujâḍu. Desolate, depopulated (My.; Br.; Mhr., H.).

ಉಜೂರು ujûru. Respect, deference (My.; Mhr. ಉಜೂ).

ಉಜ್ಜನಿತ ud-janita. Begotten, produced, born. (Bp. 49, 35).

ಉಜ್ಜಯನಿ ud-jayani. = ಉಜ್ಜಯಿನಿ, ಉಜ್ಜೆಣಿ. N. of a city in Mâlava, Oujein (Śmd. 373; Sk.).

ಉಜ್ಜಯನ್ತಿ ud-jayanti. = ಉಜ್ಜಯನಿ. (Grj. 2, 81).

ಉಜ್ಜಯಿನಿ ud-jayini. = ಉಜ್ಜಯನಿ, etc. *Oujein.*

ಉಜ್ಜವಣೆ ujjavaṇĕ. Tbh. of ಉದ್ಯಾಪನ (Śmd. 373).

ಉಜ್ಜಳ ujjaḷa. Tbh. of ಉಜ್ಜ್ವಲ (Śmd. 351; Kk. 65).

ಉಜ್ಜಾಸನ ud-jâsana. *Killing, slaughter.*

ಉಜ್ಜಿಸು ujjisu. To cause to rub (My.).

ಉಜ್ಜೀವ ud-jîva. Reviving; animation. (Bp. 7, 7).

ಉಜ್ಜು ujju. 1. = ಉದ್ದು 1, ಉರ್ 1. To rub (My.; Tu.; ತಿಕ್ಕು G.; T. ఉరచు, ఒరించు, ఒర్చు; see ಒರಸು 1). See Si. 225. 345. 381. — ಉಜ್ಜುಜ್ಜು. rep. ಇದ್ದಲು ಮಸಿಯನ್ನಾ ಮೆಯ್ಯ ಉಜ್ಜ ಉಜ್ಜ ತೊಳೆದರೂ ಇದ್ದ ರೂಪವಲ್ಲದೇ ಪ್ರತಿರೂಪವಾಗದು (Prv.).

ಉಜ್ಜು ujju. 2. Rubbing. — ಉಜ್ಜುಕಮ್ಬಳಿ. A kind of blanket that is felt-like in appearance (My.; Si. 223). — ಉಜ್ಜುಕಲ್ಲು. A stone used for smoothing a newly made floor (My.). — ಉಜ್ಜುಗೊರಡು. -ಕೊರಡು. A carpenter's plane. ಉಜ್ಜುಗೊರಡು ಆಡಿಸಿ (B. 3, 58). 2, a piece of wood for levelling a floor (My.).

ಉಜ್ಜುಗ ujjuga. Tbh. of ಉದ್ಯೋಗ (Śmd. 343. 359; Čt. I, 16; II, 61. 77; Nn. 148; J. 24, 76; 29, 38; 30, 10; 31, 4. 52).

ಉಜ್ಜುಗಿಸು ujjugisu. Tbh. of ಉದ್ಯೋಗಿಸು. (V. 23, 2; Rśv. 5, after 55 and 120; 6, after 10 and 116; J. 2, 30).

ಉಜ್ಜೃಮ್ಭಿತ ud-jṛimbhita. Opened, stretched; expanded, blown; yawning, opening the mouth widely. (A.).

ಉಜ್ಜೆಣಿ ujjĕṇi. Tbh. of ಉಜ್ಜಯನಿ (Śmd. 373. 375).

ಉಜ್ವಲ ujvala. A wrong form of ಉಜ್ಜ್ವಲ (*e. g.* in G.).

ಉಜ್ಜ್ವಲ ud-jvala. ಉಜ್ಜ್ವಳ. = ಉಜ್ಜಳ. Blazing up, luminous; burning; *bright, splendid; pure, clear;* beautiful, lovely. 2, *love, passion.* See Śmd. 23. 395.

ಉಜ್ಜ್ವಲತೆ ud-jvalatĕ. Splendor, radiance (Śsv. 1, 19; ಪ್ರಕಾಶ, ಬೆಳಕು Čb.; My.). 2, love, the erotic sentiment (ಶೃಂಗಾರರಸ Čb.; My.).

ಉಜ್ಜ್ವಲನ ud-jvalana. Burning; shining. (Bp. 50, 25).

ಉಜ್ಜ್ವಲವಿದ್ಯೆ ujjvala-vidyĕ. A beautiful, good science (ಒಳ್ಳಿದ ವಿದ್ಯೆ Nn. 160).

ಉಜ್ಜ್ವಲಿತ ud-jvalita. Lighted, shining, flaming, etc. (Bp. 5, 58; Rśv. 5, 92; B. 5, 244).

ಉಜ್ಜ್ವಲಿಸು ud-jvalisu. ಉಜ್ಜ್ವಳಿಸು. To flame, to shine, etc. See Bp. 4, 10. 40; 11, 41; 56, 58; Śsv. 1, 66. 68.

Digitized by Google

ಉಜ್ಜ್ವಾಲ ud-jvâla. Flame (Bp. 21, 2).

ಉಜ್ಝಿತ ujjhita. *Left, rejected;* discontinued.

ಉಂಚ uñca. (fr. ಉಡಿಸು 2 ?). A bamboo basket used for covering poultry (My.).

ಉಂಚ uñca. = ಉಚ್ಚ. High; height; a high note, etc. (ಉಚ್ಚ Śm. 64; Kk. 58; J. 26, 24; Mhr.).

ಉಂಛ uñcha. *Gleaning, gathering grains.*

ಉಂಛವೃತ್ತಿ uñcha-vṛitti. Living by picking up grains of corn. (Si. 299).

ಉಂಛಶಿಲ uñcha-śila. *Gleaning grains and also ears of corn.*

ಉಂಜ uñja. = ಘಂಜ, etc. (My.).

ಉಂಜ uñja. = ಹುಂಜ, etc. (My.).

ಉಟ uṭa. Leaves, grass, etc. used in making huts, thatches, etc. See ಉಟಜ.

ಉಟಜ uṭa-ja. *A hut made of leaves* (ಪರ್ಣಶಾಲೆ Nn. 80); *a house* (ಮನೆ Mr. 194).

ಉಟಾಯಿಸು uṭâyisu. To raise (R.; Mhr. ಉಠವಿಣೇಂ, to raise, arouse; ಉಠಾವಣೇಂ, to rise against, etc.).

ಉಟ್ಟ uṭṭa. = ಉಟ್ಟು 4, etc. (S. Mhr.).

ಉಟ್ಟರ uṭṭara. (*fr.* ಉಡು 1 ?). = ಉಟ್ರ. The knot which females tie in front with their sîrĕ to fasten it round the waist (S. Mhr.).

ಉಟ್ಟಿ uṭṭi. 1. Abuse, bad language (S. Mhr.; *cf.* ಉರುಟು 2).

ಉಟ್ಟಿ uṭṭi. 2. = ಒಟ್ಟಿ 3. A fibrous net-work sling, in which pots, etc. are suspended from a stick thrown across the shoulder (My.; Tĕ.; *cf.* ಉಗ್ಗ, ಉಟಿ'). ಕಾವಡಿಯ ಉಟ್ಟಿ (ಶಿಕ್ಯ, ಕಾಚ Si. 344). ಉಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಡಲ್ ಪಟ್ಟದು (ಕಾಚಿತ, ಶಿಕ್ಯಿತ 378). **2,** the upper piece of the frame-work of a cradle, to which the ropes or chains are fastened by which the cradle is suspended (My.).

ಉಟ್ಟಿ uṭṭi. 3. = ಹುಟ್ಟಿ. A honey-comb (My.).

ಉಟ್ಟು uṭṭu. 1. = ಉರುಟು 5. (A globular thing, a round stone used as an anchor), an anchor (ಲಂಗರ್ Si. 85).

ಉಟ್ಟು uṭṭu. 2. = ಹುಟ್ಟು 3. A paddle, etc. (My.; T. ಉತು, a boatman's pole).

ಉಟ್ಟು uṭṭu. 3. P. p. of ಉಡು 1.

ಉಟ್ಟು uṭṭu. 4. = ಉಟ್ಟ, ಉರಟ, ಉರಟು 1 q. v. (S. Mhr.).

ಉಟ್ಟು uṭṭu. 5. = ಹುಟ್ಟು 1. To be born (My.).

ಉಟ್ರ uṭra. = ಉಟ್ಟರ. (S. Mhr.). — ಉಟ್ರಗಣ್ಣು. = ಉಟ್ರ. (S. Mhr.).

ಉಟ್ಲು uṭlu. Tĕ. plural of ಉಟ್ಟಿ 2. — ಉಟ್ಲಾಟ. -ಆಟ. = ಉಟಿಡೆ. A play in which cocoanuts, sugar, etc. are suspended and swung, when persons dressed like herdsmen attempt to strike and obtain them, especially on the day after Kṛishṇa's birth-day (My.). — ಉಟ್ಲುಬಡಿ. A play (on the same day) in which a net-work containing vessels filled with fruit, etc. is suspended from a pole; and while the so-called herdsmen are trying to strike it for the purpose of obtaining the fruit, etc., the owner of it draws it up beyond their reach (My.; T. ಉಟಿ'ಯಡಿ).

ಉಠಾವುಠಿ uṭhâvuṭhi. Smartly, promptly (Bh. 8, 23, 12; Mhr.).

ಉಡ uḍa. 1. = ಉಡು 5, q. v. The common iguana, Iguana tuberculata (ಉಡು, ಗೌಧೇರ Si. 168; C.);—the yellow monitor, Monitor flavescens (Bd.). See ಕರೇ-, ಬಿಳೇ-.

ಉಡ uḍa. 2. = ಉಡಿ 5, etc. — ಉಡದಾರ. = ಉಡಿದಾರ q. v., ಉಡುದಾರ. A string or cord around the waist of men, generally of cotton, occasionally of metal (ಕಟಿಸೂತ್ರ, etc. Dhw.; C.; Tu.). ಪುರುಷನ ಉಡದಾರ (ಶೃಂಖಲ Si. 220). 2, a woman's zone or girdle (generally called ಒಡ್ಯಾಣ; Tu.). ಸಾರಶನ ಅಂದರೆ ಹೆಣ್ಣಾಳ ಟೊಂಕಕ್ಕೆ ಆಭರಣ, ಮೂಟು ಎಟಿಗಳ ದಾಬು, ಉಡದಾರ, ಗೆಜ್ಜೆಯ ಉಡದಾರ, ಗಣ್ಟೆಯ ಉಡದಾರ (Si. 220). ಅಜ್ಜ ನೂತದ್ದೆಲ್ಲಾ ಅಜ್ಜನ ಉಡದಾರಕ್ಕೆ ಸರಿ (Prv.).

ಉಡಗಿಸು uḍagisu. 1. = ಉಡುಗಿಸು 1. To cause to sweep (My.).

ಉಡಗಿಸು uḍagisu. 2. = ಉಡುಗಿಸು 2. To lessen, as strength (My.; Tĕ. ಉಡುಚು).

ಉಡಗು uḍagu. 1. = ಉಡಿಗು, ಉಡುಗು 2, ಹುಡುಗು. To sweep (Bp. 23, 18; My.).

ಉಡಗು uḍagu. 2. = ಉಡುಗು 1. To shrink, as the body from cold (S. Mhr.); to decrease, as strength (My.). **2,** to subdue, to restrain, as one's mouth (S. Mhr.). (Tĕ. ಉಡಿಗು).

ಉಡಚು uḍacu. ಉಡುಚು, (ಒಡಿಸೆ), ಒಡುಚು. A venereal boil in the iliac region (S. Mhr.; *cf.* ಉಡಿ 3).

ಉಡಪು uḍapu. = ಉಡುಪು. Clothes of any kind (My.).

ಉಡಲು uḍalu. = ಉಡಿಲ್ q. v., etc. (C.).

ಉಡಸು uḍasu. ಉಡಿಸು 2, etc. (My.).

ಉಡಾಫೆ uḍâphĕ. Denial, rejection, slight, scorn (C.; H.).

ಉಡಾಯಿಸು uḍâyisu. To reject contemptuously (My.; Mhr. ಉಡವಿಣೇಂ).

ಉಡಾಸ uḍâsa. Causing to fly or wave (H.). — ಉಡಾಸಪಾವಡ. = ಉಡಾಸರುಮಾಲ. (My.). — ಉಡಾಸರುಮಾಲ. A silk cloth which in regal, nuptial and other processions is used as a fan (ಸೀಗುರಿ G., Čb.; S. Mhr.).

ಉಡಾಳ uḍâḷa. Vagrant, inconstant, good for nothing (ಚಂಚಲ Čb.; S. Mhr.; B. 2, 31; Mhr.).

ಉಡಿ uḍi. 1. = ಒಡಿ 2, ಒಡೆ 1. To be shattered to pieces, to burst, to crack, to split, to break (v. i.);—to crush, to squash, to bruise, to break, etc. (v. t.; ಪೋಟನ Śmd. Dh.; ಮುಟಿ' ? Čt. I, 16; C. as ಒಡಿ; Tu., M. ಉಡೆ; T. ಉಡೈ); to pull asunder, as dough (C.); to form by convolution, to twist with the palms of the hands, as a wick, a rope, etc. (C.). See *e. g.* Abb. P. 14, 89. 122; Rāv. 5,

Digitized by Google

75. 119; 5, after 120; Bh. 1, 10, 37; 3, 13, 27. 32; 8, 27, 2; J. 15, 31; 16, 40; 20, 24; 25, 29; 31, 58; Râm. 6, 9, 19. — ಉಡಿಯುಡಿ. rep. (Rśv. 6, after 23).

ಉಡಿ uḍi. 2. = ಒಡೆ 3. A fragment, a splinter. ದಾಳ ಉಡಿ ಪಾಱ್ ಬೀೞ್ ಪಗಲ ಉಳ್ಕದ ಪೋಲ್ (Abh. P. 13, 63).

ಉಡಿ uḍi. 3. A kind of disease (ರೋಗಭೇದ Śmd. Dh.; *cf.* ಉಡಚು; Tu. ಒಡಿ, a bubo; M. ಒಡಿ, in ಒಡಿ-ಕುರು, a bubo, = T. ಒಡು, ಒಡು-ಕಟ್ಟು, a boil under the armpit).

ಉಡಿ uḍi. 4. (= ಉಡಲು, etc.). A sort of smaller or larger pouch made by females (and males) in front, at about the height of their waist, by folding or doubling a part of their sîrĕ (or, if males, of their dôtra or aṅgi); it is either held up with the hand or is fastened by tucking in, and is used *e.g.* for putting in eatables, money, etc., and for carrying children (C.; ಪೊಟ್ಟ G.; Tĕ. ಒಡಿ). ಬಸುಱಾದ್ದವಳ ಉಡಿಯ ತುಮ್ಬುವ ಕಾರ್ಯ (ಸೀಮನ್ತಪ್ರಸ್ತ G.). ಕಳ್ಳನು... ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಉಡಿಯೊಳಗೆ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಣ್ಡು, ಓಡಿ ಹೋದನು (B. 2, 21). ಅಡಿಕೇ ಉಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕ ಬಹುದು, ಮರವಾದ ಮೇಲೆ ಆಗದು (Prv.). ಕಡಲೆಗಳೇ ನಿಮ್ಮುಡಿಯೊಳಗೆ? (Śmd. 125, o. r. ಕದಳೆ-). — ಉಡಿಗೂಸು. -ಕೂಸು. A child in the uḍi (C.).

ಉಡಿ uḍi. 5. = ಉಡ 2, ಉಡು 4, ಉಡೆ 1, (ಒಡಿ 1). The hip, the waist (ಕಟಿ, ಶ್ರೋಣಿಫಲಕ, ಕಟಿ, ಶ್ರೋಣಿ Nr.; Bp. 32, 51; M. ಉಡೆ, ಒಡಿ, groin; side; Tĕ. ಒಡಿ, the loins; the vulva = T. ವಡಿವು; T. ಉಱ, the side; ಉಕ್ಕ, the middle, the hip). ಲೇಸಪ್ಪ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಉಡಿ (ಆರೋಹ); ಸ್ತ್ರೀಯ ಉಡಿಯ ಸೀರೆಯ ಕಚೆಯಲ್ಲಿಯದು ನಿಱ್ ನೀವಿಯೆನಿಸುಗು (Nr.). ಉಡಿಯಿನ್ದಲೂ ಕೆಳಗೆ (ಅಧರ, ಅಧೋಭಾಗ Nn. 67). ಉಡಿಯೊಳ್ ಪೊಂಬುರಿಗೆಯಂ ಕಟ್ಟಿ (Rśv. 6, after 11). ನಿಱಿಯ ಸಿಂಗರದುಡಿ (J. 11, 9). — ಉಡಿಗಣ್ಟೆ. A bell tied to the waist (Bp. 16, 17). — ಉಡಿಗಲ್ಲಿ. -ಕಲ್ಲಿ. A net-bag tied to the waist (Rśv. 5, 52). — ಉಡಿಗೆಜ್ಜೆ. Small metal bells worn round the waist (C.). — ಉಡಿದಾರ. = ಉಡದಾರ q. v., etc. (ಮೇಖಲೆ Nn. 45; ಮೇಖಲೆ, ಕಾಂಚಿ 118; ಮೇಖಲೆ, ಕಾಂಚಿ, ರಶನೆ, ಸಪ್ತಕಿ, ಕಲಾಪ, ಸಾರಸ Mr. 344; ಕಕ್ಷ್ಯೆ Si. 446). See Bp. 88, 14. — ಉಡಿದೊವಲ್. -ತೊವಲ್. A waist-leather. ಮಣಿಯುಡಿದೊವಲುಂ ಪಿರಿಯ ಪಣೆಗಟ್ಟುಂ (Śmd. 78). — ಉಡಿನೂಲ್. = ಉಡೆನೂಲ್. (ಉಡಿದಾರ, ಕಕ್ಷ್ಯೆ Nn. 117; Abh. P. 3, 141).

ಉಡಿ uḍi. 6. = ಉಡು 3, ಉಡೆ 2. Putting on in a peculiar manner, as certain clothes;—a garment put on in that manner (My.); apparel in general (My.). — ಉಡಿಯ. -ಅ3. A male who has put on or wears, or has for his raiment. See ಬಗ್ಗದೊವಲುಡಿಯ.

ಉಡಿ uḍi. 7. (T., M. ಉಡಿ, ಒಡಿ). — ಉಡಿಮರ. An ugly tree, Odina wodier Roxb. (St. & Pl.; see ಅಟಜೃಂಗಿ).

ಉಡಿಕೆ uḍikĕ. = ಉಡಿಗೆ, etc. Putting on in a peculiar manner, as certain clothes;—raiment (My.). — ಉಡಿಕೆಗಣ್ಡ. A husband who has married a widow (My.). ಉಡಿಕೆಗಂಡನ ಉಪದ್ರ ಬಹಳ (Prv.). — ಉಡಿಕೆ ಮಾಡು. To give a kuppasa and sîrĕ to a widow, make her put them on, and hereby, in the presence of some witnesses, make her his wife (C.). — ಉಡಿಕೆಯವಳು. -ಅವಳು. A woman thus married (C.). — ಉಡಿಕೆಹೆಣ್ಣು. = ಉಡಿಕೆಯವಳು. (My.).

ಉಡಿಗು uḍigu. = ಉಡಗು 1, etc. To sweep (B. 4, 25; My.).

ಉಡಿಗೆ uḍigĕ. = ಉಡಿಕೆ, ಉಡುಕೆ, ಉಡುಗೆ. The act of putting on in a peculiar manner, as certain clothes; raiment put on in that manner (ಅನ್ತರೀಯ, ಪರಿಧಾನ Mr. 343; ಸಾಱಗೆ Kk. 63); raiment in general (My.). See Bp. 3, 26; 14, 4; 40, 39; J. 3, 22. — ಉಡಿಗೆ ತೊಡಿಗೆ. Two kinds of clothes (C.; B. 1, 18). 2, apparel and ornaments (J. 14, 27; My.).

ಉಡಿಲ್ uḍil. ಉಡಿಲು. = ಉಡಲು, ಉಡುಲು, ಉಡ್ಲು. The same as ಉಡಿ 4, q. v. (ಪೊಡೆ, ಸೋಗಿಲ್, ಮಡಿಲ್ Śm. 71).

ಉಡಿಸು uḍisu. 1. = ಒಡಿಸು, etc. To cause to be shattered to pieces. See ಉಚ್ಚುಡಿಸು.

ಉಡಿಸು uḍisu. 2. = ಉಡೆಸು, ಉಡುಸು. To cause to put on in a peculiar manner, as certain clothes (Grj. 9, 5). ಚಕಿತಕುರಂಗನಯನೆಗೆ ತನ್ದುಡಿಸಿದರು ನವದುಕೂಲವನು (Bp. 4, 34). ವಸ್ತ್ರವನ್ ಉಡಿಸೆ, ದಾಸನೊಳ್ ಉಡಕಲಿತೆನು ಆನು (25, 8). ಉಡಿಯಲಿ ಕೌಪನ್ ಉಡಿಸಿ (32, 51). ಬಿಳಿಯ ಸೀರೆಯನ್ ಉಡಿಸಿ (38, 15). ಉಡಿಸಿದವನೋ ಹೊಸ ಉಡಿಗೆಯಂ? (40, 39). ಹೊಲಸ ಅಱುವೆಗಳನ್ನು ಹಾಕದೆ, ಸ್ವಚ್ಛವಾದವುಗಳನ್ನು ಉಡಿಸಿ, ತೊಡಿಸಿ (B. 3, 32).

ಉಡು uḍu. 1. To wind or wrap round the waist, to put round the waist and fasten there by tucking in (or by a knot), as the sîrĕ, the lower dôtra, and aprons of leaves or of feathers (ವಸ್ತ್ರಪ್ರವೇಷ್ಟನ Śmd. Dh.; ವಸ್ತ್ರವೇಷ್ಟನ Śm. 94; C.; T.). P. p. ಉಟ್ಟು (Śmd. 282). ಉಟ್ಟುದು (ಉಪಸಂವ್ಯಾನ, ಪರಿಧಾನ, ಅನ್ತರೀಯ, ನಿವಸನ Hlâ.). ಒಳಗುಡುವ ಸೀರೆ (ಅನ್ತರ Mr. 531). ನವಿಲ ಗಱಿಯನ್ ಉಟ್ಟು ಇಹನು (ಕಿರಾತನು); ಎಲೆಯನ್ ಉಟ್ಟು ಇಹವನು (ಶಬರನು); ವರಯುವತಿಯರು ಅರ್ಧತೊಡೆವರಿಯನ್ತರ ಉಡುವನ್ಥಾ ಸೀರೆ (ಚಣ್ಡಾತಕ); ಆವಳೊರ್ವಳು ಒಪ್ಪಚ್ಚ ಮುದುಕಿಯಾಗಿ ಕಾವಿಯ ಸೀರೆಯನ್ ಉಟ್ಟವಳು ಅಥವಾ ಗಣ್ಡನ್ ಇಲ್ಲದವಳು (ಕಾತ್ಯಾಯನಿ); ಉಡುವ ಹುಟ್ಟಿಗೆ (ಸ್ಥೂಲಶಾಟಕ); ಉಡುವ ಸೀರೆ (ಪರಿಧಾನ, etc. Nr.). ಉಡುವ ದೋತ್ರ ಮುನ್ತಾದದು (ವಸ್ತ್ರ, etc. Si. 223). ಉಟ್ಟ ಬಟ್ಟೆ (ಅನ್ತರ 453). ನವುಲುಗಱ ಉಟ್ಟ ಬೇಡನು (ಕಿರಾತ); ಸೊಪ್ಪನ್ ಉಟ್ಟ ಬೇಡನು (ಶಬರ 341). ಗಣ್ಡುಡಿಗೆಯುಟ್ಟು, ಬಿಟ್ಟು ಹಿಣಿಲಂ (Śmd. 282). ಉಡುವಂ (260). ಉಡಲ್ವೇಱ್ or ಉಡವೇಱ್ (278). See Bp. 5, 36; 11, 23; 25, 8; 38, 53; 57, 25; 59, 10; Bh. 1, 8, 10; J. 3, 22; 8, 46; 10, 42; 11, 41; 16, 4; 30, 16. 17; 33, 22; B. 3, 101. ಉಟ್ಟದ್ದು ಹಱಿಯದಿದ್ದರೆ ನಷ್ಟವೇನು? — ಉಡಕ್ಕಿಲ್ಲದವ ಮೆಯ್ಲಿಗೆಗೆ ಹೇಸ, ಉಮ್ಬಕ್ಕಿಲ್ಲದವ ತಂಗಳಿಗೆ ಹೇಸ (Prvs.).

ಉಡು uḍu. 2. A mutilated form of ಉಡಿಸಿ of ಉಡಿಸು 2. — ಉಡು ತೊಡಿಸು. To cause to put on two kinds of raiment (S. Mhr.; B. 5, 283).

ಉಡು uḍu. 3. = ಉಡಿ 6, q. v. — ಉಡುಗಱೆ. -ಕಱೆ. = ಉಡುಗೊಱೆ, etc. (J. 18, 38; My.; Tĕ.). — ಉಡುಗುಱೆ. -ಕುಱೆ. = ಉಡುಗೊಱೆ, etc. (ತೆಲ್ಲಟು G.; B. 5, 291). ಉಡುಗುಱೆ ಮಾಡು (ತೆರಣ್ಣು G.). — ಉಡುಗೆಱೆ. -ಕೆಱೆ. = ಉಡುಗೊಱೆ, etc.

Digitized by Google

(My.). — ಉಡುಗೊಱೆ. -ಕೊಱೆ. (Šmd. 204). A present of certain clothes (sīrĕ, etc.) given to the bride and bridegroom by relations and friends that are present at the time of the celebration of marriage (ವಸಾಯ Šs.; ಪಾವಡ Bhn. 21; C.); such a present given on any auspicious occasion (C.; Bh. 1, 7, 13; 2, 13, 12; Tu. ಉಡಿಗೆರೆ, ಉಡುಗೆರೆ, ಉಡ್ಸರೆ, a gift). — ಉಡು ತೊಡುಗೆ. dupl. Two kinds of raiment (B. 5, 291. 296). — ಉಡುಸೀರೆ. A sīrĕ to be wrapped round the waist (ಕಚ್ಚೆ Šm. 86).

ಉಡು uḍu. 4. = ಉಡಿ 5, etc. The waist. — ಉಡುದಾರ. = ಉಡದಾರ, etc. (My.; ನೇವಳ, ಶೃಂಖಲ G.; Tu. ಉಡದಾರ, ಉಡುದಾರ, a gold or silver girdle). ದರ್ಭೆಯಿನ್ದ ಮಾಡಿದ ಉಡುದಾರ (ಮೌಂಜ G.).

ಉಡು uḍu. 5. = ಉಡ 1, q. v. An iguana, Lacerta monitor (ಮೃಗವಿಶೇಷ Šmd. Dh.; ಮೃಗಭೇದ Šm. 94; ಗೋಧೆ, ಮುಶಲಿಕೆ Nr., Mr. 163; Tu. ಉಡು, ಒಡು, ಒಡ್ಡು; Tĕ. ಉಡುಮು; T. M. ಉಡುಮ್ಬು). ಉಡುವಿನ ಮಱಿ (ಗೌಧಾರ, ಗೌಧೇರ Nr.). See ನೀರುಡು, ಬಯ್ಲುಡು, ಮಱಿಯುಡು; Prv. s. ತುಮ್ಬು 1. — ಉಡುತಡಿ. N. of a place (Bp. 40, 28). — ಉಡುವಿನ ತುಪ್ಪ. Iguana's ghee (Bp. 17, 18). — ಉಡುವೂರ್. N. of a place. ಉಡುವೂರ ಕಣ್ಣಪ್ಪ (Bp. 18, 1).

ಉಡು uḍu. *A star*. 2, water. (My.).

ಉಡುಕ uḍu-ka. (Šmd. 249 Mdb., the ಕ being used in ಭಾವ). Winding or rapping round the waist, etc.

ಉಡುಕಿಸು uḍukisu. To straighten, tighten, compress; to restrain, keep in; to vex, oppress (T. ಒಡುಕ್ಕು; Tĕ. ಉಡಿಕಿಂಚು, to debase, disgrace; R.).

ಉಡುಕೆ uḍukĕ. = ಉಡಿಗೆ, etc. (My.).

ಉಡುಗ uḍuga. = ಹುಡುಗ. (My.).

ಉಡುಗಿ uḍugi. = ಹುಡುಗಿ. (My.).

ಉಡುಗಿಸು uḍugisu. 1. = ಉಡಗಿಸು 1. (My.).

ಉಡುಗಿಸು uḍugisu. 2. = ಉಡಗಿಸು 2. To cause to shrink, etc. (Grj. 5, 8; 7, 61; Bp. 44, 21; 50, 29; J. 8, 3; 28, 2).

ಉಡುಗು uḍugu. 1. = ಉಡಗು 2. To shrink, to shrivel, to contract; to be bent; to decrease, to become less; to abate; to fail; to fade; to disappear; to be finished; to desist; to stop, to halt (see final references);—to bend or put backwards; to remove (Bp. 11, 51; 24, 68); to leave; to quit, to abandon (ಸಂಕೋಚನ Šmd. Dh.; Šmd. 157; Grj. 8, 81. 82; Bp. 11, 9. 12; 20, 5. 24; 24, 80; 31, 16; 32, 39; 35, 10; 43, 12. 15; 44, 9; 51, 79; 53, 17; 55, 52; 58, 37; Rsv. 14, 29; T. ಉಡ್ಗು, ಉಡುಂಗು, to fear; to be ashamed; Tĕ. ಉಡುಗು to fall away, decrease, etc.; *cf.* Tĕ. ಒದುಗು, ಒಂಗು; T. ಒದುಂಗು, ಒಡುಂಗು). ಮದವುಡುಗಿದ ಆನೆ (ಉದ್ಭಾನ್ತ, ನಿರ್ಮದ Nr.). ಎಡದ ಕಾಲನ್ ಉಡುಗಿ, ಬಲದ ಕಾಲ ಮುನ್ದೆ ಇಕ್ಕುವುದು (ಆಲೀಢ); ಬಲದ ಕಾಲನ್ ಉಡುಗಿ, ಎಡದ ಕಾಲ ಮುನ್ದಿಕ್ಕುವುದು (ಪ್ರತ್ಯಾಲೀಢ Nr.). Regarding the v. i. see Rsv. 6, after 24; 9, 9; 13, after 96; B. 5, 142; Grj. 1, 85. 96; 8, 6; Bp. 3, 3; 18, 63. 72; 27, 4. 48; 50, 28. 32; 58, 48;—29, 10; 22, 8;—8, 7; 21, 16;—43, 58; 54, 6;—11, 59; 22, 65; 39, 33; 40, 62; 43, 79; 60, 49; 61, 11;—52, 19; J. 5, 43. — ಉಡುಗುಡುಗು. rep. (Bp. 20, 28; 45, 53). — ಉಡುಗುಡುಗುಡುಗು. rep. (Bp. 18, 58).

ಉಡುಗು uḍugu. 2. = ಉಡಗು 1, etc. To sweep (Bp. 9, 34; 41, 21; My.; Tĕ. ಊಡುಚು).

ಉಡುಗೆ uḍu-gĕ. (Šmd. 248). = ಉಡುಕೆ, etc. That envelops or encircles, an envelope; a raiment of a particular kind (ಡಾಟಿಗೆ Šmd. I, o. r. ಸಾಟಿಗೆ). ಕಡಲುಡುಗೆ ಆದ ಪೊಡವಿ (ಅರ್ಣವವೃತಧಾತ್ರಿ Šmd. 11. 12). — ಉಡುಗೆ ತೊಡುಗೆ. dupl. = ಉಡಿಗೆ ತೊಡಿಗೆ. (My.; B. 5, 130. 283).

ಉಡುಚು uḍucu. = ಉಡಚು. (S. Mhr.).

ಉಡುತ uḍuta. Winding or wrapping round the waist, etc. (My.).

ಉಡುತೆ uḍutĕ. A squirrel (My.; Tĕ. ಉಡುತಾ, ಉಡುತ; T. ಉಱುತ್ತೈ, ಇಲುದೈ; T. ಉಱುಕ್ಕಲ್, a jump; ಉಗಳ್, to jump; Tĕ. ಉಱಿಕಿಂಚು, to jump). *Cf.* ಇಣಚ?

ಉಡುದೇವ uḍu-dêva. The moon. 2, the number one (Bp. 61, 92).

ಉಡುಪ uḍu-pa. *The moon* (ಸುಧಾಕರ, ಚನ್ದ್ರ Nn. 72). 2, *a raft, a float* (ನೀರ ನಡೆ ಹಾಯ್ವ ತೆಪ್ಪ Mr. 416). 3, a beautiful young woman (ರಮಣಿ, ಸ್ತ್ರೀ Nn. 72). 4, the bird called câtaka (ಚಾತಕಪಕ್ಷಿ 72). 5, a serpent (ಉರಗ, ಸರ್ಪ 72). 6, N. of a class of Brâhmaṇas, chiefly astrologers (Mg.).

ಉಡುಪಖಣ್ಡ uḍupa-khaṇḍa. The crescent.

ಉಡುಪಖಣ್ಡಶಿಖಣ್ಡ uḍupakhaṇḍa-šikhaṇḍa. Šiva (Bp. 57, 26).

ಉಡುಪತಿ uḍu-pati. The moon.

ಉಡುಪತಿಜೂಟ uḍupati-jûṭa. Šiva (Bp. 54, 17).

ಉಡುಪಿ uḍupi. = ಉಡುಪು. N. of a place on the western coast (C.; T. ಉಡುಪ್ಪೈ).

ಉಡುಪು uḍupu. = ಉಡಪು. (My.; Tĕ., T.). — ಉಡುಪ. -ಅ 3. A man who has for his raiment—. See ಪುಲಿಯುಡುಪ.

ಉಡುಪು uḍupu. = ಉಡುಪಿ. ಉಡುಪಿನೊಳು (Dp. 104, 5).

ಉಡುಪುಷ್ಪ uḍu-pushpa. = ಒತ್ರಪುಷ್ಪ. (My. Amara).

ಉಡುಮ್ಬರಿಕೆ uḍumbarikĕ. = ಉದುಮ್ಬರ. See ಕಾಕೋದುಮ್ಬರಿಕೆ.

ಉಡುರಾಜ uḍu-râja. The moon. (My.).

ಉಡುರು uḍuru. = ಉಡ್ರು. The bellowing of an ox or a bull (My.; *cf.* ಅಡ್ರುಕ್, ಒಳಱು). ಉಡುರು ಹಾಕು (My.).

ಉಡುಲು uḍulu. = ಉಡಿಲ್, etc. (My.).

ಉಡುವರ uḍu-vara. The moon (Bp. 11, 12).

ಉಡುವೆ uḍuvĕ. A place filled with bushes, a jungle (My.).

ಉಡುಸು uḍusu. = ಉಡಿಸು 2. (My.).

ಉಡೆ uḍĕ. 1. = ಉಡಿ 5, etc. The waist. See ಪೆಣ್ಣುಡೆ. — ಉಡೆನೂಲ್. = ಉಡಿನೂಲ್. (ಕಲಾಪ, ಸಪ್ತಕಿ, ಮೇಖಲೆ, ರಸನೆ, ಕಟಿಸೂತ್ರ, ಸಾರಸನ Hlâ.; ಕಟಿಸೂತ್ರ Ct. II, 83; Abh. P. 12, 27). — ಉಡೆವಣಿ. -ಮಣಿ (Šmd. 385; Kk. 96). A waist-jewel (Grj. 3, 88; 3, after 91).

Digitized by Google

ಉಡೆ udĕ. 2. = ಉಡಿ 6, etc. (My.). See ಉಳ್ಪುಡೆ s. ಉಳ್ 2.

ಉಡ್ಡಿ uḍḍi. = ಒಡ್ಡಿ. Any heap or pile, especially a pile of three (marbles, seeds, fruit stones, etc.) with a forth set on the top (R.; Tu.; Tĕ. ಒಡ್ಡಿ). — ಉಡ್ಡಿಗಟ್ಟು. = ಒಡ್ಡಿಗಟ್ಟು. Such a pile made of beads of the Molucca bean (R.).

ಉಡ್ಡೀನ uḍ-ḍîna. *Flying up, ascending, soaring.*

ಉಡ್ಡುರ್ಕ uḍḍurk. A sound used to express a state of rage (T. ಉಡುಕ್ಕು, to be angry). ಉಡ್ಡುರ್ಕನ್ತ ತಾಣ್ಣೆ (My.).

ಉಡ್ರು uḍru. = ಉಡುರು. (My.).

ಉಡ್ಲು uḍlu. = ಉಡುಲು, etc. (My.; G.).

ಉಣ್ uṇ. = ಉಣ್ಣು 1, ಉಮ್, (ಉಮ್ಬು). To eat what forms a person's or, in poetry, certain animals' real meal or ûṭa, as anna (kûḷ), hôḷigĕ, huggi, ambali, (with regard to children) mother's milk, (with regard to the bhṛiṅga) fragrance, etc. **2,** to enjoy, as riches; to take, as interest on money; etc. (ಭೋಜನ Šmd. Dh.; T., M., Tu.; *cf.* ಊಡು 1). P. p. ಉಣ್ಡು (Šmd. 63. 287; Bp. 55, 4). ಉಣ್ಬುದು (Šmd. 242). ಉಣ್ಬಂ (63. 238. 275). ಉಣಲ್, ಉಣಲೊಡಂ, ಉಣೆ (86). ಉಣ್ಣಂ, ಉಣ್ಣರ್ (87), ಉಣ್ಣಳ್ (84), ಉಣ್ಣದೆ (87; ಉಣದೆ Bp. 51, 77). ಉಪ್ಪ q. v. = ಉಣ್ಬ (C.). ಉಣ್ಡು ಮಿಕ್ಕುದು (ಭುಕ್ತಶೇಷ, etc.); ಹೆಜಿರ್ ತಿಕ್ಕಿದ ಕೂಟಿನ್ ಉಪ್ಪ (ಪರಾನ್ನ, etc. Hlâ.). ಲೋಗರ್ ತಿಕ್ಕುವ ಕೂಟಿನ್ ಉಪ್ಪುವಂ (ಪರಾನ್ನ, etc.); ಒಡನುಮ್ಬುದು (ಸಹಭೋಜನ); ಉಣಲ್ಪಟ್ಟುದು (ಭುಕ್ತ, etc.); ಮೊಲೆಯನ್ ಉಪ್ಪ ಮಗುವು (ಸ್ತನಪ, etc. Nr.; *cf.* Si. 196). ಬಿತ್ತರದೊಳ್ ಉಪ್ಪ ಮನೆ (ಭುಕ್ತಗೃಹ Mr. 196). ಒಡ್ಡಿ ಯುಪ್ಪಂ (ವಣಿಜ Mr. 345). ಅಪ್ಪುಲಿಯನ್ ಎತ್ತಿ ಉಪ್ಪಂ (Sp.). ಷ್ವಂಗಸನ್ತಾನಮ್ ಉಣುತ್ತಮ್ ಇರ್ಪ ನಡುಗಮ್ಪು (Čpr. 7, 49). See Bp. 11, 10; 50, 13; 56, 9; 58, 30. 45; Rĕv. 6, 10; J. 3, 8; 10, 42; 12, 45; 34, 9; Dp. 4, 54; Bh. 1, 10, 31. *Cf.* ಉಣಿ. — ಉಣಬಡಿಗ. A man who prepares a meal and serves it up (ದಾಣಸಿಗ Čt. I, 5). — ಉಣ ಬಡಿಸು. To serve up a meal, *i. e.* to put a portion of the meal (rice, etc.) on the plate, etc. of each person present. See Bp. 9, 40; 14, 3; 47, 40; 51, 68. — ಉಣಲಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. = ಉಣ ಬಡಿಸು. (Bp. 52, 20; 60, 52; V. 14, 38). — ಉಣ್ಣಾಡಿ. -ಆಡಿ. A glutton (J. 7, 63; My.). — ಉಣ್ಣಾಡಿಗ. -ಆಡಿಗ. = ಉಣ್ಣಾಡಿ. (My.). — ಉಣ್ಣದ. = ಉಣ್ಣದವ. ಉಣ್ಣದರ ಪೀಯು (ಅಮೃತ Kk. 10*a*.; Šs.). — ಉಣ್ಣದವ. A man who does not take his (or any) meal. 2, a deity (ಸುರ Šm. 8. 9; ನಿರ್ಜರ Kk. 10*a*.). — ಉಣ್ಣದಿರುಹ. -ಇರುಹ. Abstinence from a meal or from all meals (ಅನಶ, ಪ್ರಾಯ Mr. 460).

ಉಣಚಿ uṇaĉi. 1. (Tĕ. ಉಣುಜು, T. ಉಳುವೈ, a sort of fish). — ಉಣಚಿಮೀನು. A porpoise (ಉಲೂಪಿ, ಶಿಶುಕ Si. 87).

ಉಣಚಿ uṇaĉi. 2. The upper part of the stalk of great millet after the removal of the ear (S. Mhr.).

ಉಣಾಮಿನಿಬಳ್ಳಿ uṇâmiṇi-baḷḷi. A large climbing shrub, Unona narum Dun. (St. & Pl.; Kŏṅkaṇi ಗುಣಾಮಣಿ).

ಉಣಿ uṇi. = ಉಳಿ 5. A person who feeds on, one who partakes of (Šmd. 238), *e. g.* ಅಮರ್ದುಣಿ, ಕಳ್ಳುಣಿ, ತುಡುಗುಣಿ (238), ಎಲರುಣಿ (Šm. 2. 4. 6), ಬಣ್ಣುಣಿ, ಅಲರುಣಿ (27), ಮಣ್ಣುಣಿ.

ಉಣಿಕೆ uṇikĕ. Taking a meal (My.).

ಉಣಿಗ uṇiga. = ಉಣಿ. See ಅದುಣಿಗ, ಎಲರುಣಿಗ.

ಉಣಿಸಿ uṇisi. (= ಉಣಿ, ಉಣಿಗ, ಉಣಿಸಿಗ, ಉಣಿಸು 2, No. 2). See ನೆಲನಮರ್ದುಣಿಸಿ.

ಉಣಿಸಿಗ uṇisiga. (= ಉಣಿಸಿ, etc.). See ಅಮರ್ದುಣಿಸಿಗ.

ಉಣಿಸು uṇisu. 1. = ಉಣ್ಣಿಸು. To cause to take a meal (C.; J. 6, 43; B. 3, 32; 4, 37). See Prv. s. ಕಮ್ಮಗೆ.

ಉಣಿಸು uṇisu. 2. What is fed on: a meal. (Tu. ಉಣಸು). ದಧಿಯಿಲ್ಲದ ಉಣಿಸು (Šmd. 67). ಒಳ್ಪುಣಿಸು, ಇನ್ನುಣಿಸು (214). ಹಕ್ಕಿಗಳ ಉಣಿಸು (ಎರೆ Šs.). ಉಣಿಸುಗಳ್ (J. 28, 24). See ಕಲ್ಲುಣಿಸು, ನಲ್ಲುಣಿಸು. **2,** = ಉಣಿಸಿ. See ಅಮರ್ದುಣಿಸು.

ಉಣ್ಟು uṇṭu. 1. Third person singular of the present of ಉಳ್ 1, to be, q. v.: it is, etc. (C.; Tu., T. ಉಣ್ಡು).

ಉಣ್ಟು uṇṭu. 2. (= ಉಳ್ಳದು, ಉಳ್ಳುದು). That is or exists; existence; existing. — ಉಣ್ಟಹುದು. -ಆಹುದು. = ಉಣ್ಟಾಗುವದು. To become; to occur, to be used, etc. (Šmd. 184 Mdb.). — ಉಣ್ಟಾಗಲ್ ಪಡು. = ಉಣ್ಟಾಗು. ಉಣ್ಟಾಗಲ್ ಪಟ್ಟ (ಉದಿತ Šmd. 61 Cm.). — ಉಣ್ಟಾಗು. -ಆಗು. To become; to be born; to be; to exist; to happen; to accrue to; etc. (C.). ಉಣ್ಟಾದೊಡಂ (Šmd. 180). See Šmd. Cm. 12. 30. 85. 95. 139; Si. 57. 68. 92. 198. 395; Bp. 8, 11; 43, 58; 49, 11; 51, 46; B. 1, 14; 2, 20; 5, 206. ಉಣ್ಟಾದುದು (ಉಳ್ಳುದು Šmd. Cm. 88). ಉಣ್ಟಾದ (ಉದಿತ 98). ಉಣ್ಟಾದದು (ಭಾವ Dhw.). — ಉಣ್ಟಾಗುವಿಕೆ. Becoming, arising, etc. (Si. 388). — ಉಣ್ಟು ಮಾಡು. To cause to be, to effect, to produce, to create; to establish (ದೊರೆ ಕೊಳಿಸು, ಸಾಧಿಸು G.). ಸಿರಿಯುಣ್ಟು ಮಾಡಿದಂ ಕುರುಬಲದೊಳ್ (Šmd. 291). ಉಣ್ಟು ಮಾಡಿದ ದೇವರು ಊಟವ ಕೊಡಲಾರನೋ? (Prv.). See Bp. 3, 72; Abh. P. 3, 126; 4, 40; 11, 182; B. 2, 49; 4, 9; Si. 46. 57. 69. 262. 293. — ಉಣ್ಟು ಮಾಡುವಿಕೆ. Effecting, creating, etc. (Si. 263). — ಉಣ್ಟೆನಿಸು. -ಎನಿಸು. To cause one's self to be used, to be used (ಉಣ್ಟಾಗುವದು Šmd. 237 Cm.).

ಉಣ್ಟು uṇṭu. 3. = ಉರುಟು 4, etc. — ಉಣ್ಟಾಡು. -ಆಡು To roll, to move from side to side, as a round vessel (My.).

ಉಣ್ಡಲಿಗೆ uṇḍaligĕ. A kind of rice cake that has the form of a biscuit (My.; ಕೆಉಣ್ಡ? Nr.; Tĕ. ಉಣ್ಡ್ರಮು; Tu. ಉಣ್ಡುಳುಗ).

ಉಣ್ಡಿ uṇḍi. = ಹುಣ್ಡಿ. (Tĕ). — ಉಣ್ಡಿಗಡಿಗೆ. = ಹುಣ್ಡಿಗಡಿಗೆ. (My.).

ಉಣ್ಡಿಗ uṇḍiga. A single, solitary male, who has neither parents nor relations (S. Mhr.; B. 4, 200).

ಉಣ್ಡಿಗೆ uṇḍigĕ. A stamp, an impression (My.; M.; Tĕ. ಉಣ್ಡಿಂಚು, to place). ಈ ಕುಬೆಯ ಶಿವನ ಮುನ್ದೆ ಉಣ್ಡಿಗೆಯನ್ ಒತ್ತಿದೆ, ಶಿವನ ಲಾಂಛನಮ್ ಇದು (Bp. 28, 41). **2,** a pass, a ticket of free transit or passage (Abh. P. 11, 35). ಕಲಿ ದಲ್ ಇವಂ! ಜವನಲ್ಲಿ ಉಣ್ಡಿಗೆದನ್ದ ಪೋ? (Šmd. 104). ವಿಧಾತ್ರನ ಉಣ್ಡಿಗೆ, ಜವಂ ಕೊಟ್ಟ ಓಲೆ ಎನ್ದು (85, o. r. -ಗೊಟ್ಟೋಲೆ-).

ಉಣ್ಡು uṇḍu. P. p. of ಉಣ್, ಉಣ್ಣು.

Digitized by Google

ಉಣ್ಡೆ uṇḍĕ. A round mass or ball of anything, *e.g.* of raw sugar, tamarind, clay, cowdung, etc. (C.; T., Tĕ., M., Tu.; Tu. also ಉಣ್ಡ್ರ; Tĕ. also ಉಡ್ಡೆ; T. ಉರುಣ್ಡೈ, anything globular; see ಉರುಟು 5). ರಕ್ಕಿನ ಉಣ್ಡೆ (Bh. 1, 8, 76). See (ಜೀಬುಣ್ಡೆ), ಪಾಲುಣ್ಡೆ.— ಉಣ್ಡೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To take the form of a round mass or ball (C.). 2, to make into that form (C.).— ಉಣ್ಡೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. = ಉಣ್ಡೆಗಟ್ಟು No. 1. (Grj. 7, 21).

ಉಣ್ಣವಳಿಯದು uṇṇavaḷiyadu. Much, further (ಸೋಡಂ, ಪಾಡಂ, ಪಿರಿದುಂ Šmd. II). **2,** in vain, causelessly (ಸೋಡಂ, ಬಾಡಂ, ಬಱಿದು Kk. 89).

ಉಣ್ಣಿ uṇṇi. 1. Taking a meal; a meal. (T. ಉಣ್ಣಿ). See ಮೆಚ್ಚುಣ್ಣಿ.

ಉಣ್ಣಿ uṇṇi. 2. = ಉಣ್ಣೆ. (A sucker), a tick (C.; T. ಉಣಿ, ಉಣ್ಣಿ; Tĕ. ಉಣ್ಣಿ). ಉಣ್ಣಿ ಕೆಚ್ಚಲೊಳಿರ್ದು ಉಣ್ಣದದು ನೊರೆಹಾಲ; ಪುಣ್ಯವ ಮಾಡಿ ಉಣಲೊಲ್ಲದವನಿರವು ಉಣ್ಣಿಗು ಕಷ್ಟಂ (Sp.).

ಉಣ್ಣಿಸು uṇṇisu. = ಉಣಿಸು 1. To cause to take a meal, to give a meal to eat (C.). ಮಲಹರಂಗೆ ಉಣ್ಣಿಸದೆ ಪಾಲಂ (Bp. 14, 30). ನಿನಗೆ ಉಣ್ಣಿಸಿದ ಬೋನವಂ (24, 75; see also 27, 18).

ಉಣ್ಣು uṇṇu. 1. = ಉಣ್. (C.). P. p. ಉಣ್ಡು (C.). ಉಣ್ಣಲಾಱದವ ಇಕ್ಕಲಾಱನು.— ಉಣ್ಣಲಿಕ್ಕಲ್ಲದವ ಬಣ್ಣಾ ಬಯಸಿದ.— ಉಣ್ಡದ್ದು ಉಣ್ಡ ಹಾಗೆ ಹೋದರೆ ವೈದ್ಯನ ಹಂಗು ಏನು?— ಉಣ್ಡದ್ದೆಲ್ಲಾ ಕುಣ್ಡೆಲೇ ಹೋಯ್ತು.— ಉಣ್ಡದ್ದೇ ಯುಗಾದಿ, ಮಿನ್ದದ್ದೇ ದೀವಾಳಿಗೆ.— ಉಣ್ಡವನಿಗೆ ಹಸಿವಿಲ್ಲ, ಮಿಣ್ಡಗಾಱನಿಗೆ ನಾಚಿಕೆ ಇಲ್ಲ.— ಉಣ್ಡವರಿಗೆ ಊಟ ಬೇಡ, ಗುಣ್ಡುಕಲ್ಲಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಬೇಡ.— ಉಣ್ಡವ ಹರಸಬೇಡ, ನೊನ್ದವ ಬಯ್ಯ ಬೇಡ.— ಉಣ್ಡೆ, ಏನೋ, ಗುಣ್ಡಭಟ್ಟ? ಹೌದು, ಕಾಣೆ, ರಣ್ಡೆಮುಣ್ಡೆ?— ಉಣ್ಡೆ, ಏನೋ, ಗುಣ್ಡಾ? ಅನ್ದರೆ ಮುಣ್ಡಾಸು ಮೂವತ್ತು ಮೊಳ (Prvs.).

ಉಣ್ಣು uṇṇu. 2. = ಹುಣ್ಣು. (My.).

ಉಣ್ಣೆ uṇṇĕ. = ಉಣ್ಣಿ 2. (ಪ್ರಣಾಶಕ Mr. 166).— ಉಣ್ಣೆಗಿಡ. The Lantana shrub (My.; *cf.* ಹೇಸಿಗೆಗಿಡ).

ಉಣ್ಣೆ. uṇṇĕ. Tbh. of ಊರ್ಣ. Wool (C.; see B. 3, 9. 106; 4, 163; 5, 122). ಉಣ್ಣೇ ಬಟ್ಟೆ ಬಣ್ಣಕ್ಕಾದೀತೇ? (Prv.).

ಉಣ್ಮು uṇmu. (= ಪುಣ್ಮು, ಪೊಣ್ಮು). To go up, to rise; to come or break forth; to issue; to be born (ಉದ್ಗತಿ Šmd. Dh.; ಹುಟ್ಟು G.; *cf.* ಉಕ್ಕು 1, ಉಬ್ಬು 1). ನವರಸಮ್ ಉಣ್ಮೆ (Ch. v. 16). ಒಲವುಣ್ಮೆ (Bp. 42, 1; 53, 48). ಉಣ್ಮುವ ಮಿಂಚು (Rsv. 8, 118). See Abh. P. 4, 21; 9, 24; 11, 13; 13, 47; 14, 103; Rsv. 4, after 14; 4, 45; 5, 83. 87. 90; Grj. 3, 79. 93; 5, after 42; 10, 9; J. 11, 19.

ಉತ್ ut. = ಉೞ್. Another form of ಉೞ್, to plough, only used in the common P. p. ಉತ್ತು (= ಉೞ್ತು). ಉತ್ತು ಪಾಡುವ ಒಕ್ಕಲುಮಗನು (ಕರ್ಷಕ, etc.); ಉತ್ತ ಕೆಯಿ (ಕೃಷ್ಟ, etc. Nr.). ಉತ್ತು (J. 4, 44; Si. 298. 299). ಉತ್ತ ಭೂಮಿ (301). ಉತ್ತದು (301). ಪೊನ್ನ ನೇಗಿಲೊಳ್ ಉತ್ತು (Bp. 60, 50). ಉತ್ತ ಹೊಲ ಬಿತ್ತಿಸಿ ಕೊಣ್ಡೀತು, ಸತ್ತ ಹೆಣ ಸುಡಿಸಿ ಕೊಣ್ಡೀತು.— ಉತ್ತು ಬರುವ ಮಗ ತೆವಳಿ ಬನ್ದರೆ ಹೆತ್ತ ತಾಯಿಯ ಪುಣ್ಯ.— ಉತ್ತು ಪಾಡುವವನ ಬದುಕು ಎತ್ತಲೂ ಲೇಸು (Prvs.).

ಉತ uta. = ಉತುಂ q. v., etc., *e.g.* ಕಾಪಿಸುತ (Bp. 52, 6), ಕೆಡವುತ, ಪಾಱುತ, ಸೀಱುತ, ತಾಪಿಸುತ, ಎನುತ, etc. (52, 13), ಎನುತ, ನಮಿಸುತ (60, 59). See s. ವ್.

ಉತ uta. 1. *Also; and; what, how; or.*

ಉತ uta. 2. Sewn, woven. (G.).

ಉತಂ utam. = ಉತ, etc., *e.g.* ಆರೋಗಿಸುತಂ, ಕಾಣುತವೆ (*i.e.* ಕಾಣುತಂ-ಎ 3, Bp. 52, 6), ಕೊಳುತಂ (52, 12), ಎನುತಂ (52, 13. 14). See s. ವ್.

ಉತಾರು utâru. (= ಉತ್ತಾರ). Subsiding; alleviation; decline, diminution;— descent, slope;— cheapness (My.; Mhr. ಉತಾರ, which appears as a Tbh. ಉತ್ತಾರ).

ಉತಾವಳಿ utâvaḷi. Haste, impatience (C.; Br.; Mhr.).

ಉತಾಹೋ uta-âhô. *Either, or.*

ಉತು u10-tu1. = ಉದು 1, q. v. ನಿಮ್ಮುತಿರ್ಪರುಮ್ ಎಮ್ಮುತಯ್ಯರುಂ ತಮ್ಮುತಱುವರುಂ (Šmd. 180).

ಉತುಂ utum. = ಉತ, ಉತಂ, ಉತೆ, ಉತ್ತ 1, ಉತ್ತಂ, ಉತ್ತಾ, ಉತ್ತುಂ, ಉತ್ತೆ 1. A termination of the present participle (Šmd. 279), *e.g.* ನಗುತುಂ ಬನ್ದಂ; ಪುಗುತುಮ್ ಇರ್ದಂ; ಕರೆಯುತುಂ ಪೋದಂ (280), ನೋಡುತುಂ, ಮೂಡುತುಂ, ಆಡುತುಂ (Bp. 59, 20).

ಉತೆ utĕ. = ಉತುಂ, etc. (Šmd. 279), *e.g.* ಇಸುತೆ ಇರ್ದಂ; ಮಿಱುಗುತೆ ಪೋದಂ; etc. (280).

ಉತ್ಕ utka. *Desiring, longing for.*

ಉತ್ಕಚ ud-kaća. Having the hairs erect. See ಘಟೋತ್ಕಚ.

ಉತ್ಕಟ ud-kaṭa. = ಉಗ್ಗಟ, ಉಗ್ಗಡ. *Exceeding the usual measure, excessive;* excellent, important, great, superior, high (ಉದ್ಭಟ, ಉದ್ಧತ, ಉಲ್ಬಣ, ಉತ್ಕೃಷ್ಟ, ಪೆರ್ಚಿದುದು Mr. 446; Bp. 51, 62). 2, *mad, furious.* 3, proud (ಸೊಕ್ಕಿದ G.); pride (Râm. 3, 6, 45). 4, uneven, difficult. 5, *the tree and fragrant bark of Laurus cassia.* 6, eagerness after; anxious desire (Mhr.). 7, affliction (My.).

ಉತ್ಕಟಿಸು utkaṭisu. To be or become excessive (Bp. 50, 26).

ಉತ್ಕಣ್ಠಿತ ud-kaṇṭhita. *Desiring, longing for;* distressed (ಲವಲವಿಕೆಯುಳ್ಳ Mr. 242).

ಉತ್ಕಣ್ಠೆ ud-kaṇṭhĕ. *Longing for; regretting, missing;* anxiety or regret for any missing object (ಉತ್ಕಲಿಕೆ, etc., ಆತುರ Mr. 446).

ಉತ್ಕರ ud-kara. Piling up; *a heap, a multitude;* abundance.

ಉತ್ಕರ್ಷ ud-karsha. Pulling upwards; raising; drawing out. 2, *eminence, excellence, superiority.* 3, *joy, pleasure.*

ಉತ್ಕರ್ಷದ್ರವ್ಯ utkarsha-dravya. An instrument for pulling upwards or out. See ಮಾಣ್ಬು.

ಉತ್ಕಲ utkala. N. of the inhabitants of Orissa; a porter; a fowler. (R.).

ಉತ್ಕಲಿ (ud-kali). A staff with a hook to push the straw trodden out by oxen (ಮೆಱೆಕೋಲು Mr. 372, o. r. ಉತ್ಕಲಿ).

ಉತ್ಕಲಿಕೆ utkalikĕ. = ಉತ್ಕಳಿಕೆ. *Longing for, regretting, missing* (ವಿರಹ Nn. 102; ಆತುರ 164, Mr. 527; see ಉತ್ಕಣ್ಠೆ). 2, fear (ಭಯ Nn. 164; Mr. 527). 3, a water-pot (ಕಮಣ್ಡಲು Nn. 102). 4, a bud, an unblown flower (ಕೋರಕ, ಮೊಗ್ಗೆ 102. 164; ಮೊಗ್ಗೆ Mr. 527). 5, *a wave, a billow* (ಜಲಭಂಗ Nn. 102; ವೀಚಿ, ನೀರ ತೆರೆ 164; ತರಂಗ Mr. 527). 6, a creeper (ವಲ್ಲಿ, ಬಳ್ಳಿ Nn. 102). 7, the chick-pea (ಚಣಂಗ, ಕಡಲೆ 102).

ಉತ್ಕಲ್ಲೋಲ ud-kallôla. Surging up (Abh. P. 13, 64).

ಉತ್ಕಾರ ud-kâra. *Winnowing corn; piling it up.*

Digitized by Google

ಉತ್ಕೀರ್ಣ ud-kîrṇa. Heaped up, accumulated (Rśv. 5, 120);—scattered;—dug up or out, excavated; engraved.

ಉತ್ಕುಣ utkuṇa. = ಉಂಕುಣ, (ಒಕ್ಕಣ). A bug; a louse.

ಉತ್ಕೃತಿ ud-kṛiti. N. of a type of metres (Ch.; Mr. 362).

ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ud-kṛishṭa. Drawn up or out. 2, excellent, eminent, superior; excessive (ಶ್ರೇಷ್ಠ Nn. 33; ಕುಳೊಲ, ಹೆಚ್ಚುಗೆ 141; ಉತ್ಕಟ, etc. Mr. 446).

ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆ utkṛishṭatĕ. Excellence, eminence (My.). See ಜ್ಞಾನೋತ್ಕೃಷ್ಟತೆ.

ಉತ್ಕೋಚ ud-kôča. Bending from the right course; *a bribe.*

ಉತ್ಕ್ರಮ ud-krama. Going up, or out, or away. 2, going astray, deviation, transgression. See ಪ್ರತ್ಯುತ್ಕ್ರಮ.

ಉತ್ಕ್ರಮಣ ud-kramaṇa. = ಉತ್ಕ್ರಮ No. 1. (My.).

ಉತ್ಕ್ರಮಿಸು ud-kramisu. To depart, as life (My.); to exceed; to transgress, as an order (My.).

ಉತ್ಕ್ರಾಂತಿ ud-krânti. Stepping up to; going out or away (as life, My.). See ಪ್ರತ್ಯುತ್ಕ್ರಾಂತಿ.

ಉತ್ಕ್ರೋಶ ud-krôśa. Clamour, outcry. 2, *an osprey.*

ಉತ್ತ utta. 1. = ಉತುಂ, etc., *e.g.* ಎನುತ್ತ (Bp. 44, 63), ನಡಗುತ್ತ, ಸನ್ನಣಿಸುತ್ತ, ಸುಯ್ಯುತ್ತ (52, 12), ಬೀಎಸುತ್ತ (59, 20). See s. ಪ್.

ಉತ್ತ utta. 2. = ಉತ್ತಲ್. The side or direction which is in the middle of two others; to or in the middle side or direction. ಅತ್ತ, ಇತ್ತ. ಉತ್ತ, ಎತ್ತ (Śmd. 145). ಎತ್ತಿದ ಕೆಯ್ಯೊಳ್ ಮುತ್ತಿದನ್, ಅತ್ತಿತ್ತುತ್ತೆತ್ತಂ ಸಾರ್ವರ್ ಇನ್ನಹಿತರ್ಕಳ್ (145).

ಉತ್ತ utta. 3. = ಹುತ್ತ. (My.).

ಉತ್ತ utta. *Moistened, wet.*

ಉತ್ತಂ uttam. = ಉತುಂ, etc., *e.g.* ಬರುತ್ತಂ (Bp. 52, 12), ಕಾಣುತ್ತಂ (52, 22).

ಉತ್ತಂಸ ud-tamsa. *A chaplet, a wreath worn on the crown of the head.* 2, *an earring.*

ಉತ್ತಣ್ಡ uttaṇḍa. A gold necklace worn by women (My.; Si. 218; Tĕ.; T. ಉತ್ತಣ್ಡಮಣಿ, ಉತ್ತಿ; Tĕ. also ಉತ್ತರಿ, ಉತ್ತರಿಗೆ; *cf.* T. ಉಣ್ಣ, Tĕ. ಉತ್ತ, fit? see ಉತ್ತರಿಗೆ).

ಉತ್ತಣ್ಡಾಲು uttaṇḍâlu. = ಉತ್ತಣ್ಡ. (My.; T. ಉತ್ತಣ್ಡಾಲ್).

ಉತ್ತತ್ತಿ uttatti. = ಉತ್ತುತ್ತೆ q. v., ಉತ್ತೊತ್ತೆ. (C.). See ಖರ್ಜೂರ.

ಉತ್ತಪ್ತ ud-tapta. Made hot; *dry flesh.*

ಉತ್ತಮ ud-tama. = ಉತ್ತುಮ. *Uppermost, highest, most elevated; chief, best, excellent;* the most removed or last. (ಎಫ Nn. 21; ನಿಗರ Ct. II, 77; ಮಾಟು Bhn. 41). 2, the first person (Śmd. 90. 269; Kâvy. I, 5, 6-12). See Bp. 60, 9; J. 14, 24 (where neuter noun). ಉತ್ತಮನು ಎತ್ತ ಹೋದರೂ ಕುಪವೇ (Prv.).

ಉತ್ತಮಕಾರ್ಯ uttama-kârya. A good work (ಸಾಧನ, ಒಳ್ಳಿಹ ಕಾರ್ಯ Nn. 114).

ಉತ್ತಮತೀರ್ಥ uttama-tîrtha. A celebrated place of pilgrimage (ಪುಷ್ಕರ Nn. 27).

ಉತ್ತಮದ್ವೀಪ uttama-dvîpa. A dvîpa of a certain extent. See Mr. 326 s. ವರ್ಣನೆ.

ಉತ್ತಮಪಾತ್ರ uttama-pâtra. An excellent person (Kâvy. IV, 2, 32).

ಉತ್ತಮಪುರುಷ uttama-purusha. An excellent man (ಕುಲೀನ, ಸತ್ಪುರುಷ Nn. 45). 2, the first person (Śmd. 91. 255. 258. 261. 262).

ಉತ್ತಮರ್ಣ uttama-ṛiṇa. *A creditor.*

ಉತ್ತಮವಾಜಿ uttama-vâji. An excellent horse (ತಾರ್ಕ್ಷ್ಯ, ಒಳ್ಳಿಹ ಕುದುರೆ Nn. 12).

ಉತ್ತಮಶ್ಲೋಕ uttama-ślôka. A man well spoken of (My.).

ಉತ್ತಮಾಂಗ uttama-aṅga. *The head* (Bp. 38, 35). — ಉತ್ತಮಾಂಗದ ಕೇಶಿ. N. (Bp. 58, 4).

ಉತ್ತಮಾಧಮ uttama-adhama. High and low, good and bad (My.).

ಉತ್ತಮಿಕೆ uttamikĕ. Excellence, superiority; goodness (Râm. 4, 3, 20).

ಉತ್ತಮೆ uttamĕ. *An excellent woman* (Bp. 61, 34).

ಉತ್ತಮೋತ್ತಮ uttama-uttama. The very best (Bp. 61, 76).

ಉತ್ತರ ud-tara. 1. *Higher;* upper. 2, superior; excellent (ವಿರಾಜ, ಒಪ್ಪುವನ್ನಾದು Nn. 77);—excess, over and above. 3, northern (ದಿಗ್ಭೇದ, ದಿಗ್ಭೇದ 77). 4, left, left-hand. 5, posterior, subsequent, following, latter; the following member or place (Śmd. 227; Ch. v. 334). 6, *future.* 7, *future consequence, the future result of actions* (ಉದರ್ಕ, ಮೇಲಪ್ಪ ಫಲ Mr. 72). 8, *an answer, a reply;* a mandate (ನುಡಿ Nn. 77). 9, a superior man (ಆರ್ಯ Mr. 382). 10, going, proceeding (ಯಾತಿ, ಅಯ್ದುವುದು Nn. 77). 11, joy; satisfaction (ಆಹ್ಲಾದ, ಸನ್ತೋಷ 77). 12, N. of a king, the son of Virâṭa (Mr. 263; ವಿರಾಟರಾಯನ ಮಗ G.). ಉತ್ತರನ ಪಾರುಪತ್ಯ ಒಲೇ ಮುಣ್ದೆ (Prv.). 13, a defence, a rejoinder. 14, a kind of upamâ (Kâvy. III, 3, B, 61. 99 seq.).—See ಇದಿರುತ್ತರ. — ಉತ್ತರ ಅಡು. To give an answer (Bp. 24, 38; 55, 37). — ಉತ್ತರ ಈ. To give an answer (Bp. 18, 18; 53, 61). — ಉತ್ತರದಿಶೆ. The northern direction (B. 5, 305). — ಉತ್ತರ ಕೊಡು. = ಉತ್ತರ ಈ. (Bp. 31, 10; 51, 19; B. 4, 18. 56. 156). ಉತ್ತರಾ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಸತ್ತವನ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಉತ್ತರಗೊಡು. = ಉತ್ತರ ಕೊಡು. (Râm. 5, 8, 58). — ಉತ್ತರಂಗೆಡಹ. -ಂಕೆಡಹ. An inaccurately or ill speaking man, a babbler (ಗರ್ಹ್ಯವಾದಿ Mr. 240). — ಉತ್ತರಂಗೆಡು. -ಂಕೆಡು. An answer to fail (Bp. 54, 82). — ಉತ್ತರಂಗೊಡು. -ಂಕೊಡು. = ಉತ್ತರ ಗೊಡು. (J. 6, 26). — ಉತ್ತರ ದೊರೆ. An answer to be obtained (B. 4, 156). — ಉತ್ತರ ನಿಲ್ಲಿಸು. To refrain from an answer (My.). 2, to silence (My.).

ಉತ್ತರ ud-tara. 2. Crossing over, passing over; vanquishing; giving up; coming out of, escaping from.

ಉತ್ತರಕರ್ಮ uttara-karma. Funeral rites (ನಿರ್ವಾಣ, ಉತ್ತರ ಕ್ರಿಯೆ Nn. 19; My.).

ಉತ್ತರಕಾಶಿ uttara-kâśi. Benares (My.).

ಉತ್ತರಕುರು uttara-kuru. The country of the northern Kurus. (My.).

ಉತ್ತರಕ್ರಿಯೆ uttara-kriyĕ. = ಉತ್ತರಕರ್ಮ. (Nn. 19; B. 3, 15; My.).

ಉತ್ತರಂಗ uttara-ṅ-ga. *The lintel of a door* (ಉತ್ತರಾಸ Mr. 199).

ಉತ್ತರಚ್ಛದ uttara-c-čhada. *A cover, what is thrown over anything* (ಹಾಸಿಕೆ Mr. 203).

ಉತ್ತರಣ ud-taraṇa. Crossing over. See ಜಲೋತ್ತರಣ.

ಉತ್ತರಣಿ uttaraṇi. = ಉತ್ತರಣೆ, ಉತ್ತರಾಣಿ, ಉತ್ತರೇಣಿ. A common weed, Achyranthes aspera Lin. (ಅಪಾಮಾರ್ಗ, ಮಯೂರಕ, ಖರಮಂಜರಿ, ಶೀತವಲ್ಲಿ, etc. Nr.; Si. 143; ಅಪಾಮಾರ್ಗ, ತಿಬರಿ Mr. 128; My.; Tĕ.).

Digitized by Google

ಉತ್ತರಣೆ uttaraṇĕ. = ಉತ್ತರಣಿ, etc. — ಉತ್ತರಣೆಬಿತ್ತು. The uttaraṇĕ's seed (Bp. 31, 3).

ಉತ್ತರದಿಗ್ವರ uttara-diś-vara. Kubêra (Mr. 54).

ಉತ್ತರದೇಶ uttara-dêśa. = ಉತ್ತರದೇಸ. The northern country.

ಉತ್ತರದೇಸ uttara-dêsa. Tbh. of ಉತ್ತರದೇಶ (Šmd. 376).

ಉತ್ತರಧ್ರುವ uttara-dhruva. The north pole (B. 3, 41; 4, 64; My.).

ಉತ್ತರನಾಥ uttara-nâtha. N. of a linga (Bp. 51, 64).

ಉತ್ತರಪಕ್ಷ uttara-paksha. A defendant (My.). 2, the dark half of the month (My.).

ಉತ್ತರಪೂಜೆ uttara-pûjĕ. Worship and dismissal, at the close of a ceremony, of the divinities summoned and set up at the commencement of it (My.; Mhr.).

ಉತ್ತರಭಾದ್ರಪದೆ uttara-bhâdrapadĕ. The twenty-sixth lunar mansion (C.).

ಉತ್ತರಮೀಮಾಂಸೆ uttara-mîmâṁsĕ. *The systematical investigation of the vêda in so far as it leads to a knowledge of the one brahma or universal soul,* the vêdânta philosophy of Bâdarâyaṇa.

ಉತ್ತರವಯಸ್ಸು uttara-vayassu. The latter or declining years of life (B. 4, 113; My.).

ಉತ್ತರವಾದಿ uttara-vâdi. = ಉತ್ತರಪಕ್ಷ No. 1. (My.).

ಉತ್ತರವಾದಿತ್ವ uttara-vâditva. The state of being a defendant (My.).

ಉತ್ತರಸಾಧಕ uttara-sâdhaka. Finishing what remains or follows; an assistant, a helper, a friend (Bp. 43, 81).

ಉತ್ತರಾಜಿ uttarâji. Relating to the north. — ಉತ್ತರಾಜಿ ವೋಲೆ. -ಓಲೆ. A female ear-ornament set with pearls (My.). — ಉತ್ತರಾಜಿಮಠ. A maṭha in which Mâdhva sanyâsis from the north use to reside (My.).

ಉತ್ತರಾಣಿ uttarâṇi. = ಉತ್ತರಣಿ, etc. (C.; St. & Pl.). See ಕರಿಯುತ್ತರಾಣಿ.

ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿ uttara-adhikâri. A person who has the power or right of succeeding to the station or rank of another, a successor (My.); an heir (My.).

ಉತ್ತರಾಫಲ್ಗುನಿ uttarâ-phalguni. The twelfth lunar mansion (My.; B. 5, 308).

ಉತ್ತರಾ ಭಾದ್ರಾ uttarâ bhâdrâ. = ಉತ್ತರಭಾದ್ರಪದೆ. (C.).

ಉತ್ತರಾಭಾಸ uttara-âbhâsa. A false, indirect or prevaricating reply. (R.).

ಉತ್ತರಾಭಿಮುಖ uttara-abhimukha. With the face directed towards the north (J. 15, 7).

ಉತ್ತರಾಯಣ uttara-ayaṇa. The progress (of the sun) to the north; the summer solstice (My.; Si. 41; B. 5, 306).

ಉತ್ತರಾಶಾಪತಿ uttara-âśâ-pati. *Kubêra.*

ಉತ್ತರಾಷಾಢಾ uttara-ashâḍhâ. The twenty-first lunar mansion (C.; B. 5, 308).

ಉತ್ತರಾಸ uttara-âsa. = ಉತ್ತ್ರಾಸ. = ಉತ್ತರಂಗ (Mr. 199; My.). 2, = ಉಕ್ಕಂದ No. 2 (My.).

ಉತ್ತರಾಸಂಗ uttara-âsaṅga. *An upper garment.*

ಉತ್ತರಿ uttari. = ಉತ್ತರಿಗೆ (Čt. I, 76). 2, N. of a plant (ಹನು Mr. 121).

ಉತ್ತರಿಗಿಗೆ uttarigigĕ. = ಉತ್ತಣ್ಣ, q. v. (Bp. 61, 27).

ಉತ್ತರಿಗೆ uttarigĕ. Tbh. of ಉತ್ತರೀಯಕ (Šmd. 373. 375; Čt. II, 12).

ಉತ್ತರಿಸು uttarisu. 1. To give an answer; to give orders (? Bp. 40, 12).

ಉತ್ತರಿಸು uttarisu. 2. To cross; to vanquish; to give up, etc.; to come out of, to escape (Bp. 18, 20; 24, 38; 32, 47; 45, 25. 32; 51, 64; 56, 23; J. 28, 1; Bh. 1, 8, 93). 2, to split, to cut in two, as vegetables, to sever (J. 12, 39; 14, 15; 20, 28; My.; Tĕ. ಉತ್ತರಿಂಚು).

ಉತ್ತರೀಯ uttarîya. *An upper garment* (ಹೊತ್ತು ಕೊಳ್ಳುವ ವಸ್ತ್ರ G.).

ಉತ್ತರೀಯಕ uttarîyaka. = ಉತ್ತರಿಗೆ. An upper garment.

ಉತ್ತರೆ uttarĕ. *The north.* 2, N. of a daughter of Virâṭa and daughter-in-law of Arjuna. (My.). 3, = ಉತ್ತರಾಫಲ್ಗುನಿ (My.). See ಔತ್ತರೇಯ.

ಉತ್ತರೇಣಿ uttarêṇi. = ಉತ್ತರಣಿ, etc. (ಮಯೂರಕ, etc. Si. 143; Tĕ.).

ಉತ್ತರೇದ್ಯುಸ್ uttarê-dyus. *A subsequent day;* to-morrow.

ಉತ್ತರೋತ್ತರ uttara-uttara. More and more, higher and higher; always increasing; one on the other; reply on reply; excess; succession, gradation (Sk.);—success, hail, welfare (J. 26, 29. 30; 28, 63; 30, 28; My.).

ಉತ್ತಲ್ utta2-al1. = ಉತ್ತ2. ಅತ್ತಲ್, ಇತ್ತಲ್, ಉತ್ತಲ್ (Šmd. 145). ಅತ್ತಲ್ ದೇವೇನ್ದ್ರಂ, ಮತ್ತಿತ್ತಲ್ ಭುಜಗೇನ್ದ್ರನ್, ಉತ್ತಲ್ ಆಶಾಧಿಪರ್ (145).

ಉತ್ತಾ uttâ. = ಉತುಂ, etc. (C.), *e. g.* ಎನುತ್ತಾ (Bp. 20, 2). ಕೇಳುತ್ತಾ, ಕೊಡುತ್ತಾ, ಹೊಡೆಯುತ್ತಾ (Čd. 15), ಸುತ್ತುತ್ತಾ (16), ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ, ಹೊನ್ದುತ್ತಾ (17), ನಡಿಸುತ್ತಾ (66).

ಉತ್ತಾನ ud-tâna. Stretched out; lying on the back, sleeping supinely or with the face upwards. 2, *shallow.*

ಉತ್ತಾನಕ ud-tânaka. A particular posture in wrestling (Grj. 2, after 106).

ಉತ್ತಾನಪಾದ uttâna-pâda. N. of a star in the little bear. 2, N. of a king of Oudh (Bhâgavata 4, 6, 3).

ಉತ್ತಾನಶಯ uttâna-śaya. Lying or sleeping on the back. 2, *an infant.*

ಉತ್ತಾರ ud-târa. (= ಉತಾರು). Transporting over or across; delivering, rescuing (Sk.). 2, remission, relaxation (Bp. 20, 2). 3, returning, giving back (My.). 4, land given rent-free by government to an individual (śânabôga, gauḍa, etc.) as a reward for services.

ಉತ್ತಾರಕ ud-târaka. Transporting over or across; a deliverer; N. of any deity. (My.).

ಉತ್ತಾರಣ ud-târaṇa. Transporting across; rescuing, delivering. (My.).

ಉತ್ತಾಲ ud-tâla. = ಉತ್ತಾಳ. Great, strong (Bp. 38, 68; 53, 71); formidable; arduous, difficult; *speedy, swift,* (haste); best; *elevated, high, tall.*

ಉತ್ತಾಳ uttâḷa. = ಉತ್ತಾಲ, q. v. High, etc. (ಉದ್ದಿತು Hlâ.). ಉತ್ತಾಳನ್ (ಅಪ್ಪಿ Mr. 235, one MS. ಅಂಪ್ಪಿ; perhaps ಅಗ್ರಣಿ?).

ಉತ್ತೀರ್ಣ ud-tîrṇa. Crossed, traversed; rescued, liberated, escaped; released from obligation. (My.).

ಉತ್ತು uttu. 1. = ಉಬ್ಬು. See ಉತ್.

ಉತ್ತು uttu. 2. = ಉತುರ್. P. p. of ಉಬು (ಉಬ್).

ಉತ್ತುಂ uttum. = ಉತುಂ, etc. (Šmd. 279). ಕಾದುತ್ತುಂ ಬನ್ದಂ. ಜಡಿಯುತ್ತುಂ ನಡೆದಂ. ಕೆದರುತ್ತುಂ ಮಣಲಂ, ಕಪಿಧ್ವಜಂ ನಿಳ್ಕಿ ನಿವರ್ತಿಸುತ್ತುಮ್ ಇರೆ (280).

ಉತ್ತುಂಗ ud-tuṅga. Lofty, high, tall, elevated (ಉನ್ನತ, ಉಚ್ಚ, ಉದ್ದ Mr. 445). See Šmd. 68. 289.

Digitized by Google

ಉತ್ತುಂಗಚೋಳ uttuṅga-côḷa. N. (Bp. 44, 58; 50, 17).

ಉತ್ತುತ್ತೆ uttutte. = ಉತ್ತತ್ತಿ, etc. Dried dates, the fruit of Phoenix dactylifera L. (ಖರ್ಜೂರ Mr. 145, o. r. ಉತ್ತೊತ್ತೆ; My.; Tu. ಉತ್ತುತ್ತಿ, also My.).

ಉತ್ತುಮ uttuma. Tbh. of ಉತ್ತಮ (Bp. 20, 3; Mr. 526; My.; G.).

ಉತ್ತೆ uttĕ. 1. = ಉತ್ತುಂ, etc. (Śmd. 279). ಕೆತ್ತುತ್ತೆ ಕಡಿದಂ; ವರಸುತ್ತೆ ಬನ್ದಂ (280).

ಉತ್ತೆ uttĕ. 2. ಉತ್ತ1-ಎ9. An affix for forming the third person singular neuter (My.), *e. g.* ಆಗುತ್ತೆ (= ಆಗುತ್ತದೆ, Si. 32. 44. 45. 183), ಇರುತ್ತೆ (46. 244. 253), ಪಡುತ್ತೆ (141. 300. 399. 403), ಬರುತ್ತೆ (403). See Prv. s. ನಡುಮನೆ.

ಉತ್ತೇಜಕ ud-têjaka. Instigating; stimulating; stimulant. (My.; Si. 225).

ಉತ್ತೇಜನ ud-têjana. Incitement, instigation; whetting; an inspiring or exciting speech; an incentive, inducement, stimulant. (My.).

ಉತ್ತೇಜಿತ ud-têjita. Incited, urged. 2, sidling, one of a horse's paces. See ಪಂಚಧಾರೆ.

ಉತ್ತೇರಿತ uttêrita. One of the paces of a horse. See ಪಂಚಧಾರೆ.

ಉತ್ತೊತ್ತೆ uttŏttĕ. = ಉತ್ತುತ್ತೆ, q. v.

ಉತ್ಥ ud-tha (stha). Rising; coming forth; etc. See ಕ್ಷಮೆ ಕೋಲೊತ್ಥ, ಸಿನ್ಧೂತ್ಥ.

ಉತ್ಥಾನ ud-thâna (sthâna). Standing up; rising (My.); origin; resurrection. 2, *strenuous effort, manly exertion.* 3, *an army.* 4, starting on a warlike expedition (ದಾಳಿಗೆ G.). 5, a good medicine (ಒಳ್ಳೆ ಔಷಧ G.). 6, business of a family or realm (ಮನೆಯ ಕೆಲಸ G.). 7, a courtyard (ಅಂಗಳ G.). 8, evacuating by stool, etc. (ಮಲಶೋಧನ G.). 9, a book (ಪುಸ್ತಕ G.). 10, joy (ಸನ್ತೋಷ G.).

ಉತ್ಥಾನದ್ವಾದಶಿ utthâna-dvâdaśi. A vaishṇava feast on the twelfth day in the light half of the month kârttikâ (My.).

ಉತ್ಥಾಪನ ud-thâpana (sthâpana). Causing to rise or get up; raising, elevating. See ಎಬ್ಬಿ.

ಉತ್ಥಿತ ud-thita (sthita). Risen. 2, *arisen, born, produced.* 3, *increased.* 4, *endeavouring.*

ಉತ್ಪಟ ud-paṭa. = ಉತ್ಪತ. (Tearing or rooting up); sap issuing from the cleft of a tree.

ಉತ್ಪತನ ud-patana. Flying up; rising, ascending; birth. (G.).

ಉತ್ಪತಿತೃ ud-patitṛi. *Flying or jumping up;* going upwards.

ಉತ್ಪತಿಷ್ಣು ud-patishṇu. = ಉತ್ಪತಿತೃ. *Flying or jumping up,* etc.

ಉತ್ಪತ್ತಿ ud-patti. Arising; *birth, production* (ಹುಟ್ಟುವುದು Nn. 215); coming forth; origin; produce, profit. (My.). See ಹುಟ್ಟು, ಮೂಡು.

ಉತ್ಪತ್ತಿಸ್ಥಾನ utpatti-sthâna. The source of anything (ಆಕರ Nn. 91).

ಉತ್ಪತ್ತಿಸ್ಥಿತಿಲಯ utpatti-sthiti-laya. Arising into being, continuance in life, and dissolution (Bp. 61, 65).

ಉತ್ಪಥ ud-patha. Wrong road; error, evil (Sk.). 2, the air, sky (Br.; R.).

ಉತ್ಪನ್ನ ud-panna. Risen; arisen, *born, produced;* acquired, gained; produce, profit (ಹುಟ್ಟುವಳಿ G.; My.); effected; known.

ಉತ್ಪನ್ನತೆ ud-pannatĕ. Origin; production. (Bp. 35, 7; My.).

ಉತ್ಪಲ utpala. *The blue lotus, Nymphaea caerulea* (ಇನ್ದೀವರ, ನೆಯ್ದಿಲೆ Mr. 419; ಕಮಲ, ನೆಯ್ದಿಲ್ Nn. 29; ಪದ್ಮ, ನೆಯ್ದಿಲು 54; ಕುವಲಯ, ನೆಯ್ದಿಲೆ Si. 95; ಕರ್ನೆ ಕಮಲ G.). 2, any water-lily. 3, *Costus speciosus or arabicus* (ಕೋಲಂಜನ G.). 4, N. of a vṛitta (Ch.; Mr. 366). — ಉತ್ಪಲಹೂ. A fragrant garden-flower, Kaempferia rotunda Lin. (St. & Pl.).

ಉತ್ಪಲಮಾಲೆ utpala-mâlĕ. N. of a vṛitta (Ch.).

ಉತ್ಪಲಮಿತ್ರ utpala-mitra. The water-lily's friend: the moon (Bp. 61, 82).

ಉತ್ಪಲಸಾರಿವೆ utpala-sârivĕ. *The shrub Ichnocarpus frutescens* Roxb.

ಉತ್ಪಲಾಪ್ತ utpala-âpta. = ಉತ್ಪಲಮಿತ್ರ. (My.).

ಉತ್ಪಲಾಪ್ತಾಶ್ಮ utpalâpta-aśma. The moon-gem (ಚನ್ದ್ರಕಾನ್ತಮಣಿ Cb.; My.).

ಉತ್ಪವನ ud-pavana. Cleaning, purifying. See ನೆಗೆ, ನೆಸೆ, ಹಾರು and *cf.* ಉತ್ಪ್ಲವನ.

ಉತ್ಪಶ್ಯ ud-paśya. *Looking upwards.*

ಉತ್ಪಾಟನ ud-pâṭana. Eradicating; destroying. See ಕೀಳ್, ಮುಣ್ಟು.

ಉತ್ಪಾಟಿತ ud-pâṭita. *Pulled up by the roots, torn out.*

ಉತ್ಪಾತ ud-pâta. Flying up, a jump. 2, *an unusual or startling event boding calamity, a portent, any natural prodigy or phenomenon;* any public calamity, as an eclipse, meteor, earthquake, etc. (Bp. 57, 48). 3, ಧರ್ಮ (Nn. 79).

ಉತ್ಪಾತಕ ud-pâtaka. = ಉತ್ಪಾತ. (My.). 2, perverse, having a contrary disposition (My.).

ಉತ್ಪಾದ ud-pâda. Coming forth; *birth, production.* 2, producing, causing. 3, *cause.*

ಉತ್ಪಾದನ ud-pâdana. Bringing forth, producing. See ದುಃಖೋತ್ಪಾದನ.

ಉತ್ಪಾದಿತ ud-pâdita. Produced, created. (My.).

ಉತ್ಪಾದಿಸು utpâdisu. To produce; to bring forward, to use (Śmd. 142).

ಉತ್ಪಿಂಜ ud-piñja. Out of order, confused. See ಸಮುತ್ಪಿಂಜ.

ಉತ್ಪಿಂಜಲ ud-piñjala. *Confounded, confused.*

ಉತ್ಪಿಹಿತ ud-pihita. Covered on or over. See ಪ್ರೋತ್ಪಿಹಿತ.

ಉತ್ಪುಲಕ ud-pulaka. Joyful, delighted; delight (Bp. 37, 24; 56, 12; 61, 61).

ಉತ್ಪ್ರಾಸ ud-prâsa. Throwing afar. 2, a burst of laughter; derision. 3, *excess, violence.*

ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷಣ ud-prêkshaṇa. Looking into or up to; perceiving; comparing or illustrating by a simile. (R.).

ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷಿಸುವಿಕೆ utprêkshisuvikĕ. The act of inferring or supplying (Si. 48, sic!).

ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆ ud-prêkshĕ. Overlooking, disregarding; indifference. 2, a simile; comparison, illustration. 3, an ironical comparison. See Kâvy. III, 3, B, 121 seq., where it is a kind of atiśaya.

ಉತ್ಪ್ಲವನ ud-plavana. Jumping or leaping up; springing upon; bounding; floating upon. See ಉತ್ಪವನ.

Digitized by Google

ಉತ್ಫಲ ud-phala. (= ಉತ್ಪಳ). Expanding, opening wide, dilating (fr. Sk. ಉತ್ಫಲ್). 2, excellent fruit.

ಉತ್ಫುಲ್ಲ ud-phulla. *Widely opened; blown as a flower* (Bp. 8, 1).

ಉತ್ರಾಸ utrâsa. = ಉತ್ತರಾಸ. (My.).

ಉತ್ವ utva. The letter ಉ (Šmd. 105. 184. 205. 246. 270. 278. 353. 373).

ಉತ್ವಾನ್ತ utva-anta. A term with final ಉ (Šmd. 103).

ಉತ್ಸ utsa. *A spring, a fountain* (ಪ್ರಸ್ರವಣ, ಒಱತೆ Mr. 418).

ಉತ್ಸಂಗ ud-sanga. Union. 2, slope, side. 3, *the haunch or part above the hip; the lap.* ಪೊಕ್ಕುಳು ನಾಭಿಯಕ್ಕು, ಮುನ್ನಿರ್ದವಿರ್ದ ಮೆಯ್ಯಂಕಮ್ ಉತ್ಸಂಗಮಕ್ಕು (Mr. 327).

ಉತ್ಸರ್ಗ ud-sarga. Pouring out, emission. 2, excretion, voiding by stool (ವಿಸರ್ಗ, ಮಲ, etc. Mr. 396). 3, abandoning, quitting. 4, *gift, donation.* 5, a general precept, rule.

ಉತ್ಸರ್ಜನ ud-sarjana. -ನೆ. Letting loose, emission. 2, quitting, abandoning. 3, *gift, donation.* See ಕ್ರೋಧೋತ್ಸರ್ಜನ.

ಉತ್ಸರ್ಜಿತ ud-sarjita. = ಉತ್ಸೃಷ್ಟ. (My.).

ಉತ್ಸರ್ಜಿಸು ud-sarjisu. To let loose; to quit, to leave, to abandon (My.).

ಉತ್ಸರ್ಪಣ ud-sarpaṇa. Going, gliding or soaring upwards; spreading out; swelling, heaving. See ಎಬ್ಬು, ಕೊಂಕು.

ಉತ್ಸವ utsava. = ಉಚ್ಛ್ರಯ 2, ಉಚ್ಚವ, (ಉತ್ಸಹ). *Height, elevation, haughtiness, pride* (ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆ Si. 458; ಎಱ್ ಹೋಗೋಣ G.). 2, elation, joy (ಕೋಟಿ, ಮನದ ಉತ್ಸವ, o. r. ಮನೋತ್ಸಾಹ Nn. 73; Bp. 55, 8). 3, *a festival* (ಚರ್ Nn. 73; ಕ್ಷಣ, ಒಸಗೆ Mr. 452); a festive procession (My.). 4, enterprise, effort (ಗನ್ಧನ, ಉತ್ಸಾಹ Nn. 161). 5, a libation, an offering (ಬಲಿ, ಉತ್ಸಹ, o. r. ಉತ್ಸಾಹ Nn. 16). 6, *rising or formation of a wish.* 7, *impatience.* 8, juice (ರಸ Nn. 83, o. r. ಉತ್ಸಾಹ). 9, N. of a ragaḷĕ (Čh.).

ಉತ್ಸವಿಸು utsavisu. To make merry, to feast with mirth, to be glad (Bp. 18, 78; 21, 38; 36, 49; My.).

ಉತ್ಸಹ utsaha. Tbh. of ಉತ್ಸವ or of ಉತ್ಸಾಹ. See Nn. s. ಉತ್ಸವ. A feast (Bp. 3, 85; My.); a festive procession (My.). 2, joy (My.; ಮನಸಿಗೆ ಆಗುವ ಆನನ್ದ G.).

ಉತ್ಸಾದನ ud-sâdana. Overturning; raising; ploughing thoroughly. 2, *rubbing and cleaning the body with fragrant unguents.*

ಉತ್ಸಾರಕ ud-sâraka. Expelling, driving away. 2, *a door-keeper, a porter.*

ಉತ್ಸಾರಿತ ud-sârita. Expelled, driven away, got rid of (Kâvy. II, 2, B, 45).

ಉತ್ಸಾಸಿ utsâsi. = ಉಚ್ಛ್ವಾಸಿ, q. v.

ಉತ್ಸಾಹ ud-sâha. Power, strength. 2, *effort, exertion, perseverance, strenuous and continued exertion, energy; magnanimity* (ಶಜ್ಜ, ಉದ್ಯೋಗ Mr. 451). 3, joy, happiness (elation). 4, heroism. 5, one of the sthâyibhâvas in rasa (Kâvy. IV, 2, 15; Mr. 74). 6, N. of two metres (Čh.). See ಉಬ್ಬು. — ಉತ್ಸಾಹಂಗುಸ್ದು. -ಕುಸ್ದು. Effort to relax (Grj. 8, 35).

ಉತ್ಸಾಹಧ್ವನಿ utsâha-dhvani. A sound of delight. See ಕೆಲೆ.

ಉತ್ಸಾಹನ ud-sâhana. *Effort, perseverance.*

ಉತ್ಸಾಹನಿಗ್ರಹ utsâha-nigraha. Restraint of effort, etc. See ಉಬ್ಬುಸಮ್ಬುಡು and remark on ಉಚ್ಛ್ವಾಸನಿಗ್ರಹ.

ಉತ್ಸಾಹವರ್ಧನ utsâha-vardhana. *The heroic rasa or feeling, heroism.*

ಉತ್ಸಾಹಶಕ್ತಿ utsâha-šakti. Power derived from joy (that is necessary for a king, My.).

ಉತ್ಸಾಹಿ utsâhi. Active, persevering. 2, happy; a happy person (ಸನ್ತೋಷಿ Mr. 232).

ಉತ್ಸಾಹಿಸು utsâhisu. To rejoice (My.).

ಉತ್ಸುಕ utsuka. Restless, uneasy. 2, eager, impetuous; quick, swift (ತ್ವರಿತ, ಪ್ರಸೃತ, etc., ಬೆಚ್ಚರಿಗ Mr. 233; ಬೆಚ್ಚರಿಗ Hlâ.). 3, *anxiously desirous, longing for, attached to* (ಉತ್ಕ, ಉತ್ಕಣ್ಠಿತ Hlâ.); ardent desire (ಔತ್ಸುಕ್ಯ Čt. II, 114). 4, regretting, repining, sorrowing for. 5, one of the sañcâribhâvas (Kâvy. IV, 2, 16). 6, N. of a vṛitta (Čh.). — ಉತ್ಸುಕವೆಱು. -ಪೆಱು. To be eager, etc. (Bp. 43, 27).

ಉತ್ಸುಕತೆ utsukatĕ. Restlessness; zeal (My.); attachment, affection (ಭಕ್ತಿ Čb.; B. 4, 19); regret.

ಉತ್ಸೃಷ್ಟ ud-sṛishṭa. Emitted; *left, abandoned, thrown away.*

ಉತ್ಸೇಕ ud-sêka. Sprinkling; foaming up or over; *haughtiness, pride.*

ಉತ್ಸೇಧ ud-sêdha. *Height* (ಮಹೌನ್ನತ್ಯ, ಅತಿಯುದ್ದ Nn. 132); *thickness.* 2, an excellent affair (ಉನ್ನತಕಾರ್ಯ Mr. 473). 3, profit, etc. (ಪ್ರಯೋಜನ Nn. 132). 4, *the body.* 5, killing, slaughter (ವಧ, ಕೊಲೆ 132).

ಉದ್ ud. Up, upwards; upon, on; over, above; out, out of, from, away from, apart.

ಉದ uda. = ಉದನ್. Water. See ಲವಣೋದ; Bp. 8, 60.

ಉದಕ್ udak. = ಉದಂಚ್.

ಉದಕ udaka. *Water* (ಅಪ್ಪು Šmd. Dh. 461; ವನ, ನೀರ್ Nn. 34).

ಉದಕ್ಕು udakku. Tbh. of ಉದಚ್ (ಉದಕ್, ಉದಂಚ್, Šmd. 106 Cm.).

ಉದಕ್ಯೆ udakyĕ. *A woman in her courses* (requiring water for purification).

ಉದಗಲಿಸು udagalisu. Tbh. of ಉದ್ಗರಿಸು. (Râm. 4, 5, 25).

ಉದಗ್ಗತಿ udak-gati. The sun's progress north of the equator (Si. 41).

ಉದಗ್ಭವ udak-bhava. Born in the north (Si. 29).

ಉದಗ್ಭೂಮ udak-bhûma. Soil turned upwards or towards the north; *fertile soil.*

ಉದಗ್ರ ud-agra. Pointing upwards; *high, tall.* 2, advanced. 3, increased, large, vast; fierce, intense; excited. See Bp. 22, 15; 52, 39.

ಉದಂಕ udaṅka. A vessel for oil, etc. 2, N. of a ṛishi (My.).

ಉದಚ್ udač. = ಉದಂಚ್. (Šmd. 106 Cm.).

ಉದಜ ud-aja. 1. *The driving out or forth* (of cattle, etc.).

ಉದಜ uda-ja. 2. Produced in or by water. 2, a lotus.

ಉದಜಲೋಚನೆ udaja-lôčanĕ. A woman with lotus-like eyes (Bp. 40, 30).

ಉದಂಚ್ ud-añč. ಉದಕ್. = ಉದಕ್ಕು, ಉದಚ್. Turned or going upwards; *upper, upwards.* 2, *northern.* 3, subsequent, posterior.

Digitized by Google

ಉದಂಚ ud-añca. Proceeding well, hitting the mark, as an arrow (Grj. 8, 43).

ಉದಂಚನ ud-añcana. A bucket. 2, *a lid, a cover.*

ಉದಂಚಿತ ud-añcita. *Raised up, thrown upwards.*

ಉದಧಿ uda-dhi. A reservoir for water; *the ocean.*

ಉದನ್ udan. *Water.*

ಉದಂತ udanta. 1. *Intelligence, tidings;* news.

ಉದಂತ u-d-anta. 2. Ending in ಉ; a term with final ಉ (Śmd. 134. 144. 200. 203. 236).

ಉದನ್ಯೆ udanyĕ. *Thirst.*

ಉದನ್ವತ್ udan-vat. -ವಂತ. Abounding in water; *the ocean.*

ಉದನ್ವಾನ udan-vâna. Tbh. of ಉದನ್ವತ್. (Mr. 405).

ಉದಪಾನ uda-pâna. *A well.*

ಉದಯ ud-aya. *Going upwards, rising* (ಮೂಡಿತು Kk. 75, o. r. ಮೂಡಿ). 2, *the eastern mountain behind which the sun is supposed to rise.* 3, light, splendour (ತಳತಳ Čt. I, 23). 4, springing from; coming forth, creation, production, coming into being; becoming visible. 5, *gain, income.* 6, N. of a vṛitta (Ch.). — ಉದಯಂಗೆಯ್. -ಂಗೆಯ್. To rise (Bp. 11, 12; J. 26, 17).

ಉದಯಕಾಲ udaya-kâla. The time of sunrise. See ಪೊತ್ತು.

ಉದಯಕುಧರ udaya-kudhara. = ಉದಯಾದ್ರಿ. (Bp. 19, 28).

ಉದಯನಗರಿ udaya-nagari. N. of the capital of Marvar (Grj. 2, 81).

ಉದಯರಾಗ udaya-râga. The hue of sunrise; the dawn; the rising sun or moon; a morning carol. — ಉದಯರಾಗಸೀರೆ. -ಸೀರೆ. A kind of sīrĕ (Bp. 11, 24).

ಉದಯಾಚಲ udaya-acala. = ಉದಯಾದ್ರಿ. (Grj. 5, 8).

ಉದಯಾದಿತ್ಯ udaya-âditya. The rising sun (Śmd. 175). 2, N. of a king (My.).

ಉದಯಾದ್ರಿ udaya-adri. = ಉದಯ No. 2. (Bp. 61, 12).

ಉದಯಿಸು udayisu. = ಉದಯ್ಸು. To rise; to be born; etc. ಉದಯಿಸ್ದಂ (Śmd. 275). See Śmd. 42. 83. 126. 217. 275. 370. 381; Čh. v. 206; Grj. 10, 111; Bp. 3, 57; 19, 53; 34, 11; 50, 62; 53, 6; 60, 59; 61, 12; Śm. 8.

ಉದಯ್ಸು udaysu. = ಉದಯಿಸು. (Bp. 2, 8).

ಉದರ udara. *The belly* (ಪೊಡೆ Čt. I, 102; ಹೊಟ್ಟೆ Nn. 64). ಉದರಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನದಿಯೂವದೂ ಹುಡುಕ ಬೇಕು (Prv.). — ಉದರದ ವಾಮಯದೀಪ. N. (Bp. 58, 11).

ಉದರನಿರ್ವಾಹ udara-nirvâha. Sustenance of life: a subsistence (My.; Čb. 123; B. 4, 194).

ಉದರಯಾತ್ರೆ udara-yâtrĕ. Support of life (My.).

ಉದರಪೂರ udara-pûra. Till the belly is full. (My.).

ಉದರಪೋಷಣೆ udara-pôshaṇĕ. -ಣ. Feeding the belly, supporting life. (C.). 2, a person who only thinks of feeding or supporting his or her body (Bp. 40, 55).

ಉದರಭರಣ udara-bharaṇa. = ಉದರಪೋಷಣೆ. (C.).

ಉದರಶಿಖಿ udara-śikhi. Belly-fire: inward heat, figurative or natural (Bp. 57, 12).

ಉದರಶೂಲೆ udara-śûlĕ. The colic (C.; Jns. 22, 31).

ಉದರಾಂತ udara-anta. Any one of the viscera of the body (ಕರುಳು, ಹೊಟ್ಟೆಯ ಒಳಗು Nn. 126).

ಉದರಾರ್ಥಿ udara-arthi. One whose only concern is the belly (Bp. 40, 37).

ಉದರಿ udari. 1. Having a belly (see ತನೂದರಿ). 2, having a large belly.

ಉದರಿ udari. 2. = ಉದ್ದರಿ. (My.).

ಉದರಿಲ udarila. *Fat, corpulent.*

ಉದರಿಸು udarisu. = ಉದಿರಿಸು, ಉದುರಿಸು. To cause to fall or drop down, etc. (C.). ಪಕ್ವವಾದ ಮೇಲೆ ಹಣ್ಣು ಉದರಿಸಿ ಕೊಣ್ಣು (B. 3, 52).

ಉದರು udaru. 1. = ಉದಿರ್ q. v., ಉದಿರು, ಉದುರ್, ಉದುರು. To fall or drop down, etc. P. p. ಉದರಿ (C.). ಉದರಿದಡೆ (Bp. 19, 52). ಘನಚಯ ಉದರಿದವು (28, 55). ದಿಣ್ಣು ದರಿದನು (51, 69). ಉದರಿತು (J. 23, 46).

ಉದರು udaru. 2. Falling or dropping down, etc. **2,** the state of boiled rice or that of split pulse in which the grains or halves have been duly boiled so that they do not stick to one another (My.). — ಉದರುಗಾಳು. -ಕಾಳು. Grains of corn in fields that have fallen from the ears (My.).

ಉದರ್ಕ ud-arka. Reaching or extending beyond; *the future result of actions.*

ಉದರ್ಚು udarču. = ಉದಿರ್ಚು q. v. ತಿರವಿ ಪತ್ರೆಯ ಉದರ್ಚ (Bp. 18, 32). ಪೂಪನೆಪ್ಪನ ಹಲ್ಲನ್ ಉದರ್ಚನೆ? (54, 52).

ಉದಲಾವಣಿಕ uda-lâvaṇika. Salted, *prepared with brine.*

ಉದವಸಿತ ud-avasita. *A dwelling, a house.*

ಉದಶ್ವಿತ್ uda-śvit. *Buttermilk with an equal portion of water.*

ಉದಸ್ತ ud-asta. Thrown or cast up; thrown. See ಅಭ್ಯುದಸ್ತ.

ಉದಾತ್ತ ud-âtta. Elevated, high, lofty. 2, highly or acutely accented; *the high or acute accent,* a sharp tone. 3, *generous, noble.* 4, great, illustrious. 5, N. of a vṛitta (Čh.). See Kâvy. I, 1*a*, 4. 6; Čh. v. 150; Bp. 3, 6; 32, 47; 46, 24; 55, 51.

ಉದಾತ್ತಚರಿತ udâtta-čarita. A man of noble behaviour (Bp. 29, 1).

ಉದಾನ ud-âna. Breathing upwards. 2, *the vital air which rises up the throat and passes into the head* (ಕೊರಲಲ್ಲಿಗೆ ಒದಗುವ ಅನಿಲಂ Mr. 51). 3, the navel. 4, a kind of snake.

ಉದಾನವಾಯು udâna-vâyu. = ಉದಾನ No. 2. See ತೇಗು.

ಉದಾಯ ud-âya. Going upwards, rising. See ಸಮುದಾಯ.

ಉದಾರ ud-âra. Tending upwards; high, lofty, exalted; *generous, noble, liberal* (ಗುಣ, ತ್ಯಾಗ Nn. 78); upright, honest; proper, right. 2, one of the guṇas in rhetoric (Kâvy. III, 1, A, 3. 18-21; *cf.* III, 3, B, 156; IV, 1, 3; IV, 2, 37).

ಉದಾರಣೆ udâraṇĕ. Tbh. of ಉದಾಹರಣ. (C.).

ಉದಾರತನ udâratana. = ಉದಾರತೆ. (My.; ಔದಾರ್ಯ G.).

ಉದಾರತೆ udâratĕ. Liberality, generosity (Kâvy. IV, 2, 58; Bp. 2, 31; 36, 29; My.).

ಉದಾರತ್ವ udâratva. = ಉದಾರತೆ. (My.; Čb. 27).

ಉದಾರಶೀಲ udâra-śîla. Generous-minded (My.).

ಉದಾರಿ udâri. A great, liberal, generous person (Bp. 9, 49; My.; B. 5, 187).

ಉದಾರು udâru. Debt (My.); credit (Mg.; H.; *cf.* ಉದ್ದರಿ).

Digitized by Google

ಉದಾಸ ud-âsa. 1. Sitting away from; indifferent, unconcerned, apathetic; a stoic; indifference, apathy, stoicism. (Cb.).

ಉದಾಸ ud-âsa. 2. Throwing upwards; elevation. See ವ್ಯದಾಸ.

ಉದಾಸೀನ ud-âsîna. Sitting away from, remote; *indifferent, free from affection, showing no interest in* (ಬೇಸತ್ತವ G.); *a man who is neither a friend nor an enemy*, a neutral; indifference. 2, disrespected, disesteemed, despised; contempt, disregard (ಧೂರಿ, ಅವಜ್ಞೆ Nn. 69; ಅನಾದೃತ, ಅವಜ್ಞಾತ, ಅವಹಸಿತ Mr. 432; My.). See Bp. 6, 4; 45, 13; B. 4, 56. — ಉದಾಸೀನ ಮಾಡು. To disregard, to disrespect (C.; B. 4, 57).

ಉದಾಸ್ಥಿತ ud-âsthita. A superintendent; a doorkeeper; a spy, an emissary. See ಹರಿಕಾಱ.

ಉದಾಹರಣ ud-âharaṇa. -ಣೆ. = ಉದಾರಣೆ. Relating, saying; declaration. 2, an example, an illustration, an instance. (My.). 3, an opposite argument, the third of the five premises of rhetorical reasoning. See Šmd. 4. 5. 102; Šm. 77. 119; Kk. 95. 100. 4, a reply (My.).

ಉದಾಹರಣೆಗಾಱ udâharaṇĕ-gâṟa. A man who uses evasive arguments or practises sophistry (My.).

ಉದಾಹರಿಸು udâharisu. To declare; to relate; to explain (ಕಥನ Šmd. Dh.; Šmd. 401).

ಉದಾಹಾರ ud-âhâra. *An example, an illustration.*

ಉದಾಹೃತ ud-âhṛita. Said, related; called, named; *adduced as an instance;* an illustration (Čh. v. 57); illustrated; entitled.

ಉದಾಹೃತಿ ud-âhṛiti. An example, an illustration (Šmd. 107).

ಉದಿ udi. = ಊದಾ, etc., q. v. Ashes of frankincense. 2, brown (B. 5, 255. 257. 258. 259. 260; Mhr.).

ಉದಿತ udita. 1. = ಉದ್ದಿತ. *Bound, tied.*

ಉದಿತ udita. 2. *Said, spoken.*

ಉದಿತ ud-ita. 3. Risen, sprung up, born (ಉಂಟಾಗಲ್ ಪಟ್ಟ Šmd. 61 Cm.; ಹುಟ್ಟಲ್ ಪಟ್ಟ 132 Cm.). See Čh. v. 51. 335.

ಉದಿರ್ udir. = ಉದರು 1, etc. To fall, to fall down or off, to drop, as fruits or leaves from a tree, hailstones from the sky, teeth from the jaw, etc. (ಪತನ Šmd. Dh.; T. ಉದಿರ್; Tu. ಉದರ್, ಉದುರ್). P. p. ಉದಿರ್ದು (J. 6, 39). ಪಱಪಱ ಪಱ್ವಿಱಿಯೆನ್ದು ಆಲಿಕಲ್ಲಳ್ ಉದಿರ್ದುವು ನಭದಿಂ (Šmd. 65). ಮರದತ್ತಣಿನ್ ಎಲೆ ಉದಿರ್ದುದು (115). ಉದಿರ್ದತ್ತು ಘನೋಪಲಾಘದನ್ತಂ (Rśv. 8, 116). ಉದಿರ್ದ ಓಲ್ (Grj. 4, 95).

ಉದಿರಿಸು udirisu. = ಉದರಿಸು, etc. (My.; ಉದಿರ್ಚು G.).

ಉದಿರು udiru. = ಉದಿರ್, etc. P. p. ಉದಿರಿ (My.). ಉದಿರಿದವು (G. 71).

ಉದಿರ್ಚು udirču. = ಉದರ್ಚು. To cause to fall down, to let drop, etc. (ಅಧಃಪತನ Šmd. Dh.). ತುನ್ತುಱಿನ್ ಉದಿರ್ಚಿತು ಸಾರಸಂ (J. 28, 36).

ಉದಿಸು udisu. = ಉದಯಿಸು. (Šm. 71; Si. 92; My.). ಕುದುರೆ ಹೊಯಿಸಣದೊಳ್ ಉದಿಸಿರಲ್ ಭೂಮಿಜಂ (Mr. 282).

ಉದೀಚಿ udîci. *The north.*

ಉದೀಚೀನ udîcîna. *Northern.*

ಉದೀಚ್ಯ udîcya. Being in the north; the country to the north and west of the river Sarasvatî, the northern region.

ಉದೀಚ್ಯಮಾರ್ಗ udîcya-mârga. A rhetorical way used in the northern country (Kâvy. III, 1, A, 24).

ಉದೀರಣ ud-îraṇa. Throwing upwards; driving forward. 2, *speaking, saying.*

ಉದೀರ್ಣ ud-îrṇa. Moved upwards; increased; *great, generous, noble* (ಮಹಾತ್ಮ, ಪಿರಿಯ Mr. 233).

ಉದು u10-du1. 1. = ಉತು. The intermediate demonstrative pronoun neuter: this (between the two; T.; see ಉ 10, ಊ 5). ಅದು, ಇದು, ಉದು, ಆವುದು (Šmd. 96). ಎಮ್ಬುದು (263). Its plural is ಉವು: ಅವು, ಇವು, ಉವು, ಆವುವು (117). ಪಾರದುವು (10), ಮೆಲ್ಲಿದುವು, ಬೆಟ್ಟಿದುವು (117), ಒಳ್ಳಿದುವು, ದಟ್ಟಿದುವು (120). ಬೆಟ್ಟಿದುವುಮ್ ಎನಿಪ್ಪ ಲೋಹಖುರವಳಿಯಂಗಳ್ (120). ನೇರಿದುವು ಬೆರಲ್; ತೋರಿದುವು ಜಘನಂ; ಬೆಟ್ಟಿದುವು ಮೊಲೆ (170). *Cf.* ಉದು 2.

ಉದು udu. 2. (= ಅತ್ತು 2, etc.). A termination of the third person singular neuter of the present, (future) and imperfect tenses (Šmd. 263), its plural being ಉವು (263), *e. g.* ಬನ್ದಪುದು, ಪೇೞ್ದಪುದು (259), (ಬರ್ಪುದು, ಕುಡುವುದು 260); ಬನ್ದುದು, ತಳೆರ್ತುದು (187), ಬರೆದುದು, ನೆರೆದುದು, ಸತ್ತುದು (264); ಆಯ್ದುವುವು (54), ಇರ್ಪವು (263), ನಿಮಿರ್ದುವು, ಪೊಳೆದುವು (264). — The (future) form with ಉದು is used for action in general, *e. g.* ಈವುದು (giving is) ಕರ್ಣಂಗೆ ಸಹಜಮ್, ಆರೋಪಿತಮೆ? (264); ನಿದಿಯೋಗ್ಗಳ್ ದಿಕ್ಕರಿಕರದ ಬಡನಾಡಿಗಳ್ ಎನಿಸಿ, ಮೆಱೆವುದು (shines) ಆತನ ರೂಪಂ (117); also for the imperative, *e. g.* ರಕ್ಷಿಪುದು ಎನ್ನಂ! ಅವಧರಿಪುದು ಬಿನ್ನಪಮಂ! (264); ಅವಂ ಮಾಡ್ಪುದು! (271).

ಉದುಂ udu2-um1. When (Šmd. 293. 294). ನಿನ್ನ ಇನಿಯನ ಪಕ್ಕಿಯೊಳ್ ಇರು! ಎನ್ದು, ಸಖಿ ತೊಲಗುವುದುಂ (73). See ಉಂ 1, note.

ಉದುಗರಿಸು udugarisu. Tbh. of ಉದ್ಗರಿಸು. (Râm. 3, 5, 6).

ಉದುಭವಿಸು udubhavisu. Tbh. of ಉದ್ಭವಿಸು. (My.; G.).

ಉದುಮ್ಬುರ udumbara. *The glomerous fig-tree, Ficus glomerata* Roxb. 2, *copper.* 3, a threshold (ಹೊಸ್ತಿಲ G.).

ಉದುಮ್ಬುರಪರ್ಣಿ udumbara-parṇi. *The plant Croton polyandra* Roxb.

ಉದುರ್ udur. = ಉದಿರ್, etc. P. p. ಉದುರ್ದು. ಉದುರ್ವ (J. 24, 32; 33, 22). ಗಗನಸ್ಥಲದಿನ್ದೆ ಉಡುಗಳ್ ಪಱಪಱನೆ ಉದುರ್ವ ವೋಲ್ (Rśv. 8, 113). ಕಟ್ಟಿರ್ದ ಹಾರಾದಿಗಳ್ ಪಱಿದು ಉದುರ್ವವೋಲ್ (J. 18, 22). ಧರೆಗೆ ಉದರೆ ತಾರಕಿಗಳ್ (Bp. 2, 15). ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್ ಉದುರಲು (17, 15). ಪಣ್ಣುದುರುತಿಹ ಎಟಪಿಗಳ್ (19, 51). ಕೆಣ್ಣವುದುರುತ (44, 20).

ಉದುರಿಸು udurisu. = ಉದರಿಸು, etc. (Râm. 5, 8, 33; J. 23, 35; C.). See Prv. s. ನಿಲಕಡೆ.

ಉದುರು uduru. = ಉದುರ್, etc. P. p. ಉದುರಿ (C.). ತಾರಾನೀಕಂ... ಉದುರಿದವು (Bp. 58, 60). ಆನೆಯ ತಲೆಯ ಮುತ್ತು ದುರಿ (J. 28, 44). ಉದುರಿತು (10, 33). ನನ್ನ ಹಲ್ಲುಗಳು ಅನ್ತು ಉದುರಿ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಆದವು (B. 1, 22). ಹೂವಿನ ಪಕಳೆಗಳು ಉದುರಿ (3, 36). ಕೆಳಗೆ ಉದುರಿ ಬಿದ್ದ ಕಾಯಿಗಳು (4, 180). ಹಣ್ಣೆಲೆ ಉದುರುವಾಗ ಚಿಗುರೆಲೆ ನಗುವದು (Prv.).

ಉದೂಖಲ udûkhala. = ಉಲೂಖಲ. *A wooden mortar; any mortar.*

ಉದೋ udu1-ô3. Behold (what is in the middle

Digitized by Google

of two others or two other parties)! ho! halloo! (an interjection used in presenting offerings to a goddess; S. Mhr.; Tu.).

ಉದ್ಗತ ud-gata. Gone up, risen; risen, born; gone out; departed; *brought up, vomited.* 2, N. of a vṛitta (Ch.). ಸೌಖ್ಯೋದ್ಗತಜೀವಿ (ಸುಖವನ್ ಆಯ್ದುವನ್ನಾ ಜೀವರುಗಳು Nn. 113). See ಮುಖೋದ್ಗತ.

ಉದ್ಗತಿ ud-gati. Going up, rising; coming forth; being born; vomiting. See ಉಬ್ಬು.

ಉದ್ಗನ್ಧ ud-gandha. Great fragrance.

ಉದ್ಗನ್ಧಶಾಲಿ udgandha-śâli. A person possessing great fragrance (Ch. v. 140).

ಉದ್ಗಮ ud-gama. = ಉಗಮ. Going up, rising; springing forth; source, origin; production, creation; a flower; a flower-bud (V. 4, 39); vomiting. See ರೋಮೋದ್ಗಮ; Kâvy. V, 50; ಉದ್ಗಮಮಾಲೆ.

ಉದ್ಗಮನ ud-gamana. Rising, ascending; coming forth; breaking out; becoming visible; being produced; departing. See ಹೊರಡು.

ಉದ್ಗಮನೀಯ ud-gamanîya. To be gone up. 2, *a pair of bleached cloths;* a dôtra (ಧೋವತಿ, ಒಲ್ಲಿ Mr. 343).

ಉದ್ಗಮಮಂಜರಿ udgama-manjari. A flower-bunch (Śîv. 2, 41).

ಉದ್ಗಮಮಾಲೆ udgama-mâlĕ. A flower-wreath (ವರ್ಣ, ಹೂವಿನ ಮಾಲೆ Nn. 71).

ಉದ್ಗಮಸಾರ udgama-sâra. The nectar of flowers (ಪರಾಗ, ಪುಷ್ಪರಸ Nn. 113).

ಉದ್ಗಮಿಸು ud-gamisu. To rise; to ascend (ಏರು G.). 2, to arise, to be born (ಹುಟ್ಟು G.).

ಉದ್ಗರ ud-gara. = ಉದ್ಗಾರ. (ವಮನ, ಓಕರಿಕೆ Mr. 385).

ಉದ್ಗರಿಸು udgarisu. = ಉದಗಲಿಸು, ಉದುಗರಿಸು. To spit out; to discharge, to reject, to abandon, to get rid of.

ಉದ್ಗಲಿತ ud-galita. Oozed out. 2, fallen (ಬಿದ್ದನ್ಥ Ch.).

ಉದ್ಗಾಢ ud-gâḍha. *Excessive, vehement, much.*

ಉದ್ಗಾತೃ ud-gâtṛi. *The priest who at sacrifice chants the hymns of the Sâmavêda.*

ಉದ್ಗಾರ ud-gâra. = ಉಗ್ಗಾರ. *Spitting out, ejecting, vomiting,* discharging. 2, belching, eructation. 3, an ejaculation; an interjection (Mhr.). See ಬಿಕ್ಕಳಿಸು.

ಉದ್ಗಾರವಾಚಕಚಿಹ್ನ udgâra-vâċaka-ċihna. The sign of exclamation (B. 3, 5).

ಉದ್ಗಿರಣ ud-giraṇa. Vomiting; ejecting anything from the mouth. (R.).

ಉದ್ಗೀಥ ud-gîtha. *Chanting the Sâmavêda.*

ಉದ್ಗೂರ್ಣ ud-gûrṇa. *Held up, raised.*

ಉದ್ಘ ud-gha. Excellence; happiness; strength, loudness (Śmd. 81). 2, *a model, a pattern.*

ಉದ್ಘಟ ud-ghaṭa. A kind of vessel (ಕರಡೋಣ Mr. 211, o. rs. ಉದ್ಘಟ, ಉದ್ಘಟ).

ಉದ್ಘಟನ ud-ghaṭana. Unfastening, opening; revealing; manifesting (see ಉದ್ಘಟಿಸು).

ಉದ್ಘಟಿಸು ud-ghaṭisu. To make one's self manifest, to shine. ಭಾಸ್ಕರಪಟಲವುಮ್ ಉದ್ಘಟಿಸದೆ ಅಡಗಲು (Bp. 51, 61).

ಉದ್ಘನ ud-ghana. *A carpenter's bench, a plank on which he works.*

ಉದ್ಘಾಟ ud-ghâṭa. A watch or guard-house. *Cf.* ಉಕ್ಕಡ No. 2.

ಉದ್ಘಾಟಕ ud-ghâṭaka. An opener; a key. 2, *the rope and bucket of a well, a leather bucket used for drawing water.* See ರಾಟಾಳ.

ಉದ್ಘಾಟನ ud-ghâṭana. Opening, unlocking; unclosing; revealing; publishing, manifesting. 2, hoisting, raising, lifting up; — *the rope and bucket of a well,* etc. (= ಉದ್ಘಾಟಕ; ರಾಟ G.). See ಮರ್ಮೋದ್ಘಾಟನವಚನ.

ಉದ್ಘಾತ ud-ghâta. Striking; a blow. 2, a weapon, a club. 3, slipping, tripping. 4, *commencement.* 5, breathing through the nostrils, as a religious exercise. 6, a chapter, a section.

ಉದ್ಘೋಷಣ ud-ghôshaṇa. Crying out (My., also ಉದ್ಘೋಷ); sounding aloud, as musical instruments (My.).

ಉದ್ಘೋಷಿಸು ud-ghôshisu. To cry out, etc. (My.; Śîv. 1, 31).

ಉದ್ದ udda. = ಉದ್ದಿ, ಉದ್ದು. Tbh. of (ಊರ್ಧ್ವ, ಊರ್ಧ), ಉಚ್ಚ (Śmd. 348). Height; tallness; length; depth; (pride) (ಉತ್ತುಂಗ, ಉಚ್ಚ Mr. 445; ನೀಳ Nn. 30; ಆಯಾಮ, ಆನಾಹ Hlâ.; C.; Tĕ., Tu.; T. ಉಚರ್, ಉಯರ್, to be raised, high, etc.; ಉಚರ, ಉಯರ, height, etc.). ನಿನ್ನುದ್ದಕ್ಕೆ ಹೊನ್ನಂ ಸುರಿಯನೆ? (Bp. 40, 13; see 5, 39; 16, 10; 39, 44). ದಾನುದ್ದಂ (Śmd. 84). ತಾಯಿದ್ದಮ್ ಬರಂ (Abh. P. 13, 64). ಮುಗಿಲುದ್ದಂ (13, 66). ಮರದ ಉದ್ದ (ಆರೋಹ, etc. Hlâ.). ಬೆಳದು ಉದ್ದಕ್ಕೆ ಹರಿ ಕಾಲನ್ ಒನ್ದನ್ ಎತ್ತಿದಂ (Bp. 57, 23). ಕರಾಂಗಳನ್ ಉದ್ದಕ್ಕೆ ಚಿಮ್ಮುತ್ತ (61, 32). ಮಾಡಿದ ಉದ್ದ (ಅನರ್ಗಲ, etc. Mr. 445). ಉದ್ದದ ನೆಲ (ತೆವರ್ Ct. II, 35). ನರಿಯ ಮೋಟು ಸೀರ, ಉದ್ದಕ್ಕೆ ಹಾದಿರುತ್ತದೆ (B. 3, 74; *cf.* 3, 94). ಉದ್ದವಾಗಿ ಬೆಳದವನಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಕಡಿಮೆ (Prv.). ಉದ್ದಕಾಲು, ಉದ್ದಕಿವಿ, ಉದ್ದಕೂದಲು, ಉದ್ದಗಿಡ, ಉದ್ದಂಗಿ, ಉದ್ದದಾವಿ (C.). ಉದ್ದಗದ್ದುಗೆ (Bp. 55, 11). ಮುಸುಡನ್ ಉದ್ದವೆತ್ತಿ ಕೊಣ್ಡು ಇರ್ಪವನು (ಉತ್ಪಶ್ಯ, etc. Hlâ.). ಉದ್ದಹಲ್ಲು (G. 116). ಉದ್ದ ಮಲಗು or ಉದ್ದಕ್ಕೆ ಮಲಗು, to lie down lengthwise (C.). ಉದ್ದದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಅದೆ (C.). — ಉದ್ದಗಲ. -ಅಗಲ. Length and breadth (C.); height and breadth (C.). — ಉದ್ದಗೂದಲು. -ಕೂದಲು. Long hair (B. 3, 55). — ಉದ್ದಂಕೆ. -ಅಂಕೆ. Figures put one under another, as in addition (C.). — ಉದ್ದಧ್ವನಿ. A high note or tone (ತಾರ Hlâ.). — ಉದ್ದಮೊಗೆ. -ಒಗೆ. To raise one's self up, as a snake (Abh. P. 11, 12). — ಉದ್ದಪ್ಪಾಱು. -ಪಾಱು. To fly upwards (Abh. P. 13, 100). — ಉದ್ದಲಬು. -ಅಲಬು 1. A kind of ಅಲಬು, Alysicarpus rugosus D. C. (Z.). — ಉದ್ದವತೆ. -ಅವತೆ. Height (My.; ಉನ್ನತಿ G.); length (C.; B. 4, 115). — ಉದ್ದಿಹ. -ಇಹ. Height, etc. being in (something), high, etc. ಉದ್ದಿಹ ಧ್ವನಿ (ಉಚ್ಚೈರ್ಘುಷ್ಟ Nr.). ಉದ್ದಿಹದೊನ್ದು ಮಣಿಮಯಸಿಂಹಪೀಠದೊಳ್ (Bp. 51, 10). — ಉದ್ದುರುಟು. -ಉರುಟು 2. Highly overbearing or proud behaviour (Bh. 4, 2, 64; My.). — ಉದ್ದುರುಟುತನ. = ಉದ್ದುರುಟು. (Râm. 3, 4, 25; My.). ಉದ್ದುರುಟುತನಕೆ ಗುದ್ದೇ ಮದ್ದು (Prv.). — ಉದ್ದುರುಟುವಚನ. A very proud word (My.). ಉದ್ದುರುಟುಮಾತು ಆಡಿ ಇದ್ದವನು ಹೋಗಾಡಿ, ಉದ್ದಮರದ ತುದಿಯನೇರಿ, ಕೈಯ್ ತಪ್ಪಿ ಬಿದ್ದು, ಸತ್ತನ್ತೆ (Sp.).

ಉದ್ದಂಶ ud-daṁśa. A bug. 2, a mosquito, a gadfly. (R.).

ಉದ್ದಣ್ಡ ud-daṇḍa. Whose staff is raised or erect. 2, raised on a staff or pole. 3, raised (Bp. 28, 46; 49, 10); high; powerful, violent, severe (Bp. 5, 14; Râv. 5, after 115); proud (My.); lofty or proud behaviour (Bp. 51, 69; J. 10, 30; 17, 2). ಉದ್ದಣ್ಡಗಜವೇರುವವಂ (ನಿಷಾದಿ Mr. 247).

Digitized by Google

ಉದ್ದಣ್ಡತನ uddaṇḍatana. Lofty or proud behaviour (Bh. 1, 10, 31; My.).

ಉದ್ದಣ್ಡತೆ uddaṇḍatĕ. Highness; greatness (Bp. 61, 4), etc.

ಉದ್ದಣ್ಡಿಕೆ uddaṇḍikĕ. Lofty or proud behaviour, pride (Bp. 11, 8; 61, 33).

ಉದ್ದಣ್ಡಿಸು uddaṇḍisu. To behave proudly (Bp. 40, 34).

ಉದ್ದನ udda-ana 2. = ಉದ್ದನ್ನ. High, tall, etc. (C.).

ಉದ್ದನ್ನ udda-anna 1. = ಉದ್ದನ. ಉದ್ದನ್ನ ಬಿಜುಸುಕೂಡಲು (B. 3, 30. 99). ಉದ್ದನ್ನ ಪಟ್ಟಗಳು (3, 31). ಉದ್ದನ್ನ ಗೋಣು (3, 94). ಉದ್ದನ್ನ ಕೊಬ್ಬೆ (5, 238).

ಉದ್ದಮಿ uddami. = ಉದ್ದಮೆ, ಉದ್ದಿಮಿ, ಉದ್ದಿಮೆ, ಉದ್ದುಮೆ, ಉದ್ಯಮಿ. (Tbh. of ಉದ್ಯಮ). Business, occupation, profession.

ಉದ್ದಮಿಸು uddamisu. Tbh. of ಉದ್ಯಮಿಸು. (Śmd. 280 in two MSS.).

ಉದ್ದಮೆ uddamĕ. = ಉದ್ದಮಿ, etc. (My.).

ಉದ್ದರಿ uddari. = ಉದರಿ 2, ಉದ್ರಿ. (Tbh. of ಉದ್ಧಾರ). The money owed upon goods purchased on trust or credit (C.; Mhr. ಉಧಾರ).

ಉದ್ದಾನ ud-dâna. *Binding;* subduing. 2, a fire-place (= ಉದ್ಧಾನ). 3, large, great (= ಉದ್ದಾಮ, Bp. 34, 33).

ಉದ್ದಾನೆ udda-âně 4. Long, etc.; length, etc. (My.). ಉದ್ದಾನೇ ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ಮುಳಕೇ? (Prv.). ಉದ್ದಾನೇ ತುಂಗೇ ಮುಸ್ತೆ (ನೀಳವ್ ಅವ ತುಂಗೇ ಗಡ್ಡೆ, ಕುರುವಿನ್ದ, etc. Si. 162).

ಉದ್ದಾಮ ud-dâma. *Unfettered, unrestrained, free;* self-willed; proud; large, great, excellent, distinguished (Ĉh. v. 138. 249; Mr. 1*a*. 1; J. 3, 31; 9, 30); highness (Bp. 19, 22).

ಉದ್ದಾಲ ud-dâla. *An inferior grain, Paspalum frumentaceum* Rottl. 2, *the plant Cordia myxa* Lin., *or Cordia latifolia.*

ಉದ್ದಾಲಕ uddâlaka. = ಉದ್ದಾಲ 1 & 2. 3, N. of a teacher (J. 10 sum.; 10, 23, etc.).

ಉದ್ದಿ uddi. (*fr.* ಉಱು). **A low ridge in a field for retaining the water of irrigation** (My.; Tĕ.; Tĕ. also: a match, an equal, a rival; equality, rivalry; M. ಉಱ್ಚು, near, closely). See ಪಿಳ್ಳಾ-.

ಉದ್ದಿ uddi. = ಉದ್ದ, etc. ಉದ್ದಿಯ ಕೂದಲು (ಬಾಲ, ನಿಡುಕೇಶ Nn. 123, o. r. ಉದ್ದಿಕೂದಲು).

ಉದ್ದಿಗೆ uddigĕ. = ಉದ್ದಿ. (My.). **2, the pole of a carriage** (ಯುಗನ್ಧರ Nr.; S. Mhr.).

ಉದ್ದಿತ ud-dita. = ಉದಿತ 1. *Bound, tied.*

ಉದ್ದಿತು udditu. = ಉದ್ದಿತ್ತು. (Śmd. 95. 96). That is high, tall, etc. (ಪ್ರಾಂಶು, ಉಚ್ಚ, ಉನ್ನತ, etc. Hlâ.). ಉದ್ದಿತಬಿಲ್ಲಿ ಉತ್ತಾಳ (Hlâ.).

ಉದ್ದಿತ್ತು uddittu. = ಉದಿತು, q. v.

ಉದ್ದಿಮಿ uddimi. = ಉದ್ದಮಿ, etc. (C.).

ಉದ್ದಿಮಿಗಾಱ uddimi-gâṟa. = ಉದ್ದಿಮಿದಾರ. (My.). — ಉದ್ದಿಮೆಗಾಱನಿಗೆ ಉದ್ದು ಉರುಳುವಷ್ಟು ಪುರಸತ್ತು ಇಲ್ಲ (Prv.).

ಉದ್ದಿಮಿದಾರ uddimi-dâra. A trader, a merchant, a farmer (C.; B. 5, 90).

ಉದ್ದಿಮೆ uddimĕ. = ಉದ್ದಿಮಿ, etc. (My.).

ಉದ್ದಿಶ್ಯ ud-diśya. Having shown; aiming at; with regard to, for the sake of, on account of (C., *e. g.* ಅದಱ ಉದ್ದಿಶ್ಯ or ಅ. ಉದ್ದಿಶ್ಯ).

ಉದ್ದಿಷ್ಟ ud-dishṭa. Pointed out; mentioned; particularised; described; designed. 2, a sort of calculation (Ĉh.; Mr. 368).

ಉದ್ದೀಪ ud-dîpa. Inflaming, lighting up, illuminating (Bp. 2, 37); flaming, shining (10, 12; 22, 2).

ಉದ್ದೀಪಕ ud-dîpaka. Inflaming; exciting; stimulating (the appetite, My.).

ಉದ್ದೀಪನ ud-dîpana. Inflaming; exciting, animating; stimulating (My.).

ಉದ್ದೀಪಿತ ud-dîpita. = ಉದ್ದೀಪ್ತ. (Bp. 44, 72; 61, 6).

ಉದ್ದೀಪ್ತ ud-dîpta. Lighted, set on fire; shining; inflamed or aggravated, as passion. (My.).

ಉದ್ದು uddu. 1. = ಉಜ್ಜು 1, etc. **To rub.** ಎರಡು ಕೆಯ್ಗಳನ್ ಉದ್ದಿ ಕೊಳುತ (Bp. 21, 42). ಇದೆ ವನಮಹಿಷನ್ ಉದ್ದಿ ಕೊಣ್ಡು ಮುರದಿಗುತು (J. 28, 44).

ಉದ್ದು uddu. 2. = ಉಱ್ದು 2. **A common pulse, Phaseolus mungo, var. radiata, Lin.** (ಮಾಷ Nr.; C.; Si. 301. 307; T. ಉಳುನ್ದು, ಉಱುನ್ದು; M. ಉಱುನ್ನು; Tĕ. ಉದ್ದುಲು; Mhr. ಉಡೀದ; H. ಉಡದ್). ಉದ್ದಿನ ಕೆಯಿ (ಮಾಷ್ಯ, etc. Hlâ.). ಉದ್ದಿನ ಬೀಜ (Bp. 42, 35). ಉದ್ದಿನ ಬೇಳೆ (Si. 313). ಉದ್ದು ಉಪ್ಪಿದರೆ ಮದ್ದಳೆ ಆದೀತೇ? — ಉದ್ದು ಮದ್ದಲ್ಲ, ಕದ್ದವ ಸಱಗನಲ್ಲ. — ಉದ್ದು ಮದ್ದಿಗೆ ಸಲ್ಲ, ನಿದ್ದೆ ಯೋಗಿಗೆ ಸಲ್ಲ. — ಉದ್ದು ಮೇದ ಕತ್ತೆಯ ಹಾಗೆ ಬುದ್ಧಿಹೀನನು. — ಉದ್ದು ಉರುಳಿದರೆ ಹೆಪ್ಪಾರಿ ಪಾಟೀತೇ? (Prvs.). See Prvs. s. ಉದ್ಯೋಗ.

ಉದ್ದು uddu. = ಉದ್ದ, etc. (S. Mhr.; B. 3, 48. 103. 106; 4, 212; 5, 27. 30. 132. 238). ಉದ್ದುನೀರು (ಹ್ರದ G.).

ಉದ್ದುಮೆ uddumĕ. = ಉದ್ದಿಮೆ, etc. (My.).

ಉದ್ದೇಶ ud-dêśa. Pointing to or at. 2, direction; declaration. 3, object, motive; purpose, meaning, design, intention. (My.). 4, quarter, region, place. 5, ಸಾಮ್ಯ (Ĉb.). 6, an assignment; a previous statement (Kâvy. II, 2, B, 16). See ಗಲೋದ್ದೇಶ; B. 4, 30. 108; 5, 207.

ಉದ್ದೇಶಿಸು uddêśisu. To aim at, to intend, (to wish, to desire, Bp. 14, 27; My.).

ಉದ್ದ್ಯೋತ ud-dyôta. Flashing up, shining. 2, *light, brilliancy* (ಆಲೋಕ, ತಿಳಿಯ ಬೆಳಗು Mr. 47).

ಉದ್ದ್ರವ ud-drava. Going upwards. 2, the tide (J. 26, 14).

ಉದ್ದ್ರಾವ ud-drâva. Going upwards. 2, *running away, flight.*

ಉದ್ಧಟ uddhaṭa. (= ಉದ್ಧತ). Rude, impudent, proud; rudeness, etc. (My.); madness (ಉನ್ಮಾದ G.; Mhr.).

ಉದ್ಧಟತನ uddhaṭatana. Rudeness, etc. (My.; ಉರವಣಿಗೆ, ಪಸ G.).

ಉದ್ಧತ ud-dhata. Raised, elevated. 2, puffed up, haughty (Rśv. 5, 131). 3, *exceeding, excessive* (J. 13, 4). 4, *excited, moved.* 5, rude, ill-behaved. 6, a king's wrestler. See Kâvy. IV, 1, 7; its conjugation Śmd. 257; ಜಜಾಗ.

ಉದ್ಧತಿ ud-dhati. Elevation; haughtiness, pride; a stroke, shaking. See Bp. 17, 18; 19, 27; 39, 65.

ಉದ್ಧತಿಕೆ uddhata-ikĕ. (Śmd. 248). = ಉದ್ಧತಿ.

ಉದ್ಧತಿಕ್ಕೆ uddhata-ikkĕ. (Śmd. 248). = ಉದ್ಧತಿಕೆ.

ಉದ್ಧರ ud-dhara. Raising, lifting up (ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತುವದು Dhw.); exterminating, destroying (Bp. 3, 5).

ಉದ್ಧರಣ ud-dharaṇa. Drawing out, tearing or pulling

Digitized by Google

out. 2, eradicating; destroying. 3, taking off. 4, raising, lifting. (My.). 5, extricating, delivering, rescuing. (My.). 6, bringing up, vomiting. 7, final emancipation. 8, holding, possessing (Šmd. 302). See ಎತ್ತಿಸು; Bp. 38, 40.

ಉದ್ಧರಣೆ ud-dharaṇĕ. A metal spoon (My., also ಉದ್ಧರಣಿ; Si. 310).

ಉದ್ಧರಿಸು uddharisu. To draw up or out. 2, to lift up; to elevate; to rescue, to deliver, to save, to release (My.; Bp. 2, 1; 3, 57; 4, 2; 5, 5; 23, 29; 30, 18; 38, 75; 40, 43; 46, 46; 56, 9. 44. 45; 60 sum.; J. 7, 64; 32, 56).

ಉದ್ಧರ್ಷ ud-dharsha. Great joy; *a festival.*

ಉದ್ಧವ ud-dhava. Joy, rejoicing; *a festival.* 2, N. of a Yâdava, the friend and counsellor of Kṛishṇa (Bhâgavata 10, 42 sum.).

ಉದ್ಧಾನ uddhâna. = ಉದ್ಧಾನ No. 2. *A fire-place.*

ಉದ್ಧಾನ್ತ uddhânta. *An elephant out of rut* (ಮದವಿಳಿದುದು Mr. 155).

ಉದ್ಧಾರ ud-dhâra. (= ಉದ್ಧರ, etc.). Raising, elevating, lifting up; drawing out. 2, extrication, deliverance, redemption. (My.). 3, deduction, a part to be set aside. 4, taking away. 5, *a debt,* especially a debt not bearing interest, obligation.

ಉದ್ಧಾರಕ ud-dhâraka. Who or what raises, lifts, or draws out; drawing out, etc. 2, a deliverer (My.; Mhr.).

ಉದ್ಧುರ ud-dhura. Freed from a yoke or burden. 2, ceasing from. 3, unrestrained, lively, cheerful. 4, heavy, thick, gross, firm. 5, high. See Kâvy. IV, 2, 58; V, 47.

ಉದ್ಧುಷಣ uddhushaṇa. *Erection of the hair of the body, horripilation.*

ಉದ್ಧೂತ ud-dhûta. Roused up, shaken up; tossed up; exalted; high. See ತೂಱು.

ಉದ್ಧೂಲ ud-dhûla. Powdered, sprinkled with (Bp. 38, 68).

ಉದ್ಧೂಲನ ud-dhûlana. Powdering, sprinkling with, as with ashes (Grj. 9, 4). — ಉದ್ಧೂಲನಂಗೆಯ್ಯು. -ಂಗೆಯ್ಯು. To cause to powder, etc. (Bp. 41, 20).

ಉದ್ಧೂಲಿತ ud-dhûlita. Powdered, etc. (Grj. 8, after 53; Bp. 58, 51).

ಉದ್ಧೂಲಿಸು uddhûlisu. To powder, etc. (Grj. 4, 108; 9, 3; Bp. 12, 17; 38, 14).

ಉದ್ಧೃತ ud-dhṛita. Drawn or taken up or out; extracted, pulled up or out; selected; *raised, elevated.* See ನವೋದ್ಧೃತ; Šsv. 1, after 79.

ಉದ್ಧ್ಮಾನ ud-dhmâna. *A fire-place.*

ಉದ್ಧ್ಯ uddhya. *A river* (ಗಙ್ಗುದೊಱೆ Hlâ., Mr. 413).

ಉದ್ಬುದ್ಧ ud-buddha. Awakened; *budded, blown.*

ಉದ್ಭಟ udbhaṭa. *Excellent;* exalted, increased (ಉತ್ಕಟ, etc., ಪೆರ್ಚಿದುದು Mr. 446). 2, a N. (Bp. 9, 44; *cf.* ಉದ್ಭಟ್ಟ, ಉದ್ಭುಟ).

ಉದ್ಭಟೆ udbhaṭĕ. A kind of plant (ಬೊಬ್ಬುಲಿ Mr. 117).

ಉದ್ಭಟ್ಟ udbhaṭṭa. A N. (Bp. 57, 12; *cf.* ಉದ್ಭಟ, ಉದ್ಭುಟ).

ಉದ್ಭವ ud-bhava. *Birth, production, origin* (ಹುಟ್ಟುವದು Nn. 82); existence; manifestness. — ಉದ್ಭವಂಗೆಯ್. -ಂಗೆಯ್. To be born (Bp. 7 sum.).

ಉದ್ಭವಕರ udbhava-kara. Productive; exalting (Čh. v. 218).

ಉದ್ಭವಿಸು udbhavisu. = ಉದುಭವಿಸು. To be born or produced, etc. (ಹುಟ್ಟು Šmd. 143. 158 Cm.; Bp. 57, 72); to exist (Šmd. 302).

ಉದ್ಭಾವ ud-bhâva. Production, generation (Čh. v. 77).

ಉದ್ಭಾವಿಸು udbhâvisu. To cause to be born, etc.; to manifest (Šmd. 1. 2. 143).

ಉದ್ಭಾಸ ud-bhâsa. Radiance, splendour; a ray. (A.; My.).

ಉದ್ಭಾಸಿ ud-bhâsi. Shining, radiant (J. 15, 11).

ಉದ್ಭಾಸಿತ ud-bhâsita. Illuminated, splendid; ornamented, graced (J. 31, 8).

ಉದ್ಭಿಜ udbhija. = ಉದ್ಭಿಜ್ಜ. (My.).

ಉದ್ಭಿಜ್ಜ udbhid-ja. Born by sprouting; *sprouting, germinating;* a plant or vegetable (B. 4, 14; My.; Mhr.).

ಉದ್ಭಿಜ್ಜಕೋಟಿ udbhijja-kôṭi. The vegetable branch or kingdom (B. 4, 14. 94).

ಉದ್ಭಿದ್ ud-bhid. Breaking out or forth; *sprouting, germinating;* a sprout or shoot; *a vegetable,* as trees, shrubs, etc.

ಉದ್ಭಿದ ud-bhida. *Sprouting, germinating.*

ಉದ್ಭಿನ್ನ ud-bhinna. Broken forth; opened, burst, budded (A.; My.). 2, different (My.).

ಉದ್ಭುಟ udbhuṭa. A N. (Bp. 57, 6. 7. 9. 13. 20; *cf.* ಉದ್ಭಟ್ಟ, etc.).

ಉದ್ಭೂತ ud-bhûta. Born, produced (Bp. 29, 20); lofty; manifested, visible.

ಉದ್ಭೇದ ud-bhêda. Breaking out or through; springing up; etc. See ರೋಮೋದ್ಭೇದ.

ಉದ್ಭ್ರಮ ud-bhrama. Whirling, moving about; agitation, anxiety; *regret.*

ಉದ್ಭ್ರಮಿ ud-bhrami. A person full of alarm (ಎಪ್ಪಲ Nn. 149).

ಉದ್ಭ್ರಮಿಸು ud-bhramisu. To be perplexed, to suffer consternation (Bp. 61, 39).

ಉದ್ಯ udya. Tbh. of ಉದ್ಯತ್. High (Bp. 19, 31); excellent 50, 2).

ಉದ್ಯತ್ ud-yat. Rising; great; excellent (Čh. v. 202; Râv. 5, 22; J. 3, 34; 7, 36; 17, 51; Šsv. 1, 71).

ಉದ್ಯತ ud-yata. *Raised, held up.* 2, *endeavouring, active,* persevering. 3, trained. 4, prepared, ready.

ಉದ್ಯಮ ud-yama. (= ಉದ್ದಮ, etc.). Raising or lifting up. 2, undertaking anything; *strenuous effort, exertion, perseverance;* diligence; business.

ಉದ್ಯಮಿ ud-yami. Active, diligent. 2, = ಉದ್ದಮಿ, q. v. (My.).

ಉದ್ಯಮಿದಾರ udyami-dâra. = ಉದ್ದಿಮೆದಾರ. (My.; B. 5, 122).

ಉದ್ಯಮಿಸು udyamisu. = ಉದ್ದಮಿಸು. To undertake anything, etc.

ಉದ್ಯಾನ ud-yâna. *Going or walking out.* 2, *a garden, a park* (ಊರೊಳಗಣ ಅರಮನೆಗಳ ಬತ್ತಿನಲ್ಲಿಹ ವನಂ Mr. 152). 3, purpose, motive. 4, N. of a country to the north of India. ಉದ್ಯಾನವನ (ಉಪವನದ್ದನ, ತೋಟದಾರ Nn. 38; My.: a beautiful garden).

Digitized by Google

ಉದ್ಯಾಪನ ud-yâpana. = ಉಜ್ಜವಣೆ. Bringing to a conclusion, finishing, performing, accomplishing (Bp. 24, 9; My.). 2, the ceremony of closing and concluding any religious observance (My.; Mhr.).

ಉದ್ಯುಕ್ತ ud-yukta. Excited. 2, *zealously active, labouring for some desired end* (ಬರವಸಿಗ Mr. 230). See Bp. 39, 69; 51, 28; Rsv. 5, 132; J. 7, 36; 8, 10.

ಉದ್ಯೋಗ ud-yôga. = ಉಜ್ಜುಗ. Undertaking anything. 2, *zealous action, exertion, perseverance.* 3, business; an occupation, a profession; an office, a situation (C.; Mhr.; ವ್ಯಾಪಾರ Bhn. 51; ಪೇರುಜ್ಜುಗ Čt. I, 16; J. 17, 51). See ಎಸಗು, ತಗುಳ್ಚು, ನೆಗಡ್, ನೆಗಟ್ಚು; Smd. 6; Kâvy. II, 1, 1. — ಉದ್ಯೋಗವಿಲ್ಲದ ಊರಲ್ಲಿ ಉದ್ದು ಉರುಳುವಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿರ ಬೇಡ. — ಉದ್ಯೋಗವಿಲ್ಲದ ತೊತ್ತು ಉದ್ದು ಹುರಿದು ತಿನ್ದಳು. — ಉದ್ಯೋಗವಿಲ್ಲದ ಬಡಗಿ ಮಕ್ಕಳ ತಿಕಾ ಕೆತ್ತಿದ (Prvs.). — ಉದ್ಯೋಗ ನಡಿಸು. To exert one's self (B. 4, 8; My.); to follow a trade or profession (4, 142; My.). — ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡು. To work (B. 4, 1); to exercise an office, etc. (C.).

ಉದ್ಯೋಗಪರ್ವ udyôga-parva. N. of the fifth book of the Mahâbhârata (Bp. 5, 2).

ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥ udyôga-stha. A man that follows some profession (B. 4, 151; My.); a person in office or holding a situation, an official (C.).

ಉದ್ಯೋಗಾರಮ್ಭ udyôga-ârambha. The beginning of zealous action or of business. See ಮೊಗಸು.

ಉದ್ಯೋಗಿ udyôgi. Active, laborious, diligent (ಸಮನ Čb.; see B. 5, 88. 170. 213); a person that follows some profession; a person in office, etc. (C.).

ಉದ್ಯೋಗಿಸು udyôgisu. = ಉಜ್ಜುಗಿಸು. To undertake anything. 2, to exert one's self, to be busy. ಉದ್ಯೋಗಿಸುವದು (ಊರ್ಜ, ಉತ್ಸಾಹ Hlâ.). ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗಿಸಿದವನು (ಕ್ರಿಯಾವತ್, etc. Si. 357).

ಉದ್ರ udra. *An otter* (ನೀರ ಬೆಕ್ಕು G.).

ಉದ್ರಿ udri. = ಉದ್ದರಿ, etc. (My.).

ಉದ್ರಿಕ್ತ ud-rikta. Increased, augmented. 2, distinct; evident. (Čb.). See ಮದೋದ್ರಿಕ್ತ.

ಉದ್ರಿತ udrita. (J. 27, 55; whether ಉದ್ದ್ರುತ, very swift?).

ಉದ್ರೇಕ ud-rêka. Excelling. 2, excess, increase, abundance (Bp. 44, 3; J. 2, 41). 3, enjoyment (ಸಮ್ಭೋಗ, ಭುಕ್ತಿ Nn. 163, o. r. ಊಟ instead of ಭುಕ್ತಿ). 4, forwardness, boldness (J. 4, 2). See ಕೋಪೋದ್ರೇಕ, ಮದೋದ್ರೇಕ.

ಉದ್ರೇಕಿಸು udrêkisu. To be aroused or excited (Bp. 61, 5).

ಉದ್ವರ್ತ ud-varta. = ಉದ್ವರ್ತನ. (ಅಂಗರಾಗ, etc., ತೀವಿ ಪೂಸುವುದು Mr. 339).

ಉದ್ವರ್ತನ ud-vartana. Going up, rising, swelling. 2, *rubbing and cleansing the body with fragrant unguents; the unguents used for that purpose* (ವರ್ಣ, ತೊಳೆವುದು, o. r. ತೊಡೆವುದು, Nn. 71). See ಉಬ್ಬರ್. — ಉದ್ವರ್ತನಂಗೆಯ್. -ಂಗೆಯ್. To anoint, etc. (Grj. 7, after 72).

ಉದ್ವರ್ತನಾಲಯ udvartana-âlaya. A bath-room (ಮೀವುದು ಗೃಹಂ Mr. 196).

ಉದ್ವಹ ud-vaha. Joy (ಸುಖ, ಹರ್ಷ, etc. Mr. 25).

ಉದ್ವಹನ ud-vahana. Lifting or bringing up; raising; taking up or away. 2, carrying; drawing. 3, upholding, supporting. 4, riding. 5, possessing, having, assuming. 6, leading home, marrying. See ನಿವಸನೋದ್ವಹನ, ಧೂಪನೋದ್ವಹನ, ತಿಲೋದ್ವಹನ; ತೆರಣ್ಚು.

ಉದ್ವಾನ udvâna. 1. = ಉದ್ವಾನ್ತ. Ejected, vomited; ejecting, etc. (G.).

ಉದ್ವಾನ udvâna. 2. = ಉದ್ಧ್ಮಾನ. *A fire-place.*

ಉದ್ವಾನ್ತ ud-vânta. *Brought up, vomited.* 2, an elephant out of rut (ಮದವಿಟ್ಟಾನೆ Mr. 155).

ಉದ್ವಾಪ್ಯ ud-vâpya. A trough or ditch near a well for watering cattle (ಆಹಾವ, etc., ಬೆಂಡೆ Mr. 421).

ಉದ್ವಾರ್ಚನೆ udvârčanĕ. Concluding ceremonies of an idol-worship (My.).

ಉದ್ವಾಸನ ud-vâsana. Leading or taking away; expelling, banishing; *killing, slaughter.*

ಉದ್ವಾಹ ud-vâha. (= ಉದ್ವಹನ). Bearing up, supporting. 2, *marriage.*

ಉದ್ವಾಹನ ud-vâhana. That which raises or draws up; *serving as an instrument for raising.*

ಉದ್ವಾಹಿಕ ud-vâhika. Relating to marriage, matrimonial. (R.).

ಉದ್ವಾಹಿಸು udvâhisu. To marry (My.).

ಉದ್ವೃತ್ತ ud-vritta. Gone upwards, risen; puffed up, haughty, swollen with (Bp. 54, 45); exalted, prosperous; ill-mannered.

ಉದ್ವೃತ್ತಿ ud-vritti. Acting haughtily, high-handedly, violently, or rudely. See ಬತ್ತರಿಸು.

ಉದ್ವೇಗ ud-vêga. = ಉಬ್ಬೆಗ. Going swiftly, rashness; trembling, shaking; agitation; *anxiety, fear, distress* (ಅನುಶಯ, ಉಮ್ಮಳಿಕೆ, ಅನ್ತಸ್ತಾಪ Nn. 142). 2, the areca nut (ಅಡಕೆ G.).

ಉದ್ವೇಗಿಸು udvêgisu. To go swiftly, etc. (My.).

ಉದ್ವೇಜನ ud-vêjana. Causing to shake with fear, hurting the feelings. See ಯಥಾಚನೋದ್ವೇಜನ.

ಉದ್ವೇಲ ud-vêla. Overflowing its banks, as a river, or their brims, as fluids in general (Grj. 10, 48).

ಉನಿ uni. To be soaked, to lie steeped, to soak (My.; *cf.* ಊಱು 8; Sk. ಉನ್ನ?). — ಉನಿಯ ಹಾಕು. To soak (v. t., My.).

ಉನಿತು unitu. So much as this (in the middle, Kâvy. I, 4, 33; see ಉ 10).

ಉನಿಸು unisu. To soak (v. t., My.).

ಉನ್ತು untu. This, or in this, intermediate manner (ಪ್ರಕಾರ Smd. 399). ಅನ್ತು, ಇನ್ತು, ಉನ್ತು, ಎನ್ತು (399). — ಉನ್ತಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. = ಉನ್ನ. Such (a man or thing as this in the *middle*, ಪೋಲಿಸುವೆಡೆ Ss.; Smd. 191). — ಉನ್ತಹ. -ಅಹ. = ಉನ್ತಪ್ಪ, ಉನ್ನ (Smd. 191; ಪೋಲಿಸುವೆಡೆ Ss.). ಉನ್ತಹಂ (191). — ಉನ್ತೆ. -ಎ 3. Even in this manner. ವಿಚಾರಿಸಡೆ ಉನ್ತೆ ಪೊಸಮ್ಪರೊತ್ತಯಂ ಕೊಳ್ವುದು ತಕ್ಕುದಲ್ತು (Smd. 185).

ಉನ್ದನ undana. Moistening. See ಸಮುನ್ದನ.

ಉನ್ದಲ್ undal. (fr. ಉಱು). A joined mass, a heap, a multitude (ಒಟ್ಟಿಲ್, ಗುಮ್ಪು, ತೋಮ, etc. Sm. 54).

ಉನ್ದು undu. This, or at this, intermediate time (ಕಾಲ Smd. 146. 398). ಅನ್ದು, ಇನ್ದು, ಉನ್ದು, ಎನ್ದು (398).

ಉನ್ದುರ undura. *A rat.* See ಹೆಗ್ಗಣ.

ಉನ್ದುರು unduru. *A rat.*

ಉನ್ನ unna. = ಉನ್ತಪ್ಪ, ಉನ್ತಹ (Smd. 191; ಪೋಲಿಸುವೆಡೆ Ss.; see ಉನ್ತು). ಅನ್ನಂ, ಇನ್ನಂ, ಉನ್ನಂ, ಎನ್ನಂ (191).

Digitized by Google

ಉನ್ನ unna. *Wetted, wet, moist* (Hlâ., and Mr. 448, ಹುಸಿ, perhaps wrongly instead of ಹಸಿ). 2, kind, humane. 3, fawn, mean flattery, lie (ಹುಸಿ in Hlâ. MS. & all the MSS. of Mr.; see No. 1).

ಉನ್ನತ ud-nata. Raised, lifted up; elevated, *high, tall; great; eminent;*—elevation; altitude; etc. ಉನ್ನತದ ಪೂವಳಂ (Śm. 67). ಉನ್ನತದ ಧರಣಿ (88). ಉನ್ನತದಿಂ (Bp. 26, 19). ಉನ್ನತನು ಸನ್ನತನಾಗಿ ನಡೆಯ ಬೇಕು (Prv.). — ಉನ್ನತವೆಯು. -ಪೆಯು. To obtain greatness or fame, to become eminent (Bp. 32, 64; 35, 1).

ಉನ್ನತಚ್ಛಾಯ unnata-c-châya. A man of a great voice (ಹಿರಿಯ ದನಿಯುವಂ Mr. 237, My. MS. ಉನ್ನತಾಚ್ಛಾಯ).

ಉನ್ನತತ್ವ unnatatva. Height; sublimity, majesty. (My.).

ಉನ್ನತಪ್ರಶ್ನೆ unnata-praśnĕ. A lofty or great question (ಹಂ, ದೊಡ್ಡಹ ಪ್ರಶ್ನೆ Nn. 161).

ಉನ್ನತಭೂಮಿ unnata-bhûmi. High ground. See ತಿಟ್ಟು.

ಉನ್ನತಾನತ unnata-ânata. Elevated and depressed, *uneven, wavy.*

ಉನ್ನತಿ ud-nati. Elevation, height; rising, ascending; increase; greatness, eminence; *prosperity* (ಹೆಮ್ಮು Ćt. I 95; II, 20). See Śmd. 158; Grj. 8, after 86; 10, after 45; J. 5, 53; 10, 22. — ಉನ್ನತಿಗೆಡು. -ಕೆಡು. Greatness, etc. to be lost (Grj. 8, 23). — ಉನ್ನತಿವಡೆ. -ಪಡೆ. To obtain greatness, to become eminent or famous (Bp. 32, 49).— ಉನ್ನತಿವೆಯು. -ಪೆಯು. = ಉನ್ನತಿವಡೆ. (Bp. 22, 57).

ಉನ್ನತಿಕೆ unnata-ikĕ. = ಉನ್ನತಿಕ್ಕೆ (Śmd. 248). Height; greatness, etc. (ಉಬ್ಬರ Kk. 78; ಉಬ್ಬರ Śm. 38; My.).

ಉನ್ನತಿಕ್ಕೆ unnata-ikkĕ. = ಉನ್ನತಿಕೆ, q. v.

ಉನ್ನತು unna-atu. = ಉನ್ನತ್ತು, ಉನ್ನದು. That is thus (as this *intermediate* thing, ಉನ್ನತ್ತು, ಉನ್ನದು Śs.).

ಉನ್ನತೋನ್ನತ unnata-unnata. Very high, the highest (My.).

ಉನ್ನತೋದರ unnata-udara. A large abdomen (ಬುಧ್ನ Mr. 486).

ಉನ್ನತ್ತು unna-attu 1. = ಉನ್ನತು, etc. (Śs.).

ಉನ್ನದು unna-adu 1. = ಉನ್ನತು, etc. (Śs.).

ಉನ್ನದ್ಧ ud-naddha. Tied up; swelled, increased. See ಸಮುನದ್ಧ.

ಉನ್ನಯ ud-naya. *Raising, elevating.* 2, analogy. — ಉನ್ನ ಯಿಸಲ್ಪಡು. -ಂಪಡು. To be raised, to rise (Bp. 47, 58).

ಉನ್ನಯನ ud-nayana. Raising; making straight, arranging. See ಸೀಮನ್ತೋನ್ನಯನ.

ಉನ್ನರ್ unnar. = ಹುನ್ನರ್. (My.).

ಉನ್ನಾಯ ud-nâya. *Raising, elevating.*

ಉನ್ನಾಳ unnâḷa. A species of grain, Paspalum scrobiculatum (ಕೋದ್ರವ, ಹಾರಕ Mr. 373).

ಉನ್ನಿದ್ರ ud-nidra. Awake. 2, *budded, blown.* See Bp. 5, 47; 36, 37.

ಉನ್ನಿಸು unnisu. To think, to consider (J. 23, 59; 26, 39; 29, 27; 31, 58; see ಉಂಕಿಸು; T. ಉೞ್ಣ, possession of knowledge; ಉಱುದಿ, erudition; ಒಱ್ಱು, searching, spying).

ಉನ್ನೂ unnû. A term to denote the conjunctions ಉಂ and ಊ: also, etc. (My.; ಉತ್, ಉತ Śi. 467). ಅದುನ್ನೂ (ಅಜ 468). ಈ ನಾಲ್ಕುನ್ನೂ (27). ಶಬ್ದಗಳುನ್ನೂ (302).

ಉನ್ನೆ unnĕ. This intermediate time (or space). — ಉನ್ನೆಗಂ. Up to this time, etc. (ಸೀಮಾಪ್ರಮಾಣ Śs.). — ಉನ್ನೆವರಂ. = ಉನ್ನೆಗಂ (Śs.). — ಉನ್ನೆವರೆಗಂ. = ಉನ್ನೆವರಂ (Śs.).

ಉನ್ನೇಯ ud-nêya. *To be inferred, to be ascertained by analogy* (adj.).

ಉನ್ಮತ್ತ ud-matta. = ಉಮತ್ತ, ಉಮ್ಮತ, ಉಮ್ಮತಿ, ಉಮ್ಮತ್ತ, ಉಮ್ಮತ್ತಿ, ಉಮ್ಮುತ್ತ, ಉಮ್ಮೆತ್ತಿ. Intoxicated; *mad, furious* (ಸೊಕ್ಕಿದವನು Nn. 115). 2, *the thorn-apple, Datura metel* and *fastuosa.* 3, haughty, arrogant (My.; Mhr.).

ಉನ್ಮತ್ತತನ unmattatana. = ಉನ್ಮತ್ತತೆ. (ಮದ Ćb.).

ಉನ್ಮತ್ತತೆ unmattatĕ. Insanity; intoxication; pride (My.).

ಉನ್ಮದ ud-mada. = ಉಮ್ಮದ. Intoxicated; *mad, furious, ecstatic;* proud, arrogant (Mhr.; My.; ಸೊಕ್ಕಿನವ G.); intoxication; insanity, ecstacy; (pride).

ಉನ್ಮಧುಕ ud-madhuka. N. of a plant (ದ್ವಿಪೆ, ಪೆರ್ಗಣಿಗಿಲ್ Mr. 139, one MS. ಉನ್ಮದಿಕ, My. MS. ಉನ್ಮಫಿಕ).

ಉನ್ಮದಿಷ್ಣು ud-madishṇu. Intoxicated; *mad, furious, insane.*

ಉನ್ಮನ ud-mana. Tbh. of ಉನ್ಮನಸ್. (My.).

ಉನ್ಮನಸ್ ud-manas. Excited in mind; *longing for, missing, regretting.*

ಉನ್ಮಾಥ ud-mâtha. Shaking; killing. 2, *a trap, a snare.*

ಉನ್ಮಾದ ud-mâda. = ಉಮಾದ, ಉಮ್ಮಾದ. *Madness, extravagance;* mania; arrogance (Mhr.). 2, N. of a plant (ಉರಗ Mr. 120).

ಉನ್ಮಾದವತ್ unmâda-vat. *Mad, insane, wild.*

ಉನ್ಮಾದಿ unmâdi. Mad, intoxicated. (Ćb.).

ಉನ್ಮಾನ ud-mâna. Weighing, measuring (G.); a measure of size or quantity; price.

ಉನ್ಮಿಶ್ರ ud-miśra. Mixed. 2, *variegated.*

ಉನ್ಮಿಷಿತ ud-mishita. Opened; *budded, blown.*

ಉನ್ಮೀಲನ ud-mîlana. Opening of the eye (ಮೇಲನ್ ಈಕ್ಷಿಸುವುದು Mr. 317); winking, twinkling; awaking; expanding, blowing.

ಉನ್ಮೀಲಿತ ud-mîlita. Opened; *budded, blown.* (Bp. 40, 22).

ಉನ್ಮುಕ್ತಿ ud-mukti. Unfastening; loosening; liberating. See ಹಸ್ತೋನ್ಮುಕ್ತಿ.

ಉನ್ಮುಖ ud-mukha. *Looking upwards.* 2, *waiting for, expecting,* longing for (Bp. 53, 58). 3, *near to; ready.* 4, N. (J. 9, 20-22).

ಉನ್ಮೂಲಿತ ud-mûlita. *Eradicated.*

ಉನ್ಮೇಷ ud-mêsha. Opening the eyes; twinkling or upward motion of the eyelids, winking; blowing; awaking. See Kâvy. V, 70.

ಉಪ upa. Under; inferior; towards; on; near to; with; etc.

ಉಪಕಣ್ಠ upa-kaṇṭha. Upon the neck. 2, *neighbourhood, vicinity; space near a village.*

ಉಪಕಥೆ upa-kathĕ. A short story inserted in a long one (My.).

ಉಪಕರಣ upa-karaṇa. Doing anything for another; helping, assisting; fabricating. 2, *an implement, an instrument, a tool;* a means. 3, *retinue.* See ಮುಟ್ಟು.

ಉಪಕರಿಸು upa-karisu. To benefit, to assist, to help (ಅವನಿಗೆ-, My.). 2, to come near (Râm. 3, 7, 32).

ಉಪಕಾರ upa-kâra. Help, assistance; benefit; a favour, a

Digitized by Google

kindness. ಉಪಕಾರಕ್ಕೆ ಅಪಕಾರ ಮಾಡ ಬೇಡ.—ಉಪಕಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಉಪದ್ರ ಬನ್ತು (Prvs.). — ಉಪಕಾರ ಅಱ'. To know, acknowledge or remember a kind act, etc., to be grateful (My.). ಉಪಕಾರವಱ'ಯದವನ ನಿಪುಣನೆನ್ದು ಹೇಱ ಬೇಡ (Prv.). — ಉಪಕಾರ ತಿಳಿ. = ಉಪಕಾರ ಅಱ'. (My.; G. 150). — ಉಪಕಾರ ತೀರಿಸು. To return a kindness, to requite a favour (S. Mhr.; B. 3, 126). — ಉಪಕಾರ ನೆನಸು. = ಉಪಕಾರ ಅಱ'. (C.; B. 2, 40. 49; 3, 127; 5, 211). — ಉಪಕಾರ ಮಱ[3]. To be unmindful of benefits or kindnesses (C.; B. 4, 75). — ಉಪಕಾರ ಮಾಡು. To do a favour, etc., either ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡು (Bp. 32, 46; C.), or ಒಬ್ಬನ ಮೇಲೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡು (B. 3, 125. 126. 128; 5, 179). — ಉಪಕಾರಸ್ಮರಣೆ. Remembrance of a kind act, gratitude (My.). — ಉಪಕಾರ ಸ್ಮರಿಸು. = ಉಪಕಾರ ಅಱ'. (My.; Ĉb. 32). — ಉಪಕಾರ ಹೊಱ'ಸು. To put under obligation, to oblige (a person). ಒಬ್ಬನ ಮೇಲೆ ಉಪಕಾರ ಹೊಱ'ಸು (S. Mhr.). — ಉಪಕಾರ ಹೊಱು. To be under (one's) obligation (B. 5, 213). ಒಬ್ಬನ ಉಪಕಾರ ಹೊತ್ತು ಕೊಳ್ಳುವದು (S. Mhr.).

ಉಪಕಾರಿ upakâri. Helping, assisting; gracious;—a benefactor. (Bp. 32, 46; B. 4, 220; My.). See Prv. s. ಮನೆ.

ಉಪಕಾರಿಕೆ upa-kârikĕ. = ಉಪ್ಪರಿಗೆ. A protectress. 2, *a royal tent; a king's house, a palace* (ಅರಸುಗಳ ಬೀಡು Mr. 191).

ಉಪಕಾರ್ಯೆ upa-kâryĕ. = ಉಪಕಾರಿಕೆ. *A royal tent,* etc.

ಉಪಕುಂಚಿಕೆ upa-kuñcikĕ. *The plant Nigella indica,* Roxb. (ಕಾಳಜೀರಿಗೆ G.). 2, *small cardamoms.*

ಉಪಕುರ್ವಾಣ upa-kurvâṇa. A Brâhmaṇa when passing from the state of a brahmacâri to that of a gṛihastha. (R.).

ಉಪಕುಲ್ಯೆ upa-kulyĕ. A canal, a ditch. 2, *long pepper, Piper longum* L. (ಹಿಪ್ಪಲಿ G.).

ಉಪಕೂಪ upa-kûpa. *A trough near a well.*

ಉಪಕೃತಿ upa-kṛiti. Help, assistance; favour, kindness. (My.). 2. = ಉಪಕಥೆ (My.).

ಉಪಕ್ರಮ upa-krama. Approach. 2, *commencement* (ಆರಮ್ಭಮುಮ್ ಅರಸು ಧರ್ಮಾದಿಗಳಿನ್ದ ಮನ್ತ್ರಿಗಳ ಚಿತ್ತಮಂ ಪರೀಕ್ಷಿಸುಹಮುಂ Nr.). 3, *planning; a design.* 4, *a means, an expedient.* 5, attendance on a patient. 6, trying the fidelity, etc. of a counsellor or friend (see No. 2).

ಉಪಕ್ರಮಿ upakrami. One who begins, undertakes or plans. (Bp. 40, 66).

ಉಪಕ್ರಮಿಸು upakramisu. To commence (J. 2, 45. 52).

ಉಪಕ್ರೋಶ upa-krôśa. *Censure, reproach.*

ಉಪಕ್ಷಮ upa-kshama. Patience, forbearance (My.).

ಉಪಖ್ಯಾತ upa-khyâta. Seen; known, notorious (Bp. 43, 9).

ಉಪಗತ upa-gata. Gone to, approached; near; arrived; occurred; attained, obtained (Bp. 57, 77); furnished with; *agreed, granted, promised.*

ಉಪಗಮ upa-gama. Coming or going to, approach; obtaining; having; intercourse; agreement. See ಉಷ್ಣೋಪಗಮ.

ಉಪಗಮನ upa-gamana. = ಉಪಗಮ. Going to, etc. See ಪ್ರಾಯೋಪಗಮನ.

ಉಪಗಿರಿ upa-giri. Land lying near a mountain; a hill near a mountain (Si. 116).

ಉಪಗು upagu. N. of a prince. See ಔಪಗವ.

ಉಪಗೂಹನ upa-gûhana. Hiding, concealing. 2, clasping, embracing (see s. ಮುದುಕು). 3, surprise. See ಶರೀರೋಪಗೂಹನ.

ಉಪಗೃಹ upa-gṛiha. An inner apartment (ಗರ್ಭಗೃಹ, ಓವರಿ Mr. 195).

ಉಪಗ್ರಹ upa-graha. 1. *Seizure,* confinement. 2, *a prisoner.* 3, making favourable.

ಉಪಗ್ರಹ upa-graha. 2. A minor planet, or any heavenly body of a secondary kind, as a comet, a meteor, etc. (B. 5, 174).

ಉಪಗ್ರಹಣ upa-grahaṇa. *The taking any one prisoner.* 2, studying the vêdas after initiation.

ಉಪಗ್ರಾಮ upa-grâma. A village within the boundaries of a town, or a hamlet within those of a village (My.).

ಉಪಗ್ರಾಹ್ಯ upa-grâhya. A man who is to be befriended, a highly respectable person (ನಿಱ' ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ರಮದೊಳ್ ಅಭಿವನ್ದನಂಗೊಳ್ವ ಪುರುಷಂ Mr. 250). 2, *a present.*

ಉಪಘಾತ upa-ghâta. Injury, damage, hurt. (My.).

ಉಪಘಾತಿನಿ upa-ghâtini. She who injures or hurts. See ಗರ್ಭೋಪಘಾತಿನಿ.

ಉಪಘ್ನ upa-ghna. *A contiguous resting-place, a shelter; a support.*

ಉಪಚಯ upa-ĉaya. Gathering together, collecting; accumulation; quantity, heap. (Ĉb.).

ಉಪಚರಣ upa-ĉaraṇa. = ಉಪಚಾರ. (Bp. 6, 30; My.).

ಉಪಚರಣೆ upa-ĉaraṇĕ. = ಉಪಚರಣ. See ಷೋಡಶೋಪಚರಣೆ.

ಉಪಚರಿತ upa-ĉarita. Approached. 2, *waited on, served, honoured, adored.*

ಉಪಚರಿಸು upa-ĉarisu. To wait on, to be polite (Bp. 5, 68); to show kindness, to treat kindly in any way (J. 7, 54. 67; 28, 36; My.).

ಉಪಚರ್ಯೆ upa-ĉaryĕ. Service, attendance; *the practice of medicine.*

ಉಪಚಾಯ್ಯ upa-ĉâyya. To be gathered together or accumulated. 2, *a particular sacrificial fire.*

ಉಪಚಾರ upa-ĉâra. = ಉಪಚ್ಯಾರ. Going near to, approaching; assisting. 2, service; attendance; homage; *act of civility; attention, courtesy, civility.* 3, a figure of speech, pretence, pretext, metaphor. 4, the practice of medicine, physicking. See ಷೋಡಶೋಪಚಾರ; Śmd. 130.

ಉಪಚಾರಣ upa-ĉâraṇa. = ಉಪಚಾರ. Attention and courtesies to guests, etc. (Mr. 259; My.).

ಉಪಚಾರಿ upa-ĉâri. Attending, serving; a civil, polite person (My.).

ಉಪಚಾರ್ಯ upa-ĉârya. = ಉಪಚರ್ಯೆ. (ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ಸುವೈದ್ಯರು ಮಾಡುವುದು Mr. 390).

ಉಪಚಿತ upa-ĉita. 1. Collected; increased (ಬೆಳೆದುದು G.). 2, *plastered, smeared.*

ಉಪಚಿತ upa-ĉita. 2. Honoured (see ಪೂಜಿಪದು); civility, politeness (ಉಪಚಾರ Śmd 397 Cm.).

ಉಪಚಿತ್ರಿಕೆ upa-ĉitrikĕ. N. of a Kannaḍa metre (Ĉb.).

ಉಪಚಿತ್ರೆ upa-ĉitrĕ. *The plant Salvinia cucullata* Roxb. (others: Anthericum tuberosum). 2, Croton polyandra.

ಉಪಚ್ಯಾರ upaĉyâra. (Ĉb. 167). A vulgar Tbh. of ಉಪಚಾರ.

Digitized by Google

ಉಪಜಾಪ upa-jâpa. Whispering into another's ears; *the stirring up of dissension or disunion;* treachery (ಭೇದ, ಒಳಗುಡೋಲುವುದು Mr. 457).

ಉಪಜಿಹ್ವೆ upa-jihvĕ. The epiglottis. 2, *a kind of ant.* 3, the slough of a snake that does not become loose (ಉಪಚಾರ ಹೆರೆ Hlâ.; ಉಪದೇಹಿಕೆ, ದೇಹದ ಎಣೆಗಳೆಯದೆ ಇಹ ಹೆರೆ Mr. 401).

ಉಪಜೀವಕ upa-jîvaka. Living by or upon; depending upon, subject to; a dependant, a servile man (Bp. 61, 15).

ಉಪಜೀವನ upa-jîvana. Living or existing upon; living, subsisting; means of living, subsistence, livelihood; support, maintenance (My.; ಜೀವಿಕೆ G.). See B. 4, 50; 5, 81. — ಉಪಜೀವನ ಸಾಗಿಸು. To carry on or maintain one's existence (B. 5, 215).

ಉಪಜೀವಿ upa-jîvi. Living on, subsisting by. See ಜಾತಿಮಾತ್ರೋಪಜೀವಿ.

ಉಪಜೀವಿಕೆ upa-jîvikĕ. Living upon; subsistence, livelihood (ಜೀವನ G.).

ಉಪಜೀವಿಸು upa-jîvisu. To live or exist upon; to get one's livelihood (My.; G. 47. 223). 2, to have one's self fed or nourished (by others), to live (My.). ಎರಡನೆಯವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಜೀವಿಸುವವನು (ಪರಪಿಣ್ಡಾದ G. 315). See s. ಒತ್ತು 2.

ಉಪಜೋಷ upa-jôsha. *Satisfaction.* 2, silence. ಉಪಜೋಷಂ, silently, quietly.

ಉಪಜ್ಞೆ upa-jñĕ. Knowledge obtained by one's self, *untaught knowledge.* 2, *the commencement of a thing not previously done.*

ಉಪಟಳ upaṭala. (Tbh. of ಉಪದ್ರ). Annoyance, trouble; assault. ಬಹುಉಪಟಳಂ (Rśv. 5, 42). ದಿನದಿನಸುಪಟಳಂ (J. 28, 40). ಕೌರವರಕ್ಕಸನು...ಸುರರಿಗೆ ಬಗೆಬಗೆಯ ಉಪಟಳ ಮಾಡಲು (Abhi. 11, 4). ದನುಜನು ಹುಟ್ಟಿ ಬನ್ದು, ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಉಪಟಳ ಬನ್ದಬನ್ದದಿ ಕೊಡಲು (13, 21). ಅಸುರನು..ಇನ್ದ್ರಪುರಕೆ ಸುತ್ತಮುತ್ತುಪಟಳವ ಮಾಡಲು (13, 33).

ಉಪತಣ್ಡ upa-taṇḍa. An accessory crowd. See ತಣ್ಡೋಪತಣ್ಡ.

ಉಪತಪ್ತೃ upa-taptṛi. *Morbid heat.*

ಉಪತರಣಿ upa-taraṇi. A disk; a circular array of troops. (ಮಣ್ಡಲ Mr. 35).

ಉಪತಾಪ upa-tâpa. Heat. 2, pain, trouble. 3, *disease.* See Bp. 3, 18; 40, 59. — ಉಪತಾಪಬಡುಹ. -ಪಡುಹ. Suffering morbid heat, morbid affection (Nr.).

ಉಪತಾಪಿಸು upatâpisu. To feel pain; to be sorrowful; to be afflicted. See Bp. 28, 38; 38, 29; 40, 34; 42, 28; 45, 33; 48, 11; 52, 13; 60, 30.

ಉಪತ್ಯಕ upatyaka. = ಉಪತ್ಯಕೆ. (ವನಮ್ ಅದು ಆ ಗಿರಿಯ ತಪ್ಪಲಿನಲ್ಲಿ ತೀವಿ ಇರಲ್ Mr. 151).

ಉಪತ್ಯಕೆ upatyakĕ. *Land, or a forest, at the foot* (or side) *of a mountain.*

ಉಪದಂಶ upa-daṁśa. *A relish, a stimulant to drink.* 2, the venereal disease, chancre.

ಉಪದಾನ upa-dâna. = ಉಪಾದಾನ. *A present.*

ಉಪದೀಕೆ upadîkĕ. *A kind of ant.*

ಉಪದೆ upa-dĕ. *An offering, a present.*

ಉಪದೇಶ upa-dêśa. Pointing out to; *instruction, teaching; information;* advice; communication of, or initiation in, a mantra (Bp. 57, 76). ಉಪದೇಶಾ ಕೇಳಿದರೂ ಉಪದ್ರ ತಪ್ಪದಿಲ್ಲ (Prv.). ಉಪದೇಶ ಮಾಡುವವನು (ಬೋಧಕ G.).

ಉಪದೇಶಕ upadêśaka. Giving instruction; a teacher; a spiritual guide. (My.). See Śmd. 272; B. 4, 215.

ಉಪದೇಶಪರಮ್ಪರೆ upadêśa-paramparĕ. Tradition (ಇತಿಹ, ಉಪದೇಶ Nn. 93; ಇತಿಹ Mr. 533).

ಉಪದೇಶಿ upadêśi. = ಉಪದೇಶಕ. (C.).

ಉಪದೇಶಿಸು upadêśisu. To instruct; to teach (Čh. v. 240; Bp. 18, 4; Śśv. 1, 39); to advise. ಅದನ್ನ್ ಉಪದೇಶಿಸಿದ ನೀವು ಗುರುಗಳಲ್ಲವೆ? (J. 10, 21). ಅವನಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸು (My.), ಅವನನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸು (S. Mhr.).

ಉಪದೇಹಿಕೆ upa-dêhikĕ. *A sort of ant.* 2, = ಉಪಜಿಹ್ವೆ No. 3, q. v.

ಉಪದ್ರ upadra. Tbh. of ಉಪದ್ರವ (C.). See Bp. 38, 9; 45, 46. ಉಪದ್ರ ಕೊಡೋಣ (ಹಠ Čb.). ನಾಯಿಗಳಾದರೂ ನಿನಗೆ ಏನೂ ಉಪದ್ರವ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ (B. 4, 19).

ಉಪದ್ರವ upa-drava. Running towards or at, assaulting. 2, *a calamity, a disaster; trouble;* annoyance; a disease or affliction, especially one produced by demons, *e. g.* cholera (C.); a national distress (see its seven kinds s. ಈತಿ). See Nr. s. ಮೇಲೆ ಹೋಗು.

ಉಪದ್ವೀಪ upa-dvîpa. An island (Sk.). 2, a small island near a larger one (My.).

ಉಪಧಾನ upa-dhâna. Placing or resting upon. 2, *a pillow, a cushion.*

ಉಪಧಾನಾವಲಮ್ಬ upadhâna-avalamba. To rest upon or lie down on a pillow. See ಮಲಗು.

ಉಪಧಿ upa-dhi. *Imposition, deception, fraud.*

ಉಪಧೃತಿ upa-dhṛiti. *A ray of light.*

ಉಪಧೆ upa-dhĕ. *Imposition, fraud, a false pretence.* 2, *trial or test of honesty.* 3, *a penultimate letter* (Śmd. 50. 51. 53. 236; Kâvy. I, 8, 69-74).

ಉಪಧ್ಮಾನೀಯ upa-dhmânîya. To be breathed upon or breathed; the aspirate visarga before the letter ಪ್ (Śmd. 26. 45).

ಉಪನಗರ upa-nagara. *A suburb* (ನಗರದ ಒತ್ತಿನ ಬೀಡು Mr. 190).

ಉಪನತ upa-nata. Bent towards; subjected; dependent on; *approached, near;* brought about. See Čh. v. 51.

ಉಪನನ್ದನ upa-nandana. = ಕೇದಾರ, ಉದ್ಯಾನವನ (Nn. 38).

ಉಪನಯನ upa-nayana. Leading to; leading to a teacher; investiture with a thread to be worn over the left shoulder and under the right (ಮುಂಜಿ Mr. 255).

ಉಪನಾಗರಿಕೆ upa-nâgarikĕ. A kind of anuprâsa (Kâvy. III, 2, B, 50. 51).

ಉಪನಾಹ upa-nâha. Tied up; *the tie of a lute,* the lower part of the tail-piece where the wires are fixed.

ಉಪನಿಧಿ upa-nidhi. *A deposit, a trust, especially if the goods are not shown to the trustee.*

ಉಪನಿಷದ್ upa-nishad. *The knowledge of Brahma as the only existent.* 2, *the sections of the vêdas* (*i. e.* their âraṇyakas) *which treat of this knowledge.*

ಉಪನಿಷ್ಕರ upa-nishkara. *A principal or royal road.*

ಉಪನೇತ್ರ upa-nêtra. Spectacles (My.; Mhr.).

ಉಪನ್ಯಾಸ upa-nyâsa. Placing near to. 2, a statement. 3, a suggestion. 4, *an exordium or an introduction.* 5, reasoning, disputation (Mhr.; Bh. 1, 15, 6); lecturing (My.).

Digitized by Google

ಉಪಪತಿ upa-pati. *A paramour, a gallant* (ಜಾರ, ಹಾದರಿಗ Mr. 243).

ಉಪಪತ್ತಿ upa-patti. Going near; happening; production; gaining, accomplishing; a theory (B. 5, 181; Mhr.); proof; fitness; means, expedients (Mhr.; My.).

ಉಪಪತ್ನಿ upa-patni. A concubine (My.; Mhr.; see ಬಂಗಾರ ದವಳು).

ಉಪಪನ್ನ upa-panna. Produced; effected; gained; proved; adequate, suited to the occasion, enough (ಪರಿಯಾಪ್ತ Mr. 220).

ಉಪಪಾತಕ upa-pâtaka. A crime or sin in the second degree, as killing a cow, selling a daughter, etc. (Sk.; My.).

ಉಪಪಾದುಕ upa-pâduka. Self-produced; a deity (ದೇವ Mr. 177). See ದಿವ್ಯೋಪಪಾದುಕ.

ಉಪಪುರಾಣ upa-purâṇa. A minor purâṇa (C.).

ಉಪಪ್ರಭೋಗ upa-prabhôga. = ಉಪಭೋಗ. (Bp. 56, 9).

ಉಪಪ್ಲವ upa-plava. An assault. 2, a misfortune. 3, *an eclipse.*

ಉಪಬರ್ಹ upa-barha. = ಉಪವರ್ಹ. A pillow, a cushion (ಉಪಧಾನ, ತಲೆಗಿಮ್ಬು Mr. 203; My.).

ಉಪಭಕ್ತಿ upa-bhakti. An additional devotion or faith (Bp. 8, 26).

ಉಪಭಾಗ upa-bhâga. Vicinity. ನಗರೋಪಭಾಗ (ಪಟ್ಟಣಸಮೀಪ Nn. 82).

ಉಪಭೃತ್ upa-bhṛit. *A round, wooden sacrificial vessel.*

ಉಪಭೋಗ upa-bhôga. *Enjoyment; eating;* fruition, use. 2, pleasure, satisfaction. 3, cohabitation (My.; Čb., Mhr.). See Bp. 24, 38; B. 4, 58; 5, 95. 205.

ಉಪಭೋಗಿಸು upa-bhôgisu. To enjoy, etc. (Bh. 1, 8, 28; B. 5, 91. 92. 93. 183).

ಉಪಮ upa-ma. *Resembling, like.*

ಉಪಮನ್ಯು upa-manyu. A N. (Bp. 1, 52; 43, 41; 54, 35. 60; 61, 18).

ಉಪಮರ್ದ upa-marda. Friction, rubbing, bruising. 2, hurt, injury. (ಎಪ್ರಕಾರ, ಕುಟ್ಟುವುದು Mr. 457).

ಉಪಮರ್ದನ upa-mardana. = ಉಪಮರ್ದ. (My.).

ಉಪಮಾತೃ upa-mâtṛi. = ಉಪಮಾತೆ. *A second or foster mother; a nurse;* a step-mother.

ಉಪಮಾತೆ upamâtĕ. = ಉಪಮಾತೃ. (ಮಲತಾಯಿ Mr. 312).

ಉಪಮಾನ upa-mâna. Measuring one thing by another; *comparison; analogy; illustration;* that with which anything is compared; a simile; a resemblance. See Šmd. 397; Kâvy. III, 3, B, 61. 62. 92. 108.

ಉಪಮಿತ upa-mita. Compared; similar. See ಅನುಪಮಿತ.

ಉಪಮಿಸು upamisu. To find a likeness for, to compare (Bp. 36, 52; 39, 22; My.).

ಉಪಮೆ upa-mĕ. ಉಪಮಾ. Resemblance, similarity; a resemblance, as a picture, image, etc.; *a simile;* comparison. See Kâvy. III, 3, B, 1. 2. 60-119; IV, 1, 5.

ಉಪಮೇಯ upa-mêya. To be compared, comparable with; that which is compared, the subject of a comparison. See Kâvy. III, 3, B, 62. 80. 92. 108.

ಉಪಯಮ upa-yama. *Marriage.*

ಉಪಯಾಮ upa-yâma. *Marriage.*

ಉಪಯುಕ್ತ upa-yukta. Attached, connected with (Šmd. 401); adapted, suitable; useful; convenient for any end. See B. 4, 120. 140.

ಉಪಯುಕ್ತತನ upayuktatana. A suitable, proper behaviour (B. 5, 170).

ಉಪಯೋಗ upa-yôga. Attaching; application; use, service; utility; (need of, Mhr.). See B. 1, 18; 4, 12. 15. 24. 183; 5, 37.

ಉಪಯೋಗಿಸು upayôgisu. To make use of, to use (J. 2, 32; My.; B. 2, 5; 3, 5. 87; 4, 163). 2, to be serviceable or useful (My.; B. 5, 78. 100. 251).

ಉಪರಕ್ತ upa-rakta. *Darkened, eclipsed.* 2, *afflicted with pain or calamity.*

ಉಪರಕ್ಷಣ upa-rakshaṇa. *A guard, a picquet* (ಸಜ್ಜನ, ಪಾಳೆಯದ ಕಾಪು Nr.). 2, a kind of girth (ಸಜ್ಜನ, ಬಲ್ಲಾಳದಟ್ಟಿ Nr.).

ಉಪರತಿ upa-rati. Ceasing, stopping; death; refraining from sensual enjoyment or from prescribed acts (Sk.). 2, a kind of coition (My.). 3, love (My.).

ಉಪರಾಗ upa-râga. Darkening; *an eclipse.*

ಉಪರಾಮ upa-râma. *Ceasing, stopping, ending.*

ಉಪರಾಜಿತೆ upa-râjitĕ. N. of a plant. See ಅಪರಾಜಿತೆ and ಮೊಬಗು 3.

ಉಪರಿ upari. *Above; upon;* upwards (Bp. 22, 10; 44, 22, both times in the dative, as ಉಪರಿಗೆ); besides, further; beyond; after.

ಉಪರಿಲೋಕ upari-lôka. The upper world, heaven (J. 34, 13; My.).

ಉಪರಿಷ್ಟಾತ್ uparishṭât. *Above, up; over, on.*

ಉಪರಿಸ್ಪರ್ಶನ upari-sparśana. The state of being raised or elevated; rising or stretching one's self upwards. See ನಿಳ್ಕು.

ಉಪರೋಚಿ upa-rôci. Concealing, concealment, secrecy (ಪ್ರಚ್ಛನ್ನ, ಏಕಾನ್ತ Mr. 432, My. MS. ಉಪರುಚಿ).

ಉಪರೋಧ upa-rôdha. Hindering, blockading; obstruction, impediment; opposition. (Bh. 3, 13, 67; My.).

ಉಪರೋಧಕ upa-rôdhaka. A man who hinders, etc. (My.). 2, an inner room (Sk.).

ಉಪರೋಧಿಕ upa-rôdhika. Obstructing, impeding; opposing (ವಿರುದ್ಧ G.; My.).

ಉಪರೋಧಿಸು uparôdhisu. To hinder, etc. (My.).

ಉಪರೋಪಿತ upa-rôpita. (A garden) *planted or grown in the neighbourhood* (of a town, ಊರ ದೊರದೊಳ್ ಇರ್ಪ ವನಂ Hlâ., Mr. 152).

ಉಪಲ upala. *A stone.*

ಉಪಲಕ್ಷಣ upa-lakshaṇa. Looking at; observation; implying something that has not been expressed or something in addition, synecdoche of a part for the whole; mark. See Šmd. 292 Cm.

ಉಪಲಕ್ಷಿತ upa-lakshita. Marked, characterized (Šmd. 2 Cm.).

ಉಪಲಬ್ಧ upa-labdha. Obtained; found; *perceived, well known, seen frequently* (ಅವಗೀತ, ಮಗುಟಿ ಕಾಣ್ಬುದದು Mr. 451; see s. ಮಗುಟಿ ಮಗುಟಿ).

ಉಪಲಬ್ಧಾರ್ಥ upalabdha-artha. That has been known or understood; *a tale, a true or probable story;*—having the meaning understood.

Digitized by Google

ಉಪಲಬ್ಧಿ **upa-labdhi.** Obtaining; finding; acquisition, gain; *comprehension, perception, understanding;* knowledge. See ತಿಳು.

ಉಪಲಮ್ಭ **upa-lambha.** Obtaining; *observation, conception, feeling.*

ಉಪಲಾಲಿಸು **upa-lâlisu.** To praise (Bp. 4, 14; 36, 61). 2, to caress, to fondle (15, 15; 26, 19; 42, 23; Abhâ. 1, 7).

ಉಪಲಿಂಗ **upa-linga.** *A natural phenomenon considered as boding evil.*

ಉಪಲೆ **upalĕ.** *Candied sugar.*

ಉಪಲೇಪನ **upa-lêpana.** Smearing; *ointment, unguent.*

ಉಪವನ **upa-vana.** *A grove, or garden in the suburbs* (ಊರ ಸಾರ ಇರ್ಪ ವನಂ Mr. 152). See ವನ್ಯ.

ಉಪವರ್ಣನ **upa-varṇana.** Description, minute description, delineation. See Kâvy. III, 3, B, 120. 171.

ಉಪವರ್ತನ **upa-vartana.** *A country;* a division, a district.

ಉಪವರ್ಹ **upa-varha.** = ಉಪಬರ್ಹ.

ಉಪವಸ್ತ **upa-vasta.** *Fasting, a fast.*

ಉಪವಾಸ **upa-vâsa.** = ಉಪಾಸ, ಉಪ್ಪಸ. Dwelling or abiding in (a state of abstinence), *fasting, a fast.*—In the S. Mhr. country the crude term is used so to say as an adverb: without eating or getting something to eat (B. 3, 94). 2, from want of food (3, 124; 4, 2). 3, by withdrawing (a person's) food (4, 77). — ಉಪವಾಸ ಇರ್. -ಇರು. To fast (Bp. 50, 66; C.). — ಉಪವಾಸ ಬೀಳು. To remain or be without food; to fast (C.; B. 3, 122; 4, 2). See Prv. s. ಅರಿಗೆ ಹಾಕುವದ. — ಉಪವಾಸ ಮಾಡು. To fast (B. 4, 77; C.).

ಉಪವಾಸಿ **upa-vâsi.** = ಉಪಾಸಿ. Fasting, one who observes a fast (C.).

ಉಪವಾಹ್ಯ **upa-vâhya.** A king's elephant; any royal vehicle. (R.).

ಉಪವಿಶೇಷಣ **upavisêshaṇa.** A word used to modify the sense of an adjective or an adverb (C.).

ಉಪವಿಷೆ **upa-vishĕ.** = ಅತಿವಿಷೆ, q. v. *The plant Aconitum ferox, etc.*

ಉಪವಿಷ್ಟ **upa-vishṭa.** *Seated, sitting.*

ಉಪವೀತ **upa-vîta.** *The sacrificial thread worn by the three first classes over the left shoulder and under the right arm* (ಜನ್ನಿವಾರ Mr. 255).

ಉಪವೇದ **upa-vêda.** A class of writings subordinate or appended to the vêdas, as treatises on medicine, military art, music, etc. (My.).

ಉಪವೇಶ **upa-vêśa.** Sitting down;—fixing one's mind upon. See ಪ್ರಾಯೋಪವೇಶ.

ಉಪವೇಷ್ಟಿತ **upa-vêshṭita.** Surrounded; wrapped round, dressed (Bp. 6, 14).

ಉಪಶಮ **upa-śama.** = ಉಪಶಮನ No. 1. (My.).

ಉಪಶಮನ **upa-śamana.** Becoming quiet; assuagement, abatement; calmness, composure (Bp. 30, 31); patience (My.). 2, quieting, appeasing, allaying; an anodyne.

ಉಪಶಮಿಸು **upa-śamisu.** To abate (Bh. 8, 26, 28); to become calm or refreshed; to become patient; to take rest (C.).

ಉಪಶಲ್ಕ **upa-śalka.** (= ಶಲ್ಕ). A scale, a slough. See ಪೊರೆ.

ಉಪಶಲ್ಯ **upa-śalya.** *An open piece of ground near a town or village.*

ಉಪಶಾಖೆ **upa-śakhĕ.** A secondary, small branch (Bh. 1, 20, 55).

ಉಪಶಾನ್ತ **upa-śânta.** Calmed, appeased, pacified; calm, tranquil. (A.; My.).

ಉಪಶಾನ್ತಿ **upa-śânti.** Cessation, intermission; abatement; composure, tranquillity (C.); appeasing, allaying.

ಉಪಶಾಯ **upa-śâya.** *Sleeping alternately, as soldiers when mounting guard, etc.*

ಉಪಶ್ರುತ **upa-śruta.** Listened to; *assented, promised.*

ಉಪಶ್ರುತಿ **upa-śruti.** Listening to. 2, words heard from a third person whilst two are conversing (My.). 3, a supernatural voice heard at night and personified as a nocturnal deity revealing the future. 4, judicial astrology, aspect of the stars, fortune-telling. 5, = ಉಪಸ್ಮೃತಿ (My.).

ಉಪಸಂವ್ಯಾನ **upa-saṁvyâna.** *An under garment.*

ಉಪಸಂಹರಿಸು **upa-saṁharisu.** To draw (a discharged arrow) back towards one's self (My.); to take away; to contract; to mutilate (Śmd. 74); to destroy (Bp. 49, 32).

ಉಪಸಂಹಾರ **upa-saṁhâra.** Drawing (back) towards one's self (My.); drawing together, contracting; taking away; destruction; etc.

ಉಪಸಂಗ್ರಹಣ **upa-saṅgrahaṇa.** Clasping; *embracing or touching the feet* (of a person) *as a token of respect* (ವನ್ದಿಸುವ ಮನುಜಂ Mr. 251).

ಉಪಸಂಗ್ರಾಹ್ಯ **upa-saṅgrâhya.** *Worthy to be saluted in the way of upasaṅgrahaṇa.*

ಉಪಸನ್ನ **upa-sanna.** *Approached, near* (ಸೇರಿಗೆ Mr. 457).

ಉಪಸಮ್ಪನ್ನ **upa-sampanna.** Obtained, gained; furnished with; *prepared, dressed; sufficient; dead.*

ಉಪಸರ **upa-sara.** Approaching. 2, *the season of impregnation; the first pregnancy of cows.*

ಉಪಸರ್ಗ **upa-sarga.** Joining, connection; nearness (My.; see ಪೊರೆ); addition. 2, trouble, misfortune. 3, *a portent of evil omen, a calamity.* 4, a particle prefixed to roots, etc., a preposition. 5, a class of compound terms enumerated Čt. II, 98; Śm. 118. *Cf.* ಉಪಸರ್ಜನ.

ಉಪಸರ್ಜನ **upa-sarjana.** Trouble, misfortune. 2, an inauspicious phenomenon. 3, the state of being joined to or attached (ಹೊದ್ದಿಗೆ Mr. 451; see ಉಪಾಗ್ರ); *anything subordinate, or inferior.* 4, a word which by composition loses its independent character, while it also determines the sense of another word.

ಉಪಸರ್ಪ **upa-sarpa.** Approach; following a person. 2, = ಅಪಸರ್ಪ (ಚರ, ಅರಸಾಳ್ Mr. 262).

ಉಪಸರ್ಪಣ **upa-sarpaṇa.** -ತೆ. Approaching (for help, My.).

ಉಪಸರ್ಪಿಸು **upa-sarpisu.** To approach (for help), to have recourse to (My.).

ಉಪಸರ್ಯೆ **upa-saryĕ.** To be approached; *a cow fit for a bull* (ಈನುವಾಕಳ್ Mr. 181).

ಉಪಸಾಕ್ಷಿ **upa-sâkshi.** An additional evidence (My.); an evidence (J. 10, 32).

ಉಪಸಾಗರ **upa-sâgara.** A tract of water, a bay (B. 4, 115; My.).

ಉಪಸೂರ್ಯಕ **upa-sûryaka.** *The halo round the sun.*

ಉಪಸ್ಕರ **upa-s-kara.** Making complete. 2, an implement, a utensil. 3, *a particular condiment, seasoning.* See ಪರಿಕರ.

Digitized by Google

ಉಪಸ್ಥ upa-stha. Near, proximate;—*the parts of generation of either sex*, but especially of a woman (My., also as ಉಪಸ್ಥೆ).

ಉಪಸ್ಥಿತ upa-sthita. Standing near; *approached, near, at hand.*

ಉಪಸ್ಪರ್ಶ upa-sparśa. Touching (water); bathing; washing off; *rinsing the mouth.*

ಉಪಸ್ಪರ್ಶನ upa-sparśana. = ಉಪಸ್ಪರ್ಶ. See ಬಾರಿಸು.

ಉಪಸ್ಮೃತಿ upa-smṛiti. A minor law-book. (My.).

ಉಪಸ್ವರ್ಗ upa-svarga. = ಉಪಸರ್ಗ No. 3. (ಉಪಲಿಂಗ, etc. Mr. 27).

ಉಪಹ upa-ha. Killing, destroying (Rśv. 1, 8).

ಉಪಹತಿ upa-hati. Injuring, destroying; destruction; elision (Kâvy. I, 3, 69-74); vexation; disturbance; agitation; infatuation. See ತಡಗಸ, ಬೇಳವ್ಪು; J. 2, 19; 14, 21.

ಉಪಹಸಿತ upa-hasita. Mocked, laughed at; *ridiculing, satirical laughter.*

ಉಪಹಾರ upa-hâra. Bringing near; an oblation; an offering to a deity; *a tribute, a present, a gift* (ಬಲಿ Śm. 108; ಪಸರ Bhn. 54).

ಉಪಹಾಸ upa-hâsa. Satirical laughter, fun, play, derision (Bh. 1, 7, 62; 3, 19, 30). See ಸೋಪಹಾಸ.

ಉಪಹ್ವರ upa-hvara. *Proximity, vicinity.* 2, *a solitary or private place.*

ಉಪಾಂಶು upâṁśu. In a low voice; *secretly, privately.*

ಉಪಾಕರಣ upa-â-karaṇa, Bringing near; summoning; immolation of an animal; *commencement of reading the vêda after initiation.*

ಉಪಾಕರ್ಮ upa-â-karma. Preparation. 2, a ceremony performed once a year before reciting the vêdas. (My.).

ಉಪಾಕೃತ upa-â-kṛita. Brought near, etc. 2, *a sacrificial animal killed during the recitation of prescribed prayers.*

ಉಪಾಗಮ upa-âgama. Approach; occurrence; agreement, promise. 2, a minor âgama (My.).

ಉಪಾಗ್ರ upa-agra. *Something subordinate or inferior* (ಉಪಸರ್ಜನ, ಹೊದ್ದಿಗೆ Mr. 451; ಹೊರ್ದುಗೆ Hlâ.).

ಉಪಾಂಗ upa-aṅga. A subdivision; any minor limb or member; a secondary portion of science; the sectarial mark made with sandal, etc. on the forehead;—auxiliary tunes with variations (in theatricals, Mr. 78). See ಅಂಗೋಪಾಂಗ, ಸಾಂಗೋಪಾಂಗ.

ಉಪಾತ್ತ upa-âtta. Received, acquired, obtained (Śśv. 1, 60). 2, taken away. 3, *an elephant out of rut.*

ಉಪಾತ್ಯಯ upa-ati-aya. *Transgression, neglect.*

ಉಪಾದಾನ upa-âdâna. Taking; taking away. 2, abstraction, *withdrawing the organs of sense and perception from the outer world.* 3, *a present.* 4, *material cause, causa materialis* (opposed to nimitta).

ಉಪಾದಾನಕಾರಣ upâdâna-kâraṇa. The immediate or proximate cause (Śmd. 7 Cm.).

ಉಪಾದೆಯರು upâdeyaru. = ಉಪಾದ್ರು. (S. Mhr.).

ಉಪಾದೇಯ upa-âdêya. To be taken or received, acceptable, excellent, useful (Śmd. 8).

ಉಪಾದ್ರು upâdru. A vulgar form of ಉಪಾಧ್ಯರು. (My.).

ಉಪಾಧಿ upa-â-dhi. 1. *Consideration of moral duties, virtuous reflection.* 2, *a man who is careful to support his family.*

ಉಪಾಧಿ upa-â-dhi. 2. Placing near or upon. 2, deceit, deception, disguise. 3, a distinguishing property, a peculiarity (Si. 392). 4, *an attribute, an epithet.* 5, a special cause for a general effect. 6, the natural character of species, quality or action. 7, an occasion (G. 74. 364); duty, especially that of a pûjâri, etc. (My.).

ಉಪಾಧಿವಂತ upâdhi-vanta. A man who is full of inevitable business (My.).

ಉಪಾಧ್ಯ upâdhya. The priest that conducts all the sacrifices and ceremonies (of a family, village, etc.; Bp. 55, 16; Mhr.; C.); a teacher (My.). ಉಪಾಧ್ಯರೇ, ನಿಮ್ಮ ಮಗ ಬೇವು ತಿನ್ನುತ್ತಾನೆನ್ದರೆ, ಕಹಿ ಆದರೆ ತಾನೇ ಬಿಡುತ್ತಾನೆನ್ದ (Prv.).

ಉಪಾಧ್ಯತನ upâdhyatana. The work of an upâdhya (My.; B. 5, 281).

ಉಪಾಧ್ಯಾಯ upa-adhyâya. *A sub-teacher who instructs in a part only of the vêda or in grammar and the other vêdâṅgas.* 2, a spiritual preceptor; *a teacher in general;* a schoolmaster (ಒಜ್ಜನ್ದು ಪೇಱುವಂ Mr. 251; My.).

ಉಪಾಧ್ಯಾಯಾನಿ upâdhyâyâni. *The wife of a teacher.*

ಉಪಾಧ್ಯಾಯಿ upâdhyâyi. *A female teacher.* 2, *the wife of a teacher.*

ಉಪಾಧ್ಯಾಯೆ upâdhyâyĕ. *A female teacher.*

ಉಪಾನತಿ upânati. Tbh. of ಉಪಾನಹ್. (ಚರ್ಮಪಾದುಕ, ಕೆರಹು Mr. 205).

ಉಪಾನಹ್ upa-â-nah. (nominative ಉಪಾನತ್). *A sandal, a shoe.*

ಉಪಾನ್ತ upa-anta. Proximity to the edge or margin; *vicinity; the last letter but one;* the angle of the eye. See Śmd. 70; ನಯನೋಪಾನ್ತ.

ಉಪಾನ್ತ್ಯ upa-antya. Last but one, penultimate; the last letter but one (Śmd. 212; Kâvy. I, 3, 18-20. 104-108; I, 5, 46).

ಉಪಾಯ upa-aya. Going near, approach. 2, *a means, an expedient, a way, a scheme, a stratagem.* 3, *a means of success against an enemy,* four of which are enumerated: bhêda, daṇḍa, sâma, dâna. As other upâyas are mentioned mâyâ, upêkshâ and indrajâla (My.; G.).—ಉಪಾಯಮ್ಪಡೆ. -ಂ ಪಡೆ. To devise an expedient (Bp. 58, 42).

ಉಪಾಯಗಾಱ upâya-gâṟa. One who is expert in; a contriver, a schemer (ಪ್ರವೀಣ, ನಿಪುಣ Si. 353; My.).

ಉಪಾಯನ upa-ayana. Going near. 2, undertaking, accepting. 3, *a present, a gift.*—ಉಪಾಯನದಾನ. Gifts of cocoa-nuts, etc. to Gaṇapati on the feast held in his honor in the bhâdrapada month (C.).

ಉಪಾಯಪರ upâya-para. Expert in the use of means (My.; B. 5, 180). ಉಪಾಯಪರನ್ ಒರ್ವಂ ಕೋಟಿಗೆ ಈಡಕ್ಕು (Sś. 11).

ಉಪಾರ್ಜನ upa-arjana. -ನೆ (Bp. 57, 5). Acquiring, obtaining; gaining. See ಪಡೆ.

ಉಪಾರ್ಜಿಸು upârjisu. To acquire, to gain (My.).

ಉಪಾಲಮ್ಭ upa-âlambha. Obtaining. 2, *reproach, censure.*

ಉಪಾವೃತ್ತ upa-âvṛitta. Turned or gone towards or round. 2, *rolling one's self, as a horse.*

ಉಪಾಶ್ರಯ upa-âśraya. Recourse; asylum, support; reli-

Digitized by Google

ance. 2, a pillow, a cushion (ಮತ್ತವಾರಣ, ಮಲಗು Mr. 203; cf. ಅಪಾಶ್ರಯ).

ಉಪಾಸ upâsa. Tbh. of ಉಪವಾಸ (C.; Mhr.). See ಕಟ್ಟುಪಾಸ s. ಕಟ್ಟು 1. — ಉಪಾಸದ ಹಬ್ಬ. A fast-day in the month of âshâḍha (My.).

ಉಪಾಸಂಗ upa-âsanga. Proximity. 2, *a quiver*.

ಉಪಾಸನ upa-âsana. -ನೆ. Sitting near to; attendance, service; *worship, adoration, devotion*. 2, *practice in archery; archery*.

ಉಪಾಸನೆ upâsanĕ. = ಉಪಾಸನ. Service; *worship, adoration*.

ಉಪಾಸಿ upâsi. Tbh. of ಉಪವಾಸಿ (S. Mhr., Mhr.).

ಉಪಾಸಿತ upa-âsita. *Served, adored*.

ಉಪಾಸಿಸು upâsisu. To worship (My., ಅದನ್ನು-, ಅವನನ್ನು-).

ಉಪಾಸ್ತಿ upa-âsti. *Worship, adoration* (ಶಿಶ್ರೂಷ, etc., ಸೇವೆ Mr. 27). 2, religious reflection or meditation (ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿ Mr. 461).

ಉಪಾಹಾರ upa-âhâra. Slight refreshment (consisting of fruits, etc., My.).

ಉಪಾಹಿತ upa-â-hita. Deposited upon; *joined*. 2, *meteor, as a falling star, comet*, etc.

ಉಪೇಕ್ಷ upa-îksha. A man who disregards or leaves (the party of his friends, ಪರಪಕ್ಷದವನು Mr. 243). 2, = ಉಪೇಕ್ಷೆ (My.).

ಉಪೇಕ್ಷಿತ upa-îkshita. Disregarded; neglected (B. 5, 212; My.).

ಉಪೇಕ್ಷಿಸು upa-îkshisu. To look at without interest, to disregard, to disdain; to neglect (Śmd. 112; Bp. 15, 6; 26, 59; 58, 26; My.).

ಉಪೇಕ್ಷೆ upa-îkshĕ. Overlooking; disregard, neglect; indifference, indolence, apathy; abandoning, leaving. (My.).

ಉಪೇತ upa-ita. Come near, approached; present, existent; accompanied by, endowed with, possessed of (Kâvy. II, 2, B, 45; Bp. 55, 50; A.).

ಉಪೇಂದ್ರ upa-indra. The younger brother of Indra: *Vishṇu or Krishṇa* (ಹರಿ, ವಿಷ್ಣು Nn. 60; ಸಿರಿಯರಸ, etc. Śm. 5. 6). 2, Indra (ಬಿಡೌಜ, ಇಂದ್ರ 60). 3, a Jaina saint (ಜಿನ, ಅರ್ಹ 60). 4, a king (ನರೇಂದ್ರ, ಅರಸು 60). 5, the sun (ಭಾನು, ಸೂರ್ಯ 60). 6, a serpent (ಉರಗ, ಸರ್ಪ 60).

ಉಪೇಂದ್ರಗಣ upêndra-gaṇa. A class of metrical feet (Č̌h.).

ಉಪೇಂದ್ರವಜ್ರ upêndra-vajra. N. of a vritta (Čh.).

ಉಪೋದಿಕೆ upôdikĕ. *The plant Basella cordifolia* Lam. (see Si. 162 & ಬಸಲೆ 2).

ಉಪೋದ್ಘಾತ upa-ud-ghâta. *An example, an illustration*. 2, a beginning; a thing begun. 3, analysis.

ಉಪೋಷಣ upa-vasana. Fasting, a fast. (My.).

ಉಪೋಷ್ಯ upôshya. Having fasted. 2, = ಉಪೋಷಣ (My.). ಉಪುರಿಲ್ಲದವ ಉಪೋಷ್ಯ ಮಾಡ್ಯಾನೇ? (Prv.).

ಉಪ್ತ upta. Sown, as seed.

ಉಪ್ತಕೃಷ್ಟ upta-krishṭa. *Ploughed after sowing*.

ಉಪ್ತಿ upti. Sowing seeds. See ಪಯರ್ಪ್ತಿ.

ಉಪ್ತೆ uptĕ. Night (ವಾಸರ್ತ್ಯ, ನಕ್ತ, ಶಾರ್ವರಿ, etc., ಇರುಳ್ Mr. 65; cf. Hlâ.'s ನಕ್ತಮುಖಾ).

ಉಪ್ಪಗಚಿ uppu3-agači (*i. e.* ĕgači). = ಉಪ್ಪಚ್ಚಿ, ಉಪ್ಪೆಗಚಿ. (My.; see s. ಉಪ್ಪು3).

ಉಪ್ಪಚ್ಚಿ uppačči. = ಉಪ್ಪಗಚಿ. (My.).

ಉಪ್ಪಡ uppaḍa. (fr. ಉಪ್ಪು3). Salted and dried vegetables (My.).

ಉಪ್ಪಡ uppaḍa. (Śmd. 48, o. rs. ಅವುಪ್ಪಡ, Mdb. MS. ಕಪ್ಪಡ). Tbh. of ಉತ್ಪಟ (350). *Cf.* Mr. s. ಉದ್ಭಟ?

ಉಪ್ಪಣ್ಡ uppaṇḍa. (Śmd. 48, Mdb. MS. ಉಪ್ಪಣ್ಡರ).

ಉಪ್ಪಯಣ uppayaṇa. (fr. an ಉತ್ಪಯಣ?). The cessation of a journey (? ನಿರ್ಯಾಣ, ನಿಲುವಯಣ Nn. 79. 90).

ಉಪ್ಪರ uppara. (Śmd. 191, not in Mdb. MS.). (= ಉಪ್ಪರಿ). (Tbh. of ಉಪರಿ). Height; loftiness (C.; Râm. 6, 14, 20). ಉಪ್ಪರದ ಗುಡಿಗಳ್ (Bp. 35, 55). — ಉಪ್ಪರಗುಡಿ. -ಸುಡಿ. A raised banner (Bh. 9, 2, 44). — ಉಪ್ಪರ ಮಾಡು. To make (a wall, etc.) high (C.).

ಉಪ್ಪರಸು upparasu. = ಉಪ್ಪರಿಸು. (S. Mhr.).

ಉಪ್ಪರಿಗೆ upparigĕ. Tbh. of ಉಪಕಾರಿಕೆ. A palace; an upstair house; the upper story of a house (C.; ಉಪಕಾರಿಕೆ Nr.; ಸೌಧ, ಹರ್ಮ್ಯ Nn. 94; ಮಾಡ Čt. I, 51; Kk. 47. 89; Śm. 38; ಕರುಮಾಡ, ನೆಲೆವನೆ Śs.). ಇನ್ದ್ರನ ಉಪ್ಪರಿಗೆ (ಪ್ರಾಸಾದ, ವೈಜಯನ್ತ Nr.). See Bp. 5, 38; Bh. 1, 8, 69; Râm. 13, 3; Č. Bp. 5, 52; J. 10, 49; B. 4, 138; Prvs. s. ಉಪ್ಪು 3 & ತಿಪ್ಪೆ. — ಉಪ್ಪರಿಗೆತುದಿ. The top of an upper story (J. 31, 4). — ಉಪ್ಪರಿಗೆತುದಿನೆಲೆ. A room on the top of an upper story (J. 30, 36). — ಉಪ್ಪರಿಗೆಮನೆ. An upstair house (C.; G. 406; Si. 446).

ಉಪ್ಪರಿಸು upparisu. = ಉಪ್ಪರಸು. To rise, to go upward by flying, etc., as a head (J. 13, 50), as the soul (Bh. 8, 27, 25); to increase in force, as valour (Bh. 4, 2, 53); to become higher in pitch, as the voice (Grj. 2, after 106; 4, after 120); to increase in bulk or quantity, as a mass of corpses (Râm. 6, 30, 8); to extend, to increase, to abound, to spread, as devotion, etc. (Bp. 8, 8; 10, 52; 18, 72); — to be fastened on high, as festoons, etc. (Râm. 1, 7, 13; 1, 16, 9). 2, to jump up; to jump, to leap (Bp. 44, 2; Râm. 6, 10, 24. 26; Rsv. 6, after 11; 13, 91; J. 6, 6; 25, 54; 30, 10). 3, to cause to jump up or jump (Râm. 5, 8, 66; Rsv. 13, 82). 4, to raise (C., in ಉಪ್ಪರಿಸಿ ಇಡು, to put on high).

ಉಪ್ಪಲಿಗ uppaliga. A man who belongs to a division of the salt-maker caste, the members of which are also fishermen (My.).

ಉಪ್ಪಲಿಗೆ uppaligĕ. A small tree, Macaranga indica R. W. (St. & Pl.; Tu. ಉಪ್ಪಲ, ಉಪ್ಪಲಿಗೆ; M. ಉಪ್ಪಿಲೆ, Avicennia tomentosa).

ಉಪ್ಪವಡ uppavaḍa. A song to rouse people from sleep or from their place of repose. ಉಪ್ಪವಡಮಂ ಹಾಡುವ ರಾಗಾಧರೆಯರ್ (Rsv. 13, after 45).

ಉಪ್ಪವಡಿಸು uppavaḍisu. To come up from one's place of repose, to rise, to awake (Grj. 8, 71; Bp. 36, 35; Rsv. 13, 45; Bh. 2, 13, 17; Râm. 14, 2; J. 2, 66; 21, 50).

ಉಪ್ಪಸ uppasa. Tbh. of ಉಪವಾಸ (S. Mhr.).

ಉಪ್ಪಳ uppaḷa. (fr. ಉತ್ಫುಲ?). Expansion or dilation (of the heart), exultation. ಉಪ್ಪಳಂ, with exultation. ಸೈನ್ಯಮ್ ಅದಟಿಂ ಬನ್ದುಪ್ಪಳಂ ಕಾದಿ, ಓಡಿದೊಡೆ (Kâvy. I, 1b. 46).

ಉಪ್ಪಾರ uppâra. (fr. ಉಪ್ಪು 2?). Plastering. (T. ಉಪ್ಪಾರ-ಕಾರ, a plasterer).

Digitized by Google

ಉಪ್ಪಾರ (uppâra-kâṟa). 1. A bricklayer, a stone-mason (S. Mhr.; B. 4, 122. 150. 151); a plasterer (ಪಲಗಣ್ಡ, ಲೇಪಕ Nr.).

ಉಪ್ಪಾರ (uppu3-kâṟa). 2. A man of the salt-maker caste (using salt-soil for his profession), who also uses to grow vegetables (My.; T. ಉಪ್ಪಳವ, a salt-maker; ಉಪ್ಪರವ, a tank digger; Tĕ. ಉಪ್ಪರವಾಡು, ಉಪ್ಪರೀಡು, a man of the mining caste, a tank digger and maker of wells). ಉಪ್ಪಾರನ ಮಗನಾದರೆ ಉಪ್ಪಿಲ್ಲದೆ ಉಣ್ಣಾನೇ? (Prv.). — ಉಪ್ಪಾರಮೋಳೆ. A heap or heaps of salt-soil made by salt-makers (My.).

ಉಪ್ಪಾರತಿ uppâṟati. A female of the bricklayers (S. Mhr.). 2, a female of the salt-makers (My.).

ಉಪ್ಪಾರಿಕೆ uppâṟikĕ. The business of a bricklayer (S. Mhr.). 2, the business of a salt-maker (My.).

ಉಪ್ಪಿ uppi. A thorny medicinal styptic shrub with a ligneous hollow fruit or gall as large as a nutmeg, Volkameria capparis sepia (Tĕ.; My.).

ಉಪ್ಪು uppu. 1. (fr. ಉಬ್ಬು). Love, especially doting affection. — ಉಪ್ಪುಪ್ಪು. rep. ಉಪ್ಪುಪು ಮಾಡು, to coax, to fondle, to spoil by cockering (S. Mhr.).

ಉಪ್ಪು uppu. 2. (fr. ಉಳು). Being, abiding; protection, especially the protection of a place marked out by lines in the play called ರಾಮ ಪಟ್ಟೆಯಾಟ, *e. g.* ಉಪ್ಪು ಉಡಿಯಿತು, ಉಪ್ಪು ದಾಟಿತು (S. Mhr., where however the word only is known but not its exact meaning; Tu. ಉಪ್ಪು, to be; to abide; to support; to protect; *cf.* ಉಳ್ 1). 2, a game at which the women play (T., R.; T. ಉವಪ್ಪು, play).

ಉಪ್ಪು uppu. 3. (fr. ಉರಿ 1? or ಒಗರ್?). Salt (ಲವಣ Nr.; Nn. 23; ರುಚಕ, ಲವಣ 41; ಕಟಕ, ಕ್ಷಾರ 127; ಲವಣ Mr. 218; T., M., Tĕ., Tu.). ಸುವರ್ಣಂಗೆ ಈಡೆ ಕಾಕಾಳೆ? ಸಕ್ಕರೆಗೆ ಉಪ್ಪಂ ಸರಿ ಮಾಡ್ಪರೇ? (Ŝk. 62). ಈ ಹೊತ್ತು ಹರಿಕಥೆ ಸೀಯೋ? ಉಪ್ಪೋ? — ಉಪ್ಪರಿಗೇ ಮನೆಯವನಾದರೂ ಉಪ್ಪಿಲ್ಲದೆ ಆಗದು. — ಉಪ್ಪಿನ ರಾಸೀ ಮೇಲೆ ಮಜ್ಜಿಗೇ ತಟಕು. — ಉಪ್ಪಿನಲ್ಲೇ ಮುಪ್ಪು ಬನ್ದರೂ ಉಪ್ಪು ತಿನ್ದ ಎನಹ ಕೂಡದು. — ಉಪ್ಪಿನವ ಕೆಟ್ಟನೆನ್ದರೆ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿಯವ ಹೊರಳಿ ಹೊರಳಿ ಅತ್ತ. — ಉಪ್ಪಿಲ್ಲದೆ ಮೂಗಳ ಗಂಜೀ ಕುಡಿಯುವಗೆ ಉಪ್ಪಿದ್ದರೆ ನಾಗಳವೂ ಸಾಲದು. — ಉಪ್ಪು ತಿನ್ದವ ನೀರು ಕುಡಿದಾನು. — ಉಪ್ಪು ಸಪ್ಪೆ ಆದರೂ ಕಾರ ಬಿಡದು (Prvs.). ಒಬ್ಬನ ಉಪ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಇರು, to be in somebody's employ (S. Mhr.). — See ಅಟ್ಟುಪ್ಪು, ಕಲ್ಲುಪ್ಪು, ಕಾರುಪ್ಪು, ಚವುಳುಪ್ಪು, ಪೆಟ್ಲುಪ್ಪು, ಬಳೆಯುಪ್ಪು, ಸೋರುಪ್ಪು; Prv. s. ತಾಯಿ. — ಉಪ್ಪಗಚ. -ಅಗಚ (*i. e.* ಎಗಚ). A thorny climbing shrub, Monetia Lin. (My.; T. ಉವರ್ಚಂಗು). — ಉಪ್ಪಾರತಿ. -ಆರತಿ. An ârati in which salt is burned (Râm. 6, 55, 15; Bh. 2, 13, 11; 8, 18, 14). — ಉಪ್ಪಿಟ್ಟು. -ಇಟ್ಟು (= ಹಿಟ್ಟು). A cake of rice, wheat, or râgi meal with various ingredients (Si. 314; My.). — ಉಪ್ಪಿಡು. -ಇಡು. To give salt, *i. e.* to feed. ಉಪ್ಪಿಟ್ಟವರನ್ನು ಮುಪ್ಪಿನನಕಾ ಮರೆಯ ಬಾರದು (Prv.). — ಉಪ್ಪಿನಕಟ್ಟೆ. A salt pan (My.). 2, a salt depôt. 3, a store of salt. ಉಪ್ಪಿನ ಕಟ್ಟೆರೂ ಮನೆ, a salt depôt (ರುಮೆ, ಲವಣಾಕರ Hlâ.). — ಉಪ್ಪಿನ ಕಡಲ್. The sea of saltness or the salt sea (Bp. 12, 19). — ಉಪ್ಪಿನ ಕಲ್ಲು. Rock-salt (ರುಮೆ Mr. 100). — ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿ. Pickles (C.). See Č. Bp. 47, 42; Si. 347; B. 3, 114. 125. ಮಾತಿಗೆ ಮೊದಲು ಗಾದೆ, ಊಟಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿ. — ಊಟಕ್ಕಿಲ್ಲದ ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿ ಕತ್ತೇ ಶಾಟಕ್ಕೆ ಸಮಾನ (Prvs.). — ಉಪ್ಪಿನ ಪೊಟ್ಟಣ. Salt in a wrapper, a parcel of salt (Bp. 8, 60). — ಉಪ್ಪಿನ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ. Pickled chilli (C.). — ಉಪ್ಪಿನ ಹರಳು. A grain of salt (C.). — ಉಪ್ಪು ಕಾರ. Salt and other spicery. ಉಪ್ಪು ಕಾರ ಹಚ್ಚು, to season well, to spice, also figuratively, *e. g.* ಉಪ್ಪು ಕಾರ ಹಚ್ಚಿ ಬಣ್ಣಿಸುವದು (B. 5, 93; My.). — ಉಪ್ಪುಗಡ್ಲೆ. -ಕಡ್ಲೆ. Bengal gram parched, seethed in salt water (C.). — ಉಪ್ಪುಗಾಯಿ. -ಕಾಯಿ. = ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿ. (ಲವಣದೊಳು ಪುದಿದ ಫಲವು Mr. 219; J. 6, 44). — ಉಪ್ಪುಗಾವು. -ಕಾವು. Heated salt used to remove pain (C.). — ಉಪ್ಪುಗಾಳು. -ಕಾಳು. Seethed (or parched) corn mixed with salt, etc. (C.). — ಉಪ್ಪುಗು. -ಉಗು. Salt to drop (into saltless rice). ಎನಗೆ ಉಪ್ಪೊಕ್ಕು ಇಮ್ಮಡಿಸಿದನ್ತಾಯಿತು (Bp. 43, 71). — ಉಪ್ಪು ತಿನ್ನು. = ಉಪ್ಪುಣ್ಣು. (My.). — ಉಪ್ಪುಣ್ಣು. -ಉಣ್ಣು. To eat (somebody's) salt, to be in (his) employ (C.). — ಉಪ್ಪುನೀರು. Salt water. ಉಪ್ಪುನೀರಲಿ ಮಾಡಿದುದು (ಉದಲಾವಣಿಕ Hlâ.). ಉಪ್ಪುನೀರಿನ ಕಡಲು (Si. 81). — ಉಪ್ಪುನೆಲ. Salt ground (C.). — ಉಪ್ಪುಮಡಿ. A salt bed (My.; Tĕ.). — ಉಪ್ಪು ಮಣ್ಣು. Salt earth (C.). — ಉಪ್ಪುರೇವು. The bank of a back-water, communicating with the sea, from which salt pans are supplied with water (Tĕ.; My.). — ಉಪ್ಪೂಡು. -ಊಡು. To apply salt, to salt. ಹವಣರಿದು ಮಾಂಸಮಂ ತುಣ್ಣಗೆಯ್ದು ಉಪ್ಪೂಡಿದದರಲ್ಲಿ ವಲ್ಲೂರಮ್ ಎನಿಸಿಕ್ಕು (Mr. 218). — ಉಪ್ಪೆಗಚ. -ಎಗಚ. = ಉಪ್ಪಚ್ಚ, ಉಪ್ಪಗಚ q. v. above. (My.).

ಉಪ್ಪುರ uppura. = ಉಪ್ಪರ. (ಮೇಲೆಮ್ಬುದರ್ಥಂ Bhn. 11 one MS., o. r. ಅಪ್ಪರ).

ಉಪ್ಪೆಗಚ uppĕgači. See s. ಉಪ್ಪು 3.

ಉಫ್ uph. A sound emitted when strongly blowing with the mouth to remove impurities of any kind (C.; Rŝv. 5, 32). This blowing sound is also used as a charm by jugglers when producing snakes, or by conjurers pretending to remove diseases, etc. (C.). — ಉಫ್‌ಗಾಳಿ. The wind produced by the uph (C.).

ಉಫಿ uphi. = ಉಫ್. (S. Mhr.).

ಉಬಿಕು ubiku. To swell, to rise; to overflow (Tĕ. ಉಬಕು; T. ಉಬುಕ್ಕು; Si. 115).

ಉಬ್ಜ ubja. Pressing downwards. See ನ್ಯುಬ್ಜ.

ಉಬ್ಬಟೆ ubbu2-aṭĕ. = ಉಬ್ಬಟ್ಟೆ, ಉರ್ಬಟೆ. Swelling, increase; elation; greatness; power; boldness, heroism (ಉನ್ನತಿಕೆ Kk. 73; ಪೆರ್ಚು, ಉಬ್ಬರ, ಉನ್ನತಿಕೆ Ŝm. 38; ಶೌರ್ಯಾತಿರೇಕ Bhn. 35). ಬಹುವಾದ್ಯದ ಉಬ್ಬಟೆ ಆಖಿಲದೆಸೆಯೊಳ್ ಆವರಿಸಲ್ (Č. Bp. 5, 7). See ಕಟ್ಟುಬ್ಬಟೆ; Grj. 2, 106; Râm. 3, 6, 45; 6, 30, 17; J. 8, 34.

ಉಬ್ಬಟೆ ubbaṭĕ. 2. See s. ಉಬ್ಬು 3.

ಉಬ್ಬಟ್ಟೆ ubbu2-aṭṭĕ1. = ಉಬ್ಬಟೆ 1, etc. (My.). See ಕಟ್ಟುಬ್ಬಟ್ಟೆ.

ಉಬ್ಬಡಿಗ ubbaḍiga. = ಉಬ್ಬರಿಗ, ಉಬ್ಬುರಿಗ q. v. Increase, greatness (ಪಿರಿದು Ŝmd. II, o. r. ಉಬ್ಬರಿಗ).

ಉಬ್ಬಣ ubbaṇa. A wooden beam for locking a door (My.). 2, a kind of weapon: a club (? Râm. 6, 2, 12; 6, 10, 8; Bh. 7, 1, 14; 7, 14, 8).

Digitized by Google

ಉಬ್ಬರ ubbara. = ಉಬರ. Swelling; increase; the state of being swollen, risen, or full to overflowing; greatness, etc.; abundance (ಉತ್ಕರ್ಷ, etc. Šm. 38; ಪೆರ್ಚುಗೆ Kk. 56, o. r. ಉಬ್ಬರ; My.; Tē.; Tu. ಉಬರ್, ಉಬ್ಬರ; ಉಬೆರ್, to become thick); violence (of disposition, My.). ನೀರುಬ್ಬರ (ಉತ್ಸ, ಪ್ರಸ್ರವಣ Si. 115). ಹೊಟ್ಟೆಯುಬ್ಬರ (ಆನಾಹ, ಏಬಡ್ಡ 201). ಉಬ್ಬರದ ಬೊಬ್ಬೆ (Bh. 3, 13, 32). ಕುಸುಮರಸದ ಉಬ್ಬರದ ತೊರೆ (1, 5, 9). ಸಾಗರ ಉಬ್ಬರವ್ ಅಡಗಿ (J. 25, 3). See Abh. P. 15, 68; 16, 27; J. 4, 49; 6, 17; 27, 7; Râm. 5, 8, 50; 6, 13, 4; 6, 30, 10. 14.

ಉಬ್ಬರಿಗ ubbariga. = ಉಬ್ಬಡಿಗ q. v.

ಉಬ್ಬರಿಸು ubbarisu. To swell, to be swollen (My.); to rise; to become great (as the noise of musical instruments, My.); to increase; to abound; to be full; to be elated; to be proud; to become joyful (ಪೂರಣ Šmd. Dh.). See Bp. 15, 22; 18, 47. 62; 21, 42; 23, 11; 28, 33. 57; 45, 2. 49; 49, 14; 56, 14; 59, 12; Rśv. 5, 89. 118; Bh. 1, 12, 2; 1, 19, 23; 3, 13, 27; Šsv. 2, 24.

ಉಬ್ಬಲು ubbalu. = ಉಮ್ಮಿ, ಉಹ 4, (ಸುಯ್, ಸುಂಗು), ಊಬಲು, ಹುಹ್. The husk or chaff of paddy (My.; Tu. ಉಮಿ, ಉಮ್ಮಿ; T., M. ಉಮಿ; Tē. ಉಮುಕ, ಉಮುಕೆ, ಊಕ). 2, hair or wool spontaneously fallen from the body (My.).

ಉಬ್ಬಸ ubbasa. = ಉಬ್ಬಸ, ಉಬ್ಬುಸು, ಉರಬಸ, ಉಬ್ಬಸ. Difficult breathing;—asthma (C.; Tē.; Tu. ಉಬ್ಬಸ, ಉಬ್ಬಸ; T. ಉಪ್ಪಸ; M. ಉಮ್ಮಟ್ಟ; M. ಉಮೆ, to breathe heavily; cf. ಉಮ್ಮಳ 2; ಉಗಿರಿಸು). 2, fretfulness, envy (C.). 3, strait, difficulty, trouble (C.).—See Bp. 36, 11; 56, 25; Râm. 5, 8, 63; Bh. 3, 13, 21; Šsv. 2, after 2; J. 7, 29; Jns. 22, 31; B. 5, 139; ಕಟ್ಟುಬ್ಬಸ, ಗೂರುಬ್ಬಸ, ಮೂಗುಬ್ಬಸ, Prv. s. ಕುರುಬ. — ಉಬ್ಬಸಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To begin to be troubled with shortness of breath (Bp. 49, 23). 2, to begin to suffer trouble (43, 35). — ಉಬ್ಬಸಪಡು. -o -ಪಡು. Breath to be arrested or obstructed, to become asthmatic (ಶ್ವಾಸನಿಗ್ರಹ Šmd. Dh., o. r. ಉತ್ಸಾಹ-).

ಉಬ್ಬಳ ubbala. = ಉಬ್ಬಳಿಕೆ. (Tē. ಉಪ್ಪಲ, ಉಪ್ಪಳ; R.; Mhr. ಉಮಾಸಾ, ಉಮಾಳಾ).

ಉಬ್ಬಳಿಕೆ ubbalikĕ. Nausea, qualm, eructation (My.; Si. 400; T. ಉವಟ್ಟು, to loathe; M. ಉಯನ್ನು, ಉದನ್ನು, to belch; T. ಉವರ್, to feel aversion).

ಉಬ್ಬಳಿಸು ubbalisu. = ಉಬ್ಬುಳಿಸು. To nauseate, to become squeamish (My.; Mhr. ಉಮದಳಣೇಂ, ಉಮಳಣೇಂ).

ಉಬ್ಬಿಕೆ ubbikĕ. = ಉಬ್ಬುವಿಕೆ. (My.).

ಉಬ್ಬಿಸು ubbisu = ಉಬ್ಬಿಸು, ಉಬ್ಬಿಸು. To cause to swell (B. 4, 118; My.); to cause to rise; to raise, as the arm (Bp. 32, 14); to rouse, to startle (J. 26, 47); to puff up by flattering (ಉಲ್ಲಯ್ಸು G.); to exhilarate (Râm. 6, 10, 10; My.); etc.

ಉಬ್ಬು ubbu. 1. = ಉಬ್ಬು 1, ಉಬ್ಬು 1. To swell; to increase (Bp. 6, 25; 15, 28; 50, 4; J. 28, 46; B. 3, 30; 4, 222); to be raised; to rise (J. 28, 55); to be elated; to be puffed up; to become glad (Grj. 2, after 106; Bp. 1, 20; 4, 1; 5, 6; 22, 67; 28, 22; 29, 18; 35, 8; 61, 32; Bh. 3, 13, 25; J. 17, 35; 23, 21; 24, 3. 79; 27, 46). (C.; Tē., Tu.; T. ಉಪ್ಪು; T. ಉಬುಮು, to arise; cf. ಉಮ್ಮು, ಉಬು, ಉರ್ಕು 1). ಉಬ್ಬಿದ ಕಪ್ಪೆ ಆನೆಯ ನುಂಗೀತೇ? (Prv.). — ಉಬ್ಬುಬ್ಬು. rep. (Bp. 56, 14).

ಉಬ್ಬು ubbu. 2. = (ಉಬುಬು 1, etc.), ಉಬ್ಬು 2, ಉಬ್ಬು 2. The state of being swollen, etc.; height; elevated position; elation; joy; pride. See ಮೆಯ್ಯುಬ್ಬು; Bp. 21, 43; 39, 36; 43, 8; Bh. 2, 13, 49; 4, 2, 58; 8, 26, 56; J. 15, 40; 22, 7; 25, 10. 18. 44; Râm. 3, 2, 21; 6, 10, 12. 24. 25. — ಉಬ್ಬುಗಲ್ಲ. A cheek puffed out (C.). — ಉಬ್ಬುಗವಳ. -ಕವಳ. A bolus that creates elation (Bh. 8, 26, 56). — ಉಬ್ಬುಗುಂದು. -ಕುಂದು. Elation or pride to fade (Bp. 54, 82). — ಉಬ್ಬುಗೆಡು. -ಕೆಡು. Elation or pride to be spoiled or done away with (Bp. 44, 22; 54, 10; Bh. 8, 23, 3). — ಉಬ್ಬುಗೊಬ್ಬು. -ಕೊಬ್ಬು. Excessive pride (Râm. 6, 2, 18). — ಉಬ್ಬು ತಗ್ಗು. Hill and dale, unevenness (Si. 399; My.). — ಉಬ್ಬುಹಲ್ಲು. A projecting tooth (My.). — ಉಬ್ಬುಹೊಳೆ. A swelling or swollen river (My.).

ಉಬ್ಬು ubbu. 3. (fr. ಉಲಿ 1). = ಉಬ್ಬು 3. Crying (Tu. ಉಲಿ, to sound, play upon; Tē. ಉರುವು, ಉಬುಮು, thunder; to thunder; ಉರುಮು, to roar; ಉಲಿ, to sound, resound; see ಉರ 2). — ಉಬ್ಬಟೆ. -ಅಟೆ. Crying aloud (My.).

ಉಬ್ಬು ubbu. = ಹುಬ್ಬು, etc. See ಕಣ್ಣುಬ್ಬು, ಗಣ್ಣುಬ್ಬು.

ಉಬ್ಬುದಿಗ ubbudiga. = ಉಬ್ಬಡಿಗ, etc. Greatness, etc. (ಅಣಿಯರಂ, ಅಗುಡ್ಡಲೆ, ಪಿರಿದು Kk. 84).

ಉಬ್ಬುವಿಕೆ ubbuvikĕ. Swelling, etc. (My.).

ಉಬ್ಬುಸ ubbusa. = ಉಬ್ಬಸ. (My.).

ಉಬ್ಬುಸು ubbusu. = ಉಬ್ಬಸ. (My.).

ಉಬ್ಬುಳಿಸು ubbulisu. = ಉಬ್ಬಳಿಸು. (J. 15, 41).

ಉಬ್ಬೆ ubbĕ. 1. Heat; steam (ಉಷ್ಣ Šm. 101; C.; Tē.; Tu. ಉಬೆ steam; Mhr. ಊಬ; cf. ಉಗಿ 8; ಉರಿ 1?). — ಉಬ್ಬೆಗೆ ಹಾಕು. To expose to heat or steam, to steam (B. 4, 71). — ಉಬ್ಬೆಮನೆ. A building in which washermen steam dirty clothes in lie-water (My.).—Cf. Tbh. ಉಷ್ಮ?

ಉಬ್ಬೆ ubbĕ. 2. Rain (ಮಳೆ Šm. 101, Bhn. 28; T. ಉಬ್ಬಿ, ಊಟ್ಟ, rain; cf. ಒಟೆ 1, ಊಟೆ).

ಉಬ್ಬೆ ubbĕ. = ಪುಬ್ಬೆ, etc. ಉಬ್ಬೇ ಮಳೆ ಗುಬ್ಬೀ ತಲೆ ನೆನೆಯುವದಿಲ್ಲ. — ಉಬ್ಬೇ ಮಳೆ ಅಬ್ಬೇ ಹಾಲು (Prvs.).

ಉಬ್ಬೆಗ ubbĕga. Tbh. of ಉದ್ವೇಗ. Anxiety, fear, distress (ಉದ್ವೇಗ, ಉದ್ಭ್ರಮ Nr.; ತಾಪ Čt. II, 61, Šm. 32; ಚಿಂತೆ Kk. 71. 72; ಸಂತಾಪ Šs.; My.; Abh. P. 9, 40; 15, 68; Šsv. 2, after 2). — ಉಬ್ಬೆಗಪ್ಪಡು. -o-ಪಡು. To fear (J. 5, 37; 8, 40).

ಉಭಯ ubhaya. *Both* (ದ್ವಂದ್ವ, ಯುಗ, etc., ಎರಡು Mr. 434).

ಉಭಯಕರ್ತೃಕ ubhaya-kartrika. Two agents (ಇಬರ್ ಕರ್ತೃಗಳ್ Šmd. 296).

ಉಭಯಕರ್ಮ ubhaya-karma. Two sins (those of father

and mother, those called pâpa and puṇya, etc., Bp. 3, 49; 7, 1; 8, 1; 29, 1).

ಉಭಯಕವಿ ubhaya-kavi. A poet versed in both Saṁskṛita and Kannaḍa (Bp. 1, 11).

ಉಭಯಕವಿತ್ವ ubhaya-kavitva. Poetry in both Saṁskṛita and Kannaḍa (Bp. 1, 17).

ಉಭಯತರು ubhayataru. The plural of a Tbh. of ಉಭಯತಸ್. The persons of both sides, both persons (C.; B. 5, 84).

ಉಭಯತಸ್ ubhayatas. *On both sides;* from both sides; to both sides.

ಉಭಯತ್ರ ubhayatra. In both places; on both sides; in both times.

ಉಭಯತ್ರರು ubhayatraru. The persons of both sides, both persons (C.; B. 5, 99).

ಉಭಯದ್ಯುಸ್ ubhaya-dyus. *Both days, the day past and to come.*

ಉಭಯಧರ್ಮ ubhaya-dharma. Both religions, Brahmanism and Śivaism (Bp. 3, 60).

ಉಭಯಪಾರ್ಶ್ವ ubhaya-pârśva. Both sides (Bp. 26, 27); both parties.

ಉಭಯಭಾಷೆ ubhaya-bhâshĕ. Both languages: Saṁskṛita and Prâkṛita (or Kannaḍa, Ch.).

ಉಭಯಮಾತ್ರ ubhaya-mâtra. A vowel with two syllabic instants or moras, a dîrgha vowel (Śmd. 17).

ಉಭಯರಾಶಿ ubhaya-râśi. A heap of grain containing both the government and farmer's share (My.).

ಉಭಯಲಿಂಗ ubhaya-liṅga. A word that is both masculine and neuter (Śmd. 108). 2, the ishṭa and guru liṅgas (My.).

ಉಭಯಲಿಂಗಪ್ರಸಾದ ubhaya-liṅga-prasâda. A prasâda derived from the ishṭa and guru liṅgas (Bp. 33, 2).

ಉಭಯಲೋಕ ubhaya-lôka. This and the other world (Bp. 37, 59; 49, 6).

ಉಭಯವ್ಯಂಜನ ubhaya-vyañjana. *Having the marks of both sexes.*

ಉಭಯಸಂಸ್ಕಾರ ubhaya-saṁskâra. The ceremony of presenting both the ishṭa and guru liṅgas (Bp. 39, 14).

ಉಭಯಸಾಮ್ಯ ubhaya-sâmya. The similarity of two things (Kâvy. III, 3, B, 38).

ಉಭಯಾನುಮತ ubhaya-anumata. Agreed to or accepted mutually or on both sides. (My.).

ಉಭಯಾನುಮತಿ ubhaya-anumati. Mutual agreement (My.).

ಉಭಯೇದ್ಯುಸ್ ubhayê-dyus. *Both days, the day past and to come.*

ಉಮ್ um. = ಉಣ್. See ಉಮ್ಬು. 2, eating, enjoying. See ಉಮ್ಬಳಿ.

ಉಮಂ umaṁ. = ಉಮ 1. See ಎನ್ನುಮಂ.

ಉಮತ್ತ umatta. = ಉಮ್ಮತ್ತ q. v., etc. (ಮದ್ದುಕುಣಿಕೆ Śs.; My.).

ಉಮದಾ umadâ. Noble, illustrious, fine, splendid (person or thing, Mhr., H.; R.).

ಉಮರಾವು umarâvu. A nobleman (Mhr., H.; R.).

ಉಮರು umaru. Heat, sultriness (S. Mhr.; *cf.* ಉಮ್ಮಳ).

ಉಮಾದ umâda. = ಉಮ್ಮಾದ. Tbh. of ಉನ್ಮಾದ (S. Mhr.).

ಉಮಾಧವ umâ-dhava. Śiva (Grj. 10, 70).

ಉಮಾಧೀಶ್ವರ umâ-adhîśvara. Śiva (Bp. 54, 33).

ಉಮಾಪ umâ-pa. Śiva (Bp. 1, 35; 10, 12; 24, 41).

ಉಮಾಪತಿ umâ-pati. *Śiva.*

ಉಮಾಪುತ್ರ umâ-putra. Gaṇapati. 2, Kârttikêya (Vîrabhadra). (C.).

ಉಮಾಪ್ರವರ umâ-pravara. Śiva (Bp. 13, 2).

ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರ umâ-mahêśvara. Śiva (C.).

ಉಮಾರಮಣ umâ-ramaṇa. Śiva (Bp. 42, 37).

ಉಮಾವರ umâ-vara. Śiva (Bp. 53, 46).

ಉಮಾವಲ್ಲಭ umâ-vallabha. Śiva (Bp. 51, 34).

ಉಮಾಸುತ umâ-suta. = ಉಮಾಪುತ್ರ. (My.).

ಉಮು umu. = ಉಂ 1. ಸ್ತುತಿಯು ನಿನ್ದೆಯುಮು (Bp. 50, 73). — ಉಮುವಿಧಿ. The conjunction-method or rule (Śmd. 149).

ಉಮೆ umĕ. An affix for forming nouns, *e.g.* ತಕ್ಕುಮೆ (Śmd. 248; *cf.* ಅಮೆ, ಮೆ).

ಉಮೆ umĕ. ಉಮಾ. *Lin, linseed, flax, Linum usitatissimum* (ಎಳ್ಳಗಸೆ Mr. 374). 2, *the wife of Śiva* (ಕುಳಿರ್ವೆಟ್ಟದೊಡೆಯನ ಮಗಳ Ct. II, 119). — ಉಮೆದೇವಿ. = ಉಮೆ No 2. (Bp. 59, 8). — ಉಮೆಯಾಳ್ದ. -ಆಳ್ದ. Śiva (ಮಾದೇವ, etc. Ct. I, 5). — ಉಮೆಯಿನೆಯ. -ಇನೆಯ. Śiva (Bp. 29, 11). — ಉಮೆಯೊಡೆಯ. -ಒಡೆಯ. Śiva (Bp. 24, 60).

ಉಮೇದ umêda. = ಉಮೇದು. Confidence, assurance, hope (Čb. 21; Mhr., H.); aptitude, inclination.

ಉಮೇದವಾರ umêdavâra. Hopeful, confident; a candidate (B. 5, 290; My.); a volunteer (My.).

ಉಮೇದವಾರಿ umêdavâri. Hopefulness, expectancy (My.; Mhr.). 2, volunteering (My.).

ಉಮೇದು umêdu. = ಉಮೇದ. (Čb. 27. 80; My.).

ಉಮೇಶ umâ-îśa. Śiva (ಕಾಲ Mr. 502; Bp. 22, 17).

ಉಮೇಶ್ವರ umâ-îśvara. Śiva (Bp. 61, 46).

ಉಮ್ಬ umba. = ಉಣ್ಬ (see ಉಣ್). Present relative participle of ಉಣ್ (ಉಣ್ಬು), used also to form the future (Bp. 54, 24; My.). ಉಮ್ಬದೇ? (Bp. 11, 10). ಉಮ್ಬೊಡೆ (14, 10). ಉಮ್ಬುದು (28, 31; 58, 29). ಉಮ್ಬನೋ? (43, 81). ಉಮ್ಬಾಗಲ್ (56, 50). ಉಮ್ಬರೆ? (Bh. 1, 8, 73).

ಉಮ್ಬಳಿ um-baḷi. = ಉಮ್ಬಳಿಗೆ, ಉಮ್ಬಳ್, ಉಮ್ಮಳ್, ಉಮ್ಮಳಿಗೆ, ಉಮ್ಮಳ್, ಉಮ್ಮಳಿಗೆ. An enjoyment-gift: the rent-free grant of a plot of ground or of a village (ಕೊಡಗೆ Śmd. I; My.; T. ಉಮ್ಬಳಿಕ್ಕೈ; Tĕ. ಉಮ್ಬಳ, ಉಮ್ಬಳಿ, ಉಮ್ಬಳಿಕೆ; Tu. ಉಮ್ಬೊಳಿ). See ನೀರುಮ್ಬಳಿ. — ಉಮ್ಬಳಿಗ್ರಾಮ. (B. 5, 59; My.).

ಉಮ್ಬಳಿಗಾರ umbaḷi-gâra. The holder of an umbaḷi (C.).

ಉಮ್ಬಳಿಗೆ um-baḷigĕ. = ಉಮ್ಬಳಿ, etc. (My.).

ಉಮ್ಬು umbu. A vulgar form of ಉಣ್, ಉಣ್ಬು, to eat (C.). ಉಮ್ಬುವದಕ್ಕೆ ಉಡುವದಕ್ಕೆ ಅಕ್ಕನ್ನ ಕರೆ, ಕೋಳಕ್ಕೆ ಹಿಟ್ಟೋದಕ್ಕೆ ದಾವನ್ನ ಕರೆ! — ಉಮ್ಬಕ್ಕೆ ಉಡಕ್ಕೆ (or ಉಮ್ಬೊಕ್ಕೆ ಉಡೊಕ್ಕೆ) ಅಣ್ಣಪ್ಪ, ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ದೊಣ್ಣಪ್ಪ. — ಉಮ್ಬಕ್ಕೆ ತಿಮ್ಬಕ್ಕೆ ಮಾಳಾಯಿ, ಕಿಚ್ಚು ಹೊಟಕ್ಕೆ ಸಾನ್ತಾಯಿ. — ಇಕ್ಕುವವನಿಗೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಉಮ್ಬುವವನಿಗೆ ತಿಳಿಯದೇ? — ಅಟ್ಟುಮ್ಬೋದಕ್ಕಿನ್ತ ತಿರಿದುಮ್ಬೋದೇ ಲೇಸು. (Prvs.). ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದಲಿ ಗಳಿಸಿ ಸಿಕ್ಕಿರ್ದ ಅರ್ಥವನು ಸದ್ಯದಲಿ ಆರ್ ಉಮ್ಬುವರು? (Dp. 1). ಉಮ್ಬುತ್ತೇನೆ, etc. (C.), ಉಮ್ಬುವಣ, ಉಮ್ಬುವನ, ಉಮ್ಬೋಣ (C.). See ತಿಮ್ಬುಮ್ಬುವ.

Digitized by Google

ಉಮ್ಬುಳಿ umbuḷi. = ಉಮ್ಬಳಿ. (My.).

ಉಮ್ಮತ ummata. Tbh. of ಉನ್ಮತ್ತ. (ಮದನ, etc. Mr. 513; My.). — ಉಮ್ಮತದ ಹುಲಿ. A particular kind of snake (? ಮಾಲುಧಾನ, etc. Si. 77).

ಉಮ್ಮತಿ ummati. = ಉಮ್ಮತ್ತಿ. (My.).

ಉಮ್ಮತ್ತ ummatta. = ಉಮ್ಮತ, etc. Tbh. of ಉನ್ಮತ್ತ (Šmd. 350, o. r. ಉಮ್ಮತ). (ದುತ್ತೂರ, ಕಲಧೌತ Nn. 44, o. r. ಉಮ್ಮುತ್ತ; My.). See ಅರಸಿನ-, ಕರೇ-.

ಉಮ್ಮತ್ತಿ ummatti. = ಉಮ್ಮತ್ತ, etc. (My.; ಉನ್ಮತ್ತ Si. 141).

ಉಮ್ಮದ ummada. Tbh. of ಉನ್ಮದ. (C.).

ಉಮ್ಮಲು ummalu. 1. = ಉಮ್ಮುಲು. Phlegm, mucus (My.; see ಉಗುಡ್ 1 & 2).

ಉಮ್ಮಲು ummalu. 2. Difficult breathing (My.; cf. ಉಬ್ಬಸ).

ಉಮ್ಮಳ ummaḷa. (Tbh. of ಉಷ್ಮನ್). Heat; grief, trouble, anxiety, etc. (ನಿರ್ವೇದ, ಖೇದ Hlâ.; ದುಮ್ಮಾನ, ಚಿನ್ತೆ Kk. 52; ದುಗುಡ Bhn. 29; ಬೇವಸ, ದುಮ್ಮಾನ Šs.). See Abh. P. 9, 43. 106; 10, 9; Grj. 10, 6; Bp. 3, 59.

ಉಮ್ಮಳಿಕೆ ummaḷikĕ. Heat; grief, distress, anxiety; fatigue, languor (ಉದ್ವೇಗ, ಅನ್ತಸ್ತಾವ Nn. 142; ವ್ಯವಾಯ, ಉದ್ವೇಗ 152; ಮನ್ಯು, ಶೋಕ, ಶುಚ್ Nr.; ನಿರ್ವೇದ, ಖೇದ Mr. 455; ಗ್ಲಾನಿ, ಕ್ಲಮಥು Hlâ.; My.; Tĕ. ಉಮ್ಮಲಿಕ).

ಉಮ್ಮಳಿಸು ummaḷisu. To be hot (ಊಷ್ಮದೋಱು Šmd. II; ಊಷ್ಮ Kk. 83); to grieve, to be full of cares, to be distressed (ಚಿನ್ತೆ Šmd. Dh.; Tĕ. ಉಮ್ಮಲಿಂಚು). See Abh. P. 9, after 40; 14, 106; Bp. 3, 37; 13, 15; 15, 6; 23, 5; 24, 14; 27, 17. 22; 37, 22; 58, 24; Râv. 13, after 96; J. 4, 22; 18, 54. 58; 24, 41; 28, 37; 31, 53. 76.

ಉಮ್ಮಳಿ ummaḻi. = ಉಮ್ಬಳಿ, etc. (My.). — ಉಮ್ಮಳಿ ಹೇಡಪಾರಯ್ಯ. A N. (Bp. 58, 5).

ಉಮ್ಮಳಿಗೆ ummaḻigĕ. = ಉಮ್ಮಡಿ, etc. (My.).

ಉಮ್ಮಾದ ummâda. Tbh. of ಉನ್ಮಾದ. (C.).

ಉಮ್ಮಿ ummi. = ಉಬ್ಬಲು, etc. The husk or chaff of paddy (My.). ಉಮ್ಮಿ ಕುಟ್ಟಿ ಕೆಯ್ ಗುಳ್ಳೆ ಆಯಿತು (Prv.). See Prv. s. ತವಡು 2.

ಉಮ್ಮಿಗೆ ummigĕ. = ಉಮ್ಮುಗೆ. The milky grains of wheat or barley which when still in the ears are often fried, thrashed or rubbed out, and eaten (S. Mhr.). ಒರಸಿದ ಉಮ್ಮಿಗೆ (ಧಾನೆ Mr. 375, o. r. ಉಮ್ಮುಗೆ).

ಉಮ್ಮು ummu. 1. (fr. ಉಮ್). Boiled rice (a term used when speaking to children, S. Mhr.).

ಉಮ್ಮು ummu 2. A kiss (My. occasionally; M. ಉಮ್ಮ).

ಉಮ್ಮುಗೆ ummugĕ. = ಉಮ್ಮಿಗೆ. (ಧಾನೆ Hlâ.).

ಉಮ್ಮುತ್ತ ummutta. = ಉಮ್ಮತ್ತ q. v., etc. (My.).

ಉಮ್ಮುಲು ummulu. = ಉಮ್ಮಲು 1. (My.).

ಉಮ್ಮುಳಿ ummuḻi. = ಉಮ್ಬಳಿ, etc. (My.).

ಉಮ್ಮುಳಿಗೆ ummuḻigĕ. = ಉಮ್ಮುಡಿ, etc. (My.).

ಉಮ್ಮೆ ummĕ. (fr. ಒರೆ 3?). — ಉಮ್ಮೆಕಲ್. A stone used to remove juice (ರಸಹಾರಿ Mr. 206, o. r. in three MSS. ಅಮ್ಮಿಕಲ್ಲು).

ಉಮ್ಮೆ ummĕ. = ಒಮ್ಮೆ. Tbh. of ಉಷ್ಮ (Šmd. 350). Heat, steam, vapour, exhalation (ಸೆಗಳಿಗೆ, ಝುಳ, ಊಷ್ಮ Kk. 11b; ಊಷ್ಮ Kk. 12, o. r. ಒಮ್ಮೆ).

ಉಮ್ಮೆತ್ತಿ ummĕtti. = ಉಮ್ಮತ, etc. (R.; Tĕ. ಉಮ್ಮೆತ್ತ).

ಉಮ್ಯ umya. (fr. ಉಮಾ). *A field of linseed.*

ಉಯ್ uy. 1. = ಒಯ್. To carry off (Abh. P. 9, 96, MS.). (T. ಉಯ್, to ride, go in a conveyance, drive, proceed). ದೇವಿಯರಿರಾ, ಕಡುಕೆಯ್ದು, ಕೃತಾನ್ತನ್ ಇನ್ತು ನಿರ್ದರಮ್ ಎಱೆದುಯ್ಯೆ ದಾರಿಸದೆ, ಕೆಮ್ಮನೆ ಉಪೇಕ್ಷಿಸಿ, ನೋಡುತಿರ್ಪುದೇ? (Šmd. 112).

ಉಯ್ uy. 2. To restrain, to check, to confine, to bind (ನಿಯಾಮ Šmd. Dh.; T. ಉಯ್, to keep; ಒಡುಕ್ಕು, to straiten, restrain, keep in). ಉಯ್ಯಂ, ಉಯ್ಯಲುಂ (Šmd. 86). ಕಱು ತಡೆದತ್ತು, ಕನ್ದನ್ (o. r. ಕಂದನ್) ಉಣಲ್ ಊ ಮನೆಯ ಊಕೆಗಳ್ ಉಯ್ದರ್ (202).

ಉಯ್ uy. 3. A cry to drive away animals (C.).

ಉಯ್ uy. 4. (ಉಯ್ಯು). = ಉಬ್ಬಲು, etc. The husk of rice or corn (My.). ಧಾನ್ಯದ ಉಯ್ಯಲ್ಲಿ ತುಷ ಎನಿಸುಗು (Nr., o. r. ಹುಯ್ಯಲ್ಲಿ).

ಉಯ್ಯಲ್ uyyal. = ಉಯ್ಯಾಲು, ಉಯ್ಯಾಲೆ, ಉಯ್ಯಾಲು, ಉಯ್ಯಾಲೆ, ಉವಾಲೆ, ಉವ್ವಾಲೆ. A swing (ದೋಳೆ, ಪ್ರೇಂಖೆ Nr.; ಪ್ರೇಂಖ Nn. 129, o. rs. ಉಯ್ಯಲು, ಉಯ್ಯಲೆ; ದೋಲಾ ಸ್ಸೋಲ Mr. 204; T. ಉಂಜಲ್, ಊಜಲ್, ಊಂಜಲ್; Tĕ. ಉಯ್ಯಲೆ, ಉಯ್ಯಾಲೆ, ಉಯ್ಯೇಲೆ, ಊಯಲೆ; M. ಉಞ್ಞಾಲ್, ಊಂಜಲ್; Tu. ಉಜ್ಜಾಲ್, ಉಯ್ಯಾಲ್; T. ಉಱಲ್, to swing; Tĕ. ಊಗು, ಊಚು, ಊಟಾಡು, to swing; cf. ಉಱಲ್ 2, ಒದಱು 1, ಒಲೆ 2). ತಳಿರುಯ್ಯಲೇ! (Šmd. 152). ಆಡುವರು ಲತೆಯುಯ್ಯಲನು (Bhâgavata 10, 18, 9). See ನವಿಲುಯ್ಯಲ್.

ಉಯ್ಯಲು uyyalu. = ಉಯ್ಯಲ್, etc. (ಪ್ರೇಂಖ Nn. 129, see ಉಯ್ಯಲ್; Bp. 12, 9).

ಉಯ್ಯಲೆ uyyalĕ. = ಉಯ್ಯಲ್ q. v., etc. (My.). See ತೂಗುಯ್ಯಲೆ.

ಉಯ್ಯಾಲು uyyâlu. = ಉಯ್ಯಲ್, etc. (My.).

ಉಯ್ಯಾಲೆ uyyâlĕ. = ಉಯ್ಯಲ್, etc. (ಪ್ರೇಂಖ Mr. 527; My.). — ಉಯ್ಯಾಲೆಗೌರಮ್ಮ. A name of Pârvatî who is swung by her votaries on the third day of the bright half of the bhâdrapada month (C.). — ಉಯ್ಯಾಲೋತ್ಸವ. -ಉತ್ಸವ. A festival in the âshâḍha month, at which, for three or more days, the idols of Vishṇu are swung (My.).

ಉಯ್ಯಾಳಿ uyyâḷi. = ವಯ್ಯಾಳಿ, etc. (My.).

ಉಯ್ಯಾಳಿಗ uyyâḷiga. = ವಯ್ಯಾಳಿಗ, etc. (My.).

ಉರ ura. 1. = ಉರು 1. Impetuosity, etc. (in ಉರವಣೆ 1, etc.; cf. ಉರುಟು 1; T., M. ಉರ, exertion, great effort; — to be strong; to be violent, to be high or boisterous, as rain, wind, etc.).

ಉರ ura. 2. (fr. ಉಲಿ 1). = ಉರು 3. Crying (in ಉರವಣೆ 2; see ಉಬ್ಬು 3; cf. ಒರೆ 5).

ಉರ ura. Tbh. of ಉರಸ್. The breast (Hlâ., Mr. 327; J. 4, 42; 16, 28; 28, 46). — ಉರವ್ಬರಂ. ೦-ಬರಂ. Up to the breast (Abh. P. 7, 93).

ಉರಃಸೂತ್ರಿಕೆ uras-sûtrikĕ. *A pearl necklace hanging over the breast.*

Digitized by Google

ಉರಕು uraku. = ಹುರಕು. Itch (My.).

ಉರಗ ura-ga. Going on the breast: *a snake.*

ಉರಗಕಟಕ uraga-kaṭaka. Śiva (Bp. 26, 64; 36, 51; 54, 42).

ಉರಗತರ uraga-tara. A kind of skink (ಹಾವ ರಾಣಿ Mr. 165).

ಉರಗಪತಿ uraga-pati. The king of snakes: śêsha or vâsuki (Bp. 28, 55).

ಉರಗಭೂಷಣ uraga-bhûshaṇa. Śiva (My.).

ಉರಗಭೋಜಿ uraga-bhôji. A mungoose (My.). 2, a peacock (My.). 3, garuḍa (My.).

ಉರಗರಾಜ uraga-râja. = ಉರಗಪತಿ. (Bp. 11, 12).

ಉರಗಶಯನ uraga-śayana. Vishṇu (Čb.; My.).

ಉರಗಶಯ್ಯೆ uraga-śayyĕ. A snake-couch. ಉರಗಶಯ್ಯೆಯನ್ ಏಱಿದನ್, ಆಯ್ವಾಯ ಶಂಖಮಂ ಪೂರಿಸಿದಂ (Śmd. 224).

ಉರಗಸ್ಪರ್ಶನ uraga-sparśana. The serpent-contact: an eclipse (ಉಪರಾಗ, ಗ್ರಹಣ, etc. Mr. 35).

ಉರಗಹಾರ uraga-hâra. Whose necklace are snakes: Śiva (Bp. 50, 9).

ಉರಗಹಾರಿ uraga-hâri. = ಉರಗಹಾರ. (My.).

ಉರಗಾಂಗನೆ uraga-aṅganĕ. A woman of the uragas or nâgas (J. 24, 13).

ಉರಗಾದ್ರಿ uraga-adri. N. of a hill near Tirupati (My.).

ಉರಗಿ uragi. A female snake (Bh. 1, 20, 61).

ಉರಗೇಂದ್ರ uraga-indra. = ಉರಗಪತಿ. (A., Čb.).

ಉರಟ uraṭa. = ಉರಟು 1, etc. (My.). — ಉರಟಅಱುವೆ. = ಉರಟುಅಱುವೆ. (B. 5, 76). — ಉರಟಗೂದಲು. -ಕೂದಲು. Coarse hair (B. 3, 98).

ಉರಟಣೆ uraṭu2-aṇi3. = ಉರುಟಣೆ, ಉರುಟಾಣೆ, ಉಟ್ರಣೆ, ಉಟ್ರಾಣೆ. Rolling-play: a play of a newly married couple, their jestingly rolling cocoa-nuts and balls between each other (My.). — ಉರಟಣೆಹಾಡು. Stanzas sung on that occasion (My.).

ಉರಟಾ uraṭâ. = ಉರಟ, ಉಲಟಾ, ಉಲ್ಟಾ, ಉಲ್ಲಟ, ಉಳ್ಟಾ. Inverse, upside down; contrariwise (My.; Br. ಉಲ್ಟಾ; Mhr. ಉಲಟಾ); the inside (of a garment, etc., My.).

ಉರಟಾಯಿಸು uraṭâyisu. = ಉರುಟಾಯಿಸು, ಉಟ್ರಾಯಿಸು. (To overturn), to reject (as another's words); to deceive (one by words, My.).

ಉರಟಿ uraṭi. = ಸುರುಟಿ. Cheapness (My.; T.).

ಉರಟಿ uraṭi. = ಉರಟಾ, etc. (Mg.).

ಉರಟು uraṭu. 1. (fr. ಒರೆ 3 ?). = ಉಟ್ಟ, ಉಟ್ಟು 4, ಉರಟ, ಉರುಟ, ಉರುಟು 3, ಉಟ್ರು 1, ಒರಟು 1, ಒಟ್ರು 1. Coarseness of cloth, thread, hair, etc., thickness, stoutness (My.; T. ಉರಪ್ಪು, strength, firmness, durableness; ಉರಪ್ಪುಚೀಲೆ, a strong cloth, a coarse cloth; see ಉರ 1). — ಉರಟುಅಱುವೆ. Coarse cloth (B. 5, 297). — ಉರಟುತೊಗಲು. A coarse skin or fur (B. 5, 297. 298). — ಉರಟುನೂಲು. Stout thread (B. 5, 297). — ಉರಟುಸಣಬಿನ ಅಱುವೆ. Coarse or strong linen cloth (B. 5, 297). — ಉರಟು ಸಕಲಾತಿ. Coarse broadcloth (B. 5, 297).

ಉರಟು uraṭu. 2. = ಉರುಟು 4, etc. To roll (v. i.), etc. (My.; Mhr. ಉಲಟಣೇಂ, to turn over, upset).

ಉರಟು uraṭu. 3. = ಉರುಟು 5, etc. (My.; ದುಣ್ಡು, ಬಟುವು G.).

ಉರಣ uraṇa. *A ram.*

ಉರಣಾಕ್ಷ uraṇa-aksha. *The plant Cassia alata or tora,* the ringworm-shrub.

ಉರಣೆ uraṇĕ. (= ಉರುಟಾಣೆ s. ಉರುಟು 5). A roller for moving logs of wood, etc. (My.).

ಉರಣ್ಟು uranṭu. = ಉರಟು 2, etc. (My.).

ಉರತ urata. = ಉರಿತ. Burning; flaming (C.).

ಉರದು uradu. = ಉರಿದು. P. p. of ಉರಿ 1. (My.).

ಉರಪಾಶ ura-pâśa. A strap passed round the chest (belly) of an ox to fasten a load (ಪಟ್ಟೆ Mr. 350, one MS. ಉರುಪಾಶ).

ಉರಪು urapu. 1. = ಉರಿಪು 1, etc. To inflame, etc. (My.).

ಉರಪು urapu. 2. = ಉರಿಪು 2, ಉರುಪು 2, ಉರುವು 2, ಉರ್ಪು 2. Burning, etc. (C.).

ಉರಬಸ ura basa. (ಉಬ್ಬ-?) = ಉಬ್ಬಸ, etc. (Bp. 55, 29).

ಉರಭ್ರ urabhra. = ಉರಣ. *A ram.*

ಉರರಿ urari. *A particle expressing expansion, and assent or acceptance.*

ಉರರೀಕರಿಸು urarî-karisu. To extend, to spread (v. t., Śśv. 1, 14); to agree to, to accept.

ಉರರೀಕೃತ urarî-kṛita. Extended, spread. 2, *agreed, promised.*

ಉರಲ್ ural. 1. ಉರಲು. = ಉರಿಲ್, ಉರುಲ್, ಉರುಳ್ 2, ಉರುಳು 3, ಉಲ್ರು 1, ಉಳ್ರು 3. A running knot, a noose, a snare, gin (C.; Si. 383; Tĕ. ಉರಿ; M. ಉಱ, a running knot, loop, noose; Tĕ. ಉಚ್ಚು, a slip-not, noose; see ಉಱ 1). ತಾನಾಗಿ ಉರಲು ಹಾಕಿ ಕೊಣ್ಡನು, he hanged or strangled himself (C.). ನಿನ್ನ ಸಂಸಾರವು ನಿನಗೆ ಉರಲು ಬಿತ್ತು, (or ಉರಲಾಯ್ತು), thy family has become a snare to thee, *i. e.* it fetters thee (C.).

ಉರಲ್ ural. 2. ಉರಲು. = ಉಲ್ರು 2, (ಉರವಲ). Aliment of fire, fuel (S. Mhr.).

ಉರಲ್ ural. 3. ಉರಲು. = ಉರುಳು 2, etc., ಉಲ್ರು 3. Rolling; crumbling. — ಉರಲ ಗಡ್ಡೆ. The potato, Solanum tuberosum Lin. (St. & Pl.; My.; Tĕ. ಉರ್ಲ ಗಡ್ಡ, a potato, lit. the crumbling root, being farinaceous).

ಉರವಣಿ ura1-aṇi3. 1. = ಉರವಣೆ, etc. (Grj. 6, after 5; Bp. 32, 35; 54, 76; 61, 25; Tĕ. ಉರುವಡಿ).

ಉರವಣಿ ura2-aṇi 3. 2. = ಉರವಣೆ 2, ಉರುವಣೆ 2. Crying out, crying aloud (My.).

ಉರವಣಿಗೆ ura1-aṇigĕ2. 1. = ಉರವಣೆ, etc. (ಅವಸರ, ಅಸವಸ Śm. 62; ಅವಸರದಿಂ ಪೋಪುದು Kk. 65, see ನಿಪ್ಪಸರ).

ಉರವಣಿಗೆ ura2-aṇigĕ2. 2. = ಉರವಣೆ 2. (My.).

ಉರವಣಿಸು ura1-aṇisu. = ಉರುವಣಿಸು. To act hastily, with impetuosity, overbearingly, or presumptuously, etc. (Tĕ. ಉರುವಡಿಂಚು, ಉರುವಣಿಂಚು). ಸತ್ಯಣಪ್ಪವಹಾರಿಗಳ್ ಗದ್ಯಕಾವ್ಯದೊಳ್ ಛನ್ದೋನಿರ್ಬನ್ಧಮ್ ಇಲ್ಲೆನ್ದು ಉರವಣಿಸಿ ಪೇೞ್ವರ್ (Śmd. 72 Mdb. MS.). See Abh. P. 13, 36; 14, 139; Grj. 2, after 106; 4, 31; 6, 8; Bp. 3, 78; 11, 2; 20, 21; 21, 42; 22, 10; 27, 30; 28, 9; 31, 15; 32, 20;

Digitized by Google

34, 24. 27; 35, 57; 38, 75; 41, 27; 46, 21; 47, 2; 48, 8; 51, 70; 59, 16; 61, 24; Rāv. 8, 110; Bh. 1, 10, 34; J. 7, 42. 50; 8, 22; 12, 13. 43; 14, 15; 16, 11; 22, 7; Rām. 3, 5, 12; 3, 6, 15.

ಉರವಣೆ ural-aṇe. = ಉರವಣಿ 1, ಉರವಣಿಗೆ 1, ಉರುವಣಿ 1, ಉರುವಣೆ. Haste, rashness; impetuosity, impulse, urgency; passionate, overbearing behaviour (Šmd. 75. 76; ಶೀಘ್ರ Cm.; ಸಿಪ್ಪಸರ, ಸಿಹ್ಮೂರ Ś.; Abh. P. 1, 27; 10, 23; Grj. 2, after 71; Bp. 40, 57; J. 8, 34; Mhr. ಉರಮುಟಿ, rude, overbearing; ಉರಮುಟಿಗೆಂ, to become rude).

ಉರವಣೆಕಾರ್ತನ uravaṇe-kārtana. Acting rashly, vehemently, etc. (ಅವಗಡಾಯ Šmd. I).

ಉರವಣ್ಣಿ uravaṇṇi. A common herb, Vicoa auriculata Cass. (Z.).

ಉರವಲ uravala. = (ಉರಲ್ 2), ಉರುವಲ, ಉರುವಲು. Fuel (S. Mhr.; ಸಮಿಧ್ G.).

ಉರಶ್ಛದ uras-chada. *A cuirass, breastplate, mail, corselet.*

ಉರಸ್ uras. = ಉರ. *The breast.*

ಉರಸಿಜ urasi-ja. Produced on the chest: *the female breast.*

ಉರಸಿರುಹ urasi-ruha. = ಉರಸಿಜ. (Čb.).

ಉರಸಿಲ urasila. *Having a full or broad breast.*

ಉರಸು urasu. = ಉರಿಸು, etc. (My.).

ಉರಸ್ಯ urasya. Pectoral. 2, *legitimate* (as a son or daughter).

ಉರಸ್ವತ್ uras-vat. *Having a full or broad breast.*

ಉರಳಿ urali. 1. = ಉರುಳಿ, ಉಳಿಗೆ 1, ಉಳ್ಳ 2, ಉಳ್ಳಿ 1, ಉಳ್ಳಿ, ಒಳ್ಳಿ. A ball, as of dough, earth, etc. (C.). 2, a bulb. 3, a round vessel of earth or metal (My.; M. ಉರುಳಿ; Tē. ಉರಿ; see ಕೆಂಡುರಳಿ). — ಉರಳಿಗಡ್ಡೆ. = ಉಳ್ಳಿಗಡ್ಡೆ. (S. Mhr.).

ಉರಳಿ ur-ali. 2. = ಉಳಿಗೆ 2, ಉಳ್ಳ 3, ಹುರಳಿ. (My.).

ಉರಳಿಸು uralisu. = ಉರುಳಿಸು, ಉರುಳಿಸು, ಉಳ್ಳಿಸು. (C.).

ಉರಳು uraḷu. = ಉಣ್ಟು 3, ಉರುಟು 2, ಉರಳ್ಳು, ಉರುಟು 4, ಉರುಳ್ಳು 1, ಉರುಳ್ 1 q. v., ಉರುಳು 1, ಉಟುರ್ 2, ಉಳುರ್ 1, ಉಲುಟು, ಉಲ್ಟು, ಉಳ್ಳು. To roll (v. i.), etc. (C.; Tē. ಉರಲು, ದಾಲು).

ಉರಿ uri. 1. To burn; to blaze; to glow; to be hot; — to burn with a fever; to burn from rage, wantonness, or envy; to burn or smart as itch, a wound, etc.; to burn from the effects of pepper, etc. (ದಹನ Šmd. Dh.; C.; T., M., Tē., Tu. ಎರಿ). P. ps. ಉರದು, ಉರಿದು, ಉರ್ದು. — See Bp. 18, 52; 50, 28. 36; 56, 33; 57, 48; 61, 39; Rāv. 5, 37. 43. 46; Bh. 1, 8, 84. 88; 1, 20, 57; J. 2, 14; 7, 29, 9, 32; 11, 31; 14, 11; 17, 20; 26, 13. ಉರಿಯುವ ಬೆಂಕಿ ಮಲ್ಲಿ ಎಣ್ಣೆ ಹೊಯ್ದ (Prv.). — ಉರಿಉರಿ. rep. ಉರಿವುರಿವೆಣ್ಣೆ. Oil made very hot, blazing oil (Rāv. 6, 116, o. r. ಉರಿ ಯುರಿವೆಣ್ಣೆ). — ಉರಿವೆಣ್ಣೆ. ಉರಿವ ಎಣ್ಣೆ. = ಉರಿಯೆಣ್ಣೆ, q. v. s. ಉರಿ 2.

ಉರಿ uri. 2. = ಉರು 2. Burning; flame, blaze; etc. (C.; ಜ್ವಾಲೆ Šm. 11; ತ್ವಿಷ್, ಶರ, ಜ್ವಾಲೆ, ಶಿಖೆ Si. 408. 409; Tu.; T., M. ಎರಿ). ಅಸ್ಥದಿನ್ ಬಗುವ ರಕ್ತಮ್ ಉರಿ ಎನೆ (Šmd. 91). See Bp. 16, 20; 18, 55; 31, 15; 45, 2; 50, 28; 57, 18; 61, 17; Bh. 1, 20, 26. 53; Rāv. 5, 34; J. 3, 41; 5, 32; 15, 4; Dp. 172, 2. ಇನ್ನುಎನೊಳ್ ಉರಿ ಉಣ್ಬೇ? (Sp.). See ಕಡ ಉರಿ, ಕಣ್ಣುರಿ, ಕೇಸುರಿ. — ಉರಿಕಜ್ಜಿ. A burning itch (C.). — ಉರಿ ಕಾಸು. ಉರಿ ಕಾಸಿ ಕೊಳ್ಳು. To warm one's self (C.). — ಉರಿಕಿಡಿ. A glowing spark (C.). — ಉರಿಕೆಣ್ಡ. A burning coal (C.). — ಉರಿಗಣ್. -ಕಣ್. A flaming eye (Šāv. 2, 9). ಪುರಹರನ ಉರಿಗಣ್ಣನ್ನನ್ ಈ ನಾರಸಿಂಹಂ (Šmd. 192). — ಉರಿಗಣ್ಣ. -ಅ 3. Who has a flaming eye: Šiva (Bp. 18, 68). — ಉರಿ ಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. = ಉರಿಗಣ್. (Č. Bp. 47, 24). — ಉರಿಗಾಳಿ. A hot wind (C.). — ಉರಿಗಿಚ್ಚು. -ಕಿಚ್ಚು. A flaming fire (C.; Bp. 16, 2; J. 8, 41). — ಉರಿಗೆದರ್. -ಕೆದರ್. To spread about or dart flames. (ಸಿಂಹಂ) ಎದ್ದು, ಉರಿಗೆದರ್ವ ಕಣ್ಗಳಿಂ ನುಂಗುವನ್ತೆ ನೀರೀಕ್ಷಿಸಿ (Rāv. 5, after 120). — ಉರಿಗೆಯ್ಯ. -ಕೆಯ್ಯ. Who has a fiery hand: the giant Bhasmāsura (C.). — ಉರಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To catch fire, to begin to flame. ರಥ ರಥಾಂಗ ತ್ರಿವೇಣುಕ ಯುಗಾಕ್ಷಂಗಳ್ ಉರಿಗೊಳೆ ಪಾಣ್ಡುಪುತ್ರಸೇನೆಯೊಳ್ ಎಲ್ಲರುಂ ಬೆದಱದರ್ (J. 8, 38). See Rām. 5, 8, 54; J. 11, 37. — ಉರಿಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To cause to catch flame, to inflame, etc. (Rām. 5, 8, 31. 47). ಪುರದು ಉರಿಗೊಳಿಸೆ (Bp. 18, 28). ಅನಲನನ್ ಉರಿಗೊಳಿಸಿ (44, 18). — ಉರಿಚೇಳು. A reddish, very bad kind of scorpion (C.). — ಉರಿನಂಜು. Morbid humors of the body arisen from ಉರಿಶೀತ, q. v. (My.). — ಉರಿನಾಲಗೆ. A fiery tongue: a flame (Rām. 5, 8, 80). ಉರಿ ನಾಲಗೆಯ ಗರವೊಟ್ಟಗೆಯ ತೂಬಲಿಕೆ (Bh. 1, 20, 56). Also ಉರಿಯ ನಾಲಗೆ (ಅರ್ಚಿಸ್, ಕೀಲೆ, etc. Hlā.). — ಉರಿಬಳ್ಳಿ. A twining plant growing in hedges, Pentatropis microphylla W. & A. (Z.; *cf.* ಉರಿ 3?). — ಉರಿಬೆಂಕಿ. = ಉರಿಗಿಚ್ಚು. (C.). — ಉರಿಮಣ್ಡಲ. = ಉರುಮಣ್ಡಲ. Accumulation of burning or heat in the abdomen, as from fever (C.). 2, the snake urumandala (C.). — ಉರಿಮಾರಿ. The furious Durgā (C.). 2, a furious or passionate woman (My.). — ಉರಿಮೂತ್ರ. Morbidly heated urine (C.). 2, strangury, stone or gravel (ಅಶ್ಮರಿ G.). — ಉರಿಯುಚ್ಚೆ. -ಉಚ್ಚೆ. = ಉರಿಮೂತ್ರ No. 1. (S. Mhr.). — ಉರಿಯೆಣ್ಣೆ. -ಎಣ್ಣೆ. = ಉರಿವೆಣ್ಣೆ (s. ಉರಿ 1). Blazing oil; heated oil (ಅಗ್ನಿವರದೆಣ್ಣೆ Kk. 77, o. r. ಉರಿವೆಣ್ಣೆ; Abh. P. 7, 94; 10, 57). — ಉರಿವತ್ತಿ. -ಬತ್ತಿ. A burning wick (ಪಾವಕ Mr. 526). — ಉರಿವನೆ. -ಮನೆ. An easily inflammable or combustible house (Bh. 1, 8, 71). — ಉರಿವರಿ. -ಪರಿ. Blaze to run or flow (like a river, Abh. P. 7, 89). — ಉರಿವಾತು. -ಮಾತು. A burning, sharp word (Bh. 1, 4, 19). — ಉರಿವಿಸಿಲ್. -ಬಿಸಿಲ್. A burning sun-shine (Bp. 2, 13). — ಉರಿವೊಗು. -ಪೊಗು. To enter flames (J. 27, 13). — ಉರಿಶೀತ. A sudden cooling of a high temperature of the body (My.) ಉರಿ ಶೀತವಾಗಿ ನರಿ ಸತ್ತಿತು (Prv.). — ಉರಿಸಿಂಗಿ. A species of Amphisbaena (ರಾಜಿಲ, ದುಣ್ಡುಭ, ಎರಡು ತಲೆಗಳುಳ್ಳ ಶಿಖಣ್ಡಿ, ಎರಡು ತಲೇ ಉರಿ ಸಿಂಗಿ Si. 77; *cf.* ಇರ್ತಲೆಹಾವು, ಒಳ್ಳೆ 2). 2, a fabulous very dangerous viper (My.). 3, a furious, passionate person (My.). — ಉರಿ ಹತ್ತು. Fire to touch, to begin to burn, to be inflamed. ನಾರಸಿಂಹನ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯುಮ್ ಉರಿ ಹತ್ತಿತು (Bp. 56, 34; C.). Often ಅದಕ್ಕೆ ಉರಿ ಹತ್ತಿತು, it caught fire, it began to burn (C.). — ಉರಿ ಹಚ್ಚು (also -ಹತ್ತಿಸು). To put fire to; to kindle a fire (B. 3, 46; 4, 55. 203); to kindle, *e. g.* ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಉರೀ ಹಚ್ಚುತ್ತಾರೆ (3, 64; C.). ದೀಪವನ್ನು ಉರಿ ಹಚ್ಚು (My.).

Digitized by Google

ಉರಿ uri. 3. A kind of tree (ತರುವಿಶೇಷ Śmd. Dh.). ಉರಿಯ ಮರ (ಮೇಘಸಿ Mr. 118, o. r. ಮೇಣಸಿ).

ಉರಿ uri. 4. = ಹುರಿ 3. Twine, etc. (My.).

ಉರಿ uri. 5. = ಹುರಿ 1. To parch, etc. (My.).

ಉರಿ uri. 6. = ಹುರಿ 2. — ಉರಿಗಾಯಿ. = ಹುರಿಗಾಯಿ. (My.).

ಉರಿ urî. = ಉರಿ. See ಉರೀಕೃತ.

ಉರಿಕ urika. One who burns or consumes with fire, or one who has burnt etc. See ಮುಪ್ಪುರಿಉರಿಕ, ದಾಮ್ಪುರಿಉರಿಕ. 2, a passionate, angry man (ಕೋಪಿ Bhn. 34, o. r. ಉರಿತ; *cf.* ಉರುಗ).

ಉರಿಕಲು urikalu. = ಹುರಿಕಲು. (My.).

ಉರಿಕೆ urikĕ. Burning (My.).

ಉರಿಗ uriga. N. of a plant (ಉನ್ಮಾದ Mr. 120).

ಉರಿಚು uriču. = ಉರ್ಚು, etc. To flay, to strip off covering or skin, to skin a fruit, to cast off (as the slough);—to get loose, etc. (T., M., Tĕ. ಉರಿ; My. occasionally; *cf.* ಒರೆ 2).

ಉರಿತ urita. = ಉರಿತ. (My., also ಉರುತ). See ಉರಿಕ No. 2.

ಉರಿಪು uripu. 1. = ಉರಪು 1, ಉರುಪು 1, ಉರುವು 1, ಉರುಹು, ಉರ್ಪು 1. To cause to burn or flame, to inflame, to set on fire, to consume with fire (ಅಗ್ನಿದಾಧ Śmd. Dh.; Abh. P. 1, 27).

ಉರಿಪು uripu. 2. = ಉರಪು 2, etc. (My.).

ಉರಿಮೇಷ urimêsha. The teak tree (ತೇಗು Mr. 120).

ಉರಿಲ್ uril. = ಉರಲ್ 1, etc. (Rśv. 5, after 114; My.).

ಉರಿಸು urisu. = ಉರಸು, ಉರುಸು. To cause to burn or flame, etc. (C.).

ಉರೀಕೃತ urî-krita. Extended. 2, *agreed, promised.*

ಉರು uru. 1. = ಉರ 1. See ಉರುವಣಿ 1, etc.

ಉರು uru. 2. = ಉರಿ 2. — ಉರುಬತ್ತಿ. = ಉರಿವತ್ತಿ. (My.). — ಉರುಮಣ್ಡಲಹಾವು. = ಉರಿಮಣ್ಡಲ. The venomous snake Daboia russelii (Bd.); the chain viper, carpet snake, Cobra monila, Daboia elegans (Bd.). — ಉರುಮಾರಿ. = ಉರಿ-. (My.).

ಉರು uru. 3. = ಉರ 2. See ಉರುವಣಿ 2.

ಉರು uru. Wide, spacious; extended, *large, great;* much, excessive; excellent, eminent, precious, valuable (ವಿಶೇಷ Śmd. 20 Cm.).

ಉರುಗ urugu-a3. = ಉರಿಕ No. 2 (My.). Feminine ಉರುಗಿ (My.).

ಉರುಗು urugu. Passion, anger, wrath (of men and beasts, My.).

ಉರುಟ uruṭa. = ಉರಟು 1, etc. (My.). — ಉರುಟಉಣ್ಣೆ ಬಟ್ಟೆ. Coarse or strong woolen cloth (B. 4, 164). — ಉರುಟಕೂದಲು. = ಉರಟುಗೂದಲು. (B. 5, 255).

ಉರುಟಣಿ uruṭu4-aṇi3. = ಉರಟಣೆ, etc. (My.). — ಉರುಟಣಿ ಇಡುವಿಕೆ. (ಗನ್ಧನ Si. 436; *only* in Si.). — ಉರುಟಣಿ ಇಡು. To rub and cleanse the body with fragrant unguents, to apply fragrant unguents (ಉದ್ವರ್ತನ, etc. Si. 225; *only* in Si.).

ಉರುಟಾಣಿ uruṭu4-âṇi4. = ಉರುಟಣೆ, etc. (My.). See another ಉರುಟಾಣಿ s. ಉರುಟು 5.

ಉರುಟಾಯಿಸು uruṭâyisu. = ಉರಟಾಯಿಸು, etc. (My.).

ಉರುಟಿ uruṭi. = ಉರಟಿ. (My.).

ಉರುಟಿಸು uruṭisu. = ಉರಳಿಸು, etc. (My.).

ಉರುಟು uruṭu. 1. To step or go beyond, over or across; to be overbearing (ಅತಿಕ್ರಮಣ Śmd. Dh.; Śm. 90; *cf.* ಉರ 1).

ಉರುಟು uruṭu. 2. = ಒರಟು 2, etc. Overbearing manner, pride, gruffness. See ಉದ್ದುರುಟು. — ಉರುಟುಮಾತು. Overbearing, big talk (My.).

ಉರುಟು uruṭu. 3. = ಉರಟು 1, etc. Coarseness of cloth, etc. (C.; B. 4, 164. 175). ಉರುಟಾದ ಉಸುಬು, gravel, grit (B. 4, 225). — ಉರುಟುಕೂದಲು. = ಉರಟುಗೂದಲು. (B. 3, 24). — ಉರುಟುನೂಲು. = ಉರಟುನೂಲು. (B. 3, 103). — ಉರುಟುಬಟ್ಟೆ. Coarse cloth (My.).

ಉರುಟು uruṭu. 4. = ಉರಳು, etc. (My.; T., M. ಉರುಟ್ಟು, v. t., to roll).

ಉರುಟು uruṭu. 5. = ಉಟ್ಟು 1, ಉರಟು 3, ಉರುಣ್ಟು 2, ಉರುಳು 2, etc. Rolling;—roundness (ವೃತ್ತತೆ Śm. 90; ವರ್ತುಲ, ವೃತ್ತ Si. 372; T., M. ಉರುಟ್ಟು, Tu. ಉರುಣ್ಟು; T. ಉರುಣ್ಡೈ, any thing globular); a plain ring (ಊರ್ಮಿಕೆ, ಉಂಗರ, etc. Si. 290; My.; T., M. ಉರುಟ್ಟು). ಉರುಟಾದದು ಉರುಳದೇ ಇರದು (Prv.). — ಉರುಟಾಣಿ. -ಆಣಿ. = (ಉರಣಿ), ಉರುಳಾಣಿ. A roller for moving logs of wood, etc. (My.).

ಉರುಟುತನ uruṭutana. The state of being overbearing, etc. (My.; see ಉದ್ದುರುಟುತನ).

ಉರುಣ್ಟು uruṇṭu. 1. = ಉರಳು, etc. To roll (v. i.), etc. (My.). 2, to roll (v. t.), etc. (My.).

ಉರುಣ್ಟು uruṇṭu. 2. = ಉರುಟು 5. (My.).

ಉರುತನ್ತಿ uru-tanti. A rope (ಹುಲ್ತ Mr. 380).

ಉರುತರ uru-tara. Wider; broader; more; uncommonly large, great, excellent, etc.; uncommon largeness, etc. See Čh. v. 336; Bp. 5, 47; 16, 4; 46, 28; 50, 17; 55, 2; 57, 89; J. 16, 28.

ಉರುಪು urupu. 1. = ಉರಿಪು 1, etc. ದುರಿತಮನ್ ಉರುಪಲ್ (Rśv. 13, 15). ಕನಕಾಚಲವನ್ ಉರುಪುವನೊ ತರಣಿ ಕಿರಣದೊಳ್? (J. 15, 3). See Bp. 13, 2; 16, 3; Grj. 2, after 106; 6, 3; 8, 52; 8, after 53; 8, 73; V. 14, 28; J. 24, 33; Śsv. 2, 12.

ಉರುಪು urupu. 2. = ಉರಪು 2, etc. Burning, etc. (My.). See ಕಣ್ಣುರುಪು.

ಉರುರಥ್ಯ uru-rathya. A horse (ಕುದುರೆ Mr. 273).

ಉರುಲ್ urul. ಉರುಲು. = ಉರಲ್ 1, etc. A noose, etc. (Si. 415; My.). — ಉರುಲು ಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳು. To hang one's self. ಉರುಲು ಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳುವವನಿಗೆ ಕೊರಳ ಚನ್ದಾ ತೋರಿಸಿದ (Prv.; it is also used in the form of ಉರುಲು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವವನಿಗೆ—). — ಉರುಲ್ಗೊಲೆ. -ಕೊಲೆ. Killing by means of snares (J. 28, 47).

ಉರುವಕ್ತ್ರ uru-vakra. Walking with the face upturned (ಉಂತ, ಮುಖವೆತ್ತಿ ನಡೆವವಂ Mr. 243).

ಉರುವಣಿ uru1-aṇi3. 1. = ಉರವಣಿ 1, etc. (Bp. 17, 17).

ಉರುವಣಿ uru3-aṇi3. 2. = ಉರವಣಿ 2, etc. (My.).

Digitized by Google

ಉರುವಣಿಸು urul-aṇisu. = ಉರವಣಿಸು. (Grj. 2, after 106; 4,31; 6, 8; Bp. 13, 2; J. 12, 24. 41; 18, 7; 20, 13. 29; 22,14; 25, 45).

ಉರುವಣೆ urul-aṇĕ. = ಉರವಣೆ 1, etc. (Bp. 1, 54; J. 9,16).

ಉರುವಲ uruvala. = ಉರವಲ, etc. (B. 4, 31).

ಉರುವಲು uruvalu. = ಉರುವಲ, etc. (My.; ಇನ್ಧನ G.).

ಉರುವು uruvu. 1. = ಉರುಪು 1, etc. (My.).

ಉರುವು uruvu. 2. = ಉರುಪು 2, etc. (My.).

ಉರುವೂಕ uruvûka. = ರುವೂಕ. *The plant Ricinus communis.*

ಉರುಸು urusu. = ಉರಿಸು. (My.).

ಉರುಸು urusu. Offerings at the shrine of a Muhammadan saint (My.; Mhr., H. ಉರೂಸ).

ಉರುಹಸನ uru-hasana. A merry, jovial laughter (ಹಲ್ಲ Čt. 11, 66).

ಉರುಹು uruhu. = ಉರಿಪು 1, etc. (Bp. 45, 28. 31; 50, 72; 60, 17; Bh. 1, 8, 64; 7, 17, 25).

ಉರುಳ್ uruḷ. 1. = ಉರಳು, etc., (ಪೊರಳ್, etc.). To roll down; to roll; to revolve; to turn or be turned over, to be overset, as a vessel (ನಿಮ್ನ ಪತನ Šmd. Dh.; T., M. ಉರುಳು; Tĕ. ಉರುಲು, ಉಲುಟು). P. p. ಉರುಳ್ದು. ಮರದತ್ತಣಿಂ ಪಣ್ಣು ಉರುಳ್ದುದು (Šmd. 160). ಬೆಟ್ಟದಿನ್ದ ಉರುಳ್ದ ದೊಡ್ಡ ಕಲ್ಲಂ ಗಣ್ಡಶೈಲವೆಮ್ಬುದು (Hlâ.). ಬೆಟ್ಟದತ್ತಣಿನ್ದ ಉರುಳ್ವ ದೊಡ್ಡಿಹ ಕಲ್ಲುಗಳು ಗಣ್ಡಶೈಲಂಗಳ್ (Nr.). ಇಳೆಗೆ ಉರುಳ್ದರ್ (J. 28, 48). ಉರುಳ್ವ ಜಲಬಿನ್ದುಗಳು (Č. Bp. 2, 4). See J. 3, 20; 4, 46; 12, 41; 14, 14; 20, 21. 60; etc.

ಉರುಳ್ uruḷ. 2. = ಉರಲ್ 1, etc. ಉರುಳ್ ಕೋಲ್ ಕಣ್ಣಿ ಮೊದಲಾದ ಮೃಗಪಕ್ಷಿಗಳ ಬನ್ಧನೋಪಕರಣಂಗಳ್ (ಏತಂಸ Nr.).

ಉರುಳಿ uruḷi. = ಉರಳಿ 1, No. 3. (J. 13, 51).

ಉರುಳಿಕೆ uruḷikĕ. Rolling, revolving (C.).

ಉರುಳಿಚು uruḷiču. = ಉರುಳಿಸು. (Râm. 6, 11, 15).

ಉರುಳಿಸು uruḷisu. = ಉರಳಿಸು, etc. To cause to roll down; to cause to roll; to roll; etc. ಮರದೊಳ್ ಇಹ ಫಲ್ಗುಳನ ಧರೆಗೆ ಉರುಳಿಸಿ (Râghč. 17, 73). ಸುರುಳಿಯನ್ನು ಹಾಗೇ ಉರುಳಿಸಿ ಬಿಟ್ಟನು (B. 4, 154).

ಉರುಳು uruḷu. 1. = ಉರುಳ್ 1, etc. P. p. ಉರುಳಿ (Si. 116; Bp. 57, 55; Râm. 5, 8, 75. 89). ಉರುಳೊ (*i. e.* ಉರುಳುವ, Bp. 57, 45). ಲೋಟಾ ಎಷ್ಟು ಪಾರಿವಾಳಗಳು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಉರುಳುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತವೆ (B. 3, 114). ಉದ್ದು ಉರುಳಿದರೆ ಹೆದ್ದಾರಿ ದಾಟೀತೇ? (Prv.). — ಉರುಳಾಡು. -ಆಡು. To roll about (My.). ಅವನು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಉರುಳಾಡ ಹತ್ತಿದನು (B. 2, 16). — ಉರುಳ್ಯಾಡು. -ಆಡು. = ಉರುಳಾಡು. (ಲುಣ್ಠನ G.; My.).

ಉರುಳು uruḷu. 2. = ಉರಲ್ 3, ಉರುಟು 5, ಉಲುಟು 3, ಉಲುಟು 2. Rolling, etc. (T. ಉರುಳ್, circular; a wheel). — ಉರುಳಾಣಿ. -ಆಣಿ = ಉರುಟಾಣಿ. (My.). — ಉರುಳುಗಡ್ಡೆ. = ಉರಲ ಗಡ್ಡೆ. (My.). — ಉರುಳುಸೇವೆ. A religious vow or penance, which consists in rolling the body to the right for a considerable distance, or round a temple (My.).

ಉರುಳು uruḷu. 3. = ಉರಲ್ 1, etc. A noose, etc. (My.). ಒಡ್ಡಿದ ಉರುಳ್ಗಳಿಗೊ? (Bp. 40, 4). ಇನ್ದ್ರಿಯಸಂಗದ ಉರುಳುಗಳು (40, 59). — ಉರುಳುಗಣ್ಣಿ. -ಕಣ್ಣಿ. = ಉರುಳು. (J. 2, 57). — ಉರುಳುಗೆಡಹು. -ಕೆಡಹು. To make fall into a snare (Râm. 6, 30, 32).

ಉರುಳ್ಚು uruḷču. To cause to roll down, etc. (ನಿಮ್ನಗಮನಕರಣ Šmd. Dh.; Grj. 2, after 106; Rsv. 6, after 11); to turn round. ಸುಣ್ಣಗೆಯ ಕೋಲೊಳ್ ಉರುಳ್ಚಿ ಕಾಸುತ್ತ (Bp. 18, 29). See J. 6, 31; 21, 18. 32; 26, 2; ದಿಣ್ಣು-.

ಉರೆ urĕ. ಉರೇ urê. An interjection: well done! bravo! (My.). See ಚಾಗುರೆ, ಪೂತುರೆ, ಥಾಪುರೆ, ಚಾಗುರೇ, etc.

ಉರೋಜ uras-ja. Born on the chest: the female breast.

ಉರೋಜೆ uras-jĕ. A woman who has a breast—(Bp. 12, 40).

ಉರೋರುಹ uras-ruha. = ಉರೋಜ. (Bp. 26, 9).

ಉಱಡೆ uṟaḍĕ. = ಉಟ್ಲಾಟ, ಉಟ್ಲುಬಡಿ, ಉಟಿಓಡೆ, ಉಲ್ಲಡೆ. (My.).

ಉಱಳಿ uṟaḷi. A mass, a multitude (ಮೊತ್ತ Bbn. 61; T. ಉಱು, abundant, much; ಉಱುಱು, to multiply; see ಉಱು[3]).

ಉಱಿ uṟi. 1. A coarse network, made of rope or ratan, in which pots and other vessels are suspended from the beams of the house, or from the stick thrown across the shoulder, by which they are carried about (My.; T., M.; Tĕ. ಉಟ್ಟಿ; *cf.* ಉಗ್ಗ, ಉಟ್ಟಿ 2 No. 1, & ಉರಲ್ 1).

ಉಱಿ uṟi. 2. See ಉಱಿಕ. (T. ಉಱಿ, to snuff up by the nose; to take in by draughts, to suck up, to absorb; T., M. ಉಱಿಂಜು, to snuff; to sip, to suck).

ಉಱಿತ uṟi-ta. (Šmd. 247).

ಉಱಿಸು uṟisu. (To cause one's self to stand), to hold out, to bear, to suffer, to endure (ಸಹನ Šmd. Dh.; Tĕ. ಓರುಚು).

ಉಱು uṟu. ಉಱ್. (= ಇಱು 1, ಊಱು 1). To be; to stay, to stop; to hesitate, to waver (Šmd. 28; Abh. P. 3, 48; 9, 174; 13, 97. 117; 14, 81; Bp. 57, 29; Šm. 28; Rsv. 12, 13 MS.);—to come about, to arise (Abh. P. 5, 81. 86; 11, 7; Rsv. 5, 96). P. ps. ಉತ್ತು, ಉತುಱ. ಉಱುಮೆ? ಅಂಜೆಮೆ? (Šmd. 177). (T. ಉಱು, to be, exist; to come, befall; to draw near, approach; to be near, related; ಉಱುವಲ್, affliction; M. ಉಱು, to be joined; to be firm; T., M. past participle ಉಱ್ರು; Tĕ. ಉಱು, to be fit = ಒಪ್ಪು; to retreat, to withdraw; Tu. ಉನ್ತು, to stand; to remain, stay; to stop, cease; *cf.* ಇಱ್ 1, ಉಳ್ 1; see ಉಱಿ, ಉಱಿ[3], ಉದ್ದು, ಉಪ್ಪ 2, ಒಕ್ಕಲ್ 2, ಒಟ್ಟು 1, ಒಣ್ಟಿ 1, ಒತ್ತು 1; ಒರ್?).

ಉಱುಕು uṟuku. Standing, stopping, becoming immovable. — ಉಱುಕುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To be paralyzed (Bh. 8, 24, 6).

ಉಱುಗಿಸು uṟugisu. To make crooked, to distort (Rsv. 5, after 55; Grj. 5, 21). ಬಾಯ್ದೆರೆಯುಱುಗಿಸುತ (Bp. 1, 49). ಮುಸುಡನ್ ಉಱುಗಿಸದೆ (59, 10).

ಉಱುಗು uṟugu. 1. = ಒಗ್ಗು 3, ಒಱಗು 1, ಒಱಂಗು. To be crooked, bent, or distorted, to bend, etc. (ವಕ್ರಭಾವ Šmd. Dh.). ಕೆಯ್ಗಳುಂ ಕೆಲಕೆಲಕೆ ಎಸದು ಉಱುಗಿದವು (Bp. 1, 49). ಉಱುಗಿ ಬಾಗಿದ ಶಿರದ (ಹೆಣಂ, 46, 57).

ಉಱುಗು uṟugu. 2. = ಒಱಗು 2. The state of being crooked, etc. (My.). — ಉಱುಗುಕಾಲು. A crooked leg (My.). — ಉಱುಗುಕೆಯ್. A crooked arm (My.). — ಉಱುಗು ಬಾಯಿ. A wry mouth (My.). — ಉಱುಗುಬೆರಳು. A crooked finger (My.). — ಉಱುಗುಮೂಗು. A wry nose (My.).

Digitized by Google

ಉಱುಪು uṟupu. Standing, staying: sthâyibhâva (J. 7, 15).

ಉಱುಬು uṟubu. 1. (fr. ಉಱು, where see the T. & M.). = (ಉಬ್ಬು 2, ಉಱುಬೆ), ಉಱುವು, (ಉರ್ಬು 2). (Bh. 3, 23, 11). In My.: violence (of wind), rapidity, fleetness, speed, force.

ಉಱುಬು uṟubu. 2. = ಉಱುಮ್ಬು q. v. ಪೆಱಗಿಕ್ಕಿ ಕರ್ಣಿಯಂ, ಮುನ್ದೆ ನಿನ್ದು, ಅನುಸಾಲ್ವನ್ ಉಱುಬಿದೊಡೆ (J. 8, 36). ಕುಸುಮಶರನ್ ಉಱುಬಿದನ್ ಅಗಲ್ದರಂ (26, 14). See Bh. 1, 12, 5; 1, 20, 51; 3, 23, 10; 8, 23, 22; J. 7, 48; 20, 45. 50; 21, 45; 22, 35; 24, 35; 26, 5. 14.

ಉಱುಬೆ uṟubĕ. Mass, multitude, excess; vehemence, force, fierceness. ಉಱುಬೆಗೆಱಗಿದೆ (J. 27, 38). ಈತನ ಉಱುಬೆಗೆ ಬೆದಱ್ತು ಉರುಸಂಘಾತದಲಿ ಹೆಬ್ಬಸಿ ಒನ್ದು (Bh. 3, 13, 31). ಕೆಟ್ಟು ಕೆದಱಿದರ್ ಕಿಡಿಯ ಉಱುಬೆಗೆ (J. 8, 38). ಪಾರ್ಥಂ ಚನ್ತಿಸಿದನ್, ಎತ್ತಣ ಅದ್ಭುತಮ್ ಇದು? ಎನ್ದು, ಪಾವಕನ ಉಱುಬೆಗೆ (8, 40). ಪಾತಮಂ ಮಾಡಿದರ್ ಕೂಡೆ ಕೂಡೆ ಸಿಡಿಗುಣ್ಡು ಬಡಿಕೋಲ್ಗಳ ಉಱುಬೆಯಿನ್ದೆ, ಇಱುಬೆಯಿನ್ದೆ ಇಡುವ ರಣೆ ನೇಣ್ ಉರುಳ್ಗೊಲಿಗಳಿಂ, ಬಲಿಗಳಿಂ (28, 47). See J. 6, 2; 20, 13. 14; 27, 39; Râm. 5, 8, 63. *Cf.* ಇಱುಬೆ.

ಉಱುಮ್ಬು uṟumbu. = ಉಱುಬು 2. To march; to march against; to attack (ಯುದ್ಧಕ್ರಮಣಗಮನ Śmd. Dh.); to proceed.

ಉಱುವು uṟuvu. = ಉಱುಬು 1. The state of being joined or close: mass, abundance, excess, largeness, bigness, greatness; excellence; beauty (T. ಉಱುಪ್ಪು, ಉಱುಬು; also: narrowness; Tĕ. ಉಱವು, ಉಱುವು; *cf.* ಇಱುವು 2). ಉಱುವ ಮಹಾಭಾರತದೀ ವರ್ಣಕಕೃತಿಯೊಳ್ (Bhn. 68). ಉಱುವ ಗನ್ಧದ ಲೇಪ (Prll. 5, 6). ಉಱುವ ನರಗಬ್ಬಿಗರ ಕುಕವಿಗಳ ಸಂಗಮಂ ಸನ್ತತಂ ತೊಡೆ'ದು (Mr. 7). ಉಱುವ ಜಯವಧು (J. 12, 29). ಉಱುವ ಕಾನ್ತೆಯರ್ (15, 5). ಉಱುವ ಕಜ್ಜಮಂ ರೂಢಿಯಂ ಮಾಡಿ ಕೆಡಿಸಿದೆ, ಪಾಪಿ! (31, 33; see 16, 25).

ಉಱೆ uṟĕ. (Infinitive of ಉಱು). Abundantly, fully, much, greatly, etc.; further; nicely, well;—mass, abundance; largeness, etc. (ಅಧಿಕ, ಅಗುನ್ದಲೆ, ಕರಂ, ನೆಱೆ, ಮಿಗೆ, ಅಣಿಯರ, ಎಡೆ, etc. Śm. 58; ಪದಪೂರಣಾರ್ಥಂ Ct. I, 19; II, 34; M. ಉಱೆ, power; sharpness; T. ಉಱೈ, height; sharpness, etc.; *cf.* ಉಱಳ್). See Grj. 2, after 106; Bp. 20, 12; 34, 36; 47, 24; 58, 50; 59, 58; Śm. 21. 28. 73. 83. 90; Bh. 3, 13, 30; Rśv. 13, 91; J. 2, 4. 26; 3, 5. 31; 4, 29; 7, 57; 8, 25; 9, 24; 25, 5; 31, 26. 34; etc.). — ಉಱೆಹೆಡೆ. A large hood. ತಪ್ಪ ಸಾಧಿಸುವನಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪವನೆ ಕಡುಹೆಡ್ಡ! ಸರ್ಪನ ಉಱೆಹೆಡೆಯ ನೆರಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಕಪ್ಪೆಯನ್ತೆ ಅಕ್ಕ (Sp.).

ಉಱೊಡೆ uṟŏḍĕ. = ಉಱಡೆ. (My.).

ಉರ್ಕು urku. 1. = ಉಕ್ಕು 1. To rise, to swell; to boil excessively; to come up or over in boiling; to be greatly increased; to be raised or puffed up, to be haughty or proud, etc.; to be elated, etc. (ಔದ್ಧತ್ಯ Śmd. Dh.; Śm. 79; Tu.; Tĕ. ಒದುಕು, ಪೊದುಕು, to rise; ಒದುಗು, swelling; T. ಪುಱುಂಗು, to boil; to be hot or angry; see ಪುಗ್ಗು, ಒಗೆ 1). ಉರ್ಕಿದಂ (Śmd. 282). ಸೊರ್ಕು ಒಗೆದು ಅಬ್ಧಿಯ ಮಧ್ಯದೊಳ್ ಉರ್ಕಿದ ಸಿಂಹಲನ ಮದಕೆ ಇದು ಔಷಧಂ (Rśv. 5, 128). See Grj. 2, after 106; 4, 116.

ಉರ್ಕು urku. 2. = ಉಕ್ಕು 2. Swelling, etc.; pride (Grj. 6, 11). **2,** power, valour (*cf.* ಉರ 1?). ಅಪ್ಪನ ಉರ್ಕು ಮುಱಿ'ದು (Rśv. 9, 7). — ಉರ್ಕಡಿ'. -ಅಡಿ'. Pride or power to be lost; to become downcast. ಉರ್ಕಡಿ'ದರ್ ದಿಗ್ವರರ್ (Rśv. 5, 36). — ಉರ್ಕಾಳ್. -ಆಳ್. (Śmd. 79). A valorous man (ಬಲ್ಲಾಳ್, ಬಲ್ಲಣ್ಮ, etc., ಪರಾಕ್ರಮವುಳ್ಳವನು Śs.). — ಉರ್ಕುಡುಗು. -ಉಡುಗು. Power to decrease; to become powerless, to become downcast, to fade, etc. (Grj. 1, 85; 2, after 106; 5, 5; 8, 6). — ಉರ್ಕುನ್ತೊಱೆ. -ಒ-ತೊಱೆ. (Śmd. 204). A swelling or swollen river.

ಉರ್ಕು urku. 3. = ಉಕ್ಕು 3. Steel (ಲೋಹಭೇದ Śmd. Dh.; ಲೋಹ Śm. 79; T., M. ಉರುಕ್ಕು; see ಎರಕ). ಉರ್ಕಿನ ಪುಡಿಯೆನಿಪ ಆ ದುಷ್ಟಕವಿತೆಗಳನ್ ಎಣಿಸಲ್ ಏಕೆ ಈ ಕೃತಿಯೊಳ್? (Grj. 1, 22).

ಉರ್ಕೆಕ್ಕೆ urkĕkkĕ. Opposition (ಪ್ರತಿಹತ, etc. Śs.; whether ಉರ್ಕೇರ್ಕೆ?).

ಉರ್ಗಿ urgi. = ಉಗ್ಗಿ 1, q. v.

ಉರ್ಚು urću. = ಉಚ್ಚು 1 q. v., ಉರಿಚು. To draw or attract towards one's self, to attract; to draw, as a sword, to pull out; to make loose, etc. **2,** to become loose; to enter into and go out on the other side, to penetrate. **3,** to purge or be purged. (ಆಕರ್ಷಣ Śmd. Dh.; ಹಿಡಿದು ಸೆಳೆವುದು Śm. 86; ಮಲಭೇದನ Śmd. Dh., Śm. 86; Tu.; *cf.* ಉಗಿ 1, ಉಗು 1?). ಕುಡುವಿಲ್ಲನ್ ಎಚ್ಚ ಕೋಲುಂ ನಡೆದುದಲ್ ಅನ್ದೋರ್ವನ ಎರ್ದೆಯನ್, ಒಳ್ಗಬ್ಬಮುಮ್ ಒಳ್ನುಡಿಯುಂ ಗೇಯಮುಮ್ ಉರ್ಚದ ಕಡುಗಲ್ಲೆರ್ದೆಯೆರ್ದೆಯನ್ ಅಮ್ಬು ಮೇಣ್ ಉರ್ಚುಗುಮೇ? (Śmd. 89. 221; Kâvy. 1, 3, 11). ಉರ್ಚದ ಹೆರೆ (ಉಪಜಿಹ್ವೆ, ಉಪದೀಕೆ, ಉಪದೇಹಿಕೆ, ವಮ್ರಿ Hlâ.). ದಿತಿಜನರ ಎದೆಯನ್ ಉರ್ಚಿದಂ (Bp. 16, 3). ಆಯುಧಂಗಳನ್ ಉರ್ಚಿ (61, 31). See Abh. P. 7, 56; 13, 48. 90; Rśv. 5, 96; 5, after 114; J. 5, 56. *Cf.* ಊಚು.

ಉರ್ಟಣಿ urṭu2-aṇi 3. = ಉರಟಣಿ, etc. (My.).

ಉರ್ಟಾಣಿ urṭu2-âṇi 4. = ಉರ್ಟಣಿ. (My.).

ಉರ್ಟಾಯಿಸು urṭâyisu. = ಉರಟಾಯಿಸು, etc. (My.).

ಉರ್ಟು urṭu. 1. = ಉರಟು 1, etc. Coarseness of cloth, etc. (My.).

ಉರ್ಟು urṭu. 2. = ಉರಳು, etc. (My.).

ಉರ್ತು uṟtu. = ಉತ್ತು 2. P. p. of ಉಱು. See ಅಡುಱು.

ಉರ್ದಿಕೆ urdikĕ. Rubbing (My.).

ಉರ್ದು urdu. 1. = ಉಜ್ಜು 1, etc. To rub; to make fine by rubbing (ಸನ್ನಿಘೃಷ್ಟ Śmd. Dh., Śm. 99; Rśv. 5, 89; see ಒರೆ 3). ಉರ್ದಿ ನೆಲಾವರೆಯ ಬೇರನ್ ಆಮಲಕಮುಮಂ (Śmd. 345).

ಉರ್ದು urdu. 2. = ಉದ್ದು 2. (ಮಾಷ Śmd. Dh., Śm. 99). ಪುಟ್ಗಿಯೆನ್ದು ಉರ್ದು ಕಡಲೆ ತೊವರಿ ಗೋದುವೆ ಹೆಸರು ಮೊದಲಾದುವನ್ ಇಕ್ಕಿ ಅಟ್ಟ ಕೂಟ್ (Śmd. II). ಉರ್ದಿನ ಕೆಯ್ (ಮಾಷೀಣ Mr. 93).

ಉರ್ದು urdu. 3. = ಉರಿದು. P. p. of ಉರಿ 1 (My.).

Digitized by Google

ಉರ್ದ್ದಿ urddi. Tbh. of ವೃದ್ಧಿ. (My.).

ಉರ್ಪು urpu. 1. = ಉರಿಪು 1, etc. To make blaze, etc. (My.).

ಉರ್ಪು urpu. 2. = ಉರಪು 2, etc. Burning; smarting (C.).

ಉರ್ಬರ urbara. = ಉಬ್ಬರ, q. v. (My.).

ಉರ್ಬಸ urbasa. (urbasa). = ಉಬ್ಬಸ, etc. (My.). — ಉರ್ಬಸಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To obstruct another's breath, to suffocate. ಪಸುವನ್ ಉರ್ಬಸಗೊಳಿಸಿ ವಧಿಸುವ ಹಸಿಯ ಹೊಲೆಯರ್ (Bp. 55, 18).

ಉರ್ಬಿನಂ urbinaṁ. (urbinaṁ). = ಉರ್ವಿನಂ. Largely, greatly; further; well, nicely; etc. (ಪಿಂದು Šmd. II; ಅತಿಯರಂ, ಉಬ್ಬುದಿಗಂ, ಅಗುಸ್ತಲೆ, ನೋಳದು, ಪಿಂದು Kk. 84, o. rs. ಉರ್ವಿನಂ, ಅರ್ವಿನಂ).

ಉರ್ಬಿಸು urbisu. (urbisu). = ಉಬ್ಬಿಸು, etc. ಮನುಜರ್ ಅದ್ಭುತಚಿತ್ರರ್ ಆಗುತ ತನತನಗೆ ಉರ್ಬಿಸುತಮ್ ಇರಲ್ (Bp. 57, 8). ಬಿಡಲನ್ ಉರ್ಬಿಸದೆ ನೀನ್ ಉಬ್ಬುದನೆ ಸಡಲಿಸ! (59, 10).

ಉರ್ಬು urbu. (urbu). 1. = ಉಬ್ಬು 1, etc. To rise, to swell; to be elated; to be puffed up (ಉದ್ವರ್ತನ Šmd. Dh.; Abh. P. 9, 71; Rśv. 5, after 55; Śśv. 2, after 2). **2,** to be or become full of effort, exertion, energy, firmness, or of happiness or joy (ಉತ್ಸಾಹ Šmd. Dh.; Grj. 3, 7; 4, 88).

ಉರ್ಬು urbu. (urbu). 2. = ಉಬ್ಬು 2, etc. (Grj. 10, 49). — ಉರ್ಬುಗುಸ್ದು. -ಕುಸ್ದು. Pleasure to decrease (Rśv. 5, after 55).

ಉರ್ಬು urbu. 3. = ಉಬ್ಬು 3. — ಉರ್ಬಟೆ. -ಅಟೆ. = ಉಬ್ಬಟೆ. (My.).

ಉರ್ಲು urlu. 1. = ಉರಲ್ 1, etc. A noose, etc. (My.; ಪಾಶ G.; Tu.).

ಉರ್ಲು urlu. 2. = ಉರಲ್ 2. Fuel (S. Mhr.; ಉರುವಲು G.).

ಉರ್ಲು urlu. 3. = ಉರಲ್ 3, etc. — ಉರ್ಲ ಗಡ್ಡೆ. = ಉರಲ ಗಡ್ಡೆ. (My.).

ಉರ್ವ urva. N. of a man. See ಔರ್ವ.

ಉರ್ವರೆ urvarĕ. *Fertile soil, yielding every kind of crop.*

ಉರ್ವಶಿ urvaśi. *The name of an Apsaras.*

ಉರ್ವಾರು urvâru. = ಇರ್ವಾರು. A kind of cucumber, Cucumis utilissimus Roxb. (ಕರ್ಕಟಿ, ಸವುತೆ Nr.). 2, ಮೆಕ್ಕೆ (Mr. 148).

ಉರ್ವಿ urvi. ಉರ್ವೀ. *The earth;* the soil. 2, space. 3, a kind of metrical foot (Čh.).

ಉರ್ವಿಪ urvi-pa. A king (V. 14, 103).

ಉರ್ವಿನಂ urvinaṁ. (urvinaṁ). = ಉರ್ಬಿನಂ, q. v.

ಉರ್ವಿಸು urvisu. (urvisu). = ಉಬ್ಬಿಸು, etc. To cause to increase, etc. (Rśv. 11, 87. 93).

ಉರ್ವೀತಲ urvī-tala. The face of the earth, the earth (Čh. v. 221; Bp. 21, 42).

ಉರ್ವೀಧ್ರ urvī-dhra. Earth-supporter: a mountain (Rśv. 5, 36). 2, the serpent Śêsha.

ಉರ್ವೀಂದ್ರ urvī-indra. A king (J. 26, 33).

ಉರ್ವೀವಧು urvī-vadhu. The earth regarded as a female (V. 11, 101).

ಉರ್ವು urvu. (urvu). 1. = ಉಬ್ಬು 1, etc. (ಮದಲ್ Šs.). ಉರ್ವ ಬರ್ವ ತೆರೆಯಿಂ (Rśv. 2, 59). ಸಿಂಹಳಕ್ಕೆ ಅಳ್ದನ ಬಣ್ಣರ್ ಉರ್ವ, ಮಿಗೆ ಕಾಳಗಮಂ ತೆಗೆದರ್ (5, 124). ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಉರ್ವ ಮಿಂಚುವ ಎಳೆಮಿಂಚು (8, 102). See Grj. 3, 112; 4, 23. 77.

ಉರ್ವು urvu. (urvu). 2. = ಉಬ್ಬು 2, etc., (ಉಬ್ಬು 1, etc.). ಉರ್ವ ಭಯಕಾರಂ (ವ್ಯಾಲ Mr. 486). ಉರ್ವ ಶತ್ರುರಿಯ ಮೃಗದ ಇಕ್ಕೆಗಳನ್... ಅಡಸುವ ಕಿರಾತರ್ (J. 28, 43). ಉರ್ವ ಮನ್ತ್ರದ ಕಜ್ಜಮ್ ಇದು (29, 39).

ಉರ್ಳಿ urḷi. 1. = ಉರಳಿ 1, No. 3. (My.; Tu. ಉರಿ).

ಉರ್ಳಿ urḷi. 2. = ಉರಳಿ 2, etc. (My.).

ಉರ್ಳು urḷu. 1. = ಉರಳು, etc. To roll, etc. (My.).

ಉರ್ಳು urḷu. 2. = ಉರುಳು 2, etc. Rolling, etc. — ಉರ್ಳ ಗಡ್ಡೆ. = ಉರ್ಳುಗಡ್ಡೆ. (My.). — ಉರ್ಳುಗಡ್ಡೆ. = ಉರುಳು ಗಡ್ಡೆ. (My.).

ಉರ್ಳು urḷu. 3. = ಉರಲ್ 1, etc. (My.).

ಉಲ್ ul. To be hot (*cf.* obscure Sk. ಉಲ್, to burn, and K. ಉರಿ, also ಒಲೆ 4). ಉಲ್ವ ಉದಕಮಜ್ಜನಂಗೆಯ್ಯಿ (J. 28, 20).

ಉಲಕು ulaku. 1. = ಉಲುಕು 1 q. v., etc. To start (v. i.), to start up, as a tiger; to make starting efforts so as to get out of a swamp, etc.; to move onwards (S. Mhr.). ನನ್ನ ಸಹಾಯದ ಹೊರ್ತು ಈ ಹಡಗವು ಉಲಕಲೊಲ್ಲ (B. 5, 147). **2,** to flash on the mind; (the mind) to be struck with painful thoughts; painful thoughts to arise. ಮನಸು ಉಲಕುತ್ತದೆ, or ಮನಸಿನಲ್ಲಿ ಉಲಕುತ್ತದೆ (My.). **3,** to be sprained, as muscles or ligaments (My.).

ಉಲಕು ulaku. 2. = ಉಲುಕು 2, etc. Sprained state, sprain (My.). — ಉಲಕುಮನ್ತ್ರ. A charm or formula used to cure sprains (My.). — ಉಲಕುಮನ್ತ್ರಗಾರ. One who charms away sprains (My.).

ಉಲಟಾ ulaṭâ. = ಉರಟಾ, etc. (R.).

ಉಲಪ ulapa. (ಉಲುಪ). *A bush, a shrub* (ಪೊದರು Hlâ.); *a far spreading creeper.* 2, *a kind of grass, Saccharum cylindricum* (ಗಂಜಳದ ಹುಲ್ಲು Hlâ., q. v.).

ಉಲಬಣೆ ulabaṇĕ. Tbh. of ಉಲ್ಬಣ. Abundance, etc. (My.).

ಉಲಾರ ulâra. = ಉಲ್ಲಾರ. (My.).

ಉಲಿ uli. 1. To sound (v. i.); to cry; to utter, to speak, to say (ಪೇಳ್ Šmd. 105 Cm.; see *e. g.* Bp. 11, 17; 28, 14; 50, 50; Šm. 23; Kk. 16; My.; Tĕ.; T. ಉಲಮ್ಬು, ಉಳ್ಳೈ, ಒಲಿ; M. ಒಲಿ; see ಉಬ್ಬು 3). ಉಲಿದುದು ಕೋಗಿಲೆ (Šmd. 169). ಕೋಗಿಲೆ ಉಲಿಗುಂ (267. 297). ಉಲಿಯೆ ಕೋಗಿಲೆಗಳ್ (J. 8, 6). ಗರುಡರಿರ, ಉಲಿಯದೆ ಇರಿ! (Bp. 1, 44). ಅಸ್ದುಗೆಗಳ್ ಉಲಿಯಲು (5, 28). ವಾದ್ಯವಿತತಿಗಳ್ ಎತ್ತಲುಂ ಪಿಂದು ಉಲಿಯಲ್ (5, 39). ಕೊರಳುಂ ಉಲಿದು ಬಿಗಿಯಿತ್ತು (17, 2). ಕುಕ್ಕುಟಮ್ ಉಲಿಯಲ್ (22, 25). ಮಂಗಲನಾದಮ್ ಉಲಿಯಲು (44, 33). ರವಂಗಳ್ ಉಲಿಯಲು (46, 52; see further 51, 38; 53, 25. 42; 57, 48; 59, 43; 61, 64). ಉಲಿದು, ಹೆಮ್ಮರ ನುಡಿಯೆ (Bh. 1, 10, 37; 3, 13, 32). ಬೆಳಗುಜಾವಗೋಳಿಗಳ್ ಉಲಿದವು (Č. Bp. 4, 7). ಉಲಿವ ಗೆಜ್ಜೆ (Prll. 3, 25). ಬಲಂ... ಬೊಬ್ಬಿಗೊಟ್ಟು, ಉಲಿದು (Rśv. 13, 83). ಕಹಳೆಗಳು ಮುತ್ತಿ ಉಲಿಯಲ್ಕೆ (ಕೋಲಾಹಲ Mr. 288). See Sp. s. ಬಲ್ಲತನ; Grj. 3, 89. 90. 91; J. 5, 3. 12; 13, 23. 50; 22, 47.

Digitized by Google

ಉಲಿ uli. 2. = ಒಲಿ 3. A sound; a cry; a word (ಧ್ವಾನ, ದನಿ, ಸರ, etc. Śm. 30, Kk. 25; Tĕ.; T., M. ಒಲಿ). ರತು ನದಲಿ ಉಲಿಯ ಸೂತ್ರದ...ದಾಲದೊಡಿಗೆ (Prll. 3, 25). ಗಿಳಿವಿಣ್ಡು ಗಳನ್ ಉಲಿಯಿನ್ದ ಪಾಮರಿಯರ್ ಎರ್ಚಿಸಿದೊಡೆ (J. 3, 5). See ಮೆಲ್ಲುಲಿ. — ಉಲಿಗುಡು. -ಕುಡು. To emit a sound, to sound. ಗೆಜ್ಜೆ ಮೆಲ್ಲುಲಿಗುಡೆ (Rśv. 13, 102).

ಉಲಿಪ ulipa. = ಉಲಿಪು. (Abh. P. 3, after 75).

ಉಲಿಪು ulipu. = ಉಲಿಪ, ಉಲಿವು, ಉಲುವು, ಉಲುಹು. A sound; a cry. ಪಕ್ಕಿಗಳ ಉಲಿಪು (ಚಲಿವಲಿ Śs.). ಶಾಲಿಗೆ ಎರಗಿದ ಗಿಳಿಗಳಂ ಸೋವ ಪಾಮರೀಜಾಲದ ಒನ್ದು ಉಲಿಪುಮಂ, ಕೋಕಿಲನಿನಾದಮ್ ಎನ್ದು, ಏಳಿದಂಗೆಯ್ದು, ತೊಲಗದೆ ನಿನ್ದ ಕೀರಾಳಿ (Č. Bp. 11, 9).

ಉಲಿಪೆ ulipĕ. = ಉಲುಫೆ, q. v. (C.).

ಉಲಿಮಿರಿ ulimiri. The plant Crataeva topia or Capparis trifoliata (Tĕ. ಉಲಿಮಿಡಿ, ಉಲಿಮಿರಿ). — ಉಲಿ ಮಿರಿಬಸಲೆ. (ವರುಣ, ಸೇತು, ತಿಕ್ತಶಾಕ, ಕುಮಾರಕ, ಮದವಸಲೆ Si. 126).

ಉಲಿವ uliva. A small black bird with a long tail (My.; ಉಚ್ಚಪುಚ್ಛ, ಅಮ್ಲಾನ or ಮ್ಲಾನ Mr. 174).

ಉಲಿವು ulivu. A sound; a cry (My.). ತತ್ವವಿಚಾರ ಧಾಟಿಗಳ ಉಲಿವು (Bp. 4, 54). ಅವರ್ ಉಲಿವ ಉಲಿವನ್ ಆಲಿಸುತ (26, 26; see also 31, 5).

ಉಲುಕು uluku. 1. = ಉಲಕು 1 q. v., ಉಲ್ಕು 1, ಉಳುಕು 1, ಉಳ್ಕು 1. The body to shake, tremble, be agitated, etc. (ಶರೀರಸ್ಫುರಣ Śmd. Dh.; My. = ಉಲಕು Nos. 2 & 3; Râm. 1, 16, 26 = ಉಲಕು No. 2; Tĕ. ಉಲುಕು, to start, to move suddenly, from alarm; T. ಉಲುಕ್ಕು, to tremble as in an earthquake; M. ಉಳು, to start, be unnerved; ಉಳುಕ್ಕು, to be dislocated; Tu. ಉಳ್ಕು, to be sprained). — ಉಲುಕಾಡು. -ಆಡು. To move about. ಶರೀರವು ನೀರಿಗಿನ್ತ ಹಗುರಿರುವದರಿನ್ದ ಉಲುಕಾಡದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಬಿದ್ದು ಕೊಣ್ಡರೆ ಅದು ತೇಲುತ್ತದೆ (B. 4, 61).

ಉಲುಕು uluku. 2. = (ಇಲುಕು), ಉಲಕು 2, ಉಲ್ಕು 2, ಉಳುಕು 2, ಉಳ್ಕು 2. A sprain (My.; M. ಉಳುಕ್ಕಲ್; Tu. ಉಲುಕು, ಉಲ್ಕು, ಉಳ್ಕು).

ಉಲುಟು uluṭu. = ಉರುಳು, etc., ಉಲ್ಟು. To roll (v. t., My.).

ಉಲುಪಿ ulupi. *A porpoise, or another sort of fish shaped like a porpoise.*

ಉಲುಫೆ uluphĕ. = ಉಲಿಪೆ. Supplies furnished gratuitously to great persons on a journey by the villagers on their route, or also presents sent to such persons' houses (My.; T., Tĕ., H.).

ಉಲುಬಣೆ ulubaṇĕ. = ಉಲಬಣೆ. (My.).

ಉಲುವು uluvu. = ಉಲಿವು. (My.).

ಉಲುಹು uluhu. = ಉಲಿಪು, etc. ಅವರ ಉಲುಹನ್ ಆಲಿಸಿ (Bp. 53, 42; see Râm. 3, 8, 10; 5, 8, 68. 73). — ಉಲುಹುಗೆಡು. -ಕೆಡು. Sound to cease (Bh. 1, 1, 9).

ಉಲೂಕ ulûka. *An owl.*

ಉಲೂಖಲ ulûkhala. *A wooden mortar used for cleaning rice* (ಒರಳ್ Nr.; Mr. 209).

ಉಲೂಖಲಕ ulûkhalaka. *A gummy or resinous substance, Bdellium* (ಗುಗ್ಗುಳ G.).

ಉಲೂಪಿ ulûpi. N. of a wife of Arjuna (J. 24, 4, etc.).

ಉಲ್ಕ ulka. = ಉಲ್ಕೆ, ಉಳ್ಕ. (ಬೀಳುತಿಪ್ಪ ಉಳುಕು Mr. 47). *Cf.* ಉಳ್ಕು 4.

ಉಲ್ಕಾಪಾತ ulkâ-pâta. Falling of a star, meteor-shoot. (My.).

ಉಲ್ಕು ulku. 1. = ಉಲುಕು 1. (My.).

ಉಲ್ಕು ulku. 2. = ಉಲುಕು 2. (My.).

ಉಲ್ಕೆ ulkĕ. ಉಲ್ಕಾ. = ಉಳ್ಕ. *A flame; a meteor.* 2, *a firebrand. Cf.* ಉಳ್ಕು 3.

ಉಲ್ಟಾ ulṭâ. = ಉರಟಾ, etc. (My.).

ಉಲ್ಟು ulṭu. = ಉಲುಟು, etc. (My.).

ಉಲ್ಬ ulba. = ಉಲ್ವ.

ಉಲ್ಬಣ ulbaṇa. = ಉಲ್ವಣ, etc. (Mr. 446).

ಉಲ್ಬಣೆ ulbaṇĕ. = ಉಲ್ವಣ, etc. (My.).

ಉಲ್ಮುಕ ulmuka. *A fire-brand.*

ಉಲ್ಲಕಸನ ullakasana. *Erection of the hair of the body.*

ಉಲ್ಲಂಗಿ ullaṅgi. The lapwing (Tĕ.). **2,** a snipe (Gz.; T. ಉಳ್ಳಾನ್, a kind of snipe, scolopax L.).

ಉಲ್ಲಂಘನ ud-laṅghana. -ನೆ. Passing over or beyond; transgressing; disdaining. (My.; B. 5, 69).

ಉಲ್ಲಂಘಿ ud-laṅghi. One who transgresses or has transgressed (My.).

ಉಲ್ಲಂಘಿಸು ud-laṅghisu. To leap over, to cross; to transgress; to disdain. See Bp. 26, 12; 34, 24; 42, 5; 59, 15; 60, 29; J. 30, 26.

ಉಲ್ಲಟ ullaṭa. = ಉರಟಾ, etc. — ಉಲ್ಲಟಪಲ್ಲಟ. dupl. Inside and out, upside down, topsy-turvy, out of order (My.; Mhr. ಉಲಟಾಪಾಲಟಾ, ಉಲಥಾ-).

ಉಲ್ಲಡೆ ullaḍĕ. = ಉಡಡೆ, etc. (My.).

ಉಲ್ಲಡೆ ullaḍĕ. (Tbh. of ಉಲ್ಲೋಚ?). An awning, a canopy borne over marriage offerings, or over the bride or bridegroom, as they go in procession, borne in state over a bride, etc. (Tĕ.; R.; Tĕ. also ಉಲ್ಲಭ, ಉಲ್ಲಾಭ).

ಉಲ್ಲಸ ud-lasa. Sporting; bright; merry. 2, mirth, happiness, delight (Kk. 51; ವಿಲಾಸ Čt. I, 85).

ಉಲ್ಲಸತ್ ud-lasat. Sporting, dancing; — brilliant, shining. (Ch. v. 206; Śsv. 1, 74; J. 18, 34).

ಉಲ್ಲಸನ ud-lasana. Jumping up; sporting; rejoicing. (Bp. 59, 35).

ಉಲ್ಲಸಿತ ud-lasita. Shining, bright, splendid; happy; uplifted. (Śmd. 389). ಉಲ್ಲಸಿತೆ, a woman who is bright, etc. (Bp. 5, 27).

ಉಲ್ಲಸಿಸು ullasisu. To be bright, to shine (My.); — to make bright (My.). 2, to be merry, etc.

ಉಲ್ಲಾಘ ullâgha. *Recovered from sickness, convalescent* (ಕುತ್ತವಾಗಿ ಮಾಣ್ದವಂ Mr. 240).

ಉಲ್ಲಾಪ ud-lâpa. *An outcry.* 2, change of voice in grief, sickness, etc. See ಕೊಂಕುವೆರಸಿದ ನುಡಿ.

ಉಲ್ಲಾರ ullâra. = ಉಲಾರ. ಪೊಸತು ಉಲ್ಲಾರಂ (Śmd. 75; see s. ತುಲ್ಲು). A variegated cushion to sit upon (My.; Tĕ.). See ಒಡೆಗುಲ್ಲಾರ.

ಉಲ್ಲಾಸ ud-lâsa. = ಉಲ್ಲಾಸ. Jumping up; — sport; happiness, joy, delight; — light, splendour. (Bp. 20, 20; 52, 37; J. 6, 18; 15, 15; 18, 24). — ಉಲ್ಲಾಸವೆಡು. -ಪಡು. To become delighted (Bp. 16, 23).

Digitized by Google

ಉಲ್ಲಾಸಗಾಱ ullâsa-gâṟa. A joyful, gay man (C.). Feminines ಉಲ್ಲಾಸಗಾತಿ, ಉಲ್ಲಾಸಗಿತ್ತಿ (My.).

ಉಲ್ಲಾಸಿ ullâsi. = ಉಲ್ಲಾಸಿ. Joyful, gay. Feminine ಉಲ್ಲಾಸಿನಿ, a joyful woman.

ಉಲ್ಲಾಸಿಸು ullâsisu. To be cheerful, to delight, etc. (My.). See Prv. s. ತಂಗಾಳಿ.

ಉಲ್ಲಿ u10-al1-i12. In this intermediate place, here. ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲಿ ಎನ್ದು, ಸ್ಥಲವಾಚೀಪದದೊಳ್ ಬಳವು (Śmd. 145).

ಉಲ್ಲು ullu. = ಹುಲ್ಲು. (My.).

ಉಲ್ಲು ullu. An owl (H.); heavy and stupid; a blockhead (Mhr. ಉಲ್ಲೂ; R.).

ಉಲ್ಲುಣ್ಠೆ ud-lunṭhĕ. Irony. See ಸೋಲ್ಲುಣ್ಠ.

ಉಲ್ಲೇಖ ud-lêkha. Scraping; writing (My.); description; utterance, speaking; expressing. (B. 4, 141).

ಉಲ್ಲೇಖನ ud-lêkhana. Scraping; digging; writing (My.); utterance; etc. ಉಲ್ಲೇಖನಂಗೆಯ್. -ಂ-ಗೆಯ್. To scrape, to write (Grj. 10, after 97).

ಉಲ್ಲೇಖಿಸು ud-lêkhisu. To write (My.).

ಉಲ್ಲೋಚ ud-lôca. (= ಉಲ್ಲಚ). *An awning, a canopy.*

ಉಲ್ಲೋಲ ud-lôla. *A large wave or billow; a surge.* — ಉಲ್ಲೋಲಕಲ್ಲೋಲ. dupl. (My.).

ಉಲ್ವ ulva. = ಉಲ್ಬ. The innermost membrane investing the fœtus, the amnion. 2, *the embryo* (ಆ ತಟದ ಗಲ್ಲಿ Mr. 308); *the womb itself.* See s. ಮಾಸು 2.

ಉಲ್ವಣ ulvaṇa. = ಉಲಬಣ, ಉಲುಬಣ, ಉಲ್ಬಣ, ಉಲ್ಬಣೆ. Thick, clotted; *abundant, much, exceeding;* immense; powerful. 2, apparent, manifest, evident. (ಪ್ರಾಪರ, ಛಿದ್ರತರವಾದುದು Nn. 122).

ಉಲ್ಹಾಸ ulhâsa. Tbh. of ಉಲ್ಲಾಸ (My.; Mhr.; B. 3, 80. 90; 5, 183).

ಉಲ್ಹಾಸಿ ulhâsi. Tbh. of ಉಲ್ಲಾಸಿ (My.; Mhr.; B. 5, 27). Feminine ಉಲ್ಹಾಸಿನಿ (My.).

ಉವ uva. 1. This man (in the intermediate space; see ಉ 10). ಅವಂ, ಇವಂ, ಉವಂ (Śmd. 182). ಅವರ್, ಇವರ್, ಉವರ್ (121. 182). ಅವರ್ಗಳ್, ಇವರ್ಗಳ್, ಉವರ್ಗಳ್ (124). ಉವರ್ ದೇವರ್, ಉವರ್ ದೇವಿಯರ್ (109). — ಉವಳ್. This (intermediate) female. ಅವಳ್, ಇವಳ್, ಉವಳ್ (186. 245).

ಉವ uva. 2. (= ವ 2, etc.). A secondary affix of the present relative participle, of the future, and of the imperative, which is based on the note s. ಉ 3, q. v., *e. g.* ಸೀಯುವ (Bp. 21, 43), ಸಾಯುವಾಗ (B. 3, 14), ಬರುವದು (1, 4), ಕೊಡ್ಟುವದಿಲ್ಲ (1, 6), ಕಾಯುವವನು (1, 14), ತಗಿಯುವರು (1, 15), ಕುಡಿಯುವದು (1, 18), ನಡೆಯುವ! ಕೇಳುವ! (C.). 2, an affix to form a verbal noun (see ಒಕೆ, & cf. ವ 4). — About the *contraction* of ಉವ see ಊ 6, ಒ 2, ಓ 2.

ಉವ uva. 3. ಉಪ್ (i. e. ಉಂ 1) -ಅ 10. ಏನುವ ವಂಚಿಸದ ಭಾಷೆ (Bp. 6, 1).

ಉವಂ uvam. 1. = ಉಮಂ. A form that has arisen from a final ಉ being treated as fixed or radical (see s. ಉ 4) and ಅಂ 5 in ಎನ್ದುವಂ.

ಉವಂ uvam. 2. ಉಪ್ (i. e. ಉಂ 1) -ಅಂ 4 in ಎನುವಂ, ಒನ್ದುವಂ, q. v. It is of a doubtful character in ಎನ್ನುವಂ, ಎಮ್ಮುವಂ, (ಕನಸುವಂ Bp. 18, 6; 36, 35), ತನ್ನುವಂ, ತಮ್ಮುವಂ, ನಿನ್ನುವಂ, ನಿಮ್ಮುವಂ q. v., in which it may be either = ಉವಂ 1, or = ಎನ್ನು (ಎನ್), ಎಮ್ಮು (ಎಮ್), etc., with a fixed or radical ಉ and ಅಂ 4.

ಉವಕೆ uvakĕ. = ಓಕೆ, q. v.

ಉವಣ uva2-aṇa1. = ಊಣ, ಒಣ 1, ಓಣ. Not unfrequently *e. g.* ಹೋಗುವಣ, let us go!

ಉವನ uva2-ana1. = ಊನ, ಓನ 2. Vulgarly *e. g.* ಹೋಗುವನ, let us go! (C.). Another ಉವನ see s. ಓನ 1.

ಉವರ್ಣ u-varṇa. The letter ಉ; the letters ಉ and ಊ as belonging to the same class (Śmd. 65. 132. 355).

ಉವಾಲೆ uvâlĕ. = ಉಯ್ಯಾಲೆ, etc. (My.; ಜೋಕಾಲಿ Čb.).

ಉವು uvu. The plural of ಉದು 1 and 2, q. v.

ಉವುಂ uvuṁ. A form that has arisen from a final ಉ being treated as fixed or radical (see s. ಉ 4) and ಉಂ 1, see *e. g.* ಇನಿತುವುಂ, ಎನ್ದುವುಂ, ಏನುವುಂ, ಒನ್ದುವುಂ.

ಉವ್ವಾಲೆ uvvâlĕ. = ಉವಾಲೆ. (My.).

ಉವ್ವು uvvu. = ಊ 8, ಊವು, ಹುವ್ವು, etc. (My.). See ಕಲ್ಲುವ್ವು.

ಉಶನ uśana. Tbh. of ಉಶನಸ್. (My.; G.).

ಉಶನಸ್ uśanas. *Śukra, the preceptor of the Asuras and regent of the planet Venus.* 2, *the planet Venus.*

ಉಶನಸ uśanasa. Tbh. of ಉಶನಸ್ (Mr. 38).

ಉಶೀರ uśîra. *The fragrant root of Andropogon muricatus* Retz.

ಉಶ್ವಾಸ uśvâsa. Tbh. of ಉಚ್ಛ್ವಾಸ. Exhaling; deep breathing; breath; — inhaling (My.; S. Mhr.). (Bp. 47, 58; J. 14, 22). — ಉಶ್ವಾಸ ನಿಶ್ವಾಸ. Inhaling and exhaling (J. 14, 22).

ಉಷ usha. = ಉಷಸ್, ಊಷ 2. (ಉಷಃಕಾಲ Mr. 67). See ಅಭ್ಯುಷ.

ಉಷಃಕಾಲ ushas-kâla. The time of morning light, the dawn, day-break; (the period consisting of two ghaṭikâs before the breaking of dawn, Mhr.). See ಹೊತ್ತಿಳ್ಗೆ, ಮುಮ್ಬಗಲ್.

ಉಷಣ ushaṇa. = ಊಷಣ. Black pepper (ಮರೀಚಕ, ಮೆಣಸು Mr. 138).

ಉಷಣೆ ushaṇĕ. = ಊಷಣೆ. *Long pepper, Piper longum* Lin. 2, Piper chaba. (ಹಿಪ್ಪಲಿ G.).

ಉಷತಿ *An inauspicious discourse.*

ಉಷರ್ಬುಧ ushas-budha. *Fire; Agni.* 2, a child.

ಉಷಸ್ ushas. *Morning light, the dawn.*

ಉಷಾ ushâ. *At day-break.*

ಉಷಾಪತಿ ushâ-pati. *The husband of Ushâ* (Ushĕ), *Aniruddha,* the son of Kâma.

ಉಷಾರಮಣ ushâ-ramaṇa. *Aniruddha.*

ಉಷಿತ ushita. 1. *Burnt.* 2, quick.

ಉಷಿತ ushita. 2. Inhabited, dwelt. See ಪ್ರೋಷಿತ.

ಉಷಿತಂಗವೀನ ushita-ṁ-gavîna. Formerly inhabited by cattle (Colebr.).

Digitized by Google

ಉಷೆ ushĕ. 1. ಉಷಾ. The dawn. 2, the daughter of Bâṇa and wife of Aniruddha.

ಉಷೆ ushĕ. 2. Burning, scorching. 2, ತಪೇಲಿ (G.).

ಉಷ್ಟ ushṭa. Shone forth. See ವ್ಯುಷ್ಟ.

ಉಷ್ಟಿ ushṭi. Shining forth. See ವ್ಯುಷ್ಟಿ.

ಉಷ್ಟಣ ushṭṇa. Tbh. of ಉಷ್ಣ. (C.).

ಉಷ್ಟ್ರ ushṭra. = ಒಟ್ಟೆ, ಒಗ್ಟೆ, (ಒಷ್ಟ್ರ). *A camel.* 2, an "ostrich" (C.).

ಉಷ್ಟ್ರಕ ushṭraka. (= ಉಷ್ಟ್ರಿಕೆ). An earthen vessel (ಮೃಣ್ಮಯ ಪಾತ್ರ Nn. 85). 2, a potter's wheel (ಕುಲಾಲಚಕ್ರ, ಕುಮ್ಬಾರರ ತಿಗುರಿ 85).

ಉಷ್ಟ್ರಿ ushṭri. A she-camel (Nn. 85).

ಉಷ್ಟ್ರಿಕೆ ushṭrikĕ. A she-camel (ಉಷ್ಟ್ರಿ, ಹೆಣ್ಣೊಟ್ಟೆ Nn. 85). 2, *an earthen vessel* (ಮಣ್ಣ ಮಡಕೆ Mr. 466).

ಉಷ್ಣ ushṇa. *Hot, warm;* pungent. 2, *impetuous, passionate;* sharp, active. 3, *heat;* hot vapour; *the hot season* (ಬಾಷ್ಪ, ಸೆಕೆ Mr. 47; ಘರ್ಮ, ಮಹಾಜ್ವರ 387; ಸೆಗಳಿ, ಬಿಳ Šm. 15; ಉಬ್ಬೆ 101).

ಉಷ್ಣಜ್ವರ ushṇa-jvara. Fever occasioned by, or connected with, heat (My.; Bp. 50, 25).

ಉಷ್ಣತೆ ushṇatĕ. Heat, warmth; morbid heat in the system (My.; ಪರಿತಾಪ Čb.; B. 4, 32. 95).

ಉಷ್ಣತ್ವ ushṇatva. = ಉಷ್ಣತೆ. (B. 5, 141).

ಉಷ್ಣರಶ್ಮಿ ushṇa-raśmi. *The sun.*

ಉಷ್ಣರೋಗ ushṇa-rôga. Morbid heat in the system, especially venereal disease (C.).

ಉಷ್ಣಾಗಮ ushṇa-âgama. Approach of the heat; *the hot season* (April-May in My.).

ಉಷ್ಣಿಕ್ ushṇik. = ಉಷ್ಣಿಹ್. *Name of a type of metres* (Mr. 362).

ಉಷ್ಣಿಕೆ ushṇikĕ. *Rice-gruel* (ಗಂಜಿ Hlâ.; ಕೂರಾಮ್ಬು, ಯವಾಗು Mr. 214).

ಉಷ್ಣಿಕ್ಕು ushṇikku. Tbh. of ಉಷ್ಣಿಹ್ (Šmd. 106 Cm.).

ಉಷ್ಣಿಸು ushṇisu. To be heated (R.).

ಉಷ್ಣಿಹ್ ushṇih. Nom. ಉಷ್ಣಿಕ್. (Čh.).

ಉಷ್ಣೀಷ ushṇîsha. Anything wound round the head (ತಿರೋವೇಷ್ಟನ, ತಲೆಸುತ್ತು Nn. 121; ಶಿರವ ಸುತ್ತೂದು Mr. 469); *a turban; a diadem,* a crown (ಕಿರೀಟ, ಮುಕುಟ Nn. 121).

ಉಷ್ಣೋದಕ ushṇa-udaka. Hot water (My.).

ಉಷ್ಣೋಪಗಮ ushṇa-upagama. *The hot season.*

ಉಷ್ಮ ushma. (Sk.). = ಉಷ್ಮೆ, ಊಷ್ಮ.

ಉಷ್ಮಕ ushmaka. *The hot season.*

ಉಷ್ಮನ್ ushman. = ಉಷ್ಮ. Heat; ardour; steam; the hot season. See ಉಮ್ಮಳ.

ಉಷ್ಮೆ ushmĕ. Kannaḍa form of ಉಷ್ಮ, (ಊಷ್ಮೆ); see ಉಮ್ಮೆ.

ಉಸ್ us. = ಊಸ್, ಹುಸ್, ಹೋಸ್. A sound used in scaring away animals (C.). 2, in sighing when tired (C.; Tu.; Tĕ. ಉಸ್ಸು). *Cf.* ಉಶ. — ಉಸ್ ಟರ್. A call to their sheep and goats used by shepherds (C.). — ಉಸ್ಸೆನ್ನು. -ಎನ್ನು. To utter the sound ಉಸ್ in either way (C.). ಉಸ್ಸೆನ್ದು ಸುಯ್ಯುತ (Bp. 8, 17).

ಉಸಕನೆ usakanĕ. = ಉಸಿಕನೆ. (ಗುಬುಗುಮ್ಮೆನೆ, ಅತಿಮೌನಾರ್ಥಂ Čt. I, 90).

ಉಸಕ್ಕನೆ usakkanĕ. = ಘುಸುಕ್ಕನೆ, etc. (My.).

ಉಸಕು usaku. = ಉಸುಕು 1, etc. (C.).

ಉಸಬು usabu. = ಉಸುಬು, etc. (ಮಣಲು, ಮಳಲು Čb.; C.).

ಉಸಲಿ usali. = ಉಸಳಿ, ಉಸಳಿ, ಉಸುಳಿ, ಉಸುಳು, ಉಸುಳಿ. Boiled pulse (also grains) seasoned with salt, chilli, mustard, oil, etc. (Si. 314; My.; Mhr. ಉಸಳ).

ಉಸಲು usalu. = ಉಸಿರ್ 2, etc. Breath (S. Mhr.). ಆನೆ ಎರ್ಡು ಮೂಗಿನ ಹೊರಳಿಗಳಿನ್ದ ಉಸಲು ಬಿಡುವದನ್ನೂ ಎದೆಕೊಳ್ಳುವದನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತದೆ (B. 5, 239). ಕರಡಿಗಳು (ಅವರ) ಉಸಲು ಕಟ್ಟ ಕೊಲ್ಲುತ್ತವೆ (259). ಆ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಮೈಗ್ಗೆ ಹಚ್ಚಿದರೆ ಉಸಲು ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ನೆಟ್ಟಗಾಗುತ್ತದೆ (260).

ಉಸಳಿ usaḷi. = ಉಸಲಿ, etc. (S. Mhr.).

ಉಸಳೆ usaḷĕ. = ಉಸಳಿ, etc. (G.).

ಉಸಾಬರಿ usâbari. Business, affair (S. Mhr.). ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಉಸಾಬರಿಗಳು (B. 4, 194).

ಉಸಿಕನೆ usikanĕ. = ಉಸಕನೆ. Stilly, silently; inactively; without emotion; without cause; uselessly; for nothing (ಸುಮ್ಮಗೆ, ಸುಮ್ಮನೆ, ಮೌನ Šmd. 389; *cf.* Tĕ. ಊರಕೆ, ಊರಿಕೆ, silently, etc.; *cf.* ಉಡುಗು 1 ?). See Bp. 24, 28. 63; 25, 29; 38, 36; 47, 18; 50, 39. 59; 60, 40; 61, 57.

ಉಸಿಕು usiku. = ಉಸಿಗು, ಉಸುಕು 2, ಹೊಸಕು. (My.).

ಉಸಿಗು usigu. = ಉಸಿಕು, etc. (My.).

ಉಸಿಗೆ usigĕ. = ಉಸಕು, etc. (My.).

ಉಸಿರ್ usir. 1. = ಉಸುರ್ 1, ಉಸುರು 1. (To breathe); to sound; to utter, to speak, to say, to tell (ಭಾಷಣ Šmd. Dh.; ಪೇಳ್ Šmd. Cm. 32. 72. 123. 149. 265. 390. 399. 400). P. p. ಉಸಿರ್ದು. ಉಸಿರ್ವೆಂ (Šmd. 32). ಉಸಿರ್ವರ್ (72). ಉಸಿರುತ್ತಿರೆ (77). ಉಸಿರ್ವ (123). ಉಸಿರ್ವುವು (400). ಉಸಿರಲಿಂ! (277). ಆಮ್ ಅಱಿವೊಡಮ್ ಉಸಿರಲ್ ಅಮ್ಮೆವು ಅಳ್ದನ ಗತಿಯುಂ (263). ಮಲೆವರಂ, ಮಾರ್ಮರ್ ಎನ್ದು, ಆ ಏಬುಧರ್ ಉಸಿರ್ವರ್ (Šm. 48). ಉಸಿರ್ವ ಕಿಱುಗಣ್ಬೆ (Mr. 344).

ಉಸಿರ್ usir. 2. = ಉಸಲು, ಉಸಿರು, ಉಸುರ್ 2, ಉಸುರು 2. Breath; life (T., M. ಉಯಿರ್). 2, taking breath: caesura (Čh.). ಉಸಿರ್ಗಳ್ (Šmd. 52; Abh. P. 9, 117).

ಉಸಿರು usiru. = ಉಸಿರ್ 2, etc. (My.; also: strength, vigour).

ಉಸುಕು usuku 1. = ಉಸಕು, ಉಸಿಗೆ; ಉಸಬು, ಉಸುವು, ಉಸುಬು, ಉಸುವು. Sand (ಶರ್ಕರೆ, ಸೈಕತ G.; C.; B. 4, 151; Tĕ. ಇಸುಕ, ಇಸುಮು, ಎಸಲು).

ಉಸುಕು usuku. 2. = ಉಸಿಕು, etc. (My.).

ಉಸುಪು usupu. = ಉಸುಕು 1, etc. (My.).

ಉಸುಬು usubu. = ಉಸುವು, etc. (C.; B. 8, 65; 4, 132).

ಉಸುರ್ usur. 1. = ಉಸಿರ್ 1, etc. P. p. ಉಸುರ್ದು (Rśv. 5, after 126). ಅಭಿನವನಿಗಣ್ಬನ್ ಅಭಿನವಮಂಗನ್ ಉಸುರ್ದಂ (Mr. 5). ಅಭಿನವಮಂಗನ್ ಉಸುರ್ದ ಸತ್ಕೃತಿಯಿದಂ ಬಱಿವರ್ ಆರ್? (7). ಇನ್ನುಸುರ್ವೆ (Šm. 67). ತತ್ಸಮದ ಬಿನ್ನಣವನು ಉಸುರ್! (Kk. 3). See Grj. 2, after 106; J. 2, 20; 4, 3. 41. 51; 5, 32; 8, 24; 9, 29; 10, 18; 12, 30; etc. — ಉಸುರುಸುರ್. rep. (Grj. 2, after 106; Bp. 29, 13).

ಉಸುರ್ usur. 2. = ಉಸಿರ್ 2, etc. (J. 21, 39). ಅಬಿತ ಉ

Digitized by Google

ಸುರ (ಹೇಂ, Bp. 46, 57). — ಉಸುರಡಗು. -ಅಡಗು. Breath to be suppressed; to be nearly suffocated (Bp. 54, 81; 58, 56). — ಉಸುರನುಗೊಳಿಸು. -ಅನುಗೊಳಿಸು. To try to recover the natural breathing (Bp. 47, 59). — ಉಸುರ ಹಿಡಿ. = ಉಸುರು ಹಿಡಿ. To hold or suppress one's breath (Râm. 5, 8, 63). — ಉಸುರಾನ್. -ಆನ್. Breath to be arrested; to gasp for breath, to pant (Bp. 1, 50). — ಉಸುರಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To breathe (Râv. 5, 94). — ಉಸುರಿಡು. -ಇಡು. To breathe (Bp. 50, 59; My.); to breathe with force, to snort (Bp. 32, 27). 2, to put one's breath (*i. e.* one's life with its sin and curse) upon another person, as a curse (S. Mhr.). — ಉಸುರ್ಗರೆ. -ಕರೆ. = ಉಸುರುಗರೆ. Breath to emit its peculiar sound. 2, to breathe; to pant; to sigh (ಶ್ವಸಿತ, ಸುಯ್, ಉಸುರು ಬಿಡು G.). — ಉಸುರೊಗು. -ಒಗು. Breath or sighs to come forth (J. 19, 14). — ಉಸುರ್ದಾಣ. -ತಾಣ. Breathing place, a pause (Ch. v. 39). — ಉಸುರ್ವಿಡು. -ಬಿಡು. To breathe (J. 5, 23).

ಉಸುರು usuru. 1. = ಉಸಿರ್ 1, etc. (My.). P. p. ಉಸುರಿ. ಅಭಿನವಮಂಗರಾಜನ್ ಉಸುರಿದನ್ ಅಭಿನವಾಭಿಧಾನವಂ (Mr. 1b. 4). See Bp. 1, 17; 3, 22; 8, 23; 11, 21. 49; 26, 53. 60; 28, 29; 32, 19; 39, 60; 57, 22; J. 6, 18. 34; 9, 26; 31, 56. — ಉಸುರುಸುರು. rep. (Bp. 37, 4; 45, 36).

ಉಸುರು usuru. 2. = ಉಸಿರ್ 2, etc. (C.; Tĕ. ಉಸುರು, ಊಪಿರಿ, ಊರುಪು, ಊರ್ಪು; ಊಸು, speech; Tĕ. ಉಸುರು also: a sigh; Tu. ಉಸುರು, ಉಸುಲು; *cf.* ಊದು 1). ಉಸುರುಣ್ಟಾದರೆ ಉಪ್ಪು ಮಾರಿ ತಿನ್ನ ಬಹುದು (Prv.). — ಉಸುರಾಡಿಸು. -ಆಡಿಸು. To breathe (C.; B. 4, 85). — ಉಸುರಾಡು. -ಆಡು. Respiration to take place (C.). — ಉಸುರು ಕಟ್ಟಿಸು. To choke, to suffocate (C.; B. 3, 109). 2, = ಉಸುರ ಹಿಡಿ (s. ಉಸುರ್ 2, My.). — ಉಸುರು ಕಟ್ಟು. Breath to be obstructed or suppressed, the windpipe to be stopped (C.; B. 4, 60). 2, to hold the breath (My.). — ಉಸುರುಗರೆ. -ಕರೆ. = ಉಸುರ್ಗರೆ. 2, to emit breath. ಬೆಚ್ಚನ್ನ ಉಸುರುಗರೆ (ಬಿಸುಸುಯ್ G.). — ಉಸುರುಗಳೆ. -ಕಳೆ. To exhale (S. Mhr.); to breathe (ಆಶ್ವಾಸ G.). — ಉಸುರು ತಾಗು. The breath (of another person) to touch (one, My.). — ಉಸುರು ಬಿಡು. To exhale (C.); — to expire (My.). — ಉಸುರು ಹಿಡಿ. To hold the breath; to keep the breath in one's chest so as to make the body lighter, or so as to strengthen the chest for supporting a heavy object (C.); — to retain life (My.).

ಉಸುವು usuvu. = ಉಸುಕು 1, etc. (R., G.).

ಉಸುಳಿ usuḷi. = ಉಸಲಿ, etc. (S. Mhr.).

ಉಸುಳು usuḷu. = ಉಸುಳಿ, etc. (G.).

ಉಸುಳೆ usuḷe. = ಉಸುಳು, etc. (G.).

ಉಸ್ರ usra. Bright; *a ray of light.* 2, a bull.

ಉಸ್ರೆ usrê. *A cow.*

ಉಸ್ವಾಸ usvâsa. Tbh. of ಉಚ್ಛ್ವಾಸ. (C.; Mhr.).

ಉಹುಹು uhuhu. A sound emitted when shivering from cold (C.; Tĕ. ಹೂಹೂ).

ಉಹೂ uhû. = ಉಹುಹು. (My.). 2, a sound used by cattle-drivers in calling their cattle or urging them on (S. Mhr.).

ಉಹೂ uhû. No, no! (My.; B. 4, 97; Mhr. ಉಂಹುಂ).

ಉಳ್ uḷ. 1. = ಒಳ್ 1. To be (ಸತ್ತಾ, ಸತ್ತ Šmd. Db.; Šmd. 290; T., M.; Tĕ. ಉಣ್ಡು; *cf.* ಉಡು; ಇರ್ 1); to have, to possess (see ಉಳ್ಳ with accusative; ಒಡಮೆ, etc.). Its third person present is ಉಣ್ಟು (Šmd. 291; T., M. ಉಣ್ಡು); the other persons of the present are ಒಳೆಂ, ಒಳರ್; ಒಳೆಯ್, ಒಳಿರ್; ಒಳೆಂ, ಒಳೆವು; ಒಳವು (292). ಉಣ್ಟು (ಅಸ್ತಿ Nr.). ಉಣ್ಟು is used also with its subject in the plural (C.), *e. g.* ಮದ ವೆಸಿಗನ ಆರು ಕೆಲಬ್ಬರು ಸ್ನೇಹಿತರ್ ಉಣ್ಟು, ಅವರು ಜನ್ನರು ಎನಿಸು ಗು (Nr.). ಜನವರ್ ಉಣ್ಟು ಓಲಯ್ಸಿ ಕೊಪ್ಪರೆ (Bh. 1, 8, 60). ಜಾಣ್ ಉಣ್ಟು (Šmd. 60). Also ಧಾರ್ಮಿಕಂ ಮುನ್ನೆ ಒರ್ವನ್ ಉಣ್ಟು (J. 28, 14). ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಹೆಣ್ಣುಮಗಳು ಉಣ್ಟು (C.). — ಶರಣ್ ಆರುಮ್ ಒಳರೆ ಖಲಸಂಸರಣದೊಳ್ (Šmd. 85). ಅವನ ಆಳ್ ಒಳವು... ನಿಮ್ಮ ವ್ಯೂಹದೊಳ್? (201). ಪೇಳ್! ಎನಿತರ್ಕಮ್ ಒಳಂ ಮುರಾನ್ತಕನ್, ಒಳರ್ ಅನ್ನೆವರಂ ಮಾರ್ಬಲದೊಳಗೆ ಇದಿರ್ಯಲ್ ಮಡಿಗುವ ಅತಿಭಟರ್ (292). ನುಂಗುವುವುಮ್ ಒಳವು ದಧಿಯೊಳೆ ಮಹಾಮತ್ಸ್ಯಂಗಳ್? (292). ನೆಲದೊಳಗೆ ಉಳ್ಳ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಲ್ಲಂ ನೀರೊ ಳಗೆ ಒಳವು (Hlâ.). ಉಣ್ಟಿಲ್ಲ (Bp. 4, 20). ಉಣ್ಟುಣ್ಟು (13, 3; 51, 57). See Bp. 38, 26. 72; 40, 14; 44, 53; 54, 28. 66. 81; 55, 43; Râv. 5, 126; B. 1, 15. 18; 2, 18. 26; 3, 82. 103. — **ಉಳ್ಳ.** Present relative participle: being (C.; T., M.); — having, possessing (T.); being able (Bp. 23, 38). ದೋಷವಿದಬಿರೊಳ್ ಏನಾನುಮ್ ಉಳ್ಳೊಡಂ ಪ್ರಿಯದಿಂ ತಿರ್ದು ವುದು (Šmd. 3). ನೀನುಳ್ಳೊಡೆ ಉಣ್ಟು ರಾಜ್ಯಂ (155. 292). ಮಾ ರ್ಗದೊಳ್ ಉಳ್ಳ ಸನ್ಧಿ (74). ಅರಿವುಳ್ಳರ್ (74). ಅರ್ಥಮ್ ಉಳ್ಳು ದು (88). ಪೊನ್ನುಳ್ಳವನೆ ಕುಲೀನಂ (84. 174). ಸೊಬಗುಳ್ಳವಳೆ ಪೆಣ್ (174). ಧನಮುಳ್ಳಂ, ಓದುಳ್ಳಂ (242). ಕಾದಿ, ನಿನ್ನ ಉಳ್ಳರುಂ ಬೇಸತ್ತರ್ ಕೆಲರ್ (285). ಎಕಾರಂ ಕಡೆಯಾಗಿ ಉಳ್ಳ ಒಡೆತಬ್ಬಂ (297). ಸ್ವಸ್ತಿಕ ವರ್ಧಮಾನ ನನ್ದ್ಯಾವರ್ತನ ಈ ಮೂರು ಮೊದಲಾಗಿ ಉ ಳ್ಳವು ಅರಮನೆಯ ಚನ್ದಂಗಳು (Hlâ.). ನಾನಲುಳ್ಳ ಭೂಮಿ (ನಡ್ವಲ Hlâ.). ಕೆಸರುಳ್ಳ ಎಡೆ (ಪಿಚ್ಛಿಲ Hlâ.). ನಿನ್ನಯ ಜೀವಮ್ ಉಳ್ಳ ಅನ್ನಬರ ನಿನ್ನಯ ದೈವವೇ ಗತಿ! (Bh. 1, 8, 26). ಉಳ್ಳದು (ವಿದ್ಯ ಮಾನ, ಸತ್ Nr.). ಉಳ್ಳದು (Bp. 27, 2). ಭದ್ರಾವತಿಯೊಳ್ ಉಳ್ಳ ತೇಜಗಳ್ (J. 3, 41). — ನುಣ್ಪು ಉಳ್ಳಂ or ನುಣ್ಪನ್ ಉಳ್ಳಂ (Šmd. 165). ಅವುದು ರೂಢಿಯನ್ ಉಳ್ಳುದು, ಅದುವೆ ಲೇಸು (174). ಗರ್ವವನ್ ಉಳ್ಳವ (ಸಮುನ್ನದ್ಧ, etc. Hlâ.). ಸೂಕ್ಷ್ಮಬು ದ್ಧಿಯನ್ ಉಳ್ಳವನು (ಸೂಕ್ಷ್ಮದರ್ಶಿ Hlâ.). ವಾತರೋಗವನ್ ಉಳ್ಳ ವನು (ವಾತಕಿ Hlâ.). ಕುಂಚಿತಾಂಗುಲಿಗಳನ್ ಉಳ್ಳ ಅಂಗೆಯ್ (ಪ್ರ ಸೃತಿ Nr.). ಅಡ್ಡಾಯುಧವನು ಆಯುಧವಾಗಿ ಉಳ್ಳವನು (ನೈಸ್ತ್ರಿಂಶಿಕ Nr.). ಕತ್ತಲೆಯನ್ ಉಳ್ಳ ಇರುಳು (ತಮಿಸ್ರ Nr.). ತೋರಿಹ ಕೆಚ್ಚ ಲನ್ ಉಳ್ಳ ಆಕಳು (ಪೀನೋಧ್ನಿ Nr.). ಪಿಲ್ಲಣಿಗೆಯನುಂ ಕೊಡಲಿಯ ನುಮ್ ಆಯುಧವಾಗಿ ಉಳ್ಳವನು (ಯಾಷ್ಟೀಕ Nr.). ಮಳಲನ್ ಉಳ್ಳ ಪ್ರದೇಶ (ಸಿಕತಾವತಿ Nr.). ಕರಿಯ ರೇಖೆಯನ್ ಉಳ್ಳ ಸಾರಂ ಗ (ಕೃಷ್ಣಸಾರ Nr.). ಉಳ್ಳಲ್ಲಿ ಉಣಲಿಲ್ಲ, ಉಳ್ಳಲ್ಲಿ ಉಡಲಿಲ್ಲ, ಉಳ್ಳ ಲ್ಲಿ ದಾನ ಕೊಡದವನ ಒಡವೆಯು ಕಳ್ಳಗೆ, ನೃಪಗೆ (Sp.). — Si. frequently uses the infinitive with ಅಲ್ (ಅಲು) and following ಉಳ್ಳ instead of the relative participle present, *e. g.* ವ್ಯಾಪಿಸಲುಳ್ಳ (= ವ್ಯಾಪಿಸುವ, 50). ನಡೆಯಲುಳ್ಳ (85), ಕೊಳ್ಳಲುಳ್ಳ (87), ಸೆಳೆಯಲುಳ್ಳ (89), etc. — See also Bp. 17, 5; 23, 38; 30, 10; 39, 13; 40, 45; 61, 59. — ಉಳ್ಳವ. -ಅವ. A rich man (Bp. 23, 11).

ಉಳ್ uḷ. 2. = ಒಳ್ 3. The inner side, the inside (T. ಉಳ್, M. ಉಳ್, ಉಳ್ಳು, Tĕ. ಲೋ; T., M. also ಊಡು). — ಉಳ್ಳಂಜಿಸು. -ಅಂಜಿಸು. To frighten the mind: to frighten excessively (Abh. P. 9, 174). — ಉಳ್ಳಲರ್. -ಅಲರ್. To blossom (also) in the inner parts. ಕೊಸಗು ಎಸೆದುದು ಮ ಲರ್ದು ಅಲರ್ದ, ಉಳ್ಳಲರ್ದ, ಮಿಸುಪ, ಪೊಸತು ಅಲರ್ದ ಅಲರಿಂ (Cpr. 7, 56). — ಉಳ್ಳಳ್ಕು. -ಅಳ್ಕು. To fear in the mind: to fear greatly (Abh. P. 9, 178). — ಉಳ್ಳುರುಳ್. -ಉರುಳ್. To roll inside (Abh. 9, 117). — ಉಳ್ಳುಡೆ. -ಉಡೆ 2. An inner

Digitized by Google

(under) garment: the dress of a Jaina mendicant. ಸವಣರ ಉಳ್ವುಡೆ (ತಟ್ಟು Ċt. I, 64); a garment (of leaves, Rsv. 5, 109). — ಉಳ್ವೃಳ. -ಬಳ 2. Inner blaze: the submarine fire (Abh. P. 10, 159; 11, 154; 12, 96).

ಉಳ್ ul. 3. = ಒಳ್ 2. ಉಳ್ದುಡಿಗೆ. A good, precious sort of garment (ದುಗುಲ, etc. Śs.). — ಉಳ್ವೊಡಮೆ. -ಒಡಮೆ. A good, precious thing (Abh. P. 12, 39).

ಉಳಕ ulaka. A small toy of wood that rolls on two round knobs of which one is at each end (S. Mhr.).

ಉಳಿ uli. 1. To conceal one's self, to hide (ಅಡಂಗು Śmd. I; ಗೋಪನ Śmd. Dh.; M. ಉಳ, to stoop, peep; M., T. ಒಳ, ಒಡುಂಗು to hide one's self; *cf.* ಉಡುಗು 1; ಉಳ್ 2, ಒಳ್ 3).

ಉಳಿ uli. 2. Hiding. 2, an ambush, a lurking place (ಕಳ್ಳನ ಉಳಿ Śmd. I); a hunter's hut (ಬೇಟೆಯ ಉಳಿ Śmd. I; T. ಒಳ; M. ಒಡಿ, ಒಳ; Tu. ಉಳವು, Tĕ. ಒಲವು, a secret).

ಉಳಿ uli. 3. A thief (ಕಳ್ಳ Śmd. I; ಚೋರ Śmd. Dh.; T. ಉಳವ, a spy, scout).

ಉಳಿ uli. 4. A chisel; a burin; an awl (ಪ್ರಸ್ತರೋಪಕರಣ Śmd. Dh.; ಬಡಗಿಯ ಉಳಿ Śmd. I; ಟಂಕ, ಪ್ರಸ್ತರಘಟನೋಪಕರಣ Hlâ.; ವೃಕ್ಷಾದನ, ವೃಕ್ಷಭೇದಿ Nr.; ಕಾರುಕನ ಮುಟ್ಟು Śm. 116; ಟಂಕ Mr. 383. 483; ಟಂಕ, ಕಲ್ಲುಳಿ Nn. 129; C.; M., T., Tu.; Tĕ. ಉಲಿ; T. ಉರುವು, to penetrate, pierce; Tu. ಉರುಮ್ಬು, to bore; T. ಪೊಳ, to chip, cut stone, etc.; Tĕ. ಒಡುಚು, to be worn away; ಪೊಡುಚು, to stab, thrust, pierce through; to bore as a hole). ಸಮ್ಮಗಾರನ ಉಳಿ (ಆರೆ, ಚರ್ಮಭೇದಿಕೆ Nr.). See ಉಗುರುಳಿ, ಕಲ್ಲುಳಿ, ತಿರುಪುಳಿ. —ಉಳಿ ಸಣ್ಣದಾದರೂ ಮರಾ ಕಡಿಯೋದು ಬಿಡದು.—ಕಬ್ಬಿಣದ ಉಳಿಯಾದರೂ ಕೆಯ್ ಕಡಿಯದೆ? (Prvs.). See Prv. s. ಕೈಳ್ಳು.

ಉಳಿ uli. 5. = ಉಣಿ. See ಮಣ್ಣುಳಿ.

ಉಳಿ uli. 6. An affix that denotes a person or beast following an occupation or being possessed of, see *e. g.* ಅಟ್ಟುಳಿ 2, ಎಗ್ಗುಳಿ 1 & 2.

ಉಳಿ uli. 7. See *e. g.* ಒಬ್ಬುಳಿ, ಜಂಗುಳಿ, ದೊಣ್ಣುಳಿ.

ಉಳಿ uli. 8. = ಹುಳಿ. Acidity, etc. (My.).

ಉಳಿಗ uliga. 1. = ಒಳಿಗ. A man who hides or lurks (? ಸಣ್ಣಿದಂ Ċt. I, 20, o. rs. ಸದ್ದಿದಂ, ಒಳಿಗ).

ಉಳಿಗ uliga. 2. An affix denoting a man who lives on or by (Śmd. 237), *e. g.* ದೇವುಳಿಗ, ಮಣ್ಣುಳಿಗ (237).

ಉಳಿತ ulita. Hiding or sheltering one's self: having recourse to, joining, union (? ಸೇರುವೆ Bhn. 60).

ಉಳುಕು uluku. 1. = ಉಲುಕು 1, etc. (My.). ಉಳ್ಳೀ ತಿನ್ದವಗೆ (to him who had stolen and eaten the onions) ಉಳುಕುತು (, when the theft was discussed, Prv.).

ಉಳುಕು uluku. 2. = ಉಲುಕು 2, etc. (My.).

ಉಳುಕು uluku. 3. = ಉಳ್ಕು 4. (ಉಲ್ಕೆ Hlâ.; Nr.). ಬೀಚು ತ್ತಿಪ್ಪ ಉಳುಕು (ಉಲ್ಕ Mr. 47).

ಉಳ್ಕ ulka. = ಉಲ್ಕ. (Abh. P. 13, 63; 14, 122).

ಉಳ್ಕು ulku. 1. = ಉಲುಕು 1, etc. (My.).

ಉಳ್ಕು ulku. 2. = ಉಲುಕು 2, etc. (My.).

ಉಳ್ಕು ulku. 3. To shine; to blaze; to appear (ದೀಪ್ತಿ Śmd. Dh.; Ċt. I, 57; Abh. P. 13, 60; Śśv. 1, 46; T. ಒಳಿ, light, splendour, fire, etc.; ಒಳಿರ್, to shine; ಒಡಿ, to shine; ಉಡ್, sunshine; Tĕ. ಒಲೆ, ಪೊಲೆ, to appear, come to light; Tu. ಉಲಿ, to shine; *cf.* ಉರಿ 1, ಉಲ್, ಒಲೆ 5, ಒಳ 2, ಪೊಳ 1).

ಉಳ್ಕು ulku. 4. = ಉಳುಕು 3. A shining or blazing substance, a meteor (ದೀಪ್ತದ್ರವ್ಯ Śmd. Dh.; Rsv. 5, 80). ಉಳ್ಕ ಬಿದ್ದವು (Bp. 61, 11).

ಉಳ್ಟಾ ultâ. = ಉರಟಾ. (My.).

ಉಳ್ಳ ulla. 1. See s. ಉಳ್ 1.

ಉಳ್ಳ ulla. 2. = ಉರಳ 1, etc. A rolling; that rolls or is round, a ball, as of dough. 2, a bulb. — ಉಳ್ಳಗಡ್ಡೆ. = ಉಳ್ಳಿಗಡ್ಡೆ. (S. Mhr.). — ಉಳ್ಳಗಾಯಿ. -ಕಾಯಿ. A rolling cocoa-nut, either when rolled towards an idol, or when played with (S. Mhr.). 2, an unripe fruit, as a mango, etc. (My.).

ಉಳ್ಳತನ ullatana. The state of being or having. ಉಪಯೋಗವುಳ್ಳತನ (G. 78; My.). See ದೈವುಳ್ಳತನ.

ಉಳ್ಳಿ ulli. 1. = ಉರಳಿ 1 q. v., etc. A bulb; an onion (My.; T. ಉಳ್ಳಿ, Tĕ. ಉಲ್ಲಿ, Tu. ಉಲ್ಲಿ, ಉಳ್ಳಿ, onion, garlic). ಉಳ್ಳೀ ತಿನ್ದವಗೆ ಉಳುಕುತು (Prv.). See ಈರುಳ್ಳಿ, ಕಾರುಳ್ಳಿ, ಕೇಸುಳ್ಳಿ, ನೀರುಳ್ಳಿ 1, ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ. — ಉಳ್ಳಿಗಡ್ಡೆ. An onion (C.). See ನರಿ-.

ಉಳ್ಳಿ ulli. 2. = ಒಳ್ಳೆ 2. See ನೀರುಳ್ಳಿ 2.

ಉಳ್ಳಿ ulli. 3. = ಉರಳಿ 2, etc. (My.).

ಉಳ್ಳಿಸು ullisu. = ಉರುಳಿಸು, etc. (C.). ಗಾಲೀ ಉಳ್ಳಿಸು (G. 186).

ಉಳ್ಳು ullu. = ಉರಳು, etc. To roll, etc. (C.).

ಉಳ್ಳೆ ullĕ. = ಉರಳ 1, etc. — ಉಳ್ಳೆಗಡ್ಡೆ. = ಉಳ್ಳಿ-. (ದುದ್ರುಮ, ನೀರುಳ್ಳಿ, ಪಲಾಣ್ಡು, ಸುಕನ್ದಕ G.).

ಉೞ್ ul. = ಉತ್ತು, ಉೞು 1. To plough (ಎಲೆೞುವ Śmd. Dh.; Abh. P. 11, 127; T., M. ಉೞು; Tĕ. ದುನ್ನು; Tu. ಉರ, ploughing). P. p. ಉೞ್ತು, (ಉತ್ತು). ಉೞ್ತಂ (Śmd. 288). ಜವದಿಂ ಕವಲೆಯಂ ಸುಟ್ಟು, ಕಟ್ಟಿಯಿನ್ದ ಉೞ್ತಂ (282 Mdb. MS.). ಉೞ್ಕೆಯೆನ್ದು ಉೞ್ವ ಧಾವಂ (Śmd. I).

ಉೞಿ uḻa. 1. = ಉೞಿತು, ಉೞಿದು, ಉೞಿತು, ಉೞಿದು, ಉೞು 2, ಉಳಿತು, ಉಳಿದು, ಉೞ್ದು. A shortened P. p. of ಉೞಿ 1. — ಉೞಿ ಕೊಳ್ಳು. To escape (C.). 2, to remain, to stop (C.; B. 5, 125).

ಉೞಿ uḻa. 2. = ಉೞಿ 2, ಉೞು 3. Remaining; staying; etc. — ಉೞಿಗಡಮೆ. -ಕಡಮೆ. That remains as too less, *i. e.* the remainder (S. Mhr.). — ಉೞಿಗಡೆ. -ಕಡೆ. (The remaining side), the remainder or rest (of a sum, C.). 2, remaining alive (My.). — ಉೞಿತರ. = ಉೞಿಪಡಿ. (My.). — ಉೞಿಪಡಿ. Remainder (My.).

ಉೞಿ uḻa. 3. = ಉೞು 4, ಹುೞಿ. (My.).

ಉೞಿಕಿ uḻaki. = ಉಕ್ಕೆ 2, ಉೞಿಕಿ, ಉೞಿಕೆ 2, ಉೞುಕೆ 2, ಉೞ್ಕೆ 2. Remaining; remnant. ಉೞಿಕೀ ಜನರು, the remaining persons (C.; B. 5, 20). ಉೞಿಕೀ ಒಡವೆಗಳು, the

Digitized by Google

remaining things (127). ಉಳಿಕೀ ಹಣ, the rest of the money (C.).

ಉೞತ uḻata. 1. = ಉಳುತ 1. The act of ploughing, ploughing (My.).

ಉೞತ uḻata. 2. = ಉಡ'ತ, ಉಳುತ 2. Remaining; what remains, rest (C.).

ಉೞತು uḻatu. = ಉಡ 1, ಉಳದು, etc. A P. p. of ಉಡ' 1. Having remained, etc., being saved or gained. — ಉಡತಾಯ. -ಆಯ. = ಉಡ'ತಾಯ, ಉಳುತಾಯ. That remains (in one's hand) as gain: gain, profit (C.; ಲಾಭ G.).

ಉೞದು uḻadu. = ಉಡತು, etc. A P. p. of ಉಡ' 1 (C.). ಉಡದ ದಣ್ಣು (B. 5, 68). ಯಜಮಾನನ ಸ್ವತನ್ತ್ರತ್ವವು . . ಉ ಡದೀತು (5, 121). See Prv. s. ತಗಡು.

ಉೞತೆ uḻatĕ. Remaining; remainder (My.).

ಉೞಮೆ uḻamĕ. = ಉಡ'ಮೆ, ಉಳುಮೆ. Ploughing (My.).

ಉೞಲ್ uḻal. 1. Ploughing. ಉಡಲ್ ಇಲ್ಲದ ಹಾಡುನೆಲ (ಬಿಲ, ಅಪ್ರಹತ Nr.).

ಉೞಲ್ uḻal. 2. To whirl round, to swing, to be unsteady; to be loosened and fly away (T., M. ಉಡಲು; Tĕ. ಊಲು, to fall; ವದಲು, ವದುಲು, to loosen, be untied; see ಉಯ್ಯಲ್). ಕದನದೊಳ್ ಆರ್ದು ಸಾರ್ದು ಇಸೆ ಮಹಾರಥರ್, ಅಚ್ಚು ಸಿಡಿಲ್ದುದು, ಈಸು ಸೂಸಿದುದು, ಅರಗೀಲ್ ಉಡ ಲ್ದುದು, ಮತಂ ಕಡಿವೋದುವು (Abh. P. 13, 69 MS.).

ಉೞವು uḻavu. (=ಉಡ'ವು), ಉಡಹು 2, ಉಳುಹು 2. Remaining; remainder, balance (My.).

ಉೞವೆ uḻavĕ. Remaining; being saved; refuge; N. of a place. ನಡೆತನ್ದರ್ ಆ ಉಡವೆಯ ಮಹಾಮನೆಗೆ (Bp. 61, 74).

ಉೞಸು uḻasu. 1. = ಉಡ'ಸು 1, ಉಳುಸು 1. To cause to plough (My.).

ಉೞಸು uḻasu. 2. = ಉಡ'ಸು 2, ಉಳುಸು 2. To cause to remain; to spare, etc. (My.).

ಉೞಹು uḻahu. 1. = ಉಳುಹು 1, etc. (My.).

ಉೞಹು uḻahu. 2. = ಉಡವು, etc. (My.).

ಉೞಿ uḻi. 1. To leave, to abandon, to quit (ಸ್ವಾನ್ತ್ಯಕ್ತ Šmd. I; ಬಿಡು I; Šmd. 107 Cm.; 194 Cm.; 261 Cm.; 354. 399 Cm.; ಕಡ', ಕಳೆ 90 Cm.; 107 vritti); to except (Šmd. 377). **2,** to be left, to remain (ಅವಶಿಷ್ಟ Šmd. Dh.; Šm. 116; ಮಿಗು Šmd. 113. 134 Cm.). **3,** to be left out, excepted or excluded (ಹೊರತಾಗು 77. 337 Cm.). **4,** to remain alive, to be saved (ಜೀವಿಸು Šmd. I; ವಿಮೋಚನ Šmd. Dh.). **5,** to be saved, to be gained (ಲಾಭಮಾಗು (Šmd. I). **6,** to remain behind. (C.; T., M. ಒಡ'; Tu. ಒರಿ; T. ಉಯ್, to live, to escape; Tu. ಉಳ್ಕಿ, remnant). P. p. ಉಡ'ದು (etc., see s. ಉಡ 1). ಕಡು ತಾಯ ಬಡ'ಯನ್ ಉಡ'ಯದ ತೆಡದಿನ್ದಂ (Šmd. 194). ತಾರಗೆ ಬೆಳಗುದ'ದುವು (Lîlv. 3, 5). ಕೃತಾಭಿಷೇಕೆ ಮಹಿಷಿ ಕ 2 ಪಟ್ಟದ ಅರಸಿಯರು, ಭಟ್ಟನಿ ಎಮ್ಬುದು ಉಡ'ದ ಅರಸಿಯರು; ಆಕುಪ್ಯ ಎಮ್ಬುದು ಹೊನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿಯುಂ, ಉಡ'ದ ಒಡವೆ ಕುಪ್ಯ ಎಮ್ಬು ದು; ದೇಗುಲಂಗಳನೆ ಆಯತನಮ್ ಎಮ್ಬುದು, ಉಡ'ದ ಸಿರಿವನ್ತರ ಮನೆಯುಂ ಹರ್ಮ್ಯಮ್ ಎಮ್ಬುದು (Hlâ.). ಉಡ'ದ (ಅವಶಿಷ್ಟ Šmd. 344). ಉಡ'ಯದುದು (ನಿಃಶೇಷ, ಸ್ವಕ್ಷ Hlâ.). ಉಡ'ಯದಿಹುದು (ನಿಃಶೇಷ, etc. Mr. 453). ಹಾಡಿಂಗೆ ಉಡ'ದವನೇ ಗೌಡ (Prv.). ನೀಃ ಹೋಗಲ್ ಎನ್ನ ಒಡಲ್ ಉಡ'ವುದೇ? (Bh. 1, 8, 61). ಅದು ದೂರ ಉಡ'ಯಿತು (B. 2, 47). — See Šmd. 26. 47. 63. 77. 82. 90. 98. 107. 113. 129. 134. 138. 231. 248. 252. 291; Abh. P. 14, 102; Bp. 1, 54; 6, 3; 9, 29; 11, 6; 12 sum.; 12, 16. 19; 18, 23; 22, 8. 38; 24, 80; 27, 23; 47, 9; 52, 7; 55, 18. 17; 58, 37; 59, 54; 60, 22; Bh. 1, 10, 30; 3, 13, 31; Grj. 4, 59; Rśv. 5, 43; 6, 133; 13, 8. 19. 21; Šśv. 2, 12; J. 1, 7; 2, 19. 61; 4, 4; 5, 31; 7, 2; 9, 31; 10, 21. 38. 41. 43; 11 sum.; 15, 14. 18; 17, 20. 21; etc.; B. 3, 79. 101. 126; 4, 17. — ಉಡ'ಯುಗುಡು. -ಕುಡು. To cause to remain alive, etc. (J. 4, 28). — ಉಡ'ಯುಉ'. rep. (Bp. 35, 3; 55, 3).

ಉೞಿ uḻi. 2. = ಉಡ 2, etc. Remaining; remnant, etc. See ಅರೆ ಉಡ'. — ಉಡ'ಗಡೆ. = ಉಡಗಡೆ. (My.). — ಉ ಡ'ನಿರ್ಧಾರ. (ಅಬಿ, q. v.; Šmd. II).

ಉೞಿ uḻi. 3. (= ಉಡ್', q. v.). A kind of penance (ಒನ್ದು ನೋನ್ಪಿ Kk. 79).

ಉೞಿಕಿ uḻiki. = ಉಡಕೆ, etc. (C.; B. 5, 154. 167. 169. 180).

ಉೞಿಕು uḻiku. (Šmd. I). Remaining; surviving; remainder; preservation.

ಉೞಿಕೆ uḻikĕ. 1. = ಉಡ್ಕೆ 1, etc. (My. occasionally).

ಉೞಿಕೆ uḻike. 2. = ಉಡಕೆ, etc. (My.).

ಉೞಿಗ uḻiga. 1. An affix denoting "subject to" (ಒಳ್ ಪಡೆದವ Šmd. I), *e. g.* ದಣ್ಡುಡಗ (I). *Cf.* ಊಡ'ಗ.

ಉೞಿಗ uḻiga. 2. A bird of omen (ಶಕುನದ ಪಕ್ಕಿ Šmd. I; M. ಉಡ', circumstances; ಉಡ' ಕಾಣು, to inquire from the astronomer; ಒಡಿ, sorcery; to use witchcraft; Tĕ. ವಲ ನು, an omen; *cf.* ಒಕ್ಕು 4).

ಉೞಿಗು uḻigu. 1. = ಉಳುಗು 1, q. v.

ಉೞಿಗು uḻigu. 2. = ಉಳುಗು 2, q. v.

ಉೞಿತ uḻita. = ಉಡತ 2. (My.).

ಉೞಿತು uḻitu. = ಉಡತು, etc. (My.). — ಉಡ'ತಾಯ. -ಆ ಯ. = ಉಡತಾಯ. (My.).

ಉೞಿಪು uḻipu. = ಉಡಹು 1, ಉಳುಪು, ಉಳುಹು 1. To cause or suffer to remain; to spare, to save; to save, as life (ಜೀವಕರಣ Šmd. Dh.).

ಉೞಿಮೆ uḻimĕ. = ಉಡಮೆ, etc. (My.).

ಉೞಿವು uḻivu. = ಉಡ'ಕು. (Šmd. I; Šmd. 247). ಘೀಷ್ಮಕ ನು ಮಗಳ ಉಡ'ದ ಕಾಣದೆ, ಕಣ್ಣನ್ ಒನ್ದು ಅನುಮಾನಸಾಧನವ (Râm.). **2,** a kind of pêḻikĕ among the viččhitčitras (Kâvy. III, 2, B, 82 seq.). — See ಅಡ'ವುಡ'ವು; J. 21, 20.

ಉೞಿಸು uḻisu. 1. = ಉಡಸು 1, etc. (My.).

ಉೞಿಸು uḻisu. 2. = ಉಳುಸು 2, etc. To cause or suffer to remain; to spare, to save; to keep alive (C.; B. 3, 125; 4, 45. 223; 5, 63. 65).

ಉೞು uḻu. 1. = ಉಡ್, etc. To plough (C.). P. p. ಉತ್ತು. ಉಳುವ (Śi. 303. 320). ಉಳುವದು (319).

ಉೞು uḻu. 2. = ಉಡ 1, etc. A P. p. of ಉಡ' 1. — ಉ ಡು ಕೊಳ್ಳು. = ಉಡ ಕೊಳ್ಳು. To be spared, etc. (C.; B. 2, 39).

Digitized by Google

ಉಱು uḻu. 3. = ಉಱ 2, etc. — ಉಱುಗಡೆ. -ಕಡೆ. = ಉಱಗಡೆ. (My.).

ಉಱು uḻu. 4. = ಉಱ 3, ಹುಱು. — ಉಱುಕಡಿ. ಉಱುಕಡ್ಡಿ. Ringworm (My.).

ಉಱುಕು uḻuku. = ಹುಱುಕು. (My.).

ಉಱುಕೆ uḻukĕ. 1. = ಉಱ್ಕೆ 1, etc. (My.).

ಉಱುಕೆ uḻukĕ. 2. = ಉಱಿಕೆ, etc. (C.; B. 5, 231. 249. 274).

ಉಱುಗು uḻugu. 1. = ಉಱಾಗು 1, ಉಱ್ಗು. To be attached to, to be fond of or pleased with, to love (*cf.* ಉಪ್ಪು 1; ಉಱ್ಗೆ; ಒಱ್ಗು 1; T. ಉಱುವಲ್, continual love). ಉಱುಗಿದಂ (ಬಲ್ಲಿದಂ Šmd. I; ಕೂಡಿದಂ II, o. r. ಉಱಾಗಿದಂ).

ಉಱುಗು uḻugu. 2. Erotic sentiments, etc. (ಬೇಟ Šmd. II, o. r. ಉಱಾಗು).

ಉಱುತ uḻuta. 1. = ಉಱತ 1, etc. (My.).

ಉಱುತ uḻuta. 2. = ಉಱತ 2, etc. (My.).

ಉಱುತು uḻutu. = ಉಱ 1, etc. A P. p. of ಉಱ್ 1. — ಉಱುತಾಯ. -ಆಯ. = ಉಱತಾಯ, etc. (My.; B. 5, 303).

ಉಱುದು uḻudu. = ಉಱುತು, etc. (My.).

ಉಱುಪು uḻupu. = ಉಱ್ಪು, etc. (J. 4, 62).

ಉಱುಮೆ uḻumĕ. = ಉಱಮೆ, etc. Ploughing (My.).

ಉಱುವಿಕೆ uḻuvikĕ. Ploughing (My.).

ಉಱುಸು uḻusu. 1. = ಉಱಸು 1, etc. (My.).

ಉಱುಸು uḻusu. 2. = ಉಱಸು 2, etc. (My.).

ಉಱುಹು uḻuhu. 1. = ಉಱ್ಪು, etc. (Bp. 40, 36; 49, 9; 61, 25; Bh. 1, 8, 27. 28. 39; J. 2, 61; 4, 15; 6, 52; 8, 42; 10, 18; 11, 41; 20, 41. 42; 26, 44; 29, 24).

ಉಱುಹು uḻuhu. 2. = ಉಱಹು 2, etc. (My.).

ಉಱ್ಕೆ uḻkĕ. 1. = ಉಕ್ಕೆ 1, ಉಱಾಕೆ 1, ಉಱುಕೆ 1. Ploughing (ಉಱ್ವ ಭಾವಂ Šmd. I).

ಉಱ್ಕೆ uḻkĕ. 2. = ಉಕ್ಕೆ 2, ಉಱಿಕೆ, etc. Remaining; remainder.

ಉಱ್ಗಿ uḻgi. = ಉಗ್ಗಿ 3, (ಉಱ್ 3). A kind of penance (ಒಸ್ಪು ನೋಪ್ಪು Šmd. II; T., M. ಉಱ, to suffer, be wearied; to undergo penance; to be employed in business, etc.; T. ಉಱಯಂಗು, to be distressed, be sorrowful; ಉಱೈ, to labour much, work hard; ಒಱು, to mortify the body; to afflict; to trouble; ಒಱುಂಗು, to set in order, keep within bounds, curb, keep under; *cf.* ಒಯ್ಯನೆ; see ಊಱಾಗ).

ಉಱ್ಗು uḻgu. = ಉಱುಗು 1, etc. To be attached to, etc., to love (ಸ್ನೇಹ Šmd. Dh.).

ಉಱ್ಗೆ uḻgĕ. Attachment, love (ಸ್ನೇಹ Čt. I, 45).

ಉಱ್ದು uḻdu. = ಉಱ 1, etc. A P. p. of ಉಱ್ 1. (My.).

ಉೃ ṛu. A vulgar way of writing Sk. ಋ and ೃ.

ಊ Û

ಊ û. 1. The sixth letter of the Alphabet (Šmd. 12). When initial it is often written ವೂ.

ಊ û. 2. Final ಊ is seldom met with in Kannaḍa words; an instance is the noun ಪೂ (ಹೂ, Šmd. 67. 95. 202). As the final of imitative sounds it appears *e. g.* in ಕೂ (of ಕು) and ಘೂ (of ಘು), and then may take the pluta form (19. 68). A few monosyllabic Saṁskṛita words retain their final ಊ in Kannaḍa (67. 103).

ಊ û. 3. In some verbal nouns ಊ is a lengthening of ಉ, *e. g.* in ಸೂಡು (Šmd. 250).

ಊ û. 4. An optional form of the vocative of Saṁskṛita words with final ಉ (Šmd. 152).

ಊ û. 5. (= ಉ 10). An indicative adjective pronoun formed of ಉದು 1: this (in the middle). ಅ, ಈ, ಊ (Šmd. 202). ಆ ಬನಮ್, ಈ ಬನಮ್, ಊ ಬನಮ್ ಎನ್ನದೆ, ತೊಱಲ್ದು, ಪೂಗೊಯ್ದರ್ ಅವರ್ (202). *Cf.* ಊಕೆ 2, ಊತ 1.

ಊ û. 6. A contraction of ಉವ 2 or ಉವು (My.), *e. g.* ಎನಿಸೂದು (Šmd. 88. 172. Mdb. MS.). ಇರೂ ಭಾವಂ (Nr.). ಉಪ್ಪಿನ ಕಟ್ಟರೂ ಮನೆ (Hlâ.). ಮಾಡೂದು (Mr. 380). ಅಲ್ಲಾಡೂದು, ಎಱಗೂದು (454). ಮುಂಪೂದು (464). ಸುತ್ತೂದು (469). ತಿದ್ದೂದು (539). ಒಪ್ಪೂದು (Nn. 71). ಪಕ್ಕ ಎಱಗೂದು (Kk. 86). ಪಾಪಂ ಪಾಱೂ ಕಾಲಕೆ (Sp.). ಪೆಲ್ಲೂದು (ಎಸೆಯಲ್ Šmd. Dh. Cm. ad ಪೀಱಲ್). *Cf.* ಊಣ, ಊನ.

ಊ û. 7. = ಉಂ 1, ಉ 9, ಅಂ 5. A copulative conjunction that has the same meanings and uses as ಅಂ 5 q. v., etc., but appears as final also in the accusative: and; and...and; also; at any rate; even; soever; though.— ಸಾಲವ ಕೊಡುವವನೂ ಸಾಲವ ಕೊಮ್ಬುವನೂ ಇಬ್ಬರೂ, ಉತ್ತಮರ್ಣ ಎನ್ದೂ, ಅಧಮರ್ಣ ಎನ್ದೂ, ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಮಿತ್ರ ಸುಹೃತ್ ಎನ್ದೊಡೆ ಎಡೆಯಲಿ ಆದ ಸಂಗಡಿಗನು, ನಣ್ಪನೆನ್ದೂ ಎಮ್ಬರು (Nr.). ಲೇಖೆ ರಾಜ ಎನ್ದೊಡೆ ಎಡೆದೆಱಹು ಇಲ್ಲದ ಸಾಲು, ವೃಕ್ಷಾದಿಗಳ ಸಾಲಿನ ಮಧ್ಯವೆನ್ದೂ ಎಮ್ಬರು (Nr.). ಎನ್ದೂ ಕೇಡಿಲ್ಲದುದು (ಸನಾತನ Nr.). ಎನ್ದೂ ಗೆಯ್ಯದ ಭೂಮಿ ಖಿಲಮ್ ಎಮ್ಬುದು (Hlâ.). ಕಿಟ್ಟ ಎಮ್ಬುದು ಕೊಬ್ಬಿಗೂ ರೇತಸ್ಸಿಗೂ ರಕ್ತಕ್ಕೂ ಮೆದುಳಿಗೂ ಉಚ್ಚೆಗೂ ಹೇಲಿಗೂ ಕಿವಿಯ ಕೊಗ್ಗಿಗೂ ಸಿಮ್ಬಳಕ್ಕೂ ಶ್ಲೇಷ್ಮಕ್ಕೂ ಕಣ್ಣೀರಿಗೂ ಕಣ್ಣಗೀಜಗೂ ಬೆವರಿಗೂ ಹೆಸರು (Si. 205). ವಲ್ಲರಿ ಮಂಜರಿ ಹುವ್ವಿನ ಗೊಂಚಲಿಗಾದರೂ ಹುವ್ವು ಬಿಟ್ಟಿರುವ ಬಳ್ಳಿಗಳಿಗಾದರೂ ಪೆಸರುಗಳು (122). ಮಿಕ್ಕ ನಾಲ್ಕು ಶಬ್ದಗಳೂ (106). ಎಲ್ಲಾ ಮಾಂಸಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮೇಲಾದ ಕೊಬ್ಬು (204). ತ್ಯಾಗ ಭೋಗಗಳು ಎರಡೂ ಉಳ್ಳವನು (354). ಎಲ್ಲವೂ ಸಮ್ಪೂರ್ಣವಾಗಿ (371). ಚನ್ದ್ರೋದಯಕಾಲಕ್ಕೆ ಚತು

Digitized by Google

ವರ್ತಿ ಆದರೂ ಪಾತ್ಯವು ಆದರೂ ಇದ್ದು ಆಚರಿಸಲ್ ಪಡುವ ಹುಣ್ಣಿಮೆ (39). ಹಳ್ಳವಾಗಿಯೂ ದಿನ್ನೆಯಾಗಿಯೂ ಹಾಕಿರುವ ಮಣ್ಣಿನ ತಿಟ್ಟು (112). ಆಕಳು ಹಾಲು ಮೊಸರು ತುಪ್ಪ ಪುಷ್ಕಳವಾಗಿ ದೊರೆಯುವದಾಗಿಯೂ ಮಾಡಲ್ ಪಡುವದಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಗೊಲ್ಲರ ದೊಡ್ಡಿ (113). ಕಡೆಗೂ ಬೆಳದು ಇರುವದು (ಪ್ರವೃದ್ಧ 377). ಎದ್ದು ಕಲಿಸುವವನೂ ಅನ್ನ ಕೊಡುವವನೂ ಕಷ್ಟದೊಳಗಿನ್ದ ಕಾಯುವವನೂ (B. 1, 14). ಆ ಕಾಗದ ಬಹಳ ದಪ್ಪವಾಗಿಯೂ ಹುರುಬರಕಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತದೆ (1, 15). ಗನ್ಟಿನೊಳಗೆ ಲೆಕ್ಕಣಿಕೆಯೂ ಕಾಗದವೂ ಇದ್ದಿಲ್ಲ (1, 23). ಅವು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಹದ್ದಿಗಳನ್ನೂ ನಾಯಿಗಳನ್ನೂ ಒಯ್ಯುವವು (2, 18). ಯಾವ ಪದಾರ್ಥವಾದರೂ ತಾನೇ ಆಗದು (2, 24). ಮತ್ತೆ ಯಾವವೂ ಇಲ್ಲ (2, 37). ನನ್ನ ಎರಡೂ ಕಾಲುಗಳು ಹೋದವು (3, 124; see ಎರಡೂ). ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇತರಸೌಖ್ಯಗಳು ಇದ್ದೂ ಇಲ್ಲದ ಹಾಗೇ ಸರಿ (4, 24). ಎಲ್ಲಿಯೂ, wheresoever; everywhere; etc. (C.). ಎನ್ದೂ, whensoever; always; etc. (C.).—See ಊ.

ಊ ū. 8. = ಊವು, etc. — ಊಗಾಯ. A slight wound (My.).

ಊ ū. 9. The initial **ū** that is connected with **pū** and **hū**, see *e. g.* ಊ 8, ಊಡು 2, ಊಣು, ಊರಿಗೆ, ಊಸರವಳ್ಳಿ, ಊಸು 1 & 2.

ಊಕಾರ **ū-kāra.** The letter ಊ (Śmd. 11).

ಊಕಾರಾನ್ತ **ūkāra-anta.** A word with final ಊ (Śmd. 102).

ಊಕೆ ūkĕ. 1. = ಉಂಕಿ, ಉಂಕೆ, ಊಂಕೆ. The warp of a loom spread and starched; the warp in general (ನೆಯ್ಗೆ Śm. 78; T., M. ಊಡ್ಯ, the woof; *cf.* ಉಯ್ 2?). ಹೊರನಿನ ನೆಯ್ಗೆಯ ಊಕೆಯ ನುಲಿ (ಎದ್ದು Śmd. I).

ಊಕೆ ū5-kĕs. 2. This (intermediate) female (ಮಧ್ಯನಾರಿ Śm. 78). ಆಕೆ, ಈಕೆ, ಊಕೆ (Śmd. 186). ಕಡು ತಡೆದತ್ತು, ಕನ್ನನ್ ಉಣಲ್ ಊ ಮನೆಯ ಊಕೆಗಳ್ ಒಯ್ದು ರ್ (202).

ಊಖ್ಯ **ūkhya.** = ಉಖ್ಯ. *Boiled in a pot, as e. g. meat.*

ಊಂಕೆ ūṅkĕ. = ಊಕೆ 1, etc. (My.).

ಊಚ **ūca.** = ಊಚು, ಊಂಚ, ಊಂಚು. Superior, more costly (C.; Mhr. ಉಂಚಾ). — ಊಚ ಅರುವೆ. Costly cloth (My.; ಸುಶೇಲ G.). — ಊಚ ನೀಚ. Superior and inferior (C.). ಊಚವಾದ್ದು ನೀಚವೆನ್ದ ಹೇಳಿ ಬಾರದು (Prv.). — ಊಚ ಬೆಳ್ಳಿ. Superior, fine silver (C.).

ಊಚಿ ūci. = ಊಚು 2. (Tĕ. ಊಚ, a kind of grass; Tu. ಊಚಿಲ್, a kind of broom grass). — ಊಚಿಹುಲ್ಲು = ಊಚು ಹುಲ್ಲು. A kind of long grass from which brooms are made (My.; *cf.* ಹಂಚಿಹುಲ್ಲು).

ಊಚು ūcu. = ಉದುರು. (Sd.; Tĕ. ಊಚು, to fall off, as the hair from sickness).

ಊಚು **ūcu.** = ಊಚ. (C.).

ಊಜಿ ūjĕ. An insect that infests grain (My.).

ಊಂಚ **ūnca.** = ಊಚ, etc. (My.).

ಊಂಚು **ūncu.** = ಊಂಚ, etc. (My.).

ಊಟ ūṭa. A verbal noun of ಊಡು 1: Taking a meal; a meal (C.; ವಲ್ಭನ, ಅಭ್ಯವಹಾರ, ಅಶನ, ಭಕ್ಷಣ, ಭೋಜನ, etc. Hlā., Nr., Mr. 220, Si. 317; T., Tu.). ವರಸುತರುಮ್ ಇಲ್ಲದ ಮನೆಯೊಳ್ ಊಟಮ್ ಅದು ಆಗದು (Bp. 24, 31). ಈಗಿನ ಊಟಕೆ ಮಾಡಿದವನೋ? (40, 42). ತಿರಿದುಮ್ಬ ಊಟ (43, 58). ಊಟಕೆ ಬನ್ದೆ (61, 19). ಊಟಕ್ಕೆ ದಾ! (B. 2, 7). ಊಟದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮಿತಿ ಇರ ಬೇಕು (4, 25). ನಾಲ್ಕು ಮನ್ದಿ ಅಷ್ಟ ಇಷ್ಟರಿಗೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಹೇಡಿದ್ದೇನೆ (4, 52). ಊಟಕ್ಕೆ ಕರೆಯುತ್ತೀರಿ (5, 152). ಊಟಕ್ಕೆ ಕೂತರು (5, 153). ಊದಿಗದವರ ಊಟವು ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ (5, 286). ಊಟ ಆದ ಮೇಲೆ (5, 294). ಮಾತಿಗೆ ಮೊದಲು ಗಾದೆ, ಊಟಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿ. — ಊಟಕ್ಕಿಲ್ಲದ ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿ ಯಾತಕ್ಕೂ ಬೇಡ. — ಊಟಕ್ಕಿಲ್ಲದವನು ಕಾಟ ಮಾಡದೆ ಇರನು. — ಊಟಕ್ಕೆ ಕಿಚ್ಚು ಬಿತ್ತು (or ಬೀಳಲಿ); ಗನ್ಧ ತೇದು, ಹಣ ಹೋಯ್ತು. — ಊಟಕ್ಕೆ ಮುಂಚು, ಮಾಣಕ್ಕೆ ಹಿಂಚು. — ಊಟಕ್ಕೆ ಮುಂಚು, ದಣ್ಡಿಗೆ ಹಿಂಚು. — ಊಟ ಚಲೋದಾಯಿತು, ಹೊಟ್ಟೆ ಮಾತ್ರ ತುಂಬಲಿಲ್ಲ. — ಊಟದಲ್ಲಿ ನೀಟಾಗಿರ ಬೇಕು. — ಊಟ ಪರಿಸಿದ ಹಾಗೆ. — ನೋಟ ಪೆಡಂಚ್ಚೆ, ಊಟ ಮನದಿಚ್ಛೆ. — ಊಟ ಬಲ್ಲವನಿಗೆ ರೋಗವಿಲ್ಲ, ಮಾತು ಬಲ್ಲವನಿಗೆ ಜಗಳವಿಲ್ಲ. — ಊಟ ಬೇಡವೆನ್ನು, ನಾಟಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದ. — ಊಟ ಅನ್ದರೆ ಹೂ, ಓಟ ಅನ್ದರೆ ಊಹೂ. — ಊಟ ಬೇಡಿ³, ಪಡಿ ಬೇಡಿ³. — ಊಟ ಹಾಗ, ಪಲಹಾರ ಮುಪ್ಪಾಗ (Prvs.). ಎಪಯಲ ಮ್ಮಟನಾಗಿ, ಸವಿಯ ಊಟಗಳನ್ ಉಣ್ಡು, ಬೆಮಿಸ ಬೇಡ (Dp. 4, 1). ಪುತ್ರ ಹುಟ್ಟಿದ ದಿವಸ, ಹಾಲುಊಟದ ಹಬ್ಬ (1, 4). ಸೌಖ್ಯವಿಲ್ಲದ ಊಟವದು ಕಾದಿ ಕೂಟ (54, 3). See Prvs. s. ನೂಕು 1, ನೋಟ, ಪಕ್ಷ, ಪಶು, ಬಟ್ಟೆ 2, ಬಟ್ಟೆಯೂಟ; J. 29, 25; 34, 10. — ಊಟಗೀಟ. reit. A meal and its appendage (C.). — ಊಟ ಮಾಡಿಸು. To give a meal (to another, C.). ಅವನನ್ನು or ಅವನಿಗೆ ಊಟ ಮಾಡಿಸು (C.). — ಊಟ ಮಾಡು. To take a meal (C.). ಕೂಡೆ ಊಟ ಮಾಡುವಿಕೆ (ಸಹಭೋಜನ Si. 317). See Prv. s. ನೊಣ.

ಊಟಗಾರ ūṭa-gāra. A great eater (C.).

ಊಟಗಾರ್ತಿ ūṭa-gārti. A woman who eats much (My.).

ಊಟು **ūṭu.** Rising. (Mhr. ಉಟಣೇಂ, to rise; ಬೈಸಣೇಂ, to sit). — ಊಟು ಬೈಸು. Rising and sitting down, sitting on the haunches and standing up in quick succession, which is done to exercise the limbs or, at school, is used as a punishment for idle boys (C.).

ಊಟೆ ūṭĕ. (= ಒರತೆ). A natural spring of water (My.; Tĕ.; Tu. ಊಟ; T. ಊಟ್ಟು; T., M., Tĕ. ಊಱು, to spring or issue forth, ooze; Tu. ಊಜು, ಊಸು, ಊಳ್, ಉಯಿಲು, to ooze; see ಊಱು 3, ಒಱ³ 1, ಒಸರ್ 1; *cf.* ಉಟ್ಟೆ 2).

ಊದಕ **ūḍaka.** *(fr. ಏಡ?).* A deaf man (My.). ಊರೊನ್ದಾಡಿದರೆ ಊಡಕನೊನ್ದಾಡಿದ (Prv.).

ಊಡಲು **ūḍalu.** = ಅವುಡಲ No. 2. (My.).

ಊಡಿಸು ūḍisu. To cause to eat, to give to eat (My.; J. 12, 32). ಈತಂಗೆ ನಂಜನ್ ಊಡಿಸಿ ಕೊಲ್ವ ಉಪಾಯಮುಂ ಮಾಡ್ವೆಂ (J. 29, 37). ಕೊನ್ದಪನೊ, ವಿಷಮನ್ ಊಡಿಸಿ, ಚನ್ದ್ರಹಾಸನಂ? (31, 28). **2,** to cause to give to eat (My.).

ಊಡು ūḍu. 1. (To take a meal, to eat, on account of ಊಟ & ಊಡಿಸು; T., M. ಊಮ್ಬು, to suck, to eat); — to give to eat, to make eat (ಭೋಜನಕ್ರಿಯೆ Śmd. Dh.; Śm. 94; C.; T. ಊಟ್ಟು). ನರುವೇ ಪಣ್ಣಳ ಮೆಲ್ಲಿ, ಮಾತೆ ವಿಷಮುಂ ಪೆತ್ತ ಅರ್ಭಕಂಗೆ ಊಡಲ್ (Sś.). ಅವನಿತು ಹೊಸ ಹುಗ್ಗಿಗುಡ ಆಜ್ಯ ಅಪರಿಮಿತಂ ಕಲಿಸಿ, ಊಡುತ್ತ ಆ ಪರಮಮಾಹೇಶ್ವರರನ್ ಆರಾಧನೆಯೊಳ್ ಒಲಿಸಿ (Bp. 3, 53). ತಾಯ್ ಮೊಲೆಯೂಡೆ (24, 45). ತಾಯೋಪಾದಿಯಲಿ ಮೊಲೆಯೂಡಿ (25, 7). ಊಡುವನು ತಾನೇ ತುತ್ತು ತುತ್ತಿಂಗೆ (47, 40). ಮೊಲೆಯನ್ ಊಡಿದರ್ ಆರು? (50, 5). ಹೊಟ್ಟೆ ತುಮ್ಬಲು ಮೊಲೆಯನ್ ಊಡಿದಳು (50, 11). See Abh. P. 11, 148; Bp. 15, 5. 29; 50, 4; Rsv. 3, 51; 4, 64, 9, 39; Śsv. 2, 65.

ಊಡು ūḍu. 2. = ಪೂಡು 1, etc. To join, to yoke, to put to or on, to apply, to put, etc. (My.; Tu.). ಮುದ್ದುಗಳನ್ ಊಡಿ (Bp. 1, 51). ಒನ್ದು ಕಣೆಯೂಡಿ (J. 4, 42).

Digitized by Google

See Rsv. 5, 65; J. 8, 16; ಉಪ್ಪೂಡು. 2, to apply an unctuous substance, etc. to, to smear, to anoint, to besmear, to spread over (ಲೇಪನ Śm. 94; M. ಉಟ್, to rub; *cf.* ಪೂಸು 1). ವಿಷವನ್ ಊಡಿದ ಬಾಣದಲ್ಲಿ ದಿಗ್ಧ, ಲಿಪ್ತ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಯಾವರಸವನ್ ಊಡಿದ ನಿಗ್ಗವದ ಬಳೆಗಳ ಓಲೆಗಳ ಮಿಣ್ಣಿವೆಣ್ಣಿತಿಯರ್ (Rāghc. 17, 65).

ಊಡು ûḍu. 3. (fr. ಊಱು 1). A support, etc. (ಆಧಾರ Śmd. Dh.; T. ಊಣ್ರು, immobility; refuge, protection; Tĕ. ಊಟಿ, firmness, strength; T. ಊನ್ರು, to lean, set, fix, put in the ground, etc.; *cf.* ಊತ 2).

ಊಡುಗು ûḍugu. — ಊಡುಗುಡೆಟ್ಟು. The plant Alangium hexapetalum (ಅಂಕೋಲೆ Si. 127; Tĕ.).

ಊಡೆ ûḍĕ. The pendent root of the banyan tree (Sd.; Tĕ.).

ಊಢ ûḍha. Carried; moved; married. See ಪ್ರೌಢ, ವ್ಯೂಢ.

ಊಢೆ ûḍhĕ. A bride, a wife espoused according to the ritual. See ಅಧ್ಯೂಢೆ.

ಊಣ ûṇa. = ಉವಣ, of which it is a contracted form, *e. g.* ಅಣ್ಣೂಣ, ತೆಗೆಯೂಣ, ಬಿಡೂಣ, ಹತ್ತೂಣ (My.).

ಊಣ ûṇa. Tbh. of ಊನ. (My.).

ಊಣತೆ ûṇatĕ. Tbh. of ಊನತೆ. (My.).

ಊಣು ûṇu. = ಹೂಣು. To bury (My.).

ಊಣೆಯ ûṇĕya. = ಊಣ. Deficiency, defect (J. 1, 7. 8; 18, 44; 23, 43; 26, 60; see Prv. s. ಜಾಣ).

ಊಣ್ಟು ûṇṭu. To grow big or bulky (ಉಬ್ಬಿ ಬೆಳೆ Ct. I, 42).

ಊಣ್ಮು ûṇmu. A wrong form of ಉಣ್ಮು (Bp. 42, 1; 53, 48).

ಊತ ûta. 1. This (intermediate) male. ಆತಂ, ಈತಂ, ಊತಂ (Śmd. 182). ಆತಂಗಳ್, ಈತಂಗಳ್, ಊತಂಗಳ್ (182). ಆತಂ ದುರ್ಯೋಧನನ್, ಈತಂ ರವಿಜಾತನ್, ಊತನ್ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮಂ (182).

ಊತ ûta. 2. (fr. ಊಱು 1). Firmness, steady application of the mind (My.; see ಊಡು 4).

ಊತ ûta. *Woven.*

ಊತಿ ûti. Weaving, sewing. 2, speed. See ವ್ಯೂತಿ.

ಊತ್ವ ûtva. The letter ಊ (Śmd. 372. 379).

ಊದ ûda. = ಊದು. Frankincense (ಸಿಲ್ಹ G.; Mhr., H.). — ಊದಗಡ್ಡಿ. = ಊದುಗಡ್ಡಿ. (My.). — ಊದಬತ್ತಿ. A thin stick covered with frankincense (C.; Tu. ಊದು-).

ಊದಂತ û-d-anta. A term with final ಊ (Śmd. 102; Kâvy. I, 2, 84-89).

ಊದರೆ ûdarĕ. A kind of corn-tares in paddy and wheat fields (My.; Tĕ. ಊದೆ, a kind of grass; its plural ಊದೆಲು, a kind of corn-tares; ಊದೆಗಡ್ಡಿ, tares).

ಊದಲು ûdalu. Blowing; — swelling. — ಊದಲು ಮೋಱೆ. A swollen face (My.); a face that indicates anger (My.).

ಊದಾ ûdâ. = ಉದಿ, ಊದಿ. Brown, purple, lilac, dark flesh colour, sky-blue (My.; H., Br.).

ಊದಿ ûdi. = ಊದಾ, etc. (C.; ಶ್ಯಾವ G.; B. 3, 99. 108).

ಊದಿಕೆ ûdikĕ. Blowing; — swelling (My.).

ಊದಿಸು ûdisu. To cause to blow (C.); to cause to refine metal with the blow-pipe (My.). 2, to cause to swell (My.).

ಊದು ûdu. 1. = ಊಬು 1. To blow (ಶ್ವಾಸಪ್ರಹರಣ Śmd. Dh.; C.; T., M., Tĕ., Tu.; *cf.* ಉಸುರು 2); to purify or refine metal with the blow-pipe (My.; Tĕ.). 2, to become inflated, to be puffed up, to swell, to be distended (My.; T., M., Tĕ., Tu.; Tĕ. also ಊಱು). ಕವಿಗಳನ್ ಅಕ್ಷಿಗಳುಮಂ ನೆಟ್ಟನೆ ಊದುವಳು (Bp. 15, 10). ಊದುವ ಬಿರುಗಾಳಿಗಳು (56, 17). ಕೊಡಲನ್ ಊದುತ (58, 23). ಪಿಳ್ಳಂಗೋವಿ ಊದುವವನು (ವೇಣುಧ್ಮ Si. 340). ಊದುವ ಬಸುಱ (ಹೆಣಂ, Bp. 46, 58). ತಾಯ್ವಿಡಿ... ಊದಿದುದೊ ಸೋಪ್ಪಜಳಮಂ ಬಸುಱಂ? (Rsv. 5, 40). ಗೇರ ವಣ್ಣನ್, ಇದು ಕೆಣ್ಣಮ್! ಎನುತ್ತಂ, ಸಾರಿ, ಮೇಲೆ ತೃಣಮ್ ಇಟ್ಟು, ಅದನ್ ಊದಲ್ (9, 23). ಹಾದಿಯೊಳ್ ಊದಿದನ್ ಒರ್ವಂ, ಬೂದಿ ಕರಂ ಪಾಱೆ, ಕಣ್ಣಮುಂ (9, 26). ಮೂಡಣ ಎಲರ್ ಊದೆ (9, 30). ಚಿತ್ತಜಂ ತಪ್ಪುಲರೊಳ್ ಊದಿದೊಡೆ (J. 26, 13). ಊದಿದ ಅಪ್ಪೂ ಬೆಳ್ಳಿ ಬೂದಿ ಆಯಿತು (Prv.; see another Prv. s. ಓ 2). ಕಲ್ಲಿದ್ದಲಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿಸಿ, ಅದಱೊಳಗೆ ದೊಡ್ಡದೊಂದು ಉಕ್ಕಿನ ತುಂಡು ಚೆಲ್ಲಿ, ತಿದಿ ಊದುವವನು (B. 4, 157). ಕರ ಊದಿ ಕೊಂಡಿತು (My.). — ಊದ್ಯಾದು. rep. See Prv. s. ಕುಟ್ಟು 1.

ಊದು ûdu. 2. Blowing. 2, swelling, swollen state. (Tĕ. ಊದು, ಊದೆ; M. ಊತ್ತು, swelling, greatness). — ಊದುಕಾಮಾಲೆ. = ಊದುಗಾಮನಿ. (My.; T.; Tu. ಊದುಕಾಮಲೆ). — ಊದುಗಲ್ಲ. A swollen cheek; a double chin (My.). — ಊದುಗಾಮನಿ. -ಕಾಮನಿ. A kind of jaundice by which the body swells (S. Mhr.) — ಊದುಗಾಲು. -ಕಾಲು. A swollen leg (My.). — ಊದುಗೊಳವೆ. -ಕೊಳವೆ. A tube used in blowing a fire; a blow-pipe (C.). — ಊದುಬಟ್ಟೆ. A morbidly swollen body (My.). — ಊದುಹೊಟ್ಟೆ. = ಊದುಬಟ್ಟೆ. (My.).

ಊದು ûdu. = ಊದ. (C.). — ಊದಿನ ಕಡ್ಡಿ. = ಊದಬತ್ತಿ. (C.). ಊದುಗಡ್ಡಿ. = ಊದಿನ ಕಡ್ಡಿ. (My.). — ಊದುದಾನಿ. = ಊದುಬತ್ತಿಗಿಡ. (My.). — ಊದುಬತ್ತಿ. = ಊದಬತ್ತಿ (C.). — ಊದುಬತ್ತಿಗಿಡ. A receptacle for the ûdubatti made of metal in the form of a tree (C.).

ಊಧ ûdha. *An udder.*

ಊಧಸ್ ûdhas. *An udder.*

ಊಧಸ್ಯ ûdhasya. *Milk.*

ಊನ ûna. = ಉವನ, of which it is a contracted form. Frequently *e. g.* ಹೋಗೂನ, let us go! ಮಾಡೂನ, let us do! (C.). The form appears also as ಊನು (S. Mhr.).

ಊನ ûna. = ಊಣ. *Lessened; wanting; deficient, defective, short of any quantity;* maimed; *less, minus;* subtraction, deduction (ಗತ, ಶೋಧನ, ಕಳಹಂ Mr. 440).

ಊನತೆ ûnatĕ. = ಊಣತೆ. The state of being lessened, etc. (My., also ಊನತ್ವ).

ಊಬತ್ತಿ ûbatti. = ಇಬತ್ತಿ. Tbh. of ವಿಭೂತಿ. (My.).

ಊಬಲು ûbalu. = ಉಬ್ಬಲು, etc. (My.).

ಊಬು ûbu. 1. = ಊದು 1. To blow (S. Mhr.; Tĕ. ಊಯು, to whistle; M. ಊವಲ್, ಊಬಲ್, whistling).

ಊಬು ûbu. 2. = ಊಚಿ. The awn of barley, etc. (C.; ಕಣ್ವಾಕ Mr. 110; ತೂಕ G.; Mhr. ಓಮ್ಬ್ರಾ; *cf.* ಊಡು 1). ಭತ್ತದ ಊಬು, ನೆಲ್ಲುಊಬು (ಕಿಂಶಾರು, ಸಸ್ಯಶೂಕ, ಧಾನ್ಯಶೂಕ

Digitized by Google

Si. 305. 448). — ಊಬಿನ ಕರಡ. The ಊಬುಹುಲ್ಲು when dry (C.). — ಊಬುಕಡ್ಡ. = ಊಬಿನ ಕರಡ. (S. Mhr.). — ಊಬುಹುಲ್ಲು. A common fodder grass with very troublesome awns, Andropogon contortus (Z.; C.), used also in making brooms (My.).

ಊಮ್ ûm. An interjection expressing pain (C.).

ಊಮ್ ûm. *An interjection expressing anger, etc. Cf.* ಉಂ 2.

ಊಮೆ ûmĕ. A dumb man (My.; M., T. ಊಮ, dumb, stupid; a dumb man; T. ಊಮೈ, a dumb person); a taciturn man (My.).

ಊಯಿಸು ûyisu. Tbh. of ಊಹಿಸು. (My.).

ಊರ್ ûr. = ಊರು, ಊರ್. An inhabited place; a village; a town (ಗ್ರಾಮ Nr.; Si. 442; ಗ್ರಾಮ, ಸಂವಸಥ Hlâ., Mr. 188; T., M.; Tĕ., Tu. ಊರು). ಊರ್ಗಳ್ (Śmd. 51). ಊರನ್ ಅಯ್ದುದಂ (156). ಊರ ಮುನ್ದು (162). ಊರ್ಗೆ (82). ಊರೊಳ್ (231). ಎರಡು ಊರ ಎಡೆಯ ನಿಡುವೂಳಂ (ಪ್ರಾನ್ತರ); ಊರ ಹೊರೆ (ಗ್ರಾಮಾನ್ತಿಕ, ಉಪಶಲ್ಯ, ಕಟ, etc. Hlâ.). ರೂಪಿಸಿದ ಕವಿತಾಪ್ರವೀಣನು ನಾಡೊಳ್ ಊರೊಳು ನೀನೇ! (Bp. 42, 6). ಒಣ್ಡಿಯನ್ ಊರ ಹೊಱವಣ್ಡಿಸಿದಂ (Bh. 1, 10, 29). ಬನಗಳಿಂ ಬಳಸದ ಊರ್ಗಳ್ ಇಲ್ಲದ ಎಡೆ ಇಲ್ಲ ಆ ಇಳೆಯೊಳು (J. 3, 3). ಕಮುಬರ್ ಇರ್ದ ಊರ್ಗಿನ್ದ ಕಾಡು ಒಳ್ಳಿತು (28, 36). ಮನ್ತ್ರಿ ದುಮ್ರ್ಮನಿಂ ನಗರದ ಸಮೀಪಕೆ ಅಯ್ತರೆ, ವಾದ್ಯಘೋಷಿತಂ ಕಿವಿಯೊಳ್ ಇಡಿಯೆ, ಏನ್ ಇದು ಉತ್ಸಹವ್ ಊರೊಳ್? ಎನೆ (31, 29). — See ತಮರೂರ್, ಹುಟ್ಟೂರ್; J. 3, 40; 4, 16; 6, 51; 24, 21. — ಊರಗಸೆ. -ಅಗಸೆ. A town gate (C.). — ಊರಡಿಕೊಳಗ. -ಅಡಿ-. A kolaga of which the size has been fixed by the villagers (Bp. 1, 23; My.). — ಊರವ. -ಅವ. A man belonging to a village or town (C.). ಊರವರು (Bp. 54, 75). — ಊರವಳು. -ಅವಳು. A woman belonging to a village or town (C). — ಊರುಮ್ಬಳಿ. -ಉಮ್ಬಳಿ. A village grant (J. 7, 30; My.). — ಊರೂಟ. -ಊಟ. A public meal (C.). — ಊರೂರ್. rep. ಊರೂರೊಳ್ (Śmd. 231; Bp. 25, 20). — ಊರೊಡೆಯ. -ಒಡೆಯ. (Śmd. 161). A village or town chief.

ಊರರಿ ûrari. = ಉರರಿ. *A particle expressing expansion, and assent or acceptance.*

ಊರರೀಕೃತ ûrarî-krita. = ಉರರೀಕೃತ. (G.).

ಊರವ್ಯ ûravya. Relating to the thigh (of Brahmâ): *a Vaiśya.*

ಊರಿ ûri. = ಊರರಿ. *A particle of diffusion and assent.*

ಊರಿಗೆ ûrigĕ. = ಪೂರಿಗೆ, etc. (My.). See ಎಣ್ಣೂರಿಗೆ.

ಊರಿಸು ûrisu. (?Abb. P. 10, 57).

ಊರೀಕೃತ ûrî-krita. *Agreed, promised.*

ಊರು ûru. = ಊರ್, etc. (C.). ಅತ್ತಲ್ ಊರಿಗೆ ಪೋದವರು ತಾವು ಇತ್ತ ಮನೆಗೆ ಅಯ್ತರುತಂ (Bp. 14, 24). ನೆರೆಯೂರಿಂಗೆ ಹೋಗುತ (16, 1). ಊರಿಂಗೆ ದೂರದೊಳ್ ಇರ್ದ ವನಂ (ಉಪರೋಪಿತ Hlâ.). ಜನ ಧನ ಅಧಿಕಾರ ಇವು ಅಧಿಕವಾಗಿರುವ ಊರು (Si. 106). ನಾಗರ ಊರು (ಭೋಗವತಿ, ಪಾತಾಲರಾಜಧಾನಿ 425). ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದನ ಕಾಯವು ಹಾಡಿಶರ ಸ್ಥಾನದಿಂ ಕಡೆಯೆ! (Sp.). ಒಕ್ಕಲಿಲ್ಲದ ಊರು ಕೆರೆಯ ನಾರುವ ನೀರು (Dp. 54). ಒಕ್ಕಲಿಲ್ಲದ ಊರು, ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ಮನೆಯು, ಅಕ್ಕರಿಲ್ಲದ ತವರು ಇದ್ದು, ಫಲವೇನು? (148). ಒಳ್ಳಿಯನ್ ಇರದ ಊರು, ಕಳ್ಳನ ಒಡನಾಟವೂ, ಸುಳ್ಳನ ಮಾತು ಇವು ಮೂಱು ಕೆಸಱೊಳಗೆ ಮುಳ್ಳು ತುಱಿದನ್ತೆ (Sp.). ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದ ಊರಿಗೆ ಅಗಸರ ಮಾಳಿಯೇ ಮುತ್ತಯ್ದೆ. — ಊರ ಗುದ್ದಲಿ ತನ್ದು, ನಾತ ಕಾಲಿವೆ ತೆಗದ. — ಊರ ಮುನ್ದೆ ನೇಗಿಲ ಹೂಡಿದರೆ ಕಣ್ಡವರಿಗೆ ಒನ್ದೊನ್ದು ಮಾತು. — ಊರಲ್ಲಿ ತಿರಿದುಣ್ಣು, ನನ್ನಲ್ಲಿ ಒನ್ದು ಪದಾ ಹೇಳು! — ಊರ ಸೇರಿದ ಮೇಲೆ ದಾರಿ ತೀರಿತು. — ಊರಿಗೆ ಅರಸನಾದರೂ ತಾಯಿಗೆ ಮಗ. — ಊರಿಗೆ ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲ, ಯಾರಿಗೆ ಅರಿಲಿ? — ಊರಿಗೆ ಬನ್ದ ಮಾರಿ ಉಣ್ಣಲ್ಲದೇ ಹೋಗದು. — ಊರಿಗೆ ಬರುವನಕಾ ಒಬ್ಬ ನೆಣ್ಟ, ಊರಿಗೆ ಬನ್ದ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲರೂ ನೆಣ್ಟರು. — ಊರಿಗೆ ಹಬ್ಬವಾದರೆ ನಾಯಿಗೆ ಲೊಲ್ಲೊಟ್ಟೆ. — ಊರಿಗೆ ಹೋಗದವರಿಗೆ ದಾರೀ ಗೊಡವೆ ಯಾಕೆ? — ಊರಿದ್ದಲ್ಲಿ ಹೊಲಗೇರಿ. — ಊರು ಉಪಕಾರವಱಿಯದು, ಹೆಣ ಶೃಂಗಾರವಱಿಯದು. — ಊರು ತಿರಿದು, ಜೂಲುನಾಯಿಗೆ ಹಾಕಿದ. — ಊರು ಬಿಟ್ಟು ಹೊಲಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ತಂಗಿದರು. — ಊರು ಬೇಱೆಯಾದರೂ ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಬೇಱೆಯೇ? — ಊರು ಮೂಱು ಸುತ್ತು ಸುತ್ತಿದರೂ ಊರ ಬಾಗಲಲ್ಲಿಯೇ ಹೊಱಡ ಬೇಕು. — ಊರ ಮೇಲೆ ನೂಱು ಬಿದ್ದರೆ ಶಾನಭೋಗನಿಗೆ ಕೆಟ್ಟದ್ದೇನು? — ಊರು ಒಳ್ಳೇದೇ ಎನ್ದರೆ, ದಾಯಿ ಒಳ್ಳೇದಾದರೆ ಊರು ಒಳ್ಳೇದು. — ಊರು ಸುಟ್ಟರೂ ಹನುಮನ್ತರಾಯ ಹೊಱಗೆ. — ಊರು ಸುತ್ತಾ ಸುತ್ತಿದರೂ ಊರ ಬಾಗಲಲ್ಲಿ ನುಸಿಯ (ಹಾಯ) ಬೇಕು. — ಊರಕ್ಕೆ ಊರ ಬೇಳೆ ಉಣ್ಣು ಹೋಗೆ, ಮಾರವ್ವ! — ಊರು ಹಾಳಾದರೂ ಗಾವುದಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯೇ? — ಊರೆಲ್ಲಾ ಕಣ್ಡ ಮಾತನ್ನು ನನ್ನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ. — ಊರೆಲ್ಲಾ ತೊಳೆದರೂ ಮಸಿ ಬೆಳ್ಳಗಾಗದು. — ಊರು ಸೂಱೆ ಆದ ಮೇಲೆ ದಾಲಿ ಕಾದರು. — ಊರೆಲ್ಲಾ ಸೂಱೆ ಆದ ಮೇಲೆ ದಾಗಲು ಹಾಕಿದರು (Prvs.). See Prvs. s. ಉಡಕ, ಯಾರ್. — ಊರ ಕತ್ತೆ. = ಊರುಕತ್ತೆ. (B. 3, 48). — ಊರ ಕಿರಿಯಾತು. The country Chirayit, Andrographis paniculata Nees (St. & Pl.). — ಊರ ಪಾರಿವಾಳ. A village or house pigeon (B. 3, 114). — ಊರಾಳು. -ಆಳು. A villager; village-people. See Prv. s. ಧಾರಾಳ. — ಊರು ಕಟ್ಟೆ. A raised seat round a tree in front of a village (C.). — ಊರುಕತ್ತೆ. A village or domestic donkey (B. 5, 16). — ಊರುಕೇರಿ. A village or town street (C.; Si. 299). — ಊರುದೇವಮ್ಮ. A village goddess (C.). — ಊರಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. A gavuda. See Prv. s. ಮಾಱಪ್ಪ. — ಊರುಬಾಗಿಲು. A town gate (C.; ಗೋಪುರ, ಪುರದ್ವಾರ Si. 112; ವಲಜ 413). — ಊರುಹನ್ದಿ. -ಹನ್ದಿ. A village hog (ವಿಟ್ಚರ, ಗ್ರಾಮ್ಯಶೂಕರ Nr.). ದಿಗ್ವಾರಣದ ಮಱಿ ಉಮ್ಬುದೇ ಬನ್ದು ಊರುಹನ್ದಿಯ ಮೊಲೆಯಂ? (Bp. 11, 10). — ಊರುಬಾಗಲ್. -ಬಾಗಲ್. = ಊರುಬಾಗಿಲು. (Bp. 43, 72). — ಊರುಸಿಂಗ. The village-lion: a Pariah dog (My.). — ಊರುಹತ್ತಿರ. The neighbourhood of a village (ಗ್ರಾಮಾನ್ತ, etc. Si. 113). — ಊರುಹಾಗಲ ಬಳ್ಳಿ. A climbing herb, generally cultivated, Momordica charantia L. (St. & Pl.). — ಊರೂರು. rep. ಆ ಕರಿಕಾಲಚೋಳನು ಮನೆಮನೆಗೆ ಊರೂರಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಜನಕೆ ಬಿಟ್ಟಯನ್ ಒರೆವ ಕೆಲಸಕೆ ಪೋಪ ಸಮಯದಲಿ (Bp. 26, 55). — ಊರೆಳ್ಳುಗಿಡ. -ಎಳ್ಳು-. The gingely-oil plant, Sesamum indicum, D. C. (My.).

ಊರು ûru. *The thigh* (ತೊಡೆ Śm. 70. 91).

ಊರುಗ ûr-uga. (Śmd. 240). A man born or living in a village, a rustic, a vulgar man (ಗ್ರಾಮೀಣ, ಗ್ರಾಮ್ಯ, ಗ್ರಾಮೇಯಕ Hlâ.). — ಊರುಗನುಡಿ. A vulgar expression (ಅಶ್ಲೀಲ Hlâ.; Mr. 85).

ಊರುಜ ûru-ja. Born from the thigh (of Brahmâ): *a Vaiśya.*

ಊರುಪರ್ವ ûru-parva. *The knee.*

ಊರುವಿಶ್ಲೇಷ ûru-viślêsha. A disjunction of the thighs. See ಬಗಟು.

ಊಱಿ ûṟi. That puts itself down. See ಬಿಲ್ಲೂಱಿ ಹಾವು.

ಊಱಿಕೆ ûṟikĕ. Putting down, etc. (My.).

ಊಱಿಸು ûṟisu. 1. To cause to put down, etc. (My.).

Digitized by Google

ಊರಿಸು ûrisu. 2. To steep, to soak (My.).

ಊರು ûru. 1. (= ಉರು). To be, to exist; to stay, to stop, to reside (ಸತ್ತ್ವ Šmd. Dh.). ಬಹಳ ದಿವಸ ಒನ್ನು ಊರೊಳಗೆ ಊರುವದು (C.). **2,** to settle (v. i.), to take up one's abode. ಸಮ್ಮದವೂರಿದ ಅತಿಶರುಣಾಸುಧಾರಸವೇ ರಿದ ಆಲೋಕನದೊಳ್ ಆ ಗುರುಭಕ್ತನಂ ನೋಡಿ (Bp. 39, 49). ಕಂಗಳಿಗೆ ತಮಮ್ ಊರಿ, ದುರ್ಮಾರ್ಗಂಗಳಲಿ ವರ್ತಿಸುವುದು (60, 44). **3,** to cause to settle on or to stick to. ನೆಲನ ಮೂಗಿಂಗೆ ಊರಿ ಹಿಣ್ಣನ್ ಒಡೆದ ಎಕ್ಕಲಂ (Râghc. 17, 72). **4,** to put down, or fix, on the ground, etc. (C.). ಉಂಗುಟಂಗಳನ್ ಊರಿ ನಡೆವುತ (Bp. 1, 49). ಕಾಲೂರಿ ನಿನ್ದು (1, 50). ಕಾಲೊನ್ದ ಧರೆಯೊಳ್ ಊರಿ (2, 12). ಅಡಿಯನ್ ಊರುತ್ತ ಇನಿತು ದೂರಂ ನಡೆದು (43, 85). ಮುಡದಿ ಮೊಣಕಾಲೂರಿ ದಾಗುತ ನಡೆಯೆ (57, 59). ನಾಲ್ಕು ಚರಣವನ್ ಊರಿ ನಡೆವ ಧರ್ಮ (J. 27, 19). ಜಾರಿ, ಜವದಿಂ ಕೆಯ್ಯೂರಿ, ಬಿದ್ದು, ಎದ್ದು (Rśv. 8, 124). ಕೆಯ್ಯೂರಿ ಮೆಲ್ಲನೆ ಎದ್ದ ಆನಿತರಲ್ಲಿ (13, after 95). ಗೋವುಗಳ ಕಾಲುಗೊರಸೆಗಳು ಊರಿದ ಗುಣ್ಡಿ (Si. 431). ಕೋಲನ್ನು ಊರುವದು (C.). ನೆಲಕ್ಕೆ ಅಂಗಾಲೂರಿ ನೆಟ್ಟಗೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತೇವೆ (B. 4, 82; see B. 4, 62). **5,** to put in the ground, etc., to plant (C.). ಗಿಡಗಳ ಬೊಳೆಕೆಗಳನ್ನು ಅಗಿದು, ಮತ್ತೊನ್ದು ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಊರುತ್ತಾರೆ (B. 3, 107); — to inoculate (C.). ಮೆಯ್ಯೊಳಗೆ ಮಯ್ಲಿ ಬೀಜವನ್ನು ಊರುವದು (4, 222); — to set firmly, as flags, etc. (C.). **6,** to put or apply to. ಮುಕುಲಿತಹಸ್ತವ ಅಲಿಕದಲಿ ಊರಿ ನಮಿಸುತ (Bp. 60, 61). **7,** to join one thing to another one for support. ಗಲ್ಲದೊಳು ಕೆಯ್ಯೂರಿ (Bp. 3, 17). ತೊಡೆಗಳಂ ಮೊಣಕೆಯ್ಯೊಳ್ ಊರುತ (4, 12). **8,** to lean on. ಅರು ದಲದ ನಲಿನಮನ್ ಊರಿ (3, 8). ಕೆಯ್ದುವನ್ ಊರಿ, ತಾ ನಿನ್ದು (32, 7). ಹಲಿಗೆಯನ್ ಊರಿ ಕೆಯ್ಗಳನ್, ಅಮರಿ (39, 62). **9,** to enter into, to enter (the earth, etc.). ಬೇರೂರುವದು, the root to enter or to be fixed, to root (C.). ಊರಿದೊಡೆ (ಸರ್ಪದ) ಎರಡು ಪಲ್ಗಳು (Bp. 46, 32). **10,** to cause to enter, to stick; to sting (bite). ಮುಸುಟಿಯ ರಾಯಂ... ಕೂರಲಗನ್ ಅಲದೊಳ್ ಊರಿ ನಿಲಲ್ (32, 24). ಊರಿಹೋದು, ಜಾರಿಹೋದು, ನಾರಿಹೋದು (a riddle meaning "a bug"). ಜೇನು ನೊಣ ಊರಿತು (My.). **11,** to enter and become beneficial, to agree with. ಆ ಊರಿನ ನೀರು ಅವನಿಗೆ ಊರಿತು (My.). **12,** to walk (My.; see Prv. s. ಅಜ್ಜ). — (T. ಊನ್ದು, to lean, set, fix, stick in, put in the ground; M. ಊನ್ನು, to be fixed, firm; to lean, rest, rely upon; ಊರು, to sink into, penetrate; to sink to the bottom, subside, settle; Tu. ಊರು, to set firmly, etc.).

ಊರು ûru. 2. Leaning on, etc. — ಊರುಗೋಲು. -ಕೋಲು. A stick to lean on, a walking stick (C.).

ಊರು ûru. 3. To leak out, to ooze, to spring as water (My.; Si. 82. 83. 115; see ಊರಿ). **2,** to be steeped, to be soaked (My.; T., Tĕ.; cf. ಊರಿ).

ಊರ್ ûr. = ಊರ್, etc. — ಊರ್ಕಾವಲಿಗ. A town watchman (My.). — ಊರ್ಕೆಲಸಿಗ. A village or town barber (C.). — ಊರ್ಗಾವ. -ಕಾವ. A man who watches the heaps of grain in the fields of a village till government and the owners have got their share, when he receives his fees in the shape of grain (? ಕಾಳಬಾಳಂ Ċt. I, 74, *i. e.* ಕಾಡಬಾಡಂ?). — ಊರ್ವೇಲಿ. -ಬೇಲಿ. A hedge round a village (My.).

ಊರ್ಜ ûrja. *Power, energy, strength;* effort, exertion. 2, *the month Kârttika* (November-December; Mr. 70).

ಊರ್ಜಸ್ವಲ ûrja-s-vala. *Powerful, strong.*

ಊರ್ಜಸ್ವಿ ûrjasvi. *Powerful, strong.* See Kâvy. III, 3, B, 166.

ಊರ್ಜಿತ ûrjita. Powerful; well established (My.); mighty; great, excellent (My.); exceeding, much. See Grj. 2, after 106; 5, 44. Bp. 8, 47; 22, 51; 30, 2; 61, 79; J. 25 sum. ಊರ್ಜಿತೆ, an excellent female; a powerful mare (Bp. 59, 39).

ಊರ್ಜಿಸು ûrjisu. To be energetic, great, or much (Bp. 53, 24).

ಊರ್ಣ ûrṇa. = ಊರ್ಣೆ. See ಕಠೋರ್ಣ.

ಊರ್ಣನಾಭ ûrṇa-nâbha. *A spider.*

ಊರ್ಣನಾಭಿ ûrṇa-nâbhi. *A spider.*

ಊರ್ಣಾಯು ûrṇâyu. Woollen. 2, *a woollen blanket.* 3, *a ram.*

ಊರ್ಣೆ ûrṇĕ. = ಉಣ್ಣೆ. *Wool; felt.* 2, a circle of hair between the eyebrows (G.).

ಊರ್ಧ ûrdha. = ಉದ್ಧ, etc., ಊರ್ಧ್ವ. See ಕಠೋರ್ಧ.

ಊರ್ಧ್ವ ûrdhva. *High, raised up;* being above. 2, *elevation, elevated position, that is high.* ಊರ್ಧ್ವಂ, *on high, up, upwards.*

ಊರ್ಧ್ವಕ ûrdhvaka. *A certain drum, a kind of mardala.*

ಊರ್ಧ್ವಕ್ಷಿಪ್ತ ûrdhva-kshipta. Thrown or sent upwards; turned upwards, raised (ಉದಂಚಿತ, ನೆಗಪಿದುದು Mr. 449).

ಊರ್ಧ್ವಗತ ûrdhva-gata. Gone up, risen; being on high.

ಊರ್ಧ್ವಗತವಸ್ತುಗ್ರಹಣ ûrdhvagata-vastu-grahaṇa. Seizing or taking what is on high. See ಎಟ್ಟು.

ಊರ್ಧ್ವಗತಿ ûrdhva-gati. Going upwards; ascent, elevation; elevation in the scale of being: môksha (My.).

ಊರ್ಧ್ವಜಾನು ûrdhva-jânu. *Long-shanked, or thick-kneed.*

ಊರ್ಧ್ವಜ್ಞು ûrdhva-jñu. *Long-shanked,* etc.

ಊರ್ಧ್ವನ್ದಮ ûrdhva-n-dama. *Raised up, standing up.*

ಊರ್ಧ್ವಪಿಣ್ಡ ûrdhva-piṇḍa. = ಮೂರ್ಧಪಿಣ್ಡ. (ಕುಮ್ಭಸ್ಥಲ Mr. 154).

ಊರ್ಧ್ವಪುಣ್ಡ್ರ ûrdhva-puṇḍra. A perpendicular line on the forehead of a Vaishṇava. (My.).

ಊರ್ಧ್ವರೇತಸ್ ûrdhva-rêtas. Being above the semen: abstaining from sexual intercourse, chaste. (My.).

ಊರ್ಧ್ವಲೋಕ ûrdhva-lôka. *The upper world, heaven* (ಇತಿಹ, ಸ್ವರ್ಗಲೋಕ Nn. 93).

ಊರ್ಧ್ವವಿಮೋಚನ ûrdhva-vimôčana. Loosening from an elevated place. See ಅಸು.

ಊರ್ಧ್ವಶ್ವಾಸ ûrdhva-śvâsa. Expiration. (R.).

ಊರ್ಮಿ ûrmi. *A wave.* 2, a current, the flowing of water. 3, a fold or plait in a garment.

ಊರ್ಮಿಕೆ ûrmikĕ. A wave. 2, *a finger ring* (ಉಂಗರ Mr. 340). 3, regret, sorrowing for anything lost.

ಊರ್ಮಿಮತ್ ûrmi-mat. Wavy; *bent, crooked.*

ಊರ್ಮಿಲಾಕಾನ್ತ ûrmilâ-kânta. Lakshmaṇa (J. 20, 56. 60; 21, 37).

ಊರ್ಮಿಲಾಪತಿ ûrmilâ-pati. = ಊರ್ಮಿಲಾಕಾನ್ತ. (J. 21, 54).

Digitized by Google

ಊರ್ಮಿಲಾರಮಣ ûrmilâ-ramaṇa. = ಊರ್ಮಿಲಾಪತಿ. (J. 20, 59).

ಊರ್ಮಿಳೆ ûrmilĕ. -ಲಾ. Janaka's daughter and wife of Lakshmaṇa. (My.).

ಊರ್ವ ûrva. The submarine fire. (G.). 2, a reservoir. 3, a cloud. 4, a stable. 5, a pitṛi or mane of a deceased ancestor. 6, N.

ಊರ್ವಶಿ ûrvaśi. = ಉರ್ವಶಿ. (Bp. 57, 72; My.).

ಊರ್ವಿಕ ûrvika. (fr. ಊರ್?). People, folks. See Prv. s. ಪೂರ್ವಿಕ.

ಊವು ûvu. = ಉವ್ವು, etc., ಊ 8. (My.).

ಊಷ ûsha. 1. *Salt ground.*

ಊಷ ûsha. 2. = ಉಷ. See ಪ್ರತ್ಯೂಷ.

ಊಷಣ ûshaṇa. = ಉಷಣ. *Black pepper* (ಮೆಣಸು Hlâ.).

ಊಷಣೆ ûshaṇĕ. = ಉಷಣೆ. Long pepper (ಹಿಪ್ಪಲಿ G.).

ಊಷರ ûshara. *A barren spot with saline soil.*

ಊಷವತ್ ûsha-vat. Consisting of saline soil; *a spot with saline soil.*

ಊಷ್ಮ ûshma. ಊಷ್ಮನ್ ûshman. *Heat; steam, vapour;* ardour, passion; the hot season. See Šmd. 106; ಉಮ್ಮಳ.

ಊಷ್ಮೆ ûshmĕ. Tbh. of ಊಷ್ಮನ್ (Šmd. 106. 107; ಉಮ್ಮೆ, ಸಗ ಳಿಗೆ, ಝಳ Kk. 11b; ಉಮ್ಮೆ 12; ಉಮ್ಮಳಿಸಿತು 83).

ಊಸ್ ûs. = ಉಸ್ No. 1. (My.).

ಊಸರವಳ್ಳಿ ûsaravaḷḷi. = ಊಸರುಳ್ಳಿ, ಹೂಸರುಳಿ, ಹೂಸ ರುಳ್ಳಿ. A kind of lizard, the Indian monitor, Varanus dracaena (My.; Tĕ. ಊಸರವಿಲ್ಲಿ, ಊಸರವೆಲ್ಲಿ). — ಊಸರವಳ್ಳಿಹಾವು (= ಊಸರವಳ್ಳಿ?). (ಮೂಲುಧಾನ, ಮೂತುಲಾ ಕ, ಪಿಷಗಿದದ ಹುಡಿ, ಉಮ್ಮತ್ತದ ಹುಡಿ; ಇದು ಖಟ್ವಾಂಗದ ಆಕಾರವಾ ಗಿಯೂ ದೀರ್ಘದೇಹವಾಗಿಯೂ ಉದ್ದವಾದ ಬಾಲವುಳ್ಳದಾಗಿಯೂ ನಾ ಲ್ಕು ಕಾಲುಗಳುಳ್ಳದಾಗಿಯೂ ಇರುವದು Si. 77).

ಊಸರುಳ್ಳಿ ûsaruḷḷi. = ಊಸರವಳ್ಳಿ, etc. (R.).

ಊಸು ûsu. 1. = ಹೂಸು 2. (My.).

ಊಸು ûsu. 2. = ಹೂಸು 3. (My.).

ಊಹ ûha. 1. = ಊಹೆ, etc. *Reasoning; deliberation, reflection, calculation,* inferring, conjecturing (ಅನುಮಾನ, ತರ್ಕ Mr. 10). 2, one of the sancâribhâvas (Kâvy. IV, 2, 16).

ಊಹ ûha. 2. Pushing, moving, etc. See ಪ್ರತ್ಯೂಹ, ವ್ಯೂಹ, ಸಮೂಹ.

ಊಹಾಬಲ ûhâ-bala. The power of reasoning, etc. (Bh. 1, 7, 41).

ಊಹಿತ ûhita. Deliberated about, etc. (My.).

ಊಹಿನಿ ûhini. An assemblage; a multitude reduced to order. See ಅಕ್ಷೌಹಿಣಿ.

ಊಹನೀಯ ûhaniya. = ಊಹ್ಯ No. 1. (My.).

ಊಹಿಸು ûhisu. = ಊಯಿಸು. To reason, to deliberate, to suppose, to infer, etc. (Bp. 1, 63; 18, 64; 40, 8. 15; 45, 28; 50, 54; Si. 327. 350. 385. 390; My.; B. 4, 58).

ಊಹಿಸುಹ ûhisuha. Reasoning, etc. (ಊಹೆ, ತರ್ಕ Nn. 148).

ಊಹೂ ûhû. No! no! Don't! (My.; Mhr.; see Prv. s. ಊಹು).

ಊಹೆ ûhĕ. = ಊಹ, ಹೂಹೆ. Tbh. of ಊಹ (Šmd. 102; ತರ್ಕ, ಊಹಿಸುಹ Nn. 148).

ಊಹ್ಯ ûhya. Inferrible; fit to be noted; fit to be deliberated about, fit to be supposed, etc. 2, fit to be pushed or moved. See ಸಮೂಹ್ಯ.

ಊಳ್ ûḷ. 1. = ಊಳು. To call near from a distance (ದೂರಾದ್ ಆಹ್ವಾನ Šmd. Dh.). 2, to cry out; to howl (M. ಊಳಿ). P. p. ಊಳ್ದು. ಕವಕ್ಕವ ಎಲೆಎಲೆ ಉ ಊ (o. r. ಒ ಓ) ಪುಗಲ್ ಪುಗಲ್ ಎನ್ದು ಬಿಟ್ಟತ ಊಳ್ವ ಕೋಗಿಲೆಯುಂ (Šmd. 74). ಸಸ್ಥಿ ಸಮಾಸ ವಿಭಕ್ತಿಗಳ ಅನ್ದಮನ್, ಅವಱಿಡೆಯೆಡೆ ಯೊಳ್ ತುಱುಗಿದ ಯತಿ, ಪದಬನ್ಧಮನ್ ಅಱಿಯದನ್ ಒನ್ದುಂ ಮನ್ದಿ ಕಣ್ದು ಊಳ್ವ ನಾಯಿ ನಿಷ್ಕಾರಣದೊಳ್ (Ĉt. II, 121). See Abh. P. 13, 19; 14, 122.

ಊಳ್ ûḷ. 2. An outcry; a howl (Tĕ. ಊಲ, ಊಳ; M. ಊಳ್, ಓಳ, ಓಲಿ; T. ಊಳೈ). — ಊಳಿಡು. -ಇಡು. To cry out; to howl (ಶ್ವಾನಜಮ್ಬುಕಧ್ವನಿ Šmd. Dh.). ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಕದ ಮೇಲೆ ತೊಮ್ಬತ್ತಾಱು ಸಾವಿರ ಗೀತಸಂಕುಲವ ಹೇಳಿದೆವು, ಅವುಂ ಬೆ ಟ್ಟವಂ ಕಣ್ದು ಊಳಿಡುವದೆಲ ಚನ್ದಮ್ ಆಯ್ತು (Bp. 22, 52). ಬಸ ದಿಗಳೊಳ್ ಊಳಿಡುವ ನರಿಗಳೋ? (51, 53).

ಊಳವೆ ûḷavĕ. = ಊಳ್ 2. (Ĉ. Bp. 47, 29).

ಊಳು ûḷu. = ಊಳ್ 1. P. p. ಊಳಿ. ಹಗಲುಂ ನರಿಗಳ್ ಊ ಳಿದವು (Bp. 61, 11). ಹೆಸರ ನಾಯ್ಗಳು ಹಾಸ ಹಱಿದು, ಉಬ್ಬಸದ ಲಿ ಊಳಿದವು (Bh. 3, 13, 21).

ಊಱಗ ûṟaga. = ಊಳಿಗ. (My.).

ಊಱಗಿತ್ತಿ ûṟaga-itti. = ಊಳಿಗಗಿತ್ತಿ. (My.).

ಊಳಿಗ ûḷiga. (Drudgery?); work, business; service (C.; Tĕ. ಊಡಿಗ; T., M. ಊಳಿಯ; T. ಒಯ್, to perform; ಒಯುಗು, to go, walk; to act; see ಉಳ್ಗ; ಉಳಿ ಗ 1; *cf.* ಓಲಗ). ಕೇಳ್, ಅರಸ! ನಿಮ್ಮ ಊಳಿಗವ ತಪ್ಪಿಸಿದನ್ ಆ ದೊಡೆ (Bp. 53, 34). ಊಳಿಗದ ಬೇಟೆಯ ನಾಯ್ (ಏತ್ತಕದ್ರು Mr. 185). ಮುನ್ದುಗಡೆ ನಡೆಯುವ ಊಳಿಗದವನು (ಪುರೋಗ, ಅಗ್ರೇಸ ರ, etc. Si. 281). ಅರಸಿನ ಊಳಿಗದ ಸ್ಥಲ (ರಾಜಸಭೆ 485). ಎನ್ದ ನು ವೃಕೋದರನ ಊಳಿಗವಂ (Bh. 1, 8, 56). See Grj. 6, 25; 7, 21; Râm. 3, 7, 30; J. 13, 60; 32, 41; B. 5, 283. 284. 285. 293; Prv. s. ವರ್ಗ. — ಊಳಿಗದವ. -ಅವ. A male servant (C.; ಆಳು, ಸೇವಕ G.; B. 5, 283).

ಊಳಿಗಗಿತ್ತಿ ûḷiga-gitti. A female servant (My.).

ಊಳಿಗತನ ûḷigatana. Service. ಊಳಿಗತನಕ್ಕೆ ನಿನ್ದು ಕೊಳ್ಳು, to be in the employ of—. ಎರಡನೆಯವರಲ್ಲಿ ಊಳಿಗತ ನಕ್ಕೆ ನಿನ್ದು ಕೊಣ್ದು (G. 551).

ಊಳಿಗಿ ûḷigi. A male servant (My.).

ಊಱು ûṟu. = ಹೂಱು, etc. To bury (My.).

Digitized by Google

ಋ

ṚI

ಋ ṛi. The seventh letter of the Alphabet (Šmd. 12 seq.). When initial it occasionally appears as ರಿ or ರು in the vulgar language.

ಋಕ್ ṛik. = ಋಚ್.

ಋಕಾರ ṛi-kâra. The letter ಋ (Šmd. 11).

ಋಕಾರಾನ್ತ ṛikâra-anta. A term with final ಋ (Šmd. 103).

ಋಕ್ಕು ṛikku. Tbh. of ಋಚ್ (Šmd. 106 Cm.).

ಋಕ್ಥ ṛiktha. *Property, wealth.*

ಋಕ್ಷ ṛiksha. = ರುಕ್ಷ 2. *A bear.* 2, *a star; a constellation, a lunar mansion.* 3, *the plant Bignonia indica* (ದಿಣ್ಣ ಉಮರ G.).

ಋಕ್ಷಗನ್ಧಿಕೆ ṛiksha-gandhikĕ. *The creeper Batatas paniculata* Chois.

ಋಕ್ಷಗನ್ಧೆ ṛiksha-gandhĕ. *The plant Argyreia argentea* Sweet.

ಋಕ್ಷೇಶ ṛiksha-îśa. Lord of the stars: *the moon.*

ಋಗ್ವೇದ ṛic-vêda. The ṛigvêda, the first of the four vêdas (C.).

ಋಗ್ವೇದಿ ṛigvêdi. Belonging to, or being conversant with, the ṛigvêda. — ಋಗ್ವೇದಿಗಳ ಸಿಂಗರಿ. N. (Bp. 56, 41).

ಋಚ್ ṛic. = ಋಕ್, ರುಕ್ಕು 1. *A verse or text of the vêdas, especially one of the ṛigvêda.* 2, *the ṛigvêda.*

ಋಚೆ ṛicĕ = ಋಚ್ No. 1. (My.).

ಋಚ್ಛೆ ṛicchĕ. Wish, desire. See ಯದೃಚ್ಛೆ.

ಋಜೀಷ ṛijîsha. *A seether or boiler;* a frying pan.

ಋಜು ṛiju. = ರಿಜು, ರುಜು 1. *Straight; right; honest, upright.*

ಋಜುಭೇದ ṛiju-bhêda. The state of being bent. See ಕುಳಿರ್.

ಋಜುರೋಹಿತ ṛiju-rôhita. The straight (unbent) bow of Indra (ಇನ್ದ್ರನ ಬಿಲ್ಲು Mr. 42).

ಋಜುಲಮ್ಬಿ ṛiju-lambi. *Hanging straight down.*

ಋಜುವೀರ ṛiju-vîra. An honest hero (Šmd. 74).

ಋಜೂಕರಣ ṛijû-karaṇa. Straightening; rectifying. See ತಿದ್ದು.

ಋಜ್ವಾಗತ ṛiju-âgata. Coming in a straight manner (in dramatic action, Šmd. 74; Kâvy. I, 5, 45).

ಋಣ ṛiṇa. = ರಿಣ, ರುಣ, ರೊಣ. Guilt. 2, *debt; obligation.* — ಋಣ ಕೊಡು. To lend money (My.). — ಋಣ ತೀರಿಸು. To discharge a debt (My.). — ಋಣ ಪರಿಹರಿಸು. To pay a debt (My.). — ಋಣ ಮಾಡು. To contract debt, to borrow (My.). — ಋಣ ಹರಿಸು. = ಋಣ ತೀರಿಸು. (My.). — ಋಣ ಹೊರಿಸು. To charge with debt (My.). — ಋಣ ಹೊರು. To incur debt (My.).

ಋಣಋಣೀಭಾವ ṛiṇa-ṛiṇî-bhâva. The state of getting into debt and that of being in debt (My.).

ಋಣಗಾಱ ṛiṇa-gâṛa. A debtor (My.).

ಋಣತ್ರಯ ṛiṇa-traya. Three obligations, viz. to dêvas, pitṛis, and ṛishis (J. 26, 58).

ಋಣಬಾಧೆ ṛiṇa-bâdhĕ. The trouble arising from being in debt (My.).

ಋಣಮುಕ್ತ ṛiṇa-mukta. Released from debt (C.).

ಋಣಮುಕ್ತಿ ṛiṇa-mukti. Discharge of a debt. (My.).

ಋಣವಿಮೋಚನೆ ṛiṇa-vimôcanĕ. Paying off a debt (My.).

ಋಣಸ್ಥ ṛiṇa-stha. A creditor (sic! ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟವನು, ಉತ್ತಮರ್ಣ Si. 300). 2, a debtor (C.; ಸಾಲ ತೆಗದು ಕೊಣ್ಡವನು, ಅಧಮರ್ಣ Si. 300).

ಋಣಾದಾನ ṛiṇa-âdâna. Recovery of a debt. (R.).

ಋಣಾನುಬನ್ಧ ṛiṇa-anubandha. The connection of indebtedness, as contracted in some preceding birth and forming the ground of certain sufferings or enjoyments in the present (My.; Mhr.).

ಋಣಿ ṛiṇi. (Šmd. 232). Indebted; one under any obligation; a debtor.

ಋಣಿಕ ṛiṇika. = ಋಣಿ, q. v., ರೊಣಕ.

ಋತ ṛita. (= ವೃತ 2). *True, right.* 2, *truth.* 3, *gleaning, gathering grain.* 4, an ascetic (ಮುನಿ, ಎತಿ, Nn. 9, as ವ್ರತ). 5, the sun (ತರಣಿ, ಸೂರ್ಯ 9). 6, the moon (ಚನ್ದ್ರ 9). 7, a goose, a swan (ಮರಾಲ, ಹಂಸೆ 9). 8, water (ವಾರಿ, ಉದಕ 9). 9, gone, risen. 10, darkness (ಕತ್ತಲೆ 9).

ಋತಿ ṛiti. Going; *a road;* assault; abuse; prosperity; etc. See ನಿಋತಿ.

ಋತೀಯೆ ṛitîyĕ. *Censure, reproach.* 2, *shame.*

ಋತು ṛitu. = ರಿತು, ರುತು 1. A period; *a period or season consisting of two months* (ಎರಡು ಮಾಸಮ್ ಆಗಲ್ ಒನ್ದು ಋತು ಅಕ್ಕುಂ Mr. 69; ಕಾಲಭೇದ Nn. 133): ವಸನ್ತ, ಗ್ರೀಷ್ಮ, ವರ್ಷ, ಶರದ್, ಹೇಮನ್ತ, ಶಿಶಿರ. 2, the number six (from the six seasons, ಆಱು Mr. 347; Ch.). 3, *the menses* (ಸತಿಯ ಸೂತಕ Nn. 133); see ಪ್ರಥಮ-. — ಋತುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To become menstruous (Mr. 302). — ಋತುವಡೆ. -ಪಡೆ. = ಋತುಗೊಳ್ (Mr. 302).

ಋತುಮತಿ ṛitu-mati. *A woman in her courses.*

ಋತುವೃತ್ತಿ ṛitu-vṛitti. Revolution of the seasons, a year. (R.).

ಋತುಶಾನ್ತಿ ṛitu-śânti. A ceremony with regard to a married girl, performed when menstruation occurs for the first time and followed by the first sexual intercourse (My.).

ಋತುಸ್ನಾತೆ ṛitu-snâtĕ. A woman who has bathed after menstruation and so prepared herself for sexual intercourse (J. 11, 26).

ಋತುಸ್ನಾನ ṛitu-snâna. Bathing after menstruation. (My.).

ಋತೇ ṛitê. *Except, without.*

ಋತ್ವ ṛitva. The letter ಋ (Šmd. 72. 103. 352).

ಋತ್ವಿಜ್ ṛitu-ij. Nominative ಋತ್ವಿಕ್. Sacrificing at the proper seasons. 2, *a priest who officiates at sacrifices.* Tbh. ಋತ್ವಿಜ (J. 16, 27).

ಋದನ್ತ ṛi-d-anta. A term with final ಋ (Šmd. 103).

ಋದ್ಧ ṛiddha. Grown. 2, *heaped or stored, as grain.*

ಋದ್ಧಿ ṛiddhi. Growth; *prosperity, welfare.* 2, *perfection,*

Digitized by Google

excellence, supremacy. 3, *a certain medicinal plant* (ಮು ರುಡಸಿಂಗಿ G.).

ಋಭು ṛibhu. A class of deities. 2, *a divinity in general, a god.*

ಋಭುಕ್ಷ ṛibhuksha. Indra (My.).

ಋಭುಕ್ಷಿನ ṛibhukshin. *Indra.*

ಋವರ್ಣ ṛi-varṇa. The letter ಋ; the letters ಋ and ೠ as belonging to the same class (Šmd. 65. 132).

ಋಶ್ಯ ṛiśya. *The painted or white-footed antelope.*

ಋಶ್ಯಕೇತು ṛiśya-kêtu. *An epithet of Aniruddha.*

ಋಷಭ ṛishabha. = ವೃಷಭ. *A bull.* 2, *best, excellent.* 3, *the second of the seven notes of the gamut* (Mr. 76). 4, a particular drug.

ಋಷಿ ṛishi. = ರಿಷಿ, ರಿಸಿ, ರುಷಿ, ರುಸಿ. *An inspired poet, a patriarchal sage, a saint;* seven principal ones are enumerated, see ಸಪ್ತರ್ಷಿ. 2, the number seven (ಏಳು Mr. 347). 3, *Ursa major or the great bear, the seven principal stars of which represent the saptarshis.* See ಮುಖ್ಯ-.

ಋಷಿಪುತ್ರಿ ṛishi-putri. The flower Artemisia indica (ಅಜಜ ಟ, etc. Mr. 136).

ಋಷಿವಧು ṛishi-vadhu. A wife of any of the principal ṛishis (Mr. 258).

ಋಷ್ಟಿ ṛishṭi. = ರಿಷ್ಟಿ. A scimitar, a sword, a spear. (G.).

ಋಷ್ಯ ṛishya. = ಋಶ್ಯ. *The painted or white-footed antelope.*

ಋಷ್ಯಪ್ರೋಕ್ತೆ ṛishya-prôktĕ. *The plant Mucuna pruriens* D. C. (Carpopogon pruriens Roxb.). 2, *the plant Asparagus racemosus* Willd.

ಋಷ್ಯಮೂಕ ṛishya-mûka. A mountain in the Dekhan, the temporary abode of Râma with Sugrîva (Râm. 4, 1, 23).

ಋಷ್ಯಶೃಂಗ ṛishya-śriṅga. N. of a personage whose story is told in the first book of the Râmâyaṇa (Râm. 1, 5, 13).

ೠ RÎ

ೠ ṛî. 1. The eighth letter of the Alphabet (Šmd. 12).

ೠ ṛî. 2. An interjection of warding off reproach and terror. ೠವೆಸ್ಥಂ (Šmd. 67).

ೠ ṛî. 3. Recollection; etc. ೠವಿತ್ತಂ (Šmd. 67). ೠಎ ನ (133).

ೠಕಾರ ṛî-kâra. The letter ೠ (Šmd. 11).

ಌ LṚI

ಌ lṛi. The ninth letter of the Alphabet (Šmd. 12).

ಌಕಾರ lṛi-kâra. The letter ಌ (Šmd. 11).

ೡ LṚÎ

ೡ lṛî. The tenth letter of the Alphabet (Šmd. 12).

ೡಕಾರ lṛî-kâra. The letter ೡ (Šmd. 11).

ಎ Ĕ

ಎ ĕ. 1. The eleventh letter of the Alphabet (Šmd 15 seq.). As an initial it is very often pronounced as ಯೆ or ಯ, and written accordingly. In S. Mhr. its pronunciation as ಯೆ is retained also in sandhi, *e. g.* ಹನ್ಯೆರಡು (= ಹನ್ನೆರಡು); in the Abhâ. we find *e. g.* ಮೂಡ್ಯೆಸಳ್ (= ಮೂಡೆಸಳ್), and even ತ್ಯೆಗೆ (= ತೆಗೆ), ನ್ಯೆಲ (= ನೆಲ). Remark: In the formation of some verbal nouns ಎ is *elided, e. g.* ಮರವೆ, ತಿರ ವೆ (Šmd. 247); this elision frequently takes place also in forming the present and the past participle, *e. g.* ನಡವ, ಹೊಳವ; ನಡದು, ಹೊಳದು (C.). *Cf.* ಅಡೆ 15, & Tbhs. like ಎತಿ, ಎಮು, etc. About its arising from ಇ see Šmd. 282. 284. 285.

ಎ ĕ. 2. The final 1, of nouns (*cf.* remark ad ಇ 2), *e. g.* ಎರಂಳೆ (Šmd. 48), ಎಡೆ, ಆನೆ (68), ಕೆಟ³ (80), ಬೆಟ³, ಬರಿ

Digitized by Google

(81), ಮೊನೆ, ಮನೆ, ಪಡಿ (82), ಅಗಲ್ತ್ (247), ಉಡುಗೆ (248), ತಡೆ (250); **2,** of verbs (*cf.* remark ad ಇ 2), *e. g.* ತೆಗೆ (307), ಪಡೆ, ಅಣೆ (314), ಒಡೆ (315), ತೆಱೆ (328), ತೊಳೆ (332); **3,** and of so called adverbs or particles, *e. g.* ಎಲೆ (68), ಮೆಲ್ಲನೆ (109), ಮಿಗೆ (110), ಮತ್ತೆ (112), ಒಳಗೆ, ಮುನ್ನೆ, ಮೇಗೆ, ಮೇಲೆ, ಪೊಱಗೆ (145. 146), ಒಡೆ (297), ಬೞಿದೆ (397), ನಾಳೆ (400). See also 151. 153. 272.

ಎ ಕೆ. 3. = ಅ 13, ಇ 13, ಏ 2. A particle of emphasis, a vocative particle (Šmd. 68. 394), *e. g.* ನಾಲ್ಕೆ (44). ಒರ್ವನೆ (57). ಆತನಯೆ ತೋರದೊಡೆಗಳ್ ಇವು! (64). ತನ್ನಯೆ ವಧುವಿಲ್ಲದ ಲೀಲೆ (67). ಸುರಸಿನ್ದುವೆ! (67). ಆತನೆ ಇನ್ದ್ರಂ! (68). ಇನ್ದೆ ಕೋಣ್ಡೆ ಧೂಳಿಪಟಂ! (69). ನಲ್ಲಳೆ! (155). ತಳಿರೆ! ತಾವರೆಯೆ! (155). ಆವನ್ ಅಧಿಕಪುಣ್ಯನ್, ಅವನೆ ಸೇವ್ಯಂ! (174). ಎಮ್ಮ ಅರ್ದ್ದನ ಎಡಬಿನ್ ಆಮೆ ತಿರ್ದುವೆಂ (268). ಎಲ್ಲಮಂ ನೆಱೆಯೆ ಕಲ್ತು (272). ಒಡನೊಡನೆಯೆ (272). ತಾನೆ ಲೋಕದೊಳ್ ಲಾಕ್ಷಣಿಕಂ! (407). ಬುಧರ್ ಆದರಿಪರ್, ಮೆಚ್ಚು ಎನ್ದೆ, ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣಮಂ (408). ಮಿಡುಕುತವೆ (Bp. 24, 56). ಎನುತವೆ (24, 59). ಹೇೞಿರೆ! (28, 42; 45, 42. 48). ಆರೋಗಿಸಿರೆ, ದೇವ! (33, 5). ಕರೆಯಿರೆ! ವಿಚಾರಿಸಿರೆ! (35, 44. 45). ಕೇಳಿರೆ! (51, 29). ಕೊಳ್ಳಿರೆ! (58, 38). ದಿಗುಬಲಿಯನ್ ಈಯಲೆ ನೋಡುವಂ (45, 28). ಚಲ್ಲಲೆ ನೋಡುವಂ (45, 31). ತಾನಾಗಿಯೆ (39, 23). ಶ್ರುತಿಬಾಹ್ಯರಾಗಿಯೆ (50, 47). ಜನಮಾರ್ಗರಾಗಿಯೆ (52, 1). ನಪ್ಪಿಸಿಯೆ ತಿಮ್ಮಬ (Kk. 36). ತೋರ್ಪೆನ್ ಎನ್ನಯೆ ಬಲವಂ (Rśv. 5, 129). See ಲೆ.—As a vocative particle (particularly in its long form) it is used for calling, or calling to, people, *e. g.* ಎ, ಅಪ್ಪ! ಎ, ಅವ್ವ! ಎ, ಅಕ್ಕ! ಎ, ದೇವ! ಎ, ರಾಮ! ಎ, ಕಾಳಿ! etc., etc. (C.). It is to be remarked that this ಎ or ಏ, when final, is often used with regard to females in My. & S. Mhr. (and ಓ with regard to males). ಏನೆ, ಅವ್ವಾ! (B. 2, 45). See Prv. s. ಜಗಳ & s. ತಾರ್.

ಎ ಕೆ. 4. = ಏ 3. A particle used **1,** in questions connected with doubt (ಎಶಂಕೆ Šmd. 68. 396), to which an answer in the negative is expected, *e. g.* ಇನಿಯನೆ? ಬೆಲ್ಲದಿನ್ದೆ ಇನಿದನ್ ಈವನೆ? ಅಃ, ಪಿಂದೀವನ್ ಇತ್ತುದಂ ನೆನೆವನೆ? ಚೀ, ಅದಂ ನೆನೆಯಂ (Šmd. 68). ಗುರುವಿಲ್ಲ, ಕರ್ಣನ್ ಇಲ್ಲ, ಗುರುವಿನ ಮಗನ್ ಇಲ್ಲ ಎನ್ಬಿರೆ? ಎನ್ನೆನ್! ಇನಿಯಂ ಕವಿರಾಜಕುಂಜರಂ! (68). ಇನ್ದ್ರಂಗೆ ಕೇಡಾಯ್ತೆ? (69). ಉಱಿಮೆ? ಅಂಜಿಮೆ? ಬೆರ್ಚಿಮೆ? ಬೆಸಕೆ ಎಱಗಿಮೆ, ದೇವ? (177). ತಳಿರೆ, ತಾವರೆಯೆ,... ಮತ್ತಕೋಕಿಲಮೆ! ಸೀತೆಯಂ ಕಣ್ಡಿರೆ? (155). ಕುಳಿನ್ದಂಗೆ ಸೂನು ಜನಿಸಿ ಇರ್ದಪನೆ? (J. 29, 23). ಬಸವನಂ.. ಕಣ್ಡಿರೆ? (Bp. 10, 15). ಮುಟ್ಟಿದನೆ? ಪಾಲ್ ಮೂಸಿ ನೋಡಿದನೆ? (14, 30). ತಾಯಿ ಇರೆ ಜಡೆಗಟ್ಟುವುದೆ ತಲೆ?... ತಾಯಿ ಉಡಲ್ ಈಸುವಳೆ ತೊಗಲಂ? (15, 3). ತಾಯಿ ಮಗನಂ ತಿರಿಯಲ್ ಈವಳೆ? (15, 4). ಸುಕರಹರ್ಷಾತ್ರುಗಳ್ ಇವು ಎಮ್ಬೆನೆ? (18, 64). ಕೇಳಿದಿರೆ ಇನ್ತಪ್ಪ ಎಕ್ತಮರ್ಲೋಲಸದ್ಭಕ್ತಿಯನ್? ಅವನಿಯೊಳ್ ಹೇೞಿಲ್ ಇನ್ತಹ ಭಕ್ತಿಫಲಮಂ ಕಾಣ್ಬಿರೇ ನೀವು (39, 58). ನೀನ್ ಇಲ್ಲದೆ, ಇವು ಎಲ್ಲಮ್ ಒಳವೆ, ಭಾನುತನುಜಾ? (Šmd. 155). ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಂ ನುಡಿದು ಅರ್ತನೆ? (177). ಸೊಗಯಿಸುಗುಮೆ ವಲ್ಲಿಲಿವಾಯ್? (221). ಭಂಗಿ ಕೇಶವಂಗೆ ಇದಿರ್ ಉಣ್ಟೆ? (407). ಕೆಟ್ಟ ಹಾವು ಕಚ್ಚದ ಗಾಯ ಹಱಿ ಬಟ್ಟೆಯಲಿ ಒರಸಲು, ವಿಷ ಹೋದೀತೆ? (Dp. 84). ಕೋಣ ಬಲ್ಲುದೆ ವೇದವನ್ ಓದಿ ಪಠಿಸಲಿಕೆ? (Dp. 87). See also Bp. 53, 35; 5, 48; 18, 109; 49, 23; 50, 3. 51. **2,** in questions connected with censure or irony (ಆಕ್ಷೇಪಕ Šmd. 396), *e. g.* ಕುಡದ ನಿಮಗಮ್ ಈ ಎಡಬಿಯಾಯ್ತೆ? (125). See Bp. 55, 52. **3,** in questions to which an answer in the affirmative is expected, *e. g.* ಒರ್ವನೆ ಗಣ್ಡನ್ ಅಲ್ತೆ ಜಗತಿತಲದೊಳ್? (Šmd. 57; see similar instances s. ಅಲ್ತೆ). ಧರಣಿಯೊಳು ಕೆಲವೂರ್ಗಳ್ ಇಲ್ಲವೆ? (Bp. 44, 39; *cf.* 10, 35; 45, 17). ಪುಷ್ಪಮ್ ಒನ್ದು ಬೞಿಲಲ್, ಭೃಂಗಕ್ಕೆ ಪೂವು ಇಲ್ಲವೆ? (Sš. 8). ಕರಗಸದ ನಡು ಬಡವಾದರೆಯು ಕೊಯ್ದು ಇಕ್ಕದೆ? (Bh. 1, 8, 28). ಹುಸಿಯ ಬಾಯಿವೆ, ಹುಡುವಿನ ಅರಮ್ಬದ ಫಲೋದಯವು ನಸಿದು ಹೋಗದೆ? (1, 8, 48). ತನ್ದೆಯ ಮಾತಿಗಾಗಿ ರಘುಪತಿ ವರ್ತಿಸನೆ ಎಪಿನವಾಸಮಂ? (J. 31, 34).

ಎ ಕೆ. 5. An affix for the instrumental (Šmd. 132, and ablative) *e. g.* ಕ್ರಮದೆ, ನಯದೆ, ಭಯದೆ (132). *Cf.* ಇ 8.

ಎ ಕೆ. 6. An affix for the formation of an infinitive (Šmd. 296); it may be translated by *when; if; to; so that* (see *e. g.* Šmd. Cm. 3. 13. 136. 260. 261. 286. 289). ಗಾಯಕಂ ಪಾಡೆ, ದೇವಂ ಮೆಚ್ಚಿದಂ (296). ಅರಯೆ or ಅರಯ್ಯೆ, ಎನೆ, ಕೊಳೆ, ಉಣೆ (86), ನುಡಿಯೆ, ಪೊರ್ದೆ (293). See 91. 163. 200. 272. 293. 294. It is used also in the so-called passive voice, *e. g.* ಅವನಿಂ ಮಾಡೆ ಪಟ್ಟುದು (154). ಪದಕಮ್ ಅಕ್ಕಸಾಲೆಯಿಂ ಮಾಡೆ ಪಟ್ಟುದು (157). ಕಾವ್ಯಮ್ ಎನ್ನಿಂ ಪೇೞೆ ಪಟ್ಟುದು (157). ಮಾಡೆ ಪಟ್ಟಂ (301).—ಪುದಿ ಅಡರೆ, ನಿಮಿರ್ದ ಪುತ್ತಿನ ಕುಡಿ ಕೆಡೆದತ್ತು... ಮೃಗಲಾಂಛನನಾ (Lilv. 3, 3). ಧೀತಿಯಿಂ ನಿಶಾಸ್ತ್ರೈರಿಣಿ ಪೋಗೆ, ಬಿದ್ದ ಕಿವಿಯ ಓಲೆಯ ಮೌಕ್ತಿಕಪತ್ರಮೋ? (3, 4). See Bp. 18, 89. 90. 92; 42, 3; 61, 84; Rām. 13, 4; Rśv. 2, 47; 13, 69; Č. Bp. 4, 7. (The originally *restricted* use of the infinitive with ಎ disappears in later writings; see ಅಲ್ 1, No. 3).

ಎ ಕೆ. 7. = ಎಂ 1, etc. Termination of the first person singular of the future and imperfect, and of the negative verb, *e. g.* ಏಗೆಯ್ವೆ (Bp. 22, 52), ಉಸುರುವೆ (39, 60), ಬೆಳೆದೆ (25, 7), ಒತ್ತಿದೆ (28, 41), ಅಯ್ತನ್ದೆ (29, 12), ಕಣ್ಡೆ (40, 47). ಕಾಣೆ (Bh. 1, 8, 6). ಉಸುರ್ವೆ (Šm. 67). ಪೇೞ್ವೆ (76). See s. ಇಹುದು.

ಎ ಕೆ. 8. = ಅಯ್ 2, etc. Termination of the second person singular, *e. g.* ಒಗೆದೆ (Bp. 8, 18), ಉದ್ಧೂಳಿಸೆ (12, 17), ಪಡದೆ (12, 52; see also 14, 10. 24. 26; 18, 4. 9; 20, 15; 21, 23. 47; 22, 54; 24, 63. 70; 41, 7; 44, 68; 47, 13; 52, 7. 8; 59, 11; 60, 60). ಬಲ್ಲೆ (Bh. 1, 8, 10). ಕೆಡಿಸಿದೆ (1, 8, 57). ಪೋದೆ (Rśv. 13, 102). ಕೆಡಿಸಿದೆ, ಬಲಿದೆ, ಇತ್ತೆ (J. 31, 33).

ಎ ಕೆ. 9. The affix which added to ಉತ್ತ 1 forms a third person singular neuter; see ಉತ್ತೆ 2. (*Cf.* ಅದೆ 4).

ಎ ಕೆ. 10. An ancient termination of the nominative singular masculine. See ಆನೆ 3.

ಎ ಕೆ. 11. = ಆವ, etc. What? See ಎತ್ತ 1, ಎನಿತು, ಎನ್ದು, ಎಲ್ಲಿ, ಎಹಗೆ.

ಎ ಕೆ. 12. The initial ĕ that is connected with pĕ and hĕ (also with b, v, and y); see *e. g.* ಎಗ್ಗು, ಎಚ್ಚರ್ 2, ಎಚ್ಚಱಿಕೆ, ಎಚ್ಚಱು 1, ಎಚ್ಚು 3. 4, ಎಟ್ಟ, ಎಟ್ಟು 2, ಎಡಗೆ, ಎಡಸು, Tbh. ಎಡೆ 2, ಎಡ್ಡ 2, ಎಣಿಕೆ 2, ಎಣೆ 2, ಎದೆ 2, ಎಮ್ಮಕೆ 2, ಎಮ್ಮೆ 2, ಎರಲು, ಎರೆ 5.

ಎ ಕೆ. 13. = ಏ 7. A sound that is used to express disgust (My.).— ಎವುಡು. -ಪುಡು. = ಏಗುಡು. An insect or worm living in orts (ಎಂಜಲವುಡು Šmd. II; ಎಂಜಲುವುಡು Kk. 81).

Digitized by Google

ಎ ĕ. 14. = ಇ 3. See ಎಕೋ.

ಎ ĕ. An affix to form feminines (Šmd. 244; *cf.* No. 2), *e. g.* ಜೋಡೆ, ಸಿತಗೆ, ಚದುರೆ, ಪಾಣ್ಬೆ (245), ಅಣ್ಣೆ 2, ಅಳೆ, ಈಳೆ. 2, the ĕ that in Kannada is generally substituted for the final â of Sk. feminines (Šmd. 100), *e. g.* ಮಾಲೆ, ಬಾಲೆ, ಲೀಲೆ, ಭಾಷೆ, ಯಾತ್ರೆ (101).

ಎಂ ĕm. 1. = ಎ 7, ಎನು 1. Termination of the first person singular of the present, future and imperfect, and of the negative verb (Šmd. 254; *cf.* ಅಂ 1, ಎನ್ 2). ಬರೆದಪೆಂ (Šmd. 259. 276); ಬಣ್ಣಿಪೆಂ (254), ಪಾಡುವೆಂ (91), ಅರುವೆಂ (263), ಮಾಡುವೆಂ (271), ಅಪ್ಪೆಂ (1); ಅಮರ್ಚಿದೆಂ (254), ಕೇಳ್ದೆಂ (262); ಮಾಡೆಂ (260), ಅರಿಯೆಂ (296).—ಬಳ್ಳಿದೆಂ, ಪಣ್ತಿಯೆಂ, ಉದ್ಧತನೆಂ, etc. (257. 258), ಧಾತ್ರೆಂ (191. 244), ಸುತ್ತೆಂ (395).

ಎಂ ĕm. 2. = ಇವ, ಎವು. Termination of the first person plural of the future, etc., being an optional substitute for ಎವು (Šmd. 258), *e. g.* ನೋಡುವೆಂ, ಪಾಡುವೆಂ, ತಿರ್ದುವೆಂ (258), ಪತ್ತುವೆಂ, ಕೇಳ್ವೆಂ (259).

ಎಂ ĕm. 3. Termination of the first person singular of the imperative, *e.g.* ಅನ್ ಇದಂ ಮಾಡ್ವೆಂ! ಅಂ ತಿವನಂ ಪೂಜಿಸುವೆಂ! (Šmd. 271 Cm.). *Cf.* ಅಂ 2.

ಎಕತ್ಯಾರು ĕkatyâru. Authority, control, power (My.; H.).

ಎಕರಾರು ĕkarâru. A confession;—a deposition (My.; Br.; Mhr., H. ಇಕರಾರ್).

ಎಕರೆ ĕkarĕ. An "acre". (My.; Br. ಯಕ್ರಾ).

ಎಕಾರ ĕ-kâra. The letter ಎ (Šmd. 11. 63. 176).

ಎಕಾರವಿಧಿ ĕkâra-vidhi. The rule that an ಎ is to occur (Šmd. 212).

ಎಕಾರಾನ್ತ ĕkâra-anta. A term with final ಎ (Šmd. 260).

ಎಕೋ ĕ14-kô. = ಇಕೊ, etc. (Bp. 37, 66; 50, 68).

ಎಕ್ಕ ĕkka. 1. = ಎಕ್ಕೆ, q. v. ಎಕ್ಕದ ಗಿಡ (My.; ಅರ್ಕ, ವಸುಕ, etc. Sl. 141).

ಎಕ್ಕ ĕkka. 2. = ಯಕ್ಕ No. 3. Tbh. of ಏಕ (Šmd. 377; ಒರ್, ಒನ್ದು Ss.; My.).

ಎಕ್ಕಛಾಯ ĕkkachâya. (Šmd. 23, o. r. in Mdb. ಎಕ್ಕಥಾಯ). Tbh. of ಏಕಚ್ಛಾಯ?

ಎಕ್ಕಟಿ ĕkkaṭi. = ಎಕ್ಕಟಿ. Alone, solitary, by himself, in private (Tĕ.; Mhr. ಏಕ, ಏಕಟಾ);—a single, solitary person (Bp. 18, 9).— ಎಕ್ಕಟಿಗರೆ. -ಕರೆ. To call aside (Bh. 1, 7, 8; 2, 13, 21).

ಎಕ್ಕಟಿಗ ĕkkaṭiga. A superior, noble or great man (Bp. 16, 13; Tĕ. ಎಕ್ಕುಟಿ, superior, noble, great; ಎಕ್ಕುಡು, greatness, height, ascent; high, great, mighty; ಎಕ್ಕು, to rise, increase, swell; ಎಗಿ, ಎಗೆ, to rise, spring up; to fly or bound; *cf.* ಎಕ್ಕು 3, ಎಗರು, ಎಗಾ, ಎಗು, ಎದ್ 1).

ಎಕ್ಕಟೆ ĕkkaṭĕ. Greatness; wonder; a wonder (ಎಕ್ಕಟೆಮಾರ್ಘ Ct. II, 101; Tĕ. ಎಕ್ಕುವ, greatness, etc.; a strange thing, novelty; see ಎಕ್ಕೆ).

ಎಕ್ಕಟೆ ĕkkaṭĕ. = ಎಕ್ಕಟಿ. (Bh. 4, 6, 26).

ಎಕ್ಕಡ ĕkkaḍa. = ಎಕ್ಕವಡ, q. v. (C.; Bh. 3, 13, 19).

ಎಕ್ಕತಳ ĕkka-taḷa. Tbh. of ಏಕಸ್ಥಲ (Šmd. 377).

ಎಕ್ಕತಾಲ ĕkka-tâla. Tbh. of ಏಕತಾಲ. (My.).

ಎಕ್ಕತಾಳಿ ĕkkatâḷi. = ಎಗತಾಳ, ಎಗತಾಳಿ. Ridicule, derision, mockery, jest (My.; Tĕ. ಎಕತಾಳಿ, ಎಗತಾಳಿ).

ಎಕ್ಕತುಳ ĕkka-tuḷa. (Tbh. of ಏಕತುಲ). One weight, equality (Abh. P. 9, 181);—whole, undivided weight, power or energy; full strength; very great power; vehemence (Râm. 5, 8, 36; 5, 9, 6; 6, 20, 5; J. 14, 8). ಅನಿಲಜನ್ ಎಕ್ಕತುಳದಲಿ ಮೇಲೆ ಹಾಯ್ದನು, ಕಾಣದೆ ಅಹಿಪತಿಯ (Bh. 3, 13, 33). ಎಕ್ಕತುಳಕತ್ತಲೆಯನ್ ಒಕ್ಕಲಿಕ್ಕುತಂ (Čidakhaṇḍânubhavasâra 1, 7). ಎಕ್ಕತುಳಂ, with full strength, etc. ಎಕ್ಕತುಳಮ್ ಇದಿರ್ದು (Šmd. 79).

ಎಕ್ಕಥಾಯ ĕkkathâya. O. r. of ಎಕ್ಕಛಾಯ, q. v.

ಎಕ್ಕರಿಸು ĕkkarisu. To make faces at, to gibe at, to mock, to deride (R.; Tĕ. ಎಕ್ಕರಿಂಚು, ವೆಕ್ಕಿರಿಂಚು, ವೆಗ್ಗಳಿಂಚು; T. ಎಳ್, ಎಳ್ಳು, to scoff, scorn, deride; *cf.* ಏಳಿದ?).

ಎಕ್ಕಲ ĕkkala. 1. High, tall, huge like a demon (S. Mhr.).

ಎಕ್ಕಲ ĕkkala. 2. A wild hog (ಕಾಡ ಹನ್ದಿ Ct. II, 36; ಕ್ರೋಡ Ss.; Tĕ. ಏಕಲ; T. ಏನ, ಏಱು, a hog). ಮೂಡಿಮುಟ್ಟಿಬಿಗಿದ ತೆರದಿಂ ಕೊಬಿದ ಎಕ್ಕಲಂ (Šmd. 135 Mdb. MS.). ನೆಲನ ಮೂಗಿಂಗೆ ಊಱ ಪಿಣ್ಡನ್ ಒಡೆದ ಎಕ್ಕಲಂ ಚಳಗದಿರ್ಗಳ್ಗೊಳು ದಾಡಿಯಂ ಮಸೆದು (Râghĕ. 17, 72). ಸಿಂಗವನ್ ಇದಿರ್ದು, ಎಕ್ಕಲನ ಸೊಕ್ಕು ತಿವಿದು (17, 74). See Grj. 1, 100; Bh. 3, 13, 26. 28. 30; Râv. 5, 89; J. 12, 48; 14, 6.

ಎಕ್ಕವಡ ĕkkavaḍa. = ಎಕ್ಕಡ. A kind of leathern sandal (ಬೇಣ್ಬೆಯ ಕೆರ Ct. II, 36; ಕೆರ್ಪು Šm. 32).

ಎಕ್ಕವತ್ತಿ ĕkka-patti. Tbh. of ಏಕಪತ್ರ (Šmd. 377).

ಎಕ್ಕಸಕ್ಕ (ĕkka-sakka). = ಎಕ್ಕಸೆಕ್ಕ, ಎಕ್ಕಸ್ಸಕ್ಕ, ಎಗಚಿಗ. Confusion, random, doubt (Ch. v. 19; T., M. ಎಕ್ಕಚಕ್ಕ); perverseness. ಎಕ್ಕಸಕ್ಕವನ್ ಅಡಿ (Bp. 55, 44). **2,** ridicule, mockery; a joke (Tĕ. ಎಕಸಕ್ಕೆ, ಎಕಸಕ್ಕ, ಎಕ್ಕಸಕ್ಕೆ; My. as ಎಕ್ಕಸ್ಸಕ್ಕ, ಎಗಚಿಗ).

ಎಕ್ಕಸಕ್ಕೆ (ĕkka-sakkĕ). A perverse female (Bp. 40, 52).

ಎಕ್ಕಸರ ĕkka-sara. 1. Tbh. of ಏಕಸರ (Šmd. 377; Abh. P. 3, after 67).

ಎಕ್ಕಸರ ĕkka-sara. 2. Going or running alone (J. 16, 22).

ಎಕ್ಕಸೆಕ್ಕ (ĕkka-sĕkka). = ಎಕ್ಕಸಕ್ಕ, etc. ಎಕ್ಕಸೆಕ್ಕದ ಮಾತುಗಳು (Bp. 56, 51).

ಎಕ್ಕಳ ĕkkaḷa. = ಎಗ್ಗಳ, etc. (Abh. P. 3, 116).

ಎಕ್ಕಾವಳಿ ĕkka-âvaḷi. Tbh. of ಏಕಾವಲಿ. (Abh. P. 5, 53).

ಎಕ್ಕಿ ĕkki. (= ಎಱಕೆ 2). A piece of timber (or bamboo) forming one side of the frame of a cot (C.).

ಎಕ್ಕಿಕೆ ĕkkikĕ. Dressing cotton, etc. (My.).

ಎಕ್ಕಿಸು ĕkkisu. To cause to dress cotton, etc. (My.).

ಎಕ್ಕು ĕkku. 1. = ಯಕ್ಕು. To divide; to separate (ವಿಭಜನ Šmd. Dh.); to dress cotton, to card wool (My.; Tu., M.; Tĕ. ಏಕು, T. ಎಂಗು; M. ಎಕ್ಕು, carding cotton; T. ಎಡು, to separate; ಇಱು, to break; to split, break asunder, v. i., see ಇಡಿ 3; *cf.* ಏದ್ 3).— ಎಕ್ಕಾಡು. -ಆಡು. To dress cotton (My.).

ಎಕ್ಕು ĕkku. 2. To have frequent evacuations,

Digitized by Google

to purge (ಪ್ರವಾಹಿಕೆ Šmd. Dh.; T. ವೆಕ್ಕೈ, looseness with which cattle are affected).

ಎಕ್ಕು ĕkku. 3. To come up, to stand on tiptoe (T., M.; Tĕ.: to ascend, mount, climb; to mount on, get upon; to rise, be augmented, increase; see ಎಕ್ಕಟಿಗ, etc.; *cf.* ಎಟಕು). — ಎಕ್ಕಾಡು. -ಆಡು. To get or fall upon (? Bh. 8, 24, 3). — ಎಕ್ಕೆಕ್ಕೆ. rep. of the infinitive: up and up; one upon or after the other; etc. (ತೀನ ತೀನ, ಮೇಲ್ಮೇಲ್ Čt. II, 72; see ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ). ಎಕ್ಕೆಕ್ಕೆಯೆ ನೆಗಯ್ದು, ಬರ್ಮೊದಲೆ, ಕುಕ್ಕೂ ಕೂ ಎನ್ನು, ಕೋಡಿ ಕೂಗಿದುವಾಗಳ್ (Šmd. 19. 68).

ಎಕ್ಕೆ ĕkkĕ. Eminence, superiority; great force (Abh. P. 13, 21; Tĕ. ಎಕ್ಕುವು, ಎಕ್ಕುವ; see ಎಕ್ಕಟಿ).

ಎಕ್ಕೆ ĕkkĕ. = ಎಕ್ಕ 1, ಎಕ್ಕ q. v., ಯಕ್ಕ No. 2. A tall shrub, the gigantic swallow-wort or manure-leaf, Calotropis gigantea R. Br. (ಅರ್ಕ, ವಸುಕ, ಅಸ್ಫೋಟ, ಅರ್ಕಪರ್ಣ, etc. Nr.; ಅರ್ಕ Nn. 13; Mr. 128; Si. 141; C.; T. ಎರುಕ್ಕು, M. ಎರಿಕ್ಕು). See ಬಿಳಿಯ ಎಕ್ಕೆ, ಗಣ್ಡು ಎಕ್ಕೆ, ಹೆಣ್ಣು ಎಕ್ಕೆ; Bp. 58, 22. — ಎಕ್ಕೆಗಿಡ. (Si. 141; ವಸುಕ G.). — ಎಕ್ಕೆಬೆನಕ. A stone occasionally found about the roots of the ಎಕ್ಕೆ in form like Gaṇêśa and supposed to make its possessor very fortunate (R.). — ಎಕ್ಕೆಮಾಲೆಗಿಡ. = ಎಕ್ಕೆಗಿಡ. (St. & Pl.).

ಎಕ್ಸುಕ್ಯ (ĕk-sukya). = ಎಕ್ಕಸಕ್ಕ No. 2. (My.).

ಎಗಚಿ ĕgači. = ಇಲಚಿ, ಎರ 1, ಎಲಚಿ, ಎಲ್ಚಿ, ಎಳಚಿ, (ರೇಗು 3). The jujube tree, Zizyphus jujuba Lam. (St. & Pl.; T. ಇಲನ್ದೈ, M. ಇಲನ್ದ). 2, the shrub Monetia barlerioides Lin. (My.; T. ಇಸಂಗು, ಸಂಗು; see ಉಪ್ಪಗಚಿ).

ಎಗಚಿಗ (ĕga-čiga). = ಎಕ್ಸುಕ್ಯ. (My.). — ಎಗಚಿಗದಾಚಿಗ. A mocker, a jester (My.).

ಎಗತಾಳ ĕgatâḷa. = ಎಗತಾಳಿ. (My.).

ಎಗತಾಳಿ ĕgatâḷi. = ಎಕ್ಕತಾಳಿ. (My.; Tĕ.).

ಎಗರಿಕೆ ĕgarikĕ. Jumping (My.).

ಎಗರಿಸು ĕgarisu. To cause to rise; to cause to rise in the air or to fly, as a paper-kite; to cause to spring or jump; to shoplift, to pilfer, to take away (My.; Tĕ. ಎಗಯಿಂಚು, ಎಗಿರಿಂಚು).

ಎಗರು ĕgaru. To rise; to fly; to jump (My.; Tĕ. ಎಗರು, ಎಗುರು; *cf.* ನಿಗರು 1). 2, to fly away, to go, as life; to be spent, as money; to abrade, to wear or chafe off, as gilt, paint, etc.; to be ruined, as commerce (My.).

ಎಗಾ ĕgâ. (Tĕ. ಎಗ, above, up, upwards; see ಎಕ್ಕಟಿಗ). — ಎಗಾ ದಿಗಾ. Up and down, backwards and forwards (Tĕ.; R.).

ಎಗು ĕgu. Rising; embarkation (Tĕ.; T. ಏಟ್ರು; M. ಏಟ್ಟು, ಏಟ್ಟು). — ಎಗುಮತಿ. Dues for embarking (M. ಏಟ್ಟುಮತಿ, ಏಟ್ಟು-; Tĕ. shipment, lading; T. ಏಟ್ರುಮತಿ, exportation). — ಎಗುಮತಿ ದಿಗುಮತಿ. Export and import, shipping and unshipping (Tĕ.; R.).

ಎಗ್ಗ (ĕggu1-a3). A rude, rustic, unpolished, stupid, or low man (ಕೂಟ Šmd. I; ಗಾವಿಲ Čt. I, 101, o. r. ಗಾಣ್ಪ; ಗಾವಿಲ II, 77; ಗಾವಿಲ, ಗಾಮ್ಪ, ಹೆಡ್ಡ Šs.; *cf.* ಎಡೆಗಗ?). ವೈರಿವ್ರಜವನ್ ಉಱುಹುವನ್ ಎಗ್ಗಂ (Bh. 1, 8, 39).

ಎಗ್ಗತನ ĕggatana. (Šmd. 248). Rudeness, vulgarity, etc. ಎಗ್ಗತನದ ಮಾತು (ಗ್ರಾಮ್ಯ, ಅಶ್ಲೀಲ Nr.); stupidity (My.; Rśv. 11, 92).

ಎಗ್ಗಳ ĕggaḷa. = (ಅಗ್ಗಳ ?), ಎಕ್ಕಳ, ಯಗ್ಗಳ, ವೆಗ್ಗಳ, ಹೆಗ್ಗಳ. Abundance, excess, etc. (ಅಧಿಕ Čt. II, 19; *cf.* ಎಕ್ಕು 3; ವೆಗ್ ?).

ಎಗ್ಗು ĕggu. 1. (Šmd. 248). (= ಎಱಗು 3).

ಎಗ್ಗು ĕggu. 2. = ವೆಗ್ಗು, ಹೆಗ್ಗು, (ನಿಗ್ಗು). Shame; the feeling of disgrace (C.; Tĕ.). 2, disgrace; blame; harm (Tĕ.). ಅಗ್ಗದಾ ಅರಳುಣ್ಬು, ದೊಗ್ಗಮಜ್ಜಗೆಯುಣ್ಬು, ಹೆಗ್ಗಳದ ಕಾಯಿ ಮೆಲ್ಲಲುಣ್ಬು; ಮೂಡನಾಡು ಎಗ್ಗನ್ನ ಬಹುದೆ? (Sp.). See Bp. 6, 1; 43, 13; 45, 15; 52, 21; 60, 16.

ಎಗ್ಗುಳಿ (ĕggu1-uḷi). 1. A rustic, or low, person (ಕೊಬ್ಬಿಲ Čt. I, 5).

ಎಗ್ಗುಳಿ ĕggu2-uḷi. 2. A bashful person (My.).

ಎಗ್ಗುಳಿತನ ĕgguḷitana. Shame, bashfulness (My.).

ಎಂಕಟ ĕnkaṭa. = ವೆಂಕಟ. (My.).

ಎಂಕಟಿ ĕnkaṭi. = ವೆಂಕಟಿ. (My.).

ಎಂಗಟ ĕngaṭa. = ವೆಂಗಟ. (My.).

ಎಂಗಟಿ ĕngaṭi. = ವೆಂಗಟಿ. (My.).

ಎಂಗಳಿ ĕngaḷi. = ವೆಂಗಳಿ. — ಎಂಗಳಯ್ಯ. = ವೆಂಗಳಯ್ಯ. (My.).

ಎಂಗಿ ĕngi. 1. = ವೆಂಗಿ. A stupid, foolish, silly person (C.).

ಎಂಗಿ ĕngi. 2. Fraud, deceit (My., *e.g.* ಎಂಗಿ ಬಿದ್ದನು, ಅವನಿಗೆ ಎಂಗಿ ಹಾಕಿದರು). *Cf.* ವ್ಯಂಗ್ಯ?. — ಎಂಗಿನಾಣ್ಯ. A counterfeit coin (My.; occasionally S. Mhr.).

ಎಂಗೆ ĕngĕ. = ಎಹಗೆ, etc. (My.). See ಮತ್ತೆಂಗೆ.

ಎಚೆ ĕčĕ. = ಇಸು 3, etc. To shoot arrows, to discharge; to expel, as water out of a syringe (S. Mhr.).

ಎಚ್ಚತ್ತು ĕččattu. = ಎಚ್ಚೆತ್ತು. P. p. of ಎಚ್ಚರ್ 1 & ಎಚ್ಚಱು 1.

ಎಚ್ಚರ್ ĕččar. 1. = ಎಚ್ಚಱು 1, ಎಚ್ಚರ್ q. v. To awake (v. i.). P. p. ಎಚ್ಚತ್ತು. ಎಚ್ಚತ್ತು ಇರ್ಪುದು (ಜಾಗರ್ಯ, ಜಾಗರಣ, ಪ್ರಜಾಗರ, ಅವೇಕ್ಷೆ, etc. Hlâ.).

ಎಚ್ಚರ್ ĕččar. 2. = ಎಚ್ಚರ, ಎಚ್ಚಱು 2, ಹೆಚ್ಚರ. The state of being awake, waking; watchfulness, circumspection, caution, care (ಅವೇಕ್ಷೆ Mr. 456; J. 7, 45). — ಎಚ್ಚಱುವ್. -ಅಱ್. Waking, watchfulness, etc. to cease (J. 21, 49).

ಎಚ್ಚರ ĕččara. = ಎಚ್ಚರ್ 2, etc. (C.; ಜಾಗರ, ಜಾಗರಣ, etc. G.). ಜನರ ಕೂಡ ಗೆಳೆತನ ಮಾಡ ಬೇಕಾದರೆ ಬಹು ಎಚ್ಚರದಿನ್ದ ಮಾಡಬೇಕು (B. 2, 10). ಎಚ್ಚರವೂ ನಿದ್ದೆಯೂ (4, 133). — ಎಚ್ಚರಗೆಡ. -ಕೆಡ. A man devoid of watchfulness; a confused or mad man (ಸೋನ್ಮಾದ G.). — ಎಚ್ಚರಗೇಡಿ. -ಕೇಡಿ. An inattentive, negligent, or lazy person (My.). — ಎಚ್ಚರಗೇಡಿತನ. Inattention, negligence, inadvertence (ಪ್ರಮಾದ G.). — ಎಚ್ಚರಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To awaken; etc. ನಿದ್ದೆ (*i. e.* ನಿದ್ದೆಯಿನ್ದ)

Digitized by Google

ಎಚ್ಚರಿಗೊಳಿಸುವ ಹಾಡುಗಾರರು (Si. 292). — ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To awake (v. i.); to become watchful or precautious; to make provision (C.; B. 3, 70). — ಎಚ್ಚರದಪ್ಪು. -ತಪ್ಪು. To become off one's guard, to lose one's self (My.; B. 5, 139). ಎಚ್ಚರದಪ್ಪೋಣ (ಹರವಸ G.). — ಎಚ್ಚರದಿನ್ದ ಇರು. To be awake, etc. (C.; B. 4, 12). — ಎಚ್ಚರ ಪಡು. To be watchful, cautious, etc. (C.; B. 4, 24). — ಎಚ್ಚರ ಮರ್. = ಎಚ್ಚರದಪ್ಪು. (B. 3, 12). — ಎಚ್ಚರವಾಗು. -ಆಗು. The state of ceasing sleep to take place (B. 5, 73). ಅವನಿಗೆ ಎಚ್ಚರವಾಯಿತು (My.). 2, to awake (v. i., B. 3, 40). ಎಚ್ಚರವಾದನು (My.). ಎಚ್ಚರವಾಗಿರು, to be awake, etc. (Si. 398). — ಎಚ್ಚರವುಳ್ಳವ. A wakeful man, etc. (My.; ಜಾಗರಿತ್ರ, ಜಾಗರೂಕ G.).

ಎಚ್ಚರಿಕೆ ĕccarikĕ. = ಹೆಚ್ಚರಿಕೆ. Waking, etc. (= ಎಚ್ಚರ್ 2; ಜಾಗರ್ಯೆ, ಜಾಗರೆ Nr., Si. 394; ಅವೇಕ್ಷೆ 71; C.; T. ಎಚ್ಚರಿಕ್ಕೈ; Tĕ., Tu. ಎಚ್ಚರಿಕೆ). ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡೋಣ (ಪ್ರಬೋಧನ G.). ಅನವರತಮ್ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯೊಳ್ ಇರು, ಅಯ್! (Bp. 4, 67). ಅಧೃತಿಯ ಬಿಟ್ಟ ಬಿಸುಡಿಸುವ ಎಚ್ಚರಿಕೆಗಳು (40, 61). ಎಚ್ಚರಿಕೆ ತಪ್ಪಿ ಹೋಗುವದು (ಪ್ರಮಾದ Si. 71). ಎಚ್ಚರಿಕೆಯುಳ್ಳವನು (ಜಾಗರೂಕ 361). ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿನ್ದ ನಡೆ (B. 5, 89). See J. 8, 28; 15, 49; 26, 1; Dp. 91, 1-10. — ಎಚ್ಚರಿಕೆಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. = ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳು. (My.).

ಎಚ್ಚರಿಸು ĕccarisu. To awaken, to wake; to caution, to forewarn; to give a caution, to put in mind (C.; T., Tu. ಎಚ್ಚರಿ; Tĕ. ಎಚ್ಚರಿಂಚು). See Bp. 14, 22; 37, 20. 26; 60, 31; J. 4, 40; 5, 3. 27; 6, 18. 50; 12, 7; 13, 22; 26, 26; B. 5, 49.

ಎಚ್ಚರು ĕccaru. 1. = ಎಚ್ಚರ್ 1, etc., ಹೆಚ್ಚರು. (C.). P. p. ಎಚ್ಚತ್ತು. ವಾದ್ಯಗಳಿನ್ದ ನಿದ್ದೆ (i. e. ನಿದ್ದೆಯಿನ್ದ) ಎಚ್ಚರುವನ್ತೆ ಮಾಡುವವರು (Si. 292). ಆ ಸಪ್ಪಳಕ್ಕೆ ಕೂಸು ಅಡಬಡಿಸಿ ಎಚ್ಚತ್ತಿತು (B. 3, 51).

ಎಚ್ಚರು ĕccaru. 2. = ಎಚ್ಚರ್ 2, etc. — ಎಚ್ಚರಾಗು. -ಆಗು. = ಎಚ್ಚರವಾಗು. (My.; B. 5, 28). — ಎಚ್ಚರುಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. = ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳು. (My.).

ಎಚ್ಚು ĕccu. 1. P. p. of ಇಸು 8 (and ಎಸು 1). Having shot. — ಎಚ್ಚು ಪಾಯ್. To be shot and go right through (? ಕೊಟ್ಟು Kk. 73; *cf.* ಉಚ್ಚು ಪಾಯ್?).

ಎಚ್ಚು ĕccu. 2. To smear (ಅಂಜನಕ್ರಿಯೆ Śmd. Dh.; Abh. P. 3, 85; Grj. 10, 41; Rāv. 8, 31; T. ಇಚು; *cf.* ಎದು). 2, to make even or proper, to decorate (ಸಮುಧಾವ Mr. 339).

ಎಚ್ಚು ĕccu. 3. = ಹೆಚ್ಚು. To increase, etc. (My.).

ಎಚ್ಚು ĕccu. 4. = ಹೆಚ್ಚು. Increase, etc. (My.; Tĕ., T., M.). See ಹೆಚ್ಚು.

ಎಜಮಾನ ejamāna. = ಯಜಮಾನ. (ಧಾನು Cb.; My.).

ಎಜ್ಜ ĕjja. = ಬೆಜ್ಜ 2, etc. A bore, a hole (C.; ಸೂಜೀ ಕಣ್ಣು B. 4, 158). ರತ್ನಾದಿಗಳಿಗೆ ಎಜ್ಜಗಳು ಹಾಕುವ ಬಯ್ರಿಗೆ (ಆಸ್ಫೋಟನಿ Si. 345).

ಎಜ್ನ ĕjna. Tbh. of ಯಜ್ಞ. (Nn. 111; My.).

ಎಂಜಲ್ ĕñjal. ಎಂಜಲು. = ಎಂಜಿಲ. That which in eating is left on the plates or leaves, sticks to the mouth or hands, or falls to the ground, that of which a piece is bitten off, to be short, all food or drink which has somehow come in contact with the mouth or hands of the eater, and therefore is regarded as impure (C.; ಉಚ್ಛಿಷ್ಟ G.; ಫೇಲಿ Si. 235; ಎವುಳ್ಳಿ, ತಿನ್ಗ, ಪತ್ತಳಿ Śs.; T., M. ಎಚ್ಚಿಲ್; Tĕ. ಎಂಗಿಲಿ); saliva (My.). ಎಂಜಲ ಮಾಂಸಂ (Bp. 18, 36). ಎಂಜಲ ಅಮ್ಬು (27, 57). ಎಂಜಲ ಹಾಲು (55, 15). ಎಂಜಲ ಕೂಟ್ (56, 26; see also 56, 18). ಬಾಯೊಳಗಿನ ಎಂಜಲ ತಟಕು (B. 3, 95). ಎಂಜಲ ಕೆಯ್ಯಿನ್ದ ಕಾಗೇ ಓಡಿಸುವದಿಲ್ಲ (lest the crow might get the ĕñjal; Prv. used with regard to a miser). (ಭಿಕ್ಷೆ) ಇಕ್ಕಲಾರದ (ತನ್ನ) ಕೆಯ್ ಎಂಜಲೆಮ್ಬನ್ತೆ. — ತುಪ್ಪದ ಅಳಿಗೆ ಎಂಜಲ ತಿನ್ದ. — ಎಂಜಲಿಗೆ ಹೇಸದವಳು ತಂಗಳನ್ನಾ ಬಿಟ್ಟಾಳೇ? — ಎಂಜಲು ಎತ್ತೋ, ಗುಣ್ಣಾ! ಎನ್ದರೆ ಉಣ್ಣುವರು ಎಷ್ಟು ಜನ? ಎನ್ದ (Prvs.). See Bhaktisāra 101. — ಎಂಜಲ ದುಡ್ಡು. A duḍḍu obtained yesterday (not to-day; S. Mhr.). — ಎಂಜಲ ಮಾತು. A word of the past (not of to-day; S. Mhr.). 2, repeating the words of another (C.). — ಎಂಜಲುಪುಟು. -ಪುಟು. = ಎಂಜಲಗುಟ್, q. v. (ಎವುಟು Kk. 81). — ಎಂಜಲೆಂಜಲ್. rep. (Bp. 56, 22).

ಎಂಜಲ ĕñjala. = ಎಂಜಲ್. — ಎಂಜಲಗುಟ್. (*i. e.* -ಪುಟ್ = ಪುಟ್, for ಪುಟು). An insect or worm living in orts (ಏಗುಟು Ĉt. II, 96).

ಎಂಜಲಿಸು ĕñjalisu. To defile (Bh. 2, 10, 8; J. 18, 46).

ಎಟಕಿಸು ĕṭakisu. To stand on tiptoe to reach any thing (My.).

ಎಟಕು ĕṭaku. = ಎಟುಕು. To be or come within reach (My.; *cf.* ಎಕ್ಕು 3 and see ಎಟ್ಟು 1). ಅದು ನನಗೆ ಎಟಕುವದಿಲ್ಲ (My.). 2, to be sufficient (My.). — ಎಟಕಿ ನೋಡು. To peep standing on tiptoe (My.).

ಎಟುಕು ĕṭuku. = ಎಟಕು. (My.).

ಎಟ್ಟ ĕṭṭa. = ಎಟ್ಟವೆ, ಹೆಣ್ಟಿ, ಹೆಟ್ಟೆ. A bush-harrow (My.). — ಎಟ್ಟಾ ಹೊಡೆ. To roll or flatten sown land by drawing over it a large bamboo mat or bushes having on them several heavy stones (My., = ಹೆಣ್ಟಿ ಹೊಡೆ in S. Mhr.).

ಎಟ್ಟವೆ ĕṭṭavĕ. = ಎಟ್ಟ, etc. (My.).

ಎಟ್ಟಿ ĕṭṭi. = ಬೆಟ್ಟಿ No 2. An obstinate, self-willed person (S. Mhr.; *cf.* ಎಟ್ಟಿ 2).

ಎಟ್ಟಿಕೆ ĕṭṭikĕ. Reaching, reach (My. occasionally).

ಎಟ್ಟಿತನ ĕṭṭitana. Obstinacy (S. Mhr.).

ಎಟ್ಟಿಸು ĕṭṭisu. = ಎಟಕಿಸು. (My.). — ಎಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡು. = ಎಟಕಿ ನೋಡು. (My.).

ಎಟ್ಟು ĕṭṭu. 1. = ಅಟ್ಟು 12. To reach a thing which is on high (ಊರ್ಧ್ವಗತವಸ್ತುಗ್ರಹಣ Śmd. Dh.; T.; M. ಎತ್ತು). 2, to be within reach, to be obtainable (My.). ಶಿವಪ್ರಸಾದಮ್ ಅದು ಎಟ್ಟದು ಅನ್ಯರಿಗೆ (Bp. 58, 39).

ಎಟ್ಟು ĕṭṭu. 2. = (ಏಟು 1), ಪೆಟ್ಟು 2, ಹೆಟ್ಟು. A blow (C.; T. ಎಟ್ಟು, to beat; to cut; to throw; to hew; to kill; — a blow, etc.; Tu. ಎಡ್, to strike; *cf.* ಇಟ್ 1, ಎತ್ತು 3).

ಎಟ್ಟೆ ĕṭṭĕ. 1. = ಪೆಟ್ಟೆ 1. (My.).

ಎಟ್ಟೆ ĕṭṭĕ. 2. = ಪೆಟ್ಟೆ 2. (My.).

ಎಡ ĕḍa. 1. = ಅಡ 10, ಅಡೆ 15, ಇಡೆ, ಎಡೆ 1 q. v. Place, ground, etc. (Tĕ. ಎಡ, ಎಡೆ; T. ಇಡ, ಇಡೈ; M., Tu. ಇಡೆ; see ಎಡ 3, which appears to be identical; also ಎಡ 2

Digitized by Google

may be identical, if the original meaning be "inferiority"). See ಅಟ್ಟಿಡ. — ಎಡತಾಕ. A man who goes and comes frequently (My.). — ಎಡ ತಾಕಿಸು. To cause to go and come frequently, etc. (C.). — ಎಡ ತಾಕು. = ಎಡೆ-. To come in continual contact with a place, to go and come frequently, to frequent (My.). ಈ ದೇಶದೊಳಗಿನ ಸೇವಕರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಎಡ ತಾಕುವರು (B. 5, 286). ಅವ ನನ್ನ ಮನೆಗೆ ಎಡ ತಾಕುತ್ತಾನೆ (C.). — ಎಡದೆಱಹು. = ಎಡೆದೆಱಹು, q. v.

ಎಡ ĕḍa. 2. (= ಎಡೆ 1, etc. ?). The left, the left side (ಸವ್ಯ G.; C.; Tu.; T., M. ಇಡ; Tĕ. ಎಡಮ, ಡಾ; *cf.* ಎಡ 3 & ಎಳ; ಶೊಡ್ಡ). ಎಡನು (ವಾಮ, ಸವ್ಯ Hlâ.; Mr. 436). ನಾವು ಬಲದಲಿ, ಎಮ್ಮ ಎಡದಲಿ ನೀವು ಕುಳ್ಳಿರ್ದುದು (Bp. 24, 28). ಎಡದ ಕಡೆಯಲಿ (40, 21). ಬಲಮ್ ಎಮ್ಮ ಭಾಗಂ, ನಿಮ್ಮ ಕಡೆ ಎಡನು (50, 27; see also 28. 32). ಎಡದ ಕರದಲಿ (52, 41). ಎಡದ ಬದಿ (55, 16). ಎಡದ ಕಾಲ್ (58, 65; J. 28, 33). ಎಡದ ಭಾಗ (ವಾಮ Nn. 24). ಎಡದ ಕಾಲನ್ ಉಡುಗಿ, ಬಲದ ಕಾಲ ಮುನ್ದಿಕ್ಕುವುದು (ಆಲೀಢ); ಬಲದ ಕಾಲನ್ ಉಡುಗಿ, ಎಡದ ಕಾಲ ಮುನ್ದಿಕ್ಕುವುದು (ಪ್ರತ್ಯಾಲೀಢ); ಎಡದ ಕೆಯ್ಯ ನೆಗಹಲು ಪಟ್ಟ ಜನ್ನಿವಾರಂ (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತ Nr.). ಎಡದ ಅಂಘ್ರಿ (J. 28, 14). ಎಡದ ಅಡಿ (28, 35). ಬಿಲ್ಲಮನ್ ಆಗಳೆ ಎಡದ ಕೆಯ್ಯೊಳ್ ಅಳವಡಿಸಿ (Râghĕ. 17, 70). ಹೊಲಿಯುವವನ ಬಲಕೆ ಇರ ಬೇಡ, ಆಯುವವನ ಎಡಕೆ (to which side he throws the water of his nose) ಇರ ಬೇಡ (Prv.). — ಎಡಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To cross one's path coming from the left side (C.). — ಎಡಗಡೆ. -ಕಡೆ. The left side (C.). ಎಡಗಡೆಯ ಮುಂಗಾಲು (B. 4, 170). ರುಣ್ಣವು ಬಲಗಡೆಗೂ ಎಡಗಡೆಗೂ ಹೊರಳುತ್ತದೆ (4, 82). ಎಡಗಡೆಗೆ (Si. 376). 2, to the left side (C.). — ಎಡಗಣ್. -ಕಣ್. -ಗಣ್ಣು. The left eye (Bp. 18, 72; J. 26, 65). — ಎಡಗಾಲ್. -ಕಾಲ್. -ಗಾಲು. The left foot (Rŝv. 13, 70; Bh. 1, 6, 4; B. 4, 168). — ಎಡಗಿವಿ. -ಕಿವಿ. The left ear (C.). — ಎಡಗೆಯ್. -ಕೆಯ್. The left hand (C.; Rŝv. 14, 29). — ಎಡಗೆಯ್ಯಜಾತಿ. The left-hand caste among the hŏlĕyas (My.). — ಎಡದೊಡು. -ತೊಡು. To put on the left side (to pass under the left arm). ಜನ್ನವಿರಮಂ ಎಡದೊಡುವುದು (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತ Hlâ.). — ಎಡದೊಡೆ. -ತೊಡೆ. The left thigh (C.; Bp. 55, 17). — ಎಡನ್ದೊಡು. -ಂ-ತೊಡು. = ಎಡದೊಡು. ಜನ್ನಿವಾರಮನ್ ಎಡನ್ದೊಡಲ್ (ಪ್ರಾಚೀನ Mr. 255). — ಎಡಬದಿ. The left side (B. 4, 170). — ಎಡ ಬಲ. Left and right, the left and right side; to or on the left and right. ಸಾರಿಗಳನು ಎಡಬಲಸ್ಥಾನಂಗಳಿಗೆ ಅಯ್ದಿಸುವುದು (ಪರಿಣಾಯ Nr.). ಎಡ ಬಲ ಮರಳಿ (Bp. 26, 30). ಎಡಬಲದೊಳಂ (Č. Bp. 5, 8). ಎಡ ಬಲ ಬಳಸಿದವು (Bh. 3, 13, 27). ಎಡಬಲದ ಸೌಧಗಳ್ (Râm. 13, 4). ಎಡ ಬಲಕೆಯ್ಯಗಳೆರಡೂ (Si. 212). ಎಡಬಲಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷ್ಯವಿಟ್ಟು ನೋಡುವ ಸ್ವಭಾವ (B. 4, 170). ಎಡಬಲದಲ್ಲಿ (5, 198. 207). 2, ಎಡಬಲರ್, persons of the left and right, a kind of servants (Bp. 59, 29). — ಎಡಭಾಗ. The left portion or side. ಬಲದ ಎಡಭಾಗವು (ಸವ್ಯ Nr.). — ಎಡಮುಗ್ಗಲು. The left side (C.). — ಎಡ ಮುರಿ. To turn (the body) to the left (in rising, which is regarded as inauspicious, My.); (the body) to turn to the left (My.); to turn or wind to the left, as a shell (v. i., My.). 2, the state of turning (the body) to the left, etc. (My.). — ಎಡವಲವರ್. -ಬಲ-ಬರ್. To circumambulate an object keeping it now on the left and then on the right side. ಬೇಡತಿಯು... ಪಾಮತಿರೆ ಹುಲ್ಲೆಗಳುಮ್ ಇನಿತು ತೊಲಗದೆ, ಎಡವಲವರಲು (Râghĕ. 17, 66). — ಎಡವಂಕ. -ವಂಕ. The left side (My.). — ಎಡವೆಗಲ್. -ಹೆಗಲ್. The left shoulder (Rŝv. 6, after 11).

ಎಡ ĕḍa. 3. = (ಎಡೆ 1), ಎಡೆ 1, Nos. 2 & 3. Place or space between, interval; the middle, the waist (T. ಇಡೈ; M., Tu. ಇಡೆ; Tĕ. ಎಡ, ಎಡೆ); the being middling (My.); inferiority; inferior (= ಅಡ 6 No. 5; C.). ಈ ಕುದುರೆ ಇದಕ್ಕಿನ್ತ ಎಡ (S. Mhr.). ಅದು ಅಮೇರಿಕದ ಹತ್ತಿಗಿನ್ತ ಎಡ (B. 4, 26). — ಎಡಕುಣ್ಟೆ. = ಎಡೆ-. A middling, smaller kind of weeding machine drawn by oxen. It is so constructed that the young plants, planted or sown in rows, pass unhurt between two pieces of iron, whilst the weeds on both sides are pulled up by them (C.). — ಎಡತಡೆ. An obstacle that comes between, an impediment, a hindrance (My.). — ಎಡತರ. A middling sort; a middle size; mediocrity (C.; M. ಇಡತ್ತರ; Tu. ಇಡೆತರ, middling, inferior). — ಎಡತಱಗಿಡ. -ತಱ-ಗಿಡ. The shrub Acacia cinerea Spr. (or Dichrostachys cinerea W. & A.; St. & Pl.; T. ವಿಡತ್ತೇರ್). — ಎಡವಟ್ಟು. -ಪಟ್ಟು. A middling, bad state or character (My.; T., Tu.). 2, want of understanding, stupidity (C.; Tu.). ಎಡವಟ್ಟ ಮನುಷ್ಯ, a stupid man (C.). ಆಡೆ, ಆಡಿದರೆ ಸೋಲೆ, ಸೋತರೆ ಕೊಡೆ, ಕೊಟ್ಟರೆ ಎಡವಟ್ಟು (Prv.). — ಎಡವಟ್ಟುತನ. Stupidity (My.). — ಎಡವಟ್ಟುದಾರಿ. A bad, rough path (My.). — ಎಡವರ್ಣ. A middle colour: greyish white (ಕಲ್ಮಾಷ Hlâ.).

ಎಡಗೆ ĕḍagĕ. = ಪೆಡಗೆ, etc. (My.).

ಎಡಚು ĕḍaču. 1. The state of being left-handed (My.). — ಎಡಚ. -ಅ 3. A left-handed man (My.).

ಎಡಚು ĕḍacu. 2. = ಎಡಸು, etc. Difficulty, especially in speaking (S. Mhr.).

ಎಡತಿ ĕḍĕ2-ti. (Šmd. 244). A middle-aged woman (*cf.* ಎಡೆಪ್ರಾಯ); or (fr. ಎಡಗ): a good-for-nothing woman.

ಎಡಪು ĕḍapu. = ಎಡವು, etc. (Grj. 5, 52).

ಎಡರು ĕḍaru. ಎಡರ್. = ಇಡರು, etc. Strait, trouble (Rŝv. 13, 6. 14; J. 11, 35; 12, 3; 27, 42). 2, an impediment, an obstacle (J. 2, 54; 13, 21; C.). — ಎಡರ್ಗೇಡಿ. -ಕೇಡಿ. The destroyer of obstacles: Vinâyaka (Kk. 5; Šm. 4).

ಎಡಱ್ ĕḍar̤. = ಎಡಱು 3. Poverty, indigence; ruin (ದಾರಿದ್ರ Šmd. Dh.; Šm. 105; Čt. II, 73; ಕೆಡುವುದು Bhn. 56; ದರಿದ್ರ, ತವಿಲ್ Šs.; T. ಇಡಱು, to stumble; to lose one's state or dignity, see ಇಡಱು). ಎಡರ್ಗಳ್ (Šmd. 53). ಕುಡದ ನಿಮಗೆ ಈ ಎಡಱ್ ಆಯ್ತೇ? (125). ಎಮ್ಮ ಅಳ್ದನ ಎಡಱನ್ ಆಮೆ ತಿರ್ದುವೆಂ (258). ಎಡಱಿಸಿ (Bp. 29, 10). ಎಮ್ಮೆಡಱನ್ ಅಱಿದು (40, 35). ಎಡಱಿಸಿದಲ್ಲಿ (40, 43).

ಎಡಱು ĕḍar̤u. 1. To be crooked; to be dishonest (ವಕ್ರಭಾವ Šmd. Dh.; Šm. 105; Abh. P. 10, 212). ಎಡಱ'ದಂ, a dishonest man (Šmd. 16). ಎಡಱ'ದನೋ? ಅವನ ನೊಸಲ ಅಕ್ಕರಂ (o. r. ಅಕ್ಕರವಂ) ತೊಡೆದುದು ಅಕ್ಕಂ (69).

ಎಡಱು ĕḍar̤u. 2. = ಇಡಿಱ್. Crookedness.

ಎಡಱು ĕḍar̤u. 3. = ಎಡಱ್. ಎಮ್ಮ ಎಡಱುಗಳಿಗೆ (Bp. 23, 7). ಎಡಱ'ನಲಿ (Abhâ. 1, 29).

ಎಡಱು ĕḍar̤u. 4. = ಇಡಱು, ಎಡವು, etc. To stumble, to trip (My.).

ಎಡವು ĕḍavu. = ಇಡಱು, ಎಡಪು, ಎಡಱು 4, ಎಡಹು 1. The foot to be struck at a thing so as to cause

Digitized by Google

a person to fall or to be near to fall;—to strike with the foot against (c. Accus.);—to stumble, to trip. ಅವನು ಕಾಲು ಎಡವಿ ಬಿದ್ದನು, or ಅವನು ಎಡವಿ ಬಿದ್ದನು, he stumbled and fell (C.). ಕಲ್ಲಿಗೆ ಕಾಲು ಎಡವಿತು (C.). ಅವನು ಎಡವಿದನು (C.). ಕಲ್ಲನ್ನು ಎಡವಿದನು (My.).

ಎಡವೆ ĕḍavĕ. = ಎಳವೆ, q. v.

ಎಡಸು ĕḍasu. = ಎಡಚು 2, ಪೆಡಸು, q. v. (My.).

ಎಡಹು ĕḍahu. 1. = ಎಡವು, etc. To stumble, etc. (J. 16, 25; 28, 54; Râm. 5, 8, 70). ಸಮ್ಮುಮವಾನ್ತು ಪರಿತರಲ್, ಎಡಹಿ (Bp. 27, 17). 2, to commit a mistake. ಪತ್ರಿಕೆಯೊಳ್ ಎಡಹಿ ಬರೆದ ಅಕ್ಕರದ ಬೀಡ್ (J. 30, 28).

ಎಡಹು ĕḍahu. 2. Stumbling (Râm. 5, 8, 45).

ಎಡಹುಹ ĕḍahuha. Stumbling; deviating from the right course (ಸ್ಖಲನ, ರಿಂಖನ Nr.).

ಎಡಿಗೆ ĕḍigĕ. = ಎಡಗೆ, etc. (My.).

ಎಡೆ ĕḍĕ. 1. = ಎಡ 1, etc., ಎಡ 3. A place, a spot (ಸ್ಥಾನ Šmd. Cm. 27. 57. 104; ಶಾವ 341; ಠಾವು Nn. 128, o. r. ಬಿಡ್; ಠಾವು 163; C.); ground, floor. ದೇಶಾರದ ಎಡೆಗೆ ಓಡಿದುಂ ಲೋಪಂ (Šmd. 57). ಕೆಲವು ಎಡೆಯೊಳ್ (52). ಅರೆ ಎಡೆಯೊಳ್ (82). ಎಣಿಸುವೆಡೆಯೊಳ್ (116). ಅಗುಟ್ದೆಡೆ (I). ಆವೆಡೆ, ಆವೆಡೆಯುಣಂ (135). ಬಟ್ಟೆಗೂಡಿದ ಎಡೆ (ಶೃಂಗಾಟಕ); ಇರ್ದ ಎಡೆಯಲಿ ಇರ್ದು ಹೆಣಿಗೆ ಮುನಿವವಂ (ಗೋಷ್ಠಶ್ವನ್); ಕೆಸರುಳ್ಳ ಎಡೆ (ಪಿಚ್ಛಿಲ); ಕೊಲುವ ಎಡೆ (ಘಾತನಸ್ಥಾನ Hlâ.). ಕಾಳೆಗಕ್ಕೆ ಎನ್ದು, ಸನ್ನದ್ಧಮ್ ಆಹ ಚತುರಂಗಬಲವನು ತಕ್ಕ ಎಡೆಯಲ್ಲಿ ವಿಭಾಗಿಸಿ ಇರಿಸುಹವು (ವ್ಯೂಹ); ಸೇನೆಯಿದ್ದ ಎಡೆಯಿನ್ದ ತೊಲಗುವುದು (ಪ್ರಚಕ್ರ Nr.). See Bp. 5, 19; 11, 12; 51, 37; 55, 16; Rsv. 5, 34; 6, after 132; Šm. 84, 86; J. 3, 3. 23. 25; 8, 2; 25, 33; 28, 18. 45; Bh. 1, 10, 29. 2, room, place; interstice, place or time between, interval, meanwhile; distance (ಅಂತರ Šmd. 135; see ಎಡವಿದು). ಎಡೆ ಬಿಡದ ಕ್ರಿಯೆ (ಸತತ Si. 26). ಎಡೆ ಬಿಡದದು (ಘನ, ನಿರನ್ತರ 371). ಎಡೆ ಬಿಟ್ಟದು (ಪೇಲವ, ವಿರಲ 371). ಪ್ರಯೋಜನದಿನ್ದ ಎಡೆ ಬಿಡದವನು (ಅರ್ಥದಿನ್ದ ಅನಪೇತನಾದವನು, ಅರ್ಥ್ಯ 447). ಎಡೆ ಬಿಡದೆ (ಅಭೀಕ್ಷ್ಣಂ 473). ರಣಧೀರಮಾರುತಿ ಮಿಕ್ಕು, (ಹೋರಿಗಳಂ) ಹರಿಸಿದನ್ ಅಸುರನ್ ಇದ್ದೆಡೆಗೆ; ಎಡೆಯಲೀ ಛಕ್ಕಾದಿಗಳ ಬಟ್ ಹೆಡೆಗೆ ಉದಿದವು (Bh. 1, 10, 29. 30). See Prv. s. ಬಡವ. 3, inferiority; inferior. 4, = ಎಡೆಕುಂಟೆ. ಎಡೆ ಹೊಡೆ, to weed by means of the ಎಡೆಕುಂಟೆ (S. Mhr.; Sd.).— ಎಡೆ ಕಡೆ. dupl. Place and direction (J. 26, 52). — ಎಡೆಕುಂಟೆ. = ಎಡಕುಂಟೆ, q. v. (S. Mhr.). — ಎಡೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A small dam (My.).— ಎಡೆಗಟ್ಟೆ. -ಕಟ್ಟೆ. = ಎಡೆಗಟ್ಟು. (My.).— ಎಡೆಗಡಿ. -ಕಡಿ. To cut down (J. 25, 33). — ಎಡೆಗಾಳ. (Šmd. 386; Kk. 98). An inferior or small fish-hook.— ಎಡೆಗಿಡು. -ಕಿಡು. Room to fail: to be deficient in room (Abh. P. 14, 121). — ಎಡೆಗಿಬ್. ಎಡೆಗೆ-ಇಬ್ 4. To be closely confined in a place: to be covered over, to be enveloped, to be hidden (ಸಂಛನ್ನ Šmd. Dh.).— ಎಡೆಗುಡು. -ಕುಡು. = ಎಡೆಗೊಡು. (Abh. P. 6, 117). — ಎಡೆಗೆಡಹು. -ಕೆಡಹು. = ಅಡೆಗೆಡಹು. To throw to the ground (J. 7, 47).— ಎಡೆಗೆಡಿಸು. -ಕೆಡಿಸು. To cause room to fail, to obstruct, to resist (ತಳ್ಪೊಯ್, ತಡಮ್ಬರೆ, ಮಾರ್ಕೊಳ್, etc., ಪ್ರತಿಹತ Ss.). — ಎಡೆಗೆಡೆ. -ಕೆಡೆ. = ಅಡಗೆಡೆ. To fall to the ground, or down (J. 20, 30).— ಎಡೆಗೆಡೆಗೆ. -ಎಡೆಗೆ. rep. Here and there, etc. (Bp. 12, 19; 21, 10; 22, 49; 26, 68; 27, 72; 32, 51; 38, 70; 44, 2; 53, 24; Râm. 13, 3).— ಎಡೆಗೆಯ್. To prepare a (proper) place (V. 14, 59).— ಎಡೆಗೊಡು. -ಕೊಡು. To give way, to submit, to surrender to (J. 2, 16; 18, 48). — ಎಡೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To take place, to occur, to come into being (Šmd. 206; Rsv. 13, 65; J. 6, 2); to take a position: to come to a stand, to stand (J. 28, 38; Rsv. 6, 9). 2, to obtain, to acquire (Grj. 10, after 79; J. 17, 4); to conceive (Rsv. 4, 37; Abhâ. 2, 54); to resort to (J. 16, 40). — ಎಡೆಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To put, to put on (Grj. 10, after 61).— ಎಡೆ ತಾಕು. = ಎಡ ತಾಕು. (My.). — ಎಡೆದೆರಹು. -ತೆರಹು. An interval of space (Râm. 6, 51, 19). ಎಡೆದೆರಹು ಇಲ್ಲದ ಸಾಲು (ಲೇಖೆ, ರಾಜಿ Nr., o. r. ಎಡ-). — ಎಡೆನಿಚ್ಚ. Informing against, betraying (ಪಿಸುಣ Ct. I, 13, o. r. ಎಡೆನಿಚ್ಚು).— ಎಡೆನುಡಿ. = ಎಡೆಯ ನುಡಿ (Šmd. 195). A middling or inferior word or speech.— ಎಡೆ ನೆಟ್. Place to be sufficient: to be sufficient in place (Abh. P. 9, 60; 15, 59). — ಎಡೆಪ್ರಾಯ. = ಎಡೆಹರೆಯ. The middle of the ordinary age of man (My.).— ಎಡೆ ಮಡಗು. To leave an interval (Abh. P. 9, 61; 11, 100).— ಎಡೆಮನೆ. A house in the midst (Bp. 48, 25).— ಎಡೆ ಮಾಡು. = ಎಡೆಗೆಯ್. (Abh. P. 14, 33; Grj. 10, after 98).— ಎಡೆಯಕ್ಕರ. -ಅಕ್ಕರ. N. of a metre (Ch.).— ಎಡೆಯಣಂ. (Šmd. 136). A man of the midst (?).— ಎಡೆಯಲಾಗು. -ಆಗು. To be at hand, to be near and dear. ಎಡೆಯಲಾದ ಸಂಗಡಿಗನು (ಮಿತ್ರ, ಸುಹೃತ್, ನಣ್ಟ Nr.).— ಎಡೆಯಾಗು. -ಆಗು. To be or become exposed to; room to be found for. ನಾಣಿಲಿ ಎನಿಸುವ ವಧು ನಗೆಗೆ ಎಡೆಯಕ್ಕುಂ ಸಮಸ್ತಜಗತೀತಲದೊಳ್ (Šm. 221). ಅವರ್ಣವಾದಕ್ಕೆ ಎಡೆಯಾಗದ ಬಳ್ವಿನ್ದೆ (17). ನಗೆಗೆ ಎಡೆಯಾಗಿಹುದು (Bp. 40, 73). See Sp. s. ತರುಣತ್ವ.— ಎಡೆಯಾಟ. -ಆಟ. Moving from place to place, roaming; moving to and fro; commotion (J. 30, 30). ಹಾದರಕೆ ಎಡೆಯಾಟದ ಆಸೆ (Sp.). ಕರಿತುರಗನಿಚಯದ ಎಡೆಯಾಟಗಳ ಘಾಟಗಳ್ (Č. Bp. 42, 15).— ಎಡೆಯಾಡಿಸು. -ಆಡಿಸು. To cause to roam about, (to send on errands). ವಿಲಾಸಿನಿಯೊಳ್ ಎಡೆಯಾಡಿಸೆನು (Bp. 9, 33). ಸೂಳೆಯೆಡೆಗೆ ಎಡೆಯಾಡಿಸುತ (26, 58). ಎಡೆಯಾಡಿಸಿ ತಾ ಕೊಡವ ಲೋಭಿಯ ಮಾತು ಕೊಡಲಿಯ ಗಾಯ (Sp.). — ಎಡೆಯಾಡು. -ಆಡು. To move; to move, wander, or play about, to roam (ಕೊಲ್ಲಣಿಗೆ Kk. 51). ಹೊಟೆಯ ಹೊತ್ತು ಎಡೆಯಾಡುವದು (ಪರ್ಯಾಹಾರ, ವಿವಧ Nr.). ಗುದದೊಳ್ ಎಡೆಯಾಡುವ ಅನಿಲಂ (ಅಪಾನ Mr. 51). See Abh. P. 3, 128; 4, 29; Bp. 15, 23; 26, 19; 44, 7; 47, 66; 51, 42; 56, 54; Râm. 1, 16, 16; J. 5, 31; 6, 8; 15, 20; 19, 44; Abhâ. 2, 105. 106.— ಎಡೆಯುಡುಗು. -ಉಡುಗು. To leave room, to make an interval or an interruption; to stop; to cease (ವಿಚ್ಛೇದ Šmd. Dh.; ಎಡೆವಱ್ Šmd. 157; ಎಡೆವಿಡು 157 Cm.; Rsv. 14, 29).— ಎಡೆಯೆಡೆ. rep. (Bp. 56, 13; Rsv. 10, 31). — ಎಡೆಯೊತ್ತು. -ಒತ್ತು. To compress, to press, to squeeze (J. 3, 27).— ಎಡೆವಱ್. -ಪಱ್. To cut room asunder: to make an interruption, to stop, to cease (Abh. P. 11, 19; J. 4, 28; 19, 14); to end (ಎಡೆಯುಡುಗು Šmd. 157, ಎಡೆವಿಡು Cm.; Râm. 1, 4, 9; ಎಡೆವರಿ, i. e. -ಪರಿ, is the original reading in Mdb. Abh. P.). ಎಡೆವಱ್‌ವ ವಿನಯಿತಂ (ವೀತರಾಗ Mr. 241, o. r. ಸಿತ-; the opposition is ನೀಲ-, or ನೀಲೀರಾಗ).— ಎಡೆವಲಿ. -ಬಲಿ. = ದಿಗ್ಬಲಿ. (Abh. P. 13, 106).— ಎಡೆವಿಡು. -ಬಿಡು. = ಎಡೆಯುಡುಗು. Also: to go beyond the (proper) boundary. See Bp. 2, 13; 18, 63; 35, 5; 38, 34; 50, 32; 51, 48; 57, 26; 58, 48; Rsv. 8, 98. 113; J. 34, 8; Šm. 12. 40; Mr. s. ನೀಲೀರಾಗ. ಎಡೆವಿಟ್ಟದು (ಅತಿಕ್ರಮ, ಅತಿಪಾತ Nr.).— ಎಡೆವುಗು. -ಪುಗು. To come near, to approach (Abh. P. 10, after

Digitized by Google

201; 14, after 17 & 25). — ಎಡೆನೆರಸು. -ನೆರಸು. To take a position in resistance, to stand (J. 27, 6). — ಎಡೆಸೆಳೆ. The inner force or velocity of a river (J. 9, 24). — ಎಡೆಹಗಲು. The time from about 9½ o'clock to 10½ in the morning (My.). — ಎಡೆಹರೆಯ. = ಎಡೆಪ್ರಾಯ. (My.). — ಎಡೆಹೊತ್ತು. The time between sunrise and sunset (My.).

ಎಡೆ ĕḍĕ. 2. (fr. ಇಡಿ 1). Excess, abundance; exceedingly, etc. (ಅಧಿಕ Śmd. 391; Śm. 58; T. ಇಡ, extension; greatness).

ಎಡೆ ĕḍĕ. 1. Tbh. of ಇಡೆ. An offering; food; meal. ಎಡೆ ಇಕ್ಕು, -ಇಡು, -ನೀಡು, -ಮಾಡು, -ಹಾಕು, to present food to a deity or to man (C.). ಅದಿಯಾ ದೈವವಂ ಭೇದಿಸಲಿಕೆ ಅಱಿಯದೇ, ಹಾದಿಯಾ ಕಲ್ಲಿಗೆ ಎಡೆ ಮಾಡಿ ನಮಿಸುವ ಮಾದಿಗರ ನೋಡು! (Sp.). ಸೇವಕರನ್ನು ಎಡೆಯ ಮೇಲಿನ್ದ ಎಬ್ಬಿಸಿದರೆ ಪಾಪ (B. 5, 288). See Sp. s. ಕೆಯ್ಯಾಱು. 2, the leaf, etc. on which food is placed (My.). — ಎಡೆಕಾಸು. A kâsu presented with food to a deity (S. Mhr.).

ಎಡೆ ĕḍĕ. 2. = ಹೆಡೆ. (My.). See ಎಱಿಡೆನಾಗರ.

ಎಡೆಗ ĕḍĕga. A good-for-nothing man (ಸಲ್ಲದವ Kk. 37; Śm. 46; Tĕ. ವೆಡೆ, useless, etc.; ವೆದಗು, ವೆಣಗು = ವೆಱಿವಾಡು, a fool).

ಎಡೆಯ ĕḍĕya. = ಪೆಡೆಯ. See s. ಪೆಱಿಂ.

ಎಡ್ಡ ĕḍḍa. 1. (fr. ಎಡ್ಡು 1). A cheat, a liar (S. Mhr.; Tĕ. ಎಡ್ಡ).

ಎಡ್ಡ ĕḍḍa. 2. = ಹೆಡ್ಡ. A dull, stupid man (My.; Tĕ. ಎಡ್ಡ; T. ಇಱಿದ್ದೈ).

ಎಡ್ಡ ĕḍḍa. 3. Beauty, charm, nicety, goodness (ಒಳ್ಪು Ct. I, 6; ಒಳ್ಳಿತು II, 24; ಮನೋಹರ Kk. 18, Śm. 55; Grj. 6, after 56; Rśv. 6, 54; Tu. ಎಡ್ಡ; T. ಎಱಿಲ್, beauty; *cf.* the T. s. ಇಂ, ಇಱ್). ಆಕೆ ಕಣ್ಗೆಡ್ಡಮ್ ಆದಳ್ (Lîlv. 3, 46). ಇಳೆಗೆ ಇಱಿಯದೆ ಒತ್ತರಿಸಿ ಮನ್ದಯ್ಯುತ್ತೆ ಎಡ್ಡಮ್ ಎನೆ ನಿನ್ದ ಚನ್ದ್ರಿಕೆಯ ಒಡ್ಡು (Rśv. 6, 5).

ಎಡ್ಡ ĕḍḍa. 4. = ಅಡ್ಡ 1. — ಎಡ್ಡಂ ತಿಡ್ಡಂ. dupl. = ಅಡ್ಡತಿಡ್ಡ. (My.).

ಎಡ್ಡತನ ĕḍḍatana. 1. = ಎಡ್ಡುತನ No. 1. Cheating, falsehood (S. Mhr.).

ಎಡ್ಡತನ ĕḍḍatana. 2. = ಎಡ್ಡುತನ No. 2, ಹೆಡ್ಡತನ. Stupidity (My.).

ಎಡ್ಡತಿ ĕḍḍati. = ಹೆಡ್ಡತಿ. A stupid woman (My.).

ಎಡ್ಡಿಸು ĕḍḍisu. = ಏಡಿಸು. To rail, to abuse; to mock; to cheat (S. Mhr.; T. ಇಡಾಪ್ಪು, derision, contempt; to mock to deride). ಭೃಂಗಿ ನಗಿಸುತ್ತೆ, ಎಡ್ಡಿಸುತೆ, ಶಿವನಿದಿರೊಳ್ ಆಡುತ್ತೆ (Bp. 1, 49). ಚಂಚರು ಬನ್ದು, ಚಪ್ಪಳೆಗುಟ್ಟಿ, ಎಡ್ಡಿಸಿ, ಕಾಡಿದಲ್ಲದೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗರು ನಿನ್ನಂ (18, 15).

ಎಡ್ಡು ĕḍḍu. 1. Cheating, falsehood (S. Mhr.; see T., M. s. ಎತ್ತ 2).

ಎಡ್ಡು ĕḍḍu. 2. = ಹೆಡ್ಡು. Stupidity; a stupid thing or person (My.). — ಎಡ್ಡಾಟ. -ಆಟ. Stupid behaviour (My.).

ಎಡ್ಡುತನ ĕḍḍutana. = ಎಡ್ಡತನ 1. (S. Mhr.). **2,** = ಎಡ್ಡತನ 2. (My.).

ಎಡ್ರು ĕḍru. = ಎದರು, etc. (My.).

ಎಣ್ ĕṇ. = (ಎಣ್ಟು 2), ಎಮ್ 2. Eight (Śmd. 223). — ಎಣ್ಛಾಸಿರ. -ಸಾಸಿರ. Eight thousand (Śmd. 225). See ಪದಿನೆಣ್ಛಾಸಿರ. — ಎಣ್ದೆಸೆ. The eight points of the compass; their guardians. ಎಣ್ದೆಸೆಯ ಆನೆಗಳ್ (Śmd. 225). See Bp. 8 sum.; 32, 5; 36, 62; 44, 32; J. 3, 21; 13, 47; 17, 2; 25, 3. — ಎಣ್ದೆಸೆವೆಣ್. -ಪೆಣ್. A wife of any guardian of the eight points (J. 28, 39). — ಎಣ್ಬರಿಜು. Eight forms (Śsv. 1, after 71). — ಎಣ್ಮೆಯ್ಯ. (= Sk. ಅಷ್ಟಮೂರ್ತಿ): Paramêśvara (Śs.). — ಎಣ್ಮೆಯ್ಯನ. -ಅವ. = ಎಣ್ಮೆಯ್ಯ. (ಶಿವ Kk. 4; Śm. 2).

ಎಣ ĕṇa. = ಎಣೆ 1. — ಎಣಗೊಣ. = ಎಣೆಗೊಣ, ಎಣೆಗೋಣ. — ಎಣಮಣಿಸರ. A kind of necklace, composed alternately of beads of gold and precious stones or corals (My.).

ಎಣಸು ĕṇasu. = ಎಣಿಸು q. v., ಎಣುಸು, ಎಣ್ಣಿಸು. (C.; Bp. 22, 18).

ಎಣಿಕೆ ĕṇikĕ. 1. = ಎಣ್ಣಿಕೆ. Counting, reckoning; number (C.). **2,** thinking; thought; notice, observation (C.). ಅಕ್ಷರಂಗಳ ಎಣಿಕೆ (ಮಾತ್ರ Nn. 157). ಅಕ್ಕರದ ಎಣಿಕೆ (ಗ್ರನ್ಥ Mr. 491). ಎಣಿಕೆಯಾದದು (ಗಣಿತ Si. 371). ಮುಡುಪಿನ ಎಣಿಕೆಗೆ ಕುನ್ದದನ್ತೆ ವಿಚಾರಿಸು! (Bp. 11, 14). ಸಾವಿರದ ಏಱಿ ನೂರ್ಱನದಿಗಳ ಎಣಿಕೆಗೆ ಅನುಕೂಲಮ್ ಆಗಲು (51, 73). ಎಣಿಕೆಗೆ ಬಾರದ ಮನುಜ ಕರಣೀಕನ್ ಆದರೆ ಏನು? (Dp. 167). ಅರಮನೆಗೆ ಹತ್ತು, ನಿನಗೆ ಒನ್ದಱಿ ಎಣಿಕೆಯೊಳ್ (J. 29, 22). ಎಣಿಕೆಗೆ ಅಳುಮ್ಬಮ್ ಆಗಿ (Rśv. 13, 72). ಎಣಿಕೆಯಿಲ್ಲದ (countless) ಹಣ (C.). ಒಡಗೂಡದೆ ಇರದು ಎನ್ನ ಮನದ ಎಣಿಕೆ (J. 30, 28). See ಪಲವೆಣಿಕೆ; J. 2, 25. 45; 4, 4; 5, 28; 9, 6. 8; 13, 25. — ಎಣಿಕೆಗೆಯ್. To think, etc. (J. 20, 16). — ಎಣಿಕೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To consider, to respect, to take notice of (Bp. 2, 19; 4, 27; 52, 9; J. 10, 24; 12, 11; 13, 17; 17, 22; Dp. 126, 1). — ಎಣಿಕೆಯೊಳಗೆ ಬರು. To come under one's eye, to come quite close. ಮನುಷ್ಯನಾಗಲಿ ದನ ಕಱುಗಳಾಗಲಿ ತಮ್ಮ (ಮೊಸಳೆಗಳ) ಎಣಿಕೆಯೊಳಗೆ ಬನ್ದರೆ ಕೂಡಲೆ ಹಿಡಿದು (B. 4, 132). ಬೇಟೆಯು ತನ್ನ (ಸಿಂಹದ) ಎಣಿಕೆಯೊಳಗೆ ಬನ್ದ ಕೂಡಲೆ ಮಱೆಯಾಗಿ ಬೊಗ್ಗಿ ಕೊಣ್ಡು ಬನ್ದು (4, 212).

ಎಣಿಕೆ ĕṇikĕ. 2. = ಹೆಣಿಕೆ. (My.).

ಎಣಿಸು ĕṇisu. = ಎಣಸು, etc. To add together; to enumerate; to count, to reckon; to estimate; to appreciate; to consider, to take notice of; to think; to think of; to plan; to make equal to, to compare. ಪಿನ್ದೆ ಎಣಿಸಿದ ವಿವಿಧವಿಧದ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಪ್ತವಿಧವಿಭಕ್ತಿಗಳ್ (Śmd. 114). ಒನ್ದೆರಡು ಮೂಱುನ್ದು ಪದಾರ್ಥಮನ್ ಎಣಿಸುವ ಎಡೆಯೊಳ್ (116). ಮೆ ಎಮ್ಬುದು ಅಕ್ಕಮ್ ಎಣಿಸುವ ಸೂಱಿೊಳ್ (242). ಎಣಿಸ ಬೇಕಾದುದು (ಗಣನೀಯ Nr.). ತೂಗುವದು, ಅಳೆಯುವದು, ಎಣಿಸುವದು (ಮಾನ Si. 327). ಚಾಡೀ ಕೇಳಿ, ದ್ರೋಹಂಗಳನ್ ಎಣಿಸುತ್ತ (Śś. 94). ತಾನೊನ್ದೆಣಿಸಿದರೆ ದೈವವೊನ್ದೆಣಿಸಿತು (Prv.). ಕಾರಣಪುರುಷ, ನಿನಗೆ ಒಬ್ಬ ಭಕ್ತನನ್ ಎಣಿಸಲ್ ಉಣ್ಟೇ? (Bp, 30, 24). ತನ್ನಾತ್ಮನ ಅನೂನಮಹಿಮೆಯನ್ ಎಣಿಸುವೊಡೆ ಗೌರೀಪತಿಗೆ ಅತಕ್ಯ (31, 17). ಕೆಲವು ಹುಡುಗರು ದನಗಳೊಳಗೆ ಎಣಿಸಲಿಕ್ಕೆ ತಕ್ಕವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ (B. 1, 18). ಈ ದೇಶದೊಳಗೆ ಹಮಾಲನನ್ನೂ ವಕಾಲಿಯವನನ್ನೂ ಊಱಿಗದವರೊಳಗೆ ಎಣಿಸುತ್ತಾರೆ (5, 286). See Bp. 1, 14. 36. 37; 5, 18; 35, 26; 47, 55; 50, 36; 51, 75; 54, 34; Rśv. 13, 26. 27; J. 29, 37; Bh. 1, 8, 40.

ಎಣುಸು ĕṇusu. = ಎಣಿಸು, etc. (My.).

ಎಣೆ ĕṇĕ. 1. = ಎಣ. A couple, a pair; connexion; fellowship; adjustment; equality, similarity;

Digitized by Google

a match (ಸಾಮ್ಯ, ಜವಳಿ, ಜೋಡು, etc. Šm. 55; My.; T. ಇಣೈ; Tu. ಇನೆ; Tĕ. ಎನ; see ಇಡಿ 1 and 2, ಇಣ್ಡೆ 2, ಎಳಸು 1, ಪೆಣ). ನುಣ್ಣದಪಿನ ಎಣೆ (J. 28, 18). ಅವಳ ಕುರುಳ್ಗೆ ಮಾಲಿದು ಪ್ಪಿಗಳ್ ಎಣೆಯೆ? (Šmd. 139). ಪೋಲಿಸುವಡೆ ಎಣೆಯೊಳರೆ ಸೆಟ್ಟಿಗೆ? (Bp. 25, 11). ಕ್ಲೇಶರ್ ಅಕ್ಲೇಶಂಗೆ ಎಣೆಯೆ? (54, 22). ಉದುಗಳು ಸೋಮಗೆ ಎಣೆಯೇ? (55, 22; see also 11, 24; 27, 44; 51, 57; 55, 23). ಸಿಂಹಕ್ಕೆ ಗಾವಸಿಂಗಮ್ ಎಣೆಯೇ? (Šś. 103). ಜೀವರತ್ನಕೆ ಎಣೆಯೇ ಮಿಕ್ಕಾದ ಪಾಷಾಣಂ? (62). ಎಲರ್ ಬಿರಯಿಯು ಬಾಯೆಡೆಯ ಎಲರ್ಗೆ ಎಣೆ (Rśv. 5, 34). ಅತಿಶೌರ್ಯದೊಳ್ ಒಪ್ಪ ಇರೆ ವಿನಯಮನ್ ಅಳ್ದು ಬಾದ್ದಿವಂಗೆ ಎಣೆ ಉಣ್ಟೇ? (13, 10). See Šmd. s. ಪವಣ್ಣರಿ; J. 2, 25; 6, 24; 8, 17; 28, 18.— ಎಣೆಗಣ್ಟು. The braid of hair of a woman tied up at the back of the head (ಧಮ್ಮಿಲ್ಲ Śi. 52).— ಎಣೆಗಳೆ. -ಕಳೆ. To lose one's connexion with, to become loose. ದೇಹದ ಎಣೆಗಳೆಯದೆ ಇಹ ಹೆರೆ (ಉಪಜಷ್ಪೆ, etc. Mr. 401).— ಎಣೆಗಾಣು. -ಕಾಣು. To see the like (My.).— ಎಣೆಗೊಣ. = ಎಣೆಗೋಣ. (Šmd. 143, o. r. ಎಣ-, also Mdb.). — ಎಣೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To become equal. ಅವಳ ಮುಖವು ಚನ್ದ್ರನನ್ನು ಎಣೆಗೊಣ್ಡಿತು (My.); to be united, to face (one another). ಗರ್ಜಿಸುತೆ ಅಣಿಯರಮ್ ಎಣೆಗೊಣ್ಡ ಇಭಂಗಳಂ...ಕಾದಿಸಿತು..ಇಭಾರೋಹಕರ್ (Rśv. 13, 86). 2, (a child) to suck when its mother is pregnant (R.); (infants) to become thin or lean when insufficiently supplied with milk from the breast (S. Mhr.).— ಎಣೆಗೋಣ. (-ಗೋಣ್-ಅ 3). A person with a compound neck (as Brahmâ, etc.?). It may become ಎಣೆಗೊಣ (Šmd. 143, o. r. ಎಣ-, also Mdb.). — ಎಣೆ ಬರ್. = ಎಣೆವರ್. To equal. ಉಮೇಶಭಕ್ತರ್ಗೆ, ಅದಿಸಲ್, ಅಜಹರಿಮುಖ್ಯರ್ ಎಣೆ ಬರಲ್ ಅರಿಯರ್ (Bp. 22, 17). — ಎಣೆಯಕ್ಕರ. -ಅಕ್ಕರ. The same letter or consonant (Čh.).— ಎಣೆಯೊಡ್ಡು. -ಒಡ್ಡು. To put opposite to (J. 14, 3).— ಎಣೆವಕ್ಕಿ. -ಪಕ್ಕಿ. The company-bird: the ruddy goose (ಚಕ್ರವಾಕ Kk. 14; Šm. 28). See Rśv. 6, after 24; J. 17, 25. 40; 26, 24; 30, 15.— ಎಣೆವಡೆ. -ಪಡೆ. To be united, to be composed (Čh. v. 254).— ಎಣೆವರ್. -ಬರ್. To become or be equal (Rśv. 1, 36; 4, 9).

ಎಣೆ ĕṇĕ. 2. = ಹೆಣೆ. To twist, etc. (My.).

ಎಣ್ಟನೆ ĕṇṭanĕ. The eighth syllable (Čh. v. 132. 133; see s. ಎಣ್ಟು 2).

ಎಣ್ಟು ĕṇṭu. 1. Arrogance. (*Cf.* ಪೆಟ್ಟು 3; Tu.: boasting; craftiness, cunning).— ಎಣ್ಟೆರ್ದೆ. -ಎರ್ದೆ. A proud heart or mind (Čh. v. 21).

ಎಣ್ಟು ĕṇṭu. 2. (= ಎಣ್, etc.). Eight (C.; T. ಎಟ್ಟು, Tu. ಎಣ್ಮ, Tĕ. ಎನಿಮಿದಿ). ಎಣ್ಟರೊಳ್ (Šmd. 43). ಎಣ್ಟರ್ಕೆ (223). ಎಣ್ಟರಲಿ (Bp. 35, 32). ಎಣ್ಟಕ್ಕೆ (Mr. 402). ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣದೊಳ್ ಪ್ರಕರಣಮ್ ಎಣ್ಟಕ್ಕಂ (Šmd. 7). ಈ ಪೇಳ್ದ ಎಣ್ಟುಂ (42). ಹತ್ತೆಣ್ಟು (63). ತೊಮ್ಬತ್ತೆಣ್ಟು ಸಾವಿರ (Bp. 5, 18). ನೆಣ್ಟರ ಮನೆಗೆ ನಾಯಿ ಹೋಕ್ತರೆ ಎಣ್ಟು ಊರಿಗೆ ಬೆರಳೆ (Prv.; another form is -- ಎಣ್ಟು ಮನೆಗೂ ಏಳ್). ಎಣ್ಟು ಜನರು (B. 5, 125). ಎಣ್ಟು ಮಡಿ (J. 17, 26).— ಎಣ್ಟಡಿ. -ಅಡಿ. Eight feet. 2, that has eight feet: the śarabha (Ćt. II, 23). — ಎಣ್ಟಡಿವರಿಜ. -ಅಡಿ-ಪರಿಜು-ಅ 3. Who has the form of the śarabha: Vîrabhadra (Kk. 6; Šm, 4).— ಎಣ್ಟನೆಯ. -ಅನೆಯ. Eighth (*cf.* ಎಣ್ಟನೆ). ಎಣ್ಟನೆಯ ಮುಖಳೆ ದೀಕ್ಷಿತನಾಗಿ (J. 25, 7). ಎಣ್ಟನೆಯ ವರುಷಮ್ ಅಗಲ್ಕೆ (29, 7).— ಎಣ್ಟಾನೆಣ್ಟು. -ಅನು-ಎಣ್ಟು. About eight (used only of time, C.). ಎಣ್ಟಾನೆಣ್ಟು ದಿವಸ (B. 4, 53).— ಎಣ್ಟು ಕುಲ. Eight castes of men. ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮರೊಳು ಕಮ್ಮೆ ಮೊದಲಾದ ಎಣ್ಟು ಕುಲಮ್ ಅಕ್ಕು (Mr. 254). 2, the eight kinds of nâgas: ಅನನ್ತ, ವಾಸುಗಿ, ತಕ್ಷಕ, ಕರ್ಕೋಟಕ, ಪದ್ಮ, ಮಹಾಪದ್ಮ, ಶಂಖಪಾಲ, ಕುಲಿಕ (Mr. 402). See ಎಣ್ಟು ಪಾವು.— ಎಣ್ಟುಗಣ. The eight syllable-feet (Mr. 363).— ಎಣ್ಟು ದೆಸೆ. The eight points of the compass. ಇನ್ದ್ರ, ಅನಲ, ಯಮ, etc. ಈ ಎಣ್ಟು ಮೂಡಲು ಮೊದಲಾದ ಎಣ್ಟು ದೆಸೆಗಂ ಕ್ರಮದಿನ್ದೆ ಒಡೆಯರು (Hlâ.).— ಎಣ್ಟು ನಗ. The eight chief mountains (the eighth being ಶ್ರೀಶೈಲ?). ಎಣ್ಟು ನಗಂಗಳುಂ ತಗ್ಗಿದವು (Bp. 28, 55).— ಎಣ್ಟು ಪಾವು. = ಅಷ್ಟಫಣಿ, ಎಣ್ಟು ಕುಲ No. 2. (Bp. 46, 27).— ಎಣ್ಟು ಮೂರ್ತಿ. The eight bodies or forms (of which Śiva consists, Bp. 9, 50). See ಅಷ್ಟಮೂರ್ತಿ.— ಎಣ್ಟು ಒಮ್ಬತ್ತು. Eight or nine (C.; B. 3, 13). 2, eight and nine (My.). 3, eight times nine (My.).— ಎಣ್ಟೂವರೆ. Eight and a half (B. 4, 100; My.).— ಎಣ್ಟೆಡೆ. -ಎಡೆ. = ಎಣ್ಟು ದೆಸೆ. (J. 27, 55). ಎಣ್ಟೆಣ್ಟು. rep. Eight and eight. ಎಣ್ಟೆಣ್ಟು ದಿವಸ, every eighth day (B. 1, 6). 2, eight times eight (My.).

ಎಣ್ಡೆ ĕṇḍĕ. = ಹೆಣ್ಡೆ. Cow-dung (R.; *cf.* ಎರಣ).

ಎಣ್ಡ್ರಕಾಯಿ ĕṇḍrakâyi. A crab (Tĕ. ಎಣ್ಡ್ರಕಾಯ, ಎಣ್ಡ್ರ; R.; see ಎಸಡಿ).

ಎಣ್ಣಿಕೆ ĕṇṇikĕ. = ಎಣಿಕೆ 1. (My.; T. ಎಣ್ಣಿಕ್ಕೈ; Tĕ. ಎನ್ನಿಕೆ).

ಎಣ್ಣಿಸು ĕṇṇisu. = ಎಣಿಸು, etc. (My.).

ಎಣ್ಣು ĕṇṇu. To count; to think. (T., Tu. ಎಣ್ಣು; Tĕ. ಎನ್ನು). ಎಣ್ಣಿದ್ದು ಮಣ್ಣಾಯಿತು, ಹೆತ್ತದ್ದು ಹೆಣ್ಣಾಯಿತು (Prv.).

ಎಣ್ಣೆ ĕṇṇĕ. Oil (C.; Tu., M.; T. ಎಣ್ಣೈ; Tĕ. ನೂನೆ). ಎಣ್ಣೆಯೊಳ್ ಅರೆನೇರಿ‌ದ ತನಿವಣ್ಣುಮನ್ ಉಣ್ಣಿಸಿದನ್ ಅಜಜಭವನ್ ಎನಿಸಿದ ಮೆಯ್ (Šmd. 84). ಎಳ್ಳೊಳ್ ಎಣ್ಣೆ (163). ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಟ್ಟನ್ ಅಡುವ ಬಾಳಲಿ (ಭುಜಪೀಡ Nr.). ಎಣ್ಣೆ ಬೆಣ್ಣೆಯ ರಿಣವು, ಹೊನ್ನು ಹಣ್ಣ ರಿಣವು ತೀರಿದ ಆ ಕ್ಷಣದಿ ಮಣ್ಣುಪಾಲು (Sp.). ಬಿಡದೆ ಎರೆವ ನೀರ್ಗುಡಿವಾಲ್ಗಳ್ ಎಣ್ಣೆ ಬೆಣ್ಣೆಗಳ್ ಇಲ್ಲ (J. 28, 17). ಎಣ್ಣೆಯು ಬತ್ತಿಯುಂ ಸವೆವನ್ತೆ (Bp. 26, 47). ಎಣ್ಣೆ ಅಮ್ಬಿಲವು ಕೂಡಿದನ್ತೆ (40, 74). ನಲ್ಲ ತೈಲದೊಳ್ ಅಲರುವ ಆ ಸೊದರ್ ಎಳ್ಳಿನಿನ್ದ ಅಲರುವುದೆ? ಹೇಳಿರೆ! ಎಳ್ಳೊಳ್ ಎಣ್ಣೆಯ ಗುಣಮ್ ಅದು ಉಣ್ಟೇ? ಎಳ್ಳಿನೊಳಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಇಲ್ಲವೇ? (51, 37). ಎಣ್ಣೆ ತಣ್ಣಗಾದರೆ ಬೆಣ್ಣೆಯ ಹಾಗೆ ಇದ್ದೀತೇ?— ಎಣ್ಣೆ ಮಾರುವವನಿಗೆ ಸಣ್ಣೆ ಯಾಕೆ?— ಎಣ್ಣೆ ಬರುವಾಗ ಗಾಣ ಮುರೀತು.— ಎಣ್ಣೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದೇ ಶನಿವಾರ (on which baths are chiefly taken).— ಎಣ್ಣೆ ಸೀಗೆಗೆ ಹ್ಯಾಗೋ, ಹಾಗೇ ಪ್ರೀತಿ.— ಎಣ್ಣೆ ಚೆಲ್ಲಿದವನೂ ಅತ್ತ, ಕಾಯಿ ಚೆಲ್ಲಿದವನೂ ಅತ್ತ.— ಎಣ್ಣೆ ಹಾಕಿದರೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಗುಣ, ಮಣ್ಣು ಹಾಕಿದರೆ ಬುಡಕೆ ಗುಣ.— ಕಳ್ಳ ಹೊಕ್ಕ ಮನೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ ದಣ್ಡ.— ಎಣ್ಣೆ ಬರುವಾಗ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಣ್ಡ (Prvs.). ಎಣ್ಣೇಕಾಯಿ (B. 4, 161). See ಅಗಸೆಯೆಣ್ಣೆ, ಅವುಡಲೆಣ್ಣೆ, ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆ, ಕುಸಿಬೆ-, ಕೊಬ್ಬರಿ-, ಗನ್ಧದ-, ಹರಳೆಣ್ಣೆ.— ಎಣ್ಣೂರಿಗೆ. -ಊರಿಗೆ. An ûrigĕ fried in oil (My.).— ಎಣ್ಣೆಗಾಯ್. -ಕಾಯ್. Oil to be made hot or boiled (J. 11, sum.).— ಎಣ್ಣೆಗಾಯಿ. -ಕಾಯಿ. A fruit boiled in oil and a little water (My.).— ಎಣ್ಣೆಗಾಸು. -ಕಾಸು. To heat oil (My.).— ಎಣ್ಣೆಗೆಮ್ಪು. -ಕೆಮ್ಪು. Darkish red, as the face of some natives (C.), dark brown, as a horse (B. 3, 55; 5, 12), blackish, as the bar across the shoulders of an ass (5, 16; ಕಪಿಲ, ಕರ್ಗೆಮ್ಪು G.).— ಎಣ್ಣೆಗೊಪ್ಪರಿಗೆ. -ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ. An oil kŏpparigĕ (J. 10, 46; 11, 31).— ಎಣ್ಣೆ ತೆಗೆ. To extract oil (C.; B. 2, 11. 42).— ಎಣ್ಣೆಬದನೇಕಾಯಿ. Brinjals filled with condiments and boiled in oil and a little water (C.).— ಎಣ್ಣೆ ಹಾಕು. To pour oil (C.). 2, to spoil another's affairs (as clothes are spoiled by the contact of oil). ನನ್ನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಎಣ್ಣೆ ಹಾಕಿದನು, he spoiled my work or affairs (C.).

Digitized by Google

ಎಣ್ಬರ್ ĕṇbar. Eight persons. ಏಳ್ಬರುಮ್ ಎಣ್ಬರುಂ (Śmd. 180).

ಎತ್ ĕt. = ಎಟ್ 3. See ಎತ್ತರ.

ಎತನ ĕtana. = ಎತ್ತನ, ಎತ್ನ, ಯತ್ನ. Tbh. of ಯತ್ನ. (C.).

ಎತಿ ĕti. Tbh. of ಯತಿ (ಮುನಿ Nn. 8. 9. 18. 25. 44; ಅಚಲ, ಪರಮಯೋಗಿ 41; ಸಂಯಮಿ 80. 94; My.).

ಎತ್ತ ĕtta. 1. Which or what place or direction?—(which or what sort?—how?—);—to, or in, which or what place or direction? where? (C.; Tĕ. ఎన్దు; T. எங்கு, எங்கே, where). ಅತ್ತ, ಇತ್ತ, ಉತ್ತ, ಎತ್ತ (Śmd. 145). ಎತ್ತಣ, ಎತ್ತಣಿಂ (135). ಎತ್ತಣಿನ್ದೆ (Bp. 46, 24). ಎತ್ತಣದು (Śmd. 180, = ಎತ್ತಣ್ಬು). ಎತ್ತ ಪಯಣಂ? (Bp. 23, 31). ಎತ್ತ ನೋಟಿಪ್ಪೊಡೆ (23, 6). ನಾವೆತ್ತ? ನೀವೆತ್ತ? (56, 21; see also 60, 21). ಕಿವುಡನ್ ಎನ್ದುಂ ಮೊರೆವ ಶಬ್ದವನ್ ಎತ್ತ ಬಲ್ಲಂ? (60, 42). ಎತ್ತಣ (of what place: where) ಗಗನಮಣಿ ನಕ್ಷತ್ರ ಚನ್ದ್ರಮರ್? (Bh. 1, 20, 56). ಎತ್ತಣ (of what kind) ಅದ್ಭುತಮ್ ಇದು? (J. 8, 40). ಏನ್ ಇದು? ಎತ್ತಣ ಕೌತುಕದ ನುಡಿ (29, 23). ಎತ್ತಣವಂ? (28, 27). ಅದು ಎತ್ತಣದು? (Rśv. 6, after 34). ಸತ್ಸರ ಸಂಗಮ್ ಅದು ತೀರ್ಥ! ಹರಿವ ನೀರ್ ಎತ್ತಣದು ತೀರ್ಥ? (Sp.). ಎತ್ತ ಬಿಜಯಂಗೆಯ್ದು ನೋಡಿದಡೆ ಉತ್ತಮಮ್, ಎಲಾ! (Bh. 2, 13, 23). ಎತ್ತ ಬಲ್ಲರ್ ಸುಜನರ್. . ಕಪಟಗಳ ಚಿತ್ರದೊಳ್ ಪುದುಗಿರ್ದ ಮಾಟಮಂ? (J. 29, 36). ಎತ್ತ ಹೋದರೂ ತುತ್ತು ಹುಡುಕುವದೇ.—ಎತ್ತ ಬಿದ್ದರೂ ತಿಮ್ಮನಿಗೆ ಉಣ್ಣು.—ಎತ್ತ ಹೋದರೂ ಮೃತ್ಯು ಬಿಡದು (Prvs.). — ಎತ್ತಂ. -ಅಂ 5. Wheresoever (ಆವ ದೆಸೆಯಲ್ಲಿಯುಂ Śmd. 238 Cm.; ಆವೆಡೆಯಲ್ಲಿಯುಂ 399). ಎತ್ತಿದ ಕೆಯ್ಯೊಳ್ ಮುತ್ತಿದನ್, ಅತ್ತ ಇತ್ತ ಉತ್ತ ಎತ್ತಂ ಸಾರ್ವರ್ ಇನ್ನು ಅಹಿತರ್ಕಳ್ (Smd. 145; see also 128). ಮೆಯ್ಯೊಳ್ ಬಿಡದೆ ಎತ್ತಂ ತೋಱೆ ರೋಮೋದ್ಗಮಂ (Rśv. 9, 22). — ಎತ್ತಕಡೆ. Which side? whither? (C.). — ಎತ್ತಣ್ಬು. = ಎತ್ತಣದು (Śmd. 180; Čt. I, 76; Kk. 61). Of what place (it)? where? (of what sort?). ದೆಸೆ ಎತ್ತಣ್ಬು? ಆಗಸಮ್ ಎತ್ತಣ್ಬು? ಎತ್ತಣ್ಬು ಉರ್ವಿ? ಎನಿಸಿ ಪರ್ವಿದುದು ತಮಂ (Śmd. 181). — ಎತ್ತಳದು. = ಎತ್ತಣದು. (J. 12, 3). — ಎತ್ತಾನುಂ. -ಆನುಂ. In whatsoever direction; in some places; occasionally; (whatsoever). (Śmd. 391; ಅರಮೆ, ಅರೆ 395; ಏನಾನುಂ 4 Cm.). ಎತ್ತಾನುಂ ತತ್ಪುರುಷಮ್ ಅಪ್ಪುದು (201). ಬಿರುದಿನೊಳ್ ಎತ್ತಾನುಂ ಸಲ್ಪುದು (208). See also 211. 340. — ಎತ್ತೆತ್ತಲುಂ. -ಎತ್ತಲುಂ. Everywhere (J. 4, 10).

ಎತ್ತ ĕtta. 2. = ಎತ್ತು 2. Lifting up, raising. **2,** taking up, undertaking, beginning (Tĕ. ఎత్తు). **3,** reaching, obtaining (M. എത്തു). **4,** finding out an item in an account (Tĕ. ఎత్తు). **5,** taking in, cheating, deceit, cunning (T. எத்து; M. എട്ടു, എട്ടു, a trap, snare; *cf.* ಎಡ್ಡು 1). — ಎತ್ತಗಡೆ. -ಕಡೆ. = ಎತ್ತುಗಡೆ. A means, an expedient, a device (My.); a trick (My.; Tĕ.). — ಎತ್ತಗೆಯ್. -ಕೆಯ್. = ಎತ್ತುಗೆಯ್. A (man's) elevated arm with the fingers extended (My.). — ಎತ್ತಗೆಯ್ಯುದ್ದ. -ಕೆಯ್ಯುದ್ದ. The height to which a man reaches with an arm elevated and its fingers extended (My.; ಪೌರುಷ G.).

ಎತ್ತನ ĕttana. = ಎತನ, etc. (My.).

ಎತ್ತರ ĕt-tara. = ಎತ್ತರು, ಎಟ್ಟರ. Height; tallness (C.; ನಿಲುವು G.). ಎತ್ತರವಾಗಿ ಹಾಕಲ್ ಪಟ್ಟಿರುವ ಮಣ್ಣುದಿಣ್ಣೆ (ಚಯ Si. 107). ಬೆಟ್ಟದ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಭಾಗ (ಕಟಕ, ನಿತಪ್ಬ 115). ಬಹಳ ಎತ್ತರ (ಉಚ್ಛ್ರಾಯ 121). ಅಣ್ಣುಗಳ ಮೇಲೆ ಎತ್ತರವಾಗಿ ಇರುವ ಸ್ಥಳ (ಸ್ಥಿಕ್ಕ 208). ಎತ್ತರವಾಗಿರುವಿಕೆ (ದೈರ್ಘ್ಯ 222). ಎತ್ತರವಾದದು (ಉಚ್ಚ, ಉನ್ನತ 372). ತೆಂಗಿನ ಮರಗಳು ಅಯ್ವತ್ತು ಅಱುವತ್ತು ಮೊಱ ಎತ್ತರ ಇರುತ್ತವೆ (B. 2, 41). — ಎತ್ತರಗದ್ದೆ. A rice field on an elevation. ತಗ್ಗುಗದ್ದೆಗೆ ಮೂಱು ಬೆಳೆ, ಎತ್ತರಗದ್ದೆಗೆ ಒನ್ದೇ ಬೆಳೆ (Prv.).

ಎತ್ತರು ĕttaru. = ಎತ್ತರ. (G.).

ಎತ್ತಱಿ ĕttaṟi. — ಎತ್ತಱ ತತ್ತಱ. dupl. Confusion (? Čh. v. 19).

ಎತ್ತಲ್ ĕtta-al. (Śmd. 145). = ಎತ್ತ 1, q. v., ಎತ್ತು. ಅತ್ತಲ್ ದೇವೇನ್ದ್ರಂ, ಮತ್ತೆ ಇತ್ತಲ್ ಭುಜಗೇನ್ದ್ರನ್, ಉತ್ತಲ್ ಅತಾಥವರೊಳ್ಮುತ್ತಿರೆ ಭೇರಿಧ್ವನಿ ಪರ್ವಿತ್ತು, ಎತ್ತಲ್ ಮಸಗಿ ಘೋಷಿತಕ್ಷಾದಕ್ಷಂ (145). ಬೀಡುಗೊಣ್ಡಿರ್ದ ಕತ್ತಲೆಯ ಪಾಳೆಯಮ್ ಎತ್ತಲ್ ಓಡಿದುದೊ? ನೋಡಿದವೆಂ (J. 2, 65). ಎತ್ತಲ್ ಅಯ್ದಿದೆ? (Bp. 14, 24). ಆನ್ ಎತ್ತಲ್, ಅಯ್? ನೀನ್ ಎತ್ತಲ್? (40, 46). ಎತ್ತಲ್ ಓಡುವೆವು? (52, 12; see also 53, 69). ಎತ್ತಲಿನ್ದ (My.). ಎತ್ತಲಾಗಿ (= ಎತ್ತಲ್, My.). — ಎತ್ತಲು. -ಉ 9. = ಎತ್ತಲುಂ. ಎತ್ತಲಾದರೆ ಹೋಗಿ ಅಡಗಿರು! (Bp. 24, 12). — ಎತ್ತಲುಂ. -ಉಂ 1. On all sides, everywhere; occasionally (ಎಲ್ಲಿಯುಂ Śmd. 156 Cm.). ಆದಿಮೂರ್ತಿತ್ತೆ ಮುಗುಳ್ದುದು ಎತ್ತಲುಂ (Čpr. 7, 41). See J. 4, 10. 19; 8, 3. 6.

ಎತ್ತಿಕೆ ĕttikĕ. Lifting, etc. (My.).

ಎತ್ತಿಸು ĕttisu. To cause to raise, take up, lift up or erect, etc. (ಉದ್ಧರಣ Śmd. Dh.; J. 7, 3). ಹೊಸ ದೀಪಕಪ್ಬಂಗಳನುಮ್ ಆ ರಮಣಂಗೆ ಮಾಡಿಸಿ ಎತ್ತಿಸಿದಳ್ (Bp. 42, 12). ಗೋಪುರವನ್ ಎತ್ತಿಸಿ (53, 30). ಠಕ್ಕೆಯ (= -ಯನ್) ಅವನ್ ಆ ಪುರದೊಳ್ ಎತ್ತಿಸಿದ (53, 57). ಎತ್ತಿಸಿದ ನನ್ದಿಧ್ವಜಂಗಳ ಮೊತ್ತಂ (58, 53).

ಎತ್ತು ĕttu. 1. To lift, to raise, to take up; to hold up; to lift, to remove by stealing; to raise or levy, as an army; to raise or collect, to take, as money, alms, etc.; to assume, as a form, a mortal body (avatâra); to exhibit, to introduce, to mention, as the name of *another;* to raise up, to cause to become great, as *one's own* name (C.; Tĕ., Tu.; T., M. ಎಟ್ಟು; T. also ಎನ್ದು; *cf.* ಏಱು 1). ಎತ್ತಿ ಕಳೆದಂ (ಎಟ್ಬಿಸಿದಂ Śmd. I). ಮದಗಜವೆರಡಱ ದಾಡಂ ಮೊದಲಂ ಪಿಡಿದು, ಎತ್ತಿ (91). ಶೀಘ್ರಂ ಚಕ್ರಾಯುಧಮ್ ಎತ್ತಿ ನಡೆದಂ ವೈರಿಭಕಣ್ಠೀರವಂ (255. 280). ಎತ್ತಿದವಂ (260). ಎತ್ತಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ಸಮುದಕ್ತ, ಉದ್ಧೃತ); ಧಾನ್ಯಂಗಳನ್ ಎತ್ತಿ ತೂಱುವುದು (ಉತ್ಕಾರ Nr.). ಮುಸುಡನ್ ಉದ್ದವೆತ್ತಿ ಕೊಣ್ಡು ಇರ್ಪವನು (ಉತ್ತಶ್ಯ Hlâ.). ಮುಖವೆತ್ತಿ ನಡೆವವಂ (ಉರುವಕ್ರ Mr. 243). ಬಾವಿಯ ನೀರನ್ ಎತ್ತುವ ಜನ್ತ್ರವಿಶೇಷವು (ಘಟಯನ್ತ್ರ Nr.). ಎತ್ತಿದ ಕೆಯ್ಯೊಳ್ ಮುತ್ತಿದಂ (Śmd. 145). ಬೆಳಗೆಯ್ದುಗೊಳ್ ಇರ್ದು, ಎತ್ತಂ ಕಳರವದಿಂ ಕೆಯ್ಯನೆತ್ತಿ ಚಲಲಲೆ ಎನುತುಂ (231). ತಿಲೆಯಂ ಎತ್ತುವ ಮರಂ (Śm. 101). ಕೆಯ್ಯೆತ್ತುವದು is used also in the sense of ಕೆಯ್ಮುಗಿ, *e. g.* Bp. 3, 47. ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಕೆಯ್ಯೆತ್ತಿದನು, he raised his hand against me, wanted to beat me (S. Mhr.). ಪರರ ಮರ್ಮವನ್ ಎತ್ತಿ ನುಡಿಯದಿರು! (Bp. 4, 65). ಮತ್ತಗಜವಂ ಕೊನ್ದು, ಅದಱ ಅಸುವನ್ ಎತ್ತಿ (*i. e.* having recalled it from death, 21 sum.; see 22, 20; 48, 16). ಅವರ ಮೇಲಿಂಗೆ ಎತ್ತಿ ಹೋದಡೆ (if you attack him, 21, 36). ಕುಲವೆತ್ತಿ ಪೂರ್ವವನ್ ಆಡಿ (27, 40). ತನ್ನ ಅಡಿಗಳಿಗೆ ಕೆಡದು ಇರ್ದವನನ್ ಎತ್ತಿ (30, 30). ದೀಪಾರತಿಯನ್ ಎತ್ತುವನು (41, 22; see also 48, 17; 50, 54). ತಮ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರಮತಂಗಳಿಂ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ ಎತ್ತಿ (53, 59). ಆವ ವೇದದೊಳು ಆಡೊಡೆ ಒನ್ದಱ ಠಾವನ್ ಅನುಸಿ

Digitized by Google

ಸು! (55, 48. 51). ಕರಾಲವರತುವನ್ ಎತ್ತಿ (58, 25). ನಾವಿಬ್ಬರೇ ಆ ಬದುಕು ಎತ್ತಿ ಬಡಿಯ ಬೇಕು (B. 3, 101). ಶತ್ರುಗಳೆದುರಾಗಿ ದಸ್ತೆತ್ತಿ ಕಾಳಗಕ್ಕೆ ಹೊಡಿದುವಿಕೆ (ಅಭಿಷೇಣನ Si. 291). ಎತ್ತಿ ಕೊಣ್ಡು ಹೋಗೋರು ಇದ್ದರೆ ಸತ್ತ ಹಾಗೆ ಬಿದ್ದೇನು.— ಎತ್ತೊದಕ್ಕೆ ಹೊತ್ತು ಕಳ ದರೆ ತುತ್ತುಗೊಳ್ಳ ಬೇಡವೇ? (Prvs.). See also Bp. 10, 3; 23, 41; 27, 57; 29, 33; 32, 6. 25. 27; 38, 17; 39, 63; 44, 61; 45, 30. 53; 46, 8. 55; 47, 11. 58; 48, 30; 52, 5; 56, 31; 57, 23; 60, 9; Rsv. 5, 123; 6, after 11; J. 3, 9; 4, 19; 10, 30; 13, 53; 28, 20. 57. 59; 31, 31; B. 3, 62; 4, 10. 134. 142. — ಎತ್ತಿ ಬರ್. To bring. ಬದಿ'ಯ ಬಟ್ಟಲನ್ ಎತ್ತಿ ಕೊಣ್ಡು ಎಲ್ಲಿ ದು ಬನ್ದವೆ? (Bp. 14, 24). 2, to come to attack, to fall upon (Abh. P. 11, after 100). ಇಭಾಸುರನ್ ಈಶ್ವರನ ಮೇಲೆ ಎತ್ತಿ ಬನ್ದನ್ತೆ (Bp. 22, 13). — ಎತ್ತಿ ಬರೆ. To copy in writing, as a manuscript, etc. (C.). — ಎತ್ತಿ ಹಾಯ್ಕು. To cast, as a net (Bp. 27, 22). 2, to remove by stealing (C.). — ಎತ್ತಿ ಹೋಗು. To go to attack, to invade. ತಾನು ಹಗೆಯ ಮೇಲೆ ಎತ್ತಿ ಹೋಗಲ್ಲಿ ಹಿನ್ದೆ ರಾಜ್ಯವನ್ ಉಪದ್ರವ ಮಾಡುವವನು (ಪಾರ್ಷ್ಣಿ ಗ್ರಾಹ Nr.). ಪರಮಣ್ಡಲಪತಿಯ ಮೇಲೆ ಎತ್ತಿ ಹೋಗುತ್ತ (Bp. 22, 28). — ಎತ್ತೆತ್ತು. rep. (B. 3, 10).

ಎತ್ತು ĕttu. 2. = ಎತ್ತ 2, q. v. — ಎತ್ತುಗಡೆ. = ಎತ್ತಗಡೆ. (My.). — ಎತ್ತುಗಲ್ಲು. -ಕಲ್ಲು. Lift-stone: a stone that is liftable with common strength (My.);—a stone that one can scarcely lift, a rather big stone (My.). ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಎತ್ತುಗಲ್ಲು ಹಾಕಿದನು, he ruined me (My.). — ಎತ್ತುಗೆಯ್. -ಕೆಯ್. = ಎತ್ತಗೆಯ್. (My.). — ಎತ್ತುತೆಗೆ. Dividing, division (ಭಾಗಿಸು ಹಂ Mr. 349). — ಎತ್ತುವಾಡಿಗೆ. -ಬಾಡಿಗೆ. Rent, etc., that is raised or collected (ಭಾಟಕ Mr. 346). — ಎತ್ತೊಲೆ. -ಒಲೆ. A moveable earthen ŏlĕ consisting of two halves (My.).

ಎತ್ತು ĕttu. 3. Cutting, stabbing (see T. ಎಟ್ಟು s. ಎಟ್ಟು 2). — ಎತ್ತುಂಗೋಲ್. -ಅಂಗೋಲ್. (Śmd. 203). A sharp arrow (ಕೂರಮ್ಬು Kk. 52; Śs.). ಎತ್ತುಂಗೋಲುಂ ಬಿರಯಿಗೆ ಚತ್ತ ಭವಂ (Śmd. 16).

ಎತ್ತು ĕttu. 4. = ಎಟ್ಟು 1, ಎದ್ದು 1. An ox, a bullock (ಉಕ್ಷ, ಅನಡುಹ, ವೃಷಭ, etc. (Nr., Hlâ., Mr. 178, Si. 318; C.; J. 7, 59; T., M. ಎರುದು, ಎರು; Tĕ. ಎದ್ದು; Tu. ಎರು, an ox; a male buffalo). ಬಲ್ಲಿತ್ತು (ಮಹೋಕ್ಷ); ಮುತ್ತೆತ್ತು (ವೃದ್ಧೋಕ್ಷ); ಹೊಟಿದ ಎತ್ತು (ಧುರ್ಯ); ಹೇರುವ ಎತ್ತು (ಸ್ಥೂರಿ); ಹೂಡುವ ಎತ್ತು (ಸ್ವಶಿಕ); ಮುರಿ'ದ ಕೊಪ್ಪಿನ ಎತ್ತು (ಕೂಟ Hlâ.). ನೊಗನು ತಲೆ ಯಾರು ಭಣ್ಟೆ ಎಮ್ಬು ಇವೆಲ್ಲಂ ಹೂಡುವ ಎತ್ತುಗಳು ಕ್ರಮದಿನ್ದ ಯುಗ್ಯ ಪ್ರಾಸಂಗ್ಯ ಶಾಕಟ ಎನಿಸುಗು; ಕೊಪ್ಪಿಲ್ಲದ ಎತ್ತು (ತೂಬರ); ಎತ್ತುಗಳ ಮೂಗುನೇಣು (ನಾಸ್ಯ); ಎತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹೂಡುವ ಭಣ್ಟೆ (ಗನ್ತ್ರಿ); ಮುದುಎತ್ತು (ವೃದ್ಧೋಕ್ಷ); ಬಾಲ ಮೋಟಾದ ಎತ್ತು (ವಣ್ಡ); ಕೊಮ್ಬು ಮುರಿ'ದ ಎತ್ತು (ಕೂಟ); ಹಿಡಿಗು ಬಡಿದ ಎತ್ತು (ಜಾತೋಕ್ಷ Nr.). ಹೇರಿ'ದೆತ್ತು (ಸ್ಥೌರೀಯ Mr. 179). See Si. 275. 303. 318. 319. 320. 430.— ಎತ್ತು ಈಯಿತು ಎನ್ದರೆ ಮೂಲೆಯಲಿ ಕಟ್ಟು ಸುವುದು ಎಮ್ಬನ ಜಾಳಿ ಎಶಕೆ? (Bp. 28, 34). ಬಣ್ಣಿಯೆತ್ತುಗಳ (56, 28). ಎಳೆಗರುಂ ತಾಂ ದೊಡ್ಡಿತು ಎತ್ತು ಆಗದೇ? (Śś.). ಗೋಣಿ ಒಲ್ಲದೆ ಎತ್ತಿನ ಆ ದುಃಖವ? (Dp. 87). ಎತ್ತಿನ ಮುನ್ದೆ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿ ಒಡೆದ ಹಾಗೆ.— ಎತ್ತನ್ನು ಹುಲಿ ತಿನ್ನು, ಸಬರ ಮುರಿಯನ್ನು ಗೆದ್ದಲು ತಿನ್ನು.— ಎತ್ತು ಈಯಿತು ಅನ್ದರೆ ಕೊಟ್ಟಗೇಲಿ ತನ್ದು ಕಟ್ಟು! ಅನ್ದ.— ಎತ್ತು ಹಾಡುವದಕ್ಕಿನ್ತ ಮುಂಚೆ ಕವುದಿ (or ಗೋಣಿ) ಹಾಡಿ'ತು.— ಎತ್ತೂ ಮೂರಿ', ಮತ್ತೂ ಗಂಜಿ.— ಹಾರುವವನಿಗೆ ಆಳಾಗ ಬೇಡ, ಗಾಣಿಗನಿಗೆ ಎತ್ತಾಗ ಬೇಡ.— ಎತ್ತಿಗೆ ರೋಗ ಬನ್ದರೆ ಎಮ್ಮೆಗೆ ಬರೆ ಹಾಕಿದರು (Prvs.). — ಎತ್ತಿನ ನಾಲಿಗೆ. Bullock's tongue: an herb, Trichodesma indicum Br. (Z.). — ಎತ್ತಿನವ. -ಅವ. A bullock-man (C.). — ಎತ್ತುನಾಲಗೆ. = ಎತ್ತುನಾಲಿಗೆ. Bullock's tongue: a potherb wild in corn-fields, perhaps Phlomis esculenta (ಗೋಜಿಹ್ವಿಕೆ, ದಾರ್ವಿಕೆ Nr.). — ಎತ್ತುನಾಲಿಗೆ. (ಗೋಜಿಹ್ವೆ, ದಾರ್ವಿಕೆ Si. 151; ಅನಡ್ವಜಿಹ್ವೆ Mr. 148; ಬೆಣ್ಣೇ ಕಾಯಿಗಿಡವು Si. 151). — ಎತ್ತೋದು. -ಓದು. A reading with the capacity of a bullock, *i. e.* reading, remembering and digesting (as the bullock chews the cud, R.).

ಎತ್ತುವಳಿ ĕttuvaḷi. Collecting or gathering money (My.).

ಎತ್ತುವಿಕೆ ĕttuvikĕ. Raising, etc. (ಸಮುದ್ಧರಣ Si. 420).

ಎತ್ತೆಗುವಿ (ĕttu-ĕguvi? ĕttĕ-kuvi?). A kind of tree (ಪ್ಲಕ್ಷ Mr. 121).

ಎತ್ನ ĕtna. = ಎತನ, etc. Tbh. of ಯತ್ನ (C.; B. 5, 59).

ಎತ್ನಯಿಸು ĕtnayisu. Tbh. of ಯತ್ನಯಿಸು. (My.).

ಎತ್ಲು ĕtlu. = ಎತ್ತಲ್. — ಎತ್ಲಾಗೆ. -ಆಗೆ. To which direction? where? (C.).

ಎತ್ವ ĕtva. The letter ಎ (Śmd. 102. 132. 144. 145. 176. 215. 246. 281. 352; Kâvy. I, 3, 35-40).

ಎಥೇಚ್ಛ ĕthêćcha. Tbh. of ಯಥೇಚ್ಛ. (My.).

ಎಥೇಷ್ಟ ĕthêshṭa. Tbh. of ಯಥೇಷ್ಟ. (My.; Jns. 22, 30).

ಎದ್ ĕd. = ಎರ್, ಎಟ್ 1, etc. See ಎದ್ದು 4.

ಎದರಾಯಿಸು ĕdarâyisu. = ಎದಿರಾಯಿಸು, ಎದುರಾಯಿಸು, q. v. (My.).

ಎದರಿಸು ĕdarisu. = ಇದಿರಿಸು, etc. (My.).

ಎದರು ĕdaru. ಎದರ್. = ಇದಿರ್, etc. — ಎದರಾಳಿ. -ಆಳಿ. = ಎದುರಾಳಿ. (My.). — ಎದರುಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. = ಎದಗೊಳ್ಳು. (My.). — ಎದಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. = ಎದುಗೊಳ್ಳು. (My.).

ಎದಿರ್ ĕdir. ಎದಿರು. = ಎದರು, etc. (My.). — ಎದಿರುಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. = ಎದಿಗೊಳ್ಳು. (My.). — ಎದಿಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. = ಎದುಗೊಳ್ಳು. (My.).

ಎದಿರಾಯಿಸು ĕdirâyisu. = ಎದರಾಯಿಸು, etc. (My.).

ಎದಿರಿಸು ĕdirisu. = ಎದರಿಸು, etc. (My.).

ಎದು ĕdu. Tbh. of ಯದು (S. Mhr.).

ಎದುರ್ ĕdur. = ಇದಿರ್, etc. (My.; Tĕ. ಎದುರು). — ಎದುರಾಡು. -ಆಡು. To outbid (My.); to contradict (Mg.). — ಎದುರಾಳಿ. -ಆಳಿ 1. An antagonist (My.). — ಎದುಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. = ಇದಿರ್ಗೊಳ್. (My.). — ಎದುರ್ಗಣ್ಡಿಸು. To contradict (My.). — ಎದುಚೀಟು. A document given by the purchaser of land engaging to give it back to the seller on repayment of the purchase-money within a definite term (My.). 2, a note of hand given for another that is lost (My.). — ಎದುದನಿ. An echo (My.). — ಎದುನುಡಿ. = ಎದುಚೀಟು No. 1. (My.); 2, counter part of a deed or lease (Mg.). — ಎದುನೋಡು. = ಇದರು ನೋಡು. (My.). — ಎದುಬೀಡು. = ಎದುರು ಬೀಡು. (My.). — ಎದುವಳ್ಳಿ. -ವಳ್ಳಿ. = ಎದುನುಡಿ No. 2. (Mg.).

ಎದುರಾಯಿಸು ĕdurâyisu. = ಎದರಾಯಿಸು, etc. To oppose; to contradict (My.).

ಎದುರಿಸು ĕdurisu. = ಎದಿರಿಸು, etc. (My.).

ಎದುರು ĕduru. = ಎದುರ್, etc. ತನ್ದೆಯು ಇಬ್ಬರನ್ನು ಕರೆದು, ತನ್ನ ಎದುರಿಗೆ ನಿಲ್ಲ ಹೇಳಿ' (B. 2, 14). ಅಲ್ಲೇ ಅವನೆದುರಿಗೆ ತೂಕಾ ಮಾಡಿಸಿ (4, 31). ಎದುರಾಗಿ (ಅಭಿತ Si. 470). ಗಾಳಿಗೆ ಎದುರಾಗಿ ನಡಿಯುವ ಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳ ಹುಲ್ಲೆ (ವಾತಮೃಗ 168). ಶತ್ರುಗಳಿಗೆ ಎದುರಾಗಿ ದಸ್ತೆತ್ತಿ ಕಾಳಗಕ್ಕೆ ಹೊರಡುವಿಕೆ (ಅಭಿಷೇಣನ 291). ಯು

Digitized by Google

ಪ್ಷಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಗೆಯವರಿಗೆ ಎದುರಾಗಿ ಕಲಹಕ್ಕೆ ಅಣಿ ಮಾಡಿ ಕೊಣ್ಡು ಧೈರ್ಯದಿನ್ದ ಉಪಾಯಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಿಕೆ (ಅಭಿಯೋಗ, etc. 391). ಎದುರಾಗಿಯೇ ಕದ್ದು ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ (ಅಭಿಸಾರ, etc. 393). — ಎದುರಡೆ. -ಅಡೆ 6. Counter-trust: a security for a debt (My.). 2, = ಎದುರ್ಚೀಟು No. 2. (My.). — ಎದುರಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. = ಇದಿರಿಕ್ಕು, ಎದುರಿಡು. (My.). — ಎದುರಿಗೆ ಆಡು. To speak before a person (My.). ದೂಟಿನ್ನು ಎದುರಿಗಾಡು, ಹೊಗಟಿನ್ನು ಹಿನ್ದಾಡು (Prv.). — ಎದುರಿಡು. -ಇಡು. = ಇದಿರಿಡು. To place before, in the presence of, opposite, or in opposition to. ಎದುರಿಡಲ್ ಪಡುವ (ಪ್ರತಿ Si. 468). — ಎದುರುಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. = ಇದಿರ್ಗೊಳಿಸು. (My.). — ಎದುರುಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. = ಎದುರ್ಗೊಳ್ಳು. (My.). — ಎದುರುತ್ತರ. -ಉತ್ತರ. = ಇದಿರುತ್ತರ q. v. An opposite or oppugnant answer or speech, a contradiction (My.; ಮಾರುತ್ತರ G.). ಅವನು ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಟ್ಟಗೆದ್ದ ಕೂಡಲೆ ಅವನ ಹೆಣ್ಡತಿ ಎದುರುತ್ತರ ಕೊಡುವಳು (B. 3, 59). — ಎದುರುದಾವೆ. = ಎದುರುವ್ಯಾಜ್ಯ. (My.). — ಎದುರು ಬದುರು. dupl. Front to front (My.). — ಎದುರು ಬೀಟು. To fall athwart: to act adversely, to oppugn; (to revolt); to contradict (which is the chief meaning in My.). ಅರಸುಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮೂಲ ಬಲ ಮುನ್ತಾದ ೭ ಬಗೆಯ ದಟಿಗಳ ದೆಸೆಯಿನ್ದಲೂ ಅನ್ತಃಕಲಹಕ್ಕೆ ಎದುರು ಬೀಟುವದು ಮೊದಲಾದ ಒಳಗಿನ ಭಯವು (ಅಹಿಭಯ Si. 267). — ಎದುರು ಬೀಟುವಿಕೆ. Acting adversely. ಅಪಕಾರಾರ್ಥವಾಗಿ ಎದುರು ಬೀಟುವಿಕೆ (ಅಭಿಸಾರ Si. 449). — ಎದುರುಮಾತು. = ಎದುರುತ್ತರ. (My.). — ಎದುರುವಾದಿ. = ಇದುರುವಾದಿ. (My.). — ಎದುರುವ್ಯಾಜ್ಯ. A counter-claim, a set-off (My.).

ಎದೆ ĕdĕ. 1. = ಎರ್ದೆ. ಎರ್ದೆ. The chest, the breast; (the heart); courage (ಹೃದಯ, ಉರ, ವಕ್ಷ, etc. Mr. 327; ಉರಸ್, ವತ್ಸ, ವಕ್ಷ Si. 209; J. 12, 39; 20, 18; 34, 2; C.; Tu., Tĕ.; Tĕ. also ಎಡದೆ, ಯಾದೆ, ಅಕ್ಕು; M., T. ನೆಂಜು, ನೆಞ್ಞು). ಎದೆಯೊಳಗಡೆ ಇರುವ ಕಪ್ಪಾದ ಮಾಂಸವಿಶೇಷ (ಗುಲ್ಮ, etc. Si. 205). ಎದೆಗೆ ರಕ್ಷಕವಾದ ತೊಗಲ ದಿಮ್ಮಿ (ತನುತ್ರ, etc. 279). ಎದೆಯೊಳ್ ಅವಂ ನೆನೆವನ್ ಎಮ್ಮುವಂ (Bp. 10, 45). ಎದೆ ಝಲ್ಲೆನುತ್ತಂ (26, 27). ಎದೆಗಳೊಳು ಕಳವಳಿಸಿ (54, 81). ಎದೆಗಳು ಧಗಿಲುಧಗಿಲೆನೆ (58, 61). — ಎದೆ ಅದಿರ್. -ರು. The heart to tremble. ಪರವಾದಿಗಳ ಎದೆಗಳ್ ಅದಿರೆ (Bp. 53, 70). — ಎದೆ ಆಟು. The breast to become dry or to wither, as from sickness (C.); courage to be quenched (J. 15, 26; C.); the heart to lose its feelings. ವಿಲಾಸಿನಿಗೆ ಮಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟು ಎದೆಯಾಱಿತೇ ನಿನಗೆ? (Bp. 42, 9). — ಎದೆ ಈ. To become courageous (Bp. 26, 42). — ಎದೆ ಒಡೆ. The heart to break: courage entirely to fail (C.). ಒಡೆವುದು ಎದೆ ತಪ್ಪಾಪೆಯಂ ನೆನೆದೊಡೆ (Bp. 35, 49). ಅವನ ಎದೆ ಒಡೆಯಿತು (B. 5, 64). ಭಗವನ್ತ, ಎದೆ ಒಡೆದು, ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದ (5, 130). ಸಾರಂಗವು ಅಂಜಿ, ಎದೆ ಒಡ ಕೊಣ್ಡು, ಗಿಡದ ಗುಮ್ಪಿನೊಳಗೆ ಹೊಕ್ಕು (B. 3, 19). 2, the chest to break: all strength to be lost (from over-exertion, My.). — ಎದೆ ಕದಡು. The heart to be troubled or agitated. ಕದಡುವ ಎದೆಗಳೊಳ್ ಒಬ್ಬರೊಬ್ಬರ ವದನವಂ ನೋಡುತ್ತ (Bp. 25, 33). — ಎದೆ ಕನ್ದು. Courage to fade or fail. ಎದೆ ಕನ್ದದೆ (Bp. 39, 64). — ಎದೆ ಕರಗು. The heart to melt (from compassion, J. 28, 32; My.). — ಎದೆಕೆಚ್ಚು. = ಎದೆಕೊಬ್ಬು. (My.). — ಎದೆ ಕೊಡು. = ಎದೆ ಈ. (My.). — ಎದೆಕೊಬ್ಬು. Audacity, impudence (My.). — ಎದೆಗತ್ತರಿ. -ಕತ್ತರಿ. Heart-scissors. ಎದೆಗತ್ತರಿಯ. -ಅ 3. A heart-cutter, a person who wounds or hurts deeply the sensibilities of. ಎದೆಗತ್ತರಿಯರ್ (Bp. 40, 55). — ಎದೆಗಳೆ. -ಕಳೆ. To deprive of courage. ಎದೆಗಳೆದ ಎವರದೊಳು ಎಷವಷ್ಟು ತೀವಿರ್ದ ಅವಗಡದ ಫಣಿವರಕಟಕ! (Bp. 48, 15). — ಎದೆಗಿಚ್ಚು. -ಕಿಚ್ಚು. = ಎದೆಯ ಕಿಚ್ಚು. Heart-fire: heart-ache, mental anguish or pang, *e.g.* on account of sick children (C.). See Bp. 40, 61. — ಎದೆ ಗಿಡೆ. reit. (My.). — ಎದೆಗುಣ್ಡಿಗೆ. The pit of the stomach (C.). ತನ್ನ ಎದೆಗುಣ್ಡಿಗೆ ಧಗಿಲುಧಗಿಲೆನ್ನದೆ (Bp. 48, 10). — ಎದೆಗುಣ್ಡಿಗೆಸನ್ಧಿ. The clavicle (ಜತ್ರು Si. 209). — ಎದೆಗುದಿ. 1. -ಕುದಿ. The heart to bubble up, shudder, or be agitated. ತಾ ನೆನದೊಡೆ ಎದೆಗುದಿಯೆ (Bp. 2, 13). ಪರವಾದಿಯ ಎದೆಗುದಿಯೆ (53, 62). — ಎದೆಗುದಿ. 2. -ಕುದಿ. Heart-boiling: violent mental agitation, fear. ಎದೆಗುದಿ ಮಾಡಬೇಡ, do not fear! (C.). 2, great hurry (My.). ಎದೆಗುದಿಪಟ್ಟು, ಕುದಿಯುವ ಅವರೇ ದಾಯೊಳಗೆ ಹಾಕಿ ಕೊಣ್ಡ (Prv.). — ಎದೆಗುನ್ದು. -ಕುನ್ದು. Courage to decrease or fail (C.). ಮೋದಮ್ ಅಟಿತು, ಎದೆಗುನ್ದಿ, ಕನ್ದಿ (Bp. 23, 28; see 36, 17). ದಣ್ಣಿನವರು ಎದೆಗುನ್ದಿ ಓಡಿ ಹೋದರು (B. 4, 10). ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಎತರುಗಳು ಬನ್ದಾಗ್ಯೂ ಎದೆಗುನ್ದ ಬೇಡಿರಿ! (4, 16). — ಎದೆಗುಮ್ಮು. -ಕುಮ್ಮು. To strike the chest or breast (of another, S. Mhr.). — ಎದೆಗೂಡು. -ಕೂಡು. 1. The chest to become fleshy (My.). — ಎದೆಗೂಡು. 2. The thorax (My.). ಎದೆಗೂಡು ಎದ್ದಿತು, the ribs of the thorax have become visible from disease, and protrude (My.). 2, the hollow of the breast sunk from fasting or disease. ಎದೆಗೂಡು ಹಾಯಿತು, the hollow of the chest has sunk in (S. Mhr.). — ಎದೆಗೆಡಿಸು. -ಕೆಡಿಸು. To dishearten (Č. Bp. 47, 22). — ಎದೆಗೆಡು. -ಕೆಡು. Courage to fail (J. 18, 53; 25, 25; My.). — ಎದೆಗೊಡು. -ಕೊಡು. = ಎದೆ ಈ. (C.). — ಎದೆಗೊಯಿಕ. -ಕೊಯಿಕ. A man who destroys another's courage or disheartens him (C.). — ಎದೆಗೊಯಿಕತನ. -ಕೊಯಿಕತನ. Intimidation (C.). — ಎದೆದಲ್ಲಣ. -ತಲ್ಲಣ. Fear, awe. ಪರವಾದಿಗಳಿಗೆ ಎದೆದಲ್ಲಣಂ (Bp. 49, 18). 2, a man who frightens. ಜವಂಗೆ ಎದೆದಲ್ಲಣನು (8, 1). — ಎದೆಪದಕ. A padaka hanging over the breast (C.). — ಎದೆಬಡಕ. A man who beats another's breast: one who disheartens another (C.). — ಎದೆ ಬಟಿ[3]. The chest to become dry or to sink. ಬಟಿತದೆಗಳ..ಕಿಟಿ'ಕುಲರು (Bp. 58, 49). — ಎದೆ ಬಿರಿ. The heart to burst: courage to fail (My.). ಅಹಿತರ ಎದೆಗಳು ಬಿರಿಯೆ (Bp. 50, 17). — ಎದೆಭಾವ. Courage, energy. ಎನ್ದಿಗೂ ಮೆಯ್ ನೆಟಿ'ಯದೇ ಎದೆಭಾವವಿಲ್ಲದ ಹೆಂಗಸು (ನಪುಂಸಕ Si. 195). — ಎದೆ ಭಿನ್ನವಾಗು. The heart to be pierced through, courage to be broken (Bp. 45, 6). — ಎದೆಮುಗುಳು. The chest-bud: an indefinable organ inside the chest. ಎದೆಮುಗುಳು ಕಡಿಯುತ್ತದೆ (S. Mhr.). — ಎದೆ ಮುಟಿ'. To break the breast: to labor to weariness, to fag hard (My.). — ಎದೆಯ ಕಿಚ್ಚು. = ಎದೆಗಿಚ್ಚು. ಪರವಾದಿಗಳ ಎದೆಯ ಕಿಚ್ಚು (Bp. 28, 47). — ಎದೆಯ ಗುಣ್ಡಿಗೆ. = ಎದೆಗುಣ್ಡಿಗೆ. (ಹೃದಯ, ಹೃದ್, ಹೃದಯಕಮಲ Si. 204, sic!). — ಎದೆಯುದ್ದ. -ಉದ್ದ. Breast-high, breast-deep (C.). ಎದೆಯುದ್ದಗೋಡೆ (ಅಟ್ಟಾಲ, etc. G.). — ಎದೆಯುರಿ. -ಉರಿ. The heart-burn (My.). — ಎದೆಯೆದೆ. rep. ಎಮ್ಮ ಸತ್ತದಟಿ'ನ್ದ ಆ ಗವಳಿಗನು ಎದೆಯೆದೆ ಬಡ ಕೊಣ್ಡು (B. 1, 10). ತಾಯಿ, ಮಗನು ಸಾಯುತ್ತಾನೆನ್ದು, ಎದೆಯೆದೆ ಬಡ ಕೊಳ್ಳ ಹತ್ತಿದಳು (3, 28). See also 3, 41; 5, 164. — ಎದೆರವ. Chest-sound (ತಾಡ Mr. 330). — ಎದೆವಣಿ. -ಮಣಿ. A breast-jewel (J. 21, 18). — ಎದೆವೊಡಕ. -ಒಡಕ. A coward (My.). — ಎದೆಶೂಲೆ. Pain in the chest (My.). — ಎದೆ ಹಣ್ಣಾಗು. The heart to lose its feelings. ಕೊಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟು, ನಿನ್ನ ಎದೆ ಹಣ್ಣಾಯಿತೇ? (S. Mhr.). — ಎದೆ ಹಾಯಿಸು. To put the breast forward; — to assume a lofty air (S. Mhr.). ಲಕ್ಷ್ಮಾ ಎಮ್ಬ ಪಾರಿವಾಳಗಳು ಎದೆ ಹಾಯಿಸಿ ಕೊಣ್ಡು (B. 3, 115). — ಎದೆ ಹಾಱು. The heart to pulsate; the heart to palpitate, as from fear (C.). ಎದೆ ಹಾಱುವದು (ಹೃದಯಸ್ಫುರಣ B. 4, 133).

Digitized by Google

ಎದೆ ĕdĕ. 2. = ಹೆದೆ. A bow-string. — ಎದೆವೆರಳ್. -ಬೆರಳ್. The fingers used in pulling a bow-string (Bh. 8, 24, 50).

ಎದೆಗಾಱ ĕdĕ-gâṟa. A bold, courageous or audacious man (C.; ಗುಣ್ಡಾಳು, ಧೈರ್ಯವುಳ್ಳವ G.). ಇಷ್ಟಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ನಾಚಿಕೆ ಇಲ್ಲ; ಎನ್ಥಾ ಎದೆಗಾಱ, ನೋಡು! (B. 4, 200).

ಎದೆಗಾರ್ತಿ ĕdĕ-gâṟti. A bold female (My.).

ಎದ್ದು ĕddu 1. = ಎತ್ತು 4. (Tĕ.). — ಎದ್ದುಮುದ್ದು. Stupidity as that of an ox (My.). ಎದ್ದುಮುದ್ದ. -ಅ 3. A man stupid as an ox (My.).

ಎದ್ದು ĕddu. 2. = ಅದ್ದು 1, etc. To immerse, etc.; to dye (C.). ಪೀಜವನ್ ಅಯ್ದು, ಉದಕದಲಿ ಎದ್ದಿ (Bp. 27, 49). ರೇಶಿಮೆಯನ್ನು ಬಣ್ಣಾ ಎದ್ದಿ, ಪರನಾಡುಗಳಿಗೆ ಕಳುಹುವರು (B. 4, 162). ವಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಒಯಿದು, ಬಣ್ಣಗಾಱರು ಬಣ್ಣಾ ಎದ್ದಿದರು (4, 178). ಬಣ್ಣಾ ಎದ್ದುವದಱಲ್ಲಿಯೂ ಉಪ್ಪು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರುವದು (4, 204).

ಎದ್ದು ĕddu. 3. Nicety, brightness or purity of colour (S. Mhr.; *cf.* the T. s. ಇಂ, ಇಱ್?). ಕುಱಿಯ ತೊಗಲಿಗೆ ಬಣ್ಣ ಎದ್ದಾಗಿ ತೋಱುವ ಕಾರಣ ಅದಱನ್ನ ಬಹಳ ಜನಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ (B. 5, 26). ಬಣ್ಣ ಎದ್ದು ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ (S. Mhr.).

ಎದ್ದು ĕddu. 4. = ಎರ್ದು, ಎದ್ದು. P. p. of ಏಳು 1. Having risen, etc.

ಎದ್ದೆ ĕddĕ. = ಎರ್ದೆ, etc. (ಹೆದೆಯ, ಹೃದಯ Ṡs.).

ಎನ್ ĕn. 1. = ಅನ್ 1 q. v., etc. To say; to speak; (to tell); to call, to name (ಭಾಷಣ Ṡmd. Dh.; T. ಎನ್, M. ಎನ್ನು). P. ps. ಎನ್ದು, ಎನ್ತ; relative pres. participle ಎಮ್ಬ. It is applied also to *feeling*, etc., *e. g.* ಜುಮ್ಮುಜುಮ್ಮೆನ್, ಝುಲ್ಲೆನ್. ಎನೆ (Ṡmd. 86. 91. 95. 177). ನಿನಗೆ ವಸನ್ತದೂತಿ ವೆಸರ್ ಅಪ್ಪುದು, ಅದು ಎನ್ತೆನೆ (Čpr. 7, 41). ರವಿ ತಣ್ಣಗೆ ಅದನ್ ಎನೆ ಕಾಣಿಸಿತು (J. 28, 5). ಎನೆಯುಂ (Ṡmd. 49. 395). ಎನಲ್ ಅಕ್ಕುಂ (57). ಎನಲ್ ಬೇಡ (61). ಎನುತುಂ (65). ಎನುತೆ (Rśv. 5, 21). ಏನನ್ ಎನ್ದಪೆಂ? (13, 88). ಎನ್ನಂ, ಎನ್ನರ್, ಎನ್ನದೆ (Ṡmd. 87), ಎನ್ನೆನು (Bp. 59, 11). ಎನ್ನಿ! (Bp. 4, 4; Dp. 54). ಎಮ್ಬ (Ṡmd. 2; Bp. 18, 63). ಎಮ್ಬವು (Ṡmd. 17). ಎಮ್ಬವಱ (41). ಎಮ್ಬವಱೊಳ್ (67). ಎಮ್ಬಲ್ಲಿ (57). ಎಮ್ಬನ್ತೆ (95). ಕುಲಿನ್ದಕನ್ ಎಮ್ಬ ದೊರೆ (J. 28, 52). ನಾನು ಹೆಚ್ಚಾದವನು ಎಮ್ಬ ಚಿತ್ತೌನ್ನತ್ಯವು (Si. 68). ಇದು ಹೀಗೆಯೇ ಮಾಡ ಬೇಕು ಎಮ್ಬ ವೇದೋಕ್ತವಾದ ವಿಧಾನವು (248). ಎಮ್ಬಂ (Ṡmd. 275). ಎಮ್ಬರ್ (ಪೇೞ್ವರ್ 20. 24 Cm.). ಬಿಳಿಯ ಕುದುರೆ ಸಿತ ಕರ್ಕ ಎನಿಸುಗು, ಅಗಡುಕುದುರೆ ಎನ್ದೂ, ಎಮ್ಬರು; ಕಪ್ಪಾಗಿ ಇಹ ಅಗಿಲು ಜಾಪಕ ಎನಿಸುಗು, ಕಲ್ಲ ಹೂವಿನ ಧೂಪ ಎನ್ದೂ, ಎಮ್ಬರು; ಅವುದಾನೊನ್ದು ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಕವಣ್ಣಾನ ಧೂಪಮಂ ಮಾಂಗಲ್ಯಮ್ ಎಮ್ಬರು (Nr.). ಎಮ್ಬೆಂ (Bp. 18, 64). ಎಮ್ಬರಿ (56, 25). ಎರಡುಂ ವ್ಯಂಜನಮನ್ ಉಚ್ಚರಿಸುವನಿತು ಕಾಲಮಂ ಮಾತ್ರೆ ಎಮ್ಬುದು (Ṡmd. 19). ಅನ್ತು ಅದಂ ಪ್ರತ್ಯಯಮ್ ಎಮ್ಬುದು (46). ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಕ್ಷತ್ರಿಯಂ ವೈಶ್ಯಂ ಈ ೩ ವರ್ಣಮಂ ದ್ವಿಜರ್ ಎಮ್ಬುದು; ಗೃಹಸ್ಥನಂ ಸ್ನಾತಕನ್ ಎಮ್ಬುದು; ವಾನಪ್ರಸ್ಥನಂ ವೈಖಾನಸನ್ ಎಮ್ಬುದು; ಯತಿಯನು ಕರ್ಮಸನ್ನ್ಯಾಸಿಕನ್ ಎಮ್ಬುದು; ಎಲ್ಲಾ ವೇದವನ್ ಓದಿದಾತನು ಅನೂಚಾನನ್ ಎಮ್ಬುದು; ಪ್ರಸಿದ್ಧನ್ ಅಪ್ಪ ತನ್ದೆಗೆ ಪುಟ್ಟಿದಾತನು ಆಮುಷ್ಯಾಯಣನ್ ಎಮ್ಬುದು (Hlā.). ಇಟ್ಟಿಗೆ ಮೊದಲಾದುವಱಿಂ ಮಾಡಿದ ಅರಮನೆ ದೇಗುಲಂಗಳಂ ಪ್ರಾಸಾದಮ್ ಎಮ್ಬುದು; ದೇಗುಲಂಗಳನೆ ಆಯತನಮ್ ಎಮ್ಬುದು; ಸಾಕೆಮ್ಬುದು (ಹಸ್ತವಾರಣ Kr.). ಕೊತ್ತಿ ಒಲ್ಲದೆ ಹಾಲು ಮೊಸಲ್ ಎಮ್ಬುದನು? (Dp. 76). ಭೃತ್ಯರನ್ನು ಕರೆದು, ಹೀಗೆ ಮಾಡು! ಎಮ್ಬದಾಗಿ ಆಜ್ಞಾಪಿಸುವದು (ಪ್ರತಿಶಾಸನ Si. 399). ಎಮ್ಬುದುಂ (= ಎನೆ, Rśv. 6, 35 seq.) ಕರ್ಣಾಟಕಲಕ್ಷಣಶಬ್ದಶಾಸ್ತ್ರಮಂ, ಲಾಕ್ಷಣಿಕರ್ ಪೇೞೆನ್ದು ಬೆಸಸೆ, ಬಗೆವುಗೆ ಪೇೞ್ದೆಂ (Ṡmd. 3). ತಱುವಾಯಿಂ ಸನ್ಧಿಯೆನ್ದುಂ ನಾಮಮ್ ಎನ್ದುಂ ಸಮಾಸಮ್ ಎನ್ದುಂ etc. ಪ್ರಕರಣಮ್ ಎಣ್ಟಕ್ಕುಂ (7). ಕುಕ್ಕೂ ಕೂ ಎನ್ದು, ಕೋೞಿ ಕೂಗಿದುವಾಗಳ್ (19. 68). ಹಾ, ರಾಮಾ! ಎನ್ದು, ಸೀತೆ ಬಾಯಱಿದು ಅೞ್ತಳ್ (68). ಅವರ್ಣಂ ಪಿಂಗದ ಆ ಸ್ವರಂ, ನಾಮಿಯೆನ್ದು, ಪೇೞಲ್ ಪಡೆಗುಂ (16). ಕೞ್ತೆಯೆನ್ದು, ಗರ್ದಭಂ (I). ಅಮರಾಂಗನೆಯರ್, ಜೋ ಎನ್ದು, ಪಾಡಿದರ್ ಜೋಗಳಮಂ (65). ಪಟಪಟ ಪಟ್ಟುಟಿಯೆನ್ದು, ಆಲಿಕಲ್ಗಳ್ ಉದಿರ್ದುವು ನಭದಿಂ (65). ರಥರಕಾವಲವನ್ದಿರ ಹೆಸರು ಸವ್ಯೇಷ್ಠ ಎನ್ದೂ, ದಕ್ಷಿಣಸ್ಥ ಎನ್ದೂ, ಉಣ್ಟು (Nr.). ವಿಪ್ರರ್ ಎನ್ದ ನುಡಿ ತಪ್ಪದು (J. 28, 29). ವಿಪ್ರರ್ ತನಗೆ ಎನ್ದ ವೃತ್ತಾನ್ತಮಂ ನೆನೆದು (29, 36). ನಾವೆನ್ದ ನುಡಿ (Bh. 1, 8, 76). ಎನ್ದ ಕಿರಾತದೂತೋಕ್ತಿಯಂ ಕೇಳ್ದು (Rśv. 5, after 119). ಎನ್ದು ಸುದ್ರ್ (5, after 126). ಸೆಱಿಗಟ್ಟ ತನ್ದಪೆಂ! ಎನ್ದು, ನುಡಿದ ಮಿತವಚನಕುಮಾರಂ (5, after 130). ಕೊಟ್ಟೆನ್ ಎನ್ದು, ಸಿಂಹಲೇನ್ದ್ರಂ ನುಡಿದು (7, after 97). ಇನ್ತೆನ್ದು ಒರೆದು (J. 31, 29). ಅರಸಂಗೆ, ದೇವಾ, ಸಿಂಹಲೇನ್ದ್ರನ್ ಎನ್ದುಂ ಕಪ್ಪಮ್ ಇತ್ತನ್ ಅಲ್ತು! ಎನ್ದು, ಗಣಕಗಣಮ್ ಅಣಿಯರಂ ನಿನ್ದು ಕೆಯ್ ಮುಗಿದು ಪೇೞೆ (Rśv. 5, after 127). ಅಸೂಯೆಗೆ ಈಡಾಗ ಬೇಡ! ಎನ್ದು, ನಿಜನನ್ದನಂಗೆ ಆ ಕುಲಿನ್ದಂ ಪೇೞ್ದನು (J. 29, 17). ದಾಸಿಯನ್ನು ಕರೆಯುವಾಗ, ಹಂಚೆಯೆನ್ದು, ಹೆಸರಿಡ ಬೇಕು (Si. 66). Occasionally a sentence to come is introduced by ಎನ್, *e. g.* ತನ್ದೆಗೆ ಇನ್ತೆನ್ದಂ—(Bp. 3, 43). ನಾರಿಯೊರ್ವಳು ಮತ್ತೆ ಎನ್ದಳು—(5, 48). ದೇವನೆನ್ದನು— (26, 46; see also 27, 60; 28, 21; 41, 26; 42, 33; 44, 67; 50, 2). ನುಡಿದರ್ ಇನ್ತೆನ್ದು—(43, 68). ನರೇನ್ದ್ರನನ್ದನಂಗೆ ಪತಿಮೋಹಿನನ್ದನನ್ ಇನ್ತೆನ್ದಂ—(Rśv. 13, 20; see also 7, after 97). ಅವನ್ ಎನ್ದನ್ ಇದಂ—(5, 118). Frequently ಎನ್ದು ಎನ್ is used, *e. g.* ಎನ್ದೆನಲು (Bp. 2, 54; 24, 79; 27, 12), ಎನ್ದೆನುತ (38, 51), ಎನ್ದೆನಿಸಿ (27, 29), ಎನ್ದೆಮ್ಬ (Ṡm. 3), ಎನ್ದೆನೆ (38). Often, so to say, one's purpose and "for" are expressed by ಎನ್, *e. g.* ನಾ ಮುಂಚೆ ತಾ ಮುಂಚೆ ಇಹೆನ್ ಎನ್ದು, ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿ ಮುಂಚುವುದು; ಸತ್ತವನ ಸುಡಲ್ (to burn) ಎನ್ದು, ಒಟ್ಟದ ಕಟ್ಟಿಗೆ; ಪಶುವ ಕಟ್ಟಲ್ ಎನ್ದು, ಕಳದಲ್ಲಿ ನಟ್ಟ ಗುಣ್ಟವು; ಬಾವಿಯ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ, ಜೀವಧನ ಕುಡಿಯ ಬೇಕೆನ್ದು, ಮಾಡಿದ ಕಲ್ಲ ದೋಣಿ; ನೀರೊಳಗೆ ಮುೞುಂಕಿ, ಸರ್ವಪಾಪಕ್ಷಯಮ್ ಆಗಲ್ ಎನ್ದು, ಮಾಡುವ ಜಪವು (Nr.). (See, regarding ಅಲ್, Bp, 5, 6; 28, 38; 37, 1. 5; 38, 33; 39, 30; 42, 12; 45, 27. 31; 50, 24; 58, 22). ಕಾಳೆಗಕ್ಕೆನ್ದು, ಸನ್ನದ್ಧಮ್ ಆಹ ಚತುರಂಗಬಲಂ (Nr.). ವಧಿಸಲ್ಕೆ ಎನ್ದು (Bp. 28, 8). ದೇವತೆಗೆ ಎನ್ದು (8, 23). ದಾಸಂಗೆ ಎನ್ದು (8, 49). ಪಱಿಯಲ್ಕೆ ಎನ್ದು (39, 10). ಸೂಳೆಗೆ ಎನ್ದು (41, 10). ನಿಕ್ಷೇಪಿಸಲಿಕೆ ಎನ್ದು (47, 8). ಆಗಲ್ಕೆ ಎನ್ದು (50, 65; 59, 49). ಸಮಿಧೆಗಳಿಗೆ ಎನ್ದು (55, 34). ಓದಲಿಕ್ಕೆ ಎನ್ದು (B. 4, 153).—ಆಗಲಿ! ಎನ್ದು (J. 28, 60). — ಎನವೇಡ. -ಬೇಡ. ಅಪ್ರಸಿದ್ಧದ ನುಡಿಗಳ್ ಎನ್ದು, ಎನವೇಡ! (Bp. 51, 51). ಬೇಡೆನವೇಡ (Rśv. 13, 26). — ಎನ್ದರೆ. = ಅನ್ದರೆ, q. v. ಎಂಜಲು ಎತ್ತೋ, ಗುಣ್ಡಾ! ಎನ್ದರೆ ಉಣ್ಡವರು ಎಷ್ಟು ಜನ? ಎನ್ದ (Prv.). ಅವು ಹಣ್ಣಾದವೆನ್ದರೆ (B. 4, 27). ತಳಕ್ಕೆ ಕೂತವೆನ್ದರೆ (4, 55). ಗಿಡವು ಬಲಿತು ದೊಡ್ಡದಾಯಿತೆನ್ದರೆ ಹೂ ಬಿಡುವದು (4, 70; see also 4, 147. 157. 158. 165. 218). — ಎನ್ದುದಂ ಗೆಯ್. = ಎನ್ದುದಂ ಮಾಡು, q. v. — ಎನ್ದುದಂ ಮಾಡು. To do what (a person) said (ಇಮ್ಬ ಕೆಯ್ Ṡmd. II; Kk. 87, o. r. ಎನ್ದುದಂ ಗೆಯ್). See J. 18, 59. — ಎನ್ದುದನ್ ಅಪ್ಪುಗೆಯ್. To assent to or accept what (a person) said. ತಾನ್ ಎನ್ದುದನ್ ಅಪ್ಪುಗೆಯ್ಯದೆ ನುಡಿದ ನರೇನ್ದ್ರನಂದನಂಗೆ ಪತಿಮೋಹಿನನ್ದನನ್ ಇನ್ತೆನ್ದಂ (Rśv. 13, after 20). — ಎನ್ದುದಾಗು. -ಆಗು. A saying, sentence or rule to occur or to exist (Ṡmd. 106 Cm.). — ಎನ್ದೊಡೆ. = ಎನ್ದರೆ, *e. g.* ಅವು ಅವ್ವವು ಎನ್ದೊಡೆ (Ṡmd. 17).

ಎನ್ ĕn. 2. (= ಎನ್ನು 2), ನನ್ 1. Another form of ಅಂ 1 q. v., for the declension of which it is used (*cf.* ಎಂ 1 etc., ಎಮ್ 1). — ಎನತು. ಎನ-ಅತು. = ಎನತ್ತು. That

of me, mine. ಎನತು ಶೌರ್ಯಂ (Šmd. 179). — ಎನತ್ತು. ಎನ-ಅತ್ತು 1. = ಎನತು. (ಎನ್ನದು Kk. 61). ಸಬ್ರುಣೆಯೆನತ್ತು (Šmd. 179). — ಎನ್ನದು. ಎನ್ನ-ಅದು 1. = ಎನತು, etc. (Šmd. 178. 179). ಎನಗೂ ಹರಿನಾಮ, ಮಾಧವನಿಗೂ ಹರಿನಾಮ; ಎನಗೂ ಜಲಶಯನ, ಮಾಧವನಿಗೂ ಜಲಶಯನ; ಎನ್ನದು ಕಿಬ್ಬದೇನು, ಮಾಧವನದು ಹಿರಿದೇನು? ಟೊರೋ, ಟೊರೋ, ಟೊರೋ! ಅಸ್ಸಿತು (Prv.).

ಎನ ĕna. 1. = ಎನೆ 1, ಎನ್ನ 3, ಎನ್ನೆ 1. Thought, mind: coming to the mind, entering the mind (? ಎನ್ನವರ್ತನ Šmd. II; Kk. 82, o. r. ಎನ್ನೆವರ್ತನ; M. ಎನ್ನು, Tē. ಅನು, ಎನ್ನು also: to think, *cf.* ಎಣ್ಣು; Tē. ಎನೆ, similarity, equality, see ಎಣೆ 1).

ಎನ ĕna. 2. = ಎನ್ನ 1, ನನ್ನ. Genitive of ಆಂ 1. See also ಎನ್ 2.

ಎನಸು ĕnasu. 1. = ಎನಿಸು 1, etc. (My.).

ಎನಸು ĕnasu. 2. Further, more, etc. (ಪಿರಿದುಂ, ನಾಡೆ, ಅಳುಮ್ಪಂ, ಕರಂ, ಅದಂ, ಉಂ, ಅತಿ Čt. II, 25; see Kk. 50; *cf.* Tē. ಎನೆ, to be united, and ಎಣೆ 1).

ಎನಿತು ĕnitu. = ಎನಿತ್ತು, (ಎನಿಸು 2, ಎನ್ನುಟು, ಎಷ್ಟು, ಏಟು 2, ಏಸು 3). What measure, amount, number or time? How much? (Šmd. 122; Kk. 61); (before nouns in the plural) how many? (how? Bp. 1, 4). (Tē. ಎನ್ನಿ, ಎನ್ತೆ; T. ಎತ್ತನೈ; M. ಎತ್ರ, ಎತ್ತಿರ; Tu. ಏತು). ಅನಿತು, ಇನಿತು, ಎನಿತು (Šmd. 123). ಎನಿತಱಿಂ (135). ಎನಿತರ್ಕೆ (292). ಎನಿತಱವಂ? (Grj. 4, 49). ಹರಿ ನೆಗಹಿದರೆ ನೆಗೆದ ಮನ್ದರದ ಬಲುಹು ಎನಿತು? (Bp. 19, 26). ಎನಿತು ಅನಿತಱೊಳ್ (Čh. v. 234). ವಸುಮತೀಶ್ವರಿಗೆ ತಮಗೆ ಎನಿತು ಮಹಿ ಉಣ್ಟು, ಅದಱ ಪೆಸರು ಕಾಪ್ಪುಮ್ ಎನಿಕ್ಕುಂ (Mr. 189). — ಎನಿತನೆಯ. -ಅನೆಯ. Belonging or amounting to what measure, position, etc. ಅನಿತನೆಯಂ, ಇನಿತನೆಯುಂ, ಎನಿತನೆಯಂ (Šmd. 243). — ಎನಿತು. -ಉ 9. = ಎನಿತುಂ. ಈ ಪರಿಯೊಳ್ ಎನಿತಿಲ್ಲ (J. 28, 27). — ಎನಿತುಂ. -ಉಂ 1. How-much-soever, what measure (time, etc.) it may be. ಎನಿತುಂ ಕಾಯ್ದುಂ ಬೆಸ್ನೀರ್ ಮನೆ ಸುಡದು (Šmd. 216). ಎನಿತುಮ್, ಅನಿತುಮಂ ಧರ್ಮಜಂ ಸೂಱೆಗೊಟ್ಟಂ (73. 282). ಪೇೞ್! ಎನಿತರ್ಕಮ್ ಒಳಂ ಮುರಾನ್ತಕನ್, ಒಳರ್ ಅನ್ನೆವರಂ - - - ಅತಿಭಟರ್ (292). — ಎನಿತೆನಿತು. rep. (Č. Bp. 8, 13). — ಎನಿಬರ್. How many persons? (Bp. 44, 68; J. 2, 25). ಅನಿಬರ್, ಇನಿಬರ್, ಎನಿಬರ್ (Šmd. 122. 123).

ಎನಿತ್ತು ĕnittu. = ಎನಿತು. See Kâvy. I, 4, 33-38. — ಎನಿತ್ತೆನಿತ್ತು. rep. ಎನಿತ್ತೆನಿತ್ತು ಅಮ್ಬುಜಪತ್ರನೇತ್ರೆಯಾ ಘನಸ್ತನಂಗಳ್ ಬಳೆಗುಂ ಕಿರಾತೆಯಾ, ಅನಿತ್ತನಿತ್ತಂ ವನದೊಳ್ ವನೇಚರಂ ತನತ್ತು ಬಿಲ್ಲಾನ್ ಅದನ್ ಅನ್ತೆ ಕೀಸುವಂ (Šmd. 144).

ಎನಿಬರ್ ĕnibar. See s. ಎನಿತು.

ಎನಿಸು ĕnisu. 1. = ಅನಿಸು, etc., ಎನಸು 1, ಎನ್ನಿಸು. To cause to say; to cause one's self to say; to cause to be called; to cause one's self to be called, to be called, to be spoken of. ಆದಿಯ ಪತ್ತು ಅಕ್ಕರಮುಂ ಸಮಾನಮ್ ಎನಿಸುಗುಂ (Šmd. 13). ಪೊಸ್ನುಳ್ಳವನೆ ಕುಲೀನಂ ಚೆಸ್ನಂ ಕಲಿ ಸತ್ಯವಾದಿ ಎನಿಸುಗುಂ (84). ಎನಿಸುವ (91). ಎನಿಪ (95. 175). ಎನಿಪುವು (26). ಎನಿಪ್ಪ (96. 99. 233). ಎನಿಪುದು (Šm. 7). ಎನಿಪ್ಪುದು (38). ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಅರ್ಥದೇಹಮ್ ಎನಿಸುವ ಸತಿಯು (Dp. 1). ಎನಿಸುವುದು (Bh. 1, 8, 24). ಎನಿಕುಂ (Šmd. 113. 137). ಎನಿಕ್ಕುಂ (19. 41. 171; Šm. 4). ಎನಿಸುಗು (Šm. 38). ಪ್ರವಾಹದಿನ್ದಾದ ಮಳಲೊಟ್ಟಲು ಪುಲಿನಮ್ ಎನಿಸುಗು; ಒಣ್ಡದಲ್ಲಿ ಪಣ ಎನಿಸುಗು; ಒನ್ದಾನೊನ್ದು ಎಮ್ಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಕದಾಚಿತ್, ಜಾತು ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಎನಿಸಿ (Šm. 3; Bh. 1, 8, 54; Rsv. 5, 34). ಎನಿಸಿದ (Šmd. 26). ಎನಿಸಿದಯ್ (74). ಎನಿಸಿದುದು (187). ಎನಿಸಿತು (J. 6, 6). See Bp. 16, 1; 22, 27; 38, 43; 48, 20; 49, 16. 26; 51, 76; J. 6, 10. 21; Šmd. s. ವಣ್ಣಂ.

ಎನಿಸು ĕnisu. 2. = ಎನಿತು q. v., etc. (My.; J. 2, 25; 3, 15).

ಎನು ĕnu. 1. The common form of ಎಂ 1 (except for the present), *e. g.* ಕೊಡಿಸುವೆನು (Bh. 1, 8, 7), ಈವೆನು (Bp. 9, 49), ಪುಟ್ಟದೆನು (11, 46).

ಎನು ĕnu. 2. = ಎನ್ 1, etc. ಎನುವದು (C.).

ಎನುಹ ĕnuha. Saying, etc. ಬೇಡೆನುಹ (ನಿಷೇಧ Nr.).

ಎನೆ ĕnĕ. 1. = ಎನ 1, etc. — ಎನೆವರ್ತು. -ವರ್ತು. To join the mind, to agree with one's wish. ಎನೆವರ್ತಿದುದೆನೆ ಚಿತ್ತಕಾದುದು (Čt. I, 40). *Cf.* ಎರ್ದೆವತ್ತು.

ಎನೆ ĕnĕ. 2. = ಎಲೆ 1, No. 2. Mode of calling to a female (My.; *cf.* ಅಣೆ 1).

ಎನ್ತ ĕnta. 1. = ಅನ್ತ 1. A common P. p. of ಎನ್ 1, q. v. ಇಲ್ಲವೆನ್ತಲೇ ಇದ್ದೆದು ಬರುತ್ತೇನೆ (B. 2, 21). ಎಳೆಗಾಯಿಗೆ ಸೀಯಾಳವೆನ್ತಲು ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ (2, 42). ಎನ್ದಿಗೂ ಅವರ ಮಾತು ಮೀಱಬಾರದು ಎನ್ತಲೂ ಅದಱಲ್ಲಿ ಬರೆದದೆ (3, 2). ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಗಾಳಿಯಿನ್ದ ಸಾಗುವ ಹಡಗು ಎನ್ತಲೂ, ಉಗಿಯಿನ್ದ ಸಾಗುವ ಹಡಗು ಎನ್ತಲೂ, ಎರಡು ತರಗಳುಣ್ಟು (3, 117; see 5, 234; Si. 106).

ಎನ್ತ ĕnta. 2. = ಎನ್ತಾ, ಎನ್ಥ, etc. — ಎನ್ತೆನ್ತ. Of what and what a sort! how very great or important! ಎನ್ತೆನ್ತವರು ಅನ್ತೇ ಹೋದರು, ಸಂಕ್ರಾನ್ತಿ ಬನ್ದು ಹುಳಿದೋಸೆ ಬೇಡಿತು (Prv.). — ಎನ್ತೆನ್ತಾ. = ಎನ್ತೆನ್ತ. ಎನ್ತೆನ್ತಾ ದೇವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಅನ್ತರಾಟ! ಕಾಲ್ಮುರುಕ ದೇವರಿಗೆ ಕೈಲಾಸವೇ? (Prv.).

ಎನ್ತಾ ĕntâ. = ಎನ್ಥ, etc. (My.; G.; see ಎನ್ತೆನ್ತಾ).

ಎನ್ತು ĕntu. 1. = ಅನ್ತು 3, ಎನ್ದಿತು of ಎನ್ 1 (C.).

ಎನ್ತು ĕntu. 2. What manner or way? in what manner? how? (Šmd. 399; ಹ್ಯಾಗೆ 14 Cm.; Šm. 76; C.; Tē. ಎಟು, ಎಟ್ಟು, ಎಟ್ಲು, ಎನು; Tu. ಎಂಚ; T. ಎಪ್ಪ). ಎನ್ತು ಒದಿದೊಡಂ (Šmd. 14). ಎನ್ತರ್ಕೆ (207). ಅದು ಎನ್ತೆನೆ (Čpr. 7, 41; Bp. 41, 6). ಎನ್ತು? ಈಸು ಸಮ್ಪಿಯ ನಮ್ಮಲಿ ಉಣ್ಟೇ? (Bh. 2, 13, 24). ಈಶತ್ವಮ್ ಇಲ್ಲದೇ ನೀನ್ ಈಶನ್ ಎನ್ತಾದಿ? (Sp.). — ಎನ್ತನ್ತೆ. -ಅನ್ತೆ. As—so. ಘಟಕ್ಕೆ ಮೃತ್ತಿಕೆ ಎನ್ತನ್ತೆ ಅಕ್ಷರಾತ್ಮಕವಾದ ಶಬ್ದಂಗಳ್ etc. (Šmd. 7 Cm.). See Bp. 51, 25. — ಎನ್ತಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. = ಎನ್ತಹ, etc. How being: what like? what kind of—? 2, of what a (good or bad) kind or nature! ಅನ್ತಪ್ಪಂ, ಇನ್ತಪ್ಪಂ, ಉನ್ತಪ್ಪಂ, ಎನ್ತಪ್ಪಂ (Šmd. 191). See Bp. 26, 60; 45, 10. — ಎನ್ತಹ. -ಅಹ. = ಎನ್ತ 2, ಎನ್ಥ, ಎನ್ನ 2. (ಎನ್ತಪ್ಪ Šmd. 191). ಎನ್ತಹಂ (192; ಎನ್ನಂ Čt. II, 64). ಎನ್ತಹವರ್ಗಳ್ (Šmd. 175). See Bp. 4, 69; 24, 6. 62; 51, 24; 55, 26. — ಎನ್ತಹಗೆ. -ಅಹಗೆ. = ಎನ್ತನ್ತೆ. (Bp.). — ಎನ್ತಾನುಂ. -ಆನುಂ. (Šmd. 390). Howsoever (Grj. 6, after 12). ರಾಜೇನ್ದ್ರನ ಉಕ್ತಿಯನ್ ಎನ್ತಾನುಂ ಮನದೆಗೊಣ್ಡು (Rsv. 13, after 26). — ಎನ್ತು. -ಉ 9. = ಎನ್ತುಂ. ಎನ್ತು ಮಾಡಿದೊಡೆ ಅನ್ತಲಾ! (Bp. 17, 9). — ಎನ್ತುಂ. -ಉಂ 1. In what manner soever; by all means; by any means. (ಹ್ಯಾಂಗೆ ಆದೊಡಂ Šmd. 164 Cm.). ಕವಿಗೆ ಕೇಡಿಲ್ಲ ಎನ್ತುಂ (139). ಮತ್ತೊನ್ದು ದಿನಮ್ ಎನ್ತುಂ ದೊರಕದಿರ್ದೊಡೆ (Bp. 44, 24). — ಎನ್ತೆನ್ತು. rep. ಎನ್ತೆನ್ತು? ಎಲವೊ, ಮಗುಳ್ದು ಪೇೞ್! (Rsv. 6, 36). — ಎನ್ತೆನ್ತೋ. -ಓ 3. Oh, what and what a manner! oh, how wonderful! ಎನ್ತೆನ್ತೋ! ಅಃ! ಕಬ್ಬಮ್ ಒಳ್ಳಿತ್ತಾಯ್ತು! (Šmd. 69). — ಎನ್ತೊ. -ಒ 4. Oh, how? oh, of what kind?

Digitized by Google

(Bp. 45, 36); one does not know or wonders how (Bp. 27, 17).

ಎನ್ತುಟು ĕntuṭu. (= ಎನಿತು, etc.). What quantity or amount? etc. (how?). *Cf.* ಅನ್ತುಟು, etc. ಬಗೆಗೆ ಬ ನ್ನಕೆ ಒನ್ದು ಕಟ್ಟುಮೆ ನೆಗಟ್ದ ಈ ಚಾತುರ್ಯರ್ಮ್ ಇರ್ದಡೆ ಎಂ? ಕಣ್ಣಿಲ್ಲದೆ ಜಗಮಂ ತೊಡಲುವೆನ್ ಎನ್ಬ ಈ ಮುಗುದನ ಮಾತು ಎನ್ತುಟು, ಅನ್ತು ತಪ್ಪೊದು ಅಮೋಘಂ (Čt. II, 120). ಬೇಸಗೆಯ ಉಗ್ರಮ್ ಎನ್ತುಟೋ! (Rśv. 5, 46). See Bp. 3, 34; 10, 2; 13, 12; 19, 26; 38, 12. 13; 58, 28; 61, 62; Abhâ. 2, 76; J. 16, 34; 20, 58; Č. Bp. 47, 10.

ಎನ್ತ್ರ ĕntra. Tbh. of ಯನ್ತ್ರ (B. 5, 101. 152; G.; My.).

ಎನ್ಥ ĕntha. = ಎನ್ತಹ (s. ಎನ್ತು 2), of which it is the *common* form. What kind or sort? 2, what a kind or sort! how! ಎನ್ಥದು, what sort of thing? (C.). ಎನ್ಥವ, what kind of man? (C.; B. 4, 49). ಈ ಆಕಳು ಎನ್ಥ ಚನ್ದವದೆ, how beautiful this cow is! (B. 1, 20). ಈ ಮನೆ ಎನ್ಥ ದೊಡ್ಡದು, how large this house is! (C.).

ಎನ್ಥಾ ĕnthâ. = ಎನ್ತಾ, ಎನ್ಥ, etc. ಇದು ಎನ್ಥಾ ಡಲೋ ಕುದುರೆ! (B. 1, 3). ಈ ಪುಸ್ತಕವು ಎನ್ಥಾ ಚನ್ದವದೆ! (2, 1). ನೋಡು, ದೇವರು ಎನ್ಥಾ ಜ್ಞಾನಿಯು, ಎನ್ಥಾ ಸಮರ್ಥನು, ಎನ್ಥಾ ಒಳ್ಳೆಯವನು! (2, 25). ಎನ್ಥಾ ಬೆಳೆ ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ (5, 99). ಸುಣ್ಣದ ಬಣ್ಣ ಎನ್ಥಾದು? (1, 5). ಅದರ ಬಣ್ಣ ಎನ್ಥಾದ್ದು? (1, 15). ಅವರ ಉಡು ತೊಡುಗೆಗಳು ಎನ್ಥವು ಎಮ್ಬದು ಇಲ್ಲಿಯ ಬಹಳ ಮನ್ದಿ ನೋಡಿ ಬಲ್ಲರು (5, 296). ಅವನು— ಸಿಟ್ಟು ಎನ್ಥಾದೋ?— ಹುಟ್ಟಾ ಅಬಿ'ಯನು (4, 153).

ಎನ್ದು ĕndu. 1. P. p. of ಎನ್ 1.

ಎನ್ದು ĕndu. 2. What time? when? (C.; T. ಎನ್ದು; Tu. ಎನಿ, ಎದ; Tĕ. ಎಪ್ಪುಡು, ಎಪ್ಪುಡು; *cf.* ಎನ್ನೆ 2). ಅನ್ದು, ಇನ್ದು, ಉನ್ದು, ಎನ್ದು (Šmd. 398). ಎನ್ದಿಂ, ಎನ್ದಿಂಗೆ, ಎನ್ದಿನತ್ತಣಿಂ, ಎನ್ದಿನ (147). ಎನ್ದಿನ್ನಲೆ (Bp. 18, 33). ಎನ್ದಿಗೆ (45, 8. 37). ಎನ್ದಿಂಗೆ (34, 12; 35, 15; 45, 41. 45). — ಎನ್ದಾದರೂ. -ಆದರೂ. At what time soever, ever, once (My.). ಈ ಮುದುಕನ ಮನೆಗೆ ಎನ್ದಾದರೂ ನೀನು ಹೋಗಿದ್ದಿ? (B. 2, 38). 2, at all times, always, ever (My. occasionally). — ಎನ್ದಿಗಾದರೂ. -ಆದರೂ. At what time soever, ever, once. ಎನ್ದಿಗಾದರೂ ನಾಶವಾಗುವನ್ತಾ (ಅಸ್ಥಿರ G. 38; My.; see Prv. s. ತುರುಕ). — ಎನ್ದಿಗು. -ಉ 9. = ಎನ್ದಿಗೂ. See ಎನ್ದಿಗೆನ್ದಿಗು. — ಎನ್ದಿಗೂ. -ಊ 7. = ಎನ್ದಾದರೂ No. 1. ಎನ್ದಿಗೂ ಅವರ ಮಾತು ಮೀರಿ ಬಾರದು. ಅತನಿಗೆ ತಿಳಿಯದ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವದು ಎನ್ದಿಗೂ ನಮ್ಮಿನ್ದ ಆಗದು (B. 3, 2). See Si. 195. 252. 373. 2, always, continually (Si. 92; My.). — ಎನ್ದಿಗೆನ್ದಿಗು. -ಎನ್ದಿಗು. For ever and ever (My.). 2, at any time, ever. ಪರಮನ್ ಈ ದಾರಿಗೆ ಬದುಕಿದಡೆ ಮರಣವಿಲ್ಲ ಇನ್ನೆನ್ದಿಗೆನ್ದಿಗು, ನಿರುತಂ (Bp. 13, 8). — ಎನ್ದಿನ ಚಾಳಿ. The customary nature or conduct (Bp. 40, 85). — ಎನ್ದಿನನ್ತೆ. -ಅನ್ತೆ. As always, as usual. See Bp. 1, 56; 2, 56; 27, 66; 44, 18; 46, 80; 56, 10. — ಎನ್ದಿನನ್ದ. -ಅನ್ದ. The former or usual manner, method or custom (Bp. 16, 17; 27, 14; 38, 50; 43, 48. 51. 83; 56, 13; J. 15, 39). — ಎನ್ದಿನನ್ದು. -ಅನ್ದು. The former time; as formerly or usual (Bp. 32, 41). — ಎನ್ದಿನ ಪರಿ. The former or usual way or manner (Bp. 2, 27; 22, 45; 29, 34; 48, 21; 56, 11). — ಎನ್ದಿನ ಪೊಲ್. = ಎನ್ದಿನನ್ತೆ. (J. 26, 26). — ಎನ್ದಿನಹಂಗೆ. -ಅಹಂಗೆ. = ಎನ್ದಿನ ಪೊಲ್. (Bp. 33, 20). — ಎನ್ದಿನ ಹಾಂಗೆ. = ಎನ್ದಿನಹಂಗೆ. (Bp. 16, 24; 47, 70). — ಎನ್ದಿನಾಕೃತಿ. -ಆಕೃತಿ. The former, usual form (Bp. 4, 68). — ಎನ್ದಿನಿನ್ದಂ. (More) than before. ಎನ್ದಿನಿನ್ದಂ ಲೇಸೆನಿಸಿ (Bp. 23, 41). — ಎನ್ದು. -ಉ 9. = ಎನ್ದುಂ. For ever, always, continually (Bp. 2, 25; Šm. 20; J. 3, 24); etc. — ಎನ್ದುಂ. -ಉಂ 1. At all times, ever, always (J. 3, 23). 2, at any time, at any period or point of time, ever (ಅವಾಗಳುಂ Šmd. Cm. 12. 66. 76. 79). ಎನ್ದುಂ ಕಾಣೆವು ಈ ಚೋದ್ಯವಂ (Bp. 32, 48). — ಎನ್ದುಮಂ. = ಎನ್ದುವಂ, ಎನ್ದುಂ. (Bp. 24, 70; 53, 37; 59, 9; 18, 81). See ಉಮಂ. — ಎನ್ದುವಂ. = ಎನ್ದುಮಂ. (Bp. 3, 59). See ಉವಂ 1. — ಎನ್ದುವುಂ. = ಎನ್ದುಂ. (Bp. 12, 58; 19, 31; 24, 15; 46, 12; 50, 50; 59, 51). See ಉವುಂ. — ಎನ್ದೂ. -ಊ 7. = ಎನ್ದುಂ No. 1. (My.). 2, at what time soever, ever, once (My.). ನಾನು ಎನ್ದೂ ನಿಲ್ಲುವದಿಲ್ಲ (B. 3, 26). ಎನ್ದೂ ಗೆಯ್ಯದ ಭೂಮಿ (ಖಿಲ Hlâ.). ಎನ್ದೂ ಕೇಡಿಲ್ಲದುದು (ಸನಾತನ, ನಿತ್ಯ Nr.). ಎನ್ದೂ ಇಲ್ಲದ ಮಾಣಿ ಅಮವಾಸೇ ದಿನ ಓದ ಕೂತ.— ಎನ್ದೂ ಏರಿದ ರಾವುತ ಕುದುರೇ ಹಿನ್ದುಮುನ್ದಾಗಿ ಏರಿ'ದ (Prvs.). — ಎನ್ದೆನ್ದಿಗೂ. = ಎನ್ದಿಗೂ. Always, ever (C.). ಅರಸನ ಕರುಣೆ ಎನ್ದೆನ್ದಿಗೂ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಇರುವದು (My.). ಅರಸಾ, ಎನ್ದೆನ್ದಿಗೂ ಬಾಳು! (My.). 2, = ಎನ್ದಾದರೂ No. 1. (B. 2, 29; 4, 152; My.). — ಎನ್ದೆನ್ದೂ. -ಎನ್ದೂ. = ಎನ್ದೂ Nos. 1 & 2. (My.). ಇನ್ನು ಮುನ್ದೆ ನಾನು ಎನ್ದೆನ್ದೂ ಇನ್ಥಾ ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ (B. 4, 45). — ಎನ್ದೊ. -ಒ 4. ಎನ್ದೋ. -ಓ 3. Oh, when? one does not know or wonders when. See Bp. 43, 12. 13. 14. 15; 45, 8. 34. 35. 42. 43. 44; 47, 14. 24; 53, 33.

ಎನ್ನ ĕnna. 1. = ಎನ 2, etc. Of me. Accusative ಎನ್ನಂ, ಎನ್ನನು. — ಎನ್ನನುವಂ. -ಅಂ 5. Also me (Bp. 59, 11).

ಎನ್ನ ĕnna. 2. = ಎನ್ತಹ (s. ಎನ್ತು 2), etc. ಎನ್ನಂ (ಎನ್ತಹಂ Čt. II, 64). ಮನಸಿಜನ್ ಎನ್ನನ್, ಇನ್ನನ್; ಅರುಣಪ್ರಿಯನನ್ನವನ್ ಎನ್ನನ್, ಇನ್ನನ್; ಆ ದಿನಕರನ್ ಎನ್ನನ್, ಇನ್ನಂ (Šmd. 192).

ಎನ್ನ ĕnna. 3. = ಎನ 1, etc. — ಎನ್ನವರ್ತನ. -ಬರ್ತನ. = ಎನ್ನೆವರ್ತನ. ಎನವೆನ್ದು, ಎನ್ನವರ್ತನಂ (Šmd. II; see ಎನ 1).

ಎನ್ನಿಕೆ ĕnnikĕ. = ಎನ್ನುವಿಕೆ. (My.).

ಎನ್ನಿಸು ĕnnisu. = ಎನಿಸು 1, etc. (My.).

ಎನ್ನು ĕnnu. 1. = ಎನ್ 1, etc. (My.). P. ps. ಎನ್ದು, ಎನ್ತ. ಸ್ವಾಮಿಹಿತರ್ ಎನ್ನುತ (Č. Bp. 11, 11). ಕನ್ನಡದಿ ಕನ್ನಡಿ ಅದು ಎನ್ನೆ (Čidakhaṇḍânubhavasâra 1, 7). ಆ ಹಣಕ್ಕೆ ದಾಡಿಗೆ ಎನ್ದೆನ್ನುತ್ತಾರೆ (B. 5, 118).

ಎನ್ನು ĕnnu. 2. Perhaps = ಎನ್ 2. — ಎನ್ನುವಂ. Me; or: also me, me too (Bp. 1, 8; 9, 25. 49). See ಉವಂ 2.

ಎನ್ನುವಿಕೆ ĕnnuvikĕ. Saying; calling, naming. ಬೇಗವೆನ್ನುವಿಕೆ (ಶೀಘ್ರ Si. 26; see also 33. 42. 61. 70; My.).

ಎನ್ನೆ ĕnnĕ. 1. = ಎನ 1, etc. — ಎನ್ನೆವರ್ತನ. -ಬರ್ತನ. ಎನವೆನ್ದು, ಎನ್ನೆವರ್ತನಂ (Kk. 83, o. r. ಎನ್ನವರ್ತನಂ; see ಎನ 1).

ಎನ್ನೆ ĕnnĕ. 2. What time? *Cf.* ಎನ್ದು 2. — ಎನ್ನೆಗಂ. -ಗಂ. Up to or till what time? ಅನ್ನೆಗಂ, ಇನ್ನೆಗಂ, ಎನ್ನೆಗಂ (Šmd. 295). — ಎನ್ನೆವರಂ. -ವರಂ. = ಎನ್ನೆಗಂ. ಎನ್ನೆವರಂ ಸಿರಿ ತಮಗುಣ್ಟು, ಅನ್ನೆವರಂ ಸೇವ್ಯರ್ ಅಲ್ತೆ ಖಳರುಂ? (Šmd. 296). — ಎನ್ನೆವರೆಗಂ. -ವರೆಗಂ. = ಎನ್ನೆವರಂ (Šmd. 295).

ಎಪ್ ĕp. = ಏಳ್ 4, etc. Seven. — ಎಪ್ಪತ್ತನೆಯ. ಎಪ್ಪತ್ತು -ಅನೆಯ. Seventieth (C.). — ಎಪ್ಪತ್. = ಎಪ್ಪತ್ತು. See ಎಪ್ಪತ್ನಾಲ್ಕು. — ಎಪ್ಪತ್ತು. -ಪತ್ತು. Seventy (C.). — ಎಪ್ಪತ್ತು ಎಮ್ಬತ್ತು. Seventy or eighty (B. 4, 48); or 70 and 80 (C.); or 70 times 80 (C.). — ಎಪ್ಪತ್ತು ನಾಲ್ಕು. Seventy-four (C.; Čh. v. 325). — ಎಪ್ಪತ್ತು ಲಕ್ಷ. Seventy lacs (C.; B, 5, 226). — ಎಪ್ಪತ್ತೊಮ್ಬತ್ತು. Seventy-nine (C.; also ಎಪ್ಪತ್ತೊಮ್ಬತ್ತು, C.). — ಎಪ್ಪತ್ತೊಮ್ಬ. = ಎಪ್ಪತ್ತೊಮ್ಬತ್ತು, q. v. (My.). — ಎಪ್ಪತ್ನಾಲ್ಕು. = ಎಪ್ಪತ್ತು ನಾಲ್ಕು (Čh. v. 322; C.).

ಎಬಡ ĕbaḍa. = ಎಬ್ಬಾಸಿ. A man who has difficulty

Digitized by Google

in speaking (S. Mhr.);—a foolish, silly man (My.).

ಎಬಡತನ ĕbaḍatana. The manner or being of an ĕbaḍa (S. Mhr.);—silliness (My.).

ಎಬಡಿ ĕbaḍi. A woman who has difficulty in speaking (S. Mhr.);—a silly woman (My.).

ಎಬಡಿಸು ĕbaḍisu. To be afflicted with difficulty in speaking (S. Mhr.).

ಎಬ್ಬಿರಿಸು ĕbbirisu. = ಎಬ್ಬಿಸು, ಎಬ್ರಿಸು. (My.).

ಎಬ್ಬಿಸು ĕbbisu. = ಎಬ್ಬಿರಿಸು, etc., ಎರ್ಬಿಸು, ಎಬ್ಬಿಸು, ಎಬ್ಬಿಸು. To rouse; to cause to rise, to awaken; to lift up; to raise; to take away; to steal (C.); to enliven, to give life (Bp. 22, 27). See Bp. 16, 20; 22, 42; 31, 23; 47, 57; J. 28, 47. ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿ (B. 2, 25). ಮೇಲಿನ ಚಪ್ಪ ತೆಗೆದು, ಒಳಗಿನ ಪತ್ರೀ ಎಬ್ಬಿಸಿ ಕೊಂಡು (3, 52). ನರಿಗಳು . . . ಕಲಕಲಾಟ ಎಬ್ಬಿಸುತ್ತವೆ (3, 75). ನಾಲ್ಕು ಆಣೆ ರೊಕ್ಕಾ ಎಬ್ಬಿಸು! (3, 78). ಈ ವಜ್ರವು . . ಒಂದು ದೇವಾಲಯದೊಳಗಿನ ಮೂರ್ತಿಯ ಕಣ್ಣೊಳಗೆ ಕೂಡ್ರಿಸಿತ್ತು; ಅಲ್ಲಿಂದ ಒಬ್ಬ ಸಿಪಾಯಿ ಅದನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿ ಕೊಂಡು ಹೋದನು (4, 174). ಮನೆಯ ದೇವರನ್ ಒಯ್ಯೆ ಕಳ್ಳನು, ತುನಕನ್ ಎಬ್ಬಿಪುದು; ತುನಕನಿನ್ದ ಕನಿಷ್ಠ ದೇವರು! ದಿನವು ನೈವೇದ್ಯ ಉಣ್ಣ ದೇವರು ಇನಿತುವು ಎಬ್ಬಿಸಲಿಲ್ಲ! (Jns. 42, 12).

ಎಬ್ಬು ĕbbu. = ಎರ್ಬು, ಎಬ್ಬು q. v. To rise. **2,** to rouse (Grj. 6, 68).— ಎಬ್ಬಟ್ಟು. -ಅಟ್ಟು. = ಎರ್ಬಟ್ಟು, ಎಬ್ಬಟ್ಟು. To follow, to pursue; to chase; to harass. ದುರಿತಮ್ ಎಬ್ಬಟ್ಟೆ (Bp. 25, 13). ಬೌದ್ಧಮುಖ್ಯನನ್ ಅರಿದೆನಲ್ಕೆ ಎಬ್ಬಟ್ಟೆ (50, 18). ಕಿರುಕಿರಿಯ ಸಮಯಿಗಳನ್ ಎಬ್ಬಟ್ಟೆ (52, 30). ಪರರನ್ ಎಬ್ಬಟ್ಟೆ ನಿಲಿಸಿದನು (59, 55). ಕಾಯ್ವುದು ಅಪಮೃತ್ಯುಗಳನ್ ಎಬ್ಬಟ್ಟೆ! (61, 90). ಯಮನ ಅಗ್ಗಳನ್ ಎಬ್ಬಟ್ಟುವ ಯತ್ನಕ್ರಮಗತಿಗಳ ಕಾರ್ಯದ ಬಲಿಸು! (Dp. 2). See Grj. 6, 4; Č. Bp. 47, 11.

ಎಬ್ರಿಸು ĕbbrisu. = ಎಬ್ಬಿರಿಸು. (My.).

ಎಬ್ರಾಸಿ ĕbrâsi. = ಎಬಡ, ಏಬ್ರಾಸಿ. A foolish, silly man (C.; Tu. ಎಬುಳನ್ತೆ; Tĕ. ಎಬ್ಬೆರಾಸಿ, ಎಬ್ರಾಸಿ, ಏಭ್ರಾಸಿ, ಏಭ್ಯರಾಸಿ; Tĕ. ಎಬ್ಬೆ, ಏಭ್ಯ, nasty; ಎಬ್ಬೆತನ, ಎಬ್ಬೆರಿಕ nastiness, disgust; loathsomeness; ಏವ, ಏವೆ, dislike, disgust; baseness, vileness, *cf.* ಏಸಿಕೆ).

ಎಮ್ ĕm. 1. = (ಎಮ್ಮು), ಎನ್, ನಮ್. The form which is used for the formation of the plural of ಆಂ 1, q. v. *Cf.* ಎನ್ 2. ಎಮ್ಮುಮಂ (Abh. P. 9, 46).— ಎಮ. = ಎಮ್ಮ. Of us, our. — ಎಮಗಿಬ್ಬರಿಗೆ. -ಇಬ್ಬರಿಗೆ. To both of us (Bp. 40, 15; 45, 5). — ಎಮತು. -ಅತು. = ಎಮತ್ತು, ಎಮ್ಮತು, ಎಮ್ಮದು, ಎಮ್ಮುತು. That of us, ours (Šmd. 178-180; Kk. 61). — ಎಮತ್ತು. -ಅತ್ತು 1. = ಎಮತು, etc. — ಎಮ್ಮ. = ಎಮ. ಎಮ್ಮಯ (= ಎಮ್ಮಯೆ, Bp. 39, 59). — ಎಮ್ಮತು. -ಅತು. = ಎಮತು, etc. — ಎಮ್ಮದು. -ಅದು 1. = ಎಮತು, etc. — ಎಮ್ಮನಿರ್ಬರನು. -ಇರ್ಬರನು. Both of us (accusative; Bp. 42, 34).— ಎಮ್ಮನಿಬರನು. -ಇನಿಬರನು. All of us here (accus.; Bh. 1, 8, 57). — ಎಮ್ಮುತು. -ಉತು. = ಎಮತು. ಎಮ್ಮುತಯ್ವರುಂ (Šmd. 180).

ಎಮ್ ĕm. 2. = ಎಣ್. Eight.— ಎಮ್ಬತ್. = ಎಮ್ಬತ್ತು. See ಎಮ್ಬತ್ತೆಣ್ಬು. — ಎಮ್ಬತೆಣ್ಬು. = ಎಮ್ಬತ್ತೆಣ್ಬು. (Ch. v. 326. 329; My.). — ಎಮ್ಬತ್ತು. -ಪತ್ತು. Eighty (C.). ಎಮ್ಬತ್ತು ವರುಷಂಗಳು (Bp. 27, 62).— ಎಮ್ಬತ್ತು ಸಾವಿರ. Eighty thousand. ಎಮ್ಬತ್ತು ಸಾವಿರ ಕುದುರೆಗಳಿಗೆ (Bp. 44, 51). — ಎಮ್ಬತ್ತೆಣ್ಬು. -ಎಣ್ಬು. Eighty-eight (C.). — ಎಮ್ಬತ್ತೆಣ್ಬು ಕೋಟಿ. Eighty-eight crores. ಎಮ್ಬತ್ತೆಣ್ಬು ಕೋಟಿ ಧನ (Bp. 5, 57). — ಎಮ್ಬತ್ತೆರಡೂ ಕಾಲು. -ಎರಡೂ-. Eighty-two and a quarter (My.; B. 4, 100).

ಎಮ್ ĕm. 3. = ಅಮ್, ಎನ್ 1, etc. See ಎಮ್ಬು, ಎಮ್ಬು 1.

ಎಮ ĕma. Well! indeed! (ಅಂಗೀಕಾರಾರ್ಥ Šmd. 69). ನಿಮಗೆ ಅಕ್ಕೆ, ಎಮ, ಅಬ್ಜಗರ್ಭನ ಅಯುಂ ಶ್ರೀಯುಂ! (Šmd. 69). ಸಿಂಗರಮ್ ಅಕ್ಕೆ, ಎಮ! ಅಂಜಂ (69). ಅತಂ ಮೇಣ್ ಸುರನ್ ಅಕ್ಕೆ, ಎಮ! (83). ಎಲ್ಲಂಗಮ್ ಎಲ್ಲ ಧನಮುಮನ್ ಎಲ್ಲ ಎಡೆಯೊಳಮ್ ಎಲ್ಲ ತೆರದೊಳಂ ಕುಡುಗೆ, ಎಮ! (183).

ಎಮ ĕma. Tbh. of ಯಮ (Nn. 92; My.).

ಎಮಕೆ ĕmakĕ. = ಎಮಿಕೆ 1. (My.).

ಎಮಿಕೆ ĕmikĕ. 1. A bone (My.; Tĕ. ಎಮಿಕೆ, ಎಮುಕೆ; *cf.* ಎಲು, etc.).

ಎಮಿಕೆ ĕmikĕ. 2. = ಹೆಮಿಕೆ. A small golden ornament with pearls worn by women in the tragus of the ear (My.; *cf.* ಹೇಮ?).

ಎಮೆ ĕmĕ. = ಇಮೆ, ಎವೆ. An eyelash (ವರ್ಷ್ಮನ್ Hlâ.); an eyelid (My.). ಕಣ್ಣೆಮೆ (ವರ್ತ್ಮನ್ Hlâ.).— ಎಮೆ ಇಕ್ಕು. To shut the eyelids. ಸಮದೃಷ್ಟಿಯಾಗಿ ಸಿಲ್ಕಿದುವು, ಎಮೆಯಿಕ್ಕಲ್ ಮರೆದುವು ಅವರ ಧವಲಕಟಾಕ್ಷಂ (Šmd. 264). — ಎಮೆದುರುಗಲ್. -ತುರುಗಲ್. A large number of eyelashes or eyelids (Abh. P. 11, 184).

ಎಮ್ಪಲಿ ĕmpali. The name of a tree (R.; Tĕ. ವೆಮ್ಪಲಿ, a small wild shrub with a leaf resembling that of the tamarind, the purple Galega).

ಎಮ್ಬ ĕmba. = ಅಮ್ಬ 1. See s. ಎನ್ 1.

ಎಮ್ಬು ĕmbu. 1. = ಅಮ್ಬು 4. To say, etc. (without the past tense and negative form). ಎಮ್ಬುತ್ತಡೆ, ಎಮ್ಬುವಣ, ಎಮ್ಬುವನ, ಎಮ್ಬೋಣ (My.). ಎರಡಂ ಬೆರಸಿ ಒನ್ದೆ ಎಮ್ಬುವದು ಅದಾಗದು (Bp. 3, 72). ಬಲ್ಲೆನೆನ್ದು ಎಮ್ಬುವರು ಎಲ್ಲರು ಹಿರಿಯರೇ? (Sp.). ಎಮ್ಬುವ ಹಾಗೆ (Si. 68). ಎಮ್ಬುವ (Si. 88. 99. 152. 168. 227. 329; B. 3, 1. 4. 26; 4, 155; 5, 193). ಎಮ್ಬುವದಾಗಿ (= ಎಮ್ಬದಾಗಿ G.). Frequently in proverbs, *e. g.* ಅರುಯೆ ಎಮ್ಬುವದು ಆನೆಯ ಕೊಟ್ಟು ಕಲಿ!—(*Cf. e. g.* ಉಮ್ಬು, ಕೊಮ್ಬು, ತಿಮ್ಬು).

ಎಮ್ಬು ĕmbu. 2. = ಇಮ್ಬು 3. — ಎಮ್ಬು ಕೆಯ್. = ಇಮ್ಬು-. To assent (ಅನುಮತ Šmd. Dh.; ಅಪ್ಪ ಕೆಯ್, ಅಂಗೀಕಾರ Kk. 59).

ಎಮ್ಬುವಿಕೆ ĕmbuvikĕ. Saying, etc. (Si. 253. 453).

ಎಮ್ಮ ĕmma. See s. ಎಮ್ 1.

ಎಮ್ಮು ĕmmu. (= ಎಮ್ 1). — ಎಮ್ಮುಮಂ. Us; (or: also us, us too (see ಉಮಂ 2). Bp. 2, 18; 3, 57; 4, 67; 10, 43. 45; 13, 25; 24, 34; 28, 38; 30, 19; 32, 46; 39, 43; 46, 15; 55, 33; Č. Bp. 47, 18.

ಎಮ್ಮೆ ĕmmĕ. 1. A female buffalo (ಕಾಸರಿ, ಮಹಿಷಿ Mr. 184; C.; T. ಎರುಮ್ಮೆ, M. ಎರಿಮೆ, ಎರುಮೆ, Tu. ಎರ್ಮೆ; Tĕ. ಎನು, a he-buffalo, ಎನುಮು, a she-buffalo). ಎಮ್ಮೆಯ ಕೋಪು (ಗವಲ); ಹಸು ಎಮ್ಮೆ ಮೊದಲಾದುವೆಲ್ಲಂ ಜೀವಧನಮ್ ಎಮ್ಬುದು (Hlâ.). ಆವು ಎಮ್ಮೆ ಮೊದಲಾದವೆಲ್ಲಂ (ಪಾದಬನ್ಧನ Nr.). ಕಾಡೆಮ್ಮೆ (J. 28, 52). ಕರೆವದು ಒನ್ದರಡೆಮ್ಮೆ (Dp. 4). ಎಮ್ಮೆಯ ಮೇಲೆ ಮಳೆಗರೆದ ಹಾಗೆ.— ಎಮ್ಮೆ ಕರೇತೋ? ಪುಣ್ಯ ಕರೇತೋ?— ಎಮ್ಮೇ ಕರು ಸಾಯ ಬೇಕು, ಹಿರೇ ಮಗಳ ಗಣ್ಡ ಸಾಯ ಬೇಕು (Prvs.). — ಎಮ್ಮೆಗಿಮ್ಮೆ. reit. ಎಮ್ಮೆ ಗಿಮ್ಮೆ ತನ್ದರೆ ಗಿನ್ದರೆ ತವರ

Digitized by Google

ಮನೆಗೆ ಕೊಟ್ಟೀಯಾ? ನನಗೆ ಇಕ್ಕೀಯಾ? (Prv.). — ಎಮ್ಮೆಚೇಳು. A large black scorpion (My.; ವೃಶ್ಚಿಕ, ತೂರಕೀಟ Nr.; *cf.* ಎಲೆಚೇಳು). — ಎಮ್ಮೆದಾಸ್ತಿಗ. The spotted billed duck, Anas poecilorhyncha (Bd.). — ಎಮ್ಮೆಹೋರಿ. -ಹೋರಿ. A male buffalo-calf (Abh. P. 4, after 54; 13, 53. 78). — ಎಮ್ಮೆವಳ್ಳಿ. -ಬಳ್ಳಿ. The plant Convolvulus argenteus (ವ್ಯಾಲಿ, ಕೋಡರ ಪುಷ್ಪ Mr. 148).

ಎಮ್ಮೆ ĕmmĕ. 2. = ಹೆಮ್ಮೆ. (My.).

ಎಯ್ ĕy. 1. About this syllable see ಅಯ್ 1.

ಎಯ್ ĕy. 2. (ಎಯ್ಯಿ). = ಎಯ್ಯಿ, ಏದು 1. A porcupine (T. ಎಯ್, M. ಎಯ್ಯುಲ್, Tu. ಎಯಿ; see ಇಸು 3, ಏಯ್). — ಎಯ್ಯ ಮುಳ್ಳು. A porcupine's quill (ಶಲಲ, ಶಲ Hlâ., Nr.). — ಎಯ್ಯ ಮೃಗ. A porcupine (ಶ್ವಾವಿಧ್, ಶಲ್ಯ Nr.; ಶಲಲ, ಶಲ್ಯಕ Mr. 164).

ಎಯ್ಯಿ ĕyyi. = ಎಯ್, etc. (ಶಲಲ, ಶಲ್ಯಕ, ಶ್ವಾವಿಧ್ Hlâ.).

ಎರ್ ĕr. = ಎಡ್, etc. See ಎರ್ಡು.

ಎರ ĕra. 1. = ಎಗಚಿ No. 1, etc. The jujube, Zizyphus jujuba Lam. ಎರಸು (ಕುವಲ Nr.). — ಎರದ ತರು. (ಕರ್ಕಂಧು, ಬದರಿ, ಕುವಲಿ Mr. 113). — ಎರದ ವಣ್. (ಕಾಲ Mr. 520). — ಎರದ ಮರ. (ಘೋಂಟೆ, ಕೋಲಿ, ಬದರಿ, ಕರ್ಕಂಧು Nr.). — ಎರದ ಹಣ್ಣು. (ಕೋಲ, ಬದರ, ಕುವಲ, etc. Nr.).

ಎರ ĕra. 2. = ಎರವು q. v., etc. (My.).

ಎರ ĕra. 3. (or ಎಱ?). = ಎರಕ (?). — ಎರಕೋಲು. The iron axle of a carriage (S. Mhr.). *Cf.* ಇರಸು.

ಎರಕ ĕraka. (or ಎಱಕ, fr. ಎಱ್ 2?). Any metal infusion (My.; Tu.; T. ಉರುಕ್ಕು; M. ಉರುಕ್ಕ, melting; ಉರುಕ್ಕ, what is melted; fused metal; T., M. ಉರುಕ್ಕು, Tu. ಎರಗು, to melt); molten state, fusion (My.). ಎರಕದ್ದು, any cast thing (C.). — ಎರಕ ಹೊಯಿ. To pour melted metal into a mould, to cast (My.). ಎರಕ ಹೊಯಿದರೂ ನರಕ ತಪ್ಪದು (Prv.).

ಎರಕಲ ĕrakala. — ಎರಕಲಕಾಮ್ಬೋದಿ. A tune so called (My.).

ಎರಕೆ ĕrakĕ. Tbh. of ಎರಕಾ. ಅಸ್ತ್ರಾವಳಿ ಸವೆಯಲ್, ಎರಕೆಗಳಿಂ ಇಟ್ಟಾಡಿದರು (Bhâgavata 8, 2, 48).

ಎರಡು ĕraḍu. = ಎರಡ್, ಎರ್ಡು. Two (ಉಭಯ, etc. Mr. 434; ಯುಗ Nn. 84; ಯುಗ, ದ್ವಿತಯ 90; ದ್ವನ್ದ್ವ, ದ್ವಿತಯ 91; ಸೀವಿ, ಯುಗ್ಮ 105; ಅವುಳ್, ಜುಗಮ, ಜವಳ Kk. 60; C.; T. ಇರಣ್ಡು, Tĕ. ರೆಣ್ಡು, Tu. ರಡ್ಡು; see ಇಱ್; ರಟ್ಟಿಸು). ಒನ್ದು ಎರಡು ಮೂರು (Šmd. 54; see 10. 19. 32. 46. 60. 197. 214. 221. 377. 388; Bp. 40, 73; 51, 20). ಎರಡು ಹಸುವಂ ಗೋಯುಗಮ್ ಎಮ್ಬುದು (Hlâ.). ಎರಡು (= ಎರಡೂ) ಕೆಯ್ಯನು ಬಲಿದು (Bh. 1, 10, 33). ಎರಡಬಿಲ್ಲಿ (Šmd. 32 Cm.). ಎರಡಬಿಲಿ (Bp. 35, 32). ಎರಡಬ (Šmd. 91). ದನ್ತಮ್ ಎರಡಬ ನಡುವೆ (ಪ್ರತಿಮೂನ Mr. 155). ಎರಡರೊಳ್ (Kk. 95). ಎರಡರೊಳಂ (Šmd. 62). ಎರಡಂ (150). ಎರಡಕ್ಕೆ; ಎರಡಕ್ಕೆ (Bp. 58, 47). ತೋಳನ್ ಎರಡಂ ನೀಡುವನು (Bp. 47, 29). ಎರಡುಂ (38, 43. 54). ಎರಡುಮನ್ ಈಸಿ ಕೊಣ್ಡು (50, 36). ಎರಡುಮಂ ಕೂಡಿ ನಡೆಸುವದೆ (53, 13). ಎರಡು ದಾಸರಿಗೆ ನಪ್ಪು, ಕುರುಡ ದಾಸ ಕೆಟ್ಟ (Prv.). — ಎರಡಕ್ಕೆ ಹೋಗು. To go to void excrement (C.). — ಎರಡನೆಯ. -ಅನೆಯ. Second in place, time, rank, etc.; a second, a perfect (as a perfect Alexander; My.). ಒನ್ದನೆಯಂ, ಎರಡನೆಯಂ (Šmd. 243). ಎರಡನೆಯ ವರ್ಣಂ (371). ಸರಸತಿಗೆ ಎರಡನೆಯ ದೀಣೆ ಎನೆ ಸೌಭಾಗ್ಯಂ (408). ಎರಡನೆಯ ಧಾರಾವ್ಯೂಹ (Bp. 53, 69). ಎರಡನೆಯ ಮುಕ್ಕಣ್ಣ (1, 8). ಎರಡನೆಯ ಶಂಕರ (1, 61). ಎರಡನೆಯ ಶಮ್ಭು (10, 43). ಎರಡನೆಯ ಜಮ್ಬುದ್ವೀಪ (2, 6). ಎರಡನೆಯ ಶಿವ (2, 38). ಎರಡನೆಯಿಶ್ವರ (2, 19). ಎರಡನೆಯ ದಿನಮಣಿ (J. 28, 7). 2, other, different. ಎರಡನೆಯವ (B. 1, 6; 2, 33. 44). ಎರಡನೆಯ ಹಕ್ಕಿ (2, 6). ಎರಡನೆಯ ದಾರಿಕಾರ (2, 14). ಎರಡನೆಯ ಪ್ರಾಣಿ (3, 10). ಎರಡನೆಯ ಯಾವದಾದರೊನ್ದು ವಸ್ತು (3, 91). ಎರಡನೆಯ ಪಾರಿವಾಳ (3, 113). ಎರಡನೆಯದು (4, 49). ಎರಡನೆಯ ಸ್ಥಲ (4, 157). ಎರಡನೆಯಾಕೆ (5, 283). ಎರಡನೆಯ ಸೇವಕ (5, 285). — ಎರಡಮ್ಬಗೆ. -ಬಗೆ. To think of or intend two different things: to play tricks, to act deceitfully. ಕೂಡಿದಂಗೆ ಎರಡಂ ಬಗೆವಾತನುಂ ನರಕದೊಳ್ ಬೀೞ್ವಲ್ಲಿಗೆ ಏಂ ಸನ್ದೆಯಂ? (Šmd. 89). — ಎರಡಯಿದು. -ಅಯಿದು. Ten (My.). ಎರಡಯಿದು ಶಿರದ ಅಸುರಪತಿಗೆ (Bp. 53, 19). 2, seven (My.). 3, two or five (My.). — ಎರಡಯ್ದು. -ಅಯ್ದು. = ಎರಡಯಿದು. ಎರಡಯ್ದು or ಎರಡಯ್ದುಗಳ್ (Šmd. 170). — ಎರಡಪ್ಪು. -ಅಪ್ಪು. Twice as much (B. 4, 116). — ಎರಡಾಗು. -ಆಗು. To become separated, to be divided (Bp. 32, 36; 42, 2; Rśv. 13, 83). — ಎರಡಾನುಂ. -ಆನುಂ. (Šmd. 391). Howsoever two, at least two; about two. — ಎರಡಿಡು. -ಇಡು. To form or become two companies. ಇದಿರ್ಚಿ, ತದ್ಬಲಮ್ ಎರಡಿಟ್ಟು, ತಳ್ತು, ಅಡಸಿ, ಬೊಬ್ಬಿರಿದು, ಅಡಿದುದು; ಏನನ್ ಎನ್ದಪೆಂ? (Rśv. 13, 88). — ಎರಡು ಎರಡುವರೆ. Two or two and a half (B. 4, 35; My.). — ಎರಡು ಜಾತಿಗಳು. Two castes (Bp. 55, 19). — ಎರಡು ಜೀವದವಳು. A pregnant woman (My.). — ಎರಡು ತಲೆಯ ಉರಿಸಿಂಗಿ. See ಉರಿಸಿಂಗಿ. — ಎರಡು ತಲೆಹಾವು. = ಇತ್ತಲೆ ಗುಯ್ಯ, ಇತ್ತಲೆಹಾವು, ಇರ್ತಲೆಹಾವು. (Bd.; My.). — ಎರಡು ನಾಲಿಗೆಯವ. A double-tongued, deceitful man, a liar (C.). — ಎರಡು ನುಡಿ. To speak two things: to be insincere, malevolent or fault-finding. ಎರಡು ನುಡಿವಂ (ಪುರೋಭಾಗಿ, ದ್ವಿಜಿಹ್ವ Mr. 230). — ಎರಡು ಬಗೆ. 1. = ಎರಡಮ್ಬಗೆ. (My.). See Prv. s. ಕರೆ 1; Dp. 5, 7. — ಎರಡು ಬಗೆ. 2. Two ways, manners, notions or opinions (Bp. 32, 17). — ಎರಡು ಮಾಡು. To split, to tear asunder, etc. ಎರಡು ಮಾಡೋಣ (ಏದರ G.). — ಎರಡು ಮೂರು. Two or three (B. 2, 46; 3, 11); etc. — ಎರಡು ಮೂರುಂ. Two and three (= 5 ಸುರಮಹೀಜ, Bp. 5, 64). — ಎರಡುವರೆ. -ಅರೆ. Two and a half (My.; B. 3, 103). — ಎರಡು ಸಾವಿರ. Two thousand. ಎರಡು ಸಾವಿರ ಬೌದ್ಧರ (Bp. 50, 18). ಎರಡು ಸಾವಿರದ ಮುನ್ನೂರು ವರುಷಗಳ (B. 4, 218). — ಎರಡು ಸಾಸಿರ. = ಎರಡು ಸಾವಿರ. ಎರಡು ಸಾಸಿರ ರಸನೆಯುಳ್ಳವ, he with two thousand tongues: Mahâśêsha (Bp. 1, 9). — ಎರಡು ಹೊತ್ತು. Morning and evening (S. Mhr.). — ಎರಡೂ. -ಊ 7. Also two; the very two, the two, both. ನನ್ನ ಎರಡೂ ಕಾಲುಗಳು ಹೋದವು (B. 3, 124). ಆ ಟೊಂಗಿಯನ್ನು ಎರಡೂ ಕೆಯ್ಲಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡು ಕೊಣ್ಡು (4, 38). ಎರಡೂ ಬಾಯಿ, the two or both openings (4, 158). ಎರಡೂ ಮೆಯ್, even on both sides (4, 103). — ಎರಡೂವರೆ. = ಎರಡುವರೆ. (B. 4, 103. 125; My.). — ಎರಡೆರಡು. rep. Two and two, *i. e.* four; or: two times two. ಎರಡೆರಡು ರಸನೆಯುಳ್ಳವ, he with four tongues: Brahmâ (Bp. 1, 9). 2, two and two, in a distributive sense. ಎರಡೆರಡು ಅವಱೊಳ್ ಸವರ್ಣಂ (Šmd. 13). ಎರಡೆರಡು ಒನ್ದಾಗಿ ವತ್ತುವವು (255). ಆ ಎರಡೆರಡು ಅಕ್ಷರಂಗಳಲ್ಲಿ (ಆ ಯುಗಂಗಳೊಳ್ 15 Cm.). ಎರಡೆರಡಾಗಿ (ಯುಗಲತೆ 255 Cm.). ಎರಡೆರಡು ಮಾಸಂ ಕೂಡಿದೊಡೆ ವಸನ್ತ, ಗ್ರೀಷ್ಮ, etc. ಎನ್ದು ಆರುಂ ಋತುಗಳ್ ಅಕ್ಕು (Hlâ.). ದೇವರು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಎರಡೆರಡು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟದ್ದಾನೆ (B. 4, 168). See B. 3, 3. 106; Bp. 46, 33.

ಎರಣ ĕraṇa. The dung of a calf (ಕರುವಿನ ಸಗಣ Šm. 33; -ಸಗಣ Kk. 69; ಕರುವಿನ ಸಗಣಿ Ša.; *cf.* ಎಣ್ಡೆ, ಎರುಬು).

Digitized by Google

ಎರದು ĕradu. = ಎರೆದು. P. p. of ಎರೆ 4.

ಎರಪು ĕrapu. = ಎರವು. (My.).

ಎರಲ್ ĕral. 1. = ಎರಳ್ 1, ಎಲರ್, ಎಲಲ್. (Šmd. 41). Wind, air (ಅನಿಲ Kk. 16; Šm. 13).

ಎರಲ್ ĕral. 2. ಎರಲು. = ಎರಳ್ 2, ಹೆರಲ್, ಹೆರಳ್. The braided or plaited hair of females (My.).

ಎರಲ್ ĕral. 3. Playing, dancing, or frisking about. ಎರಲೆನ್ದು ದಿಂಕೆನ್ದು ಗೊಣ್ಡುಗಳೊಳ್ ಬಿನದಿಪಾಟಂ (Šs.).

ಎರಲೆ ĕralĕ. = ಎರಳೆ. An antelope, a deer (My.; T. ಇರಲೈ, Tĕ. ಲೇಡಿ). ಪುಲಿ ಕರಡಿ ಎರಲೆ (Šmd. 129). ಆ ಎರಲೆ ಪೋದುವು (129). See Bh. 1, 20, 51; J. 28, 52. — ಎರಲೆ ಗುರುಪ. -ಕುರುಪ. = ಎರಳೆಗುರುಪ. — ಎರಲೆವಕ್ಕಿಗ. -ವಕ್ಕಿಗ. The moon (Čt. I, 107; II, 6).

ಎರವ ĕrava. See s. ಎರೆ 4.

ಎರವಣಿಗ era2-vaṇiga. A man who borrows. ಗನ್ನಿಗನ್ ಎರವಣಿಗಂ ಸರವನ್ದಿಗಂ ಪಟ್ಟಸಾಲಿಗಂ (Šmd. 233; Kāvy. I, 4, 2).

ಎರವಲ್ ĕraval. -ಲು. = ಎರವು. (Bp. 51, 20; My.).

ಎರವಿಗ ĕraviga. = ಎರವಣಿಗ. (My.).

ಎರವು ĕravu. (*fr.* ಎರೆ 4). = ಎರ 2, ಎರಪು, ಎರವಲ್. (Šmd. 247). That is asked for or desired: an object of desire. **2,** a thing which one desires to borrow;—a thing borrowed (for temporary use, as a book, a chair, etc.; C.; ಸಿರಿ Nn. 150; T. ಇರವಲ್; M. ಇರವು; Tĕ. ಎರುವು, ಎರುವಲ್). ಎರವಿನಲ್ಲಿ (Nn. 150). ಎರವುಗಳು (Bp. 40, 58). ಎರವಿನ ಚಿನ್ನಾ ಧರಿಸಿ, ತಾನೂ ಅರಸಿ ಎನ್ದಳು.—ಎರವು ನಷ್ಟು, ನಿಜಾ ಮಟಿತ.—ಎರವು ಸಿರಿಯಲ್ಲ, ಬಾವು ಡೊಳ್ಳಲ್ಲ, ನೆರಮನೆಯಕ್ಕನ ಗಣ್ಡ ದಾವನಲ್ಲ (Prvs.). See Rśv. 1, 36; 11, 165. **3,** the state of borrowing from one another: distant relationship, deficient affection or love (J. 2, 54; 4, 54; 26, 58);—difference, discordance; the state or quality of being adverse, hurtful or detrimental, that of impairing, damaging or endangering; deficiency; harm. ಅಫುವಿನ ವ್ಯಸನದ ಸಲುವಾಗಿ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಸಹ ಎರವಾಗುತ್ತಾರೆ (B. 4, 41; My.). ತಮ್ಮ ಜೀವಿತಕ್ಕೆ ಸಹ ಎರವಾಗುತ್ತಾರೆ (4, 60; My.). ಸ್ವಾಭಾವಿಕಮಯ್ಲಿ ಏಟುವವದರಿನ್ದ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಎರವಾಗುವದು! (4, 223; My.). ತನ್ನ ರೈತರಿಗೆ, ಗುಡ್ಡದೊಳಗೆ ಹೋಗಿ ಇರ ಬೇಕು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಜೀವಕ್ಕೆ ಎರವಾದೀರಿ ಎನ್ದು, ಅಪ್ಪಣೆಯ ಕೊಟ್ಟನು (5, 59). ನಿನ್ನ ಜೀವಕ್ಕೆ ಎರವಾದೀತು (C.). See Bp. 1, 29; 61, 68. — ಎರವಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To grant an object of desire. ಎರವಿಕ್ಕದ ಬೆಲ್ಲದ ಪೊಲ್ ಅಪೂರ್ವಮ್ ಆಗೆ ಪೇಟ್ದಂ ಕೃತಿಯಂ (Čh. v. 2). 2, to lend one a thing that he wishes to borrow (My.). — ಎರವೀ. -ಈ. = ಎರವಿಕ್ಕು. ಎರವನ್ ಈಯನು (Bp. 60, 15). — ಎರವು ಕೊಡು. = ಎರವೀ. ತಮಗೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಎರವು ಕೊಡ ಬೇಕೆನ್ನ... ಅಪೇಕ್ಷೆ ಇದ್ದರೆ (B. 4, 88). ಮಕ್ಕಳನ್ ಎರವ ಕೊಟ್ಟವರ್ ಉಣ್ಟೆ? (Bh. 1, 10, 18). — ಎರವು ತರು. To take a borrowed thing home. ಯಾಚಿತಕವೆನ್ದು ಕೇಳುವದರಿನ್ದ ಹೊನ್ದಲ್ ಪಟ್ಟದು, ಎರವು ತನ್ದದಕ್ಕೂ ಹೆಸರು (Si. 300). — ಎರವು ಬೇಡು. To ask for what one wishes to borrow: to ask a loan. ಅಮಗದಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರವಾಡುವಾಗ ಮದ್ದಳೇ ಎರವು ಬೇಡಿದರನ್ತೆ (Prv.). — ಎರವುಮುಟ್ಟು. A thing borrowed; a thing that one desires to borrow. ಎರವುಮುಟ್ಟು ಕೊಡು (= ಎರವಿಕ್ಕು No 2, C.). ಎರವುಮುಟ್ಟು ತೆಕ್ಕೊಳ್ಳು, to borrow (C.). — ಎರವುಮುಯಿಮುಟ್ಟು. Things of borrowing and returning. ಎರವುಮುಯಿಮುಟ್ಟು ಉಣ್ಬು ವಸ್ತೂತ್ಕರದೊಳಗೆ (Bh. 1, 10, 18).

ಎರಳ್ ĕraḷ. 1. = ಎರಲ್ 1, etc. (Šmd. 41).

ಎರಳ್ ĕraḷ. 2. ಎರಳು. = ಎರಲ್ 2, etc. (My.).

ಎರಳೆ ĕraḷĕ. = ಎರಲೆ. An antelope, a deer (masc. and fem.), including *e.g.* the black and spotted antelopes (ಕಮಲ, ಮೃಗ Nn. 29; ಕೃಷ್ಣ, ಪೃಷತ 47; ಹರಿಣಿ, ಮೃಗ 95; ಮಾರುತಪ್ರೇಮಿ, ತಮ್ಬುರ, ಕೃಷ್ಣ Mr. 163; ಮೃಗ, ಕುರಂಗ, ಹರಿಣ, etc., ಜಂಕೆ Si. 168; ಕುರಂಗಿ, ಕದಲಿ Nr.; C.). ಬೋರೇ ವರ್ಣದ ಎರಳೆ, ಮಚ್ಚೇ ಎರಳೆ (ಕದಲಿ Si. 169). See ಗಣ್ಡೆರಳೆ. — ಎರಳೆಗುರುಪ. -ಕುರುಪ. The antelope-marked: the moon (Šm. 16).

ಎರಟ್ ĕraṭ. = ಎರಡು (Šmd. 217. 221). Two. — ಎರಟ್ಟಿಡಿ. (Šmd. 217). Two bits, etc. — ಎರಟ್ಕರ. Two hands (Abh. P. 9, 112). — ಎರಟ್ಕುದುರೆ. (Šmd. 69. 222). Two horses. — ಎರಟ್ಕೆಯ್ದು. (Šmd. 69). Two weapons. — ಎರಟ್ಚವರ. Two čavaras (Č. Bp. 47, 37). — ಎರಟ್ದ್ರ. (Šmd. 217). Two rows, etc. — ಎರಟ್ಪಣಿ. (Šmd. 11). Two kinds. — ಎರಟ್ದೆಸೆ. Two regions or sides (Grj. 3, 114). — ಎರಟ್ಪಡಿ. (Šmd. 222). Two measures, etc. — ಎರಟ್ಪಡೆ. Two armies. ತಾಗಿದುವು ಎರಟ್ಪಡೆಯ ಆನೆಯೊಳ್ ಆನೆಗಳ್ (Abh. P. 13, 75). — ಎರಟ್ಬಲ. Two forces (Abh. P. 13, after 109). — ಎರಟ್ಮಾಡು. = ಎರಡು ಮಾಡು. (Rśv. 6, 67). — ಎರಟ್ಮಾತು. (Šmd. 197. 217). Two words. ಎರಟ್ಮಾತಾಗಿ ಬದ್ದುಂ ಜಗದ್ವಲಯಕ್ಕೆ ಒಳ್ಪುಡಿ ಕಾಟಿನ್ ಆದ (Šmd. 217. 222 Mdb. MS.). — ಎರಟ್ಮೂರು. (Šmd. 28). Two and three, etc. — ಎರಟ್ಸತ್ತಿಗೆ. Two parasols (Č. Bp. 47, 37).

ಎರಿಲದ್ದು (ĕril-addu=haddu). The Indian bustard, Eupoditis edwardii (Gz.).

ಎರುಬು ĕrubu. (= ಏರು 2). Dung, muck (T. ಎರು; Tĕ. ಎರುವು, ಏರುಗು; T., M. ಎಚ್ಚ, excrements of lizards, flies, rats, etc.; *cf.* ರೆಟ್ಟೆ). — ಎರುಬುಹುಬುವು. An earth worm, a muck worm (ಮಹೀಲತೆ, ಗಣ್ಡೂಪದ, ಕಿಂಚುಲಕ, ಕೆಸರಿನಲ್ಲಿಯೂ ತ್ಯಾವದ ನೆಲದಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವ ಹಂಚೀ ಕಡ್ಡಿಯನ್ಥಾ ಕೆಮ್ಪು ಹುಳು Si. 89; *cf.* ಎರೆ 2). See ಹೆಣ್ಣು ಎರುಬುಹುಳು.

ಎರೆ ĕrĕ. 1. (= ಎರೆ 2 & 3 ?). A dark-red or dark-brown colour, a dark or dusky colour (Tĕ. ಎಱ, ಎಱುಪು; T. ಎರುವೈ, blood; copper; T. ಇರುಮ್ಬು, Tĕ. ಇನುಮು, iron; T. ಇರುಳ್, the colour black); black grease for wheels (My.). **2,** soil of a dark colour, black soil (ಭೂವಿಶೇಷ Šmd. Dh.; ಕ್ಷಿತಿಭೇದ Šm. 104; ಅಸಿತರಸೆ, ಕೃಷ್ಣಮೃತ್ತಿಕೆ Mr. 93; My.). ಎರೆಯುಳ್ಳದೊನು ಧೂಮ್ರನ್ತರಮ್ ಅದು ಕೃಷ್ಣಭೂಮಿಯಕ್ಕುಂ (Nāgavarmanighaṇṭu p. 50). ಎರೆಯ ಭೂಮಿಯಂ ಕೃಷ್ಣಭೂಮಿ ಎಮ್ಬುದು (Hlā.). ರಾಗದಿನ್ದೆ ಎರೆಯನ್ ಅಡಂಗಪೊಯು ಮುಗಿಲುದ್ದಮ್ ಎನಲ್ ಪರಿಯುತ್ತಮ್ ಇರ್ವ ನೆತ್ತರ ತೊಡೆಯಂ ಮರುಳ್ ತೊಳಸಿ ಪಾಯಿಸುತೆ ಇರ್ದುವು ಯುದ್ಧಭೂಮಿಯೊಳ್ (Abh. P. 13, 66). ಹಿರಿದು ಪಾಪವ ಮಾಡಿ, ಹರಿವ ನೀರೊಳು ಮುಟುಗೆ, ಕರಗೊದೇ ಪಾಪ? ತಾ ಮುನ್ನ ಮಾಡಿದುದು ಎರೆಯ ಕಲ್ಲೆನ್ಟೆ? (Sp.). ಎರೆನೆಲ, ಎರೆಭೂಮಿ, ಎರೆಮಣ್ಣು, ಎರೆಹೊಲ, black soil (C.). — ಎರೆಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. Sable darkness (Grj. 4, 73).

ಎರೆ ĕrĕ. 2. (= ಎರೆ 3 ?). A worm that lives in orts (ಎವುಟ್, ಎಂಜಲ್ವುಟು Šmd. II, o. r. ಸೀಮುಟ್; ಕ್ರಿಮಿ

Digitized by Google

Šm. 104; Tĕ. ಎರೆ, a bait or prey of any kind, used to catch wild beasts, fish, etc.; M. ಇರೆ, bait, worms, Ascarides, etc.); a worm in general: a bait. See Bp. 21, 28; Rśv. 5, 52. — ಎರೆಮುದ್ದೆ. A lumpy mass of worms (Rśv. 5, after 114). — ಎರೆವಟ್ಟು. -ಪಟ್ಟು. Worm-cloth: silk (ಪಟ್ಟೆ Čt. II, 78). — ಎರೆವೆರ್ಚು. -ಪೆರ್ಚು. Baits to become abundant (Abh. P. 13, 51. 122).

ಎರೆ ĕrĕ. 3. Food for animals, as for snakes, birds, etc. (ತಿರ್ಯಗ್ಗ್ರಾಸ Šmd. Dh.; ಭುಜಗಗಳ ಗ್ರಾಸ Šm. 104; ಹಕ್ಕಿಗಳ ಉಣಿಸು Šs.; T. ಇರೈ, ಉಣ್ಡಿ; M. ಇರ; Tĕ. ಎರ್ರೆ, a red earth-worm used as a bait; ಎಱ್, redness; food; T. ಇರೈ, ಇಱೈಚ್ಚಿ, M. ಇಱಚ್ಚಿ, Tĕ. ಎಱಚಿ, Kŏḍagu ಎಱಚಿ, flesh).

ಎರೆ ĕrĕ. 4. To beg, to ask, to solicit (ಯಾಚ್ಞೆ Šmd. Dh.; Šm. 104; T., M. ಇರ). P. ps. ಎರದು (Abh. P. 12, 79), ಎರೆದು. — ಎರವಂ. = ಎರೆವಂ. One who begs, etc. (ಬೇಡ್ವಂ Čt. I, 27; ಬೇಡುವವಂ Kk. 87). — ಎರೆವಂ. = ಎರವಂ. (ಬೇಡುವಂ, ಯಾಚಿಸುವಂ Šm. 47). ಎರೆವಗೆ or ಎರೆವಗ್ಗೆ (Šmd. 140).

ಎರೆ ĕrĕ. 5. = ಪೊರೆ, etc. The slough of a snake (J. 12, 13).

ಎಱ್ ĕr̤. (Šmd. 59; whether = ಎಱು?). Cf. ಎತ್.

ಎಱ ĕr̤a. = ಎಱದು, ಎಱೆದು. P. p. of ಎಱ್ 2. — ಎಱ ಕೊಳ್ಳು. = ಎಱೆದು ಕೊಳ್ಳು. (C.).

ಎಱಕ ĕr̤aka. 1. Coming down, etc. (Bh. 2, 2, 103).

ಎಱಕ ĕr̤aka. 2. = ಎಱುಕ. Love, good will (ಪ್ರೀತಿ Kk. 68; Šm. 55, o. r. ಎಱುಕ; ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯ Nn. 122, Mr. 488; Bh. 5, 1, 36; T. ಎಱ್ಱ, ಇರಂಗು, to be tender-hearted, gracious; ಉರುಕ್ಕ, affection). See ಕಟ್ಟೆಱಕ s. ಕಟ್ಟು 1.

ಎಱಕಿಲ್ ĕr̤akil. = ಎಱಕೆ 1. A roof, a thatch (M. ಇಱ, T. ಇಱಪ್ಪು, the eaves of a house). ಕೊಟ್ಟಗೆಯ ಎಱಕಿಲ್ (ಪಟಲ, ಛದಿಸ್ Nr.).

ಎಱಕೆ ĕr̤akĕ. 1. = ಎಱಕಿಲ್. ಮನೆಯ ಎಱಕೆ (ಪಟಲ, ಛದಿಸ್ Nr.). ಲಾಲಿಸಿದಂ ಕುಲಿಸ್ಥಳಂ ಸೌಭಾಗ್ಯನಿಲಯದ ಎಱಕೆಯ ವಸುವನ್ ಒದವಿದ ಅಗ್ಗದ ಪುಣ್ಯದ ಒಡಲ ಒಲ್ ಎನಿಪ ಆ ಶಿಶುವನು (J. 28, 55).

ಎಱಕೆ ĕr̤akĕ. 2. = (ಎಕ್ಕೆ), ಎಱಂಕೆ, ಱಕ್ಕೆ, ಱೆಕ್ಕೆ. A wing; a fin; an arm (ಪಕ್ಷ Nr.; ತನೂರುಹ, ಗರುತ್, ಪತ್ರ, ಪಕ್ಷ, etc. Hlâ.; T. ಇಱಗು, ಇಱಕ್ಕೈ, ಚಿಱಗು; M. ಇಱಗು, ಎಗಿಱು; Tĕ. ಎಱಕ, ಱೆಕ್ಕ; Tĕ. also: a rib; cf. ಸೆಱಗು?). ಎಱಕೆಯ ಮೊದಲು (ಪಕ್ಷತಿ, ಪಕ್ಷಮೂಲ Hlâ.). See Bh. 3, 13, 34; J. 6, 8; 28, 36.

ಎಱಗಿಸು ĕr̤agisu. To cause to bow, to bend down, etc. (Abh. P. 12, 12; J. 3, 3; 8, 3).

ಎಱಗು ĕr̤agu. 1. To bow, to be bent; to make obeisance to; to crouch; to come down; to alight, to perch; to fall upon, to attack, (to strike); to enter, to join; to accrue to (ನ್ರನತ Šmd. Dh.; ಪೊರ್ದುಗೆಯಾಗು 183. 194 Cm.; ಬರ್ 218; ಮೋದು, ಪೊಯಿ Šs.; C.; Tĕ.; T. ಇಱಂಗು, ಇಱ್ಱೆಂಜು; M. ಇರಜ್ಜು; Tu. ಎಱಗು; see s. ಇಕ್ಕು 2). ಎಱಗಿದ್ದುದು (ನತ, ನಮ್ರ, ಬಂಧುರ Hlâ.). ಎಱಗೂದು (ನತ, etc. Mr. 454). ಪಕ್ಕಿ ಎಱಗೂದು (ತಂಗುಹಂ Kk. 86). ಪಕ್ಕಿ ಎಱಗುವುದು (ತಂಗುಹಂ Šm. 80). ಎಱಗಿದ ಮೂಗುಳ್ಳವನು (ನತನಾಸಿಕ Nr.). ಗುರುವಿಂಗೆ ಎಱಗಿದಂ (Šmd. 159). ಆರ್ ಎಱಗರ್ ನೃಪತುಂಗಂಗೆ? (171). ಆಕೇಗನ್ನುಗಳಂ ತವೆ ಸುಂಗಿರ್ಪಂ ಕಬ್ಬಿಲಿ, ಸಿಡಿಲ್ಗಳ್ ಎಱಗುಗುಂ (267). ಮೂಷಿಯಿಟ್ಟು ಎಱಗಿದ ತೆಱದಿಂ ಕೊರ್ವಿದ ಎಕ್ಕಲಂ (135 Mdb. MS.). ಕೆಯ್ಯುದ್ದವಂ ಝಳಪಿಸುತ, ನಿನ್ನಂ ಛೇದಿಸುವೆನೆನ್ನುತ್ತ, ಎಱಗಲ್ (Bp. 32, 35). ಎಱವ ತರಥರದ ತುಱುಗಲ್ (Rśv. 1, 120). See Šmd. 98; Čpr. 7, 55. 60; Abh. P. 7, 72; 12, 12; Bp. 11, 10; 23, 6; 36, 35; 40, 58; 46, 59; 47, 64; 49, 36; 57, 32; Grj. 2, 105; Bh. 1, 8, 58; 1, 10, 33; 2, 13, 8. 13; Rśv. 2, 39. 50; 5, 21; 6, after 11 & 23; 8, 105; 13, after 104; J. 2, 14. 50; 4, 10. 44; 15, 10; 28, 44; 31, 30; Si. 249; ರೇವು. — ಎಱಗೆಱಗು. rep. (Bp. 26, 29; 31, 5; 60, 29).

ಎಱಗು ĕr̤agu. 2. A bow, an obeisance (ನಮಸ್ಕಾರ Kk. 34, Šm. 34; ಪೊಡವಡಿಕೆ Šm. 84).

ಎಱಗು ĕr̤agu. 3. (= ಎಗ್ಗ 1). The quality or behaviour of a simpleton (ಗಾವ್ಪತನ Šm. 84).

ಎಱಗುಹ ĕr̤aguha. Bowing; coming down; perching; etc. ಪಕ್ಕಿ ಎಱಗುಹ (ತಂಗುಹ Šmd. II; Čt. II, 101).

ಎಱಂಕೆ ĕr̤aṅkĕ. = ಎಱಕೆ 2. (ಱಟ್ಟೆ, ಪಕ್ಕ Kk. 69; ಱಟ್ಟೆ Šm. 80; ಪಕ್ಕ 78; Abh. P. 14, 146; Rśv. 5, after 55). ಗಿಳಿಯ ಎಱಂಕೆಯ ಬಣ್ಣ (ಹರಿಣಿ Hlâ.). ನಸು ಮೂಸಿದ ಎಱಂಕೆಗಳಿಂ ಕಲಹಂಸೆಗಳ್ ಎಮ್ಮುಬದು (Hlâ.).

ಎಱಚು ĕr̤aču. = ಎಱ್ಚು. To sprinkle; to scoop; to scatter; to strew; to cast; to sow (My.; T. ಇಱೈ; see ಇಱ್ 1, ಎಱ್ 2).

ಎಱಚುವಿಕೆ ĕr̤ačuvikĕ. Strewing, casting, etc. ಕೆಳಕ್ಕೆ ಜಾಱ ಬನ್ದ ಕಾದನ್ನು ರಾಶಿಯ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎಱಚುವಿಕೆ (Si. 400).

ಎಱತಿ ĕr̤ati. (fr. ಎಱ್ 1). A mistress: the wife of Kâma (ಇಚ್ಛೆಗಾತಿ Čt. II, 119; T. ಇಱೈವಿ, the mistress of a house).

ಎಱದು ĕr̤adu. = ಎಱ, ಎಱೆದು. P. p. of ಎಱ್ 2.

ಎಱವ ĕr̤ava. A hill-tribe (in Kŏḍagu; M.; T. ಇಱವಳ, T. ಇಱುಮ್ಬು, a hill; Tĕ. ಎಱುಕುವಾಣ್ಡು).

ಎಱು ĕr̤u. To be all, entire, full or complete (ಸಮಗ್ರತ್ವ Šmd. Dh.; cf. ಎಲ್ಲ, ನೆಱ್, ಇಡ 1 & 2; Tu. ಎಱ್ಚು, to be full). Cf. ಎತ್?

ಎಱುಕ ĕr̤uka. = ಎಱಕ 2, q. v.

ಎಱೆ ĕr̤ĕ. 1. The state of being a master or husband (ಪತಿತ್ವ Šmd. Dh.). **2,** a master (ಕರ್ತೃ Šm. 117; T. ಇಱೈ). — ಎಱೆಯ. -ಅ 3. A master, a king; a husband (ಪಾಲಕ Čt. I, 82; ಅಣ್ಮ, ಬಲ್ಲಹ, ಅಧಿಪತಿ Šs.; Abh. P. 10, 8; T. ಇಱೈವ, M. ಇಱಾ). ನಾಡೆಱೆಯಂ (Šmd. 161). ಜಗದೆಱೆಯನೇ ಬಲ್ಲಂ (J. 4, 10). See ಇಂಗಡಲ ಕುವರಿಯೆಱೆಯ, ಇರುಳೆಱೆಯ, ಕುಳಿರ್ವೆಟ್ಟದೆಱೆಯ, ಪಗಲೆಱೆಯ, ಬಲ್ಲೆಱೆಯ, ಮಿಾನ್ಗಳೆಱೆಯ, ಮುನ್ನೀರೆಱೆಯ; J. 2, 46. — ಎಱೆಯಳ್. -ಅಳ್ 3. A mistress, a queen. See ಮಾತೆಱೆಯಳ್. — ಎಱೆವಟ್ಟ. -ಪಟ್ಟ. A royal fillet or tiara: eminent, chief (Abh. P. 4, 41; 7, 72).

ಎಱೆ ĕr̤ĕ. 2. To pour any liquids; to pour; (ದ್ರವದ್ರವ್ಯದಾನ Šmd. Dh.; Šm. 117; C.; T., M. ಇಱು, T. ಇಱೈ; see ಎಱಚು); to cast, as metal; to overflow, to cover with water, to bathe (C.). P. ps. ಎಱ, ಎಱದು, ಎಱೆದು. ಮರಕ್ಕೆ ಎಱೆ ನೀರಂ! (Šmd. 115). ಮರಕ್ಕೆ ನೀರೆಱೆವ ಹರಿಕಣಿ (ಆವಾಲ Hlâ.). ಮರದ ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಉದಕವನ್ ಎಱೆವ ಕಟ್ಟೆ (ಆಲವಾಲ Nr.). ನೀರೆಱೆವಾತಂ (ನೀರ್ಕುಟಿಗಂ Šm. 46). ಗಿಡು ಮರಕ್ಕೆ ಎಱವ ನೀರ ಕಾಲುವೆ (ಆವಾಲ, etc. Mr. 108). ದಾ

Digitized by Google

ಬ್ಗೆ ನೀರೆಱೆ, to pour water on a person's prosperity in order to quench or destroy it (C.; Ss. 94). ಸಾಲಕ್ಕೆ ನೀರೆಱೆ, to quit a debt, to grant acquittance of a debt (C.). ಪಂಚಲೋಹವನ್ ಎಱೆದು (Bp. 23, 24). ಎಱೆದು ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ತಿರುಗ ಕೇಳಬೇಡ (Prv.). ಮೆಯ್ಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಹೂಸಿ, ಬಿಸಿನೀರಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಎಱೆಯುತ್ತಿದ್ದಳು (B. 1, 24). ಪಿರಂಗಿಗಳನ್ನು ಎಱೆಯ ತಕ್ಕದ್ದೊಂದು ಧಾತು (B. 4, 141). See Bp. 9, 12; 15, 10; 18, 8; 31, 14; 41, 21; 43, 30; 44, 2; 50, 55. 60; 58, 22; 59, 1. 2. 3. 26. 27. 28. 29. 30. 42; Rsv. 8, 117; J. 3, 9; 28, 17; Ss. 42; Dp. 148; ಧಾರೆ-. — ಎಱೆ ಎಱೆ. rep. (Bp. 6, 28; 58, 22; 60, 49).

ಎಱೆ ĕṟĕ. 3. = ಎಲೆ 3. Pouring: fitness for being poured. — ಎಱೆಯಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. = ಎಲೆಯಪ್ಪ. A sweet rice-pancake (My.). — ಎಱೆವಚ್ಚು. -ಹಚ್ಚು. To apply streams of water (Grj. 4, after 26).

ಎಱೆಯಿಸು ĕṟĕyisu. To cause to pour, etc. (My.).

ಎಱೆಸು ĕṟĕsu. = ಎಱೆಯಿಸು. (My.).

ಎರ್ಕೆ ĕrkĕ. = ಎಕ್ಕೆ q. v., etc. Tbh. of ಅರ್ಕ (Smd. 345. 364. 39; Ss.).

ಎರ್ಚು ĕṟcu. = ಎಱಚು. (My.).

ಎರ್ದು ĕrdu. = ಎರಡು, etc. (B. 5, 33). — ಎರ್ದನೆಯ. = ಎರಡನೆಯ. (B. 5, 38. 55. 86. 223). — ಎರ್ದೂವರೆ. = ಎರಡೂವರೆ. (B. 3, 74; 5, 252). — ಎರ್ದೆರ್ದು. = ಎರಡೆರಡು. (B. 5, 18. 34).

ಎರ್ತ ĕrta. (ĕrta). (Smd. 247). ಏತಂ, ಓತಂ, ಎರ್ತಂ, ಪೊರ್ತಂ (247). *Cf.* ಎಱ್, ಎಱು?

ಎರ್ತ ĕrta. Tbh. of ವ್ಯರ್ಥ. (My.).

ಎರ್ದು ĕrdu. = ಎದ್ದು 4, ಎಱ್ದು. P. p. of ಎೞ್. Having risen (Abh. P. 7, after 7). ದೇವತಾದ್ವಾರೋದ್ದೇಶದೊಳ್ ಎರ್ದು, ಶಂಖಮನೆ ಧು ಘೂ ಘೂ ಎನ್ದು ಪೂರಯ್ಸಿದಂ (Smd. 12 Mdb. MS.). ನವಿರ್ ಇದಿರೆರ್ದು ತನುವಿನೊಳು ಪರಿರಾಜಿಸಲು (Râghc. 17, 64).

ಎರ್ದೆ ĕrdĕ. = ಎದೆ 1, etc. (Smd. 55; ಉರ 43 Cm.; ಗುಣ್ಡಿಗೆ Sm. 84; Abh. P. 15, 78). ಪೊಡವ ಎರ್ದೆ (Rsv. 5, 118). — ಎರ್ದೆಗಾಣ್ಮ. -ಆಣ್ಮ. (Smd. 167). A heart's ruler, a husband. ಎರ್ದೆಗಾಣ್ಮನ್ ಎನ್ನರಸನ್ ಎಲ್ಲಿದನೋ? (136. 167). — ಎರ್ದೆಗಿಡು. -ಕಿಡು. Courage to fail. ಎರ್ದೆಗಿಡದೆ ಇರು ಜವನಿಟ್ಟುರಕ್ಕೆ! (Smd. 68). — ಎರ್ದೆಗುನ್ದು. -ಕುನ್ದು. = ಎದೆಗುನ್ದು. (Abhâ. 1, 29). — ಎರ್ದೆಗೊಡು. -ಕೊಡು. = ಎದೆಗೊಡು. (R.). — ಎರ್ದೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To take courage; — to take to heart. ಬಿನವಿಸುವಿನೆಗಮ್ ಎರ್ದೆಗೊಣ್ಡಂ (Smd. 294, o. r. in Mdb. ಎದೆಗೊಣ್ಡಂ). — ಎರ್ದೆಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To captivate, to fascinate. ಅಱಿಗವಿಗಳ ಕವಿತೆ ಬುಧರನ್ ಎರ್ದೆಗೊಳಿಸುಗುಮೇ? (Smd. 78). — ಎರ್ದೆವಡಿದೆಱೆ. -ತೆಱೆ. The heart's door to open (Abh. P. 10, 8). — ಎರ್ದೆ ಪಾಱು. The heart to palpitate (Abh. P. 9, 28). — ಎರ್ದೆಯಾಣ್ಮ. -ಆಣ್ಮ. = ಎರ್ದೆಗಾಣ್ಮ (Smd. 167). — ಎರ್ದೆಯೊಡೆ. -ಒಡೆ. = ಎದೆ ಒಡೆ. (Abh. P. 7, 88). — ಎರ್ದೆವತ್ತು. -ಪತ್ತು. To become settled in the mind (ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಳ್ Ct. II, 12). — ಎರ್ದೆವಾಯ್. (Smd. 55, o. r. in Mdb. ಗೆರ್ದೆ-). — ಎರ್ದೆಪಾಱು. A palpitation of the heart; a heaving of the breast; a sob (ಗುಕ್ಕು Sm. 79).

ಎರ್ಬು ĕrbu. = ಎಬ್ಬು, etc. To rouse. ಸಾಲ್ವಿಡಿದು ಸೂಸುವ ಧವಲಚಾಮರಂಗಳಿನ್ದೆ ಅಂಜೆವಿಣ್ದನ್ ಎರ್ಬಿದನ್ತೆ (Rsv. 13, after 77). — ಎರ್ಬುಟ್ಟು. = ಎಬ್ಬುಟ್ಟು, etc. (Abh. P. 10, after 186; 10, 200; 15, 65).

ಎರ್ವಿಸು ĕrvisu. = ಎಬ್ಬಿಸು, etc. (Abh. P. 13, 47). ಉರ್ವರೆಯ ಶಾಲಿಗಳ ಪಾಲ್ದೆನೆಗೆ ನಥದಿಂ ಮುಗುರ್ವ ಗಿಳಿವಿಣ್ದುಗಳನ್ ಉಲಿಯಿನ್ದ ಪಾಮರಿಯರ್ ಎರ್ವಿಸಿದೊಡೆ (J. 3, 5).

ಎಲ ĕla. 1. (= ಅಲ 2), ಎಲಾ. (My.). See ಎಲಗೆ, ಎಲವೊ, ಎಲಾ, ಎಲೆ 1.

ಎಲ ĕla. 2. = ಎಲೆ 2. — ಎಲಹೂಲಿ. N. of a plant (ಕರ್ಕಶ, ಕರ್ಕಶ Mr. 133 in three MSS., one MS. ಕ್ರಕರ, and one ಎಲೆ ಹೂಲಿ).

ಎಲಗ ĕlaga. Having a leaf or leaves. See ಬನ್ದಲಗ.

ಎಲಗೆ ĕla1-gĕ. Ho! oho! (used in calling to females, Bp. 14, 30; J. 10, 26. 31; My.).

ಎಲಚಿ ĕlaci. = ಎಗಚಿ No. 1, etc. The jujube (ಕರ್ಕನ್ಧು Nr.; My.). — ಎಲಚಿಯ ಬಳ್ಳಿ. The bottle gourd, Lagenaria vulgaris Ser. (St. & Pl.). — ಎಲಚಿಯ ಹಣ್. A ripe jujube (Bp. 18, 16).

ಎಲಚಿ ĕlaci. = ಇಲಾಚಿ. (ಕಾಲಾಂಗಿ, ಏಲಕ್ಕಿ Mr. 141, one MS. ಇಲಚಿ).

ಎಲಬು ĕlabu. = ಎಲವು, ಎಲುಬು, etc. (My.).

ಎಲರ್ ĕlar. = ಎರಲ್ 1, etc. (Smd. 41). Wind, air; breath (ಪವನ Ct. II, 10; ಅನಿಲ Kk. 16, Sm. 13). ಎಲರ್ಗಳ್ (Smd. 52). See Rsv. 2, 35; 5, 34. 44; 9, 30; Ssv. 1, after 79; J. 15, 3; ಎಳೆವೆಲರ್, ಕಮ್ಮೆಲರ್, etc. — ಎಲರುಣಿ. -ಉಣಿ. Air-eater: a serpent (ಭುಜಗ Ct. I, 10; II, 17). — ಎಲರುಣಿಗ. -ಉಣಿಗ. = ಎಲರುಣಿ. (R.). — ಎಲರುಣಿಯ ಪಕ್ಕಿಗ. Who reposes on a serpent: Upêndra, Vishṇu (Sm. 6). — ಎಲರುಣಿವಕ್ಕಿಗ. -ಪಕ್ಕಿಗ. Upêndra (Kk. 7, o. r. -ವಟ್ಕಿಗ). — ಎಲರುಣಿವಗೆಯ. -ಪಗೆಯ. The enemy of serpents: Garuḍa (Sm. 6; ಖಲಗರುಡ Kk. 8). — ಎಲರುಣಿವಸಿಱ. -ಬಸಿಱ. Who has a serpent round his belly: Gaṇapati (Sm. 4; ವಿನಾಯಕ Kk. 5). — ಎಲರುಣಿವಟ್ಕಿಗ. -ಪಟ್ಕಿಗ. = ಎಲರುಣಿವಕ್ಕಿಗ, q. v. — ಎಲರುಣಿವೆದೆಯ. -ಪೆದೆಯ. Who has a serpent for his bow-string: Îsvara (Sm. 2; ಶಿವ Kk. 4). — ಎಲರ್ಗೆಳೆಯ. The wind's friend: fire (ಅನಲ, etc. Sm. 11; ಶಿರ್ಖಿ Kk. 21). — ಎಲರ್ವಟ್ಟೆ. -ಬಟ್ಟೆ. The wind's path: the sky (ಅಮ್ಬರ, etc. Sm. 14). — ಎಲರ್ವಟ್ಟೆಗ. -ಬಟ್ಟೆಗ. The ascending node traversing the heavens (R.). — ಎಲರ್ವಟ್ಟೆವಾವು. -ಪಾವು. The sky-serpent: Râhu (Sm. 17).

ಎಲರ್ಚು ĕlarcu. To make vigorous, to enliven (ಚೇತನಕರಣ Smd. Dh.; T. ಇಲಿರ್, ಚಿಲಿರ್, to rise as the hairs of the body; to sprout, *cf.* ಇಗರು 2? Tĕ. ಎಲರು ಚು, to arise, appear; to be produced, manifested = ಆವಿರ್ಭವಿಯಿಂಚು).

ಎಲಲ್ ĕlal. = ಎಲರ್, etc. (Smd. 42).

ಎಲವ ĕlava. (Smd. 16, o. r. in Mdb. ಎಲೆ). The Seemul or silk-cotton tree, Bombax heptaphyllum Roxb. (T. ಇಲವ, ಇಲವು; M. ಇಲವ, ಇಲವ್). See ಕರಿಯೆಲವ, ಕಿಱಿಯ-, ಕೆಮ್ಪನೆಯ-. ಎಲವದಲಿ ಫಲಮ್ ಉಣ್ಟೆ (Bp. 30, 28). — ಎಲವದ ಮರ. = ಎಲವ. (ಪಿಚ್ಛಲಿ, ಪೂರಣಿ, ಮೋಚ, ಸ್ಥಿರಾಯು, ಶಾಲ್ಮಲಿ Nr.; ತುಕ, ಶಾಲ್ಮಲಿಕುಜ Nr. 153; ಪಿಚ್ಛಲೆ, etc., ಬೂರುಗದ ಗಿಡ, ಚಕ್ಕಮುಕ್ಕೀ ಹತ್ತಿಯ ಗಿಡ, ಬೆಣ್ಡುಹತ್ತಿಯ ಗಿಡ Si. 132). — ಎಲವದ ಮೇಣ. The gum or resin of the silk-cotton tree (ಪಿಚ್ಛೆ, ಶಾಲ್ಮಲೀವೇಷ್ಟ Si. 133). — ಎಲವೂರ್. N. (Bp. 13, 1).

ಎಲವು ĕlavu. = ಎಲು, etc. (My.). ಹೊಟ್ಟೆ ಸೊರಗಿ, ಎಲವಿನ ಪಂಜರ ಮಾತ್ರ ಉಳಿಯಿತು (B. 5, 94).

Digitized by Google

ಎಲವೊ ĕla1-ŏ4. **ಎಲವೋ** ĕla1-ô3. Ho! o! oh! (C.). The character of this interjection is generally too strong for common conversation, occasionally even rough and fierce. See *e. g.* Šmd. 164; Bp. 9, 8. 10; 20, 22; 28, 17. 24; 49, 43; 50, 24. 27; 51, 35; 52, 29. 36; 58, 64; 60, 41; Bh. 1, 10, 30; Rsv. 6, 36; J. 12, 17. 21. 29. 41; Dp. 172. — ಎಲವೆಲವೊ. ಎಲ-ಎಲವೊ. rep. (J. 12, 38; 31, 33).

ಎಲಾ ĕla1-â5. O! etc. (C.). An exclamation of a familiar and friendly character, used in calling or directly addressing any person. See *e. g.* B. 1, 3; 3, 1. 78. 125; 4, 42. 44. 91. *Cf.* ಎಲೆಲೆ s. ಎಲೆ 1. Remark: when ಎಲಾ is met with in Kannaḍa MSS., it is difficult to decide whether it or ಅಲಾ is meant.

ಎಲಾಂ ĕlâm. = ಏಲಾಂ. (S. Mhr.).

ಎಲಿ ĕli. = ಇಲಿ 2. — ಎಲಿಯಾಲ. = ಇಲಿಯಾಲ, etc. (ಮೂಷಕ ಜರ್ಣ Si. 143).

ಎಲು ĕlu. = ಇಲುವು, etc. A bone (ಅಸ್ಥಿ Nr., Šm. 32; ಧಾತು, ಅಸ್ಥಿ, etc. Mr. 395; My.; Tu.; T. ಎಲುಬು, ಎಲುಮ್ಬು; M. ಎಲುಮ್ಬು; Tê. ಎಮ್ಮು). ಎಲುಗಳ್ (ಮೂಳೆ Bhn. 31). ಬರಿಯ ಎಲುಗಳ ಸಮೂಹವುಂ ಬೆನ್ನ ಎಲುಗಳ ಸಮೂಹವುಂ ಕ್ರಮದಿನ್ದ ಪಾರ್ಶ್ವ ಪೃಷ್ಠ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಎಲುವನ್ನಿಕ್ಕಿ ಮೆತ್ತಿದ ಗೋಡೆ (ಪಞ್ಜರ, ಎಲೂರ Nr.). ಒಡಲ ಎಲು (ಅಸ್ಥಿ, ಪಂಜರ, ಕಂಕಾಲ Mr. 397). ಕೆಯ್ ಕಾಲ ಎಲು (ನಲಕ, etc. 397). ಎಲುವ ನಾಯ್ಗಂ ಹೊಲೆಯಗಂ, ಮಾಂಸವನು ಮುಟ್ಟಗಗೆ (Bp. 21, 44). ಎಲು ಇಲ್ಲದ ನಾಲಗೆ ಹ್ಯಾಗೂ ಬೊಗಳುತ್ತದೆ (Prv.). See Bp. 39, 33; 57, 23.

ಎಲುಗು ĕlugu. = ಅಲುಗು 1. To shake (v. t.). ಕೆಯ್ದುಗಳನ್ ಎಲುಗಿದವು ಖಣ್ಡಿಸಿದ ತೋಳ್ಗಳ್ (J. 4, 45).

ಎಲುಬು ĕlubu. = ಎಲು, etc. (C.). — ಎಲುಬುಸನ್ದುಕಗಿಡ. A high shrubby plant, Rhinacanthus communis Nees (Z.). *Cf.* ಎಲುವುಸನ್ದಿಗಿಡ.

ಎಲುವು ĕluvu. = ಎಲುಬು, etc. (C.; ಕೀಕಸ, ಕುಲ್ಯ, ಅಸ್ಥಿ Si. 206). ಪಕ್ಷದ ಎಲುವು (ಪರ್ಶುಕೆ 206). ಎಲುವುಗಳು (198). ಎಲುವುಗಳ (205). ಎಲುವುಗಳಲ್ಲಿ (204). ಎಲುವಿನ ಗೋಡೆ (107). See B. 3, 123; 5, 243. — ಎಲುವುಸನ್ದಿಗಿಡ. (ವಿಶಲ್ಯೆ, ವನ್ತಿಕೆ Si. 446; *cf.* ಎಲುಬುಸನ್ದುಕಗಿಡ).

ಎಲೆ ĕla1-ĕ3. **1.** **ಎಲೇ** ĕla1-ê2. O!, etc. (My.). Its use is that of ಎಲಾ. See *e. g.* Šmd. 68. 151. 152. 153. 155. 272; Bp. 1, 55; 5, 1; 11, 3. 10. 45; 13, 5. 7; 14, 13; 15, 19; 16, 27; 18, 67; 24, 78; 29, 19; 32, 58; 39, 50; 45, 14. 22. 25. 39. 48; 47, 53; 48, 8; 52, 19. 43; 53, 34. 63; 56, 51; 58, 28; 59, 46; Bh. 1, 8, 61. 77; 2, 13, 36; Rsv. 2, 48; 5, 119. 125; 7, 98; 13, 11. 102; Râm. 26, 22; J. 6, 1; 28, 35; 29, 17. 28. 36; B. 2, 34. **2,** = ಅಲೆ 3, ಎನೆ 2. (My.). — ಎಲೆಎಲೆ. rep. (ಛಹಛಹ Kk. 43; Šm. 60). See Šmd. 151; Bp. 38, 19; 49, 9; Rsv. 6, 34. — ಎಲೆಲೆ. rep. It is used in remembering (smaraṇa), deliberation (vicâra), and addressing (âmantraṇa, Šmd. 394). See Bp. 9, 31; 20, 8; 32, 24; 34, 9; 45, 42; 49, 23; J. 12, 40.

ಎಲೆ ĕle. **2.** = ಎಲ 2. A leaf (ಪತ್ರ, etc. Nr.; Si. 122. 451. 465; ಪರ್ಣ Nn. 9; ಪತ್ರ, ಪರ್ಣ 39; C.; Abh. P. 7, 89; Tu. ಇರೆ, ಎಲೆ; T. ಇಲೈ; M. ಇಲ; Tê. ಆಕು, ರೇಕು); the blade of a knife, etc. (My.). **2,** the leaf, *i. e.* betel leaf (C.; T. ಇಲೈ); a leaf-plate. ಮರದ ಎಲೆ (ಚಚರ್, ಪರ್ಣ, ದಲ, ಪತ್ರ, etc. Hlâ.). ಮರದತ್ತಣಿನ್ ಎಲೆ ಉದಿರ್ದುದು (Šmd. 115). ಗಾಳಿ ಬೀಸಲೊಡಮ್ ಎಲೆ ಕದಲ್ದುವು (297). ಒಣಗಿದೆಲೆ (ಪದಗಂ I). ಹೂವಿನೆಲೆಯ ಆಕಾರಂ (Hlâ.). ಸೀಲೆಗಳ ಎಲೆಗಳ ಧ್ವನಿ (ಮರ್ಮರ); ಎಲೆಯನ್ ಉಟ್ಟಿಹವನು (ಶಬರ); ಇಂಗಿನ ಎಲೆ (ಕಾರವಿ, ಬಾಷ್ಪಿಕೆ Nr.). ಎಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂತಿರು, to sit over the leaf-plates, *i. e.* to sit at dinner (B. 4, 198; My.). ಸದೆ ಎಲೆ ಸೊಪ್ಪು (Bp. 16, 22). ಎಲೆಗೆ ಕಾಯಿ ಮುಚಿ, ಕಾಯಿಗೆ ಎಲೆ ಮುಚಿ. — ಎಲೆ ಮೆಲಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆನ್ದು ತಲೆ ಅಲ್ಲಾಡಿಸಿದ ಹಾಗೆ (Prvs.). ಜಲಕಣಕಲಿತದಲಂ ನೀರ್ದಳದು ಇಟ್ಟ ಎಲೆ ಆಗೆ, ನಲಿನಿ ಕೆಲದಟ್ಟಗಳ ಇಟ್ಟಳ್ ಎನಿಸೆ ವಿಕಚಾಬ್ಜಂಗಳ್, ಕೊಳನ್ ಎಸೆದುದು ರಾಜಹಂಸದ ಅವುತಣದ ಎಡೆ ವೋಲ್ (Rsv. 12, 22). See Prv. s. ನೆಲ, ಬೇರು. — ಎಲಡಿಕೆ. -ಅಡಿಕೆ. Betel leaf and areca nut (C.). ಎಲಡಿಕೆ ಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳು, to put ĕlaḍike into one's mouth (C.). ಎಲಡಿಕೆ ಹಾಕುವ ಬಟವೆ (ಹಡಪ G.). ಎಲಡಿಕೆಯ ತಿತ್ತಿ (My.) = ಎಲಡಿಕೆಯ ಚೀಲ (C.). — ಎಲೆಕಳ್ಳಿ. = ಎಲೆಗಳ್ಳಿ. (St. & Pl.). — ಎಲೆಕಾವು. The heat of leaves that have been held towards a light or a fire. ಎಲೆಕಾವು ಕೊಡು, to apply such hot leaves to alleviate pain (S. Mhr.). 2, = ಎಲೆತುಮ್ಬು. (My.). — ಎಲೆಗತ್ತರಿ. -ಕತ್ತರಿ. A leaf split in the form of a pair of scissors, with which the head of a boy is touched before the first tonsure (S. Mhr.). 2, a pair of scissors to shear wool (My.). — ಎಲೆಗಳ್ಳಿ. -ಕಳ್ಳಿ. A thorny and milky shrub or tree, Euphorbia nivulia Ham. (St. & Pl.; ಮಹಾತರು, ವಜ್ರ Mr. 136; ತಕ್ರ 517). 2, the prickly pear, Opuntia dillenii Haw. (S. Mhr.; Z.). 3, = ಅವುದಲ No. 2 (My.). — ಎಲೆಗುದ್ದಲಿ. A broad guddali (My.). — ಎಲೆಚೇಳು. A kind of scorpion. ಎಮ್ಮೆಚೇಳೆನ್ದು ವೃಶ್ಚಿಕ, ಶೂಕಕೀಟ; ಎಲೆಚೇಳೆನ್ದೂ ಎಮ್ಬರು (Nr.). — ಎಲೆ ತಳಲ್. To get leaves, to sprout (ಪಲ್ಲವಪ್ರಾಪ್ತಿ Šmd. Dh.). — ಎಲೆತುಮ್ಬು. The stem of a leaf (C.). — ಎಲೆತೊಟ್ಟು. = ಎಲೆತುಮ್ಬು. (ವೃನ್ತ Si. 123; My.). — ಎಲೆದಟ್ಟೆ. -ತಟ್ಟೆ. A plate for keeping betel leaf in (My.). — ಎಲೆದೋಟ. -ತೋಟ. A betel garden (C.). — ಎಲೆನಾಗರ. A small and dangerous snake found in the foliage of the plantain and betel (My.). — ಎಲೆಪೆಣ್ಡಿ. A bundle of betel leaves (C.). — ಎಲೆ ಬಿಡು. To send forth leaves, to sprout, as a tree (G. 188; C.). — ಎಲೆಮಿಡಿತೆ. A green locust (My.). — ಎಲೆಯ ನಾರು. The fibre or vein of a leaf (ಮಾಥಿ Nr.; My.). — ಎಲೆಯ ಬಳ್ಳಿ. The creeper called betel-leaf pepper, Piper betle Lin. (ತಾಮ್ಬೂಲವಲ್ಲಿ, ನಾಗವಲ್ಲಿ Nr., Hlâ.; C.). — ಎಲೆಯಮ್ಬು. -ಅಮ್ಬು. An arrow with a point in the form of a leaf (Rsv. 5, 52). *Cf.* ಬೋಳೆಯಮ್ಬು. — ಎಲೆಯುಗುರು. -ಉಗುರು. A kind of a nail-like knife that can be fixed on the top of a finger. In gathering betel leaves one is fixed on the thumb and another on the fore-finger to pinch the leaves off (C.). — ಎಲೆವನಿ. -ಹನಿ. A drop on a leaf. ಚಪಲಕಪಿ ನಿಡುಗೋಡಂ ಸೆಳೆದು ಅಲುಗೆ ಸೂಸುವ ಎಲೆವನಿಗಳ್ (Rsv. 9, 24). — ಎಲೆವನೆ. -ಮನೆ. A leaf-house, an arbour or a hut made of leaves. ಎಲೆವನೆಯ ಹೊಲಬಣ್ಣನು (Râm. 3, 6, 5). — ಎಲೆವರದು. -ಹರದು. Betel-leaf trade. ಎಲೆವರದಾಡು, to carry on such a trade (Šmd. 240). — ಎಲೆವಸ್ತ್ರ. A colored handkerchief (C.). — ಎಲೆವಳ್ಳಿ. -ಬಳ್ಳಿ. = ಎಲೆಯ ಬಳ್ಳಿ. (St. & Pl.; My.). — ಎಲೆಸವುಟು. A metal spoon with a round blade or basin (My.).

ಎಲೆ ĕlĕ. **3.** = ಎಱೆ 3. — ಎಲೆಯಪ್ಪ. = ಎಱೆಯಪ್ಪ. (My.; Si. 314).

ಎಲೆಗಾಱ ĕlĕ-gâṟa. A male betel-seller (C.).

ಎಲೆಗಾತಿ ĕlĕ-gârti. A female betel-seller (C.).

Digitized by Google

ಎಲೊ ĕla1-ŏ4. **ಎಲೋ** ĕla1-ŏ3. O! etc. (ಭೋ G.).— Its use is that of ಎಲಾ, or ಎಲೆ 1 No. 1, perhaps connected with a little more force and resembling ಎಲವೋ. See *e. g.* Bp. 49, 9. 10; 55, 5. 52. 61; 51, 65; 52, 35; 60, 6; 61, 18; B. 2, 21. 47; 4, 90. 91.

ಎಲ್ಚಿ ĕlci. = ಎಗಚಿ No. 1, etc. (My.).

ಎಲ್ಬು ĕlbu. = ಎಲು, etc. (My.). ನೆರೆದ ನಿಶಾಚರ್ ಎಲ್ಬು ಉಡಿ'ಯೆ ತಿನ್ದ ಗಜಂಗಳೆ (Abh. P. 13, 66).

ಎಲ್ಲ ĕlla. (fr. ಎಱು). All; every thing; the whole (ಕೃತ್ಸ್ನ, ಸಮಗ್ರ, ಸಕಲ, etc. Hlâ.; ಅಖಿಲ Nn. 87; ಸರ್ವ 162; Tĕ. ಎಲ್ಲ; in T. & M. there exist ಎಲ್ಲಾಂ, ಎಲ್ಲಾಮುಂ, ಎಲ್ಲಾರುಂ; *cf.* ಇಡಿ 1). ಎಲ್ಲಂ (Šmd. 113. 121. 129. 134. 138. 139. 144. 188. 208. 384. 391). ಎಲ್ಲವು (122). ಪಾಲಿಕ್ಸ್ಟಂ ಜಗವೆಲ್ಲಮಂ ಕಮಲಭವಂ (268). ದೇಗಲವೆಲ್ಲವಂ ತುಪ್ಪು (Bp. 49, 22). ಸರಕನೆಲ್ಲವ ಸನ್ತವಿಟ್ಟನು ತನ್ನ ಜಠರದಲಿ (Bh. 1, 10, 34). ಇನಿತೆಲ್ಲಮಂ ಕರ್ಣಾತನಯಂಗೆ ತೋಱುತಿರ್ದಂ ಭೀಮಂ (J. 3, 41). ತಿಮಿಂಗಿಲಮ್ ಎಲ್ಲಮಂ ನುಂಗುತಿರ್ಪುದು (6, 8). ಎಲ್ಲವಂ (12, 19). ಎಲ್ಲಕ್ಕೆಯಂ (Šmd. 222). ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ (Si. 327). ಎಲ್ಲಕೆ (Bp. 51, 1). ಎಲ್ಲಕ್ಕೆ (44, 51). ಎಲ್ಲವಱ (Šmd. 118. 292). ಎಲ್ಲವಱಂ (135). ಎಲ್ಲವಱಲ್ಲಿ (Nn. 87. 162). ಎಲ್ಲವರ್ (Šmd. 122. 123). ಎಲ್ಲರ್ಗೆ (J. 28, 19). ಎಲ್ಲರಿಗೆ (Bp. 2, 29). ಎಲ್ಲನ್ದದೊಳಂ (Šmd. 73). ಎಲ್ಲಂಗಮ್ (ಎಲ್ಲ ಅಂಗಮ್) ಎಲ್ಲ ಧನಮುಮನ್ ಎಲ್ಲೆಡೆಯೊಳಮ್ ಎಲ್ಲ ತೆಱದೊಳಂ ಕುಡುಗೆ, ಎಮ! (183. 208). ಎಲ್ಲೆಡೆಯೊಳ್ (335). ಪಶುವಿನೊಳ್ ಆದ ಅವೆಲ್ಲಂ (ಗವ್ಯ); ಹಸು ಎಮ್ಮೆ ಮೊದಲಾದ ಉವೆಲ್ಲಂ ಜೀವಧನ ಎಮ್ಬುದು; ಶೂದ್ರನ ಭೇದವು ಅನ್ತ್ಯಜಾತಿಗಳೆಲ್ಲಂ; ನೆಲದೊಳಗೆ ಉಳ್ಳ ಪ್ರಾಣಿಗಳೆಲ್ಲಂ ನೀರೊಳಗೆ ಬಳವು (Hlâ.). ಆಕಳ ಹಾಲು ಮೊಸರು ಮೊದಲಾದ ಅವೆಲ್ಲಂ (Nr.). ಮಹೇನ್ದ್ರ ಮಹದೈಶ್ವರ್ಯಂಗಳ್ ಇವೆಲ್ಲಮ್ ಅಧ್ರುವಂ or ಅಧ್ರುವಂಗಳ್ (Šmd. 168). ನೀನಿಲ್ಲದೆ ಇವೆಲ್ಲಮ್ ಬಳವೆ? (155). ನರರೆಲ್ಲಂ ಚನ್ದ್ರಸಾರೂಪ್ಯಮನೆ ಪಡೆದರ್ (Rsv. 11, 67). ಪೊರೆಯ ತಱಿಯರೆಲ್ಲ ಕರವೆತ್ತಿ ಪೊಗೞ್ದರ್ ಆವನ (Râghc. 17, 70). ಎಲ್ಲರ ಮನೇಲಿ ದೋಸೆಗೆ ತೂತು, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಾವಲಿಗೇ ತೂತು (Prv.). See, especially also with regard to the position, etc. of ಎಲ್ಲ, Bp. 2, 29; 9, 30; 14, 5; 16, 12; 18, 43; 22, 14; 27, 3; 38, 49. 60; 39, 26. 43. 59; 40, 43. 69. 89; 42, 13. 40; 43, 27. 40. 48. 65. 68; 44, 43; 46 sum.; 47, 7. 21; 49, 24. 42; 50, 80; 51, 1. 2; 52, 48; 59, 28; 60, 58. — ಎಲ್ಲದು. -ಅದು. It all (Šmd. 96. 182). ಎಲ್ಲದಕ್ಕೆ ಬಡತನವಾದರೆ ಹಿಡಿತುಮ್ಬ ಗಡ್ಡಕ್ಕೂ ಬಡತನವೇ? (Prv.). — ಎಲ್ಲವುಂ. -ಉಂ 1. = ಎಲ್ಲವೂ. All together. ಅಗ್ಗದ ಅರಣ್ಯಮ್ ಎಲ್ಲಮುಂ ನೆಲಸರಿ ಅಪ್ಪನಂ (Rsv. 6, 34). — ಎಲ್ಲಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. N. of a goddess worshipped by all castes, a form of Pârvatî, one of the Šaktis (S. Mhr.; Tĕ, Tu.). — ಎಲ್ಲರುಂ. -ಉಂ 1. All the persons together; all men. See Šmd. 112. 183. 259. 298; J. 8, 23. ಎಲ್ಲರುಂ ಕಾಳೆಗಕ್ಕೆ ಕೆಯ್ಗೆಯ್ದಂ (ಸರ್ವಾಭಿಸಾರ, etc. Nr.). ಇನಿತೆಲ್ಲರುಂ (J. 12, 50). — ಎಲ್ಲರೂ. -ಊ 7. = ಎಲ್ಲರುಂ. ಎಲ್ಲರೂ ನಕ್ಕರೆ ಹುಚ್ಚ ತಾನೂ ನಕ್ಕ. — ಎಲ್ಲರೂ ನನಗಂಜದರೆ ನಾನು ವೀರಾಚಿಗಂಜುವೆನು. — ಎಲ್ಲರೂ ಗೋಕರ್ಣಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಗೋಕರ್ಣದವರು ಗಾಳಕ್ಕೆ ಹೋದರು. — ಎಲ್ಲರೂ ಪಾಲಕೀಲಿ ಕೂತರೆ ಹೊಱೋರು ಯಾರು? — ಎಲ್ಲರೂ ಹೆಣ್ಣು ಹೆತ್ತರೆ ಮಾರಮ್ಮ ಮರಿಗೆ ಹೆತ್ತಳು. — ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒನ್ದೇ ಬಟ್ಟೆ, ಕೊತಗನಿಗೆ ಬೇಱೆ ಬಟ್ಟೆ (Prvs.). ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕಾಣ ಬಾರದೇ ಇರುವ ಅರಸಿನ ಅನ್ತಃಪುರ (Si. 423). — ಎಲ್ಲವೂ. -ಊ 7. All the things together; all things; the whole (ಕಾರ್ತ್ಸ್ನ್ಯ Si. 423; ನ್ಯಕ್ಷ 462; ಯಾವತ್ 468; ಅಭಿತಸ್ 470). ತುಪ್ಪ ಮೊಸರು ಮೊದಲಾದ ಅವೆಲ್ಲವೂ (ಪಯಸ್ಯ Nr.). ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು (Si. 254). — ಎಲ್ಲಾ. An optional form of ಎಲ್ಲ in compositions (Šmd. 208). ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಂ or ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಂ. ಎಲ್ಲ ಪುರುಷರ್ or ಎಲ್ಲಾ ಪುರುಷರ್ (208). ಎಲ್ಲಾ ಧಾನ್ಯ ಬೆಳೆವ ಭೂಮಿ (ಉರ್ವರೆ, etc.); ಎಲ್ಲಾ ರತ್ನಮುಂ ವಸುಮಣಿ ಎಮ್ಬುದು, ಎಲ್ಲಾ ಲೋಹಂ ತೈಜಸ ಎಮ್ಬುದು; ಎಲ್ಲಾ ಇನ್ದ್ರಿಯಂಗಳಂ ನಿಯಮಿಸುವುದು (ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ); ಎಲ್ಲಾ ವೇದವನ್ ಓದಿದಾತನು (ಅನೂಚಾನ); ಎಲ್ಲಾ ಪಶುಗಳ ಮಱಿ (ಬರ್ಕರ Hlâ.). ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ (ಸಮನ್ತತಸ್, etc.); ಎಲ್ಲಾ ಸೇನೆಯೂ ತೆರಳುವುದು (ಸರ್ವೌಘ, etc.); ಎಲ್ಲಾ ರಸಂಗಳ ಮೇಲಣ ಉದಕವು (ಮಣ್ಡ Nr.). At present also: ಸಿಕ್ಕಿದ ಕಡೆಗೆಲ್ಲಾ ಹೋಗುವವನು (Si. 362). ಭೂಮಿಗೆಲ್ಲಾ ಒಬ್ಬನೇ ಅರಸಾಗಿ (257).— ಎಲ್ಲಾ ದೋಷ ಬೆಲ್ಲದಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರ. — ಎಲ್ಲಾ (*i. e.* ಎಲ್ಲವು) ದೇವರ ಜಗಲಿಯಾದರೆ ನಿಲ್ಲೋದಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳವೆಲ್ಲಿ? — ಎಲ್ಲಾ ಬಣ್ಣಾ ಮಸಿ ನುಂಗಿತು. — ಎಲ್ಲಾ ಬಿಟ್ಟು, ಬಂಗೀ ನಟ್ಟ. — ಎಲ್ಲಾ ಹೊಕ್ಕಿತು, ಬಾಲ ಮಾತ್ರ ಉಱಿಯಿತು (answers the boy his schoolmaster, paying his whole attention to the movements of a rat). — ಎಲ್ಲಾ ಹೋದರೂ ಮಲ್ಲ ಉಱಿದ (Prvs.). See B. 3, 83; Bp. 38, 77; 41, 13; 61, 52; J. 1, 6. — ಎಲ್ಲಾಗಲ್. -ಆಗಲ್. Always, at all times (ಸರ್ವದಾ, ಸದಾ Nr.). ಎಲ್ಲಾಗಳುಂ (Kk. 3). — ಎಲ್ಲಾದು. -ಅದು = ಎಲ್ಲದು. ಎಲ್ಲಾದಱಲ್ಲು (Si. 349). — ಎಲ್ಲಾನು. = ಎಲ್ಲವನ್ನು. (C.). — ಎಲ್ಲಾರು. = ಎಲ್ಲರು. (C.).

ಎಲ್ಲಿ ĕ11-alli. What place? in what or which place? where? whither? ಅಲ್ಲಿ, ಇಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲಿ, ಉಲ್ಲಿ (Šmd. 145). ಸುಭಕ್ತಿಯ ಸಮತೆ ಎಲ್ಲಿ ಇಹುದು, ಅಲ್ಲಿ ತಾನ್ ಇಹಂ (Bp. 10, 15; see also 55, 6). ಎಲ್ಲಿ (whither) ಹೋಗುವೆವು? (Bp. 26, 31). ಎಲ್ಲಿಗೆ (whither) ಪೋದಯ್? (Šmd. 153). ಎಲ್ಲಿಗೆ ಅಯ್ದುವೆವು (Bp. 26, 31). ಎಲ್ಲಿನ್ದ, whence? (see Bp. 28, 41; 48, 10; B. 4, 136). ಎಲ್ಲಿನ್ದ ಬನ್ದಂ (J. 28, 26). ಎಲ್ಲಿಯ, of what or which place? of what sort? (My.). ಎಲ್ಲಿಯ ಚೀಲಮ್ ಇವು? (Bp. 30, 16). ಎಲ್ಲಿಯ ಕನಕಂ? (31, 16). ಸತಿಯೆ, ನಿನಗೆ ಎಲ್ಲಿಯ ಗುರುಗಳ್? (51, 6). ನೀನ್ ಅದು ಎಲ್ಲಿಯ ತನ್ದೆ ಎನಗೆ? (3, 81). ಎಲ್ಲಿಯವ, a man of, or at, what or which place? or of what sort? (My.). ನೀನ್ ಎಲ್ಲಿಯವ? (Bp. 3, 82). ಈ ಕಳ್ಳನ್ ಎಲ್ಲಿಯವ? (31, 16). ಎಲ್ಲಿಯಣ = ಎಲ್ಲಿಯ. (My.). ಎಲ್ಲಿಯದು. -ಅದು. A thing of, or at, what place? whence, or where, is it? (C.). ಎಲ್ಲಿಯೋ? o, where? one does not know or is in doubt where (or how, B. 3, 62; 4, 52). ಎಲ್ಲಿನ್ದೋ? o, whence? one does not know or is in doubt whence (Bp. 43, 35; B. 4, 57). ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರೂ ಮನೆಗೆ ಬಪ್ಪ (Prv.). — ಎಲ್ಲಾದರೂ. -ಆದರೂ. = ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ. Whithersoever, etc. (B. 1, 25). — ಎಲ್ಲಿಗೂ. -ಊ 7. = ಎಲ್ಲಿಗೆಯು. (C.). — ಎಲ್ಲಿಗೆಯು. -ಉ 9. Whithersoever; wheresoever (Bp. 37, 46). — ಎಲ್ಲಿತನಕ. Up to what place? how far? (Bp. 54, 34). See Prv. s. ತೆಂಗಿನ ಮರ. — ಎಲ್ಲಿದಂ. (Šmd. 136). = ಎಲ್ಲಿಯವ. ಅಲ್ಲಿದಂ, ಇಲ್ಲಿದಂ, ಎಲ್ಲಿದಂ (136). ಸೊಬಗಿನ ಆಗರಮ್ ಎಲ್ಲಿದನ್? ಇಚ್ಚೆಯಾಣ್ಮನ್ ಎಲ್ಲಿದನ್? ಎರ್ದೆಗಾಣ್ಮನ್ ಎನ್ನರಸನ್ ಎಲ್ಲಿದನೋ, ಲಲಿತಾಂಗಿವಲ್ಲಭಂ? (136). See Rsv. 13, 104. — ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ. -ಆದರೂ. Wheresoever; anywhere; everywhere; whithersoever (B. 2, 48; C.). — ಎಲ್ಲಿಯಾನುಂ. -ಆನುಂ. (Šmd. 390). Wheresoever. — ಎಲ್ಲಿಯುಂ. -ಉಂ 1. = ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ. ಅಲ್ಲಿಯುಮ್ ಇಲ್ಲಿಯುಮ್ ಎಲ್ಲಿಯುಂ ನರಂ (Šmd. 150). ಅಲ್ಲಿ ಇದುಮ್ಬ ಎಮ್ಬ ಅರ್ಥದೊಳ್ ಎಲ್ಲಿಯುಮ್ ಉಳ್ಳ, ಒಡೆಯ, ವಸ್ತ (ಎಮ್ಬ ಈ ಮೂಱು) ಶಬ್ದಮುಮ್ ಆಕ್ಕುಂ (73). See also 159. 275; J. 3, 2. — ಎಲ್ಲಿಯೂ. -ಊ 7. = ಎಲ್ಲಿಯುಂ. (B. 3, 11; C.). — ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ. rep. Where and where? at what or which places? ಓದುವಾಗ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲ ಬೇಕೆಮ್ಬುದು ಕೆಲವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವದಿಲ್ಲ; . . . ದೊಡ್ಡ ವಾಕ್ಯವಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಓದುವಾಗ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲ ಬೇಕೆಮ್ಬುವದಱ ಬಗ್ಗೆ ಗುಱುತುಗಳು ಉಣ್ಟೋ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲ ಬೇಕು (B. 3, 4).

Digitized by Google

ಎಲ್ಲೆ ĕllĕ. A limit, a boundary (My.; Tĕ.; M. ಎದೆ, ಎಲ್ಲಿ; T. ಎಲ್ಲೈ; Tu. ಎಲ್ಲ್ಯ, little, small, short). *Cf.* Sk. ವೇಲಾ? — ಎಲ್ಲೆಕಟ್ಟು. = ಎಲ್ಲೆ. (My.). ಎಲ್ಲೆಕಟ್ಟಿನ ಹದ್ದು (ಸೀಮೆ Si. 113). ಎಲ್ಲೆಕಟ್ಟಿನ ಓಪಾದಿಯಾಗಿ (100). — ಎಲ್ಲೆಕಲ್ಲು. A boundary-stone (My.).

ಎಲ್ವು ĕlvu. = ಎಲು, etc. (ಅಸ್ಥಿ, ಧಾತು, etc. Hlâ.; My.). ಒಡಲ ಎಲ್ವು (ಕಂಕಾಲ, ಅಸ್ಥಿಪಂಜರ); ಕೆಯ್ಯ ಕಾಲ ಎಲ್ವು (ನಲಕ); ನಟ್ಟೆಲ್ವು (ಕಸೇರು Hlâ.).

ಎವ್ ĕv. = ಎಮ್ 1, etc. ಎವಗೆ (= ಎಮಗೆ, Bp. 42, 34; Bh. 1, 14, 25; Râm. 1, 16, 17).

ಎವಯಿಸು ĕvayisu. Tbh. of ವ್ಯವಯಿಸು (Abh. P. 15, after 64).

ಎವರ್ಣ ĕ-varṇa. The letter ಎ (Śmd. 63. 67. 151. 356).

ಎವು ĕvu. = ಎಂ 2, etc. Termination of the first person plural (Śmd. 254), *e. g.* ಕೇಳ್ದೆವು, ಕಣ್ಡೆವು, ಉಸಿದೆವು; ಅಪ್ಪೆವು (255); ಒಳ್ಳಿದೆವು, ಒಳ್ಳಿದರೆವು (257), ಪಿರಿಯರೆವು (258); ಕೇಳೆವು (262), ಅಮ್ಮೆವು (263), ಒಯ್ಯೆವು, ಕೊಳ್ಳೆವು (87); ಕೇಳದೆವು, ಹೊರಳದೆವು, etc. (C.).

ಎವುಳ್ಳಿ ĕvuḷḷi. = ಎಂಜಲ್, q. v. (ತಿನ್ನ, ಪತ್ತಳೆ, ಎಂಜಲ್ Ss.).

ಎವುಳು ĕvuḷu. See s. ಎ 13.

ಎವೆ ĕvĕ. = ಎಮೆ q. v., etc. (ಅಕ್ಷಿರೋಮ, ಪಕ್ಷ್ಮ Mr. 317; ವರ್ತ್ಮ, ಪಕ್ಷ್ಮ, Nn. 86). ಕಣ್ಣೆವೆ (ಪಕ್ಷ್ಮನ್ Nr.; ಹವಲಮ್ಮ Śm. 70). See ಕಣ್ಣವೆ; Bp. 4, 26; 9, 3; 13, 18; 43, 42; 44, 40; B. 4, 83; J. 9, 8; 11, 37; 19, 21; 24, 4. — ಎವೆದೆಱೆಯಿಸು. -ತೆಱೆಯಿಸು. To cause to open the eye-lids (Grj. 5, 6). — ಎವೆಯುಟ. -ಉಟ. A motion of the eyelid (Č. Bp. 47, 28). — ಎವೆಯಿಕ್ಕದವ. -ಇಕ್ಕದವ. A male person who never shuts his eye-lids: a deity (ಸುರ Śm. 8. 9). — ಎವೆಯಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. = ಎಮು-. To put the eye-lids down, to shut them (J. 24, 45). ನಿಂದಾರಿ ಎವೆಯಿಕ್ಕುವಷ್ಟು ಹೊತ್ತು (ಕಾಷ್ಠೆ Nr.).

ಎವೆ ĕvĕ. Tbh. of ಯವ (ಯವ, ಸಿತಶೂಕ Nr.).

ಎಷ್ಟು ĕshṭu. (= ಎನಿತು, etc.). How much? etc. (see ಎನಿತು with which it is identical as to meaning; C.). ಎಷ್ಟಾಗಿ (Bp. 44, 50). ಏನ್ ಎನ್ದಡು (*i. e.* ಎನ್ದರೂ), ಎಷ್ಟಾದಡಂ ಬಿಡ ತನ್ನಸ್ವರ ನೀಲ ತಾಂ (Si. 85). ಎಷ್ಟು ಮಾಡಿದರೂ ನಷ್ಟವಾಗದೇ ಬಿಡದು (Prv.). ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೂ (ಯಾವತ್ Si. 468). ಮಣ್ಣು ಎಷ್ಟು ತರದ್ದು? (B. 1, 1). ಎಷ್ಟರ; ಎಷ್ಟರಲ್ಲಿ, ಎಷ್ಟರೊಳಗೆ; ಎಷ್ಟಕೆ, ಎಷ್ಟಕ್ಕೆ (C.). ಎಷ್ಟು ಮನ್ದಿ or ಎಷ್ಟು ಜನರು? how many people? (C.). ಎಷ್ಟು ಮನೆ or ಮನೆಗಳು? (C.). — ಎಷ್ಟನೆಯ. -ಅನೆಯ. = ಎನಿತನೆಯ. ಎಷ್ಟನೆಯದು (B. 1, 11). — ಎಷ್ಟನ್ತ. -ಅನ್ತ. (Literally: how much end? *i. e.*) what extent? to what extent? how long? how far? also: to what an extent! etc. (C.) ಎಷ್ಟನ್ತ ಬವಣ ತಾಳಲಿ? (B. 3, 59). ಅವನ ಘಜೀತಿ ಎಷ್ಟನ್ತ ಹೇಳಲಿ! (B. 4, 198). ಅವನ ಕಷ್ಟ ಎಷ್ಟನ್ತ ಹೇಳ ಬೇಕು? (5, 64). ಎಷ್ಟನ್ತ ನನ್ನ ಸಂಗಡ ಬರುತ್ತಿ? (C.). — ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ. = ಎಷ್ಟನ್ತ. (C.). — ಎಷ್ಟರವನು. -ಅವನು. A man of what position, power, faculties, etc.? (C.). — ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ. = ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ. (C.). — ಎಷ್ಟು ಮಾತ್ರ. What measure? etc. ಎಷ್ಟು ಮಾತ್ರಕ್ಕೂ, to whatsoever extent (B. 4, 107). ಎಷ್ಟು ಮಾತ್ರವಾದರೂ, whatsoever, or to whatsoever, extent (B. 4, 88. 90. 195). — ಎಷ್ಟೋ. -ಓ 4. ಎಷ್ಟೋ -ಓ 3. How (very) many! (B. 1, 13; 3, 67. 77; 4, 40. 70; 5, 268). 2, o, how much or many? one does not know how much or many (B. 3, 28. 40; 4, 205. 224).

ಎಸ ĕsa. — ಎಸಮುಚ್ಚಿ. A cover, a lid (ಪಿಧಾನ, ಉದಂಚನ Hlâ.; Mr. 210, o. rs. ಎಸಮುಚ್ಚು, ಎಸಮುಸಿ). — ಎಸಮುಸಿ. = ಎಸಮುಚ್ಚಿ, q. v.

ಎಸಕ ĕsaka. (fr. ಎಸೆ 3). Shine, splendor, beauty; appearance; form; state of being: fate; delight (ಮೆಱೆಸುವುದು Čt. II, 41; Tĕ. ಎಸಕ, delight; ಎಸಗು, to be or happen; to arise, be felt, as a passion; to be agreeable; to appear or shine). ಮುನಿಸು ಇದು ನಿನತ್ತು, ಸಯ್ಪಣಿ ಎನತ್ತು, ಕೆಳದಿಗೆ ತನತ್ತು ಸನ್ದಿಸುವ ಎಸಕಂ (Śmd. 179). (ಧೂರ್ತ) ವ್ಯಸನದ ಎಸಕದಿಂ ಮೆಯ್ಯಱಿಯದೆ, ಮನೆ ಮನೆವಾರ್ತೆಯಂ ಮಱೆದು, ಲಜ್ಜೆಯಂ ತೊಱೆದು ಇರುತ್ತಿರೆ (Śâstrasâra in W. 1321). ದೆಸೆವೆಣ್ಗಳ್ ಬಿಸಿಪಿಸಲಿಂ ಬಸವಱಿದು ಉಃಪೆನ್ದು ಸುಯ್ದು ಬಿಸುಸುಯ್ ಎಲರ್ ಎಷ್ಟು ಎಸಕಮನ್ ಒಡರ್ಚಿ ಬೀಸಿದುದು ಅಸದೃಶಸೋಷ್ಣಪ್ರಭಂಜನಂ ಬೇಸಗೆಯೊಳ್ (Rśv. 5, 32). See Abh. P. 9, 96; Śsv. 2, after 2; J. 17, 6. 22; 28, 23; 34, 3. — ಎಸಕಂಗಿಡು. -ಂ-ಕಿಡು. Shine or form to be destroyed (Abh. P. 13, 123).

ಎಸಗು ĕsagu. 1. To engage in, to undertake, to commence; to do, to make, to perform (ಉದ್ಯೋಗ Śmd. Dh.; ಮಾಡು Śmd. 268 Cm.; T., M. ಎಡು, to take up; to undertake; T. ಇಯೈ, to join; to act; ಇಯಱ್ಱು, to do; T. ಎಯ್, M. ಎಜು, ಏಶು, to unite, fit, meet, take effect; Tu. ಎತ್ತು, ಎಸ್ಸು, to raise; see Tĕ. s. ಎಸಕ). ಎಸವ (= ಎಸಗುವ, Śmd. 275). See Rśv. 5, 117; 6, after 11; 6, 23; 9, 12; 13, 9 (ಎಸವುದು). 14. 18; Bh. 1, 8, 1. 53; J. 2, 9. 19. 25; 4, 15. 62; 6, 4; 9, 21; 12, 1; 16, 27; 20, 9; 25, 17; 29, 39. **2**, to commence (v. i., J. 32, 55).

ಎಸಗು ĕsagu. 2. Engaging in, etc. See s. ಪುಸಿ 2.

ಎಸಗೆ ĕsagĕ. = ಎಸಿಗೆ, etc. (My.).

ಎಸಡಿ ĕsaḍi. = (ಎಣ್ಡ್ರಕಾಯಿ), ಏಡಿ 1, (ನಳ್ಳಿ, ಲಳ್ಳಿ). A crab (ಕುಲೀರ, ಕರ್ಕಟ Hlâ.; T. ಞಣ್ಡು, ಞೞ್ಞು, ನಣ್ಡು; M. ಞಾಣ್ಡು; *cf.* ಇಡಕು 1, ಪಿಸುಕು, ಹಿಡಿ).

ಎಸಡಿಗೆ ĕsaḍigĕ. = ಎಸಟ್ಗೆ. (Śmd. 28; dative of ಎಸಡಿ?).

ಎಸದು ĕsadu. = ಎಸೆದು. P. p. of ಎಸೆ 1 & 3.

ಎಸರ್ ĕsar. (Śmd. 52). **ಎಸರು.** The water in a cooking pot when in a state of boiling; the water that is strained off from boiled vegetables or pulse; the water with the boiled vegetables, etc., pepper water (C.; Tĕ.; *cf.* ವ್ಯಜನ?). See ನೀರೆಸರ್; Prv. s. ಪಡವಲ 1.

ಎಸಳ್ ĕsaḷ. ಎಸಳು. A flower-leaf, a petal (C.; Tu.; T. ಇದೞ್, ಅದೞ್, ಏಡು; M. ಇದಳ್, ಇದೞ್, ಅದೞ್; ಇದೆ, a sprout, shoot); a small twig with leaves (My.). ಪೂವಿನೆಸಳ್ (Śmd. 28. 161). ಎಸಳ್ಗೆ, ಎಸಳ್ಗಳ್ (52). ಬಸ್ದುಗೆಯೆಸಳ್ (Čpr. 7, after 92). ಕೆನ್ದಾವರೆಯೆಸಳ್ಗಳ್ (ditto). ಆ ಹೂಗಳಿಗೆ ಮೂಱು ಮೂಱು ಎಸಳುಗಳು ಇರುವವು (B. 3, 106). See Bp. 18, 30; 22, 7; Bh. 1, 5, 9; 1, 20, 54; Śsv. 1, 72; ಅಚ್ಚೆಸಳ್, ಅರೆಯೆಸಳ್, ಕೇದೆಸಳ್, ಕುತ್ತೆಸಳ್, ನಿಟ್ಟೆಸಳ್, ಪಸುರೆಸಳ್. — ಎಸಳ್ಗಣ್. = ಎಸಳ್ಗಣ್. (J. 29, 29). — ಎಸಳ್ಗಣ್. -ಕಣ್. A petal-like eye (J. 6, 16; 8, 21). — ಎಸಳ್ದುಱುಪ. -ಕುಱುಪ. An island-like leaf. ಕಱುಮುಡುಗೊಣ್ಡ ಬಣ್ಣಿನೊಳಗೆ ಈಸಿ, ಪೊದಱ್ದು ದುರ್ ಇದಿರಿದರ್ ಕುತ್ತೆಸಳ್ದುಱುಪದೊಳ್ ಅದ್ದು ಮೆಯ್ದುರೆದು, ಕೇಸರದೊಳ್ ನಲುಪಿಂ ಪೊರಳ್ದು, ನೀಳ್ದಿರ್ದಗಿದ ಕೇದೆಸಳ್ವಱಿಯೊಳ್ ಒಯ್ಯನೆ ಜಾಱಿ ಪರಾಗಪುಂಜದೊಳ್, ಪಱಿವಡಿಸಿತ್ತು ಭೃಂಗತತಿ ನೀರಜದೊಳ್

Digitized by Google

ನಿಜಪಾಂಸುಕೇಲಿಯಂ (Čpr. 7, 60). — ಎಸಳ್ವಸೆ. -ಪಸೆ. (Šmd. 54). A bed of flower-leaves. — ಎಸಳ್ವಟ್ಟೆ. -ಬಟ್ಟೆ. The way, or place, of a petal (Čpr. 7, 60). — *Cf.* ಇಗರು 2 & 3?

ಎಸಳೆ ĕsaḷĕ. N. of a jungle tree (Rśv. 5, 58; My.).

ಎಸಱ್ ĕsaḻ. (Šmd. 59). ಎಸಱ್ಗಳ್, ಎಸಱ್ಗ (52).

ಎಸಱ್ಗೆ ĕsaḻgĕ. = ಎಸಡಿಗೆ, q. v.

ಎಸಿಗೆ ĕsigĕ. = ಎಸಗೆ, ಎಸುಗೆ. Shooting, throwing; a throw, a shot (My.). ಬಿಲ್ಲೆಸಿಗೆ (Si. 285).

ಎಸು ĕsu. 1. = ಇಸು 3, etc. To shoot an arrow; to throw. ತೀಘ್ರವೆಸುವಾತ (ಲಘುಹಸ್ತ, ತೀಘ್ರವೇಧಿ Hlâ.). ಬೇಟೆಕಾಱನ್ ಎಸುವಡಂಬಿನ್ದೆ ಆದ ಬಲದ ಗಾಯವನುಳ್ಳ ಮೃಗಂ (ದಕ್ಷಿಣಾರುಸ್); ಎಸುವವನು (ಕೃತಹಸ್ತ, ಸುಪ್ರಯೋಗ, ಕೃತಪುಂಖ Nr.). ಎಸುವಡೆ (Grj. 8, 13). See Bp. 34, 24. 27; 40, 7; J. 8, 35; ಪಱಯಲಿಸು; ಪೂಣ್ದೆಸು.

ಎಸು ĕsu. 2. (fr. ಇಸು 3). (Šmd. 250). Shooting, throwing. ರತೀಶ್ವರನ ಎಸುವಿನ್ದೆ (Grj. 4, 113).

ಎಸುಗೆ ĕsugĕ. = ಎಸಿಗೆ, etc. (Grj. 8, 39; Râm. 30, 11; Bh. 8, 23. 12. 45; J. 6, 32; 12, 29. 31. 35. 40; 13, 16. 20; 16, 40; 20, 12. 58; 21, 35; My.).

ಎಸೆ ĕsĕ. 1. = ಎಸು 1, etc. To shoot an arrow; to throw (My.). P. ps. ಎಸೆದು, ಎಸ್ತು. ಪರಿನರ್ತನಂಗೆಯ್ಯುತಿರೆ ನವಿಲು, ಬೇಡ ಕಣ್ಣು, ಇರದೆ ಎಸೆಯೆ (Râghč. 17, 71). See Si. 280. 281. 289.

ಎಸೆ ĕsĕ. 2. A shot; a throw (My.).

ಎಸೆ ĕsĕ. 3. To shine, to be brilliant; to be beautiful; to be distinguished; to appear; to become manifest (ಶೋಭೆ Šmd. Dh.; ಶೋಭಿಸು Šmd. 2 Cm.; ಒಪ್ಪು 56 Cm.; T. ಇಯಂಗು, to shine; see ಎಸಕ). See Šmd. 2. 18. 24. 56. 74. 75. 76. 81. 133. 163. 216. 235. 255. 297; Bp. 1, 26; 8, 23. 24; 12, 34; 22, 4; 44, 71; 50, 33; 53, 25; Bh. 2, 13, 25; Rśv. 2, 38. 46. 47. 48. 50; 9, 11; J. 1, 3; 3, 6. 17. 24; 5, 7; 8, 4. 5. 6; 12, 25; 17, 20. 21; 19, 6; 26, 4; 28, 26. 58; Č. Bp. 2, 3; 5, 5. 7. 48. 52; Râm. 13, 4. 10. 11; Abh. P. 3, 41. 42.

ಎಸ್ತು ĕstu. = ಎಸೆದು. Vulgar P. p. of ಎಸೆ 1. (Si. 280. 288; My.).

ಎಹಗೆ ĕll-hagĕl. = ಎಂಗೆ, ಎಹಂಗೆ, ಎಹೆಂಗೆ, ಹೆಂಗೆ, ಹೇಗೆ, ಹ್ಯಾಗೆ, ಹ್ಯಾಂಗೆ. What manner? in what manner? how? (*Cf.* T. ಎವ್ವಗೆ). ತಿಬ್ಬಮ್ ಎಹಗೆ ಅಹುದು, ಅಹಗೆ ಮಾಡಿದಂ. ದೋಷರಹಿತಮ್ ಎಹಗೆ ಅಹುದು, ಅಹಗೆ ಪೇೞ್ದಂ (Šmd. 175). See Bp. 15, 17; 18, 43; 36, 32. 33; 37, 9; 40, 38; 41, 11; 48, 57. 79; 44, 13; 58, 32; 61, 68.

ಎಹಂಗೆ ĕll-haṅgĕ. = ಎಹಗೆ, etc. What manner? etc. ಯುಕ್ತಿಗೆ ಎಹಂಗೆ ಅಹುದು, ಅಹಂಗೆ (Šmd. 164 Mdb. Cm.). See Bp. 36, 57; 53, 36.

ಎಹೆಂಗೆ ĕll-hĕṅgĕ. = ಎಹಂಗೆ, etc. (Bp. 57, 67).

ಎಳ್ ĕḷ. 1. = ಎಳ್ಳು, q. v. (Šmd. 83. 84; T., M.; Tu. ಎಳ್ಳ್). ಎಳ್ಳಂ (84). ಎಳ್ಳೊಳ್ ಎಣ್ಣೆ (163). — ಎಳ್ಳನಿತು. -ಅನಿತು. As much as a gingely seed (Bp. 37, 55; J. 10, 24; 13, 30; 17, 13).

ಎಳ್ ĕḷ. 2. = ಎಳ. — ಎಳ್ಗಱು. = ಎಳೆಗಱು. (My.). — ಎಳ್ನೀರು. = ಎಳನೀರು. (My.).

ಎಳ ĕḷa. = ಎಳ್ 2, ಎಳೆ 2. Tenderness; youngth, youth; weakness; moderation; lightness in colour; etc.; (tender, etc.; see ಎಡ 2). — ಎಳ ಅಂಚೆ. (Šmd. 70). A young goose. — ಎಳಕವುಂಗು. = ಎಳೆಗೌಂಗು. (J. 19, 6). — ಎಳಗನ್ತಿ. -ಕನ್ತಿ. = ಎಳಗನ್ದಿ. A cow (or buffalo) that has lately calved, a milch cow (My.). ಕಱುಗಳ ಸಮೂಹವೂ ಎಳಗನ್ತಿಗಳ ಸಮೂಹವೂ ಕ್ರಮದಿನ್ದ ವಾತ್ಸಕ ಧೈನುಕ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಎಳಗನ್ತಿಯಾಕಳು (ಧೇನು, ನವಸೂತಿಕೆ Nr.). ಎಳಗನ್ತಿಹಸು (ಧೇನುಕೆ Nr.). — ಎಳಗನ್ದಿ. -ಕನ್ದಿ. = ಎಳಗನ್ತಿ, ಎಳೆಗನ್ದಿ. (ಧೇನು, ನವಪ್ರಸೂತೆ Hlâ.; My.). — ಎಳಗಱಿಕೆ. -ಕಱಿಕೆ. Young or tender karikĕ grass (C.). — ಎಳಗುಡಿ. -ಕುಡಿ. N. of a village. ಎಳಗುಡೀ ಸಕ್ಕರೆ (B. 3, 45). — ಎಳದನೆ. -ತನೆ. A recently formed fetus. ಎಳದನೆಯಾವು (ಪಲಿಕ್ನಿ, ಬಾಲಗರ್ಭಿಣಿ Hlâ.). — ಎಳನೀರ್. -ನೀರು. The water of an unripe cocoanut (My.). ಎಳನೀರ್ಗಳ್ (J. 3, 27; 11, 38). — ಎಳನೀರ್ಪೊನಲ್. -ಪೊನಲ್. A stream of such water. ಬೇರ್ವೆರಸು ಕಾಯ್ತ ಪಲಸು, ಎಳನೀರ್ಪೊನಲಂ ಕಱಿವ ತೆಂಗು (Šmd. 81). — ಎಳಮಾವು. A young or tender mango tree or mango. ಎಳಮಾವೇ! (Šmd. 152). — ಎಳಮುತ್ತು. (Šmd. 166). A delicate, fine pearl. — ಎಳಲತೆ. (Šmd. 386; Kk. 99). A tender creeper. — ಎಳವತಿರ್. -ಪತಿರ್ (?). Young cotton (?). ತಱಯಲ್ ತಕ್ಕೆಳವತಿರ್ಗಳ್ಗೆ (Šmd. 277, o. r. in Mdb. ಇಱಯಲ್). — ಎಳವಳ್ಳಿ. -ಬಳ್ಳಿ. = ಎಳಲತೆ. ಎಳವಳ್ಳಿ ಬಾಲಮ್, ಅಲರ್ದೊಂಗಲೆ ಕೇಸರಂ (Šmd. 81). — ಎಳವುಲ್ಲು. -ಹುಲ್ಲು. Young grass (ಶಷ್ಪ, ಬಾಲತೃಣ Hlâ.). — ಎಳವೆಱ. -ಪೆಱ. The young or new moon. ಎಳವೆಱ ದಾಡೆ, ಕೆನ್ದಳರ ನಾಲಗೆ (Šmd. 81).

ಎಳಕು ĕḷaku. Young age (C.). ಆನೆ ಎಳಕಿರುವಾಗ ಕೋಱಗಳು ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ (B. 5, 238).

ಎಳಗ ĕḷaga. A species of sheep with rough wool; the ram is occasionally used by boys to ride on (C.; *cf.* Sk. ಏಡಕ, ಎಳಗ = T. ಏಡಗ = Tĕ. ಏಟ = Sk. ಏಡ).

ಎಳಚಿ ĕḷaci. = ಎಲಚಿ, etc. The jujube (My.). — ಎಳಚಿಯ ಗಿಡ. (ಕರ್ಕನ್ಧು, ಕೋಲಿ, ಘೋಣ್ಟೆ Si. 130). — ಎಳಚಿಯ ಹಣ್ಣು. (ಕುವಲ, ಫೇನಿಲ, ಸೌವೀರ, ಬೋರೆಹಣ್ಣು Si. 130).

ಎಳತು ĕḷatu. = ಎಳದು 1. (Tĕ. ಲೇತೆ). ಎಳತಾದ ಎಲೆ (ಪಲ್ಲವ Si. 123).

ಎಳದು ĕḷadu. 1. (Šmd. 70). = ಎಳೆದು. That is tender, young, etc. (See ಎಳ). — ಎಳದಾಗು. -ಆಗು. To decrease (J. 23, 41).

ಎಳದು ĕḷadu. 2. (= ಎಳಿದು). Moving about, unsteadiness, fickleness; tremblingly, unsteadily, ficklely (ತರಲಾರ್ಥ, ಚಲ್ಪಳಂ Šmd. 395 Cm.; M. ಇಳಗು, to move, shake, fluctuate, stir; ಇಳಕ್ಕು, to get into motion, to move, etc.).

ಎಳಱ್ ĕḷaḻ. = ಅಳಱ್ 2, q. v. Fear (ಭಯ Čt. II, 19).

ಎಳವು ĕḷavu. To arrange; to order (ಎಧೀಕರಣ Šmd. Dh.).

ಎಳವೆ ĕḷavĕ. (Šmd. 247, o. r. in Mdb. MS. ಎಡವೆ).

ಎಳಸು ĕḷasu. 1. To desire, to long for; to take pleasure in (ಇಚ್ಛೆ Šmd. Dh.; Tĕ. ಲಾಚು; T. ಇಳ, ಇಯ್ಯೆ, connexion, concord; ಇಸ್ಯೆ, union; lust = ಇಚ್ಛೆ; see ಎಸೆ 1). See Šmd. 297. 348; Bp. 11, 6. 10; 18, 12; 20, 19; 37,

Digitized by Google

54; 39, 50; 40, 31. 50. 72; 42, 25; 52, 42; Čt. I, 1; Grj. 4, 72; Rśv. 5, 39. 78; 6, after 24; 8, 117; 10, 9; 13, after 95; Râghc. 17, 66; J. 3, 28; 4, 41; 5, 24. 59. 68; 6, 37; 7, 42; 10, 31; 11, 16; 15, 5; 28, 40. 48. 58; 30, 23; 32, 28.

ಎಳಸು ĕḷasu. 2. Desire, etc. (Grj. 5, 57).

ಎಳಸು ĕḷasu. 3. = ಅಳಸು 1, q. v.

ಎಳಿದು ĕḷidu. (= ಎಳದು 2). Unsteadiness, fickleness (? Abh. P. 15, 69).

ಎಳೆ ĕḷĕ. 1. A rafter (S. Mhr.; B. 4, 121. 122).

ಎಳೆ ĕḷĕ. 2. = ಎಳ, q. v. (Tu.; Tĕ. ಎಡ, ಲೇ). Genitive ಎಳೆಯ or ಎಳೇ; locative ಎಳೆಯಲಿ, ಎಳೆಯಲ್ಲಿ, ಎಳೇಲಿ. ಎಳೆಯ ಹುಲ್ಲು (ಶಷ್ಪ, ಬಾಲತೃಣ Nr.). ಎಳೆಯ ನೀಲಂ (ರಾಜಾವರ್ತಂ Šm. 69; Kk. 85). ಎಳೆಯ ಕೊನರ್ (ಪಲ್ಲವಾಂಕುರ, ಪ್ರವಾಲ Mr. 106). ಎಳೆಯ ಪವಳ (ಪ್ರವಾಲ, etc. 505). ಎಳೆಯ ಪಿಡಿಯಾನೆ (ಧೇನುಕೆ 471). ಕಾತ ಎಳೆಯ ಮಾವುಗಳ ಬನಬನದ ಠಾವುಗಳ್ (J. 17, 4). ಎಳೆಯ ದವನದ ಮೇಲ್ವೊದಕೆ (Rśv. 10, after 31). ಎಳೆಯ ಶಿಶು (B. 5, 321). ಎಳೇ ಹುಲ್ಲು, ಎಳೇ ಗಬ್ಬೆ (Si. 165). ಎಳೇ ಮಗು (196). ಎಳೇ ರೇಕುಗಳು (97). ಎಳೇಲಿ ಬರಲೊ? ಮುಪ್ಪಿಲಿ ಬರಲೊ? — ಎಳೇ (ಎಳೇ ಪ್ರಾಯದ) ಮರುಳೊ? ಎಪ್ಪತ್ತೇ (ಎಪ್ಪತ್ತು ವರುಷದ) ಮರುಳೊ? (Prvs.). — ಎಳೆಕರು. = ಎಳೆಗರು (Si. 318). — ಎಳೆಕಾವು. Slight heat (C.). — ಎಳೆಗಸ್ಡಿ. -ಕಸ್ಡಿ. = ಎಳಗಸ್ಡಿ. (ಧೇನು Mr. 181; J. 11, 4). ಎಳೆಗಸ್ಡಿಯಾಕಳು (ಧೇನು, ನವಸೂತಿಕೆ Nr.; Si. 322). — ಎಳೆಗನ್ದು. -ಕನ್ದು. = ಎಳೆಗಸ್ಡಿ. (My.). — ಎಳೆಗಪ್ಪು. -ಕಪ್ಪು. Light black (Mr. 275; My.). — ಎಳೆಗರು. -ಕರು. A young calf (ವತ್ಸ Nr.; J. 19, 31). ಎಳೆಗರುಂ ತಾನ್ ಮೊಲ್ಲೆತೆತ್ತು ಆಗದೇ? (Sś. 44). — ಎಳೆಗಾಯ್. -ಕಾಯ್. A young, only partly developed fruit of the kây class (ಮಿಡಿ Kk. 23; Śsv. 1, 51); a young kây. ತೆಂಗಿನ ಎಳೆಗಾಯೊಳಗಿನ ನೀರು (B. 2, 41). — ಎಳೆಗಾಯಿ. -ಕಾಯಿ. = ಎಳೆಗಾಯ್. (ಮಿಡಿ Šm. 22; ಶಲಾಟು, ಕೋಮಲ Hlâ.; ಶಲಾಟು Si. 123). ಎಳೆಗಾಯಿಗೆ ನೀರಿಯಾಳವೆನ್ನಲೂ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ (B. 2, 41). — ಎಳೆಗಾಳಿ. A gentle wind (Rśv. 5, after 19; 12, 23; Č. Bp. 11, 5; J. 18, 23; 31, 1). — ಎಳೆಗೂಸು. -ಕೂಸು. A tender infant (C.). — ಎಳೆಗೆಮ್ಪು. -ಕೆಮ್ಪು. A light red, the colour of the dawn (My.; ಅರುಣ, ಅವ್ಯಕ್ತರಾಗ Si. 51). ಎಳೆಗೆಮ್ಪುಳ್ಳ ನೆಯ್ದಿಲೆ 94). — ಎಳೆಗೊಂಗು. -ಕೊಂಗು. = ಎಳಕವುಂಗು. Young areca (Čpr. 7, after 92; Rśv. 10, after 31). — ಎಳೆಜೊನ್ನ. Faint moonshine (Rśv. 11, 80). — ಎಳೆತುಲಸಿ. Young tulasî (J. 26, 68). — ಎಳೆತೆಂಗು. A young cocoanut tree (Čpr. 7, after 72). — ಎಳೆತೊಗಲ್. A tender, soft skin or hide (B. 5, 26). — ಎಳೆದಳಿರ್. -ತಳಿರ್. 1. Tender foliage to appear (see s. ಅರಮೆ 1). — ಎಳೆದಳಿರ್. -ತಳಿರ್. 2. Tender young foliage (ಪಲ್ಲವ, ಕಿಸಲಯ Mr. 106; ತೊವಲ್ Čt. II, 105). ಇಮ್ಮಾವಿನ ಎಳೆದಳಿರ ಪೊಳೆವ ಪೂಗುಡಿ (Čpr. 7, after 92). See Rśv. 2, 41; 10, after 31; J. 19, 34; 29, 49). — ಎಳೆದಿಂಗಳ್. -ತಿಂಗಳ್. = ಎಳವೆಟ್ (Abh. P. 3, 2). — ಎಳೆದುಮ್ಬಿ. -ತುಮ್ಬಿ. A young black bee (J. 2, 65; 3, 3; 28, 43). — ಎಳೆನಗೆ. A smile (Bp. 16, 27; 26, 13; 28, 19; 57, 33; 60, 2; J. 1, 1; 2, 52; 11, 18; 13, 57; 16, 11; 19, 21). — ಎಳೆನಡಿಗೆ. One of a horse's paces: walk (ಅಸ್ಕನ್ದಿತ Si. 274). — ಎಳೆನನೆ. A delicate bud (Rśv. 2, 37). — ಎಳೆನಾಯ್. A young or small dog (J. 28, 41). — ಎಳೆನಾರು. A tender, delicate, fine fibre (My.). — ಎಳೆನೀರು. = ಎಳನೀರ್. (My.; B. 2, 41). — ಎಳೆನೀಲ. A light blue (My.); a kind of sapphire (ರಾಜಾವರ್ತಂ Šmd. II). — ಎಳೆನೇಸರ್. The just risen sun (Abh. P. 3, 2; J. 1, 3). — ಎಳೆಪಾಕ. A slight degree of boiling (My.). — ಎಳೆಪುರ್ಬ. A delicate, fine eyebrow. — ಎಳೆಪುರ್ಬುದೋಳ್. -ತೋಳ್. Delicate eyebrows and arms (J. 6, 27). — ಎಳೆಪುಲ್. = ಎಳವುಲ್ಲು. (ಶಷ್ಪ Mr. 109; J. 15, 18). — ಎಳೆಪ್ರಾಯ. Youth (C.). — ಎಳೆಬಣ್ಣ. Light or faint colour (My.). — ಎಳೆಬಿಳುಪು. A dusty-white colour (ಈಷತ್ಪಾಣ್ಡು, ಧೂಸರ Si. 51). — ಎಳೆಮಕ್ಕಳ್. Young children (J. 28, 22). — ಎಳೆಮರಿ. A tender young (B. 2, 67). — ಎಳೆಮಾದಳ. A young citron (J. 30, 16). — ಎಳೆಮಾವು. = ಎಳಮಾವು. (J. 29, 45). — ಎಳೆಮಿಂಚು. A faint lightning (Rśv. 1, 132; 8, 102). — ಎಳೆಮೀನ್. A young, small fish (J. 6, 6). — ಎಳೆಮುತ್ತು. = ಎಳಮುತ್ತು. (Bh. 2, 13, 26). — ಎಳೆಮೊಗರು. A delicate bud (My.). — ಎಳೆಯಂ. -ಅಂ 3. (Šmd. 185). A young man; a boy (J. 28, 16). ಎಳೆಯರ್ (J. 5, 57). — ಎಳೆಯ ಬಳ್ಳಿ. = ಎಳೆವಳ್ಳಿ. (J. 19, 31). — ಎಳೆಯ ಮಾವು. = ಎಳೆಮಾವು. (J. 17, 4). — ಎಳೆಯ ಮೀನ್. = ಎಳೆಮೀನ್. (J. 9, 24). — ಎಳೆಯವ. -ಅವ. = ಎಳೆಯಂ. (My.). ಎಳೆಯವ ತೋಳಾಡಿಸಿದ ಅನ್ನ, ಎಪ್ಪತ್ತರವ ಅಡಿಸಿದರೆ ಬಪ್ಪೀತೇ? (Prv.). — ಎಳೆಯ ವಲ್ಲಿ. = ಎಳೆಯ ಬಳ್ಳಿ. (J. 30, 15). — ಎಳೆಯಳ್. -ಅಳ್ 3. (Šmd. 135). A young woman; a girl (Grj. 3, after 91). — ಎಳೆಯೆಲೆ. -ಎಲೆ. A young leaf (Čpr. 7, after 92). — ಎಳೆಯೆಳೆ. rep. (B. 5, 240). — ಎಳೆಲತೆ. = ಎಳಲತೆ. (Čt. II, 68. 98; Bp. 42, 23; Bh. 1, 5, 8). — ಎಳೆವರೆಯ. -ಹರೆಯ. = ಎಳೆಪ್ರಾಯ. (My.). — ಎಳೆವಳ್ಳಿ. -ಬಳ್ಳಿ. = ಎಳವಳ್ಳಿ. (Rśv. 13, after 104). — ಎಳೆವಾಡಿವಪಚನ್ದ್ರ. -ಪಾಡಿವ-. The crescent of the moon of the first day of the śuklapaksha (Śâstrasâra in W. v. 1273). — ಎಳೆವಾಸಿ. -ಪಾಸಿ. A multitude of fine braids of hair (J. 6, 23). — ಎಳೆವಾಟ. -ಬಾಟ. A young plantain. ಎಳೆವಾಟಿಯ ಸುಳಿಯೆಲೆ (Čpr. 7, after 92; Abh. P. 9, 79). — ಎಳೆವಿಸಿಲ್. -ಬಿಸಿಲ್. A moderate sunshine as that of the morning and evening or of the cold season (Abh. P. 3, 13; Rśv. 9, 28; J. 3, 18; 17, 7). — ಎಳೆವುಲ್. -ಪುಲ್. = ಎಳವುಲ್ಲು. (Rśv. 8, 125). — ಎಳೆವೆಣ್. -ಪೆಣ್. A young woman (J. 6, 18. 27. 32; 30, 2. 18). ಎಳೆವೆಣ್ಗಳ ದಟ್ಟಿ (Rśv. 13, after 59). — ಎಳೆವೆಣ್ಡಿರ್. -ಪೆಣ್ಡಿರ್. Young women (Abh. P. 15, 45; Râm. 1, 16, 53). — ಎಳೆವೆಟ್. -ಪೆಟ್. = ಎಳವೆಟ್. (Abh. P. 16, 88; Grj. 4, 20; Bp. 4, 28. 40; 17, 11; 42, 24. 37; Rśv. 13, after 59). — ಎಳೆವೆಟ್ಗದಿರ್. -ಕದಿರ್. A beam of the new moon (R.). — ಎಳೆವೆಲರ್. -ವ್-ಎಲರ್. = ಎಳೆಗಾಳಿ. (J. 3, 24; 8, 2; 30, 36). — ಎಳೆವೇಡತಿ. -ಬೇಡತಿ. A young Bêḍati (Rśv. 5, 97; 6, after 24). — ಎಳೆಸದ್ದಿ. A sowing machine with only one aperture (C.). — ಎಳೆಸಿಂಗ. A young lion (J. 4, 33). — ಎಳೆಸುಯ್. A slight sigh (Rśv. 12, 56). — ಎಳೆಹದ. An imperfect degree of ripeness, of cooking, etc. (C.). — ಎಳೆಹದಿರು. A fruit newly come forth, a very young fruit (My.). — ಎಳೆಹೀಚು. = ಎಳೆಹದಿರು. (My.). — ಎಳೆಹುಲ್ಲು. = ಎಳೆವುಲ್. (B. 4, 79).

ಎಳೆ ĕḷĕ. = ಇಳೆ, etc. (ಭೂವಾಚಕ Šmd. Dh.; ಇಳೆ 357; ಭೂಮ್ಯರ್ಥ I; ಬೂವಿ, ದರೆ, etc. Šm. 37; ಭೂಮಿ 112). — ಎಳೆದೇರ. -ತೇರ. Whose chariot is the earth: Śiva (Kk. 4; ಈಶ್ವರ Šm. 2). — ಎಳೆಯ ದಂಗುಳಿಯ ಮಾರಯ್ಯ. N. (Bp. 27, 49; *cf.* ಇಳೆಯ ದಂಗುಳಿಯಾರ).

ಎಳೆತನ ĕḷĕtana. Tenderness; youth (My.; Si. 322). ಎಳೆತನದಲ್ಲಿ ಕಲಿಯದುದ್ದು ಎಪ್ಪತ್ತರ ಮೇಲೆ ಬಪ್ಪೀತೇ? (Prv.).

ಎಳೆದು ĕḷĕdu. = ಎಳದು 1. ಎಳೆದು ಅಪ್ಪ ಪಶು (ತರುಣಪಶು, etc. Nr.).

ಎಳೆಯಂ ĕḷĕyaṁ. ಎಳೆಯಳ್. ಎಳೇ. See s. ಎಳೆ 2.

ಎಳ್ಳು ĕḷḷu. = ಎಳ್ 1. The oil-plant Sesamum indicum, the gingely-oil plant and its seed

Digitized by Google

(ತಿಲ Mr. 374; see ಅಗಸೆಳ್ಳು, ಊರೆಳ್ಳು, ಕರಿಯೆಳ್ಳು, ಕಾಡ ಗುೞಿ ಯೆಳ್ಳು, ಕಾಡೆಳ್ಳು, ಕಾರೆಳ್ಳು, ಗುೞಿಯೆಳ್ಳು, ಗುೞೆಳ್ಳು, ಜಳ್ಳುಎಳ್ಳು, ಹುಚ್ಚೆಳ್ಳು, ಹೊಳ್ಳೆಳ್ಳು). ಎಳ್ಳು ಬೆಳವ ಕೆಯ್ (ತೈಲೀನ Mr. 94). See Bp. 43, 71; 51, 37. 38; Dp. 59, 1. ಎಳ್ಳನ್ನು ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಒಣಗುತ್ತದೆ; ನೀನು ಯಾಕೆ ಒಣಗುತ್ತಿ, ಮುರಳೀ ಬೀಜವೇ?— ಎಳ್ಳೊಣಗಿದರೆ ಎಣ್ಣೆ ಬರುತ್ತದೆ; ನೀನು ಯಾಕೆ ಒಣಗುತ್ತಿ, ಮುರಳೀ ಬೀಜವೇ? (Prvs.). — ಎಳ್ಳ ಕೆಯಿ. A field of sesamum (ತಿಲ್ಯ, ತೈಲೀನ Hlâ.). — ಎಳ್ಳಗಸೆ. -ಅಗಸೆ. Lin or linseed of a blackish (bluish) colour (My.; ಅತಸಿ, ಉಮೆ, ಕ್ಷುಮೆ Nr.; ಅತಸಿ, etc., ಕರಿಯಗಸೆ Si. 305; ಉಮೆ Mr. 374). — ಎಳ್ಳಮಾಸೆ. -ಅಮಾಸೆ. The last day of the bhâdrapada month on which the manes are worshipped (My.). — ಎಳ್ಳಷ್ಟು. -ಅಷ್ಟು. = ಎಳ್ಳನಿತು s. ಎಳ್ 1. (C.; B. 3, 97; 5, 120). — ಎಳ್ಳ ಹುಗ್ಗಿ. A dish of milk, rice and sesamum (ತಿಲೌದನ Nr.). — ಎಳ್ಳ ಹೂ. The blossom of sesamum (ವಜ್ರಪುಷ್ಪ Nr.; ಶ್ರೀಮತ್ G.). — ಎಳ್ಳು ಕಾಯಿ. The seed of sesamum (C.; B. 1, 6). — ಎಳ್ಳುಗಾಯಿ. -ಕಾಯಿ. The pod of sesamum (C.). — ಎಳ್ಳುಚಟ್ಣಿ. A ćaṭṇi (chatney) of sesamum (C.). — ಎಳ್ಳುಚಿಗಳಿ. A sweetmeat made of sesamum, etc. (C.). — ಎಳ್ಳುಂಡೆ. -ಉಂಡೆ. A sesamum sweetmeat ball (C.). — ಎಳ್ಳುನೀರು. Sesamum seeds and water presented as an offering to the manes of departed ancestors (My.). — ಎಳ್ಳುಬೆಲ್ಲ. A mixture of sesamum and jaggory used as an auspicious present to friends and relations at a festival in January (C.). — ಎಳ್ಳುರೇವಡಿ. A sweetmeat of sesamum and jaggory in the form of a duḍḍu (S. Mhr.). — ಎಳ್ಳುಹಿಂಡಿ. The refuse of gingely-oil seed (C.). — ಎಳ್ಳುಹಿಪ್ಪೆ. = ಎಳ್ಳುಹಿಂಡಿ. (ಪಿಣ್ಯಾಕ Si. 406). — ಎಳ್ಳುಹುವ್ವು. = ಎಳ್ಳ ಹೂ. (ವಜ್ರಪುಷ್ಪ Si. 104). — ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆ. -ಎಣ್ಣೆ. Sesamum oil (C.).

ಎೞ್ ĕḻ. 1. = ಎಡ್, ಎರ್, ಏೞ್ 1, ಏಱು 1. To stand up; to rise (ನೆಗೆ Šmd. I); **2**, to awake (ನಿದ್ರೆ ತಿಳಿ I); to arise, to spring up; to be produced; to be obtained (ದೊರೆ ಕೊಳ್ I). (T., M. ಎೞು; Tu. ಲಕ್; Tĕ. ಲೇ; see ಎಕ್ಕಟಿಗ; ರೇಗು 1; ಲಗ್ಗೆ 2). P. p. ಎೞ್ದು (Rsv. 5, 116; 5, after 120; 5, 133; 6, 11; 6, after 31; 8, 124; 13, 65). ಎೞ್ದಂ (Šmd. I; 285. 288). ಎೞ್ದುದು (Rsv. 6, 2; 11, 19).

ಎೞ್ ĕḻ. 2. = ಏೞ್ 2. A short P. p. of ಎೞ್ 1. (Tĕ. ಏ). — ಎೞ್ತರ್. (*i. e.* ಎೞ್ದು ಕೊಂಡು ಬರ್). To come near, to come (ಸಮಾಪಾಗಮನ Šmd. Dh.; Tĕ. ಏ ತೆಂಚು). ಪೊಲದೆ ಎೞ್ತನ್ದಂ (Šmd. 68). ವಸನ್ತರಾಜನ್ ಎೞ್ತನ್ದಪನ್ (260, see s. ಬರ್ಚು 2). See Rsv. 5, 119; 7, after 97; 10, after 5; 13, after 1, 69 & 102.

ಎೞ್ ĕḻ. 3. = ಎತ್. Rising. — ಎೞ್ತರ. (Šmd. 56). = ಎತ್ತರ. High position; height; etc. (Abh. P. 9, 70; Šsv. 1, 51). — ಎೞ್ತರವು. = ಎೞ್ತರ (Šmd. 56).

ಎೞ್ ĕḻ. 4. = ಎೞ್, ಏೞ್ 3, ಏಱು 2, ಓೞು 1. Seven. (T., M. ಎೞು). — ಎೞ್ಪತ್ತು. = ಎಪ್ಪತ್ತು, of which it is the original form (Tu. ಎಳ್ಪ). See ಎೞ್ಪತ್ತು.

ಎೞ ĕḻa. 1. = ಎೞತು, ಎೞದು, ಎೞೆದು. P. p. of ಎೞೆ 1. — ಎೞ ಕೊಳ್ಳು. = ಎೞೆದು ಕೊಳ್ಳು. (C.; B. 2, 9. 23). — ಎೞ ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ. (ಆಕರ್ಷ Si. 461). — ಎೞ ತಡೆ. To drag and abandon dragging (to release, J. 28, 31). — ಎೞ ತರ್. -ತರು. = ಎೞೆದು ಕೊಂಡು ಬರ್. To drag near (a place, etc., C.). — ಎೞ ತರಿಸು. To cause to drag near (C.; J. 11, 31).

ಎೞ eḻa. 2. = ಇೞ 2, ಇೞ್ 2. Dragging, etc. — ಎೞಕುಳಿ. = ಇರ್ಕುಳಿ, ಇೞ್ಕುಳಿ. Pulling; attraction; captivation, charm (ಇರ್ಕುಳಿ Šm. 61; Kk. 49). — ಎೞಕುಳಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. = ಇರ್ಕುಳಿಗೊಳ್, ಇೞ್ಕುಳಿಗೊಳ್. To pull towards one's self; to captivate, to charm; to lay hold of, etc. (ಸೆಳೆದು ಕೊಳ್, etc. Šs.; Abh. P. 5, 57; Grj. 2, after 71). ಚಿತ್ತವನ್ ಎೞಕುಳಿಗೊಳ್ವ ಗನ್ಧ (ಸಮಾಕರ್ಷಿ, ನಿರ್ಹಾರಿ Nr.). — ಎೞಕುಳಿಗೊಳುಹ. -ಕೊಳುಹ. Noun of ಎೞಕುಳಿಗೊಳ್. (ನಿರ್ಹಾರ, ಅಭ್ಯವಕರ್ಷಣ Nr.). — ಎೞಹೂಟ. The act of tying a person's feet to an animal and having him thus dragged along. ನಿಮ್ಮನಿಬರಂ ಪಟ್ಟಣದ ಸುತ್ತು ಎೞಹೂಟ ಹೂಡಿಸುವೆ (Bp. 57, 80). ಹಳ್ಳಯ್ಯ ಮಧುವಯ್ಯಗಳನ್ ಎೞಹೂಟಯಂ ಕಟ್ಟಿಸೆ (Č. Bp. 62, 20). ಶಿವಶರಣರನ್ ಎೞಹೂಟಯಿನ್ದೆ ಎೞಿಸಲ್ (62, 29).

ಎೞತ ĕḻata. Pulling; pulling away; abstracting (C.).

ಎೞತು ĕḻatu. = ಎೞದು. P. p. of ಎೞೆ 1. (C.). — ಎೞತಟ. -ಆಟ 1. Dragging-play: laboriously moving: fatigue, exhaustion, fainting. ತನ್ನಯ ಜೀವಕೆ ಎೞತಟವು ಆಯ್ತು (Bp. 52, 17). — ಎೞತಟಕೆ ಬೀೞ್. To faint away (J. 21, 34). — ಎೞತಾಟ. -ಆಟ. Dragging; abstraction, withdrawing. ಇನ್ದ್ರಿಯಗಳ ಎೞತಾಟ (ಉಪಾದಾನ G.).

ಎೞದು ĕḻadu. = ಎೞೆದು. P. p. of ಎೞೆ 1. (C.).

ಎೞಲ್ ĕḻal. To hang from, to be pendent, to be suspended (ಜೋಲ್ Šmd. I; ಆಲಮ್ಬನ Šmd. Dh.; ನೇಲ್ Kk. 72; Grj. 2, after 106; 7, after 11; 7, 49; 10, after 61; Rsv. 5 after 55; *cf.* ನೇಲ್). ಪಿಂಗಾಲೊಳ್ ಎೞಲ್ವ ಧಾರಿಸಂಕಲೆ (Rsv. 6, after 11). **2**, to be cast down, to be weary (ಬೞಲ್ Šmd. I). — ಎೞಲೆವಿಡು. -ಬಿಡು. To let hang down. ಸರಿಸದೊಳ್ ಎೞಲೆವಿಟ್ಟ ಅರಳೆಲೆಮಾಲೆ (Rsv. 6, after 11; see 8, after 5).

ಎೞಲ್ಚು ĕḻalću. To cause to hang down, etc. (ಆಲಮ್ಬನ Šmd. Dh.).

ಎೞವು ĕḻavu. 1. To rub; to rub off or out (ಅಪಮರ್ಜನ, ತೊಡೆ Šmd. Dh.; ನೀವು Šmd. I; T. ಇೞ್ಗೈ, M. ಇೞ್; M. ಇೞು, to daub, rub; to soil; ಇೞುಕ್ಕ, rubbing, polish; *cf.* ಎತ್ತು 2); to stroke gently (Rsv. 4, 70).

ಎೞವು ĕḻavu. 2. Drawing, pulling. **2**, spasm, cramp (My.).

ಎೞಸು ĕḻasu. = ಎೞಿಸು. To cause to pull; to cause to drag (Bp. 58, 66; Č. Bp. 62, 29; Bh. 4, 4, 39; C.).

ಎೞಿಸು ĕḻisu. = ಎೞಸು. To cause to drag (C.). **2**, to procrastinate; to stop, to thwart, to oppose (ತಳ್ಪೊಯ್, ತಡಮ್ಬರೆ, ಪೋರ್ಕುಳಿ, ಕಡೆಗಣಿಸು, ಇೞಿಸುನೂಂಕು, etc., ಪ್ರತಿಹತ Šs.; see ಇೞಿಸು 2, ಎೞೆ 1; and *cf.* ಎಳಿಸು?).

ಎೞೆ ĕḻĕ. 1. = ಇೞ್ 1, etc. To pull, to draw, to drag; to draw towards one's self forcibly; to seize or take fraudulently for one's own use (ಬರ ಸೆಳೆ Šmd. I, o. r. ಬರ ತೆಗೆ; ರೋಧಾಕರ್ಷಣ, ಅಕ್ರಮ ಣಾಕರ್ಷಣ Šmd. Dh.; ಆಕರ್ಷಣ Šm. 112; C.; M. ಇೞ್, T. ಇೞು, ಇಜ, to draw; to protract, delay; Tĕ. ಲಾಗು, ಲಾಚು). P. ps. ಎೞೆದು, ಎೞದು, ಎೞತು, ಎೞ 1. See Bp. 53, 40; J. 3, 41; Rsv. 6, after 11; Si. 272. 319. 393. ಎತ್ತು ಕೋಣಗಳು ಬಣ್ಡಿ ಎೞೆಯುತ್ತವೆ (B. 1, 18). ಧಾತುಗಳಿನ್ದ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಉದ್ದ

Digitized by Google

ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಎೞೆಯ ಬಹುದು (4, 97). ಜಾಳಿಗೇ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯವಾದ ತನ್ತುಗಳನ್ನು ಈ ಹುೞುವು ತನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗಿನ್ದ ಎೞೆದು ತೆಗೆಯುತ್ತದೆ (4, 112). ಒಬ್ಬನ ಬದುಕನ್ನು ಎೞೆ ಕೊಳ್ಳುವದು (C.). — ಎೞೆದಾಟ. -ಆಟ. Dragging and pulling, mutually pulling (C.); delay (My.). — ಎೞೆದಾಡು. -ಆಡು. To pull; to pull mutually (My.); to delay (My.). —ಎೞೆದೊಯ್. -ಒಯ್. = ಎೞೆದುಯ್. (Abh. P. 14, 102; Grj. 2, after 71; Bp. 42, 4; J. 7, 32; 11, 19). — ಎೞೆದೊಯಿ. -ಒಯಿ. = ಎೞೆದೊಯ್. ಫಕೀರನನ್ನು... ನ್ಯಾಯಸಭೆಗೆ ಎೞೆದೊಯಿದನು (B. 4, 169). — ಎೞೆದುಯ್. -ಉಯ್. To seize and drag or carry along or away. ಕಡುಕೆಯ್ದು ಕೃತಾನ್ತನ್ ನಿರ್ದಿರಮ್ ಎೞೆದುಯ್ಯೆ (Šmd. 112).

ಎೞೆ ĕḻĕ. 2. Thread (ತನ್ತುಮಾತ್ರ Šmd. Dh.; ತನ್ತು Šm. 112; C.; M.; T. ಇೞ್ಗೈ). ನೂಲೆೞೆ (Šmd. I). ಸಾರಸದ ನಾಳದ ಎೞೆ (ತನ್ತು Mr. 421). ನೂತ ನೂಲ ಎೞೆ (ತನ್ತು 530). ತೀತರುಚಿಗೆ ಎೞೆಯಂ ಕೊಡುವ ಪೊಲು (at the putting on of a new cloth, Bp. 11, 18). ಹೂಗಳೊಳಗಿರುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಎೞೆಗಳೇ ಕೇಸರವು (B. 3, 106). ಎೞೆಯನ್ನು ತೆಗೆ, to make thread, to spin (C.; B. 5, 122; Si. 221). — ಎೞೆಯಷ್ಟಮಿ. -ಅಷ್ಟಮಿ. = ಎೞೇ ಹಬ್ಬ No. 1. (My.). — ಎೞೇ ಹಬ್ಬ. = ನೂಲ ಹಬ್ಬ No. 1, q. v. (My.); = ನೂಲ ಹಬ್ಬ No. 2. (Mg.).

ಎೞ್ಚತ್ತು ĕḻčattu. = ಎಚ್ಚತ್ತು. P. p. of ಎೞ್ಚಱ್.

ಎೞ್ಚಱ್ ĕḻčaṟ. (Šmd. 59). = ಎಚ್ಚಱ್ 1. To awake, to cease from sleep (ಜಾಗರಣ Šmd. Dh.; ನಿದ್ರೆ ತಿಳಿ I). 2, to become or be awake, wakeful, vigilant or cautious (ನಿದ್ರಾಭಾವ Šmd. Dh.; ಮಱವೆ ಪಿಂಗು I). 3, to become vivified or healthy, to recover (ಕುತ್ತವೋಸರಿಸು I). P. p. ಎೞ್ಚತ್ತು (I; 284).

ಎೞ್ತರ್ ĕḻtar. ಎೞ್ತರ. ಎೞ್ತರವು. See s. ಎೞ್ 2 & 3.

ಎೞ್ತು ĕḻtu. 1. = ಎತ್ತು 4. (That pulls or draws): a bull (ಗೂಳಿ Šmd. I); an ox (ಅನಡುಹ್ I). ಎೞ್ತಿನ ಪಟ್ಟೆ (Šm. 81).

ಎೞ್ತು ĕḻtu. 2. The string or cord of the warp of the texture of a cot (ಹೊರಸಿನ ನೆಯ್ಗೆಯ ಊಕೆಯ ನುಲಿ Šmd. I).

ಎೞ್ಬಿಸು ĕḻbisu. = ಎಬ್ಬಿಸು, etc. To wake from sleep or repose, to rouse (v. t., ನಿದ್ರೆ ತಿಳಿಯಿಸು (Šmd. I; Grj. 5, 6. 7). 2, to lift up (ಎತ್ತಿ ಕಳೆ Šmd. I).

ಎೞ್ಬು ĕḻbu. = ಎಬ್ಬು, etc. To go upwards, to rise (ಉತ್ಸರ್ಪಣ Šmd. Dh.; T., M. ಎೞುವ್ವು; T. ಎೞುಪ್ಪು, to rouse). — ಎೞ್ಬಟ್ಟು. -ಅಟ್ಟು. = ಎಬ್ಬಟ್ಟು, q. v. To follow, etc. (ಅನುಧಾವನ Šmd. Dh.; ಅರೆಯಟ್ಟು, o. r. ಅಱ್-, Kk. 66; ತೂಳ್, ಅರೆಯಟ್ಟು, ಬೆನ್ನಟ್ಟು, ಬೆಂಗೆವಾಯಿ, ಬೆನ್ನೇೞು Šs.). ಪದಿನೆಣ್ಸಾಸಿರ ಲೋಹವಕ್ಕರೆಯ ಜಾತ್ಯಶ್ವಂಗಳ್, ಇರ್ಛಾಸಿರಂ ಮದಮಂ ಮುಕ್ಕುಳಿಸಿದರ್ದನ್ತಿಘಟೆಗಳ್, ಮತ್ತೆಣ್ಬು ಲಕ್ಕಂ ರಣೋನ್ಮದಪತ್ತಿವ್ರಜಮ್ ಎಮ್ಬ ಸೈನ್ಯಮ್ ಅದಟಂ ಬನ್ದು, ಉಪ್ಪಳಂ ಕಾದಿ, ಓಡಿದೊಡೆ ಎೞ್ಬಟ್ಟಿದನ್; ಅಟ್ಟಿ, ಮುಟ್ಟಿ, ಪಿಡಿದಂ ಚಾಣುಕ್ಯಚಕ್ರೇಶ್ವರಂ (Šmd. 22. 83).

ಎೞ್ವಿಸು ĕḻvisu. = ಎೞ್ಬಿಸು, etc. See ಎರ್ಬಿಸು.

ಏ

Ê

ಏ ê. 1. The twelfth letter of the Alphabet (Šmd. 15. 17. 18). As an initial it, occasionally, is represented by ಯಾ, see *e. g.* ಯಾಲಕ್ಕಿ, ಯಾಕೆ, ಯಾತ; and as the vowel of an initial consonant it is usually pronounced so in the vulgar dialect, *e. g.* ನ್ಯಾಲ್ (ನೇಲ್ Si. 218), ದ್ಯಾಟೆ (106), ದ್ಯಾಗ (470), ದ್ಯಾಟ (114), ದ್ಯಾಡ (114), ದ್ಯಾವನು (341), ದ್ಯಾಲ (126), ದ್ಯಾಸಾಯ (300), ದ್ಯಾಳೆ (304), ಮ್ಯಾಣ (133), ಮ್ಯಾಲೆ (95. 244. 252), ಸ್ಯಾರೆ (212), ದ್ಯಾವ (C.); ಚ್ಯಾಷ್ಟೆ (Čb. 35. 58. 127). *Cf.* ಜ್ಯಾಗೆ; and also ಜ್ಯಾ 2.— Not unfrequently an initial ಏ is written ಯೇ.— The verbs ಕೇ, ತೇ, ಬೇ, ಮೇ have a final ಏ. — ಏ occasionally arises from ಇ (Šmd. 250).—Observe also ಎೞ್ = ಏೞ್.

ಏ ê. 2. = ಎ 3, q. v. (Šmd. 394). A particle of emphasis, a vocative particle, used in smaraṇa, vičâra, âmantraṇa, and avadhâraṇa (Šmd. 394). ಎಳಮಾವೇ! (152). ಮನುವೇ, ನಿನ್ನಯೆ ಮಾರ್ಗಂ ಜನಕ್ಕಂ ಸೂತ್ರಮ್ ಆಯ್ತು (152). ಶಂಕರನು ನೀವೇ! ಭವನು ನೀವೇ! (Bp. 28, 65). ಆತನೇ ಶೂರತ್ವವುಳ್ಳವಂ! (38, 64). ಸತಿಗೆ ಪಾತಿವ್ರತ್ಯವೇ ಭೂಷಣಂ (Sš. 27). ಒಮ್ಮಲೇ (B. 2, 6). ಬೆಂಕೀ ಹಚ್ಚು ನಿನ್ನ ಬುದ್ಧಿಗೆ! (4, 45). ಒನ್ದು ತಟಕು ಜೇನುತುಪ್ಪಾ ಕೊಡೇ! (4, 2). It is also added to *participles*, *e. g.* ಪ್ರತಿಷೇಧಕ್ರಿಯೆ ಬರೆ ಭೂತವತಿಯಾಗಿಯೇ ಸಲ್ವುದು (Šmd. 261). ಹಸಗೆಡದೇ (Bp. 39, 64). ಎನೇ (45, 27. 31). ನಿಲ್ಲದೇ (45, 34). ತಪ್ಪದೇ (48, 5). ಅಲ್ಲದೇ (57, 58). ನಮ್ಮ ಹಿತದ ಸಲುವಾಗಿಯೇ (B. 1, 24). ತಿಳು ಕೊಣ್ಡೇ ಹಚ್ಚುತ್ತೇನೆ (3, 115). ಹಾಗೆ ಮಾಡದೇ ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲ (4, 45). ಅನುಸರಿಸಿಯೇ (4, 89). ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ (4, 135). ಮಾಡಿಯೇ (5, 87). ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತವೆ (5, 227). ಇಲ್ಲದೇ (Si. 373. 394); —and to *infinitives*, *e. g.* ಯಾವ ಮಾತು ಆಡಲೇ ಬಾರದು (B. 3, 88). ಆ ಕಥೆಯ ಭಾಷಾನ್ತರವನ್ನು ನೀನು ಇನ್ನೂ ಮಾಡೇ ಇಲ್ಲವೇ? (4, 136). — ಎನ್ಥಾ ಕಠಿಣವೇ ಆಗಲಿ, ಎನ್ಥಾ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟನದೇ ಆಗಲಿ ಅಲ್ಪಕಾಲದೊಳಗೆ ಕೆಯ್ಗೂಡಿ ಬರುವದು (4, 152), ಏ, ರಾಮಯ್ಯ! (My.). ಏ, ರಂಗಮ್ಮ! (My.). See ಲೇ. — ಏ ಹೊ! ಏ ಹೋ! (Bp. 18, 69). — ಏ ಹೋ! (Bp. 32, 15).

ಏ ê. 3. = ಎ 4, q. v. (Šmd. 396). About this *questioning* particle see *e. g.* Bp. 10, 3; 11, 6. 9; 20, 15; 22, 46; 28, 29; 37, 27; 39, 47; 45, 17; 53, 35; 55, 13; 56, 31; Rśv. 13, 19; Bh. 1, 8, 21. 28. 89; 2, 13, 35. 39. 47; Sś. 8. 44. ನಿನ್ನದೂ ಅದೇ ಹಾದಿ ಅಲ್ಲವೇ? (B. 1, 26). ಅದು ಗುಬ್ಬಿ ಅಲ್ಲವೇ? (2, 5). ಆ ಗುಣವನ್ನು ಗುಬ್ಬಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ದೇವರು ಇಷ್ಟು ಇಟ್ಟದ್ಧಾನೆ, ಅಲ್ಲವೇ? (2, 6). ದಡ್ಡಿಗೆ ಹೋದೇನೇ? ಅದು ದೂರ ಉೞಿಯಿತು! (2, 47). See also ಏನೇ.

ಏ ê. 4. A contraction of ಎಯ 1, in the genitive, *e. g.* ಸಾಲೇ ಮನೆ (B. 1, 21), ಚೋರೇ ಕಾಯ್ (2, 17), ತನ್ದೇ ಹೆಸರು (Si. 65), ಎಳೇ (see ಎಳೆ 2);—2, in the accusative,

Digitized by Google

e.g. ಆಡಿಕೇ ಉಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕ ಬಹುದು (Prv.). ಎಂಜಲ ಕೆಯ್ಯಿನ್ದ ಕಾಗೇ ಓಡಿಸುವದಿಲ್ಲ (Prv.). ಕೊಟೇ ಹೋಗಲಾಡಿಸು (Si. 225);—**3,** in the locative, *e.g.* ಕಡೇಲಿ (Si. 447), ಮನೇಲಿ (B. 5, 318);—**4,** in the affix ಅನೆಯ, *e.g.* ಎರಡನೇ ಪುಸ್ತಕ, ಎರಡನೇ ಪಾಠ (B. 2, 1);—**5,** in the infinitive, *e.g.* ಕರೇ ಕಳುಹಿಸು (Si. 388).

ಏ ê. 5. = ಆವ, etc., ಯಾ. What? which? ಏ ತೆಱದಿಂ (Śmd. 283). ಏ ಮಾತು (Ĉb. v. 138). ಏ ಕಾಲ (Bp. 41, 19; 60, 41). ಏ ತೆಱ (44, 68). ಏ ದೆಸೆ (48, 22). ಏ ಪರಿ (25, 22. 23; 27, 2. 53; 32, 13; 40, 8; 47, 26; 54, 2). ಏ ಪೊತ್ತು (8, 46). ಏವುದು (Abh. P. 12, 61. 96).— ಏವಾಗಲೂ. -ವ್-ಆಗಲು -ಊ 7. = ಯಾವಾಗಲೂ. Always (ಶಾಶ್ವತ್ Si. 467).

ಏ ê. 6. = ಏಂ, ಏನ್, etc. (Śmd. 211).— ಏಗುವದು. = ಏಗೆಯ್ವುದು. (Bp. 49, 40).— ಏಗುವೆಂ. = ಏಗೆಯ್ವೆಂ. (Bp. 8, 16. 45; 13, 20; 15, 22; 16, 5; 18, 43. 63; 20, 2; 26, 53; 38, 30; etc.).— ಏಗುವೆವು. = ಏಗೆಯ್ವೆವು. (Bp. 9, 3; 48, 13; 52, 12).— ಏಗೆಯ್. What to do or make? ಏಗೆಯ್ದಪೆವು (Bp. 15, 36). ಏಗೆಯ್ವುದು (49, 38). ಏಗೆಯ್ವೆಂ (17, 67; 22, 52; 50, 44; 58, 24). ಏಗೆಯ್ವರು (Mr. 5). ಏಗೆಯ್ದೊಡಂ (Ĉ. Bp. 11, 11). ಏಗೆಯ್ಯಲುಂ (Śm. 44).— ಏಗೆಯು. = ಏಗೆಯ್. ಏಗೆಯುವೆವು (Bp. 43, 37).— ಏವರ್. -ಬರ್. = ಏತರ್ಕೆ ಬರ್. ಏವನ್ದಂ, ಏವನ್ದರ್ (Śmd. 211).— ಏವಾಟ್ಸು. -ಬಾಟ್ಸು. What use? (Rśv. 5, after 19).— ಏವೆಂ. = ಏಗೆಯ್ವೆಂ. (Bp. 13, 4. 7; 28, 14; 45, 10; J. 19, 40; 20, 21).— ಏವೆನು. = ಏಗೆಯ್ವೆನು. (Bp. 48, 10).— ಏವೆವು. = ಏಗೆಯ್ವೆವು. (Bp. 50, 60; 58, 20).— ಏವೇಂ. = ಏವೆಂ. (Bp. 13, 14). ಏವೇನೇವೆಂ. rep. (22, 34).— ಏವೇೞ್. = ಏನ ಪೇೞ್ (Śmd. 211). What to say? ಏವೇೞ್ವೆಂ (Śmd. 211; Bp. 60, 12; 61, 38; Rśv. 5, 127; 13, 79; Śm. 48. 109; J. 4, 49; 6, 16; 28, 15).— ಏವೋಗು. = ಏತರ್ಕೆ ಪೋಗು (Śmd. 211). ಏವೋದಂ, ಏವೋದರ್ (211).

ಏ ê. 7. = ಎ 13. (My.).— ಏಗುಟಿ. (*i. e.* ಏವುಟಿ = ಏ-ಪುಟಿ). = ಎವುಟು, q. v. s. ಎ 13 (ಎಂಜಲಗುಟಿ Ĉt. II, 96).— ಏಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To despise, to disregard (Abh. P. 11, 76).

ಏ ê. 8. The initial ಏ that is connected with p or h; see *e.g.* ಏಟು 1, ಏಡ 2, ಏಲು 1 & 2, ಏಸಿಕೆ, ಏಱು 3.

ಏ ê. An interjection of remembering, addressing, censure or contempt, and compassion. Probably in ಏಯೆನ್ದಂ (Śmd. 64).

ಏಂ êṁ. = ಏ 6, etc. See s. ಏನ್.— ಏಂವೇೞ್. -ಪೇೞ್. (Bp. 24, 46).— ಏಂ ಪೊಗೞ್. -ಪೊಗೞ್. (Bp. 23, 25; 31, 19).

ಏಕ êka. = ಎಕ್ಕ 2. *One, alone, solitary; the same; only.* 2, *unique, pre-eminent, chief, excellent.* 3, *one of two or many.* 4, *a, an.* 5, the singular (Śmd. 115. 264; Kâvy. I, 2, 62-65).

ಏಕಕ êkaka. Same; *solitary.*

ಏಕಕಾಲ êka-kâla. The same time. ಏಕಕಾಲಂ, at the same time, at once (ಯುಗಪದ್ Śmd. 107).

ಏಕಕುಣ್ಡಲ êka-kuṇḍala. *Baladêva* (ಬಲ, ಬಲಭದ್ರ Nn. 147). 2, *Kuvêra* (ಧನಾಧೀಶ್ವರ, ಕುಬೇರ 147). 3, N. of a town (ಪಟ್ಟಣಭೇದ 147).

ಏಕಕ್ರಿಯೆ êka-kriyĕ. The same action; the same verb (Kâvy. V, 961). 2, the making one. See ಒಟ್ಟು.

ಏಕಗುರು êka-guru. *A pupil of the same preceptor, a fellow-student.*

ಏಕಗೃಹಕೃತ್ಯ êka-gṛiha-kṛitya. The state of forming one household; an undivided family (My.).

ಏಕಗ್ರೀವ êka-grîva. One neck, *i. e.* close union, amity (My.).

ಏಕಚಕ್ರ êka-ĉakra. Governed by only one king. 2, N. of a town (Bh. 1, 10, sum.).

ಏಕಚಕ್ರಪುರ êkaĉakra-pura. = ಏಕಚಕ್ರ No 2. (Bh. 1, 10, 1).

ಏಕಚಕ್ರವರ್ತಿ êkaĉakra-varti. Sole master of the whole land (C.).

ಏಕಚರ êka-ĉara. Wandering or living alone. 2, going together; gregarious. 3, living only on land (My.).

ಏಕಚ್ಛತ್ರ êka-c-ĉhatra. One parasol; one royal power or sway. ನೆಲನನ್ ಏಕಚ್ಛತ್ರದಲಿ ಸಲಹುವುದು ಮತ! (Bh. 1, 8, 15).

ಏಕಚ್ಛತ್ರಾಧಿಪತಿ êkaĉĉhatra-adhipati. A supreme sovereign (My.).

ಏಕಚ್ಛತ್ರಾಧಿಪತ್ಯ êkaĉĉhatra-âdhipatya. Supreme sovereignty (My.).

ಏಕಚ್ಛತ್ರಿ êka-c-ĉhatri. Subject to one king or lord; a country (Mhr.; R.).

ಏಕಚ್ಛಾಯ êka-c-ĉhâya. (= ಎಕ್ಕಚ್ಛಾಯ?). Having only shadow, quite dark.

ಏಕಜಾತಿ êka-jâti. Once-born; of the same kind or caste (My.); a Śûdra.

ಏಕಜೋಯಿ êka-jôyi. (ಜಾಮ್ಬುಯಂ Ĉt. II, 110).

ಏಕತರ êka-tara. One of two, either, other; one of many (Colebr.).

ಏಕತಾನ êka-tâna. *Intent or bent upon one object* (ತದ್ಗತ, ಒಮ್ಮನ Mr. 329).

ಏಕತಾಲ êka-tâla. = ಎಕ್ಕತಾಳ. *Proper union of song, dance and instrumental music, keeping time together; harmony.*

ಏಕತಾಲರಗಳೆ êkatâla-ragaḷĕ. A kind of metre (Ĉh.).

ಏಕತೆ êkatĕ. = ಏಕತ್ವ. See Śmd. 152. 168. 169.

ಏಕತ್ರ êkatra. In one place, on one spot; together; on the one side—. (Ĉb.; B. 4, 106; 5, 175).

ಏಕತ್ವ êkatva. *Oneness, unity;* identity. 2, *the singular number* (Śmd. 124. 167. 168. 174; Kâvy. I, 2, 44-46).

ಏಕದನ್ತ êka-danta. Single-toothed or tusked: *Gaṇêśa.*

ಏಕದಲ êka-dala. Having two leaves; N. of a plant (ಒನ್ದೆಲಗ Mr. 132).

ಏಕದಾ êkadâ. *At the same time, at once.* 2, once.

ಏಕದೃಶ್ êka-dṛiś. Nom. ಏಕದೃಕ್. One-eyed; excellent-eyed: *a crow;* Śiva.

ಏಕದೇಶ êka-dêśa. *A part, a portion* (Kâvy. III, 3, B, 144).

ಏಕದೇಶಿ êka-dêśi. Of one or the same country (My.; Mhr.). 2, consisting of parts or portions.

ಏಕದೇಶೀಯ êka-dêśîya. Belonging to one or the same country (My.).

ಏಕದೇಹ êka-dêha. Having only one body; closely united in friendship (My.); elegantly formed; the planet Mercury.

ಏಕಧುರ êka-dhura. (Cattle) *being fit for special burden.*

ಏಕಧುರಾವಹ êkadhurâ-vaha. *Being fit for special burden.*

ಏಕಧುರೀಣ êkadhurîṇa. *Being fit for special burden.*

ಏಕನಾಥ êka-nâtha. Having one master. 2, sole master or lord (My.). 3, N. (My.).

ಏಕಪತ್ನ êka-patna. He who has only one wife (My.).

ಏಕಪತ್ನಿ êka-patni. Only one wife. (My.).

Digitized by Google

ಏಕಪತ್ನೀವ್ರತ **êka-patnî-vrata.** The observance or rite of having but one wife, continency (J. 10, 39). 2, a continent male (10, 40).

ಏಕಪತ್ನೀವ್ರತಸ್ಥ **êkapatnîvrata-stha.** = ಏಕಪತ್ನೀವ್ರತ No. 2. (J. 13, 33).

ಏಕಪತ್ರ **êka-patra.** = ಏಕ್ಕವತ್ತಿ. One-winged, one-leaved, etc.

ಏಕಪದ **êka-pada.** One step. 2, a simple nominal formation. 3, *present time, same time.*

ಏಕಪದಿ **êka-padi.** *A path.* 2, upon one foot, with one foot.

ಏಕಪಾದ **êka-pâda.** One foot; having only one foot; standing on one foot. (Mr. 82).

ಏಕಪಾದಗತಿ **êka-pâda-gati.** Walking on one foot. See ದೂಣ್ಣು.

ಏಕಪಿಂಗ **êka-pinga.** Having a yellow mark in the place of one of his eyes: *Kuvêra.*

ಏಕಪಿಂಗಲ **êka-pingala.** = ಏಕಪಿಂಗ. (Colebr.).

ಏಕಮತಿ **êka-mati.** The mind fixed upon one object; unanimous. (My.).

ಏಕಮತ್ಯ **êka-matya.** The same exercise or application of knowledge; concord (My.). ಏಕಮತ್ಯ ಕಾಕ ಮಾಡದು (Prv.).

ಏಕಮನಸ್ **êka-manas.** ಏಕಮನಸ್ಸು. One mind (C.); fixing the mind upon one object; unanimous.

ಏಕಮಾತ್ರ **êka-mâtra.** One syllabic instant or Mora; a hrasva vowel (Šmd. 19; Kâvy. I, *1a,* 10.11).

ಏಕಮಾತ್ರಕ **êka-mâtraka.** = ಏಕಮಾತ್ರ. (Šmd. 17).

ಏಕಮಾತ್ರೆ **êka-mâtrĕ.** A pill that is used for curing any disease (My.). ಗಂಗಾಧರಪಣ್ಡಿತನ ಏಕಮಾತ್ರೆ ವೈಕುಣ್ಠಯಾತ್ರೆ (Prv.).

ಏಕಯಷ್ಟಿ **êka-yashṭi.** *A single string of pearls.*

ಏಕಯಷ್ಟಿಕೆ **êka-yashṭikĕ.** *A single string of pearls.*

ಏಕರಸ **êka-rasa.** Of one flavour, etc. 2, perfect assimilation (My.).

ಏಕರೂಪ **êka-rûpa.** One form; uniform. (Šmd. 146. 259).

ಏಕರೂಪು **êka-rûpu.** Tbh. of ಏಕರೂಪ. A uniform mass, a mass of ashes. ಕಾಪುರುಷನ್ ಅಳವಡಿಸಿದನು, ನಸುದೀಪ ತಾಗಿದೊಡೆ, ಏಕರೂಪಹ ರಾಜಭವನವನು (Bh. 1, 8, 67).

ಏಕಲಡಿ **êka-laḍi.** = ಏಕಾವಲಿ (Si. 219).

ಏಕಲಿಂಗದೇವ **êka-linga-dêva.** An isolated phallus-god; Kuvêra. (B. 5, 68).

ಏಕಲೋಚನ **êka-lôcana.** = ಏಕದೃಶ್. (ಕಾಗೆ Mr. 170).

ಏಕವಚನ **êka-vacana.** The singular number (Šmd. 97. 107. 111. 116. 128. 150. 152. 168. 169. 172, etc.; Kâvy. I, 2, 12. 13. 41-43; I, 5, 6-12. 18-20, etc.).

ಏಕವಾಕ್ಯತೆ **êka-vâkyatĕ.** Agreement of meaning (My.; Mhr.).

ಏಕಶೇಷ **êka-sesha.** The remainder of one only; a term in grammar denoting that of two or more words only one remains or is retained. (My.).

ಏಕಸಂಖ್ಯೆವಚನ **êka-sankhyĕ-vacana.** The singular number (Kâvy. I, 5, 41-44).

ಏಕಸನ್ಧಿಗ್ರಾಹಿ **êka-sandhi-grâhi.** One who understands and remembers a šlôka from hearing it for the first time (My.).

ಏಕಸನ್ಧಿಗ್ರಾಹಿತ್ವ **êkasandhi-grâhitva.** The faculty of an êkasandhigrâhi (My.).

ಏಕಸಪ್ತತಿ êka-saptati. *Seventy-one.*

ಏಕಸರ êka-sara. = ಏಕ್ಕಸರ. (ಏಕಾವಲಿ Hlâ.).

ಏಕಸರ್ಗ êka-sarga. *Intent or bent upon one object.*

ಏಕಸ್ಥ êka-stha. Standing together, remaining or being in one place; unanimous (My.).

ಏಕಸ್ಥಲ êka-sthala. = ಏಕ್ಕತಳ. One place, the same place.

ಏಕಸ್ಥಾನ êka-sthâna. = ಏಕಸ್ಥಲ. 2, a name given to the figures under ten (My.).

ಏಕಸ್ಥಾನಿ êka-sthâni. Occupying the same place; originating in one place. (Šmd. 27. 43).

ಏಕಹಸ್ತ êka-hasta. One hand; — one who has a mutilated hand (ಏಕಲಪಾಣಿ, ಒಕ್ಕೈಯ್ಯ Mr. 389).

ಏಕಹಾಯನಿ êka-hâyani. *A heifer one year old.*

ಏಕಾ ಏಕಿ êkâ êki. Suddenly, all at once (ಅಕಸ್ಮಾತ್ Cb.; My.; Mhr.).

ಏಕಾಕಿ êkâki. Alone, solitary (Bp. 18, 54; J. 19, 25).

ಏಕಾಕ್ಷ êka-aksha. One-eyed; having an excellent eye; a crow. 2, N. of a plant (ಚೀಲಯಿತ, ಜಂಘೆ Mr. 133, o. rs. ಏಕಾಕ್ಷ & ಚಲ್ಲಯಿತ).

ಏಕಾಕ್ಷರ êka-akshara. A monosyllable (Šmd. 102. 103; Kâvy. I, 5, 46; III, 2, B, 58. 69 seq.).

ಏಕಾಕ್ಷರಪದ êkâkshara-pada. A monosyllabic word (Kâvy. I, 2, 84-89).

ಏಕಾಕ್ಷರಿ êkâkshari. Being monosyllabic (Kâvy. III, 2, B, 72).

ಏಕಾಕ್ಷಿ êka-akshi. = ಏಕಾಕ್ಷ, q. v.

ಏಕಾಗ್ರ êka-agra. *Turned towards one point, intent upon one object.* (Abh. P. 14, 176; Bp. 42, 35).

ಏಕಾಗ್ರಾಹಿತ್ವ êka-a-grâhitva. The state of not taking, holding or accepting as pre-eminent. See ಅ[3] (o. r. ಏಕಗ್ರಾಹಿತ್ವ).

ಏಕಾಗ್ರ್ಯ êkâgrya. = ಏಕಾಗ್ರ. *Intent upon one object.*

ಏಕಾಂಗ êka-anga. A single member, a single part (Šmd. 101). 2, a body-guard. 3, Mercury. 4, Mars. 5, Vishṇu. 6, sandal-wood.

ಏಕಾಂಗಿ êkângi. Of one member, side or qualification only (Mhr.); — solitary, alone (My. = ಏಕಾಕಿ).

ಏಕಾಂಘ್ರಿ êka-anghri. One foot; one who has a mutilated foot, one who is lame (ಕುಂಟ Mr. 389).

ಏಕಾದಶ êkâdasa. Eleven; the eleventh.

ಏಕಾದಶರುದ್ರ êkâdasa-rudra. A ceremony of bathing a linga whilst repeating the rudramantra eleven times (My.).

ಏಕಾದಶರುದ್ರರ್ êkâdasa-rudrar. The eleven Rudras (Mr. 347; Grj. 10, 64; see their names in Vivêkacintâmaṇi, 6th prakaraṇa, 21st division).

ಏಕಾದಶಿ êkâdasi. The eleventh day of the waxing or of the waning moon on which Vaishṇavas (J. 29, 5. 13), Râmânujas, and Smârtas use to wake and fast. ಏಕಾದಶಿಯ ಮನೆಗೆ ಶಿವರಾತ್ರಿಯ ಅಪ್ಪತನಕ್ಕೆ ಬನ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಏಕಾದಶೀವ್ರತ êkâdasî-vrata. The observance of the êkâdasî rites (J. 29, 6. 21).

ಏಕಾಧಿಪತಿ **êka-adhipati.** A sole monarch. (My., a term also used in astrology, My.).

ಏಕಾಧಿಪತ್ಯ **êka-âdhipatya.** Monarchy (J. 5, 23; My.).

Digitized by Google

ಏಕಾನ್ತ êka-anta. The only end or aim. 2, a solitary, lonely, private or secret place (ವ್ಯವಾಯ Nn. 152; J. 6, 15). 3, a private consultation; secrecy (J. 6, 12. 36); a secret; retiring habits (ದ್ವನ್ದ್ವ, ಮನ್ತ್ರಾಲೋಚನ Nn. 91; ರಹಸ್ಯ 163; ಹಚ್ಚು Ct. I, 89; ಮನ್ತಣ Ct. II, 64; Šm. 66; B. 4, 138; My.). 4, *alone, private, secret, hidden.* 5, *excessive.* ಏಕಾನ್ತ ಹೋಗಿ, ಲೋಕಾನ್ತವಾಯಿತು.— ನಾಲ್ಕು ಕಿವಿಗಳಿಗೆ ಏಕಾನ್ತ, ಆರು ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಮೇಲೆ ಲೋಕಾನ್ತ.— ಇಬ್ಬರಿದ್ದರೆ ಏಕಾನ್ತ, ಮೂವರಿದ್ದರೆ ಲೋಕಾನ್ತ (Prvs.). — ಏಕಾನ್ತದವಳ್. -ಅವಳ್. A woman who is of retiring habits or lives by herself (ಪಚ್ಚುಗೆಗಾತಿ Kk. 28, o. r. ಪೆ-). — ಏಕಾನ್ತದಳ್. -ಅಳ್. = ಏಕಾನ್ತದವಳ್. (ಪೆರ್ಚುಗೆಕಾತಿ Šm. 74). — ಏಕಾನ್ತನಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 49, 11).

ಏಕಾನ್ತರಾಮ êkânta-râma. N. (Bp. 49, 2; 52, 38. 43. 45. 46). — ಏಕಾನ್ತರಾಮತನ್ದೆ. -ತನ್ದೆ. N. (Bp. 49, 4). — ಏಕಾನ್ತರಾಮಯ. -ಅಯ. N. (Bp. 49, 14). — ಏಕಾನ್ತರಾಮಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 49 sum.; 49, 6; 52 sum.; 52, 44. 49. 50; 58, 6).

ಏಕಾನ್ತವನ್ತ êkânta-vanta. A private counsellor or secretary (Bp. 9, 47).

ಏಕಾನ್ತವಾಸ êkânta-vâsa. A solitary dwelling; a hermitage; — a seraglio, a harem (My.).

ಏಕಾಬ್ದೆ êka-abdĕ. *A heifer one year old.*

ಏಕಾಮ್ಬ್ರನಾಥ êka-ambra (= ambara)-nâtha. N. of a šivalinga at Kañči (Bp. 17, 1).

ಏಕಾಯನ êka-ayana. *Fixing one's thoughts upon one object.* 2, a solitary place. 3, union of thoughts.

ಏಕಾಯನಗತ êkâyana-gata. *Intent upon one object.*

ಏಕಾರ ê-kâra. The letter ಏ (Šmd. 11. 64).

ಏಕಾರತಿ êka-ârati. A waving platter with one wick (My.; Tĕ.; Bp. 47, 16).

ಏಕಾರ್ಥ êka-artha. The same object; one meaning; — a synonym (My.). 2, expressing one thing, forming only one notion. 3, having one meaning. See Kâvy. II, 1, 7; II, 2, B, 3. 7-12; V, 950.

ಏಕಾರ್ಥಗತಿ êkârtha-gati. Arriving at one meaning (Kâvy. I, 3, 1-4).

ಏಕಾವಲಿ êka-âvali. ಏಕಾವಳಿ. = ಏಕ್ಕಾವಳಿ. A single line. 2, *a single string of pearls* (ಏಕ್ಕಸರ Ct. II, 88; ಕಣ್ಠಿಕೆ, ಒನ್ದು ಸರಮ್ ಆಗಿರ್ದ ಹಾರಂ Mr. 338).

ಏಕಾಶ್ರಯ êka-âsraya. The same recipient; the same relationship; etc. See Šmd. 196; Kâvy. III, 3, B, 130. 2, the help or protection of one deity only; — resorting to one deity only (My.).

ಏಕಾಷ್ಠೀಲ êka-ashṭhîla. *The plant Agati grandiflora* Desv. (Sesbana grandiflora Poir., ಕೊಕ್ಕರೆಹುವ್ವಿನ ಗಿಡ Si. 143).

ಏಕಾಷ್ಠೀಲೆ êka-ashṭhîlĕ. *The plant Clypea hernandifolia* Wight & Arn.

ಏಕಾಹ êka-aha. The period of one day. (My.). 2, a ceremony performed on the eleventh day in the course of funeral rites (My.).

ಏಕೀನಿ êkîni. Honesty, uprightness (My.; H.).

ಏಕೀಭವಿಸು êkî-bhavisu. To become one (My.).

ಏಕೀಭಾವ êkî-bhâva. Becoming one; association. (My.).

ಏಕೂನು êkûnu. Sum total (C., also ಏಕೋನು; Mhr. ಏಕುಣ, ಏಕುನ).

ಏಕೆ êkĕ. = ಯಾಕೆ. See s. ಏನ್.

ಏಕೋಕ್ತಿ êka-ukti. A single word. 2, the singular number (Šmd. 265).

ಏಕೋದಕ êka-udaka. The universal ocean (Bp. 21, 28). 2, connected (as relatives) by the offering of funeral oblations of water to the same manes.

ಏಕೋದ್ದಿಷ್ಟ êka-uddishṭa. The šrâddha performed for one definite individual deceased. (My.).

ಏಕೋನವಿಂಶತಿ êka-ûna-vimšati. Nineteen (Si. 326).

ಏಕ್ಸಾಲ್ êksâl. For one year (My.; H.).

ಏಗಂ êgaṁ. Most certainly (ಅತಿನಿಶ್ಚಯ Šmd. 392). ಏಗಂ ಬೇಗಂ (224). See Šmd. s. ಬಯ್ 3.

ಏಗುಳ êguḷa. See s. ಏ 7.

ಏಗೊಳ್ êgol. See s. ಏ 7.

ಏಟು êṭu. 1. (= ಎಟ್ಟು 2), ಹೇಟು. A blow; a throw; a shot (C.; Tĕ.; M. ಏಱು; see ಏಱು 4). **2,** a kind of gambling with dice (Mg.). ಏಟು ತಪ್ಪಿತು, the shot missed (its aim); the proper time has passed (C.).

ಏಟು êṭu. 2. = ಎಷ್ಟು. (C.). See Prv. s. ತೇಟೆ. **2,** = ಅಷ್ಟು. See ರವೇಟು.

ಏಟುಗಾಱ êṭu-gâṟa. A shooter; an excellent shot (My.).

ಏಡ êḍa. *Deaf* (ಬಧಿರ, ಕಿವುಡ Mr. 388; *cf.* ಊಡಕ?). 2, a kind of sheep (Sk.; Tu. ಏಡು = ಆಡು).

ಏಡಕ êḍaka. = ಏಳಗ. A kind of sheep; *a ram;* a wild goat. *Cf.* ಏಳಗ.

ಏಡಕೆ êḍakĕ. A ewe.

ಏಡಗಜ êḍa-gaja. *The ringworm-shrub, Cassia tora or alata.*

ಏಡಮೂಕ êḍa-mûka. *Deaf and dumb.* 2, perverse.

ಏಡಿ êḍi. 1. = ಎಂಡಿ, etc. A crab (ಕುಳೀರ, ಕರ್ಕಟಕ Nr.; ಕುಳೀರ, ಕರ್ಕಟ Mr. 410; C.). — ಏಡಿಕಾಯಿ. = ಏಡಿ. (Si. 88). — ಏಡಿಕಾಲಿನವ. A crab-footed man (S. Mhr.).

ಏಡಿ êḍi. 2. = ಹೇಡಿ. A coward (My.; Tu.).

ಏಡಿಸು êḍisu. (= ಏಳಿಸು). To speak ill, to rail; to mock (Mhr. ವೇಟವಿಣೇಂ, to mock; to make grimaces). ಗರ್ಹಣವಾದಿ ಕದ್ದದ ಎನ್ನು, ಏಡಿಸುವಾತನು; ಪದಿಸಿ ಕೊಮ್ಬು ನುಡಿಯ ನುಡಿವನ್ ಎನ್ದೂ, ಎಮ್ಬರು (Nr.). ಏಡಿಸಲ್ ಎನ್ದು ಕಲಿತನು? (Bp. 22, 48). ಏಡಿಸುತಂ (59, 20). ಅವನನು ಬೆರಳಲಿ ಏಡಿಸುತಾ (Bh. 1, 10, 32). See Grj. 5, 20; 5, after 20; Râv. 5, after 55.

ಏಡು êḍu. = ಏಱು 3. Time (Te. ಏಡು, a year; T. ಯಾಣ್ಡು, time; a year; ಞಾನ್ಡು, day = ನಾಳ್; M. ಞಾಯಱು, sun; month; *cf.* ನಾಳ್, ನೇಸಱು). See ಮೊನೆಯೇಡು.

ಏಡೂಕ êḍûka. = ಐಡೂಕ. *A building or wall enclosing bones;* a building constructed of rubbish, bones, etc.

ಏಣ êṇa. *A kind of deer or antelope of a black colour with beautiful eyes and short legs* (ಹುಲ್ಲೆ Mr. 162; ಚಿಗರಿ G.). See ದೀರ್ಘಹದೇಣ.

ಏಣಧರ êṇa-dhara. The moon.

ಏಣಧರಧರ êṇadhara-dhara. Šiva (Bp. 26, 52; 36, 32; 57, 94).

ಏಣಲಾಂಛನ êṇa-lâñčhana. The moon.

ಏಣಲಾಂಛನಲಾಂಛನ êṇalâñčhana-lâñčhana. Šiva (Bp. 27, 80; 32, 48).

ಏಣವಾಹನ êṇa-vâhana. Whose vehicle is an antelope: Vâyu (Grj. 6, 63).

Digitized by Google

ಏಣಾಕ್ಷಿ ēṇa-akshi. A woman with eyes which resemble those of a deer (J. 19, 37; 30, 16).

ಏಣಾಂಕ ēṇa-anka. The moon (ಚನ್ದ್ರನು Nn. 146).

ಏಣಾಧಿನಾಥ ēṇa-adhinātha. Śiva (Bp. 27, 32).

ಏಣಾಧಿನಾಯಕ ēṇa-adhināyaka. Śiva;—N. (Bp. 9, 39).

ಏಣಿ ēṇi. (fr. ಏಱು 1). A ladder (ಅಧಿರೋಹಿಣಿ, ನಿಃಶ್ರೇಣಿ, ನಿಶ್ರೇಣಿ Mr. 119; My.; Si. 112; T., Tu., M.). ಏಣಿಯಲ್ಲಾ ಮುತ್ತಿಗೆ ಏಱುವ ನಿಮ್ಮ ಬಸವಣ್ಣ? (Bp. 37, 49). — ಏಣಿದೀವಟಿಗೆ. A number of flambeaux fixed on a ladder that is horizontally carried before persons of distinction (My.).

ಏಣಿ ēṇi. A female antelope (see ಏಣೇಯ); a kind of poisonous insect.

ಏಣು ēṇu. ಏಣ್. An edge, a border; a point (ಕೋಣ, ಪಾಲಿ, ಕೋಟಿ Nr.; C.; M.).

ಏತ ēta. 1. = ಏತರ್, (ಯಾತ), ಯಾತರ್. See s. ಏನ್.

ಏತ ēta. 2. (fr. ಏಱುತ, Śmd. 246. 247) = ಯಾತ. Ascent; rise. **2,** an instrument on the principle of the lever for raising water, a picotta (ಆಕರ್ Mr. 422, o. rs. ಆಕರ್ and ಏವೆ; My.; Tē.; T. ಏಱ್ಱ). ಏತಂ (Śmd. 16). ಎತ್ತುವ ಏತದ ಆಡುನ್ಲೊಲೆಯನ್ತೆ ಕಣ್ಗೆ ಎಸೆದುದು ಏಱಿದ ಇಳಿದ ಕದನತ್ರಿಣೇತ್ರನಾ (204). **3,** a similar instrument used for pounding rice (C.). — ಏತಕೋಲು. The bamboo by which the bucket hangs (My.; T. ಏಱ್ಱಕ್ಕೋಲ್).

ಏತ ēta. *Of a variegated colour.*

ಏತಕೆ ētakĕ. = ಏತರ್ಕೆ, ಯಾತಕೆ. See s. ಏನ್.

ಏತತ್ಸೌಖ್ಯ ētad-saukhya. (Śmd. 100). This pleasure, this pleasure here.

ಏತದ್ ētad. This, this here.

ಏತದ್ದೇಶೀಯ ētad-dēśīya. Belonging to this country or these countries (B. 4, 117; My.).

ಏತರ್ ētar. = ಏತ 1, ಯಾತರ್. A form used in the declension of ಏನ್, q. v. (Śmd. 137).

ಏತರ್ಹಿ ētarhi. *At this time, now.*

ಏತ್ವ ētva. The letter ಏ (Śmd. 250).

ಏತಾದೃಶ ētādṛiśa. Such, such like; of this kind, similar to this. (My.).

ಏತಾವತ್ ētāvat. So great, so much; so far, thus far, in such a degree. (My.).

ಏದ ēda. Tbh. of ವೇದ. (My.). See Prv. s. ಏದು 2.

ಏದು ēdu. 1. = ಎಯ್ 2, etc. A porcupine (Tē.; *cf.* Sk. ಸೇಧಾ?); the Indian crested porcupine, Hystrix cristata var. indica (Bd.). ಏದಿನ ಮುಳ್ಳು (ಶಲ, ಶಲಲ G.). — ಏದುಹನ್ದಿ. = ಏದು. (Śmd. 78; Tē.).

ಏದು ēdu. 2. To pant (My.; Rām. 5, 8, 85). ಅಯ್ಯ ಏದ ವೋದಿ ಏದುತ್ತಾನೆ (Prv.).

ಏಧ ēdha. *Fuel.*

ಏಧಸ್ ēdhas. *Fuel.*

ಏಧಿತ ēdhita. *Prospered, grown up, full-grown.*

ಏಧೆ ēdhĕ. *Thriving, prosperity.*

ಏನ್ ēn. (Śmd. 96. 97). = ಏ 6, ಏಂ, ಏನು 1. What? (how? why? ಕಿಂ Si. 469; T., M.; Tē. ಏಮಿ; T. also ಏದು; Tu. ದಾನಿ). ಅವನ್ ಏನ್? ಅವಳ್ ಏನ್? ಅದು ಏನ್? (Śmd. 97). ತತ್ತರಿಪಾಸಂಗಳ ಅಲಾಪಂಗಳ್ ಏನ್? (97). ಎತರ್ಕಮ್ ಏಂ? (104). ಏನ್ ಎಮ್ಬ ಪೆಮ್ಪೊ! (175). ಏಂ ಸನ್ದಯಂ? (89). ಏನಾಗಿಯುಂ (85. 137). ತಡೆವನ್ತೆ ಏಂ ಕಾರಣಂ? (151). ಎಲ್ಲರುಮ್ ಆ ಕರ್ಣನನ್ನಿರೆ ಏಂ ಬಾಗಿಗಳ್? (183). ನಭೋವಾರಣಮ್ ಒಲ್ಲದೆ ಒಕ್ಕ ದಧಿಪಾಣ್ಡು ರಪಿಣ್ಡಮೋ? ಪೇಳ್! ಎನಲ್ಕೆ ನೀಹಾರಮಯೂಖಮಣ್ಡಲಮ್ ಅದು ಏನ್ ಎಸೆದು ಇರ್ದುದೊ ಪಶ್ಚಿಮಾದ್ರಿಯೊಳ್? (Lilv. 3, 4). ನಿನಗೆ ಮುಡುಕಿದ ಕಾರ್ಯಮ್ ಏನ್? (Bp. 29, 11). ಹಲವು ಮಾತು ಏನ್? (42, 37). ಏಂ ತುಱುಗಿ ಇರ್ದಪ್ಪೊ ತುದಿಗೋಡೊಳ್ ಮುಱಿ ಬಿಱಿತಿರೆ ನೋಡಿ ದಾಡುತಂ ಏಹಗಂಗಳ್? (Rśv. 9, 28). ಪೇಱಲಿ ಏನ್ ಅದ? (Rām. 13, 7). See Rśv. 2, 35; 6, 133; 13, 8. 21. 98; J. 31, 34. — Accusative: ಏನ (Bp. 31, 15. 17; 46, 24; 49, 39; 60, 43), ಏನಂ (1, 36; 14, 19; 20, 18; 22, 18; 39, 60; Śmd. 211, o. r. ಏನ). Genitive: ಏತಱ (Śmd. 137. 16; Bp. 18, 14; 28, 17; 31, 20; 34, 36; 37, 17; 40, 33. 46; 44, 44; 51, 5). Dative: ಏತರ್ಕೆ (Śmd. 137. 140), ಏತಕ್ಕೆ (Bp. 50, 7), ಏತಕೆ (2, 24; 3, 50. 56; 24, 10; 44, 8; Śmd. 140), ಏಕೆ (Śmd. 137. 143. 155; Bp. 16, 29; 36, 45; 38, 65; 43, 44; 47, 28; J. 31, 34). Instrumental: ಏತಱಿಂ (Śmd. 137; J. 2, 24). Ablative: ಏತಱತ್ತಣಿಂ (Śmd. 137). Locative: ಏತಱೊಳ್ (137), ಏತಱಲಿ (Bp. 45, 41). — ಏತಱದು. -ಅದು. Of what it? a thing of what substance, influence, value, etc.? See Bp. 37, 11; 46, 46; 53, 43. — ಏತಱವ. -ಅವ. Of what he? a man of what position, faculties, etc.? See Bp. 22, 60; 43, 43; Mr. 7. — ಏನನೆನ್. -ಎನ್. To say what? to call what? ಏನನ್ ಎಮ್ಬೆನು, what shall I say? (Bp. 22, 55; Bh. 3, 13, 24). ಏನನ್ ಎನ್ದಪೆಂ? (Rśv. 13, 88). ಆ ಊರಲಿ ಅದ್ಭುತ ಮ್ ಏನನೆನ್ದಪೆ? (Bp. 57, 42). ಏನನೆಮ್ಬೆವು ನಿಮ್ಮಂ? (58, 33). — ಏನಾಗು. -ಆಗು. To become what? ಅನ್ದಿನ ನಿಜಭುಜವಿಕ್ರಾನ್ತ ಮ್ ಏನಾದುದು, what has become of...? (Śmd. 137). 2, to happen what? ಏನಾಯ್ತು, what has happened? (what will happen?). ಇದಕೆ ಏನಾಯ್ತು, ಏನಾಯ್ತು? (Bp. 37, 38). ಏನಾದೊಡಂ, whatever it may be, something or other. — ಏನಾನು. -ಆನು 5. = ಏನಾನುಂ. ಏನಾನುಗೆಡೆವ. -ಕೆಡೆವ, one who lets drop anything from his mouth (ಯದ್ವದ, ಅನುತ್ತರ Hlā.). — ಏನಾನುಂ. -ಆನುಂ. Whatsoever, anything whatsoever. ದೋಷಂ ಇದಱೊಳ್ ಏನಾನುಮ್ ಉಳ್ಳೊಡಂ (Śmd. 3). ಏನಾನುಮ್ ಒನ್ದು (241). — ಏನು. -ಉ 9. = ಏನುಂ. ತನ್ನೊಡನೆ ಪೋಪ ಮನು ಷ್ಯರ್ ಏನಿಲ್ಲ (Bp. 44, 39). — ಏನುಂ. -ಉಂ 1. Whatsoever (ಅಣಂ, ಅಣಂ Śmd. 390). ಏನುಮ್ ಅಱಿಯದವನು (ಅಜ್ಞ Hlā.). — ಏನುವ. -ಉವ 3. Whatsoever (Acc., Bp. 6, 1). — ಏನುವಂ. -ಉವಂ 2. Whatsoever (Acc., Bp. 13, 14; 18, 24; 24, 78; 31, 20. 25; 35, 38; 40, 27; 53, 18). — ಏನುವುಂ. -ಉವುಂ. Whatsoever (Nom., Bp. 2, 1). — ಏನೆನ್. -ಎನ್. = ಏನನೆನ್. To say, or call, what? ನಿನ್ನನ್ ಏನೆನ್ದು ಎಮ್ಬೆನು? (Bp. 24, 81). ಕಾರಣಮ್ ಇದು ಏನೆನಲು (26, 46). ನಿಮ್ಮನ್ ಏನೆಮ್ಬೆ? (57, 39). — ಏನೇನ್. rep. ಆರ್ತಸ್ವರಮ್ ಇದು ಏನೇನ್? ಎನುತ (Bp. 22, 11). ಎಮಗೆ ಈ ತರಣನ್ ಇನ್ತು ಏನೇನನ್ ಈವನೊ? (38, 75). — ಏನೇನು. -ಉ 9. Whatsoever. ಏನೇನಕ್ಕೆ! (Bp. 54, 14). — ಏನೇನೋ. -ಓ 3. O what? o what?! ಏನೇನೋ, ಓದಿನ ಪರಿ ಲೇಸು, ಲೇಸು! (Śmd. 69). — ಏನೊ. -ಒ 4. O what? o how? could it be possible? ಏನಾಗಿಯುಮ್ ಏನೊ? ತಿರ್ದುವುದೆ ತೀರದೊಡಂ! (Śmd. 137). See also 112. 133, & s. ಏನು 1.

ಏನಸ್ ēnas. *Sin.*

ಏನಿ ēni. (also My.; see s. ಇ 15).

ಏನಿಕೆ ēnikĕ. (The being somewhat), some, a little, a few (S. Mbr.). ಏನಿಕೆ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ (B. 5, 59). ಏನಿಕೆ ಕೆಲಸಗಳು (5, 83). See B. 5, 21. 60. 65. 67. 91. 92. 101. 111. 113. 128, etc.

Digitized by Google

ಏನು ênu. 1. = ಏನ್, etc. (C.). ನಿಮಗೆ ಕುಱಿಗಳಿಗೆ ಏನು ಸಮ್ಬನ್ಧ? (Bp. 28, 29). ಉಸಿಕನೆ ಎದ್ದಿದ್ದು, ಏನು ಕಾರಣಮ್ ಉಸರಂ? (47, 18). ಏನು ಫಲಂ? (52, 37). ಬೇಱೇನು? (Bh. 2, 13, 24). ಹಾಡದೆ, ಏನು ಮಾಡೀತು? (B. 2, 44). ಆ ನೊಣವನ್ನು ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀ? (2, 42). ಏನನು (5, 165). ಏನಯ್ಯ? ಅನ್ದರೆ ಶ್ವಾನನ ಮಱಿ ಸತ್ತು ಹೋಯಿತು ಅನ್ದ. — ಏನು ಮಾಡಿದರೂ ಮಗ ಹರಿಯೆಮ್ಬುದನ್ನು ಬಿಡ (Prv. formed in connection with Prahlâda). — ಏನು, ಗವುಡ? ಅನ್ದರೆ ಕಮ್ಬಳಿ ಮೂಱು ಹಣ ಅನ್ದ (Prvs.). ತಮ್ಮ ಅಂಗೆಯ್ಗೆ ಏನು ಕಾರಣ (why) ಕೂದಲು ಇಲ್ಲ? (B. 5, 126). It is occasionally used at the end of questions, *e. g.* ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ನೀನು ಎಲ್ಲಾದರೂ ಹೋಗ ತಕ್ಕವನೇನು? (B. 1, 25). ಸಣ್ಣ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ನೋವು ಆಗುವದಿಲ್ಲೆನ್ದು, ನೀನು ತಿಳಿಯುತ್ತೀ ಏನು? (2, 43). ನಿನ್ನ ತಾಯಿ ನಿನಗೆ ರೊಕ್ಕಾ ಕೊಡುವದಿಲ್ಲೇನು? (3, 77). — ಪಿತನೊಳಗೆ ಸೇರದಿಹ ಸುತನಿನ್ದ ಫಲವೇನು? ಪತಿಸೇವೆಗೆ ಒದಗದಿಹ ಸತಿ ಇದ್ದರೇನು? (Dp. 167). ಕಾಯದೆ, ನೀ ಭಕ್ತನ ಬಿಟ್ಟರೆ ನಾ ಮಾಡುವದೇನು? (80). ಕೆಟ್ಟವರ ಅದೃಷ್ಟವ ಇನ್ನೆಷ್ಟ ಹೇಱಿದರೇನು? ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡುವರೆ ತಮ್ಮ ಕೆಟ್ಟ ಗುಣವ? (68). — ಏನಾಗು. -ಆಗು. See it s. ಏನ್. ಈಗ ನಿನ್ನ ಹತ್ತರ ಎಷ್ಟೋ ಹಣ್ಣು ಅವೆ; ಇನ್ನು ಎರಡು ಏನಾದವು? (B. 2, 36). — ಏನಾದರು. -ಆದರು. ಏನಾದರೂ. -ಆದರೂ. Whatsoever it may be; something or other; something; anything. See *e. g.* B. 2, 47; 5, 117. ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿದರೆ ಹ್ಯಾಗಾದರೂ ಆಗುವದು (Prv.). — ಏನು. -ಉ 9. = ಏನೂ. ಏನಿಲ್ಲನ್ನು, ಏನಿಲ್ಲೆನ್ನು, to say it is (nearly) nothing. ಏನಿಲ್ಲನ್ದರೂ, ಏನಿಲ್ಲೆನ್ದರೂ, at least (B. 3, 100; 4, 125. 136; My.). ಏನು ಅಱಿಯದವ ಶ್ವಾನಕ್ಕನ್ತ ಕಡೆ (Prv.). — ಏನೂ. -ಊ 7. Whatsoever. ಏನೂ ಇಲ್ಲದವ ಯಾವದಕ್ಕೂ ಹೇಸ (Prv.). — ಏನೆ. -ಎ 4. Eh! (a mode of calling to a female, C.). ಏನೆ, ಅವ್ವಾ? (B. 2, 45). 2, what? (in asking a female, C.). — ಏನೇ. -ಏ 3. = ಏನೆ. (C.). ಏನೇ, ತಂಗೀ! (B. 3, 80). 3, whatsoever (C.). ಮಾವಾ, ಏನೇ ಇರಲಿ! (B. 4, 201). — ಏನೇನೂ. rep. of ಏನೂ. ನನ್ನದು ಏನೇನೂ ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ (B. 2, 8). — ಏನೋ. -ಓ 3. ಏನೊ. -ಒ 4. O what? one does not know what? (something); o how? could it ever be? ಇದಕ್ಕೆ ಏನೋ ಗೊತ್ತು ಇದ್ದನ್ತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ (B. 3, 42). ಆ ಮೂರ್ಖ ಮನಸ್ಸಿನೊಳಗೆ ಏನೋ ಯೋಚಿಸಿ ಕೊಣ್ಡು (3, 51). See also 3, 72. 83. 122; 4, 52. 138. 196. 207; 5, 130. 2, o! (in addressing males, My.). 3, what? (in asking males contemptuously, My.).

ಏನು ênu. 2. = ಅಹೆನು or ಇಹೆನು. A common affix for the first person singular of the present of uncertainty or mere possibility (see ಅನು 4), *e. g.* ಕೊಟ್ಟೇನು, I may give, perhaps I give, I am likely to give (B. 1, 12); ಅತ್ತೇನು (2, 43); ಬಿದ್ದೇನು (4, 181); ತಕ್ಕೊಣ್ಡೇನು (5, 113); ಮಾಡ್ಯೇನು (C.). See its plural ಏವು.

ಏನೆ ênu2-ê3. A common affix for the first person singular of the present, *e. g.* ತರುತ್ತೇನೆ, I bring (B. 1, 10), ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ (1, 11), ನಡೆಯುತ್ತೇನೆ (C.). **2,** a form to express "I am", *e. g.* ಬನ್ದೇನೆ (ಬನ್ದು ಏನೆ), ನಡೆದೇನೆ, etc. (S. Mhr.). — See ಅನೆ 1, and the plural ಏವೆ 1.

ಏಪಿ êpi. A heavy wood like mahagony, Shorea robusta (My., Tĕ.; *cf.* ಇಬಿಪಿ?).

ಏಬ್ರಜ êbraja. The insect cochineal (ಇನ್ದ್ರಗೋಪ Mr. 165; ಇನ್ದ್ರಗೋಪ, ಕೆಮ್ಬುಱು Ŝs.).

ಏಬ್ರಾಸಿ êbrâsi. = ಎಬ್ರಾಸಿ. (My.; M. ಏಮಾಳಿ, a beggar, a silly man).

ಏಯ್ êy. 1. = ಏಸು 1, etc. To cast, to throw, to shoot (Tu. ಎಯಿ, Tĕ. ಏಯು, ವೇಯು; R.).

ಏಯ್ êy. 2. An exclamation used in calling to inferior people (My.).

ಏರಕೆ êrakĕ. = ಎರಕೆ. A sort of grass, which when plucked by Krishṇa and his family turned to clubs.

ಏರಣ್ಡ êraṇḍa. *The castor-oil plant, Palma Christi, Ricinus communis* (ಗ್ರಾಮರುಹ, ಅವುಡಲ Mr. 136).

ಏರಣ್ಡಕಿಟ್ಟ êraṇḍa-kiṭṭa. Dregs of castor-oil (ಹಿಟ್ಟ Ŝm. 89).

ಏರಿ êri. A raised bank, the bank of a tank, etc. (My.; T., M.; ಅಲಿ, ಪಾಲಿ Hlâ.). ಮಳಲೇರಿ (ಸೈತಕ Nr.). ಕೆಱೆಯ ಏರಿ (ವಾರಣ, ತಟಾಕಬನ್ಧನ Nn. 99). ಏರಿಗೆ ನೀರಿನ ಆಶೆ, ನೀರಿಗೆ ಏರಿಯ ಆಶೆ (Prv.). See Sp. s. ವಂಜು. **2,** a tank (My.). — ಏರಿಕಟ್ಟೆ. = ಏರಿ No 1. (My.).

ಏರು êru. 1. = ಆರ್ 4. (My.). — ಏರುಕನ್ದಾಯ. Plough-tax (My.). — ಏರುಗಾಣಿಕೆ. -ಕಾಣಿಕೆ. = ಏರುಕನ್ದಾಯ. (My.). — ಏರುಸುಂಕ. = ಏರುಕನ್ದಾಯ. (My.).

ಏರು êru. 2. (= ಎರುಬು). Dung, cowdung (R.; *cf.* ಎರಣ).

ಏರು êru. = ಬೇರು. — ಏರುಬೇರು. dupl. = ಏರು. ಏರುಬೇರು ಕಟ್ಟು = ಬೇರು ಕಟ್ಟು (My.).

ಏರುಂ êruṁ. (êrum?). — ಏರುವಳ್ಳಿ. A climbing herb, the smooth-leaved heart-pea, Cardiospermum halicacabum Lin. (St. & Pl.).

ಏರುವಂಗ êruvaṅga. N. of a plant (ಗಣ್ಡೀರ, ಸಮಷ್ಠೀಲ Si. 162).

ಏಱ್ êṟ. 1. = ಏಱು 5, ಏ 1. A wound. ಏಗಳ್ (J. 4, 35; 16, 40).

ಏಱ್ êṟ. 2. = ಆಱ್ 2. To become, to be fit, to be suitable, to fit; — to be possible, to be able (T., M. ಏಱ್, ಏಲ್, ಏಲು). **2,** to meet in battle (M.); to oppose (= ಎದಿರ್ T.). See ಆಱು 3, ಏ 2.

ಏಱ್ êṟ. 3. To glean, gather, or pick off; to select, choose (Tĕ.; Tŏ. ಏಱು = ವೇಱು, separate; ಏಱ್ಪಡು, to be separated or divided; *cf.* ಎಕ್ಕು 1).

ಏಱ êṟa. See s. ಏಱು 1.

ಏಱಾಳಿ êṟu2-âḷi. (Ŝmd. 239). A person fond of, or expert in, mounting and riding. See s. ನೀಱು.

ಏಱಿ êṟi. An ascender. See ಅಲರೇಱಿ.

ಏಱಿಕೆ êṟikĕ. Rising, increasing; mounting; etc. (C.; Râm. 6, 53, 42; see ಅಳಿನೇಱಿಕೆ).

ಏಱಿಸು êṟisu. To raise; to place upon; etc. (C.). ಏಱಿಸಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ಆರೋಪಿತ Hlâ.). ಮನೆಗೆ ಏಱಿಸಿದ ಪೊದಳ (ವಲಭಿ Mr. 200). ಪೂವಿನ ಬಿಲ್ಲ ಕೊಪ್ಪನ್ ಒದೆದು, ಏಱಿಸಿ ತಾವರೆನೂಲ ನಾರಿಯಂ, ಜೀವಡೆಗೆಯ್ದು (Ŝmd. 66. 133). See ಇದಿರೇಱಿಸು, ನೆಬಿವೇಱಿಸು; Ŝmd. 224; Abh. P. 11, after 8; Bp. 11, 45; 17, 22; 23, 14; 38, 15; 42, 3; 47, 41; 50, 13; 55, 9. 57; 57, 88; 58, 22; 60, 61; Ŝŝv. 1, 44; B. 3, 119; 4, 55. ಬಾಣಗಳನ್ನು ಏಱಿಸಿದನು (ತೊಟ್ಟಂ G.). ಏಱಿಸಿದ ಹೂವು (ನಿರ್ಮಾಲ್ಯ G.).

ಏಱು êṟu. 1. To rise; to increase, to become more or much; to ascend; to mount; to

Digitized by Google

climb (ಆರೋಹಣ Śmd. Dh.; Śm. 116; C.; T., M.; Tu. ಏಱು; *cf.* ಎಕ್ಕು 3). P. p. ಏಱ್. ನೌವನ್ ಏಱಿದಂ (Śmd. 67). ನಿಮಗೆ ಆವುವು ಮನಕೆ ಏಱುವುವು? ಅಧ್ವಱನ್ ಅವನ್ ಅಯ್ಯುಳಿಗೊ ಳ್ಳಿಮ್! ಎನ್ದು, ನವರತ್ನಮುಮಂ (117). ಕಲ್ಲನ್ ಏಱಿದಂ (144). ಶಾಸ್ತ್ರಮನ್ ಏಱಿಸಿದವನ್, ಅಹಂಕಯ್ಯೆಯನ್ ಏಱಿದನ್ (224). ಮರದೊಳ್ ಸಮೆದ ಅಂಕವಣಿಯನ್ ಏಱಿದಂ (288). ಆನೆಯನ್ ಏಱುವಾತ (ನಿಷಾದಿ, etc.); ಕುದುರೆಯನ್ ಏಱುವಾತ (ಸಾದಿ, etc.); ಹಡುಗಲ್ ಏಱುವಾತ (ನಾವಿಕ, etc. Hlā.). ಕಾಳಿಗಕ್ಕೋಸ್ಕರಮ್ ಅಲ್ಲ ದೆ ವಿನೋದಾರ್ಥಮ್ ಆಗಿ ಏಱುವ ರಥವು (ಪುಷ್ಪರಥ Nr.). ಸುಖ ದುಃಖ ಸಿಟ್ಟು ಕನಿಕರ ಮುನ್ತಾದ ಮಾನಸವೃತ್ತಿಗಳು ಕೊಬ್ಬಿ ತಲೆಗೆ ಏಱಿದಾಗ ಏನೂ ತೋಚದೇ ಜಡನನ್ತೆ ಸ್ತಬ್ಧಿಸಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಇರುವದು (Si. 73). ಬಹಳ ಮದವೇಱಿದವಳು (ಪ್ರಮದೆ 182). ಮದವೇಱಿದ ಆನೆ (ಮತ್ತ 269). ಅಮಲೇಱುತ್ತದೆ (C.); ವಿಷವೇಱುತ್ತದೆ (takes effect, C.). ಬೆಲೆಯೇಱುತ್ತದೆ (C.). ಹಾವು ಕಡಿದ ಗಾಯದೊಳಗಿನ ನೆತ್ತರಾ ತೆಗದರೆ ವಿಷವು ಏಱುವದಿಲ್ಲ (B. 2, 26). ಕಪ್ಪೇಱ್ ಇರ್ದ ನೆಯ್ದಿಲ್ (ಕುಮುದ Mr. 420). ರಥವನ್ ಏಱುವಂ (ರಾಜಾಧಿರಾಜ 287). ಪ್ರತಜ್ಞದ ಎತ್ತೇಱುವವಂ (ಅನಡ್ವಾಹ 247). ಮರದ ತುದಿಯನ್ ಏಱ್ (Sp.). ಉಪ್ಪೇಱ್ ನಲನ್ ಅಬ್ಬರಿಸೆ (Rām. 26, 21). ಸೆಗಳಿಗೆಗಳ್ ಏಱಿದವು (Bh. 1, 5, 5). ಅನ್ನ ವೇಱಿತು ಮುಸುಡು ಕಳುನಿಸುಯೋ ಧನಾದಿಗಳ (2, 13, 42). ಬಿಸಿಯ ಬಿಸಿಲ್ ಏಱಿದುದು (J. 3, 41). ಇಳೆ ಕಾಯ್ಪೇಱಿದುದು (Rśv. 5, 36). ಕಾಯ್ಪೇಱ್, ದಿಕ್ಕುಮ್ಮಿಗಳ್ ಅಟ್ಟೆ (6, after 11). ದಿನದಿನಕೆ ಕಳೆಯೇಱುತಿರ್ದಳು (Prll. 3, 31). ಬೆಮರ್ ಏಱಿದ ಆನನಂ (Rśv. 5, 118). ಯಾಕೆ ಮರದ ಮೇಲೆ ಏಱಿದ್ದಿ? (B. 2, 21). ಏಱಿದವ ಇಱಿದಾನು (Prv.). See Bp. 1, 32. 50; 5, 38; 32, 15; 36, 13; 37, 49; 39 sum.; 39, 45. 47. 49. 51; 52, 13; 57, 88; 59, 12; 60, 58; Rām. 26, 23; Dp. 167; Rśv. 5, 122; 6, after 11; 13, 2; Rāghc. 17, 73. — ಏಱ. An infinitive of ಏಱು: so as to rise or go up, etc.; upwards; increasingly (T., M. much, more, too much); rising. — ಏಱ ಕಟ್ಟು. To tie on high; to put a tie (to a man's arms) and draw him up (for punishment, S. Mhr.). 2, to be tied on high: to hang down. ಏಱ ಕಟ್ಟಿದು ದು (ಅವ್ರಲಮ್ಬ, ಉಲ್ಲಮ್ಬ Hlā.). — ಏಱಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. = ಏಱ ಕಟ್ಟು. ಏಱಗಟ್ಟಿದುದು (ಉಲ್ಲಮ್ಬ, ಅವ್ರಲಮ್ಬ Mr. 459). — ಏಱ ಹಾಕು. To pile (My.). See Prv. s. ಕೆಡು. — ಏಱ ಹೊತ್ತು. The time from sunrise to midday (My.; B. 2, 10). — ಏಱಾಟ. -ಆಟ. Mounting and riding. See Bp. 61, 24; Rśv. 6, after 11; J. 6, 39; 29, 7; Bh. 1, 7, 2. — ಏಱ್. = ಏಱ. — ಏಱ್ದೆಗೆ. -ತೆಗೆ. To be swollen, puffed up or distended. ಉಬ್ಬಿದ ಉರದ, ಏಱ್ದೆಗೆದ ಒಡಲ, ಬಾಗಿದ ಬೆನ್ನ... ಗಬ್ಬಿನಾಯ್ಗಳ್ (J. 28, 46).

ಏಱು ēṟu. 2. Rising, etc.; rising ground (My.; ದಿನ್ನೆ G.). — ಏಱುಂಜವ್ವನ. -೦-. Rising youth, bloom of youth, prime (Grj. 9, 107). ಏಱುಂಜವ್ವನದೊಳ್ ಸೊಕ್ಕಿ (Śmd. 204 Mdb.). — ಏಱುಂಜವ್ವನೆ. -೦-. A very young woman (ನ ವಯೌವನೆ Śs.; Rśv. 2, 20). — ಏಱುಬ್ಬಸ. -ಉಬ್ಬಸ. Hard breathing (My.).

ಏಱು ēṟu. 3. = ಏಡು. See ಮೊನೆಯೇಱು. *Cf.* ಅಱ್ 6?

ಏಱು ēṟu. 4. (fr. ಇಱ್ 1). That with which one pierces or which one throws (? T. a thunderbolt; see M. s. ಏಱು 1, & ಬಿಟ್ಟೇಱು).

ಏಱು ēṟu. 5. (fr. ಇಱ್ 1). = ಏಟ್ 1, etc. A cut, a wound (ಕ್ಷತ Śmd. Dh.; ಗಾಯ Śm. 116, Bhn. 51; ಕ್ಷತ, ಈರ್ಮ Hlā.; ಇರ್ಮ Mr. 396). ಏಱಿಂಗೆ (Mr. 396; Abh. P. 13, 80). ಪೂರಾಯದ ಏಱಿನ ಕರಡಿ ಕಾಡಾನೆಗಳ ಕಳಕಳಂ (Bh. 3, 13, 28). ಇಱಿದರೆಯು ಏಱಿಲ್ಲ (Sp.). See ಅಳ್ಳೇಱು s. ಅಳ್ 5.

ಏಱುತ ēṟuta. = ಏಱ (Śmd. 246). The act of rising, etc.

ಏಱುವಿಕೆ ēṟuvike. Rising, etc. (My.).

ಏರ್ ēr. 1. = ಏಟ್ 1, etc. A wound. — ಏರ್ಪಡು. A wound to be got; to get a wound, to be wounded (ಗಾಯವಡೆ Śmd. 217 Mdb. C.; Ćt. I, 52). ಏರ್ಪೆತ್ತರ್ ಏರ್ಪೆತ್ತರಂ ಪದುಳಂ ಮಾಡ್ಪುದು ಉಚಿತಂ (Śmd. 79. 217). — ಏರ್ಮಾರ್. A wound to heal. ಏರ್ಮಾರ್ಪುದು (Śmd. 217). — ಏರ್ವಡೆ. -ವಡೆ. To get a wound, to be wounded (J. 21, 6; 23, 6; 25, 27).

ಏರ್ ēr. 2. (fr. ಏಟ್ 2). The state of being fit, etc. 2, the state of meeting and opposing. — ಏರ್ಪ ಡಿಸು. To arrange, to set in order (Si. 284; My.; Tě.). — ಏರ್ಪಡು. To be arranged, etc. (My.; Tě.); — to be ready (as a person to act, My.). — ಏರ್ಪಾಟು. = ಏರ್ಪಾಡು. Decision; arrangement (My.; Tě.; T. ಏಱ್ಪಾಡು). — ಏರ್ಪಾ ಡು. = ಏರ್ಪಾಟು. (My.). — ಏರ್ಪೂರ್ನ್. To go to meet, to oppose, to hinder, ಏರ್ಪೂರ್ತುದೆನ್ದು ತಡಮ್ಬೊಯ್ದುದು (Śmd. II). ಏರ್ಪೂರ್ತುದು (Śmd. 217).

ಏರ್ವಾರು ērvāru. = ಈರ್ವಾರು, etc. *A sort of cucumber, Cucumis utilissimus* Roxb.

ಏಲ ēla. = ಏಲಿ. (My.; T.).

ಏಲಕ್ಕಿ ēlĕ-akki. = (ಇಲಾಚಿ, ಎಲಚಿ), ಯಾಲಕಿ, ಯಾಲಕ್ಕಿ. Large cardamoms (ಏಲೆ, ಪೃಥ್ವೀಕೆ, ಚನ್ದ್ರಬಾಲೆ, etc. Nr.; ಕೋಟಿ Nr.; Mhr. ಏಲಚೀ, ಏಲಾಚೀ). See ಕಿಱಿಯ-, ಬಿಳಿಯ-; Si. 152. 153. 415. — ಏಲಕ್ಕಿಗಿಡ. The cardamom plant, Alpinia cardamomum Roxb. (St. & Pl.).

ಏಲವಾಲುಕ ēlavāluka. *A perfume, the fragrant bark of Feronia elephantum.*

ಏಲಹುರಿ ēlahuri. The plant Cassia sophora, or a cough medicine (ಕಾಸಮರ್ದ Nr.).

ಏಲಾಂ ēlām. = ಎಲಾಂ, ಯಾಲ. An auction, a public sale (My.; Tu. ಏಲಂ; Tě. ಏಲಮು, ಯಾಲಾಮು; H., Mhr. ನಿಲಾ ಮ್, ಲಿಲಾಂವ, ಲೀಲಾಮ, ಲೀಲಾಂವ).

ಏಲಾಪರ್ಣಿ ēlā-parṇi. *The plant Mimosa octandra* Roxb.

ಏಲು ēlu. 1. = ಹೇಲು 1. (My.).

ಏಲು ēlu. 2. = ಹೇಲು 2. (My.).

ಏಲು ēlu. 3. To hang, to dangle (Tě. ವೇಲು, ವ್ರೇ ಲು). — ಏಲಾಡು. -ಆಡು. To swing (Sd.).

ಏಲೆ ēlĕ. ಏಲಾ. = ಏಲ. *Large cardamoms: the seed of Alpinia cardamomum.* (T. also ಅಂಚಿ).

ಏಲೇಶಕೇತಯ್ಯ ēlēśa-kētayya. N. (Bp. 47, 35; 60, 16. 26).

ಏಲೇಶ್ವರದ ಕೇತಯ್ಯ ēlēśvarada kētayya. N. (Bp. 9, 48; 58, 5).

ಏಲೇಶ್ವರನ ಕೇತಯ್ಯ ēlēśvarana kētayya. N. (Bp. 60, 12).

ಏವ ēva. Disgust, dislike, hatred (Tě.; *cf.* ಏ 7, ಏಸಿಕೆ); — ugliness (Tě.); something that is disgustful: a lamentable event (? Abh. 10, 209).

ಏವಂ ēvaṁ. *Thus; as, like;* certainly, indeed, even.

ಏವಮಾದ್ಯ ēvam-ādya. *Of which the beginning is of this very kind, of the mentioned kind.*

ಏವಾಗಲೂ ēvāgalū. See s. ಏ 5.

ಏವು ēvu. = ಅಹೆವು or ಇಹೆವು. The plural of ಏನು 2, *e. g.* ಇದ್ದೇವು (B. 2, 45), ಕೊಟ್ಟೇವು, ಮಾಡ್ಯೇವು (C.).

ಏವೆ ēvu-ēs. 1. The plural of ಏನೆ No. 1, *e. g.* ಬರೆಯು ತ್ತೇವೆ (Si. 404), ಮಾಡುತ್ತೇವೆ (C.). 2, of ಏನೆ No. 2, *e. g.* ಬನ್ದೇವೆ (ಬನ್ದು ಏವೆ, S. Mhr.).

Digitized by Google

ಏವೆ ēvĕ. 2. = ಆಮೆ, etc. A tortoise (ಕಚ್ಛಪ, ಕಮಠ, ಕೂರ್ಮ Hlâ.). ಹೆಣ್ಣೇವೆ (ದುಲಿ Hlâ.).

ಏಷಣ ēshaṇa. (= ಈಷಣ). Seeking; wish, desire. 2, *an iron arrow*. See ಅನ್ವೇಷಣ.

ಏಷಣಿಕೆ ēshaṇikĕ. *A goldsmith's balance.*

ಏಷಣೆ ēshaṇĕ. (= ಈಷಣೆ). *Seeking; begging, solicitation; wish, desire.*

ಏಷಿತ ēshita. Searched, etc. See ಅನ್ವೇಷಿತ.

ಏಷ್ಯತ್ ēshyat. What is to come, future (Sk.).

ಏಷ್ಯತ್ಕಾಲ ēshyat-kâla. Future time (R.).

ಏಸಿಕೆ ēsikĕ. = ಹೇಸಿಕೆ. (My.).

ಏಸು ēsu. 1. = ಇಸು 3, etc., ಏಯ್ 1. To throw. — ಏಸಾಡು. -ಆಡು. To shoot arrows (ಶರಗತಿ Šmd. Dh.; Abh. P. 9, 68; 10, 33. 34; 10, after 76; 10, 202; 13, 38).

ಏಸು ēsu. 2. (fr. ಇಸು Šmd. 250). A throw, a shot. ಏಸುವೆಡ್. -ಪೆಡ್. To be shot or hit (Abh. P. 9, 83).

ಏಸು ēsu. 3. = ಎನಿತು, etc. What quantity? etc. (C.; see ಎನಿತು). ಏಸಂ (Bp. 60, 49), ಏಸಕ್ಕೆ (= ಏಸರ್ಕೆ, 18, 17. 36; 31, 13; 40, 77), ಏಸಬ (Bh. 1, 10, 4). See Bp. 18, 18; 27, 1; 29, 12; 30, 13; 40, 47; 44, 40. 68; 59, 2. 15; 60, 49; Bh. 8, 19, 40; 8, 23, 42; J. 20, 46; 25, 32; 32, 30. ಏಸು ಕೇಳಿದರೂ ನಾಚ ತಪ್ಪದು (Prv.). **2.** = ಅನಿತು, etc. See ರವೇಸು. — ಏಸಬಿವಂ. -ಅವಂ. = ಎಷ್ಟಬಿವನು. A man of what position, power, faculties, etc.? (Bp. 22, 41; J. 4, 62). — ಏಸಬವಳ್. -ಅವಳ್. A woman of what position, etc.? (J. 6, 48).

ಏಸೆ ēsĕ. = ಯಾಸೆ. Crooked; wild, savage, rude, vulgar (Tĕ. ಏಸೆ, ಏಸ). — ಏಸಾಳು. -ಆಳು. A savage (Bp. 40, 76; Tĕ. ಏಸವಾಡು).

ಏಹಸ್ ēhas. Anger; evil. See ಅನೇಹಸ್.

ಏಳಗ ēḷaga. Tbh. of ಏಡಕ (Šmd. 29).

ಏಳಿದ ēḷida. (Šmd. 40). Contempt, mockery, abuse, blame, disgrace (ತೆಗಳ್, ಪಬ್, ಹುಣ್ಣ, ಕೊಬಚಾಟ, ಅಣಕ, ನಿನ್ದೆ Šs.; Râm. 6, 53, 75; T., M.; M. ಏಷಣಿ, backbiting, etc.; T., M. ಇಳಿ, vulgar laughter, contemptuous grin; disgrace; to grin; *cf.* ಎಕ್ಕರಿಸು?, ಏಡಿಸು). **2,** a contemptible, etc., man (Abh. P. 10, 13). — ಏಳಿದಂಗೆಯ್. -ಂ-ಗೆಯ್. To censure, to contemn, to mock, etc. (Č. Bp. 11, 9; V. 14, after 36 & 40). ಏಳಿದಂಗೆಯ್ಯಲಿಮ್ ಈಗಳ್! (Šmd. 16. 277). — ಏಳಿದಮ್ಬುಗೆ. -ಂ-ಬುಗೆ. To censure, etc. (Abh. 10, 229; 14, after 22).

ಏಳಿಸು ēḷisu. (= ಏಡಿಸು). To censure, to reprove, to contemn, etc. (see ಏಳಿದ); to throw into the shade, to eclipse (Čh. v. 1). See Abh. P. 3, 155; 9, 190; 13, 139; 15, 67; Grj. 2, after 106; Rsv. 1, 36; 5, after 120; 13, 9.

ಏಳೆ ēḷĕ. N. of a metre (Čh.; Tĕ. ಏಲ, a carol or catch; a hurra or hoop; a chorus of applause).

ಏೞ್ ēḻ. 1. = ಎಬ್ 1, etc. To stand up; etc. (ಉತ್ಥಾಪನ Šmd. Dh.; M. ಏಬು). P. p. ಎೞ್ದು. ಎೞ್ದ (J. 3, 5. 21; 6, 3). See Bp. 12, 44; 31, 10; 32, 45; 37, 42; 42, 2; 61, 37; Bh. 1, 10, 26; Rsv. 9, 25. — ಏೞ್ಏೞ್. rep. (Bp. 5, 6; 32, 43. 44. 58; 42, 9; 46, 65).

ಏೞ್ ēḻ. 2. = ಎಬ್ 2. A (wrong) form of ಎಬ್ 2. — ಏೞ್ತರ್. = ಎೞ್ತರ್, (instead of which it often appears in MSS. and prints). See *e. g.* Grj. 4, 37; Bp. 56, 39; etc., etc.

ಏೞ್ ēḻ. 3. = ಎಬ್ 4, etc. Seven (ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಿ Šmd. I; T., M. ಏಬು; Tĕ. ಏಡು). ಏೞ್ಕೆ (Šmd. 223). ಏೞಬಲಿ (Bp. 35, 32). ಏೞಬಿಸೊಳು (40, 73). ಏೞಂ (38, 11). — ಏೞ್ಕಡಲ್. The seven seas (Šmd. 225). — ಏೞ್ಕೋಟೆ. (The) seven fortresses (Šmd. 225). — ಏೞ್ಜಲಧಿ. The seven seas (Bp. 58, 62). — ಏೞ್ದಿನ. Seven days (Bp. 32, 20; 43, 50; 52 sum.; 52, 85; 60, 23. 26). — ಏೞ್ನೂಱ್. = ಏೞ್ನೂಱು. ಏೞ್ನೂರ್ಸಂವತ್ಸರಂಗಳ್ (Bp. 20, 30). — ಏೞ್ನೂಱು. Seven hundred (Bp. 47, 2; 51, 66; 56, 56; J. 13, 8). — ಏೞ್ಪತ್ತು. Seventy (Šmd. 225). — ಏೞ್ಪುರೆ. = ಏೞ್ಪೊರೆ. (Šs.). — ಏೞ್ಪೊರೆ. A kind of boil or sore (Šmd. 225). ಕರಗುಗುಮ್ ಏೞ್ಪೊರೆಯೆನಿಪ್ಪ ಕುರುವಂ ಬೇಗಂ (225). — ಏೞ್ವಿಸನ. = ಸಪ್ತವ್ಯಸನ. (Šs.).

ಏೞಿಗೆ ēḻigĕ. = ಏೞ್ಗೆ. Rising; growth, increase; greatness, magnificence, elevation, glory; elation; haughtiness. ದುಷ್ಟಪ್ರಸರದ ಏೞಿಗೆ (Bh. 1, 8, 48). ಉರಿವ ಕಿಚ್ಚಿನ ಏೞಿಗೆಯನ್ತೆ ಮೂಡಿದಂ ಚನ್ದ್ರಂ (J. 26, 13). ಪ್ರತಾಪದ ಏೞಿಗೆ ನಿನ್ದಿ (28, 5). ಹೇೞಿದ ಮಾತಂ ಕೇಳದೆ, ಏೞಿಗೆಯಿನ್ದ ಒಡೆಗೆಟ್ಟ ಮಡದಿಯ ಮಕ್ಕಳ ಅಳಿಕೆ ದಾೞಿಕೆಗಿನ್ತಲು ಬೋಡಾಗಿಯು ಮನೆಯ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಹುದು ಲೇಸು (Subhâshita padya). See Čh. v. 337; Bp. 9, 24; J. 2, 4; 18, 45.

ಏೞಿಸು ēḻisu. To cause to rise, to raise, etc. (J. 10, 12). ಏೞಿಪಿರ್ (Šmd. 153. 255). ಏೞಿಸಿದರ್ ಅಳ್ತಿಪದವನ್ತಮಂ ಕಾಲವರ್ (J. 22, 7).

ಏಳು ēḷu. 1. = ಏಬ್ 1, etc. To stand up, etc. (C.). P. p. ಎದ್ದು (J. 2, 37). ಏಳುವ (Si. 82. 367). ಏೞ! (Bp. 12, 44). ಬೀಟ್ಟಿನ್ ಏಳುವಂ (18, 63). ಇದಿರೆದ್ದು ಕಾದುವ (ಅಭಿಯೋಗ, etc. Nr.). ಅಯುವಿನಿನ್ದ ಎದ್ದ ಸಿಟ್ಟು (Si. 69). ಎದ್ದದು (ಉತ್ಥಿತ 429). ಮೇಲಕ್ಕೆ ಏಳುವ ಗುಳ್ಳೆಗಳು (82). ಮೊಳಕೆ ಏಳುವ ಹುಲ್ಲು (367). ಮಣ್ಡೆದ್ದ ಭೃಂಗಾಳಿಗಳ ಬಳಗಂ (J. 3, 8). ಎದ್ದವು ಮುಗಿಲ್ಗಳ್ ಎಣ್ದೆಸೆಗಳೊಳ್ (17, 2). ಹೊಟ್ಟೆಕಡತ ಎದ್ದು (B. 2, 25). ಎಲೆಗಳ ನಡುವೆ ದಾಟೀ ಗಿಡದೊಳಗಿನ್ದ ಒನ್ದಬ ಹಿನ್ದೆ ಒನ್ದು ಹೊಸ ಸುಬಿ ಏಳುತ್ತವೆ (2, 37). ಆ ಬಡ ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲಿಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ ಕೈಯ್ಯಾದರು ಹ್ಯಾಗೆ ಏಳುತ್ತದೆ? (2, 43). See Bp. 16, 29; 18, 63; 37, 23; 45, 52; 48 sum. (ನಾನು) ಎದ್ದರೆ (ನೀನು) ಕೆಟ್ಟೆ! (ಕುಣ್ಟನು) ಅನ್ದ ಹಾಗೆ. — ಎದ್ದವನು ಗೆದ್ದಾನು. — ಎದ್ದೇಟಿಲಾಬದ ಬಡ್ಡಿ ಕೊಗ್ಗಿಡಗಿಡಾ ತನ್ದಾಳೋ? — ಎದ್ದ್ಯಾ, ಹೋಗಿ? ಅನ್ದರೆ ಕಡಾಸು ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ. — ಎದ್ದು ಹೋಗು! ಅನ್ದರೆ ಒದ್ದು ಹೋಗುತ್ತೇನನ್ದ (Prvs.).

ಏಳು ēḷu. 2. = ಏಬ್ 3, etc. (Šmd. 223). Seven (Bp. 40, 73). ಏಬಕ್ಕೆ (C.). ಏಳು ಗೇಣ (B. 5, 12). ಏಳು ಕೇರಿ (Bp. 24, 49; 25, 11). ಏಳು ಜಾವ (60, 26). ಏಳು ದಿನ (28, 57; 48, 31; 52, 43). ಏಳು ನಾಲಿಗೆ (50, 24; Mr. 46). ಏಳು ನೂರ್ಬಸದಿಗಳ್ (Bp. 51, 1. 64). ಏಳು ನೂರ್ಧೂರ್ತಂಗಳ್ (57, 12. 13). ಏಳು ನೂರ್ವರುಷಾನ್ತ (20, 30). ಏಳು ವಾರ್ದಾಕಿಗಳು (53, 25). ಏಳು ಏಧದವರು (45, 25). ಏಳು ಮೇಲಣ ಲೋಕಂ (Mr. 32); ಏಳು ನಾದ (ಸ್ವರ 500). — ಏಬನೆಯ. -ಅನೆಯ. Seventh (J. 30, 41). ಏಬನೆಯ ಪ್ರಕರಣ (B. 5, 269). — ಏಬರೆ. -ಅರೆ. Seven and a half. — ಏಬರೆಯಾಟದ ಶನಿ. -ಆಟದ-. The planet Saturn supposed to have evil influence once in 7½ years of his 30 years' revolution (My.). — ಏಳು ತಲೆಗಡವನ್ನಬರ. -ತಲೆ ಕಡವ ಅನ್ನಬರ. Up to the period of seven generations. ಸಮಾನಪಿಣ್ಡಮ್ ಅಹರು ಏಳು ತಲೆಗಡವನ್ನಬರ ಸನಾಭಿಗಳ್ ಎನಿಸುಗು (Nr.). — ಏಳು ನೂಱು. Seven hundred (Bp. 5, 18). — ಏಳು ಮಕ್ಕಳ ತಾಯಿ. N. of a female image of wood (plaything of children, My.). — ಏಳುವರೆ. ಏಳೂವರೆ. = ಏಬರೆ. (My.). — ಏಬಿಡೆನಾಗರ. -ಎಡೆ-. A fabulous seven-hooded cobra (My.). — ಏೞ್ಬ್ಬ-

Digitized by Google

-ಎಣ್ಟು. Seven or eight (B. 3, 66); seven times eight; fifteen (My.). — ಏೞೆರಡು. -ಎರಡು. Fourteen (Ch. v. 331); etc. — ಏೞೆಲೆಯ ಬಾೞ್. -ಎಲೆಯ-. = ಏೞೆಲೆವಾೞ್. (ಅಸಮಚ್ಛದ, ಸಪ್ತಪರ್ಣ Mr. 111; Si.; My.). — ಏೞೆಲೆವಾೞ್. -ಎಲೆ-ಬಾೞ್. A large evergreen tree, Alstonia sholaris R. Br. (ಸಪ್ತಪರ್ಣ, ವಿಶಾಲತ್ವಕ್, ವಿಷಮಚ್ಛದ Nr.; ಕದಲಿ Nn. 43). — ಏೞೆೞ್. -ಎೞ್. Seven threads. ಏೞೆೞೆಗಳ ತಾಯಿ (ಸಪ್ತ + Si. 220). — ಏೞೆೞೆಕಟ್ಟಾಣಿ. -ಕಟ್ಟಾಣಿ. A gold bead necklace composed of seven strings or rows (C.). — ಏೞೆೞೆದಾರ. -ದಾರ. A string of seven threads (C.).

ಏಳು ê̤lu. 3. = ಹೇಳು. To say, etc. (My.).

ಏಳುವಿಕೆ ê̤luvikĕ. Rising, etc. ಕುಳಿತವನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಏಳುವಿಕೆ (ವ್ಯುತ್ಥಾನ Si. 437).

ಏಳುಹ ê̤luha. Rising, etc. ಇದಿರೇಳುಹ (ಪ್ರತ್ಯುತ್ಥಾನ, ಪ್ರಯೋಗಾರ್ಥ Nr.).

ಏಳ್ಗೆ ê̤lgĕ. = ಏೞ್ಗೆ. ಕೋಪಮುಂ ಜವಮುಮ್ ಏೞ್ಗೆಯುಮ್ ಆಸುರಮ್ ಅಪ್ಪಿನಂ ಮದಂ ಬಿಡುತರೆ ಕೀೞ್ ತಾಗಿದುವು ಎರಡ್ಬಡೆಯ ಆನೆಯೊಳ್ ಆನೆಗಳ್ (Abh. P. 13, 75). See Grj. 1, 9; 10, 99; Râm. 1, 7, 2; Rśv. 13, 84; Śsv. 1, 68; Č. Bp. 2, 3; J. 2, 64; 11, 23; 12, 5; 18, 16. 42; 30, 49.

ಏಳ್ಬರ್ ê̤lbar. Seven persons. ಏೞ್ಬರುಂ ಎಣ್ಬರುಂ (Śmd. 180).

ಏಳ್ವರು ê̤lvaru. = ಏಳ್ಬರ್. (My.).

ಏಳ್ವಿಕೆ ê̤lvikĕ. = ಏಳುವಿಕೆ. (My.).

ಐ

AI

ಐ ai. ĕi. The thirteenth letter of the Alphabet (Śmd. 17. 18). The *initial* ಐ in Kannada words has arisen from ಅಯ್, ಅಯಿ (Śmd. 65. 189, or ಎಯ್). *For Kannada words that appear with an initial* ಐ *in MSS. or prints see s.* ಅಯ್ *(or* ಎಯ್*).*

ಐ ai. = ಅಯಿ. An interjection of calling, summoning, or remembering. See Nr. s. ಬೋಧಯಿಸು.

ಐಕಮತ್ಯ aikamatya. (fr. ಏಕಮತಿ). Sameness of opinion, unanimity, agreement. (My.).

ಐಕಾಗಾರಿಕ aikâgârika. (fr. ಏಕ & ಆಗಾರ). A robber breaking into lonely houses, *a thief.*

ಐಕಾರ ai-kâra. The letter ಐ (Śmd. 11).

ಐಕ್ಯ aikya. Oneness, unity (of mind, etc. My.); singleness; identity; harmony; sameness. 2, an aggregate. 3, the number 1 (Mr. 73). See Kâvy. V, 2. 54 seq. — ಐಕ್ಯಮಾಗು. -ಆಗು. To become one or identical with (J. 10, 11).

ಐಕ್ಯಭಾವ aikya-bhâva. The state of being one, oneness (J. 18, 32).

ಐಕ್ಯವರ್ಣ aikya-varṇa. A mixed, blended colour. See ಧೂಮ್ರ.

ಐಕ್ಷವ aikshava. (fr. ಇಕ್ಷು). *Relating to sugarcane, of sugarcane.*

ಐಂಗುದ aiṅguda. (fr. ಇಂಗುದ). *The fruit of the iṅguda plant.*

ಐಡವಿಡ aiḍaviḍa. = ಐಲವಿಲ. *Kuvêra.*

ಐಡೂಕ aiḍûka. = ಏಡೂಕ. (ಅಸ್ಥಿಗಟ್ಟಿ ಗೋಡೆ G.).

ಐಣ aiṇa. (fr. ಏಣ). *Belonging to the male black antelope.*

ಐಣೇಯ aiṇêya. (fr. ಏಣೀ). *Belonging to the female black antelope.*

ಐತಿಹ್ಯ aitihya. (fr. ಇತಿಹ). *Oral tradition, a legend,* a tale (B. 4, 157).

ಐತ್ವ aitva. The letter ಐ (Śmd. 188. 356. 360; Kâvy. I, 3, 104-108).

ಐನಾ ainâ. = ಅಯಿನಾ. A mirror; a glass-pane; spectacles (My.; Mhr., H. ಆಯಿನಾ, ಐನಾ).

ಐನು ainu. = ಅಯಿನು. (My.).

ಐನ್ದ ainda. = ಅಯಿನ್ದಾ. Hereafter (My.; Tu.; H.).

ಐನ್ದವ aindava. (fr. ಇನ್ದು). Relating to the moon, lunar.

ಐನ್ದವಕಲೆ aindava-kalĕ. A digit of the moon (Śsv. 1, 85).

ಐನ್ದ್ರ aindra. (fr. ಇನ್ದ್ರ). *Belonging to Indra.*

ಐನ್ದ್ರಲುಪ್ತಿಕ aindraluptika. (fr. ಇನ್ದ್ರಲುಪ್ತ). *Bald in consequence of disease.*

ಐನ್ದ್ರಶರ aindra-śara. An arrow like Indra's thunderbolt (J. 13, 15).

ಐನ್ದ್ರಿಯಕ aindriyaka. (fr. ಇನ್ದ್ರಿಯ). *Relating to the organs of sense.*

ಐರಾವಣ airâvaṇa. *Indra's male elephant,* regent of the east quarter. 2, one of the chiefs of the serpent race.

ಐರಾವತ airâvata. *Indra's male elephant,* the elephant of the east quarter (ಶಕ್ರೇಭ Nn. 124). 2, = ಐರಾವಣ No. 2.

ಐರಾವತಿ airâvati. The female of Indra's elephant. 2, *lightning* (ಮಿಂಚು Mr. 43). 3, a cloud (ಮೇಘ 42). 4, *the orange tree.*

ಐಲವಿಲ ailavila. = ಐಡವಿಡ. *Kuvêra.*

ಐಲೇಯ ailêya. (= ಏಲವಾಲು). *A perfume.*

ಐವಜಿ aivaji. Instead of (My.; Mhr., H.).

ಐವಜು aivaju. Property, wealth: cash or goods (C.; Mhr., H.).

ಐಶಾನಿ aiśâni. (fr. ಈಶಾನ). The quarter of Śiva, the north-east quarter. (My.).

ಐಶ್ವರ್ಯ aiśvarya. (fr. ಈಶ್ವರ). = ಐಸಿರಿ. *Power, might; dominion;* supremacy; superhuman power; opulence, wealth (C.); ashes of cowdung (My.).

ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ತ aiśvarya-vanta. An illustrious, opulent, rich man (C.; ಸಮ್ಪನ್ನ G.). Feminine: ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ತಳು (C.).

ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ತೆ aiśvarya-vantĕ. A rich woman (C.).

ಐಷಮಸ್ aishamas. *During or in the present year.*

ಐಸಿರಿ aisiri. Tbh. of ಐಶ್ವರ್ಯ. (C.).

ಐಹಿಕ aihika. (fr. ಇಹ). Relating to this place or world; temporal; secular; local; this world (Bh. 1, 10, 13).

Digitized by Google

ಒ Ŏ

ಒ ŏ. 1. The fourteenth letter of the Alphabet (Šmd. 15. 45). In MSS. and prints when initial it is very often represented by ವ (already in Nr. ಒಗ್ಗರಿಸು appears as ವಗ್ಗರಿಸು), and is also written and pronounced ವೊ. For its connection with ಅ see *e. g.* ಮಟ್ಟಗ, ಮಟ್ಟೆ 2, Tbh. ಮಟ್ಟೆ, ಮಡ್ಡ, ಮಸರು, etc.; for that with ವ (or ಬ) also ಒಂಗಾರ, ಒಜನ, ಒಜ್ಜರ, ಒರಹ, ಒರುಸ, etc.; and for that with ಉ Šmd. 282.

ಒ ŏ. 2. (=ಓ 2). A contraction of ಉವ 2, *e. g.* ಅವರೊ (Bp. 18, 86), ಪೋಗಲಾ (49, 21), ಉರುಳೊ, ತೆರಳೊ (57, 45), ನಕ್ಕೊರು, ತಿರಗೊರು, ಬಿಡಿಸೊರು (Dp. 28 in B. 5, 322), ಒಸರೊ (Bh. 1, 5, 9).

ಒ ŏ. 3. (= ಉ 7). An imitative sound. — ಒಒ. One of the notes of the cuckoo (Šmd. 74, o. rs. ಉಊ, etc.).

ಒ ŏ. 4. = ಓ 3. A particle that is added to words or sentences, and is used like ಎ, ಏ (Šmd. 396. 68. 69). It is employed 1, *in questions connected with doubt, further with censure or irony* (Šmd. 396). ಆನೆಯೊ? ಅದ್ರಿಯೊ? (68). ವಾರುಣಿ ಕಳ್ಳನ್ ಈಂಟ್ದೆ ಮಱಿದು ಇಕ್ಕದ ಬಟ್ಟಲೊ? (Lilv. 3, 4). ಕಣ್ಣಿಕ್ಕೆ ಇಱುವೆಗಳು ಮುತ್ತ್ಯಾವೊ? (Prv.). See Bp. 13, 15; 14, 8. 9; 18, 9-12; 12, 17; 40, 31; 45, 9. 10. 43; 46, 34; 58, 48; 60, 6. 37; Rsv. 13, 20. 103. 104; J. 2, 65; Dp. 1. — Like ಓ, q. v., it is used also in common questions simply to rouse a person's attention to a question. 2, *in admiration, admonition, and calling.* ಏನೆಮ್ಮ ಪೆಮ್ಮೊ! (Šmd. 175). ಬುತ್ತಿ ಕಟ್ಟೊ, ಮನುಜ! ಬುತ್ತಿ ಕಟ್ಟೊ! (Dp. 26). ಕಲ್ಲುಸಕ್ಕರೆ ಕೊಳ್ಳಿರೊ ನೀವೆಲ್ಲರು! (25). ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿರೊ! (9). ಏ, ಅಪ್ಪೊ! ಬಾರೊ! (C. with the ಒ long). 3, *it is used also like the Sk.* ಓ, *e. g.* ಒ, ಕೆಂಚ! ಒ, ಶಾಳಪ್ಪ! ಒ, ಲಿಂಗಮ್ಮ! ಒ, ಬೋರಮ್ಮ! (My.).

ಒ ŏ. 5. The ŏ that is connected with pŏ and hŏ, *e. g.* ಒಕ್ಕರಣೆ, ಒಗು 3, ಒಂಗೆ, ಒತ್ತು 6 & 7, (ಒನಪು), ಒನ್ದರಿ, ಒನ್ದಿಗೆ, ಒನ್ದಿಸು, ಒನ್ನು 1, ಒಯಿ 2, ಒಱಸು, ಒಸ, ಒಸಗೆ 1 & 2, ಒಸಲು, ಒಳ್ಳೆ 2.

ಒಂ ŏṁ. = ಅಂ 1 & 3. ಆವೊಂ, ನುಡಿದೊಂ, ಪಾಡಿದೊಂ (Šmd. 189).

ಒಂಯಿ ŏmyi. The cry of buffaloes (C.). 2, a mode among children of expressing their uncomfortable feelings when being beaten (C.).

ಒಕ್ ŏk. 1. = ಒಗ್, ಒಚ್, ಒತ್, ಒನ್, (ಒನ್ದು 2), ಒಪ್, ಒಬ್, ಒಮ್, ಒರ್, ಒ಻್, ಓರ್ 1. One, etc. — ಒಕ್ಕಟ್ಟು. One bond; unanimity, concord, harmony (C.). ಅವರನ್ನು ಒಕ್ಕಟ್ಟು ಮಾಡಿದನು, he made them one (in mutual love, B. 2, 30). ಅವಯವಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಒಕ್ಕಟ್ಟು ಮಾಡೋಣ (ರಚನೆ G.). — ಒಕ್ಕಡೆ. One side or place (My.). — ಒಕ್ಕಣ್ಣ. A one-eyed man (My.); of one eye. — ಒಕ್ಕಳ. One kala (My.). ಒಕ್ಕಳಭತ್ತಂ (Bp. 30, 7). ಒಕ್ಕಳ ಹೊನ್ನಿನ ಪರದೇಶಿ (Prv.). — ಒಕ್ಕುಡಿತೆ. = ಒಕ್ಕುಡಿತೆ, ಒಕ್ಕುಡುತೆ. One kuḍitĕ (Bp. 42, 2). — ಒಕ್ಕುಡುತೆ. = ಒಕ್ಕುಡಿತೆ. (Bp. 30, 14). — ಒಕ್ಕುಳ. One kula (ಅಥಕ Nr.; My.; Bp. 9, 20). — ಒಕ್ಕೈ. One hand or arm (Bp. 5, 10; 15, 10; 60, 53). — ಒಕ್ಕೈಯ್ಯ. -ಅ 3. A man who has a mutilated hand (ಏಕಹಸ್ತ, ಏಕಲಪಾಣಿ Mr. 389). — ಒಕ್ಕೊಮ್ಮು. One branch (Bp. 19, 64).

ಒಕ್ ŏk. 2. An abbreviation of ಒಗೆದು, the P. p. of ಒಗೆ 3. Having thrown. — ಒಕ್ಕೊಡು. To throw, to cast; to throw away (C.). ತನ್ನ ಸಣ್ಣ ಅಂಗಿಯನ್ನು ಆ ಸಣ್ಣ ಹುಡುಗನ ಮೇಲೆ ಒಕ್ಕೊಟ್ಟು (B. 4, 93). ಕುದುರೆ ಕಣ್ಣಾಲೆಯನ್ನು ಒಕ್ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡುವದು (4, 184).

ಒಕ್ ŏk. 3. A short P. p. of ಒಗೆ 5. Having washed. — ಒಕ್ಕೊಡು. To wash and give (My.). — ಒಕ್ಕೊಳ್ಳು. To wash one's clothes (C.).

ಒಕಾರ ŏ-kâra. The letter ಒ (Kâvy. I, 3, 104-108).

ಒಕ್ಕಣ ŏkkana. Tbh. of ಉಂಕುಣ, ಉತ್ಕುಣ. A louse (R.).

ಒಕ್ಕಣಿಕೆ ŏkkaṇikĕ. (fr. ಒಕ್ಕು 2). Thrashing (My.).

ಒಕ್ಕಣಿಕೆ ŏkkaṇikĕ. = ಒಕ್ಕಣೆ, q. v. (C.; B. 4, 87).

ಒಕ್ಕಣಿಸು ŏkkaṇisu. = ವಕ್ಕಣಿಸು. To tell, to say; to relate; to describe (My.; J. 26, 57; Tŏ. ಒಕ್ಕಾಣಿಂಚು, ವ-; *cf.* ವಾಕ್).

ಒಕ್ಕಣೆ ŏkkaṇĕ. = ಒಕ್ಕಣಿಕೆ. (My.).

ಒಕ್ಕಣೆ ŏkkaṇĕ. = ವಕ್ಕಣೆ. The title with which any one is honoured at the heading of a letter, etc. (My.; Tĕ. ಒಕ್ಕಣ, ವಕ್ಕಣ; T. ವಕ್ಕಣೈ). 2, style of composition (My.).

ಒಕ್ಕರ ŏkkara. Tbh. of ವಕ್ರ. (My. occasionally).

ಒಕ್ಕರಣೆ ŏkkaraṇĕ. = ಹೊಕ್ಕರಣೆ, etc. (My.; Râm. 5, 8, 74; 6, 10, 27).

ಒಕ್ಕರಿಸು ŏkkarisu. = ಒಗಡಿಸು, ಓಕರಿಸು, ಓಗಡಿಸು, ವಾಕರಿಸು, ವಾಕಳಿಸು. To spit out, to vomit; to emit (*cf.* ಒಯಕ್). ಒಕ್ಕರಿಸಿದುದು ಹಿಮ ಜಲವ (Bh. 1, 5, 5).

ಒಕ್ಕರಿಸು ŏkkarisu. Tbh. of ವಕ್ರಿಸು. To retrograde, to retire: to join (another party) clandestinely (My.).

ಒಕ್ಕಲ್ ŏkkal. 1. (fr. ಒಕ್ಕು 2). (= ಒಕ್ಕಿಲ್). Thrashing. ಒಕ್ಕಲಾಯಿತು, thrashing is over (My.). — ಒಕ್ಕಲಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To thrash down, to destroy, to kill; to trouble greatly. ಮೂರ್ಮಲೆತ ವೀರಕರಾತರನ್ ಒಕ್ಕಲಿಕ್ಕಿ, ಧಾತ್ರಿಗೆ ಪೊಸ ರಕ್ತಪೂರಮ್ ಎಸಗಿತ್ತು ಅದು ಕೇಸರಿ (Rsv. 5, 117). ಏಕತ್ತುಳಕತ್ತಲೆಯನ್ ಒಕ್ಕಲಿಕ್ಕುತಮ್ ಅಱಿವಿಗೆ ಇಕ್ಕೆಯನ್ ಇರದೆ ತಿಳಿದು (Cidakhaṇḍânubhavasâra 1, 7). ಚಿಕ್ಕಾದಿ ತಗಣೆಯೂ ರಕ್ಕಸರು ಜಾರೆಯರುಮ್ ಒಕ್ಕಲಿಕ್ಕುವರು ಇರುಳೆಲ್ಲ, ಬೆಳಗಾಗೆ ಸುಕ್ಕಿದನ್ತಿಹರು (Sp.). See Abh. P. 10, 63; Grj. 6, 5; Šsv. 2, 14; J. 14, 6; 16, 34; 23, 1; Sâ. in B. 5, 50.

ಒಕ್ಕಲ್ ŏkkal. 2. (fr. ಉಱು). = ಒಕ್ಕಲು. Residing; a residence, a home; tenancy; — a resident; — a tenant; — a tenant of the soil, a husbandman, a farmer; — a tenant under government, etc., a subject (My.; Tu. ಒಕ್ಕೆಲ್). See ಪೇರ್; Sp. s. ಆಕ್ಕಸಾಲೆಯ; ಮಾನ್ಯದೊಕ್ಕಲ್; Prv. s. ಬಿಡು 1. — ಒಕ್ಕಲಾಗು. -ಆಗು. To become a tenant, etc.; — to begin to live prosperously in every way. ಒಕ್ಕಲಾದಂ (ಬದ್ದಿಂ Šmd. I). ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದೆ ಬಾಬ್ವೆ ಧನಿಕನನ್ ಅಕ್ಕದಿನ್ದೆ, ಈರಯ್ದು ಸಾಸಿರದ ಒಕ್ಕಲಾಗಿಯೆ ಬದುಕು ನೀನ್! ಎನ್ದು, ಉಱಿ ಪರಸಿದನ್ತೆ (Bp. 1, 34).

Digitized by Google

ಒಕ್ಕಲ ŏkkala. A husbandman. ಹೊಲಾ ಮಾಡುವ ಒಕ್ಕಲಗಳು (B. 5, 115. 116). ಒಕ್ಕಲರು (S. Mhr.). See Šmd. s. ಕೃಷಮರ.

ಒಕ್ಕಲಗಿತ್ತಿ ŏkkalagitti. A farmer-woman (My.; B. 4, 62).

ಒಕ್ಕಲತನ ŏkkalatana. Husbandry, farming (B. 4, 55. 80; 5, 89. 198; C.). ಒಕ್ಕಲತನ ಮಾಡುವ ಜನರು (B. 4, 220). ಒಕ್ಕಲತನದ ಕೆಲಸ (5, 121).

ಒಕ್ಕಲಿಗ ŏkkaliga. A husbandman, a farmer, a Šûdra (ಕುಡಿಯ Kk. 34; Abh. P. 15, 66; C.). ಅಸವಸದಿಂ ಪಳಗೆಯ್ವಂ ಕಸಮಂ ಶೋಧಿಸದೆ ಬಿತ್ತಿದ ಒಕ್ಕಲಿಗನ ಪೋಲ್ (Šmd. 267). ಕೃಷಿಯ ಮಾಡ್ಪ ಒಕ್ಕಲಿಗಂ (ಕರ್ಷಕ Mr. 370). ಒಕ್ಕಲಿಗನ ನೆಟ್ಟು ಒಡವೆಗೇಡು (Prv.). See ಗೆಯ್ಯೊಕ್ಕಲಿಗ, ಕುಡಿಯೊಕ್ಕಲಿಗ, ಕುಡುವೊಕ್ಕಲಿಗ; Bp. 27, 51; 51, 22; B. 3, 68; Prv. ಓದಾಟ & ಲೆಕ್ಕ.

ಒಕ್ಕಲಿಗಿತಿ ŏkkaliga-iti. (Šmd. 244). A farmer-woman.

ಒಕ್ಕಲಿತಿ ŏkkaliti. = ಒಕ್ಕಲಿಗಿತಿ. (Šmd. 244).

ಒಕ್ಕಲು ŏkkalu. = ಒಕ್ಕಲ್ 2. (C.). ಉತ್ತಮರುಗಳ ಒಕ್ಕಲಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದವನು ಅಳಟ! (Abhâ. 2, 52). ಒಕ್ಕಲಿಲ್ಲದ ಊರು ಕೊಡ್ತು ನಾಮಿವ ನೀರು (Dp. 54). ಒಕ್ಕಲಿಲ್ಲದ ಊರು, ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ಮನೆಯು, ಅಕ್ಕರಿಲ್ಲದ ತವರು ಇದ್ದು, ಫಲವೇನು? (148). ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹುಲಿ ಕೂಗಿದರೆ, ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಲು ತೆಗದರಂತೆ (Prv.). ಒಕ್ಕಲುಗಳು, tenants (B. 5, 203. 204). — ಒಕ್ಕಲಡಿ. -ಅಡಿ. A house built by the landlord for the use of his tenant (Mg.). — ಒಕ್ಕಲಮಗ. = ಒಕ್ಕಲುಮಗ. (B. 3, 67; C.). — ಒಕ್ಕಲು ದಕ್ಕಲು. reit. = ಒಕ್ಕಲು ಪಕ್ಕಲು. (C.). — ಒಕ್ಕಲು ವಕ್ಕಲು. reit. (C.). — ಒಕ್ಕಲುಮಗ. A husbandman. ಉತ್ತು ದಾಡುವ ಒಕ್ಕಲುಮಗನು (ಕರ್ಷಕ, ಕೀನಾಶ, ಕ್ಷೇತ್ರಾಜೀವ, ಕೃಷಿಕ, ಕೃಷೀವಲ Nr.; C.). — ಒಕ್ಕಲುಮನೆ. A house that has a resident or is occupied (My.). 2, a farmhouse (Mg.).

ಒಕ್ಕಿಕೆ ŏkkikĕ. Treading out corn (My.).

ಒಕ್ಕಿಲ್ ŏkkil. (= ಒಕ್ಕಲ್ 1). Separating, etc. (ಎಫೇದ Mr. 372; *cf.* ಉಡಿ 1?).

ಒಕ್ಕಿಸು ŏkkisu. To cause corn to be trodden out (My.).

ಒಕ್ಕು ŏkku. 1. P. p. of ಉಗು 1, etc.

ಒಕ್ಕು ŏkku. 2. (fr. ಉಗು 1? ಉಡಿ 1?). To tread out corn, to remove grain from the ears by the treading of oxen, etc.; to thrash (with sticks, ಖಲೀಕರಣ Šmd. Dh., Šm. 78; C.; T. ವದುಕ್ಕು, to beat). ಒಕ್ಕದ ಧಾನ್ಯವು (ಶುದ್ಧ Nr.). ಫಲಂಗಳ ಕೊಯ್ದು ಒಕ್ಕುವ ಶೂದ್ರಂ (Bp. 21, 26). ಹೊಲಾ ಒಕ್ಕುವ ತನಕ ಕಾಲಿಯವಗೆ ಏನೂ ಕೊಡದಾದನು (B. 5, 99). ಅವನು ಹೊಲದ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಒಕ್ಕಿ ಕೊಣ್ಣ ಕೂತಲೇ (5, 115).

ಒಕ್ಕು ŏkku. 3. Thrashing. — ಒಕ್ಕಗೋಲು. -ಕೋಲು. A big stick used for thrashing (My.).

ಒಕ್ಕು ŏkku. 4. An omen (ಶಕುನ Šmd. Dh.; Šm. 78; *cf.* ಉಬ್ಬಗ 2).

ಒಕ್ಕುಳಿಸು ŏkkulisu. To eject wind from the stomach, to belch (Bp. 1, 49; see s. ಒಗಡಿಸು).

ಒಕ್ಕೆರೆ ŏkkĕrĕ. Tbh. of ಪುಷ್ಕರ, a pond, etc. (Si. 91).

ಒಕ್ಕೊಡು ŏkkŏḍu. See s. ಒಕ್ 2 & 3.

ಒಗ್ ŏg. = ಒಕ್ 1, etc. — ಒಗ್ಗಟ್ಟು. = ಒಕ್ಕಟ್ಟು. (My.).

ಒಗಟು ŏgaṭu. = ಒಗಟಿ, ಓಗಟಿ. A riddle, an enigma (C.; Tu.). ಒಗಟುಮಾತಿಗೆ ಸಗಾಟ ತಕ್ಕ (Prv.).

ಒಗಟೆ ŏgaṭĕ. = ಒಗಟು, etc. (ಪ್ರಹೇಲಿಕೆ, ಪ್ರಹೇಲಿಕೆ Nr., Hlâ.; My.).

ಒಗಡಿಕೆ ŏgaḍikĕ. (= ಓಕರಿಕೆ, etc.). Vomiting (ತೋಹಡಿಕೆ Bhn. 45).

ಒಗಡಿಸು ŏgaḍisu. = ಒಕ್ಕರಿಸು, etc. To vomit. (T. ಉಮಿಟ್, to vomit, *cf.* ಉಗುಟ್ 1; see T. & M. s. ಉಬ್ಬಳಿಕೆ; *cf.* ಉಗು 1). ಒಗಡಿಸಿತು (ಓಕರಿಕೆ Kk 54). ಒಗಡಿಸದೆ ಇರಾ, ಭೋಗಿದೇವಯ್ಯ! (Bp. 59, 5).

ಒಗತ ŏgata. 1. The act of having washed or of washing (C.).

ಒಗತ ŏgata. 2. The act of having thrown or of throwing (C.).

ಒಗತನ ŏgatana. The harmonious life of husband and wife and their management of household affairs (C.). 2, the affairs of life (ಸಂಸಾರ) as leading to illusion (Dp. 55). — ಒಗತನ ಮಾಡು. To manage household affairs harmoniously (My.).

ಒಗದು ŏgadu. = ಒಗೆದು. P. p. of ಒಗೆ 1. 3. 4. 5.

ಒಗನಿ ŏgani. = ಉಗುನಿ, ಗೋಣಿ 3, etc. (M. ಉಗಮರ, T. ಉಗಾಮರ, Careya arborea, Dillenia speciosa). — ಒಗನಿಯ ಮರ. Careya arborea Roxb. (or, according to others, Salvadora persica Lin.). ಪೀಲು, ಗುಡಫಲ, ಸ್ರಂಸಿ ಎನ್ದು, ಒಗನಿಯ ಮರ, ಗೋಣ ಮರನ್ ಎನ್ದೂ, ಎಮ್ಬರು; ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದನ್ತಾ ಆ ಒಗನಿಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷೋಟ, ಕರ್ಪರಾಲ ಎಮ್ಬ ಎರಡು ತದ್ಭಂಗಳು ನೆಗಬ್ಗು (Nr.).

ಒಗರ್ ŏgar. ಒಗರು. An astringent taste (ತುವರ, ಕಷಾಯ Nr.; Si. 445; C.; B. 3, 20; ತುವರ Mr. 218; ಕಷಾಯ Nn. 119; Tĕ.; Tu. ಉಬರ್, ಒಗರ್, brackishness = M. ಉವರ್, ಓರ್. T. ಉವರ್, ಉವರ್ಪು, saltness; salt, see ಉಪ್ಪು 3).

ಒಗರೆ ŏgarĕ. Equality, fitness, etc. (ಸರಿ, ದೊರೆ, ಎಣೆ, ಜೋಳಿ, etc., ಸಮಾನ Šs.).

ಒಗವಿಕೆ ŏgavikĕ. Washing (My.).

ಒಗಸು ŏgasu. 1. (fr. ಒಗೆ 5). To cause to wash (C.).

ಒಗಸು ŏgasu. 2. (fr. ಒಗೆ 3). To cause to throw or throw away (C.).

ಒಗಿ ŏgi. = ಒಗೆ 3 & 5. (C.).

ಒಗಿಸು ŏgisu. = ಒಗಸು 1, ಒಗಿಸು. (B. 5, 287; C.).

ಒಗು ŏgu. 1. = ಉಗು 1, ಪೊಗು 2. ಅಸ್ಯದಿನ್ ಒಗುವ ರಕ್ತಂ (Šmd. 91). ಎದಹಿ, ಅಕ್ಕ ಧರಾತಲದೊಳ್ ಒಗಲು (Bp. 27, 17). See Bp. 50, 6; Šsv. 1, 33; Bh. 3, 13, 22; J. 4, 39; 12, 7; 28, 18; 33, 22; ಪೊಗರೊಗು, ಮೇಲೊಗು.

ಒಗು ŏgu. 2. Bursting forth, running over, excess. — ಒಗು ಮಿಗೆ. dupl. Abundance (ಬಹಳ Bhn. 62). It is occasionally used as ಪದಪೂರಣಾರ್ಥಂ (Ćt. I, 19; II,

Digitized by Google

34). See Bh. 1, 5, 10; Râm. 5, 8, 57; 6, 10, 15; J. 15, 24; 18, 63.

ಒಗು ŏgu. 3. = ಪೊಗು 1. To enter, etc. (My.), see ಒಡ್ಡೊಗು s. ಒಡ್ಡು 4, ಮೊಬೆಯೊಗು.

ಒಗುಸು ŏgusu. = ಒಗಿಸು, etc. (My.).

ಒಗೆ ŏgĕ. 1. To come forth, to be born, to originate, to arise, (to appear), etc. (ಜನನ Šmd. Dh.; Šm. 80; ಹುಟ್ಟು Šmd. 54. 288. 398 Cm.; Tĕ. ಒದಮು, ಪೊಡಮು, to be born, to arise; ಒದುಚು, ಪೊಡುಚು, to rise as the sun, etc.; ಪೊಡಗು, ಪೊಡುಗು, to swell, to increase; ಪೊಡುಗು, ಪೋಗು, height; a heap; ಪೋಟು, a swell of a river; T. ಉವಟ್ಟು, to overflow, increase; Tĕ. ಉಟ್ಟು, ಪುಟ್ಟು, to be born; see ಉಗುರ್ 1; *cf.* ಒಗು 1?). P. ps. ಒಗದು, ಒಗೆದು, ಒಗೆ 2. ಶಿಥಿಲತ್ವಮ್ ಒಗೆಗುಂ (Šmd. 54). ಒಗೆದು (398). ಒಗೆದಂ (255). ಒಗೆದತ್ತು (Rsv. 8, 102). See Grj. 4, 50. 51; Bp. 2, 10; 8, 18; 15, 2; 19, 57; 47, 28; 50, 1; 54, 33; 57, 71. 72; 61, 66; Šm. 7. 10. 20; Kk. 28; Bh. 1, 8, 94; Prll. 3, 2; Rsv. 5, 128; 6, after 24; 13, 26. 78; Šsv. 1, 11. 42; J. 1, 3; 3, 25; 4, 61; Si. 92; ಉದ್ದಮೊಗೆ.

ಒಗೆ ŏgĕ. 2. P. p. of ಒಗೆ 1. — ಒಗೆ ತರ್. (*i. e.* ಒಗೆದು ಕೊಣ್ಡು ಬರ್). To be born, etc. (ಹುಟ್ಟು Šmd. 269 Mdb. Cm.; ಹುಟ್ಟಿ ಬರ್ 175 Cm.; ಬರ್ 269 Cm.; Grj. 4, 37. 97). ಇನ್ತು ಒಗೆ ತನ್ದ ಶರದೃತುವಿನೊಳ್ (Rsv. 6, after 10; see 8, after 125).

ಒಗೆ ŏgĕ. 3. = ಒಗಿ. To throw (Bp. 24, 57; C.; *cf.* ಉಗು 1?). P. ps. ಒಗೆದು, ಒಗದು, ಒಕ್ 2. ಆ ಹಾವಿಗೆ ಕಲ್ಲು ಒಗೆದು (B. 2, 28). ಹುಡುಗ ಕಲ್ಲು ಒಗೆದನು (2, 47). ಅವನ ಅಂಗಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಒಣಗೆ ಒಗೆದಳು (4, 185).

ಒಗೆ ŏgĕ. 4. (= ಒಗೆ 5?). To strike, to beat (ತಾಡನ Šm. 80; T. ವಬುಕ್ಕು, to beat; to dash; *cf.* ಪುಯ್, etc.). ಒಗವ ಪೆಟ್ಟಣಿಗೆ (ಕರಪೀಠ Mr. 158).

ಒಗೆ ŏgĕ. 5. = ಒಗಿ, (ಒಗೆ 4?). To beat (and rub) clothes, dipped in water, on a stone for cleaning them, to wash (ವಸ್ತ್ರಪ್ರಕ್ಷಾಲನ Šmd. Dh.; ಕುಕ್ಕು Šm. 79; ವಸ್ತ್ರಮಂ ಕುಸುಬು 80; C.; Tĕ. ಉಸುಮು, ಉತುಕು). P. ps. ಒಗೆದು, ಒಗದು, ಒಕ್ 3. ಒಗದ ೨ ಬಟ್ಟೆಗಳು (ಉದ್ಧಮನೀಯ Si. 222). See Bp. 21, 18; 36, 47; 60, 48; Dp. 169, 1. — ಒಗೆ ಒಗೆ. rep. (Bp. 21, 8).

ಒಗ್ಗ ŏgga. (= ಕೊಗ್ಗ). A follower of the Mailâra linga (though not a Lingâyta), dressed in a jacket made of a black blanket (S. Mhr.). Pl. ಒಗ್ಗರು. — ಒಗ್ಗಯ್ಯ -ಅಯ್ಯ. = ಒಗ್ಗ. (S. Mhr.).

ಒಗ್ಗರ ŏggara. A heap, a mass (My.).

ಒಗ್ಗರಣೆ ŏggaraṇĕ. = ಅಗ್ಗರಣೆ. A kind of seasoning done in two ways: into boiling oil or ghee one or more spices are thrown, after which vegetables are added and boiled with the mixture; or to pulse that has been boiled with salt, tamarind, pepper, etc. fried spices are added (C.; Tu.; Tĕ. ಪೊಗುಪು). ಪರಿಪರಿಯ ಬಹುಭಕ್ಷ್ಯ ಪಾಕದ ಪರಿಮಳದ ಶಾಕಾದಿಗಳ ಒಗ್ಗರಣೆಗಳ ಸೌರಭಕೆ ತಿಳಿದುದು ನಿದ್ರೆ ಪವಜನ (Bh. 1, 10, 23).

ಒಗ್ಗರಿಸು ŏggarisu. To season, to spice (C.). ಒಗ್ಗರಿಸಿದ ಮಾದುರ (ಪ್ರಯಸ್ತ, ಸುಸಂಸ್ಕೃತ Nr.). ಒಗ್ಗರಿಸಿದ ಸಪ್ಪಾರದ ಮಜ್ಜಿಗೆ (Si. 313). ಉದ್ದಿನ ಬೇಳೆ, ಕಡಲೆ, ಸಾಸುವೆ, ಜೀರಿಗೆ, ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ, ತುಪ್ಪ ಮುನ್ತಾದವುಗಳಿನ್ದ ಒಗ್ಗರಿಸಿ, ಹಿಂಗು, ಕರಿಬೇವು ಮುನ್ತಾದ ಪರಿಮಳಗಳಂ ಕಲ್ಪಿಸಿದ ರುಚಿಯಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳು (ಪ್ರಯಸ್ತ, etc. 313).

ಒಗ್ಗಾ ŏggâ. = ಒಗ್ಗು 2, No 3. A mass of seeds sown thickly in one place. ಒಗ್ಗಾ ಹಾಕು, to sow thickly with a view of transplantation (My.).

ಒಗ್ಗಿಸು ŏggisu. To cause to bend, yield or submit, to make gentle and familiar, to tame (My.).

ಒಗ್ಗು ŏggu. 1. = ಒಬ್ಬು 1. To become one, to unite with, to meet together, to assemble in numbers (J. 10, 14; Tĕ.; Tu. ಒಗ್ಗಾ, to become one, be united). **2,** to join (v. t.); to join or apply to. **3,** to agree with one's constitution, as water, climate, etc. (My.). ಒಗ್ಗಿದರ್ ಕವಿದ ಜೇನ್ನೊಣದನ್ತೆ (J. 8, 32). (ಮದಕರಿ ಅವನಂ) ಭರದೊಳ್ ಉಪ್ಪರಿಗೆ ಹಾಯ್ಕಿ, ಕೊಮ್ಬುಗಳೆರಡನ್ ಒಗ್ಗಲು (Bp. 22, 10). ಲಿಂಗಾರೋಗ್ಯಪ್ರಸಾದಕೆ ಪೊಂಗಿ ಕೆಯ್ಗಳನ್ ಒಗ್ಗಿ ಕೊಳಲು (48, 24). ಬೆನ್ನೊಗ್ಗಿ (= ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿ, 54, 38). ತತ್ಪಸಾದಕೆ ಕರಯುಗಳನ್ ಒಗ್ಗಿ (56, 46).

ಒಗ್ಗು ŏggu. 2. = ಒಗ್ಗರ, ಒಬ್ಬು 2. An assemblage, a heap, a mass (ಗೊನ್ದಣ Čt. II, 101; Bp. 12, 8; Č. Bp. 42, 24; J. 3, 38; 7, 6; 17, 48; 30, 2; 33, 47). **2,** union, harmony (Bp. 4, 7). **3,** = ಒಗ್ಗಾ. (My.). — ಒಗ್ಗೊಡೆ. -ಒಡೆ. = ಒಗ್ಗೂಡೆ. (J. 16, 39).

ಒಗ್ಗು ŏggu. 3. = ಉಬ್ಬುಗು 1, etc. To bend, to bow; to turn towards. (Tĕ.). ನಥಕ್ಕೆ ಮುಖಪಂಕರುಹಮ್ ಒಗ್ಗಿ (Bp. 2, 12). ಮುಸುಡೊಗ್ಗಿ, ಮುದ್ದಂ ಬೇಡುವಳು (15, 14). See also 22, 44; 26, 44. **2,** to become submissive (My.; Tĕ.). *Cf.* ಬೊಗ್ಗು 1.

ಒಂಕಿ ŏṅki. = ವಂಕಿ. A hook (C.; Tĕ. ಒಂಕೆ, ವಂಕಿ, ವಂಕೆ; Tu. ಉಗ್ಗಿ, ಒಗ್ಗಿ, ವಗ್ಗಿ; *cf.* ಒಗ್ಗು 3). **2,** a gold armlet of a curved shape worn by females (C.; Tĕ. ವಂಕಿ, T. ವಂಗಿ). *Cf.* Sk. ಅಂಕ?

ಒಂಗಾರ ŏṅgâra. = ಬಂಗಾರ, etc. Gold; gold-ornaments; the price paid for a wife (M.).

ಒಂಗು ŏṅgu. A teat, a pap (R.; T. ಒಜ್ಜೆ, ಒಂಜ; *cf.* ಅಜ್ಜ 3).

ಒಂಗೆ ŏṅgĕ. = ಹೊಂಗೆ. (My.).

ಒಚ್ ŏč. = ಒಂದು 1, etc. One. — ಒಚ್ಚರ. -ಸರ. One string. ತಬರಿ ಮುದದಿಂ ಗಾಢಪರಿರಮ್ಭಣಂಗೆಯ್ದು, ಮುತ್ತಿನ ಒಚರವ ಅವನ ಪಿರಿಯುರದೊಳ್ ಇಟ್ಟೊಡನೆ (Râghč. 17, 71). — ಒಚ್ಚವಡ. -ಸವಡ. A junction; a pair (Abh. P. 4, 13). — ಒಚ್ಚಾರೆ. -ಸಾರೆ. A palm of the hand. ಒಚ್ಚಾರೆಗಣ್. An eye like a palm of the hand (Rsv. 1, after 135; J. 6, 10). — ಒಚ್ಚುಟು. -ಚುಟು. A span measured by the distance between the extended thumb and forefinger (ಪ್ರಾದೇಶ Hlâ.). — ಒಚ್ಚೆದಿಗು. -ಸೆದಿಗು. One end of a garment. (ಶಿಶುವಿಗೆ) ಹೆಚ್ಚು ಸೀರೆ ಬಿಡು, ಇಟ್ಟು ತೊಟ್ಟಿಲೊಳ್, ಒಚ್ಚೆದಿಗುದುಕುಲದಲಿ ತನುವನು ಮುಚ್ಚಿ (Prll. 3, 36). — ಒಚ್ಚೇರೆ. -ಸೇರೆ. = ಒಚ್ಚಾರೆ. ಒಚ್ಚೇರೆಗಣ್ (J. 30, 2). — ಒಚ್ಚೊತ್ತು. -ಹೊತ್ತು. One time, once. — ನಚ್ಚಿದನ್ತರಸಿನ

Digitized by Google

ಇಚ್ಚೆಯನ್ನಿರುವದು, ಅದುಪೊಚ್ಚತ್ತು ತಪ್ಪಿ ನಡೆದರೆ ಹೊತ್ತೀಲಿ' ಕಚ್ಚು ಕಾದನ್ನೆ (Sp.).

ಒಚ್ಚತ ŏccata. (fr. ಒಚ್). Equality, harmony (M. ಒಚ್ಚ); agreeableness, the quality of pleasing (J. 30, 2); pleasure, delight;—delightfully, etc. ಪುಗಲ್ ಪುಗಲ್ ಎನ್ದು, ಒಚ್ಚತ ಊರ್ಧ್ವ ಕೋಗಿಲೆಯಂ (Śmd. 74). ನಿಷ್ಟುರಮ್ ಎನ್ದು, ಒಚ್ಚತಮ್ ಇಲ್ಲೆಮ್ಬುದರ್ಥಂ (Ct. I, 89). See Sp. s. ಉಂಡ. — ಒಚ್ಚತಂಗೊಳ್. -ಂ-ಕೊಳ್. To unite, to combine, to link closely or harmoniously together (Grj. 4, after 33). 2, to be pleased (Grj. 4, after 48); to be pleased with, to desire (Bp. 26, 18). 3, to become delightful (J. 26, 19).

ಒಚ್ಚಯ ŏccaya. = ಒಚ್ಚೆ, ಒಚ್ಚೆಯ, ಒಚ್ಚೆಯ, (ಬಚ್ಚ). Disgrace; dishonor; opprobrium; impropriety (Tĕ. ಒಚ್ಚ); a wanton joke, a lewd expression; contempt (T. ಒಚ್ಚ, ಒಚ್ಚಯ). ಒಚ್ಚಯಂಗಳ ಮುಚ್ಚುಗಳು (Bp. 40, 61).

ಒಚ್ಚಿ ŏcci. = ಒಚ್ಚಯ, etc. — ಒಚ್ಚಹೊತ್ತು. Improper time (Bp. 28, 41).

ಒಚ್ಚೆಯ ŏcceya. = ಒಚ್ಚಯ, etc. ಅದಿತೇಯಸಮುಚ್ಚಯವನ್ ಒಚ್ಚೆಯವನ್ ಅಯ್ದಿಸೆ ಬಾಧಿಸಿದಂ (Bp. 16, 2).

ಒಜನ ŏjana. = ವಜನು. Gravity, heaviness, weight; a weight; weight, dignity, influence (S. Mhr.; Mhr., H. ವೋಜ, ವೋಜಾ, ವಜನ; Tu. ಒಜನು; cf. ಒಜ್ಜೆ).

ಒಜ್ಜರ ŏjjara. = ವಜ್ಜರಕ್ಕೆ. A spring, a fountain (Ta. ಊಟ, ಊಟೆ; Tu. ಉಗ್ಗೆಲ್, a well; cf. ಒಟ³ 1, ಒಸರ್ 1; ಉಗು 1?). ಬೆಟ್ಟದ ಒಜ್ಜರ (ಉತ್ಸ, ಪ್ರಸ್ರವಣ, ವಾರಿಪ್ರವಾಹ, ನಿರ್ಝರ, ಝರ Nr.).

ಒಜ್ಜರ ŏjjara. Tbh. of ವಜ್ರ. (C.).

ಒಜ್ಜೆ ŏjjĕ. = ವಜ್ಜ, ವಜ್ಜೆ, ವಜನು, ವಜೆ 2. A weight, load, burden (S. Mhr.; Mhr. ಓಝೀಂ; B. 3, 18. 49. 117; 4, 214).

ಒಟ ŏṭa. = ವಟ 1. An imitative sound. — ಒಟ ಒಟ. rep. ಒಟ ಒಟ ಮಾತಾಡು, to talk much; to prate, to gabble (S. Mhr.; Mhr. ವಟವಟ). — ಒಟಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To say or talk much; to gabble (S. Mhr.).

ಒಟಾರ ŏṭāra. = ವಟಾರ q. v., ವಟ್ಟಾರ. The compound round a house (C.; Tu.; T. ವಟ್ಟಾರ; Tĕ. ವಟಾರು, ವಠಾರ, a lodge).

ಒಟ್ಟ ŏṭṭa. = ವಟ್ಟ 1, q. v. Discount, etc. (C.; Tu.; Mhr., H. ಒಟ್ಟಾ, exchange). See Prv. s. ಮುಟ್ಟು 1.

ಒಟ್ಟಜ ŏṭṭaja. Tribute (ಕಪ್ಪ Śm. 88, see ಕೊಟ್ಟಜ; M. ಒಡುಕ್ಕು, to finish, destroy; to spend; to pay taxes).

ಒಟ್ಟಜೆ ŏṭṭajĕ. A heap, a mass, a company; abundance; a row (ಒಟ್ಟಿಲ್, ಒಗುಚ, ಹೊರಳಿ, ಒಬ್ಬುಳಿ, etc., ಶ್ರೇಣಿ Kk. 17; ಸನ್ದಣಿ, ಕಿಕ್ಕಿನ್ದ, ತಣ್ಡ, etc., ಶ್ರೇಣಿ Śm. 54; ಗಣಣ Ct. I, 50; ಅತಿಶಯಾರ್ಥ II, 51). See Abh. P. 14, 168; Grj. 7, after 11; 10, after 79; 10, 101; Rāv. 5, 117; 6, after 11; 13, after 83. — ಒಟ್ಟಜೆಗಿಡು. -ಕಿಡು. To break up (v. i.), to disperse (Abh. P. 13, after 109).

ಒಟ್ಟಯಿಸು ŏṭṭayisu. = ಒಟ್ಟಯ್ಸು, etc. To overpower (Bp. 61, 26).

ಒಟ್ಟಯ್ಸು ŏṭṭaysu. ಒಟ್ಟೈಸು. = ಒಟ್ಟಯಿಸು, ಒಟ್ಟವಿಸು. To collect, to be accumulated, as tears (Sarpabhûshaṇa in B. 5, 320); to become one, to collect, to be converged to a focus (Grj. 8, 50); to come together, to assemble (Abh. P. 14, after 132); to shrink, to contract (Grj. 1, 87). 2, to join (v. t.), to amass, to heap together, to pile up (Bp. 16, 8); to assemble (v. t.), to convene (Grj. 2, after 106); to subject, to conquer, to overwhelm (Bh. 1, 7, 62; J. 25 sum.).

ಒಟ್ಟಲು ŏṭṭalu. A mass, a heap (My.).

ಒಟ್ಟವಿಸು ŏṭṭavisu. = ಒಟ್ಟಯ್ಸು. To join together (v. t., Bp. 11, 15).

ಒಟ್ಟಿ ŏṭṭi. 1. (fr. ಒರಟು 2). An obstinate, self-willed person (S. Mhr.).

ಒಟ್ಟಿ ŏṭṭi. 2. A kind of machine for uniting or twisting threads into twine or rope (C.). 2, stiffness of a limb, e. g. ಕಾಲಿಗೆ ಒಟ್ಟಿ ಹಿಡಿಯಿತು (S. Mhr.).

ಒಟ್ಟಿ ŏṭṭi. 3. = ಉಟ್ಟಿ 2 No. 2. (My.).

ಒಟ್ಟಿಕೆ ŏṭṭikĕ. Heaping (My.).

ಒಟ್ಟಿಲ್ ŏṭṭil. 1. A handful (ಕರ Mr. 350).

ಒಟ್ಟಿಲ್ ŏṭṭil. 2. -ಲು. = ಒಟ್ಟಜೆ. (ಒಟ್ಟಜೆ, etc. Kk. 17; Śm. 54). ಪ್ರವಾಹದಿನ್ದ ಆದ ಮಳಲ ಒಟ್ಟಿಲು (ಪುಲಿನ Nr.). See ನೀರೊಟ್ಟಿಲಾಣ್ಮ; ಮಳಲೊಟ್ಟಿಲ್; Grj. 10, after 79; J. 6, 6.

ಒಟ್ಟಿಸು ŏṭṭisu. = ಒಟ್ಟಯ್ಸು. To join (v. t.), to heap, etc. (ಪುಂಜೀಕರಣ Śmd. Dh.). See Bp. 57, 16. 18. 2, to cause to heap or pile up, etc. (C.; Bh. 1, 8, 88; B. 5, 43. 50).

ಒಟ್ಟು ŏṭṭu. 1. (fr ಉಟು). = ಒದ್ದು 3. To make one, to join; to put together; to pile up, etc. (ಏಕತ್ರಯೆ Śmd. Dh.; ಮೊಗ್ಗರ Śm. 88; C.; Tu.; T.: to paste, to cause to adhere). ಸತ್ತವನ ಸುಡಲೆನ್ದು, ಒಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟಿಗೆ (ಚಿತಿ Nr.). See Bp. 18, 28; 21, 8; 27, 37; 30, 4; 45, 30; J. 4, 38; B. 3, 44. 2, to come together, to assemble (Grj. 6, 8); to become one mass or heap (of ashes). ಹೊಟ್ಟೆಯಡುಕ್ಕುತದೇವನ ಅಲಯಮ್ ಒಟ್ಟಿ ಕೊಣ್ಡಿತು (Bp. 56, 34). 3, to become joined or united, to adhere to (as mud, etc., My.; Rāv. 5, 66).

ಒಟ್ಟು ŏṭṭu. 2. = ಒದ್ದು 4. Conjunction, union (My.; T., Tu., Tĕ.); a heap, a pile (My.);—sum total (My.; Mr. 68). 2, something not expanded: a germ, a bud (ಮೊಳಕೆ Śm. 88). 3, the close adhering or cohesion of a lump of clay (ಮೃತ್ಪಿಣ್ಡ ಸಂಘಟನ Ss.; cf. ಒಣ್ಡು). ಒಟ್ಟಿಗೆ (dative), all together; on the whole (C.). — ಒಟ್ಟುಮ್ಬಾರ. -ಅಮ್ಬಾರ. The government and cultivator's corn before it is divided (My.). — ಒಟ್ಟಾರೆ. -ಆರೆ. = ಒಟ್ಟಿಗೆ. (S. Mhr.). ಒಟ್ಟುಕಟ್ಲೆಯವರು. -ಕಟ್ಲೆಯ ಅವರು. All the persons that have a case (in a kacêri, S. Mhr.). — ಒಟ್ಟುಗುತ್ತಿಗೆ. Aggregate assessment (C.). — ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸು. -ಕೂಡಿಸು. To join together (v. t.), etc. (C.). — ಒಟ್ಟುಗೂಡು. -ಕೂಡು. To compose a mass or pile (ಚಯನ, ಚಿರಂಬು, Śmd. Dh.). 2, to come together, to convene (My.; B. 2, 49); to become one in mind, etc. (My.). — ಒಟ್ಟುಬೇ

Digitized by Google

ರೀಜು. The total of an addition, the whole amount (C.). — ಒಟ್ಟುಲೆಕ್ಕ. Sum total (C.). — ಒಟ್ಟೊಟ್ಟಗಿಡ. -ಒಟ್ಟ-. An undershrub, Triumfetta rotundifolia Lam.; also the undershrub Urena sinuata L. (Z.). — ಒಟ್ಟೊಟ್ಟಲ್. -ಒಟ್ಟಲ್. A large heap (J. 21, 48).

ಒಟ್ಟು ŏṭṭu. 3. A vow, a solemn promise; an oath, an adjuration (T.; Tĕ. ಒಟ್ಟು, ವಟ್ಟು; T. ಒಟ್ಟ, a wager; see ಒಡ್ಡ 2; T. ವಟ್ಟ, to swear, etc.). — ಒಟ್ಟಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳು. -ಇಟ್ಟು-. To swear, etc. (ಶಪನ, ಶಪಥ, ಆಣೆ ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳು Si. 55; see also 292).

ಒಟ್ಟೆ ŏṭṭĕ. = ಓಟೆ 3. (My.; Tu.). — ಒಟ್ಟೆ ಬೀಳು. To be cracked, to get a hole (My.).

ಒಟ್ಟೆ ŏṭṭĕ. = ಒಣ್ಟೆ, etc. Tbh. of ಉಷ್ಟ್ರ (Šmd. 355; Hlâ.; ಕರಭ Nn. 161; J. 7, 5). ಒಟ್ಟೆಯ ಮರಿ (ಕರಭ Nr.).

ಒಡ ŏḍa. 1. = ಒಡಂ 1, ಒಡೆ 5. Union, being together; (together, with). (Tĕ., Tu.). — ಒಡಗತೆ. -ಕತೆ. A riddle (S. Mhr.). — ಒಡಗೂಟ. -ಕೂಟ. Close union, intimate intercourse (Abhâ. 1, 33; My.). — ಒಡಗೂಡಿಸು. -ಕೂಡಿಸು. To cause to unite with, etc. (My.); to cause to be obtained, to prepare (J. 1, 2). — ಒಡಗೂಡು. -ಕೂಡು. To join (v. i.), to be united with, to be in connection or company with (Bp. 1, 48; 5, 41; 21, 29; 35, 39; 37, 68; Č. Bp. 47, 4; Rśv. 4, 76; My.); to be obtained (Bp. 12, 52); to meet with success; to happen (J. 30, 28);—to have sexual intercourse (My.; J. 11, 26; 16, 17; 27, 46). 2, to join (v. t.), to obtain, etc. (Bp. 56, 6). See 5, 71; 7, 10; 15, 19; 25, 11; 27, 13; 31, 4; Si. 47. 62. 211. 212. 264. 265. — ಒಡಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To join (v. i.), to become united with, etc. See Bp. 4, 5. 42; 5, 6; 8, 42; 12, 7; 24, 16; 31, 11; 42, 31; 47, 57; 51, 77. 78; 55, 9; J. 2, 44; 4, 65; 24, 40; 30, 42. 44; 32 sum. — ಒಡಂಗೊಳ್. -ಂ-ಕೊಳ್. = ಒಡಗೊಳ್. (J. 26, 33). — ಒಡಬಡಿಕೆ. -ಪಡಿಕೆ. = ಒಡಮ್ಬಡಿಕೆ, ಒಡಮ್ಬಡು 2. Agreeing, assenting; an agreement; a treaty (ಸಮಾಧಿ Nr.; Bh. 8, 24, 50). — ಒಡಬಡಿಸು. -ಪಡಿಸು. = ಒಡಮ್ಬಡಿಸು. To cause to agree, to persuade; to convince; to put down as settled (Bp. 51, 12). — ಒಡಬಡು. -ಪಡು. = ಒಡಮ್ಬಡು 1. To agree; to assent; to consent; to accept as settled or proper. ನಾವೆನ್ದ ನುಡಿಗೆ ಒಡಬಡುವಿರಾದೊಡೆ (Bh. 1, 8, 77). ಒಡಬಟ್ಟು (Bp. 5, 10). — ಒಡವರ್. -ಬರ್. To come along with, to follow (Rśv. 5, after 55, 114 & 120; 6, 12). — ಒಡವುಟ್ಟು. -ಪುಟ್ಟು. = ಒಡ ಹುಟ್ಟು 1. (My.). ಒಡವುಟ್ಟಿದನು (ಸಮಾನೋದರ್ಯ, ಸೋದರ್ಯ Hlâ.). ಒಡವುಟ್ಟಿದನ ಮಗ (ಭ್ರಾತೃವ್ಯ, ಭ್ರಾತೃಪುತ್ರ Hlâ.). ಒಡವುಟ್ಟಿದಳು (ಭಗಿನಿ, ಜಾಮಿ, ಸ್ವಸೃ Hlâ.; ಕಿಱುದಂಗಿ Kk. 71). ಒಡವುಟ್ಟಿದಳ ಮಗ (ಸ್ವಸ್ರೀಯ, ಜಾಮೇಯ Hlâ.). ಒಡವುಟ್ಟಿದಳ ಮದವನಂ (ಭಾವುಕ Hlâ.). — ಒಡವೆರಸು. -ಬೆರಸು. = ಒಡೆವೆರಸು. To unite, to meet together, etc. (J. 8, 33). — ಒಡವೆರೆ. -ಬೆರೆ. = ಒಡೆ ವೆರೆ. To keep company with, to be united with, etc. (Rśv. 2, after 8; 5, after 19; 6, after 24). — ಒಡ ಸಲ್. To go together with (Abh. P. 2, 75). — ಒಡ ಹುಟ್ಟು. 1. = ಒಡ ವುಟ್ಟು. To be born together with, to be born by the same father and of the same mother (My.). ಹೆಣ್ಡತಿಯ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರು (ಸ್ಯಾಲರು); ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದ ಅಣ್ಣನು (ಅಗ್ರಜ, etc. Nr.). ಗಣ್ಡನಿಗೆ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದ ಗಣ್ಡುಸ (ದೇವರ); ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವನು (ಸೋದರ್ಯ, etc. Si. 192). ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವಂ (ಸಹಜಾತ, ಸಹೋದರ, ಭ್ರಾತೃ Mr. 311; J. 28, 56). ತನ್ದೆಯ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವನು (ಪಿತೃವ್ಯ, etc.); ತಾಯ್ಯ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವನು (ಮಾತುಲ); ಗಣ್ಡನ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವನು (ದೇವರ); ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವನ ಹೆಣ್ಡತಿ (ಪ್ರಜಾವತಿ, etc.); ಗಣ್ಡನ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವನ ಹೆಣ್ಡತಿ (ಯಾತೃ Nr.). ಅರಸಿನ ಹೆಣ್ಡತಿಯ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವನು (ರಾಷ್ಟ್ರಿಯ Si. 65). ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವಳು (ಭಗಿನಿ, ಸ್ವಸೃ Nr.; J. 33, 14). ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದಳು (ಸಹಭವೆ Nn. 109). ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದಳ್ (ಸ್ವಸೃ, etc. Mr. 314). ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವಳ ಗಣ್ಡನು (ಆವುಕ, etc.); ಗಣ್ಡನ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವಳು (ನನಾನ್ದೃ, ನನ್ದಿನಿ); ತನ್ದೆಯ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವಳ ಮಗನು (ಪೈತೃಷ್ವಸ್ರೀಯ); ತಾಯ್ಯ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವಳ ಮಗನು (ಮಾತೃಷ್ವಸ್ರೀಯ Nr.). ಹೆಣ್ಡತಿಗೆ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವರು (ಸ್ಯಾಲರು Si. 192). ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮನ್ದಿರು ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವರು (B. 2, 40). ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವಳು ಸಿರಿ (Bp. 11, 46). ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದಂ, an elder or a younger brother (J. 13, 64; 21, 17). — ಒಡಹುಟ್ಟು. 2. The state of being brothers and (or) sisters; a company of brothers and (or) sisters (My.; see Jōgihâḍu s. ಅನ್ತೆ s. ಅನ್ 1).

ಒಡ ŏḍa. 2. = ಒಡದು, ಒಡೆದು. A short P. p. of ಒಡೆ 1 (C.). — ಒಡ ಕೊಳ್ಳು. To break (v. i.); to separate from. ಸಾರಂಗವು ಅಂಜಿ, ಎದೆ ಒಡ ಕೊಣ್ಡು, ಗಿಡದ ಗುಮ್ಪಿನೊಳಗೆ ಹೊಕ್ಕು (B. 3, 19). ಒನ್ದನ್ನು ಒಡ ಕೊಣ್ಡು ಹೊಡಿ ಹೊಡಿದು (ಒನ್ದರಿನ್ದ ಈಚಿಗೆ ಹೊಡಿದು, ಉದ್ವಾನ್ತ, ಉದ್ಗತ Si. 280). See Prv. s. ತಣ್ಣ.

ಒಡ ŏḍa. 3. = ಒಡೆ 3. The state of being broken, etc.; breaking. — ಒಡಗಲ್ಲು. -ಕಲ್ಲು. A hand-mill of stone or wood to remove the husk from paddy and to split pulse (My.). — ಒಡಮೊಗೆ. A broken or cracked earthen vessel (C.). ಮರ್ಮವಿಲ್ಲದ ಮಾತು ಒಡಮೊಗೆಯ ತೂತು (Dp. 54).

ಒಡ ŏḍa. 4. = ಒಡೆ 2. An abbreviated form of the infinitive of ಒಡೆ 1 (*i. e.* = ಒಡೆಯ, ಒಡೆಯಲ್ಕೆ). — ಒಡ ಕುಟ್ಟು. To beat so as to break, to beat into fragments, to pound (Bp. 45, 30; 52, 48; 55, 29. 34). — ಒಡಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. = ಒಡ ಕುಟ್ಟು. ಒಡಗುಟ್ಟುವದು (ಎದರ, ಸ್ಫುಟನ Si. 387). — ಒಡಗೊಡು. -ಕೊಡು. To throw away (from or out of the hand) so as to break (Bh. 8, 24, 44). — ಒಡ ಮುರಕನ ಕಾಯಿ. (ಲಕ್ಷ್ಮಿ G.). — ಒಡ ಮುರಕೀ ಕಾಯಿ. (ಯೋಗ್ಯ G.). — ಒಡ ಮುರಿ. To turn or twist round so as to break or open, as a tightly closed hand, etc. (C.). — ಒಡ ಮುಱ. = ಒಡೆ ಮುಱ. To bruise, to contuse (ನಿಷ್ಪೀಡನ G.).

ಒಡಂ ŏḍam. 1. = ಒಡ 1, ಒಡನ್, ಒಡಮ್. Union; together, in company, with; as soon as, when (T. ಉಡನ್); then. ಸಿರಿ ಒನ್ದು ಆಗದು; ಒಡಮೇನೊ, ಸುಜನೋತ್ತಂಸಾ? (Šmd. 109, o. rs. -ವೇನೊ, ನೇನೊ). See ಅಲೊಡಂ.

ಒಡಂ ŏḍam. 2. See s. ಒಡೆ 4.

ಒಡಕ ŏḍaka. = ಒಡಕು, q. v. The state of being broken, cracked, disunited, etc.; a fracture; a crack; disunion; that breaks or goes to pieces. ಒನ್ದಾಗಿ ಇರುವವರಲ್ಲಿ ಒಡಕ ಹುಟ್ಟಿಸುವವನು (ದುರ್ಜನ G.; My.). See ಎದೆವೊಡಕ. — ಒಡಕಗಡಿಗೆ. A broken pot (ಓಡು G.; C.). ಮುದಿಕಮನೆಗೆ ಒಡಕಗಡಿಗೆ (Prv.). — ಒಡಕದನಿ. A broken, *i. e.* disagreeable, voice (My.). — ಒಡಕಬಾಯವ. A man with a leaking mouth: one who cannot keep secrets (C.).

ಒಡಕಲ ŏḍakala. = ಒಡಕಲು. Broken state; broken paddy or split pulse, from which the chaff, husk, etc. generally have not yet been separated (C.).

ಒಡಕಲು ŏḍakalu. = ಒಡಕಲ. (My.).

ಒಡಕು ŏḍaku. = ಒಡಕ. (ಪ್ರದರ, ಭಂಗ Nr.; ಎದರ, ಸ್ಫುಟನ, ಭಿದೆ Si. 387; My.). ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳೊಳಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಒಡಕು ಮುಱಿಯ

Digitized by Google

ದೇಶೆಸ್ಸು (B. 2, 30). ಮನೆತನದೊಳಗೆ ಒಡಕು ಹುಟ್ಟಿದರೆ (2, 41). — ಒಡಕುದೋಣಿ. A boat with a hole. ಒಡಕುದೋಣಿಗೆ ಗಿಡ್ಡ ಹಲ್ಲು (Prv.). — ಒಡಕುಹರವಿ. A broken earthen vessel. ದಣ್ಣಿಗೆ ಅಂಜುವ ಬಣ್ಣನ್ ಒಡಕುಹರವಿಯ ಕಣ್ಣ (Dp. 54).

ಒಡತಣ ŏḍataṇa. = ಒಡೆತನ, etc. (Bp. 18, 5; 34, 30; 40, 30; 58, 43).

ಒಡತನ ŏḍatana. = ಒಡೆತಣ, etc. (My.).

ಒಡತಿ ŏḍati. A female having ownership, power, etc., a mistress (Bp. 11, 21; 50, 8; My.).

ಒಡದು ŏḍadu. = ಒಡೆದು. P. p. of ಒಡೆ 1.

ಒಡನ್ ŏḍan. = ಒಡಂ 1, etc. — ಒಡನಾಟ. -ಆಟ. Playing together: companionship, company, intercourse (J. 28, 24). ಒಲ್ಲವರ ಒಡನಾಟ ಬೆಲ್ಲವನು ಮೆದ್ದಂತೆ; ಅಲ್ಲದಹುದು ಎಂಬ ಅಜಾಣನ ಒಡನಾಟ ಕಲ್ಲು ಹಾದಂತೆ (Sp.). ದುರ್ಜನರ ಕೂಡ ಒಡನಾಟ ಬಚ್ಚಲ ರೊಜ್ಜನಂತೆ ಇಹುದು (Sp.). ಕಳ್ಳನ ಒಡನಾಟವು... ಕೆಸರೊಳಗೆ ಮುಳ್ಳು ತುಳಿದಂತೆ (Sp.). ಅವನ ಒಡನಾಟವು ಎಲ್ಲರ ಮನಸಿಗೆ ಬರುತಿತ್ತು (B. 5, 188). 2, sexual intercourse (My.; see Prv. s. ಒಡಾಟ). — ಒಡನಾಡಿ. -ಆಡಿ. A play-fellow: a companion; a friend; an equal (My.; J. 23, 44). ನಿಡಿದೋಳ್ಗಳ್ ವಿಕ್ಕರಿಕರದ ಒಡನಾಡಿಗಳ್ ಎನಿಸಿ (Śmd. 117). ಒಡನಾಡಿಯನ್ನೆ ಶಾತ್ರವಿಯಾನ್ತಮ್ ಈವುದು (Mr. 6). ತನತನಗೆ ಗೋವಳರು ಮಲ್ಲರನ್ ಅನುಕರಿಸಿ ತಿವಿದಾಡುವರು, ಬಲ ದನುಜಹರರ ಒಡನಾಡಿಗಳು ತಾವಾಗಿ ವಿಪಿನದಲಿ (Bhâgavata 10, 18, 10). — ಒಡನಾಡಿತನ. -ಆಡಿತನ. Companionship, friendship (My.; J. 6, 48). — ಒಡನಾಡು. -ಆಡು. To play with; to be in the company of, to associate with. ಮದಾಲಸರಾಜಹಂಸಮಣ್ಡಳಿಯೊಡನಾಡಿಯಾಡಿ, ನಡೆಗಲ್ತು (Śmd. 230). ಒಳ್ಳಿದ ಕಳ್ಳನೊಡನಾಡೆ ಅವ ತುದ್ದ ಕಳ್ಳನೇ ಅಕ್ಕು (Sp.). See Bp. 2, 42; 25, 3; 47, 39. 48; J. 5, 57. 58; 28, 22. — ಒಡನಿರ್. -ಇರ್. To be together with; to be in the company of. ಒಳ್ಳಿದರೊಡನಿರ್ದು, ಕಳ್ಳನ್ ಒಳ್ಳಿದನ್ ಅಕ್ಕು (Sp.). ನಿಮ್ಮೊಡನಿಪ್ಪಂ (Bp. 48, 25). See Rév. 7, after 97; J. 21, 46. — ಒಡನಿರಿಸು. -ಇರಿಸು. To cause to be or to place in one's company (Bp. 25, 8). — ಒಡನುಣ್. -ಉಣ್. To eat together or in company (Bp. 24, 31; 45, 24). ಒಡನುಮ್ಬುದು (ಸಹಭೋಜನ Nr.). — ಒಡನೆ. -ಎ 3. (Exactly) together with; together; with;—forthwith, at the very time, immediately (ಸಹ Śmd. 893; Ćt. I, 56; ಕೂಡೆ Śmd. 29. 61. 119 Cm..; T. ಉಡನ್). ಒಡನೆ ಆರುಮ್ ಇಲ್ಲ (Śmd. 125). ನೀಮುಮ್ ಆಮುಮ್ ಒಡನೆ ಓದಿದೆವು (158). ಗಿಳಿಯೊಡನೋದಿಯೋದಿ, ನುಡಿಗಲ್ತು (230). ಓಸರಿಸಿದ ಜವನಿಕೆಯೊಡನೆ ಓಸರಿಸಿದನ್ ಅಲ್ತೆ ಕಸ್ತು? (16). ಬಿರಯಿಗಳ ಸುಯ್ಯಲೊಡನೆಯೆ (119). ನಿನ್ನೊಡನೆ ಒಪ್ಪ ಭಾಗಮಂ ಬರಿಸುಪುದು! (275). ವೈರಮ್ ಏಕೆ ಎಮ್ಮೊಡನೆ? (Bp. 58, 34). ಹೋರನೊಡನೇ ದಾರಿ ನಡೆಯುವದು ಅದೇನು? (Dp. 167). ಒಡನೆ (forthwith) ಗೋಲಿಬಿಟ್ಟ (J. 8, 40). ಒಡನೆ (immediately) ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟ (29, 40). ಒಡನೆ ಕಾಲನ್ ಅಡ್ಡಲು (Bp. 20, 13). See Bp. 32, 40; 47, 46; 57, 40; Bh. 1, 10, 26; 2, 13, 35. 48; J. 2, 66; 3, 8. 22; 4, 66; 26, 5; 28, 15. 20. 48; 29, 34; Śm. 7; Śi. 262. 264; Dp. 148. — ಒಡನೆ ಕೂಡು. To be in connection with, etc. (Śmd. 4. 23. 49. 71. 72. 299. 340. 348 Cm.). ಅವನಾನೊಬ್ಬನು ಅತಿಶಯಮ್ ಅಹ ಪರಾಕ್ರಮದೊಡನೆ ಕೂಡಿದವನ್ ಉಣ್ಬ, ಆತನು ಊರ್ಜಸ್ವಿ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಬೆಳುದಿಂಗಳೊಡನೆ ಕೂಡಿದ ಇರುಳು (ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಿ Nr.). — ಒಡನೆವೆರಸು. -ವೆರಸು. = ಒಡನೆ ಕೂಡು. (Śmd. 340). — ಒಡನೊಡ. -ಒಡ. = ಒಡನೊಡನೆ. (Bp. 56, 29). — ಒಡನೊಡನೆ. rep. All at once, etc. See Śmd. 272; Bp. 2, 21; 15, 5. 9; 27, 72; 47, 60; Rév. 6, 33; J. 16, 36; 20, 30; 28, 47. — ಒಡನೊಡೆ. -ಒಡೆ. = ಒಡನೊಡ. (J. 3, 37).

ಒಡಬಾನಲ ŏḍabânala. Tbh. of ವಡವಾನಲ. (ಕಡಲುರಿ, ಮುನ್ನೀರ್ಗಿಚ್ಚು Ćt. II, 118; ಕಡಲ್ಗಿಚ್ಚು Śs.).

ಒಡಮ್ ŏḍam. = ಒಡಂ 1, etc. — ಒಡಮ್ಬಡಿಕೆ. -ಪಡಿಕೆ. = ಒಡಬಡಿಕೆ. (ಅಂಗೀಕಾರ, ಅಭ್ಯುಪಗಮ, ಪ್ರತಿಶ್ರವ, ಸಮಾಧಿ Nr.; C.). See Bp. 24, 28; 60, 60; B. 4, 19. 148; Śi. 70. 263. 476. ಒಡಮ್ಬಡಿಕೆಯಿನ್ದ ಆಗುವದು ದಡಮ್ಬಡಿಕೆಯಿನ್ದ ಆದೀತೇ? (Prv.). — ಒಡಮ್ಬಡಿಸು. -ಪಡಿಸು. = ಒಡಬಡಿಸು. ಒಡಮ್ಬಡಿಸಿದರೆ ಒಡಲುರಿ ಹೋದೀತೇ? (Prv.). See Bp. 26, 61; 27, 51. 54; 41, 20; 53, 59; Rév. 6, after 11 & 132; J. 5, 34; 16, 16; B. 5, 71. — ಒಡಮ್ಬಡಿಸುವಿಕೆ. -ಪಡಿಸುವಿಕೆ. Causing to agree, etc. (Śi. 470). — ಒಡಮ್ಬಡು. -ಪಡು. 1. = ಒಡಬಡು. (ಅಭ್ಯುಪಗಮ Śmd. Dh.; ಮೆಚ್ಚು 4 Cm.; ಕೈಕೊಳ್ 95 Cm.). ಒಡಮ್ಬಟ್ಟು (283). ದೀರ್ಘಾದೇಶಮನ್ ಒಡಮ್ಬಡುವರ್ (142). ಮನಕ್ಕೆ ದಾರದುದನ್ ಒಡಮ್ಬಡುವಲ್ಲಿ ಕಾಮುಮ್ ಎಮ್ಬ ಅವ್ಯಯಂ ನೆಗಳ್ಗು (Nr.). ಲಂಚಕ್ಕೆ ಒಡಮ್ಬಟ್ಟು, ಒಪ್ಪಣಮಂ ಕೊಟ್ಟು (Śi. 94). See Grj. 10, 99; Bp. 27, 50. 54; 40, 50; 45, 4; 58, 46; Rév. 4, 76. 118; 10, after 10; Śi. 265. 433; Ćh. v. 203. 254. — ಒಡಮ್ಬಡು. -ಪಡು. 2. An agreement; (a proof). ನುಡಿಗೆಲ್ಲಂ ಸಲ್ಲದ ಕನ್ನಡದೊಳ್ ಚತ್ತಾಣಮುಂ ಬೆದಣ್ಡೆಯುಮ್ ಎನ್ದು, ಈಗಡಿನ ನೆಗಟ್ತೆಯ ಕಬ್ಬದೊಳ್ ಒಡಮ್ಬಡಂ ಮಾಡಿದರ್ ಪುರಾತನಕವಿಗಳ್ (Śmd. 121). — ಒಡಮ್ಬಡುವಿಕೆ. -ಪಡುವಿಕೆ. = ಒಡಮ್ಬಡಿಕೆ. ಒಬ್ಬನು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಒಡಮ್ಬಡುವಿಕೆ (ಅಂ, ಏವಂ Śi. 475; see also 474).

ಒಡಮೆ ŏḍamĕ. = ಒಡವೆ, ಒಡಿವೆ. That is: a thing, a substance; that one possesses: a possession, especially an ornament, a jewel; property, wealth (ದ್ರವ್ಯ, ದ್ರವ್ಯ, ದ್ರವಿಣ, etc. Hlâ.; Abh. P. 6, 35; My.; Tē.; M. ಉಡಮ; T. ಉಡೈಮೈ; see ಒಡೆ 6 & ಉಳ್ 1). ಅಕುಪ್ಯಮ್ ಎಮ್ಬುದು ಹೊನ್ನು ಬೆಳ್ಳಿಯುಂ; ಉದಿದ ಒಡಮೆ ಕುಪ್ಯಮ್ ಎಮ್ಬುದು (Hlâ.). ಕಳ್ಳೊಡಮೆ (ಅಪಹೃತ, ಲೋಪ್ತ Hlâ.). See ಉಳ್ಳೊಡಮೆ.

ಒಡಮ್ಬಿ ŏḍambi. ಒಡಮ್ಬೆ ŏḍambĕ. The body (ಶರೀರ Śmd. II; T., M. ಉಡಮ್ಬು; cf. ಒಡಲ್). ಪೋದ ಒಡಮ್ಬೆ ಪಿಳ್ಕಾದುದು (Śmd. 289).

ಒಡರ್ ŏḍar. ಒಡರು ŏḍaru. (= ಒಡರ್ಚು, etc.). ಒಡರ್ದು (J. 17, 32). ಪ್ರಣಯಕಲಹವನ್ ಒಡರಿ (Bp. 42, 14). ಒಡರ್ಪುದು (J. 2, 31).

ಒಡರಿಚು ŏḍaričuิ. = ಒಡರಿಸು, (ಒಡರ್), ಒಡರ್ಚು. (J. 2, 46; Abhâ. 2, 85). ಒಡರಿಚುವದು ಏಂ ಕೇಳಿಕೆಯನ್ ಈ ನರ್ತನೋಚಿತಕೆ (Bp. 12, 42). ಕಮಠ ಮತ್ಸ್ಯಂಗಳಂ ನಿಜಕರದಿನ್ ಏಕೋದಕದೊಳ್ ಒಡರಿಚಿ ಪಿರಿಯ ಗಾಣವನ್ ಇಕ್ಕುವ ಆ ಬಲೆಗಾರಿಂ (21, 28). ಅನ್ದುಗೆಯನ್ ಎಡದ ಅಡಿಯೊಳ್ ಒಡರಿಚಿ (29, 3).

ಒಡರಿಸು ŏḍarisu. = ಒಡರಿಚು, etc. (ಬರ್ Śmd. 198 Cm.). ಮುನ್ದು ಪಿನ್ದುಗಳ ಅನ್ತ್ಯಕ್ಕೆ ಒಡರಿಸುಗುಂ ಲೋಪಂ (198). ನಡೆದುದೆ ಮಾರ್ಗಂ, ಪದವಿದರ್ ಒಡರಿಸಿದುದೆ! (407). ಒಡರಿಸಿದನ್ ಅಭಿನವ ನಿಗಣ್ಟನ್ ಅಭಿನವಮಂಗಂ (Mr. 6). See Abh. P. 4, 26; 7, 14; 9, 70; 10, 156; 14, after 122.

ಒಡರ್ಚಿಸು ŏḍarčisu. (= ಒಡರ್ಚು). To undertake, to begin. ಅರಸನುಮ್ ಅರಸಿಯುಂ ನೆತ್ತವನ್ ಒಡರ್ಚಿಸಿ (Bp. 43, 2).

ಒಡರ್ಚು ŏḍarču. = ಒಡರಿಚು, etc. To join (v. t.); to put to (or in). 2, to cause one's self to come in connection with, to join (v. i.). 3, to enter into, to engage in, to undertake, to begin; to do, to perform; to cause, to produce; to endeavour, to try, to make effort (ಉದ್ಯಮ

Digitized by Google

Šmd. Dh.; ಮೂಡು Čt. II, 39; Tĕ. ಒನರ್ಚು; for T., M. ಉಜ್ಜು, to exert, be strenuous, *cf.* ಉಜ್ಜು). ಜನೋದಯಂಗೆ ಇದಂ ಪೇಟಿಲ್ ಒಡರ್ಚಿದಂ (Šmd. 255). See Čh. v. 16; Abh. P. 3, 47. 49; 9, 30. 186; 14, 143; Bp. 1, 64; 3, 43; 21, 45; 35, 6; 50, 25. 32; 51, 73; Grj. 9, 2; Rśv. 5, 32; 6, after 11 (twice); 6, after 24; 6, 33; 8, 5; 13, 83; V. 14, 109; J. 3, 31; 24, 11; 28, 45; 31, 23.

ಒಡಲ್ ŏḍal. = (ಒಡಮ್ಬು), ಒಡಲು. The body (ಶರೀರ Nr.; ಮೆಯ್, ಡೊಕ್ಕೆ Šm. 71; ಕೋಷ್ಠ Hlâ.; T., M., Tu. ಉಡಲ್; Tĕ. ಒಡಲು, ಒಳ್ಳು, ವಳ್ಳು); the belly, the stomach (C. as ಒಡಲು; Tu.). ಒಡಲ ಎಲ್ವು (ಕಂಕಾಲ Hlâ.). ಒಡಲ ಎಲು (ಅಸ್ಥಿ, etc. Mr. 397). ಕಿಡಿಯ ಒಡಲವನು (ವೃಶ್ಚಿ, ಕಿರಾತ Hlâ.). ಒಡಲ ಎಡಭಾಗವು (ಸವ್ಯ Nr.). ತನ್ನ ಒಡಲ ಹೊರೆವಾತನು (ಆತ್ಮಮ್ಭರಿ, ಕುಕ್ಷಿಮ್ಭರಿ Nr.). See Bp. 6, 25; 8, 22; 20, 12; 26, 43; 44, 14; 46, 58; 59 sum.; 59, 10; 60, 58; Bh. 1, 8, 61; Rśv. 5, 117; 9, 18; J. 2, 15; 4, 36; 28, 29. 40. 46. 48. 55. — ಒಡಲ. -ಅ 3. A man who has a body. See ಕಾರೊಡಲ, ಕೇಸೊಡಲ.

ಒಡಲಿಚ ŏḍal-iča. (Šmd. 236). The body-born: Kâma (ಮನ್ಮಥ Šm. 7).

ಒಡಲು ŏḍalu. = ಒಡಲ್. (C.). ಹಾವಿನ ಒಡಲು (ಭೋಗ Hlâ.). ಜ್ಞಾನವುಳ್ಳವನ ಒಡಲು ಭಾನುವಿನ ತೆಱನ್ ಇಹುದು, ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದನ ಕಾಯವು ಹಾಟಿಒರ ಸ್ಥಾನದಿಂ ಕಡೆಯೆ (Sp.). See Bp. 27, 15; 44, 26. 29; J. 31, 55. — ಒಡಲುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To assume a body, to become incorporated (Bp. 18, 88; 58, 48). — ಒಡಲುರಿ. -ಉರಿ. Burning or pain of the belly: internal heat, grief (J. 23, 60; 30, 35). ಒಡಲುರಿ ಒನ್ದು ಕಡೆ, ಬ್ರಹ್ಮೇತಿ ಕಾಟ ಒನ್ದು ಕಡೆ (Prv.). See Prv. s. ಒಡಮ್ಬಡಿಸು.

ಒಡವೆ ŏḍavĕ. = ಒಡಮೆ, etc. (C.; Tu.; ಅಲಂಕಾರ, ಆಭರಣ Si. 217). ಸ್ತ್ರೀಯರ ಒಡವೆ (ಶುಲ್ಕ, ಸ್ತ್ರೀಸಮ್ಬನ್ಧದ ದ್ರವ್ಯ Nn. 125). ಪರರ ಒಡವೆಯನ್ ಅಪಹರಿಸುವದು (ಪರವಸ್ತುಸ್ವಾಪಹ 151). ಕಳವಿನ್ದಾದ ಒಡವೆ (ಲೋಪ್ತ್ರ); ಅತಿಥಿಗೋಸ್ಕರ ಇರ್ದ ಒಡವೆಯಲ್ಲಿಯುಮ್ ಆತಂಗೆ ತಕ್ಕ ಒಡವೆಯಲ್ಲಿಯುಮ್ ಆತಿಥ್ಯ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಕಳವಿನೊಡವೆ (ಅಪಹೃತಿ Mr. 226). ಕೊಟ್ಟೊಡವೆ (ವಿಗ್ರಹ Mr. 474). ಕೊಮ್ಬು ಒಡವೆ (ಕಪ್ಪ 267). See Bp. 4, 65; 31, 10; 44, 63; 45, 20; J. 16, 46; 31, 28; Dp. 148; B. 3, 27; 4, 148; Si. 218; Prv. s. ಬಂಗಾರ. — ಒಡವೆಗೇಡು. -ಕೇಡು. Loss of property. ಒಕ್ಕಲಿಗನ ನೆಣ್ಬು ಒಡವೆಗೇಡು (Prv.).

ಒಡಸು ŏḍasu. = ಒಡಿಸು, ಒಡೆಸು. To cause to break, etc. (C.).

ಒಡಿ ŏḍi. 1. (Probably = ಉಡಿ 5, etc.). The waist, in ಒಡ್ಯಾಣ.

ಒಡಿ ŏḍi. 2. = ಉಡಿ 1 q. v., etc. To be broken, to come apart or to pieces, to crack, to burst, to chap (C.); to break forth, as a bud, a leaf (C.); to bud, as a tree (My.); to separate from, to leave; to turn, as milk (C.); to become weakened, to fail, as courage (C.); to take a side-course, to branch off, as a branch, a road (C.). **2,** to break (v. t.), etc. (C.; Tu., M., T.; T. also ಒಚು). See B. 2, 3; 3, 82; 4, 54; 5, 128. 243; Si. 200, Prv. s. ಕೈಲ್ಯ.

ಒಡಿ ŏḍi. 3. To flow in a small, gentle stream, to trickle through, to ooze, as water through banks, as the spring (sĕlĕ) of a well (C.; Tĕ. ಒಡಿ, ವಡಿ; T. ವಡಿ; M. ಒಡ್; see ಉಗು 1, ಒಸ್ಕು 1, ಒಸಿ 1); to run and cause blots, as ink (C.; B. 1, 22). — ಒಡಿಗಟ್ಟು. *i. e.* ಒಡಿಯ ಕಟ್ಟು. To strain off, to filter through a cloth (My.; Tĕ. ಒಡಿಯ ಕಟ್ಟು, ಒಡಕಟ್ಟು; T. ವಡಿಕಟ್ಟು).

ಒಡಿ ŏḍi. 4. = ವಡಿ. Heat (Sd.; Tĕ. ವಡ).

ಒಡಿವೆ ŏḍivĕ. = ಒಡವೆ, etc. (C.; ಅರ್ಥ G.). See Si. 68. 243. 324. 330. 331. 413. 439; B. 5, 27.

ಒಡಿಸು ŏḍisu. = ಉಡಿಸು 1, ಒಡಸು, etc. (C.; B. 5, 54).

ಒಡಿಸೆ ŏḍisĕ. (= ಉಡಚು, ಒಡುಚು). A bubo (R.; Tĕ. ಒಡಿಸೆ, ವಡಿಸೆ).

ಒಡುಚು ŏḍuču. = ಉಡಚು. (Sd.).

ಒಡೆ ŏḍĕ. 1. = ಒಡಿ 2, etc. To be broken, etc. (ಸ್ಫೋಟನ Šmd. Dh.; C.). P. ps. ಒಡ 2, ಒಡದು, ಒಡೆದು. ಒಡವೃತ್ತಂ (Abh. P. 14, 89). ಒಡೆಯಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ದಾರಿತ, ಭಿನ್ನ, ಭೇದಿತ Nr.). ಕಾಯ್ದು ಬಿಸಿಯಾಗಿರ್ದ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಆವುದಾನೊನ್ದು ಮೊಸರ ಹೊಯ್ದುದರಿತ್ತಣಿನ್ದ ಒಡೆದುದು (ಆಮಿಕ್ಷೆ, ಒಡೆ Nr.; see Si. 240). ಹಿಳ್ಳ ಒಡೆದು ಬೆಳೆದ ತೃಣಧಾನ್ಯಂಗಳು (ಗುಲ್ಮ Nr.). ಒಡದುದು (ವಿಶೀರ್ಣ, ಜರ್ಝರ Nn. 41). ಒಡೆದುದು (ವಿಶೀರ್ಣ 96). ಒಡದು ಹೋಗುವದು (ವಿದರ, ಸ್ಫುಟನ, ಭಿದೆ Si. 387). ಹಿಣ್ಣನ್ ಒಡೆದ ಎಕ್ಕಲಂ (Râghč. 17, 72). ಕಲ್ಲ ಒಡೆಯುವ ಉಳಿ (ಪಾಷಾಣದಾರಣ G.). ಕಾಲ ಹಿಮ್ಮಡು ಒಡೆಯುವ ರೋಗ (ವಿಪಾದಿಕೆ G.). ಬುಡದಲ್ಲಿಯೇ ಟೊಂಗೆಗಳು ಒಡೆಯುವ ಗಿಡ (ಸ್ತಮ್ಬ G.). See Šmd. 153. 223. 255; Bp. 14, 8; 22, 7; 23, 25; 35, 49; 38, 32; 44, 27; 45, 27; 50, 79; 51, 81; 52, 23; 53, 26; 55, 28; 57, 59; Bh. 1, 20, 57; 3, 13, 25. 31. 32; 6, 2, 2; Rśv. 5, 41. 121; 9, 22; J. 6, 6; 14, 5; 22, 3; 28, 17; B. 3, 82; 4, 178; Prvs. s. ಬಣ್ಣ 2, ಮಂಚ 1. — ಒಡೆಯ ಹೊಯ್. To bruise, to crush, to shatter to pieces (Bp. 24, 56). — ಒಡೆಯಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To break, to bruise, to pound (My.; Si. 302. 306). — ಒಡೆಯಿಡು. -ಇಡು. = ಒಡೆಯಿಕ್ಕು. ಪುಲಿಯ ತಲೆಯ ಒಡೆಯಿಟ್ಟು (Râghč. 17, 70). — ಒಡೆಯಿಸು. -ಇಸು. To shoot to pieces (J. 13, 34).

ಒಡೆ ŏḍĕ. 2. = ಒಡ 4. — ಒಡೆಗಲಸು. -ಕಲಸು. 1. To break and make a medley of, to destroy (Bh. 6, 2, 2). — ಒಡೆಗಲಸು. -ಕಲಸು. 2. A broken, confused mass (Bh. 2, 2, 78). — ಒಡೆಬಡಿ. To bruise, to crush, to shatter to pieces (Bp. 49, 46; 57, 37). — ಒಡೆ ಮುಱಿ. = ಒಡ-. (Bh. 2, 2, 97; J. 15, 32). — ಒಡೆ ಸೀಳ್. To split (a thing) so that it is reduced to fragments (Bp. 21, 43; 22, 16; 34, 34).

ಒಡೆ ŏḍĕ. 3. = ಉಡಿ 2, ಒಡ 3 q. v. A fragment (ಸ್ಫೋಟನದ್ರವ್ಯ Šmd. Dh.; Bh. 4, 2, 66). **2,** coagulated, turned milk (see Nr. s. ಒಡೆ 1). — ಒಡೆಯೇಳ್. -ಏಳ್. Fractures to arise or be produced (J. 3, 21).

ಒಡೆ ŏḍĕ. 4. = ಅಡೆ 1, etc. If (ಪಕ್ಷ Šmd. 297); when; to. ನೀನ್ ಉಳ್ಳೊಡೆ ಉಣ್ಬು ರಾಜ್ಯಂ (155). ಕಾದುವೊಡೆ ಒರ್ವನೆ ಬಲ್ಲಿದಂ. ತಿರ್ದುವೊಡೆ ಅವರ್ ಒಳ್ಳಿದರ್. ಚಿತ್ರಿಪೊಡೆ ತೂಳಿಕೆಯಂ ತರಿಸುವಂ (297. 298). See Šmd. 75. 136. 176. 388. 393; Bp. 2, 49; 46, 19; 50, 3; 51, 75; 52, 30. 31; 53, 13. 45; 54, 28. 58; 58, 38; Šm. 5. 51; Rśv. 13, 97; J. 19, 7; 28, 14. 48. 58; 30, 51. — ಒಡಂ. -ಅಂ 5. And if; etc. See ಅಂ 5, Nos. 6 & 7; Šmd. 13. 83. 84. 85. 87. 101. 164. 251; J. 28, 57.

ಒಡೆ ŏḍĕ. 5. = ಒಡ 1. — ಒಡೆವೆರಸು. -ಬೆರಸು. = ಒಡವೆರಸು. (V. 23, 11; J. 9, 15). — ಒಡೆವೆರೆ. -ಬೆರೆ. = ಒಡವೆರೆ. (V. 23, 18).

Digitized by Google

ಒಡೆ ŏḍĕ. 6. Possession, ownership; lordship (T. ಉಡ್ಮೈ, M. ಉಡೆ, belonging to; see ಒಡಮೆ).

ಒಡೆಗಾಱಳು ŏḍĕ-gâṟaḷu. A mistress (My.).

ಒಡೆಗಾರ್ತಿ ŏḍĕ-gârti. = ಒಡೆಗಾಱಳು. (My.).

ಒಡೆತನ ŏḍĕtana. = ಒಡತಣ, ಒಡತನ, ಒಡೆಯತನ. Ownership; lordship; rule, dominion, sway, sovereign power; superintendence (ಮೌಳ, ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ Nn. 101; C.; J. 11, 34). ಪೊಡವಿಯ ಒಡೆತನ ಸಲ್ಲದವರನು (ಅವರಿಗೆ) ನಡೆಸುವುದು ಕಾಲದಲಿ! (Bh. 1, 8, 23). ಕೊಡುವೆಂ ತ್ರೈಲೊಕದ ಮಾತ್ಯಾದಿಸಕಲಸಿಯೋಗದ ಒಡೆತನದ (Bp. 5, 55). ಇನ್ನು ಒಪ್ಪದು ಈ ಧರ್ಮ್ಮದ ಒಡೆತನಮುಂ ಪ್ರಧಾನಿಕೆಯುಂ (11, 7).

ಒಡೆಯ ŏḍĕya. A man who possesses or has, an owner (ಉಳ್ಳ, ವಸ್ತ Śmd. 241. 73); a lord, a master; a chief, a leader; a ruler; a king (ಆರ್ಯ, ಪರಿವೃಢ, ಸ್ವಾಮಿ, ಪ್ರಭು, ನೇತೃ, ನಾಯಕ, ಅಧಿಭು, ಅಧಿಪ, ಅಧೀಶ, ಅಧಿಪತಿ Nr.; ಸ್ವಾಮಿ, ಈಶ್ವರ, ಪತಿ, etc. Nr.; ಸ್ವಾಮಿ, etc., ಆಳುವವನು Si. 355; ಸ್ವಾಮಿ, ಪತಿ, ನಾಯಕ, etc. Mr. 227; ಸ್ವಾಮಿ Bhn. 19; ಕಾನ್ತ, ಪತಿ Nn. 91; ಪರಿವೃಢ 161; ಯಜಮಾನ, ಕರ್ತ, ಸ್ವಾಮಿ G.; C.; Tu. ಒಡಯ, ಒಡೆಯ; Tĕ. ಒಡಯ; M. ಉಡಯವನ್, ಉಡಯಾನ್; T. ಉಡೈಯವನ್, ಉಡೈಯಾನ್; see s. ಒಡಮೆ). ಊರೊಡೆಯಂ (Śmd. 161). ಪೆರ್ಮೊಡೆಯಂ, ಜಗದೊಡೆಯಂ, ನೆಲದೊಡೆಯಂ, ಕೊಡೆಯೊಡೆಯಂ, ಜಾಣೊಡೆಯಂ (242). ನಾಡೊಡೆಯಂ or ನಾಡ್ಗೊಡೆಯಂ; ಕೊಡೆಯೊಡೆಯಂ or ಕೊಡೆಗೊಡೆಯಂ (167). ಲೋಗಂಗೊಡೆಯಂ (63). ಒಡೆಯಂಗೆ ಅತಿಹಿತವರ್ ಆರ್? (177; see also 39. 345). ಇನ್ದ್ರ, ಅನಲ, ಯಮ, etc. ಈ ೮ ಮೂವರು ಮೊದಲಾದ ಎಣ್ಟು ದೆಸೆಗಂ ಕ್ರಮದಿನ್ದೆ ಒಡೆಯರು (Hlâ.). ಸೇನೆಗೊಡೆಯನು (ಸೇನಾನಿ); ಹಟ್ಟಿಗೊಡೆಯನು (ಗೋಪ); ಆನೆಗಳ ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಒಡೆಯನಾಗಿದ್ದ ಆನೆ (ಯೂಥನಾಥ Nr.). ದೇವರು ದಯಾಘರಿತನಾದ ಒಡೆಯನು (B. 4, 143). Frequently the honorific plural of ಒಡೆಯ is used as ಒಡೆಯರ್, ಒಡೆಯರು, ಒಡೆಯರುಗಳ್.—See Bp. 4, 12; 10, 44; 14, 6. 19; 18, 6; 21, 11. 41; 22, 61; 24, 33; 25, 17; 27, 72; 40, 38; 43, 71; 44, 6; 45, 11; 46, 21; 47, 9. 20; 52, 33. 49; 53, 63; 54, 6; 57, 26. 62; 60, 60; ಮೂಜಗದೊಡೆಯ; Bh. 1, 8, 86; 2, 4, 6; Mr. 6; J. 2, 34; 11, 31; 28, 27; 29, 16. 33. ಒಡೆಯ ಬನ್ದರೂ ಒಡೆದ ಪಾತ್ರೆ ಕೂಡಲಿಲ್ಲ.—ಒಡೆಯನ ಕಣ್ಣರೂ ಬಡತನ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ.—ತೂದೆ ಸೋಕಿದ ನಾಯಿ ಒಡೆಯನ ಗುಟುತ ಅಱಿಯದು (Prvs.; see Prv. s. ವದೆ). — ಒಡೆಯ ಪಿಳ್ಳೆ. N. (Bp. 43, 49). — ಒಡೆಯರುಗಳೊಡೆಯ. The lord of lords (Bp. 23, 13). — ಒಡೆಯರೊಡೆಯ. The lord of lords (Bp. 44, 63).

ಒಡೆಯತನ ŏḍĕyatana. = ಒಡೆತನ. (ಆರ್ತ್ಯ, ಕರ್ತೃಕುತನ, ಶೃಂಗ, ಸ್ವಾಮ್ಯ G.; My.).

ಒಡೆಸು ŏḍĕsu. = ಒಡಸು, etc. (My.).

ಒಡ್ಡ ŏḍḍa. 1. A class of people who cut stones from the earth, convey them on their carts to where they are wanted, dig tanks and wells, etc. (C.; B. 4, 151). They speak a Tĕlugu patois, and in S. Mhr. occasionally say they are followers of a deity at Sŏllâpura, called Siddharâmêśvara. (Tĕ. ಒಡ್ಡೆ, drudgery; ಒಡ್ಡೆವಾಣ್ಡ್ಲು, tank diggers, labourers, pitmen; ಒಡ್ಡೆದೇಶ = ಓಡ್ರದೇಶ; T. ಒಟ್ಟರ್, tank diggers, inhabitants of ಒಟ್ಟಿಯ, a country to the north of Madras). ಒಡ್ಡರಲ್ಲಿ ದಡ್ಡನಾಗ ಬಾರದು (Prv.). See Prv. s. ತಬಾಬು 2. **2,** a man who can do only rough work (My.).

ಒಡ್ಡ ŏḍḍa. 2. (= ಒಡ್ಡು 4). A pile, a heap (T. ಒಟ್ಟು). **2,** a stake in gambling, a wager, a bet (ಸೀವಿ, ಪರಿಪಣ Hlâ.; ಪಣ Nr.; T., M. ಒಟ್ಟು, Tĕ. ಒಡ್ಡು; see ಒಟ್ಟು 3, ಒಡ್ಡು 1). **3,** a host, an army (ಪೌಜು Ct. II, 38). ಜೂಜಿನಲ್ಲಿಯ ಒಡ್ಡವು (ಗ್ಲಹ Nr.). ಜೂದಿನ ಒಡ್ಡದಲ್ಲಿ ದರೋಡರ ಎನಿಸುಗು (Nr.). See Bh. 2, 13, 46. 48.

ಒಡ್ಡಣ ŏḍḍaṇa. 1. = ಒಡ್ಡಣೆ. A pile, a mass (Rśv. 6, 5. 54); an assembly; an army (see ಇದಿರೊಡ್ಡಣ).

ಒಡ್ಡಣ ŏḍḍaṇa. 2. = ಒಡ್ಯಾಣ. (My.; Tĕ.).

ಒಡ್ಡಣೆ ŏḍḍaṇĕ. = ಒಡ್ಡಣ 1. (V. 28, 73). ಭಟ್ಟರ ಒಡ್ಡಣೆ (Bh. 6, 2, 5).

ಒಡ್ಡತಿ ŏḍḍati. A woman of the Ŏḍḍas (C.).

ಒಡ್ಡನ್ತಿ ŏḍḍanti. Tbh. of ವರ್ಧನ್ತಿ, q. v. (My.). ಒಡ್ಡನ್ತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಹೆಡ್ಡತನ ಹೋದೀತೇ? (Prv.).

ಒಡ್ಡಯಿಸು ŏḍḍayisu. To counteract, to hinder, to defeat (Bh. 8, 23, 6).

ಒಡ್ಡವ ŏḍḍava. Arrangement (of words), style (Bh. 1, 1, 9).

ಒಡ್ಡವಣೆ ŏḍḍavaṇĕ. Array; preparation (ಸನ್ನಾಹ Bhn. 10; Bh. 2, 7, 21; J. 13, 9).

ಒಡ್ಡವಾಣ ŏḍḍavâṇa. = ಒಡ್ಯಾಣ, etc. (My.; Tĕ. ಒಡ್ಡಾಣ).

ಒಡ್ಡಿ ŏḍḍi. 1. (fr. ಒಡ್ಡ 1). Relating to the Ŏḍḍas: their country, Orissa. — ಒಡ್ಡಿಜಗನ್ನಾಥ. Krishṇa's idol at Orissa (My.). — ಒಡ್ಡಿಯ. -ಅ 3. An Orissa man (Bh. 2, 4, 11).

ಒಡ್ಡಿ ŏḍḍi. 2. = ಉಡ್ಡಿ, ಒಡ್ಡು 4. (S. Mhr.). ಜೂಜಿನ ಒಡ್ಡಿ (ಗ್ಲಹ Hlâ.). — ಒಡ್ಡಿಗಜುಗ. = ಉಡ್ಡಿಗಜುಗ. (S. Mhr.).

ಒಡ್ಡಿಕೆ ŏḍḍikĕ. Putting; piling (My.).

ಒಡ್ಡಿವಾಣ ŏḍḍivâṇa. = ಒಡ್ಯಾಣ, etc. (My.; T. ಒಟ್ಟಿಯಾಣ).

ಒಡ್ಡಿಸು ŏḍḍisu. To cause to put, etc. (My.).

ಒಡ್ಡು ŏḍḍu. 1. (fr. ಉಡು). To place, to put, to lay; to put towards, to present, to expose; to hold (the hands, etc.) so as to receive, catch, or support a thing; to fix, to set; to array; to put a stake or as a stake at play (C.; Tĕ., Tu.; T. ಒಣ್ಡು, to lean against; to approach). ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮೆಯ್ಯೊಡ್ಡುವವನು (ದಕ್ಷ, ಚತುರ, ಪೇಶಲ, etc. Nr.). ಬಿಸುನೆತ್ತರ ಧಾರೆಗೆ ಬಾಯನೊಡ್ಡಿ (Śmd. 216). ಮುಷ್ಟಿಯಿಂ ಮುಷ್ಟಿಯಿಂ ಮೆಯ್ಯೊಡ್ಡಿ ಮಾಡುವ ಯುದ್ಧಂ (219). ಕಾಳೆಗಕ್ಕೆ ಒಡ್ಡಿದ ಸೇನೆ (ಮೋಹರಿಸಿ ಇರ್ದ ಸೇನೆ, ಸನ್ನಾಹ Nn. 105). ಒಡ್ಡಿದಲ್ಲಿ ಸೀವಿ, ಪಣ ಎನಿಸುಗು (105). ಸತಿಯ ಕಂಗಳೋ? ಒಡ್ಡಿದ ಉರುಳುಗಳೋ? (Bp. 40, 4). ಹಱಿವ ಗರಗಸಿನಲ್ಲಿ ಶಿರವನೊಡ್ಡಲು ಬಹುದು (Dp. 172). ಭೂಪತಿಲಕ ಸಿಲುಕಿದನ್ ಅವದಿರ್ ಒಡ್ಡಿದ ಬಲೆಗೆ (Bh. 2, 13, 45). ನಾಯಂ ಕರೆವುತ, ಒಡನೆ ಕಾಲನ್ ಅಡ್ಡಲು ಒಡ್ಡಿ (Bp. 20, 13). ತೆಳುವೆಲರ್ಗೆ ಮೆಯ್ಯೊಡ್ಡಿ, ಮಾರ್ಗಶ್ರಮವನು ಕಳೆದರ್ ಅಧ್ವಗರ್ (J. 8, 5). ತಂಗಾಳಿಗೆ ಒಡ್ಡಿದ ಮೆಯ್ (30, 19). ಕೌರವಭೂಪತಿ ಒಡ್ಡಿದನು ಧರ್ಮಜ ಹೆಸರಿಸಿದ ಧನವ (Bh. 2, 13, 49). ಅರಮನೇ ತುಪ್ಪಕ್ಕೆ ಸೆರಗು ಒಡ್ಡು! — ಆಕಾಶ ಹಱಿದು ಬೀಱುವಾಗ್ಗೆ ಅಂಗೆಯ್ಯೊಡ್ಡಿದರೆ ನಿನ್ತೀತೇ? (Prvs.).

Digitized by Google

ಭಿಕ್ಷೆಗೆ ಕೈಯ್ಯೊಡ್ಡು! (C.). ಒಡ್ಡಿದ ಕೈಯ್ (ಪ್ರತಲ G.). ಎರಡು ಕರಗಳಕ್ ಒಡ್ಡಿ ಬೇಡಿ ಕೊಪ್ಪುವೆಂ (Sarpabhûshaṇa in B. 5, 320). See J. 6, 39; 8, 18; Abhâ. 2, 4; Prv. s. ಮುಂಜು.

ಒಡ್ಡು ŏḍḍu. 2. To become opposite; to oppose, to counteract, to resist (ಪ್ರತಿಕಾರ Śmd. Dh.; Tĕ.; Tĕ. ಒಣ್ಣುವು = ವಿರೋಧ; ಒಡ್ಡಾಡು, to contradict). ಒಡ್ಡೊಡ್ಡೊಡ್ಡು! ಎನುತೆ ಒಡ್ಡಿ, ಮೇಳದವಳ್ ಕುಂಕುಮವಾರಿ ಕುಪ್ಪಳಿಸಿ ಪೊಯ್ದಳ್ (Śmd. 231). ತೆರೊಡ್ಡು ಗಾಳಿಗೊಡ್ಡಿದ ನೀರದದ ಒಡ್ಡಿನ ಪೊಲ್ ಆಗೆ (Abh. P. 13, 73). ಅಡ್ಡಣಮ್ ಒಡ್ಡಿದ ಕಾರ್ಮುಗಿಲೊಡ್ಡಣಮ್, ಇರದೆ ಇರ್ದು ವಂಚಿಪ ಅಸಿ ಮಿಂಚುವ ಪಿಂಚು (Rśv. 6, 54). ಬಲಮ್ ಎರಡಾಗಿ, ಪೆರ್ಮೆವಡೆದು, ಒಡ್ಡಿ, ವಿಲಾಸದಿ ನಿನ್ದು, ಬೊಬ್ಬೆಗೊಟ್ಟು (13, 83). See Abh. P. 13, after 17. *Cf.* ಉರುಚು 1? ಒಡ್ಡು 1.

ಒಡ್ಡು ŏḍḍu. 3. (= ಒಟ್ಟು 1). To heap up (My.; Tĕ.).

ಒಡ್ಡು ŏḍḍu. 4. (= ಒಟ್ಟು 2), ಒಡ್ಡೆ 2, ಒಡ್ಡಿ 2. A heap, a mass; a pile;—a stake at play;—a bank, a causeway;—a large or pompous concourse or gathering;—a host, an army; military array (ವ್ಯೂಹ Śmd. Dh.; Hlâ.; ಒಟ್ಟು Bhn. 35, o. r. ಮೊತ್ತ; ಥಾರ 54; ಸೈನ್ಯ 11; ಗೊಂದಣ Śm. 96; My.; Tĕ.; Tĕ. ಒಣ್ಣು, thick, substantial). **2,** the original number whether multiplicand or dividend (Tĕ.; R.; Tu. ಒಡ್ಡೆ, a multiplication table). ಪಡೆಯೊಡ್ಡು (ವ್ಯೂಹ Mr. 468). ತರದ ಭ್ರಂಗಳ ಒಡ್ಡೋ? (Bp. 11, 34). ನಾನಾದಿಗನ್ತದ ಧರಣಿಪರು, ಸಚಿವರು, ಪಸಾಯ್ತರು ನೆರೆದುದು; ಅನ್ದಿನ ದಿವಸದ ಓಲಗದ ಒಡ್ಡು ಚಲುವಾಯ್ತು (Bh. 2, 13, 31). ಸಮುದ್ರದ ದಣ್ಡೆಗೆ ಒಡ್ಡುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ (B. 4, 202). See Abh. P. 13, 73. 76; Rśv. 6, 5. 54; J. 3, 16; 6, 10; 16, 37; 26, 69; 28, 24; 33, 23. 26; ಮಳಲೊಡ್ಡು; Prv. s. ದೊಡ್ಡವ. — ಒಡ್ಡುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To form a heap or mass (Abh. P. 1, 110). — ಒಡ್ಡುಂಗಲ್. -ಒ-ಕಲ್. A rock (Rśv. 5, after 55). — ಒಡ್ಡು ಮೆಱೆ. To be displayed in masses (Bh. 1, 19, 18). — ಒಡ್ಡುವಲಗೆ. -ಹಲಗೆ. A shield (Rśv. 6, after 11). — ಒಡ್ಡೊಗು. -ಒಗು. To enter an army. ಒಡ್ಡುಅರಸಿನ ಬಣ್ಬನ್ ಒಡ್ಡೊಕ್ಕರೇನು? (Dp. 148). — ಒಡ್ಡೋಲಗ. -ಓಲಗ. A great assembly, a royal darbâr, a royal audience (My.; Tĕ., Tu.; T., also ಒಟ್ಟೋಲಕ್ಕ). ಅಪಮಾನದೂಟದಿನ್ದು ಪವಾಸವೇ ಲೇಸು, ನೃಪನ್ ಆಯ್ದ ಒಡಿವ ಒಡ್ಡೋಲಗಕ್ಕಿನ್ತ ತಪವೆ ಲೇಸೆನ್ದ (Sp.). See Abh. P. 2, after 29; Grj. 2, after 106; Rśv. 5, after 19. — ಒಡ್ಡೋಲಗ ಈ. = ಒಡ್ಡೋಲಗಂಗೊಡು. (Bp. 4, 74; 53, 24). — ಒಡ್ಡೋಲಗಂಗೊಡು. -ಒ-ಕೊಡು. To give or hold an ŏḍḍôlaga (Bp. 36, 50; 37, 56; Rśv. 11, after 1).

ಒಡ್ಡುವಿಕೆ ŏḍḍuvikĕ. Putting towards, exposing to. ಧಾನ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಗಾಳಿಗೆ ಒಡ್ಡುವಿಕೆ (ನಿಪ್ಪಾವ Si. 395).

ಒಡ್ಯಾಣ ŏḍḍyâṇa. = ಒಡ್ಡಣ 2, ಒಡ್ಡವಾಣ, ಒಡ್ಡಿವಾಣ, ಒಡ್ಯಾಣ, ಒಡ್ವಾಣ. (ಕಾಂಚಿ, ಮೇಖಲೆ, ಸಪ್ತಕಿ, ಸಾರಸನ G.).

ಒಡ್ಯಾಣ (ŏḍil-âṇa?). = ಒಡ್ಡ್ಯಾಣ, etc. A zone or belt of gold or silver chiefly worn by women (My.; Bp. 59, 3; ಕಾಂಚಿ, ಸಾರಸ Čb.; M. ಉಡಞ್ಞಾಣ್; Tu. ಒಡ್ಯಣೆ, ಒಡ್ಯಾಣ; see ಉಡದಾರ).

ಒಡ್ವಾಣ ŏḍvâṇa. = ಒಡ್ಯಾಣ, etc. (My.).

ಒಣ ŏṇa. 1. = ಉವಣ. An occasional form of ಒಣ, q. v. (My.).

ಒಣ ŏṇa. 2. Becoming dry; the state of being dry, withered, etc., sapless, profitless, empty (C.; Tu.). — ಒಣಕೈಯ್. A dry hand (C.). 2, a withered hand (My.). — ಒಣಕೆಲಸ. Useless business (C.). — ಒಣಗಾಯಿ. -ಕಾಯಿ. Dry fruit (ಶುಷ್ಕಫಲ Si. 123; My.). — ಒಣಗಿಡ. A dry tree (S. Mhr.). — ಒಣಜ್ವರ. A harmless fever (C.). — ಒಣತಿಣ್ಣೆ. A kind of itching in the skin without a visible eruption (C.; ಕಣ್ಡು, ಕಣ್ಡೂಯೆ G.). 2, dry food, as parched corn or pulse (My.). ಒಣತಿಣ್ಣೆ ತಿನ್ದರೆ ಬಾಯಿ ಆರುತ್ತದೆ (Prv.). — ಒಣದಣ್ಟು. A dry stalk, especially of jôḷa (C.). — ಒಣದೊಗಲು. -ತೊಗಲು. A dry hide; leather (C.; B. 5, 262). — ಒಣನೆಲ. Dry land (B. 4, 98); a dry ground or soil (C.). — ಒಣಮಾತು. A senseless, useless word (C.). — ಒಣಮೋಱೆ. A dejected, sad countenance (S. Mhr.). 2, a face that indicates fasting (My.). — ಒಣರಗಳೆ. Useless talk (C.; B. 4, 53). — ಒಣರವದಿ. Dried leaves or straw of jôḷa (S. Mhr.). — ಒಣಸಂಶಯ. Groundless suspicion (C.). — ಒಣಸಗಣಿ. Dry cowdung (C.; ಕರೀಷ Si. 315). — ಒಣಸೊಣ್ಟಿ. Dry ginger (C.; ಶುಣ್ಠಿ Si. 311). — ಒಣಹರಟೆ. = ಒಣರಗಳೆ. (C.). ಒಣಹುರಕು. = ಒಣತಿಣ್ಣೆ No. 1. (S. Mhr.). — ಒಣಹುಲ್ಲು. Dried grass, hay, straw (C.; ಕಕ್ಷ G.). — ಒಣಹೆಮ್ಮೆ. Idle assumption and display, vain pride (C.; B. 2, 12; 4, 49; ದಮ್ಭಾಚಾರ G.).

ಒಣಕ ŏṇa-ka. (Śmd. 241). An emaciated man. **2,** = ಒಣ 2, ಒಣಕು 1, ಒಣಗು 2. (My.).

ಒಣಕು ŏṇaku. 1. = ಒಣಕ No. 2. (My.).

ಒಣಕು ŏṇaku. 2. = ಬಳಕು. To tremble, to shake (ಸ್ಫುರಣ, ಸ್ಫುರಣ Si. 389; Tĕ. ವಡಕು, ವಣುಕು; *cf.* ಒಣೆ).

ಒಣಗಿಲು ŏṇagilu. -ಲ್. The state of being dry (My.; Tu. ಒಣಕೆಲ್). ಛಟಛಟಿಸಿ, ಶಿಖಿ ಪುಟವಿಟ್ಟುದು ಒಣಗಿಲು ಹೊದಱ'ನಲಿ (Bh. 1, 20, 55).

ಒಣಗಿಸು ŏṇagisu. To cause to dry, to dry (v. t.), etc. (C.; Bp. 4, 73; B. 3, 29. 46. 95; 5, 295).

ಒಣಗು ŏṇagu. 1. To dry, to become dry; to become sapless; to wither; to emaciate (v. i.; ಶೋಷಣ Śmd. Dh.; C.; J. 9, 32; 23, 56; 26, 39; T. ಉಣಂಗು, ಉಲರು). ಒಣಗಿದ ಎಲೆ (ಪದಿಗ Śmd. I). ಸೀಳ್ದು ಒಣಗಿದಾದ್ದ ಶಾಖ (ದಾರುಕ Śmd. I). ಒಣಗಿದ ಕಾಯಿ (ವಾನ, ಶುಷ್ಕಫಲ Hlâ.; ವಾನ, ಶಲಾಟು Nn. 90). ಒಣಗಿದ ಮರ (ಕಾಷ್ಠ, ದಾರು); ಗೋಮಯಮ್ ಒಣಗಿದಡೆ ಕರೀಷ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಒಣಗಿದ ಮಡಿ (ಶುಷ್ಕಫಲ Si. 123). ಒಣಗಿದ ಮಾಂಸ (ಉತ್ತಪ್ತ, ಶುಷ್ಕಮಾಂಸ 204). ಒಣಗಿದ ಕಾಡು (ಕಕ್ಷ 461). ಒಣಗಿದ ಬಿದಿರ ಮೆಳೆ (Bh. 1, 20, 27). ಆ ವಲ್ಲಭಂ ಬಿಸಿಲೊಳಗೆ ಒಣಗಿದಹಂ (Bp. 18, 37). ಸಸ್ಯಂಗಳುಮ್ ಒಣಗಿದವು (57, 47). ಆಘ ತಿಮ್ಬುವವರ...ರಕ್ತ ಮಾಂಸವೆಲ್ಲ ಸುಟ್ಟು, ಮೆಯ್ ಒಣಗಿ ಹೋಗುವದು (B. 4, 41). ಒಣಗಿದ ಕಾಡಿಗೆ ಕಿಚ್ಚು ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ.—ಒಣಗಿದ ಎಲೆ ಉದುರುವಾಗ್ಯೆ ಹಸಿಯೆಲೆ ನಗಾಡುತ್ತದೆ (Prvs.).

ಒಣಗು ŏṇagu. 2. = ಒಣಕು 1, etc. The state of being dry (My.). — ಒಣಗುದೋಱ್. Dryness to appear: to become dry. ಒಣಗುದೋರ್ವ ಕಾಯಿ (ವಾನ Mr. 109).

ಒಣರ್ ŏṇar. To feel, to perceive, to understand (Kâvy. III, 3, 35; T. ಉಣರ್; *cf.* ಉನ್ನಿಸು).

ಒಣೆ ŏṇĕ. = ಒನೆ. (My.).

ಒಣ್ಟಿ ŏṇṭi. 1. (fr. ಉಱು). Being joined: one, single, alone (C.; ಏಕ, ಕೇವಲ Si. 408; Tĕ., Tu.; M. ಉಣ್ಟಿ; T. ಒಣ್ಡಿ, ಒಟ್ಟಿ). See Prv. s. ತಪ್ಪೆ 2. — ಒಣ್ಟಿಕೊಮ್ಬು. A single tusk (My.). — ಒಣ್ಟಿಕೋಡೊಲೆ. A kind of ŏlĕ (as described

Digitized by Google

s. ಒಲೆ 4, My.).—ಒಣ್ಟಿಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. A single eye (C.).—ಒಣ್ಟಿಗೆಯ್ಯ. -ಕೆಯ್ಯ. A one-handed man (My.).—ಒಣ್ಟಿದೋತ್ರ. A single dôtra (C.).—ಒಣ್ಟಿದೋಳ. -ತೋಳ. A single, solitary wolf (B. 3, 85).—ಒಣ್ಟಿದೋಳು. -ತೋಳು. A single arm (C.).—ಒಣ್ಟಿ ಸಣ್ಟಿ. dupl. Quite alone (My.).—ಒಣ್ಟಿಸರ. A single string of pearls (ಏಕಾವಲಿ, etc. Si. 219).—ಒಣ್ಟಿಸಲಗ. The head of a flock or herd, as a large elephant, etc. (My.).—ಒಣ್ಟೆತ್ತು. -ಎತ್ತು, A single bullock (C.).—ಒಣ್ಟೆಲುವಿನವ. -ಎಲುವಿನವ. A man of mere bones, a weak man (S. Mhr.).—ಒಣ್ಟೊಲೆ. -ಒಲೆ. A kind of ŏlĕ (as described s. ಒಲೆ 4, My.).

ಒಣ್ಟಿ ŏṇṭi. 2. A sort of large gold earring (C.; ಕುಣ್ಡಲ, ಕರ್ಣವೇಷ್ಟನ, ಹತ್ತಕಡಕು Si. 218, sic!; Tu.; Te. ಒಣ್ಟು; T. ಒಟ್ಟು?). ಒಣ್ಟಿ ಮಾಡು, ತಣ್ಟಿ ತೀರಿಸಿದರೂ ದಣ್ಟಿ ಕೋಲ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. — ನೀನು ಒಲೇ ಕಿವಿಯವಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಾನು ಒಣ್ಟೀ ಕಿವಿಯವನನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇನೆ (Prvs.).

ಒಣ್ಟಿ ŏṇṭi. = ಒಣ್ಟೆ, etc. (S. Mhr.).

ಒಣ್ಟಿಗ ŏṇṭiga. (= ಉಣ್ಟಕ?). A single or solitary man, one who is quite alone (ಏಕಾಕಿ, ಏಕ, ಏಕಕ Si. 375; C.; Tu., Te.; *cf.* ವಣ್ಟಿಕ). ಒಣ್ಟಿಗನಾದರೂ ತಣ್ಟಿ ಮಾಡೋದು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ.—ಒಣ್ಟಿಗನನ್ನು ನಮ್ಬುವದು ಕುಣ್ಟಗಾಲನನ್ನು ನಮ್ಬಿ ಪಯಣ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ (Prvs.).

ಒಣ್ಟಿಗತನ ŏṇṭigatana. Loneliness, solitude (My.).

ಒಣ್ಟಿಗಾಱ ŏṇṭi-gāṟa. = ಒಣ್ಟಿಗ, ಒಣ್ಟೆಗಾಱ. (My.).

ಒಣ್ಟಿಗಿತ್ತಿ ŏṇṭiga-itti. A single or solitary woman (C.).

ಒಣ್ಟಿತನ ŏṇṭitana. = ಒಣ್ಟಿಗತನ. (My.).

ಒಣ್ಟು ŏṇṭu. To agree (with one's health), to be salubrious (My.; Te.; T. ಒಣ್ಣು).

ಒಣ್ಟೆ ŏṇṭĕ. = ಒಟ್ಟೆ, ಒಣ್ಟೆ. Tbh. of ಉಷ್ಟ್ರ. A camel (Mr. 184; C.; J. 5, 13. 73; 16, 24; Si. 323; see also Si. 88. 268. 324; Te., Tu.). ಒಣ್ಟೆಗೆ ಸೊಣ್ಟಿವೇನು? ಕುತ್ತಿಗೆಯೇನು? (Prv.).

ಒಣ್ಟೆಗಾಱ ŏṇṭĕ-gāṟa. = ಒಣ್ಟೆಗಾಱ (My.). See ಅಣ್ಣಾ-.

ಒಣ್ಡಿ ŏṇḍi. A bank, a shore (S. Mhr.; *cf.* ಒಡ್ಡು 4).

ಒಣ್ಡು ŏṇḍu. = (ಒಟ್ಟು 2 No. 3), ವಣ್ಡು. Sediment, deposit, lees, dregs; the muddy deposit of a flood, river or tank; mud in tanks; muddiness, turbidness (My.; Te. ಒಣ್ಡು, ವಣ್ಡು; *cf.* ಒಣ್ಡಲು). ಒಣ್ಡಾಗಿ ಇರುವದು (ಕಲುಷ, ಅನಚ್ಛ, ಆವಿಲ, ಕೆಸಱು ಕದಡಿ ಕಲಕಾಗಿ ಒಣ್ಡು ಪಾಱಿ ಕೊಣ್ಡು ಇರುವಿಕೆ Si. 86).—ಒಣ್ಡುಬಾರು. -ಪಾರು. To become mud or muddy (Si. 86).

ಒಣ್ಡೆ ŏṇḍĕ. (= ಒಣ್ಡು?). — ತಳಿಯಮೆನ್ದು ಸಿಮ್ಪುಸುವುದು, ಒಣ್ಡೆಗೆ ಪೋಪುದುಮ್ ಅಕ್ಕ (Śs.).

ಒತ್ ŏt. = ಒಂದು 1, etc. One.—ಒತ್ತಟ್ಟು. One side; aside (C.; Tu.). Frequently ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ, to, or on one side; aside. See B. 1, 25; 3, 20. 86. 101. 105; 5, 163. 286.—ಒತ್ತಣ್ಡು. One mass or company (My.).—ಒತ್ತರ. One layer, partition or division. See ಪಚ್ಚೊತ್ತರ.—ಒತ್ತಱ. One kind or sort (My.).—ಒತ್ತೋಳ್. One arm (J. 14, 15; 16, 20).

ಒತ್ತಟ್ಟ ŏttu5-aṭṭa 1. The nightmare (My.).

ಒತ್ತಡ ŏttaḍa. (fr. ಒತ್ತು 3). = ಒತ್ತಲ, ಒತ್ತಳ. Fomentation (My.; T. ಒಟ್ಟಡಂ, ಒಟ್ಟಡ). **2,** (fr. ಒತ್ತು 1). Pressure; that has been pressed into.—ಒತ್ತಡಂಗಲಿಸು. -ಂ-ಕಲಿಸು. To dip firmly into and apply (V. 14, 28).

ಒತ್ತಮ್ಬರ ŏtta(=ŏttu5)-m-bara (=bhara?). Great haste (Bh. 1, 5, 15).

ಒತ್ತರ ŏttara. Impetuousness; force; speed; quickly, etc. (C.; Grj. 2, after 106). ಒತ್ತರದಿನ್ ಒತ್ತಿದನ್ತ ಬೆಬಗಾಗಿ ಕೃಪಾದಿಗಳ್ ಒತ್ತೆ (Śmd. 16). ಗಾಳಿಯು ಒತ್ತರದಿನ್ದ ಉರಿಯನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹಿನ್ದಕ್ಕೆ ಸರಿಸಿದಾಗ (B. 5, 165).

ಒತ್ತರಿಸು ŏttarisu. To be amassed, redundant, or plentiful; to increase; to be or become lofty, haughty, impetuous, pressing, quick, or effective (ಉದ್ವೃತ್ತಿ Śmd. Dh., o. r. ಉದ್ವೃತ್ತೆ; Grj. 4, after 104; Bp. 3, 36; 5, 43; 13, 13; 18, 61; 32, 28; 38, 17. 40; 43, 37; 44, 71; 45, 32; 53, 57; 55, 55; 56, 13; 58, 63; Rêv. 1, after 133; 1, 134; 5, 25; 6, 5; 6, after 24; 13, 77; J. 3, 18; 4, 7. 19; 12, 25; 15, 4; 19, 40; 20, 28; 22, 2; 27, 4). **2,** to cause to be amassed, etc.; to join closely (v. t.); to subdue; to throw into shade (Bp. 32, 6; 35, 56; 46, 78; 58, 53; Rêv. 6, after 11); to push (My.).

ಒತ್ತಲ ŏttala. = ಒತ್ತಳ, etc. (My.).

ಒತ್ತಳ ŏttaḷa. = ಒತ್ತಡ No. 1. (My.).

ಒತ್ತಾಯ ŏttu5-âya2. Impetus, impetuousity; force, violence; importunity (J. 10, 58; 18, 45; 20, 50. 61; 21, 31; 25, 47. 59; 27, 8; My.); compulsion (My.).

ಒತ್ತಾಸೆ ŏttu5-âsĕ. Help, assistance (J. 20, 42; My.; T. ಒತ್ತಾಶೈ, M. ಒತ್ತಾಶ).

ಒತ್ತಾಸೆಗಾಱ ŏttâsĕ-gāṟa. A male helper or assistant (My.). Feminine: ಒತ್ತಾಸೆಗಾತಿ (My.).

ಒತ್ತಿಕೆ ŏttikĕ. Pressing, etc. (My.).

ಒತ್ತಿಸು ŏttisu. To cause to press, etc. (My.); — to place firmly, to fix (Bp. 16, 10).

ಒತ್ತು ŏttu 1. (fr. ಉಱು). To press together, to press, to squeeze (Śmd. 16. 91; C.; Te.; Bp. 15, 18; 18, 58; 21, 42; 22, 15; 27, 13; 35, 11; 38, 56; 43, 30; 45, 27. 53; 47, 60; 57, 82; J. 6, 31; 2, 27; 15, 47; 20, 19; 23, 38; 25, 55; 26, 6; 14, 15); to shampoo (Śmd. 297; Bp. 1, 46); to press down; to press into (Bp. 3, 36; 25, 25); to impress, as a seal (Bp. 9, 45; 28, 41; 52, 47; Abhâ. 1, 43); to push (Bp. 55, 28); to subdue, to overpower, to rule (J. 29, 9. 22); to grasp (Lilv. 3, 2; J. 26, 21); to trouble, to harass (Bp. 24, 55; 40, 46; J. 2, 16; 22, 35); to take away by gentle pressure with a cloth, as fluids (Bp. 47, 15); to use unusual force or power, as in speaking, calling, praying, etc. (Bp. 3, 6; 5, 39; 11, 43; 44, 61; 50, 39; 26, 8; 44, 72; Bh. 1, 8, 15; J. 4, 31; 5, 15; 9, 15; 14, 7; 20, 14. 28; 24, 17; 25, 24; 26, 6; B.

Digitized by Google

3, 21), when the P. p. ಒತ್ತಿ may be translated by *firmly, powerfully, loudly, with force, gravely, roughly, vehemently, greatly, etc.*; to stress, to emphasize, as a word (B. 3, 6); to aspirate, as a letter; to make abundant (J. 9, 15). (ಆಕ್ರಮಣ Šmd. Dh.; ಅತಿಕ್ರಮಣ Šm. 97; see ಉದ್ದಿ). ಒತ್ತಿದವಂ (Šmd. 260). ಒತ್ತಿ ಚಪ್ಪಟೆ ಆದುದು (ಕಚ್ಚಟಿ' Šmd. I). ಪಾಪಾದ್ಯಂಗಮಂ ಒತ್ತುವದು (ಸಂವಾಹನ, ಮರ್ದನ Nr.). ತೊಡರೆ ಮೀನ್ ಮೃಗಲಾಂಛನಥೀವರಂ ತಡಿಗೆ ಬೀಸಿದ ಜಾಲಮನ್ ಒತ್ತಿ, ತನ್ದು, ಆಡಸಿ, ಬಾನ್ದೊಡೆಯೊಳ್ ತೆಗೆವನ್ತೆ ಒನ್ದೆಡೆಗೆ ಬನ್ದುವು ತಣ್ಗದಿರ ಓಳಿಗಳ್ (Lflv. 3, 2). ಒತ್ತಿ ನಡೆಯುವದು (ಮಹಾಪ್ರಾಣ Mr. 52). See Râm. 5, 8, 72 where ಒತ್ತುವಲ್ಲಿವ, which perhaps is meant for ಒತ್ತುವ ಅಡಿಲುವ. — ಒತ್ತಿಪಿಡಿ. -ಪಿಡಿ. To grasp, to seize, to lay hold of (J. 25, 61). — ಒತ್ತೊತ್ತು. rep. (Bp. 15, 8; 18, 62; 38, 38).

ಒತ್ತು ŏttu. 2. To give way, to leave space, to step aside (My.; Tĕ.; T., M. ಒಜ್ಜು; *cf.* ಒದಗು 1 No. 2).

ಒತ್ತು ŏttu. 3. To foment (My.; Tĕ.; T. ಒಜ್ಜು; T. also: to move).

ಒತ್ತು ŏttu. 4. To cut or break betel-nut (Tĕ.; R.).

ಒತ್ತು ŏttu. 5. The state of being pressed, joined, close together, or amassed; union; a mass; closeness; thickness; a pile; the bank of a river; the being contiguous or near, vicinity; a rising mass; the flood-tide; pressure, (impression); grasp, hold; the state of being doubled; a double consonant; the state of being multiplied (ನದಿತೀರ Šmd. Dh.; ಪೊಟೆಯ ತೀರ Šm. 97; ದ್ವಿತ್ವ Šmd. 179. 370 Cm.; ಗುಣಿತ Mr. 349; My.; Tĕ., Tu.). ಒತ್ತಾಗಿಯೂ ಗುಮ್ಪಾಗಿಯೂ ಇರುವದು (ಸಾನ್ದ್ರ, ಸ್ನಿಗ್ಧ Si. 361). ಒನ್ದಕ್ಕೊನ್ದು ಸೇರಿ ಕೊಣ್ಡು ಒತ್ತಾಗಿ ಇರುವನ್ಥಾದು (ಘನ, ನಿರನ್ತರ, ಸಾನ್ದ್ರ 371). ಅಖಿಲಛಕ್ತ್ರರ ಮಹಾಗ್ರಹದ ಒತ್ತನ್ ಅಲಿಸಿ (Bp. 26, 23). ಪುಷ್ಪವಾಟಿಕೆವೃನ್ದದ ಒತ್ತಿನೊಳ್ ಆಯ್ದು ಭೂಪತಿ ದಣ್ಡು ಬಿಟ್ಟರಲು (22, 28). ಊರೊಳಗಣ ಅರಮನೆಗಳ ಒತ್ತಿನಲ್ಲಿಹ ವನಮ್ ಅದು ಉದ್ಯಾನಮ್ ಎನ್ದು ಎನಿಕ್ಕುಂ (Mr. 152). ನಗರದ ಒತ್ತಿನ ಬೀಡು (ಉಪನಗರ, etc. 190). ಕುದುರೆಯ ಎರಡು ನಡುದನ್ತಗಳು ಸನ್ದಶನಮ್ ಅಕ್ಕು, ಒತ್ತಿನ ಎರಡು ಪಲ್ಗಳು ಮಧ್ಯಮಂಗಳ್ ಅಕ್ಕು, ಅವಱ ಒತ್ತಿನ ಎರಡು ದ್ವಿಜಂ ಪಾರಿಪಕ್ಷಂಗಳ್ (Mr. 281). ಒತ್ತಿನಲ್ಲಿಹ ವಾರ್ಧಿಭೂಸಂಖಿಯಿಂ ಮೇಲೆ ಕಾಲ್ಸಂಖೆ ಪೆರ್ಚೆ ತೋರ್ಕುಂ (326). ಎಲ್ಲರೊತ್ತಿನಲಿ ಕಳುವವಂ (226). ಹೆಬ್ಬೆಟ್ಟನ ಒತ್ತಿನ ಬೆರಳು (ತರ್ಜನಿ Nr.; see Si. 211). ನೀರೊತ್ತು (ವೇಲೆ Hlâ.). ಒತ್ತಿನಕ್ಷರಂ (ದಡ್ಡಕ್ಕರಂ Šmd. 38 Cm.; ದ್ವಿತ್ವಾಕ್ಷರಂ 71 Cm.). ಫಣಿರಾಜನ ಒತ್ತಿನೊಳು ಹಣವು ಇದ್ದರೇನು? (Dp. 167). See Čh.; Bp. 16, 10; 22, 49; 26, 34; 30, 10. 13; 32, 17; 46, 5; 47, 9; 53, 58; 55, 34; 60, 23; Č. Bp. 2, 4; 42, 15; Râm. 5, 9, 34; J. 3, 17; 14, 15; 12, 10. 20; 24, 72; ಉಗುರೊತ್ತು, ಕಲ್ಲೊತ್ತು, ಕವಲೊತ್ತು, ತಲೆಯೊತ್ತು. — ಒತ್ತಕ್ಕರ. -ಅಕ್ಕರ. A double consonant (ದ್ವಿತ್ವಂ Šmd. 47 Cm.; Čh.). ಮುನ್ದೆ ಒತ್ತಕ್ಕರಮ್ ಇರಲು, ಪಿನ್ದೆ ಗುರುವಕ್ಕು (Mr. 363). — ಒತ್ತಾನೆ. -ಆನೆ. A tame elephant used to catch wild ones (My.). — ಒತ್ತಾಳು. -ಆಳು. A helper (My.). — ಒತ್ತಿಗೆ ಹಾಕು. To heap up, to lay up, as fruits for maturing (B. 2, 51; My.). — ಒತ್ತುಗಮ್ಬ. -ಕಮ್ಬ. A prop (My.). — ಒತ್ತುಗುಡು. -ಕುಡು. To join, to go near (Abh. P. 9, 146). — ಒತ್ತುಗುಣ್ಡಣಿ. -ಕುಣ್ಡಣಿ. A coiled snake (Mr. 207). — ಒತ್ತುಗೊಡು. -ಕೊಡು. To prop (My.). — ಒತ್ತುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To join, etc. ಇನಂ ತುಹಿನಾದ್ರೀನ್ದ್ರಮನ್ ಒತ್ತುಗೊಣ್ಡು ನಡೆವಂ (Šmd. 260 Mdb. MS.). See J. 3, 20; Rŝv. 4, 9. — ಒತ್ತುಂಗರ. -ಉಂಗರ. A thin tight ring put on the finger or toe to tighten other more precious rings (My.). — ಒತ್ತುಬೆರಳು. The finger adjoining (the thumb), the forefinger. ಹೆಬ್ಬೆಟ್ಟಿನ ಒತ್ತುಬೆರಳು (ಪ್ರದೇಶಿನಿ Si. 211). — ಒತ್ತುಬೇಲಿ. A bound hedge (ಪ್ರಾಚೀನ Nr.). — ಒತ್ತುವಲ್ಲಿವ. See note s. ಒತ್ತು 1. — ಒತ್ತುವಿಡಿ. -ಪಿಡಿ. To join, to adjoin. ಗಿರಿನಗರಾದಿಗಳ ಒತ್ತುವಿಡಿದು ಪೋಪುದು (ಪರಿಸರ್ಯ, ಪರೀಸಾರ Nr.). — ಒತ್ತುಹಂಜರ. A covering fastened under the rafters of a roof (My.). — ಒತ್ತೊರಳು. -ಒರಳು. A kind of mortar with holes for forcing batter or dough through in the form of threads (C.).

ಒತ್ತು ŏttu. 6. = ಹೊತ್ತು. Time (My.). See ಅಷ್ಟೊತ್ತು, ಇಷ್ಟೊತ್ತು, ಹೊತ್ತೊತ್ತು.

ಒತ್ತು ŏttu. 7. = ಹೊತ್ತು. Having carried (My.).

ಒತ್ತುಹ ŏttuha. Shampooing, rubbing (ಮರ್ದನ, ಪೈಪ Nr.).

ಒತ್ತೆ ŏttĕ. 1. A pledge, a pawn (C.; Dp. 5, 5; Tu. ಒತ್ತಿ; T., M. ಒಜ್ಜಿ). ಪಣ್ಯಸ್ತ್ರೀಯರು ಮೊದಲಾದವರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಒತ್ತೆ (ಭೋಗ); ಒತ್ತೆ ಇದ್ದ ಆಕಳು (ಧೇನುಷ್ಯ Nr.). ಸಾಲ ತೀರುವನಕ ಇಟ್ಟ ಒತ್ತೆ (ಅಧಿ G.). ಈರೊತ್ತೆ (Šmd. 214). ತಲೋದರಿ... ಒತ್ತೆಯಂ ನಾನ್ ಒಲ್ಲೆನ್ ಎನಲು (Bp. 40, 12). ಇದೇಕೆ ಒತ್ತೆಯನ್ ಒಲ್ಲೆನ್ ಎನ್ದೆ? (40, 13). — ಒತ್ತಿಡು. -ಇಡು. To deposit a pledge or pawn; to pledge, to pawn. ಒತ್ತಿಟ್ಟ ಇರುಳ್ ಈಕೆಯ ಕೈತವಕೆ ಅಂಜಿ, ಪೊಱಮಟ್ಟದರ್ಗಂ (Šmd. 67). ಕರ್ಣಾವತಂಸವನ್ ಒತ್ತೆಯಿಟ್ಟು (Bp. 42, 11). — ಒತ್ತೆ ಇರಿಸು. = ಒತ್ತೆ ಇಡು. (Bp. 42, 11). — ಒತ್ತೆ ಈ. = ಒತ್ತೆ ಇರಿಸು. (Bp. 42, 33). — ಒತ್ತೆಗೊಡು. -ಕೊಡು. = ಒತ್ತೆ ಈ. (Bp. 45, 25). — ಒತ್ತೆಬಡುಹ. -ಪಡುಹ. The state of being pledged (ಬನ್ಧಕ, ಆಧಿ Nr.). — ಒತ್ತೆ ಬಿಡಿಸು. To redeem a pawn (C.). — ಒತ್ತೆಸೂಳೆ. A harlot who takes pawns (Bp. 40, 46). — ಒತ್ತೆ ಹಿಡಿ. To seize or take as a pawn (C., also ಒತ್ತೆ ತೆಗೆ).

ಒತ್ತೆ ŏttĕ. 2. (fr. ಒಱ್). The state of being single or one of a pair (My.; Tu.).

ಒತ್ವ ŏtva. The letter ಒ (Šmd. 188. 281. 355).

ಒದಗಿಸು ŏdagisu. = ಒದವಿಸು. To cause (something) to come to or near; to cause to be obtained, to give; to make ready; to cause, to produce; to fulfil, etc.; to cause to stick to, to apply to, to plaster; to join, to collect (C.). ಒದಗಿಸಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ನಿದಿಗ್ಧ, ಉಪಚಿತ Nr.). ಒದಗಿಸುವನ್ ಈ ಕಥೆಯನ್ ಓದುವರಿಂಗೆ ಅಭೀಷ್ಟವನು (Bp. 13, 18). ಭಾಷೆಗಳನ್ ಒದಗಿಸಲು (36, 42). ಗಳಿಗೆಯನ್ ಒದಗಿಪುದು (36, 47). ಅಘವಗಣಪ್ರಸಾದವನ್ ಆಯ್ದು ಒದಗಿಸಿ (56, 10). ಕದಿರರೆಮ್ಮಯ್ಯಂಗೆ ಹರಣವನ್ ಒದಗಿಸಿದಂ (54, 74). ಅಸುರಬಲಿಗೊದಗಿಸಿದ ಕೂಳ್ (J. 2, 58). ನಿಖಿಲಪ್ರಾಣಿಗಳ್ಗೆ ತಾಪವನ್ ಒದಗಿಸುವ ದುರ್ಧರಗ್ರೀಷ್ಮರಾಜಂ (15, 4; see also 16, 28).

ಒದಗು ŏdagu. 1. = ಒದವು No. 1, ಒದುಗು. To keep close to, to follow, to persue (My., in ಒದಗಿ ಕೊಣ್ಡು ಹೋಗು); to come to hand, to be got or obtained; to be effected; to accrue to; to

come; to be ready for; to be at hand; to happen to be; to be of use; to become endowed with power, to prosper, to thrive, to increase (C.; M. ಉದಗು; Tĕ., Tu. ಒದಗು; *cf.* ಒದ್ಗು 1; ಪೊಂಗು?). ಧುರಕ್ಕೆ ಒದಗುವರ್ ಆರ್? (Šmd. 177). ನಾಭಿಗೆ ಒದಗುವ ಅನಿಲಂ (ಸಮಾನ), ಕೊರಲಲ್ಲಿಗೆ ಒದಗುವ ಅನಿಲಂ (ಉದಾನ Mr. 51). ಕೋಪದಗ್ನಿ ಮುದಮ್ ಒದಗುವಿನಂ (Bhn. 2). ಪತಿ ಸೇವೆಗೆ ಒದಗದಿಹ ಸತಿ ಇದ್ದರೆ ಏನು? (Dp. 167). ಹಲವು ತರದ ಒಡವೆಗಳು ಪೃಥ್ವಿಯ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳಿಗೂ ಒದಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ (B. 3, 119). ಇದು ನನ್ನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಒದಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ (3, 126). ಪ್ರಾಣ ಹೋಗುವ ಪ್ರಸಂಗ ಒದಗುವದು (4, 134). ಓಡುವವನೂ ಬತ್ತಲೆ, ಒದಗಿ ಕೊಣ್ಡು ಹೋಗುವವನೂ ಬತ್ತಲೆ (Prv.). See Bp. 18, 47; 34, 5; 36, 46; 40, 44; 43, 72; 47, 58; Bh. 1, 20, 27; J. 4, 2; 9, 15; 10, 47. 52; 12, 26; 16, 10; 18, 31; 20, 9; 22 sum.; 22, 32; 34, 9; Si. 285. 382; ಮೇಲೊದಗು. **2**, to give way, to leave space, to step aside (My.; Tĕ.; *cf.* ಒತ್ತು 2).

ಒದಗು ŏdagu. 2. That is at hand, that has accrued to one or has come into one's possession. ಅದರಿ ಲಬ್ಧಿಯೊಳ್ ಆದ ಒದಗಿನಿಂ ಪದುಳದಿಂ ಜಂಗಮಕುಲಕೆ ಮಾಣದೆ ದಿನಂಪ್ರತಿ ಮಾಡುತ (Bp. 27, 21).

ಒದಡು ŏdaḍu. = ಒದರು, ಒದುಡು. The lip (My.; T. ಉದಡು, ಇದಡ್; Tĕ. ಪೆದವಿ, ಪೆದಿಮೆ).

ಒದರು ŏdaru. = ಒದಡು, etc. (My.).

ಒದಱಿಸು ŏdaṟisu. To make to sound, as by pulling a bowstring (or bow) and letting it go suddenly, to twang (J. 4, 49; 7, 48; 12, 16; 18, 45; 20, 43);—to cause to sound, cry, shriek, etc. (C.);—to cause to shake, shake off or about (My.).

ಒದಱು ŏdaṟu. 1. To move to and fro, to shake (v. i., My.);—to shake, to shake off or about (My.; T., M. ಉದಱು);—to make the sound of a bowstring (or bow) which is suddenly pulled to make noise by slapping or clapping the arms, as done by combatants (ಆಸ್ಫೋಟನ Šmd. Dh.);—to sound, to cry aloud, to shout, to shriek, to howl, etc. (C.; T. ಉದಿಮ್ಬು, to sound; Tĕ. ವದರು, ವದುರು, to prattle, chat, tattle, babble, grumble; *cf.* ಉಡುರು, ಒಳಱು). ಗಾಳಿಗೆ ಒದಱುವ ಬಿದಿರು (ಕೀಚಕ Mr. 125). ಆನೆ ಒದಱುವ ಶಬ್ದ (ಬೃಂಹಿತ); ಒದಱುವ ಹಕ್ಕಿ (ಕೋಗಿಲೆ G.). See Abh. P. 14, after 25; 14, 30. 106; Bp. 4, 7; 11, 46; 22, 31; 28, 17. 42; 38, 30; 54, 38; 61, 13; Râm. 5, 8, 24. 57; Bh. 2, 13, 46; 6, 2, 4; 7, 3, 19; J. 8, 38; 10, 33; 13, 47; 16, 35; 17, 40; B. 2, 28; 3, 75. 97; 4, 43; 5, 288);—to call (v. t., Bp. 51, 80).—ಒದಱಾಟ. -ಆಟ.=ಒದಱ್ಯಾಟ. (My.).—ಒದಱಾಡು. -ಆಡು. To make a great noise by shouting, etc. (C.; B. 1, 16).—ಒದಱ್ಯಾಟ. -ಆಟ. Great noise made by crying, etc. ಪಕ್ಷಿಗಳ ಒದಱ್ಯಾಟ (ಉಲಿ Čb.).

ಒದಱು ŏdaṟu. 2. Shaking, etc.—ಒದಱುದಲೆ. -ತಲೆ. A shaking head, as that of an old man (My.).

ಒದಱುವಿಕೆ ŏdaṟuvikĕ. Sounding, crying aloud, etc. (ಬಗುಳಿಕೆ, ಬೊಬ್ಬೆ G.; B. 5, 28).

ಒದವಿಸು ŏdavisu. = ಒದಗಿಸು. See Bp. 8, 39. 44; 9, 28; 11, 50; 22, 32; 23, 4; 30, 12; 33, 4; 37, 20; 41, 17; 43, 83; 44, 51; 49, 33; J. 5, 66; 6, 14; 28, 54; 29, 17; 31, 24; 34, 38.

ಒದವು ŏdavu. = ಒದಗು 1 No. 1, etc. (ಸಮೃದ್ಧಿ Šmd. Dh.; ಪ್ರಾಪ್ತಿಸು Šmd. 15. 16. 46. 60. 84. 123. 138. 151. 160. 180. 181; 188. 392 Cm.; ಬರ್ 238. 381. 388 Cm.; ಇರುತಮ್ ಇರ್ 84 Mḍb. Cm.; ಆಗುತಮ್ ಇರ್ 182 Mḍb. Cm.; ಅಹುದು 138 Mḍb. Cm.; Tĕ.; T. ಉದವು). ರೈ ಒದವಿತ್ತು (Šmd. 54). See Čh. v. 13. 173. 226; Bp. 27, 19; 50, 49; 51, 68; Bh. 1, 8, 55. Rŝv. 13, 5; Šm. 8; J. 5, 18; 6, 38; 10, 33; 11, 23; 17, 2; 24, 76; 28, 55; 29, 3. **2**, to gain, to obtain, to receive, etc. (Šmd. 53. 278; Bp. 53, 54).

ಒದಸು ŏdasu. = ಒದಿಸು. (C.).

ಒದಹ ŏdaha. Kicking, spurring (Mr. 158).

ಒದಿ ŏdi. = ಒದೆ 1. (C.).

ಒದಿಸು ŏdisu.=ಒದಸು. To cause to kick, etc. (C.).

ಒದುಗು ŏdugu. = ಒದಗು 1, etc. (My.).

ಒದುಡು ŏduḍu. = ಒದಡು. (My.).

ಒದೆ ŏdĕ. 1. = ಒದಿ. To kick; to spur; to fix the foot against or on (ಪಾದಪ್ರಹರಣ Šmd. Dh.; M. ಉದೆ; T. ಉದೈ). P. ps. ಒದೆದು, ಒದದು, ಒದ್ದು. ಪೂವಿನ ಬಿಲ್ಲ ಕೊಪ್ಪನ್ ಒದೆದು, ಎಱಿಸಿ ತಾವರೆನೂಲ ನಾರಿಯಂ, ಜೇವಡೆಗೆಯ್ದು (Šmd. 66. 133). ಒದೆವುದು (ಎೕತ Hlâ.). ಒದವ ಗತಿ (ಯುತ Mr. 157). See Bp. 3, 36; 9, 13; 28, 31; 38, 17; 43, 71; 46, 78; 47, 1; 54, 35; 58, 25; Bh. 1, 20, 27; 3, 13, 21; 6, 2, 5; Râghč. 17, 70; Prll. 3, 27; J. 7, 41. 47; 8, 16; 14, 16; B. 5, 176. ಆಡಿ ಬನ್ದ ಕತ್ತೆ ಅಡಿಕೆ ತನ್ದ ಕತ್ತೆಯನ್ನು ಒದ್ಯಾಡಿಸಿ ಒದ್ದಿತನ್ತೆ.—ಎದ್ದು ಹೋಗು ಅನ್ದರೆ ಒದ್ದು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ ಅನ್ದ (Prvs.).—ಒದ್ದಾಟ. -ಆಟ. Mutual kicking (C.);—kicking in pain or trouble (C.);—struggle, trouble, difficulty, hardship (My.).—ಒದ್ದಾಡು. -ಆಡು. To kick mutually;—to kick in pain or trouble;—to struggle or labour in any kind of difficulty or distress (C.; B. 2, 28. 50; 3, 19; 4, 181; Prv. s. ಮೆದೆ).

ಒದೆ ŏdĕ. 2. A kick (My.; T. ಉದೈ). ಒನ್ದು ಒದೆ ಒದ್ದಂ (My.).

ಒದ್ದಿಕೆ ŏddikĕ. = ಹೊದ್ದಿಕೆ. Union, concord, friendship (My.; Tĕ. ಒದ್ದಿಕ, ವದ್ದಿಕ).

ಒದ್ದು ŏddu. A P. p. of ಒದೆ 1, q. v. (C.).

ಒದ್ದೆ ŏddĕ. Wetness, dampness; moisture; that is wet (C.; see ಉಬ್ಬೆ 2, ಒಱವು; T., M. ಓದ, dampness). See Prv. s. ತುದ್ಧ.—ಒದ್ದೆತಲೆ. A wet head (My.).—ಒದ್ದೆ ನೆಲ. Land full of moisture (My.).—ಒದ್ದೆ ಬಟ್ಟೆ. A wet cloth (B. 4, 25; see Prv. s. ನಿದ್ದೆ ಮಾಡು).—ಒದ್ದೆ ಹಿಣ್ಡು. To squeeze out (ಹಿಣ್ಡು G.; My.).

ಒನ್ ŏn. = ಒಕ್ 1, etc. One; a certain —.—ಒನ್ದಿನ. One day; a certain day; on a —. (Bp. 19, 29; 55, 28; My.).—ಒನ್ದಿವಸ. = ಒನ್ದಿನ. (Bp. 35, 1; 37, 1; My.).—ಒನ್ದೆಸೆ. One direction; a certain direction. (Bp. 2, 26; 17, 2; 25, 32; 27, 13; 32, 35; 52, 37; 55, 57; 57, 21; My.).

ಒನಕೆ ŏnakĕ. (fr. ಉಡಿ 1). = ಒನಿಕೆ, etc. A large

Digitized by Google

wooden pestle for pounding rice and other things (ಅಯೋಗ್ರ, ಮುಸಲ Nr.; ಮುಸಲ Mr. 209; C.; T. ಉಲಕ್ಕೈ, M. ಉಲಕ್ಕ). ಒನಕೆಯಿನ್ದ ಕೊಲ್ಲಲ್ ತಕ್ಕವನು (ಮುಸಲ್ಯ Nr.). ಕರ್ಮವು ಇಲ್ಲದ ಗಣ್ಡು ಕರಿಯ ಒನಕೆಯ ತುಣ್ಡು (Dp. 54). ಒರಳಲ್ಲಿ ಕೂತರೆ ಒನಕೇ ಪೆಟ್ಟು ತಪ್ಪೀತೇ? (Prv.). See Bp. 18, 21; 42, 2; 55, 45; Abhâ. 1, 38; J. 5, 68. — ಒನಕೆವಾಡು. -ಹಾಡು. A song that is used at the time of pounding (Bp. 25, 21; My.).

ಒನಪು ŏnapu. = ಒಲಪು. (ಒಯ್ಯಾರ, ಮುಡುಕು G.; S. Mhr.).

ಒನಪುಗಾರ್ತಿ ŏnapu-garti. = ಒಲಪುಗಾರ್ತಿ. (ಒಯ್ಯಾರಗಿತ್ತಿ G.).

ಒನಲ್ ŏnal. To be in a scornful wrath (ಅಪಹಸನಕ್ರೋಧ Šmd. Dh.; ನಗೆಯಿಲ್ಲದ ಕ್ರೋಧ Cm.; Abh. P. 3, 15; 13, after 34; T. ಉಲಡು, ಉಡಲು, ಉಡಡು, to be angry).

ಒನಲಿ ŏnali. = ಒನ್ದರಿ, etc. A sieve, a strainer (ಚಾಲನಿ, ತಿತವು Nr.).

ಒನಸು ŏnasu. = ಒನಿಸು. To cause to shake to and fro, etc. (My.).

ಒನಿಕೆ ŏnikĕ. = ಒನಕೆ, ಒಲಕೆ. (ಅಯೋಗ್ರ, etc. Si. 307; ಪೇಕಲ 457; C.). — ಒನಿಕೆಬಣ್ಣೆಹುಳು. A centipede (ಕರ್ಣಜಲೌಕ, ಶತಪದಿ Si. 171).

ಒನಿಸು ŏnisu. = ಒನಸು. (C.).

ಒನೆ ŏnĕ. = ಒಣೆ, (ಒಲೆ 2). To shake corn or any seeds to and fro in a fan (mŏṟa) so that the chaff and other impurities come to the surface and can be removed (ಶೂರ್ಪಕರಣ Šmd. Dh.; C.); to winnow (Râm. 1, 16, 30).

ಒನ್ತು ŏntu. 1. = ಒನೆದು. P. p. of ಒನೆ. (My.).

ಒನ್ತು ŏntu. 2. = (ಒರಿಸೆ, etc.), ವನ್ತಿ, ವನ್ತು. A turn, a rotation, a time (My.; Tu. ಒನ್ತಿ, ಒನ್ತು; Tĕ. ವನ್ತು; T. ಉಬಿಟ್ಟು, ಉರುಡ್ಡು; see ಉಯ್ಯಲ್?). — ಒನ್ತಿನವ. -ಅವ. One who takes his turn (My.).

ಒನ್ತು ŏntu. A share, a portion (Tĕ. ವನ್ತು, ಒಣ್ಟು; R.; Mhr. ವನ್ತ).

ಒನ್ದರಿ ŏndari. = ಒನಲಿ q. v., ಒನ್ದ್ರಿ, ವನ್ದರಿ, ವನ್ದರೆ, ವನ್ದ್ರಿ, ಹೊನ್ದರಿ. (My.; ಚಾಲಿನಿ, ತಿತವು, ತೂತುಗಳ ಮೊರ, ಜಲ್ಲಡಿ Si. 307).

ಒನ್ದಿಕೆ ŏndikĕ. = ಒನ್ದಿಗೆ, etc. (My.).

ಒನ್ದಿಗಳು ŏndigaḷu. A woman who is connected with or possesses. ಮಕ್ಕಳ ಒನ್ದಿಗಳು (ಕುಟುಮ್ಬಿನಿ, ಪುರನ್ಧ್ರಿ Si. 183; *only* in Si.).

ಒನ್ದಿಗೆ ŏndigĕ. = ಒನ್ದಿಕೆ, ಹೊನ್ದಿಕೆ, ಹೊನ್ದಿಗೆ. Joining, being together with; together with (C.; ಆ Si. 466; ಅಮಾ 469; ಕೂಡ G.). ಹುವ್ವಗಳೊನ್ದಿಗೆ ಧರಿಸಲ್ ಪಡುವ ಪತ್ರ (Si. 141). ಸೈನ್ಯದೊನ್ದಿಗೆ ಒನ್ದು (B. 4, 9).

ಒನ್ದಿತ ŏndita. = ವನ್ದಿತ. (Grj. 6, 22).

ಒನ್ದಿಸು ŏndisu. (= ಹೊನ್ದಿಸು). To join (v. t.); to put to; to place or fix in or on; to attribute; to cause to obtain or reach; to grant; etc. See Bp. 2, 2; 19, 50; 21, 8. 40; 22, 31. 46. 65; 26, 43. 66; 27, 31; 28, 56; 32, 26; 39, 37; 43, 32; 46, 75; 50, 27. 56; 52, 39; 55, 27; 58, 69; 60, 25; Rsv. 14, 55; J. 5, 60; 8, 8; 13, 53; 18, 42; 26, 21; B. 5, 241.

ಒನ್ದಿಸು ŏndisu. = ವನ್ದಿಸು. (My.; Bp. 1, 54; 57, 81).

ಒನ್ದು ŏndu. 1. (= ಹೊನ್ದು). To be one or united; to be united with or linked to; to be possessed of; to come in connection with; to come to meet; to be obtained; to be fit, suitable, or in use; etc. (ಸಮ್ಮೇಲನ Šmd. Dh.; Šm. 98; ಕೂಡು Šmd. 26. 125. 129. 140. 212. 245. 280. 362 Cm.; ಪೊರ್ದುಗೆ ಆಗು 240 Cm.; Tu.; T. ಒನ್ದು; Tĕ. ಒನರು; *cf.* ಉಬು?). ವೇದದೊಳ್ ಒನ್ದಿದ ಆಯು ನಿನಗೆ ಆಕ್ಕೆ! (Šmd. 290). See Šmd. 216; Čh. v. 184; Bp. 1, 56; 2, 21; 4, 28; 31, 29, 40, 11. 55; 49, 28; 58, 33. 63; 61, 57; Šm. 20. 26; Rsv. 4, 76; 10, after 31; 13, 77. **2,** to touch; to obtain, to get; to experience; to use; etc. See Bp. 25, 2; 50, 56; 53, 40; 59, 21; Rsv. 8, 118; 12, 39; 13, 20; J. 3, 27; 5, 10; 19, 25; ಆನನ್ದವೊನ್ದು, ಒಲವೊನ್ದು, ಬೆಗಡೊನ್ದು, etc. — ಒನ್ದು ಒನ್ದು. rep. (Bp. 35, 2).

ಒನ್ದು ŏndu. 2. One thing; one; a, an; a certain thing; a certain —; an unusual — (ಸಂಖ್ಯೆ Šmd. Dh.; 221; ಏಕ 32. 84 Cm.; C.; T. ಒನ್ದು; M. ಒನ್ನು; Tĕ. ಒಕ, ಒಕಡು, ಒಣ್ಡು; Tu. ಒಂಜಿ; see ಒಕ್ 1). ಒನ್ದು ಅರ್ಥಮನ್ ಎರಡು ಅರ್ಥಮಂ ಮೂಱು ಅರ್ಥಮಂ.. ಪೇಳ್ವ ಸಹಜಱಿಯಿಂಗಳ್ (Šmd. 32). ಒನ್ದು ಎರಡು ಮೂಱು (154). ಒನ್ದು ನಾಲ್ಕು or ಒನ್ದು ನಾಲ್ಕುಗಳ್ (170). ಒನ್ದು ದಿವಸದೊಳ್ ಬನ್ದಂ or ಒನ್ದು ದಿವಸಂ ಬನ್ದಂ; ಒನ್ದು ವರ್ಷಮನ್ ಇರ್ದಂ or ಒನ್ದು ವರ್ಷಮ್ ಇರ್ದಂ (167). ಮುದ್ರಿಗಮ್ ಎನ್ದು, ಒನ್ದು ಮರಂ; ಮುದ್ರ್ ಎನ್ದು, ಒನ್ದು ಮರಂ (34). ಸೊವಡೊನ್ದು (63). — ಒನ್ದಱ (Bh. 1, 8, 25; J. 19, 22; C.). ಒನ್ದಱಲ್ಲಿ (Šmd. 32 Cm.; C.); ಒನ್ದಱಲಿ (Bp. 35, 32). ಒನ್ದಱಿಂ (Šmd. 160). ಒನ್ದಂ (180), ಒನ್ದ (Nr.), ಒನ್ದನು (Bh. 1, 8, 25. 32), ಒನ್ದನ್ನು (Si. 48. 71; C.), ಒನ್ದರಿನ್ನ (Si. 48. 72; *only* in Si.). ಒನ್ದಕ್ಕೆ, ಒನ್ದಕ್ಕೆ (Hlâ.; Si. 198. 206. 216. 218. 376; C.), ಒನ್ದಕೆ (C.). — ಮನುಷ್ಯರ ಒನ್ದು ತಿಂಗಳು ಪಿತೃಗಳ ಒನ್ದು ದಿವಸ (Hlâ.). ಒನ್ದ ಕೊಟ್ಟು ಒನ್ದ ಕೊಮ್ಬುದು (ಪರಿದಾನ); ಒನ್ದು ವಸ್ತುವಿಗೆ ಮತ್ತೊನ್ದು ವಸ್ತು ಪಡಿಯಾಗಿ ಇರ್ದುದು (ಪ್ರತಿ); ನಾಲ್ಕು ಭಾಗದೊಳಗೆ ಒನ್ದು ಭಾಗ ನೀರ ಬೆರಸಿದ ಮಜ್ಜಿಗೆ (ತಕ್ರ Nr.). ಒನ್ದಡಿ (Bp. 2, 5). ಒನ್ದಡೆ (ಅನ್ತರ, ತೆಱಪು Nn. 77). ಒನ್ದಡೆಯ ತೆಱಪಿನೊಳ್ (Čpr. 7, after 92). See Šmd. 109. 150; Bp. 9, 1; 14, 2; 22, 5; 28, 5. 8; 32, 5. 51. 52; 39, 15. 46; 40, 50. 73. 77; 42, 32; 43, 83. 84; 45, 5; 51, 56; 52, 1; 57, 23. 69; Bh. 1, 8, 13. 87; 2, 13, 33; Sš. 8; J. 6, 8; 28, 33. 57; Rsv. 2, 59; 8, 118. ಒನ್ದರಸು ಮತ್ತೊನ್ದೂರಿಗೆ ಹೋದರೆ ಕಱು ಕಟ್ಟೋ ಗೂಟಕ್ಕನ್ತ ಕಡೆ. — ಒನ್ದು ಅತ್ತೇ ಕಾಲ, ಒನ್ದು ಸೊಸೇ ಕಾಲ. — ಒನ್ದು ಕಂಚಾಯಿತು, ಒನ್ದು ಮಿಂಚಾಯಿತು; ಮುನ್ದೆ ಕೂತಿಯಾ, ಮುದಿಗೂಬೆ? — ಒನ್ದು ಮಱಿಗೆ ಒನ್ದು ಕೊಡೆ ಹಱಿಯ ದಾರದು. — ಒನ್ದು ಸಿಟ್ಟಲಿ ಬಾವಿಲಿ ಬಿದ್ದರೆ ಏಱು ಸಿಟ್ಟನಿನ್ದ ಏಱ ತೀರದು (Prvs.). — ಒನ್ದಕ್ಕೆ ಹೋಗು. To go to make water (C.; Tĕ., T., Tu.). — ಒನ್ದನೆಯ. -ಅನೆಯ. First (ordinal, Šmd. 243). ಒನ್ದನೆಯಂ (243). — ಒನ್ದರೆ. -ಅರೆ. One and a half (My., and occasionally S. Mhr.). 2, one or a half (My.). 3, some (indefinite, My.). — ಒನ್ದರಿನ್ತೆ. -ಅನ್ತೆ. Like one or like the one. 2, at one, at the rate of one, per one, at the rate of so much a piece (My.). ಈ ಕೋಟೆಗೆ ೨೦೦ ಮೊಟಿಕ್ಕೆ ಒನ್ದರಿನ್ತೆ ಕೊತ್ತಳಗಳುಣ್ಟು (B. 4, 146). ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರಡು ರೂಪಾಯಿಗೆ ಒನ್ದರಿನ್ತೆ ಬೇ

Digitized by Google

ಕಾದಪ್ಪು ಪ್ರತಿಗಳ ಕೊಳ್ಳ ಬಹುದು (4, 208; see also 4, 159). — ಒನ್ದಱ. -ಅಱ. *i. e.* ಒನ್ದು (=ಒನ್ದೂ)-ಅಱ (=ಅಱಿಯೆ). I know nothing (about it, a S. Mhr. vulgarism). — ಒನ್ದಲ್ಲೊನ್ದು. -ಅಲ್ಲ-ಒನ್ದು. = ಒನ್ದಿಲ್ಲೊನ್ದು. (My.). — ಒನ್ದಾಗು. -ಆಗು, or ಒನ್ದೆ ಆಗು. To become one; to unite (J. 13, 2); to become the same; to become common to all. ಅತನೊಡನೆ ಒನ್ದಾಗಿ (Bp. 37, 11). ಒನ್ದಾಗಿ ತಾವುಂ (61, 21). ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಒನ್ದಾಗಿ (B. 4, 142). ಒನ್ದಾದುದು (ಸಮಾನ Si. 469). ಒನ್ದಾಗಿ may occasionally be translated by "together with"; "together"; "at the same time", etc., *e.g.* ಒನ್ದಾಗಿ ನುಡಿಯುವದು (ಯುಗಪದುಕ್ತಿ Śmd. 261. 269 Cm.). ಚನ್ದ್ರಸೂರ್ಯರ್ಕಳನ್ ಒನ್ದಾಗಿ ಪೇೞ್ವಡೆ ಪುಷ್ಪದನ್ತರ್ ಎಮ್ಬುದು (Hlå.). ಬಿಲ್ಲುಮ್ಬನ್ ಒನ್ದಾಗಿ ಪಿಡಿದು, ಒಡಿ (Râghc. 17, 73). ಕೂರ್ನಾರ್ಮೈರಸಿ ತಬರರೊನ್ದಾಗಿ ಒನ್ದಂ ಪುಲಿನ್ದಂ (Rsv. 5, 51). — ಒನ್ದಾನುಂ. -ಆನುಂ. (Śmd. 391). However one, at least one; about one, perhaps one. — ಒನ್ದಾನೊನ್ದು. -ಆನು-ಒನ್ದು. Some or other; a certain — (C.); some (day), once (upon a time, ಕದಾಚಿತ್, ಜಾತು Nr.). ಒನ್ದಾನೊನ್ದು ವೇಳೆ (ಕದಾಚಿತ್, ಜಾತು Si. 471). ಒನಾನೊನ್ದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ (ಕ್ವಚಿತ್ 497). ಒನ್ದಾನೊನ್ದು ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ (B. 5, 90. 93. 102). ಒನ್ದಾನೊನ್ದು ದೇಶದೊಳಗೆ (103). ಒನ್ದಾನೊನ್ದು ಅರಣ್ಯದೊಳಗೆ (109). ಒನ್ದಾನೊನ್ದು ವ್ಯಾಜ್ಯದೊಳಗೆ (234). — ಒನ್ದಾವರ್ತಿ. -ಆವರ್ತಿ. One time or turn; once (C.; B. 5, 16). — ಒನ್ದಿನಿತು. -ಇನಿತು. A little; ever so little (Bp. 13, 17; 14, 7. 10; 20, 7; 42, 29; 43, 14; 44, 69; 55, 31). — ಒನ್ದಿಪ್ಪತ್ತು. = ಒನ್ದಿಪ್ಪತ್ತೆ. One time twenty (C.). — ಒನ್ದಿಲ್ಲೊನ್ದು. -ಇಲ್ಲ-ಒನ್ದು. = ಒನ್ದಲ್ಲೊನ್ದು. (C.). Some or other, this or that, some. ಬಹಳ ಮಾತಾಡುವದಱಿನ್ದ ಒನ್ದಿಲ್ಲೊನ್ದು ತರದ ಅಪರಾಧವಾಗದೆ ಎನ್ದೂ ಇರದು (B. 4, 49). ನಿನ್ನ ಕೆಲಸ ಯಾವಾಗಲೂ ಒನ್ದಿಲ್ಲೊನ್ದು ಬಿಟ್ಟು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ (4, 135). ಎಲ್ಲರೂ ಒನ್ದಿಲ್ಲೊನ್ದು ರೀತಿಯಿನ್ದ ಎಲ್ಲರ ಸಲುವಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಾರೆ (4, 178). — ಒನ್ದಿಷ್ಟು. -ಇಷ್ಟು. = ಒನ್ದಿನಿತು. (B. 4, 79. 139; C.). — ಒನ್ದು. -ಉ 9. Also or even one or one thing. ಪಾರ್ವರ್ಗೆ ನಿಲಯದ ಸಮಸ್ತವಸ್ತುಗಳನ್ ಒಲಿದು ಇತ್ತನ್, ಒನ್ದುಱಿಯದೆ (J. 28, 60). — ಒನ್ದು ಒನ್ದೂವರೆ. -ಅರೆ. One or one and a half (C.; B. 4, 123). — ಒನ್ದುಗೂಡು. -ಕೂಡು. To be joined, to join, etc. (Rsv. 6, after 11; J. 2, 66; 3, 36); to join, to associate one's self to (Bh. 1, 8, 54). — ಒನ್ದು ತರ. = ಒನ್ದು ಪ್ರಕಾರ. (C.). — ಒನ್ದು ಪ್ರಕಾರ. One sort; one manner or mode; an unusual sort or manner (C.). — ಒನ್ದು ಬಗೆ. = ಒನ್ದು ಪ್ರಕಾರ. (C.; Si. 325). — ಒನ್ದು ದಾರಿ. = ಒನ್ದಾವರ್ತಿ. (My.). ಒನ್ದು ದಾರಿಗೆ (Bp. 27, 26; 48, 13). ಒನ್ದು ದಾರಿಯು (47, 22). — ಒನ್ದು ಮಾಡು. To join (v. t.), to unite (Śmd. 251; Bp. 26, 61; My.). — ಒನ್ದುವಂ. -ಉವಂ 2. (Bp. 27, 16; 60, 22). — ಒನ್ದುವರೆ. -ಅರೆ. = ಒನ್ದರೆ. (My.; B. 2, 37). See ಒನ್ದೂವರೆ. — ಒನ್ದುವುಂ. -ಉವುಂ. (Bp. 3, 52; 43, 69). — ಒನ್ದು ವೇಳೆ. One time, once, at a certain time, occasionally (C.; B. 3, 32; 5, 62). 2, perhaps (C.; B. 3, 12. 88. 91). — ಒನ್ದು ಸರ. = ಏಕಾವಲಿ. (Si. 219). — ಒನ್ದು ಸಲ. = ಒನ್ದು ದಾರಿ. (My.). — ಒನ್ದು ಸಾರಿ. = ಒನ್ದು ಸಲ. (C.). — ಒನ್ದು ಹೊತ್ತು. One time: the time from six o'clock in the morning till midday; or the time from midday till six in the evening (C.). ಒನ್ದು ಹೊತ್ತು ಇರು, to eat but once a day (as a kind of fasting, C.); to remain one time (C.). — ಒನ್ದೂ. -ಊ 7. Also or even one or one thing. ಒನ್ದೂ ಇಲ್ಲ, there is nothing (C.). — ಒನ್ದೂ ಮುಕ್ಕಾಲು. One and three-fourths (C.; B. 4, 216). — ಒನ್ದೂವರೆ. -ಅರೆ. = ಒನ್ದರೆ, ಒನ್ದುವರೆ. One and a half (C.; B. 3, 74; 4, 26). 2, some or other, some (S. Mhr.). ಅವನು ಒನ್ದೂವರೆ ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರಬಹುದು (3, 200). 3, one or a half (My.). — ಒನ್ದೆ. -ಎ 3. One indeed; one only; quite one, exactly one; the very same; one; it alone. ಒನ್ದೆ ಪ್ರಾಯದ ಸಂಗಡಿಗನು (ವಯಸ್ಯ Nr.). ಒನ್ದೆ ದಾರಿ (ಯುಗಪತ್, ಏಕದಾ Nr.). ಒನ್ದೆ ಮನ (ಏಕಾಯನ, ಏಕಾಗ್ರ, etc. Hlå.); unanimity (C.). ಒನ್ದೆ ತೆಱಂ (ಒರನ್ತೆ Ct. II, 73). ಒನ್ದೆ ಸಮಾನಂ, quite the same, uniform (II, 48). See ಒನ್ದೇ. — ಒನ್ದೆರಡು. -ಎರಡು. One or two; a few (C.; B. 2, 11. 39; 3, 40; Bp. 28, 12; 40, 35; 44, 28; 59, 16). ಒನ್ದೆರಡು ಮೂರ್ಪೂರಾಯಗಾಯದೊಳ್ ಇಱಿದು (Bp. 61, 31). 2, one time two; — one and two (C.). — ಒನ್ದೆಲಗ. -ಎಲಗ. A certain plant (ಏಕದಲ Mr. 132); — a prostrate herb growing in moist places, Hydrocotile asiatica Linn. (St & Pl.). — ಒನ್ದೇ. -ಏ 2. = ಒನ್ದೆ. ಒನ್ದೇ ಕಡೆ (Si. 54). ಒನ್ದೇ ಹೆಸರು (194). ಒನ್ದೇ ತರ (B. 5, 205). ಒನ್ದೇ ಪ್ರಕಾರ (4, 42). ಒನ್ದೇ ದಾರಿ (Bp. 50, 77). ಒನ್ದೇ ಸವನೆ, quite or always in the same manner; quite alike; quite even; quite regular (S. Mhr.; B. 5, 188. 205. 215. 245). ಯಾವಾಗಲೂ ಒನ್ದೇ ಸವನೆ ಮೞೆಯ ಧಾರೆ (ಆಸಾರ G.). ಎಡೆಬಿಡದೆ ಒನ್ದೇ ಸವನೆ ಮೞೆ ಆಗೋಣ (ಧಾರಾಸಮ್ಪಾತ G.). — ಒನ್ದೊನ್ದು. rep. One — the other (C.). ಚೇಲಿಲ್ಲಿ ತಿಮಿ ತಿಮಿಂಗಿಲ ತಿಮಿಂಗಿಲಗಿಲ ಈ ನಾಲ್ಕು ಒನ್ದೊನ್ದಕ್ಕೆ ಹಿರಿಯವು ಅಪ್ಪ ಮೀನು (Hlå.). 2, one another (Bp. 12, 35; 19, 57; 56, 13). 3, something different or distinct; separate; own; peculiar (3, 25; 61, 37; Rsv. 6, 12). 4, each, each by itself, each severally, one by one (Bp. 24, 23; 35, 38; 36, 8; 43, 13; 52, 16; 59, 35; 60, 18; Si. 403; B. 2, 37; C.). ಒನ್ದೊನ್ದಾಗಿ, separately (ಬೇಱೆ ಬೇಱೆ Śmd. 352 Cm.). Also ಒನ್ದೊನ್ದೇ (Si. 194). 5, one (for each one). ಬಸದಿ ಒನ್ದೊನ್ದಕ್ಕೆ ಒನ್ದೊನ್ದು ಮೇಲೆನಿಪ ಲಿಂಗಂಗಳಂ ತನ್ದು (Bp. 51, 73; *cf.* 19, 51; J. 2, 27). 6, here and there one, some (C.). ಒನ್ದೊನ್ದು ಕಪ್ಪೆಗಳು ಇಡೀ ಕೋೞೀ ಮೞೆಗಳನ್ನು ನುಂಗುತ್ತವನ್ತೆ (B. 2, 11). ಒನ್ದೊನ್ದು ಜಿಕ್ಕೆಗಳು ನಾಲ್ಕು ಗೇಣು ಉದ್ದ ಇರುತ್ತವೆ (2, 23). ಒನ್ದೊನ್ದು ವೇಳೆ, at times, occasionally (C.; B. 3, 105; 4, 49), also ಒನ್ದೊನ್ದು ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ (C.; 5, 205).

ಒನ್ದುಗೆ ŏndugĕ. = ಅನ್ದುಗೆ, etc. (ಅನ್ದುಕ, ಕಾಲುಕಡಗ Nr.).

ಒನ್ದುೞಿ ŏnduḷi. = ಒನ್ದುಱ. (Śmd. 39).

ಒನ್ದುಳಿ ŏnduḷi. = ಒನ್ದುೞಿ. (Śmd. 39).

ಒನ್ದ್ರಿ ŏndri. = ಒನ್ದರಿ, etc. (My.).

ಒಪ್ ŏp. = ಒರ್ 1, etc. One. — ಒಪ್ಪಣ. One fanam ($4\frac{2}{3}$ ânas, My.). (ಗಣಕಂ) ಒಪ್ಪಣಮಂ ಕೊಣ್ಡು, ಅತಿಪ್ರಪ್ಯಮಂ ಕೆಡಿಸಿ (Śś. 94). — ಒಪ್ಪತ್ತು. -ಪತ್ತು. = ಒಪ್ಪೊತ್ತು. (Bp. 30, 5; C.). ಒಪ್ಪತ್ತಿನ ಊಟ (B. 5, 133; C.). — ಒಪ್ಪಲ. One pala (Bp. 44, 24). — ಒಪ್ಪಾನೆ. One pânĕ (My.). ಒಪ್ಪಾನೇ ಅಕ್ಕಿಗೆ ಇಪ್ಪಾನೇ ಉಪ್ಪೋ? (Prv.). See Prv. s. ನನ್ 1. — ಒಪ್ಪಾರು. = ಒರಪಾಱ. A shed hanging aslope from the wall, a pent-roof (My.). ಒಪ್ಪಾರಿನ ಚೂರು (ವಲೀಕ, ನೀವ್ರ, ಪಟಲಪ್ರಾನ್ತ Si. 111). — ಒಪ್ಪಿಡಿ. One closed or clenched hand (J. 26, 11); one grasp with the fist (Bp. 23, 9); the measure determined by clenching the hand round (anything, J. 30, 2). — ಒಪ್ಪೊತ್ತು. = ಒಪ್ಪತ್ತು, ಒನ್ದು ಹೊತ್ತು, q. v. (G.).

ಒಪ್ಪ ŏppa. Fitness, properness, propriety (My.); neatness, elegance, grace; beauty; an ornament; lustre, polish (My.); correctness; agreement, sanction. (T., M.). See Bp. 11, 7; 18, 81; 24, 19. 86; 28, 46; 44, 2; 49, 17; Śm. 30; Rsv. 1, 120; 6, 23; 13, 61; Śsv. 1, after 81; J. 6, 6. ತಪ್ಪಿದವಗೆ ಒಪ್ಪವಿಲ್ಲ (Prv.). — ಒಪ್ಪಂಗುನ್ದು. -ಒಂ-ಕುನ್ದು. Beauty or grace to become less (Grj.

Digitized by Google

4, after 120). — ಒಪ್ಪಂಗೆಡಿಸು. -ಂಕೆಡಿಸು. To destroy beauty: to stain, to tarnish (J. 25, 30). — ಒಪ್ಪಂಗೆಯ್. -ಂ-. To correct. ತಪ್ಪುಳ್ಳಡೆ ಒಪ್ಪಂಗೆಯ್ವುದು (Mr. 3). — ಒಪ್ಪನ್ದಳೆ. -ಂತಳೆ. = ಒಪ್ಪಮ್ಬೆಱು. (Rśv. 5, 78). — ಒಪ್ಪ ಮಾಡು. To bestow the last honours (on a deceased person by burning or burying, My.). ಅಪ್ಪ ಇಲ್ಲದವನ ಹೆಣವ ಒಪ್ಪ ಮಾಡುವವರು ಯಾರು? (Prv.). — ಒಪ್ಪಮ್ಬಡೆ. -ಪಡೆ. = ಒಪ್ಪಮ್ಬೆಱು (J. 25, 12). — ಒಪ್ಪಮ್ಬೆಱು. -ಂಪೆಱು. To assume, have or display grace or beauty (in form or action, Grj. 8, 41; Rśv. 6, 12). — ಒಪ್ಪವಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. = ಒಪ್ಪವಿಡು, No. 2. (My.). — ಒಪ್ಪವಿಡು. -ಇಡು. To apply with elegance or pleasure, as a kiss (Bp. 47, 42). 2, to embellish; to polish (Abh. P. 11, 88; My.; Si. 428). — ಒಪ್ಪವಿಡುವಿಕೆ. Embellishment (ಪರಿಕರ್ಮ, ಅಂಗಸಂಸ್ಕಾರ Si. 225). — ಒಪ್ಪ ಹಾಕು. To sign (My.; Tu. ಒಪ್ಪು-).

ಒಪ್ಪಚಿ ŏppači. 1. A little (ಸ್ತೋಕ, ಅಲ್ಪ, ಕ್ಷುಲ್ಲಕ, ಮನಾಕ್, ಈಷತ್, ನೀಚೈಸ್, Nr.; ಗಸ್ಥ Hlâ.; Bp. 5, 15; 34, 8; *cf.* ಒನ್ದನಿತು?).

ಒಪ್ಪಚಿ ŏppači. 2. = ಒಪ್ಪೆ. The belly of small children (My., occasionally; *cf.* ಒಡಮ್ಬು).

ಒಪ್ಪಚ್ಚಿ ŏppačči. = ಒಪ್ಪಚಿ 1. ಆವಳೊರ್ವಳು ಒಪ್ಪಚ್ಚಿಮುದುಕಿ ಆಗಿ ಕಾವಿಯ ಸೀರೆಯನ್ ಉಟ್ಟವಳು ಅಥವಾ ಗಣ್ಡನ್ ಇಲ್ಲದವಳು ಕಾತ್ಯಾಯನಿ ಎನಿಸುಗು (Nr.).

ಒಪ್ಪನ್ದ ŏppanda. Agreeing; an agreement; a contract; a treaty (My.; Tĕ., T., Tu.; Si. 325. 476).

ಒಪ್ಪಯಿಸು ŏppayisu. (= ಒಪ್ಪಿಸು). To deliver over, to give in charge (Bp. 14, 4). **2,** to polish (My.).

ಒಪ್ಪರ ŏppara. A cover or screen for the eye (ಕಣ್ಣ ಟೊಪ್ಪಿಗೆ Bhn. 7).

ಒಪ್ಪಾನೆ ŏppu2-ânĕ4. Fitness, propriety, etc.; fitly, etc. (My.).

ಒಪ್ಪಾರಿ ŏppâri. Conformity, sameness, likeness; nominal connection or relationship (R., Tĕ., T.). — ಒಪ್ಪಾರಿಗೋಡೆ. A wall built of unburnt bricks so that one is exactly put upon the other (no crossing or doubling taking place, S. Mhr.).

ಒಪ್ಪಿಕೆ ŏppikĕ. = ಒಪ್ಪಿಗೆ q. v., ಒಪ್ಪುಗೆ. (C.).

ಒಪ್ಪಿಗೆ ŏppigĕ. Agreeing; consent, admission (My.; ಒಮ್ಮು G.; Tu.).

ಒಪ್ಪಿತ ŏppita. That has been agreed to, etc.; consent, agreement, etc. (My.). ಒಪ್ಪಿತದ ಮಾತು ತಪ್ಪಿಸ ಬಾರದು (Prv.). — ಒಪ್ಪಿತ ಹಾಕು. To sign (My.).

ಒಪ್ಪಿಸು ŏppisu. (= ಒಪ್ಪಯಿಸು). (To join, v. t.); to assign, to deliver over, to give in charge, to commit, to present, to give (Abh. P. 4, 13; Bp. 11, 7. 17. 38; 18, 72; 25, 29; 27, 12; 28, 11; 37, 16; 49, 14; Bh. 1, 8, 59; Rśv. 5, after 22; J. 5, 13; 7, 63; 10, 45; C.; T. ಒಪ್ಪಿಕ್ಕು, Tĕ. ಒಪ್ಪಿಂಚು); to deliver (as a lesson or discourse, My.). ಅದಱಿನ್ದಮ್ ಒಪ್ಪಿಸೊಪ್ಪಿಸು ಸುದತಿಯಂ! (Šmd. 231). ಕಟ್ಟ, ನಿಮ್ಮಡಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಪ್ಪುದೆ ಲೋಕಪಾಲಕರಂ? (153. 255). ಒಯ್ಕೆಯ ಮಗುಟಿ ಒಪ್ಪಿಸುವದು (ಪ್ರತಿದಾನ Nr.). Also ಒಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಡು (B. 4, 51). **2,** to make consent, to prevail on (My.; Tĕ.; Tu. ಒಪ್ಪಾವುನಿ).

ಒಪ್ಪು ŏppu. 1. (fr. ಉಱು). = ಒರ್ಪು 1. To agree with, to suit, to be fit, proper, becoming, or agreeable. **2,** to agree to, to assent, to consent; to admit. **3,** to be beautiful; to shine; to be manifested; to excel. **4,** to be in use (ಅಂಗೀಕಾರ Šmd. Dh.; ಸೌನ್ದರ್ಯ Šmd. Dh.; ವರ್ಣ, ಶೋಭೆ Nn. 71; ಉತ್ತರ, ವಿರಾಜ 77; ರತ್ನ, ಭಾಸುತರ 155; ಜ Hlâ.; ಎಸೆ Šmd. 56 Cm.; ಪರಿವಡೆ Šm. 62; C.; T., Tĕ.; Tu. ಒಪ್ಪು; see Tĕ. s. ಉಱು). ಒಪ್ಪಲ್ ಪಟ್ಟ (ವಿಲಸತ್ Šmd. 23 Cm.). ಒಪ್ಪುವನ್ನಾದು (ವಿಲಸತ್ Nn. 165). ಒಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ಅಂಗೀಕೃತ, etc. Si. 384). ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಒಪ್ಪಿದ ಮಾತು (ಹೃದಯಂಗಮ, ಸಂಗತ 58). ನೀವು ತಪ್ಪು ಒಪ್ಪಿ ಕೊಣ್ಡದಱಿನ್ದ ನನಗೆ ಬಹಳ ಸನ್ತೋಷವಾಯಿತು (B. 3, 84). ಅವರ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಒಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ (5, 275). ಅಂಜನಾಚಲದ ಪೋಲ್ ಕಣ್ಗೊಪ್ಪಿ ಒರ್ವ ಅಮ್ಬುಜೋದರನಂ (Šmd. 293). ಧರೆಯ ವೃನ್ದಾರಕರ ನುಡಿಗೆ ಒಪ್ಪಿದ ಓರ್ ಇರ್ದು (J. 28, 28). ಅವನ ಮಾತು ನನಗೆ ಒಪ್ಪುವದಿಲ್ಲ (C.). See Šmd. 235; Bp. 21, 12; 49, 26; Kk. 20. 30; Šm. 53. 57; Rśv. 1, 120; 2, 36; 5, 21; 9, 4; 13, 10; 25, 5; Prll. 3, 2; Č. Bp. 5, 49; 11, 4; 42, 15; Šśv. 1, 69. 70. 73; J. 1, 3; 3, 33; 4, 65; 5, 25; 15, 10; 17, 35; 29, 37; 30, 29; 31, 67; 33, 18; Si. 389; B. 2, 33; 5, 227. 274. 280. 281. 282. — ಒಪ್ಪೊಪ್ಪು. rep. (Bp. 44, 25).

ಒಪ್ಪು ŏppu. 2. Fitness, etc.; consent; beauty, elegance; shine, lustre, polish; excellence (Bp. 19, 28; 42, 24; T., Tĕ.). ಮಣಿಗೆ ಒಪ್ಪುಪೋಲ್ (Šmd. 19). — ಒಪ್ಪನ್ತೆ. -ಅನ್ತೆ. In a suitable manner (C.; G.). — ಒಪ್ಪಾಚಾರ. -ಆಚಾರ. An agreement (My.; T.). — ಒಪ್ಪುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To accept; to take charge of (Bp. 24, 19; 28, 32). — ಒಪ್ಪುಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To cause to consent, to persuade (Rśv. 6, after 132). — ಒಪ್ಪುವಜ್ಜರ. -ವಜ್ಜರ. A polished diamond (J. 22, 5). — ಒಪ್ಪೆಸೆ. -ಎಸೆ. To appear to great advantage (Bp. 40, 3).

ಒಪ್ಪುಗೆ ŏppugĕ. = ಒಪ್ಪಿಕೆ, etc. (My.).

ಒಪ್ಪುವಿಕೆ ŏppuvikĕ. Agreeing, etc. (Si. 48; ಒಮ್ಮು, ರುಚಿ G.).

ಒಪ್ಪೆ ŏppĕ. = ಒಪ್ಪಚಿ 2. (My. occasionally).

ಒಬ್ ŏb. = ಒರ್ 1, etc. One, etc. — ಒಬ್ಬಣಗುತಪಸಿ. A poor, miserable ascetic (Bp. 32, 53). — ಒಬ್ಬಳ. One baḷa. (Bp. 14, 1. 3. 5. 25; 29, 29). — ಒಬ್ಬೆರಳ್. = ಒಬ್ಬೊಟ್ಟು. (J. 23, 21). — ಒಬ್ಬೊಟ್ಟು. One finger (Bp. 20, 23).

ಒಬ್ಬ ŏbba. = ಒಬರ್, ಒರ್ವ. One man; one (masc. or fem.); a, an (masc. or fem.); a man; a certain—. (ಏಕಾಕಿ, ಏಕ, ಏಕಕ Nr.; C.). ಒಬ್ಬ ರಕ್ಕಸಮುನಿ (Bp. 24, 1). ಪೂಜಾರಿಯೊಬ್ಬನು (27, 17). ಆರಾದೊಡೊಬ್ಬನು (50, 27). ಗುರುವೊಬ್ಬನು (51, 1). ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು (B. 4, 150). ಒಬ್ಬ ಕೂಲಿಯಾಕೆ (4, 176). ಒಬ್ಬ ಹೆಂಗಸಿಗೆ ಒಬ್ಬನೇ ಗಣ್ಡನಿರುವನು (4, 214). ಒಬ್ಬ ಕೆಟ್ಟರೆ ಹಬ್ಬ ಕೆಟ್ಟೀತೇ? — ಒಬ್ಬ ಭೋಗಿ ಆದರೆ ಒಬ್ಬ ಜೋಗಿ (Prvs.). — ಒಬ್ಬನೆ. -ಎ 3. One indeed; only one, only one man; he alone (Bp. 48, 23; C.). — ಒಬ್ಬನೇ. -ಏ 2. = ಒಬ್ಬನೆ. (B. 4, 143; 5, 301). — ಒಬ್ಬನೊಬ್ಬನು. One—the other. ಒಬ್ಬನ ಮುಸುಡನ್ ಅನ್ತೆ ಒಬ್ಬನ್ ಈಕ್ಷಿಸುತ (Bp. 9, 4). — ಒಬ್ಬರ್. ಒಬ್ಬರು. Some. ಒಬ್ಬರು ಈ ಕಡೆ, ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಆ ಕಡೆ ನಿಲ್ಲಲಿ! (C.). 2, the honorific plural. 3, the others, all the others. ಧರೆಯೊಳ್ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಒನ್ದು ಗುಣ, ಪಾರ್ಥಂಗೆ ಮೂಱು ಗುಣ (Bh.

Digitized by Google

1, 8, 13). 4, somebody. ಒಬ್ಬರ ಸಂಗಡ ಹೋಗುವವನು (ಸ ಧ್ರೀಸ್ Si. 362). — ಒಬ್ಬರು. -ಉ 9. = ಒಬ್ಬರೂ. Also or even some or one. ಒಬ್ಬರದಿಯದ ಗತಿಯೊಳ್ (Bp. 24, 57). — ಒಬ್ಬರೂ. -ಊ 7. = ಒಬ್ಬರು. (Si. 493). — ಒಬ್ಬರೆ. -ಎ 3. ಒಬ್ಬರೇ. -ಏ 2. They alone (B. 5, 292); we alone; you alone; he or she (honorific) alone. — ಒಬ್ಬರೊಬ್ಬರ್. -ರು. These — the others, one another; these and the others; every, each. ಅವರು ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಸೇರದೆ (B. 2, 30). ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಅಗಲಿದರೆ (2, 30). ಒಬ್ಬರ ಕೂಡ ಒಬ್ಬರು (2, 41). ಒಬ್ಬರೊಬ್ಬರು ಒನ್ದು ಕುಳ್ಳಿರಿ ನೀವು! (Bp. 39, 40). ಒಬ್ಬರೊಬ್ಬರ್ ಉಘೇ ಯುಘೇ! ಭಲರೇ! ಎನುತ್ತ (56, 14). ನಾ ಬಲ್ಲಿದ ತಾ ಬಲ್ಲಿದನ್ ಎನ್ದು, ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರ್ ಅಹಂಕರಿಸುಹಂ ಅಹಮಹಮಿಕೆ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಕುಟ್ಟುವದು (ಕಲ್ಯ, ಪರಸ್ಪರಬನ್ಧನ Nn. 105). ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಬೊಯ್ಯ ಕೊಡುವದು (ವ್ಯಾವಕ್ರೋಶಿ Si. 482). ಒಬ್ಬರೊಬ್ಬರ್ ಎಮ್ಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮಿಥಸ್ ಎನಿಸುಗು (Nr.). See Bp. 59, 23. — ಒಬ್ಬವನು. -ಅವನು. = ಒಬ್ಬನು. (C.; B. 4, 157. 158; 5, 125. 281). ಅವರು ನಮ್ಮೊಬ್ಬರ ಮೇಲೆಯೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಮತೆಯನ್ನು ಮಾಡದೆ, ಒಬ್ಬವನಿಗೊನ್ದು ಒಬ್ಬವನಿಗೊನ್ದು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ (4, 108). — ಒಬ್ಬವಳು. -ಅವಳು. = ಒಬ್ಬಳು. (B. 5, 197; My.). — ಒಬ್ಬಳು. One woman; a woman; a certain woman (C.; Bp. 52, 26). ಒಬ್ಬಳೆ, she alone (57, 70; B. 5, 292); only one woman. ಒಬ್ಬಳೇ. = ಒಬ್ಬಳೆ (C.). — ಒಬ್ಬಾಕೆ. -ಆಕೆ. = ಒಬ್ಬವಳು. (C.; B. 5, 146. 283). — ಒಬ್ಬಾತನು. -ಆತನು = ಒಬ್ಬವನು. (C.). — ಒಬ್ಬಾನೊಬ್ಬ. -ಅನು-. A certain man; a certain (man or woman). ಒಬ್ಬಾನೊಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀ (C.). ಒಬ್ಬಾನೊಬ್ಬಳು, a certain woman (C.). See B. 5, 92. 98. 108. — ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು. -ಇಬ್ಬರು. One or two persons; some few persons (B. 5, 60; C.). ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು ಹೆಂಗಸರು (5, 287). — ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ. rep. Every or each man; every or each (man or woman). ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ದೊರೆಸಾನಿಯ ಹತ್ತರ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ದಾಸಿ (B. 5, 283). ಒಬ್ಬೊಬ್ಬಳು, ಒಬ್ಬೊಬ್ಬಾಕೆ (C.). — ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರ್. -ಒಬ್ಬರ್. -ರು. They mutually; they each and all; every one or each of them; they one by one. See Bp. 26, 20; 36, 30; 52, 13; 57, 36; 58, 36; 59, 23; J. 22, 33; B. 5, 303. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೇ (B. 2, 30).

ಒಬ್ಬಟಿಗ **ŏbbaṭiga.** = ಒಬ್ಬಣ್ಟಿಗ. A single, lonely man (S. Mhr.; Tu. ಒಬ್ಬಣ್ಟಿಗೆ).

ಒಬ್ಬಟ್ಟು **ŏbbaṭṭu.** = ಒಬ್ಬಿಟ್ಟು. A kind of sweet cake, a hôḷigĕ (My.; Si. 314; Tĕ.); figuratively: a blow (My.).

ಒಬ್ಬಣ್ಟಿಗ **ŏbbaṇṭiga.** = ಒಬ್ಬಟಿಗ. (My.).

ಒಬ್ಬಿ **ŏbbi.** One time, one turn (S. Mhr.; *cf.* ಒಮ್ಮೆ).

ಒಬ್ಬಿಟ್ಟು **ŏbbiṭṭu.** = ಒಬ್ಬಟ್ಟು. (My.).

ಒಬ್ಬುಳಿ **ŏbbuḷi.** = ಒಬ್ಬುಳಿ. A joining; a mass, a multitude (ಮೊತ್ತಳ, ಹೊರಳಿ, ಒಟ್ಟಿಲ್, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17; ಹೊರಳಿ, ಬಳಗ, etc. Śm. 54; J. 4, 13; 10, 16; 19, 21). ಒಬ್ಬುಳಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವುದು (ಸಮಾಹಾರ, ಸಮುಚ್ಚಯ Nr.). ತೀರಿದುದು ತಮದ ಒಬ್ಬುಳಿ (Râm. 14, 1). — ಒಬ್ಬುಳಿಗೂಡು. -ಕೂಡು. To join together. ಹಲವು ಪದಾರ್ಥಂಗಳ ಒಬ್ಬುಳಿಗೂಡಿ ಕ್ರಿಯೆಯ ನುಡಿಹ ಎಮ್ಬುದರಲ್ಲಿ ದಶಬ್ದಮ್ ಎನಿಸುಗು (Nr.).

ಒಬ್ಬುಳಿಸು **ŏbbuḷisu.** = ಒಬ್ಬುಳಿಸು. To join (v. i., J. 13, 43).

ಒಬ್ಬೆ **ŏbbĕ.** A bush, a thicket (My.).

ಒಮ್ **ŏm.** = ಒಬ್, etc. One, etc. — ಒಮ್ಬತ್ತನೆಯ. ಒಮ್ಬತ್ತು-ಅನೆಯ. Ninth. (C.; B. 5, 283). — ಒಮ್ಬತ್ತು. -ಪತ್ತು. Nine (Śmd. 225; C.; T. ಒನ್ಬದು). ಒಮ್ಬತ್ತುತ್ತುಮ್ ಅವರ್ಗಂ (44). ಒಮ್ಬತ್ತು ಕಲ್ಲಲಿ ಶಿವನನ್ ಇಡಲ್ ಏನು? (Bp. 50, 67). ಒಮ್ಬತ್ತರಲಿ (35, 32). ಒಮ್ಬತ್ತು ದಿವಸಂ (2, 51). See J. 12, 27; 20, 30; 28, 57; Prv. s. ಪುತ್ರ. — ಒಮ್ಬತ್ತು ತಿಂಗಳ್. Nine months; the — —. ಒಮ್ಬತ್ತು ತಿಂಗಳ್ ತುಮ್ಬೆ (Bp. 3, 4). — ಒಮ್ಬತ್ತು ದ್ವಾರ. The nine doors or openings of the body (Dp. 65, 3; see ನವದ್ವಾರ). — ಒಮ್ಬತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮರ್. The nine Brahmâs (see ನವಬ್ರಹ್ಮರ್). ಪನ್ನೊನ್ದು ರುದ್ರರ್, ಬ್ರಹ್ಮರ್ ಒಮ್ಬತ್ತು (Bp. 10, 31). — ಒಮ್ಬತ್ತು ರಸ. The nine sentiments enumerated in dramatic composition (Mr. 499; see ನವರಸ). — ಒಮ್ಬತ್ತು ಸಾವಿರ. Nine thousand (J. 18, 11). — ಒಮ್ಬದಿಮ್ಬರ್. Nine persons (R.). — ಒಮ್ಬಯ್. = ಒಮ್ಬತ್ತು. (Śmd. 225). — ಒಮ್ಬಯಿ. = ಒಮ್ಬಯ್. ಒಮ್ಬಯಿನೂಱು (My.). — ಒಮ್ಬಯ್ನೂಱು. (Śmd. 226). Nine hundred. — ಒಮ್ಬಯ್ಸಾಸಿರ. (Śmd. 226). Nine thousand. — ಒಮ್ಪೊತ್ತು. -ಪೊತ್ತು. One time; once (ಒಮ್ಮೆ Ċt. I, 22). — ಒಮ್ಮಣ. A single maund (My.). — ಒಮ್ಮನ. 1. = ಒಮ್ಮಣ. (Bp. 22, 64; 40, 45). — ಒಮ್ಮನ. 2. One mind. 2, attention fixed on only one object (ತದ್ಗತ, ಏಕತಾನ Mr. 329). — ಒಮ್ಮನನೇಮ. The rule or practice of considering another and one's self quite the same (Bp. 24, 5). — ಒಮ್ಮಾನ. One mâna, half a sêr. ತಮ್ಮ ಒಳ್ಳೆಯವನೇ ಸರಿ, ಒಮ್ಮಾನಕ್ಕಿಗೆ ಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲ (Prv.). — ಒಮ್ಮಾರು. One fathom (Bp. 53, 49). — ಒಮ್ಮಾರುವೇಣಿ. A braid of hair that is one fathom long (J. 30, 2). — ಒಮ್ಮೊಗ. Unanimity (My.; T. ಒರುಮುಗ). 2, one direction or place (J. 12, 13).

ಒಮ್ಮು **ŏmmu. 1.** To join, to concur, to assent, to admit, to agree; to be fit or proper (ಅನುವರ್ತನ Śmd. Dh.; Bp. 27, 54; Tĕ.; T., M. ಒರುಮು).

ಒಮ್ಮು **ŏmmu. 2.** Agreeing, assenting, etc. (ಒಪ್ಪಿಗೆ G.; T. ಒರುಮ್ಮೆ, M. ಒರುಮ, union, harmony).

ಒಮ್ಮೆ **ŏmmĕ.** = ಒಮ್ಮೆ. One time or turn; once; — together; at the same time (ಒಮ್ಪೊತ್ತು Ċt. I, 22; ಒಮ್ಮೆ I, 67; II, 76; C.; Tu.). ಆರು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ (Bp. 14, 34). ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ (B. 2, 51). ಒಮ್ಮೆ ಈದ ಆಕಳ್ (ಗೃಷ್ಟಿ Nr.). See Bp. 27, 45; 55, 32; Bh. 1, 8, 55; Prll. 3, 30; J. 3, 22; 12, 47; 13, 23. 34. 43; 28, 19; B. 5, 170 s. ಒಚ್ಚು. ಒಮ್ಮೆ ನಮ್ಮನೆಯ ಅಕ್ಕಿಯ ಕೊಟ್ಟು, ಅಮ್ಮಾ, ನಿಮ್ಮನೆಯ ಪ್ರಸಾದವೇ? (Prv.). Declension: ಒಮ್ಮೆಗೆ, ಒಮ್ಮೆನ್ದ, ಒಮ್ಮೆಲಿ, ಒಮ್ಮೇಲಿ. — ಒಮ್ಮೆಗೆ. All at once, all together (C.). — ಒಮ್ಮೆನ್ದೊಮ್ಮೆ. -ಒಮ್ಮೆ. Suddenly (C.; B. 3, 19. 72; 5, 70. 104). 2, at some time or other, sometimes (C.). — ಒಮ್ಮೆನ್ದೊಮ್ಮೇಲಿ. -ಒಮ್ಮೇಲಿ-ಎ 3. Quite suddenly (B. 2, 25). — ಒಮ್ಮೆಯು. -ಉ 9. Also once, even once, though only once (Bp. 36, 57; 60, 33). 2, all at once (Bp. 6, 4). — ಒಮ್ಮೆಯುಂ. -ಉಂ 1. = ಒಮ್ಮೆಯು. ವರವನಿತೆಯರನ್ ಒಮ್ಮೆಯುಂ ನೀ ನೋಡದಿರು! (Bp. 4, 65; see 42, 17). — ಒಮ್ಮೆಲಿ. -ಎ 3. Together (B. 3, 10; 4, 37; 5, 24). — ಒಮ್ಮೆಲೇ. -ಏ 2. = ಒಮ್ಮೆಲಿ. (B. 2, 6; 4, 212). — ಒಮ್ಮೇಲಿ. -ಎ 3. = ಒಮ್ಮೆಲಿ. (B. 1, 10; 2, 30; 5, 40). — ಒಮ್ಮೇ. -ಏ 2. = ಒಮ್ಮೆ. ಒನ್ದು ಶಬ್ದವನ್ನು ಒಮ್ಮೇ ಉಚ್ಚರಿಸ ಬೇಕು (B. 3, 3). — ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ. rep. Now and then, from time to time, sometimes, occasionally (Bp. 3, 37; J. 23, 14; C.; B. 2, 9. 18; 3, 10. 19. 91; 4, 37). 2, each time (Bp. 19, 52). 3, by turns (S. Mhr.).

ಒಮ್ಮೆ ŏmmĕ. = ಉಮ್ಮೆ, q. v.

ಒಯ್ **ŏy. 1.** = ಉಯ್ 1, ಒಯಿ 1, ಒಯ್ಯು, ವಯ್, ವಯ್ಯು, ವೆಯ್ (ವೈ). To carry off; to conduct; to carry, to convey. P. p. ಒಯ್ದು (C.). ಅಲ್ಲಿನ್ದ ಎಬೆದು ಒಯ್ವನ್ತೆ

Digitized by Google

ಒಯ್ದನ್ ಆತ್ಮವರನಂ ನರನಂ (Šmd. 28 Mdb.). ತೆಮಳ್ದಿ ಕೊಣ್ಡು ಮನ್ದಾನಿಲನ್ ಒಯ್ವುತೆ ಇರ್ವ ತನಿಗಮ್ಪು (Čpr. 7, 48). ಒಯ್ದಪರ್ (Bp. 12, 1). ಒಯ್ವ (19, 49). ಧನವನ್ ಆಯೆ ತೆಗೆದು ಕೊಣ್ಡು ಒಯ್ಯಲ್ಕೆ (31, 12). ಒಯ್ಯನೆ? (54, 73. 74). ಒಯ್ಯೆ (57, 9). ಒಯ್ದಪೆಂ (59, 16). ಬೀಡುಗೊಟ್ಟಳು, ಬಡಿ'ಕ (ಯುಧಿಷ್ಠಿರನಂ) ಕುರುನೃಪನ ಆಲಯಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ದು (Bh. 2, 13, 13). See Abh. P. 10, after 58; Grj. 4, 62; Bp. 11, 16. 39; 18, 6; 27, 21; J. 2, 32; B. 2, 6. 18; 3, 12. Frequently ಕೊಣ್ಡೊಯ್, q. v. — ಒಯ್ಯಗೊಡು. -ಕೊಡು. To allow to carry off, etc. (B. 3, 39; 5, 27).

ಒಯ್ ŏy. 2. (= ಬಯ್ 2). To put, to lay, to deposit; to put aside, to hide (R.; T. ಉಯ್ = ವೈ).

ಒಯಕ್ ŏyak. = ಒಯ್ಕ್. The sound emitted in vomiting (C.; *cf.* ಓಕರಿ, etc.). — ಒಯಕ್ಕೆನ್. -ಎನ್. To emit that sound (C.).

ಒಯಾಳಿ ŏyâḷi. = ಒಯ್ಯಾಳಿ, ವಯ್ಯಾಳಿ q. v., etc. (My.; Tĕ.). — ಒಯಾಳಿದಿನ್ನೆ. A rising open ground used as the ಒಯಾಳಿ ಬಯ್ಲು (My.). — ಒಯಾಳಿಬಯ್ಲು. A plain on which horse-races are held, or to which idols (on the dasarĕ festival) are conveyed on horse-back (My.).

ಒಯಿ ŏyi. 1. = ಒಯ್ 1, etc. (C.). P. p. ಒಯಿದು (Bp. 27, 22). ಒಯಿದಿರ್ (37, 36). ಕೊಣ್ಡೊಯಿದಪೆಂ (44, 69). See B. 4, 52. 53. 110. 133.

ಒಯಿ ŏyi. 2. = ಹೊಯಿ. To strike;—to pour (My.). See ಕೆಯ್ಯೊಯಿ.

ಒಯ್ಕ್ ŏyk. = ಒಯಕ್. (My.).

ಒಯ್ಕನೆ ŏykanĕ. Orderly, properly, exactly, clearly (ನೆಟ್ಟಗೆ, ಪರಿಸ್ಫುಟ Šmd. 393; ವ್ಯಕ್ತ Cm.; *cf.* ಒಬ್ಗು 1 and the T. s. ಉಬ್ಗು; T. ಉಡುಂಗು, rule of conduct, discipline, order, a disposition of things in their proper order; rule, discipline; ಒಡುಕ್ಕ, an established rule of conduct, morals; way, manner; usage; ಒಡುಕ್ಕು, a rule, order; *cf.* ಓಜೆ; ಓಸುಗ).

ಒಯ್ಕೆ ŏykĕ. = ಬಯ್ಕೆ 1. A deposit; a treasure, a hoard (ನಿಕ್ಷೇಪ, ನಿಧಿ, ಉಪನಿಧಿ Hlâ.).

ಒಯ್ತ ŏyta. The act of conveying, etc. (My.).

ಒಯ್ಯನೆ ŏyyanĕ. (fr. ಉಯ್ 2). (= ಒಲ್ಲನೆ). In a restrained manner: slowly; leisurely; gently; deliberately; etc. (ಮೆಲ್ಲನೆ Čt. II, 27; ಒಲ್ಲನೆ I, 55; Tĕ.). (ಭೃಂಗತತಿ) ನೀಳ್ದು ಎಱಗಿದ ಕೇದಗೆಸಳ್ವೞಿಯೊಳ್ ಒಯ್ಯನೆ ಜಾಱಿ (Čpr. 7, 60). See Bp. 4, 12; 5, 39; 12, 42; 21, 46; 23, 30; 26, 32; 27, 48; 31, 5; 38, 38; 43, 4; 44, 14; 47, 23. 58; 48, 8; 50, 6; Bh. 1, 10, 30; Rŝv. 6, 9; 10, 7; Šâv. 1, 18. 52; J. 2, 17. 30. 40; 3, 41; 29, 49. — ಒಯ್ಯನೊಯ್ಯನೆ. rep. (Bp. 1, 54; 14, 32; 38, 38; Rŝv. 6, after 11 & 24; J. 5, 60; 6, 37). — ಒಯ್ಯೊಯ್ಯನೆ. = ಒಯ್ಯನೊಯ್ಯನೆ. (J. 3, 6; 14, 22; 19, 15. 35).

ಒಯ್ಯಾರ ŏyyâra. = ವಯ್ಯಾರ. Parade, coquetry, etc. (C.; ಮುಱುಕು, ಸೋಗು ಮಾಡೋಣ G.; Bp. 42, 16. 21; Bh. 1, 7, 41; Râm. 6, 14, 21; Rŝv. 11, 83; Tĕ. ಒಯಾರ, ಒಯ್ಯಾರ; T. ಒಯಿಲ್, ಒಯ್ಯಾರ). 2, beauty, grace (Grj. 10, after 79; Kp. 4, 8, pallavi; T., Tĕ.). — ಒಯ್ಯಾರವಪ್ಪಡೆ. -ಅಪ್ಪಡೆ. To become charming or graceful (Grj. 2, after 106).

ಒಯ್ಯಾರಗಾತಿ ŏyyâra-gâti. A showy woman, a coquette (My.).

ಒಯ್ಯಾರಗಾಱ ŏyyâra-gâṟa. A showy man, a dandy, a fop (My.).

ಒಯ್ಯಾರಗಿತ್ತಿ ŏyyâra-gitti. = ಒಯ್ಯಾರಗಾತಿ. (My.).

ಒಯ್ಯಾರತನ ŏyyâratana. = ವಯ್ಯಾರತನ. Showiness, etc. (My.; ಲಲಿತ, ಲೀಲೆ G.).

ಒಯ್ಯಾರಿ ŏyyâri. = ವಯ್ಯಾರಿ. A showy man (My.) or woman (C.; T.; Tĕ.).

ಒಯ್ಯಾರಿಸು ŏyyârisu. = ವಯ್ಯಾರಿಸು, q. v. (ಮುಱುಕು ಮಾಡು G.).

ಒಯ್ಯಾಳಿ ŏyyâḷi. = ಒಯಾಳಿ, ವಯ್ಯಾಳಿ, etc. (My.; Tĕ.).

ಒಯ್ಯಾಳಿಗ ŏyyâḷiga. A man who makes an excursion on horse-back (My.).

ಒಯ್ಯಿಕೆ ŏyyikĕ. Carrying off, conveying, etc. (My.).

ಒಯ್ಯು ŏyyu. = ಒಯ್ 1, etc. (C.; ತಕ್ಕೊಣ್ಡು ಹೋಗು, ನಯಿಸು G.). P. p. ಒಯ್ದು. ಅರಸರ ಭೆಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವದಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯುವ ಕಾಣಿಕೆ (ಉಪಗ್ರಾಹ್ಯ, ಪ್ರದೇಶನ G.). ಒಯ್ಯೋಣ (ವಹನ G.).

ಒರ್ ŏr. = ಒರ್ 1, etc. One, etc. (ಎಕ್ಕ Šs.; Tu.; T. ಒರು; *cf.* ಉಱು). See ಒರೆ 1, ಒರ್.

ಒರ ŏra. 1. = ಒರದು, ಒರೆದು. P. p. of ಒರೆ 3, in ಒರ ಕೊಳ್ಳು, to stick to (My.).

ಒರ ŏra. 2. = ಒರೆ 4. — ಒರಕಡ್ಡಿ. ಒರಕೋಲು. A polishing stick (My.). — ಒರಗಲ್ಲು. -ಕಲ್ಲು. = ಒರೆಗಲ್ಲು. (My.).

ಒರ ŏra. 1. = ಒರಹ. (My.).

ಒರ ŏra. 2. Tbh. of ವರ. (My.).

ಒರಕು ŏraku. = ವರಕು. (My.).

ಒರಗೆ ŏragĕ. Oneness; entireness (J. 5, 55; *cf.* ಓರಗೆ).

ಒರಟು ŏraṭu. 1. = ಉರಟು 1, etc. Coarseness of cloth, etc. (My.). — ಒರಟುಪಾಣಿ. A coarse, rough hand (Dp. 59, 3).

ಒರಟು ŏraṭu. 2. = ಉರುಟು 2, ಒಟರ್ 2. (My.; Tu. ಒರಣ್ಪು; *cf.* ಒಟ್ಟೆ 1). ಒರಟನಿನ್ದ ಹರಟೆ ಉಣ್ಟಾಗುವದು (Prv.). — ಒರಟ. -ಅ 3. A man of overbearing manner (Bh. 8, 4, 30). — ಒರಟಾಡು. -ಆಡು. To speak gruffly. ನರಟುಗಾಱನು ಒರಟಾಡುತ್ತಾನೆ (Prv.).

ಒರಟುತನ ŏraṭutana. = ಉರುಟುತನ. (My.).

ಒರತ ŏrata. = ಒರೆತ. Rubbing, etc. (My.).

ಒರದು ŏradu. = ಒರೆದು. P. p. of ಒರೆ 3 & 5. (C.).

ಒರಯಿಸು ŏrayisu. 1. (Šmd. 65). = ಒರೆಯಿಸು, q. v.

ಒರಯಿಸು ŏrayisu. 2. To cause to rub (My.).

ಒರಲ್ ŏral. (Šmd. 41). = ಒರಲು, ಒರಳ್, ಒರಳು, ಒಳರ್, ಒಳ್ಳು 1. A mortar either of stone or of hard wood (Tu.; T., M. ಉರಲ್; Tĕ. ರೋಲು).

ಒರಲು ŏralu. = ಒರಲ್, etc. (My.).

ಒರವಾರಿ ŏravâri. A small hoe for hand-weeding (Sd.; My. occasionally).

ಒರಸಿಸು ŏrasisu. To cause to rub, etc. (C.).

ಒರಸು ŏrasu. 1. = ಒರಿಸು, ಒಸರ್. To touch (v. t.; Bp. 4, 6; 26, 65; 28, 7; 39, 37; 49, 31; 55, 29. 30; 56, 13; Rŝv.

Digitized by Google

5, after 19; M. ಉರಸು, ಉರುಸು, to come in contact). 2, to rub gently, to stroke (Bp. 14, 32; My.; T. ವರಚು). 3, to touch roughly; to rub; to scour; to brush; to rub off; to wipe; to rub out, to efface, to blot out; to annoy; to crush, to destroy (ಘರ್ಷಣ Śmd. Dh.; C.; Tĕ. ಒರುಚು; Tu. ಉರೆಸು, ಒಚಿ; see ಉಜ್ಜು 1; Śmd. 225. 348; Bp. 36, 23; 38, 37; 45, 26; 54, 53; 60, 40; 61, 40;—49, 32; 61, 70;—6, 4; 23, 22; 39, 15;—Bh. 2, 4, 9; 2, 13, 39;—J. 2, 33; 7, 48; 13, 50; 18, 2; 29, 21; 32, 27;—B. 3, 62. 84;—B. 5, 283. 294;—Prv. s. ನೊಸಲು). 4, to separate by friction, as grain from the ears. ಒರಸಿದ ಉಮ್ಮಿಗೆ (ಧಾನ್ಯಂ Mr. 375). 5, to spread a substance thinly over, to smear, to apply to (Bp. 11, 19; 18, 38). ಮುಂಗ ಬೆಣ್ಣೆ ತಿನ್ದು, ಆಡಿನ ಬಾಯಿಗೆ ಒರಸಿತು (so that the goat appeared as the culprit, Prv.). See Prv. s. ಬುದ್ಧಿವನ್ತ. — ಒರಸೊರಸು. rep. (Bp. 19, 57; 38, 38. 56; 46, 60; 60, 49).

ಒರಸು ŏrasu. 2. Friction; rubbing; teasing; annoying; irritating (ಸನ್ದ Śm. 51); destroying, killing (ಗೋಣ್ಮುರಿ, ಇಕ್ಕು, ಹಿಂಸೆ Śs.). — ಒರಸೊರಸು. rep. Great or mutual friction (J. 6, 32; 12, 6). ಇಟ್ಟಣಿಸಿತು ಅಮರೇನ್ದ್ರತನಯನನ್ ಇದಿರ್ಗೊಳ್ವು ಬಟ್ಟೆಯೊಳ್ ನಾರೀಸಮೂಹಮ್, ಒರಸೊರಸಿನೊಳ್ ತೊಟ್ಟ ಮೆಯ್ದೊಡಿಗೆಗಳ ಮಸೆದ ಪೊಮ್ಬುಡಿಯುನ್ತೆ ಕುಂಕುಮರಜಂಗಳ್ ಒಗಲು (J. 33, 22). 2, mental friction: anger, wrath (ಸೆಣಸು, ಕಾಯ್ಪು, etc., ಕೋಪ Śm. 39; Kk. 43).

ಒರಹ ŏraha. = ಒರ 1. Tbh. of ವರಹ. (My., especially in samâsa, e. g. ಒನ್ದೊರಹ).

ಒರಳ್ ŏraḷ. (Śmd. 41). = ಒರಲ್, etc. (ಉದೂಖಲ, ಉಲೂಖಲ Nr.; ಉಲೂಖಲ Mr. 209; J. 5, 68; Abhâ. 1, 38; see Si. 307). See ಕಲ್ಲೊರಳ್.

ಒರಳು ŏraḷu. = ಒರಳ್, etc. (C.). ಒರಳಲ್ಲಿ ಕೂತರೆ ಒನಕೇ ಪೆಟ್ಟು ತಪ್ಪೀತೇ?—ಒರಳಲ್ಲಿ ಹರಳು ಹುರಿದರೆ ಅರಳು ಆದೀತೇ?—ಒರಳು ಹೋಗಿ, ಮದ್ದಳೇ ಸಂಗಡ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ (Prvs.). See ಒತ್ತೊರಳು; Prv. s. ಬೆರಳು. — ಒರಳುಕಲ್ಲು. A stone mortar (C.).

ಒರಾಹ ŏrâha. Tbh. of ವರಾಹ. (Dp. 121, 7).

ಒರಿಸು ŏrisu. = ಒರಸು 1, etc. (C.; B. 5, 286). See Prv. s. ತಿಕ.

ಒರಿಸು ŏrisu. Tbh. of ವರಿಸು. (My.).

ಒರುಷ ŏrusha. = ವರುಷ, etc. (My.).

ಒರುಸ ŏrusa. = ಒರುಷ. (My., especially in samâsa, e. g. ಒನ್ದೊರುಸ).

ಒರೆ ŏr-ĕ3. 1. Oneness even: likeness, similarity (ಹೋಲು, ದೊರೆ, ತೂಕ, ಸರಿ, etc., ಸಾಮ್ಯ Ċt. II, 25). ಕುನ್ದಗನ್ಧಿಯ ವದನರುಚಿಗೆ ಒರೆವೊನ್ದಿದ ಅನ್ದಮ್ ಎನಿಪ್ಪುದು ಎಳೆವೆಂ (Bp. 4, 28). ಪರಿಕಿಪೊಡೆ ಈತನೊರೆಗೆ ಬರ್ಪವರ್ ಒಳರೇ? (Rśv. 14, 30). See Bp. 35, 38; Bh. 1, 12, 18; J. 11, 11. — ಒರೆಗಿಡು. -ಕಿಡು. Equality (in rank, caste, etc.) to fail (Abh. P. 14, 12).

ಒರೆ ŏrĕ. 2. To draw, to pull, to draw out or off (ಕರ್ಷಣ Śmd. Dh.; T. ಉರುವು, to draw out of a sheath; to strip off; Tĕ. ಒರಿ, plunder; see ಉರಿಚು, ಉರ್ಚು 1).

ಒರೆ ŏrĕ. 3. To be or come in contact, to touch, to stick to, to adhere (My.; Tĕ.); to be joined. ಬಿಳಿದಿಗೊರೆದ ಕೆಮ್ಪಿರೆ (ತುರಗಂ) ಒಪ್ಪಿನದು (Mr. 275). 2, to rub, to smear (Bp. 15, 10; My.). 3, to rub on, to apply to a touch-stone (My.; T. ಉರೈ, M. ಉರೆ, Tu. ಉರೆ; cf. ಉರ್ಚು 1). 4, to try, to examine. ನೀವು ಒರೆದು ನೋಡುವದು! (Bp. 12, 29). ಗೌರೀವಲ್ಲಭಂ ಭಕ್ತರಮನಂಗಳನ್ ಒರೆಯಲ್ ಅಯ್ತನ್ದು (25, 18). 5, to rub, to grind, to make thin or fine (ತನೂಕರಣ Śm. 104; T. ಉರೈ; cf. ರುಬ್ಬು 1 & 2). P. ps. ಒರೆ 1, ಒರೆದು (Bp. 15, 10), ಒರೆದು. — ಒರೆದೊರೆದು ನೋಡು. To try well (Bp. 4, 67). — ಒರೆಯೊರೆ. rep. (Bp. 15, 10).

ಒರೆ ŏrĕ. 4. = ಒರೆ 2. Rubbing, etc. (M. ಉರೆ, T. ಉರೈ). — ಒರೆಗಲ್. -ಕಲ್. -ಗಲ್ಲು. A touch-stone (C.; ಶಾಣ, ನಿಕಷ Nr.; Si. 245; ಪರೀಕ್ಷಿತಂ ಪೇಟ್ತಿ Mr. 358; Tĕ.; T. ಉರೈಗಲ್; Mhr. ವರಕಲ). ಒರೆಗಲ್ಲಿಗೆ ಹಚ್ಚು, to apply to a touch-stone (C.; B. 3, 96). — ಒರೆಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. -ಗೊಳ್. To rub. ಕಡೆದು ಒರೆಗೊಣ್ಬ ಅಗ್ನಿಯುಂ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಮರ (ಅರಣಿ Si. 239). 2, to try metal. ಒಳ್ಳಿಹ ಮೊಳೆಯನ್ ಒರೆಗೊಮ್ಬ ಅಕ್ಕಸಾಲೆ (Bp. 21, 30).

ಒರೆ ŏrĕ. 5. To sound; to utter; to speak; to say; to tell; to relate; to instruct (ಉಪದೇಶ Śm. 104; ಪೇಳ್ Śmd. 42. 236 Cm.; T. ಉರೈ, M. ಉರೆ; cf. ಉರ 2). P. ps. ಒರೆದು, ಒರೆದು (Bp. 60, sum.). ಒರೆವರ್ (Śmd. 236). ಒರೆವುದು (42; J. 30, 49). ಒರೆಗು (Śm. 81). ಒರೆವೆಂ (J. 28, 14). ಒರೆದು (31, 29). See Bp. 3, 46; 26, 55; 43 sum.; Śsv. 2, 25; J. 2, 15; 5, 38. — ಒರೆ ಒರೆ. rep. (Bp. 21, 47; 22, 64; 25, 20; 37, 20; 52, 34; 55 sum.).

ಒರೆ ŏrĕ. 6. A word, an expression, etc. (R.; M. ಉರೆ, T. ಉರೈ, Tĕ. ರೊದು).

ಒರೆತ ŏrĕta. = ಒರತ. (My.).

ಒರೆಯಿಸು ŏrĕyisu. = ಒರೆಯಿಸು 1. To cause to pull; to cause to draw out (ಕರ್ಷಣ Śmd. Dh.).

ಒಱಗಿಸು ŏṟagisu. To cause to recline or lie down (My.); to throw to the ground (J. 13, 14; 21, 32).

ಒಱಗು ŏṟagu. 1. = ಉಱುಗು 1, etc. To be bent, to incline, to bow down; to be crooked, to be distorted;—to recline, to lean upon; to lie down; to fall down; to rest, to sleep (ಸುಪ್ತಿ Śmd. Dh.; My.; Tu. ಒರಗು, ಒಲಂಗು; T. ಉಱಂಗು, M. ಉಱಙ್ಙು; Tĕ. ಉಗ್ಗು, ಒಗ್ಗು, ಒಱಗು, ಒಱುಗು). See Śmd. 27; Bp. 22, 12; 58, 60; Rśv. 2, 38; Śsv. 2, after 42; J. 8, 9; 19, 16. 31. 50; 20, 18. 38; 25, 60; 26, 7; 29, 49; 30, 35; 31, 58; B. 3, 37.

ಒಱಗು ŏṟagu. 2. = ಉಱುಗು 2, etc. Being bent, crooked, etc.; a bend, etc. 2, a semi-circular cushion to lean the back against (My.). See Prv. s. ತಲೆಗು 2. — ಒಱಗ. -ಅ 3. A man with a wry mouth (S. Mhr.). — ಒಱಗ ಬಾಯವ. = ಒಱಗ. (S. Mhr.). — ಒಱಗುದಿಮ್ಬು. = ಒಱಗು No 2. (My.). — ಒಱಗುಲ್ಲಾರ. -ಉಲ್ಲಾರ. A long cushion to lean the back against (My.).

ಒಱಂಗು ŏṟangu. = ಒಱಗು 1. (Ċ. Bp. 47, 48).

ಒಱತು ŏṟatu. P. p. of ಒಱ್ 1.

Digitized by Google

ಒಱತೆ ǒṟatě. = (ಊಟೆ), ಒಱನ್ತೆ, ಒರ್ತೆ, ವರ್ತೆ. That oozes: a spring, a fountain (ಉತ್ಸ, ಪ್ರಸ್ರವಣ Mr. 418); a hole dug in the dry bed of a stream, etc. where water oozes in (C.); a flow, as of blood (J. 21, 49); a liquid or fluid (ದ್ರವ, ರಸ Nr.). See Bp. 47, 10. 20. 21. 26. 27. 49; J. 12, 34; 15, 2. — ಒಱತೆಯ ಬೊಪ್ಪದೇವ. N. (Bp. 58, 12). — ಒಱತೆಯ ಎಲಾಸಿದೇವ. N. (Bp. 37, 7). — ಒಱತೆವೊನಲ್. -ಪೊನಲ್. A stream produced by oozing (J. 25, 5).

ಒಱನ್ತೆ ǒṟantě. = ಒಱತೆ, etc. (Šmd. 48; ಒಜ್ಜರಕ್ಕೆ, ಬಗರಗೆ Kk. 56; ಪಕ್ಕಲೆ, ಬಗರಿಗೆ, ವಜ್ಜರ Ss.; see ಒಜ್ಜರ).

ಒಱಪು ǒṟapu. (ಕಿರ್ಗ Šmd. II, o. r. ಕಿಱ್ಗ; ಕಿರ್ಗ Kk. 77; ಒಱಪಿನೊಳ್ ಕಾನ್ತಿಯೊಳು ರಮ್ಯದೊಳು ರಂಗು ಎನಿಕು Šm. 83; Tĕ. ಉಱವು, ಒಱವು, beauty).

ಒಱಲ್ ǒṟal. 1. To be attached to, to love (ಸ್ನೇಹ Šmd. Dh.; ಪ್ರೀತಿ Šm. 107; T. ಉಱಲ್, nearness; friendship; see ಉಱು). ಒಱಲ್ದನ್ ಎನ್ದು, ಕೂರ್ತಂ (Šmd. II). ಒಱಲ್ದಂ (ಪ್ರೀತಿವಟ್ಟಂ Kk. 80). ಒಱಲ್ದಳ್ (ಕೂರ್ತಳ್, etc. Kk. 29; Šm. 75). ಒಱಲ್ದುದು (ಒಲ್ದುದು Ct. II, 92). See s. ಮುದ್ದುಗೆಯ್ತು; Šśv. 1, 77.

ಒಱಲ್ ǒṟal. 2. Attachment, love (ಕಾದಲ್ಮೆ, ನೇಹಂ, ನಲ್ಮೆ, ಕೂರ್ಮೆ Šm. 75; Kk. 30).

ಒಱಲ್ ǒṟal. 3. = ಒಱಲು 1, ಒಱಳು, ಒಲ್ಱ್, ಒರ್ಲ್. To cry out from pain, to scream, etc. (ವೇದನಧ್ವನಿ Šm. 7; Tĕ. ಒಱಲು; Tu. ಉರಲ್, ಒರಳ್, the ploughman's song; T. ಉಱುಮು, to snarl, etc.). P. p. ಒಱಲ್ದು (J. 28, 35). ಒಱಲ್ದಳ್ (19, 18). ಒಱಲ್ದೊಡೆ (19, 26). See Grj. 4, 69; Bp. 20, 22; 32, 42. 43; 36, 14; 37, 21; 50, 7; 52, 15; 60, 28. 30; J. 19, 39; 24, 58; 26, 63; 28, 35; 31, 59. 60.

ಒಱಲ್ ǒṟal. 4. = ಒಱಲು 2. An outcry, scream, shriek, snarl, etc. ಒಱಲ ಧ್ವನಿಯವನು (ಅಸೌಮ್ಯಸ್ವರ, ಅಸ್ವರ Nr.).

ಒಱಲಿಸು ǒṟalisu. = ಒಱಲ್ಚು. (My.).

ಒಱಲು ǒṟalu. 1. = ಒಱಲ್ 3, etc. (My.). P. p. ಒಱಲಿ (Bh. 1, 8, 90; 1, 10, 37). ಒಱಲುವ ತೀಲದವನು (ರವಣ, ತಬ್ದನ Nr.). See Bp. 15, 22; 45, 27; 47, 45; 48, 25; Bh. 3, 13, 28.

ಒಱಲು ǒṟalu. 2. = ಒಱಲ್ 4. (My.).

ಒಱಲುಹ ǒṟaluha. Crying out, etc. ಬೇಡೆನ್ದು ಒಱಲುಹ (ಆಕ್ರೋಶನ, ಅಭಿಷಂಗ Nr.).

ಒಱಲೆ ǒṟalĕ. Oozing; soreness with a watery humour. — ಒಱಲೆಗಣ್ಣಿನವನು. -ಕ-. A blear-eyed man (ಕ್ಲಿನ್ನಾಕ್ಷ, ಚುಲ್ಲ, ಚಿಲ್ಲ, ಪಿಲ್ಲ Nr.). — ಒಱಲೆಗಾಲ್. -ಕಾಲ್. A foot affected with elephantiasis (ಶ್ಲೀಪದ, ಪಾದವಲ್ಮೀಕ Hlâ.).

ಒಱಲ್ಚು ǒṟalču. To cause to cry out from pain, etc. (J. 24, 8).

ಒಱವು ǒṟavu. (= ಒಱತೆ). A spring; a flow, etc. (J. 12, 31; My.; M. ಉಱವು, ಉಱವೆ, fountain, spring; superfluous water, *e.g.* in rice-fields; T. ಉಱವು, spring of water, well). ನೀರಿನ ಒಱವು (ನಿರ್ಝರ G.).

ಒಱಳು ǒṟaḷu. = ಒಱಲ್ 3, etc. (S. Mhr.; My. occasionally).

ಒಱಿಸು ǒṟisu. = ಹೊಱಿಸು. (My.).

ಒಱೆ ǒṟĕ. 1. To ooze, to ooze out, to spring, to drip, to exude, to flow (ಸ್ರವಣ Šmd. Dh.); to be wet, moist, or damp (ಆರ್ದ್ರ Šm. 116; Tĕ. ಊಱು, M. ಉಱೆ; T. ಪೊಱ; Tu. ಉಯಿಲು, ಊಜು, ಊಸು; see ಉಗು 1, ಉಬ್ಬೆ 2, ಊಟೆ 1, ಒಜ್ಜರ, ಒದ್ದೆ, ಒಸರ್ 1). P. ps. ಒಱೆತು, ಒಱತು. ಒಱೆತು ಹರಿವ ಹಳ್ಳ (ಸ್ರೋತಸ್ Nr.). See Bp. 58, 49; Č. Bp. 11, 6; J. 13, 60; 26, 14.

ಒಱೆ ǒṟĕ. 2. (fr. ಉಱು). That in which something is lodged: a sheath, a scabbard (ಶಸ್ತ್ರಕೋಶ Šmd. Dh.; Šm. 116; ಕೋಶ, ಪ್ರತ್ಯಾಕಾರ, ಖಡ್ಗಪಿಧಾನ Hlâ.; ಕೋಶ, ಖಡ್ಗಾಚ್ಛಾದನ Nr.; ಪ್ರತ್ಯಾಕಾರ, ಕೋಶ Mr. 298; J. 30, 14; Bh. 5, 1, 41; C.; Tĕ.; Tu. ಒರೆ; M. ಉಱೆ, T. ಉಱೈ; T. ಉಱೈ, to stay, lodge). ಅಸಿಯ ಒಱೆ (Šmd. 75). ಕೆಯ್ದುವಿನ ಒಱೆ (ಕೋಶ, ಶಸ್ತ್ರಪಿಧಾನ Nn. 52). — ಒಱೆಗಳೆ. -ಕಳೆ. To draw a sword, etc. (Rśv. 6, after 11; 13, after 77). — ಒಱೆಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To sheath (Râm. 3, 6, 51; My.).

ಒಱೆಗಾಱ ǒṟĕ-gâṟa. (Šmd. 235. 121). A sheath-maker.

ಒರ್ ǒr. = ಒರ್ 1, etc. One, etc. (Šmd. 221). — ಒರ್ಕುಡಿತೆ. One kuḍitě. ಒರ್ಕುಡಿತೆನೀರ್ (Šmd. 39. 345). — ಒರ್ಕುಡಿತೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To take one kuḍitě (Bp. 14, 10). — ಒರ್ಕೆಯ್ಯು. To clasp, to grasp. ಒರ್ಕೆಯ್ಯು ಬಿಲ್ಲುಮ್ ಅಮ್ಬುಮನ್ ಉರ್ಕಾರ್ಗಳ್ (Šmd. 79). — ಒರ್ಗುಡಿಸು. -ಕುಡಿಸು. To bend to one side, to bend (v. i., Bp. 6, 20; J. 3, 9; 4, 35; 15, 41; see s. ಪಡು 3). — ಒರ್ದನ್ತ. The one-toothed: Vinâyaka (Šm. 4). — ಒರ್ತುತ್ತು. (Šmd. 79, o. r. ಒರ್ತೊತ್ತು). One mouthful or morsel. — ಒರ್ನುಡಿ. (Šmd. 222). One word. 2, a kind of pêḷikĕ (Kâvy. III, 2, B, 82 seq.). — ಒರ್ಪಿಡಿ. One grasp, one, or a, handful. — ಒರ್ಪಿಡಿಗೂಳ್. -ಕೂಳ್. One handful of rice (Šmd. 222). — ಒರ್ಪೆಸರ್. (Šmd. 222). One name. — ಒರ್ಮೊದಲ್. (Šmd. 196. 222). A, or at the, first beginning; at first; early in the day. ಎಕ್ಕೆಕ್ಕೆಯೆ ನೆಗಱ್ದು, ಒರ್ಮೊದಲೊಳೆ, ಕು ಕೂ ಕೂಽ ಎನ್ದು, ಕೋೞಿ ಕೂಗಿದುವಾಗಳ್ (Šmd. 19. 68; Kâvy. I, 1*a*, 11). ಒರ್ಮೊದಲೆ (Abh. P. 13, after 66).

ಒರ್ಗಾದರ್ ǒrgâdar. (Šmd. 50).

ಒರ್ಗು ǒrgu. = ಒಗ್ಗು 2, etc. A joining; a heap, a mass, a multitude, an assemblage, a row (ಜಂಗುಳಿ, ತೆರಳ್ಕೆ, ನೆರವಿ, ಮೊಗ್ಗರ, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17; ತಿನ್ತಿಣಿ, ತಮ್ಮಲ್, ವಂಗಡ, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Šm. 54; ಗಡಣ 84; Rśv. 5, 28). 2, (fr. ಒಗ್ಗು) attachment, intimacy (ಅತಿಪರಿಚಯ Šm. 84). — ಒರ್ಗೊಡೆ. -ಒಡೆ. To break away from the company, to turn aside. ಒರ್ಗೊಡೆಯದಿರು! ಒರ್ಗೊಡೆಯದಿರು! (Rśv. 5, 121).

ಒರ್ಟು ǒrṭu. 1. = ಒರಟು 1, etc. (My.).

ಒರ್ಟು ǒrṭu. 2. = ಒರಟು 2, etc. (My.).

ಒರ್ತಮಾನ ǒrtamâna. = ವರ್ತಮಾನ. (My.).

ಒರ್ತೆ ǒrtě. = ಒಱತೆ, etc. (My.; ಕೂಪಕ G.).

ಒರ್ಪು ǒrpu. (ǒṟpu). 1. = ಒಪ್ಪು 1. (Ch. v. 224).

ಒರ್ಪು ǒrpu. 2. Strength, firmness, durableness, coarseness (of cloth, T. ಉರಪ್ಪು; R.; see ಒರಟು 1).

Digitized by Google

ಒರ್ಬ ŏrba. = ಒಬ್ಬ q. v., etc. ಒರ್ಬಂ, ಇರ್ಬರ್ (Ṡmd. 122). ಒರ್ಬ ಅವನಿಪಂ (Bp. 22, 1). ಅವನೀಶನ್ ಒರ್ಬಂ (22, 28). ಅರಸನ್ ಒರ್ಬಂ (46, 5). ಬಾಲನ್ ಒರ್ಬನು (50, 21). ಒರ್ಬ ಕೋಎದನು (57, 21). — ಒರ್ಬನೆ. = ಒಬ್ಬನೆ. ಒರ್ಬನೆ ಸುತಂ (Bp. 48, 10). — ಒರ್ಬರೊರ್ಬರ್. = ಒಬ್ಬರೊಬ್ಬರ್. (Bp. 12, 56; 61, 37). — ಒರ್ಬಳ್. = ಒಬ್ಬಳು (Bp. 25, 9; 35, 25). — ಒಬ್ಬೊರ್ಬ. = ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ. ಒರ್ಬನೊರ್ಬನೆ (Bp. 54, 33).

ಒರ್ಬುಳಿ ŏrbuḷi. = ಒಬ್ಬುಳಿ. (Grj. 1, 60; 10, 85). — ಒರ್ಬುಳಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To become united (Rsv. 1, 61).

ಒರ್ಬುಳಿಸು ŏrbuḷisu. = ಒಬ್ಬುಳಿಸು. (Grj. 4, 87).

ಒರ್ಮೆ ŏr-me. = ಒಮ್ಮೆ, q. v. (Ṡmd. 243; ಒಮ್ಮೆ Čt. I, 67; II, 76; ಎಣಿಸುತಿಹ ಸೂಡ್ Kk. 62; ಒಸ್ಸು ಬಾರಿ Ṡmd. Cm. 122. 278. 265. 363). ತಳಿರ್ಗಳನ್ ಒರ್ಮೆ, ಪೂಗುಡಿಯಿನ್ ಒರ್ಮೆ, ಪಸುರ್ಮಿಡಿಯಿನ್ದಮ್ ಒರ್ಮೆ, ಕಾಯ್ಗಳಿನ್ ಇರದೆ ಒರ್ಮೆ, ಪಣ್ಗಳಿನ್ ಆದು ಒರ್ಮೆ ಜನಕ್ಕೆ ಮನಃಪ್ರಮೋದಮಂ ಬಳಯಿಸಿ, ಮೂಣದೆ ಇತ್ತು ಸಿಯುಂ, ಕಿವಿಗೆ ಒಲಗಿಸಿತ್ತು ಕೋಕಿಲರವದೆ ಒರ್ಮೆ, ಭೃಂಗರುತದೆ ಒರ್ಮೆ, ತುಕಸ್ವರದೆ ಒರ್ಮೆ ಮಾಮರಂ (Čpr. 7, 48). See Ṡmd. 13. 127. 150. 182; Grj. 1, 26; Rsv. 4, 86; 9, 25; 13, 21. — ಒರ್ಮೆಯುಂ. = ಒಮ್ಮೆಯುಂ. (Bp. 1, 27).

ಒಲ್ಱು ŏṟlu. = ಒಡಲ್ 3, etc. (My.).

ಒರ್ವ ŏrva. = ಒರ್ಬ, etc. ಒರ್ವಂ, ಇರ್ವರ್, ಮೂವರ್ (Ṡmd. 158; see 112). Its conjugation appears 257. 258. ಸತ್ತವಗೆ ಒರ್ವ ಗರ್ವವಿಧು ತಾನುಂ ಲೋಭಿ ಆಗಲ್, ನಿಜಂ ಧರೆಯೊಳ್ ದಾತರು ಪುಟ್ಟರೇ? (Sá. 8). ಲಕ್ಷ್ಮೀಶನೆಮ್ಬ ಒರ್ವನು (J. 1, 11). ಧಾರ್ಮಿಕಂ ಮುನ್ನೆ ಒರ್ವನ್ ಉಣ್ಬ, ಕೇರಳದೇಶದ ಅವನಿಪಂ (28, 14). ಒರ್ವ ಧಾತ್ರಿ (28, 16). — ಒರ್ವನೆ. = ಒರ್ಬನೆ. (Ṡmd. 57). — ಒರ್ವರೊರ್ವರ್. = ಒರ್ಬರೊರ್ಬರ್. ಒರ್ವರೊರ್ವರ್ಗೆ ಮುಂಚುವುದು (ಅಹಮಹಮಿಕೆ Hlā.; Mr. 464). — ಒರ್ವಳ್. ಒರ್ವಳು. = ಒರ್ಬಳ್. (Nr. s. ಒಪ್ಪಟ್ಟ; Bp. 5, 48; J. 21, 27).

ಒರ್ಸು ŏrsu. = ಒರಸು 1, etc. (My.).

ಒರ್‍ ŏṟḷ. = ಒಡಲ್ 3, etc. ಒಳ್ಳ (Bp. 51, 72).

ಒರ್ಳು ŏrḷu. = ಒರಲ್, etc. ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಒರ್ಳು (ಕುನ್ದಳಿಗೆ G.). ಒರ್ಳುಕಲ್ಲು. = ಒರಳುಕಲ್ಲು. (My.; ಉದೂಖಲ G.).

ಒಲ್ ŏl. 1. = ವಲ್. To be pleased; to desire, to will; to like; to love (ಉಮ್ಮುಗು Ṡmd. I; ಒಡಲ್ Čt. II, 92; ಇಚ್ಛೆ ಬರ್ Ṡmd. Cm. 261; T. ಒಲ್, ಒಲ್ಲು; Te., M. ಒಲ್ಲು). P. p. ಒಲ್ದು (Ṡmd. 261); negative participle ಒಲ್ಲದೆ (87); first person singular of the negative ಒಲ್ಲೆಂ, *commonly* ಒಲ್ಲೆ; third person ಒಲ್ಲಂ, *commonly* ಒಲ್ಲ. ಸಿರಿ ಒಲ್ವಳೆ ಹೃದ್ಯವಿದ್ಯರಂ? (Ṡmd. 109). ನಧೋವಾರಣಮ್ ಒಲ್ಲದೆ ಒಕ್ಕ ದಧಿಪಾಣ್ಡುರಗಣ್ತಮೊ? (Llv. 3, 4). ಲೋಕಯಾತ್ರೆಯನ್ ಒಲ್ಲೆಂ (J. 26, 26). ಒಲ್ಲೆ (ಸಿ, ನಿಷೇಧ Si. 469). ನಲ್ಲನ್ ಒಲ್ಲೀ ಒಲ್ಲ, ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿಬೋನೊಲ್ಲ, ಅಲ್ಲನೆ ಒಲ್ಲ, ಮೊಸರೊಲ್ಲ; ಯಾಕೊಲ್ಲ? ಇಲ್ಲ! ಅದಕ್ಕೊಲ್ಲ (Sp.). ಬಾಡಲ್ ಒಲ್ಲದೆ (J. 28, 4). ಯಾಕಾಗವೊಲ್ಲದು, why not? (B. 2, 7; *vulgarly* — ವಲ್ಲದು). ಬೆಲ್ಲಾ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಕೇಳಲೊಲ್ಲ (2, 17). ತನ್ದೆ ಹೇದಿದ್ದು ನನಗೆ ನೆಪ್ಪಾಗಲೊಲ್ಲದು (3, 38). ಅವರ ಬಾಯಿಯಿನ್ದ ಮಾತುಗಳೇ ಹೊರಡಲೊಲ್ಲವು (3, 83). ನಿಮಗೆ ದಾರಿ ಸಿಗಲೊಲ್ಲದೋ? (3, 123). ನಾನು ಬರೋ ಹಾದಿ ಹಿಡಿಯುವದು ನನ್ನಿನ್ದ ಆಗಲೊಲ್ಲದು (5, 197). ಒಲ್ಲದ ಗಣ್ಡಗೆ ಬೆಣ್ಣೇಲಿ ಕಲ್ಲು (Prv.). ಮೇಣ್ ಒಲ್ಲದ ಗಿಡ (ವೃದ್ಧಮಾತ್ರ Si. 147). See Bp. 2, 3. 9; 5, 35; 9, 34; 13, 10; 24, 65; 40, 12; 42, 7; 47, 21; 50, 48; 53, 33; 54, 1; 57, 64; 59, 11; 60, 5. 24. 33; Čt. II, 26; Rsv. 5, 133; 12, 23; 13, 45; Ṡsv. 1, 84; J. 31, 33; Rām. 13, 5.

ಒಲ್ ŏl. 2. = ಒಲು, ಓಲ್ 1, ಓಲು 2, (ಪೋಲ್ 2), ಪೊಲ್, ಪೊಲು, ಪೋಲ್. Likeness, correspondence, equality; — like, as; as if; so that. ಬೆಳ್ಳಿಯೊಲ್ (J. 26, 17). ಪುಣ್ಯದ ಒಡಲೊಲ್ (28, 55). ಮೃಗಧರನೊಲ್ (28, 58). ದುರ್ದಿನದೊಲ್ (Rāghō. 17, 64). ಕಾಲಮಂ ಕಳೆವೊಲ್ (J. 28, 2).

ಒಲ ŏla. 1. = ಒಲವು. — ಒಲವಡಿಸು. -ಪಡಿಸು. To cause one's self to experience pleasure, to be pleased (Bp. 44, 30).

ಒಲ ŏla. 2. A P. p. of ಒಲೆ 2, in ಒಲ ಕೊಳ್ಳು. (My.; ಒಲೆ ದಾಡು G.).

ಒಲಕೆ ŏlakĕ. = ಒನಕೆ. (My.).

ಒಲಗಾಱ ŏla-gāṟa. An amiable man.

ಒಲಗಾರ್ತಿ ŏla-gārti. (Ṡmd. 246 Mdb.). An amiable woman.

ಒಲತ ŏlata. = ಒಲೆತ. (My.).

ಒಲದು ŏladu. = ಒಲೆದು. A P. p. of ಒಲೆ 1 q. v., & 2 (My.).

ಒಲಪು ŏlapu. (fr. ಒಲೆ 2). = ಒನಪು. Moving the body in a foppish manner, affectation in walking, etc., foppishness, dandyism, coquetry (J. 7, 6; My.).

ಒಲಪುಗಾತಿ ŏlapu-gāti. = ಒಲಪುಗಾರ್ತಿ. (My.). ಒಲಪುಗಾತಿಗೆ ಮನೆಯೆಲ್ಲಾ ಹಿತ್ತಲು (Prv.).

ಒಲಪುಗಾಱ ŏlapu-gāṟa. A fop, a dandy (My.).

ಒಲಪುಗಾಱಳು ŏlapu-gāṟaḷu. = ಒಲಪುಗಾರ್ತಿ. (My.).

ಒಲಪುಗಾರ್ತಿ ŏlapu-gārti. = ಒನಪುಗಾರ್ತಿ. A coquette (My.).

ಒಲವರ ŏlavara. = ವಲವರ. Pleasure, etc. (ಒಲವು Bhn. 42, o. r. ವಲವರ; Bh. 8, 16, 26; 8, 23, 25); — alluring charm (Bp. 40, 58). — ಒಲವರಂಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To take pleasure in, to side with (ಪಕ್ಷಸ್ವೀಕಾರ Ṡmd. Dh., o. r. ವ-).

ಒಲವು ŏlavu. (Ṡmd. 247). = ಒಲ 1. Pleasure, complacency; — kindness, favour, grace (ಒಲವರ Bhn. 42; My.). ಈಶ್ವರನ ಒಲವು (Ṡmd. 62). ತ್ರಿನೇತ್ರನ ಒಲವಿನ್ದೆ (72). See Grj. 10, 95. 116; Bp. 1, 56; 26, 40; 27, 76; Prll. 3, 26; Rsv. 4, 118; 13, 71; Rām. 14, 2; 26, 23; J. 2, 2; 5, 1. 71; 6, 34; 11, 7. 22; 27, 22; 30, 42. 54; 34, 45. — ಒಲವಾನ್. -ಆನ್. To obtain or experience pleasure (Bp. 14, 5). — ಒಲವಲರ್. -ಅಲರ್. Pleasure to bloom or to become great (Bp. 50, 12). — ಒಲವುಣ್ಮು. -ಉಣ್ಮು. Pleasure to arise (Bp. 42, 1; 53, 48). — ಒಲವೆತ್ತು. -ಎತ್ತು. To assume pleasure: to be pleased (Bp. 36, 81; 60, 9). — ಒಲವೊನ್ದು. -ಒನ್ದು. To be linked to pleasure (or pleasure to be linked to): to be pleased (Bp. 34, 18; 49, 30; 54, 64; 59, 49).

ಒಲಸು ŏlasu. = ಒಲಿಸು. (My.).

ಒಲಸೆ ŏlasĕ. = ಒಲಿಸೆ, ವಲಸೆ, q. v., ವಲಿಸೆ. (My.).

ಒಲಹು ŏlahu. Swinging to and fro; a swing (ದೋಲ, ಪ್ರೇಂಖೋಲನ Mr. 461).

ಒಲಿ ŏli. = ಒಲೆ 1. To be pleased, to be favourable; to be pleased with; to desire; to like,

Digitized by Google

(My.; Tu.); to be apt, to be fit (see Šmd. s. ಒಲಿ 1). ಒಲಿದನ್ತೆ ನಡವವ (ಸ್ವತನ್ತ್ರವೃತ್ತಿ, ವ್ಯುತ್ಥಾನ (Hlâ.). ಒಲಿದನ್ತೆ ನಡಹಂ (ಸ್ವತನ್ತ್ರವೃತ್ತಿ Mr. 452). ಅಱಿತು, ಸೋಮೇಶನ್ ಒಲಿದು ಇತ್ತ ಅನಾಹತಮತಿಯ ಕುಱುಹಿನ ಅಭಿನವಮಂಗಂ (Mr. 7). ಇತರಪಾಕವನ್ ಒಲಿಯವೆ (Bp. 3, 2). ಮಾತಿಂಗೆ ಒಲಿದು (11, 3). ಇಬ್ಬರ ನಿಷ್ಠೆಗಳಿಗೆ ಒಲಿದು (27, 62). ತುಪ್ಪಮಂ. . ಒಲಿವನಿತನ್ ಅರ್ಪಿಸಿ (32, 30). ಒಲಿದಳು ನಿನಗೆ (42, 7). ನಿನಗೆ ಮೃಡನ್ ಒಲಿಯನೇ? (44, 9). ಒಲಿವನಿತನ್ ಆರೋಗಿಸಿದಪೆಂ (59, 13). ನಿನ್ನ ಕೆಲಸಕೆ ಮೃಡನ್ ಒಲಿದು ಮೆಚ್ಚುವನು (60, 60). ದೇವನ್ ಒಲಿದಾತನೇ ಜಾತ (Sp.). See Bp. 11, 10; 22, 25; 43, 19; 46, 19. 47; 50, 48; 54, 73; Lîlv. 3, 6; Bh. 2, 13, 11. 37; Râm. 26, 24; J. 1, 6; 2, 47; 3, 10; 5, 44; 6, 15; 16, 12; 34, 47. **2,** to be pleasant, agreeable or fit. ಪಶುಗಳಿಗೆ ಒಲಿದ ಠಾವಿನೊಳ್ (Bp. 43, 72). — ಒಲಿ ಒಲಿ. rep. (Bp. 6, 26; 57, 45; Râghŏ. 17, 66).

ಒಲಿಪು ŏlipu. = ಒಲವು. (My.).

ಒಲಿಮೆ ŏlimĕ. = ಒಲುಮೆ, etc. (Bp. 11, 28; My.; Tĕ. ఎలమి).

ಒಲಿಸು ŏlisu. = ಒಲಸು. To cause to be pleased, etc. (My.). See Bp. 5, 50; 12, 26; 16, 31; 27, 49; 40, 40; 41 sum.; 42, 15. 17. 20; 44, 43. 44; 51, 47; 54, 61; 59, 55; Râm. 28, 27; J. 6, 15. ಅವನು ಅವಳನ್ನು ಒಲಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ (B. 5, 289). — ಒಲಿಸೊಲಿಸು. rep. (Bp. 6, 30).

ಒಲಿಸೆ ŏlisĕ. = ಒಲಸೆ, etc. (My.).

ಒಲು ŏlu. = ಒಲ್ 2, etc. (Bp. 37, 54; 58, 49; J. 6, 35; 17, 66. 72).

ಒಲುಮೆ ŏlumĕ. = ಒಲಿಮೆ, ಒಲುವೆ, ಒಲ್ಮೆ. Pleasure; affection, love, favour, kindness; royal protection (ಪ್ರಸಾದ, ಪ್ರಣಯ Nr.; ಪದ Mr. 267; My.). See Bp. 4, 59; 18, 79; 29, 15; 35, 22. 26; 40, 78; 42, 15. 20; 51, 76; 61, 23; Râghŏ. 17, 70.

ಒಲುವೆ ŏluvĕ. = ಒಲುಮೆ, etc. See Sp. s. ಪಂಜು.

ಒಲೆ ŏlĕ. 1. = ಒಲಿ 1. (My.; ಔಚಿತ್ಯದಿಂ ಒರ್ Šmd. 209 Cm.; Tu. ಒಲ, Tĕ. వలె). P. ps. ಒಲೆದು (Bp. 50, 4), ಒಲದು (14, 12; 24, 9).

ಒಲೆ ŏlĕ. 2. (= ಒನೆ). To swing (v. i.), to wave, to shake, to tremble; to move (ಆನ್ದೋಲನ Šmd. Dh.; ಮಿಸುಕು Šm. 108; My.; Tĕ.; M. ಉಲೆ; T. ಉಲ್ಲೈ, ಒಚ; *cf.* ಅಲೆ 1, ಉಯ್ಯಲ್, ಉಲುಕು 1). ಆಲಮ್ ಒಲೆದುದು (Lîlv. 3, 3; see s. ಪಡು 3). See Grj. 9, 25; Bp. 18, 2; 24, 44; 26, 13; 32, 24; 38, 16; Rsv. 13, 45; Šsv. 1, 33; Prll. 3, 25. **2,** to hang or bend to one side, as a wall, a tree, etc. (C.; Bp. 40, 77), as the body (Bp. 17, 2); *cf.* ವಾಲು. **3,** to move in a swinging manner, *i. e.* to move with artificial appearance or show (Bp. 29, 3). **4,** to shake (v. t.), etc. (Č. Bp. 46, 13; J. 3, 6; 7, 32; 18, 47), to bend (J. 5, 60). — ಒಲೆ ಒಲೆ. rep. (Bp. 29, 3; 36, 35; J. 27, 51). — ಒಲೆದಾಡು. -ಆಡು. To swing or move about, etc. (v. i. & v. t.; My.). ಮಱಿದುಮ್ಬಿಗಳ ಗಾನಕ್ಕೆ ಕೊರಲನ್ ಒಲೆದಾಡುವನ್ತೆ ಒಯ್ಯನೊಯ್ಯನೆ ಒಲೆದಾಡುವ, ಪೊವ್ಬಣ್ಣಮ್ ಎಸೆವ ಕಲಮಸ್ತ್ರೀ (J. 3, 7).

ಒಲೆ ŏlĕ. 3. = ಉಲಿ 2. (ಬಗ್ಗು, ಬಿಪ್ಪಣ್ಣ, ಚಪ್ಪರಣೆ Kk. 42). — ಒಲೆಗುಡು. -ಕುಡು. To sound (see Šmd. s. ಬಲ್ಸೋನೆ).

ಒಲೆ ŏlĕ. 4. A fire-place (unconnected with a chimney), of which there are three kinds: **1,** the first one is composed of three rough stones two of which form the sides and one the back, and is always made in bath-rooms, court-yards, gardens, stables, and by the way-side, occasionally also in kitchens. A fire is made between the stones, and a pot placed over them. **2,** the second one (ಒಗ್ಗೊಲೆ) has the same triangular form and is equally broad and high (about one foot), but is constructed of mud or clay, and always adjoins to the wall of a kitchen. **3,** the third one (ಜೋಡುಕೋಡೊಲೆ) differs from the second only in so far as it is elongated to both sides. A hollow passage within connects the elongations with the fire, and conveys its heat to two extra-pots placed on the openings (ಕೋಡೊಲೆ) of their surface. Not unfrequently only one such elongation is made for one extra-pot, when the fire-place is called ಒಣ್ಟಿಕೋಡೊಲೆ. Occasionally the second kind of fire-place is constructed of clay in a portable shape (ಅಶ್ಮನ್ತಕ Šmd. Dh., Šm. 108; ಚುಲ್ಲಿ, ಅಶ್ಮನ್ತಕ, ಉದ್ಧ್ಮಾನ, ಅಧಿಶ್ರಯಣಿ Hlâ.; Mr. 211; Si. 305; C.; Tu., M. ಉಲೆ, T. ಉಲ್ಲೈ, Tĕ. పొయ్యి; *cf.* ಉರಿ 1, ಉಲ್, ಉಳ್ಕು 3). ಒಲೆಯೊಡನೆ ಮುತ್ತುಂಗಾಲೊಳ್ ನರೆ ಬರ್ಪನ್ನೆಗಮ್ ಇರು! (Šmd. 294). ಉರಿಯುವ ಒಲೆ (B. 5, 144). ಒಲೆಯ ಮೇಲೆ ನೀರ ಕಾಯುವ ಪಾತ್ರೆ (5, 144). ಸಮುದ್ರದ ನೀರು ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಗಳೊಳಗೆ ಹಾಕಿ, ಒಲೆಯ ಮೇಲೆ ಏಱಿಸಿ (4, 203). ಅಟ್ಟ ಒಲೆ (Rsv. 5, 34). ಒಲೆ ಸೊಟ್ಟಾದರೆ ಬದನೆಕಾಯಿ ಬೇಯದೇ? (Prv.). See ಎತ್ತೊಲೆ, ಒಣ್ಟಿಕೋಡೊಲೆ, ಒಗ್ಗೊಲೆ, ಕೋಡೊಲೆ, ಗುಣ್ಡೊಲೆ, ಗೂಡೊಲೆ, ಹಂಡೊಲೆ; Prvs. s. ಒಲೆ & ಮನೆ; Grj. 9, 25; Râm. 6, 10, 27; Dp. 158, 1. — ಒಲೆಗುಣ್ಡು. The three stones of which an ŏlĕ consists (My.). ಅದಿ ಸತ್ತ ಮಡಿಕೆಗೆ (ಅಡಿಯನು) ಜೋಡಿಸಿ, ಒಲೆಗುಣ್ಡ ಹೂಡಬಾರದು (Dp. 3). ರಸವನ್ನು ಕಬ್ಬಿಣದ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಗಳೊಳಗೆ ಹಾಕಿ, ಒಲೆಗುಣ್ಡಿನ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟು, ಬುಡಕ್ಕೆ ಉರಿ ಹಚ್ಚಿ (B. 3, 46). See Prv. s. ಮೆಲು. — ಒಲೆಗುಪ್ಪು. -ಕುಪ್ಪು. A ball of clay for shutting one or both of the side-openings of an ŏlĕ (My.). — ಒಲೆ ಹೂಡು. (or ಒಲೆಗುಣ್ಡು-). To put three stones together to form an ŏlĕ (C.). — ಒಲೆ ಹೊತ್ತಿಸು. To kindle a fire (My.).

ಒಲೆ ŏlĕ. 5. = ತೋಳೆ 1, etc. To appear, to come to light (Tĕ.; R.; see ಉಳ್ಕು 3).

ಒಲೆ ŏlĕ. 6. (fr. ಒಲೆ 2). = ವಲ 2. The act of swinging, etc. (ತೊನೆ, ತೂಗು, ಅಲ್ಲಾಡು, etc., ಕಪ್ಪುನ Šs.).

ಒಲೆತ ŏlĕta. = ಒಲತ. Swinging (My.).

ಒಲ್ಮೆ ŏlmĕ. = ಒಲಿಮೆ, etc. (My.). ದೈವದ ಒಲ್ಮೆ ಇರಲುಂ (further when there is—) ಕಾಲಾನುಕಾಲಕ್ಕೆ ತಾಂ ಬಡವಂ ಬಲ್ಲಿದನ್ ಆಗನೇ? (Šs. 44). — ಒಲ್ಮೆವೆಱು. -ಪೆಱು. Pleasure to be got, etc. (V. 23, 3).

Digitized by Google

ಒಲ್ಲನೆ ŏllanĕ. = ಒಯ್ಯಾನೆ. (Ct. I, 55; Abh. P. 10, after 200; 14, 138; Tĕ.).

ಒಲ್ಲಿ ŏlli. A small dôtra (ಉದ್ಗಮನೀಯ, ದೋವತಿ Mr. 343; C.; M., Tu.; Tĕ. ಒಲ್ಲೆ, ವಲ್ಲೆ). See Sp. s. ಒಲ್ 1; B. 3, 80. ಒಲ್ಲಿಯಲ್ಲೇ ಮುಣ್ಡಾಸು ಮಾಡು! (Prv.). — ಒಲ್ಲಿವಾಟು. -ಪಾಟು. Making show with a gracefully arranged ŏlli (My.; Te.).

ಒಲ್ಲೆ ŏllĕ. See s. ಒಲ್ 1.

ಒವರ್ಣ ŏ-varṇa. = ಒಕಾರ. (Šmd. 67).

ಒಸ ŏsa. = ಹೊಸ. (My.).

ಒಸಗು ŏsagu. = ಹೊಸಗು. (My.).

ಒಸಗೆ ŏsagĕ. 1. (fr. ಒಸೆ). = ಒಸಿಗೆ, ಹೊಸಗೆ 1, etc. Joy; a joyful occasion, a feast, a festival (ಉತ್ಸವ, ಮಹಸ್ಸು, ಕ್ಷಣ Hlâ.; ಉತ್ಸವ, ಕ್ಷಣ Mr. 452; My.). See Bp. 4, 11; 21, 6; 28, 22. 23; 32, 14; 36, 11; 37, 5; 53, 11; 57, 88; 58, 29; Bh. 2, 13, 44; 8, 23, 8; J. 31, 14. 64; Rśv. 8, after 5; 10, after 57; V. 14, 44. — ಒಸಗೆವಱೆ. -ವಱೆ. A drum used on festive occasions (ಬದ್ಧಣ Čt. II, 47; Śs.; J. 5, 2).

ಒಸಗೆ ŏsagĕ. 2. (fr. ಉಸಿರ್ 1?). = ಹೊಸಗೆ 2, etc. Speech, report, news (ಕೀರ್ತಿ Čt. II, 60; J. 19, 46; 23, 50; 30, 53; My.; Tu.). — ಒಸಗೆ ಕಳುಹಿಸು. To send news (My.). — ಒಸಗೆಯೋಲೆ. -ಓಲೆ. A palm-leaf on which a report is written (My.). ರಾಯನು ಮನದಿ ಘನಹರುಷಮಂ ತಾಳಿ, ಕೆನೆವಾಲು ಸಕ್ಕರೆಯು ನೆರದ ಪೋಲ್ ಆಯಿತೆನ್ದು, ರಸವಾಟಿಯ ಮೇಲೆ ಜೇನಿಟ್ಟ ಪೋಲಾಯಿತೆನ್ದು, ಒಸಗೆಪೋಲೆಗಳನ್ನು ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ ಕಳುಹಿದನು (Čôrakathĕ). — ಒಸಗೆವೇೞ್. -ಪೇೞ್. To tell news (J. 18, 6). — ಒಸಗೆ ಹೇಳು = ಒಸಗೆವೇೞ್. (My.).

ಒಸಡಿ ŏsaḍi. = ಒಸಡು, ವಸಡಿ, ವಸಡು. The gums (C.). ಹಲ್ಲುಗಳು ಒಸಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಲುಗೊಣ್ಡು ಇರುತ್ತವೆ (B. 4, 84).

ಒಸಡು ŏsaḍu. = ಒಸಡಿ, etc. (My.).

ಒಸತಿ ŏsati. Tbh. of ವಸತಿ. (My.; Râm. 5, 8, 35).

ಒಸರ್ ŏsar. 1. = ಒಸರು 1. To ooze, to trickle, to flow gently (ಸ್ರವಣ Šmd. Dh.; ಕಸಿ Šm. 110; Tu.; *cf.* ಉಗು 1, ಒಡಿ 3, ಒಟ್ 1, ಒದ್ದು 1; ಸೋರ್). P. p. ಒಸರ್ದು. ಒಸರ್ದುದು (ರೀಣ, ಸ್ಯನ್ನ, ಸ್ನುತ, ಸ್ರುತ Nr.). ಒಸರ್ವ (Bp. 40, 70; 48, 30). See Bp. 12, 49; 53, 24; 61, 41; J. 21, 58; 24, 47; 28, 35. ಚನ್ದ್ರಕಾನ್ತಮ್ ಒಸರ್ವನ್ತಿರೆ ಗೋಲಿಕಲ್ ಒಸರ್ದುಮೇ ಬೆಳ್ದಿಂಗಳೊಳ್? (Jav. 1, 13). **2,** to let ooze out, to emit. ರಸಮುನ್ ಒಸರ್ವ ಅಚ್ಚಗನ್ನಡದ ಚಲ್ವುಮಂ. . ಉಸುರ್! (Kk. 3).

ಒಸರ್ ŏsar. 2. = ಒಸರು 2. Oozing, etc. — ಒಸರ್ಗಲ್. -ಕಲ್. The oozing-stone: a kind of crystal (ಚನ್ದ್ರಗಲ್, ಕುಳಿರ್ಗಲ್ Čt. II, 112).

ಒಸರಿಸು ŏsarisu. To cause to ooze, etc. (My.).

ಒಸರಿಸುಹ ŏsarisuha. Oozing, etc. (ಸ್ಯನ್ದ, ರೀತಿ Nr.).

ಒಸರು ŏsaru. 1. = ಒಸರ್ 1. (C.). P. p. ಒಸರಿ. ಒಸರುವ (Bp. 32, 21). ಒಸರೊ (= ಒಸರುವ, Bh. 1, 5, 9). See J. 3, 12. 27; 12, 38; 20, 20; 21, 31.

ಒಸರು ŏsaru. 2. = ಒಸರ್ 2. — ಒಸರುನೀರು. Oozing or trickling water. ಅಂಗಡಿವ್ಯಾಪಾರ ಒಸರುನೀರಿನ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಒಸಲು ŏsalu. = ಹೊಸಿಲ್, etc., ಹೊಸಲು. (My.).

ಒಸಿ ŏsi. = ವಸಿ, etc. A little (My.).

ಒಸಿಗೆ ŏsigĕ. = ಒಸಗೆ 1, etc. (My.).

ಒಸೆ ŏsĕ. To be delighted or joyful; to be delightful; to be suitable (ಪ್ರಸನ್ನ Šmd. Dh.; T. ಉಗ, ಉಚ, ಉಚರ್, ಉಯರ್, to be lifted up, high or elevated; to be glad, pleased; ಉವಗೈ, ಓಗೈ, joy; M. ಉವ, to jump up, exult; to love; *cf.* ಓ 4). P. ps. ಒಸೆದು, ಒಸದು (Bp. 18, 57). ಒಸೆದಂ (Šmd. 255). ಒಸೆದಳ್ (245). See Šmd. 74. 258; Grj. 2, 60; 10, 106; Bp. 3, 33; 5, 38; 8, 18; 28, 3; 30, 5; 50, 14; 61, 40; Kk. 3; Šm. 9. 98; Rśv. 5, 133; 13, 43; J. 6, 16. 19; 15, 9; 28, 20. — ಒಸೆ ಒಸೆ. rep. (Bp. 33, 9; 34, 4).

ಒಸೆಗೆ ŏsĕgĕ. A gift, a present (T. ಒದವಿ, a gift; Tĕ. ಒಸಗು, to give; see ಪೊಗದಿ & ಒಡ್ 2). ಸತಿಯುಂ ಪತಿಯು ಬೇಡ್ಪರಿಗೆ ಒಸೆಗೆಗಳನ್ ಒಸೆದು ಇತ್ತು (Bp. 3, 33).

ಒಳ್ ŏḷ. 1. = ಉಳ್ 1, q. v. To be, etc. ಒಳಂ, ಒಳರ್ (Šmd. 292). ಒಳವು (5. 15. 23. 112. 292). ಒಳವೆ? (292). ಒಳನೇ? (238). ಒಳರೇ? (39). ಇದಱ ಎಳಸದ ಲಾಕ್ಷಣಿಕರ್ ಒಳರೆ? (Čt. I, 1).

ಒಳ್ ŏḷ. 2. = ಉಳ್ 3, ಒಳು 1. That is; that is true, good, nice, etc. (ನಿಗರ Čt. II, 24; T.). Its final is doubled before a following vowel (Šmd. 84). — ಒಳ್ಗನ್ನಡ. -ಕನ್ನಡ. True or good Kannaḍa (Šmd. 197). — ಒಳ್ಗಬ್ಬ. -ಕಬ್ಬ. Good poetry (Šmd. 89. 221). — ಒಳ್ಗುಣ. A good quality, virtue (Čh. v. 5). — ಒಳ್ಗಣ್ಡಿಗೆ. True courage (Rśv. 1, 133). — ಒಳ್ಗೊನೆ. -ಗೊನೆ. A good bunch (Rśv. 10, 2). — ಒಳ್ಜಸ. Good fame (R.). — ಒಳ್ದಳ. A beautiful leaf (or lotus, J. 18, 35). — ಒಳ್ದುಡಿಗೆ. -ತುಡಿಗೆ. A nice garment; a nice ornament (Čh. in G. MS. v. 2). — ಒಳ್ದೊಡವು. -ತೊಡವು. A beautiful ornament (Rśv. 11, 165). — ಒಳ್ದೊಲೆ. -ತೊಲೆ. A beautiful beam (Śśv. 1, 70). — ಒಳ್ನಾಡು. A nice country (Abh. P. 16, 78). — ಒಳ್ನುಡಿ. = ಒಳುನುಡಿ. A true, good, clever, or sensible word. ಕರ್ಣನ ಒಳ್ನುಡಿ (Šmd. 133). ಒಳ್ಗಬ್ಬಮುಮ್ ಒಳ್ನುಡಿಯುಂ (89. 221). — ಒಳ್ನುಡಿಕಾಱ. (Šmd. 235). = ಒಳುನುಡಿಕಾಱ, q. v. ಎರಡ್ಮಾತ್ರಾಗಿ ಬಡ್ದಂ ಜಗದ್ವಲಯಕ್ಕೆ ಒಳ್ನುಡಿಕಾಱನ್ ಆದ (217. 222 Mḍb.). — ಒಳ್ನುಡಿದೋಱ್. -ತೋಱ್. To exhibit good words (Śśv. 1, 48). — ಒಳ್ಪೂಗೊಂಚಲ್. A fine flower-bunch (Abh. P. 14, 196). — ಒಳ್ಮಾತು. A good word (Čt. II, 98). — ಒಳ್ಮುತ್ತು. A true, real pearl. — ಒಳ್ಮುತ್ತುದೊಡ. -ತೊಡ. An ornament of true pearls. ಗಜಶಿರದಿ, ಪದ್ಧಿಯದಾಡಿಯಿಂ ಪೆಸರ್ವೆತ್ತು ಪುಟ್ಟಿದ ಒಳ್ಮುತ್ತುದೊಡಗಳ. . . ಮಿಣ್ಡೆ ವೆಣ್ಡಿತಿಯರ್ (Râghô. 17, 65). — ಒಳ್ವೆಳಗು. -ಬೆಳಗು. Beautiful lustre (Śśv. 1, 77). — ಒಳ್ವೇಟ. -ಬೇಟ. Suitable erotic movements, etc. (Rśv. 11, 83). — ಒಳ್ವರಲ್ದಿರಿ. -ಅರಲ್-ತಿರಿ. To wander about in search of nice flowers (Śśv. 2, 39). — ಒಳ್ವಾಳ್. -ಆಳ್. A good man or servant. (Šmd. 84. 214 Mḍb.). — ಒಳ್ಳಿಹ. -ಇಹ. Truth or goodness being therein: true, good, nice, etc. ಒಳ್ಳಿಹ ಹಸು (ಗೋಮತಲ್ಲಿಕೆ Hlâ.). ಒಳ್ಳಿಹ ನುಡಿ (ಸುವಚನ Nr.). ಒಳ್ಳಿಹ ನುಡಿಯುಳ್ಳಾತನು (ವಚನೇಸ್ಥಿತ Nr.). ಒಳ್ಳಿಹ ನೋಟವು (ವಲ್ಗುದರ್ಶನ Nr.). ಒಳ್ಳಿಹ ನಲ್ಲದ ಅರಸನುಳ್ಳ ದೇಶ (ರಾಜನ್ವನ್ತ್, etc. Nr.). ಒಳ್ಳಿಹ ಮಣ್ಣು (ಮೃತ್ಸೆ, etc. Hlâ.). ಒಳ್ಳಿಹ ಕುದುರೆ (ಉತ್ತಮವಾಜಿ Nn. 12). ಒಳ್ಳಿಹ ಗತಿ (ಸದ್ಗತಿ); ಒಳ್ಳಿಹ ಗುಣ (ಸದ್ಗುಣ 66. 113). ಒಳ್ಳಿಹ ಕುಲ (ಸತ್ಕುಲ 129). See Nn. 25. 30. 68. 107. 114. 115. 116. 146. 160. 161. 163. 167; Bp. 21, 30; 55, 32; 58, 46. — ಒಳ್ಳುಣಿಸು. -ಉಣಿಸು. A good

Digitized by Google

meal; good food. (Šmd. 214). — ಒಳ್ಳೆಣ್ಣೆ. -ಎಣ್ಣೆ. Good, eatable oil, as that of ĕḷḷu, kusubĕ, etc. (C.).

ಒಳ್ ŏl. 3. = ಉಳ್ 2, ಒಳು 2. That is hidden: the inside; inner; in; into; among; at; with; on; etc. (ಅಲ್ಲಿ Šmd. 145. 115; *cf.* ಉಳ 1). ಶ್ರೋತ್ರದೊಳ್, ಶಾಸ್ತ್ರಮುಖದೊಳ್ (1). ಇದಟಿೂಳ್ (3). ನಾಟಿಗೆಯೊಳ್ (28). ಮಾತಿನೊಳ್ (61). ಸಮ್ಮಗೆಗಳೊಳ್, ಆತನೊಳ್ (143). ಕೋರದೊಳ್ (145). ದೇವರೊಳ್, ಕಾದುವರೊಳ್, ಮೊಗದೊಳ್, ಏರದೊಳ್ (163). ಕೊಡಲಿಯೊಳ್, ಗದೆಯೊಳ್, ಕವಿಯೊಳ್ (165). ಕೆಯ್ಯೊಳ್ (145). ದಿವಸದೊಳ್ (167). ದಿನದೊಳ್ (262). ಪವನೊಳಮ್ ಆ ಸಂಖ್ಯೆಯೊಳಂ (122). ಎಲ್ಲ ಅಂಗಮ್ ಎಲ್ಲ ಧನಮುಮನ್ ಎಲ್ಲ ಎಡೆಯೊಳಮ್ ಎಲ್ಲ ತೆಱದೊಳಂ ಕುಡುಗೆ, ಎಮ! (183. 208). ತಲೆಯೊಳ್ ಇರ್ದ ಮಾಣಿಕಮಂ ಚೂಡಾಮಣಿ ಎಮ್ಬುದು (Hlâ.). ಒಳೆ (Šm. 3. 19). See also Šm. 7. 20; Čpr. 7, after 92; Rsv. 5, 125; 6, after 11 and 24; 9, 26; 13, 10; 13, after 95; J. 19, 7; 33, 21. — ಒಳಂಕೆ. -ಅಂಕೆ. Control (My.). — ಒಳಟ್ಟೆ. -ಅಟ್ಟೆ. The inner sole of a shoe (C.). — ಒಳಡಂಗು. -ಅಡಂಗು. To hide one's self. ಇಡಿದ ಇನ್ಧನದೊಳ್ ಫಣಿ ಒಳಡಂಗೆ (Rsv. 9, 25). — ಒಳಗೊಮ್ಬು. -ಕೊಮ್ಬು. An inner branch. (Šmd. 112. 223). — ಒಳ್ದಿರುಳ್. -ತಿರುಳ್. The marrow (Bp. 11, 34). — ಒಳ್ದೊಡೆ. -ತೊಡೆ. Thigh-in: thigh-connexion. ಒಳ್ದೊಡೆಯ ಸನ್ಧು, the joint connected with the thigh, the knee (ಮೊಣಕಾಲ್ Šmd. I). 2, the inner side of the thigh (J. 11, 9). — ಒಳ್ದೊಱೆ. -ತೊಱೆ. The inner part or middle of a stream (J. 9, 24). — ಒಳ್ಮನೆ. -ಮನೆ. An inner house or room (Č. Bp. 5, 50). — ಒಳ್ಳುಡೆ. -ಉಡೆ. = ಉಳ್ಳುಡೆ. (Grj. 3, 47).

ಒಳ್ ŏḷ. = ಒಳು, etc., ವಳ್ q. v.

ಒಳ ŏḷa. 1. (Šmd. 70). The inside. (Tu. ಉಳ). Dative ಒಳಕ್ಕೆ (Si. 239. 431; *only* in Si.), ಒಳೀಕೆ (My.), ಒಳಯಿಂಕೆ. ಒಳಯಿಂಕೆ ಅಯ್ದಿ (Bp. 51, 80). — ಒಳ ಅಟ್ಟ. A loft in a house. (Šmd. 70). — ಒಳ ಅನುಭವ. Internal experience (Si. 387). — ಒಳಕಲಂ. A subordinate paragraph (My.). — ಒಳಕಾಲು. The side of the phalanges of the foot (My.). — ಒಳ ಕುದುವ. An inner island (Bh. 2, 4, 10). — ಒಳಕೆಯ್. 1. The palm of the hand (Šmd. 78; Bp. 21, 43; My.). — ಒಳ ಕೆಯ್. 2. = ಒಳಗೆಯ್. To do, or put, inside (of one's self): to take in, to inclose, to comprise (in one's self), etc. (ಅನ್ತಃಕ್ರಿಯೆ Šmd. Dh.; Rsv. 3, 21; 7, after 17; 8, 42; Ssv. 1, 31). *Cf.* ಒಳಕೊಳ್. — ಒಳ ಕೆಯ್ಸು. To cause to take in, etc. ನಲಿನನಾಲಮಂ ಒಳಸಿ ತಳ್ತ ಅಲಿಮಾಲೆಯ ಲೀಲೆಯನ್ ಒಳಕೆಯ್ಸಿ, ನೀಲರತ್ನದ ಕಡಯವುಂ ಪದಾಗ್ರದೊಳ್ ಅನ್ದಂಗೊಳಿಸಿ (Rsv. 13, after 59). — ಒಳ ಕೊಳ್. = ಒಳಗೊಳ್. To inclose; to comprise; to contain; to assume; to unite with one's self. See Šmd. 208; Abh. P. 4, 24; 11, 83; Grj. 2, after 106; Bp. 3, 30; 26, 13; 37, 5. 35. 38; Rsv. 5, after 115; 6, after 24; J. 6, 3; 29, 35. — ಒಳಕೋಟೆ. An inner fort. (Šmd. 209). — ಒಳಗಡೆ. -ಕಡೆ. The inner side, the inside (B. 5, 210; My.); inside (Si. 83. 205; My.). 2, meanwhile (B. 2, 33; My.). 3, before (B. 4, 10). 4, afterwards, later (My.). — ಒಳಗತ್ತರಿ. -ಕತ್ತರಿ. An inner pair of scissors. ಜ್ವರ ಗುಲ್ಮ... ಕೃಚ್ಛ್ರಾದಿರೋಗಗಳು ಕರುಳಿನ ಒಳಗತ್ತರಿಯ ಹಾಂಗೆ ಪುಟ್ಟುವ ಪರಿಪರಿಯ ವ್ಯಾಧಿ (Sarpabhûshaṇa in B. 5, 320). — ಒಳಗಮ್ಪು. -ಕಮ್ಪು. An inner, essential fragrance (Bp. 1, 7). — ಒಳಗುಟ್ಟು. A secret (C.). — ಒಳಗುಡಿ. An inner apartment. ಒಳಗುಡಿಯ ಹಾದರ (Bh. 2, 2, 78). 2, the inner part of a temple (My.). — ಒಳಗುನ್ದುವಿಕೆ. -ಕುನ್ದುವಿಕೆ. Mental agony, anxiety (ಆಧಿ, etc. Si. 70). — ಒಳಗೆಯ್. -ಕೆಯ್. = ಒಳ ಕೆಯ್ No. 2. (V. 23, 10). — ಒಳಗೊಳ್. = ಒಳಕೊಳ್. (J. 26, 11; 29, 35). — ಒಳ ಚಾಚು. To inclose, to tuck in (Râm. 3, 6, 5). — ಒಳಚುಚ್ಚು. An inward piercing (Bp. 40, 61). — ಒಳಜ್ವರ. A bone-pervading latent fever (C.). — ಒಳಡೊಂಕು. Bending inward. — ಒಳಡೊಂಕುಕಾಲ್. A bandy-leg (Bp. 58, 49). — ಒಳತೋಟಿ. Internal war or strife (Bh. 1, 8, 1). — ಒಳದವಡೆ. The inner side of the lower cheek (My.), or of the jaws (Si. 214). — ಒಳದಾರಿ. A bye-road, a near path (C.). — ಒಳದೆಗೆ. -ತೆಗೆ. To inclose (Bh. 6, 4, 67). — ಒಳದೊಡೆ. -ತೊಡೆ. = ಒಳ್ದೊಡೆ No. 2. (My.). — ಒಳನಾಡು. An inland country (My.). — ಒಳಪಡಿ. That which is put in scales to produce equipoise (My.). — ಒಳ ಪಡಿಸು. To cause to yield; to seduce (My.; Si. 446); to make subordinate, etc. etc. (My.). — ಒಳ ಪಡು. To succumb; to yield (My.); to be subordinate (as a son to his father, in ಒಳ ಪಟ್ಟದ್ದಾನೆ, My.); to be subject to (as one's debts to his property, My.); to be charged upon (as one's debts upon his essets, My.); to be merged (as several smaller debts into a larger one, My.). — ಒಳ ಪುಗಿಸು. To cause to enter in or among (Grj. 2, after 106; Rsv. 13, after 104). — ಒಳ ಪುಗು. To enter in, etc. (ನಡುವೆ ಪುಗು Šmd. 149). See Šmd, 28; Grj. 10, 105; Bp. 57, 37; 60, 31; Bh. 1, 8, 53; Rsv. 5, 24; J. 9, 14. — ಒಳಬಾಗಿಲ್. An inner door (ಅನ್ತರ್ದ್ವಾರ, etc. Si. 110). — ಒಳಭಾಗ. An inner part (My.; G.). — ಒಳಮಗ್ಗುಲು. The inner side (B. 4, 141; My.). — ಒಳಮುಟ್ಟ. = ಒಳಾಯ. (My.; Mg. ಒಳಮಟ್ಟು). — ಒಳಮನೆ. An inner apartment (ಅನ್ತರ್ಗೃಹ Si. 416). — ಒಳಮಾತು. A secret or private communication (My.). — ಒಳಮುಟ್ಟಳ್. A low diffuse plant, Neptunia triquetra Benth. (Z.). — ಒಳಮೆಯ್. The inner (or lower) side (B. 3, 36; 4, 70; My.). — ಒಳವಾಲಂಗೊಳ್. -ವಾಲ-ಂ-ಕೊಳ್. To draw in the tail (Šmd. 78). — ಒಳವಾಲ ಹಾಕು. To lose, not to win (My.). — ಒಳವುಸಲು. -ಉಸಲು. Breath inhaled (S. Mhr.). — ಒಳಸಂಚು. A secret design, a plot, intrigue (B. 4, 9. 20; My.; Tu. ಉಳಸಂಚಿ). — ಒಳ ಸಾರ್. = ಒಳ ಹೊಗು. (G.). — ಒಳಸಾಲ. A secret debt (C.). — ಒಳಸೆಱಗು. The end of a woman's cloth that is tucked inside (My.). — ಒಳ ಸೋರ್. (To fear); to flinch, to withdraw (ಅಳ್ಕುಳಿಸು, ಮುಯ್ದೆಗೆ, ಪೆಡ ಮೆಟ್ಟು, etc., ಅಪಸರಣ Šs.). — ಒಳ ಹೊಗು. = ಒಳ ಪುಗು. (Si. 85). — ಒಳಹೊಟ್ಟೆ. The stomach (ಕೋಷ್ಠ, ಅನ್ತರ್ಜಠರ Si. 416); the inside of the belly (My.). — ಒಳಾಗ್ರ. -ಅಗ್ರ. The inner place or garden; that is indigenous, not imported (used with regard to fruit), as ಒಳಾಗ್ರದ ಅಡಿಕೆ, -ಬಾಟೆ (My.). — ಒಳಾಯ. -ಆಯ. Intermediate space (C.).

ಒಳ ŏḷa. 2. (= ಒಳಪು, ಪೊಳಪು 1). Shine, blaze (*cf.* ಉಳ್ಕು 3). See ಉಳ್ಳೊಳ.

ಒಳಗನೆ ŏḷagu-anĕ1. Inside, in, into. (Tĕ. ಲೋನ). ಮಣಿಮಯಮನ್ದಿರದ ಒಳಗನೆ ಪೊಕ್ಕು (Rsv. 10, after 5).

ಒಳಗು ŏḷagu. (Šmd. 145). That is inside (J. 8, 42); the inside, the inner part; the heart; a secret;—within; in; into; etc. Acc. ಒಳಗಂ (Šmd. 149 Cm.); Gen. ಒಳಗಣ (Šmd. 135; Bp. 18, 12. 59; 37, 1; 41, 21; 48, 20; 56, 24, 32; 57, 42; J. 6, 6; 11, 17; Si. 319), ಒಳಗಿನ (Si. 267. 342; B. 1, 24; 3, 119); Dat. ಒಳಗಣ್ಗೆ (Rsv. 10, after 31); Abl. ಒಳಗಣಿಂ (Šmd. 135), ಒಳಗಿನ (B. 3, 80. 81; 5, 35), ಒಳಗಿನಿನ್ದ (Si. 269. 380). ಬಸುಱೊಳಗು

Digitized by Google

(ಅನ್ತರ್ಜಠರ, ಕೋಷ್ಠ); ಮನೆಯೊಳಗು (ಅನ್ತರ್ಗೃಹ, ಕೋಷ್ಠ Nr.). ಸಮುದ್ರದೊಳಗಣ ಕ್ರೂರಸತ್ವಂಗಳಂ ಯಾದಸ್ಸು ಎಮ್ಬುದು (Hlâ.). ಪೆಡ್ವಾಗಿಲ ಇಕ್ಕೆಲದಲುಂ ಒಳಗಣ ಮೆಯ್ಯೊಳಂ ಸೋಪಾನಂ ಬೆರಸಿ ಮಾಡಿದ ಮಣ್ಣ ರಾಶಿ (ಹಸ್ತಿನಖ); ನವಿಲ ಗಱಿಯೊಳಗಣ ನಯನಾಕಾರಮ್ ಆಗಿರ್ದ ಬಣ್ಣ (ಚನ್ದ್ರಕ); ನೀರೊಳಗಣ ಚಿಪ್ಪ (ಶಮ್ಬೂಕ); ಅರಸಿನೊಳಗಣ ದಾರವಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧಾನ್ತ ಎನಿಸುಗು; ಒಳಗಣ ದಾಗಿಲು (ಪ್ರಚ್ಛನ್ನ); ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗಣ ತಿತ್ತು (ಧ್ರೂಣ Nr.). — ಒಳಗಣಂ. -ಅಂ 3. (Śmd. 136). A man who is within, etc. — ಒಳಗಾಗು. -ಆಗು. To expose one's self to, to become a butt for, to incur; to get into the power of; to submit, to submit one's self, to be subject. See Bp. 16, 10; 24, 70; 28, 20. 36; J. 1, 6; 5, 67; 11, 15; 17, 35; 27, 17; B. 3, 33; 4, 2. 89; 5, 2. — ಒಳಗಾಱು. -ಆಱು. The heart or courage to go out or to fail (Grj. 4, after 120). — ಒಳಗಿನ್ದೊಳಗೆ. -ಒಳಗೆ. Secretly, privily (C.; B. 4, 139). — ಒಳಗುಗೊಡು. -ಕೊಡು. To give out or reveal a secret. ಒಳಗುಗೊಡುವುದು (ಉಪಜಾಪ Hlâ.). — ಒಳಗುಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. (= ಒಳ ಕೆಯ್ಸು). To cause to take in, etc. (Šêv. 2, after 42). — ಒಳಗುದೋಱು. -ತೋಱು. To reveal a secret. ಒಳಗುದೋಱುವದು (ಉಪಜಾಪ, ಭೇದ Mr. 457). — ಒಳಗೊಳಗು. rep. (Bp. 61, 62).

ಒಳಗೆ ŏḷagĕ. = ಒಳಗು (Śmd. 145). In the inside, inside, within, in, into, (on, with), etc. (C.). ಕಿವಿ ಪೊಱಗೆ ಇರೆ, ಕೀಲ್ ಒಳಗೆ ಇರೆ (145). ಬನದೊಳಗೆ (73). ಉಡಿಯೊಳಗೆ (125). ಕನ್ನಡದೊಳಗೆ (115). ನೆಲದೊಳಗೆ ಉಳ್ಳ ಪ್ರಾಣಿಗಳೆಲ್ಲಂ ನೀರೊಳಗೆ ಒಳವು; ಒಡಲೊಳಗೆಯುಂ ಕೋಷ್ಠಮ್ ಎಮ್ಬುದು (Hlâ.). ಆವುದಾನೊನ್ದಱೊಳಗೆ ಪೋಲಿಸುವುದು (ಉಪಮೆ); ನಾಲ್ಕು ಭಾಗದೊಳಗೆ ಒನ್ದು ಭಾಗ ನೀರ ಬೆರಸಿದ ಮಜ್ಜಿಗೆ (ತಕ್ರ); ಹಗೆಯಱಿಬ್ಬರೊಳಗೆ ವಿರೋಧ ಹುಟ್ಟಿಸುಹ (ಭೇದ); ಕೊರಲೊಳಗೆ ಇಱಿಯಲ್ ತಕ್ಕುವುದು ನಿವೀತಮ್ ಎಮ್ಬುದು (Nr.). ಏೞು ದಿವಸದೊಳಗೆ or ಏೞು ದಿವಸಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ, within seven days (C.; Si. 316). See Čpr. 7, 60; 7, after 92; Bh. 1, 8, 34. 48. 69; 2, 4, 7; 2, 13, 13; Śm. 20. 42. 48. 111; Rśv. 6, 23; 10, after 81; Si. 64. 216. 316. 321. 369. 376. — ಒಳಗಿರ್. -ಇರ್. To be inside or in. 2, to meddle in or with (Bp. 60, 40). — ಒಳಗೆ ಸೇಱು. To go inside; to sink, as an eye (C.; B. 4, 41). — ಒಳಗೊಳಗೆ. rep. (Bp. 3, 14. 25; 43, 25; 57, 48; J. 19, 17).

ಒಳತು ŏḷ2-atu. = ಒಳಿತು, etc. That is good, etc. (S. Mhr.).

ಒಳದು ŏḷ3-adu1. That is within, the inner part (My.).

ಒಳಪು ŏḷapu. = ಪೊಳಪು 1, etc. (My.).

ಒಳಱು ŏḷaṟu. ಒಳಱ್. To sound, to cry, to roar (ರಾವ Śmd. Dh.; ಧ್ವನಿಗೆಯ್ Śmd. 184 Cm.; Śsv. 2, 15; T., M. ಉಳಱು; *cf.* ಒದಱು 1). ಒಳರ್ದು (Rśv. 13, after 138).

ಒಳಲೆ ŏḷalĕ. A bivalve shell used in feeding children (Bp. 15, 13; My.).

ಒಳವರತೆ ŏḷavaratĕ. (= a ಒಲವರತೆ). Pleasure, love (B. 5, 85).

ಒಳವು ŏḷavu. The inside; a secret (My.; Tĕ.; T., Ta. ಉಳವು). See ಕಣ್ಣೊಳವು, Prv. s. ಮಗ 1. 2, authority, control. ಈ ಸ್ಥಲವು ನನಗೆ ಒಳವು (My.). — ಒಳವುಕುದುರೆ. A stallion (Sd.).

ಒಳಿಗ ŏḷiga. = ಉಳಿಗ 1, q. v.

ಒಳಿಱ್ ŏḷiṟ. = ಅಳಿದ್, q. v.

ಒಳಿತು ŏḷ2-itu No. 2. = ಒಳತು, ಒಳ್ಳಿತು, ಒಳ್ಳಿತ್ತು q. v. That is good, etc. (C.). ಶುಭ, ಮಂಗಳ, ಕಲ್ಯಾಣ, etc. ಒಳಿತಕ್ಕೆ ಪೆಸರ್ (Mr. 26). ಅವನನ್ನು ಒಳಿತಾಗಿ (well) ತಳಿಸಿದರು (B. 1, 23; 2, 31). ನೀವು ಒಳಿತಾಗಿದ್ದೀರೋ? (3, 67). ತನ್ನ ಒಳಿತಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಮನುಷ್ಯನು ದುಡಿಯ ಬೇಕು (3, 115). ನಾನು ಒಳಿತಾಗಿ ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡಿ (4, 197). — ಒಳಿತು ಕೆಡಕು. That is good and that is bad (C.; B. 3, 53). — ಒಳಿತು ಹೀನ. = ಒಳಿತು ಕೆಡಕು. (C.; B. 4, 14. 89).

ಒಳು ŏḷu. 1. = ಒಳ್ 2, etc. — ಒಳುದೊಡೆ. -ತೊಡೆ. A nice, beautiful thigh (Bp. 42, 23). — ಒಳುನಾರಿ. A good woman (ಮತ್ತಕಾಶಿನಿ Mr. 306). — ಒಳುನುಡಿ. = ಒಳ್ನುಡಿ. A good, clever word or speech (Bp. 42, 8). — ಒಳುನುಡಿಕಾಱ. = ಒಳ್ನುಡಿಕಾಱ. A man who uses true, good, or clever words or speech; an eloquent man (ವಾಚೋಯುಕ್ತಿ, ಪಟು, ವಾಗ್ಮಿ, ವಾವದೂಕ Nr.). — ಒಳುಮಾಟ. A good, pious deed (Bp. 4, 46). — ಒಳುಮೊಗ. A good, fine face (Bp. 5, 25). — ಒಳುರೂಪು. A good form (see Mr. s. ಪರಭಾಗ). — ಒಳುವೆಣ್ಗೂಸು. -ಪೆಣ್ಗೂಸು. A good woman (ವರಸ್ತ್ರೀ, ಮತ್ತಕಾಶಿನಿ Hlâ.). — ಒಳುವೆಸರ್. -ಪೆಸರ್. A good name (Kk. 10*b*.). — ಒಳುಸೂಳುಮಾತು. A good, nice sûḷumâtu (Bp. 42, 4).

ಒಳು ŏḷu. 2. = ಒಳ್ 3, etc. (My.). ಕಾನ್ತನ ಹತ್ತಿರ ಬಹ ಸಮಯದೊಳು ಸಮ್ಭ್ರಮದಿಂ ಮಾಡುವ ತೊಡಿಗೆಯ ಪಲ್ಲಟ (ವಿಭ್ರಮ); ಏಕಧುರಮ್ ಅಹ ಎತ್ತಿನೊಳು ಏಕಧುರೀಣ, etc. ಎನಿಸುಗು (Nr.). See Bp. 14, 29; 37, 56; 53, 31; Śm. 17.

ಒಳು ŏḷu. = ಒಳ್, ಒಳಿ, ವಳ್ q. v. ಒಳಿನ್ದು ಕುದುರೆಯ ವಳಿಯಂ (Śmd. II).

ಒಳುಪು ŏḷupu. = ಒಳುಹು, q. v. (ಮಜ್ಜಾಸಾರ Mr. 497, o. r. ಒಳುಹು).

ಒಳುಹು ŏḷuhu. = ಒಳುಪು, ಒಳ್ಪು q. v. Essence; — property, possession; — trueness, goodness, excellence, superiority, superior merit, etc. (ಪರಭಾಗ, ಗುಣೋತ್ಕರ್ಷ Hlâ., Mr. 456; see ಒಳುಪು).

ಒಳೆ ŏḷĕ. = ಒಳು, etc. (ಕುದುರೆಯ ವಳೆಯಂ Kk. 81, Śm. 41; MSS. ಪೊಳೆ & ವಳೆ).

ಒಳ್ತನ ŏḷtana. = ಒಳ್ಳಿತನ. The state of being good, etc. (ನೆಱವಣಿಗೆ Bhn. 34).

ಒಳ್ಪು ŏḷpu. = ಒಳುಪು, etc. (ಎಡ್ಡ Čt. I, 6; ಲೇಸು II, 81; ವೃಷ, ಒಳ್ಳಿತ್ತು Nn. 16; ಜಾತ್ಯ, ಒಳ್ಳಿತ್ತು 74; ಪ್ರಸವ, ಒಳ್ಳಿತ್ತು 120; ಸ್ವಸ್ತಿ, ಒಳ್ಳಿತ್ತು 138). ಒಳ್ಪಂ (Śmd. 2. 61. 63; Kk. 3). ಒಳ್ಪಿನ್ದ (Śmd. 17). ಬಹಳದ ಒಳ್ಪುಮಂ ತೆಗೆವುದು (ಅಪಹಾರ, ಅಪಚಯ Nr.). See Abh. P. 7, 80; 11, 22; Grj. 10, 108. 114; V. 14, 52; Śsv. 1, 84; J. 18, 36; 28, 61; 30, 15.

ಒಳ್ಳಿ ŏḷḷi. = ಉಳ್ಳಿ 1, etc. See ಬಳ್ಳೊಳ್ಳಿ, ಬೆಳ್ಳೊಳ್ಳಿ.

ಒಳ್ಳಿತು ŏḷ2-itu No. 2. = ಒಳಿತು, ಒಳ್ಳಿತ್ತು. (Śmd. 95). That is; that is true; that is good, auspicious, nice, handsome, excellent, well, etc. (ನಲ್ Čt. II, 97; ಎಡ್ಡ II, 24; ಶ್ವಃಶ್ರೇಯಸ, ಕಲ್ಯಾಣ, etc. Hlâ.; ಪುರುಳ್ Bhn. 11; ಸಡಗರ 56; ವಿಕಟ, ಸುರಭಿ, ವಿವಕ್ಷಿತ, ವೃಷಭ Hlâ.; ಸಮಾನ Nr.; ವೃಷ, ಒಳ್ಪು Nn. 16; ಪ್ರಮಾಣ, ಮಂಜುಲ 139; ಸ್ವಸ್ತಿ Mr. 532; My.). ಒಳ್ಳಿತಕ್ಕೆ (Hlâ.). ಒಳ್ಳಿತಱಿಲ್ಲಿ (Hlâ.). ಒಳ್ಳಿತಱಿಲಿ (Mr. 532). ಒಳ್ಳಿತಂ ಗೆಯ್ವವ (ಶುಭಂಯು, etc. Hlâ.). ಮಿಗೆ ಒಳ್ಳಿತಂ ಮಾಡ್ಪವಂ (ಶುಭಯುತ Mr. 240). ಒಳ್ಳಿತಪ್ಪ ಹಸು (ಗೋಮತಲ್ಲಿಕೆ Mr. 180). ಒಳ್ಳಿತಹ ರತ್ನ (ಸುರತ್ನ Nn. 30). Its

Digitized by Google

plural is ಒಳ್ಳಿದುವು (Šmd. 119. 120).—See Bp. 21, 12; 47, 14; Bh. 2, 13, 47; J. 4, 3; 12, 19; 17, 41; 19, 3; 23, 10; 28, 36. — ಒಳ್ಳಿತಂ. = ಒಳ್ಳಿದಂ. A good, excellent man (ವೃಷಭ Mr. 467). — ಒಳ್ಳಿತವಂ. -ಅವಂ. = ಒಳ್ಳಿತಂ. ಸಲೆ ಒಳ್ಳಿತವಂ (ದ್ಯುತಪ್ರಕಾಣ್ಡ Mr. 240).

ಒಳ್ಳಿತ್ತು ŏḷ2-ittu1. = ಒಳ್ಳಿತು (Šmd. 95. 96). (ಪ್ರಾಗ್ಯ, ಅವರ, ವರೇಣ್ಯ, ವರ, ಶ್ರೇಷ್ಠ, ವಲ್ಗು, ಶುಭ, etc. Hlâ.; ವಾಮ, ಮನೋಹರ Nn. 24; ಒಳ್ಪು 120; ಸ್ವಸ್ತಿ, ಒಳ್ಪು 138). ಒಳ್ಳಿತ್ತಿಬಿಲ್ಲಿ (Nn. 150). ಒಳ್ಳಿತ್ತಹನ್ಥಾ ಸ್ತ್ರೀ (ಸದ್ವನಿತೆ 167). See Šmd. 69; Bp. 18, 29; 28, 22; 45, 1.

ಒಳ್ಳಿದ ŏḷḷida. A good, etc., man (ಶಾಲಿ, ಶ್ರೇಯಸ್, ಅಧೃಷ್ಟ, ಶಾಲೀನ, ಶಾರದ, ಪ್ರಕಾಣ್ಡ, ಉದ್ಧ Hlâ.). ಒಳ್ಳಿದಂ (Šmd. 184; Abh. P. 11, 26). ಒಳ್ಳಿದರ್ (Šmd. 121). See its conjugation 257. 298. 121. ಒಳ್ಳಿದರೊಡನೆ ಇರ್ದುಂ, ಕಳ್ಳನ್ ಒಳ್ಳಿದನ್ ಅಕ್ಕುಂ; ಒಳ್ಳಿದ ಕಳ್ಳನೊಡನಾಡೆ, ಅವ ಶುದ್ಧಕಳ್ಳನೇ ಅಕ್ಕು (Sp.).

ಒಳ್ಳು ŏḷḷu. 1. = ಒರಲ್, etc. (C.). — ಒಳ್ಳುಕಲ್ಲು. = ಒರಳು ಕಲ್ಲು. (C.).

ಒಳ್ಳು ŏḷḷu. 2. = ಒಳ್ಳು. An old jackal (R.; Tē. ವರ ಡು, ವರುಡು, ಓಡಿ; T., M. ಓರಿ).

ಒಳ್ಳೆ ŏḷḷĕ. 1. Goodness, etc. (see ಒಳ್ಳಿತು); (good, etc.). Its genitive is ಒಳ್ಳೆಯ or ಒಳ್ಳೇ. ಒಳ್ಳೆಯ ಕೀಲುಬೊಮ್ಮೆ (Bp. 14, 4). ಒಳ್ಳೇ ಅದೃಷ್ಟವನ್ತ (Si. 352). ಒಳ್ಳೇ ಕೆಲಸ (B. 2, 14). ಒಳ್ಳೇ ಗುಣ (Si. 69). ಒಳ್ಳೇ ನಡತೆ (70). ಒಳ್ಳೇ ಮಣ್ಣು (100). ಒಳ್ಳೇ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವನು (353). ಒಳ್ಳೇ ಮಾತಿಗೆ ಸುಳ್ಳೇ ಪ್ರಧಾನ (Prv.). — ಒಳ್ಳೆ ಒಳ್ಳೆ rep. (B. 5, 197). — ಒಳ್ಳೆ ಕೆಯ್. To do what is good or fit; to be befitting. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ್ಗೆ ಒಳ್ಳೆ ಕೆಯ್ವುದು (ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ Hlâ.). — ಒಳ್ಳೆದು. = ಒಳ್ಳಿತು q. v., ಒಳ್ಳೇದು. (C.). — ಒಳ್ಳೆಯಂ. -ಅಂ 3. A good, etc., man. ಒಳ್ಳೆಯನ್ ಇರದ ಊರು (Sp). — ಒಳ್ಳೆಯವನು. -ಅವನು = ಒಳ್ಳೆಯಂ. (C.). ಒಳ್ಳೆಯವರ ಮಾನ ಹಳ್ಳೀಲಿ ಹೋಯಿತು (Prv.). — ಒಳ್ಳೆಯವಳು. -ಅವಳು. A good, etc., woman (C.; B. 5, 218). — ಒಳ್ಳೆಯಾಳ್. -ಆಳ್. = ಒಳ್ಳೆಯವಳು. (C.). — ಒಳ್ಳೇದು. = ಒಳ್ಳೆದು. (C.). ಒಳ್ಳೇದು ಕೆಡಕು (B. 5, 265). — ಒಳ್ಳೇ ನೀಲಿ. The common indigo shrub, Indigofera tinctoria Linn. (St. & Pl.). — ಒಳ್ಳೇ ಮೆಣಸಿನ ಬಳ್ಳಿ. = ಮೆಣಸಿನ ಬಳ್ಳಿ. (St. & Pl.).

ಒಳ್ಳೆ ŏḷḷĕ. 2. = ಉಳ್ಳಿ 2, ಹೊಳ್ಳೆ. A kind of amphisbaena (ರಾಜಿಲ ಡುಣ್ಡುಭ Hlâ., Nr., Mr. 401; My.; see ಉರಿಸಿಂಗಿ & ರಾಜಿಲ; Tu. ಒಳ್ಳೆ, a water-snake). ಉರಗೇನ್ದ್ರಂಗೆ ಸಮಾನಮ್ ಒಳ್ಳೆಯೆ? (Šš. 62). See ನೀರೊಳ್ಳೆ.

ಒಳ್ಳೆತನ ŏḷḷĕtana. = ಒಳ್ತನ. The state of being good, good conduct, propriety, etc. (C.).

ಒಳ್ಳೇತನ ŏḷḷētana. = ಒಳ್ಳೆತನ. (My.; ಗುಣ, ನಲ್ಮೆ Cb.).

ಒೞಲ್ ŏḻal. = ಕೊೞಲ್. (J. 20, 26).

ಒೞ್ಕು ŏḻku. 1. To flow (ಪ್ರವಾಹ Šmd. Dh.; T., M. ಒೞುಗು; Tē. ಉಲುಕು; *cf.* ಉಗ್ಗು 3, ಒಡಿ 3, ಒಸರ್ 1).

ಒೞ್ಕು ŏḻku. 2. The torrent or strong current of a stream (ನದಿಪ್ರವಾಹಂ Šmd. I).

ಒೞ್ಗಲ್ ŏḻgal. The state of being joined or mixed. — ಒೞ್ಗಿಲ್ಸರಿ. A kind of rain (Rśv. 8, 112).

ಒೞ್ಗು ŏḻgu. 1. = ಒಗ್ಗು 1. To come or meet together, to unite, to assemble (ಸಮ್ಮೇಲನ Šmd. Dh.; *cf.* ಉಬ್ಬು 1, ಉಡುಗು 1, ಒದಗು 1, ಒಯ್ಯನೆ).

ಒೞ್ಗು ŏḻgu. 2. = ಒಗ್ಗು 2, ಒಗರ್ಪು. An assemblage, etc.

ಓ Ô

ಓ ô. 1. The fifteenth letter of the Alphabet. In MSS., prints, and vulgar language it is often found in the form of ವೋ or ವಾ, when initial (for ವಾ see *e. g.* ವಾಕರಿಕೆ, ವಾಜ, ವಾಟ, ವಾಟೆ). It arises from ಉ *e. g.* in ಕೋಡು, ತೋಡು (Šmd. 250).

ಓ ô. 2. (= ಒ 2). A contraction of ಉವ 2 (C.), *e. g.* ಪಡೋ, ಬೀೞೋ (= ಪಡುವ, ಬೀೞುವ, Si. 360). ಆಗೋದು ಹೋಗೋದು ದೇವರಿಚ್ಛೆ, ಹೂಡೋದು ಬಿತ್ತೋದು ತನ್ನಿಚ್ಛೆ.— ಆಗೋ ಪೂಜೆ ಆಗುತ್ತಿರಲಿ, ಊದೋ ಶಂಖ ಊದಿ ಬಿಡುವ.— ಎತ್ತಿ ಕೊಣ್ಡು ಹೋಗೋರು (= ಹೋಗುವವರು) ಇದ್ದರೆ ಸತ್ತ ಹಾಗೆ ಬಿದ್ದೇನು.— ಎಲ್ಲರೂ ಪಾಲಕೀಲಿ ಕೂತರೆ ಹೊರೋರು ಯಾರು? (Prvs.; see ಉಣ್ಣೋರು s. ಕಣ್ಣುಗ; Prv. s. ಕೊಳ್ಳು 1). ನಡೆಯೋ (B. 5, 111), ಮಾಡೋದು (5, 317). **2,** a contraction that appears in three forms of ಕೊಳ್ಳು 1, *i. e.* ಕೋ = ಕೊಳ್ಳು, ಕೋತ = ಕೊಳ್ಳುತ, ಕೋ = ಕೊಳ್ಳ (C.). *Cf.* ಚಲೋ.

ಓ ô. 3. = ಒ 4, q. v. (Šmd. 396. 68. 69). *Cf.* ಓಹೋ; Sk. ಓ. **1,** in questions, etc. (396). ಎಡೆದಿದನೋ? ಅವನ ನೊಸಲಕ್ಕರಂ ತೊಡೆದುದಕ್ಕುಂ! (69). ಮುತ್ತಿದನೋ? ಇನೆ ಕೋಣ್ಪೆ ಧೂಳಿಪಟಂ! (69). ಬಿದ್ದನೋ? (Bp. 11, 44). ಎನ್ದೋ? (45, 33. 44). ಇದೇನೋ? (50, 24). ಅರಿ'ಯನೋ? (53, 33). ಎನ್ನ ದೋಷಕೆ ಅವುದೋ ಎಧಿ? (60, 57). ಎನ್ನಂ ಕಾಣೆಯೋ? (20, 15). ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತೀಯೋ, ತಮ್ಮಾ? (B. 1, 11). ಇನ್ನೂ ನಿನ್ನ ಹಲಿಗೇ ಮೇಲಿನ ಬರಹ ತೀರಲಿಲ್ಲವೋ? (1, 11). ತಮ್ಮಾ, ನಿನಗೆ ದನ ಅನ್ದರೇನು ಗೊತ್ತದೆಯೋ? (1, 17). ನೀನು ಹೋಗ ತಕ್ಕವನೋ? (1, 25). ಎಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾನೋ? ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ (2, 7). ಅದಕ್ಕೆ ಯಾರಾದರೂ ಸುಖವೆನ್ದು ತಿಳಿದಾರೋ? (2, 44). ನೀನು ಸಾಲೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತೀಯೋ? (2, 48). ನಾಯಿಗಳು ಹೀಗೆ ಆಗುತ್ತಾವೋ? ಏನೋ? ಎನ್ದು, ಆ ಹಾರುವನಿಗೆ ಸಂಶಯ ತಟ್ಟಿತು (2, 53). ಏನಾಯಿತೋ, ಶಂಕರಾ? (3, 84). ಒನ್ದು ಕ್ಷಣದೊಳಗೆ, ಇದ್ದನೋ? ಇಲ್ಲವೋ? ಎಮ್ಬುವ ಹಾಗೆ, ನಿದ್ದೆ ಹತ್ತುತ್ತದೆ (4, 135). ಎಲ್ಲಿಯೋ ಹೋದನು, he has gone somewhere, to one place or another (C.). **2,** in admiration, etc. ಎನ್ತೆನ್ತೋ! ಅಃ, ಕಬ್ಬುಮ್ ಒಳ್ಳಿತ್ತಾಯ್ತು! ಎನ್ತೆನ್ತೋ! ಒದಿನ ಪರಿ ಲೇಸು, ಲೇಸು! (Šmd. 69). ತೊಲಗಿರೋ! (Bp. 21, 10). ಹೋಗಿರೋ! (51, 69). ಮಂಗಗಳು ಮನುಷ್ಯರ ಹಾಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತವೆ! (B. 1, 13). ಎನ್ಥಾ ಕೆಟ್ಟವನೋ ನೀನು! (2, 43). ಇವನಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ದಿವಸ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಿಲ್ಲ! (3, 28). ಎಷ್ಟೋ ಮರಗಳಿಗೆ ಬೊಂಗೆಗಳೂ ಎಲೆಗಳೂ ಬಹಳ ಇರು

Digitized by Google

ವಪಬ್ಸ್ದ ಅವುಗಳ ಸೆರಳು ದಟ್ಟವಾಗಿ ಬೀಳುತ್ತದೆ! (3, 36). ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಎರವಾಗುವದು! (4, 223). — ಓ ಓ. = ಓಹೋ. O, o! (ಅಚ್ಚರಿ Čt. II, 103). — ಓಯೆನ್. To say o! to wonder; to encourage (Bp. 16, 11; 22, 53; 28 sum.; 28, 51. 53). — ಓಯೆನಿಸು. To cause to say o! (Bp. 22, 27). *Observe the following use of* ಓ: ನಿನಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ ನೋವು ಆಗುವದೋ, ಅದರಂತೆಯೇ ಈ ನೊಣಕ್ಕು ಆಗುತ್ತದೆ (B. 2, 44; C.). The ಓ may however be left out, see *e. g.* ಎನ್ತನ್ತೆ & ಎಹಗೆ, and *cf.* Šmd. 174.

ಓ ô. 4. To be attached to; to love; to be fond of; to be pleased with; to be kind (ಸ್ನೇಹ Šmd. Dh.; My. only in the P. p.; M., T. ಉವ; M. ಉವವಿ, love; *cf.* ಉಮ್ಮು 2, ಉಬುಗು 1, ಒಸೆ, ಓವು 2). P. p. ಓತು (Šmd. 287; Bp. 4, 18). ಓದತ್ತು (Šmd. 265). ಓವ (Bp. 15, 15; 24, 39. 46; 57, 70; 60, 30). ಓವುತ್ತೆ (Rśv. 5, 44). ಓವಂ (Šmd. 275). ಓವದೆ (Bp. 24, 84). ಓವ (Bp. 48, 23). ನಣ್ಬರ ನಲ್ಲರ ಮಾತುಗಳದು ಓವನೆ, ಪರಮಾತ್ಮ! (Šmd. 120 Mdb.). ಓತು ಸಾಕಿದ ದಾದಿ (ಧಾತ್ರಿ Mr. 312). See Bp. 29, 35; 38, 65; 39, 14; 40, 39; 41 sum.; 57, 7; Bh. 1, 10, 36; Râm. 1, 16, 29; J. 8, 5; 26, 11. 22. 23; Sp. s. ಧಾತು. — ಓವಂ. A beloved man; a husband. See ಅಮರ್ದುವೆಣ್ಣ್ಲೇಪ. — ಓವಳ್. A beloved woman (ಪ್ರಿಯತಮೆ Kk. 30; ನಲ್ಲಳ್, ಪ್ರಿಯತಮೆ Šm. 74). See Čh. v. 173; Rśv. 10, 10.

ಓ ô. 5. The initial ô that is connected with initial pô or hô, see *e. g.* ಓಗು 2, Tbh. ಓಮ, ಓರ್ 2, ಓರು 1, ಓಲ್ 1, ಓಲಿಸು, ಓಲು 1, ಓಬು 2.

ಓ ô. An interjection of calling (ಓ ಎನಿಪ್ಪ ನುಡಿ, ಒಬ್ಬರು ಕರದರೆ ಓ ಎನ್ದು ನುಡಿವುದು Nn. 154), of praising or reverencing (ನುತ, ಕೊಣ್ಡಾಟ 154) and of questionableness (ಸಂಶಯ, ಸನ್ದೇಹ 154).

ಓಕ ôka. = ಓಕಸ್. See ಅನೋಕಹ.

ಓಕರಿ ôkari. (fr. ಒಯುಕ್). Vomiting; emitting (Tĕ. ಓಕರ; Mhr. ಓಕ). — ಓಕರಿಗೊಳ್. To vomit (Bp. 19, 51).

ಓಕರಿಕೆ ôkarikĕ. = ಒಗಡಿಕೆ, ಓಕರಿ, ಓಕಾಳ, ಓಗಡಿಕೆ, ವಾಕರಿಕೆ, ವಾಕಳಿಕೆ, ತೋಹಡಿಕೆ. Vomiting (ಒಗಡಿಸಿತು Kk. 54; ಉದ್ಗರ, ವಮನ Mr. 385; Bp. 3, 2; My.; ಉದ್ಗಾರ Si. 400; T. ಓಕ್ಕಾಳ, M. ಓಕ್ಕಾನ).

ಓಕರಿಸು ôkarisu. = ಒಕ್ಕರಿಸು, etc. To retch, to vomit, to spit out; to emit; to dismiss (ಒಗಡಿಸು Šm. 60; My.; T. ಓಕ್ಕಾಳಿ). See Bp. 14, 10; 24, 12; 59, 4. 12; Râm. 6, 51, 27; Bh. 1, 9, 8; 8, 25, 5; Abhâ. 2, 12; J. 5, 31; 12, 45.

ಓಕರಿಸುಹ ôkarisuha. Vomiting (ಉದ್ಗಾರ, ಉದ್ಗ್ರಾಹ Nr.).

ಓಕಸ್ ôkas. = ಓಕ. *A dwelling, a house;* a refuge; pleasure.

ಓಕಸಾಕಸ ôkasaukasa. A sparrow (ಗುಬ್ಬಿ Mr. 172).

ಓಕಳಿ ôkaḷi. (fr. "ochre" ?). = ಓಕುಳಿ. A red liquid of various ingredients which is sprinkled or squirted upon persons at the hôḷi feast, at the close of a temple-festival, or at marriages (S. Mhr.).

ಓಕಾರ ô-kâra. The letter ಓ (Šmd. 11).

ಓಕಾಳ ôkâḷa. = ಓಕರಿಕೆ, etc. (My.).

ಓಕುಳಿ ôkuḷi. = ಓಕಳಿ q. v. (C.; Grj. 3, 62; 4, 25; 10, after 98; Bh. 1, 10, 9; 7, 7, 45; Râm. 1, 16, 51; J. 14, 15). — ಓಕುಳಿ ಆಡು. To sprinkle the ôkuḷi on one another (Abh. P. 14, 200; My., also ಓಕುಳಿ ಚೆಲ್ಲು).

ಓಕೆ ôkĕ. A contraction of ಉವಕೆ, the dative form of a verbal noun formed of ಉವ 2 No. 2, such a noun at present appearing only in this case, *e. g.* ಆಡೋಕೆ, ನಡೆಯೋಕೆ, ಹೋಗೋಕೆ, ಬರೆಯೋಕೆ, ಮಾಡೋಕೆ, etc. (My.), ಉಮ್ಬೋಕೆ (in Prvs. s. ಅಮ್ಬು 4 and ಬಬಿಗಾಲ). See ವ 4, and *cf.* note ad ಅ 4. ಊರೆಲ್ಲ ಬೇಡೋಕೆ ಹೊಬಟರೆ ಕೊಡೋರು ಯಾರು? (Prv.).

ಓಗ ôga. Tbh. of ಓಘ (Šmd. 338).

ಓಗಟೆ ôgaṭĕ. = ಒಗಟು, etc. (My.; Bh. 8, 26, 17).

ಓಗಡಿಕೆ ôgaḍikĕ. = ಓಕರಿಕೆ, etc. (V. 3, 9).

ಓಗಡಿಸು ôgaḍisu. = ಓಕರಿಸು, etc. (Šm. 60; T. ಓಂಗು, to lift up; to vomit; Tu. ಓಂಕದೆ, heaving of the belly; retching).

ಓಗರ ôgara. (Tbh. of ಓದನ? or *cf.* ವುಙ್?). Boiled rice (ಭಿಸ್ಸೆ, ಭಕ್ತ, ಅನ್ಧಸ್, ಅನ್ನ, ಓದನ, ಕತಿಪು, ಆಹಾರ Nr.; ಕೂರ, ಅನ್ನ, ಓದನ, etc. Mr. 214; ಕೂರ, ಕೂಬ್ Šm. 113; My.; Tĕ. ಓಗಿರ, ಓಹರ, ಓರೆಮು). ಓಗರದ ಮೇಲಣ ನಿಡಿ (ಮಾಸರ, etc., Nr.). ಓಗರದ ಗಂಜ (ಮಾಸರ, ಆಚಾಮ, ನಿಃಸ್ರಾವ Nr.). ಓಗರದ ಸೀಕು (ಭಿಸ್ಸಟಿ, ದಗ್ಧಿಕೆ Nr.). ಪ್ರಫುಲ್ಲಮಲ್ಲೀನವಪುಷ್ಪಮ್ ಓಗರದ ಕಮ್ಪುಗಳ ಆಗರಮ್ ಆಯ್ತು ಸುಗ್ಗಿಯೊಳ್ (Čpr. 7, 49). See Bp. 8, 42; 12, 28; 58, 46; Bh. 1, 10, 14; ಮೇಲೋಗರ, ಹಾಲೋಗರ.

ಓಗು ôgu. 1. (= ಉಗು 1). ಕಡಕಡ ಓಗಿ (Rśv. 5, after 122).

ಓಗು ôgu. 2. = ಹೋಗು. To go (My.).

ಓಘ ôgha. = ಓಗ. *A stream, a current, a course of water* 2, *a heap; a multitude.* 3, *quick time in music.*

ಓಂಕಾರ ôm-kâra. *The mystic syllable ôm.* See Bp. 55, 50.

ಓಂಕಾರಿ ôṅkâri. N. (Grj. 10, 75).

ಓಜ ôja. = ವಾಜ. A teacher, a guru (ಆಚಾರ್ಯ Čt. I, 102; ವಿಪುಲವಿದ್ಯಾಶಿಕ್ಷಕ Kk. 35; ವಿಪುಲವಿದ್ಯಮಂ ಬಲ್ಲಿತ್ತಾಗಿಯೆ ಶಿಕ್ಷಪಾತ Šm. 46; My.; Tĕ. ಒಜ್ಜ, ಓಜು; Tĕ. ಓಜೆವಾಡು, a priestling; a sacrificer to the village goddess; M. ಓಚ್ಚ, a Mârân Šûdra who beats the drum in temples; T. ಓಚ್ಚ, a sacrificer to the goddess Piḍâri). See ದೋಬಿಯರೋಜ, ರಕ್ಕಸರೋಜ. 2, an artificer: a carpenter, a blacksmith (My.), a goldsmith (Tĕ. ಓಜು, a goldsmith; T. ಓವ, an artificer = ಕಮ್ಮಾಳ; *cf.* the terms s. ಊಬಿಗ, ಒಯ್ಯನೆ, and see ಓಜೆ). ಕಾಲಮ್ ಎಮ್ಬ ಓಜಂ (Rśv. 11, 19).

ಓಜ ôja. 1. = ಓಜೆ 2. Tbh. of ಓಜಸ್. An elaborate style abounding with compounds (Kâvy. III, 1, A, 18-21).

ಓಜ ôja. 2. = ಓಜೆ 1. Odd; an odd number or line (Sk.; Čh.).

ಓಜಸ್ ôjas (ಓಜಸ್ಸು). = ಓಜ 1, ಓಜೆ 2. *Vitality, power, strength;* virility; energy. 2, *light, splendour, lustre.* 3, an elaborate style abounding with compounds (Kâvy. III, 1, A, 3). 4, manifestation, appearance. 5, support, stay. 6, water.

Digitized by Google

ಓಜಾಯಿಲ (ôjê-âyila). A man of propriety (? Šmd. 252).

ಓಜಿಸು ôjisu. To be properly or carefully performed (Bp. 31, 21; 35, 16).

ಓಜೆ ôjĕ. A row, a line, a range: a heap, a mass, an assemblage (Bh. 1, 10, 30; 6, 2, 5; Tĕ.; see T. s. ವರಸೆ); — regularity, order, propriety, suitableness; good sense (Tĕ. ಓಜೆ, ವಾಜೆ; see T. s. ಒಯ್ಯನೆ and ವರಸೆ). See Grj. 4, 123; Bp. 7, 30; 28, 80; 55, 7; Rsv. 6, after 11 (twice), 133 and 137; 13, after 61 and 91; Râm. 3, 7, 33; J. 5, 20. — ಓಜೆಗೆಡು. -ಕೆಡು. To be deprived of propriety, etc. See Sp. s. ಮಡದಿ. — ಓಜೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To be tractable, etc. ಓಜೆಗೊಳ್ಳದ ಕುದುರೆ (ದುರ್ವಿನೀತ, ತೂಕಲ Nr.). — ಓಜೆದಪ್ಪು. -ತಪ್ಪು. Proper conduct to be deviated from (J. 21, 53). — ಓಜೆವಿಡಿ. -ಪಿಡಿ. A seizure or hold of order, etc. (Abh. P. 2, 11). — ಓಜೆವೆಱು. -ವೆಱು. Propriety to take place: to be arranged in proper order (Ch. v. 104; Abh. P. 3, 107).

ಓಜೆ ôjĕ. 1. = ಓಜ 2. (Sk.; Ch.).

ಓಜೆ ôjĕ. 2. = ಓಜ 1. See ಅನೋಜೆ.

ಓಟ ôṭa. (fr. ಓಡು 2). = ಪಾಟ 1. Running; a run; a race; speed, velocity; current of water (ರಂಹಸ, ಜವ, ರಯ, etc. Mr. 273; C.; Tu.; T. ಓಟ್ಟ). ಸರಿಗಳ ನೆಱೆದ ಓಟಂ (Grj. 9, 51). ಕುಣಿದೋಟ (ಪ್ಲುತ Si. 274). ಓಟಾ ಓಡಿದರೂ ಕಾಟ ತಪ್ಪದು. — ನೋಟವಿಲ್ಲದೆ ಓಟ ಮಾಡಿದರೆ ಕಾಟಾ ತಪ್ಪದು (Prvs.). See B. 5, 13; ನಿಟ್ಟೋಟ.

ಓಟಗಾಱ ôṭa-gâṟa. A runner (C.).

ಓಟಿ ôṭi. = ಓಟೆ 1, etc. A half of a cocoa-nut shell (Mhr. ವಾಟೀ). See Prv. s. ಗಂಗೆ.

ಓಟು ôṭu. = ಓಸು, etc. (My.) ಓಟಕೆ = ಓಟಕೇ = ಅಷ್ಟಕೆ (My.). ಊಟಕೆ ದಾರಪ್ಪ! ಅಸ್ತರೆ ಓಟಕೇ ಮುನ ಕೊಣ್ಡ (Prv.). See ರಪೋಟು.

ಓಟೆ ôṭĕ. 1. = ವಾಟೆ. A large jungle reed (My.; Tu. ಓಟ್ಟೆ, T. ಓಡೈ, M. ಓಡ). — ಓಟೆಕಲು'. A place on the Mercara Ghaut. — ಓಟೆಕೊಳಲು. A reed fife (My.).

ಓಟೆ ôṭĕ. 2. The tree Garcinia pictoria Roxb., the Mysore gamboge tree (ಅಮ್ಲವತಿ Mr. 139, o. r. ಅಮ್ರವತಿ; Tu. ಓಟ್ಟೆ, ಓಟೆ). — ಓಟೆಪುಳಿ. ಓಟೆಹುಳಿ. Its fruit (My.; Tu.).

ಓಟೆ ôṭĕ. 3. (fr. ಒಡೆ 1). = ಒಟ್ಟೆ. A crack, a fracture, a hole (My.; T. ಓಟ್ಟೈ, Tĕ. ಓಟು; *cf.* ಓಡು 1). ಗಡಿಗೆ ಓಟೆ ಬಿತ್ತು (My.). See Prvs. s. ಕೋಟೆ, ತೀಟೆ, ನೋಟೆ.

ಓಟೆ ôṭĕ. 1. = ಓಟ, ಓಟ್ಟೆ, ವಾಟೆ 2. A half of a cocoa-nut shell (My.). 2, a seed pod of tamarind (J. 24, 35; My.), the shell of the wood-apple tree (My.), that of almonds (My.), etc.

ಓಟೆ ôṭĕ. 2. = ವಾಟೆ 1. The stone of a mango, etc. (My.; Mhr. ಬಾಠ, ಬಾಠಾ, ಬಾಠೀ).

ಓಡ ôḍa. A boat (ದೋಣಿ, ನಾವ್ಯ Mr. 407; My.; Tu., Tĕ., T.; M. ಓಡ, a large, long and narrow seaboat; *cf.* ಓಡು 1).

ಓಡಿಕೆ ôḍikĕ. Running (My.).

ಓಡಿಸು ôḍisu. To cause to run; to cause to flee; to drive away (C.; Bp. 22, 29; 36, 48; 42, 2; 61, 79; J. 14, 6; B. 4, 9. 123).

ಓಡು ôḍu. 1. (fr. ಒಡೆ 1). A fragment; a potsherd; an earthen pan; the brain-pan or skull; the shell of a tortoise (ಭಾಣ್ಡಶಕಲ Šmd. Dh.; ಕಪಾಲ Hlâ.; My.; T., M.; Tu. ಓಡಲ್, ಓಡು; Tĕ.: crack, chink, hole; defeat, loss). ಹಂಚಿನ ಓಡು (ಕರ್ಪರಾಂತ, ಕರ್ಪರೆ Nr.). See Bp. 55, 21; 58, 60; ತಲೆಯೋಡು, ಸೋರೋಡು, ಹುರಿಯೋಡು. Plural once ಓಡ್ಗಳ್ (J. 11, 38). **2,** a potsherd-like person, a despicable person (Bp. 56, 80).

ಓಡು ôḍu. 2. To run; to flee (ಪಲಾಯನ Šmd. Dh., Šm. 93; C.; T., M., Tu., Tĕ.). ಓಡಿತ್ತು ಕಿನ್ನರಸೈನ್ಯಂ (Šmd. 266). ವಸಿಷ್ಠಮುಹರ್ಷಿಗೆ ಅಂಜಿ ಕೊಣ್ಡು ನೂಱು ಭಾಗವಾಗಿ ಓಡಿ ಹೋದದನ್ನು, ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಹೊಡೆ (Si. 93). ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಣ್ಡು ಓಡಿ ಹೋಗುವಿಕೆ (ಪ್ರದ್ರಾವ, ಅಪಯಾನ 296). — Commonly ಓಡಿ ಹೋಗು also: to go in a quick manner; and ಓಡಿ ಬರು also: to come in a quick manner. — ಓಡಿ ಸಿಕ್ಕ ಬೇಡ, ಅಡಿ ತಪ್ಪ ಬೇಡ. — ಓಡಿ ಹೋಗುವ ಬಡ್ಡಿ ಹಾಲಿಗೆ ಹೆಪ್ಪ ಹಾಕ್ಯಾಳೇ? — ಓಡುವವನ ಕಣ್ಡರೆ ಅಟ್ಟುವವಗೆ ಘನ (Prvs.). See Bp. 46, 59; 47, 18; 50, 38; 52, 12; 54, 38; Rsv. 9, 30; Č. Bp. 4, 7; J. 2, 65; 17, 1; 28, 52. 53. — ಓಡಾಟ. -ಆಟ. Running about (C.). — ಓಡಾಡು. -ಆಡು. To run about (C.; B. 3, 40; 4, 60. 136). — ಓಡು ಓಡು. rep. (Bp. 60, 24; B. 2, 34; 3, 71; 4, 42; 5, 136). — ಓಡ್ಯಾಟ. = ಓಡಾಟ. (C.). — ಓಡ್ಯಾಡಿಸು. -ಆಡಿಸು. To drive away, etc. (C.). ಅಡಿ ಬನ್ದ ಕತ್ತೆ ಅಡಿಕೆ ತನ್ದ ಕತ್ತೆಯನ್ನು ಓಡ್ಯಾಡಿಸಿ ಒದ್ದಿತನ್ತೆ (Prv.). — ಓಡ್ಯಾಡು. = ಓಡಾಡು. (C.; B. 3, 80; 5, 29; ಪರಿ G).

ಓಡು ôḍu. 3. Running; fleeing. See ಓಡುಕುಳಿ.

ಓಡುಕುಳಿ ôḍu-kuḷi. (Šmd. 239). A runner, etc.

ಓಡುವಿಕೆ ôḍuvikĕ. Running, etc. (ಉಡ್ಡೀನ Si. 178). ಹಾಯ್ದು ಓಡುವಿಕೆ (ವಲ್ಗಿತ 274).

ಓಡೆ ôḍĕ. = ವಾಡೆ. A broad burnt earthen hoop used for walling the inside of wells, one hoop being placed upon another (My.; T. ಉಱೈ; Tĕ. ಒರೆ; *cf.* ಊಡು 3); — such a hoop, when large, used as a receptacle for grain, etc. (My., T., Tĕ.); — a large store-vessel constructed of baked earthen rims piled one upon another (My., T., Tĕ.).

ಓಡೆ ôḍĕ. N. of a plant (ನಡೆ Mr. 134; Sk. ಓಡ, wild-growing rice).

ಓಡ್ರ ôḍra. N. of a people and country, the northern part of Orissa. (This Sk. term probably arose from the genitive plural of ಒಡ್ಡ 1: ಓಡ್ರದೇಶ = ಒಡ್ಡರ ದೇಶ).

ಓಡ್ರಪುಷ್ಪ ôḍra-pushpa. = ಉಡುಪುಷ್ಪ. *The China rose or shoe flower, Hibiscus rosa sinensis* Lin.

ಓಣ ôṇa. = ಒಣ 1, ಓನ 2. A contraction of ಉವಣ, the ಉ of which being either the ಉ of the base, as in ಹೋಗೋಣ, or the secondary ಉ mentioned s. ಉ 3 and ಉವ 2, as in ನಡೆಯೋಣ. See also ಓ 2. Forms with ಓಣ are used 1, *as verbal nouns* (C., declined except in the dative, My.). ತಾವು ಇಲ್ಲಿ ಬನ್ದು ಇದು ಕೊಮ್ಬೋಣವಾಯಿತು (B. 4, 156). ನಾಯಿಗಳ ಒದಱುವಿಕೆಗೆ ಬೊಗಳೋಣವೆನ್ನಿ,

Digitized by Google

ಒಟ್ಟನಿನ್ನ ಮಾಡುವ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಗುಡುಗುಟ್ಟೋಣವೆನ್ನು, ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ (B. 5, 28). ನನ್ನಿನ್ದ ಸುಮ್ಮನೇ ಇರೋಣವಾಗದೆ (5, 63). ಮಡಿಗಾಲ ಬರೋಣದದಿನ್ದ (5, 64). ಹಾಡೋಣ ದಾಡಿಸೋಣವನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತ (5, 70). ಸರಕಾರ ಕೊಡುವಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡೋಣದದಿನ್ದ (5, 107). ಇರೋಣದದಿಂದ (5, 110). ಮನೆಗೆ ಬೆಂಕೀ ಹಚ್ಚೋಣ, ಮನೇ ಕನ್ನ ಹಾಕೋಣ (5, 268). ತಕ್ಕೊವೆಬ್ಬೋಣ, ಬೆಜ್ಜ ಮಾಡೋಣ, ಆಡೋಣವು (Si. 388). Though used in books of S. Mhr., the forms with ಓಣ are not rûḍhi there. — 2, *as conveying the meaning of the first person plural of the imperative* (C.), *e. g.* ಓಡೋಣ! ಹೋಗೋಣ! (B. 1, 16); ನೋಡೋಣ! (2, 14); ಮಾಡೋಣಾ! (3, 82). Common S. Mhr. people use ಊನ or ಊನು in this case.

ಓಣಿ ôṇi. (fr. ಓರಣ). = ಓಳಿ. A continuous line, a row (T. ಓಳಿ; Tu.). 2, a lane; an alley; a street (C.; Tĕ.; ಕೇರಿ G.). ಪಾತರದವರ ಓಣಿ (ವೇಶ್ಯಾಜನ ಸಮಾಶ್ರಯ G.). See B. 4, 185. 186; 5, 192. — ಓಣಿ ಓಣಿ. rep. (B. 2, 31).

ಓಣ್ಟೆ ôṇṭĕ. = ಒಟೆ 1, etc. ಬೊಮ್ಮಾಣ್ಡ ಓಣ್ಟೆ (Č. Bp. 47, 20).

ಓತ ôta. 1. (fr. ಓದು 1). = ಓತು 1, ಓದು 2. Reading. (Šmd. 246. 247).

ಓತ ôta. 2. = ಪೋತ, etc. (My.).

ಓತ ôta. = ಊತ. Woven; sewed; strung. See ನಸ್ಯೋತ.

ಓತಪ್ರೋತ ôta-prôta. Sewed or woven crosswise and lengthwise (Sk.): evenness, sameness (ಸಮತೆ My.); difference (ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ My.).

ಓತಿ ôti. A kind of lizard or chameleon; the lizard commonly called a blood-sucker, Lacerta cristata (ಸರಟ, ಕೃಕಲಾಸ Hlâ., Nr., Mr. 154; ದ್ವಿಜ, ಸರಟ Nn. 36; My.; Tu. ಓನ್ತಿ; T. ಓತ್ತಿ, ಓದಿ, ಓನ್ದಿ; M. ಓನ್ತು). See Prv. s. ನಾನು 1. — ಓತಿಕಾಟ. = ಓತಿ. (C.). ಓತಿ ಕಾಟಕ್ಕೆ ಬೇಲಿ ಸಾಕ್ಷಿ (Prv.). — ಓತಿಕೇತ. = ಓತಿ. (My.). — ಓತಿಕ್ಯಾಟ. = ಓತಿ. (My.; Si. 170). — ಓತಿಕ್ಯಾತ. = ಓತಿ. (My.).

ಓತು ôtu. 1. = ಓತ 1, etc. Reading; that has been read or studied: the vêda (ಪಡಿವಾತು, ಸುತಿ, ವೇದ Šs.; T., M. ಓತ್ತು).

ಓತು ôtu. 2. P. p. of ಓ 4.

ಓತು ôtu. 3. = ಅವಿತು, etc. (Bp. 18, 79).

ಓತು ôtu. *A cat.*

ಓತ್ವ ôtva. The letter ಓ (Šmd. 65. 132. 188. 250. 355; Kâvy. I, 3, 104-108).

ಓದ ôda. = ವಾದ 1, q. v. (My. occasionally).

ಓದನ ôdana. *Boiled rice* (ಓಗರ Mr. 214; ಬ್ರಹ್ಮ, ಅಶನ Nn. 79).

ಓದಾಳಿ ôdu2-âḷi. (Šmd. 299. 111). A person fond of reading (My.); a reader; a learned man (ಬಟ್ಟ Čt. I, 17; ಪಾಠಕ II, 39). See s. ನೇದಿ.

ಓದಿಕೆ ôdikĕ. Reading (C.).

ಓದಿಸು ôdisu. To cause to read; to instruct in the šâstras (ಶಾಸ್ತ್ರಶಿಕ್ಷೆ Šmd. Dh.). ಓದಿಸುವಾತ (ಅಧ್ಯಾಪಕ, ಉಪಾಧ್ಯಾಯ Hlâ.). ವೇದವನ್ನು ಓದಿಸುವವನು (ಅಧ್ಯಾಪಕ Si. 233). See Bp. 31, 28; 42, 5; 47, 32; 55, 45. 53. 54; J. 10, 15.

ಓದು ôdu. 1. To utter; to read; to recite; to study; to say (ಪಠನ Šmd. Dh.; ಉಚ್ಚರಿಸು Šmd. Cm. 38. 41. 140. 189; ಪೇಳ್ Šmd. 173; C.; T., M., Tu.; Tĕ. ಚದುವು; *cf.* Sk. base ವೋಚ್ of ವಚ್?). ಓದುವ ಅನುಕ್ರಮಂ (ಪಾಠಕ್ರಮಂ Šmd. 11). ಪೂರಯ್ಸಿ ವೇದವೋದಿದವಂ (ಅನೂಚಾನ Mr. 250); ಓದೆನ್ದು ಪೇಳುವನು (ಉಪಾಧ್ಯಾಯ 251); ಮಿಗೆ ಓದಿದವಂ (ಪಾರಾಯಣ 252); ಓದುವ ಗೃಹ (ಶಿಕ್ಷಾಲಯ 197). ಓದುವ ಮಠ (ಮಠ, etc.); ವೇದವನ್ ಓದಿವಾತನು (ಛಾನ್ದಸ Nr.). ಎಲ್ಲಾ ವೇದವನ್ ಓದಿದಾತನು ಅನೂಚಾನನ್ ಎಮ್ಬುದು; ಶ್ರೋತ್ರಿಯನು ಛಾನ್ದಸನ್ ಎಮ್ಬುದು (Hlâ.). ವೇದವನ್ ಓದುವಲ್ಲಿ ಚಿಮ್ಮಿದ ಉಗುಳುಗಳು (ಬ್ರಹ್ಮಬಿನ್ದು); ವೇದದ ಮೊದಲನ್ ಓದ ತೊಡಗಿದವನು (ಶೈಕ್ಷ, etc. Nr.). ಕಡೆ ಮುಟ್ಟಲ್ ಓದುವುದು (ಪಾರಾಯಣ, etc. Hlâ.). ಓದಿ, ಬೂದಿಯ ಪೂಸಿ, ತೇದು ಕಾವಿಯ ಹೊದೆದು ಹೋದಾತ ಯೋಗಿ ಎನ ಬೇಡ! ಇನ್ದ್ರಿಯವ ಕಾದಾತ ಯೋಗಿ! (Sp.). (ದುಷ್ಕವಿಗಳ ಕೃತಿಯನ್) ಓದಿದೊಡೆ ಕಲ್ಲ ಮಾಲೆಯ ನಾದಂ (Grj. 1, 21). ಕರ್ಪೂರದ ಕರಡಿಗೆಯ ಬಾಯ್ ತಪ್ಪದೆ ಓದುವನ ಬಾಯ್ (Sp.). ಓದಿದವನು ಛೇದಾ ತಿಳಿವಾನು. — ಓದೋದು ಶಾಸ್ತ್ರ, ಇಕ್ಕೋದು ಗಾಳ (Prvs.). See Šmd. 287; Grj. 2, after 106; Bp. 24, 33; 57, 21; Prll. 3, 5; Rsv. 4, 76; Šsv. 1, after 79; J. 8, 24; 30, 24. 50; Šm. 107; Dp. 87. — ಓದಗಲಿಸು. -ಕಲಿಸು. To teach to read (C.). — ಓದಾಟ. -ಆಟ. Reading (My.). ಒಕ್ಕಲಿಗನ ಓದಾಟ ನಾಯ್ಕ ಒಡನಾಟ (Prv.). — ಓದು ಓದು. rep. (Šmd. 230). ಓದಿಯೋದಿ ಮರುಳಾದ ಕೋಚು ಭಟ್ಟ (Prv.).

ಓದು ôdu. 2. = ಓತ 1, etc. Reading, etc. (C.). ಓದಿಂಗೆ ಓತಂ (Šmd. 246). ಏನೇನೋ! ಓದಿನ ಪರಿ ಲೇಸು, ಲೇಸು! (69). ನಿನ್ನತಂ ನೆರವಿನ ಓದಿನ ಕಬ್ಬಮನ್ ಓದದಿರ್ ಸುಧಾನಿಲಯದ ಮುನ್ದೆ, ಸತ್ಕೃತಿಯ ಮುನ್ದೆ (Grj. 1, 26). ಆಚಾರದ ಓದಿನ ನೆಡುವಣಿಗೆ (ಬ್ರಹ್ಮವರ್ಚಸ Hlâ.). ಓದಿಲ್ಲದಂ (ಅನಧ್ಯಾಯ, ನಿರಾಕೃತಿ Mr. 253). ಸಾಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಓದು ಕಲಿಯುವದಿಲ್ಲ (B. 1, 18). ಒಕ್ಕಲಿಗನ ಓದಲ್ಲ (*i. e.* ಅಲ್ಲದದು), ಬೆಕ್ಕು ಹೆಬ್ಬುಲಿಯಲ್ಲ, ಎಕ್ಕೆಯ ಗಿಡವು ಬನವಲ್ಲ; ಇವು ಮೂರು ಲೆಕ್ಕದೊಳಗಲ್ಲ (Sp.). See Bp. 9, 18; 57, 74; Sp. s. ಅಕ್ಕರ. — ಓದು ಗೀದು. reit. (Bp. 53, 61; My.). — ಓದುಳ್ಳಂ. -ಉಳ್ಳಂ. (Šmd. 242). A man of extensive reading.

ಓದುಗಾಱ ôdu-gâṟa. = ಓದುಂಗಾಱ. (My.).

ಓದುಂಗಾಱ ôdu-ṅ-gâṟa. (Šmd. 236). A reader; a student; a clever reader.

ಓದುವಿಕೆ ôduvikĕ. Reading, etc. (ನಿಪಾಠ, ಪಾಠ Si. 397; see also 251).

ಓನ ôna. 1. A contraction of ಉವನ in the genitive masculine (My.), *e. g.* ಬಡಿಯೋನ (*i. e.* ಬಡಿಯುವನ = ಬಡಿಯುವವನ) ಹತ್ತರ ಬಡತನ ಹೋದೀತೇ? (Prv.).

ಓನ ôna. 2. = ಓಣ. A contraction of ಉವನ, *e. g.* in ಹೋಗೋನ! (My.).

ಓನಾಮ ô-nâma. = ಓನಮಾನ. The name or mantra that begins with ಓ, *i. e.* ಓ ನಮಃ ಶಿವಾಯ (C.). 2, a name of the alphabet of which formerly the letter ಓ (as a salutation) was first taught to write (C.; Tĕ.).

ಓಪ ôpa. = ಓವ 1. The present relative participle of ಓ 4, q. v.

ಓಪಾದಿ ôpâdi. (fr. ಓಲ್ 1). Likeness, similarity (C.; Tĕ.; Tĕ. ಓಪು, to fit, to suit; ಒಲುಪು, ಪೋಲುಪು, to compare). ಕಣ್ಣ ಕಸವಿನ ಓಪಾದಿಯವನು (ದ್ವೇಷ್ಯ, ಅಕ್ಷಿಗತ Nr.). ತಾಯಿಯ ಓಪಾದಿಯಲಿ (Bp. 15 sum.). ತಾಯೋಪಾದಿಯಲಿ (25, 7). ಕಡಲಿನೊಳು ದ್ವೀಪದ ಓಪಾದಿಯಾಗಿ ಇರುವ ಮೀನು (Si. 88).

Digitized by Google

ಒನ್ದು ಮನೆಯೋಪಾದಿಯುಲ್ಲಿ (B. 4, 59). ಗುಡುಗಿನೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ (4, 91). See Si. 114. 117. 204.

ಓಬಿಕಾಲ ôbi-kâla. A long time past (My.; H.).

ಓಮ್ ôm. The syllable ôm. 2, *yes*.

ಓಮ ôma. = ಓಮು, ಓವ 2, ಓವು 1, (ವಾದಕ್ಕಿ), ವಾಮ, ವೋಮ, ಹೋಮ. Bishop's weed, Ligusticum (or Ptychotis) ajwaen Roxb. (My.; ಖರಾಶ್ವಿ, ಕಾರವಿ, ದೀಪ್ಯ, ಮಯೂರ, ಲೋಚಮಸ್ತಕ Si. 149; Tu., T., M.; Tĕ. ಓಮ, ವಾಮ; Mhr. ಓಂವಾ). ಓಮ ತಿನ್ದ ಕತ್ತೇ ಹಾಗೆ.—ಓಮ ತಿನ್ದರೆ ಕ್ಷಾಮ ಹೋದೀತೇ? (Prvs.).

ಓಮ ôma. 1. Favour, kindness; assistance (Bp. 43, 86; Sk. ಓಮನ್; *cf.* ಓ 4).

ಓಮ ôma. 2. Tbh. of ಹೋಮ. (My.).

ಓಮಾನ ômâna. A vulgar Tbh. of ಒನಾಮ (S. Mhr.).

ಓಮು ômu. = ಓಮ, etc. — ಓಮುಕಾಳು. The seed of Bishop's weed (ಅಜಮೋದೆ, ಉಗ್ರಗನ್ಧೆ, ಬ್ರಹ್ಮದರ್ಭೆ, ಯವಾನಿಕೆ, ಅಜಾಮೋದ Si. 158; ದೀಪಕ 406).

ಓಯಿ ôyi. An interjection used in calling: O! oh! ho! hallo! (ಸಮ್ಬೋಧಿಸಿ ಕರೆಯುವದು Si. 472; C.; Tĕ., Tu.; T. ಓಯ್).

ಓರ್ ôr. 1. = ಒರ್, when meeting with a vowel (Šmd. 213). One, etc. (T., Tĕ.). — ಓರಡಿ. -ಅಡಿ. One foot (Č. Bp. 19, 34). — ಓರನ್ತೆ. -ಅನ್ತೆ. Just like the one; in the same manner; just as before; always alike; habitually; fitly (ಒನ್ದೆ ತೆರದಿಂ Čt. II, 73). ಅಡಗನ್ ಓರನ್ತೆ ತಿಮ್ಬುವಂ (ಶಾಷ್ಕುಲ Mr. 231). See Ch. v. 224; Bp. 6, 22; 13, 12; 14, 19; 18, 12; 26, 40; 39, 4; 40, 7. 34; 41, 15; 46, 49; 47, 32; 50, 53; Mr. 99. 157. 197. 472; Šm. 106. 116. 119; Grj. 9, 1; Rsv. 5, 29. 130; 13, 70; 14, 53; J. 32, 32. — ಓರನ್ನ. -ಅನ್ನ 1. Being of one and the same kind (adj., Abh. P. 2, 9); similarity (Abh. P. 15, after 45; Grj. 10, after 45). — ಓರೆಂಜಲ್. -ಎಂಜಲ್. (Šmd. 214). One, or an, impure remnant of food. — ಓರೆಲೆದಾವರೆ. -ಎಲೆ-ತಾವರೆ. A perennial herb, Ionidium suffruticosum Ging. (St. & Pl.). — ಓರೊನ್ದು. -ಒನ್ದು. = ಒನ್ದೊನ್ದು. (Šmd. Cm. 368; see Šmd. 219). — ಓರೊರ್ಮೆ. -ಒರ್ಮೆ. = ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ. (Rsv. 4, 121). — ಓರೊರ್ವ. -ಒರ್ವ. = ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ. (Bp. 9, 29; Č. Bp. 47, 14).

ಓರ್ ôr. 2. ಓರು. = ಪೋರ್ 3. A hole (My.).

ಓರ ôra. = ಓರೆ, ವಾರ 1, q. v. Declivity, sloping; sideways, etc. (My. in compounds; T., M. ಓರ, ವಾರ; Tĕ. ಓರ, ವಾರೆ); side, edge, margin, brim (My.; T., M., Tĕ.). — ಓರಪಾಕೆ. = ಒಪ್ಪಾರು. (My.; Tĕ.). 2, a verandah (My.; Tĕ.). — ಓರಪಾಕು. = ಓರಪಾಕೆ. (My.).

ಓರಗಿತ್ತಿ (ôragĕ-itti). = ವಾರಗಿತ್ತಿ. A husband's brother's wife (My.; T. ಓರಗತ್ತಿ, ಓರಾತ್ತಾಳ್, ಓಯ್ಪಡಿಯಾಳ್). ಓರಗಿತ್ತಿಯರು (ಯಾತೃಗಳು Si. 191).

ಓರಗೆ ôragĕ. (fr. ಓರ್ 1). (Šmd. 16, o. r. ಓರಿಗೆ). = ಓರಿಗೆ, ವಾರಿಗೆ. Equality (of age, etc.); similarity; a match (Rsv. 5, 126; My.). ಐರಾವತಕ್ಕೆ ಸುಪ್ರತೀಕಮ್ ಓರಗೆ (Šmd. 159). ಓರಗೆಯ ಗೆಳೆಯ (ಸ್ನಿಗ್ಧ G.). — ಓರಗೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To be on a par with, etc. (Rsv. 4, 76). — ಓರಗೆಯವ. -ಅವ. A man of the same age (My.; ಸವಯ, ಸವಯಸ್ಸು G.).

ಓರಡಿ ôradi. = ವಾರಡಿ. Sloping, declivity (My.). 2, variance, difference or unevenness in scales (My.; Tĕ. ವಾರೆ). — ಓರಡಿ ಕಟ್ಟು. = ಪೇರು ಕಟ್ಟು. (My.).

ಓರಣ ôraṇa. (fr. ಓರ್ 1). A line, a row (Bh. 1, 12, 8; 2, 13, 17; Č. Bp. 5, 5; J. 8, 17; 12, 44; 30, 2). — ಓರಣಂಗೊಳ್. -ಂ-ಕೊಳ್. To form or take the shape of a line (Ssv. 1, after 79). — ಓರಣವ್ಹಿಡಿ. -ಂ-ಪಿಡಿ. = ಓರಣಂಗೊಳ್. Ssv. 1, after 79).

ಓರಣಿಸು ôraṇisu. To form, or be in, a row (Bh. 8, 23, 43); — to put in a row (Bh. 1, 10, 25).

ಓರಿಗೆ ôrigĕ. = ಓರಗೆ, q. v. (My.). ಈ ರಾಜಪುತ್ರರು ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಓರಿಗೆಯವರು (B. 4, 5). ನಿನ್ನ ಸಂಗಡದ ಓರಿಗೆಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟೆಯೊ? (Bp. 14, 26). ನಿಮ್ಬಿಯಕ್ಕನ ಮಗನ ಓರಿಗೆಯೊ? (47, 37).

ಓರು ôru. 1. = ಹೋರು. To fight (My.).

ಓರು ôru. 2. (= ಒಱೆ). To think, to ponder, to consider, to inquire (M. ಓರ್, T. ಓರು; R.).

ಓರೆ ôrĕ. (fr. ಓಲು 3; or fr. ಓರ್ 1: one-sidedness?). = ಓರ, etc. The state of being aslant, leaning, oblique, sloping, bending, going sideways; declivity (My.; Te.); crookedness (My.); wrongness (My.); variance (Bp. 54, 11). See Bp. 6, 2; 25, 26; 28, 49; 40, 58; 43, 85; 52, 44; 54, 11; Šm. 29; Râm. 6, 14, 23; Bh. 2, 4, 10; 2, 13, 41; Si. 288. ತಲೆಯನ್ನು ಓರೆ ಮಾಡಿ (B. 3, 11; 5, 25). See Prv. s. ಕುಣಿ 3. — ಓರೆಕಿವಿ. A bent, crooked ear (C.). — ಓರೆಕೈ. A bent, crippled hand (C.). — ಓರೆ ಕೋರೆ. reit. (My.). — ಓರೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A tie bending to one side: a way of tying the turban sideways to cook with it (C.). — ಓರೆಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. An eye that looks obliquely, a squint-eye (C.); — a look of disfavour (My.). — ಓರೆಚಪ್ಪರ. A roof that deflects to one side (C.). 2, a pent-roof (My.). — ಓರೆದುರುಬು. -ತುರುಬು. A turubu that stands to one side (J. 26, 9; C.). — ಓರೆ ಪೋರೆ. reit. (J. 26, 62; My.). — ಓರೆಮೂಗು. A crooked nose (My.). — ಓರೆಮೋರೆ. A wry face (C.). — ಓರೆಯಾಗು. -ಆಗು. To become crooked, to be bent (C.); — to go or step to one side or aside (C.). — ಓರೆವೋಗು. -ಪೋಗು. To bend to one side (Abh. P. 13, 69).

ಓಱೆ ôṟĕ. (Tĕ. ಓರು, the red painting upon the lower part of a house used as a decoration).

ಓಱೆಗಾಱ ôṟĕ-gâṟa. A painter (ರಂಗಜೀವ, ಚಿತ್ರಕೃತ್ Hlâ., MS. ವ್ಯಾಲಿಗಾಱ).

ಓಲ್ ôl. 1. = ಒಲ್ 2, etc. (Tĕ. ಓಲು, ಪೋಲು, to resemble; see ಪೋಲ್ 1 & 2). ಮಿಕ್ಕರೋಲ್ (Mr. 7). ರಾಜ್ಯ ಜೇಂಕೊಡನೋಲ್ ತುಮ್ಬಿ ತುಳುಂಕೆ (Sš. 96). See Grj. 4, 95; J. 28, 1. 28.

ಓಲ್ ôl. 2. ಓಲು. (= ಒವಲ್ fr. ಓ 4). (Tĕ. ಓಲಿಮಿಕೆ, friendship). — ಓಲಾಟ. -ಆಟ. Affection, friendship (My.). — ಓಲಾಡು. -ಆಡು. To have affection for, to love (My.).

ಓಲ್ ôl. 3. ಓಲು. (Tĕ. ಓಲೆ, bathing, playing in water; ಓಲಲಾಡು, ಓಲಾಡು, ಓಲ್ಲಾಡು, ಓಲ್ಲಲಾಡು, to gambol, to revel; to gambol in water; to bathe; *cf.* the terms s. ಒಸೆ?). — ಓಲಾಡಿಸು. -ಆಡಿಸು. To cause to play in water or to bathe, to cause to revel, etc. See Bp. 8, 59; 13, 27; 20, 7; 22,

Digitized by Google

63; 36, 50; 41, 18; 46, 74; 47, 8; 55, 47. — ಓಲಾಡು. -ಆಡು. To move to and fro, or sport, in water; to swim, to bathe; to revel (ಜಲಕೇಲಿ Šmd. Dh.). See Abh. P. 3, 132; Bp. 3, 9; 5, 11. 43; 6, 25; 31, 30; 43, 77; 55, 2; J. 5, 14; 28, 54. — ಓಲಾಡು ಓಲಾಡು. rep. (Bp. 53, 3).

ಓಲ್ ôl. 4. (= ಓಲು 3). — ಓಲಾಟ. -ಆಟ. Swinging or dangling about (ತೂಗು Čt. I, 71, o. r. ಅಲ್ಲಾಟ; *cf.* ಒಲೆ 2, ಓಲು 3).

ಓಲಗ ôlaga. 1. = ವಾಲಗ 1. Service, homage; an assembly; a levee; an audience; a durbar (My.; Tĕ., Tu.; T. ಓಲಕ್ಕ; M. ಓಲಕ್ಕ, splendour, majesty). ಓಲಗದ ವಿನಿಯೋಗಭೇದ ಕರಣ, ಸಭಾಭೇದ Nn. 108). See Šmd. 13. 63. 157; Grj. 2, after 106; Bp. 5, 43. 71; 10, 1; 24, 50; 37, 52; 47, 9. 41; 53, 12. 33. 34; 61, 31; Č. Bp. 47, 14; Râm. 6, 13, 4. 5; Bh. 1, 8, 34. 48; 2, 13, 31; J. 2, 51; 3, 32; 16, 23; B. 4, 126. See ಒಡ್ಡೋಲಗ, ಪೇರೋಲಗ. — ಓಲಗ ಈ. To hold a public levee or council; to pay homage, to be in attendance; to form an assembly, to meet together. See Bp. 26, 23; 51, 79; 52, 37; 53, 32. — ಓಲಗಂಗೊಡು. -ಂ-ಕೊಡು. = ಓಲಗ ಈ. See Bp. 10, 33; 36, 50; 37, 2; 55, 10; Rsv. 13, after 61; Č. Bp. 3, 6; 47, 13. See ಪೇರ್-. — ಓಲಗಂ ಪರಿ. A court, levee, etc. to disperse (Bp. 54, 83). — ಓಲಗವೆರಸು. -ವೆರಸು. To join, or be in company with, an assemblage (Bp. 5, 19; 50, 18). — ಓಲಗಶಾಲೆ. A royal court; a hall of audience; a levee room (Rsv. 12, 41; Šiv. 1, 69; Č. Bp. 5, 49).

ಓಲಗ ôlaga. 2. = ವಾಲಗ 2. A hautboy (My.).

ಓಲಗಾರ್ತ ôlaga-ârta. Desire of paying homage (Râm. 6, 53, 75).

ಓಲಗಿಕಾರ ôlagi-kâṛa. A servant; a follower (ಅನುಜೀವಿ, ಸಹಾಯ, ಸೇವಕ, ಅನುಚರ, ಅನುಗ Hlâ.).

ಓಲಗಿಸು ôlagisu. = ಓಲಯ್ಸು, ಓಲವಿಸು. To serve; to pay homage to; —to assemble, to bring together (Abh. P. 10, after 36). ಓಲಗಿಸುವವನು (ಸೇವಕ, ಅರ್ಥಿನ, ಅನುಜೀವಿ Nr.). ಕಿವಿಗೆ ಓಲಗಿಸಿತ್ತು ಮತ್ತೆ ಕೋಕಿಲರವದೆ ಒರ್ಮೆ, ಶುಕಸ್ವರದೆ ಒರ್ಮೆ ಮಾಮರಂ (Čpr. 7, 48). ಮಾರಹರನಂ ಬಹುಯುಗಂಗಳೊಳ್ ಓಲಗಿಸಿದಂ (Bp. 54, 41). See Abh. P. 6, 153; Bp. 1, 41. 42. 43. 52; 10, 31; 51, 1. 11; Bh. 1, 8, 7. 35; 2, 13, 15; Šiv. 1, after 79.

ಓಲಯ್ಸು ôlaysu. = ಓಲಗಿಸು, etc., (ಅಲಯ್ಸು 2). (ಅರಸನ) ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿಯನ್ ಅರ್ದು, ಹತ್ತಿಏಡದು, ಓಲಯ್ಸು! (Sp.). ಅನವರತಮ್ ಅಗಲದಲೆ ಜನಪತಿಯನ್ ಓಲಯ್ಸು! (Sp.). See Grj 10, 40; Bh. 1, 8, 60; J. 4, 60; 6, 47; 24, 6; Bp. 5, 11; 10, 26. 30; 43, 42; 54, 68; 61, 30. 57. 2, to assemble (v. i., Č. Bp. 47, 38). 2, to be surrounded or accompanied (Č. Bp. 5, 8).

ಓಲವಿಸು ôlavisu. = ಓಲಗಿಸು. See Bp. 21, 7; 29, 31; 51, 63; 52, 49.

ಓಲಿಸು ôlisu. = ಹೋಲಿಸು, etc. (My.).

ಓಲು ôlu. 1. = ಹೋಲ್ 1, etc. To resemble (My.; see ಓಲ್ 1.).

ಓಲು ôlu. 2. = ಒಲ್ 2, etc. Also: a bail, a security, a surety, a pledge; a hostage (My.; *cf.* ಹೊಣೆ). — ಓಲಾಗು. -ಆಗು. To become bail or surity; to become a hostage (My.). — ಓಲಿಡು. -ಇಡು. To give as a pledge or security; to give a hostage (My.). — ಓಲು ಕೊಡು. = ಓಲಿಡು. (My.).

ಓಲು ôlu. 3. = ವಾಲು 1, etc. To bend (v. i., My.; Tĕ. ವಾಲು, ವ್ರಾಲು); to slope, to slant (My.; Tĕ.); to hang, to dangle (Tĕ. ವೇಲು, ವ್ರೇಲು; see ಓಲ್ 4).

ಓಲುಗಾರ ôlu-gâṛa. A male bail, security or bondsman; a male hostage (My.).

ಓಲುಗಾರ್ತಿ ôlu-gârti. A female bail, etc. (My.).

ಓಲೆ ôlĕ. = ವಾಲೆ. A leaf of a palmyra-tree, especially one of the talipot or fan-palm, Corypha umbraculifera Lin., a cadjan leaf used to write on with an iron style (ಪತ್ರ Mr. 359; C.; M., Tu.; T. ಓಲೈ). **2,** a coil of palmyra leaf occasionally worn as an ornament in the lobe of a female's ear (Tu.; My. as ಬಿಚ್ಚೋಲೆ). **3,** an ear-ring of gold, etc. worn in the lobe of the ear of a female whose husband is alive (C.). **4,** an umbrella-shaped awning over a cart (S. Mhr.). ಕಿವಿಯ ಓಲೆ (ತಾಡಕ, ತಾಲಕ, ತಾಲಪತ್ರ, ಕರ್ಣಿಕೆ Hlâ., Nr.). ಕರ್ಣದ ಓಲೆ (ತಾಲಕ, ತಾಲಪತ್ರ Mr. 337). ಕಿವಿಗೆ ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವ ಓಲೆ (ಕರ್ಣಿಕೆ Sl. 218). ಓಲೆಗಳ ಮಾಡ್ಪವಂ (ಪತ್ರಿಕ Mr. 377). ಬರೆಯದ ಓಲೆ (ಅಲೇಖ Nn. 96). ತಾಳೇ ಓಲೇ ಮರ, the palm Borassus flabelliformis Lin. (ತಾಲ Sl. 166). ಭೀತಿಯಿಂ ನಿಶಾಸ್ತ್ರೀರಿಣಿ ಹೋಗೆ ಬಿದ್ದ ಕಿವಿಯ ಓಲೆಯ ಮಾತ್ರಿಕಪತ್ರಮೋ? (Lilv. 3, 4). ಯಾವರಸವನ್ ಊಡಿದ ಸಿಗ್ಗವದ ಬಳೆಗಳ, ಓಲೆಗಳ ಮಣ್ಣಿವೆಣ್ಡಿರಿಯರ್ (Râghč. 17, 65). ಮೂರು ದಿನದ ಬಾಳ್ವೆಗೆ ಆರು ಜೋಡು ಓಲೆ (Prv.). See ಬಿಚ್ಚೋಲೆ, ಸುತ್ತೋಲೆ, etc.; Grj. 10, 40; Bp. 5, 52; 11, 43; 14, 4; 50, 36; 53, 16. 17; Rsv. 5, 110; Prv. s. ಮುಣ್ಡೆ. — ಓಲೆಚಿಂಡ್ಡಿ ಕೆ. A coil of written palm leaf (My.).—ಓಲೆಚಳತುಮ್ಬು. A ôlĕ ear-ring to which a čalatumbu is attached (C.). — ಓಲೆಜಿಮಿಕಿ. = ಓಲೆಚಳತುಮ್ಬು. (My.). — ಓಲೆತಿರಗಣಿ. The screw of an ear-ring (C.). — ಓಲೆತಿರುಪು. = ಓಲೆತಿರಗಣಿ. (My.). — ಓಲೆಪುಸ್ತಕ. A book of cadjan leaves (C.). — ಓಲೆಯ ಗಿಡ. The palmyra tree, Borassus flabelliformis Lin. (ತಾಲಿ Sl. 166), the leaves of which are at present also used for making writing-leaves (My.). — ಓಲೆಭಾಗ್ಯ. The good fortune of a female to wear an ôlĕ as a sign of her husband being still alive (My.). — ಓಲೆಯ ಮರ. (Č. Bp. 47, 45). The talipot palm; the palmyra tree (My.). — ಓಲೆಸರಪಣಿ. An ear-ring to which a small ornamental chain is attached (My.).

ಓಲೆಕಾರ ôlĕ-kâṛa. = ವಾಲೆಕಾರ. A servant in the employ of government (or private persons) who carries letters, etc. (ಸೇವಕ, ಅನುಗ, etc. Mr. 441; C.; *cf.* ಓಲಗಿಕಾರ). ನೀಲ ದಾಲಕಗೆ ಚನ್ದ, ಕೋಲು ಓಲೆಕಾರಗೆ ಚನ್ದ (Prv.).

ಓವ ôva. 1. = ಓಪ. (Bp. 48, 23).

ಓವ ôva. 2. = ಓಮು, etc. (ಖುರಾಶ್ವಿ, ಕಾರವಿ, etc. Nr.).

ಓವರಿ ôvari. (Tbh. of ಉಪಗೃಹ). An inner apartment or chamber (ಅಪವರಕ, ಗರ್ಭಗೃಹ Hlâ.; ಉಪಗೃಹ, ಗರ್ಭಗೃಹ Mr. 195; ಕೋಣೆ Kk. 71, Šm. 60; ಗಳಸ್ತಿಗೆ, ಕೋಣೆ Šs., MS. ಗೋವರಿ; Abh. P. 10, 8. 9; Tĕ.; Mhr. ಓವರೀ, a term for the several apartments under the arcade which is erected

Digitized by Google

along the course of the enclosing wall of a temple). ಅರಲ್ದ ತಾವರೆಯೆಲೆಯ ಪಲಗೆಗಟ್ಟಿನ ಓವರಿಗಳ್ (Čpr. 7, after 92).

ಓವು ôvu. 1. = ಓವ 2, etc. (My.). — ಓವುಕಾಯಿ. = ಓಮುಕಾಯಿ. (Si. 149).

ಓವು ôvu. 2. To take care of, to guard, to protect, to cherish, etc. (ಪಾಲನ Šmd. Dh.; Tě. ಓಮು; T., M. ಓಮ್ಬು; *cf.* ಓ 4). See Grj. 2, 60; 10, 98; Bp. 1, 15. 60; 10, 5; 22, 53; 37, 5; 43, 81; 46, 47; 49, 38; 50, 4; 55, 14; 57, 63; Mr. 340; Rśv. 1, after 135; J. 2, 3; 29, 23.

ಓಷ ôsha. *Burning, combustion.* See ತ್ರಿಕಟುಕ.

ಓಷಧಿ ôshadhi. A plant, a herb. 2, *an annual plant,* one that dies after becoming ripe.

ಓಷಧಿಪ್ರಸ್ಥಪುರ ôshadhi-prastha-pura. N. of a mythic town, the town of Himavat (Grj. 2, 102).

ಓಷಧೀಶ ôshadhi-íśa. Who presides over the plants: *the moon.*

ಓಷಧೀಶ್ವರ ôshadhi-íśvara. = ಓಷಧೀಶ. (Rśv. 12, 13).

ಓಷ್ಟ ôshṭa. N. of a plant (ಬಿದಿರ್ Mr. 121). 2, = ಓಷ್ಟ್ರ, q. v. (ಬಿಮ್ಬ, ತುಣ್ಡಿಕೆ, ತೊಣ್ಡೆ Mr. 127, two MSS. ಓಷ್ಟ್ರ).

ಓಷ್ಟ್ರ ôshṭrĕ. (= ಉಷ್ಟ್ರ). A camel (ಶೀಘ್ರಗಾಮಿ, ವಾರಣ Nn. 99; My. ಓಷ್ಟ್ರ).

ಓಷ್ಠ ôshṭha. The upper lip; *a lip in general* (ಸಣ್ಣು ಮು, ತುಟಿ Nn. 63).

ಓಷ್ಠಪಾನ ôshṭha-pâna. A kiss (ಚುಮ್ಬನ, ವದನಕೂಟ, ಮುದ್ದು Mr. 330).

ಓಷ್ಠಿ ôshṭhi. = ಓಷ್ಟ No. 2, q. v. *A plant bearing a bright-red gourd, Momordica monadelpha* Roxb.

ಓಷ್ಠ್ಯ ôshṭhya. Labial.

ಓಷ್ಠ್ಯಸ್ವರ ôshṭhya-svara. The vowels u, û, ô, au (Šmd. Cm. 66).

ಓಸರ ôsara. = ವಾಸರ, ವಾಸರು, ವಾಸರೆ. Going or bending to one side, sloping, slanting (as a wall), being unsatisfactorily counterpoised, as the burdens on an ox's back, etc. (My.); — an unsatisfactorily balanced burden (Č. Bp. 47, 46).

ಓಸರಿಕೆ ôsarikĕ. The state of bending to one side, etc. (Râm. 6, 10, 5).

ಓಸರಿಸು ôsarisu. To go to one side, side-ways, aside, or out of the way; to turn aside, to draw back, to retreat, to withdraw; to give way, to yield; to go away; to be removed; to keep aloof; to hesitate; to stop (ಅಪಸರಣ Šs.; Tě. ಓಸರಿಂಚು, ಓಸರಿಲ್ಲು, ಓಹಟಿಂಚು, ಓಹರಿಂಚು, ಓಸಿಲು = ಓಡು, ತೊಲಗು; T. ಒಂಜರಿ; *cf.* T. ಒದುಂಗು, ಒಡುಂಗು, & ಉಡುಗು 1, ಒದಗು 1). ಓಸರಿಸಿ ನಡೆಯದಿರೆ (ಅನಿಲಂ) ತೂಣ್ಕಮುಕ್ಕುಂ (Mr. 53). ಓಸರಿಸಿದ ಜವನಿಕೆಯೊಡನೆ ಓಸರಿಸಿದನ್ ಅಲ್ತೆ ಕನ್ತು? (Šmd. 16). ಕುತ್ತಮ್ ಓಸರಿಸಿದಂ (ಎಡ್ಡಿತ್ತಂ Šmd. I). See Bp. 1, 21; 8, 8; 9, 20; 17, 16; 27, 9; 28, 52; 40, 33. 47; 42, 9; 48, 29; 49, 10; 50, 37; 51, 50; 52, 16; 53, 19; 55, 4. 30; 59, 15; Râm. 6, 12, 34; Bh. 2, 13, 39; J. 5, 34; 30, 51. 2, to put to one side or aside; to remove; to quit, to abandon (ಅಪಾದಾನ Šmd. Dh.; Tě.). ಮೇಲುದದ ಸೆಱಗನ್ ಓಸರಿಸುವನ್ನರೆ (Šmd. 135). See Grj. 10, 89; Bp. 2, 12; 4, 67; 18, 7; 20, 20; 36, 51; 42, 32; Rśv. 10, 6; Šśv. 1, 40; J. 5, 60; 11, 19; 13, 24; Râm. 28, 8.

ಓಸು ôsu. = ಓಟು, ಅನಿತು, ಅಷ್ಟು, etc. (My.). See ರವೋಸು.

ಓಸುಗ ôsuga. = ಓಸುಗರ, ಓಸ್ಕರ. Cause, reason, sake; (on account of; T. ಓಜ, ಓಜರ, cause, reason, sake; see ಒಯ್ಯಕನೆ). ಪಾದಪ್ರಕ್ಷಾಲನೆಗೋಸುಗ ತನ್ನ ಉದಕ (ಪಾದ್ಯ Nr.). ಭಕ್ತಿಗೋಸುಗ (Bp. 43, 54). ಕರದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಹದನನ್ ಅಱುವರ್ ಓಸುಗ (Č. Bp. 57, 88). See Bh. 2, 13, 38; 4, 6, 26; J. 4, 60; 18, 55; 23, 11. 42; Dp. 151, 3. *Cf.* ಕೋಸಕ, etc.

ಓಸುಗರ ôsugara. = ಓಸುಗ, etc. ಅದಕ್ಕೋಸುಗರ (ತಾದರ್ಥ್ಯ, ಅನ್ತರ Nr.).

ಓಸ್ಕರ ôskara. = ಓಸುಗರ, etc. (My.). ಅತಿಥಿಗೋಸ್ಕರ ಇರ್ದ ಒಡವೆಯಲ್ಲಿಯುಮ್ ಅತಂಗೆ ತಕ್ಕ ಒಡವೆಯಲ್ಲಿಯುಮ್ ಅತಿಥ್ಯ ಎನಿಸುಗು; ಕಾಳಗಕ್ಕೋಸ್ಕರಮ್ ಅಲ್ಲದೆ ವಿನೋದಾರ್ಥಮ್ ಆಗಿ ಏಱುವ ರಥವು (ಪುಷ್ಪರಥ); ಆನೆ ಹಿಡಿಯಲ್ ಓಸ್ಕರ ಮಾಡಿದ ಕಷ್ಟ ಗುಡಿ' (ವಾರಿ Nr.). ಕಟ್ಟುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ (Si. 112). See Si. 55. 243. 274. 294. 453; B. 3, 34. 93.

ಓಹಿಲ ôhila. = ಓಹಿಳ. N. of a man (Sk. ಓಹಲ). See Bp. 9, 37; 43 sum.; 43, 16. 18. 22; 44 sum.; 44, 15. 35.

ಓಹಿಳ ôhiḷa. = ಓಹಿಲ. See Bp. 43, 35. 37. 67; 44, 8. 12. 16-29. 30. 31. 37. 50. 53; 54, 71. — ಓಹಿಳಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. (Bp. 43, 46; 44, 41. 42. 56. 68).

ಓಹೊ ô-hô. = ಓಹೋ. (Bp. 10, 2; My.).

ಓಹೋ ô-hô. Ho! stop! oho! (ನಿವಾರಣ Šmd. 393; Tě.). See Šmd. 68; Bp. 14, 32; 25, 41; 32, 15; 59, 2; J. 2, 59; B. 3, 34. 77. 82. In My., S. Mhr., and Mhr. the term expresses wonder, admiration, or sudden delight. — ಓಹೋಹೋ. rep. (My.).

ಓಳ್ ôḷ. To have sexual intercourse (ಮಿಥುನ Šmd. Dh.; T. ಓಡ್).

ಓಳಿ ôḷi. = ಓಣಿ. A continuous line, a row: a multitude, a number, a mass; succession (ಆವಳಿಗೆ, ಸಮೂಹ Kk. 72; ಮೊತ್ತ Bhn. 6; T.; Tě. ಓಲಿ; Mhr. ಓಳ, *cf.* ಓರಣ). ತಣ್ಣದಿರ ಓಳಿಗಳ್ (Lîlv. 3, 2). See Bp. 12, 2; 18, 60. 109; 27, 1; 28, 19; 38, 11. 14; 44, 58; 51, 1. 73; 54, 77; 61, 27; Bh. 1, 12, 12; J. 3, 8; 15, 9; 33, 19; Kk. 90. — ಓಳಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. = ಓಳಿವಿಡು. (Bp. 58, 55). — ಓಳಿವಿಡು. -ಪಿಡು. To form a line or be in a line; to form a mass or considerable body (Čh. v. 92; Bp. 50, 46).

ಓಳಿಗೆ ôḷigĕ. Tbh. of an ಓಲಿಕೆ (Šmd. 338; Mdb. MS. ಬಳಿಗೆ = ಬಲಿಕೆ).

ಓಳು ôḷu. 1. = ಏೞ್ 4, etc. Seven (S. Mhr., pronounced ಯೋಳು).

ಓಳು ôḷu. 2. = ಕೋೞ್ 2, etc. (My.). See ಕೆಚ್ಚೋಳಿವಿಕೆ, ಕೆಚ್ಚೋ.

Digitized by Google

ಔ AU

ಔ au. The sixteenth letter of the Alphabet (Šmd. 12. 14). In Kannaḍa words it is another form of ಅವು (Šmd. 189), or of ಅವ (*e. g.* ತವರ್ = ತೌರ್). *For all Kannaḍa and Tadbhava words with initial ಔ see under initial* ಅವ *and* ಅವು, *e. g.* ಔಚು see as ಅವಚು, ಅವುಚು; ಔಡಲ as ಅವುಡಲ.—In Sk. terms ಔ occasionally occurs instead of ಅಂ, *e. g.* ಸೌಸ್ಥೆ = ಸಂಸ್ಥೆ (Nn. 162).

ಔಕಾರ au-kâra. The letter ಔ (Šmd. 11).

ಔಕ್ಷಕ aukshaka. (fr. ಉಕ್ಷನ್). *A multitude of oxen.*

ಔಘ augha. A mass, a multitude (ಸ್ತೋಮ Mr. 423). ತ್ರ ತ್ಯೌಘ (ವೇದಂಗಳ್ Nn. 141). 2, a flood.

ಔಚಿತಿ auciti. (fr. ಉಚಿತ). *Fitness, propriety.*

ಔಚಿತ್ಯ aucitya. *Fitness, propriety;* pleasure, delight (Šmd. 116. 209 Cm.); one in whom one takes pleasure (J. 2, 65).

ಔಜಸ aujasa. (fr. ಓಜಸ್). Lustre, shine (My.); gold (Sk.).

ಔತಪ autapa. A vow of silence with the Jainas (ಜೈನರ ಮೌನಂ Mr. 222).

ಔತ್ತರೇಯ auttarêya. (fr. ಉತ್ತರ). Belonging to the north (My.; G.). 2, N. of a son of Uttarâ, Janamêjaya's father Parikshit (My.).

ಔತ್ತಾನಪಾದಿ auttânapâdi. (fr. ಉತ್ತಾನಪಾದ). N. of Dhruva, grandson of the first Manu. 2, *the polar star.*

ಔತ್ವ autva. The letter ಔ (Šmd. 65. 132. 188. 355; Kâvy. I, 3, 104-108).

ಔತ್ಸುಕ್ಯ autsukya. (fr. ಉತ್ಸುಕ). Anxiety, uneasiness, regret; —ardent desire, longing, eagerness, zeal (ಉತ್ಸುಕ Čt. II, 114; My.). See ಕಡಂಗು; B. 5, 180.

ಔದನಿಕ audanika. (fr. ಓದನ). *A cook.*

ಔದರಿಕ audarika. (fr. ಉದರ). *Voracious.*

ಔದಾರ್ಯ audârya. (fr. ಉದಾರ). Generosity, nobility, magnanimity, greatness. (My.; B. 5, 162).

ಔದಾಸೀನ audâsîna. = ಅವುದಾಸೀನ, ಔದಾಸೀನ್ಯ.

ಔದಾಸೀನ್ಯ audâsînya. (fr. ಉದಾಸೀನ). Indifference; apathy. (My.).

ಔದುಮ್ಬರ audumbara. (fr. ಉದುಮ್ಬರ). Coming from the udumbara tree. 2, the udumbara tree itself (ದುಗ್ಧತರು, ಅತ್ತಿ Mr. 115).

ಔದ್ಧತ್ಯ auddhatya. (fr. ಉದ್ಧತ). The state of being raised or puffed up; arrogance; overbearing manner. See ಉಕ್ರ್ಕ, ಮಲೆ; Râv. 5, after 131.

ಔದ್ವಾಹಿಕ audvâhika. (fr. ಉದ್ವಾಹ). Relating to marriage. (My.). 2, a gift made to a woman at her marriage.

ಔನ್ನತ್ಯ aunnatya. (fr. ಉನ್ನತ). Height; greatness (ಬುಧ್ನ, ದೊಡ್ಡಿತ್ತಾದಸ್ಥಾದು Nn. 136; My.); haughtiness (My.; Si. 68). See ಮಹೌನ್ನತ್ಯ.

ಔಪಗವ aupagava. (fr. ಉಪಗು). Belonging to Upagu.

ಔಪಗವಕ aupagavaka. *An assemblage of Aupagavas or descendants of Upagu.*

ಔಪಚ್ಛನ್ದಸಿಕ aupačchandasika. (fr. ಉಪಚ್ಛನ್ದಸ್). A kind of metre (Čh.).

ಔಪಮ್ಯ aupamya. (fr. ಉಪಮಾ). Condition of resemblance or equality, similitude, comparison. See Kâvy. III, 3, B, 116 seq.

ಔಪಯಿಕ aupayika. (fr. ಉಪಾಯ). *Answering a purpose, fit, proper.*

ಔಪಲ aupala. (fr. ಉಪಲ). Belonging to a stone or stones; stony; of stone. (R.).

ಔಪವಾಹ್ಯ aupavâhya. (fr. ಉಪವಾಹ). *A royal elephant* (ನೃಪರಂ ನೆಗಪಿ ತಾಳ್ದ ಆನೆ Mr. 156).

ಔಪಾಸನ aupâsana. (fr. ಉಪಾಸನ). The fire used for domestic worship. 2, a kind of adoration of Agni (My.). 3, a small cake offered to the manes. 4, connected with worship, devotional.

ಔಮೀನ aumîna. (fr. ಉಮಾ). *A field of flax.*

ಔರಭ್ರ aurabhra. (fr. ಉರಭ್ರ). *A coarse woollen blanket.*

ಔರಭ್ರಕ aurabhraka. *A flock of sheep.*

ಔರಸ aurasa. (fr. ಉರಸ್). Belonging to or produced from the breast (or by one's self); *legitimate* (J. 28, 57; My.); *a legitimate son.* ಔರಸಸನ್ತತಿ (B. 4, 217; My.).

ಔರ್ಧ್ವದೇಹಿಕ aurddhvadêhika. (fr. ಊರ್ಧ್ವದೇಹ). Referring to the state after death; funereal; *the obsequies of a deceased person; whatever is given or performed on a person's decease.*

ಔರ್ವ aurva. (fr. ಉರ್ವ). Relating to Urva. 2, belonging to or being produced from the thigh (ûru): a descendant of Bhṛigu and preceptor to Sagara. 3, N. of a son of Vasishṭha. 4, *submarine fire.*

ಔಲೂಕ್ಯ aulûkya. (fr. ಉಲೂಕ). Owl-like; a follower of the Vaiśêshika doctrine; Kaṇâda ṛishi (G.).

ಔಶೀರ auśîra. (fr. ಉಶೀರ). *A couch, serving also the purposes of a seat; a seat, a chair.* 2, *the handle to the cow's tail or čâmara.*

ಔಷಧ aushadha. (fr. ಓಷಧಿ). = ಅಗಸಿದ್ದೆ, ಔಸದ. A herb; *any medicament or drug.*—ಔಷಧ ಮಾಡು, to prepare medicine; to apply remedies (C.; B. 5, 278).

ಔಷಧಾಚಾರ್ಯ aushadha-âčârya. The physician of the gods (ಧನ್ವನ್ತರಿ Mr. 390).

ಔಷಧಿ aushadhi. = ಅವುಸ್ತಿ. = ಔಷಧ (ಭೇಷಜ, etc. Mr. 390). ಬೋಡಿಮ್ ಎನ್ದು, ಒನ್ದು ಔಷಧಿಯುಮ್ ಅಕ್ಕುಂ (Šmd. I).

ಔಷ್ಟ್ರಕ aushṭraka. (fr. ಉಷ್ಟ್ರ). *A herd of camels.*

ಔಸದ ausada. Tbh. of ಔಷಧ. (Šmd. 335. 339; My.).

Digitized by Google

ಂ Ṁ

ಂ ṁ. 1. The seventeenth letter of the Alphabet. It is an *avargîya* letter, and has been called the neutral or unmodified nasal. In the Šmd. its names are: bindu, anusvâra, sŏnnĕ or śûnya (19. 20). It belongs to the yôgavâhas (25. 26. 43. 44). The *unmodified nasal* always precedes the avargîya letters ಯ್, ರ್, ಲ್, ವ್, ಶ್, ಷ್, ಸ್, ಹ್ in the body of a word or in composition, *e. g.* ಅಂಶ, ಅಂಸ, ಅಂಹತಿ, ಸಂಯುತ, ಸಂರಕ್ಷಣ, ಸಂಲಾಪ, ಸಂವಿತ್ತಿ, ಸಂಶಯ, ದಂಷ್ಟ್ರ, ಸಂಸರ್ಗ, ಸಂಹತಿ. Remark: The five *vargîya* letters ಙ್, ಞ್, ಣ್, ನ್ and ಮ್, that express the nasal sound as *modified* by guttural, palatal, lingual, dental, and labial pronunciation (Šmd. 24), are often, *for the sake of more expeditious writing,* replaced by the sign of the unmodified sŏnnĕ. With regard to ಙ್ and ಞ್ this convenient mode of writing has been adopted also for this Dictionary; *but the alphabetical places of the two letters have been retained,* so that, *e. g.*, ಅಂಘ follows ಅಘ್ನ್ಯ, and ಅಂಜ follows ಅಜ್ಞಾನ. When in Kannaḍa *final* ಂ is followed by a vowel, it changes into ನ್, ಮ್, or ವ್ (Šmd. 127. 128; *cf.* 192. 193).

ಂ ṁ. 2. = ಅಂ (aṁ) 3 q. v., of which it is the *grammatical* form (Šmd. 114. 115).

ಃ Ḥ

ಃ ḥ. The eighteenth letter of the Alphabet, (called visarga, Šmd. 19. 20. 44. 45). It is an unmodified (avargîya) sibilant, and one of the four yôgavâhas (26. 44).

ೱ ೱ H̤

ೱ h̤. The nineteenth letter of the Alphabet. It is a guttural sibilant, used before ಕ್ (Šmd. 25. 26), and one of the four yôgavâhas (26. 44. 45). It is called jihvâmûlîya (26), the tongue-root sibilant, and according to its sign which has the shape of the thunderbolt, vajrâkṛiti. See ಅರ್ಧವಿಸರ್ಗ.

ೲ ṚH̤

ೲ ṛh̤. or ೞ (*i. e.* the K. consonant ೞ, in Hlâ. and Abh. P. MSS.). or [illegible] (in Vôpadêva's grammar). The twentieth letter of the Alphabet. It is a kind of sibilant, used before ಪ್ (Šmd. 25. 26), and one of the four yôgavâhas (26. 44. 45). It is called upadhmânîya (26), the to-be-breathed one, and according to its sign which has the shape (of a female's breast 26, or that) of an elephant's two frontal bones, gajakumbhâkṛiti. See ತೇಜೲಪಿಂಡ, ನಿೲಪ್ರವರ, ಪುೲಪ, ಪುೲಪಕ, ಪುೲಪಚಾಪ, ಪುೲಪದನ್ತ, ಪುೲಪಧನ್ವ, ಪುೲಪಪತ್ರ, ಪುೲಪರಸ, ಪುೲಪಲಿಹ್, ಪುೲಪವತಿ, ಪುೲಪವಾಟ, ಪುೲಪಹೀನೆ, ಪೌೲಪ, ಬಹಿೲಪುರ, ಬಾೲಪ, ಬಾೲಪಬಿನ್ದು, ಯಶೲಪಟಹ, ರುದ್ರಪುೲಪ, ವರ್ಣಪುೲಪ.—In Hlâ. 2, 28 the MS. has: ಕರಹಾಟಂ ಭವೇತ್ ಕನ್ದೲ ಪಾದೋಽ ಮೂಲಂ, etc. (instead of ಕನ್ದಃ ಪಾದೋಽ). See ಅರ್ಧವಿಸರ್ಗ.

Digitized by Google

ಕ್ K

ಕ್ **k.** The twenty-first letter of the Alphabet (Śmd. 12. 21). When the initial of the second word of a compound, it sometimes remains unchanged (Śmd. 78. 79. 80. 198. 199. 207. 208. 209. 210. 217. 222. 225. 386), but often changes into ಗ್ (77. 78. 195. 197. 198. 199. 200. 202. 203. 205. 206. 207. 210-216. 218. 221-224. 381. 386. 387). Once it takes the form of ಚ್ (215).

ಕ **k-a. 1.** The letter ಕ್ when pronounced with the short a, as is generally done at school. — ಕಒತ್ತು. -ಒತ್ತು. The under-letter ್ಕ (C.).

ಕ **ka. 2.** = ಕೆ 1, etc., in ಅಕ, ಆನಕ, ತನಕ.

ಕ ka. 1. (= ಗ 1). An affix for forming masculine nouns (Śmd. 241), probably taken from Sk. 2, an affix for the formation of neuter nouns. ಭಾವದೊಳು ಕಪ್ರತ್ಯಯಮ್ ಉಣ್ಬು, ಉಡುಕಂ, ನಡುಕಮ್ ಎಮ್ಬನ್ತೆ (249 Mdb. MS.; *cf.* ಕಟುಕ).

ಕ ka. 2. *The god Brahmâ.* 2, *the soul.* 3, *the sun.* 4, *wind.* 5, *the head.* 6, *water.* 7, *pleasure.* 8, the number one (Mr. 349). *Cf.* ಕಂ & ಕಮ್.

ಕಂ kam. = ಕಮ್. The god Brahmâ (ಸರೋಜಸಮ್ಭವ, ಬ್ರಹ್ಮನು Nn. 7; ಬ್ರಹ್ಮನ್ Mr. 493). 2, the soul (ಆತ್ಮನು Nn. 7). 3, the body considered as the field of the indwelling and working of the soul (ಕ್ಷೇತ್ರ Mr. 506). 4, the sun (ಸೂರ್ಯ Nn. 7). 5, wind (ಪವನ, ವಾಯು 7; ಮಾರುತ Mr. 493). 6, the head (ಶಿರ, ಮಣ್ಡೆ 7; ಶಿರ 493). 7, water (ಉದಕ 7; ವಾರಿ 493). 8, heaven (ಸ್ವರ್ಗ 7; Mr. 506). 9, fire (ಅಗ್ನಿ 7; ಅಗಿ? o. r. ಅತಿ? 506). 10, an organ of sense (ಇನ್ದ್ರಿಯ 7; 506). 11, the sky (ವ್ಯೋಮ 506). 12, an ascetic (ಯತೀಶ 506). 13, a parrot (ಕೀರ, ಗಿಳಿ 7). 14, a peacock (ನವಿಲ್ 7). 15, pleasure (ಸುಖಾನ್ತ 493). 16, a zero (ಶೂನ್ಯ 506).

ಕಂಯಿ **kamyi.** = ಕಯ್ 6, etc. Bitterness (ಕಟು Čb.; C.).

ಕಂಸ kamsa. 1. (= ಕಂಚು). Brass, bell-metal. 2, *a vessel made of metal, a drinking vessel, a goblet.* 3, a king of Mathurâ, the uncle and enemy of Kṛishṇa (Śmd. 183).

ಕಂಸ kamsa. 2. A segment of a circle as a parenthesis: a bracket (Mhr.; S. Mhr.);—an arc (Mhr.).

ಕಂಸಜಿತ್ kamsa-jit. The conqueror of Kamsa: *Kṛishṇa.*

ಕಂಸತಾಲ kamsa-tâla. A cymbal of bell-metal or brass (Bp. 12, 34).

ಕಂಸಹರ kamsa-hara. The destroyer of Kamsa: Kṛishṇa (Mr. 18).

ಕಂಸಾನ್ತಕ kamsa-antaka. = ಕಂಸಹರ. (J. 14, 26).

ಕಂಸಾರಾತಿ kamsa-arâti. The enemy of Kamsa: *Kṛishṇa.*

ಕಂಸಾರಿ kamsa-ari. = ಕಂಸಾರಾತಿ. (J. 10, 49; 13 sum.). 2, a kind of metrical foot (Čh.).

ಕಂಸಾಳ kamsâḷa. Tbh. of ಕಾಂಸ್ಯತಾಲ (Śmd. 381). A kind of cymbal; a gong (ಜಗಳೆ Śm. 64; ಕಂಜಳ್, ಜಗಳೆ Kk. 67, o. rs. of ಕಂಜಳ್: ಜಳಕ, ಬಳಕ); a triangle (My.). See Bp. 12, 44; Č. Bp. 5, 7.

ಕಂಸಾಳಕ kamsâḷaka. A male gold- or silver-smith (My.; Tĕ. ಕಂಸಾಲವಾಡು).

ಕಂಸಾಳಗಿತ್ತಿ kamsâḷa-gitti. A female cymbal-beater (Bp. 5, 43). 2, a female of the kamsâḷakas (My.).

ಕಕ್ **kak.** = ಕಾ 2, etc. — ಕಕ್ಕಾವಾಡೇ ಕಾಯಿ. The Colocynth (ಕಾಡ ಕವಡೇ ಕಾಯಿ, ಇನ್ದ್ರವಾರುಣಿ G.; My.).

ಕಕಲಾತೆ **kakalâtĕ.** = ಕಕುಲತೆ, etc. Love (C.).

ಕಕಾರ ka-kâra. The letter ಕ (Śmd. 11).

ಕಕುತ್ಸ್ಥ kakud-stha. N. of a grandson of Ikshvâku. (Râm. 3, 8, 13; My.).

ಕಕುತ್ಸ್ಥಜ kakutstha-ja. Râma (Râm. 4, 1, 21).

ಕಕುದ್ kakud. = ಕಕುದ. *A peak or summit, etc.*

ಕಕುದ kakuda. = ಕಕುದ್. *A peak or summit* (ಅದ್ರಿತಟ, ಬೆಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲು Nn. 143). 2, *a bull's hump* (ಗೂಳಿಯ ಬೆನ್ನ ಹಿಣಿಲು 143, o. r. ಹಿಳಿಲು). 3, a horn (ಗೂಳಿಯ ಕೊಮ್ಬು 143, o. r. ಕೋಡು). 4, the snout of a bull (ಮುಸುಳಿ 143, in one MS.). 5, a bull (ಪುಂಗವ, ಗೂಳಿ 143). 6, *pre-eminent, chief; eminence, superiority* (ಪ್ರಧಾನ, ಮುಖ್ಯ 143). 7, an ensign or symbol of royalty. 8, a sword (ಕೃಪಾಣ, ಖಡ್ಗ 143). 9, the sky (ರೋದೋಂಗಣ, ಆಕಾಶ 143).

ಕಕುದ್ಮ kakudma. Tbh. of ಕಕುದ್ಮತ್. (ಎತ್ತು Mr. 178).

ಕಕುದ್ಮತ್ kakud-mat. *A bull;* an ox.

ಕಕುದ್ಮತಿ kakud-mati. *The hip and loins* (ಜಘನ Hlâ.; ಕುಣ್ಡೆಗಳ ತಟದ ಕುಟಿ Mr. 331, o. r. ಕುಣಿ).

ಕಕುಫ kakupha. = ಕಕ್ಕೋಳ, etc. (Mg.).

ಕಕುಭ್ kakubh. = ಕಕುಭ. A summit. 2, *a region, a quarter.*

ಕಕುಭ kakubha. = ಕಕುಭ್ (Śmd. 106). A region, a quarter (ದಿಶೋತ್ಕರ, ದಿಕ್ಕುಗಳ್ Nn. 128; ದಿಕ್ಕು Mr. 57). 2, pre-eminent, chief (ಮುಖ್ಯ 128). 3, *a wooden vessel covered with leather, placed under the neck of a lute, to render the sound deeper* (ವೀಣೆಯ ಕುಮ್ಬಳಕಾಯಿ G.). 4, *the tree Terminalia arjuna* W. & A. (ತೊಟಿಮತ್ತಿ 128; ಅರ್ಜುನ, ಮತ್ತಿ Mr. 113). 5, one of the râgas or personified musical modes (ಗೀತ, ಗೀತವಿಧ 128).

ಕಕುಲತೆ **kakulatĕ.** = ಕಕಲಾತೆ, ಕಕುಲಾತೆ, ಕಕುಳತೆ, ಕಕ್ಕಲಾತೆ, ಕಕ್ಕುಲತೆ, ಕಕ್ಕುಲಿತೆ. Love (My.; ಪ್ರೀತಿ G.); compassion (My.; T. ಕಕ್ಕೆ, to pity); desire, especially vain desire (see ಕಕ್ಕುಲಿತೆ; Tĕ. ಕಕ್ಕುರಿತಿ, ಕಕ್ಕುರ್ತಿ).

ಕಕುಲಾತೆ **kakulâtĕ.** = ಕಕುಲತೆ. Love; compassion (C.).

ಕಕುಳತೆ **kakuḷatĕ.** = ಕಕುಲಾತೆ. (My.).

ಕಕೂಟ kakûṭa. A kind of bird (ಶರವೈರಿ Mr. 172).

ಕಕೋಕ kakôka. = ಕಕ್ಕೋಳ. (C.).

ಕಕ್ಕ **kakka.** = ಕಕ್ಕರಿ. — ಕಕ್ಕ ಬಿಕ್ಕರಿ. reit. = ಕಕ್ಕರಿ ಬಿಕ್ಕರಿ, q. v. (My.).

ಕಕ್ಕ kakka. = ಕಾಕಾ. A father's younger brother (C.; Tĕ. ಕಕ್ಕೆ, papa, daddy). — ಕಕ್ಕಯ. -ಅಯ. = ಕಕ್ಕಯ್ಯ. (Bp. 61,

9). — ಕಕ್ಕಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 3, 82; 9, 46; 37, 6; 47, 34; 57, 21. 29; My. = ಕಕ್ಕ). See ಡೋಱರ—.

ಕಕ್ಕಡ kakkaḍa. A piece of twisted cloth dipped in oil, lighted, and carried about in the hand as a temporary light (C.; Tĕ. ಕಾಗಡ; Mhr. ಕಾಕಡಾ, ಕಾಣ್ಕಡಾ). ಒನ್ದು ಕಕ್ಕಡಾ ಹಚ್ಚಿ ಕೊಂಡು, ಹೋಗು! (B. 4, 62).

ಕಕ್ಕಡೆ kakkaḍĕ. 1. (fr. ಕಡಿ 4?) (= ಕರ್ಕಡೆ). A weapon so called (M. ಕಕ್ಕಡ, a dagger; Sk. ಕರ್ಕಶ, a sword; Mhr., H. ಖಂಜೀರ, a sort of dagger). See Rsv. 6, after 11; Bh. 1, 7, 21. — ಕಕ್ಕಡೆವಲೆ. -ಬಲೆ. A kind of net (Śsv. 3, 24).

ಕಕ್ಕಡೆ kakkaḍĕ. 2. = ಕಟ್ಟಕಡೆ s. ಕಟ್ಟ 2. (My.).

ಕಕ್ಕರ kakkara. = ಕಕ್ರ. Tbh. of ಕೃಕರ. — ಕಕ್ಕರವಕ್ಕಿ. -ಹಕ್ಕಿ. (ಕೃಕರ Si. 173).

ಕಕ್ಕರಿ kakkari. = ಕಕ್ಕ, ಕೊಕ್ಕರಿ, (ಕುಡು 3), ಕೊಗ್ಗ, ಕೊಂಗ, ಕೊಂಗು 2, ಕೊಂಗರಿ, etc. — ಕಕ್ಕರಿ ಬಿಕ್ಕರಿ. reit. Crookedness (My.).

ಕಕ್ಕಲಾತೆ kakkalâtĕ. = ಕಕುಲತೆ. Love; compassion (My.).

ಕಕ್ಕಸ kakkasa. Trouble (heavy breathing, etc.) arising from an overloaded stomach, from running very fast, etc. (S. Mhr.; T. ಕಱಿ, to be sick in the stomach). — ಕಕ್ಕಸಪ್ಪಡು. -ಪಡು. To suffer anguish (Śsv. 2, 15).

ಕಕ್ಕಸ kakkasa. Tbh. of ಕರ್ಕಶ (Śmd. 345; 49). (ಪರಿಗೆ Ĉt. I, 86). ಕಕ್ಕಸನ ದೂತರ್ ಬನ್ದು, ಲೆಕ್ಕವಾಯಿತು! ಹೊಱಡೆನ್ದರೆ ನಕ್ಕೋರೆಲ್ಲ; ಬಿಡಿಸೋರೇನೋ, ಮನುಜ? (Dp. 28, 2). See Ĉ. Bp. 45, 29; J. 2, 62; 7, 31; 14, 6; 21, 35; 26, 11; ಕಡುಗಕ್ಕಸ.

ಕಕ್ಕಸಗಾಱ kakkasa-gâṟa. A severe, cruel man (My.). Feminine: ಕಕ್ಕಸಗಾತಿ (My.).

ಕಕ್ಕಸಜವ್ವನ kakkasa-javvana. Tbh. of ಕರ್ಕಶಯೌವನ (Śmd. 376).

ಕಕ್ಕಸತೆ kakkasatĕ. = ಕರ್ಕಶತೆ, q. v.

ಕಕ್ಕಸು kakkasu. = ಕಕ್ಕೋಸು. A cac-hus: a privy (My.; M. ಕಕ್ಕೂಸ್; fr. the Danes or Dutch).

ಕಕ್ಕಾ kakkâ. (fr. ಕಲಕು 2?). = ಕಕ್ಕು 2. — ಕಕ್ಕಾ ಬಿಕ್ಕ. reit. An affrighted or timid man (My.). — ಕಕ್ಕಾ ಬಿಕ್ಕರಿ. reit. Fear, fright, alarm (My.). — ಕಕ್ಕಾ ಬಿಕ್ಕಿ. reit. = ಕಕ್ಕಾ ಬಿಕ್ಕರಿ. (My.). — ಕಕ್ಕಾ ಬಿಕ್ಕು. reit. = ಕಕ್ಕಾ ಬಿಕ್ಕಿ. (My.).

ಕಕ್ಕಿ kakki. = ಕಕ್ಕೆ. — ಕಕ್ಕೀ ಗಿಡ. The tree Cassia fistula (ವ್ಯಾಧಿಘಾತ G.; S. Mhr.).

ಕಕ್ಕಿ kakki. (fr. ಕಕ್ಕ). A mother's younger sister; an uncle's wife (My.); a step-mother (My.).

ಕಕ್ಕಿಸು kakkisu. To cause to vomit (C.). **2,** to make one discharge from the stomach; to make one give up, as what he has wrongfully seized and appropriated, to make him restore or refund (My.; Tĕ. ಕಕ್ಕಿಂಚು, ಕಕ್ಕಿಸಿಲ್ಲು; T. ಕಕ್ಕ ವೈ).

ಕಕ್ಕು kakku. 1. = ಕಡಿಕು 1, ಕಡುಕು 1, ಕಱುಕು, ಕರ್ಚು 1, ಗರಕು. A jag, a notch, a dent; the rough part of a millstone or of a saw, the toothed part of a file or saw, of a horse's bit, etc.; jaggedness, irregular surface, roughness; sharpness (Tĕ.; Tĕ. also ಕಱಕು, ಕಱುಕು; T., M. ಕರುಕ್ಕು; T. also: the edge of a knife or sword). (ಕುದುರೆಗೆ) ತಳ್ಳಿತ್ತು ಕೆಮ್ಮ ಸಿದು ಎನಿಪ್ಪ ನಾಲಗೆ ಲೇಸು, ಕಕ್ಕು ಕವಲಾಗೆ ಹೊಲ್ಲಂ (Mr. 277). — ಕಕ್ಕುದಱ. -ತಱ 3. = ಕಕ್ಕುನ್ದಱ (Śs.), ಕಡುಕುನ್ದಱ. A toothed, or sharp, sword. — ಕಕ್ಕುನ್ದಱ. -ಂ-ತಱ. = ಕಕ್ಕುದಱ. (Śs.).

ಕಕ್ಕು kakku. 2. = ಕಕ್ಕಾ. — ಕಕ್ಕು ಬಿಕ್ಕು. = ಕಕ್ಕಾ ಬಿಕ್ಕು. (C.).

ಕಕ್ಕು kakku. 3. (fr. ಕಡಿ 4?). A shiver, a splinter (ಸಿಗುಬು Śm. 79; *cf.* ಕೆಲ್ಲಿ, ಚಕ್ಕೆ?).

ಕಕ್ಕು kakku. 4. (fr. ಕಱ 1). = ಕಱು. To vomit (My.; in S. Mhr. especially used in regard to children; ಉದ್ಗಾರ Śm. 79; T., Tĕ., Tu.; T. ಕಕ್ಕ, to retch, to hawk; *cf.* ಕಕ್ಕಸ?). ಬಿಕ್ಕು ಕಱಕೆಯ ತಿನ್ದು ಕಕ್ಕುತ್ತವೆ (B. 5, 32). ಕಕ್ಕಿ ಕೊಣ್ಡ ಅನ್ನ (ಸಮುದ್ಧರಣ Si. 420).

ಕಕ್ಕು kakku. 5. Vomiting; the thing vomited (S. Mhr.; Tĕ.). — ಕಕ್ಕುರೋಗ. Vomiting, sickness (ಪ್ರಚ್ಛರ್ದಿಕೆ, ವಮಿ Si. 201).

ಕಕ್ಕುಲತೆ kakkulatĕ. = ಕಕುಲತೆ, etc. Love; compassion (My.). ಒಕ್ಕಲ ಮನೆ ಸುಟ್ಟು ಹೋದ ಮೇಲೆ ಕಕ್ಕುಲತೆ ಪಟ್ಟು ಪ್ರಯೋಜನವೇನು? (Prv.).

ಕಕ್ಕುಲಿತೆ kakkulitĕ. Love, compassion (My.; Bh. 1, 6, 33; Râm. 5, 8, 68; J. 6, 35); excessive desire, vain desire (Bp. 40, 33; J. 13, 7; 26, 35). ಬಹುಸಂಸಾರ ಮಾಯೆಯ ಕಕ್ಕುಲಿತೆಯೊಳು ಬಿದ್ದೆನು (Dp. 6, 3). See Dp. 36, 2; 40, 1. — ಕಕ್ಕುಲಿತೆಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To feel vain desire (Dp. 53, 5).

ಕಕ್ಕುಲಿತೆಕಾಱ kakkulitĕ-kâṟa. A man who loves (Bh. 7, 15, 50).

ಕಕ್ಕೆ kakkĕ. = ಕಕ್ಕಿ. A tree with clusters of yellow flowers and long round legumes, the pudding-pipe tree, Cassia fistula L. (ಆರಗ್ವಧ, ಆರೇವತ, ಶಮ್ಯಾಕ, ವ್ಯಾಧಿಘಾತ, ಚತುರಂಗುಲ, ಕೃತಮಾಲ, ಸುವರ್ಣಕ, etc. Nr.; ಆರಗ್ವಧ, ಸ್ವರ್ಣಪುಷ್ಪ, ರಾಜತರು, etc. Mr. 114; My.; Tu.; T. ಕಡುಕ್ಕೈ, ಕೊನ್ಡೈ; M. ಕೊನ್ನ). — ಕಕ್ಕೆಯ ಕಾಯಿ. (Si. 126). — ಕಕ್ಕೆಯ ಗಿಡ. (Si. 126). — ಕಕ್ಕೆಯ ಮರ. (Nr.).

ಕಕ್ಕೋಕ kakkôka. = ಕಕುಫ, ಕಕೋಕ, ಕೋಕ. N. of a Paṇḍita (My.; T. ಕೊಕ್ಕೋಗ, a treatise on women, their behaviour, etc. of a very lewd character; the book was written by ಕೊಕ್ಕೋಗವರುಡ in Sk., and translated into Tamil by ಅದಿವೀರ ರಾಮಪಾಣ್ಡ್ಯ, Rottler s. v. & s. ಕರಣ). — ಕಕ್ಕೋಕಶಾಸ್ತ್ರ. = ಕೋಕಶಾಸ್ತ್ರ and the T. ಕೊಕ್ಕೋಗ (My.; occasionally in S. Mhr., where it is also called ಅನಂಗರಂಗಶಾಸ್ತ್ರ or ಕೋಕಮುನಿಶಾಸ್ತ್ರ).

ಕಕ್ಕೋಲ kakkôla. = ಕಕೋಲ. *N. of a plant bearing a berry, the inner part of which is a waxy and aromatic substance; a perfume prepared from the berries of this plant.*

ಕಕ್ಕೋಲಕ kakkôlaka. = ಕಕ್ಕೋಲ, ಕಕೋಲಕ. *A perfume prepared from the berries of the* ಕಕ್ಕೋಲ (ಗವಲಕಹೂರ G.).

ಕಕ್ಕೋಸು kakkôsu. = ಕಕ್ಕಸು. (My.).

ಕಕ್ಖಟ kakkhaṭa. *Hard.*

ಕಕ್ರ kakra. Tbh. of ಕೃಕರ. The printed partridge or southern Francolin, Francolinus pictus (Bd.);—the eyed

Digitized by Google

partridge, Perdix oculea (Bḍ.);—the red-billed quail, Coturnix erythrohyncha (Bḍ.).

ಕಕ್ಷ kaksha. = ಕಚ್ಚೆ 1, ಕಚ್ಚೆ. *The hem of a garment tucked into the waist-band* (ಕಚ್ಚೆ Mr. 491). 2, *a piece of cloth worn over the privities* (ಕೌಪು Nn. 117). 3, *a girdle,* a string or zone for fastening a cloth round the waist (ಉಡುನೂಲ್, ಉಡಿದಾರ 117; ಕಾಂಚಿ 491). 4, *grass.* 5, *a climbing plant.* 6, *a court in a palace, etc.* (ಪ್ರಾಂಗಣ, ಅಂಗಣ 117; ಮನ್ದಿರದ ಮುಮ್ಭಾಗ 491). 7, *the armpit* (ಕಂಕುಳ 117; ಕಂಕುಳ್ Mr. 321. 486, o. r. ಕೊಂಕುಳ್). 8, a forest, a wild (ಕಾನ್ತಾರ, ಅಡವಿ 117; ಅಟವಿ, ವಿಪಿನ, etc. Mr. 151). 9, an objection or reply in argument. 10, the side or flank. See Prv. s. ಪ್ರಸ್ತ.

ಕಕ್ಷಪಾಲ kaksha-pâla. A bag carried under the armpit (My., also ಕಕ್ಷವಾಳ).

ಕಕ್ಷಪಾಲಿಕೆ kaksha-pâlikĕ. = ಕಕ್ಷಪಾಲ. (Rŝv. 5, after 25; V. 14, 31; My.).

ಕಕ್ಷಪುಟ kaksha-puṭa. = ಕಕ್ಷಪಾಲ. (Grj. 2, after 106).

ಕಕ್ಷಮೂಲ kaksha-mûla. The armpit. See ಕವುಂಕುಳ್.

ಕಕ್ಷಾನ್ತರ kaksha-antara. *An inner court of a palace, etc.; an open space surrounded by buildings* (ಪ್ರಕೋಷ್ಠ, ಮನೆಯ ನಿಲವು Mr. 201).

ಕಕ್ಷಾಪಟ kakshâ-paṭa. = ಕಚ್ಚಟ, ಕಚ್ಚುಟ. *A cloth passed between the legs to cover the privities.*

ಕಕ್ಷಿ kakshi. One party as opposed to another; objection, contention (My.).

ಕಕ್ಷಿಗಾಱ kakshi-gâṟa. A party (in a civil or criminal case); one who maintains or defends a claim or wrong at issue (My.).

ಕಕ್ಷೆ kakshĕ. = ಕಕ್ಷ Nos. 3. 6. 9. 2, the orbit of a planet (Mhr.; My.; B. 5, 182).

ಕಕ್ಷೇಸು kakshêsu. A kind of arrow (ಕವಡಿಕೆಯಮ್ಬು Mr. 296).

ಕಕ್ಷ್ಯೆ kakshyĕ. *An elephant's girth;* a girdle or zone. 2, *enclosure of an edifice; an open space surrounded by buildings, the square left unroofed in the centre of a house* (see ನಡುತೊಟ್ಟಿ).

ಕಗ್ kag. (= ಕಡು 1, q. v., ಕಸ 1, etc.). Hardness; strength; etc. — ಕಗ್ಗಣ್ಟು. = ಕಡಿಗಣ್ಟು, ಕಡುಗಣ್ಟು. A fast knot that cannot be easily untied (C.);—a hard knot in wood (My.). — ಕಗ್ಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. = ಕಡುಗತ್ತಲೆ. Thick darkness (J. 26, 6; C.; B. 3, 125). — ಕಗ್ಗಲಿ. -ಕಲಿ. The tree Mimosa sundra Roxb. (Acacia sundra Dec., St. & Pl.). 2, the tree Acacia catechu Willd. (Mimosa catechu Lin.; M. ಕರಿಜ್ವಾಲಿ; ಗಾಯತ್ರಿ, ಬಾಲತನಯ, ಖದಿರ, ದನ್ತಧಾವನ, ತಱಿಯದ ಮರ Si. 314). ಬಿಳೀ ಕಗ್ಗಲೀ ಮರ (ಕದರ, ಸಿತಖದಿರ, ಸೋಮವಲ್ಕ 134). ದುರ್ಗನ್ಧವುಳ್ಳ ಕಗ್ಗಲೀ ಗಿಡ (ಅರಿಮೇದ, ವಿಟ್ಖದಿರ, ಹುಚ್ಚುಕಗ್ಗಲೀ ಮರ 134). 3, = ಕಾರೇ ಗಿಡ (My.). 4, a man of distinguished valor (My.). — ಕಗ್ಗಲ್ಲು. -ಕಲ್ಲು. = ಕಡುಗಲ್. A very hard stone (My.). — ಕಗ್ಗಾಡು. -ಕಾಡು. A thick-set, impervious jungle (My.). — ಕಗ್ಗಾಯಿ. -ಕಾಯಿ. = ಕಡುಗಾಯಿ. A hard, or an unripe, fruit (C.). — ಕಗ್ಗಾಱು. -ಕಾಱು. Excess of rain (My.). — ಕಗ್ಗಾಬು. Great dryness, drought (My.). — ಕಗ್ಗಾಲ. -ಕಾಲ. A trying time, famine (My.). — ಕಗ್ಗುಮ್ಬಳ. -ಕುಮ್ಬಳ. A hard gourd (My.). — ಕಗ್ಗೊಬಲೆ. -ಕೊಬಲೆ. A kind of Basilicum, Ocymum sanctum Lin. (ಕುಠೇರಕ, ಕಠಿಂಜರ, ಪರ್ಣಾಸ Nr.; ದಾಬರಿ, ಕ್ಷುತ್ರಪತ್ರ Mr. 129, o. rs. ದಾರಿಷ್ಟ, ದಾಸದಾ, ಚಿತ್ರಪತ್ರ). ಬಿಳಿಯ ಕಗ್ಗೊಬಲೆ, Ocymum gratissimum Lin. (ಅರ್ಜಕ Nr.). — ಕಗ್ಗೊರ್ಲೆ. -ಕೊರ್ಲೆ. = ಕಗ್ಗೊಬಲೆ. (ಪರ್ಣಾಸ, etc., ಕಾಮಕಸ್ತೂರೀ ಗಿಡ, ಕಮ್ಮಗಗ್ರೇ ಗಿಡ Si. 141). ಬಿಳೀ ಕಗ್ಗೊರ್ಲೆ (ಅರ್ಜಕ, ಬಿಳೀ ಗಗ್ರೇ ಗಿಡ 141). ಕಗ್ಗೊಲೆ. -ಕೊಲೆ. A fell murder (Râm. 3, 4, 17; 3, 8, 10; Bh. 4, 3, 53).

ಕಗ್ಗ kagga. A long, tedious speech or literary composition (My.). — ಕಗ್ಗದವ. -ಅವ. A man of long, tedious speech (My.).

ಕಗ್ಗನೆ kagganĕ. = ಕಂಗನೆ. (Abh. P. 13, 21).

ಕಗ್ಗು kaggu. = ಕಂಗು 3, ಕನಗು, ಕನರು No. 1, etc., ಗಗ್ಗು. (Pungency), disagreeableness, especially said of the smell of burning oil (S. Mhr.).

ಕಂ kaṅ. = ಕಣ್ 1, etc. The eye. Dat. ಕಂಗೆ (Bp. 11, 34). Nom. pl. ಕಂಗಳ್ (Bp. 1, 49; 29, 24; 31, 15; 51, 81; 54, 71; 57, 44; Nn. 34; J. 3, 17). — ಕಂಕಣ. An eye-drop, a tear (ಕಣ್ಣ ನೀರು Nn. 45; Bp. 18, 77; 20, 25). — ಕಂಗಡೆ. -ಕಡೆ. = ಕಣ್ಗಡೆ. A side-glance, a leer (sic! J. 3, 10). — ಕಂಗಾಣು. -ಕಾಣು. = ಕಣ್ಗಾಣ್, ಕಣುಗಾಣ್. To perceive with the eyes (in opposition to *mentally,* S. Mhr.). — ಕಂಗಾಣಿಸು. -ಕಾಣಿಸು. = ಕಣ್ಗಾಣಿಸು. To cause to perceive with the eyes (S. Mhr.). — ಕಂಗುಱುಹು. -ಕುಱುಹು. = ಕಣುಗುಱುಹು. A mark for the eye; the place at which the eye is to be (Bp. 18, 74). — ಕಂಗೆಡಿಸು. -ಕೆಡಿಸು. = ಕಣ್ಗೆಡಿಸು. To destroy the eye, etc.; to blind, to confuse, etc. (C.; J. 4, 23; 26, 4). — ಕಂಗೆಡು. -ಕೆಡು. = ಕಣ್ಗೆಡು. The eye or sight to be destroyed; to be blinded, confused or bewildered; to be vexed or irritated; to become afraid (C.; Bp. 56, 40; J. 4, 9; 8, 37. 40; 14, 25; 19, 31; 24, 35; B. 5, 258). — ಕಂಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. = ಕಣ್ಗೊಳಿಸು, q. v. (Šŝv. 1,69; 1, after 71 & 79; 1, 85; J. 5, 11; 15, 11; 31, 10). ಕಂಗೊಳಿಸು (Šm. 17).

ಕಂಕ kaṅka. *A heron.* 2, Yama. 3, a false or pretended Brâhmaṇa. 4, a title of Yudhishṭhira, from his assuming the disguise of a Brâhmaṇa before king Virâṭ (Bh. 4, 1, 6). 5, a kind of mango. — ಕಂಕವಕ್ಕಿ. -ಹಕ್ಕಿ. A heron (ಕಂಕ, ಲೋಹಪೃಷ್ಠ Nr.).

ಕಂಕಟ kaṅkaṭa. *Armour, mail;* an iron hook to goad an elephant.

ಕಂಕಟಕ kaṅkaṭaka. *Armour, mail* (ಟವುಳಿ Mr. 292, o. r. ತವುಳಿ).

ಕಂಕಡಿ kaṅkaḍi. Tbh. of ಕರ್ಕಟಿ. (My.; H.).

ಕಂಕಣ kaṅkaṇa. (Šmd. 384; Kk. 95; Šm. 77). = ಕಂಕಳ. *An ornament of the wrist, a bracelet* (ಹಸ್ತಭೂಷಣ Nn. 45); a string or ribbon tied round the wrist. 2, a waist-tie (ಉಡಿದಾರ, ಮೇಖಲೆ 45). 3, an ornament of the breast (ಕೌಸ್ತುಭ, ಪದಕ 45). 4, any ornament or trinket. 5, turning round (ಭ್ರಮಣ, ತಿರುಗುವುದು 45). 6, a crest. 7, a water-drop (J. 30, 7).

ಕಂಕಣಕಾರ kaṅkaṇa-kâra. = ಟಂಕಣಕಾರ. (My.).

ಕಂಕಣಗ್ರಹಣ kaṅkaṇa-grahaṇa. A partial, or annual, eclipse (C.).

ಕಂಕಣಬದ್ಧ kaṅkaṇa-baddha. A man who has a kaṅkaṇa tied round his wrist for any good, favourable or happy rites (My.). 2, one who devotes himself to the accomplishment of any good or bad object (My.).

ಕಂಕಣೀಕೆ kaṅkaṇîkĕ. = ಕಂಕರಿಕೆ. A wrist-ornament furnished with bells.

Digitized by Google

ಕಂಕತ kaṅkata. *A comb* (ಕೇಶಮಾರ್ಜನಿ, ಹಣಿಗೆ Mr. 208).

ಕಂಕತಿಕೆ kaṅkatikĕ. *A comb.*

ಕಂಕಪತ್ರ kaṅka-patra. Furnished with the feathers of a heron: *an arrow.*

ಕಂಕಭಟ್ಟ kaṅka-bhaṭṭa. = ಕಂಕ No. 4. (C.).

ಕಂಕಮಾಲೆ kaṅka-mâlĕ. A kind of musical instrument; beating time by clapping the hands. (R.).

ಕಂಕಮುಖ kaṅka-mukha. A pair of tongs. (R.).

ಕಂಕರ kaṅkara. Vile, bad. (R.).

ಕಂಕರಿ kaṅkari. Tbh. of ಖಂಕರಿ (Šmd. 338. 357). — ಕಂಕರಿ ಗೋಲ್. -ಕೋಲ್. A large whip (ಬಲ್ಲಾಟ Čt. I, 79).

ಕಂಕರಿಕೆ kaṅkarikĕ. (Tbh. of ಕಂಕಣೀಕೆ). — ಮೆಯ್ಯ ಮಸಿಕೊರಲ ಬಕ್ಕಳ ಪುಡ್ಯೆ ಘರಿಲ್ಗರಿವ ಕೆಯ್ಯ ಕಂಕರಿಕೆ (Šmd. 84 Mdb.).

ಕಂಕರೆ kaṅkarĕ. Gravel: a single pebble or particle (Mhr., H. ಕಂಕರ, Br.; R.).

ಕಂಕಳ kaṅkaḷa. = ಕಂಕಣ. — ಕಂಕಳವರಲ್. -ವರಲ್. A bracelet-gem; an excellent man: a man very familiar with proverbs (ನಲ್ಲಾದಿಗಾಣಿ Čt. I, 43).

ಕಂಕಱ್ kaṅkaḻ. ಕಂಕೞು. = ಕಂಕುೞ್ q. v., etc. (ಕಕ್ಷ, ಬಾಹುಮೂಲ Si. 210. 461; My.). ಕಂಕಱ ಎಲುವಿನ ಸನ್ಧಿ (ಜತ್ರು Si. 209). ಮೊದಿಕೆಯ್ಗಿನ್ತಲೂ ಮೇಲೆ ಕಂಕಱ ವರಿಗೂ ಮೇಲುತೋಳು (ಪ್ರಗಣ್ಡ 210). ಕಂಕಱ ಕೆಳಗಡೇ ಪಕ್ಕ (ಪಾರ್ಶ್ವ 210).

ಕಂಕಾಲ kaṅkâla. *A skeleton* (ಅಸ್ಥಿಪಂಜರ, ಒಡಲ ಎಲು Mr. 397). 2, N. of a Dânava.

ಕಂಕಾಲಧರ kaṅkâla-dhara. Who carries the backbone of Vishṇu: Šiva (C.).

ಕಂಕಾಲಮಾಲಿ kaṅkâla-mâli. Whose necklace is formed of bones: Šiva. (My.).

ಕಂಕಾಲಾಂಕಪಾಣಿ kaṅkâla-aṅka-pâṇi. = ಕಂಕಾಲಧರ. (Bp. 54, 23).

ಕಂಕಾಲಿ kaṅkâli. Šiva (My.). 2, N. of a servant of Šiva (Šsv. 1, after 79).

ಕಂಕಿ kaṅki. = ಕಂಕು. An ear of jôḷa or sĕjjĕ (also of some other corn, My.) the grains of which have been removed (C.; Tĕ.; *cf.* ಕಣಿಕೆ?). ಸುಂಕಿಗನು, ಹುರಿಹಲು, ಬಿಂಕಿನ ಬೆಲೆವೆಣ್ಣು, ಕಂಕಿಯು, ಸುಂಕ, ನಸುಗುನ್ನಿ ಈ ಆಱು ಸೋಂಕಿದರೆ ಬಿಡವು (Sp.).

ಕಂಕು kaṅku. = ಕಂಕಿ. (My.).

ಕಂಕುೞ್ kaṅkuḻ. = ಕಂಕೞ್, ಕಂಕುೞು, ಕಂಕುಳು, ಕವುಂಕುೞ್, ಕೊಂಕೞ್, ಕೊಂಕೞು, ಕೊಂಕಳು, ಕೊಂಕುೞ್. The arm-pit (ಕಕ್ಷ Mr. 486; My.; T. ಚಂಕ, ಕೈಕ್ಕುೞ್; Tĕ. ಚಂಕ, ಚಂಕಿಲಿ; Tu. ಕಂಕುಳ). ಉರದ ಸಜ್ಜೆಯನು ಒಡನೆ ಕಂಕುೞಲಿ ಅವಚಿಕೊಳುತಂ (Bp. 47, 46).

ಕಂಕುೞ kaṅkuḻa. = ಕಂಕುೞ್, etc. (ಕಕ್ಷ Nn. 117; C.; B. 3, 124).

ಕಂಕುೞು kaṅkuḻu. = ಕಂಕುೞ್, etc. (My.). ತೋಳ ಮೊದಲುಗಳ್ ಎರಡೂ, ಕಂಕುೞು (ಕಕ್ಷಗಳು Nr.). ಕಂಕುೞುನಿನ್ದಲೆ (Bp. 15, 21). ಕಂಕುೞನಲಿ (43, 27). ಕಂಕುೞಲ್ಲಿ ದೊಣ್ಣೆ, ಕೆಯ್ಯಲ್ಲಿ ಶರಣಾರ್ಥ (Prv.; other form — ಸಲಾಮು).

ಕಂಕೇಲ್ಲಿ kaṅkĕlli. = ಕಂಕಲಿ. *The Ašôka tree, Jonesia ašôka* Roxb.

ಕಂಕೋಷ್ಠ kaṅkôshṭha. N. of a plant (ಪಟುಪರ್ಣ, ಹೈಮವತಿ, ಸ್ವರ್ಣಕ್ಷೀರಿ, ಹಿಮಾವತಿ, ಘಣ್ಟಾಮಣೀ ಸೊಪ್ಪು Si. 156).

ಕಂಕೋಷ್ಠಿ kaṅkôshṭhi. A kind of leguminous shrub, Glycine debilis (ಕಾಡುದ್ದು Nr.).

ಕಂಗನೆ kaṅganĕ. = ಕಗ್ಗನೆ. Greatly, excessively (Abh. P. 13, 49; Grj. 2, after 106).

ಕಂಗಳ kaṅgaḷa. (= ಕಂಗಾಳ). A blind man (C.; T. ಕಂಗು, blackness; ಕಂಗುಲ್, darkness; could it be ಕಣ್-ಕಳ, one who has lost his eyes?).

ಕಂಗಾರು kaṅgâru. = ಕಂಗಾಲು, ಕಂಗು 2. Displeasure, anger (My.).

ಕಂಗಾಲ್ kaṅgâl. Poor; poverty-stricken; wretched; weak; barren, as soil (C.; Mhr., H.). — ಕಂಗಾಲು. -ಅ 3. A pauper, a miserable wretch, a weak man (My.).

ಕಂಗಾಲತನ kaṅgâlatana. Pauperism, wretchedness (My.).

ಕಂಗಾಲಿ kaṅgâli. Wretchedness (Mhr.). 2, a pauper, a beggar (My., Tĕ. as ಕಂಗಾಳಿ).

ಕಂಗಾಲು kaṅgâlu. = ಕಂಗಾರು, etc. (S. Mhr., only in ಕಂಗಾಲ ಮನುಷ್ಯ, a disagreeable, angry man).

ಕಂಗಾಳ kaṅgâḷa. (ಕಣ್-ಕಾಣ?). = ಕಂಗಳ. (My.).

ಕಂಗಾಳಿ kaṅgâḷi. = ಕಂಗಾಲಿ, q. v.

ಕಂಗು kaṅgu. 1. Great surprise (ಬಲುಚೋದ್ಯ Čt. I, 73).

ಕಂಗು kaṅgu. 2. = ಕಂಗಾರು, etc., (ಕೊಂಗು 2?). Displeasure, anger (S. Mhr.; *cf.* ಕವಗು 1?). — ಕಂಗಾಗು. -ಆಗು. To become angry, to be displeased, irritated, loathed, or annoyed (S. Mhr.).

ಕಂಗು kaṅgu. 3. = ಕಗ್ಗು, etc. (My.).

ಕಂಗು kaṅgu. 4. = ಕಂಗುಂಗೆ, ಕಂಗೊಂಗೆ, ಕಂಗೊನ್ದಿ. The heart-pea, Cardiospermum halicacabum Lin. (ಜ್ವಲನಿ, ಜ್ಯೋತಿಷ್ಮತಿ Mr. 146, one MS. ಕಾಂಗು).

ಕಂಗು kaṅgu. *The Indian millet, Panicum italicum* Lin. (ನವಣೆ Mr. 373). See ಪ್ರಿಯಂಗು.

ಕಂಗುಂಗೆ kaṅguṅgĕ. = ಕಂಗು 4. (ಪಾರಾವತಾಂಘ್ರಿ, ಕಟಭಿ, ಪಿಣ್ಯ, ಪಣ್ಯ, ಜ್ಯೋತಿಷ್ಮತಿ Nr.).

ಕಂಗೊಂಗೆ kaṅgôṅgĕ. = ಕಂಗುಂಗೆ. (Si. 159).

ಕಂಗೊನ್ದಿ kaṅgŏndi. = ಕಂಗೊಂಗೆ. (Si. 159).

ಕಂಗೋರೆ kaṅgôrĕ. An ornamental cordon, groove, etc.; spiral lines (Mhr.; R.; Br.).

ಕಚ್ kač. = ಕಚಿ. An imitative sound. (*Cf.* Mhr. ಕಚಕಚ). — ಕಚ್ಚಚ್ ತಿನ್ನು. To eat in a craunching manner (C.). — ಕಚ್ಚೆನ್ದು ಬೀೞು. To sound as a stone falling into mud (C.). — ಕಚ್ಚಚ್ ತುೞಿ. To tread sticky mud and clay so that the peculiar, well-known sound is produced (C.).

ಕಚ kača. = ಕಸ 5, ಕಸರ, ಗಜಿ. — ಕಚಪಿಚ. reit. The sound of mixing miscellaneous boiled things (as rice, vegetables, etc.) with the hand: confusion. — ಕಚಪಿಚ ಕಲಸು, to mingle boiled things in a confused manner (C.). — ಕಚಪಿಚಕೆಲಸ. Confused work (My.).

ಕಚ kača. *The hair of the head* (ಮಣ್ಡೆಯ ಕೂದಲ್ Nn. 48). 2, matted and twisted hair (ಜಟೆ 100). 3, a bundle of hair at the back of the head (ತುಱುಬು 51). 4, a cicatrix. 5, a cloud. 6, a binding, a band. 7, the hem of a garment.

ಕಚಕ್ kačak. = ಕಚಿಕ್, ಕಚುಂಕ್. The sound produced when a stone falls into mud (My.).

ಕಚಕ್ಕನೆ kačakkanĕ. = ಕಚ್ಚನೆ. Smartly, forcibly,

Digitized by Google

suddenly, as ಕಚಕ್ಕನೆ ಮುಳ್ಳು ನೆಟ್ಟಿತು (C.; Tĕ. ಖಚಿಕ್ಕನೆ, slapdash, at one smack). **2,** with the sound produced when a stone falls into mud, or the feet tread wet or sticky clay (My.).

ಕಚಪ kača-pa. Cloud-drinker: grass; a leaf. (R.).

ಕಚಪಕ್ಷ kača-paksha. *A quantity of hair, much hair;* thick or ornamented hair.

ಕಚಪಾಶ kača-pâśa. = ಕಚಪಕ್ಷ. *A quantity of hair, etc.*

ಕಚಪು kačapu. A dish of boiled vegetables or fruits seasoned with salt, pepper, etc. (My.; Tu. ಕಚಪ್ಪು, ಕಚಪು; *cf.* ಕತಿಪು).

ಕಚಬನ್ಧ kača-bandha. A braid of hair (ಹಿಣಿಲ್ Čt. I, 74).

ಕಚಭರ kača-bhara. = ಕಚಪಕ್ಷ. A mass of hair, etc. (Grj. 10, 16; Bp. 40, 19; 42, 24; J. 5, 15).

ಕಚಮಾಲ kača-mâla. Smoke. (R.).

ಕಚರಾ kačarâ. Rubbish, dirt, straw, fragments (Mhr.; My.). — ಕಚರಾಕೆಲಸ. The work of removing rubbish (My.). 2, worthless business (My.). — ಕಚರಾತೆರಿಗೆ. Municipal tax (My.). — ಕಚರಾದುಪ್ಪಟಿ. A dirty duppaṭi (My.; ವರಾತಿ, ಸ್ಥೂಲಶಾಟಕ Si. 223).

ಕಚವಾಯಿಸು kačavâyisu. To become weary, to be tired or exhausted (S. Mhr.; Mhr. ಖಚಣೇಂ).

ಕಚಾಕಚಿ kačâkači. An imitative sound: a brawl, a squabble (Mhr.; R., Tĕ.).

ಕಚಾಯಿಸು kačâyisu. To be smart, prompt, careful, or clever in doing a business (My.; *cf.* Mhr. ಕಚಕ್ಯಾ).

ಕಚಿ kači. = ಕಚ್. — ಕಚಿಕಚಿ ನಮಲು. = ಕಚ್ಚುಕಚ್ ತಿನ್ನು. (My.). — ಕಚಪಿಚ ತಿನ್ನು. = ಕಚ್ಚುಕಚ್ ತಿನ್ನು. (C.).

ಕಚಿಕ್ kačik. = ಕಚಕ್, etc. (My.).

ಕಚು kaču. An esculent root, Arum colocasia and other kinds. 2, a garden plant, the long Zedoary, Curcuma zerumbet Roxb. (St. & Pl.).

ಕಚುಂಕ್ kačuṅk. = ಕಚಿಕ್, etc. (My.).

ಕಚೂರ kačûra. = ಕಚೋರ. (C.). See ಗವಲು.

ಕಚೇರಿ kačêri. = ಕಚ್ಚೇರಿ. A hall of audience; a town-hall; a court for administration of public business; an office: it is applied to the people assembled, and to the business proceeding (C.; H., Mhr.). — ಕಚೇರಿ ಮಾಡು, to open a court or office for business; to carry on business in an office (C.; see Si. 109; B. 4, 146; 5, 265).

ಕಚೋರ kačôra. = ಕಚೂರ, (ಕಚ್ಚೂರ), ಕಚ್ಚುರ, ಕಚಿಕ್ಖೇರ, ಕರ್ಚೂರ. The long Zedoary, Curcuma zerumbet Roxb., and its root (ಕರ್ಚೂರಕ, ದ್ರಾವಿಡಕ, etc. Nr.; My.). ಗನ್ಧಕಚೋರ (ಕರ್ಚೂರಕ, ದ್ರಾವಿಡಕ, etc. Si. 155). 2, a kind of yellow orpiment (ಅಂಗುಲಿ, ಅರಿದಾಳ Mr. 102). — See ಅರುಗಣ್ಣುನುಳ್ಳು-, ಕರಿ-, ಗಣ್ಣ-.

ಕಚ್ಚ kačča. 1. Tbh. of ಕಕ್ಷ (Šmd. 346). *Cf.* ಕಚ್ಚೆ.

ಕಚ್ಚ kačča. 2. = ಕಚ್ಚಾ. Unripe, green; — uncooked, raw; — rude, rough, unfinished; — young, tender (as understanding); — minor, less (as a measure or weight, My.; Mhr., H. ಕಚ್ಚಾ).

ಕಚ್ಚಟ kaččaṭa. = ಕಚ್ಚುಟ, ಕಂಚಟ. (Tbh. of ಕಕ್ಷಾಪಟ). A cloth passed between the legs to cover the privities (Tĕ. ಕಚ್ಚಡ, a tuck, truss, etc.). ಕಟ್ಟುವ ಕಚ್ಚಟ (ಕೌಪೀನ Mr. 256).

ಕಚ್ಚಡ kaččaḍa. = ಕಚ್ಚರ. Filth, rubbish (My.).

ಕಚ್ಚಡಿ kaččaḍi. A kind of vegetable dish (My.; J. 6, 44).

ಕಚ್ಚನೆ kaččanĕ. = ಕಚಕ್ಕನೆ No. 1. Smartly, etc. ಕಚ್ಚನೆ ಮುಳ್ಳು ನೆಟ್ಟಿತು (S. Mhr.).

ಕಚ್ಚರ kaččara. (= ಕಚ್ಚಡ). *Dirty, foul;* spoiled; vile, wicked.

ಕಚ್ಚರಿ kaččari. A kind of sauce (?). ತುರಿದ ಕಚ್ಚರಿ (ಎಜುಲಿ Mr. 219).

ಕಚ್ಚಳಿ kaččaḷi. An honorary arm-ring (ಬಿರುದಿನ ಬಳೆ Šmd. II, Šm. 40; ಬಿರಿದಿನ ಬಳೆ Kk. 75; ಕಮ್ಮರೆ Čt. I, 21, o. r. ಕಮ್ಮರ). ತೋಳ ಕಚ್ಚಳಿಯ .... ವಲ ಬಿರುದುಗಳ್ (Rśv. 6, after 11).

ಕಚ್ಚಾ kaččâ. = ಕಚ್ಚ. (My.). — ಕಚ್ಚಾಸೇರು. A seer of only 20 or 24 rupees' weight (C.).

ಕಚ್ಚಿಕೆ kaččikĕ. Biting, etc. (My.).

ಕಚ್ಚಿದ್ kad-čid. ಕಚ್ಚಿತ್. *A particle introducing a direct question with expected positive answer, and a kind of inquiry.*

ಕಚ್ಚಿಱಿ kaččiṟi. To join two things, to unite (ಯುಗಲಸನ್ಧಾನ Šmd. Dh.). *Cf.* ಇಱಿ 4.

ಕಚ್ಚಿಸು kaččisu. 1. To cause to bite (C.).

ಕಚ್ಚಿಸು kaččisu. 2. To cause to join, to unite (My.).

ಕಚ್ಚು kačču. 1. = ಕರ್ಚು 1. To bite; to sting (C.). **2,** to smart, to gripe, to ache, as the stomach; to bite, as pepper, etc. (C.). ಕೆಡಕುಹುಳು ಕಚ್ಚಿತ್ತು ಮಗನಂ (Bp. 48, 8). ಅವುಡಂ ಕಚ್ಚಿ ಕೊಳುತ (31, 13). ಕಚ್ಚುವ ಜೇರುಜಮ್ಮು (Si. 176). ಹೊಟ್ಟೆ ಕಚ್ಚಿ ಭೇದಿಗಳು ಆಗುವಿಕೆ (201). ಕಚ್ಚಿದರೆ ಕಚ್ಚುವದು; ಕಿಚ್ಚಿಲ್ಲ, ಜೇಡಿಲ್ಲ (*i. e.* pepper, Sp.). ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದುದು (ದಷ್ಟ Mr. 391). ಒನ್ದು ನಾಯಿ ಮಾಂಸದ ಕರಣೆಯನ್ನು ಕಚ್ಚಿ ಕೊಣ್ಡು (B. 2, 4). ಆ ಹಾವನ್ನು ಕಚ್ಚಿ ಕೊಣ್ಡು ಹೋಯಿತು (2, 28). ಕಚ್ಚೋ ನಾಯಿ ಬೊಗಳದು, ಬೊಗಳೋ ನಾಯಿ ಕಚ್ಚದು. — ಕಚ್ಚೋ ನಾಯಿಯ ಮುನ್ದೆ ಕಣ್ಣುಗ ಹಾಕಿದ (Prvs.). See Bp. 46, 22; J. 13, 18; 24, 10. 11; B. 2, 47; Prvs. s. ಕನ್ನಮ್ಮಾಡಿ. — ಕಚ್ಚಾಟ. -ಆಟ. Mutual biting (C.). 2, quarrel (C.). See Prv. s. ಮಚ್ಚಿನಾಲಿಗೆ. — ಕಚ್ಚಾಡು. -ಆಡು. To bite one another, as dogs (C.). 2, to quarrel (C.). See B. 5, 32.

ಕಚ್ಚು kačču. 2. = ಕರ್ಚು 2. Biting; a bite; an incision; a notch, a nick; a wound. (*Cf.* ಕಕ್ಕು 1). ಗಿಡಕ್ಕೆ ಚೂರಿಯಿನ್ದ ಕಚ್ಚು ಹಾಕಿದರೆ (B. 2, 32). ತುಬಾಕಿಯ ಬಾಯಿ ತಗಲಿ ಆ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಕಚ್ಚು ಬಿದ್ದದೆ (3, 45). ಮೇಲ್ದೋಟಿಗೆ ಚೂರಿಯಿನ್ದ ಕಚ್ಚು ಹಾಕುವರು (4, 40). ಗಿಡದ ಬೊಡ್ಡಿಗೆ ಕೊಡ್ಲಿಯಿನ್ದ ಕಚ್ಚು ಹಾಕಿದರೆ (4, 70). ಕೆಯ್ಗೆ ಉಳಿಯಿನ್ದ ಕಚ್ಚಾಯಿತು (C.). **2,** a bit, a fragment, a piece (My.).

ಕಚ್ಚು kačču. 3. = ಕರ್ಚು 4. Washing; water in which raw rice has been washed (C.; ಯೂಷ G.; Tĕ. ಕಚ್ಚು, ಕಡುಗು, ಕಲಿ; T. ಕಡಿ). See ಅಕ್ಕಿಗಚ್ಚು, ಕಲಗಚ್ಚು.

ಕಚ್ಚು kačču. 4. To join (v. i., My.; see ಕದೆ).

ಕಚ್ಚುಟ kaččuṭa. = ಕಚ್ಚಟ, q. v. (ಕಕ್ಷಾಪಟ, ಕೌಪೀನ Hlâ.; ಗುಹ್ಯ, ಕೌಪೀನ Nn. 70). See Bp. 12, 54; 27, 43.

Digitized by Google

ಕಚ್ಚೂರ kaččûra. A leafless plant, wild and cultivated, Kaempferia galanga Lin. (St. & Pl.).

ಕಚ್ಚೆ kaččĕ. ಕಚ್ಚೆ. The organ of generation (yôni) of cows and buffaloes (S. Mhr.; Tĕ., also ಕಱಿ).

ಕಚ್ಚೆ kaččĕ. Tbh. of ಕಕ್ಷ and ಕಚ್ಛ (*cf.* ಕಚ್ಚ). The hem or end of a garment tucked into the waist-band (C.). 2, a cloth passed between the legs to cover the privities (ಕೌಪೀನ Šm. 86; My.; Tĕ.). 3, a female's cloth (ಉಡುಸೀರೆ Šm. 86). 4, a girdle (T. ಕಚ್ಚೈ). See Bp. 47, 20; ಅಡರುಗಚ್ಚೆ, ಗಣ್ಡುಗಚ್ಚೆ; ಬಾಲಂಗಚ್ಚೆ; ಬೀರಗಚ್ಚೆ; ವಾರಗಚ್ಚೆ; ಹಾರುವಗಚ್ಚೆ; ಹಿಂಗಚ್ಚೆ; Prv. s. ನಿವಾಳಿ. — ಕೆಯ್ ಬಾಯ್ ಕಚ್ಚೆ ಇವು ಮೂಱು ಸುದ್ದವಾಗಿದ್ದರೆ ಎತ್ತ ಹೋದರೂ ಭಯವಿಲ್ಲ (Prv.). — ಕಚ್ಚೆ ಪಱಿಕ. A lewd man (C.). — ಕಚ್ಚೆಪಱಿಕಿ. A lewd woman (C.).

ಕಚ್ಚೇರಿ kaččêri. = ಕಚೇರಿ. (My.).

ಕಚ್ಛ kaččha. *The hem or end of a garment tucked into the waist-band;* the tuck of a dôtra, etc. 2, *contiguous to water; marshy ground.* 3, *the bank of a river.* 4, N. of a country (B. 3, 47). 5, a part of a boat (ಹಡಗದ ನಾಳ G.). 6, *a tree, the timber of which is used for making furniture, etc., Cedrela toona* Roxb., the common Tûn (ತುನ್ನ). 7, the tree Hibiscus populneoides Roxb.

ಕಚ್ಛಪ kaččha-pa. *A tortoise.* 2, one of the nine treasures of Kubêra. 3, a flat kind of still.

ಕಚ್ಛಪಿ kaččha-pi. *A female tortoise; a small tortoise.* 2, *the lute of Sarasvati.* 3, a cutaneous disease, wart or blotch (ಒನ್ದು ಸಣ್ಣ ರೋಗ G.).

ಕಚ್ಛಶುದ್ಧಿ kaččha-šuddhi. Purity of the hem of one's garment: chasteness (My.; Tĕ.).

ಕಚ್ಛು kaččhu. *Itch, scab. Cf.* ಕಜ್ಜಿ.

ಕಚ್ಛುರ kaččhura. *Itchy, scabby;* unchaste, libidinous.

ಕಚ್ಛುರೆ kaččhurĕ. *The plant Alhagi maurorum* Tournef. 2, a species of Curcuma. 3, the plant Carpopogon pruriens.

ಕಚ್ಛೋರ kaččhôra. A species of Curcuma (Sk.). See ಕಚೋರ.

ಕಜಾಕ್ kajâk. The waist-band or sash worn by peons or sepoys (My.; H.).

ಕಜಾಕ kajâka. Tbh. of ಖಜಾಖ (Šmd. 338, o. r. ಖಜಖಂ = ಕಜಕಂ).

ಕಜಾನಿ kajâni. = ಖಜಾನೆ. (My.).

ಕಜಿಕ kajika. See ಕಜಾಕ.

ಕಜೂರ kajûra. = ಕಜ್ಜೂರ, ಕಜೂರ್ರ, ಖಜೂರ್ರ. The fruit of the date-tree (Phoenix dactylifera), also when compressed and packed in bundles (My.; Mhr. ಖಜೂರ; Tĕ. ಕಜ್ಜೂರಪು, ಗಜ್ಜುರ).

ಕಜ್ಜ kajja. 1. = ಕಜ್ಜಾಯ. Bread (S. Mhr. Liṅgavantas).

ಕಜ್ಜ kajja. 2. Tbh. of ಕಾರ್ಯ (Šmd. 356; Čt. I, 16; ಉತ್ಸಾಹ, ಉದ್ಯೋಗ Mr. 451; ಕೆಲಸ Bhn. 24). See Šmd. 134. 262. 270; Bp. 28, 33; Rsv. 4, 118; 5, 132; 13, 3; Č. Bp. 47, 16; J. 5, 32; 29, 39; 30, 28; 31, 34; ಕಡುಗಜ್ಜ.

ಕಜ್ಜಲ kajjala. *Lamp-black, and a collyrium prepared from it* (ಕಾಡಿಗೆ Nn. 61). 2, a cloud.

ಕಜ್ಜಲಗಿರಿ kajjala-giri. A mountain of lamp-black (Bp. 58, 48).

ಕಜ್ಜಲಾದ್ರಿ kajjala-adri. = ಕಜ್ಜಲಗಿರಿ. (Bp. 58, 61).

ಕಜ್ಜಾಯ kajjâya. = ಕಜ್ಜ 1. Bread (S. Mhr. Liṅgavantas). 2, a kind of sweet rice-cake (My.; T. ಕಚ್ಚಾಯ; Tĕ. ಕಜ್ಜಾಯ, ಕಜ್ಜೆಮು; Mhr. ಖಾಜೇಂ). See Si. 300. 314. 401; Bp. 37, 65. 66. 67; J. 28, 20; Č. Bp. 47, 42; ಪಂಚ-; Prvs. s. ನಾಯಿ, ಪ್ರಸ್ತಾಪ.

ಕಜ್ಜಿ kajji. = ಗಜ್ಜಿ. Tbh. of ಖರ್ಜು (Šmd. 365). Scab (the disease), itch (ಕಚ್ಛು, ಪಾಮನ್, etc. Si. 200; C.; Tĕ.). ಕಜ್ಜಿಯುಳ್ಳವನು (ಕಚ್ಛುರ Si. 202). ಕೆಯ್ಯ ಕಜ್ಜಿ (ಕಚ್ಛು, ಪಾಮನ್, etc. Nr.). ಕರಿಯ ಕಜ್ಜಿಯನುಳ್ಳವನು (ಪಾಮನ, ಕಚ್ಛುರ Nr.). ತುರುಕು, ಕಜ್ಜಿ ಹತ್ತಿದರೆ ಗನ್ಧದ ಎಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವರು (B. 3, 80). ಸಜ್ಜನರು ಸಾಯಲೊಡೆ ನಿರ್ಜರರು ಮಱುಗುವರು; ದೌರ್ಜನ್ಯಕಾರಿ ಸತ್ತರೇನ್? ದೇಹದ ಕಜ್ಜಿ ಹರಿದನ್ತೆ! (Sp.). ಕಜ್ಜಿ ಇದ್ದವನಿಗೆ ಲಜ್ಜೆ ಇಲ್ಲ, ಅಜ್ಜಿ ಇದ್ದವನಿಗೆ ಯೋಚನೆ ಇಲ್ಲ (Prv.). See Prv. s. ಬೊಜ್ಜು. — ಕಜ್ಜಿಗಿಡ. A tree the rind and leaves of which are full of small scab-like elevations (My.). — ಕಜ್ಜಿಬುರುಕ. -ಪುರುಕ. A man who is infected with the itch and always scratches it (My.). Feminine ಕಜ್ಜಿಬುರುಕಿ (My.). — ಕಜ್ಜಿಹುಱು. Worms in the body supposed to be the cause of the itch (C.).

ಕಜ್ಜೂರ kajjûra. = ಕಜೂರ, etc. (C.).

ಕಂಚ kańča. = ಕಂಚು. (Tĕ.; T. ಕಂಚು; *cf.* ಕಂಸ 1).

ಕಂಚಗಾಱ kańča-gâṟa. (Šmd. 235. 236). = ಕಂಚುಗಾಱ. A worker in bell-metal, a brazier, a coppersmith (ಲೋಹಕಾರಕ Mr. 376, o. r. ಕಂಚು-; C.).

ಕಂಚಗಾಱಿಕೆ kańča-gâṟikĕ. The business of a brazier, etc. (C.).

ಕಂಚಗಾರ್ತಿ kańča-gâṟti. (Šmd. 244. 246). A woman of the brazier caste (C.).

ಕಂಚಡಿ kańcaḍi. (= ಕಚ್ಚಟ). See ಕಾಸಿ—.

ಕಂಚರ kaṁ-čara. Moving in the water, aquatic. (R.).

ಕಂಚವಾಳ kańča-vâḷa. = ಕಂಚಾಳ, etc. (My.).

ಕಂಚಾ kańčâ. A marble (made of stone or lac, or being the seed of gajuga, My.).

ಕಂಚಾಳ kańčâḷa. = ಕಂಚವಾಳ, etc. (My.).

ಕಂಚಿ kańči. A kind of lime or bitter, sour orange (C.; Tu.; ಜೇರುಳೆ Mr. 112; ಈಳೆ, ಹಿರಳೆ, ನಾರಂಗ G.; *cf.* ಕಸರ್ ?). **2,** a tall tree, Trewia nudiflora Lin. (St. & Pl., fam. Euphorbiaceae). — See ನೆಲ-, ಪಾಲ್ಗಂಚಿ. — ಕಂಚಿನಿಮ್ಬೆಯ ಮರ. The tree Artocarpus lacucha (or lokutsha) Roxb. (ಲಕುಚ, ಲಿಕುಚ, ಡಹು Nr.).

ಕಂಚಿ kańči. Tbh. of ಕಾಂಚಿ (Šmd. 356). The town Conjeveram near Madras (T. ಕಚ್ಚಿ; My.; Bp. 24, 3; 25, 11). — ಕಂಚಿಮೇಕೆ. A small white goat (My.). — ಕಂಚಿಹಸು. A small good kind of cow (My.).

ಕಂಚಿಕ kańčika. (Tbh. of ಖಚಾಕೆ). A kind of spoon (ಸವುಟು Mr. 205).

ಕಂಚಿಗ kańčiga. (ಅಸುರ Čt. I, 27, o. r. ಕವ್ವಿಗ). 2, N. among Tĕlugu Brâhmaṇas and Šûdras (My.).

ಕಂಚಿನಿ kańčini. A dancing girl (My.; Br.; H.).

ಕಂಚಿವಾಳ kańčivâḷa. = ಕಂಚವಾಳ, ಕಂಚಾಳ, ಕಾಂಚಿವಾಳ, etc. The mountain ebony, Bauhinia variegata Lin. (ಕಾಂಚನಾರಕ, ಕೋವಿದಾರಕ Mr. 124, o. r. ಕಾಂಚಿವಾಳ; My.).

ಕಂಚು kańču. = ಕಂಚ. Tbh. of ಕಾಂಸ್ಯ (Šmd. 348. 368; Nr.; Hlâ. II, 15; Mr. 98; Šm. 68; Nn. 58. 84; C.). White copper

Digitized by Google

or brass, bell-metal, etc.; — a vessel made of kañcu. See Si. 62. 330; B. 4, 141. ಒನ್ದು ಕಂಚಾಯಿತು, ಒನ್ದು ಮಿಂಚಾಯಿತು; ಮುನ್ದೆ ಕೂತಿಯಾ, ಮುದಿಗೂಬೆ? (Prv.). See Prv. s. ವಂಚ ಕಾಲೆ. — ಕಂಚು ಮಿಂಚಾಗು. -ಆಗು. To appear or come like a flash, *i. e.* suddenly or unexpectedly, as a rare visitor, etc. (C.). — ಕಂಚುರಳೆ. -ಉರಳೆ. A round vessel of brass or bell-metal (My.; Si. 309).

ಕಂಚುಕ kañcuka. *A bodice, a jacket* (ಕುಪ್ಪಸ Nn. 88); a coat of mail, armour; *the skin of a snake.*

ಕಂಚುಕಾಂಗ kañcuka-aṅga. A kind of bodice. See ಬಳಸು.

ಕಂಚುಕಿ kañcuki. Furnished with a bodice, etc. 2, *an attendant on the women's apartments,* a chamberlain; a master of ceremonies (Rśv. 5, 21). 3, *a snake.* 4, a bodice; a coat of mail (ವಾರವಾಣ, ಜವಕೆ Nn. 97; see ಬಳಸು).

ಕಂಚುಕಿತ kañcukita. Furnished with a bodice, etc. (Bp. 2, 22; 50, 57).

ಕಂಚುಗಾಱ kañcu-gāṟa. = ಕಂಚಗಾಱ. (ಪ್ಯೋಕಾರ, ಲೋಹಕಾರ Nr.; Grj. 2, 92; Si. 338; My.).

ಕಂಜ kam-ja. Water-born: *a lotus* (ತಾವರೆ Nn. 124; ಶತಪತ್ರ Mr. 468). 2, Brahmâ.

ಕಂಜಗರ್ಭ kañja-garbha. Vishṇu (My.).

ಕಂಜಜ kañja-ja. Brahmâ (My.).

ಕಂಜಜಾತ kañja-jâta. = ಕಂಜಜ. (My.).

ಕಂಜಜೋದ್ಭವ kañjaja-udbhava. Nârada, etc. (My.).

ಕಂಜನಾಭ kañja-nâbha. = ಕಂಜಗರ್ಭ. (My.).

ಕಂಜನಾಲ. kañja-nâla. -ಳ. The stalk of a lotus (Bp. 28, 25).

ಕಂಜನೇತ್ರೆ kañja-nêtrĕ. A lotus-eyed woman (My.).

ಕಂಜಬಾಣ kañja-bâṇa. Who has the lotus for his arrow: Kâma. (My.).

ಕಂಜಭವ kañja-bhava. = ಕಂಜಜ. (My.).

ಕಂಜರ kañjara. The belly; an elephant; the sun; Brahmâ. See ಮಾಸ.

ಕಂಜರೀಟ kañjarīṭa. = ಖಂಜರೀಟ. A wagtail. (ಆಗಸವಕ್ಕಿ Śs.).

ಕಂಜಲೋಚನ kañja-lôcana. Lotus-eyed: Vishṇu (My.).

ಕಂಜವೈರಿ kañja-vairi. The moon (ತಿಂಗಳ್ Śm. 112).

ಕಂಜಶರ kañja-śara. = ಕಂಜಬಾಣ. (My.).

ಕಂಜಸಖ kañja-sakha. The sun (Śśv. 4, 44; My.).

ಕಂಜಸದ್ಮೆ kañja-sadmĕ. Lakshmî (My.).

ಕಂಜಾತ kam-jâta. = ಕಂಜ. A lotus (Bp. 41, 20).

ಕಂಜಾಪ್ತ kañja-âpta. = ಕಂಜಸಖ. (My.).

ಕಂಜಾರಿ kañja-ari. = ಕಂಜವೈರಿ. (My.).

ಕಂಜಾಸನ kañja-âsana. Brahmâ (My.).

ಕಂಜಾಸ್ಯೆ kañja-âsyĕ. A lotus-faced woman (My.).

ಕಂಜೇಕ್ಷಣೆ kañja-îkshaṇĕ. A lotus-eyed woman (My.).

ಕಂಜೋದಯ kañja-udaya. Brahmâ (My.).

ಕಂಜೋದರ kañja-udara. Vishṇu (My.).

ಕಂಜೋದ್ಭವ kañja-udbhava. Brahmâ (My.).

ಕಟ್ kaṭ. 1. = ಕಟ್ಟು 1, q. v. Another form of ಕಡು, ಕಱು, the final of which is doubled before vowels (Śmd. 214. 215).

ಕಟ್ kaṭ. 2. = ಕಟ 2. — ಕಟ್‌ಕಟ್. The sound of grinding one's teeth (C.).

ಕಟೆ kaṭ. = ಕಟು. Pungent, sharp. *Cf.* ಕಟ್ಲೆಲ. — ಕಟ್ತ್ರಾಮ್ಲ ಕಷಾಯ. (ಕಾರ ಕಹಿ ಹುಳಿ ಒಗರುಗಳೆಮ್ಬ ನಾಲ್ಕು ರಸಂಗಳು Nn. 119).

ಕಟ kaṭa. 1. = ಕಟ್ಟ 2, ಕಡ 3, ಕಡಿ 2, ಕಡೆ 1. End; corner; etc. — ಕಟಬಾಯಿ. = ಕಟವಾಯಿ. (C.). ಕೂಸಿನ ಕಟಬಾಯಿ ಹಿಡಿದು, ಹಾಲು ಕುಡಿಸು (C.). — ಕಟವಾಯ್. -ಬಾಯ್. = ಕಟಬಾಯಿ, ಕಟವಾಯಿ, ಕಡೆವಾಯಿ (My.). ಕುದುರೆಯ ಕಟವಾಯೊಳ್ ಸುದಿ' ಇರಲ್ ಉತ್ತಮಂ (Mr. 279). ಪಾಲ್ ಕಟವಾಯೊಳ್ ಒಗುತಿರಲು (Bp. 50, 6). See Č. Bp. 47, 35; Bh. 3, 12, 17. — ಕಟವಾಯಿ. -ಬಾಯಿ. = ಕಟವಾಯ್, etc. The two corners of the mouth (ಸೃಕ್ವ Mr. 318; My.). 2, a cheeck, or temple (*only* in Si.). ಆನೆಯ ಕಟವಾಯಿ (ಗಣ್ಡ, ಕಟ Si. 269; ಕರಟ, ಗಣ್ಡ 414; see also 213).

ಕಟ kaṭa. 2. = ಕಟೆ 2, (ಕಟ್ಟ 1). An imitative word of certain sounds. (*Cf.* Sk. ಕಟಕಟಾ, the noise of rubbing together, etc.). — ಕಟಕಟ ಕಡಿ. To grind or rattle one's teeth (C.). 2, to produce the sound kaṭa-kaṭa in chewing a hard or crisp substance, as dry pulse, crisp or old bread, etc. (C.). — ಕಟಕಟೆನ್ನು. -ಎನ್ನು. To emit the sound of a stone, etc. when struck on another (C.). 2, to emit the sound of a thing when broken, to crackle (C.; Tĕ. ಕಟುಕ್ಕನು). — ಕಟಕುಟ. A noise in the stomach arising from drinking much water (C.). — ಕಟಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. = ಕಟಕಟೆನ್ನು No. 2. (My.). — ಕಟಮುರಿ. The state of being bent from age and emitting the sound kaṭa when broken or chewed, said of bread (S. Mhr.). — ಕಟಮ್ಮೆನ್ನು. To emit the peculiar sound of a hard substance (pulse, etc.) when chewed (S. Mhr.).

ಕಟ kaṭa. 3. (Mhr. ಕಟ, pains, toil; ಕಟಕಟ, wrangling, squabbling, etc.). — ಕಟಕಟ. ಕಟಕಟೆ. reit. Trouble (C.). ಇವಗೆ ನಾವು ಕಟಕಟೆಯ ಮಾತ್ರ ಮಾಡ ಬಾರದು (B. 5, 133). — ಕಟಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To say (the same thing) again and again (in admonishing, S. Mhr.). — ಕಟಪಿಟ. reit. Annoyance, trouble, cares (C.; Mhr. ಖಟಪಟ). 2, teasing persistence in speaking or begging for the benefit of one's self or of another (C.). 3, gabble (C.; Mhr. ಖಟಖಟ).

ಕಟ kaṭa. 4. = ಅಕಟ, etc. (My.). — ಕಟಕಟಾ. = ಅಕಟಕಟಾ. (Bp. 18, 9; My.; Tĕ.; Mhr.). — ಕಟಕಟೆನ್. -ಎನ್. To utter ಕಟಕಟಾ (Bp. 23, 16).

ಕಟ kaṭa. *A twist of straw or grass; a mat.* 2, *the outskirts of a town.* 3, *time, season* (ಸಮಯ Nn. 141). 4, *the hip;* the flank. 5, *the temples of an elephant* (ಗಣ್ಡ, ಆನೆಯ ಗಣ್ಡಸ್ಥಲ 141). 6, a corpse. 7, a place where dead bodies are burnt or buried. 8, a hearse, a bier, a bed, etc. used for conveying a dead body. 9, a plank. 10, an annual plant. 11, = ಖಟ, grass. 12, much, excessive; excess, superabundance. (*Cf.* ಕಟ್ಟು 3, ಕಡು 1, ಕಡೆ 1).

ಕಟಕ kaṭaka. (fr. ಕಡಿ 4). = ಕಟಿಕ, ಕಟಿಗ, ಕಟುಕ, ಕಡಿಕ, ಕಡಿಗ. One who cuts or kills: a butcher (C.; ಮಾಂಸಿಕ, ವೈತಂಸಿಕ G.; *cf.* ಖಟ್ಟಿಕ).

ಕಟಕ kaṭaka. = (ಕಟಕು, etc., ಕಡಕ No. 2), ಕಡಗ, ಕಡಗು, (K. ಕಡೆ 1), ಕಡಯ, ಕಡೆಯ. *A bracelet* (ಹಸ್ತವಿಭೂಷಣ Nn. 127; ವಳಯ Mr. 523); an anklet; a circle, an orb; a wheel. 2, *the side or ridge of a hill or mountain;* tableland (ಪರ್ವತೋಪತ್ಯಕ, ಬೆಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲು 127; ಗಿರಿಯ ಪೊರೆ 523). 3,

Digitized by Google

an army; a multitude (ಸೈನ್ಯ, ಸೇನೆ 127; 523; ಸಮೂಹ Šmd. Cm. 2). 4, the ocean ಶರಧಿ, ಸಮುದ್ರ 127; 523). 5, a royal metropolis (ರಾಜಧಾನಿ 523, therefore *e. g.* = ಕಲ್ಯಾಣಪುರ Bp. 37, 50, and = Cuttack, the capital of Orissa). 6, the buttocks (ನಿತಮ್ಬ 523). 7, excess, largeness (ವಿಪುಲ, ದೊಡ್ಡಿತ್ತು 127). 8, a tooth, a tusk (ದನ್ತ, ದಾಡೆ 127; 523). 9, a ring placed as an ornament upon an elephant's tusk (ಅಲಂಕಾರ 523). 10, salt (ಕ್ಷಾರ, ಉಪ್ಪು 127; 523). 11, heat of the sun, sunshine (ಆತಪ, ಬಿಸಿಲು 127). 12, a bow-string (Šsv. 3, 52).

ಕಟಕಟೆ kaṭakaṭĕ. (fr. a ಕಡೆಯ ಕಟ್ಟು). A railing; a balustrade (My.; Tĕ.; *cf.* ಕಟಾಂಜನ).

ಕಟಕನೆ kaṭakanĕ. With the sound of ಕಟ 2, *i. e.* that produced when one bites a hard or crisp substance (C.).

ಕಟಕರಿಸು kaṭakarisu. To cut (a thread, etc.) in two by beating with a stone (C.; *cf.* ಕಟ 2).

ಕಟಕರೋಣಿ kaṭakarôṇi. = ಕಟಕಲೋಣಿ, etc. (S. Mhr.). The dry plant Aristolochia bracteata Retz (Z.; see s. ಕತ್ತೆಗಬ್ಬ).

ಕಟಕರೋಹಿಣಿ kaṭakarôhiṇi. = ಕಟಮ್ಬರೆ, etc. (My.).

ಕಟಕಲೋಣಿ kaṭakalôṇi. = ಕಟಮ್ಬರೆ, etc. (ಅಶೋಕರೋಹಿಣಿ, ಕೃಷ್ಣಭೇದಿ, ಕಟುರೋಹಿಣಿ G.).

ಕಟಕಿ kaṭaki. A biting, unfeeling, ironical language; irony; derision (My.; Tĕ. ಕಟಕ, ಕಟಕಿ; J. 6, 50; 7, 6; 15, 26; 33, 15; 27, 37). ಕಟಕಿಯನ್ ಆಡಿ (Bp. 53, 14). ಕಟಕಿಯನ್ ಆಡಲ್ (53, 72). ಕಟಕಿಯಾಗಿಪ್ಪುದು ಈ ಮಾತು (J. 18, 44). **2,** a shrew (J. 5, 61; My.). — ಕಟಕಿ ವಾತು. -ಮಾತು. An ironical or ridiculous word (J. 6, 31).

ಕಟಕು kaṭaku. 1. A sort of white or reddish earth or clay (S. Mhr.; *cf.* ಕಡು, Sk. ಖಟಿಕಾ).

ಕಟಕು kaṭaku. 2. = (ಕಟಿ 2), ಕಟುಕು 2. Dryness, crispness, said of bread and other eatables (C.; Mhr. ಕಡಕ). — ಕಟಕು ಕುಟುಕು. reit. (My.).

ಕಟಕು kaṭaku. = ಕಡಕ, ಕಡಕು 2, ಕಡುಕ, ಕಡುಕು. (Tbh. of ಕಟಕ). A kind of ear-ring with a precious stone or pearls in the middle (C.; T. ಕಡಕ್ಕು).

ಕಟಕೋಲ kaṭakôla. A spitting-vessel. (R.).

ಕಟಭಿ kaṭabhi. *Heart-pea, Cardiospermum halicacabum* Lin.

ಕಟಮ್ಬರೆ kaṭambarĕ. = ಕಟಕರೋಣಿ, ಕಟಕರೋಹಿಣಿ, ಕಟಕಲೋಣಿ, ಕಟು, ಕಟುಕರೋಹಿಣಿ, ಕಟುರೋಹಿಣಿ. *The medicinal plant Helleborus niger* Lin.

ಕಟಮ್ಭರೆ kaṭambharĕ. *The creeping plant Paederia foetida* Lin.

ಕಟಲ್ಲನೆ kaṭallanĕ. = ಕಟಕನೆ. (S. Mhr.).

ಕಟಾ kaṭâ. = ಕಡಾ. — ಕಟಾಕಟಿ. reit. Propriety, fitness, exactness (used with regard to eating and weighing, S. Mhr.).

ಕಟಾಕ್ಷ kaṭa(*i. e.* K. ಕಡೆ 1)-aksha. *A side-glance, a leer* (ವಿಕ್ಷೇಪ, ಕಡೆಗಣ್ಣ ನೋಟ Mr. 316). 2, kind or tender regard, favor (C.). See ಮಾಲಿಸು.

ಕಟಾಕ್ಷಿಸು kaṭâkshisu. To cast a (loving) side-glance (Bp. 27, 66; 50, 3. 74; 57, 87; My.); to look at (My.); to favor, to regard (My.).

ಕಟಾಕ್ಸ kaṭâksa. Tbh. of ಕಟಾಕ್ಷ. (My.).

ಕಟಾಂಜನ kaṭâṅjana. (= ಕಟ್ಟವಂಜರ). A railing, generally of wood, to lean against (S. Mhr.; Mhr. ಕಟಾರಾ, ಕಠಡಾ; My. occasionally; *cf.* ಕಟಕಟೆ).

ಕಟಾಯಿಸು kaṭâyisu. To cause to cut or reap, as corn (My.; H.); — to cut off, to deduct (My.); — to finish (v. t.; C.).

ಕಟಾರಿ kaṭâri. = ಕಠಾರಿ. A sort of dagger (My.; Tĕ. ಕಟಾರ, ಕಟಾರಿ, ಕಠಾರಿ; T. ಕಟ್ಟಾರಿ; M. ಕಟ್ಟಾರ, ಕಟ್ಟಾರಿ; H., Mhr. ಕಟಾರ್).

ಕಟಾವು kaṭâvu. Cutting, reaping (My.; H.).

ಕಟಾಹ kaṭâha. = ಕಡಾಯ, ಕಡಾಯಿ. A boiler of a semi-spheroidal shape; *a shallow boiler for oil or butter; a frying pan* (ಕರ್ಪರ, ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ Mr. 209; ಸುಪಾತ್ರೆ, ಬಳ್ಳಿಹ ಪಾತ್ರೆ Nn. 107). 2, a hemi-sphere (Si. 114; Bp. 17, 18). 3, a winnowing basket; — a cane or bamboo-seat (ಬಿದಿರ ಚಕ್ಕಳ Nn. 107, o. r. ಚೆ-). 4, coming in contact with, mixing with, union (ಮಿಲಿನ, ಕೂಟ 107). 5, nearness (ಸಮೀಪ 107). 6, opportunity, season (ಸಮಯ, ಕಾಲವಿಶೇಷ 107). 7, ಸೊರೆ (107). 8, a turtle's shell. 9, a well. 10, hell. 11, a young buffalo whose horns are just appearing.

ಕಟಿ kaṭi. 1. = ಕಡಿ. To cut a stone with a chisel (S. Mhr.). ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಉಪ್ಪಾರರು ಕಟಿಯುತ್ತಾರೆ (B. 4, 122). ಬೀಸೂ ಕಲ್ಲಿನ ಪಾಳಿಗಳನ್ನು ಕಟಿದು (5, 134). **2,** to cut the mind, to keep it awake (S. Mhr.). ಅತ ಹೇಳಿದ್ದು ಕಟಿಯುತ್ತಿತ್ತು (5, 152).

ಕಟಿ kaṭi. 2. (*Cf.* ಕಟ 2, ಕಟಕು 2). — ಕಟಕಟ. rep. Crispness, as that of well baked bread (S. Mhr.).

ಕಟಿ kaṭi. *The hip; the loins.* 2, the buttocks (ಅರೋಹ, ನಿತಮ್ಬ Hlâ., Mr. 331).

ಕಟಿಕ kaṭika. = ಕಟಕ, etc. (ಸೈತಂಪಿಕ, etc. Mr. 379, one MS. ಕಡಕ).

ಕಟಿಕು kaṭiku. = ಕಡಿಕು 2. To be severed, to break (v. i., as the strings of a fiddle, etc., My.).

ಕಟಿಗ kaṭiga. = ಕಟಕ, etc. A murderer (Râm. 5, 8, 50; J. 28, 32).

ಕಟಿಪ್ರೋಥ kaṭi-prôtha. *The buttocks* (ಕುಣ್ಡೆ Hlâ.; ಕಟಿಸಾನು, ಕಟಿಯುಗ, ಕುಣ್ಡೆ Mr. 331).

ಕಟಿಬನ್ಧ kaṭi-bandha. A girdle. 2, a zone of the earth (Mhr.; B. 4, 104. 172).

ಕಟಿಯುಗ kaṭi-yuga. = ಕಟಿಪ್ರೋಥ. (Mr. 331).

ಕಟಿಲ್ಲಕ kaṭillaka. = ಕಲ್ಲಿಕ. *A species of the balsam apple, Momordica charantia* Lin. (ಹಾಗಲ ಕಾಯಿ G.).

ಕಟಿವಾತ kaṭi-vâta. Lumbago (My.).

ಕಟಿವೃತ್ತ kaṭi-vritta. One of the kinds of dramatic attitude (Mr. 82).

ಕಟಿಶೀರ್ಷ kaṭi-śîrsha. = ಕಟಿಶೀರ್ಷಕ. (ತುದಿಗುಣ್ಡೆ Mr. 331).

ಕಟಿಶೀರ್ಷಕ kaṭi-śîrshaka. *The hip* (as projecting like a head). 2, the hip and loins, or the hollow above the hips.

ಕಟಿಸಾನು kaṭi-sânu. = ಕಟಿಪ್ರೋಥ. (Mr. 331).

ಕಟಿಸೂತ್ರ kaṭi-sûtra. *A zone or waist-band worn by females* (ಉಡೆನೂಲ್ Čt. II, 83; ಉಡುಗೆ I, 69).

ಕಟೀರ kaṭîra. *A hip;* the part about the hips, the cavity of the loins or the iliac region (ತಿಗ Mr. 331).

Digitized by Google

ಕಟು kaṭu. = ಕಟ್, (K. ಕಡು 1). *Pungent, acrid, sharp* (ಪಾರ Nn. 147, o. r. ಕಾರ). 2, *strong-scented, pungent, ill-smelling; biting; hot;* caustic, bitter, piercing;—fierce, impetuous. 3, *a pungent taste, acerbity.* 4, disagreeable; *envious.* 5, *an improper action.* 6, *the plant Helleborus niger* Lin. (ಕಪ್ಪಲ್ Mr. 118). *Cf.* ಕಣ್ಬು 2.

ಕಟುಕ kaṭuka. = ಕಟಕ, etc. (My.). ಕಟುಕರ ಮನೆಯ ಕುರಿಯ ಹಾಗೆ (Prv.). See ಅಷ್ಟಾದಶಜಾತಿ.

ಕಟುಕ kaṭuka. Sharp, pungent, etc., = ಕಟು.

ಕಟುಕರೋಹಿಣಿ kaṭuka-rôhiṇi. = ಕಟುಮ್ಬರೆ, etc. *The medicinal plant Helleborus niger* Lin. (see Mr. 140, texts corrupt).

ಕಟುಕು kaṭuku. 1. = (ಕಡಿಕು 1), ಕಡುಕು 1, etc. A limited compass: smallness, littleness; a thin end (ಮಾತ್ರ, ತ್ರುಟಿ, ಲವ, ಲೇಶ, ಕಣ, ಅಣು Nr., o. r. ಕಡುಕು). ನೂಲು ಮೊದಲಾದವರ ಕಟುಕು (ತನ್ತ್ವಾದ್ಯಂಶ, ವಕ್ಷ್ಮನ್ Nr., o. r. ಕಡುಕು).

ಕಟುಕು kaṭuku. 2. = ಕಟಕು 2. (My.).

ಕಟುತುಮ್ಬಿ kaṭu-tumbi. *A bitter gourd, a variety of Cucurbita lagenaris* (ಹಾಲುಗುಮ್ಬುಳಕಾಯಿ G.; see its synonym ತಿಕ್ತಾತ್ಮಕು).

ಕಟುರ kaṭura. Tbh. of ಕಠೋರ (Šmd. 359).

ಕಟುರೋಹಿಣಿ kaṭu-rôhiṇi. = ಕಟುಕರೋಹಿಣಿ, etc. *The plant Helleborus niger* Lin. (see Si. 142).

ಕಟೂಕ್ತಿ kaṭu-ukti. A bitter, caustic word (Šâv. 4, after 30).

ಕಟೆ kaṭĕ. = ಕಟಿ 1. ಕಲ್ಲು ಕಟೆಯುವ ಉಳಿ (ಕಲ್ಲುಳಿ G.).

ಕಟೋರ kaṭôra. A bowl or cup (My.; Mhr., H.).

ಕಟ್ಟ kaṭṭa. 1. (= ಕಟ 2). — ಕಟ್ಟಕಟ್ಟ ಕಡಿ. To cut wood so that the sound ಕಟ್ಟ is produced (S. Mhr.). 2, to grind or rattle one's teeth (S. Mhr.).

ಕಟ್ಟ kaṭṭa. 2. = ಕಟ 1, etc. Another form of ಕಡೆ, end, etc. (Šmd. 228). — ಕಟ್ಟಕಡೆ. = ಕಕ್ಕಡೆ 2. The extreme or farthest end, the very end; at the very end, at last, finally (C.; Tĕ.). ಕಟ್ಟಕಡೆ ಪೆರ್ವಟ್ಟೆಕರಂಗೊಣ್ಬು (Šmd. 229 Mdb.). ಒಸ್ಸು ಶಬ್ದದ ಕಟ್ಟಕಡೆಯ ಅಕ್ಷರ (B. 3, 4). ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ (3, 96; 4, 218). — ಕಟ್ಟುತ್ತರ. -ಉತ್ತರ. A final or last answer or word (C.). — ಕಟ್ಟವಂಜರ. -ಪಂಜರ. (= ಕಟಾಂಜನ). Border-cage: a railing or fence of wood or iron. ರಥದ ಕಟ್ಟವಂಜರ (ವರೂಥ, ರಥಗೋಪನ Hlâ.). ಸಮುಕ್ಷದಲ್ಲಿಹ ಕಟ್ಟವಂಜರ (ರಥಗೋಪ Mr. 286).

ಕಟ್ಟ kaṭṭa. 3. (= ಕಟ್ಟು 1, etc.). — ಕಟ್ಟವತ್ತಿ. -ಪತ್ತಿ. A kind of plant (ವೃತ್ತಿಕೆ Mr. 145, two MSS. ಕಟ್ಟವತಿಗೆ). — ಕಟ್ಟವತ್ತಿಗೆ. -ಪತ್ತಿಗೆ. (Šmd. 95). The hatchet of a village goddess (ಅಮ್ಮಂಗೊಡಲಿ Čt. II, 18; see ಹೆಗ್ಗಟ್ಟವತ್ತಿಗೆ).

ಕಟ್ಟಡ kaṭṭaḍa. = ಕಟ್ಟಣ, ಕಟ್ಲ 1. (My.).

ಕಟ್ಟಣ kaṭṭaṇa. A building (My.). See Prv. s. ಪಟ್ಟಣ.

ಕಟ್ಟನೆ kaṭṭanĕ. With the sound of ಕಟ್ಟ 1. — ಕಟ್ಟನೆ ಕಡಿ. To grind or rattle one's teeth (S. Mhr.). 2, to bite on a hard substance (S. Mhr.).

ಕಟ್ಟಯ್ಸು kaṭṭaysu. To embrace (Râm. 4, 4, 61).

ಕಟ್ಟಲು kaṭṭalu. -ಲ್. The state of being bound, tied, or surrounded (ಬದ್ಧ, ಸಿತ Nr.).

ಕಟ್ಟಲೆ kaṭṭalĕ. = ಕಟ್ಟಳೆ 1, ಕಟ್ಲೆ. (C.). See ಲಕ್ಷ್ಮಗಟ್ಟಲೆ.

ಕಟ್ಟವಾಳಿ kaṭṭavâḷi. -ಳಿ. An obstinate, wicked woman or cow (S. Mhr.; Mhr. ಖಟ್ಯಾಳ, cross; vicious, as a horse or cow).

ಕಟ್ಟಳೆ kaṭṭaḷĕ. 1 & 2. See s. ಕಟ್ಟು 1.

ಕಟ್ಟಿ kaṭṭi. = ಕಣ್ಟಿ, ಕಣ್ಟಿಗ. One who applies to or turns on, as water on land. See ನೀರು-.

ಕಟ್ಟಿಗೆ kaṭṭigĕ. Tbh. of ಕಾಷ್ಠಿಕೆ. A piece of wood or timber; wood or timber; fuel; a stick, a club (ಕಾಷ್ಠ G.; ಕಾಷ್ಠ, ದಾರು, ಮರ Si. 122; ವೇತ್ರ, ದಣ್ಡ Mr. 265; C.; T. ಕಟ್ಟೈ, Tĕ. ಕಟ್ಟೆ). ಸತ್ತವನ ಸುಡಲೆನ್ದು ಒಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟಿಗೆ (ಚಿತ, ಚಿತಿ, Nr.). ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ತಿರುಗಿ, ಕಟ್ಟಿಗೆ ಇಲ್ಲಾ! ಅನ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.). See Bp. 12, 28; 21, 28; 23, 19; 30 sum.; 57, 16; B. 2, 23. 30; 3, 117; Si. 297. 399; ಕಣ್ಣಣ್ಬುಗಟ್ಟಿಗೆ, ಹೊಂಗಟ್ಟಿಗೆ. — ಕಟ್ಟಿಗೆ ಗಿಟ್ಟಿಗೆ. reit. (C.). — ಕಟ್ಟಿಗೆಯವ. -ಅವ. A mace-bearer, a door-keeper (ವೇತ್ರಧರ Mr. 265). 2, one who bears, or sells, wood (S. Mhr.).

ಕಟ್ಟಿಗೆಕಾಱ kaṭṭigĕ-kâṟa. = ಕಟ್ಟಿಗೆಗಾಱ. (Bp. 59, 27).

ಕಟ್ಟಿಗೆಗಾಱ kaṭṭigĕ-gâṟa. A mace-bearer, a door-keeper (ಪ್ರತೀಹಾರ Čt. II, 108).

ಕಟ್ಟಿಸು kaṭṭisu. To cause to bind, tie or fasten (ಬನ್ಧನ Šmd. Dh.; Bp. 16, 11; 28, 34; 42, 18; J. 8, 3; B. 3, 121); to cause to tie to, to cause to affix (B. 5, 123); to cause to stop (another's breath, as ಉಸುರು ಕಟ್ಟಿಸು, to smother, B. 3, 109); to cause to dam in (Bp. 26, 54); to cause to build (J. 5, 36; B. 4, 120; 5, 135); to cause (beasts) to copulate (C.); etc.

ಕಟ್ಟು kaṭṭu. 1. = ಕಟಿ 1, ಕಡು 1 q. v., etc. (Šmd. 214). (Tĕ., T.). — ಕಟ್ಟಂಕ. -ಅಂಕ. (Šmd. 386; Kk. 97). A severe battle. — ಕಟ್ಟಂಕದಲ್ಲಣ. -ತಲ್ಲಣ. (Šmd. 387). Fear arising from a severe battle. — ಕಟ್ಟಚ್ಚರಿ. -ಅಚ್ಚರಿ. (Šmd. 69). Extreme astonishment. — ಕಟ್ಟಡವಿ. -ಅಡವಿ. A thick, impervious jungle (J. 19, 11; see Jôgihâḍu s. ಅನ್ತೆ under ಅನ್ 1). — ಕಟ್ಟಣಕ. -ಅಣಕ. Great strength (Grj. 2, after 106). — ಕಟ್ಟಣಿಯರ್. (fr. ಅಣಿ 2). Very beautiful women (Râm. 6, 56, 38). — ಕಟ್ಟಮ್ಬುಳ. -ಅಮ್ಬುಳ. = ಕಟ್ಟಮ್ಬಲಿ. (Bp. 33, 16). — ಕಟ್ಟಮ್ಬಲಿ. -ಅಮ್ಬಲಿ. A thick kind of porridge, chiefly made of bruised jôḷa, to which tamarind, etc., is added (C.; ಹುಳಿಯಮ್ಬಲಿ G.). — ಕಟ್ಟರಣ್ಯ. -ಅರಣ್ಯ. = ಕಟ್ಟಡವಿ. (J. 10, 20; 19, 18). — ಕಟ್ಟರಸು. -ಅರಸು. An anointed king, a monarch (Bp. 21, 20). — ಕಟ್ಟಳಿ. = ಕಟ್ಟಳೆ 1, (My.), of which the Mhr. ಖಟಲಾ, ಖಟಲೇಂ have been formed; it is also contracted into ಕಟ್ಲೆ, q. v. separately. — ಕಟ್ಟವಸರ. -ಅವಸರ. Great hurry (J. 31, 44). — ಕಟ್ಟಳವಿ. -ಅಳವಿ. Great wrestling (Bh. 4, 2, 61). — ಕಟ್ಟಳೆ. -ಅಳೆ 2. 1. (Šmd. 214 Mdb.). = ಕಟ್ಟಲೆ, ಕಟ್ಲೆ. (A strong or firm measure); an order, a command; a rule; rate (C.; J. 10, 39. 46; 11, 28; 17, 10; 31, 44; Abhâ. 9, 26; ನಿಬನ್ಧನೆ G.; T. ಕಟ್ಟಳೈ, Tĕ. ಕಟ್ಟಡ); established rule, the right way or proper conduct, truth (ಸೌಷ್ಠ Nn. 162; ನಿಬದ್ಧ, ಸತ್ಯ Mr. 358). 2, a law-suit, a case (C.; Mhr. ಖಟಲಾ, ಖಟಲೇಂ). 3, a weight by which anything is weighed (T.; see ಕಟ್ಲೆ). See B. 2, 19; 5, 10. 85. 178. 289. 304. — ಕಟ್ಟಳೆ. -ಅಳೆ 3. 2. Thick butter-milk (without an admixture of water, ಮಜ್ಜಿಗೆ Čt. I, 47). — ಕಟ್ಟಕ್ಕೆ. -ಅಕ್ಕೆ. (Šmd. 214). A tight embrace. — ಕಟ್ಟಬಲಿಕೆ. -ಅಬಲಿಕೆ. Great grief (My.). — ಕಟ್ಟಬ್ಬಟ್. -ಅಬ್ಬಟ್. Great

Digitized by Google

love or pleasure (Grj. 10, after 14 & 28; V. 23, after 13). — ಕಟ್ಟಾಜ್ಞೆ. -ಆಜ್ಞೆ. A strict order; a hard measure (My.). ಕಟ್ಟಾಟಿಕೆ. -ಆಟಿಕೆ. Excessive play or sportiveness (Râm. 6, 11, 7). — ಕಟ್ಟಾಣಿ. -ಆಣಿ. Great excellency, first class, as soil (Tĕ.); the state of being very fine or costly (as pearls, J. 17, 6). — ಕಟ್ಟಾಯ. -ಆಯ. (Šmd. 214, o. r. ಕಟ್ಟಯ). A strict rule; firm resolution, firmness (Abh. P. 14, after 79; 14, 119); compulsion, violence, force (T.; *cf.* ಕಡ್ಡಾಯ). — ಕಟ್ಟಾಸಱು. -ಆಸಱು. Great weariness, etc. (Râm. 4, 2, 5). — ಕಟ್ಟಾಸುರ. -ಆಸುರ. Great vehemence or haughtiness; great cruelty (Bp. 53, 70; 60, 5; J. 26, 51; 27, 10). — ಕಟ್ಟಾಳ್. -ಆಳ್. (Šmd. 215). A strong, valiant man (ತುಱುಗಾಳ್ Bhn. 37; Bp. 9, 38; J. 4, 46; 13, 60; 14, 16). — ಕಟ್ಟಾಳ್ತನ. -ಆಳ್ತನ. Great stateliness; great valour. — ಕಟ್ಟಾಳ್ತನಮ್ಬೆಱು. -ಂ-ಪೆಱು. To attain great stateliness (Rsv. 6, after 11, twice). — ಕಟ್ಟಿದಿರ್. -ಇದಿರ್. The very front; exactly or just in front (Tĕ. ಕಟ್ಟೆದುರು). See Bp. 11, 3; 22, 13; 24, 46; 26, 26; 39, 48; 53, 67; 60, 45; Rsv. 5, after 120; 13, after 1; Šsv. 1, after 79. — ಕಟ್ಟಿಱುವೆ. -ಇಱುವೆ. A large black ant, Formica compressa Fabr. (C.; B. 2, 9; T. ಕಟ್ಟೆಱುಮ್ಬು; Tĕ. ಕಟ್ಟೆಚೀಮ). — ಕಟ್ಟಿಱುಹೆ. -ಇಱುಹೆ. = ಕಟ್ಟಿಱುವೆ. (Bh. 7, 16, 3; J. 24, 34). — ಕಟ್ಟುಕೊಡಗೆ. Land held free of any charge or tax (My.). — ಕಟ್ಟುಗ್ರ. -ಉಗ್ರ. Very fierce or severe (J. 8, 40; 25, 51). — ಕಟ್ಟುತ್ತರ. -ಉತ್ತರ. A strict order (My.). — ಕಟ್ಟುತ್ತಾರ. A remission on a large scale, remission of land-rent on account of loss by failure of rain, etc. (R.). — ಕಟ್ಟುಪಾಟು. An order; a system, a regulation (My., also ಕಟ್ಟುಪಾಡು; Tĕ. ಕಟ್ಟುಬಾಟು). — ಕಟ್ಟುಪಾಸ. -ಉಪಾಸ. Great or severe fasting (Bp. 27, 16; My.). — ಕಟ್ಟುಬ್ಬಟೆ. -ಉಬ್ಬಟೆ. Great elation, etc. (Grj. 2, after 106; Rsv. 6, after 11). — ಕಟ್ಟುಬ್ಬಟ್ಟೆ. -ಉಬ್ಬಟ್ಟೆ. (Šmd. 214). = ಕಟ್ಟುಬ್ಬಟೆ. — ಕಟ್ಟುಬ್ಬಸ. -ಉಬ್ಬಸ. (Šmd. 215). Very difficult breathing; troublesome asthma. — ಕಟ್ಟುದ್ವೇಗ. -ಉದ್ವೇಗ. Great anxiety, etc. (Grj. 7, after 56; Šsv. 2, 9). — ಕಟ್ಟುಮಸ್ತಿ. Excessive pride (My.). — ಕಟ್ಟುಸುಸ್ತು. Strength (My.). — ಕಟ್ಟುಲುಹು. -ಉಲುಹು. A great noise (My.). — ಕಟ್ಟುವಣ್ಣ. -ಬಣ್ಣ. Colour of great brightness (Bp. 11, 26). — ಕಟ್ಟುವೈಭಾವೆ. A female of great discrimination (Prll. 3, 10). — ಕಟ್ಟುಹುರಿ. = ಕಡಿಹುರಿ, ಕಡುಹುರಿ, ಕಡುಪುರುರಿ. Twine that curls upon much twisting (S. Mhr.). — ಕಟ್ಟುಹುಳಿ. A strong acid (My.). — ಕಟ್ಟೂಱಿಗ. -ಊಱಿಗ. A hard task, severe service (My.). — ಕಟ್ಟೆಱಕ. -ಎಱಕ. Great love (V. 23, after 13). — ಕಟ್ಟೆಸಕ. -ಎಸಕ. Great beauty (J. 17, 11). — ಕಟ್ಟೆಸುಗೆ. An excessive shooting of arrows (Râm. 6, 47, 31). — ಕಟ್ಟೇಕಾನ್ತ. -ಏಕಾನ್ತ. (Šmd. 207). Great solitude; strict secrecy; privacy (Abh. P. 15, after 69; Bh. 1, 8, 71). — ಕಟ್ಟೇಱ್ಗೆ. -ಏಱ್ಗೆ. (Šmd. 214). Great magnificence, etc.

ಕಟ್ಟು kaṭṭu. 2. To bind, to tie; to dress, as a wound; to affix; to yoke; to construct; to build; to form; to fabricate, to compose, as verses; to arrange, as a play; to dam, to dam in, as water; to tie up; to shut up, as a passage, a door, etc., to block up; to cover; to lay by or amass, as money; to shut, as a mouth; to restrain, as (the appetite of) the belly; to apply to, to turn, as water on land; to apply to, as scent to a cloth; to fix or determine, as the price of a thing; to bring together, to collect, as an army; to take into one's employ; to collect, acquire, or obtain, as merit; to contract or bring on, as the fruit of actions; to gain or conquer, as a country; to stop by magic, to bewitch, to charm, as a person or especially the eyes (ಬನ್ಧನ Šmd. Dh.; Šm. 88; C.; Si. 231. 314; Tĕ., T., Tu.; M. ಕೆಟ್ಟು). **2,** to be bound or fixed, to stop, to be habitually in a place, *e. g.* ಅವನ ಬಾಯೊಳಗೆ ಕೆಟ್ಟ ಬಯ್ಗುಳು ಕಟ್ಟಿ ಇರುತ್ತವೆ (B. 2, 31; My.); to attach one's self to, *e. g.* ಉರಿ ಹೆಮ್ಮರನ ಸುತ್ತಲು ಕಟ್ಟಿತು (Bh. 1, 20, 55; see Râm. 5, 8, 63); to be checked, to become checkmate, *e. g.* ಅರಸು ಕಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಆಟ ಉಣ್ಟೇ? (Prv.); to be stopped, as urine, etc. in sickness (C.; Si. 201); to cover or copulate with, as beasts (My.), *e. g.* ಕಟ್ಟಿದ ಆವು (ಕಾಲ್ಯೆ, ಉಪಸರ್ಯೆ Hlâ.); to cause to copulate with (My.); to become with young (C.; Tĕ.; B. 3, 24), *e. g.* ವೃಷಭಸಿನ್ದ ಕಟ್ಟಿದ ಆಕಳು (ಸನ್ಧಿನಿ Nr.); to be formed; to gather, as a boil, or secretion, or lump (especially used as the second member of a compound, C.; Tĕ., M.). — ಒನ್ದೆಡೆಯೊಳ್ ಕಟ್ಟುವುದೆ ಪಿರಿಯ ಪುಲಿಯುಮಂ ಕಪಿಲೆಯುಮಂ? (Šmd. 150). ಕಟ್ಟಂ! (224). ಕಟ್ಟಿದರ್ (255). ಕಟ್ಟಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ಬದ್ಧ, ಪಿನದ್ಧ, ಆಮುಕ್ತ, ಅಪಿನದ್ಧ Hlâ.). ಕಟ್ಟಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ಬದ್ಧ, ಸನ್ದಾನಿತ, ಮೂತ, ಉದ್ದಿತ, ಸನ್ದಿತ, ಸಿತ Si. 379). ಕಟ್ಟಲ್ ಪಟ್ಟ ಅಥವಾ ಪೋಣಿಸಲ್ ಪಟ್ಟ ಪುಷ್ಪಮಾಲಾದಿಗಳು (ಗ್ರಥಿತ, ಗ್ರನ್ಥಿತ 377). ಕಟ್ಟಲು ಪಟ್ಟ ಕರ್ಮ (ಸಮ್ಪಾದಿತಕರ್ಮ, o. r. ತನಗೆ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಣ್ಡನ್ಥ ಕರ್ಮಂಗಳು Nn. 148). ಕಟ್ಟಿದನ್ಥ ಕರ್ಮಗಳು (ವಾಸ, ಕರ್ಮಫಲ 90). ನೀರ ಹರಿಯಲ್ ಈಯದೆ ಕಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟೆ (ಆಧಾರ); ನೀರ ನಡುವೆ ಕಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟೆ (ಸೇತು); ತಿದ್ದಲೆನ್ದು ನೊಗದ ಕೆಲದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ ಹೋರಿ (ವೃಷ್ತವಾಹ್); ಕರತಲದಲ್ಲಿ ಜ್ಯಾಘಾತನಿವಾರಣಾರ್ಥಮ್ ಆಗಿ ಕಟ್ಟಿದ ಚರ್ಮ (ಗೋಧೆ); ಪಶುವ ಕಟ್ಟಲೆನ್ದು ಕಳದಲ್ಲಿ ನಟ್ಟ ಗೂಣ್ಟವು (ಮೇಥಿ); ವಸಿಷ್ಠಪುತ್ರ ಶೋಕದಿನ್ದ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಣ್ಡು ಬಿದ್ದರೆ ನೂಱು ತೆಱನಾದ ನದಿ (ಶತದ್ರು); ತನ್ತ್ರಿಯ ಕಟ್ಟಿ ಬಾಱಿಸುವ ದಣ್ಡಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಕಂಕಣ ಮೊದಲಾದುವು; ಜೆಣ್ಡೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ನೇಲುವ ಹೂಮಾಲೆ (ಪ್ರಭ್ರಷ್ಟಕ); ಹಿಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುವ ಸೂತ್ರ (ಮೇಖಲೆ Nr.). ಸಪ್ತದ್ವೀಪಂಗಳಂ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಣ್ಡು (having made his own, Č. Bp. 47, 11). ಇನಿತು ಪುಣ್ಯಂಗಳಂ ನೀಂ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಳ್! (Bp. 17, 6). ಬೊಜಗರ ತಲೆಗಳಲಿ ಕಟ್ಟಿದೆ ಅಲಾ ಹುಲ್ಲ? (40, 32). ಕಟ್ಟಿ ಬಲಿಯಂ (having bewitched king Bali, 57, 23). ನಾಯ ಬಾಲ ಸೆಡೆಯಂ ಕಟ್ಟಲ್ಕೆ ಬನ್ನಪ್ಪುದೇ? (Sa. 85). ಆತ್ಮಭವಂಗೆ ಪಟ್ಟಮನ್ ಅಮನ್ದೋತ್ಸಾಹದಿಂ ಕಟ್ಟಿದಂ (Rsv. 4, after 118). ಮನವ ಘನದಲಿ ಕಟ್ಟಿ, ಘನವ ಮನದಲಿ ಕಟ್ಟಿ, ಮನಮ್ ಅದುವೆ ಪಾವಕೆಳಸದಾ ಯೋಗಿಗೆ ವನವಾಸ ಯಾಕೆ? (Sp.). ಆಳು ಕಟ್ಟಿದವನೇ ಅರಸು, ಕೂಱು ಇಕ್ಕಿದವನೇ ದಾತ. — ಕಟ್ಟಿದ ಮನೆ ಮೆಟ್ಟಲಿಲ್ಲ, ಅಟ್ಟಿ ಕೊಣ್ಡು ಬನ್ದಿಯೋ, ಯಮನೇ? (Prvs.). — See *e. g.* Bh. 8, 23, 35; ಅಡ್ಡಗಟ್ಟು, ಕೈಯ್ಗಟ್ಟು, ಗಲ್ಲೆಗಟ್ಟು, ಗುಡಿ ಕಟ್ಟು, ತೆಕ್ಕೆಗಟ್ಟು, ನೀಱಿಗೆಗಟ್ಟು, ಮನೆಗಟ್ಟು, ಮೊಟ್ಟೆಗಟ್ಟು, ಮೊತ್ತಗಟ್ಟು, ಸನ್ದುಗಟ್ಟು, ಸಮ ಕಟ್ಟು, ಸೆಱೆಗಟ್ಟು, ಹುಣ್ಣುಗಟ್ಟು; Prv. s. ಮನೆ. — ಕಟ್ಟಾಡಿಸು. -ಆಡಿಸು. To embrace and cause to play: to tickle with vehemence (S. Mhr.). —

Digitized by Google

ಕಟ್ಟಾಡು. -ಆಡು. To construct and play. ಮೇಘಂಗಳ ಆಕಾರ, ಬಾಲರು ಕಟ್ಟಾಡುವ ಕಟ್ಟೆ, . . . ಇನ್ನುತ್ತವುಂ ಸಿರಿ ಪುಲ್ಲ ಅಗ್ರದ ತುಸ್ತುಱ್ (Ši. 74). — ಕಟ್ಟಿ ಕೊಳ್ಳು. Also: to embrace (My.; see Prv. s. ಅಪ್ಪ 2). ಕಟ್ಟಿ ಕೊಣ್ಡು ಹೋಗು, to conduct away with one's self (My.). — ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕು. = ಕಟ್ಟು. (C.). ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕುವದು (ಉದ್ದಾನ, ಬನ್ಧನ Si. 265). ಆನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕುವ ಕಮ್ಭದನ್ತಾ ಗೂಟ (ಆಲಾನ 271). ದನಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕುವ ಗೂಟ (ಶಿವಕ, ಕೀಲಕ); ದನಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕುವ ಕೊರಳ ಕುಣಿಕೆಹಗ್ಗ (ದಾಮ); ಪಶುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕುವ ಹಗ್ಗವು (ದಾಮನಿ 323). — ಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟು. rep. See Prv. s. ಬಿಟ್ಟಿಯೂಟ.

ಕಟ್ಟು kaṭṭu. 3. Binding, tying, fastening; fettering; checking, restraint; impediment (ಉದ್ದಾನ, ಬನ್ಧನ, ತಡೆಗೊಳಿಸುವಿಕೆ Si. 265; ಬನ್ಧನ, ಪ್ರಸಿತಿ, ಚಾರ, ತಡೆ 391). **2,** a band, a tie (ಬನ್ಧನ Mr. 267); the tire of a wheel; a boundary; a dam. **3,** a pack, a bundle. **4,** a frame. **5,** something built, constructed or formed. **6,** build, form, shape. **7,** a regulation, a rule. **8,** a fabrication, a fiction. **9,** copulation of beasts. **10,** bewitching. ಮಹಾದೇವನ ಜೆಡೆಯ ಕಟ್ಟು (ಕಪರ್ದ); ಹೆದ್ದಾಗಿಲ ಕಟ್ಟು (ಹಸ್ತಿನಖ, ಪರಿಕೂಟ Hlâ.). ಎೀಣೆಯ ಕಟ್ಟಿನ ಬಿಗಿತ (ಉಪವಾಹ, ನಿಬನ್ಧನ Si. 63). ಆಯುಧವು ಜಾಱಿ ಹೋಗದ ಹಾಗೆ ಕಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟು (ಮೇಖಲಿ 289). ಕಪ್ಪಿಣದ ಕಟ್ಟು ಹಾಕಿದ ಮರದ ಗುದಿಗೆ (ಪರಿಘ 290. 412). ಕಟ್ಟು ಹಱಿದ ಪಂಜು (Prv.). ಕಟ್ಟುಗಳು ಪಱಿದು (Bp. 32, 44). — See *e. g.* ಇಕ್ಕಟ್ಟು, ಎಡೆಗಟ್ಟು, ಕಣ್ಣುಕಟ್ಟು, ಕಾಲ್ಗಟ್ಟು, ಕಿಸುಗಟ್ಟು, ಕಿಬ್ಬಟ್ಟು, ಕೇರ್ಗಟ್ಟು, ಚೌಕಟ್ಟು, ತಲೆಕಟ್ಟು, ತೋಳ್ಕಟ್ಟು, ನಡಿಕಟ್ಟು, ನಡುಕಟ್ಟು, ನೆಲಗಟ್ಟು, ನೆಲಿಗಟ್ಟು, ಪಲಗೆಗಟ್ಟು, ಮಣಿಕಟ್ಟು, ಮರಗಟ್ಟು, ಮೂರ್ಕಟ್ಟು, ಮೆಯ್ಕಟ್ಟು, ಮೇಲ್ಕಟ್ಟು, ಸನ್ದುಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟಡಕ. -ಅಡಕ. A binding written agreement (My.). — ಕಟ್ಟನ್ನ. -ಅನ್ನ. Boiled rice tied up for a journey (My.). — ಕಟ್ಟಾಗು. -ಆಗು. To become a rule or positiveness. ಕಟ್ಟಾಗಿ, rightly; positively (ನಿಯತಂ Šmd. Cm. 82. 253; My.). 2, to stop (v. i.); to be hindered or impeded; to cease (used of trade, credit, strength, etc., C.). 3, to be shut or closed, as schools on account of holidays (B. 5, 276). — ಕಟ್ಟಾಣಿ. -ಆಣಿ. = ಕಡಾಣಿ. A necklace (generally) of small gold beads (C.; Tĕ.). — ಕಟ್ಟಿನ ಹಾವು. = ಕಟ್ಟುಹಾವು. A fierce species of cobra, Ophiophagus elaps, the Harmadryad (My.). — ಕಟ್ಟು ಕಡೆ. To go beyond the (common) boundary (Abh. P. 6, after 136; 15, after 16). — ಕಟ್ಟುಕಥೆ. A fabricated story, a fiction (C.). — ಕಟ್ಟುಕಮ್ಬ. A post to which animals, etc. are tied (My.; Tĕ.). — ಕಟ್ಟುಗಡಸು. -ಕಡಸು. A cow fit to receive the bull (ಕಾಲಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗಿ ಬೆದೆಯಾದ ಆಕಳು, ಉಪಸರ್ಯ Nr.). — ಕಟ್ಟುಗೂಳಿ. A bull for breeding (My.). — ಕಟ್ಟುಗೂೞ್. -ಕೂೞ್. = ಕಟ್ಟನ್ನ. (Abhâ. 9, 26; My.). — ಕಟ್ಟುಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To make firm (Bp. 44, 16). — ಕಟ್ಟುಂಜುರಿಗೆ. -ಂ-ಸುರಿಗೆ. (Šmd. 204). A knife for tying (to the waist). — ಕಟ್ಟುಂಜೋಳ. -ಂ-ಚೋಳ. (Šmd. 204). A bodice that is tied. — ಕಟ್ಟು ಪಡು. To be bound, etc. ಕಟ್ಟು ಪಟ್ಟ (ಬದ್ಧ, ನದ್ಧ, ಸಂಯುತ Hlâ.). — ಕಟ್ಟುಪ್ಪು. -ಉಪ್ಪು. A kind of artificial medicinal salt (My.). — ಕಟ್ಟು ಬೀಱು. To be bound or obliged (My.). — ಕಟ್ಟು ಮಾಡು. To bind; to tie, to fetter, as culprits (C.; B. 5, 106. 142. 201). 2, to put restraint on somebody (C.; 5, 138). 3, to make a regulation, to order (C.; B. 5, 58. 103). — ಕಟ್ಟುಮಿಣಿ. A leather rope for tying (ಆಬನ್ಧ, ಯೋಕ್ತ್ರ Si. 303). — ಕಟ್ಟು ಮುಟ್ಟು. dupl. Great embarrassment or want (My.). 2, strength (My.). — ಕಟ್ಟುಮುಡಿ. A knot of braided hair (ಕಬರಿ, etc. Mr. 320). — ಕಟ್ಟುಮೊಸರು. Curds strained by having been tied and hung up in a cloth (C.). — ಕಟ್ಟುವಡೆ. -ಪಡೆ. To be fettered; the mind to be fettered or checked (ಮನೋನಿರೋಧ Šmd. Dh.; Abh. 13, after 147). ಆಶಾಪಾಶದಿನ್ದಂ ಕಟ್ಟುವಡೆದವಂ (Bp. 20, 23). ಅಣ್ಣದೇವನೊಳ್ ಇಡಿದ ವಾತ್ಸಲ್ಯಮ್ ಎಮ್ಬ ಬಲ್ಗಣ್ಣಿಯೊಳ್ ಕಟ್ಟುವಡೆದು, ಅಲ್ಲಿನಲ್ ಅಱಿಯದೆ (J. 18, 60). — ಕಟ್ಟುವಾಸ. A wrapper or cover (My.). — ಕಟ್ಟುಶಬ್ದ. A fictitious term (My.). — ಕಟ್ಟುಹಾವು. = ಕಟ್ಟಿನ ಹಾವು. (My.). — ಕಟ್ಟುಹೋರಿ. = ಕಟ್ಟುಗೂಳಿ. (My.). — ಕಟ್ಟೊಡೆ. -ಒಡೆ. To break a rule or promise (My.; ಮಾತ ಮುಱಿ G.). 2, an association to be dissolved (My.).

ಕಟ್ಟು kaṭṭu. 4. The water in which any kind of pulse has been boiled, the decoction of any kind of pulse (ಪಕ್ವಧಾನ್ಯರಸ Šmd. Dh.; Šm. 88; C.; Tĕ.; M. ಕಟ್ಟು, T. ಕಡುಗು). ಕುದಿಸಿದ ಕಟ್ಟು (ಯೂಷ Nr.). ಹೆಸಱು ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಕಟ್ಟು (ಯೂಷ Si. 495). ಹುರುಳೀ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಬನ್ದವಗೆ ಕುದುರೇ ಬೆಲೆ ಯಾಕೆ? (Prv.). — ಕಟ್ಟನ್ನ. -ಅನ್ನ. Boiled rice mixed with kaṭṭu (used without salt, etc. as a medicine, My.). ಕೆಟ್ಟತನಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿದವ ಕಟ್ಟನ್ನಕ್ಕೂ ಒಪ್ಪ ಬೇಕು (Prv.). — ಕಟ್ಟುರಸ. = ಕಟ್ಟುಸಾಱು. (My.). 2, congealed mercury (My.). — ಕಟ್ಟುಸಾಱು. A decoction of pulse seasoned with salt, pepper, etc. (My.; Tĕ.).

ಕಟ್ಟುಕ kaṭṭuka. ಕಟ್ಟು-ಉಕ (Šmd. 239). A man who ties. **2,** ಕಟ್ಟು-ಕ 1 No. 2. A fiction, a falsehood, a lie (ತೊದಲ್, ನೂಳ್, ಪುಸಿ, ಅನೃತ Kk. 60, o. rs. ತೊದಳ್, ತೊವಲ್).

ಕಟ್ಟುವಿಕೆ kaṭṭuvikĕ. Tying, etc. (ಬನ್ಧನ, ಪ್ರಸಿತಿ, ಚಾರ Si. 391; ಯೋಗ, ಸನ್ನಹ 410; ಅಭಿಹಾರ, ಸನ್ನಹನ 449).

ಕಟ್ಟುಹ kaṭṭuha. Tying, etc. (ಬನ್ಧನ, ಪ್ರಸಿತಿ, ಚಾರ Nr.). ಬಲುವಾಗಿ ಕಟ್ಟುಹ (ಗ್ರಹ Nr.).

ಕಟ್ಟೆ kaṭṭĕ. 1. A structure (bank or bench) of earth or stones to sit upon for resting, transacting business, etc. (C.; Mhr. ಕಟ್ಟಾ); a station; a guard-house (My.). **2,** an embankment, a dam, a dike (C.). **3,** a causeway, a bridge (ಸೇತು, ವರಣ Hlâ., Mr. 416; ಸೇತು, ಆಲಿ Si. 104, *cf.* 396). **4,** a basin round the foot of a tree (ಆಲವಾಲ Šm. 89; C.); a basin or hollow made in the rice on one's plate, etc. for the reception of pepper water, etc. (C.). **5,** a pond (ಕುಣ್ಟೆ Šm. 36; ಕುಣ್ಡ 36. 89; My.). **6,** a broom (T.; see ಕಸಗುಡಿಸಲುಕಟ್ಟೆ, ಚೀಪರಿ-; Tĕ.: a bundle, pack). **7,** a formation (see ಸುಕ್ಕುಗಟ್ಟೆ). ನೀರ ಹರಿಯಲ್ ಈಯದೆ ಕಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟೆ (ಆಧಾರ); ನೀರ ನಡುವೆ ಕಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟೆ (ಸೇತು); ಮರದ ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಉದಕವನ್ ಎಱೆವ ಕಟ್ಟೆ (ಆಲವಾಲ Nr.). ನೀರ ಕಟ್ಟೆ (ವೇಲಿ Si. 456). ಕಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿ ನೀರು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ, ಅಥವಾ ಚಿಕ್ಕ ಹಳ್ಳದಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿನ್ತ ಪುಟ್ಟ ಪುಟ್ಟ ಕುಣ್ಟೆ (ವೇಶನ್ತ, ಪಲ್ವಲ, ಅಲ್ಪಸರಸ್ 91). ಅಂಗಳದೊಳಗೆ ಮಾಡಿದ ಕಟ್ಟೆ (ವಿತರ್ದಿ G.). ಸುಂಕದ ಕಟ್ಟೆ (Si. 266). ಬಾಲರು ಕಟ್ಟಾಡುವ ಕಟ್ಟೆ (Ši. 74). ಮಕ್ಕಳು ಹೊಱಗೆ ಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಆಡುತ್ತಿದ್ದರು (B. 3, 80). ತನ್ನ ಮನೆಯ ಮುನ್ದೆ ಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ

Digitized by Google

ಚಾಪೇ ಹಾಸಿ ಕೊಂಡು, ವರ್ತಮಾನಪತ್ರವನ್ನು ಓದುತ್ತ ಕೂತಿದ್ದನು (4, 183). See ಅಣೆಕಟ್ಟೆ.

ಕಟ್ಟೆ katṭě. 2. The state of bamboos when they become old and sapless (ವಂಶವೃದ್ಧತ್ವ Šm. 89; Tě. ಕಟ್ಟೆ, harsh, hard, dry; firewood; T. ಕಟ್ಟೈ, ಕಟಿಲ್, firewood; *cf.* ಕಟುಕು 2? ಗಟಿಗು?). ಬಿದಿರಿಗೆ ಕಟ್ಟೆ ಹಿಡಿಯಿತು, ಬಿದಿರು ಕಟ್ಟೆ ಹಾಯಿತು (My.).

ಕಟ್ಣ katṇa. 1. = ಕಟ್ಟಡ, etc. A building, an edifice (My.; Tě.). See ಕದಕಟ್ಣ.

ಕಟ್ಣ katṇa. 2. Flavour, savoury taste (S. Mhr.).

ಕಟ್ಫಲ katphala. *A small tree found in the north-west of India,* the bark and seeds of which are used in medicine, and as aromatics; the fruit also is eaten; the common name is kâyaphal. (ಕಿಬ'ಯ ಸಿವನೀ ಮರ Si. 131).

ಕಟ್ರೆ katrě. Dyspepsy (My.).

ಕಟ್ಲೆ katlě. = ಕಟ್ಟಲೆ, etc. (s. ಕಟ್ಟು 1). A weight (of stone or metal) used by goldsmiths and činivâras (C.). ತೂಕದ ವಡಿಕಟ್ಲೆ (ಕಾರ್ಷಿಕ Si. 329). ಕರ್ಷ ತೂಕದ ತಾಮ್ರದ ಕಟ್ಲೆ (ಪಣ 329). **2,** an established rule, order, or period (C.). ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾದ ಕಟ್ಲೆ (ವ್ರತ, ನಿಯಮ Si. 247). ಕಟ್ಲೆ ತುಪ್ಪಿದ ಮೇಲೆ ಹಣಮಾತ್ರವು (ಜೀವದಲ್ಲಿ) ಇರಲಿಲ್ಲ (Dp. 4). ಕಟ್ಲೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ' ಹೋಗುವಿಕೆ (ಪರ್ಯಾಯ, ಅತಿಕ್ರಮ, etc. Si. 399). **3,** a lawsuit, a case (C.).—See ದಿನಗಟ್ಲೆ. — ಕಟ್ಲೆಕಲ್ಲು. Stones used as weights (My.). — ಕಟ್ಲೆಚೀಲ. A bag for keeping the katlěs and other things (C.).

ಕಟ್ವಂಗ katu-anga. *The tree Calosanthes indica* Bl.

ಕಟ್ವರ katvara. *Contemptible.*

ಕಠ katha. N. of a sage, a pupil of Vaiśampâyana. 2, a note or simple sound. (R.).

ಕಠಾಣಿ kathâṇi. Another form or Tbh. of ಕಟ್ಟಾಣಿ (My.; see s. ಕಟ್ಟು 3). ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ಮುತ್ತಿನ ಕಠಾಣಿ (B. 4, 51).

ಕಠಾರಿ kathâri. = ಕಟಾರಿ. (C.; Bp. 61, 26. 32; Šsv. 2, 79. 108). See ಹೊಂಗಠಾರಿ.

ಕಠಿಂಜರ kathiñjara. *A kind of basil with small leaves, Ocymum sanctum* Lin. See ಕಾಮಕಸ್ತೂರಿ.

ಕಠಿಣ kathiṇa. = (ಕಠೀಣ), ಕಠಿನ, of which it is a Tbh. (My.; ಕಠೋರ G.).

ಕಠಿಣತೆ kathiṇatě. Tbh. of ಕಠಿನತೆ. (Č. Bp. 47, 10; My.).

ಕಠಿಣತ್ವ kathiṇatva. Tbh. of ಕಠಿನತ್ವ. (My.; ವೈಷಮ್ಯ G.).

ಕಠಿನ kathina. *Hard; stiff, inflexible; solid;* difficult; violent; severe; harsh; cruel (ಕಠೋರ, etc., ಬೆಟ್ಟಿಹವ Mr. 228).

ಕಠಿನತೆ kathinatě. = ಕಠಿನತ್ವ. (My.).

ಕಠಿನತ್ವ kathinatva. Hardness, firmness; difficulty; severity; cruelty; intensity. (My.).

ಕಠಿನಹೃದಯ kathina-hṛidaya. A hard heart (My.). 2, hard-hearted, cruel, unkind. (My.).

ಕಠಿಲ್ಲಕ kathillaka. = ಕಟಿಲ್ಲಕ. 2, the bitter apple, Cucumis colocynthis Lin. (? ವಿಶಾಲ, ಬೆಳ್ಳಡಕಿಲ್ Mr. 133).

ಕಠೀಣ kathîṇa. = ಕಠಿಣ, etc. (C.; B. 5, 127. 141. 142).

ಕಠೋರ kathôra. = ಕಟುರ. *Hard; stiff; solid;* sharp, piercing; severe; cruel (ವಿಷ, ನಿಷ್ಠುರ Nn. 11, o. rs. ನಿಟ್ಟುರ, ನಿಷ್ಠೂರದ ನುಡಿ; ಕುಮುದ, ನಿಷ್ಠುರ Nn. 29, o. r. ನಿಷ್ಠುರನುಡಿ; see Mr. s. ಕಠಿನ). 2, full, complete (Sk.; see ಪೂರಿಗು).

ಕಠೋರತನ kathôratana. Hardness, firmness; severity, rigour (ಕರ್ಕಶ Čb.).

ಕಠೋರತರ kathôra-tara. Unusually hard, severe, cruel, etc. (J. 6, 7).

ಕಡ kaḍa. 1. A debt (ಋಣ, ಪರ್ಯುದಂಚನ, ಉದ್ಧಾರ, ಸಾಲ Si. 299; C.; M.; T. ಕಡನ್, ಕಣ್ಣ, ಕಡಮೈ). **2,** a loan (of money, cloths, books, etc., and eatables, C.). ಕಡ ಸಿಕ್ಕೋದಾದರೆ ಹಡಗ ನನಗಿರಲಿ! ಅನ್ನ.—ಕಡ ಸುಟ್ಟಿ, ಬಡವ ಕೆಟ್ಟ. — ಕಣ್ಣುಗ ಉಣ್ಣೋರ ಮನೆಗೆ ಕಡನ ಯಾರು ಕೊಟ್ಟಾರು? (Prvs.). ಈಯನು ಧನಿಗಳಲಿ ಕಡನ (Bp. 60, 15). ಕಡಾ ತಕ್ಕೊಂಡಿರುತ್ತೀನೆ (B. 4, 196). See ಕೆಯ್ಗಡ, ಮದಗಡ, ಮುಂಗಡ, etc.—ಕಡಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. (Šmd. 200). To contract a debt; to borrow. — ಕಡಂಗೊಳ್. -ಂ-ಕೊಳ್. = ಕಡಗೊಳ್. (Šmd. 200). — ಕಡ ಬೀಬು. To fall into debt: to incur debt (My.).

ಕಡ kaḍa. 2. (fr. ಕಡೆ 5). A ferry, a ford (My.; T. ಕಡೈ, a way).

ಕಡ kaḍa. 3. = ಕಟ 1, etc. — ಕಡಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. = ಕಡೆಗಣ್ಣು. (My.). — ಕಡ ತೀರಿಸು. To relieve or save; to finish (My.). — ಕಡ ತೀರು. = ಕಡೆ ತೀರು. To reach the end: to be relieved (from distress), to be recovered (from disease); to be concluded or finished (My.; Tě.; T. ಕಡತ್ತೇಱು).

ಕಡ kaḍa. 4. = ಕಡೆ 4, ಕಯ್ 4. Churning. (*Cf.* Sk. ಖಜ). — ಕಡಗೋಲು. -ಕೋಲು. -ಗೋಲ್. A churning stick (ವೈಶಾಖ, ಮನ್ಥ, ಪಿಠರ, etc. Si. 323. 453; ವೈಶಾಖ, etc. Mr. 183; C.). — ಕಡಗೋಲುಬಳ್ಳಿ. A scandent annual herb, native of South America, the love-apple plant, Lycopersicum esculentum Mill. (St. & Pl.). — ಕಡಗೋಲುಮಣ್ಣೆಯ ಹುಲ್ಲು. A common grass, Panicum ciliare Retz. (Z.). — ಕಡಗೋಲುಮರ. The cross at the bottom of a churning stick (My.). 2, the tree Nauclea parviflora Roxb. (Z.). — ಕಡಗೋಲುಹಗ್ಗ. The churning string (C.). — ಕಡಗೋಲುಹೆಡೆ. = ಕಡಗೋಲುಮರ No. 1. (S. Mhr.).

ಕಡ kaḍa. 5. = ಕಡಿ 7. Cutting. — ಕಡಕತ್ತಿ. A chopper, a cleaver, a bill (My.). — ಕಡಕತ್ತಿಕಾಯಿ. The very large pod of the Entada monastachya, used as a vegetable (My.). — ಕಡಕತ್ತಿಕಾಯಿಯ ಬಳ್ಳಿ. The creaper Entada monastachya Dec. (My.). — ಕಡಗತ್ತಿ. -ಕತ್ತಿ. A small knife formed like a crescent with a hole at one end to put a string through (S. Mhr.).

ಕಡ kaḍa. 6. P. p. of ಕಡಿ 3, in ಕಡ ಕೊಳ್ಳು. (C.).

ಕಡ kaḍa 7. P. p. of ಕಡಿ 4, in ಕಡ ಕೊಳ್ಳು. (C.).

ಕಡ kaḍa. 8. P. p. of ಕಡಿ 6 or ಕಡೆ 3, in ಕಡ ಕೊಳ್ಳು. (C.).

ಕಡ kaḍa. 9. P. p. of ಕಡೆ 6, in ಕಡ ಕೊಳ್ಳು. (S. Mhr.).

ಕಡ kaḍa. 10. An imitative sound.—ಕಡಕಡ. rep. The sound produced by the fall of a thunder-bolt (S. Mhr.), or by the instrument called ಕಡಡೆ (C.; *cf.* Mhr. ಕಡಕಡ). — ಕಡಕಡನೆ. With the sound of something hard (as a bone) when chewed (B. 5, 243; this would refer it to ಕಟ 2; the term is not among the Kannaḍa people in S. Mhr.). 2, with the sound produced by a windlass or wheel for raising water when in motion (My.). 3, with the sound produced by the feet in quick walking (see Prv. s. ಬೊಡಬೊಡನೆ). — ಕಡಕಡಲ್. The sound produced by the fall of a thunder-bolt (S. Mhr.).

Digitized by Google

ಕಡ kaḍa. 1. = ಕಲ 1, No. 1; ಕಳ 2. *Dumb;* ignorant, stupid.

ಕಡ kaḍa. 2. Tbh. of ಕಟ (Šmd. 338, o. r. ತಡ = ತಟ).

ಕಡಕ kaḍaka. = ಕಟಕು, etc. (My.). 2, Tbh. of ಕಟಕ. See ಬಲೆಗಡಕ. — ಕಡಕಪಾತ್ರಬಳೆ. = ಕಡಕಬಳೆ. (My.). — ಕಡಕಬಳೆ. A bracelet with three points (My.).

ಕಡಕಲ್ kaḍakal. (fr. ಕಡೆ 5). A kind of wicket or narrow passage (in walls or hedges, for the use of people only, My.).

ಕಡಕು kaḍaku. 1. Nice, beautiful, good, as a feast (S. Mhr.; Mhr. ಕಡಕ).

ಕಡಕು kaḍaku. 2. = ಕಟಕು, etc. (My.). See ಹತ್ತಕಡಕು.

ಕಡಗ kaḍaga. Tbh. of ಕಟಕ (Šmd. 338; Šm. 72; ವಲಯ, ಕಮ್ಬು Nr.; ಕಮ್ಬು Si. 440; C.; T. ಕಡಗ, ಕಡಯ; Tĕ. ಕಡಿಯ, ಕಡೆಮು; see Si. 219). See ಕಾಲ ಕಡಗ, ಕಾಲು-. ಬಡಿಗೆಯಿಲ್ಲದ ಚಿನ್ನ ಕಡಗವು ಆಗುವದೇನೊ? (Dp. 148). ಕಡಗ ಇದ್ದವಳು ಕಡ ಗೋಲು ಹಿಡಿಯಲಾದೀಳೇ? (Prv.).

ಕಡಗಾಱ kaḍa-gâṟa. A debtor (My.).

ಕಡಗು kaḍagu. 1. = ಕಡಂಗು 1 q.v., ಕಡುಗು 1. (Tĕ. ಕಡಗು, ಕಡಂಗು, ಕಣಗು, ಕಣಂಗು; T. ಕಡುಗು, to make haste). See Bp. 6, 2; 8, 11; 28, 53; 29, 10; 46, 51; 50, 23. 79.

ಕಡಗು kaḍagu. 2. = ಕಡಂಗು 3. A small channel issuing from a larger one and leading water *e.g.* to a plantain tree (My.). See Prv. s. ದಾಪ್.

ಕಡಗು kaḍagu. = ಕಡಗ, etc. (ಕಟಕ, ವಲಯ, ಬಳೆ Si. 219; *only* in Si.).

ಕಡಂಗರ kaḍangara. *Chaff, husk;* the stalks of various sorts of pulse, etc. (ಹೊಟ್ಟು G.).

ಕಡಂಗಾಯ್ತ kaḍangu2-âyta. (Šmd. 234). A servant who has to attend to the wishes and whims of a king. ಆಯ್ತು, ಅಬ್ಧಿಯ ಗೂರ್ಣಿಸುವನ್ತೆ ಆಯ್ತು ಅರಮನೆಯೊಳಗೆ ಪುಗುವ ಪೊವಿಮುಡುವ ಝಳಮ್ಬಾಯ್ತರ, ಸೂಱಾಯ್ತರ, ಕಲ್ಲಾಯ್ತರ, ಕಡಂಗಾಯ್ತರ, ಅಚ್ಚುಗಾಯ್ತರ ರಭಸಂ (234).

ಕಡಂಗು kaḍangu. 1. (Šmd. 48). = ಕಡಗು 1, etc. To be or become full of desire, ardour, eagerness, zeal, to be lusty, to be desirous of, to strive, to make efforts, etc. (ಔತ್ಸುಕ್ಯ, ಇಚ್ಛೆ Šmd. Dh.; Šm. 84). See Šmd. 234; Abh. P. 11, 152; 13, 74; Grj. 1, 99; Bp. 14, 6; 50, 8; 53, 59; 61, 21; Rśv. 5, 82. 84. 123; 6, after 11 (twice); 13, 84; 13, after 86; 13, 91; ಪೆಸರ್ಕಡಂಗು.

ಕಡಂಗು kaḍangu. 2. Desire, wish, etc. See ಕಡಂಗಾಯ್ತ.

ಕಡಂಗು kaḍangu. 3. = ಕಡಗು 2. A channel, a ditch, a trench (ಕುಲ್ಯೆ Šm. 84; My.; T. ಕಿಡಂಗು, M. ಕಿಡಙ್ಙ; *cf.* ಕಡಿ 4? M., T. ಕಯ, ಕಟಿ, depth; a tank, a brook; see ಕಪ್ಪು 1; *cf.* Sk. ಗಡ, a ditch).

ಕಡಚೆ kaḍacĕ. (Perhaps Tbh. of ಶಿರೀಷ). The Sirissa tree, Acacia speciosa Willd. (St. & Pl.).

ಕಡಜ kaḍaja. = ಕಣಜ. A wasp, a hornet (ಗನ್ಧೋಳಿ C, ವರಟೆ Nr.; My.). *Cf.* ಹೆಗ್ಗಡಜ.

ಕಡಜೀರಿಗೆ kaḍajirigĕ. = ಕಜೀರ್ಗೆ. — ಕಡಜೀರಿಗೆಹುಳು. = ಕಡಜ. (C.).

ಕಡತ kaḍata. 1. = ಕಡಿತ 1. Cutting; biting, bite (as of insects); itching; gripe (in the intestines, see ಹೊಟ್ಟೆ-); —a cut; an incision, a notch (C.). ಕಾಳಗದೊಳಗೆ ಕಡತ ಹತ್ತಿ (B. 3, 124). ಅದರಿಲ್ಲಿ ಕಡತವೂ ಗುಣ್ಡೂ ನಾಟುವದಿಲ್ಲ (4, 47). ಕತ್ತಿಯ ಕಡತಗಳೂ ಥಾಲಿಯ ಗಾಯಗಳೂ (5, 56). ಅದಕ್ಕೆ ಕತ್ತಿಯ ಕಡತವೂ ಗುಣ್ಡುಗಳೂ ಹತ್ತುವದಿಲ್ಲ (5, 250).

ಕಡತ kaḍata. 2. = ಕಡಿತ 2. A book made of folded cloth which is covered with charcoal paste, on which accounts and memorandums are written with baḷapa (C.; Tĕ. ಕಡತ, ಕಡಿತ, ಕಣಿತ; T. ಕಡಿತ್ತ).

ಕಡದು kaḍadu. 1. = ಕಡೆದು. P. p. of ಕಡೆ 3. (C.).

ಕಡದು kaḍadu. 2. = ಕಡೆದು. P. p. of ಕಡೆ 5. (My.).

ಕಡದು kaḍadu. 3. = ಕಡಿದು. P. p. of ಕಡಿ 4. (B. 5, 32; C.).

ಕಡದು kaḍadu. 4. = ಕಡಿದು. P. p. of ಕಡಿ 3. (My.).

ಕಡದು kaḍadu. 5. (fr. ಕಡಿ 4). That which is steep: steepness (as of a hill, My.);—that which is vertical or upright: the upright position of the handle of a hoe, the pole of a plough, etc. (My.).

ಕಡದು kaḍadu. 6. = ಕಡಿದು, etc. The state of being hard, rough or severe, as that of a word;—that of being strong, hard or firm, as that of an iron article, etc. (My.). — ಕಡದಾಳು. -ಆಳು. A strong man (My.). — ಕಡದುಳ್ಳವ. -ಉಳ್ಳವ. = ಕಡದಾಳು. (My.).

ಕಡದುಗಾಱ kaḍadu-gâṟa. A powerful man (My.). **2,** a man who is harsh or severe (My.).

ಕಡನೆ kaḍanĕ. N. of a plant. See ಕಾಡ ಕಡನೆಗಿಡ.

ಕಡನ್ದುಱು kaḍanduṟu. (Šmd. 48). = ಕಡನ್ದುಱುತೆ. A wasp, a hornet (Tĕ. ಕಡುದುರು, ಕಣುದುರು; M. ಕಡನ್ನಲ್, ಕಡುನ್ನಲ್).

ಕಡನ್ದುಱುತೆ kaḍanduṟutĕ. = ಕಡನ್ದುಱು. ತುಮ್ಬಿ ಪೀರ್ವ ವೊಲ್ ಎಂ ಪೀರ್ದಪುದೇ ಕಡನ್ದುಱುತೆ ನವ್ಯಾಮೋದಮಂ ಪೂಗಳೊಳ್? (Jnv. 1, 13).

ಕಡಬ kaḍaba. = ಕಡಬೆ, (ಕಡವ), ಕಡವು, ಕಡವೆ q. v., ಕಡಹ 2. A species of deer (ಕುರಂಗ, ಕಮಲ Si. 455). *Cf.* ಕಡಿತ.

ಕಡಬು kaḍabu. = ಕಡುಬು, ಕಡುಮ್ಬು. A kind of cake boiled in steam (C.; in My. the same as ಇಡ್ಡಳಿಗೆ, q. v.; Tĕ. ಕುಡುಮು; ಮೋದಕ G.). See ಪುಡಿಗಡಬು. — ಕಡಬಿನ ಕಾಳಗ. A quarrel about the kaḍabus that ar distributed at temples among pûjâris, etc. on the êkâdaśî (My.).

ಕಡಬೆ kaḍabĕ. = ಕಡಬ, etc. (ಕಡವೆ G.).

ಕಡಮೆ kaḍamĕ. (fr. ಕಡಿ 4, or ಕಡ್ 1). = ಕಡಿಮೆ. Deficiency; want, defect; inferiority; (less); rest, remainder (C.; Tĕ.; T. ಕಯ, ಕಯಕ್ಕ, dimi-

Digitized by Google

nution; deficiency; *cf.* ಕಡಿಲ್ 1). ಕಡಮೆ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವದು (ಸಮ, ಸರ್ವ, ಅಶೇಷ, etc. Si. 371). ಹದಿನಾರು ವರುಷಗಳಿಗೆ ಕಡಮೆ ಆದ ವಯಸ್ಸು (195). ಮುದಿತನದಿನ ಚರ್ಮದೊಳಗೆ ರಕ್ತ ಮಾಂಸಗಳ ಸತ್ವ ಕಡಮೆ ಆಗಿ ಜೋಲು ಬಿದ್ದ ಗಳಿಗೆಚರ್ಮವುಳ್ಳವನು (ವಲಿನ 197). ಮನ್ತ್ರಿಗಿನ್ತಲೂ ಕಡಮೆ ಆಗಿರುವ ಬೇಬಿಹೊಬ್ಬ ಕಾರ್ಯ ದಕ್ಷನಾದ ಆಲೋಚನಾಧಿಕಾರಿ (ಕರ್ಮಸಚಿವ 257). ಜಾತ್ಯಾಚಾರಗುಣಾದಿಗಳಿನ್ದ ಕಡಮೆ ಆದನ್ತಾ ಅಧಮನು (368). ತೂಕದ ಕಡಮೆ; ಜಾತಿಯ ಕಡಮೆ (C.).

ಕಡಮ್ಬ kaḍamba. = ಕಡವ 1, ಕಡವಲ್, ಕಡವಲ, ಕಡವಾಲ, ಕಡವು, ಕಡವೊಡ, ಕಡಹ, ಕದಮ್ಬ, ಕರಮ್ಬ 1, ಕಲಮ್ಬು, ಕಲಮ್ಬು. A tree with orange-coloured fragrant blossoms and with projecting antherae like the bristles of a hedge-hog, Nauclea cadamba Roxb. (T.; M. ಕಡಮ್ಬು; Tĕ. ಕಡಾಮಿ, ಕಡಿಮಿ). ಕಡಮ್ಬದ ದ್ರುಮ (ಕಡವು Kk. 70, o. r. ಕದಮ್ಬ-). 2, *the stalk of a potherb* (ದೇಣ್ಟು G.).

ಕಡಯ kaḍaya. = ಕಡಗ. (Rŝv. 13, after 59; My.).

ಕಡಯಿಸು kaḍayisu 1. To cause to churn, to have churned (My.). ಕಡಯಿಸಿದಂ ಸುರರಿನ್ ಅಸುರರಿಂ ಪಾಲ್ಗಡಲಂ (Ŝmd. 273).

ಕಡಯಿಸು kaḍayisu. 2. = ಕಡಸು 1. To cause to pass, etc. (My.).

ಕಡಲ್ kaḍal. 1. (fr. ಕಡು 1). (= ಕಲ್ 4). That is firm: a stone, a rock; an impediment (in the middle of a stream). ಹೊನಲನ್ ಇಬ್ಬಗೆ ಮಾಡುವ ಕಡಲು (ಕೂಪಕ, ವಿದಾರಕ Nr.).

ಕಡಲ್ kaḍal. 2. (Ŝmd. 27). **ಕಡಲು.** The sea; an ocean (ಶರನಿಧಿ Čt. II, 33; ಜಲಧಿ, ಮುನ್ನೀರ್ Ŝm. 36; My.; T., Tu.; Tĕ. ಕಡಲು, ಕಡಲಿ; *cf.* the terms s. ಕಡೆ?). ಏಳ್ಕಡಲ್ (Ŝmd. 225). ಕಡಲ್ ಉಡುಗೆಯಾದ ಪೊಡವಿಯೊಳ್ (11. 12, o. r. ಉಡಿಗೆ). ಆ ಮುನೀಶ್ವರಂ ಶಾನ್ತರಸದ ಕಡಲ ವೋಲ್ ಇರ್ದಂ (251; see also 210). ಕಡಲು (ಸಮುದ್ರ, ಅಬ್ಧಿ, ಉದಧಿ, ಸಿನ್ಧು, ಸಾಗರ, etc. Si. 80). ಹಾಲಿನ ಕಡಲು, ಉಪ್ಪುನೀರಿನ ಕಡಲು, ಮೊಸರಿನ ಕಡಲು, ಹೆಣ್ಡದ ಕಡಲು (ಕ್ಷೀರೋದ, ಲವಣೋದ, ದಧ್ಯುದ, ಸುರೋದ 81). ಕಡಲಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಉಪ್ಪು (ಅಕ್ಷೀಬ, ವಶಿರ 311). ಕಡಲುಕ್ಕ ಮೇಲ್ವಾಯದ ತಡೆ (456). See ಅಗ್ಗಡಲ್, ಇಂಗಡಲ್, ಕಿಬ್ಬಡಲ್, ನಡುಗಡಲ್, ಪಡುಗಡಲ್, ಪಾಲ್ಗಡಲ್, ಸವಿಗಡಲ್, ಸುತ್ತುಂಗಡಲ್; Bh. 1, 19, 18; Rŝv. 6, 11; 6, after 11; J. 6, 3. 9; 13, 10; 18, 7; Č. Bp. 2, 3. — ಕಡಲ ಕುವರಿ. Lakshmî (My.). — ಕಡಲಣುಗ. -ಅಣುಗ. The moon (My.). — ಕಡಲ ನಾಲಗೆ. Cuttle-fish bone (ಸಮುದ್ರಫೇನ, ಡಿಣ್ಡೀರ, ಅಬ್ಧಿಕಫ, ಫೇನ Nr.). — ಕಡಲ ನಾಲಿಗೆ. = ಕಡಲ ನಾಲಗೆ. (ವಾರಿಫೇನ Mr. 144). — ಕಡಲ ಪಯಣ. A sea-voyage (B. 4, 188; My.). — ಕಡಲಿಡು. -ಇಡು. To form an ocean (as tears do, J. 19, 30; 32, 52). — ಕಡಲು ದೆರೆ. -ತೆರೆ. A wave of the sea (Bp. 37, 25). — ಕಡಲುರಿ. -ಉರಿ. The sea-fire, submarine fire (ಮುನ್ನೀರ್ಗಿಚ್ಚು, ಬಡವಾನಲ Čt. II, 118). — ಕಡಲ್ಗಿಚ್ಚು. -ಕಿಚ್ಚು. = ಕಡಲುರಿ. (ಬಡಬಾಗ್ನಿ Ŝm. 12).

ಕಡಲೆ kaḍalĕ. = ಕಡ್ಲೆ. The Bengal gram or chicken-pea, Cicer arietinum Lin. (ಚಣಕ, ಹರಿಮನ್ಥಕ Nr.; ಖಣ್ಡಿಕ Mr. 373; ಉತ್ಕಲಿಕೆ, ಚಣಂಗ Nn. 102; C.; M.; T. ಕಡಲೈ). ಪುಟ್ಗ್ಗಿಯೆನ್ದು, ಉದ್ದು ಕಡಲೆ ತೊವರಿ ಗೋದುವೆ ಹೆಸರು ಮೊದಲಾದುವನ್ ಇಕ್ಕಿ ಅಟ್ಟ ಕೂಳ್ (Ŝmd. 1). (ದುಷ್ಕವಿತೆಯನ್) ಓದಿದೊಡೆ, ಕಲ್ಲ ಮಾಲೆಯ ನಾದಂ; ಕಬ್ಬುನದ ಕಡಲೆ, ವಾದಿಸೆ ರಸಮುಂ (Grj. 1, 22). ಆ ಕೇಯುಗೊರವಂ ನೆಲುತ ಕೊಟ್ಟ ಎಂಜಲ ಕಡಲೆ (Bp. 37, 67). See ನೆಲ-. — ಕಡಲೆಬೇಳೆ. Split kaḍalĕ (C.). — ಕಡಲೆಮುಸಾಳೆ. Parched and pounded kaḍalĕ mixed with various ingredients (C.). — ಕಡಲೆಹುಳಿ. Juice extracted from the green pulse and the leaves of the plant (C.).

ಕಡವ kaḍava. (= ಕಡಬ, etc.). A kind of deer (ಗಣ್ಡವುತ Mr. 160).

ಕಡವ kaḍava. 1. = ಕಡಮ್ಬ, etc. (ಕದಮ್ಬದ್ರುಮ Ŝm. 25; My.; ಕಡವಾಲದ ಮರ G.).

ಕಡವ kaḍava. 2. A horse or stallion (S. Mhr.; H.). *Cf.* ಕಣಬ?

ಕಡವರ kaḍavara. 1. = ಕಸವರ. Gold (ಕಸವರ, ಸೊನ್ನೆ, ಚಮ್ಪೊನ್, ಮಿಸುನಿ Ŝm. 68; Sk. ಕರ್ಬೂರ, ಕರ್ಚೂರ, gold; *cf.* ಕಡಾರ & ಕಲ; ಕಡೆ 2?). ಕಡವರದ ಇರವೊ? (Bp. 1, 39; see also 23, 33; 30, 21; J. 28, 54).

ಕಡವರ kaḍavara. 2. A treasure (ಬಯ್ಕೆ Čt. I, 8, o. r. ಬಯಕೆ; ಬಯಕೆ II, 21; ನಿಧಾನ II, 83; ಬಯಕೆ, ನಿಧಾನ Ŝs.).

ಕಡವಲ್ kaḍaval. ಕಡವಲು. = ಕಡವಲ. (My.).

ಕಡವಲ kaḍavala. = ಕಡವಾಲ, etc. (ಕಡಹಮರ G.; C.).

ಕಡವಸ kaḍavasa. (-ಪಸ?). = ಕಡಾಸು. A skin (to sit or lie on, or to put on like a cloth, ತೋಲ್, ತೊವಲ್, ಸಮ್ಮ Ŝm. 32; ತೋಲ್ 106; Tĕ. ಕಡವಸ, ಕಲವಸ, ಕಳಾಸ; Mhr. ಕಡಾಸನ). ಜಡೆಯ ಕಟ್ಟಲು ಬಹುದು, ಕಡವಸದಿನ್ ಉಡ ಬಹುದು, ಬಿಸದೆ ದೇಗುಲದಲಿರ ಬಹುದು; ಕರಣವ ತಡೆಯುವದು ಅರಿದು! (Sp.).

ಕಡವಳ್ kaḍavaḷ. A deity, god (T. ಕಡವುಳ್, ಕಡವುಳ್). — ಕಡವಳ ನಮ್ಬು. N. (Bp. 9, 36; 27, 7; T.).

ಕಡವಾಲ kaḍavâla. = ಕಡಮ್ಬ, etc. (ಕಡವ, ಕದಮ್ಬ, ಹಲಿಪ್ರಿಯ G.).

ಕಡವು kaḍavu. = ಕಡಬ, etc. (ಏಪಿನಾಕ್ಷ Mr. 160).

ಕಡವು kaḍavu. = ಕಡಮ್ಬ, etc. (ಕಡಮ್ಬದ ದ್ರುಮ Kk. 70; ಕಲಮ್ಬು Mr. 115). See Abh. P. 11, 56; Grj. 9, 32; Rŝv. 8, 122.

ಕಡವೆ kaḍavĕ. = ಕಡಬ, etc. An elk (C.; Tĕ. ಕಡವ್ಟೆ; T. ಕಡವೈ, ಕಡವ್ಟೈ; M. ಕಡಮಾನ್; Tu. ಕಡಮ); the Indian stag, Rusa aristotelis (Gz.).

ಕಡವೊಡ kaḍavŏḍa. = ಕಡಮ್ಬ, etc. (Rŝv. 5, 58).

ಕಡಸಿಗೆ kaḍasigĕ. = ಕಡಸೀಗೆ. (C.).

ಕಡಸೀಗೆ kaḍasigĕ. N. of a plant (ಶೃಂಗಿ Mr. 150; My.).

ಕಡಸು kaḍasu. 1. = ಕಡಯಿಸು 2. (My.).

ಕಡಸು kaḍasu. 2. A young cow or buffalo, that has not yet calved (My.; T. ಕಡಾರಿ, M. ಕಡಚ್ಚಿ). See ಕಟ್ಟುಗಡಸು.

ಕಡಹ kaḍaha. 1. Churning (Râm. 1, 1, 3).

ಕಡಹ kaḍaha. 2. = ಕಡಬ, etc. ಗಾಳಿಗೆ ಎದುರಾಗಿ ನಡಿಯುವ ಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳ ಹುಲ್ಲೆ (ವಾಯುಮೃಗ, ವಾತಪ್ರಮಿ, ವಾತಮೃಗ); ಇದು ಕಡಹನ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಭೇದವು (Si. 168). ದೊಡ್ಡ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಕಪ್ಪಾದ ಮುಂಗಾಲುಗಳುಳ್ಳ ಕಡಹ (ಕನ್ದಲಿ 169).

ಕಡಹ kaḍaha. = ಕಡಮ್ಬ, etc. (My.; ಕಡವಲ G.). ಕಡಹದ ಗಿಡ (ನೀಪ, ಪ್ರಿಯಕ, ಕದಮ್ಬ, ಹಲಿಪ್ರಿಯ), ಈಚಲ ಗಿಡದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮಜಾತಿ, ದೇವಯೋಗ್ಯವಾದ ಈಚಲುಮರ (Si. 131).

ಕಡಾ kaḍâ. = ಕಟಾ. (*Cf.* Mhr. ಕಡಾ). — ಕಡಾಕಡಿ. reit. = ಕಟಾಕಟಿ. Strictness, exactness, accuracy (used with regard to truth, weighing, etc., C.). — ಕಡಾಕೋಡು. reit. Strength, firmness (as that of utensils, the body, etc., My.; *cf.* Mhr. ಕಡಾಕೋಟ, ಕಡೀಕೋಟ).

Digitized by Google

ಕಡಾಣಿ kaḍâṇi. (=ಕಡಿಯಣ, etc.). (The bit of a bridle); the pin of the axle of a cart (My.). ದಾಯಿಕಡಾಣಿ (ಕವಿಕೆ, ಖಲೀನ, ಲಗಾಂ Si. 274). See Si. 276. 277.

ಕಡಾಯ kaḍâya. = ಕಡಾಯಿ, etc. (C.).

ಕಡಾಯಿ kaḍâyi. Tbh. of ಕಟಾಹ. A large, round boiler of copper, bell-metal, or iron (C.; ಕಳಸಿಗೆ, ಭ್ರಾಷ್ಟ್ರ G.; T. ಕಡಾರ, M. ಕಡಾರ).

ಕಡಾಯಿಸು kaḍâyisu. 1. (=ಜಡಾಯಿಸು, ಜಡಾಯಿಸು). To fasten tightly; to ram, as a gun; to drive in, as a nail, etc. (R.; T. ಕಡಾಚು, ಕಡಾವು, ಕಡವು, ಜಡಾಯ್; M. ಕಡಾವು; Mhr. ಕಡಕಣೇಂ).

ಕಡಾಯಿಸು kaḍâyisu. 2. To emit or create a loud sound (ಸಪ್ಪಳ ಮಾಡು G.; Mhr. ಕಡಕಾವಣೇಂ, to storm at, roar at, in scolding, etc.).

ಕಡಾರ kaḍâra. *Tawny* (ಕದ್ರು, ಪಿಂಗಲ, ನಸುಗೆಮ್ಪು Mr. 443).

ಕಡಾವಿಗೆ kaḍâvigĕ. Wooden shoes (C.; ಪಾವುಗೆ Čb.; Mhr. ಖಡಾವ).

ಕಡಾವು kaḍâvu. = ಕಡಾವಿಗೆ. (My.).

ಕಡಾಸ kaḍâsa. The state of being torn, as a cloth (S. Mhr.). 2, = ಕಳಾಸ, a bag (My.; H.).

ಕಡಾಸು kaḍâsu. =ಕಡವಸ, q. v. (My.). ಎದ್ದಾಕಿ, ಜೋಗಿ? ಅಪ್ಪರೆ ಕಡಾಸು ಹಗಲ ಮೇಲೆ (Prv.).

ಕಡಿ kaḍi. 1. = ಕಡು 1, etc. (T., M. ಕಡಿ; Tĕ. ಗಡಿ, big, stout; ಕಡಿ, great, large, strong; extreme). — ಕಡಿಕೋಪ. = ಕಡುಗೋಪ. (My.). — ಕಡಿಗಣ್ಬು. = ಕಗ್ಗಣ್ಬು, ಕಡುಗಣ್ಬು. (My.). — ಕಡಿಗಣ್ಡ. Extreme danger (My.). — ಕಡಿನುಡಿ. A harsh, cruel word (My.). — ಕಡಿಯಂ. -ಅಂ 3. (Šmd. 184, o. r. ಕಡಿಯಂ). A strong, etc., man (T.: a harsh, severe man). — ಕಡಿಹುರಿ. = ಕಟ್ಟುಹುರಿ s. ಕಟ್ಟು 1. (My.).

ಕಡಿ kaḍi 2. = ಕಟ 1, etc. End, corner, etc. (S. Mhr.).

ಕಡಿ kaḍi. 3. To bite; to bite off, as a piece of bread; to sting, as a bee or scorpion; to bite, as a snake; to itch, as the body; to pain, as the stomach; to gnash, as the teeth; to chew (ದನ್ತದಿಂ ಕಡಿ, ಕರ್ಚು Šm. 86; ಚರ್ವಣ 92; C.; T., M.; Tu. ಕಡೆ, ಕಜೆ; Tĕ. ಕರಚು, ಕರುಚು; T. also ಕಟು). P. ps. ಕಡ, ಕಡದು, ಕಡಿದು. ಜೇನ ನೊಣಗಳು ಮೆಯ್ಗೆ ಎಲ್ಲಾದ ರೂ ಕಡದವೇನು? (B. 1, 9). ತೊಟ್ಟೆ ಕಡಿಯುವಾಗ ಔಷಧವೆನ್ದು ಕಪಾಳೆಯನ್ನು ತಿನ್ದು (3, 40). ಹಲ್ಲು ಕಡಿ (ಪಲ್ಗಡಿ G.). ಇನಿತಿನಿತಾಗಲು ಇಕ್ಕುವ ಕಡಿವಡೆ ಅಗ್ಗದ ಮಧುರಮ್ ಆಗದೆ? (Bp. 22, 66). See Prv. s. ಮೆಟ್ಟು 1.

ಕಡಿ kaḍi. 4. To cut; to hack; to chop; to cut down, to fell; to cut off; to dig, as a well, a ditch, etc.; to beat or pull, as the strings of a guitar (ಖಣ್ಡನ Šmd. Dh.; Šm. 92; C.; ಹಳಚು G.; Tu. ಕಡ್). P. ps. ಕಡ, ಕಡದು, ಕಡಿ, ಕಡಿದು (Šmd. 224). ಪಡುವಂ ಕಡಿದಂ (156). ಕೊಡಲಿಯಿಂ ಕಡಿದಂ (157). ಕಡಿವ ಕತ್ತಿಗೆ (ಕೃಪಾಣಿ, ಲೂನಕರ್ತರಿ Hlâ.). ಕಡಿಯಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ಛಿನ್ನ, ಛಾತ, ಲೂನ, ಕೃತ್ತ, ದಾತ, ದಿತ, ಛಿತ, ವೃಕ್ಣ Nr.; ದಾರಿತ, ಭಿನ್ನ, etc. Si. 382). ಕಡಿವುದು (ವರ್ಧನ, ಛೇದನ Nr.). ಮರವನ್ನು ಕಡಿಯುವ ಉಳಿ (ವೃಕ್ಷಾದನ, etc.), ಕಲ್ಲು ಕಡಿಯುವ ಉಳಿ (ಟಂಕ, etc. Si. 345). ಕಡಿದ ಮರ (ಛಿನ್ನಕುಜಾತ Nn. 12). ಕಡವುತ (Bp. 13, 2). ಅಡೆನ್ದರೆ ಅಡದು ಅದು; ಅದ ಮರನ್ ಎಡುವದು, ಕೂಡದೆ ಕೊಂಕ ನಡೆಯುವದು; ಕಡಿದರೆ ಅದು ದಾಡದು (a guitar-string, Sp.). ಪೊಡವಿ ಕಡಿಯದೆ ಬೆಳೆಯ ನೆಡುವುದೇನೋ? (Dp. 148). ಕಬ್ಬುಗಳ ಸೋಗೇ ಕಡಿದು (B. 3, 45). ಕನ್ದಕವನ್ನು ಕಡಿದು (5, 105). ಮನೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹತ್ತಿದಾಗ ಬಾವೀ ಕಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದರು. — ಕಡಿದವನ ಪಾಪ ಖಡ್ಗಾ ಮಾಡಿದವನಿಗೆ ಉಣ್ಟೇ? (Prvs.). See Bp. 20, 14; 34, 33; 52, 35; 53, 56; 55, 16; 60, 50. 57; Bh. 1, 8, 31; J. 4, 23. 44; 10, 36; ತಡೆಗಡಿ, ತಲೆಗಡಿ. — ಕಡದಾಟ. -ಆಟ. Mutual cutting or slaying; frequently: altercation, wrangling (C.). — ಕಡದಾಡು. -ಆಡು. To cut, or cut down, mutually; to fight, to wrangle (C.; B. 5, 32). — ಕಡಿದಾಡು. = ಕಡದಾಡು. (My.; G. 110).

ಕಡಿ kaḍi. 5. = ಕಡಿದು. P. p. of ಕಡಿ 4. ಕಡಿ ಕಡಿದು (= ಕಡಿದು ಕಡಿದು, Bp. 30, 4. 21; 39, 34; 45, 28; J. 12, 38).

ಕಡಿ kaḍi. 6. = ಕಡೆ 3, q. v. To churn (S. Mhr.).

ಕಡಿ kaḍi. 7. = ಕಡ 5. Cutting; a cut, a portion severed or cut off; a chip, a piece; a bit; a potsherd (ಶಕಲ Šmd. Dh.; Šm. 92; Bh. 8, 23, 42). — ಕಡಿಕಡಿ. rep. Cuts and fragments. — ಕಡಿಕಡಿ ಆಗು. (Bp. 24, 83; 52, 34; 53, 69). — ಕಡಿಕಡಿ ಮಾಡು. (Bp. 39, 33). — ಕಡಿಕಣ್ಡ. Cuts and pieces (Abh. P. 3, 60; 13, 45. 78. 96. 108; Râm. 3, 6, 16). — ಕಡಿಕಣ್ಡ ಮಾಡು. (Bp. 58, 25). — ಕಡಿಕೊಮ್ಬು. A cut branch (? Abh. P. 13, 108). — ಕಡಿಗೆಯ್. To cut in two (J. 22, 32). — ಕಡಿಮೆಟ್ಟು. The impression of a horse's hoof (My.). — ಕಡಿಯಕ್ಕಿ. -ಅಕ್ಕಿ. Rice broken from brittleness (My.). See Prv. s. ಪಡಿ 4. — ಕಡಿವಡೆ. -ಪಡೆ. To receive a cut; to be cut off. ಕಡಿವಡೆದ ತೋಳ್ಗಳ್ (Rêv. 5, after 120). ಕಡಿವಡೆದ ಎಳೆವಳ್ಳಿ (13, after 104). See Bp. 11, 51; 19, 30; 49, 21; 54, 6; J. 12, 44; 22, 33; V. 14, 46. — ಕಡಿವಾಗ. -ಭಾಗ. Portions cut off (Bh. 3, 17, 38). — ಕಡಿವೆರು. -ಪೆರು. Cutting to generate; to be cut (Rêv. 9, 22). — ಕಡಿವೋಗು. -ಪೋಗು. To be cut off (Abh. P. 13, 69. 89; Rêv. 5, 119).

ಕಡಿ kaḍi. 8. Curds mixed with salt, chillies, mustard, etc., and some rice-flour, boiled and seasoned (My.).

ಕಡಿ kaḍi. 9. An oblong roll of cotton thread (S. Mhr.; Mhr. ಕಡೀ; T. ಕಟು, a hank).

ಕಡಿ kaḍi. A fold of skin over the navel (S. Mhr.; ವಲಿ G.; Mhr. ಖಡೀ, an eminence, a little hill).

ಕಡಿಕ kaḍika. = ಕಟಕ, etc. See ಕೊಲೆಗಡಿಕ.

ಕಡಿಕು kaḍiku. 1. = ಕಡುಕು 1, etc. A cut, a chip, a piece (ಛಿತ್ತ, ಶಕಲ, ಖಣ್ಡ Nr., o. r. ಕಡುಕು); etc.

ಕಡಿಕು kaḍiku. 2. = ಕಟಕು. (J. 11, 17).

ಕಡಿಗ kaḍiga. = ಕಡಿಕ, etc. See ಕಡುಗಡಿಗ, ಕೊಲೆಗಡಿಗ.

ಕಡಿತ kaḍi-ta. 1. (Šmd. 247). = ಕಡತ 1. See Râm. 6, 47, 30; 6, 51, 19; ಮೆಯ್ಗಡಿತ.

ಕಡಿತ kaḍita. 2. = ಕಡತ 2. (ಅವ್ವರಿ Mr. 359; My.).

ಕಡಿತಲೆ kaḍitalĕ. A leather-shield (Abh. P. 4, 9; 7, 57; 13, 54).

ಕಡಿತಲೆಕಾಱ kaḍitalĕ-kâṟa. = ಕಡಿತಲೆಗಾಱ. (Abh. P. 7, 57; 13, 53; 13, after 54).

ಕಡಿತಲೆಗಾಱ kaḍitalĕ-gâṟa. A soldier armed with a shield (ಚರ್ಮಿ, ಫಲಕಪಾಣಿ Nr.).

Digitized by Google

ಕಡಿತಿ kaḍiti. = ಗಣಜಿ. A kind of deer (ಗೋಕರ್ಣ Si. 169; Tĕ. ಕಡಜು, ಕಡಂಜು, ಕಡತಿ, a kind of deer; ಕಡತಿ, ಕಣತಿ, an elk; ಕಣುಜು, the deer called Sâmba). *Cf.* ಕಡಬ.

ಕಡಿದು kaḍidu. (Šmd. 95. 96). = ಕಡೆದು 6, ಕಡು 1, etc. That is great, firm, strong, etc. It becomes ಕಟ್ಟು (214. 215) or ಕಡು (215), or ಕಡಿ (see ಕಡಿಯಂ). ಕಡಿ ಪಾದ ಆಶ್ಚರ್ಯಂ (ಕಟ್ಟಚ್ಚರಿ 69 Cm.). *Cf.* ಕಣ್ಣಿತ.

ಕಡಿಪು kaḍipu. = ಕಡುಪು, ಕಡುಹು. Vehemence, etc. (Abh. P. 13, 74).

ಕಡಿಮೆ kaḍimĕ. = ಕಡಮೆ. (C.; Tĕ.). See B. 4, 12. 95. 128; Si. 351. ಮಂತ್ರ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ತಂತ್ರಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ (Prv.). See Prvs. s. ರೊಕ್ಕ, ಶೃಂಗಾರ. — ಕಡಿಮೆ ಮಾಡು. To make less. ಈ ಪಾಪದಿಂದ ನೀನು ನಿನ್ನ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿ! (B. 5, 54). — ಕಡಿಮೆ ಬೀಳು. To fall short; want to happen. ಅವರಿಗೆ ಏನೂ ಕಡಿಮೆ ಬೀಳಗೊಡಲಿಲ್ಲ (B. 5, 178).

ಕಡಿಯಂ kaḍiyaṁ. See s. ಕಡಿ 1.

ಕಡಿಯಣ kaḍiyaṇa. = (ಕಡಾಣ), ಕಡಿಯಾಣ, ಕಡಿವಣ, ಕಡಿವಾಣ. A bit, a bridle (ಖಲೀನ, ಕವಿಕೆ Hlâ.; ಕವಿ, ಖಲೀನ Nn. 59; My.; Tĕ. ಕಳ್ಳೆಯಮು, ಕಳ್ಳೆಮು; M. ಕಡಿಞಾಲ್; T. ಕಡಿವಾಳ; Tu. ಕಡ್ಯನ).

ಕಡಿಯಾಣ kaḍiyâṇa. = ಕಡಿಯಣ, etc. (ಕವಿಕೆ, ಖಲೀನ Nr.; My.). See Rsv. 6, after 11; Râm. 26, 22.

ಕಡಿಯಾಲ kaḍiyâla. The plant Andropogon aciculatum (ಶಂಖಿನಿ, ಚೋರಪುಷ್ಪ, ಕೇಶಿನಿ, ಹಕ್ಕರಿಕೇ ಸೊಪ್ಪು Si. 153).

ಕಡಿಯಿಸು kaḍiyisu. = ಕಡಿಸು 2. To cause to cut, etc. (ಖಣ್ಡನ Šmd. Dh.).

ಕಡಿಯುವಿಕೆ kaḍiyuvikĕ. Cutting, etc. (ವರ್ಧನ, ಛೇದನ Si. 387).

ಕಡಿಲ್ kaḍil. = ಖಚಿಲ್. ಅಳಿಗೆ ಕಡಿಲೆನ್ದು ಅತಂ ನುಡಿದಂ (Šmd. 139, not in Mdb.).

ಕಡಿವಣ kaḍivaṇa. = ಕಡಿಯಣ, etc. (ಖಲೀನ Mr. 274; My.).

ಕಡಿವಾಣ kaḍivâṇa. = ಕಡಿಯಣ, etc. (ಕವಿಯ Nr.; ಕವಿಕೆ, ಕವಿಯ Si. 495; My.). See Rsv. 6, after 11; B. 3, 55; 4, 184. ಕಡ್ಲೆಗೆ ಬಾಯಿ ತೆರೆದು, ಕಡಿವಾಣಕ್ಕೆ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿದರೆ ಆದೀತೇ?— ಕಡ್ಲೆಗೆ ಮುನ್ದು, ಕಡಿವಾಣಕ್ಕೆ ಹಿನ್ದು (Prvs.).

ಕಡಿಸ kaḍisa. A tree producing a brown berry that is used as the drop to an earring (R.; Tĕ. ಕಡಿಸೆ, the tree Cluytia collina Roxb.; T. ಕಡಿಚ್ಚಿ, a shrub, Caesaria elliptica).

ಕಡಿಸು kaḍisu. 1. To cause to bite, etc. (My.). ನಾಯಿಯಿನ್ದ ಕಡಿಸಿ ಕೊಣ್ಡು ಕಳ್ಳನು ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದ (B. 3, 126).

ಕಡಿಸು kaḍisu. 2. = ಕಡಿಯಿಸು. (My.). ಬನ್ದಿಯವರ ಬೇಡಿಗಳನ್ನು ಕಡಿಸಿ (B. 5, 211). See Bp. 58, 66; Č. Bp. 47, 22.

ಕಡು kaḍu. 1. = ಕಗ್, ಕಟಿ 1, ಕಟ್ಟ 3, ಕಟ್ಟು 1, ಕಡಿ 1, ಕಡೆದು 6, ಕಡಿದು, (ಕರ 1, ಕೊಡಿ 1). Firmness; strength; hardness; intensity; vehemence, impetuosity; swiftness; abundance, excess; greatness (Tĕ., M., T.; T. ಕಟಿ, to be abundant; abundance; ಕಟುಮು, to be filled; ಕಾಟ್, to have a hard grain, as a tree; to be strong in mind, etc.; *cf.* ಕಡಲ್ 1; see ಕಡೆ; *cf.* Sk. ಕಟ, ಕಟು). **2,** greatly;—swiftly (ಶೀಘ್ರಂ Šmd. 391; ವೇಗಂ Cm.; *cf.* ಕಡ್ಡಿನೆ). It appears also as ಕಟ್, ಕಟ್ಟು, ಕಡಿದು (Šmd. 214. 215). — ಕಡು ಕಂಗೆಡು. To become very much afraid (Bp. 56, 40). — ಕಡುಕರುಣಿ. A person of great compassion (Bp. 28, 12). — ಕಡುಕಷ್ಟ. Great trouble (C.). — ಕಡುಕಳ್ಳ. A great thief (My.). ಕಳ್ಳರಲ್ಲಿ ಕಡುಕಳ್ಳರು ಹೊಕ್ಕ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಕಡುಕಾರ್ಪಣ್ಯ. Great poverty, etc. (Sá. 42). — ಕಡುಕಾವಲಿ. A large frying-pan (Râm. 5, 8, 58). — ಕಡುಕಾವು. Excessive heat (C.). — ಕಡು ಕೆಯ್. To hasten, to hurry (ತೀವ್ರತ್ವ Šmd. Dh.). ಕಡು ಕೆಯ್ದು, ಕೃತಾನ್ತನ್ ಇನ್ತು ಸಿರ್ದರಮ್ ಎಬ್ಬಿದುಯ್ಯೆ (Šmd. 112. 153). See Abh. P. 3, 59; 9, 49. 74; 10, after 153; 10, 218; 11, after 52; 11, 120; 13, 25. 33. 39. 46; 13, after 101; 14, 197. — ಕಡುಕೇಡು. A heavy loss (My.). — ಕಡುಕೋಪ. = ಕಡುಗೋಪ. ಕಡುಕೋಪ ಬನ್ದಾಗ ತಡ ಕೊಣ್ಡವನೇ ಜಾಣ (Prv.). — ಕಡುಗಕ್ಕಸ. -ಕಕ್ಕಸ. Great hardness (J. 30, 2); great cruelty (19, 14). — ಕಡುಗಜ್ಜ. -ಕಜ್ಜ. A great or daring work or undertaking (Rsv. 13, 9). — ಕಡು ಗಡಬಡಿಸು. To move very quickly about (Bp. 51, 59). — ಕಡುಗಡಿಗ. -ಕಡಿಗ. A man intent on murder (J. 11, 27). — ಕಡುಗಣ್ಣು. = ಕಗ್ಗಣ್ಣು, ಕಡಿಗಣ್ಣು. (My.). — ಕಡುಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. = ಕಗ್ಗತ್ತಲೆ. Great, thick darkness (ಅನ್ಧತಮಸ, ಸನ್ತಮಸ (Hlâ.; Abh. P. 9, 74). — ಕಡುಗನ್ದಿ. -ಕನ್ದಿ. A cow very fond of her calf (ವತ್ಸಕಾಮೆ, ವತ್ಸಲೆ Hlâ.). — ಕಡುಗಮ್ಪು. -ಕಮ್ಪು. An excessive or strong smell or fragrance (Bp. 22, 66; Rsv. 6, after 11; 13, after 71; J. 3, 8). ಕಡುಗಮ್ಪುವಡೆ. -ವಡೆ. To get etc., to become very fragrant (J. 3, 36). — ಕಡುಗರ್ಪು. -ಕರ್ಪು. Excessive blackness (Rsv. 2, after 8). — ಕಡುಗಲ್. -ಕಲ್. = ಕಗ್ಗಲ್ಲು. A hard stone. — ಕಡುಗಲಿ. -ಕಲಿ. A great, impetuous, daring hero. ಕಡುಗಲಿ! ಸೆಣಸುವ ಭಟರ್ ಆರ್? (Šmd. 177). ಅದು ಕಡುಗಲಿ (193). See Bp. 32, 13; 37, 46; Râm. 6, 47, 30; Rsv. 9, 11; 5, 123; J. 12, 28; 22, 3. 44. — ಕಡುಗಲಿತನ. -ಕಲಿತನ. Great valor or heroism (Abh. P. 15, 60). — ಕಡುಗಲ್ಲೆರ್ದೆ. ಕಡುಗಲ್ -ಎರ್ದೆ. A heart like a very hard stone (Šmd. 89. 221). — ಕಡುಗಟ್ಟಲೆ. -ಕಟ್ಟಲೆ. = ಕಡುಗತ್ತಲೆ. (Grj. 4, after 70). — ಕಡುಗಾಯ್. -ಕಾಯ್. To become very hot (Rsv. 5, 43; J. 11, 37). — ಕಡುಗಾಯ್ಪು. -ಕಾಯ್ಪು. Excessive heat; excessive wrath. See Abh. P. 9, 70; Grj. 8, after 11; J. 15, 4. — ಕಡುಗಾಸಿ. Great trouble; extreme fatigue (My.). — ಕಡುಗಾಳಿ. (Šmd. 215). A strong wind. — ಕಡುಗುಜ್ಜ. Very short. ಕಡುಗುಜ್ಜವೃಕ್ಷ (ಕ್ಷುಪ Mr. 103). — ಕಡುಗುದುರೆ. -ಕುದುರೆ. (Šmd. 215). A swift horse. — ಕಡುಗುರು. A great teacher. (ನಿಗಣ್ಣು) ಕಡುಗುರುವಿನನ್ತೆ ಅತಿವಿಭಕ್ತಿಲಿಂಗಮನ್ ಈವುದು (Mr. 6). — ಕಡುಗುರುಡ. -ಕುರುಡ. A perfectly blind man (ಕುಚ್ಚ Čt. I, 84). See Bp. 49, 46. — ಕಡುಗೆಮ್ಪು. -ಕೆಮ್ಪು. A bright red colour (Rsv. 2, 49; J. 3, 32). — ಕಡು ಗೆಯ್. = ಕಡು ಕೆಯ್. (Grj. 6, after 67). — ಕಡುಗೆಲಸಿ. -ಕೆಲಸಿ. (Šmd. 221). A hardy workman. — ಕಡುಗೇಡಿ. -ಕೇಡಿ. (Šmd. 198). A very mischievous person (My.). — ಕಡುಗೇಡುಗ. -ಕೇಡುಗ. A very mischievous man (J. 24, 21). — ಕಡುಗೊಬ್ಬು. -ಕೊಬ್ಬು. To grow very fat, etc. (Rsv. 1, after 102). — ಕಡುಗೋಪ. -ಕೋಪ. Great wrath (ಕಿಸುಗಣ್ಣು Čt. I, 78; ಮನ್ಯು, ಮಹಾಕೋಪ Nn. 36; J. 4, 36; 12, 49). — ಕಡುಗೋಪಿ. -ಕೋಪಿ. A very passionate man (ಚಣ್ಡ Nr.). — ಕಡುಚಲುವ. Great beauty (Bp. 43, 59). — ಕಡುಚಳಿ. Severe cold (Rsv. 9, 25; My.). — ಕಡುಚಾಗಿ. (Šmd. 78. 198). A very liberal person. — ಕಡುಚೆಲ್ವು. = ಕಡುಚಲುವ. (J. 6, 23; 24, 67). ಕಡುಚೆಲ್ವ. -ಅ3. A very handsome man (J. 30, 28). — ಕಡುಟಕ್ಕ. (Šmd.

Digitized by Google

78). Great cunning. — ಕಡುತವಕ. Great quickness or hurry (Bp. 40, 12; J. 25, 62). — ಕಡು ತಳತಳಿಸು. To shine very brightly (Bp. 18, 86). — ಕಡುತೇಜ. Great lustre (J. 10, 16). — ಕಡುದರ್ಪ. (Šmd. 207, o. r. -ತಪ). Excessive pride (My.). — ಕಡುದಿಟ್ಟ. A very bold man (ಅದಟ Bhn. 46). — ಕಡುದೀರ್ಘ. Very long; very old (ಪುರಾಣ, ಅತಿದೀರ್ಘ Nn. 138). — ಕಡುದುರುಳ. A very wicked man (Bp. 24, 56; 28, 24; 38, 70). — ಕಡುದುಷ್ಟ. = ಕಡುದುರುಳ. (My.). Feminine ಕಡುದುಷ್ಟೆ (J. 5, 61). — ಕಡುದೈನ್ಯ. Great feebleness or thinness; great humbleness (J. 6, 28; My.). — ಕಡುದೊಡ್ಡಿತು. That is very great (ಬಿಣ್ಪು Čt. I, 65). — ಕಡುನಾಲಿಗೆ. A talkative tongue. ಕಳ್ಳಗೆ ಕಡುನಾಲಿಗೆ, ಹಾದರಗಿತ್ತಿಗೆ ಹಲವು ನಾಲಿಗೆ (Prv.). — ಕಡುನೀಱ. A very dear man; a great beau (Rŝv. 6, after 24). — ಕಡುನೀಱೆ[3]. A great beauty, a fine damsel (Abh. P. 9, 162; 10, 69; 11, 85). — ಕಡುನೆಱ. The very vital point (Abh. P. 13, 102). — ಕಡು ನೋ. To feel great pain (J. 14, 24). — ಕಡು ನೋವು. Acute pain (ಕಾರಣೆ, ಯಾತನೆ Nr.; My.). — ಕಡುಪರಿಮಳ. Great fragrance (Bp. 35, 13; 44, 30). — ಕಡುಪಾತಕ. = ಕಡುಪಾಪ. (J. 19, 27). — ಕಡುಪಾಪ. A heinous sin (My.). ಮಾಡುತಂ ಕಡುಪಾಪಂಗಳ, ಮಾಯಲ್, ಆತ ತುಚಿಯೇ? (Šś. 64). 2, a very sinful person (ಕಾಮಿ Čt. I, 72). — ಕಡುಪಾಪಿ. A notorious sinner (C.). — ಕಡುಪೊಸತು. A very wonderful thing (J. 28, 45). — ಕಡುಬಡತನ. Great poverty (Bp. 27, 1). — ಕಡುಬಡವ. A very poor man (J. 28, 54). — ಕಡುಬಲ್ಲಿದ. A very strong man, etc. (Abh. P. 5, 5). — ಕಡು ಬಡಲ್. -ಉ. To become very weary (Bp. 24, 61; 45, 34). — ಕಡುಬಿನ್ನಣ. Great skill. ಕಡುಬಿನ್ನಣವ್ಪಡೆ. -ಂ-ಪಡೆ. To obtain or evince great skill (Rŝv. 6, after 11). — ಕಡುಬಿಸಿ. Great hotness; excessively hot (Bp. 14, 8). — ಕಡುಬಿಸಿಲ್. = ಕಡುವಿಸಿಲ್. Great heat of the sun (ನಿದಾಘ, ಘರ್ಮ Mr. 34; My.). — ಕಡು ಬೆಳೆ. To grow excessively (Bp. 30, 21). — ಕಡುಭರ. = ಕಡುತವಕ. (J. 13, 11). — ಕಡುಭೀಕರ. Very dreadful or formidable. ಕಡುಭೀಕರನ್ದೋಱು. -ಂ-ತೋಱು. To appear very formidable. ಕಡುಭೀಕರನ್ದೋರ್ಪ ಹಳ್ಳಂ (Râghč. 17, 56). — ಕಡುಭೀತಿ. Great fear (Bp. 32, 61). — ಕಡುಮರುಳು. Great bewilderment (Bp. 41, 7). — ಕಡುಮಹಿಮೆ. Great glory, etc. (Bp. 32, 49). — ಕಡು ಮಿಂಚು. To shine brightly (Bp. 44, 21). — ಕಡು ಮಿಡುಕು. To push violently (Bp. 52, 27). ಕಡು ಮಿಸುಗು. To shine intensely (Bp. 11, 41). — ಕಡುಮುನಿಸು. Great anger (Bp. 47, 43). — ಕಡುಮುಪ್ಪು. Very old age (Č. Bp. 47, 46). — ಕಡು ಮುಳಿ. To become very angry (Abh. P. 13, after 141; J. 20, 30; 21, 30). — ಕಡುಮುಳಿಸು = ಕಡುಮುನಿಸು. (Abh. P. 9, 32; Bp. 60, 26). — ಕಡುಮೂರ್ಖ. A big fool (ಅತಿಮೂರ್ಖ Nn. 156; My.). See Abhâ. 8, 2; Prv. s. ದೃಢಬುದ್ಧಿ. — ಕಡು ಮೆಚ್ಚು. To be greatly pleased (J. 21, 40). — ಕಡುಮೋಹಿತ. Greatly infatuated, deluded, beguiled, or fascinated (Abh. P. 6, 35). — ಕಡುಯನ್ತ್ರತನ್ತ್ರ. Great trickery (Bp. 40, 62). — ಕಡುರಾಗ. (Šmd. 207). Great affection. 2, great wrath. — ಕಡುರುತು. The fixed period of menstruation. ಕಡುರುತುವಿನವಳು (ಪುಷ್ಪವತಿ Mr. 302). — ಕಡುಲಾಗು. A great leap (Bh. 1, 20, 26). — ಕಡುಲೇಸು. Very good. ಕಡುಲೇಸುಮನದವಂ (ಚಿದ್ರೂಪ Mr. 241). — ಕಡುವಱಗಱ[3]. -ಮಱ-ಕಱ[3]. A heavy shower to fall (J. 20, 11). — ಕಡುವಿಚಿತ್ರ. Very wonderful (Bp. 61, 62). — ಕಡುವಿಡಿ. -ಇಡಿ. Strength or toughness to abound. ಕಡುವಿಡಿದು ಇರ್ಪ ಚೆನ್ನಂಗಿಯ ತರು ದಾಣೆಗೆ (Šmd. 75, o. r. ಕರು-). — ಕಡುವಿಲ್ಲ. -ಬಿಲ್-ಆ3. A good archer (Abh. P. 13, 46). — ಕಡುವಿವೇಕ. Proper discrimination (Bp. 24, 80). — ಕಡುವಿಷ. A strong, deadly poison (Bp. 46, 22; My.). — ಕಡುವಿಸಿಲ್. -ಬಿಸಿಲ್. = ಕಡುಬಿಸಿಲ್. (Abh. P. 11, 177; Rŝv. 5, 34). — ಕಡುವೆಟ್ಟಿತು. -ಬೆಟ್ಟಿತು. That is very hard or rough. ಮೆಲ್ಲಿದುವು ಅಪ್ಪ ಕಾಲ ತಳಮುಂ ಕಡುವೆಟ್ಟಿದುವು ಅಪ್ಪ ಹಸ್ತಮುಂ (Šmd. 117). — ಕಡುವೆಱಗು. -ಬೆಱಗು. Great wonder (Râm. 2, 7, 13). — ಕಡುವೆಳ್ಪು. -ಬೆಳ್ಪು. A very white colour. (ಕಣ್ಗಳ) ನಡುವಣ ಕರ್ಪುರಂ ಕಡೆಯಣ ಕಡುವೆಳ್ಪುಂ (Šmd. 81). — ಕಡುವೇಗ. -ಬೇಗ. Great swiftness (Šmd. 83; Abh. P. 13, 46; Bp. 37, 13; Rŝv. 6, after 11 & 115). 2, a very swift man, a runner (ವೇಗಾಯ್ಲಂ Čt. II, 32). — ಕಡುವೇಗಿ. -ಬೇಗಿ. A very swift or fleet person or animal. ಕಡುವೇಗಿ ಆದ ಕುದುರೆ (ಜವನ, ಜವಾಧಿಕ Nr.). — ಕಡುವೇಸಿಗೆ. -ಬೇಸಿಗೆ. Very hot weather (J. 2, 14). — ಕಡುಶಿಶು. A very young child (ಬಾಲಕ Mr. 525). — ಕಡುಶೋಕ. Great grief (ಅಱಲ್ Bhn. 47; J. 28, 35). — ಕಡು ಸಡಲು. To become quite slack or loose (Bp. 22, 8). — ಕಡುಶೌರ್ಯ. Great valour (ಕಡುಹು Bhn. 3; J. 13, 64). — ಕಡುಸಡಗರ. Great beauty; great elation (Rŝv. 6, after 11). — ಕಡುಸನ್ತಸ. Excessive joy (Rŝv. 13, after 70). — ಕಡುಸಹಸಿ. A person of great effort or daring (Bh. 1, 8, 11). — ಕಡುಸೊನ್ಡಿ. A very profligate woman. See Šmd. 244 s. ಬಕ್ಕಮ್ಬಯಲ್. — ಕಡುಹುರಿ. = ಕಡಿಹುರಿ. (My.). — ಕಡುಹೆಡ್ಡ. A very stupid man (My.). ತಪ್ಪ ಸಾಧಿಸುವನಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪವನೆ ಕಡುಹೆಡ್ಡ (Sp.). — ಕಡು ಹೆದಱು. To become very much afraid (Bp. 37, 26; 47, 54). — ಕಡುಹೇಡಿ. A great coward (My.). — ಕಡುಹೊಗೆ. Excessive smoke (Bh. 1, 20, 61).

ಕಡು kaḍu. 2. = ಕುಡು 3. Crookedness (see Čt. I, 13 s. ಕುಡು 3). — ಕಡುವಿಲ್. -ಬಿಲ್. A crooked, bent bow (Abh. P. 8, 40; 4, 34).

ಕಡು kaḍu. Chalk (S. Mhr.; Mhr. ಖಡೀ, ಖಡು, a sort of pipe-clay; *cf.* ಕಟಕು 1).

ಕಡುಕ kaḍuka. = ಕಟಕು, etc. (My.).

ಕಡುಕು kaḍuku. 1. = ಕಕ್ಕು 1, etc. Cutting; a cut, a piece (ಭಿತ್ತ, etc. Nr., o. r. ಕಡಿಕು); a bit, a little (see ಕಟುಕು 1); a jag, etc. — ಕಡುಕುನ್ದಱ -ಂ-ತಱ. (Šmd. 204, o. r. ಕು-). = ಕಕ್ಕುದಱ q. v., etc.

ಕಡುಕು kaḍuku. 2. A headless trunk (ಅಟ್ಟೆ, ಕಬನ್ಧ Kk. 41; ಅಟ್ಟೆ, ಕಬನ್ಧ Šm. 44; ಮುಣ್ಡ 80; T. ಕಡಿ, ಕಟ್ಟೈ, Sk. ಕಟ, a corpse; T. ಕಟ್ಟೈ also: the trunk of a tree).

ಕಡುಕು kaḍuku. 3. N. of a plant. ಸಣ್ಣ ಕಡುಕು (ಕಣಿಕೆ Nr.).

ಕಡುಕು kaḍuku. = ಕಟಕು, etc. (ತಿವಿದುಡಿಗೆ Šm. 80; ಕರ್ಣವೇಷ್ಟನ Mr. 337; My.; T. ಕಡುಕ್ಕನ್). See Bp. 4, 39; 14, 4; ತೊವ್ವೆಗಡುಕು.

ಕಡುಗ kaḍuga. Tbh. of ಖಡ್ಗ. A sword (Rŝv. 5, after 55; 14, 29; Râm. 30, 15; Bh. 6, 2, 4; Č. Bp. 47, 37; Nn. 39).

ಕಡುಗು kaḍugu. 1. = ಕಡಗು 1, etc. (J. 16, 10; 20, 34. 53; 23, 23; 25, 37).

ಕಡುಗು kaḍugu. 2. To become hard or solid (Bh. 4, 3, 54).

ಕಡುಪು kaḍu-pu. (Šmd. 248). = ಕಡಿಪು, ಕಡುಹು. Firmness, etc.; force, vehemence; severity, censoriousness; great valor; pride (ಸಿಂಸ, ಅದಟು, ದರ್ಪ Čt. II, 49; M. ಕಡುಪ್ಪ, ಕಡುಪ್ಪು; T. ಕಡುಪ್ಪು, speed).

ಕಡುಪಿಂ, ಕಡುಪಿನಿಂ (Śmd. 133). See Abh. P. 7, 123; 10, 22. 58; 13, 95; 14, 119; Grj. 2, after 106; 9, after 58; Bp. 32, 4; 58, 62; Rśv. 6, 11; 13, after 86; J. 17, 14. — ಕಡು ಪುಹುರಿ. = ಕಡುಹುರಿ, etc. (My.).

ಕಡುಬು kaḍubu. = ಕಡಬು, etc. (My.). ತೀರ್ಥಶ್ರಾದ್ಧವ ಗೆ ಯ್ದು, ಏಥೇಷ್ಟ ಕಡುಬುಗಳಂ ತಿನ್ದು (Jns. 22, 30). See Si. 309. 314; ಹೊಯಿಗಡುಬು.

ಕಡುಮೆ kaḍu-mĕ. (Śmd. 348). = ಕಡುಪು. (M. ಕಡುಮೆ, ಕರುಮೆ).

ಕಡುಮ್ಬು kaḍumbu. (Śmd. 48). (= ಕಡಬು, etc.).

ಕಡುಹು kaḍuhu. = ಕಡುಪು, etc. (ಕಲಂಕ Mr. 483; ಕಡು ಶೌರ್ಯ Bhn. 3; Bp. 28, 43. 53; 32, 39; 40, 35; 43, 47; 46, 42; Râm. 4, 3, 6; 5, 3, 61; 6, 13, 4; 6, 30, 10; 6, 53, 16; Bh. 1, 10, 37; 6, 2, 3; Dp. 148. — ಕಡುಹುಗಳ್ಳ. -ಕಳ್ಳ. A notorious thief (Bp. 11, 51).

ಕಡುಹುಕಾಱ kaḍuhu-kâṟa. A valorous man (Râm. 4, 6, 20; 6, 11, 10).

ಕಡೆ kaḍĕ. 1. (fr. ಕಡಿ 4). = ಕಟ 1, etc., ಕಡೆಯ 2. End; termination; outskirt; limit; the position of being last, low or inferior (occasionally = worse than); side; direction; place; aside; last; at last (ಅವಸಾನ Śmd. Dh.; ಅನ್ತಿಮ Śmd. 371 Cm.; ಅನ್ತ್ಯ Śm. 90; ಸಾತಿ, ಅವಸಾನ Hlâ.; ಅನ್ತ Nn. 88; ಅನ್ತ್ಯ 111; ಅವಧಿ, ಅನ್ತಿಕ 120; ಸ್ವಸ್ತಿ, ಅವಧಿ 138; ಅವಧಿ Hlâ.; C.; Tu., M., Tĕ.; T. ಕಡೈ). It becomes ಕಟ್ಟ (Śmd. 229). ಈ ಪದಂಗಳ ಕಡೆಯ ಪಕಾರಕ್ಕೆ (56). ಪೂರ್ವಪದದ ಕಡೆಯುಂ ಪರಪದದ ಮೊದ ಲುಂ (60). ತುಕಾರ ದುಕಾರಂಗಳೆ ಕಡೆಯಾಗಿ ಪಲವು ಗುಣವಚನಂಗ ಳ್ ಒಳವು (96). ಗಾನ್ತಸಾನ್ತಧಾತುವಿನ ಕಡೆಗೆ ಎಲ್ಲಿಯುಂ ಲೋಪ ಮ್ ಅಕ್ಕುಂ (275). ಕಡೆಯಿಲ್ಲದುದು (ಅನನ್ತ, ಅನವಧಿ); ಕಡೆಯಲ್ಲಿ (ಪಶ್ಚಾತ್); ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ (ಸಮನ್ತತಸ್, ಪರಿತಸ್, ಸರ್ವತಸ್ Nr.). ಹೆಸರ ಕಡೆಯೊಳು (ನಾಮಾನ್ತೇ, at the end of a proper name); ಕಡೆ ಮುಟ್ಟಲ್ ಓದುವದು (ಪಾರಾಯಣ, ಸಾಕಲ್ಯವಚನ Hlâ.). ಗಾ ಲಿಯ ಸುತ್ತಣ ಕಡೆ (ನೇಮಿ); ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಪರ್ವಿದ ಕತ್ತಲೆ (ಸನ್ತಮಸ Nr.). ಜನ್ಮದ ಕಡೆ (ನಿರ್ವಾಣ, ಜನ್ಮಾನ್ತ Nn. 19). ಬಹು ಕಾಲದಿನ್ದ ಮಾಮೂಲಾಗಿ ಗೋವುಗಳ ಹಿಣ್ಡು ಮನ್ದೆಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವ ಕಡೆ (ಗೌಷ್ಠೀನ Si. 104). ನಾಲ್ಕು ಕಡೆಯೂ (107). ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಯೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವ ಕತ್ತಲೆ (ಸನ್ತಮಸ 76). ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸೇನೆ ವ್ಯಾಪಿಸುವಿಕೆ (ಆಸಾರ 291). ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ (ಅಭಿತಸ್ 470). ಕಡೇಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವನು (ಜಘನ್ಯ 447). ಸಿಕ್ಕಿದ ಕಡೆಗೆಲ್ಲಾ ಹೋಗುವವ ನು (ಪಿಶ್ವದ್ರ್ಯಚ್ 362). ಕಡೆಗೂ ಬೆಳದಿರುವದು (ಪ್ರವೃದ್ಧ, ಪ್ರಸೃತ 377). ಕಾಶೀ ಕಡೆಯಿನ್ದ ಬನ್ದು (B. 3, 33). ಅವನನ್ನು ತನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಮಾಡಿ ಕೊಣ್ಡು ಇದ್ದಳು (5, 55). ಇದೆಲ್ಲ ನಿಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಉಣ್ಟು, ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ (5, 134; see ಕಡೆಗೆ). ಕಡೆಗೆ ಬನ್ದನು, he came last (C.). ಕಡೆಗೆ ಹೋಗು, to go last (C.); to go aside (C.). ಕಡೆಗೆ ನಿಲ್ಲು, to stand aside (C.). ಕಡೆಯ ಪಾಟ್ಟೀಗಲದೊಳ್ (Bp. 32, 52). ಪೌಳಿಯ ಕಡೆಗೆ ನಸು ಸಾರ್ದು (26, 30). ಹುಟ್ಟಿದ ದು ಮೊದಲ್ ಇದುವೆ ಕಡೆ (41, 8). ಕಡೆಯೊಳ್ (at last, 47, 22). ಬಲಮ್ ಎಮ್ಮ ಭಾಗಂ, ನಿಮ್ಮ ಕಡೆ ಎಡನು (50, 27). ಕಾಲದ ಕಡೆ ಯ ಪಜ್ಞಿ ಇದು (58, 62). ಏನು ಅಱಿಯದವ ಶ್ವಾನಕ್ಕಿನ್ತ ಕಡೆ.— ತರ್ಲೆ ಕೇಳುವವ ಮರುಳನಿಗಿನ್ತ ಕಡೆ.— ತುಚ್ಛ ಮಾತು ಆಡುವವನು ಹುಚ್ಚನಿನ್ದ ಕಡೆ.— ಬಾಲಸನ್ಯಾಸಿ ಕೆಟ್ಟರೆ ಕೂಟಿ ನಾಯಿಗಿನ್ತ ಕಡೆ.— ಮು ತ್ತು ಕೆಟ್ಟರೆ ಛತ್ತಕ್ಕಿನ್ತ (or ಜೋಳಕ್ಕಿನ್ತ) ಕಡೆಯಾದೀತೇ? (Prvs.). ಗುಡಿಯ ಬೋದಿಗೆ ಕಲ್ಲು, ಕಡೆ ಮೂಲೆ ಸೆಱಿಗು ತಾ ಕಲ್ಲು; ಪರವನು ಕೊಡುವಾತ ಬೇಱೆ (Sp.). ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದನ ಕಾಯವು ಹಾಯಿರ ಸ್ಥಾನ ದಿಂ ಕಡೆಯೆ! (Sp.). ಕಡೆಯ ಕಾಲಕೆ ತನ್ನ ದೃಢಬುದ್ಧಿ ಹಿಂಗುವವಂ (Dp. 148). ಸುಖದುಃಖದ ಉದಯದ ಕಡೆ ಮೊದಲ ಕಾಣಿಸುವನ್ ಆವನಂ? (Bh. 1, 8, 31). ಕಡೆಯಿಲ್ಲದ ಸಂಸಾರದ ನಡುಗಡಲ್ (Jmt. 24). ಕಡೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗ (B. 3, 15). See Bp. 19, 67; 57, 29; Bh. 2, 13, 33; Rśv. 5, 121; J. 15, 3; 17, 20; ಎಡಗ ಡೆ, ಒಳಗಡೆ, ಕೆಳಗಡೆ, ನಿಲುಕಡೆ, ಪಿಂಗಡೆ, ಪಿನ್ದುಗಡೆ, ಪೆರ್ಗಡೆ, ಬಯಿ ಲ್ಕಡೆ, ಬಲಗಡೆ, ಬಿಡುಗಡೆ, ಬೆಂಗಡೆ, ಮುಂಗಡೆ, ಮೇಲ್ಗಡೆ, ಹೆಗ್ಗಡೆ, ಹೊಱಕಡೆ; Prv. s. ಬುದ್ಧಿವನ್ತ. — ಕಡೆಕಣ್ಣು. = ಕಡೆಗಣ್, etc. (Si. 66). — ಕಡೆಕನ್ದು. = ಕಡೆಗನ್ದಿ. ಕಡೆಕನ್ದಿನ ಆಕಳು (ಚಿರಸೂತ, ಪಷ್ಕಯಿಣಿ Si. 322, *only* in Si.). — ಕಡೆಗಣ್. -ಕಣ್. = ಕಡೆ ಗಣ್ಣು. The outer corner of the eye (ಕೇಕರ, ಅಪಾಂಗ Mr. 316). ಕಡೆಗಣ್ಣಿನ್ದ ನೋಡಿ (Śmd. 98). ಕೆಮ್ಪುಡರ್ದ ಕಡೆಗಣ್ಗಳಿ ನ್ದ ಅಡಸಿ ನೋಡಿ (Rśv. 14, after 5). ಕಡೆಗಣ್ಣ ನೋಟ (ಏಕ್ಷೇಪ, ಕಟಾಕ್ಷ Mr. 316). ಕಡೆಗಣ್ಗಳ ಬೆಳಗು ಪೊಳೆಯೆ (Bp. 5, 28). See Abh. P. 4, 34; Bp. 18, 61; J. 11, 10. 11; 16, 7. — ಕಡೆಗಣಿ ಸು. -ಕಣಿಸು. = ಕಡೆಗಣ್ಚು. To look upon (something) as inferior, to slight, to contempt; to act overbearingly, etc. (ಅವಜ್ಞೆ Śmd. Dh.; ತಳ್ಪೊಯ್, etc., ಪ್ರತಿಹತ Śs.; Abh. P. 7, 81; 9, 157; Bh. 1, 8, 40; Rśv. 6, after 11). 2, the end to appear, to end (v. i.);—to end (v. t.), to finish. ಅವುದ ಱ ಕಾಣ್ಕೆಯಿಂ (sight) ತಣಿವು ಕಡೆಗಣಿಸದು, ಅದು ಅಸೇಚನಕಂ (Nr.). ಕಡೆಗಣಿಸಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ಅವಸಿತ, ಸಿತ Nr.). — ಕಡೆಗಣ್ಚು. -ಕಣ್ಚು. = ಕಡೆಗಣಿಸು, q. v. (ಅವಜ್ಞೆ, ಅವಜ್ಞೆ ಎನ್ದು ಮಾಡು'ದುದು Śmd. Dh.; Śsv. 1, 21; Tĕ. ಕಡಗಾಂಚು, to excel, to surpass). — ಕಡೆಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. = ಕಡಗಣ್ಣು, ಕಡೆಗಣ್. (ನಯನೋಪಾನ್ತ, ಅಪಾಂಗ Hlâ., Nr.; Si. 215; ಅಪಾಂಗ, ಕೇಕರ Nn. 81). ಕಡೆ ಗಣ್ಣ ನೋಟಂ (ಕಟಾಕ್ಷ Nr., Hlâ.; C.; Si. 215. 409). ಆನೆಯ ಕಡೆಗಣ್ಣ ದೇಶವು (ನಿರ್ಯಾಣ Nr., Hlâ.; Si. 270). ಆನೆಯ ಕಡೆ ಗಣ್ಣು (ನಿರ್ಯಾಣ Mr. 156). ಮಡದಿಯರ ನಡೆ ನೋಟ್ಪು ಕಡೆಗಣ್ಣಿ ನಿಂ, ಕುಡಿವಿಲ್ಲಿನ ಆವೇಶಮನ್ತ್ರಕೆ ಎಣೆಯಾದ ನಲ್ನುಡಿಗಳಿಂ (Râghĕ. 17, 67). ಕಡೆಗಣ್ಣಿನ ಬಿಳೀ ಕಾನ್ತಿ (ಶುಕ್ಲಾಪಾಂಗ G.). — ಕಡೆಗನ್ದಿ. -ಕನ್ದಿ. = ಕಡೆಕನ್ದು, ಕಡೆಗನ್ದಿ. A cow that has already full-grown calves or has born its last calf. ಕಡೆಗನ್ದಿಯ ಆಕಳು (ಚಿರಸೂತ, ಪಷ್ಕಯಿಣಿ Nr.). — ಕಡೆಗನ್ದಿ. -ಕನ್ದಿ. = ಕಡೆಗನ್ದಿ. (ಪಷ್ಕ ಯಿಣಿ, ಪ್ರೌಢವತ್ಸೆ Hlâ.; ಪಷ್ಕಯಿಣಿ Mr. 181). — ಕಡೆಗಳ. The upper part of the neck (Bh. 1, 6, 16). — ಕಡೆಗಾಣ್. -ಕಾಣ್. -ಣು. The end to appear; to come to an end; to be accomplished (C.). ಕಡೆಗಣ್ಡ ಕಾರ್ಯ (ಕೃತ Mr. 466; Nn. 103). ಕಡೆಗಣ್ಡ ಯಾಗಂ (ಅವಭೃಥ Mr. 261). ಕಡೆಗಣ್ಡದು (ಅವಸಿತ, ಸಿತ Si. 381). — ಕಡೆಗಾಣಿಸು. -ಕಾಣಿಸು. To cause the end to appear; to finish, to accomplish; to fulfil (C.). ಆ ಕೆಲಸ ಗಳನ್ನು ಕಡೆಗಾಣಿಸುವದಕ್ಕೆ ಗಡಿಯಾಳವು ಬಹು ಉಪಯೋಗವಾದದ್ದು (B. 3, 88). ಅವನು ತನ್ನ ವಚನವನ್ನು ಬಹು ಜಾಗ್ರತೆಯಿನ್ದ ಕಡೆಗಾ ಣಿಸಿದನು (4, 78). ಆರಮ್ಭಿಸಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕಡೆಗಾಣಿಸದೆ (4, 152). — ಕಡೆಗಾಲ. -ಕಾಲ. The last time (of one's life or of the world). ಕಡೆಗಾಲದ ಅನಶನಂ (ಪ್ರಾಯ, ಭೋಜನತ್ಯಾಗ, ಅನಶನ Hlâ.). ಕಡೆಗಾಲದೊಳು ಕೆಯ್ ಪಿಡಿದು ರಕ್ಷಿಸಿದೆ ಎನ್ದ (Dp. 119). See Abh. P. 4, 38; 7, after 59; 9, 32; 13, after 34; J. 8, 35; 13, 36. — ಕಡೆಗೀಲು. -ಕೀಲು. The pin of an axle (ಅಗ್ರ ಕೀಲಕ, ಅಣಿ, ಅಕ್ಷ Hlâ.). — ಕಡೆಗೂ. ಕಡೆಗೆ-ಊ 7. To the very end; totally, perfectly. ಅವನ ಮೆಯ್ಗುಳ್ಳತನದ ಹಂಚಿಕೆಗಳು ನಿ ನಗೆ ಕಡೆಗೂ ಗೊತ್ತುಣ್ಟು (B. 4, 139). — ಕಡೆಗೂಸು. -ಕೂಸು. The last or youngest child (My.). — ಕಡೆಗೆ. (See above). Aside (C.); on, or to, a side; towards (C.; B. 2, 33); towards the end; in the end, at last, finally (Bp. 21, 19; 61, 38; C.; B. 3, 125; 5, 103); last, after all the others (C.). ಕ ಡೆಗೆ ತೆಗೆ, to take out of something (C.; B. 4, 158); to rescue (C.; B. 3, 41). ಕಡೆಗೆ ಬೀಳು, to come outside, as out of a room, etc. (C.); to come out (My.). ಕಡೆಗೆ ಮಾಣಿಸು, to re-

Digitized by Google

move, to heal (Bp. 17, 10). — ಕಡೆಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To finish (ಮುಗಿಸು G.; My.). — ಕಡೆಗೊಳ್ಳಿ. -ಕೊಳ್ಳಿ. The last portion or rest of a fire-brand (V. 39, after 50). — ಕಡೆಗೋಡಿ. -ಕೋಡಿ. A channel for carrying off an excess of water (ಪರೀವಾಹ, ಜಲೋಚ್ಛ್ವಾಸ Hlâ., Mr. 418). — ಕಡೆತನಕ. Until the end (My.). ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದ ಕಡೆತನಕ (B. 5, 218). — ಕಡೆ ತೇರು. = ಕಡ ತೇರು. (My.). — ಕಡೆದೆಗೆ. -ತೆಗೆ. = ಕಡೆಗೆ ತೆಗೆ (B. 5, 216). — ಕಡೆದೋಱು. -ತೋಱು. The end to appear. ಕಡೆದೋಱಿತ್ತು ಇಲ್ಲಿನಿಪ್ಪ ಆಗಸದ ನಡುವೆ (Abh. P. 1, 42). — ಕಡೆನೋಟ. A side glance (S. Mhr.). — ಕಡೆ ಮುಗಿಲ್. The horizon (Bh. 1, 20, 56). — ಕಡೆಯಣ. -ಅಣ್ -ಅ. A genitive form of ಕಡೆ. ಕಡೆಯಣ, ಕಡೆಯಣಿಂ (Šmd. 135). ಕಡೆಯಣ ಅಕ್ಷರಂಗಳ್ (ಅನ್ತ್ಯವರ್ಣಂ 21. 56. 118. 365 Cm.). ಪದದ ಕಡೆಯಣ ಡಕಾರಂ (217). ಕಡೆಯಣ ಅಕ್ಷರದ ಅದರ್ಶನಮುಂ (ಅನ್ತ್ಯವರ್ಣಲೋಪಮುಂ 56 Cm.). (ಕಣ್ಗಳ) ನಡುವಣ ಕರ್ಪುರಂ ಕಡೆಯಣ ಕಡುವೆಳ್ಪುಂ (81). — ಕಡೆಯಣಂ. -ಅಂ 3. The last man (Šmd. 136). — ಕಡೆಯವಂ. -ಅವಂ. = ಕಡೆಯಣಂ. 2, a man of a side or party, a partisan (B. 5, 62. 68). — ಕಡೆ ಪಗಲ್. -ಪಗಲ್. Evening or sun-set (ಪಿಮ್ಪಗಲ್ Šm. 18). ಮುಮ್ಪಗಲ್, ನಡುವಗಲ್, ಕಡೆವಗಲ್ (ತ್ರಿಸನ್ಧ್ಯಾಕಾಲ Šs.). — ಕಡೆ ಪಡು. -ಪಡು. To occur at the end (Čh. v. 298). — ಕಡೆವಳ್ಳಿ. -ಹಳ್ಳಿ. The outskirt of a village (Šś. 26). — ಕಡೆವಾಯ್. -ಹಾಯ್. 1. To go or get aside or away from; to pass by, through, or over; to escape. (Rśv. 6, after 11). — ಕಡೆವಾಯ್. -ಬಾಯ್. 2. = ಕಡೆವಾಯಿ. (Šśv. 3, 43. 44). — ಕಡೆವಾಯಿ. -ಬಾಯಿ. = ಕಟವಾಯಿ, etc. (ಸೃಕ್ವನ್ Hlâ.). — ಕಡೆವುಟ್ಟು. -ಪುಟ್ಟು. Last birth. ಕಡೆವುಟ್ಟಿನಾಕೆ, the last-born or youngest woman (Abh. P. 11, 62). — ಕಡೆವೆಳಗು. -ಬೆಳಗು. = ಕಡೆಪಗಲ್. (Râm. 3, 8, 22). — ಕಡೆ ಸರಿ. To go to one side or aside (Šśv. 3, after 35). — ಕಡೆಸಱಂಗು. The extreme edge of a garment (Bp. 53, 49). — ಕಡೆ ಸಾರ್. = ಕಡೆ ಸರಿ. (Šśv. 4, 26). — ಕಡೆ ಸಿಲ್ಕು. To remain behind, to be too late (V. 39, 48). — ಕಡೆಸೆಱಗು. = ಕಡೆಸೆಱಂಗು. (Râm. 28, 8). — ಕಡೆಸೆಱಂಗು. (Šmd. 197). = ಕಡೆಸಱಂಗು. — ಕಡೆ ಹಾಯ್. = ಕಡೆವಾಯ್. (My.). ಕಡೆ ಹಾಯದ ದಾರಿ (ಅಪಥ, etc. Si. 105). — ಕಡೆ ಹಾಯಿಸು. To cause to pass by, through, or over; to save (C.; ದಾಟಿಸು G.). ಪರಿಭವಾಮ್ಭೋನಿಧಿಯ ಕಡೆ ಹಾಯಿಸು, ಅಥವ! (Sarpabhûshaṇa in B. 5, 320). ಪಾಪದಿಂದ ಕಡೆ ಹಾಯಿಸು, ದೇವರೆ! (C.). — ಕಡೆ ಹಾಯಿಸುವಿಕೆ. Causing one's self to pass to the opposite shore of existence. ಮರಣದ ಪರಿಎಗೂ ಶಪಥದಿನ್ದ ಉಪವಾಸವ್ರತ ಮಾಡಿ ಕಡೆ ಹಾಯಿಸುವಿಕೆ (ಪ್ರಾಯ Si. 445). — ಕಡೆ ಹಾಯುವಿಕೆ. Getting over or through, etc. ದುರ್ಗವನ್ನು ಕಡೆ ಹಾಯುವಿಕೆ (ಸಂಕ್ರಮ, ದುರ್ಗಸಂಚರ Si. 396). — ಕಡೆಹುಟ್ಟು. The last-born or youngest child (My.). — ಕಡೇಲಿ. A common form of ಕಡೆಯಲ್ಲಿ. (C.).

ಕಡೆ kaḍĕ. 2. = ಕಡೆಯ 1. Ornamental lines and figures drawn with white clay, lime, flour, etc. in, and in the front of, houses, on thresholds, etc., daily or on festive occasions (ಪೂವಲಿ, ರಂಗವಲಿ Šs.; Grj. 10, 59; *cf.* ಕಡವರ?). — ಕಡೆಸಾಲ್. A row or mass of such ornamental work (Râm. 13, 5).

ಕಡೆ kaḍĕ. 3. = ಕಡಿ 6. To churn (ಮನ್ಥನ Šmd. Dh.; ಪೊಸೆ, ಮಥನ Šm. 62; ಮಥನ 90; ಪೊಸೆ Kk. 62; ಮಥನ Nn. 127; Abh. P. 9, 82; J. 2, 9; C.; M., Tu.; T. ಕಡೈ; Tĕ. ಚಿಲುಕು; T. ಕವ, ಕವ್ವು, churning stick; ಕವರ್, to churn; Tĕ. ಕವ್ವು, churning stick; *cf.* ಕದಲ್ 4); to stir, as water with a paddle-staff (B. 5, 156); to rub together, as two pieces of wood to excite fire. 2, to turn in a lathe (My.; T., M.). P. ps. ಕಡ, ಕಡದು, ಕಡೆದು. ಕಡೆವ ಕವ್ಛ (ಕುಠರ Nr.). ಕಡೆವ ಮಡಕೆ (Šmd. 338; ಮನ್ಥನಿ, ಗರ್ಗರಿ Nr.). ಕಡದು ಕಡೆ ತೆಗೆದ ಹಸುವಿನ ಮಜ್ಜಿಗೆ (ದಣ್ಡಾಹತ, ಕಾಲಶೇಯ, ಅರಿಷ್ಟ Si. 316; see also 313. 316. 323). ಕಡವ ಕೋಲ್ (ದಣ್ಡ Mr. 525). ಕಡವುತ (Bp. 13, 2). ಮೊಸರು ಕಡೆಯುವ ಗಡಿಗೆ (ಮನ್ಥನಿ Si. 323). ಕಡೆಯುವ ನೇಣು (ನೇತ್ರ 452). ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಕಡೆಯುವ ಕಟ್ಟಿಗೆ (ಅರಣಿ G.; My.). ಕಡೆದು ಒರೆಗೊಣ್ಡು ಅಗ್ನಿಯಂ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಮರ (ಅರಣಿ, ನಿರ್ಮನ್ಥದಾರುಣಿ Si. 239). ಮೊಸರ ಕಡೆದರೆ ಬೆಣ್ಣೆ ಬರುವದು (B. 1, 15). See Prv. s. ಬೆಳಗು 2.

ಕಡೆ kaḍĕ. 4. = ಕಡ 4, etc. Churning. — ಕಡೆಗೋಲ್. -ಕೋಲ್. -ಲು. A churning stick (ಗಟಿ Šmd. I; ಮನ್ಥ 338; ಕಯ್ಗೋಲ್ Šmd. II, Kk. 83; My.). ಕಡೆಗೋಲು (ಮನ್ಥ, ಮನ್ಥಾನ, ವೈಶಾಖ, ಖಜಕ Hlâ., Nr.). ಕಡೆಗೋಲು ಹೊಱತಾಗಿ ಬೆಣ್ಣೆ ತೋಱುವದೇನೋ? (Dp. 148).

ಕಡೆ kaḍĕ. 5. To pass over; to transgress; to pass; to pass, to elapse; to get through (My.; T., M., Tu. ಕಡ; Tĕ. ಗಡಚು, ಗಡುಚು; see ಕಡ 2; *cf.* ಕಳೆ 1). P. ps. ಕಡದು, ಕಡೆದು. ಸಮಾನಪಿಣ್ಡಮ್ ಅಹರು ಏಱು ತಲೆಗಡವ ಅನ್ನಬರ ಸನಾಭಿಗಳ್ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ನುಡಿಯಾದರೂ ಕಡೆಯ ದಾರದು (Prv.). See ಕಟ್ಟು- s. ಕಟ್ಟು 3.

ಕಡೆ kaḍĕ. 6. = ಕೆಡೆ 1. To fall down, to sink (S. Mhr.). P. p. ಕಡ. ಕಾಲು ಜಾಱಿ, ಕಡ ಕೊಣ್ಡು ಬಿದ್ದನು (B. 2, 31). ಆ ಮನೆಯು ಕಡ ಕೊಣ್ಡು ಬೀಳುವದು (3, 96).

ಕಡೆ kaḍĕ. (= ಕಡೆಯ). A ring, a bracelet (C.; Mhr. ಕಡೀ).

ಕಡೆಚಲು kaḍĕčalu. Turning with a wheel or lathe (My.).

ಕಡೆತ kaḍĕta. Churning (My.). 2, = ಕಡೆಚಲು. (My.).

ಕಡೆಯ kaḍĕya. 1. = ಕಡೆ 2. (ರಂಗವಲಿ Kk. 26).

ಕಡೆಯ kaḍĕya. 2. = ಕಡೆ 1. ಕೆಲವು ತರದ ನಾಯಿಗಳು ನೀರೊಳಗೆ ಬಿದ್ದ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಕಡೆಯಕ್ಕೆ ತೆಗೆಯುತ್ತವೆ (B. 5, 29).

ಕಡೆಯ kaḍĕya. = ಕಡೆ. Tbh. of ಕಟಕ. (ಸಿಂಜನಿ, ಹಂಸಕ, Mr. 344; ಪಾರಿಹಾರ್ಯ, ಕಟಕ Bhn. 22; My.; Bp. 61, 27).

ಕಡ್ಡ kaḍḍa. 1. Boldness, courage; impudence (ದಿಟ್ಟತನ Čt. II, 38).

ಕಡ್ಡ kaḍḍa. 2. (fr. ಕರಡು 1). (= ಕೊಡ್ಡ 2). A clown, a blockhead; an unpolite man (S. Mhr.; Tĕ. ಕಱಟು, stubborn, brutish, villainous). ಒಬ್ಬನನ್ನು ಕಡ್ಡ ಮಾಡು, to make a dolt of one, to spoil him (S. Mhr.). — ಕಡ್ಡಾಗು. To become a dolt, etc. (S. Mhr.).

ಕಡ್ಡ kaḍḍa. 3. A pit-fall to catch elephants (My.; *cf.* ಕಪ್ಪು 2).

ಕಡ್ಡ kaḍḍa. 4. = ಕರಡ q. v., etc. See ಊಱುಕಡ್ಡ, ಬಂಗಡ್ಡ.

ಕಡ್ಡಣ kaḍḍaṇa. A band of plaited hair. ಮದವಟ್ಟಿಗೆಯ ಕಡ್ಡಣ ಎನೆ ತಾನೆ ಜಡೆಗಟ್ಟು (Kk. 33, o. rs. ಮದವಟ್ಟಿಗೆಗೆ, ಮದವಟ್ಟಿಗೆನೆ, ಜಡೆಗಟ್ಟು).

ಕಡ್ಡಾಯ kaḍḍâya. (ಕಡ್ಡ 1-ಆಯ? or = ಕಟ್ಟಾಯ s. ಕಟ್ಟು 1). Force, compulsion; forcing people to pay the price set upon articles, exaction (My.; Tĕ.; Bp. 27, 52).

Digitized by Google

ಕಡ್ಡಾಯಗಾಱ kaḍḍâya-gâṟa. An outrageous man (My.).

ಕಡ್ಡಿ kaḍḍi. = ಕರಡಿ 1. (S. Mhr.).

ಕಡ್ಡಿ kaḍḍi. Tbh. of ಕಾಷ್ಠ (Śmd. 370). A small stick, a bit of wood, the fibre or vein of a leaf, a bit of a stem or a haulm, etc.; a small stick used for writing (C.; ಬಲಾ ಬ G.; Te. ಗಡ್ಡಿ; see Si. 89. 122. 146. 156. 163-165). ಹುಲು ಕಡ್ಡಿ ಮೊದಲಾದ ಕಸವು (Bp. 16, 22). ಕಡ್ಡಿ ತಡೆವುದೆ ಕಡಲಂ? (Bh. 1, 19, 18). ಕಡ್ಡಿ ಕಣ್ಣುಗನೀರ ತಬಿಬುವದು (or ತಡೆಯುವದು) (Prv.). ತೆಂಗಿನ ಕಡ್ಡಿಗಳಿನ್ದ ಕಸಬೋರಿಗೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವರು (B. 2, 42). ಪಂಜರದ ಸಲುವಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಬಿದರಿನ ಕಡ್ಡಿಗಳು (ಕ್ಷ್ವೇಡೆ G.). ಕೆಯ್ಯಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ, ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡ ಬೇಡ! ಕೆಡುತ್ತೀಂ (said as a kind of oath; *cf.* Dp. 34 pallavi). — ಕಡ್ಡಂಚು. -ಅಂಚು. A small coloured line on the border of a cloth (My.). — ಕಡ್ಡಿ ಕಸ. dupl. (C.). — ಕಡ್ಡಿಚಿನ್ತಾಮಣಿಶಕುನ. A book on omens consulted by putting a kaḍḍi between its leaves at random (C.). — ಕಡ್ಡಿಯರಗು. -ಅರಗು. Stick lac, lac still attached to the sticks on which it was formed (C.). 2, a stick of sealing wax (My.).

ಕಡ್ಡೆ kaḍḍĕ. (fr. ಕಡ್ಡ 1). A bold woman (Abh. P. 12, 60).

ಕಡ್ಯೆ kaḍyĕ. A multitude (?). See ರಥ-.

ಕಡ್ರ kaḍra. An imitative sound. (Mhr. ಖಡಬಡ, imitation of certain sounds, as of rustling, rattling, etc. = ಗಡಬಡ). — ಕಡ್ರಬಡ್ರ. reit. Confused sounds, unintelligible sounds, said of speech (S. Mhr.).

ಕಡ್ಲೆ kaḍlĕ. = ಕಡಲೆ q. v. (C.; ಚಣಕ G.). ಕಡ್ಲೆಯ ಹೊಲ, (B. 3, 22). ಹವಳದ ಹುಡಿವು ಕಡ್ಲೇ ಕಾಡಿಪ್ಪು ಇರುವದು (4, 171). ಕಡ್ಲೆಗೆ ಬಾಯಿ ತೆಱೆದು, ಕಡಿವಾಣಕ್ಕೆ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿದರೆ ಆದೀತೇ? — ಕಡ್ಲೆಗೆ ಮುನ್ದು, ಕಡಿವಾಣಕ್ಕೆ ಹಿನ್ದು. — ಕಡ್ಲೆ ಇದ್ದವರಿಗೆ ಹಲ್ಲಿಲ್ಲ, ಹಲ್ಲಿದ್ದವರಿಗೆ ಕಡ್ಲೆಯಿಲ್ಲ. — ಕಡ್ಲೇ ತಿನು ಕೆಯ್ ತೊಳದ ಹಾಗೆ. — ಕಡ್ಲೇ ಸಂಗಡ ರಾಗಿ ಕೂಡಿ ಹುರಿದ ಹಾಗೆ (Prvs.). See *e. g.* ನೆಲಗಡ್ಲೆ, ಶಿವನ ಕಡ್ಲೆ. — ಕಡ್ಲೆಗಂಗಾರ. — ಕಡ್ಲೆಗಂಗಾರನ ಹುಲ್ಲು. A kind of grass, Chloris polystachia Roxb. (Z.). — ಕಡ್ಲೆಪಾಯಸ. Sweetened pâyasa made of kaḍlĕ, cocoanut-juice, etc. (My.). — ಕಡ್ಲೆಪುಟಾಣಿ. Fried kaḍlĕ (C.). ಕಡ್ಲೆಪುಟಾಣೀ ಸೀರೆ or ಕಡ್ಲೆಪುಟಾಣಿಬಣ್ಣದ ಸೀರೆ (My.). — ಕಡ್ಲೆಬುಡ್ಡೆ. The pod of kaḍlĕ (S. Mhr.). — ಕಡ್ಲೆಹೂರಣ. Boiled kaḍlĕ mixed with sugar (C.).

ಕಣ್ kaṇ. 1. (Śmd. 58). = ಕಜ್ (ಕಂ), ಕಣು, ಕಣ್ಣು q. v., ಕನ 1, ಕನ್ನು 2. The eye; an eye or star of a peacock's tail; an eye-like knot in reeds, sticks, etc.; a small hole; an orifice; the small open place between a finger-nail and the flesh under it; a mesh (ಚಕ್ಷು, ನೇತ್ರ, ನಯನ, etc. Mr. 316; ನೇತ್ರ, ಅಮ್ಬಕ Nn. 66; ದೃಕ್ 131; ದೃಕ್ಕು Kk. 63; ದೃಷ್ಟಿ Č. II, 100; T.; M. ಕಣ್, ಕಣ್ಣು; Tĕ. ಕನು, ಕನ್ನು; Tu. ಕಣ್ಣ್). Before vowels ಕಣ್ಣ್; Gen. ಕಣ್ಣ (Śmd. 162; Nr., Hlâ.); Dat. ಕಣ್ಗೆ (Śmd. 11. 139); Instr. and Abl. ಕಣ್ಣಿಂ (128. 157); Acc. ಕಣ್ಣಂ (Bp. 54, 70; 59, 11; 61, 4), ಕಣ್ಣ (J. 4, 10); Loc. ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ (Hlâ.), ಕಣ್ಣಲಿ (Bp. 47, 1); Nom. plural ಕಣ್ಗಳ್ (Śmd. 81. 116). ಕಣ್ಣಳಾಲಿ (ತಾರೆ Mr. 513). ಮನದೊಳ್ ದಯಮ್ ಇಲ್ಲದವನ ಕಣ್ಣೇಂ? ಪುಣ್ಣೇಂ? (Śmd. 84). ಕಣ್ಣ ನೀರು (ಅಶ್ರು, ಬಾಷ್ಪ, ರೋದನ, ನಯನಜಲ, ಅಶ್ರ Hlâ., Nr.; ಬಾಷ್ಪಜಲ, ಮನ್ಯು Nn. 36). ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಜ್ಯೋತಿ ಎಮ್ಬುದು; ಬಿಳಿಯ ಕಣ್ಣ ಕುದುರೆ (ಮಲ್ಲಿನಾಕ್ಷ Hlâ.). ಕಣ್ಣ ಕಸವಿನ ಓಪಾದಿಯವನು (ದ್ವೇಷ್ಯ, ಅಕ್ಷಿಗತ); ಕಣ್ಣ ಹಕ್ಕು (ಪೂಷಿಕೆ); ಕಣ್ಣ ಹೊಟ್ಟೆ (ನೇತ್ರಛದ, ವರ್ತ್ಮನ್); ಕಣ್ಣ ಎವೆ (ಪಕ್ಷ್ಮನ್); ಆನೆಯ ಕಣ್ಣ ಆಲಿ (ಈಷಿಕೆ); ಕಣ್ಣ ಹಾಹೆ, ಕಣ್ಣ ಬೊಮ್ಬೆ (ತಾರಕೆ Nr.). ಕಣ್ಣ ಮುಚ್ಚಾಟ (Śm. 56). ಕಣ್ಣ ಬೇನೆ (Bp. 18, 66). See *e. g.* ಅರೆಗಣ್, ಕೆಂಗಣ್, ಗುಳ್ಳಿಗಣ್, ಚೆಲ್ಲಗಣ್, ಬಗನೆಗಣ್, ಮೊದಲುಗಣ್, etc.; Abh. P. 13, 60; Rśv. 2, 4. 36; 5, after 120; 6, after 11 & 24; 6, 36; 13, 61; Bh. 1, 5, 8; Č. Bp. 11, 11; Râm. 26, 20. 23; J. 3, 5. 17; 15, 9. 14; 28, 17. 18. — ಕಣ್ಣಡಡು. The eye to become dim (Śmd. I). — ಕಣ್ಣಪ್ಪು. A black collyrium applied to the eye (My.). — ಕಣ್ಣಮಲ. The eye-lotus (Śmd. 98). — ಕಣ್ಕಾಡಿಗೆ. = ಕಣ್ಣಪ್ಪು. (My.). — ಕಣ್ಕಿಡಿ. A spark of the eye (Abh. P. 6, 137). — ಕಣ್ಕೆಸು. Red, fiery colour of the eye (Abh. P. 4, 39). — ಕಣ್ಕೆಸುರು. Rheum in the eye (My.). — ಕಣ್ಕುಟಿಗೆ. = ಕಣ್ಣಿಟ್ಟ. (My.). — ಕಣ್ಕುಟಿಲ. Crookedness of the eye (Bp. 18, 66). — ಕಣ್ಕುಣಿ. The socket of the eye (My.). — ಕಣ್ಕುಣಿಕೆ. The inner or outer corner of the eye (Bp. 18, 62; My.). — ಕಣ್ಕುಳಿಕೆ. = ಕಣ್ಕುಣಿಕೆ. (My.). — ಕಣ್ಕುಟು'. = ಕಣ್ಕುಣಿ. (My.). — ಕಣ್ಗಡೆ. -ಕಡೆ. = ಕಂಗಡೆ. The outer corner of the eye (Rśv. 14, 35; Śsv. 2, 40). — ಕಣ್ಗಟ್ಟುಗಟ್ಟಿಗೆ. -ಕಟ್ಟಿಗೆ. A stick or club full of knots and joints (Râghô. 17, 67). — ಕಣ್ಗದಿರ್. -ಕದಿರ್. The lustre of the eye (Śsv. 3, 15; J. 26, 8). — ಕಣ್ಗಲಿ. -ಕಲಿ. A person who is courageous enough to look (at formidable objects, Abh. P. 5, 78). — ಕಣ್ಗಾಣ್. -ಕಾಣ್. = ಕಂಗಾಣು, ಕಣುಗಾಣ್, ಕಣ್ಣುಕಾಣ್, ಕಣ್ಣುಗಾಣ್. The eyes to see (Bp. 28, 62; My.). 2, to perceive with the eyes (in opposition to ಮನಗಾಣ್, My.). — ಕಣ್ಗಾಣಿಸು. -ಕಾಣಿಸು. = ಕಂಗಾಣಿಸು. (My.). — ಕಣ್ಗಿಚ್ಚು. -ಕಿಚ್ಚು. The fire of the eye (J. 13, 11). — ಕಣ್ಗಿಡಿ. -ಕಿಡಿ. = ಕಣ್ಕಿಡಿ. An eye-spark (Rśv. 5, 116). — ಕಣ್ಗಿಸುರ್. -ಕಿಸುರ್. Disagreeable experience of the eye: a blast from an evil eye (J. 26, 11). — ಕಣ್ಗುಣಿಕೆ. -ಕುಣಿಕೆ. = ಕಣ್ಕುಣಿಕೆ. (My.). — ಕಣ್ಗುಳಿಕೆ. -ಕುಳಿಕೆ. = ಕಣ್ಕುಳಿಕೆ. (My.). — ಕಣ್ಗೆಡಿಸು. = ಕಂಗೆಡಿಸು. (J. 26, 4; My.). — ಕಣ್ಗೆಡು. -ಕೆಡು. = ಕಂಗೆಡು. (Rśv. 6, after 115; 13, 65; 13, after 95; J. 8, 40; 26, 4; My.). — ಕಣ್ಗೆಣ್ಡಮಾಗು. -ಕೆಣ್ಡಮ್ ಆಗು. The eye to become (like) a live coal (J. 13, 36). — ಕಣ್ಗೆವರ್. -ಬರ್. = ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬರ್. To appear. 2, to be pleasant to the eye, to be charming. ಕಣ್ಗೆವನ್ದುದು (ಮನೋಹರಂ Śs.). ಕಣ್ಗೆವನ್ದನೆ ಮನೋಹರಂ (Kk. 55, o. r. ಕಣ್ಗೆ-). ಕಣ್ಗೆವನ್ದ ಗಳಗಾಳ (98). ತಡಂಗಲಸಿ ಬೆಳೆದ ದವನದ ಕಣ್ಗೆವನ್ದ ವನದ ನಡುವೆ (Čpr. 7, after 92). See Rśv. 6, after 11; 13, 63; Śsv. 2, after 42. — ಕಣ್ಗೆಸರು. -ಕೆಸರು. = ಕಣ್ಗೆಸುರ್. (My.). — ಕಣ್ಗೊನೆ. -ಕೊನೆ. The outer corner of the eye (J. 5, 60; 6, 18; 18, 21). — ಕಣ್ಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To catch the eye: to appear (ದರ್ಶನೀಯ Śmd. Dh.; Abh. P. 12, 24). — ಕಣ್ಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. = ಕಂಗೊಳಿಸು. To cause one's self to catch the eye: to appear; to shine. ಕಣ್ಗೊಳಿಸುಗುಂ (Śmd. 74). ಪದಿಗಬ್ಬಂಗಳ ನೆಱೆ ಕಣ್ಗೊಳಿಸಿದ ಕನ್ನಡದ ನುಡಿ (Čt. I, 1). See Abh. P. 3, 38; 16, 90; Bp. 12, 34; Rśv. 5, 45; 13, 64; J. 15, 10; 18, 13; Č. Bp. 11, 9. 10. — ಕಣ್ಗೋಲ. -ಕೋಲ. Decoration of the eyes by the application of black pigment; — the eye that is like a raft (Śsv. 1, 43). — ಕಣ್ಚಕ್ರ. An eye that resembles a wheel (Śsv. 4, 4). — ಕಣ್ಚಲ್ಲ. (Śmd. 78). A smile of the eye (ಸರಸಾಲೋಕನ Śs.). — ಕಣ್ಜಾಡೆ. Eye-track: a faint notice (My.). — ಕಣ್ಜಿಟ್ಟ. An imposthume on the lid of the eye (S. Mhr.). — ಕಣ್ಜೊಡರ್. -ಸೊಡರ್. An eye that resembles a lamp; lustre of the eye (Abh. P. 3, 39). — ಕಣ್ಣ. -ಅತ. A man

Digitized by Google

who has eyes. See *e. g.* ಒಕ್ಕಣ್ಣ, ಕಿಡಿಗಣ್ಣ, ತಾವರೆಗಣ್ಣ, ಪಣೆಗಣ್ಣ, ಪಲಗಣ್ಣ, ಮುಕ್ಕಣ್ಣ, ಮೆಯ್ಗಣ್ಣ. — ಕಣ್ಣಡಿಗ. -ಅಡಿಗ. = ಕಣ್ಣಡಿಯ. Who has one eye (of Vishṇu) in his foot: Šiva (Kk. 4), Paramêśvara (Šs.). See Bp. 54, 44. — ಕಣ್ಣಡಿಯ. -ಅಡಿಯ. = ಕಣ್ಣಡಿಗ. (ಶಿವ Šm. 3). — ಕಣ್ಣನ್ದ. -ಅನ್ದ. N. (Bp. 18, 5. 18). — ಕಣ್ಣನ್ದೊಡಲಿ. -ಅ-ಂ-ತೊಡಲಿ. (Šmd. 205). A turning round of the eyes. — ಕಣ್ಣಪ. -ಅಪ. N. (Bp. 18 sum.; 18, 45. 84). — ಕಣ್ಣಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. N. (Bp. 9, 35; 18, 1; 31, 21; 38, 46. 56). — ಕಣ್ಣಪ್ಪು. -ಅಪ್ಪು. Eye-water: tears (Bp. 18, 57). — ಕಣ್ಣಱಸು. -ಅಱಸು. To search with the eye. ತೊಱೆಯದಿಹ ಪೂಜಾರಿಗಳ (= -ಳಂ) ಕಣ್ಣಱಸಿ ನೋಡಲ್ಕೆ (Bp. 26, 29). — ಕಣ್ಣಱ್. -ಅಱ್. To know (a person's) eye or the intent of (his) looks (Abh. P. 9, 82). — ಕಣ್ಣಲರ್. -ಅಲರ್. A flower-like eye (J. 11, 9). — ಕಣ್ಣಲೆ. -ಅಲೆ. 1. To move towards the eye: to appear. ಕಣ್ಣಲದುದು (ಪೊಳ್ಚಱಿಸಿತು, ಪೊಡಕರಿಸಿತು (Šmd. II, o. rs. ಕಣ್ಮಲೆ, ತಣ್ಣಲೆ; Kk. 75). See ಕಣ್ಮಲೆ. — ಕಣ್ಣಳೆ. -ಅಳೆ. 2. Shine, lustre (of the sun, Abh. P. 13, 93). — ಕಣ್ಣಳವು. -ಅಳವು. A power or possibility that solely depends on the eye (J. 16, 17). — ಕಣ್ಣಾಗಿರ್. -ಆಗಿ ಇರ್. To have the eye upon, to put one's desire on, to desire (Abh. P. 5, 62). — ಕಣ್ಣಾರ. -ಆರ. = ಕಣ್ಣಾರೆ. (J. 25, 62; My.). — ಕಣ್ಣಾರೆ. -ಆರೆ. To the full of one's eye; distinctly, clearly (C.; J. 11, 2). ಮಿಗೆ ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡುತ (Bp. 4, 13). ಆಗಳು ನಿನ್ನುವಂ ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡುವೆನು (15, 35). ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಅವನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಣ್ಡನು (B. 3, 21). ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಣ್ಡರೂ ಪರಾಮ್ಮರಿಸಿ ನೋಡ ಬೇಕು (Prv.). See Abh. P. 9, 82; J. 13, 57; B. 4, 59; 5, 69. 72. — ಕಣ್ಣಾಲಿ. -ಆಲಿ. The pupil (or ball) of the eye (Abh. P. 13, after 54; Bp. 42, 4; 46, 56; 47, 29; J. 7, 58). — ಕಣ್ಣಿಡು. -ಇಡು. To fix the eye (on any thing, C.). ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ನೋಡುವರು (Bp. 25, 24). See Abh. P. 11, 152. — ಕಣ್ಣಿಲಿ. -ಇಲಿ 1. The eyes not being in existence. — ಕಣ್ಣಿಲಿಮೊಗ. Who has a face without eyes: a blind man (ಕಣ್ಣಿಲ್ಲದಂ Kk. 38; ಅನ್ಧಕ Šs.). — ಕಣ್ಣಿಲ್ಲದಂ. -ಇಲ್ಲದಂ. A blind man (Kk. 38). — ಕಣ್ಣೀರ್. -ನೀರ್. -ರು. (Šmd. 190). Eye-water: tears (ಬಾಷ್ಪ Si. 439; C.). ಗದಿಗದಿನೆ ಕಣ್ಣೀರ್ ಸುರಿಯೆ (Šmd. 229). ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸುತ್ತ (B. 3, 34; 4, 201). ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸಿದನು (4, 74). ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸುತ್ತಾನೆ (5, 58). ಕಣ್ಣೀರು ಹಾಕು (C.). See Prv. s. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ. — ಕಣ್ಣುಬ್ಬು. -ಉಬ್ಬು. A eye-brow (C.; ಭ್ರೂ, ಹುಬ್ಬು Si. 214). — ಕಣ್ಣುರಿ. -ಉರಿ. Flame of the eye. ಲಲಾಟದೊಳ್ ಮಿಱುವ ಕಣ್ಣುರಿಯುನ್ತೆ (Šmd. 275). 2, envy (My.; see Prv. s. ಕಾಣು). 3, burning pain of the eye (My.). — ಕಣ್ಣೆಂಜಲ್. -ಎಂಜಲ್. The impurity or evil (coming) from the eyes (of others), the injury of (inauspicious) looks (ದೃಷ್ಟಿದೋಷ Kk. 54; Šm. 63). — ಕಣ್ಣೆಮೆ. -ಎಮೆ. = ಕಣ್ಣೆವೆ. An eyelid (ವರ್ತ್ಮನ್ Hlâ.; Abh. P. 1, 107). — ಕಣ್ಣೆವೆ. -ಎವೆ. = ಕಣ್ಣೆಮೆ. An eyelash; an eyelid (ಪಕ್ಷ್ಮನ್, ಅಕ್ಷಿಲೋಮನ್ Nr.; ಪವಲವ್ವು Kk. 32, Šm. 70; J. 18, 34; 32, 25). — ಕಣ್ಣೆವೆದೆಱ್. -ತೆಱ್. To open the eyelids (J. 17, 40). — ಕಣ್ಣೊಳವು. A secret as indicated by the eye (J. 30, 35). — ಕಣ್ಣೋಟ. ಕಣ್-ನೋಟ (Šmd. 190). An eye-look. — ಕಣ್ತಿರಿ. The eyes to turn round (Abh. P. 16, 14). — ಕಣ್ತುಮ್ಬು. -ತುಮ್ಬು. So that the eyes become full (C.). ಆ ಕೂಸಿಗೆ ಕಣ್ತುಮ್ಬಾ ನೀರು ಬನ್ದವು (B. 3, 25). ಕಣ್ತುಮ್ಬ ನೀರು (tears) ತನ್ದು (3, 34). — ಕಣ್ದಣಿ. -ತಣಿ. = ಕಣುದಣಿ. The eye to be satisfied (J. 26, 71). — ಕಣ್ದಣಿವು. -ತಣಿವು. Satisfaction obtained by the eye (My.). — ಕಣ್ದೀವು. -ತೀವು. The eye to become full, *i. e.* to be wholly applied to (Grj. 3, after 119). — ಕಣ್ದುದಿ. -ತುದಿ. The extremity of the eye, its outer corner. ಕಣ್ದುದಿಗೆ ಶೋಭಿಸುವ ಗೆರೆ (ಸೋಗೆ Šm. 72, o. r. ಗೆಱೆ). — ಕಣ್ದುದಿಗೆರೆ. A line (made with black pigment) proceeding from the outer corner of the eye. ಕಣ್ದುದಿಗೆರೆಗಳೊಳ್ ಸೋಗೆ ಎನಿಪ್ಪ ಶಬ್ದಮ್ ಅಕ್ಕುಂ (Šm. 82, o. rs. ಗೆಱೆ, ಗರೆ). — ಕಣ್ದೆಗೆ. -ತೆಗೆ. To open the eyes (My.). — ಕಣ್ದೆಱವಿ. = ಕಣ್ದೆಱವು, q. v. (Abh. P. 3, after 75). — ಕಣ್ದೆಱವಿಗೆಯ್. To open the eyes; to give lustre (Abh. P. 3, 156); to make visible, to show. — ಕಣ್ದೆಱವು. -ತೆಱವು. (Šmd. 78, o. r. -ವೆ). The act of opening the eyes; the eyes being opened (Bh. 8, 21, 15). — ಕಣ್ದೆಱವು ಮಾಡು. = ಕಣ್ದೆಱವಿಗೆಯ್. (Râm. 1, 16, 31). — ಕಣ್ದೆಱೆ. -ತೆಱೆ. The eyes to open. 2, to open the eyes. See Šmd. 118. 135; Bp. 38, 8; 47, 59; J. 4, 10; 31, 74. — ಕಣ್ದೊಡವು. -ತೊಡವು. An eye-ornament (Abh. P. 3, 39). — ಕಣ್ದೊಱಲ್. -ತೊಱಲ್. To turn round or roll the eyes (Šsv. 8, 48). — ಕಣ್ದೊಱಸು. -ತೊಱಸು. Turning round or rolling the eyes (J. 25, 38). — ಕಣ್ಪರೆ. A web or film on the eye (My.). — ಕಣ್ಪಡೆ. -ಪಡೆ. To receive sight (Šsv. 5, after 14). — ಕಣ್ಪನಿ. -ಪನಿ. (Šmd. 78). = ಕವ್ಪನಿ. An eye-drop: a tear. — ಕಣ್ಪರಿ. -ಪರಿ. The proper manner or decorum of look. ಕಣ್ಪರಿಗಿಡು. -ಕಿಡು. (Abh. P. 2, 53). — ಕಣ್ಬಿಡು. To open the eyes; to open them widely (from anger, My.; Bp. 14, 29; 20, 13). — ಕಣ್ಬೆಣ್ಡು. ಕಣ್ಮಲರ್ದುದನ್ ಅಱ ಕಣ್ಬೆಣ್ಡು (Čt. II, 106, o. r. ಕಣ್ಬೆಣ್ಡು). — ಕಣ್ಬೀಡು. A resting place for the eye. ಆ ನಾಡು ಪಿರಿಯ ಕಣ್ಬೀಡು (Šmd. 82 Mḍb.). — ಕಣ್ಬೆಣ್ಡು. Faintness of sight, aversion to further seeing (My.). See ಕಣ್ಬೆಣ್ಡು. — ಕಣ್ಬೇಟ. (Šmd. 82). Sexual pleasure derived from looking (at another). ಆ ಕಣ್ಬೇಟದಿಂ ಕಿವಿವೇಟ ಪೆರ್ಗ್ಗಳಿಸಿ (Bp. 45, 2). ಕಣ್ಬೇಟಂಗೊಳ್. -ಂ-ಕೊಳ್. To obtain etc. (Abh. P. 7, after 105). — ಕಣ್ಬೇನೆ. Pain in the eyes; soreness of the eyes (C.; Čh. v. 18; Bp. 9, 6). — ಕಣ್ಬೊಣರ್. -ಪೊಣರ್. A pair of eyes; both eyes (Râv. 8, after 82; Šsv. 1, 46). — ಕಣ್ಬೊಲ. -ಪೊಲ. (Šmd. 78). Space to which the power of vision extends, sight (Abh. P. 7, after 105; 9, 41. 76; Šsv. 8, after 35). ತಳದೊಳ್ ರುದ್ರಂ ಕಣ್ಡಲ್ಲಿ ಕಣ್ಬೊಲನ್ ಆಗೆ (Šmd. 78 Mḍb., o. r. ರುದ್ರನಂ). — ಕಣ್ಬೊಳಪು. -ಪೊಳಪು. Lustre of the eye (Abh. P. 10, 80). — ಕಣ್ಮರಲ್. = ಕಣ್ಮಲರ್ 2. (Râv. 11, 85). — ಕಣ್ಮಱೆ. A screen or obstacle for the eye. ತೋಪಿನೊಳ್ ಇರ್ದುದು, ಅವ ಕಣ್ಮಱೆಯಾದ ಎಲೆಗಳ ಹಱದು (Singirâja 28, 35; My.). 2, the state of being hidden or invisible. ಅವನು ಕಣ್ಮಱೆಯಾದನು (My.). 3, heedlessness (C.). — ಕಣ್ಮಲರ್. 1. The eye to be disgusted with seeing (?). ಕಣ್ಮಲರ್ದುದನ್ ಅಱ ಕಣ್ಬೆಣ್ಡೆನ್ದು (Čt. II, 106, o. r. ಕಣ್ಬೆಣ್ಡು). — ಕಣ್ಮಲರ್. 2. (Čt. II, 98). The eye regarded as a flower; an eye that resembles a flower (Abh. P. 1, 118; 6, 49; 9, 111. 117; 10, 81; Râv. 5, 110; 14, 94; J. 11, 19). — ಕಣ್ಮಲೆ. To flash on the mind, to appear clearly, etc. (ಚಿತ್ತಸ್ಫುರಣ Šmd. Dh.). See ಕಣ್ಣಲೆ. — ಕಣ್ಮುಚ್ಚು. To shut the eyes (Bp. 8, 18; Bh. 1, 6, 2; J. 7, 45). — ಕಣ್ಮುಟ್ಟು. Eye-touch: the state of being within sight (Abh. P. 3, 28; 8, after 30). — ಕಣ್ವುಚ್ಚು. -ಬುಚ್ಚು. (Šmd. 81). = ಕಣ್ಮುಚ್ಚು (?). — ಕಣ್ಸನ್ನೆ. A sign made with the eye (Bp. 11, 40; My.). — ಕಣ್ಸಯ್ಗೆ. = ಕಣ್ಸನ್ನೆ. (My.). — ಕಣ್ಸವಿ. Sweetness or charm for the eye. ಮೆಯ್ಸಿಸವಿ ಕಣ್ಸವಿಯುಪ್ಪ ರೂಪು (Šmd. 83 Mḍb.). — ಕಣ್ಸೋಲ್. The eye to be defeated; to be captivated by, or greatly pleased with, to be enamoured with. ಕಣ್ಸೋಲ್ತುದು (ಬಲ್ದ ಹಾಂಗು Čt. II, 26; Abh. P. 4, 10; 5, 54; 16, after 39). — ಕಣ್ಸೋಲ. Eye-defeat: the state of captivating or

Digitized by Google

charming. ಕಣ್ಸೋಲಮನ್ ಅಱಿಯುಂ ಪರವೆಣ್ (Šmd. 83; see s. ವವಣ್ಣರಿ).

ಕಣ್ kaṇ. 2. = ಕಣ 3, etc. — ಕಣ್ಕಣ್. rep. = ಕಣಕಣ (My.). ಕಣ್ಕಣಿಸು. To emit the sound of kaṇ kaṇ (My.).

ಕಣ kaṇa. 1. = ಕಣೆ 1, ಗಣ 2, (ಗಡೆ 1, etc.). A stick (M. ಕಣೆ, T. ಕಣೈ, a small bamboo branch; a small stick, shaft, hilt, handle; an arrow). — ಕಣಕಾಲ್. -ಕಾಲು. = ಗಣ-. The shin-bone (Abh. P. 13, 45; 13, after 54; Grj. 10, 60; My.; ಜಂಘೆ, ಪ್ರಸೃತೆ Si. 207; M. ಕಣೆಕಾಲ್, T. ಕಣೈಕ್ಕಾಲ್).

ಕಣ kaṇa. 2. The oblong piece of cloth from which a female's bodice is made (C.; *cf.* Mhr. ಖಣ, a square).

ಕಣ kaṇa. 3. = ಕಣ್ 2, ಗಣ್, ಗಣ 1, ಜಂ, ಜಣ. An imitative sound. (Mhr. ಖಣ). — ಕಣಕಣ. rep. The ringing sound of unbroken, sound earthen or metal vessels, bells, etc. when struck with the knuckles (C.). 2, the sound of the common tabor or tom-tom (ಹಲಿಗೆ) when struck (S. Mhr.; *cf.* ಕನಕ). — ಕಣಕಣವೆನ್ನು. -ಎನ್ನು. = ಕಣಕಣಿಸು. (C.). — ಕಣಕಣಾಯಿಸು. = ಕಣಕಣಿಸು. (My.). — ಕಣಕಣಿಸು. To emit the sound of kaṇa kaṇa (My.).

ಕಣ kaṇa. 1. *A grain, a single seed,* as of rice, etc.; broken grain, grits, as of rice or millet (ನುಚ್ಚು Hlâ., Mr. 372); *a particle, a small bit, a granule; an atom.* 2, *a drop.* 3, *a spark* (ಕಿಡಿಯೇಱಿಗೆ Mr. 47); the facet of a gem. 4, small, minute. See B. 4, 55. 106. 124. 5, = ಕಣೆ, ಮಾಗಧ q. v. — ಕಣತಲೆಮಯ್ಲಿ. A harmless kind of small-pox (S. Mhr.).

ಕಣ kaṇa 2. = ಕಳ 1. Tbh. of ಖಲ. A threshing floor (J. 15, 6); a field of battle; a misty halo round the moon (S. Mhr.). ಕಣಗಳ ಗುಮ್ಮು (ಖಲಿನಿ, ಖಲ್ಯೆ Si. 403; *cf.* 303). ಕಣದೊಳು ಕಾದಿ ಗೆಲಿದ ಅತಿಬಲರ ಕೆಯ್ವಾರಿಸುವ ದನಿ (Prll. 3, 5).

ಕಣ kaṇa. 3. Tbh. of ಕ್ಷಣ. See ಅಕ್ಕಣ s. ಅಕ್ 1.

ಕಣಕ kaṇaka. (fr. ಕಲಿ 2). = ಕಣಿಕ, ಕಣುಕ. Dough, especially of wheaten flour (C.; Tu. ಕಲಪು, to mingle; to knead). ಕುಟ್ಟಿದ ಕಣಕದನ್ಥ ಪದಾರ್ಥ (B. 4, 82). See Sp. s. ಮೆಕ್ಕೆ. — ಕಣಕ ಕುಟ್ಟುವ ಕಲ್ಲು. A smooth stone on which dough is put and pounded (C.).

ಕಣಕಪ್ಪಡಿ kaṇa-kappaḍi. = ಕಣುಕಪ್ಪಟಿ, ಕಣ್ಣಪ್ಪಟಿ, ಕಣ್ಣ ಪ್ಪಡೆ, ಕಣ್ಣಕಪ್ಪಡಿ, ಕಣ್ಣುಕಪಟಿ, ಕಣ್ಣುಕಪ್ಪಟ, ಕಣ್ಣುಕಪ್ಪಟಿ. A flittermouse or bat (C.; Tě. ಗಬ್ಬಿಡಾಯಿ,-ಯೆ, ಗಬ್ಬಿಲ; M. ಕಡವಾದಿಲ್).

ಕಣಗಲ kaṇagala. = ಕಣಗಿಲ್, etc. (ಹಯಮಾರ Čb.). ಬಿಳೀ ಕಣಗಲದ ಗಿಡ (ಕರವೀರ Čb.). ಕೆಮ್ಪು ಕಣಗಲ (ಕಬರಿ Čb., sic!). 2, a shrub yielding Tapioca, the bitter Cassava plant, Jatropha manihot L. (St. & Pl.).

ಕಣಗಿಲ್ kaṇagil. (Tbh. of ಕರವೀರ?). = ಕಣಗಲ Nr. 1, ಕಣಗಿಲ, ಕಣಗಿಲು, ಕಣಗಿಲೆ q. v., ಕಣಲಿಗೆ, ಕಣಿಗಲ್, ಕಣಿಗಿನು, ಕಣಿಗಿಲ್, ಕಣಿಗಿಲ, ಕಣಿಗಿಲಿ, ಕಣಿಗಿಲೆ, ಕಣೆಗಿಲೆ, ಗಣಿಗಲು, ಗಣಿಗಿಲು, ಗನ್ನೇಬಿಳಿ. (My.). ಕಿಸುಗಣಗಿಲ್ (Šmd. 216, o. r. ಗಣಗಿಲಿ).

ಕಣಗಿಲ kaṇagila. = ಕಣಗಿಲ್, etc. (ಶತಪ್ರಾಸ G.).

ಕಣಗಿಲು kaṇagilu. = ಕಣಗಿಲ್, etc. (St. & Pl.). See ಮಗ—.

ಕಣಗಿಲೆ kaṇagilĕ. = ಕಣಗಿಲ್, etc. Fragrant oleander, Nerium odorum, the root of which is poisonous and the leaves of which are compared to spears (ಪ್ರತಿಹಾಸ, ಶತಪ್ರಾಸ, ಚಣ್ಡಾತ, ಹಯಮಾರಕ, ಕರವೀರ Nr.; ಕರವೀರ, ಅಶ್ವಮಾರ Mr. 113, o. r. ಕಣಲಿಗೆ; My.; T., M. ಕಣವೀರ; Tě. ಗನ್ನೆರು, ಗನ್ನೇರು, ಗೆನ್ನೇರು, ಗೆಣ್ಣಿನೆ; Mhr. ಕಣೇರ). See ಚೆಂಗಣಗಿಲೆ, ತೊಱೆಗಣಗಿಲೆ.

ಕಣಗು kaṇagu. See ಕೆಮ್ಪುಕಣಗು.

ಕಣಜ kaṇaja. = ಕಡಜ. (My.).

ಕಣಜ kaṇaja. (= ಕಲಂಜ, ಗಳಗೆ, ಗಳಿಗೆ 1). A corn-bin, *i. e.* a cylindrical structure formed of bamboo-mats for storing grain, placed either in the house or outside (C.; in My. it is, at present, generally constructed of planks or bricks; ಕುಸೂಲ Nr.; ಕಟ, ಕಲಿಂಜಕ Nr.; ಧಾನ್ಯಂಗಳ್ ಇಹ ಠಾವು Mr. 195; Mhr. ಕಣಗಾ; Tě. ಕಣಜ, ಕಣಂಜ, ಕಣದ, ಕಣೆಜ, ಕಳಂಜ; T. ಕಳಂಜಿಯ); an enclosure for grain, a granary (Râm. 5, 8, 48). ಕಣಜದೊಳ್ ಎಮ್ಮ ಭತ್ತವನ್ ಉಣ್ಡಡೆ (Bp. 24, 84). ಪಡಿಗಳಂ ಕಣಜದೊಳ್ ಅಳೆಯ ಬೇಕು (53, 12). ಹಿರಿಯ ಕಣಜದ ದವಸಂ (53, 18). ಹಿರಿಯ ಕಣಜವನ್ ಒಡೆದು ಕೊಳುತಂ (24, 26). ಕಣಜಂಗಳಂ ಗಮ್ಮನೆ ಹಿರಿದು, ನೆಲಗಟ್ಟ ಗಟ್ಟಿಸಿ, ಕನಕನವನವ ರತ್ನಮಯತಿವಭವನಮಂ ರಚಿಸಿ (53, 29). ಸುಕರಧಾನ್ಯದ ಕಣಜಗಳ್ (Č. Bp. 5, 50). — ಕಣಜದ ಹುಳು. -ಹುಳು. A wasp (My.; ಗನ್ಧೋಲಿ, ವರಟೆ Si. 176; ವೃಶ್ಚಿಕ 405, sic!).

ಕಣಜು kaṇaju. = ಕಣಂಜು. (Šmd. 48). A weight used in weighing coral (My.; Tě. ಕಣುಜು, ಕಳಂಜು, a weight of one pagoda and a half, used in weighing coral; T. ಕಳಂಜು, a weight of 2½ pagodas: the 16th part of an ounce; M. ಕಳಂಜು, a drachm, weight of 2 silver fanams, etc.; *cf.* ಕರಿಜು). **2,** = ಪಿಂಗಾಕ್ಷ (Mr. 157).

ಕಣಂಜು kaṇañju. = ಕಣಜು. (Šmd. 48).

ಕಣಪ kaṇapa. = ಕಣಯ, ಕಳೆಯ. *A kind of spear or lance.*

ಕಣಬ kaṇaba. A horse with white feet. ಅದು ಬಿಳ್ಪಾಗೆ ಕಣಬನ್ ಅಕ್ಕುಂ (Mr. 276).

ಕಣಬೆ kaṇabĕ. N. of a species of creeper (ರೌದ್ರಿ Mr. 147; *cf.* ಕಳವೆ 1?).

ಕಣಮೆ kaṇamĕ. = ಕಣವೆ, ಕಣಿಮೆ, ಕಣಿವೆ, (ಕಣ್ಡಿ 1). A narrow pass between two mountains, a hill pass, a gap (My.; Tě. ಗಣ್ಡಿ, ಕನಮೆ, ಕನವೆ, ಕನ್ಮೆ, ಕಲವೆ, ಗನಿಮೆ; M. ಕಡಮ್ಪು, ಕಡಾಯಿ, ಕಟಿವಾಯಿ, ಕಟಾಯಿ; T. ಕಣವಾಯ್).

ಕಣಯ kaṇaya. = (ಕಣೆ 2), ಕಣೆ 2. The knot which fastens a garment round the loins (ನೀವಿ, ಉಚ್ಚಯ Hlâ.).

ಕಣಯ kaṇaya. = ಕಣಪ, etc. (Abh. P. 13, after 76).

ಕಣಲಿಗೆ kaṇaligĕ. = ಕಣಗಿಲೆ, etc. (ಪಡ್ಡಳ Čt. II, 38; ಪಡ್ಡಳ Kk. 22, o. rs. ಕಣಗಿಲೆ, ಕಣಿಗಿಲಿ).

ಕಣವೆ kaṇavĕ. = ಕಣಮೆ, etc. (My.).

ಕಣಸು kaṇasu. (= ಕನಸು). Seeing, looking, sight. See ಅಲಗಣಸು s. ಅಲ 3, and *cf.* ಕಣಿಸು.

ಕಣಾ kaṇâ. (Doest thou not see? is it not?) lo! indeed! ಧೂಧುಜರು ಬರುತಿರ್ದರು, ಕಣಾ, ಕೇಳ್, ಅದ ಕುಮಾರಕುಮಾರ! (Râm. 26, 17). See 26, 13. 15; Bh. 1, 8, 13. 27. 28; 2, 13, 35; J. 6, 48; 23, 41.

ಕಣಾದ kaṇa-ada. Eating atoms or granules. 2, a goldsmith (= ಕಲಾದ). 3, N. of a ṛishi, the author of the vaiśeshika philosophy, a branch of the nyâya. (My.; G.).

Digitized by Google

ಕಣಿ kaṇi. 1. A tabor or tom-tom (ಹಲಿಗೆ) which when struck, exactly emits the sound of *kaṇa* 3 (S. Mhr.).

ಕಣಿ kaṇi. 2. (= ಕಣ್ಣಿಯ, etc.). A knot, a tie (My.; M. ಕಣಿ, a snare, gin). ಕಣಿಯ ಕುಸಿಕಿಲ (of bags that are tied) ಬಣ್ಣಿಯಂ ಬಿಜ್ಜಣಿಸಿ (Bp. 56, 5).

ಕಣಿ kaṇi. 3. Sight, spectacle (M.); ominous sight: what is seen at the birth of a child (signs in heaven, etc.), or first sight on peculiar days, or significative presents (M.); divination, sooth (ಜಣ್ಣಿ Šm. 96, o. r. ಜೆಣ್ಣಿ; Tĕ. ಕನಿ; Tĕ. ಕನು, to see). — ಕಣಿ ಕೇಳು. To ask for a divination (My.). ಕಳ್ಳನ ತಾಯಿಯ ಸಂಗಡ ಕಣೀ ಕೇಳಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಕಣಿ ಹೇಳು. To explain a kaṇi, to divine (My.; M. ಕಣಿ ಚೊಲ್, Tĕ. ಕನಿ ಪೆಟ್ಟು). ಕಣಿ ಮುನ್ನಾದ ಶಕುನಗಳನ್ನು ಹೇಳುವ ವಳು (ಎಪ್ರಶ್ನಿಕೆ, ಈಕ್ಷಣಿಕೆ, ದೈವಜ್ಞೆ Si. 188). 2, to deliver a long tedious speech (My.).

ಕಣಿ kaṇi. 4. = ಕಣೆ 3. (S. Mhr.).

ಕಣಿ kaṇi. 5. A stone (ಶಿಲೆ Šm. 96; *cf.* ಕಲ್ 4). ಕಣಿ ಯೊ ಎರುಪದ? (Bp. 1, 39). ಎನ್ನ ಪರುಪದ ಕಣಿಯೆ! (36, 2). ಬಳಪದ ಕಣಿ (My.; see Tbh. ಕಡು).

ಕಣಿ kaṇi. 6. A place (ತಾವು Šm. 96; T. ಕಣ್).

ಕಣಿ kaṇi. 1. An atom, a minute particle; a trifle. ಎಸಟ ಮ್ಪುರಿವ ಪೂಕಲಾತ್ಮಗಳನಂ ಕಣಿಯಂ ಬಗೆಯದೆ, ಮುಂಕೊಂಡ್ಡು, ತಂ ಕಿಸದೆ ಎಡ್ (Rŝv. 6, after 11).

ಕಣಿ kaṇi. 2. = ಗಣಿ, ಗನಿ. Tbh. of ಖನಿ (Šmd. 364). That is dug: a ditch, a basin (see ಹರಿಕಣಿ); a mine (ಆಕರ, ಖನಿ, ಗಂಜ Hlâ., Mr. 100; ಆಕರ, ಖನಿ Nn. 91; ಗಂಜ 104; C.). ಕಣಿಯ ಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಪೂರ್ಣಾದಿರೂಪಮ್ ಆಗಿಹುದು (ಆಕೃತ Nr.). ಸೇವೆ ಅ ಡಿಯದ ದಣಿಯು ಕಲ್ಲಿನ ಕಣಿಯು (Dp. 54). See *e. g.* Bp. 22, 62; J. 6, 25; B. 5, 98.

ಕಣಿಕ kaṇika. = ಕಣಿಕೆ, etc. ಕಮ್ಬಳಿಯ ಮೇಲೆ ಕಣಿಕಾ ನಾ ಏದ (Prv.).

ಕಣಿಕೆ kaṇikĕ. = ಕಣುಕು. The stalk of the great millet when deprived of its ear, either green or dry (S. Mhr.; Tĕ.: a stick; *cf.* ಕಣ್ಣಿಕೆ 2). ಕಣಿಕೆಯ ಬ ಣವೆ (ಬಣಬೆ G.). ಕಣಿಕೆಯ ಒಟ್ಟಿಲು (ಮೆದೆ G.). ಎರಡು ಸಿವಸು ಕಣಿಕೆ ತನ್ನು ಚೆಲ್ಲು (B. 2, 19). ಎಮ್ಮೆಗಳು ಹುಲ್ಲನ್ನೂ ಕಣಿಕೆಯ ನ್ನೂ ತಿನ್ನು ಬದುಕುವವು (5, 22).

ಕಣಿಕೆ kaṇikĕ. *A small particle; an atom; a spark; a drop.* 2, *the plant Premna spinosa or longifolia* Roxb. See ಸಣ್ಣ ಕಡುಕು s. ಕಡುಕು 3.

ಕಣಿಗಲ್ kaṇigal. -ಲು. = ಕಣಿಗಿಲ್, etc. (My.). ಪ್ರತಿಹಾ ಸ, ಶತಪ್ರಾಸ, ಚಣ್ಡಾತ, ಹಯಮಾರಕ, ಕರವೀರ ಎನ್ದರೆ ಗನ್ನೇಬಿಳೆ, ಕಣಿಗಲ ಗಿಡ; ಕೆಲವರು ಇದರಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ೩ ಶಬ್ದಗಳು ಬಿಳೀ ಕಣಿಗಿ ಲಿಗೂ ೩ ಶಬ್ದಗಳು ಕೆಮ್ಪು ಕಣಿಗಲಿಗೂ ಪೆಸರೆನ್ದು, ಹೇಳುವರು (Si. 140).

ಕಣಿಗಾರ್ತಿ kaṇi-gārti. A female fortune-teller (My., also ಕಣಿಗಾತಿ).

ಕಣಿಗಿನು kaṇiginu. = ಕಣಿಗಲ್, etc. (St. & Pl.).

ಕಣಿಗಿಲ್ kaṇigil. -ಲು. = ಕಣಿಗಿಲ್, etc. See ಚೆಂಗಣಿಗಿಲ್, ಚೆಂಗಣಿಗಿಲ್, ದೇವಗಣಿಗಿಲು, ನೀರುಗಣಿಗಿಲ್, ನೆಲಗಣಿಗಿಲ್, ಪೆರ್ಗಣಿ ಗಿಲ್, ಮರಗಣಿಗಿಲು.

ಕಣಿಗಿಲ kaṇigila. = ಕಣಿಗಿಲ್, etc. ಕಣಿಗಿಲದ ಗಿಡ (ಗಣಿಗಿ ಲು G.).

ಕಣಿಗಿಲಿ kaṇigili. = ಕಣಿಗಿಲ್, etc. (ಪದ್ಮಳ Šm. 27, o. rs. ಕಣಗಿಲೆ, ಕಣಿಗಿಲೆ).

ಕಣಿಗಿಲೆ kaṇigilĕ. = ಕಣಿಗಿಲ್, ಕಣಿಗಿಲಿ q. v., etc. (ಕರವೀರ, ಚಣ್ಡಾತ, ಪದ್ಮಳ G.).

ಕಣಿತಲೆ kaṇitalĕ. The temple of the head (Si. 213, *only* in Si.; Tĕ. ಕಣತ).

ಕಣಿತಿ kaṇiti. A female fortune-teller (ಎಪ್ರಶ್ನಿಕೆ, ಈಕ್ಷಣಿಕೆ, ದೈವಜ್ಞೆ Nr.; My.).

ಕಣಿಮೆ kaṇimĕ. = ಕಣಿವೆ, etc. (My.).

ಕಣಿವೆ kaṇivĕ. = ಕಣುಮೆ, etc. (C.).

ಕಣಿಶ kaṇiśa. *An ear of corn* (ಬೆಳದ ತೆನೆ Mr. 372).

ಕಣಿಸ kaṇisa. Proper weight or value (Tĕ.; T. ಕಣಿಜ; R.; *cf.* ಕಣಜು?).

ಕಣಿಸು kaṇisu. = ಕಣ್ಣು, ಕಳಿಸು s. (To appear); to see, to consider (*cf.* ಕಣಸು, ಕಣಿ 3, ಕಾಣ್ 1). See ಅಲಗ ಣಿಸು s. ಅಲ 3, ಕಡೆಗಣಿಸು s. ಕಡೆ 1; ಕಿಸುಗಣಿಸು.

ಕಣೀಯಂಸ್ kaṇīyaṁs. ಕಣೀಯಸ್. *Very small;* young, younger.

ಕಣು kaṇu. = ಕಣ್ 1, etc. The eye, etc. — ಕಣುಗಾಣ್. -ಕಾಣ್. = ಕಂಗಾಣ್, etc. To see or perceive with the eyes. ಎಣ್ಣೆಯ ಗಣ್ಡ ತಾ ದಣ್ಡಿಗೆ ಹೋದರೆ, (ಯಾರೂ) ಹಿಣ್ಡೆಯ ಹೆಡಿಗೆಗೆ ಕೋಣನ ತನ್ದು, ಕಣುಗಣ್ಣು, ಹೊಡದನ್ತೆ (Sp.). — ಕಣುಗುರುಹು. -ಕುರುಹು. = ಕಂಗುರುಹು. A mark for the eye: knowledge acquired by the eye (Râm. 5, 8, 48). — ಕಣುದಣಿ. -ತಣಿ. = ಕಣ್ದಣಿ. The eye to be perfectly satisfied (Bp. 29, 17). — ಕಣುಮಿಂಚು. A flash of the eye (Bp. 40, 4). — ಕಣುಶೂಲೆ. An acute pain in the eye (Bp. 18, 66).

ಕಣುಕ kaṇuka. = ಕಣುಕ, etc. (My.).

ಕಣುಕಪ್ಪಟೆ kaṇu-kappaṭĕ. = ಕಣುಕಪ್ಪಡಿ, etc. (My.).

ಕಣುಕು kaṇuku. = ಕಣಿಕೆ. ಕಣುಕಂ ಹುಲ್ಲನ್ ಇಕ್ಕಲು (Bp. 60, 27).

ಕಣೆ kaṇĕ. 1. = ಕಣ 1 q. v., etc. A stick; an arrow (ಕೋಲ್, ಸರಳ್, ಅಮ್ಬು Ct. II, 47; ಕೋಲ್, ಸರಲ್, ಪುಮ್ಬು Kk. 40; ಸಾಯಕ 39; ಕೋಲ್, ಪುಣಮ್ಬು, ಸರಲ್ Šm. 43; *cf.* ಗಣೆ, Sk. ಶಣ; Tu. ಕಣೆ, a slender bamboo branch; the quill of a porcupine). ಕಣೆಯ ಹೊದೆ (ಡೊಣೆ, etc. Kk. 40). ಮದ ನನ ನಿಡಿಯಲರ್ಗಣೆಗಳನೆ ಪೋಲ್ತುವು ಆಕೆಯ ಕಣ್ಗಳ್ (Šmd. 81). ಮುಹರಥರ ಜವನಾಳನ್ತೆ ಅಪ್ಪ ಕಣೆ (Abh. P. 13, 71). ಕಣೆಯು ಸ ನ್ಧಾನಂ (ತುಡುವದು Šm. 92). See ಅಲರ್ಗಣೆ, ಕಮ್ಮಂಗಣೆ, ಕಬ್ಬಿ ಣೆ, ಕೂರ್ಗಣೆ, ಗದೆಗಣೆ, ಪೆರ್ಗಣೆ, ಬಲ್ಗಣೆ; J. 7, 61; 12, 20. 27. — ಕಣೆಗರೆ. -ಕರೆ. To rain arrows (J. 8, 29; 9, 16). — ಕ ಣೆದೊಡು. -ತೊಡು. To put the arrow on the bow (Šsv. 4, 19). — ಕಣೆಯೇರು. -ಏರು. A wound made with an arrow (Abh. P. 13, 80). — ಕಣೆವೋಗು. -ಪೋಗು. To become like a stick (Abh. P. 13, after 54).

ಕಣೆ kaṇĕ. 2. = ಕಣ್ಣಿಯ, etc. ಸ್ತ್ರೀಯ ಉಡಿಯ ಸೀರೆಯ ಕಣೆ (ಸ್ತ್ರೀಕಟೀವಸ್ತ್ರಬನ್ಧ, ನೀವಿ, ನಿರಿ Nr.).

ಕಣೆ kaṇĕ. 3. = ಕಣೆ 4. The heavy wooden roller which stands upright in the stone- or wood-mortar of an oil-mill and is turned round

Digitized by Google

by oxen (ಧ್ರುವ, ಯಷ್ಟಿ Mr. 213; My.; M.); a pair of such rollers used for a sugar-mill (My.).

ಕಣೆ kaṇĕ. = ಕಣ No. 5. *Long pepper.* 2, *cummin seed.*

ಕಣೆಗಿಲೆ kaṇĕgilĕ. = ಕಣಾಗಿಲ್, etc. ಜೆಂಗಣೆಗಿಲೆ (Šmd. 216, o. r. ಜೆಂಗಣೆಗಿಲ್).

ಕಣೆಯ kaṇĕya. A story, a tale (Râm. 6, 53, 54; Mhr., Kōṅkaṇi ಕಾಣಿ; H. ಕಹಾನೀ).

ಕಣೆರಿ kaṇĕri. A prickly shrub, Zizyphus Oenoplia Mill. (St. & Pl.; Kōṅkaṇi ಕಣೇರಿ).

ಕಣ್ಕಪ್ಪಟೆ kaṇ-kappaṭĕ. = ಕಣಾಕಪ್ಪಡಿ, etc. (My.).

ಕಣ್ಕಪ್ಪಡೆ kaṇ-kappaḍĕ. = ಕಣ್ಕಪಟೆ, etc. (B. 3, 27; My.).

ಕಣ್ಚು kaṇcu. = ಕೆಣಸು. See ಕಡೆಗಣ್ಚು, ಕಿಸುಗಣ್ಚು.

ಕಣ್ಟ kaṇṭa. 1. Tbh. of ಕಣ್ಠ (Šmd. 338, o. r. ಕುಣ್ಠ = ಕುಣ್ಟ). An iron style used for writing on palm-leaves (C.). 2, the neck of a vessel (C.). ದಣ್ಡೆಗಂಜುವ ಬಣ್ಣನ್ ಒಡಕುಹರವಿಯ ಕಣ್ಟ (Dp. 54). 3, another form of ಕಣ್ಟಕ. See Prv. s. ದಣ್ಟು.

ಕಣ್ಟ kaṇṭa. 2. = ಕರಟ 2. (My.).

ಕಣ್ಟಕ kaṇṭaka. = ಕಣ್ಟ No. 3, ಕಣ್ಟಿಯ. *A thorn; the point of a needle or pin* (ಮುಳ್ Nn. 39; ಮುಳ್ಳು 81). 2, *the erection of the hair of the body* in thrilling emotions (ಪುಲಕ, ರೋಮಾಂಚನ 39). 3, *a troublesome person, a foe* (ಅರಾತಿ, ಹಗೆ 39). 4, any annoyance or source of vexation; an obstacle, an impediment; sin (ಕಿಲ್ಬಿಷ, ಪಾಪ 39); war (ಆಹವ, ಕಾಳೆಗ 39); danger, peril (J. 9, 31; C.; see ಪ್ರಾಣ-). 5, a hunter (ಲುಬ್ಧಕ, ಬೇಡ 39). ಬನ್ದ ಕಣ್ಟಕವು ನಿವಾರಣವಾಯಿತು (B. 4, 63). See Prv. s. ಮಣ್ಟಪ.

ಕಣ್ಟಕಛೇದ್ಯ kaṇṭaka-ĉhēdya. The cutting of thorns. See ಕೊಡುಗ.

ಕಣ್ಟಕದ್ವಾರ kaṇṭaka-dvâra. = ಕಣ್ಟಿಯದಾರ. (Šmd. 384). An impeding door, etc.

ಕಣ್ಟಕಫಲ kaṇṭaka-phala. *The jack tree, Artocarpus integrifolia* Lin.

ಕಣ್ಟಕಾರಿ kaṇṭa-kâri. = ಕಣ್ಟಕಾರಿಕೆ No. 1. (My.; St. & Pl.; Sk.).

ಕಣ್ಟಕಾರಿಕೆ kaṇṭa-kârikĕ. *A sort of prickly nightshade, Solanum jacquini* Willd. 2, ಆಣ್ಟಾಳಗಿಡ (G.).

ಕಣ್ಟಕಿ kaṇṭaki. What is prickly: an awn (ಊಬು Mr. 110). 2, N. of a plant (ತಣ್ಡಸು Mr. 121). 3, N. of another plant (ಕುಟಿಲೆ Mr. 147). 4, a troublesome, vexatious woman (J. 5, 61).

ಕಣ್ಟಲೆ kaṇṭalĕ. = ಕಣ್ಟಾಳ, ಕಣ್ಟಾಳೆ, ಕಣ್ಟ್ಲೆ. A double bag carried across a beast (C.; Mhr. ಕಣ್ಟಾಳ; Tĕ. ಕಣ್ಟಾಲ, ಕಣ್ಟ್ಲ; T. ಕಣ್ಡಾಳ). See B. 4, 184; 5, 125.

ಕಣ್ಟಳಿಸು kaṇṭaḷisu. To recoil, to shrink (Kâvy. III, 3, 104); to rear, to prance (Râv. 13, 91; Tĕ. ಕಣ್ಟೆ, ಕಟ್ಟರ = ನಾಟ್ಯಭೇದ).

ಕಣ್ಟಾಳ kaṇṭâḷa. = ಕಣ್ಟಲೆ, etc. (My.).

ಕಣ್ಟಾಳೆ kaṇṭâḷĕ. = ಕಣ್ಟಾಳ. (My.).

ಕಣ್ಟಿ kaṇṭi. = ಕಟ್ಟಿ. See ನೀರುಗಣ್ಟಿ.

ಕಣ್ಟಿ kaṇṭi. 1. A species of Solanum. 2, the Acacia catechu and other thorny plants. 3, any thorny shrub, a thorny shrubbery (C.; see ಗಿಡಗಣ್ಟಿ). 4, thorny; vexatious, annoying.

ಕಣ್ಟಿ kaṇṭi. 2. Tbh. of ಕಣ್ಠಿ. A gold wire with a golden plate attached, being an ornament for the neck and breast of men (and women, C.).

ಕಣ್ಟಿಕಫಲ kaṇṭika-phala. *The jack tree, Artocarpus integrifolia.*

ಕಣ್ಟಿಕೆ kaṇṭikĕ. = ಕಣ್ಡಕೆ 3. (My.).

ಕಣ್ಟಿಕೆ kaṇṭikĕ. Tbh. of ಕಣ್ಠಿಕೆ (Šmd. 338. 357, where o. r. ಕಣ್ಟಿಗೆ).

ಕಣ್ಟಿಗ kaṇṭiga. = ಕಟ್ಟಿ. See ನೀರುಗಣ್ಟಿಗ.

ಕಣ್ಟಿಗೆ kaṇṭigĕ. See ಕಣ್ಟಿಕೆ.

ಕಣ್ಟಿಯಬಾರ kaṇṭiya-bâra. Tbh. of ಕಣ್ಟಕದ್ವಾರ (Šmd. 384).

ಕಣ್ಟಿಸು kaṇṭisu. (Šmd. 273 Mdb.). To straiten; to distress (Bh. 3, 18, 35; *cf.* ಕಟ್ಟು 2).

ಕಣ್ಟು kaṇṭu. 1. An offset in the wall of a well; an offset (or set-off) at the foot of a wall;—the foot of any vase-shaped vessel;—the rim of a vessel;—a flight of stairs leading down to the water of a well (My.; *cf.* ಕಟ್ಟು 3, ಕಡೆ 1).

ಕಣ್ಟು kaṇṭu. 2. = (ಕನರು No. 1), ಕಮುಟು, ಕಾಟ 3, etc. (My.; *cf.* Sk. ಕಟು).

ಕಣ್ಟ್ರಾಯ kaṇṭrâya. = ಕಣ್ಠೀರಾಯ. (My.).

ಕಣ್ಟ್ಲೆ kaṇṭlĕ. = ಕಣ್ಟಲೆ, etc. (My.).

ಕಣ್ಠ kaṇṭha. = ಕಣ್ಟ No. 1 & 2. *The throat, the forepart of the neck* (ಕೊರಳು Nn. 49; ಕನ್ಧರ, ಕೊರಳು 51). 2, the neck (of a vessel). 3, an iron style for writing on palm leaves (ಪತ್ರಿ Mr. 359; the true form is ಕಣ್ಟ). 4, sound, especially guttural sound (ನಾದ, ಧ್ವನಿ 51). 5, the body (ಸಂಹನನ, ದೇಹ 51). 6, proximity (ಸಮೀಪ 51). 7, a shore or bank (ತಟ, ದಡ 51). See Prv. s. ಹುರುಳಿ.

ಕಣ್ಠಗತ kaṇṭha-gata. Being at or in the throat; come to the throat, as the breath or soul of a dying person. (My.).

ಕಣ್ಠಗರಲ kaṇṭha-garala. Šiva (My.).

ಕಣ್ಠಪಾಠ kaṇṭha-pâṭha. Learning by rote or by heart (My.).

ಕಣ್ಠಭೂಷೆ kaṇṭha-bhûshĕ. *A collar or short necklace.*

ಕಣ್ಠಮಾಲೆ kaṇṭha-mâlĕ. (Šmd. 386; Kk. 96). A necklace.

ಕಣ್ಠಲಗ್ನ kaṇṭha-lagna. Fastened round the throat; embracing. (My.).

ಕಣ್ಠಶೋಷ kaṇṭha-šôsha. Aridness of the fauces; fruitless expostulation, vain talk. (My., also as ಕಣ್ಠಶೋಷಣ).

ಕಣ್ಠಸೂತ್ರ kaṇṭha-sûtra. The cord worn by wives round their throat (My.; Tĕ.); the sacrificial thread (My.).

ಕಣ್ಠಿ kaṇṭhi. = ಕಣ್ಟಿ 2. A collar, a necklace (Sk.) ಮುತ್ತಿನ ಕಣ್ಠಿ (My.; Si. 218). ಹೊಕ್ಕುಳ ತನಕ ಜೋತಾಡುವ ಮುತ್ತಿನ ಕಣ್ಠಿ (ಉರಸೂತ್ರಿಕೆ, ಪ್ರಾಲಮ್ಬಿಕೆ G.). 2, a female who has a throat—(J. 6, 22).

ಕಣ್ಠಿಕೆ kaṇṭhikĕ. ಕಣ್ಠಿಕಾ. = ಕಣ್ಟಿಕೆ. *A single string of pearls* (ಏಕಾವಳಿ, ಒನ್ದು ಸರಮುಳ್ಳ ಹಾರಂ Mr. 338).

ಕಣ್ಠಿತ kaṇṭhita. Mourned about; longed for. See ಉತ್ಕಣ್ಠಿತ.

Digitized by Google

ಕಣ್ಠೀರವ **kanṭhî-rava.** Roaring from the throat: *a lion.* 2, an elephant in rut. 3, a pigeon. — ಕಣ್ಠೀರವರಾಯ. N. of a Mysore king. — ಕಣ್ಠೀರವರಾಯನ ವರಹ. A pagoda worth ten gold fanams (My.). — ಕಣ್ಠೀರವರಾಯನ ಹಣ. A gold fanam (4¾ Anas, My.). — ಕಣ್ಠೀರವರಾಯನ ಹೊನ್ನು. A gold coin that is the half of a kanṭhîravarâya's varaha (My.).

ಕಣ್ಠೀರಾಯ **kanṭhî-râya.** = ಕಣ್ಠೀರವರಾಯ. — ಕಣ್ಠೀರಾಯವರಹ. = ಕಣ್ಠೀರವರಾಯನ ವರಹ. (My.; Tĕ., Tu.). — ಕಣ್ಠೀರಾಯ ಹಣ. = ಕಣ್ಠೀರವರಾಯನ ಹಣ. (My.).

ಕಣ್ಠೀಸರ **kanṭhî-sara.** = ಕಣ್ಠಿ. (My.; Si. 218).

ಕಣ್ಠೋಷ್ಠ್ಯ **kanṭha-ôshṭhya** (sic!). The vowels ಒ, ಓ and ಔ (Śmd. 66 Cm.; My.).

ಕಣ್ಡ kaṇḍĕ-a15. 1. = ಕಣ್ಡ್ಯ, ಕಣ್ಡ್ಯ. Didst thou, or doest thou, (not) see? is it not so? (Bp. 38, 6. 7).

ಕಣ್ಡ kaṇḍa. 2. Flesh, meat (My.; Tĕ. ಕಣ್ಡ; cf. ಕಪ್ಪ 6). ಕಣ್ಡವಂ ತಾಳಿಸೆ (ಚರೂಟ Mr. 217). ಕಣ್ಡದಿಣ್ಡೆ (Abh. P. 14, 7). ಕಣ್ಡದಿಣ್ಡೆಯಂ ತೆಗೆ ತೆಗೆದು ಇಟ್ಟುದು (Rsv. 5, 117). ಹಾದಿಯೊಳ್ ಊದಿದನ್ ಒರ್ವಂ, ಬೂದಿ ಕರಂ ಪಾಟಿ, ಕಣ್ಡಮುಂ; ಕಣ್ಡಮ್ ಇದೆನ್ದು, ಅದರಿಸಿ, ಕುಕ್ಕಿ ಕೊಕ್ಕಂ, ಮೇದುದು ಅದಂ ಕಾಗೆ (9, 26). See ಮಾಂಸ-. — ಕಣ್ಡವಿಡು. -ಇಡು. To gather flesh, to grow stout (My.; Tĕ. ಕಣ್ಡ ಪಟ್ಟು).

ಕಣ್ಡ **kaṇḍa. 1.** = ಕಣ್ಡಾ. Tbh. of ಖಣ್ಡ (Śmd. 338). See ಕರ್ಕಣ್ಡ, ಕರ್ಗಣ್ಡ, ಜೌಕಣ್ಡ, ಸಿರಿಕಣ್ಡ. — ಕಣ್ಡ ತುಣ್ಡು. dupl. Piecemeal (My.). 2, cutting and breaking off, discarding further talk. ಕಣ್ಡ ತುಣ್ಡು ಮಾತಾಡು, to speak so that farther talk or argument becomes futile (an expression especially used in favor of truth, S. Mhr.). — ಕಣ್ಡವಲೆ. -ಬಲೆ. A net composed of different pieces (Bh. 3, 13, 23; Rsv. 5, after 114). — ಕಣ್ಡಸಕ್ಕರೆ. Sugarcandy (My.).

ಕಣ್ಡ **kaṇḍa. 2.** = ಕಾಣ್ಡ. See ಕಣ್ಡಪಟ.

ಕಣ್ಡಗ kaṇḍaga. = ಕಂಡಗ, ಕಣ್ಡುಗ q. v. (C.; B. 3, 46. 117; 5, 312).

ಕಣ್ಡಣೆ kaṇḍaṇĕ. (fr. ಕಡು 1). = ಕಣ್ಡನೆ. Final settlement; treaty; capitulation (My.). — ಕಣ್ಡಣೆಪತ್ರ. A paper of settlement (My.). — ಕಣ್ಡಣೆಹಣ. A fixed sum (My.).

ಕಣ್ಡನೆ kaṇḍanĕ. = ಕಣ್ಡಣೆ. (My.).

ಕಣ್ಡಪಟ **kaṇḍa-paṭa.** Tbh. of ಕಾಣ್ಡಪಟ (Śmd. 356, o. r. ಕಣ್ಡಪಟ).

ಕಣ್ಡಪಡ **kaṇḍa-paḍa.** Tbh. of ಕಾಣ್ಡಪಟ (Śmd. 380, o. r. ಕಣ್ಡಪಟ).

ಕಣ್ಡರೆ **kaṇḍarĕ.** *A principal vessel or artery of the body; a sinew* (ಕೊರಳ ಹೆನ್ನರ Hlâ.; ಹೆನ್ನರ Mr. 398).

ಕಣ್ಡಲಿ kaṇḍali. A kind of bill-hook or cleaver (S. Mhr.).

ಕಣ್ಡಾ **kaṇḍâ.** = ಕಣ್ಡ 1. ಕಣ್ಡಾ ತುಣ್ಡು. = ಕಣ್ಡ ತುಣ್ಡು. (My.).

ಕಣ್ಡಿ kaṇḍi. 1. = ಕಿಣ್ಡಿ, ಗಣ್ಡಿ, (ಕಣಮೆ, etc.). A chink; a hole; an opening (My.; M., Tu.; Tĕ. ಗಣ್ಡಿ). ಮೂತ್ರದ ಕಣ್ಡಿ, ಶ್ಲೇಷ್ಮದ ಕಣ್ಡಿ (Abhâ. 2, 71). ಚಕ್ರದ ಕಣ್ಡಿ (ಚಕ್ರ, ಚಕ್ರದ ಕಣ್ಣು Si. 276). See Bp. 26, 31; 40, 69; ಅಮ್ಬುಗಣ್ಡಿ, ಕಣ್ಣುಗಣ್ಡಿ, ಸುಸುಳುಗಣ್ಡಿ, ಬೆಳಕಣ್ಡಿ, etc.; Prv. s. ಬಣ್ಡ 5. — ಕಣ್ಡಿವಲ್. -ವಲ್. A tooth that stands somewhat apart (from the other ones, Bp. 51, 54). — ಕಣ್ಡಿಹಲ್ಲು. = ಕಣ್ಡಿವಲ್. (My.).

ಕಣ್ಡಿ kaṇḍi. 2. The capital of Ceylon, Candy (T.; B. 4, 206).

ಕಣ್ಡಿ **kaṇḍi.** A measure of (capacity and) weight (Si. 327; My. = 20 maunds or 28 lbs.; S. Mhr.; Mhr. ಖಣ್ಡೀ: in Bombay of 20 Bombay maunds, or, for particular substances, 8 maunds; at Poona of 20 Poona maunds; T. ಕಣ್ಡಿ, ಕಣ್ಡಿಲ್, a certain weight, at Madras equal to 500 lbs.; M. ಕಣ್ಡಿ, a weight of 500 lbs.; Tĕ. ಖಣ್ಡಿ, the Indian ton, which for tobacco is 480 pounds, for metals and hardware 500, for sugar, dates and soft goods 560; Mg., M. also: a certain timber-measure). See Prvs. s. ಮಣ.

ಕಣ್ಡಿಕೆ kaṇḍikĕ. (fr. ಕಡಿ 4). A piece (ತುಣ್ಡು Kk. 74).

ಕಣ್ಡಿಕೆ kaṇḍikĕ. 2. A stalk or stem (ನಾಳ, ಕಾಣ್ಡ Hlâ.; cf. ಕಣೆಕೆ).

ಕಣ್ಡಿಕೆ kaṇḍikĕ. 3. = ಕಣ್ಟಕೆ, ಕಣ್ಡು 2. A ball of thread, a roll of thread on a small stick or straw, which is put into the weaver's shuttle (C.; Tĕ. ಕಣ್ಡೆ; T. ಕಣ್ಡು). ನೂಲು ಕಣ್ಡಿಕೆಯನ್ ಇರಿಸಿ ನೇಯುವ ಕೊಟಿವಿ (ವೇಮ, ವಾಯದಣ್ಡ Si. 343, sic!). — ಕಣ್ಡಿಕೆಮುಳ್ಳು. The long thorns of certain sticks on which weavers place wet kaṇḍikĕs to dry (C.).

ಕಣ್ಡಿಗ kaṇḍiga. = ಕಣ್ಡುಗ, etc. (My.).

ಕಣ್ಡಿತ kaṇḍita. (often written and pronounced ಖಣ್ಡಿತ). (fr. ಕಡಿದು or ಕಡು 1). Firmness, positiveness, peremptoriness, strictness, certainty (C.; Tĕ. ಖಣ್ಡಿತ; T. ಕಣ್ಡಿದ; ನಿಶ್ಚಯ G.). ಕಣ್ಡಿತದ ಮನ್ತ್ರಪೂರಿತಹವಿಯನ್ ಅಟಿ'ದು ಎಂಜಲಿಪುದೆ ವಾಯಸಂ? (J. 18, 46). — ಕಣ್ಡಿತಮಾತು. A decisive, last word (C.). — ಕಣ್ಡಿತವಾಚೆ. A positive, true speech or word. ಇದುವೇ ಕಣ್ಡಿತವಾಚೆ ಅಹುದು (Jns. 42, 12). — ಕಣ್ಡಿತವಾದಿ. One who speaks truly or justly (My.).

ಕಣ್ಡಿಸು kaṇḍisu. To settle, especially the price of a thing (S. Mhr.; Tĕ. ಖಣ್ಡಿಂಚು; T. ಕಣ್ಡಿ). ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕಣ್ಡಿಸು, fix the price of this book! (S. Mhr.).

ಕಣ್ಡು kaṇḍu. 1. P. p. of ಕಾಣ್ 1, ಕಾಣು.

ಕಣ್ಡು kaṇḍu. 2. = ಕಣ್ಡಿಕೆ 3. (My., occasionally; T.; see ನೂಲು-).

ಕಣ್ಡು **kaṇḍu.** *Scratching; itching; the itch* (ಖರ್ಜು, ಮೆಯ್ಯ ತಿಮಿರು Mr. 384).

ಕಣ್ಡುಕ **kaṇḍuka.** = ಕನ್ದುಕ, ಕನ್ದುಕ. (Si. 231, *only* Si.).

ಕಣ್ಡುಗ kaṇḍuga. = ಕಣ್ಡಗ, etc. A measure of capacity: twenty kŏḷagas (ಖಾರಿ Nr.; My.; Si. 329; ಖಾಹ Mr. 206; see Mr. s. ಪಾಗ and ಖರ್), from 20 to 32 hêrus (a hêru = 128 sêru, S. Mhr.);—a weight of from 20 to 28 maunds (a maund = 48 sêru, S. Mhr.). ಅಯ್ಗಣ್ಡುಗಂ (Śmd. 224). ಕಣ್ಡುಗ ಬೀಜದ ಬಿತ್ತುವ ಕೆಯಿ (ಖಾರೀಕ Nr.). ಒನ್ದು ಕಣ್ಡುಗ ಬೀಜವರೀ ನೆಲವು (ಖಾರೀಕ Si. 302). ಇಪ್ಪತ್ತು ಕಣ್ಡುಗ (ವಾಹ 329). ಕಡ್ಡಿ ಕಣ್ಡುಗನೀರು ತಬುಬುವದು.—ಕಣ್ಡುಗ ಉಣ್ಣೋರ ಮನೆಗೆ ಕಡನ ಯಾರು ಕೊಟ್ಟಾರು?—ಕತ್ತೆಯ ಮೊಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಣ್ಡುಗ ಹಾಲಿದ್ದರೇನು?—ಕಣ್ಡುಗ ಹಾಲಿಗೆ ಒನ್ದೇ ಬೊಟ್ಟು ಹೆಪ್ಪು (Prvs.). See Bp. 9, 21; 23, 37; ಮೂಗಣ್ಡುಗ.

ಕಣ್ಡೂತಿ kaṇḍûti. *Scratching; itching; the itch.*

ಕಣ್ಡೂತಿಕರ್ಷಣ kaṇḍûti-karshaṇa. Rubbing or scratching what itches or the itch. See ತುರಿಸು.

ಕಣ್ಡೂಯನ kaṇḍûyana. *Scratching; itching; the itch.*

ಕಣ್ಡೂಯಮಾನ kaṇḍûyamâna. Scratching. (My.).

ಕಣ್ಡೂಯೆ kaṇḍûyĕ. *Scratching; itching; the itch.*

ಕಣ್ಡೂರೆ kaṇḍûrĕ. *The plant Mucuna pruritus* Hook.

ಕಣ್ಡೇಯ kaṇḍēya. 1. (fr. ಕಡಿ 4). A kind of sword (Râm. 3, 6, 41; 5, 3, 61; 6, 13, 6). ಕಣ್ಡೇಯವನ್ ಉಱೆ ಝುಳುಪಿಸುತ್ತಂ ಮಣ್ಡೆಯಂ ಹೊಡದು (Bp. 27, 55). ಕಣ್ಡೇಯದ ಮೊಳೆ (a point or horn like a sword) ನೆಡೆದ ಖಡ್ಗದ ಹಣ್ಣುಗಳ ತೋಱಸುವೆಂ (Bh. 3, 13, 18).

ಕಣ್ಡೇಯ kaṇḍēya. 2. (fr. ಕಡು 1). Greatness, large extent (*cf.* ಕಡೆ). ಏವೇಱುವೆನು ಪಾಣ್ಡುವಿನ ಕಣ್ಡೇಯಸಿರಿಯ ಸಡಗರವ? (Bh. 1, 4, 6). ತನಗೆ ಇರದೆ ಕಣ್ಡೇಯದ ಸಿರಿ? (1, 8, 60).

ಕಣ್ಡೋಲ kaṇḍôla. A basket for holding grain, made of bamboo or canes; any place in which provisions are kept, a store-room. 2, a camel.

ಕಣ್ಡೋಲವೀಣೆ kaṇḍôla-viṇĕ. *A lute of the Câṇḍâlas, a vulgar lute.*

ಕಣ್ಣಕಪ್ಪಡಿ kaṇṇa-kappaḍi. = ಕಣ್ಣಕಪ್ಪಡಿ, etc. (C.). 2, the Indian goat-sucker, Caprimulgus indicus (Bd.).

ಕಣ್ಣಿ kaṇṇi. A rope, a cord; a neck-rope (ಸನ್ದಾನ, ದಾಮನಿ, ದಾಮನ್ Hlâ., Nr.; ಯೋತ್ರ, ಹಗ್ಗ Mr. 371; ದಾಮನಿ Si. 323; Śsv. 3, 23; C.; T.; Tu.: fibre, *cf.* ಕಯಱು). ಉರುಳ್ ಕೋಲ್ ಕಣ್ಣಿ ಮೊದಲಾದ ಮೃಗ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಬನ್ಧನೋಪಕರಣಂಗಳ್ (ವಿತಂಸ Nr.). See ಕಾಲು-, ಕಾಲುಗಣ್ಣಿ, ಬಲ್ಗಣ್ಣಿ. — ಕಣ್ಣಿವಲೆ. -ಬಲೆ. A net which is drawn together by means of two ropes (Bh. 1, 20, 52; 3, 19, 46).

ಕಣ್ಣಿಲಿ kaṇṇili. See s. ಕಣ್ 1.

ಕಣ್ಣೀರ್ kaṇṇîr. See s. ಕಣ್ 1.

ಕಣ್ಣು kaṇṇu. = ಕಣ್ 1, etc. (ದೃಕ್, ದೃಷ್ಟಿ, ನೇತ್ರ, ಲೋಚನ, ಚಕ್ಷು, ನಯನ, ಅಮ್ಬಕ, ಈಕ್ಷಣ, ಅಕ್ಷಿ Hlâ.; Si. 214. 415; ಲೋಚನ Nn. 5; ನೇತ್ರ 8. 29; ಶುಕ್ಲ, ಅಕ್ಷಿ 32; ಆಕ್ಷ, ಅಮ್ಬಕ 37; ವಿಲೋಚನ 51. 65; C.; Bp. 18, 68. 69). ಹೀಲಿಯ ಕಣ್ಣು (ಚನ್ದ್ರಕ, ಮೇಚಕ Hlâ.). ಕೆಯ್ ಕಣ್ಣು ಮೊದಲಾದವಱನ್ದ ಅರ್ಥವ ಸೂಚಿಸುಶ (ಸಂಜ್ಞೆ Nr.). ಕಣ್ಣಿನ ಮಧ್ಯ (ತಾರ, ದೃಗುಮಧ್ಯ Nn. 40). ಬಿಳುಪು ಮಿಕ್ಕ ಕಣ್ಣವಳು (ವಾಮಲೋಚನೆ); ಮೆಳ್ಳೆಗಣ್ಣಿನವನು (ವಲಿರ, ಕೇಕರ Nr.). ಕಣ್ಣಿಂಗೆ (Bp. 18, 67). ಕಣ್ಣಲಿ (18, 71). ಒಳ್ಳೇ ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳವಳು (ವಾಮಲೋಚನೆ Si. 182). ಕಣ್ಣಿನ ಹುಬ್ಬುಗಳನ್ನು ಗಣ್ಟಿಕ್ಕುವದು (ಭ್ರುಕುಟಿ 74). ಕಣ್ಣಿನ ಪಿಸ್ಸು (ದೂಷಿಕೆ 206). ಕಣ್ಣಿನ ಗುಡ್ಡು (ಕನೀನಿಕೆ, ತಾರಕೆ 214). ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಸುರಿಯುವ ನೀರು (ಅಶ್ರು, etc. 214). ಕಣ್ಣಿನ ಕೂದಲು (ಪಕ್ಷ್ಮನ್ 437). ಕಣ್ಣ ಱೆಪ್ಪೆ (ವರ್ತ್ಮನ್ 437). ರೋಗದಿನ್ದ ಕೊಳಿತು ನೀರು ಸುರಿಯುವ ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳವನು (ಚುಲ್ಲ, ಕ್ಲಿನ್ನಾಕ್ಷ 202). ನವಿಲುಗಱಿಯ ಕಣ್ಣು (ಚನ್ದ್ರಕ 177). ಬಣ್ಡಿಯ ಕಣ್ಣು (ಅಧಿಷ್ಠಾನ 438; ಅಕ್ಷ 461). ಬಣ್ಡಿಯ ಕಣ್ಣಿನ ನಡುತೂಱು (ಪಿಣ್ಡಿಕೆ, ನಾಭಿ 276). ಚಕ್ರದ ಕಣ್ಣು, etc. (ರಥಾಂಗ 276). ಬಣ್ಡಿಯ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚು ಸೇರುವ ಕಣ್ಣಿನ ಸುತ್ತು ಲೋಹದ ಬಳೆ (ನೇಮಿ 276). ಬಲೆಯ ಕಣ್ಣು; ಹೊರಸಿನ ಕಣ್ಣು (C.). ಸೂಜಿಯ ಕಣ್ಣು (B. 4, 158). ಹೇವವಿಲ್ಲದ ಹೆಣ್ಣು ಗಜುಗ ಬೆಳದ ಕಣ್ಣು (Dp. 54). ಕಣ್ಣಿನಷ್ಟು ಪ್ರಕಾಶವಿಲ್ಲ, ಮಣ್ಣಿನಷ್ಟು ಆಧಾರವಿಲ್ಲ. — ಕಣ್ಣು ಕೊಣ್ಡು ಹೋದ ದೈವ ಮತೀ ಕೊಟ್ಟಿತು (Prvs.). ಕಣ್ಣಲಿ ನಾನು ಇನ್ನಿವ ತನಕ ನೋಡಿದ್ದಿಲ್ಲ (B. 5, 131). ಅತಿವೇಗದಿನ್ದ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಕಣ್ಣು ತೆಱೆಯುವದು (5, 132). ಸುಮ್ಮನೆ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಣ್ಡು ನವ್ವು ದಾರದು (5, 179). — ಕಣ್ಣಂಜಿಕೆ. -ಅಂಜಿಕೆ. Fright caused by looks. ಕಣ್ಣಂಜಿಕೆ ತೋಱಸು, to frighten by one's looks (C.). — ಕಣ್ಣ ತುಮ್ಬು. ಕಣ್ಣ ತುಮ್ಬಾ. = ಕಣ್ತುಮ್ಬು. (C.; B. 3, 81). ಕಣ್ಣ ತುಮ್ಬಾ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡು, to sleep soundly (C.). — ಕಣ್ಣ ಮಱೆ. = ಕಣ್ಮಱೆ, q. v. (C.; B. 4, 72). — ಕಣ್ಣಾರಿ. -ಅರಿ. = ಅರಿ 7. (My.). — ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ತರು. = ಕಣ್ಣಿಗೆ ನೀರು ತರು. (My.). — ಕಣ್ಣಳತೆ. -ಅಳತೆ. The distance which the eye can see (Râm. 30, 12). — ಕಣ್ಣಾಣೆ. -ಆಣೆ. By my eyes! (a swearing formula, C.). — ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣು. To appear to the eye (C.; B. 4, 65). — ಕಣ್ಣಿಗೆ ನೀರು ತರು. = ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ತರು. To bring tears into the eye, to begin to weep (S. Mhr.; B. 4, 201; 5, 156). — ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬರ್. = ಕಣ್ಗೆವರ್. Also: to become significant or deserving to be considered, to become worthy of observation or adoration. ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣ ಬಹನ್ಥಾದು (ಲೋಚನಗೋಚರ, ವನ್ದನ Nn. 87). — ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಱು. To come into view (C.; B. 2, 6; 4, 37. — ಕಣ್ಣುಕಟ್ಟಿನವ. -ಕಟ್ಟಿನ ಅವ. A juggler (C.). — ಕಣ್ಣು ಕಟ್ಟು. 1. or ಕಣ್ಣುಕಟ್ಟುವಿದ್ಯೆ. = ಕಣ್ಣುಗಟ್ಟು. Juggling; magic (C.). — ಕಣ್ಣು ಕಟ್ಟು. 2. To shut, or blind, or bewitch the eyes; to deceive or impose upon (My.). — ಕಣ್ಣು ಕಾಣ್. -ಕಾಣು. = ಕಣ್ಗಾಣ್. The eye to see. ಕಣ್ಣು ಕಾಣುವದಿಲ್ಲವೇ? (B. 2, 21). ಕಣ್ಣು ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ (2, 38). ಕಣ್ಣು ಕಾಣದ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಮಣ್ಣೇನು? ಮಸಿಯೇನು? (Prv.). 2, to see with one's eyes (*cf.* ಮನಗಾಣ್). ಅಜ್ಞಾನಿಗಳಿರಾ! ಕಣ್ಣು ಕಾಣಿರೆ? (Bp. 58, 33). — ಕಣ್ಣು ಕಿಸಿ. To assume an angry look (C.). — ಕಣ್ಣುಕಿಸುರು. = ಕಣ್ಗಿಸುರ್. An evil eye (C.). — ಕಣ್ಣು ಕುಕ್ಕು. The eye to be dazzled, as by the rays of the sun (C.). — ಕಣ್ಣುಕುಟಿಕೆ. = ಕಣ್ಕುಟಗೆ. An imposthume on the eyelids (My.). — ಕಣ್ಣುಕುಣಿಕೆ. = ಕಣ್ಕುಣಿಕೆ. (C.). — ಕಣ್ಣುಕುದುರು. The socket of the eye (My. occasionally). — ಕಣ್ಣುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. Binding or bewitching the eye (ನೇತ್ರಬನ್ಧ Mr. 226). — ಕಣ್ಣುಗಣ್ಡಿ. -ಕಣ್ಡಿ. An axle-box. ಚಕ್ರದ ಕಣ್ಣುಗಣ್ಡಿ, etc. (ಅಪಸ್ಕರ Si. 276). — ಕಣ್ಣುಗಾಣು. -ಕಾಣು. = ಕಣ್ಣು ಕಾಣು. (My.; ನೋಡು G.). ಕಣ್ಣುಗಣ್ಡನ್ಥ (ಅಪರೋಕ್ಷ, ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ G.). ಕಣ್ಣುಗಣ್ಡದ್ದು (ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ G.). — ಕಣ್ಣುಗುಡ್ಡೆ. = ಕಣ್ಣುಗುಡು. (S. Mhr.). ಆನೆಯ ಕಣ್ಣುಗುಡ್ಡೆ (ಇಷೀಕೆ, ಈಷೀಕೆ G.). See ಗುಡ್ಡೆ. — ಕಣ್ಣುಗುಡ್ಡು. = ಕಣ್ಣುಗುಡ್ಡೆ. An eye-ball; the pupil of the eye (ತಾರಕೆ, ಕನೀನಿಕೆ Si. 214; ತಾರೆ 449; Tĕ. ಕನು-). ಆನೆಯ ಕಣ್ಣುಗುಡ್ಡು (ಈಷೀಕೆ, ಅಕ್ಷಿಕೂಟಕ 270). — ಕಣ್ಣುಗುಡ್ಡೆ. = ಕಣ್ಣುಗುಡ್ಡೆ. (My.). — ಗಣ್ಣುಗೊಮ್ಬೆ. The pupil of the eye (C.). — ಕಣ್ಣು ಚಿಮುಟು. = ಕಣ್ಣು ಚಿವುಟು. (My.). — ಕಣ್ಣು ಚಿವುಟು. To press the eyelids together, as a sign (My.); — the pressing together of the eyelids, as a sign (C.). — ಕಣ್ಣುದೂಟಿ. The line of sight (S. Mhr.). 2, an expedient or means indicated with the eye (My.). — ಕಣ್ಣು ತುಮ್ಬು. = ಕಣ್ಣ ತುಮ್ಬು. (My.). — ಕಣ್ಣುನೂತಿ. Lachrymalis fistula (My.). — ಕಣ್ಣುನೋವು. Pain of the eye (C.). — ಕಣ್ಣುಪಟ್ಟು. An external application to alley inflammation in the eyes (My.). — ಕಣ್ಣುಪರೆ. = ಕಣ್ಪರೆ. (C.). — ಕಣ್ಣುಪಿಚ್ಚು. Rheum of the eye (S. Mhr.). — ಕಣ್ಣುಪಿಸರು. = ಕಣ್ಣುಪಿಚ್ಚು. (My.). — ಕಣ್ಣುಪಟ್ಟಿ. A blind put on the eyes of bullocks when working at the oil-mill (C.). — ಕಣ್ಣು ಬಡಿ. To shut the eyelids. ಕಣ್ಣು ಬಡಿಯುವಷ್ಟು ಹೊತ್ತು (ನಿಮಿಷ G.). — ಕಣ್ಣುಬೀಜ. A certain seed used as an eye-medicine (S. Mhr.). — ಕಣ್ಣುಬೇನೆ. = ಕಣ್ಣುನೋವು. (C.). — ಕಣ್ಣುಬೊಟ್ಟು. A pair of silver-eyes, put over the eyes of village-idols by worshippers (C.). — ಕಣ್ಣುಮಂಜು. Dimness of sight (C.). — ಕಣ್ಣುಮಣಿ. A stone used to rub

Digitized by Google

inflamed eyes with (My.). — ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಳಿಕೆಯಾಟ. -ಆಟ. = ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿಕೆಯಾಟ. (S. Mhr.). — ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿಕೆಯಾಟ. -ಆಟ. = ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಾಲೆ. (C.). — ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಾಲೆ. A kind of blind-man's buff (My.). — ಕಣ್ಣು ಮುಟ್ಟ. So that (it) touches the eye (ಕಣ್ಣಾರೆ G.). — ಕಣ್ಣುಮೆತ್ತು. The state of the eye being sealed up with purulent matter (C.). ಕಣ್ಣು ಮೆತ್ತು ಹಾಕು, the eye to be sealed up by such matter (C.). — ಕಣ್ಣುರುಪ್ಪು. -ಉರುಪ್ಪು. Burning of the eye (C.). — ಕಣ್ಣುಸನ್ನೆ. A sign made with the eye (C.). — ಕಣ್ಣುಪಿಳ್ಳು. Rheum of the eye (S. Mhr.). — ಕಣ್ಣುಸುಡುವು. A slight view of (C.). — ಕಣ್ಣುಸೋಗೆ. A line proceeding from the outer corner of the eye. — ಕಣ್ಣುಸೋಗೆಹಚ್ಚೆಬೊಟ್ಟು. The figure of a crescent tattooed at the outer corner of the eye of women (S. Mhr.). — ಕಣ್ಣುಹುಬ್ಬು. The eyebrow (My.; Si. 66). — ಕಣ್ಣುಹೂವು. A white spot on the eye-ball (My.). — ಕಣ್ಣು ಹೋಗು. The eye to lose the power of seeing (My.). ಅವನ ಕಣ್ಣುಗಳು ಹೋದವು (B. 5, 177). — ಕಣ್ಣೆತ್ತು. -ಎತ್ತು. To lift up the eyes (My.). ಅವನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಕಣ್ಣೆತ್ತಿ (B. 4, 74). ಅವರು ಹೆಂಗಸರನ್ನು ಕಣ್ಣೆತ್ತಿ ಸಹ ನೋಡ ಬಾರದು (4, 215). — ಕಣ್ಣೆವೆ. -ಎವೆ. See ಕಣ್ಣೆವೆ s. ಕಣ್ 1. ಕಣ್ಣೆವೆ ಬಡಿಯದವರು (ಅನಿಮಿಷರು G.). ಕಣ್ಣೆವೆ ಬಡಿಯೋಣ (ಸ್ವಪ್ನ G.). — ಕಣ್ಣೊತ್ತು. -ಒತ್ತು. The eyes to cause trouble or to pain, as on account of grits in them (C.).

ಕಣ್ಣುಕಪಟೆ kaṇṇu-kapaṭĕ. = ಕಣ್ಣುಕಪ್ಪಡಿ, etc. (My.).

ಕಣ್ಣುಕಪ್ಪಟ kaṇṇu-kappaṭa. = ಕಣ್ಣುಕಪಟೆ. (My.).

ಕಣ್ಣುಕಪ್ಪಟೆ kaṇṇu-kappaṭĕ. = ಕಣ್ಣುಕಪಟೆ. (My.).

ಕಣ್ಣೆ kaṇṇĕ. = ಕರಣೆ. A clot, a lump, as of jaggory, flesh, curds, etc. (C.).

ಕಣ್ವ kaṇva. N. of a ṛishi. 2, sin, evil. (My.).

ಕತ್ kat. = ಕಲ್ 4. A stone. — ಕತ್ತಾಳೆ. The Barbadoes aloe, Aloe barbadensis Mill. (St. & Pl.; My.; T. ಕಟ್ಟಾಳೈ, i. e. ಕಲ್-ತಾಳೈ; M. ಕಟ್ಟವಾಳ, ಕಟ್ಟಾರ್‌ವಾಳ; Tĕ. ಕಲಬಂದ, T. ತಾಳೈವರುಕ್ಕ, aloe). See ಆನೆ-. 2, the small aloe, Aloe litoralis Koen. (My.).

ಕತ kata. 1. (Tbh. of ಕೃತ?). Cause; reason (ಕಾರಣ Śmd. 20; Grj. 7, 50; Bp. 5, 32; Śāv. 8, 111; Tĕ. ಕತ, ಕತನ). ಸರಸಿಜಾನನೆ, ನಿನ್ನ ಕತದಿಂ ಬದುಕಿದೆನು (Bp. 49, 29). ತನ್ನ ಹೆದ್ದೆಲೆ ಕವಿವಡೆದ ಕತದಿನ್ದ (54, 6).

ಕತ kata. 2. = ಕೊತ. An imitative sound. (Mhr. ಖತ). — ಕತಕತಕತ್. The sound produced by boiling water, etc. (S. Mhr.).

ಕತಕ kataka. 1. The clearing nut tree, Strychnos potatorum Lin. (Sk.; ಚಿಲ್ಲು Mr. 141).

ಕತಕ kataka. 2. Tbh. of ಕೃತಕ. See ಗನ್ನಗತಕ, ಗಾಹು-.

ಕತಬೆ katabĕ. Recognisance, a writ of agreement, a written bond (C.; Mhr., H. ಕತಬಾ, ಕದಬಾ; Tĕ. ಕದಪಾ, ಕದುಬಾ; B. 5, 268).

ಕತರ್ಚೆ katarčĕ. = ಕದರ್ಚೆ. Strife, contention (My.; H.).

ಕತಿ kati. (generally written ಖತಿ). (= ಕಾತಿ 1, q. v.). Anger, wrath, rage (ಕಿನಿಸು Čt. I, 16; T., M. ಕದ, anger, wrath; cf. ಕನಿ; ಕಯ್ 6?). ಕತಿ ಮೂಡಿ (Bp. 27, 40). ಕತಿ ಅಂಕುರಿಸಿ (51, 7). ಕತಿ ಮಸಗಿದನು ಕಲಿಕರ್ಣ (Bh. 8, 23, 25). See Prv. s. ಖತಿ; Bh. 2, 10, 23. 25; 8, 18, 34; 4, 2, 56. 59; J. 4, 32; 8, 4; 9, 17; 12, 26. 27. 41; 18, 37. — ಕತಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To become angry, etc. (Bp. 18, 38; 24, 66; 53, 21; 56, 11; Bh. 8, 23, 25; J. 11, 38). ಕತಿಗೊಣ್ಡು ತಪಿಸುವಿಕೆ (ಆಕ್ರೋಶನ Si. 387). — ಕತಿಗೋಪ. -ಕೋಪ. A passionate wrath (Si. 69). — ಕತಿಪಿಡಿ. -ಪಿಡಿ. = ಕತಿಗೊಳ್. (Bp. 32, 57).

ಕತಿಪಯ katipaya. Several, some (ಹಲವು ಕೆಲವು Čt. I, 91).

ಕತೆ katĕ. Tbh. of ಕಥೆ (Śmd. 338; My.). See ಒಡಗತೆ, ಮುಂಗತೆ.

ಕತೆಗಾಱ katĕ-gāṟa. A story-teller (C.).

ಕತ್ತ katta. — ಕತ್ತಗಾಲಿನ ಹಮ್ಮು. -ಕಾಲಿನ-. = ಅಡು ಮುಟ್ಟದ ಗಿಡ No. 2. (My.).

ಕತ್ತರಿ kattari. = ಕತ್ರಿ. Tbh. of ಕರ್ತರಿ (Śmd. 345; Čt. II, 99; ಚೇಱ ಬಾಲ Čt. I, 76; ಕೃಪಾಣಿ, ಕರ್ತರಿ Si. 345; C.; Tĕ. ಕತ್ತೆರ). See B. 4, 148; 5, 123; ಇಲಿ-, ಎಲೆಗತ್ತರಿ, etc. 2, a beam in a mill by which its kaṇĕ is turned (ಬವರಿ Mr. 213; My.). — ಕತ್ತರಿಗಳ್ಳ. -ಕಳ್ಳ. A pickpocket (My.). — ಕತ್ತರಿಗೋಲು. -ಕೋಲು. = ಕತ್ತರಿ No. 1. (My.). — ಕತ್ತರಿ ಘಟ್ಟಿಸು. To hold or squeeze firmly, as with a pair of scissors (Bh. 2, 2, 97). — ಕತ್ತರಿವಡಿ'. -ತಡಿ'. To cut, as with scissors (J. 20, 50). — ಕತ್ತರಿಪಟ್ಟು. A hold or seizure, as with a pair of scissors (My.). — ಕತ್ತರಿಬಾವುಲಿ. An ornament of gold and gems worn (by males and females) near the top of the ear (My.; Tĕ.). — ಕತ್ತರಿಮುಳಲು. Gravel with sharp corners (Bp. 31, 3). — ಕತ್ತರಿವಾಣಿ. -ಪಾಣಿ. Having a sword in his hand (Abh. P. 3, 48).

ಕತ್ತರಿಸು kattarisu. To cut with scissors or with scissor-like things, as teeth (C.; B. 4, 91); to cut in two; to cut; to cut off; to shear (C; B. 5, 122; Tĕ. ಕತ್ತಿರಿಂಚು); to pick, to pilfer, to steal (My.; Tĕ.). ಕತ್ತರಿಸಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ಛಿನ್ನ, ಛಾತ, ಕೃತ್ತ, etc. Si. 382). ಆಯುಧಗಳಿನ್ದ ಕತ್ತರಿಸ ಕೂಡದ ಕವಚ (ನಿವಾತ 428). ಚಣ್ಡಿಕೆಯ ಕೂದಲನ್ ಆಱು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಕತ್ತರಿಸಿ (Bp. 14, 34). (ಕಬ್ಬಂ) ತುಣ್ಡು ತುಣ್ಡಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಿ (Č. Bp. 11, 11). ಮಗುಡೆ ಕೂರಮ್ಬಿನಿನ್ದ ಎಚ್ಚು, ಪೋಪ ಅಮ್ಬನು ತ್ವರಿತದಿಂ ಕತ್ತರಿಸೆ (Rāghč. 17, 71). See Bh. 8, 23, 12; J. 4, 44; 7, 61; 12, 23. 27. 39. 49; 13, 40. 62; 14, 14. 16; 20, 14; 34, 17.

ಕತ್ತಲ್ kattal. ಕತ್ತಲು. = ಕತ್ತಲೆ, etc. (C.; ಅನ್ಧ Si. 433). ಕತ್ತಲ ಹಕ್ಕಿ (ಜತುಕೆ, ಅಜಿನಪತ್ರೆ 175). ಮನೆಯಲ್ಲೆಲ್ಲ ಕತ್ತಲು ಬಿದ್ದು, ಏನೂ ಕಾಣದ ಹಾಗಾಯಿತು (B. 1, 21). ಕತ್ತಲೇ ಗುದ್ದ್ಯಾಟ (Prv.). See ಕಾರುಗತ್ತಲು.

ಕತ್ತಲ kattala. = ಕತ್ತಲ್. (S. Mhr.). ಆ ಹೊತ್ತಿನ ರಾತ್ರಿ ಕತ್ತಲವಿತ್ತು (B. 5, 165). ಕತ್ತಲದ ಕೋಣೆ (5, 205). See ಮಬ್ಬುಗತ್ತಲ. — ಕತ್ತಲ ಕಟ್ಟು. To stand in the light (S. Mhr.). — ಕತ್ತಲ ಬಿಡು. To stand out of the light (S. Mhr.).

ಕತ್ತಲಿಸು kattalisu. = ಕಟ್ಟಲಿಸು. To become or be dark (Abh. P. 7, after 14; 10, 80; 13, 44; Grj. 9, 50; Bhāgavata 10, 18, 6; Abhā. 5, 55; J. 4, 19; Tu. ಕತ್ತಲ್).

ಕತ್ತಲೆ kattalĕ. = ಕತ್ತಲ್, ಕತ್ತಲ, ಕರ್ತಲೆ, ಕಟ್ಟಲೆ. Darkness (ಧ್ವಾನ್ತ, ಅನ್ಧಕಾರ, ತಿಮಿರ, ತಮಸ್, etc. Illā., Nr., Si. 75; ತಿಮಿರ Nn. 12; ತಮ 26. 43. 85; ಭೃಂಗ, ತಿಮಿರ 45; ಅನ್ಧ, ಗಹ್ವರ 109; C.). ಕತ್ತಲೆಯುಸುಳ್ಳ ಇರುಳು (ತಮಿಸ್ರೆ, ತಾಮಸಿ); ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಪರ್ವಿದ ಕತ್ತಲೆ (ಸನ್ತಮಸ); ಹರೆವ ಕತ್ತಲೆ (ಅವತಮಸ Nr.). ಕಾಣ ಬಾರದ ಬಲಿದ ಕತ್ತಲೆಯೊಳಗೆ (Bp. 42, 31). ತೀವಿದವು ಕತ್ತಲೆಗಳು (J. 17, 21). ಎತ್ತೆತ್ತಲುಂ ಕತ್ತಲೆಗಳ್ ಇಟ್ಟಣಿಸಿ ಇವೆ (4, 10). See J. 2, 65; 8, 18; 9, 13; 16, 37; 17, 20; 24, 67; 28, 63; 29, 38; Č. Bp. 4, 7; B. 1, 27; ಕಗ್ಗತ್ತಲೆ, ಕಡುಗತ್ತಲೆ, ಕಾರ್ಗತ್ತಲೆ, ಕಿಱುಗತ್ತಲೆ, ಬಲುಗತ್ತಲೆ, ಮಱಿಗತ್ತಲೆ, ಮೋಡಗತ್ತಲೆ, ಹಗಲುಗತ್ತಲೆ, ಹೆಗ್ಗತ್ತಲೆ. — ಕತ್ತಲೆಗುದ್ದು. Strik-

Digitized by Google

ing (people) with the fist in darkness, N. of a play (My.; Bh. 1, 6, 2). — ಕತ್ತಲೆವಣಿಯು. -ಮಣಿ-ಅ3. He who is a jewel in darkness: the moon (ಚನ್ದಿರ, etc., ಶಶಿ Kk. 44 in two MSS., o. r. ಕಟ್ಟಿಲೆವಗೆಯು).

ಕತ್ತಳ kattala. (H., Mhr. ಕತ್ತಲ, slaughter; general havoc). — ಕತ್ತಳಮನ್ನಳಿಗ. A horse so called (Bp. 59, 40).

ಕತ್ತಿ katti. Tbh. of ಕರ್ತ್ರೀ. A knife (excluding a pocket-knife, C.); a razor (C.); a sword (C.; J. 26, 6). (T., Tĕ., Tu.). ಆತಂಗೆ ಕತ್ತಿಯಂ ಮಸೆದಂ (Śmd. 159). ಸಕ್ಕಿಯೆ ಯೆಮ್ಬ ಕತ್ತಿ (Bp. 34, 33). ಕತ್ತಿಗೆ ಮೆತ್ತಿದ ಜೇನು. — ಬಂಗಾರದ ಕತ್ತಿಯಾದರೆ ರಕ್ತ ಬಾರದೇ? (Prvs.). See Si. 281. 289. 290. 303. 304; Prv. s. ಮತ್ತು. — ಕತ್ತಿ ಕಟ್ಟು. To gird on one's sword; — to be hostile, to be opposed to (My.). — ಕತ್ತಿಮತ. A religion established by the sword or by force (My.). — ಕತ್ತಿಮದಿವೆ. The representation of a king at his marriage by a sword as his proxy (My.). — ಕತ್ತಿಮಾತು. A mutual declaration of war between two states (My.). — ಕತ್ತಿಮೆರವಣಿಗೆ. The ceremony of parading a sword or swords from street to street. — ಕತ್ತಿಸಾಧಕ. = ಕತ್ತಿಸಾಧನ. (My.). 2, a man who learns the use of the sword; — one skilled in the use of the sword (My.). — ಕತ್ತಿಸಾಧನ. Sword exercise (My.).

ಕತ್ತಿಗೆ kattigĕ. Tbh. of ಕರ್ತ್ರಿಕೆ. ಕಡಿವ ಕತ್ತಿಗೆ (ಕೃಪಾಣಿ, ಈಲಿ, ಕರ್ತರಿ Hlâ.; Abh. P. 13, 78).

ಕತ್ತಿಸು kattisu. To inflame, to kindle (My.).

ಕತ್ತು kattu. 1. The neck; the throat (ಕೊರಲು, ಗ್ರೀವ Śm. 71; ಗಳ 97; ಕಣ್ಠ, ಗಳ Si. 213; Bh. 3, 23, 10; My.; T., M. ಕಳುತ್ತು). See Si. 169. 230; ಹೆಗ್ಗತ್ತು. — ಕತ್ತು ಮೂಳ. A neck without any ornament (My.).

ಕತ್ತು kattu. 2. To cause to burn with intensity, to inflame, to kindle (ತೀವ್ರವಾಗಿಉರಿಸು Śm. 97; see ಕೊಳ್ಳು); **2,** to begin to burn with flame, to kindle (My.; M.; Tĕ. ಕನ್ದು, T. ಕನ್ಹು).

ಕತ್ತು kattu. 3. To cry, to croak, to caw, to bray, etc. (T.; R.).

ಕತ್ತು kattu. = ಖತ್. Writ; a writing, a letter; a bond (S. Mhr.; Mhr., H. ಖತ). 2, a kind of hand-writing: the letters running into each other (R.; Mhr. ಖತ, a line drawn; ಖರಡ, a scrawl).

ಕತ್ತುಪೆನ kattupĕna. (ಬಿಗಳಂ Śmd. II, o. r. ಜಗಳಂ).

ಕತ್ತುರಿ katturi. = ಕತ್ತೂರಿ, ಕಸ್ತುರಿ. Tbh. of ಕಸ್ತೂರಿ (Śmd. 349; Ct. II, 8; ಮೃಗನಾಭಿ Mr. 335, Si. 227; J. 11, 41; My.). See ಗನ್ಧ-; ಪುಡಿಗತ್ತುರಿ. — ಕತ್ತುರಿಕಾಮು. A kind of drug and perfume (ವಾಲುಕ Mr. 131). *Cf.* ಕಾಮುಕಸ್ತೂರಿ. — ಕತ್ತುರಿಮಿಗ. (Śmd. 82). The musk-deer, Moschus moschiferus. — ಕತ್ತುರಿಯ ಮೃಗ. = ಕತ್ತುರಿಮಿಗ. (J. 3, 2; 28, 43).

ಕತ್ತೂರಿ kattûri. = ಕತ್ತುರಿ. (My.; T.).

ಕತ್ತೃಣ kad-trina. *A kind of fragrant grass.*

ಕತ್ತೆ kattĕ. = ಕಟ್ಟೆ. An ass, a donkey (ವಾಲೇಯ, ಚಕ್ರೀವಾನ್, ಖರ, ಗರ್ದಭ, ರಾಸಭ Hlâ., Nr., Mr. 185, Si. 324; ಪ್ರಕರ, ಗರ್ದಭ Nn. 45; J. 7, 59; C.; Tu.; T. ಕತ್ತೈ; Tĕ. ಗಾಡಿದೆ). ಕತ್ತೆ ಕಣ್ಣಿಗ ಹೊತ್ತರೆ ಸೆಟ್ಟತನ ಮಾಡೀತೇ? — ಕತ್ತೆ ಕಸ್ತೂರಿ ಹೊತ್ತ ಹಾಗೆ. — ಕತ್ತೆಗೆ ಕುದುರೆ ಸೋದರಮಾವನೇ! — ಕತ್ತೆಗೆ ಭಾಗ್ಯ ಕಸ್ತೂರಿ ಹೊರುವದೇ! — ಕತ್ತೆಗೆ ಯಾಕೆ ಕಾಲುಕಡಗ? — ಕತ್ತೆ ಚಿತ್ರಗಾಬಿನ ಮಿಣ್ಣ, ಹಣ ನೋಟಗಾಬಿನ ಮಿಣ್ಣ, ಟವಳಿ ಶಾನಭೋಗನ ಮಿಣ್ಣ. — ಕತ್ತೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಣ್ಡರೆ ಹಾಳುಗೋಡೆ. — ಕತ್ತೆ ತಿನ್ದದ್ದು ಹಾಳು, ಹೊರಳಿಯೂ ಹಾಳು. — ಕತ್ತೆ ಬಲ್ಲುದೇ ಬತ್ತದ ಸುಗ್ಗಿಯ? — ಕತ್ತೆ ಬೆಲ್ಲಾ ಹೇರಿದರೆ ಡೊಪ್ಪಗೆ ಯಾಕೆ ಬಿಕ್ಕೆ? — ಕತ್ತೆ ಮೇದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಮೇವಿಲ್ಲ. — ಕತ್ತೆ ಮೊಸರನ್ನದ ರುಚಿ ಬಲ್ಲದೇ? — ಕತ್ತೆ ಸತ್ತರೆ ಹಾಳುಗೋಡೆ. — ಕತ್ತೇ ಮೇಲೆ ಅತ್ತ ಏರಿದರೆ ಕೊಡೇ ಹಿಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಮೂವ ಬರ ಬೇಕು. — ಕತ್ತೆಯ ಮೊಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣುಗ ಹಾಲಿದ್ದರೇನು? (Prvs.). ಕತ್ತೆ ಬಲ್ಲುದೆ ಹೊತ್ತ ಕಸ್ತುರಿಯ ಪರಿಮಳವ? (Dp. 76). See Prv. s. ಬತ್ತ 1. — ಕತ್ತೆಕಿರುಬ. The hyæna (C.; Tu. ಕತ್ತೆಕುರ್ಬ; Tĕ. ಗಾಡಿದೆ ಪುಲಿ). 2, a kind of deer (ಗನ್ಧರ್ವ Si. 170; see ಕತ್ತೆಗುರುಬ). — ಕತ್ತೆಕುರುಬ. = ಕತ್ತೆಕಿರುಬ No. 1. ಕತ್ತೆಕುರುಬ ಎಲುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). 2, a class of kurubas who sell blankets and grain which they load on donkeys (My.). — ಕತ್ತೆಗರ್ಬ. A medicinal plant, Aristolochia bracteata Retz.; the dry plant is sold in the bazaar under the name of ಕಟುಕರೋಹಿಣಿ (Z.). — ಕತ್ತೆಗಿರುಬ. -ಕಿರುಬ. The striped hyæna (Gz.; My.). — ಕತ್ತೆಗುರುಬ. -ಕುರುಬ. = ಕತ್ತೆಕಿರುಬ No. 2. (R.). — ಕತ್ತೆಗುರುವ. -ಕುರುವ. = ಕತ್ತೆಕಿರುಬ No. 2. (ರಾಮ Nr.). — ಕತ್ತೆಮೊಗ. A donkey's face (J. 16, 20). — ಕತ್ತೇ ಬಾಲದ ಹುಲ್ಲು. A common grass, Chloris barbata Swartz (Z.; My.).

ಕತ್ಥನ katthana. Boasting, praising. See ವಿಕತ್ಥನ.

ಕತ್ಥಾಯ katthâya. A term with an aspirate (Śmd. 23, o. r. ಕಥಾಯ). *Cf.* ಕಥ್ಯಯ?

ಕತ್ರಿ katri. = ಕತ್ತರಿ. (My.). — ಕತ್ರಿಕಳ್ಳ. = ಕತ್ತರಿಗಳ್ಳ. (My.).

ಕತ್ವ katva. The letter ಕ್ (Śmd. 345. 350).

ಕಥಂ katham. How? in what manner? whence? (My.).

ಕಥಕ kathaka. = ಕಥಿಕ. (My.).

ಕಥನ kathana. *Telling, saying, relating; informing; narration;* tale. See ಉದಾಹರಿಸು; Kâvy. III, 3, B, 2. 92; ಸ್ವರೂಪ-; Bp. 13, 1.

ಕಥಾನ್ತರ kathâ-antara. The course of a conversation; a story included in another, a subordinate story. (J. 9, 12).

ಕಥಾಪ್ರಸಂಗ kathâ-prasaṅga. Connection of speeches or discourse; talking, conversation; the topic of a story; the story itself (S. Mhr.).

ಕಥಾಲಾಪ kathâ-âlâpa. Speech, conversation; narration. (J. 6, 43; 10, 1; 17, 58).

ಕಥಿಕ kathika. A narrator, a relater, a story-teller. (Bp. 13, 1; My.).

ಕಥಿಯಿಸು kathiyisu. = ಕಥಿಸು. (Rśv. 1, 106).

ಕಥಿಸು kathisu. To tell, to relate (Bp. 13, 1; My.).

ಕಥೆ kathĕ. ಕಥಾ. = ಕತೆ. A speech; *a tale, a story.* ಎಲೆ, ಕನ್ನಡಿ ಕಲಸಮೆ, ಕಥೆಯ ಕೇಳ್! (Śmd. 155). ಕಥೆ ಕೇಳಿದರೆ ವ್ಯಥೆ ಹೋಗುವದೇ? — ಕಥೆಗೊನ್ದು ಕಾಲುಣ್ಟೇ? (Prvs.). ಕಥೆ ಮಾಡು, ಕಥೆ ಸಾಗಿಸು (B. 5, 135), ಕಥೆ ಹೇಳು, to relate a story (C.). ಕಥೆಯ ಮಾಡುವ ಗೋಸಾವಿ (ಚಾರಣ G.). See Prv. s. ಮಥನಕಾಲ.

ಕಥ್ಯಾಯ kathyaya. — (ವಂಕ್ತಿ Kk. 57, o. r. ಕಥ್ಯೆಯ; *cf.* ಕತ್ಥಾಯ?).

ಕದ್ kad. = ಕನ್ 2, ಕಬ್ 1, ಕಮ್ 1, ಕರ್ 1, (ಕರೆ 7, etc.). Blackness. — ಕದ್ದಾಯು. -ತಾಯು. A tree with a very dark bark, Xanthochymus pictorius (ತಮಾಲ, ಕಾಲಸ್ಕನ್ಧ, ತಾಪಿಚ್ಛ Nr.). — ಕನ್ದಾಯ್. -ತಾಯ್. = ಕದ್ದಾಯು. (ತಮಾಲ G.).

ಕದ್ kad. A particle of interrogation which as former part of a compound means "bad".

Digitized by Google

ಕದ kada. 1. = ಕದವು, ಕದಹು. The leaf of a door (ಅರರಿ, ಕವಾಟ Mr. 191); a door (C.). (T. ಕದವ, ಕದವು, ಕಾಪ್ಪು; M. ಕದಗು, ಕಯುವು; Tĕ. ಗವನಿ, ಗವುನಿ; T. ಕವುನಿ, a city gate; cf. ಕದೆ, ಕಾಯ್1?). ದಾಗಿಲು ಮುಚ್ಚಿ ತೆಗೆಯುವ ಕದ (ಕವಾಟ, ಅರರ Si. 112; see also 110). See ಅಮುಗ್ಗದ, ಪೊಂಗದ, ಮನೆಗದ; Bp. 24, 54; 42, 29; 43, 46. 47. 48. 49. ದಾಕಲಗಳನ್ನೂ ಕದಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿಸಿದರು (B. 5, 140). ಮನೇ ತಿಮ್ಮುವವಗೆ ಕದ ಹಪ್ಪಳಸಣ್ಣಿಗೆ.— ಕದಾ ತಿಮ್ಮುವನಿಗೆ ಹಪ್ಪಳ ಈದೇ? (Prvs.). — ಕದಕಟ್ಟ. dupl. (S. Mhr.).

ಕದ kada. 2. = ಗದ. (M. ಕಟ್², to shake, shiver). **2,** = ಕಲಿ 3, etc., an imitative sound: ha! ha! ha! (in laughing, Mhr. ಖದ). — ಕದಕದಿಸಿ ನಗು. To laugh with a chuckling sound or loudly (Śâstrasâra in W. v. 1319). — ಕದಕದಿಸು. rep. To shake, to move; to be agitated or commoted (ಸಂಚಲತ್ವ Śmd. Dh.). — ಕದಕ್ಕದಿಸು. = ಕದಕದಿಸು. (Abh. P. 12, 27; C. Bp. 6, 13; Rśv. 5, 110; 7, 170; Śśv. 2, 37). — ಕದಬುದಿಸು. = ಕದಕದಿಸು. (Râm. 6, 51, 14).

ಕದಂ kadaṁ. — (Mhr., H. ಖನ್ದಾ, high-mettled, as a horse; fiery, wild; etc.). — ಕದಂ ನಡಿಸು. To make walk fast, as a horse, etc. (My.).

ಕದಕ kadaka. A thievish, deceitful man. See ಅನ್ನಗದಕ, ಕೆಯ್ಗದಕ.

ಕದಕ kadaka. *An awning; a canopy.*

ಕದಕತನ kadakatana. Thievishness. See ಕೆಯ್ಗದಕತನ.

ಕದಡಿಸು kadaḍisu. = ಕದರಿಸು, ಕದಲಿಸು. To cause to become turbid, etc. (My.).

ಕದಡು kadaḍu. 1. = ಕದರ್, ಕದರು 1, ಕದಲು 1, ಕಲಡು. To be shaken, agitated, stirred, perturbed, put into confusion, or troubled; to become turbid, foul, muddy, impure, or dim (ಕಲುಷ Śmd. Dh.; My.; T. ಕದುಮು, to be confused). ಕದಡಿದ ಉದಕ (ಕಲುಷ, ಅನಚ್ಛ, ಆವಿಲ); ಕದಡಿದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಕ ಎನಿಸುಗು (Nr.). See ಕನ್ನಡದು, ಮನಂಗದದು; Bp. 20, 17; 24, 19; 25, 33; 28, 55; 37, 39; 58, 62; J. 13, 47; Si. 83. 86. 454. **2,** to stir (v. t.), etc. ಇದೆ ದನ್ತಿ ಕದಡಿದ ಕೊಳಂ (J. 28, 44).

ಕದಡು kadaḍu. 2. = ಕದರು 2, ಕದಲು 2. The state of being turbid, etc.; mud, etc. (J. 30, 8; Abhâ. 1, 53). **2,** commotion, tumult; perturbation, trouble (Bp. 40, 65; Bh. 1, 8, 1. 2; 8, 27, 36). See ಸಾಸಿವೆಗದದು. — ಕದಡೇಟ್. -ಎಡ್. To become turbid (Śśv. 4, 18).

ಕದಧ್ವ kad-adhva. *A bad road.*

ಕದನ kadana. *Destroying, killing.* 2, war, fight (ಕಾಳೆಗ Nn. 78, o. r. ಜಗಳ; ಕಾಳೆಗ 96; My.). See Bh. 1, 8, 6. 10; J. 11, 14; 13, 2. 57; 21, 66. — ಕದನಗಲಿ. -ಕಲಿ. A hero in battle (Bh. 4, 2, 63).

ಕದನ್ನ kad-anna. Bad rice or food (C.; B. 5, 76).

ಕದಪು kadapu. = ಕದಮ್ಪು (Śmd. 48). The cheek (ಕೆಕ್ಕೆ, ಕೆನ್ನೆ, ಗಲ Śm. 71; ಕಟ, ಗಣ್ಡ, ಗಣ್ಡಸ್ಥಲ Nn. 141; T. ಕದುಪ್ಪು, ಕವುಳ್, ಕನ್ನ; M. ಕವಿಳ್, ಕನ್ನ; Tĕ. ಚಮ್ಪೆ, ಚೆಮ್ಪೆ; ಗವದೆ?; cf. Sk. ಕಪೋಲ). See Bp. 4, 23; 47, 58; J. 2, 48; 10, 50; 11, 25; 30, 2; ಸುಗ್ಗದಪು.

ಕದಮ್ಪು kadampu. = ಕದಪು (Śmd. 48). ಅರ್ತ ಕದಮ್ಪು (286). See ತೆಳ್ಗದಮ್ಪು.

ಕದಮ್ಬ kadamba. = ಕಡಮ್ಬ, etc., ಕರಮ್ಬ 1. *The tree Nauclea cadamba.* 2, *a mass, a multitude* (see ಕದೆ). 3, mustard seed. 4, turmeric. 5, boiled rice mixed with various ingredients (My.).

ಕದಮ್ಬಕ kadambaka. *The mustard seed plant, Sinapis dichotoma.* 2, *a mass, a multitude.* 3, = ಕರಮ್ಬಕ q. v. (ದಧಿಯಾಮ್ರದುಗ್ಧಾದಿಯಲಿ ವಡೆಗಳಂ ಕಲಸಲ್ ಅದು Mr. 219).

ಕದಮ್ಬದ್ರುಮ kadamba-druma. = ಕದಮ್ಬ No. 1. (ಕಡವ Śm. 25).

ಕದರ್ kadar. = ಕದಡು 1, etc. P. p. ಕದರ್ದು (J. 11, 25).

ಕದರ kadara. *A white sort of Mimosa* (ಬಿಳೇ ಕಾಚಿನ ಗಿಡ G.).

ಕದರಿಸು kadarisu. = ಕದಡಿಸು, etc. (My.).

ಕದರು kadaru. 1. = ಕದರ್. P. p. ಕದರಿ (My.).

ಕದರು kadaru. 2. = ಕದಡು 2, etc. (My.).

ಕದರು kadaru. 3. ಕದರ್. = ಕದಿರ್, ಕದುರು. A spindle of metal or wood (C.; Tĕ.). **2,** lustre. — ಕದರ ಕಸ. A perennial plant, Tortula aspera L. (Priva leptostachya Juss.; Z.). — ಕದರ ಗಿಣಿ. The sun-bird (Pr.). — ಕದರುಮಲ್ಲಿಗೆ. A scandent shrub wild and cultivated, Jasminum auriculatum Vahl. (Z.).

ಕದರ್ಚೆ kadarčĕ. = ಕತರ್ಚೆ. (My.).

ಕದರ್ಥನ kad-arthana. Tormenting, troubling; estimating lightly, dispising, disdaining. See ಕೆಣಕು.

ಕದರ್ಯ kad-arya. *Mean; miserly, stingy.*

ಕದಲಿ kadali. *The plantain tree or banana, Musa sapientum* (ಮೋಚ, ದಾಟಿ³ Nn. 20). 2, *a flag carried by an elephant,* a flag, a banner (ಪತಾಕೆ Nn. 43). 3, *a kind of deer.* 4, the tree Alstonia sholaris (ಏಡಿ³ಲೆವಾಡಿ³ 43). 5, N. of another tree (ಭೂಜ, ವೃಕ್ಷ 43). 6, Śiva (ಶಿವ, ಈಶ್ವರ 43). 7, the sky (ಗಗನ, ಆಕಾಶ 43). 8, an elephant (ಸಾಮಜ, ಆನೆ 43). 9, a seller of roots (ಮೂಲಿಗ, ಮೂಲಿಕೆಗಳ ಮಾರುವವನು 43). 10, darkness (ತಮ, ಕತ್ತಲೆ 43). 11, the middle or interior of a wood (ವನಾನ್ತರ, ಅರಣ್ಯಮಧ್ಯ 43).

ಕದಲಿಕೆ kadalikĕ. Motion, agitation, etc. (My.).

ಕದಲಿಕೆ kadalikĕ. = ಕದಲಿ No. 2. (Abh. P. 13, 75).

ಕದಲಿಸು kadalisu. = ಕದಡಿಸು, etc. To cause to move, to cause to shake (My.; Tĕ. ಕದಲಿಂಚು, ಕದಿಲಿಂಚು); to cause to become turbid (My.). ಕದಲಿಸಲ್ ಪಟ್ಟನ್ತಾದು (ವೇಲ್ಲಿತ, ಪ್ರೇಂಖಿತ, ಚಲಿತ, ಆಕಮ್ಪಿತ, etc. Si. 377).

ಕದಲು kadalu. 1. = ಕದಡು 1, etc. To move (v. i.), etc. (J. 13, 47; My.; T.; Tĕ. ಕದಲು, ಕದುಲು). ಕದಲುವದು (ಸ್ಫರಣ, ಸ್ಫುರಣ Si. 389). — ಕದಲಾಡಿಸುವಿಕೆ. -ಆಡಿಸುವಿಕೆ. Causing to move about (v. i., Si. 391). — ಕದಲಾಡು. -ಆಡು. To move about, to be unsteady, to shake, etc. ಕದಲಾಡುವಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳ ಅಶ್ವತ್ಥದಲಾದಿಗಳು (ಚಲನ, ಕಮ್ಪನ, ಕಮ್ರ Si. 373). ಕದಲಾಡುತ್ತಿರುವನ್ತಾ ಚಂಚಲವಾದದು (ಚಲ, ಲೋಲ, ಚಂಚಲ, ತರಲ, etc. 373).

ಕದಲು kadalu. 2. = ಕದಡು 2, etc. (My.).

ಕದಲೆ kadalĕ. (fr. ಕದೆ). = ಕದಳ. A mass, a multitude

Digitized by Google

(ಅಂಗುಳಿ, ತರಳ್ಕೆ, ದೊಣ್ಣುಳಿ, ಗಡಣ, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17; ತಿನ್ತಿಣಿ, ಹೊರಳಿ, etc., ಸಮೂಹ Ss.).

ಕದವು kadavu. = ಕದ 1, etc. (ಅರರ, ಕಪಾಟ Hlâ., Nr.; My.). ತಿವಪುರದ ಕದವುಗಳು (Bp. 9, 15).

ಕದಹು kadahu. = ಕದವು, etc. See Bp. 16, 5; 28, 49. 50; 43, 50; 44, 18; 47, 24; ಪೆರ್ಗದಹು, ಮುಚ್ಚುಗದಹು.

ಕದಳಿ kadaḷi. = ಕದಲೆ. (ಗೊಜ್ಜಣಿ, ಬಳಗ, ದೊಣ್ಣುಳಿ, ಸನ್ನಣಿ, etc., Šm. 54; Bh. 6, 8, 13).

ಕದಾ kadâ. At what time?

ಕದಾಚಿತ್ kadâ-cit. *At some time or other.*

ಕದಿ kadi. = (ಕಳು 1). To steal (C.; T. ಕಡ್, ಕಳ್, ಕರ, ಕದುವು, ಕದಿಮು, ಕವರ್; ಕಯವು, ಕರವತ, ಕಳವು, theft; Tu. ಕಣ್ಣು, ಕದೆ; ಕಣ್ಣು, a thief; ಕದ್ಪು, theft; see ಕರೆ 4, ಕವರ್, ಕಸ 2, ಕಳ್ 2, ಗರವು). P. p. ಕದ್ದು (Bp. 43, 81; 54, 10; C.). ಕದಿಯಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ಮುಷಿತ, ಮೂಷಿತ Si. 377). ಎದುರಾಗಿಯೇ ಕದ್ದು ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ (ಅಭಿಸಾರ, etc. 393). ಕದ್ದ ಕಳ್ಳನ ಮಾತು ಬದ್ಧಮ್ ಆದರೆ ಏನು? (Dp. 148). ತಾನು ಕದಿಯಲಿಚ್ಛಿಸಿದ ಬಗ್ಗೆ (B. 3, 38). ಕದ್ದು ತಿಮ್ಬುವದಕ್ಕಿನ್ತ ಬೇಡಿ ತಿಮ್ಬುವದು ಲೇಸು.— ಬೇಡಿ ಕೊಣ್ಡು ತಿನ್ನ ಬಹುದು, ಕದ್ದು ಕೊಣ್ಡು ತಿನ್ನ ಬಾರದು.—ಕದ್ದು, ಮದುವೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ; ಮತ್ತ ಬೇಕಾದರೆ ಕೊಲ್ಲು! (Prvs.).

ಕದಿಕಿ kadiki. A thievish woman. See ಕೆಯ್ಗದಿಕಿ.

ಕದಿರ್ kadir. ಕದಿರು. = ಕದರು 3, etc. A spike of corn, an ear (ಧಾನ್ಯದ ತೆನೆ Šm. 66; ತೆನೆ 105; Kk. 66; Čt. II, 15; T., M.; M. also ಕರುದು). **2,** a spindle (ಗುಣಕ್ಕೆ ತಸಲಾಕೆ Šm. 105; T.; M. ಕದಿರ್, ಕನಟು). ಕದಿರು (ಗುಣವತಿ Mr. 206). **3,** a ray of light (ಕಿರಣ Čt. II, 15; Kk. 66; Šm. 105; T.); splendour (ಕಾನ್ತಿ Čt. I, 100; Kk. 25; Šm. 15; M. ಕದಿರ; Sk. ಖದಿರ, ಖದಿರ, ಚದಿರ, the moon; ಛದಿರ, fire; ಛುದ್ರ, a ray of light). ಕದಿರ್ಗಳ್ (Šmd. 52). See Rsv. 2, 54; ಅಮರ್ದುಗದಿರ, ಇಂಗದಿರ, ಕೆಂಗದಿರ, ಚಳಿಗದಿರ, ಚೆಂಗದಿರ್, ತಣ್ಗದಿರ, ಸುಣ್ಣದಿರ್, ಬಿಸಿಗದಿರ, ಬಿಸುಗದಿರ್, ಬಿಸುಗದಿರ, ಬೆಂಗದಿರ್, ಬೆಂಗದಿರ, ಬೆಳ್ಗದಿರ, ಸೆಗಳಿಗದಿರ, ಹಿಮಗದಿರ, ಹಿಮಗದಿರ. — ಕದಿರ್ಜೊನ್ನ. (Šmd. 54). Bright moonlight.

ಕದಿರ kadira. Tbh. of ಖದಿರ (Šmd. 338). — ಕದಿರರೆವ್ಮಯ್ಯ. N. (Bp. 54, 74; 58, 4). — ಕದಿರರೇಮಯ್ಯ. N. (Bp. 48 sum.; 48, 1. 7. 20. 31. 32).

ಕದಿಲು kadilu. An imitative sound (of noise, Râm. 6, 19, 25).

ಕದೀಂ kadîm. Old, ancient (My.; H.). ಕದೀಮ, an old inhabitant of a village, an old servant (My.). ಕದೀಮಿ, long standing (in service, etc., My.).

ಕದುಕು kaduku. (fr. ಕದೆ). To press, to squeeze (J. 4, 44).

ಕದುಪು kadupu. (fr. ಕದೆ). A herd, a flock (Tĕ., R.; T. ಕದುಪ್ಪು).

ಕದುಬು kadubu. To press; to seize or hold firmly; to distress, to straiten, to trouble; to urge with vehemence (Bh. 3, 13, 27; Râm. 3, 5, 9; J. 18, 53; 26, 21; *cf.* T. ಕದುವು, Tĕ. ಕದುಮು).

ಕದುರು kaduru. = ಕದರು 3, etc. (My.; Tĕ.).

ಕದುಷ್ಣ kad-ushṇa. *Lukewarm, tepid.*

ಕದೃಕು kadṛiku. = ಕದೃಕ್ಕು, ಕದ್ರುಂಕು 2. Pecking; a stroke with the beak (ಚಂಚುಘಾತ Šs.).

ಕದೃಕ್ಕು kadṛikku. = ಕದೃಕು, etc. (Šs.).

ಕದೆ kadĕ. (= ಕಲೆ 2, etc.). To join, to be contiguous, to meet, to approach; to copulate; to be pressed or squeezed (Tĕ. ಕದಿ, ಕದೆ, ಕವಿ, ಕದೆ; R.; T. ಕದಿ, to grow thick; to increase, grow; ಕದಿಮ್ಪೈ, bigness; ಕದಪ್ಪು, abundance; greatness; ಕದಿ, to be abundant; abundance; ಕದಿಮು, to be filled, be abundant; ಕಯ, ಕಯವು, greatness; abundance; excellence; ಕಜ್ಜೈ, cement; ಕಯಿರ್ಪೈ, affinity; Tĕ. ಕದುಮು, to extend; M. ಕಡಲ್, what is spread out, reaches far; see ಕಚ್ಚು 4, ಕಡು 1, ಕಣ್ಡೆಯ 2, ಕದಲಿ, ಕರ 1).

ಕದ್ದಳಿಗ kaddaḷiga. A class of people (Râm. 5, 8, 51).

ಕದ್ದಿ kaddi. Desire (?).

ಕದ್ದಿಕಾರ kaddi-kâra. One who desires (?).— ಕಲಹದ ಕದ್ದಿಕಾರರ ದೇವ. Sugrîva (Râm. 6, 38, 15).

ಕದ್ದು kaddu. P. p. of ಕದಿ.

ಕದ್ದೆಯಿಸು kaddĕyisu. To long for, to desire (?). ಪಸಾದಕೆ ಕದ್ದೆಯಿಸುವಂ ಬನ್ದಂ (Bp. 29, 7).

ಕದ್ರು kadru. *Brown, yellowish, tawny.* 2, *the wife of Kaśyapa and mother of the Nâgas.*

ಕದ್ರುಂಕು kadruṅku. 1. = ಕದುಂಕು, ಕದುಂಕು. To peck (Rsv. 1, after 135; J. 3, 11).

ಕದ್ರುಂಕು kadruṅku. 2. = ಕದೃಕು, etc. (J. 11, 22).

ಕದ್ವದ kad-vada. *Speaking improperly.*

ಕನ್ kan. 1. = ಕಣ್ 1, etc. — ಕನ್ದೆರೆ. -ತೆರೆ. To open the eyes (Bp. 48, 30; J. 7, 58. 64; 12, 41).

ಕನ್ kan. 2. = ಕದ್, etc. Blackness; dark colour. — ಕನ್ನಡ. The black country: Kannaḍa (Canarese), the country and its language (C.). The country chiefly consists of the ĕrĕ-bhûmi, black soil, cotton soil. A description of Kannaḍa, called dêśapaddhati, is found in Sp., of which a fragment is given in W. p. 339 seq.— ಕನ್ನಡ is declared to be a Tbh. of Sk. ಕರ್ನಾಟ, ಕರ್ನಾಟಕ (Šmd. 350; Šm. 64; Kk. 67. 100). There arose many Paṇḍitas in Kannaḍa (Nâgavarma, etc.), and it was once considered to be the chief seat of learning in South-India (a remark necessary to explain the meaning of Kannaḍa-vakki). See Šmd. 121; Kâvy. I, 3, 84-88. ಕನ್ನಡದ ನುಡಿ (Čt. I, 1; J. 1, 10). ನಾಗವರ್ಮನ ಕನ್ನಡಂ (Mr. 4). ಕನ್ನಡದ ದಾಣೆ (J. 34, 41). 2, Canara (on the western coast), the Carnatic (on the eastern coast), and also Tĕlugu (Br. s. ಕನ್ನಡ), as being once dependencies (and colonies) of Kannaḍa. ಕನ್ನಡಗಬ್ಬ. -ಕಬ್ಬ. Kannaḍa poetry (Šmd. 58). — ಕನ್ನಡದಾಸೆ. The Kannaḍa language (Bp. 1, 21). — ಕನ್ನಡವಕ್ಕಿ. -ಪಕ್ಕಿ. (Šmd. 197). The parrot (ಗಿಳಿ, ಪಣ್ಡಿತವಕ್ಕಿ Šmd. II; ಜಾನಾಚಾರ್ಯ, ಗಿಳಿ Čt. II, 83; ಪುರುಳಿ, ಪಣ್ಡಿತಪಕ್ಕಿ, ಗಿಳಿ Šm. 28, Kk. 24). — ಕನ್ನವುಲು. The great Indian bustard, Eupodotis edwardsii (Bd.); — the lesser Florican or Likh, Sypheotides aurita (Bd.); — Edward's bustard, Otis edwardsii (Bd.); — the marbled bustard, Otis marmorata (Bd.); — Macqueen's bustard, Otis macqueenii (Bd.). See ತಲಿಬಕ್ಕ-. — ಕನ್ನೆಯ್ದಲ್. -ಲು. The blue water-lily (Abh. P. 3, 85). ಕನ್ನೆಯ್ದಲು

Digitized by Google

(ನೀಲೋತ್ಪಲ, ಕುವಲಯ Hlâ.). — ಕಣ್ಣೆಯ್ದಿಲ್. -ಲು. = ಕಣ್ಣೆಯ್ದಲ್, ಕರ್ನೆಯ್ದಲ್. ಕಣ್ಣೆಯ್ದಿಲು (ನೀಲಾಮ್ಬುಜನ್ಮ, ಇನ್ದೀವರ Nr.). ಕಣ್ಣೆಯ್ದಿಲೆ! (Šmd. 155). ಕಣ್ಣೆಯ್ದಿಲಿಂ (Rśv. 2, 59).

ಕನ್ kan. 3. = ಕಲ್ 4. — ಕನ್ನೆಲ. A stony, hard soil (My.).

ಕನ kana. = (ಕಣಸು), ಕನಸು. (A sight), a dream (Ta.; T. ಕನವು, ಕನಾ; M. ಕಿನಾವು; Tĕ. ಕಲಿ). — ಕನವರಿಕೆ. -ವರಿಕೆ. Talking in one's sleep (My.; Tĕ. ಕಲವರಿನ್ತ). — ಕನವರಿಸು. -ವರಿಸು. To cause a dream to come out: to undergo a change from, or deviate from, sleep: to talk in one's sleep (ನಿದ್ರಾವಿಕಾರ Šmd. Dh.; My.; Tĕ. ಕಲವರಿಂಚು; Tu. ಕನಂಬರು).

ಕನಕ kanaka. Having the sound of ಕಣಕಣ No 2 (see s. ಕಣ 3). — ಕನಕತಮಟೆ. A kind of tambour (My.).

ಕನಕ kanaka. *Gold* (ಚಿನ್ನ Nn. 113). 2, *the thorn-apple, Datura metel and fastuosa* (ಮದ್ದುಗುಣಿಕೆಯ ಗಿಡ G.). 3, a N. 4, the tree Cynometra ramiflora Lin. (St. & Pl.).

ಕನಕಗಿರಿ kanaka-giri. The mountain Mêru. (Bp. 5, 58; 30, 27).

ಕನಕದಾಸ kanaka-dâsa. N. of a Vaishṇava devotee who composed many so-called dâsapadas, the haribhaktisâra, etc. (C.). ಕನಕನ ಕವಿತ್ವ ತಿಣಿಕಿದರೂ ಸಿಕ್ಕದು (Prv.).

ಕನಕನಗ kanaka-naga. = ಕನಕಗಿರಿ. (Bp. 61, 42).

ಕನಕಲೋಚನ kanaka-lôcana. N. of a demon (Č. Bp. 47, 5).

ಕನಕವೃಷ kanaka-vṛisha. A golden bull (J. 34, 28).

ಕನಕವೃಷ್ಟಿ kanaka-vṛishṭi. A shower of gold (C.).

ಕನಕಾಕ್ಷ kanaka-aksha. = ಕನಕಲೋಚನ. (Č. Bp. 47, 3).

ಕನಕಾಚಲ kanaka-acala. = ಕನಕಗಿರಿ. (Šśv. 1, 54).

ಕನಕಾದ್ರಿ kanaka-adri. = ಕನಕಗಿರಿ. (ಮೇರು, ಸುರಗಿರಿ. Mr. 30).

ಕನಕಾಧ್ಯಕ್ಷ kanaka-adhyaksha. *A superintendent of the gold, a treasurer.*

ಕನಕಾಬ್ಜನೀಯ kanaka-âbjanîya. That consists of a multitude of lotus flowers: N. of a vṛitta (Čh.).

ಕನಕಾಭಿಷೇಕ kanaka-abhishêka. Honouring a guru, or other venerable persons, by pouring gold coins on his feet or head (C.). ಕಾದುಬ್ಬೆರವ ಬನ್ದರೆ ಕನಕಾಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿಸಬೇಕೋ? (Prv.).

ಕನಕಾಮ್ಬಕ kanaka-ambaka. = ಕನಕಾಕ್ಷ. (Č. Bp. 47, 2).

ಕನಕಾರವಿನ್ದ kanaka-aravinda. A gold-coloured lotus (J. 24, 13).

ಕನಕಾಲುಕೆ kanaka-âlukĕ. *A golden vase.*

ಕನಕೆ kanakĕ. *One of the seven tongues of fire* (Mr. 46).

ಕನಗು kanagu. = ಕಗ್ಗ, etc. — ಕನಗಿನ ನಟ್ಟು. A very troublesome grass of a disagreeable smell, Ishaemum pilosum Wight. (Z.; My.). — ಕನಗಿನ ಹುಲ್ಲು. = ಕನಗಿನ ನಟ್ಟು. (Z.; My.).

ಕನಡಕ kanaḍaka. A pair of spectacles (My.; Tu. ಕನ್ನಡಕ).

ಕನಡಿ kanaḍi. = ಕನ್ನಡಿ. (C.). See Prv. s. ಕನಸು. — ಕನಡಿಪೆಟ್ಟಿಗೆ. A small box made of mirror-glass (My.).

ಕನತ್ kanat. Shining; — desiring. (Bp. 35, 7; Šśv. 1, 54. 58. 69).

ಕನರ್ kanar. 1. (= ಕಸರ್). The taste of something unripe to exist, to be acrid, tart or bitter (ಅಪಕ್ವರಸ Šmd. Dh.).

ಕನರ್ kanar. 2. = ಕನರು No. 2. An unripe, acrid, tart or bitter taste (Rśv. 10, 29). ಕನರ್ಗಳ್ (Šmd. 52).

ಕನರು kanaru. (= ಕಗ್ಗ, etc., ಕಮ್ಬು 2, ಕಮರು 2, etc., ಕಸರು 1). A disagreeable smell, especially that of burning oil (My.). **2,** = ಕನರ್ 2. (My.; Tĕ.).

ಕನಲ್ kanal. 1. = ಕನಲು. To chafe (v. i.), to be angry (ಕ್ರೋಧ Šmd. Dh.; ಕಾಯ್ Šm. 101; Tĕ.; J. 5, 25. 31. 39; 8, 24; T.: to burn; T. ಕನಿ, to glow, etc., see ಕನಿ). P. p. ಕನಲ್ದು (Rśv. 8, 116). ಕನಲುತ (Bp. 39, 43; 44, 20).

ಕನಲ್ kanal. 2. Wrath, anger (ಕೋಪ Čt. II, 27; ಕಿಸುಗಣ್ಣು, ಕಾಯ್ಪು, ಕಿನಿಸು, ಕೋಪ, etc. Šm. 39; T.: fire; ಕನಿದಲ್, anger).

ಕನಲು kanalu. = ಕನಲ್ 1. P. p. ಕನಲಿ (Bp. 50, 52). ಕನಲು ಬಹುದೇ? (53, 35). ಕನಲುವ (19, 28).

ಕನಲ್ಕೆ kanalkĕ. = ಕನಲ್ 2. (ಕೋಪ Čt. II, 27; ಮುಳಿಸು, ಕಿನಿಸು, ಕಿಸುಗಣ್ಣು Kk. 43; J. 6, 2).

ಕನಸ kanasa. = ಕನಸು. ಕಲ್ಪನೆಯೋ? ಕನಸವೋ? (B. 5, 41). ಕನಸವಾಗ ಬಹುದು (5, 42).

ಕನಸು kanasu. = ಕನ q. v., ಕನಸ. (C.). ಕನಸು ಕಾಣುವಿಕೆ, etc. (ದೇವನ Si. 437). ತಾನ್ ಇರುಳು ಕಣ್ಡಿರ್ದ ಕನಸನ್ ಅವರ್ಗೆ ಪೇಳುತ್ತ (Bp. 3, 22). ಆ ಕನಸಂ ಕಣ್ಡು (18, 4. 6). ಕಾಣದ ಮುರುವ ಕನಸು ಕಣ್ಡರೆ (sees in his dream) ಏದು ಬಾರಿ ಎದ್ದು ಕೂತ. — ಕನಸಿನ ನೆಣ್ಣು ಕನಡಿಯೊಳಗಣ ಗಣ್ಣು (Prvs.). ಅವನಿಗೆ ಕನಸು ಬಿತ್ತು, a dream fell on him: he dreamt (C.). See Grj. 4, 78; Bp. 36, 35; 53, 50; Bh. 2, 13, 16; J. 18, 41. — ಕನಸಿಲ್ಲದವ. -ಇಲ್ಲದವ. One who neither sleeps nor dreams: a god (ನಿರ್ಜರ Kk. 10 *a*). — ಕನಸುಗಾಣದ. -ಕಾಣದ. One who neither knows sleep nor sees dreams: a god. — ಕನಸುಗಾಣದರ ಪಿರಿಯಂ. The head of the deities: Brahmâ (ಬ್ರಹ್ಮನು Šm. 8).

ಕನಾತು kanâtu. A tent wall (My.; Mhr., H.).

ಕನಿ kani. Glow: tender-heartedness; pity, kindness, familiarity (T., M. ಕನಿವು; T., M. ಕನಿ, to glow; to become tender-hearted or compassionate; see ಕನಲ್ 1; *cf.* ಕರ 4?). — ಕನಿಕರ. reit. or dupl. Pity, compassion (C.; B. 4, 89; Si. 72; Tĕ., T.). — ಕನಿಕರಿಸು. To have compassion on. ಅವನನ್ನು ಕನಿಕರಿಸು (My.).

ಕನಿಕಷ್ಟ kanikashṭa. In S. Mhr., as it would appear, a Tbh. of ಕನಿಷ್ಠ.

ಕನಿಷ್ಠ kanishṭha. *The smallest or least;* the last or worst; very small, inferior, base. 2, the youngest; *a younger brother.* ಕನಿಷ್ಠಪಕ್ಷ, at the least (My.).

ಕನಿಷ್ಠಕೆ kanishṭhakĕ. *The little finger.*

ಕನಿಷ್ಠೆ kanishṭhĕ. *The little finger.*

ಕನೀನಿ kanîni. *The little finger.* 2, the pupil of the eye.

ಕನೀನಿಕೆ kanînikĕ. *The little finger.* 2, *the pupil of the eye* (ಅಕ್ಷಿಮಧ್ಯತಾರೆ, ಅಲಿ Mr. 316).

ಕನೀಯಸ್ kanîyas. *Smaller, less; younger;* a younger brother.

ಕನೀಯಸಿ kanîyasi. A younger sister. (My.).

ಕನೀಯಾಂಸ kanîyâṁsa. = ಕನೀಯಸ್, of which it is a Tbh. (Šmd. 108).

Digitized by Google

ಕನ್ತ kanta. = ಕನ್ತು 2. A stipulated or fixed term of payment, an instalment (S. Mhr.; ವಾಯಿದೆ G.; H.).

ಕನ್ತಿ kanti. 1. = ಕನ್ದಿ, ಕನ್ದು 1. A cow that has calved (T. ಕನ್ಱು). See ಎಳಗನ್ತಿ, ಕಡೆಗನ್ತಿ, ವರ್ಷಗನ್ತಿ.

ಕನ್ತಿ kanti. 2. A composition of kêru oil and ashes, of a black colour, used to smear over lingas and Basava-idols (S. Mhr.).

ಕನ್ತಿ kanti. A female mendicant (ಭಿಕ್ಷುಕಿ Hlâ.; Abh. P. 16, after 39).

ಕನ್ತಿಸು kantisu. To extinguish, as a lamp (My.).

ಕನ್ತು kantu. To set, as the sun, etc. (My.; Tu. ಕನ್ತು, to sink, go down; to enter, to pierce; to set, as the sun;—depth; the state of being inclined or bent; see ಕಂಗು 3).

ಕನ್ತು kantu. 1. Happy. 2, Kâma (ಸುರಭಿ, ಕಾಮನು Nn. 30; ಮದನ Mr. 22). 3, the heart. 4, a granary.

ಕನ್ತು kantu. 2. = ಕನ್ತ. (My.; Tu.). See Prv. s. ತೊನ್ತು 2.

ಕನ್ತುಕ kantuka. = ಕನ್ದುಕ. A ball for playing with. (Si. 230; Grj. 3, after 91; 40, 65; Bh. 3, 13, 34; Râv. 13, 78; J. 23, 25).

ಕನ್ತುಪಿತ kantu-pita. Vishṇu (ಕಾಲ Mr. 520).

ಕನ್ತುಮರ್ದನ kantu-mardana. Śiva (Bp. 49, 22).

ಕನ್ತುವೈರಿ kantu-vairi. Śiva (Bp. 43, 23).

ಕನ್ತುಹರ kantu-hara. Śiva (Bp. 17, 9; 52, 45).

ಕನ್ತೆ kantĕ. A bundle, as of grass, straw, etc. (My.; M. ಕೆಟ್ಟು = ಕಟ್ಟು, T. ಕಟ್ಟು; cf. ಕಟ್ಟು 3).

ಕನ್ತೆ kantĕ. Tbh. of ಕನ್ಥೆ (Śmd. 338; My.; see ತತ-). ಕನ್ತೆಗೆ ತಕ್ಕ ಬೊನ್ತೆ (Prv.). 2, uselessness, vainness (of words, business, things, as ಕನ್ತೆಮಾತು, etc., My.). — ಕನ್ತೆ ಬಿಸಾಡು. To throw one's rags away: to die (My.).

ಕನ್ತೆಗ kantĕ-ga. (Śmd. 237). A man who wears a patched garment.

ಕನ್ಥೆ kanthĕ. = ಕನ್ತೆ. *A rag, a patched garment,* especially one worn by certain ascetics or mendicants (Bp. 27, 44); a thick cloth made of quilted rags used as a cover at night (ಕವುದಿ Mr. 207; ಬೊನ್ತೆ Si. 485). 2, *a wall.* See Prv. s. ಮನ್ಥನ. — ಕನ್ಥೆಯ ಕಲ್ಲಿನಾಥಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 9).

ಕನ್ದ kanda. A young child, male or female (C.; Tĕ. ಕನ್ನ; M. ಕಿಟ್ಟಿ, a boy; a calf; see ಕನ್ದು 2). It is often used as a term of endearment for grown-up children. See Bp. 2, 54; 37, 50; 47, 20. 24. 38; 58, 22; Bh. 1, 8, 61. 76; 2, 13, 8; J. 11, 2; 13, 55; 18, 20; 19, 24; 28, 59. — ಕನ್ದಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. See Prv. s. ತನ್ದೆ.

ಕನ್ದ kanda. *A bulbous or tuberous root* (ಸಾರಸದ ಗಡ್ಡೆ Mr. 420). 2, *an esculent root, the root of Amorphophallus campanulatus Bl.* 3, a lump, a swelling, a knot. 4, a kind of metre (Ch.; Mr. 366; Kâvy. V., 962). 5, = ಕಂ-ದ, a cloud. 6, the lower part of the neck (T.; Râv. 5, 91?). — ಕನ್ದಗಡ್ಡೆ. = ಕನ್ದ No. 2. (ಅಶೋಕಘ್ನ, ತೂರಣ Si. 161). 2, the purple-stalked Dragon, Dracontium polyphyllum Lin. (St. & Pl.).

ಕನ್ದಕ kandaka. A ditch, a trench (Mhr., H. ಖನ್ದಕ; C.; Tĕ.; B. 3, 72; Si. 91. 107. 262. 396).

ಕನ್ದಣಿಕೆ kandaṇikĕ. An empty sack (ಬಱುಗೋಣಿ Mr. 350; Tĕ. ಕನ್ದಾಡಿಕೆ = ಕನ್ಥೆ).

ಕನ್ದಮೂಲ kanda-mûla. A radish, and other esculent roots (Bp. 18, 19; 34, 7).

ಕನ್ದರ kandara. *A cave;* a glen, a valley.

ಕನ್ದರಾಲ kandara-âla. *The tree Hibiscus populneoides* Roxb. (Thespesia populnea Corr., the Portia tree). 2, = ಅಶ್ವತ್ಥ No. 1, *a certain tree,* described as *a Pilu* growing on the hills. See ಅಶ್ವತ್ಥ.

ಕನ್ದರಿ kandari. *A cave.*

ಕನ್ದರೆ kandarĕ. *A cave.*

ಕನ್ದರೊಳ kandarŏḷa. = ಕನ್ದರಾಲ No. 1. (St. & Pl.).

ಕನ್ದರ್ಪ kandarpa. *Kâma, Cupid.*

ಕನ್ದರ್ಪಜನಕ kandarpa-janaka. Vishṇu. (Č. Bp. 47, 17).

ಕನ್ದರ್ಪಜಾತ kandarpa-jâta. N. of a vṛitta (Čh.).

ಕನ್ದರ್ಪರಿಪು kandarpa-ripu. Śiva.

ಕನ್ದರ್ಪರಿಪುಗಣ kandarparipu-gaṇa. A class of metrical feet (Čh.).

ಕನ್ದರ್ಪಾರಿ kandarpa-ari. Śiva. 2, a certain metrical foot (Čh.).

ಕನ್ದಲ್ kandal. ಕನ್ದಲು. = ಕನ್ದಿಗ. A small earthen water-vessel (My.; T. ಕನ್ದಲ್; Tu. ಕನ್ದೆಲ್).

ಕನ್ದಲ kandala. The skull. 2, the cheek; the cheek and temple (*cf.* ಕದಪು). See Abh. P. 13, after 133. 3, a new shoot or sprig. 4, gold. 5, war, battle (*cf.* ಕದನ).

ಕನ್ದಲಿ kandali. *A species of deer* (= ಕದಲಿ). 2, the plantain tree (= ಕದಲಿ). 3, a flag, a banner (= ಕದಲಿ).

ಕನ್ದವಾಹನ kanda-vâhana. Whose vehicle is a cloud: Indra; N. (Bp. 18, 12).

ಕನ್ದಾಚಾರ kandâcâra. Military; the native militia; police (My.; Br., H.).

ಕನ್ದಾಯ (kanda-âya). Tribute; tax, house-tax, land-tax, ground-rent (My.; Tĕ., T., M., Tu.; T. also ಕಟ್ಟಿ, tribute). 2, the space of four months (in astrology, My.; Tĕ.).

ಕನ್ದಿ kandi. = ಕನ್ತಿ 1, q. v. See ಎಳಗನ್ದಿ, ಎಳೆಗನ್ದಿ, ಕಡುಗನ್ದಿ, ಕಡೆಗನ್ದಿ, ಮುಕ್ಕನ್ದಿ, ವರ್ಷಗನ್ದಿ.

ಕನ್ದಿ kandi. Root-coloured; whitey-brown, dust-coloured (Mhr.; B. 4, 40; My.).

ಕನ್ದಿಕೆ kandikĕ. Fading, faded condition, etc. (My.).

ಕನ್ದಿಲ್ kandil. ಕನ್ದೀಲ್. A lantern, a globe of glass (C.; Mhr., H. ಕನ್ದೀಲ, ಖನ್ದೀಲ).

ಕನ್ದಿಸು kandisu. To cause to lose one's lustre, etc. (J. 18, 42).

ಕನ್ದು kandu. 1. = ಕನ್ತಿ 1, etc. See ಕಡೆಕನ್ದು.

ಕನ್ದು kandu. 2. A calf (ಕಱು, ವತ್ಸ Śm. 33; ವತ್ಸ 98; ಗೋವತ್ಸ Kk. 62; My.; T. ಕನ್ಱು; M. ಕಿಟ್ಟಿ, ಕನ್ನು; Tĕ. ಕನ್ಪು, an infant, *cf.* ಕನ್ದ). 2, young plantain trees around the mother-plant (My.; M.).

ಕನ್ದು kandu. 3. The foetus of beasts (C.; T., M. ಕರು; Tĕ. ಕರುವು, ಕಡುಪು; *cf.* ಕರಗೆ, ಕಾಯ್ 3). ಕನ್ದ ಹಾಕು, (cattle)

Digitized by Google

to miscarry (C., = ಕನ್ದಿಕ್ಕು). ಕನ್ದಿಕ್ಕಿದ ಆವು (ಅವತೋಕೆ, ಪ್ರವದ್ಗರ್ಭ Hlâ.). ಕನ್ದ ಹಾಕಿದ ಆಕಳು (ವೇಹತ್ Nr.). ಕನ್ದಿಕ್ಕಿದಾಕಳು (ಅವತೋಕೆ Mr. 180). ಕನ್ದು ಹಾಕಿದ ಹಸುವು (ಅವತೋಕೆ Si. 321). (*Cf.* Sk. ಕಲನ, ಕಲಲ, ಕಲಿ? K. ಕಳ 2?).

ಕನ್ದು kandu. 4. The top-stone in grinding (ಪೇಷಣಾಗ್ರಶಿಲೆ Šmd. Dh.; ಪೇಷಣಂಗೆಯ್ವ ಶಿಲೆ Šm. 98; Grj. 2, 89).

ಕನ್ದು kandu. 5. To be burnt or scorched by the sun (said of the face) or by fire, to turn black as the body, etc. by exposure to the sun, to be charred (Tĕ.; T. ಕನ್ಚು, ಕಾನ್ದು, ಕರುಗು; R.; *cf.* ಕಮರು 1, ಕವುರು, ಕಬ್ಬು). **2,** to lose one's lustre, colour, or freshness; to wan; to fade; to wither; to wane; etc. (ಗತಕಾನ್ತಿ Šmd. Dh.; ಮುಸುಳಿದ ಕಾನ್ತಿ Šm. 98; My.; Tu., Tĕ.). ರೋಗದಿನ್ದ ಕನ್ದಿದವನು (ಮ್ಲಾನ Si. 203). ಕಳೆ ಕನ್ದಿ ಕಾನ್ತಿಯಿಲ್ಲದೇ ಇರುವದು (ನಿಷ್ಪ್ರಭ, ವಿರತ 881). ಕನ್ದಿ ಬದಿಲುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವ ರೋಗಾದಿಗಳು (ಸ್ಪರ್ಶ, ಸ್ಪಷ್ಟ, ಉಪತಪ್ತ 392). See Bp. 4, 28; 14, 7; 20, 17; 22, 8; 23, 28; 37, 39; 39, 64; 45, 52; 58, 24; Bh. 2, 18, 42; Râv. 13, after 104; Č. Bp. 47, 44; 50, 27; J. 7, 58; 13, 55; 17, 43; 31, 6; B. 5, 209.

ಕನ್ದು kandu. 6. Discoloration by scorching, dark hue, blackness; want of lustre; a stain (ಕಪ್ Šm. 98; ಕಪ್, ಕಳಂಕು Kk. 45; Tĕ.). **2,** lowness of spirits, grief, sorrow. ಎನ್ನ ಮನಸಿನ ಕನ್ದು ಆರಿವುದೆನ್ದು? (Bp. 45, 35). ಮನದಲಿ ಕನ್ದು ಕುನ್ದದು (Bh. 1, 8, 20). — ಕನ್ದು ಕಸರು. Dejection and ill-humours (Râm. 4, 3, 6). — ಕನ್ದು ಕುನ್ದು. Stains and deficiencies (J. 18, 49; Ššv. 2, 100). ಮನಸಿನ ಕನ್ದು ಕುನ್ದನು ಹಿಡಿಯದಿರು! (Bh. 1, 8, 8). — ಕನ್ದುಗೊರಲ. -ಕೊರಲ. Who has a black throat: Šiva (Šm. 2; Kk. 4). — ಕನ್ದುಬೆಳ್ಳಿ. Blackish, impure silver (C.; Tĕ.).

ಕನ್ದು kandu. *An iron plate or pan for baking cakes, etc.* (ಸ್ವೇದನಿಕೆ, ಕಾವಲಿ Mr. 211).

ಕನ್ದುಕ kanduka. = ಕನ್ತುಕ. *A ball for playing with.*

ಕನ್ದುಗ kanduga. Tbh. of ಕನ್ದುಕ in ಕರಗನ್ದುಗ.

ಕನ್ದುಗಾಱ kandu-gâṟa. A man whose eyes are dim (ಮೋಡಾಮೋಡಿ Bhn. 40, o. r. ಮುನ್ದುಗಾಣ).

ಕನ್ದೂರಿ kandûri. A certain Mussulman feast-day (S. Mhr.; T. ಕನ್ದೂರಿ).

ಕನ್ದೆ kandĕ. = ಕನ್ನೆ. A species of plant (ವಿಷಹಾರಿ, ಮಡುವಾಗಿ Mr. 149, o. r., in two MSS., ಕನ್ನೆ).

ಕನ್ದೋಟಿ kandôṭi. A receptacle for money, either bag, box or safe (My.; Br. as ಖನ್ದೋಟಿ; H.).

ಕನ್ದ್ಲು kandlu. = ಕನ್ದಲ್. (My.).

ಕನ್ಧ kam-dha. A cloud (Sk.). 2, the neck (Bh. 1, 7, 32).

ಕನ್ಧರ kaṁ-dhara. kam-dhara. (Šmd. 102). Head-bearer: *the neck* (ಕೊರಳು Nn. 51). 2, water-bearer: a cloud.

ಕನ್ಧರೆ kandharĕ. (Šmd. 102). *The neck.*

ಕನ್ನ kanna. 1. A hole made by burglars in a house-wall (ಸುರುಂಗೆ, ಸನ್ಧಿ Hlâ.; ಸನ್ಧಿ, ಸುರಂಗ Mr. 226; ಸುರಂಗೆ Si. 484; C.; Tĕ., T., M., Tu.; *cf.* ಕಪ್ಪು 1 & 2); a chink (My.). ಕನ್ನದ ಬಾಗಿಲು (ಸುರುಂಗೆ Nr.). ಕೆಲವು ಕಳ್ಳರು... ಒಬ್ಬ ಸಾವುಕಾರನ ಮನೆಯ ಕನ್ನ ಕೊರೆದು (B. 3, 41). ಕನ್ನವಿಡುವ ಕಳ್ಳನಿಗೆ ಮನ್ನಿಸಿ ತನ್ದನನ್ತೆ (Prv.). See Bp. 31, 7. 8. 9. 20; ಅಗುಬೆಗನ್ನ, ಗೋಡೆಗನ್ನ, ನೆಲಗನ್ನ, ಹೊಸತಿಲುಗನ್ನ; Prv. s. ಕಾಟ 2. — ಕನ್ನಗತ್ತರಿ. -ಕತ್ತರಿ. A certain iron instrument of burglars for making holes (C.). — ಕನ್ನಗತ್ತಿ. -ಕತ್ತಿ. Another instrument of burglars (ಭಿತ್ತಿಚೋರ Mr. 226, o. r. ಭಿತ್ತಿಭಿನ್ನ; C.). ಇವರು ತಮ್ಮ ಕೆಯ್ಯೊಳಗಿನ ಕನ್ನಗತ್ತಿಯಿನ್ದ ಇವರನ್ನು ಇರಿದು (B. 3, 101). — ಕನ್ನಗಳ. -ಕಳ. A house-breaker (ನಿಶಿಚರ Mr. 226). — ಕನ್ನಗಳ್ಳ. -ಕಳ್ಳ. = ಕನ್ನಗಳ. (C.; ಪುರನ್ಧರ Čb.). — ಕನ್ನದಗರು. -ಅಗರು. A pin for making holes in a wall (Bp. 31, 29). — ಕನ್ನದ ಬೊಮ್ಮ. N. (Bp. 31, 7). — ಕನ್ನದ ಬೊಮ್ಮದೇವ. N. (Bp. 31 sum.; 31, 1; 61, 9). — ಕನ್ನದ ಬೊಮ್ಮದೇವಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 2). — ಕನ್ನಮ್ವಾಡಿ. -ಂಪಾಡಿ. N. of a village in Mysore. ಕನ್ನಮ್ವಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪಲೀ ಕಿತ್ತು ಕೊಣ್ಡರೆ ಬಲಮುರಿಯಲ್ಲಿ ಹಲ್ಲುಮುರೀ ಕಟ್ಟ ಕೊಣ್ಡ (Prv.). — ಕನ್ನಾಕಳವು. Burglary (My.). — ಕನ್ನಾಚೋರಿ. = ಕನ್ನಾಕಳವು. (My.).

ಕನ್ನ kanna. 2. = ಕೆನ್ನೆ. (My.).

ಕನ್ನ kanna. Tbh. of ಕರ್ಣ (Šmd. 350).

ಕನ್ನಗಾಱ kanna-gâṟa. A burglar (My.).

ಕನ್ನಡ kannaḍa. See s. ಕನ್ 2.

ಕನ್ನಡಿ kannaḍi. = ಕನಡಿ. A looking-glass, a mirror (ಆದರ್ಶ, ದರ್ಪಣ, ಮುಕುರ Hlâ., Nr.; Si. 231; ಆದರ್ಶನ, ದರ್ಪಣ, etc. Mr. 205; ಮುಕುರ Nn. 102; ಕೆಯ್ಬಡಿ Čt. I, 98; Kk. 62; ಕೆಯ್ಬಡಿ, ಚಲ್ಲಿ Šm. 64; C.; Tu.; T., M. ಕಣ್ಣಾಡಿ); a pane of glass (C.; B. 5, 296); a lense of spectacles (C.; and in a plural sense): a pair of spectacles (My.; Tu.; T. also ಕಂಚ, ಕಂಚನ, mirror; *cf.* Sk. ಕರ್ಪರ). ತನ್ನ ನೋಡಲಿ! ಎನ್ದು, ಕನ್ನಡಿಯು ಕರೆವುದೇ? ತನ್ನಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನವುದಿಸಿದ ಮಹಾತ್ಮನು ಕನ್ನಡಿಯನ್ತೆ (Sp.). ಕುರುಡನ ಕೆಯ್ಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ (Prv.). See Šmd. 109. 113. 155; Abh. P. 11, 20; Bp. 1, 33; 36, 26. 45; 42, 35; 51, 32. 83; 60, 40; Bh. 1, 8, 83; Râv. 6, after 11; 13, 63; J. 3, 17; 17, 24. 37; Č. Bp. 5, 2. 51; Abhâ. 1, 4; Bhâgavata 1, 1, 10; Čidakhaṇḍânubhavasâra 1, 7; ನಡೆಗನ್ನಡಿ, ಬೂತ-, ಮೂಗು-, ರನ್ನ-, ರಾಹುಗನ್ನಡಿ. — ಕನ್ನಡಿಗೋಡೆ. A wall covered with mirrors (ಕನ್ನವಡ Čt. II, 63; Šs.). — ಕನ್ನಡಿಬಳೆ. A bracelet of lac in which small bits of a mirror are set (C.). — ಕನ್ನಡಿವಿಡಿ. -ಪಿಡಿ. To seize or take a mirror (J. 17, 46). — ಕನ್ನಡಿಹರಳು. A piece of a mirror, *e. g.* that used by barbers (S. Mhr.). 2, a lense of spectacles (My.). — ಕನ್ನಡಿಹಾವು. (My.). The snake Daboia russellii (?; *cf.* ಉರುಮಣ್ಡಲಹಾವು).

ಕನ್ನಡಿಗ kannaḍiga. A man of the Kannaḍa country (My.). It is considered to be a Tbh. of ಕರ್ಣಾಟಕ (Mr. 382).

ಕನ್ನಡಿಗಿತಿ kannaḍiga-iti. (Šmd. 244). A Kannaḍa woman.

ಕನ್ನಡಿಸು kannaḍisu. 1. To mirror: to appear (Abh. P. 9, 191); — to cause to appear (11, 87).

ಕನ್ನಡಿಸು kannaḍisu. 2. To translate into Kannaḍa (Bp. 1, 16; My.).

ಕನ್ನವಡ kanna-paḍa or **-maḍa.** A wall covered with mirrors (ಕನ್ನಡಿಗೋಡೆ Čt. II, 63; Šs.; Abh. P. 9, after 187).

ಕನ್ನವುಜೆ kannavujĕ. = ಕನ್ನೋಜ. Tbh. of ಕನ್ಯಕುಬ್ಜ (Hlâ.).

Digitized by Google

ಕನ್ನವುರ kannavura. Tbh. of ಕರ್ಣಪೂರ (Šmd. 380; Čt. II, 15; Kk. 27; Šm. 27. 72). ಅದ್ದೆ ತೋಳದ ಕನ್ನವುರಂ (Šmd. 75).

ಕನ್ನಿಕೆ kannikĕ. Tbh. of ಕನ್ಯಕೆ (Šmd. 351. 359; ಕೂಸು Šs.; My.). See Šmd. 109; ಕಿರಿಗನ್ನಿಕೆ. — ಕನ್ನಿಕೆಗಣ್ಣ. = ಕನ್ಯಾಪತಿ. (Dhw.).

ಕನ್ನೆ kannĕ. See ಮೂಡಿಲೆಗನ್ನೆ, ಹೊನ್ನಗನ್ನೆ.

ಕನ್ನೆ kannĕ. Tbh. of ಕನ್ಯೆ (C.). ಇನಿತು ಅತಿಶಯನ್ ತಾಳ್ದುದು ಈ ಕನ್ನೆಯನ್ದಂ (Šmd. 128). See Bp. 12, 6. 2, o. r. of ಕನ್ದೆ, q. v. — ಕನ್ನೆಗಿಡ. A young tree that has not yet borne any flowers and fruits (C.). — ಕನ್ನೆಮಾಡ. An upstair room for maidens (Abh. P. 4, after 81). — ಕನ್ನೆವೆಣ್. -ವೆಣ್. A girl, a virgin (J. 29, 30).

ಕನ್ನೆತನ kannĕtana. Maidenhood, virginity (My.).

ಕನ್ನೋಜ kannôja. = ಕನ್ನವುಜೆ, etc. (Bp. 6, 19).

ಕನ್ಯಕಾಜಾತ kanyakâ-jâta. *Born of a young and unmarried woman.*

ಕನ್ಯಕುಬ್ಜೆ kanya-kubjĕ. = ಕನ್ನವುಜೆ, etc., ಕನ್ಯಾಕುಬ್ಜೆ. *N. of an ancient city in the North of India,* Kanoj.

ಕನ್ಯಕೆ kanyakĕ. ಕನ್ಯಕಾ. = ಕನ್ನಿಕೆ. *A girl, a maiden; a young virgin.*

ಕನ್ಯಸೆ kanyasĕ. *The little finger.*

ಕನ್ಯಾಕುಬ್ಜೆ kanyâ-kubjĕ. = ಕನ್ಯಕುಬ್ಜೆ. (My.).

ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿ kanyâ-kumâri. The youthful goddess: Durgâ. 2, N. of a river, where Pârvatî is said to have done penance (S. Mhr.). 3, cape Comorin (My.; T.).

ಕನ್ಯಾದಾನ kanyâ-dâna. Giving a girl in marriage (without taking any fees, C.). 2, kanyâ-âdâna, receiving a girl in marriage.

ಕನ್ಯಾಪತಿ kanyâ-pati. A daughter's husband. See ಕನ್ನಿಕೆಗಣ್ಣ.

ಕನ್ಯಾಪರಿಣತೆ kanyâ-pariṇatĕ. A very proficient maiden (Abh. P. 4, 82).

ಕನ್ಯಾಪುತ್ರ kanyâ-putra. *The offspring of an unmarried girl.*

ಕನ್ಯಾರ್ಥಿ kanyâ-arthi. A man who asks for a maiden in marriage (J. 9, 6. 7; My.).

ಕನ್ಯಾವರಣ kanyâ-varaṇa. Choice of a bride (Râm. 1, 16, 46; J. 31, 15).

ಕನ್ಯಾವ್ರತ kanyâ-vrata. A vow of virginity (S. Mhr.).

ಕನ್ಯಾಶುಲ್ಕ kanyâ-šulka. The purchase-money of a maiden (J. 27, 29; My.).

ಕನ್ಯೆ kanyĕ. ಕನ್ಯಾ. = ಕನ್ನೆ. *A girl, a maiden, a virgin; a daughter* (ಕೊಡಗೂಸು, ಕುಮಾರಿ Hlâ.; Mr. 302). 2, Durgâ. 3, the sign of the zodiac Virgo.

ಕಪ kapa. = ಕಬ, ಗಪ, etc. Imitation of the sound emitted in eager gulping. — ಕಪಕಪ. rep. with the sound ಕಪಕಪ: quickly or greedily (C.). — ಕಪಕಪನೆ. rep. = ಕಪಕಪ. (C.). ಎನ್ತಾ ಮಾಂಸವಿದ್ದರೂ ತೋಳಗಳು ಅದನ್ನು ಕಪ ಕಪನೆ ತಿನ್ದು ಬಿಡುತ್ತವೆ (B. 5, 253).

ಕಪ kapa. Tbh. of ಕಫ (Šmd. 338).

ಕಪಟ kapaṭa. = ಕಟಕ, ಕವಡ. *Fraud, deceit, dissimulation, hypocrisy, falsity, disguise* (ಕೆಯ್ದುವ, ಕೆಯ್ತ, ಜತ್ತುಕ Šm. 52; Kk. 66; ಕೆಯ್ತವ Čt. I, 39; ಗಾಹು Bhn. 23). — ಕಪಟಮಾತು. A dissembling word or speech (ವಿಪ್ರಲಮ್ಭ Čb.; My.).

ಕಪಟಕೃತ್ಯ kapaṭa-kṛitya. A deceitful act (ಕೈತವ Bhn. 9).

ಕಪಟಗಾರ kapaṭa-gâra. A deceitful man, a hypocrite (My.). Feminine: ಕಪಟಗಾತಿ (My.).

ಕಪಟತನ kapaṭatana. Deceitfulness (ತನ್ತ Čb.; My.). See ನಿಷ್ಕಪಟತನ.

ಕಪಟತ್ವ kapaṭatva. = ಕಪಟತನ. (Dp. 31, 5; My.).

ಕಪಟವೇಷ kapaṭa-vêsha. Assuming a false dress or appearance; disguise. (C.).

ಕಪಟಶಬರ kapaṭa-šabara. Šiva (Šsv. 4, 39).

ಕಪಟಸ್ಥ kapaṭa-stha. = ಕಪಟಗಾರ. (C.). Feminine: ಕಪಟಸ್ಥಳು (C.).

ಕಪಟಹೃದಯ kapaṭa-hṛidaya. A man who has a deceitful, dishonest mind (ಕಟುಬು Bhn. 61; My.).

ಕಪಟಾತ್ಮ kapaṭa-âtma. Deceitfulness (Bp. 41, 9, neuter). 2, a deceitful man (S. Mhr.).

ಕಪಟಿ kapaṭi. = ಕವಡಿ 2. A fraudulent, deceitful, dishonest, hypocritical person (C.). See Bp. 38, 69; 40, 54. 63; 51, 40; B. 5, 39; Prv. s. ನೀ.

ಕಪಟಿಕ kapaṭika. = ಕವಡಿಕೆ 2. Acting deceitfully, dishonest; — fraud.

ಕಪಟೆ kapaṭĕ. = ಕಪ್ಪಟೆ, etc. See ಕಣ್ಣು-.

ಕಪಡ kapaḍa. An article of apparel, cloth (C.; H.).

ಕಪಣಿ kapaṇi. A sort of cloak dyed with kâvi and worn by lingâyita priests or ascetics (S. Mhr.; Mhr. ಕಫನೀ); a similar one of whatsoever colour, for children (S. Mhr.).

ಕಪರಿ kapari. = ಕಪ್ಪರಿ No. 2. Tbh. of ಕರ್ಪರ. A beggar's bowl (My.).

ಕಪರ್ದ kaparda. = ಕವಡಿ 1, ಕವಡೆ. *A small shell or cowrie used as a coin or as a die in gambling, Cypraea moneta* (ವರಾಟ, ಕವಡೆ Mr. 412). 2, *braided and knotted hair, especially that of Šiva.*

ಕಪರ್ದಕ kapardaka. = ಕಪರ್ದ No. 1. See ಕವಡಿಕೆ 1.

ಕಪರ್ದಿ kapardi. Having braided and knotted hair; *Šiva.* 2, sign for a metrically long letter (Čh.).

ಕಪಲಿ kapali. ಕಪಲೆ. = ಕಪಿಲೆ 1, ಕವಿಲೆ 2, ಕವ್ಪಲೆ. An apparatus for raising water, consisting of pulley, rope and leathern bucket, worked by oxen on an inclined plane (S. Mhr.; My. ಕಪಲೆ; Tĕ. ಕಪಿಲೆ; T. ಕವಲೈ; Tĕ., T., M. ಕಪ್ಪಿ, a pulley = Arabic qabb; Tu. ಕಪಿ). ಕಪಲಿ (ಕಪಲೆ) ಹೊಡೆ, to draw water by means of the kapali (C.; M. ಕಪ್ಪಿ ಬಲಿಕ್ಕೆ). — ಕಪಲಿ (ಕಪಲೆ) ಬಾವಿ. A well fitted with the kapali (C.).

ಕಪಾಟ kapâṭa. = ಕವಾಟ. *The leaf or panel of a door; a door.* 2, an almira (My.).

ಕಪಾಯಿ kapâyi. = ಕಬಾಯಿ, ಕವಾಯಿ. A gown reaching to the ancles (Br., H.); — a dress for idols (My.).

ಕಪಾಲ kapâla. 1. *The fragment of a vessel, a potsherd.* 2, *the skull, the cranium* (Bp. 57, 22). 3, either half of a water-jar. 4, a cup, a jar, a pot, a cover, a lid; a beggar's bowl.

ಕಪಾಲ kapâla. 2. Tbh. of ಕಪೋಲ. (C.).

ಕಪಾಲಧರ kapâla-dhara. = ಕಪಾಲಭೃತ್. Šiva (Mr. 12).

ಕಪಾಲಭೃತ್ kapâla-bhṛit. Who wears skulls: *Šiva.*

ಕಪಾಲಹಸ್ತ kapâla-hasta. Having a skull in his hand (in which he collects alms): Šiva (My.).

Digitized by Google

ಕಪಾಲಿ kapâli. 1. Having skulls, etc. 2, *Śiva*. — ಕಪಾಲಿ ಓಟ್ಟವ್ವೆ. N. (Bp. 52, 10).

ಕಪಾಲಿ kapâli. 2. Tbh. of ಪಕಾಲಿ (S. Mhr.).

ಕಪಾಲಿಕೆ kapâlikĕ. = ಕಪಾಲ, ಕವಳಿಗೆ 1. (Sk.).

ಕಪಾಲಿನಿ kapâlini. A woman of low caste, daughter of a mother of the brahmanical caste and a fisherman father. (J. 5, 58); — a śakti of Śiva (Śśv. 3, 12).

ಕಪಿ kapi. *A monkey*. ಕಪೀ ಕುಣಿಸಿ, ಕಲ್ಲು ಕರಗಿಸಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಕಪಿತುಲಿಚಿ. N. of a plant. See Si. s. ಅಜಿಜೆ and ತುಲಿಚಿ.

ಕಪಿಕಚ್ಛು kapi-kacchu. *The plant Mucuna pruritus* Hook.

ಕಪಿಕೇತು kapi-kêtu. Having a monkey on his banner: Sugrîva (Abh. P. 10, 3).

ಕಪಿಚ kapica. = ಕಪಿತ. Incense, storax or coarse benzoin (ಅಗಲು Mr. 335; Sk. ಕಪಿಜ, ಕಪಿತ).

ಕಪಿಂಜಲ kapiñjala. = ಕವಿಂಜಳ, etc. *A bird, the francoline partridge* (ಲಾವುಗೆ Mr. 177).

ಕಪಿತ್ಥ kapittha. *The elephant or wood-apple tree, Feronia elephantum* Corr. (ಬೆಳವಲ್ Mr. 115; ಬೇಲವಲಗಿಡ G.).

ಕಪಿಧ್ವಜ kapi-dhvaja. A banner on which is the figure of a monkey (J. 12, 16). 2, having a monkey as his symbol, his ensign or arms: Arjuna (Sk.; My.).

ಕಪಿಧ್ವಜಕುಲ kapidhvaja-kula. The race that has a banner as its ensign on which is the figure of a monkey (Abh. P. 10, after 2).

ಕಪಿಧ್ವಜಕುಲಧ್ವಜ kapidhvajakula-dhvaja. Sugrîva (Abh. P. 10, after 2).

ಕಪಿನಿ kapini. = ಕಪಿಲೆ. The name of a river near Mysore (My.). 2, N. (My.).

ಕಪಿಮುಷ್ಟಿ kapi-mushṭi. A monkey-fist: firm grasp (avarice, obstinacy). ಕಪಿಮುಷ್ಟಿ ಹಿಡಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಕಪಿಮುಷ್ಟಿಗಾಱ kapimushṭi-gâṟa. An avaricious, or obstinate, fellow (My.).

ಕಪಿಲ kapila. = ಕವಿಲ್, ಕವಿಲ, ಕವಿಲು. Monkey-coloured: *brown, tawny*. 2, N. of a ṛishi, the founder of the sâṅkhya philosophy (Mr. 77. 258).

ಕಪಿಲವರ್ಣ kapila-varṇa. A brown or tawny colour (ಕವಿಲ್ವರ್ಣ Ct. II, 74).

ಕಪಿಲೆ kapilĕ. 1. = ಕವಲಿ, etc. (My.; Si. 90. 103).

ಕಪಿಲೆ kapilĕ. 2. = ಕವಲೆ, ಕವಿಲೆ 1. A brown cow; a fabulous cow of the Purâṇas. (Śmd. 150, o. r. ಕವಿಲೆ). 2, *a tree, a kind of Dalbergia sissoo, or the Dalbergia sissoo itself*. 3, *a sort of perfume* (ರೇಣುಕಬೀಜ G.). 4, *the female elephant of the south-east*. 5, N. of a river (Sk.; My. = ಕಪಿನಿ). — ಕಪಿಲೆಬಸವ. A brown bull stamped with a linga and left to roam about at liberty, etc. (My.).

ಕಪಿಲೇಶ kapila-îśa. N. (Bp. 58, 11).

ಕಪಿಲೇಶ್ವರ kapila-îśvara. N. (Bp. 10, 5).

ಕಪಿವಲ್ಲಿ kapi-valli. *A climbing plant, Scindapsus officinalis* Sweet. (ದೊಡ್ಡ ಹಿಪ್ಪಲಿ G.).

ಕಪಿವೃಷಭ kapi-vṛishabha. Vâli (Râm. 4, 5, 10), or Sugrîva, or Hanumant.

ಕಪಿಶ kapiśa. Monkey-coloured: *brown, reddish-brown, dark-brown* (ಶ್ಯಾವ, ಹಸರುಗೆಮ್ಪು Mr. 443). 2, incense, storax or coarse benzoin (see ಕಪಿಚ).

ಕಪಿಶೀರ್ಷ kapi-śîrsha. A monkey's head (ಕಪಿಮಸ್ತಕ, ಮರ್ಕಟದ ತಿರ Nn. 149). 2, *the upper part or coping of a wall; a merlon of a fort* (ಕೋಟೆಯಗ್ರ, ಕೋಟೆಯ ತನೆ 149; ಕೋಟೆಯಗ್ರ Mr. 466).

ಕಪೀತನ kapîtana. *The hog-plum, Spondias mangifera* (ಅಮ್ಬಡಿಯ ಗಿಡ G.). 2, *the plant Thespesia populnea* Corr. (Hibiscus populneoides Rox.). 3, *the Acacia sirisa*.

ಕಪೀನ್ದ್ರ kapi-indra. = ಕಪಿವೃಷಭ. The chief of the monkeys, etc. (Râm. 4, 8, 5).

ಕಪೂಯ ka-pûya. Smelling badly; disgusting, disagreeable. (G.).

ಕಪೋತ kapôta. *A dove, a pigeon* (see ಹೊಱಸು). 2, pigeon-holes, a dove-cot (ಎಟಂಕ, ಹಟ್ಟಿಗೆ Mr. 200; see Bp. 18, 38).

ಕಪೋತಪಾಲಿ kapôta-pâli. *A dove-cot*.

ಕಪೋತಪಾಲಿಕೆ kapôta-pâlikĕ. *A dove-cot*.

ಕಪೋತಾಂಘ್ರಿ kapôta-aṅghri. *A kind of perfume*.

ಕಪೋತಾಂಜನ kapôta-añjana. *Antimony*.

ಕಪೋಲ kapôla. = ಕಪಾಲ 2. *A cheek*.

ಕಪ್ಪ kappa. 1. = ಕಪ್ಪ 7. Tribute (ಕೊಟ್ಟಜ Śmd. II; ಒಟ್ಟಜ Śm. 38; ಕೊಪ್ಪು ಒಡವೆ Mr. 267; ಕೊಟ್ಟಜ Kk. 84, o. r. ಒಟ್ಟಜ; ದಣ್ಡ Si. 416; C.; Tĕ., T., M., Tu.; see T. s. ಕನ್ದಾಯ and *cf*. Sk. ಕರ). See Si. 266; Bp. 23, 21; 27, 29; Bh. 2, 4, 7; Râv. 5, after 19 & after 22; 5, 127; 6, 35; J. 17, 10; 25, 12; 29, 22; B. 4, 116. — ಕಪ್ಪಂಗೊಳ್. -ಂ-ಕೊಳ್. To take tribute (Abh. P. 10, after 156). — ಕಪ್ಪಗಾಣಿಕೆ. -ಕಾಣಿಕೆ. dupl. (ಕಾಣಿಕೆ, ಪಗದಿ, ಪಸಾಯ, ವಲಿತ G.; My.).

ಕಪ್ಪ kappa. 2. = ಕಪ್ಪು 2. (My.).

ಕಪ್ಪ kappa. 3. = ಕಪ್ಪನೆ 1. — ಕಪ್ಪಕಪ್ಪನೆ. rep. Extreme blackness (J. 28, 41).

ಕಪ್ಪ kappa. 4. A ring of gold or silver-wire for the wrist or foot, worn as an ornament or as the sign of a vow (My.).

ಕಪ್ಪಗೆ kappu5-agĕ 4. = ಕಪ್ಪನೆ 1. (My.).

ಕಪ್ಪಟ kappaṭa. = ಕಪ್ಪಡ. See ಮೇಣಗಪ್ಪಟ.

ಕಪ್ಪಟೆ kappaṭĕ. = ಕಪಟೆ, ಕಪ್ಪಡಿ, ಕಪ್ಪಡೆ, ಕಬಟ, ಕಬ್ಬಟೆ. See ಕಣುಕಪ್ಪಟೆ, etc. (*Cf*. ಗಬ್ಬಿಲಾಯಿ).

ಕಪ್ಪಡ kappaḍa. = ಕಪ್ಪಟ. Tbh. of ಕರ್ಪಟ. (ಅಂಚೆ Śs.; Tĕ., T.: cloth). ಒರ್ಪಿಡಿಗೊಯಿಂ ಸಿತಗನ ಕಪ್ಪಡಮುಂ (Śmd. 79). ಕಾಗಿನ ಕಪ್ಪಡವನ್ ಉಟ್ಟು (Bp. 29, 3). ಧೌತಕಪ್ಪಡ (43, 27). See Abh. P. 6, after 35; Bp. 47, 25; ಕಾಸಿಗಪ್ಪಡ, ನೀಲಿಗಪ್ಪಡ.

ಕಪ್ಪಡಿ kappaḍi. = ಕಪ್ಪಟೆ, etc. See ಕಣ-.

ಕಪ್ಪಡಿ kappaḍi. (Śmd. 48). Tbh. of ಕರ್ಪಟಿ. (See ಅಪ್ಪಡ್ಡ). — ಕಪ್ಪಡಿಸಂಗಮ. N. of the confluence of the rivers Kṛishṇa and Malâpahari, and of a village there (S. Mhr.). — ಕಪ್ಪಡಿಸಂಗಮೇಶ್ವರ. -ಈಶ್ವರ. N. (Bp. 3, 28; 4, 48). — ಕಪ್ಪಡಿಸಂಗಮೇಶ್ವರಪುರ. N. (Bp. 4, 56).

ಕಪ್ಪಡಿಗ kappaḍiga. Tbh. of ಕಾರ್ಪಟಿಕ. ಕಪ್ಪಡಿಗರ ದೇವತಾರ್ಚನೆ (ಜರ್ಜರಿ Nr.).

ಕಪ್ಪಡೆ kappaḍĕ. = ಕಪ್ಪಟೆ etc. See ಕಣ್ಣಪ್ಪಡೆ.

ಕಪ್ಪನೆ kappu5-anĕ. 1. = ಕಪ್ಪಗೆ, ಕಪ್ಪಾನೆ. Black, blackly; black colour, blackness. ಕಪ್ಪನೇ ವಸ್ತು (ಬಹುಲ Si. 456). ಉದ್ದವಾದ ಕಪ್ಪನೇ ಬಹಳ ಜುಟ್ಟುಳ್ಳವನು (ಕೇಶವ, etc. 197).

ಕಪ್ಪನೆ kappanĕ. 2. = ಕಬಕ್ಕನೆ, etc. (C.).

ಕಪ್ಪರ kappara. 1. Tbh. of ಕರ್ಪೂರ. (S. Mhr.; ಸಾರಂಗ, ಸೋಮ Cb.).

Digitized by Google

ಕಪ್ಪರ kappara. 2. = ಕಪ್ಪರೆ, ಕೊಪ್ಪರ. Tbh. of ಕರ್ಪರ (or ಖರ್ಪರ). (Tĕ. ಕಪ್ಪೆರ, T. ಕಪ್ಪರೈ). — ಕಪ್ಪರಕಾಯಿ. = ಗುಣ್ಡುಗಪ್ಪರಕಾಯಿ, q. v. (S. Mhr.).

ಕಪ್ಪರಿ kappari. Tbh. of ಕರ್ಪರಿ (or ಖರ್ಪರಿ). 2, = ಕವರಿ, q. v. (My.). — ಕಪ್ಪರಿತುತ್ಥ. (ಖರ್ಪರಿ, ದಾರ್ವಿಕೆ, ತುತ್ಥ, ಕ್ವಾಥೋದ್ಭವ Nr.).

ಕಪ್ಪರೆ kapparĕ. = ಕಪ್ಪರ. A large potsherd (My.).

ಕಪ್ಪಲ್ kappal. ಕಪ್ಪಲು. = ಕಪ್ಪ 2. ಆನೆಯನ್ನು ಹಿಡಿಯುವದಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಕಪ್ಪಲು ಮುನ್ನಾದವುಗಳು (ವಾರಿ Si. 272). — ಕಪ್ಪಲ್ನರಿ. The jackal, Canis aureus (Gz.). — ಕಪ್ಪಲುನರಿ. The Bengal fox, Canis (vulpes) bengalensis (Bd.).

ಕಪ್ಪಳಿ kappaḷi. (Šmd. 48).

ಕಪ್ಪಾನೆ kappu5-ânĕ 4. = ಕಪ್ಪನೆ 1. (My.).

ಕಪ್ಪು kappu. 1. To dig (ಖನನ Šmd. Dh.; T. ಕಲ್ಲು, to dig with a small stick; *cf.* ಕಡಂಗು 3, ಕನ್ನು, ಕನ್ನ 1, ಗಬ್ಬರಿಸು).

ಕಪ್ಪು kappu. 2. = ಕಪ್ಪ 2, ಕಪ್ಪಲು. A hole in the ground, a pit (ನಿಮ್ನ Šm. 100; My.; Tu. ಕರ್ಪು; Tĕ. ಕಾವು, a pit or well; *cf.* ಕಡ್ಡ 3?). — ಕಪ್ಪುಗುಟಿ. -ಕುಟಿ. A hole for catching elephants. ಆನೆಯ ಹಿಡಿಯಲೋಸ್ಕರ ಮಾಡಿದ ಕಪ್ಪುಗುಟಿ (ವಾರಿ, ಗಜಬನ್ಧನಿ Nr.).

ಕಪ್ಪು kappu. 3. To cover; to spread, to extend; to overspread; to surround (Tĕ., T., M. ಕಪ್ಪು, ಕಮ್ಮು; R.; *cf.* ಕವಿ 1).

ಕಪ್ಪು kappu. 4. A sign, a banner (ಪಾಲಿ, ಕೇತು, ಧ್ವಜ, ಲಿಂಗ, ನಿಮಿತ್ತ Nr.).

ಕಪ್ಪು kappu. 5. = ಕರ್ಪು. Blackness; the colour black or dark-blue; black; collyrium; ink (ನೀಲ Nr.; ಕಾಲ, ಕೃಷ್ಣ Mr. 443; ನೀಲ 511; ಕೃಷ್ಣ 519; ಕರಿ Čt. I, 21, o. r. ಕರೆ; ಅಸಿತ Nn. 14. 42; ರಾಮ 24; ಕೃಷ್ಣ 45. 47; ಕಾಲೀನ, ಕರಿದು 76; ಮಸಿ Si. 485; C.; Tĕ., T., M., Tu.). ಕಪ್ಪು ಬೆರಸಿದ ಕೆಮ್ಪು (ಧೂಮ್ರ); ಕಪ್ಪು ಬೆರಸಿದ ಹೊಮ್ಬಣ್ಣ (ಕಡಾರ, ಕಪಿಲ, ಕದ್ರು, ಪಿಂಗ, etc.); ಕಪ್ಪು ಬೆರಸಿದ ಅರಿಸಿನಬಣ್ಣಂ (ಶ್ಯಾವ, ಕಪಿಶ Nr.). ಚನ್ದ್ರಮಣ್ಡಲದ ನಡುವಣ ಕಪ್ಪು (ಮೃಗ, ಅಂಕ, etc. Hlâ.). ಕಪ್ಪೇರಿ ಇರ್ದ ನೆಯ್ದಿಲ್ (ಕುಮುದ Mr. 420). ಎಮ್ಮೆ ಕಪ್ಪಿನ ಮೇಲೆ ಅದೆ (B. 1, 15). ಕಪ್ಪಿಣದ ಬಣ್ಣ ತುಸು ಕಪ್ಪಿನ ಮೇಲೆ ಇರುವದು (4, 147). ಅಲಿಕುಲಂಗಳ ಕಪ್ಪನ್ ಅಣಕಿಪ ಸುರುಗುರುಳ್ (Bp. 4, 29). ಮಿಸುಪ ಕಪ್ಪಿನ ದಾಸೆಯಿಂ ಧಾವಿಸುವಂ (42, 23). ಕಪ್ಪ ಹಿಡಿದ ಅಕಲಂಕಕಾಂಚನದ ಒಪ್ಪದನ್ದದಿ (44, 2). ಆಕಳು ಕಪ್ಪಾದರೆ ಹಾಲು ಕಪ್ಪೇ? (Prv.). See Bp. 35, 13; 54, 35; Si. 40. 205. 206; J. 5, 55; 17, 14; 18, 34. 35; ಎಳೆಗಪ್ಪು, ಬಯಕೆಗಪ್ಪು. — ಕಪ್ಪಗಸೆ. -ಅಗಸೆ. = ಎಳ್ಳಗಸೆ. (My.). — ಕಪ್ಪುಕುರ್ಜಿ. A shrubby plant, Justitia ecbolium L. (St. & Pl.). — ಕಪ್ಪುಗೊರಲ. -ಕೊರಲ. Who has a black throat: Šiva (Bp. 18, 72). — ಕಪ್ಪುಬಣ್ಣ. The colour black or dark-blue (ಕೃಷ್ಣ, ನೀಲ, ಅಸಿತ, ಶ್ಯಾಮ, ಕಾಲ, etc. Si. 51; B. 5, 245). — ಕಪ್ಪುಬೊಬ್ಬುಳಿ. = ಕಪ್ಪುಕುರ್ಜಿ. (St. & Pl.).

ಕಪ್ಪು kappu. 6. Flesh, meat (S. Mhr.; *cf.* ಕಣ್ಣ 2, ಕಡು 3?).

ಕಪ್ಪು kappu. 7. = ಕಪ್ಪ 1. ಕಪ್ಪನ್ನು ತೆಗದು ಕೊಣ್ಡು (B. 5, 67). — ಕಪ್ಪುಕಾಣಿಕೆ. = ಕಪ್ಪಗಾಣಿಕೆ. (Čb. 27). — ಕಪ್ಪಗಾಣಿಕೆ. = ಕಪ್ಪುಕಾಣಿಕೆ. (B. 5, 110).

ಕಪ್ಪುರ kappura. (Šmd. 191). = ಕಪ್ಪರ 1, ಕಪ್ರ. Tbh. of ಕರ್ಪೂರ (Šmd. 381; Čt. II, 8; Kk. 94; B. 4, 70). — ಕಪ್ಪುರಗರಡಗೆ. -ಕರಡಗೆ. Tbh. of ಕರ್ಪೂರಕರಣ್ಡಕ (Šmd. 381). — ಕಪ್ಪುರವಳಿಕು. -ವಳಿಕು. Camphor-crystal (Čp. 7, after 92).

ಕಪ್ಪೆ kappĕ. A frog (ಮಣ್ಡೂಕ, ಪ್ಲವಕ, ಪ್ಲವಗ, ಭೇಕ, ಶಾಲೂರ, etc. Hlâ., Nr., Mr. 411; Si. 89. 410; ಭೇಕ Nn. 10. 18; ಪ್ಲವಂಗ 46; C.; Tĕ., Tu.; T. ತವಕ್ಕೈ, ತವಕ್ಕಳೈ, ತವಳೈ). ಕಪ್ಪೆಗಳು ಮೀನುಗಳು ಇಪ್ಪದದು ತೀರ್ಥವೇ? (Sp.). ಸರ್ಪನ ಉಡಿ ಹೆಡೆಯ ನೆರಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಕಪ್ಪೆಯನ್ತೆ (Sp.). ಉಬ್ಬಿದ ಕಪ್ಪೆ ಆನೆ ನುಂಗೀತೇ?— ಕಪ್ಪೆ ಕೂಗಿ ಮಳೆ ಬರಿಸಿದನ್ತೆ.— ಕಪ್ಪೆಯ ತುಲಾಭಾರಾ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ (Prvs.). See ಹೆಣ್ಣುಗಪ್ಪೆ, ಹೆಣ್ಗಪ್ಪೆ. — ಕಪ್ಪೆಕೀಲಿ. A padlock (S. Mhr.). — ಕಪ್ಪೆಕುರು. A boil in the shape of a frog's body (C.). — ಕಪ್ಪೆಚಿಪ್ಪು. A bivalve shell, one half of which is occasionally used for giving babies milk to drink (ಶಮ್ಬೂಕ, ಜಲಶುಕ್ತಿ Si. 89; C.; B. 5, 184). — ಕಪ್ಪೆಬೀಗ. = ಕಪ್ಪೆಕೀಲಿ. (C.). — ಕಪ್ಪೆರೊಟ್ಟಿಗಿಡ. A spreading herb, Malva rotundifolia L. (Z.). — ಕಪ್ಪೆಹುಣ್ಣು. A spreading sore in the palm of the hand, on the sole of the foot, etc. (S. Mhr.).

ಕಪ್ರ kapra. = ಕಪ್ಪುರ. (ಧವಲ, ಸಿತಾಭ, ಹಿಮಾಂಶು Čb.).

ಕಫ kapha. = ಕಪ. *Phlegm* (ಅತಿಗೂರು Mr. 386).

ಕಫಣಿ kaphaṇi. *The elbow.*

ಕಫಿ kaphi. *Phlegmatic;* filled with mucus.

ಕಫೋಣಿ kaphôṇi. *The elbow.*

ಕಫೋಳಿ kaphôḷi. = ಕಫೋಣಿ. (ಮೊಣಕೆಯ್ Mr. 323).

ಕಬ್ kab. 1. = ಕಡ್, etc. Blackness. — ಕಬ್ಬಕ್ಕಿ. -ಹಕ್ಕಿ. = ಕರ್ಬಕ್ಕಿ. A rosefinch, a starling (Pr.; My.; Bh. 1, 20, 53; Šśv. 3, 33; ಕೃಕರ Si. 173, sic!). — ಕಬ್ಬಳಿ. = ಕಬ್ಬಳ್ಳಿ. A black creeper with very strong fibres, used in tying the bamboos under a thatch, etc. (My.). — ಕಬ್ಬಳ್ಳಿ. -ಬಳ್ಳಿ. = ಕಬ್ಬಳಿ, ಕರ್ಬಳ್ಳಿ. (ತ್ರಗಧಕ್ಷ Mr. 147 in two MSS., o. r. ಕ್ಷಗಧಕ್ಷ). — ಕಬ್ಬುನ. -ಪುನ. See separately. — ಕಬ್ಬೊಗೆ. -ಹೊಗೆ. = ಕಾರ್ಬೊಗೆ. Black smoke (Bh. 1, 20, 55. 60; 2, 10, 23).

ಕಬ್ kab. 2. = ಕಲ್ 4, etc. A stone. — ಕಬ್ಬಸುರಿ. The waved-leaf fig-tree, Ficus infectoria. ಕಬ್ಬಸುರಿಯ ಮರ (ಪ್ಲಕ್ಷ, ಜಟಿ, ಪರ್ಕಟಿ Nr.; Si. 128; *cf.* ಕಲ್ಲುಬಸುರಿ).

ಕಬ kaba. = ಕಪ. — ಕಬಕಬ. rep. = ಕಪಕಪ. (My.).

ಕಬಕ್ಕನೆ kabakkanĕ. = ಕಪ್ಪನೆ 2, ಕವಕ್ಕನೆ, ಗಪ್ಪನೆ, ಗಬಕ್ಕನೆ. In a snatching manner, with the sound produced in snatching; — with that of gulping quickly. — ಕಬಕ್ಕನೆ ಕಚ್ಚು. To bite snatchingly, as a dog (C.). — ಕಬಕ್ಕನೆ ನುಂಗು. To gulp quickly, as beasts (My.).

ಕಬಚ kabaca. = ಕವಚ. (My.).

ಕಬಟ kabaṭa. = ಕಪ್ಪಟಿ, etc. A bat (My.).

ಕಬಟ kabaṭa. Tbh. of ಕಪಟ. (Râm. 6, 12, 38).

ಕಬನ್ಧ kabandha. *Water.* 2, a cloud. 3, *a headless trunk,* especially one retaining vitality (ಕಡುಕು, ಅಟ್ಟೆ Kk. 41). 4, N. of Râhu. 5, N. of a Dânava or Râkshasa, enemy of Indra; a Gandharva killed by Râma (J. 18, 5).

ಕಬರ kabara. A Muhammadan tomb (My.; Mhr., H.). — ಕಬರಸ್ಥಾನ. A cemetary (My.; H.).

ಕಬರಿ kabari. = ಕವರಿ. A braid or fillet of hair; a knot of braided hair (ಕುನ್ತಲ, ವೇಣಿ, ಧಮ್ಮಿಲ್ಲ, ಕಟ್ಟುಮುಡಿ Mr. 320; J. 2, 9; 11, 9; 18, 27). 2, = ಜಾಲೀ ಗಿಡ (Čb.). 3, = ಅಡವೀ ತುಳಸಿ (Čb.). 4, = ಕೆಮ್ಪು ಗಣಗಲ (Čb.). — ಕಬರಿಯಗ್ರ. -ಅಗ್ರ. The point of a braid of hair (ಜೊಲ್ಲಿಹ Čt. I, 30).

Digitized by Google

ಕಬರು **kabaru.** News; information (C.; Mhr., H. ಖಬರ). 2, attention! heed! (C.; H.).

ಕಬರುದಾರ **kabaru-dâra.** A careful, or strict, man (My.).

ಕಬರುದಾರಿ **kabarudâri.** Care, carefulness (My.; Mhr., H.).

ಕಬರುದಾರು **kabarudâru.** Skilful, clever; careful; attention! take care! mind! (C.; Mhr., H. ಖಬರದಾರ).

ಕಬಲ **kabala.** 1. = ಕಬಳ, ಕವಣ, ಕವಲ, ಕವಳ 1. A mouthful; a bolus, a pill.

ಕಬಲ **kabala.** 2. = ಕೌಲು. (S. Mhr.; Mhr. ಕವಲ).

ಕಬಲನ **kabalana.** Swallowing by mouthfuls. See ತುತ್ತು, ತೀಡು.

ಕಬಲಪ್ರವೇಶ **kabala-pravêśa.** The entering of mouthfuls. See ಗಿಡ.

ಕಬಳ kabaḷa. (= ಕಬ್ಬಿಲ, ಕಬ್ಬೆಯ). A fowler, a huntsman (ಬೇಡ Čt. I, 58, o. r. ಕವಳ).

ಕಬಳ **kabaḷa.** = ಕಬಲ 1, etc. (ಜೇವಣ, ಪೊಳಗೆ, ತುತ್ತು Šs.; ಅಹು 3, ತುತ್ತು Mr. 220). ರಣಕಬಳರಕ್ಕೆಮರ್ದುಗಳ್ ಪುದಿದ ಭರಣಿಗಳ (Râv. 6, after 11). See ಗಜ-, ಸಮ್ಬರಗವಳ.

ಕಬಳಿಸು **kabaḷisu.** To eat; to gulp, to devour (Bh. 8, 23, 13; My.).

ಕಬಾಡ **kabâḍa.** = ಕವಾಡ. A bullock or horse-load of grass, wood, etc. (C.; Mhr.; Tĕ., also ಕವಾಡ; T. ಕವಾಡ).

ಕಬಾಡಿ **kabâḍi.** A person who brings and sells kabâḍas (S. Mhr.).

ಕಬಾಬು **kabâbu.** A ragout; a made dish of roast meat (Br.; H.; My.).

ಕಬಾಯಿ **kabâyi.** = ಕಪಾಯಿ, etc. (My.).

ಕಬೀರದಾಸ **kabîra-dâsa.** N. of a poet who was a devotee of Allah and Vishṇu (C.).

ಕಬೂಲ್ **kabûl.** = ಕಬೂಲ. Agreeing to; consent (C.; Mhr., H. ಕಬುಲ).

ಕಬೂಲ **kabûla.** = ಕಬೂಲ್. ಕಬೂಲ ಆಗೋಣ (ತಥ Čb.). ಕಬೂಲ ಮಾಡೋಣ (ಗ್ರಹಣ, ಪರಿಗ್ರಹ Čb.).

ಕಬೂಲಾತಿ **kabûlâti.** An agreement, written or oral (My.; Mhr., H. ಕಬುಲಾತ, ಕಬುಲಾಯತ).

ಕಬೋಜಿ kabôji. A blind man (My.; Tĕ. ಕಬೋದಿ).

ಕಬ್ಣ kabṇa. = ಕಬ್ಬಿಣ, etc. (My.).

ಕಬ್ಬ **kabba.** Tbh. of ಕಾವ್ಯ (Šmd. 351; Čt. I, 26). See Šmd. 13. 69. 121. 159; Čh. v. 19; J. 1, 10; ಇಡುಕುಂಗಬ್ಬ, ಒಳ್ಗಬ್ಬ, ಪದ್ಗಬ್ಬ, ಪಾಡುಗಬ್ಬ, ದಾಜನೆಗಬ್ಬ, ಬೆದಣ್ಡೆಗಬ್ಬ, ಮಾನಸಗಬ್ಬ.

ಕಬ್ಬಟೆ kabbaṭĕ. = ಕಪ್ಪಟೆ, etc. — ಕಬ್ಬಟೇ ಹಕ್ಕಿ. A bat (ಜತುಕ, ಅಜಿನಪತ್ರ Si. 175; My.).

ಕಬ್ಬಣ kabbaṇa. = ಕಬ್ಬಿಣ, etc. (C.). — ಕಬ್ಬಣಂಚು. -ಅಂಚು. (ಕನ್ದು Čb.).

ಕಬ್ಬಳಿ kabbaḷi. See s. ಕಬ್ 1.

ಕಬ್ಬಾರೆ kabbârĕ. — ಕಬ್ಬಾರೇ ಹದ್ದು. A heron (ಲೋಹಪೃಷ್ಠ, ಕಂಕ, ಹರಡೇ ಹಕ್ಕಿ Si. 172).

ಕಬ್ಬಿ **kabbi.** = ಕಬ್ಬಿನ. Tbh. of ಕವಿಯ. (ಕವಿ Mr. 274; Č. Bp. 47, 44; T. ಕವಿನ, bridle). See s. ಕಬ್ಬಿನ.

ಕಬ್ಬಿಗ **kabba-iga.** (Šmd. 233). A poet (ಕವಿ Čt. II, 15). See Šmd. 188; ಅಡಿಗಬ್ಬಿಗ, ಕಿಡ್ಕಬ್ಬಿಗ, ನರಗಬ್ಬಿಗ; Šśv. 1, 10. — ಕಬ್ಬಿಗರ ಕೈಪಿಡಿ. N. of a Kannaḍa dictionary (Kk. 3. 101). — ಕಬ್ಬಿಗಗಳ್. -ಕಳ್. Literary theft. See Šmd. s. ಕೂಸಾಡಿಸು.

ಕಬ್ಬಿಣ kabbiṇa. = ಕಬ್ಣ, ಕಬ್ಬಣ, ಕಬ್ಬುನ, ಕರ್ಬುನ, ಕರ್ಬೊನ್, ಕಾರ್ಬೊನ್. (The dark-coloured, black metal): iron (ಲೋಹ, ಕಾಲಾಯಸ, etc. Si. 332; C.; Tĕ. ಇನುಮು, T. ಇರುಮ್ಬು, ಕರುಮ್ಬೊನ್, iron; Tu. ಕರ್ಬ, iron; see ಕದ್ 1). ಕಬ್ಬಿಣದ ಕಿಟ್ಟ (ಮಣ್ಡೂರ Si. 332). ಕಬ್ಬಿಣದ ಪ್ರತಿಮೆ (346). ಕಬ್ಬಿಣದ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ (B. 3, 46). ಕಬ್ಬಿಣದ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ನೊಣಕ್ಕೆ ಏನು ಅಗ್ಗ? — ಕಬ್ಬಿಣದ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಡ್ಲೆ ಹುಡುಕಿದ ಹಾಗೆ (Prvs.). See ಮುದ್ದೇ-. — ಕಬ್ಬಿಣಕಿಟ್ಟ. Rust of iron, scoriae, dross (ಮಣ್ಡೂರ, ಸಿಂಘಾಣ G.). — ಕಬ್ಬಿಣಗೊಮ್ಬೆ. An iron image (ಸ್ಥೂಣೆ Si. 420; G.). — ಕಬ್ಬಿಣಂಚು. -ಅಂಚು. = ಕಬ್ಬಣಂಚು. An iron plate for baking cakes, etc. (B. 4, 158). — ಕಬ್ಬಿಣದ ಪಾರ. A bar of iron (My.). — ಕಬ್ಬಿಣಸಲಾಕೆ. An iron spike, etc. (ದಸಿ G.).

ಕಬ್ಬಿನ **kabbina.** = ಕಬ್ಬಿ. ಕುದುರೆಯ ಕಬ್ಬಿನ (ಕೀಲ್, ಅವಿಲಣ Nn. 149, o. r. ಕಬ್ಬಿಯ ಕೀಲು).

ಕಬ್ಬಿಲ kabbila. (= ಕಬಳ, etc., ಕೊಬ್ಬಿಲ). A huntsman, a fowler; a rustic (= ಬೇಡ, ಬಿಲ್ಲ in the Bp.). See Bp. 58, 16. 29. 50; 59 sum.; 59, 50. 54. 2, = ದಿವಾಕೀರ್ತಿ (?). ಇರ್ಮರ್ಕಾರನ್ ಎನ್ದು ಕಿಲಿಗಂ, ಈ ಜಾತಿಧರ್ಮದಿಂ ಶ್ರೇಷ್ಠನಹ ಕಬ್ಬಿಲಂ ನಿಷ್ಠನ್ (Mr. 381, o. rs. ಕನಿಷ್ಠನ್, ಎಷ್ಠನ್). — ಕಬ್ಬಿಲವಡೆ. A crowd of kabbilas (Bp. 59, 42).

ಕಬ್ಬಿಲಿಗ kabbiliga. (= ಕಬ್ಬೆಯ). A boatman, a fisherman, a seller of chunam (S. Mhr.).

ಕಬ್ಬಿಲಿಗಿತ್ತಿ kabbiligitti. = ಕಬ್ಬಿಲಿತಿ. (S. Mhr.).

ಕಬ್ಬಿಲಿತಿ kabbiliti. A woman of the kabbiligas (V. 39, 66). ಈ ಭೂಸುರರ ಗುರು ಕಬ್ಬಿಲಿತಿಗೆ ಅಲ್ಲಾ ವ್ಯಾಸನ್ ಒಗೆದನು? (Bp. 57, 72).

ಕಬ್ಬಿಸೆ kabbisĕ. (= ಕಬ್ಬು). See ಕಾಡುಗಬ್ಬಿಸೆ.

ಕಬ್ಬು kabbu. = ಕರ್ಬು, ಕರ್ವು. The common sugar-cane, Saccharum officinarum Lin. (ಇಕ್ಷು Hlâ., Mr. 95; ಇಕ್ಷು, ರಸಾಲ Si. 163; C.; T. ಕರುಪ್ಪು, ಕರುಮ್ಬು; M. ಕರಿಮ್ಬು; Tu. ಕಮ್ಬುರ್; Tĕ. ಚೆರುಕು). ಬಿಳಿಯ ಕಬ್ಬು (ಇಕ್ಷು, ರಸಾಲ Nr.). ಕಬ್ಬಿನ ಸೋಗೆ (Si. 164). ಕಬ್ಬಿನ ಹಾಲು (ಇಕ್ಷುರಸ G.; see Si. 312). ಕುಱ ಕಬ್ಬಿನೊಳು ಹೊಕ್ಕು, ಅಱವದೇ ತನಿರಸವ ಹೊಱಗಣ ಸೋಗೆಯ ಅಗಿವನ್ತೆ? (Sp.). ಕಬ್ಬಿನ ಜೂಜು (Bp. 20, 23). ಕಬ್ಬಿನ ಕೋಲು (ಇಕ್ಷುದಣ್ಡ G.). ಕಬ್ಬು ಕೊನೆಯಿನ್ದ ಮೆದ್ದರೂ ಬುಡದಿನ್ದ ಮೆದ್ದರೂ ಸವಿ ಒನ್ದೇ. — ಕಬ್ಬು ಡೊಂಕಾದರೆ ಸವಿ ಡೊಂಕೇ? — ಕಬ್ಬು ಸೀಯೆನ್ತ, ಬುಡಪರಿಯನ್ತರ ಅಗಿಯ ಬಾರದು. — ಕಬ್ಬು ಸೀಯೆನ್ತ, ಬೇರು ನುಂಗಿದರೆ ದವಡೆ ಹಱದೀತು. — ಕಬ್ಬಿನ ಮೇಲೆ ಜೇನು ಇಕ್ಕಿದನ್ತೆ. — ಆನೆಯಾಗಿ ಕಬ್ಬು ಮೇಯುವದಕ್ಕನ್ತ ಇಱವೆಯಾಗಿ ಸಕ್ಕರೆ ಮೇಯುವದೇ ಲೇಸು (Prvs.). See Bp. 38, 58; B. 3, 45; Abhâ. 1, 5; Č. Bp. 11, 11; 47, 42; Bh. 1, 8, 5; ಅಡುಗಬ್ಬು, ಕಾಕಬ್ಬು, ಕಾಗಬ್ಬು, ಮರಕಬ್ಬು, ರಸದಾಳಿ-, ಹುಚ್ಚು-. — ಕಬ್ಬುಬಿಲ್ಲುಳ್ಳವ. = ಕಬ್ಬುವಿಲ್ಲ. (ಇಂಗೋಲ್ವಿಲ್ಲ G.). — ಕಬ್ಬುವಿಲ್. -ಬಿಲ್. A bow of sugarcane (J. 6, 17; 30, 37). — ಕಬ್ಬುವಿಲ್ಲ. -ಬಿಲ್-ಅ 3. Kâma (J. 30, 20).

ಕಬ್ಬುನ kab1-puna. = ಕಬ್ಬಿಣ, etc. (ಕಾರ್ಬೊನ್ Šm. 68; Kk. 47, o. rs. ಕರ್ಬುನ, ಕರ್ಬೊನ್; ಗಿರಿಸಾರ, ಅಶ್ಮಸಾರ, ಲೋಹ, ಕಾಲಾಯಸ Hlâ., Nr.). ಕಬ್ಬುನದ ಕೋಲು (ಪಂಥ); ಕಬ್ಬುನದ ಬಡಿಗೆ (ಮುದ್ಗರ, etc.); ಕಬ್ಬುನದ ಎಕಾರವು ಕುಶಿ ಎನಿಸುಗು, ಸರಳು ಮೊದಲಾದುದು (Nr.). (ದುಷ್ಕವಿತೆ) ಕಬ್ಬುನದ ಕಡಲೆ, ವಾದಿಸೆ ರಸಮಂ (Grj. 1, 22; see s. ಕಡಲೆ). See Bp. 50, 51; 53, 53; Šm. 41. 42. 114; Č. Bp. 47, 35. — ಕಬ್ಬುನಕೋಲು. = ಕಬ್ಬುನ

Digitized by Google

ದ ಕೋಲು. (Bp. 61, 26). — ಕಬ್ಬುನಗಲ್. -ಕಲ್. A loadstone (ಸೂಜಿಕಲ್ Ss.; cf. ಕಾರ್ಬೊನ್ನ ಕಲ್).

ಕಬ್ಬೆಯ kabbēya. A boatman, etc. (= ಕಬ್ಬಿಲಿಗ, S. Mhr.).

ಕಮ್ kam. 1. = ಕರ್, etc. Blackness. — ಕಮ್ಮಡು. = ಕಾರ್ಮಡು, q. v. (J. 13, 54). — ಕಮ್ಮಡುವಿನಣ್ಣ. -ಅಣ್ಣ. Yama (Kk. 15, o. r. ಕಾರ್ಮಡು). — ಕಮ್ಮತ್ತಿ. The tree Shorea robusta or Valeria robusta, a valuable timber tree (ಸಸ್ಯವನ್ದರ, ಅಶ್ವಕರ್ಣಕ, ಶಾಲ, ಸರ್ಜಕ, ಕಾರ್ಶ್ಯ, etc. Nr.; cf. ಕರಿಮತ್ತಿ & ಕರೇ ಮತ್ತಿ). — ಕಮ್ಮರ. N. of a tree with eatable fruits (Abh. P. 12, 6). ಲಕುಚ ಲಿಕುಚ ಡಹು ಎನ್ದು, ಕಂಚನಿಮ್ಬೆಯ ಮರ; ಕಮ್ಮರನ್ ಎನ್ದೂ, ಎಮ್ಬರು (Nr.). (Could the ಕಮ್ be = ಕಮ್ಬು No. 2 ?).

ಕಮ್ kam. 2. = ಕಣ್ 1, etc. An eye. — ಕಮ್ಬನಿ. -ವನಿ. An eye-drop: a tear; tears. See Bp. 3, 37; 18, 46; 44, 28; 48, 11; 50, 7; J. 13, 59; 19, 20. 27. — ಕಮ್ಬನಿಗಱೆ. -ಕಱೆ. To shed tears (J. 19, 32; 20, 24). — ಕಮ್ಬನಿದುಮ್ಬು. -ತುಮ್ಬು. To be filled with tears: to shed tears (J. 32, 56). — ಕಮ್ಬನಿದುಳುಕು. -ತುಳುಕು. To shed tears (Bh. 1, 8, 61). — ಕಮ್ಬನಿದೊಡೆ. -ತೊಡೆ. To wipe tears (J. 23, 53; 28, 55). — ಕಮ್ಬೆಳಗು. Eye-shine. ಚಕ್ಷುಷ್ಯ ಕುಲಾಲಿ ಕುಲತ್ಥಿಕೆ ಎನ್ದು, ಕುಲಥಾಂಜನ; ಕಮ್ಬೆಳಗಿನ ಬೀಜಮೆನ್ದೂ, ಎಮ್ಬರು (Nr.).

ಕಮ್ kam. *Water.* 2, *the head.* 3, a particle: indeed, etc. See ಕಂ.

ಕಮಟಿ kamaṭi. A committee (My.; S. Mhr. ಕ್ಯಾಮೀಟಿ).

ಕಮಟು kamaṭu. = ಕಮುಟು, etc. (C.).

ಕಮಠ kamaṭha. *A tortoise.* 2, a water-pot.

ಕಮಠಿ kamaṭhi. *A female tortoise or a small one.*

ಕಮಠೇಶ್ವರ kamaṭha-īśvara. N. of a liṅga (S. Mhr.). 2, the first tortoise (ಆದಿಕೂರ್ಮ G.).

ಕಮಣ್ಡಲ kamaṇḍala. = ಕಮಣ್ಡಲು. (ಕರಗ Nn. 50; ಕಮಣ್ಡಲು 102; ಜಲಪಾತ್ರ Mr. 212).

ಕಮಣ್ಡಲು kamaṇḍalu. *An ascetic's or religious student's water-pot* (ಕುಣ್ಡಿಕೆ Mr. 256; ಗುಣ್ಡಿಗೆ Šm. 84).

ಕಮತ kamata. The cultivation which the owner carries on with his own stock, but by the labour of another who is paid for his work (S. Mhr.; Tě.; Upper India *kāmat).*

ಕಮತಿಗ kamatiga. = ಕಮ್ಮತಿಗ. The man employed to cultivate with the farming stock of the owner (S. Mhr.; B. 4, 42. 43).

ಕಮನ kamana. Desirous; *libidinous;* desirable; beautiful, lovely (ಮನೋಹರ, etc. Mr. 424).

ಕಮನೀಯ kamanīya. To be desired, desirable; lovely, pleasing (ಸಾರಂಗ, ಮನೋಹರ Nn. 34; ಮನೋಹರ, ಸೌಮ್ಯ, etc. Mr. 424).

ಕಮನೀಯಸ್ವಾನ್ತ kamanīya-svānta. Who has a lovely or good mind (ನಿರ್ಮಲಚಿತ್ತ, ಸುಮನ Nn. 68).

ಕಮನ್ಧ kamandha. = ಕಬನ್ಧ. (Sk.).

ಕಮರ kamara. = ಕಮರು 2. ಕಮರದ ನಾತು (B. 5, 164).

ಕಮರಿ kamari. = ಕಮ್ಮರಿ. (My.; T. ಕಮರ್, a cleft in the ground caused by drought).

ಕಮರಿಕೆ kamarikĕ. = ಕಮರಿಗೆ. The state of being singed, etc. — ಕಮರಿಕೆಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡ. The small tree Carissa carandas (ಕರಮರ್ದಕ, ಕೃಷ್ಣಪಾಕಫಲ, ಸುಷೇಣ, etc. Si. 137; My.).

ಕಮರಿಗೆ kamarigĕ. = ಕಮರಿಕೆ. (My.).

ಕಮರು kamaru. 1. To be singed, burnt or scorched (by the sun, by fire, C.; ಸೀ G.; Tě. ಕಮರು, ಕಮುರು, ಕಮಲು; cf. ಕಸ್ದು 5). P. p. ಕಮರಿ.

ಕಮರು kamaru. 2. = (ಕಣ್ಟು 2), ಕನರು No. 1, ಕಮರ, ಕಮುಟು, ಕವರು 2, ಕವುಟು, ಕವುರು, (ಗವುಲು). The state of being singed, scorched, etc. (C.; Tě.). **2,** the disagreeable, stifling smell arising from burnt oil, ghee, hair, etc. (C.; Tě.). ಕಮರ ನಾತು (ಕವುರು G.). — ಕಮರು ಬೀಳು. To be singed, etc., as grass (S. Mhr.).

ಕಮಲ kamala. = ಕಮಳ. *An erect large water-plant, the lotus or Egyptian bean, Nelumbium speciosum* Willd. (ರಾಜೀವ Nn. 22; ತಾವರೆ 22. 29; see *e. g.* Č. Bp. 4, 7). 2, *water* (ಜಲ, ನೀರ್ Nn. 29). 3, the blue lotus, Nymphaea caerulea (ಉತ್ಪಲ, ನೆಯ್ದಿಲ್ 29). 4, a ray (ಅಂಶು, ಕಿರಣ 29). 5, the moon (ಚನ್ದ್ರ, ಸೋಮ 29). 6, *a species of deer* (ಮೃಗ, ಎರಳೆ 29). 7, ಪಾವಸೆ, ಹಾವಸೆ (29). 8, N. of a vṛitta (Ch.). — ಕಮಲಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. N. (My.). — ಕಮಲವ್ವ. -ಅವ್ವ. = ಕಮಲಮ್ಮ. (My.).

ಕಮಲಗನ್ಧಿ kamala-gandhi. A woman who has the fragrance of a lotus (My.).

ಕಮಲಗರ್ಭ kamala-garbha. Brahmâ (Bp. 54, 48).

ಕಮಲಜ kamala-ja. Brahmâ (J. 13, 42).

ಕಮಲಜಾಣ್ಡ kamalaja-aṇḍa. The universe (Râm. 5, 8, 58).

ಕಮಲನಾಭ kamala-nâbha. Vishṇu. (My.).

ಕಮಲಪೇಟಿ kamala-pêṭi. A kind of ornamented border of a cloth (S. Mhr.; B. 3, 103).

ಕಮಲಬಾಣ kamala-bâṇa. Who has a lotus-arrow: Kâma. (My.).

ಕಮಲಬಾನ್ಧವ kamala-bândhava. The friend of the lotus: the sun. (My.).

ಕಮಲಭವ kamala-bhava. Brahmâ. (Šmd. 268).

ಕಮಲಮಿತ್ರ kamala-mitra. = ಕಮಲಬಾನ್ಧವ. (ಚೆಂಗದಿರ Čt. II, 18).

ಕಮಲಮುಖಿ kamala-mukhi. A woman with a lotus-like face. (ನಾಳೀಕಮುಖಿ G.; My.).

ಕಮಲವದನೆ kamala-vadanĕ. = ಕಮಲಮುಖಿ. (J. 9, 10).

ಕಮಲವೈರಿ kamala-vairi. The enemy of the lotus: the moon. (My.).

ಕಮಲಸಖ kamala-sakha. = ಕಮಲಮಿತ್ರ. (Šmd. 105).

ಕಮಲಸಮ್ಭವ kamala-sambhava. = ಕಮಲಜ. (J. 32, 31).

ಕಮಲಾಕ್ಷ kamala-aksha. Vishṇu or Kṛishṇa (Nn. 10). 2, the seed of the lotus of which beads are made (My.).

ಕಮಲಾಕ್ಷಸರ kmalâksha-sara. A rosary of lotus-beads (My.).

ಕಮಲಾಕ್ಷಿ kamalâkshi. A woman with lotus-like eyes (J. 11, 15).

ಕಮಲಾದೇವಿ kamalâ-dêvi. N. (Bp. 59, 8).

ಕಮಲಾನನೆ kamala-ânanĕ. = ಕಮಲಮುಖಿ. (Bp. 42, 29).

ಕಮಲಾಪ್ತ kamala-âpta. = ಕಮಲಸಖ. (Râv. 2, 54).

Digitized by Google

ಕಮಲಾಮ್ಬಕ kamala-ambaka. = ಕಮಲಾಕ್ಷ No. 1. (Šśv. 4, 102; J. 33, 14).

ಕಮಲಾಯ kamala-âya. N. of a woman (Bp. 36, 59).

ಕಮಲಾಲಯೆ kamala-âlayĕ. Lakshmî. (My.).

ಕಮಲಾವತಿ kamalâ-vati. N. of a woman (My.). 2, N. of a town (My.).

ಕಮಲಾಸನ kamala-âsana. *Brahmâ.* 2, a mode of sitting in yôga practice (My.).

ಕಮಲಿನಿ kamalini. A number of lotus-flowers; a lake or place abounding with them (ಪದ್ಮಿನಿ, ಬಿಸಿನಿ G.). 2, a woman regarded as a lotus (Šśv. 2, 57).

ಕಮಲೆ kamalĕ. -ಲಾ. *Lakshmî* (ಗೋಮಿನಿ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ Nn. 29).

ಕಮಲೇಶ kamalâ-îśa. Vishṇu. (Dp. 30).

ಕಮಲೋತ್ತರ kamala-uttara. *Safflower, Carthamus tinctorius Lin.*

ಕಮಲೋದರ kamala-udara. Vishṇu; the moon (J. 15, 11).

ಕಮಲೋದ್ಭವ kamala-udbhava. Brahmâ. (G.; My.).

ಕಮಳ kamaḷa. = ಕಮಲ. (Šmd. 25).

ಕಮಾನು kamânu. A bow; an arch, a vault (ಧನುಸ್, etc. Si. 287; C.; Mhr., H.; B. 4, 146); the spring of a watch, etc. (My.; Mhr.); a fiddle-stick (My.).

ಕಮಾಯಿಷಿ kamâyishi. Collection of the revenues (Br.; Mhr. ಕಮಾಏಶೀ);—the gain realized in an undertaking (My.; Mhr.).

ಕಮಾಯಿಷಿದಾರ kamâyishi-dâra. A toll-collector (My.); a superintendent of sea-customs (Mg.).

ಕಮಿಚ kamiča. ಕಮಿಚಿ kamiči. A riding whip (My.; H.).

ಕಮಿತೃ kamitṛi. *A lover.*

ಕಮುಟು kamuṭu. = ಕಮಟು, ಕಮರು 2, etc. Rankness, rancidity, fetid smell, especially with respect to kŏbbari long kept and to dirty clothes (C.); the disagreeable smell of burnt oil or ghee (My.).

ಕಮ್ಪ kampa. *Trembling, tremor, quaking.*

ಕಮ್ಪಣ kampaṇa. A district (ವಿಷಯ, ಗ್ರಾಮ Hlâ.; ವಿಷಯ, ಪಯಿಕ Mr. 189, o. r. ಪೈಕ; T. ಕಮ್ಪಳ, a man who lives in a cultivated country).

ಕಮ್ಪಣ kampaṇa. = ಕಮ್ಪನ No. 3. (Abh. P. 13, after 76).

ಕಮ್ಪನ kampana. *Trembling, shaken, unsteady.* 2, *trembling, tremor.* 3, a kind of weapon. See ಅದಿರ್, ಅಲ್ಲಾಡು, ನಡಗು.

ಕಮ್ಪಾಡಗ kam-pâḍaga. Teak (ತೇಗು Šm. 25).

ಕಮ್ಪಾಯಮಾನ kampâyamâna. Trembling; tremor (My.).

ಕಮ್ಪಾಹತ kampâhata. ತಮ್ಪಂ ಕಮ್ಪಾಹತಮಿವು (o. r. -ಮಿಹು) ಸುಮ್ಪೆನಿಕುಂ (o. r. ನಿಮ್ಪೆನಿಕುಂ, Čt. I, 106).

ಕಮ್ಪಿತ kampita. Trembling, shaking. (Bp. 22, 67; 61, 11).

ಕಮ್ಪಿಲ kampila. = ಕಮ್ಪಿಲ್ಲ, ಕಾಮ್ಪಿಲ್ಲ, ಕಾಮ್ಪಿಲ್ಯ. *N. of a plant.*

ಕಮ್ಪಿಲ್ಲ kampilla. = ಕಮ್ಪಿಲ, etc. (ರೋಚನಿ, ವಸಾರೆ Si. 158).

ಕಮ್ಪಿಸು kampisu. To be odoriferous (Bp. 18, 30).

ಕಮ್ಪಿಸು kampisu. To tremble, etc. (Grj. 4, 86; Bp. 26, 27; J. 13, 8).

ಕಮ್ಪು kampu. = ಕಮ್ಮ. A bad smell (My.; Tĕ.; M. ಕೆಸ್ಪು, to stink). ಅಪಕ್ವವಾದ ಕೆಟ್ಟ ಕಮ್ಪುಳ್ಳ ದ್ರವ್ಯವು (ವಿಸ್ರ, ಆಮಗನ್ಧಿ Si. 51). 2, a pleasant smell, fragrance (ಸೌಸವ Šmd. II; Kk. 83; ಸೌಸವ, ಕಮ್ಮಿತ್ತು, ಮಗಮಗಿಸು, ನಱು, ಪರಿಮಳ Šm. 23; ಆಮೋದ, ಪರಿಮಳ, ಸೌರಭ್ಯ, ಸುಗನ್ಧಿಕೆ Hlâ.; Grj. 2, 13. 61; C.; Tĕ.). ಆವುದಾನೊನ್ದು ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಕಮ್ಪಾದ ಧೂಪಮಂ ಮಾಂಗಲ್ಯ ಎಮ್ಬರು (Nr.). ಪೂವಿನೊಳ್ ಕಮ್ಪು (Šmd. 163). ಕಮ್ಪಲರ್ದುದು (55). ಜಾದಿಯತ್ತಣಿನ್ದಯುಂ ಕೇದಗೆಯತ್ತಣಿನ್ದಯುಂ ಕಮ್ಪು ಬನ್ದುದು (150). ಕೈತ್ಯದ ನೃತ್ಯಭವನಮುಂ ಕಮ್ಪಿನ ಕಾರಾಗಾರಮುಂ ಚಲ್ವಿನ ಕುಲಗೃಹಮುಂ (Čpr. 7, after 92). See Bp. 6, 8; 8, 18; 36, 29; Bh. 1, 5, 8; Šśv. 2, 39; Rśv. 5, 25; 10, after 31; J. 3, 30; 29, 28; ಅಲರ್ಗಮ್ಪು, ಕಡುಗಮ್ಪು, ಕೆಯಿಗಮ್ಪು, ತನಿಗಮ್ಪು, ನಱುಗಮ್ಪು, ಪೂಗಮ್ಪು, ಪೊಸಗಮ್ಪು, ಮೆಯ್ಗಮ್ಪು, ಸೊಡರ್ಗಮ್ಪು. — ಕಮ್ಪುವಡೆ. -ಪಡೆ. To get fragrance, to become odoriferous (J. 3, 36). — ಕಮ್ಪುವಳ. That is full of perfumes: wind (ಅನಿಲ Kk. 16; ಗಾಳಿ, ಅನಿಲ, etc. Šm. 13).

ಕಮ್ಪುಗಾತಿ kampu-gâti. A woman who has a fragrant smell (Č. Bp. 10, 6).

ಕಮ್ಪೆ kampĕ. = ಕಮ್ಪ. See ಅನು-.

ಕಮ್ಪ್ರ kampra. *Shaking, moving, trembling;* agile.

ಕಮ್ಬ kamba. = ಕಮ್ಭ (Šmd. 24). Tbh. of ಸ್ಕಮ್ಭ or ಸ್ತಮ್ಭ (see ಕೂವಕಮ್ಬ). A post; a pillar (C.; Tĕ., Tu., T., M.); a mast (T., M.). See Bp. 47, 7. 26; 49, 44; Šśv. 1, 70; Si. 120. 419; B. 4, 121.

ಕಮ್ಬರ್ತಿ kambarti. Making up for a deficit (My.).

ಕಮ್ಬಲ kambala. = ಕಮ್ಬಳಿ (Čt. II, 19). *A blanket,* a cumley, chiefly of a black colour. 2, a dew-lap.

ಕಮ್ಬಲವಾಹ್ಯ kambala-vâhya. *A kind of carriage covered with a cumley and drawn by oxen.*

ಕಮ್ಬಲಾಶ್ವತರ್ kambala-aśvatar. N. of two musicians in the court of Šiva (Šśv. 1, 29; 1, after 79).

ಕಮ್ಬಲಾಸನ kambala-âsana. A blanket-seat (My.).

ಕಮ್ಬಲಿ kambali. Covered with a blanket.

ಕಮ್ಬಲಿವಾಹ್ಯಕ kambali-vâhyaka. = ಕಮ್ಬಲವಾಹ್ಯ. *A kind of carriage etc.*

ಕಮ್ಬಳ kambaḷa. Daily hire or wages (My.; *cf.* ಸಮ್ಬಳ?).

ಕಮ್ಬಳಗಾಱ kambaḷa-gâṟa. A day-labourer (My.).

ಕಮ್ಬಳಿ kambaḷi. = ಕಮ್ಬಲ (Šmd. 364; Čt. II, 19; ಆವಿಕ, ರಲ್ಲಕ, ಕಮ್ಬಲ, etc. Hlâ., Mr. 343; ರಲ್ಲಕ, ಕಮ್ಬಲ Nr.; C.; T., M., Tĕ. also ಕಮ್ಬಿಳಿ; Tu. ಕಮ್ಬೊಳಿ). ಹಲವು ಸೂಟ್ ಉದಕದೊಳ್ ಅಲುಬಿ, ಸೆಳೆ ಸೆಳೆದು, ಒಗೆದೊಡಂ ಬಿಳಿದು ಆಹುದೆ ಕಮ್ಬಳಿ? (Bp. 60, 48). ಯಾವ ಊರೋ, ಗೌಡ? ಅನ್ದರೆ ಕಮ್ಬಳಿ ಮೂಱು ಹಣ ಅನ್ದ.—ಕಮ್ಬಳಿಯ ಮೇಲೆ ಕಣಿಕಾ ನಾದಿದ.—ಕಮ್ಬಳಿಯವನ ಹೊಡೆದು, ಹಚ್ಚಡವನ ಹೆದಱಿಸ ಬೇಕು (Prvs.). See Si. 223. 271. 276. 334; Bp. 20, 22; 58, 50; Prv. s. ಕನ್ನಮ್ಬಾಡಿ. — ಕಮ್ಬಳಿಕುಱುಬ. A class of Kuṟubas who weave blankets and whose wives wear only blankets (My.). — ಕಮ್ಬಳಿಯಳಿಗ. -ಅಳಿಗ. A kind of lizard or chameleon (ಸರಟ Čt. I, 68). — ಕಮ್ಬಳಿಹುೞು. A caterpillar (My.; M. ಕಮ್ಬಿಳಿಪ್ಪುೞು, T. ಕಮ್ಬಳಿಪ್ಪೂಚಿ, Tĕ. ಕಮ್ಬಳಿಪುರುಗು; ದುರ್ನಾಯಕ Mr. 165).

ಕಮ್ಬಾಱ kambâṟa. = ಕಮ್ಮಗಾಱ, etc. (S. Mhr.).

ಕಮ್ಬಾಱಗಿತ್ತಿ kambâṟa-gitti. = ಕಮ್ಮಾಱಗಿತ್ತಿ, ಕಮ್ಮಾಱ್ತಿ. (S. Mhr.).

ಕಮ್ಬಾಱಿಕೆ kambâṟikĕ. = ಕಮ್ಮಾಱಿಕೆ. A blacksmith's business (S. Mhr.).

Digitized by Google

ಕಮ್ಬಾವತಿ kambâvati. A kind of costly border of a silk garment (My.).

ಕಮ್ಬಿ kambi. 1. Wire (C.; T., Tĕ., M., Tu.; Tĕ. also ಕಮ್ಮಿ); an iron band (My.); a bar of iron, a rail (My.); a bar, the bridge of the nose (My.). ಮೂಗಿನ ಕಮ್ಬಿ (Mr. 280). — ಕಮ್ಬಚ್ಚು. -ಅಚ್ಚು. = ಕಮ್ಬಿಯಚ್ಚು. (My.; Tĕ. ಕಮ್ಬಿಯಚ್ಚು, ಕಮ್ಬೆಚ್ಚು). — ಕಮ್ಬಚ್ಚು. = ಕಮ್ಬಿಯಚ್ಚು. (G. 105. 115). — ಕಮ್ಬಿಯಚ್ಚು. -ಅಚ್ಚು. A plate with holes for drawing wire (S Mhr.; M.).

ಕಮ್ಬಿ kambi. 2. A stripe (or stripes) running parallel with the border of a cloth (C.; Tĕ., M., T.). See ಅಡ್ಡ-; Si. 222; ಬ್ರಹ್ಮಗಮ್ಬಿ.

ಕಮ್ಬಿ kambi. 3. A thick bamboo (or pole) laid across the shoulder for carrying burdens, occasionally denoting the whole carrying apparatus (C.; Tĕ. a bar, a beam; *cf.* T. ಕಮ್ಬೆ. M. ಕಮ್ಬ, a cross piece of wood to hold the planks of a door or window together). ಕಾಸಿನ ಕಮ್ಬಿ (ಧಾರಯಷ್ಟಿ, ವಿಹಂಗಿಕೆ Hlâ.). See Bp. 6, 32; 43, 24. 25. 27. 29. 83; 44, 5. 6. 7. 12. 13; 50, 35; Rśv. 5, 114; J. 7, 5; ಅಡ್ಡ-, ಅಡ್ಡ ಹೊರೆ-.

ಕಮ್ಬಿ kambi. A club, a mace (Râghĕ. 17, 67; M. ಕಮ್ಬು). See ಕಮ್ಬಿಗ.

ಕಮ್ಬಿ kambi. *A ladle or spoon.* 2, a shoot, a branch or joint of a bamboo. 3, the guava tree (ಬಿಕ್ಕೆ Mr. 120).

ಕಮ್ಬಿಕಾಱ kambi-kâṟa. A bearer of the carrying apparatus called kambi (Bp. 9, 41; 47, 37; My.).

ಕಮ್ಬಿಗ kambiga. A mace bearer, a doorkeeper (ಪಡಿಯಱ Čt. I, 13).

ಕಮ್ಬಿಗ kambiga. Perhaps Tbh. of ಕಮ್ಬುಕ. An asura (see s. ಕಂಟಗ).

ಕಮ್ಬು kambu. (= ಕಮ್ಬು). *A conch, a shell* (ಶಂಖ Nn. 64; Bp. 5, 20). 2, *a bracelet.* 3, an elephant (ಗಜ, ಆನೆ Nn. 64). 4, water (ಜಲ, ಉದಕ 64). 5, the colour white (ಧವಲ, ಬಿಳಿದು 64). 6, a kind of grain (ಧಾನ್ಯಭೇದ 64; T., Tĕ.: Holcus spicatus Lin., = M. ಕಮ್ಬಂ). 7, the neck. — See Mr. 110 s. ಕರಡ.

ಕಮ್ಬುಕ kambuka. = ಕಮ್ಬು No. 1. 2, a mean person (Sk.; see ಕಮ್ಬಿಗ).

ಕಮ್ಬುಗೆ kambugĕ. ರಥಗುಪ್ತಿ ವರೂಥ ಎನ್ದು, ದೂಳುಮುಟ; ಕಮ್ಬುಗೆ ಎನ್ದೂ, ಎಮ್ಬರು (Nr.).

ಕಮ್ಬುಕಣ್ಠ kambu-kaṇtha. A conch-like neck (J. 25, 4).

ಕಮ್ಬುಗಲ kambu-gala. = ಕಮ್ಬುಗ್ರೀವ. (J. 13, 9. 26).

ಕಮ್ಬುಗ್ರೀವ kambu-grîva. = ಕಮ್ಬುಕಣ್ಠ. 2, N. of a tortoise. (My.).

ಕಮ್ಬುಗ್ರೀವೆ kambu-grîvĕ. *A neck marked with three lines like a shell.*

ಕಮ್ಭ kambha. = ಕಮ್ಬ (Śmd. 24). (ಸ್ತಮ್ಭ Nn. 76; ಧಾರಕ, ಸ್ತಮ್ಭ Mr. 200; ಆಲಾನ 157). — ಕಮ್ಭಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A construction on pillars. ಕಮ್ಭಗಟ್ಟಿನ ಮೇಲುಕಟ್ಟುಗಳು (Bp. 12, 18). — ಕಮ್ಭಪೂಜೆ. Worship paid to the first pillar when erected in a building (at an auspicious moment, My.). — ಕಮ್ಭಮುಹೂರ್ತ. = ಕಮ್ಭಪೂಜೆ. (My.).

ಕಮ್ಮ kamma. (= ಕಮ್ಮು 2). Another form of ಕಮ್ಪು (Śmd. 209. 210). See s. ಕಮ್ಮನೆ. — ಕಮ್ಮಗಗ್ರೆ. A species of basil with small leaves, Ocymum sanctum (ಪರ್ಣಾಸ, ಕಠಿಂಜರ, ಕುಟೇರಕ, ಕಗ್ಗೊಲೆ, ಕಾಮುಕಸ್ತೂರೀ ಗಿಡ Si. 141). — ಕಮ್ಮಂಗಣೆ. -ಂ-ಕಣೆ. A fragrant arrow. ಕಮ್ಮಂಗಣೆಯಿನ್ದೆ ಎಚ್ಚವನ್ ಇವನ್ಮಾವಿನ ಪೊದಱೊಳ್ ಇರ್ದು (Śmd. 210). — ಕಮ್ಮಂಗಣೆಯ. -ಅ 3. Who has fragrant arrows: Kâma (ಇಂಗೋಲ್ವಿಲ್ಲ, ಕಾಮ Śmd. II; Kk. 79; Śm. 7; ಕಾವ Čt. I, 94; ಸುರಭಿಶರ II, 16). — ಕಮ್ಮಲರ್. -ಅಲರ್. A fragrant flower (Śśv. 1, 45). — ಕಮ್ಮೆಲರ್. -ಎಲರ್. A fragrant breeze. ತೀಡುವೊಡೆ ಅಲ್ಲಿ ಕಮ್ಮೆಲರೆ ತೀಡುಗುಂ (Śmd. 297).

ಕಮ್ಮ kamma. Tbh. of ಕರ್ಮ. (My.).

ಕಮ್ಮಗಾಱ kamma-gâṟa. (Śmd. 235). = ಕಮ್ಮಾಱ, ಕಮ್ಮಱ, ಕಮ್ಮಾಱ. Tbh. of ಕರ್ಮಕಾರ. A blacksmith.

ಕಮ್ಮಗೆ kamma-agĕ 4. (Śmd. 389). Fragrantly; deliciously (C.). ಕಮ್ಮಗೆ ಉಣಿಸಿ, ಬಿಮ್ಮಗೆ ಕಟ್ಟಿದ (Prv.). **2,** fragrance, etc. ಕಮ್ಮಗೇ ತುಪ್ಪ (Abhâ. 1, 44). ಕಮ್ಮಗೆಯ ಊಟ (C.).

ಕಮ್ಮಟ kammaṭa. Coinage; mint (Râm. 5, 8, 48; rare in S. Mhr.; T. ಕಮ್ಮಟ್ಟ; M. ಕಮ್ಮಟ್ಟ, ಕಮ್ಮಟ್ಟ).

ಕಮ್ಮಟಿ kammaṭi. A coiner (Râm. 5, 8, 50).

ಕಮ್ಮತಿಗ. kammatiga. = ಕಮತಿಗ. (Bp. 9, 46).

ಕಮ್ಮನೆ kamma-anĕ 1. = ಕಮ್ಮಗೆ. (Śmd. 109. 389). — ಕಮ್ಮಕಮ್ಮನೆ. rep. (Śmd. 229). Very fragrantly.

ಕಮ್ಮರಿ kammari. = ಕಮರಿ. A declivity, a steep bank, a cliff, a precipice, a ravine (ಪ್ರಪಾತ, ತಟ, ಭೃಗು, ದರತ್ Nr.; ಸಱ Śm. 66. 117; ಸಱ Kk. 71).

ಕಮ್ಮರು kammaru. The loins, the waist (My.; Br.; Mhr., H. ಕಮರ).

ಕಮ್ಮರುಬಂದ kammarubanda. A leather waistband, belt. (My.; H.).

ಕಮ್ಮರೆ kammarĕ. = ಕಬ್ಬಱ, q. v. (whether = a ಕಯ್ಯಳೆ?).

ಕಮ್ಮಱ kammaṟa. = ಕಮ್ಮಗಾಱ, etc. (Śmd. 235; ವೈಕಾರಕ Mr. 376; My.). ತಿದಿಯೊತ್ತುವ ಕಮ್ಮಱಮ್ಬೊಲ್ ಇರ್ದಂ ಭೀಮಂ (Śmd. 91).

ಕಮ್ಮಱಿತಿ kammaṟa-iti. (Śmd. 246). The wife of a blacksmith; a female of the blacksmith-caste (My.).

ಕಮ್ಮಾಱ kammâṟa. = ಕಮ್ಮಗಾಱ, etc. (see Nr. s. ಕಲುಕುಟಗ; Bp. 21, 29; C.). See Prv. s. ಮೊಳೆ 2. — ಕಮ್ಮಾಱಸಾಲೆ. The workshop of a blacksmith (My.). ಕಮ್ಮಾಱಸಾಲೆಗೆ ಸೂಜೀ ಕೊಣ್ಡು ಹೋದ ಹಾಗೆ (in order to sell it, Prv.).

ಕಮ್ಮಾಱಗಾತಿ kammâṟa-gâti. = ಕಮ್ಮಾಱಗಿತ್ತಿ. (My.).

ಕಮ್ಮಾಱಗಿತ್ತಿ kammâṟa-gitti. = ಕಮ್ಮಱಿತಿ. (My.).

ಕಮ್ಮಾಱತಿ kammâṟati. = ಕಮ್ಮಱಿತಿ. (C.).

ಕಮ್ಮಾಱಿಕೆ kammâṟikĕ. = ಕಮ್ಮಾಱಿಕೆ. (My.).

ಕಮ್ಮಾಳ kammâḷa. An artisan, an artificer: a blacksmith, a goldsmith, etc. (T., M.); a goldsmith (My.).

ಕಮ್ಮಿ kammi. 1. Tbh. of ಕರ್ಮಿ. See ಕೂಡ್ಕಮ್ಮಿ.

ಕಮ್ಮಿ kammi. 2. Deficiency (C.; Br., M.; Mhr., H. ಕಮಿ, deficient; *cf.* ಕಡಿಮೆ). — ಕಮ್ಮಿ ಜಾಸ್ತಿ. More or less (My.).

ಕಮ್ಮಿತು kamma-itu. = ಕಮ್ಮಿತ್ತು. (Śmd. 109). That which is fragrant; fragrance (ಪರಿಮಳ Kk. 68).

Digitized by Google

ಕಮ್ಮಿತ್ತು kamma-ittu. = ಕಮ್ಮಿತು. (ಶಬ್ದ Šm. 23).

ಕಮ್ಮಿದ kammida. A fragrant man. ಕಮ್ಮಿದಂ (Šmd. 109).

ಕಮ್ಮಿದಳ್ kammidal̤. (Šmd. 109. 245). A fragrant woman.

ಕಮ್ಮು kammu. 1. Breath to be fragrant (ಗಂಧಶ್ವಾಸ Šmd. Dh. Mdb., o. rs. ದನ್ತಸ್ವಾಸ, ದನ್ತಸ್ವಾನ, ದನ್ತಸ್ವನ). **2,** to emit a sound as teeth do.

ಕಮ್ಮು kammu. 2. (= ಕಮ್ಮ). A delicate smell, fragrance (ಕಿಱುದು ನಾಂತ್ತ Čt. I, 22).

ಕಮ್ಮೆ kammĕ. One of the eight brahmanical classes or castes (in My. only smârta Brâhmaṇas). ಬ್ರಾಹ್ಮರೊಳು ಕಮ್ಮೆ ಮೊದಲಾದ ಎಣ್ಬ ಕುಲಮ್ ಅಕ್ಕು (Mr. 254; Tĕ. ಕಮ್ಮೆ, ಕಮ್ಮವಾರು, T. ಕಮ್ಮವಾರ್, a caste of Tĕlugu Sûdras, usually employed in agriculture). — ಕಮ್ಮೆಕುಲ. The kammĕ caste (Mr. 540, o. r. in one MS. ಕಮ್ಮೆ).

ಕಮ್ರ **kamra.** *Desirous, cupidinous, loving;* desirable.

ಕಯ್ kay. 1. = ಕೆಯ್ 1. This syllable often appears as ಕೆಯ್ and ಕೈ; it is, however, not unfrequently found in old good MSS., and appears to be radical; *cf. e. g.* Sk. ಕರ, the hand, with Kannada ಕಯ್ (ಕೆಯ್, ಕೈ), the hand. To avoid too great a deviation from present custom the form **ಕೆಯ್** has been adopted wherever admittable.

ಕಯ್ kay. 2. = ಕೆಯ್ 2, etc. To do, etc.

ಕಯ್ kay. 3. = ಕಯಿ 2, ಕಯ್ಯಿ 2, ಕೆಯ್ 3, etc. The hand, etc. (My.). — ಕಯ್ಯಳ. -ಅಳ. Possibility for the hand (Abh. P. 9, 96). — ಕಯ್ಯಳವಿ. -ಅಳವಿ. Strength of the hand (Abh. 9, 23). — ಕಯ್ಯಾರೆ. = ಕೆಯ್ಯಾರೆ. (Bp. 57, 36). — ಕಯ್ಯಾರ್. -ಆರ್. To seek for with the hand, to lay hold of (Abh. P. 7, 48).

ಕಯ್ kay. 4. = ಕಡೆ 4, etc., ಕೈ 5. Churning. — ಕಯ್ಗೋಲ್. A churning stick (ಕಡಗೋಲ್ Kk. 83, o. r. ಕಡೆ-). — ಕಯ್ಮಳೆ. -ಅಳೆ. Buttermilk (ದಧಿಮನ್ಥ Mr. 219).

ಕಯ್ kay. 5. = ಕೆಯ್ 4. Decoration.

ಕಯ್ kay. 6. = ಕಂಯಿ, ಕಯಿ 1, (ಕಯ್ಪು, ಕಯ್ಪೆ), ಕಯ್ಯಿ 1, ಕಹಿ, ಕೈ 4. Bitterness (T. ಕಡು; Tĕ. ಚೇದು, ಚೇದು; T. ಕಡು, to be of a sharp or acrid taste; ಕಟ, ಕಯ, M. ಕೈ, to be bitter; *cf.* ಕಡಿ?; Sk. ಕಟು; also ಕಟಿ?). (The term is at present frequently written ಖಯ್, ಖೈ, etc.). — ಕಯ್ಪಡವಲ ಗಿಡ. A sort of gourd, Trichosanthes dioeca (ಕುಲಕ, ಪಟೋಲ, ತಿಕ್ತಕ, ಪಟು Si. 161; My.). — ಕಯ್ಸೊಪ್ಪು. Bitter herbs (My.). — ಕಯ್ಸೋರೆ. A kind of bitter gourd (ಇಕ್ಷ್ವಾಕು, ಪಟುತುಮ್ಬಿ Si. 161; My.; see ಕಹಿಸೋರೆ). — ಕಯ್ಹೀರೆ. A kind of bitter gourd (ಧಾಮಾರ್ಗವ, ಘೋಷಕ, ಅವಡೆಚಟ್ಟು Si. 150; My.; see ಕಹಿಹೀರೆ).

ಕಯ್ kay. 7. = ಕೆಯ್ 5, etc. A field.

ಕಯ **kaya.** N. of a Brâhmaṇa (Abh. P. 6, after 34; 6, 34. 35).

ಕಯಕ್ kayak. A sound emitted by the throat when firmly pressed (My.).

ಕಯಾಸ್ **kayâs.** Imagination, guess (Si. 470).

ಕಯಿ kayi. 1. = ಕಯ್ 6, etc. Bitterness (My.; B. 4, 71).

ಕಯಿ kayi. 2. = ಕಯ್ 3, etc. The hand (My.). — ಕಯಿವಾರ = ಕೆಯ್ವಾರ 1, q. v. A pair of compasses (My.). — ಕಯಿಸನ್ನೆ. = ಕೆಯ್ಸನ್ನೆ. A sign with the hand (Č. Bp. 47, 32). — ಕಯಿಪಾಳೆ. A small book made of palm-leaves (ಕವಳಿಕ Mr. 358).

ಕಯಿರ **kayira.** A kind of horse (Bp. 59, 40). ಎಳೆಗಪ್ಪ ದೋಱ (ತುರಗಂ) ಕಯಿರಂ (Mr. 275).

ಕಯಿಸು kayisu. = ಕೆಯ್ಸು, etc.

ಕಯ್ಪು kaypu. = ಕಯ್ಪೆ. (My.).

ಕಯ್ಪೆ kaypĕ. Bitterness (ಕಹಿ Čt. I, 98; T. ಕಯಪ್ಪು; M. ಕಪ್ಪು, ಕೈಪ್ಪ). — ಕಯ್ಪಸೊರೆ. = ಕಯ್ಸೋರೆ. ಗುಡಪಾನಂಗಳೊಳ್ ಅದ್ದೆ ಕಯ್ಪಸೊರೆ ತಾಂ ಸ್ವಾದು ಅಪ್ಪದೇ? (Sŝ. 64).

ಕಯ್ಯಿ kayyi. 1. = ಕಯ್ 6, etc. Bitterness (My.; ತಿಕ್ತ Si. 50).

ಕಯ್ಯಿ kayyi. 2. = ಕಯ್ 3, etc. (ಪಾಣಿ, ಶಯ, ಪಂಚಶಾಖ, ಕರ, ಹಸ್ತ Hlâ.; My.). See ಕುಱುಗಯ್ಯಿ.

ಕಯ್ರ **kayra.** ಕೈರ. Tbh. of ಖದಿರ. (ಕಾಚು Mr. 144; Tĕ.). — ಕಯ್ರಗುಳಿಗೆ. A pill made of kaira. ಕಯ್ರಗುಳಿಗೆ ಮೊದಲಾಗಿ ಮುಖ ವಾಸಿಸುವ ಗನ್ಧಂ (ಆಮೋದಿ, ಮುಖವಾಸನ Nr.).

ಕಯ್ರದಮ್ಬುಲ **kayra-dambula.** ಕೈರ-. Tbh. of ಖದಿರತಾಮ್ಬೂಲ (Šmd. 381).

ಕಯ್ಸು kaysu. = ಕಯಿಸು, ಕೆಯ್ಸು, etc.

ಕರ kara. 1. (= ಕಡು 1, ಕರು 2). Greatness, extensiveness, abundance, power, etc.; **ಕರಂ,** greatly, extensively, much, etc. (ಕೆನ್ನಂ, ನೆಱೆ, ನೀಡುಂ, ಅಯ, ಅಧಿಕ, etc. Šmd. 391; Šm. 58; ಪಿರಿದುಂ, ನಾಡೆ, etc., ಅತ್ಯರ್ಥಂ Čt. II, 25; Tĕ.; T. ಕರು, great, valuable; M. ಕರು, ಕಡು = ಕಡು, stout; hard; see ಕಡೆ). See Čh. v. 200; Šmd. 18. 193. 293. 408; Bp. 5, 56. 65; 6, 25; 25, 15; 32, 16; 34, 11; 51, 41; 52, 18; Šm. 13; Râv. 5, 121; 8, 112; 9, 7. 26. 29. 30; J. 3, 28; Č. Bp. 5, 51; 11, 10.

ಕರ kara. 2. = ಕರೆ 2, ಕರ್ 2. P. p. of ಕರೆ 1. — ಕರಕೊಳ್ಳು. = ಕರೆದು ಕೊಳ್ಳು. (My.; B. 2, 35; 3, 81; 5, 107. 132. 161). ಕರ ಕೊಣ್ಡು ಬರು, to bring along with one's self; ಕರ ಕೊಣ್ಡು ಹೋಗು, to conduct away with one's self (C.). — ಕರತರ್. -ತರು. = ಕರೆದು ಕೊಣ್ಡು ಬರ್, -ರು. To call and bring (Bp. 4, 4; 35, 28; Dp. 1; Si. 388; C.; B. 2, 31). — ಕರ ತರಿಸು. = ಕರೆದು ಕೊಣ್ಡು ಬರಿಸು. To cause to call and bring (Bp. 24, 81; 44, 70; 50, 46; 53, 42; 55, 31; C.; B. 4, 7. 20).

ಕರ kara. 3. An imitative word for certain harsh grating sounds. (*Cf.* ಕಟ 2, ಕರ್ 3). — ಕರಕರ. rep. The sound made 1, in the gnashing of teeth (C.; Mhr.; Tĕ. ಕರಕರ; M. ಕಱುಗಱ); 2, in chewing certain substances, as čuramari, raw cucumbers (C.; Mhr.); 3, in cutting the throat of an animal, in cutting strong cloth with a knife (C.); 4, in scratching the body (S. Mhr.); 5, in writing with a pen or an iron style (My.; Tĕ.).

ಕರ kara. 4. = (ಕಟ 3), ಕರೆ 5, ಕರ್ 4. A term to express the state of being mentally grated,

Digitized by Google

worried, pained, etc. — ಕರಕನ್ನ. dupl. = ಕರಕರ. (My.). — ಕರಕರ. rep. Very painfully or severely. ಕರಕರ ನೊನ್ದು (Bp. 38, 57). — ಕರಕರಿಸು. (To fret); to feel remorse; to be grieved (Bp. 42, 17; Rsv. 13, after 102; My.). — ಕರಕರೆ. rep. Remorse; grief (My.; Mhr. ಖರಖರ); — worrying, troubling; trouble (C.). ಕರಕರೇ ದೇವರಿಗೆ ಕಾಯಿ ಹಣ್ಣು (Prv.). See Prv. s. ಬರು. — ಕರಮುರೆ. dupl. = ಕರಿಮುರೆ. Worry; annoyance; fret (Bp. 28, 67).

ಕರ kara. 1. Doing, making; causing (ಕೃತ್ಯ Nr. 19). 2, *the hand* (ಹಸ್ತ, ಕೆಯ್ 19; ಕೆಯ್ Mr. 507). 3, *a cubit, the distance from the elbow to the tip of the middle finger.* 4, an elephant's trunk. 5, *tax, impost, royal revenue, etc.* (ರಾಜಾರ್ಥ, ಸಿದ್ದಾಯ 19; ನೃಪಭಾಗ 507; ಬಲಿ, ನಾನಾ ಬಲಿಗಳ್ 19). 6, *a ray of light* (ಕಿರಣ, ರಶ್ಮಿ 19; ಕಿರಣ 507). 7, water (ಜಲ Mr. 507). 8, a cloud (ವಾರಿಪ್ರದ, ಮೇಘ 19; ಅಮ್ಬುಧಿ 507, o. r. ಅಮ್ಬುಜ). 9, blood (ಕೀಲಾಲ, ರಕ್ತ 19). 10, wind (ಪವನ, ವಾಯು 19; ಅನಿಲ 507). 11, the number two (ಎರಡು Mr. 347; Čh. v. 298). 12, the number six (Čh. v. 251, o. r. ಖರ. 308). See Sp. s. ಮುನಿ 1. — ಕರಂಗೊಳ್. -ಂ-ಕೊಳ್. To seize (see Šmd. s. ಕಟ್ಟು 2).

ಕರ kara. 2. Tbh. of ಖರ (Šmd. 338).

ಕರಕ karaka. = ಕರಗ. *Hail* (ಘನೋಪಲ, ಆರಿಕಲ್ Nn. 50; ಆರಿಕಲ್ Mr. 523; ಆಲಿಪರಲ್ Kk. 70, Šm. 35). 2, *an ascetic's or student's waterpot* (ಕಮಣ್ಡಲು 50; 523). 3, ಕರಗ (50). 4, *the pomegranate tree* (ದಾಡಿಮ, ದಾಳಿಮ್ಬ 50; ದಾಡಿಮ 523). 5, a forest (ವನಾನ್ತರ, ಅರಣ್ಯ 50). 6, the ink-nut tree (ಅಭಯ, ಅಣಿಲೆ 50). 7, a nest (ನೀಡು, ಗೂಡು 50).

ಕರಕು karaku. = ಕರಿಕು, ಕರಿಂಕು, ಕರುಕು, ಕರ್ಕು 2. Black, as produced by burning to cinder; cinder (C.); the black crust which forms at the outside of the bottom of cooking pots, or inside cooking pots (C.); burnt or calcined medicinal drugs which are used with a mixture of water during sickness (My.; Tĕ. ಕರುಕು).

ಕರಕೆ karakĕ. *Hail.*

ಕರಗ karaga. Tbh. of ಕರಕ. A kind of water-jar (ಕರ್ಗಿ, ಕರಕ Hlâ.; ಕರಕ Nn. 50; ಕರ್ಗಿ Mr. 209; ಪಟ್ಟಿಲಿಗೆ Čt. II, 87; Abh. P. 11, 97; Bp. 59, 4; My.). — ಕರಗವ್ಪೊಱ್. -ಂ-ಪೊಱ್. To carry a karaga (Šmd. 200).

ಕರಕನ್ದುಗ kara-kanduga. A hand-ball (ಸೆಣ್ಡು Čt. I, 104, o. r. ಕರದಂಗುಗ).

ಕರಗನ್ಧ kara-gandha. The plant Uraria lagopodioides (Sk. ಖರಗನ್ಧ). 2, ಕಟುಕ (Mr. 116; ಖರಗನ್ಧ also = ನಾಗವಲೆ).

ಕರಗಲನ್ತಿಕೆ kara-galantikĕ. A small water-vessel (ಕೆಯ್ಗಡಿಗೆ Mr. 211).

ಕರಗಸ karagasa. = ಗರಗಸ. Tbh. of ಕ್ರಕಚ (Šmd. 336. 347; Nr., Hlâ.; Mr. 299; C.; Tĕ.). See Bp. 22, 66; B. 4, 131; 5, 135; Prv. s. ಬಾಚೀ ಹಣ್ಣು.

ಕರಗಿಸು karagisu. = ಕರಿಗಿಸು, ಕರ್ಗಿಸು. To cause to be dissolved, to melt, etc. (C.). ಕರಗಿಸಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ವಿಲೀನ, ವಿದ್ರುತ, etc.); ಹೊನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿಗಳನು ಕರಗಿಸಿ ಮಾಡಿದುದು (ಕೃತ Nr.). ಕರಗಿಸಿದ ತುಪ್ಪ (ವಿಲೀನ, ದ್ರುತ Hlâ.). See Si. 332. 345; J. 15, 3; B. 4, 97. 140. 209. ಕಲ್ಲನಾದರೂ ಕರಗಿಸ ಬಹುದು, ಕಪಟಿಯ ಎದೆ ಕರಗದು.—ಕಪೀ ಕುಣಿಸಿ ಕಲ್ಲು ಕರಗಿಸಿದ ಹಾಗೆ (Prvs.).

ಕರಗು karagu. = ಕರಂಗು, ಕರ್ಗು 1. To be dissolved; to melt (C.); to melt away, *i. e.* to decrease in bulk, to disappear, as a boil; to be dissolved, as the fetus (C.); to become softened to pity or love, to become affected (C.); to wane, as the body (My.); to pine away for grief, to languish (ವಿಲೀನ Šmd. Dh.; Tĕ.; T. ಕರೈ; M. ಕರಕ್ಕು). ತನೆ ಕರಗಿದ ಅಕಳು (ಅವತೋಕೆ, ಪ್ರವದ್ಧಗರ್ಭ Nr.). ಒಂದು ಪಾಪವ ಮಾಡಿ, ಹರಿವ ನೀರೊಳು ಮುಳುಗೆ, ಕರಗೋದೇ ಪಾಪ? (Sp.). ಬೆಂಕಿಗೆ ಕರಗದ್ದು ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಕರಗೀತೇ?—ತಾಗದೆ ಬಾಗದು, ಬಿಸಿಯಾಗದೆ ಬೆಣ್ಣೆ ಕರಗದು (Prvs.). See Bp. 12, 30; 17, 19; 23, 26; 37, 39; 44, 26; 51, 20. 21; 61, 62; Bh. 1, 8, 88; Râm. 5, 8, 75; Rsv. 1, after 135; J. 28, 32; Si. 201. 330. 382; B. 4, 71; 5, 71. 162; Prv. s. ಬಿಸಿ. **2,** to melt (v. t.). See Šmd. s. ಏಟ್ಪೊರೆ.

ಕರಗ್ರಹಣ kara-grahaṇa. Taking the hand (of the bride in the marriage ceremony): marriage (ಉದ್ವಾಹ, etc., ಮದುವೆ Mr. 307).

ಕರಂಕ karaṅka. The skull. 2, a water-pot made from a cocoa-nut. (R.).

ಕರಂಗು karaṅgu. = ಕರಗು. (Bp. 17, 19; 35, 2).

ಕರಚಿ karaći. = ಕರಜಿ, ಕರ್ಚಿ, ಕರ್ಜಿ. — ಕರಚಿಕಾಯಿ. A small pancake folded and including ĕḷḷu and jaggory (S. Mhr.).

ಕರಜ kara-ja. (= ಕರಾಱ). Produced in or from the hand. 2, *a finger-nail.* 3, *a timber tree, the Indian beech, Pongamia glabra* Vent. 4, *a sort of perfume.*

ಕರಜಾತ kara-jâta. = ಕರಜ No. 2. (My.).

ಕರಜಿ karaji. = ಕರಚಿ, etc. — ಕರಜಿಕಾಯಿ. = ಕರಚಿಕಾಯಿ. (My.; Tu.; Tĕ. ಕಜ್ಜ-, ಖಜ್ಜ-).

ಕರಂಜ karañja. = ಕರಜ No. 3. *The tree Pongamia glabra.* See ಹುಲಿಗಿಲ್.

ಕರಂಜಕ karañjaka. *The tree Pongamia glabra.*

ಕರಟ karaṭa. 1. *An elephant's temples or cheek* (ದನ್ತಿಕಪೋಲ, ಆನೆಯ ಗಣ್ಡಸ್ಥಲ Nn. 87; ಗಲ್ಲ Mr. 207; ಗಜಕಪೋಲ Mr. 524). 2, *a crow* (ಬಲಿ, ಕಾಗೆ 87; ಕಾಗೆ 524). 3, a frog (ಭೇಕ, ಕಪ್ಪೆ 87; ಕಪ್ಪೆ 524). 4, the sky (ನಭ, ಆಕಾಶ 87). 5, the soul (ಜೀವನಲ್ಲಿ 87, o. r. ಜೀವದಲ್ಲಿ; ಜೀವದೊಳ್ 524).

ಕರಟ karaṭa. 2. = ಕಣ್ಟು 2. The shell of a cocoanut (My.; Mhr. ಕರಟೀ, ಕರಣ್ಟೀ).

ಕರಟಕ karaṭaka. A crow. 2, N. of a jackal in the Hitôpadêśa; — a backbiter, a calumniator (My.).

ಕರಟಿ karaṭi. An elephant (Mr. 153; Bp. 21, 34).

ಕರಟು karaṭu. = ಕರ್ೀಟು. The Numidian crane (Sk.; ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿ G.).

ಕರಡ karaḍa. = ಕರ್ದ 4, ಕರಡು 2. Dried fodder-grass (C.; Mhr.: a kind of grass; M. ಕರಳ, dried fruit). See ಗೆಜ್ಜೆ ಕರಡ. ಕುರುಡ ಎತ್ತಿಗೆ ಕರಡವೇ ಕೈಲಾಸ (Prv.). See s. ಬಳಬೆ. Mr. 110 has: ವಕ್ಷ ಮೂರುಳಿ, ಕಮ್ಬು ಕಸಳೆ, ಸನ್ದಂ ಕರಡಮ್, etc.

ಕರಡಗೆ karaḍagĕ. = ಕರಡಿಗೆ, ಕರಣ್ಡಗೆ, ಕಡಿಗೆ. Tbh. of ಕರಣ್ಡಕ. (ಕರಣ್ಡ Nr.; ಸಮುದ್ಗ Nr.; My.). Also: a box in which the linga is worn (C.). See ಕಪ್ಪುರಗರಡಗೆ.

ಕರಡಾ karaḍâ. The colour of horses (Mhr.; B. 5, 257).

ಕರಡಿ karaḍi. 1. = ಕರ್ಡಿ. A bear (ಋಕ್ಷ, ಅಚ್ಛಭಲ್ಲ, ಭಲ್ಲೂ

Digitized by Google

ಕ, ಧಾಲ್ಲಿಕ Hlâ.; Nr.; Mr. 159; Si. 167; C.; Tu., T., M.; Tĕ. ಕರಟ, ಕರಡಿ). ಕರಡಿಗೆ ಕೂದಲು ಯಾವದು? ರೋಮ ಯಾವದು?—ಕರಡಿಯ ಕೆಯ್ಗೆ ಹೆದಬಿದವ ಕರಿಯ ಕವ್ಪಳಿಗೆ ಹೆದರ್ಬ್ಯಾನೇ? (Prvs.). See Č̌h. v. 18; Bp. 20, 22; Bh. 3, 13, 16; Râghc̀. 17, 73; Šsv. 2, 34; J. 28, 52; B. 3, 107; 5, 247; ಮುದುಗರಡಿ; Prv. s. ಶಿವಪೂಜೆ.

ಕರಡಿ karaḍi. 2. = ಕರಡೆ. (My.).

ಕರಡಿಗೆ karaḍigĕ. = ಕರಡಗೆ, etc. (ಕರಣ್ಡ Mr. 207; C.; ಭರಣಿ G.). ಮುಚ್ಚಳದ ಕರಡಿಗೆ (ಸಮುದ್ಗ, ಸಮ್ಪುಟ Mr. 463, o. r. ಕರಡಗೆ). See B. 3, 80; 5, 144.

ಕರಡು karaḍu. 1. That is rough, uneven, unpolished, hard (My.; M.; T. ಕರಡು, ಕರಟ್ಟು; Tĕ. ಕರಡು, ಕೆರಡು, impure, base), or waste, useless, or wicked (My.). — ಕರಡುಕಲ್ಲು, ಕರಡುಕಾಗದ, ಕರಡುದನ, ಕರಡುಮನುಷ್ಯ, ಕರಡುಮಾತು, ಕರಡುಮುತ್ತು (My.; Mhr. ಖರಡೀಂ, a spotted and rough pearl; *cf.* Mhr. ಖರಾಟಾ). — ಕರಡು ಮುರುಡು. dupl. (My.; T.).

ಕರಡು karaḍu. 2. = ಕರಡ, etc. (My.). See Prv. s. ಬಡಿದೆಮ್ಮೆ.

ಕರಡು karaḍu. = ಕರ್ಡು, ಖರಡೆ. Rough, as an account (R.; Mhr. ಖರಡೀಂ, a rude sketch, foul copy; Br. ಹಾತ್ಕರಡಾ); a daily account, a day-book (My.; Tĕ.; Mhr. ಖರಡೀಂ); stout, as paper (S. Mhr.; Mhr. ಕರಡಾ; Br. ಖರಡಾ; My. ಕರಡೆ); scrawling, scribbling, a scrawl (C.; Mhr. ಖರಡ); drawing the pen over written letters, as is done at school as an exercise (S. Mhr. in ಕರಡು ತೀಡು).

ಕರಡೆ karaḍĕ. = ಕರಡಿ 2. An oblong drum, beaten on both sides;—a sort of double-drum (ಝುಝರ್ರೆ Nr.; ಗಿಗರ್ಟಿ Šmd. 75 Cm.; C.). See Šmd. 75; Grj. 3, 60; Č. Bp. 5, 7; s. ಪಂಚಮಹಾವಾದ್ಯ.

ಕರಣ karaṇa. 1. Making, doing; causing; accomplishing; an action; business (ಕೃತ, ಕೃತ್ಯ Nn. 108). 2, *an instrument or means.* 3, *an organ of sense* (ಇನ್ದ್ರಿಯ 108). 4, *the body* (ಶರೀರ, ದೇಹ 108; ಕಾಯ Mr. 469). 5, *a field.* 6, an astrological division of the day (Mr. 68). 7, the immediate cause of an action, the idea expressed by the instrumental case, instrumentality (Šmd. 115. 156; Kâvy. I, 2, 2. 3). 8, cause, motive. 9, *the son of a Śûdra woman by a Vaiśya; a writer, a scribe.* 10, the usage or practice of the writer-caste (ಸಭಾಭೇದ, ಓಲಗದ ವಿನಿಯೋಗಭೇದ Nn. 108). 11, the number five (ಅಯ್ದು Mr. 347). 12, rhythm, time; dramatic action, dancing posture (Bp. 32, 37). ಕರಣ ತಪ್ಪಿದರೆ ಮರಣ (Prv.).

ಕರಣ karaṇa. 2. = ಕಾರಣ 2. (ಸಾವದ್ಯ, ಕೊಲೆ Nn. 108).

ಕರಣಗ್ರಾಮ karaṇa-grâma. *The senses collectively.*

ಕರಣತ್ರಯ karaṇa-traya. The three karaṇas called ಮನ, ವಚನ, ಕಾಯ (Nn. 114; Šsv. 1, 6).

ಕರಣಶಾಲೆ karaṇa-śâlĕ. An office of writers (ಗಣಕರ್ ಬರವ ಗೃಹ Mr. 197).

ಕರಣಸಾಲೆ karaṇa-sâlĕ. Tbh. of ಕರಣಶಾಲೆ (Šmd. 376).

ಕರಣಿ karaṇi. = ಕರ್ಣಿ 2. Doing, making, effecting (feminine). See ಅ-. 2, a woman of a mixed caste. 3, = ಕರಣಿಕ, see ಕುಲ-. 4, = ಕರಣಿಗೆ, ಕರ್ಣಿ, a mason's trowel (My.; T. ಕರಣೈ; Mhr. ಕರಣೀ, ಕರ್ಣೀ).

ಕರಣಿಕ karaṇika. = ಕರಣೀಕ, ಕರ್ಣಿಕ. A writer, a scribe; a village clerk or accountant (My.); a royal scribe or accountant (S. Mhr.; see s. ಅಷ್ಟಾದಶಪ್ರಧಾನ); the head native official of a district collector's office (My.; Mg.); the head assistant to the Tahsildâr of a tâlûk (My.); an arithmetician; an astrologer (ಗಣಕ Mr. 358). See Bp. 5, 53; 31, 28; 35, 44; Prv. s. ಬರಣಿ. — ಕರಣಿಕಮಣ್ಡಲೀಕ. A chief scribe, etc. (Bp. 59, 27).

ಕರಣಿಗೆ karaṇigĕ. = ಕರಣಿ No 4. (My.).

ಕರಣೀಕ karaṇîka. = ಕರಣಿಕ. (My.; ಪ್ರಧಾನಿ G.). ಎಣಿಕೆ ಬಾರದ ಮನುಜ ಕರಣೀಕನ್ ಆದರೇನು? (Dp. 167).

ಕರಣೀಕತನ karaṇîkatana. Clerkship (My.).

ಕರಣೀಯ karaṇîya. To be done or made, proper to be done. (Rśv. 13, 13).

ಕರಣೆ karaṇĕ. = ಕಣ್ಣೆ. A clot, a lump. (Tĕ. ಕರಡು, ಕರುಡು, ಕರುವು; *cf.* ಕನ್ದು 3, ಗಡ್ಡೆ 1). ಹಿಣ್ಡಿಯ ಕರಣೆ (Bp. 24, 68). ಮಾಂಸದ ಕರಣೆ (ಲೋಚಕ G.; B. 2, 4; 3, 11). 2, a ball made of finely powdered iron filings, charred rice and flour and rubbed on tabours to make them sound well (My., occasionally). See ಗಣ್ಡುಗರಣೆ.

ಕರಣೆ karaṇĕ. The large brass trumpet which sounds the bass (S. Mhr.; Mhr., H. ಕರಣಾ; T. ಕರ್ಣಾ; Br. ಕರ್ನಾ).

ಕರಣೇನ್ದ್ರಿಯ karaṇa-indriya. An organ of sense. (My.; B. 5, 239).

ಕರಣ್ಡ karaṇḍa. (=ಕರಾಟ). *A basket or covered box of bamboo wicker work;* a casket or box of wood, metal, etc. See Bp. 8, 19; 12, 11.

ಕರಣ್ಡಕ karaṇḍaka. = ಕರಣ್ಡ, ಕರಡಗೆ, etc. A basket or covered box etc. (ಭರಣಿ G.). See ಕರ್ಪೂರ-.

ಕರಣ್ಡಗೆ karaṇḍagĕ. (Šmd. 48). Tbh. of ಕರಣ್ಡಕ. (ಸಮುದ್ಗ, ಸಮ್ಪುಟ Hlâ.).

ಕರಣ್ಡೆ karaṇḍĕ. A low annual herb, Sphaeranthus indicus L. (St. & Pl.; T. ಕೊಟ್ಟೈ-ಕರನ್ದೈ; Tu. ಕಣ್ಡೆರ್).

ಕರತಲ kara-tala. The palm of the hand.

ಕರತಲಾಮಲಕ karatala-âmalaka. The âmalaka on the palm of the hand (or an âmalaka put on the—) considered to be a quite evident, undisputed object (My.; occasionally S. Mhr.).

ಕರತಳ kara-taḷa. = ಕರತಲ. (Šmd. 386; Kk. 98; J. 3, 10.11).

ಕರತಾಲ kara-tâla. -ತಾಳ. A cymbal. 2, beating time by clapping the hands (My.).

ಕರತಾಳ kara-tâḷa. (ಶ್ರೀತಾಳ, ಹಿನ್ತಾಲ Mr. 359, o. r. ಕರತಾಳ).

ಕರತಾಳಿ kara-tâḷi. = ಕರತಾಳ, q. v.

ಕರತೋಯೆ kara-tôyĕ. *N. of a river* (in the north-east of Bengal).

ಕರದಣ್ಡ kara-daṇḍa. A lotus (ಪದ್ಮ Mr. 419; Sk. ಖರ-).

ಕರದೀಪ kara-dîpa. A metal platter with a handle, used as a lamp (My.).

ಕರದೀವಿಗೆ kara-dîvigĕ. A plain platter used as a lamp (My.).

ಕರದು karadu. 1. P. p. of ಕರೆ 1. (C.).

ಕರದು karadu. 2. P. p. of ಕರಿ 1. (C.).

Digitized by Google

ಕರದು karadu. 3. = ಕರಿದು. That is black; blackness (C.; ಕಪ್ಪು G.).

ಕರನ್ಧಮ kara-n-dhama. N. of a prince of Ayôdhya (J. 5, 22. 23).

ಕರಪತ್ರ kara-patra. *A saw.* (J. 26, 60. 62. 63. 66).

ಕರಪರಿಚ್ಯುತ kara-paricyuta. Flown off from or fallen from the hand. (Šmd. 272).

ಕರಪಲ್ಲವ kara-pallava. A finger; the hand; conversation with the fingers (see Mr. 353; My. as ಕರಪಲ್ಲವಿ).

ಕರಪಾತ್ರೆ kara-pâtrĕ. A small cup (ಕೈಯ್ಬಟ್ಟಲ್ Mr. 207).

ಕರಪಾಲ kara-pâla. *A sword, a scymitar.*

ಕರಪಾಲಿಕೆ kara-pâlikĕ. *A sword, or one-edged knife;* a short club or wooden sword.

ಕರಪೀಠ kara-pîṭha. = ಕರಣಿಗೆ. (My.; occasionally). 2, a flat piece of wood with a handle used by cripples to rest their hands on in creeping (My.). 3, the tool called a road-tamper or dammas (ಒಗವ ಪೆಟ್ಟಣಿಗೆ Mr. 158).

ಕರಪುಟ kara-puṭa. Joining the palms of the hands in token of respect; the hands joined and hollowed to receive anything. (Bh. 1, 7, 40).

ಕರಬಾಲ kara-bâla. = ಕರಪಾಲ, ಕರವಾಲ, ಕರವಾಳ್, ಕರವಾಳು. *A sword, a scymitar* (ಕರವಾಳ್ Čt. II, 70).

ಕರಬಾಲಿಕೆ kara-bâlikĕ. = ಕರಪಾಲಿಕೆ. (Sk.).

ಕರಬೂಜ karabûja. = ಕರಬೂಜು. (My.).

ಕರಬೂಜು karabûju. = ಕರಬೂಜ, ಕರುಬೂಜು, ಕರ್ಬೂಜ, ಖರ್ಬೂಜ. The musk-melon (C.; Mhr., H. ಖರಬುಜ).

ಕರಬೋನ (kara-bôna). A (small) kind of water-vessel with a large mouth. ಉದ್ಘಟಂ ಕರಬೋನಮ್ ಅಕ್ಕು, ಅದರ ಮುಚ್ಚಳಂ ಶಿಖರಿಯುಕ್ಕು (Mr. 211, o. r. ಉದ್ವಟಂ, ಉತ್ಪುಟ).

ಕರಭ karabha. (= ಕಲಭ). *The distance from the wrist to the tip of the little finger, the metacarpus* (ಕಿರುಬೆರಳ ಅಗ್ರದಿನ್ದ ಮಣಿಕಟ್ಟಿನ ಮಧ್ಯ, ಕಿರುಬೆರಳಿನ ತುದಿಯಿನ್ದವು ಮಣಿಕಟ್ಟಿನ ನಡುಮಧ್ಯ Nn. 161; ಕಿರುಬೆರಳ ಮಣಿಬನ್ಧಂ Mr. 468). 2, a camel (ಒಟ್ಟೆ 161, o. r. ಒಣ್ಟೆ; ವಾರಣ Mr. 469). 3, *a young camel* (or any young animal). 4, a musical instrument (ಸುವಾದ್ಯ, ಒಳ್ಳಿಹ ವಾದ್ಯ 161).

ಕರಭೂಷಣ kara-bhûshaṇa. *An ornament of the wrist, a bracelet.*

ಕರಮ karama. Tbh. of ಕ್ರಮ (S. Mhr.).

ಕರಮರ್ದಕ kara-mardaka. = ಕರವನ್ದಿಗೆ. *A prickly shrub with eatable berries, Carissa carandas* Lin.

ಕರಮರ್ದಿ kara-mardi. (Sk.). = ಕರಮರ್ದಕ, ಕರವದಿ.

ಕರಮುಕ್ತ kara-mukta. *A missile weapon thrown with the hand* (ಕೈಯ್ಯಿನ್ದ ಬಿಡುತಿರ್ಪ ಶಸ್ತ್ರ Mr. 293).

ಕರಮುಕ್ತಿ kara-mukti. Throwing or throwing away with the hand. See ಚೆಲ್ಲು.

ಕರಮ್ಬ karamba. 1. = ಕಲಮ್ಬ, etc. Tbh. of ಕದಮ್ಬ (Šmd. 352). The stalk of a potherb (ಹಸುರ ಶಾಕದ ಕಾವು 352; M. ಕರಿಮ್ಪು).

ಕರಮ್ಬ karamba. 2. *Mixed.*

ಕರಮ್ಭ karambha. *A cake, flour or meal mixed with curds.* See Hlâ. and Nr. s. ಕಲಸು 1.

ಕರಮ್ಭಕ karambhaka. = ಕದಮ್ಬ No. 5, ಕದಮ್ಬಕ No. 3, q. v. A cake, flour or meal mixed with curds (Sk.).

ಕರರುಹ kara-ruha. Growing from the hand: *a finger-nail.*

ಕರವಡಿಗೆ karavaḍigĕ. N. of a plant (ಕರವಣ್ಡಿ Mr. 118, o. r. ಕರವತಿಗೆ in one MS.; *cf.* ಕವಳೆ and ಕರವದಿ, etc. ?).

ಕರವಣ್ಡಿ karavaṇḍi. = ಕರವಡಿಗೆ, q. v.

ಕರವದಿ karavadi. = ಕರವನ್ದಿಗೆ. (St. & Pl.). Tbh. of ಕರಮರ್ದಿ.

ಕರವನ್ದಿಗೆ karavandigĕ. = ಕರವದಿ. Tbh. of ಕರಮರ್ದಕ. (ಕರಮರ್ದಕ, ಅವಿಗ್ನ, etc. Nr.).

ಕರವಾಯಿ karavâyi. An instrument of braziers: the anvil on which vessels are hung to be hammered (Tĕ.; R.; Mhr. ಖರವಈ).

ಕರವಾಲ kara-vâla. = ಕರಪಾಲ. (My.).

ಕರವಾಳ್ kara-bâḷ. = ಕರವಾಲ, etc. (ಕರದಾಲ Čt. II, 70). See Abh. P. 13, 60; Râv. 1, 99; 5, 121; 6, 36.

ಕರವಾಳಿ karavâḷi. (Čt. I, 49, text very corrupt).

ಕರವಾಳು kara-bâḷu. = ಕರವಾಳ್. (Bp. 28, 46; 61, 25).

ಕರವಿಕೀರ್ಣ kara-vikîrṇa. Scattered or spread about, or shaken, with the hand. See ಕೊಡವು.

ಕರವಿಮೋಚನ kara-vimôcana. = ಕರಮುಕ್ತಿ. See ಇಡು, ಚಲಕು, ಚಲಂಕು, ಬೀಸಾಡು.

ಕರವೀರ kara-vîra. *A fragrant oleander, Nerium odorum* Ait. (ಅಶ್ವಮಾರ, ಕಣಗಿಲೆ Mr. 113; ಪದ್ದಳೆ Čt. I, 11).

ಕರವೀರಚೋಳ karavîra-côḷa. N. (Bp. 22, 1; 25, 4).

ಕರವೂರ್ kara-ûr. The great town: N. of a town (Bp. 27, 38; 44, 58; 47, 36; T. ಕರುವೂರ್).

ಕರಶಾಖೆ kara-śâkhĕ. *A finger.*

ಕರಶೀಕರ kara-śîkara. *Water expelled by an elephant's trunk.*

ಕರಸಾಣೆ kara-sâṇĕ. Tbh. of ಖರಶಾಣ (Šmd. 376).

ಕರಸೀಕರ kara-sîkara. *Water expelled by an elephant's trunk.*

ಕರಸು karasu. 1. = ಕರಿಸು 2, ಕರೆಯಿಸು No. 1, ಕರೆಸು. To cause to call, to have called, etc. (Bp. 4, 5; 5, 3. 4. 53; 12, 38; 24, 32; 53, 58; 55, 8; 61, 4; J. 7, 1; 12, 28; C.). ಕರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು, to have one's self called or named (My.; B. 5, 55).

ಕರಸು karasu. 2. = ಕರಿಸು 1, No. 1 (S. Mhr.). **2,** = ಕರಿಸು 1, No. 2 (My.).

ಕರಸ್ಥ kara-stha. Standing or being in the hand. (My.; G.).

ಕರಸ್ಥಲ kara-sthala. -ಳ. The hand (Bp. 38, 46; 56, 47; 57, 82); — N. of a place near Hampĕ (My.). — ಕರಸ್ಥಲದ ಅಪ್ಪಿದೇವ. N. (Bp. 59, 4). — ಕರಸ್ಥಲದವರು. -ಅವರು. An order of Jaṅgamas of the Liṅgavantas, who do not marry and are considered to have read some religious books (S. Mhr.).

ಕರಹ karaha. Calling; inviting (ಆಕಾರಣ, ಆಹ್ವಾನ, ಅಭಿಮನ್ತ್ರಣ Hlâ.; Mr. 88; ಅಹೋ Nn. 149; Grj. 3, after 91).

ಕರಹಟ್ಟ karahaṭṭa. See ಕರಹಟ್ಟಿಗ.

ಕರಹಟ್ಟಿಗ karahaṭṭiga. ಕರಹಟ್ಟ-ಇಗ. (Šmd. 233, o. rs. ಕರಹಟಿಗ, -ಹರಿಗ).

ಕರಹಾಟ karahâṭa. *The bulbous root of a lotus, etc.* (ಮರದ ಗೆಡ್ಡೆ Hlâ.; ಪಸಿ ಪಲ್ಲಿಗಳ ಗಡ್ಡೆ Mr. 107).

ಕರಹಾಟಕ karahâṭaka. *The tree Vangueria spinosa* Roxb.

ಕರಳು karaḷu. = ಕರುಳ್, etc. (C.; B. 4, 24). ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗಿನ ಕರಳು (ಅನ್ತ್ರ G.).

Digitized by Google

ಕರಾಗ್ರ kara-agra. *The tip of an elephant's trunk.*

ಕರಾಂಗುಲಿ kara-anguli. A finger (ಪ್ರಕಾಣ್ಡ, ಕೈಯ್ಯ ಬೆರಳು Nn. 60).

ಕರಾಚೂರಿ karâcûri. A sword (Tĕ.). 2, a man of peremptory, positive speech (My.).

ಕರಾಚೂರು karâcûru. Peremptoriness, positiveness (My.).

ಕರಾಟ karâṭa. = ಕರಣ್ಡ. (ಸಮುದ್ಗಕ, ಸಮ್ಪುಟಕ Si. 231; Tĕ.; My., also: a bag).

ಕರಾಡಿ karâḍi. A tribe of Brâhmaṇas, or an individual of it (who used to perform a human sacrifice once a year, My.; M. ಕರ್ಹಾಡ, a class of Brâhmaṇas; Mhr. ಕರ್ಹಾಡಾ).

ಕರಾನ್ವೇಷಣ kara-anvêshaṇa. Seeking for with the hand. See ಪುಡುಕು.

ಕರಾಬು karâbu. Bad; uncultivable, or lying uncultivated (C.; Mhr., H. ಖರಾಬ).

ಕರಾಭರಣ kara-âbharaṇa. An ornament for the hand. See ಝುರಿ.

ಕರಾರ karâra. = ಕರಾರು. (B. 5, 221).

ಕರಾರವಿನ್ದ kara-aravinda. The hand regarded as a lotus (Śêv. 5, after 14).

ಕರಾರು karâru. A promise; an agreement, an engagement (C.; Mhr., H.). — ಕರಾರುನಾಮೆ. A written agreement, contract or engagement (B. 5, 7. 221).

ಕರಾಲ karâla. ಸ. *Great, large, high, lofty.* 2, formidable. 3, deformed; crooked (ವಿಕಟ, ಅತಿಕೊಂಕು Mr. 450). 4, ರಾಹು, ಮಹಾವಿಷ (Nn. 76). 5, N. of Śiva, Yama, and others. 6, N. of a region. See Bp. 38, 68; 40, 85; 49, 10; 58, 25; Śêv. 4, 7. 21.

ಕರಾಲಮ್ಬನ kara-âlambana. The act of supporting with the hand, giving a helping hand; helping, sustaining, support. (R.).

ಕರಾಲಿ karâli. A śakti of Śiva (Śêv. 3, 12).

ಕರಾವಲಮ್ಬನ kara-avalambana. = ಕರಾಲಮ್ಬನ. (My.).

ಕರಾವಳಿ karĕ6-âvaḷi. The region of the banks of a river or of the shore of the sea (My.).

ಕರಾಸಿ kara2-asi. (*or* kara1-asi). A sharp sword; a dagger (Čb. v. 2, G. MS.; Tĕ.: dagger = ಕಟಾರಿ).

ಕರಾಳಿ karâḷi. — ಕರಾಳಿಅಡ್ಡೆ. A kind of coarse cotton cloth (S. Mhr.).

ಕರಾಳು karâḷu. (Tbh. of ಕರವಾಳ್? or = ಕರಾಲ?). (Bp. 47, 34).

ಕರಿ kari. 1. To be scorched or singed; to be charred; to be burnt to cinder (ಅತಿದಾಹ Śmd. Dh.; T. ಕರಿ, ಕರುಗು; Bp. 3, 6; My.). **2,** to fry, to roast (in oil, ghee, fat, etc., C.). P. ps. ಕರದು, ಕರಿತು, ಕರಿದು, ಕತ್ತು.

ಕರಿ kari. 2. The state of being scorched, etc. **2,** frying, etc.; the state of being fried, etc. — ಕರಿಕರಿ. rep. (Bp. 2, 13; 50, 79; 56, 35). — ಕರಿಕರಿಗುಸ್ದು. -ಕುಸ್ದು. To be greatly scorched (in the mind) and faint (Bh. 1, 6, 17). — ಕರಿಗಡುಬು. -ಕಡುಬು. A fried kaḍubu (C.). — ಕರಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To be scorched, etc. (Bp. 51, 24). — ಕರಿಮುರಿ. dupl. A charred and bent or shrivelled state (Grj. 9, 22; Bp. 58, 60). — ಕರಿಮುರಿಪೋಗು. -ಪೋಗು. To be scorched and shrivelled (Grj. 2, after 106; 8, 49; 9, 21; Śêv. 2, 9; V. 38, 100). ಕಿವಿಯುಮನ್ನಟ್ಟಿ ಕರಿಮುರಿವೋಕುಂ (Śmd. 267). — ಕರಿಮೊಳೆ. A scorched germ or bud (Bh. 4, 3, 12; 8, 8, 6). — ಕರಿಯೊನಕೆ. -ಒನಕೆ. A charred pestle. ಕರ್ಮವ್ ಇಲ್ಲದ ಗಣ್ಡು ಕರಿಯೊನಕೆಯ ತುಣ್ಡು (Dp. 54).

ಕರಿ kari. 3. = ಕರೆ 7, etc. Blackness; the colour black; a dark-blue colour (C.; T., Tĕ.). **2,** charcoal (My.; T.). (**3,** unpropitiousness). Genitive ಕರಿಯ or ಕರೀ. — ಕರಿಗುಡ್ಡು. The pupil of the eye (My.). — ಕರಿಗುಬ್ಬಿ. The common Indian magpie, Dendrocitta rufa (Bḍ.; My.). — ಕರಿಹುಳ್ಳಿ. A very prickly undershrub, Barleria buxifolia Lin. (St. & Pl.). — ಕರಿಚೇಲು. = ಎಮ್ಮೆಚೇಲು. (My.). — ಕರಿಜಾಲಿಗಿಡ. A thorny shrub with very fragrant yellow flowers, Acacia farnesiana Willd. (St. & Pl.). — ಕರಿಜಾಲಿಮರ. The Babool tree, Acacia arabica Willd. (St. & Pl.). — ಕರಿಜಿಗಿ. A disease of the cotton plant (S. Mhr.). — ಕರಿಜೇನಂಗಿಮರ. A shrub or small tree, Sesbania aegyptiaca Pers. (St. & Pl.). — ಕರಿಜೀರಿಗೆ. A potherb, not indigenous, Nigella sativa Lin. (St. & Pl.; ಸುಷವಿ, ಕಾರವಿ, etc. Si. 310; My.). — ಕರಿತುಮ್ಬೆಗಿಡ. A half shrub, the Malabar cat-mint, Anisomeles malabarica R. Br. (St. & Pl.). — ಕರಿತುಳಸಿಗಿಡ. A small shrub, sacred to Vishṇu, Ocimum sanctum Lin. (St. & Pl.; My.). — ಕರಿದಿಂಗಳು. -ತಿಂಗಳು. The dark half of the month (My.). — ಕರಿದಿವಸ. An unpropitious day, *e. g.* the day after an eclipse, after cremation, etc. (C.). — ಕರಿನಾಗರಹಾವು. A variety of Naga tripudians (Bḍ.; My.). — ಕರಿನೆಕ್ಕಿಗಿಡ. A shrub, native of the Indian archipelago, but running now wild in India, Gendarussa vulgaris Nees. (St. & Pl.). — ಕರಿಬೇವು. A small tree with strong smelling leaves, the curry-leaf tree, Murraya koenigii Spr. (ಚೀರ್ಣ, ಅವನಿ Mr. 134; C.). — ಕರಿಮಣಿ. A black bead composed of earth, sealing wax, etc., worn by a woman whose husband is alive (My.). — ಕರಿಮತ್ತಿ. The tree Terminalia tomentosa W. & A. (Z.; My.). *Cf.* ಕಮ್ಮತ್ತಿ s. ಕಮ್ 1. — ಕರಿಮರ. The Coromandel ebony-tree, Diospyros melanoxylon Roxb. (St. & Pl.; My. = ಬೀಟೆಮರ). — ಕರಿಯಂ. -ಅಂ 3. A man of black colour (Śmd. 154. 184). — ಕರಿಯ ಕಜ್ಜ. A kind of itch or scab. ಕರಿಯ ಕಜ್ಜಯನುಳ್ಳವನು (ಕಚ್ಛುರ Nr.). — ಕರಿಯ ಕಣ್. A black eye. ಕರಿಯ ಕಣ್ಣ ಕುದುರೆ (ಇನ್ದ್ರಾಯುಧ Hlâ.; Mr. 276). — ಕರಿಯ ಕಮ್ಬಳಿ. A black blanket (Bp. 58, 50; My.). — ಕರಿಯ ಕೇಶವ. N. (Bp. 11, 4). — ಕರಿಯಗಸೆ. -ಅಗಸೆ. = ಎಳ್ಳಗಸೆ, ಕಪ್ಪಗಸೆ. (ಅತಸಿ, ಉಮೆ Si. 305; My.). — ಕರಿಯ ತಿಗಡೆ. (ಶ್ಯಾಮೆ, ಪಾಲಿನ್ದಿ, ಸುಷೇಣಿಕೆ, ಕಾಲಿ, etc. Nr.). — ಕರಿಯ ಗೋರಣ್ಟೆ. (ನೀಲಿ, etc. Hlâ.; ಆರ್ತಗಲ, ದಾಸಿ, ಬಾಣ Nr.). — ಕರಿಯ ಜೀರಗೆ. = ಕರಿಜೀರಿಗೆ. (ಕೃಷ್ಣಜೀರಿಕೆ, ಕಾರವಿ, ಸುಷವಿ Nr.). — ಕರಿಯದು. -ಅದು. That is black. ಕರಿಯವು (Śmd. 119). ಕರಿಯವಪ್ಪ ಕಾಲ್ ಮೊಗಂಗಳಿಂ ಧಾರ್ತರಾಷ್ಟ್ರಂಗಳ್ ಎಪ್ಪುದು (Hlâ.). — ಕರಿಯ ದ್ರಾಕ್ಷೆ. A black grape (My.). — ಕರಿಯ ನಖ. A particular perfume, a dried substance of a brown colour and of the shape of a nail, apparently a dried shell-fish (ಶುಕ್ತಿ, ನಖ, ಕೋಲದಲ, etc. Nr.). — ಕರಿಯ ನೆಲ್ಲು. The grain Panicum miliaceum (ಅಣು Nr.). — ಕರಿಯ ನೊಣ. (ನೀಲಾಮಕ್ಷಿಕೆ Nr.). — ಕರಿಯ ಬದನೆಕಾಯ್. -ಕಾಯಿ. A brinjal fruit of a blackish colour (Bp. 9, 2; 38, 53; C.). — ಕರಿಯ

Digitized by Google

ಬಾಳ. A kind of drug and perfume (ಹ್ರೀವೇರ, ಬಾಲಕ, ಜಲ Hlâ.). — ಕರಿಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ. A black Brâhmaṇa. ಕರಿಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ನಮ್ಬ ಬಾರದು, ಬಿಳೀ ಹೊಲೆಯನ ನಮ್ಬ ಬಾರದು (Prv.). — ಕರಿಯ ಮೀನು. A kind of fish (ಶಕುಲ Nr.). — ಕರಿಯರಗು. -ಅರಗು. A blackish sealing wax (My.). — ಕರಿಯ ರೇಖೆ. A black stripe. ಕರಿಯ ರೇಖೆಯುಳ್ಳ ಸಾರಂಗ (ಕೃಷ್ಣಸಾರ Nr.). — ಕರಿಯ ಲೊಕ್ಕಿ. (ಸೀಲಿಕೆ, ನಿರ್ಗುಣ್ಡಿ, etc. Nr.; ಶೇಫಾಲಿಕೆ Nr.). — ಕರಿಯ ಹಕ್ಕಿ. (ಅಸಿತಖಗ Mr. 174). — ಕರಿಯಳ್. -ಅಳ್ 3. A female of a black colour (My.). — ಕರಿಯಾಲಿ. -ಆಲಿ. The pupil of the eye (ಕನೀನಿಕೆ, ನಯನಮಧ್ಯತಾರೆ Hlâ.). — ಕರಿಯಿರುವೆ. -ಇರುವೆ. A black ant (Bp. 58, 50; My.). — ಕರಿಯುತ್ತತ್ತಿ. -ಉತ್ತತ್ತಿ. The fruit of the tree Melia dubia Cav. (Z.). — ಕರಿಯುತ್ತರಾಣಿಗಿಡ. A Jamaican plant, now running wild in India, the Jamaica Vervain, Stachytarpheta jamaicensis Vahl. (Z.; My.). — ಕರಿಯುದ್ದು. -ಉದ್ದು. = ತೊಗರಿ (St. & Pl.). 2, a black kind of uddu (My.). — ಕರಿಯುಪ್ಪು. -ಉಪ್ಪು. A kind of black sea-salt (My.). — ಕರಿಯುಮ್ಮತ್ತ. -ಉಮ್ಮತ್ತ. = ಕರಿಯುಮ್ಮತ್ತ. A black sort of thorn-apple (My.). — ಕರಿಲಾವಗ. The jungle bush-quail, Perdicula asiatica (My.). — ಕರಿಲಾವಂಚಹುಲ್ಲು. The grass Andropogon iwaranousa Roxb. (St. & Pl.; My.). — ಕರಿಹತ್ತಿ. The American cotton-plant, Gossypium barbadense Lin. (St. & Pl.; C.). — ಕರಿ ಹರಿ. To tear, *i. e.* do away with, unpropitiousness, an act that, on a certain day (ಕಾರ ಹುಣ್ಣಿವೆ), is represented by throwing an iron ball that is attached to a rope, over a tôraṇa and thus pulling down the tôraṇa, when the ornamented bullocks of the place that previously had passed under the tôraṇa, are playfully driven about (S. Mhr.). — ಕರೀ ಕಚೋರ. A kind of perfume (ರಾಕ್ಷಸಿ, ಚಣ್ಡೆ, etc. Si. 154; My.). — ಕರೀ ಕಬ್ಬು. = ಕರೇ-. A black sugar-cane of superior sweetness (C.). — ಕರೀ ಕಾಗಿ. (ದ್ರೋಣ Si. 419; My. as -ಕಾಗೆ). — ಕರೀ ಚೇಳು. A black scorpion (Si. 171; My.). — ಕರೀ ನೀರು. Water of a dark colour, though pure (C.). 2, water mixed with black impurities (My.). — ಕರೀ ನೆಲಕುಮ್ಬಳ. (ಕ್ಷೀರವಿದಾರಿ, etc. Si. 148). — ಕರೀ ಲಕ್ಕಿ. = ಕರಿಯ ಲೊಕ್ಕಿ. (C.). — ಕರೀ ಲಕ್ಕಿಲಿ. = ಕರೀ ಲಕ್ಕಿ. (ಶೇಫಾಲಿಕೆ, ಕರೀ ಹುವ್ವಗಳುಳ್ಳ ಲಕ್ಕಿಲಿ Si. 138). — ಕರೀ ಸಾಸುವೆ. (ಕ್ಷವ, etc. Si. 305; C.). — ಕರೀ ಹತ್ತಿ. = ಕರಿಹತ್ತಿ. (Si. 150; My.). — ಕರೀ ಹುವ್ವು. A dark-coloured flower (Si. 138. 140; My.).

ಕರಿ kari. 4. = ಕರ್1, ಕೊರೆ 2. See ಅಸಕರಿ, ಅಳವಗರಿ.

ಕರಿ kari. 5. = ಕರೆ 1. (C.).

ಕರಿ kari. Having a trunk: *an elephant* (ಗಜ Śmd. Dh.; ಆನೆ Nn. 57; ಪಿಡಿ Čt. I, 30). 2, the number eight (ಎಣ್ಟು Mr. 347; Čh.). — ಕರಿಕಾಲ. N. (Bp. 15, 24; 47, 34). — ಕರಿಕಾಲಚೋಳ. N. (Bp. 26, 55; 33, 13; 44, 58; 54, 72; 57, 83). — ಕರಿಮೊಗ. = ಕರಿಮುಖ. Gaṇêśa (ಬೆನಕ, etc. Śm. 4).

ಕರಿಕ karika. (Śmd. 154, o. r. ಕರಿಯ; 239). = ಕರಿಗ. A black man.

ಕರಿಕ karika. Doing, acting. See ಜಂಘಾ-.

ಕರಿಕರ kari-kara. An elephant's trunk. ಆನೆಯ ಸುಣ್ಡಿಲ ತುದಿ (ಕರಿಕರದ ಅಗ್ರ Nn. 72).

ಕರಿಕು kariku. = ಕರಕು, ಕರಿಂಕು (Śmd. 48), etc. The state of being scorched, singed, or charred, etc. ಕರಿಕುವರಿ. -ವರಿ. (ಕರಿಕುವರಿ). To become scorched, etc. (Bh. 4, 3, 54; Rśv. 5, 38).

ಕರಿಗ kariga. = ಕರಿಕ. (My.; Tu. ಕರ್ಗುಡೆ). ಹಿರಿಯ ಬೊಮ್ಮನು ಕೆಂಚ, ಕಿರಿಯ ಹರಿ ತಾ ಕರಿಗ, ಪುರಹರನು ಶುದ್ಧಧವಳಕನ್; ಇವರುಗಳು ಸರಿಯೆ ದೈವಕ್ಕೆ? (Sp.).

ಕರಿಗಮನೆ kari-gamanĕ. A woman whose gait resembles that of an elephant (R.).

ಕರಿಗರ್ಜಿತ kari-garjita. *The roaring of elephants.*

ಕರಿಗಿ karigi. A black female (My.; Tu. ಕರ್ಗಿ).

ಕರಿಗಿಸು karigisu. = ಕರಗಿಸು. (My.). ಕರಿಗಿಸಲ್ ಪಟ್ಟದು (ದ್ರುತ, ಅವದೀರ್ಣ Si. 378).

ಕರಿಘಟೆ kari-ghaṭĕ. A troop of elephants (J. 3, 38).

ಕರಿಂಕು karinku. = ಕರಿಕು (Śmd. 48).

ಕರಿಚರ್ಮಧಾರಿ kari-čarma-dhâri. Who wears an elephant's hide: Śiva (Bp. 25, 31).

ಕರಿಚರ್ಮಾಮ್ಬರ kari-čarma-ambara. Śiva (My.).

ಕರಿಚು karicu. = ಕರಿಜು, q. v.

ಕರಿಜು kariju. To lay hold of, to seize, etc. (ಕೆಯ್ಕೊಳ್ Čt. I, 69, o. r. ಕರಿಚು; *cf.* ಕಡಿ, ಕರೆ 4).

ಕರಿಜು kariju. A weight used in weighing camphor (My.; *cf.* ಕಣಜು?).

ಕರಿಣಿ kariṇi. *A female elephant* (ಪಿಡಿ Čt. II, 14). See ಪಿಡಿ.

ಕರಿತು karitu. P. p. ಕರಿ 1. (My.).

ಕರಿದು karidu. (Śmd. 96). = ಕರದು 3, ಕರೆದು. That is black; blackness (ಅಸಿತ, ಶಿತಿ, ನೀಲ, ಕೃಷ್ಣ, ಕಾಲ Hlâ., Nr.; ಕಾಟ್, ಕಟ್, ಕರ್ಪು Śm. 69; ಕಾಲಿನ, ಕಪ್ಪು Nn. 76). ತುರಗಂ ಕರಿದಾಗೆ ಹೇಮನ್ ಅಕ್ಕು (Mr. 275). ಕರಿದಿನೊಳ್ (502). ಕರಿದಿನ ಹಿಣ್ಡ ಹಿಡಿಯದೊಡೆ (J. 6, 31).

ಕರಿಪಿಪ್ಪಲಿ kari-pippali. *A plant bearing a pungent fruit, Photos officinalis* Roxb. See ಗಜಪಿಪ್ಪಲಿ.

ಕರಿಪೋತ kari-pôta. *A young elephant.*

ಕರಿಪ್ರಾಸ kari-prâsa. A kind of alliteration (Čh.).

ಕರಿಮಕರ kari-makara. *A fabulous sea-monster.*

ಕರಿಮುಖ kari-mukha. Gaṇêśa. (My.).

ಕರಿರ karira. = ಕರೀರ. A water-jar (ಘಟ, ಹರವಿ Mr. 209). 2, the root of an elephant's tusk (ದನ್ತಮೂಲ, ಆನೆಯ ಮೊದಲ ಕೊಮ್ಬು Mr. 155; *cf.* ಕರೀರ). 3, = ಕರೀರ No. 1.

ಕರಿರಿಪು kari-ripu. = ಕರಿವೈರಿ. (Śśv. 3, 28).

ಕರಿವದನ kari-vadana. = ಕರಿಮುಖ. (My.).

ಕರಿವಲ್ಲಿ kari-valli. = ಗಜಪಿಪ್ಪಲಿ. (Si. 145).

ಕರಿವೈಜಯನ್ತಿ kari-vaijayanti. *A flag carried by an elephant.*

ಕರಿವೈರಿ kari-vairi. A lion (ಸಿಂಹ Mr. 159).

ಕರಿಶಾವಕ kari-śâvaka. *A young elephant.*

ಕರಿಷ್ಣು karishṇu. Fond of doing, doing. See ಅಲಂ-, ನಿರಾಕರಿಷ್ಣು.

ಕರಿಸು karisu. 1. = ಕರಸು 2. To cause to fry or roast (C.). **2,** to fry or roast (My.). ಹಿಟ್ಟು ಕರಿಸಿ ಮಾಡುವ ದೋಸೆ (Si. 314).

ಕರಿಸು karisu. 2. = ಕರಸು 1, etc. To cause to call, etc.; to send for. ಕಾನ್ತನ ಕೂಡೆ ತೊಡಗೆ ತೊಡಗೆಗಳಂ ತಾನು ಕರಿಸಿ ಕೊಳುಹ (ಲೀಲೆ Nr.). See B. 3, 23; 4, 78; 5, 191.

ಕರಿಸು karisu. To do, to make. See *e. g.* ಅಂಗೀ-, ಅನು-, ಅಲಂ-, ಪಕ್ಷೀ-, etc.

Digitized by Google

ಕರಿಸ್ಕನ್ಧ kari-skandha. *A troop of elephants.*

ಕರೀರ karira. = ಕರಿರ. *A young, tender bamboo, shot from the root* (ಕಳಿಲೆ Mr. 485; ವಂಶಾಂಕುರ, ಬಿದಿರ ಕಳಿಲೆ Nn. 136). 2, *a water-jar.* 3, *a thorny shrub, Capparis aphylla* Roxb. (ಧೂಮರುಹ 485; ವೃಕ್ಷ, ಮರನು 136).

ಕರೀರಕ kariraka. *Fight, battle* (ಜಗಳ H.; ದೌರ್ಮುದ್ಯ, ಜಗಳ Mr. 452).

ಕರೀರಿ kariri. *The root of an elephant's tusk.*

ಕರೀಷ karisha. *Dry cow-dung.*

ಕರು karu. 1. (Šmd. 59). Embossed work, bass-relief (T. ಕರುಕ್ಕು, ಕರುಕ್ಕುವೇಲೈ; M. ಕರುಕ್ಕುಪಣಿ; *cf.* ಕಕ್ಕು 1); an embossed, or plastic, representation: a puppet (ಪುತ್ತಳಿ Čt. I, 52). — ಕರುವಿಡು. -ಇಡು. To put bosses or raised figures; to mould, to model (ಲೇಪ್ಯಕರ್ಮ Šmd. Dh.). See ಕರುವಿಡಿಸು in Abh. P. 3, after 25; Grj. 2, after 106; 3, 102; Bp. 18, 38; Č. Bp. 5, 51.

ಕರು karu. 2. (= ಕರ 1, etc.). Greatness (T. ಕರು, great; a hillock; ಕರುಮ್ಮೈ, greatness; strength; M. ಕರು, stout; hard = ಕಡು; ಕರುಮೆ, hardness, sharpness of sword, strength of a man = ಕಡುಮೆ. — ಕರುಮಾಡ. A lofty dwelling, an upstair house (ನೆಲೆವನೆ, ಉಪ್ಪರಿಗೆ Šs.). ಸಿರಿಯ ಕರುಮಾಡ (ಕೆಸರ್ಮಲ್ಲಿಗೆ, ತಾವರೆ, ನೀರ್ಪೂ, ಕಮಲ Šs.; ದುಬ್ಬುಳಿ Kk. 13, o. r. ಕರುವಾಡ). ಮುತ್ತಿನ ಕರುಮಾಡದ ಮುನ್ದಣ ಮೊಗಸಾಲೆ (Rśv. 13, after 1). See Abh. P. 3, after 26; 3, 28; 7, after 62; 10, after 36; 11, 149; 16, after 71. — ಕರುವಾಡ. -ಮಾಡ. = ಕರುಮಾಡ. See above; J. 6, 10. 11; 8, 5; 15, 5.

ಕರು karu. 3. (once ಕಱು, Abh. P. 9, 104). To point (with a weapon), to aim at (T. ಕರುದು, to think, esteem, design, be bent or intent; ಕರುತ್ತು, thought, etc.). P. p. ಕರುತ್ತು (Abh. P. 9, 104; 13, 51. 90; Grj. 1, 110; 2, 88; Šsv. 3, 50; 4, 6. 10).

ಕರುಂ karuṁ. An imitative sound. — ಕರುಂ ಕರುಂ. rep. The sound produced in eating raw cucumbers, etc. (C.). — ಕರುಂ ಕುರುಂ. reit. = ಕರುಂ ಕರುಂ. (My.).

ಕರುಕು karuku. = ಕರಕು, etc. (My.; G.).

ಕರುಕು karuku. A kind of finger-ring (Si. 220, *only* in Si.).

ಕರುಣ karuṇa. = ಕರುಣೆ (Šmd. 102). That which causes pity; sorrow; pity; compassion; mercy. 2, compassionate, merciful (ಘೃಣಿ Nn. 194). 3, an ascetic (ತಪಸ್ವಿ 109). 4, one of the rasas or sentiments of a poem: *the pathetic sentiment* (Kâvy. IV, 2, 30. 35. 36). 5, *the pamplemouse tree, Citrus decumana.*—See Bp. 18, 52; 22, 20; 23, 40; 43, 8; 53, 47; 59, 52.

ಕರುಣಾಕರ karuṇa-âkara. A mine of mercy (Šsv. 4, after 88).

ಕರುಣಾನಿಧಿ karuṇâ-nidhi. A treasury of mercy (My.).

ಕರುಣಾಬ್ಧಿ karuṇa-abdhi. An ocean of mercy (Šsv. 2, 111; 4, after 99).

ಕರುಣಾಮ್ಬು karuṇa-ambu. A tear of compassion (Bp. 18, 64).

ಕರುಣಾಮೃತ karuṇa-amṛita. Kindness regarded as ambrosia (J. 1, 1).

ಕರುಣಾಮ್ಬುಧಿ karuṇa-ambudhi. = ಕರುಣಾಬ್ಧಿ. (Bp. 30, 30).

ಕರುಣಾರ್ತ karuṇa-ârta. Pitiful and painful, as a cry (B. 4, 38).

ಕರುಣಾಲವಾಲ karuṇa-âlavâla. A reservoir of compassion (My.).

ಕರುಣಾಲು karuṇa-âlu. -ಳು. A person who possesses pity, etc.; compassionate (My.). See Bp. 1, 33; 28, 50; 46, 75.

ಕರುಣಾಲುತನ karuṇâlutana. Compassion (My.).

ಕರುಣಾವನ್ತ karuṇâ-vanta. Having compassion, compassionate (Bp. 3, 67); a compassionate man (My.). 2, pitiable (Sk.).

ಕರುಣಾಶರನಿಧಿ karuṇâ-śaranidhi. An ocean of mercy (Bp. 44, 73).

ಕರುಣಾಸಮುದ್ರ karuṇâ-samudra. = ಕರುಣಾಶರನಿಧಿ. (My.).

ಕರುಣಾಸಾಗರ karuṇâ-sâgara. = ಕರುಣಾಸಮುದ್ರ. (My.).

ಕರುಣಾಸಿನ್ಧು karuṇâ-sindhu. = ಕರುಣಾಶರನಿಧಿ. (Bp. 36, 3).

ಕರುಣಿ karuṇi. A compassionate, merciful person (Bp. 10, 41; 24, 19). See ಕಡು-; ನಿಷ್-. 2, pitiable.

ಕರುಣಿಸು karuṇisu. To be compassionate or merciful (Šmd. 152 Mdb.; Bp. 27, 14. 73; 57, 13; 61, 59; Bh. 8, 26, 26; C.; B. 4, 144); to pity (c. Acc., My.), to show mercy to (Bp. 44, 16; My.); to present (something) from compassion or mercy (Grj. 10, 112; Šsv. 2, 112; Bp. 27, 38; 48, 6; My.).

ಕರುಣೆ karuṇĕ. -ಣಾ. (Šmd. 102; Kâvy. I, 2, 74-83). *Pity, compassion.* 2, = ಕರುಣ No. 4. (ಕರುಣಾರಸ Kâvy. IV, 2, 52).

ಕರುತ್ತು karuttu. P. p. of ಕರು 3, q. v.

ಕರುಬೂಜು karubûju. = ಕರಬೂಜು, etc. (ಕಲ್ಲಂಗಡಿ St. & Pl.; My.).

ಕರುಮಾಡ karumâḍa. See s. ಕರು 2.

ಕರುವಾಡ karuvâḍa. See s. ಕರು 2.

ಕರುಳ್ karuḷ. (Šmd. 59. 132). = ಕರಳು, ಕರುಳು, ಕರ್ಳು, ಕಳ್ಳು 2. An entrail; the bowels (J. 12, 44; 16, 28; M. ಕರಳ್, lungs and heart, liver; the mind, heart; Tu. ಕಲುಳ್). 2, love (see ಕಳ್ಳು 2). ಕರುಳಂ (Šmd. 27; Bp. 45, 32). See ದೊಡ್ಡಗರುಳ್, ಪೆರ್ಗರುಳ್, ಬಲ್ಗರುಳ್. — ಕರುಳ್ವಿಣಿಲ್. -ಪಿಣಿಲ್. Entrails that resemble braided hair (Abh. P. 13, 49).

ಕರುಳು karuḷu. = ಕರುಳ್, etc. (ಅನ್ತ್ರ, ಪುರೀತತ್ Hlâ., Nr., Mr. 396; Si. 205; Bh. 8, 22, 45; My.). ಕರುಳು (Bp. 58, 56). ಕರುಳುಗಳು (Si. 205). ಕರುಳು ಒನ್ದಾದರೇನು? ಮರುಳು ಒನ್ದೋ? (Prv.).

ಕರೂಷ karûsha. N. of a people and their country. (R.).

ಕರೆ karĕ. 1. = ಕರಿ 5, ಕಲೆ 3. To call; to invite (ಆಹ್ವಾನ Šmd. Dh.; Šm. 106; C.; T. ಕರೈ; Tu. ಕರೆ, to crow); to emit a sound, to sound (see ಉಸುರ್ಗರೆ, ಛಟಿಲ್ಗರೆ, ಘೋರ್ಗರೆ, ಲೊಟಗರೆ, ಸೂಳ್ಗರೆ; T. also: to speak; to clamour). P. ps. ಕರೆದು, ಕರದು (*e. g.* Bp. 32, 54; 57, 40), ಕರ 2, ಕರೆ 2. ಕರೆವಂ (ಬಟು, ಆಹ್ವಾನಪುರುಷ Šmd. I & Dh.). ಕರೆವುದು (ಹವ, ಹೂತಿ Nr.; ಹೇಹ, ಆಹ್ವಾನ Nn. 95). ಕರೆವಲ್ಲಿ (ಆಕಾರಣ Nn. 89; ಆರ್ಡ, ಆಹ್ವಾನ 106; ಆಹ್ವಾನ 155). ಕರೆಅಲ್, ಕರೆಯಲ್ (Šmd. 78). ಕರೆದವಂ, ಕರೆದಪ್ಪಂ (277). ಕರೆದುದು (264). ಕರೆದು ಬೆಸಸುವುದು ಆವುದಾನೊನ್ದು ಉಣ್ಟು, ಅದದಿಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಶಾಸನಕಬ್ದಂ ನೆಗಳ್ಗುಂ (Nr.). ಕರೆವುತ (Bp. 20, 13). ಭೀಮ ಕುನ್ತಿಯ ಕರೆದು, ಕಳುಹಿದಂ (Bh. 1, 10, 23). ಭೀಮನ ಕರೆದಳ್, ಏಟಿಯ್ ಪಾರಣೆಗೆ! ಎನ್ದು (1, 10, 26). ಆಳ ಕರೆ! (1, 19, 19). ಕಾಳೆಗಕೆ ಜೂಜಗೆ ಕರೆದಡೆ (2, 13, 39). ಕಣ್ಡು ಕರೆಯದ ನೆಣ್ಟ ಗಣ್ಡುಕತ್ತೆಯ ತಣ್ಟ (Dp. 54). ಕರದರೆ ಉಣ್ಣು!

Digitized by Google

ತೆಱಿದರೆ ಮುಚ್ಚು! ಸೇರಿದ ಒಡೆಯಗೆ ಎರಡ ಬಗೆಯ ಬೇಡ!—ಕರದು, ಪೆಣ್ಣು ಕೊಟ್ಟರೆ ಮಲನಾಗರು ಪಿಡೀತು (others: ...ಅಳಿಯಗೆ ಮಲರೋಗ ಬನ್ತು, Prvs.). ಒಬ್ಬನು ಕರೆದರೆ ಓ ಎನು ನುಡಿವಲ್ಲಿ (ಓ Nn. 154). See Bp. 3, 21; 18, 18; 32, 18; 32, 44; 37, 3; 48, 9. 26; 52, 2; 60, 28; Rśv. 5, 125; 6, 10; 10, 9; J. 8, 6; Jns. 1, 16. — ಕರೆದೊಯ್. -ಒಯ್. (= ಕರ ಕೊಣ್ಡು ಪೋಗು). To conduct away (another person) along with one's self (Bh. 2, 13, 13). — ಕರೆಯ ಕಳುಹಿಸು. = ಕರೆ ಕಳುಹಿಸು (s. ಕರೆ 3). ಕರೆಯ ಕಳುಹಿಸೋಣ (ಆಹ್ವಾನ, ಹೂತಿ G.).

ಕರೆ karĕ. 2. = ಕರ 2, etc. — ಕರೆ ಕರೆ. rep. P. p. ಕರೆ ಕರೆದು (*i. e.* ಕರೆದು ಕರೆದು, Bp. 24, 61; Rśv. 13, after 95 & 102; J. 28, 20). — ಕರೆ ಕೊಳ್ಳು. = ಕರ ಕೊಳ್ಳು. (B. 5, 53. 138). — ಕರೆ ತರಿಸು. = ಕರ ತರಿಸು. (B. 4, 196; My.). — ಕರೆ ತರು. = ಕರ ತರು. (B. 4, 56. 196; My.).

ಕರೆ karĕ. 3. ಕರೇ. = ಕರೆಯು, infinitive of ಕರೆ 1. — ಕರೆ ಕಳಿಸು. To send (one person) to call or invite (another) (B. 4, 137; My.). — ಕರೆ ಕಳುಹಿಸು. = ಕರೆ ಕಳಿಸು. (C.). — ಕರೇ ಕಳುಹಿಸುವಿಕೆ. Sending to call, sending for (ಹವ, ಹೂತಿ Si. 388; My.).

ಕರೆ karĕ. 4. To hide (v. t. & i., ಅಡಂಗು). ಕರೆದನ್ ಎನ್ದು, ಅಡಂಗಿದಂ (Šmd. II; Kk. 87, o. r. ಕೆರೆ; T. ಕರ, to hide, conceal; to be close-handed; to steal, see s. ಕಡಿ; *cf.* ಕರಿಚು). See ಅವುತೆ 2, ತಲೆಗರೆ, ಮೆಯ್ಗರೆ, ರೂಪುಗರೆ; Abh. P. 7, 86; Rśv. 4, after 14.

ಕರೆ karĕ. 5. = ಕರ 4. — ಕರೆಮರೆ. dupl. = ಕರಮರೆ. (Bp. 15, 7; 31, 14; 36, 17).

ಕರೆ karĕ. 6. A bank, a shore (ಕುಲ Šmd. Dh., *i. e.* ಕುಲ್ಯ or ಕೂಲ, see No. 3; ತೀರ Šm. 106; My.; Tu., Tĕ., M.; T. ಕರೈ); a boundary (T.). **2,** the border, *i. e.* unwoven threads, of a cloth or blanket (ವಸ್ತ್ರದಶೆ Šmd. Dh.; ವಸ್ತ್ರಾಗ್ರ Šm. 106; ವರ್ತಿ, ವಸ್ತಿ, ದಶೆ, ಸಿಚ Hlâ., Nr.; Mr. 342; C.; Tĕ., Tu., T., M.; in regard to a blanket the unwoven threads just at the end of the web are to be inter-knit with coloured or uncoloured cross-threads by means of the hand, by which the real border or selvage is formed). **3,** a cow-house or station (ಗೋಕುಲ Šmd. Dh., which though in all MSS., appears to be a mistake, see ಕರೆಗಣ್ಮು; there seems to have been originally ಗೋಪನ, see ಕರೆ 4, and the ಆಪನ s. ಕರೆ 8 may perhaps also be wrong; Tu.: ಕರೆ, a parish, a social or caste jurisdictional division; M.: a parish, a section). — ಈ ಕಮ್ಬಳಿಗೆ ಬಣ್ಣದ ಕರೇ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಇರುತ್ತದೆ (B. 5, 123). — ಕರೆ ಕಟ್ಟುವವರು. A class of Kuṟubas (now also of Mahomedans), whose occupation is to join a selvage to blankets). — ಕರೆಗಣ್ಮು. -ಅಣ್ಮು. To overstep the boundary, to become excessive (ಕುಲಾತಿಕ್ರಮಣ Šmd. Dh.; Abh. P. 3, 154; 9, 30; 16, 89; Šsv. 1, after 79; 2, 24). — ಕರೆಗಲ್ಲು. -ಕಲ್ಲು. (Boundary stones?): two stones erected by the individual who commences the building of a town, which are worshipped annually by him as long as he lives, and by his descendants, etc. after his decease. This prevails to the west of Mysore (R.).

ಕರೆ karĕ. 7. = (ಕಡ್, ಕನ್ 2, ಕಬ್ 1, ಕಮ್ 1), ಕರಿ 3, ಕಱ 1, (ಕರ್ 1). Blackness; the colour black; a dark-blue colour (*cf.* ಕಪ್ಪು). Genitive ಕರೆಯ, ಕರೇ. — ಕರೆಕಮಲ. (ಕೈರವ, ಕುಮುದ Dhw.; My.). — ಕರೆಗಣಿಕೆ. A gaṇikĕ that bears black berries (My.). — ಕರೆತಲೆ ಕೋಳಿ. The scaup, Fuligula marila (Bḍ.). — ಕರೆನೆಲ. Black soil (C.). — ಕರೆಬಣ್ಣ. A prostrate plant with light blue flowers, Ruellia prostrata Lamk. (Z.). 2, N. of a lewd warrior (My.). — ಕರೆಬಣ್ಣದ ಬಳ್ಳಿ. A milky climbing shrub, Cryptolepis buchanani Roem. & Sch. (Z.). — ಕರೆಬಾಳೆ. A kind of plantain used for medicinal purposes (S. Mhr.; B. 2, 38). — ಕರೆಬೂದಿ. Ashes made by pouring water on a cake of dried cow-dung, etc. when glowing in the fire, and used as a dentifrice (C.; B. 3, 20). — ಕರೆಬೆಕ್ಕು. A black cat (B. 1, 27; C.). — ಕರೆಮಲೆ. The range of ghauts from Tirupati to Šrîśaila, and other black hills (My.). — ಕರೆಯವ್ವ. -ಅವ್ವ. ಕರೆವ್ವ. The black dame: the name of a household-goddess, a kind of Šakti; there is no image of her, but she is considered to reside in the niche of a wall of a room, where a cocoa-nut is kept for her (S. Mhr.). — ಕರೆಯುಡ. -ಉಡ. A kind of gecko, Hemidactylus sykesii (Bḍ.). — ಕರೆಯುಮ್ಮತ್ತ. -ಉಮ್ಮತ್ತ. = ಕರಿಯುಮ್ಮತ್ತ. (ದನ್ತಿ Si. 158). — ಕರೆಯೆಳ್ಳು. -ಎಳ್ಳು. A species of Sesamum indicum (C.). — ಕರೆಹಕ್ಕಿ. (ಜತುಕೆ, ಅಜಿನಪತ್ರ Si. 175); — the king crow or Dedugo (Bḍ.; Pr.). — ಕರೆಹಿಪ್ಪಲಿಬಳ್ಳಿ. (ನೆಲಹಿಪ್ಪಲಿಬಳ್ಳಿ St. & Pl.). — ಕರೇ ಅಗುರುಚಕ್ಕೆ. (ಅಗರುಗನ್ಧ Si. 226; My.). — ಕರೇ ಕಬ್ಬು. = ಕರೀ-. (My.; ಶತಪರ್ವ Čb.). — ಕರೇ ಕಮಲ. (ಇನ್ದೀವರ, ಉತ್ಪಲ, ಕನ್ನೆಯ್ದಿಲ್, ಕುಮುದ G.). — ಕರೇ ಕರಡಿ. A black bear (C.; B. 3, 108). — ಕರೇ ಕುಮ್ಬಳ. (ಅಲಾಬು, ಅಲಾಬು, ತುಮ್ಬು, ತುಮ್ಬಿ G.). — ಕರೇ ಕೂದಲು. Black hair (C.; B. 3, 48). — ಕರೇ ಗೋರಟೆ. = ಕರಿಯ ಗೋರಣ್ಟೆ. (ಆರ್ತಗಲ, ದಾಸಿ G.). — ಕರೇ ಚಿಕ್ಕೆ. A black spot (B. 3, 99; 5, 255; My., also ಕರೇ ಚುಕ್ಕೆ). — ಕರೇ ಚಿಗರಿ. (ಕೃಷ್ಣಸಾರ G.; My.). — ಕರೇ ಚೇಳು. A black scorpion (C.). — ಕರೇ ಜೀರಿಗೆ. = ಕರಿಯ-. (ಪೃಥ್ವಿ, ಸುಷವಿ G.). — ಕರೇದು. (*i. e.* ಕರೆಯದು). That is black (C.). Plural ಕರೇವು (B. 3, 55. 113). — ಕರೇ ತೋಳ. A black wolf (B. 3, 85; 5, 252; My.). — ಕರೇ ದುಪ್ಪಿ. A black deer (My.). — ಕರೇ ಪಟ್ಟೆ. A black stripe (C.; B. 2, 26; 3, 74; 4, 35). — ಕರೇ ಬಣ್ಣ. A black colour (B. 1, 5). — ಕರೇ ಬಾಳದ ಬೇರು. (ಅಭಯ, ಅಮೃಣಾಲ, ಇಷ್ಟಕಾಪಥ, ಉಶೀರ, ನಲದ, ಲಘು G.). — ಕರೇ ಮಚ್ಚೆ. A black mole (My.). — ಕರೇ ಮದಗುಣಿಕೆಯ ಗಿಡ. (ಶಿವ Čb.). — ಕರೇ ಮದ್ದು. Gunpowder (My.; T. ಕರುಮರುನ್ದು). — ಕರೇ ಮಯ್ಲಿ. A bad kind of small-pox (C.). — ಕರೇ ಮಲಪಾತಕ (-ಮೊಲ-). The brown eagle, Aquilla fusca (Bḍ.). — ಕರೇ ಮೆಣಸು. Black pepper (My.). — ಕರೇ ಲಕ್ಕಿಗಿಡ. = ಕರೀ ಲಕ್ಕಿ, ಕರ್ಲಕ್ಕಿ. (ನಿರ್ಗುಣ್ಡಿ, ನೀಲಿಕೆ, ಸುವಹ G.). — ಕರೇ ಹದ್ದು. The white-banded eagle, Aquilla bifasciata (Bḍ.). — ಕರೇ ಹಲ್ಲಿ. A black (ominous) house-lizard (My.). — ಕರೇ ಹಿಣ್ಡಿ. A common weed, the ash-coloured flea-bane, Vernonia cinerea Less. (St. & Pl.). — ಕರೇ ಹೂಲಿ. A large straggling shrub, Anisonema multiflora Wight. (Z.; My.). — ಕರೇ ಹೂವಿನ ಗೋರಟೆ. (ಆರ್ತಗಲ G.).

ಕರೆ karĕ. 8. Green black pepper (ಆಪನ Šmd. Dh.; My.); green cardamoms (My.).

ಕರೆಗಾಱ karĕ-gâṟa. A man of the class of people called ಕರೆ ಕಟ್ಟುವವರು (s. ಕರೆ 6; C.).

ಕರೆದು karĕdu. = ಕರಿದು, etc. That is black (C.; B. 1, 1).

ಕರೆಯಿಸು karĕyisu. = ಕರಸು 1, etc. (My.). **2,** to cause to sound, to call out loudly, to shout to-

Digitized by Google

gether (*only* in Si.). ಬಹು ಮನ್ದಿ ಸೇರಿ ಕರೆಯಿಸುವದು (ಸಂಹೂತಿ Si. 55).

ಕರೆಯುವಿಕೆ karĕyuvikĕ. Calling, etc. (ಹೂತಿ, ಆಕಾರಣೆ, ಆಹ್ವಾನ Si. 55; ಹವ, ಹೂತಿ 388).

ಕರೆಸು karĕsu. = ಕರಸು 1, etc. (Bp. 51, 10; Bh. 1, 8, 64. 71; J. 2, 35. 45; 5, 36; 10, 47; 13, 5. 19; 18, 41; 28, 29; 29, 38; My.). ಕರೆಸಿಕೊಳ್, to have one's self called; to be called (Kk. 93).

ಕರೇಟು karêṭu. = ಕರಟು. *The Numidian crane* (ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿ G.).

ಕರೇಣು karêṇu. *A male elephant* (ಗಜ Mr. 487); *a female elephant* (ಪೆಣ್ದಸ್ತಿ, ಹೆಣ್ಣಾನೆ Nn. 120; ಪಿಡಿ, ಪೆಣ್ಣಾನೆ Mr. 153). 2, a great coward (ಅತೀವಭೀರು, ಅತಿಹೇಡಿ Nn. 120; ಹನ್ದೆ Mr. 487). 3, dust (ರಜ, ದೂಳು 120). 4, the tree Pterospermum acerifolium (ಭೂಜವಿಶೇಷ, ವೃಕ್ಷಭೇದ 120).

ಕರೋಟಿ karôṭi. *The skull;* a basin, a cup.

ಕರೋಡ karôḍa. A crore, a lakh (C.; H.).

ಕರೋರ್ಧ kara-ûrdha. The back of the hand (ಮೇಗೆಯ್ Mr. 322).

ಕರೋಲು karôlu. A pistol (My.; Br., H. ಕರೋಲಿ, a large matchlock).

ಕಱ kaṟa. 1. = ಕಱೆ 4. P. p. of ಕಱೆ 3. — ಕಱ ತರ್. (*i. e.* ಕಱೆದು ಕೊಣ್ಡು ಬರ್). To milk and bring (Bp. 58, 22; My.).

ಕಱ kaṟa. 2. = ಕಱು 1, etc. A calf (C.). ಹೆಣ್ಣುಹುಲ್ಲೇಕಱದ ಧರ್ಮ (Si. 168). See B. 1, 21; 3, 17; ಹುಲ್ಲೆಗಱ, ಹೋರಿಗಱ.

ಕಱ kaṟa. 3. With blackness. — ಕಱಕಱನೆ. Quite black (Ċ. Bp. 50, 27).

ಕಱಕು kaṟaku. = ಕಕ್ಕು 1, etc. (Tĕ.; R.).

ಕಱಕೆ kaṟakĕ. = ಕಱಿಕೆ, etc. (ಶತಪರ್ವಿಕೆ G.; My.).

ಕಱಂಗು kaṟaṅgu. To turn black (ಕಾರ್ಷ್ಣ್ಯ, ಕರ್ಪು Šmd. Dh.; Abh. P. 7, after 14; 7, 114; 10, 80; T., M. ಕಱು; M. ಕಱು, ಕಱ್ತ, black).

ಕಱದು kaṟadu. P. p. of ಕಱೆ 3.

ಕಱಲ್ kaṟal. ಕಱಲು. = ಕಲ್ರ. Saltishness, brackishness. (T. ಕಱ್ಪು, saltpetre). — ಕಱಲುಭೂಮಿ. Saline soil (ಊಷವತ್, ಊಷರ Nr.; My.).

ಕಱಸು kaṟasu. To cause milk to flow (Bp. 57 sam.; My.); to cause to rain (Bp. 25, 13; 54, 72; 57, 83);—to cause to milk (My.).

ಕಱಾವು kaṟâvu. Milking (My.; M. ಕಱವು).

ಕಱಿ kaṟi. 1. = ಕಱೆ 3. (C.). ಕಾಡದೆ ಕಱೆವ ಆಕಳು (ಸುವ್ರತೆ, ಸುಖಸನ್ದೋಹ್ಯೆ Nr.). ಕಾಡದೆ ಕಱೆಯುವ ಹಸುವು (ಸುವ್ರತೆ, ಸುಲಭವಾಗಿ ಹಾಲು ಕಱೆಯಲ್ ಈಸುವ ಆಕಳು Si. 322). See Prv. s. ಎಮ್ಮೆ 1.

ಕಱಿ kaṟi. 2. = ಕಱೆ 1, etc. (Tĕ.). — ಕಱಿಗೊರಳ್. -ಕೊರಳ್. A black throat (Bp. 37, 32). — ಕಱಿಗೊರಳವ. -ಅವ. = ಕಱೆಗೊರಲ. (Bp. 44, 68). — ಕಱಿದೊವಲ್. -ತೊವಲ್. A black hide (Bp. 20, 12).

ಕಱಿ kaṟi. 3. Vegetables of any kind, raw or boiled (M., T.). **2,** flesh, curry (T., R.; *cf.* ಕಪ್ಪು 6).

ಕಱಿಕೆ kaṟikĕ. = ಕಜಕೆ, ಕಱುಕೆ, ಕಱುಂಕೆ, ಗಱಿಕೆ, ಗಱಿಕೆ, ಗರ್ಕೆ. The Huriallee grass, Agrostis linearis Retz. (or Cynodon dactylon Pers.; ದೂರ್ವೆ, ಹರಿತಾಲಿ Mr. 109; ಕರಗನ್ಧಿ 116; ದೂರ್ವೆ, ಸಹಸ್ರವೀರ್ಯೆ G.; C.; B. 3, 11; Tĕ. ಗಱಿಕೆ; M. ಕಱುಗೆ; T. ಅಱುಗು, ಅಱುಗಮ್ಪುಲ್; Tu. ಕದಿಕೆ). ಬಿಳಿಯ ಕಱಿಕೆ (ಸಿತದೂರ್ವೆ Mr. 109).

ಕಱು kaṟu. 1. (Šmd. 59). = ಕಱ 2, ಕಱುವು. A calf (ವತ್ಸ Nr.; Si. 463; ಕನ್ದು, ವತ್ಸ Šm. 33; C.; Tu. ಕಂಜ; see ಕನ್ದು 2). ಆಗಳನ್ತೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಕಱು (ತರ್ಣಕ Nr.). ಕಱುವಿನ ಸೆಗಣ (ಎರಣ Kk. 69). ಕಱುಗಳು (ವತ್ಸಸಮೂಹ Nn. 110). ಕಱುವಿಗೆ (Si. 319; B. 2, 21). ಆಕಳದಕೆ ಪುಟ್ಟಿದವು ಕಱುವಕ್ಕು, ಮಿಕ್ಕ ಮೃಗ ಪಕ್ಷಿ ಗಜ ತುರಗ ಕುಱಿ ನಾಯ್ಗಳಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟಿದವು ಮಱಿಗಳ್ ಆಕ್ಕುಂ (Mr. 186). See Šmd. 194. 202; Bp. 38, 40; 50, 58; 51, 22. 23; 57, 32; 60, 30. 31. 35. 36; J. 11, 4; ಎಳಗಱು. — ಕಱುಗಾಹಿ. -ಕಾಹಿ. A boy who tends calves (Bhâgavata 10, 13, 1).

ಕಱು kaṟu. 2. = ಕರು 3. (Abh. P. 3, 50; 9, 104).

ಕಱುಕೆ kaṟukĕ. = ಕಱುಂಕೆ (Šmd. 48), ಕಱಿಕೆ, etc. (ದೂರ್ವೆ, ಶತಪರ್ವಿಕೆ Nr.); ಆ ಕಱುಕೆ ಬಿಳಿದಾದೊಡೆ ಗೋಲೋಮಿ ಶತವೀರ್ಯೆ ಎನಿಸುಗು (Nr.). See ಬಟ್ಟಗಱುಕೆ, ಬಳ್ಳಿಗಱುಕೆ.

ಕಱುಂಕೆ kaṟuṅkĕ. = ಕಱುಕೆ (Šmd. 48; Šsv. 1, 38).

ಕಱುಬತನ kaṟubatana. The state of being an envious person; envy (Râm. 6, 12, 38; My.).

ಕಱುಬು kaṟubu. 1. = ಕಱುಮ್ಬು 1. (My.). See Prv. s. ತಱುಬು 1.

ಕಱುಬು kaṟubu. 2. = ಕಱುಮ್ಬು 2. (J. 29, 32; T. ಕಜಡು). See Čt. I, 86 s. ಆಕ್ಕಟ. — ಕಱುಬ. -ಅ 3. An envious man; a deceitful, crafty man (ಕಪಟಹೃದಯಂ Bhn. 61; My.). See Bh. 1, 8, 21; J. 5, 69; 28, 36; Rsv. 11, 92. Feminine ಕಱುಬಿ (My.).

ಕಱುಮ್ಬು kaṟumbu. 1. To envy, etc. (ಅಸೂಯ Šmd. Dh.).

ಕಱುಮ್ಬು kaṟumbu. 2. Envy, etc. (ಅಕ್ಕಜ Čt. I, 106; ಅಚ್ಚಕಜ, ಅಸೂಯೆ Kk. 48, o. r. ಅಕ್ಕಜ; ಅಕ್ಕಜ, ಅಸೂಯೆ Šm. 60).

ಕಱುವು kaṟuvu. = ಕಱು 1, etc. (My.). ಆಕಳ ಕಱುವು (ತರ್ಣಕ G.).

ಕಱುಹು kaṟuhu. (ಕರುಹು?). (= ಕಱುಬು 2). (? Bh. 2, 14, 61).

ಕಱೆ kaṟĕ. 1. = ಕಱ 2, (ಕರೆ 7, etc.). Blackness; the colour black or dark-blue; a stain, a spot (ಕಲಂಕ Šmd. Dh.; ಕಲಂಕು Šm. 116; ಕಲಂಕ Kk. 11 *b*; ಕಲಂಕು, ಕನ್ದು 44; ಕಪ್ಪು Čt. I, 21; ಕರಿದು, ಕಾಱ್ Šm. 69; ಕನ್ದು 98; Tĕ., M.; T. ಕಱೈ; *cf.* ಕಲೆ 1). See Šmd. 28; Kâvy. 5, 22. — ಕಱೆಕಣ್ಠ. = ಕಱೆಗೊರಲ. (Bp. 14, 22). — ಕಱೆಗವಿ. -ಕವಿ. To be stained (Bp. 47, 15). — ಕಱೆಗೊರಲ್. -ಕೊರಲ್. A black throat (Bp. 17, 11; Rsv. 14, 95). ಕಱೆಗೊರಲ. -ಕೊರಲ್-ಅ 3. The black-throated one: Šiva (ನೀಲಕಣ್ಠ Šm. 3; ಮಾದೇವ, ಉಮೆಯಾಳ್ದ, etc. Čt. II, 5; Bp. 23, 27; V. 36, after 55; Šsv. 2, 84). — ಕಱೆಗೊರಲವ. -ಅವ. = ಕಱೆಗೊರಲ. (Bp. 52, 15). — ಕಱೆವಾಳಬೊಮ್ಮಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 7). — ಕಱೆವೆಟ್ಟು. -ಬೆಟ್ಟು. The black or dark-blue mountain (ನೀಲಾಚಲ Šs.).

ಕಱೆ kaṟĕ. 2. = ಕೊಱೆ 7, etc. See ಉಡುಗಱೆ.

Digitized by Google

ಕಱೆ karĕ. 3. = ಕಱ 1. To milk; to cause to flow, to give forth, to emit; to rain; to shed tears (ದೋಹನ Šmd. Dh.; ಕ್ಷೀರದೋಹನ Šm. 116; ಎಮೋಚನ Čt. I, 29; ಇಂ Čt. I, 43, Šs.; ಇಱ Kk. 60; C.; T., M. ಕಱ; Tĕ. ಚೇಪು); to give milk (My.; T., M.). P. ps. ಕಱ, ಕಱೆ, ಕಱದು (*e. g.* Bp. 50, 4), ಕಱೆದು. ಪಶುವಂ ಪಾಲಂ ಕಱೆದಂ (Šmd. 157). ಗೋವಳನಿನ್ದೆ ಎರ್ಮೆ ಕಱೆಯಲ್ ಪಟ್ಟುದು (300). ಕಱೆವ ಮುಗಿಲ್ (ಘನಾಘನ Hlâ., Mr. 483). ನಿನ್ನೆ ಕಱೆದ ಹಾಲಿನ್ದಾದ ಬೆಣ್ಣೆ ತುಪ್ಪವು (ಹೈಯ); ಮಱೆಯ ಕಱೆವ ಮೇಘ (ಘನಾಘನ.); ನಾಗುಳ ಹಾಲ ಕಱೆವ ಆಕಳು (ದ್ರೋಣದುಘೆ Nr.). ಕೊಡವಾಲು ಕಱೆವ ಆವು (ದ್ರೋಣದುಘೆ Hlâ.). ಆವುಗಳು ಕಱವ ಹಾಲ್ (ಕ್ಷೀರ, etc. Mr. 182). ಕಱೆವದು ಒನ್ದೆರಡು ಎಮ್ಮೆ (Dp. 4). ಎತ್ತೆತ್ತಲುಂ ಕಱೆವುತದೆ ಬಿಱುಗಾಳಿ ದೂಳ್ಗಳ (J. 4, 10). ಕಱೆಯುವ ಹಸಾ ಕೊಟ್ಟು, ಒದೆಯುವ ಕತ್ತೇ ತನ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.). See Grj. 2, after 106; Bp. 9, 12; 18, 78; 57, 83; 60, 45; J. 1, 7; 4, 10. 16. 55; Rsv. 8, 112; Č. Bp. 11, 6; Si. 316. 321; B. 1, 10; ಕಣೆಗಱೆ, ಕೊಡವಾಲ್ಗಱೆ, ಬೆಸಿಲ್ಗಱೆ, ಮಱೆಗಱೆ; Prv. s. ಆವುತನ.

ಕಱೆ karĕ. 4. = ಕಱ 1. — ಕಱೆ ಕಱೆ. rep. P. p. ಕಱೆ ಕಱೆದು (J. 25, 5). — ಕಱೆ ತರು. = ಕಱ ತರ್. (My.).

ಕಱ್ಱಗೆ karragĕ. Blackly; blackness (C.). ಇದ್ದಲೀ ಬಣ್ಣ ಹ್ಯಾಗಿರುತ್ತದೆ? ಕಱ್ಱಗೆ (B. 1, 4). See Prv. s. ಪಿತ್ತ.

ಕಱ್ಱನೆ karranĕ. = ಕಱ್ಱಗೆ. (Bp. 34, 8; J. 13, 35).

ಕರ್ kar. (kaṛ). 1. = ಕಡ್, etc. Blackness. — ಕರ್ಗಣ್ಣ. -ಕಣ್ಣ. The liver (ಕಾಲಖಣ್ಡ Mr. 398). — ಕರ್ಗಣ್ಣ. -ಕಣ್ಣ. = ಕರ್ಗಣ್ಣ. (ಕಾಲಖಣ್ಡ, ಯಕೃತ್ Hlâ.). — ಕರ್ಗೆಮ್ಪು. Purple, dark-red (My.; ಎಣ್ಣೆಗೆಮ್ಪು G.). — ಕರ್ಜಾಲಿ. The herb Leucas indica R. Br. (or Phlomis indica, St. & Pl.). — ಕರ್ಜಗಿ. A kind of mildew (S. Mhr.). — ಕರ್ನೆಯ್ದಿಲ್. = ಕನ್ನೆಯ್ದಿಲ್. (Šmd. 251, o. r. ಕನ್ನೆಯ್ದಿಲ್). — ಕರ್ಬಕ್ಕಿ. -ಹಕ್ಕಿ. = ಕಬ್ಬಕ್ಕಿ. (Rsv. 5, 59; 11, 18). — ಕರ್ಬಟ್ಟೆಯವ. -ಅವ. Whose road is black: fire (ಕೃಷ್ಣವರ್ತ್ಮ Kk. 21, o. r. ಕಾರ್ಬ-). — ಕರ್ಬಳ್ಳಿ. = ಕಬ್ಬಳ್ಳಿ. (Rsv. 5, after 55). — ಕರ್ಬುನ. -ಪುನ. The black-metal: iron (ಕಾರ್ಬೊನ್ Kk. 47, o. r. ಕಬ್ಬುನ). ಕುಟಿಮ್ ಎನ್ದು, ನೇಗಿಲ್ವಾಯ್ಕ ಕರ್ಬುನಂ (Šmd. I.). — ಕರ್ಬೆಟ್ಟು. A black mountain (Abh. P. 13, 128). — ಕರ್ಬೇಡ. A black huntsman. ಕರ್ಬೇಡರ್ (Šmd. 82). — ಕರ್ಬೊನ್. -ಪೊನ್. = ಕರ್ಬುನ. (ಗಿರಿಸಾರ, ಶಿಲಾಸಾರ, ಆಯಸ, ಲೋಹ Mr. 98, o. r. ಕಾರ್ಬೊನ್; Abh. P. 4, 12). — ಕರ್ಲಕ್ಕಿ. = ಕರೀ ಲಕ್ಕಿ. A shrub or small tree, Vitex negundo L. (St. & Pl.).

ಕರ್ kar. 2. = ಕರ 2, in ಕರ್ಕೊಳ್ಳು (My.).

ಕರ್ kar. 3. (= ಕರ 3). — ಕರ್ಕರ್. rep. The sound made in the gnashing of teeth (C.). 2, the cawing of crows (My.; *cf.* ಕವು 1).

ಕರ್ kar. 4. = ಕರ 4. — ಕರ್ಕರೆ. = ಕರಕರೆ. (My.).

ಕರ್ಕ karka. White; excellent; beauty; fire. 2, *a white horse.*

ಕರ್ಕಟ karkaṭa. *A crab;* the sign Cancer. 2, = ಕರ್ಕಶ, ಕರ್ಕರ, hard, firm, strong (ಬೆಟ್ಟಹವ Mr. 228, see ಕರ್ಕಶ).

ಕರ್ಕಟಕ karkaṭaka. *A crab* (ಕುಲೀರ, ಏಡಿ Mr. 410).

ಕರ್ಕಟಿ karkaṭi. = ಕಂಕಡಿ. *A sort of cucumber, Cucumis utilissimus* Roxb. (ಸವುತ್ತೆ Hlâ.; see Si. 161). 2, a female crab (Bp. 3, 16). 3, a snake (? *cf.* ಕರ್ಕೋಟ). — ಕರ್ಕಟಯ ರಜ್ಜು. A rope mistaken for a snake (Bp. 31, 3).

ಕರ್ಕಟಿಕೆ karkaṭikĕ. The melon, Cucumis melo Lin. (ಮಿನಿಕೆ Mr. 135).

ಕರ್ಕಡ karkaḍa. Tbh. of ಕರ್ಕಟ. — ಕರ್ಕಡವಪ್ಪಿ. -ವಪ್ಪಿ. A strong or fierce boar (Grj. 1, 109. 111).

ಕರ್ಕಡೆ karkaḍĕ. (= ಕಕ್ಕಡೆ 1 ?). See Abh. P. 13, 61.

ಕರ್ಕನ್ಧು karkandhu. *The jujube, Zizyphus jujuba* Lam. (ಎಲಚಿ Nr.; ಬೋರೆಯ ಗಿಡ G.; see ಎರ 1).

ಕರ್ಕರ karkara. Hard, firm (see ಕರ್ಕಟ No. 2). 2, a sort of duck or goose (ಕಾರಣ್ಡವ, ಕಾದಮ್ಬ Hlâ. MS.).

ಕರ್ಕರಿ karkari. *A kind of waterpot* (ಕರಗ Mr. 209; see ಆಣದಿಗೆ).

ಕರ್ಕರೇಟು karkarêṭu. *The Numidian crane.*

ಕರ್ಕಲಗಿಡ karkala-giḍa. A shrub with yellow flowers, Grewia pilosa Lamk. (Z.).

ಕರ್ಕವೃತ್ತ karka-vṛitta. The first point of Cancer, the summer solstice (B. 5, 305. 306).

ಕರ್ಕಶ karkaśa. = ಕಕ್ಕಸ. Hard, firm (ಬೆಟ್ಟಹವ Mr. 228). 2, *rough, not soft; harsh; severe; violent; cruel;* unkind, unmerciful; Yama. 3, a kind of Cassia, Cassia or Senna esculenta; — = ಎಲಹೂಲಿ (Mr. 133). — ಕರ್ಕಶವಡೆ. -ವಡೆ. To become hard (Bp. 12, 19).

ಕರ್ಕಶತೆ karkaśatĕ. = ಕಕ್ಕಸತೆ. Hardness; roughness; harshness, etc. (ಇಱುಮ್ಪು Kk. 51; ಪರ್ಪರಿಕೆ Kk. 87, o. r. ಕಕ್ಕಸತೆ).

ಕರ್ಕಶಯೌವನ karkaśa-yauvana. = ಕಕ್ಕಸಜವ್ವನ (Šmd. 376). A rough time of youth.

ಕರ್ಕಳ karkaḷa. = ಕರ್ No. 2. ತುರಗವರ್ಣಂ ಬಿಳಿಯದಾಗೆ ಕರ್ಕಳನ್ ಅಕ್ಕು (Mr. 275).

ಕರ್ಕಾರು karkâru. *A kind of gourd, Beningkasa cerifera* Savi. (ಕುಮ್ಬಳ Mr. 148).

ಕರ್ಕು karku. 1. = ಕಕ್ಕು 1, etc. — ಕರ್ಕುನ್ದಱ. = ಕಕ್ಕುನ್ದಱ, etc. (Šmd. 205 Mdb.).

ಕರ್ಕು karku. 2. = ಕರಕು 1, etc. (My.).

ಕರ್ಕೊಂಚೆ karkŏñcĕ. Tbh. of ಕ್ರೌಂಚ. = ಕೊರಕಂಚೆ (and ಪರ್ವತಹಕ್ಕಿ). The demoiselle crane, Anthropoides virgo (My.).

ಕರ್ಕೋಟ karkôṭa. = ಕರ್ಕೋಟಕ. (My.; G.).

ಕರ್ಕೋಟಕ karkôṭaka. N. of a nâga or serpent (Mr. 402; see ಎಣ್ಟು ಕುಲ; Bp. 46, 33; J. 24, 32. 35).

ಕರ್ಕೋಟಕಿ karkôṭaki. The plant Momordica charantia Lin. (ಪೀತಪುಷ್ಪಿ, ಹಾಗಲ್ Mr. 146).

ಕರ್ಕೋಲ karkôla. = ಕಕ್ಕೋಲ. (Nr.).

ಕರ್ಕೋಲಕ karkôlaka. = ಕಕ್ಕೋಲಕ. (Nr.).

ಕರ್ಗಿಸು kargisu. = ಕರಗಿಸು. (My.).

ಕರ್ಗು kargu. 1. = ಕರಗು, etc. (My.).

ಕರ್ಗು kargu. 2. = ಕಱ್ಱು. To turn black (Abh. P. 7, 85).

ಕರ್ಗು kargu. 3. Blackness (ಕಪ್ಪು Čt. I, 34).

ಕರ್ಚಿ karci. = ಕರಚಿ, etc. — ಕರ್ಚಿಕಾಯಿ. = ಕರಚಿಕಾಯಿ. (S. Mhr.).

ಕರ್ಚಿ karči. = ಕರ್ಚು, ಖರ್ಚು q. v. (My. occasionally). 2, that is for daily use; common, inferior (My.; Mhr., H. ಖರ್ಚಿ), *e. g.* ಕರ್ಚಿಯಡಿಕೆ, ಕರ್ಚಿಯೆಲೆ (My.).

ಕರ್ಚು karču. (kaṛcu). 1. = ಕಚ್ಚು 1. To bite, etc. (ಖಾದನ Šmd. Dh.; ದನ್ತದಿಂ ಕಡಿವುದು Šm. 86; Tĕ. ಕಱಚು; see ಕಡಿ 3). See Rsv. 5, after 120; 5, 122; 9, 27; 13, 64.

Digitized by Google

ಕರ್ಚು karĕu. (kaṟĕu). 2. = ಕಚ್ಚು 2. Biting; etc. — ಕರ್ಚುಂಗಲ್ಲ. (Šmd. 203). A bitten cheek.

ಕರ್ಚು karĕu. 3. To wash (ಪ್ರಕ್ಷಾಲನ Šmd. Dh.; ಪ್ರಕ್ಷಾಳಿಸುವುದು Čt. 1, 24; ಕ್ಷಾಲನ II, 69; ಅಲುಮ್ಬು, ತೊಳೆ Kk. 51; ತೊಳೆ Šm. 86; Tĕ. ಕಡುಗು; T. ಕದುವು; M. ಕದುಗು). See Bp. 30, 15; Rśv. 8, 124; ಮೆಯ್ಗರ್ಚು.

ಕರ್ಚು karĕu. 4. = ಕಚ್ಚು 3. Washing; etc. (ತಣ್ಡುಲಪ್ರಕ್ಷಾಳಜಲ Šmd. Dh.; ಅಮ್ಬಿಲ Šm. 86).

ಕರ್ಚು karču. = ಕಚ್ No. 1, etc. (My.).

ಕರ್ಚೂರ karčûra. = ಕಚೋರ, etc. A kind of Curcuma (Sk.). 2, gold (ಭಂಗಾರ G.). 3, an orpiment (ಅಮ್ಬಾ ಹಳದಿ G.).

ಕರ್ಚೂರಕ karčûraka. *The plant Curcuma zerumbet* Roxb. See Nr. s. ಕಚೋರ.

ಕರ್ಜಿ karji. = ಕರಜಿ, etc. — ಕರ್ಜಿಕಾಯಿ. = ಕರಚಿಕಾಯಿ. (My.).

ಕರ್ಜೀರಿಗೆ karjirigĕ. = ಕಡಜೀರಿಗೆ. (S. Mhr.).

ಕರ್ಜೂರ karjûra. = ಕಜೂರ, etc. (My.).

ಕರ್ಡಿಗೆ kardigĕ. = ಕರಡಗೆ, etc. (My.).

ಕರ್ಡು kardu. = ಕರಡು, etc. A day-book (My.).

ಕರ್ಣ karna. = ಕನ್ನ. *The ear* (ಕಿವಿ Nn. 50). 2, the helm or rudder of a vessel. 3, the sun (ಜಗದೇಕಡಕ್ಷು 56). 4, Karna, the son of Sûrya and Kuntî, king of Aṅga, known for his liberality (ರವಿಜ Mr. 263; ಗಾಂಗೇಯ Nn. 44). See Šmd. 68. 69. 133. 171. 177. 183. 264. 284.

ಕರ್ಣಕಠೋರ karna-kaṭhôra. Disagreeableness or offence to the ear. (Šmd. 76 Cm.).

ಕರ್ಣಕುಣ್ಡಲ karna-kuṇḍala. An ear-ring. 2, the balsamine, Impatiens balsamina Lin. (My.).

ಕರ್ಣಗತ karna-gata. Come to the ear. (My.). ಕರ್ಣಗತ ಮಾಡು, to inform, to tell (My.).

ಕರ್ಣಚಾಲನ karna-čâlana. = ಕರ್ಣತಾಲ. (Rśv. 6, 71).

ಕರ್ಣಜ karna-ja. Vṛishakêtu, the son of Karna (J. 4, 12).

ಕರ್ಣಜಲೌಕೆ karna-jalaukĕ. *A centipede.* 2, the insect or worm Julus cornifex, with many feet and of a reddish colour. See ಜಬಿಲೆ.

ಕರ್ಣಜಾತ karna-jâta. = ಕರ್ಣಜ. (J. 25, 39).

ಕರ್ಣತನಯ karna-tanaya. = ಕರ್ಣಜಾತ. (J. 3 sum.).

ಕರ್ಣತಾಲ karna-tâla. The flapping of an elephant's ears. (Abh. P. 10, 159).

ಕರ್ಣಧಾರ karna-dhâra. *A helmsman, a pilot.*

ಕರ್ಣಧಾರಕ karna-dhâraka. *A helmsman, a pilot* (ತುದಿಯ ಕೋಕಮ್ಬುದವನು Mr. 407).

ಕರ್ಣಪತ್ರ karna-patra. A coil of palmyra leaf put in the lobe of the ear; — an artificial ear affixed to idols (My.). See ಕೀಸು.

ಕರ್ಣಪರ್ವ karna-parva. The Karna-section: title of the eighth book of the Mahâbhârata. (Bp. 5, 2).

ಕರ್ಣಪಾಲಿಕೆ karna-pâlikĕ. The lobe of the ear (Grj. 3, after 91).

ಕರ್ಣಪಾಶ karna-pâśa. A beautiful ear. (R.).

ಕರ್ಣಪಿಶಾಚ karna-piśâča. = ಕರ್ಣಪಿಶಾಚಿ. (Abh. P. 11, 91).

ಕರ್ಣಪಿಶಾಚಿ karna-piśâči. = ಕರ್ಣಪಿಶಾಚ. A demon capable of being bound by a mantra, and forced to communicate (by whispering in the ear) the affairs of people (C.; Mhr.).

ಕರ್ಣಪೂರ karna-pûra. = ಕನ್ನವುರ. *An ornament for the ear.*

ಕರ್ಣಭೂಷಣ karna-bhûshana. *An ear-ornament.*

ಕರ್ಣಮೂಲ karna-mûla. *The root of the ear.*

ಕರ್ಣಮೋಟಿ karna-môṭi. *Câmuṇḍâ, an incarnation of Durgâ.*

ಕರ್ಣವಾಲ (karna-pâla). = ಕರ್ಣಪಾಲಿಕೆ. (Šśv. 3, 41).

ಕರ್ಣವೇಷ್ಟನ karna-vêshṭana. *An ear-ring.*

ಕರ್ಣಶೂಲೆ karna-śûlĕ. Ear-ache. (C.).

ಕರ್ಣಸಮ್ಭವ karna-sambhava. = ಕರ್ಣಜ. (J. 24, 11).

ಕರ್ಣಸೂನು karna-sûnu. = ಕರ್ಣಜ. (J. 2, 35).

ಕರ್ಣಾಕರ್ಣಿಕೆ karnâ-karnikĕ. From ear to ear, heard by one and related to another, from mouth to mouth (My.; Sk. & Mhr. ಕರ್ಣಾಕರ್ಣಿ).

ಕರ್ಣಾಟ kar-nâṭa. = ಕನ್ನಡ (s. ಕನ್ 2). The Karnâṭa country, language, and people (Bp. 6, 18).

ಕರ್ಣಾಟಕ karnâṭaka. Belonging to Karnâṭa. 2, the Karnâṭa language (Šmd. 62. 252; Kâvy. I, 1a, 3; Čt. II, 48; Čh. p. 22). 3, a Karnâṭa man (ಕನ್ನಡಿಗ Mr. 382). See Prv. s. ಅರವ. — ಕರ್ಣಾಟಕಕೋವಿ. A matchlock (My.). — ಕರ್ಣಾಟಕತುಪಾಕಿ. = ಕರ್ಣಾಟಕಕೋವಿ. (My.). — ಕರ್ಣಾಟಕಬ್ರಾಹ್ಮಣ. A Brâhmana who belongs to the Karnâṭa country and whose mother-tongue is Karnâṭa (My.).

ಕರ್ಣಾಟಕಭಾಷೆ karnâṭaka-bhâshĕ. The Karnâṭaka language (Čh. v. 296).

ಕರ್ಣಾಟಕವಿಷಯ karnâṭaka-vishaya. The Karnâṭaka country.

ಕರ್ಣಾಟಕವಿಷಯಜಾತಿ karnâṭakavishaya-jâti. The peculiar kinds (of metrical feet) of the Karnâṭaka country (Čh. p. 95).

ಕರ್ಣಾಟಕವಿಷಯಭಾಷಾಜಾತಿ karnâṭakavishaya-bhâshâ-jâti. The peculiar kinds (of metres) in the language of the Karnâṭaka country (Čh. p. 22).

ಕರ್ಣಾಟಕವೃತ್ತ karnâṭaka-vṛitta. The (six) vṛittas (chiefly used) in Karnâṭaka (poetry, Čh. v. 230).

ಕರ್ಣಾಟಕವ್ಯಾಕರಣ karnâṭaka-vyâkarana. A grammar of the Karnâṭaka language (Šmd. 3).

ಕರ್ಣಾಟಕಶಬ್ದಮಂಜರಿ karnâṭaka-śabda-manjari. A cluster of blossoms (consisting of) Karnâṭaka terms: N. of a vocabulary by Tôṭadârya (Šm. 1).

ಕರ್ಣಾಟಕಸರಸಕವೀನ್ದ್ರರ್ಕಳ್ karnâṭaka-sarasa-kavîndrarkaḷ. The excellent kings of poets of Karnâṭa (Čt. II, 122).

ಕರ್ಣಾಟದೇಶ karnâṭa-dêśa. The Karnâṭa country (Bp. 2, 45).

ಕರ್ಣಾಟಧಾತು karnâṭa-dhâtu. A Karnâṭa verbal root (or unconjugated verbal theme, Šmd. 302; Kâvy. I, 5, 44).

ಕರ್ಣಾಟಭಾಷೆ karnâṭa-bhâshĕ. The Karnâṭa language (Šm. 119).

ಕರ್ಣಾಟಶಬ್ದಮಂಜರಿ karnâṭa-śabda-manjari. N. of the collection of dhâtus in the Šabdamaṇidarpana, when met with as a separate list (in which case the samskṛita terms are generally written in dêvanâgarî).

ಕರ್ಣಾಟಾಶ್ವ karnâṭa-aśva. A country pony (Si. 273).

ಕರ್ಣಾರಿ karna-ari. The enemy of Karna: Arjuna (Šśv. 4, 48).

ಕರ್ಣಾಲಂಕರಣ karna-alankarana. *An ornament for the ear.*

Digitized by Google

ಕರ್ಣಾವತಂಸ karṇa-avataṁsa. An ear-ring (Bp. 42, 11; J. 2, 3).

ಕರ್ಣಿ karṇi. 1. Relating to the ear; having a helm. 2, the son of Karṇa (J. 8, 36). 3, a particular part of the plough (ಕುಡಿನು Mr. 370, one MS.; o. rs. ಕುಡನು one MS., ಕುಡಿಗು two MSS.).

ಕರ್ಣಿ karṇi. 2. Tbh. of ಕರಣಿ. A scribe, an accountant. See ಕುಲಕರ್ಣಿ.

ಕರ್ಣಿಕ karṇika. Tbh. of ಕರಣಿಕ. (My.).

ಕರ್ಣಿಕಾರ karṇikâra. *The tree Pterospermum acerifolium* Willd. (ಕೊಸಗು Hlâ.; ಕೊಸಗು, ಬೆಟ್ಟದಾವರೆ Ss.).

ಕರ್ಣಿಕೆ karṇikĕ. *A hollow cylinder thrust through the lobe of the ear; any ornament for the ear, an ear-ring* (ಶ್ರವಣ ಕುಣ್ಡಲ, ಕರ್ಣಕುಣ್ಡಲ Nn. 21; ಕರ್ಣದ ಆಭರಣ Mr. 519; see s. ಕೊಪ್ಪ 2). 2, *the tip of an elephant's trunk* (ಶುಣ್ಡಾಲಕರಾಗ್ರ, ಗಜಹಸ್ತಾಗ್ರ 21; ಮದಗಜದ ಹಸ್ತ 519). 3, *the pericarpium of a lotus* (ವನಜಾತಕೋಶ 21; ಅಮ್ಬುಜದ ಬೀಜಂಗಳ್ ಇಪ್ಪ ಎಡೆ 519). 4, a fruit stalk. 5, ಆಜವಾಂಗ, ಕಾಳಿಗದ ಮುದ್ದ (21). 6, ತೀರ್ಥ (21). 7, an Apsaras; N. of an Apsaras. ಕರ್ಣಿಕೆಯರ್ ಜಲಾತ್ರಿತರ್ ಎನಲ್ಕೆ ಜಕ್ಕಿಯರ್ ಎಸಿಕ್ಕುಂ (Mr. 15). 8, ಪಾಲೆ, ಕೊಡಗೂಸು (Nn. 21). 9, the middle-finger.

ಕರ್ಣೀರಥ karṇî-ratha. *A covered car or a kind of litter.*

ಕರ್ಣೆ karṇĕ. = ಕರಣಿ No. 4. (My.).

ಕರ್ಣೇಜಪ karṇê-japa. *A slanderous whisperer, a tale-bearer.*

ಕರ್ಣೇನ್ದ್ರಿಯ karṇa-indriya. The organ of hearing (Dp. 53, 4).

ಕರ್ತ karta. Tbh. of ಕರ್ತೃ, q. v. A doer, a maker, an agent; a creator; one who practises what he knows; a master, a king (ಒಡೆಯ G.); etc. See Ĉh. v. 38; Bp. 50, 50; 53, 45. 57; 54, 3. 4. 5. 15. 17. 18. 19; 58, 65; ಅಂತನಿರ್ವಾಹ-, ಲೋಕ-, ವಿಶ್ವ-. ಸೂಪಕಾರರ ಕರ್ತ (ಪೌರೋಗವ Mr. 269). — ಕರ್ತರ್ಕರ್ತರ ಕರ್ತ. (Bp. 54, 3). — ಕರ್ತರ ಕರ್ತ. (Bp. 54, 19).

ಕರ್ತನ kartana. *Cutting, clipping, shearing.*

ಕರ್ತರಿ kartari. = ಕತ್ತರಿ, ಕತ್ರಿ. *Scissors or shears.* 2, a knife; a dagger; a small sword. 3, the part of an arrow to which the feathers are attached (ಪುಂಖ, ತೆತ್ತಿಸುವ ಹಿಳುಕು Mr. 295). *Cf.* ಕತ್ರಿ. (Another ಕರ್ತರಿ see s. ಕರ್ತೃ).

ಕರ್ತಲೆ kartalĕ. = ಕತ್ತಲೆ, etc. (Abh. P. 10, 235).

ಕರ್ತವ್ಯ kartavya. To be done, fit to be done; that ought to be done, obligation, duty, task. See Bp. 53, 41; 54, 3; Śsv. 4, after 24; B. 4, 33; Si. 71.

ಕರ್ತಾರ kartâra. Tbh. of ಕರ್ತೃ (Śmd. 104; My.). See Śmd. 301; ಕಾವ್ಯ-.

ಕರ್ತು kartu. P. p. of ಕರಿ 1. (My.).

ಕರ್ತು kartu. Tbh. of ಕರ್ತೃ. (Bp. 30, 15; 54, 3. 16; J. 2, 29; My.). See ಜಗತ್-.

ಕರ್ತೃ kartṛi. = ಕರ್ತ q. v., ಕರ್ತಾರ, ಕರ್ತು. A doer, a maker, an author, an agent (Śmd. 45); a creator; a master, a king (ಒಡೆ Śm. 117). 2, (in gram.) *an agent, one who acts of his own accord, the active noun, the nominative case, the subject* (Śmd. 115. 154. 155. 156. 272. 273. 299; Kâvy. I, 2, 2. 3; V, 950). 3, an heir (My.). — ಕರ್ತರಿ. In the (idea of an) agent. — ಕರ್ತರಿಪ್ರಯೋಗ. The use of the active voice (My.).

ಕರ್ತೃಕ kartṛika. = ಕರ್ತೃ No. 2. See ಭಿನ್ನ-.

ಕರ್ತೃಕರ್ಮಕ್ರಿಯಾಸಮ್ಬನ್ಧ kartṛi-karma-kriyâ-sambandha. The relation between subject, object, and predicate (Śmd. 6 Cm.).

ಕರ್ತೃತ್ವ kartṛitva. Agency, the act or property of an agent. 2, mastership; superintendence (ಮೌಳಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ, ಒಡೆತನ Nn. 101).

ಕರ್ತ್ರಿ karttri. = ಕತ್ರಿ, ಕತ್ತರಿ. A pair of scissors (Sk.); etc.

ಕರ್ತ್ರಿಕೆ karttrikĕ. = ಕತ್ತಿಗೆ, q. v. A small sword; a knife; a hunter's knife.

ಕರ್ದಮ kardama. *Mud, mire, clay;* filth, sin. 2, flesh. 3, N. of a Prajâpati.

ಕರ್ದಮಜಾತೆ kardama-jâtĕ. A lotus; a woman of bad origin (J. 7, 9).

ಕರ್ದುಕು karduku. = ಕದ್ರುಂಕು 1, ಕರ್ದುಂಕು (Śmd. 48). To strike lightly with the beak, to peck (ಲಘುತುಂಡುಘಾತನ Śmd. Dh.; Grj. 2, 36).

ಕರ್ದುಂಕು kardunku. = ಕರ್ದುಕು. (Śmd. 48 & Dh.; Abh. P. 7, 147; Grj. 3, after 103; Rsv. 8, 85; 10, 29; Śsv. 2, after 42).

ಕರ್ಪಟ karpaṭa. = ಕಪ್ಪಡ, etc., ಕರ್ಪಡ. *Old or patched or ragged garments* (ನಕ್ತಕ, ಮಾಸಿದ ಹರಿದಿಯ ಸೀರೆ Nr.); cloth, raiment (ಚೇಲ, ಚೀರ, ಅಮ್ಬರ, ವಸ್ತ್ರ, etc., ಸೀರೆ Hlâ.). See ಚರ್ಮಗರ್ಪಟ.

ಕರ್ಪಟಿ karpaṭi. (= ಕಪ್ಪಡಿ). A religious mendicant in patched or ragged clothes.

ಕರ್ಪಡ karpaḍa. Tbh. of ಕರ್ಪಟ. (Śsv. 3, 23).

ಕರ್ಪರ karpara. = (ಕಪರಿ), ಕಪ್ಪರ 2, (ಕಪ್ಪರಿ No. 2), ಕಪ್ಪರೆ, ಕೊಪ್ಪರ, ಖರ್ಪರ. A cup; *a pot; a boiler;* an iron saucepan or frying-pan (ಕಟಾಹ, ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ Nr.; Hlâ.; Mr. 209); the skull.

ಕರ್ಪರಿ karpari. = ಕಪ್ಪರಿ No. 1. *A collyrium extracted from the Amomum zanthorhizon* Roxb. 2, blue vitriol (ಮಯೂರಕಣ್ಠ Mr. 144, o. r. ಖರ್ಪರಿ).

ಕರ್ಪಾಸ karpâsa. *The cotton plant, cotton, Gossypium herbaceum.*

ಕರ್ಪಾಸಿ karpâsi. *The cotton plant.*

ಕರ್ಪು karpu. (kaṟpu). = ಕಪ್ಪು 5. (ಕರ್ಗು Ĉt. I, 34; Śsv. 3, 15; see ಕಡುಗಪ್ಪು).

ಕರ್ಪುರ karpura. = ಕರ್ಪೂರ, etc. Tbh. of ಕರ್ಪೂರ. (ಹಿಮ Ĉt. I, 49; ಕಪ್ಪುರ Kk. 94; C.). See Grj. 3, after 91; Bp. 8, 60; 60, 50. — ಕರ್ಪುರಸುಣ್ಠಿ. A kind of aromatic root (My.). See ವಸಿತ.

ಕರ್ಪೂರ karpûra. = ಕಪ್ಪುರ 1, ಕಪ್ಪುರ, ಕಪ್ರ, ಕರ್ಪುರ. *Camphor.* See ಪಚ್ಚ-. — ಕರ್ಪೂರಪಚ್ಚೆಗಿಡ. A kind aromatic paččĕ (My.). ಕರ್ಪೂರಬಾಳೆ. A kind of wild plantain (My.). — ಕರ್ಪೂರವಳ್ಳಿ. -ಬಳ್ಳಿ. Thick-leaved lavender, Lavendula carnosa Wall. (Mg.).

ಕರ್ಪೂರಕರಣ್ಡಕ karpûra-karaṇḍaka = ಕಪ್ಪುರಗರಡಗೆ. A camphor box.

ಕರ್ಪೂರಶಿಲಾಜತು karpûra-śilâ-jatu. or ಕರ್ಪೂರಶಿಲಾಜತು. = ಕರ್ಪೂರಶಿಲಾಧಾತು. (My.; Tĕ.).

ಕರ್ಪೂರಶಿಲಾಧಾತು karpûra-śilâ-dhâtu. A foliated, crystallized gypsum, used medicinally (My.).

ಕರ್ಪೂರಾರತಿ karpûra-ârati. An ârati in which camphor is burned (C.).

ಕರ್ಬು karbu. = ಕಬ್ಬು, etc. (Śmd. 201, o. r. ಕರ್ಪು; Bp.

Digitized by Google

12, 28; see ಅಡುಗಬ್ಬುರ್). — ಕರ್ಬುವಿಲ್ಲ. -ಬಿಲ್-ಅ 3. Kâma (Rsv. 1, after 135).

ಕರ್ಬುನ karbuna. See s. ಕರ್ 1.

ಕರ್ಬುರ karbura. *Greyish, variegated*; a variegated colour. 2, *gold.* 3, *a Rakshas or demon.*

ಕರ್ಬೂಜ karbûja. = ಕರಬೂಜು, etc. (My.).

ಕರ್ಬೂರ karbûra. Gold. 2, *the plant Curcuma amhaldi or zerumbet.* 3, a yellow orpiment.

ಕರ್ಬೂರಿತ karbûrita. Variegated; many-coloured. (Abh. P. 12, after 2).

ಕರ್ಬೋನ್ karbôn. See s. ಕರ್ 1.

ಕರ್ಮ karma. = ಕರ್ಮ್ಮ. *An act, an action;* performance, business; duty. 2, *the idea or notion expressed by the accusative case, the category of the accusative; the objective noun* (Śmd. 6. 115. 154. 155. 156; Kâvy. I, 2, 2. 3; V, 950). 3, the idea of the passive voice (Śmd. 300 Cm.; see ಕರ್ಮಣಿಪ್ರಯೋಗ). 4, any religious action or rite, as sacrifice, ablution, etc. 5, sin (C.; Bp. 3, 48; 25, 31; 28, 32; 45, 32; 52, 13). See ಅತಿ-; Bp. 54, 14, seq.; ಬದ್ಧ-.

ಕರ್ಮಕರ karma-kara. *A servant of any kind; a hired labourer.*

ಕರ್ಮಕರಿ karma-kari. A female servant. (R.).

ಕರ್ಮಕಾಣ್ಡ karma-kâṇḍa. That department of the vêdas (or smṛitis) which relates to ceremonial acts and sacrificial rites. (My.).

ಕರ್ಮಕಾರ karma-kâra. = ಕಮ್ಮಗಾರ, etc. One who does any business; *an artisan, a mechanic; a blacksmith; a hired labourer. Cf.* ಕರ್ಮಾರ.

ಕರ್ಮಕ್ಷಮ karma-kshama. *Competent to perform an act.*

ಕರ್ಮಗತಿ karma-gati. The condition induced by one's deeds, fate (My.; Mhr.).

ಕರ್ಮಠ karmaṭha. Skilful or clever in work; *scrupulously exact in the discharge of all work or rites;* the director of a religious rite. (My.; Bp. 53, 3).

ಕರ್ಮಣಿ karmaṇi. 1. Tbh. of ಕರ್ಮಣ್ಯ. Assiduous, laborious; a skilful or clever workman (ಕರ್ಮಶೂರ, ಬಲುಗೆಲಸಿ Mr. 236).

ಕರ್ಮಣಿ karmaṇi. 2. In karma or the idea of the passive voice. — ಕರ್ಮಣಿಕ್ರಿಯೆ. A verb in the passive voice (My.). — ಕರ್ಮಣಿಪ್ರಯೋಗ. The use of the passive voice (Śmd. 301 Cm.). — ಕರ್ಮಣಿವಾಕ್ಯ. The passive voice. (My.). — ಕರ್ಮಣ್ಯರ್ಥಕ. = ಕರ್ಮಣಿವಾಕ್ಯ. (My.).

ಕರ್ಮಣ್ಯ karmaṇya. = ಕರ್ಮಣಿ 1. Diligent, etc.

ಕರ್ಮಣ್ಯೆ karmaṇyĕ. *Wages, hire.*

ಕರ್ಮದೋಷ karma-dôsha. Sinful work, sin, vice; the evil consequence of human acts. (My.).

ಕರ್ಮಧಾರಯ karma-dhâraya. N. of a class of compounds (Śmd. 89 Mdb.; 196. 200. 203. 210. 211; Kâvy. I, 3, 6-9).

ಕರ್ಮನ್ದಿ karmandi. *A religious mendicant of the Brâhmaṇa caste.*

ಕರ್ಮಪರಿಪಾಕ karma-paripâka. Final recompense for actions done in a former life; fate (ದಶೆ, ಕರ್ಮದ ಬಿಡುಗಡೆ Nn. 27). *Cf.* ಕರ್ಮವಿಪಾಕ.

ಕರ್ಮಫಲ karma-phala. The fruit or recompense of actions (ದಾನ, ಕಟ್ಟಿದನ್ನಾ ಕರ್ಮಗಳು Nn. 90). See Bp. 34, 12; 54, 15.

ಕರ್ಮಮಾರ್ಗ karma-mârga. The way of works or rites; the way of sin (Bp. 40, 57).

ಕರ್ಮವಲೆ karmavalĕ. A form of jaundice (ಕಾಮಲೆ Mr. 387, o. r. ಕರ್ಮವತಿ).

ಕರ್ಮವಾದಿ karma-vâdi. Teaching works; teaching sin; a teacher of etc. ಕರ್ಮವಾದಿಯೆ! ಧರ್ಮವಿಕ್ರಯನೆ! (Bp. 45, 22).

ಕರ್ಮವಿದೂರ karma-vidûra. Very far from works or rites; very far from sin (Bp. 20, 28).

ಕರ್ಮವಿಪಾಕ karma-vipâka. The ripening of actions: *the good or evil consequences of actions done in former stages of existence.*

ಕರ್ಮಶಾಲೆ karma-śâlĕ. *A workshop* (ಯಂತ್ರಕಾರುಕರ ಮನೆ Mr. 197).

ಕರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ karma-śâstra. A work on religious rites. 2, a sinful work (Bp. 54, 29).

ಕರ್ಮಶೀಲ karma-śîla. *Able to accomplish a work or a duty; assiduous.*

ಕರ್ಮಶೂರ karma-śûra. *One who accomplishes his work assiduously or scrupulously.*

ಕರ್ಮಸಚಿವ karma-saciva. *A man employed upon active duty, as a judge, a deputy, etc.*

ಕರ್ಮಸನ್ನ್ಯಾಸಿಕ karma-sannyâsika. *One who has withdrawn from works, an ascetic.*

ಕರ್ಮಸಾಕ್ಷಿ karma-sâkshi. Who beholds all deeds: *the sun.*

ಕರ್ಮಸಾಧಕ karma-sâdhaka. Accomplishing a work. (R.).

ಕರ್ಮಸಾನ karmasâna. Nails appended to the bit of a bridle (ಮೊಳೆಗಳು Mr. 274).

ಕರ್ಮಸಿದ್ಧಿ karma-siddhi. Accomplishment of an act, success. (My.).

ಕರ್ಮಾಂಗ karma-anga. Part of any act, part of a sacrificial rite. (J. 10, 30).

ಕರ್ಮಾಧಿಕಾರ karma-adhikâra. The right of action or of performing vedic rites (My.).

ಕರ್ಮಾಧೀಶ karma-adhîśa. A master over works (Bp. 54, 15).

ಕರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನ karma-anushṭhâna. Practising one's duties discharging peculiar functions. (My.).

ಕರ್ಮಾನ್ತರ karma-antara. Funeral rites (My.; Tĕ., Mhr.).

ಕರ್ಮಾಯತ್ತ karma-âyatta. The fruit of actions (Abh. P. 9, 96).

ಕರ್ಮಾರ karmâra. = ಕರ್ಮಕಾರ. 2, *a bamboo.*

ಕರ್ಮಿ karmi. = ಕರ್ಮ್ಮಿ 1. Acting, doing, performing; engaged in. 2, a sinner (Bp. 7, 4; 18, 42; 20, 28; C.). See ಅತಿ-, ಪಶು-, ಸುಕೃತ-; Mr. 539.

ಕರ್ಮಿಕ karmika. Acting; active. See ಅಧಿ-.

ಕರ್ಮಿಷ್ಠ karmishṭha. Very active or assiduous. 2, very sinful (Bp. 60, 55; My.).

ಕರ್ಮೀಣ karmîṇa. Acting; act, work. See ಅಲಂ-.

ಕರ್ಮೀರ karmîra. Variegated; a variegated colour. (G.).

ಕರ್ಮೇನ್ದ್ರಿಯ karma-indriya. *An organ of action:* the hand, the foot, the larynx, the organ of generation, and that of feculent excretion. *Cf.* ಬುದ್ಧೀನ್ದ್ರಿಯ.

ಕರ್ಲು karlu. = ಕಟಲ್. — ಕರ್ಲ ನೆಲ. = ಕಟಲುಭೂಮಿ. (C.).

ಕರ್ವಟ karvaṭa. *The capital of a district, of two or four*

Digitized by Google

hundred villages, not a city nor a village, but partaking of both; a market-town.

ಕರ್ವಟಕಾಠಿ karvaṭa-kâṭhi. An embellished silken border of a dôtra (S. Mhr.; B. 3, 103).

ಕರ್ವು karvu. = ಕಬ್ಬು, etc. Sugar-cane. ಕರ್ವಿನೊಳ್ ರಸಂ (Śmd. 163). See ರಸದಾಳಿಗರ್ವು. — ಕರ್ವುವಿಲ್. -ಬಿಲ್. A bow of sugar-cane (Grj. 2, after 106; 3, 47). — ಕರ್ವು ವಿಲ್ಲ. -ಅ 3. Kâma (Grj. 8, 22).

ಕರ್ಷ karsha. Drawing, pulling; ploughing. 2, *a weight of gold or silver, equal to 16 mâshas,* about 176 grains troy (or commonly about 280 grains troy; ಎಮ್ಬತ್ತು ಗುಂಜೆಯ ತೂಕ G.). See Si. 329.

ಕರ್ಷಕ karshaka. *A husbandman* (ಕೃಷಿಯ ಮಾಡ್ಪ ಒಕ್ಕಲಿಗಂ Mr. 370).

ಕರ್ಷಣ karshaṇa. Drawing, dragging, pulling, tearing scratching, (rubbing); ploughing; tormenting. See ಒರೆ, ಒರೆಯಿಸು; ಕಣ್ಣೂತಿ-, ಸಿ-.

ಕರ್ಷಫಲ karsha-phala. *Beleric myrobalan, the tree Terminalia bellerica* Roxb. (ಅಳಲೆಯ ಕಾಯಿ G.; ತಾಱಿಯ ಕಾಯಿ G.).

ಕರ್ಷು karshu. A furrow; *a canal; a river.* 2, *agriculture.* 3, livelihood. 4, *a fire of dried cow-dung.*

ಕರ್ಷೋಪಲ karsha-upala. A touch-stone (Śsv. 2, after 42).

ಕರ್ಳು karḷu. = ಕರುಳ್, etc. (My.).

ಕಲ್ kal. 1. (= ಕಲಿ 1). To learn (ಅಧ್ಯಾಸ Śmd. Dh.; Śm. 108; Tu., T., M.; Tĕ. ಕಱಚು). P. p. ಕಲ್ತು (Śmd. 230. 272). See Abh. P. 3, 150; Rśv. 4, 76; 13, 64; ನಡೆಗಲ್, ನುಡಿಗಲ್.

ಕಲ್ kal. 2. Learning. — ಕಲ್ಲಾಯ್ತ. -ಆಯ್ತ. (Śmd. 234). A teacher (ವಿದ್ಯಾಶಿಕ್ಷಕ Kk. 36; ವಿದ್ಯಮಂ ಬಲ್ಲಿತಾಗಿಯೆ ಶಿಕ್ಷಿಪಾತ Śm. 46). See Śmd. 234.

ಕಲ್ kal. 3. = (ಕಲ 2), ಕೊಲ್ 2, ಕೋಲ್ 3. (T., M. ಕಲ, Tĕ. ಕಲಮು, Sk. ಕಲಾ, ಕಲೆ, a ship). See ಹಡಗಲ್, ಹಡಗಲ್, ಹಡುಗಲ್.

ಕಲ್ kal. 4. = (ಕಡಲ್ 1), ಕತಿ, ಕನ್ 3, ಕಬ್ 2, ಕಲು, ಕಲ್ಲು 1. (Śmd. 58). A stone (ಪಾಷಾಣ Śmd. Dh.; ಶಿಲೆ Śm. 108; ಪಾಷಾಣ, ಕಾನ್ತ, etc. Mr. 96.; C. as ಕಲ್ಲು; T. ಕಲ್, ಕಲ್ಲು; M., Tu. ಕಲ್ಲು; Tĕ. ಕಲು, ಕಲ್ಲು; *cf.* ಕಡು 1, ಕಣಿ 5). 2, a hard, stiff, apathetic state or mind (ಜಡಭಾವ Ĉt. I, 85). ಕಲ್ಲಿಲ್ಲಂ (Śmd. 84). ಕಲ್ಲನ್ ಏಱದಂ or ಕಲ್ಲಾನ್ ಏಱದಂ (144). ಕಲ್ಲ ಪಾಸಿಗಳ್ (287, o. r. ಪುಲ್-). ಬೆಟ್ಟದಿನ್ದುರುಳ್ವ ದೊಡ್ಡ ಕಲ್ಲಂ ಗಣ್ಡಶೈಲ ಎಮ್ಬುದು (Hlâ.). ದಾವಿಯ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ, ಜೀವಧನ ಕುಡಿಯ ಬೇಕೆನ್ದು, ಮಾಡಿದ ಕಲ್ಲ ದೋಣಿ (ಆಹಾವ, etc. Nr.). ಕಲ್ಲಲಿ (Bp. 28, 31; 42, 3; 50, 72). ಕಲ್ಲಿಂ (50, 35). ಕಲ್ಲಿಲಿ (= ಕಲ್ಲಲಿ, 18, 52; 43, 40). See J. 10, 11. 12; 14, 9; 19, 20. — ಕಲ್ಕುಟಿಗ. (Śmd. 237). = ಕಲುಕುಟಿಗ. A stone-cutter, a mason (My.). — ಕಲ್ಗವುಜಲ್ಹಕ್ಕಿ. = ಕಲ್ಲುಹೋಳಕ. (My.). 2, = ಹೋಳಕ. (My.). — ಕಲ್ಗಾಣ. = ಕಲ್ಲ ಗಾಣ. (My.). — ಕಲ್ಗುಣ್ಡು. = ಕಲುಗುಣ್ಡು. A stone-ball, a boulder (Ĉ. Bp. 42, 30; J. 4, 23; 21, 30). — ಕಲ್ಗುಣ್ಡುವಱ್. -ಮಱ್. A rain of stone-balls (Ĉ. Bp. 42, 33). — ಕಲ್ಚಾವಡಿ. A stone-ĉâvaḍi (My.). — ಕಲ್ತೊಟ್ಟಿ. A square stone-trough (My.). — ಕಲ್ದೋಣಿ. An oblong stone-trough (My.). — ಕಲ್ನಾರು. The American aloe, Agave americana L., and the bastard aloe, Agave vivipara L. (Z.). 2, = ಕಲ್ಲುನಾರು. (My.) — ಕಲ್ಪಣೆ. A stone quarry (Mg.). — ಕಲ್ಪರಟಿ. = ಕಲಪರ್ಟಿ, ಕಲಪಟ್ಟಿ. A stone vessel (R.). — ಕಲ್ಪರೆ. Laminae in stones, as talc, slate, etc. (My.). — ಕಲ್ಪೊಲೆ. A place of refuge under a rock. ಕಲ್ಪೊಲೆ ನಿಲ್, to stand in such a place (Abh. P. 9, after 3). — ಕಲ್ಬಸರಿ. = ಕಲ್ಲುಬಸುರಿ. (My.). — ಕಲ್ಮಱ್. A stone-rain (J. 4, 16); hail (My.). — ಕಲ್ಲ ಗಾಣ. A mill with stones for grinding (Rśv. 6, 66). — ಕಲ್ಲ ಮಾನಿಸ. A man of stone: a very sturdy man (Grj. 2, after 106). — ಕಲ್ಲುಣಿಸು. -ಉಣಿಸು. Stone-eating (J. 28, 38; *cf.* ದೃಷದಾಶನ). — ಕಲ್ಲುಪ್ಪು. Rock-salt (B. 4, 202); sea-salt (My.; ಲವಣ, ಸಮುದ್ರಜ Mr. 143; ಅಕ್ಷೀಬ, ವಶಿರ, ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಉಪ್ಪು Si. 311). — ಕಲ್ಲುಳಿ. -ಉಳಿ. A stone-cutter's chisel (ಟಂಕ Nr.; My.). — ಕಲ್ಲೆರ್ದೆ. -ಎರ್ದೆ. = ಕಲ್ಲೆದೆ. A heart of stone, a hard heart. See ಕಡುಗಲ್ಲೆರ್ದೆ. — ಕಲ್ಸರೆ. (Śmd. 83). A handful of stones (?). — ಕಲ್ಹೂವು. = ಕಲ್ಲುಹುವ್ವು No. 2. (ಕಾಲಾನುಸಾರ್ಯ G.; My.). — ಕಲ್ಹೆಣ್ಟೆ. A clod hard as a stone. ಹಿರಿದು ಪಾಪವ ಮಾಡಿ, ಹರಿವ ನೀರೊಳು ಮುಱುಗೆ, ಕರಗೋದೇ ಪಾಪ? ತಾ ಮುನ್ನ ಮಾಡಿದುದು ಎರೆಯ ಕಲ್ಹೆಣ್ಟೆ! (Sp.).

ಕಲ್ kal. = ಕಲ 3. Tbh. of ಖಲ. See ಕಲ್ಬತ್ತು, ಕಲ್ವತ್ತು.

ಕಲ kala. 1. (fr. ಕಲೆ 2). The state of being joined or mixed; that of being promiscuous or various: all (Tĕ. ಕಲೆ). — ಕಲಕಾಲ. At the various, or all, times, permanently (Tĕ.). ಕಲಕಾಲ ದಾಸಯ್ಯನಾದರೆ ತಿರುಮನ್ತ್ರ ಹೇಡ್ಯಾನು (Prv.). — ಕಲಗಚ್ಚು. -ಕಚ್ಚು. The water wherein raw rice and other corn and vegetables have been washed, to which strained rice-water, etc. is added, and which is given to cattle (My.; Tĕ. ಕಲಿ; Si. 311). ಅರೇ ಹುವ್ವು ಬೆಲ್ಲ ಕಲಗಚ್ಚು ನೀರಿನ್ದ ಮಾಡಿದ ಹೆಣ್ಣ (ಮೈರೇಯ Si. 348). — ಕಲಗಂಟು. -ಗಂಟು. The vessel in which ಕಲಗಚ್ಚು is kept (S. Mhr.). — ಕಲಬೆರಿಕೆ. The state of being mixed together, as cold and hot water, etc. (C.).

ಕಲ kala. 2. (= ಕಲ್ 3). A pot, a vessel (T., M.; R.).

ಕಲ kala. 3. = ಕದ 2 No. 2, ಕಳ 11. A sound in imitation of loud laughter. — ಕಲಕಲಿಸಿ ನಗು. To laugh aloud (My.).

ಕಲ್‌ಕಲ್ kalkal. = ಕಲಕಲಾಟ. (S. Mhr.).

ಕಲ kala. 1. = ಕಡ 1, etc. Dumb (ಕಡ Hlâ.). 2, gold (ಪೊನ್ Ĉt. I, 47; *cf.* ಕಡವರ 1). 3, musical time or measure (ತಾಳ Mr. 111, as ಕಳ). 4, a palm-tree (ಧ್ವಜದ್ರುಮ 111, as ಕಳ). 5, the palmyra-tree or wine-palm (ತಾಡ್ 111, as ಕಳ). 6, another palm-tree (ವತ್ರಿ 111, as ಕಳ). 7, the tree Shorea robusta. 8, (a note or tone) *inarticulate, but melodious; a low or soft tone, as humming, buzzing, murmuring* (*cf.* ಕಲಕಲ). — ಕಲಕೇತ. N. (Bp. 29, 5; 54, 44). = ಕಲಹಕೇತ. — ಕಲಕೇತಬೊಮ್ಮ. N. (Bp. 29, 1. 25). — ಕಲಕೇತಬೊಮ್ಮಯ್ಯ. N. (Bp. 29 sum.; 29, 19. 32. 34, -ಯ; 58, 2). — ಕಲಕೇತಬೊಮ್ಮಿ. N. (Bp. 29, 10). — ಕಲಕೇತಬೊಮ್ಮದೇವ. N. (Bp. 61, 9). — ಕಲಕೇತಿ. A woman of soft, charming or clever words (My.). — ಕಲಕೇತಿತನ. The state of such a woman (My.). — ಕಲಕೇತೊಡೆಯ. -ಒಡೆಯ. N. (Bp. 29, 33). — ಕಲಬಿಲಿ. Noise (S. Mhr.).

ಕಲ kala. 2. = ಕಲೆ. Part. See ನಿಷ್ಕಲ, ಸಕಲ.

ಕಲ kala. 3. = ಕಲ್. See ಕಲಬತ್ತು.

ಕಲಂ kalaṁ. = ಕಲಮು 1 & 2. See ಖಳ-.

ಕಲಕ kalaka. = (ಕಲಕು 2), ಕಲ್ಕ. Mixture; a mixture in medicine (of unboiled ingredients, My.).

Digitized by Google

ಕಲಕಣ್ಠ kala-kaṇṭha. Having a sweet sound: *the cuckoo* (ಕೋಕಿಲ, ಕೋಗಿಲೆ Nn. 73); a bee (ಮಧುವ್ರತ, ತುವ್ಬಿ 73); a dove; a pigeon; a swan. 2, a pleasing tone or note; singing (ಗಾನ, ತಿಪಾರ 73, o. r. ಗಾನವಿದ್ಯ 73).

ಕಲಕಲ kala-kala. = ಕಲ್‌ಕಲ್, ಕಳಕಳ, ಗಲಗಲ, ಗಳಗಳ. A confused noise, the murmuring or buz of a crowd (Sk.). — ಕಲಕಲಾಟ. -ಆಟ. Twittering or chattering of birds (S. Mhr., Mhr.; ಜಡಿಪ, ಜಲ್ಪ, ಬಿಪ್ಪಣ್ಣ G.); confused jangle of men or beasts (Mhr.; B. 3, 75; 5, 262).

ಕಲಕಿಸು kalakisu. To perturb; to stir (My.; ಕಲಕು ಮಾಡು G.). ಬಿದರಿನ ಬಡಿಗೆಗಳಿನ್ದ ಆ ನೀರನ್ನು ಕೆಲವು ಹೊತ್ತಿನ ತನಕ ಒಳಿತಾಗಿ ಕಲಕಿಸಿದ ಬಳಿಕ (B. 4, 55).

ಕಲಕು kalaku. 1. = ಕಲಂಕು. To agitate, to shake; to perturb, to make turbid; to stir up; to disturb (My.; J. 2, 41; 14, 6; 23, 38; T. ಕಲಕ್ಕು). ಕೃಷ್ಣಸರ್ಪನ ಹುತ್ತ ಕಲಕಿ, ಜೀವಿಸ ಬಹುದು; ದುಷ್ಪಾತ್ರರಾದವರ ಬಿಟ್ಟು ಕಳೆ, ಮನವೆ! (Dp. 172). ತಳರ ತನಿಗೆಣ್ಡಮಂ ಕಲಕಿ, ನಡೆದು,... ಎಸೆವ ಅಮನ್ದಮಾರುತವ ನೋಡು! (J. 3, 32). **2,** to be agitated, shaken, etc., to become turbid (C.; Tĕ. ಕಲಗು, ಕಲಂಗು; T. ಕಲಂಗು; M. ಕಲಙ್ಙು; Tu. ಕಲಂಕು, ಕಳಂಕು; *cf.* ಕದಡು 1, etc.). — ಕಲಕಾಡು. -ಆಡು. To make turbid, to stir up (J. 3, 24).

ಕಲಕು kalaku. 2. (= ಕಲಕ). The state of being turbid, turbidness (C.; ಅನಚ್ಛ, ಆವಿಲ G.). ಕಲಕ ನೀರು turbid water; the ôkaḷi (C.; see Prv. s. ಕಾಮನ ಹುಣ್ಣಿಮೆ). — ಕಲಕಾಗು. -ಆಗು. To become turbid (C.). — ಕಲಕು ಮಾಡು. To make turbid (C.).

ಕಲಕ್ಕಟರ್ kalakkaṭar. = ಕಲೆಕಟರ್. A collector (R.).

ಕಲಂಕ kalaṅka. = ಕಲಂಕು, ಕಳಂಕು. *A stain; a spot, a mark* (ಲಕ್ಷ್ಮ, ಕುರುಹು Nn. 86); blackness (ಅಸಿತ, ಕಪ್ಪು 86; ಕಱೆ Kk. 11*b*). 2, *a fault, a blemish* (ಪಾಪ 86; ದೋಷ Mr. 483). 3, excessive impetuosness, fierceness, or harshness; abuse, censoriousness (ಅತೀವತೀವ್ರ, ಅತಿನಿಷ್ಠೂರ 86; ಕಮುಹು 483). 4, the rust of iron. 5, a cloud (ಮೇಘ 86). ಕಲಂಕ ಹತ್ತು (B. 4, 198).

ಕಲಂಕು kalaṅku. = ಕಲಕು 1. To perturb, to stir, etc. (ಆಲೋಡನ Šmd. Dh.; Rśv. 5, 39; Tĕ. ಕಲಂಚು).

ಕಲಂಕು kalaṅku. = ಕಲಂಕ, etc. Tbh. of ಕಲಂಕ. A stain, etc. (ಕಱೆ Šm. 116).

ಕಲಂಗಡಿ kalaṅgaḍi. = ಕಲ್ಲಂಗಡಿ. The water-melon, Cucumis vulgaris Schrad. (S. Mhr.; Mhr. ಕಲಿಂಗಡ; Sk. ಕಾಲಿಂಗ).

ಕಲಜ್ಜಿ kalajji. = ಕೂಲಜ್ಜ, ಕೊಲಜೆ, ಕೋಲಜ್ಜ, in ಅಡುಗಲಜ್ಜ, a further form of ಅಡುಗೂಲಜ್ಜ, q. v.

ಕಲಂಜಿ kalañji. ಕಣಜ. A kind of large basket in which corn is stored (ಗಳಗೆ Mr. 208, as ಕಳಂಜ; see ಕಣಜ).

ಕಲಡು kalaḍu. = ಕದಡು 1, etc. To be shaken or perturbed; to become turbid, muddy, or unclean (ಕಲುಷ Šmd. Dh.; Tu.: to be mixed; to be kneaded; M. ಕಲರು, to be mixed, etc.).

ಕಲತು kalatu. P. p. of ಕಲೆ 2.

ಕಲತ್ರ kalatra. ಕಳತ್ರ. (Šmd. 187; Kâvy. I, 2, 74-83). *The hip and loins* (ಜಘನ Hlâ.). 2, *a wife* (ಹೆಣ್ಡತಿ Mr. 306).

ಕಲಧೌತ kala-dhauta. *Gold* (ಸುವರ್ಣ, ಭಂಗಾರ Nn. 44). 2, *silver* (ರಜತ, ಬೆಳ್ಳಿ 44). 3, the colour white (ಸಿತ, ಬಿಳಿದು 44). 4, the thorn-apple (ದುತ್ತೂರ, ಉನ್ಮತ್ತ 44).

ಕಲನ kalana. Doing, causing, effecting. 2, attaching, affixing, joining. See ಆಕಲನ. 3, a spot, a stain. 4, the embryo.

ಕಲಪು kalapu. A joined, or mixed, state; a miscellaneous mass or collection, as of materials for a house, for a plough, etc. (Tĕ. ಕಲಪೆ, T. ಕಲಪ್ಪೈ, M. ಕಲಪ್ಪೆ; T., M., Tu. ಕಲಪ್ಪು, mixture, etc.; R.).

ಕಲಬತ್ತ kala-batta. = ಕಲ್ಪತ್ತು, ಕಲ್ಬತ್ತು. A metal or stone mortar and pestle or mullar (S. Mhr.; Mhr. ಖಲಬತ್ತಾ, -ಬತ್ತಾ).

ಕಲಭ kalabha. (= ಕರಭ). *A young elephant* (ಮಱಿಯಾನೆ Nn. 130; ಪಲ್ಲ ಮಱಿ Čt. I, 30. 99; II, 23); a young camel.

ಕಲಮ kalama. = ಕಳಮ, ಕಲಿಮೆ, ಕಲಿವೆ. *Rice which is sown in May and June, and ripens in December or January;* a white rice growing in deep water. 2, a "calamus", a reed for writing with.

ಕಲಮು kalamu. 1. = ಕಲಂ, ಕಲಮ, ಕಲಾಮು. A reed pen (C.; H., Mhr.); a painter's brush (C.; Mhr.).

ಕಲಮು kalamu. 2. = ಕಲಂ, ಕಲ್ಮು. A paragraph: a distinct head, item, article (C.; Mhr. ಕಲಮ).

ಕಲಮು kalamu. 3. A graft; ingrafting; the lopping and pruning of trees (Mhr. ಕಲಮ). ಮಾವಿನ ಮರಗಳಿಗೆ ಕಲಮು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ (B. 2, 52).

ಕಲಮುದಾನಿ kalamu-dâni. = ಕಲಮ್ದಾನಿ. A pen-case, a standish (C.; Mhr., H. ಕಲಮ್ದಾನ).

ಕಲಮ್ದಾನಿ kalam-dâni. = ಕಲಮುದಾನಿ (My.).

ಕಲಮ್ಬ kalamba. = ಕದಮ್ಬ, ಕರಮ್ಬ, ಕಲಮ್ಬು, ಕಳಮ್ಬ. *The stalk of a potherb.* 2, *an arrow* (ಮಾರ್ಗಣ, ಅಮ್ಬು, ಬಾಣ Nn. 17, as ಕಳಮ್ಬ). 3, the ruddy goose (ರಥಾಂಗ, ಚಕ್ರವಕ್ಕಿ 17). 4, a swan (ಮರಾಲ, ಹಂಸೆ 17). 5, the red lotus (ಕೋಕನದ, ಕೆನ್ದಾವರೆ 17). 6, the tree Nauclea cadamba.

ಕಲಮ್ಬಾಸನ kalamba-âsana. A bow (Râm. 1, 16, 30, as ಕಳಮ್ಬಾಸನ).

ಕಲಮ್ಬಿ kalambi. *The potherb Convolvulus repens.*

ಕಲಮ್ಬು kalambu. Tbh. of ಕಲಮ್ಬ No. 6. (ಕದವು Mr. 115).

ಕಲರವ kala-rava. A low sweet tone. (J. 28, 1). 2, *a dove or pigeon;* the cuckoo. See ಪಾಸರ.

ಕಲಲ kalala. *The uterine germ; the embryo* (also ಕಲನ; see Nr. s. ಮೂಸು 2).

ಕಲಲು kalalu. ಖಿಲಲು. Ruin, loss (C.; Br.; H.).

ಕಲವತ್ತಿ kalavatti. N. of a man (Bp. 31, 23).

ಕಲವಿಂಕ kalaviṅka. *A sparrow.*

ಕಲವೆ kalavĕ. = ಕಲುವೆ. Tbh. of ಕಲಮ್ಬ No. 5? (Tĕ. ಕಲವ, the iris or fragrant blue water-lily). See ಚಂಗಲವೆ.

ಕಲಶ kalaša. = ಕಲಸ, ಕಳಶ, ಕಳಸ. *A water-vessel, a jar, a jug, a pitcher,* a vase. 2, an ornamental piece of painted wood, stone, brass, etc., as fixed on the spires of temples, carts, etc., a rounded pinnacle or ball on the top of a temple, a dome. See *e. g.* Bp. 5, 12; 18, 3; 57, 15; Si. 268. ಕಲಶಕುಚ್ಚಿನ ಗೆಜ್ಜೇ ತೇರು (ಪುಷ್ಕರಥ Si. 275).

ಕಲಶಕುಚೆ kalaša-kuče. = ಕಲಶಸ್ತನಿ (My.).

ಕಲಶಪೂಜೆ kalaša-pûjĕ. Worship paid to a water-pot, a

Digitized by Google

rite that takes place in many religious celebrations (C.; Tĕ.).

ಕಲಶಪ್ರತಿಷ್ಠೆ kalaśa-pratishṭhĕ. The rite of fixing an ornamental piece of wood, etc. on the top of a temple, etc. (My.).

ಕಲಶಪ್ರೋದ್ಭೂತ kalaśa-prôdbhûta. Agastya (Ršv. 1, 102).

ಕಲಶಸ್ತನಿ kalaśa-stani. A woman with breasts resembling a kalaśa (My.).

ಕಲಶಸ್ಥಾಪನೆ kalaśa-sthâpanĕ. Solemnly placing a water-pot, a rite preliminary to the ಕಲಶಪೂಜೆ (My.; Tĕ.); a ceremony at marriages, etc. in which offerings are made to the several planets, etc. in one or different vessels (My.).

ಕಲಶಿ kalaśi. A water-pot. 2, *the plant Hemionitis cordifolia* Roxb.

ಕಲಸ kalasa = ಕಲಶ. (Sk.; My.).

ಕಲಸು kalasu. 1. = ಕಲಿಸು 1. To mix, to mingle (ಸಮ್ಮಿಶ್ರ Šmd. Dh.; C.; see ಕಣಕ). ಮೊಸರಲ್ಲಿ ಕಲಸಿದ ಜವೆಯ ಹಿಟ್ಟು (ಕರಮ್ಭ, ದಧಿಸಕ್ತು Nr.). ಮೊಸರಲ್ಲಿ ಕಲಸಿದ ಸತ್ತುಗ (ಕರಮ್ಭ, etc. Hlâ.). ಮೊಸರು ಬೆರಸಿ ಕಲಸಿದ ಹುರಿಹಿಟ್ಟು (ಕರಮ್ಭ, etc. Si. 314). ಕಾಳದೊಳಗೆ ಕಾಮುರ್ಗಿಲ ಅಂಜನವ ಕಲಸಿ ತನಿರಸದೊಳು ನೆಡ್ ಪೊರಲ್ವಿದ ಸೀಲಪುತ್ರಿಕೆಗಳನ್ತೆ (Râghĕ. 17, 64). ದಧಿಯುಮಪ್ಪುದುಗ್ಧಾದಿಯಲಿ ಪಡೆಗಳಂ ಕಲಸಲ್ ಅದು ಕರಮ್ಭಕಂ (Mr. 219). ಎಲೆ ಕಾಯಿ ಮೊದಲಾದವಂ ಮೊಸರಲ್ಲಿ ಕಲಸಿದಡೆ, ದಾಧಿಕ್ಯಮ್ ಎನ್ದು, ಎನಿಕ್ಕುಂ (250). See Bp. 3, 14; 8, 43; 45, 28; 58, 55; ಒಡೆಗಲಸು 1, ತಡಂಗಲಸು, ಹೊಲೆಗಲಸು.

ಕಲಸು kalasu. 2. Mixed or mingled state. See ಒಡೆಗಲಸು 2. — ಕಲಸನ್ನ. -ಅನ್ನ. Tamarind or lime juice, gingillie-seed meal, chillies, salt, etc. mixed with boiled rice, fried in ghee, and eaten as a savory dish; it is often put up for a journey (My.). — ಕಲಸುಗೂಟು. = ಕಲಸನ್ನ. (Bh. 2, 2, 78). — ಕಲಸುಮೇಲೋಗರ. A mixture of boiled vegetables to which pepper, salt, etc. are added (My.). — ಕಲಸೋಗರ. -ಓಗರ. = ಕಲಸನ್ನ. (My.).

ಕಲಹ kalaha. *Quarrel, strife, contention;* war, battle (ಕಾಳೆಗ Nn. 99); — deceit, falsehood; abuse, beating, kicking, etc. See Bp. 61, 37; Šsv. 4, 124; ಹೂಳಿಗಲಹ, ಬೀಡುಗಲಹ, ಬೀದಿಗಲಹ, and ಪತ್ತು 2 No. 2. — ಕಲಹಕೇತ. = ಕಲಕೇತ. (S. Mhr.).

ಕಲಹಂಸ. kala-hamsa. *A kind of goose or swan with greyish wings.* ಪಕ್ಷ ಮಾಸೆ ಕಲಹಂಸಮ್ ಅಕ್ಕುಂ (Mr. 173).

ಕಲಹತಿ kalahati. N. of a country, and of a horse bred therein (Mr. 282).

ಕಲಹಲಮ್ಪಟ kalaha-lampaṭa. Addicted to, or fond of, quarrel, etc. (a name of Nârada, Grj. 8, 26).

ಕಲಹಾನ್ತರಿತೆ kalaha-antaritĕ. An appeased wife, one who has been angry and is sorry for it (Sk.; R., Tĕ.); a heroine separated from her lover in consequence of a quarrel (Sk.).

ಕಲಹಾರ್ಥಿ kalaha-arthi. A person who seeks for quarrels (J. 5, 61).

ಕಲಹಾಶನ kalaha-aśana. One who lives upon quarrels: Nârada. (My.).

ಕಲಹಾಳಿಗ kalaha-âḷiga. One who plays with, or likes, quarrels: Nârada (ನಾರದದೇವ Čt. I, 87).

ಕಲಹಿಸು kalahisu. To quarrel (Abhâ. 2, 2).

ಕಲಾಕಾನ್ತ kalâ-kânta. The moon (My.).

ಕಲಾಕಾಮತನ್ತ್ರ kalâ-kâma-tantra. A kind of lewd composition opposed to the śâstras (Kâvy. II, 2, B, 24).

ಕಲಾಕೌಶಲ್ಯ kalâ-kauśalya. Cleverness in the elegant arts, as singing, dancing, etc. (B. 4, 33. 109. 143; My.).

ಕಲಾದ kalâda. *A goldsmith* (ಅಕ್ಕಸಾಲೆ, etc. Mr. 376).

ಕಲಾನಿಧಿ kalâ-nidhi. The storehouse of digits: *the moon.*

ಕಲಾನ್ತರ kalâ-antara. *Interest on money, profit* (ವೃದ್ಧಿ, ಬಡ್ಡಿ Mr. 346).

ಕಲಾಪ kalâpa. 1. Quarrel, contention (C.).

ಕಲಾಪ kalâpa. 2. A collection; *a multitude; an assemblage.* 2, an ornament. 3, *a peacock's tail.* 4, *a quiver.* 5, *a zone* (ಉಡೆನೂಲು Hlâ.; ಉಡಿದಾರ Mr. 344). 6, the moon. 7, N. of a village where the destroyer Kalki is to be born.

ಕಲಾಪಕಲಾಧರ kalâpa-kalâ-dhara. Šiva (Šsv. 5, 20).

ಕಲಾಪಣ್ಡಿತ kalâ-paṇḍita. (Šmd. 258). A master of the fine arts.

ಕಲಾಪತು kalâpatu. = ಕಲಾಬತು. (My.).

ಕಲಾಪಮಾಲೆ kalâpa-mâlĕ. A garland of peacock's feathers (Šsv. 3, 15).

ಕಲಾಪಿ kalâpi. *A peacock.*

ಕಲಾಬತು kalâbatu. = ಕಲಾಪತು. Silken thread covered with gold or silver (My.; Mhr., H.).

ಕಲಾಮು kalâmu. = ಕಲಮು 1, etc. (ಲೆಕ್ಕಣಿಕೆ Mr. 359).

ಕಲಾಯ kalâya. 1. *Peas, Pisum sativum, etc.* (ಬಟ್ಟಗಡಲೆ Hlâ.). See ನೆಲಕಡಲೆ.

ಕಲಾಯ kalâya. 2. = ಕಲಾಯಿ. The wash of tin given to culinary utensils (C.; Mhr., H. ಕಲ್ಹಈ).

ಕಲಾಯಗಾಱ kalâya-gâṟa. A man who tins vessels (C.).

ಕಲಾಯಿ kalâyi. = ಕಲಾಯ 2. (C.). ತಾಮ್ರದ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಒಳಮಗ್ಗಲಿಗೆ ಕಲಾಯಿ ಮಾಡಿಸಿ ಬಳಸ ಬೇಕು (B. 4, 141).

ಕಲಾಲ kalâla. A distiller or vendor of spirituous liquors (ಶೌಣ್ಡಿಕ G.; Mhr., H.).

ಕಲಾವಕ್ತ್ರ kalâ-vaktra. Having sixteen faces: Brahmâ (J. 32, 44).

ಕಲಾವತಿ kalâ-vati. Durgâ (Šsv. 3, 12); N. of several women.

ಕಲಾವಿದ kalâ-vida. = ಕಳಾವಿದ. One who knows the fine arts (J. 4, 8).

ಕಲಾಶಾಸ್ತ್ರ kalâ-śâstra. A lewd work on the art of love (My.; Tĕ.).

ಕಲಾಸಿ kalâsi. A khalassy: a seaman, lascar, etc. (My.; Mhr., H. ಖಲಾಶೀ; Br. ಕಳಾಸುವಾಡು).

ಕಲಾಹೀನ kalâ-hîna. *One digit less than full* (the moon).

ಕಲಿ kali. 1. (= ಕಲ್ 1). To learn. P. p. ಕಲಿತು (Bp. 22, 46). ಕಲಿತಂ (25, 8). ಕಲಿತಿತು (11, 41; C. ಕಲಿಯಿತು). See Bp. 44, 60; J. 26, 10; 28, 19; B. 3, 32; Si. 182. 236. 288. 362. 397; ನುಡಿಗಲಿ; Prvs. s. ಎಳೆತನ, ಮುಗ 1, ವಾದ. ಕಲಿತ ಬಡ್ಡಿ ಹಾಡದೆ ಬಿಟ್ಟಾಳೇ? (Prv.).

ಕಲಿ kali. 2. = ಕಲೆ 2. To join (v. i.), to be mixed; to come together, to meet; to be near at hand; etc. (My.; Tŏ. ಕಲಿ, ಕಲೆ, ಕದಿ; T. ಕಲ; T. ಕಲಿದ, agreement, combination, etc.; see ಕದಿ). P. p. ಕಲಿತು. ಸಿಕ್ಕ

Digitized by Google

ಕಲಿತೂ, (ದಾಲಿಯಂ) ಪಿರಿದು ತೂಗುವ ನಚ್ಚುಮಚ್ಚಿನ ದಾದಿಯರ್ (Prll. 3, 26). See Sp. s. ಧಾತು. ಅವರಿಬ್ಬರು ಎಲ್ಲಿ ಕಲಿತರು? (My.).

ಕಲಿ kali. 3. = ಕರೆ 1. (S. Mhr.).

ಕಲಿ kali. 4. (fr. ಕಲ್ 1). = Sk. ಕಲಿ No. 1. A learned man, especially one learned in martial arts: a man noted for valor and prowess, a warrior, a hero. See Śmd. 84. 85. 109; Bh. 2, 4, 13; ಕಡು ಗಲಿ. *Cf.* ಕಲಿತನ. (The term might be referred also to ಕಡು 1, etc.; *cf.* Tĕ. ಕಡಿಮಿ, bravery, gallantry).

ಕಲಿ kali. (= ಕಲ್ಲಿ 1). A warrior, a valiant person, a hero (= K. ಕಲಿ 4; ಶೂರ, ವೀರ, ವಿಕ್ರಾನ್ತ, ಭಟ, ಚಾರೂಭಟ Hlâ.; ಶೂರ, ವಿಕ್ರಾನ್ತ, ವೀರ Mr. 230; ಶುಕ್ಲ Mr. 508; ಪರಾಕ್ರಮ Nn. 99). 2, *the tree Terminalia belerica* Roxb. 3, *the fourth yuga or age of the world, the age of vice* (ಯುಗ, ಯುಗಭೇದ Nn. 99), consisting of 432000 years of men and commencing on the 18th February of 3102 B. C. (see ಕಲಿಯುಗ; Bp. 12, 5). 4, *contention, strife, war, dissension* (ಕಲಹ, ಕಾಳಗ Nn. 99; ಮಹಾಕಲಹ Mr. 466). 5, an unblown flower, a bud (*cf.* ಕಗ್ಗಲಿ, ಹುಲಿಗಲಿ). 6, N. (Bp. 18, 109; 27, 41; see ವೀಪಪ-). 7, the worst in any class. — ಕಲಿಕಣ್ಣಪ್ಪ. N. (Bp. 43, 39). — ಕಲಿಕಸ್ತೂರಿ. = ಕಾಡುಕಸ್ತೂರಿ. (St. & Pl.). — ಕಲಿಕಾಮದೇವ. N. (Bp. 26, 56. 60). — ಕಲಿಕಾಲ. A time of sin and misery (My.). — ಕಲಿಗಣೇಶ್ವರ. N. (Bp. 44, 45). — ಕಲಿದೇವ. = ಕಲ್ಲಿದೇವ. N. (Bp. 14, 25; 55, 27. 31. 34. 47. 52; 59, 2). See ಹಾವಿನ ಹಾಡು-. — ಕಲಿದೇವಿ. N. (Bp. 59, 7). — ಕಲಿನಾಥ. = ಕಲ್ಲಿನಾಥ. N. (Bp. 36, 16; 37, 10). — ಕಲಿಪಾಲ. N. (Bp. 27, 68). — ಕಲಿಮನ. A heroic mind (Râm. 4, 3, 6). — ಕಲಿಯನಾರ್. (a T. plural of ಕಲಿ). N. See ಗುಗ್ಗಳ-, ವೀಣಪ-. — ಕಲಿಯಪ್ಪ. N. (Bp. 9, 41). — ಕಲಿಯೇಱು. -ಏಱು. To become full of contention (Bh. 8, 23, 45). — ಕಲಿಶ್ವೇತ. N. (Bp. 40, 90).

ಕಲಿಕ kalika. = ಕಳಿಕ, q. v. (perhaps a mistaken ತಿನಿಕಾ). 2, a curlew (Sk.).

ಕಲಿಕಾತೆ kalikâtĕ. Calcutta, the presidency town.

ಕಲಿಕಾರಕ kali-kâraka. *The plant Caesalpinia bonducella* Flemm. See ತಪಸಿಗಿಡ & ನವುಲಿ.

ಕಲಿಕಾಲ kali-kâla. The age of vice (Śmd. 290). See s. ಕಲಿ.

ಕಲಿಕೆ kalikĕ. Learning, skill (My.).

ಕಲಿಕೆ kalikĕ. *An unblown flower, a bud.*

ಕಲಿಂಗ kalinga. = ಕಳಿಂಗ. N. of a country, extending from below Cuttack (ಕಟಕ) to the vicinity of Madras (see *e. g.* Bp. 6, 18). 2, *the fork-tailed shrike, Lanius forficatus* (ತುರಾಯದ ಹಕ್ಕಿ G.). 3, the bird Cuculus melanoleucus (ಚಾತಕ, ಸಾರಂಗ, etc. Mr. 171). 4, *the Indra grain* (= ಇನ್ದ್ರಯವ, ಭದ್ರಯವ). 5, clever; cunning; beautiful. 6, a son of Dîrghatamas.

ಕಲಿಂಜ kalinja. = ಕಲಿಂಜಕ. (Sk.).

ಕಲಿಂಜಕ kalinjaka. = ಕಣಜ, etc., ಕಲಿಂಜ, ಕಿಲಿಂಜಕ, etc. A corn-bin (ಕಟ, ಕಣಜ Nr.).

ಕಲಿತ kalita. Learning, erudition (My.).

ಕಲಿತ kalita. Attached, affixed, joined, endowed with (Bp. 3, 69; 19, 83; 20, 25; 39, 7); known, understood; numbered; etc. See ಆಕಲಿತ, etc.

ಕಲಿತನ kali4-tana. (Śmd. 248). The state of being learned in martial arts, valor, heroism (Abh. P. 3, 150; Bp. 28, 47; 34, 2. 23; Bh. 3, 18, 40; 8, 26, 36; J. 7, 64; 12, 9; B. 2, 10). ಚಲದೊಳಮ್ ಆಚಾರದೊಳಂ ಕಲಿತನದೊಳಂ (Śmd. 150). See ಕಡುಗಲಿತನ.

ಕಲಿತು kalitu. P. p. of ಕಲಿ 1 & 2.

ಕಲಿದ್ರುಮ kali-druma. The tree of strife, as being the favourite haunt of goblins: *Terminalia belerica* Roxb.

ಕಲಿನಾಶನ kali-nâśana. Destruction of the trials of the kaliyuga (J. 34, 42).

ಕಲಿನ್ದ kalinda. ಕಳಿನ್ದ. = ಕಲಿದ್ರುಮ. 2, N. of a mountain on which the river Yamunâ rises. (R.).

ಕಲಿನ್ದಜೆ kalinda-jĕ. The river Yamunâ. (R.).

ಕಲಿನ್ದನನ್ದಿನಿ kalinda-nandini. = ಕಲಿನ್ದಜೆ. (R.).

ಕಲಿಯುಗ kali-yuga. = ಕಲಿ No. 3. *The fourth age of the world.* It is counted by ಬಾಮ್ಬರನಭಯುಗಲಾಗ್ನ್ಯಬ್ಧಿ (Mr. 73). See Bp. 34, 2; 41, 13; 55, 31.

ಕಲಿಯುವಿಕೆ kaliyuvikĕ. The act of learning, learning (Si. 251; My.).

ಕಲಿಲ kalila. Mixed, blended; *crowded, impervious, inaccessible.*

ಕಲಿಸು kalisu. 1. = ಕಲಸು 1. (My.; B. 4, 158). See Prv. s. ಕಿಲುಬು.

ಕಲಿಸು kalisu. 2. = ಕಲುಸು. To teach (C.). ಆಱು ಹೆತ್ತವಳಿಗೆ ಮೂಱು ಹೆತ್ತವಳು ಮುಲುಕು ಕಲಿಸಿದಳನ್ತೆ (Prv.). See Abh. P. 3, 150; Bp. 40, 40; 42, 2; 59, 55; J. 6, 37; 28, 19; Si. 186; B. 2, 46; 3, 32; 4, 33; Prv. s. ಕುಣ್ಕ.

ಕಲು kalu. = ಕಲ್ 4, etc. A stone (Bp. 57, 36). — ಕಲಗಡಿಗೆ. A gaḍigĕ of the baḷapa stone (C.; B. 3, 58). — ಕಲಪ. -ಅಪ. = ಕಲ್ಲಪ್ಪ. N. (S. Mhr.). — ಕಲ ಪಟ್ಟಿ. = ಕಲ ಪರ್ಟಿ. (S. Mhr.). — ಕಲ ಪರ್ಟಿ. = ಕಲ್ಪರಟಿ, ಕಲ ಪಟ್ಟಿ. A cup made of a certain stone (S. Mhr.; B. 3, 58). — ಕಲುಕುಟಕ. A small kind of woodpecker with a far-sounding voice (C.). — ಕಲುಕುಟಿಗ. A stone-cutter (Bp. 16, 13; Râm. 5, 8, 50; My.). ಕಾರು, ತಿಲ್ಪಿ ಎನ್ದು, ಬಡಗಿ ಅಕ್ಕಸಾಲೆ ಕಮ್ಮಾಱ ಕಲುಕುಟಿಗ ಕಂಚಗಾಱನ್ ಎಮ್ಬ ಅಯ್ವರ ಹೆಸರು (Nr.). — ಕಲುಗಮ್ಬ. -ಕಮ್ಬ. A stone-pillar (S. Mhr.). — ಕಲುಗುಣ್ಡು. = ಕಲ್ಗುಣ್ಡು. A round stone, a boulder, (a heavy stone). See Bp. 16, 10; Râm. 6, 19, 25; Śś. in B. 5, 87. — ಕಲುಬುರಿಗಿ. Kalburga, a town in the Nizam's country (S. Mhr.). — ಕಲುಮಠ. A name given to many mathas (S. Mhr.). — ಕಲುಮದ. Bitumen; red chalk (ಗೈರೇಯ, ಅರ್ಥ್ಯ, ಗಿರಿಜ, etc. Nr.). — ಕಲು ಮುಳು. = ಕಲ್ಲು ಮುಳ್ಳು No. 1. (Bh. 1, 8, 93).

ಕಲುಮ್ಬು kalumbu. 1. To perturbate, to make turbid, etc. (ಕಲುಷೀಕರಣ Śmd. Dh.; Tĕ. ಕಲುಷು; M. ಕಲಮ್ಬು, to get confused; T. ಕಲುಡ, ಕಲುಬ್, ಕಲುಬಿ, troubled water; ಕಲುಬ್ಬಲ್, perturbation; see ಕಲಡು, etc.).

ಕಲುಮ್ಬು kalumbu. 2. Turbidness, contamination, defilement, taint (Abh. P. 6, 114; 11, 20; 12, 56). — ಕಲುಮ್ಬುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To be tainted, etc. (Abh. P. 12, 59).

ಕಲುವೆ kaluvĕ. = ಕಲವೆ. See ಜಂಗಲುವೆ.

ಕಲುಷ kalusha. *Turbid, foul, muddy.* 2, *impurity; sin.* See ಕದಡು, ಕಲಡು; Bp. 22, 14.

Digitized by Google

ಕಲುಷಭಂಜನ kalusha-bhañjana. A destroyer of sin (My.).

ಕಲುಷಿತ kalushita. Made turbid; foul, impure; defiled; wicked. See Bp. 29, 13; 40, 57; 43, 35; 55, 12; 57, 38; 61, 17.

ಕಲುಷೀಕರಣ kalushî-karaṇa. Making turbid. See ಕಲುಮ್ಮು.

ಕಲುಸು kalusu. = ಕಲಿಸು 2. (My.).

ಕಲುಹೆ kaluhĕ. Turbidness, impurity (Bh. 8, 23, 10).

ಕಲೆ kalĕ. 1. = ಕಲಿ 3. The scar of an old wound (ಕಣ Nr.; C.; M.; T. ಕಜಡು, ತಮುಮ್ಮು, see ಜಡ್ಡು 1); the mark of small-pox (C.; M.); a stain of mud, oil, etc. (C.; *cf.* ಕಟಿ³ 1); a moral stain or taint (C.). ಕೆಲವರ ಮೋಟಿಗಳು ಮಯ್ಲಿಯಿನ್ದ ಕಲೆ ಬಿದ್ದು ಕುರೂಪವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ (B. 4, 223). ನಿನ್ನ ಚೆಲುವ ಮೋಟಿಗೆ ಏನಾದರೂ ದುರ್ಗುಣದ ಕಲೆ ಹತ್ತಿದ್ದರೆ ನಿನಗೆ ತಿಳಿಯುವದು (B. 2, 15). See Bp. 38, 56.

ಕಲೆ kalĕ. 2. = ಕಲಿ 2. To join (v. i.). P. p. ಕಲತು (My.).

ಕಲೆ kalĕ. 3. = ಕರೆ 1. See ಲೊಟ- 1.

ಕಲೆ kalĕ. 4. Sounding, sound, noise. See ಲೊಟ- 2.

ಕಲೆ kalĕ. ಕಲಾ. = ಕಳೆ. A small part of anything, any single part or portion of a whole;—*a digit or one-sixteenth of the moon's diameter* (ಸುಧಾಕರನ ಶರೀರದ ಅಂಶ Nn. 150). 2, *a measure of time: eight seconds or the thirtieth part of a kshaṇa* (Mr. 64). 3, *any practical art, any mechanical or fine art:* sixty-four such are enumerated, as carpentering, architecture, jewellery, farriery, acting, dancing, music, medicine, poetry, etc. (ಶಿಲ್ಪಿಕರ್ಮ, ಶಿಲ್ಪಕರ್ಮ Nn. 150; see ಚೌಷಷ್ಟಿಕಲೆ). 4, a mora or syllabic instant. 5, an atom. 6, the embryo. 7, skill, ingenuity; contrivance;—fraud, deceit. ಕುಡುವುದು ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಲೆಯಿಲ್ಲದೆ ಮನ್ನಿಪ ಸೂಳೆಗೇನಾದೊಡಂ (Śmd. 66. 412). 8, freshness, grace, lustre (Mhr.; K. as ಕಳೆ; not Sk.). 9, a boat. 10, rejection, abandoning (ತ್ಯಜ, ಬಿಡುವುದು Nn. 150; *cf.* K. ಕಳೆ, ಕಡ'). 11, the number sixteen (see ಕಲಾವತ್ತ). — ಕಲೆವೆಟ್. -ವೆಟ್. To become graceful (J. 1, 6).

ಕಲೆಕಟರ್ kalĕkaṭar. = ಕಲಕ್ಟರ್. (C.).

ಕಲೇವರ kalêvara. *The body.*

ಕಲ್ಕ kalka. = ಕಲಕ. (My.).

ಕಲ್ಕ kalka. *Dirt, filth; sediment;* a kind of paste; the wax of the ear, ordure, fæces. 2, *impurity, sin;* falsehood; pride.

ಕಲ್ಕಿ kalki. N. of Vishṇu in his tenth and last avatâra that is yet to come (Mr. 19; see ಹತ್ತು ಅವತಾರ & ಕಲಾಪ 2, No. 7).

ಕಲ್ಚರ್ kalčar. — ಕಲ್ಚರೆಸ್ಪು ಕಾರು (Śs.).

ಕಲ್ಪ kalpa. *A precept, an injunction, a rule, a sacred practice;* manner. 2, one of the six vêdâṅgas, that which prescribes the ritual and gives rules for ceremonial or sacrificial acts. 3, *a day of Brahmâ or the period of a thousand yugas, measuring the duration of the world.* 4, a resolve, a determination. 5, optionality, alternative. 6, practicable; proper; able. 7, having the manner or form of anything, similar to, etc.; see ದ್ವೀಪ-.

ಕಲ್ಪಕುಜ kalpa-kuja. = ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ. (Nn. 18).

ಕಲ್ಪತರು kalpa-taru. = ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ. (Nn. 13). See Śmd. 75.

ಕಲ್ಪತ್ತು kal-pattu. = ಕಲಬತ್ತ, etc. (My.).

ಕಲ್ಪದ್ರುಮ kalpa-druma. = ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ. (J. 11, 18).

ಕಲ್ಪನ kalpana. 1. = ಕಲ್ಪನೆ. (My.).

ಕಲ್ಪನ kalpana. 2. *Cutting.*

ಕಲ್ಪನಾಕಥೆ kalpanâ-kathĕ. A feigned story (My.).

ಕಲ್ಪನೆ kalpanĕ. ಕಲ್ಪನಾ. Fixing, settling; a rule. 2, *making, forming; fabrication; inventing, invention.* 3, *caparisoning or decorating an elephant.* 4, a fancy, an idea formed in the mind; an imagination; a plan. (My.; B. 5, 41. 208. 219).

ಕಲ್ಪಪಾಲ kalpa-pâla. = ಕಳ್ಳಪಾಳ. *A distiller of spirituous liquors* (o. r. ಕಲ್ಯಪಾಲ).

ಕಲ್ಪಭೂಜ kalpa-bhûja. = ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ. (ಅರ್ಕ, ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ Nn. 13).

ಕಲ್ಪಭೂಜಾತ kalpa-bhûjâta. = ಕಲ್ಪಭೂಜ. (Bp. 37, 30).

ಕಲ್ಪಭೂರುಹ kalpa-bhûruha. = ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ. (ಸುರತರು Mr. 30).

ಕಲ್ಪಲತೆ kalpa-latĕ. A creeper yielding everything desired (Grj. 4, after 43). See ದಿವಿಜ-.

ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ kalpa-vṛiksha. *One of the trees of svarga, granting all desires.*

ಕಲ್ಪಾಂಘ್ರಿಪ kalpa-aṅghripa. = ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ. (Śmd. 64. 277).

ಕಲ್ಪಾನ್ತ kalpa-anta. *The end of a kalpa, the destruction of the world* (ಸಂಹಾರ, ಮಹಾಪ್ರಲಯ Mr. 71).

ಕಲ್ಪಾನ್ತದಹನ kalpânta-dahana. The fire or conflagration occurring at the end of a kalpa (Bp. 56, 30).

ಕಲ್ಪಾಬ್ದ kalpa-abda. A cloud that is to appear at the end of the world (Śśv. 4, 4).

ಕಲ್ಪಾವನೀಜ kalpa-avanîja. = ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ. (Bp. 46, 4).

ಕಲ್ಪಿ kal-pi. (Śmd. 248). Learning, erudition.

ಕಲ್ಪಿತ kalpita. Made, fabricated, artificial; invented; arranged; composed; thought, conceived, fancied. 2, *an elephant caparisoned or armed for war.* (B. 4, 176; 5, 86; Bp. 47, 5; 55, 18; My.; Si. 36).

ಕಲ್ಪಿತೋಪಮೆ kalpita-upamĕ. A kind of upamĕ (Kâvy. III, 3, B, 63 seq.).

ಕಲ್ಪಿಸು kalpisu. To join, to mix (Si. 313; *only in* Si.).

ಕಲ್ಪಿಸು kalpisu. To make; to fabricate, to invent; to conceive; to consider; to assume, to feign; to order, to give a precept (Śmd. 167). (Bp. 21, 37; My.; Si. 56; B. 4, 98. 186; 5, 309).

ಕಲ್ಬತ್ತು kal-battu. = ಕಲಬತ್ತ. (My.).

ಕಲ್ಮಷ kalmasha. *A stain; a blemish; sin;* dirt, dregs; darkness (a division of the infernal regions).

ಕಲ್ಮಾಷ kalmâsha. *Variegated, spotted.* 2, *black and white, greyish white* (ಎಡವರ್ಣ Hlâ.); black.

ಕಲ್ಮು kalmu. = ಕಲಮು 2. (My.).

ಕಲ್ಯ kalya. *Ready, prepared; armed.* 2, *auspicious, agreeable, good.* 3, *well, healthy* (ಕುತ್ತವಿಲ್ಲದಂ Mr. 240). 4, *the dawn, the morning.* 5, *yesterday* (ಪೂರ್ವವಾಸರ, ನಿನ್ನೆ Nn. 105). 6, *spirituous liquor* (ಆಸವ, etc., ಕಳ್ Mr. 221). 7, enmity (ಹಗೆ Nn. 105; *cf.* ಕಲಿ). 8, mutual joining or bind-

Digitized by Google

ing (ಪರಸ್ಪರಬನ್ಧನ, ಒಬ್ಬರನೊಬ್ಬರು ಕಟ್ಟುವದು 105). 9, deaf and dumb. 10, clever, dexterous. 11, instructive, admonitory.

ಕಲ್ಯಾಣ kalyâṇa. Beautiful, agreeable; excellent; happy; *auspicious, lucky;* good (ಶುಭ, etc., ಒಳಿತು Mr. 26). 2, *good fortune, happiness, prosperity, welfare.* 3, N. of a vritta (Ch.). 4, N. of a town, the capital of king Bijjala (*e. g.* Bp. 5, 3. 13; 32, 11; 33, 4; 34, 37; 37, 21; 52, 48; 55, 6. 12; 59, 56; 61, 1. 2. 8). 5, a festival (marriage). 6, gold. — ಕಲ್ಯಾಣದೇವ. N. (Bp. 59, 3).

ಕಲ್ಯಾಣಿ kalyâṇi. Happy, lucky, etc.; a blessed, fortunate, illustrious or good man; such a woman (Nn. 2); Sarasvatî; Pârvatî (Śiv. 3, 64); Lakshmî (My.). 2, a square pond with steps on all sides (My.). 3, N. of a tune (My.). — ಕಲ್ಯಾಣಿಸಾಯಿ. A kind of marble-shaped sweetmeat-ball (My.).

ಕಲ್ಲ kalla. *Deaf.*

ಕಲ್ಲಂಗಡಲೆ kallaṅgaḍalĕ. = ಕಳ್ಳಂಗಡಲೆ s. ಕಳ್ 3. A shrubby plant, Sida rhombifolia L. var. retusa (St. & Pl.).

ಕಲ್ಲಂಗಡಿ kallaṅgaḍi. = ಕಲಂಗಡಿ. (St. & Pl.; My.; B. 1, 7).

ಕಲ್ಲಜೀಯ kalla-jîya. N. (Bp. 58, 21).

ಕಲ್ಲಂಚಿ kallañci. A swallow (Bḍ.). *Cf.* ಪದ್ದಂಚಿ.

ಕಲ್ಲಮೂಕ kalla-mûka. = ಕಳಮೂಕ. *Deaf and dumb.*

ಕಲ್ಲಾ kallâ. — ಕಲ್ಲಾಎಲ್ಲಿ. Ruin (S. Mhr.; *cf.* ಕಲಲು).

ಕಲ್ಲಿ kalli. 1. A kind of coarse net-work; a bag made of it (C.). See Bp. 35, 6; Bh. 2, 2, 78; ಬಂಗಲ್ಲಿ. — ಕಲ್ಲಿಗೂಟ್. -ಕೂಟ್. Rice tied up in leaves and put into a kalli (J. 6, 47).

ಕಲ್ಲಿ kalli. 1. (= ಕಲಿ). — ಕಲ್ಲಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. See ಹಾವಿನ ಹಾಡಿ-, ಹಿಪ್ಪರಿಗೆ-. — ಕಲ್ಲಿದೇವ. (= ಕಲಿದೇವ). N. (Bp. 37, 7; 55, 26. 28. 32. 36). — ಕಲ್ಲಿದೇವಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 55, 37). — ಕಲ್ಲಿನಾಥ. (= ಕಲಿನಾಥ). N. (Bp. 14, sum.; 14, 6. 29; 21, 40; 36, 26; 37, 46; 58, 9). — ಕಲ್ಲಿನಾಥಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. See ಕನ್ಥಯ-.

ಕಲ್ಲಿ kalli. 2. = ಗಲ್ಲ. — ಕಲ್ಲಿಮಿಸೆ. = ಗಲ್ಲಮಿಸೆ. (S. Mhr.).

ಕಲ್ಲಿ kalli. 3. — ಕಲ್ಲಿದಾರಿಯಂಗಿ. -ಅಂಗಿ. An aṅgi with folds at the sides (My.).

ಕಲ್ಲು kallu. 1. = ಕಲ್ 4, etc. A stone (ಅಶ್ಮ Nn. 51; ಶಿಲೆ 68; ಕಾಸ್ತ, ಗ್ರಾವಾಲ 91; ಪಾಷಾಣ 106; ಪಿಸ್ತರ, ದೃಷತ್ 140; ಶಿಲೆ, ಉಪಲ, etc. Hlâ.; C.). ಬೆಟ್ಟದತ್ತಣಿನ್ದ ಉರುಳ್ವ ದೊಡ್ಡಿಹ ಕಲ್ಲುಗಳು (ಗಣ್ಡಶೈಲಂಗಳ್ Nr.). ತೀವ ಸಾಣೆಯ ಕಲ್ಲು (ಚನ್ದನೋಪಲ Mr. 206). ಗುಡಿಯ ಬೋದಿಗೆ ಕಲ್ಲು, ನಡುರಂಗ ತಾ ಕಲ್ಲು, ಕಡೆ ಮೂಲೆ ಸೆರಗು ತಾ ಕಲ್ಲು; ವರವನು ಕೊಡುವಾತ ತಾ ಬೇಡಿ (Sp.). ಹಾದಿಯ ಆ ಕಲ್ಲಿಗೆ ಎಡೆ ಮಾಡಿ ನಮಿಸುವ ಮಾದಿಗರ ನೋಡು! (Sp.). ಅಲ್ಲದಹುದು ಎಮ್ಬ ಅಜಾಣನ ಒಡನಾಟ ಕಲ್ಲು ಹಾದನ್ತೆ (Sp.). ಸೇವೆ ಅರಿಯದ ದಣಿಯು ಕಲ್ಲಿನ ಕಣಿಯು (Dp. 54). ಕಲ್ಲು ಕರಗಿ ಪಾತ್ರೆ ಆದ ಹಾಗೆ. — ಕಲ್ಲಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟವನ (him who has been beaten etc.) ಬೆಲ್ಲದಲ್ಲಿ ಇಡ ಬೇಕು. — ಕಲ್ಲಾದರೇನು, ಗುಣ್ಡಾದರೇನು ತಲೇ ಒಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ? — ತೋಳ ಗುಣ್ಡಿಗೆ ಬಿದ್ದರೆ ಆಳಿಗೊನ್ದು ಕಲ್ಲು. — ಹೋದರೆ ಒನ್ದು ಕಲ್ಲು, ಬನ್ದರೆ ಒನ್ದು ಹಣ್ಣು. — ಗೂಳಿ ಬಿದ್ದರೆ ಆಳಿಗೊನ್ದು ಕಲ್ಲು (Prvs.). See Bp. 19, 52; 29, 17; 50, 66. 75; 55, 22; B. 4, 198. — ಕಲ್ಲಣಬೆ. -ಅಣಬೆ. A mushroom growing in rocks (My.), and used by barbers to rub scurf from the head (R.). — ಕಲ್ಲತ್ತಿಗಿಡ. -ಅತ್ತಿ-. The opposite-leaved fig-tree, Ficus oppositifolia (My.; ಕಾಕೋದುಮ್ಬರಿಕೆ, ಫಲ್ಗು, etc. Si. 136). — ಕಲ್ಲ ದಾರಿ. A stony path (C.; B. 5, 205). — ಕಲ್ಲ ನನ್ದಿ. A stone-idol of Basava (Bp. 22, 27). — ಕಲ್ಲಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. = ಕಲಪ. N. (C.; *cf.* ಕಲ್ಲಿ 1? or ಲಿಂಗಪ್ಪ?). In the following proverb the ಅಪ್ಪ is joined for fun's sake: ಕಲ್ಲಪ್ಪನೂ ಗುಣ್ಡಪ್ಪನೂ ಕೂಡಿದರೆ ಮೆಣಸಪ್ಪ ಹುಡಿ. — ಕಲ್ಲ ಮಟಿ. A hollow of refuge for wild animals between stones or in rocks (ಪಡೆ Kk. 70; Śm. 90; ಪಡು Śs.). — ಕಲ್ಲ ಮಟಿ. = ಕಲ್ಲುಮಟಿ, etc. (Bp. 61, 11). — ಕಲ್ಲಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. N. (C.). — ಕಲ್ಲಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (C.). — ಕಲ್ಲರಳಿ. -ಅರಳಿ. A kind of Ficus religiosa (My.). — ಕಲ್ಲ ಸಕ್ಕರೆ. Sugar-candy (C.; B. 3, 45). — ಕಲ್ಲಲಿಡು. -ಇಡು. To throw with stones (Bp. 28, 31; 50, 72). — ಕಲ್ಲ ಹೂವು. = ಕಲ್ಲುಹುವ್ವು, q. v. (ಶೈಲೇಯ, ಕಾಲಾನುಸಾರ್ಯ, ವೃದ್ಧ, ಅಶ್ಮಪುಷ್ಪ Nr.; My.). ಕಲ್ಲ ಹೂವಿನ ಧೂಪಂ (ಜಾಪಕ, ಕಾಲಾನುಸಾರ್ಯ, etc. Nr.). — ಕಲ್ಲಾಟ. -ಆಟ. Play with stones (C.). — ಕಲ್ಲಿದ್ದಲಿ. -ಇದ್ದಲಿ. Mineral coal (C.; B. 4, 157). — ಕಲ್ಲಿಲಿಡು. = ಕಲ್ಲಲಿಡು. (Bp. 18, 52; 43, 40). — ಕಲ್ಲುಇದ್ದಲಿ. = ಕಲ್ಲಿದ್ದಲಿ. (B. 5, 144). — ಕಲ್ಲುಕಣಿ. A quarry (My.; B. 5, 134). ಕಲ್ಲ ಕಣಿ (B. 4, 151). — ಕಲ್ಲುಕಮ್ಬ. A stone-pillar (C.). — ಕಲ್ಲುಕುಟಕ. = ಕಲ್ಲುಕುಟಕ. (C.). — ಕಲ್ಲುಕುಟಿಕ. A stone-cutter or -mason (ಅಶ್ಮಕಾರಕ Mr. 376; My.). 2, = ಕಲುಕುಟಕ. (My.). — ಕಲ್ಲುಕುಟಿಗ. = ಕಲ್ಲುಕುಟಿಕ. (My.). — ಕಲ್ಲುಕುಟುಕ. = ಕಲ್ಲುಕುಟಿಗ. (My.). — ಕಲ್ಲುಕೂವೆ. A fragrant garden-flower, Kaemferia rotunda L. (St. & Pl.). — ಕಲ್ಲುಕೆಲಸ. Stone-work, walls, etc. consisting of stone (C.). 2, a stone mason's work (My.). — ಕಲ್ಲುಗಾಲಿ. A stone-wheel peculiar to some parts of the country (C.). — ಕಲ್ಲುಗುಣ್ಡು. A boulder (My.; Si. 116). — ಕಲ್ಲುಗೆಜ್ಜೆ. Gĕjjĕs made of stone as an ornament to a Basava idol or a building (C.). — ಕಲ್ಲುನಾರು. = ಕಲ್ನಾರು No. 2. Asbestus. ಬೆಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ... ಕಲ್ಲುನಾರು ಕಾವಿ ಮುನ್ತಾದ ಸಕಲಧಾತುಶಿಲಾವಿಕಾರಗಳು (Si. 117). — ಕಲ್ಲುನುಚ್ಚುಗೋಳಿ. A small, diffuse under-shrub, Heliotropum marifolium Retz. (Z.). — ಕಲ್ಲುನೆಲ. A stony soil (C.; B. 2, 32). — ಕಲ್ಲುಪಡವಲ. A paḍavala, to the lower end of which often a stone is tied to make it grow straight (S. Mhr.). 2, a kind of inferior paḍavala (My.). — ಕಲ್ಲುಬಣ್ಡೆ. A rock (C.; B. 4, 151; ಅಟಿ G.). — ಕಲ್ಲುಬಸುರಿ. The plant Thespesia populnea Corr. (Hibiscus populneoides Roxb., ಪ್ಲಕ್ಷ, ಸುಪಾರ್ಶ್ವಕ, ಕಪೀತನ, etc. Nr.; My.). *Cf.* ಕಬ್ಬಸುರಿ. — ಕಲ್ಲುಬಾಳೆ. A wild plantain tree (My.). — ಕಲ್ಲುಬುಗರಿ. A spinning top of stone (C.). — ಕಲ್ಲುಮರಿಗೆ. A marigĕ made of balapa (My.). — ಕಲ್ಲುಮಟಿ. = ಕಲ್ಮಟಿ, q. v., ಕಲ್ಲ ಮಟಿ. (C.). — ಕಲ್ಲುಮಾವು. A shrub or small tree, Alangium lamarkii var. hexapetala Lam. (St. & Pl.). 2, a kind of wild mango (ಕಾಡ ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ G.). — ಕಲ್ಲು ಮುಳ್ಳು. dupl. = ಕಲು ಮುಳು. Stones and thorns (C.). ಕಾಡೊಳಗೆ ಕಲ್ಲು ಮುಳ್ಳುಗಳನ್ನು ತುಟಿದು ಬೇಸತ್ತನು (B. 3, 125). 2, the points on a mill-stone (My.). — ಕಲ್ಲುಮೆಟ್ಲು. Stone steps (S. Mhr.; My. as ಕಲ್ಲುಮೆಟ್ಟು). — ಕಲ್ಲುರಾಸಿ. A heap of stones (B. 4, 150). — ಕಲ್ಲುವ್ವು. -ಉವ್ವು. = ಕಲ್ಲುಹುವ್ವು. (My.). — ಕಲ್ಲುಸಕ್ಕರೆ. = ಕಲ್ಲಸಕ್ಕರೆ. (C.; ಮತ್ಸ್ಯಣ್ಡಿ Si. 312). — ಕಲ್ಲುಸಬ್ಬಸಿಗೆ. A perennial herb used as a vegetable, Glossogyne pinnatifida D. C. (Z.; My.). — ಕಲ್ಲುಸುಣ್ಟಿ. A wild plant, Zingiber zerumbet Roscoe. (St. & Pl.; My.). — ಕಲ್ಲುಸುಣ್ಣ. Stone-lime (My.). — ಕಲ್ಲುಸೋರೆ. A kind of stone-vessel (S. Mhr.). 2, a kind of sôrĕ plant (My.). — ಕಲ್ಲು ಹಾಕು. To throw a stone down (C.);

Digitized by Google

to throw a stone or stones (My.); to destroy another's business (My.). — ಕಲ್ಲುಹಾವು. A snake that has the habit to lie under stones, as the venomous Echis carinata (Bd.). — ಕಲ್ಲುಹುವ್ವು. = ಕಲ್ಲ ಹೂವು, ಕಲ್ಲೂವು, ಕಲ್ಲೂವು. Lichens on stones and trees (S. Mhr.). 2, gum benjamin or benzoin (ಕಾಲಾನುಸಾರ್ಯ, ವೃದ್ಧ, ಶೈಲೇಯ, ಅಶ್ಮಪುಷ್ಪ Si. 152). — ಕಲ್ಲು ಹೊಡೆ. To throw a stone or stones (C.). — ಕಲ್ಲು ಹೋಳಕ. The common sand-grouse, Pterocles exustus (Bd.). — ಕಲ್ಲೂವು. -ಊವು. = ಕಲ್ಲುವ್ವು. (My.). — ಕಲ್ಲೆದೆ. -ಎದೆ. A stone-like, hard, or firm heart (My.). ಇಲ್ಲದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಾ ಹೊಲ್ಲನವ ಜನರಿಂಗೆ; ಅಲ್ಲದ ಗುಣವುಳ್ಳ ಅರಸಿಂಗೆ, ಸಾಲಕ್ಕೆ ಕಲ್ಲೆದೆಯು ಬೇಕು (Sp.). — ಕಲ್ಲೆದೆಯವ. -ಎದೆ-ಅವ. A man who has a hard, unfeeling heart (C.). — ಕಲ್ಲೆಸೆ. -ಎಸೆ. 1. = ಕಲ್ಲು ಹೊಡೆ. (My.). — ಕಲ್ಲೆಸೆ. -ಎಸೆ. 2. A stone's throw (My.). ಕಲ್ಲೇಟು. -ಏಟು. A blow with a stone (My.). — ಕಲ್ಲೊಗೆ. -ಒಗೆ. = ಕಲ್ಲು ಹೊಡೆ. (C.). — ಕಲ್ಲೊಡ್ಡ. -ಒಡ್ಡ. An Ŏḍḍa who blasts rocks with fire, etc. (C.). — ಕಲ್ಲೊಡ್ಡು. -ಒಡ್ಡು. A stony hillock (My.). — ಕಲ್ಲೊತ್ತು. -ಒತ್ತು. Stone-pressure: a kind of hard boil (abscess) appearing especially at the bottom of the heel from the effects of a bruise by a stone (C.). — ಕಲ್ಲೊರಳ್. -ಒರಳ್. A stone-mortar (Bp. 45, 28; My.).

ಕಲ್ಲು kallu. 2. = ಕಳ್ 4, etc. (ಮೈರೇಯ, ಆಸವ, ಶೀಧು Si. 348; Tĕ.).

ಕಲ್ಲೋಲ kallôla. *A surge, a billow, a wave.*

ಕಲ್ಲೋಲಮಾಲೆ kallôla-mâlĕ. A row, or succession, of waves (Grj. 2, after 106).

ಕಲ್ಹಾರ kalhâra. = ಕಹ್ಲಾರ. A red water-lily (ಸುಗನ್ಧಿಕ, ಚಂಗಣಿಗಿಲ್ Mr. 420).

ಕವ kava. 1. P. p. of ಕವಿ 1, in ಕವ ಕೊಳ್ಳು (= ಕವಿದು ಕೊಳ್ಳು, My.).

ಕವ kava. 2. An imitative sound of angry language. (T. ಕವ್ವೈ, abusive language). — ಕವಕವ ಅನ್ನು. = ಕವಕವ ಮಾಡು. (S. Mhr.). — ಕವಕವ ಮಾಡು. To chide, to scold (S. Mhr.).

ಕವ kava. 3. An imitating sound. — ಕವಕ್ಕವ. -ಕ್-ಕವ. rep. Coo, coo! (Tĕ. ಕವಕಿವೆ, cooing of doves). ಕವಕ್ಕವ ಎಲೆಎಲೆ ಒಟಿ ಪುಗಲ್ಪುಗಲ್ ಎನ್ದು, ಒಜ್ಜತ ಊಳ್ವ ಕೋಗಿಲೆಯುಂ (Šmd. 74).

ಕವ kava. 1. Tbh. of ಕ್ರಮ (Šmd. 347).

ಕವ kava. 2. = ಕು. See ಕವೋಷ್ಣ.

ಕವಕ್ಕನೆ kavakkanĕ. = ಕಬಕ್ಕನೆ, etc. (C.; T. ಕವ್ವು, to snatch, as a dog).

ಕವಚ kavača. = ಕಬಚ. *Armour, mail, a coat of mail;* a jacket (ಅವುತೆ, ಜವರಕ್ಕೆ Kk. 94; ವಾರವಾಣ, ಜೋಡು Nn. 97; ವರ್ಮ, ಮೆಯ್ಜೋಡು 88; ಕಂಚುಕ, ಕುಪ್ಪಸ 88); the slough of a serpent (ಮರ್ಮರ, ಹಾವಿನ ಪೊರೆ 88); a hide (ಚರ್ಮ, ತೊಗಲು 88); a cover (My.). 2, an amulet, a charm; the mystical syllables of a mantra. 3, a loud sound, a proclamation (ಪ್ರವಚ, ದೊಡ್ಡ ಧ್ವನಿ 88). 4, a kettle-drum. 5, the tree Wrightia antidysenterica (ಕುಟಜ, ಕೊಡಸಿಗೆ 88). — ಕವಚದೊಡು. -ತೊಡು. To put on a coat of mail. ಕವಚದೊಟ್ಟವಂ (ಸನ್ನದ್ಧ Mr. 292).

ಕವಚಿತ kavačita. *Clad in armour.*

ಕವಚು kavaču. 1. = ಕವಿಚು 1, ಕವಿಸು, ಕವುಚು 1. (My.).

ಕವಚು kavaču. 2. = ಕವಿಚು 2, ಕವುಚು 2. (My.).

ಕವಟೆ kavaṭĕ. = ಕವಡೆ. — ಕವಟೆಕಾಯಿ. = ಕವಡೆಕಾಯಿ. (My.).

ಕವಡ kavaḍa. Tbh. of ಕಪಟ. — ಕವಡಕಣ್ಣಕ. An ugly-looking puppet of dough representing the house-demon, that is made and buried in the house at the time of gṛihaśânti (S. Mhr.). — ಕವಡಗಣ್ಣಕ. A great cheat (S. Mhr.); great cheating (S. Mhr.).

ಕವಡಿ kavaḍi. 1. = (ಕವಡಿಕೆ), ಕವಡೆ. Tbh. of ಕಪರ್ದ No. 1. A cowrie (C.; T.; M. ಕವಡಿ, ಕವಿಡಿ; Tĕ. ಗವ್ವ). See B. 3, 20; 5, 118. ಕವಡಿಗೆ ಅತ್ತು, ಕಣ್ಣು ಕಳಕೊಣ್ಡ (Prv.).

ಕವಡಿ kavaḍi. 2. Tbh. of ಕಪಟ. — ಕವಡಿಗಣ್ಣಕ. = ಕವಡಗಣ್ಣಕ. (B. 4, 179).

ಕವಡಿಕೆ kavaḍikĕ. 1. (= ಕವಡು 2). An ornamental, small stitched binding of a dôtra (C.); such a binding between the extremity and the selvedge of a cumly (My.).

ಕವಡಿಕೆ kavaḍikĕ. 2. — ಕವಡಿಕೆಯಮ್ಬು. -ಅಮ್ಬು. A kind of arrow (ಕಕ್ಷೇಸು Mr. 296).

ಕವಡಿಕೆ kavaḍikĕ. 1. Tbh. of ಕಪರ್ದಕ. A cowrie (Bh. 2, 13, 33; Rsv. 6, after 11).

ಕವಡಿಕೆ kavaḍikĕ. 2. Tbh. of ಕಪಟಕ. Fraud, deceit (Bh. 8, 24, 46).

ಕವಡಿಗ kavaḍiga. A kind of inferior rice of a reddish colour (My.).

ಕವಡು kavaḍu. 1. = ಕವಲ್ 2, etc. (My.). — ಕವಡುಮಾತು. A word out of place (My.).

ಕವಡು kavaḍu. 2. (= ಕವಡಿಕೆ 1). — ಕವಡಂಚು. -ಅಂಚು. An ornamental small wove binding of a dôtra or cumly (My.).

ಕವಡೆ kavaḍĕ. = ಕವಟೆ, ಕಾವಾಡೆ. (S. Mhr.; Mhr. ಕಂವಣ್ಡಳ). — ಕವಡೆಕಾಯಿ. A kind of eatable colocynth (S. Mhr.; see ಕಾಡ ಕವಡೇ ಕಾಯಿ).

ಕವಡೆ kavaḍĕ. = ಕವಡಿ 1. (ಕಾಕಿಣಿ Nr.; ವರಾಟಕ Nr.; ಕಪರ್ದ, ವರಾಟ Mr. 412; C.). — ಕವಡೆಚಿನ್ತಾಮಣಿ. A certain treatise on omens (C.).

ಕವಣ kavaṇa. Tbh. of ಕವಲ. (Tĕ.). — ಕವಣದ ಕಡ್ಡಿ. (ವಡೆ, ಉಗ್ರಗನ್ಧೆ, etc., ಮುಕ್ಕಳ ಕಾಯಿ Si. 146).

ಕವಣೆ kavaṇĕ. A sling for throwing stones (Šsv. 3, 23. 25; C.; Tu.; T. ಕವಣ್, ಕವಣ್ಣೈ, ಕವಣ್ಡಿ, ಕವಣ್ಣು; M. ಕವಣ, ಕವಿಣ). See Prv. s. ಟವಣೆ. — ಕವಣೆಗಲ್. -ಕಲ್. A sling-stone (Č. Bp. 42, 32).

ಕವತೆ kavatĕ. 1. = ಕವರ್ತೆ. (ಭೀಮಂ) ಮೂಡಲು ಹರಿದು, ಮುಟಿ'ದು ಸಮುದ್ರಸೇನನ, ಸರ್ಗವತೆಯಲಿ ತೆರಳಿ ಅಲ್ಲಿನ್ದ (Bh. 2, 4, 9).

ಕವತೆ kavatĕ. 2. (fr. a ಕವಲ್ತೆ). Forked state. See ಪೆರ್ಗವತೆ.

ಕವದಿ kavadi. = ಕವಿದಿ, ಕವುದಿ q. v. (My.; T. ಕವಿಜನ್ನೈ, M. ಕವಿಯನ್).

ಕವನ kavana. Composing; the composing of verses; a poetical composition (C.; Tĕ.; Mhr.); a fancy. ಅವಯವಗಳ್ ಎಲ್ಲರಿಗೆ ಸವನಾಗಿ ಇರುತಿರಲು, ಘವ ಭಕ್ತ ಶ್ವಪಚ ಶೂದ್ರರು ಎನ್ದೆಮ್ಬ ಕವನಮ್ ಎತ್ತಣದು? (Sp.).

ಕವನಗಾಱ kavana-gâṛa. A poet (My.).

Digitized by Google

ಕವಯರ kavayara. = (ಕಯಿವಾರ), ಕೆಯ್ವಾರ 1. A pair of compasses (Šmd. 26 Mdb. MS.; T. ಕವರಾಜ, ಕವರಾಯು).

ಕವರ್ kavar. = ಕವರು 1. To take away by force, to seize, to strip, to plunder (ಇದ್, ಸುಲಿ, ಪರಿಮುತ್ತ, ಸೆಳೆ Šm. 63; ಇದ್, ಸೆಳೆ Kk. 49; ತೆಗೆ Čt. I, 47; Grj. 3, 61; T.; M. ಕವರು; see ಕದಿ). ಕವರ್ದುದು (Šm., Kk., Čt.; Šśv. 1, 32). ಕವರ್ದರ್ (Rśv. 1, 102). ಕವರ್ವರೆ? (Grj. 1, 21).

ಕವರ kavara. 1. *Mixed, blended.*

ಕವರ kavara. 2. = ಕವರು. A cover; an envelope (ರಕ್ಷಾವಸ್ತ್ರ G.).

ಕವರಿ kavari. = ಕಬರಿ. *A braid or fillet of hair.* 2, *the plant Ocymum gratissimum* (see ನಾಯಿತುಳಸಿ ಬೇಳೆ). 3, *the leaf of the Asa foetida plant.*

ಕವರು kavaru. 1. = ಕವರ್. ಸರ್ವಸ್ವವನು ನೆಟಿಸಿ ಕವರಿ (Râm. 1, 5, 32).

ಕವರು kavaru. 2. = ಕಮರು 2, etc. ತನುರೋಮಂಗಳ್ ಇನಿತುಂ ಕವರು ನಾತೊಡೆ (Bp. 44, 27).

ಕವರು kavaru. = ಕವರ 2. (C.).

ಕವರ್ತೆ kavartĕ. = ಕವತೆ 1. Taking by force, seizing, plundering. — ಕವರ್ತೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To seize, to captivate, to plunder; to charm (ಇದ್ Šs.; Abh. P. 4, 38). ಕೇಶ್ವರ ಚಿತ್ತಮಂ ಕವರ್ತೆಗೊಳ್ವ ಕವೀಂದ್ರವೃಂದಂ (Rśv. 5, after 19).

ಕವಲ್ kaval. 1. To become bifurcated or forked, to get lateral branches, to branch off. P. p. ಕವಲ್ತು (Šmd. 287 Cm.; Abh. P. 9, 16; Grj. 7, after 11). ಕವಲ್ ಕವಲ್ತು ಪಲವುಂ ಕೊವ್ವಾದುವು (Šmd. 112. 223).

ಕವಲ್ kaval. 2. (Šmd. 58). = ಕವಡು 1, ಕವಲು, ಕವೆ. A bifurcation, a bifurcated or forked branch; a lateral branch; a forked stick; divided state (C. as ಕವಲು; Šśv. 3, 23; ಟಿಸಲು G.; T. ಕಪ್ಪು, ಕವಡು, ಕವರ್, ಕಪ್ಪೆ, ಕವ್ವು; M. ಕವರ, ಕವೆ; Tu. ಕಬ, ಕಬೆ, ಕಬರ್); a couple, a pair (My.; Tĕ. ಕವೆ). ಮರನ ಕವಲ್ (ಪ್ರಕಾಣ, ಸ್ಕಂಧ Mr. 105). See ಅಟ್ಟಗವಲ್, ಕಿಟ್ಟವಲ್; Bp. 18, 84; Mr. 277 (s. ಕಕ್ಕು 1). — ಕವಲಮ್ಬು. -ಅಮ್ಬು. A kind of arrow (ಅರ್ಧಚಂದ್ರ Mr. 296). See s. ಹೋಹ. — ಕವಲಿಡ್. -ಇಡ್. To become forked, as a horn, as lightning, etc. (Rśv. 5, 85; 6, after 11). — ಕವಲಿಲ್ಲದವ. -ಇಲ್ಲದವ. Who is without parts: the soul (ಆತ್ಮನ್ Kk. 69). — ಕವಲೊಡೆ. -ಒಡೆ. Branches to branch off, or to shoot; to get branches (Bh. 3, 11, 16; C.). — ಕವಲೊತ್ತು. -ಒತ್ತು. The stem of a tree up to the branches. ಮರನ ಕವಲೊತ್ತು (ಪ್ರಕಾಣ್ಡ Mr. 105). — ಕವಲ್ಗೊಮ್ಬು. -ಕೊಮ್ಬು. A forked or lateral branch. ಮೊದಲ್ ಪಣೆ ಕವಲ್ಗೊಮ್ಬು (Šmd. 112. 223). — ಕವಲ್ಗೊಗೆ. Smoke in the shape of forks (Abh. P. 3, 77). — ಕವಲ್ವಟ್ಟೆ. -ಬಟ್ಟೆ. A road dividing into two (Čh. v. 17). — ಕವಲ್ವರಿಯಿಸು. -ಪರಿಯಿಸು. To cause to get branches (Grj. 7, after 42).

ಕವಲ kavala. = ಕಬಲ 1, etc. *A mouthful;* a morsel; a bolus. 2, a wash for cleansing the mouth.

ಕವಲು kavalu. = ಕವಲ್ 2. (C.; ಕೂರ್ಚ Nn. 89). — ಕವಲಾಗು. -ಆಗು. To become divided or changed, as the mind (C.). — ಕವಲುಗಿಡ. A middle-sized tree, Careya arborea Roxb. (Z.). — ಕವಲುದಾರಿ. = ಕವಲ್ವಟ್ಟೆ. (My.).

ಕವಲು kavalu. = ಕಬಲ 2. (My.).

ಕವಲೆ kavalĕ. Tbh. of ಕಪಿಲೆ 2. — ಕವಲೆತ್ತು. -ಎತ್ತು. (= ಕಪಿಲೆ ಬಸವ). An ox that has been taught to execute various clever performances (S. Mhr.).

ಕವಳ kavaḷa 1. (Šmd. 25. 342). = ಕವಲ, etc. (ತುತ್ತು Kk. 46; Šm. 59). See ಉಬ್ಬಿಗವಳ, ರಸಕವಳ, ಸಬ್ಬರಗವಳ. — ಕವಳಂಗೊಳ್. -ಂ-ಕೊಳ್. To take a mouthful or mouthfuls (Abh. P. 15, after 33).

ಕವಳ kavaḷa. 2. = ಕವಳೆ. (Rśv. 5, 56).

ಕವಳಿ kavaḷi. = ಕವ್ವರೆ, etc. A swoon (S. Mhr.; ಮೂರ್ಛೆ G.; T. ಕವುಚ, ಕಳ್ಳೆ; T. ಕವಳ್ಕೆ, M. ಕವಲೆ, perplexity; T. ಕಳ್ಳೆ, Tĕ. ಕಳಬಟ್ಟು, ಕಳಬುಟ್ಟು, to swoon, faint).

ಕವಳಿಕ kavaḷika. = ಕವಳಿಗೆ 2. (ಕಯಿಪಾಳಿ Mr. 258).

ಕವಳಿಗೆ kavaḷigĕ. 1. Tbh. of ಕಪಾಲಿಕೆ. Šiva's alms-pot, a skull (Bp. 39, 62; 45, 53; 61, 7). 2, a kind of metal vessel of various demensions (My.).

ಕವಳಿಗೆ kavaḷigĕ. 2. = ಕವಳಿ. A quantity embraced: a pack or bundle of betel or plantain-leaves (My.; Mhr. ಕವಳೀ); a pack of written palm-leaves (Bp. 35, 45). — ಕವಳಿಗೆಮನೆ. A house with a gable-roof (My.). — ಕವಳಿಗೆ ಸೂರು. A coupled or gable-roof (My.). — ಕವಳಿಗೆಹಾರು. = ಕವಳಿಗೆಸೂರು. (My.).

ಕವಳೆ kavaḷĕ. ಕವಳಿ. = (ಕರವಣ್ಡೆ, etc.), ಕವಳ 2, (ಕಳವೆ 1). A spinous shrub, bearing eatable black berries, Carissa carandas L. (Z.). — ಕವಳೆಕಾಯಿ. A kavaḷĕ berry (B. 4, 70).

ಕವಾಟ kavâṭa. = ಕಪಾಟ. (ಕದವು Hlâ.; ಪಡಿ Šs.). 2, an almira (My.). — ಕವಾಟಕಲಾಕೆ. A door-peg (ಕುಸಿ Šmd. Dh.).

ಕವಾಡ kavâḍa. = ಕಬಾಡ. (My.).

ಕವಾಡಗಿತ್ತಿ kavâḍa-gitti. A cowherdess (My.).

ಕವಾಡಿಗ kavâḍiga. A man of the cowherd caste (My.). — ಕವಾಡಿಗಗೇರಿ. -ಕೇರಿ. A street of cowherds (My.).

ಕವಾತು kavâtu. = ಕವಾಯಿತ, ಕವಾಯಿತು. Military manœuvres (My.; Br.; Mhr., H. ಕವಾಇತ).

ಕವಾಯಿ kavâyi. = ಕಬಾಯಿ, etc. (My.).

ಕವಾಯಿತ kavâyita. = ಕವಾತು, etc. (G. 489).

ಕವಾಯಿತು kavâyitu. = ಕವಾಯಿತ, etc. (My.; Br.; B. 5, 193).

ಕವಿ kavi. 1. To come upon; to rush upon; to attack; to cover; to overspread;—to spread about, etc. (ಆಚ್ಛಾದನ Šmd. Dh.; ಆವರಣ Šm. 109; C.; Tu. ಕಬಿ; T., M., Tĕ.; see ಕದೆ, ಕಪ್ಪು 3). P. ps. ಕವ, ಕವಿ, ಕವು, ಕವಿದು. ಕಾಲಾಳ್ ಕವಿದುವು (Šmd. 168). ಪೋಲ್ತಂ ಕಿಸುಸಂಜೆ ಕವಿದ ನೀಲಾಚಲಮಂ (216). ನಡೆ ತನ್ನಂ ಮೇರೆ ತಪ್ಪಿ ಕವಿದ ಅಮ್ಬು ಧರಮ್ಬೊಲ್ (281). ಬಿತ್ತರದಿ ಕವಿವ ಕಾಳಗಂ (ಸೌಪ್ತಿಕ Mr. 288). See Abh. P. 4, 38; 7, after 14; 9, 186; Bp. 35, 6. 47; 57, 47; 60, 31; Rśv. 5, 121; 6, after 11; 13, 84. 89; Bh. 1, 20, 55; J. 8, 17; 15, 4; ದೈನ್ಯಂಗವಿ. — ಕವಿ ಕವಿ. rep. See s. ಕವಿ 2.

ಕವಿ kavi. 2. P. p. of ಕವಿ 1. — ಕವಿ ಕವಿದು. = ಕವಿದು ಕವಿದು. (Bp. 32, 37; 52, 48). — ಕವಿ ತರ್. = ಕವಿದು ಕೊಣ್ಡು ಬರ್. To come upon, etc. (Abh. P. 9, 151; 13, 59; Grj. 4, after 70; Rśv. 6, after 11; 13, after 71 & 77).

ಕವಿ kavi. 3. = ಗವಿ 2, ಗವು. A rushing upon, etc. — ಕವಿಯೇಱು. -ಏಱು. A sudden assault (ಸೌಪ್ತಿಕ Hlâ.).

ಕವಿ kavi. 4. An elephant (ಆನೆ Kk. 83).

ಕವಿ kavi. *Wise, clever;* a wise man (ವಿದ್ವಾಂಸ Mr. 223; Nn. 29). 2, *a poet* (ಕೃತಿಪತಿ, ಕವೀಶ್ವರ 59). 3, *Šukra,* the re-

Digitized by Google

gent of the planet Venus and preceptor of the demons (ಭಾರ್ಗವ, ಶುಕ್ರ 59). 4, water (ಜಲ, ಉದಕ 57). 5, the bit of a bridle or the reins altogether (ಖಲೀನ, ಕಡಿಯಣ 57; ಕಚ್ಚಿ Mr. 274; see Šm. 41. 109). 6, a water-fowl (ನೀರ ಪಕ್ಕಿ G.; not Sk.). ಕವಿ ಕಣ್ಣಪ್ಪ ರವಿ ಕಾಣ (Prv.).

ಕವಿಕ kavika. *The bit of a bridle.*

ಕವಿಕುಶಲ kavi-kušala. Fit for a poet (Kâvy. II, 2, B, 19).

ಕವಿಕೆ kavikĕ. *The bit of a bridle.*

ಕವಿಕೌಶಲ kavi-kaušala. The cleverness of a poet (Kâvy. II, 2, B, 19).

ಕವಿಚು kavič̌u. 1. = ಕವಚು 1, etc. To cause to come upon, etc.; to put upon (Bp. 16, 6; My.).

ಕವಿಚು kavič̌u. 2. = ಕವಚು 2, etc. To be turned upside down, to be overthrown or upset (ವಿಪರೀತವತನ Šmd. Dh.; My.; T. ಕವಿಟ್; M. ಕಮಿಯು, ಕವಿಯು); to turn upside down, etc. (My.; T., M.).

ಕವಿಂಜಳ kavinjaḷa. = ಕವಿಂಜು, etc. Tbh. of ಕಪಿಂಜಲ (Šmd. 342).

ಕವಿಂಜು kavinju. = ಕವಿಂಜಳ (Šmd. 366), ಕವುಜಗ, ಕವುಜು, ಕವುಜುಗ, ಗವುಜಲ್, ಗವುಜಲ, ಗವುಜು.

ಕವಿತಾಕಾರಣ kavitâ-kâraṇa. The means of or for a poetic composition (Kâvy. II, 1, 1-5).

ಕವಿತಾಗುಣೋದಯ kavitâ-guṇa-udaya. A man in whom the merits of a composition in rhetoric become visible (Kâvy. I, 5, 49; II, 2, B, 44; III, 3, B, 172).

ಕವಿತೆ kavitĕ. = ಕವಿತಾ. Poesy, poetic style or composition (Čh. v. 17; Šmd. 78. 175. 301; Bp. 42, 17).

ಕವಿತ್ವ kavitva. = ಕವಿತೆ. (Šmd. 58; Nn. 82).

ಕವಿತ್ವತತ್ವ kavitva-tatva. The sum and substance of a poetic composition (Kâvy. II, 2, B, 43).

ಕವಿದಿ kavidi. = ಕವದಿ, etc. (ಕನ್ತೆ Nr.; My.).

ಕವಿಪುಂಗವ kavi-puṅgava. A most excellent poet (Kâvy. V, 950).

ಕವಿಮಂಗ kavi-maṅga. The poet Maṅga or Maṅgarâja (Mr. 539).

ಕವಿಮಾರ್ಗ kavi-mârga. The way or method of a poet (Šm. 77).

ಕವಿಯ kaviya. = ಕಚ್ಚಿ. *The bit of a bridle.* See ಕಡಿವಾಣ.

ಕವಿರಾಜ kavi-râja. A king among poets, a very eminent poet (Bhn. 1).

ಕವಿರಾಜಹಂಸ kavi-râjahaṁsa. An illustrious poet: surname of Nâgavarma, see *e. g.* Čh. vs. 1. 3. 16. 182. 194.

ಕವಿಲ್ kavil. = ಕವಿಲ, ಕವಿಲು. Tbh. of ಕಪಿಲ. (Abh. P. 13, 43). — ಕವಿಲ್ವಣ್ಣ. -ಬಣ್ಣ. = ಕಪಿಲವರ್ಣ (Čt. II, 74).

ಕವಿಲ kavila. = ಕವಿಲ್, etc. (ಕಪಿಲ Hlâ.). — ಕವಿಲಗೆಮ್ಪು. -ಕೆಮ್ಪು. Deep brown, etc. (ಬಭ್ರು Hlâ.).

ಕವಿಲು kavilu. = ಕವಿಲ್, etc. (ಪಿಂಗ, ಪಿಶಂಗ Mr. 443). — ಕವಿಲುಗೆಮ್ಪು. -ಕೆಮ್ಪು. = ಕವಿಲಗೆಮ್ಪು. (ಬಭ್ರು Mr. 443).

ಕವಿಲೆ kavilĕ. 1. = ಕವಲೆ. Tbh. of ಕಪಿಲೆ 2 (Šmd. 342; Ct. II, 43). See *e. g.* Bp. 23, 29; 27, 73; 56, 43; 57, 51; V. 41, 49. — ಕವಿಲೆವಣ್ಣ. -ಬಣ್ಣ. A golden colour (ಪೊನ್ಬಣ್ಣ Kk. 26; Šm. 69).

ಕವಿಲೆ kavilĕ. 2. = ಕವಲಿ, etc. (My.).

ಕವಿಸಮಯ kavi-samaya. = ಕಾವ್ಯಸಮಯ. Poetical idiom or conventionality. See Kâvy. I, 1a, 5; V, 1, seq.

ಕವಿಸು kavisu. = ಕವಿಚು 1, etc. (J. 15, 47; 22, 10. 20; My.).

ಕವಿಹರಿ kavi-hari. The poet Hari (Bp. 1, 11).

ಕವಿಹೃದಯಸ್ಥಾನ kavi-hṛidaya-sthâna. The innermost nature of a poet, his perfect skill (Čh. v. 18).

ಕವೀಂದ್ರ kavi-indra. A king of poets, a very eminent poet. See Čh. xx; Šmd. 29; ಕರ್ಣಾಟಕಸರಸಕವೀಂದ್ರ ಕರ್.

ಕವೀಶ್ವರ kavi-îšvara. = ಕವೀಂದ್ರ. (ವಿಧಿ, ಕವಿ Nn. 21; ಕವಿ, ಕೃತಿಪತಿ 59). See Čh. xx. v. 252; Šmd. 202; Šm. 119.

ಕವು kavu. 1. = ಗವ್ವ. An imitative sound. — ಕವು ಕವೆನ್ನು. To cry, as a crow (S. Mhr.; *cf.* ಕಗ 3). 2, to bark, as a dog (My.).

ಕವು kavu. 2. P. p. of ಕವಿ 1, in ಕವು ಕೊಳ್ಳು (My.).

ಕವುಂಕುಳ್ kavuṅkuḷ. (Šmd. 48). **ಕವುಂಕುಳು.** = ಕಂಕುಳ್, etc. The armpit (ಕಕ್ಷಮೂಲ Šmd. I; T. ಕಮುಕಟ್ಟು; Tu. ಕಿದ್ಕಲ್). ಕವುಂಕುಳ್ or ಕೌಂಕುಳ್ (Šmd. 189). ಕವುಂಕುಳು (ಕಕ್ಷ, ಬಾಹುಮೂಲ Hlâ.). *Cf.* ಕದುಕು?

ಕವುಂಗು kavuṅgu. Tbh. of ಕ್ರಮುಕ (Šmd. 372; Čt. II, 16; ಅಡಕೆ Šm. 25; Šêv. 2, after 42; T. ಕಮುಗು). ಕವುಂಗು or ಕೌಂಗು (Šmd. 189).

ಕವುಚಿಮು kavuč̌imu. A file (ಅರೆ, ಚರ್ಮಭೇದಿಕೆ, ತೊಗಲನ್ನು ಉಜ್ಜಿ ಕೆರೆಯುವ ಅರ, ಆಕುರಾಯಿ Si. 345; *only* in Si.).

ಕವುಚು kavuč̌u. 1. = ಕವಚು 1, etc. (My.).

ಕವುಚು kavuč̌u. 2. = ಕವಚು 2, etc. (My.).

ಕವುಚು kavuču. A couch, a sofa (My.).

ಕವುಜಗ kavujaga. = ಕವುಜು, etc. (S. Mhr.).

ಕವುಜು kavuju. = ಕವಿಂಜು, etc. (ಪಿಂಗಾಕ್ಷ Mr. 175, o. r. ಕಣಜು; Tĕ.; T. ಕವುದಾರಿ).

ಕವುಜುಗ kavujuga. = ಕವುಜಗ, etc. The grey partridge, Ortygornis pondicerianus (Bḍ.);—the wood-partridge, Perdix vulgaris (Bḍ.);—the oriental partridge, Perdix orientalis (Bḍ.).

ಕವುಟು kavuṭu. = ಕಮರು 2, etc. The disagreeable smell of burning oil, fish, raw meat, eggs, ulcers, etc. (My.; Tĕ. ಕವಚು, ಕೌಚು, ಕೌಸು; T. ಕವಿಚ್ಚು).

ಕವುಣ್ಡೆ kavuṇḍĕ. N. of a plant (ಕುಣ್ಡಿನಿ Mr. 135). ಕವುಣ್ಡೆ or ಕೌಣ್ಡೆ (Šmd. 189).

ಕವುದಿ kavudi. = ಕವದಿ, ಕವಿದಿ. A quilted cover for the night (C.; ಕನ್ಥೆ Mr. 207); quilted rags, used *e. g.* as a bed or as a saddle (My.). ಕವುದಿಗಳ್ ಅಯಿದೆ ಸಬರಮ್ ಅಕ್ಕು (Mr. 350). ಕವುದಿಗಳಂ ಹೊಲಿವ ಕಾಯಕಂ (Bp. 23, 3). ಎತ್ತು ಹಾರುವದಕ್ಕಿನ್ತ ಮುಂಚೆ ಕವುದಿ ಹಾರಿತು (Prv.).

ಕವುಧರ್ಮ kavudharma. Tbh. of ಕೌಧರ್ಮ. (Bh 1, 8, 89).

ಕವುರಿ kavuri. N. of a plant (ಕುರವಿ Mr. 116).

ಕವುರು kavuru. = ಕಮರು 2, etc., ಕವ್ವಲ್. (Bh. 1, 20, 61; Râm. 5, 8, 64; M. ಕವರ್; T. ಕಬುರ್, ಕವುಲ್; Tĕ. ಗೌರು, ಗೌಲು, ಗೌಳು). — ಕವುರಿಡು. -ಇಡು. To create a bad smell (Râm. 6, 11, 10; J. 13, 12). — ಕವುರೇಳ್. -ಏಳ್. A bad smell to arise (Grj. 9, 28).

ಕವುಲೆ kavulĕ. = ಕವಲಿ, etc. (My.).

ಕವುಳುಡೆ kavuḷuḍĕ. A cushion, a pillow (ಮುಂಡಾ

Digitized by Google

ವೆ, ಮಲಗು Ss.; ಮೂಡಾವೆ Čt. II, 83, o. r. ಮೂಡಾವಿ; Grj. 10, 51; Râm. 6, 40, 1).

ಕವೆ kavĕ. = ಕವಲ್ 2. (My.).

ಕವೇರ **kavêra.** N. of a ṛishi. See s. ಮುಚ್ಕುಂದ.

ಕವೋಷ್ಣ **kava-ushṇa.** *Slightly warm, lukewarm, tepid.*

ಕವ್ಯ **kavya.** A class of manes. 2, *an oblation of food to deceased ancestors.*

ಕವ್ವನೆ kavvanĕ. With a huff or a fit of anger (S. Mhr.).

ಕವ್ವರ kavvara. = ಕೊವ್ವರಿ, q. v.

ಕವ್ವರೆ kavvarĕ. ಕೌವರೆ. = ಕವಳಿ, ಕವ್ವಳೆ, (ಕಾಬಳತಿ), ಕಾಳಿ, ಕೋವರಿ. A turning or whirling round, agitation, confusion (ಸಮ್ಭ್ರಮ Šmd. II, o. r. ಕವ್ವರಿ; Šm. 51; ಬಳಸಿ ಬಪ್ಪುದು Kk. 59; ಸಮ್ಭ್ರಮ 81; Tĕ. ಕಪ್ಪರೆ, agitation, emotion; *cf.* ಕಶ್ಮಲ?). — ಕವ್ವರೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To be agitated or confused (Abh. P. 6, after 176).

ಕವ್ವಲ್ kavval. = ಕವುರು, etc. A strong or bad smell (ಕಟು Mr. 118).

ಕವ್ವಳೆ kavaḷĕ. = ಕವ್ವರೆ, etc. (ಬಳಸಿ ಬರ್ಪುದು Šs.).

ಕಶಿಪು **kaśipu.** Food; clothing; in the dual: *food and clothing* (ಕೂಡು ಸೀರೆ Mr. 25; *cf.* ಕಡಪು).

ಕಶಾರ್ಹ **kaśâ-arha.** *Deserving a whipping.*

ಕಶೆ **kaśĕ.** = ಕಸೆ. *A whip* (ಚಮ್ಮಟಿಗೆ, etc. Mr. 274); a string, a rope.

ಕಶೇರು **kaśêru.** = ಕಸೇರು. *The back-bone.* 2, *a kind of grass, Scirpus kysoor.*

ಕಶೇರುಕೆ **kaśêrukĕ.** *The back-bone.*

ಕಶ್ಚಿದ್ **kaḥ-čid.** Whosoever, any one (Mr. 535).

ಕಶ್ಮಲ **kaśmala.** Consternation, alarm; *fainting, syncope;* depression of spirit. 2, *foul, dirty,*

ಕಶ್ಯ **kaśya.** *Deserving a whipping.* 2, *a horse's flank* (ಕುದುರೆಯ ನಡು Mr. 273). 3, *spirituous liquor.*

ಕಶ್ಯಪ **kaśyapa.** A tortoise. 2, a sort of fish. 3, a kind of deer. 4, N. of a ṛishi, a descendant of Marîči and the husband of Aditi and twelve other daughters of Daksha (Mr. 489).

ಕಶ್ಯಪನನ್ದನ **kaśyapa-nandana.** *Garuḍa.* 2, Aruṇa (My. Amara).

ಕಷ **kasha.** Rubbing. 2, *a touchstone.*

ಕಷಾಯ **kashâya.** = ಕಸಾಯ, ಕಸಾಯಿ 1. *Astringent; an astringent flavour* (Nn. 83). 2, *fragrant* (Nn. 119). 3, *an infusion, a decoction of medicinal herbs* (ಔಷಧಂ ಬೇಯಲು ಕಷಾಯಮ್ ಎನಿಸ್ಕು Mr. 390; My.; B. 3, 64); *exudation of a tree, as gum, resin, etc.* 4, a thieves' path (ತುವರ, ಕಳ್ಳ ಪಾದಿ Mr. 226). 5, the red colour.

ಕಷಾಯಿತ **kashâyita.** Red coloured. (Šsv. 4, after 59).

ಕಷ್ಟ **kashṭa.** *Bad, evil, wrong* (ಪಾಪ, ಕೇಡು, etc. Mr. 225); boding evil (278. 280); *severe.* 2, *trouble, misery, woe;* bodily exertion, toil, hard work; difficulty. 5, (baldness, M. ಕಪಣ್ಣೆ, ಕದಿಣ್ಡೆ, not Sk.).—See Kâvy. II, 1, A, 12. 20-28; Prv. s. ಪುತ್ರ. — ಕಷ್ಟಕೊಡು. To occasion or give trouble (C.).— ಕಷ್ಟ ಪಡಿಸು. To afflict, to annoy. ಇಷ್ಟವಾದವರು ಕಷ್ಟ ಪಡಿಸ್ಯಾರೋ? (Prv.). — ಕಷ್ಟ ಪಡು. To suffer trouble (My.; B. 3, 91); to exert one's self (3, 105; 5, 76; My.). — ಕಷ್ಟಬಡಿಸು. -ಪಡಿಸು. = ಕಷ್ಟ ಪಡಿಸು. (B. 5, 201). — ಕಷ್ಟಬಡು. -ಪಡು. = ಕಷ್ಟ ಪಡು. (B. 4, 180; 5, 69. 79. 115). — ಕಷ್ಟ ಬೆಳೆ. The hair on the head or face to grow (S. Mhr.). — ಕಷ್ಟ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳು. To get one's self shaved (S. Mhr.). — ಕಷ್ಟ ಮಾಡು. To shave (S. Mhr.). ನನ್ನ ಕಷ್ಟ ಮಾಡು, shave me! (S. Mhr.). — ಕಷ್ಟ ಸಹಿಸು. Patiently to bear trouble (B. 5, 12). — ಕಷ್ಟ ಸೋಸು. = ಕಷ್ಟ ಸಹಿಸು. (B. 5, 103).

ಕಷ್ಟಚರ್ಮ **kashṭa-čarma.** Leprous (ತಿಪಿವಿಷ್ಟ, ಕೆಟ್ಟ ತೊಗಲು Nn. 143; ತಿಪಿವಿಷ್ಟ Mr. 479).

ಕಷ್ಟಹರವೃಕ್ಷ **kashṭa-hara-vṛiksha.** = ಆನನ್ದವೃಕ್ಷ. (Si. 137).

ಕಷ್ಟಾಲು **kashṭa-âlu.** ಕಷ್ಟಾಳು. Painstaking, industrious (My.; Mhr.).

ಕಷ್ಟೆ **kashṭĕ.** A troublesome, mischievous female (Bp. 40, 53; J. 9, 18).

ಕಸ್ kas. = ಕಚ್, etc. (S. Mhr.).

ಕಸ kasa. 1. (ಕಗ್), ಕಸಕು, ಕಸರು 1, ಕಸಿ 4, ಕಸು 1, ಕಸುರು, (ಕುಸುರಿ, ಕುಸುರು). — ಕಸಗಾಯಿ. -ಕಾಯಿ. A hard, unripe, astringent fruit (C.; ಕಲಾಟು G.).

ಕಸ kasa. 2. = ಕಸು 2. A shortened P. p. (See ಕದಿ). ಕಸ ಕೊಳ್ಳು. To take away by force or violence (C.; B. 2, 4; 4, 93; 5, 69. 89).

ಕಸ kasa. 3. = ಕಸವು. Rubbish, off-scourings, sweepings, etc. (ಸದೆ Šm. 99; ಸಂಕರ, ಅವಕರ Mr. 202; C.; ಅವಕರ, ಸಂಕರ, ಸದೆ G.); a weed, a useless plant (ಕಳೆ Šm. 112; C.; see ಅಡಿಕೆ-, ಕದರ-); impurities or bad humours in the body (C.); the after-birth, placenta (My.). ಕಸಾ ಗುಡಿಸು ಅನ್ದರೆ ಬಸಬಸ ಸುರೀತೋ? (Prv.). ಕಸಮಂ ಸೋದಿಸದೆ ಬಿತ್ತಿದ ಒಕ್ಕಲಿಗನ ವೋಲ್ (Šmd. 267; see also 275 Mdb.). See Bp. 18, 59; 23, 18; 41, 21; Č. Bp. 47, 42; B. 5, 293; Prv. s. Sk. ಪದ. — ಕಸ ಕಡ್ಡಿ. dupl. (C.; B. 3, 48; 5, 16; G. 34. 52. 121. 324). — ಕಸಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. An inflamed eye (S. Mhr.). — ಕಸಗುಡಿಸಲುಕಟ್ಟೆ. A broom (ಸಮ್ಮಾರ್ಜನಿ Si. 112). — ಕಸ ಗುಡಿಸು. To sweep (My.; Si. 112). ಕಸಕಿಲಿಂ ಗುಡಿಸಿದ ಕಸ (ಸಂಕರ, ಅವಕರ Nr.). — ಕಸಗೂಡಿಸು. To sweep (C.). — ಕಸಬರಲು. A kind of broom (My.; ಸಮ್ಮಾರ್ಜನಿ Si. 112). — ಕಸಬರಿಗೆ. -ಪರಿಗೆ. A broom (C.; ಶೋಧನಿ, ಸಮ್ಮಾರ್ಜನಿ G.). — ಕಸಬೊರಿಗೆ. -ಪೊರಿಗೆ. = ಕಸಬರಿಗೆ. (My.). — ಕಸಬೋರಿಗೆ. -ಪೋರಿಗೆ. = ಕಸಬರಿಗೆ. (C.; ಪರಕೆ G.; B. 2, 42). — ಕಸಮರ. = ಕಸಬರಿಗೆ. (ಸಮ್ಮಾರ್ಜನಿ Si. 112, *only* Si.). — ಕಸವರಿಗೆ. = ಕಸಬರಿಗೆ. (My.). — ಕಸ ಹೊಡೆ. To sweep (C.).

ಕಸ kasa. 4. = ಕಸಾ, ಕಸಿ 5, ಗಸಿ 2. — ಕಸಮಿಸಿ = ಕಸವಿಸಿ. (My.). — ಕಸವಿಸಿ. reit. Uneasiness, especially in the bowels (C.; B. 4, 76). 2, uneasiness, disquiet of the mind (My.).

ಕಸ kasa. 5. = ಕಟ, etc. — ಕಸಪಿಸಿ. reit. = ಕಚಪಿಚ. (My.).

ಕಸ kasa. 6. P. p. of ಕಸಿ 1, in ಕಸ ಕೊಳ್ಳು (My.; see ಕಸಿ).

ಕಸಕಸಿ **kasakasi.** = ಕಸಕಸೆ, ಗಸಗಸೆ. (B. 2, 21; 4, 39).

ಕಸಕಸೆ **kasakasĕ.** = ಕಸಕಸಿ, etc. Poppy-seed (Č. Bp. 47, 45; My.; Mhr.; H. ಖಸಖಸ; Sk. ಖಸ್ಖಸ; T. ಕಚಕಚಾ, M. ಕಶಕಶೆ, Tĕ. ಗಸಗಸಾ). — ಕಸಕಸೆಗಿಡ. The opium poppy, Papaver somniferum L. (St. & Pl.).

ಕಸಕಿಲು kasakilu. -ಲ್. A broom (ಸಮ್ಮಾರ್ಜನಿ Nr.;

Digitized by Google

ಸಮ್ಮಾರ್ಜನಿ, ಪರಿಶೋಧನಿ Mr. 202). ಕಸಕಿಲಿಂ ಗುಡಿಸಿದ ಕಸ (ಸಂಕರ, ಅವಕರ Nr.).

ಕಸಕು kasaku. = ಕಸ 1, etc. — ಕಸಕುಗಾಯಿ. = ಕಸಗಾಯಿ. (My.).

ಕಸಕೆ kasakĕ. (= ಕಸಿಗಿ ?). A kind of grass or grain (ಕಮ್ಬು Mr. 110).

ಕಸನ kasana. Moving, going. See ವಿ-.

ಕಸಬ kasaba. = ಕಸಬು q. v., ಕಸುಬು. (G. 130).

ಕಸಬದಾರ kasaba-dâra. A tradesman (My.). See B. 5, 85. 193. 225. 282.

ಕಸಬು kasabu. = ಕಸಬ, etc. Business, trade, profession (C.; B. 5, 273; Br.; Mhr., H. ಕಸಬ).

ಕಸಬೆ kasabĕ. The chief town of a district or tâlûk, a metropolis (My.; Mhr., H.).

ಕಸಮ kasama. = ಕಸವ. — ಕಸವುಮಂಚ. N. (Bp. 11, 4).

ಕಸರ್ kasar. (= ಕಸರ್ 1). To scratch the throat, to be astringent or have an astringent taste (ಗಲಕಣ್ಡೂತಿ Śmd. Dh.; M. ಕಮರ್; Tu. ಕಣೆ).

ಕಸರ kasara. ಕಸರಾ. = ಕೆಚ, etc. — ಕಸರಾಬಸರ. = ಕಚಪಿಚ. (S. Mhr.). — ಕಸರಾಮುಸರ. = ಕಸರಾಬಸರ. (S. Mhr.).

ಕಸರತ್ kasarat. Practice in an art, in the gymnastic feats, etc. (My.; Mhr., H.).

ಕಸರಿಕೆ kasarikĕ. = ಕಸರು 1, No. 3. (Bh. 3, 23, 53).

ಕಸರು kasaru. 1. = ಕಸ 1, etc. Astringency (from unripeness). **2,** unripeness. (Tĕ.). **3,** ill-humour (Râm. 4, 3, 6). **4,** bad humours in the body (Tĕ. ಕಸರು, ಕಿಸರು; R.). — ಕಸರುಗಾಯಿ. = ಕಸಗಾಯಿ. (My.).

ಕಸರು kasaru. 2. Dust and other impurities (C.; B. 3, 46; 4, 71).

ಕಸರು kasaru. = ಕಸುರು. Deficiency, defect, diminution; customary detraction in delivering certain measures, as of grain, toddy, etc.; a sum added to or subtracted from either side to make up a difference (My.; Mhr., H., M.); profit or loss on the exchange of coins (C.). — ಕಸರು ಬಸರು. reit. = ಕಸರು. (My.).

ಕಸಲೆ kasalĕ. = ಕಸಾಲೆ, etc. See ಕಿರು-.

ಕಸವ kasava. = ಕಸಮ. A proper name (Śmd. 95).

ಕಸವರ kasavara. = ಕಡವರ 1. Gold (ಪೊನ್ Śmd. II; Čt. I, 57; ಮಿಸುನಿಪೊನ್ Kk. 88; ಸೊನ್ನೆ, ಚೆಮ್ಬೊನ್, ಸುವರ್ಣ 47; ಕಡವರ, ಸೊನ್ನೆ, ಚೆಮ್ಬೊನ್, ಮಿಸುನಿ Śm. 68; ಸೊನ್ನೆ 99; o. rs. Śmd. II: ಮಿಸುನಿಯ ಪೊನ್; Kk. 88: ಮಿಸುನಿ ಪೊನ್). See Abh. P. 6, after 34.

ಕಸವು kasavu. = ಕಸ 3. (ಸಂಕರ, ಅವಕರ Hlâ.; Bp. 16, 22; My.; Tĕ. ಕಸವು, ಕಸುವು). ಕಣ್ಣ ಕಸವಿನೋಪಾದಿಯವನು (ದ್ವೇಷ್ಯ, ಅಕ್ಷಿಗತ Nr.).

ಕಸವು kasavu. = ಕಸುವು, q. v. (My.; B. 5, 166. 252).

ಕಸಾ kasâ. = ಕಸ 4. — ಕಸಾವಿಸಿ. = ಕಸವಿಸಿ. (C.; Mhr. ಕಾಸಾವೀಸ).

ಕಸಾಬ kasâba. = ಕಸಾಯಿ 2. A butcher (My.; Mhr., H.).

ಕಸಾಯ kasâya. = ಕಸಾಯಿ 1. Tbh. of ಕಷಾಯ (Śmd. 335 Mdb.; My.).

ಕಸಾಯಿ kasâyi. 1. = ಕಸಾಯ. (C.).

ಕಸಾಯಿ kasâyi. 2. = ಕಸಾಬ. (My.; Br.; Mhr. ಕಸಾಈ).

ಕಸಾರಿಕೆ kasârikĕ. (= ಕಸಾಲೆ). Indisposition, slight disorder of the body (S. Mhr.).

ಕಸಾಲೆ kasâlĕ. = ಕಸಲೆ, ಕುಸಾಲೆ. See ಕಿರು-.

ಕಸಾಲೆ kasâlĕ. Difficulty, trouble, distress (Tĕ. ಕಸಾಲಾ; S. Mhr. occasionally = ಕಸಾರಿಕೆ).

ಕಸಿ kasi. 1. To slide or slip down from (ಜಾರು Śm. 110);—to fall, to fall down, to come to the ground (as a wall, My. in ಕಸ ಕೊಳ್ಳು s. ಕಸ 6).

ಕಸಿ kasi. 2. To ooze, to trickle, to flow (ಒಸರ್ Śm. 110; T. ಕಜ).

ಕಸಿ kasi. 3. Drizzling, fine rain (ಜನುಗು Śm. 110).

ಕಸಿ kasi. 4. = ಕಸ 1, etc. (Tĕ. ಕಸಿ, unripe, unfit for the knife). — ಕಸಿಗಾಯಿ -ಕಾಯಿ. = ಕಸಗಾಯಿ. (My.).

ಕಸಿ kasi. 5. = ಕಸ 4, etc. — ಕಸಿಪಿಸಿ. reit. = ಕಸಮಿಸಿ. (My.). — ಕಸಿಮಿಸಿ. = ಕಸಿಪಿಸಿ. (My.).

ಕಸಿ kasi. = ಖಸಿ. Castrated; pruned; castration; pruning (S. Mhr.; H., Mhr. ಖಚೀ, ಖಸೀ). — ಕಸೀ ಮಾಡು, to prune (C.; B. 2, 17); to castrate (My.).

ಕಸಿಗಿ kasigi. (= ಕಸಕೆ ?). — ಕಸಿಗಿಗಿಡ. An aquatic plant with a medicinal root, Polygonum glabrum Willd. (Z.).

ಕಸಿತ kasita. Moved, gone. See ವಿ-.

ಕಸಿನ್ದಿ kasindi. A certain creeping plant (Tĕ. ಕಸಿನ್ದೆ; ಕೊಣ್ಡ ಕಸಿನ್ದೆ, the plant called prickly Scopolia; ಕಸಿನ್ದೆ, ಕಸಿವಿನ್ದೆ, the cassia tree). See ತಿಟಿ.

ಕಸಿಬಿ kasibi. = ಕಸಬದಾರ. (My.).

ಕಸೀದಿ kasîdi. = ಕಸೂತಿ, ಕಸೂದಿ. Embroidery (My.; Mhr., H. ಕಸಿದಾ, ಕಶೀದಾ).

ಕಸು kasu. 1. = ಕಸ 1, etc. (Tĕ. ಕಸು, young, unripe). — ಕಸುಗಾಯ್. -ಕಾಯ್. = ಕಗ್ಗಾಯಿ, ಕಸಗಾಯಿ. (Bp. 20, 26; 48, 11). — ಕಸುಗಾಯಿ. -ಕಾಯಿ. = ಕಸುಗಾಯ್. (C.; ಕಲಾಟು, ಅಮುಫಲ Si. 123). (In the ಮಲನಾಡು) ಕಾಡೆಲ್ಲ ಕಸುಗಾಯಿ, ನಾಡೆಲ್ಲ ಹೆಗ್ಗಿಡವು (Sp.).

ಕಸು kasu. 2. = ಕಸ 2. — ಕಸು ಕೊಳ್ಳು. = ಕಸ ಕೊಳ್ಳು. (C.). — ಕಸು ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ. (Si. 391). — ಕಸುಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ. -ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ. (ಅಪಹಾರ, ಅಪಚಯ Si. 392, *only* in Si.).

ಕಸುಕ kasuka. A man who takes away by force or violence (My.).

ಕಸುಕ kasuka. Going, moving. See ಸಂ-.

ಕಸುಬು kasubu. = ಕಸಬು, etc. (My.).

ಕಸುರು kasuru. = ಕಸರು 1, etc. — ಕಸುರುಗಾಯಿ. -ಕಾಯಿ. = ಕಸರುಗಾಯಿ. (My.).

ಕಸುರು kasuru. = ಕಸರು. (My.).

ಕಸುವು kasuvu. = ಕಸವು. Strength, power; the nutrimental principle, as of soils, etc. (C.; Mhr. ಕಸ; ಅಗ್ಗಳಿಕೆ, ಬಲ, ಅಳವು, ಶಕ್ತಿ, etc. G.). See B. 2, 30; 3, 51. 126; 4, 26; 5, 148. 154. — ಕಸುವುಹುಲ್ಲು. = ಲಾವಂಚಹುಲ್ಲು. (St. & Pl.).

ಕಸೂತಿ kasûti. = ಕಸೀದಿ, etc. (C.). See Prv. s. ನಿಷಿದ್ಧ. — ಕಸೂತಿ ತೆಗೆ. To embroider (C.; B. 5, 140. 224). — ಕಸೂತಿ ಹಾಕು. = ಕಸೂತಿ ತೆಗೆ. (My.). — ಕಸೂತಿಹೂವಿನ ಗಿಡ. The Lantana (C.). See ನಾತಪೂ.

ಕಸೂದಿ kasûdi. = ಕಸೂತಿ. (My.).

Digitized by Google

ಕಸೆ kasĕ. = ಕಶೆ. The string, or tie, of an aṅgi, etc. (S. Mhr.; Mhr. ಕಸಾ). — ಕಸೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To seize a whip (Rśv. 2, after 8). — ಕಸೆಪಾವಡೆ. A petticoat with strings attached (My.; Si. 224).

ಕಸೇರು kasêru. = ಕಶೇರು. *A kind of grass, Scirpus kysoor.*

ಕಸ್ತಿ kasti. Violence, force, annoyance (S. Mhr.; My. occasionally; H., Br.). See Prv. s. ವಸ್ತಿ.

ಕಸ್ತು kastu. Cares, pains, trouble; fuss, ado (My.; B. 3, 101; Mhr. ಖಸ್ತಾ).

ಕಸ್ತುಗಾಱ kastu-gâṟa. A painstaker (My.).

ಕಸ್ತುತಗಾದೆ kastu-tagâdĕ. A very peremptory demand for payment (My.).

ಕಸ್ತುರಿ kasturi. = ಕಸ್ತೂರಿ. ಕತ್ತೆ ಬಲ್ಲುದೆ ಹೊತ್ತ ಕಸ್ತುರಿಯ ಪರಿಮಳವ? (Dp. 76). — ಕಸ್ತುರಿಬಟ್ಟು. A musk spot put on the forehead (My.; ಅಪಾಂಗ G.). — ಕಸ್ತುರಿಬೊಟ್ಟು. = ಕಸ್ತುರಿಬಟ್ಟು. (My.).

ಕಸ್ತೂರಿ kastûri. = ಕತ್ತುರಿ, etc. *Musk.* See Prv. s. ಕತ್ತೆ. — ಕಸ್ತೂರಿಅರಿಸಿನ. A kind of scented turmeric (My.; Si. 146). — ಕಸ್ತೂರಿಕಡ್ಡಿ. A thin stick covered with musk, etc. (My.). — ಕಸ್ತೂರಿಕಡ್ಡಿಸೀರೆ. A black cloth with white square stripes (My.). — ಕಸ್ತೂರಿಮುಡಿಸೀರೆ. = ಕಸ್ತೂರಿಕಡ್ಡಿಸೀರೆ. (My.; Tĕ. ಕಸ್ತುರಿಮುಲ್ಲ ಸೀರೆ). — ಕಸ್ತೂರಿಗೊಬ್ಬಳಿ. A kind of Acacia with very fragrant round yellow flowers (My.). — ಕಸ್ತೂರಿಮಲ್ಲಿಗೆ. A scandent shrub, Jasminum pubescens Willd. (St. & Pl.; My.). — ಕಸ್ತೂರಿಮಾವು. A kind of mango (Si. 129).

ಕಸ್ತೂರಿಕೆ kastûrikĕ. *Musk.*

ಕಸ್ತೂರಿಮೃಗ kastûri-mṛiga. ಕಸ್ತೂರೀಮೃಗ. The musk-deer (ಸೌಗಂಧಿಕ Mr. 160; ಗನ್ಧರ್ವ G.; B. 4, 215).

ಕಸ್ಮಾತ್ kasmât. Wherefrom? whence? why? See ಅ-.

ಕಸ್ವರ kasvara, Going, moving. See ಪ-. 2, wealth, property, goods (ಪ್ರಕರ, ವಿತ್ತ Nn. 45; ದ್ರವಿಣ, ಧನ, ವಸ್ತುಪ್ರತತಿ, ನಾನಾವಸ್ತುಗಳು 59; ದ್ರವ್ಯ, ವಸ್ತು 164). 3, the universal soul, the soul (ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞ, ಪರಮಾತ್ಮ 59, o. r. ಆತ್ಮ). 4, endless (ನಿತ್ಯ, ಕೇಡಿಲ್ಲದುದು 59).

ಕಹ kaha. An imitative sound. — ಕಹ ಕಹ. rep. The note of the bird sârasa (ಸಾರಸಪಕ್ಕಿಯ ಧ್ವನಿ Ŝs.).

ಕಹ kaha. An imitative sound. — ಕಹಕಹವೆನ್ನು. To utter a courageous cry, as soldiers in battle (Tĕ.; R.).

ಕಹಳಾರವ kahaḷâ-rava. The sound of a kahaḷĕ (Mr. 81).

ಕಹಳೆ kahaḷĕ. ಕಹಳಾ. = ಕಾಳೆ (Ŝmd. 352), ಕಾಹಳೆ, of which it appears to be a Tbh. A metal horn (trumpet) of a long tapering shape, or of a horn-like shape. See *e. g.* Bp. 47, 2; J. 12, 12; 13, 38; ಬಿಱುಗಹಳೆ.

ಕಹಳೆಕಾಱ kahaḷĕ-kâṟa. A man who blows a kahaḷĕ (Bp. 5, 43).

ಕಹಿ kahi. = ಕಯ್ 6, etc. Bitterness (ತಿಕ್ತ Nr., Mr. 218, Nn. 119. 147; ಕಯ್ಪು Čt. I, 98; ಕಟು G.; C.). ನೇಮಿಸಲಾರದ ಸೊಸೆಗೆ ಪಾಯಸವೇ ಕಹಿ (Prv.). See Prv. s. ಬೇವು. — ಕಹಿಅಕ್ರೋಡ. A bitter walnut (B. 3, 115). — ಕಹಿಗಿಡ. A bitter shrub or herb (B. 3, 48). — ಕಹಿನನೆ. A bitter bud. ಅವ್ಯಕ್ತಮ್ ಅಪ್ಪ ಕಹಿನನೆ (ಕ್ಷಾರಕ, ಜಾಲಕ Nr.). — ಕಹಿಪಡಲ. A species of cucumber, Trichosanthes dioeca (ಪಟೋಲ, ತಿಕ್ತಕ, etc. Nr.; ಪಾಣ್ಡುಕ, ಕುಲಕ Mr. 146; St. & Pl.: Trichosanthes cucumerina L.). — ಕಹಿಪಲ್ಯ. Bitter herbs or greens (ತಿಕ್ತಶಾಕ G.; My.). — ಕಹಿಸೋರೆ. A kind of bitter gourd (ಇಕ್ಷ್ವಾಕು, ಕಟುತುಮ್ಬಿ Nr.; ವಿಷಕುಮ್ಬಳಕಾಯಿ G.; My.). ಉಣ್ಣು ನಗೆದಿಹ ಪೋಱಿ ಆದುವೆ ಕಹಿಸೋರೆ (Dp. 54). ಕಹಿಸೋರೆಕಾಯಿ (My.). — ಕಹಿಸೋರೆಯ ಬಳ್ಳಿ. A long white gourd, the bottle gourd or white pumpkin, Lagenaria vulgaris Ser. (ತುಮ್ಬಿ, ಅಲಾಬು Nr.). — ಕಹಿಹೀರೆಯ ಬಳ್ಳಿ. A climbing plant, Luffa acutangula var. amara Roxb. (St. & Pl.). — ಕಹಿಹುಲ್. A kind of bitter grass (ರುಚಿ Mr. 110).

ಕಹಿಪು kahipu. Bitterness (My.).

ಕಹ್ಲಾರ kahlâra. = ಕಲ್ಹಾರ. *The white water-lily.*

ಕಹ್ವ kahva. *A crane, Ardea nivea.*

ಕಳ್ kaḷ. 1. = ಕಳು 3, ಗಳ್ 1, ಗಳು 1. A plural affix, *e. g.* ಬುಧರ್ಕಳ್, ಗೋವರ್ಕಳ್, ಗೋಟಿಾಯಿಲರ್ಕಳ್; ಮಕ್ಕಳ್, ನಾಟ್ಕಳ್, ಕೋಟ್ಕಳ್ (Ŝmd. 124). ದೇವಿಯರ್ಕಳಿರ! ಬುಧರ್ಕಳಿರ! (153).

ಕಳ್ kaḷ. 2. = ಕಳು 1. To steal (ಸ್ತೇಯ Ŝmd. Dh.; Ŝm. 112; T. ಕಡ್, ಕಳ್; M. ಕಳ್; see ಕದಿ). P. p. ಕಳ್ದು (Abh. P. 10, 58; Grj. 2, after 106; Rśv. 1, 23). ಕಳಲ್ ನೋಡಿದಂ (Ŝmd. 86). ಕಳಲ್ ಪೋದಂ, ಕಳಲ್ ಬನ್ದಂ (87). ಕಳಲೊಡಂ (86). ಕಳದೆ ಬನ್ದಂ (87). ಕಳಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ಮುಷಿತ Nr.).

ಕಳ್ kaḷ. 3. Stealing; falsehood, deceit. (T. ಕಳ್, ಕಳ್ಳ, ಕಯವು; Tu. ಕಳು; Tĕ. ಕಲ್ಲ). — ಕಳ್ಳಂಗಡಲೆ. -ಂಕಡಲೆ. = ಕಲ್ಲಂಗಡಲೆ, q. v. (ಏಲವಾಲುಕ, ಐಲೇಯ, etc. Nr.; My.). — ಕಳ್ಳಚ್ಚು. -ಅಚ್ಚು. A false mould or type (Bp. 40, 61). — ಕಳ್ಳಾಟ. -ಆಟ. (Ŝmd. 84). Thievish play or behaviour. — ಕಳ್ಳೊಡವೆ. -ಒಡವೆ. Stolen property (ಅಪಹೃತ, ಲೋಪ್ತ್ರ Hlâ.).

ಕಳ್ kaḷ. 4. (Ŝmd. 59). = ಕಳ್ಳು 1, ಕಲ್ಲು 2. Toddy (ಮದ್ಯ Ŝmd. Dh.; ಮೈರೇಯ, ಕಲ್ಯ, ಆಸವ, etc. Mr. 221; ಸುರೆ Ŝm. 112; T. ಕಳ್, ಕಟ್ಟುಲ್, ಕಳಿ; M. ಕಳ್, ಕಳ್ಳು; Tu. ಕಲಿ; *cf.* Sk. ಕಲ್ಯ No. 6). ಕಳ್ಳ ಮಾಱುವ ಗೃಹ (ಗಂಜ Mr. 198). ವಾರುಣಿ ಕಳ್ಳನ್ ಈಣ್ಟೆ ಮಱಿದು ಇಕ್ಕಿದ ಬಟ್ಟಲೊ? (Ltlv. 3, 4). — ಕಳ್ಗುಡಿ. -ಕುಡಿ. To drink toddy. ಕಳ್ಗುಡಿವುದು (ಆಪಾನ, ಪಾನಗೋಷ್ಟಿ Hlâ.). ದಾಢ ದಾಡಿಸುತ ಕಳ್ಗುಡಿವದು (ಅವದಂಶ, ಉಪದಂಶ Mr. 221). See ಗೋಟ್ಟಗಳ್ಗುಡಿ. — ಕಳ್ಸವಿ. The sweetness of toddy. ಕಳ್ಸವಿಗೆ ಕುಡಿದು ಧನಮಂ (Ŝmd. 83). — ಕಳ್ಳುಣಿ. (Ŝmd. 238). One who lives upon toddy, a habitual toddy drinker.

ಕಳ್ kaḷ. 5. A quantity or skein of cotton yarn (ನೂಲ ಪಿಂಜ Ŝm. 112).

ಕಳ kaḷa. 1. An imitative sound accompanying weeping, etc. (*Cf.* Sk. ಅಶ್ರು-ಕಲ, sobbing). — ಕಳಕಳ. rep. (ದುಃಖದ ಧ್ವನಿ G.). — ಕಳಕಳನೆ ಅೞು. To weep and sob. (ಸುತಂ) ಕಳಕಳನೆ ಅೞುತಿರಲು (Bp. 15, 13). ಕಳಕಳನೆ ಮೊಲೆವಾಲನ್ ಅರ್ಥಿಸಿ ಅೞುತಮಿಹ ಬಾಲಕಂ (24, 68). — ಕಳಕಳಿಕೆ. Lamentation (Râm. 5, 8, 51. 67; 6, 40, 2). — ಕಳಕಳವೆಱ್. -ಪೆಱ್. To break forth into lamentations. ಮದಗಜತತಿಯ ಬೃಂಹಿತನಾದದಲಿ ಕಳಕಳವೆತ್ತಿಹುದು ಅಗಳಾ ಪುರವು (Prll. 3, 5).

ಕಳ kaḷa. 2. (ಕಳ್). A sound imitating the noise of rice when nearly boiled. (Tĕ. ಕಳಪೆಳ, the sound of boiling violently; Mhr. ಖಳಖಳ, rippling of a brook; clinking; rattling; clashing). — ಕಳಕಳ ಅನ್ನು. To make the noise of kaḷakaḷa (S. Mhr., also ಕಳ್ಕಳ್ ಅನ್ನು). — ಕಳಕಳ ಕುದಿ. To boil with the noise of kaḷakaḷa (S. Mhr.).

ಕಳ kaḷa. 3. A sound indicating agitation or commotion. (Mhr. ಖಳಖಳ clashing; trouble, toil; ಖ

ಲಬಲ, commotion of minds; ಖಳಬಳಾ, agitation; ಕಳಕಳ, concern, solicitude; the yearnings of pity; ಕಳವಳ, the yearning of tenderness or compassion). — ಕಳಕಳ. = ಕಳವಳ. (Râm. 6, 13, 4). — ಕಳಕಳಿಸು. = ಕಳವಳಿಸು. See Prvs. s. ನೆಱಲು, ನೊಣ. — ಕಳವಳ. (Šmd. 40). Agitation of the mind, commotion; distress; anxiety; confusion (ಆಕುಲತ, ಉತ್ಪಿಂಜಲ Mr. 433; ಕಾರಗೆ Čt. I, 53; ಚಿನ್ತೆ, ಮಱುಗೋಣ G.; My.; T. ಕಳವು, ಕಳನ್, confusion of mind). See Bp. 26, 31; 28, 56; 40, 26. 33; Dp. 30, 1. — ಕಳವಳಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. -ಳ್ಳು. To begin to be agitated, to become anxious, etc. (C.; B. 1, 4; 4, 179; Si. 68. 71. 292). — ಕಳವಳ ಪಡಿಸು. To agitate, to distress, etc. (My.). — ಕಳವಳ ಪಡು. To be agitated, etc. (B. 5, 65; My.). — ಕಳವಳಿಕೆ. = ಕಳವಳ. (Râm. 5, 8, 49). — ಕಳವಳಿಸು. To be agitated; to grieve; to be perplexed or bewildered; etc. (ಮನೋವೈಕಲ್ಯ Šmd. Dh.; My.). ಕಳವಳಿಸುವವಂ (ವಿಹಸ್ತ, ವ್ಯಾಕುಲ Mr. 239). See Grj. 4, 86; Bp. 9, 51; 20, 25; 24, 70; 27, 3; 37, 39; 40, 35; 43, 54; 44, 22; 48, 12; 51, 72; 54, 81; Bh. 2, 13, 28; 3, 13, 35; 8, 23, 41; J. 20, 22; Šâv. 4, 91; Dp. 30, 2. — ಕಳವಳಿಸುಹ. Confusion, etc. (ಉತ್ಪಿಂಜಲ, ಆಕುಲಕ Hlâ.).

ಕಳ kaḷa. 4. = ಕಱ 2 (Šmd. p. 35, No. 117). (Tu. ಕಲಕಲ, brightly). — ಕಳಕಳಿಸು. = ಕಱಕಱಿಸು. (Šmd. 1). To shine, to glitter, to be bright (J. 11, 31; 13, 51; 16, 8; 30, 3).

ಕಳ kaḷa. 5. = ಕುಳ 1, etc. A certain measure: a kŏḷaga. See ಇಕ್ಕಳ, ಒಕ್ಕಳ, ನಾಗಳ, ಮೂಗಳ.

ಕಳ kaḷa. 6. = ಕುಳಿ. See ಇಱಕಳ s. ಇಱ 2.

ಕಳ kaḷa. 7. = ಕಳ್ಳ 1. A thief, a rogue (ಖಲ Nr.). See ಕನ್ನಗಳ. It is considered to be a Tbh. of ಖಲ (Šmd. 388).

ಕಳ kaḷa. 8. = ಕಳವು. Theft. See ಕಳವಳಿಗ.

ಕಳ kaḷa. 9. P. p. of ಕಳೆ 1. — ಕಳ ಕಳೆ. rep. = ಕಳದು ಕಳೆ. (J. 15, 41). — ಕಳ ಕೊಳ್. -ಕೊಳ್ಳು. = ಕಳದು ಕೊಳ್, q. v. To put off, to let drop, to cast. ಚರ್ಮದ ಚೀಲವಂ ಕಳ ಕೊಣ್ಡ ಹಾವು (Si. 77; C.). 2, to spend (C.). ದೊಡ್ಡಪ್ಪನು ಪಟಂಗರೊಳಗೆ ಸೇರಿ, ಊರೊಳಗೆ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿ, ಕೆಯ್ಯೊಳಗಿನ ದುಡ್ಡು ಕಳ ಕೊಣ್ಡು, ಕಡೆಗೆ ಸೆಱೆಮನೇ ಸೋಬತಿ ಆದನು (B. 2, 25; see also 5, 54). 3, to get rid of (C.). ಬೇಸಱಿಕೆ ಕಳ ಕೊಣ್ಡ ಮೇಲೆ (5, 231). ಕೆರ ಕೊಣ್ಡು ತಿಣ್ಡೀ ಕಳ ಕೊಳ್ಳುವದು (ತಿಮಿರು G.). ದಣವು ಕಳ ಕೋ! (C.; see G. 244). 4, to fail in, to break, as a word or promise. ಮಾತು ಕಳ ಕೊಣ್ಡನು (C.). 5, to give up, as a connexion or friendship. ಅವನ ಸ್ನೇಹವನ್ನು, ಬೇಕನ್ತ್ರ, ಕಳ ಕೊಣ್ಡೆನು (C.). 6, to let slip or pass, as an opportunity. ತಕ್ಕ ಸಮಯ ಕಳ ಕೊಣ್ಡನು (C.). 7, to lose; to suffer the loss of; to let drop unintentionally (C.). ಒಬ್ಬ ಸಾವಕಾರನು ವ್ಯಾಪಾರದೊಳಗೆ ಎಲ್ಲ ಹಣ ಕಳ ಕೊಣ್ಡು, ಬಡವನಾಗಿ (B. 2, 17). ಬುದ್ಧೀ ಕಳ ಕೊಣ್ಡು ಹುಡುಕ ಹತ್ತಿದರೆ ಆಗುವದೇನು? (2, 47). ಕಡೆಗೆ ತಾನೇ ಮಾನಗೇಡಿಯಾಗ, ಕುದುರೆ ಕಳ ಕೊಣ್ಡು, ಮನೆಗೆ ಹೋದನು (3, 72). ದೀಪದ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬರೆಯುತ್ತ ಕೂತು ಕಣ್ಣು ಕಳ ಕೋ ಬೇಕೇನು? (4, 137). ಸೆಟ್ಟರೇ, ನೀವು ಒನ್ದು ಒಣ್ಟೆಯನ್ನು ಕಳ ಕೊಣ್ಡನ್ತೆ ತೋಱುತ್ತದೆ (4, 168). ಜೀವವನ್ನೇ ಕಳ ಕೊಣ್ಡ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ (4, 194). ಕೂಸು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹಣ ಕಳ ಕೊಣ್ಡಿತು (C.). See Prv. s. ಭರವಸ. 8, to get loose. ಹಣ್ಣು ಮರದಿನ್ದ ಕಳ ಕೊಣ್ಡು ಬಿತ್ತು (My.).

ಕಳ kaḷa. 10. (fr. ಕಳೆ 1). = ಕಳವೆ 2, ಕಳೆ 2. The state of being taken away or removed from (as from a heap). 2, the state of being loose or slack. — ಕಳಗೂಟ್. -ಕೂಟ್. = ಕಳವೆಗೂಟ್. A lump of boiled rice taken (from the mass, ಪುಲಾಕ, ಭಕ್ತಸಿಕ್ಥ Hlâ.; see s. ಅಗುಳು). — ಕಳಪಳೆ. reit. = ಕಳ No 2. (My.). — ಕಳಪಿಳೆ. = ಕಳಪಳೆ. (My.).

ಕಳ kaḷa. 11. = ಕಲ 3, etc. — ಕಳಕಳಿಸಿ ನಗು. = ಕಲಕಲಿಸಿ ನಗು. (J. 3, 39; 28, 60).

ಕಳ kaḷa. 1. = ಕಣ 2. Tbh. of ಖಲ (Šmd. 338). A threshing floor (Šmd. 256; ಖಲಧಾನ್ಯ, ಖಲ Hlâ.; ಕಣ Mr. 372). 2, a field of battle (J. 15, 14). 3, see K. ಕಳ 7.

ಕಳ kaḷa. 2. = ಕಡ 1, ಕಲ 1 No. 1. Dumb (ಮೂಗ Hlâ.; ಜಡ, ಸನ್ದ ಮೂಗ Mr. 388).

ಕಳಕಳ kaḷakaḷa. = ಕಲಕಲ. Noise, clamour; tumult; chattering of birds (Abh. P. 4, 113; 7, after 59; Grj. 10, 88; Bh. 1, 7, 38. 39; Râm. 1, 16, 46; 6, 10, 25; Šâv. 1, after 79; 3, after 35; J. 3, 37).

ಕಳಗ kaḷaga. Any one of the pieces of wood which are perpendicularly inserted in the pieces of timber at either side of the platform of a cart or car (S. Mhr.).

ಕಳಂಕು kaḷanku. = ಕಲಂಕು, etc. Tbh. of ಕಲಂಕ. ಕಳಂಕಿಂಗೆ ನಾಮ ಕಱೆ³, ಕನ್ದು ಎನ್ದು (Kk. 45).

ಕಳಚು kaḷaču. To put off, to let drop, to cast (My.). ಪೊರೆ ಕಳಚಿದ ಹಾವು (ನಿರ್ಮುಕ್ತ Si. 77). 2, to shake off, to free one's self from (My.). (ಕುನ್ನಿಗಳ್) ಕಳಚಿ ಹಾಸವಂ (Bh. 3, 13, 27). 3, to remove; to pull off; to pull out (Râm. 3, 4, 27; My.). ಗುರುಭಕ್ತಿಯಾಣ್ಡಾರಿ ಎರಡು ಕಂಗಳನ್ ಆಗಳ್ ಅನ್ತು ಉಬ್ಬರಿಸಿ ಕಳಚಿ (Bp. 45, 49). 4, to become loose (Râm. 6, 1, 13; My.; see Si. 277. 382).

ಕಳಂಜಿ kaḷanji. = ಕಲಂಜ, q. v. (Mr. 208).

ಕಳತನ kaḷatana. = ಕಳ್ತನ, ಕಳ್ಳತನ. (S. Mhr.).

ಕಳದಿಗೆ kaḷadigĕ. A kind of medicinal plant (ಕಟು, ಕಟುವ್ವರೆ, ಅಶೋಕರೋಹಿಣಿ, ಕಟುರೋಹಿಣಿ, ಮತ್ಸ್ಯಪಿತ್ತೆ, ಕೃಷ್ಣಭೇದಿ, ಚಕ್ರಾಂಗಿ, ಶಕುಲಾದನಿ Nr.; cf. ಕಳವಿಗೆ?).

ಕಳದು kaḷadu. P. p. of ಕಳೆ 1.

ಕಳಮ kaḷama. = ಕಲಮ, etc. — ಕಳಮಸ್ತ್ರೀ. A rice-crop regarded as a woman (J. 3, 6).

ಕಳಮೂಕ kaḷa2-mûka. (= ಕಲ್ಲಮೂಕ; cf. ಕಲ್ಕ No. 9). ಮೂಗ ಕೇಳದೆ ಇರಲ್ ಅನ್ದು ಅವಂ ಕಳಮೂಕನ್ ಅಕ್ಕುಂ (Mr. 388).

ಕಳಮ್ಬ kaḷamba. = ಕಲಮ್ಬ. An arrow (Nn. 17; Šâv. 4, 52).

ಕಳಱು kaḷaṟu. (Šmd 40). (T. ಕಱಱು, to exhort; to speak; to plague, importune).

ಕಳವಂಜಳ kaḷa (i. e. kaḷĕ)-manjaḷa. A kind of superior turmeric (ತಿಗುರಿನ ಅರಿಸಿನ Čt. I, 63; o. r. ಕಳೆ-; T.).

ಕಳವಳ kaḷavaḷa. See s. ಕಳ 3.

ಕಳವಳಿಗ kaḷa8-vaḷiga. A thief, a rogue (Râm. 3, 8, 12).

ಕಳವಿಗೆ kaḷavigĕ. A kind of fragrant plant (ಜನನಿ Mr. 141; cf. ಕಳದಿಗೆ?).

ಕಳವು kaḷavu. (Šmd. 247). = ಕಳ 8, ಕಳಹು 2. Theft (ಸ್ತೇಯ, ಚೌರ್ಯ Hlâ., Nr.; Si. 449; ಚೌರ್ಯ, ಸ್ತೇಯ, ಪಿಟ್ಟಿತ್ತಿ Mr. 226; ಹಿಂಸೆ Hlâ.; ಹಿಂಸೆ, ತಸ್ಕರ Nn. 118; C.; T.; J. 2,

Digitized by Google

5; 4, 22; 6, 34). ಕಳವಿನ್ನಾದ ಒಡವೆ (ಲೋಪ್ತ್ರ Nr.). ಕಳವಿನೊಡವೆ (ಅಪಹೃತಿ, ಲುಪ್ತ Mr. 226). ಚುದ್ರತನ ಕಳವು ವರತಾಪದಿನ್ದ ಬುದ್ಧಿಯಿನ್ಸಲಿ ಗಟಿಸಿ ಸ್ಕಿರ್ದರ್ ಅರ್ಥ ಸದ್ಯದಲಿ ಆರ್ ಉಮ್ಬುವರು? (Dp. 1). ಕಳವು ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ (B. 3, 38). ಕಳವಿಲಿ (= ಕಳವಿನಲ್ಲಿ) ಹೋದ ಮಾಂಸವು (3, 44).

ಕಳವೆ kaḷavĕ. 1. = (ಕವಳೆ). ಕಳಿವಿ. A spinous shrub, bearing eatable black berries, Carissa carandas L. (St. & Pl. ad ಕಳಿವಿ; M. ಕರಾವು; Tĕ. ಕಲಿವೆ, ಕಳವಿ; *cf.* ಕಣಬೆ?). — ಕಳವೆಯ ಹಣ್. (Bp. 18, 16).

ಕಳವೆ kaḷavĕ. 2. = ಕಳ 10. — ಕಳವೆಗೂಟ್. -ಕೂಟ್. = ಕಳಗೂಟ್. (Râm. 6, 55, 15).

ಕಳವೆ kaḷavĕ. ಕಳಿವಿ. Rejected, base, adulterated, bad (as coin, fruits, etc., My.; Br. ಕಲಬ್, ಕಲಬಿ, ಕಲ್ಬಿ, ಕಳವಿ as H.).

ಕಳಶ kaḷaśa. = ಕಲಶ, etc. (Bp. 36, 48; 39, 25).

ಕಳಸ kaḷasa. Tbh. of ಕಲಶ (Šmd. 335; Bp. 46, 53).

ಕಳಸಿಗೆ kaḷasigĕ. A water-pot (ಕಲಶ Nr.; ಕೌಶಿಕೆ, ಮಲ್ಲಿಕೆ Mr. 210; My.). See G. s. ಕಡಾಯಿ. 2, a certain corn-measure, ¼ of a muḍi (Tu. ಕಳಸೆ, ಕಳಸಿಗೆ).

ಕಳಸು kaḷasu. 1. = ಕಳಿಸು 1. To send (C.; B. 5, 126).

ಕಳಸು kaḷasu. 2. = ಕಳಿಸು 2. To make subtract, to cause to get rid of, etc. (My.).

ಕಳಹ kaḷaha. Putting off; taking away; lessening. ಕಳಹಂ (ಗತ, ಶೋಧನ, ಊನ Mr. 440).

ಕಳಹೀನ kaḷa-hîna. (Mr. 281, of the horse).

ಕಳಹು kaḷahu. 1. = ಕಳುಪು, etc. To send (C.).

ಕಳಹು kaḷahu. 2. = ಕಳವು. (My.).

ಕಳಾಗಮ kaḷ-âgama. The augment of ಕೞ್ (Šmd. 123).

ಕಳಾಭಾವ kaḷâ-bhâva. The mode of the art of love (Bp. 42, 23).

ಕಳಾವಿದ kaḷâ-vida. = ಕಲಾವಿದ. (Bp. 46, 1).

ಕಳಾಸ kaḷâ-âsa. Seat of all the parts: the aggregate, the whole (Grj. 7, after 11; Bh. 8, 26, 29; Râv. 5, after 19). 2, = ಕಡಾಸ, a bag (My.).

ಕಳಿ kaḷi. 1. = ಕಳೆ 1. (S. Mhr.; My. occasionally; frequently in MSS. and books).—Remark: It is impossible to distinguish with certainty between ಕಳಿ 1, ಕಳೆ 1, and ಕೞ್ 1 in MSS. and books.

ಕಳಿ kaḷi. 2. To ripen well. (T. ಕನಿ, to be ripe; *cf.* ಕನ್ದು 3?). P. p. ಕಳಿತು (My.; Šâv. 1, 55).

ಕಳಿ kaḷi. 3. The state of being quite ripe.— ಕಳಿಯಡಕೆ. -ಅಡಕೆ. A superior kind of betel-nut (My.).— ಕಳಿವಣ್. -ಪಣ್. = ಕಳಿಹಣ್ಣು. (Šâv. 2, after 42). — ಕಳಿಹಣ್ಣು. A perfectly ripe fruit (My.).

ಕಳಿಕ kaḷika. ಕಲಿಕ. A kind of millet (ಯವನಾಲ, ಜೋಳ Mr. 374).

ಕಳಿಕೆ kaḷikĕ. Appearing. See ಮಿಡುಕಳಿಕೆ, and *cf.* ಕಳಿಸು 3.

ಕಳಿಕೆ kaḷikĕ. A flame (Abh. P. 4, after 29; 5, 46; Tĕ.; *cf.* ಕಬ 2).

ಕಳಿಂಗ kaḷiṅga. = ಕಲಿಂಗ. A cunning, bad man; etc. (Bh. 1, 8, 32. 54. 56).

ಕಳೀಜ kaḷîja. = ಕಾಳಜ, etc. (My.).

ಕಳಿಪು kaḷipu. = ಕಳುಪು, etc. To send (Abh. P. 7, after 7 and 14).

ಕಳಿವಿ kaḷivi. = ಕಳವೆ 1, q. v. See ಹಿರಿಯ-. (Tĕ. ಚಿಕ್ಕ ಕಳಿವಿ, Carissa spinarum).

ಕಳಿವು kaḷivu. = ಕಳೆವು. Removal, etc., shaking off, warding off (Bh. 2, 2, 103).

ಕಳಿಸು kaḷisu. 1. = ಕಳಸು 1. (C.). See B. 1, 8; 2, 7; 3, 34; Prv. s. ತಾನು.

ಕಳಿಸು kaḷisu. 2. = ಕಳಸು 2. To cause to subtract (My.; S. Mhr. rare).

ಕಳಿಸು kaḷisu. 3. = ಕಣಿಸು, ಕಣ್ಬು. To appear. See ಮಿಡುಕಳಿಸು.

ಕಳಿಹಿಸು kaḷihisu. = ಕಳುಹಿಸು. (My.).

ಕಳು kaḷu. 1. = ಕೞ್ 2. To steal (*cf.* ಕದಿ). ಕಳುವವನೊ? (Bp. 47, 36). ಗೊಲ್ಲಗೇರಿಗೆ ಬೆಣ್ಣೆಯಂ ಕಳುವಲ್ಲಿಗೆ ಅಯ್ದಿ (54, 40). ನೋಡೆ ನೋಡೆ ಕಳುವವಂ (ಪಶ್ಯತೋಹರ Hlâ.). ಎಲ್ಲರೊತ್ತಿನಲಿ ಕಳುವವಂ (ಪಶ್ಯತೋಹರ Mr. 226).

ಕಳು kaḷu. 2. (Šmd. 59; not in Mḍb. MS.). = ಕಳವು? (Tu. ಕಳು, fraud; trick; a lie; *cf.* ಕಳ್ 3).

ಕಳು kaḷu. 3. = ಕೞ್ 1.

ಕಳುಕ್ kaḷuk. An imitative sound. (M. ಕಳುಕ್ಕನೇ, an imitative sound descriptive of bursting; Tĕ. ಗಳುಕ್ಕುಮ್ ಅನು, to be startled, shocked or struck). — ಕಳುಕ್ಕೆನ್ನು. -ಎನ್ನು. To snap or knack in being stretched or strained (My.); to be shocked or struck with surprise or horror, as the mind (My.).

ಕಳುಪು kaḷupu. = ಕಳಹು 1, ಕಳಿಪು, ಕಳುಹು. To send. See Bp. 1, 51. 61; 4, 5; 34, 31; Râv. 5, 22; 5, after 22; 5, 125; J. 2, 43.

ಕಳುಹಿಸು kaḷuhisu. = ಕಳಿಹಿಸು. To have (one's self) sent (in ಕಳುಹಿಸಿಕೊಳ್ಳು, J. 29, 40; C.). **2,** to send (C.; Si. 58; B. 5, 182).

ಕಳುಹಿಸುವಿಕೆ kaḷuhisuvikĕ. Sending (ಪ್ರೈಷ Si. 461). ಕರೇ ಕಳುಹಿಸುವಿಕೆ (ಹವ, ಹೂತಿ 388).

ಕಳುಹು kaḷuhu. = ಕಳುಪು, etc. To send; to send away, to dismiss (Bp. 11, 16; 12, 7; 25, 19; 27, 36; Bh. 1, 10, 23; J. 28, 28. 58; 29, 17. 24. 27. 32; 30, 25. 27. 49; C.; B. 5, 182). — ಕಳುಹು ಕಳುಹು. rep. (Bp. 37, 47).

ಕಳೆ kaḷĕ. 1. = ಕಳಿ 1. To send forth; to throw away; to let go, to abandon, to leave; to reject; to remove; to pull off; to leave out, to let alone; to get rid of; to subtract or deduct; to spend, as time and money; to leave behind, to go beyond, to cross; to draw out, as a sword from out of a sheath; to remove, to do away with, to destroy; to extinguish, as a lamp; to let drop unintentionally; to lose; to slight (ವಿಸರ್ಜನ Šmd. Dh.; ಬಿಡು Šmd. 45 Cm.; ಎಡಮ್ಬನ Šm. 112; C.; Tu., M.; T. ಕಳೈ; *cf.* Tĕ. ಗಡಚು, ಗಡುಚು; see ಕಡೆ 5). ಮುಮಾರವೆನ್ದೆಪ್ಪ ಕಡೆಕೆಯ ಕಳೆದಿಟ್ಟು (Sarpabhûshaṇa in B. 5, 319). **2,** to

become loose (ಕಟಿಲ್ Čt. II, 57); to go, to pass, to be spent (ಪೋಗು Šm. 82; C.; Tu.). P. ps. ಕಳ, ಕಳದು (e. g. Bp. 18, 47; 24, 79; 27, 20; 41, 10; 43, 37. 38; 50, 71), ಕಳೆದು. See Šmd. 45. 82. 91. 107. 200. 224. 254. 262. 337. 354; Bp. 1, 18; 11, 15; 12, 37; 14, 20; 16, 19; 18, 47; 27, 24. 30; 37, 20; 44, 10; 45 sum.; 45, 29; 49, 9; 50, 50; 51, 7. 9. 36; 54, 71; 55, 24. 34. 44; 56, 20. 29. 39; 57, 33. 63; 59, 54; 60, 17; 61, 27; Bh. 1, 8, 21. 30; Rśv. 5, 42; 6, 2. 133; 9, 12; 10, after 31; 13, 11; J. 3, 4; 8, 5; 17, 1; 19, 7; 28, 2; Anubhavâmṛita 1, 5; Dp. 172, 1; Si. 244. 427. 475. 476. 477; B. 3, 32; 4, 60. 155. 178. 201; 5, 205; ಅತಿಗಳೆ, ಅಲ್ಲಗಳೆ, ಎಡೆಗಳೆ, ಒಡೆಗಳೆ, ಕಳೆಗಳೆ, ಹೊತ್ತುಗಳೆ, etc. — ಕಳ ಕಳೆ. rep. See s. ಕಳ 9. — ಕಳ ಕೊಳ್. -ಕೊಳ್ಳು. = ಕಳದು ಕೊಳು. See s. ಕಳ 9. — ಕಳದು ಕೊಳ್. -ಕೊಳು. or ಕಳೆದು-. = ಕಳ ಕೊಳ್. Also: to snatch or take away; to take. ಕಳದು ಕೊಮ್ಬಾತನು (ಗೃಹಯಾಲು, ಗೃಹೀತೃ Nr.). ಕಳದು ಕೊಳುಹ (ಆದಾನ, ಪರಿಗ್ರಹ Nr.). ಕಳೆದು ಕೊಳುಹ (ಗ್ರಹ, ಗ್ರಾಹ Nr.).— *Observe the note to* ಕಳ 1.

ಕಳೆ kaḷĕ. 2. ಕಳೆಯ. = ಕಳ 10, etc. Removal. — ಕಳೆನಗ. The yoke that is fastened round the neck of the bullocks which precede the chief pair in a team (S. Mhr.). — ಕಳೇದ ಕೀಲು. The pegs used to fasten the ಕಳೆನಗ (S. Mhr.). — ಕಳೇದ ಬಾರು. The leather-strap used to secure the ಕಳೆನಗ (S. Mhr.).

ಕಳೆ kaḷĕ. 3. Weed (ಕಸ Šm. 112; C.; M.; T. ಕಳ್ಳೆ). ಕಳೆ ತೆಗಿಸು (B. 5, 115). ದುರಿತದುರ್ಗುಣವೆಮ್ಬ ಕಳೆಯ ಕಿತ್ತು (Sarpabhûshaṇa in B. 5, 319).

ಕಳೆ kaḷĕ. (Šmd. Dh.). ಕಳಾ. = ಕಲೆ. Shine, lustre; a ray; beauty; a mark or sign (ಕಾನ್ತಿ, etc. Kk. 25; ಕದಿರ್, ಮಿನುಗು, etc., ಕಾನ್ತಿ Šm. 15; ಪ್ರಕಾಶ 112; ಪಳಿ? Čt. I, 60; Tĕ.; T. ಕಳೈ). 2, the fine arts. 3, a part; a digit; etc. See Bp. 3, 42. 43; 5, 20; 40, 80; 42, 15; 46, 58; 51, 21; 53, 8; 54, 13; 60, 38; B. 3, 74. 99; 5, 255; Prll. 3, 31; Rśv. 9, 9; Čh. 4, the number sixteen (ಹದಿನಾರು Mr. 348). —ಕಳೆಗಳೆ. -ಕಳೆ. To lose one's lustre (Rśv. 13, 45). — ಕಳೆಗುನ್ದಿಸು. -ಕುನ್ದಿಸು. To make lustre to fade (My.; ಮಸುಳಿಸು G.). — ಕಳೆಗುನ್ದು. -ಕುನ್ದು. Lustre to fade; to wane, as the moon. ಉಡುರಾಜಂ ಕಳೆಗುನ್ದಿ, ಪೆರ್ಚದೆ ಇಹನೇ? (Śś. 44). See Bp. 4, 28; 28, 12; J. 18, 47; 26, 4; B. 2, 17; 4, 41. — ಕಳೆಗೆಡು. -ಕೆಡು. Lustre to be destroyed, etc. (Rśv. 12, 13). — ಕಳೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. = ಕಳೆವೆಱು. (J. 12, 8). — ಕಳೆಯೇಱು. -ಏಱು. Lustre etc. to increase; to increase in lustre, etc. (J. 11, 41; Śśv. 4, 57). — ಕಳೆವೆಱು. -ವೆಱು. To attain lustre, etc. (J. 30, 3; 33, 21).

ಕಳೆಯ kaḷĕya. = ಕಣಪ, etc. (Râm. 6, 40, 4).

ಕಳೆಯುವಿಕೆ kaḷĕyuvikĕ. Letting go, etc. See ಹೀಗಳೆಯುವಿಕೆ.

ಕಳೆವಂಜಳ kaḷĕ-manjaḷa. = ಕಳವಂಜಳ, q. v.

ಕಳೆವು kaḷĕvu. (Šmd. 247). = ಕಳವು.

ಕಳ್ಗ kaḷga. = ಖಡ್ಗ. Tbh. of ಖಡ್ಗ. (ಕಡುಗ, ಬಾಳ್ Čt. I, 11; M. ಖಡ್ಗ).

ಕಳ್ತನ kaḷtana. = ಕಳತನ, etc. (Bp. 31, 15).

ಕಳ್ಳ kaḷḷa. 1. = ಕಳ 7. A thief; a rogue, a bad fellow (ಐಕಾಗಾರಿಕ, ತಸ್ಕರ, ದಸ್ಯು, ಚೋರ, ಸ್ತೇನ, etc. Hlâ., Nr., Si. 342; ಪಾರಿಪನ್ಥಿಕ, ಚೋರ, etc. Mr. 225; ನಿಶಾಚರ, ತಸ್ಕರ Nn. 23; ಕ್ರೂರ, ತಸ್ಕರ 107; C.; T., M.; Tu. ಕಳ್ವೆ, ಕಳ್ಳೆ; Tĕ. ಕಲ್ಲರಿ). ಕದ್ದ ಕಳ್ಳನ ಮಾತು ಬದ್ಧಮ್ ಆದರೆ ಏನು? (Dp. 148). ಒಳ್ಳಿದರೊಡನಿರ್ದು ಕಳ್ಳನೊಳ್ಳಿದನ್ ಅಕ್ಕು; ಒಳ್ಳಿದ ಕಳ್ಳನೊಡನಾಡೆ ಅವ ತುದ್ಧಕಳ್ಳನೇ ಅಕ್ಕು (Sp.). ಕಳ್ಳನ ಒಡನಾಟವು...ಕೆಸಡೆೞಗೆ ಮುಳ್ಳು ತುಡಿದನ್ತೆ (Sp.). ಮನೆಯ ದೇವರನ್ ಒಯ್ಯೆ ಕಳ್ಳನು, ತುನ ಕನ್ ಎಬ್ಬಿಪುದು (Jńs. 42, 12). ಕಳ್ಳ ಕಳ್ಳಗೆ ನಣ್ಟು, ಹುಳಿ ಮೆಣಸಿಗೆ ನಣ್ಟು.— ಕಳ್ಳ ಕಳ್ಳಗೆ ಬಲ್ಲ.— ಕಳ್ಳ ಕಳ್ಳರು ಕೂಡಿ ಸನ್ತೇ ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ.— ಕಳ್ಳಗೆ ಕಡುನಾಲಿಗೆ, ಹಾದರಗಿತ್ತಿಗೆ ಹಲವು ನಾಲಿಗೆ.— ಕಳ್ಳಗೆ ಚೇಳು ಒಡಿದ ಹಾಗೆ.— ಕಳ್ಳಗೆ ಸನ್ದು ಕೊಟ್ಟು, ಒಡವೆಗೆ ಹುಯ್ಯಲಿಕ್ಕಿದ.— ಕಳ್ಳನ ತಾಯಿಯ ಸಂಗಡ ಕಣೀ ಕೇಳಿದ ಹಾಗೆ.— ಕಳ್ಳನ ಹೆಣ್ಡತಿ ಎನ್ದಿದ್ದರೂ ಮುಣ್ಡೆ.— ಕಳ್ಳನ ಹೆಜ್ಜೇ ಕಳ್ಳನೇ ಬಲ್ಲ.— ಕಳ್ಳರಲ್ಲಿ ಕಡು ಕಳ್ಳರು ಹೊಕ್ಕ ಹಾಗೆ.— ಕಳ್ಳ ಹೊಕ್ಕ ಮನೆಗೆ ಎಣ್ಟೆ ದಣ್ಡ.— ತಾ ಕಳ್ಳ ನಾದರೆ ಪರರಿಗೆ ನಮ್ಬ (Prvs.). See Bp. 31, 16; 40, 58; 60, 22; Abhâ. 2, 11; ಅಜ್ಜಗಳ್ಳ, ಕೆಲಸಗಳ್ಳ, ದಾಸಿಗಳ್ಳ, ಮೆಯ್ಗಳ್ಳ, ಸೀರೆಗಳ್ಳ; Prv. s. ಬೆಳ್ಳ. — ಕಳ್ಳಕಾಗದ. A forged or false document (C.). — ಕಳ್ಳಕಿಣ್ಡಿ. A hole made by burglars (C.). — ಕಳ್ಳಕುಕ್ಕನ ಬಳ್ಳಿ. An erect, often climbing shrub with purple flowers, Argyrea cuneata Ker. (Z.). — ಕಳ್ಳಕುಣಿಕೆ. The hollow above the chest between the larynx and trachea (S. Mhr.). — ಕಳ್ಳಕೊಱವ. A thief of the Kŏṟavas, a noted thief (C.) — ಕಳ್ಳಗಣ್ಟು. A sham-bundle, appearing as if it contained valuables, but in reality being full of trash (My.). 2, a puzzle-knot (My.). — ಕಳ್ಳಗಣ್ಡಿ. -ಕಣ್ಡಿ. = ಕಳ್ಳಕಿಣ್ಡಿ. (My.). — ಕಳ್ಳಚೀಟು. A forged bill or document (My.) — ಕಳ್ಳಜನ. Thieves (C.). — ಕಳ್ಳಟಪ್ಪಣ. (Šmd. 78). A deceitful, false, forged explanation. — ಕಳ್ಳದನ. Thievish, straying cattle (My.). — ಕಳ್ಳದಾರಿ. A path only known to and fit for thieves (ಅಪಥ Si. 105; C.). — ಕಳ್ಳದಾಡಿ. An inroad of robbers (ದಱುಡುಱು Čt. I, 3). — ಕಳ್ಳಪತ್ರ. = ಕಳ್ಳಕಾಗದ. (C.). — ಕಳ್ಳಬಣ್ಟ. A great or noted thief (ನಿಶಾಚರ Nn. 23, o. r. ಕಳ್ಳ; C.); a roguish, deceitful servant (My.). ಕಳ್ಳಬಣ್ಟ ಒಡೆಯಗೆ ಹಿತ (Prv.). — ಕಳ್ಳಮಾತು. A lie, a falsehood (C.). — ಕಳ್ಳರುಜು. A false, forged signature (C.). — ಕಳ್ಳವೆಳ್ಳಿ. -ಬೆಳ್ಳಿ. Base silver. ಕಳ್ಳವೆಳ್ಳಿವಟ್ಟಲ್. -ಬಟ್ಟಲ್. (Šmd. 284). — ಕಳ್ಳವೇಷ. A disguise put on to conceal one's real circumstances (C.). — ಕಳ್ಳಸಾಕ್ಷಿ. False witness (C.); a witness who utters falsehood (My.). — ಕಳ್ಳಹಾದರ. Felonious adultery (My.). — ಕಳ್ಳಹಾದಿ. = ಕಳ್ಳದಾರಿ. (C.; ತುವರ, ಕಷಾಯ Mr. 226). — ಕಳ್ಳಹುಣ್ಡಿ. A forged draft or cheque (My.). — ಕಳ್ಳಹುೞು. An insect or worm inclosed in a case formed of small bits of sticks and straw, out of which (like a tortoise) it can put forth its head (C.). — ಕಳ್ಳಹೊನ್ನು. A counterfeit, base gold coin. ಕಳ್ಳಹೊನ್ನಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಮುದ್ರೆ (Prv.). — ಕಳ್ಳುಸುಬು. -ಉಸುಬು. A quicksand (My.).

ಕಳ್ಳ kaḷḷa. 2. N. of a plant (ಕಾಹಳ Mr. 134; Tu. ಕಳ್ಳೆ, a kind of grass). — ಕಳ್ಳವಾಸಗೆ. -ಪಾಸಗೆ. A bed made from this plant (? ನಾಱವಾಸಗೆ, etc., see Šmd. s. ನಾಱು).

ಕಳ್ಳಂಗಡಲೆ kaḷḷangaḍalĕ. See s. ಕಳ್ 3.

ಕಳ್ಳತನ kaḷḷatana. = ಕಳತನ, etc. (C.; ಚೌರಿಕೆ, ಸ್ತೈನ್ಯ, etc. Si. 343).

ಕಳ್ಳತಿ kaḷḷati. The wife of a thief (My.); a female thief. See ಕೆಲಸಗಳ್ಳತಿ.

ಕಳ್ಳವಾಳ kaḷḷavâḷa. Tbh. of ಕಲ್ಪಪಾಲ (ಕಲ್ಯಪಾಲ). (ಕಲ್ಪಪಾಲ, ಶೌಣ್ಡಿಕ Hlâ.).

Digitized by Google

ಕಳ್ಳಿ kaḷḷi. 1. The milk-hedge, Euphorbia tirukalli L., and other kinds (ಸೀಹುಂಡ, ವಜ್ರದ್ರು, ಸಮನ್ತದುಗ್ಧೆ, etc. Nr.; Si. 147; C.; Tē., Tu., T., M.). See ಎಲೆಗಳ್ಳಿ, ಕೋಲು-, ಗೂಟ-, ಚಿಕೆಳ್ಳಿ, ಡಗ್ಗಳ್ಳಿ, ದುಣ್ಡುಗಳ್ಳಿ, ಬನ್ತೆಗಳ್ಳಿ, ದೊನ್ತೇಕಳ್ಳಿ, ಮುಣ್ಡುಗಳ್ಳಿ, ಮುಳ್ಳು-, ಮೂಡು ಏಣಿನ-, ಎಲಾಯತಿ-. **2,** a wicked person, one like the caustic juice of the ಕಳ್ಳಿ (C.). — ಕಳ್ಳಿಯ ಗಿಡು. (Bp. 60, 50). — ಕಳ್ಳಿಯ ಮರ. (ಶಕ್ರ, ವಜ್ರ Nn. 80, o. r. ವಜ್ರ). — ಕಳ್ಳಿಯ ಹಾಲು. The juice of the kaḷḷi (C.; see s. ಬೆಳ್ಳಿ).

ಕಳ್ಳಿ kaḷḷi. 2. = ಕಳ್ಳೆ 1. (C.). See ಮೆಯ್ಯಗಳ್ಳಿ.

ಕಳ್ಳು kaḷḷu. 1. = ಕಳ್ 4, etc. Toddy (ಕಲ್ಯ, ಮಧು, ಆಸವ, ಶೀಧು, ಸುರೆ, ತುಣ್ಡೆ, ಹಾಲೆ, ಮೈರೇಯ, etc. Hlā.; ಮಧು Mr. 509; C.).

ಕಳ್ಳು kaḷḷu. 2. = ಕರುಳ್, etc. (C.). S. Mhr. also: love, *e. g.* ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಕಳ್ಳು ಅದೆ.

ಕಳ್ಳೆ kaḷḷĕ. 1. = ಕಳ್ಳ 2. A female thief (Bp. 40, 54; My.). ತಾ ಕಳ್ಳೆ ಪರರ ನಮ್ಬಳು, ಹಾದರಗಿತ್ತಿ ಗಣ್ಡನ ನಮ್ಬಳು (Prv.).

ಕಳ್ಳೆ kaḷḷĕ. 2. = ಕವಳಿ, etc. — ಕಳ್ಳೆಮುಳ್ಳೆ. dupl. A play at which children turn about till they become giddy (S. Mhr.).

ಕಱ್ kaṟ. = ಕಡು 1, q. v.

ಕಱ kaṟa. 1. = ಕಡು 2. — ಕಱಕುಱ. dupl. Perplexity with regard to place or position (ಸ್ಥಾನವ್ಯಾಕುಲತೆ Śmd. I); the loss of the original form or state (ಮೊದಲ ರೂಪುಗೆಟ್ಟುದು Čt. 1, 3, o. r. ಕಡು-).

ಕಱ kaṟa. 2. = ಕೆಳ 4. — ಕಱಕಱಿಸು = ಕಳಕಳಿಸು (Śmd. I). To glitter. ಕಱಕಱಿಸಿದನ್ ಅರ್ಕಂ (Śmd. I).

ಕಱತ kaṟata. (fr. ಕಱ್ 1). Purging (My.).

ಕಱಮೆ kaṟamĕ. ಕಱವಾ. = ಕಱವೆ, etc. (Grj. 2, 14; M.). ಕಱಮೆಯುಂ ಬೆಳವ ಕೆಯ್ (ಶಾಲೇಯ Mr. 94). ಕಱಮೆಯ ಭೇದಂ (ಮಹಾಶಾಲಿ Hlā.). — ಕಱವಾಱವನ. A kaṟamĕ-field (Grj. 2, 12).

ಕಱಲ್ kaṟal. 1. To become thin, small, delicate, emaciate, or poor (ಬಡವಾಗು Śmd. I; ತನುತ್ವ Śmd. Dh.; Śm. 107; T. ಕಯ, ಕಜ, ಕಜ್ಜೆ, waste; consumption; see ಕಡಮೆ). ಕಱಲ್ದಪಂ (Śmd. 260). ಕಱಲ್ದಂ (49. 260). **2,** to be disappointed or baffled (? ಮನ ಮಿಗು Śmd. I, o. r. ಮನವಿಗು).

ಕಱಲ್ kaṟal. 2. The state of being thin, etc. (ತನುತ್ವ Śmd. I).

ಕಱಲ್ kaṟal. 3. = ಕಡಲು 2. To slip off; to drop down; to get loose (Abh. P. 7, 86; T., M.). ಕಱಲುದೆನೆ ಕಳದುದು (Čt. II, 57). ಗಾಳಿ ಬೀಸಲೊಡಮ್ ಎಲೆ ಕಱಲ್ದುವು (Śmd. 297). ನೆಗದಲ್ ಘನಧ್ವನಿ, ಕಱಲ್ದು ಉದಿರ್ದತ್ತು ಘನೋಪಲಾಭ್ರವನ್ತಂ (Rāv. 8, 116). **2,** to throw away, etc. (J. 31, 55).

ಕಱಲ್ kaṟal. 4. (Śmd. 27). (fr. ಕಡೆ 3). Butter-milk; curds (ತಕ್ರ Śmd. Dh.; ಮಜ್ಜಿಗೆ Śmd. I; ಮೊಸರ್ Kk. 62, Śs.; ಅಳೆ Śm. 107).

ಕಱಲ್ kaṟal. 5. A foot-ring; an anklet (ಮಂಜೀರ Śmd. Dh.; ಅನ್ದುಗೆ Śmd. I; ನೇವುರ, ನೂಪುರ Śs.; T.).

ಕಱಲಿಸು kaṟalisu. = ಕಱಲ್ಚು. (Rām. 3, 4, 17; 5, 3, 61).

ಕಱಲು kaṟalu. 1. Two or three of the upper joints of a sugarcane that are insipid (S. Mhr.; M. ಕಱಲ್, a piece of sugarcane).

ಕಱಲು kaṟalu. 2. = ಕಱಲ್ 3. P. p. ಕಱಲಿ. To get loose (Rām. 5, 9, 24). **2,** to remove (Rām. 6, 40, 2); to pull out, as a sword (3, 6, 41).

ಕಱಲೆ kaṟalĕ. 1. A small thorny branch or twig (ಮುಳ್ಳಿರಸಿದ ಗುಜುಱುಗೊಮ್ಬು Śmd. I, o. r. ಗುಜ್ಜುಗೊಮ್ಬು). ಕಱಲೆಗಳೇ ನಿಮ್ಮುಡಿಯೊಳಗೆ! (125, o. r. ಕಡಲೆ-).

ಕಱಲೆ kaṟalĕ. 2. = ಕಡಲೆ. (My.).

ಕಱಲ್ಚು kaṟalču. = ಕಱಲಿಸು. To make separate, to separate; to pull out; to remove, to put aside; to lose, to possess no longer (ಪೃಥಕ್ಕರಣ Śmd. Dh.; M. ಕಱಲ್, selection). See Abh. P. 5, 5; Grj. 6, 18; 7, after 11; 10, after 61.

ಕಱವೆ kaṟavĕ. = ಕಱಮೆ. Tbh. of ಕಲಮ (Śmd. 30. 364; ರಾಜಾನ್ನ Nr.). ನೆಲ್ಲು ಕಱವೆಯೂ ಬೆಳೆವ ಭೂಮಿ (ವ್ರೈಹೇಯಶಾಲೇಯ Nr.). ಅಱುವತ್ತು ದಿನಕ್ಕೆ ಬೆಳೆದು ಬಹ ಕಱವೆ (ಷಾಷ್ಟಿಕ Nr.). See Bp. 14, 15; Bh. 1, 10, 25; ಕೆಂಗಱವೆ, ಮದ್ದುಗಱವೆ, (ಮುಡ್ಡ-).

ಕಱಿ kaṟi. 1. = ಕರಿ 4, etc. To go or be removed very far; to pass away (ಅತಿದೂರ Śmd. Dh.; Śm. 115; ದೂರಮ್ಪೋಗು Śmd. I; T., M.; Tu. ಕರಿ). **2,** to end; to die (ನಿಧನ Śmd. Dh.; Śm. 115; ಸಾಯ್ Śmd. I; T., M.). **3,** to go beyond the hand, to be excessive (ಕೆಯ್ಮೀಱು Śmd. I; see ಕಡೆ). **4,** to unloose; to remove; to make to pass (T., M.); to purge (My.; T.). — *See the note ad* ಕಳ 1.

ಕಱಿ kaṟi. 2. Going far; a great distance. — ಕಱಿವರಿ. -ಪರಿ. To run to a great distance; to become excessive (J. 27, 7). ಕಱಿವರಿವ ಕೋಪದಿಂ ಮನ್ತ್ರಿವಂಶಾಚಾರಮ್ ಉಱಿಯಲ್ ಆಗದು (31, 52).

ಕಱಿ kaṟi. 3. (= ಕಡಿ 8). Sour gruel (ಸೌವೀರ Śmd. Dh.; ಅಮ್ಬುಕಳ Śm. 115; ಅಮ್ಬಲ Śs.; *cf.* ಕಾಟಿ; T. ಕಡಿ, sharpness; acritude).

ಕಱಿಲೆ kaṟilĕ. = ಕಡಿಲೆ 2. A tender shoot that grows from the root of a bamboo bush and is used for pickles, etc. (ಬಿದಿರ ಕುಡಿ Śmd. I; ಕರೀರ, ವಂಶಾಂಕುರ Nn. 136; ಕರೀರ Mr. 485; C.; M. ಕಯಲ್; Tu. ಕಣಿಲೆ).

ಕಱಿವು kaṟivu. Ending, etc. (Śmd. I).

ಕಱಿಹ kaṟiha. Exceeding, etc. See ಅಸ ಕಱಿಹ.

ಕಱು kaṟu. 1. = ಕಱ್. An instrument for perforating an elephant's ear (? ನಾಱ್ Śmd. I, o. r. ನಾಱು q. v.; T. ಕಱು, a trident; a stake for empaling malefactors = ಶೂಲ; *cf.* ಕಡು 1).

ಕಱು kaṟu. 2. = ಕಱಿ 1. — ಕಱುಕುಱು. = ಕಱಿಕುಱು, q. v.

ಕಲ್ಕನೆ kalkanĕ. = ಗಕ್ಕನೆ. Suddenly (ಆಕಸ್ಮಿಕ Śmd. I; Kk. 50; Rāv. 5, after 55; V. 40, 56; Śāv. 4, after 5; 4, 71; *cf.* ಕಡು 1).

ಕಲ್ಕು kalku. = ಕೆಕ್ಕು 4. (Śāstrasāra in W. v. 1270).

ಕಲ್ಗು kalgu. = ಕರ್ಗು 2. To turn black (ಕಾರ್ಷ್ಣ್ಯ Śmd. Dh.; see ಕನ್ದು 5, & *cf.* ಕಾಗು, ಕಾಱ್ 3).

Digitized by Google

ಕಟ್ತಲಿಸು kaḻtalisu. = ಕತ್ತಲಿಸು. (Abb. P. 7, 114).

ಕಟ್ತಲೆ kaḻtalĕ. (Šmd. 49). = ಕತ್ತಲೆ, etc. Darkness (ಮರ್ಛ Šmd. I; ಮರ್ಛ, ತಿಮಿರ Šm. 16). ಅಕೇಗನ್ದುಗಳಂ ತವೆ ನುಂಗಿ ಇರ್ಕುಂ ಕಟ್ತಲೆ (Šmd. 167). See ಎರೆಗಟ್ತಲೆ, ಬನಗಟ್ತಲೆ; Grj. 4, after 70; 4, 73. 80. 82. — ಕಟ್ತಲೆವಗೆಯ. -ವಗೆಯ. The enemy of darkness: the moon (ಚನ್ದ್ರ, etc., ಶಶಿ Kk. 44). — ಕಟ್ತಲೆವಣಿ. -ಮಣಿ. The gem in darkness: the moon (ಚನ್ದ್ರ Šs.).

ಕಟ್ತೆ kaḻtĕ. (Šmd. 49). = ಕತ್ತೆ. An ass, a donkey (ಗರ್ದಭ Šmd. I; M. ಕಟುದೆ, T. ಕಟುದ್ದೈ, Tĕ. ಗಾಡಿದೆ). ಕಟ್ತೆಯ ನ್ದುದ್ದಿಂ (Šmd. 282 Mdb.). — ಕಟ್ತೆಕುಟಿಗ. (Šmd. 237). A donkey-driver.

ಕಾ kâ. 1. = ಕಾಯ್ 1, etc. To guard, to protect; to keep; to save; to take care of; to tend; to watch; to keep in check; (to bear with, to be indulgent with regard to). (ರಕ್ಷಣ Šmd. Dh.; T., M.). P. p. ಕಾದು (Šmd. Cm. 265. 279; Bp. 55, 45). ಕಾಯಲುಂ ಬಲಗರ್ವದಿಂ ನೆಲನ್ ಎಲ್ಲಮಂ (Šmd. 64). ನುಡಿದನೆ ಕಾವುದನೇ? (68). ಕಾವೆಂ (Abh. P. 13, 91). ಕಾವಂ (ರಕ್ಷಿಪನು Bhn. 8). ಕಾವುದು (Bp. 1, 60). ಕಾವಡೆ (13, 6). ಕಾವರ್ (22, 36). See ಕಾವ.

ಕಾ kâ. 2. = ಕರ್, ಕಾಡು 2, etc. A forest, a wild. (T.). — ಕಾಕಬ್ಬು. (= ಕಾಗಬ್ಬು). A sort of reed or grass, Saccharum sara (ಗುನ್ದ್ರ, ತೇಜನಕ, ಶರ Nr.). — ಕಾಕುರುಳು. Dry cowdung of wilds and forests (S. Mhr.). — ಕಾಕುಳ್ಳು. = ಕಾಕುರುಳು. (S. Mhr.). — ಕಾಗಬ್ಬು. -ಕಬ್ಬು. A species of reed or grass, used for mats, roofs, etc., Saccharum spontaneum (ಇಷೀಕೆ, ಕಾಶ Hlâ.). — ಕಾಗೆಂಡೆ. A kind of fish (Rêv. 5, 115). — ಕಾದಾಟ². A garden flower of a scarlet colour, the Indian shot, Canna indica L. (Z.). — ಕಾಬುರುಲೆ. -ಪುರುಲೆ. A kind of bird (Bh. 1, 20, 53).

ಕಾ kâ. 3. = ಕಾವು 3. An imitative sound. — ಕಾ ಕಾ. rep. The cawing of crows (C.).

ಕಾ kâ. Useless, bad. See ಕಾಪುರುಷ, etc.

ಕಾಂವು kâṁvu. = ಕಾವು 2, etc. (ಕಾಣ್ಣ G.; My. occasionally).

ಕಾಂಸುಳಿ kâṁsuḻi. = ಕಾಸುಳಿ, q. v.

ಕಾಂಸ್ಯ kâṁsya. = ಕಂಚು, q. v. *White copper or brass,* queen's metal, bell-metal, any amalgam of zinc and copper. 2, a drinking vessel of brass, a goblet.

ಕಾಂಸ್ಯತಾಲ kâṁsya-tâla. = ಕಂಸಾಳ. *A cymbal.*

ಕಾಂಸ್ಯತೋರಣ kâṁsya-tôraṇa. (Šmd. 385; Kk. 99). A tôraṇa of bell-metal vessels.

ಕಾಕ kâka. (= ಕಾಕಿ, ಕಾಗೆ, etc., of which it may be a Tbh.). *A crow* (ಕಾಗೆ Čt. II, 109); an impudent, insolent, bad fellow (Bp. 21, 23; 51, 53); N. of a râkshasa (see ಕಾಕಾರಿ). 2, *a kind of tree.* — ಕಾಕಜ್ವರ. A quartan ague on account of which the whole body becomes black (My.). — ಕಾಕ ಪೋಕ. dupl. A lewd fellow (My.).

ಕಾಕಚಿಂಚಿ kâka-činči. *The shrub Abrus precatorius* (ಗುಲಗುಂಜಿ G.).

ಕಾಕತಾಳಿನ್ಯಾಯ kâka-tâḻi-nyâya. Unexpected, accidental (as in the fable of the ripe fruit of the palm falling unexpectedly just when a crow has alighted, and killing the traveller sitting under the tree, C.; T., Tĕ.).

ಕಾಕತಿನ್ದುಕ kâka-tinduka. *A sort of ebony, Diospyros tomentosa* Roxb.

ಕಾಕತುಣ್ಡ kâka-tuṇḍa. *A dark species of Agallochum.*

ಕಾಕತುಣ್ಡಿ kâka-tuṇḍi. = ಕಾಕದೊಣ್ಡೆ, ಕಾಗೆದೊಣ್ಡೆ q. v. The shrub Leea hirta Banks.

ಕಾಕತುಣ್ಡಿಕೆ kâka-tuṇḍikĕ. *The plant Abrus precatorius.* 2, *the plant Xanthochymus pictorius* (ತಾಪಿಚ್ಛ, ಕಾಗೆದೊಣ್ಡೆ Hlâ.).

ಕಾಕದೊಣ್ಡೆ kâka-tŏṇḍĕ. = ಕಾಗೆದೊಣ್ಡೆ No. 2. (ತಾಪಿಚ್ಛ Mr. 127).

ಕಾಕನಾಸಿಕೆ kâka-nâsikĕ. *The shrub Leea hirta* Banks.

ಕಾಕಪಕ್ಷ kâka-paksha. *Three or five locks of hair left on each side of the head at the time of tonsure;* a tuft or lock of hair left on the crown of the head at tonsure (ಚಣ್ಡಿಕೆ Hlâ.; ಶಿಖೆ, ಶಿಖಣ್ಡಕ, ಚಣ್ಡಿಕೆ Mr. 320).

ಕಾಕಪರ್ಣಿ kâka-parṇi. The plant Phaseolus trilobus. (R.).

ಕಾಕಪೀಲುಕ kâka-pîluka. *A sort of ebony, Diospyros tomentosa* Roxb.

ಕಾಕಬಲಿ kâka-bali. Offering of food to crows (My.; S. Mhr. Brâhmaṇas).

ಕಾಕಬುದ್ಧಿ kâka-buddhi. Insolent, bad notions. ಯಾಕೆ ಮೂರ್ಖನಾದ್ಯೋ? ಕಾಕಬುದ್ಧಿಯ ಬಿಟ್ಟು, ಲೋಕನಾಥನ ನೆನೆ, ಮನುಜ! (Dp. 28).

ಕಾಕಭಾಜನ kâka-bhâjana. The crow's portion: waste, ruin (J. 24, 37).

ಕಾಕಮಾಚಿ kâka-mâči. *The plant Solanum indicum* L. (according to others: Solanum trilobatum). See ಕಿರಿಗುಳ್ಳ.

ಕಾಕಮಾರಿ kâka-mâri. A twining shrub, yielding the berries called Cocculi indici, Anamirta cocculus Wight. (St. & Pl.; M.).

ಕಾಕಮುಖ kâka-mukha. (= ಕಾಕತುಣ್ಡ). (ಅಗರು Mr. 335, o. r. ಕಾಲ-).

ಕಾಕಮುಂಚಿ kâka-muñči. A prickly scandent undershrub, the three-lobed nightshade, Solanum trilobatum L. (St. & Pl.). See ಕಾಕಮಾಚಿ.

ಕಾಕಮುದ್ಗೆ kâka-mudgĕ. *A wild kind of bean, Phaseolus trilobus* Ait.

ಕಾಕಮ್ಬಿ kâkambi. = ಕಾಕವಿ q. v. Molasses (C.; ಫಾಣಿತ, ಮತ್ಸ್ಯಣ್ಡಿ, ಕಾಕವಿ G.).

ಕಾಕಲಿ kâkali. *A soft, sweet, pleasing sound; a low and sweet tone.*

ಕಾಕವಿ kâkavi. = ಕಾಕಮ್ಬಿ. (Mhr. ಕಾಕವೀ, ಕಾಂಕವೀ; B. 3, 46).

ಕಾಕಾ kâkâ. = ಕಕ್ಕ. A paternal uncle (C.; Mhr., H.; M. ಕಾಕ್ಕ, mother's brother).

ಕಾಕಾಂಗಿ kâka-angi. *The shrub Leea hirta* Banks.

ಕಾಕಾರಿ kâka-ari. An owl (ಗೂಗೆ Mr. 170). 2, Râma (My.).

ಕಾಕಿ kâki. = (ಕಾಕ), ಕಾಕೆ, ಕಾಗಿ, ಕಾಗೆ. A crow (Tĕ.; T. ಕಾಕ್ಕಾಯ್, ಕಾಕ್ಕೈ; M. ಕಾಕ್ಕ; Tu. ಕಕ್ಕೆ; *cf.* ಕರ 3, ಕವು 1, ಕಾವು 3; see Tu. s. ಕರೆ 1). — ಕಾಕಿಗಿಡ. A common spinous shrub, Canthium parviflorum Lam. (or Webera tetandra Willd., St. & Pl.; *cf.* ಕಾರೆಮುಳ್ಳು). 2, a common herb or half shrub, with red, yellow or black berries, Solanum nigrum L. (Z.).

ಕಾಕಿ kâki. A female crow.

ಕಾಕಿಣಿ kâkiṇi. *A weight, the quarter of a paṇa;* or, according to others, the quarter of a mâsha. 2, a cowrie (see Nr. s. ಕವಡೆ).

Digitized by Google

ಕಾಕು kâku. 1. (=ಕಾಂಕೆ). The state of being overheated, excited, irritated, tired, or loathed, from the effects of the sun, trouble, etc. (S. Mhr.; Tĕ. ಕಾಕು, ಗಾಕು, confusion; being troubled; ಕಾಗು, to be heated; to boil; to be in trouble, grieve; *cf.* ಕಾಯ್ 5). — ಕಾಕಿಡು (Šmd. 81 Mḍb).

ಕಾಕು kâku. 2. The sharp, stifling smell of an onion (S. Mhr.; *cf.* ಕಾಟು 3).

ಕಾಕು kâku. *A significative change of the voice,* in fear, anger, grief, etc., sometimes speaking sorrowfully, sometimes angrily, etc., etc.; a very crooked way of speaking, prevarication, evasive speech or reply; sarcasm; perversity (ಅತಿಕೊಂಕುನುಡಿ Mr. 86). See Kâvy. III, 2, B, 88 seq.; Grj. 7, 41; Bp. 19, 14; Abhâ. 2, 13; Si. 57. ಏಕ ವಚ್ಯ ಕಾಕ ಮಾಡದು (Prv.). ಕಾಕಂ ಬೆರಸಿ ನುಡಿವದು ಅಲಾಪಮ್ ಅಕ್ಕುಂ (Mr. 88, originally ಆಳಪಮ್). 2, stress, emphasis (Šmd. 150; Kâvy. I, 2, 47-49). 3, a dialectical word, a provincial expression, patois (ದೇಸೀಯ Kk. 66; ದೇಶೀಯ Šs.). 4, muttering, murmuring. See Prv. s. ಪೋಕ. *Remark:* In its declension ಕಾಕು is occasionally treated as if it were K. — ಕಾಕುಮತಿ. A perverse mind; a person of a perverse mind (Bp. 40, 83). — ಕಾಕುಮನುಜ. A man of a perverse mind (Dp. 91, 5). — ಕಾಕುವಾತು. A crooked, perverse word. ಕಾಕುಮಾತು ಆಡ ಬೇಡ, ಪೋಕವಿದ್ಯೆಗೆ ಹೋಗ ಬೇಡ (Prv.). — ಕಾಕುಸೇವೆ. A perverse service. ಕಾಕುಸೇವೆ ಯುಳ್ಳದ ಮನುಜನೆ ಕಾಕಿ (Dp. 165).

ಕಾಕುದ kâkuda. *The palate.*

ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ kâkutstha. N. of Râma, Lakshmaṇa, etc. (J. 18, 3; 21, 34).

ಕಾಕೆ kâkĕ. = ಕಾಕಿ, etc. A crow. — ಕಾಕೆಮುನ್ದಲಿ. A climbing herb, Trichosanthes palmata Roxb. (St. & Pl.).

ಕಾಕೇನ್ದು kâka-indu. *A kind of ebony, Diospyros melanoxylon* (— tomentosa).

ಕಾಕೋದುಮ್ಬರಿಕೆ kâka-uḍumbarikĕ. *The opposite-leaved fig-tree, Ficus oppositifolia* Roxb.

ಕಾಕೋದರ kâka-udara. *A serpent.*

ಕಾಕೋದರಶಾಯಿ kâkôdara-śâyi. Vishṇu (My.).

ಕಾಕೋಲ kâkôla. *A raven.* 2, a crow (ಬಲಿಭುಕ್, ಕಾಗೆ Nn. 97). 3, enmity (ವಿರೋಧ, ಹಗೆ 97). 4, *a sort of poison* (ವಿಷ, ಗರಳ 97). 5, a forest conflagration (ದವ, ಕಾಡುಗಿಚ್ಚು 97).

ಕಾಕೋಲಧರ kâkôla-dhara. Šiva (My.).

ಕಾಕೋಲಿ kâkôli. -ಳಿ. A vegetable substance (from Nepal?) used in medicine, described as sweet and cooling, allaying fever, etc. (ವಾಯುಸೋಲಿ, ಸ್ವಾದುರಸೆ, etc., ಗೊರಿಮುಡಿ Si. 158).

ಕಾಕ್ಷಿ kâkshi. *A fragrant kind of earth.*

ಕಾಕ್ಷೀವ kâkshîva. *The plant Hyperanthera moringa.*

ಕಾಗಜ kâgaja. = ಕಾಗದ, etc. (ಪತ್ರಳಿಕೆ Mr. 359, o. r. ಕಾಗದ; My.).

ಕಾಗಡಿ kâgaḍi. = ಕಾವಡಿ. (My.). See ಕಾಸಿ. **2,** a kind of square cradle suspended from the roof (My.).

ಕಾಗದ kâgada. = ಕಾಗಜ, ಕಾಗಿದ. Paper; a letter, note, or document (C.; Mhr.; T., Tĕ. ಕಾಗಿದ; M. ಕಾಯಿದ; H. ಕಾಗಜ್). — ಕಾಗದ ಪತ್ರ. dupl. Writings and papers; letters and notes (C.; Mhr.). ಅವನಿಗೂ ನನಗೂ ಕಾಗದ ಪತ್ರ ನಡೆಯುತ್ತದೆ, he corresponds with me (My.).

ಕಾಗಿ kâgi. = ಕಾಕಿ etc. A crow (S. Mhr.; ಕಾಕ, ಕರಟ, etc. Si. 173). See ಕರೀ ಕಾಗಿ, ಕೆಮ್ಪು -, ಚಮ್ಬಾರ -, ಮಾದೇ -, ಮುದಿ -. — ಕಾಗಿ ಎಡಗಟ್ಟು. A crow to cross one's path from the left side, which is an ill omen (S. Mhr.; My. as ಕಾಗೆ-). — ಕಾಗಿಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. Small eyes, resembling those of a crow (S. Mhr.; My. as ಕಾಗೆ-). — ಕಾಗಿತೂಬರೇಗಿಡ. (ಕಾಕೇನ್ದು, ಕಾಕತಿನ್ದುಕ, etc. Si. 130). — ಕಾಗಿತೊಣ್ಡೆ. = ಕಾಗೆದೊಣ್ಡೆ. (ಕಾಕಾಂಗಿ, ಕಾಕನಾಸಿಕೆ, ಹುಚ್ಚುತೊಣ್ಡೆ Si. 151). — ಕಾಗಿನೇಬಿಳಿ. (ನಾದೇಯಿ, ಭೂಮಿಜಮ್ಬೂಕ Si. 130). — ಕಾಗಿಬಣ್ಣ. A jet black colour (My. as ಕಾಗೆ-). — ಕಾಗಿ ಬಲಗಟ್ಟು. A crow to cross one's path from the right side, which is a good omen (S. Mhr.; My. as ಕಾಗೆ-). — ಕಾಗಿಬಿದುರು. A kind of reed or grass, Saccharum sara (ಗುನ್ದ್ರ, ತೇಜನಕ, ಶರ Si. 163). — ಕಾಗಿಮೇಡಿ. (ಕಾಕೋದುಮ್ಬರಿಕೆ, ಫಲ್ಗು, etc., ಬ್ರಹ್ಮಮೇಡಿ Si. 136). — ಕಾಗಿರೋಗ. A disease (consumption) by which the face becomes jet black (S. Mhr., My. as ಕಾಗೆ-).

ಕಾಗಿದ kâgida. = ಕಾಗದ, etc. (My.).

ಕಾಗು kâgu. A dark-black or dark-blue colour (ಅತಿನೀಲ Bhn.; *cf.* ಕಬ್ಗು; My.; T. ಕಾವು, black mark on the forehead; ಕಾಂಗು, M. ಕಾಂಗಿ, blue or dark cloth); a dark-black cloth (My.). ಕಾಗಿನ ದಟ್ಟಿ (Râghċ. 17, 64). ಕಾಗಿನ ಕಪ್ಪಡವನ್ ಉಟ್ಟು (Bp. 29, 3).

ಕಾಗುಣಿತ kâ-guṇita. The long syllable ಕಾ and the other long syllables of the alphabet being spelt together with the short ones at school (as ಕ ಕಾ, ತಿ ತೀ, etc., C.). ಕಾಗುಣಿತ ಬಾರದವನಿಗೆ ಕಾವ್ಯ ಹೇಳುವದು ಹ್ಯಾಗೆ? (Prv.).

ಕಾಗೆ kâgĕ. = ಕಾಕಿ, etc. A crow (ಕಾಕ Hlâ., Nr., Ċt. II, 109; ಬಲಿ Hlâ.; ಕರಟ Mr. 524; ವಾಯಸ Nn. 14-16; ಅರಿಷ್ಟ 120; My.; Sk. also ಕಾಗ). **2,** = ಕಾಕಮಾಚಿ (Mr. 130). ಕಾಗೆಯ ಮೊತ್ತಂ (ಕೊತ್ತಟಿ Šmd. I). ಕಾಗೆಯ ನೆರವಿ (ಕೊತ್ತಟಿ Šm. 30). ಕಾಗೆ ಕೋಗಿಲೆಯು ಹಾಗಿದ್ದರೂ ರಾಗದಲ್ಲಿ ಭೇದವಿಲ್ಲವೇ? — ಇರುಳು ಕಾಗೆಗೆ ಆಗದು, ಹಗಲು ಗೂಬೆಗೆ ಆಗದು (Prvs.). See Bp. 3, 79; 57, 68; 58, 49; 61, 11; Rśv. 9, 26; J. 15, 19; 23, 23; ಅಡವಿಯ ಕಾಗೆ, ಕಾಡ ಕಾಗೆ, ನೀರುಗಾಗೆ, ನೀರ್ಗಾಗೆ, ಮುದುಗಾಗೆ, ಹೊಂಗಾಗೆ. — ಕಾಗೆಗಬ್ಬು. -ಕಬ್ಬು. = ಕಾಗಿಬಿದುರು. ಕಾಗೆಗಬ್ಬಿನ ಹುಲ್ಲು (ತೇಜನಕ, ಶರ G.). — ಕಾಗೆದೊಣ್ಡೆ. = ಕಾಕತುಣ್ಡಿ, ಕಾಗಿತೊಣ್ಡೆ. The shrub Leea hirta B. (ಕಾಕತುಣ್ಡಿ Šmd. 381; ಕಾಕಾಂಗಿ, ಕಾಕನಾಸಿಕೆ Nr.). 2, the plant Xanthochymus pictorius (ಕಾಕತುಣ್ಡಿಕೆ, ತಾಪಿಚ್ಛ Hlâ.; ಕಾಕದೊಣ್ಡೆ Mr. 127). — ಕಾಗೆಬಂಗಾರ. Talc mineral (My.; Tĕ. ಕಾಕಿ-). — ಕಾಗೆಬಿಂಗಾರ. = ಕಾಗೆಬಂಗಾರ. (My.). — ಕಾಗೆಮಾರಿ. = ಕಾಕಮಾರಿ. (St. & Pl.; My.).

ಕಾಂಕೆ kâṅkĕ. (fr. ಕಾಯ್5). (= ಕಾಕು 1). Heat of any kind (My.; T. ಕಾಂಗೈ; Tĕ. ಕಾಕ).

ಕಾಂಕ್ಷಿತ kâṅkshita. Wished, desired; longed for; wish, desire. (Bp. 20, 26; 43, 54).

ಕಾಂಕ್ಷಿಸು kâṅkshisu. To wish, to desire. See ಆ-; V. 14, 111.

ಕಾಂಕ್ಷೆ kâṅkshĕ. *Wish, desire.* 2, *a disease of the eyes, affection of the optic nerve.* — ಕಾಂಕ್ಷೆ ತೀರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು. To fulfill one's own desire (B. 5, 38).

Digitized by Google

ಕಾಚ kâca. = ಕಾಜು, ಕಾಂಜು, ಕಾಸು 1, ಗಾಜು, ಗಾಸ, (ಜಾಜು). *Glass;* alkaline ashes, any salt of potash or soda in a glassy or crystalline shape. 2, a sling for suspending things; *the rope net-work or the strings by which the articles to be carried are suspended from the cross-pole* (ನೆಲಹು Hlâ.; ಅವಲಮ್ಬ, ಶಿಕ್ಯ, ನೆಲಹು Mr. 213; see Si. s. ಕಾವಡಿ). 3, an affection of the optic nerve.

ಕಾಚಭೂಷಣ kâca-bhûshaṇa. An ornament of glass. See ಬಳೆ.

ಕಾಚಮಣಿ kâca-maṇi. = ಗಾಜುಮಣಿ. A glass bead.

ಕಾಚಲು kâcalu. N. of a village (?). — ಕಾಚಲ ದೇವಿ. N. (Bp. 59, 7).

ಕಾಚಲವಣ kâca-lavaṇa. A black, medicinal salt. (My.).

ಕಾಚವಲಯ kâca-valaya. A glass ring. See ಬಳೆ.

ಕಾಚಸ್ಥಾಲಿ kâca-sthâli. *The trumpet flower, Bignonia suaveolens* Roxb.

ಕಾಚಾ kâcâ. = ಕಾಸೆ 2. A cloth used as girding for the loins (My.; Mhr., H. ಕಾಚ್ಯಾ).

ಕಾಚಿ kâci. = ಕಾಂಚಿ, ಕಾಮುಂಚ, ಕಾಮುಂಚಿ, ಕಾವಂಚಿ q. v., ಕಾವುಂಜ. — ಕಾಚಿಕಡ್ಡಿ. = ಕಾಚಿಹುಲ್ಲು. (Si. 165). — ಕಾಚಿಗಿಡ. The plant Solanum indicum L. (ಕಾಕಮಾಚಿ, ವಾಯಸಿ Si. 160). 2, the Brinjal or egg-plant, Solanum melongena L. (St. & Pl.). See ಗಣಕಿ. — ಕಾಚಿದೇವ. See ಲಿಂಗದ-. — ಕಾಚಿಹುಲ್ಲು. A kind of fragrant grass (ಕತ್ತೃಣ, ಪೌರ, ಸೌಗನ್ಧಿಕ, ಧ್ಯಾಮ, ದೇವಜಗ್ಧಕ, ರೌಹಿಷ Si. 165; ಭೂತಿಕ, ಕತ್ತೃಣ 405).

ಕಾಚಿತ kâcita, *Suspended in a kâca.* 2, = ಕಾಂಚಿತ.

ಕಾಚು kâcu. Cashoo, catechu or cutch, the inspissated juice of the Acacia catechu (ಕಯ್ರು, ಖದಿರ Mr. 144; ಖದಿರ G.; My.; Te.; T. ಕಾಚು; M. ಕಾಚ್ಚು, ಕಾತ್ತು, ಕಾಟ್ಟಿ). See Sp. s. ಮಾಳಿಗೆ. — ಕಾಚಿನ ಗಿಡ. (ಖದಿರ, ಗಾಯತ್ರಿ, ದನ್ತಧಾವನ, ಬಾಲತನಯ G.).

ಕಾಜವಾರ kâjavâra. = ಕಾಜಿವಾರ, ಕಾಂಜಿರ, ಕಾಸರ, ಕಾಸರ್ಕ, ಕಾಸರಿಕೆ, ಕಾಸಾರಕ, ಕಾಸ್ರ. The tree bearing the nux vomica (ಇಟ್ಟೆ G.; Tu. ಕಾಯೆರ್, ಕಾಯಿ).

ಕಾಜಿ kâji. A Muhammadan priest; a judge (My.; H., Mhr.). ಕಾಜಿ ಪಾಜಿ, ಪಾಜಿ ಕಾಜಿ (Prv.).

ಕಾಜಿವಾರ kâjivâra. = ಕಾಜವಾರ, etc. See ಇಟ್ಟೆ.

ಕಾಜು kâju. Tbh. of ಕಾಚ (Šmd. 364 Mdb.). Glass (ಕಾಚ Mr. 340; S. Mhr.). ಕಾಜಿನ ಬಳೆ, ಕಾಜಿನ ಸಾಮಾನು (B. 4, 226). See B. 3, 88; 4, 96. 224.

ಕಾಂಚಣ kâñcaṇa. Tbh. of ಕಾಂಚನ. Gold; wealth (My.).

ಕಾಂಚನ kâñcana. *Gold.* 2, *a middle-sized tree with fragrant blossoms, Mesua ferrea* Lin. (ನಾಗಸಮ್ಪಿಗೆ Mr. 127).

ಕಾಂಚನಪ್ರಸರ kâñcana-prasara. The tree Mimusops elengi (ಬಕುಲ, ನಾಗಕೇಸರ Mr. 125).

ಕಾಂಚನಮಂಚ kâñcana-mañca. (Šmd. 385; Kk. 96). A golden bedstead.

ಕಾಂಚನಮಾಲೆ kâñcana-mâlĕ. N. of a vṛitta (Ch.).

ಕಾಂಚನವರ್ಣ kâñcana-varṇa. The colour of gold (ಹೊಮ್ಬಣ್ಣ Nn. 125).

ಕಾಂಚನವಾದ kâñcana-vâda. A good report (ಕೌಲೀನ, ಸುವರ್ಣವಾದ Nn. 76).

ಕಾಂಚನಾದ್ರಿ kâñcana-adri. The golden mountain (My.).

ಕಾಂಚನಾರಕ kâñcanâraka. = ಕಂಚಿವಾಳ, etc. *The mountain ebony, Bauhinia variegata* Lin. (ಕಾಂಚಿವಾಳ Hlâ.; see Mr. s. ಕಂಚಿವಾಳ).

ಕಾಂಚನಾಲ kâñcanâla. = ಕಾಂಚನಾರಕ, etc. (Sk.).

ಕಾಂಚನಿ kâñcani. *Turmeric.*

ಕಾಂಚಾಣ kâñcâṇa. Tbh. of ಕಾಂಚನ. Wealth (My.).

ಕಾಂಚಾಳ kâñcâḷa. = ಕಂಚಿವಾಳ, etc., ಕಾಂಚಿವಾಳ. Tbh. of ಕಾಂಚನಾಲ. (My.). See ಕೆಂಗಾಂಚಾಲ.

ಕಾಂಚಿ kâñci. = ಕಾಚಿ, etc. — ಕಾಂಚಿಯ ಹುಲ್ಲು. The lemon grass, Andropogon shoenanthus L. (ಮಾಲಾತೃಣಕ, ಭೂಸ್ತೃಣ Nr.).

ಕಾಂಚಿ kâñci. -ಚೀ. = ಕಂಚಿ. *A girdle, a woman's zone* (ಉಡಿನೂಲು Hlâ.; ಉಡಿದಾರ Nn. 118). 2, the plant Abrus precatorius. 3, N. of a town, Conjeveram (Bp. 17, 1; My.).

ಕಾಂಚಿಕ kâñcika. = ಕಾಂಜಿಕ. (Sk.; G.).

ಕಾಂಚಿತ kâñcita. Worshipped, honoured (ಸಂಪೂಜಿತ, ಅರ್ಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟುದು Hlâ.; ಸಯಿಜ್ಜತಮ್, ಅರ್ಚನಂ Mr. 449).

ಕಾಂಚಿವಾಳ kâñcivâḷa. = ಕಾಂಚಾಳ, etc. (ಕೋವಿದಾರ, ಕಾಂಚನಾರಕ Hlâ.; see Mr. s. ಕಂಚಿವಾಳ). ಕೆಮ್ಪುಕಾಂಚಿವಾಳದ ಗಿಡ (ಕೋವಿದಾರ, ಚಮರಿಕ, etc. Si. 126).

ಕಾಂಚೀಪದ kâñcî-pada. *The hips and loins; the pubic region* (ಜಘನ Hlâ.).

ಕಾಂಚೀಪುರ kâñcî-pura. = ಕಾಂಚಿ No. 3. (Bp. 16, 1; 25, 13).

ಕಾಂಜಿ kâñji. = ಕಾಂಜಿಕ, ಗಂಜಿ 1. (Sk.).

ಕಾಂಜಿಕ kâñjika. *Sour gruel* (ಆರನಾಲ, ಧಾನ್ಯಾಮ್ಲ, etc., ಅಮ್ಬಿಲ Mr. 214).

ಕಾಂಜಿರ kâñjira. = ಕಾಜಿವಾರ, etc., ಕಾಂಜೀರಗೆ. A species of gourd or plant of the curcubitaceous order with an exterior resembling an orange, but with a pulp like cow-dung; the Strychnos nux vomica (ಕಿಮ್ಪಾಕ, ಮಹಾಕಾಲ Hlâ.; ಕಿಮ್ಪಾಕ, ವೇಗ Nn. 97; T. ಕಾಂಜಿರ, ಕಾಂಜಿರೈ; M. ಕಾಞ್ಞಿರ).

ಕಾಂಜೀರಗೆ kâñjiragĕ. = ಕಾಂಜಿರ, etc. (ಕಿಮ್ಪಾಕ Mr. 127, o. r. ಕಾಂಜೀರಿಗೆ).

ಕಾಂಜು kâñju. = ಕಾಜು, etc. (S. Mhr.).

ಕಾಟ kâṭa. 1. (fr. ಕಾಡು 1). Trouble, annoyance, plague (C.). ಅಜ್ಞಾತವಾಸದಲ್ಲಿಯೂ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳ ಕಾಟ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. — ಅರಸನ ಅಂಕೆಯಿಲ್ಲ, ದೈವದ ಕಾಟವಿಲ್ಲ. — ಊಟಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲದವನು ಕಾಟಾ ಮಾಡದೆ ಇರನು. — ಓಟಾ ಓಡಿದರೂ ಕಾಟ ತಪ್ಪದು (Prvs.). See Bp. 51, 75; B. 2, 30; 4, 9. 47; Prvs. s. ಕೀಟ, ನೋಟ, ಬಿಳಿ, ಬೇನೆ, ವನ್ಧನೆ ಮಾಡು, ಶನಿ. — ಕಾಟಾಚಾರ. -ಆಚಾರ. Good behaviour or politeness proceeding from the wish to avoid annoyance (My.).

ಕಾಟ kâṭa. 2. (fr. ಕಾಡು 2). = ಕಾಟಕ 1, No. 1. A forester or huntsman; a N. (Šmd. 95); the N. of a gŏlla (= ಕಾಟ 2; V. 14, 100). — ಕಾಟಣ್ಣ. -ಅಣ್ಣ. The fowler's idol, consisting of a few stones white-washed (R.); N. (My.). — ಕಾಟನಾಯಕ. The chief called Kâṭa; N. (My.). ಕಾಟನಾಯಕನ ಮನೆಗೆ ಕನ್ನಾ ಹಾಕಿದರೆ ನೇತಾಡುವದು ಎರಡು ಬಂಗೀ ಚೀಲ (Prv.).

ಕಾಟ kâṭa. 3. = ಕಮ್ಪು 2, ಗಾಟ, ಗಾಟು. A sharp, strong, stifling smell, as that of tobacco, chillies, etc. (S. Mhr.; Tĕ. ಕಾಟು; T. ಕಾರ್, ಕಾಡ್, to be sharp, pungent; *cf.* ಕಾಕು 2).

Digitized by Google

ಕಾಟ kâṭa. 4. = ಕೇರ, etc. (S. Mhr.; Tĕ. ಕಾಡ, at, near, by).

ಕಾಟ kâṭa. 5. = ಕಾತ, etc. See ಡೊಣ್ಣ-, ತೊಣ್ಣ-.

ಕಾಟಕ kâṭaka. 1. = ಕಾಟ 2. A forester or fowler (ಬೇಡ S. Mhr.); a N. (Bp. 10, 6). **2,** a troublesome man, a marauder (My.). See ಅತಿ-; Prv. s. ತಾಯಿ.

ಕಾಟಕ kâṭaka. 2. Trouble, annoyance (My.). See Prv. s. ನಾಟಕಧಾರಿ.

ಕಾಟಕತನ kâṭakatana. Giving trouble, annoying (My.). See Prvs. s. ಪೀರ, ಬೂಟಕತನ.

ಕಾಟಕಾಯ kâṭakâya. = ಕಾಟಕಾಯಿ. (My.).

ಕಾಟಕಾಯಿ kâṭakâyi. = ಕಾಟಕಾಯ, ಕಾಟಗಾಯಿ. Plundering, marauding (S. Mhr.).

ಕಾಟಕಿ kâṭaki. A troublesome woman (My.).

ಕಾಟಕೋನ kâṭakôna. A mason's square (Mhr. ಕಾಟಕೋನಾ). 2, a right angle (C.).

ಕಾಟಗಾಯಿ kâṭagâyi. = ಕಾಟಕಾಯಿ. (S. Mhr.).

ಕಾಟಿ kâṭi. 1. = ಕಾಟಿ. (S. Mhr.).

ಕಾಟಿ kâṭi. 2. = ಕಾಟ 2. N. of a gŏlla (Bp. 9, 12).

ಕಾಟಿಮೆ kâṭimĕ. N. of a woman (Bp. 23, 20).

ಕಾಟು kâṭu. (fr. ಕಡಿ 4). A bite (of the teeth), a cut (of an axe, a sword, etc., My.; Tĕ.).

ಕಾಟೆ kâṭĕ. = ಕಾಟಿ 1, ಕಾಡೆ q. v. A kind of fermented pap of jôḷa or râgi, to which butter-milk is added (C.; Tĕ.: rice gruel).

ಕಾಠಿ kâṭhi. Bordering lines or a border of gold and silk threads (Mhr. ಕಾಠೀ). See ಕರ್ವತ-, ದಾಬಣ-.

ಕಾಠಿಣ್ಯ kâṭhiṇya. Tbh. of ಕಾಠಿನ್ಯ. (Bp. 38, 34; My.; B. 4, 149).

ಕಾಠಿನ್ಯ kâṭhinya. Hardness; firmness; solidity, *a solid matter*; sternness, severity; difficulty.

ಕಾಡ್ kâḍ. = ಕಾಡು 2, etc. — ಕಾಡ್ಗಿಚ್ಚು. -ಕಿಚ್ಚು. = ಕಾಡುಗಿಚ್ಚು. (ಪಡುವಗಿಚ್ಚು Ct. II, 113; J. 4, 23; 30, 38; Dp. 172, 3). — ಕಾಡ್ಗಿಚ್ಚುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To take jungle-fire, to be set on fire by it (J. 9, 32). — ಕಾಡ್ಗೋಣ. -ಕೋಣ. A wild buffalo (Râm. 6, 19, 17).

ಕಾಡ kâḍa. = ಕಾಡು 2, etc. See ಗುಡ್ಡಗಾಡ, ಸುಡುಗಾಡ. — ಕಾಡಗುಬ್ಬಿ. -ಕುಬ್ಬಿ. = ಕಾಡುಗುಬ್ಬಿ. (B. 5, 23). — ಕಾಡಗಿಚ್ಚು. -ಕಿಚ್ಚು. = ಕಾಡುಗಿಚ್ಚು. (Bp. 56, 26; My.).

ಕಾಡವೆ kâḍavĕ. (= ಕದವೆ). — ಇದು ಬಗ್ಗ ಸಾರ್ದ ಗವಿ! ಇದು ಕಾಡವೆಯು ನೊರೆಯು! (Râghô. 17, 68). ಬಡಿದು ಭಲ್ಲಕನ, ಕಾಡವೆಯು ಕೆಯ್ಸೆಱೆವಿಡಿದು (17, 74).

ಕಾಡಿ kâḍi. (A jungle-woman); N. (My.).

ಕಾಡಿ kâḍi. (= ಕಡ್ಡಿ). A blade of grass, a bit of straw, etc. (My.; Mhr.). — ಕಾಡಿಕಾರ. Caustic (My.). — ಕಾಡಿಯರಗು. -ಅರಗು. = ಕಡ್ಡಿಯರಗು. (My.).

ಕಾಡಿಕೆ kâḍikĕ. Troubling, teazing, annoying (My.).

ಕಾಡಿಗ kâḍiga. A troublesome man (My.; ಕಾಡುವವ G.) **2,** a duck (Sd.; *cf.* Sk. ಕಾದಮ್ಬ, ಕಾರಣ್ಡ).

ಕಾಡಿಗೆ kâḍigĕ. Lampblack; a collyrium prepared from it (ಕಜ್ಜಳ, ಅಂಜನ, ಅಭಿಹಿತ Hlâ.; ಅಂಜನ, ಕಜ್ಜಳ Nn. 61; C.; Tu.; Tĕ. ಕಾಟಿಕೆ, ಕಾಟುಕೆ; *cf.* ಕಾಳಿಕೆ, ಕಾಳಿಗ). See B. 1, 5. 22; Râm. 6, 12, 34; J. 10, 50; 26, 9. — ಕಾಡಿಗೆಗರಗು. The plant Eclipta prostrata and erecta Lin., used in preparing kâḍigĕ (ಭೃಂಗರಾಜ, ಮಾರ್ಕವ G.). — ಕಾಡಿಗೆಗರ್ಗ. = ಕಾಡಿಗೆಗರಗು. (S. Mhr.). — ಕಾಡಿಗೆಜೋಳ. A jôḷa of a somewhat blackish colour (S. Mhr.). — ಕಾಡಿಗೆಯ ಗುಡ್ಡ. (ಅಂಜನಾದ್ರಿ G.). — ಕಾಡಿಗೆಸೊಗಸಿನ ಹಕ್ಕಿ. A wagtail (ಖಂಜರೀಟ, ಖಂಜನ, ಗೀಜುಗಹಕ್ಕಿ Si. 172; Tĕ. ಕಾಟುಕೆಪಿಟ್ಟ).

ಕಾಡಿಸು kâḍisu. To trouble, to plague (C.; Bp. 32, 39; 54, 55).

ಕಾಡು kâḍu. 1. To treat harshly or disrespectfully; to give trouble; to be importunate; to trouble, to plague (ಅವಹೇಲನ Šmd. Dh.; Šm. 91; C.; *cf.* ಕಡು 1). ಕಾಡದೆ ಕಱೆವ ಆಕಳು (ಸುವ್ರತೆ, ಸುಖಸನ್ದೋಹ್ಯೆ Nr.; Si. 322). ಪೆಱರ ಕಾಡುವಾತಂ (Kk. 37; Šm. 46). ಕಾಡುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗೆ ನಾಱುವ ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿ. — ಆನೆಗೆ ಗುಂಗುರು ಕಾಡಿದ ಹಾಗೆ (Prvs.). See Bp. 14, 16. 22; 36, 43; 37, 36; 40, 42; 42, 6; Šsv. 3, after 35; 4, 12; J. 8, 20. 48; B. 4, 185; 5, 102; Prvs. s. ನವಗ್ರಹ, ತನಿ.

ಕಾಡು kâḍu. 2. = ಕಾ 2, ಕಾಡ್, ಕಾಡ, ಕಾಱ್ 1. A forest; a jungle; a wild (ಅರಣ್ಯ Šmd. Dh.; ಕಾನನ, ಪಟು, ಬಿಂಜ, ಅಡವಿ Šm. 21; ವನ, ಕಾನನ, etc. Si. 438. 458; C.; Tu., T., M.; Tĕ. ಕಾಡು, ಕಾರು; T. also: ಕಡಪು, ಕಟ್ಟಿ). ಕಾಡ ಕೋಱಿಗೆ ಮಕರಸಂಕ್ರಾನ್ತಿಯೇ? — ಕಾಡಲ್ಲಿ ಹೊಮ್ಮಾಱಿ ಬಯಸಿದ ಹಾಗೆ. — ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ತಿರುಗಿ, ಕಟ್ಟಿಗೆ ಇಲ್ಲಾ! ಎನ್ದ ಹಾಗೆ. — ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹುಲಿ ಕೂಗಿದರೆ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಲು ತೆಗದರನ್ತೆ. — ಕಾಡಿಗೆ ಆತ್ತು, ಕಣ್ಣು ಪೋಟೆ ಹೋಯಿತು (Prvs.). ಕಾಡ ಕಪಿ ಬಲ್ಲುದೇ ಮಾಣಿಕದ ಬೆಲೆಯ? (Dp. 76). See *e. g.* Šsv. 3, 32; J. 10, 3; 18, 40; 19, 8; 28, 36. 47; 29, 32; ಕಗ್ಗಾಡು, ಮಸಣಗಾಡು, ಮೇಹುಗಾಡು, ಸುಡುಗಾಡು, ಹಳ್ಳಿಗಾಡು, ಹೆಗ್ಗಾಡು. — ಕಾಡ. -ಅ 3. A jungle-fellow: a lazy, good-for-nothing man (C.). — ಕಾಡ ಅಶ್ವತ್ಥ. The tree Urostigma arnottianum Miq. (St. & Pl.). — ಕಾಡ ಇರವನ್ತಿ. (ವಾಸನ್ತಿ, ಮಾಧವೀಲತೆ Nr., o. r. ಕಾಡಿರವನ್ತಿಗೆ). — ಕಾಡ ಕಡನೆಗಿಡ. The plant Solanum stramoniaefolium Jacq. (St. & Pl.). — ಕಾಡ ಕಬ್ಬು. = ಕಾಕಬ್ಬು. (My.). — ಕಾಡ ಕಲ್ನಾರು. A shrub or small tree, Helicteres isora L. (St. & Pl.). — ಕಾಡ ಕವಡೇ ಕಾಯಿ. (ಕಕ್ಕಾವಡೇ ಕಾಯಿ, ಇನ್ದ್ರವಾರುಣಿ G.; My.). — ಕಾಡ ಕಾಗೆ. A raven (ಸಿರಿಕಾಕ, ವನಾಶ್ರಯ, ದ್ರೋಣ, ಕಾಕೋಲ Mr. 170). — ಕಾಡ ಕೆಸು. A stemless plant, used as a vegetable, Colocasia nymphaeifolia Roxb. (St. & Pl.; My.). — ಕಾಡ ಕೊನ್ದೆ. A tall tree, Pithecolobium bigeminum Benth. (St. & Pl.). — ಕಾಡ ಕೋಣ. A wild buffalo (ಮಹಿಷ, etc. Nr.; My.; B. 3, 24). — ಕಾಡ ಗರ್ಗರಿ. A small tree, Cluytia collina Roxb. (St. & Pl.). — ಕಾಡ ಗುಬ್ಬಿಯೆಳ್ಳು. A common weed, Blainvillia latifolia D. C. (Z.). — ಕಾಡ ಜೀರಿಗೆ. A tall, robust, annual plant, the purple flea-bane, Vernonia anthelmintica Willd. (St. & Pl.; S. Mhr.). — ಕಾಡಡಿಕೆ. -ಅಡಿಕೆ. A wild areca. See Si. 131. — ಕಾಡ ತುಮ್ಬೆ. A kind of tumbĕ plant (ನಿರ್ಗೋಣಿ Mr. 134, o. rs. ನಿರ್ನಾಗಕೆ, ನಿರ್ಮೇಗಕಿ). — ಕಾಡತ್ತಿ. -ಅತ್ತಿ. An erect shrub, Bauhinia tomentosa L. (St. & Pl.). — ಕಾಡ ನಱುವಲು. A herb, native of S. America, now a weed in gardens, Turnera ulmifolia Lin. (St. & Pl.). — ಕಾಡ ನಾಯಿ. A wild dog (B. 3, 39). — ಕಾಡ ನೊಣ. A gad-fly (ದಂಶ, ವನಮಕ್ಷಿಕೆ Nr.). — ಕಾಡ ಪಾಪಟೆ. =

ಕಾಡ ಕವಡೇ ಕಾಯಿ. (My.). — ಕಾಡ ಪಾಪರಿ. = ಕಾಡ ಪಾಪಟಿ. (My.). — ಕಾಡ ಪಾಪಟಿಬಳ್ಳಿ. A creeping or climbing herb, Bryonia maderaspatana Berg. (Bryonia scabrella L., St. & Pl.). — ಕಾಡ ಬಜ. The nettle-tree, a small tree, Sponia andaresa Comm. (St. & Pl.). — ಕಾಡ ಬಜೆ. A kind of bajĕ (My.). — ಕಾಡ ಬೇಗೆ. = ಕಾಡುಕಿಚ್ಚು. (ದವಾಗ್ನಿ G.; My.). — ಕಾಡ ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ. (ಕಲ್ಮಾವು G.). — ಕಾಡ ಮೃಗ. A wild beast (Bp. 57, 14). — ಕಾಡರಸಿನ. -ಅರಸಿನ. A beautiful garden-plant, Curcuma zeodaria Rosc. (St. & Pl.; My.). See Si. 146. — ಕಾಡರಳೆ. -ಅರಳೆ. Wild cotton (ಭಾರದ್ವಾಜ Si. 150). — ಕಾಡವರೆಬಳ್ಳಿ. -ಅವರೆ-. A woody twining plant with yellowish flowers, Cylista scariosa Ait. (Z.). — ಕಾಡವೋಮ. -ಓಮ. A medicinal herb, native of America, Chenopodium ambrosioides Schuth. (St. & Pl.). — ಕಾಡ ಹನ್ದಿ. A wild boar, a wild hog (ವರಾಹ, ಕೂಕರ, ಕೋಲ, etc. Nr.; ಎಕ್ಕಲ Čt. II, 36; C.). — ಕಾಡ ಹರಳುಗಿಡ. A shrub used to make hedges, native of Brazil, but now common in India, Jatropha curcas L. (St. & Pl.; My.). — ಕಾಡ ಹಾಕುಕಾರೆ. A climbing shrub, Toddalia aculeata Pers. (St. & Pl.). — ಕಾಡ ಹೀರೆ. The plant Luffa acutangula Sering. and Luffa petandra Roxb. (Luffa foetida Cav., ಘೋಷ, ಕೋಶಾತಕಿ Nr.; My.). — ಕಾಡ ಹೆಸರು. A climbing herb, Phaseolus adenanthus Meyer (St. & Pl.); Phaseolus trinervius Heyne (Z.; C.); = ಮಕುಷ್ಟಕ, ಮಯುಷ್ಟಕ, etc. (Nr.). — ಕಾಡ ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪುಗಿಡ. A tall herb, Lobelia nicotianaefolia Heyn. (St. & Pl.). — ಕಾಡಾಕಳು. -ಆಕಳು. A wild cow (ಕಾಡಾವು G.; C.; B. 3, 16). — ಕಾಡಾಡಿ. -ಆಡಿ. A person living or wandering in forests (My.). — ಕಾಡಾಡುಬಳ್ಳಿ. -ಆಡು-. A twining plant, Trichosanthes cucumerina L. (St. & Pl.). — ಕಾಡಾನೆ. -ಆನೆ. A wild elephant (Rśv. 6, 23; J. 15, 19; 22, 34; C.). — ಕಾಡಾರಮ್ಬ. -ಆರಮ್ಬ. Dry cultivation (My.; Tĕ.). — ಕಾಡಾವು. -ಆವು. A wild cow (G., S. Mhr.; Tĕ. ಕಾರಾವು). — ಕಾಡಿರವನ್ತಿಗೆ. = ಕಾಡ ಇರವನ್ತಿ, q. v. — ಕಾಡಿರುವನ್ತಿಗೆ. -ಇರುವನ್ತಿಗೆ. = ಕಾಡಿರವನ್ತಿಗೆ. (ಪುಷ್ಪವೃಕ್ಷ, ಅತಿಮುಕ್ತ, etc. Si. 139). — ಕಾಡೀರುಳ್ಳಿ. -ಈರುಳ್ಳಿ. = ಕಾಡುಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ. (St. & Pl.); a wild onion (My.). — ಕಾಡುಕಡ್ಲೆಸೊಪ್ಪು. A spreading herb, the mallow-leaf, Malva rotundifolia L. (St. & Pl.). *Cf.* ಕಾಡುಗಡಲೆ. — ಕಾಡುಕಸ್ತೂರಿ. The musk-mallow, a herb, Hibiscus abelmoschus L. (St. & Pl.). — ಕಾಡುಕಿಚ್ಚು. = ಕಾಡುಗಿಚ್ಚು. (Si. 458). — ಕಾಡುಕುದುರೆ. A wild horse (B. 5, 16). — ಕಾಡುಕುರುಳು. = ಕಾಕಳ್ಳು. (G.; My.). — ಕಾಡುಕುಱಿ. A wild sheep, a jungle sheep (G.; My.). — ಕಾಡುಕುಱುಬ. = ಬೆಟ್ಟದ ಕುಱುಬ. (My.). — ಕಾಡುಕುಸುಬಿ. A weed, Tricholepis amplexicaulis Clarke (Z.). — ಕಾಡುಕೊಕ್ಕರೆ. (ಕೃಕರ, ಕಾಡುಬಕ Si. 178). — ಕಾಡುಕೋಣ. = ಕಾಡ ಕೋಣ. (B. 3, 24; 5, 21; C.; ಮಹಿಷ, etc. Si. 167). — ಕಾಡುಕೋೞಿ. The grey jungle-fowl, Gallus sonnerati (My.). — ಕಾಡುಗಡಲೆ. -ಕಡಲೆ. (ಮಂಗಲ್ಯಕ, ಮಸೂರ Si. 304). — ಕಾಡುಗತ್ತೆ. -ಕತ್ತೆ. A wild ass (B. 3, 47; 5, 15). — ಕಾಡುಗಿಚ್ಚು. -ಕಿಚ್ಚು. A jungle-fire (ದವ, ದಾವ Nr.; ವತ್ರ, ದವಾನಲ Nn. 39; ದಾವ, ಕಾಟ್ಕಿಚ್ಚು 66; ದವ 97; My.). — ಕಾಡುಗುದುರೆ. -ಕುದುರೆ. = ಕಾಡುಕುದುರೆ. (B. 3, 56; 5, 12). — ಕಾಡುಗುಱಿ. -ಕುಱಿ. = ಕಾಡುಕುಱಿ. (B. 3, 8). — ಕಾಡುಗೆಣಸು. A wild species of the sweet potato (My.). — ಕಾಡುಗೋಣ. -ಕೋಣ. = ಕಾಡುಕೋಣ. (B. 5, 21). — ಕಾಡುಗೋದಿ. A kind of grass, Coix barbata Roxb. (ಗವೇಧು, etc. Si. 307). — ಕಾಡುಜನ. Savages (B. 3, 32; C.). — ಕಾಡುಜಾಜಿಮರ. The wild nutmeg tree, Myristica horsfieldii Blum-Spr. (St. & Pl.). — ಕಾಡುತೊಗರಿ. An erect shrub, Atylosia candollei W. & A. (St. & Pl.; see Si. 154). — ಕಾಡುದಾರಿ. A jungle path (ಕಾನ್ತಾರ Si. 105). — ಕಾಡುದಾಲಚಿನ್ನಿ. The wild cinnamon tree, Cinnamomum malabathrum Don. (St. & Pl.). — ಕಾಡುದ್ದು. -ಉದ್ದು. (Si. 304; *cf.* ಅಡವಿಯುದ್ದು). See Nr. s. ಮಡ್ಡುಗದಿವೆ. — ಕಾಡುನಾಯಿ. = ಕಾಡ ನಾಯಿ. The wild dog, Cyon rutilans (Gz.; B. 5, 27). — ಕಾಡುನುಗ್ಗಿಗಿಡ. A low shrub with yellow flowers, Ormocarpum sennoides D. C. (St. & Pl.). — ಕಾಡುನೊಣ. = ಕಾಡ ನೊಣ. (Si. 176). — ಕಾಡುಬಕ. (ಕೃಕರ Si. 178). — ಕಾಡುಬಾಳೆಗಿಡ. The wild plantain-tree, Musa superba Roxb. (St. & Pl.; My.). — ಕಾಡುಬುಡುಮೆ. A kind of buḍumĕ (My.). — ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು. The common wild cat, Felis chaus (Gz.). — ಕಾಡುಬೆಣ್ಡೆಕಾಯಿಗಿಡ. The musk-mallow, a herb, Hibiscus abelmoschus L. (St. & Pl.), and several other plants of the Malvaceae family (Z.). — ಕಾಡುಬೆಳೆ. = ಕಾಡುಕುರುಳು. (ಕರೀಷ Si. 315; My.). — ಕಾಡುಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ. A bulbous plant, Scilla indica Roxb. (St. & Pl.). — ಕಾಡುಭಾಷೆ. A language not refined or polished (B. 4, 128). — ಕಾಡುಮನುಷ್ಯ. A savage (ಹೂಣ G.); a stupid, uneducated man (C.). — ಕಾಡುಮನ್ದಿ. Savages (B. 5, 105). — ಕಾಡುಮಲ್ಲಿಗೆಗಿಡ. A scandent shrub, Jasminum angustifolium Vahl. (St. & Pl.; S. Mhr.). See ದೊಡ್ಡ-. — ಕಾಡುಮಿನಿಕೆಬಳ್ಳಿ. A climbing herb, Cucumis trigonus Roxb. (St. & Pl.; My.). — ಕಾಡುಮೃಗ. = ಕಾಡ ಮೃಗ. (G.). — ಕಾಡುಮೆಣಸು. (ತವ್ಯ, ಚವಿಕೆ Nr.; Si. 145). — ಕಾಡುರೋಗ. A fierce, fatal sickness. See Prv. s. ನಾಡಿ ನೋಡು. — ಕಾಡುಲಿಮ್ಬೆ. A large shrub or small tree, Atalantia monophylla Corr. (St. & Pl.). — ಕಾಡುಸಬ್ಬಸಿಗೆ. (ಶತಪುಷ್ಪೆ, ಅತಿಛತ್ರೆ, ಕಾರವಿ, etc. Si. 160). — ಕಾಡುಸಮ್ಪಿಗೆ. A tree with thick branches and white flowers, cultivated in gardens, Plumeria acutifolia Poir. (St. & Pl.). — ಕಾಡುಸವುತೆ. (ಕರ್ಕಟಿ Si. 161). — ಕಾಡುಸಾಸಿವೆ. An annual herb, Cleome viscosa L. (St. & Pl.). — ಕಾಡುಸೂರ್ಣಗಡ್ಡೆ. = ಕನ್ದಗಡ್ಡೆ. (St. & Pl.). — ಕಾಡುಸೊಳ್ಳೆ. (ದಂಶಿ Si. 176). — ಕಾಡುಸ್ಥಿತಿ. A crude, unrefined condition or state (B. 4, 129). — ಕಾಡುಹತ್ತಿ. (ಭಾರದ್ವಾಜ Si. 150). — ಕಾಡುಹನ್ದಿ. = ಕಾಡ ಹನ್ದಿ. (ವರಾಹ, etc. Si. 167; ಎಕ್ಕಲ G.). — ಕಾಡುಹಾಗಲ. (Si. 160). — ಕಾಡುಹೀರೆ. = ಕಾಡ ಹೀರೆ. (Si. 150). See ಹೊಮ್ಬಣ್ಣದ-. — ಕಾಡುಹುಳ್ಳಿ. = ಕಂಬುಪುಷ್ಪಬಳ್ಳಿ. (Z.). — ಕಾಡುಹೆಸರು. = ಕಾಡ ಹೆಸರು. (Si. 304). — ಕಾಡೆತ್ತು. -ಎತ್ತು. A wild ox (B. 3, 16). — ಕಾಡೆಮ್ಮೆ. -ಎಮ್ಮೆ. A wild female buffalo (J. 28, 52; B. 3, 24). — ಕಾಡೆಳ್ಳು. -ಎಳ್ಳು. Wild Sesamum (ಜರ್ತಿಲ Nr.); — a native of Africa, cultivated in India, yielding oil, Guizotia abyssinica Cass. (St. & Pl.). — ಕಾಡೊಡೆಯ. -ಒಡೆಯ. A chief of the Bêḍas (Rśv. 5, after 114; Śśv. 3, 58).

ಕಾಡು kâḍu. 3. = ಕಾೞ್ 3, etc., (ಕಾರ್ 1, etc.). Blackness; black (ಕರ್ಪು Šm. 91; M. ಕಾರ್, ಕಾಱು, darkness; a cloud).

ಕಾಡುಹ kâḍuha. Treating harshly, etc. ಇವಿರಿದ್ದು ಕಾಡುಹ (ಅಭಿಯೋಗ, ಅಭಿಗ್ರಹ Nr.).

ಕಾಡೆ kâḍĕ. = ಕಾಟಿ, etc. (My.; T., M. ಕಾಡಿ, water in which rice has been washed, kept till it ferments; sour gruel; *cf.* ಕಡಿ' 3).

ಕಾಡೆ kâḍĕ. 1. A decoction (S. Mhr.; ಕಷಾಯ G.; B. 5, 72; Mhr., H. ಕಾಟ). ಕುದಿಸಿದ ಕಾಡೆ (ನಿರ್ಯೂಹ G.).

ಕಾಡೆ kâḍĕ. 2. Tbh. of ಕಾಣ್ಡ. A stalk (Sd.; *cf.* Mhr. ಕಾಡ).

Digitized by Google

ಕಾಣ್ kâṇ. 1. = ಕಾಣು, q. v. To see (ದರ್ಶನ Šmd. Dh.; T., M.; Tĕ. ಕಾನು, ಕನು; J. 5, 25; 13, 10. 44; 88, 40; see ಕಣಿಸು); to regard. P. p. ಕಣ್ಡು (Šmd. 285). ಕಣ್ಡಂ (287). ಕಣ್ಡೆವು (255). ಅವರ್ ನಾಳೆ ಕಾಣ್ಗುಂ (267). ಕಾಣ್ಬಂ (275). ಬಸವವಿಭುವಂ ಕಾಣ್ಬ ಕಾಂಕ್ಷೆಯಲಿ (Bp. 5, 13). ಕಾಮ್ಬ (= ಕಾಣ್ಬ, Bp. 46, 59; 47, 50). ಇನ್ನಿದಕೆ ಮರ್ದಂ ಕಾಣೆಂ (13, 26). ಎಲೆ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳಿರಾ, ಕಣ್ಣು ಕಾಣಿರೆ? (58, 33). ಕಾಣ್ಬಳತೆ (4, 50). ಧಾನುವಂ ಕೌತಿಕವು ಕಾಣ್ಬುದೆ? (60, 43). ಕಾಣ್ಬದು (1, 37). ವಿಶೇಷಾರ್ಥವ ಕಾಣ ಬಲ್ಲವನು (ಪ್ರಗಲ್ಭ); ಮರಳಿ ಮರಳಿ ಕಾಣಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ಅವಗೀತ Nr.). ಮುಗುಟಿ ಮುಗುಟಿ ಕಣ್ಡದು (ಅವಗೀತ, ಮುಹುರ್ದೃಷ್ಟ Hlâ.). ಭಣ್ಡಾರದ ಅಖಿಲವಸ್ತುಗಳನ್ ಒನ್ದು ತೃಣವಾಗಿ ಕಣ್ಡು ವೆಚ್ಚಿಸಿ (J. 31, 26). See Bp. 21, 17; 32, 48; 55, 32; Bh. 1, 10, 39; 2, 13, 16; Rśv. 13, after 102; Râm. 26, 16; Č. Bp. 11, 6; Râghč. 17, 53. 69; J. 3, 4; 28, 19. 33. 48; 30, 48; 33, 25; ಕಡೆಗಾಣ್, ನೆಲೆಗಾಣ್, ಮುಟ್ಟವೆಗಾಣ್, ಮುನ್ದುಗಾಣ್, ಸರಿಗಾಣ್. **2,** to appear; to be apparent. ಕಾಣ್ಬದು (ವಿಶದ, ಪ್ರಕಟ, ಸ್ಪಷ್ಟ, ಪ್ರಕಾಶ, ಸ್ಫುಟ Mr. 449). See ಕಾಬ, ಕಾಮ್ಬ, ಕಾಮ್ಬುವ. — ಕಾಣ್ ಕಾಣ್. rep. (Bp. 9, 10; 53, 3; J. 14, 29; 28, 20). — ಕಾಣ ಬರ್. = ಕಾಣಲ್ಕೆ ಬರ್ (Šmd. 93). 2, to become apparent (Bp. 58, 63). — ಕಾಣ ಬಹ. Being possible to see. ಚನ್ದ್ರನಂ ಕಾಣ ಬಹನ್ತಹ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ (ಸಿನೀವಾಲಿ Nr.). — ಕಾಣ ಬಹುದು. That one can see, or that can be seen (ರೂಪ Nr.). — ಕಾಣ ದಾಹ. Appearing. ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣ ದಾಹನ್ಥಾದು (ಲೋಚನಗೋಚರ Nn. 87). — ಕಾಣಲ್ ಬರ್. To be possible to see; to happen to see. ಅನ್ತದನ್ದೆ ಅವರನ್ ಆ ಪೊದಲೊಳ್ ಕಾಣಲ್ ಬನ್ತು (Šmd. 112). *Cf.* ಕಾಣ ಬರು s. ಕಾಣು. — ಕಾಣಲ್ಕೆ ಬರ್. To be possible to see; (to) may see. ಮಾರ್ಗಕ್ರಮಮುಂ ಕಾಣಲ್ಕೆ ಬರ್ಪುದು ಅದ್ಯರ ಕೃತಿಯೊಳ್ (Šmd. 93).

ಕಾಣ್ kâṇ. 2. Seeing; appearing. — ಕಾಣ್ಬಟ್ಟೆ. A (or any) way that comes in sight; a way where one may see. — ಕಾಣ್ಬಟ್ಟೆಗಿಡು. -ಕಿಡು. To lose, or part with, the way where one may see (J. 19, 18). — ಕಾಣ್ಬಟ್ಟೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To take any road that comes in sight (J. 19, 1).

ಕಾಣ kâṇa. A man who does not see. See ಮುಸ್ಸಗಾಣಂ.

ಕಾಣ kâṇa. One-eyed, monoculous. 2, a crow. (R.).

ಕಾಣಿ kâṇi. A sixty-fourth fractional part ($\frac{1}{64}$) of any coin (My.; Tĕ., Tu.; T. $\frac{1}{80}$; M. $\frac{1}{80}$, $\frac{1}{64}$, $\frac{1}{32}$). ಕೋಟ್ಟುಮ್ ಅದ'ಯೆ ಬುಧರ್ಗೆ ಕಾಣಿಯನ್, ಇಟ್ಟುಮ್ ಅದ'ಯೆ ವಿಧೂತಿಯುಂ (Bp. 41, 8). See ಅರೆ-, ಗದ್ದಗಾಣಿ, ದುಗ್ಗಾಣಿ, ಮುಕ್ಕಾಣಿ. **2,** a cawney or twenty-four grounds (T.). **3,** gift (M.); property, possession, right of possession, hereditary right (T.; M. ಕಾಣ, possession, goods). — ಕಾಣಾಚಿ. -ಆಚಿ (*i. e.* T. ಆಡ್ಚಿ = ಆಳುವಿಕೆ). Hereditary right to lands, fees of office, etc. (Tĕ., R.; T. ಕಾಣಿಯಾಡ್ಚಿ).

ಕಾಣಿ kâṇi. Unevenness of scales, want of equipoise (S. Mhr.). 2, that which is put to counterpoise (S. Mhr.). — ಕಾಣಿ ಕಟ್ಟು. To make scales even (S. Mhr.). — ಕಾಣಿತೂಕ. The weight of anything put to balance scales (S. Mhr.). — ಕಾಣಿ ಪೇರು. = ಕಾಣಿ No. 2. (S. Mhr.).

ಕಾಣಿಕೆ kâṇikĕ. (Šmd. 248). = ಕಾಣ್ಕೆ. Seeing, sight (see ಮುಂಗಾಣಿಕೆ); visit (J. 33, 16). **2,** a present, a gift (ಉಪಾಯನ, ಉಪಗ್ರಾಹ್ಯ, etc. Nr.; ಕರ Si. 448; C.; M.; T. ಕಾಣಿಕ್ಕೈ, Tĕ. ಕಾನುಕೆ). See Bp. 27, 52; Bh. 1, 8, 84; 2, 13, 8. 10. 15; J. 5, 15; 7, 15; 17, 39; 29, 33; B. 4, 12; ಕೆಯ್ಗಾಣಿಕೆ. — ಕಾಣಿಕೆಗೊಡು. -ಕೊಡು. = ಕಾಣ್ಕೆಗೊಡು. To give or make a present; to give as a present (Bh. 2, 13, 11; J. 7, 24). — ಕಾಣಿಕೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To take or receive presents (J. 17, 48). — ಕಾಣಿಕೆವರದ. -ವರದ. A dealer in (costly) articles that are fit for presents: a Jaina (ಜೈನ Čt. I, 27, o. r. ಕಾಣಿಗವರದ).

ಕಾಣಿಸು kâṇisu. To cause to appear, to show. ಮೃಗಗಣಮುಂ ಪೋದ ಪೆಜ್ಜೆಯಿಂ ಕಾಣಿಸಿದಂ (Šmd. 273). See Bp. 45, 3; 50, 70; 57, 44; Bh. 1, 8, 31. 84; Rśv. 6, after 24; J. 29, 33; 32, 55; 33, 24. **2,** to make (an object) come in (one's own) sight (Bp. 20, 2). **3,** to show one's self, to come in sight, to appear (ತೋರು Šmd. Cm. 86. 164; C.). See Bp. 28, 23; 35, 21; 57, 44; J. 2, 22; 3, 19; 8, 6; 11, 22; 12, 42; 15, 2; 28, 5. 38. 43; Č. Bp. 42, 13; B. 2, 14. 41; 3, 90; ಗಾಯಗಾಣಿಸು, ತವುದಲೆಗಾಣಿಸು. — ಕಾಣಿಸದೇ ಹೋಗುವಿಕೆ (ವಿನಾಶ Si. 395). ಕಾಣಿಸಲ್ ಪಡದೇ ಇರುವ ಚನ್ದ್ರಕಲೆಯುಳ್ಳನ್ಥಾ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ (ಕುಹು), ಚನ್ದ್ರಕಲೆ ಕಾಣಿಸಿದನ್ಥಾ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ (ಸಿನೀವಾಲಿ Si. 40). **4,** to become visible to the apprehension of the mind, to appear. ಅದು ನನಗೆ ಹಾಗೆ ಕಾಣಿಸುವದಿಲ್ಲ (C.). — ಕಾಣಿಸಿ ಕೊಳ್. -ಳ್ಳು. = ಕಾಣಿಸು No. 3. 2, to have shown or introduced to one's self. ಅರಸಿ ಕಾಣಿಸಿ ಕೊಣ್ಡಳ್ ಈ ನೃಪರ ಅರಸಿಯನು, ಸುಕುಮಾರಕರನು, etc. (Bh. 2, 13, 12; C.; B. 4, 4).

ಕಾಣು kâṇu. = ಕಾಣ್ 1. To see, etc. (J. 6, 21; 11, 26; 13, 6; 17, 17). P. p. ಕಣ್ಡು. ಆ ಊರನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇನೆ or ಕಾಣ್ತೇನೆ (C.). **2,** to appear. ದಾಕಲ ಹೊದಿಕಡೆಗೆ ಕಾಣುವನ್ತೆ (Si. 112). ಈ ಕುರುಡಪ್ರಾಣಿಗೆ ಏನೂ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ (B. 3, 90). ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕು ಬಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಅವನಿಗೆ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ (3, 89). ಕಾಣದ ಹಾಗೆ ಆಗೋಣ (ವಿನಾಶ G.). ಕಾಣದೇ ಹೋಗುವಿಕೆ (ನಿಷ್ಟೆ Si. 416). ಕಣ್ಡ ದೇವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಕೆಯ್ ಮುಗಿದರೂ ಗಣ್ಡನಿಲ್ಲದೆ ಮಕ್ಕಳಾಗದು. — ಕಣ್ಡದ್ದಲ್ಲ, ಕೇಳಿದ್ದಲ್ಲ; ಗಣ್ಡನ ಸೋದರ! — ಕಣ್ಡದ್ದು ಮಾತಾಡಿದರೆ ಕೆಣ್ಡದನ್ಥಾ ಕೋಪ. — ಕಣ್ಡರೆ ಕಣ್ಣುರಿ, ಕಾಣದಿದ್ದರೆ ಹೊಟ್ಟೆಯುರಿ. — ಕಣ್ಡರೆ ಕೋಪ, ಕಾಣದಿದ್ದರೆ ತಾಪ. — ಕಣ್ಡರೆ ಮಾಣಿ, ಉಣ್ಡರೆ ಗೋಣಿ. — ಕಣ್ಡರೆ ಸೇರದವನಿಗೆ ಉಣ್ಡರೆ ಸೇರೀತೇ? — ಕಣ್ಡರೆ ಸುಂಕ, ಕಾಣದಿದ್ದರೆ ಬಿಂಕ. — ಕಣ್ಡವರ ಕಾಲು ಹಿಡಿದರೂ ಗಣ್ಡನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗೋದು ತಪ್ಪದು. — ಕಣ್ಡವರ ಮಕ್ಕಳನ್ನ ಬಾವೀಲಿ ದೂಡಿ ಆಟಾ ನೋಡಿದ ಹಾಗೆ. — ಕಣ್ಡು ದಣಿದೆಯೋ? ಉಣ್ಡು ದಣಿದೆಯೋ? — ಕಾಣದ ಮುರುವ ಕನಸು ಕಣ್ಡರೆ ಏಟು ಬಾರಿ ಎದ್ದು ಕೂತ (Prvs.). — ಕಾಣಗೊಡು. -ಕೊಡು. To let appear (G. 44). — ಕಾಣ ಬರು. To appear, to come in sight, to be seen (My.). ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕಾಣ ಬಾರದೇ ಇರುವ ಅರಸಿನ ಅನ್ತಃಪುರ (ಶುದ್ಧಾನ್ತ Si. 423). ಕಾಣ ಬರುವನ್ತೆ (ಪ್ರಾದುಸ್ 474). — ಕಾಣು ಕಾಣು. rep. ಕಣ್ಡ ಕಣ್ಡವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಹಲ್ಲು ಕಿರಿದರೂ, ಗಣ್ಡ ಸತ್ತ ಮುಣ್ಡೆಗೆ ಬೋಳಿಸದೇ ಬಿಡರು (Prv.). See B. 3, 6. 72. — ಕಾಣೆ. -ಎ 3. See! lo! it is so! (said to a female, My.). — ಕಾಣೊ. -ಒ 4. See! lo! it is so! (said to a male, My.). *Cf.* ಕಣಾ. — ಕಣ್ಡ ಕಡೆಗೆ. To any direction that comes in sight, *ad libitum* (J. 2, 29). — ಕಣ್ಡಾ ಬಟ್ಟೆ. In any way or manner that comes in one's sight, (inconsiderately), excessively (C.). — ಕಣ್ಡು ಬರು. = ಕಾಣ ಬರು. (C.; B. 4, 16. 32. 34).

ಕಾಣುವಿಕೆ kâṇuvikĕ. Seeing. ಕನಸು ಕಾಣುವಿಕೆ (ದೇವನ Si. 437). **2,** appearing. ಹಗಲು ನಕ್ಷತ್ರ ಕಾಣುವಿಕೆ (ಅಜನ್ಯ 295).

Digitized by Google

ಕಾಣ್ಕೆ kâṇkĕ. (Šmd. 248). = ಕಾಣಿಕೆ. Seeing, sight (see Nr. s. ತಣಿವು). 2, a present, a gift. — ಕಾಣ್ಕೆ ಈ. = ಕಾಣಿಕೆಗೊಡು, ಕಾಣ್ಕೆಗೊಡು. (Rśv. 5, 25). — ಕಾಣ್ಕೆ ಗೆಯ್. To make a present; to give as a present (Rśv. 10, 2). — ಕಾಣ್ಕೆಗೊಡು. -ಕೊಡು. = ಕಾಣ್ಕೆ ಈ, etc. (Rśv. 5, 125). — ಕಾಣ್ಕೆ ನೀಡು. = ಕಾಣ್ಕೆ ಈ. (Rśv. 5, 21; Šśv. 1, 80. 83).

ಕಾಣ್ಡ kâṇḍa. = ಕಣ್ಡ 2, (ಕಾಡೆ 2). *A stalk, a stem.* 2, *an arrow* (ಮಾರ್ಗಣ, ಅಮ್ಬು Nn. 116; ಶಸ್ತ್ರ Mr. 502). 3, a section, a part; *the section of a book* (ಪ್ರಸ್ತಾವ 502). 4, *a multitude* (ಸಮೂಹ 116); a cluster, a bundle. 5, *season, opportunity* (ಪ್ರಸ್ತಾವ, see No. 3). 6, good knowledge (ಸುವಿದ್ಯೆ, ಒಳ್ಳಿಹ ವಿದ್ಯೆ 116). 7, *water* (ನೀರು 116; ನೀರ್ 502). 8, the sky (ಗಗನ, ಆಕಾಶ 116). 9, blame, censure (ನಿನ್ದೆ 116; 502). 10, a curtain (ತೆರೆ 116, one MS. ಸಿರೆ; *cf.* ಕಾಣ್ಡಪಟ). 11, associating with; cohabitation (ಮಿಲನ, ಕೂಟ 116; ನಿಜಕೂಟ 502). 12, speed (ಶೀಘ್ರ, ಬೇಗ 116). 13, at the end of compounds: *bad, inferior.* 14, a horse.

ಕಾಣ್ಡಜ kâṇḍa-ja. Water-born: a lotus. (R.).

ಕಾಣ್ಡಧಿ kâṇḍa-dhi. The ocean. (R.).

ಕಾಣ್ಡಪಟ kâṇḍa-paṭa. = ಕಣ್ಡಪಟ. *A curtain, a screen, especially the screen surrounding a tent, an outer-tent.*

ಕಾಣ್ಡಪೃಷ್ಠ kâṇḍa-pṛishṭha. One who carries arrows on his back, a soldier. (G.).

ಕಾಣ್ಡರುಹೆ kâṇḍa-ruhĕ. N. of a plant (Mr. 140, o. r. ಕಾಣ್ಡರುಹ; texts corrupt).

ಕಾಣ್ಡವ kâṇḍava. Tbh. of ಖಾಣ್ಡವ. See Prv. s. ಪಾಣ್ಡವ; J. 13, 10; 22, 45.

ಕಾಣ್ಡವತ್ kâṇḍa-vat. -ವನ್ತ್. *Armed with arrows.*

ಕಾಣ್ಡಸ್ಪೃಷ್ಟ kâṇḍa-sprishṭa. *A soldier by profession.* 2, *a Brâhmaṇa who lives by the profession of arms.*

ಕಾಣ್ಡಾಲ kâṇḍâla. *A basket to hold grain; a granary constructed of bamboos.*

ಕಾಣ್ಡಿಗೆ kâṇḍigĕ. N. of a plant (ಹಾರೆ Mr. 149; Sk. ಕಾಣ್ಡಿಕ, a kind of grain; a kind of gourd, Cucumis utilissimus).

ಕಾಣ್ಡೀರ kâṇḍîra. *Armed with arrows.*

ಕಾಣ್ಡೇಕ್ಷು kâṇḍa-ikshu. *The plant Asteracantha longifolia Nees.* 2, the plant Saccharum spontaneum.

ಕಾಣ್ಡೇರಿ kâṇḍêri. N. of a creeping plant (ಪವಿಮೂರ್ತಿ, ತ್ರಿಂಬುಲೆ, ಆಸ್ತಿವಳ್ಳಿ, ತೀವಲ್ಲಿ, ಮಂಗುರುವಳ್ಳಿ Mr. 145, one MS. ಮಂಗುರು-).

ಕಾಣ್ಮೆ kâṇmĕ. Great valour (? ಬಲ್ಲಾಳ್ತನ Čt. II, 76; fr. ಕಡು 1 ?).

ಕಾತ kâta. = ಕೇತ, etc. See ಡೊಣ್ಣೆ-.

ಕಾತರ kâtara. = ಕಾತಳ. Confused, agitated, perplexed, disordered; confusion, perplexity (ಕಾಳಿ Šs.). 2, *timid, afraid;* alarm, fright (My.; Sk. ಖಾತ್ರ, horror). ಕಾತರಮುಂ ತಳೆದಂ (ಕಾತಳಿಗ Čt. II, 92).

ಕಾತರತೆ kâtaratĕ. Confusion, perplexity (Abh. P. 4, 10).

ಕಾತರಿ kâtari. Assurance; guarantee (C.; Mhr., H. ಖಾತರೀ).

ಕಾತರಿಸು kâtarisu. To be agitated, perplexed, bewildered, or alarmed. See Abh. P. 9, 146; Bp. 36, 17; 57, 10; Râm. 3, 4, 22; 5, 8, 41; J. 5, 59; 11, 19; 18, 47; 30, 35; Bh. 1, 10, 26; Č. Bp. 19, 32. 34.

ಕಾತಳ kâtaḷa. = ಕಾತರ. Perplexity, alarm, fright (ಸಿಡಿಮಿಡಿ, ತಳ್ಳಂಕ Šm. 50).

ಕಾತಳಿಗ kâtaḷiga. A perplexed, timid man (ಕಾತರಮುಂ ತಳೆದಂ Čt. II, 92).

ಕಾತಿ kâti. 1. (generally written ಖಾತಿ). (= ಕತಿ, and a ಕಾಯ್ತಿ fr. ಕಾಯ್ 5; *cf.* ಕತ್ತು 2). Anger, wrath (Grj. 2, after 106; Bp. 3, 50; Bh. 8, 23, 4; J. 7, 33; 13, 63). — ಕಾತಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To become angry, etc. (Bp. 47, 12; 51, 5; Bh. 4, 4, 12; J. 21, 33).

ಕಾತಿ kâti. 2. Coir; cord made of it (C.; T., M. ಕಯಿಱು; Tu. ಕತ್ತ; Mhr. ಕಾಥಾ). See ಹುರಿಗಾತಿ.

ಕಾತಿ kâti. 1. = ಕಾತಿ್, etc. See *e. g.* ಬಿಂಕ-, ಮಾಯು-.

ಕಾತಿ kâti. 2. (ಸೇವನ್ತಿಗೆ Čt. I, 38, o. rs. ಕಾನ್ತಿ, ಸೇವಂಗಿ).

ಕಾತು kâtu. = ಕಾಯ್ದು. P. p. of ಕಾಯ್ 3.

ಕಾತ್ಯಾಯನಿ kâtyâyani. *Durgâ.* 2, *a middle-aged widow* (ನಡು ಹರೆಯದವಳು Mr. 302).

ಕಾತ್ಯಾಯನಿಕೆ kâtyâyanikĕ. *A middle-aged woman.*

ಕಾತ್ಯಾಯನೀಪುತ್ರ kâtyâyanî-putra. Gaṇêśa; Kârttikêya (My.).

ಕಾದಮ್ಬ kâdamba. *A kind of goose with grey wings;* a drake, or a teal. 2, = ಕದಮ್ಬ, etc., the tree Nauclea kadamba.

ಕಾದಮ್ಬಕ kâdambaka. = ಕಾದಮ್ಬ. (ಶರ್ಕರ Mr. 173).

ಕಾದಮ್ಬರಿ kâdambari. *A liquor distilled from the flowers of the kadamba.* 2, N. of a Saṁskṛita work.

ಕಾದಮ್ಬಿನಿ kâdambini. *A long line or bank of clouds* (ಮುಗಿಲ್ Šm. 107; ಕ್ಷೀರ, ಮೇಘ Nn. 11).

ಕಾದಲ್ kâdal. (fr. ಕಾಯ್ 5). Affection, love (T.; Tĕ. ಗಾದಿಲಿ; M. ಕಾಳಲ್, burning, high flame, love fever; M. ಕಾಳು, Tĕ. ಕಾಲು, to burn; *cf.* ಕನಿ). — ಕಾದಲ. -ಅ 3. A dear man, a male friend; a paramour (ನಲ್ಲಂ Čt. I, 10; II, 17; ನಲ್ಲ, ಇನಿಯ, ಓವ, ಪ್ರಿಯತಮ Šs.; Rśv. 4, 20; 4, after 20; J. 6, 15; 16, 13; T.). ಕಾದಲರ್ಗಳ್ (Šmd. 53). — ಕಾದಲೆ. A beloved female, a sweetheart, etc. (ಸಖಿ, ನಲ್ಲಳ್, ಇನಿಯಳ್, ಓವಳ್, ಪ್ರಿಯತಮೆ Šm. 74; Kk. 30; Šs.; T. ಕಾದಲಿ). See Čh. v. 334; Râghč. 17, 72; Šśv. 4, 67.

ಕಾದಲ್ಮೆ kâdalmĕ. = ಕಾದಲ್. (ಸ್ನೇಹ Šmd. II; ನೇಹ, ನಲ್ಮೆ, ಒಲವು್, ಕೂರ್ಮೆ Šm. 75; ನೇಹ Kk. 88; Čt. II, 81; Šśv. 3, after 35; T. ಕಾದನ್ಮೈ).

ಕಾದಿ kâdi. = ಖಾದಿ. A thick stuff of cotton (My.).

ಕಾದಿಸು kâdisu. To cause to fight (ಸಂಗರಕ್ಕಿಯೆ Šmd. Dh.; Bh. 2, 3, 3; My.).

ಕಾದು kâdu. 1. To war, to fight; to fight (v. t.), to contend with (ಯುದ್ಧ Šmd. Dh.; C.; T., Tu.; *cf.* ಕಾಳಗ). ನೆರೆದ ಅರಸರುಗಳನ್ ಅನಿಬರುಮುಂ ಕಾದಿ ಗೆಲ್ದನ್ ಒರ್ವನೆ ಪಾರ್ಥಂ (Šmd. 122). ಕಾದುವ ಆನೆ (ಸಮರೋಚಿತ Hlâ.). See Šmd. 163. 280. 288; Abh. P. 9, 49; Bp. 32, 20; 61, 39; Bh. 1, 8, 6; 2, 4, 6. 7; 5, 1, 41; Rśv. 2, 54; 5, 125; 6, 54. 116; Prll. 3, 5; J. 4, 45; B. 4, 37. — ಕಾದಾಟ. -ಆಟ. A fight, a quarrel (C.). — ಕಾದಾಡು. -ಆಡು. To fight, etc. (C.; B. 3, 11; 5, 19).

ಕಾದು kâdu. 2. P. p. of ಕಾ 1 & ಕಾಯ್ 1.

ಕಾದು kâdu. 3. P. p. of ಕಾಯ್ 5.

ಕಾದುಹ kâduha. Fighting. ಬೆರಸಿ ಕಾದುಹ (ತುಮುಲ, ರಣಸಂಕುಲ Nr.).

ಕಾದ್ರವೇಯ kâdravêya. (fr. ಕದ್ರು). *A snake.*

Digitized by Google

ಕಾನ kâna. — ಕಾನಕಾನ ಉತ್ತತ್ತಿಯಾಟ. A play of boys at which one is to jump over another's feet, etc. (S. Mhr.).

ಕಾನ kâna. An ear (Mhr.). — ಕಾನದಾವಲಿ. An ornament for the ear (S. Mhr.).

ಕಾನಕ kânaka. (fr. ಕನಕ). Golden (Šsv. 1, 78).

ಕಾನಗು kânagu. A timber tree, Dalbergia arborea Heyn. (Dalbergia canceolaria L., St. & Pl.; Tĕ. ಕಾನುಗು).

ಕಾನನ kânana. *A wood, a forest, a grove* (ಕಾಡು, ಪಡು, ದಿಂಜ, ಅಡವಿ Šm. 21).

ಕಾನನಚರ kânana-čara. A Bêḍa, a huntsman (Šsv. 4, 34).

ಕಾನೀನ kânîna. *The son of an unmarried young woman.*

ಕಾನುಗೊಯಿ kânugŏyi. A remembrancer or overseer; an officer of a large district acquainted with its customs and with the nature of its landed tenures (Br., H.; R.).

ಕಾನೂ kânû. A rule, regulation (ಧರ್ಮ, ಕಾಯಿದೆ Čb.; Mhr., H.).

ಕಾನೂನು kânûnu. = ಕಾನೂ. (C.).

ಕಾನೆ kânĕ. = ಖಾನೆ. (My.). See ಗದ್ದೆಕಾನೆ.

ಕಾನ್ತ kânta. 1. Desired, loved, dear, beloved; *lovely, beautiful;* pleasing, agreeable (ಮನೋಹರ, ನಿರ್ಮಲ Nn. 99; ಮೆಚ್ಚುವುದು, ಪ್ರಿಯವು Mr. 528). 2, *a lover, a husband* (ಪತಿ, ಒಡೆಯ 99; ಪತಿ 528, ಒಡೆಯ 227); a gallant (J. 26, 9). 3, a stone (ಗ್ರಾವಾಲ, ಕಲ್ಲು 99; ಕಲ್ 528, ಕಲ್ 96). 4, a dwelling, a house (ನಿವಾಸ, ಮನೆ 99; ಮನೆ 528). 5, iron. 6, the moon. 7, Kṛishṇa; Skanda. 8, one of the guṇas of poetical composition (Kâvy. III, 1, A, 3. 12-14).

ಕಾನ್ತ ka-anta. 2. A word that ends in *k* combined with a vowel (Šmd. 302).

ಕಾನ್ತಲಕ kântalaka. *The tree Credela toona* (ತುನ್ನ) Roxb.

ಕಾನ್ತಾರ kântâra. *A forest* (ವಿಪಿನ, ಅಡವಿ Nn. 106). 2, *a difficult road* (ವಿಷಮಾರ್ಗ, ಬಿಟಸಿನ ಹೆದ್ದಾರಿ 106; ಅತಿಬೆಟ್ಟತಪ್ಪ ಪೆರ್ಬಟ್ಟೆ Mr. 478). 3, a kind of sugarcane. — ಕಾನ್ತಾರಚರಿಗೆ. Roaming in a forest or in forests (Abh. P. 8, after 67).

ಕಾನ್ತಾರಕ kântâraka. *A kind of sugarcane.*

ಕಾನ್ತಿ kânti. *Wish, desire; loveliness, beauty;—splendour, lustre;* personal decoration or embellishment (ಪೊಗರ್, ತೊಳಗು, ಕದಿರ್, etc. Kk. 25; ಚವಿ 46; ಕಳೆ, ಕದಿರ್, ಮಿನುಗು, etc. Šm. 15; ರಂಗು 83; ಕದಿರ್ Čt. I, 100; ಮಸೆ, ತಳಪ, etc. Šs.; see ತೊಳಗು, ಬೆಳಗು, ಮಿನುಕು, ಮಿಸುಗು). — ಕಾನ್ತಿಗುನ್ದು. -ಕುನ್ದು. Brightness to decrease (Rśv. 13, 45).

ಕಾನ್ತಿವನ್ತ kânti-vanta. Full of lustre (Šmd. 251).

ಕಾನ್ತಿಸ್ತಮ್ಭ kânti-stambha. A lamp-stand, a lamp (ದೀಪ್ತಿ ಯುಹುದು Mr. 205).

ಕಾನ್ತೆ kântĕ. *A lovely woman, a mistress, a wife* (ಸ್ತ್ರೀ Nn. 91; Bp. 57, 65; J. 8, 12).

ಕಾನ್ದವಿಕ kândavika. *A baker.*

ಕಾನ್ದಿಶೀಕ kândiśîka. *Not knowing where to resort to, put to flight.*

ಕಾಪ kâpa. Relative present or future participle of ಕಾಸು 1, q. v.

ಕಾಪಟಿಕ kâpaṭika. (*fr.* ಕಪಟ). Fraudulent, dishonest; a hypocrite; a flatterer. (My.).

ಕಾಪಟ್ಯ kâpaṭya. Dishonesty, fraud, guile. (My.).

ಕಾಪಥ kâ-patha. *A bad road.* 2, *the fragrant root of Andropogon muricatus* Retz.

ಕಾಪಾಟಿಕ kâpâṭika. = ಕಾರ್ಪಟಿಕ. *A cheat; a juggler.*

ಕಾಪಾಲ kâpâla. (fr. ಕಪಾಲ 1). Relating to the skull; made of skulls; relating to a beggar's bowl. 2, the plant Cucumis utilissimus. (R.).

ಕಾಪಾಲಿಕ kâpâlika. = ಕಾಪಾಲ No. 1. 2, a religious mendicant (My.). 3, a worshipper of Šiva of the left-hand order, characterized by carrying skulls of men as ornaments and by eating and drinking from them.

ಕಾಪಿ kâpi. 1. Coffee (C.; H.). — ಕಾಪಿಗಿಡ. The coffee-tree, Coffea arabica L. (C.).

ಕಾಪಿ kâpi. 2. N. of a tune (My.; T. ಕಾಪಿ).

ಕಾಪಿ kâpi. 3. A copy (C.).

ಕಾಪಿಶಾಯನ kâpiśâyana. *A sort of spirituous liquor.*

ಕಾಪು kâpu. = ಕಾಹು 1. Guarding, protecting, preserving (ರಕ್ಷೆ Čt. I, 84; Abh. P. 9, 99; 10, 6; J. 16, 2; Šsv. 1, after 64; My.; Tĕ.; T., M. ಕಾಪ್ಪು); a guard (see ಕಾಲ್ಗಾಪು). ನಿನ್ನೊಡನೆ ಒನ್ದು ಭಾಗಮುಂ ಬರಿಪುದು, ಕಾಪು ಮಾಡುವುದು (Šmd. 275 Mdb.). ಎಳೆಗೊಂಗಿನ ದಾಗಿಲ್ವಾಡದ ಕಾಪಿನ ಚಾಪ್ಪೇಯನಿರ್ಮಿತಮ್ ಆದ ಜನ್ತ್ರದ ಪುತ್ರಳಿಗಳ್ (Rśv. 10, after 31). **2**, a preservative ceremony on the seventh day after a child's birth (My.). **3**, that preserves: a mark made with lamp-black on the chin or also on both cheeks for good luck (My.; Tĕ., T., M. ಕಾಪು). — ಕಾಪಾಡಿಸು. -ಆಡಿಸು. To make watch or guard (My.; G.). — ಕಾಪಾಡು. -ಆಡು. To guard, to protect, to take care of (C.). ನಮ್ಮ ತಾಯಿ ತನ್ದೆಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ಬಹಳ ಮನಸಿಗೆ ಹಚ್ಚಿ ಕೊಣ್ಡು ಕಾಪಾಡಿದರು (B. 2, 40; see 3, 25). — ಕಾಪಾಡುವಿಕೆ. -ಆಡುವಿಕೆ. = ಕಾಪು. (My.; ಭರಣ, ರಕ್ಷಣೆ, ಸಂರಕ್ಷಣೆ G.). — ಕಾಪಿಡು. -ಇಡು. = ಕಾಪಾಡು. (ಸಂರಕ್ಷಣ Šmd. Dh.). 2, to put the mark ಕಾಪು No. 3 (My.). — ಕಾಪಿನವ. -ಅವ. A watchman (Bp. 27, 53). — ಕಾಪಿರಿಸು. -ಇರಿಸು. = ಕಾಪಾಡಿಸು. (Bp. 14, 2). — ಕಾಪುವೇಳ್. -ವೇಳ್. To order to protect (Abh. P. 5, 103).

ಕಾಪುತ್ರ kâ-putra. A bad son. See ಗೋಣಿ-.

ಕಾಪುರುಷ kâ-purusha. A mean, contemptible man, a coward, a wretch; mean, etc. (Bp. 27, 53; 45, 22; Bh. 4, 4, 25; J. 29, 15).

ಕಾಪೇಯ kâpêya. (fr. ಕಪಿ). *The tricks and doings of a monkey* (ಕಪಿಗಳ ಸಂಯೋಗ Mr. 161).

ಕಾಪೋತ kâpôta. (fr. ಕಪೋತ). The colour of a pigeon; grey. 2, *natron, alkali;* antimony.

ಕಾಪೋತಾಂಜನ kâpôta-añjana. *Antimony,* especially considered as a collyrium.

ಕಾಬ kâba. = ಕಾಣ್ಬ of ಕಾಣ್ 1. (Râm. 4, 1, 11. 18). ಕಾಬಿರಿ (= ಕಾಣ್ಬಿರಿ, 3, 12, 33).

ಕಾಬಳತೆ kâbaḷatĕ. (= ಕಳ್ವಳಿ, etc.). Agitation, etc. (Bp. 47, 28).

ಕಾಬ್ಯ kâbya. = ಕಾವ್ಯ. (Bp. 26, 7).

ಕಾಮ kâma. = ಕಾವ. *Wish, desire;* love; lust. 2, *Kâma, the god of love* (ಕಬ್ಬುವಿಲ್ಲ Čt. I, 66), Kṛishṇa's and Rukmiṇî's son. 3, ಕಾಮಂ, adv., *according to one's heart's content;*

Digitized by Google

granted, admitted; well; excessively (ಅತ್ಯರ್ಥಂ, etc., ಪಿರಿದು Mr. 436). — ಕಾಮಣ್ಣ. -ಅಣ್ಣ. = ಕಾಮ. (B. 3, 71). 2, N. (My.). — ಕಾಮನ ಬಿಲ್ಲು. The rain-bow (ಇನ್ದ್ರಾಯುಧ, ಮಿಡಿಯ ಬಿಲ್ಲು G.). — ಕಾಮನ ಸುಡುವದು. The burning of an effigy of Kâma at the close of his annual festival (C.). — ಕಾಮನ ಹುಣ್ಣುಮೆ. Kâma's annual festival, the hôli, in the phâlguna month. ಕಾಮನ ಹುಣ್ಣುಮೆಗೆ ಕಳಕ ನೀರು (Prv.).

ಕಾಮಕರ kâma-kara. Following one's own inclinations, indulging in one's desires. 2, arrogance, pride (ಗರ್ವ Šmd. II; ಗಬ್ಬು, ಬಿಂಕ, etc., ಗರ್ವ Šm. 38; Kk. 84; ಬಿಗಿ Šm. 81). See Šmd. 293; ಬಿಸೆ.

ಕಾಮಕಸ್ತೂರಿ kâma-kastûri. (ಕಠಿಂಜರ, ಪರ್ಣಾಸ, etc. Si. 141; sweet Basil, Ocimum basilicum Lin., St. & Pl.).

ಕಾಮಕೂಟ kâma-kûṭa. Harlotry. (R.).

ಕಾಮಕ್ರೋಧಲೋಭಮೋಹಮದಮತ್ಸರ kâma-krôdha-lôbha-môha-mada-matsara. The six vices or enemies (Bp. 40, 66; C.).

ಕಾಮಗಾಮಿ kâma-gâmi. *One who goes or acts as he lists.*

ಕಾಮಗಾರಿ kâmagâri. Work; execution of business; workmanship (C.; Mhr. ಕಾಮಗಿರೀ). — ಕಾಮಗಾರಿಶಿಕ್ಷೆ. Imprisonment with hard labour (My.).

ಕಾಮಚಾರಿ kâma-ċâri. Acting unrestrainedly; libidinous; self-willed. (Bp. 40, 83).

ಕಾಮಜ kâma-ja. *Arising from desire.* 2, Aniruddha.

ಕಾಮಜನಕ kâma-janaka. Vishṇu or Kṛishṇa (My.).

ಕಾಮಜ್ವರಿತ kâma-jvarita. Inflamed with lust (Bh. 1, 6, 18).

ಕಾಮಂಚ kâmanċa. = ಕಾಚಿ, etc. The lemon grass, Andropogon schoenanthus L. (St. & Pl.).

ಕಾಮಂಚಿ kâmanċi = ಕಾಮಂಚ, etc. Sweet rush: lemon grass or camel's hay, Andropogon schoenanthus (Tĕ.; R.).

ಕಾಮಣಿ kâmaṇi. = ಕಾಮನಿ, ಕಾಮಲೆ, etc. (S. Mhr.; Mhr. ಕಾಮಿಣ). — ಕಾಮಣಿಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. Yellow, greenish eyes, caused by jaundice (S. Mhr.).

ಕಾಮತನ್ತ್ರ kâma-tantra. The course or science of love; N. of a work. (Bp. 40, 40).

ಕಾಮದ kâma-da. Granting what is wished. 2, Skanda. 3, the sun. See Šmd. 293.

ಕಾಮದಹನ kâma-dahana. = ಕಾಮನ ಸುಡುವದು s. ಕಾಮ. (My.).

ಕಾಮದುಘ kâma-dugha. Milking all desires; the cow of plenty. (Bp. 39, 1; 61, 84; Rsv. 4, 90).

ಕಾಮಧೇನು kâma-dhênu. *The cow of plenty,* yielding all desires (ಸುರಭಿ Nn. 30; Bp. 57, 82; C.).

ಕಾಮಧ್ವಂಸಿ kâma-dhvaṁsi. *Šiva.*

ಕಾಮನ kâmana. *Desirous, lustful.*

ಕಾಮನಿ kâmani. = ಕಾಮಣಿ, etc. See ಊದುಗಾಮನಿ.

ಕಾಮನೆ kâmanĕ. *Wish, desire.*

ಕಾಮಪತ್ನಿ kâma-patni. *The wife of Kâma,* Rati.

ಕಾಮಪಾಲ kâma-pâla. *Baladêva* (ಮಧುಪ್ರಿಯ, ಬಲಭದ್ರ Nn. 29).

ಕಾಮಪ್ರಧ್ವಂಸಿ kâma-pradhvaṁsi. Šiva. 2, sign for a metrically long letter (Ċh.).

ಕಾಮಬಾಣ kâma-bâṇa. The (five) arrows of Kâma: the number 5 (Ċh.).

ಕಾಮಭಕ್ಷ್ಯ kâma-bhaksha. Eating anything or everything. (R.).

ಕಾಮಯಿತ್ರ್ರ kâmayitṛi. *Desirous, lustful.*

ಕಾಮರಿಪು kâma-ripu. Šiva. 2, a certain metrical foot (Ċh.).

ಕಾಮರೂಪಿ kâma-rûpi. Taking any shape at will. 2, pleasing, beautiful. (Bp. 8, 36).

ಕಾಮಲ kâmala. Desirous, lustful, libidinous. — ಕಾಮಲದೇವಿ. N. (Bp. 59, 8).

ಕಾಮಲೆ kâmalĕ = ಕರ್ಮವಲೆ, ಕಾಮಣಿ, ಕಾಮನಿ, ಕಾಮಾಲೆ q. v., ಕಾಮಿಣಿ. A form of jaundice, excessive secretion or obstruction of bile (Sk.; ಕರ್ಮವಲೆ Mr. 387).

ಕಾಮವಾದ kâma-vâda. Saying anything at pleasure. (R.).

ಕಾಮವಿಕಾರ kâma-vikâra. Unnatural or unusual desire or lust (Bp. 40, 47. 48; My.).

ಕಾಮವೈರಿ kâma-vairi. Šiva (Bp. 43, 16; 54, 21).

ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರ kâma-šâstra. Any treatise on women, their behaviour, etc. (My.).

ಕಾಮಹರ kâma-hara. Šiva (Bp. 24, 74). 2, sign for a metrically long letter (Ċh.).

ಕಾಮಾಕ್ಷಿ kâma-akshi. Durgâ, in Kanċi (My.). 2, a kind of lute (S. Mhr.).

ಕಾಮಾಂಕುಶ kâma-aṅkuša. *A finger-nail.*

ಕಾಮಾಂಗ kâma-aṅga. The mango tree. 2, N. of a vṛitta (Ċh.).

ಕಾಮಾಟ kâmâṭa. Labour or work (for wages, My.).

ಕಾಮಾಟಿ kâmâṭi. = ಕಾಮಾಟ. (S. Mhr.); 2, a day-labourer (My.; Tĕ., M., T.; a house-servant Mhr.).

ಕಾಮಾಟಿಕೆ kâmâṭikĕ. = ಕಾಮಾಟ. (C.).

ಕಾಮಾತುರ kâma-âtura. Affected by love or desire; excited by lust; lust (Bp. 40, 65; 41, 4; My.). ಕಾಮಾತುರಳು (ಕಾಮಿನಿ, ಪ್ರಮದೆ G.). — ಕಾಮಾತುರವಡಸು. -ಅಡಸು. Lust to attack (Bp. 42, 32).

ಕಾಮಾತುರಿ kâmâturi. A lustful female (Bp. 40, 53).

ಕಾಮಾನ್ತಕ kâma-antaka. Šiva. 2, a sign for a metrically long letter (Ċh.). 3, ಕಾಮಾನ್ತಕಂ, the metrical foot -- ⏑-.

ಕಾಮಾನ್ತಕಗಣ kâmântaka-gaṇa. A class of metrical feet (Ċh.).

ಕಾಮಾನ್ಧ kâma-andha. Blind from love or lust. (Bp. 28, 23).

ಕಾಮಾನ್ಧಕ kâma-andhaka. = ಕಾಮಾನ್ಧ. (Bp. 45, 3).

ಕಾಮಾರಿ kâma-ari. Šiva (ಈಶ್ವರ Nn. 8).

ಕಾಮಾರಿಗಣ kâmâri-gaṇa. A class of metrical feet (Ċh.).

ಕಾಮಾಲೆ kâmâlĕ. = ಕಾಮಲೆ, etc. (My.; T. ಕಾಮಾಲೈ; M. ಕಾಮಿಲೆ; Tĕ. ಕಾಮಿಲಾ, ಕಾಮುರುಲು, ಕಾಮೆರ್ಲು). See ಊದು-, ಪಿತ್ತ-.

ಕಾಮಾಸ್ತ್ರ kâma-astra. = ಕಾಮಬಾಣ. (Ċh.).

ಕಾಮಿ kâmi. *Wishing, desiring, lustful;* a libidinous man, a lecher (ಕಡುಪಾಪ Ċt. I, 72). 2, N. of Rati. 3, a female cat (S. Mhr.; B. 5, 32). See Bp. 44, 54; 54, 21.

ಕಾಮಿಣಿ kâmiṇi. = ಕಾಮಾಲೆ, etc. ಕಾಮಿಣೀ ರೋಗ (ಕಾಮಲೆ G.).

ಕಾಮಿತ kâmita. Wished, desired; a wish, desire. (Bp. 1, 26; 9, 19; 43, 75).

ಕಾಮಿತಾರ್ಥ kâmita-artha. A desired object (My.).

ಕಾಮಿನಿ kâmini. *A loving or affectionate woman;* a woman in general (ಹೆಟ್ಟಿಗೆ Ċt. II, 78; ಹೆಂಗೂಸು Mr. 301; ಮಾಧವೆ, ಸ್ತ್ರೀ Nn. 17; ರಾಮೆ, ಸ್ತ್ರೀ 24; ಸ್ತ್ರೀ 47. 60).

Digitized by Google

ಕಾಮಿಸು kâmisu. To wish, to desire (Bp. 23, 13. 39; 25, 23; 40, 79; J. 3, 39; My.; Prv. s. ನೋವು).

ಕಾಮು kâmu. = ಕಾವು 2, q. v. ತಾವರೇ ಕಾಮುಗಳು (ನಾಲ, ನಾಳೆ Si. 96). ಸೊಪ್ಪಿನ ಕಾಮು (ಕಡಪ್ಪು, ಕಲಪ್ಪು 310).

ಕಾಮುಕ kâmuka. Wishing; *desirous; lustful, libidinous.* (Bp. 40, 60).

ಕಾಮುಕಿ kâmuki. *A lustful, libidinous woman,* a harlot (ಸೂಳೆ Nn. 98. 113).

ಕಾಮುಕೆ kâmukĕ. *A woman desirous of any thing* (wealth, food, etc.).

ಕಾಮೋದ್ಭವ kâma-udbhava. Sprung from love; N. of a vritta (Ch.).

ಕಾಮ್ಪಿಲ್ಯ kâmpilya. = ಕಾಮ್ಪಿಲ್ಲ. (ವಸಾರೆ Si. 158).

ಕಾಮ್ಪಿಲ್ಲ kâmpilla. = ಕಮ್ಪಿಲ, etc. *N. of a plant.*

ಕಾಮ್ಬ kâmba. = ಕಾಣ್ಬ, of ಕಾಣ್ 1. (My.).

ಕಾಮ್ಬಲ kâmbala. (fr. ಕಮ್ಬಲ). Covered with a woollen blanket; *a carriage covered with a woollen blanket.*

ಕಾಮ್ಬವಿಕ kâmbavika. (fr. ಕಮ್ಬು). *A dealer in shells.*

ಕಾಮ್ಬುವ kâmbuva. = ಕಾಮ್ಬ. (My.).

ಕಾಮ್ಬೋಜ kâmbôja. Born in Kambôja. 2, *a horse of the Kambôja breed* (ಕುದುರೆ ಬಾಹ್ಲೀಕದೇಶದೊಳ್ ಪುಟ್ಟಿ ಕಾಮ್ಬೋಜಂ Mr. 282). 3, N. of a country (Bp. 6, 9; Rsv. 5, 22).

ಕಾಮ್ಬೋಜಿ kâmbôji. = ಕಾಮ್ಬೋಜ No 2 (Bp. 59, 37). 2, *the plant Glycine debilis* Ait.

ಕಾಮ್ಬೋದಿ kâmbôdi. N. of a râga (My.; Tĕ.). See ಎರಕಲ-.

ಕಾಮ್ಯ kâmya. *Desirable; agreeable; beautiful;* optional. (Bp. 41, sum.).

ಕಾಮ್ಯದಾನ kâmya-dâna. *A grant of all things desired;* an acceptable gift.

ಕಾಮ್ಯಾರ್ಥ kâmya-artha. A particular advantage which one desires to get by voluntary observances or rites (My.).

ಕಾಯ್ kây. 1. = ಕಾ 1 q. v., ಕಾಯಿ 1, ಕಾಯು 1. To guard, etc. (ರಕ್ಷಣ Śm. 101; Tĕ. ಕಾಯು, ಕಾಚು; T. ಕದಿರು, custody = ಕಾವಲ್). P. ps. ಕಾದು (*e. g.* Si. 259. 279), ಕಾಯ್, ಕಾಯ್ದು. ಇನ್ದ್ರಿಯವ ಕಾದಾತ ಯೋಗಿ (Sp.). ನಿನ್ನ ಅಲ ಯದೊಳ್ ಇನ್ದುವರೆಗೆ ಒಡವೆಯಂ ಕಾದಿರ್ದೆಂ (J. 31, 28). ಕಾಯ್ದ ಳ್ (Śmd. 244). ನೀನು ನಿನ್ನ ಹಿರಿಯರ ಮಾನ ಕಾಯ್ದರೆ (B. 1, 14). ನಾಯಿಗಳು ಒಡೆಯನ ದಾಗಿಲ ಕಾಯ್ದು (3, 39). ಧಾನ್ಯಗಳ ನ್ನು ಕಾಯ್ದು ಕೊಣ್ಡು (5, 103). ನಮ್ಬಿಗೆ ಕಾಯ್ದು ಕೊಣ್ಡು (2, 25). See Bp. 32, 46; 46, 19; 47, 45; 57, 12; J. 2, 19; 4, 63; 10, 18; 11, 35; ಅಪರಾಧ ಕಾಯ್, ಕೆಯ್ಗಾಯ್, ಪೊಲಗಾಯ್. — ಕಾ ಯ್ ಕಾಯ್. rep. (Bp. 30, 23; 38, 71; 45, 42). — ಕಾಯ್ ಕಾಯಿ. rep. (Bp. 48, 12). — ಕಾಯವೇಡು. -ಬೇಡು. To be necessary to guard, etc. ಕಾಯವೇಡಾ? (Bp. 48, 11).

ಕಾಯ್ kây. 2. = ಕಾಯ, etc. P. p. of ಕಾಯ್ 1. — ಕಾ ಯ್ತರ್. = ಕಾಯ್ದು ಕೊಣ್ಡು ಬರ್. To tend and bring home (Bp. 24, 2).

ಕಾಯ್ kây. 3. Fruit to grow or to develop (ಫಲೋತ್ಪತ್ತಿ Śmd. Dh.; Śm. 101; My. only in ಕಾಯ್ತು; T., M. ಕಾಯ್; Tĕ. ಕಾಯು; Tu. ಕಾಯಿ; Tĕ. ಕನು, to bring forth, to bear young; to produce, as applied to fruit trees or crops; *cf.* ಕನ್ದು 3). P. ps. ಕಾತು, ಕಾಯ್ತು. ಬೇರ್ವೆರಸು ಕಾಯ್ತ ಪಲಸು (Śmd. 81). ಕಾಯಾದುದಕೆ ಕಾತುದು ಅಕ್ಕಂ (Śm. 22). ಕಾತುದು ಎನಲ್ಕೆ ಕಾಯಾದುದು (Kk. 20). ಕಾತ ಎಳೆಯ ಮಾವುಗ ಳ ಬನಬನದ ತಾವುಗಳ್ (J. 17, 4). ಕಾತು ಒದಿಗುವ ಫಲಾಳಿ (Rsv. 2, 38). ಕಾಯ್ತುದೆನೆ ಫಲಿಸಿದುದು (Ĉt. I, 39).

ಕಾಯ್ kây. 4. = ಕಾಯಿ, ಕಾಯಿ 2, ಕಾಯು 3. Fruit in a yet unripe, hard, but pretty full-grown state; any nut, or any head or capsule of plants, a pod (C.; T., M.; Tĕ. ಕಾಯ; T., M. ಕಾಯ್, to grow callous; M. ಕಾಯ್, Tĕ. ಕಾಯ, the state of being hard or callous); a piece used at the pagaḍĕ play (C.). ಮುತ್ತ ಕಾಯ್ (ತದಿಲ್ Śmd. I). ಕಾಯಂ ಪೋದ್ದಿಂ (Śmd. 156). ಕಾಯ ತೋಣ್ಪ (ಶಾಕಶಾಕಟ, etc., ಬಾಡು Hlâ., Mr. 95). ಕಾಯ್ ಸೊಪ್ಪವಂ ತಡೆವುತ (Bp. 20, 14). ಎಸದ ಕುಮ್ಬಳಕಾಯ ತನ್ದು (Jns. 22, 29). ಕಾಯ್ಗಳಿಂ (Ĉpr. 7, 48). ನಿನ್ನ ಕೆಲಸ ಹಣ್ಣೋ? ಕಾಯೋ? (C.). See ಎಳೆಗಾಯ್, ಮುಗುಳ್ಗಾಯ್. 2, hardness; callosity. — ಕಾಯಾಗು. -ಆಗು. Fruit to grow (see s. ಕಾಯ್ 3). ಪುಷ್ಪವಿಲ್ಲದೆ ಕಾಯಪ್ಪ ಅತ್ತಿ ಮೊದಲಾದವಿ ನ್ದ ವ ನಸ್ಪತಿ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಹೂವಾಗಿ ಕಾಯಹ ಮರನಂ ವಾನಸ್ಪತ್ಯಮ್ ಎಮ್ಬುದು; ಹೂವಾಗದೆ ಕಾಯಹ ಮರನಂ ವನಸ್ಪತಿ ಎಮ್ಬುದು (Hlâ.). 2, to get fruits. ತೆಂಗಿನ ಮರಗಳು ನೂರು ವರ್ಷಗಳ ತನಕ ಕಾಯಾ ಗುತ್ತವೆ (B. 2, 41). ಮಾವಿನ ಮರಗಳು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ವರ್ಷಕ್ಕೊ ಮ್ಮೆ ಕಾಯಾಗುತ್ತವೆ (2, 51). — ಕಾಯೆಳೆ. -ಎಳೆ. A firm, strong thread (S. Mhr.); a thread that is not pliable or is coarse (My.).

ಕಾಯ್ kây. 5. = ಕಾಯು 2. To grow hot, to be heated; to grow red-hot; to burn with passion, to be or become angry (ಕೋಪ Śmd. Dh.; ಕನಲ್ Śm. 101; T., M.; Tĕ. ಕಾಗು, ಕಾಯು; Tu. ಕಾಯಿ; *cf.* ಕಡಿ, ಕಾಡಿ 1, ಕಾಕು 1, ಕಾಂಕೆ). P. ps. ಕಾಯ್ದು, ಕಾದು (*e. g.* Bh. 1, 20, 54; J. 15, 4). ಎನಿತುಂ ಕಾಯ್ದುಂ ಬೆನ್ನೀರ್ ಮನೆ ಸು ಡದು (Śmd. 216). ಕಾಯ್ದು ಬಿಸಿಯಾಗಿರ್ದ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅವುದಾ ನೊನ್ದು ಮೊಸರ ಹೊಯ್ದುದರಿನ್ದ ಒಡೆದುದು (ಆಮಿಕ್ಷೆ Nr.). ಹಾಲು ಕಾಯವೋ? (Bp. 14, 8). ವೈಶಾಳಿಯೊಳ್ ಶಂಕರಶರಣಜನಂ ನೋಯೆ, ಕಾಯ್ದಪ್ಪನ್ ಎಮ್ಮ ಈ ವಸುಧೀಶಂ (Rsv. 13, 25). ಕಾದ ಹೆಗ್ಗಾವಲಿ (Bp. 45, 28). ನೀರು ಕಾದು, ಉಗಿಯಾಗಿ (B. 2, 48). ಕಮ್ಮಾರನು ಕುಲಿಮೆಯೊಳಗೆ ಕುಡಗಳನ್ನು ಕಾಯ ಹಾಕಿ (2, 12). ಕೆಮ್ಪಗೆ ಕಾದ ಕುಡವನ್ನು ಭಠ್ರನೆ ಹಿರಿದು (2, 12). ಕಾದ ಹಾಲು ಕಹಿ ಆದೀತೇ? (Prv.). See ಕಡುಗಾಯ್; J. 10, 46; 11, 31.

ಕಾಯ kâya. = ಕಾಯ್ 4, etc. ಮೆಲಿದರೊ ಮದ್ದುಗುಣಿಕೆಯ ಕಾ ಯಗಳಂ? (Bp. 54, 30). — ಕಾಯ ಪಲ್ಲೆ. dupl. (B. 5, 287).

ಕಾಯ kâya. *The body* (ಕರಣ Mr. 469). 2, *the root of the two smaller fingers, sacred to Prajâpati.* 3, a multitude.

ಕಾಯಂ kâyaṁ. Fixed, settled, permanent, confirmed (C.; H.; Mhr. ಕಾಈಮು). — ಕಾಯಂಗುತ್ತಾಗ್ರಾಮು. Village-lands granted by the state at a permanent rent (My.).

ಕಾಯಕ kâyaka. Relating to the body; performed with the body. 2, work, profession; pursuit, practice, rite, observance (My.; Tĕ. ಕಾಯಕ, ಕಾಯಿಕ; Bp. 12, 58; 22, 26. 48; 23, 3; 24, 2; 27, 20; 28, 3; 29, 30; 30, 7; 40, 37; 47, 5). See ಕಪ್ಪರ-, ಗಣ್ಟೆ-, ಗುಣ್ಡುಗಪ್ಪರ-, ಬೊಬ್ಬೆ-; Prv. s. ನಾಯಕ. — ಕಾಯಕವೃತ್ತಿ. (Bp. 60, 21).

ಕಾಯಜ kâya-ja. Produced by or in the body. 2, a son. 3, Kâma.

ಕಾಯಜಪಿತ kâyaja-pita. Vishṇu or Kṛishṇa (My.).

ಕಾಯಜಾತ kâya-jâta. = ಕಾಯಜ No. 3. (Bp. 48, 12).

ಕಾಯಜಾನ್ತಕ kâyaja-antaka. Śiva. (Bp. 48, 12; 52, 25).

Digitized by Google

ಕಾಯಜಾರಿ kâyaja-ari. Śiva. (Bp. 17, 4; 20, 32).

ಕಾಯತ kâyata. = ಕಾಯಸ್ಥ. (My.; Mhr.).

ಕಾಯದೆ kâyadĕ. = ಕಾಯಿದೆ. A rule, a regulation (My.; Mhr., H.; B. 5, 194. 234).

ಕಾಯಭವ kâya-bhava. = ಕಾಯಜ.

ಕಾಯಭವರಿಪು kâyabhava-ripu. Śiva. (Bp. 46, 34).

ಕಾಯಮಲ kâya-mala. Impure matter or excretions of the body. See ಕೊಬ³.

ಕಾಯಸ್ಥ kâya-stha. = ಕಾಯತ. *A man belonging to the writer-caste, a scribe.* — ಕಾಯಸ್ಥಜಾತಿ. A tribe of Brâhmaṇas whose employment is writing (My.).

ಕಾಯಿ kâyi. 1. = ಕಾಯ್ 1, etc. P. p. ಕಾಯಿದು (Bp. 48, 16; My.; Si. 423). — ಕಾಯ್ ಕಾಯಿ. rep. (Bp. 48, 12). — ಕಾಯಿ ಕಾಯ್. = ಕಾಯ್ ಕಾಯಿ. (Bp. 28, 62).

ಕಾಯಿ kâyi. 2. = ಕಾಯ್ 4, etc. (ಬೀಜಕೋಶಿ, ಶಮಿ, ಶಿಪ್ಪ Hlâ.; Mr. 108; C.; Tu.). See Bp. 9, 2; Si. 88. 97. 119. 123, etc.; ಅಡಿಗಾಯಿ, ಎಳೆಗಾಯಿ, ಪಗಡೆಯ-, etc. — ಕಾಯಿಕಟ್ಟು. or ಕಾಯಿಗಟ್ಟು. Callosity to be produced: a boil to form (from the throw with a stone, My.); a boil to be still hard (My.). — ಕಾಯಿಕಡಬು. A kaḍabu filled with jaggory, etc. (My.). — ಕಾಯಿ ಕಸರು. dupl. Various vegetables (C.). — ಕಾಯಿ ಕಸಿ. = ಕಾಯಿ ಕಸರು. (My.). — ಕಾಯಿಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. An eye in which the pupil has perished (My.; Tĕ. ಕಾಯಕನ್ನು). — ಕಾಯಿದುಬುಗಳ್. -ತುಬುಗಳ್. A large number of kâyis (Abh. P. 12, 5). — ಕಾಯಿದೇವ. N. See ದೇವದಣ್ಡಿಯ-. — ಕಾಯಿಧಾನ್ಯ. A generic name for pulse, etc. (Si. 306, *only* in Si.). — ಕಾಯಿ ಪಲ್ಯ. dupl. Pod and leaf vegetables (C.). — ಕಾಯಿ ಪಲ್ಯೆ. = ಕಾಯಿ ಪಲ್ಯ. (B. 5, 128; G. 371. 482. 568). — ಕಾಯಿ ಪಲ್ಲೆ. = ಕಾಯಿ ಪಲ್ಯೆ. (My.; B. 3, 125). — ಕಾಯಿ ಬಿಡು. To get fruits (My.). — ಕಾಯಿ ಸೊಪ್ಪು. = ಕಾಯಿ ಪಲ್ಲೆ. (C.). — ಕಾಯಿಸೋರೆ. (ತುಮ್ಬಿ, etc., ಸೀ ಸೋರೆ Si. 161, *only* in Si.). — ಕಾಯಿಹಾಲು. The milk of a cocoanut (C.).

ಕಾಯಿ kâyi. 3. = ಕಾಹಿ. See ತುಬುಗಾಯಿ.

ಕಾಯಿಕಾವೃದ್ಧಿ kâyikâ-vṛiddhi. Interest obtained from capital; interest consisting in the use of an animal or any capital stock pawned or pledged; etc. (R.).

ಕಾಯಿಕೆ kâyikĕ. Guarding, etc. (My.).

ಕಾಯಿದೆ kâyidĕ. = ಕಾಯದೆ. (C.; B. 4, 117; 5, 6. 84).

ಕಾಯಿಲೆ kâyilĕ. Sickness (My., also ಕಾಹಿಲೆ; Tu.; Mhr., H. ಕಾಹಿಲೀ, restlessness in fever, etc.; M. ಕಾಯಲು, heat).

ಕಾಯಿಸು kâyisu. 1. = ಕಾಸು 1. To make hot, etc. (C.). ನೆರಮನೇ ಹೋಳಿಗೆಗೆ ತುಪ್ಪಾ ಕಾಯಿಸಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). See Si. 240. 312. 379. 382. 445; Prv. s. ಬಿಸಿ.

ಕಾಯಿಸು kâyisu. 2. To make guard, watch, etc. (My.).

ಕಾಯು kâyu. 1. = ಕಾಯ್ 1, etc. Also: to wait (My.). P. p. ಕಾದು. ಬಾಗಿಲು ಕಾಯುವ ಜವಾನ (C.; ಪ್ರತಿಹಾರ Si. 258). ಬೇಲಿ ಎದ್ದು ಹೊಲ ಮೇಯುವಾಗ್ಗೆ ಕಾಯೋದು ಯಾರು? (Prv.). ಆಕಳ ಕಾಯುವಾಕೆ (ಗೋಪಿ G.).

ಕಾಯು kâyu. 2. = ಕಾಯ್ 5, q. v. P. p. ಕಾದು. ಕಾಯುವ (C.; B. 4, 143; 5, 144). ಕಾಯಿತು (= ಕಾದಿತು, C.; B. 5, 164).

ಕಾಯು kâyu. 3. = ಕಾಯ್ 4. ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ಸಿರಿಯು ಕೊಬೆತ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯು (Dp. 54).

ಕಾಯ್ತು kâytu. = ಕಾತು. P. p. of ಕಾಯ್ 3.

ಕಾಯ್ಪು kâypu. = ಕಾಪು 1, ಕಾಹು 2. Heat (Rśv. 5, 36; J. 15, 4; Tĕ. ಕಾಪು). **2,** wrath, anger (ಬಲುಗೋಪ Čt. I, 12; ಕನಿಸು, ಕೋಪ I, 98; ಮುಳಿಸು, ಕಿಸುಗಣ್ಣು, ಕನಿಸು, etc., ಕೋಪ Kk. 43; Śm. 39; Abh. P. 14, 143; Rśv. 5, 36. 48; Śśv. 3, 54. 57. 62; 4, 9). See ಕಡುಗಾಯ್ಪು. — ಕಾಯ್ಪಾಱು. -ಆಱು. Wrath to be appeased (Abh. P. 14, 38). — ಕಾಯ್ಪೇಱು. -ಏಱು. Wrath to become great (Śśv. 3, 61; 4, 79). — ಕಾಯ್ಪುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To seize wrath: to become wrathful (Śśv. 2, 10; 4, after 17). ಸಿಡಿಲ ಪಡೆ ಕಾಲನ (Yama's) ಕಾಯ್ಪುಗೊಣ್ಡು (Rśv. 6, after 11). — ಕಾಯ್ಪುವೆಟ್. -ಪೆಟ್. = ಕಾಯ್ಪುಗೊಳ್. (Śśv. 4, 7).

ಕಾಯ್ಯ kâyya. = ಕಾಯ. See ಸಿ-.

ಕಾರ್ kâr. 1. = ಕಾಡು 3, ಕಾರು 1, ಕರ್ 1, ಕಾಬ್ 3. Blackness (ಕಾಮಿವಣ್ಣ Śm. 102; J. 33, 20; T., M.: blackness; a cloud; Tĕ.; Tu. ಕಾರು, darkness; blackness). — ಕಾರಾಮಣಿ. The leguminous plant Dolichos catiang L. (T., Tĕ.; My.). — ಕಾರಿಡು. -ಇಡು. To put on blackness: to grow black (J. 12, 38). — ಕಾರಿರುಳ್. -ಇರುಳ್. A dark night (Abh. P. 7, 85; 9, 71; Bp. 55, 26). — ಕಾರೆಳ್ಳು. -ಎಳ್ಳು. A mole, a dark spot under the skin (ತಿಲಕ, ತಿಲಕಾಲಕ Nr.). 2, the lungs (ತಿಲಕ, ಕ್ಲೋಮ Hlâ.). — ಕಾರೊಡಲ್. -ಒಡಲ್. A black body (Bp. 20, 12; Č. Bp. 47, 14; Śsv. 4, 4; J. 28, 40). — ಕಾರೊಡಲ. -ಅ 3. Who has a black body: Krishṇa (ಉಪೇನ್ದ್ರ Kk. 7; Śm. 5. 6; ಹರಿ Čt. II, 4).

ಕಾರ್ kâr. 2. = ಕಾರಿ 2, ಕಾರು 2, ಕರ್ 2. The coming of clouds: the rainy season, from the middle of June to the beginning of October (ಜಲದಾಗಮ Śmd. Dh.; ಬರಿಸಕಾಲ Śm. 102; M. ಕಾರ್, ಕಾಱು, a cloud; T. ಕಾರ್, a cloud; water; the ploughing season; Tĕ. ಕಾರು, season, time; wet season). ಕಾರ್ಗಳ್ (Śmd. 51). ಕಾರ ಮಿಂಚು (J. 25, 45). ಕಾರ ಮುಗಿಲ್ (ನೀರ ಪೊಟ್ಟಣಂ Čt. I, 87). See Abh. P. 7, 152; 4, 119; Grj. 4, 25; J. 17, 3; Rśv. 6, 5; 8, 118; ಪೊಸಗಾರ್, ಮುಂಗಾರ್, ಹಿಂಗಾರ್.

ಕಾರ್ kâr. 3. To bite, to eat (ಖಾದನ Śmd. Dh.; Śm. 102; M.). ಕಾರ್ದಂ (Śmd. 50).

ಕಾರ kâra. 1. Tbh. of ಕ್ಷಾರ. Pungency, hotness of taste (C.; see Prv. s. ಚಿಕ್ಕ ಮೆಣಸು); a pungent, hot, spicy substance (C.; Tĕ., Tu.; ಕಟು Nr.; Nn. 147; Mr. 218; ಲವಣ Si. 50; Mhr. ಖಾರ); a spicy medicine (My.). ಕಾರದ ರುಚಿ (ಕಟು Si. 414). 2, an alkali, such as soda or potash (C.). 3, caustic (Tĕ., T.; see ಕಾಡಿಕಾರ). See ಅಕ್ಕಲ-, ಬಳೆಗಾರ, ಬೆಳುಗಾರ, ಸಬುಕಾರ, ಹಪ್ಪಳಕಾರ. 4, wrath. ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಅವನ ಕಾರ (S. Mhr.). — ಕಾರಸಾಯಿ. A kind of vermicelli made of kaḍlĕ flour and rice flour mixed with chillies, salt, etc. and fried in oil or ghee (My.).

ಕಾರ kâra. 2. = ಕಾಱ. Making, doing, causing; a maker, a doer. 2, the term used in designating a sound of the alphabet, *e. g.* ಅಕಾರ, ಇಕಾರ. See ಅಂಗೀ-, ಅನ್ಧ-, etc. 3, tax, toll, revenue, tribute (= ಕರ).

ಕಾರ kâra. 3. = ಕಾರೆ 1, No. 1. See ಕಾರಗೃಹ.

ಕಾರಕ kâraka. Making, doing, etc.; one who effects or produces anything; an agent (Bp. 5, 16). 2, *the relation of a noun to the verb in a sentence.* See Kâvy. I, 2, 1-3. 55-57; I, 3, 16. 17; III, 3, B, 22-29; Śmd. 115. 167. 168. 170. 175. 199. 201. 3, torment, torture, agony.

Digitized by Google

ಕಾರಕಗತಿ kâraka-gati. The course connected with kâraka No. 2 (Kâvy. I, 2, 58-61).

ಕಾರಕದೀಪಕ kâraka-dîpaka. A kind of dîpaka (Kâvy. III, 3, B, 39-47).

ಕಾರಕಪದ kâraka-pada. A noun on which the case of an adjective depends (Šmd. 170. 171).

ಕಾರಕವಶ kâraka-vaśa. The power or influence of kâraka No. 2 (Šmd. 115).

ಕಾರಕವಿರಹಿತ kâraka-virahita. The state of being destitute of or neglecting the rule regarding kâraka No. 2 (Bp. 1, 18).

ಕಾರಕೂನ kârakûna. A clerk (C.; H., Mhr.); a tollman (My.).

ಕಾರಖಾನೆ kârakhânĕ. = ಕಾರುಖಾನೆ, ಕಾರ್ಖಾನೆ. A manufactory, a workshop (C.; Mhr.; B. 3, 46; 4, 29. 159. 210).

ಕಾರಗೃಹ kâra-gṛiha. = ಕಾರಾಗೃಹ. A jail (ಸೆರೆಸಾಲೆ Mr. 197).

ಕಾರಗೆ kâragĕ. (= ಕಪ್ಪರೆ, etc. ?). Commotion, etc. (ಕಳವಳ Čt. I, 53).

ಕಾರಂಜಿ kâranji. = ಕಾರಾಂಜಿ. A playing fountain, a jet d'eau (C.; Mhr. ಕಾರಂಜೇ).

ಕಾರಣ kâraṇa. 1. *Cause; reason; motive, origin;* an instrument, a means. 2, *the natural form or constitution of a thing.* 3, = ಕಾರಣೆ (ಯಾತನ, ದಣ್ಡನೆ Mr. 392). 4, agency, instrumentality. See Šmd. 159; Kâvy. III, 3, B, 140; IV, 2, 37. ಕಾರಣವಿಲ್ಲದ ಕಾರ್ಯವಿಲ್ಲ, ಮಾರಣವಿಲ್ಲದ ಮಾಟವಿಲ್ಲ (Prv.). 5, a deity; a father. 6, need of (Mhr., S. Mhr.). — ಕಾರಣ ಬೀಳು. To be needed or necessary (B. 4, 88. 110. 152; see s. ಬೀಳು 1). — ಕಾರಣ. adv. For, on account of (My.).

ಕಾರಣ kâraṇa. 2. = ಕರಣ 2. Killing, slaughter, injuring, hurting.

ಕಾರಣಪುರುಷ kâraṇa-purusha. A man who is the cause (of creation or of important things), a deity, a great man (Bp. 4, 53; 22, 62; 28, 59; 30, 18. 24; My.).

ಕಾರಣಪುರುಷರತ್ನ kâraṇapurusha-ratna. The best of the kâraṇapurushas (Bp. 33, 1).

ಕಾರಣಮೂರ್ತಿ kâraṇa-mûrti. A form or incarnation of the deity (Bp. 34, 14. 30).

ಕಾರಣಯೋಗಿ kâraṇa-yôgi. An able yôgi, a yôgi of importance (Bp. 55, 52).

ಕಾರಣವೊರ್ಮೆ kâraṇavŏrmĕ. (ಕಡವ ಭೇದ Čt. I, 67, o. r. ಕಾರಣ ವರ್ಮ = ನಡೆವ ಭೇದ).

ಕಾರಣಾನ್ತ kâraṇa-anta. The absence of cause (ಆಕಸ್ಮಿಕ Nn. 126).

ಕಾರಣಿಕ kâraṇika. Causal; *investigating, examining,* ascertaining the cause; an examiner, etc. (ಪರೀಕ್ಷಕ, ಸರ್ವರ ವಿಚಾರವಂ ತಿದ್ದುವವಂ Mr. 244); performing, performance (My.). ನೀರ ಬೊಬ್ಬುಳಿ ನೆಚ್ಚ, ಸಾರಿ, ಕೆಡದಿರು, ಮರುಳೆ! ಸಾರಗುಣೆ ಯಾಗು! ಸರ್ವರೊಳು ನಿಜ ತಿಳಿ! ಕಾರಣಿಕನಾಗು! (Sp.). See Sp. s. ಮೇರು. — ಕಾರಣಿಕಬೊಮ್ಮಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 48).

ಕಾರಣೆ kâraṇĕ. The ornamental red stripe or painting upon the lower part of the walls of a house, etc. (My.; Râv. 8, 4; Šâv. 5, after 57; Bh. 1, 12, 10; Tĕ. ಚಾರ, ಚಾರಲ, ಚಾರಿಕ, a line, a streak, a stripe). ವಿರಚಿಸಿದ ಸಾರಣೆಯ ಕಾರಣೆಯ ಧಾರುಣಿಯ (Č. Bp. 5, 5). ಕಸ್ತುರಿಕುಂಕುಮದೊಳು ಪೂರೆದ ಸಾರಣೆಗಳಿಂ ಕಾರಣೆಗಳಿಂ (5, 51). See ನಿಡುಗಾರಣೆ.

ಕಾರಣೆ kâraṇĕ. = ಕಾರಣ No. 3. *Torment, agony.*

ಕಾರಣ್ಡ kâraṇḍa. = ಕಾರಣ್ಡವ. — ಕಾರಣ್ಡಪಕ್ಕಿ. -ಪಕ್ಕಿ. (ಕಾರಣ್ಡವ Nr.).

ಕಾರಣ್ಡವ kâraṇḍava. *A sort of duck or goose* (ಕಕ್ಕರ, ಕಾದಮ್ಬ Hlâ.).

ಕಾರಭಾರ kârabhâra. = ಕಾರುಬಾರು. Business, affairs, especially some extensive business as that of a state, of a mercantile concern, etc. (C.; Mhr., H.; B. 3, 74; 4, 7).

ಕಾರಭಾರಿ kârabhâri. = ಕಾರುಬಾರಿ. One who conducts business, a manager (My.; B. 4, 217).

ಕಾರಮ್ಭೆ kârambhĕ. *A plant bearing a fragrant seed,* the priyaṅgu. See ನೆಬಲ್ 2.

ಕಾರವಿ kâravi. 1. *The Asafoetida plant or its leaf.* 2, *the plant Celosia cristata* Lin. (= ಮಯೂರ). 3, *a kind of anise, Anethum sowa* Roxb. 4, *the plant Nigella indica* Roxb.

ಕಾರವಿ kâravi. 2. = ಕಾರಿವಿ, ಕಾರುವೆ. A kind of red cotton cloth (C.; Mhr. ಖಾರವಾ, H. ಕಾರುವಾ, ಕಾರ್ವಾ).

ಕಾರವೇಲ್ಲ kâravêlla. *The plant Momordica charantia* Lin.

ಕಾರಸಿಕೆ kârasikĕ. = ಕಾಸರಿಕೆ, of which it is an o. r.

ಕಾರಸೆ kârasĕ. The plant Solanum stramoniaefolium Jacq. (St. & Pl.). 2, = ನಾಗದಮನಿ (Mr. 149).

ಕಾರಾಗಾರ kârâ-agâra. (Šmd. 383). A place of confinement; a jail.

ಕಾರಾಗೃಹ kârâ-gṛiha. = ಕಾರಗೃಹ. (My.).

ಕಾರಾಚ kârâča. = ಕರಚ No. 3. (Râv. 5, 56; My.).

ಕಾರಾಂಜಿ kârânji. = ಕಾರಂಜಿ. (My.).

ಕಾರಾವರ kâra-avara. A man of a mixed and low caste, employed in working in leather and hide (Sk.). *Cf.* ಗವಱಿಗ.

ಕಾರಿ kâri. 1. A brackish ground, a backwater, an arm of the sea (My.; T. ಕಾರಿ, ಕಾೞಿ, ಕಾಯಲ್, ಕೞಿ; M. ಕಾರಿ, ಕೞಿ; Tĕ. ಕಯ್ಯ; Mhr. ಖಾಡೀ; *cf.* Mhr. ಖಾರ ?). 2, a ford (My.). — ಕಾರಿಕಾಲಮ್ಮ. N. (Bp. 15, 25).

ಕಾರಿ kâri. 2. = ಕಾರ್ 2, etc. (S. Mhr. in ಮುಂಗಾರಿ, ಹಿಂಗಾರಿ).

ಕಾರಿ kâri. *Making, doing, acting, causing;* an artist, an artificer, a mechanic; an actor.

ಕಾರಿಕೆ kârikĕ. = ಕಾಱಿಕೆ, ಗಾಱಿಕೆ. *A female who does, makes, or acts.* 2, an actress. 3, a doing, a business; a trade; an art. 4, *a comment, a gloss.*

ಕಾರಿಗ kâriga. One who applies alkalis (?). See ಅಲ್ಲಿಗಾರಿಗ.

ಕಾರಿಗೆ kârigĕ. Tbh. of ಖಾತಿಕೆ (Šmd. 363, o. rs. ಖಾರಿಗೆ, ಗಾರಿಗೆ).

ಕಾರಿಣಿ kâriṇi. Making, doing, etc. (feminine). See ತಿರಸ್ಕಾರಿಣಿ.

ಕಾರಿತೆ kâritĕ. Interest, the amount of which is fixed by the debtor, he being forced to do so by the creditor. (R.).

ಕಾರಿಯ kâriya. Tbh. of ಕಾರ್ಯ. (Bp. 28, 23; J. 18, 5; Tĕ.).

ಕಾರಿವಿ kârivi. = ಕಾರವಿ 2. (C.; B. 3, 117).

ಕಾರೀಕ kârîka. The fruit of the date-tree plucked whilst immature and dried (S. Mhr.; Mhr. ಖಾರೀಕ; M. ಕಾರಕ್ಕ).

ಕಾರೀಷ kârîsha. (fr. ಕರೀಷ). *A great quantity of dried cow dung cakes.*

Digitized by Google

ಕಾರು kâru. 1. = ಕಾರ್ 1, etc. Blackness. — ಕಾರುಗತ್ತಲು. -ಕತ್ತಲು. Sable darkness (My.; ಶಾರ್ವರ Si. 453). — ಕಾರುಗತ್ತಲೆ. = ಕಾರುಗತ್ತಲು. (J. 26, 9; My.).

ಕಾರು kâru. 2. = ಕಾರ್ 2, etc. (My.). ಕಾರ ಮೞೆ ಬಿದ್ದರೂ ಕಾರ್ಯವಿಲ್ಲ (Prv.). — ಕಾರ ಹುಣ್ಣಿವೆ. A feast in the third month, when the ಕರಿ ಹಱಿಯುವದು (see s. ಕರಿ 3) takes place (S. Mhr.). — ಕಾರ ಹುಲ್ಲು. Any grass that grows in the rainy season (My.); a kind of flag or reed (?). ಕಾರ ಹುಲ್ಲಿನೊಳು ತಿರುಗುವ ಮೀನು (ನಲಮೀನ, ಚಲಿಚಮು Si. 87). — ಕಾರುಗದ್ದೆ. Wet land cultivated in the rainy season (My.). — ಕಾರುಬೆಳೆ. The wet-season crop (My.). — ಕಾರುಹತ್ತಿಗಿಡ. A kind of cotton plant (My.).

ಕಾರು kâru. 3. Pincers, tongs (Tĕ.; see ನೀರು-, ಪಟ-, ಮೊನೆ-).

ಕಾರು kâru. A maker; *a mechanic, an artisan*. 2, an art, a science.

ಕಾರುಕ kâr-uka. (Šmd. 239). A black man (?); an eater (?).

ಕಾರುಕ kâruka. An artisan, an artificer, a mechanic. See Šm. 116; ಪಂಚಕಾರುಕ.

ಕಾರುಕೃತ್ಯ kâru-kṛitya. The work of an artisan (Si. 381).

ಕಾರುಖಾನೆ kârukhânĕ. = ಕಾರಖಾನೆ, etc. (My.).

ಕಾರುಣಿಕ kâruṇika. (fr. ಕರುಣ). *Compassionate, tender, kind.*

ಕಾರುಣ್ಯ kâruṇya. *Compassion, kindness.* See Prv. s. ತಾರುಣ್ಯ. — ಕಾರುಣ್ಯಮ್ಬಡೆ. -ಂ-ಪಡೆ. To be or become compassionate (Šsv. 4, after 99).

ಕಾರುಣ್ಯನಿಧಿ kâruṇya-nidhi. A treasure of compassion (J. 18, 51).

ಕಾರುಣ್ಯಸಾಗರ kâruṇya-sâgara. An ocean of compassion (Bp, 24, 34).

ಕಾರುಣ್ಯಸಿನ್ಧು kâruṇya-sindhu. = ಕಾರುಣ್ಯಸಾಗರ. (Bp. 61, 48).

ಕಾರುಬಾರಿ kârubâri. = ಕಾರಭಾರಿ. (My.).

ಕಾರುಬಾರು kârubâru. = ಕಾರಭಾರ. (My.; Br.; M. ಕಾಱುಬಾಱು).

ಕಾರುವೆ kâruvĕ. = ಕಾರವೆ 2, etc. (My.).

ಕಾರೆ kârĕ. The spinous shrub Webera tetandra Willd. (ತಿಕ್ತಕ Mr. 139; My.; M.; T. ಕಾರೈ; Tĕ. ಗಾರೆ). ಕಾರೆಯ ಸೊಪ್ಪು (Bp. 58, 43). — ಕಾರೆಕಾಡು. A thorny jungle or thicket (Si. 102; M. ಕಾರೆಕ್ಕಾಡು). — ಕಾರೆಕಾಯಿಗಿಡ. The tree furnishing Myrobalans or ink-nuts, Terminalia chebula Roxb. (St. & Pl.; *cf.* ಗಾರೆ). — ಕಾರೆಮುಳ್ಳು. A common spinous shrub, Webera tetandra Willd. (Z.; or Canthium parviflorum Lam.; see ಕಾಕಗಿಡ). 2, the strong, sharp thorn of the kârĕ (My.). — ಕಾರೇ ಗಿಡ. = ಕಾರೆ. (My.; see ಕಗ್ಗಲಿ). — ಕಾರೇ ಹಣ್ಣು. The ripe fruit of the kârĕ. ಬೋರೇ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಕಾರೇ ಹಣ್ಣು ಆದೀತೇ? (Prv.).

ಕಾರೆ kârĕ. 1. ಕಾರಾ. = ಕಾರ 3. Confinement, binding; a fetter; a prison. 2, pain, affliction. 3, an ornamental ring worn round the neck and reaching to the chest, generally of gold, a gold collar (My.).

ಕಾರೆ kârĕ. 2. Tbh. of ಕಾರ್ಯ.

ಕಾರೆಗಾಱ kârĕ-gâṟa. A workman (My.).

ಕಾರೋತ್ತರ kârôttara. *Yeast, barm, froth.*

ಕಾಱ್ kâṟ. = ಕಾಱು 1. To vomit; to emit (ವಮನ Šmd. Dh.; T. ಕಾಱು, ಕಾಲ್; M. ಕಾರು, ಕಾಲು; Tu. ಕಾರ್; Tĕ. ಕಾರು, ಗಾಯು, ಗ್ರಾಯು). P. p. ಕಾರ್ದು. ಕಾರ್ದುವು ಅಕ್ಷಿಗಳ್ ಅರುಣತೆಯಂ (J. 31, 30).

ಕಾಱ kâṟa. See ಹೆಗ್ಗಾಱ.

ಕಾಱ kâṟa. = ಕಾರ 2, ಗಾಱ. Tbh. of ಕಾರ 2. An affix for the formation of nouns, *e. g.* ಇಚ್ಛೆಕಾಱ, ವಗೆಕಾಱ, etc. (Šmd. 234. 235; Tĕ. ಕಾಡು, ಗಾಡು).

ಕಾಱತನ kâṟatana. = ಕಾರ್ತನ, ಗಾಱತನ. Doing, acting, performing. See ಕೆಯ್ದುಗಾಱತನ, ಮಾತುಗಾಱತನ.

ಕಾಱಿ kâṟi. A feminine form of ಕಾಱ. See ಆಟಗಾಱಿ.

ಕಾಱಿಕೆ kâṟikĕ. Vomiting (My.).

ಕಾಱಿಕೆ kâṟikĕ. Tbh. of ಕಾರಿಕೆ. See ಕೆಯ್ಗಾಱಿಕೆ, ಮಾಟ-, ಮಾತು-.

ಕಾಱಿಸು kâṟisu. To make vomit or disgorge, etc. (Bh. 8, 21, 8; J. 23, 39; C.).

ಕಾಱು kâṟu. 1. = ಕಾಱ್. (C.). P. p. ಕಾಱಿ. ಜವನ್ ಉಣ್ಡು ಕಾಱಿದನ್ತಿರೆ (Abh. P. 13, 78). ಕಾಱಿದಡೆ (Bp. 21, 22). ಕಾಡ ನಾಯಿಗಳು, ಹೊಟ್ಟೆ ಕಡಿಯುವಾಗ ಮಾತ್ರ, ಔಷಧವೆನ್ದು, ಕಱಿಕೆಯನ್ನು ತಿನ್ದು ಕಾಱಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ (B. 3, 40). See Prv. s. ಬಿಡು 1, No 2.

ಕಾಱು kâṟu. 2. Vomiting, etc. — ಕಾಱುಗಿಡಿ. -ಕಿಡಿ. An emitted spark (Râm. 6, 30, 13).

ಕಾಱು kâṟu. 3. A ploughshare (Tĕ. ಕಱ್ರು; T. ಕಾಱು; R.).

ಕಾಱುಹ kâṟuha. Vomiting (ಉದ್ಗಾರ, ಉದ್ಗ್ರಾಹ Nr.).

ಕಾರ್ kâr. 1. = ಕಾರ್ 1, etc. Blackness. — ಕಾರ್ಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. Sable darkness (My.; ಅನ್ಧತಮಸ Si. 76). ಕಾರ್ಗತ್ತಲೆ ಉಳ್ಳ ರಾತ್ರಿ (ತಮಿಸ್ರೆ 38). — ಕಾರ್ಬಟ್ಟೆಯವ. = ಕರ್ಬಟ್ಟೆಯವ, q. v. — ಕಾರ್ಬಲೆ. A black net (Rsv. 11, 23). — ಕಾರ್ಬೊಗೆ. -ಪೊಗೆ. = ಕರ್ಬೊಗೆ. Black smoke (Râm. 4, 8, 11; 6, 14, 20; Rsv. 11, 19; J. 13, 10. 12; 31, 11). — ಕಾರ್ಬೊನ್. -ಪೊನ್. = (ಕಪ್ಪಿಣ), ಕರ್ಬುನ, ಕರ್ಬೊನ್. (ಗಿರಿಸಾರ, ತಿಲಾಸಾರ, etc. Mr. 98, o. r. ಕರ್ಬೊನ್; ಕಬ್ಬುನ Kk. 47, o. rs. ಕರ್ಬೊನ್, ಕರ್ಬುನ; ಕಬ್ಬುನ Šm. 68). ಕಾರ್ಬೊನ್ನ ಭಿತ್ತಿಗಳೋ? (Bp. 58, 48). — ಕಾರ್ಬೊನ್ನ ಕಲ್. A loadstone (ಸೂಚಿಕಲ್ Čt. II, 112). — ಕಾರ್ಮಡು. The black deep, *i. e.* the river Kâlindî or Yamunâ. — ಕಾರ್ಮಡುವಿನಣ್ಣ. -ಅಣ್ಣ. The elder brother of Yamunâ or Yamî: Yama (Šm. 12). See ಕಮ್ಮಡುವಿನಣ್ಣ. — ಕಾರ್ಮುಗಿಲ್. A dark, black cloud. (T.). See Abh. P. 13, 76; Bp. 44, 2; Bh. 1, 19, 21; Râghč. 17, 64; Rsv. 2, 39; 6, 54; 8, 102; 9, 4; Šsv. 1, 33; 2, after 42; J. 3, 38; 5, 15; 22, 8; Si. 52; it may occasionally be translated also: a monsoon-cloud). — ಕಾರ್ಮುಗಿಲ್ವಟ್ಟೆ. -ಬಟ್ಟೆ. The way of the clouds, the sky (R.). — ಕಾರ್ಮೊಬ್ಬು. Sable darkness (My.). — ಕಾರ್ವಟ್ಟೆಗ. -ಬಟ್ಟೆಗ. Whose track is blackness: fire, Agni (Šm. 11).

ಕಾರ್ kâr. 2. = ಕಾರ್ 2, etc. The rainy season (J. 13, 32). — ಕಾರ್ಗಾಲ್. -ಕಾಲ್. (Šmd. 218). The rainy season. ಕಾರ್ಗಾಲ ಕಾರ್ಮುಗಿಲೊಡ್ಡಂ (Abh. P. 13, 76). — ಕಾರ್ಗಾಲ. -ಕಾಲ. = ಕಾರ್ಗಾಲ್. (J. 3, 40; 4, 35; 17, 5). — ಕಾರ್ಮುಗಿಲ್. See s. ಕಾರ್ 1. — ಕಾರ್ಮೊಗ. The beginning of the rainy season (Grj. 9, 38).

ಕಾರ್ಖಾನೆ kârkhânĕ. = ಕಾರಖಾನೆ, etc. (My.; Si. 108).

ಕಾರ್ಚಿ kârči. — ಕಾರ್ಚಿಬಳ್ಳಿ. A climbing herb, Momordica dioica Roxb. (St. & Pl.).

Digitized by Google

ಕಾರ್ತನ **kârtana.** = ಕಾಱತನ. See ಉರವಣೆ.

ಕಾರ್ತವೀರ್ಯ **kârtavîrya.** (fr. ಕೃತವೀರ್ಯ). = ಕಾರ್ತವೀರ್ಯ. Arjuna, a prince of the Haihayas. 2, N. of a Jaina čakravarti.

ಕಾರ್ತಸ್ವರ **kârtasvara.** (fr. ಕೃತಸ್ವರ). *Gold.*

ಕಾರ್ತಾನ್ತಿಕ **kârtântika.** (fr. ಕೃತಾನ್ತ). *An astrologer.*

ಕಾಱ್ತಿ **kâṟti.** = ಕಾತಿ 1, ಗಾತಿ 1, ಗಾರ್ತಿ. = ಕಾಱ'. (Tĕ. ಕತ್ತೆ). See *e. g.* ಕುಟಿಲ.

ಕಾರ್ತಿಕ **kârtika.** ಕಾತ್ತಿರ್ಕ. (fr. ಕೃತ್ತಿಕಾ). *N. of the month Kârttika* (October-November), *when the moon is full and near the Kṛittikâs* (the 8th month in the ಚಾನ್ದ್ರಮಾನ, My.; B. 5, 307. 308; Mhr.). 2, Skanda (ಕ್ರೌಂಚಾರಿ Nn. 38; ಗಾಂಗೇಯ, ಮಯೂರಧ್ವಜ 44; ಗುಹ, ಸ್ವಾಮಿಕಾರ್ತ್ತಿಕ 144).

ಕಾರ್ತಿಕಿಕ **kârtikika.** *The month Kârttika.*

ಕಾರ್ತಿಕದ್ವಾದಶಿ **kârtika-dvâdaśi.** = ಉತ್ಥಾನದ್ವಾದಶಿ. (My.).

ಕಾರ್ತಿಕೇಯ **kârtikêya.** *Skanda,* the son of Agni and Gaṅgâ, whose nurses were the Kṛittikâs.

ಕಾರ್ತಿವೀರ್ಯ **kârtivîrya.** The Haihaya Arjuna, one of the six great čakravartis who are called puṇyaślôkas (Mr. 263; My.).

ಕಾರ್ತ್ಸ್ನ್ಯ **kârtsnya.** (fr. ಕೃತ್ಸ್ನ). *The whole, totality.*

ಕಾರ್ಪಟಿಕ **kârpâṭika.** (fr. ಕರ್ಪಟ). = ಕಪ್ಪಡಿಗ. A pilgrim who subsists by carrying water from holy rivers, etc. 2, *a juggler, a cheat.*

ಕಾರ್ಪಣ್ಯ **kârpaṇya.** (fr. ಕೃಪಣ). Poverty, indigence; pitiful circumstances; imbecility;—compassion, pity;—parsimony, niggardliness (My.). See Grj. 8, after 14; Bp. 45, 21; J. 2, 5.

ಕಾರ್ಪಾಸ **kârpâsa.** (fr. ಕರ್ಪಾಸ). *Made of cotton;* cotton (ಹತ್ತಿ Mr. 128); *cotton-cloth* (ನೂಲ ವಸ್ತ್ರಂ 341). See ಪಟ್ಟೆ.

ಕಾರ್ಪಾಸಚಾಪ **kârpâsa-čâpa.** A bow for dressing cotton. See ಬಿಸೆ.

ಕಾರ್ಪಾಸವಿವರಣ **kârpâsa-vivaraṇa.** The spreading out or hatcheling of cotton. See ಪಿಂಜು.

ಕಾರ್ಪಾಸಶೋಧನ **kârpâsa-śôdhana.** The dressing of cotton. See ಸಸಿ.

ಕಾರ್ಪಾಸಿ **kârpâsi.** *The cotton plant, Gossypium herbaceum.*

ಕಾರ್ಮ **kârma.** (fr. ಕರ್ಮ). *Laborious, industrious.*

ಕಾರ್ಮಣ **kârmaṇa.** Finishing a work. 2, *magic, sorcery.*

ಕಾರ್ಮುಕ **kârmuka.** *A bow* (ಬಿಲ್ಲು Nn. 63).

ಕಾರ್ಮುಕಕೋಟಿ **kârmuka-kôṭi.** *The notched end of a bow.*

ಕಾರ್ಯ **kârya.** = ಕಜ್ಜ, ಕಾರಿಯ, ಕಾರೆ 2. To be made or done; fit, right. 2, *affair, business* (ಕೆಲಸ Nn. 19); a festal occasion. 3, an effect, the necessary result of a cause (Śmd. 7). 4, motive, object, purpose. 5, cause, origin. See Kâvy. III, 3, B, 135. 140; IV, 2, 37. ಕಾರ್ಯ ಬನ್ದರೆ ಕತ್ತೇ ಕಾಲು ಹಿಡಿಯ ಬೇಕು (Prv.). — ಕಾರ್ಯವಾಸಿ. A good state of affairs (My.). ಕಾರ್ಯವಾಸಿಗೆ ಕತ್ತೇ ಕಾಲು ಕಟ್ಟು! (Prv.). — ಕಾರ್ಯ ಸಾಧಿಸು. To accomplish a business (B. 4, 13; C.). — ಕಾರ್ಯ ಸಿದ್ಧಿಸು. Work to be accomplished (My.).

ಕಾರ್ಯದಕ್ಷ **kârya-daksha.** Clever at a work (My.).

ಕಾರ್ಯಧಾರೆ **kârya-dhârĕ.** The course of business (Bp. 28, 34).

ಕಾರ್ಯಧುರನ್ಧರ **kârya-dhurandhara.** One who well attends to business (My.).

ಕಾರ್ಯಭಾಗ **kârya-bhâga.** A work to be done; a division of a work (Mhr.);—plot, intrigue (My.).

ಕಾರ್ಯವಿಘಾತ **kârya-vighâta.** Impediment of business (ಪ್ರತಿಬನ್ಧ, etc. Si. 397).

ಕಾರ್ಯಸಾಧನ **kârya-sâdhana.** Means of effecting any object;—accomplishing or effecting an object or a business (My.).

ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿ **kârya-siddhi.** Accomplishment of a work, success, fulfilment of any object. (C.).

ಕಾರ್ವಾ **kârvâ.** A kind of small, strong pony (My.; Si. 273).

ಕಾರ್ಷಾಪಣ **kârshâpaṇa.** *A karsha of silver, equivalent to sixteen paṇas of cowries.*

ಕಾರ್ಷಿಕ **kârshika.** (fr. ಕರ್ಷ). = ಕಾರ್ಷಾಪಣ. *A karsha of silver.* 2, *a copper kârshika, or paṇa, equivalent to eighty cowries.*

ಕಾರ್ಷ್ಣಿ **kârshṇi.** (fr. ಕೃಷ್ಣ). Kṛishṇa's son Pradyumna (J. 12, 33; 22, 30).

ಕಾರ್ಷ್ಣ್ಯ **kârshṇya.** Blackness, black colour; darkness. See ಕರ್ಪು, ಕಪ್ಪು.

ಕಾರ್ಷ್ಯ **kârshya.** *The tree Shorea robusta* Roxb. (Vatica robusta Steud.).

ಕಾಲ್ kâl. 1. (fr. ಕವಲ್ 2?). = ಕಾಲು 1. The foot; the leg down from the knee (ಅಡಿ, ಪಾದ Šm. 70; ಪಾದ, ಅಂಘ್ರಿ Nn. 130; J. 18, 34; T. ಕಟಲ್, ಕಾಲ್; M. ಕಾಲ್; Tĕ. ಕಾಲು; Tu. ಕಾರ್). ಕಾಲೊಳ್ ಮರ್ದಿಸಿದಂ (Šmd. I). ಕಾಲೊಳ್ ನಡೆದಪಿರ್ (Šmd. 125). ಕಾಲಲಿ (Bp. 28, 31). ಕಾಲ್ಗಳ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವನು (55, 4). ಕಾಲ್ಗಳಂ (59, 20). ಕಾಲ ನೀರಂ (60, 8). ಕಾಲನ್ ಅಡ್ಡಲೊಡ್ಡಿ ನಿಲ್ಲುತ (20, 13). ಕಾಲ್ಗಳ್ (Rśv. 5, 118). ಕಾಲ್ಗಳಂ (J. 12, 35). ಬನ್ದು, ಕಾಲ್ಗೆ ಎಱಗಿದೊಡೆ (31, 30). ಕರಿಗಳ ಕಾಲ್ಗೆ ಒಳಗಾದನೊ? (Rśv. 13, 103). ಕೆಮ್ಪುಪ್ಪ ಕಾಲ್ ಮೊಗಂಗಳಿಂ ರಾಜಹಂಸೆಗಳ್ ಎಮ್ಬುದು; ಕೆಯ್ ಕಾಲ್ ಕಿಱಿಯವನು (ವಾಮನ); ಕೆಯ್ಯ ಕಾಲ ಎಲ್ವು (ನಲಕ Hlâ.). ಎಡದ ಕಾಲನ್ ಉಡುಗಿ ಬಲದ ಕಾಲ ಮುನ್ದಿಕ್ಕುವುದು (ಆಲೀಢ); ಎರಡು ಕಾಲ ನಡುವೆ ಪನ್ನೆರಡು ಅಂಗುಲದ ತೆಱಪು ಆಗಿದ್ದಡೆ ವೈಶಾಖ ಎಮ್ಬುದು (Nr.). See ಅಂಗಾಲ್, ಮೊಱಗಾಲ್, etc.; J. 2, 49; 4, 59; 18, 48. 62; 20, 28; 26, 18. **2,** a strand or lock of hair (in plaiting); a strand of hairs of the tail of the Bos grunniens; any of the tie-ropes of a ḍâvaṇi; any string of the nĕlahu (My.). — ಕಾಲ ಕಡಗ. A kind of plain anklet; a gagra (ಸಿಂಜನಿ, ಪಾದಕಟಕ Hlâ.; Bp. 14, 4). — ಕಾಲಂಗುಲಿ. -ಅಂಗುಲಿ. A toe (J. 5, 55). — ಕಾಲಡ್ಡಣಿಗೆ. -ಅಡ್ಡಣಿಗೆ. = ಅಡ್ಡಣಿಗೆ No. 1. (Râm. 6, 55, 36). — ಕಾಲವ. -ಅವ. = ಕಾಲಾಳ್. (J. 22, 7). — ಕಾಲ ಹುಗುಳು. Chilblain (ಪಾದಸ್ಫೋಟ Nr.). — ಕಾಲಾಟ. -ಆಟ. Motion of the feet: stir, walk (My.); the play of the feet of dancers (C.); playing upon and tormenting with the paws. See Bp. 9, 12; Bh. 8, 23, 44; 8, 27, 4; J. 13, 20. ಕಾಲಾಟವುಳ್ಳವನಿಗೆ ಕಷಾಯದ ಗಸಣೆ ಯಾಕೆ? (Prv.). — ಕಾಲಾನ್. -ಆನ್. = ಕಾಲಿಡು. (Bh. 3, 18, 40). — ಕಾಲಾಳ್. -ಆಳ್. -ಳು. A foot-soldier. ಕಾಲಾಳ್, ಕಾಲಾಳ್ಗಳ್ (Šmd. 168). ಕಾಲಾಳು (ಪದಾತಿ, ಪತ್ತಿ, ಪಾದಚಾರಿ, etc. Hlâ., Nr.; ಪದಾತಿಕ, ಪತ್ತಿ, etc. Mr. 287; Si. 285). ಆನೆ ಕುದುರೆ ತೇರು ಕಾಲಾಳ್ ಎಮ್ಬವು ಈ ನಾಲ್ಕು ಸೇನಾಂಗಗಳು ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಪನ್ನೆ ಸಾವಿರ ಕಾಲಾಳಿನ ಸತ್ವಂ! (Sś. 10). See Rśv. 13, 70; Bh. 6, 2, 3. — ಕಾಲಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. = ಕಾಲಿಡು. (Râm. 6, 47, 38). — ಕಾಲಿಡು. -ಇಡು. To set down the foot or the feet; to take a step; to walk; to

Digitized by Google

come, etc. (Bp. 40, 7; Rśv. 8, 124; J. 10, 1. 10. 11; B. 4, 199). — ಕಾಲಿಲ್ಲದವಂ. -ಇಲ್ಲದವಂ. A cripple (ಪೆಐವಂ Śmd. I). — ಕಾಲುಂಗುರ. -ಉಂಗುರ. = ಕಾಲುಂಗರ (s. ಕಾಲು, Grj. 7, 51). — ಕಾಲೂರ್. -ಊರ್. A village that can be passed through only, or easily, on foot, a rustic place (see ಕಾಲುರಿತ). — ಕಾಲೂಱು. -ಊಱು. = ಕಾಲಿಱು. (Bp, 1, 50; 3, 7). — ಕಾಲೂಱಿಗ. -ಊಱಿಗ. A peon (My.). — ಕಾಲ್ಚುವ್ವಸ. Trowsers (C.; Rśv. 6, after 11). — ಕಾಲ್ಜುಪ್ಪಳಿಸು. To join the feet and jump up (Grj. 8, after 77). — ಕಾಲ್ಕೆರ್ಪು. A sandal attached to the foot (Bp. 38, 56). — ಕಾಲ್ಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A foot-tie or chain, a shackle. ಆನೆಯ ಕಾಲ್ಗಟ್ಟು (ನಿಗಲ, ಪಾದಬದ್ಧ, ಶೃಂಖಲ, etc. Hlâ.). — ಕಾಲ್ಗಡ. -ಕಡ. A ford (My.). — ಕಾಲ್ಗರ್ಚು. -ಕರ್ಚು. To wash the feet (of another, Abh. P. 15, after 9). — ಕಾಲ್ಗಾಪು. -ಕಾಪು. Foot-guard, a guard on foot: foot-soldiers (Abh. P. 4, after 53; 13, 79). — ಕಾಲ್ಗೆಡಿಸು. -ಕೆಡಿಸು. To impede; to strike with amazement or terror (Rśv. 6, after 11). — ಕಾಲ್ಗೆಡು. -ಕೆಡು. To lose the power of one's limbs; to fear (J. 3, 41; My.). — ಕಾಲ್ಗೆಡೆ. -ಕೆಡೆ. To fall down at the feet of somebody (J. 9, 31). — ಕಾಲ್ಗೆರಡು. -ಕೆರಡು. = ಕಾಲ್ಕೆರ್ಪು. (Bp. 57, 3). — ಕಾಲ್ಗೊಲೆ. -ಕೊಲೆ. Killing with the foot (Rśv. 6, after 11). — ಕಾಲ್ಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To get feet; to begin to stand on the feet (Abh. P. 5, 107). ಮುಂಗಾಲ್ಗಳಂ ನೆಗಪಿ ನಿಲ್ವ, ಪಿಂಗಾಲ್ಗಳಂ ಕಿಱ್ದು ದಾಣ್ಬುವ, ಪೊಡಿಕಾಲ್ಗೊಳ್ವ, ಮರಳಿ ಮೆಟ್ಟುವ ... ಅಶ್ವಂಗಳ್ (Rśv. 6, after 11). — ಕಾಲ್ಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To cause to stand on the feet. ಸುಱಿ ಸುಱಿದು ಅಶ್ವಮನ್ ಏಱುತೆ ಪೊಳಯಿಸಿ ಮಿಗೆ ದಣ್ಡೆಗೊಡುತೆ ಇದಿರ್ಗುತೆ ಪೆಡಿಕಾಲ್ಗೊಳಿಸಿ ಪೆಡಮ್ಮೆಟ್ಟುತೆ ಅವ್ವಳಿಸುತ್ತೆ ಪಳಂಚಿದರ್ ತುರಂಗಿಗಳ್ ಅದಟಿಂದ್ (Rśv. 13, 85). — ಕಾಲ್ತೆಗಿಸು. To put to flight (My.). — ಕಾಲ್ತೆಗೆ. = ಕಾಲ್ದೆಗೆ. To retreat, to flee (My.). — ಕಾಲ್ದಳ. -ತಳ. The bottom or sole of the foot (J. 7, 41). — ಕಾಲ್ದುದಿ. -ತುದಿ. The point of the foot (J. 18, 21; 28, 55; Śśv. 2, 79). — ಕಾಲ್ದುಱಿ. -ತುಱಿ. 1. To trample upon with the feet; to treat roughly. — ಕಾಲ್ದುಱಿ. -ತುಱಿ. 2. = ಕಾಲ್ದುಱಿತ. (Râm. 4, 3, 12). 2, that which has been trampled upon (Grj. 3, 97; Râm. 3, 12, 15). — ಕಾಲ್ದುಱಿತ. -ತುಱಿತ. Trampling upon with the feet; cruel treatment (Č. Bp. 11, 11). — ಕಾಲ್ದೆಗೆ. -ತೆಗೆ. Taking, or lifting up, the foot (Č. Bp. 19, 35). 2, to go away (Grj. 4, 68). — ಕಾಲ್ದೊಡಕು. -ತೊಡಕು. 1. To entangle the foot or the feet (J. 2, 45). — ಕಾಲ್ದೊಡಕು. -ತೊಡಕು. 2. Foot-impediment (Bp. 5, 31). — ಕಾಲ್ನಡೆ. Walking on foot (Bp. 5, 17; 32, 33; Č. Bp. 5, 8; J. 31, 64; My.). — ಕಾಲ್ಪಿಲ್ಲಿ. = ಪಿಲ್ಲಿ 1. (My.). — ಕಾಲ್ಬಳೆ. A plain anklet (My.). — ಕಾಲ್ಬಿಚ್ಚು. To part the legs (Bp. 38, 17). — ಕಾಲ್ಮಣೆ. A stool or a low table (ಹಂಗುಳಿಗೆ Čt. II, 92; My.). — ಕಾಲ್ಮುಱುಕ. One whose foot is broken, a cripple (My.). See Prv. s. ಅನ್ತರಾಟ. — ಕಾಲ್ವಲ್ಲಿದ. -ಬಲ್ಲಿದ. A strong-footed man. ಪರಿಕಾಱಿರೊಳ್ ಈತಂ ಕಾಲ್ವಲ್ಲಿದಂ (Śmd. 163). — ಕಾಲ್ವಿಡಿ. -ಪಿಡಿ. To seize or embrace a person's feet: to salute respectfully (ಮೊಱ್ಗು, ಮಣಿ, etc., ನಮಸ್ಕಾರ Śs.; J. 17, 59). ನಲ್ಲಳೆ, ನಿನ್ನ ಕಾಲ್ವಿಡಿದಪೆಂ, ತಿಳಿ! ಮೋನಮ್ ಇದೇಕೆ? (Śmd. 155). ಕಾಲ್ವಿಡಿದಪವೊ? (164). — ಕಾಲ್ವೊಣೆ. -ಪೊಣೆ. Foot-surety: the certainty that something bad is to happen on account of a rash act (kicking, etc.) done with the foot (J. 17, 52). — ಕಾಲ್ಸರಿ. A kind of rain. ನಿಲ್ಲದೆ ಕಾಲ್ಸರಿ, ಸಾಲ್ಸರಿ ಸಲೆ ಸುರಿದು (Rśv. 8, 112). — ಕಾಲ್ವೊಣೆ. = ಕಾಲ್ವೊಣೆ. (My). — ಕಾಲ್ಗೊಱೆ. A fordable river (My.).

ಕಾಲ್ kâl. 2. = ಕಾಲಿವೆ, ಕಾಲುವೆ, ಕಾಲ್ವೆ, ಕಾವಲೆ 2. A water-course, a channel; a brook (ಪುರ, ಕಾಲ್ವೆ Čt. II, 53; ಕಾಲ್ವೆ Kk. 23; T.; Mhr. ಕಾಲವಾ; perhaps = ಕಾಲ್ 1, in the sense of *a branch*).

ಕಾಲ್ kâl. 3. = ಕಾಲು 2. A quarter or fourth part (My.; S. Mhr. as ಕಾಲು; T., M.; Tĕ. ಕಾಲು; this term may be identical with ಕಾಲ್ 1, the sense being perhaps derived from the foot of a quadruped being one out of four, *cf.* Sk. ಪಾದ). — ಕಾಲ್ತೊಲೆ. A quarter rupee's weight (My.). — ಕಾಲ್ಪೂಲಿ. A quarter of a star pagoda (My.). — ಕಾಲ್ಪೈಸ. One pie (My.). — ಕಾಲ್ರೂಪಾಯಿ. A quarter rupee (My.).

ಕಾಲ್ kâl. = ಕಾಲು. Tbh. of ಕಾಲ 1. Time (S. Mhr.; T., M.); opportunity; occasion, cause (S. Mhr.). See ಕಾಗಾಲ್; Śmd. s. ತಱಿಸಲ್. ಅವರ ಕಾಲಾಗ ಬನ್ದನು (S. Mhr.). ಈ ಬಡತನದ ಕಾಲೊಳಗೇ ಹಿನ್ದಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಬೇನೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದನು (B. 3, 59). — ಕಾಲ್ಗಂಪೆ. Calculation of time (Mr. 326).

ಕಾಲ kâla. 1. (Śm. 77). = ಕಾಲ್, ಕಾಲು, ಕಾಳ 1. *Time;* the right point of time, the proper time (ಸಮಯ, ನಿಮಿಷಭೇದ Nn. 56). 2, a year (ಸಂವತ್ಸರ 56). 3, a period of time; season; the time of the world (ಯುಗ 56); life-time. 4, the half of a lunar month (ಪಕ್ಷ, ಮಾಸಾರ್ಧ 56; ಪಕ್ಷ Mr. 520). 5, *death, time of death* (ಮೃತ್ಯು Mr. 520). 6, *Yama* (ಯಮನು 56; ಅನ್ತಕ 520); a diśâdhipa (Mr. 57). 7, fruit, result, fate (ಫಲ 56). 8, power, strength, valour (ಸಾಹಸ, ಪರಾಕ್ರಮ 56). 9, terrible (ಭಯಂಕರ, ಉಗ್ರ 56; ಅತಿರೌದ್ರವು 520; *cf.* ಕಾಳ್ 1, No. 2). 10, a calamitous period (Mhr.; B. 4, 77). 11, time or tense of a verb. — ಕಾಲ ಕೆಟ್ಟಿತು, ಕಾಗೆ ರಾಗೀ ತಿನ್ತು. — ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕೋಲ (Prvs.). — ಕಾಲ ಕಳೆ. To spend or pass away time (B. 4, 2. 5; C.). — ಕಾಲಂಗೆಯ್. -ಅಂಗೆಯ್. To die (Abh. P. 16, after 39 & 72). — ಕಾಲ ತುಮ್ಬು. Time to be fulfilled; death to have come (Bp. 46, 24). — ಕಾಲ ಬಱಿಸು. = ಕಾಲ ಕಳೆ. (B. 4, 194). — ಕಾಲವಾಗು. -ಆಗು. To die (My.).

ಕಾಲ kâla. 2. = ಕಾಳ 2. *Black; a black or dark-blue colour* (ಅಸಿತ, ಕರ್ಪು Nn. 56; ಶಿತಿ, ಕೃಷ್ಣ, ಮೇಚಕ, ನೀಲ, ಕಪ್ಪು Mr. 443; ಕಱಿದು 502). 2, Śiva (ಶಂಕರ, ಈಶ್ವರ Nn. 56; ಉಮೇಶ Mr. 502; ಅನ್ತಕಾನ್ತಕ 520). 3, Vishṇu (ವಿಷ್ಣು, ಹರಿ 56; ಕನ್ನುಪಿತ Mr. 520). 4, Brahmâ (ವಿಧಿ 520). 5, the planet Saturn (ಭಾನುಜ 502). 6, Daksha (ದಕ್ಷನ್ 520). 7, a prince or N. of a prince (ಧರಾಧಿಪತಿ, ಅರಸು Nn. 56). 8, the fruit of the jujube (ಎರಡ ಪಣ್ 520). 9, the serpent Coluber naga. — ಕಾಲಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. Sable darkness (Č. Bp. 47, 2). — ಕಾಲಮ್ಮೆ. -ಅಮ್ಮೆ. N. See ಕಾರಿ-.

ಕಾಲಕ kâlaka. *A freckle or mark.*

ಕಾಲಕಣ್ಠ kâla-kaṇṭha. Śiva (Bp. 1, 33). 2, a sparrow (ಗುಬ್ಬಿ Mr. 172).

ಕಾಲಕಣ್ಠಕ kâla-kaṇṭhaka. *A gallinule.* See ಭರತಪಕ್ಷಿ.

ಕಾಲಕನ್ಧರ kâla-kandhara. Śiva (ರುದ್ರ Mr. 11).

ಕಾಲಕರ್ಮ kâla-karma. Death (Bh. 1, 8, 31).

ಕಾಲಕಾಲ kâla-kâla. The death of death: Śiva (Bp. 27, 46; 61, 52). ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೂ. = ಕಾಲಾನುಕಾಲ (My.).

ಕಾಲಕೂಟ kâla-kûṭa. *A kind of deadly poison.* (Bp. 56, 26; 58, 55).

ಕಾಲಕೂಟಗ್ರೀವ kâlakûṭa-grîva. Whose neck is black from (having swallowed) the kâlakûṭa (at the churning of the ocean): Śiva (Bp. 61, 52).

Digitized by Google

ಕಾಲಕ್ರಿಯಾಮಾನ kâla-kriyâ-mâna. *A measure of the duration of (musical) time.*

ಕಾಲಕ್ಷೇಪ kâla-kshêpa. Spending or passing the time (C.); allowing time to pass away, delay. See ತಡೆ, ತಳ್ವು.

ಕಾಲಖಂಡ kâla-khaṇḍa. *The liver* (ಕರ್ಣ್ಣ Mr. 398).

ಕಾಲಗಣನ kâla-gaṇana. Calculation of time (My.). — ಕಾಲಗಣನವಿದ್ಯೆ. Astrology (My.); astronomy (B. 5, 230).

ಕಾಲಗತಿ kâla-gati. The lapse of time. (C.).

ಕಾಲಚಕ್ರ kâla-čakra. The wheel of time or fortune (My.); the vicissitudes of life (B. 5, 57).

ಕಾಲಜಿತ್ kâla-jit. Śiva (My.). 2, a general of Râma (J. 20, 36. 38).

ಕಾಲಜ್ಞ kâla-jña. One who knows the fixed times or seasons; an astrologer (My.); a cock. See ಅ-.

ಕಾಲಜ್ಞಾನ kâla-jñâna. Knowledge of time or of the times; knowledge of events to come (C.).

ಕಾಲಜ್ಞಾನಿ kâla-jñâni. A person who possesses kâla-jñâna (C.). 2, Śiva.

ಕಾಲತ್ರಯ kâla-traya. The three times: past, present, and future (Śmd. 259); morning, noon, and evening (Bp. 47, 3).

ಕಾಲತ್ರಯಪರಿಣಾಮಿ kâlatraya-pariṇâmi. Being subject to the change of the three times (Śmd. 260).

ಕಾಲತ್ರಯವೇದಿ kâlatraya-vêdi. A person who knows the three times (Śmd. 129).

ಕಾಲದರ್ಶಿ kâla-darśi. A person who sees, knows, or shows time (ಮುನಿ, ಋಷಿ Mr. 257, o. r. ಕಾಲವರ್ಣಿ).

ಕಾಲದೂತ kâla-dûta. A messenger of death or of Yama (Dp. 49, 3; My.).

ಕಾಲಧರ್ಮ kâla-dharma. *Death.*

ಕಾಲಪವನಾಶನ kâla-pavanâśana. The serpent Coluber naga (Bp. 46, 37).

ಕಾಲಪುರುಷ kâla-purusha. Time personified; death personified (Abh. P. 14, after 28).

ಕಾಲಪೃಷ್ಠ kâla-prishṭha. *N. of the bow of Karṇa.*

ಕಾಲಭೇದ kâla-bhêda. = ಕಾಲವಿಶೇಷ. A particular time (Śmd. 400; Śm. 78; Nn. 117).

ಕಾಲಭೈರವ kâla-bhairava. The terrible Bhairava: Śiva's form at the destruction of the world (J. 16, 31).

ಕಾಲಮಾನ kâla-mâna. Measurement of time; time as to its characters (B. 5, 305; My.). See ನಡಾವಳಿ.

ಕಾಲಮುಖ kâla-mukha. (ಅಗರು Mr. 335, o. r. ಕಾಕ-). *Cf.* ಕಾಲಾಗುರು.

ಕಾಲಮೂರ್ತಿ kâla-mûrti. Time personified. (My.).

ಕಾಲಮೇಷಿ kâla-mêshi. *The plant Vernonia anthelmintica* Willd.

ಕಾಲಮೇಷಿಕೆ kâla-mêshikĕ. *The plant Rubia munjista* Roxb. 2, perhaps: *the plant Ipomoea atropurpurea* Chois.

ಕಾಲಯವನ kâla-yavana. An asura destroyed by Kṛishṇa through Mučukunda, q. v. (Bhâgavata 10, 51, 44).

ಕಾಲರಾತ್ರಿ kâla-râtri. = ಕಾಳರಾತ್ರಿ. A dark night. 2, the night of all-destroying time, the night of destruction at the end of the world: Durgâ (Śsv. 3, 6. 12).

ಕಾಲರುದ್ರ kâla-rudra. = ಕಾಲಭೈರವ. (J. 2, 41).

ಕಾಲವಶ kâla-vaśa. = ಕಾಲಾಧೀನ. (Abhâ. 2, 39. 42).

ಕಾಲವಹ್ನಿ kâla-vahni. = ಕಾಲಾಗ್ನಿ. (Bp. 46, 42; 53, 71).

ಕಾಲವಾಚಕ kâla-vâčaka. A term expressing time (Śmd. 147. 400).

ಕಾಲವಾಚಿ kâla-vâči. = ಕಾಲವಾಚಕ. (Śmd. 146).

ಕಾಲವಿಶೇಷ kâla-viśêsha. *A particular (point of) time* (ಕಾಲಭೇದ Nn. 117).

ಕಾಲವೇಳೆ kâla-vêlĕ. dupl. (Bp. 38, 11).

ಕಾಲವ್ಯಾಪಿ kâla-vyâpi. *Filling all time, everlasting.*

ಕಾಲಶಿವ kâla-śiva. N. of Śiva (Bp. 48, 2).

ಕಾಲಸೂತ್ರ kâla-sûtra. *N. of a hell.*

ಕಾಲಸ್ಕಂಧ kâla-skandha. *A sort of ebony, Diospyros embryopteris* Pers. 2, *a tree bearing dark blossoms, Xanthochymus pictorius* Roxb.

ಕಾಲಹರ kâla-hara. Śiva (Śsv. 5, 28).

ಕಾಲಹರಣ kâla-haraṇa. Spending or passing the time (C; B. 3, 101); delay, procrastination (My.).

ಕಾಲಾಗುರು kâla-aguru. *A black kind of Agallochum.*

ಕಾಲಾಗ್ನಿ kâla-agni. The fire that is to destroy the world; the conflagration at the end of time (J. 4, 26; 21, 33).

ಕಾಲಾಗ್ನಿರುದ್ರ kâlâgni-rudra. Rudra regarded as the fire that is to destroy the world. (Śmd. 142). — ಕಾಲಾಗ್ನಿರುದ್ರಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 6).

ಕಾಲಾಗ್ನಿರುದ್ರೋಪನಿಷದ್ kâlâgnirudra-upanishad. N. of an Upanishad (Bp. 43, 74).

ಕಾಲಾಂಗಿ kâla-aṅgi. (ಎಲಚಿ, ಏಲಕ್ಕಿ Mr. 141).

ಕಾಲಾತಿಕ್ರಮ kâla-atikrama. Passing the proper boundary of time (ಅತಿವೇಳೆ, ಕಾಲವು ಅತಿಗಳದು ಹೋಹುದು Nn. 132).

ಕಾಲಾಧೀನ kâla-adhîna. Subject to time or death (Abhâ. 2, 36. 40. 41).

ಕಾಲಾನುಕಾಲ kâla-anukâla. From season to season, year by year (C.); at some time or other, once (My.).

ಕಾಲಾನುಕೂಲ kâla-anukûla. Suitableness of time, favourable moment (Bp. 44, 20).

ಕಾಲಾನುಸರಣೆ kâla-anusaraṇĕ. Conformity to the times (My.).

ಕಾಲಾನುಸಾರ kâla-anusâra. = ಕಾಲಾನುಸರಣೆ. (My.).

ಕಾಲಾನುಸಾರ್ಯ kâla-anusârya. *A kind of yellow fragrant wood.* 2, *gum benjamin or benzoin.* See ಕಲ್ಲುಹುವ್ವು.

ಕಾಲಾಂತಕ kâla-antaka. Time regarded as the god of death, Yama (J. 16, 38). 2, Śiva (My.).

ಕಾಲಾಂತಕೃತ್ kâla-anta-krit. Śiva (My.).

ಕಾಲಾಂತರ kâla-antara. Interval; process of time, period; another time, a later time (My.; B. 4, 128).

ಕಾಲಾಯಸ kâla-ayasa. *Iron.*

ಕಾಲಾರಿ kâlâri. (kâlâṟi). The black-sided sandpiper, Charadrius (Bd.).

ಕಾಲಾವಧಿ kâla-avadhi. Fixed or appointed time (C.); — the end of a year (My.); — end (Abh. P. 14, 184).

ಕಾಲಾಸ kâlâsa. ಕಾಳಾಸ. A banner, a flag (ಧಾಳ Mr. 299).

ಕಾಲಾಹಿ kâla-ahi. The black cobra, Coluber naga or tripudians (J. 30, 5).

ಕಾಲಿ kâli. A woman who has feet. See ಹಾಯು ಗಾಲಿ.

ಕಾಲಿ kâli. = ಕಾಳಿ. Black colour. 2, *Durgâ.*

ಕಾಲಿಕ kâlika. *Relating to time;* fit for any particular season.

Digitized by Google

ಕಾಲಿಕಾದೇವಿ kâlikâ-dêvi. Durgâ (My.).

ಕಾಲಿಕೆ kâlikĕ. ಕಾಲಿಕಾ. = ಕಾಳಿಕೆ. Blackness. 2, cloudiness; *a dense mass, multitude, or succession of clouds.* 3, rust; verdigris (ಕಿಲುಮ್ಬು Ŝs.). 4, Durgâ.

ಕಾಲಿಂಗ kâlinga. = ಕಾಳಿಂಗ. N. of a country, its people and prince; belonging to Kalinga. 2, an elephant. 3, a snake (the black cobra). 4, a water-melon. 5, a poisonous plant.

ಕಾಲಿಂಗಮರ್ದನ kâlinga-mardana. The snake-subduer: Kṛishṇa (My.).

ಕಾಲಿದಾಸ kâli-dâsa. ಕಾಳಿ-. N. of a celebrated poet (Čh. v. 1; Bp. 54, 70).

ಕಾಲಿನ್ದಿ kâlindi. *The river Yamunâ.*

ಕಾಲಿನ್ದಿವೈರಿ kâlindi-vairi. Balarâma (ಬಲ Mr. 21).

ಕಾಲಿನ್ದಿಸಹಜಾತ kâlindi-sahajâta. Yama (Mr. 49).

ಕಾಲಿನ್ದೀಕರ್ಷಣ kâlindî-karshaṇa. *Balarâma.*

ಕಾಲಿನ್ದೀಭೇದನ kâlindî-bhêdana. *Balarâma.*

ಕಾಲಿನ್ದೀಸೋದರ kâlindî-sôdara. *Yamunâ's brother: Yama.*

ಕಾಲಿವೆ kâlivĕ. = ಕಾಲ್ 2, etc. (C.; Tĕ. ಕಾಲವೆ, ಕಾಲುವೆ; T. ಕಾಲ್ವಾಯ್). ಊರ ಗುದ್ದಲಿ ತನ್ದು, ನಾಡುಕಾಲಿವೆ ತೆಗೆದ (getting no money, for nothing, Prv.).

ಕಾಲೀನ kâlîna. Relating to any particular time; timely, seasonable. (My.).

ಕಾಲೀಯಕ kâlîyaka. *A kind of yellow fragrant wood.*

ಕಾಲು kâlu. 1. = ಕಾಲ್ 1. The foot, etc. (ಅಂಘ್ರಿ, ಚರಣ, ಪಾದ Hlâ.; ಅಂಘ್ರಿ, ಪದ, etc. Mr. 332; C.). ಸತತಮುಂ ಕಾಲು ನಿಲ್ಲದೆ ತೊಡಿಲುವ ಆ ರವಿ (Bp. 54, 12). ಧರ್ಮಮ್ ಇಲ್ಲದ ಅರಸು ಮುಡಿದ ಕಾಲಿನ ಗೊರಸು (Dp. 54). ಕುನ್ತಿಯ ಕಾಲಿಗೆ ಎಱಗಿದಂ (Bh. 2, 13, 13). ಕಾಲುಗಳು (Ŝi. 174. 199). ಎರಡೇ ಕಾಲಿನಿನ್ದ ನಡಿಯುತ್ತವೆ (B. 1, 13). ಕಾಲಿಲಿ (4, 47. 123). ನನಗಾದರೂ, ಆತ್ಮಾರಾಮನು ತಿಳಿದೂ ತಿಳಿದೂ ತನ್ನ ಕಾಲ ಮೇಲೆ ತಾನೇ ಕಲ್ಲು ಹಾಕಿಕೊಣ್ಡದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ, ಹೇಳಿ ಕೂಡದಷ್ಟು ಕ್ಲೇಶವಾಗಿದೆ (4, 198). ಕಾಲಿದ್ದವರು ಕಾಶಿಗೆ ಹೋದರೆ ನೀನೆಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದೀ, ಕುಣ್ಟಮುಟುವ?—ತಲೆ ಹೋಗುವದಕ್ಕೆ ಕಾಲು ಹೊಣೆಯಾದ ಹಾಗೆ (see ಕಾಲ್ಹೊಣೆ).—ಹಾದರಗಿತ್ತಿಯ ಕಾಲು ಹಸೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲದು.—ಕಾಲ ತೊಡ್ಸಿದ ಹಾವು ಕಚ್ಚದೆ ಬಿಡದು (Prvs.). — ಕಾಲ ಕುಬುಸ. Trowsers (B. 3, 114). — ಕಾಲ ಕೆದಱು. To scratch or paw (another's foot) with his foot, in order to rouse a quarrel (an expression used to show that a quarrel is picked up causelessly, C.). ಒಬ್ಬ ಗೃಹಸ್ಥನ ಕೂಡ ಸುಮ್ಮ ಸುಮ್ಮನೆ ಕಾಲ ಕೆದಱಿ ಜಗಳಾ ತೆಗೆದು (B. 2, 31). — ಕಾಲಟ್ಟ. -ಅಟ್ಟ. A kind of bench (C.). — ಕಾಲ ನಡಿಗೆ. Walking on foot (C.; B. 4, 188). — ಕಾಲನ್ದಿಗೆ. -ಅನ್ದಿಗೆ. A bracelet for the leg ornamented with little bells, etc. (C.). — ಕಾಲಾಡಿ. -ಆಡಿ. A quick, fast walker (My.); a wanderer, roamer (R., T.). ಕಾಲಾಡಿಯೊಣ್ಟೆ, a fast-walking camel (My.). — ಕಾಲಾಡಿತನ. -ಆಡಿತನ. Much walking, roaming (My.). — ಕಾಲಾಡಿಸು. -ಆಡಿಸು. To cause to take a walk (My., used of men and beasts). — ಕಾಲಾಡು. -ಆಡು. To take a walk or exercise, used only of stable-cattle (S. Mhr.), also of persons (My.). — ಕಾಲಿಗೆ ಬೀೞು. = ಕಾಲು ಬೀೞು. (My.). — ಕಾಲು ಕಟ್ಟು. 1. To tie the leg or legs. 2, to embrace (another's) feet (My.). See Prv. s. ಕಾರ್ಯವಾಸಿ. — ಕಾಲುಕಟ್ಟು. 2. Marriage (My.). — ಕಾಲುಕಡಗ. A kind of plain anklet (C.; ಪಾದಾಂಗದ Ŝi. 220). ಕತ್ತೆಗೆ ಯಾಕೆ ಕಾಲುಕಡಗ? (Prv.). — ಕಾಲುಕಣ್ಣಿ. = ಕಾಲುಗಣ್ಣಿ. (ಪಟಿರ Mr. 380; Abhâ. 5, 47). 2, any one of the tie-ropes of a ḍâvaṇi (My.). — ಕಾಲುಕುಪ್ಪಸ. = ಕಾಲ ಕುಬುಸ. (My.). — ಕಾಲುಗಣ್ಣಿ. -ಕಣ್ಣಿ. A rope for tying, or catching, the feet (Bh. 3, 13, 23). — ಕಾಲುಗೊರಸು. A hoof (ಶಫ, ಖುರ Ŝi. 274; My.). — ಕಾಲುಂಗರ. -ಉಂಗರ. = ಕಾಲುಂಗುರ (s. ಕಾಲ್ 1). A ring worn on the second toe (C.). — ಕಾಲು ಚೀಲ. A pair of stockings (C.; B. 5, 297). — ಕಾಲುತೆಗೆ. = ಕಾಲ್ತೆಗೆ. To run away (C.). ಸಿಂಹದ ಗರ್ಜನೆಗೆ ಮೃಗಗಳೆಲ್ಲಾ ಗಡಗಡ ನಡುಗಿ, ನಿಲ್ಲಲಾಱದೆ, ಕಾಲು ತೆಗೆಯುತ್ತವೆ (B. 4, 212). — ಕಾಲುತೊಡಿಗೆ. A leg-trinket (Ŝi. 220). — ಕಾಲುದಾರಿ. = ಕಾಲುವಟ್ಟೆ. (C.). — ಕಾಲುದೂಳಿ. ಕಾಲುದೂಳು. Dust of the feet: an evil (especially belly-ache) that may have been occasioned by coming into contact with the foot-dust of others (My.). — ಕಾಲುಧೋಳಿ. = ಕಾಲುದೂಳಿ. (S. Mhr.). — ಕಾಲುನಡೆ. Walking on foot (C.; Ŝi. 268. 280. 425). — ಕಾಲುಬಲ. Foot-soldiers (My.; S. Mhr. rare). — ಕಾಲು ಬೀೞು. To fall at one's feet. ಅತನ ಕಾಲು ಬಿದ್ದು (B. 3, 25). ರಾಕ್ಷಸನ ಕಾಲು ಬೀೞಲು (5, 132). — ಕಾಲು ಮಡಿ. 1. To bend the leg, *i. e.* to make water (C.). — ಕಾಲುಮಡಿ. 2. Urine (S. Mhr.). — ಕಾಲುಮಱೆ³. Foot-protection: a kind of sandal or shoe worn especially by peasants (S. Mhr.). — ಕಾಲು ಮಾಡು. To make for, to move toward, to begin. ಆ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಕಾಲು ಮಾಡಿದನು (S. Mhr.). 2, ಕಾಲು ಮಾಡೂದು ಭಾರಮ್ ಎನಿಕ್ಕು (with regard to hunting Mr. 380, o. r. in one MS. ಪಾಲು). — ಕಾಲುಮೂಱೆ'. A foot without any ornament (My.). — ಕಾಲುಮೆಟ್ಟು. A shoe (S. Mhr.). 2, mutual treading upon the feet: irritating one another to quarrel (Bh. 1, 8, 1; *cf.* ಕಾಲ ಕೆದಱು). — ಕಾಲುವಟ್ಟೆ. -ಬಟ್ಟೆ. A foot-path (ವರ್ತ್ಮನಿ, ಏಕಪದಿ Nr.). — ಕಾಲುಸರಪಣಿ. A chain worn as an ornament just above the ankles (C.; Ŝi. 220). — ಕಾಲುಹೊಱೆ³. = ಕಾಲ್ಹೊಱೆ³. A fordable river (C.). — ಕಾಲೆೞೆ³. -ಎೞೆ³. To draw along, as a foot or the feet (B. 4, 123; J. 3, 41).

ಕಾಲು kâlu. 2. = ಕಾಲ್ 3. (C.). ಒನ್ದು ಅರ್ಬುದ ನಾಲ್ವತ್ತೆರಡೂ ಕಾಲು ಕೋಟಿ ಜನರು (B. 4, 100). ಎಪ್ಪತ್ತೆರಡೂ ಕಾಲು ಕೋಟಿ (4, 100). — ಕಾಲುವಾಸಿ. One-fourth (My.).

ಕಾಲು kâlu. = ಕಾಲ್. See ಮಱೆ³ಗಾಲು.

ಕಾಲುರಿಚ kâluriča. (fr. ಕಾಲೂರ್-ಇಚ Ŝmd. 236). A rustic (ಗ್ರಾಮ್ಯ Kk. 38; Ŝm. 47; ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಾರಿಗ, ಗ್ರಾಮ್ಯ Ŝs.; Rŝv. 1, 23).

ಕಾಲುವೆ kâluvĕ. = ಕಾಲಿವೆ, etc. (ಕುಲ್ಯೆ Nr.; My.). ಕಿಱಿದಾಗಿ ತೆಗೆದು ತನ್ದು ಮಾಡಿದ ತೊಱೆ³ ಕುಲ್ಯೆ ಎಮ್ಬುದು, ಇದು ಕಾಲುವೆ (Nr.; see Ŝi. 82. 94. 116). ಗಿಡು ಮರಕ್ಕೆ ಎಱೆವ ನೀರ ಕಾಲುವೆಗಳ್ (ಆವಾಲ, etc. Mr. 108). See J. 18, 13; B. 4, 184. — ಕಾಲುವೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To construct a water-course (Bp. 10, 5).

ಕಾಲುಷ್ಯ kâlushya. (fr. ಕಲುಷ). Foulness, turbidness, filth; sin; want of harmony. (My.).

ಕಾಲೆ kâlĕ. *Indigo, Indigofera tinctoria* Lin. 2, *long pepper, Piper longum.* 3, perhaps: *the plant Ipomoea atropurpurea* Chois. 4, *black cumin, Nigella indica* Roxb.

ಕಾಲೇಯ kâlêya. *Saffron.*

ಕಾಲೇಯಕ kâlêyaka. *The plant Curcuma xanthorrhiza* Roxb. See ಮರದರಿಸಿನ.

ಕಾಲೋಚಿತ kâla-učita. Suitable to the time; opportune, in season; at a convenient time; a convenient time (J. 2, 55; C.).

ಕಾಲೋರಗ kâla-uraga. = ಕಾಳೋರಗ, ಕೃಷ್ಣಸರ್ಪ, q. v. (Nn. 4).

Digitized by Google

ಕಾಲ್ಪಕ **kâlpaka.** *The plant Curcuma zerumbet* Roxb.

ಕಾಲ್ಪಿ **kâlpi.** (fr. ಕಲ್ಪ). Preceptive, ritual (fem.). 2, the town of Kâlpi in the N. W. Provinces. — ಕಾಲ್ಪೀ ಕಲ್ಲ ಸಕ್ಕರೆ. Sugarcandy from Kâlpi (S. Mhr.; B. 3, 45).

ಕಾಲ್ಯ **kâlya.** *Timely, seasonable; pleasant, auspicious.* 2, *dawn, day-break.*

ಕಾಲ್ವೆ kâlvĕ. = ಕಾಲುವೆ, etc. (ಕಾಲ್ Kk. 23; ಕಾಲ್, ಪುರ Čt. II, 53; My.).

ಕಾವ kâva. Relative participle present and future of ಕಾ 1, q. v. (See Bp. 28, 11. 66; 46, 36; 52, 14; 53, 45; J. 15, 22). ಕಾವನ್ನರ್ (-ಅನ್ನರ್, *i. e.* ಅನ್ಥವರ್, Abh. P. 15, 138).

ಕಾವ **kâva.** Tbh. of ಕಾಮ (Čt. I, 10; II, 17; Šm. 7; ಕಮ್ಮಂಗ ಣೆಯು Čt. I, 94; ಇಂಗೋಲ್ವಿಲ್ಲ, etc. Kk. 79; ಮನ್ಮಥ 8; ಮದನ Bhn. 8). — ಕಾವನಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. Kâma's father: Vishṇu (ಉಪೇನ್ದ್ರ Kk. 7; Šm. 5).

ಕಾವಚಿಕ **kâvačika.** (fr. ಕವಚ). *A multitude of mailed soldiers.*

ಕಾವಂಚಿ kâvanči. = ಕಾಚಿ, etc. The lemon grass, Andropogon schoenanthus L. (St. & Pl.; T. ಕಾವಟ್ಟು, M. ಕಾವಟ್ಟಿ; Tĕ. ಕಾವಂಚಿ, the fragrant grass Hoemonites cordifolia Roxb. = ಕತ್ತೃಣ).

ಕಾವಡಿ kâvaḍi. = ಕಾಗಡಿ No. 1. A bamboo lath or pole, provided with slings at each end, for the conveyance of pitchers, etc. across the shoulder (ಪರ್ಯಾಹಾರ, ಎವಧ Si. 431; C.; Tĕ.; T. ಕಾ, ಕಾವಡಿ, ಕಾವುತ್ತಡಿ; M. ಕಾವು, ಕಾವಡಿ; Mhr. ಕಾವಡ; T., M. ಕಾವು, to carry burdens by a kâvaḍi). ಕಾವಡಿ ಹೊರುವವನು (ವಾರ್ತಾವಹ, ವೈವಧಿಕ Si. 340). See ಅಡ್ಡ-. — ಕಾವಡಿಯ ಉಟ್ಟಿ. (ಶಿಕ್ಯ, ಕಾಚ, ಕಾವಡಿಯ ದಬ್ಬೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲುವು Si. 344). — ಕಾವಡಿಯ ದಬ್ಬೆ. The bamboo lath of a kâvaḍi (Si. 344).

ಕಾವಣ kâvaṇa. (Šmd. 25). (Protection); a shade, a shed, a pandal (ಪನ್ದಲ್ Čt. II, 93; ಚಪ್ಪರ, ಪನ್ದಲ್ Kk. 26; ಪನ್ದರ, ಚಪ್ಪರ Šm. 59; T.).

ಕಾವನ್ದ **kâvanda.** Lord, master, owner (C.; H., Mhr. ಖಾವನ್ದ; M. ಕಾಮನ್ದ, ಕಾಮನ್ದಿ; T. ಕಾವನ್ದು).

ಕಾವರ kâvara. = ಕಾವುರ, ಕಾಹುರ. Mental heat: passion, anger, wrath (ಕೋಪ Bhn. 22, o. r. ಕಾವುರ; Mhr. ಕಾವರಾ, wild from fright, rage, etc.; Tĕ. ಕಾವರ, pride of flesh, arrogance; T. ಕಾತ್ತಿರ, fatness, corpulence; wrath, anger).

ಕಾವಲ್ kâval. = ಕಾವಲ, ಕಾವಲು, ಕಾವಲಿ 1. Guarding, protecting, watching; a guard, a watch; custody; a place where anything is guarded, or cattle are tended (Tu., T.; Tĕ. ಕಾವಲಿ). ಹಗಲ್ ಆಯ್ದು ಕಾವಲನ್ ಇರಿಸಿ (Bp. 43, 46). ಕಾವಲ್ಗೆ (J. 4, 29; 5, 20; 20, 4). ಕೋಟೆಕೊತ್ತಳದ ಕಾವಲ್ಗಳಂ ಬಲಿದರ್ (9, 17). — ಕಾವಲವ. -ಅವ. A protector; a guard; a sentinel. ರಥದ ಕಾವಲವನ್ದಿರ್ (ಸವ್ಯೇಷ್ಟ, ದಕ್ಷಿಣಸ್ಥ Nr.). ಹೊರವಳೆಯದ ಕಾವಲವನು (ಪರಿಧಿಸ್ಥ Nr.). — ಕಾವಲ್ಜನ. = ಕಾವಲವರು. (Si. 279).

ಕಾವಲ kâvala. = ಕಾವಲ್, etc. (S. Mhr.; ಅಂಗರಕ್ಷೆ G.). ಬಾಗಿಲ ಇಕ್ಕಿ, ಹೊರಗೆ ನಾಯಿಗಾ ಕಾವಲ ಇಟ್ಟು (B. 2, 45). See ಬೆಂಗಾವಲ. — ಕಾವಲದವ. -ಅವ. = ಕಾವಲವ. (ವಿಶಾಯು, ಸೇನಾರಕ್ಷ G.).

ಕಾವಲಿ kâvali. 1. = ಕಾವಲ್, etc. (C.).

ಕಾವಲಿ kâvali. 2. = ಕಾವಲೆ 1. A plate or pan for frying or baking (ಕನ್ದು, ಸ್ವೇದನಿ, ಸ್ವೇದನಿಕೆ Hlâ., Nr., Mr. 211; Si. 308; ಕರಿಯುವ ಬಾಳಿಗೆ G.; C.; Tu. ಕಾವೊಲಿ). ಕಬ್ಬಿಣದ ಕಾವಲಿಹೆಂಚು (ಕನ್ದು, etc. Si. 308). ಎಲ್ಲರ ಮನೇಲಿ ದೋಸೆಗೆ ತೂತು, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಾವಲಿಗೆ ತೂತು (Prv.). See Bp. 53, 53; ಕಡು-; ಹುರಿಗಾವಲಿ, ಹೆಗ್ಗಾವಲಿ; Prv. s. ದೋಸೆ.

ಕಾವಲಿಗಾಱ kâvali-gâṟa. = ಕಾವಲವ. (ಬೇಹುಕಾಱ G.).

ಕಾವಲು kâvalu. = ಕಾವಲ್, etc. (My.). ದಣ್ಡುಕಾವಲಿಗಾಗಿ (Si. 268). ಕುರುಡನ ಹೆಣ್ಡತಿಗೆ ದೈವದ ಕಾವಲು (Prv.). See ದನಗಾವಲು, ಹುಲ್ಲು-; Prv. s. ಮದವಣಿಗಿತ್ತಿ.

ಕಾವಲುಗಾಱ kâvalu-gâṟa. = ಕಾವಲಿಗಾಱ. (B. 4, 156. 180; My.).

ಕಾವಲೆ kâvalĕ. 1. = ಕಾವಲಿ 2. (Râm. 5, 8, 69; My.).

ಕಾವಲೆ kâvalĕ. 2. = ಕಾಲುವೆ, etc. (C.). ರಕ್ತದ ಕಾವಲೆಗಳು ಹರಿದವು (B. 4, 10).

ಕಾವಳ kâvaḷa. = ಕಾವುಳ, ಗಾವಳ. Darkness (ತಿಮಿರ, ಕತ್ತಲೆ Nn. 12; C.; Mhr. ಕಾಹುರಾ; Tĕ. ಕಾವಿರಿ, ಕಾವುರು, ಕಾವುರೆ, black vapour; anything that appears like smoke). See J. 18, 43. 44; Râm. 3, 5, 9.

ಕಾವಳು kâvaḷu. (ಕಾವಳು ಪಾಣ್ಡುರು Čt. I, 86, o. r. ಕಾರಣ ಪಾನ್ಥರು; *cf.* ಪಾಣ್ಡುರ?).

ಕಾವಾಕುಳ kâvâkuḷa. A herb with yellow flowers, Jussieua villosa Lam. (St. & Pl.).

ಕಾವಾಡೆ kâvâḍĕ. = ಕವಡೆ, etc. See ಕಕ್ಕಾವಾಡೆ.

ಕಾವಿ kâvi. A red earth or ochre (ಜಾದುಕಲ್ Šm. 52; ಹಿಮು, ಜಾಜು Nn. 81; C.; T., M., Tĕ., Tu.; Mhr. ಕಾವ); cloth dyed with red ochre. ಅವಳೊರ್ವಳು ಒಪ್ಪಚ್ಚ ಮುದುಕಿಯಾಗಿ ಕಾವಿಯ ಸೀರೆಯನ್ ಉಟ್ಟವಳು ಅಥವಾ ಗಣ್ಡನ್ ಇಲ್ಲದವಳು (ಕಾತ್ಯಾಯನಿ Nr.). ಓದಿ, ಬೂದಿಯ ಪೂಸಿ, ತೇದು, ಕಾವಿಯ ಹೊದೆದು ಹೋದಾತ ಯೋಗಿ ಎನ ಬೇಡ! ಇನ್ದ್ರಿಯವ ಕಾದಾತ ಯೋಗಿ (Sp.). ಕಾವಿಯಬಿವಿ (ಕಾಷಾಯಾಮ್ಬರ G.). — ಕಾವಿಕಲ್ಲು. Red ochre (My.). — ಕಾವಿಯುಣ್ಡೆ. -ಉಣ್ಡೆ. A ball of red ochre (My.).

ಕಾವು kâvu. 1. = ಕಾಯ್ಪು, etc. Heat; glow (C.; Tu.). ಔಷಧದ ಕಾವು (B. 3, 28). ಬಿಸಲಿನ ಕಾವು (4, 119). ಮೆಯ್ಯ ಕಾವು (My.). ನೀರಿನ ಕಾವು (My.). **2,** cauterization. — ಕಾವು ಕೊಡು. To apply heat, to foment (C.). 2, to cauterize (My.). — ಕಾವು ಹಾಕು. To canterize (My.).

ಕಾವು kâvu. 2. = ಕಾಂವು, ಕಾಮು. (Tbh. of ಕಡಮ್ಬ, ಕದಮ್ಬ, ಕರಮ್ಬ, ಕಲಮ್ಬ? or vice versâ?). A stalk, a culm, a stem; a handle (C.; T. ಕಾಮ್ಬು; M. ಕಟಿಮ್ಬು, ಕಾದು, ಕಾಮ್ಬು). ಕೊಡೆಯ ಕಾವು (Šmd. 161). ಹಸುರ ಶಾಕದ ಕಾವು (ಕದಮ್ಬ, ಕರಮ್ಬ 352). ತಾವರೆಯ ನೆಯ್ದಿಲ ಕಾವು (ನಾಲ); ತೃಣಧಾನ್ಯಗಳ ಕಾವು (ನಾಲಿ, ನಾಲ, o. r. ನಾಡಿ); ಈಚುವೋದ ಕಾವು (ಪಲಾಲ); ವೀಣೆಯ ಕಾವು (ವೀಣಾದಣ್ಡ, ಪ್ರವಾಲ); ಹಸುರಾದ ಶಾಕದ ಕಾವು (ಕಡಮ್ಬ, ಕಲಮ್ಬ Nr.). ಕಾವಿಲ್ಲದ ಬಾಚಿ ಯಾತಕ್ಕೂ ಬೇಡ.— ಕೊಡಲೀ ಕಾವು ಕುಲಕ್ಕೆ ಮೃತ್ಯು (Prvs.). See Si. 96. 162. 310. — ಕಾವುಬಚ್ಚಲೆ. (ಉಪೋದಕೆ Si. 162).

ಕಾವು kâvu. 3. = ಕಾ 3. An imitative sound: cawing (Tĕ.; Mhr. ಕಾವಕಾವ; ಕಾವಳಾ, a crow). — ಕಾವು ಕಾವು. rep. The cawing of crows (C.). ಕಾಗೆ ಸಾಕಿದ ಕೋಗಿಲೆಯ

Digitized by Google

ಮಱ ಸುಸ್ವರದೊಳ್ ಅಲ್ಲದೆ ಕಾಗೆಯನ್ನದಿ ಕಾವು ಕಾವೆನ್ದು ಅಱಱುವದೆ? (Bp. 3, 79). 2, the weeping of babies (My.).

ಕಾವುಂಜಿ kâvuñji. = ಕಾವಂಜಿ, etc. (ಧೂತಿಕ, ಧೂಸ್ತ್ರಣ Nr.).

ಕಾವುರ kâvura. = ಕಾವರ, q. v.

ಕಾವುಳ kâvuḷa. = ಕಾವಳ, etc. (Abh. P. 14, after 128; Grj. 4, 142).

ಕಾವೆ kâvĕ. Ringing and turning and twisting of a horse whilst at full speed; starting him violently up and down (Mhr., H. ಕಾವಾ). — ಕಾವೆ ತಿರುಗಿಸು. To longe a horse (R.).

ಕಾವೇರಿ kâvêri. *The river Kâvêri.* (Bp. 26, 54; 50, 38; Rsv. 2, 4).

ಕಾವ್ಯ kâvya. (fr. ಕವಿ). = ಕಬ್ಬ, ಕಾಬ್ಯ. *Uśanas or Śukra.* 2, a poem, a piece of poetry, a poetical composition (Kâvy. II, 1, 7; III, 2; IV, 1). 3, a poet (Bp. 9, 43).

ಕಾವ್ಯಕರ್ತಾರ kâvya-kartâra. A poet (ಕವಿ Mr. 360).

ಕಾವ್ಯಕರ್ತೃ kâvya-kartṛi. = ಕಾವ್ಯಕರ್ತಾರ. (ಕೃತಿಪತಿ, ಕವಿ Nn. 59).

ಕಾವ್ಯಪರಿಚಯ kâvya-paričaya. Acquintance with or knowledge of poems (Śmd. 175).

ಕಾವ್ಯಮಲವ್ಯಾವೃತ್ತಿ kâvya-mala-vyâvṛitti. Rejection of, or turning away from, impurities in poetical composition (Kâvy. I, 1*a*, 5; II, 1, 1 seq.).

ಕಾವ್ಯರಚನೆ kâvya-račanĕ. Composition of a piece of poetry (J. 34, 46; My.).

ಕಾವ್ಯಸಮಯ kâvya-samaya. = ಕವಿಸಮಯ. (Kâvy. V, 1, seq.).

ಕಾವ್ಯಾಂಗ kâvya-aṅga. The body of a poetical composition (Kâvy. IV, 2, 14).

ಕಾವ್ಯಾಲಂಕೃತಿ kâvya-alaṅkṛiti. Rhetorical or poetical ornament (Kâvy. II, 2, B, 33).

ಕಾವ್ಯಾವಲೋಕ kâvya-avalôka. (also ಕಾವ್ಯಾವಲೋಕನ). Looking at or considering poetical composition: the title of Nâgavarma's work on poetics (Kâvy. I, 1*a*, 3).

ಕಾಶ kâśa. = ಕಾಸ 1. Appearance; shining; splendour (Bp. 47, 72). See ಆ-, ನೀ-, ಪ್ರ-, etc. 2, *the grass or reed Saccharum spontaneum* (ಕಾಡುಗಬ್ಬಿಸ Mr. 111).

ಕಾಶನ kâśana. Causing to appear. See ಪ್ರ-.

ಕಾಶಾಕರ್ಪಟ kâśâ-karpaṭa. = ಕಾಸಿಗಪ್ಪಡ. A rag used to cover the privities or to gird the loins.

ಕಾಶಿ kâśi. ಕಾಶೀ. = ಕಾಸಿ 1. Shining, appearing; see ಜತ-. 2, *Benares* (Bp. 53, 56); N. of a people. ಅವನ ಕೀರ್ತಿ ಕಾಶಿಯಿನ್ದ ರಾಮೇಶ್ವರತನಕ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿತ್ತು (B. 5, 59). See Dp. 165. — ಕಾಶಿಕಾಗದ. Good white paper (S. Mhr.). — ಕಾಶಿ ಕುಪ್ಪೆ. A phial in which pilgrims keep water taken out of the Ganges at Benares (T.; R.). — ಕಾಶಿತಾಲಿ. A metal vessel used like the ಕಾಶಿಕುಪ್ಪೆ (My.). 2, a marriage-badge attached to an ornamental necklace (My.). — ಕಾಶಿಪಟ್ಟೆ. Fine silk (My.). — ಕಾಶೀ ಭಾಗೀರಥಿ. Water brought from Benares (My.).

ಕಾಶಿಕೆ kâśikĕ. ಕಾಶಿಕಾ. Benares. (J. 5, 28).

ಕಾಶಿನಾಥ kâśi-nâtha. N. (Bp. 37, 7; 59, 5). 2, Śiva.

ಕಾಶಿರಾಜ kâśi-râja. N. of the father of Anusâlva (J. 12, 37).

ಕಾಶೀರಾಯ kâśî-râya. N. (B. 4, 55).

ಕಾಶೀವಿಶ್ವನಾಥ kâśî-viśvanâtha. Śiva (C.).

ಕಾಶೆ kâśĕ. ಕಾಶಾ. = ಕಾಚಾ, ಕಾಸಿ 2, ಕಾಸೆ. The end of a woman's garment tucked into the waist-band (not Sk.; Mhr. ಕಾಚ್ಯಾ). 2, a cloth used to cover the privities or to gird the loins (not Sk.).

ಕಾಶ್ಮರಿ kâśmari. *The tree Gmelina arborea* Roxb.

ಕಾಶ್ಮೀರ kâśmîra. Relating to Kaśmîra; the country Kâśmîra (Bp. 6, 19). 2, *the root of Costus speciosus.* 3, saffron (ರಕ್ತ, ಕುಂಕುಮದ ಹೂವು Nn. 126).

ಕಾಶ್ಮೀರಜ kâśmîra-ja. *Saffron.*

ಕಾಶ್ಮೀರಜನ್ಮ kâśmîra-janma. *Saffron.*

ಕಾಶ್ಯಪ kâśyapa. (fr. ಕಶ್ಯಪ). Pertaining to Kaśyapa; Kaśyapa (Mr. 258); Aruṇa.

ಕಾಶ್ಯಪಿ kâśyapi. *The earth.* 2, *Aruṇa, the charioteer of the sun.*

ಕಾಷಾಯ kâshâya. = ಕಾಸಾಯ. Red. 2, *a red cloth.*

ಕಾಷಾಯಧಾರಿ kâshâya-dhâri. An ascetic (ಸನ್ಯಾಸಿ G.; My.).

ಕಾಷಾಯವಸನ kâshâya-vasana. Having a red cloth (Sk.); a red cloth (My.).

ಕಾಷ್ಠ kâshṭha. = ಕಡ್ಡಿ. A piece of wood, a stick; a pin, a bolt (ಕೀಲಕ, ಕೀಲು Nn. 101); *wood,* especially dry wood (ಕಟ್ಟಿಗೆ Nn. 69; ತುಱ Nn. 18; ಇನ್ಧನ, etc., ಅಡುಗಬ್ಬು Mr. 48; ಒಣಗಿದ ಮರ, ದಾರು Nr.). 2, a blockhead (ಮೂರ್ಖ Nn. 33). 3, thinness, poorness (ಕೃಶ, ಬಡವು 33). 4, = ಕಾಷ್ಠೆ (Nn. 33).

ಕಾಷ್ಠಕುದ್ದಾಲ kâshṭha-kuddâla. *A scraper or shovel.*

ಕಾಷ್ಠತಕ್ಷ kâshṭha-taksh. -ತಱ. *A carpenter.*

ಕಾಷ್ಠವ್ಯಸನ kâshṭha-vyasana. Worthless, vain grief (My.).

ಕಾಷ್ಠಾಮ್ಬುವಾಹಿನಿ kâshṭha-ambu-vâhini. *A wooden bucket or baling vessel.*

ಕಾಷ್ಠಿಕೆ kâshṭikĕ. = ಕಟ್ಟಿಗೆ. A piece of wood.

ಕಾಷ್ಠೀಭೂತ kâshṭhî-bhûta. Having become wood or like wood (Bp. 19, 80).

ಕಾಷ್ಠೀಲೆ kâshṭhîlĕ. *The plantain, Musa sapientum.*

ಕಾಷ್ಠೆ kâshṭhĕ. *A quarter or region of the world* (ದಿಕ್ Nn. 33, as ಕಾಷ್ಠ). 2, *place, site.* 3, *a measure of time, eighteen twinklings of the eye* (ಕಾಲಾನ್ತರ Nn. 33; ಕಾಲಭೇದ Mr. 489). 4, *excellence* (ಉತ್ಕೃಷ್ಟ 33); clearness, distinctness (ವ್ಯಕ್ತ 489). 5, favourableness (ಅನುಕೂಲ 33). 6, the being opened, blown as a flower (ಉನ್ಮೀಲಿತ, ವಿಕಾಶ 33; ವಿಕಸಿತ 489).

ಕಾಸ kâsa. 1. = ಕಾಶ. Appearing, shining; splendour; blooming, opening. (ಕಾನ್ತಿ Bhn. 26). See ವಿ-.

ಕಾಸ kâsa. 2. Tbh. of ಖಾಸ (Śmd. 338).

ಕಾಸ kâsa. 3. *Cough, catarrh.* See ಕೆಮ್ಮು. 2, dyspnoea, asthma (My.).

ಕಾಸ kâsa. 4. Causing to go. See ನಿಷ್-.

ಕಾಸಗಾಱ kâsagâṟa. = ಕಾಸದಾರ, ಕಾಸ್ತಾರ. (S. Mhr.).

ಕಾಸಗಿ kâsagi. Private, not public; own (My.; Mhr. ಖಾಸಗೀ).

ಕಾಸಘ್ನಿ kâsa-ghni. A sort of prickly nightshade, Solanum jacquini (see ಕಿಱುದೇಗು No. 2).

ಕಾಸಜಿತ್ kâsa-jit. The plant Clerodendron siphonanthus (see ಕಿಱುದೇಗು No. 2).

ಕಾಸದಾರ kâsadâra. = ಕಾಸಗಾಱ, etc. A groom (My.; Mhr.; H. ಖಾಸದಾರ).

Digitized by Google

ಕಾಸಮರ್ದ kâsa-marda. *A cough-medicine, Cassia sophora* Lin.

ಕಾಸರ kâsara. = ಕಾಸರ್ಕ, etc. (Mg.). See ಕಾಸ್ರ.

ಕಾಸರ kâsara. *A male buffalo.*

ಕಾಸರಿ kâsari. A female buffalo (ಮಹಿಷಿ, ಎಮ್ಮೆ Mr. 184).

ಕಾಸರಿಕೆ kâsarikĕ. A kind of potherb or cucumber (ಗಣ್ಡೀರ, ಸಮಷ್ಠಿಲ Nr., o. r. ಕಾರಸಿಕೆ). **2,** = ಕಾಸರ್ಕ, etc. (My.).

ಕಾಸರ್ಕ kâsarka. = ಕಾಜವಾರ, etc. The tree Strychnos nux vomica Lin. (St. & Pl.; My.). — ಕಾಸರ್ಕನ ಬಸ್ದನಿಗೆ. = ಕಾಸ್ರ-. A parasitical shrub, Loranthus loniceroides Lam. (St. & Pl.).

ಕಾಸಾ kâsâ. Good, fine; legitimate, not base born; own (My.; Mhr., H. ಖಾಸಾ).

ಕಾಸಾಯ kâsâya. Tbh. of ಕಾಷಾಯ (Šmd. 335).

ಕಾಸಾರ kâsâra. *A pond* (ಸರಸಿ, ಕೊಳ Mr. 417).

ಕಾಸಾರಕ kâsâraka. = ಕಾಸರ್ಕ, etc. (see s. ಇಟ್ಟಿ).

ಕಾಸಿ kâsi. 1. = ಕಾಶಿ. Benares (Bp. 54, 64; J. 5, 27. 30). ಕಾಲಿದ್ದವರು ಕಾಸಿಗೆ ಹೋದರೆ ನೀನೆಲ್ಲಿ ಹೋದೀ, ಕುಣ್ಟಾಮುಚುವ?—ಕಾಸಿಗೆ ಹೋಗ ಬೇಕಾದರೂ ಕಾಸು ಬೇಕು (Prvs.). — ಕಾಸಿಕಾಗಡಿ. A kâgaḍi in which water is brought from Benares (My., also ಕಾಸಿಕಾವಡಿ). ಕಾಸಿದಾವಳಿ. A soft woollen dâvaḷi (C.).

ಕಾಸಿ kâsi. 2. = ಕಾಚಾ, ಕಾಸೆ. Tbh. of ಕಾಶಾ. See ಕಾಸಿಕಂಚಡಿ, ಕಾಸಿಗಪ್ಪಡ. A cloth for girding the loins (S. Mhr.).

ಕಾಸಿಕಂಚಡಿ kâsi-kancaḍi. A cloth for girding the loins and a kaupîna. See Sp. s. Tbh. ಜಡಿ.

ಕಾಸಿಗಪ್ಪಡ kâsigappaḍa. Tbh. of ಕಾಶಾಕರ್ಪಟ (Šmd. 381, o. r. ಕಾಸೆ-).

ಕಾಸಿತ kâsita. Made gone, driven away. See ನಿಃ-.

ಕಾಸಿಸು kâsisu. To cause to make hot, etc. (Bp. 50, 39; My.).

ಕಾಸು kâsu. 1. = ಕಾಯಿಸು 1. To make hot, to heat; to warm, as the body; to boil, as water, etc.; (to burn), to bake, as happaḷas, bread, etc.; to melt, as butter, gold, etc. (ದಾಹ Šmd. Dh.; C.; T. ಕಾಯ್ಚು). ಕಾಪಂ (Šmd. 275). ಕಾಸುವ ರಸದ್ರವ್ಯಾ ಸುಕರಣಂಗಳ್ (I). ಕಾಸಿದ ಮಳಲ್ (II). ಕಾಸಿದ ತುಪ್ಪ (ಶೃತ, ಪಕ್ವ Hlâ.). ಕಾಸಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ಸನ್ತಾಪಿತ, ಸನ್ತಪ್ತ Nr.). See Bp. 9, 38; 14, 5; 18, 29; 22, 65; 27, 48; 54, 31; Bh. 1, 20, 60; Râv. 11, 19; J. 15, 17; Č. Bp. 11, 11; B. 1, 15; Prv. s. ಮಣ್ಣು. — ಕಾಸು ಕಾಸು. rep. (B. 4, 106).

ಕಾಸು kâsu. 2. The smallest copper coin, a cash (ಪಿವರ Šmd. Dh.; C.; Tĕ., Tu.; T. ಕಾಶು; M. ಕಾತು); a coin or money in general (C.; Tĕ., T., M.). ಮೂರು ಕಾಸು (ಪ್ರಹರ G.). ತಾಮ್ರದ ಕಾಸು (ಪಣ Si. 418). ಕೊಡುವದೊನ್ದು ಕಾಸು, ಕೋಣೆ ತುಮ್ಬ ಹಾಸು.—ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ಸೂಳೆ ಕಾಸಿಗಾದರೂ ಬೇಡ.—ಕೂಸು ಕಾಸ ಹಡೆಯದು, ಜೋಗಳ ಮುಗಿಲ ಮುಟ್ಟಿತು.—ಕಾಸು ಇದ್ದರೆ ಕೊಡೆಯಾಲ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಡೆ, ಆಲ!—ಕಾಸಿಗೆ ಒನ್ದು ಬ್ರಹ್ಮೇತಿ ಅನ್ದರೆ ನನಗೆ ಮೂರು ಕಾಸಿಗೆ ಇರಲಿ!—ಕಾಸು ಬಿಟ್ಟವ ದೇಶ ಬಿಟ್ಟಾನು.—ಕಾಸಿದ್ದರೆ ಕೈಲಾಸ (Prvs.). See Prv. s. ಕಾಸಿ 1.

ಕಾಸು kâsu. 1. Tbh. of ಕಾಶ. ಕಾಸಿನ ಕಬ್ಬು (ಧಾರಯಷ್ಟಿ, ವಿಹಂಗಿಕೆ Hlâ.).

ಕಾಸು kâsu. 2. *A sort of spear or lance.*

ಕಾಸುಳಿ kâsuḷi. The plant Sida indica Lin. (ತುರುವೆ, ತೇಜಸ್ವಿ Mr. 129, o. r. ಕಾಂಸುಳಿ; M. ಕಾಟೂರ).

ಕಾಸೆ kâsĕ. = ಕಾಸಿ 2. Tbh. of ಕಾಶಾ (Šsv. 2, 53; V. 4, 36; see ಪೊಸಗಾಸೆ).

ಕಾಸ್ತಾರ kâstâra. = ಕಾಸದಾರ, etc. (My.).

ಕಾಸ್ರ kâsra. = ಕಾಸರ, etc. — ಕಾಸ್ರಬನ್ದನಿಗೆ. = ಕಾಸರ್ಕನ-. (St. & Pl.).

ಕಾಹಕ kâhaka. (fr. ಕಾಹು 1). A guard, a guardian (Bh. 3, 21, 52).

ಕಾಹಲ kâhala. = ಕಾಹಳೆ. See s. ಪಂಚಮಹಾವಾದ್ಯ.

ಕಾಹಲೆ kâhalĕ. = ಕಹಳೆ, etc. A horn (Sk.).

ಕಾಹಳಿ kâhaḷi. N. of a plant (ಕಳ್ಳಿ Mr. 134).

ಕಾಹಿ kâhi. = ಕಾಯಿ 3. A person who tends, watches or guards (Č. Bp. 47, 19). See ಕಟುಗಾಹಿ, ತುರು-, ಮಸಣ-.

ಕಾಹಿಲೆ kâhilĕ. = ಕಾಯಿಲೆ, q. v. (My.).

ಕಾಹು kâhu. 1. = ಕಾಪು. Preserving; protection; watching; guard; custody (J. 8, 26; 13, 42; 16, 23; 24, 4; Bh. 2, 2, 78; 3, 18, 38; 7, 15, 49; see ಮೆಯ್ಗಾಹು).

ಕಾಹು kâhu. 2. = ಕಾಯ್ಪು, etc. Heat, etc. (Grj. 9, 17; Bp. 53, 53; J. 15, 2; 30, 30).

ಕಾಹುರ kâhura. = ಕಾವರ, etc. Feverish excitement: bewilderment, confusion (Bh. 8, 24, 51; Râm. 5, 8, 64; 6, 12, 36; J. 20, 29; 26, 4; 27, 6).

ಕಾಹುರತೆ kâhuratĕ. = ಕಾಹುರ. (Râm. 6, 55, 5).

ಕಾಳ kâḷa. 1. = ಕಾಲ 1 (but rare). See Prv. s. ವೇಳೆ. — ಕಾಳಯಮ. The death-god Yama. ಆಳು ಕಾದು ಇದ್ದವನಾದರೆ ಕಾಳಯಮ ಬಿಟ್ಟಾನೇ? (Prv.).

ಕಾಳ kâḷa. 2. = ಕಾಲ 2. Black, etc. — ಕಾಳಗತ್ತಲ್. -ಕತ್ತಲ್, = ಕಾಲಗತ್ತಲೆ. (Bp. 31, 4). — ಕಾಳಜೀರಿಗೆ. Black cumin, Nigella indica (ಉಪಕುಂಚಿಕೆ, ಸುಷವಿ, ಕರೇ ಜೀರಿಗೆ G.). — ಕಾಳರಕ್ಕಸಿ. A black female giant (J. 8, 47). — ಕಾಳರಾತ್ರಿ. = ಕಾಲರಾತ್ರಿ. A dark night (Bp. 23, 18); etc. — ಕಾಳಹಸ್ತಿ. = ಕಾಳತಿ. (T. ಕಾಳಸ್ತಿ). Calastri, a mountain and town in the Carnatic, where a black elephant worshipped Šiva. (Bp. 18, sum.). — ಕಾಳಹಸ್ತಿಗಿರಿ. The mountain Calastri (Bp. 18, 1). — ಕಾಳಹಸ್ತೀಶ್ವರ. Šiva (My.). — ಕಾಳೋರಗ. -ಉರಗ. = ಕಾಲೋರಗ. The black cobra (ಶಿಖಿ, ಕೃಷ್ಣಸರ್ಪ Nr. 4).

ಕಾಳಗ kâḷaga. (fr. ಕಾದು 1). = ಕಾಳೆಗ. Fight, battle, war (ರಣ, ಯುದ್ಧ, etc. Mr. 289; ಬಣ್ಣಣ, ಮೊನೆ Šmd. II; ಕೊಳುಗುಳ, ಬಣ್ಣಣ, ಜುದ್ದ, ಮೊನೆ, ಪೊಣರ್ Šm. 39; ಮೊನೆ 100; ಪೋರ್ 102; ಯುದ್ಧ, ಕಲಹ, etc. Nr.; Si. 294; ಕೊಳುಗುಳ Bhn. 29; C.; T. ಕಾಳೈಯಂಗ). See J. 2, 4; 4, 3; 7, 29; 8, 26; 22, 47; 25, 11; Si. 284. 292. 293; B. 2, 5; 4, 9; 5, 160. — ಕಾಳಗಂಗೆಯ್. -ಂ-ಗೆಯ್. To fight (Šsv. 4, 70). — ಕಾಳಗಂಗೊಡು. -ಂ-ಕೊಡು. To offer fight; to fight (J. 28, 9; 25, 51). — ಕಾಳಗವಲಗೆ. -ವಲಗೆ. = ಕಾಳೆಗ-. A war-drum (ಅತ್ತವರ Šmd. II; Šm. 40).

ಕಾಳಜ kâḷaja. = ಕಳೀಜ, ಕಾಳಿಜ, ಕಾಳಿಜ. The liver (ಗೋರೋಜನ, ಬುಕ್ಕಾ G.; Mhr., H. ಕಾಳೀಜ).

ಕಾಳಂಜಿ kâḷañji. = ಕಾಳಾಂಜಿ. A spittoon (ಡವಕೆ Šmd. II; Šm. 61; Kk. 54, o. r. ಕಾಳಾಂಜ; Bp. 12, 9; Šsv. 1, after 79; Tĕ. ಕಾಳಂಜ, ಕಾಳಾಂಜ; T., M. ಕಾಳಾಂಜ; *cf.* ಕಾಲ್ 1? Sk. ಖಟಕಹಾಹಕ?). **2,** a vessel of brass,

Digitized by Google

silver, etc. with which scented water is sprinkled (S. Mhr.; ರಸಪಾತ್ರ Mr. 265). 3, a kind of fan or whisk (Tĕ., M., R.; T. ಕಾಲಜ).

ಕಾಳತಿ kâḷati. = ಕಾಳಹಸ್ತಿ. (T. ಕಾಳತಿ). See ತಿರು-.

ಕಾಳವ kâḷava. N. of a country (Bp. 6, 18).

ಕಾಳಾಂಜಿ kâḷânji. = ಕಾಳಂಜಿ No. 1, q. v. (ಡವಕೆ Ċt. II, 94; My.).

ಕಾಳಿ kâḷi. = ಕೆವ್ವರೆ, etc. (ಕಾತರ Ŝs.).

ಕಾಳಿ kâḷi. = ಕಾಲಿ. N. of a washerman (Bp. 21, 12). 2, Durgâ (C.). See ಮಾ-. — ಕಾಳಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. N. (C.). — ಕಾಳಿಕೊಣ್ಡ. See ಉಘೆ-. — ಕಾಳಿದೇವ. N. (Bp. 59, 2). — ಕಾಳಿನಾಥ. Ŝiva. See ಶ್ರೀ-. — ಕಾಳಿಯ ಮಥನ. Kṛishṇa (J. 5, 8).

ಕಾಳಿಕ kâḷika. = ಕಾಳಿಕೆ. Lampblack, etc. (ಕಜ್ಜಲ, ಅಂಜನ, etc., ಕಾಡಿಗೆ Mr. 337).

ಕಾಳಿಕೆ kâḷikĕ. = ಕಾಲಿಕೆ, ಕಾಳಿಕ. Blackness, etc.; rust; verdigris; impurity (ಕಿಲುಮ್ಬು Kk. 51, Ŝm. 63). See Abh. P. 16, 57. 71; Grj. 6, after 56.

ಕಾಳಿಗ kâḷiga. = ಕಾಳಿಂಗ. — ಕಾಳಿಗನಾಗ. = ಕಾಳಿಂಗ. (Abh. P. 4, 119).

ಕಾಳಿಂಗ kâḷinga. = ಕಾಲಿಂಗ, ಕಾಳಿಗ. The black cobra, Naga tripudians (ತನುವಿನೊಳ್ ಕಪ್ಪಾಗೆ ಕಾಳಿಂಗನ್ ಅಕ್ಕು Mr. 402). — ಕಾಳಿಂಗನಾಗರಹಾವು. A variety of Naga tripudians (Bḍ.).

ಕಾಳಿಜ kâḷija. = ಕಾಳಜ, etc. (ಅಗ್ರಮಾಂಸ G.; Râm. 6, 45, 61). 2, the breast, the heart (S. Mhr.; Mhr. ಕಾಳೀಜ).

ಕಾಳಿಜಿ kâḷiji. = ಕಾಳಿಜ No. 2. (S. Mhr.).

ಕಾಳೆ kâḷĕ. = ಕಾಹಳೆ. Tbh. of ಕಹಳೆ (Ŝmd. 352). See ಕೊಮ್ಬುಗಾಳೆ, ಗವುರಿ-, ಪೊಂ-, ಬುರುಗು-, ಬೂರ್-, ಹೆಗ್-.

ಕಾಳೆಗ kâḷĕga. = ಕಾಳಗ. (ಬಣ್ಡಣ Ŝmd. II; ಸಂಗ್ರಾಮ, ಕಲಿ, ಕಲಹ, etc. Hlâ.; ಸಂಗರ Nn. 9; ಬಲ 14; ಧುರ 19; ಕಣ್ಬಕ, ಆಹವ 39; etc., etc.; ಮೊನೆ Kk. 87; Abh. P. 13, 139; 14, after 46). ಕಾಳೆಗಕ್ಕೋಸ್ಕರಮ್ ಅಲ್ಲದೆ ವಿನೋದಾರ್ಥಮ್ ಆಗಿ ಏಱುವ ರಥವು (ಪುಷ್ಪರಥ); ಕಾಳೆಗಕ್ಕೆ ಅನುವಾದುದು (ಸನ್ನಹನ); ಕಾಳೆಗಕ್ಕೆನ್ದು, ಸನ್ನದ್ಧಮ್ ಆಹ ಚತುರಂಗಬಲವನು ತಕ್ಕೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಇರಿಸುಹವು (ವ್ಯೂಹ); ಎಲ್ಲರುಂ ಕಾಳೆಗಕ್ಕೆ ಕೆಯ್ಗೆಯ್ದಂ (ಸರ್ವಾಭಿಸಾರ); ಭಾಷೆಯು ಕೊಟ್ಟು ಕಾಳೆಗದತ್ತಣಿನ್ದ ಮಗುಬಿದವನು (ಸಂಶಪ್ತಕ Nr.). ಕಾಳೆಗದಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದವನು (ಧುರಜೈತ್ರ Nn. 94). — ಕಾಳೆಗವಲಗೆ. = ಕಾಳಗ-. (ಅತ್ತವರ Kk. 82).

ಕಾಱ್ kâḷ. 1. = ಕಾಡು 2, etc., ಕಾಱು 1. A forest; a wild. ಕಾಱ್ಕೆ (Ŝmd. 140). — ಕಾಱ ಜೀರಿಗೆ. = ಕಾಡ ಜೀರಿಗೆ. A tall robust annual plant, the purple flea-bane, Vernonia anthelmintica (St. & Pl.). — ಕಾಱಾಗು. -ಆಗು. To become a wilderness: to be ruined (ಕೆಟ್ಟು ಪೋಗು Bhn. 63). See Bh. 1, 8, 2; J. 8, 27; 13, 60; 23, 9; 24, 22. — ಕಾಱುರಿ. -ಉರಿ. = ಕಾಱ್ಕಿಚ್ಚು. (Bhâgavata 10, 17, 21. 26). — ಕಾಱ್ಕಿಚ್ಚು. (Ŝmd. 28. 80. 217). = ಕಾಡುಕಿಚ್ಚು. A fire on hills or in forests (ವನವಹ್ನಿ, ದವ, ದಾವ Hlâ.; ದಾವ, ಕಾಡುಗಿಚ್ಚು Nn. 66). — ಕಾಱ್ಗಿಚ್ಚು. = ಕಾಱ್ಕಿಚ್ಚು. (ದವ Ŝm. 12). — ಕಾಱ್ತುಱು. Wild cattle. ಕಾಱ್ತುಱು ಮಸಗಿದ ಪೊಲ್ (Ŝmd. 80). — ಕಾಱ್ಪುರ. A forest-stream (ಕಾಡ ಹೊನಲ್ Ŝs.; V. 14, 24; Ŝsv. 1, 10. 41). ಕಾಱ್ಪುರಮ್ ಆಗೆ ಕಾವ್ಯರಸಂ (Ŝmd. 80; Kâvy. I, 3, 101). ಅಸ್ಪೃಶ್ಯಕ್ಕೆನ್ದು ಕಾಱ್ಪುರಂ ಪರಿಪಿನೆಗಂ (Abh. P. 13, 64). — ಕಾಱ್ಪೊನಲ್. = ಕಾಱ್ಪುರ. (Grj. 9, after 98). — ಕಾಱ್ಬೇಯದ. A forest-hunter (Ŝsv. 4, 96). — ಕಾಱ್ಮರೆ. A kind of deer (Ŝsv. 3, 28). — ಕಾಱ್ಮಾನಿಸ. A savage (V. 35, after 55). — ಕಾಱ್ಮೃಗ. A beast of prey (ವನಚರಪಶು, ಶ್ವಾಪದ Hlâ.). 2, wildness, ferocity, wickedness, badness;—a bad man, an enemy (ಕೆಡಕ Ċt. I, 103; *cf.* ಕಾಲ 1 No. 9). — ಕಾಱಾಗು. -ಆಗು. To become troublesome, inimical or hostile (S. Mhr.). — ಕಾಱ್ಗೆಡೆ. -ಕೆಡೆ. = ಕಾಱುಗೆಡೆ. To utter bad language, to speak contemptuously (Rŝv. 1, 36). — ಕಾಱ್ಗೆಯ್ತ. -ಕೆಯ್ತ. A bad act (ದುಃಕೃತ್ಯ Kk. 74; Ŝm. 52). — ಕಾಱ್ಮಾತು. A bad word (V. 37, after 132).

ಕಾಱ್ (ಕಾಳ್) kâḷ (kâḷ). 2. (fr. ಕಡು 1). = ಕಾಱು 2. A small pebble, gravel (T.); a corn, a single grain; grain, corn; seed; a pea; a bean (Tu. ಕಾಳ್; T. ಕಾಱ್, *according to which the* ಱ್ *has been adopted;* T. ಕಾಱ್, to have a hard grain, as a tree; to be strong in mind, to be resolute, determinate; to be sharp, pungent = ಕಾರ್). — ಕಾಱ ಬಾಱ. See Ċt. I, 74 s. ಊರ್ಗಾರ್ವ.

ಕಾಱ್ kâḷ. 3. = ಕಾಡು 3, ಕಾರ್ 1, etc. Blackness (ಕಂದು, ಕಱ್, ಕಪ್ಪು Ŝm. 69; T. ಕಾಱಗ; *cf.* ಕಱ್ಗು). — ಕಾಱ್ಮೆ. -ಎಮ್ಮೆ. A black (well-washed and fed) excellent female buffalo, a she-buffalo of the Bĕlavala district (Sp.; My.). — ಕಾಱ್ಪಾವು. The black cobra or a black snake (Rŝv. 11, after 164). — ಕಾಱ್ಮಿದುಳ್. Marrow or brain of a blackish colour (Rŝv. 5, after 120).

ಕಾಱಿಮೆ (ಕಾಳಿಮೆ) kâḷimĕ (kâḷimĕ). (Hardness of mind), obstinacy, haughtiness (? see T. s. ಕಾಱ್ 2). — ಕಾಱಿಮರಸ (ಕಾಳಿಮರಸ). -ಅರಸ. N. (Bp. 11, 4).

ಕಾಱು kâḷu. 1. = ಕಾಱ್ 1, etc. A forest, etc. — ಕಾಱುಗಿಚ್ಚಿಸೆ. -ಕಿಚ್ಚಿಸೆ. = ಕಾಗಿಚ್ಚು. (ಕಾತ Mr. 111). — ಕಾಱುಗಿಚ್ಚು. -ಕಿಚ್ಚು. = ಕಾಱ್ಗಿಚ್ಚು. (Bhâgavata 10, 17, 20; Râm. in W. v. 449). — ಕಾಱುಗೆಡೆ. -ಕೆಡೆ. = ಕಾಱ್ಗೆಡೆ. (J. 18, 45). — ಕಾಱುಗೆಲಸ. -ಕೆಲಸ. Wicked, bad work (Bp. 12, 2; 26, 58). — ಕಾಱು ನುಡಿ. To utter a bad word, to lie (Bp. 14, 26). — ಕಾಱುಬೌದ್ಧ. A wicked Bauddha (Bp. 50, 62). — ಕಾಱುಭೈರವ. The ferocious Bairava. See Prv. s. ಕನಕಾಭಿಷೇಕ. — ಕಾಱು ಮಾಡು. To ruin (Dp. 55 sum.). — ಕಾಱುಮಾತು. = ಕಾಱ್ಮಾತು. A bad word, a lie (Bp. 39, 58). — ಕಾಱುಮಾರ್ಗ. A bad, wicked way (Bp. 18, 44). — ಕಾಱುಮೂಱ. A wicked brute (Bp. 9, 13; 21, 23; 38, 14). ಕಾಱುಮೂಱರ ಸಂಗ ಮಱೆದು ಕಳೆ! (Dp. 172).

ಕಾಱು (ಕಾಳು) kâḷu (kâḷu). 2. = ಕಾಱ್ 2. (C.; ಕಣ, ಧಾನ್ಯ G.). ಗಿಳಿಗಳು ಹಣ್ಣು ಹಮ್ಪಲ ಹಸೀ ಕಾಱು ತಿನ್ದು ಬದುಕುತ್ತವೆ (B. 2, 3). ಬೀಳೆ ಅಕ್ಕಿ ಜೋಳ ಮುನ್ತಾದ ಕಾಱುಗಳು (2, 9). ಯಾಲಕ್ಕೀ ಕಾಱು (3, 30). ಹತ್ತೀ ಕಾಱು (4, 27). ಕಾಱು ಬಹಳ ತುಟ್ಟಿ ಆದವು (4, 74). ಕಾಱುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯ ಬೇಕಾದರೆ (B. 5, 100). ಓಮುಕಾಱು (Si. 158. 406). ಅಲಸನ್ದಿಗೇ ಕಾಱು (304). ಮೆಣಸಿನ ಕಾಱು (310; C.). ಹೆಸಱ'ನ ಕಾಱು (304; C.). — ಕಾಱ'ನವ. -ಅವ. A man who possesses corn or sells it (C.; B. 5, 102). — ಕಾಱು ಕಡಿ. dupl. (C.; B. 2, 5; 3, 15; 5, 133). — ಕಾಱು ಕಡ್ಡಿ. = ಕಾಱು ಕಡಿ. (My.). — ಕಾಱು ಕಾಱು. rep. (B. 4, 71).

ಕಾಱುಗ (ಕಾಳುಗ) kâḷ(kâḷ)-uga. (Ŝmd. 240). A grain-dealer (?).

ಕಿಂ kim. = ಕಿಮ್. *What? how?* 2, *either, or.* 3, *a particle of aversion or contempt.* (Ŝmd. 100).

ಕಿಂವದನ್ತಿ kim-vadanti. What do they say? 2, *rumour, report, whether true or not.*

Digitized by Google

ಕಿಂವಾರ್ತೆ kiṁ-vârtĕ. Whose tidings? (ಆರ ವಾರ್ತೆ Šmd. 100).

ಕಿಂಶಾರು kiṁ-śâru. *The beard of corn* (ಸುಂಕು Mr. 372). 2, *an arrow*. 3, a heron.

ಕಿಂಶುಕ kiṁ-śuka. *The tree Butea frondosa* Roxb. (ಮುತ್ತುಲಗಿಡ G.).

ಕಿಂಸಾರ kiṁsâra. A necklace composed of several strings (ಸರಗಳಾಗಿ ಕೋದುದು Mr. 467).

ಕಿಕಿ kiki. A blue jay.

ಕಿಕೀದಿವ kikîdiva. *A blue jay.*

ಕಿಕ್ಕಱಿಸು kikkaṟisu. To make small, to reduce to a less compass, to draw together, as one's body (My.). 2, to be closely united or crowded, to be thick-set, as fruits or leaves on a tree; to be excessive, as the water of a tank (My.; *cf.* ಕಿಱು 1 and ಕಿಕ್ಕಱ್).

ಕಿಕ್ಕಿನ್ದ kikkinda. = ಕಿಷ್ಕಿನ್ದ. Closeness, straitness, narrowness (My.); pressure; a crowd (ತಣ್ಡ, ಗುಮ್ಮ, ಗುಣ್ಡು, ಬಮ್ಬಲ್, etc. Šm. 54; ಜಂಗುಳಿ, ತೆರಳ್ಕೆ, ನೆರವಿ, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17; ಸಮೂಹ Šs.; My.). ಕಿಕ್ಕಿನ್ದದಿಂ ಪೂರಣಂಗೆಯ್ (ಅಡೆ Šm. 91).

ಕಿಕ್ಕಿಱಿ kikkiṟi. 1. (reduplication of ಕಿಱ್). To be close together, to be dense, to be crowded, full, abundant, or thick-set. (Tĕ.). ಪಲವು ಬಣ್ಣಂಗಳಿಂ ಕಿಕ್ಕಿಱಿದ ರಂಗುವರಲ್ಗಳ ತಪ್ಪಲ್ಗಳ್ (Vîrâgamavîramâhêśvaratantra-karṇâṭaṭîkĕ, chapter 33). ಜನಪದವಲ್ ಇಡಿದು ಕಿಕ್ಕಿಱಿದು ಇರುವ ಬನವಸೆ (Prll. 3, 6). See Č. Bp. 11, 10; J. 3, 27; 26, 11.

ಕಿಕ್ಕಿಱಿ kikkiṟi. 2. A crowd, a throng.—ಕಿಕ್ಕಿಱಿಗಿಡ್. -ಇಡ್ 4. To be greatly pressed together, to form a dense crowd (Grj. 2, after 106).

ಕಿಕ್ಕು kikku. A loud, shrill cry. (Mhr. ಕಿಂಕ; *cf.* ಕಿಬಸು, ಕೆಕ್ಕು).—ಕಿಕ್ಕಿಡ್. -ಇಡ್ 1. To utter a shrill sound. ಕಿಕ್ಕಿಡುತ್ತಂ ನಾಯುಂ ಕರೆವುತ (Bp. 20, 13).

ಕಿಗ್ kig. = ಕಿಱ್, etc. Smallness, etc.—ಕಿಗ್ಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A small tie or band (Grj. 7, after 72; Bh. 8, 26, 51).—ಕಿಗ್ಗಣ್. -ಕಣ್. A small eye (Grj. 1, 106; Râv. 5, 89).

ಕಿಗ್ಗಿ kiggi. = ಕಿರ್ಗ, q. v.

ಕಿಂಕರ kiṁ-kara. *A servant;* a slave (ಕೀನಾಶ, ಬಣ್ಟ Nn. 92; ಚೇಟಿ, ಹಿತನಣ್ಟ Mr. 238).—ಕಿಂಕರಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. See ಶಿವ-.

ಕಿಂಕರತೆ kiṅkaratĕ. = ಕಿಂಕರತ್ವ. (Šâv. 2, after 25; 4, after 99). 2, want, destitution (My.).

ಕಿಂಕರತ್ವ kiṅkaratva. The condition of a servant or slave (C.).

ಕಿಂಕರಿ kiṅkari. The wife of a servant. (R.).

ಕಿಂಕರೆ kiṅkarĕ. A female servant. (R.).

ಕಿಂಕಲ kiṅkala. The state of being crowded, etc. (ಸಂಕೀರ್ಣ Čt. I, 80, o. r. ಕಿಂಕಿಲ).

ಕಿಂಕಾಬ್ kiṅkâb. = ಕಿನಖಾಪು. Silk stuff interwoven with gold or silver thread, brocade (My.; H.).

ಕಿಂಕಾರ kiṅkâra. The noise emitted by small bells when shaken (My.). *Cf.* ಕಿಣಿ 1.

ಕಿಂಕಿಣಿ kiṅkiṇi. A small bell; any tinkling ornament (ಉಷಿವರ್ ಕಿಱುಗಣ್ಟೆ Mr. 344).

ಕಿಂಕಿರ kiṅkira. A horse. 2, the cuckoo or kôkila. 3, the large black bee. 4, Kâma. (R.).

ಕಿಂಕಿರಾತ kiṅkirâta. *The blossom of a species of amaranth* (ಕುರುಣ್ಟಕ, ಬಿಳಿಯ ಗೋರಟೆ Mr. 124).

ಕಿಂಕಿಲ kiṅkila. = ಕಿಂಕಲ, q. v.

ಕಿಂಕುರ್ವಾಣತೆ kiṁ-kurvâṇatĕ. Any situation or circumstances in which one asks one's self what ought to be done? (Grj. 8, 36).

ಕಿಚ kiča. = ಕಿಚಿ, ಕಿಚು, ಕೀಚು. An imitative sound. (Tĕ. ಕಿಚಕಿಚ, M., T. ಕಿಚ್ಚುಕಿಚ್ಚು, Mhr. ಕಿಜಬಿಜ, chirping).—ಕಿಚಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. = ಕಿಚಿಗುಟ್ಟು. (My.).—ಕಿಚಕಿಚ ಅನ್ನು. = ಕಿಚಿಕಿಚಿ ಅನ್ನು. (My.; Tĕ.).

ಕಿಚಕು kičaku. An imitative sound.—ಕಿಚಕನ್ನು. -ಅನ್ನು. To chatter, as babies do (My.).

ಕಿಚಡಿ kičaḍi. = ಕಿಚ್ಚಡಿ, (ಕೃಸರ). A mixture of rice and pulse (C.; Mhr., H. ಖಿಚಡೀ; M. ಕಿಚ್ಚಡಿ).

ಕಿಚಿ kiči. = ಕಿಚ, etc.—ಕಿಚಿಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To chirp, as birds; to chatter, as monkeys (My.; Mhr. ಕಿಚಕಿಚಕರಣೇಂ).—ಕಿಚಿಕಿಚಿ ಅನ್ನು. = ಕಿಚಿಗುಟ್ಟು. (My.).

ಕಿಚಿಕಿಲ್ kičikil. To neigh (ಹೇಷಿತ Šmd. Dh.; *cf.* ಕಿಲ್; ಕಿಳಿರ್ 1; Sk. ಕಿಲ್ಕಿ, a horse?).

ಕಿಚಿಲಿ kičili. = ಕಿತ್ತಳೆ s. ಕಿತ್ತು 1. (My.; Tĕ., T., M. ಕಿಚ್ಚಿಲಿ).

ಕಿಚು kiču. = ಕಿಚ, etc. (My.).

ಕಿಚ್ಚಡಿ kiččaḍi. = ಕಿಚಡಿ. (C.; B. 4, 32). ಕಿವುಡ ಕಿಚ್ಚಡಿ ಬೇಡಿದರೆ ಗವುಡ ಹಚ್ಚಡ ಬೇಡಿದ (Prv.).—ಕಿಚ್ಚಡಿಪಚ್ಚಡಿ. dupl. (S. Mhr.).

ಕಿಚ್ಚು kiččū. = ಕಿರ್ಚು 1. Fire (ಸಪ್ತಾರ್ಚಿಸ್, ಬಹುಲ, ಶಿಖಿ, etc. Hlâ.; ಅಗಿನಿ, ಅನಲ, etc. Šm. 11; ಪ್ರಣೀತ Hlâ., Mr. 260; T.; Tu. ಕಿಚ್ಚಿ, ಕಿಚ್ಚು; Tĕ. ಕಿತ್ತು, ಚಿಚ್ಚು; C.; *cf.* ತೀ 2). ಆತನುಂ ನೀನುಂ ಕೂಡಿದಿರಪ್ಪೊಡೆ ಆಹವಕ್ಕೆ ಕಿಚ್ಚುಂ ಗಾಳಿಯುಂ ಕೂಡಿದನ್ತೆ (Šmd. 262). ಮುಗಿಲ ಕಿಚ್ಚು (ಮೇಘವಹ್ನಿ, ಮೇಘಜ್ಯೋತಿ, ಇರಮ್ಮದ Hlâ., Nr.). ಕಿಚ್ಚ ಹೊಸೆವ ಕೋಲು (ಅರಣಿ Hlâ., Mr. 260). ಸಮುದ್ರದ ಕಿಚ್ಚು (ಬಾಡವ, etc. Hlâ.). ವಾರಿಧಿಯ ಕಿಚ್ಚು (ವಾಡವ Mr. 48). ಗೊಬ್ಬರದ ಕಿಚ್ಚು (ಕರೀಷಾಗ್ನಿ Nr.). ಉರಿವ ಕಿಚ್ಚಿನ ಎಱೆಗೆಯನ್ತೆ ಮೂಡಿದಂ ಚನ್ದ್ರಂ (J. 26, 13). ಕಚ್ಚಿದರೆ ಕಚ್ಚುವದು, ಕಿಚ್ಚಿಲ್ಲ, ಚೇಱಿಲ್ಲ (pepper, Sp.). ಪ್ರಾಣ ತೊಲಗಿದ ಹೆಣನು ಕಿಚ್ಚಿಗಂಜಲು ಬಲ್ಲುದೆ? (Dp. 76). ಕಿಚ್ಚಿಗಂಜದವ ಬೂದಿಗೆ ಅಂಜ್ಯಾನೇ?—ಕಿಚ್ಚು ನುಂಗುವವ ನುಚ್ಚು ಬಿಟ್ಟಾನೇ? (Prvs.). ಹೆಣಕೆ ಕಿಚ್ಚು ಹಚ್ಚುವದು or ಕೊಡುವದು (C.). See Bp. 18, 28; 25, 27; 28, 47; 50, 23; 56, 35. 40; 60, 18. 50; J. 23, 62; ಇಡುಗಿಚ್ಚು, ಕಡಲ್ಗಿಚ್ಚು, ಕಾಡ್ಗಿಚ್ಚು, ದೂವೆಗಿಚ್ಚು, ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚು, etc.—ಕಿಚ್ಚುಗೋಲ್. -ಕೋಲ್. A poker (ಪಾವಕ Nn. 122, Mr. 526).

ಕಿಂಚನ kiṁ-ča-na. Further not; to a certain degree; *somewhat.*

ಕಿಂಚಿತ್ kiṁ-čit. *Somewhat.* 2, *a little.*

ಕಿಂಚಿತ kiṅčita. Tbh. of ಕಿಂಚಿತ್. ಕಿಂಚಿತದಲ್ಲಿ ವಂಚನೆ ಏನು? (Prv.).

ಕಿಂಚಿತ್ಪ್ರೌಢೆ kiṅčit-prauḍhĕ. A woman not long married, etc. (ಸುವಾಸಿನಿ Mr. 306).

ಕಿಂಚಿದ್ಭೂತಕಾಲ kiṅčit-bhûtakâla. Some time ago, time just passed (Šmd. 400).

ಕಿಂಚುಲಕ kiṅčulaka. *An earth-worm, a certain worm* (ಗಣ್ಡುಪದ q. v., ನಾಯಿನೊಳಲೆ Mr. 411).

ಕಿಂಚುಲುಕ kiṅčuluka. *An earth-worm.*

ಕಿಂಜಲ್ಕ kiñjalka. *The filament of a plant, especially the filament or blossom of a lotus.*

Digitized by Google

ಕಿಟಕಿ kiṭaki. = ಕಿಟಿಕಿ, etc. (My.). ಕಿಟಕಿಯಿನ್ದ ನುಸುಳುವವ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲಿನ್ದ ಬಾರನೇ? (Prv.). See ಕಿಡಕಿ.

ಕಿಟಿ kiṭi. An imitative sound. — ಕಿಟಿಕಿಟಿ. rep. = ಕಿಟಪಿಟಿ. (S. Mhr.). — ಕಿಟಪಿಟಿ. dupl. A vexing, troubling noise (S. Mhr.).

ಕಿಟಿ kiṭi. = ಕಿರ, ಕಿರಿ. *A hog.*

ಕಿಟಿಕಿ kiṭiki. = ಕಿಟಕಿ, ಕಿಡಕಿ, ಕಿಡಿಕಿ. A window; a wicket (My.; Mhr., H. ಖಿಡಕೀ; M. ಕುಡುಕ್ಕ). See B. 4, 121; Si. 109; Prv. s. ತಲು³ 1.

ಕಿಟ್ಟ kiṭṭa. A gajuga (Molucca bean) that is very strong and therefore especially used for a marble (My.). ಕಿಟ್ಟದಿನ್ದ ಹೊಡದು, ಲೊಟ್ಟಿ ಹಾಕಿದ (Prv.).

ಕಿಟ್ಟ kiṭṭa. 1. Tbh. of ಕೃಷ್ಣ. (My.).

ಕಿಟ್ಟ kiṭṭa. 2. = ಕಿಟ್ಟು. *Secretion, excretion; excrement; dirt; dross of iron* in or after fusion; *dregs of oil; rust,* etc.; cow-dung kept in a pit (S. Mhr.). ಏರಣ್ಡಕಿಟ್ಟ (Šm. 89). ಕಬ್ಬುನದ ಕಿಟ್ಟ (ಮಣ್ಡೂರ Nr.). ಕಬ್ಬಿಣದ ಕಿಟ್ಟ (ಮಣ್ಡೂರ, etc. Si. 332).

ಕಿಟ್ಟಿ kiṭṭi. (fr. ಕಿಟು). A kind of torture, in which the hands, ears or noses of people are pressed between two sticks (My.; T., M.; Tĕ. ಕಿಟ್ಟಕೋಲು).

ಕಿಟ್ಟು kiṭṭu. = ಗಿಟ್ಟು. To touch, to reach. **2,** to come to hand, to be reached, to be obtained (ಸ್ಪರ್ಶನ Šmd. Dh.; T., M.; Tĕ. ಕಿಟ್ಟು, ಕಿನಿ, ಗಿಟ್ಟು, also: to be crowded, squeezed, or shut together; T. ಕಿಡ್ಡೈ, M. ಕಿಡೆ, ಕಿಣೆ, to approach, come near, etc.; to be obtained; *cf.* ಕಿಡು 1).

ಕಿಟ್ಟು kiṭṭu. Tbh. of ಕಿಟ್ಟ. ಅವುಪ್ಪ ಎಣ್ಣೇ ಕಿಟ್ಟು (ಹೆಟ್ಟ G.).

ಕಿಡ kiḍa. A man who is ruined, etc. See ಎಚ್ಚರಗಿಡ.

ಕಿಡಕಿ kiḍaki. = ಕಿಟಕಿ, etc. (S. Mhr.). — ಕಿಡಕಿಪಡಕು. One of the two frames of which folding-windows consist (S. Mhr.; My. as ಕಿಟಕಿಪಡಕು). — ಕಿಡಕಿಬಾಗಲು. The window-opening (S. Mhr.; My. s. ಕಿಟಕಿಬಾಗಲು). — ಕಿಡಕಿಬಾವಲಿ. An ornament for the ear, worn by females (S. Mhr., My. as ಕಿಟಕಿಬಾವಲಿ).

ಕಿಡಿ kiḍi. 1. A spark (ಸ್ಫುಲಿಂಗ, ಕಣ Hlâ.; ಅಗ್ನಿಕಣ Šm. 12; C.; Tu.; Si. 25; T. ಕಿಳರ್, to be bright, shine; ಜಿಡಿ, splendour; ಕೀಡಿ, great fame). See Bp. 44, 20; 51, 59; 60, 5; Bh. 1, 20, 54. 60. 61; J. 8, 38; ಕಣ್ಗಿಡಿ, ಕೆಂಗಿಡಿ, ಗಜುಗಿಡಿ, ತನುಗಿಡಿ.—ಕಿಡಿಯಿನ್ದ ಕಾಡು ಸುಡ ಬಹುದು (Prv.). — ಕಿಡಿಕಿಡಿ. rep. (Rŝv. 5, after 122). — ಕಿಡಿಕಿಡಿಯಾಗು. -ಆಗು. To become very angry or enraged (Č. Bp. 47, 29; J. 22, 44). ಕಿಡಿಕಿಡಿವೋಗು. -ಪೋಗು. = ಕಿಡಿಕಿಡಿಯಾಗು. (Grj. 9, after 114). — ಕಿಡಿಗಣ್. -ಕಣ್. A fiery, red eye (J. 28, 46). — ಕಿಡಿಗಣ್ಣ. -ಕಣ್ಣ. Šiva (ತ್ರಿಯಮ್ಬಕ Čt. II, 31). — ಕಿಡಿಗಱೆ. -ಕಱೆ. To rain sparks (Râm. 6, 14, 20). — ಕಿಡಿಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To emit sparks (Grj. 8, 48). — ಕಿಡಿಗೆದಱು. -ಕೆದಱು. ಕಿಡಿಗೆದಱು. Sparks to fly about. ಕಿಡಿಗೆದರ್ದುದು (Šŝv. 4, 87). ಕಿಡಿಗೆದಱುವ ಅಗ್ನಿ (ದಾಲಕ Mr. 525). — ಕಿಡಿ ಪಾಱು. = ಕಿಡಿಗೆದಱು. (Šŝv. 4, 1). — ಕಿಡಿಬೆಂಕಿ. A little fire (C.). — ಕಿಡಿಯಿಡು. -ಇಡು. To send forth or emit sparks (J. 4, 36; 12, 39; 13, 36). — ಕಿಡಿಯೋಲಗೆ. -ಎಲಗೆ. A shining spark (ಕಣ, ಸ್ಫುಲಿಂಗ Mr. 47). — ಕಿಡಿವೀೞ್. -ಬೀೞ್. Sparks to fall. ಕಿಡಿವೀೞ್ವರೆ ತಾಗೆ ರಥಂ ರಥಂಗಳೊಳ್ (Abh. P. 13, 75). — ಕಿಡಿ ಸೂಸು. = ಕಿಡಿಯಿಡು. (Šŝv. 4, 7).

ಕಿಡಿ kiḍi. 2. One who ruins or destroys. — ಕಿಡಿಗೇಡಿ. -ಕೇಡಿ. dupl. One who destroys everything, as a boy (S. Mhr.). — ಕಿಡಿಗೇಡಿತನ. -ಕೇಡಿತನ. The nature (of certain boys) to destroy or spoil utensils, etc.; mischief-making (S. Mhr.; ಕೀಟಕತನ G.).

ಕಿಡಿಕಿ kiḍiki. = ಕಿಡಕಿ, etc. (ಪ್ರಘಣ್ಣ G.; B. 4, 225. 296).

ಕಿಡಿಸು kiḍisu. = ಕೆಡಿಸು. To destroy, to ruin (Šmd. 226, where Mdb. and Kâvy. I, 3, 76 read ನೆಗೆದು. 288. 301). ಕಿಡಿಸಿದಂ (ಅದಿದಂ Šmd. I).

ಕಿಡು kiḍu. 1. (= ಗಡೆ 2). Touching; approach. (T. ಕಿಡ್ಡೈ; M. ಕಿಟ್ಟು, ಕಿಡೆ; see ಕಿಟ್ಟು). — ಕಿಡು ಕುಟ್ಟು. To knock against, to collide with (ಸಂಘಟ್ಟನ Šmd. Dh.). — ಕಿಡುಗುಟ್ಟು. = ಕಿಡು ಕುಟ್ಟು. ತಪ್ಪಂ ತನ್ನೊಳ್ ಪಲಂಚಿ ಕಿಡುಗುಟ್ಟ ತಪ್ಪವಮ್ಮುಗಳನಂ (Šmd. 286. 287).

ಕಿಡು kiḍu. 2. = ಕೆಡು. To go to ruin, to be destroyed, to perish; to spoil, to be damaged; to come to nothing; to disappear, to go out (ವಿನಾಶ Šmd. Dh.; T., M. ಕೆಡು; Tĕ. ಚೆಡು, ಚವುಕು; T. ಚವಟ್ಟು, ಚಿರ, to destroy). P. p. ಕೆಟ್ಟು (Šmd. 282. 284). ನಾಮಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಕಿಡದ ಪಕ್ಷಂ (62). ನಾಮಂ ಕಿಡುವೊಡೆ (63). ಪಾವಸೆ ಕಿಡಲೊಡಂ ನೀರ್ ತಿಳಿವುದು (295).

ಕಿಡುಕ kiḍu-ka. (Šmd. 241). = ಕೆಡುಕ, etc. A man who destroys, etc. ಕಿಡುಕನು (ಅವಕೀರ್ಣಿ Hlâ.).

ಕಿಣ kiṇa. *A callosity; a wart; a scar.*

ಕಿಣಿ kiṇi. 1. = ಗಿಣಿ 1. An imitative sound. (T. ಕಿಣ್, a ringing sound; ಕಿಣಿ, cymbal; Tĕ. ಕಿಣಿಕಿಣಲಾಡು, to tingle, etc.). — ಕಿಣಿಕಿಣಿ ಎನ್ನು. To tinkle, to tingle, as small bells, etc. (My.). — ಕಿಣಿಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To tinkle, etc. (My.).

ಕಿಣಿ kiṇi. 2. Any impurity of the teeth (ದನ್ತದ ಮಲ Šs.). — ಕಿಣಿವಲ್. -ಪಲ್. A tooth covered with foul matter (V. 35, after 55).

ಕಿಣಿಹಿ kiṇihi. *The plant Achyranthes aspera.*

ಕಿಣ್ಡಿ kiṇḍi. = ಕಣ್ಡಿ 1. A chink; a gap; an opening; a clift (C.; Mhr. ಖಿಣ್ಡ). See ಕಳ್ಳ-, ಜೇರುಗಿಣ್ಡಿ, ಬೆಳಕಿಣ್ಡಿ. — ಕಿಣ್ಡಿಹಲ್ಲು. = ಕಣ್ಡಿವಲ್. (C.).

ಕಿಣ್ವ kiṇva. *Ferment, a drug used to produce fermentation.*

ಕಿತ kita. (?). A mistake for ಕೀತ of ಕೀ? ಕಿತನಾಸಿ (Šmd. 221, o. r., in Mdb. MS., ಕೃತನಾಸಿ).

ಕಿತಮ kitama. Tbh. of ಕೃತ್ರಿಮ (S. Mhr.).

ಕಿತವ kitava. *A gambler;* a cheat, a fraudulent man (Šŝv. 2, 111). 2, the thorn-apple, Datura metel (ಮದ್ದುಗುಣಿಕೆಯ ಗಿಡ G.).

ಕಿತಾಬ kitâba. = ಕಿತಾಬು. (B. 5, 199. 232. 263).

ಕಿತಾಬು kitâbu. A title. 2, a book (C.; Mhr., H.; B. 5, 268).

ಕಿತ್ತಡ kittaḍa. Disagreeableness, disgustfulness (ಕಿಸುರ್ Čt. II, 118; ಕಿಸುಱ್ Kk. 72; see Abh. P. 7, 81).

ಕಿತ್ತಡಿ kittaḍi. See s. ಕಿತ್ತು 1.

ಕಿತ್ತಳೆ kittaḷĕ. See s. ಕಿತ್ತು 1.

Digitized by Google

ಕಿತ್ತಾ kittâ. A time, turn (My.; Mhr., H.). — ಕಿತ್ತಾವಾರ. In portions or fragments (My.; H.).

ಕಿತ್ತಾಟ kittâṭa. (= ಕಚ್ಚಾಟ). Strife, quarrel (My.; T. ಕಿಟ್ಟಾಟ, ಕಿಚ್ಚಲಾಟ, more properly ಕಚ್ಚಲಾಟ, Rottler).

ಕಿತ್ತಾನ kittân. A sort of hempen cloth, canvas (My.; Si. 221; Mhr. ಕಿನ್ತಾನ; H. ಕಿತಾನಿ, ಕಿತ್ತಾನ್, ಕತಾನ್).

ಕಿತ್ತು kittu. 1. = ಕುತ್ತು 1, (ಚಿಟ್ಟು 1). Another form of ಕಿಱಿದು (Šmd. 215). That is small, short, (or restrained). (T. ಚಿಱ್ಱು, ಚಿಟ್ಟು; M. ಚಿಱ್ಱು, ಚೆಱ್ಱು, ಚೊಟ್ಟ; Tě. ಚಿಟ್ಟ, ಚಿಟ್ಟು, ಚಿಟ್ಟಿ; see ಕಿಱ್). — ಕಿತ್ತಡಿ. -ಅಡಿ. (Šmd. 215). A person whose feet are restrained, an ascetic, a ṛishi (ವ್ರತಿ Šmd. II; Kk. 76; ಜತಿ Čt. I, 81; ತವಸಿ, ಜೋಗಿ, etc., ಋಷಿ Kk. 33; Šm. 34; Šśv. 2, 83). — ಕಿತ್ತಳೆ. = (ಕಿಚಲಿ), ಕಿತ್ಲೆ, ಕಿತ್ತಿಳೆ. An orange (C.; Tu. ಕಿತ್ತಲಿ, ಕಿತ್ತಿಳೆ, ಕಿತ್ಲೆ; Tĕ. ಕಿತ್ತಳೆ; T. ಚೀದಳೆ, a citron). See J. 19, 6; B. 4, 64; 5, 135. — ಕಿತ್ತಳೆಗಿಡ. = ಕಿತ್ತಳೆಮರ. (ಐರಾವತ, ನಾಗರಂಗ, ಭೂಮಿಜಮ್ಬುಕ G.; S. Mhr.). — ಕಿತ್ತಳೆಮರ. The orange tree, Citrus aurantium L. (St. & Pl.; My.). — ಕಿತ್ತಳೆಹಣ್ಣು. A ripe orange (ನಾರಂಗ, etc. G.; My.). — ಕಿತ್ತಳ್ಗೆ. -ಅಳ್ಗೆ. (Šmd. 215, not in Mḍb. which in its stead has a ಕಿತ್ತುನಿದಂ or ಕಿತ್ತುನೀದಂ, that in another MS. appears as ಕಿತ್ತಿವಂ). — ಕಿತ್ತಿಳೆ. -ಇಳೆ. (Šmd. 215). = ಕಿತ್ತಳೆ, (ಕಿತ್ತೀಳೆ). — ಕಿತ್ತೀಳೆ. -ಈಳೆ. This form is probably to be *presupposed* for ಕಿತ್ತಿಳೆ (*cf.* ಪೇರೀಳೆ). — ಕಿತ್ತೂರು. -ಊರು. N. of a place (B. 4, 216). — ಕಿತ್ತಸಳ್. -ಎಸಳ್. (Šmd. 215). A small flower-leaf (ಕಿಱಿಯೆಸಳ್ Čt. II, 90).

ಕಿತ್ತು kittu. 2. = (ಕಿತ್ತುರ್), ಕಿಱ್ತು. P. p. of (ಕಿಱ್ 2), ಕೀಱು 2.

ಕಿತ್ತು kittu 3. To pluck out or up (S. Mhr.; T. ಕುಱ್ಱು; *cf.* ಕಿಱ್ 2). See Sp. s. Tbh. ಜಡಿ 2; Prv. s. ಪುಣ್ಯ.

ಕಿತ್ಲೆ kitlĕ. = ಕಿತ್ತಳೆ, etc., s. ಕಿತ್ತು 1.

ಕಿನ್ kin. = ಕಿಱ್ 1 (Šmd. 209), etc. The state of being below, under, lower. — ಕಿನ್ನೀರ್. (Šmd. 210). Low water. — ಕಿನ್ನೆಲ. (Šmd. 210). Low ground.

ಕಿನಕಾಪು kinakâpu. ಕಿನಕಾಬು kinakâbu. = ಕಿಂಕಾಬ್. (C.; Mhr., H. ಕಿನಖಾಪ, -ಬ).

ಕಿನಾರ kinâra. Edge, side, border (My.; Mhr., H. ಕಿನಾರಾ, ಕಿನಾರಿ).

ಕಿನಾರೆ kinârĕ. = ಕಿನಾರ. (My.).

ಕಿನಿಸು kinisu. 1. To be or become angry (ಕೋಪ Šmd. Dh.; Grj. 9, after 114; Tĕ. ಕಿನಿ).

ಕಿನಿಸು kinisu. 2. Anger, wrath (ಕತಿ Čt. I, 16; ಕಳಿರ್ದುದು I, 36; ಕಾಯ್ಪು, ಕೋಪ I, 98; ಕೋಪ II, 27; ಮುಳಿಸು, ಕಾಯ್ಪು, ಕನಲ್, ಕನಲ್ಕೆ, ಕೋಪ, etc. Šm. 39; Kk. 43; Tĕ. ಕಿನುಕ, ಕಿನ್କ).

ಕಿನ್ನರ kim-nara. What sort of man? 2, a being with a human figure and the head of a horse (ಅಶ್ವಾಸ್ಯ Mr. 56), reckoned among the gandharvas; *a demigod attached to the service of Kuvêra.* 3, a N. (Bp. 9, 45; 29, 16. 31; 37, 6; 47, 37). — ಕಿನ್ನರದೇವ. N. (Bp. 36, 31). — ಕಿನ್ನರಬೊಮ್ಮದೇವ. N. (Bp. 28, 53). — ಕಿನ್ನರಬೊಮ್ಮಯ್ಯ. N. (Bp. 28, 28; 36, 16). — ಕಿನ್ನರಬೊಮ್ಮದೇವ. N. (Bp. 28, 2. 59; 29, 22. 31; 54, 77; 61, 9). — ಕಿನ್ನರಬೊಮ್ಮದೇವಯ್ಯ. N. (Bp, 28, 6; 29, 26; 58, 2). — ಕಿನ್ನರಯ್ಯ. N. (Bp. 28 sum.; 29 sum.; 29, 11. 33; 35, 57; 36, 4. 35; 48, 49). — ಕಿನ್ನರತರಣ. N. (Bp. 28, 68; 29, 10; 36 sum.; 36, 44).

ಕಿನ್ನರಪತಿ kinnara-pati. Kuvêra (ಪೊನ್ನೊಡೆಯ, ಬಡಗಣ ದಿಕ್ಕಿನರಸ, ಅಯ್ಮೊಗನ ಕೆಳೆಯ Šm. 13).

ಕಿನ್ನರಿ kinnari. A female Kinnara (Šśv. 3, after 35). 2, = ಕಿನ್ನೂರಿ. The lute of the Čaṇḍâlas (Sk.; C.; Tĕ. ಕಿನ್ನರೆ, ಕಿನ್ನೆರೆ; T., M. ಕಿನ್ನರ, ಕಿನ್ನರಿ). See Bp. 28, 4; B. 5, 187. — ಕಿನ್ನರಿಕಾಯಿ. The calabash of the kinnari (S. Mhr.).

ಕಿನ್ನರಿಕ್ರಿಯೆ kinnari-kriyĕ. Playing the kinnari. See ಮುರಿ.

ಕಿನ್ನರೇಶ kinnara-îśa. *Kuvêra.* (Bp. 36, 4).

ಕಿನ್ನರೇಶ್ವರ kinnara-îśvara. Kuvêra. (Bp. 36, 2).

ಕಿನ್ನೂರಿ kinnûri. = ಕಿನ್ನರಿ No 2. (S. Mhr.).

ಕಿಪ್ kip. = ಕಿಱ್ 1, etc. The state of being below, etc. — ಕಿಪ್ಪೊಟ್ಟೆ. = ಕಿಬ್ಬೊಟ್ಟೆ q. v., ಕಿಪ್ಪೊರ್ಟೆ, ಕಿಱ್ಪೊಟ್ಟೆ. (C.).

ಕಿಪ್ಪರಿ kippari. To jump (Râm. 5, 8, 48; *cf.* ಕುಪ್ಪಳಿಸು 2?).

ಕಿಫಾಯತಿ kiphâyati. Profit, gain (C.; Mhr. ಕಿಫಾಇತೀ).

ಕಿಬ್ kib. = ಕಿಪ್, etc. — ಕಿಬ್ಬಡಿ. = ಕಿಬ್ಬರಿ, etc. (Bh. 4, 2, 57). — ಕಿಬ್ಬದಿ. The flank of an animal. ಸಾಲಿಗನು ಬನ್ದು ಎಱಿವಾಗ ಕಿಬ್ಬದಿಯ ಕೀಲು ಮುಱಿದನ್ತೆ (Sp.). — ಕಿಬ್ಬರಿ. = ಕಿಬ್ಬಡಿ, ಕಿಬ್ಬದಿ, ಕಿರ್ಬರಿ. (My.; Šśv. 3, 51). — ಕಿಬ್ಬಸುಱು. The lower belly, the abdomen, the hypogastric region; the pelvis. ನಾಭಿಯ ಕೆಳಗಣ ಕಿಬ್ಬಸುಱು (ವಸ್ತಿ Nr.; Bh. 1, 4, 15). — ಕಿಬ್ಬೊಟ್ಟೆ. -ಪೊಟ್ಟೆ. = ಕಿಪ್ಪೊಟ್ಟೆ, etc., ಕಿಬ್ಬಸುಱು. (My.; ಹೊಕ್ಕುಳಕೆಳಗಣ ಕಿಱು ಹೊಟ್ಟೆ, ವಸ್ತಿ Si. 208).

ಕಿಮ್ kim. = ಕಿಂ, q. v. ಕಿಮ್ಮನೆ ಪ್ರತಿವಚನಂ (Čt. I, 90).

ಕಿಮಿ kimi. = ಕಿವಿ, q. v. (My.; ಕರ್ಣ, ಶ್ರೋತ್ರ, ಶ್ರವ, etc. Si. 215). See ಇಲಿ-.

ಕಿಮಿಚು kimiču. = ಕಿವಚು, etc. (My.).

ಕಿಮು kimu. *Either, or, whether.*

ಕಿಮುಕ್ kimuk. = ಕಿವುಕ್. — ಕಿಮುಕ್ಕೆನ್ನು. To make slight noise (with any part of the body, My.).

ಕಿಮುತ kim-uta. *Either, or, whether.*

ಕಿಮುೞ್ kimuḻ. The state of being crushed, made small, etc. (Tĕ. ಕಿಮುಡು = ಅಲ್ಪ). — ಕಿಮುೞ್ದುಱ್. -ತುಱ್. To crush or make small by trampling on (ಸಣ್ಣಮ್ ಆಗಿ ತುಱ್ Šmd. I).

ಕಿಮುೞ್ಚು kimuḻču. 1. = ಕಿವುಚು, etc., ಕಿವುೞ್ಚು. To crush, bruise or squeeze by means of the hand (ಹಸ್ತಮರ್ದನ Šmd. Dh.). **2,** to shrivel. ಚುರ್ಚದ ಪೋಲ್ ಬಿಸಿಲ್ ಅಳುರೆ ಕಿಮುೞ್ಚಿದ ತಳಿರನ್ತೆ ನೊನ್ದು, ಗುಣನನ್ದಿ (Šmd. 39).

ಕಿಮುೞ್ಚು kimuḻču. 2. The state of being crushed by means of the hand, etc. (ಹಸ್ತವಿಮರ್ದನಂ Šs.).

ಕಿಮ್ಪಚ kim-pača. Cooking what? 2, one who cooks nothing; miserly, avaricious.

ಕಿಮ್ಪಚಾನ kim-pačâna. = ಕಿಮ್ಪಚ. *Miserly, avaricious.*

ಕಿಮ್ಪಾಕ kim-pâka. Unripe; stupid; childish; — *a cucurbitaceous plant, Trichosanthes palmata* (= ಮಹಾಕಾಲ). 2, = ಕಾಂಜರ, q. v.

ಕಿಮ್ಪುರುಷ kim-purusha. = ಕಿನ್ನರ. *A demigod attached to the service of Kuvêra.*

ಕಿಮ್ಮತ್ತು kimmattu. Price; worth (C.; Si. 347; Mhr., H. ಕಿಮ್ಮತ).

Digitized by Google

ಕಿಮ್ಮೀರ kimmîra. Tbh. of ಕಿರ್ಮೀರ. (My.; Tĕ.). — ಕಿಮ್ಮೀರ ವೈರಿ. Bhîmasêna (My.).

ಕಿರ kira. = ಕಿಟಿ, etc. *A hog.*

ಕಿರಣ kiraṇa. *A ray of light* (ಕದಿರ್ Ct. II, 14; Kk. 66; Śm. 105; see ಏಪ್ರ).

ಕಿರಯ kiraya. Tbh. of ಕ್ರಯ. (My.).

ಕಿರಮಂಜಿ kiramañji. Cochineal; cochineal colour (C.; Mhr. ಕಿರಮಿಜೀ).

ಕಿರಾಣಿ kirâṇi. Grocery, as sugar, spices, etc. (C.; Mhr. ಕಿರಾಣಾ).

ಕಿರಾತ kirâta. *The name of a savage tribe that inhabits woods and mountains* (ಬುಬ್ಬರ, ಶಾಬರ Nn. 127). 2, = ಕಿರಾತತಿಕ್ತ, (ಕಿರಿಯಾತು, ಚಿರಾಯಿತ, etc.). 3, *a dwarf* (see Hlâ. s. ಒಡಲ್ & *cf.* ಕಿಱು 1). 4, N. of a poem (Śmd. 408). See Prv. s. ಪುರಾತನ.

ಕಿರಾತಕ kirâtaka. The tribe of the Kirâtas. (My.).

ಕಿರಾತತಿಕ್ತ kirâta-tikta. (= ಕಿರಾತ No. 2). *A kind of gentian, Agathotes chirayta* Don. (Gentiana chirayta Roxb.).

ಕಿರಾತಿ kirâti. A woman of the Kirâta tribe (Sk.).

ಕಿರಾತೆ kirâtĕ. = ಕಿರಾತಿ. (Śmd. 144; My.).

ಕಿರಾಯ kirâya. Rent, hire, fare (My.; Br., H.).

ಕಿರಿ kiri. 1. = ಕೆರೆ 2. To shave (ವಪನ Śmd. Dh.; T. ಚಿರೈ, M. ಚಿರೆ; *cf.* ಕೆಲಸಿ).

ಕಿರಿ kiri. 2. To display or show the teeth, to grin (ದನ್ತವಿಕಸನ Śmd. Dh.; My.; *cf.* ಕಿಸಿ 1). ಕಣ್ಣ ಕಣ್ಣವರಿ ಗೆಲ್ಲಾ ಹಲ್ಲು ಕಿರಿದರೂ ಗಣ್ಡ ಸತ್ತ ಮುಣ್ಡೆಗೆ ಬೋಱಸದೇ ಬಿಡರು (Prv.). See ಪಲ್ಗಿರಿ.

ಕಿರಿ kiri. 3. A knot in thread (ತನ್ತುಗ್ರನ್ಥಿ Śmd. Dh.; *cf.* ಕಿಱ್ಚು 2 & 3; Tĕ. ಕಿರಿ, to be tight; ಕಿಱ್? ಸಿಲ್ಕು?).

ಕಿರಿ kiri. = ಕಿರ, etc. *A hog* (ವರಾಹ Śmd. Dh.).

ಕಿರಿಯಾತು kiriyâtu. = ಚಿರಾಯಿತ. Tbh. of ಕಿರಾತ No. 2. (St. & Pl.; Mhr. ಕಿರಾಯಿತ).

ಕಿರಿಕಿರಿ kirikiri. = ಕಿಕಿರಿ. Teasing, annoyance, trouble (C.; H.).

ಕಿರೀಟ kirîṭa. *A crest, a diadem,* a crown, a tiara (ಉಷ್ಣೀಷ, ಮಕುಟ Nn. 121).

ಕಿರೀಟಚಾಪ kirîṭa-câpa. N. of a bird (ಕೋಟ 2, q. v., o. r. ಕಿರೀಟಚಾಪ).

ಕಿರೀಟಿ kirîṭi. Decorated with a diadem, crowned. 2, N. of Arjuna, etc. (Śmd. 267; J. 9, 12; 12, 13).

ಕಿರುಟಿಗ kiruṭiga. The bay-backed shrike (Bḍ.; Pr.).

ಕಿರುಟಿಗೆ kiruṭigĕ. The Keroula shrike, Keroula indica (Bḍ.);—the great Indian shrike, Lanius burra (Bḍ.);—the Lahtora butcher bird, Lanius lahtora (Bḍ.).

ಕಿರೆ kirĕ. (= ಕೀರೆ). — ಕಿರೆಸೊಪ್ಪುಗಿಡ. The herb Amarantus frumentaceus Roxb. (St. & Pl.).

ಕಿಱ್ kiṟ. ಕಿಱು. To make close, to confine: to close or shut, as a door (Abh. P. 10, 8); to block up, as a road (J. 23, 35); to make a fence, to put (something) as a hedge (Bp. 60, 50); to give security to (J. 4, 19); to shut, as the mouth (Bh. 7, 1, 11); to shut the mouth, to be silent (Bh. 7, 1, 15; J. 17, 50); to enwrap, to envelop, to cover, as darkness does (J. 2, 16; 26, 6); to lay one's self on, to cover (with locative, Bh. 3, 14, 1;—ವ್ಯವಧಾನ Śmd. Dh.; T. ಚೆಱ್, to narrow, to contract; to fasten, to close; to stuff, press in; to be thronged or crowded; M. ಚೆಱುಕ್ಕ, to fill up, dam up; to oppose, to resist; see ಕೆಱ್ 1, ಗಿಱು, ಸೆಱು, ಸೆಱ್). P. p. ಕಿತ್ತು (Śmd. 285. 287).

ಕಿಱ kiṟa 1. = ಕಿಱ್, etc. — ಕಿಱಕಸಾಲೆ. = ಕಿಱುಕಸಾಲೆ. An annual herb, used as a potherb, Amarantus campestris Willd. (Z.). — ಕಿಱಕುಳ. = ಕಿಱುಕುಳ, etc. A trifling, inferior kind: a little amount or worth (S. Mhr.; *cf.* Mhr. ಕಿರಕೂಳ, ಕಿರಕೋಳ). 2, petty annoyance (My.). — ಕಿಱಕೋಳ. = ಕಿಱಕುಳ No. 2. (My.). — ಕಿಱಗುಣ್ಟೆ. -ಕುಣ್ಟೆ. A small ಕುಣ್ಟೆ (S. Mhr.). — ಕಿಱದು. = ಕಿಱ್ದು No. 2. (C.).

ಕಿಱ kiṟa. 2. = ಕಿಱಕು, (ಕೆಱು 2, ಕಿಗ 2), ಗಿಱು 2, ಗಿಗ 2. An imitative sound. — ಕಿಱಕಿಱ. rep. The sound of creaking shoes, of cart wheels, of doors, etc. (My.; T.; Tĕ. ಕಿಱಕಿಱ; M. ಕಿರುಕಿರೆ, rustling, rattling).

ಕಿಱ kiṟa. 3. = ಕಿಱು 2, etc. — ಕಿಱಗುಟ್ಟು. = ಕಿಱುಗುಟ್ಟು, q. v. (My.).

ಕಿಱಕು kiṟaku. = ಕಿಱ 2, ಕಿಱಿಕೆ, ಗಿಱಕು. — ಕಿಱಕುಕಿಱಕು. = ಕಿಱಕಿಱ. (My.); also: the noise made by the friction of bamboos (My.). — ಕಿಱಕುರಾಟ್ಲೆ. A small creaking machine for clearing cotton from the seeds (My.); a chain-wheel used for drawing up water (My.); a kind of whirligig (My.).

ಕಿಱಚು kiṟaču. = ಕಿಱ್ಚು, ಕಿಱುಚು, ಕಿಚುಗು 2. To cry, to shout, to scream (Si. 294; *cf.* ಕಿರ್ಕು, T. ಕಿಱಾಕಿಱಾ, ಕಿಱಾವು, Mhr. ಕಿರ್ರ).

ಕಿಱಚುವಿಕೆ kiṟačuvikĕ. Crying, etc. ಕಾಳಗದ ಕಷ್ಟದಿನ ಕಿಱಚುವಿಕೆ (ಕ್ರನ್ದನ Si. 295).

ಕಿಱದು kiṟadu. See s. ಕಿಱ 1.

ಕಿಱಬ kiṟaba. = ಕಿಱುಬು, ಕಿಱುಬ, ಕುಱುಬ 2, ಕುಱುವ 2. (S. Mhr.). 2, a leopard (My.). See ಕತ್ತೆ-.

ಕಿಱಬು kiṟabu. = ಕಿಱಬ, etc. A hyena (S. Mhr.; ತರಕ್ಷು, ಮೃಗಾಶನ, ರಂಕು G.; Tĕ. ಕೊರಪೋತು, ಕೊಱ್ಗ, ಕೊಣ್ಡ್ರಬೋತು, ಕೊನಾರ್-).

ಕಿಱ್ kiṟi. (fr. ಕಿಱ್). = ಕಿಗ್, (ಕಿತ್ತು 1), ಕಿಱ 1, ಕಿಱು 1, ಕೀಱು 1, ಕೀನ, ಕುಱು, (ಕೊಂಚ, ಕೊಱ್ 4, ಕೊರಿಕೆ, ಗಿಡ್ಡ, ಗುಜುಱು, ಗುಜ್ಜು, ಚಿಕ್ಕ), ಚಿಟ 1, ಚಿಟಿ 1, (ಚಿನ್ನ 2), ಚಿಱು, ಸಿಡಿ 1. That which is curt, small, little, short, young, insignificant, trifling; (small, junior, etc.; T. ಚಿಱು; M. ಚಿಱು, ಚೆಱು; Tĕ. ಕಿಱ್, ಚಿಱ್, ಚಿಱು, ಚಿಱುಪ; Tu. ಕಿರಿ, ಕಿರು, ಕಿನ್ನಿ). — ಕಿಱ್ ಕಿಱ್. rep. ಕಿಱ್ ಕಿಱ್ಯ ಸಮುಯಿಗಳನ್ ಎಬ್ಬಟ್ಟೆ (Bp. 52, 30). — ಕಿಱ್ಕುಮ್ಬುಳ. (Si. 161). — ಕಿಱ್ಕುಲ. = ಕಿಱುಕುಲ, etc. An inferior caste; a low-caste man (Bp. 58, 49). — ಕಿಱ್ಕೊಮ್ಬು. A small branch or twig (My.; G.). — ಕಿಱ್ಗಡಲೆ. -ಕಡಲೆ. (Si. 304). — ಕಿಱ್ಗಣ್ಟೆ. A small bell (C.; Si. 221). — ಕಿಱ್ಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. A small eye (My.; G.). — ಕಿಱ್ಗಿವಿ. -ಕಿವಿ. A small ear (C.; B. 5, 34). — ಕಿಱ್ಗುಳ್ಳ. = ಚಿಱುಗುಳ್ಳ. A prickly undershrub, the Indian nightshade, Solanum

Digitized by Google

indicum L. (St. & Pl.). — ಕಿಱಿ'ಗೂದಲು. -ಕೂದಲು. Short hair (S. Mhr.; B. 4, 35. 210). — ಕಿಱಿ'ಗೂೞಿ. -ಕೂೞಿ. = ಕಿಱುಗೂೞಿ. A small fishing-basket (Rŝv. 5, after 114, o. r. ಕಿಱು-). — ಕಿಱಿ'ಗೆಜ್ಜೆ. A small round bell (C.; Si. 221). — ಕಿಱಿ'ಗೆಯ್. -ಕೆಯ್. 1. A short hand (C.). — ಕಿಱಿ'ಗೆಯ್. 2. To despise (Abh. P. 14, 94). — ಕಿಱಿ'ಗೊಮ್ಬು. -ಕೊಮ್ಬು. A little horn (C.). — ಕಿಱಿ'ಗೊರಳು. -ಕೊರಳು. A low voice (My.). — ಕಿಱಿ'ಜಾಲಿ. A thorny shrub with very fragrant flowers, Acacia farnesiana Willd. (St. & Pl.). — ಕಿಱಿ'ತಂಗಿ. = ಕಿಱುದಂಗಿ. (My.). — ಕಿಱಿ'ತಮ್ಮ. The youngest of one's brothers (My.). — ಕಿಱಿ'ದ ಅಡು. To despise (Bp. 40, 42). — ಕಿಱಿ'ದಾರಿ. A bye-road, a foot-path (C.). — ಕಿಱಿ'ದು. The state of being restrained within limits or of being close; the state of being close or crowded: closely, densely (ಆಕೀರ್ಣಾರ್ಥದಿಂ Šmd. 389, o. r. ಕೀಱಿ'ದು). 2, = ಕಿಱಿದು, ಕಿರ್ದು, that is reduced to a smaller compass, that is small, etc.; a little; a small, insignificant affair or state; some few (Šmd. 218; ಸೂಕ್ಷ್ಮ, ಲೇಶ, ಕ್ಷುದ್ರ, ಅಲ್ಪ, ತ್ರುಟಿ, etc. Hlâ.; ಗನ್ಧ Mr. 468; ಅಲ್ಪ, ಕಿಂಚಿತ್, etc. 427; ಚುಂಚು, ಗುಜ್ಜು Kk. 56, Šm. 62; ಅಲ್ಪ Šmd. 77 Cm.; C.; B. 3, 39; Si. 395; T. ಚಿಱಿ'ದು). Plural: ಕಿಱಿ'ಯುವು (Šmd. 117). ಕಿಱಿ'ದರ್ಕೆ (218). ಕಿಱಿ'ದಱಿಂ ಒಳ್ (135). ಕಿಱಿ'ದಿನಲ್ಲಿ (ಅಲ್ಪದಲ್ಲಿ Nr.). ಕಿಱಿ'ದಿನಲ್ಲೇ ಪಲ್ಲಕ್ಕೀ ಸೇವೆ (is sufficient, Prv.). ಕಿಱಿ'ದು ಮಾಡುಹ (ಸಮಾಸ, ಸಂಕ್ಷೇಪ, ಸಂಗ್ರಹ, etc. Hlâ.). ಕಿಱಿ'ದಂ ಪಿರಿದು ಮಾಡುವುದು (ವಿಸ್ತಾರ, ವಿಗ್ರಹ, ವ್ಯಾಸ); ಕಿಱಿ'ದಾಗಿ ತೆಗೆದು ತನ್ದು ಮಾಡಿದ ತೊಱೆ (ಕುಲ್ಯೆ); ಸ್ನೇಹಪಾತ್ರ ಕಿಱಿ'ದಾದೊಡೆ ಕುತುಪ ಎನಿಸುಗು (Nr.). — ಕಿಱಿ'ದು ಕಾಲ. A little while, some time (Bp. 20, 8). — ಕಿಱಿ'ದು ಕೂಟ. A small quantity, a little (ಕೊಂಚ Čt. I, 18). — ಕಿಱಿ'ದು ತಾಣಂಗಳ್. = ಕಿಱಿ'ದೆಡೆಗಳ್ (Šmd. 83. 148 Cm.). — ಕಿಱಿ'ದು ದಿನ. A few days (Bp. 17, 9; 44, 69). — ಕಿಱಿ'ದು ನಾತ. A delicate smell (ಕಮ್ಮು Čt. I, 22). — ಕಿಱಿ'ದು ಬೇಗಂ. With some haste, in some haste (Abh. P. 11, after 53). — ಕಿಱಿ'ದೆಡೆ. -ಎಡೆ. Some few places (ಅರೆ Šmd. 77; ಅರೆ ಎಡೆ, ಕೆಲವೆಡೆ 82). — ಕಿಱಿ'ದೌಷಧಿಗಳ್. -ಔಷಧಿಗಳ್. Some plants (Bp. 17, 7). — ಕಿಱಿ'ನಾಲಿಗೆ. The uvula (S. Mhr.; B. 4, 84. 85). — ಕಿಱಿ' ನುಡಿ. 1. To use mean, uncivil language (C.). — ಕಿಱಿ'ನುಡಿ. 2. A low, disrespectful word (C.). — ಕಿಱಿ'ನೆಲ್ಲೀ ಗಿಡ. = ಕಿಱಿ'ಯ ನೆಲ್ಲಿ. The plant Flacourtia cataphracta (ವಿತುನ್ನಕ, ತಾಮಲಕಿ, etc. Si. 153; My.). — ಕಿಱಿ'ನೊಸಲು. A small forehead (My.). — ಕಿಱಿ'ನೋಟ. A leer (C.). — ಕಿಱಿ'ಬನ್ನಿ. = ಕಿಱಿ'ಯ-. (ಶಮೀರ Si. 134). — ಕಿಱಿ'ಬೆರಳು. The little finger (S. Mhr.; B. 5, 238; Si. 210-212. 253). — ಕಿಱಿ'ಬೊಟ್ಟು. = ಕಿಱಿ'ಬೆರಳು. (S. Mhr.). 2, a small ornamental circlet on the forehead (My.). — ಕಿಱಿ'ಯ ಇಪ್ಪೆ. ಕಪಿಲವರ್ಣದ ಕಿಱಿ'ಯ ಇಪ್ಪೆ (ಕಪಿಲೆ Nr.). — ಕಿಱಿ'ಯುಂ. -ಅಂ 3. ಕಿಱಿ'ಯನು. A small, etc. man; a young man, a junior (C.). ಪಿರಿಯಂ, ಕಿಱಿ'ಯಂ (Šmd. 184). ಸೊಲ್ಲಿಸಿ ಭೇದವನ್ ಅಱಿ'ದೊಡೆ ಕಿಱಿ'ಯ ತಾನ್ ಎಲ್ಲರಿಗೆ ಪಿರಿಯ! (Sp.). Fem. ಕಿಱಿ'ಯಳ್, ಕಿಱಿ'ಯಳು (C.). ಕಿಱಿ'ಯಳ್, ಪಿರಿಯಳ್ (Šmd. 245). ನೋಱ್ಪೊಡೆ ಅವಳ್ ಕಿಱಿ'ಯಳ್ (297). ದುರ್ಯೋಧನನಿಂ ಕಿಱಿ'ಯಳ್ ದುಃಶಲೆ (160). See Bp. 14, 22. — ಕಿಱಿ'ಯಕ್ಕ. -ಅಕ್ಕ. A sister older than one's self, but not the oldest (My.). — ಕಿಱಿ'ಯಕ್ಕರ. -ಅಕ್ಕರ. N. of a metre (Čh.). — ಕಿಱಿ'ಯಗರು. -ಅಗರು. (ಶಿಂಶಪೆ, etc. Nr.). — ಕಿಱಿ'ಯ ಗೋರಣ್ಟೆ. (ಸಹೆ, ಕುಮಾರಿ Nr.). — ಕಿಱಿ'ಯಣ್ಣ. -ಅಣ್ಣ. A brother older than one's self, but not the oldest (My.). — ಕಿಱಿ'ಯ ತುಮ್ಬುರು. (ಕಾಕೇನ್ದು, ಕುಲಕ, ಕಾಕತಿನ್ದುಕ, ಕಾಕಪೀಲುಕ Nr.). — ಕಿಱಿ'ಯ ನೆಲಗುಳ್ಳ. (ವಿದಾರಿ, ಕ್ಷೀರಶುಕ್ಲೆ, ಇಕ್ಷುಗನ್ಧೆ, ಕ್ರೋಷ್ಟಿ Nr.). — ಕಿಱಿ'ಯ ನೆಲ್ಲಿ. = ಕಿಱಿ'ನೆಲ್ಲೀ ಗಿಡ, ಕಿಱುನೆಲ್ಲಿ. (ವಿತುನ್ನಕ, ಝುಟಿ, ಅಂಝುಟಿ, ಶಿವೆ, ತಾಮಲಕಿ, etc. Nr.). — ಕಿಱಿ'ಯ ಪೀಠ. A small pedestal (Bp. 57, 53). — ಕಿಱಿ'ಯ ಬನ್ನಿ. (ಅಲ್ಪಶಮಿ, ಶಮೀರ Nr.). — ಕಿಱಿ'ಯ ಮಗ. The youngest son (B. 3, 15; My.). — ಕಿಱಿ'ಯ ಮೀನ್. A small fish. ಕಿಱಿ'ಯ ಮೀನ ಮೊತ್ತಂ (ಕ್ಷುದ್ರಾಣ್ಡ, etc. Hlâ.). — ಕಿಱಿ'ಯ ಲಿಂಗ. A small phallus (Bp. 57, 53). — ಕಿಱಿ'ಯವನು. -ಅವನು. A stunted, dwarfish man. ಕೆಯ್ ಕಾಲ್ ಕಿಱಿ'ಯವನು (ವಾಮನ Hlâ.). 2, = ಕಿಱಿ'ಯಂ, etc. (My.). — ಕಿಱಿ'ಯ ಶಂಖ. A small conch shell (ಕ್ಷುದ್ರಶಂಖ, etc. Hlâ.). — ಕಿಱಿ'ಯ ಸೀವನ್ನಿ. (ಕಟ್ಫಲ, etc. Nr.). — ಕಿಱಿ'ಯ ಹಾಲೆ. (ಜೀವನ್ತಿ, ಜೀವನಿ, ಜೀವೆ, ಜೀವನೀಯೆ, ಮಧುಸ್ರುವೆ, ಮಧು Nr.; Si. 157). — ಕಿಱಿ'ಯೆಲವ. -ಎಲವ. (ರೋಚನ Nr.). — ಕಿಱಿ'ಯೆಸಳ್. -ಎಸಳ್. (ಕಿತ್ತೆಸಳ್ Čt. II, 90). — ಕಿಱಿ'ಯೇಲಕ್ಕಿ. -ಏಲಕ್ಕಿ. (ಏಲಾವಾಲುಕ, etc. Si. 152). — ಕಿಱಿ'ಯೊಡಲವ. -ಒಡಲವ. A dwarf (ಪೃಶ್ನಿ Hlâ.). — ಕಿಱಿ'ಹುಲ್ಲು. Short, inferior grass (B. 5, 14). — ಕಿಱಿ'ಹೊಟ್ಟೆ. The abdomen; the pelvis (ವಸ್ತಿ Si. 208). — ಕಿಱಿ'ಹೊನ್ನೆ ಮರ. The tree Calophyllum apetalum Willd. (St. & Pl.).

ಕಿಱಿಕಿ kiriki. = ಕಿಱಿಕು, etc. — ಕಿಱಿ'ಕಿಜೋಡು. A pair of creaking shoes (My.).

ಕಿಱಿಗೆ kirigĕ. 1. A small sîrĕ worn by girls (C.; Si. 223; Bp. 14, 15; Tĕ. ಚಿರುಗು = ವಸ್ತ್ರಭಿನ್ನತ್ವ).

ಕಿಱಿಗೆ kirigĕ. 2. = ಕಿಗ್ಗ, q. v.

ಕಿಱಿಚು kiriću. = ಕಿಱಿಚು, etc. (My.).

ಕಿಱಿದು kiridu. See s. ಕಿಱ್.

ಕಿಱು kiru. 1. (Šmd. 215). = ಕಿಱ್ q. v. — ಕಿಱೀಚಲ್. -ಈಚಲ್. A kind of wild date tree (My.). — ಕಿಱುಕಸಲೆ. -ಕಿಱುಕುಸಾಲೆ. (ಮೇಘನಿನದ Čt. I, 42). — ಕಿಱುಕುಣಿ. A small hole (Bp. 38, 56). — ಕಿಱುಕುಣಿಕೆ. The little finger. ಕಿಱುಕುಣಿಕೆಗಳ ಮೂಲಂ (ಕಾಯ); ಮಣಿಕಟ್ಟು ತೊಡಗಿ ಕಿಱುಕುಣಿಕೆಪರ್ಯನ್ತಮ್ ಆಗಿ ಉಳ್ಳ ಕೆಯ್ಯ ಹೊಱಗು (ಕರಭ Nr.). ಕಿಱುಕುಣಿಕೆಯ ಮಣಿಕಟ್ಟಿನ ನಡುವೆ (ಕರಭ Hlâ.). ಹೆಬ್ಬೊಟ್ಟು ಕಿಱುಕುಣಿಕೆಗೂಡಿ ಅಳೆವಲ್ಲಿ ವಿತಸ್ತಿ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಕಿಱುಕುಣಿಕೆಯ ಗೇಣು (ವಿತಸ್ತಿ Hlâ.). ಹಿಡಿಕೆಯ ಹಿಡಿದು ಕಿಱುಕುಣಿಕೆಯ ಬಿಟ್ಟು ಅಳೆವ ಮೊಱಂ (ಅರತ್ನಿ Nr.). ಕಿಱುಕುಣಿಕೆಯಿನ್ದ ಅಳದ ಮೊಱನು (ಅರತ್ನಿ Hlâ.). *Cf.* ಕಿಱುವೆರಳ್. 2, every second link or hook of a chain (My.). — ಕಿಱುಕುಲ. = ಕಿಱಿಕುಳ, ಕಿಱಿ'ಕುಲ, ಕಿಱುಕುಳ. An inferior, low, vulgar or insignificant class, caste or kind; such a man (ಕೂಱ, ಅಲ್ಪ Šs.). — ಕಿಱುಕುಸಾಲೆ. = ಕಿಱಿಕಸಾಲೆ, ಕಿಱುಕಸಲೆ. A kind of pot-herb, Amarantus polygonoides or polygamus Lin. (ತಣ್ಡುಲೀಯ, ಅಲ್ಪಮಾರಿಷ Nr.; ತಣ್ಡುಲೀಯಕ, ಮುದಿಷ್ಟ, ನೀರದರವ Mr. 142, o. rs. ಮುದ್ರಿಷ್ಟ, ನೀರಧ-). — ಕಿಱುಕುಳ. = ಕಿಱುಕುಲ. ಕಿಱುಕುಳರ್ (ಸಾಮಾನ್ಯರ್ Bhn. 34; J. 2, 35). — ಕಿಱುಗಟ್ಟಿಗೆ. -ಕಟ್ಟಿಗೆ. A short staff. See ಇಡಿಗೆಱುಗಟ್ಟಿಗೆ. — ಕಿಱುಗಣ್ಟೆ. A small, tinkling bell (ಕಿಂಕಿಣಿ Hlâ.). ಉಸಿರ್ವ ಕಿಱುಗಣ್ಟೆ (ಕಿಂಕಿಣಿ Mr. 344). — ಕಿಱುಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. Slight darkness (My.; ಅವತಮಸ Si. 76). — ಕಿಱುಗತ್ತಿ. -ಕತ್ತಿ. A short sword (My.). — ಕಿಱುಗಾಲ. -ಕಾಲ. A short time (Bp. 3, 41). — ಕಿಱುಗಿಡಿ. -ಕಿಡಿ. A small spark (J. 8, 39). — ಕಿಱುಗಿರಿ. A hill at the foot of a mountain (ಪಾದ Mr. 97). — ಕಿಱುಗುಣಿ. -ಕುಣಿ. A hollow made in the side of a grave to place the body of a grown up person in (S. Mhr.). 2, a petticoat (ಶಾಟಕ, ಶಾಟ Nr.). — ಕಿಱುಗುಣ್ಡು. A small round stone (Abh. P. 14, 200). — ಕಿಱುಗೂಸು. -ಕೂಸು. (Šmd. 197. 215). A small child (Abh. P. 1, 79). ಕಿಱುಗೂಸಾಗಿ ಉಪಾಯಮಂ ಮಱಿ'ದನೆ? (Šmd. 197). — ಕಿಱುಗೂಸುತನ. -ಕೂಸುತನ. Childhood (Abh. P. 11, 54). — ಕಿಱುಗೂೞಿ. = ಕಿಱಿ'ಗೂೞಿ. A small fishing-basket

Digitized by Google

(Śsv. 3, 23). — ಕಿಱುಗೆಜ್ಜೆ. A small round bell (ಕಿಂಕಿಣಿ, ಕ್ಷುದ್ರಘಂಟಿಕೆ Nr.). — ಕಿಱುಗೇಣ್. A short sword (Śsv. 3, 26). — ಕಿಱುಗೊರಳು. -ಕೊರಳು. A short neck (Râm. 3, 8, 15). — ಕಿಱುಗೋಣಿ. (Śmd. 385; Kk. 98). A small gôṇi. 2, = ಕಿಱುಗೋಳಿ. (ತುಷಪರ್ಣ Mr. 149, o. r. ಕಿಱುಗೋಳಿ). — ಕಿಱುಗೋಳಿ. = ಕಿಱುಗೋಣಿ No. 2. The tree Urostigma pisiferum Miq. (St. & Pl.). — ಕಿಱುಜವೆ. A kind of barley. See Nr. s. ಅಱುವತ್ತು. — ಕಿಱುಡೊಳ್ಳು. The abdomen (Dp. 132, 5). — ಕಿಱುತಾಳೇ ಗಿಡ. A kind of palm tree (Si. 166; *cf.* ಕಿಱುದಾಟ್). — ಕಿಱುದಂಗಿ. -ತಂಗಿ. The youngest of one's sisters (ಒಡವುಟ್ಟಿದಳ್ Kk. 71). — ಕಿಱುದಳಿರ್. -ತಳಿರ್. Tender, young foliage (Śsv. 3, 27). — ಕಿಱುದಾರ. A short thread (Bp. 47, 30). — ಕಿಱುದಾಟ್. -ತಾಟ್. The palmyra palm, Borassus flabelliformis Lin. (ತಾಲಿ Nr.). — ಕಿಱುದಿನ. A few days (Bp. 27, 21). — ಕಿಱುದಿವಸಂಗಳ್. = ಕಿಱುದಿನ. (Bp. 16, 21). — ಕಿಱುದುಱುಚಿ. -ತುಱುಚಿ. A plant that stings like a nettle, Tragia cannabina Lin. f. (St. & Pl.). — ಕಿಱುದೆರೆ. -ತೆರೆ. A wave (ತರಂಗ, ಭಂಗ, ವೀಚಿ Mr. 406; J. 30, 6). — ಕಿಱುದೇಗು. -ತೇಗು. The shrub Clerodendrum siphonanthus R. Br. (ಫಂಜಿಕೆ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿ, ಪದ್ಮೆ, ಭಾರ್ಗಿ, etc. Nr., o. r. ಕಿಱುದೇಂಗು; Si. 143). 2, ಭೃಗುಜೆ, ಸ್ವಸೃ, ಕಾಗ್ನಿ (Mr. 140, o. rs. ಸ್ವಸು, ಕಾಸಮ್ನ, ಕಾಸುಗ್ನಿ; perhaps ಕಾಸಘ್ನಿ; Sk. ಕಾಸಜಿತ್ is = ಕಿಱುದೇಗು 1). — ಕಿಱುದೇಂಗು. = ಕಿಱುದೇಗು, q. v. — ಕಿಱುದೊಡೆ. -ತೊಡೆ. The shank or lower part of the leg from the ankle to the knee (ಪ್ರಸೃತೆ, ಜಂಘೆ Hlâ., Mr. 332). 2, the upper part of the leg, especially its inner side (S. Mhr.; Bp. 4, 18). ದೊಡ್ಡ ಮಾರ್ಗಮ್ ಎನ್ದು, ಆನೆ ಕುದುರೆಗ ಕೊಳ್ ಆದ ಕಿಱುದೊಡೆಯ ಜಿಡ್ಡು (Śmd. II). — ಕಿಱುನಗೆ. A smile (J. 2, 48; ಸ್ಮಿತ Si. 73). — ಕಿಱುನವಣೆ. The plant Panicum miliaceum (ಅಣು Nr.). — ಕಿಱುನಾಯ್. (Śmd. 215). A small dog. — ಕಿಱುನೆಲ್ಲಿ. (Śmd. 215, o. r. -ನೆಲ). A small annual herb, Phyllanthus niruri L. (St. & Pl.; C.; see ಕಿಱಿಯ ನೆಲ್ಲಿ). — ಕಿಱುನೇಸಱು. The just risen sun (Dp. 132, 3). — ಕಿಱುಪಕ್ಕಿ. A small bird (ಘ್ರುಸ್ತಿ Mr. 175). ಕಿಱುಬತ್ತ. (ಅಣು Si. 305). — ಕಿಱುಬಾವಲ್. A cockroach (ಪರೋಷ್ಣಿ, ತೈಲಪಾಯಿಕೆ Nr.). — ಕಿಱುಬುಲಿ. -ಪುಲಿ. A leopard; a hyena (ತರಕ್ಷು, ಮೃಗಾದನ Nr.). — ಕಿಱುಬೆಟ್ಟ. = ಕಿಱುಗಿರಿ. ಕೆಲದ ಕಿಱುಬೆಟ್ಟಂ (ಪಾದ, ಪರ್ಯನ್ತಪರ್ವತ Hlâ.). — ಕಿಱುಬೆಮರ್. Slight perspiration (J. 18, 30). — ಕಿಱುಬೆಳ್ಪು. A little white. (ತುರಗದಲ್ಲಿ) ಕಿಱುಬೆಳ್ಪುದೋಱೆ ನೀಲಂ (Mr. 275). — ಕಿಱುಬೋರಿ. -ಪೋರಿ. A male calf (ವತ್ಸ Mr. 178). — ಕಿಱುಮಂಜಿಬಳ್ಳಿ. A creeper, the vomiting swallow-wort, Asclepias asthmatica L. or Tylophora asthmatica W. & A. (St. & Pl.; T. ಕುಱಿಂಜಾ). — ಕಿಱುಮನೆ. A room (My.). — ಕಿಱುಮೀನ್. A sort of fish (ಶಿತುಕ Nr.; ನಲಮೀನ, ಚಲಿಚಿಮ Hlâ., Mr. 409; Rśv. 5, 115). — ಕಿಱುಮುಗಿಲ್. A small cloud (Rśv. 8, 105). — ಕಿಱುಮೋರಡಿ. = ಕಿಱುಬೆಟ್ಟ. (Bh. 3, 21, 8). — ಕಿಱುವನಿ. -ಪನಿ. A small drop (Bh. 8, 23, 41). ಕೆದರ್ವ ಕಿಱುವನಿಗಳ್ (ಪೃಷತ, ಪೃಷದ Mr. 418). — ಕಿಱುವರೆಯ. -ಹರೆಯ. Young age (Bp. 12, 35; 40, 40). — ಕಿಱುವಱಿ. -ಮಱಿ. A very young animal (Rśv. 8, 98). — ಕಿಱುವಲೆ. -ಬಲೆ. (Śmd. 215). A small net (Śsv. 3, 24). — ಕಿಱುವಱೆ. -ಮಱೆ. A light shower of rain (Bp. 19, 69). — ಕಿಱುವಿದಿರ್. -ಬಿದಿರ್. (Śmd. 215). A small bamboo. — ಕಿಱುವೀಲಿ. -ಪೀಲಿ. A small peacock's tail (Abh. P. 7, 139). — ಕಿಱುವೆಣ್ದಿರ್. -ಪೆಣ್ದಿರ್. Young women (Rśv. 8, after 5). — ಕಿಱುವೆರಲ್. -ಬೆರಲ್. The little finger (J. 30, 29). — ಕಿಱುವೆರಳ್. -ಬೆರಳ್. -ಳು. = ಕಿಱುವೆರಲ್. ಆಳವಲ್ಲಿ ಕಿಱುವೆರಳ ಮೊದಿಂ (ಅರತ್ನಿ Mr. 323). ಕಿಱುವೆರಳ ಮಣಿಬನ್ಧಂ (ಕರಭ 468). ಕಿಱುವೆರಳ ಗೇಣ್ (ವಿತಸ್ತಿ 324). ಕಿಱುವೆರಳಿನ ತುದಿಯಿನ್ದವು ಮಣಿಕಟ್ಟಿನ ನಡುಮಧ್ಯ (ಕರಭ Nn. 161). — ಕಿಱುವೆಲರ್. -ಪ್-ಎಲರ್. A breeze (J. 8, 3). — ಕಿಱುವೆಸಳ್. -ಪ್-ಎಸಳ್. A small flower-leaf (Bp. 4, 25). — ಕಿಱುವೆಳ್ದಿಂಗಳ್. -ಬೆಳ್ದಿಂಗಳ್. Mild moonlight (Rśv. 4, after 14). — ಕಿಱುವೆಳ್ಮುಗಿಲ್. -ಬೆಳ್ಮುಗಿಲ್. A small white cloud (Rśv. 8, 9). — ಕಿಱುಹಾಲೆಗಿಡ. The Indian nettle tree, Sponia andaresa Comm. (St. & Pl.). — ಕಿಱುಳಿ. -ಉಳಿ. A small chisel (My.).

ಕಿಱು kiṟu. 2. = (ಕಿಱ 2), ಕಿಱ 3, ಕಿರ್ 2. An imitative sound. — ಕಿಱುಗುಟ್ಟಿಸು. -ಕುಟ್ಟಿಸು. To make (children) cry or scream (My.). — ಕಿಱುಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. = ಕಿರ್ಗುಟ್ಟು. To cry, to scream (My.). 2, to creak, as a door (My.). — ಕಿಱುೊ. -ಓ 3. Shrill screaming. ಕಿಱುೊ ಎನ್. To scream or cry shrilly, as men, elephants, etc. (from fear or wrath, My.).

ಕಿಱುಕು kiṟuku. = ಗೀಱು. To scratch out, to erase (T., M. ಕಿಱುಕ್ಕು; Tē. ಕಿರುಕು; R.; *cf.* ಕೀಱು 3).

ಕಿಱುಚು kiṟuču. = ಕಿಱಿಚು, etc. (My.).

ಕಿಱುಬ kiṟuba. = ಕಿಱಿಬ No. 2. (My.).

ಕಿಱ್ಱನೆ kiṟṟanĕ. With a rattling noise (J. 13, 35).

ಕಿರ್ kir. 1. = ಕಿೞ್ 1, etc. The state of being below, etc. — ಕಿರ್ಪೊಟ್ಟೆ. = ಕಿಪ್ಪೊಟ್ಟೆ, etc. (Abh. P. 13, after 54). — ಕಿರ್ಬರಿ. = ಕಿಬ್ಬರಿ, etc. The flank. ಪೊಡೆವ ಎರ್ದೆ, ಪೊಯ್ವ ಕಿರ್ಬರಿ (Rśv. 5, 118).

ಕಿರ್ kir. 2. = ಕಿಱು 2, etc. — ಕಿರ್ ಎನ್. To utter a shrill cry, as the elephant (C.). — ಕಿರ್ ಕಿರ್ ಎನ್. = ಕಿರ್ ಎನ್. 2, to creak, as a door (C.). — ಕಿರ್ಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. = ಕಿಱುಗುಟ್ಟು, q. v. (My.; Grj. 1, 103).

ಕಿರ್ಕಿರಿ kirkiri. = ಕಿರಿಕಿರಿ. (My.).

ಕಿರ್ಕು kirku. An imitative sound. — ಕಿರ್ಕು ಕಿರ್ಕು. rep. The sound produced by the bamboo pole of a kambi or kâvaḍi when carried (My.).

ಕಿರ್ಗಿ kirgi. = ಕಿಗ್ಗಿ, ಕಿಱುಗೆ 2. (ಒಱಪು Śmd. II, o. r. ಕಿಱಗೆ; Kk. 77, o. r. ಕಿಗ್ಗಿ).

ಕಿರ್ಗು kirgu. = ಕಿಱ್ಗು (Śmd. 50).

ಕಿರ್ಚು kirču. 1. = ಕಿಚ್ಚು. Fire (ಅಗ್ನಿ Śs.; ಅಗ್ಗಿ, etc. Kk. 21 in two MSS.). See ಬೇಗೆಗಿರ್ಚು.

ಕಿರ್ಚು kirču. 2. = ಕಿಱಿಚು, etc. (My.).

ಕಿರ್ತು kirtu. (= ಕಿತ್ತು 2 ?). — ಕಿರ್ತಲಗು. -ಅಲಗು. A drawn blade of a knife or sword (? ಚೀಲಾಯ Bhn. 5, o. r. ಕಿತ್ತಲಗು; see ಚೀಲಾಯು; ಕಿತ್ತಲಗು, a small blade, appears to be the true reading).

ಕಿರ್ದಿ kirdi. An account of receipts and disbursements (My.; Mhr., H. ಕಿರ್ದ). ಕಿರ್ದಿಪತ್ರ (My.).

ಕಿರ್ದು kirdu. = ಕಿಱಿದು No 2, etc. That is small, etc. ಕಿರ್ದೊಡೆ. -ಒಡೆ. A small fragment or damage (Bp. 47, 15).

ಕಿರ್ಮೀರ kirmîra. = ಕಿಮ್ಮೀರ. *Variegated; variegated colour.* 2, N. of a râkshasa conquered by Bhîmasêna.

ಕಿಲ್ kil. An imitative sound. See ಕಿಲಿಕಿಲ್, ಕುಕಿಲ್; ಕೆಲೆ 1 & 2; ಚಿಲಿ; ಸೆಲೆ 1; (ಗಿಲಿ 1 & 2). (T. ಚಿಲ್, the noise of a clamorous multitude).

Digitized by Google

ಕಿಲ kila. = ಕಿಲಿ. An imitative sound of joyful titter or laughter (M. ಕಿಲುಗಿಲೆ, loud laughter; M. ಚಿಕೆ, T. ಕಿಳಕಿಳು, to laugh aloud; see ಚಿರಿಚು). — ಕಿಲಕಿಲಗುಟ್ಟು. -ಗುಟ್ಟು. = ಕಿಲಿಕಿಲಿಗುಟ್ಟು. To laugh heartily, to titter (My.). — ಕಿಲಕಿಲ ನಗು. = ಕಿಲಿಕಿಲಿ ನಗು, q. v. (My.).

ಕಿಲ kila. 1. Playing, play. See ಕುಣುಕು.

ಕಿಲ kila. 2. = ಕಿಲೆ. Indeed, verily, namely; *as reported; probably.*

ಕಿಲಕಿಂಚಿತ kila-kiṅčita. Amorous agitation, weeping, laughing, being angry, merry, etc. in the society of a lover. (R.).

ಕಿಲಕಿಲಾ kilakilâ. = ಕಿಳಕಿಳಾ. Sounds, or cries, expressing joy (Sk.), shouting, etc. (J. 22, 4).

ಕಿಲಬು kilabu. = ಕಿಲುಬು 1, etc. (C.). ಕಿಲಬಿನ ಬಟ್ಟಲಲ್ಲಿ ಹುಳೀ ಕಲಿಸಿ ಉಣ್ಣ ಬಹುದೇ? (Prv.).

ಕಿಲಾಟ kilâṭa. *Inspissated milk, coagulated milk;* cheese.

ಕಿಲಾಸ kilâsa. *A blotch, a scab.*

ಕಿಲಾಸಿ kilâsi. *Having blotches.*

ಕಿಲಿ kili. = ಕಿಲ, ಚಿಲಿ, (ಲಿಕಿ 2). — ಕಿಲಿಕಿಲಿಗುಟ್ಟು. = ಕಿಲಕಿಲಗುಟ್ಟು. (My.). — ಕಿಲಿಕಿಲಿ ನಗು. To titter or laugh from pleasure (C.). — ಕಿಲಿಬಿಲಿ. = ಚಿಲಿವಲಿ. The chatter of certain birds (also of the hâluvakki, S. Mhr.; Tĕ. ಕಿಲಕಿಲೆ); the chatter of children, etc. (S. Mhr.; Mhr. ಕಿಲಕಿಲಾಟ, clamorous chirping of birds).

ಕಿಲಿಗ kiliga. (fr. ಕಿರಿ 1). (= ಕೆಲಸಿ 2). A barber (? ಇರ್ಮುಕಾರ Mr. 381).

ಕಿಲಿಂಜ kiliṅja. = ಕಿಲಿಂಜಕ, etc. (Sk.).

ಕಿಲಿಂಜಕ kiliṅjaka. = ಕಲಿಂಜ, ಕಲಿಂಜಕ, ಕಿಲಿಂಜ. *A mat, a screen.* See Nr. s. ಕಲಿಂಜಕ.

ಕಿಲಿಬು kilibu. = ಕಿಲುಬು 1, etc.

ಕಿಲುಬು kilubu. 1. = ಕಿಲಬು, ಕಿಲಿಬು, ಕಿಲುಮ್ಬು, ಕಿಲುವು. Rust (My.); verdigris (C.; tarnish). (Tĕ. ಚಿಲು, ಚಿಲುಮು; M. ಕಿಳಪ್ಪ್, ಕಿಳಾವು; T. ಕಳಿಮ್ಬು, ಚೆಳಿಮ್ಬು). ತಮ್ಬಿಗೆಯನ್ನು ದಿನಾಲು ಬೆಳಗುವವದರಿಂದ ಕಿಲುಬು ಏರುವದಿಲ್ಲ (B. 1, 19). ಚಿನ್ನಕ್ಕೆ ಕಿಲುಬು ಹತ್ತುವದಿಲ್ಲ (4, 106). ಬೆಳ್ಳಿಗೆ ಕಿಲುಬು ಹಿಡಿಯದಿದ್ದರೂ (4, 126).

ಕಿಲುಬು kilubu. 2. To get corroded, to be covered with verdigris (C.; B. 1, 2. 19; M. ಕಿಳರ್).

ಕಿಲುಮ್ಬು kilumbu. = ಕಿಲುಬು 1, etc. (ಕಾಲಿಕೆ Šs.; ಕಾಳಿಕೆ Kk. 51; Šm. 63).

ಕಿಲುವು kiluvu. = ಕಿಲುಮ್ಬು. (My.).

ಕಿಲೆ kilĕ. = ಕಿಲ 2. (ನುತಿ, ಸ್ತೋತ್ರ; ಸಮ್ಭಾಷ, ನುಡಿ Nn. 142).

ಕಿಲ್ಬಿಷ kilbisha. = ಕಿಲ್ಬಿಷ. (Bp. 87, 67; My.).

ಕಿಲ್ಮಿಷ kilmisha. Tbh. of ಕಿಲ್ಬಿಷ. (S. Mhr.).

ಕಿಲ್ಲೆ killĕ. A fort (C.; Si. 107; Mhr., H. ಕಿಲ್ಲಾ).

ಕಿಲ್ಲೇದಾರ killê-dâra. The officer in charge of a fort (My.; B. 5, 161).

ಕಿಲ್ವಿಷ kilvisha. = ಕಿಲ್ಬಿಷ, ಕಿಲ್ಮಿಷ, (ಚಿಲ್ಮಿಷ). *Fault, offence, sin, guilt;* injustice, injury; disease, sickness.

ಕಿವಚು kivaču. = ಕಿವುಚು, etc. To squeeze and crush with the hand, to press into a mass by means of the hand (C.).

ಕಿವಡು kivaḍu. = ಕಿವುಡು. (My.). — ಕಿವಡ. -ಅ 3. = ಕಿವುಡ. (C.). — ಕಿವಡಿ. = ಕಿವುಡಿ. A deaf woman (C.; T. ಚೆವಿಡಿ, ಚೆವುಡಿ). See ಹುಟ್ಟುಗಿವಡಿ; *cf.* ಕೆಬ್ಬು.

ಕಿವಡುತನ kivaḍutana. = ಕಿವುಡುತನ. (My.).

ಕಿವಿ kivi. = ಕಿಮಿ. The ear (ಕರ್ಣ, ಶ್ರೋತ್ರ, ಶ್ರವ, ಶ್ರವಣ, ಶ್ರುತಿ Hlâ.; Nr.; Mr. 319; Si. 215; ಪಾಲಿ, ಶ್ರೋತ್ರ Nn. 31; C.; ಕೊಡಂಕೆ Kk. 32; ಕೊಡಕೆ Šm. 70; Tu. ಕೆಬಿ; Tĕ., T., M. ಚೆವಿ; M. also ಚೆಗಿಡು, ಚೆಪ್ಪಿ, ಚೆವಿಡು; T. also ಕಾದು); the priming cup of a gun (C.); the touch-hole of a cannon (My.); the perforated handle of a reel (S. Mhr.); the handle of a frying pan (M.). ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳ್ವುದು (ಶ್ರಾವಣ Šmd. 11 Cm.); ಕಿವಿಯಿಂ ಕೇಳಂ (128). ಕಿವಿಯಿಂ ಕೇಳ್ದಂ or ಕಿವಿಯೊಳ್ ಕೇಳ್ದಂ (165). ಕಿವಿಗಳ್ಗೆ ಕರ್ಣಾಪೂರಮನ್ ಇಡುವೆಂ (139). ಕಿವಿಗೆ ಓಲಗಿಸಿತ್ತು ಮತ್ತೆ ಕೋಕಿಲರವದೆ ... ಮಾಮರಂ (Čpr. 7, 48). ಗೂಗೆಯ ಕಿವಿಗಳು ಚನ್ನಾಗಿ ಕೇಳಿಸುತ್ತವೆ (B. 3, 120). ವಾದ್ಯದ ಧ್ವನಿ ಕಿವಿಗೆ ಕೇಳಿಸುತ್ತದೆ (My.). ಕಿವಿ ಕೇಳುತ್ತದೆ (C.). ಈ ಮಾತು ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಕೂಡಲೆ (B. 3, 124). ಆ ಸುದ್ದಿಯು ಸರಕಾರದವರ ಕಿವೀ ತನಕ ಹೋಯಿತು (4, 222). ಕಿವಿ ಕತ್ತ ಮೂಗಿ' ಬೇಲಿ ನುಗ್ಗ ಹೆದರುವಳೇ?—ಕಿವಿ ಕೇಳದಿದ್ದರೆ ಕೆಯ್ ಮೊಗುಚದೇ? (Prvs.). See Šmd. 11. 268; Bp. 61, 14; Rśv. 6, after 11; J. 3, 4; 22, 4; 28, 39. 45; 31, 29; Č. Bp. 11, 6; Si. 218. 363. 407; ಗಲ್ಲಗಿವಿ, ತುದಿಗಿವಿ, ಮಡಿಗಿವಿ, ಮುದುಡುಗಿವಿ, ಮುರುಟುಗಿವಿ, etc. — ಕಿವಿಗಡೆಗೆ. -ಕಡೆಗೆ. Towards the ear, up to the ear (J. 20, 53). — ಕಿವಿಗಡ್ಡೆ. The upper part of the auricle (S. Mhr.). — ಕಿವಿಗುಡು. -ಕುಡು. = ಕಿವಿಗೊಡು. (J. 18, 56). — ಕಿವಿಗೊಡು. -ಕೊಡು. To give ear, to pay attention to (C.). ಈ ಮಾತಿಗೆ ಕಿವಿಗೊಡದೆ (B. 2, 46). ಅವನು ನಿನ್ನ ಬಿನ್ನಹಕ್ಕೆ ಕಿವಿಗೊಡುವನು (4, 144). ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು ಕೇಳು, to hear attentively (Bp. 45, 20; C.; B. 8, 78. 96; 4, 39; ಚಿತ್ತವಿಸು G.). — ಕಿವಿಗೊಯ್ಕಿ. -ಕೊಯ್ಕಿ. A woman whose ears have been cut off (Râm. 5, 2, 34). — ಕಿವಿಚಾಟು. Ear-notice. ನನಗೆ ಕಿವಿಚಾಟಾಯಿತು, I have heard it (S. Mhr.). — ಕಿವಿತೂತು. A perforation in the auricle (C.). — ಕಿವಿ ತೆರೆ. To open the ears. ಕಿವಿ ತೆರೆದು ಕೇಳು (My.). — ಕಿವಿದುಡಿಗೆ. -ತುಡಿಗೆ. An ornament for the ear (ಕಡುಕು Šm. 80). ಪವಿತ್ರಮ್ ಎನ್ನು, ಒನ್ದು ಕಿವಿದುಡಿಗೆ (Šmd. II; Kk. 85). — ಕಿವಿದೆರೆ. -ತೆರೆ. An opened ear (J. 19, 16). — ಕಿವಿದೊಡವು. -ತೊಡವು. = ಕಿವಿದುಡಿಗೆ. (Rśv. 13, 70). — ಕಿವಿಮಾತು. A whispered word (C.). — ಕಿವಿ ಮುಚ್ಚು. To shut the ears (C.; J. 18, 46. 54). — ಕಿವಿಮೂಗಿ'. A woman deprived of her ears (Râm. 5, 2, 31). 2, a woman without any ornaments in her ears (My.). — ಕಿವಿಯ ಕೊಗ್ಗು. The wax of the ear (Si. 205, *only* in Si.). — ಕಿವಿಯ ಗುಗ್ಗೆ. = ಕಿವಿಯ ಕೊಗ್ಗು. (My.). — ಕಿವಿಯ ಬುಡ. The root of the ear. ಆನೆಯ ಕಿವಿಯ ಬುಡ (ಚೂಲಿಕೆ Si. 270). — ಕಿವಿಯ ಮೇಲೆ ಇಡು. To make known, to communicate (C.); also: ಕಿವಿಯ ಮೇಲೆ ಹಾಕು (C.; B. 4, 139); and also: ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕು (My.). — ಕಿವಿಯ ಮೊದಲು. = ಕಿವಿಯ ಬುಡ. ಆನೆಯ ಕಿವಿಯ ಮೊದಲು (ಕರ್ಣಮೂಲ, ಚೂಲಿಕೆ Hlâ.). — ಕಿವಿಯಹರಕ. -ಅರಕ. = ಕಿವಿಹರಕ. A man who has a rent ear (My.). — ಕಿವಿಯಹರಕಿ. -ಅರಕಿ. = ಕಿವಿಹರಕಿ. A woman with a rent ear (My.). — ಕಿವಿಯಾರ. -ಆರ 1. = ಕಿವಿಯಾರೆ. (Bh. 8, 27, 1; My.). — ಕಿವಿಯಾರೆ. -ಆರೆ 4. Attentively, etc. (Abh. P. 8, 12; C.). — ಕಿವಿಯಿಲ್ಲದವಳ್. -ಇಲ್ಲದವಳ್. A woman deprived of her ears; a deaf woman (ಮೂಗಿ' Šmd. I). — ಕಿವಿಯುಳ್ಳಾಕೆ. -ಉಳ್ಳಾಕೆ. A hearing woman (ಶ್ರೋತ್ರಿ G.). — ಕಿವಿಯೋಲೆ. -ಓಲೆ. (ಕರ್ಣಿಕೆ,

ತಾಲಪತ್ರ Nr.; ತಾಡಕ, ತಾಡಪತ್ರ, o. r. ತಾಲಕ, etc. Hlâ.). — ಕಿವಿವರಂ. As far as the ear, up to the ear. ಪೆರ್ಗಣೆದೊಟ್ಟು, ಕಿವಿವರಂ ತೆಗೆದು, ನಡುನೆತ್ತಿ ಒಡೆಯೆ ಎಚ್ಚಂ (Râghč. 17, 69). — ಕಿವಿವರೆಗೆ. = ಕಿವಿವರಂ. (J. 4, 36; 7, 49). — ಕಿವಿವುಗು. -ಪುಗು. = ಕಿವಿವೊಗು. (Abh. P. 7, 48). — ಕಿವಿವೇಟ. -ಬೇಟ. Sexual pleasure derived from hearing (Bp. 45, 2). ಕಿವಿವೇಟಂಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To obtain etc. (Abh. P. 8, 11). — ಕಿವಿವೊಗು. -ಪೊಗು. To enter the ear (Rŝv. 6, after 11). — ಕಿವಿಹಱಕ. A man whose auricle is torn or rent (C.). — ಕಿವಿಹಱಕಿ. A woman with a torn or rent auricle (C.). — ಕಿವಿಹಱ'ಕಿ. = ಕಿವಿಹಱಿಕಿ. (G.; My.). — ಕಿವಿ ಹಿಣ್ಡು. To pull or twist the ear (C.).

ಕಿವಿಚು kiviču. = ಕಿವುಚು, etc. (My.).

ಕಿವುಕ್ kivuk. = ಕಿಮುಕ್. (My.).

ಕಿವುಚು kivuču. = ಕಿವಿಚು, ಕಿಮುೞ್ಚು 1, ಕಿವಚು, ಕಿವಿಚು, ಕಿವುೞ್ಚು. (My.). ಕಿವುಚುವುದು (ಉಪಮರ್ದ, ವಿಪ್ರಕಾರ Mr. 457).

ಕಿವುಡಿಕೆ kivuḍikĕ. Deafness (Ram. 3, 7, 30). •

ಕಿವುಡು kivuḍu. (Šmd. 248). Deafness (My.; Tĕ. ಚೆವುಡು, ಚೆವುಡು; T. ಚೆವಿಡು). ದಿಗುಮಣ್ಡಲಂ ಕಿವುಡಾಗೆ ಬಹುವಾದ್ಯಧ್ವನಿಗಳಿನ್ದ (Bp. 5, 14; see J. 21, 13). **2,** = ಕಿವುೞ್, a deaf person (ಏಡ, ಬಧಿರ Hlâ.). — ಕಿವುಡ. -ಅ 3. = ಕಿವಡ. A deaf man (ಏಡ, ಬಧಿರ Nr.; Mr. 388; Si. 198; My.; T. ಚೆವಿಡ, ಚೆವುಡ, Tĕ. ಚೆವಿಟಿ). ಕುರುಡ ಕಣ್ಡಱ'ಯ, ಕಿವುಡ ಕೇಳ್ದಱ'ಯ. — ಕಿವುಡ ಯಜಮಾನಗೆ ಮೂಗ ಬಣ್ಟ (Prvs.). ಮೂಗನುಂ ಕಿವುಡನುಂ ಕಲ್ಲಮೂಕನ್ ಎಮ್ಬವನು (Hlâ.). See Bp. 18, 18; 47, 64; 60, 42; Prv. s. ಕಿಚ್ಚಡಿ. — ಕಿವುಡಿ. = ಕಿವಡಿ. (My.). — ಕಿವುಡುವೀೞ್. -ಬೀೞ್. To become deaf (Abh. P. 7, 82; 10, 157).

ಕಿವುಡುತನ kivuḍutana. = ಕಿವಡುತನ. Deafness (My.; Si. 363).

ಕಿವುೞ್ kivuḻ. = ಕಿವುಡು (Šmd. 28). ಕಿವುೞ್ಕೇಳ್ವಂ (28).

ಕಿವುೞ್ಚು kivuḻču. = ಕಿಮುೞ್ಚು 1, ಕಿವುಚು, etc. ಕಿವುೞ್ಚುವುದು (ಉಪಮರ್ದ, ವಿಪ್ರಕಾರ Hlâ.).

ಕಿಶೋರ kiśôra. *A colt* (ಪೋತ, ಮಱಿಗುದುರೆ Mr. 273). See ತುಣ್ಡಾಲ-.

ಕಿಶೋರಕ kiśôraka. *A colt.*

ಕಿಷ್ಕಿನ್ದ kishkinda. = ಕಿಕ್ಕಿನ್ದ. (My.).

ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧ kishkindha. N. of an elephant (Abh. P. 14, 95).

ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧೆ kishkindhĕ. N. of a hill-fort (Râm. 4, 2, 15).

ಕಿಷ್ಕು kishku. Vile, bad (*cf.* ಕಿಱ್ 1). 2, *a cubit, whether the measure, or the forearm.* 2, *a span.*

ಕಿಷ್ಕೆ kishkĕ. N. of a monkey from which the name of ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧೆ has come (Râm. 4, 2, 14. 15).

ಕಿಸ kisa. = ಕಿಸಿ 2, ಕಿಸು 1. Opening; putting astride; withdrawing the lips from the teeth, grinning. — ಕಿಸಗಾಲು. -ಕಾಲು. The legs put astride (in walking, C.). — ಕಿಸಬಾಯಿ. A grinning mouth (sign of weak intellect, C.); a grinner (S. Mhr.). — ಕಿಸವಾಯ್. -ಬಾಯ್. = ಕಿಸಬಾಯಿ No 1. ಹೇೞಿ'ದ್ದೇ ಹೇೞಿ[3]ೋ, ಕಿಸವಾಯ ದಾಸಯ್ಯ! (Prv.). — ಕಿಸವಾಯ. -ಅ 3. A grinner, a simpleton (My.). ಕಿಸವಾಯನ ಕಣ್ಡರೆ ಬಿಡದೇ ಬೇಹಾರ (Prv.).

ಕಿಸಕ್ಕನೆ kisakkanĕ. 1. With a loud noise (used of sneezing, My.; Tĕ. ಕಿಸಕಿಸ).

ಕಿಸಕ್ಕನೆ kisakkanĕ. 2. = ಕಟಕ್ಕನೆ No. 1. Suddenly, unawares (C.).

ಕಿಸಂಗಿ kisaṅgi. A tall herb, Abutilon indicum Don. (St. & Pl.).

ಕಿಸಮು kisamu. Kind, sort, species (H. ಕಿಸ್ಮ್). — ಕಿಸಮುವಾರು. Arranged according to sorts (My.).

ಕಿಸರು kisaru. = ಕಿಸುರು. Rheum in the eye (My.; see ಕಣ್ಕಿಸರು; *cf.* ಪಿಸರು).

ಕಿಸಲಯ kisalaya. *A sprout, a shoot* (ಎಳದಳಿರ್ Mr. 106).

ಕಿಸಿ kisi. 1. To expand; to open; to withdraw the lips from the teeth so as to show them; to put astride (ವಿಕಸನ Šmd. Dh.; C.; *cf.* ಕಿಱಿ 2). P. ps. ಕಿಸಿದು, ಕಿಸ್ತು. ನರಿ ಆ ನೋವು ತಾಳಲಾಱದೆ, ಒದಱಿ', ಹಲ್ಲು ಕಿಸಿದು, ಅಲ್ಲಿಯೇ ಸತ್ತಿತು (B. 2, 12). ಅವನು ಕ್ರೋಧಾವೇಶದಿನ್ದ ಕಣ್ಣು ಕಿಸಿದು, ಹಲ್ಲು ತಿನ್ನುತ್ತ (5, 139). ಸಿಟ್ಟಿನಿನ್ದ ಕಣ್ಣು ಕಿಸಿದು ಒದಱುವನು (G. 199). ಕಾಲನ್ನು ಕಿಸಿಯುತ್ತಾನೆ (My.). ಬಾಯ ಕಿಸಿದು (Abhâ. 2, 78). See Prv. s. ನಿಲ್ಲು.

ಕಿಸಿ kisi. 2. = ಕಿಸ, etc. — ಕಿಸಿಕಿಸಿ ನಗು. To grin in laughter (C.). — ಕಿಸಿಗಾಲು. = ಕಿಸಗಾಲು. (My.; Tĕ.). — ಕಿಸಿಬಾಯಿ. = ಕಿಸಬಾಯಿ. (My.).

ಕಿಸಿಕಿಲ್ kisikil. (Bp. 51, 53).

ಕಿಸು kisu. 1. ಕಿಸ, etc. — ಕಿಸುಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. An eye widely opened (My.). — ಕಿಸುಗಾಲು. = ಕಿಸಗಾಲು. (My.). ಕಿಸುಗಾಲವನು (ಪ್ರಜ್ಞು, ಪ್ರಗತಜಾನುಕ Si. 198).

ಕಿಸು kisu. 2. = ಕೆಂ, (ಕೆೞ್ಚನೆ), ಕೇಸು 2, ಚೆಂ, etc. (Šmd. 215). Redness; a dark-red or coppery colour (ಕೆಮ್ಪು Čt. I, 59; ಕೆಮ್ಪು, ಅರುಣ II, 4; ತಾಮ್ರ Hlâ.; ತಾಮ್ರ Ss.). See ಕಣ್ಕಿಸು. — ಕಿಸುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. (Šmd. 216). A red bundle. — ಕಿಸುಗಣಗಿಲ್. -ಕಣಗಿಲ್. (Šmd. 216, o. r. -ಗಣಗಿಲೆ). The red oleander. — ಕಿಸುಗಣಗಿಲೆ. = ಕಿಸುಗಣಗಿಲ್, q. v. — ಕಿಸುಗಣ್ಚು. -ಕಣ್ಚು. 1. To look fierce, to be angry (ಕೋಪಿಸು Šmd. II; Kk. 88; ಕೋಪಿಸಿ ನೋಡು Čt. II, 107; Abh. P. 1, 117; 3, 15; 11, 115. 146). — ಕಿಸುಗಣ್ಚು. -ಕಣ್ಚು. 2. Anger, wrath (ಕಡುಗೋಪ Čt. I, 78; ಕನಲ್ಕೆ, etc. Kk. 43; ಮುಳಿಸು, ಕಿನಿಸು, ಕನಲ್, ಮುನಿಸು, etc., ಕೋಪ Šm. 39). — ಕಿಸುಗಲ್. -ಕಲ್. (Šmd. 216). The red stone, a ruby (ಕೆಮ್ಬರಲ್, ರನ್ನವರಲ್, ಕುರುವಿನ್ದ Šm. 68; Kk. 47). ಕಲ್ಲೆಲ್ಲಂ ಕಿಸುಗಲ್, ಮರನೆಲ್ಲಂ ಮಾಮರಮ್ಮಾವು (Šmd. 84). See Abh. P. 2, after 13; 7, 146. — ಕಿಸುಬಾಸುೞ್. A red wale (J. 17, 41). — ಕಿಸುವಣ್ಣ. -ಬಣ್ಣ. Red colour (ಕೆಮ್ಬಣ್ಣ Kk. 25; Šm. 69; ಕೆಚ್ಚು Šm. 87). — ಕಿಸುವೊನ್. -ಪೊನ್. Copper (ಪಱಿದಾಮ್ರ Čt. I, 32; ಶುಲ್ವ, ಸುಲು, ಸುಲ್ Šmd. 364). — ಕಿಸುವೊನಲ್. -ಪೊನಲ್. (Šmd. 216). A red-coloured stream. — ಕಿಸುಸಂಜೆ. (Šmd. 216). A purple twilight. ಪೋಲ್ತಂ ಕಿಸುಸಂಜೆ ಕವಿದ ನೀಲಾಚಲಮಂ (216). See Abh. 1, 71; 2, after 13. ಕಿಸುಸಂಜೆವರೆ. -ಪರೆ. Purple twilight to spread (Abh. P. 10, 64). — ಕಿಸುಸೆರೆ. A red hollow of the hand. ಕಿಸುಸೆರೆವರೆ. -ಪರೆ. Redness (of the eyes that have the form) of hollows of the hand to become great (Abh. P. 11, 135).

ಕಿಸು kisu. 3. (*cf.* ಪಿಸಿ). An imitative sound. — ಕಿಸುಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To whisper (My.).

ಕಿಸುರ್ kisur. 1. To be intolerable or very disagreeable (ಅಸಹ್ಯಭಾವ Šmd. Dh.).

Digitized by Google

ಕಿಸುರ್ kisur. 2. = ಕಿಸುಱ್, ಕೆಸರು. An intolerable or very disagreeable state, condition, or feeling, disagreeableness, disgustfulness (ಕಿತ್ತ Čt. II, 118; Abh. P. 9, 21); strife, quarrel. 2, the blast of an evil eye, the evil eye (Tĕ.); evil, harm. See ಕಣ್ಗಿಸುರ್. — ಕಿಸುರಳಿಪಂ. -ಅಳಿಪಂ. One who is addicted to quarrels (Abh. P. 3, 19). — ಕಿಸುವರ್ರ್. -ಬರ್. That from which injury comes (to the mind): a drug to produce madness, etc. (ಮರವೆಯೌಷಧಂ Čt. II, 108).

ಕಿಸುರು kisuru. = ಕೆಸರು. (My.).

ಕಿಸುಱ್ kisur. = ಕಿಸುರ್ 2. (ಕಿತ್ತ Kk. 72).

ಕಿಸೆ kisĕ. A pocket (C.; B. 3, 62; 5, 297; Mhr., H. ಖಿಸಾ). ಕಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಆಯುಧವಿದ್ದು ನಸೆಯೆನ್ದು ತಿಳಿಯ ಬಹುದೇ? (Prv.).

ಕಿಸ್ಗಾರ kisgâra. (ಕಿಸು 2-ಕಾರ). = ಕೆವಲ, ಕೇಪಲ. A small shrub with scarlet flowers, Ixora coccinea Lin. (St. & Pl.).

ಕಿಸ್ತು kistu. P. p. of ಕಿಸಿ 1. (My.).

ಕಿಸ್ತು kistu. (ಕಿಸ್ತಿ). An instalment; payment by instalments; the term of an instalment (My.; Br.; Mhr., H. ಖಿಸ್ತ). — ಕಿಸ್ತುಬನ್ದಿ. Settlement of the instalments of the revenue both to time and amount (My.). — ಕಿಸ್ತುಬಾಕಿ. Arrears of instalments (My.).

ಕಿಳ್ kiḷ. Tbh. of ಖಿಳ್ವ (ಖಿಲ್ವ, Šmd. 368; o. r. ಬಿಳ್ವ = ಬಿಳ್).

ಕಿಳಕಿಳಾ kiḷakiḷâ. = ಕಿಲಕಿಲಾ. A cry expressing fear or pain. ಕಪಿಗಳ ಕಿಳಕಿಳಾಯುತರವದಿ (Bh. 1, 20, 57).

ಕಿಳಿರ್ kiḷir. 1. = ಕೆಳೆಱ್. To neigh (ಹಯಧ್ವನಿ Šmd. Dh.; Tĕ. ಇಗಿಲಿಂಚು, ಕರಾಳಿಂಚು, ಸಕಿಲಿಂಚು, ಸಿಗಿಲಿಂಚು; T. ಕನೈ; M. ಚನಕ್ಕ, ಚಿದಾಲಿಕ್ಕೆ; T. ಕುಳಿಱು, to sound; cf. ಕಿಚಕಿಲ್; ಗನಿ). P. p. ಕಿಳಿರ್ದು (Rŝv. 6, after 11; 13, 90). ಕಿಳಿರ್ವ (6, after 11).

ಕಿಳಿರ್ kiḷir. 2. (= ಕೆಳರ್ 2?). To be angry. ಕಿಳಿರ್ದು (ಕಿನಿಸು Čt. I, 36).

ಕಿಳಿಱ್ kiḷiṟ. -ಱು. To sound; to neigh (ಹಯಘೋಷೆ Šmd. Dh.; ನಿನದ Čt. II, 92). ಕಿಳಿಱೆ ಹಯಂಗಳ್, ಗರ್ಜಿಸೆ ಬಲದನಿಧಂಗಳ್ ಗಜಂಗಳ್ (Šmd. 13).

ಕಿೞ್ kiḻ. 1. = ಕಿನ್, ಕಿಪ್, ಕಿಬ್, ಕಿರ್ 1, ಕೀೞ್ 1, ಕೆಳ. The state of being low, below, beneath, under, down, base, degraded, or mean (ಕೆಳಗು Šmd. 209; Tĕ. ಕಿ, ಕಿನ್ದ, ಕಿನ್ದಿ; M. ಕಿೞು; M. ಕಿೞ್, to descend; T. ಕಿೞಕ್ಕು, the lowland, the east; cf. ಕೆೞವ). — ಕಿೞ್ಕಟ್ಟು. (Šmd. 210). A lower structure, etc. — ಕಿೞ್ಕಡಲ್. (Šmd. 210). The western (or eastern) sea. — ಕಿೞ್ಕಣೆ. (Šmd. 210). An inferior arrow, etc. — ಕಿೞ್ಕಬ್ಬಿಗ. An inferior, base poet (Rŝv. 8, 99). — ಕಿೞ್ಕವಲ್. (Šmd. 210). A lower bifurcated branch. — ಕಿೞ್ಕೆಱೆ. (Šmd. 80. 198. 199). A lower tank, etc. — ಕಿೞ್ಕೊಮ್ಬು. (Šmd. 196. 210). A lower branch, etc. — ಕಿೞ್ದಾಳಿಗೆ. -ತಾಳಿಗೆ. The soft palate (Rŝv. 5, after 114). — ಕಿೞ್ಪಡಿಸು. = ಕಿೞ್ಮಾಡು. To subdue; to humble, to degrade, etc. (Č. Bp. 47, 35. 36). — ಕಿೞ್ಪಡು. To be subdued, humbled, degraded, put into shade, be reviled, etc. (Abh. P. 9, 74; 11, 11). — ಕಿೞ್ಪರೆ. (Šmd. 198. 199). A lower coat, stratum, etc. — ಕಿೞ್ವೊಟ್ಟೆ. = ಕಿಪ್ಪೊಟ್ಟೆ, etc. The abdomen; the pelvis (ಕಿೞ್ವೊಡೆ Čt. II, 53; Rŝv. 9, 29). — ಕಿೞ್ವೊಡೆ. (Šmd. 81. 198). = ಕಿೞ್ವೊಟ್ಟೆ (Čt. II, 53). ಕಿೞ್ವೊಡೆ ರಸಭಾವಮ್ ಇರ್ಪೆಡೆ ಮುಖಂ ಸುರತೋತ್ಸವಗೋಮಿನೀಮುಖಂ (Šmd. 81 Mdb.). — ಕಿೞ್ಮಾಡು. To humble, to degrade, to bring shame or contempt upon, to put into shade, etc.; to revile (ಪೞ್ Čt. II, 22; Abh. P. 1, 95; 3, 118; 13, 76; Grj. 2, after 106; Bp. 55, 33. 43). — ಕಿೞ್ಮೊಳೆ. A lower nail or peg, etc. (Rŝv. 6, after 11).

ಕಿೞ್ kiḻ. 2. = ಕೀೞ್ 3, (of which it is the form required for the formation of ಕಿತ್ತು 2, ಕಿೞ್ತು).

ಕಿೞ್ಗು kiḻgu. = ಕಿಗ್ಗು. To be low: to be below the common stature, to be dwarfish. ಕಿೞ್ಗಿದನ್ ಎನ್ದು, ಗುಜ್ಜಂ (Šmd. I).

ಕಿೞ್ತು kiḻtu. = ಕಿತ್ತು 2. P. p. of ಕೀೞ್ 3, q. v.

ಕೀ kî. 1. An imitative sound. — ಕೀ ಕೀ. rep. The cry of certain birds (C.); the squeaking of pigs (My.). (T.; Tĕ. ಗೀಗೀ). — ಕೀ ಕೀ ಎನ್ನು. To utter kî kî (C.).

ಕೀ kî. 2. To become pus, to become putrid (ರಕ್ತಪಕ್ವ Šmd. Dh.; M. ಚೀ; T. ಚೀ, ಚೀೞ್; M. ಚೀ, Tĕ. ಚೀಮು, pus, matter; Tĕ. ಚಿಮುಕು, ಚಿವುಕು, ಚೀಕು, to rot, etc.; ಚೀಡು, ಚೀಡೆ, the rot, murrain; cf. ಕಿಡು 2; ಸಿಣ್ಡು?). P. p. ಕೀದು (Šmd. 265. 279) or ಕೀತು (287). ಗಾಯವು ಕೀತು ಕೊಣ್ಡಿತು (My.).

ಕೀಕಸ kîkasa. *A bone.*

ಕೀಚಕ kîčaka. *A hollow bamboo whistling or rattling in the wind.* 2, a kind of tree (see ಮಾರ್ಗಣ). 3, a chief of the army of king Virâṭa, who was conquered by Bhîma (Bp. 11, 51). 4, N. of a Râkshasa.

ಕೀಚಕಾಂಘ್ರಿಪ kîčaka-aṅghripa. The tree kîčaka (ಮಾರ್ಗಣ, ಕೀಚಕದ ಮರ Nn. 70).

ಕೀಚಕಾನ್ತಕ kîčaka-antaka. Bhîma (J. 4, 65).

ಕೀಚಕಾರಾತಿ kîčaka-arâti. Bhîma. (My.).

ಕೀಚು kîču. = ಕಿಚ, etc. (My.; T. ಕೀಚ್ಚು, Tĕ. ಕೀಚು; cf. ಕೀ 1). — ಕೀಚಕ್ಕ. -ಅಕ್ಕ. The curlew (ಕ್ರುಂಚ್, ಕ್ರೌಂಚ Si. 174). — ಕೀಚು ಕೀಚು. The (shrill) chirping of birds (My.); the squeaking of rats (My.). — ಕೀಚುಬಾಲದ ಹಕ್ಕಿ. (ಕೋಯಷ್ಟಿಕ Si. 178; My.).

ಕೀಟ kîṭa. (= ಕೀಡಿ). *A worm, an insect.* 2, *excrements* (*cf.* ಕಿಟ್ಟ). 3, an expression of contempt. ಕೀಟ ಸಣ್ಣದಾದರೂ ಕಾಟ ಬಹಳ (Prv.).

ಕೀಟಕ kîṭaka. = ಕೀಟ. See ಪುೞು; Bp. 22, 9.

ಕೀಟಕತನ kîṭakatana. (fr. ಕಿಡು 2). Mischief-making (S. Mhr.; ಕಿಡಿಗೇಡಿತನ G.).

ಕೀಟಲೆ kîṭalĕ. = ಕೀಟ್ಲೆ. Mischief-making: trouble, annoyance (My.).

ಕೀಟಾಲಯ kîṭa-âlaya. A bath-room (ಪಚ್ಚಳದ ಮನೆ Mr. 196).

ಕೀಟು kîṭu. 1. (fr. ಕಿಱ್). A little (S. Mhr.).

ಕೀಟು kîṭu. 2. Disregard, contempt, scorn (Tĕ.; Sd.).

ಕೀಟ್ಲೆ kîṭlĕ. = ಕೀಟಲೆ. (My.).

ಕೀಡಿ kîḍi. = ಕೀಡೆ. Tbh. of ಕೀಟ. (S. Mhr.; Tu.; ಕ್ರಿಮಿ G.; Mhr. ಕೀಡ).

ಕೀಡಿಕಿ kiḍiki. A vile, unchaste woman (*cf.* ಕೀಟ ಕತನ; Tĕ. ಕೀಡು = K. ಕೇಡು). ಕೀಡಿಕಿಯ ಮಗ (ಬನ್ಧಕಿ, ಬನ್ಧಕೀ ಪುತ್ರ Hlâ.).

ಕೀಡೆ kîḍĕ. = ಕೀಡ. (My.).

ಕೀಣ kiṇa. = ಕೇಣ. Consideration, deliberation (ಆಲೋಚನೆ Bhn. 55, o. r. ಕೇಣ).

ಕೀತು kîtu. (fr. ಕೆಯ್). A piece, a slice (of fruits and flesh, My.).

ಕೀನ kîna. Smallness (ಕಿಱಿದು Čt. I, 30; T.: want, deficiency = ಕುಱೈ; see ಕಿಱ್).

ಕೀನಾಶ kînâśa. Cultivating the soil. 2, poor, wretched (ಕೃಪಣ, ದೀನ Nn. 92); small, little. 3, *niggardly* (ಲುಬ್ಧ 92). 4, killing animals for one's food (ಮಾಂಸಜೀವಿ, ಮಾಂಸವ ತಿಮ್ಬುವನು 92). 5, a servant (ಕಿಂಕರ, ಬಣ್ಟ 92). 6, sick, diseased (ಸರುಜ, ಅತಿರೋಗ 92). 6, *Yama* (ಯಮ, ಎಮ 92).

ಕೀನಾಶನಗರಿ kînâśa-nagari. Yama's residence (Râm. 3, 6, sum.).

ಕೀನಾಶನಾಶ kînâśa-nâśa. Śiva (Bp. 54, 22).

ಕೀನಿ kîni. (fr. ಕಿಸಿ ?). Opening, etc. (?). — ಕೀನಿವಲ್ಲು. -ಹಲ್ಲು. Grinned teeth (?). ಕೆದಱುಮಾಸೆಯ ಕೀನಿವಲ್ಲುಗಳ (ಬೇಡರ್, Bp. 58, 49).

ಕೀನಿಕೆ kînikĕ. Grinning, grin (? Bp. 51, 53).

ಕೀಮು kîmu. (fr. ಕೀ 2). = ಕೀವು, etc. (My.).

ಕೀರ kîra. (fr. ಕಿರಿ 2 ?). The mungoose (My.; T., M. ಕೀರಿ).

ಕೀರ kîra. 1. *A parrot* (ಶಿವ, ಗಿಳಿ Nn. 6; ಸುಕ Śm. 78). 2, flesh.

ಕೀರ kîra. 2. Tbh. of ಕ್ಷೀರ (Śmd. 346).

ಕೀರಾರ kîrâra. = ಕೀಲಾರ. Tbh. of ಕ್ಷೀರಾಗಾರ (Śmd. 383).

ಕೀರಿತಿ kîriti. Tbh. of ಕೀರ್ತಿ (ಜಸ Čt. II, 80).

ಕೀರು kîru. A dish composed of rice, wheat, etc., milk, sugar and spices (My.; Mhr. ಖೀರ).

ಕೀರೆ kîrĕ. (= ಕಿರೆ). (T. ಕೀರೈ, Tĕ. ಕೀರೆ, ಕೂರೆ, M. ಚೀರೆ, a general name of all sorts of greens). — ಕೀರೆದಣ್ಟು. Wild cole, Justicia madurensis (My.). — ಕೀರೆಸೊಪ್ಪು. The plant Amarantus polygamus Lin. (ತಣ್ಡುಲೀಯ, ಅಲ್ಪಮಾರಿಷ Si. 156; *cf.* ಕಿಱುಕೀಸಾಲೆ).

ಕೀಱು kîṟu. 1. (= ಚೀಱ್, etc.). To cry out from fear or pain, to scream (ಭಯಧ್ವನಿ Śmd. Dh.; Tĕ. ಕೂಱ್ಚು, to cry, make a loud noise, exclaim).

ಕೀಱು kîṟu. 2. To rage; to burn with rage or great desire, to fume (ಆಗ್ರಹ Śmd. Dh.; T., M. ಚೀಱು, to hiss, puff as a snake, foam; to rage; Tĕ. ಚೀರು, to hiss like a serpent; *cf.* ಸಿಟ್ಟು ?). ಕೀಱ್ (Śmd. 224; Abh. P. 13, 75). See Abh. P. 9, 95. 146; 13, 95; 14, 143; Grj. 7, after 59.

ಕೀಱು kîṟu. 3. = (ಗೀಱು, ಗೀಚು 1), ಗೀಱು 1. To rub off or away; to scrape, to scratch (ಪ್ರಮಾರ್ಜನ Śmd. Dh.; T., M. ಕೀಱು, Tĕ. ಗೀಯು, ಗೀಱು, Tu. ಕೀರು, to scratch; to draw lines; *cf.* ಕಿಱುಕು, ಗೀಟು). See Bh. 8, 26, 10; J. 4, 44; 15, 43.

ಕೀರ್ಣ kîrṇa. Scattered, thrown, cast; dishevelled. 2, *spread over, covered, full.* 3, secret, hidden.

ಕೀರ್ಣಕ kîrṇaka. = ಕೀರ್ಣ. See ಪ್ರ-.

ಕೀರ್ತನ kîrtana. Mentioning, saying, telling; reciting; celebrating, praising. See ಅ-; ಪೊಗಟ್ಟು. — ಕೀರ್ತನಂಗೆಯ್. -ಂ-. To praise (Šśv. 1, 84).

ಕೀರ್ತನೆ kîrtanĕ. A praise, a song of praise; a celebration with music and singing. See Bp. 30, 8; 54, 69; 61, 64; Prvs. s. ನರ್ತನ, ಪ್ರಾರ್ಥನೆ. 2, fame, glory.

ಕೀರ್ತಿ kîrti. = ಕೀರಿತಿ. Mentioning; speech, report (ಬಸನೆ Čt. II, 60). 2, *good report, fame, glory.* 3, praise, worship; favour (ಬಲಿ Nn. 16). See Prvs. s. ಭರ್ತಿ, ಮೂರ್ತಿ. — ಕೀರ್ತಿಗಳಿಸು. To acquire fame (B. 5, 229). — ಕೀರ್ತಿವೆಱು. -ಪೆಱು. To obtain fame, to become famous (Bp. 54, 85).

ಕೀರ್ತಿತ kîrtita. Mentioned; celebrated, praised. See ಪ್ರ-.

ಕೀರ್ತಿಮಯ kîrti-maya. Consisting of fame. (Grj. 10, after 110).

ಕೀರ್ತಿಮುಖ kîrti-mukha. N. (Bp. 18, 19).

ಕೀರ್ತಿವನ್ತ kîrti-vanta. A famous, celebrated, praiseworthy man (C.).

ಕೀರ್ತಿವಿದ kîrti-vida. A man who has acquired fame. ಕೀರ್ತಿವಿದನ್ ಅಹನ್ತಾ ಪುರುಷ (ಜಸಯುತ Nn. 114).

ಕೀರ್ತಿಸು kîrtisu. To praise, to laud (ವರ್ಣನ Śmd. Dh.; My.). See Kâvy. I, 1*a*, 3; Bp. 2, 18. 85; 4, 73; 6, 11; 7, 18; 8, 24; 11, 15; 39, 37; 43, 18; 60, 19; 61, 52; Mr. 3. ಕೀರ್ತಿಪ ನರಂ (ವನ್ದಿ, etc. Mr. 270).

ಕೀರ್ಯ kîrya. To be scattered; what is scattered. See ಪ್ರ-.

ಕೀಲ್ kîl. = (ಕೀಲಿ), ಕೀಲು. Tbh. of ಕೀಲ (Śmd. 365; ಅಣಿ, ಅಕ್ಷಾಗ್ರ Mr. 286; T. ಕಿಚಲ್, ಕೀಲ್). ಬನ್ದ್ರದ ಕೀಲಂ ಕಳೆದನ್ತಿರೆ ಆಯ್ತು (Śmd. 84). ಕೀಲ್ಗಳ್ (Bp. 11, 15). See ಅರಗೀಲ್. — ಕೀಲ್ಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To fasten, to pin, etc. (Rśv. 8, after 5). — ಕೀಲ್ದೆಗೆ. -ತೆಗೆ. To remove a peg, etc. (Grj. 4, 68).

ಕೀಲ kîla. *A stake, a pin, a peg, a bolt, a bar, a wedge,* etc. (ಕಾಷ್ಠ, ಕೀಲು Nn. 101). 2, *a post;* a pillar. 3, *a lance, a pike.* 4, fire, *flame* (ಕೃಶಾನು, ಅಗ್ನಿ 101). 5, a mountain (ಧಾತ್ರೀಧರ, ಪರ್ವತ 101). 6, lac (ಲಾಕ್ಷ, ಅರಗು 101).

ಕೀಲಕ kîlaka. *A pin, a bolt, a stake, a wedge, a peg* (ಗುಡಿಯ ಗೂಟ Hlâ.); a wooden hammer (ಕೊಡತಿ Mr. 383); *a pillar to which cows are tied,* etc. 2, a certain mountain (ಶಿವ, ಪರ್ವತವಿಶೇಷ Nn. 6). 3, the forty-second year in the cycle of sixty (C.). 4, = ಕೀಲ No. 4, flame (ಉರಿಯ ಪೆಜ್ವಾಲೆ Mr. 47, o. r. ಕೀಲಾಲ). See ಚಿತ್ರಕ and ಕ್ಷೀರಸ.

ಕೀಲನ kîlana. See Mr. 216 s. ಕ್ಷೀರಸ.

ಕೀಲಾರ kîlâra. = ಕೀರಾರ. Tbh. of ಕ್ಷೀರಾಗಾರ (Śmd. 383). See Bp. 9, 46; 60, 22. 26. 36; J. 32, 29.

ಕೀಲಾರಿ kîlâri. Tbh. of ಕ್ಷೀರಾಗಾರಿ. (ಗೋಸ್ವಾಮಿ, ಗೋವಿನ್ದ Hlâ., Mr. 187; Bh. 3, 17, 35).

ಕೀಲಾಲ kîlâla. *Blood* (ರಕ್ತ, ನೆತ್ತರು Nn. 54). 2, *water* (ಜಲ, ಉದಕ 54). 3, red (ಲೋಹಿತ, ಕೆಮ್ಪು 54). 4, a sound in a horse's stomach (ವಾಜಿಧ್ವನಿ, ಕುದುರೆಯ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಗುಳುಕು 54). 5, a blazing flame (ಉರಿಯ ಪೆಜ್ವಾಲೆ Mr. 47, o. r. in two MSS. ಕೀಲಕ; *cf.* ಕೀಲ, ಕೀಲಿ). 6, a sweet beverage; honey (*cf.* ಪೀಯೂಷ).

ಕೀಲಿ kîli. A lock (C.); the spring of a watch (B. 3, 87; S. Mhr.). — ಕೀಲಿಕೆಯ್. The key of a lock (C.). — ಕೀಲಿ ತೆಗೆ. to unlock (C.).

Digitized by Google

ಕೀಲಿಕೆ kīlikĕ. *The pin of an axle.*

ಕೀಲಿತ kīlita. Staked, impaled; pierced; pinned; *bound, fettered, confined.* See Bp. 24, 4; 40, 68.

ಕೀಲಿಸು kīlisu. To bind, to fasten, to fix, to pin, to put in, to set;—to be fastened, etc. See Čpr. 7, after 92; Grj. 7, 24; 10, after 61; Bp. 3, 3. 9. 30; 4, 38; 17, 3; 18, 66; 31, 4; 37, 23; 40, 17; 42, 4; 44, 14; 46, 29; 50, 35; 54, 51; Bh. 6, 2, 5; 6, 4, 141; Rāv. 10, after 31; J. 10, 11; 12, 34; 13, 20; 20, 30.

ಕೀಲು kīlu. = ಕೀಲ್, etc. A pin, a peg, a tenon, a joint, etc. (ಮಯೂಖ Nn. 95; ಕಾಷ್ಠ 101; ಸ್ಥಾಣು Hlâ.; C.). 2, a device, a contrivance (S. Mhr.), a secret reason, a secret, the key to. ಕರ್ಮಧಾರೆಯ ಕೀಲನ್ ಅರಯ್ದು (Bp. 28, 34). ಶೃಂಗಾರಂಗಳ ಒಪ್ಪದ ಕೀಲು (28, 46). ಮಡದಿಯರ ಮನಸುಗಳ ಕೀಲುಗಳ ಬಲ್ಲವನೆ (40, 32). ಲೋಲಲೋಚನೆ ಶೂಲಿಭಕ್ತನು ತನ್ನನ್ ಅಱಿಯದ ಕೀಲನ್ ಅಱಿದು (40, 85). ಕೀಲು ತೊಲಂಗಿ ಡೊಂಕುಗಳ ಎಡೆಗೆಡೆಗೆ ನೆಲೆಗೊಣ್ಡ ಕೆಯ್ ಕಾಲ ಅಂಗುಳಂಗಳ ಸನ್ಧಿಗಳ (ಹೆಣ, 46, 58). ಕೀಲು ಸಣ್ಣದಾದರೂ ಗಾಲೀ ನಡಸುತ್ತದೆ (Prv.). See ಕಡೆಗೀಲು. — ಕೀಲ ಬೊಮ್ಬೆ. A doll with movable limbs (Bp. 14, 4; My.). — ಕೀಲುಕೂಟ. A kind of jointed hinge (My.).

ಕೀಲುಕ kīluka. (= ಕೀಲಕ). A peg, a bolt, a wedge (? ಗುಡದ, of a ship, Mr. 408).

ಕೀಲೆ kīlĕ. *A flame.*

ಕೀವ kīva. = ಕೀವು, etc. (S. Mhr.).

ಕೀವಿ kīvi. — ಕೀವಿದೇವ. N. (Bp. 58, 11).

ಕೀವು kīvu. (fr. ಕೀ 2). = ಕೀಮು, ಕೀವ. Pus, matter of a sore (C.; ಯೂಷ G.; ಪೂಯ Ši. 495; see s. ಕೀ 2).

ಕೀಶ kīša. *A monkey.*

ಕೀಶಪರ್ಣಿ kīša-parṇi. *The plant Achyranthes aspera.*

ಕೀಸರ kīsara. The noise of loud speaking, crying, chattering, etc. (S. Mhr.; cf. ಕೀಚು).

ಕೀಸು kīsu. 1. (= ಕೀೞ್ಸು, or fr. ಕಿವಚು?). To cause one's self to be pulled out or off, to be pulled out or off; to cause to be pulled out or off, to pull out or off. ವ್ಯಾಸದೇವಂ ಕೆಯ್ಯನ್ ಎತ್ತಿದಡೆ ಆ ಸಮಯದಲಿ ನನ್ದಿಕೇಶನು ಕೀಸಿ ಮುಱಿಯನೆ ಆತನ ಎರಡು ಕರಂಗಳಂ, ಮುನಿದು? (Bp. 54, 49). ವ್ಯಾಸದೇವಂ ಕೆಯ್ಯನ್ ಎತ್ತಿದನ್ ಅಸುರದೊಳ್;... ಆ ತೋಳ್ ಕೀಸಿ ಕೊಣ್ಡವು (were pulled out or off) ನನ್ದಿನಾಥನ ಕೆಯ್ಯಲಿ (57, 24). See Bh. 4, 4, 37.

ಕೀಸು kīsu. 2. To make thin, to scrape; to furbish or polish (ಕೃಶೀಕರಣ Šmd. Dh., Šm. 110; o. r. in both ಕೃಷೀಕರಣ; T. ಚೀವು, to shave or scrape; to peel or bark a tree; to furbish or polish; to sharpen a stick with a knife; see ಚೀವು & cf. ಕೆತ್ತು 4). ಎನಿತ್ತನಿತ್ತು ಅಮ್ಬುಜಪತ್ರನೇತ್ರೆಯಾ ಘನಸ್ತನಂಗಳ್ ಬಳೆಗುಂ ಕರಾತೆಯಾ, ಅನಿತ್ತನಿತ್ತು ವನದೊಳ್ ವನೇಚರಂ ತನತ್ತು ಬಿಲ್ಲಾನ್ ಅದನ್ ಅನ್ತೆ ಕೀಸುಗುಂ (Šmd. 144).

ಕೀಸು kīsu. 3. Scraping, scratching. — ಕೀಸುಳಿ. -ಉಳಿ. A small chisel, used for making lines, or cutting small holes (My.).

ಕೀಸು kīsu. 4. A coil of palmyra leaf put in the lobe of the ear (ಕರ್ಣಪತ್ರ Šmd. Dh.; Šm. 110).

ಕೀಳ್ kīḷ. 1. (fr. ಕಿಱಿ? cf. ಕೀೞು 1). (That is small or young): a calf. ಕೀಳೆನ್ದು ಕನ್ದೆನ್ದು ಗೋವತ್ಸಂ (Šs.).

ಕೀಳ್ kīḷ. 2. ಕೀಳು. (ಕೀಱ್). = ಕೀೞಿಲ್. A veranda (My.). ಬನ್ದು ಕಮಲಾನನೆಯು ಕೇಲಿಯ ಮನ್ದಿರದ ಮುನ್ದೆಸೆಯ ಕೀಳನೊಳ್ ಒನ್ದಿ, ಆಕೆಯ ದನಿಯನ್ ಆಲಿಸುತಿರ್ಪ ಸಮಯದಲಿ (Bp. 42, 29).

ಕೀಳಿಲ್ kīḷil. (ಕೀೞಿಲ್). = ಕೀಳ್ 2. (Kâvy. III, 3, B, 12).

ಕೀೞ್ kīḻ. 1. = ಕಿೞ್ 1, etc., ಕೀೞ, ಕೀೞು 1. The state of being low, etc.; meanness (ಕೆಳಗು Šmd. I; Šm. 114; ಅಧರ, ಅಧ, ಅಧಃಸ್ಥ Mr. 535; ಪ್ರತಿಪದಿ Nn. 155; T.; M. ಕೀೞ್, ಕೀಳ್; Tu. ಕೀಡು, ಕೀಳ್; Tĕ. ಕೀಡು). **2,** a low, inferior, base, or mean man (ಕ್ಷೀಣಕುಲನ್ Šmd. I; ಮೇಲಲ್ಲದವಂ Šm. 114; ಅಧಮನು Nn. 149, o. r. ಅಧಮನಪ್ಪುದು). ಕವಿ ಪೊಱಗಿರೆ ಕೀೞ್ ಒಳಗಿರೆ ಅವರಲಮೋ? ತುರಗಮುಖಮೊ? ನೃಪಮನ್ದಿರಮೋ? (Šmd. 145). ಕೀೞ ಕೆಣಕ ಬೇಡ, ಮೇಗಾಲು ತುಱಿಸ ಬೇಡ.—ಕೀೞ ಕೆಣಕ ಬೇಡ, ಹಾೞ ಮೆಟ್ಟ ಬೇಡ (Prvs.). **3,** gold without value, inferior gold (ದೊರೆಯಿಲ್ಲದ ಭಂಗಾರಂ Šmd. I). — ಕೀೞ. -ಅ 3. A low, etc. man (ಅಣಕ, ನೀಚ, ಜಾಲ್ಮ G.; My.). ಕೀೞರ ಸ್ನೇಹವು (B. 2, 10). — ಕೀೞ ಕುಲದವಳು. (ಅಱಿವೆಣ್ಣು, ಚೇಲಿ G.; My.). — ಕೀೞ ಜನ. (ಪ್ರಾಕೃತ G.). — ಕೀೞ ಜಾತಿ. A low caste (C.). — ಕೀೞ ಮನುಷ್ಯ. An inferior man (S. Mhr.). — ಕೀೞ ಮಾತು. An improper word (My.). ಬಹಳ ಕೀೞ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡುವವನು (ಜಲ್ಪಾಕ G.). — ಕೀೞಾಳ್. -ಆಳ್. -ಳು. A low man (ಬದಿಗ Šm. 46; ಬದೆಗ Kk. 37, o. r. ಬದಗ; ಬದಗ Šs.; Bp. 26, 58). — ಕೀೞೆಲೆ. = ಕೀೞೆಸಳ್. (Rāv. 2, 70). — ಕೀೞೆಸಳ್. -ಎಸಳ್. A lower flower-leaf. — ಕೀೞೆಸಳ್ವಟ್ಟೆ. -ಬಟ್ಟೆ. A path on a lower flower-leaf. (ಭೃಂಗಶಿಶು) ನೀಳ್ದಿಱಿಗಿದ ಕೀೞೆಸಳ್ವಟ್ಟೆಯೊಳ್ ಒಯ್ಯನೆ ಜಾಱಿ (Čpr. 7, 60). — ಕೀೞ್ತರ. An inferior kind (My.; T.). — ಕೀೞ್ದುಟಿ. -ತುಟಿ. The lower lip (My.).

ಕೀೞ್ kīḻ. 2. The bit of a bridle (ತುರಗಮುಖದ ಲೋಹಂ Šmd. I; ಕುದುರೆವಾಯೊಳಗೆ ಇರ್ಪ ಕಬ್ಬುನಂ Šm. 42. 114; ಅಎಲಣ, ಕುದುರೆಯ ಕಬ್ಬಿನ Nn. 149; T.: a bridle).

ಕೀೞ್ kīḻ. 3. = ಕಿೞ್ 2, ಕೀೞು 2. To draw or pull out; to pluck out or up; to uproot, to eradicate; to pull off; to rob (ಉತ್ಪಾಟನ Šmd. Dh.; Šm. 114; ನಿರ್ಮೂಲಿಸು Šmd. I; ಮಿಾಣ್ಟು Šm. 90). P. p. ಕಿೞ್ತು (Šmd. 288; Bp. 44, 14; 13, 82). ಕಟ್ಟೆದಲಗಂ ಕಿೞ್ತು (Šmd. 64 Mdb.). Irregular P. ps. ಕೀೞ್ದು (Šmd. 287 Cm.; Bp. 37, 24; Šsv. 3, 42; 4, 60), ಕೀೞ್ತು (57, 19; Rāv. 6, 7; 6, after 11). Future ಕೀೞ್ಪಂ (Šmd. 275). ಕೀೞಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ಅವಹೃತ, ಉನ್ಮೂಲಿತ, ಉತ್ಪಾಟಿತ, ಉದ್ಧೃತ Hlâ.). See Bp. 28, 26; 32, 24; J. 10, 12; 13, 54; 22, 31.

ಕೀೞ kīḻa. = ಕೀೞು 1. ಕೀೞವಾದವುಗಳು (B. 5, 193). 2, see s. ಕೀೞ್ 1.

ಕೀೞತನ kīḻatana. Lowness, inferiority, baseness (My.; B. 5, 193. 292).

ಕೀೞಿಸು kīḻisu. To cause to draw or pull out, etc. (C.).

ಕೀೞು kīḻu. 1. = ಕೀೞ್ 1, etc. (ಕುಪ್ರಿಯ, ಜಘನ್ಯ Hlâ.; Bh. 2, 13, 44). ಕೀೞಿನ ಹೊಲೆಯರಿಗೆ (Bp. 56, 49). — ಕೀೞಾಗು. -ಆಗು. To become low, etc. ಕೀೞಾದದು (ಹೀನ Si. 439; ನ್ಯಕ್ಷ 462). — ಕೀೞಾಯ. -ಆಯ. The lower part of the body

Digitized by Google

(My.; Si. 271). — ಕೀೞುಗೊರವ. A low beggar, etc. (Bp. 37, 67). — ಕೀೞುಜಾತಿ. A low caste (Bp. 28, 31). — ಕೀೞುನುಡಿ. A low, improper word (B. 4, 49). — ಕೀೞುಮನ್ನೆಯ. A petty chieftain (Bp. 16, 29). — ಕೀೞುಮಾತು. = ಕೀೞುನುಡಿ. (Bp. 21, 23). — ಕೀೞು ಮೇಲು. Evil and good (My.). — ಕೀೞುಹತ್ತಿ. Inferior cotton (B. 4, 162). — ಕೀೞುಹಬ್ಬೆ (whether ಕೀೞುವ ಹಬ್ಬೆ?). The herb Amarantus frumentaceus Roxb. (St. & Pl.).

ಕೀೞು kiḻu. 2. = ಕೀೞ್ 3, etc. P. p. ಕಿತ್ತು (Bp. 13, 18; 31, 3; 44, 10; 45, 32; 51, 71; 52, 12; 57, 16; Bh. 1, 8, 15; Râghĕ. 17, 70. 73; J. 26, 6; 28, 48; B. 4, 198; C.). ಕೀೞುವೆಂ (Bp. 44, 14). See Prv. s. ಕನ್ನಮ್ಮಾಡಿ.

ಕು ku. 1. = ಗು 1. An affix for the formation of nouns and verbs. See *e. g.* ಕೊಂಕು (fr. ಕುಡು Šmd. 218) and Šmd. 303-305.

ಕು ku. 2. Frequently = ಕುಂ, etc., *e. g.* ಅಕ್ಕು (Mr. 148. 149; Šm. 5), ತೋರ್ಕುಗ (Mr. 249; Šm. 15).

ಕು ku. 1. *A particle implying inferiority, wickedness, badness,* etc.

ಕು ku. 2. *The earth.*

ಕುಂ kuṁ. = ಕು 2, ಕ್ಕುಂ, ಗು 1, ಗುಂ. An affix for the formation of the third person, singular and plural, in all genders and tenses (Šmd. 266), *e. g.* ಮಾಡ್ಕುಂ, ಇರ್ಕುಂ, ಬರ್ಕುಂ (267), ಪರಿಹರಿಕುಂ, ಸಮನಿಕುಂ, ಕೇಳಿಕುಂ, ಧಾವಿಕುಂ, ಮಾಣಿಕುಂ (268), ಪೋಕುಂ, ಅಕ್ಕುಂ (290).

ಕುಂಯಿ kuṁyi. = ಕುಯಿ, ಕೊಂಯಿ. A sound imitating the yell or howl of dogs when beaten, etc. (C.). — ಕುಂಯಿಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To yell or howl, as dogs (My.). — ಕುಂಯಿ ಕುಂಯಿ ಮಾಡು. = ಕುಂಯಿಗುಟ್ಟು. (B. 3, 122).

ಕುಕ್ kuk. The first note in the crowing of cocks. *Cf.* ಕೂ. — ಕುಕ್ಕೂಕೂ. Crowing. ಕುಕ್ಕೂಕೂ ಎನ್ದು, ಕೋೞಿ ಕೂಗಿದುವಾಗಳ್ (Šmd. 19. 68).

ಕುಕರ ku-kara. *Having a crooked or withered arm.*

ಕುಕರ್ಣಿಕೆ ku-karṇikĕ. N. of a plant. See ಮರಹಟಿಕೆ.

ಕುಕವಿ ku-kavi. A bad poet (Šmd. 81; Bp. 1, 20).

ಕುಕಾಲ ku-kâla. An unpropitious season. (My.).

ಕುಕಿಲ್ kukil. 1. To cry as a cuckoo (ಕೋಕಿಲಸ್ವನ Šmd. Dh.; ಕೋಕಿಲಾರವ Šm. 29). ಕುಕಿಲ್ದುದು (ಕೋಕಿಲಾರವ Čt. II, 26; ಕೋಕಿಲಾಲಾಪ Kk. 24). ಕುಕಿಲ್ವ ಪಿಕಂ (Šsv. 1, 52).

ಕುಕಿಲ್ kukil. 2. -ಲು. The cuckoo (My.; ಪಕ್ಷಿಭೇದ Šmd. Dh.; T. ಕುಯಿಲ್, M. ಕುಯಿಲ್, ಕುಯಿಲ್, the cuckoo; T. ಕುಕ್ಕಿಲ್, N. of a red bird).

ಕುಕಿಲ kukila. A certain bird (Bh. 1, 20, 52).

ಕುಕುನ್ದರ kukundara. *The cavities of the loins* just above the hips.

ಕುಕೂಲ kukûla. *Conflagration of husks or chaff;* a smoking fire (ದೂವೆಗಿಚ್ಚು Mr. 482; ಬೃಹದ್ಭಾನು, ಅಗ್ನಿ Nn. 141). 2, a hole filled with stakes (ದಕ್ಕಳ್ಳ ಕುಣಿ 482; ರನ್ಧ್ರ, ಛಿದ್ರ, ಕುಣಿ 141). 3, table-land, etc. (ಸಾನು, ಬೆಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲು 141). 4, superior, excellent (ಅತ್ಯುತ್ಕೃಷ್ಟ 482; ಉತ್ಕೃಷ್ಟ, ಹೆಚ್ಚುಗೆ 141).

ಕುಕ್ಕ kukka. See ಕಳ್ಳಕುಕ್ಕನ ಬಳ್ಳಿ.

ಕುಕ್ಕಟಿ kukkaṭi. The fork-tailed shrike (ಕಲಿಂಗ, ಭೃಂಗ, ಧೂಮ್ಯಾಟ, ಅನ್ಧ್ರದಲ್ಲಿ ಕೂಕಲಮೂಗಪಕ್ಷಿ Si. 130; Tĕ. ಕೂಕಟಮೂಗಪಕ್ಷಿ).

ಕುಕ್ಕಡಿ kukkaḍi. The quantity of thread that is spun in one ball (S. Mhr.; Mhr. ಕುಕಡೀ). 2, the ball-like swelling appearing on the upper arm from being suddenly struck (S. Mhr.). ಕುಕ್ಕಡಿ ಏೞು, such a swelling to rise or take place (S. Mhr.).

ಕುಕ್ಕರಿಸು kukkarisu. To put down with violence, as a water-vessel (C.); figuratively: to destroy, as vessels (C.). **2,** to squat (My.).

ಕುಕ್ಕಿ kukki. = ಕುಕ್ಕೆ. — ಕುಕ್ಕಿಬಳ್ಳಿ. A creeper, not indigenous, but running wild now, Passiflora foetida D. C. (Z.).

ಕುಕ್ಕಿ kukki. Tbh. of ಕುಕ್ಷಿ (Šs.).

ಕುಕ್ಕಿಸು kukkisu. 1. To cause to wash (My.).

ಕುಕ್ಕಿಸು kukkisu. 2. To cause to wink, etc. (My.). ಕಣ್ಣು ಕುಕ್ಕಿಸು (G. 163). **2,** to cause to inoculate (with the matter of small-pox, My.).

ಕುಕ್ಕು kukku. 1. = ಕುಟುಕು 1. To peck (ಚಂಚುಘಾತ Šm. 79; C.; Tu. ಕುಕ್ಕುಲಿ); to strike something with a stone, etc. in a pecking manner (C.); to prick (see Prv. s. ಬಂಗಾರ); to hack or dig up the ground slightly with a hoe (C.). ಕಾಗೆ ಕುಕ್ಕಿ ಕೊಕ್ಕಿಂ (Ršv. 9, 26). ಉದುದ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಗೂಗೆಯನ್ನು ತಲೆತಲೆ ಕುಕ್ಕುತ್ತವೆ (B. 3, 119). **2,** figuratively: to urge (C.). ಹುಡುಗರು ತನ್ದೆ ತಾಯಿಗಳಿಗೆ ಕುಕ್ಕುತ್ತಾರೆ (S. Mhr.; ...ತಾಯಿಗಳನ್ನು ಕುಕ್ಕುತ್ತಾರೆ, My.). **3,** to be closed and opened quickly, to wink, to be dazzled by the light of the sun, etc. (C.). ಮಿಂಚಿನ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಕಣ್ಣು ಕುಕ್ಕುತ್ತವೆ (B. 1, 22). ಕಣ್ಣುಗಳು ಬೆಳಕಿಗೆ ಕುಕ್ಕದನ್ತೆ (4, 83). See B. 5, 136; *cf.* ಕುಬುಕು.

ಕುಕ್ಕು kukku. 2. (= ಕುಕ್ಕು 1). To destroy lice (ಯೂಕಂಗಳಂ ಮಿಗೆ ಸಂಹರಿಸು Šm. 79; Tĕ.).

ಕುಕ್ಕು kukku. 3. = (ಕುಕ್ಕು 1), ಕುಡುಕು 2, ಕುಸುಕು 2, No. 2. To beat a cloth somewhat gently in washing, *i. e.* to dip a cloth in water, seize it with both hands, and (in a pecking manner, from a small distance) let it go down repeatedly on the washing-stone, and squeeze and rub it thereon (ವಸ್ತ್ರಸ್ವಲ್ಪಘಾತನ Šmd. Dh.; ವಸ್ತ್ರವ ಜಲದೊಳು ಒಗೆ Šm. 79; C.; T. ಕುಮ್ಮೈ, to wash; ಕುಮ್ಮು, to wash cloth, softly beating it with the hands; Tĕ. ಕುಕ್ಕು, to beat; *cf.* ಕುಸುಬು, ಕುಮ್ಮು).

ಕುಕ್ಕು kukku. 4. = ಕುಡುಕು 4, q. v. Probably a mistake for ಕಕ್ಕು 1. — ಕುಕ್ಕುನ್ದಱ. (= ಕುಡುಕುನ್ದಱ). (Šmd. 205, o. rs. ಕರ್ಕುನ್ದಱ, ಕಕ್ಕುನ್ದಱ).

ಕುಕ್ಕು kukku. 5. = ಕೊಕ್ಕು 2. A heron, a crane (My.; ಪಕ್ಷಿಭೇದ Šmd. Dh.; T., M. ಕೊಕ್ಕು, a heron, a paddy-bird).

Digitized by Google

ಕುಕ್ಕು kukku. 6. = ಕುಲುಕು 3. Shaking. — ಕುಕ್ಕೋಟ. -ಓಟ. Trot, as of a horse (My.).

ಕುಕ್ಕುಟ kukkuṭa. (= ಕೋಳಿ Šmd. 30). *A cock. Cf.* ಕುಕ್.

ಕುಕ್ಕುಟಾಂಡ kukkuṭa-aṇḍa. A fowl's egg. (My.).

ಕುಕ್ಕುಟಾಸನ kukkuṭa-âsana. The posture assumed in easing nature (My.); a similar posture of an ascetic in religious meditation (My.).

ಕುಕ್ಕುಟಿ kukkuṭi. A hen. 2, *fraud, hypocrisy* (ಮಾಯೆ, etc. Hlâ.; Mr. 150).

ಕುಕ್ಕುಭ kukkubha. *A wild cock, Phasianus gallus.*

ಕುಕ್ಕುರ kukkura. *A dog* (ನಾಯ್, etc. Šm. 31). 2, *a vegetable perfume.* 3, N. of a country (Bp. 6, 18). — ಕುಕ್ಕುರ ಗೊರಲ್. -ಕೊರಲ್. A dog's neck, or its sound (Šm. 110).

ಕುಕ್ಕುರಿಸು kukkurisu. (fr. ಕುಬು). = ಕೊಕ್ಕರಿಸು 2. To shrink, to shrug up one's self (from fear, Grj. 2, 105; Bh. 3, 18, 44). **2,** to fall down so as to be crushed (Bh. 8, 26, 16; *cf.* ಕುಕ್ಕರಿಸು).

ಕುಕ್ಕುಳ kukkuḷa. — ಕುಕ್ಕುಳಗುದಿಹಂ. -ಕುದಿಹಂ. (Čt. I, 24). — ಕುಕ್ಕುಳಂಗುದಿಯಿಸು. -ಂ-ಕುದಿಯಿಸು. To trouble greatly (Grj. 6, after 5). *Cf.* ಕಳಕುಳಿ?

ಕುಕ್ಕೆ kukkĕ. = ಕುಕ್ಕಿ. A small basket made of bamboo, etc. (My.). ಕುಕ್ಕೆ ತುಪ್ಪದ ರೊಕ್ಕಮ್ ಇದ್ದು, ಫಲವ್ ಏನು? (Dp. 148). ಭಿಕ್ಷಾನ್ನದ ಕುಕ್ಕೆಗೆ ಶನೀಶ್ವರ ಬನ್ದ ಹಾಗಾಯ್ತು (Prv.). See Prv. s. ನನ್ 1. — ಕುಕ್ಕೆಕೊರಮ. A Kŏrama who makes baskets (My.).

ಕುಕ್ಷಿ kukshi. = ಕುಕ್ಕಿ. A cavity. 2, *the belly* (ಹೊಟ್ಟೆ Nn. 5). See ಪೊಡೆ.

ಕುಕ್ಷಿಕ kukshika. N. of a bird (ಚಿನುಕುರುಳಿ Mr. 175, o. r. ಚಿನುಕುರು).

ಕುಕ್ಷಿಮ್ಭರಿ kukshi-m-bhari. *Nourishing only one's own belly, selfish, greedy.*

ಕುಗ್ಗಟೆ kuggaṭĕ. = ಕೊಗಟೆ 1. (My.).

ಕುಗ್ಗಿಸು kuggisu. = ಕುಗ್ಗಿಸು, (ಕುಜ್ಜಿಸು). To cause to be depressed, etc. (My.; ಕುನ್ದಿಸು G.).

ಕುಗ್ಗು kuggu. = ಕುಂಗು 1, etc., ಕುಂಚು, ಕುಗ್ಗು 1, etc. To sink or become low; to be bent down, to be depressed; to crouch; to decrease, to become less; to cease or stop, as a voice or speech (C.; Tu.). ಚಳಿಗನ ಹಿಮ್ಮಾಗವು ಕುಗ್ಗಿದ ಹಾಗಾಗಿ ಅ ಕತ್ತರಿಸುವದು (B. 3, 99). ಚಿತ್ತಳೇ ಹಣ್ಣು ಬುಡದಲ್ಲಿಯೂ ತುಪ್ಪನಲ್ಲಿಯೂ ತುಸು ಕುಗ್ಗಿರುವನ್ತೆ (4, 64). ಅವನ ಧೈರ್ಯ ಕುಗ್ಗಿದ್ದಿಲ್ಲ (5, 64). ಕುಗ್ಗಿದವು ಕೋಗಿಲೆಯ ಕಣ್ಠಕಲರವಗಳು (J. 28, 1). ಸ್ವರ ಕುಗ್ಗಿತು (C.). See Bp. 19, 26; 28, 55; 46, 57; 47, 16; J. 7, 46; 33, 11.

ಕುಗ್ರಹ ku-graha. An unpropitious planet. (Bp. 54, 86; My.).

ಕುಗ್ರಾಮ ku-grâma. A petty village, a hamlet. (My.).

ಕುಗ್ರಾಮವಾಸಿ kugrâma-vâsi. An inhabitant of a petty village, an inerudite man (My.).

ಕುಂಕುಮ kuṅkuma. = ಕುಂಕುವ. *Saffron, Crocus sativus* L., the plant and the pollen of the flowers. ಕುಂಕುಮದ ಹೂವು (ಕಾಶ್ಮೀರ, ರಕ್ತ Nn. 126). ಕುಂಕುಮ ಕೆಮ್ಪಾಗಿದ್ದರೂ ಸಪ್ಪಿಗೆಯ ವರ್ಣವೇ? (Prv.). 2, a kind of fragrant cosmetic (My.); — crimsoned saffron-powder applied by women to their foreheads as a sign of their husband being alive (My.).

ಕುಂಕುಮಕೇಸರಿ kuṅkuma-kêsari. The saffron flower (ಕುಂಕುಮದ ಹುವ್ವು Si. 226).

ಕುಂಕುಮಾಂಕ kuṅkuma-aṅka. Marked with saffron (J. 4, 63; My. as ಕುಂಕುಮಾಂಕಿತ).

ಕುಂಕುವ kuṅkuva. Tbh. of ಕುಂಕುಮ (Šmd. 347).

ಕುಂಕೆ kuṅkĕ. (= ಕೊಂಕೆ). The nape of the neck (R.; M. ಕುಂಚ). **2,** the shoulder (S. Mhr.).

ಕುಂಗ kuṅga. A fisherman (ಬೆಸದವ Šmd. II).

ಕುಂಗು kuṅgu. 1. = ಕುಗ್ಗು etc., (ಕುನುಂಗು). (T., Tĕ. ಕುಂಗು; M. ಕುಂಗು, ಕುಂಜು; Tĕ. ಕುಂಕು, to set, as the moon) ಕುಂಗಿದ್ದವನನ್ನು ನುಂಗ ನೋಡುವರು (Prv.).

ಕುಂಗು kuṅgu. 2. Silence (ಮೌನ Čt. I, 35).

ಕುಚ kuča. *The female breast; a teat, a nipple* (ಚನ್ನನ Kk. 32; Šm. 70; ಮೊಲೆ Nn. 6). ಕುಚದ ಮೇಲೆ ಇರ್ಪ ಸೆರಗು (ಮೇಲುದು Šm. 71). ಕುಚದಿರುವ್ಪು (Rŝv. 2, after 8).

ಕುಚನ್ದನ ku-čandana. *Red sandal-wood, Pterocarpus santalinus* Lin.

ಕುಚಮುಖ kuča-mukha. *A nipple.*

ಕುಚರ ku-čara. Going slowly; behaving badly; vile; *malevolent.* 2, *censorious, detracting.* See ವಕ್ರ.

ಕುಚಾಗ್ರ kučâ-agra. *A nipple.*

ಕುಚಾಳಿ ku-čâḷi. A bad disposition, an evil temper; jeering, mockery (C.; Mhr. ಕುಚಾಳ, vile, etc.); a person of bad disposition (My.).

ಕುಚಿತ್ತ ku-čitta. A bad thought, a bad mind. 2, a man who has evil thoughts, etc. (Bp. 22, 61).

ಕುಚು kuču. = ಕಿಸು 3, ಕುಸ, ಕುಸು, ಗುಜ, ಗುಜು, ಗುಸ, ಗುಸು 1. A sound imitating whispering. — ಕುಚು ಕುಚು. rep. Whispering (C.; Mhr. ಕುಚಕುಚ; M. ಕುಜು ಗುಜು, ಕುಶು ಕುಶು; T. ಕುಚುಗುಜು; Tĕ. ಗುಜುಗುಜೆ, ಗುಸಗುಸೆ). — ಕುಚು ಕುಚು ಮಾತಾಡು. To whisper (C.).

ಕುಚೇಲ ku-čêla. A bad garment; badly clothed. 2, N. of a Brâhmaṇa (Bhâgavata 10, chapters 95. 96).

ಕುಚೇಷ್ಟಕ ku-čêshṭaka. A man who has evil designs, etc. (J. 5, 69).

ಕುಚೇಷ್ಟೆ ku-čêshṭĕ. An evil design, a wicked contrivance; tearing and tormenting (as by pinching, mimicking, etc.); reviling and defaming; wild, provoking pranks and tricks. (C.; Mhr.; B. 4, 138. 155; see Prv. s. ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ).

ಕುಚೋದ್ಯ ku-čôdya. Reviling, defaming, derision, mockery; an evil thought; a calumniating disposition (C.; Mhr., Tĕ., M.). ಕುಚೋದ್ಯದ ಅರಸಗೆ ಕುಲಗೇಡಿ ಪ್ರಧಾನಿ (Prv.).

ಕುಚೋದ್ಯಗಾರ kučôdya-gâra. A reviler, a mocker (My.).

ಕುಚ್ಚ kučča. A perfectly blind man (ಕಡುಗುರುಡ Čt. I, 84).

ಕುಚ್ಚಿತ kuččita. Tbh. of ಕುತ್ಸಿತ. (Bp. 40, 61; My.).

ಕುಚ್ಚು kuččču. 1. = ಕುದಿಸು, etc. To boil (v. t., C.). — ಕುಚ್ಚಲಕ್ಕಿ. -ಅಕ್ಕಿ. = ಕುದಕಲಕ್ಕಿ. (My.).

ಕುಚ್ಚು kuččču. 2. A kind of fish (Rŝv. 5, 115).

ಕುಚ್ಚು kuččču. = ಕುಂಚ, ಕೊಚ್ಚು. Tbh. of ಕೂರ್ಚ (*cf.* ಗುಚ್ಛ, ಗುಂಜ, ಗುತ್ತ, ಗುಲುಂಚ್ಛ). A bunch, a bundle, a cluster,

Digitized by Google

a tassel, etc. (Tĕ., M., T.; Tu. ಕುಚ್ಚು). See Rsv. 6, after 11; Č. Bp. 5, 3. 51; Si. 215. 275. 2, a brush (M., T.; R.).

ಕುಜ ku-ja. 1. Earth-born. 2, *a tree* (ಕುಜಾತ, ಮರ Nn. 20). 3, *the earth's son, the planet Mars* (ಮಂಗಲ, ಭೂಸುತ 20). See ಸಿಡುಮ್ಬು.

ಕುಜ ku-ja. 2. Low-born: a Pulinda (ಪುಲಿನ್ದ, ಕಿರಾತ, Nn. 20). 2, a bad product: a coarse, vile mind (ಗಾಢೋಕ್ತಿ, ನಿಷ್ಠುರಮ್ ಆದ ಬುದ್ಧಿ 20).

ಕುಜನ ku-jana. A wicked person. ಕುಜನರ ಸಂಗ ಆಜನಿಗೂ ತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ (Prv.). See Bp. 9, 14; 21, 4; 28, 47; 60, 55.

ಕುಜನತೆ ku-janatĕ. Wickedness, meanness (Šsv. 1, 17).

ಕುಜವಾರ kuja-vâra. Tuesday (My.).

ಕುಜಾತ ku-jâta. A tree (ವೃಕ್ಷ Nn. 126). 2, Mars (ಮಂಗಲನು 154). 3, the tree Dalbergia ougeinensis (ಸ್ಯನ್ದನ, ವೃಕ್ಷಭೇದ Nn. 11).

ಕುಜಾತಜಟೆ kujâta-jaṭĕ. A pendent root from a tree (ಮರದ ಬೀಳಿಲು Nn. 66).

ಕುಜಾತವಿವರ kujâta-vivara. A kind of tree (ವಟ Nn. 96).

ಕುಜೆ ku-jĕ. A low, mean female (J. 5, 61).

ಕುಜ್ಜೆ kujjĕ. = ಕುಜುಜೆ. An unripe fruit of the jack tree (My., occasionally).

ಕುಂಚ kuṅca. = ಕುಚ್ಚು. A bunch, cluster, tassel; anything resembling a tassel (S. Mhr.; T., M. ಕುಂಚ); a brush, used by weavers (C. = ಕುಂಚಿಗೆ 2); a whisk, a kind of fan or chowry (ಚಮರ Šm. 44; My.; T., M. ಕುಂಚ; Tĕ. ಕುಂಚೆ; Mhr. ಕುಂಚಾ, ಕುಂಚೀ). See Abh. P. 3, after 83; Bp. 12, 9. 2, a hang-nail (S. Mhr.).

ಕುಂಚಕ kuṅcaka. Being crooked, bent, curved or contracted. See ನಿ-.

ಕುಂಚಟಿಗ kuṅcaṭiga. A Šûdra (who prepares and sells split tŏgari, ವೃಷಲ Mr. 375, o. r. ಕುಂಚಡಿಗ; My.).

ಕುಂಚಡಿಗ kuṅcaḍiga. = ಕುಂಚಟಿಗ. (My.).

ಕುಂಚವಡಿಗ kuṅca-vaḍiga. (Šmd. 234). A man whose business is to whisk off flies with the kuṅca, etc.

ಕುಂಚಿ kuṅci. = ಕುಂಚಿಗೆ 1, ಕೊಂಚಿಗೆ. A hooded cloak for children, "a cap with a flap" (My.; Tĕ.; Mhr. ಕುಂಚೀ).

ಕುಂಚಿಗ kuṅciga. = ಕುಂಚಟಿಗ. (My.).

ಕುಂಚಿಗೆ kuṅcigĕ. 1. = ಕುಂಚಿ, etc. (C.).

ಕುಂಚಿಗೆ kuṅcigĕ. 2. (= ಕುಂಚ). Tbh. of ಕೂರ್ಚಕ (ಕೂರ್ಚಕ). A brush made of the roots of grass, and used by weavers for cleansing the warp (My.).

ಕುಂಚಿತ kuṅcita. *Crooked, curved, bent, contracted.*

ಕುಂಚಿತಾಂಗುಲಿ kuṅcita-aṅguli. *With bent or curved fingers.*

ಕುಂಚು kuṅcu. = ಕುಗ್ಗು, etc. (Tĕ.). — ಕುಂಚದವ. A man who does not humble himself or who does not yield (ಅದಟ Čt. I, 60).

ಕುಂಜ kuṅja. *A place overgrown with creepers, a bower, an arbour.* 2, *the jaw.* 3, *an elephant's tusk.*

ಕುಂಜರ kuṅjara. *An elephant.* 2, *pre-eminent, excellent.* 3, the demon Gajâsura (see ಕುಂಜರಾರಿ).

ಕುಂಜರಕರ kuṅjara-kara. *An elephant's trunk.*

ಕುಂಜರಾರಿ kuṅjara-ari. A lion. 2, the animal Šarabha. 3, Šiva (Bp. 56, 22).

ಕುಂಜರಾಶನ kuṅjara-ašana. *The tree Ficus religiosa.*

ಕುಂಜಲ kuṅjala. *Sour gruel.*

ಕುಂಜು kuṅju. To jump (ನೆಗೆ Čt. I, 76, o. r. perhaps ಕುಮ್ಬು; see ಕುದುಕು 1, ಕುಪ್ಪು 2).

ಕುಟ kuṭa. (fr. ಕುಟ್ಟು 1). = ಕೊಟ 2. Beating. See ಮರಕುಟ, ಸರಕುಟ.

ಕುಟ kuṭa. = (ಕೊಟ), ಕೊಡ. *A water-pot, a pitcher* (ನಿಪ, ಕಲಶ, ಕೊಡ Mr. 209). 2, *a house.* 3, *a tree* (*cf.* ಗಿಡ?). 4, a hammer for breaking stones.

ಕುಟಕ kuṭaka. 1. = ಕುಟಿಕ 1, etc. A beater. See ಕಲ್ಲು-.

ಕುಟಕ kuṭaka. 2. (fr. ಕುಡು 1). = ಕುಟಿಕ 2, ಕುಟಿಗ 2. A man who gives. See ಕೆಯ್ಗುಟಕ, ನೀರ್ಗುಟಕ.

ಕುಟಕ kuṭaka. 3. (fr. ಕುಡಿ 2). One who drinks. See ಮಡಿಗುಟಕ.

ಕುಟಕ kuṭaka. = ಕುಠರ. The post round which the string of the churning-stick winds. 2, a plough without a pole (ನೇಗಲಿಯ ಕುಡ G.).

ಕುಟಕು kuṭaku. = ಕುಲುಕು 1. To cram into, to stuff (ಗಾಢಪೂರಣ Šmd. Dh. *b*).

ಕುಟಗ kuṭaga. = ಕುಟಿಕ 1, etc. See ಮರಗುಟಗ.

ಕುಟಂಕ kuṭaṅka. = ಕುಟುಂಗಳ, ಕೊಟ್ಟಿಗೆ. A roof; a hut.

ಕುಟಜ kuṭaja. = ಕೊಡಸಿಗೆ, etc. *The medicinal tree Wrightia antidysenterica* R. Br. (ಕೊಡಸಿಗೆ Nn. 88; ಕುಮಂಜನ Mr. 336).

ಕುಟಜಕ kuṭajaka. = ಕುಟಜ. (ಕೊಡಸಿಗೆ Šmd. 369).

ಕುಟನ್ನಟ kuṭannaṭa. *The tree Calosanthes indica* Bl. 2, *the fragrant grass Cyperus rotundus* (see ಗಿಕ್ಕು). 3, = ಲವಂಗ, q. v.

ಕುಟರ kuṭara. = ಕುಠಾಕು, q. v.

ಕುಟರು kuṭaru. A tent (Sk.). *Cf.* ಗುಡಾರ.

ಕುಟಹಾರಿ kuṭa-hâri = ಕುಟಹಾರಿಕೆ. A female servant (ದಾಸಿ, etc., ತೊತ್ತು Mr. 304).

ಕುಟಹಾರಿಕೆ kuṭa-hârikĕ. O. r. of ಕುಟ್ಟಹಾರಿಕೆ, q. v.

ಕುಟಾಯಿಸು kuṭâyisu. = ಗುಟಾಯಿಸು. To mix (My.; H.).

ಕುಟಿ kuṭi. = ಗುಡಿ. A curvature, a curve. 2, *a hut, a house, a hall.* 3, a vessel with openings used for fumigations. 4, a nosegay, a bundle or tuft of flowers.

ಕುಟಿಕ kuṭika. 1. (fr. ಕುಟ್ಟು 1). = ಕುಟಕ 1, ಕುಟಗ, ಕುಟಿಗ 1, ಕುಟುಕ, ಕುಟ್ಟಗ. One who beats, etc. See ಕಲ್ಲು-, ನೀರ್ಗುಟಕ 1, ಮರ-.

ಕುಟಿಕ kuṭika. 2. = ಕುಟಕ 2. See ನೀರ್ಗುಟಕ 2.

ಕುಟಿಕೆ kuṭikĕ. = ಕುಟಿಗೆ, in ಕಣ್ಣುಕುಟಿಕೆ.

ಕುಟಿಗ kuṭiga. 1. (Šmd. 237). = ಕುಟಿಕ 1, etc. See ಕಲು-, ಕಲ್-, ಕಲ್ಲು-, ಕಟ್ಟಿ-, ಚಿಮ್ಮು-, ಮರ-. (*Cf.* Sk. ಕುಟ್ಟಕ).

ಕುಟಿಗ kuṭiga. 2. = ಕುಟಕ 2, etc. See ನೀರ್ಗುಟಗ.

ಕುಟಿಗೆ kuṭigĕ. Beating: that beats or throbs: an imposthume, in ಕಣ್ಣುಟಿಗೆ.

ಕುಟಿಲ kuṭila. *Bent, crooked, curved,* tortuous (ಕುಂಚಿತ, etc., ಪೊರೆದ ಕೊಂಕು Mr. 429). 2, *curled, curly.* 3, insincere, dishonest, fraudulent; insincerity, etc. (ಜಾಳಕ, ಕೈತವ Nn. 39; ಕೆಯ್ದಾಳು Čt. I, 82, o. r. ಕೆಯ್ದಾಳ). See Bp. 32, 49; 60, 16.

Digitized by Google

ಕುಟಿಲಗಾರ್ತಿ kuṭila-gârti. A perverse, fraudulent woman (My.).

ಕುಟಿಲತನ kuṭilatana. = ಕುಟಿಲತೆ. (G. 166. 385).

ಕುಟಿಲತೆ kuṭilatĕ. Crookedness; guile, dishonesty. (My.).

ಕುಟಿಲತ್ವ kuṭilatva. = ಕುಟಿಲತೆ. (My.).

ಕುಟಿಲಭಾವ kuṭila-bhâva. The state of being crooked, etc. (ಕೊಂಕು, ಬಿಂಕು Čt. I, 8).

ಕುಟಿಲಾಂಗ kuṭila-aṅga. A dishonest means (J. 7, 6).

ಕುಟಿಲಾಶಯ kuṭila-âśaya. *Ill-intentioned, malevolent.*

ಕುಟಿಲೆ kuṭilĕ. A perverse, fraudulent woman (Bp. 40, 56; J. 5, 61). 2, N. of a plant (ಕಣ್ಣಿಕ Mr. 147).

ಕುಟೀರ kuṭîra. A small house, a hut, a cottage. (My.).

ಕುಟು kuṭu. An imitative sound. — ಕುಟು ಕುಟು. rep. The sound being heard when mice eat grain (C.).

ಕುಟುಕ kuṭuka. = ಕುಟಿಕ 1, etc. See ಕಲ್ಲು-.

ಕುಟುಕಿಸು kuṭukisu. = ಗುಟುಕಿಸು. To gulp, to swallow in large draughts (My.).

ಕುಟುಕು kuṭuku. 1. To sting, as a scorpion (My.; *cf.* ಕುಡುಕು 1; T. ಕೊಡುಕ್ಕು, M. ಕೊಡುಕ್ಕೆ, a scorpion's sting; ಕೊಡುಕ್ಕು, to prick, sting; T. ಕೊಟ್ಟು, to sting, as a scorpion or bee; Tu. ಕುಳಿ, to sting).

ಕುಟುಕು kuṭuku. 2. = ಗುಟಕು, ಗುಟುಕು. A gulp, a draught; a morsel; food (My.; Grj. 2, after 71; Śśv. 2, 65).

ಕುಟುಂಗಕ kuṭuṅgaka. = ಕುಡುಂಗಕ. *An arbour or bower formed of creeping plants;* a thatch, a roof; a hut; a granary.

ಕುಟುಂಬ kuṭumba. *A household, the collective members of a household, a family.* 2, the mistress of a family: a wife (Mhr.; C.).

ಕುಟುಂಬವ್ಯಾಪೃತ kuṭumba-vyâpṛita. *A provident and attentive father of a family* (ಮನೆವಾರ್ತೆಯುಳ್ಳವಂ Mr. 233).

ಕುಟುಂಬಸ್ಥ kuṭumba-stha. A man who has a wife and children (C.).

ಕುಟುಂಬಿ kuṭumbi. One who has or supports a family. 2, *a householder, a paterfamilias.* 3, *one who takes care of anything.*

ಕುಟುಂಬಿನಿ kuṭumbini. *The wife of a householder and mother of a family, a matron.*

ಕುಟ್ಟ kuṭṭa. At the end of compounds: cutting; pounding, beating (Sk.).

ಕುಟ್ಟಕ kuṭṭaka. = ಕುಟ್ಟ. See ತಾಮ್ರ-.

ಕುಟ್ಟಗ kuṭṭaga. = ಕುಟಿಗ. See ಡಮ್ಮ-.

ಕುಟ್ಟಣ kuṭṭaṇa. = ಕುಟ್ಟಣೆ, ಕುಟ್ಣ, ಕುಟ್ಣಿ. A mortar of metal used to pound betel-nuts (My.).

ಕುಟ್ಟಣಿ kuṭṭaṇi. = ಕುಟ್ಟಣ, etc. (My.).

ಕುಟ್ಟನಿ kuṭṭani. = ಕುಟ್ಟಿನಿ, ಕುಣ್ಣಣಿ, ಕೂಟಣಿ, ಕೂಣ್ಣಣಿ. *A bawd, a procuress. Cf.* ಕುಣ್ಣಣಗಿತ್ತಿ.

ಕುಟ್ಟಹಾರಿಕೆ kuṭṭa-hârikĕ. = ಕುಟಹಾರಿ. *A female servant* (o. r. ಕುಟಿಹಾರಿಕೆ).

ಕುಟ್ಟಿ kuṭṭi. = ಕುಟಿಕ 1. See ಮರ-.

ಕುಟ್ಟಿಕೆ kuṭṭikĕ. = ಕುಟ್ಟುವಿಕೆ. (My.).

ಕುಟ್ಟಿಕೆ kuṭṭikĕ. A drove of oxen (ಹಿಂಡುತ್ತು Mr. 350).

ಕುಟ್ಟಿಗ kuṭṭiga. A kind of play (Bh. 1, 6, 2).

ಕುಟ್ಟಿಚಾತ kuṭṭi-čâta. A jungle deity; a familiar spirit, an elf (T., M. ಕುಟ್ಟಿಚ್ಚಾತ್ತು). — ಕುಟ್ಟಿಚಾತವಿದ್ಯೆ. Jugglery (My.).

ಕುಟ್ಟಿತ kuṭṭita. Cut; *pounded, flattened.*

ಕುಟ್ಟಿನಿ kuṭṭini. *A bawd, a procuress* (ದೂದವಿ Čt. II, 87; ತಲೆ ಹಿಡಿಕ ಆದ ಕುಣ್ಣಣಗಿತ್ತಿ Si. 188).

ಕುಟ್ಟಿಮ kuṭṭima. *Ground smoothed and plastered; a tesselated pavement* (ನೆಲಗಟ್ಟು Mr. 192).

ಕುಟ್ಟಿಸು kuṭṭisu. To cause to beat, etc. (Bp. 27, 52; 38, 36; 55, 30; C.; see Prv. s. ಪಟ್ಟೇ ವೀಳ್ಯ).

ಕುಟ್ಟು kuṭṭu. 1. To beat, to strike; to pound; to bruise (ತಾಡನ Śmd. Dh.; C.; T., M., Tĕ., Tu.; M., T., Tĕ. also ಕೊಟ್ಟು; *cf.* ಕುಡು 2, ಕೊಟ್ಟಣ, ಕೊಟ್ಟುಹ, ಕೊಡತ 2). See Bp. 21, 15; 38, 28; Śśv. 4, 6; B. 1, 14; 3, 110; 4, 82; Si. 228. 235. 251. 292. 391. ಪುಡಿ ಆಗುವ ಹಾಗೆ ಕುಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟದು (ಅವಧ್ವಸ್ತ, ಅವಚೂರ್ಣಿತ (Si. 376). ಕುಟ್ಟಲಾಡಿದ ಬಡ್ಡಿ ಉಡ್ಯೂದಿ ನೋಡಿದಳಣ್ಣ.—ಇಟ್ಟದು ಕಾಣದೇ ಕುಟ್ಟಿ ಕೊಂಡ (himself, Prvs.). **2,** to throw (*cf.* the idea of ಹೊಡೆ). ಅಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಅಮ್ಮು, ಚಿಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಬಿಲ್ಲು; ಕುಟ್ಟಲಾ ಮೂಗಾವದವ! (Prv.). **3,** to prick; to ache (Tĕ.; R.). **4,** (at the end of certain compounds:) to utter, etc.; to do, *e. g.* ಗಿಜಿಗಿಜಿಗುಟ್ಟು, ಗುಣುಗುಟ್ಟು, ಬುಸುಗುಟ್ಟು, ಮಾತುಗುಟ್ಟು, ತಳಗುಟ್ಟು, etc.—See ಒಡ ಕುಟ್ಟು, ಕಡು ಕುಟ್ಟು, ಕೆಯ್ಯಬಿಗುಟ್ಟು, ಕೋಟ್ಯುಟ್ಟು, ಪಲ್ಲಬಿಗುಟ್ಟು, ಸೊಪ್ಪುಗುಟ್ಟು, ಹುಡಿಗುಟ್ಟು, etc.; Prvs. s. ಪಟ್ಟಣ, ಬಿಡು 1. — ಕುಟ್ಟಾಕ್ಕಾಡು. -ಆಡು. To strike mutually (C.).

ಕುಟ್ಟು kuṭṭu. 2. A blow (My.); a pricking or piercing pain in the bowels, arising from constipation, etc. (S. Mhr.; see ಮುಟ್ಟು-). ಹೊಟ್ಟೆ ಕುಟ್ಟು ಹಿಡಿದದೆ (S. Mhr.). **2,** a pulverized substance, see ಮರ-.

ಕುಟ್ಟುವಿಕೆ kuṭṭuvikĕ. Beating, etc. (Si. 391).

ಕುಟ್ಟುಹ kuṭṭuha. = ಕೊಟ್ಟುಹ. Beating, etc. See ಪಲ್ಲುಗುಟ್ಟುಹ, ಸೊಪ್ಪುಗುಟ್ಟುಹ.

ಕುಟ್ಟೆ kuṭṭĕ. The state of being pulverized by wood-worms (My.; Tu.). ಮರಕ್ಕೆ ಕುಟ್ಟೆ ಹಿಡಿಯಿತು (My.). — ಕುಟ್ಟೆಹುಳು. A wood-worm (My.).

ಕುಟ್ಣ kuṭṇa. = ಕುಟ್ಟಣ. etc. (My.).

ಕುಟ್ಣಿ kuṭṇi. = ಕುಟ್ಣ, etc. (My.).

ಕುಟ್ಮಲ kuṭmala. = ಕುಡ್ಮಲ. A new bud; an opening bud (ನನೆ, ಮುಗುಳ್, ಮೊಗ್ಗೆ, ಸಜ್ಜುಕ Kk. 23; Śm. 22). See ಮುಗುಳ್. 2, N. of a vṛitta (Čh.).

ಕುಟ್ಮಲ್ಯ kuṭmalya. = ಕುಟ್ಮಲ. (ಕೋಶ, ಹೂವಿನ ಮೊಗ್ಗೆ Nn. 52).

ಕುಟ್ರು kuṭru. = ಗುಟ್ರು. A sound in imitation of the cooing of pigeons (My.).

ಕುಠ kuṭha. = ಕುಟ. *A tree.*

ಕುಠರ kuṭhara. = ಕುಟರ. *The post round which the string of a churning stick winds.*

ಕುಠಾಕು kuṭhâku. A bird, the woodpecker, Picus benga-

Digitized by Google

lensis (Sk.; ಕ್ರೋಶ or ಆಕ್ರೋಶ, ಮರಕುಟುಕ್ಕ Mr. 171, two MSS. ಕುಟರ).

ಕುಠಾರ kuṭhâra. = ಕೊಡಲಿ. *An axe* (ಕೊಡಲಿ Čt. II, 40). 2, a sort of hoe or spade.

ಕುಠಾರಕ kuṭhâraka. An axe. 2, Paraśurâma (J. 6, 2).

ಕುಠಾರಧರ kuṭhâra-dhara. Gaṇapati (ವಿಘ್ನರಾಜ, ವಿನಾಯಕ, etc. Mr. 16). 2, Paraśurâma (My.).

ಕುಠಾರಿ kuṭhâri. = ಕುಠಾರ. 2, an axe-bearer, a chief of the door-keepers. See ಅಷ್ಟಾದಶಪ್ರಧಾನ.

ಕುಠೇರಕ kuṭhêraka. *A kind of Basilicum, Ocimum sanctum.*

ಕುಡ kuḍa. 1. (= ಕುಟ 2, ಗುಟ 2). The simple iron scraper, a flat plate, used for the kunṭě (S. Mhr.). **2,** a staff-like iron roller used in clearing cotton from the seed; it is moved by the foot (S. Mhr.). **3,** an iron used in cauterizing. See ಬರೆಗುಡ. **4,** a stick of sealing-wax (My.).

ಕುಡ kuḍa. 2. = ಕುಡಿ 1, etc. — ಕುಡಗೋಲು. = ಕುಡಿಗೋಲ್, etc. (My.).

ಕುಡ kuḍa. 3. P. p. of ಕುಡಿ 2, in ಕುಡ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ಕುಡಕ kuḍaka. = ಕುಡಿಕ. A drinker, a drunkard (C.).

ಕುಡಗಲೆ (kuḍa-kalĕ). = ಕಗ್ಗಲಿ No. 3. (My.).

ಕುಡತ kuḍata. = ಕುಡಿತ. Drinking; a draught (C.). ಒಳ್ಳೇ ಕುಡತ ಕುಡಿದನು (C.).

ಕುಡತರ್ಗನ ಬಳ್ಳಿ (kuḍa-targana baḷḷi). = ಕದರುಮಲ್ಲಿಗೆ. (Z.).

ಕುಡತಾ kuḍatâ. = ಕುಡತಿ, etc. (My.).

ಕುಡತಿ kuḍati. = ಕುಡತಾ, ಕುಡ್ತಾ. A jacket (S. Mhr.; B. 5, 297; Mhr. ಕುಡತೀ, ಕುಡತೇಂ).

ಕುಡತೆ kuḍatĕ. = ಕುಡಿತೆ, etc. (My.).

ಕುಡಲು kuḍalu. = ಕುಡ್ಲು. A corrupted form of ಕುಡುಗೋಲು. (My.).

ಕುಡವ kuḍava. = ಕುಡುಬ. *A measure of capacity, being the fourth part of a prastha* (ಪಾವ ಸೇರು G.).

ಕುಡಿ kuḍi. 1. = ಕುತ 2, ಕುಡು 3, etc. — ಕುಡಿಗೋಲ್. -ಕೋಲ್. = ಕುಡುಗೋಲ್. (Bp. 27, 16. 18). — ಕುಡಿವಿಲ್ಲು. -ಬಿಲ್ಲು. = ಕುಡುವಿಲ್ಲು. (Râghc. 17, 67).

ಕುಡಿ kuḍi. 2. To drink (ಪಾನ Šmd. Dh.; Šm. 93; C.; T., M.; *cf.* Tĕ. ಕ್ರೋಲು, ಗ್ರೋಲು, to drink); to inhale. ಕಳ್ಳವಿಗೆ ಕುಡಿದು ಧನಮಂ (Šmd. 83). ಕುಡಿವುತ್ತ ದಾಡಿಸುವುದು (ಉಪದಂಶ, etc. Hlâ.). ಬಾವಿಯ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ, ಜೀವಧನ ಕುಡಿಯ ಬೇಕೆನ್ದು, ಮಾಡಿದ ಕಲ್ಲ ದೋಣಿ (ಆಹಾವ, etc.); ಮದ್ಯವ ಕುಡಿವ ಬಟ್ಟಲು (ಪಾನಪಾತ್ರ Nr.). ಮಾಟಿ ಕುಡಿವುದು (ಆಪಾನ, ಪಾನಗೋಷ್ಠಿ Mr. 221); ಸಾರೆ ಕೆಲಬರು ಕೂಡಿ ಕುಡಿಯೆ (ಸಹಪಾನ 221). ಒಬ್ಬನ ಜೀವ ಕುಡಿಯುವದು (to take away—, S. Mhr.). ಹೊಗೆ ಕುಡಿಯೋಣ (ಧೂಮ್ರಪಾನ G.; S. Mhr.). ನಾತ ಕುಡಿಯುವದು (S. Mhr.). ಕುಡಿಯುವ ಪಾನಕದಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). ತಪ್ಪುಗೆಯು ತಪ್ಪಲೆಯು ಅವು ತಾಮ್ ಉಬ್ಬುದಕೆ ಕುಡಿವದಕೆ ಬಾಹವು, ಗೊಬ್ಬೆ ಅವು ತಾಮ್ ಪತಕ್ಕಲ್ಲವು (Jns. 42, 14). See Bp. 1, 20; 58, 57; Bh. 1, 10, 30; Rsv. 5, 33; Si. 90. 348; ಕಳ್ಗುಡಿ, ನೀರ್ಗುಡಿ.

ಕುಡಿ kuḍi. 3. P. p. of ಕುಡಿ 2, in ಕುಡಿ ಕುಡಿದು (*i. e.* ಕುಡಿದು ಕುಡಿದು, Bh. 8, 23, 11).

ಕುಡಿ kuḍi. 4. = ಕುಡು 5. Drinking. (T., M.). — ಕುಡಿನೀರ್. -ರು. Drinking water (My.). ಕುಡಿನೀರ ಮನೆ (ಪ್ರಪೆ Mr. 196); ಕುಡಿನೀರ್ ಇಹ ಪಾತ್ರೆ (ಸಗ್ಗಳೆ 265). — ಕುಡಿವಾಲ್. -ಪಾಲ್. Milk for drinking. ಬಿಡದೆ ಎಬಿಸಿ ನೀರ್ಗುಡಿವಾಲ್ಗಳ್, ಎಣ್ಣೆ ಬೆಣ್ಣೆಗಳಲ್ಲ (J. 28, 17).

ಕುಡಿ kuḍi. 5. A pointed end, a point; the extreme point or tip of a creeper and of its several branches (ವಲ್ಲ್ಯಗ್ರ Šmd. Dh.; Šm. 93; C.); the upper (tender) portion of a bamboo-shoot (ಕಟಿಲೆ, ಬಿದಿರ ಕುಡಿ Šmd. I); a sprout (My.); an extremity, a point, a top, an end (ಕೊನೆ Čt. I, 43; My.); the end of the wick of a lamp (C.; Tĕ. ಕೊಡಿ; T. ಕೊಡುನ್ದು); the lash of a whip (C.); the point of a flame, a pointed flame (C.). (Tu., T., M., Tĕ. ಕೊಡಿ; *cf.* ಕೊಟ್ಟು 1; T. ಕುಟ್ಟಿ, ಕೊಡುನ್ದು, a shoot). ಸಾಹಸದ ಕುಡಿ ಕೊನರುತಿರಲ್ (Bp. 16, 16). ಟೊಂಗೆಗಳ ಕುಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೊಗ್ಗೆಗಳಾಗುವವು (B. 3, 36). ಕುಡೀ ಕತ್ತರೂ ಅದಿ ಸಾಯುವದೇ? (Prv.). ಕುಡಿ ನಿಮಿರ್ದ ಪುರ್ಬು (Rsv. 6, 36). ಪುಡಿ ಅದರೆ ನಿಮಿರ್ದ ಪುತ್ತಿನ ಕುಡಿ ಕೆಡೆವತ್ತು (Llîv. 3, 3). See Grj. 2, after 106; 3, after 26; J. 6, 3; Si. 123; ಕೆಂಗುಡಿ, ಚೆಂಗುಡಿ, (ಪೂಗುಡಿ), ಮುಂಗುಡಿ. **2,** a flag, a banner (Tu., T., M., Tĕ. ಕೊಡಿ; see ಉಪ್ಪರಗುಡಿ, ಮೇಲುಗುಡಿ). — ಕುಡಳ್ಳಿ. = ಕುಡಿಯಳ್ಳಿ. (S. Mhr.). — ಕುಡಿಕಡ್ಡಿ. A small stick (taken or fallen) from the extremity of a branch (Si. 122). — ಕುಡಿಗಣ್. -ಕಣ್. = ಕುಡಿಗಣ್ಣು. The outer corner of the eye (J. 11, 16). — ಕುಡಿಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. = ಕುಡಿಗಣ್. (ಅಪಾಂಗ, ಕಣ್ಣುಗಳ ಕೊನೆಗಳು (Si. 214). — ಕುಡಿಗಪ್ಪು. -ಕಪ್ಪು. The black colour of the nipples of the breast (Grj. 3, 37). — ಕುಡಿಗೊನರ್. -ಕೊನರ್. A pointed shoot (J. 3, 25). — ಕುಡಿದಾಡೆ. The point of a tusk (Šsv. 4, 16). — ಕುಡಿನಾಲಿಗೆ. The point of the tongue (J. 28, 37). — ಕುಡಿನೋಟ. A side-glance (J. 6, 27; S. Mhr.). — ಕುಡಿಮಿಂಚು. A pointed lightning (Abh. P. 2, 75; 7, after 105; 7, 143; J. 16, 7). — ಕುಡಿಮಿನುಗು. Point-lustre: lustre of the extremities (of tusk-like teeth, Râm. 6, 53, 43). — ಕುಡಿಮೀಸೆ. A mustache with pointed extremities (Rsv. 14, 6; My.). — ಕುಡಿಮುಸುಗು. The end of a female's cloth put over the head so as to cover it down to the forehead (My.). — ಕುಡಿಯಳ್ಳಿ. -ಅಳ್ಳಿ. = ಅಳ್ಳಿಕುಡಿ, q. v. (My.). ತೊಡೆಸಂಕಲೆಯೆಕ್ಕದ ಪೊಲ್ ಕುಡಿಯಳ್ಳಿಗಳೆಸ್ದೆ ಸುರಿದುವು ಇರ್ಕೆಲಕೆ ಕರುಳ್ (Šmd. 132). — ಕುಡಿರಪ್ಪೆ. The extreme end of a branch (Si. 122). — ಕುಡಿವರೆ. -ಪರೆ. (ಕುಡಿವರಿ). Sprouts to spread, to sprout, to run, as a creeper, etc. (ಪರ್ವು Čt. II, 50; Grj. 3, after 12; 5, after 76; Râm. 4, 1, 1; J. 18, 25). — ಕುಡಿವಾಲ. -ವಾಲ. A pointed tail; the end of a tail (Rsv. 5, 87; Šsv. 3, 62). — ಕುಡಿವೆಳಗು. -ಬೆಳಗು. Pointed light: a ray, rays (Rsv. 5, after 19; 10, after 57; Râm. 3, 6, 50). — ಕುಡಿಸೆರಗು. The extreme point of a cloth (My.). — ಕುಡಿಹುಬ್ಬು. A pointed eyebrow; an eyebrow's point (J. 13, 36).

ಕುಡಿ kuḍi. 6. = ಕುಡು 6. (T., M. ಕುಡಿ, a house = Sk. ಕುಟಿ; a town, village; an inmate, inhabitant, tenant; a tribe, family; ಕುಡಿಯಾನ್, an inhabitant, citizen, tenant). — ಕುಡಿಯ. -ಅ 3. A Šûdra, a farmer (ಶೂದ್ರ Čt. I, 84. 101; II,

Digitized by Google

16; ಒಕ್ಕಲಿಗ Kk. 34). See ಮಲೆ-. — ಕುಡಿಯೊಕ್ಕಲಿಗ. -ಒಕ್ಕಲಿಗ. =ಕುಡುವೊಕ್ಕಲಿಗ. A Śûdra of a better position (ಅಭೀರ, ಮಹಾ ಶೂದ್ರ Hlâ.).

ಕುಡಿಕ kuḍika. = ಕುಡಕ. (My.; T. ಕುಡಿಯ).

ಕುಡಿಕೆ kuḍikĕ. A small earthen vessel into which oil, ghee, etc. is put; a similar one of metal or wood, used by girls to play with (C.; Si. 309; T. ಕುಡುವೈ; M. ಕುಡುಗೆ, ಕುಡುವೆ; Sk. ಕುಡಿಕಾ, an earthen or wooden water-pot used by ascetics; T. ಕುಡ', ಜ, a pot; a large water-pot). ಸುಣ್ಣದ ಕುಡಿಕೆ (Bp. 12, 12). ಕೂತು ಉಮ್ಮುವನಿಗೆ ಕುಡಿಕೇ ಹಣವೂ ಸಾಲದು (Prv.). — ಕುಡಿಕೆ ಬಿರುಸು. A valcano-like kind of fire-work (My.).

ಕುಡಿಗು kuḍigu. = ಕುಡಿನು, q. v.

ಕುಡಿತ kuḍita. = ಕುಡತ. (My.).

ಕುಡಿತೆ kuḍitĕ. = ಕುಡತೆ, ಕುಡುತೆ. The palm of the hand, especially the palm of the hand hollowed or held as a cup (ಪ್ರಸೃತಿ, ಕುಂಚಿತಾಂಗುಲಿಗಳನ್ ಉಳ್ಳ ಅಂಗೆಯ್ Nr.; S. Mhr.; Tĕ. ಕೊಣಿದೆ). ಹಿಡಿ ಕೆಯ್ಸಿದ ಕೆಯ್ಯ ಕುಡಿತೆ (ಮುಷ್ಟಿ Hlâ.). ಅಂಗುಲಿ ಮಡಿದ ಕುಡಿತೆ (ಪ್ರಸೃತಿ Hlâ.; Mr. 323). See ಒಕ್ಕುಡಿತೆ, ಒರ್ಕುಡಿತೆ, ಕೆಯ್ಗುಡಿತೆ. — ಕುಡಿತೆಗಣ್. -ಕಣ್. An eye like a kuḍitĕ, a large eye (Bp. 4, 25; 42, 24; Bh. 4, 4, 9).

ಕುಡಿನ kuḍina. = (ಕುಡಿನು?), ಕೂಡಿನ. The body of a plough, *i. e.* the wood without the ploughshare and pole (ಕೂಟಕ, ನಿರೀಷ, ಹಲ Nr., o. r. ಕೂಡಿನ).

ಕುಡಿನು kuḍinu. = ಕುಡಿಗು. A particular part of a plough (ಕರ್ಣಿ Mr. 370; see ಕರ್ಣಿ).

ಕುಡಿಯ kuḍiya. See s. ಕುಡಿ 6.

ಕುಡಿಯುವಿಕೆ kuḍiyuvikĕ. Drinking (Si. 247).

ಕುಡಿಲು kuḍilu. A sprout, a shoot (*only* in Si.). ಚಿಗುರೆಲೆಗಳಿಂ ಕೂಡಿರುವ ಕುಡಿಲು (ಪಲ್ಲವ, ಕಿಸಲಯ Si. 123).

ಕುಡಿಸು kuḍisu. 1. (fr. ಕುಡಿ 2). To cause to drink (C.). ತಾಯಿ ನಿನಗೆ ಮೊಲೆ ಕುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು (B. 1, 24). See 3, 86; Bp. 58, 42; 60, 60; Č. Bp. 47, 22; ನೀರ್ಗುಡಿಸು.

ಕುಡಿಸು kuḍisu. 2. (fr. ಕುಡು 3). To be crooked or bent. See ಒರ್ಗುಡಿಸು.

ಕುಡಿಸು kuḍisu. 3. (fr. ಕುಡು 1). = ಕೊಡಿಸು. To cause to give, etc.

ಕುಡು kuḍu. 1. = ಕೊಡು 1. To give; to present, to bestow, to grant; to allow (ಪ್ರದಾನ Šmd. Dh.; T., M. ಕೊಡು; Tu. ಕೊರ್). P. p. ಕೊಟ್ಟು (Šmd. 282. 287). ಕುಡುವುದು (66). ಕುಡುವಂ (260). ಕುಡು! (91). ಕುಡದೆ (100). ಹೊಸ್ನಂ ಕುಡುವೆಡೆಗೆ ಕಲ್ಪತರು (75). ಅರ್ಥಮಂ ಕುಡುಗುಂ (111; *cf.* 47). ಕುಡದ ನಿಮಗಮ್ ಈ ಎಡರಾಯ್ತೋ? (ironical question, 125). ಎನಗೆ ಉತ್ತರಮಂ ಕುಡ! (153). ಎಲ್ಲ ಅಂಗಮ್ ಎಲ್ಲ ಧನಮುಮನ್ ಎಲ್ಲೆಡೆಯೊಳಮ್ ಎಲ್ಲ ತೆರದೊಳಂ ಕುಡುಗೆ, ಎಮ! (183. 208). ಅವಂ ಕುಡುಗೆ (269). ನೀನ್ ಎನಗೆ ವಸನ್ತನ ಆಗಮನಮಂ ನೆರೆ ಸೂಚಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಯ್ (Čpr. 7, 41, where ಕುಡು is *pleonastic*). ಕೊಟ್ಟ ವಸ್ತುವಿನ ಬದಿಯೊಳ್ ಕುಡುವುದು (ಬದಿವಡಿ Šmd. I). ಪಿಡಿ! ಎನ್ದು, ಅಸಿತಾಲಪತ್ರಮಂ ಯತಿ ಕೊಟ್ಟಂ (284). ಕೊಟ್ಟವಂ (282). ಕುಡುವುದು (ವಿಶ್ರಾಣನ, ವಿಹಾಪಿತ, ದಾನ, etc. Hlâ.). ಕುಡಲ್ ನೆರೆದ ಕೂಸು (ವರ್ಯೆ, ಪತಿಂವರೆ Hlâ.). ಕಾಮವಸ್ತುಗಳಂ ಕುಡುವುದು (ಕಾಮ್ಯದಾನ Nr.). See Bp. 24, 83; J. 28, 20; ಅಭಯಂಗುಡು, ಬಡ್ಡಿಗುಡು, ಬೆಂಗುಡು, ಸೂಡಿಗುಡು. **2,** to give forth or emit, as a sound. See ಗರ್ಜನೆಗುಡು, ಜತಿಗುಡು, ಧ್ವನಿ-, ಮೆಲ್ಲುಲಿಗುಡು. **3,** (to perform, to do). — ಕುಡುಕುಡು. rep. = ಕೊಡು ಕೊಡು. (Bp. 11, 29).

ಕುಡು kuḍu. 2. To beat. (Tu. ಕೊರ್; M. ಕೊಡು, to flog, to throw; *cf.* ಕುಟ್ಟು 1, and see ಕುಡುಪು). ಗಾಯಕರು ತಾಳಂಗಳಂಗುಡೆ (Bp. 26, 8).

ಕುಡು kuḍu. 3. = ಕಡು 2, ಕುಡ 2, ಕುಡಿ 1. The state of being crooked, bent, hooked, or tortuous; crookedness, etc. (ವಕ್ರ Šmd. Dh.; ಕೊಂಕು Šmd. 218, Čt. II, 71, Kk. 62, Šm. 64; ಕೌಟಿಲ್ಯತೆ Čt. I, 13, o. r. ಕಡು; T., M. ಕೊಡು; *cf.* ಕಕ್ಕರಿ, ಕುನಿ 1, ಕೂನ್ 1, ಕೊಕ್ಕರಿ, ಕೊಕ್ಕೆ 1, ಕೊಂಕು 1 & 2, ಕೊಲ್ಲೆ, ಕೋಗೆ, ಕೋಟು, ಕೋಡು 5, ಗುಡಿ 1, ಚೊಟ್ಟ, etc., ಸೊಟ್ಟ, etc.). **2.** the state of being uneven (not level) or hilly (?). See ಕೊಡಗು, etc. — ಕುಡುಗಲು. = ಕುಡಲು, ಕುಡ್ಲು, ಕುಡುಗೋಲು. (My.). — ಕುಡುಗೋಲ್. -ಕೋಲ್. -ಲು. (Šmd. 218). = ಕುಡಗೋಲ್, ಕುಡಿಗೋಲ್, ಕುಡುಗಲು, etc. A kind of sickle (ಲವಿತ್ರ, ದಾತ್ರ Hlâ.; Nr.; Mr. 371; Si. 303; C.; Tĕ. ಕೊಡವಲಿ). See B. 1, 9; Si. 313; ಕೂರಿಲಿ-; Prv. s. ಬೆಟ್ಟ 1. — ಕುಡುದಡಿ. (Šmd. 218). A crooked stick. — ಕುಡುದಾಡೆ. (Šmd. 218). A curved tusk. — ಕುಡುಮಿಂಚು. (Šmd. 218). A crinkling or zigzag lightning. ಕುಡುಮಿಂಚಂ ಮುಸೆದನ್ನರ್ ಅಪ್ಪ ಪಲರೊಳ್ ಪೆಣ್ಡಿರ್ (218 Mdb.). — ಕುಡುವಿಲ್ಲ. -ಇಲ್ಲ. 1. (Šmd. 63). There is no crookedness. — ಕುಡುವಿಲ್ಲ. -ಬಿಲ್ಲ. 2. He with the (always) bent bow: Kâma (ಕಾಮ Čt. I, 66; ಕಾವ, ಕೊಂಕುವಿಲ್ಲ, etc., ಮನ್ಮಥ Šm. 7; ಮನ್ಮಥ, etc. Kk. 8, o. r. ಕುಡಿ-). ಕುಡುವಿಲ್ಲನ್ ಎಚ್ಚ ಕೋಲುಂ ನಡೆದು, ದಲ್, ಅನ್ದು ಒರ್ವನ ಎರ್ದೆಯಂ etc. (Šmd. 89. 221). — ಕುಡುವುರ್ವು. -ಪುರ್ವು. (Šmd. 218; Šm. 118; Abh. P. 4, 34). A curved eye-brow. — ಕುಡುವೆಣ್. -ಪೆಣ್. (Šmd. 218). The crescent.

ಕುಡು kuḍu. 4. P. p. of ಕುಡಿ 2, in ಕುಡು ಕೊಳ್ಳು (My.).

ಕುಡು kuḍu. 5. = ಕುಡಿ 4. — ಕುಡುನೀರು. = ಕುಡಿನೀರ್. (S. Mhr.).

ಕುಡು kuḍu. 6. = ಕುಡಿ 6. — ಕುಡುವೊಕ್ಕಲಿಗ. = ಕುಡಿಯೊಕ್ಕಲಿಗ. (S. Mhr.).

ಕುಡು kuḍu. 7. An imitative sound. — ಕುಡುಕುಡುಜಗ್. The sound emitted by the karaḍĕ drum when beaten (C.).

ಕುಡುಕು kuḍuku. 1. = ಕುಕ್ಕು 1. To peck (ಚಂಚುಘಾತನ Šmd. Dh.; *cf.* ಕುಟುಕು 1).

ಕುಡುಕು kuḍuku. 2. = ಕುಕ್ಕು 3, q. v. To wash (a cloth) somewhat gently (ಈಷತ್ಪ್ರಧಾವನ Šmd. Dh.).

ಕುಡುಕು kuḍuku. 3. (ಧಾನ್ಯಾದಿದ್ರವ್ಯ Šmd. Dh.).

ಕುಡುಕು kuḍuku. 4. = ಕುಕ್ಕು 4, q. v. Probably a mistake for ಕಡುಕು 1. — ಕುಡುಕುನ್ದಟ್. -ಂ-ತಟ್. (Šmd. 204 Mdb. as ಕುಡುಕುನ್ದಳಿ, o. r. ಕಡುಕುನ್ದಟ', q. v.).

ಕುಡುಂಗಕ kuḍuṅgaka. Tbh. of ಕುಟುಂಗಕ. (ತಋಬುಲ್ಲು Nr.).

ಕುಡುತೆ kuḍutĕ. = ಕುಡಿತೆ, etc. See ಒಕ್ಕುಡುತೆ.

ಕುಡುದು kuḍudu. (= ಕಡದು 5). Steepness (R.; M. ಕೊಡು, extreme; steep; severe, intense, fierce; T. ಕೊಡು,

Digitized by Google

severe, cruel; ಕೊಡುವ್ಮೈ, severity; evil; crookedness; *cf.* ಕುಡು 3; Tĕ. ಕೋರು, steep; ಗೋಡಿಗೆ, steepness).

ಕುಡುಪು kuḍupu. (fr. ಕುಡು 2). = ಕುಡುಹು, (ಕೋಣಪಿ), ಗುಣಕು, ಗುಣುಕು. A stick, etc. for beating drums, striking the cords of the lute, etc., a fiddle-stick (My.; Tĕ.; T. ಕುಣಿಲ್, a short cudgel; a drum stick; T. ಕೊಟ್ಟು, to beat, used of playing upon the fiddle and beating drums). See ಪೊಂಗುಡುಪು.

ಕುಡುಬ kuḍuba. (Tbh. of ಕುಡವ). A measure of capacity, containing about two seers (ಪಡಿ Šm. 95).

ಕುಡುಹು kuḍuhu. = ಕುಡುಪು, etc. ಬಾಜಿಸುವ ಕುಡುಹು (ವಾದನದಣ್ಡಂ Šmd. 46). ವಾದ್ಯವಂ ನುಡಿಸುವ ಕುಡುಹು (46 Cm.). ಬಾಜಿಸುವ ಕುಡುಹು (ಕೋಣ Hlâ.). ವೀಣೆ ಮೊದಲಾಗಿರ್ದ ವಱ ಕುಡುಹು (ಕೋಣ Nr.). ಹಱೆಯ ಕುಡುಹು (ದಣ್ಡ Mr. 525). See Bp. 21, 40; ಬಱಿಗುಡುಹು. 2, an instrument for dressing cotton (ಬೆಸೆ, ಬಿಲ್, ಕೋಧ Mr. 206).

ಕುಡ್ಡ kuḍḍa. = ಕುರುಡ, etc. (S. Mhr.).

ಕುಡ್ಡಿ kuḍḍi. = ಕುರುಡಿ, etc. (S. Mhr.).

ಕುಡ್ಡು kuḍḍu. = ಕುರುಡು, etc. (S. Mhr.). — ಕುಡ್ಡ ಗುಱಿಯೆಳ್ಳು. = ಕಾಡ ಗುಱಿಯೆಳ್ಳು. (Z.). — ಕುಡ್ಡ ನೊಣ. (S. Mhr.; ವರಟೆ G.). — ಕುಡ್ಡ ಬುರ್ಲಿ. The Indian bustard quail, Turnix taigoor (Bḍ.); — the painted spur-fowl, Galloperdix lunulatus (Bḍ.); — the Lerwa partridge, Perdix lerwa (Bḍ.). — ಕುಡ್ಡ ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿ. The cinnamom heron, Ardea cinnamonea (Bḍ.).

ಕುಡ್ತಾ kuḍtâ. = ಕುಡತಿ, etc. (My.). ತೊಗಲ ಕುಡ್ತಾ (Si. 279).

ಕುಡ್ಮಲ kuḍmala. = ಕುಟ್ಮಲ. *A new bud; an opening bud.*

ಕುಡ್ಯ kuḍya. (= ಗೋಡೆ). *A wall.*

ಕುಡ್ಯವಿಶೇಷ kuḍya-viśêsha. A kind of wall. See ಮಾಡು.

ಕುಡ್ಲು kuḍlu. = ಕುಡಲು, ಕುಡುಗೋಲು. (My.). See ಮಚ್ಚುಗುಡ್ಲು.

ಕುಣತ kuṇata. = ಕುಣಿತ. Dancing (C.; ಕಾಲಾಟ G.).

ಕುಣಪ kuṇapa. *A corpse* (ಹೆಣನು Nn. 11; Mr. 395; ಸಬ Kk. 41); a carcase. See ಪ್ರೇತ.

ಕುಣಮ್ಬು kuṇamba. A potherb, Amarantus oleraceus Willd. (St. & Pl.).

ಕುಣಿ kuṇi. 1. A piece, a rag; cloth (T., M. ತುಣಿ). See ಕಿಱುಗುಣಿ No. 2.

ಕುಣಿ kuṇi. 2. = ಕುೞಿ 2, ಗುಣಿ 1, ಗುೞಿ. A hole; a pit; a grave (ನಿಮ್ನಭೂಮಿ Šmd. Dh. one MS.; ಗರ್ತ Nr.; Nn. 120; ಸನ್ಧಿ Mr. 487; C.; Tu. ಗುಂ; T. ಕುಡೈ, to hollow, excavate, make a hole). ಹೆಡತಲೆಯ ಕುಣಿ (ಅವಟು Nr.). ಕುಣ್ಡಗಳ ತಟದ ಕುಣಿ (ಕಕುದ್ಮತಿ Mr. 331, o. r. ಕುೞಿ); ದಕ್ಕೆಳ್ಳ ಕುಣಿ (ಕುಕೂಲ 482). See ಕಣ್ಕುಣಿ; B. 4, 148. 185; Prv. s. ಮಗ್ಗ. ಕುಣಿ ಅಗಿಸಿದರೆ ರುಣ ತೀರೀತೇ? (Prv.). — ಕುಣಿಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. A sunken eye (C.). — ಕುಣಿಗಾಱು. -ಕಾಱು. Grain that is preserved in a pit (My.). — ಕುಣಿನರಿ. A fox (R.; T. ಕುೞಿನರಿ).

ಕುಣಿ kuṇi. 3. To move in a hopping, skipping or jumping manner; to dance (ನರ್ತನ Šmd. Dh.; ನೃತ್ಯ Nn. 129; T., M. ಕುನಿ; Tĕ. ಗುನಿ; C.; *cf.* ಕುಲುಕು 2). ಜಲದನಿನದಕೆ ಕುಣಿವ ನವಿಲುಗಳೊಲು (Bp. 37, 54). ಅಣಿಯರದಿಂ ಕೇಗಿ ಕುಣಿವ ನವಿಲ್ (Rśv. 8, 120). ಕುಣಿವ ಕೋಕಿಗಳ ಕೇಕಿಗಳ ಡೊಮ್ಬಿಗಳ್ (J. 29, 46). ಕುಣಿವ ಕುದುರೆ (Bh. 6, 2, 5). ಕುಣಿವ ಸೋಗೆಗಳ ಬಳಗಂಗಳ್ (J. 3, 25). ಕಲಾಪಿಗಳ ಆಟಮಂ ಮನಂಗೊಳೆ ನಡೆ ನೋಡಿ ನೋಡಿ, ಕುಣಿಯಲ್ ನೆಱೆ ಕಲ್ತು (Šmd. 230). ಕುಡಿ ನಿಮಿರ್ದ ಪುರ್ಬು ಕುಣಿವುತ್ತೆ ಒಡನಿರೆ (Rśv. 6, 36). ಭರತಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಕಾರ ಕುಣಿಯುವದು (ನಟನ, ನಾಟ್ಯ, etc. Si. 64). ಕುಣಿಯಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ, ಅಂಗಳ ಓರೆ! ಎಮ್ಬನ್ತೆ (others: ಸೊಟ್ಟ).— ಕುಣಿಯುವಾಗ ಮುಸುಕೇ? — ಹಾಗೆ ಕುಣಿಯುವ ಬಸ್ತಿ ಹರೆಯಕ್ಕೆ ಬನ್ದರೆ ಬಿಟ್ಟಾಳೇ? (Prvs.). See Bp. 9, 12; 32, 37; 59, 24; J. 10, 42; 19, 33. 50. — ಕುಣಿದಾಟ. -ಆಟ. Dancing (My.). — ಕುಣಿದಾಡಿಸು. -ಆಡಿಸು. To cause to dance (Râm. 5, 8, 29). — ಕುಣಿದಾಡು. -ಆಡು. = ಕುಣಿ. ಕುಣಿದಾಡುವ ಹಾವು (ಆನರ್ತ Nr.). ತಲೆ ಹೋಗಿ ಕುಣಿದಾಡುವ ಮೊಣ್ಡ (ಕಬನ್ಧ Si. 297). See Bp. 52, 42; J. 22, 23. 24. — ಕುಣಿದೋಟ. -ಓಟ. Running in a capering manner (ಪ್ಲುತ Si. 274; S. Mhr.).

ಕುಣಿ kuṇi. 4. P. p. of ಕುಣಿ 3. — ಕುಣಿ ಕುಣಿದಾಡು. rep. (= ಕುಣಿದು-). (Bp. 15, 23; 41, 22; 58, 23; Prll. 3, 29).

ಕುಣಿ kuṇi. 5. Dancing. — ಕುಣಿನಡೆ. A vaulting, or capering, pace (ಪ್ಲುತ Si. 204, *only* in Si.).

ಕುಣಿ kuṇi. 6. = ಕುಳಿ, etc. See ಪೇಂಕುಣಿ.

ಕುಣಿ kuṇi. Crooked-armed, *having a curved, withered, or crippled arm.* 2, *the tree Cedrela toona* Roxb.

ಕುಣಿಕ kuṇika. A cripple (ಕೆಯ್ ಕಾಲು ಮೋಟನ್ ಆದಂ Mr. 389).

ಕುಣಿಕೆ kuṇikĕ. 1. (= ಕುಣಿ 2). A hollow, a cavity. ಹೊಱವಾಱಲಿ ಇದ್ದ ಕುಣಿಕೆಗಳೆರಡು (ಕುಕುನ್ದರ Nr.).

ಕುಣಿಕೆ kuṇikĕ. 2. = ಕೊಲಿಕೆ, ಕೊಳಿಕೆ. A loop, a noose; a hoop, a clasp; a link; a knot (C.; ಕವಿಕೆ, ಬಲೀನ Si. 274, sic! Tĕ. ಕೊಲಿಕೆ, ಕೋಡಮು; T. ಕುಳಜು, ಕೊಳಜು; see ಕುದೆ & s. ಕುಱ 1). ಕುಣಿಕೆಯ ಹಗ್ಗ (ಶೃಂಖಲ Si. 271). ದನಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕುವ ಕೊರಳ ಕುಣಿಕೆಹಗ್ಗ (ದಾಮ, ದಾವಣಿ 323). ಬಲೆಯಂ ಸರಿವ ಕುಣಿಕೆ (ಗೊಣಸು Mr. 380). ಹಮ್ಮುಗೆಯ ಕುಣಿಕೆಗಳು (ಸಂಕಟಕ Mr. 292). See ಕಿಱುಕುಣಿಕೆ No. 2, ಸರುಗುಣಿಕೆ; Bp. 56, 4; Grj. 7, after 11; Râm. 5, 8, 28.

ಕುಣಿಕೆ kuṇikĕ. 3. A finger. See ಕಿಱುಕುಣಿಕೆ No. 1.

ಕುಣಿಕೆ kuṇikĕ. 4. = ಕುಳಿಕೆ 1. A corner (of the eye; *cf.* ಕೊನೆ 2? or is the term somehow = ಕುಣಿಕೆ 1?). See ಕಣ್-, ಕಣ್ಣು-.

ಕುಣಿಕೆ kuṇikĕ. = ಗುಳಿಕೆ 1, q. v. (M. ಕುಳಿಗೆ, ಗುಳಿಗೆ). See ಮದ್ದಕುಣಿಕೆ, ಮದ್ದುಕುಣಿಕೆ.

ಕುಣಿತ kuṇita. = ಕುಣತ. (C.; Râm. 1, 16, 43).

ಕುಣಿಯುವಿಕೆ kuṇiyuvikĕ. Dancing (ನಾಟ್ಯಕ Si. 97).

ಕುಣಿಲ್ kuṇil. A cudgel (Abh. P. 13, after 54; see T. s. ಕುಡುಪು). ಕುಣಿಲ ಕೋಲು (ಖಟ್ವೆ Nr.; *cf.* ಖಟ್ವಾಂಗ).

ಕುಣಿಸು kuṇisu. To cause to dance (C.; Bp. 47, 42; Râm. 5, 8, 28). ಕಪೀ ಕುಣಿಸಿ ಕಲ್ಲು ಕರಗಿಸಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). ಕುಣಿಸಿ ನಗನೇ ಕವಿಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ್ ಉೞಿದವರ? (Bh. 1, 1, 11).

ಕುಣಿಹ kuṇiha. Dancing (ನೃತ್ಯ, ನರ್ತನ Nr.; ರಂಗಣ Čt. II, 57; Râm. 4, 3, 4; 6, 30, 33; 6, 49, 8). ಕುಣಿಹಕ್ಕೆ ರಂಗಣಂ ನಚ್ಚಣಂ (Kk. 59).

ಕುಣುಕು kuṇuku. 1. To pound (ಮುಸಲಕ್ರಿಯೆ Šmd. Dh.; *cf.* ಕುಕ್ಕು 3).

ಕುಣುಕು kuṇuku. 2. To play, to sport (ಕೇಲಿ Šmd. Dh.). *Cf.* ಕೊಣಕು 1?

Digitized by Google

ಕುಣ್ಟ kuṇṭu²-a³. A cripple, a lame man (ಏಕಾಂಘ್ರಿ Mr. 389; ವ್ಯಂಗ G.; C.; M. ಕುಣ್ಡ; B. 3, 127). ಕಾಲಿಲ್ಲದ ಕುಣ್ಟನು (ಶ್ರೋಣ, ಪಂಗು Si. 198). ತೊಡೆಗಳ ವರಿವಿಗೂ ಕಾಲುಗಳೇ ಇಲ್ಲದ ಕುಣ್ಟನು (ಬೋಡ, ಖಂಜ 199). ಕುಣ್ಟಗೆ ಎಣ್ಟು ಚೇಷ್ಟೆ, ಕುರುಡಗೆ ಹದಿನಾಱು ಚೇಷ್ಟೆ.—ಕುಣ್ಟಗೆ ಸೊಣ್ಟದಲ್ಲಿ ತ್ರಾಣ.—ಕುಣ್ಟನಾದರೂ ಒಣ್ಟೆಯ ಜೋಕೆ ಬಹಳ (Prvs.). — ಕುಣ್ಟಗಾಲು. -ಕಾಲು.=ಕುಣ್ಟುಗಾಲು. (C.). ಕುಣ್ಟಗಾಲ. -ಅ3. A man with lame feet (see Prv. s. ಒಣ್ಟೆಗ). — ಕುಣ್ಟಗೆಣಸು. A kind of yam, Dioscorea pulchella Roxb. (St. & Pl.). — ಕುಣ್ಟನೇರಿಳೆ. The tree Elaeocarpus lanceaefolius Roxb. (St. & Pl.). — ಕುಣ್ಟಮುದುಕ. dupl. ಕಾಲಿದ್ದವರು ಕಾಸಿಗೆ ಹೋದರೆ ನೀನೆಲ್ಲಿ ಹೋದೀ, ಕುಣ್ಟಮುದುಕ? (Prv.). — ಕುಣ್ಟಹಲಪಿಯಾಟ. Hop-scotch (S. Mhr.).

ಕುಣ್ಟ kuṇṭa. Tbh. of ಕುಣ್ಠ (Šmd. 338 Mḍb.). — ಕುಣ್ಟದೇವತೆ. A weak deity (Bp. 48, 18).

ಕುಣ್ಟಣಗಿತ್ತಿ kuṇṭaṇagitti. = ಕುಣ್ಟಣಿಗಿತ್ತಿ, ಕುಣ್ಟಲಗಿತ್ತಿ, ಕುಣ್ಟ್ಲಗಿತ್ತಿ. A pimp, a procuress (ಕುಟ್ಟನಿ, etc. G.; ದೂತಿ, etc. Dhw.).

ಕುಣ್ಟಣಿ kuṇṭaṇi. (Šmd. 48, o r. ಕೂಣ್ಟಣಿ). = ಕುಣ್ಟಿಣಿ, ಕೂಟಣಿ, ಕೂಣ್ಟಣಿ. Tbh. of ಕುಟ್ಟನಿ. (ಕುಟ್ಟನಿ Mr. 304; ದೂದವಿ Šm. 75; ದೂದವಿ Kk. 30, o. r. ಕುಣ್ಟಿಣಿ; J. 9, 13; My.). 2, a procurer, a whoremaster (Bp. 9, 41). 3, panderage (Č. Bp. 47, 42). — ಕುಣ್ಟಣಿವನೆ. -ಮನೆ. A pimp's house (ತಾಪು, ತಾಹೆ Šs.).

ಕುಣ್ಟಣಿಕೆ kuṇṭaṇikĕ. Hopping. — ಕುಣ್ಟಣಿಕೆಯಾಟ. -ಆಟ. Hop-scotch (S. Mhr.).

ಕುಣ್ಟಣಿಗ kuṇṭaṇiga. A procurer, a whoremaster (ಗಣ್ಡಿಗ Čt. I, 9; Bp. 40, 25).

ಕುಣ್ಟಣಿಗಿತ್ತಿ kuṇṭaṇiga-itti. = ಕುಣ್ಟಣಗಿತ್ತಿ, etc. (My.).

ಕುಣ್ಟಲಗಿತ್ತಿ kuṇṭalagitti. = ಕುಣ್ಟಣಗಿತ್ತಿ, etc. (C.).

ಕುಣ್ಟಲತನ kuṇṭalatana. The business of a procuress (C.).

ಕುಣ್ಟಿ kuṇṭi. A lame woman (My.). See Prv. s. ಮನೆ.

ಕುಣ್ಟಿಗ kuṇṭiga. = ಕುಷ್ಟಿಗ. — ಕುಣ್ಟಿಗನ ಬಳ್ಳಿ. A foetid, climbing, milky herb, Daemia extensa R. Br. (Z., commonly ಕುಣ್ಟಿಗ್ಯಾಸ-).

ಕುಣ್ಟಿಣಿ kuṇṭiṇi. = ಕುಣ್ಟಣಿ, q. v.

ಕುಣ್ಟಿತನ kuṇṭitana. Lameness (My.; ವೈಕಲ್ಯ Čb.; Tĕ. ಕುಣ್ಟಿ, lame, crooked).

ಕುಣ್ಟಿಸು kuṇṭisu. To cause to hop, etc. (My.).

ಕುಣ್ಟು kuṇṭu. 1. = ಕೊಣ್ಟು 1. To limp, to halt; to hop (C.; Tĕ.; Tu. ಕುಣ್ಟು, ಕೋಣ್ಟು; T. ಕಿನ್ದು, M. ಕುತ್ತು). ಕುಣ್ಟಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ತಣ್ಟೆ ತೀರಿಸ್ಯಾನು (Prv.). See Bp. 43, 85; B. 3, 99. 124; 5, 256.

ಕುಣ್ಟು kuṇṭu. 2. = ಕೊಣ್ಟು 2. Lameness (Tĕ.: lameness, crookedness); hopping; a hop. ಒನ್ದು ಕುಣ್ಟು ಕುಣ್ಟು! (My.). — ಕುಣ್ಟ ಸುದ್ದಿ. A lame, not satisfactory, useless news (Dp. 38, 3; My.). — ಕುಣ್ಟುಕಾಲು. = ಕುಣ್ಟಗಾಲು. A crippled, lame foot (My.). ಕುಣ್ಟುಕಾಲುಳ್ಳವನು (ಶ್ರೋಣ Si. 198). — ಕುಣ್ಟುಗಾಲ್. -ಕಾಲ್. -ಲು. = ಕುಣ್ಟುಕಾಲು. ಕುಣ್ಟುಗಾಲವನು (ಬೋಡ, ಖಂಜ Nr.). — ಕುಣ್ಟೆತ್ತು. -ಎತ್ತು. A lame bullock. ಕುಣ್ಟೆತ್ತಿಗೆ ಕೊಱಕ ನೀರೆ ಪಂಚಾಮೃತ (Prv.). See Prv. s. ನೆಣ್ಟ.

ಕುಣ್ಟೆ kuṇṭĕ. 1. An instrument for levelling ploughed ground and removing noxious roots, weeds, etc.; it consists of a large block of wood (ದಿಣ್ಡು) in which two shafts are inserted, and from which a thick plate of iron (ಕುಡ) connected with it by two pieces of wood, juts out; it is drawn by two oxen (S. Mhr.; ದೋಲ Mr. 370; Tĕ. ಗುಣ್ಟಕ). In Mysore there are several bent pieces of iron in the block with an open interstice between each other, and the instrument is simply used for removing weeds from out of standing crops (see ಎಡಕುಣ್ಟೆ). ಕುಣ್ಟೆ ಹೊಡೆ, to labour with the ಕುಣ್ಟೆ (C.). See ಎಡ-, ಎಡೆ-, ಬೆಳಸಾಲ-, ಹೆಗ್ಗುಣ್ಟೆ. 2, the web-beam in a loom (S. Mhr.).

ಕುಣ್ಟೆ kuṇṭĕ. 2. A pit (for water), a pool, a pond (ಕಟ್ಟೆ, ಕುಣ್ಡ Šm. 36; My.; T. ಕುಟ್ಟೈ; Tĕ. ಕುಣ್ಟ, ಗುಣ್ಟ, ಗುನ್ತ; *cf.* ಗುಣ್ಡಿ, ಚುಣ್ಟಿ, etc.). ಕೆಱೆಯನ್ತಾ ದೊಡ್ಡ ಕುಣ್ಟೆ (ಆಧಾರ Si. 92; see also 91).

ಕುಣ್ಟ್ಲಗಿತ್ತಿ kuṇṭligitti. = ಕುಣ್ಟಲಗಿತ್ತಿ, etc. (My.; Si. 188).

ಕುಣ್ಟ್ಲ್ಯ kuṇṭlya. = ಕುಣ್ಟಣಿಗ. (S. Mhr.).

ಕುಣ್ಠ kuṇṭha. = ಕುಣ್ಟ. Blunt, dull; stupid; *slow at work, inefficient, indolent;* weak; foolish.

ಕುಣ್ಠಿತ kuṇṭhita. Blunted; lazy, stupid;—grasped, held, stopped, motionless (ರೂಪಿತ, ನಿನ್ದುದು Mr. 453); posed, confounded (Mhr.; B. 4, 7); *covered* (ರೂಪಿತ, ಮುಸುಕಿದುದು Hlâ., o. r. ಗುಣ್ಠಿತ).

ಕುಣ್ಠೀಕರಣ kuṇṭhî-karaṇa. The act of making stupid, motionless, dull, etc., paralyzing, stunning. See ಬೆಬ್ಬುರಿಸು.

ಕುಣ್ಡ kuṇḍa. = ಕೊಣ್ಡ. A hole in the ground, a pit. 2, *a pot* (ಚರು, ಕುಮ್ಭ, etc. Mr. 209; see B. 3, 80). 3, a pool, a pond (ಕುಣ್ಟೆ, ಕಟ್ಟೆ Šm. 36; ಕಟ್ಟೆ 89; ಡೊಣೆ 96). 4, *a son born in adultery.*

ಕುಣ್ಡಗೋಲಕ kuṇḍa-gôlaka. Sour rice, gruel. 2, a man born in adultery (Abhâ. 2, 2; My.).

ಕುಣ್ಡಣಿ kuṇḍaṇi. = ಕುಣ್ಡಲಿ, ಕುಣ್ಡಳಿ. See ಒತ್ತುಗುಣ್ಡಣಿ.

ಕುಣ್ಡರಿಕೆ kuṇḍarikĕ. = ಕುಣ್ಡ್ರಿಕೆ, q. v. (S. Mhr.). ಆನೆಯ ಬೆನ್ನ ಮೇಲಿನ ಕುಣ್ಡರಿಕೆ (ಪರಿಸ್ತೋಮ G.).

ಕುಣ್ಡರು kuṇḍaru. = ಕುಣ್ಡ್ರು, q. v. (S. Mhr.). — ಕುಣ್ಡರ ಬೀಳು. To fall so as to sit on the ground, to fall or sink down, as an animal, to sink, as a house (S. Mhr.; ಕುಸಿ, ತಗ್ಗು G.).

ಕುಣ್ಡಲ kuṇḍala. = ಕುಣ್ಡಲು, ಕೊಣ್ಡಲು. *An ear-ring,* also one worn as a badge of honour by Paṇḍitas, etc.; a ring; the coil of a rope. 2, lines drawn to include parentheses, etc.; brackets (R.; Mhr. ಕುಣ್ಡಲೀ).

ಕುಣ್ಡಲದೀಕ್ಷಿತ kuṇḍala-dîkshita. A man who after the performance of a sacrifice is decorated with a pair of thick gold ear-rings (My.).

ಕುಣ್ಡಲಪಣ್ಡಿತ kuṇḍala-paṇḍita. A scholar who wears a pair of thick rings as badges of honour in his ears (My.); one who wears them only for sham's sake (My.).

ಕುಣ್ಡಲಿ kuṇḍali. = ಕುಣ್ಡಣಿ, etc. Having ear-rings; circular, spiral, coiling; *a snake* (ಭುಜಗ, ಮುರಿದ ಫಣಿ Mr. 400; see s. ಹಾವು). 2, the herb Mollugo cerviana Ser. (St. & Pl.). 3, the shrub Clerodendron inerme R. Br. (St. & Pl.). 4, an astrological diagram (Mhr.; My.; see ರಾಶಿ-).

Digitized by Google

ಕುಣ್ಡಲಿತ kuṇḍalita. Formed into a ring; round, circular (Abh. P. 9, after 62).

ಕುಣ್ಡಲೀಕರಣ kuṇḍalī-karaṇa. Forming a ring or circle. See ಗುಡಿಕಟ್ಟು.

ಕುಣ್ಡಲೀಯ kuṇḍalīya. The herb Amarantus polygamus (ಅಲ್ಪಮಾರಿಷ, ಕೀರೇ ಸೊಪ್ಪು Si. 156).

ಕುಣ್ಡಲೀಶಶಯನ kuṇḍali-īśa-śayana. Who reposes on the king of snakes: Vishṇu (My.).

ಕುಣ್ಡಲೀಶ್ವರಕುಣ್ಡಲ kuṇḍali-īśvara-kuṇḍala. Who has the king of snakes as his ear-ring: Śiva (Bp. 32, 1).

ಕುಣ್ಡಲು kuṇḍalu. Tbh. of ಕುಣ್ಡಲ (ಅಸ್ತ್ರ, ವಲ Nn. 65, o. r. ಲವ).

ಕುಣ್ಡಳಿ kuṇḍaḷi. = ಕುಣ್ಡಲಿ, etc. (ಬತ್ತುಗುಣ್ಡಣಿ Mr. 207).

ಕುಣ್ಡಿ kuṇḍi. *A student's water-pot, made of a hollow cocoanut, etc.*

ಕುಣ್ಡಿಕೆ kuṇḍikĕ. = ಗುಣ್ಡಿಗೆ. *A water-pot.*

ಕುಣ್ಡಿಜ kuṇḍija. N. of a ṛishi (ಕೌಣ್ಡಿನ್ಯ Mr. 257 one MS., o. rs. ಕೌಣ್ಡಲ್ಯ, ಕೌಣ್ಡನ್ಯ).

ಕುಣ್ಡಿನ kuṇḍina. N. of a son of Dhṛitarâshṭra. 2, a city, the capital of the district Vidarbha (Râm. 3, 2, 17).

ಕುಣ್ಡಿನಿ kuṇḍini. N. of a plant (ಕವುಣ್ಡಿ Mr. 135).

ಕುಣ್ಡೆ kuṇḍĕ. (= ಕೊಂಡೆ 3). Buttock; the buttocks, the posteriors, the anus (ಕಟಿಪ್ರೋಥ, ಸ್ಫಿಜ್, ಪುತ Hlâ.; ಕಟಿಪ್ರೋಥ, ಕಟಿಸಾನು, ಕಟಿಯುಗ Mr. 331; ಶ್ರೋಣಿ G.; Bp. 38, 18; C.; T., M. ಕುಣ್ಡಿ; Tu. ಕುಲ್ಲಿಗೆ; Tĕ. ಕುಟ್ಟ, ಕುತ್ತ, ಗುದ್ದೆ; Mhr. ಕುಲ್ಲಾ; M. also ಕೂದಿ; T. also ಚೂತ್ತು; *cf.* Sk. ಚೂತ; ಗೂದೆ); the bottom of a vessel. ಕುಣ್ಡೆಯ ಕುಟಿ (ಕುಕುನ್ದರ, ಜಘನಕೂಪಕ Hlâ.). ಸಾಲಿಗನು ಬನ್ದು ಕೇಳಿದರೆ ಕುಣ್ಡೆಗೆ ಚೇಳು ಕಡಿದನ್ತೆ (Sp.). ಉಣ್ಡದೆಲ್ಲಾ ಕುಣ್ಡೆಲೀ ಹೋಯ್ತು. — ಕುಣ್ಡೆ ಬೆಳದರೆ ಗವುಡನಾದಾನೇ? — ಕುಣ್ಡೆಬಟ್ಟೆ ಇಟ್ಟದ್ದೇ ಮುಹೂರ್ತ. — ಕುಣ್ಡೆಬಟ್ಟೆನ ಚಣ್ಡು ಕಣ್ಡವರಿಗುಣ್ಟು, ಕಾಣದವರಿಗಿಲ್ಲ. — ಕುಣ್ಡೇ ಮೇಲೆ ಬಡಿದರೆ ದವಡೇ ಹಲ್ಲು ಉದರೀತೇ? — ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದ ಬಡಿಗಿ ಮಕ್ಕಳ ಕುಣ್ಡೆ ಕೆತ್ತಿದ (Prvs.). ಕುಣ್ಡೆಯಿಲ್ಲದ ಮಗಿ (C.). See ತಾ ಟಿಗುಣ್ಡೆ, ತುದಿಕುಣ್ಡೆ, ತುದಿಗುಣ್ಡೆ; Prvs. s. ಕೂಗು 1, ಮಣ್ಡೆ. — ಕುಣ್ಡೆಕಾಯಿ. = ಕುಣ್ಡೆ. (My., also ಕುಣ್ಡೆಬುಬುಡೆ). — ಕುಣ್ಡೆಚಣ್ಣ. A kind of very short and tight breeches (C.). — ಕುಣ್ಡೆಹದಕ. A catamite (C.).

ಕುಣ್ಡೋದರ kuṇḍa-udara. N. of a great Bhûta (Bhûtâḷapâṇḍyakathĕ).

ಕುಣ್ಡ್ರಿಕೆ kuṇḍrikĕ. = ಕುಣ್ಡುರಿಕೆ. Sitting down or on; that on which one sits down, as a mat, a cumly, etc. (C.).

ಕುಣ್ಡ್ರಿಸು kuṇḍrisu. = ಕುಳ್ಳಿರಿಸು, etc. (C.). See Prv. s. ದಣ್ಡಿಗೆ.

ಕುಣ್ಡ್ರು kuṇḍru. = ಕುಣ್ಡುರು, ಕುಳಿರ್ 1, ಕುಳ್ಳಿರ್, ಕುಳ್ಳಿರು, ಕೊಡರು, ಕೂಡ್ರು. To sit down (C.). ಅಡುವವನ ಎಡಕ್ಕೂ ಹೊಲಿಯುವವನ ಬಲಕ್ಕೂ ಕುಣ್ಡ್ರ ಬಾರದು. — ತಿಪ್ಪೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಣ್ಡ್ರುವವಗೆ ತಕ್ಕ ಯಾತಕ್ಕೆ? (Prvs.).

ಕುಣ್ಮು kuṇmu. To bend (v. i.), etc. (ಕುಸಿ Ct. I, 37, o. r. ಕುಳುಕು).

ಕುತ kuta. = ಕೊತ, etc. An imitative sound. — ಕುತ ಕುತ. rep. The noise of boiling water, etc. (My.; Tĕ. ಕುತಕುತ; T. ಕುಳಗುಳ; Mhr. ಖುತಖುತ).

ಕುತಣಿ kutaṇi. = ಕುತನಿ, ಕುಟ್ನಿ, ಕುತ್ತಣಿ, ಕುತ್ತನಿ, ಕುತ್ನಿ. Satin, so called as being brought from Khoten (S. Mhr.; H., Br. ಖುತಿನಿ).

ಕುತನಿ kutani. = ಕುತಣಿ, etc. (S. Mhr.).

ಕುತನ್ತ್ರ ku-tantra. A wicked course or design (My.). See Prv. s. ಕುರುಡಬಟ್ಟ.

ಕುತನ್ತ್ರಗಾರ kutantra-gâra. A man of wicked devices (My.). See Prv. s. ತನ್ತ್ರಗಾರ.

ಕುತಪ ku-tapa. Slightly hot. 2, *the afternoon* (ಅಪರಾಹ್ಣ, ಸಂಜೆ Nn. 107). 3, *the sacrificial grass kuśa* (ದರ್ಭೆ 107). 4, bad penance (ವ್ರತಹೀನ, ಕೆಟ್ಟ ತಪಸ್ಸು 107). 5, the open hands placed side by side and slightly hollowed (ಅಂಜುಳಿ, ಕೈಯ್ಯ ಬಗಸೆ 107). 6, an eligible time for the performance of sacrifices to the manes (My. as ಕುತಪಕಾಲ).

ಕುತರ್ಕ ku-tarka. Fallacious argument, sophistry, fallacy, sophism. (My.; Bp. 6, 4).

ಕುತಲ kutala. The third of the seven lower regions (My.). 2, the earth (R., Tĕ.).

ಕುತಾಪಿ ku-tâpi. A person full of wicked desires (Bp. 40, 66).

ಕುತು kutu. *A leathern oil-bottle.*

ಕುತುಕ kutuka. *Eagerness, impetuosity; desire; curiosity* (ಕೌತುಕ, ಆಶ್ಚರ್ಯ Nn. 89).

ಕುತುಪ kutupa. *A small leathern oil-bottle.* 2, = ಕುತಪ No. 6 (My. as ಕುತುಪಕಾಲ).

ಕುತುಬಿ kutubi. An oration in eulogy of the five sacred personages (Mahomed and his four successors) and the king; the Friday sermon and blessing (Arab. khutbah, H., S. Mhr.).

ಕುತೂಹಲ kutûhala. *Eagerness, impetuosity; desire; curiosity;* anything interesting or wonderful (ಆಶ್ಚರ್ಯ Nn. 93; ಗಂಡು, ಆಶ್ಚರ್ಯ 104). 2, *sport, play, amusement.*

ಕುತ್ಕೀಲ kutkîla. A mountain (ಜೀಮೂತ, ಪರ್ವತ Nn. 57; Śmd. 188).

ಕುತ್ನಿ kutni. = ಕುತಣಿ, etc. (My.).

ಕುತ್ತ kutta. (fr. ಕುಟು). Defect, deficiency (My.; T., M. ಕುಱ್ಱ; T. ಕುಱೈ, M. ಕುಱ); fault, guilt (My.; T., M.); sickness, disease (ರುಜೆ, ರೋಗ, ವ್ಯಾಧಿ etc. Nr.; Tu.); trouble (My.); adversity, difficulty, danger (S. Mhr.; T., M. ಕುಱುಗು, T. ಕುಱೈ, M. ಕುಱ, Tĕ. ಕುರು, to grow less, etc.). ಕುತ್ತಮ್ ಓಸರಿಸಿದಂ (ಎಚ್ಚಿತ್ತಂ Śmd. I.). ಕುತ್ತವಾಗಿ ಮಾಣ್ದವನು (ಉಲ್ಲಾಘ); ಕುತ್ತದ ಕಾರಣಂ (ನಿದಾನ Hlâ.). ಕುತ್ತಮ್ ಇಲ್ಲದವನು (ಕಲ್ಯ, ವಾರ್ತ, ಅರೋಗ Hlâ., Nr.). ಕುತ್ತವಿಲ್ಲದವನು (ನಿರಾಮಯ); ಕುತ್ತದಿನ್ದ ಕೂನ್ತುಗೊಣ್ಡವನು (ರುಜಾಧುಗ್ನ); ಕುತ್ತದಿನ್ದ ಕೊರಗಿದವನು (ಗ್ಲಾನ Nr.). See Bp. 1, 36; ಬಸಿಕುತ್ತ.

ಕುತ್ತಣಿ kuttaṇi. = ಕುತಣಿ, etc. (My.).

ಕುತ್ತನಿ kuttani. = ಕುತ್ತಣಿ, etc. (My.).

ಕುತ್ತರಿ kuttaṛi. A stack, a rick (ಬಣವೆ Mr. 371).

ಕುತ್ತರು kuttaṛu. ಕುತ್ತಱ್. = ಕುತ್ತುಱ್, q. v. (ಪ್ರೌದಱ್ Śm. 24).

ಕುತ್ತಿಗೆ kuttigĕ. The throat; the neck; the throat and neck (C.; B. 1, 20; 3, 94; 4, 9; ಕಣ್ಠ, ಗಲ Si. 213; Tĕ. ಕುತಿಕೆ, ಕುತ್ತಿಕೆ, ಕುತ್ತು, ಗುತ್ತು, ಗೊನ್ತು, ಗೊನ್ತುಕೆ,

Digitized by Google

the throat). ಕುತ್ತಿಗೆ ಕೊಯ್ಯುವ ಊರಲ್ಲಿ ಸುಲದು ಬಿಟ್ಟದೇ ಗುಣ.— ಚಿನ್ನದ ಚೂರಿ ಎನ್ನು, ಕುತ್ತಿಗೆ ಕೊಯಿಸಿ ಕೊಳ್ಳ ಬಹುದೇ? (Prvs.).

ಕುತ್ತಿಸು kuttisu. To cause to beat;—to have one's self beaten, to be beaten (J. 28, 34).

ಕುತ್ತು kuttu. 1. = ಕಿತ್ತು 1. That is small, etc. (T., M. ಕುಬ್ಬು; Tĕ. ಕೊದ್ದಿ). Another form of ಕಿಱು or ಕುಱು (Śmd. 214). — ಕುತ್ತಡಿ. -ಅಡಿ. (Śmd. 214. 215). A small foot. — ಕುತ್ತಳೆ. -ಅಳೆ. (Śmd. 214). A small measure. — ಕುತ್ತಿವಂ. -ಇವಂ. (Śmd. 214). This small man. — ಕುತ್ತಿಗ್ಗೆ. (Śmd. 214, not in Mdb.). — ಕುತ್ತೆಸಳ್. -ಎಸಳ್. (Śmd. 214. 215). = ಕಿತ್ತೆಸಳ್. (ಭೃಂಗತತಿ) ಇಡಿದಿರ್ದ ಕುತ್ತೆಸಳ್ಗಳುದುವಡೊಳ್ ಆಯ್ದೆ ಮೆಯ್ಗರೆದು (Ćpr. 7, 60).

ಕುತ್ತು kuttu. 2. = ಕೊತ್ತು 1. To beat, to strike, to bruise (ಘಾತನ Śmd. Dh.; T., M. ಕುತ್ತು, ಕೊತ್ತು; T. ಕುಬ್ಬು, to crack, to break; *cf.* ಗುದ್ದು 2); to turn downwards (see ತಲೆಗುತ್ತು);—to push, to throw. See Bh. 3, 19, 38; 8, 26, 45.

ಕುತ್ತು kuttu. 3. Beating, etc.; a stroke. See ಅಳ್ಳೆ ಗುತ್ತು, ಮೊನೆಕುತ್ತು, ಮೊನೆಗುತ್ತು. — ಕುತ್ತುಕೋವಿ. A throwing tube: a gun (ಹಾಱಿಸುವ ತುಪಾಕಿ G.). — ಕುತ್ತುಂಗಱ್. -ಂಗಱ್. (Śmd. 203). A beating wing, etc. — ಕುತ್ತುಂಗುಳಿ. -ಂಗುಳಿ. (Śmd. 238, o. r. ಕುತ್ತಂಗುಳಿ). A person engaged in beating, etc.

ಕುತ್ತುಗೆ kuttugĕ. The act of striking or state of being struck; that of being turned downwards or bent. See ತಲೆಗುತ್ತುಗೆ.

ಕುತ್ತುಱ್ kuttur. -ಱು. = ಕುತ್ತಱು. A bush, a thicket (ಸಿಡುಮ್ಬೆ Ćt. II, 35; ಪೊದಱ್ II, 90, Kk. 22; Śśv. 4, 23). ಬಿತದೆ ಕುತ್ತುಗ್ರಗಳಂ ಸೋವಿದರ್ (J. 28, 47). ಕುತ್ತುಱೊಳ್ ಪುದಗಿರ್ದ ಪುಲಿ (28, 48).

ಕುತ್ತೆ kuttĕ. A female who has any disease. See ಬಟ್ಟೆಗುತ್ತೆ.

ಕುತ್ನಿ kutni. = ಕುತಣಿ, etc. (My.).

ಕುತ್ಸಿತ kutsita. = ಕುಚ್ಚಿತ. *Reproached, reviled, despised;* reproach; slander (ಪಿಸುಣ, ಕೊಣ್ಡೆಯ, ಚಾಡಿ Śm. 65; ಪಿಸುಣು Kk. 73); *contemptible, vile, hateful* (ಕೆಡಕನ್ Mr. 238, o. r. ಕೆಡುಕು). ಕುತ್ಸಿತೆ, a contemptible female (J. 5, 61).

ಕುತ್ಸೆ kutsĕ. *Censure, abuse, contempt.*

ಕುಥ kutha. *Kuśa grass.* 2, *a painted or variegated cloth or blanket serving as an elephant's housings.*

ಕುಥೆ kuthĕ. *A painted or variegated cloth or blanket.*

ಕುದಕಲ್ kudakal. = ಕುಚ್ಚಲ್, ಕುದಪಲ್, ಕುದಸಲ್, ಕುದುಪಲ್, ಕುಸಲ್. The state of being (partially) boiled. — ಕುದಕಲಕ್ಕಿ. -ಅಕ್ಕಿ. = ಕುಚ್ಚಲಕ್ಕಿ. Paddy that has been slightly boiled, then dried, and pounded (C.).

ಕುದಪಲ್ kudapal. = ಕುದಕಲ್. (My.). — ಕುದಪಲಕ್ಕಿ. = ಕುದಕಲಕ್ಕಿ. (My.).

ಕುದರು kudaru. = ಕುದಿರು, ಕುದುರು 3. Low ground; a hollow; the bed of a stream, or a stream (My.).

ಕುದರೆ kudarĕ. = ಕುದಿರೆ. ಕುದುರೆ. A horse (C.). See ಹೆಣ್ಣು-.

ಕುದರ್ಶನ ku-darśana. A bad vision, etc.; a bad view, theory or system. (Bp. 36, 41).

ಕುದಸಲ್ kudasal. = ಕುದಕಲ್, etc. (My.). — ಕುದಸಲಕ್ಕಿ. = ಕುದಕಲಕ್ಕಿ. (My.).

ಕುದಸು kudasu. = ಕುಚ್ಚು 1, ಕುದಿಯಿಸು, ಕುದಿಸು. To boil, etc. (v. t., C.). ತುಡುಕಿನ್ನಿ ಗಣ್ಡನಾ ಬಡತನವ ಬಲ್ಲೀರೇ? ಕದನ ತನ್ದು, ಇಕ್ಕಿ, ಕುದಸಿ, ತುಪ್ಪವ ಬೆರಸಿ, ಹೊಡದು, ಕುಳ್ಳಿಹಕೊ! (Sp.).

ಕುದಿ kudi. 1. To boil (v. i.), to bubble up, to boil up (ಸನ್ತಾಪ Śmd. Dh.; ಪಚನ Śm. 98; C.; M.; T. ಕೊದಿ; Tu. ಕುದಿ, ಕೊದಿ; *cf.* ಕುತ). **2**, to suffer pain or vexation in the mind, to grieve (ಮನಸ್ತಾಪ Śm. 98; C.; T.: to be angry; M. ಕೊದಿ, to be greedy, envious; Tu. ಕೊದಿ, greediness; Tĕ. ಗೊದೆ, hunger). P. ps. ಕುದಿದು, ಕುದ್ದು. ತಕಪಕನೆ ಕುದಿವ ಬಡವಾಗ್ನಿ (Č. Bp. 2, 3). ಸುಣ್ಣ ಕುದಿಯುತ್ತದೆ (C.). See Bp. 24, 66; 36, 46; 59, 50; 60, 24; Abhâ. 1, 31; J. 4, 1. 28; 11, 39. 40; 13, 10; ಎದೆಗುದಿ 1, ತನಿಗುದಿ, ತಬತಬಗುದಿ.

ಕುದಿ kudi. 2. Boiling, etc.; an ebullition (S. Mhr.); grief. ಬನ್ದು ಕುದಿ ಆಯ್ತು (C.). ಅನ್ನ ಕುದಿ ಬನ್ತು or ಹತ್ತಿತು (My.). See ಎದೆಗುದಿ 2.

ಕುದಿಗೆ kudigĕ. = ಕುದಿ 2. (S. Mhr.).

ಕುದಿಯಿಸು kudiyisu. = ಕುದಸು, etc. See ಕುಕ್ಕುಳಂಗುದಿಯಿಸು.

ಕುದಿರ್ kudir. A receptacle for paddy or grain made of earthen hoops or bamboo mats, a granary (ಕುಶೂಲ, ಧಾನ್ಯಕೋಷ್ಠಕ Hlâ.; T. ಕುದಿರ್, ಕುಲುಕ್ಕೈ; Sk. ಕೃದರ).

ಕುದಿರು kudiru. = ಕುದರು, etc. (My.).

ಕುದಿರೆ kudirĕ. = ಕುದರೆ, etc. (B. 5, 62).

ಕುದಿಸು kudisu. = ಕುದಸು, etc. To boil, etc. (v. t., C.). ಕುದಿಸಿದ ಕಟ್ಟು (ಯೂಷ Nr.). ಕುದಿಸಿ ತೊಱಿಸಿದ ಹಿಟ್ಟು (ಉಬ್ಬು, ಪೈರರ Si. 313). See Bp. 36, 47; B. 1, 22; 3, 46; 4, 170; Si. 380.

ಕುದಿಹ kudiha. Boiling, etc. See s. ಕುಕ್ಕುಳ.

ಕುದುಕು kuduku. 1. (= ಕುಲುಕು 2). To trot. (M. ಕುದುಕು, to take a spring in order to leap; Tĕ. ಕುದುಲು, to jolt, or shake, as a horse does; T., M. ಕುದಿ, to leap, jump, spring or skip; *cf.* ಕುಂಜು, ಕುಪ್ಪು 2).

ಕುದುಕು kuduku. 2. (= ಕುಕ್ಕು 6, ಕುಲುಕು 3). Trotting. — ಕುದುಕುವರಿ. -ವರಿ. (= ಕುಕ್ಕೋಟ, ಕುಲುಕೋಟ). Trotting-run: trot. ಕುದುಕುವರಿಯಲಿ ಪರಿದು, ಪೇರೋಟದಲಿ ಪರಿದು (Bp. 26, 32).

ಕುದುಪಲ್ kudupal. = ಕುದಪಲ್, etc. (My.). — ಕುದುಪಲಕ್ಕಿ. = ಕುದಕಲಕ್ಕಿ. (My.).

ಕುದುರ್ kudur. A wall (ಕೀಲ್, ಗೋಡೆ Śm. 57; T. ಚುವರ್).

ಕುದುರು kuduru. 1. To settle; to recover from illness (see ಮೆಯ್ಗುದುರು); to be set, framed, arranged, fixed, settled, well grounded; to be got, come to hand; to be adjusted, set

Digitized by Google

right, reformed; to fit or suit; to become calm or quiet; to become firm, resolute, or fixed; to prove true (Tĕ.); to prosper, to succeed, to flourish (My.; Tĕ.; cf. ಕುದಿ).

ಕುದುರು kuduru. 2. = ಕುದ್ರಿ. Settlement (T. ಕುದಿರ್); symmetry, beauty; trim, orderliness; health, perfection; family; a garden bed (Tĕ.; M. ಕುದಿರ್, small mounds of earth in ricefields, on which the rice is grown, etc.); a ledge, or rim, preventing grain flying out of a mortar; a settle or ring of cord to prevent a pot from rolling over (Tĕ.; cf. ಕುನ್ದಣಿಗೆ). — ಕುದುರುಪಾಟು. Settlement (Tĕ.); success, prosperity (of a business, My.).

ಕುದುರು kuduru. 3. = ಕುದರು, etc. (My.; see ಕಣ್ಣು-).

ಕುದುರೆ kudurĕ. = ಕುದರೆ, etc. A horse (ಅರ್ವತ್, ಗನ್ಧರ್ವ, ಅಶ್ವ, ವಾಜಿ, ತುರಂಗಮ, ಹಯ, etc. Hlâ.; Nr.; Mr. 273; Si. 272; ವಾಜಿ Nn. 14. 135; ಹಯ 8; ತುರಂಗಮ 10; ವಾತವ, ತುರಂಗ 13; ಅಶ್ವ 23; C.; Tu.; T., M. ಕುದಿರೈ). ಬಿಳಿಯ ಕುದುರೆ (ಕರಕ); ರಕ್ತವರ್ಣಕುದುರೆ (ಶೋಣ); ಕರಿಯ ವರ್ಣಕುದುರೆ (ಹೇಮ); ಬಿಳಿಯ ಕಣ್ಣ ಕುದುರೆ (ಮಲ್ಲಿಕಾಕ್ಷ); ಕರಿಯ ಕಣ್ಣ ಕುದುರೆ (ಇನ್ದ್ರಾಯುಧ); ಶ್ರೀವೃಕ್ಷಮ್ ಎಮ್ಬ ಕುಱುಪನುಳ್ಳ ಕುದುರೆ (ಶ್ರೀವೃಕ್ಷಕಿ); ಕುದುರೆಗಳ ಧ್ವನಿ (ಹೇಷೆ); ಕುದುರೆಯ ವೇಗ (ರಂಹ, ತರ, etc.); ಕುದುರೆಯ ಮನ್ದುರಂ (ವಾಜಿಶಾಲೆ, etc.); ಪಾರಾಸಿಕದೇಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಕುದುರೆಗಳು (ವನಾಯುಜಂಗಳು); ಬಾಹ್ಲಿಕ ದೇಶದವು (ಕಾಮ್ಭೋಜಂಗಳು); ಸಿನ್ಧುದೇಶದವು (ಸೈನ್ಧವಂಗಳು); ಕುದುರೆಯನ್ ಏಱುವಾತ (ಅಶ್ವಾರೋಹ); ರಥವ ಹೂಡುವ ಕುದುರೆ (ವಾಹನ, ಧೋರಣ, etc. Hlâ.). ಹೇಱುವ ಕುದುರೆ (ಪೃಷ್ಠ್ಯ, etc.); ಕುದುರೆಯ ತೊಡಿಗೆ (ಅಶ್ವಾಭರಣ); ಕುದುರೆಯ ಲಾಯ (ಮನ್ದುರೆ); ಆನೆ ಕುದುರೆ ತೇರು ಕಾಲಾಳ್ ಎಮ್ಬವು ನಾಲ್ಕು ಸೇನಾಂಗಗಳು (Nr.). ಕುದುರೆಯ ನಡೆ (ಅಶ್ವಗತಿ Nn. 124). ಕುದುರೆಗಳ ಕೂಗು (ಹೇಷೆ Si. 273). ಕುದುರೆಯನ್ನು ಹತ್ತುವ ಸವಾರನು (ಅಶ್ವಾರೋಹ 278). ಆನೆಯ ಮೇಲೆಯುಮ್ ಆಳ ಮೇಲೆಯುಂ ಕುದುರೆಯ ಮೇಲೆಯುಂ ಪರಿದುದು ಗಜಂ ಭುವನೈಕರಾಮನಾ (Šmd. 146). ಕುದುರೆ or ಕುದುರೆಗಳ್ ಏಱುದುವು (168). See Abh. P. 13, 60; Bp. 61, 38; Bh. 6, 2, 5; J. 7, 34; 10, 10. 33; Prv. s. ಕಟ್ಟು 4; ಅಗಡುಕುದುರೆ, ಓಜೆಗೊಳ್ಳದ-, ಕಡುಗುದುರೆ, ಬಿಸಿಲ್ಗುದುರೆ, ಮಱಿಗುದುರೆ, ಸಿಲುಕುಗುದುರೆ, ಹೆಣ್ಣುಕುದುರೆ, etc. — ಕುದುರೇ ಹಿನ್ದಿರ ಬೇಡ, ಅರಮನೇ ಮುನ್ದಿರ ಬೇಡ. — ಕುದುರೇ ಹಿನ್ದಿರ ಬೇಡ, ಹಾರುವನ ಮುನ್ದಿರ ಬೇಡ. — ಹುರುಳೀ ಸಾಱಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕುದುರೇ ಕ್ರಯ ಕೇಳಿದ ಹಾಗೆ. — ಕುರುಡ ಕುದುರೆಗೆ ಹುರಿದ ಹುರುಳಿ (Prvs.). **2,** the cock of a gun (C.). **3,** a knight at chess (C.). — ಕುದುರೆಕಿವಿಗನ ಮರ, or ಕುದುರೆಕಿವಿಮರ. The tree Terminalia tomentosa W. & A. (St. & Pl.; My.). — ಕುದುರೆಗಳ್ಳ. -ಕಳ್ಳ. A horse-thief (J. 4, 21). — ಕುದುರೆಗಾವ. -ಕಾವ. A man who tends or watches horses (Bp. 47, 36). — ಕುದುರೆಗಾವಲ್. -ಕಾವಲ್. The guarding of a horse or of horses (J. 4, 12; 20, 9; 25, 9). — ಕುದುರೆಜಮು. = ಕುದುರೆಜವೆ. (My.). — ಕುದುರೆಜವೆ. The hair of a horse's tail (C.). — ಕುದುರೆಬಚ್ಚ. N. of a play with flat stones, etc. (My.). — ಕುದುರೆಮುಖ. N. of a land-mark and sanitarium on the Western Ghauts (Mg.). — ಕುದುರೆಮುಸುಡಿನೆಗಳು. A kind of crocodile (My.). — ಕುದುರೆಮೊಗದವ. A man with a horse-head (J. 16, 20). 2, = ಹಯಗ್ರೀವ. (My.). — ಕುದುರೆಯವ. -ಅವ. A man who has a horse or horses (C.). 2, a horsekeeper (C.). — ಕುದುರೆಯೋದು. -ಓದು. A reading with the capacity of a horse, *i. e.* reading and forgetting what one reads (as the horse which does not chew the cud, R.). — ಕುದುರೆರಾಹುತ. A horseman, a trooper (C.; B. 4, 181). — ಕುದುರೆವಳೆಯ. A horse's martingale (ಒಳ್ Šmd. II; ಪೊಳೆ Šm. 41). — ಕುದುರೆವಾಯ್. -ಬಾಯ್. A horse's mouth (Šm. 42. 109. 114). — ಕುದುರೇ ಬಳ್ಳಿ. The creeper Argyrea malabarica Chois. (Z.). — ಕುದುರೇ ಮಸಾಲೆ. A perennial fodder plant, the Lucerne grass, Medicago sativa D. C. (Z.; My.).

ಕದುರೆಗಾಱ kudurĕ-gāṟa. A horsekeeper (T., M. ಕುದಿರೈಕ್ಕಾರ; S. Mhr. and My. very rare).

ಕುದೃಷ್ಟಿ ku-drishṭi. Weak sight. (My.). 2, evil eye. (My.).

ಕುದೆ kudĕ. A fetter (R.; Tĕ. ಕುದಿ, to become tight, as a knot, etc., to be joined; M. ಕುದ, notch; tightness, elasticity; T. ಕುದ್ರೈ, M. ಕುದೆ, a loop, a running knot; a button to fasten bracelets or necklaces, etc.; cf. ಗುತ್ತಿ, ಗುದಿ 1 & 2; ಕುಱಿ 1).

ಕುದ್ದಾಲ kuddāla. = ಗುದ್ದಲಿ. *A hoe, a kind of spade.* 2, *mountain ebony, Bauhinia variegata.*

ಕುದ್ದು kuddu. A P. p. of ಕುದಿ 1 (C.; B. 5, 153). ಚನ್ನಾಗಿ ಕುದ್ದದ್ದು (ನಿಷ್ಪಕ್ವ G.).

ಕುದ್ರಿ kudri. = ಕುದುರು 2. — ಕುದ್ರಿಗೇಡಿತನ. -ಕೇಡಿತನ. (Destruction of calmness, etc.): envy (S. Mhr.).

ಕುಧರ ku-dhara. = ಕುಧ್ರ. (ಪರ್ವತ Bhn. 64). See ಉದಯ-; Grj. 3, 7; Bp. 19, 28; J. 4, 7.

ಕುಧ್ರ ku-dhra. *A mountain.*

ಕುನಟಿ kunaṭi. *Red arsenic.*

ಕುನಸು kunasu. Rancour, spite (S. Mhr.; Mhr., H. ಖುನಸ; B. 3, 94).

ಕುನಾಶಕ ku-nāśaka. *The thorny shrub Alhagi maurorum* Tournef.

ಕುನಿ kuni. 1. To bend (v. i.), to bow, to stoop; to shrink (ಆಕುಂಚನ Šmd. Dh.; T., M.; M. also ಚುನಿ; see ಕುಱು 3).

ಕುನಿ kuni. 2. A bent or curved ground (ವಕ್ರಭೂಮಿ Šmd. Dh.; T.: a bow; M.: semicircle; a small garden; Tĕ.: an angle, a bit of land).

ಕುನಿ kuni. 3. = ಕುನಿದು. P. p. of ಕುನಿ 1, in ಕುನಿ ಕುನಿದು (Grj. 1, 93).

ಕುನಿಕಿಲ್ kunikil. -ಲು. A sack, a bag. See Bp. 27, 37; 56, 5. 29; Bh. 1, 10, 24. 25.

ಕುನಿಷ್ಟ kunishṭa. = ಕೊನಷ್ಟೆ, (ಕೋಸು 2). Crookedness, perverseness; insolence (M.; Tĕ. ಕುನಿಷ್ಟಿ, ಕುನುಷ್ಟು, ಕೊನಷ್ಟು, ಗೊನಟ; T. ಕುನಷ್ಟೈ; R.).

ಕುನುಂಗು kunuṅgu. (= ಕುಂಗು 1). To contract one's self, to be contracted, to shrivel up; to bend, to stoop, to couch, to crouch (ಸಂಕೋಚನ Šmd. Dh.). See Grj. 7, 13; Rśv. 5, 73. 116; 6, after 11; Šśv. 3, 53; 4, 73.

ಕುನ್ತ kunta. = ಕೊನ್ತ. *A lance;* a spear, 2, a small animal, an insect (Sk.; cf. ಕುನ್ತಿ?).

ಕುನ್ತಲ kuntala. *Hair;* the hair of the head. 2, *a particular mode of dressing the hair.* 3, N. of a country (Bp. 6, 18). *Cf.* ಕೂದಲ್.

Digitized by Google

ಕುನ್ತಲನಗರ **kuntala-nagara.** N. of a town (J. 28, 6; 29, 18; also ಕುನ್ತಲಪುರ, 28, 11. 16).

ಕುನ್ತಲಹಸ್ತ **kuntala-hasta.** The long plaited hair of females (ಹೆರಳು G.).

ಕುನ್ತಲಾಧೀಶ **kuntala-adhîśa.** The king of Kuntala (J. 28, 27; also ಕುನ್ತಲೇನ್ದ್ರ 28, 25, and ಕುನ್ತಲೇಶ್ವರ, 30, 43).

ಕುನ್ತಿ **kunti.** ಕುನ್ತೀ. = ಕೊನ್ತಿ. N. of the daughter of the Yâdava prince Śûra; she was adopted by Śûra's cousin Kuntibhôja, became one of the wives of Pâṇḍu, and the mother of the Pâṇḍavas. ಅನ್ತೂ ಇನ್ತೂ ಕುನ್ತೀ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ವಿಲ್ಲ (Prv.). See J. 7, 19; 32, 56. — ಕುನ್ತೀ ಹಬ್ಬ. An annual festivity of the Kuṅcigas, making an image of Kuntî and worshipping it (My.).

ಕುನ್ತೀಕುಮಾರ **kuntî-kumâra.** = ಕುನ್ತೀ ಪುತ್ರ. (J. 2, 30).

ಕುನ್ತೀಪುತ್ರ **kuntî-putra.** = ಕೊನ್ತೀ ಪುತ್ರ. A son of Kuntî.

ಕುನ್ತೀಸುತ **kuntî-suta.** = ಕುನ್ತೀಕುಮಾರ. (J. 26, 77).

ಕುನ್ತು kuntu. = ಕುಳಿತು, ಕುಳಿರ್ದು, ಕುಳ್ತು, ಕುಳ್ಳಿತು, ಕುಳ್ಳಿರ್ದು, ಕೂತು 2. A P. p. of ಕುಳಿರ್ 1. Having sat down (C.; Bp. 2, 48). ಕುನ್ತು ಕೋ! sit down! (C.).

ಕುನ್ದ kunda. A pillar of bricks, etc. (My.; Tĕ., Tu.).

ಕುನ್ದ **kunda.** *A kind of jasmine, Jasminum multiflorum or pubescens* (ಮೊಲ್ಲೆ Mr. 125; ಮೊಳ್ಳೆ, ಕೋಲುಮಲ್ಲಿಗೆ Si. 139). 2, *Olibanum, the resin of Boswellia thurifera* Roxb. 3, one of Kubêra's nine treasures. See ತುಮ್ಬಿಹೂ.

ಕುನ್ದಕ kundaka. Defect (My.; Tĕ.); hindrance, obstacle (My.; Tĕ., T.).

ಕುನ್ದಕ **kundaka.** = ಕುನ್ದ. — ಕುನ್ದಕಬ್ಬೆ. -ಅಬ್ಬೆ. N. of a woman (Cb. v. 10. 11).

ಕುನ್ದಕುಟ್ಮಲರದನೆ **kunda-kuṭmala-radanĕ.** A woman whose teeth resemble jasmine-buds (My.).

ಕುನ್ದಗನ್ಧಿ **kunda-gandhi.** A woman whose smell resembles that of the jasmine (Bp. 4, 28).

ಕುನ್ದಣ kundaṇa. = ಕುನ್ದನ. Setting a precious stone in and with fine gold (S. Mbr.; T. ಕುನ್ದನ). **2,** fine gold (My.; Śsv. 1, after 81).

ಕುನ್ದಣಿ kundaṇi. = ಕುನ್ದಣಿಗೆ, etc. (My.).

ಕುನ್ದಣಿಗೆ kundaṇigĕ. = ಕುನ್ದಣಿ, ಕುನ್ದಳಿಗೆ. The wooden rim of a mortar so placed as to keep in the contents while beating (C.; Tĕ. ಕುನ್ದಿ, ಕುನ್ದೆ, ಕುನ್ದೆನೆ; T., M.: a large mortar to beat paddy in; *cf.* ಕುದುರು 2).

ಕುನ್ದನ kundana. Fine gold (My.; Tĕ.).

ಕುನ್ದರುಷ್ಕ **kundarushka.** = ಕುನ್ದುರುಕಿ. (ಕುನ್ದ, ಕುನ್ದು, etc., ಮೊಲದ ಕಿವಿಗಡ್ಡೆ Si. 152; Sk. ಕುನ್ದುರುಕ).

ಕುನ್ದಳಿಗೆ kundaḷigĕ. = ಕುನ್ದಣಿಗೆ. See G. s. ಒಳಲ್.

ಕುನ್ದಿ kundi. Low, or bent, ground (?). See ಅನೆಗುನ್ದಿ.

ಕುನ್ದಿಸು kundisu. To cause to decrease, etc. (J. 18, 42).

ಕುನ್ದು kundu. 1. (fr. ಕುಡು). To become small, little, or less;—to become lean; to decrease, to wane; to fail; to sink under affliction, to faint; to cease (ಕ್ಷಯ Śmd. Dh.; C.; Tĕ., Tu.; T. ಕುನ್ದು). ಅವರವರೆಲೆ ವಿಸ್ಫುರಿತಂಗಳೊಡನೆ ಕುನ್ದಿದುವು ಇರುಳ್ಗಳುಮಂ ಮುಂಚ ಬನ್ದ ಜಲಧಾಗಮದೊಳ್ (Śmd. 119). ಬೆಳಸುಂ ಕುನ್ದದು (256). ಚನ್ದ್ರಂ ಕುನ್ದಿದ ಹುಣ್ಣಮೆ (ಅನುಮತಿ); ಅಯ್ವತ್ತು ಸರದ ಮುತ್ತು ಮಾಣಿಕಮ್ ಎಮ್ಬುದು; ಹಾರ ಗುಚ್ಛ ಅರ್ಧಗುಚ್ಛ ಗೋಪುಚ್ಛ ಎಮ್ಬವು ಕ್ರಮದಿನ್ದಂ ಕುನ್ದುತ್ತುಂ ಬರಲ್ ಅಪ್ಪವು (Hlâ.). ಇನ್ದು ಕುನ್ದಿದ ಪೌರ್ಣಮಿ (ಅನುಮತಿ Mr. 69). ಕಾಯ ಕುನ್ದಿದ ಮೇಲೆ ಜೀವದಾಶೆ ಅದು ಏನು? (Dp. 167). ಪಕ್ಷಿಸಂಕುಲಮಂ ಕುನ್ದದೆ ಕೊನ್ದ ಅಘಕ್ಕೆ ಇದೆ ಫಲಂ! (Rśv. 5, 122). ಕೊಡಲು ಜಾಣರು, ಕುನ್ದದನ್ತಿರಲ್, ಅರ್ಥಿಗೆ ಅರ್ಥವನು (Prll. 3, 6). ಕುನ್ದಿದವನಾದರೂ ಮನ್ದನಾಗಿರ ಬಾರದು (Prv.). See Bp. 14, 7; 23, 4; 30, 7; 37, 39; 44, 28; 45, 52; 54, 61; 60, 38; 61, 57; Bh. 1, 8, 20; Rśv. 13, after 104; Śsv. 2, 10; J. 27, 17. 50; 28, 5; ಎದೆಗುನ್ದು, ಕರಕರಿಗುನ್ದು, ಕಳೆಗುನ್ದು, ಕಾನ್ತಿಗುನ್ದು, ಕೆಯ್ಗುನ್ದು, ಮನಗುನ್ದು 1.

ಕುನ್ದು kundu. 2. Decrease, deficiency, loss; defect, want; fault; inferiority; emaciation; dejection, grief; a cattle-disease (ಪಶುರೋಗ Śmd. Dh.; ನ್ಯೂನ, ಅಧಮ Nr.; C.). ಚೊಕ್ಕಟದ ತನಿಸುಖದ ಮುಕ್ಕುಳಿಸುವ ಅನುಭವಿಗೆ, ಸಕ್ಕದವನ್ ಉಡಿಯೆ, ಕುನ್ದೇನ್ ಅಪ್ಪದು? (Cidakhaṇḍânubhava 1, 7). See Śsv. 2, 100; J. 3, 15; 5, 12; 17, 43; ಕನ್ದು ಕುನ್ದು, ಮನಗುನ್ದು 2, ಹೆಚ್ಚು ಕುನ್ದು. — ಕುನ್ದಿಡು. -ಇಡು. To find fault with (J. 1, 7; C.). ಉಡಿದ್ದು ಏನು ಕುನ್ದಿಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ (B. 3, 19). — ಕುನ್ದು ತರು. = ಕುನ್ದಿಡು. (C.). ಜೋತಿಷಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಕುನ್ದು ತನ್ದಾನು (B. 5, 170). — ಕುನ್ದು ನಿನ್ದೆ. dupl. (Bp. 19, 31). — ಕುನ್ದು ಹೆಚ್ಚು. The state of being less or more (Râm. 4, 3, 6).

ಕುನ್ದು **kundu.** *The resin of Boswellia thurifera* Roxb.

ಕುನ್ದುರು **kunduru.** *The resin of Boswellia thurifera* Roxb.

ಕುನ್ದುರುಕಿ **kunduruki.** *The plant Boswellia thurifera* Roxb.

ಕುನ್ದುವಿಕೆ kunduvikĕ. Decreasing, etc. See ಬಳಗುನ್ದುವಿಕೆ.

ಕುನ್ದುಹ kunduha. Decreasing, decline, etc. ಕುನ್ದುಹಂ (ಅಪಹಾರ, ಅಪಚಯ Nr.). See ಜೀವ್ಪೆಗುನ್ದುಹ.

ಕುನ್ನ kunna. A small louse (My.; T.).

ಕುನ್ನಾರ **kunnâra.** Glass ware (Br., R.).

ಕುನ್ನಿ kunni. 1. A cub, a puppy, etc., especially a young dog (C.; T., M. ಕುಂಜು; M. ಕುಞ್ಞು; T., M. ಕುಟ್ಟಿ, ಕೊಜ್ಜು; Tĕ. ಗುನ್ನೆ, ಕೂನೆ; Sk. ಕುನ್ತ? *cf.* ಕೂಸು?); a dog in general (My.). See Bp. 34, 28; 53, 52; 61, 19; Bh. 1, 8, 90; 1, 10, 30; 3, 13, 27; B. 3, 40. 86; Prv. s. ಪೋರ; Sp. s. ಮಾಯೆ; ಮೊಲೆಗುನ್ನಿ. — ಕುನ್ನಿನರಿ. = ಕಪ್ಪನ್ನರಿ. (Gz.).

ಕುನ್ನಿ kunni. 2. = ಕುನ್ನೆ. See ನಸುಗುನ್ನಿ. (T. ಕುನ್ಡಿ, M. ಕುನ್ನಿ, Tĕ. ಗುರಿಜೆ, Abrus precatorius; *cf.* Sk. ಗುಂಜೆ).

ಕುನ್ನೆ kunnĕ. = ಕುನ್ನಿ 2. See ನಸುಗುನ್ನೆ.

ಕುಪತಿ **ku-pati.** Earth-ruler: a king (ಅರಸು Mr. 262).

ಕುಪಥ **ku-patha.** A bad road; bad conduct; a heterodox doctrine. See Bp. 40, 66; 50, 65.

ಕುಪರಿ **ku-pari.** A bad manner (Bp. 28, 16. 43; 32, 55; 40, 54; 43, 58).

ಕುಪಿತ **kupita.** Provoked, incensed, angry, enraged;—

Digitized by Google

passion, anger, etc. See Bp. 26, 15; 52, 9; 53, 75. ಕುಪಿತೆ, a passionate female (J. 5, 61).

ಕುಪಿತಮತಿ kupita-mati. A person that has a passionate mind (Bp. 40, 54).

ಕುಪೂಯ ku-pûya. *Low, vile.*

ಕುಪ್ಪ kuppa. (fr. ಕುಪ್ಪೆ 1). N. ಕುಪ್ಪನ ನಮ್ಬಿ ಕೊಳಕೆ ಬಿತ್ತಿದೆ, ಕುಪ್ಪ ಓಡಿ ಹೋದ, ಕೊಳಕೆ ಹೊತ್ತಿ ಹೋಯ್ತು (Prv.).

ಕುಪ್ಪಟೆ kuppaṭĕ. = ಕುಪ್ಪಡಿಗೆ, etc. (My.). ಕುಪ್ಪಟಿಯೊಳಗೆ ತಾವರೆಗಡ್ಡೆ ಹುಟ್ಟುವದೇ? (Bp. 30, 28).

ಕುಪ್ಪಡಿಗೆ kuppaḍigĕ. = ಕುಪ್ಪಟಿ, ಕುಮ್ಪಟಿ, ಕುಮ್ಮಟ, ಕುಮ್ಮಟಿ. A potsherd in which fire is kept, a chafing dish or portable furnace (S. Mhr.; ಅಗ್ಗಿಷ್ಟಿಗೆ, ಅಂಗಾರಧಾನಿಕೆ G.; Tĕ. ಕುಮ್ಪಟ; T. ಕುಮ್ಬುಡು-ಚಟ್ಟಿ; T. ಕುಮ್ಬು, the heat of fire; M. ಕುಪ್ಪು, heat; ಕುಮ್ಬಲ್, inward heat; ಕುಮ್ಮಲ್, sultriness; Tĕ. ಕುಮ್ಮು, to smoulder; smouldering ashes; T. ಕುಮ್ಮೈ, to be hot, sultry; M. ಕುಮುಱು, to be hot, close; T. ಕೊಳ್ಳಿ, fire; Tu. ಕುಯಲ್, to be inflamed; Tĕ. ಕುಮುಲು, ಕುಮಾರಿಲು, ಗುಮಿಲಿಂಚು, to smoulder, burn without flame; *cf.* ಕೊಮೆ).

ಕುಪ್ಪರಿಸು kupparisu. 1. = ಕುಪ್ಪಳಿಸು 2. (My.; T. ಕುಪ್ಪುಱು, to jump, to leap).

ಕುಪ್ಪರಿಸು kupparisu. 2. = ಕುಕ್ಕರಿಸು, ಕುಪ್ಪಳಿಸು 4. To lift up and throw to the ground (S. Mhr.; T. ಕುಪ್ಪುಱು, to fall upon the face).

ಕುಪ್ಪಸ kuppasa. = ಕುಪ್ಸ, ಕುಬಸ, ಕುಬುಸ, ಕುಬ್ಬಸ, ಕುಬ್ಸ. Tbh. of ಕೂರ್ಪಾಸ (Śmd. 359; Hlâ.; Čt. I, 52. 92; II, 20; ಕೂರ್ಪಾಸಕ, ಚೋಲ Nr.; ಕಂಚುಕ Nn. 88; ಕಂಚುಕ, ವಾರವಾಣ, etc. Mr. 343; C.). See ಪಟ್ಟಗುಪ್ಪಸ; J. 30, 21; Śśv. 3, 3. — ಕುಪ್ಪಸಕಾಚಬಳ್ಳಿ. = ಕುಕ್ಕಿಬಳ್ಳಿ. (Z.).

ಕುಪ್ಪಳಿಸು kuppaḷisu. 1. To heap, to amass;—to be amassed, to be numerous (ರಾಶಿ Śmd. Dh., Śm. 110; ನಿಲುಮ್ಬು Śmd. II, Śm. 57, Kk. 92). ಕುಪ್ಪಳಿಸಿ ಗುಪ್ಪೆಗೊಣ್ಡ ದೊಣ್ಣೆಗರುಳ್ಗಳ್ (Rśv. 5, after 120). See ನಿಲುಮ್ಬು 1 & 2.

ಕುಪ್ಪಳಿಸು kuppaḷisu. 2. = ಕುಪ್ಪರಿಸು 1. To fix the feet together and jump; to jump over (ಚರಣಯುಗವೆರಸಿ ಪಾಱ್ Śm. 110; ನೆಗೆದು ದಾಣ್ಟು Bhn. 7, o. r. ನೆಗೆದು ತಾಗು; Tĕ. ಕುಪ್ಪಿಂಚು; Tĕ. ಗೊಪ್ಪಿಳ್ಳು, capering). See Smd. 231; Grj. 1, 104; Bp. 18, 72; Rśv. 5, 116; J. 34, 20; ಕಾಲ್-.

ಕುಪ್ಪಳಿಸು kuppaḷisu. 3. To be injured by a hot liquor or scalded, to blister (v. i., My.).

ಕುಪ್ಪಳಿಸು kuppaḷisu. 4. = ಕುಪ್ಪರಿಸು 2. (S. Mhr.).

ಕುಪ್ಪಿ kuppi. (= ಕುಪ್ಪಿಗೆ). Tbh. of ಕೂಪಿ. A vial, a flask, a bottle (My.; S. Mhr. rare; T., M.; Tĕ. ಕುಪ್ಪೆ in ಗಾಜು-; Mhr. ಕುಪೀ). — ಕುಪ್ಪಿಕಟ್ಟುಮಾತ್ರೆ. = ಕುಪ್ಪಿಮಾತ್ರೆ. (My.). — ಕುಪ್ಪಿಮಾತ್ರೆ. Medicine calcined in the form of a bottle (My.).

ಕುಪ್ಪಿಗೆ kuppigĕ. (fr. ಕೂಪಕ?). = ಕುಪ್ಪಿ. ಕುಂಕುಮದ ನೀರ್ಗಳ ಕುಪ್ಪಿಗೆ (Rśv. 13, 88). — ಕುಪ್ಪಿಗೆಮಾತ್ರೆ. = ಕುಪ್ಪಿಮಾತ್ರೆ. (My.).

ಕುಪ್ಪಿಸು kuppisu. To cause (an animal) to jump with joined feet (My.).

ಕುಪ್ಪು kuppu. 1. To heap, to heap up, to lay in a heap (ಪುಂಜೀಕರಣ Śmd. Dh., Śm. 100; Tĕ. ಕುಪ್ಪಿಂಚು).

ಕುಪ್ಪು kuppu. 2. To leap, to jump; to leap over (ಲಂಘನ Śm. 100; *cf.* ಕುಂಚು; ಕುದುಕು 1). **2,** to join the feet together and jump (My.).

ಕುಪ್ಪು kuppu. 3. = ಗುಪ್ಪು. A kind of disease: an abnormal globular excrescence of the body (ರೋಗಭೇದ Śmd. Dh.; ಆಮಯಭೇದ Śm. 100; My.; T., M. ಕುಪ್ಪಿ, ಕುಮಿಟ್, anything which is globular, a knob or ball on the top of anything, a pommel; a hump, etc.; see ಗುಬ್ಬಿ 1).

ಕುಪ್ಪೆ kuppĕ. 1. = ಗುಪ್ಪೆ. A heap, a pile; a dunghill (My.; Tĕ.; T. ಕುಪ್ಪಲ್, ಕುಪ್ಪೈ, ಕುಪ್ಪೈ; Tĕ. also ಕುವ್ವೆ, ಕೂವೆ; T., M. ಕುವಿ, to be joined, be assembled; M. ಕುಮಿ, heaping up; T. ಕುಮಿ, to accumulate; heap = Tĕ. ಗುಮಿ; T., M. ಕುವಡು, hill, mountain; *cf.* ಕುಱುವ, ಕುಱ 1, ಕೋಮು 5 No 2, ಗುಣ್ಡು 1, ಗುಮಿ, etc.). See ಮುಕ್ಕುಪ್ಪೆ; ಹಾಱುಗುಪ್ಪೆ. — ಕುಪ್ಪೆಗೂಡಿಸು. -ಕೂಡಿಸು. To make a heap (My.).

ಕುಪ್ಪೆ kuppĕ. 2. — ಕುಪ್ಪೆಗಿಡ. An annual weed, the Acalypha indica L. (St. & Pl.; Tĕ. ಕುಪ್ಪಿ, ಕುಪ್ಪೆಣ್ಣಚೆಟ್ಟು; T. ಕುಪ್ಪೈಮೇನಿ, M. ಕುಪ್ಪೆ-).

ಕುಪ್ಯ kupya. *Base metal, any metal but silver and gold.* See ಅ-.

ಕುಪ್ರತರ್ಕಿಗ ku-pratarkiga. A bad reasoner; a bad logician (Bp. 43, 62).

ಕುಪ್ರಬೋಧೆ ku-prabôdhĕ. Bad intellect or knowledge (Bp. 51, 51).

ಕುಪ್ರಿಯ ku-priya. *Disagreeable, detested, base.*

ಕುಬಕು kubaku. = ಕುಬುಕು. To dig up the ground slightly with a kind of weeding-hook (My.; *cf.* ಕುಕ್ಕು 1).

ಕುಬಸ kubasa. = ಕುಪ್ಪಸ, etc. (C.; B. 5, 297; Si. 224).

ಕುಬಿಬಿ kubibi. = ಕುಬುಬು. A kind of outcry. ಕುಬಿಬಿ ಬುಬುಬೆನುತ (Bp. 58, 23; *cf.* ಕುಪಿ).

ಕುಬುಕು kubuku. = ಕುಬಕು. (My.).

ಕುಬುಜ kubuja. = ಕುಬ್ಜ. (My.).

ಕುಬುದ್ಧಿ ku-buddhi. Evil-mindedness; evil-minded. (Bp. 32, 52; 50, 47; Śśv. 5, 19).

ಕುಬುಬು kububu. = ಕುಬಿಬಿ. (Bh. 8, 23, 13). — ಕುಬುಬಿಟ್. -ಇಟ್. To utter the sound of ಕುಬುಬು (Râm. 3, 6, 55; 6, 44, 41).

ಕುಬುಸ kubusa. = ಕುಪ್ಪಸ, etc. (ಕೂರ್ಪಾಸಕ, etc. Si. 224; My.). ಹಾವಿನ ಕುಬುಸ (ಕಂಚುಕ, etc. 78). ಕುಬುಸವಂ ತೊಱೆದ ಹೊಸ ಹಾವು (ಮುಕ್ತಕಂಚುಕ, etc. 77).

ಕುಬೇರ kubêra. = ಕುವೇರ. (C.).

ಕುಬೋಧಕ ku-bôdhaka. A bad, evil teacher. (My.).

ಕುಬೋಧನೆ ku-bôdhanĕ. Bad, base instruction. (My.).

ಕುಬ್ಜ kubja. = ಕುಬುಜ. *Hump-backed, crooked;* dwarfish; crookedness (ಭಗ್ನ, ಕೊಂಕು Nn. 132; ವಾಮನ, ಗುಜ್ಜ 132; ಗೂನುಳ್ಳವ G.). Feminine ಕುಬ್ಜೆ (J. 30, 14, where also N.).

ಕುಬ್ಬಸ kubbasa. = ಕುಪ್ಪಸ, etc. (ಕಂಚುಕ, ಕೂರ್ಪಾಸ G.; My.).

ಕುಬ್ಬು kubbu. = ಕೊಬ್ಬು 2. — ಕುಬ್ಬಾಟ. -ಆಟ. Proud behaviour. ಇಬ್ಬಾಯಿ ಇದ್ದವನ ಕುಬ್ಬಾಟ ಬಹಳ (Prv.).

ಕುಬ್ಸ kubsa. = ಕುಪ್ಪಸ, etc. (My.).

Digitized by Google

ಕುಭಾಷಿ ku-bhâshi. A bad, evil speaker. (Bp. 53, 47).

ಕುಭೃತ್ ku-bhṛit. Earth-supporting: a mountain (ಪರ್ವತ Nn. 55; ನೇತ್ರ, ಪರ್ವತಭೇದ 66).

ಕುಭೃದ್ವಿಶೇಷ kubhṛit-viśêsha. A certain mountain (ಹಿಮ, ಪರ್ವತಭೇದ Nn. 81).

ಕುಮಕಿ kumaki. = ಕುಮುಕು, ಕುಮ್ಮಕು. Succour; help; assistance (C.; Mhr., H. ಕುಮಕ್).

ಕುಮಂಜನ kumañjana. The medicinal tree Wrightia antidysenterica (ಕುಟಜ Mr. 336; T. ಕುಮಂಜಾನ್, ಕುಮ್ಮೆಜಾನ್, ಸಾಬ್ರಾಣಿಯ್, incense). *Cf.* ಕುರುಟಗ.

ಕುಮತಿ ku-mati. Vile or base sentiment; slow or weak intellect; — evil-minded; foolish. (Bp. 32, 61; 54, 30; 55, 34; 60, 47; J. 29, 38).

ಕುಮನ ku-mana. A wicked, cruel mind (Bp. 60, 40).

ಕುಮನ್ತ್ರ ku-mantra. Evil counsel; evil design; — a charm employed to secure success in a bad enterprise. (Bp. 50, 78; 51, 11; J. 31, 68).

ಕುಮನ್ತ್ರಿ ku-mantri. A bad, evil conseller. (Bh. 1, 8, 72).

ಕುಮರಿ kumari. A piece of ground in a jungle or forest, on which the trees are cut down and burned, whereafter it is cultivated for one or two years only (My.; Tu. ಕುಮೆರು; perhaps originally: *combustion;* see s. ಕುಪ್ಪಡಿಗೆ).

ಕುಮಾಯೆ ku-mâyĕ. A wicked trick (Bp. 41, 7).

ಕುಮಾರ kumâra. = ಕುವರ, etc. *A boy, a youth, a son.* 2, *the heir apparent or crown-prince.* 3, *Skanda, the god of war.* — ಕುಮಾರಕೂಟ. The children of a râja that are begotten and born out of wedlock (My.).

ಕುಮಾರಕ kumâraka. A boy, a lad, a child (Bp. 59, 26). 2, *the plant Capparis trifoliata* Roxb. (see ಮಡಿವಸಲೆ).

ಕುಮಾರಗುರು kumâra-guru. Śiva (G.).

ಕುಮಾರಪಾಲಕ kumâra-pâlaka. N. (Bp. 43, 1). ಕುಮಾರಪಾಲಕಗುರ್ಜರ (44, 73; 54, 75).

ಕುಮಾರತಿ kumâratĭ. = ಕುವಾರ್ತಿ. (C.).

ಕುಮಾರರಾಮ kumâra-râma. N. of a jester. ಕುಮಾರರಾಮನು ಸೋರೆಕಾಯಿ ತಿನ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಕುಮಾರವಾಲ್ಮೀಕಿ kumâra-vâlmîki. The author of the Kannaḍa Râmâyaṇa (Râm. 1, 1, 11-15).

ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ kumâra-vyâsa. The author of the Kannaḍa Bhârata (Bhn. 1).

ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ kumâra-svâmi. Skanda (My.).

ಕುಮಾರಿ kumâri. = ಕುವರಿ. *A young girl, a maiden; a daughter.* 2, *the plant Aloe perfoliata* Lin. (ಲೋಳೆಸರ Mr. 131). 3, Durgâ.

ಕುಮಾರೀಭೂಶಿರ kumârî-bhû-śira. Cape Comorin (B. 4, 115).

ಕುಮಾರ್ಗ ku-mârga. A bad way. (Bp. 60, 39).

ಕುಮಾರ್ತಿ kumârtĭ. = ಕುಮಾರತಿ. A maiden; a daughter (My.; Tĕ. also ಕುಮಾರಿತೆ; not in Sk.).

ಕುಮುಕು kumuku. = ಕುಮಕಿ, etc. (C.).

ಕುಮುಟು kumuṭu. (= ಕಮಟು, etc.). Nauseousness, loathsomeness; mustiness, damp smell, decay (T. ಕುಮಟ್ಟು; M. ಕುಯಿಮ್ಮು, ಕುಯುಮ್ಮು, ಕುಶುಮ್ಬಲ್; Tĕ. ಕುಮ್ಮು; R.; Mhr. ಕುಬಟ, musty, mouldy; foul-mouthed; T. ಕುಮ್ಮು, to become of a smoky taste, as meat, etc.; Tu. ಕುಮೆ, ಕುರಿ, to decay, putrify, as meat, etc.; *cf.* ಕೊಟಿ[2]1).

ಕುಮುದ್ ku-mud. Unkind. 2, = ಕುಮುದ No. 1.

ಕುಮುದ ku-muda. *The esculent white water-lily, Nymphaea esculenta* (ನೆಯ್ದಿಲ್ Nn. 29; Mr. 506; ಕೈರವ, ಬಿಳಿಯ ನೆಯ್ದಿಲ್ 420). 2, the blue lotus, or blue water-lily, Nymphaea cyanea (ನೀಲೋತ್ಪಲ, ಕಪ್ಪೇರ ಇರ್ದ ನೆಯ್ದಿಲ್ Mr. 420). 3, a lotus, Nymphaea nelumbo (ಅಮ್ಬುಜ, ತಾವರೆ Nn. 29). 4, *the elephant of the south-west, or southern, quarter* (ದಿಗ್ಗಜ 29; ಆಶಾಗಜ 506). 5, N. of a tree (ಭೂರುಹ, ಮರನು 29; ಭೂಮಿರುಹ 506). 6, the moon (ಸುಧಾಕರ, ಚನ್ದ್ರ 29; ಶಶಿ 506). 7, camphor. 8, brown, tawny (ಕಪಿಲ, ಕಪಿಲವರ್ಣ 29; ಕಪಿಲ 506). 9, water (ಅಮ್ಬುಸ, ಉದಕ 29). 10, the earth's joy, people's pleasure (ಜನಪ್ರಮೋದ, ಜನರುಗಳ ಹರುಷ 29). 11, unkindness (ಕಠೋರ, ನಿಷ್ಠುರ 29). 12, N. of a vṛitta (Ch.). 13, N. of a monkey-chief (J. 21, 9. 19). — ಕುಮುದಗಡ್ಡೆ. A fragrant garden-flower, Kaemferia rotunda L. (St. & Pl.).

ಕುಮುದಪತ್ರಾಭ kumuda-patra-âbha. *Resembling the leaves of the white water-lily.*

ಕುಮುದಪ್ರಿಯ kumuda-priya. = ಕುಮುದಬನ್ಧು. (Kâvy. V, 10).

ಕುಮುದಬನ್ಧು kumuda-bandhu. The white water-lily's friend: *the moon.*

ಕುಮುದಬಾನ್ಧವ kumuda-bândhava. = ಕುಮುದಬನ್ಧು. (My.).

ಕುಮುದವೈರಿ kumuda-vairi. = ಕುಮುದಾರಿ (My.).

ಕುಮುದಶೋಭಿ kumuda-śôbhi. A pool graced with white water-lilies; the quarter graced with the kumuda-elephant; the army graced with the kumuda-monkey (J. 15, 11).

ಕುಮುದಾಕ್ಷಿ kumuda-akshi. A female with eyes resembling white water-lilies (Grj. 7, after 11).

ಕುಮುದಾರಿ kumuda-ari. The white water-lily's enemy: the sun. 2, a certain metrical foot (Ch.).

ಕುಮುದಿಕೆ kumudikĕ. *The plant kaṭphala.* 2, a small tree, the seeds of which are aromatic.

ಕುಮುದಿನಿ kumudini. *An assemblage of kumudas,* or a place abounding in them.

ಕುಮುದಿನೀಕಾನ್ತ kumudinî-kânta. The moon (My.).

ಕುಮುದ್ವತ್ kumud-vat. *Abounding in white water-lilies.*

ಕುಮುದ್ವತಿ kumud-vati. *An assemblage of white water-lilies,* or a place filled with them. 2, N. of a woman (J. 26, 55, etc.). 3, N. of a river (My.).

ಕುಮ್ಪಟೆ kumpaṭĕ. = ಕುಪ್ಪಡಿಗೆ, etc. (My.).

ಕುಮ್ಪಣಿ kumpaṇi. Company (C.).

ಕುಮ್ಬ kumba. See ಕೊಕುಮ್ಬ. (T., M. ಕೊಮ್ಬು, bud; peak; the mast of a ship).

ಕುಮ್ಬ kumba. 1. *An enclosure round the place of sacrifice.*

ಕುಮ್ಬ kumba. 2. Tbh. of ಕುಮ್ಭ (Śmd. 339). 2, a heap of boiled rice prepared in the name of a goddess at her festival (R.; Tĕ. ಕುಮ್ಭ). — ಕುಮ್ಬಸಾಕ. A vapour bath: sitting well wrapt up over a chafing dish (Tĕ., R.).

ಕುಮ್ಬತಳ kumba-taḷa. Tbh. of ಕುಮ್ಭಸ್ಥಲ. (Kk. 67).

ಕುಮ್ಬರ kumbaṛa. = ಕುಮ್ಬಾರ. A contraction of ಕುಮ್ಬಗಾರ (Śmd. 235). A potter (ದಾಮ್ಬು, ಕೋವ Śmd. II; Čt II, 105, o. r. ಕುವರ). ಮಾಡಲ್ ಪಟ್ಟುದು ಘಟಂ ಕುಮ್ಬರನಿಂ (Śmd. 301).

Digitized by Google

ಕುಮ್ಬಳ kumbaḷa. (Śmd. 29). Tbh. of ಕೂಷ್ಮಾಣ್ಡ (Śmd. 371. 372; Hlâ.; Mr. 148; ಕುಷ್ಮಾಣ್ಡಕ Nr.; Si. 161; J. 31, 62; C.; Tĕ. ಗುಮ್ಮಡಿ). See ಕಗ್ಗುಮ್ಬಳ, ನೆಲಕುಮ್ಬಳ, ಬೂಜುಗುಮ್ಬಳ, ಬೆಟ್ಟಕುಮ್ಬಳ, ಸೀ-, ಹೆಗ್ಗುಮ್ಬಳ. — ಕುಮ್ಬಳಕಾಯಿ. A pumpkin (C.; B. 4, 64). ಕುಮ್ಬಳಕಾಯೊ ಕಳ್ಳಾ! ಅನ್ದರೆ ಭುಜಾ (or ಹೆಗಲು) ಮುಟ್ಟಿ ನೋಡಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಕುಮ್ಬಳಗಿಡ. = ಕುಮ್ಬಳಬಳ್ಳಿ (Si. 161). — ಕುಮ್ಬಳಬಳ್ಳಿ. The pumpkin-creeper (C.). — ಕುಮ್ಬಳಮರ. The tree Aegle marmelos (St. & Pl.).

ಕುಮ್ಬಾಱ kumbâṟa. = ಕುಮ್ಬಱ. Tbh. of ಕುಮ್ಭಕಾರ. (ಕುಮ್ಭಕಾರ Hlâ., Nr., Si. 338; ಕುಲಾಲ Nn. 80. 145; Mr. 148; Bp. 21, 27; C.). ಕುಮ್ಬಾಱರ ತಿಗುರಿ (ಕುಲಾಲಚಕ್ರ Nn. 49. 85). ಕುಮ್ಬಾಱನು ಮಾಡಿದ ಮಣ್ಣಿನ ಹರುವಿ (ಕಲಶ, etc. Si. 309). ಕುಮ್ಬಾಱನ ಆವಿಗೆಯಲ್ಲಿ ತಾಮ್ಬ್ರದ ಚಮ್ಬು ಹುಡುಕಿದನ್ತೆ. — ಕುಮ್ಬಾಱಗೆ ವರುಷ, ದೊಣ್ಣೆಗೆ ನಿಮಿಷ (Prvs.). — ಕುಮ್ಬಾಱತಿಗರಿ. A potter's wheel (C.). — ಕುಮ್ಬಾಱಮಾಳಿ. A potter-female (C.). — ಕುಮ್ಬಾಱಹುಱಿ. ಕುಮ್ಬಾಱಹುಳು. The beetle called a carpenter or mole cricket (C.; Br. ಕುಮ್ಮರಪುರುಗು); it is known for its cleanly appearance (S. Mhr.). ಕೆಸಱೊಳಗೆ ಕುಮ್ಬಾಱ ಹುಱಿ ಇಹುದು, ಎಸವುದು ತಾ ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿಯೆ (Jńs. 22, 53).

ಕುಮ್ಬಾಱಗಿತ್ತಿ kumbâṟa-gitti. A potter-female (C.).

ಕುಮ್ಬಾಱತನ kumbâṟatana. = ಕುಮ್ಬಾಱಿಕೆ. (My.).

ಕುಮ್ಬಾಱತಿ kumbâṟati. = ಕುಮ್ಬಾಱಗಿತ್ತಿ. (C.).

ಕುಮ್ಬಾಱಿಕೆ kumbâṟikĕ. The business of a potter (C.).

ಕುಮ್ಬು kumbu. 1. (fr. ಕುಬು3). Bending, bowing down: a bow, an obeisance (ತುಱುಲ್, ಮೊಗ್ಗು, ಮಣಿ, ಪೊಡವಡಿಕೆ, etc., ನಮಸ್ಕಾರ Śm. 34; Kk. 34; T., M.). See Prv. s. ತೇಗು 1. — ಕುಮ್ಬಿಡು. -ಇಡು. To bow down, to do obeisance (Rsv. 13, 65; Ssv. 5, after 55; T., M.).

ಕುಮ್ಬು kumbu. 2. Decay (of dry trees or bamboos, My.; Tu.; see s. ಕುಮುಟು). ಮರಕ್ಕೆ ಕುಮ್ಬು ಹಿಡಿಯಿತು; ಮರ ಕುಮ್ಬಾಯಿತು (My.).

ಕುಮ್ಬೆ kumbĕ. A wall on a flat roof that serves for a balustrade (S. Mhr.; B. 2, 5; Tĕ. ಕೊಮ್ಮ, T. ಕೊಮ್ಮೈ). *Cf.* Sk. ಕುಮ್ಬ 1?

ಕುಮ್ಭ kumbha. = ಕುಮ್ಬ 2. *A water-jar, a pot;* the sign of the zodiac Aquarius. 2, *the frontal globe on the upper part of the forehead of an elephant.* 3, *a fragrant resin* (= ಗುಗ್ಗುಲು; see ಧೂಪದ ಗಿಡ). 4, N. of a demon (Č. Bp. 47, 21). 5, a measure of grain, commonly called a comb.

ಕುಮ್ಭಕ kumbhaka. Stopping the breath by shutting the mouth and closing both nostrils with the fingers of the right hand (ನಾಸಿಕದಿ ನಿನ್ದ ಅನಿಲ Mr. 53).

ಕುಮ್ಭಕರ್ಣ kumbha-karṇa. N. of a râkshasa, the younger brother of Râvaṇa (J. 18, 7; Râm. 6, 26 sum.).

ಕುಮ್ಭಕಾರ kumbha-kâra. = ಕುಮ್ಬಱ, etc. *A potter.*

ಕುಮ್ಭಕುಚ kumbha-kuča. A breast resembling a water-pot (J. 16, 5).

ಕುಮ್ಭಕೋಣ kumbha-kôṇa. N. of a town in the Tamiḻ country (My.; T. ಕುಮ್ಬಗೋಣ).

ಕುಮ್ಭಜ kumbha-ja. = ಕುಮ್ಭಸಮ್ಭವ. (My.).

ಕುಮ್ಭಭೇದ kumbha-bhêda. A kind of water-pot. See ಮೊಗೆ.

ಕುಮ್ಭವಾದ್ಯ kumbha-vâdya. An earthen vessel used for a drum (ಗುಮಟೀ ವಾದ್ಯ G.).

ಕುಮ್ಭಸಮ್ಭವ kumbha-sambhava. Born in a water-jar: *Agastya.*

ಕುಮ್ಭಸ್ಥಲ kumbha-sthala. = ಕುಮ್ಭತಳ. ಆನೆಯ ಕುಮ್ಭಸ್ಥಲ (ಮೂರ್ಧಪಿಣ್ಡ, ಕುಮ್ಭ, ಎರಡು ಕುಮ್ಭಸ್ಥಲದ ನಡುಬೀಡು Hlâ.). See Si. 269.

ಕುಮ್ಭಾಣ್ಡ kumbha-aṇḍa. A class of demons. 2, N. of a ṛishi (My.).

ಕುಮ್ಭಿ kumbhi. *An elephant.* 2, *a pot.* 3, *the plant kaṭphala.* 4, a vessel for preserving grain.

ಕುಮ್ಭಿಕೆ kumbhikĕ. *The plant Pistia stratiotes* Lin. See ನಿಱಚವು.

ಕುಮ್ಭಿನಿ kumbhini. The earth (Mr. 91; My. as ಕುಮ್ಭಿಣಿ).

ಕುಮ್ಭೀನಸ kumbhî-nasa. *A kind of snake* (Mr. 399).

ಕುಮ್ಭೀಪಾಕ kumbhî-pâka. A hell, in which the wicked are baked like potters' vessels, etc. (My.).

ಕುಮ್ಭೀರ kumbhîra. *A crocodile* (ನಕ್ರ, ಮೊಸಳೆ Mr. 410).

ಕುಮ್ಭೋದಯ kumbha-udaya. = ಕುಮ್ಭಜ. (R.).

ಕುಮ್ಭೋದ್ಭವ kumbha-udbhava. = ಕುಮ್ಭಜ. (My.).

ಕುಮ್ಮಕು kummaku. = ಕುಮಕಿ, etc. (My.; Si. 284. 445).

ಕುಮ್ಮಟ kummaṭa. = ಕುಪ್ಪಡಿಗೆ, etc. (My.).

ಕುಮ್ಮಟೆ kummaṭĕ. = ಕುಮ್ಮಟ, etc. (My.).

ಕುಮ್ಮಣ್ಣಿ kummaṇṇi. The membrum virile (My.).

ಕುಮ್ಮಸು kummasu. = ಕುಮ್ಮಿಸು, (ಗುಮಿಸು). To cause to pound (My.).

ಕುಮ್ಮಳಿಸು kummaḷisu. — ದಾಮ್ಬಾವು ಎನಲ್ಕುಮ್ಮಳಿವ ರಾಹು (Kk. 12; could it be ಉಮ್ಮಳಿಸು? or = ಕುಪ್ಪಳಿಸು 2?).

ಕುಮ್ಮಿಸು kummisu. = ಕುಮ್ಮಸು. (My.).

ಕುಮ್ಮು kummu. 1. (= ಗುಮ್ಮು 1). To beat with a pestle, to pound (ಮುಸಲಕ್ರಿಯೆ Śmd. Dh.; Grj. 2, after 106; T., M.; Tĕ. ಕುಪ್ಪು, ಗುಪ್ಪು, ಗುಮ್ಮು; T. also ಕುಮೈ; T. ಕುಮ್ಮಲ್, beating).

ಕುಮ್ಮು kummu. 2. Pounding; a beat with a pestle (My.).

ಕುಯ್ kuy. = ಕೊಯಿ 2, ಕೊಯ್ 1, q. v. To cut, etc. (ತಿಱ Ct. II, 106; My.; T., M., Tĕ. ಕೊಯ್). P. p. ಕುಯ್ದು (My.). ಕುಯ್ಕಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ಛಿನ್ನ, ಛಾತ, ಲೂನ, ಕೃತ್ತ, etc. Si. 382).

ಕುಯಕ kuyaka. = ಕೊಯಕ. Tbh. of ಕುಹಕ (Śmd. II).

ಕುಯನ್ತ್ರ ku-yantra. A bad apparatus or machinery (Bp. 51, 55).

ಕುಯನ್ತ್ರಕ ku-yantraka. A bad machinist; a machinator (Bp. 27, 80).

ಕುಯಿ kuyi. 1. = ಕುಂಯಿ. (S. Mhr.).

ಕುಯಿ kuyi. 2. = ಕುಯ್, etc. P. p. ಕುಯಿದು (My.).

ಕುಯಿಲು kuyilu. = ಕೊಯಿಲು. Cutting, reaping. 2, a tenon (My.; *cf.* ಕೂರು 1, ಕೂಲು). — ಕುಯಿಲಾಳು. -ಆಳು. A man employed for reaping (My.).

ಕುಯುಕ್ತಿ ku-yukti. A wicked device or scheme. (Bp. 40, 36; 54, 79).

ಕುಯಿಸು kuyisu. = ಕೊಯಿಸು, ಕುಯ್ಯಿಸು, etc. (My.).

ಕುಯ್ಯ kuyya. (Tĕ. ಕೊಯ್ಯ, wood; a staff, a stick; thing, wretch; see s. ಕೋಳ). See ಇತ್ತಲಿಗುಯ್ಯ.

ಕುಯ್ಯಿಸು kuyyisu. = ಕುಯಿಸು, ಕೊಯ್ಯಿಸು, etc. To

Digitized by Google

cause to cut, etc. ಚಿನ್ನದ ಚೂರಿ ಎನ್ದು, ಕುತ್ತಿಗೆ ಕುಯ್ಯಿಸಿ ಕೊಳ್ಳ ಬಹುದೇ? (Prv.).

ಕುಯ್ಯುವಿಕೆ kuyyuvikĕ. Cutting, etc. (ವರ್ಧನ, ಛೇದನ Si. 387). ಹೊಲ ಗದ್ದೆ ಮುನ್ತಾದ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಕುಯ್ಯುವಿಕೆ (ಲವ, ಆಘಿಲಾವ, ಲವನ 395).

ಕುಯ್ಯೋ kuyyô. = ಕೊಯ್ಯೋ. (My.).

ಕುರ kura. = ಕುರು 1, etc. (C.).

ಕುರ kura. 1. Probably a mistake for ಕುರು (Bp. 61, 30).

ಕುರ kura. 2. Tbh. of ಖುರ (Šmd. 338).

ಕುರಗ kuraga. An instrument of goldsmiths, etc., a sort of anvil (S. Mhr.; Mhr. ಖುರಾಯಾರ್).

ಕುರಂಗ kuraṅga. A species of antelope; *an antelope, a deer* (ಸಾರಂಗ Nn. 34; ಹುಲ್ಲೆ Mr. 162). ತುರಂಗಕ್ಕೂ ಕುರಂಗಕ್ಕೂ ಸಮವೋ? (Prv.). 2, N. of a country (Bp. 6, 18; ಕುರುಂಗ?). 3, = ಕುರಂಜಿ, etc. (My.).

ಕುರಂಗಕ kuraṅgaka. *An antelope.*

ಕುರಂಗಧರ kuraṅga-dhara. The moon (Šsv. 5, 26). See ತರುಣಕುರಂಗಧರಧರ.

ಕುರಂಗನಾಭಿ kuraṅga-nâbhi. Musk. (R.).

ಕುರಂಗರಿಪು kuraṅga-ripu. A tiger (ವ್ಯಾಘ್ರ Mr. 159).

ಕುರಚಿ kuraći. = ಕುರಿಚಿ, etc. (My.).

ಕುರಂಜಿ kurañji. = ಕುರಂಗ, ಕುರನ್ದ, ಕುರುನ್ದ. Tbh. of ಕುರುವಿನ್ದ. The Corundum-stone, Spatum adamanticum, used for cutting and polishing diamonds (My.; Tĕ. ಕುರಿಂಜಿ, ಕುರುವಿನ್ದ, ಕೊರಿವಿನ್ದ; T. ಕುರುನ್ದ; Mhr. ಕುರನ್ದ).

ಕುರಟಿಕೆ kuraṭikĕ. = ಕುರಟಿಗೆ, ಕುರುಟಿಕೆ, ಕುರುಟಿಗೆ, ಕೊರಟಿಗೆ. — ಕುರಟಿಕೇ ಬೀಜ. The seeds of the Odina wodier (My.; Si. 142).

ಕುರಟಿಗೆ kuraṭigĕ. = ಕುರಟಿಕೆ, etc. — ಕುರಟಿಗೆಬೀಜ. (C.).

ಕುರಡ kuraḍu-a3. = ಕುರುಡ, etc. (C.).

ಕುರಡಿ kuraḍi. = ಕುರುಡಿ, etc. (C.). ಕುರಡೀ ಹಾದರಕ್ಕೆ ಮನೇ ಮಸ್ದಿ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲಾ ಕೆಲಸ ಕೆಟ್ಟರು (or ನಿದ್ದೆಗೆಟ್ಟರು, Prv.). — ಕುರಡೀ ಕುನ್ತಾರ. A kind of wasp that affixes its one-celled nest to walls, doors, etc. (S. Mhr.).

ಕುರಡು kuraḍu. = ಕುರುಡು, etc. (My.).

ಕುರಣ್ಟ kuraṇṭa. = ಕುರಣ್ಟಕ, ಕುರುಣ್ಟ, etc. (Sk.; R.).

ಕುರಣ್ಟಕ kuraṇṭaka. (= ಕುರುಣ್ಟಕ). *The blossom of yellow amaranth or of a yellow kind of barleria.*

ಕುರನ್ದ kuranda. = ಕುರಂಜಿ, etc. (My.; Mhr.).

ಕುರಮ್ಬ kuramba. = ಕುರುಮ್ಬ. See ನಿ-.

ಕುರರ kurara. *An osprey* (ಕುರವಕ್ಕಿ Si. 174).

ಕುರರಿ kurari. A female osprey. (R.). 2, a sheep, an ewe (ಎಡಕೆ, ಮೇಷಿ, ಕುಱಿ Nr.).

ಕುರಲ್ kural. To cry, to shout (see ಕೊರಲ್). ಕುರಲ್ವ (Abh. P. 11, 147).

ಕುರವಕ kuravaka. = ಕುರುವಕ. (Šsv. 3, after 35; J. 8, 16). See ಮದರಂಗಿ.

ಕುರವಿ kuravi. N. of a plant (ಕವುಂ Mr. 116).

ಕುರಳು kuraḷu. = ಕುರುಳ್ 2, etc. (C.; ಕರೀಪ G.).

ಕುರಾಣ kurâṇa. = ಖುರಾಣ, ಖುರಾನು. (B. 5, 54; Mhr.).

ಕುರಿಚಿ kurići. = ಕುರಚಿ, ಕುರುಸಿ, ಕುರ್ಚಿ. A chair (My.; Mhr., H. ಖುರಚೀ, ಖುರಸೀ; M. ಕುಱುಸಿ).

ಕುರು kuru. 1. = ಕುರ, ಕುರುವು. A protuberance or excrescence on the body; a boil (ಗಡು Mr. 385; C.; M., T.; Tĕ. ಕುರುಪು; Tu. ಕುರಿ; T., M. ಕುರು also: small-pox; prickly heat; *cf.* Sk. ಗುಲ, ಗುಲೀ?). ಚಿನ್ನ ಕುರು (ಪೃಷ್ಠಗ್ರನ್ಥಿ, ಗಡು Hlâ.; ಪೃಷ್ಠಗ್ರನ್ಥಿ Mr. 385). ಕರಗುಗುಮ್ ಏಱುಪ್ಪಿರೆ ಎನಿಪ್ಪ ಕುರುವಂ ಬೇಗಂ (Šmd. 225). ಕೊಂಕುಬಿಲ್ಲಿ ಕುರು ಸಲ್ಲ, ಕೊಂಕಣಿಗರ ನೆರೆ ಸಲ್ಲ (Prv.).

ಕುರು kuru. 2. = ಕುರ್. (Mhr. ಕುರಕುಟೀ, febrile symptoms; ಕುರಕುರ, grumbling in the belly). — ಕುರುಕುರಿರೋಗ. = ಕುರ್ಕುರಿರೋಗ. An internal disease among horses (C.).

ಕುರು kuru. (= ಕುರ 1). N. of a people and their country (Bp. 6, 18). 2, Kuru, the ancestor of both Pâṇḍu and Dhṛitarâshṭra (Šmd. 136. 291).

ಕುರುಂ kurum̐. (= ಕರುಂ). An imitative sound. — ಕುರುಂ ಕುರುಂ. rep. The sound produced in eating well parched grain or pulse (C.).

ಕುರುಕುಲ kuru-kula. The race of king Kuru (Šmd. 216).

ಕುರುಕುಲಾಧಿಪ kurukula-adhipa. The chief of the Kuru race (Šmd. 294).

ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ kuru-kshêtra. The field of the Kurus, an extensive plain near Delhi, the scene of the battles between the Kurus and Pâṇḍus. (My.).

ಕುರುಜಾಂಗಲ kuru-jâṅgala. N. of a country and its people. (R.).

ಕುರುಜಾತ kuru-jâta. A descendant of Kuru (ಕೌರವ Mr. 263).

ಕುರುಜು kuruju. A frame-work of bamboo-slits covered with paper or cloth or leaves, used to put idols in, or by the bride and bridegroom to sit in (My.; Č. Bp. 5, 2. 4; Šsv. 2, after 42; V. 5, after 21; Tu. ಕುರುಜಿ, ಗುರ್ಜಿ). ಕುರುಜು ಮೇರುವೆ ಇಲ್ಲ, ನೊರಜುಗಳ ಸ್ವರ ಹೆಚ್ಚು (Prv.). See ಬಲ್ಗುರುಜು, Prv. s. ಬುರುಜು.

ಕುರುಟಿಕೆ kuruṭikĕ. = ಕುರಟಿಕೆ, etc. (My.). See ಹೆಗ್ಗುರುಟಿಕೆ.

ಕುರುಟಿಗ kuruṭiga. The medicinal tree Wrightia antidysenterica, the seeds of which are used as a vermifuge (ಕುಟಜ, ಕೊಡಸಿಗೆ G.). — ಕುರುಟಗನ ಬೀಜ. The seeds of the Wrightia (ಇನ್ದ್ರಯವ, ಇನ್ದ್ರಜವ G.).

ಕುರುಟಿಗೆ kuruṭigĕ. = ಕುರಟಿಕೆ, etc. A certain plant which is described as milky and thorny, with a fruit shaped like a ram's horn, and used as a medicine for the eyes, Odina wodier (ಅಜಶೃಂಗಿ, ವಿಷಾಣಿ Nr.; ಪ್ರಾಥು Mr. 147, two MSS. ಪ್ರಾದು). See ಹೆಗ್ಗುರುಟಿಗೆ. — ಕುರುಟಗೇ ಗಿಡ. The shrub Odina wodier (ಅಜಶೃಂಗಿ, ವಿಷಾಣಿ, ದುಷ್ಟಪುಚೆಟ್ಟು Si. 151). — ಕುರುಟಗೇ ಬೀಜ. = ಕುರಟಿಕೇ ಬೀಜ. (My.).

ಕುರುಡ kuruḍu-a3. = ಕುನ್ಡ, ಕುರಡ. A blind man (ಅನ್ಧ, ಅನೇಡಮೂಕ Hlâ.; ಅನ್ಧ, ಅದೃಕ್ Nr.; ಅನ್ಧಕ Nn. 85; ಅನ್ಧ Mr. 388; Si. 203. 433; C.; T., M., Tu.; Tĕ. ಗುಡ್ಡಿ, blind). ಕುರುಡ ಬಲ್ಲನೆ ಪಗಲನ್ ಇರುಳ? (Dp. 87). ಕುರುಡಂ ಕನ್ನಡಿಯಂ,..ಕಾವ್ಯದಚ್ಚರಿಯುಂ ಪಾಮರ..ಜಱಿಯಲ್, ಸಿಂಹಕೆ ಗಾವಸಿಂಗಮ್ ಎಸೆಯೇ? (Sš. 103). ಕುರುಡ ಕಣ್ಡಱಿಯ, ಕಿವುಡ ಕೇಳ್ದಱಿಯ. — ಕುರುಡ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿದರೂ ಒನ್ದೆ, ತೆಱೆದರೂ ಒನ್ದೆ. — ಕುರುಡಗೆ ಹಗಲೇನು? ಇರುಳೇನು? — ಕುರುಡನ ಕೆಯ್ಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿ ಕೊಟ್ಟ

Digitized by Google

ಹಾಗೆ.—ಕುರುಡನ ಹೆಣ್ಡತಿಗೆ ದೈವದ ಕಾವಲು.—ಕುರುಡನಿಗೆ ತರಡ ನ ಮೇಲೆ ಕೆಯ್.—ಕುರುಡರೊಳಗೆ ಮೆಳ್ಳನೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ (Prvs.). See Ch. v. 17; Bp. 42, 5; 60, 42; B. 3, 49; ಕಡುಗುರುಡ, ಪುಟ್ಟಂ ಗುರುಡ, ಹುಟ್ಟುಗುರುಡ.

ಕುರುಡತನ kuruḍatana. Blindness (My.; B. 5, 177; Tĕ. ಗುಡ್ಡಿತನ).

ಕುರುಡಿ kuruḍi. = ಕುಡ್ಡಿ, ಕುರಡಿ. A blind woman (C.; T., M.). ಕುರುಡಿಗೆ ಮದುವೆಯಾದರೆ ಮನೇ ಗಡಿಗೆಗೆ ಮೂಲ.—ಕುರುಡೀ ಹಾದರವು ಊರ ಉಬ್ಬಸ (Prvs.).

ಕುರುಡು kuruḍu. = ಕುಡ್ಡು, ಕುರಡು, ಕುರುಳು 3. Blindness, (blind) (C.; Tu., T., M.). Genitive ಕುರುಡ. ಅವನ ಕಣ್ಣು ಕುರುಡು (C.). ಹುಟ್ಟಿದಾಗ ಆ ಕುನ್ನಿಗಳು ಕುರುಡು ಇರುತ್ತವೆ (B. 3, 86). — ಕುರುಡ ಎತ್ತು. A blind ox. ಕುರುಡ ಎತ್ತಿಗೆ ಕರಡವೇ ಕೈಲಾಸ (Prv.). — ಕುರುಡ ಕಣ್ಣು. An eye destitute of the sense of seeing (C.). — ಕುರುಡ ಕುದುರೆ. A blind horse. ಕುರುಡ ಕುದುರೆಗೆ ಹುರಿದ ಹುರುಳಿ.—ಕುಣ್ಟ ಕುರುಡ ಕುದುರೆಗೆ ಹುಟಿತ ಹುರದ ಹುರಳಿ (Prvs.). — ಕುರುಡ ಗಜುಗ. A kind of gajuga plant (My.). — ಕುರುಡ ದೂಮ. The blind Dûma: N. ಕುರುಡ ದೂಮಗೆ ಶ್ರೀಮುದ್ರೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಕುರುಡ ನಾಯಿ. A blind dog. ಕುರುಡ ನಾಯಿ ಹೇಲು ಕಣ್ಡಂತೆ (Prv.). — ಕುರುಡ ಬಟ್ಟ. A blind baṭṭa. ಕುರುಡ ಬಟ್ಟರೇ, ನಮಸ್ಕಾರ. ಅನ್ದರೆ ಕುತನ್ತಕ್ಕೆ ಮೂಲವೋ? ಅನ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಕುರುಡುಗಣ್ಣು. = ಕುರುಡ ಕಣ್ಣು. (My.). — ಕುರುಡೇಟು. -ಏಟು. A random or bad shot. ಕುರುಡೇಟು ತರಡು ತಗಲಿತು (Prv.).

ಕುರುಣ್ಟ kuruṇṭa. = ಗೊರಟೆ, ಗೋರಟೆ, ಗೋರಣ್ಟ, ಗೋರಣ್ಟೆ. = ಕುರುಣ್ಟಕ, q. v.

ಕುರುಣ್ಟಕ kuruṇṭaka. *The yellow variety of amaranth.* 2, *a yellow species of barleria, Barleria prionitis* L.

ಕುರುದಣ್ಡ kuru-daṇḍa. See ಅಟ್ಟಗೋಲ್ s. ಅಟ್ಟ 2.

ಕುರುನಾಯಕ kuru-nâyaka. The leader of the Kurus (Šmd. 64 Mdb.).

ಕುರುನ್ದ kurunda. = ಕುರಂಜ, etc. (My.). ಕುರುನ್ದದ ಕಲ್ಲಿನ ಪುಡಿ (B. 4, 158).

ಕುರುಪತಿ kuru-pati. The lord of the Kurus (Šmd. 77. 151).

ಕುರುಪಿ kurupi. N. of a woman. See ತಿರು-.

ಕುರುಪೆ kurupĕ. Tbh. of ಕೃಪೆ. (S. Mhr.).

ಕುರುಪ್ರಭು kuru-prabhu. The ruler of the Kurus (Šmd. 288).

ಕುರುಬೆ kurubĕ. = ಕುರುಮ್ಬೆ. A tender, young cocoanut, or unripe fruit of the cocoanut tree (My.; M. ಕುರುಮ್ಬು, T. ಕುರುಮ್ಬೈ; T., M. ಕುರು, to sprout, shoot).

ಕುರುಮ್ಬ kurumba. = ಕುರಮ್ಬ. See ಸಿ-. *Cf.* ಕುಟುಮ್ಬ.

ಕುರುಮ್ಬೆ kurumbĕ. = ಕುರುಬೆ. (My.).

ಕುರುರಾಜ kuru-râja. The king of the Kurus (Šmd. 171).

ಕುರುವಕ kuruvaka. = ಕುರವಕ. *The crimson sort of amaranth.* 2, *a purple species of barleria.* 3, the red cedar, a shrub, Erythroxylon monogynum Roxb. (St. & Pl.).

ಕುರುವಿನ್ದ kuruvinda. = ಕುರಂಜ, etc. *The fragrant grass Cyperus rotundus* Lin. 2, *vermilion* (ಹಂಸಪಾದ, etc. Mr. 102). 3, a ruby (ಕೆಮ್ಬರಲ್, ರತ್ನವರಲ್, ಕಿಸುಗಲ್ Kk. 47; Šm. 68). 3, the Corundum-stone (My.; Tĕ.).

ಕುರುವಿಸ್ತ kuru-vista. *A pala of gold,* a weight of gold equal to about 700 troy grains.

ಕುರುವು kuruvu. = ಕುರು 1, etc. (My.). ಸಣ್ಣ ಕುರುವು (ಪಿಕಟ G.). ಕುರುವಿನಷ್ಟು ನೋವಿಲ್ಲ, ನೋಡ ಬರುವ ನಾರಿಯಿಲ್ಲ (Prv.).

ಕುರುವೇರ್ kuru-bêr. (= ಕೊಳವೇರ್). A plant with fragrant roots, the cuscus-grass, Andropogon muricatus Retz., or A. aromaticus Roxb. (St. & Pl.); Andropogon shoenanthus Lin. (ವಾಲ, ಹ್ರೀವೇರ, etc., ಮುಡುವಾಳ Si. 152). (T.; Tĕ. ಕುರುವೇರು).

ಕುರುವೈರಿ kuru-vairi. The enemy of the Kurus: Bhîma (ವಾಯುಪುತ್ರ, ವೃಕೋದರ, ಭೀಮ Mr. 264).

ಕುರುಸಿ kurusi. = ಕುರಿಚಿ, etc. (S. Mhr.).

ಕುರುಸೈನ್ಯ kuru-sainya. The army of the Kurus (Mr. 263).

ಕುರುಳ್ kuruḷ. 1. = ಕುರುಳು 1, ಕುರ್ಳ್ 1. A curl or lock of hair (Šmd. 59; Abh. P. 3, 157; 15, 5; Ššv. 3, 47; J. 8, 17; 19, 25; M. ಕುರುಳ್, ಕುಱುಳ್; T. ಕುರಲ್, ಕುರುಳ್, ಕೂರಲ್, ಚುರುಳ್; Tĕ. ಕುರುಲು; Sk. ಕುರಲ, ಕುರುಲ; Mhr. ಕುರಳ; *cf.* ಸುರುಳ್); hair (ನವಿರ್, ಕೂದಲ್ Šm. 71. 111). ಕುರುಳ್ ಕೊಂಕಾಯ್ತು (Šmd. 60). ಕುರುಳ್ಗೆ (52. 139). ಕುರುಳ್ಗಳ್ (52. 116). ಕುರುಳ್ಗಳ ಕರ್ಪು (170). ನೊಸಲೊಳ್ ಅಲೆವ ಕುರುಳ್ಗಳ್ (ಅಲಿ Mr. 320). See ನಿಡುಗುರುಳ್, ಸುರ್ಕುಂಗುರುಳ್. — ಕುರುಳ್ದುಮ್ಬಿ. -ತುಮ್ಬಿ. Curls regarded as black bees (V. 5, after 14). — ಕುರುಳ್ದೊಂಗಲ್. -ತೊಂಗಲ್. A tassel or tuft of hair (J. 18, 35).

ಕುರುಳ್ kuruḷ. 2. = ಕುರಳು, ಕುರುಳು 2, ಕುರ್ಳ್ 2, ಕುಳ್ಳಿ, ಕುಳ್ಳು 1. A cake of dried cow-dung (ಗೋಮಯಪಿಣ್ಡ Šm. 111).

ಕುರುಳಿ kuruḷi. See ಚಿನುಕುರುಳಿ.

ಕುರುಳು kuruḷu. 1. = ಕುರುಳ್ 1, etc. (My.). ನೊಸಲನ್ ಅಲೆವ ಕುರುಳು (ಭ್ರಮರಕ Hlâ.). ಕುರುಳು ಹಣಿದ ಜಡೆ (ಜಟೆ, ಲಗ್ನಕಚ Si. 415). See Bp. 5, 30; ಪಣೆಕುರುಳು, ಮುಂಗುರುಳು. — ಕುರುಳುಗೂದಲು. -ಕೂದಲು. A lock of hair; curly hair (ಅಲಕ, ಚೂರ್ಣಕುನ್ತಲ Nr.).

ಕುರುಳು kuruḷu. 2. = ಕುರುಳ್ 2, etc. (My.). ಕುರುಳಿನ ಬೆಂಕಿ (ಕರ್ಪು G.). ಉರಿ ಹತ್ತುವ ಕುರುಳು (ಬೆರಣಿ G.).

ಕುರುಳು kuruḷu. 3. = ಕುರುಡು. (Bp. 8, 11).

ಕುರುಳೆ kuruḷĕ. An earthen vessel with a wide mouth, used for churning, etc. (My.; ಅವಕುಟಿ Mr. 211).

ಕುರುಳ್ಚು kuruḷču. To shake or brandish a weapon (ಶಸ್ತ್ರಸಂಚಾಲನ Šmd. Dh.; V. 42, after 23). ಕಲಿಗಳ್ ಕರತಲದಿನ್ ಒಱೆಗಳೆದು ಕುರುಳ್ಚುವ ಕೆಯ್ದುಗಳ ಬಳ್ಳಿವೆಳಗು (Ršv. 13, after 77).

ಕುರೂಪ ku-rûpa. Ill-made, ugly; ugliness. (B. 4, 223).

ಕುರೂಪಿ kurûpi. Deformed, ugly; frightful; an ugly person. (Bp. 18, 69).

ಕುರೂಪು kurûpu. Tbh. of ಕುರೂಪ. (ರೂಪಹೀನವಾದುದು, ವಿಕಟ Nn. 146).

ಕುರೆ kurĕ. An imitative sound. (T. ಕುರೈ, sound). — ಕುರೆ ಕುರೆ. rep. A sound used in calling a dog (S. Mhr.). — ಕುರೊ ಕುರೊ. = ಕುರೆ ಕುರೆ. (My.).

ಕುರೆ kurĕ. Pure silver (Mhr., S. Mhr.).

ಕುಱಚಿ kuṟači. ಕುಱಿಚೆ. = ಕುಱುಚು. (Tĕ. ಕುಱುಚೆ). — ಕುಱಚಿಕಾಡು. A jungle of small trees (My.). — ಕುಱಚಿಗಿಡ. A small tree, a shrub (My.).

ಕುಱಬ kuṟaba. = ಕುಱುಬ 1. (My.).

Digitized by Google

ಕುಱಿಬತನ kuṟabatana. = ಕುಱುಬತನ. (My.).

ಕುಱವ kuṟava. = ಕುಱುವ 1. See ನಱುಗುಱವ.

ಕುಱಳ್ kuṟaḷ. = ಕುಳ್ಳು 2. Shortness, littleness; a distich or couple of lines; a Tamiḻ poem written in such distichs by Tiruvaḷḷuvar (T.; B. 4, 130).

ಕುಱಿ kuṟi. 1. To mark, to mark out; to take note of, to give attention to, to regard, to mind (My. in ಕುಱಿತು ಕೊಳ್ಳು to mind; T.; Tĕ. ಗುಱಿಂಚು; *cf.* ಕೂನ್ 3, ಕೂರ್ 2, ಕೋಱು 1). P. p. ಕುಱಿತು (Šmd. 287 Cm.). ಕುಱಿತು is commonly looked upon as a particle: with a view to, etc. (ಪ್ರತಿ Nr.; Tĕ. ಕುಱಿಂಚಿ, ಕೂರ್ಚಿ). ನಡುವೆಮ್ಬುದು ಶರೀರಮಧ್ಯಮುಂ ಕುಱಿತು (o. r. ಕುಱಿತ್ತು) ದಿಗ್ವಾಚಕಮ್ ಅಲ್ತು, ಮಧ್ಯಮುಂ ಕುಱಿತು ದಿಗ್ವಾಚಕಂ (Šmd. 135). ಧಾರಾಕ್ಷನಂ ಕುಱಿತು ಪುತ್ರನಂ ಬೇಡಿ (Č. Bp. 47, 2). ಮೈಥುನವನ್ನು ಕುಱಿತು (ಮೈಥುನವೃತ್ತಿ Si. 57). See Kâvy. I, 5, 48; Čh. v. 57; B. 4, 18. 157. 199; 5, 2; Si. 69. 362.

ಕುಱಿ kuṟi. 2. = ಗುಱಿ. A mark, a sign; aim; an object of aim, a butt (ಕುಱಿಪು Šmd. II; ಕುಱುಪು Kk. 86, o. r. ಗುಱಿ; T.; Tĕ. ಗುಱಿ; *cf.* ಗುಱುತು, ಗುರ್ತು; see ಕೊಱಿತು 1).

ಕುಱಿ kuṟi. 3. = ಕೊಱಿ 4. A sheep; a ram (ಅವಿ, ಊರ್ಣಾಯು, ಉರಭ್ರ, ಮೇಷ, etc. Hlâ., Mr. 184; ಎಡಕೆ, ಕುರಿ, ಮೇಷ Nr.; C.; Tu. ಕುರಿ; T., M. ಕೊಱಿ, Tĕ. ಗೊಱ್ಱೆ). ಕುಱಿಯ ಹಾಲು (ಅವಿಸೋಢ, ಅವಿದೂಸ Hlâ., Mr. 184). ಕುಱಿಗಳ ಗುಮ್ಪು (ಔರಭ್ರಕ Si. 324). ಕುಱಿಯ ಬಣ್ಣ (ಊರ್ಣ 419). ಕುಱಿ ಕಪ್ಪಿನೊಳು ಹೊಕ್ಕು, ಅಱಿವದೇ ತನಿರಸವ? (Sp.). ಕುಱಿ ಹೆಚ್ಚಿದಷ್ಟು ಕುಱುಬಗೆ ಲಾಭ. — ಕುಱಿ ಸತ್ತು ಮೂಱು ತಿಂಗಳಾಯಿತು, ತೊಗಲ ಹಸಾ ನೋಡೆ! — ತೋಳಾ, ಕುಱಿ ಕಾದೀಯಾ? ಅನ್ದರೆ ಸವ್ಬಳವೇ ಬೇಡ ಅನ್ದ ಹಾಗೆ (Prvs.). See Bp. 28, 8; J. 5, 72; ಕೊಣ್ಡಗುಱಿ. — ಕುಱಿಕೂದಲು. Wool (C.). — ಕುಱಿಗಳ್ಳ. -ಕಳ್ಳ. A sheep-thief (Bp. 31, 23). — ಕುಱಿಗಾವ. -ಕಾವ. A watcher or tender of sheep, a shepherd (My.). See ದಾವ್ಬ. — ಕುಱಿಗಿಡ. A creeper said to be an antidote to snakebites, Aristolochia bracteata Retz. (St. & Pl.). — ಕುಱಿತಲೆ. A sheep's head (Bp. 54, 51). — ಕುಱಿತುಪ್ಪಟ. = ಕುಱಿಕೂದಲು. (My.). — ಕುಱಿದಱಿ. -ತಱಿ. 1. To cut down or slaughter sheep or something as if it were a sheep (Bh. 1, 19, 9). 2, a slaughter of sheep: a mass of slaughtered sheep (J. 22, 40; Bh. 4, 4, 102; *cf.* ಕುಱಿದಱಿ). — ಕುಱಿಮನ. A sheepish, cowardly disposition (Bh. 3, 19, 14). — ಕುಱಿಮನ್ದೆ. A flock of sheep (My.). — ಕುಱಿಮಱಿ. A lamb (C.; B. 5, 262). — ಕುಱಿವಾನಿಸ. -ಮಾನಿಸ. A sheepish, foolish man (Šsv. 5, 19). — ಕುಱಿಹಟ್ಟಿ. A sheepfold (C.). — ಕುಱಿಹಿಣ್ಡು. A flock of sheep (C.). ಕುಱಿಹಿಣ್ಡಿಗೆ ತೋಳ ಹಾಱಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಕುಱಿಹೋತ. A ram. ಕುಱುಬನ ಕುಱಿಹೋತ ಪಾಪೀಲಿ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಕುಱಿಕೆ kuṟikĕ. A village (? T. ಕುಱಿಚ್ಚಿ, an additional appellation of villages or towns). See ಪಾಲ್ಕುಱಿಕೆ.

ಕುಱಿತನ kuṟitana. A sheepish, foolish disposition (Râm. 4, 3, 24).

ಕುಱಿತು kuṟitu. P. p. of ಕುಱಿ 1, q. v.

ಕುಱಿಪು kuṟipu. = ಕುಱಿ 2. A mark, etc. (T. ಕುಱಿಪ್ಪು). ನಾರಾಯಣನೆಮ್ಬಾತನ ಕುಱಿಪು ಶ್ರೀವತ್ಸಮ್ ಎಮ್ಬುದು (Hlâ.).

ಕುಱು kuṟu. (Šmd. 214. 215). = ಕಿಱು, etc. Smallness, etc. (T., M.; Tĕ. ಕುಱು, ಕುಱ್ಱ). — ಕುಱು ಕುಱು. rep. With extreme smallness (Grj. 7, 12). — ಕುಱುಗಡ್ಡ. (Šmd. 218). A short beard. — ಕುಱುಗಣ್ಬು. (Šmd. 218). A small bundle. — ಕುಱುಗಿಡ. (Šmd. 215. 218). A small tree. — ಕುಱುಗಿಣ್ಣು. A small joint (of sugar-cane, bamboo, etc., My.). — ಕುಱುಗೆಯ್. -ಕೆಯ್. (Šmd. 218). A small hand. 2, = ಕುಱುಗೆಯ್ಯಿ 2. (ಅಪಸ್ಕರ Mr. 286). — ಕುಱುಗೆಯ್ಯಿ. -ಕೆಯ್ಯಿ. = ಕುಱುಗೆಯ್. A small hand. 2, the fore-part of a carriage (ಅಪಸ್ಕರ, ರಥಾಗ್ರ Hlâ. 2, 293 MS.). — ಕುಱುದಡಿ. (Šmd. 218). A short stick or cudgel. — ಕುಱುದಱಿ. -ತಱಿ. (Šmd. 218). A small knife or sword. — ಕುಱುವಜ್ಜೆ. -ಪಜ್ಜೆ. A small step (V. 29, 26). — ಕುಱುವಡೆ. -ಪಡೆ. (Šmd. 218). A small army.

ಕುಱುಕು kuṟuku. = ಕುಱುಂಕು (Šmd. 48). To bite, to gnaw, to nibble, etc. (ಖಾದನ Šmd. Dh.; My.; T., M. ಕೊಱಿ; Tĕ. ಕೊಱುಕು).

ಕುಱುಕುಳಿ kuṟu-kuḷi. (Šmd. 239). A detracter, a slanderer (?).

ಕುಱುಕೆ kuṟukĕ. = ಗುಱಕೆ, ಗುಱುಕು, ಗೊಱಕು, ಗೊಱಕೆ, ಗೊರ್ಕೆ. Snoring (R.; T. ಕುಱಟ್ಟೈ, ಕೊಱುಕ್ಕೈ; M. ಕುರ್ಕು, ಕೂರ್ಕೆ; Tĕ. ಗುಱಕ, ಗುಱ್ಱು, ಗೊಱಕ).

ಕುಱುಗಣಿ kuṟugaṇi. = ಕೊಕ್ಕಣಿ, ಕೊಗಱಿ 2, ಕೊಗಣಿ, (ಕೊಗ್ಗು, ಗುಗ್ಗು). The state of being diminished, grown short, or worsted (R.). **2,** (that is diminished; that has been thickened by boiling or evaporating; T. ಕುಱುಗು, ಕುಱೈ, M. ಕುಱು, ಕುಱ, to diminish, etc.; to thicken by boiling, be boiled away): the serum of the ear, ear-wax (R.; T. ಕುಱುಮ್ಬಿ, M. ಚೆಪ್ಪಿ, Tĕ. ಗುಬಿಲಿ, ಗುಲಿಬಿ, ಗುಲಿಮಿ).

ಕುಱುಂಕು kuṟuṅku. = ಕುಱುಕು. (Šmd. 48).

ಕುಱುಚು kuṟuču. = ಕುಱಚಿ, ಕೂಚು 1, ಗುಜ್ಜು, ಗುಜುಱು, ಗುಜ್ಜು 2, (ಕೊಂಚ). The state of being diminished, etc.; smallness; dwarfishness; (small, etc.) (My.; ವಾಮನ, ಹ್ರಸ್ವ, ನೀಚ, ಖರ್ವ Si. 372; Tĕ. ಕುಱುಚು).

ಕುಱುಜೆ kuṟujĕ. = ಕುಜ್ಜೆ. An unripe fruit of the jack tree (My., occasionally).

ಕುಱುಪು kuṟupu. = ಕುಱಿಪು, ಕುಱುವು, ಕುಱುಹು. A mark, a sign, a token; a characteristic; acquaintance (ಅಂಕ Čt. I, 48; ಕುಱುಹು Čt. II, 106; ವತ್ಸ, ಕುಱುಹು Nn. 110; ಅಭಿಜ್ಞಾನ Mr. 37; ಕೂನ್ Šm. 63. 100; Kk. 57, o. r. ಕೂನ; ಕೂನ Šs.; *cf.* ಗುಱುತು, ಗೊತ್ತು). ಲಿಂಗಮ್ ಎಮ್ಬುದು ವಸ್ತುವಿನ ಕುಱುಪಂ ಪೇೞ್ವುದು (Šmd. 154). ಶ್ರೀವೃಕ್ಷಮ್ ಎಮ್ಬ ಕುಱುಪನುಳ್ಳ ಕುದುರೆ (ಶ್ರೀವೃಕ್ಷಕಿ Hlâ.). See Abh. P. 10, 8; J. 12, 29; 19, 39; 23, 56; 28, 30. 33; 30, 49. — ಕುಱುಪ. -ಅ 3. One who has a mark. See ಎರಳೆಗುಱುಪ. — ಕುಱುಪಿಡು. -ಇಡು. To mark; to indicate; to define; to consider; to observe, to see (ಲಕ್ಷಿಸು Šmd. 354. 335 Cm.; J. 6, 48). — ಕುಱುಪೊನ್ದು. -ಒನ್ದು. A mark or sign to be obtained (Šsv. 2, 95).

ಕುಱುಬ kuṟuba. 1. = ಕುಱಬ, (ಕುಱುಮ್ಬ 1). A man of the shepherd caste, a shepherd (who worships the mailâra liṅga and the masaṇi, ಜಾಬಾಲ, ಅಜಾಜೀವ

Nr.; ಬಾವ್ಬ Čt. I, 61; C.; Si. 339; ಗೊಲ್ಲ Bp. 20, 10. 12; see s. ಕೋವ 1 & ಬಾವ್ಬ 1; Tĕ. ಕುರುಪೆ, ಕುರವು; T., M. ಕುಱುಮ್ಬ). **2,** a stubborn, foolish man (ಮೂಢಚಿತ್ತಂ Bhn. 61; C.; M. ಕುಱುಮ್ಬ). ಕುಱುಬನ ಕುಱಿಹೋತ ಬಾವೀಲಿ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ.— ಕುಱುಬನ ಮನ್ದೇ ತೋಳ ಕಾದ ಹಾಗೆ (Prvs.). See Bp. 20, 12; B. 4, 144; 5, 122; ಕಮ್ಬಳಿ-, ಕಾಡು-, ಬೆಟ್ಟದ-, ಹಾಲು-. — ಕುಱುಬನ ಗಡ್ಡೆ. A perennial creeping plant, forming large, roundish, prickly heads of flowers close to the earth, Lepidagathis cristata Willd. (Z.). — ಕುಱುಬಹೆಗ್ಗಡೆ. A chief among shepherds (My.).

ಕುಱುಬ kuṟuba. 2. = ಕಿಱುಬ, etc. See ಕತ್ತೆ-, ಕತ್ತೆಗುಱುಬ.

ಕುಱುಬ kuṟuba. 3. = ಕುಱುಮ್ಬ 2. A potter (? see s. ಕೋವ 1).

ಕುಱುಬಗಿತ್ತಿ kuṟuba-gitti. A Kuṟuba woman (C., also ಕುಱುಬಗಿತಿ).

ಕುಱುಬತನ kuṟubatana. = ಕುಱುಬತನ. The profession of a shepherd (My.). **2,** stubbornness; foolishness (My.).

ಕುಱುಬತಿ kuṟubati. = ಕುಱುಬಗಿತ್ತಿ. (C.).

ಕುಱುಬಿತ್ತಿ kuṟubitti. = ಕುಱುಬತಿ. (My.).

ಕುಱುಮ್ಬ kuṟumba. 1. (= ಕುಱುಬ 1). **2,** a man belonging to a fort (ಅಡಂಗಾಯ್ತ, ಕೋಟ್ಟೆವಳ Kk. 37, Šm. 45; T. ಕೊಱ್ಱವ, ಕೋ, a headman, king; ಕುಱುಮ್ಬು, a fort; T., M. ಕುಱು, a hill; T., M. ಕುಱುಪ್ಪ, a chief). **3,** a caste of mountaineers (T., M.; B. 4, 130; see s. ಕೊಱಚ).

ಕುಱುಮ್ಬ kuṟumba. 2. = ಕುಱುಬ 3. See s. ಕೋವ 1 & ಬಾವ್ಬ 1.

ಕುಱುಮ್ಬಿ kuṟumbi. (Šmd. 48, o. r. ಕುಱುಮ್ಬು).

ಕುಱುಮ್ಬಿತಿ kuṟumba-iti. (Šmd. 244). A Kuṟumba woman.

ಕುಱುಮ್ಬು kuṟumbu. = ಕುಱುಮ್ಬಿ. q. v. Stubbornness; foolishness (My.; T.: wickedness).

ಕುಱುಮ್ಬುಗಾಱ kuṟumbu-gâṟa. A stubborn man (My.).

ಕುಱುವ kuṟuva. 1. = ಕುಱುವ, ಕುರ್ವ. (A hill, see s. ಕುಱುಮ್ಬು 1), an island (ದ್ವೀಪ, ಅನ್ತರೀಪ, ಉದಕದ ನಡುವಣ ತೆವರು Nr.). ಸುತ್ತುಂಗಡಲು ಹರಿದ ಕುಱುವ (ಅನ್ತರೀಪ Hlâ.). See Bh. 1, 12, 5; 2, 4, 10; ಕುತ್ತೆಸಳ್ಗುಱುವ, ನಡುಗುಱುವ.

ಕುಱುವ kuṟuva. 2. = ಕಿಱುಬ, etc. See ಕತ್ತೆಗುಱುವ.

ಕುಱುವು kuṟuvu. = ಕುಱುಪು, etc. (Bp. 35, 22; Râm. 4, 2, 21).

ಕುಱುಹು kuṟuhu. = ಕುಱುಪು. etc. (ಅಂಕ, ಲಾಂಛನ, ಚಿಹ್ನ, ಲಕ್ಷಣ Nr.; ದೋಷ Hlâ.; Nn. 15; ಕಲಂಕ, ಲಕ್ಷ್ಮ 86; ಅಂಕ 114; ಕೂನ Ss.; C.). ಆ ದೇವಮಣಿಯೆಮ್ಬ ಕುಱುಹಿರಲ್ (ಅಕ್ಷಂ) ಶ್ರೀವತ್ಸಕನ್ ಎನಿಕ್ಕು (Mr. 276). ಜಾಣನ ಆ ಕುಱುಹು ಬೇಱೆ (Sp.). See Grj. 5, 38; 5, after42; 8, 37; Bp. 6, 11; 16, 6; 18, 3; 40, 70; 49, 44; 57, 32; B. 4, 59. 219; ಕಂಗುಱುಹು, ಕಣುಗುಱುಹು. — ಕುಱುಹಿಡು. = ಕುಱುಪಿಡು. (ಕಾಣ್ Šmd. 93; Grj 5, 42; J. 17, 56). — ಕುಱುಹುಗಾಣಿಸು. -ಕಾಣಿಸು. To mark out, to show (J. 6, 49). — ಕುಱುಹುದಾಣ. -ತಾಣ. A pimp's house (ತಾಹೆ, ತಾಪು Kk. 57).

ಕುಱೆ kuṟĕ. = ಕೊಱೆ 7, etc. See ಉಡುಗುಱೆ.

ಕುರ್ kur. = ಕುರು 2. — ಕುರ್ಕುರ್ರೋಗ. = ಕುರುಕುರುರೋಗ. (My.).

ಕುರ್ಕುರ kurkura. = ಕುಕ್ಕುರ. *A dog.*

ಕುರ್ಕುರಧ್ವನಿ kurkura-dhvani. Barking. See ಬಗುಳ್.

ಕುರ್ಗಿಸು kurgisu. = ಕುಗ್ಗಿಸು, ಕುಱ್ಗಿಸು. To cause to be bent, contract, shrink, etc. (ಸಂಕೋಚ Šmd. Dh.).

ಕುರ್ಗು kurgu. 1. = ಕುಗ್ಗು 1, etc., ಕುಱ್ಗು. To bend (v. i.), to shrink, etc. (Grj. 5, 20; 7, 13; Rsv. 5, 94; Ššv. 4, 78). ಕುರ್ಗಿದುದು (Šmd. 50). ನಿಜಸೈನ್ಯಭಾರದಿನ್ದೆ ಎಣ್ದೆಸೆಯಾನೆಗಳ್ ಕುಸಿದು ಕುರ್ಗಿದುವು (225).

ಕುರ್ಗು kurgu. 2. The state of being bent, etc.; a hump. ಶರೀರಕುರ್ಗು (ಕೂನ್ Šm. 100).

ಕುರ್ಚಿ kuṟci. One who has been deprived of (something) by cutting (see ಕೊಱೆ 1). See ಮೂಗುರ್ಚಿ.

ಕುರ್ಚಿ kurči. = ಕುರಿಚಿ, etc. (C.; B. 4, 188; 5, 140; Si. 231).

ಕುರ್ಚಿಕೆ kurčikĕ. = ಕೂರ್ಚಿಕೆ. Inspissated milk (ತುಪ್ಪದ ಅವುಗಂಗಳು Mr. 216, o. rs. -ಅವುಗುಗಳು & ಕೂರ್ಚಿಕೆ).

ಕುರ್ಚಿಗೆ kurčigĕ. A weeding hook (S. Mhr.; *cf.* ಕುಱು 1 No. 2, ಕುಬಕು; Mhr. ಖುರಪಣೇಂ, to grub up).

ಕುರ್ಣಿ kurṇi. See ಕಪ್ಪು-.

ಕುರ್ವ kuṟva. = ಕುಱುವ 1, etc. (J. 32, 25. 37).

ಕುರ್ವಾಣ kurvâṇa. Doing, making, etc. See ವಿ-.

ಕುರ್ವಾಣತೆ kurvâṇatĕ. The state of doing, etc. See ಕಿಂ-.

ಕುರ್ಳು kurḷu. 1. = ಕುರುಳ್ 1, etc. (My.). See ಸುಱುಗುರ್ಳು.

ಕುರ್ಳು kurḷu. 2. = ಕುರುಳ್ 2, etc. (My.).

ಕುಲ kula. = ಕುಳ 2. *A crowd, a herd, a troop, an assemblage, a multitude.* 2, *a race, a family, a community, a tribe, a caste* (ಜಾತಿ Nn. 76). 3, *a good or noble family or caste;* high station, eminence. 4. *a house, an abode.* ಕುಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಬುದ್ಧಿ, ಆಹಾರಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಲದ್ದಿ.— ಕೂಱಿಗೆ ಹೀನನಾದರೆ ಕುಲಕ್ಕೆ ಹೀನನೇ?— ಕುಲವನ್ನು ನಾಲಿಗೆ ಹೇಳುವದು.— ಕುಲವಿದ್ದರೂ ಮಲ ಹೋಗದು.— ಕುಲಕ್ಕೆ ಮೃತ್ಯುವು ಕೊಡಲೀ ಕಾವು (Prvs.). See Bp. 55, 20; 57, 68. 69; W. p. 303 seq.; ನೂಱೊನ್ದು-; Prv. s. ನೆಲ; ಕರೆ 6. — ಕುಲಗೆಡಕ. -ಕೆಡಕ. A man who spoils caste; one who has spoiled his caste, or one whose caste is spoiled (C.). — ಕುಲಗೆಡಿಕ. -ಕೆಡಿಕ. = ಕುಲಗೆಡಕ. (Bp. 11, 51). — ಕುಲಗೆಡಿಕೆ. -ಕೆಡಿಕೆ. A woman who spoils caste, etc. (Bp. 40, 54). — ಕುಲಗೆಡು. -ಕೆಡು. Caste to be spoiled. ಕುಲಗೆಟ್ಟ ವರಚಿನ್ತೆಯೊಳಗೆ ಇರ್ಪರ್, ಅನ್ತಲ್ಲ? ಕುಲಗೆಟ್ಟು ಶಿವನ ಮಱೆಹೊಕ್ಕ ಋಷಿಗಳು ಕುಲವಾದರ್, ಅಯ್ಯ! (Sp.). See Bp. 55, 3. — ಕುಲಗೇಡಿ. -ಕೇಡಿ. = ಕುಲಗೆಡಕ. Also: a bad, rude fellow (C.; J. 17, 54). ಕುಚೋದ್ಯದ ಅರಸಗೆ ಕುಲಗೇಡಿ ಪ್ರಧಾನಿ.— ಕುಲಗೇಡಿಯ ಕೂಡೆ ಸರಸವೇ? (Prvs.). 2, = ಕುಲಗೆಡಿಕೆ. (J. 5, 61). — ಕುಲಗೇಡಿಗ. -ಕೇಡಿಗ. = ಕುಲಗೆಡಕ. (Bp. 3, 59). — ಕುಲಗೇಡಿತನ. -ಕೇಡಿತನ. The act of spoiling caste; that of caste being spoiled (My.; ವಿಜಾತಿ G.). — ಕುಲಂಗೆಡು. -ಂ-ಕೆಡು. = ಕುಲಗೆಡು. (Bp. 28, 31). — ಕುಲನುಳ್ಳಂ. -ಉಳ್ಳಂ. A well-born or noble man (ಅಭಿಜಾತ Mr. 242).

ಕುಲಕ kulaka. Relating to a kula; *of a good family or eminent by birth.* 2, *a species of ebony, Diospyros tomen-*

Digitized by Google

losa Roxb. 3, *a sort of gourd, Trichosanthes dioeca* Roxb. (ಪಾಣ್ಡುಕ, ಕಹಿಪಡಲ Mr. 146). 4, a kind of verse (Kâvy. V, 961).

ಕುಲಕರಣಿ kula-karaṇi. = ಕುಲಕರ್ಣಿ. (R.; Mhr. ಕುಳಕರಣೀ).

ಕುಲಕರ್ಣಿ kula-karṇi. (The writer of a community); a village clerk or accountant (S. Mhr.; Tĕ. ಕುಲ್ಕರ್ನಿ).

ಕುಲಕಾಯಕ kula-kâyaka. Caste-profession (S. Mhr.).

ಕುಲಕಿಸು kulakisu. = ಕುಲಿಕಿಸು, etc. (My.).

ಕುಲಕು kulaku. = ಕುಲುಕು 2. (My.).

ಕುಲಕ್ಷಯ kula-kshaya. Extinction of a race or caste. See Prv. s. ಪರನಿನ್ದೆ.

ಕುಲಗಿರಿ kula-giri. A chief mountain, any one of the seven principal mountains (Šmd. 251; Č. Bp. 47, 34). 2, the number seven (Čh.).

ಕುಲಗುರು kula-guru. The preceptor of a family or caste (My.).

ಕುಲಗೃಹ kula-gṛiha. A noble house (Čpr. 7, after 92).

ಕುಲಗೋತ್ರ kula-gôtra. Caste and family. ನಡೆಯೊದೊನ್ದೆ ಭೂಮಿ, ಕುಡಿಯೊದೊನ್ದೇ ನೀರು, ಸುಡುವಗ್ನಿ ಒನ್ದೆ ಇರುತಿರೆ ಕುಲ ಗೋತ್ರ ನಡುವೆ ಎತ್ತಣದು? (Sp.). ಕುಲಗೋತ್ರಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ ಆದರೂ ಮಲಮೂತ್ರಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ (Prv.).

ಕುಲಚ್ಚಱಿ kulaččaṟi. N. (Bhâvačintâratna, by Gubbiya Malhaṇârya, 1 sum.; 1, 22. 45; 2, 2). Plural: ಕುಲಚ್ಚಱಿಯಾರ್ (Bp. 9, 48; 50, 42).

ಕುಲಜ kulaja. = ಕೊಲಜ, ಕೊಜ್ಜ. *Born in a good family, well-born;* ancestral, hereditary. See Sp. s. ಮಾದಿಗ.

ಕುಲಂಜ kulañja. = ಕುಲಂಜನ, etc.

ಕುಲಂಜನ kulañjana. = ಕುಳಾಂಜನ, ಕೊಳಂಜ, ಕೊಳಂಜನ, ಕೊಳಂಜು. The plant Alpinia galanga and its root (Sk.; Mhr. ಕುಲಂಜನ, ಕುಲೀಂಜನ, ಕೋಳಾಂಜನ, ಕೋಳಿಂಜನ).

ಕುಲಜೆ kula-jĕ. = ಕೊಲಜೆ, etc. A well-born, respectable woman.

ಕುಲಟೆ kulaṭĕ. *An unchaste woman.*

ಕುಲತಿಲಕ kula-tilaka. The tilaka or an ornament to a family. (R.).

ಕುಲಥಾಂಜನ kulathâ-añjana. = ಕುಲತ್ಥಿಕೆ. See ಕಮ್ಬೆಳಗು s. ಕಮ್ 2.

ಕುಲತ್ಥಿಕೆ kulatthikĕ. *A blue stone used as a collyrium* and in medicine.

ಕುಲತ್ಥೆ kulatthĕ. ಕುಲತ್ಥಾ. = ಕುಲತ್ಥಿಕೆ.

ಕುಲದೀಪಕ kula-dîpaka. The lamp or light or glory of a family. (Bp. 3, 58; My.).

ಕುಲದೇವತೆ kula-dêvatĕ. The female tutelar deity of a caste or family (My.).

ಕುಲದೇಶ kula-dêśa. A native-country (Kâvy. V, 44).

ಕುಲದೈವ kula-daiva. The male tutelar divinity of a race, caste or family; a principal deity. (Bp. 60, 7; 61, 55).

ಕುಲಧರ್ಮ kula-dharma. Practice or duty peculiar to a race or caste (C.).

ಕುಲನಗ kula-naga. = ಕುಲಗಿರಿ. (Šmd. 251).

ಕುಲನಾರಿ kula-nâri. A woman of good family; a virtuous, chaste woman (ಸಾರಿಕೆ, ಪತಿವ್ರತೆ Mr. 305).

ಕುಲನಾಶಕ kula-nâśaka. A man who destroys or spoils family or caste (Bp. 3, 58).

ಕುಲಪರ್ವತ kula-parvata. = ಕುಲಗಿರಿ. (Č. Bp. 47, 31).

ಕುಲಪಾಲಿಕೆ kula-pâlikĕ. *A chaste, respectable woman.*

ಕುಲಪುತ್ರ kula-putra. A son of a noble family, a respectable youth. (My.).

ಕುಲಪ್ರಮಾಣ kula-pramâṇa. The proof for (the existence of) caste. ಕುಲಪ್ರಮಾಣ ನಾಲಿಗೆ, ಜಲಪ್ರಮಾಣ ತಾವರೆ (Prv.).

ಕುಲಬಾಲಿಕೆ kula-bâlikĕ. = ಕುಲಪಾಲಿಕೆ. *A chaste, respectable woman.*

ಕುಲಭೇದ kula-bhêda. A division or class in a family or caste (Nn. 65).

ಕುಲಭ್ರಷ್ಟ kula-bhrashṭa. Expelled from a family; an outcast (C.).

ಕುಲಮದ kula-mada. Pride of birth or caste (Abhâ. 2, 55).

ಕುಲಮೆ kulamĕ. = ಕುಲುಮೆ, q. v., etc. (C.; B. 4, 140).

ಕುಲವಧು kula-vadhu. = ಕುಲನಾರಿ. (ಕುಲ್ಯೆ, ಕುಲಸ್ತ್ರೀ Nn. 42; Šmd. 186).

ಕುಲವಿವರ kula-vivara. = ಕುಲಭೇದ. (Nn. 75).

ಕುಲವಿಹೀನ kula-vihîna. A man of low birth; an outcast. (Bp. 40, 71).

ಕುಲವೃದ್ಧ kula-vṛiddha. The oldest member or head of a family or caste. (My.).

ಕುಲಶ್ರೇಷ್ಠಿ kula-śrêshṭhi. *Of good family, eminent by birth;* the chief of a guild.

ಕುಲಸಂಕರ kula-saṅkara. Mixture of caste. (Bp. 55, 12).

ಕುಲಸಮ್ಬನ್ಧ kula-sambandha. Family-connection (Šmd. 161).

ಕುಲಸಮ್ಭವ kula-sambhava. *Sprung from a family.*

ಕುಲಸ್ತ್ರಿಯಳು kula-striyaḷu. = ಕುಲಸ್ತ್ರೀ. (G. 146).

ಕುಲಸ್ತ್ರೀ kula-strî. *A woman of a good family and respectable conduct* (ಕುಲ್ಯೆ, ಕುಲವಧು Nn. 42).

ಕುಲಸ್ಥ kula-stha. Standing or abiding in the family; belonging to a good family or caste (ಪುರುಳಿ Šm. 113; C.). Feminine ಕುಲಸ್ಥೆ (My.).

ಕುಲಹೀನ kula-hîna. = ಕುಲವಿಹೀನ. (Bp. 56, 18; 57, 66; Prvs. s. ವರಹೀನ, ವಸ್ತ್ರಹೀನ).

ಕುಲಾಚಲ kula-ačala. = ಕುಲಗಿರಿ. (Šsv. 3, 19).

ಕುಲಾಚಾರ kula-âčâra. The established observances or practices of caste (C.).

ಕುಲಾತಿಕ್ರಮಣ kula-atikramaṇa. Overstepping (the rules of) family or caste. See ಕರೆಗಣ್ಮು and the remark s. ಕರೆ 6 No. 1.

ಕುಲಾದ್ರಿ kula-adri. = ಕುಲಾಚಲ. (J. 13, 10. 17).

ಕುಲಾನ್ತಕ kula-antaka. A man who makes an end of his family or race (J. 18, 16).

ಕುಲಾಯ kulâya. 1. *A nest.*

ಕುಲಾಯ kulâya. 2. = ಕುಲಾಯಿ, etc. (B. 5, 146).

ಕುಲಾಯಿ kulâyi. = ಕುಲಾಯ 2, ಕುಲಾವಿ, ಕುಲ್ಲಾಯಿ, ಕುಲ್ಲಾವಿ, ಕುಳ್ಳಾವಿ. A little cap (C.; H., Br.).

ಕುಲಾಯಿಸು kulâyisu. To be open, to expand, to acquire clearness, etc. (Mhr., H. ಖುಲಾವಿಣೇಂ); to increase (My.).

ಕುಲಾಲ kulâla. *A potter* (ಕುಮ್ಬಾರ Nn. 80. 145).

ಕುಲಾಲಕರಣ kulâla-karaṇa. Doing the work of a potter. See ಬಾನ್.

ಕುಲಾಲಚಕ್ರ kulâla-čakra. A potter's wheel (ಕುಮ್ಬಾರರ ತಿಗುರಿ Nn. 49; J. 13, 20).

Digitized by Google

ಕುಲಾಲಿ kulâli. The wife of a potter. 2, *a blue stone used as a collyrium.* 3, N. of a plant (ಪಾಲುಹುರುಳಿ, o. r. -ಹುರಳಿ).

ಕುಲಾವಿ kulâvi. = ಕುಲಾಯಿ, etc. (My.). See Prv. s. ಜೋಟುದ್ದ.

ಕುಲಾಸ kulâsa. = ಖುಲಾಸ, q. v. (My.).

ಕುಲಿ kuli. A killer (ಕೊಲ್ವಂ Šmd. 230; M., T. ಕೊಲ್ಲಿ; M. ಕುಲೆ, killing, murder). See ಅಡಿಗುಲಿ, ಆನೆ-, ಪಾಂ-.

ಕುಲಿ kuli. *A sort of prickly nightshade, Solanum jacquini* Willd.

ಕುಲಿಕ kulika. Of a good family, well-born. 2, N. of a nâga or serpent (Bp. 46, 28).

ಕುಲಿಕಿಸು kulikisu. = ಕುಲಕಿಸು, ಕುಲುಕಿಸು. To cause to shake (by another, My.). **2,** to shake, to agitate (Si.). ಕುಣಿಯುವಾಗ ಮೆಯ್ಯನ್ನು ಕುಲಿಕಿಸುವದು (ಅಂಗಹಾರ, ಅಂಗವಿಕ್ಷೇಪ Si. 66).

ಕುಲಿಕು kuliku. = ಕುಲುಕು 2, etc. (My.).

ಕುಲಿಕೆ kulikĕ. = ಕೊಲಿಕೆ, etc. (My.; see ಕುಡಿ 1).

ಕುಲಿತ kulita. Accumulated, collected, amassed. See ಆ-.

ಕುಲಿಮೆ kulimĕ. = ಕುಲುಮೆ, etc. (C.; B. 2, 12).

ಕುಲಿಶ kuliša. *The thunderbolt of Indra* (ವಜ್ರ Čt. I, 21). 2, a certain metrical foot (Čh.). 3, *a sort of fish.*

ಕುಲಿಶಧರ kuliša-dhara. Indra. 2, = ಕುಲಿಶ No. 2 (Čh.).

ಕುಲಿಶಧಾರಿ kuliša-dhâri. Indra (My.).

ಕುಲಿಶಹಸ್ತ kuliša-hasta. Indra (My.).

ಕುಲೀನ kulîna. Belonging to a family. 2, *of high descent, well-born.* 3, *of a good breed.*

ಕುಲೀನತ್ವ kulînatva. Birth, rank, family respectability. (My.; ಕೌಲೀನ G.).

ಕುಲೀನೆ kulînĕ. A woman belonging to a family; a well-born woman. See ಕ್ಷತ್ರಿಯ-.

ಕುಲೀರ kulîra. *A crab.*

ಕುಲುಕಿಸು kulukisu. = ಕುಲಿಕಿಸು, etc. (My.).

ಕುಲುಕು kuluku. 1. = ಕುಟಕು. To fill with force, to cram into, to stuff (ಗಾಢಪೂರಣ Šmd. Dh.).

ಕುಲುಕು kuluku. 2. = (ಕುಮುಕು 1), ಕುಲಕು, ಕುಲಿಕು. To shake (v. t.), as a bottle, as a measure in measuring, as a vessel in filling it, as the body in dramatic action or in putting on foppish airs, and as the voice in singing (My.; Tĕ.; T. ಕುಲುಕ್ಕು, ತುಲುಕ್ಕು; Tĕ. ಕುಲುಕು, T. ಕುಲುಂಗು, M. ಕುಲುಙ್ಙು, to shake, quake, be agitated; T. ಕುಲ್ಕೈ, M. ಕುಲೆ, to be agitated, shake, jolt; Tĕ. ಕುದಿಲಿಂಚು, ಕುದುಪು, to shake, v. t.; ಕುದುಲು, to jolt or shake, as a horse; *cf.* ಕೊಡಪು, ತುಣುಕು). ದಡ್ಡುಮಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲ ಹರಳು ಹಾಕಿ ಕುಲುಕಿದನ್ತೆ (Prv.).

ಕುಲುಕು kuluku. 3. = ಕುಕ್ಕು 6, ಕುದುಕು 2, ಕುಲ್ಕು. Shaking; a shake; jolting, trotting (My.; Tĕ.; T., M. ಕುಲುಕ್ಕು; M. also ಕುಣುಕ್ಕು; Tĕ. also ಗುನುಪು). ಒನ್ದು ಕುಲುಕನ್ನು ಕುಲುಕು, to give one, or a, shake (My.). — ಕುಲುಕೋಟ. -ಟು. (= ಕುಕ್ಕೋಟ, ಕುದುಕೋಟ). Trotting, trot (My.).

ಕುಲುಕುಗಾತಿ kuluku-gâti. A woman of affected gestures, a coquette, a lewd woman (My.).

ಕುಲುಮೆ kulumĕ. = ಕುಲಮೆ, ಕುಲಿಮೆ, ಕುಲ್ಮೆ, ಕೊಲಿಮೆ, ಕೊಲುಮೆ. A fire-pit or furnace (C.; Tĕ. ಕೊಲಿಮಿ; Tĕ. ಕೊಲಿಮಿ also: a pit, *cf.* ಕುಡಿ' 2; Tu. ಕೊಲಮೆ, a very deep pit; see ಕುಪ್ಪಡಿಗೆ?). See B. 4, 148. 225. — ಕುಲುಮೆ ಕನ್ದಾಯ. A tax on blacksmiths (My.).

ಕುಲೇನ್ದ್ರ kula-indra. The chief of a family or race (J. 20, 1).

ಕುಲೋದ್ದಾಮ kula-uddâma. = ಕುಲೇನ್ದ್ರ. (J. 17, 60).

ಕುಲೋದ್ಧಾರಕ kula-uddhâraka. Raising a race or family; a man who raises or elevates a race or family (My.).

ಕುಲೋದ್ಭವ kula-udbhava. Well-born. 2, born or produced in a family or race (J. 16, 2).

ಕುಲ್ಕು kulku. = ಕುಲುಕು 3, etc. (My.).

ಕುಲ್ಗ kulga. A male buffalo (S. Mhr.; Mhr., H. ಖುಳಗಾ).

ಕುಲ್ಥಿ kulti. Horse-gram (My.; H.).

ಕುಲ್ಮಾಷ kulmâsha. *Sour gruel.* 2, *half-ripe barley; forced rice.* 3, a sort of phaseolus (ಕೀಱು ಉದ್ದು G.). 4, a species of dolichos, Dolichos biflorus. See ಅಲಸನ್ದಿಗೆ; ಮುಡ್ಡುಗಡಲೆ.

ಕುಲ್ಮೆ kulmĕ. = ಕುಲುಮೆ, etc. (My.).

ಕುಲ್ಯ kulya. 1. (= ಕುಲ್ಯೆ 1). *A bone.* 2, a canal, a channel (ಕಾಲ್ Šm. 36). 3, a ditch, a trench (ಕಡಂಗು 84). 4, a dyke, a bank (ದಡ Nn. 42; see ಕರೆ 6). 5, a river (ನದಿ 42). 6, a forest (ಅರಣ್ಯ, ವನ 42). 7, bewilderment (ಮೋಹ 42). 8, a bad habit (ವ್ಯಸನ 42).

ಕುಲ್ಯ kulya. 2. Relating to a family; of a good family, well-born; friendly inquiry after family affairs. See Bp. 48, 66.

ಕುಲ್ಯೆ kulyĕ. 1. (= ಕುಲ್ಯ 1). *A rivulet; a canal;* a ditch; a dyke. 2, the plant Solanum longum (*cf.* ಗುಳ್ಳ).

ಕುಲ್ಯೆ kulyĕ. 2. *A woman of good family and respectable conduct* (ಕುಲವಧು, ಕುಲಸ್ತ್ರೀ Nn. 42). 2, Lakshmî (ರಮೆ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ 42).

ಕುಲ್ಲಾ kullâ. Expanded; open (My.; Mhr., H. ಖುಲ್ಲಾ).

ಕುಲ್ಲಾಯಿ kullâyi. = ಕುಲಾಯಿ, etc. (My.; T.).

ಕುಲ್ಲಾವಿ kullâvi. = ಕುಲ್ಲಾಯಿ, etc. (My.).

ಕುಲ್ಲು kullu. All, the whole (My.; Br.; Mhr., H. ಕುಲ).

ಕುವಕ kuvaka. Tbh. of ಕುಹಕ. Cheating (My.).

ಕುವರ kuvara. 1. A potter (ಡಾವ್ಳ, ಕುಮ್ಬರ Čt. II, 105; see ಕೋವ 1).

ಕುವರ kuvara. 2. = ಕವ್ವರ, ಕೊವ್ವರಿ, (ಗುಬರು, etc.). A curtain, a veil (ಜವನಿಕೆ, ಮುಸುಕು Bhn. 61; Tĕ. ಕುವಾರ, a tilt or cloth covering of a carriage).

ಕುವರ kuvara. = ಕೂಬರ 1, ಕೂವರ, ಕೊಮರ, ಕೊವಾರ, ಕೋರ 2. Tbh. of ಕುಮಾರ (Šmd. 361; Čt. II, 8; ಗುಹ Šm. 4, Kk. 6). ಪಟ್ಟದ ಕುವರಂ (ಯುವರಾಜ Mr. 310). See ಅರಗುವರ, ಅರಸು-, ಇಂಗಡಲ ಕುವರ, ಚುಕ್ಕಿಗುವರ, ನೃಪ-, ನೇಸರ್ಗುವರ.

ಕುವರಿ kuvari. = ಕೊವರಿ. Tbh. of ಕುಮಾರಿ. See ಇಂಗಡಲ-, ಪಾಲ್ಗಡಲ-; J. 9, 7. 10.

ಕುವಲ kuvala. *The jujube tree and its fruit, Zizyphus*

Digitized by Google

jujuba Lam. (ಬೋರೆ G.). 2, the water-lily. 3, N. of a son of Viravarma (J. 27, 5).

ಕುವಲಯ kuvalaya. = ಕೋಮಳೆ, ಕೋಳ್. *Any water-lily.* 2, *the blue water-lily.* (ಕನ್ನೆಯ್ದಿಲು Hlâ.). 3, the earth.

ಕುವಲಯಾಧಾರಿ kuvalaya-âdhâri. A pond (J. 15, 12). 2, ku-valaya-âdhâri. A king (15, 12).

ಕುವಲಿ kuvali. = ಕೋಲಿ. *The jujube, Zizyphus jujuba* Lam. (ಎರೆ Mr. 113). See Si. 130.

ಕುವಲೆ kuvalĕ. N. of a woman (J. 11, 6).

ಕುವಾಕ್ ku-vâk. -ವಾಚ್. Injurious or censorious language; speaking ill of any one.

ಕುವಾಕ್ಶ್ರುತ kuvâk-śruta. A man who listens to slander (ಕ್ರೂರಗ್ರಾಹ್ಯ, ಡಹಡಮಂ ಕೇಳ್ವಂ Mr. 244).

ಕುವಾದ ku-vâda. *Censorious, detracting.*

ಕುವಿ kuvi. 1. See ಎತ್ತಿಗುವಿ.

ಕುವಿ kuvi. 2. To cry out (*cf.* ಕುಬಿಬಿ & ಕೂಗು 1). ಪುಣ್ಯಂಗೆಯ್ಯದ ಪಾಪಿಗೆ ಪುಣ್ಯಂ ಬರ್ಪ್ಪ ಏಕೆ ಮಱುಗಿ ಕುವಿದೊಡೆ ಬರ್ಕುಂ? (Jmt. 17).

ಕುವಿಟ ku-viṭa. A bad paramour or catamite. (Bp. 28, 41).

ಕುವಿನ್ದ kuvinda. *A weaver.*

ಕುವಿನ್ದಕ kuvindaka. *A weaver* (ಸಾಳಿಯ Mr. 377).

ಕುವಿಲಾಸಿ ku-vilâsi. A man of improper sport (ಕುಡರ, etc., ವಕ್ರ Mr. 244).

ಕುವೇಣಿ kuvêṇi. *A fish-basket.*

ಕುವೇರ kuvêra. = ಕುಬೇರ. *Kuvêra, the god of wealth and regent of the north, Śiva's friend* (ತಿಸುಳಗೆಳೆಯ, ಪೊನ್ನೊಡೆಯ Kk. 16; ಪುಲಸ್ತ್ಯಾತ್ಮೋದ್ಭವ Mr. 54).

ಕುವೇರಕ kuvêraka. *The tree Cedrela toona* Roxb.

ಕುವೇರಾಕ್ಷಿ kuvêra-akshi. *The plant Bignonia suaveolens.*

ಕುವ್ವೆ kuvvĕ. = ಕೊವೆ, q. v. (My.). — ಕುವ್ವೆಯೆಲೆ. -ಎಲೆ. The dried leaves of the kuvvĕ used to make hoods or cloaks (gŏragu) to cover the head and body from the rain (My.). — ಕುವ್ವೆಹಿಟ್ಟು. A kind of arrowroot (My.).

ಕುವ್ವೆ kuvvĕ. = ಕೂ 2, ಕೂವ. (My.).

ಕುಶ kuśa. *The sacrificial grass Poa cynosuroides* Retz. 2, *water* (ಉದಕ, ನೀರು Mr. 404). 3, a son of Râmačandra (J. 18, 1). 4, one of the great dvîpas or divisions of the universe. 5, a certain metrical foot (Čh.).

ಕುಶಜ kuśa-ja. A lotus, or water-lily. (Bp. 12, 5).

ಕುಶಜಾತ kuśa-jâta. = ಕುಶಜ. (R.).

ಕುಶಬ್ದ ku-śabda. An improper word (Mr. 2; My.).

ಕುಶಲ kuśala. = ಕುಸಲ. Right, proper, suitable; happy, prosperous; *skilful, clever, expert;* cleverness (My.). 2, *well-being, happiness.* 3, *virtue.* 4, *adequacy.* See s. ಪೇಲಿ.

ಕುಶಲಗಾಱ kuśala-gâṟa. A clever man (My.). Feminine ಕುಶಲಗಾತಿ (My.).

ಕುಶಲತನ kuśalatana. Cleverness, ability (C.; B. 5, 224).

ಕುಶಲತೆ kuśalatĕ. = ಕುಶಲತನ. (My.). 2, (kuśa-latĕ), N. of a plant (ಬಳ್ಳಿ Mr. 149).

ಕುಶಲಪ್ರಶ್ನೆ kuśala-praśnĕ. Friendly enquiry after a person's health or welfare (My.; Tĕ.).

ಕುಶಲವ kuśa-lava. Kuśa and Lava, the sons of Râma (J. 19, 45. 49).

ಕುಶಲಿ kuśali. A clever woman (C.).

ಕುಶಸ್ಥಲ kuśa-sthala. N. of the town Kanyakubjâ. — ಕುಶಸ್ಥಲದವರು. A class of Brâhmaṇas on the western coast (My.).

ಕುಶಸ್ಥಲಿ kuśasthali. N. of a woman, daughter of Daksha (Râm. 4, 2, 14).

ಕುಶಾಗ್ರಬುದ್ಧಿ kuśa-agra-buddhi. (= ಕುಶಾಗ್ರಮತಿ). Intellect as sharp as the point of kuśa grass: acumen. (My.). 2, shrewd, intelligent.

ಕುಶಾಗ್ರಮತಿ kuśa-agra-mati. = ಕುಶಾಗ್ರೀಯಮತಿ. (ಸೂಕ್ಷ್ಮಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವಂ Mr. 242).

ಕುಶಾಗ್ರೀಯಮತಿ kuśa-agrîya-mati. *One whose understanding is as sharp as the point of a blade of kuśa: acute, penetrating, subtle;*—mental acumen.

ಕುಶಾಲು kuśâlu. Ease; healthy state; fun, frolic, pleasure (C.; Mhr., H. ಖುಶಾಲ). — ಕುಶಾಲುಪಿರಂಗಿ. Salute-firing (My.).

ಕುಶಾಸನ kuśa-âsana. A mat of sacrificial grass. (My.).

ಕುಶಿ kuśi. 1. *Wrought iron;* a ploughshare.

ಕುಶಿ kuśi. 2. = ಕುಷಿ, ಕುಸಿ. Pleasure; will (S. Mhr.; Mhr., H. ಖುಶೀ, ಖುಷೀ).

ಕುಶಿಕ kuśika. = ಕುಶಿ 1, ಕುಶಿರ. *A ploughshare.*

ಕುಶಿರ kuśira. = ಕುಶಿಕ. (ಫಾಲ, ಕುಱಿ Mr. 370).

ಕುಶೀಲವ kuśîlava. *An actor, dancer, mime.*

ಕುಶೂಲ kuśûla. = ಕುಸೂಲ. *A granary.* See ಕುದಿರ್.

ಕುಶೆ kuśĕ. *A bridle, a rein;* a plank for covering anything; a piece of wood; = ಕುಶ No. 1 (ವಿಪ್ರ, ದರ್ಭೆ Nn. 104; Śśv. 2, 108).

ಕುಶೇಶಯ kuśê-śaya. Resting in water; a water-lily, *a lotus;* Vishṇu (My.).

ಕುಶ್ವಭ್ರ ku-śvabhra. A small hole in the earth. (R.).

ಕುಷಿ kushi. = ಕುಶಿ 2, etc. (C.).

ಕುಷ್ಕಿ kushki. Dry land, land not artificially irrigated (My.; H.).

ಕುಷ್ಟಿಗ kushṭiga. = ಕುಂಟ್ಟಿಗ. — ಕುಷ್ಟಿಗನ ಬಳ್ಳಿ. = ಕುಂಟ್ಟಿಗನ ಬಳ್ಳಿ. (Z.).

ಕುಷ್ಠ kushṭha. *The plant Costus speciosus or arabicus* (ಕೊಳಂಜ G.). 2, *leprosy* (ತೊನ್ನು Mr. 385). See Bp. 54, 69. 70; 56, 55. 56.

ಕುಷ್ಮಾಂಡಕ kushmâṇḍaka. *The gourd Benincasa cerifera* Savi.

ಕುಸ kusa. = ಕುಜು, etc., ಕುಸು. (Mhr. ಕುಸಕುಸಣೇಂ, to sob; to murmur). — ಕುಸ ಕುಸ. rep. Whispering. ಕುಸ ಕುಸ ಮಾಡಾಡು, to whisper (My.). — ಕುಸ ಕುಸು. = ಕುಸ ಕುಸ. (My.). — ಕುಸಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To whisper (My.).

ಕುಸಕು kusaku. = ಕುಸುಕು 2, No. 2. (C.).

ಕುಸಂಗ ku-saṅga. Bad company (My.).

ಕುಸನ್ಧಿ ku-sandhi. An improper union of letters (My.); narrowness, a narrow space (My.; Tĕ.); an unlucky conjunction of stars (My.).

ಕುಸಮಯ ku-samaya. A bad association; a bad rule, etc.; heterodoxy. (Bp. 8, 19; 23, 15; 53, 55).

ಕುಸಲ್ kusal. = ಕುದಕಲ್, etc. — ಕುಸಲಕ್ಕಿ. -ಅಕ್ಕಿ. = ಕುದಕಲಕ್ಕಿ. (My.).

ಕುಸಲ kusala. Tbh. of ಕುಶಲ. See s. ಪೆರಣ.

Digitized by Google

ಕುಸಾಕುಳಿ kusâkuḷi. = ಕೊಸಾಕುಳಿ. Trouble, annoyance (My.).

ಕುಸಾಲೆ kusâlĕ. = ಕಸಲೆ, ಕಸಾಲೆ. See ಕಿಱು-.

ಕುಸಿ kusi. 1. = ಕುಸುಕ. The peg or knob-like ornamental pin of a door (ಕವಾಟಕಲಾಕೆ Šmd. Dh.; My.; T. ಕುಚ್ಚಿ, M. ಕುಱ್ಱಿ, a little plug, stake, etc.; *cf.* ಕುದೆ?).

ಕುಸಿ kusi. 2. To bend (v. i.); to stoop; to be lowered (to hang down from heaviness); to sink, to give way, to settle, to tumble in; to wear away, etc. (ತಗ್ಗು Šmd. I; ಕ್ಷೀಣತ್ವ Šmd. Dh.; C.; Tĕ. ಕುಸಿಂಚು; *cf.* ಕುಱ 1). ಕುಸಿದು ನಡೆದಂ (Šmd. 280). ನಿಜ ಸೈನ್ಯಭಾರದಿನ್ದೆ ಎಣ್ದೆಸೆಯ ಆನೆಗಳ್ ಕುಸಿದು ಕುಗ್ಗಿದುದು (225). ಕುಸಿಯದೆ ಇರಿ! (Bp. 37, 39). ಲಸಿತದಿವ್ಯೋನ್ನತಶರೀರಂ ನಿಸಿತಶೂಲದ ಶೂಕನಿಹತಿಗೆ ಕುಸಿಯದೆ (39, 64). ಕುಸಿದಿಟ್ಟ ಚಕ್ರದನ್ತೆ (discus) ಕುನುಂಗಿ ಪರಿವ... ದುಷ್ಟಗಜಂಗಳ್ (Rśv. 6, after 11). ಬಲಭಾರಕ್ಕೆ ಧರಾತಲಂ ಕುಸಿಯೆ (13, 77). ಕುಸಿದ ನಡುವಿನ, ಹೊರಟ ಬೆನ್ನಿನ (ಕುಱುಬಂ Bp. 20, 11). ಕುಸಿದಪರಾಂಗಂ (Rśv. 5, 92). ಮನೆ ಕುಸಿಯಿತು, ಹಗೆಯ ಕುಸಿಯಿತು (C.). See Abh. P. 7, 157; Râm. 1, 16, 43; 6, 30, 10; Rśv. 2, after 76; 14, 58; Šśv. 4, 9. 78; J. 3, 19.

ಕುಸಿ kusi. 3. = ಕುಸಿದು. P. p. of ಕುಸಿ 2. — ಕುಸಿ ಬೀಱು. To sink, give way, as a wall, etc. (C.).

ಕುಸಿ kusi. 4. The state of being bent, sunk, etc. (ಮಣಿ Čt. I, 32; ಜರಿದುದು Bhn. 48, o. r. ಜಡಿದುದು). — ಕುಸಿಗೊರಲ್. -ಕೊರಲ್. A sunk, *i. e.* short, neck. ಅದು ಕುಸಿಗೊರಲ್ (Šmd. 111 Mdb.). — ಕುಸಿಗೊರಲ. -ಕೊರಲ. (Šmd. 95). A man with a short neck. ಅವಂ ಕುಸಿಗೊರಲಂ (111 Mdb.). — ಕುಸಿಗೊರಲೆ. -ಕೊರಲೆ. A woman with a short neck. ಅವಳ್ ಕುಸಿಗೊರಲೆ (Šmd. 111 Mdb.).

ಕುಸಿ kusi = ಕುತಿ 2. (My.).

ಕುಸಿಕು kusiku. = ಕುಸುಕು 2, etc. ಆ ಬಣ್ಡಿಯಂ ಕುಸಿಕಿಱಿದು ಬರಲೀಸದಿರಿ! (Bp. 56, 29).

ಕುಸಿಬೆ kusibĕ. A Tbh. of ಕುಸುಮ್ಭ. (ಕುಸುಮ್ಭ Mr. 374; C.). ಕುಸಿಬೆಯೆಣ್ಣೆ, safflower oil (C.).

ಕುಸಿಮ್ಬೆ kusimbĕ. = ಕುಸಿಬೆ. (My.).

ಕುಸೀದ ku-sîda. *Usury.* 2, = ಕುಸೀದಿಕ. (ಬಡ್ಡಿಯುಮ್ಬಂ Mr. 345).

ಕುಸೀದಿಕ kusîdika. *A usurer,* a money-lender. See s. ಬಡ್ಡಿಕೊಡು.

ಕುಸು kusu. = ಕುಸ, etc. — ಕುಸುಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. = ಕುಸಗುಟ್ಟು. (My.).

ಕುಸುಕ kusuka. = ಕುಸಿ 1. (J. 17, 6).

ಕುಸುಕು kusuku. 1. The state of being lowered or low, as a door, etc. (My.).

ಕುಸುಕು kusuku. 2. = ಕುಸಕು, ಕುಸಿಕು, ಕುಸುಂಕು. To strike, to beat (ಘಾತನ Šmd. Dh.; Grj. 2, after 106). **2,** = ಕುಕ್ಕು 3, to wash by slightly beating (My.).

ಕುಸುಂಕು kusuṅku. = ಕುಸುಕು 2. (Šmd. Dh.).

ಕುಸುಬು kusubu. = ಕುಸುಮು. To wash clothes by beating them on a flat stone (ಒಗೆ Šm. 80; My.; see ಕುಕ್ಕು 3, ಕುಸುಕು 2); to knock down (Grj. 2, after 106). ಕುಸುಬಿದವು ಕುನ್ನಿಗಳ್ ಅಖಿಲಮೃಗಕುಲವ (Bh. 3, 13, 27).

ಕುಸುಬೆ kusubĕ. A Tbh. of ಕುಸುಮ್ಭ. (ಕುಸುಮ್ಭ Nr.; My.).

ಕುಸುಮ kusuma. *A flower* (ಮಲರ್, ಅರಲ್, ಪೂ Šm. 23; ಅರಲ್, ಅಲರ್ 103. 108). 2, *the menstrual discharge.*

ಕುಸುಮಧನ್ವ kusuma-dhanva. Kâma (J. 12, 4).

ಕುಸುಮಬಾಣ kusuma-bâṇa. An arrow of flowers (Grj. 7, after 11). 2, Kâma (My.).

ಕುಸುಮಮಂಜರಿಗೆ kusuma-mañjarigĕ. A bunch of flowers (ಮಂಜರಿ Kk. 19).

ಕುಸುಮರಸ kusuma-rasa. Honey (Bp. 60, 43).

ಕುಸುಮಮಾಲಿಕ kusuma-mâlika. A garland-maker (Râm. 5, 8, 50).

ಕುಸುಮವಿಚಿತ್ರ kusuma-vičitra. N. of a vṛitta (Čh.).

ಕುಸುಮವಿಶಿಖ kusuma-viśikha. Kâma (Bp. 32, 2).

ಕುಸುಮಶರ kusuma-śara. Kâma (Šmd. 127; Bp. 59, 35). 2, N. of a vṛitta (Čh.).

ಕುಸುಮಷಟ್ಪದಿ kusuma-shaṭpadi. N. of a metre (Čh.).

ಕುಸುಮಸಂಕೋಚನ kusuma-saṅkôčana. The shutting of flowers. See ಮುಗಿ.

ಕುಸುಮಸಾಯಕ kusuma-sâyaka. = ಕುಸುಮಬಾಣ. (My.).

ಕುಸುಮಾಕರ kusuma-âkara. A place abounding with flowers, a flower-garden; the vernal season. (My.).

ಕುಸುಮಾಂಘ್ರಿಪ kusuma-aṅghripa. N. of a vṛitta (Čh.).

ಕುಸುಮಾಂಜನ kusuma-añjana. *The calx of brass.*

ಕುಸುಮಾಯುಧ kusuma-âyudha. Flower-armed: *Kâma.*

ಕುಸುಮಾರಿ kusumâri. ಕಬ್ಬಿಣದ ಕುಸುಮಾರಿ (ದ್ರುಘಣ, ಮುದ್ಗರ, ಘನ, ದೊಡ್ಡ ಹಾರೆ, ಗುದಿಗೆ Si. 290).

ಕುಸುಮಾಸ್ತ್ರ kusuma-astra. = ಕುಸುಮಬಾಣ. (J. 7, 38).

ಕುಸುಮಿತ kusumita. Furnished with flowers, flowered (ಹೂವಾದ, ಅರಳಿದ G.; My.).

ಕುಸುಮು kusumu. = ಕುಸುಬು. (My.).

ಕುಸುಮೆ kusumĕ. = ಕುಸುಮ No 2. 2, N. of a plant (ಕೆಂಜಿಗೆ Mr. 149). 3, Tbh. of ಕುಸುಮ್ಭ (My.). — ಕುಸುಮೆಚಾಕ್ಯ. (ಪ್ರದರ, ನಾರೀರುಜ್ Si. 448).

ಕುಸುಮೇಷು kusuma-ishu. Flower-arrowed: *Kâma.*

ಕುಸುಮೋಪಚಯ kusuma-upačaya. The act of collecting flowers (J. 8, 19).

ಕುಸುಮ್ಬರಿ kusumbari. = ಕೊಸಮ್ಬರಿ, ಕೋಸಮ್ಬರಿ, ಕೋಸುಮರಿ, ಕೋಸುಮ್ಬರಿ. Raw fruit, etc., preserved especially as a seasoning (S. Mhr.; Mhr. ಕೋಶಿಮ್ಬಾರ, ಕೋಶಿಮ್ಬರೀ).

ಕುಸುಮ್ಬೆ kusumbĕ. (Šmd. 48). A Tbh. of ಕುಸುಮ್ಭ (Šmd. 339. 364; Hlâ.; My.); dried flowers of safflower (B. 5, 72; Mhr.); the dye prepared from them. — ಕುಸುಮ್ಬೆದುಪ್ಪಟಿ. A deep red cloth (C.). — ಕುಸುಮ್ಬೆಪಾಗು. A deep red turban (My.). — ಕುಸುಮ್ಬೆಬಣ್ಣ. A deep red colour (C.; Si. 441).

ಕುಸುಮ್ಭ kusumbha. = ಕುಸಿಬೆ, ಕುಸಿಮ್ಬೆ, ಕುಸುಬೆ, ಕುಸುಮೆ No 3, ಕುಸುಮ್ಬೆ. A thistle-like herb, *the safflower, Carthamus tinctorius* L. 2, *the water-pot of the student and sannyâsi.*

ಕುಸುರಿ kusuri. 1. = ಕುಸುರು 1. The pulp or soft part of some vegetables and fruits. (Tu. ಕುಸ್ರು; Tĕ. ಗುಜುರು, ಗುಜ್ಜು, ಗುಂಜು, pulp; thick juice; pith; T. ಕೂಚ್ಚಿ, pulp; T., M. ಕುಱಮ್ಬು, thickened fluid, conjee, loam; to grow thick or condensated; M. ಕೊಱು, fat, thick,

Digitized by Google

solid; *cf.* ಕೊಬ್ಬು 1 & 2, ಕೊಬ್ 1, ಗೊಜ್ಜು 2). **2,** the sticky filament of flowers (J. 3, 27; My.); a kusuri-like ornament for the back part of the head (My.). **3,** a kind of pêlikĕ in poetical composition (Kâvy. III, 2, B, 82 seq.). — ಕುಸುರಿದಱ್. -ತಱ್. To reduce to pulp. ತನುವಂ ಕುಸುರಿದಱಿದು (Bp. 45, 28). ಸಾಯಲಾಱೆನು! ಎನಲು, ಕುಸುರಿದಱಿಯದೆ ಬಿಡರು ಯಮನವರು ಬೇಗ (Dp. 4). See Râm. 6, 11, 18; J. 16, 38; 20, 58; 22, 17. 28.

ಕುಸುರಿ kusuri. 2. = (ಕಸ 1), ಕುಸುರು 2. — ಕುಸುರಿಗಾಯಿ. -ಕಾಯಿ. A very young, quite unripe fruit (My.).

ಕುಸುರಿ **kusuri.** A kind of cloth (ಅಂಜೆ, ಪಟ್ಟಭೇದ Mr. 342; *cf.* ಅಂಜೆ 1).

ಕುಸುರು kusuru. 1. = ಕುಸುರಿ 1. The sticky filament of flowers (My.). ತಾವರೆಹುವ್ವಿನಲ್ಲಿಯೂ ಅಥವಾ ಯಾವ ಹುವ್ವಿನಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವ ಕುಸುರುಗಳು, ಹುವ್ವಿನ ತಿರುಳುಗಳು (ಕಿಂಜಲ್ಕ, ಕೇಸರ); ಕುಸುರುಗಳನ್ನರೆ ಹುವ್ವಿನಲ್ಲಿ ನೂಲಿನ ಎಳೆಗಳು ಜೊತೆಗೂಡಿದನ್ತೆ ಚಿತ್ರಮಾಗಿ ಇರುವವು (Si. 96).

ಕುಸುರು kusuru. 2. = ಕುಸುರಿ 2. — ಕುಸುರುಗಾಯಿ. = ಕುಸುರಿಗಾಯಿ. (My.).

ಕುಸುವು kusuvu. Common hemp, Cannabis sativa L. (St. & Pl.).

ಕುಸೂಲ **kusûla.** = ಕುಶೂಲ. *A granary.* See ಕಣಜ.

ಕುಸೃತಿ **ku-sṛiti.** *Evil conduct; magic rites, sorcery.*

ಕುಸ್ತಿ **kusti.** Wrestling (C.; Si. 294; Mhr., H. ಕುಸ್ತೀ). — ಕುಸ್ತಿ ಬಿಡು. To set on to wrestle (My.). — ಕುಸ್ತಿಯಾಡು. -ಆಡು. To wrestle (C.). — ಕುಸ್ತಿ ಹಿಡಿ. = ಕುಸ್ತಿಯಾಡು. (S. Mhr.; B. 2, 2).

ಕುಸ್ತುಭ **kustubha.** Vishṇu. (R.).

ಕುಸ್ತುಮ್ಬುರಿ **kustumbari.** = ಕುಸ್ತುಮ್ಬುರು, etc. (ಕೊತ್ತುಮ್ಬರಿ Čt. II, 99; My.).

ಕುಸ್ತುಮ್ಬುರು **kustumburu.** = ಕುಸ್ತುಮ್ಬರಿ, ಕೊತಮ್ಬರಿ, ಕೊತುಮ್ಬರಿ, ಕೊತ್ತಮ್ಬರಿ, ಕೊತ್ತಿರಿ, ಕೊತ್ತುಮರಿ, ಕೊತ್ತುಮಿರಿ, ಕೊತ್ತುಮ್ಬರಿ, ಕೋತಮ್ಬರಿ. *Coriander, the plant and its seed, Coriandrum sativum* L.

ಕುಸ್ವರ **ku-svara.** A disagreeable, discordant note (My.).

ಕುಹಕ **kuhaka.** = ಕುಯಕ, ಕುವಕ, ಕೊಯಕ. Cheating; *a cheat, a rogue, a juggler;* juggling, deception, legerdemain (ಕೊಯಕ Kk. 87; Šm. 59; Bp. 40, 56).

ಕುಹಕಿ **kuhaki.** A deceiver, a juggler (ಮಾಯೆಗೆಯ್ವಂ Mr. 276; Bh. 1, 8, 65; 2, 13, 18; My.); a female deceiver (J. 5, 61).

ಕುಹನ **kuhana.** *Envious;* hypocritical.

ಕುಹನೆ **kuhanĕ.** *Hypocrisy.*

ಕುಹರ **kuhara.** A hollow; *a hole, a cave* (ಗಿರಿಯ ಗುಹೆ Mr. 97).

ಕುಹು **kuhu.** *The new moon, i. e. the first day of the first quarter on which the moon rises invisible* (ಚನ್ದ್ರನಂ ಕಾಣಲು ಬಾರದ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ Hlâ.; ಶಶಿ ಅಡಗಲು ಅದು ಕುಹು Mr. 69). 2, the cry of the kôkila.

ಕುಹುಣ್ಡ **kuhuṇḍa.** N. of a demon (Č. Bp. 47, 21).

ಕುಹೂರವ **kuhû-rava.** The kôkila or cuckoo. (R.).

ಕುಳ್ kuḷ. = ಕುರುಳ್ 2, etc. (My.).

ಕುಳ kuḷa. 1. = ಕಳ 5, ಕೊಳ 3, ಕೊಳಗ 1. A certain measure: a kŏḷaga. See ಅಯ್ಗುಳ, ಒಕ್ಕುಳ, ನಾಗುಳ.

ಕುಳ kuḷa. 2. = (ಕುಳಿಕೆ 2), ಕುಳು, ಕೊಳ್ 2, ಕೊಳು 2. Seizing, etc. See ಕೊಳುಗುಳ.

ಕುೞ **ku-ḷa. 1.** The true ೞ್ of the Kannaḍa language (Šmd. 12. 13. 26. 27. 29. 31. 40. 51. 332. 408).

ಕುಳ **kuḷa. 2.** = ಕುಲ, ಕುಳು. Family, race (Mhr. ಕೂಳ). 2, a lessee or tenant with reference to the Sarkâr (Mhr. ಕೂಳ); any one who pays taxes (My.). — ಕುಳವರ್ತನೆ. The perquisites of the village officers receivable from farmers and those who pay revenue to government (R.). — ಕುಳವಾಡಿ. An inferior village-servant (My.). Feminine ಕುಳವಾಡಿಗಿತ್ತಿ (My.). — ಕುಳವಾಡಿಕೆ. The business of a kuḷavâḍi (My.). — ಕುಳವಾಡಿಗ. = ಕುಳವಾಡಿ. (My.). Feminine ಕುಳವಾಡಿಗಿತ್ತಿ (My.). — ಕುಳವಾಡಿತನ. = ಕುಳವಾಡಿಕೆ. (My.). — ಕುಳವಾರು. A settlement made with the farmers individually (My.; Br., H. ಕುಲ್ವಾರ್). ಕುಳವಾರು ಇಲ್ಲದ ಊರಿಗೆ ತಳವಾರ ಏನು ಮಾಡ್ಯಾನು? (Prv.; see Prv. s. ತಳವಾರ). — ಕುಳವಾರ್ಪಟ್ಟಿ. An account of the land farmed by each cultivator severally (My.).

ಕುೞಾನ್ತ **kuḷa-anta.** A word that ends in the true Kannaḍa ೞ್ (Šmd. 41. 52).

ಕುಳಿ kuḷi. = ಕಳ 6, ಕುಣಿ 6, ಗುಳಿ, (ಕೊಳಿ). An affix for the formation of nouns, *e. g.* ಒಡಕುಳಿ, ಪೇಂಕುಳಿ, ಪೊರ್ಕುಳಿ, ಮಱುಕುಳಿ (Šmd. 239).

ಕುಳಿಕೆ kuḷikĕ. 1. = ಕುಣಿಕೆ 4. See ಕಣ್-.

ಕುಳಿಕೆ kuḷikĕ. 2. = (ಕುಳ 2). See ಕೊಳಗುಳಿಕೆ.

ಕುಳಿತು kuḷitu. = ಕುನ್ತು, etc. P. p. of ಕುಳಿರ್ 1 (C.). Seated, sat down. ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳು, to sit down. ರಾಜರು ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳುವ ಆಸನ (ನೃಪಾಸನ, ಭದ್ರಾಸನ Si. 267). ರಥದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುವವನು (ರಥಿಕ 283). ಕುಳಿತವನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಏಳುವಿಕೆ (ಉತ್ಥಾನ 437). ಈಚಲ ಮರದ ನೆರಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತು ಕೊಣ್ಡನು (B. 2, 13). ಗಿಡದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತಿತು (3, 11). ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒನ್ದೇ ಹಱೆಗೋಲಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ಧೇವೆ (Prv.). — ಕುಳಿತು ಕುಳಿತು. rep. ಒನ್ದೇ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಕುಳಿತು ನಿಮಗೆ ಬಹಳ ಬೇಸಱ ಬನ್ದಿದ್ದೀತು (B. 3, 67).

ಕುಳಿಯ kuḷiya. (Šmd. 40).

ಕುಳಿರ್ kuḷir. 1. = ಕುಞ್ಚು, ಕುಳ್ಳಿರ್, ಕುಳ್ಳಿರು, ಕುಳ್ಳು 3, ಕೂರ್ಡು, ಕೂರ್ 3. To bend, to stoop; to squat; to sit down (ಋಜುಭೇದ Šmd. Dh.; Tĕ. ಕೂಕುಣ್ಡು, ಕೂಚುಣ್ಡು, ಕೂರ್ಚುಕೊನು, ಕೂರ್ಚುಣ್ಡು, ಕೂರ್ಪುಣ್ಡು, to sit down; Tu. ಕುಳ್ಯ್).

ಕುಳಿರ್ kuḷir. 2. To be cool or cold. (T.). ಕುಳಿರ್ದುದು (ಚಳಿತ Čt. I, 36).

ಕುಳಿರ್ kuḷir. 3. (Šmd. 58). Coolness, coldness; cold; snow, frost (ಹೈಮ Šmd. Dh.; ಹಿವ, ಚಳಿ, ಅಯ್ಕಿಲ್, ಹಿಮ Šm. 16; ತಣ್ಣಿತು, ಕೋಡು, ಕೊಟ್ಟು, ಶೈತ್ಯ 36; ಶೈತ್ಯ, ಹಿಮ 105; M. ಕುಳಿರ್, ಕುಳುರ್; T. ಕುಳಿರ್, ಕೂದಲ್, ಕೂದಿರ್, ಕೂದೈ, coldness; cold wind; *cf.* ಕೊಡತ 1). — ಕುಳಿರ್ಕೊರ್ಡು. To become very cool (Abh. P. 7, 147). — ಕುಳಿರ್ಗಲ್. -ಕಲ್. The cool stone, the moon-stone (ಚನ್ದ್ರಗಲ್, ಒಸರ್ಗಲ್ Čt. II, 112). — ಕುಳಿರ್ಗಾಳಿ. (Šmd. 54). A cool wind. — ಕುಳಿರ್ಗೆಯ್ಯ. Who has cool hands or rays: the moon (ಚನ್ದ್ರ Čt. I, 55). — ಕುಳಿರ್ವನೆ. -ಮನೆ. A cool house or room (ಶೈತ್ಯಾಲಯ Kk. 23). — ಕುಳಿರ್ವಾಲಿನೀರ್. -ಪಾಲಿ-ನೀರ್. Very cool water (V. 4, 25). — ಕುಳಿರ್ವೆಟ್ಟು. -ಬೆಟ್ಟು. The snow-

Digitized by Google

mountain: Himâlaya (ಹಿಮಾದ್ರಿ Čt. II, 10). ಕುಳಿರ್ವೆಟ್ಟಿನ ಮಗಳು. -ಅಣುಗಿ. Himâlaya's daughter: Pârvatî (ಗಿರಿಜೆ Šm. 3). ಕುಳಿರ್ವೆಟ್ಟದೊಡೆಯ. -ಎರೆಯ. Himavat, the king of the snowy mountains. ಕುಳಿರ್ವೆಟ್ಟದರಸನಣುಗಿ. -ಅಣುಗಿ. Himavat's daughter: Pârvatî (ಉಮೆ Čt. II, 119). — ಕುಳಿರ್ವೆರಸು. -ವೆರಸು. To be united with coolness, to be cool (J. 3, 9). — ಕುಳಿರ್ವೆಳಗ. -ಬೆಳಗ. Who has cool light: the moon (ಚಂದ್ರ, etc., ಶಶಿ Kk. 44).

ಕುಳಿಲ್ kuḷil. To amuse one's self with jumping over wood or trees (ಮರವಾಯಿದು ಬಿನದಿಪುದು Šs.).

ಕುಳು kuḷu. = ಕೊಳು 2, q. v.

ಕುಳು kuḷu. = ಕುಳ 2. — ಕುಳುವಾಡಿ, etc. = ಕುಳವಾಡಿ, etc. (My.).

ಕುಳ್ತು kuḷtu. = ಕುಳಿತು, etc. See Sp. s. ಕುದಸು; Bp. 3, 39.

ಕುಳ್ಳಾವಿ kuḷḷâvi. = ಕುಲಾಯಿ, etc. (Si. 279, *only* in Si.).

ಕುಳ್ಳಿ kuḷḷi. = ಗುಳ್ಳಿ 2. See ದವುತಿಕುಳ್ಳಿ.

ಕುಳ್ಳಿತು kuḷḷitu. = ಕುಳಿತು, etc. P. p. of ಕುಳ್ಳಿರ್. See Bp. 20, 15; 34, 9; 37, 3. 65; 39, 44; 45, 13; 53, 33. 58.

ಕುಳ್ಳಿರ್ kuḷḷir. = ಕುಳಿರ್ 1, etc. To sit down. P. p. ಕುಳ್ಳಿರ್ದು. ಪಱುಗೋಲೊಳ್ ಕುಳ್ಳಿರ್ದಂ (Šmd. 163). ಕುಳ್ಳಿರ್ದಾತ (ಆಸೀನ, ಉಪವಿಷ್ಟ Hlâ.). ಕುಳ್ಳಿರ್ದಂ (ಆಸೀನ, etc. Mr. 246). ಕುಳ್ಳಿರಲ್ ಅಱಿಯದೆ ಮೇಲು ಮೊಗವಾಗಿ ಮಲಗಿಹ ಮಗವು (ಉತ್ತಾನಶಯ, ಡಿಮ್ಭ); ಕುಳ್ಳಿರ್ದು ಏಱುವಲ್ಲಿ ಉತ್ಥಾನ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಕುಳ್ಳಿರುತ (Bp. 26, 28). ಕುಳ್ಳಿರಿ! (= ಕುಳ್ಳಿರಿಂ! 58, 69; 59, 1). ಲತೆಯ ತೂಗುಮಂಚದೊಳ್ ಶಶಿಪ್ರಭಾಮಹಾದೇವಿಯುಂ ತಾನುಂ ಕುಳ್ಳಿರ್ದರ್ (Čpr. 7, after 92). See Bp. 10, 1; 12, 16; Rśv. 5, 21; 7, after 97; 8, after 125; 10, after 31; 12, after 41; 13, after 1; Śśv. 1, 83; 3, after 35; J. 5, 68; 13, 24; 17, 27. 30; 28, 25; 29, 49.

ಕುಳ್ಳಿರಿಸು kuḷḷirisu. = ಕುಳ್ಳಿರಿಸು, ಕೂಡಿರಿಸು, ಕೂಡ್ರಿಸು. To cause to sit down, etc. ಬಱಿಸಿ ಪ್ರಧಾನರಂ, ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ (Šmd. 71). See Bp. 4, 4; 5, 65; 47, 7; 51, 10; 57, 25; 59, 57; J. 29, 36.

ಕುಳ್ಳಿರು kuḷḷiru. = ಕುಳ್ಳಿರ್, etc. ಕುಳ್ಳಿರುವಲ್ಲಿ (Nn. 54).

ಕುಳ್ಳಿಹ kuḷḷiha. = ಕುಳ್ಳಿರ್ಪ. Present or future participle relative of ಕುಳ್ಳಿರ್. ಕುಳ್ಳಿಹಲ್ಲಿ (ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ); ಅರಸುಗಳು ಕುಳ್ಳಿಹ ಆಸನ ಆವುದಾನೊನ್ದು ಉಣ್ಟು, ಅದು ಭದ್ರಾಸನ ಎನಿಸುಗು; ತಱುವಾಯಿಗೊಣ್ಡು ಕುಳ್ಳಿಹಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಯ ಎನಿಸುಗು (Nr.).

ಕುಳ್ಳು kuḷḷu. 1. = ಕುರುಳ್ 2, etc. A cake of dried cow-dung (C.). — ಕುಳ್ಳುತಾಳಿ. A round pile of kuḷḷu for cooking (C.). — ಕುಳ್ಳುದಾನ. A stack of kuḷḷu (S. Mhr.).

ಕುಳ್ಳು kuḷḷu. 2. = ಕುಱುಳ್. Shortness, etc. — ಕುಳ್ಳ. = ಕುಱುಳ. (ಖರ್ವ, ಹ್ರಸ್ವ, ವಾಮನ Si. 197; My.). ಕುಳ್ಳನ ಕರೆಯ ಬಾರದು, ಕಳ್ಳನ ಕರೆಯ ಬಹುದು. — ಕಳ್ಳನ ನಮ್ಬಿದರೂ ಕುಳ್ಳನ ನಮ್ಬ ಬಾರದು (Prvs.). *Cf.* ಕೊಳ್ಳ 2.

ಕುಳ್ಳು kuḷḷu. 3. = ಕುಳಿರ್ 1, etc. (My.). P. p. ಕುನ್ತು.

ಕುಱ್ kuḷ. 1. (?). (= ಕುಱ 2 ?). See ಕವುಂಕುಱ್, ಪೊಕ್ಕುಱ್.

ಕುಱ್ kuḷ. 2. A tong (? M. ಕೊಡುಸ್ಸು, closeness; ಕೊಡಲ್, tongs). See ಇಕ್ಕುಱ್ 1.

ಕುಱ kuḷa. 1. Confusion, disorder, perplexity (see ಕಱಕುಱ; M. ಕುಱಕ್ಕು, intricacy, as of thread; ಕುಱಪ್ಪ, intricacy; ಕುಱ್ಚ, to be mixed; to be perplexed; ಕುಱಙ್ಙು, to be troubled; ಕುಡುಕ್ಕು, to entangle; ಕುಡುಙ್ಙು, to be entangled, hooked in; ಕುಡುಸ್ಸು, closeness = ಕುಡುಕ್ಕು, ಕುರುಕ್ಕು, entanglement, rope-knot = ಕುಡುಕ್ಕು; T. ಕುಱವಿ, to be joined, united; ಕುಱಪ್ಪ, intricacy in business, impediment, confusion; ಕುಱು, crowd, multitude; ಕುಱ್ಚಿ, to be mixed; see ಕುಣಿಕೆ 2, ಕುದೆ, ಕುಪ್ಪೆ, ಕುಲಿಕೆ, ಕೊಱವು, ಗುಣ್ಪು 1, ಗುಬುರು, ಗೊಟ್ಟು 2, ಗೊಡವೆ).

ಕುಱ kuḷa. 2. = ಕುಡ 1, ಕುಱು, ಗುಱ 2, ಗುಱು 1. A piece of iron used for the raṇṭĕ (and kuṇṭĕ), a ploughshare (ನೇಗಿಲ್ಬಾಯ್ಯ ಕರ್ಬುನಂ Šmd. I; ಕುಶಿರ, ಫಾಲ Mr. 370; T., M. ಕೊಱು; T. also ಕಾಱು; Tĕ. ಕರ್ರು, ಕೊರ್ರು; Sk. ಕುಶಿಕ, ಕುಶೀ, ಕೂಟ, ಕೂಟಕ; *cf.* ಕುಡಿನ). **2,** an iron used in cauterizing, see ಬರೆಗುಱ.

ಕುಱಿ kuḷi. 1. (To be or become low, deepened, or hollow; T., M.; *cf.* ಕುಸಿ 2, ಕೊಱಲ್). **2,** to make a hole, to dig (ಖನನ Šmd. Dh.; Šm. 115; M.; T. ಕುಡ್ಯ; see ಕೊಡೆ 2 & s. ಕುಣಿ 2).

ಕುಱಿ kuḷi. 2. = ಕುಣಿ 2, etc. A hollow; a hole; a pit; a grave (ನಿಮ್ನಭೂಮಿ Šmd. Dh.; ಅಗುಟ್ಟಿದೆ Šmd. I; ನಿಮ್ನ Šm. 115; ಶ್ವಭ್ರ, ದರ Nr.; ನಿಮ್ನ, ಅಗಾಧ, ಗರ್ತ, ಬಿಲ, ಛಿದ್ರ, etc. Hlâ., Mr. 392; ಗರ್ತ Nn. 12; My.; T., M.; Tu. ಗುಱಿ; Tĕ. ಗೊಯ್ಯಿ; Sk. ಕೂಲ, ಚುರಿ, ಚೂಡ; T. ಕೂವಲ್, depth; a well). ದೇವಾದಿಗಳಿನ್ದ ಮಾಡಲು ಪಟ್ಟ ಕುಱಿ (ಗುಹೆ, ಗಹ್ವರ); ಗುಣ್ಪಂಗಳಿನ್ದ ಸಂಕೀರ್ಣಮಾದ ಕುಱಿ (ಕುಕೂಲ Nr.). ದಕ್ಕುವೆರಸಿದ ಕುಱಿ (ಕುಕೂಲ); ಕುಣ್ಡಿಯ ಕುಱಿ (ಕುಕುನ್ದರ, ಜಘನಕೂಪಕ Hlâ.). See Bp. 40, 70; ಕಪ್ಪುಗುಱಿ, ಕ್ರೀಡಾಕುಱಿ. — ಕುಱಿ ತೆವರು. Unevenly raised ground (ಸ್ಥಪುಟ, ವಿಷಮೋನ್ನತ Hlâ.). — ಕುಱಿ ಮೂಗು. A flat nose. ಕುಱಿಮೂಗಿನವನು (ಅವಟೀಟ, ನತನಾಸಿಕ, etc. Si. 197).

ಕುಱಿ kuḷi. 3. (= ಕುಱ 1 ?). (It is very probable that ಕುಱಿ is a *mistake* for ಕುಱ). — ಕುಱಿದಱ. (very probably ಕುಱದಱ, q. v.). ಗೋವರ್ಕಳ್ ಇದಿರ್ಚಿದ ಗೋಱಾಯ್ತ ರ್ಕಳೊಳ್ ಎಕ್ಕತುಳಮ್ ಇಱಿದು, ಕುಱಿದಱಯಾದರ್ (Šmd. 79). — ಕುಱಿದಱದಱ. -ತಱ. (very probably ಕುಱದಱದಱ). (Kâvy. I, 1 *a*, 25, o. r. ಕುಱದಱ-).

ಕುಱು kuḷu. = ಕುಱ 2, etc. (ಫಾಲ, ಕುಶಿಕ Hlâ.).

ಕುಱ್ಗಿಸು kuḷgisu. = ಕುಗ್ಗಿಸು, etc.

ಕುಱ್ಗು kuḷgu. = ಕುಗ್ಗು 1, etc. To contort, to shrink, etc. (ಆಕುಂಚನ Šmd. Dh.).

ಕೂ kû. A cry, call, clamour. (Tĕ., T.). See ಕುಕ್ಕೂಕೂ.

ಕೂ kû. 1. (Šmd. 103). A female piśâča or goblin.

ಕೂ kû. 2. = ಕೂವ. A Tbh. of ಕೂಪ.

ಕೂಕಣಿ kûkaṇi. = ಕೊಗಣೆ, etc. (S. Mhr.).

ಕೂಕಮ್ಬ kû-kamba. = ಕೂಕುಮ್ಬ, ಕೂವಕಮ್ಬ. ತುದಿಯ ಕೂಕಮ್ಬದವನು (ನಿರ್ಯಾಮಕ, ಕರ್ಣಧಾರಕ Mr. 407).

ಕೂಕಮ್ಬಿ kûkambi. A great distance (S. Mhr., obsolete).

ಕೂಕಲು kûkalu. Crying, shouting (Tĕ.). — ಕೂಕಲಮೂಗ ಪಕ್ಷಿ. The fork-tailed shrike (ಕಲಿಂಗ, etc., ಕುಕ್ಕುಟ, q. v., Si. 172).

ಕೂಕು kûku. = ಕೂಗು 2. — ಕೂಕಿಱ. -ಇಱ. To shout. ಮಣಿಯದೆ, ಕುಣಿದು, ಈ ಧೀರನ್ ಅವಿರೆ ಕೂಕಿಱಿದು, ಎಚ್ಚರ್ (Šmd. 287).

Digitized by Google

ಕೂಕುದ kûkuda. *One who gives a girl in marriage in due form, decorating her with ornaments* (see Tĕ. s. ಕೂಕು).

ಕೂಕುಮ್ಬ kû-kumba. = ಕೂಕಮ್ಬ, etc. The mast of a vessel (ಕೂವಕ, ಗುಣವೃಕ್ಷಕ Nr.).

ಕೂಕುಮ್ಬಕಾಱ kûkumba-kâṟa. = ಕೂವಕಮ್ಬಿಗ. A pilot; a helmsman (ಕರ್ಣಧಾರ, ನಾವಿಕ Nr., o. r. ಕೂಕುಮ್ಬಿಕಾಱ).

ಕೂಕುಮ್ಬಿಕಾಱ kûkumbi-kâṟa. = ಕೂಕುಮ್ಬಕಾಱ, q. v.

ಕೂಗಟೆ kûgaṭĕ. 1. = ಕುಗ್ಗಟೆ. The soap nut tree (Tĕ. ಕುಂಕುಡು, ಕೂಕುಡು). See ಹೆಗ್ಗುಗಟೆ.

ಕೂಗಟೆ kûgaṭĕ. 2. = ಕೊಗನೆ, etc. — ಕೂಗಟೆಹುಣ್ಣು. A sore occasioned by wax in the ear. ಕೂಗಟೆಹುಣ್ಣು ಆದರೆ ಜಾಗಟೆ ಬಡಿಯುವದಕ್ಕೆ ಆಗದೇ? (Prv.).

ಕೂಗಣಿ kûgaṇi. = ಕುಱುಗನೆ, etc. Ear-wax (S. Mhr.; ಪಿಂಜೂಷ, ಮಲ G.).

ಕೂಗು kûgu. 1. To cry aloud; to cry out (ಉಚ್ಚೈರ್ಧ್ವನಿ Śmd. Dh.; C.; Tu.; Tĕ. ಕೂಯು; T., M. ಕೂವು, ಕೂವು; *cf.* ಕುಮಿ). ಕುಕ್ಕುಕೋ ಎನ್ದು, ಕೋೞಿ ಕೂಗಿದುವಾಗಳ್ (Śmd. 19). ಧಾರುಣಿತಲಮ್ ಅದಿರೆ ಕೂಗುವರ್ ಆರ್? (Bp. 57, 11). ಯಾಚಕರನ್ ಎತ್ತಲು ಕೂಗಿ ಕರೆವನ್ತೆ ಉಲಿಯೆ ಕೋಗಿಲೆಗಳ್ (J. 8, 6). ಕೂಗುತಿವೆ ಕೋಕಿಲೆಗಳು (3, 24). ಕೂಗಿ ಹೇೞಿದರೆ ತೂಗುವ ತ್ರಾಸು ಕೇಳುತ್ತದೋ? — ಕೂಗುವ ಕೋೞಿಗೆ ಕುಣ್ಡೆ ನೊಣ್ದೀತೇ? ಎದ್ದು ರಾಗಿ ಬೀಸುವಳೇ ಬಲ್ಲಳು! (Prvs.). See Rśv. 13, after 102; Bh. 1, 8, 21; Si. 56. 57. 163. 171. 295. 363. 379. — ಕೂಗಾಡು. -ಆಡು. = ಕೂಗು. (My.). ಅವರು ಆನನ್ದದಿನ್ದ ಕೂಗಾಡಿ (B. 5, 165). — ಕೂಗ್ಯಾಡು. = ಕೂಗಾಡು. (C.).

ಕೂಗು kûgu. 2. = ಕೂಕು. A cry, a clamour, a shout, etc. (Tĕ. ಕೂಕೆ). ನವುಲುಕೂಗು (ಕೇಕೆ Si. 177; C.). ಕುಮರಿಗಳ ಕೂಗು (ಹೇಷೆ 273; My.). ಆನೆಗಳ ಕೂಗು (ಬೃಂಹಿತ 295; C.). ನರಿಯ ಕೂಗು (C.). ಆಳ ಕೂಗು (C.). — ಕೂಗಳತೆ. -ಅಳತೆ. The distance at which a loud cry can be heard (C.). ಎರಡು ಕೂಗಳತೆಯ ಮಾರ್ಗ (ಗವ್ಯೂತಿ, ಕ್ರೋಶಯುಗ Nr.). — ಕೂಗಿಡು. -ಇಡು. To cry aloud (ಉಚ್ಚೈರ್ಧ್ವನಿ Śmd. Dh.; My.). — ಕೂಗಿನ ಮಾರಯ್ಯ. N. of certain Lingâyta mendicant (S. Mhr.). — ಕೂಗು ಹಾಕು. = ಕೂಗಿಡು. (C.).

ಕೂಗುರಿ kûguri. A sort of pulse. ಕೂಗುರಿ ಅವರೆಗಳು ವಲಾಖ್ಯಂ (Mr. 150, o. r. ಕೂಗುರಿ).

ಕೂಗುವಿಕೆ kûguvikĕ. Crying aloud (C.).

ಕೂಂಕು kûṅku. To rise, to soar (ಉತ್ಪತನ Śmd. Dh.; Rśv. 13, 84). ಕೂಂಕಿದಂ (Śmd. 48).

ಕೂಚ kûča. = ಕೊಚು 1, etc. (My.).

ಕೂಚ kûča. Tbh. of ಕೂರ್ಚ. See ವರಹಾ-.

ಕೂಚಿ kûči. = ಕೋಚು, etc. N. in ಡೊಳ್ಳು ಹೊಟ್ಟೆಯ-. — ಕೂಚಿಫಟ್ಟ. = ಕೋಚುಫಟ್ಟ q. v. (C.).

ಕೂಚಿಗ kûčiga. N. (Bp. 56, 27; My.).

ಕೂಚಿಮಾರ kûčimâra. N. (Bp. 40, 18).

ಕೂಚು kûču. 1. = ಕೊಚ, ಗುಜ್ಜು 1. A post or pillar in a wall for the support of beams (My.; Tĕ. ಕುರುಜು). See Sp. s. ಮಾಳಿಗೆ. ಮಾಡಿಗೆ ಒನ್ದು ಕೂಚು, ಮೊಡಿಕ್ಕೆ ಒನ್ದು ಗುಜ್ಜು (Prv.).

ಕೂಚು kûču. 2. = ಕುಱುಚು, etc. Smallness, etc. — ಕೂಚುಗಡ್ಡ. A thin beard (My.). — ಕೂಚುಗಿಡ. A small, stunted tree (My.).

ಕೂಚು kûču. 3. = ಕೂಚಿ. — ಕೂಚುಗೋಲು. -ಕೋಲು. A hook used in locking a door (My.).

ಕೂಚು kûču. March or decampment of troops (or of people, My.; Mhr., H. ಕೂಚ).

ಕೂಜ kûja. 1. = ಹೂಜ, ಹೂಜೆ. An earthen water-jug, a goglet (My.; Mhr., H. ಕುಜಾ; T. ಕೂಜಾ).

ಕೂಜ kûja. 2. Rumbling; cooing; murmuring; etc. (Sk.; R.).

ಕೂಜಿತ kûjita. = ಕೂಜ 2. See ರತ-.

ಕೂಟ kûṭa. 1. (= ಕೊಟು, ಕೂಡು 2). A verbal noun of ಕೂಡು 1: A joining; a coming in contact with; a junction; connection, union (ಸನ್ಧಿ, ಶ್ಲೇಷ Nr.; ನೆರೆ Čt. I, 48; ಯೋಗ, ನೀವಿ Nn. 105; ಮಿಲನ 107; ಯೋಗ, ಸಂಗ 113; ಅಭಿಸಂಗ 122; ಪ್ರಮಾಣ, ಮಿಲನ 139; ಅಭಿಸಂಗ Mr. 492; ಯೋಗ 514; ಸನ್ಧಿ 487; ಸಾಕಂ, etc. 535); an assembly, a crowd (My.); a heap, a quantity (My.); company, fellowship (ಕಾಣ್ಡ, ಮಿಲಿನ Nn. 116; ಸವಿತಿ, ಸಾಂಗತ್ಯ 141; ವಿಧಾನ, ತನ್ತ್ರ Nn. 75; ವಿಧಿ Mr. 483; ಕಾಣ್ಡ Mr. 502; My.; T. ಕೂಟ್ಟ, ಕೂಟ್ಟು; Tĕ. ಕೂಟಮಿ; Sk. ಕೂಟ). **2,** sexual intercourse (ಹರ್ಷ, ರತ Nn. 73; ರತ, ಸುರತ 155; ಸಮ್ಭೋಗ, ರತಿ 163; ಯಾಭ, etc. Mr. 329; Bp. 40, 30; 42, 15. 23; My.; at the present time the *only* meaning in S. Mhr.; Tĕ. ಕೂಟಮು; Sk. ಕುಟೀರ, ಕುಟೀರ). ಆಟಂ ಪಾಟಂ ಕೂಟಂ (Śmd. 246). ಆಟಪಾಟಕೂಟಂಗಳ ಕೇಲಿಗೆ ಆಯ್ದಿಸದು ತೊಡು (198). ನದಿಗಳ ಕೂಟ (ಸಿನ್ಧುಸಂಗಮ Nr.). ಧರ್ಮ ಕಾಮ ಅರ್ಥ ಈ 3 ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳ ಕೂಟ (ತ್ರಿವರ್ಗ Si. 255). ಸೊಣ್ಟಿ ಹಿಪ್ಪಲಿ ಮೆಣಸು ಈ ಮೂಱಱ ಕೂಟ (ತ್ರಿಕಟು 335). ಮೂಱು ಅಗ್ನಿಗಳ ಕೂಟ (ತ್ರೇತೆ 424). ಕಿಱಿದು ಕೂಟಂ (ಕೊಂಚೆ Čt. I, 18). ತಱಿದ ಕೆಣ್ಡವ ಮೆಟ್ಟಿ ಮಱುಗುವ ತೆಱನನ್ತೆ ಅಱಿಯದರ ಕೂಟ (company); ಬಱ ಕೂಟ ತನ್ನನೆ ಇಱಿದು ಕೊಣ್ಡನ್ತೆ! (Sp.). See Prv. s. ನೋಟ; Grj. 2, after 106; Rśv. 11, 83; Śsv. 1, 50; J. 6, 34. 35; 15, 6. 47; 24, 48. — ಕೂಟ ಕೂಡು. To assemble (My.).

ಕೂಟ kûṭa. 2. = ಕುಟ. See ಮರಕೂಟ, ಸರ-.

ಕೂಟ kûṭa. 3. = ಗುಣ್ಟ 2, etc. A peg, etc. (My.).

ಕೂಟ kûṭa. (= ಕೋಡು 6). *A heap, a multitude, an assemblage* (Bp. 37, 14); connection (ಯೋಗ Nn. 152), the state of being together with (ಸಮ 152; ಸಾಕಂ, ಸಮಂ, ಸಾರ್ಧಂ, ಸತ್ರಂ Mr. 535). 2, any prominence: a horn (*cf.* ಕೋಡು); a hump (see ಅಂಸ-); *the summit of a mountain* (ಮೇಖಲೆ, ಬೆಟ್ಟದತುದಿ Nn. 152, o. r. -ತಪ್ಪಲು; *cf.* ಕೋಡು); *the head, the highest or best* (see ಹದುಳ). 3, *immovableness, steadiness.* 4, a roguish plot; *fraud, deceit, trick, forgery* (ಕಪಟ, ನೆವ 152; *cf.* ಕೊಟ್ಟ 1). 5, a ship, a boat (ಭೃತ್ರ, ಹಡಗು 152). 6, *a ploughshare* (*cf.* ಕುಱಿ 2). 7, *a hammer, a mallet* (*cf.* ಕುಟ್ಟು 1). 8, an ox whose horns are broken (ಕೊಮ್ಬು ಒತ್ತಿ ಮುಱಿದೊಡೆ ಕೂಟಂ Mr. 179; *cf.* ಕುಱು). 9, cardamom (ಏಲಕ್ಕಿ Nr.; *cf.* ತ್ರುಟ). 10, a point connected with the horoscopes of two parties to be married (My.; Mhr.).

ಕೂಟಕ kûṭaka. *A mass; a globe.* 2, *a ploughshare.* 3, *the body of the plough exclusive of the pole and share.* See ಕುಡಿನ.

ಕೂಟಣಿ kûṭaṇi. = ಕುಣ್ಟಣಿ, etc. (ಕುಟ್ಟನಿ, ತಮ್ಬುಲಿ, etc. Hlâ.).

ಕೂಟಪಾಲಕ kûṭa-pâlaka. A bilious fever. (R.).

ಕೂಟಮಾನ kûṭa-mâna. A false measure or weight (Sk.). 2, a union of all sorts of musical instruments (Rśv. 5, after 19).

Digitized by Google

ಕೂಟಯನ್ತ್ರ kûṭa-yantra. *A snare; a trap.*

ಕೂಟರ kûṭara. A hornless animal (ಕೊಪ್ಪಿಲ್ಲದ ಪಶು Mr. 186).

ಕೂಟಶಾಲ್ಮಲಿ kûṭa-śâlmali. *A kind of silk-cotton.*

ಕೂಟಸಾಕ್ಷಿ kûṭa-sâkshi. A false witness. (J. 20, 16).

ಕೂಟಸಾಕ್ಷ್ಯ kûṭa-sâkshya. False witness (J. 5, 67).

ಕೂಟಸ್ಥ kûṭa-stha. Standing at the top; standing in a multitude or in the midst; *immovable, perpetually and universally the same,* as the soul, space, ether, etc.; the male representative of a family (My.).

ಕೂಟಸ್ಥತ್ವ kûṭa-sthatva. Unchangeableness, uniformity. (R.).

ಕೂಟಾಕ kûṭâka. (= ಕೂಟ No. 7). A hammer. (R.).

ಕೂಟಾಗಾರ kûṭa-âgâra. An apartment on the top of a house (ವಲಭಿ G.).

ಕೂಟಿ kûṭi. (= ಕೊಟ 3). A hat (turban) peg or stand (My.).

ಕೂಟು kûṭu. (= ಕೊಟ 1). A dish made of two or more vegetables boiled together (My.; T. ಕೂಟ್ಟು).

ಕೂಡ kûḍa. = (ಕೂಡು 2 No. 2), ಕೂಡೆ. An infinitive of ಕೂಡು 1, q. v., used adverbially: In company; together with, along with; with (C.; T.). ಮುನಿದೊಡೆ ಅಮ್ಮನ ಕೂಡ ಮುನಿಯಲಿ! (Bp. 47, 28). ದುರ್ಜನರ ಕೂಡ ಒಡನಾಟ ಬಚ್ಚಲ ಬಿಲ್ಲಜ್ಜನನ್ತಿಹುದು (Sp.). ತನ್ದೆ ತಾಯಿಗಳ ಕೂಡ ಬಹು ಭಕ್ತಿಯಿನ್ದ ನಡ ಕೋ! (B. 1, 24; see also 1, 10). ಹುಲಿ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಆನೆಯ ಕೂಡಲೂ ಗಣ್ಡಾಕದ ಕೂಡಲೂ ಕಾದಿ (4, 37). ಅವನ ಕೂಡ ಹೋಗ ಬೇಡ! (C.). **2,** also, likewise (My.), *e. g.* ಅದು ಕೂಡ ಬನ್ತು. — ಕೂಡ ಕೂಡಲೆ. From time to time (My.). — ಕೂಡಾ. = ಕೂಡ. (C.). ಕುದುರೆಗಳ ಕೂಡಾ ಮಹಾನದವನ್ ಉತ್ತರಿಸಿ ನಡೆ ತರುತಿರ್ದಂ (J. 28, 1). ಅಣ್ಣ ಅಕ್ಕ ಇವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಕೂಡಾ, ಭ್ರಾತೃಗಳೆನ್ದು, ಒನ್ದೇ ಹೆಸರು (Si. 193). ನಾನು ನಿನ್ನ ಕೂಡಾ ನಾಳೆ ಬನ್ದರೆ (B. 1, 26). — ಕೂಡಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To heap up (Bp. 43, 69). — ಕೂಡಿಡು. -ಇಡು. To heap (My.). 2, to place one thing to another (My.). — ಕೂಡಿರಿಸು. -ಇರಿಸು. To place or keep in (one's own) company. (ನಮ್ಮನ್ನು) ಬೇಱಿರಿಸಿ! ಕೂಡಿರಿಸಿ! ನಿಮಗೆಯು ತೋಱಿದುದೆ ಮತ! (Bh. 1, 8, 75).

ಕೂಡದಲೆ kûḍadalĕ. = ಕೊಡುದಲೆ. (My.).

ಕೂಡರು kûḍaru. = ಕೊಡ್ರು, etc. (B. 5, 96. 283. 294).

ಕೂಡಲ್ kûḍal. ಕೂಡಲು. = ಕೂಡ್ಲು. The state of being joined with or endowed with. (T.; Tĕ. ಕೂಡಲಿ). ಯುತ, ಅನ್ವಿತ, ಸಂಹಿತ, etc. ಕೂಡಲ್ಕೆ ನಾಮಂ (Mr. 440). **2,** a junction; a confluence (ಸಮ್ಭೇದ, ಸಂಗಮ, ಸಂವೇದ್ಯ Hlâ.; ಸಂಗಮ Čt. I, 67; My.). **3,** = ಕೂಡಲ ಸಂಗಮ (Bp. 61, 40). — ಕೂಡಲ ಸಂಗಮ. N. of the confluence of the Kṛishṇâ and Bhîma rivers (My.). — ಕೂಡಲ ಸಂಗಮೇಶ. -ಈಶ. Śiva's liṅga or Śiva at Kûḍala saṅgama (Bp. 3, 28; 4, 56; 58, 67). — ಕೂಡಲ ಸಂಗಮೇಶ್ವರ. -ಈಶ್ವರ. = ಕೂಡಲ ಸಂಗಮ. (Bp. 61, 73). — ಕೂಡಲ ಸಂಗಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ. = ಕೂಡಲ ಸಂಗಮೇಶ. (Bp. 61, 49). — ಕೂಡಲಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To put or bring together, to amass (My.); to grasp; to effect or accomplish. ಕೂಡಲಿಕ್ಕುವಲ್ಲಿ ಘಟ, ಸಂಗ್ರಹ (Nn. 109). ಸಾಧಿಸಲು ಪಟ್ಟ ಬುದ್ಧಿಯುದ್ಯೋಗ (ಯತ್ನ, ಎಲ್ಲವಂ ಕೂಡಲಿಕ್ಕುವ ಬುದ್ಧಿ Nn. 148). — ಕೂಡಲೆ. -ಎ 3. = ಕೂಡ್ಲೆ. At the very moment; forthwith (C.). ಅವನನ್ನು ಕಣ್ಡ ಕೂಡಲೆ (B. 2, 19). ಗೊನೆಯನ್ನು ಇಱಿಸಿ ಕೊಣ್ಡ ಕೂಡಲೆ (2, 37). 2, even together with (a person, etc., My.). — ಕೂಡಲೇ. -ಏ 2. = ಕೂಡಲೆ. (C.). ಯಜಮಾನರು ಹೇಱಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಮಾಡ ಬೇಕು (B. 1, 14). ಕೂಡಲೇ ನಾನು ಗಡಿಯಾಲ ಮಾಡುವವನಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ (4, 197).

ಕೂಡಸು kûḍasu. = ಕೂಡಿಸು. (S. Mhr.; Čb. 30).

ಕೂಡಿಕೆ kûḍikĕ. Joining; meeting; a junction (ಮೇಲಕ, ಸಂಗ, ಸಂಗಮ Si. 398; ಸಮಿತಿ 425). **2,** marrying a widow (My.). ನದಿಗಳ ಕೂಡಿಕೆ (ಸಮ್ಭೇದ, etc. Si. 94). See ಕೆಯ್ಗೂಡಿಕೆ; Prv. s. ದಾಡಿಗೇ ಮನೆ. — ಕೂಡಿಕೆ ಗಣ್ಡ. A man who has married a widow (My.). — ಕೂಡಿಕೆ ಹೆಣ್ಡತಿ. A remarried widow (My.).

ಕೂಡಿರಿಸು kûḍirisu. 1. See s. ಕೂಡ.

ಕೂಡಿರಿಸು kûḍirisu. 2. = ಕುಳ್ಳಿರಿಸು, etc. (B. 5, 39. 42. 43. 57. 126. 132. 143).

ಕೂಡಿಸು kûḍisu. = ಕೂಡಸು. To join (v. t.); to mix; to add; to amass; etc. (C.; Tĕ. ಕೂರ್ಚು). ಕೂಡಿಸಲ್ ಪಟ್ಟದು (ಸಂಯೋಜಿತ, ಉಪಾಹಿತ Si. 379). See Si. 348; B. 3, 4. 72; 4, 125. 141. 225; Prvs. s. ತುಪ್ಪ, ತೃಣ.

ಕೂಡಿಸುವಿಕೆ kûḍisuvikĕ. Putting together, etc. (ಸಂಗ್ರಹ G.).

ಕೂಡು kûḍu. 1. To join (v. i.); to unite (v. i.); to be one;—to come together, to meet;—to be joined, connected, furnished, endowed with;—to be possible; to take place (ಸಮ್ಮೇಲನ Śmd. Dh.; Śm. 94; ಪೊರ್ದುಗೆ ಆಗು Śmd. 172 Cm.; ಒನ್ದಾಗು 172 Cm.; ಅಪ್ಪು 396 Cm.; C.; Tĕ., T., M.; *cf.* ಕುಡಿ 1, ಗುಡಿಯಿಸು 1). ಒಡನೆ ಕೂಡಿದ (ನಿಯುಕ್ತ Śmd. 343 Cm.). ಎರಡು ಕೂಡಿದದು (ಯುಗ್ಮ, ಯುಗಲ Si. 179). ಕೂಡಿದ್ದು (ದ್ವನ್ದ್ವ 459). ಅರಸರುಮ್ ಅರಸಿಯರುಂ ಕೂಡಿಹ ಬನಂ (ಪ್ರಮದವನ Hlâ.). ಕೂಡಿದ ಮೊಣಕಾಲುಳ್ಳವನು (ಪ್ರಜ್ಞು, ಸಂಗತಜಾನುಕ); ಬೆಳುದಿಂಗಳೊಡನೆ ಕೂಡಿದ ಇರುಳು (ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಿ Nr.). ಸನ್ತೋಷದಿನ್ದ ಕೂಡಿದ ಮನಸುಳ್ಳವನು (ತೂರ್ಣಮಾಣ Si. 354). ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಅವಯವದಿನ್ದಲೂ ಆಕಾರದಿನ್ದಲೂ ಕೂಡಿರುವವನು (ಸಿಂಹಸಂಹನನ 355, see also 363). ಕೂಡಿಕೊಣ್ಡನ್ಥದು (ಸಂಸಕ್ತ, ಅವ್ಯವಹಿತ, etc. 371). ತನ್ನ ಅನುಜನಂ ಕೂಡಿಕೊಣ್ಡು, ಏಕಾನ್ತಭವನಕೆ ಆಯ್ದು (J. 30, 50). ಕೇಡು ಬರುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕೂಡುವದು (springs up also) ದುರ್ಬುದ್ಧಿ.—ಕೂಡದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮಾಡದ ಅಡಿಗೆ (Prvs.). ಆಡನ್ದರೆ ಆಡದದು, ಆಡ ಮರನೇಱುವದು, (ಏಱಿ) ಕೂಡದೆ ಕೊಂಕ ನಡೆವದು, ಕಡಿದರೆ ಅದು ಬಾಡದು (guitar-string, Sp.). ಅದಕ್ಕೆ ಕೆಯ್ ಹಚ್ಚಲಿಕ್ಕೆ ಸಹ ನನಗೆ ಕೂಡಲಿಲ್ಲ (B. 4, 136). ಈ ಹೊತ್ತು ನನಗೆ ಒನ್ದು ಗಱಿಗೆ ಸಹ ಕೂಡುವದಿಲ್ಲ (4, 137). ದೇವರು ನಿನಗಿನ್ತ ಹೇಱ ಕೂಡದಷ್ಟು ಶ್ರೇಷ್ಠನು (4, 144). ನನ್ನನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವ ಭಾರವು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕೂಡಿ ಅದೆ (belongs to you, 4, 126). See Śmd. 45. 53. 75. 89. 262. 343; Bp. 37, 4; 47, 17; 50, 36; 53, 13; 58, 50; Bh. 1, 8, 83; Č. Bp. 4, 7; J. 3, 24; 8, 2; 29, 9; Rśv. 6, 23; 9, 22; B. 2, 30; Si. 428; ಒಡಗೂಡು, ಒಡನೆ ಕೂಡು, ಒನ್ದುಗೂಡು, ಒಬ್ಬುಳಿಗೂಡು, ಕೆಯ್ಗೂಡು, ಬಟ್ಟೆಗೂಡು, ಮೆಯ್ಗೂಡು. **2,** to be fit (My.). ಕೊಲ್ಲ ಕೂಡದು (ಅವಧ್ಯ Si. 65). ಅನುರಾಗಾದಿಗಳಿನ್ದ ಹುಟ್ಟುವ ಪುಲಕಾದಿಶರೀರಗಳ ವಿಕಾರಗಳನ್ನು ಇತರರಿಗೆ ತಿಳಿಸ ಕೂಡದ ನಾಚಿಕೆಯಿನ್ದ ಮಱೆ ಮಾಡುವದು (ಅವಹಿತ್ಥ, etc. 73). ಕೂಡದು (ಮಾ, ಅಲಂ, ಬೇಡ 473). **3,** to have sexual intercourse (ಮೈಥುನ Śm. 94; My.; Bp. 40, 42). **4,** to join (v. t.); to add, as numbers (C.). ಕೂಡಲ್ ಪಟ್ಟ (ನಿಯುಕ್ತ Śmd. 24 Cm.; ವಿಹಿತ 140 Cm.).—See Prvs. s. ಬೆಸ್ತು, ಲಿಪಿ.—

Digitized by Google

ಕೂಡ. An infinitive of ಕೂಡು. See ಕೂಡ. — ಕೂಡ ಬೀಳು. To be accumulated or amassed (B. 1, 10; My.). — ಕೂಡ ಹಾಕು. To heap up, to amass, to lay up (B. 2, 9; 3, 36. 68; 5, 122; My.). — ಕೂಡಿ ಬರು. To come in company or together, as ಅವರಿಬ್ಬರು ಕೂಡಿ ಬನ್ದರು (My.). 2, union or terms of friendship or love to exist (C.). ಅವಳಿಗೂ ಅವಳ ಗಣ್ಡನಿಗೂ ಕೂಡಿ ಬಾರದ್ದರಿನ್ದ (B. 5, 48). 3, to prosper, as a business (My.); to be practicable or possible (My.). 4, to assemble and come (to a place, My.). 5, to astrologically agree, as the horoscopes of a marriageable pair. — ಕೂಡಿ ಬೀಳು. = ಕೂಡ ಬೀಳು. (C.; B. 5, 217).

ಕೂಡು kûḍu. 2. (= ಕೂಟ 1). Joining; association; company. ಕೂಡಿಂಗೆ (Bp. 45, 5). **2,** = ಕೂಡ. — ಕೂಡುಗೆಳೆಯ. -ಕೆ- or -ಗೆ-. A friend with whom one keeps company (ವಯಸ್ಯ, ಸ್ನಿಗ್ಧ, ಸವಯಸ್ Nr.). — ಕೂಡು ಬೀಳು. = ಕೂಡ ಬೀಳು. (B. 5, 106. 303; My.). ಕೂಡು ಬಿದ್ದ (ಸಂಚಿತ G.). — ಕೂಡುಮಾತು. Colloquy, conversation (ಸಂಕಥೆ, ಸಂಗೀತ Mr. 461). — ಕೂಡು ಹಾಕು. = ಕೂಡ ಹಾಕು. (B. 5, 88. 303; My.).

ಕೂಡುದಲೆ kûḍudalĕ. = ಕೂಡಡಲೆ. Success, prosperity (My.; T. ಕೂಡುದಲ್).

ಕೂಡುವಿಕೆ kûḍuvikĕ. = ಕೂಡಿಕೆ. ಶಬ್ದಗಳ ಕೂಡುವಿಕೆ (ಸಮಾಸ G.).

ಕೂಡುಹ kûḍuha. Meeting, union, etc. (ಮೇಲಕ, ಸಂಗ, ಸಂಗಮು Nr.).

ಕೂಡೆ kûḍĕ. = ಕೂಡ. So that (any thing) is joined; with, together with; together; at the same time; all at once; further, also (ಒಡನೆ Šmd. 301 Cm.; ಸಾರ್ಧಂ, ಸಾಕಂ, ಸತ್ರಾ, ಸಮಂ, ಸಹ Si. 471; My.; Tĕ., M.). ಕಾನ್ತನ ಕೂಡೆ ತೊಡಿಗೆ ತೊಡಿಗೆಗಳಂ ಕಳಿಸಿ ಕೊಳುಹ (ಲೀಲೆ Nr.). ಮುಟ್ಟೆ ಒದಹಂ ಚಾರಣಂ ಕೂಡೆ (ಪೀತ Mr. 158). ಕೂಡೆ ಪಾನ ಮಾಡುವಿಕೆ (ಪೀತಿ, ತುಲ್ಯಪಾನ); ಕೂಡೆ ಊಟ ಮಾಡುವಿಕೆ (ಸಹಭೋಜನ Si. 317). See Šm. 75; Bp. 1, 51; 27, 40; 31, 6; 48, 6; 50, 38; 53, 14; Bh. 1, 5, 5; 1, 8, 83; 1, 16, 15; 2, 13, 35; Rāv. 11, 67; J. 2, 65; 4, 31; 17, 20; 22, 3; 28, 22. 36. 45. 55. 58; 29, 30. — ಕೂಡೆ ಕೂಡೆ. rep. Mutually, one with the other, all together. ಕೂಡೆ ಕೂಡೆ ಮಾತಾಡುವುದು (ಸಂಕಥೆ, ಅನ್ಯೋನ್ಯಸಂಗೀತಿ Hlâ.). See J. 28, 47. — ಕೂಡೇ. = ಕೂಡೆ. (B. 4, 104; My.; M.).

ಕೂಡ್ರಿಸು kûḍrisu. = ಕುಳ್ಳಿರಿಸು, etc. (C.; B. 8, 58. 86. 88; 4, 216).

ಕೂಡ್ರು kûḍru. = ಕುಳಿರ್ 1, etc. (C.; B. 1, 3. 17; 4, 202). P. p. ಕೂತು.

ಕೂಡ್ಲು kûḍlu. = ಕೂಡಲ್. ಕಡಲಿನೊಳಗೆ ಹೊಟಿಯ ಕೂಡ್ಲು (ಸವ್ಭೇದ, ಸಿನ್ಧುಸಂಗಮ Si. 94). — ಕೂಡ್ಲೆ. = ಕೂಡಲೆ. (My.; Si. 119; B. 2, 49).

ಕೂಣ್ಟಣಿ kûṇṭaṇi. = ಕುಣ್ಟಣಿ, q. v.

ಕೂಣ್ಟು kûṇṭu. 1. (Šmd. 48). = ಕುಣ್ಟು 1. To limp, to halt; to hop (ವಿಕೃತಗತಿ Šmd. Dh.).

ಕೂಣ್ಟು kûṇṭu. 2. (Šmd. 250). = ಕುಣ್ಟು 2. The state of limping, etc.

ಕೂತು kûtu. 1. Dance, play (T. ಕೂತ್ತು; Sk. ಕೂರ್ದ, a leap, jump; *cf.* ಕುಣಿ 3). — ಕೂತಾಣ್ಡದೇವ. N. (Bp. 17, 1). — ಕೂತುವಾಹನ. A kuruju in which an idol is put and before which people dance in procession (My.).

ಕೂತು kûtu. 2. = ಕುನ್ತು, etc. (C.). ಕೂತು ಕೂಸಿಪ್ಪ ಚೀಲಂ (ಜರಾಯು Mr. 308). ಗಣ್ಡಸು ಕೂತು ಕೆಟ್ಟನು, ಹೆಂಗಸು ತಿರುಗಿ ಕೆಟ್ಟಳು. — ಕೂತರೂ ನಾತ ಹೋದೀತೇ? ಹೇತದ್ದಕ್ಕಿನ್ತ ಹೆಚ್ಚು! — ಕೂತುಮ್ಮುವನಿಗೆ ಕುಡಿಕೇ ಹಣ ಸಾಲದು (Prvs.). See B. 1, 3; 2, 6; Si. 231. 246. 399.

ಕೂತುರು kûturu. The creeping herb Bryonia scabra Rottl. (Tĕ.; Si. 152).

ಕೂದಲ್ kûdal. = ಕೂದಲ, ಕೂದಲು. Hair, of the head or body (ನವಿರ್ Šmd. II; Kk. 83; ನವಿರ್, ಕುರುಳ್ Šm. 71; ಚಿಕುರ, ಶಿರಸಿಜ, ಕೇಶ, etc. Mr. 319; Sk. ಕುಂಜರ, ಕುನ್ತಲ; T. ಕುಟಿಲ್, ಕೂನ್ದಲ್, ಕೂರಲ್, ಕೂಟ್ಟೈ, ಕೊನ್ದಳ, ಕೋದೈ, ಕೋಲಿ; M. ಕೂನ್ದಲ್). ಮೆಯ್ಯ ಕೂದಲ್ (ಲೋಮ Mr. 319). ಮಣ್ಡೆಯ ಕೂದಲ್ (ಪ್ರವಾಲ, ನವಿರ್ Nn. 7; ಶಿರೋರುಹ 45; ಕಚ 48). See ಕೊಂಕುಗೂದಲ್, ತಲೆ-; Bh. 3, 13, 29.

ಕೂದಲ kûdala. = ಕೂದಲ್. (S. Mhr.; B. 5, 18). ಮೊಲದ ಕೂದಲ (ಶಶಲೋಮ G.).

ಕೂದಲು kûdalu. = ಕೂದಲ್, etc. (C.). ಮೆಯ್ಯ ಕೂದಲು (ರೋಮ, ತನೂರುಹ Hlâ., Nr.). ಮಣ್ಡೆಯ ಕೂದಲು (ಕೇಶ, ಕುನ್ತಲ, etc.); ಮಣ್ಡೆಯ ಕೂದಲು ಮೊದಲಾದವಱಲ್ಲಿ ಮುಪ್ಪಿನಿನ್ದಾದ ಬಿಳುಪು (ಪಲಿತ Nr.). ಕಣ್ಣ ಕೂದಲು (ಪಕ್ಷ Si. 437). ಕುಱೀ ಬಣ್ಣೆ ಮುನ್ತಾದ ಕೂದಲು (ಊರ್ಣ 419). ಕುಱೀ ಕೂದಲು (C.). See Si. 73. 168. 169. 215. 216. 334; B. 2, 26. ಇವನ ಮಾತು ಬೆಣ್ಣೆಯೊಳಗಿನ ಕೂದಲು ತೆಗದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಕೂನ್ kûn. 1. = ಕೂನು 1. To be bent or bowed, to bend, to stoop (ಆನಮು Šmd. Dh.; T.; M. ಕೂನ್, ಕೂಲ್; see ಕುಡು 3, ಕುನಿ 1, ಕುಸಿ 2). P. p. ಕೂನ್ತು (287 Cm.).

ಕೂನ್ kûn. 2. = ಕೂನು 2, ಗೂನು. A hump (ಶರೀರ ಕುಗುರ್ Šm. 100; M. ಕೂಞ್ಞು, ಕೂನ್; T. ಕೂನ್, ಕೂನಲ್; Tĕ. ಗೂನು). — ಕೂನ. -ಅ 3. A hump-backed man (ಕುಬ್ಜ, ಗಡುಲ Nr.). — ಕೂನ ಪಾಣ್ಡ್ಯ. N. (Bp. 50 sum.).

ಕೂನ್ kûn. 3. = ಕೂನ, ಕೂನು 3. A mark; a sign; acquaintance (ಕುಱುಪು Šm. 63. 100; Kk. 57, o. r. ಕೂನ; see ಕುಱ 1).

ಕೂನ kûna. = ಕೂನ್ 3. (ಕುಱುಹು Šs.; S. Mhr.; Mhr. ಖೂಣ).

ಕೂನಿ kûni. 1. A hump-backed female (My.).

ಕೂನಿ kûni. 2. An earthen basin used by oilmen (My.).

ಕೂನು kûnu. 1. = ಕೂನ್ 1. (My. in the present and imperative).

ಕೂನು kûnu. 2. = ಕೂನ್ 2, etc. (My.; see ಮುದಿಗೂನು).

ಕೂನು kûnu. 3. = ಕೂನ್ 3, etc. (S. Mhr.).

ಕೂನ್ತು kûntu. Bending, bent state. — ಕೂನ್ತುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To bend downwards, to become crooked. ಕುತ್ತದಿನ್ದ ಕೂನ್ತುಗೊಣ್ಡವನು (ರುಜಾಭುಗ್ನ, ನ್ಯುಬ್ಜ Nr.).

ಕೂಪ kûpa. = ಕೂರ್ಪ s. ಕೂರ್ 2. (Bp. 23, 32; 46, 55; J. 3, 29; 18, 23; 28, 3. 50).

ಕೂಪ kûpa. = ಕುಪ್ಪೆ, ಕೂ 2, ಕೂವ. A hole, a hollow; *a well* (ಬಾವಿ Nn. 48; *cf.* ಕುಱ 2). 2, a mast.

ಕೂಪಕ kûpaka. *A hollow, a cavity.* 2, *a hole dug for water in the dry bed of a rivulet.* 3, *the mast of a vessel.* 4, *a tree or post to which a boat is moored;* a rock or tree in the midst of a river. 5, a leather oil-vessel. See ಬಗರಗೆ, and Nr. s. ಇಬ್ಬಗೆ.

Digitized by Google

ಕೂಪಸ್ತಮ್ಭ kûpa-stambha. = ಕೂವಕಮ್ಬ. (Šmd. 342). The mast of a vessel.

ಕೂಪಾರ kûpâra. The ocean.

ಕೂಪಾರೋದಿತ kûpâra-udita. (ತುತ್ಥ Mr. 144, o. r. ತುತ್ತು).

ಕೂಪಿ kûpi. = ಕುಪ್ಪಿ. A flask, a bottle (Sk.).

ಕೂಬರ kûbara. 1. = ಕುವರ, etc. See ನಲ-.

ಕೂಬರ kûbara. 2. = ಕೂವರ 2. (Sk.).

ಕೂಬರಿ kûbari. = ಕೂವರಿ. (Sk.).

ಕೂರ್ kûr. 1. = ಕೂರ್. Sharpness; acuteness. (T., M.; Tĕ. ಕೂಚಿ; T., M. also: to be pointed or sharp; Tu. ಕೂಟು, to sharpen; *cf.* ಕುಯ್; ಕೂರ 2). — ಕೂರಂಕುಶ. -ಅಂಕುಶ. A pointed, sharp hook (Abh. P. 13, 73; Rŝv. 6, after 11). — ಕೂರಮ್ಬು. -ಅಮ್ಬು. A pointed, sharp arrow (ಎತ್ತಿಂಗೋಲ್ Kk. 52). ಕೂರಮ್ಬುನಿಸ್ದಿಚ್ಚು (Râghč. 17, 71). See Abh. P. 9, 68; Šŝv. 3, 4. 23; J. 4, 31; 7, 51. 61. — ಕೂರಲಗು. -ಅಲಗು. The sharp blade of a weapon (Bp. 1, 33; 27, 13. 31; 32, 24; 52, 39; J. 9, 33). — ಕೂರಸಿ. -ಅಸಿ. (Šmd. 207). A sharp sword. ಕೂರಸಿಯಿನ್ತೆನಿಸಿ ಮೆಱಿವನ್ ಆ ನರನಾಥಂ (184). See Abh. P. 7, 56; Šŝv. 2, 82; 3, 50). — ಕೂರಾಳ್. -ಆಳ್. A keen, brave soldier (ಉಕ್ಕಾರ್ಗಳ್, ಬಲ್ಬಣ್ಣ, etc., ಪರಾಕ್ರಮುಪ್ಪಳ್ಳವನು Šs.; Abh. P. 7, 60). — ಕೂರಾಳ್ತನ. -ಆಳ್ತನ. (Šmd. 81 Mḍb.). Great valour (?). — ಕೂರಿಟ್ಟಿ. -ಇಟ್ಟಿ. A pointed, sharp spear or javelin (Šŝv. 3, 26). — ಕೂರಿಲಿ. -ಇಲಿ. Having no point or sharpness. ಕೂರಿಲಿಕುಡುಗೋಲ್ (Šmd. 221). — ಕೂರುಗುರ್. -ಉಗುರ್. A sharp finger-nail (Rŝv. 7, 10; Č. Bp. 18, 15; J. 11, 24).

ಕೂರ್ kûr. 2. To mind, to be attached to, to love (ಸ್ನೇಹ Šmd. Dh.; ಮಱುಗು Šmd. II; M. ಕೂಱು, to love, mind; love; ಕೂಱ್ತಾನ್, lover, etc.; see Tĕ. s. ಕೂರ್ಮೆ; Sk. ಕುಮ್ಭ, the paramour of a harlot; see ಕುಱ 1). P. p. ಕೂರ್ತು (Šmd. 287). ಕೂರ್ತು ಈವಂ (60). ಕೂರ್ಪಂ (275). ಕೂರ್ಪುದು (264). The participle present ಕೂರ್ಪ appears also as ಕೂಪ, q. v. ಕೂರ್ತು ಮಱುಗಿದಂ (ಪ್ರೀತಿವಟ್ಟಂ Kk. 80). See Grj. 1, 18; 2, 1; Bp. 1, 32; 4, 60; 13, 21; 26, 51. 55; 27, 75; 32, 57; 47, 34; 50, 68. 73; 53, 21; 60, 60; 61, 15. 75; V. 11, 24; Rŝv. 11, 112; Šŝv. 2, 96; J. 17, 60). — ಕೂರ್ತಳ್. A beloved woman (ಒಱಿಲ್ದಳ್, ಅಚ್ಚಿತರ್ಗಳ್, ಗುಣಕಱುಗೊಣ್ಡಳ್ (Kk. 29; Šm. 75). — ಕೂರ್ಪ. = ಕೂಪ. Loving; beloved; a lover; a paramour; the loved one: a husband. See ಕೂರ್ಪವನು s. ಕೂರ್ಪು 2. Feminine ಕೂರ್ಪಳ್ (Rŝv. 5, 105).

ಕೂರ್ kûr. ಕೂರು. = ಕುಳಿರ್ 1, etc. To sit down (My., without a P. p.)

ಕೂರ kûra. 1. ಕೂಳ್ 1, ಕ್ರೂರ. *Boiled rice* (also ಕುರು in Sk.).

ಕೂರ kûra. 2. = ಕೂಳ್ 2. Tbh. of ಕ್ರೂರ. Fierce, cruel; sharp; hot; disagreeable (ಕ್ಷುದ್ರ Mr. 469; ಪರುಷ 515). ಕೂರದಸಿ (ತಱ Šm. 116). See Bp. 40, 81; Rŝv. 11, 112; Dp. 54, 3.

ಕೂರಹು kûrahu. A sword, a scymitar (ಶಸ್ತ್ರ Mr. 383).

ಕೂರಾಮ್ಬು kûra-ambu. Rice-water, rice-gruel (ಉಪ್ಪಿಕೆ, ಯವಾಗು, ಗಂಜಿ Mr. 214).

ಕೂರಿಕೆ kûrikĕ. Sharpness, pointedness (Râm. 4, 6, 18).

ಕೂರಿತು kûr-itu. = ಕೂರಿತ್ತು. (Šmd. 96. 183). That is sharp or pointed (ಬಸಿ Šm. 50). ಕೂರಿತಹುದು (ತೀಕ್ಷ್ಣ, ಖರ, ಕಟು Nr.).

ಕೂರಿತ್ತು kûr-ittu. = ಕೂರಿತು (Šmd. 96). ಸಣ್ಣಿತ್ತುಂ ಕೂರಿತ್ತುಮ್ ಅಹ ಧಾನ್ಯದ ತುದಿ (ಶೂಕ Nr.). ಕೂರಿತ್ತಾದ ಗನ್ಧಂ (ಸೊಗಡಂ Šm. 23).

ಕೂರಿದ kûrida. A sharp, acute, or brave man. ಕೂರಿದಂ (Šmd. 184). ಕೂರಿದಿರ್ or ಕೂರಿದರಿರ್ ಕಾಳೆಗದೊಳ್ (258). Also plural neuter ಕೂರಿದವು (Čpr. 1, 94).

ಕೂರಿಲಿ kûrili. See s. ಕೂರ್ 1.

ಕೂರಿಸು kûrisu. 1. To cause to love (Rŝv. 11, 112).

ಕೂರಿಸು kûrisu. 2. To cause to sit (My.). **2,** to join (v. t., as two pieces of wood, My.; Tĕ. ಕೂರ್ಚು).

ಕೂರು kûru. 1. = ಕುಯಿಲು, ಕೂಲು 2 No. 1. A tenon (My.).

ಕೂರು kûru. 2. ಕೂರ್. = ಕೂಲು 1. (My.). See ಕೂರ್ಪು 3.

ಕೂರುಮ kûruma. Tbh. of ಕೂರ್ಮ. (My.).

ಕೂಱಿಗೆ kûṟigĕ. The seed drill or sowing machine drawn by oxen (ವಾಪಿ Mr. 370; C.; Tĕ. ಕೂರು, to fill or stuff anything, to load). — ಕೂಱಿಗೆ ಹೊಡೆ. To work with the kûṟigĕ (C.).

ಕೂಱೆ kûṟĕ. A kind of cloth-louse (ವಸನಾಶ್ರಯ Mr. 166; C.; M. ಕೂಱ, T. ಕೂಱೈ, ಚೀಱೈ).

ಕೂರ್ kûr. = ಕೂರ್ 1. Sharpness, etc. — ಕೂರ್ಗಣೆ. -ಕಣೆ. A pointed, sharp arrow (Abh. P. 14, 144; Bp. 4, 26; Šŝv. 3, 25; J. 4, 35; 28, 48). — ಕೂರ್ಗಣೆವಱ. -ಮಱ. A shower of sharp arrows (Šŝv. 4, 14). — ಕೂರ್ಗೊಳ್. To become sharp or fierce (J. 4, 35). — ಕೂರ್ಗೋಲ್. -ಕೋಲ್. = ಕೂರ್ಗಣೆ. (R.). — ಕೂರ್ದಸಿ. A sharp-pointed stake (V. 29, 119; J. 31, 30). — ಕೂರ್ಪಾಡೆ. A sharp tusk (Šŝv. 3, 62). — ಕೂರ್ನಾಯ್. A sharp, fierce dog (Rŝv. 5, 51). — ಕೂರ್ವಾಳ್. -ಬಾಳ್. (Šmd. I). A sharp knife or sword (Abh. P. 8, 27; 13, 139).

ಕೂರ್ಚ kûrča. = ಕುಚ್ಚು, etc., ಕೂಚ. *A bunch of anything, a bundle* of grass, etc. 2, the head, the face (ಮುಖ Nn. 89). 3, *the space between the eyebrows* (ನಡು, ಮಧ್ಯ 89). 4, the beard; the mustaches (ಶ್ಮಶ್ರು, ಮೀಸೆ 89). 5, a bifurcation, etc. (ಕವಲು 89).

ಕೂರ್ಚಕ kûrčaka. = ಕುಂಚಿಗೆ 2. A bushel; a brush. 2, *an ornament on the top of a banner.*

ಕೂರ್ಚಶೀರ್ಷ kûrča-śîrsha. *N. of a plant, a drug, commonly called jivaka,* one of the eight principal medicaments (ಹಕ್ಕೀ ಸಿಳ್ಳಿಗಿಡ Si. 157).

ಕೂರ್ಚಿಕೆ kûrčikĕ. = ಕುಚ್ಚಿಕೆ. A brush. 2, *inspissated milk* (see ಗಿಣ್ಣು 1).

ಕೂರ್ತು kûrtu. P. p. of ಕೂರ್ 2, q. v.

ಕೂರ್ದನ kûrdana. Leaping. 2, *playing, sport.* See ಕೂತು 1.

ಕೂರ್ದಾಲ kûrdâla. = ಕುದ್ದಾಲ (Hlâ. MS.).

ಕೂರ್ಪ kûrpa. *The space between the eye-brows.* 2, a kind of bamboo-lid (ಕೆರಸೆ Mr. 209). 3, the hair around the yôni (ಅಂಗನೆಯ ಯೋನಿಯ ರೋಮಗಳು 328).

ಕೂರ್ಪರ kûrpara. *The elbow;* the knee. *Cf.* ಕೊಪ್ಪರ.

ಕೂರ್ಪಾಸ kûrpâsa. = ಕುಪ್ಪಸ, etc. *A bodice; a jacket;* a cuirass.

Digitized by Google

ಕೂರ್ಪಾಸಕ kûrpâsaka. = ಕೂರ್ಪಾಸ. *A bodice*, etc.

ಕೂರ್ಪು kûrpu. 1. (fr. ಕೂರ್ 1). Sharpness, etc.; valour; a keen, penetrating look (T.: saltness). ಕಣ್ಗಳ ಕೂರ್ಪು (Šmd. 170). ನಡುವಣ ಕರ್ಪುಂ ಕಡೆಯಣ ಕಡುವೆಳ್ಪುಂ ತುದಿಯು ಕೂರ್ಪುಮ್ ಎಸೆದಿರೆ ಎಟರಂ ಬಿಡದೆ ಸಲೆ ತೆಗೆದ ಮದನನ ನಿಡಿಯಲರ್ಗಣೆಗಳನೆ ಪೋಲ್ತುವಾಕೆಯ ಕಣ್ಗಳ್ (81). See Abh. P. 14, 102. 143; Grj. 4, 2. — ಕೂರ್ಪಿಡು. -ಇಡು. To sharpen (Grj. 5, after 76).

ಕೂರ್ಪು kûrpu. 2. (fr. ಕೂರ್ 2). Love (Abh. P. 7, 59; 11, 120; Rśv. 5, 48). — ಕೂರ್ಪವನು. -ಅವನು. A beloved man; a lover; a husband (ವಲ್ಲಭ, ದಯಿತ, ಪ್ರಿಯ Hlâ.).

ಕೂರ್ಪು kûrpu. 3. (fr. ಕೂರು 2). Destruction, ruin, etc. (ತವು Čt. II, 4).

ಕೂರ್ಮ kûrma. = ಕೂರುಮ. *A tortoise, a turtle* (ಆವೆ G.). 2, the second incarnation of Vishṇu (Mr. 19; Bp. 54, 42). 3, one of the outer winds of the body (ಪುದಿದ ಅಂಗಮಂ ಬಲಿದಿಹ ಅನಿಲಂ Mr. 51).

ಕೂರ್ಮಪುರಾಣ kûrma-purâṇa. The purâṇa of Vishṇu's tortoise incarnation (C.).

ಕೂರ್ಮಾವತಾರ kûrma-avatâra. = ಕೂರ್ಮ No. 2. (Bp. 54, 62).

ಕೂರ್ಮಾಸನ kûrma-âsana. A metal or wooden stool in the form of a tortoise back, on which an idol is placed or a pûjâri sits (My., also ಕೂರ್ಮಪೀಠ).

ಕೂರ್ಮಿ kûrmi. *A female tortoise.*

ಕೂರ್ಮೆ kûrmĕ. (Šmd. 248). Attachment, love; the state of being enamoured (ಕಾದಲ್ಮೆ, ನೇಹ, ನಲ್ಮೆ, ಒಲಲ್ Šm. 75; ಮೋಹ Čt. II, 76; Tĕ. ಕೂರ್ಮಿ, ಕೂರಿಮಿ). ಕುಡುವುದು ಕೂರ್ಮೆಯಲ್ಲಿ ಕಲೆಯಿಲ್ಲದೆ ಮನ್ನಿಪ ಸೂಳೆಗೆ ಏನನ್ ಅದೊಡಂ (Šmd. 66). See Abh. P. 10, 212; Bp. 22, 60; Rśv. 10, 2; 13, 21; 13, after 77; Śśv. 2, 16; J. 9, 25.

ಕೂರ್ಮೇಶ kûrma-îśa. The king of turtles, the tortoise supposed to uphold the world; N. of a linga (Bp. 54, 62).

ಕೂಲ್ kûl. = ಕೋಲ್ 2. Length, etc. — ಕೂಲ ಬಲೆ. A lengthy net (Bp. 51, 73).

ಕೂಲ kûla. A heap, a mound; *a bank, a shore* (ಕುಲ್ಯ, ದಡ Nn. 42; see s. ಕರೆ 6).

ಕೂಲಂಕಷ kûla-ṅ-kasha. = ಕೂಲಂಕುಷ. Carrying or tearing away the bank (Sk.). 2, the whole, from first to last (My.; Tĕ.).

ಕೂಲಂಕಷೆ kûla-ṅ-kashĕ. Tearing away the bank: *a river.*

ಕೂಲಂಕುಷ kûlaṅkusha. = ಕೂಲಂಕಷ No. 2. (My.).

ಕೂಲಜ್ಜಿ kûlajji. = ಕಲಜ್ಜ, etc. See ಅಡುಗೂಲಜ್ಜ.

ಕೂಲದೇಶ kûla-dêśa. *A bank, a shore.*

ಕೂಲಿ kûli. (A gift = a ಕುಡಲಿ, ಕುಡುಲಿ, or ಕುಡ್ಲಿ from ಕುಡು, to give?); hire, wages, especially *daily* hire or wages, cooly (ಕರ್ಮಣ್ಯ, ವಿಧೆ, ಭೃತಿ, ಪಣ, etc. Nr.; Si. 347; ಭಿಕ್ಷೆ Si. 462; C.; T., M., Tĕ., Tu.). See Bp. 23, 36; 27, 16; Č. Bp. 47, 42; Si. 84. 339. 357; B. 2, 38; 4, 74; 5, 84. 96. 287. 294; Prv. s. ಪೋಲೀ ದನ. **2,** a day-labourer, a cooly (My.; H., Bengâli). — ಕೂಲಿ ಕುಪ್ಪಟಿ. dupl. = ಕೂಲಿ No. 1. (My.). — ಕೂಲಿ ಕುಮ್ಮಳಿ. dupl. = ಕೂಲಿ No. 1. (C.). — ಕೂಲಿಕೆಲಸ. Daily labour (C.). — ಕೂಲಿ ನಾಲಿ. dupl. = ಕೂಲಿ No. 1. (My.). — ಕೂಲಿ ಮಾಡಿಸು. To employ day-labourers. See Prv. s. ಕೆಡು. — ಕೂಲಿ ಮಾಡು. To work as a day-labourer (C.). — ಕೂಲಿಯವ. -ಅವ. A day-labourer, a cooly (ಭೃತಕ, ಕರ್ಮಕರ, etc. Si. 340; ಭೃತಕ G.; C.). — ಕೂಲಿಯಾಕೆ. -ಆಕೆ. A female cooly (B. 4, 176). — ಕೂಲಿಯಾಳು. -ಆಳು. = ಕೂಲಿಯವ. (ಭರಣ್ಯಭುಕ್, ಕರ್ಮಕರ Nr.; C.). — ಕೂಲಿಯ ಹೆಂಗಸರು. Female day-labourers (B. 4, 178).

ಕೂಲಿಕಾತಿ kûli-kâti. = ಕೂಲಿಕಾರ್ತಿ. (My.).

ಕೂಲಿಕಾಱ kûli-kâṟa. A day-labourer (ಪ್ರೇಷ್ಯ, ಪರಿಸ್ಕನ್ದ Hlâ.; ಭೃತಕ, ಭೃತಿಭುಕ್, ಕರ್ಮಕರ, etc. Nr.; ಪರಿಸ್ಕನ್ದ Mr. 236; C.). ಕೂಲಿಕಾಱರಾಕೆ (B. 4, 178). See B. 3, 59; 4, 74; ಕೆಯ್ಗೂಲಿಕಾಱ.

ಕೂಲಿಕಾರ್ತಿ kûli-kâṟti. A female cooly (C.).

ಕೂಲಿಗಾಱ kûli-gâṟa. = ಕೂಲಿಕಾಱ. (My.).

ಕೂಲಿಸು kûlisu. To cause to fall; to destroy (My.; Tĕ. ಕೂಲುಚು, ಕೂಲ್ಚು, ಗೂಲ್ಚು, to cast or knock down, to slay, to kill, to overthrow, to ruin).

ಕೂಲು kûlu. 1. = ಕೂರು 2. To fall down, or be overturned; to be destroyed or ruined (My. only in ಕೂಲಿ ಹೋಗು; Tĕ.).

ಕೂಲು kûlu. 2. = ಕೂರು 1, etc. A tenon (C.; Mhr. ಕೂಸ). **2,** a sloping flight of stairs leading down to the water of a tank (My.). — ಕೂಲುಕಮ್ಬ. A post with tenons (My.). — ಕೂಲುದುಮ್ಬು. -ತುಮ್ಬು. The nave of a wheel (ಪಿಣ್ಡಿಕೆ, ನಾಭಿ Mr. 285).

ಕೂವ kûva. = ಕುವ್ವೆ, ಕೂ 2. A Tbh. of ಕೂಪ. A mast.

ಕೂವಕಮ್ಬ kûva-kamba. = ಕೂಕಮ್ಬ, etc. Tbh. of ಕೂಪಸ್ತಮ್ಭ (Šmd. 342; ಕೂಪಕ, ಗುಣವೃಕ್ಷಕ Hlâ.; Śśv. 2, 44).

ಕೂವಕಮ್ಬಿಗ kûva-kambiga. = ಕೂಕುಮ್ಬಕಾಱ. (ನಿರ್ಯಾಮ, ಕರ್ಣಧಾರ Hlâ.).

ಕೂವರ kûvara. 1. = ಕುವರ, etc. See ನಲ-.

ಕೂವರ kûvara. 2. = ಕೂಬರ 2. *The pole of a carriage* (ಈಸು Mr. 286).

ಕೂವರಿ kûvari. = ಕೂಬರಿ. *A carriage covered with a cloth or blanket.*

ಕೂವೆ kûvĕ. = ಕುವ್ವೆ. The East-Indian arrowroot, Curcuma angustifolia Roxb. (St. & Pl.; M.; T. ಕೂಗೈ). See ಕಲ್ಲು-, ಕೆಮ್ಪು-, ದೊಡ್ಡ-.

ಕೂಷ್ಮಾಣ್ಡ kûshmâṇḍa. = ಕುಮ್ಬಳ. *The pumpkin-gourd, Benincasa cerifera* Savi.

ಕೂಸು kûsu. (Šmd. 109). A male or female infant, a babe; a maiden, a young virgin; a person (ಬಾಲಕ G., C.; ಕೊಡಗೂಸು Čt. II, 58; ಕನ್ನಿಕೆ Šs.; T. ಕುಂಜು; Tĕ. ಕೂಸು, trifling; ಕೂತು, a daughter; ಕೂನೆ, a young one; *cf.* ಕುನ್ನಿ 1, ಕುಱುಚು, ಕೊಡ 1). ಕೂಸು ಇರ್ಪ ಚೀರ (ಗರ್ಭಾಶಯ, ಜರಾಯು Hlâ.). ಕೂತು ಕೂಸಿಪ್ಪ ಚೀಲಂ (ಜರಾಯು Mr. 308); ಪಡದ ಕೂಸು (ಪೋತ, ಶಿಶು, ಬಾಲಕ, ಅರ್ಭಕ, etc. 308). ಕೂಸಿಂಗೆ ಲಡ್ಡುಗೆಯುಟ್ಟು (Šmd. 159). ಪ್ರಾಯಂ ಕೂಸಾದೊಡೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯಂ ಕೂಸಕ್ಕುಮೆ? (290). ಕುಡಲ್ ನೆಱೆದ ಕೂಸು (ವರ್ಯ ಪತಿಂವರೆ Hlâ.). ಕೂಸು ಕಾಸು ಹೇಲದು (others: ಹಡೆಯದು), ಜೋಗುಳ ಮುಗಿಲು ಮುಟ್ಟಿತು (Prv.). See Bp. 57, 15; B. 1, 28; ಒಳುವೆಣ್ಗೂಸು, ಕೊಡಗೂಸು, ಗಣ್ಡುಗೂಸು, ಗಣ್ಡು-, ಪಸು-, ಮೊಲೆ-, ಹೆಂ-, ಹೆಣ್ಣು-, etc. — ಕೂಸಾಟ. -ಆಟ. Children's play (ಚಿಣ್ಣರಾಟ Čt. II, 66; My.). — ಕೂಸಾಡಿಸು. -ಆಡಿಸು. To

Digitized by Google

cause to perform childish play. ಕಪ್ಪಿಗಗಳ್ಳನ್ನು ಕೂಸಾಡಿಸ ಪಾರದು ಅಕ್ಕರದ ರಾಜ್ಯದೊಳ್ ಈ ಕವಿತಕ್ರವರ್ತಿಯಾ (Śmd. 233 Mdb.). 2, to amuse a child (C.). — ಕೂಸಾಡು. -ಆಟು. To play like children. See ಗಟಿಗೂಸಾಡು. — ಕೂಸಾಳು. -ಆಳು. A weak, useless person. See Prv. s. ದೋಸೆ. — ಕೂಸುಗುಡು. -ಕುಡು. To give a child in marriage (Abh. P. 8, 16).

ಕೂಸುತನ kûsutana. The state of being young, childhood (My.). See ಚಿಳುಗೂಸುತನ.

ಕೂಳಿ kûḷi. = ಕೊಳೆ 1, q. v., (ಗೂಡೆ 1). (Rśv. 5, 52; My.). See ಕಿಲಿಗೂಳಿ, ಚಿಳುಗೂಳಿ, ಪೆಗೂಳಿ, ಹಂಜರ-.

ಕೂಳೆ kûḷĕ. 1. = ಕೂಳಿ, etc. A basket for fishing (ಮತ್ಸ್ಯಧಾನಿ, ಕುವೇಣಿ Nr.; M. ಕೂಡೆ, ಗೂಡೆ, ಕೊಟ್ಟಿ, ಕುಣ್ಣಿ; T. ಕೂಡೈ; Tĕ. ಕೊಡಮು; see ಕೊಡಮೆ).

ಕೂಳೆ kûḷĕ. ಕೂಱಿ kûṟĕ. 2. The stump of jôḷa left in the ground to push out new shoots (s. Mhr.; especially that of *badane*, My.; T. ಕೂಟ್ಟಿ, stump, cut short); stubble in general (My.). — ಕೂಳೆಕಾಯಿ. A fruit of badanĕ grown after the herb had been cropt and sprouted again (My.). 2, the edge of stitching (My.). — ಕೂಳೆಗಿಡ. A herb which, when cropt, sprouts again (My.). — ಕೂಳೆಬೆಳೆ. A crop got from the ಕೂಳೆಗಿಡ (My.).

ಕೂಳ್ kûḷ. 1. = ಕೂರ 1, ಕೂಳು. *Supposed* Tbh. of ಕ್ರೂರ (Śmd. 30; Śm. 113). Boiled rice; food (ಓಗರ Śm. 113; T., M.; Tu. ಕೂರು; Tĕ. ಕೂಡು; see ಕೊಱ್ 1). ಪುಗ್ಗೆಯೆನ್ನು, ಉದ್ದುಱ ಕಡಲೆ ತೊವರಿ ಗೋದುವೆ ಹೆಸಱು ಮೊದಲಾದವನಿಕ್ಕಿ ಅಟ್ಟ ಕೂಳ್ (Śmd. I). ತಳಿಯ ಕೂಳಿದಿರೊಳ್ ಪಣ್ತ ಅರವೆ (I). ಬಸಿಱಿಡಿಕೂಳಿಂ ಸಿತಗನ ಕಪ್ಪಡಮುಂ (79). ಎಂಜಲ ಕೂಳ್ (Bp. 56, 26). See ಅಡುಗೂಳ್, ಕಳ-. — ಕೂಳಿ. -ಅ 3. One who has (for his) food. See ಚಾಪೆಗೂಳಿ, ಜನ್ನ-, ಮಠ-. — ಕೂಳಿಗಳು. A lump of boiled rice (kneaded into a ball, ಪುಳಕ Nn. 145, o. r. ಕೂಳಿಗುಳು). — ಕೂಳ್ಗುದಿಗುದಿ. -ಕುದಿ-ಕುದಿ. Rice to boil very much: to boil very much like rice (Râm. 6, 50, 18). — ಕೂಳ್ಗುದಿಗೊಳ್. -ಕುದಿ-ಕೊಳ್. Rice to begin to boil: to begin to boil like rice (V. 34, after 80). — ಕೂಳ್ಬಡಿಕ. -ಬಡಿಕ. The devouring of rice, gluttony (Śâstrasâra in W. v. 1270). 2, a glutton (My.). — ಕೂಳ್ಬಡಿಕತನ. -ಬಡಿಕತನ. Gluttony (My.). — ಕುಳ್ವಣಿಗ. -ವಣಿಗ. (Śmd. 242). A glutton (ತೀನಾಳಿ Śm. 48; Kk. 38; Śs.).

ಕೂಳ್ kûḷ. 2. = ಕೂರ 2. Tbh. of ಕ್ರೂರ (Śmd. 30; Śm. 113). Fierce, ferocious; cruel; mischievous, malignant; hot, sharp; fierceness, etc. — ಕೂಳ ರಕ್ಕಸ. A cruel, mean giant (My.). — ಕೂಳ ನಾಯಿ. A ferocious, mean dog. ಬಾಲ ಸನ್ಯಾಸಿ ಕೆಟ್ಟರೆ ಕೂಳ ನಾಯಿಗಿನ್ತ ಕಡೆ (Prv.). — ಕೂಳ್ಕುಮ್ಮಿ. Tbh. of ಕ್ರೂರಕರ್ಮ (Śmd. 376).

ಕೂಳ kûḷa. A vulgar, rude, stupid, useless, mean, or vile man; vulgar, etc. (ಉಗ್ಗ Śmd. I; ಕಿಱುಕುಳ, ಅಲ್ಪ Śs.; ಗಾಮ್ಪ Bhn. 31; C.; Tĕ. ಕೂಳ; Tĕ. ಗೂಡು, obscene, etc.; M. ಕೂಱ, T. ಕೂಟ್ಟಿ, ಕೂಳ್, rottenness; uselessness, inferiority). See Bp. 21, 23; 28, 19; 51, 41; 57, 13; Jns. 42, 72; Prv. s. ನೆಱಲು.

ಕೂಳತನ kûḷatana. Rudeness, meanness, etc. (Bp. 26, 58; My.).

ಕೂಳು kûḷu. = ಕೂಳ್ 1. (ಅನ್ಧ, ಕೂರ, ಭಕ್ತ, ಅನ್ನ, ಅಶನ, ಆಹಾರ, etc. Hlâ.; C.). ಪೆಱರ್ ಇಕ್ಕಿದ ಕೂಳಿನ್ ಉಪ್ಪು (ಪರಾನ್ನ, ಪರಪಿಣ್ಡಾದ Hlâ.). ಲೋಗರಿಕ್ಕುವ ಕೂಳನುಮ್ಬುವಂ (ಪರಾನ್ನ, etc.); ಕೂಳ ಮೇಲಣ ನಿಡಿ (ಪಿಚ್ಛ Nr.). ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬನ್ದು ಕೂಳಿಗೆ ಸೇರಿ ಕೊಣ್ಡಿದ್ದೇನೆ (B. 4, 139). ಕೂಳ ಚೆಲ್ಲಿದ ಕಡೆ ಸಾವಿರ ಕಾಗೆ.—ಕೂಳಿಕ್ಕುವವನೇ ಒಡೆಯ, ಕೊಣ್ಡು ಹೋಗುವವನೇ ಜವರಾಯ (Prvs.). See Bh. 1, 10, 25. 30. 31; B. 3, 40. 66; ತಿರಿಗೂಳು, ಮಠ-; Prv. s. ಕುಲ. — ಕೂಳುಪಾಣ್ಡ. = ಕೂಳುಬಕ್ಕ. (My.). — ಕೂಳುಬಕ್ಕ. A glutton (B. 5, 253). — ಕೂಳುಬೊಕ್ಕ. = ಕೂಳುಬಕ್ಕ. (C.; B. 5, 28. 31). — ಕೂಳು ಸೀರೆ. Food and clothing (ಕಶಿಪು, ಭೋಜನಾಚ್ಛಾದ Hlâ.; Mr. 25; Bp. 28, 19).

ಕೂಱೆ kûṟĕ. A vulgar, vile woman (Bp. 40, 54).

ಕೃಕ krika. The throat, the larynx. (R.).

ಕೃಕಣ krikaṇa. = ಕ್ರಕಣ. *A kind of partridge, Perdix sylvatica.*

ಕೃಕರ krikara. = ಕಕ್ಕರ, ಕಕ್ರ, ಕ್ರಕರ. A kind of partridge, Perdix sylvatica. 2, one of the five vital airs, that which assists in digestion; that which shuts and opens the eye (ಅಲಿಗಳ ಮುಚ್ಚಿ ತೆಱವುದು Mr. 52).

ಕೃಕಲಾಸ krikalâsa. *A kind of lizard or chameleon* (ಓತಿ Mr. 164).

ಕೃಕವಾಕು krikavâku. *A cock.* 2, a peacock. 3, a chameleon. See ನೇತ್ರಿ.

ಕೃಕಾಟಕ krikâṭaka. = ಕೃಕಾಟಿಕೆ. (ಪೆಡತು Mr. 327).

ಕೃಕಾಟಿಕೆ krikâṭikĕ. *The back or nape of the neck.*

ಕೃಚ್ಛ್ರ kriċċhra. *Distress, danger.* 2, *difficulty, trouble.* 3, *pain.* 4, *penance, expiation.* 5, bad, miserable, evil.

ಕೃಚ್ಛ್ರಮೂತ್ರಪುರೀಷತ್ವ kriċċhra-mûtra-purîshatva. Pain or difficulty in the evacuations. (My.).

ಕೃತ್ krit. = ಕೃತ್ತು. Making, doing, etc. See *e. g.* ಕ್ರೂರಕರ್ಮಕೃತ್, ದ್ಯೂತ-. 2, an affix used to form nouns from roots. 3, a noun or nominal theme formed with this affix (Śmd. 88. 90. 110. 120. 134. 200. 245).

ಕೃತ krita. *Done, made, wrought, accomplished;* deed, work, action, accomplishment (ಕರಣ, ಕೃತ್ಯ Nn. 108; ಕಡೆಗಣ್ಡ ಕಾರ್ಯ Nn. 103; Mr. 466). 2, well-done, proper, good; a virtuous man (J. 18, 20). 3, *the first of the four ages or yugas of the world* (ಯುಗ, ಯುಗಭೇದ 103). 4, a kind action, benefit. 5, Yama (ಸವನ, ಶಮನ, ಯಮ 103). ಕೃತಂ, *done with, enough.*

ಕೃತಕ kritaka. = ಕತಕ 2. Made, artificial, factitious; not natural, adopted (as a son). 2, *factitious salt* (ವಿಡಲವಣ Mr. 143). 3, simulated, false; hypocrisy (ಗಪ್ಪರ, ಕೃತ್ರಿಮ Nn. 109).

ಕೃತಕರೂಪು kritaka-rûpu. A supernatural form or manner (Bp. 32 sum.).

ಕೃತಕರ್ಮ krita-karma. Having done or accomplished one's work or duty; *skilful, clever.*

ಕೃತಕಾಚಲ kritaka-aċala. An artificial hill (Grj. 3, 92; 4, after 12).

ಕೃತಕಾರ್ಷ್ಣಿ krita-kârshṇi. Arjuna's son Babbhruvâhana (J. 22, 30).

ಕೃತಕಿ kritaki. = ಗದಕಿ. (Śmd. 353). A deceitful female (?).

ಕೃತಕೃತ್ಯ krita-kritya. Having successfully accomplished a business or duty; a man who has accomplished or attained any object or purpose; contented, satisfied; clever. (Bp. 4, 70; 31, 27; 35, 52; 46, 37; 54, 83; J. 2, 52. 53; 11, 24).

Digitized by Google

ಕೃತಘ್ನ krita-ghna. Destroying past transactions or benefits done, unmindful of services rendered, ungrateful. (J. 5, 69; My.).

ಕೃತಘ್ನತೆ krita-ghnatĕ. Ingratitude. (My.).

ಕೃತಜ್ಞ krita-jna. Remembering past transastions or benefits, grateful. (J. 5, 67; My.; B. 4, 59).

ಕೃತಜ್ಞತಾಪೂರ್ವಕ kritajnatâ-pûrvaka. With gratitude. (My.; B. 4, 124).

ಕೃತಜ್ಞತೆ krita-jnatĕ. Remembering kind actions, gratitude. (My.; B. 4, 91; 5, 180).

ಕೃತಜ್ಞತ್ವ krita-jnatva. = ಕೃತಜ್ಞತೆ. (B. 5, 10).

ಕೃತಪುಂಖ krita-punkha. *Skilled in archery* (ಬಿಲ್ಲ ವಿದ್ಯೆಯಂ ಬಲ್ಲವಂ Mr. 294).

ಕೃತಮಾಲ krita-mâla. *The tree Cassia fistula* L. See ಕಕ್ಕೆ.

ಕೃತಮುಖ krita-mukha. *Conversant with the means of success, clever.*

ಕೃತಯುಗ krita-yuga. = ಕೃತ No. 3. This age consists of ಗಗನ-ಅಮ್ಬರ-ವ್ಯೋಮ-ಸಿನ್ಧುರ-ಲೋಚನ-ನಗ-ಐಕ್ಯ, *i. e.* 1,728,000 human years (Mr. 73).

ಕೃತಲಕ್ಷಣ krita-lakshana. *Noted for good qualities.*

ಕೃತವರ್ಮ krita-varma. Dexterous, skilful (ಚತುರ, ಕೃತಹಸ್ತ, etc., ಬಲ್ಲವ Mr. 244). 2, N. of a prince (J. 7, 1; 8, 29).

ಕೃತವರ್ಮಕ krita-varmaka. = ಕೃತವರ್ಮ No. 2. (J. 7, 8).

ಕೃತವೀರ್ಯ krita-virya. N. of a prince, the father of Haihaya Arjuna. See ಕಾರ್ತವೀರ್ಯ.

ಕೃತವ್ರಣ krita-vrana. N. of a Brâhmana (J. 15, 30. 33).

ಕೃತಸಾಪತ್ನಿಕೆ krita-sâpatnikĕ. *A woman whose husband has taken another wife, a superseded wife.*

ಕೃತಸ್ವರ krita-svara. Full of sound. See ಕಾರ್ತಸ್ವರ.

ಕೃತಹಸ್ತ krita-hasta. *Dexterous, skilful.* 2, *skilled in archery.*

ಕೃತಾಕೃತ krita-akrita. Done and not done; *wrought and unwrought; manufactured and not manufactured.*

ಕೃತಾಂಜಲಿ krita-anjali. One who joins the, or the joining of the, hands in reverence (J. 5, 44).

ಕೃತಾಂಜಲಿಪುಟ krita-anjali-puta. Joining the, or the joining of the, palms of the hands for obeisance, etc. (J. 5, 9).

ಕೃತಾನ್ತ krita-anta. Causing an end; bringing to an end. 2, *established truth or doctrine.* 3, *the end or result of actions, destiny.* 4, *Yama.* 5, *a sinful or inauspicious action.* See Śmd. 83. 112; Bp. 41, 27; 61, 12.

ಕೃತಾನ್ತಕ krita-antaka. Yama. (Bp. 46, 66).

ಕೃತಾನ್ತಮರ್ದಕ kritânta-mardaka. Śiva (Śsv. 4, 128).

ಕೃತಾಭಿಷೇಕ krita-abhishêka. *Anointed.*

ಕೃತಾರ್ಥ krita-artha. A man who has attained an end or object; successful; contented, satisfied; clever. See Grj. 4, 40; 4, after 48; Bp. 3, 57; 24, 14; 30, 13; J. 2, 46.

ಕೃತಾರ್ಥತೆ krita-arthatĕ. Accomplishment of an object; success. (Śsv. 5, after 39).

ಕೃತಿ kriti. Doing, making, composing; action; *an act;* a literary work, a poem (Kâvy. II, 1, A, 13; III, 1, A, 3; IV, 1; Śmd. 29. 31. 92; Bp. 61, 82). 2, *wise, learned, skilful.* 3, N. of a type of metres (Ch.; Mr. 362).

ಕೃತಿಪತಿ kriti-pati. An author, a poet (ಕವಿ, ಕವೀಶ್ವರ, ಕಾವ್ಯ ಕರ್ತೃ Nn. 59).

ಕೃತಿಮತ kriti-mata. A kind of poetic style (ಧಾತು, ಕವಿತ್ವದ ಭೇದ Nn. 82).

ಕೃತಿಯುಕ್ತ kriti-yukta. Proper for literary composition (Śmd. 166).

ಕೃತ್ತ kritta. *Cut;* divided.

ಕೃತ್ತಿ kritti. *Hide, skin.* 2, the birch tree.

ಕೃತ್ತಿಕಣ್ಠಿಕೆ kritti-kanthikĕ. N. of a plant (ಪಾಂಸು, ಪರ್ಪಟಕ Mr. 140, one MS. ಕೃತ್ತಿಕಣ್ಟಿಕ).

ಕೃತ್ತಿಕೃತವಸ್ತ್ರ kritti-krita-vastra. Whose garment is made of a skin: Śiva (Bp. 15, 35).

ಕೃತ್ತಿಕೆ krittikĕ. *The third lunar mansion containing six stars called the Pleiades,* who are considered to be the nurses of Kârttikêya. (B. 5, 308). 2, a vehicle, a cart. 3, N. of a utensil (ಬಿಲು Mr. 207).

ಕೃತ್ತಿಧರ kritti-dhara. Śiva (Bp. 38, 35).

ಕೃತ್ತಿವಸ್ತ್ರ kritti-vastra. A vestment made of a hide (Śsv. 1, 74).

ಕೃತ್ತಿವಾಸ kritti-vâsa. = ಕೃತ್ತಿವಾಸಸ್. (ಅಮೃತಕರ, ಈಶ್ವರ Nn. 35). See Bp. 37, 56; 43, 51.

ಕೃತ್ತಿವಾಸಸ್ kritti-vâsas. Covered with a skin: *Śiva.*

ಕೃತ್ತು krittu. Tbh. of ಕೃತ್. See Śmd. 110. 120. 135. 205.

ಕೃತ್ಯ kritya. To be done or performed, practicable; proper. 2, action, act, deed (ಕರ Nn. 19; ಕರಣ, ಕೃತ 108); *business;* duty, office. 3, *a man who may be seduced from allegiance, treacherous.* 4, *a certain class of affixes.* 5, a kind of evil spirit.

ಕೃತ್ಯೆ krityĕ. *An act, a deed.* 2, *a female deity to whom sacrifices are offered for destructive or magical purposes.*

ಕೃತ್ರಿಮ kritrima. = ಕಿತಮ. *Made artificially, factitious, artificial.* 2, falsified; false, deceitful (C.); guile, deceit (C.; Mhr.); bewitchment, witchcraft (My.). 3, adopted; an adopted child (Bp. 52, 15?).

ಕೃತ್ರಿಮಧೂಪಕ kritrima-dhûpaka. *Compound perfume.*

ಕೃತ್ರಿಮಿ kritrimi. A deceitful person (My.).

ಕೃತ್ಸ್ನ kritsna. *All, whole, entire.*

ಕೃದನ್ತ krit-anta. A word ending with a krit affix (Śmd. 203. 325).

ಕೃದರ kridara. A store-room, a granary. See ಕುದಿರ್.

ಕೃನ್ತ krinta. = ಕೃನ್ತನ. (Bp. 8, 1).

ಕೃನ್ತನ krintana. Cutting, cutting off, cutting in pieces. See ಅರಿ, ಸೀಳ್.

ಕೃಪ kripa. A son of the rishi Śaradvat, who was adopted by king Śântanu and became the brother-in-law of Drôna. (Śmd. 16. 255. 292).

ಕೃಪಣ kripana. Inclined to grieve; pitiable, miserable; poor, wretched (ಕ್ಷುಲ್ಲಕ, ದೀನ Nn. 58). 2, *miserly; avaricious* (ಲೋಭಿ Bhn. 8). See Prv. s. ನಿಪುಣ.

ಕೃಪಣತನ kripanatana. Wretchedness; — avarice (ಕಾರ್ಪಣ್ಯ G.; My.).

ಕೃಪಣತ್ವ kripanatva. = ಕೃಪಣತನ. (My.).

ಕೃಪಣೆ kripanĕ. A wretched, or avaricious, female. (Bp. 40, 54; My.).

ಕೃಪಾಕಟಾಕ್ಷ kripâ-katâksha. A look with favour, a kind look; the eye of favour. (Bp. 46, 49; My.).

Digitized by Google

ಕೃಪಾಕರ kripâ-âkara. A mine of compassion (Šsv. 4, 1; J. 11, 36).

ಕೃಪಾಂಗ kripâ-aṅga. Having a body that is tenderness (Šsv. 3, 1).

ಕೃಪಾಜಲಧಿ kripâ-jaladhi. An ocean of pity (J. 21, 53).

ಕೃಪಾಣ kripâṇa. *A sword, a scymitar.*

ಕೃಪಾಣಿ kripâṇi. *A pair of shears or scissors.* 2, a dagger (Nn. 2);—a sword, a scymitar (ಕತ್ತಿ, ಅಡಂಗೋತ Mr. 379).

ಕೃಪಾದೃಷ್ಟಿ kripâ-drishṭi. A look with favour, a kind look. (My.).

ಕೃಪಾನಿಧಿ kripâ-nidhi. A receptacle, or an ocean, of tenderness (My.).

ಕೃಪಾಭಾವನೆ kripâ-bhâvanĕ. Compassionate disposition or nature (Bp. 32, 63; My.).

ಕೃಪಾರತ್ನಾಕರ kripâ-ratnâkara. An ocean of tenderness (Šsv. 5, 58).

ಕೃಪಾರಸಸಮುದ್ರ kripâ-rasa-samudra. An ocean of tender feelings (Bp. 50, 29).

ಕೃಪಾರ್ಣವ kripâ-arṇava. = ಕೃಪಾರತ್ನಾಕರ. (Šsv. 5, 32).

ಕೃಪಾಲು kripâ-âlu. *Tender, compassionate, merciful.*

ಕೃಪಾವನಧಿ kripâ-vanadhi. = ಕೃಪಾರ್ಣವ. (J. 33, 54).

ಕೃಪಾವಲೋಕನ kripâ-avalôkana. = ಕೃಪಾಕಟಾಕ್ಷ. (J. 10, 32).

ಕೃಪಾಸಾಗರ kripâ-sâgara. An ocean of compassion (My.).

ಕೃಪಾಹೀನ kripâ-hîna. = ಕೃಪೆಹೀನ s. ಕೃಪೆ. (My.).

ಕೃಪೀಟ kripîṭa. *The belly* (ನಿಸ್ತ ಬಸುರು Nn. 85; Mr. 484). 2, *water* (ವಾರಿ, ಉದಕ 85; ವಾರಿ 484). 3, bell-metal, etc. (ಸೌರಾಷ್ಟ್ರಕ, ಕಂಚು 85). 4, fire-wood (ಬಟ 85).

ಕೃಪೀಟಯೋನಿ kripîṭa-yôni. *Fire; Agni.*

ಕೃಪೆ kripĕ. ಕೃಪಾ. = ಕುರುಪೆ, ಕ್ರುಪೆ. *Pity, tenderness, compassion, mercifulness;* favourableness; kindness. See Bp. 24, 62; 31, 19; 32, 43; 36, 43; 47, 45; 50, 64. — ಕೃಪೆ ಪಡೆ. To obtain favour (Bp. 61, 34). — ಕೃಪೆವಡೆ. -ವಡೆ. = ಕೃಪೆ ಪಡೆ. (Bp. 27, 44). — ಕೃಪೆವೆರಸು. -ವೆರಸು. To become linked to compassion, etc., to feel compassion, etc. (Bp. 28, 63; 39, 61). — ಕೃಪೆವೆಱು. -ವೆಱು. To become compassionate (Bp. 88, 71). — ಕೃಪೆಹೀನ. Destitute of pity, etc. (ಅಪಹಾರ, ಕರುಣವಿಲ್ಲದು Nn. 151).

ಕೃಮಿ krimi. = ಕ್ರಿಮಿ. *A worm, an insect.* 2, *a spider.* 3, *the silkworm.* 4, *lac, the red dye.*

ಕೃಮಿಕೋಶೋತ್ಥ krimi-kôśa-uttha. Proceeding from a cocoon, *silken.*

ಕೃಮಿಘ್ನ krimi-ghna. A shrub used in medicine as a vermifuge, *Erycibe paniculata* Roxb. See Si. 147.

ಕೃಮಿಜ krimi-ja. = ಕ್ರಿಮಿಜ. *Agallochum.* See Si. 227 and ಕೃಷ್ಣಾಗರು.

ಕೃಮಿರೋಗ krimi-rôga. Disease caused by intestinal worms. (My.).

ಕೃಲ್ಲಿಂಗ krit-liṅga. = ಕೃತ್[6] No. 3. (Šmd. 88. 91. 203).

ಕೃವಿ krivi. A loom. (R.).

ಕೃಶ kriśa. *Lean, emaciated, thin, spare, slender,* weak (ಶಾರದೆ, ಬಡವು Nn. 28; ಕಾಷ್ಠ, ಬಡವು 33; ತೂಳೆ, ಬಡತನ 158); *little, small,* insignificant, poor. See ಪಡ್.

ಕೃಶಶರ kriśa-śara. One whose arrows have become feeble (Šsv. 4, 122).

ಕೃಶಾಂಗ kriśa-aṅga. An emaciated, thin body (ಬಡವಾದ ದೇಹ Nn. 157).

ಕೃಶಾನು kriśânu. *Fire; Agni.* 2, a certain metrical foot (Čh.).

ಕೃಶಾನುರೇತಸ್ kriśânu-rêtas. *Śiva.*

ಕೃಶಾಶ್ವಿ kriśa-aśvi. A pupil of Kriśâśva, the author of directions to players and dancers: *a dancer, an actor.*

ಕೃಶೀಕರಣ kriśî-karaṇa. The making thin, lean, etc. See ಕೀಸು, ಕೆತ್ತು.

ಕೃಶೋದರಿ kriśa-udari. A thin-waisted woman. (My.).

ಕೃಷಿ krishi. *Agriculture, husbandry* (ಬಸಾಯ Čt. I, 49).

ಕೃಷಿಕ krishika. *A husbandman.* 2, = ಕುಳಿಕ, *a ploughshare.*

ಕೃಷೀವಲ krishîvala. *A husbandman.*

ಕೃಷ್ಟ krishṭa. 1. Drawn, pulled; *ploughed, tilled.*

ಕೃಷ್ಟ krishṭa. 2. Tbh. of Krishṇa. (My.).

ಕೃಷ್ಟಿ krishṭi. Drawing, attracting; ploughing. 2, *a wise, learned man.*

ಕೃಷ್ಟಣ krishṭṇa. Tbh. of ಕೃಷ್ಣ (C.; Mr. 519 one MS.).

ಕೃಷ್ಣ krishṇa. = ಕಿಟ್ಟ 1, ಕೃಷ್ಟ 2, ಕೃಷ್ಟಣ, ಕ್ರಿಷ್ಟಣ, ಕ್ರಿಷ್ಣ. *Black; dark-blue* (ಕಪ್ಪು Nn. 45; ಅಸಿತ, ಕಪ್ಪು 47; ಕಪ್ಪು Mr. 519); wicked, evil. 2, *the dark half of the lunar month from full to new moon.* 3, *Krishṇa, one of the incarnations of Vishṇu* (ವನಮಾಲಿ Nn. 47; ಮದನಪಿತ 519; Bp. 54, 33). 4, a crow. 5, *black pepper* (ಹಿಪ್ಪಲಿ, ಮಾಗಧ 47; ಪಿಪ್ಪಲಿ 519). 6, the black antelope; the spotted antelope (ಪೃಷತ, ಎರಳೆ 47; ಎರಳೆ 519 & 163). 7, Indra (ಶತವಲ್ಲಭ, ಇನ್ದ್ರ 47). 8, fire (ಅಗ್ನಿ 47). 9, Vyâsa (ಬಾದರಾಯಣ, ವೇದವ್ಯಾಸ 47; ವ್ಯಾಸ 519). 10, water (ಜೀವನ, ಉದಕ 47; ವಾರಿ 519). 11, the sky (ಗಗನ, ಆಕಾಶ 47; ನಭ 519). 12, a river (ಧುನಿ, ನದಿ 47; ನದಿ 519); the river Kistna? 13, a crest or crown (ಮೌಲಿ, ಮಕುಟ 47; ಕಿರೀಟ 519). 14, a net (ಜಾಲ, ಬಲೆ 47). 15, Arjuna (My.; Br.). — ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. N. See ವೇದಾನ್ತಿಗಳ್.

ಕೃಷ್ಣಕರ್ಮ krishṇa-karma. An evil deed; criminal, sinful. See ಅ-.

ಕೃಷ್ಣಕಾಕ krishṇa-kâka. *A raven.*

ಕೃಷ್ಣಜಯನ್ತಿ krishṇa-jayanti. A particular combination in astronomy on the birthday of Krishṇa (My.).

ಕೃಷ್ಣತೆ krishṇatĕ. = ಕೃಷ್ಣತ್ವ. (J. 7, 9). 2, hypocrisy, fraud (7, 9).

ಕೃಷ್ಣತ್ವ krishṇatva. Blackness (Kâvy. V, 53).

ಕೃಷ್ಣದ್ವೈಪಾಯನ krishṇa-dvaipâyana. Vyâsa. (My.).

ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷ krishṇa-paksha. = ಕೃಷ್ಣ No. 2. (Kâvy. V, 30).

ಕೃಷ್ಣಪಾಕಫಲ krishṇa-pâka-phala. *The shrub Carissa carandas* Lin.

ಕೃಷ್ಣಪಾದ್ಯ krishṇa-pâdya. The first day of the moon's wane (My.; see Si. 39).

ಕೃಷ್ಣಪಾಣ್ಡುರ krishṇa-pâṇḍura. *Greyish white.*

ಕೃಷ್ಣಫಲೆ krishṇa-phalĕ. *The plant Vernonia anthelmintica* Willd.

ಕೃಷ್ಣಭೂಮ krishṇa-bhûma. *Having a black soil.*

ಕೃಷ್ಣಭೇದಿ krishṇa-bhêdi. *A medicinal plant* (= ಕಟುರೋಹಿಣಿ).

ಕೃಷ್ಣಮುನಿ krishṇa-muni. = ಕೃಷ್ಣ No. 9. (J. 5, 73).

ಕೃಷ್ಣಮೃತ್ತಿಕೆ krishṇa-mrittikĕ. *Black soil.*

Digitized by Google

ಕೃಷ್ಣಲೆ krishnalĕ. *The shrub Abrus precatorius* (ಗುಂಜ, ಗುರುಗಂಜ Mr. 127, o. r. ಗುರುಗುಂಜ).

ಕೃಷ್ಣಲೋಹಿತ krishna-lôhita. *Dark-red, purple.*

ಕೃಷ್ಣವಕ್ತ್ರ krishna-vaktra. *Black-faced.* 2, *the black-faced monkey* (ಗೋಲಾಂಗೂಲ, ಮುಸು Mr. 161).

ಕೃಷ್ಣವರ್ಣ krishna-varna. *Of a black colour;* the colour black.

ಕೃಷ್ಣವರ್ತ್ಮ krishna-vartma. Whose way is black: *fire;* Râhu; a blackguard.

ಕೃಷ್ಣವೃಂತೆ krishna-vrintĕ. *The trumpet-flower, Bignonia suaveolens* Roxb.

ಕೃಷ್ಣವೇಣಿ krishna-vêni. N. of a river (My.; Si. 94).

ಕೃಷ್ಣಶರ್ಮ krishna-sarma. N. (Bp. 55, 17; J. 26, 33).

ಕೃಷ್ಣಸನ್ನಿ krishna-sanni. A disease of an alarming character, in which the tongue turns black (My.).

ಕೃಷ್ಣಸರ್ಪ krishna-sarpa. The black cobra, Naga tripudians (ಕಿಬಿ, ಕಾಲೋರಗ Nn. 4).

ಕೃಷ್ಣಸಾರ krishna-sâra. *The black or spotted antelope.*

ಕೃಷ್ಣಹೃದಯ krishna-hridaya. A wicked, deceitful disposition (J. 7, 10; 26, 18).

ಕೃಷ್ಣಾಗರು krishna-agaru. A black variety of Agallochum or aloe wood. ಶ್ರೀಗನ್ಧ, ರಕ್ತಚನ್ದನ, ಕೃಷ್ಣಾಗರು ಮುನ್ತಾದ ಗನ್ಧ (ಚನ್ದನ G.). ಕೃಷ್ಣಾಗರು, ಚನ್ದನ (ಕೃಮಿಜ G.). ಮಲ್ಲಿಗೆ ಹುವ್ವಿನ ವಾಸನೆಯುಳ್ಳ ಕೃಷ್ಣಾಗರು (ಮಂಗಲ್ಯ Si. 227).

ಕೃಷ್ಣಾಗರುಗನ್ಧ krishnâgaru-gandha. (ಕಾಲಾಗುರು, ಅಗರು Si. 227).

ಕೃಷ್ಣಾಗರುಚನ್ದನ krishnâgaru-čandana. (ಅಗುರು, ಚನ್ದಾಳ G.).

ಕೃಷ್ಣಾಂಕ krishna-anka. A black mark (J. 10, 51). 2, Krishna's remembrance (10, 51).

ಕೃಷ್ಣಾಂಗಿ krishna-angi. The goddess Kâli (ಮಾಯಾರಾಣಿ Mr. 15).

ಕೃಷ್ಣಾಜಿನ krishna-ajina. The skin of the black antelope. (J. 28, 5).

ಕೃಷ್ಣಾನದಿ krishnâ-nadi. The river Kistna (B. 4, 9).

ಕೃಷ್ಣಾವತಾರ krishna-avatâra. An incarnation of Krishna. (J. 13, 39).

ಕೃಷ್ಣಾವಲೋಕನ krishna-avalôkana. A sight of Krishna (J. 26, 19);—the yôni (26, 19).

ಕೃಷ್ಣಿಕೆ krishnikĕ. *Black mustard, Sinapis ramosa* Roxb.

ಕೃಷ್ಣೆ krishnĕ. = ಕೃಷ್ಣಿ. *One of the seven tongues of fire.* 2, *long pepper, Piper longum* Lin. 3, Draupadî. 4, Durgâ.

ಕೃಷ್ಯ krishya. To be ploughed;—a ploughed field (J. 2, 18).

ಕೃಸರ krisara. ಕೃಶರ. (= ಕಿಚಡಿ, etc.), ಕೃಸರಿ. A dish consisting of sesamum and grain; a mixture of rice and peas boiled together with a few spices, khichree. (R.).

ಕೃಸರಿ krisari. = ಕೃಸರ. (J. 6, 44).

ಕ್ಲೃಪ್ತ klripta. = ಕ್ಲುಪ್ತ. Arranged, prepared; ready; effected; invented; fixed, appointed; ascertained. (My.). 2, price, worth, value (ವೇತನ, ಮೌಲ್ಯ, ಕೊತ್ತ ಬೆಲೆ Mr. 346). 3, cut, clipt.

ಕ್ಲೃಪ್ತಿಕ klriptika. *Price, worth, value* (ಬೆಲೆ Hlâ.).

ಕೆ kĕ. 1. = ಅಕೆ, ಅಕ್ಕೆ 2, ಅಗೆ 1, ಇಕೆ 2, ಇಕ್ಕೆ 2, ಕ 2, ಕ್ಕೆ 1, ಗೆ 1, ಟೆ. A suffix of pointing or directing towards an object, etc. used to form the dative singular (Šmd. 115), *e. g.* ಬನಕೆ, ಪೊಲಕೆ, ಕುಲಕೆ, ಚಲಕೆ (139), ಕಾಟ್ಕೆ, ಕೋಟ್ಕೆ, ನಾಡ್ಕೆ (140), ಅದರ್ಕೆ (140), ಅವರ್ಕೆ (91), ಅನಿತರ್ಕೆ, ಎತರ್ಕೆ (140).

ಕೆ kĕ. 2. = ಕ್ಕೆ 2, ಗೆ 2. A suffix used to form the third person of the imperative (Šmd. 269), *e. g.* ಅವಂ ತರ್ಕೆ! ಅವಂ ಬರ್ಕೆ! ಪರಿಪಾಲಿಕೆ! (269), ಅವರ್ ಮಾಡ್ಕೆ! ಅವರ್ ತೋರ್ಕೆ! ರಕ್ಷಿಕೆ! ಪೂಜಿಕೆ! (270), ಪೋಕೆ! (290), ಆಕ್ಕೆ! (290. 69).

ಕೆ kĕ. 3. = (ಇಕೆ 1, ಇಕ್ಕೆ 3), ಗೆ 4. A nominal and pronominal suffix (Šmd. 247), (perhaps taken from Sk.), *e. g.* ಮಡಿಕೆ, ಹಡಿಕೆ, ಕಾಣ್ಕೆ, ಪೂಣ್ಕೆ, ತರಲ್ಕೆ, ನಿಮಿರ್ಕೆ, ತೋರ್ಕೆ (248); ಅಕೆ, ಈಕೆ, ಊಕೆ (186).

ಕೆಕಾರ kĕ-kâra. The syllable ಕೆ (Šmd. 185. 278).

ಕೆಕುನ್ದ kĕkunda. (? see s. ಉಣ್ಡಲಿಗೆ).

ಕೆಕ್ಕರ kĕkkara. — ಕೆಕ್ಕರಬಳ್ಳಿ. The melon vine (S. Mhr.; Z.). See ಪುಟ್ಟಹಣ್ಣು.

ಕೆಕ್ಕರಿಕೆ kĕkkarikĕ. The musk-melon (ಕರಬೂಜು My.).

ಕೆಕ್ಕರಿಸು kĕkkarisu. To become red (V. 11, 60). *Cf.* ಕೆಂಗಲಿಸು.

ಕೆಕ್ಕಸ kĕkkasa. Insult, insulting language; insultingly (Abhâ. 2, 52).

ಕೆಕ್ಕಳಿಸು kĕkkalisu. To be excited from fear, to be in a fright (ಭಯವಿಕಾರ Kk. 42, Šm. 40; ಸೀತಬೆ, ಭಯವಿಕಾರ Šs.; Grj. 2, after 106; Bh. 3, 5, 42).

ಕೆಕ್ಕು kĕkku. To shout in training cattle (ಗೋಶಿಕ್ಷಾಧ್ವನಿ Šmd. Dh.; V. 11, 63; *cf.* ಕೇಕು, ಚೆಕ್ಕರಿಸು; T. ಕೆಕ್ಕಲಿ, shouting; Mhr. ಕೇಂಕಣೇಂ, to yell).

ಕೆಕ್ಕೆ kĕkkĕ. The cheek (ಕೆನ್ನೆ, ಕದಪು, ಗಲ್ಲ Šm. 71; ಕೆನ್ನೆ Šmd. II; Kk. 79; My.; Tĕ. ಚೆಕ್ಕಿಲಿ, ಚೆಂಕೆ; Tĕ. ಚೆಕ್ಕು, ಚೆಂಕೆ, ಚಮ್ಮು, ಚೆಮ್ಮು, ಚೆರವೆ, the side; the cheek; *cf.* ಕೆಲ 1).

ಕೆಕ್ಕೊರಸು kĕkkŏrasu. (Šmd. 49 in Mdb. & another MS., o. r. ಕೊಕ್ಕರಸು).

ಕೆಂ kĕn. = ಕೆಸು 2, etc., (ಕೆಚ್ಚನೆ), ಕೆಞ್, ಕೆನ್, ಕೆಮ್, ಚಂ (ಚಜ್), etc. (Šmd. 215). Redness. (Tĕ.). — ಕೆಂಕಣ್. A red or fiery eye. — ಕೆಂಕಣ್ಬಡೆ. -ಪಡೆ. To get a red eye (Râv. 13, 75). — ಕೆಂಗಣ್. -ಕಣ್. = ಕೆಂಕಣ್. (Râv. 5, 51; 6, after 11; ಕೆಂಗಣ್ಣು in Râm. 6, 13, 6). — ಕೆಂಗಣ್ಣ. -ಕಣ್ಣ. The red-eyed one: the cuckoo (ಕೋಗಿಲೆ Šmd. II). — ಕೆಂಗಣ್ಣಲವರ್ಕ್ಕ. -ಅಲರ್ವಕ್ಕ. That is like a black bee with red eyes: the cuckoo (ಕೋಗಿಲೆ Šmd. II; ಕೋಗಿಲೆ, ಪರಪುಷ್ಟ, etc. Šm. 28; Kk. 79). — ಕೆಂಗಣ್ವಕ್ಕ. -ಪಕ್ಕ. The cuckoo (Sâv. 2, after 42). — ಕೆಂಗದಿರ. -ಕದಿರ. Who has fiery rays: the sun (ಪೊಟ್ಟು, etc., ಸಪ್ತಾಶ್ವ Kk. 45). — ಕೆಂಗಱಿ. A red feather, etc. (Abh. P. 14, 106; Râv. 13, after 59; J. 12, 29; 23, 39; 25, 31). ಕೆನ್ದಳರ್ ಮಿಸುಪ ಕೆಂಗಱಿ ಅದುದು (Šmd. 289). 2, a kind of fish (Râv. 5, 115). — ಕೆಂಗಱಿಗೋಲ್. -ಕೋಲ್. An arrow to which red feathers are attached (J. 13, 18). — ಕೆಂಗಟಿ. -ಕಟಿ. (Šmd. 216, o. r. -ಗಾಟಿ). A red spot or stain. — ಕೆಂಗಲ್. -ಕಲ್. A red stone (My.). — ಕೆಂಗಬವೆ. -ಕಬವೆ. A kind of rice. See ನೆಲ್ಲು. — ಕೆಂಗಾಂಚಾಳ. -ಕಾಂಚಾಳ.

Digitized by Google

A kind of ebony, Bauhinia variegata (ಕೋವಿದಾರ, ಚಮರಿಕ, ಕುದ್ದಾಲ, etc., ಕೆಮ್ಪುಕಾಂಚವಾಳ Si. 126). — ಕೆಂಗಾಟಿ³. -ಕಾಟಿ³. See Šmd. s. ಕೆಂಗಟಿ³. — ಕೆಂಗಿಡಿ. -ಕಿಡಿ. A red, fiery spark (Rśv. 6, 36; Śśv. 3, 62; 4, 8. 42. 77). — ಕೆಂಗಿಡಿಯ. -ಕಿಡಿ-ಅ 3. The red-sparked one: fire (ಅಗ್ನಿ, ಅನಲ, etc. Šm. 11; ಕಿರ್ಚು Kk. 21). — ಕೆಂಗುಡಿ. -ಕುಡಿ. = ಚೆಂ-. The red sprout: coral. ಕೆಂಗುಡಿಯ ಪುಡಿಯ ಮುತ್ತಿನ ಕೊಡೆ (Šmd. 216). — ಕೆಂಗುರುಳ್. -ಕುರುಳ್. A red curl (J. 18, 20). — ಕೆಂಗೆಣ್ಡ. -ಕೆಣ್ಡ. A shining live coal (J. 17, 20; Sarpabhûshaṇa in B. 5, 320). — ಕೆಂಗೇರಿ. -ಕೇರಿ. N. of a village (My.). — ಕೆಂಗೊಡೆ. -ಕೊಡೆ. (Šmd. 216). A red umbrella. — ಕೆಂಗೋಲು. -ಕೋಲು. A red arrow (Bh. 7, 7, 13).

ಕೆಂಕ kĕṅka. (= ಕೆಂಚು). A reddish-brown, tawny colour, the colour of the dawn (ಪೊಮ್ಬಣ್ಣ, ಪಸುರುಂ ಕರಿದುಂ ತಮ್ಮೊಳ್ ಐಕ್ಯವರ್ಣಂ Ct. II, 67; ಕೆಂಗಲ್, ಕಿಸು, etc., ಅರುಣವರ್ಣ Śs.; Abh. P. 9, 48; Čpr. 1, after 101; Rśv. 4, 9).

ಕೆಂಕಲಿ kĕṅkali. = ಕೆಂಕೇಲ್ಲಿ. Tbh. of ಕಂಕೇಲ್ಲಿ. (St. & Pl.).

ಕೆಂಕಲ್ kĕṅkal. A kind of fish (Rśv. 5, 115).

ಕೆಂಕೇಲ್ಲಿ kĕṅkêlli. = ಕೆಂಕಲಿ. (Śśv. 2, after 42).

ಕೆಂಗಲ್ kĕṅgal. A reddish-brown colour (ಕೆಂಕ, ಕಿಸು, etc., ಅರುಣವರ್ಣ Śs.).

ಕೆಂಗಲಿಸು kĕṅgalisu. To become red, etc. (Śśv. 4, 12).

ಕೆಚ್ಚನೆ kĕččanĕ. (Šmd. 109). = ಕೆಂ (ಕೆಜ್), ಚೆಂ, ಕಿಸು, ಕೆಸು (215). Redness; redly (red, My.). ಪಚ್ಚನೆ ಕೆಚ್ಚನೆ ಬಗೆಯಂ (112, o. r. ಬಯಸಿದಂ). ಕೆಚ್ಚನೆಯ ಮೀನು (ರೋಹಿತ); ಕೆಚ್ಚನೆಯ ಚಂಚು (Nr.). ಕೆಚ್ಚನೆ ಅಪ್ಪ ಬಣ್ಣಿಗೆ (ಹಲ್ಲಕ, ರಕ್ತಸನ್ಧ್ಯಕ); ಕೆಚ್ಚನೆಯ ಗುಜ್ಜಸಾರಂಗ (ಸಮ್ಬರ Nr.). ಕೆಚ್ಚನೆಯೆಲವ (ರೋಚನ Si. 133). ಕೆಚ್ಚನೇ ತೆಗಡೆ (ಸರ್ವಾನುಭೂತಿ, ಸರಲೆ, ತ್ರಿಪುಟೆ, ರೋಚನಿ, etc. 148). ಮುಸುಡು ಕೆಚ್ಚನೆ ಮಾಡಿ (Bp. 21, 18).

ಕೆಚ್ಚಲ್ kĕččal. ಕೆಚ್ಚಲು. = ಕೆಚ್ಚಲ. The udder of beasts (ಊಧಸ್, ಆಪೀನ Nr., Hlâ., Mr. 181, Si. 323; Abh. P. 7, 157; C.; T. ಚೆರುತ್ತಲ್; M. ಚೆರನ್ನಲ್, ಚೆರುನ್ನಲ್). ತೋರಿದ ಕೆಚ್ಚಲನುಳ್ಳ ಆಕಳು (ಪೀನೋಘ್ನಿ, etc. Nr.). See Bp. 60, 35; Rśv. 5, after 55; B. 1, 10; ಬಿಗ್ಗಿಚ್ಚಲ್, ಹೆಗ್ಗಿಚ್ಚಲ್.

ಕೆಚ್ಚಲ kĕččala. = ಕೆಚ್ಚಲ್. (S. Mhr.). See B. 3, 17; 4, 220; 5, 20. ದೊಡ್ಡ ಕೆಚ್ಚಲದ ಆಕಳ (ಪೀನೋಘಿ G.).

ಕೆಚ್ಚು kĕččn. 1. = ಕೆಂಚು, etc. Redness (ಕಿಸುವಣ್ಣ Šm. 87).

ಕೆಚ್ಚು kĕččn. 2. To join the ends of two threads by twisting them with the fingers (ತನ್ತುವಾಯಕ್ರಿಯೆ Šmd. Dh.; ತನ್ತುಕ್ರಿಯೆ Šm. 87; C.; see ಕಿರಿ 3). — ಕೆಚ್ಚಾಟ. -ಆಟ. The act of joining etc. (My.).

ಕೆಚ್ಚು kĕččn. 3. The knot which is formed by twisting (C.; Tu. ಕೆಚ್ಚ್). — ಕೆಚ್ಚುಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ. -ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ. The being twisted or curled. ರೋಮಕೂಪಗಳು ಕೆಚ್ಚುಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ (ರೋಮಾಂಚ Si. 73).

ಕೆಚ್ಚು kĕččn. 4. (The marrow, essence, or pith of plants, etc.); core, the heart of a tree; essence; strength (ತರುಸಾರ Šmd. Dh.; ಮಜ್ಜನ್, ಸಾರ Nr.; ಶಾರದೆ, ಸಾರ Nn. 28; ಸಾರ 80; ಮಜ್ಜಾಸಾರ 125; C.; *cf.* ಚೇಗು). ಮರದ ಕೆಚ್ಚು (ಮಜ್ಜನ್, ಸಾರ Hlâ., Nr., Mr. 105). ಕೆಚ್ಚೇಱಿದ ವೈರಾಗ್ಯದ ಪೆಚ್ಚಂ (Abh. P. 8, 35). ಅಮೃತದೊಳು ಕೆಚ್ಚು (cream, Bp. 8, 18). ಸತ್ವದ ಕೆಚ್ಚು (28, 47). ಮುಚ್ಚುಮಟಿಗಳ ಕೆಚ್ಚುಗಳು (supports or supporters, 40, 61). See ಬಲ್ಗೆಚ್ಚು; Râm. 3, 6, 18. — ಕೆಚ್ಚುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To become strong, firm, or excessive (Grj. 2, after 106; 8, after 77). — ಕೆಚ್ಚೊಡೆಯಿಡಿಕೆ. -ಒಡೆ-ಇಡಿಕೆ. Pieces of areca nut that are hard (C.).

ಕೆಚ್ಚು kĕččn. 5. Pride (ಕೊಬ್ಬು Šm. 87; J. 13, 48; Tĕ. ಗೆಚ್ಚು; T. ಚೆರುಕ್ಕು, M. ಕಿಱು, ಕೆಱು, ಕೆಱುವು; T. ಚೆರುಕ್ಕು, M. ಕಿಱುಕ್ಕೆ, ಕೆಱುಕ್ಕೆ, ಚೆಱುಕ್ಕೆ, to be proud; *cf.* ಸೆಡಕು, etc.). ಕೆಚ್ಚು ಸಡಲಿ, ಮನಂಗಡದಿ (Bp. 22, 33). — ಕೆಚ್ಚುವೇಱ್. -ಏಱ್. To become full of pride. ಕೆಚ್ಚುವಿರ್ದು (Abh. P. 14, after 170). — ಕೆಚ್ಚೆದೆ. -ಎದೆ. A proud mind (J. 4, 40; 23, 59).

ಕೆಚ್ಚು kĕččn. 6. = ಕೆತ್ತು 3. (S. Mhr.).

ಕೆಂ kĕṅ. ಕೆಜ್. = ಕೆಂ (ಕೆಜ್), etc. Redness. — ಕೆಂಜಡೆ. = ಕೆಂಜೆಡೆ. (Śśv. 1, 74; J. 8, 46, o. r. -ಜೆಡೆ; Tĕ.). — ಕೆಂಜಾಜಿ. A red jasmine (Bp. 56, 31; J. 6, 18). — ಕೆಂಜೆಡೆ. (Šmd. 216). Red matted hair (Abh. P. 3, 124; Bp. 12, 54; 17, 11; J. 28, 9). — ಕೆಂಜೇಱು. -ಜೇಱು. = ಕೆಮ್ಬರಲು. (My.). — ಕೆಂಜೊಡರ್. -ಸೊಡರ್. A red light (Râm. 6, 46, 21). — ಕೆಂಜೋಳ. A kind of millet (S. Mhr.).

ಕೆಂಚಗೆ kĕṅčagĕ. = ಕೆಂಚನೆ. Redness; redly (My.).

ಕೆಂಚನೆ kĕṅčanĕ. = ಕೆಂಚಗೆ. (My.).

ಕೆಂಚಿ kĕṅči. A red or brown female (C.); N., especially among peasants (C.). See ಕೆಂಚ s. ಕೆಂಚು.

ಕೆಂಚಿಗೆ kĕṅčigĕ. The herb Trianthema monogyna L. (St. & Pl.). *Cf.* ಕೆಂಜಗೆ?

ಕೆಂಚು kĕṅču. = (ಕೆಂಕ), ಕೆಚ್ಚು 1. (Šmd. 248; My.). — ಕೆಂಚ. -ಅ 3. A red or brown man (My.). 2, N. (Šmd. 154), especially among peasants (C.). 3, a rustic, a blockhead (S. Mhr.). See Sp. s. ಕರಿಗ.

ಕೆಂಜಗ kĕṅjaga. = ಕೆಂಜಿಗ, ಕೆಂಜುಗೆ. A kind of troublesome red ant (S. Mhr.; Mhr. ಚಾಚಡ).

ಕೆಂಜಿಗ kĕṅjiga. = ಕೆಂಜಗ, etc. (My.).

ಕೆಂಜಿಗೆ kĕṅjigĕ. A certain plant (ಕುಸುವೆ Mr. 149). *Cf.* ಕೆಂಚಿಗೆ?

ಕೆಂಜುಗೆ kĕṅjugĕ. = ಕೆಂಜಗ, etc. (ಅರುಣಾಂಗ Mr. 165, o. r. ಕೆಂಜಗೆ).

ಕೆಟ್ಟತನ kĕṭṭatana. A bad, wicked, lewd disposition or conduct (C.). ಕೆಟ್ಟತನಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿದವ ಕಟ್ಟಸ್ಥಕ್ಕೂ ಒಪ್ಪ ಬೇಕು (Prv.).

ಕೆಟ್ಟು kĕṭṭu. P. p. of ಕೆಡು 2 and ಕೆಡು.

ಕೆಟ್ಟೆ kĕṭṭĕ. Evil, misfortune, ruin (Tĕ. ಚೆಟ್ಟ). — ಕೆಟ್ಟೆಣಿಸು. -ಎಣಿಸು. To devise evil (J. 31, 64).

ಕೆಡಕ kĕḍaka. = ಕೆಡುಕ, ಕೆಡಿಕ, ಕೆಡುಕ. A man who destroys, or one who is ruined; a mischief-maker; a bad, wicked, mean man (C.; ಕಾಡ Čt. I, 103; ಕುತ್ಸಿತ Mr. 238). See ಕುಲಗೆಡಕ.

ಕೆಡಕತನ kĕḍakatana. = ಕೆಡುಕುತನ, ಕೆಡುಕುತನ. A corrupt, depraved, bad, lewd nature or conduct (C.; Bp. 43, 59).

Digitized by Google

ಕೆಡಕಿ kĕḍaki. = ಕೆಡಿಕೆ, ಕೆಡುಕಿ. A woman who destroys or is ruined; a bad, depraved woman, etc. (C.).

ಕೆಡಕು kĕḍaku. = ಕೆಡುಕು. Corruption; ruin; foulness; evil; a wicked disposition or conduct (C.; ಹಾನಿ, ನಾಶ G.). ಒಳಿತು ಕೆಡಕು (B. 3, 53; My.). ಒಳ್ಳೇದು ಕೆಡಕು (5, 265; My.). See B. 4, 187; 5, 201. 205. 213. — ಕೆಡಕುಹುಳು. A vicious insect or reptile (Bp. 48, 9).

ಕೆಡಕುತನ kĕḍakutana. = ಕೆಡಕತನ, etc. (C.).

ಕೆಡದು kĕḍadu. = ಕೆಡೆದು. P. p. of ಕೆಡೆ 1.

ಕೆಡಪಿಸು kĕḍapisu. = ಕೆಡವಿಸು, etc. (J. 13, 56).

ಕೆಡಪು kĕḍapu. = ಕೆಡವು, ಕೆಡಹು, ಕೆಡಿವು. To make fall down or fall; to fell; to throw to the ground; to throw (into); to pull down, as a house (ಪತನ Śmd. Dh.; Tĕ. ಗೆಡಪು; T., M. ಕಿಡತ್ತು; Tu. ಕೆಡಗು, to fall or slip down). ಮಿಗಮುಂ ಕೆಡಪುವೆಡೆ (ಇಳುಹಲ್ Kk. 81). ಪುಲಿಯ ಬೆಂಗಡೆಗಯ್ದಿ, ಇಱಿದು, ಕೆಡಪಿದನ್ ಒರ್ವ ಬಲವನ್ತಬೇಡಂ (Râghĉ. 17, 73). ಬಡಿಕೋಲನ್ ಇಟ್ಟು, ಮೊಲನಂ ಕೆಡಪಿ (17, 74). See Bp. 49, 46; Rśv. 5, 89; 6, after 11; Śśv. 3, 50; J. 12, 44; 14, 14; 28, 45.

ಕೆಡವಿಸು kĕḍavisu. = ಕೆಡಪಿಸು, ಕೆಡಹಿಸು, ಕೆಡಿವಿಸು. (My.).

ಕೆಡವು kĕḍavu. = ಕೆಡಪು, etc. (C.; J. 6, 17; B. 2, 2). **2**, to cause to fall, as into holes, to pierce through, as a hole (C.; B. 5, 227). — See ತಡೆಗೆಡಪು, ತೂತು-, ಬೀಳು-. — ಕೆಡವಗೊಡು. -ಕೊಡು. To allow to pull down, as a house (B. 5, 45).

ಕೆಡಹ kĕḍaha. A man who (simply) lets drop (words from his mouth without any thought). See ಉತ್ತರಂಗೆಡಹ.

ಕೆಡಹಿಸು kĕḍahisu. = ಕೆಡವಿಸು, etc. To cause to make fall down, etc. See ಬೀಳಿಗೆಡಹಿಸು; J. 11 sum.

ಕೆಡಹು kĕḍahu. = ಕೆಡಪು, etc. See Bp. 9, 13; 14, 26; 18, 28; 21, 9. 42; 22, 29; 28, 24; 34, 32; 37, 70; 51, 72; 56, 22; 57, 37; 61, 31; Râm. 6, 9, 19; Bh. 1, 6, 2; 1, 8, 53; 2, 4, 6; J. 12, 43; 14, 16; 28, 41. ಅಡೆಗೆಡಹು s. ಅಡೆ 15; ಎಡೆಗೆಡಹು s. ಎಡೆ 1. **2**, = ಕೆಡವು No. 2. (C.). See ತೂತು-, ಮೆದೆಗೆಡಹು.

ಕೆಡಹುವಿಕೆ kĕḍahuvikĕ. Causing to fall, etc. ಕೆಳಕ್ಕೆ ಕೆಡಹುವಿಕೆ (ಅವನಾಯ, ನಿಯಾತನ, ನಿಪಾತನ Si. 397).

ಕೆಡಿಕ kĕḍika. = ಕೆಡಕ, etc. See ಕುಲಗೆಡಿಕ, ನಾಗ್ಗೆಡಿಕ.

ಕೆಡಿಕೆ kĕḍikĕ. = ಕೆಡಕಿ. See Bp. 40, 58; ಕುಲಗೆಡಿಕೆ.

ಕೆಡಿವಿಸು kĕḍivisu. = ಕೆಡಹಿಸು. (My.; B. 5, 45. 203).

ಕೆಡಿವು kĕḍivu. = ಕೆಡಪು, etc. (My.). See B. 5, 183; ಬೀಳುಗೆಡಿವು.

ಕೆಡಿಸು kĕḍisu. = ಕಿಡಿಸು. (Tu. ಕೆಡಗು). To destroy; to ruin; to make bad, to spoil; to deflower; to remove, as a disease (Bp. 50, 29), or as darkness (J. 22, 5); to extinguish, as a lamp (C.). ಕೆಡಿಪಿದಂ (ಅಱಿದಂ Śmd. I). ಕೆಡಿಪುದು (= ಕೆಡಿಸುವುದು 75). ಕೆಡಿಕ್ಕುಂ (wrongly = ಕೆಡಿಸುಗುಂ 269). ಕೆಡಿಸದೆ (195). ತನ್ನ ಕೆಡಿಸಿದಂಗೆ ಕೇಡ ಮಾಡುಹ (ಕ್ಷಯ); ಲೋಗರ ಕೊಸ್ದಿಹೆ ಕೆಡಿಸಿಹೆನ್ ಎಮ್ಬ ವಿಚಾರಂ (ವ್ಯಾಪಾದ, ದ್ರೋಹಚಿನ್ತನ Nr.). ಅತಿದ್ರವ್ಯಮುಂ ಕೆಡಿಸಿ (Sś. 94). ತೀರ್ಥಗಳಲೀ ಮುಳುಗಿ ನೀರನು ಕೆಡಿಸಿದರು (Jńs. 22, 30). ಹೆಂಗಸನ್ನು ಕೆಡಿಸು (C.). See Śmd. 75; Bp. 3, 5; 9, 13; 17, 4; 40, 39; 49, 45; 50, 49; 51, 49. 67; 58, 25; Râm. 6, 9, 21; Bh. 1, 8, 57; J. 1, 7; 9, 18; 22, 5; 29, 38; ಅಸ್ದಗೆಡಿಸು, ಎಡೆ-, ಕಣ್-, ಕಾಲ್-, ಗತಿ-, ನಡೆ-, ನಾಣ್-.

ಕೆಡು kĕḍu. = ಕಿಡು 2, q. v. To be destroyed; to be ruined; to be spoiled; to become foul; to become bad; to become vicious; to become vile or low; to be extinguished (ಅಱ' Śmd. 62 Cm.; ಕ್ಷತಿ Nn. 130; C.); to be removed, to cease, as sorrow, etc. (C.; Bp. 45, 36). P. p. ಕೆಟ್ಟು. ಕೆಟ್ಟ, ruined, spoiled, foul, bad, etc. ಕೆಟ್ಟವಂ (ಅಕ್ಷಿಪ್ತ, ಹತಕ Hlâ.; Mr. 239). ಕೆಟ್ಟವಳ ತನುಜಂ (ಬನ್ಧುಲ Mr. 310); ಕೆಟ್ಟುದು (ಭಗ್ನ, ಭಿನ್ನ, etc. 448; ಬಜ್ಜ Čt. II, 54). ಕೆಟ್ಟ ತಪಸ್ಸು (ಕುತಪ Nn. 107). ಕೆಟ್ಟ ತೊಗಲು (ನಷ್ಟಚರ್ಮ 143). ಕೆಟ್ಟ ದಾರಿ (ದುರಧ್ವ, etc. Si. 104). ಕೆಟ್ಟ ಇಚ್ಛೆ (48). ಕೆಟ್ಟ ನಾತ (50; ಸೊಗಡು G.). ಕೆಟ್ಟ ಕಮ್ಪು (51). ಕೆಟ್ಟ ಮಾತು (58; ದುರ್ಭಾಷೆ G.). ಕೆಟ್ಟ ಗುಣ (69). ಕೆಟ್ಟ ಜಾತಿ (Bp. 40, 56). ಕೆಟ್ಟ ನುಡಿ (58, 39). ಕೆಟ್ಟ ಹಾವು (B. 2, 26). ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸ (3, 61. 78). ಕೆಟ್ಟ ಶಬ್ದ (3, 61). ಕೆಟ್ಟ ಹುಡುಗರು (1, 14). ಕೆಟ್ಟ ಬುದ್ಧಿ (ದುರ್ಮತಿ G.). ಕೆಟ್ಟ ಹಾದಿ (ದುರಧ್ವ G.). ಕೆಟ್ಟ ಮನಸು (ದುರ್ಮನ G.). ಕೆಟ್ಟ ಆಶೆಯುಳ್ಳವ (ದುಸ್ಸಂಗಿ G.). ಕೆಟ್ಟರೂ ಜೀವದಿನ್ದುಳಿ' (My.; G.) or ಕೆಟ್ಟೂ ಬದುಕು (My. = ಆಱಿದುಳಿ').— ಫಲಮ್ ಆಗಲೊಡನೆ ಕೆಡುವುವು ಓಷಧಿಗಳ್ ಎಮ್ಬುದು (Hlâ.). ಫಲಮ್ ಆಗಿ ಬಲಿಯಲೊಡನೆ ತಾವೆ ಕೆಡುವ ಧಾನ್ಯಂಗಳು ಓಷಧಿಗಳ್ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಕೆಟ್ಟ ಅಡಿಗೆ ಅಟ್ಟೋಳೇ ಜಾಣೆ! (the woman who has made a good dinner of a spoiled one etc.).— ಕೆಟ್ಟ ಗದ್ದೆಗೆ ಮನೇ ನೆಲ್ಲು ಏಳಿ ಹಾಕಿದರು.— ಕೆಟ್ಟ ಭೂಮಿಗೆ ಮನೇ ದವಸಾ ಕೊಟ್ಟು, ಕೂಲೀ ಮಾಡಿಸಿದ.— ಕೆಟ್ಟ ಮುಣ್ಡೆ ಕುಲಾ ಸೇರಳು.— ಕೆಟ್ಟರೂ ಪಟ್ಟಣಾ ಸೇರ ಬೇಕು.— ಕೆಟ್ಟವನೆನಿಸಿ ಕೊಣ್ಡು ನೂಱು ವರುಷ ಬಾಳೋದಕ್ಕಿನ್ತಲೂ ಒಳ್ಳೆಯವನೆನಿಸಿ ಕೊಣ್ಡು ಮೂಱು ದಿವಸ ಇದ್ದರೆ ಸಾಲದೇ?— ಕೆಟ್ಟವರಿಗೂ ಆಱಿದವರಿಗೂ ಗೊಟ್ಟಕೆಱೆ ತವರ ಮನೆ.— ಕೆಟ್ಟು ನೆಣ್ಟರ (others: ಬೀಗರ) ಸೇರ ಬೇಡ, ಕೊಟ್ಟು ಧರ್ಮ ತಿರಿಗಿ ಕೇಳ ಬೇಡ.— ಕೆಟ್ಟು ಮುಱಿದವರೆಲ್ಲಾ ಹುಚ್ಚರಾಯನ ಗುಡೀ ಸೇರಿ! (Prvs.). See Bp. 24, 55; 30, 13; 40, 73; 48, 10; 51, 5; 52, 13; Rśv. 13, after 104; J. 5, 38. 63; 8, 35; 30, 28; Prv. s. ಅಡು 1; ಕೆಯ್ಗೆಡು, ದೆಸೆ-, ನೆಲೆ-, ಮನ-, ಮುನ್ದು-, ಹರಹು-, ಹೊಳಹು-. — ಕೆಟ್ಟುಹೋಗು. = ಕೆಡು. (C.; Si. 69). ಕೆಟ್ಟುಹೋಗುವಿಕೆ (ಸಿಷ್ಟೆ, ಅನ್ತ 416). — ಕೆಡ ಬಗೆ. To think of or design the ruin of others (Bp. 26, 15; 51, 67).

ಕೆಡುಕ kĕḍuka. = ಕೆಡಕ, etc. (ದುರ್ಜನ, ಖಲ Nr.; ವಿಗಡ Čt. I, 89; My.). See ಕೊಲೆಗೆಡುಕ, ದಾಸೆ-.

ಕೆಡುಕಿ kĕḍuki. = ಕೆಡಕಿ, etc. (My.).

ಕೆಡುಕು kĕḍuku. = ಕೆಡಕು. (My.).

ಕೆಡುಕುತನ kĕḍukutana. = ಕೆಡಕತನ, etc. (ಘಾತಾಳಿಕೆ G.).

ಕೆಡುವಿಕೆ kĕḍuvikĕ. Being destroyed, etc. ಉಚಿತವೃತ್ತಿ ಕೆಡುವಿಕೆ (ಭ್ರೇಷ Si. 265). ಪ್ರಕೃತಿಯ ಕೆಡುವಿಕೆ (ವಿಕ್ರಿಯ G.).

ಕೆಡುಹ kĕḍuha. Ruin, destruction; removal; disappearance, etc. (ವಿನಾಶ, ಅದರ್ಶನ Nr.).

ಕೆಡೆ kĕḍĕ. 1. = ಕಡೆ 6. To fall down, to fall to the ground, to drop, to sink (to perish; ಪತನ Śmd. Dh.; Tĕ. ಗಡೆ; T., M. ಕಿಡ); to let fall, to drop thoughtlessly, as words (*cf.* ಗೆಡಹ). P. ps. ಕೆಡದು

(Bp. 23, 35; 45, 6; 52, 18; 53, 68), ಕೆಡೆದು. ಕೇರ್ ಕೆಡೆದುದು (Šmd. 219). ಪ್ರತ್ತಿನ ಕುಡಿ ಕೆಡೆದತ್ತು (Lilv. 3, 3; see s. ಪಡು 3). ಕೆಡೆವ ನಿರ್ಜರಜಲದ ಪನಿಗಳ್ (Râghc. 17, 56). See Bp. 3, 17; 9, 13; 10 sum.; 14, 18; 30, 30; 40, 69; 45, 34; 49, 26; 51, 81; 52, 13; 56, 35. 40; 60, 58; 61, 39; Rśv. 13, after 95; Šsv. 4, 18; 4, after 22; J. 4, 23; 12, 44; ಅಡಗೆಡೆ, ಏನಾನುಗೆಡೆವ, ಕಾಲ್ಗೆಡೆ, ಕಾಲ್ಗೆಡೆ, ತಡೆಗೆಡೆ, ತೊಣ್ಣು-, ಬಣ್ಣು-, ಬೂತು-, ಮೆದೆ-, ಸಯ್ಗೆಡೆ, ಹೊಡೆ-. — ಕೆಡೆ ಕೆಡೆ. rep. (Bp. 22, 30; 54, 23; Rśv. 5, 123; Šsv. 4, 25). — ಕೆಡೆಯಿಱ್. -ಇಱ್. To pierce (one) so that (he) falls down (Bp. 54, 44). — ಕೆಡೆಯಿಸು. -ಇಸು 3. (Abh. P. 9, 128; J. 20, 34; 27, 39).

ಕೆಡೆ kĕḍĕ. 2. = ಕೆಡೆಯ, ಕೆಡೆಯಲ್ಕೆ, an infinitive of ಕೆಡೆ 1 (so that anything falls, etc.). — ಕೆಡೆ ನೂಂಕು. (Bp. 22, 15; 26, 31; 51, 67; 57, 37. 43). — ಕೆಡೆ ಬಡಿ. (Bp. 23, 37). — ಕೆಡೆ ಹಾಯ್ಕಿಸು. (Bp. 51, 52). — ಕೆಡೆವೊಡೆ. -ಹೊಡೆ. (Bp. 57, 15). — ಕೆಡೆ ಹೊಡೆ. (Bp. 53, 40).

ಕೆಡೆ kĕḍĕ. 3. The act of thoughtlessly or inconsiderately dropping (words). — ಕೆಡೆನುಡಿ. 1. To speak inconsiderately (Abh. P. 15, after 58). — ಕೆಡೆನುಡಿ. 2. An inconsiderate word or speech (J. 5, 50).

ಕೆಣಕಿಸು kĕṇakisu. To cause to provoke, etc. (My.).

ಕೆಣಕು kĕṇaku. To irritate or provoke, by words or deeds (ಕದರ್ಥನ Šmd. Dh.; C.; Tu.; Tĕ. ಚೆಣಕು, ಚೆನಕು, ಚೆನುಕು; ಚೆಣಕು, a touch, poke; T. ಚಣುಕ್ಕು, to pinch; a pinch, touch, provocation; cf. ಸೆಣಸು). ಕೀಱಿ ಕೆಣಕ ಬೇಡ, ಹಾಱಿ ಮೆಟ್ಟ ಬೇಡ! (Prv.). See Bh. 1, 7, 50; 3, 13, 26; 6, 2, 5; Dp. 172, 3; Šsv. 4, 10. 29; J. 4, 15; 20, 29; 22, 41; B. 3, 84; Prv. s. ತಿಗಳಿತಿ. — ಕೆಣಕಾಟ. -ಆಟ. Irritation, provocation (My.).

ಕೆಣ್ಡ kĕṇḍa. A live coal (ಅಂಗಾರ Nr.; Mr. 48; ಇಂಗಳ, ಇನ್ಗಲ್ Čt. II, 118, o. r. ಇಂಗಳ್; ಇಂಗಳ Kk. 15; Šm. 11; Abh. P. 9, 47; C.; cf. ಕೆನ್, etc.). ತಱಿದ ಕೆಣ್ಡದ ಮೆಟ್ಟ ಮುಱುಗುವಾ ತೆಱನನ್ತೆ ಅಱಿಯದರ ಕೂಟ (Sp.). ಕೆಣ್ಡಕ್ಕೆ ಇಱುವೆ ಮುತ್ತೀತೇ? (Prv.). See Bp. 15, 32; 44, 20; 45, 6; 55, 25; 61, 39; Rśv. 9, 23. 26; J. 8, 47; ಕೆಂಗೆಣ, ತನಿ-, ಬಱು-; Si. 308. 380. 402. — ಕೆಣ್ಡಗಣ್. -ಕಣ್. A sparkling, fiery or red eye (Č. Bp. 47, 14; My.). — ಕೆಣ್ಡರೊಟ್ಟಿ. Bread baked on coals (My.). — ಕೆಣ್ಡವಱ್. -ಮಱ್. A rain of live coals (Abh. P. 9, 32). — ಕೆಣ್ಡಸಮ್ಪಿಗೆ. A red sort of sampigĕ (My.; Rśv. 4, after 14). — ಕೆಣ್ಡಸೇವೆ. The ceremony of walking over a heap of coals (My.).

ಕೆಣ್ಡವಿಸು kĕṇḍavisu. To put live coals on (for blasting rocks, Râm. 6, 53, 87).

ಕೆತ್ತನೆ kĕttanĕ. = ಕೆತ್ತೆ. The act of setting (or the state of being set), as precious stones, etc. (My.). — ಕೆತ್ತನೆಯ ಓಲೆ. An ear-ring of gold in which precious stones are set (My.). — ಕೆತ್ತನೆಯ ಕೆಲಸ. The business of setting etc. (My.).

ಕೆತ್ತವಾರಿ kĕttavâri. = ಕೆತ್ವಾರಿ. A kind of weeding hook (My.).

ಕೆತ್ತಿಕೆ kĕttikĕ. The act of setting precious stones (My.). 2, the act of chipping, etc.; engraving (My.).

ಕೆತ್ತಿಗೆ kĕttigĕ. = ಕೆತ್ತಿಕೆ. (My.). — ಕೆತ್ತಿಗೆಸರಪಣಿ. = ಕೆತ್ನೆಸರಪಣಿ. A chain in which precious stones are set (My.).

ಕೆತ್ತಿಸು kĕttisu. 1. To cause to set precious stones (My.).

ಕೆತ್ತಿಸು kĕttisu. 2. To cause to carve or engrave, as letters (B. 4, 207; My.); to cause to chip, etc. (C.).

ಕೆತ್ತು kĕttu. 1. P. p. of ಕಿಱ್.

ಕೆತ್ತು kĕttu. 2. To quiver, to shiver, to tremble (ಸ್ಪನ್ದನ Šmd. Dh.; T. ಕೆತ್ತುಕೆತ್ತೆನ್, to palpitate). ಭೀಮು ವಾರ್ಧರಿಗೆ ಅನ್ದು ಕೆತ್ತಿತು ಹೃದಯ ವಾಮಭುಜಾಕ್ಷಿಗಳು ಸಹಿತ (Bh. 2, 13, 42). See ನಡುಗೆತ್ತು; Abh. P. 5, 86; 13, after 54; Bp. 24, 42; Bh. 8, 24, 7.

ಕೆತ್ತು kĕttu. 3. = ಕೆಚ್ಚು 6. To enclose, to set, as precious stones (ಬನ್ಧನ Šm. 97, o. r. ಸ್ಪನ್ದನ; C.; Tu.; T. ಚೆಟ್ಟು, Tĕ. ಚೆಕ್ಕು; cf. ಕಿಱ್; M. ಚೆರುದು, to shove or put in; ಚೆಱುಕ್ಕು, to enclose; cf. ತೆತ್ತಿಸು 2).

ಕೆತ್ತು kĕttu. 4. To make thin; to pare the surface; to chip, as a plank, etc.; to cut, as a native writing pen; to scrape or chip off, as grass; to dig slightly; to engrave, to carve (ತನೂಕರಣ Šmd. Dh.; ಕೃತೀಕರಣ Šm. 97; C.; Tu.; M. ಚೆತ್ತು; T. ಚೆದುಕ್ಕು; Tĕ. ಚೆಕ್ಕು, ಚೆವ್ವು, ಚೀವು; see ಚವ್ವು, ಚೀವು, ಕೀಸು 2). ಕವ್ವು ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಬಡಿಗಿಗಳು ಕೆತ್ತುತ್ತಾರೆ (B. 4, 122). ಗಿಡದ ತೊಗಟೆಯನ್ನು ತೂರಿಯಿನ್ದ ಕೆತ್ತಿ (4, 207). ಕೆತ್ತಿದ ಅಕ್ಷರಗಳು (4, 207). ಕೆತ್ತಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ತಷ್ಟ, ತ್ವಷ್ಟ, ತನೂಕೃತ Nr.). ಅಕ್ಷರಗಳು ಕೆತ್ತಲ್ ಪಟ್ಟ ಮೊಹರು (ಅಂಗುಲಿಮುದ್ರೆ Si. 220). ಉಱುವ ನೇಗಲನ್ಥ ಕೆತ್ತುವ ದೋಕರಿ (ಫಾಲ, ಕೃಷಕ 303). ಉದ್ಯೋಗವಿಲ್ಲದ ಬಡಗಿ ಮಕ್ಕಳ ತಿಕಾ ಕೆತ್ತಿದ (Prv.). See Prvs. s. ಬಿತ್ತು 1, ಮುಟ್ಟು 1; Bh. 3, 19, 38; J. 23, 38.

ಕೆತ್ತೆ kĕttĕ. A chip, a paring (My.; Tu.; M. ಚೆತ್ತು).

ಕೆತ್ನೆ kĕtnĕ. = ಕೆತ್ತನೆ. (My.). — ಕೆತ್ನೆಸರಪಣಿ. = ಕೆತ್ತಿಗೆಸರಪಣಿ. (My.).

ಕೆದಕು kĕdaku. To stir (v. t.); to scratch, as fowls; to stir up, to dig up or loosen earth (My.; Tĕ. ಕೆಲುಕು).

ಕೆದಱ್ kĕdaṟ. 1. = ಕೆದಱು 1, etc. P. p. ಕೆದದುರ್. See Rśv. 5, after 120; Râghc. 17, 68; J. 3, 27; 10, 50; Šsv. 1, after 79; 2, 2; 2, after 42. ಅತಿಗಾಳಿಯೊಳ್ ಕೆದರ್ವ ಹನಿ (ಶೀಕರ Mr. 44); ಆನೆಯ ಕರದಿಂ ಕೆದರ್ವ ಸಣ್ಣ ಹನಿ (ವಮಥು 156). See ಕಿಡಿಗೆದಱ್.

ಕೆದಱ್ kĕdaṟ. 2. = ಕೆದಱು 2. — ಕೆದಗಿಡಿ. -ಕಿಡಿ. Scattering sparks (J. 8, 47). — ಕೆದರ್ದಲೆ. -ತಲೆ. A dishevelled head of hair (My.). — ಕೆದಗೂದಲ್. -ಕೂದಲ್. Dishevelled hair (My.; B. 5, 12).

ಕೆದಱಿ kĕdaṟi. She whose (hair) is dishevelled. See ತಲೆಗೆದಱ್.

ಕೆದಱಿಕೆ kĕdaṟikĕ. The state of being dishevelled (Râm. 6, 19, 16).

ಕೆದಱು kĕdaṟu. 1. = ಕೆದಱ್ 1, ಗೆಬಱು; ಚದಱು, etc.; (ತಲ್ಲ, etc.). To scatter (v. i.), to be scattered about; to be dishevelled; to disperse (v. i.);—

Digitized by Google

to scatter or throw or toss about; to swing about; to expand, as wings; to scratch, as fowls, dogs, etc.; to paw (ವಿಕೀರ್ಣ Šmd. Dh.; C.; T. ಚಿದಱು, ಚಿದರು, ಚಿನ್ದು; M. ಚಿದಱು, ಚಿನ್ದು, ಚಿನ್ನು; Tĕ. ಚೆದರು, ಚೆದುರು). P. p. ಕೆದಱಿ. ಕೆದಱುವ ಕಂಜಲ್ಕದಿನ್ ಆದುದು ಸರೋವರಂ ಕಪಿಶಜಲಂ (Šmd. 272). ಗಾಳಿಯಿಂ ಕೆದಱಿದ ಹನಿ (ಶೀಕರ Hlâ.). ವಾಯುವಶದಿನ್ದ ಕೆದಱಿದ ಜಲಕಣಂಗಳು (ಶೀಕರ Nr.). ಕೆದಱಿದದು (ವ್ಯಸ್ತ, ಅಪ್ರಗುಣ, ಆಕುಲ Si. 372). ಸುತ್ತ ಕೆದಱುವ ಚಾಮರ (ಪ್ರಕೀರ್ಣಕ Mr. 265). ಕೆದಱಿದರ್ ಕಿಡಿಯ ಉಱುಬೆಗೆ (J. 8, 38). ಸಾರಿಗ್ರಾಮುವನು ಕೆದಱಿದರು (Bh. 2, 13, 49). ಇದೆ ಪಸ್ದಿ ಕೆದಱಿದ ನೆಲಂ! (J. 28, 44). See Abh. P. 3, 116; 4, 27; 5, 89; 9, 32. 47; Bp. 18, 46; 21, 16; 22, 14; 47, 14; 50, 79; Bh. 1, 6, 3; 2, 13, 52; 3, 13, 21. 23; J. 8, 35; 13, 47; 17, 4; 22, 17; 32, 43; Rsv. 4, after 14; 6, after 11; B. 3, 42. 75; 5, 253; Si. 392; ಕಾಲ-, ಗಱಿಗೆದಱು, ಗುಳು-, ತನಿ-, ಪೊದೆ-, ಬಲ-, ಮನಂ-, ಮೆಯ್-.

ಕೆದಱು kĕdaṛu. 2. = ಕೆದಱ್ 2. The state of being scattered, etc. See ತನಿಗೆದಱು. — ಕೆದಱುಮೀಸೆ. Dishevelled whiskers (Bp. 46, 57; 58, 49).

ಕೆನ್ kĕn. = ಕೆಂ (ಕೆಜ್), etc. Redness. — ಕೆನ್ದಟ್ಟೆ. A red sash (Rsv. 13, 70). — ಕೆನ್ದನ. Red cattle (My.). — ಕೆನ್ದಲೆ -ತಲೆ. A red head. ಕೆನ್ದಲೇ ವ್ಯಾಪಾರದ ಹುಱು (ವರ್ತಕ Si. 406). ಕೆನ್ದಲೇ ಹಕ್ಕಿ (ವರ್ತಕ 178). — ಕೆನ್ದಲೆಗ. -ತಲೆಗ. A quail (ವರ್ತಕ Nr.). — ಕೆನ್ದಳ. -ತಳ. (Šmd. 386; Kk. 98). A red bottom, etc. (Abh. P. 3, 42; 5, 53). 2, -ದಳ (ದಲ), a red leaf (J. 15, 10). — ಕೆನ್ದಳಿರ್. -ತಳಿರ್. (Šmd. 193). = ಚೆ-. Red young leaves (ಪಲ್ಲವ, etc. Nr.; ಪಲ್ಲವಿ Mr. 120). See Šmd. 81. 216. 289; Abh. P. 11, 118. — ಕೆನ್ದಾವರೆ. -ತಾವರೆ. = ಚೆ-. The red lotus; the red water-lily (ಕೋಕನದ Hlâ.; ಕಲಮ್ಬ, ಕೋಕನದ Nn. 17). See Čpr. 7, after 92; Abh. P. 5, 53. — ಕೆನ್ದಾವರೆವೂ. -ಪೂ. A flower of the red lotus, etc. (Abh. P. 5, 89). — ಕೆನ್ದುಟಿ. -ತುಟಿ. = ಚೆ-. A red lip (J. 18, 20). — ಕೆನ್ದೂಳ್. -ಊ. Red dust (Bp. 61, 11; J. 4, 30; 20, 36; 22, 5). — ಕೆನ್ದೂಳಿ. = ಕೆನ್ದೂಳ್. (J. 12, 7). — ಕೆನ್ಧೂಲಿ. = ಕೆನ್ದೂಳ್. ಕೆನ್ಧೂಲಿಯಿನ್ದಾಗಸಂ ಕೆವಪ್ಪಾದುದು (Šmd. 177). — ಕೆನ್ನಾಲಿಗೆ. A red tongue (J. 28, 46). — ಕೆನ್ನೀರ್. Red water: blood (ರಕ್ತ Kk. 40; ರಗುತ, ನೆತ್ತರು, ಶ್ರೋಣಿತ Šm. 44; Šsv. 4, 22; J. 4, 35; 12, 31; 14, 15). — ಕೆನ್ನೆಗ್ಗಲು. = ಚೆ-. A trailing herb, Indigofera enneaphylla L. (St. & Pl.). — ಕೆನ್ನೆತ್ತರ್. = ಚೆ-. Crimson blood (Abh. P. 13, 47. 128). — ಕೆನ್ನೆಯ್ದಿಲೆ. = ಚೆ-. The red-flowered water-lily, Nymphaea lotus L. (St. & Pl.). — ಕೆನ್ನೆಲ. Red soil (My.).

ಕೆನೆ kĕnĕ. 1. Beauty, elegance, loveliness (ಅನು, ಹಸ, ಲೇಸು, ಚೊಕ್ಕಳಿಕೆ, ಚೊಕ್ಕ, ರಯ್ಯ, etc., ಮನೋಹರ Kk. 18; Šm. 100; *cf.* ಚೆನ್ 2, ಕೆಯ್ 4).

ಕೆನೆ kĕnĕ. 2. The cream of milk (ಕ್ಷೀರಭೇದ Šm. 100; C.; *cf.* ಜನೆ, etc. ?). ಮೊಸರಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ತಿಳಿಯಾದ ಕೆನೆ (ಮಸ್ತು Si. 316). See J. 6, 6; Si. 315. — ಕೆನೆಗಂಜಿ. The scum of boiled rice. ಬೋನದ ಕೆನೆಗಂಜಿ (ಮಾಸರ, ಆಚಾಮ, ನಿಸ್ರಾವ, ಭಕ್ತಸಮುದ್ಭವಮಣ್ಡ Si. 315, *only* Si.). — ಕೆನೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. Cream to set (Bp. 14, 9; My.). — ಕೆನೆಮೊಸರು. Creamy curds (C.; ಪಿಚ್ಛಿಲ, ಪಿಜಿಲ G.). — ಕೆನೆವಾಲ್. -ಪಾಲ್. Milk on the surface of which cream has formed (J. 1, 7).

ಕೆನ್ದಾರೆ kĕndârĕ. (Tbh. of ಕೇಸಾರ). The temples (My.; M. ಚೆನ್ನಿ; *cf.* ಕೆನ್ನೆ).

ಕೆನ್ದು kĕndu. 1. Redness (C.; B. 3, 74). ಕೆನ್ದ ಎತ್ತು (C.). ಕೆನ್ದರಳಿ (My.). ಕೆನ್ದ ಕಱಿ (My.).

ಕೆನ್ದು kĕndu. 2. To lean on or upon (? ನೆಮ್ಮು Čt. I, 44, o. r. ಒಮ್ಮು).

ಕೆನ್ನ kĕnna. Excessiveness. ಕೆನ್ನಂ (Šmd. 110), excessively, exceedingly; further (ಅಧಿಕ Šmd. 391; ಹೆಗ್ಗಳವಾಗಿ 295 Cm.; ಅಧಿಕ Čt. I, 32, Šm. 58; M. ಚೆನ್ನು, T. ಚೆನ್ದು, P. p. of ಚೆಲ್ = Kan. ಸಲ್, having passed on; T. ಚೆಮ್ಮೈ, redness; straightness; greatness; *cf.* ಕೆಯ್ 5 ?).

ಕೆನ್ನೆ kĕnnĕ. = ಕನ್ನ 2. The (upper) cheek (ಕಕ್ಕೆ Šmd. II; ಕದಪು, ಕೆಕ್ಕೆ, ಗಲ್ಲ Šm. 71; Kk. 79; ಗಣ್ಡ, ಕಪೋಲ Si. 213; C.; Tu. ಕೆಪ್ಪೆ; M. ಕವಿಳ್, ಕೆಣ್ಡೆ, ಕೆನ್ನಿ, ಕೊನ್ನಿ, ಕೊಮೆ, ಕೊವಿಡು, ಕೋಡು, ಚೆನ್ನ, ಚೆಪ್ಪ, ಚೆಳ್ಳೆ; T. ಕನ್ನ, ಕೋದನ್ದಿ; see ಕೆಕ್ಕೆ). ಕೆನ್ನೆಗಳ ಮೇಲ್ಭಾಗವೂ ಹಿಮ್ಭಾಗವೂ (ಹನು Si. 213). ಆನೆಯ ಕೆನ್ನೆ (ಗಣ್ಡ, ಕಟ 269). See J. 4, 42; 7, 54.

ಕೆಪ್ಪು kĕppu. Deafness (My.; Tu.; *cf.* ಕಿವಡು). — ಕೆಪ್ಪ. -ಅ 3. A deaf man (My.); a term of abuse, the meaning of which is unknown (S. Mhr.). — ಕೆಪ್ಪಿ. A deaf woman (My.).

ಕೆಬ್ಬೆ kĕbbĕ. 1. Redness (of soil, My.).

ಕೆಬ್ಬೆ kĕbbĕ. 2. (= ಸಿಪ್ಪೆ). See Prv. s. ಬೊಚ್ಚುಬಾಯಿ.

ಕೆಮ್ kĕm. = ಕೆನ್, etc. Redness. — ಕೆಮ್ಬಟ್ಟೆ. (Šmd. 216). Red cloth. 2, redness (of soil, My.). — ಕೆಮ್ಬಣ್ಣ. Red colour (ಕಿಸುವಣ್ಣ Kk. 25; Šm. 69; My.). — ಕೆಮ್ಬತ್ತಿ. -ಪತ್ತಿ. The cotton shrub, which bears red flowers (T. ಚೆಮ್ಬರುತ್ತಿ; R.). 2, = ಕೆಮ್ಬೂತಿ, ಕೆಮ್ಬೂರ No. 1, ಕೆಮ್ಬಾರೆ, a kind of red paddy (My.; see Mr. s. ನೆಲ್ಲು). — ಕೆಮ್ಬರ. = ಕೆಮ್ಬರವು. (My.). — ಕೆಮ್ಬರಲ್. -ಪರಲ್. The red pebble: a ruby (ರನ್ನವರಲ್, ಕಿಸುಗಲ್, ಕುರುವಿನ್ದ Šm. 68; Kk. 47; Rsv. 4, after 14; Šsv. 1, 45; 1, after 79; 2, after 42). — ಕೆಮ್ಬರವು. (-ಪರವು = ಪರೆಪು, spreading). = ಕೆಂಜೇಱು, ಕೆಮ್ಬೂರ No. 2. A red eruption on children (in the form of a scorpion), from bodily heat (My.). — ಕೆಮ್ಬರು. = ಕೆಮ್ಬರವು. (My.). — ಕೆಮ್ಬಲಗೆ. -ಪಲಗೆ. A red shield (Abh. P. 13, 54). — ಕೆಮ್ಬವಳ. -ಪವಳ. Red coral (J. 6, 6). — ಕೆಮ್ಬಱಿಯಿಗೆ. -ಪಱಿಯಿಗೆ. A red flag (Rsv. 13, 75). — ಕೆಮ್ಬಾವಿ. N. of a place (Bp. 9, 42; 38, 57; 57, 31. 51. 54). — ಕೆಮ್ಬಾಸುಗೇಱಿ. -ಪಾಸು-ಕೇಱಿ. A row of red beds (J. 10, 50). — ಕೆಮ್ಬಿಸಿಲ್. (Šmd. 216). Purple sunshine. ಬಯ್ಗಿನ ಕೆಮ್ಬಿಸಿಲ್ ಎಳಸಲ್ ಎಸೆದುವು ಅತ್ರಮುತರುಗಳ್ (297). — ಕೆಮ್ಬುೞು. -ಪುೞು. (ಇನ್ದ್ರಗೋಪ Šs.). — ಕೆಮ್ಬೂತ. = ಕೆಮ್ಬೋತ. (My.). — ಕೆಮ್ಬೂತಿ. = ಕೆಮ್ಬತ್ತಿ. (My.). — ಕೆಮ್ಬೆರಲ್. A finger of which the nail is coloured with a red dye (Rsv. 13, after 59). — ಕೆಮ್ಬೆಳಗು. Red light or lustre (Rsv. 4, after 14; 5, after 19; 12, 42; 13, after 59). — ಕೆಮ್ಬೊಗರ್. -ಪೊಗರ್. Red lustre (Šsv. 3, after 35; J. 10, 50). — ಕೆಮ್ಬೊಗೆ. -ಪೊಗೆ. A red, fiery smoke (Bp. 58, 59). — ಕೆಮ್ಬೊನಲ್. -ಪೊನಲ್. A red stream (J. 23, 36; 30, 8). — ಕೆಮ್ಬೊಱು. -ಪೊಱು. To carry redness: to become red. ಕಾಸಿದ ಕೆಮ್ಬೊತ್ತ ಲೋಹಂ (Bp. 50, 39). — ಕೆಮ್ಬೊಳಪು. -ಪೊಳಪು. Red lustre (Abh. P. 1, after 71; Rsv. 7, after 17; Šsv. 1, after 72). — ಕೆಮ್ಬೋತ. = ಕೆಮ್ಬೂತ, ಚೆಮ್ಬೋತ, q. v. ನವಿಲು ಆಡಿದರೆ ಕೆಮ್ಬೋತ ಪುಕ್ಕ ತಱಿ ಕೊಣ್ಡಿತು (Prv.). — ಕೆಮ್ಮಟ್ಟಿ. A red kind of maṭṭi (S. Mhr.). — ಕೆಮ್ಮಣ್. (Šmd. 193). ಕೆಮ್ಮಣ್ಣು. A kind of red earth used for painting walls, etc. (C.; B. 3, 57; Si. 100). See Prv. s. ಭಲಾ. — ಕೆಮ್ಮೀನು. A red fish

Digitized by Google

(Rŝv. 1, 100). — ಕೆಮ್ಮೀಸೆ. Red whiskers (Č. Bp. 47, 14). — ಕೆಮ್ಮೊರ್ದೆ. A red hillock (G. 152). — ಕೆಮ್ಮೊಗಂ. A fair countenance (My.).

ಕೆಮ್ಪುಗೆ kĕmpu-agĕ4. Redly; redness; red (C.). ಕೆಮ್ಪುಗೆ ಕಾದ ಕುಡವು (B. 2, 12). ಕೇಸರದ ಎಸಳುಗಳು ಕೆಮ್ಪುಗೆ ಇರುತ್ತವೆ (3, 106).

ಕೆಮ್ಪನೆ kĕmpu-anĕ1 or 2. = ಕೆಮ್ಪಗೆ. (ಕಿಸು, ಅರುಣ Čt. II, 4; My.).

ಕೆಮ್ಪಾನೆ kĕmpu-ânĕ4. = ಕೆಮ್ಪನೆ. (My.).

ಕೆಮ್ಪು kĕmpu. (Ŝmd. 248). Redness; red colour (ಅರುಣ, ಶೋಣ, ರಕ್ತ, etc. Hlâ.; ಕಿಸು Čt. I, 57; ಪ್ರವಾಲ, ಅರುಣ Nn. 7; ಲಲಾಮ 26; ಕೀಲಾಲ, ಲೋಹಿತ 54; ಚನ್ದ್ರ, ಅರುಣ 69; ಪರಾಗ, ಅರುಣ 113; ತಾಮ್ರ Ŝs.; C.; Tĕ., T., M.); a ruby (ಪದ್ಮರಾಗ, etc., ಕೆಮ್ಪುಕಲ್ಲು Si. 331; My.; T., Tĕ., M.). ಕೆನ್ಧೂಳಿಯಿನ್ದಾಗಸಂ ಕೆಮ್ಪಾದುದು (Ŝmd. 177). ಕೆಮ್ಪು ಹಸುರು ಆಪ್ಪದು (ಧೂಮ್ರ, ಧೂಮಲ Hlâ.). ಕಪ್ಪು ಬೆರಸಿದ ಕೆಮ್ಪು (ಧೂಮ್ರ Nr.). ಕೆಮ್ಪಪ್ಪ ಕಾಲ್ ಮೊಗಂಗಳಿಂ ರಾಜಹಂಸೆಗಳ್ ಎಮ್ಬುದು (Hlâ.). ಬಿಳುಪು ಕೆಮ್ಪು ಬೆರಸಿದುದು (ಶ್ವೇತರಕ್ತ, ಪಾಟಲ); ಕೆಮ್ಪು ಬೆರಸಿದ ಅರಸಿನಬಣ್ಣ (ಪಿಂಗ, ಪಿಶಂಗ, ಕಪಿಲ, etc.); ಕೆಮ್ಪಿನ ಗೋರಟೆ (ಕುರವಕ); ನುಗ್ಗೆ ಕೆಮ್ಪಾದೊಡೆ ಮಧುಶಿಗ್ರು ಎನಿಸುಗು; ಕೆಮ್ಪಿನ ಮುಳ್ಳುಗೋರಟೆ (ಕುರವಕ Nr.). ಕೆಮ್ಪುಗೂಡಿದ ಹಸರು (ಧೂಮ್ರ, ಧೂಮಲ Mr. 443). ಕೆಮ್ಪಿನ ಅಡವೆ (Bp. 22, 55). ಕೆಮ್ಪು ಗಿಳಿ (Čb. 137). ಕೆಮ್ಪು ಕಬ್ಬು (101). ತೋಳಗಳು ಕೆಮ್ಪಿನ ಮೇಲೆ ಇರುತ್ತವೆ (B. 3, 85). See Bp. 4, 7; Rŝv. 2, 47; 13, 45; 14, after 5; Râm. 6, 13, 4. 6; Bh. 1, 5, 8; J. 2, 65; 3, 11; 4, 36; 7, 58; 8, 46; 10, 51; 17, 21; ಎಣ್ಣೆಗೆಮ್ಪು, ಎಳೆ-, ಕಡು-, ಕವಿಲ-, ನಸು-, ಬೆಳರ್-, ಸಂಜೆ-, ಹಸರು-. — ಕೆಮ್ಪರಗು. -ಅರಗು. (ಲಾಕ್ಷೆ, ಜತು, ಅಲಕ್ತ, etc., Si. 226; My.). ಕೆಮ್ಪರಗಿನ ಗಿಡ (ಕ್ರಮುಕ, ಲಾಕ್ಷಾಪ್ರಸಾದನ 131). — ಕೆಮ್ಪುಕಣಗು. ಕೆಮ್ಪುಕಣಗಿನ ಮರ, the Indian oak tree, Barringtonia acutangula Gaert. (St. & Pl.). — ಕೆಮ್ಪುಕಣಗಿಲೆ. = ಚೆಂಗಣಗಿಲೆ, q. v. (G.; My.). — ಕೆಮ್ಪುಕಲ್ಲು. A ruby (ಶೋಣರತ್ನ, etc. Si. 331; My.). — ಕೆಮ್ಪುಕುಣ್ಟಾಲಗಿಡ. A medicinal shrub or small tree, Gomphia angustifolia Vahl. (St. & Pl.). — ಕೆಮ್ಪುಕೂವೆ. A kind of wild arrow-root, Curcuma leucorrhiza Roxb. (St. & Pl.). — ಕೆಮ್ಪುಗಣಜಲೆ. A diffuse, prostrate herb, Trianthema decandra L. (Z.). — ಕೆಮ್ಪುಗದಡು. -ಕದಡು. Redness to become dim or to fade (J. 10, 50). — ಕೆಮ್ಪುಗೋರಟೆ. A species of Barleria with yellow blossoms (ಪೀತ, ಸಹಚರಿ Mr. 124; ಕುರವಕ G.). — ಕೆಮ್ಪುಚೇಳು. A red scorpion (Si. 171; My.). — ಕೆಮ್ಪುಜಮ್ಬುನೇರಿಲು. The tree Eugenia malaccensis L. (St. & Pl.). — ಕೆಮ್ಪುಜಾಲಾರೀ ಗಿಡ. (ಕ್ರಮುಕ, ಲಾಕ್ಷಾಪ್ರಸಾದನ, etc. Si. 131). — ಕೆಮ್ಪುತಾವರೆ. = ಕೆಮ್ಪುದಾವರೆ. ಕೆಮ್ಪುತಾವರೆ ಬಣ್ಣ (ಕೋಕನದಚ್ಛವಿ Si. 51). — ಕೆಮ್ಪುತುಪ್ಪಿ. A wasp (ಗನ್ಧೋಲಿ, ವರಟೆ Si. 176). — ಕೆಮ್ಪುತೊಣ್ಡೇ ಗಿಡ. (ತುಣ್ಡಿಕೇರಿ, ರಕ್ತಫಲೆ, ಬಿಮ್ಬಿಕೆ, ಪೀಲುಪರ್ಣಿ Si. 156). — ಕೆಮ್ಪುದಾವರೆ. -ತಾವರೆ. The red lotus, etc. (ಅರುಣಾಬ್ಜ, ಕೋಕನದ Mr. 419). — ಕೆಮ್ಪುದೋರು. -ತೋರು. To appear red. ಕಾಲ್ ಮೊಗಂ ಕೆಮ್ಪುದೋರಿ ರಾಜಮರಾಲಂ (Mr. 173). — ಕೆಮ್ಪುನೆಲ. Red soil (C.). — ಕೆಮ್ಪುನೆಲಗುಮ್ಬಳ. A water-plant, Polygonum glabrum Willd. (St. & Pl.). — ಕೆಮ್ಪುನೆಲ್ಲು. (ವ್ರೀಹಿ, ಪಾಟಲ, etc. Si. 304; My.). — ಕೆಮ್ಪುಪಾಟಲೀ ಬಳೆ. A red glass bracelet (My.). — ಕೆಮ್ಪುಬಂಗಡಬಳ್ಳಿ. The creeping plant Ipomaea biloba Forsk. (St. & Pl.). — ಕೆಮ್ಪುಬಟ್ಟೆ. Red cloth (Si. 187). — ಕೆಮ್ಪುಬಣ್ಣ. Red colour (C.; ಲೋಹಿತ, ರಕ್ತ, etc. Si. 51). — ಕೆಮ್ಪುಬಸಳೆ. The vegetable Basella rubra L. (St. & Pl.; S. Mhr.). — ಕೆಮ್ಪುಬಾಳೆ. A red plantain (ಪೊಮ್ಬಾಳೆ G.). — ಕೆಮ್ಪುಬೂರಗದ ಮರ. A kind of silk-cotton tree, Bombax malabaricum D. C. (St. & Pl.; ರೋಚನ, ಕೂಟಶಾಲ್ಮಲಿ Si.). — ಕೆಮ್ಪುಮತ್ತಿ. (ನದೀಸರ್ಜ, ವೀರತರು, etc. Si. 132). — ಕೆಮ್ಪುಮನ್ದಾರ. The ornamental tree Bauhinia variegata L. (St. & Pl.). — ಕೆಮ್ಪುಮಲೆ. A hill in the Western Ghauts (My.). — ಕೆಮ್ಪುಮೀನು. (ರೋಹಿತ Si. 87). — ಕೆಮ್ಪುಮೀಸೆ. Red whiskers (Bp. 20, 11). — ಕೆಮ್ಪುರತ್ನ. (ಮಾಣಿಕ್ಯ G.; My.). — ಕೆಮ್ಪುಲಾವಗ. The rock bush-quail, Perdicula argoondah (My.). — ಕೆಮ್ಪುಹುಲಿಗಿಡ. A small shrub, Phyllanthus rhamnoides Retz. (St. & Pl.). — ಕೆಮ್ಪುಹೊಳೆ. A stream coming from the ಕೆಮ್ಪುಮಲೆ and joining the Kâvêri (My.). — ಕೆಮ್ಪೋಲೆ. -ಓಲೆ. An ear-ring in which a ruby is set (My.).

ಕೆಮ್ಬತ್ತಿ kĕmbatti. See s. ಕೆಮ್.

ಕೆಮ್ಬಲು kĕmbalu. = ಕೆಮ್ಮಲು. (My.).

ಕೆಮ್ಬಾರ kĕmbâra. = ಕೆಮ್ಬಾರೆ, etc. The redness of evening (T. ಚೆಮ್ಬಾನ, ಚೆಮ್ಮಾನ). ಕಾರ್ಮುಗಿಲ ಕೆಮ್ಬಾರದ ಬಣ್ಣ (ಧೂಮ್ರ, ಧೂಮಲ Si. 52). ಕೆಮ್ಬಾರದ ಬತ್ತ (ಆಶು, ವ್ರೀಹಿ, ಪಾಟಲ, ಕೆಮ್ಪುನೆಲ್ಲು 304; My.). **2,** = ಕೆಮ್ಬರವು s. ಕೆಮ್. (My.).

ಕೆಮ್ಬಾರೆ kĕmbârĕ. = ಕೆಮ್ಬತ್ತಿ No. 2 s. ಕೆಮ್. (My.).

ಕೆಮ್ಮನೆ kĕmmanĕ. Uselessly, causelessly, for nothing, etc. (ಸುಮ್ಮನೆ Čt. II, 79; Abh. P. 7, 149; 8, 59). ಕೆಮ್ಮನೆ ಉಪೇಕ್ಷಿಸಿ ನೋಪುತಿರ್ಪುದೇ? (Ŝmd. 112). ಕೆಮ್ಮನೆ ಈ ಮಿತ್ರನ ತೇಜಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟಲ್ ಅದೆಂ (Rŝv. 6, 4). ತನುಭವನಿಲ್ಲದ ಮನೆ ಕೆಮ್ಮನೆ (V. 14, 87).

ಕೆಮ್ಮಲು kĕmmalu. = ಕೆಮ್ಬಲು, ಕೆಮ್ಮುಲು. = ಕೆಮ್ಮು 2, q. v. (My.).

ಕೆಮ್ಮಿಸು kĕmmisu. To cause to cough (C.).

ಕೆಮ್ಮು kĕmmu. 1. To cough (ಕಾಸ Ŝmd. Dh.; C.; T. ಚೆರುಮು; M. ಚುಮೆ).

ಕೆಮ್ಮು kĕmmu. 2. Coughing; a cough (ಕ್ಷವಥು, ಕಾಸ Nr., Hlâ., Mr. 387; C.; ಉದ್ಗ್ರಾಹ Si. 400). ಫಲವು ಆಯಿತು ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಲಿ ಮಲವಿಸರ್ಜನೆ ಕೆಮ್ಮು ಉಬ್ಬಸ etc. (Jns. 22, 31). ಕೆಮ್ಮಿನಿನ್ದ ಹೂಸು ಮಡಿಸಿದ (Prv.).

ಕೆಮ್ಮುಲು kĕmmulu. = ಕೆಮ್ಮಲು, etc. (ಕಾಸ Si. 200; My.; T. ಚೆರುಮಲ್).

ಕೆಮ್ಮುಹ kĕmmuha. Coughing (ವಿಕ್ಷಾವ Nr.).

ಕೆಯ್ kĕy. 1. = ಕಯ್ 1, q. v.

ಕೆಯ್ kĕy. 2. = ಕಯ್ 2, ಕೆಯಿ 2, ಗೆಯ್, etc. (To handle); to perform, to do, to make, to work (Tĕ., T., M. ಚೆಯ್; Tĕ. also ಚೇ). ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಕೆ ಹೊಲ್ಲ ಕೆಯ್ವುದು (ಅಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ, ಅವಧ್ಯ Hlâ.). ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ್ಗೆ ಒಳ್ಳೆ ಕೆಯ್ವುದು (ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ, ಬ್ರಹ್ಮಣೋಹಿತ Hlâ.). **2,** to be serviceable; to be fit. ನಿನಗೆ ಈವುದನ್ ಏನ್ ನುಡಿದನೊ? ಏ, ಅದು ಕೆಯ್ಯದು! (Ŝmd. 68). See ಅಪ್ಪ ಕೆಯ್, ಇಮ್ಬು-, ಇಡು-, ಎಮ್ಬು-, ಒಳ-, ಕಡು-, ಕೆಯ್ದು-, ಬಡು-, ಬೆಸ-, ಬೇರ-.

ಕೆಯ್ kĕy. 3. = ಕಯ್ 3, etc., ಕೆಯ್ಯಿ 1, ಕೈ 1, ಕೈಯಿ, ಕೈಯ್ಯಿ. (Ŝmd. 58). The hand; the fore-arm (ಹಸ್ತ Nn. 19; ಕರ, etc. Mr. 322. 507; ತಳ, ತಲ Kk. 32; Ŝm. 70; C.). **2,** an elephant's trunk (C.). **3,** the branch of a tree (ಕೊಂಬು, ಮರಗೊಮ್ಬು Ŝm. 24; Kk. 19; My.).

Digitized by Google

4, a staff, a pole; a handle; a key (My.; see ಮುರಗೆಯ್). **5,** means, instrumentality (*e.g.* Bp. 4, 61; 13, 16; 40, 11; 52, 7; 55, 45; 61, 76; B. 2, 41). **6,** handiness, smallness. (Tu. ಕೈ; T. ಕೈ; M. ಕಯ್ಯು, ಕೈ; Tĕ. ಕಯಿ, ಕಯ್ಯಿ, ಕೈ, ಚೆಟ್ಟು, ಚೆಟ್ಟಿ, ಚೆಯಿ, ಚೆಯ್ಯಿ, ಚೇ, ಚೇಯಿ). ಕೆಯ್ಯ ಕಂಕರಿಕೆ (Šmd. 84, o. r. ಕಯ್ಯ- Mdb.). ಎತ್ತಿದ ಕೆಯ್ಯೊಳ್ ಮುತ್ತಿದಂ (145, o. r. ಕ-). ಕೆಯ್ಗೆ (B. 2, 37). ಕೆಯ್ಗೆ (J. 3, 21). ಕೆಯ್ ಕಾಲ್ ಇಲ್ಲದವನು (ವಾಮನ Hlâ., orig. ಕ-). ಕೆಯ್ಯು ಕಾಲ ಎಲ್ವು (ನಲಕ Hlâ., orig. ಕ-). ಕೆಯ್ಯ ಕಜ್ಜ (ಕಜ್ಜು); ಹಗೆಯ ಕೆಯ್ಯಲ್ಲಿ ಪಿಡಿವಡೆದವನು (ಪುರಸ್ಕೃತ); ಆನೆಯ ಕೆಯ್ಯಿಂದ ಸುರಿಯುವ ಶೀಕರವು (ಕರಶೀಕರ, ವಮಥು Nr.). ಕೆಯ್ಯ ಬಗಸೆ (ಅಂಜುಳಿ Nn. 107). ಸುರಿಗೆ ಮೊದಲಾದುದು ಕೆಯ್ಯಿಂ ಬಿಡಲ್ ಪಾರದು (ಅಮುಕ್ತ Hlâ., orig. ಕ-); ಆನೆಯ ಕೆಯ್ಯ ತುಂತುರ್ಬನಿ (ವಮಥು, etc. Hlâ.). ಆನೆಯ ಕೆಯ್ (ಶುಂಡೆ Hlâ.; ಇಭಹಸ್ತ Nn. 131). ಕೆಯ್ ತೋಱಿಸಿ ಅವಲಕ್ಷಣ ಅನ್ನಿಸಿಕೊಂಡ ಹಾಗೆ (Prv.). See Abh. P. 13, 66; Bp. 34, 36; 43, 32; 46, 58; Bh. 2, 13, 47; Rśv. 5, 39. 118; 8, 124; 10, after 1; 10, after 7; 13, 72; J. 30, 49; Dp. 172, 1; Si. 198. 209. 210. 212; ಅಂಗೆಯ್, ಮುಂಗೆಯ್, ಮೇಗೆಯ್, ಮೊಣಕೆಯ್, etc. — ಕೆಯ್ಕಟ್ಟು. A kind of ornamental bracelet (My.). — ಕೆಯ್ಕರಣ. Medical treatment known to every body, well-known medical treatment (My.; Bh. 1, 6, 14). — ಕೆಯ್ಕಷ್ಟ. = ಕೆಯ್ಕೆಲಸ. (My.). — ಕೆಯ್ಕಱ. To go beyond the hand, etc. (ಅಸಕಱ Čt. II, 11). — ಕೆಯ್ಕಾಗದ. A note of hand, a bond (My.). — ಕೆಯ್ಕಾಲು. Hands and feet; feet and all. ಕೆಯ್ಕಾಲು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳು, to make obeisance (C.; B. 4, 138). ಕೆಯ್ಕಾಲು ಬೀಳು, to fall to one's feet (C.; B. 4, 75. 109). ಕೆಯ್ಕಾಲು ಹೋಗು, to lose the power of motion (C.; B. 2, 47). — ಕೆಯ್ಕಾಲ್ಪಡೆ. -ಪಡೆ. To get hands and feet (Bp. 58, 48). — ಕೆಯ್ಕಾಳಗ. Close fight, wrestling (ನಿಯುದ್ಧ, ಬಾಹುಯುದ್ಧ Si. 294). — ಕೆಯ್ಕುಂಚಿಗೆ. A small brush (My.). — ಕೆಯ್ಕೂಲಿ. = ಕೆಯ್ಗೂಲಿ. Working with one's own hand as a day-labourer (S. Mhr.). — ಕೆಯ್ಕೂಲಿಕಾಱ. A day-labourer (Bp. 29, 13). — ಕೆಯ್ಕೂಸು. A child that is still to be carried (My.). — ಕೆಯ್ಕೆಯ್. rep. (Bp. 33, 12. 19; 61, 19). — ಕೆಯ್ಕೆಲಸ. Work done with one's own hand (C.); work performed by the hand (C.). ಕೆಯ್ಕೆಲಸದವ, a man employed in manual occupation (C.). — ಕೆಯ್ಕೆಳಗೆ. Under (another's) control or authority; the state of being at (another's) disposition (C.). ಕೆಯ್ಕೆಳಗಿನ ಆಳುಮಕ್ಕಳು (B. 4, 34). ಕೆಯ್ಕೆಳಗಿನವ, a man entirely at (another's) disposition (4, 72; 5, 206. 215; ಕೆಯ್ಯಾಳು G.). ಕೆಯ್ಕೆಳಗಿನವಳು (B. 5, 285). — ಕೆಯ್ಕೊಡಲಿ. = ಕೆಯ್ಗೊಡಲಿ. A small axe (My.). — ಕೆಯ್ಕೊಡು. To deceive (My.; *cf.* ಕೆಯ್ಗೊಡು.). — ಕೆಯ್ಕೊಳ್. -ಳ್ಳು. = ಕೆಯ್ಗೊಳ್. To take; to seize; to receive, to obtain; to begin, to undertake; to make one's own, to accept, to adopt; to assent; to take notice of, to mind (ಸ್ವೀಕಾರ Šmd. Dh.; ಸ್ವೀಕರಿಸು, ಅಂಗೀಕರಿಸು Šmd. 4; ಒಡಮ್ಬಡು 95 Cm.; ಕರಿಚು Čt. I, 69). ಸೂಳೆ ಮುಪ್ಪಾಗಿ ಶೀಲ ಕೆಯ್ಕೊಣ್ಡಳು (Prv.). See Šmd. 219. 288. 292; Grj. 10, 114; Bp. 2, 55; 4, 61; 13 16; 21, 7; 22, 52. 64; 23, 3; 25, 39; 27, 55; 30, 9; 37, 55; 39, 50; 41, 20; 45, 15; 47, 10. 68; 50, 13; 53, 36; 55, 2; 56, 28; 58, 45. 47; 59, 15; 60, 2. 33; Bh. 1, 8, 78; Rśv. 6, after 11; 13, 70; Šśv. 4, after 17; J. 1, 2; 8, 3. 31; 28, 53; 29, 40; Č. Bp. 42, 25; 47, 5; B. 5, 212. 2, to become held, to obtain, etc. (ಸ್ವೀಕಾರವಾಗು Šmd. 242 Cm.). — ಕೆಯ್ಕೊಳಿಸು. = ಕೆಯ್ಗೊಳಿಸು. To cause to be acceptable; to hand; to cause to make one's own, etc. ನಾಣಂ ಪಿಂಗಿಸಿ, ಮುಗ್ಧೆಗೆ ಜಾಣಂ ಕೆಯ್ಕೊಳಿಸುವನ್ತೆ (Šmd. 84 Mdb.). See Abh. P. 11, 21. — ಕೆಯ್ಕೊಳುಹ. Seizing, etc. ಕೆಯ್ಕೊಳುಹಂ (ಆಕ್ರಾನ್ತ, ಆಸ್ಥಿತ Mr. 459, o. r. ಕಯಿ-). — ಕೆಯ್ಕೊಳ್ಕೊಳ್. rep. (Bp. 58, 69). — ಕೆಯ್ಕೋಲು. A walking-stick (C.). — ಕೆಯ್ಕೋಳ. Hand-stocks (My.). — ಕೆಯ್ಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To close or grapple with (Bp. 8, 56). 2, to happen, to originate (Bh. 1, 8, 6). — ಕೆಯ್ಗಡ. -ಕಡ. A temporary loan of articles or money without bond or interest (C.; B. 3, 78. 93; 5, 159; ಎರವು, ಪರ್ಯುದಂಚನ G.). ಕೆಯ್ಗಡ ತೀರಿಸು, to clear off or return a loan (B. 5, 222). — ಕೆಯ್ಗಡಿಗೆ. A small pot (ಕರಗಲನ್ತಿಕೆ Mr. 211; My.). — ಕೆಯ್ಗಡೆ. -ಕಡೆ. To churn or stir about with the hand. ಮೊಸರು ಕೆಯ್ಗಡದು ಮಾಡಿದ ಮಜ್ಜಿಗೆ (ರಸಾಲ, ಮಾರ್ಜಿಕೆ Si. 313). — ಕೆಯ್ಗಣ್ಟು. A purse or bundle of money for one's own use (C.; B. 5, 288; ಕೂಡ ಹಾಕಿದ ಹಣ G.). — ಕೆಯ್ಗಣ್ಟೆ. A bell that is rung with the hand (Bp. 44, 41. 50; My.). — ಕೆಯ್ಗಣ್ಡ ಕೆಲಸ. -ಕಣ್ಡ-. Work which is known to a person or to which a person is accustomed (My.). — ಕೆಯ್ಗಣ್ಮು. -ಅಣ್ಮು. To go beyond; to become excessive; to proceed from; to make an outset (ಅತಿಕ್ರಮಣ Šmd. Dh.; Kk. 73; Šm. 44). See Abh. P. 5, 125; 6, 49; 9, 42; 13, 102; Grj. 2, after 106; Rśv. 3, 102; 5, 99; 13, after 87; Šśv. 1, 48. — ಕೆಯ್ಗತ್ತಿ. -ಕತ್ತಿ. A small knife (J. 26, 51; My.; Tĕ. ಚೇಕತ್ತಿ). — ಕೆಯ್ಗದಕ. -ಕದಕ. A male pilferer (S. Mhr.). — ಕೆಯ್ಗದಕತನ. -ಕದಕತನ. Pilfery (S. Mhr.). — ಕೆಯ್ಗದಿಕಿ. -ಕದಿಕಿ. A female pilferer (S. Mhr.). — ಕೆಯ್ಗಱ. -ಕಱ. To go beyond; to become excessive (ಅತಿಕ್ರಮಣ Šmd. Dh.; Abh. P. 9, after 158). — ಕೆಯ್ಗಾಣಿಕೆ. -ಕಾಣಿಕೆ. A present given with the hand (J. 21, 57; 29, 44). — ಕೆಯ್ಗಾಣ್ಕೆ. -ಕಾಣ್ಕೆ. = ಕೆಯ್ಗಾಣಿಕೆ. ಕೆಯ್ಗಾಣ್ಕೆಗೆಯ್, to make a present (Šśv. 1, 84). — ಕೆಯ್ಗಾಯ್. -ಕಾಯ್. To guard or restrain one's hand from retaliation (S. Mhr.). 2, to protect, etc. (ಸಂರಕ್ಷಣ Šmd. Dh.; J. 25, 21; Bhâgavata 10, 13, 1). — ಕೆಯ್ಗಾಱ. -ಕಾಱ. A clever man (My.). — ಕೆಯ್ಗಾಱಿಕೆ. -ಕಾಱಿಕೆ. The arts of industry, manufacture (B. 4, 142. 143. 159. 204; My.). — ಕೆಯ್ಗುಕ್ಕ. = ಕೆಯ್ತುತ್ತು. (My.). — ಕೆಯ್ಗುಟಕ. -ಕುಟಕ. A help-mate (S. Mhr., rare). ಕೆಯ್ಗುಟಕಾಗೋಣ (ಅನುಬನ್ಧ G.). — ಕೆಯ್ಗುಡಿತೆ. -ಕುಡಿತೆ. The cavity formed by putting the hands side by side, hollowing the palms (Râm. 5, 9, 28; V. 4, 65). — ಕೆಯ್ಗುಡು. -ಕುಡು. = ಕೆಯ್ಗೊಡು. (Rśv. 14, 57; Šśv. 3, 51). — ಕೆಯ್ಗುದಿಗೆ. A short club (Râm. 5, 8, 33; My.). — ಕೆಯ್ಗುದುರೆ. -ಕುದುರೆ. A knight (at chess) that is in one's hand (J. 6, 30). 2, ಕೆಯ್ಗೆ ಉದುರೆ, so that it falls into the hand (6, 30). — ಕೆಯ್ಗುದ್ದಲಿ. A small hoe (My.; Si. 303). — ಕೆಯ್ಗುನ್ದು. -ಕುನ್ದು. The hand to fail; the hand to cease from working (Bp. 26, 30; 47, 20; J. 23, 41). — ಕೆಯ್ಗುಱುತು. A (person's) signature (C.). — ಕೆಯ್ಗೂಟ. A certain small peg used by weavers (My.). — ಕೆಯ್ಗೂಡಿಕೆ. -ಕೂಡಿಕೆ. Accomplishment; success (ಸಿದ್ಧಿ G.; My.). — ಕೆಯ್ಗೂಡಿಸು. -ಕೂಡಿಸು. To accomplish; to cause to succeed (G. 63. 98. 487; B. 5, 10; My.). — ಕೆಯ್ಗೂಡು. -ಕೂಡು. To be obtained; to be accomplished; to succeed (C.). See Bp. 24, 45; 43, 72; J. 3, 22; 4, 2; 30, 40; B. 3, 72. 96; 4, 91. 218. ಕೆಯ್ಗೂಡಿ ಬರು, to be obtained; to be accomplished; an opportunity to present itself (C.). — ಕೆಯ್ಗೂಲಿ. = ಕೆಯ್ಕೂಲಿ. (Bp. 27, 16). — ಕೆಯ್ಗೆಡು. -ಕೆಡು. The hand to fail; to lose the use or power of one's hands; to be defeated (J. 4, 36. 40; 12, 24. 27; 21, 20; 23, 44; 28, 45).

Digitized by Google

—ಕೆಯ್ಗೆ ಬರು. To be obtained (B. 2, 37; C.). 2, to become useful or afford assistance, as a grown up son to his father (C.). —ಕೆಯ್ಗೆಯ್. To make, to cause (J. 25, 28). 2, = ಕೆಯ್ಮಾಡು 3. (J. 13, 17). See another ಕೆಯ್ಗೆಯ್ s. ಕೆಯ್ 4. —ಕೆಯ್ಗೆ ಸಿಕ್ಕು. To be reached, caught, or obtained (C.; S. Mhr. also ಕೆಯ್ಗೆ ಸಿಗು; B. 4, 17. 18. 112. 176). —ಕೆಯ್ಗೊಡತಿ. -ಕೊಡತಿ. A small wooden hammer (Râm. 6, 26, 28). —ಕೆಯ್ಗೊಡಲಿ. -ಕೊಡಲಿ. = ಕೆಯ್ಕೊಡಲಿ. (Rsv. 3, 102). —ಕೆಯ್ಗೊಡು. -ಕೊಡು. = ಕೆಯ್ಯುಡು. To give or present the hand in a certain respectful manner; to put the hand (Grj. 4, 98; Bp. 12, 7; 25, 8; 42, 31; 55, 9; Bh. 2, 13, 24; 5, 2, 4; Rsv. 3, after 80; J. 26, 3; My.); to give the hand in conformation of a promise (J. 18, 5; My.); to give the hand for help (My.). —ಕೆಯ್ಗೊಪ್ಪೆ. -ಕೊಪ್ಪೆ. Hand-hood: the hands joined to form a cup (from cold, Bh. 3, 9, 24). —ಕೆಯ್ಗೊಲೆ. -ಕೊಲೆ. Killing with the trunk (Rsv. 6, after 11). —ಕೆಯ್ಗೊಳ್. = ಕೆಯ್ಕೊಳ್. (Bp. 60, 35; Râm. 3, 8, 24; J. 12, 40). —ಕೆಯ್ಗೊಳಿಸು. = ಕೆಯ್ಕೊಳಿಸು. To cause to take, etc. (Grj. 10, 29; 10, after 61; Bp. 8, 58; 32, 30; 40, 21; 51, 76; Râm. 1, 16, 33; Rsv. 13, after 59; 11, 22). —ಕೆಯ್ಗೊಳ್ಳಿ. -ಕೊಳ್ಳಿ. A fire-brand in one's hand, or a small one (Râm. 6, 11, 10). —ಕೆಯ್ಚಪ್ಪರ. A shrine in which idols are carried about (My.). —ಕೆಯ್ಚಪ್ಪಳೆ. Clapping the hands (S. Mhr.). —ಕೆಯ್ಚಪ್ಪಳೆ. = ಕೆಯ್ಚಪ್ಪಳೆ. (Râm. 5, 8, 28. 48; My.). —ಕೆಯ್ಚಪ್ಪಾಳೆ. = ಕೆಯ್ಚಪ್ಪಳೆ. (My.). —ಕೆಯ್ಚಳಕ. Dexterity; sleight of hand (ಕೆಯ್ಮೆ Bhn. 19). See Bh. 1, 7, 41; 8, 26, 5. —ಕೆಯ್ಚಳಕು. Cramp in the hand or arm (C.). —ಕೆಯ್ಚಾಚು. To stretch out the hand (C.); to put (with a stretch). ಹಣಿಗೆ ಕೆಯ್ಚಾಚಿ, ಗಣಕೂಟಕ್ಕೆ ಬಿನ್ನಯ್ಸಿದನು (Bp. 37, 14). —ಕೆಯ್ಚಿಟಿಕೆ. = ಕೆಯ್ಚಿಟುಕು. (My.). —ಕೆಯ್ಚಿಟುಕು. A snap with the fingers (C.). —ಕೆಯ್ಚಿಟುಂಕು. = ಕೆಯ್ಚಿಟುಕು. —ಕೆಯ್ಚಿಟುಂಕುಗೆಯ್. To snap the fingers (Rsv. 5, after 85). —ಕೆಯ್ಚೀಟು. A note of hand (C.). —ಕೆಯ್ಚೀಲ. A glove (C.; B. 3, 11. 109; ಪ್ರತಿಹಸ್ತ G.); a small bag (My.); a leathern fence for the hand (Si. 287). —ಕೆಯ್ಚೀಲು. = ಕೆಯ್ಚೀಲ. (B. 5, 260). —ಕೆಯ್ಜೋಡಿಸು. To join the hands or the palms of the hands and thus raise them up towards the forehead, in greeting (C.; B. 4, 169; 5, 176). —ಕೆಯ್ಜೋಲ್. To be loosened from the hand, to fall (ಪೀಲ್ Śmd. I). —ಕೆಯ್ಜೋಲಿಸು. = ಕೆಯ್ಜೋಡಿಸು. (Grj. 2, after 106). —ಕೆಯ್ತಟ್ಟು. To clap the hands (My.); to touch pieces of money in counting them (C.); to give a secret sign with the hands (My.); to go from hand to hand, as money, etc. (My.). —ಕೆಯ್ತಡೆ. = ಕೆಯ್ತಾಳು. (My.). —ಕೆಯ್ತಪ್ಪು. 1. An error of the hand, a mistake or wrong done with it (Râm. 28, 6); a slip of the pen (C.; Tê. ಚೇ-). —ಕೆಯ್ತಪ್ಪು. 2. To fall from the hand (My.). —ಕೆಯ್ತವಕ. Hand-speed: dexterity (J. 22, 10). —ಕೆಯ್ತಾಳ. Clapping the hands; a kind of larger cymbal (C.; Bp. 25, 32; Si. 340). —ಕೆಯ್ತಾಳು. = ಕೆಯ್ತಾಗೆಯ್ No. 1. (S. Mhr.). —ಕೆಯ್ತುಬು. An instrument to let down or raise the inner latch of a door from out-side (My.). —ಕೆಯ್ತುತ್ತು. So much food as is taken with the fingers and put into the mouth (Bp. 46, 37; My.). —ಕೆಯ್ದಸ್ತು. A deal of cards for games (My.). —ಕೆಯ್ದಳ. -ತಳ. The bottom or palm of the hand (J. 13, 52; 18, 10; 28, 24). —ಕೆಯ್ದಾವರೆ. -ತಾವರೆ. The hand considered as a lotus (Śsv. 5, after 43). —ಕೆಯ್ದೀವಿಗೆ. A kind of hand-lamp. ಬಳಬಳನೆ ಮಿಂಚುತು ಪಿಡಿಲ ಕೆಯ್ದೀವಿಗೆವೋಲ್ (Śmd. 229). See Abh. P. 11, 12; Grj. 2, after 106; Bp. 16, 17; 61, 30; Râm. 1, 16, 41; Rsv. 6, after 11; J. 2, 47. —ಕೆಯ್ದುಡುಕು. -ತುಡುಕು. 1. To apply the hand, or lay hold of, with vehemence or eagerness; to seize eagerly or by force; to grasp; to thrust the hand into (Bp. 9, 30; 11, 12; 18, 91; 28, 51. 53; 32, 14; 51, 61; Rsv. 9, 25; Prll. 3, 27; Râm. 4, 3, 6; J. 27, 5; 28, 30). —ಕೆಯ್ದುಡುಕು. -ತುಡುಕು. 2. The act of seizing eagerly or by force, etc. (Râm. 6, 12, 10; My.). —ಕೆಯ್ದುದಿ. -ತುದಿ. The point of the hand (Râm. 5, 8, 67). —ಕೆಯ್ದೆಗೆ. -ತೆಗೆ. To withdraw the hand (Bp. 15, 26; Śsv 4, after 88). —ಕೆಯ್ದೊಡಿಗೆ. -ತೊಡಿಗೆ. Ornaments for the hand (My.). —ಕೆಯ್ದೊಡ್ಡದು ಮಾಡು. To be liberal in giving alms (C.). —ಕೆಯ್ದೊಳಸು. -ತೊಳಸು. Boxing (Bh. 1, 8, 2). —ಕೆಯ್ದೊಳಸುಕಾರ. -ಕಾರ. A boxer (Râm. 6, 37, 6). —ಕೆಯ್ದೊಳೆ. -ತೊಳೆ. To wash the hands (Bh. 1, 10, 34). —ಕೆಯ್ದೋರ್ಕೆ. Exhibition with the hand (Râm. 6, 30, 13). —ಕೆಯ್ದೋರಿಸು. -ತೋರಿಸು. = ಕೆಯ್ದೋರು. (J. 4, 38). —ಕೆಯ್ದೋರು. -ತೋರು. To exhibit (the power of) one's hand (Bh. 8, 24, 42; J. 8, 33; 23, 15). —ಕೆಯ್ನೀರ್. Water poured over the hand of the bridegroom and bride at the marriage (Abh. P. 5, 125). —ಕೆಯ್ನೀಡು. To stretch out the hand, etc. (Bp. 36, 18; 40, 77; 57, 78; 59, 23; 60, 61). —ಕೆಯ್ನೂತಿ. Venereal disease in the palm of the hand (My.). —ಕೆಯ್ನೆಗಹು. The raising of the hand (Râm. 6, 13, 6). —ಕೆಯ್ನೆರವು. Help, assistance (Râm. 5, 8, 56; C.). ಸರಸ್ವತಿ ಕೆಯ್ನೆರವಾಗಿ ಪೇಳ್ದವಳ್ (Śmd. 109). —ಕೆಯ್ನೇಯು. A man who is conducted by, or is under, one's hand: a male servant (Bh. 1, 4, 42; 3, 19, 7). —ಕೆಯ್ಪಟಿ. = ಕೆಯ್ಪಟಿ. A hand-drum. —ಕೆಯ್ಪಟಿಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To beat a hand-drum (J. 3, 7). ಕೆಯ್ಪಟಿಗುಟ್ಟಿ ಆಡಿದರ್ (Śmd. 82, o. r. ಕೆಯ್ಪಟ್ಟಿಗುಟ್ಟಿ-). —ಕೆಯ್ಪಾವಡ. A handkerchief (C.; *cf.* ಕೆಯ್ಪಟ್ಟ, ಕೆಯ್ವಸ್ತ್ರ). —ಕೆಯ್ಪಿಡಿ. A handle (My.). ಆಯುಧದ ಕೆಯ್ಪಿಡಿ (ತ್ಸರು Si. 289). ಹಲಗೆಯನ್ನು ಹಿಡಿವ ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕೆಯ್ಪಿಡಿ (ಸಂಗ್ರಾಹ, ಹಲಗೆಯ ಹಿಡಿ 290). 2, the place where a bow is held. ಬಿಲ್ಲಿನ ಕೆಯ್ಪಿಡಿಯ ಸ್ಥಲ (ಲಸ್ತಕ, ಬಿಲ್ಲಿನ ನಡುವು 287). 3, a looking-glass (ಕನ್ನಡಿ Ct. I, 98; ಮುಕುರ II, 14; ಕನ್ನಡಿ, ಚಲ್ಲಿ Śm. 64; Kk. 62; Abh. P. 7, after 105). ಕಬ್ಬಿಗರ ಕೆಯ್ಪಿಡಿ, N. of a glossary (Kk. 3. 101). —ಕೆಯ್ಪಿಡಿಗೋಡೆ. A low wall round a veranda or a flat roof (My.). —ಕೆಯ್ಪೆಟ್ಟಿಗೆ. A hand-box (My.; Tê. ಚೇಪೆಟ್ಟೆ). —ಕೆಯ್ಪೊಡೆ. The lower, feathered part of an arrow (ಸಾಯಕದ ಪುಂಖ Kk. 39; ಕಣೆಯ ಪುಂಖ Śm. 43; Śsv. 3, 23). —ಕೆಯ್ಬಟ್ಟಲು. A small cup or basin (My.); a scoop, generally of wood (C.; ತರ್ದು, ತಣ್ಣು Si. 310). —ಕೆಯ್ಬದಲು. A loan (of money, My.). —ಕೆಯ್ಬರಹ. Hand-writing (C.; B. 4, 188. 196; 5, 197); signature (My.). —ಕೆಯ್ಬಲ. The power of the hand (B. 5, 227). —ಕೆಯ್ಬಳೆ. An arm-ring, a bracelet (C.; Si. 339). —ಕೆಯ್ಬಾಚಿ. A small adze (My.; ದಾತ್ರ, ಲವಿತ್ರ Si. 303). —ಕೆಯ್ಬಾಳು. A grass-knife or sickle (G.). —ಕೆಯ್ಬಿಡು. To let loose (one's own or another's) hand; to cease to assist (C.). ಅವನನ್ನು ಕೆಯ್ಬಿಡ ಬೇಡ! (My.). ಮರವೇರಿ ಕೆಯ್ಬಿಟ್ಟ ಹಾಗೆ (Prv.). See B. 5, 57. 142. 159; Prvs. s. ನಡುನೀರು, ನಡುಹೊಲ. —ಕೆಯ್ಬುದ್ದಲಿ. A small leather-bottle (ಕುತುಪ Si. 309). —ಕೆಯ್ಮಗ್ಗ. A small loom (My.); a loom that is worked by hand (C.; B. 4, 28). —ಕೆಯ್ಮಗೆ. = ಕರಸೀರ No. 2. (My.). —ಕೆಯ್ಮರ್. 1. To become confounded, perplexed, or amazed (ವಿಸ್ಮಯ Śmd. Dh.; Bh. 3, 18, 43; J. 18, 31). ಕೆಯ್ಮರಿದವನು (ವಿಹಸ್ತ, ವ್ಯಾಕುಲ Nr.). —

Digitized by Google

ಕೆಯ್ಮುಱಿ. 2. An attitude in dancing: a stiff, immovable attitude (Rśv. 5, after 19). — ಕೆಯ್ಮಸಕು. Black dirt on the hand (My.). 2, slowly killing medicine (My.). — ಕೆಯ್ಮಾಟ. -ಮಾಟ. A sign or gesture made with the hand (ಸಂಜ್ಞೆ Mr. 354). — ಕೆಯ್ಮಾಡು. To make signs or gestures with the hand (J. 15, 28); to represent the form of something by means of the hands. ಅವನು ಆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ಆಕಾರವನ್ನು ಕೆಯ್ಮಾಡಿ ತೋಱಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ (B. 4, 182). 2, to become aggressive, to rebel. ಒಬ್ಬನ ಮೇಲೆ ಕೆಯ್ಮಾಡುವದು (C.). 3, to brandish a weapon (ಶಸ್ತ್ರಸಂಚಾಲನ Śmd. Dh.; Bh. 8, 24, 4; J. 4, 47). 4, to appoint or fix the price or to agree about the price in a transaction, to conclude a bargain (ವ್ಯವಹಾರಮೌಲ್ಯಸಂಕೇತನ Śmd. Dh.; see ಬೇಗು). — ಕೆಯ್ಮಾರು. A fathom; the distance of a fathom (C.). — ಕೆಯ್ಮಾಱು. The offering of goods for sale at the doors (My., also ಕೆಯ್ಮಾಱಾಟ). — ಕೆಯ್ಮಿಗು. To become excessive, overpowering, etc. ಆಸವದೋಹಲಂ ತನಗೆ ಕೆಯ್ಮಿಗೆ (Abh. P. 13, 65). See Kâvy. III, 3, 149; Abh. P. 4, 16; 5, 125; 7, 49; 12, 27; 13, 39. 43. 123; Bh. 2, 2, 96. — ಕೆಯ್ಮಿಂಚು. To become conspicuous or eminent by the (power of one's) hand (J. 10, 52). 2, = ಕೆಯ್ಮೀಱು No. 2. (My.). — ಕೆಯ್ಮೀಱು. To exceed, to go beyond; to surpass; to become excessive; to pass, to go (ಅಸಕಱ್ Śmd. 1; ಕಱ್ I; ಅಸಕಱ್ Śm. 50; Kk. 65). ಕೆಯ್ಮೀಱಿ ಹೋದದು (ಅನ್ತರ, ಅತಿಕ್ರಮ Nn. 77). ಕೆಯ್ಮೀಱಿ ಹೋದದು (ಭೂತ, ವಿಗಾಱಿದುದು Nn. 78). ಕೆಯ್ಮೀಱಿದ್ ಆಱಿಯದೆ, ಸನ್ನಿಗೆ ಅವನೀಶ್ವರರು (ಭೀಮನ) ವಶಮಾಯ್ತು (Bh. 2, 4, 8). ನಡುಕಂ ಕೆಯ್ಮೀಱಿತ್ (Rśv. 9, 22). 2, to get out of one's power, to be not obtained, as money, etc. (C.). — ಕೆಯ್ಮೀಱುಹಂ. Exceeding, etc. (ಅಸಕಱಿಹಂ Śmd. I; ಅಸಕಱಿದುದು Kk. 85). — ಕೆಯ್ಮುಗಿ. = ಕೆಯ್ಜೋಡಿಸು. (C.). ಕೆಯ್ಮುಗಿಯುವವನು (ವನ್ದಾರು, ಅಭಿವಾದಕ Si. 360). See Bp. 1, 56; Bh. 1, 8, 32; Rśv. 5, after 127; J. 7, 35. — ಕೆಯ್ಮುಚ್ಚು. To cover the hands with one's dôtra, to put them lazily in the lap. ಸ್ವಸ್ಥ ಕೆಯ್ಮುಚ್ಚಿ ಕೊಣ್ಡು ಕೂತ್ಕುವದು (B. 4, 72; My.). — ಕೆಯ್ಮುಟ್ಟು. 1. To touch with the hand (Bp. 38, 32; 58, 23; My.). — ಕೆಯ್ಮುಟ್ಟು. 2. Small utensils (My.). — ಕೆಯ್ಮುದ್ದೆ. A small lump (J. 6, 47). — ಕೆಯ್ಮುರಿ. A plain bracelet (My.). — ಕೆಯ್ಮುರಿಗೆ. A twist of grass or cloth round the hand (Rśv. 5, 99; My.). — ಕೆಯ್ಮುಱಿ. The hand to break; to break the hand; also figuratively used (C.). ಕಡಿಮೇ ಘಾತುಗಳು ಇಲ್ಲದೇ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಕೆಯ್ಮುಱಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು (B. 4, 95). — ಕೆಯ್ಮೂಱಿ. A hand or arm without any ornament (My.). — ಕೆಯ್ಯ. -ಅ 3. A man who has a hand, or who has in his hand. See ಅಮರ್ದುಗೆಯ್ಯ, ಕೊನ್ತಗೆಯ್ಯ, etc. 2, the genitive of ಕೆಯ್. ಶೀಲವನ್ತರ ಕೆಯ್ಯ ಕಷ್ಟ (Bp. 1, 33). — ಕೆಯ್ಯಕ್ಷರ. -ಅಕ್ಷರ. Writ, not print; signature (My.). — ಕೆಯ್ಯಲಿ. = ಕೆಯ್ಯಲ್ಲಿ, ಕೆಯ್ಲಿ. In the hand; by the hand; etc. ಇದು ಅವನ ಕೆಯ್ಯಲಿ ಆಗದು, he cannot do this (C.). ಆಗದು, ಅಯ್ಯೋ, ತಮ್ಮ ಕೆಯ್ಯಲಿ! ಎನುತ್ತ ತೊಲಗಿದರು (Bp. 46, 23). ಪರಮಭಕ್ತರ ಕೆಯ್ಯಲಾದೊಡೆ (48, 14). — ಕೆಯ್ಯಲ್ಲಿ. = ಕೆಯ್ಯಲಿ. ಯಾವದೊನ್ದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೆಡಿಸುವದು ಎಲ್ಲರ ಕೆಯ್ಯಲ್ಲಿಯೂ ಉಣ್ಟು (B. 4, 72). — ಕೆಯ್ಯವೊಯ್. = ಕೆಯ್ವೊಯ್. (ತನ್ನರಯ್ಯ) ಬಸವರಾಜನ ಕೆಯ್ಯವೊಯ್ದರೆ (Bp. 28, 60). — ಕೆಯ್ಯಳವಿ. -ಅಳವಿ. Possibility, power (Abh. P. 4, 36). — ಕೆಯ್ಯಾಡಿಸು. -ಆಡಿಸು. To cause the hand to move; to move (anything) with the hand; to rub gently with the hand, to stroke (C.). ಕತ್ತಲೆಯೊಳಗೆ ಕರಿಬೆಕ್ಕಿನ ಮೆಯ್ಮೇಲೆ ಕೆಯ್ಯಾಡಿಸಿದರೆ ಕಿಡಿಗಳು ಹಾರುತ್ತವೆ (B. 1, 27). ದನಗಳ ಮೇಲೆ ಕೆಯ್ಯಾಡಿಸಿ (4, 43). ತನ್ದೆ ಅವನ ಮೆಯ್ಮೇಲೆ ಕೆಯ್ಯಾಡಿಸಿ (4, 92). ಹಂಚುಗಳನ್ನು ಕೆಯ್ಯಾಡಿಸು (My.). — ಕೆಯ್ಯಾಡು. -ಆಡು. The hand to move or to be put in motion, especially for doing an act of kindness (C.). ಕೆಯ್ ಬಾಯ್ ಆಡದಿದ್ದರೆ ಯಾರೂ ಬರುವದಿಲ್ಲ (Prv.). ಶಿವ, ಶಿವಾ! ಎಮಗೆನ್ತು ಕೆಯ್ಯಾಡುವುದು? (Bp. 24, 62). 2, to move (anything) with the hand (My.). — ಕೆಯ್ಯಾತ. A small picotta (My.). — ಕೆಯ್ಯಾನ್. -ಆನ್. To hold, or support, the hand, to stretch it out and hold it (Bp. 26, 61; 55, 4; My.). — ಕೆಯ್ಯಾರ್. -ಆರ್. The hand to be joined, inclined, ready, full, etc. ಉರದೊಳು ಕೆಯ್ಯಾರಲ್ ಅಪ್ಪವನು (Bp. 47, 29). ಕೆಯ್ಯಾರೆ, so that the hands are joined: with all their hands; with full and open hands; with a prompt hand (Bp. 25, 4; 30, 4; 43, 24; 50, 3; 57, 36; My., also ಕೆಯ್ಯಾರ). ಕೆಯ್ಯಾರೆ ಮಾಡುಹ (ಅಭಿಯೋಗ, ಅಭಿಗ್ರಹ Nr.). — ಕೆಯ್ಯಾರಯ್ಕೆ. -ಆರಯ್ಕೆ. Fostering or nursing with one's own hand or supporting by one's own means (My.). — ಕೆಯ್ಯಾಸೆ. -ಆಸೆ. Bribery; a bribe (My.). ಪ್ರಜೆಗಳ್ ಪಾಲಿಸ ಬಲ್ಲಡೆ ಆತನ್ ಅರಸಂ; ಕೆಯ್ಯಾಸೆಯಂ ಮಾಡದ ಆ ನಿಜಮನ್ತ್ರೀಶ್ವರ; ತನ್ದೆ ತಾಯಿ ಸಲಹಲ್ ಬಲ್ಲಾತನೇ ಧಾರ್ಮಿಕಂ (Ss.). — ಕೆಯ್ಯಾಳು. -ಆಳು. A labourer's or servant's assistant (My.). — ಕೆಯ್ಯಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To put the hand (Bh. 1, 10, 38; Râm. 3, 6, 51; J. 2, 62). — ಕೆಯ್ಯಿಡು. -ಇಡು. To put the hand, as into a plate, etc. (C.). ಬಟ್ಟಲೊಳಗೆ ಇದೆ! ಹುಗ್ಗಿಯಂ, ಕೆಯ್ಯಿಟ್ಟು, ಕೊಳ್ಳಯ್! (Bp. 33, 18). — ಕೆಯ್ಯಿನ್ದ. With or by the hand. ಕೆಯ್ಯಿನ್ದಾಗು. = ಕೆಯ್ಯಲಿ ಆಗು. (C.; B. 5, 115). — ಕೆಯ್ಯಿಲ್ಲದವನು. -ಇಲ್ಲದವನು. A man without a hand or forearm, a man with a withered hand, etc. (ಕುಣಿ Hlâ.). — ಕೆಯ್ಯುದ್ದ. The length of the (whole) arm with the fingers extended. ಆಳುಕೆಯ್ಯುದ್ದ (ಪೌರುಷ Si. 213). — ಕೆಯ್ಯೂಱು. -ಊಱು. To fix or put the hand on the ground; to apply it to (Bp. 3, 17; Rśv. 8, 124; 13, after 95; C.; B. 4, 152). — ಕೆಯ್ಯೆಣ್ಣೆ. -ಎಣ್ಣೆ. Oil extracted by hand (not by mill, C.). — ಕೆಯ್ಯೆತ್ತು. -ಎತ್ತು. To raise the hand or the hands (Bp. 3, 47; 54, 49; 57, 24; C.; B. 3, 52). ಕೆಯ್ಯೆತ್ತಿ ನಿನ್ದಲ್ಲಿ (ಕ್ವಚಿತ್, ಕೆಯ್ಯ ನೆಗಹಿ ನಿನ್ದಲ್ಲಿ Nn. 163). — ಕೆಯ್ಯೊಡ್ಡು. -ಒಡ್ಡು. To hold the joined palms of the hands so as to receive something (Bp. 28, 7; 52, 12; C.; B. 4, 89). ಮಱೀ ನೀರು ಬಿಟ್ಟು, ಮಂಜಿನ ನೀರಿಗೆ ಕೆಯ್ಯೊಡ್ಡಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಕೆಯ್ಯೊಯಿ. = ಕೆಯ್ವೊಯ್. ನೆರೆದ ಜಂಗಮರ್ ಒರ್ಬರೊರ್ಬರು ಕೆಯ್ಯೊಯಿದು ನಗಲು (Bp. 12, 56). — ಕೆಯ್ಯೊಳಗೆ. In or into the hand; in or into the power; under the control (C.). ಕೆಯ್ಯೊಳಗೆ ಇರು (B. 2, 46; 3, 14. 16). ಕೆಯ್ಯೊಳಗೆ ಸಿಗು (B. 5, 187). — ಕೆಯ್ರಾಟಣ. A small râṭaṇa (Bh. 1, 12, 17). — ಕೆಯ್ರಾಟೆ. A small râṭĕ (ತ್ರಿಕೆ G.; My.). — ಕೆಯ್ಲಿ. = ಕೆಯ್ಯಲ್ಲಿ, etc. ಕೆಯ್ಲಾಗು, -ಆಗು, to be produced or accomplished by means of the hand; to be practicable; to be possible; to be able; to be useful (C.). ಕೆಯ್ಲಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ (B. 3, 32. 105. 123). ನೊಣಗಳು ಕೆಯ್ಲಾಗದವು (3, 69). ಕೆಯ್ಲಾಗದವ (ಸೋಮಾರಿ, ಆಲಸ, ಆಲಸ್ಯದವ, ಮನ್ದ G.; C.). ಕೆಯ್ಲಿ ಆಗು (B. 2, 37). ಅವರ ಕೆಯ್ಲಿ ಕೆಲಸ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವದು (B. 4, 72. 73). ಕೆಯ್ಲಿ ತಿರುಪಾಡಿಸುವನು (4, 158). ಕೆಯ್ಲಿದ್ದ ಕಲ್ಲು (ನೀನು) ಕೊಡೆ; ಮನೆಗೆ ಬನ್ದರೆ ಬೆಲ್ಲಾ ಕೊಟ್ಟೇಯಾ?— ಕೆಯ್ಲಿದ್ದ ಕಲ್ಲು (ನಾನು) ಕೊಡೆ; ಮನೆಗೆ ಬಾ! ಬಿರಿವ ಬಾಱೆಹಣ್ಣು ಕೊಡುವೆನು.—ಕೆಯ್ಲಿದ್ದರೆ ಅರ್ಥ, ಹತ್ತರ ಇದ್ದರೆ ಹೆಣ್ಡತಿ (Prvs.). — ಕೆಯ್ವಟ್ಟ. -ಪಟ್ಟ. A handkerchief (My., occasionally). — ಕೆಯ್ವಟ್ಟಲ್. -ಬಟ್ಟಲ್. = ಕೆಯ್ಬಟ್ಟು. (ಕರಪಾತ್ರ Mr. 207). — ಕೆಯ್ವರ್. -ಬರ್. To come to hand: to be obtained (Abh. P. 5, 125; 6, 109). — ಕೆಯ್ವಱೆ. = ಕೆಯ್ಬಱೆ. — ಕೆಯ್ವಱೆಗ. A drummer who beats a small drum with his hand or a stick, one

Digitized by Google

who plays on a tabor, etc. (ಪಾಣಿವಾದ, ಪಾಣಿಘ Nr.). — ಕೆಯ್ವತ್ತಿಸು. = ಕೆಯ್ವತಿಸು. To throw off, to discharge (Bh. 8, 26, 7; 8, 27, 32). — ಕೆಯ್ವತಿಸು. = ಕೆಯ್ವತ್ತಿಸು. 2, to furnish; to deliver over (J. 8, 13; 29, 33). — ಕೆಯ್ವಶ. Actual possession (C.). ಕೆಯ್ವಶವಾಗು, to come into one's power or possession (C.). See B. 3, 63; 4, 23. 146. 216. 217. 227. — ಕೆಯ್ವಸ್ತ್ರ. = ಕೆಯ್ವಟ್ಟ. (My.). — ಕೆಯ್ವಾಡ. -ಪಾಡ. The state of being at hand or near (S. Mhr.; Tē. ಚೇವಾಟು). 2, = ಕೆಯ್ಕಟ್ಟ. (My.). — ಕೆಯ್ವಾರ. 1. = ಕಯಿವಾರ, ಕವಯರ. A pair of compasses (C.; Mhr.; Tē.: description of a circle). ಕಯ್ವಾರಂ or ಕೈವಾರಂ (Śmd. 189, o. r. ಕಯಿ-). ಕೆಯ್ವಾರಮಂ ಪೇಸಿದನ್ತೆ ಬಟ್ಟೆತ್ತಾಗಿ ತೋರ್ಪುದು ಸೊನ್ನೆ (26). — ಕೆಯ್ವಾರ. 2. Praise, eulogy, bestowed together with a raising of the hands (Abh. P. 12, 50; Grj. 10, after 110; Bh. 1, 12, 25; T., Tē.). ಸುಜನವತ್ಸಲನ್ ಎಲ್ಲಿಯುಮ್ ಈತನ್! ಎನ್ದು, ಕೆಯ್ವಾರದೆ ಬಣ್ಣಿಕುಂ ಏಬುಧಮಣ್ಡಲಿ ವಣ್ಣಿತಸಾಗವರ್ಮನಂ (Kāvy. II, 2, 45). ಅನಿತುಂ ಕೆಯ್ವಾರಮಂ ಮಾಡಿದರ್ (Śmd. 90 Mdb.). ಪರಮಪಾಠಕರ ಕೆಯ್ವಾರಂ (Č. Bp. 6, 53). ನರನ ಕೆಯ್ವಾರ, for the praise of Nara (? Bh. 8, 22, 4). — ಕೆಯ್ವಾರಿಸು. To praise. ಕಣದೊಳು ಕಾದಿ ಗೆಲಿದ ಅತಿಬಲರ ಕೆಯ್ವಾರಿಸುವ ದನಿ (Prll. 3, 5). See Grj. 10, 106; Bp. 5, 38; 26, 6; J. 7, 16; 12, 16; 31, 75; 33, 48. — ಕೆಯ್ವಿಡಿ. -ಪಿಡಿ. To seize the hand, to take by the hand, etc. See Bp. 22, 66; 24, 52; 25, 1; 29, 33; 36, 18; 43, 14; 45, 53; 46, 65. 75; 52, 19; 59, 24; Rsv. 5, 40; J. 16, 16; 30, 48. — ಕೆಯ್ವಿಡಿತ. -ಪಿಡಿತ. Seizure with the hand, encompassment with it (J. 6, 28). — ಕೆಯ್ವಿಲ. -ಪಿಲ. The nostrils of an elephant's trunk (Ssv. 3, 58). — ಕೆಯ್ವೀಸು. -ಬೀಸು. To swing the arms backwards and forwards when walking, as showy people do (C.). 2, to wave the hand when beginning to fight (ರಣಾರಮ್ಭ Śmd. Dh.; Abh. P. 13, after 34; Rām. 6, 10, 71; J. 20, 38). 3, to wave the hand for giving a sign (ಹಸ್ತಸೂಚನ Śmd. Dh.; Rsv. 1, after 135; My.). — ಕೆಯ್ಪುಗು. -ಪುಗು. To enter the hand: to be obtained (ಕೆಯ್ಸಾರ್ Śmd. 387 Cm.; ಕೆಯ್ಗೆ ಬರ್ Mdb. Cm.). ಬೇಟ್ಪರ ಕೆಯ್ಪೊಕ್ಕ ಸಿಧಿ (Śmd. 387). — ಕೆಯ್ವೆರಸು. -ಬೆರಸು. To join (v. i.) the hand, etc. ನಿಗುರಿದ ಕೆಯ್ವೆರಸಿದ ಮುಂಗೆಯ್ (ಹಸ್ತ Nr.). See Bp. 10, 35; 37, 4. — ಕೆಯ್ವೆರಳ್. -ಬೆರಳ್. -ಳು. A finger (Bp. 18, 59; 47, 58; J. 20, 19). — ಕೆಯ್ವೇಗ. Dexterity (in shooting, Abh. P. 13, 47). — ಕೆಯ್ವೊಯ್. -ಪೊಯ್. To clap the hands (ಹಸ್ತತಾಡನ Śmd. Dh.). 2, to manifest approbation by striking the palm of another's hand, to agree, to assent (ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ Śmd. Dh.). — ಕೆಯ್ವೊಲ. -ಹೊಲ. = ಕೆಯ್ಹೊಲ. A field tilled with one's own hand. ಒಕ್ಕಲಿಗನ ಕೆಯ್ವೊಲನ ಪೆಸರು ಕ್ಷೇತ್ರಮ್ ಅಕ್ಕುಂ (Mr. 370). ಕೆಯ್ವೊಲಗಾಯ್. -ಕಾಯ್. To watch such a field. ಕೆಯ್ವೊಲಗಾದಂ or ಕೆಯ್ವೊಲಂಗಾದಂ (Śmd. 200). — ಕೆಯ್ಸನ್ನೆ. A sign made with the hand (C.; Abh. P. 12, 28; Bp. 1, 55; 26, 25; Rām. 3, 6, 1). ಕೆಯ್ಸನ್ನೆಗೆಯ್. To make a sign with the hand (Abh. P. 9, 149). — ಕೆಯ್ಸಾಗು. The hand to be successful; to be possible (C.). ಕೆಯ್ಸಾಗಿದರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋಗಿರಿ! (B. 4, 17). — ಕೆಯ್ಸಾರ್. To join (v. i.) the hand: to be obtained (Abh. P. 3, after 46; Grj. 3, 84; Rsv. 7, after 98; J. 13, 25; 23, 34; 31, 78; 33, 12). — ಕೆಯ್ಸಾಲೆ. A veranda (My.; Si. 106. 107). — ಕೆಯ್ಸಿದ್ದಿಗೆ. A small leather bottle. ಸ್ನೇಹಪಾತ್ರ ಕಿರಿದಾದೊಡೆ ಕುತುಪ ಎನಿಸುಗು, ಅದು ಕೆಯ್ಸಿದ್ದಿಗೆ (Nr.). — ಕೆಯ್ಸುರಿಗಿ. = ಕೆಯ್ಸುರಿಗೆ. (Ssv. 3, 54). — ಕೆಯ್ಸುರಿಗೆ. (Śmd. 83). A small knife, a dagger. — ಕೆಯ್ಸೂರೆ. Plunder, spoil. ಕೆಯ್ಸೂರೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To ransack (Bh. 1, 8, 19). — ಕೆಯ್ಸೆರೆ. Arrest, captivity (C.; B. 5, 202). ಕೆಯ್ಸೆರೆವಿಡಿ. -ಪಿಡಿ. To take captive (Rāghč. 17, 74). — ಕೆಯ್ಸೇರ್. -ರು. = ಕೆಯ್ಸಾರ್. (My.; B. 5, 56). — ಕೆಯ್ಸೊಡರ್. A small lamp (J. 31, 14). — ಕೆಯ್ಸೋಲ್. -ಲು. The arm to be very much fatigued from carrying a burden, etc. (C.). — ಕೆಯ್ಹಚ್ಚು. To put or apply the hand to, etc. (C.; B. 4, 136. 170. 216; 5, 283). — ಕೆಯ್ಹಾಕು. To put the hand; to put or apply the hand to (C.; B. 4, 15. 79. 197; 5, 8. 206). ಚೇಳಿನ ಮನ್ತ್ರವನ್ನರಿಯದವ ಹಾವಿನ ಹುತ್ತಕ್ಕೆ ಕೆಯ್ಹಾಕಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಕೆಯ್ಹಾರ. Facility (Rām. 6, 51, 14). 2, (= ಕೆಯ್ವಾರ?), (down from the shoulder) to the arm (in lowering a pole that is carried by persons across the shoulder, My.). — ಕೆಯ್ಹಾಳು. The hand's ruin. ಕೊಡುವರೆ (i. e. ಕೊಟ್ಟರೆ) (ನನ್ನ) ಕೆಯ್ಹಾಳೇ? ಎಡೆ ಏನು ದೂರವೇ? (ಎನ್ದು, ಎಡೆಯನ್ನು) ಅಡಿಯಾಡಿಸಿ, ತಾ ಕೊಡದ ಲೋಭಿಮಾತು ಕೊಡಲಿಯ ಗಾಯ (Sp.). — ಕೆಯ್ಹೊಡೆ. 1. A leathern fence for the left hand (arm) worn by archers (ಗೋಧೆ, ಕರತಲದಲ್ಲಿ ಜ್ಯಾಘಾತನಿವಾರಣಾರ್ಥಮ್ ಆಗಿ ಕಟ್ಟಿದ ಚರ್ಮ Nr.). — ಕೆಯ್ಹೊಡೆ. 2. (= ಕೆಯ್ವೊಯ್). To slap another's palm as a token of promise or for striking a bargain (My.). — ಕೆಯ್ಹೊಲ. = ಕೆಯ್ವೊಲ. (C.). 2, a small field (My.).

ಕೆಯ್ kēy. **4.** = ಕಯ್ 5, ಕೈ 2, (ಸಯ್). Trim, decoration, etc. (T. ಕೈ; Tē. ಕೈ, ಗೈ; T. ತ್ಯ, to adorn; ಚೆಯ್, redness; straightness, rectitude, regularity, properness; ಚೆಪ್ಪಂ, straightness, etc.; ಚಿಲಿಪ್ಪು, an ornament, elegance; ಚಿಲಿ, to be choice, etc.; ಚೆಪ್ಪೆ, ಚೆವ್ವೈ = ಚೆಯ್, straightness, etc.; ಚೆಯುಮ್ಮೆ, beauteousness; ಚೆತಿ, splendour; see ಕೆನೆ 1, ಚನ್ 2, etc.). — ಕೆಯ್ಗಟ್ಟ. A fragrant substance for decorating the body (Abh. P. 7, after 47; Rsv. 4, after 14). — ಕೆಯ್ಗಟ್ಟಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To take that fragrant substance (Grj. 10, after 98). — ಕೆಯ್ಗೆಯ್. -ಕೆಯ್ or ಗೆಯ್. To make ready; to trim, to adorn (one's self, etc., ಭೂಷಣೋದ್ಯಮನ Śmd. Dh.; Abh. P. 2, 11; Kāvy. 3, 2, 10; Tē. ಕೈಚೇಯ್, ಗೈ-, ಕೈಸೇಯ್; T. ಕೈ ಪುನೈ). See Rsv. 4, after 14; 5, 112; 6, after 11; 13, after 61; V. 14, 51. See another ಕೆಯ್ಗೆಯ್ s. ಕೆಯ್ 3. — ಕೆಯ್ಗೆಯ್ಸು. -ಕೆಯ್ಸು or -ಗೆಯ್ಸು. To cause to trim or adorn (J. 13, 57; 18, 38). — ಕೆಯ್ಗೆಯ್ತ. -ಕೆಯ್ತ or -ಗೆಯ್ತ. Preparing; getting ready; etc. ಎಲ್ಲರುಂ ಕಾಳೆಗಕ್ಕೆ ಕೆಯ್ಗೆಯ್ತಂ (ಸರ್ವಾಭಿಸಾರ, etc. Nr.). — ಕೆಯ್ಮಿಟ್. To be nicely arranged (Abh. P. 4, 26; 7, 82).

ಕೆಯ್ kēy. **5.** = ಕಯ್ 7, ಕೆಯಿ 1, ಕೆಯ್ಯಿ 2, ಕೈ 3. A field (My., in ಕೆಯ್ ಕೊಯ್ಯುವದು; T. ಚೆಯ್; Tē. ಚೇ, ಚೇನು, ಕಯ್ಯೆ, ಕೈ, ಚೆಲಕ; T. also ಕಳನಿ, ಕೃಷಿ, ಚೆಡಿ, ಚೆಡಿವು; ಕಳಿಮು, ಚೆಮಿಮು, ಕಳಿ, ತಟ್ಟೆ, to germinate, to shoot, etc.; ಚೆಳಿ, ಕಡಿ, to thrive, be fertile; M. ಕಳ್ಯೆ, ಕಯ್ಮೆ, to thrive, bring fruit; ಕಯಲು, ಕಯ್ರ್, to increase, rise; cf. ಕೆರು 3; Sk. ಕೇದಾರ; see also ಚಿಗುರ್ 1). ಮಾಡದ ಕೆಯ್ (ಪೇಟ್ Śmd. 1). ಎರಡು ದಾರಿ ಉತ್ತ ಕೆಯ್ಯಲ್ಲಿ ಸಮ್ಪಾಕೃತ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಉದ್ದಿನ ಕೆಯ್ (ಮಾಷೀಣ); ಹೆಸರ ಕೆಯ್ (ಮೌದ್ಗೀನ); ಜವೆಯ ಕೆಯ್ (ಯವ್ಯ Mr. 93). ಕಳಮೆಯಂ ಬೆಳವ ಕೆಯ್ (ಶಾಲೇಯ); ಎಳ್ಳ ಬೆಳವ ಕೆಯ್ (ತೈಲೀನ Mr. 94). See ಅಗಸೆಗೆಯ್, ಬೆಳೆಗೆಯ್; Čpr. 1, 94; Bp. 60, 17. — ಕೆಯ್ಗಮ್ಪು. -ಕಮ್ಪು. The smell or fragrance of a field (J. 3, 8).

ಕೆಯಿ kēyi. **1.** = ಕೆಯ್ 5, etc. (ವಪ್ರ, ಕೇದಾರ, ಕ್ಷೇತ್ರ Nr.). ಅಗಸೆಯ ಕೆಯಿ (ಉಮ್ಯ, etc.), ಸಣಬಿನ ಕೆಯಿ (ಭಂಗ್ಯ, etc.), ಜವೆಯ ಕೆಯಿ (ಯವ್ಯ), ಉದ್ದಿನ ಕೆಯಿ (ಮಾಷ್ಯ, etc.), ಎಳ್ಳ ಕೆಯಿ

(ತಿಲ್ಕ, etc.), ಹಾರಕಿನ ಕೆಯಿ (ಕೌದ್ರವೀಣ), ಹೆಸಱ ಕೆಯಿ (ಮೌದ್ಗೀನ Hlâ.). ಬಿತ್ತಿ ಹುಟ್ಟದ ಕೆಯಿ (ವೀಜಾಕೃತ), ಉತ್ತ ಕೆಯಿ (ಸೀತ್ಯ, etc.), ಮೂಱು ಬಾಱಿ ಉತ್ತ ಕೆಯಿ (ತ್ರಿಗುಣಾಕೃತ), ಕಣ್ಣುಗಬೀಜವ ಬಿತ್ತುವ ಕೆಯಿ (ಖಾರೀಕ), ಹಾರಕು ಬೆಳೆವ ಕೆಯಿ (ಕೌದ್ರವೀಣ), ಹೆಸಱು ಬೆಳೆವ ಕೆಯಿ (ಮೌದ್ಗೀನ Nr.).

ಕೆಯಿ kĕyi. 2. = ಕೆಯ್ 2, etc. See ಬಱ-.

ಕೆಯ್ಕೆ kĕykĕ. (Action, performance, T. ಚೈಗೈ); deceit, fraud (ಜತ್ತವ, ಕೈತವ Kk. 66, o. r. ಕೆಯ್ತ).

ಕೆಯ್ತ kĕyta. = ಕೈತ, ಗೆಯ್ತ. Doing, performance; an act (Tĕ. ಚೇತ; *cf.* Sk. ಕೇತನ); trickery, tricks; deceit, fraud (ಕೈದವ, ಜತ್ತುಕ, ಕಪಟ Śm. 52; ಪಣ್ಣಿಕ Kk. 63; see Kk. s. ಕೆಯ್ಕೆ). ಕೋಡಗನ ಕೆಯ್ತಮಂ ಕಾಪೇಯ ಎಮ್ಬುದು (Hlâ.). See ಅಱಗೆಯ್ತ, ಕಾಟ್ಗೆಯ್ತ, ಬಲ್ಗೆಯ್ತ, ಮುದ್ದುಗೆಯ್ತ; Abh. P. 10, 7.

ಕೆಯ್ದಾಳು kĕydâḷu. Crooked, dishonest behaviour, fraud (ಕುಟಿಲ Čt. I, 82, o. r. ಕೆಯ್ದಾಳ; Tĕ. ಗಯಾಳಿ, ಗಯ್ಯಾಳಿ).

ಕೆಯ್ದಿ kĕydi. The state of being dressed, accoutred, or decorated (ಅಪಿನದ್ಧ, ಬದ್ಧ, ಪಿನದ್ಧ Mr. 457 in two MSS., o. r. ಕಟ್ಟು; T. ಚೆಯ್ದಿ, behaviour, demeanour).

ಕೆಯ್ದು kĕydu. = ಕೈದು. A weapon (ಹೇತಿ, ಶಸ್ತ್ರ, ಪ್ರಹರಣ, ಆಯುಧ, ಅಸ್ತ್ರ Hlâ.; ಶಸ್ತ್ರ Nr.; Tĕ.; T., M. ಕರುವಿ). ಕೆಯ್ದು ಮುಕ್ತಾಮುಕ್ತ ಅಮುಕ್ತ ಕರಮುಕ್ತ ಯನ್ತ್ರಮುಕ್ತ ಎಮ್ಬುದು ನಾಲ್ಕು ತೆಱನ್ ಅಕ್ಕು (Hlâ.). ಕೆಯ್ದುವ ಮಾಡುವವನು (ಶಸ್ತ್ರಾಜೀವ, etc.); ಕೆಯ್ದುವ ಪಿಡಿದು ಬದುಕುವಂ (ಆಯುಧೀಯ, ಶಸ್ತ್ರಾಜೀವ); ಶಸ್ತ್ರಧರರಹ ಅರಸುಗಳಿಗೆ ಪರಿವಾರ ಕೆಯ್ದುಗಳ ನಿವಾಳಿಸುಹಂ (ಲೋಹಾಭಿಸಾರ Nr.). ಕೆಯ್ದುವಿನ ಒಱೆ (ಕೋಶ, ಶಸ್ತ್ರಪಿಧಾನ Nn. 52). ಕೆಯ್ದುವಿನಲ್ಲಿ (Nr.). See Mr. 293; Bp. 32, 35; 51, 71; 61, 25. 28; Rsv. 6, after 11; 13, after 77; J. 4, 33; 22, 6. 7; ಬಟ್ಟುಗೆಯ್ದು, ಮುಮ್ಮೊನೆ-. — ಕೆಯ್ದು ಕೆಯ್. To use a weapon: to fight (Abh. P. 10, 218; 14, after 149). — ಕೆಯ್ದುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. = ಕೆಯ್ದುವಿಡಿ. (Grj. 6, 56). — ಕೆಯ್ದುವಿಡಿ. -ಪಿಡಿ. To seize a weapon. ಕೆಯ್ದುವಿಡಿದವ (ಸಹಸ್ತ, ಶಿಕ್ಷಿತಾಯುಧ; ಶಸ್ತ್ರಾಜೀವ, ಕಾಣ್ಡಸ್ಪೃಷ್ಟ Hlâ.). ದ್ರಾಹ್ಮಣರೊಳು ಕೆಯ್ದುವಿಡಿವಂ (ಶಸ್ತ್ರಾಜೀವಿ Mr. 254). ಬಿಡುವನ್ತೆ ಕೆಯ್ದುವಿಡಿವಂ (Śmd. 260 Mḍb). — ಕೆಯ್ದು ಪೊಱು. -ಪೊಱು. To carry a weapon. ಕೆಯ್ದುವೊತ್ತರ ದೇವಂಗೆ ಆರ್ ಎದಿಗರ್, ನೃಪತುಂಗಂಗೆ? (Śmd. 93. 171).

ಕೆಯ್ದುಕಾಱ kĕydu-kâṟa. (Śmd. 235). A soldier, etc.

ಕೆಯ್ದುಕಾಱತನ kĕydu-kâṟatana. Skill in arms (Bh. 8, 26, 4).

ಕೆಯ್ಮೆ kĕymĕ. = ಕೈಮೆ, ಗೆಯ್ಮೆ, ಗೇಮೆ. Doing, performance; work; achievement; dexterity, cleverness, sleight; deceit (ಕೆಯ್ಗುಳಿಕ Bhn. 19; ಮಾಟ Čt. II, 85; M. ಕೈಮೆ, power, authority; T. ಕಯಮ್ಮೈ, villany). ಕಗ್ಗೊಲೆಯ ಕಾಮನ ಕೆಯ್ಮೆಯನು ಕಡಿಲಿಸು! (Râm. 3, 4, 17). See Bh. 2, 13, 24; Râm. 3, 6, 54; J. 12, 23.

ಕೆಯ್ಯಿ kĕyyi. 1. = ಕೆಯ್ 3, etc. The hand (My.; ಹಸ್ತ Si. 421, ಕರ 448, orig. ಕೈಯ್ಯಿ; ಹಸ್ತ, ಕರ Nn. 131, orig. ಕೈಯಿ, o. r. ಕಯಿ).

ಕೆಯ್ಯಿ kĕyyi. 2. = ಕೆಯ್ 5, etc. A field (ವಪ್ರ, ಕ್ಷೇತ್ರ, ಕೇದಾರ Hlâ.).

ಕೆಯ್ಸು kĕysu. = ಕಯಿಸು, ಕಯ್ಸು, ಗಯಿಸು, ಗಯ್ಸು, ಗೆಯಿಸು, ಗೆಯ್ಸು, ಗೇಯಿಸು. To cause to make or do or work. See ಒರ್ಕೆಯ್ಸು, ಒಳ ಕೆಯ್ಸು, ತಪ್ಕೆಯ್ಸು, ಪಿಡಿ-, ಹಿಡಿ-.

ಕೆಯ್ಹ kĕyha. Doing, performing. See ಕೆಯ್ಗೆಯ್ಹ.

ಕೆರ kĕra. 1. = ಕೆರವು, ಕೆರಹು, ಕೆರ್ಪು. A leather sandal; a shoe (C.; ಪಾದುಕೆ, ಪಾದು, ಉಪಾನಟ್ Si. 344; T. ಚೆರುಪ್ಪು, M. ಚೆರುಪ್ಪು, Tĕ. ಚೆಪ್ಪು). ಕೆರದ ಅಳತೆಗೆ ಕಾಲು ಕೊಯಿಸಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). ಬೇಣ್ಟೆಯ ಕೆರ (ಎಕ್ಕವಡ Čt. II, 36). See Prv. s. ಒಟ್ಟೆ 2.

ಕೆರ kĕra. 2. = ಕೆರೆದು, ಕೆರದು. A P. p. of ಕೆರೆ 1, in ಕೆರ ಕೊಳ್ಳು (C.).

ಕೆರಕಲು kĕrakalu. Scrapings (of rice burnt at the bottom of a pot, My.). ಕೆರಕಲನ್ನ (My.).

ಕೆರಕು kĕraku. That is scratching or rough, as a stone (C.). **2,** scab (ಪಾಮ, ಕಚ್ಛು, ಖಸ Hlâ.; Mr. 384; T. ಚಿರಂಗು, M. ಚಿರಙ್ಙು). — ಕೆರಕ. -ಅ 3. One who scrapes together, a miser (C.); a beggar (My.).

ಕೆರಣ್ಟು kĕraṇṭu. To dig with the nails, to scratch (ನಖಖನನ Śmd. Dh.; T. ಚುರಣ್ಡು, ಚುಱಣ್ಡು; M. ಚಿರಣ್ಡು, ಚುರಣ್ಡು; T. also: ಕಿಱ; M. ಚಿರಗು, ಚುರಗು, to scrape, grate; ಚಿಕ್ಕು, to scratch; Tĕ. ಚೆಲುಕು, to scratch; *cf.* ಕಿಱಿ 1).

ಕೆರದು kĕradu. = ಕೆರೆದು. P. p. of ಕೆರೆ 1.

ಕೆರವು kĕravu. = ಕೆರ 1, etc. (C.). Dat. ಕೆರವಿಗೆ.

ಕೆರಸೆ kĕrasĕ. = (ಗರಸೆ), ಗೆರಸೆ, ಗೆರಿಸೆ, ಗೆರೆಸೆ. A kind of flat bamboo basket in the form of a square (ಶೂರ್ಪ Mr. 209; S. Mhr.). — ಕೆರಸೆಬಾಯಿಯವ. Whose mouth is as large as a kĕrasĕ: a man who betrays secrets (S. Mhr.).

ಕೆರಹು kĕrahu. = ಕೆರ 1, etc. (ಚರ್ಮಪಾದುಕ, ಉಪಾನತಿ Mr. 205). See Bp. 55, 57; 57, 2; Bhâgavata 10, 18, 3; ಕಾಲ್ಗೆರಹು. — ಕೆರಹುಗಾಲ್. -ಕಾಲ್. A foot with a sandal attached (Bp. 18, 36. 47. 74; 49, 8. 9). See ಬಲುಗೆರಹುಗಾಲ್.

ಕೆರಳ್ kĕraḷ. 1. = (ಕೆಳರ್ 2), ಕೆರಳು 1. To cry, to utter loudly, to shout. (Tĕ. ಗೆರಲು, ಗೆರ್ರಲು, ಗೆಲ್ಲು; T. ಕೆಮ್ಬು; T. ಚಿರತ್ತು, ಚಿಮ್ಬು, to sound; *cf.* ಕಿಱುಚು). P. p. ಕೆರಳ್ದು (Ssv. 4, 46).

ಕೆರಳ್ kĕraḷ. 2. = ಕೆರಳು 2. To become angry, to begin to rage. (T. ಕೆಮ್ಬು; Tĕ. ಕೆರಲು; Tĕ. ಚೆರೆಚೆರೆ, hotly, fiercely; T. ಚಿಱುಕ್ಕು, to be angry; *cf.* ಕಿರ್ಚು, ಕಿಡಿ, and see o. r. s. ಕೆರಳ್ಚು). P. p. ಕೆರಳ್ದು. See Bp. 5, 32; Rsv. 5, after 122; 5, after 127; 6, 32. 35; J. 2, 41; 4, 42; 8, 26; 9, 30; 11, 26. 28; 12, 21. 25. 47; 21, 34; 22, 18; 23, 14. 16.

ಕೆರಳಿಚು kĕraḷiču. = ಕೆರಳ್ಚು No. 2. To enrage (Bh. 6, 5, 47).

ಕೆರಳು kĕraḷu. 1. = ಕೆರಳ್ 1. P. p. ಕೆರಳಿ. ಕೆರಳಿ ನುಡಿವುದು (ಆಘಾಷಣ, ಆಲಾಪ Nr.).

ಕೆರಳು kĕraḷu. 2. = ಕೆರಳ್ 2. P. p. ಕೆರಳಿ. ನುಡಿಯ ಪಾಲಿಸಿ ನುಡಿಯೆ ನುಡಿಯುವದು ಜಗವೆಲ್ಲ; ನುಡಿದರೆ ಕೆರಳಿ ಕಿಡಿಯುಹ ನೃಪನ ತಾ ನುಡಿಸುವರೆ ಇಲ್ಲ (Sp.). See Bh. 8, 26, 35; Râm. 6, 30, 32.

Digitized by Google

ಕೆರಳು kĕraḷu. 3. (= ಕೆಳರ್ 1). To increase, as pain, etc.; to spread, as a sore (My.; Bp. 3, 13; Tĕ. ಕೆರಲು; see s. ಕೆಯ್ 5).

ಕೆರಳ್ಚು kĕraḷću. To make a noise by slapping or clapping the arms, as done by combatants, etc. (ಆಸ್ಫೋಟನ Śmd. Dh., o. r. ಕೋಪೋದ್ರೇಕ). **2,** = ಕೆರಳಿಸು, to enrage (Śśv. 4, 26; J. 9 sum.).

ಕೆರಿಸು kĕrisu. 1. To cause to shave (My.).

ಕೆರಿಸು kĕrisu. 2. To cause to scrape (My.).

ಕೆರೆ kĕrĕ. 1. To scratch; to scrape (ನಖಕ್ರಿಯೆ Śmd. Dh.; *cf.* ಕಿರಿ 1). ಉಜ್ಜ ಕೆರೆಯುವ ಅರ (ಅರೆ Si. 345, sic!). (ತುರಗಂಗಳ್) ಖುರಪುಟಂಗಳೊಳು ಕೆರವುತ (Č. Bp. 47, 35). ಮೆಯ್ಯನ್ನು ಕೆರೆಯುವದು (C.). ಗೋಡೆಯನ್ನು ಕೆರೆ (My.). See Prv. s. ಕೋಟಿ'.

ಕೆರೆ kĕrĕ. 2. = ಕಿರಿ 1. To shave (My.).

ಕೆರೆ kĕrĕ. 3. A herd of kine (ಗೋಸಮೂಹ Śs.).

ಕೆಱೆ kĕṟĕ. 1. (fr. ಕಿಱ್). A tank (ಆಧಾರ, ತಡಾಗ Hlâ.; ತೀರ್ಥ, ತಟಾಕ Nn. 48; ಜಲಾಧಾರ, ತಟಾಕ Mr. 417; C.; M. ಚಱ; Tĕ. ಚೆರುವು; T. ಚಱ್ಱೈ, M. ಚಱ, enclosure, dam). ಕೆಱೆಯ ಏರಿ (ತಟಾಕಬನ್ಧನ Nn. 99). ಕೆಱೆಯ ಕೋಡಿ (Śmd. 162). ಕೆಱೆಗೆ ಮುನ್ನೆ ಅಱಿವಟ್ಟಿಗೆಯೇ? (Prv.). See Śmd. 141. 160. 165; Bp. 52, 11. 15; Rsv. 6, 9; J. 3, 2; 15, 2; 18, 13; Si. 91. 92. 242; ಅಱುಗೆಱೆ, ಕಟ್ಟೆಱೆ, ತಾವರೆಗೆಱೆ, ದಾಂಗೆಱೆ. — ಕೆಱೆ ಕಟ್ಟೆ. dupl. (C.). 2, the bank of a tank (My.). — ಕೆಱೆಯೊಡಲು. -ಒಡಲು. The inner part of a tank (C.). — ಕೆಱೆಯೊಡೆ. -ಒಡೆ. A tank to break down (C.). 2, to break down a tank. ಕೆಱೆಯೊಡೆದವನ ಕೆಯ್ಯಿನ್ದ ಕಮ್ಬಳೀ ಕಿತ್ತು ಕೊಣ್ಡ (Prv.).

ಕೆಱೆ kĕṟĕ. 2. = ಕೊಱೆ 7, etc. See ಉಡುಗೆಱೆ.

ಕೆರ್ಪು kĕrpu. = ಕೆರ 1, etc. (ಎಕ್ಕವಡ Śm. 32; ಮೆಟ್ಟು 88; ಅಟ್ಟೆ 89). ಕೆರ್ಪಂ (Śmd. 50). See Bp. 18, 94; Rsv. 5, 51; Śsv. 3, 27; ಕಾಲ್ಕೆರ್ಪು.

ಕೆಲ kĕla. 1. Side; vicinity; the side; the right, or left, side; aside (ಪಕ್ಕ, ಪೊರೆ, ಪೊರ್ದುಗೆ, ಸನಿಹ, ಸಮೀಪ Śm. 59; Kk. 33; Tĕ. ಕೆಲಕು, ಕೆಲನು, ಕೆಲನೆ, ಕೆಲವೆ, ಕೆಳವು, ಕೇವ, ಕ್ರೇವ, ಕಿಕ್ಕು, ಚೆನ್ತ; see s. ಕೆಕ್ಕೆ and ಕಿಟ್ಟು; T. ಚಱ್ಱೈ = ಪಕ್ಕ). ಕೆಲಗಳ್ or ಕೆಲಂಗಳ್ (Śmd. 126). ಕೆಲದೊಳ್ ವಧುವಿಲ್ಲದ ಲೀಲೆ (67). ಅದಱ ಕೆಲಂ (162). ಕಿದ್ದಲೆನ್ನು, ನೊಗದ ಕೆಲದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ ಹೋರಿ (ಪೃಷ್ಠವಾಹ, ಯುಗಪಾರ್ಶ್ವಗ); ಮನೆಯ ಕೆಲದ ಬಾಗಿಲು (ಪಕ್ಷದ್ವಾರ Nr.). ಕೆಲದ ಕಿಱುಬೆಟ್ಟಂ (ಪಾದ, ಪರ್ಯನ್ತಪರ್ವತ); ರಾಜಧಾನಿಯ ಕೆಲದ ಬೀಡು (ಶಾಖಾನಗರ, ಉಪನಗರ Hlâ.). ನ್ಯಗ್ರೋಧಬೀಜಂ ಕೆಲಂ ಸಿಡಿದುಂ ಪೆರ್ಮರನ್ ಆಗದೇ? (Śs. 44). See Bp. 12, 36; 21, 44; 32, 27; 33, 10; 45, 34; 50, 10; 56, 52; Bh. 2, 13, 45; Rsv. 6, after 11; 11, 7; Śsv. 4, 9; J. 6, 43; 23, 60; 28, 45; Si. 319; ಇಕ್ಕೆಲ, ಇರ್ಕೆಲ. — ಕೆಲಕೆ ಪಾಯ್. To go to one side or aside. See ಪರ್ಛಳಿಸು. — ಕೆಲ ಕೆಲ. rep. Both sides (Bp. 17, 2; J. 33, 23). — ಕೆಲದಂ. A man who is on one side, or on both sides. ಕೆಲದನ್ ಅಲ್ಲಿದನ್ ಇಲ್ಲಿದನ್ ಈಗಳ್ ಎಮ್ಬನಂ ಮುತ್ತಿದನ್ ಒನ್ದೆ ತೇರೊಳ್ ಆಮರೇನ್ದ್ರಸುತಂ (Śmd. 136). — ಕೆಲದಟ್ಟೆ. -ತಟ್ಟೆ. A plate put at the side of other things (Rsv. 12, 22). — ಕೆಲನಾಗು. -ಆಗು. To go aside (My.). — ಕೆಲನೀರ್. Water at hand (to be employed for its various uses, Grj. 9, 120). — ಕೆಲನ್ದೆಗೆ. -ಂತೆಗೆ. To take to one side or aside (Rsv. 13, 96). — ಕೆಲನ್ದೊಲಗು. -ಂತೊಲಗು. To go to one side or aside (Śsv. 4, 11). — ಕೆಲನ್ದೋಱು. -ಂತೋಱು. To appear on one side (Rsv. 2, 20). — ಕೆಲ ಬಲ. The left and right side (Bp. 47, 17; Bh. 2, 4, 12; J. 6, 46; 30, 29). — ಕೆಲವಣಿ. -ಮಣಿ. (Śmd. 385; Kk. 96). A jewel at the side (of any thing). — ಕೆಲ ಸಾರ್. To go or come near (Rsv. 14, after 5). 2, to get out of the way or away, to retire (J. 12, 35). — ಕೆಲ ಸಾರು. = ಕೆಲ ಸಾರ್. (J. 4, 33). — ಕೆಲ ಸಿಡಿ. To fly or bounce to one side; to separate (v. i., J. 30, 19).

ಕೆಲ kĕla. 2. Some, several, a few (C.; T. ಚಿಲ, M. ಚಿಲ). ಕೆಲ ಹೇಱುಗಳ್ (Bp. 23, 39). ಕೆಲ ಹೊತ್ತು (B. 4, 102). — ಕೆಲ ಕೆಲ. rep. ಕೆಲ ಕೆಲ ದಿನಕೆ (Bp. 60, 59). — ಕೆಲ ಕೆಲಬರ್. rep. Some, or a few, persons (Bp. 1, 57). — ಕೆಲ ಕೆಲವರು. = ಕೆಲ ಕೆಲಬರ್. (B. 4, 98). — ಕೆಲ ಕೆಲವು. rep. = ಕೆಲ ಕೆಲ. See Śmd. 47. 186. 341. 382; B. 3, 29. 37; 5, 206. — ಕೆಲಬರ್. -ರು. (Śmd. 122. 123). Some persons (ಅರಬರ್ Čt. I, 48). ಅವರಿವರ್ ಕೆಲಬರ್ (Śmd. 142). ಸಾರೆ ಕೆಲಬರು ಕುಡಿಯೆ (ಸಹಪಾನ Mr. 221). See Bp. 56, 37; 57, 21. — ಕೆಲವ್ವರ್. -ರು. = ಕೆಲಬರ್. (Śmd. 122. 71. 127. 142). ಮುದವನಿಗನ ಅರು ಕೆಲವ್ವರು ಸ್ನೇಹಿತರುಣ್ಟು, ಅವರು ಜನ್ಯರೆನಿಸುಗು (Nr.). — ಕೆಲರ್. -ರು. = ಕೆಲಬರ್. (Śmd. 141. 257. 268; Abh. P. 13, 92. 93; Bp. 58, 64; S. Mhr.). — ಕೆಲವರ್. -ರು. = ಕೆಲಬರ್. (C.; Si. 27. 49. 194). — ಕೆಲವು. -ಅವು. Some, several, or a few, things, etc. (ಅರೆಱುಱ', ಅರೆ, ಅರ್ಧ Čt. II, 33; ಚಿಲ, ಚಿನ, ಅನಾಕಲ್ಯ Si. 471). ಕೆಲವು (Śmd. 59). ಕೆಲವಂ (334). ಕೆಲವಱಲ್ಲಿ (382). ಕೆಲವಱೊಳ್ (59). A strange plural appears in ಕೆಲವುಗಳು (B. 3, 87; My.). 2, from the true neutral plural use, *e. g.* in ಕೆಲವು ಶಬ್ದಂ (Śmd. 352), ಕೆಲವೆಡೆ (82), ಕೆಲವು ದಿನಂ (J. 28, 15), the custom arose to use ಕೆಲವು just like ಕೆಲ, *e. g.* ಕೆಲವು ಹುಡುಗರು, ಕೆಲವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು (B. 3, 4; My.), ಕೆಲವು ಕಾಲ (Si. 266; My.), ಕೆಲವು ಜನರು (C.).

ಕೆಲಚು kĕlaću. Help (ಸಹಾಯ Śmd. II; Śm. 57; Kk. 77).

ಕೆಲಸ kĕlasa. (fr. ಕೆಯ್ 2). Work; occupation; business; affair; employment; deed, act; use, advantage (ಕಾರ್ಯ Nn. 19. 144; ಕಜ್ಜ Bhn. 24; ಕರ್ಮ, ಕ್ರಿಯೆ Si. 385; C.; Tĕ. ಕೆಲಸಮು). ಲಿಪಿ ಮೊದಲಾಗುಳ್ಳ ಕೆಲಸ (ಪುಸ್ತಕರ್ಮ Hlâ.). ಅವಳೋರ್ವ ವೃದ್ಧೆಯಲ್ಲದೆ ಪೇಡಿ'ದ ಕೆಲಸವ ಮಾಡುವವಳಾಗಿ, ರಾಣಿವಾಸದೊಳು ಸುಱಿ'ವಳು (ಅಸಿಕ್ನಿ Nr.). ಕೆಲಸಕೆ ಬಲ್ಲಿದ (ಕರ್ಮಶೂರ, ಕರ್ಮಠ Hlâ.). ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಜಾಣನು (ಕರ್ಮಶೂರ, etc.); ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮೆಯ್ದೆಗೆವವನು (ಮನ್ದ, ತುನ್ದ, ಅಲಸ, etc.); ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮೆಯ್ಯೊಡ್ಡುವವನು (ದಕ್ಷ, ಚತುರ, etc. Nr.). ಪಾಪದ ಕೆಲಸ (ಅಕುಶಲಕರ್ಮ Si. 423). ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದ ಕುಮ್ಬಾರ ಮಕ್ಕಳ ಕುಣ್ಡೆಗೆ ತಟ್ಟಿದ (Prv.). See Bp. 3, 37; 26, 55; 37, 4. 12; 53, 12; 54, 19; 60, 60; 61, 23. 59; J. 19, 25; B. 2, 14. 29; 3, 83. 126; 4, 110. 149. 222; 5, 204. 222. 236. 268. 285; Si. 69. 296. 357. 385. 396. 399. 400, etc.; ಅರೆಗೆಲಸ, ಗಣ್ಣು ಕೆಲಸ. — ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರು. To come to do work. 2, to be useful or serviceable (C.; B. 3, 115; 4, 14. 194). ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಮೆಯ್ಗಳ್ಳ ಮುಕ್ಕ (ಅಕರಣಿ Si. 401). — ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬೀಱು. = ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರು. (C.; B. 2, 23; 3, 48. 57; 5, 154. 188). — ಕೆಲಸಕ್ಕೆವರ್. -ಬರ್. = ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರು No. 1. (Śmd. 82). — ಕೆಲಸಗಳ್ಳ. -ಕಳ್ಳ. A lazy man (ಸುಱಿ' Śmd. I; C.). — ಕೆಲಸಗಳ್ಳತಿ. -ಕಳ್ಳತಿ. A lazy woman. ಕೆಲಸಗಳ್ಳತಿಗೆ ಕೂಸು ಹುಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಕೆಲಸಗಳ್ಳಿ. -ಕಳ್ಳಿ. = ಕೆಲಸಗಳ್ಳತಿ. (My.). — ಕೆಲಸಂಗೆಯ್. -ಂಗೆಯ್. To do work, to work. ಪಂಚಕಾರುಕರು ಕೆಲಸಂಗೆಯ್ವ ಮನೆ (ಕರ್ಮಶಾಲೆ Hlâ.). See Bp. 29, 14; 47, 18. — ಕೆಲಸ ತಕ್ಕೊಳ್ಳು. To demand or exact work (C.; B. 4,

Digitized by Google

72. 73). — ಕೆಲಸ ಬೊಗಸು. reit. (B. 4, 142; 5, 282. 284). — ಕೆಲಸಮ್ಪುಗು. -ಂಪುಗು. To enter into or upon a work. ಕೆಲಸಪ್ಪೊಕ್ಕಂ (Śmd. 200). — ಕೆಲಸವಪ್ಪೊಡು. -ಂಪೊಡು. To undertake a work (Bp. 53, 66). — ಕೆಲಸ ಹೇಱು. To give order for work to be done (C.; B. 5, 134).

ಕೆಲಸಿ kĕlasi. 1. A person who works. See ಕಡುಗೆಲಸಿ, ಬಲು-, ಬದ್-.

ಕೆಲಸಿ kĕlasi. 2. (fr. ಕಿರಿ 1). = (ಕಿಲಿಗ), ಕೆಲಸ್ಯ. A barber and hair-dresser (My.; ನಾವಲಿಗ G.; T. ಚಿರೈಯ). ಕೆಲಸಿ ಒಳ್ಳೆಯವನೇ ಸರಿ, ಹೊಲಸಿನಿಂದ್ದ ಕುಣ್ಡ್ರ ಕೂಡದು (Prv.).

ಕೆಲಸಿಗ kĕlasiga. = ಕೆಲಸಿ 2. (C. Bp. 47, 41; My.). — ಕೆಲಸಿಗರವ. -ಅವ. = ಕೆಲಸಿಗ. (Si. 337).

ಕೆಲಸ್ಯ kĕlasya. = ಕೆಲಸಿ 2. (S. Mhr.).

ಕೆಲೆ kĕlĕ. To cry or shout with energy or for joy (ಉತ್ಸಾಹಧ್ವನಿ Śmd. Dh.; T. ಚಲೈ, ಚಲಮ್ಬು, ಚಲುಮ್ಬು, to sound; *cf.* ಕಲ್; ಗಜ್ಜೆ, ಗೆಜ್ಜೆ). See Bp. 32, 23. 25; 38, 17; 60, 32; 61, 23; Śśv. 1, 52. **2,** to cry out, to vociferate (abusively, My.; Abhâ. 2, 52; Sp. s. ಬಲ್ಲತನ).

ಕೆಲೆತ kĕlĕta. Abusive vociferation (My.).

ಕೆಲ್ಲ kĕlla. (= ಕೆಲ್ಲೆ). A shive, a little piece of thread or a fibre (Râm. 6, 53, 91).

ಕೆಲ್ಲಯಿಸು kĕllayisu. To splinter (v. i.): to be troubled, to be vexed (? Bh. 6, 5, 31).

ಕೆಲ್ಲೆ kĕllĕ. A shiver, a splinter (ಸಿಗುಱ್ Śm. 49; Kk. 56; Bh. 7, 3, 34; Tĕ. ಚಿಲ್ಲ; T. ಚಿಲ್ಲಿ; T., M. ಚಿಲ್ಲು, a chip; see s. ಕೆತ್ತು 4). — ಕೆಲ್ಲೆಗೆಡೆ. -ಕೆಡೆ. To go into splinters (Bh. 6, 6, 2).

ಕೆವಲ kĕvala. = ಕೇವಲ. (St. & Pl.).

ಕೆವ್ವನೆ kĕvvanĕ. With the hissing sound of a stone, etc., thrown away with great force (C.; Tĕ. ಕೆವ್ವುನ).

ಕೆಸ kĕsa. = ಕೆಸವು No. 2, etc. See ಮರ-.

ಕೆಸರು kĕsaru. = ಕಿಸುರ್ 2. (My.; see ಕಣ್ಣಿಸರು).

ಕೆಸಱ್ kĕsar̤. = ಕೆಸಱು, q. v. ಕೆಸಱ್ (Śmd. 59). ಕೆಸರ್ಗಳ್ (53). ಕೆಸಱೊಳ್ (J. 12, 8). ಕೆಸಱೊಳ್ ಅದ ಪಜ್ಜೆ (ಅಡೆವನೆಗೆ Śmd. II). See Śśv. 3, 45. 46. — ಕೆಸಱಂಕ. -ಅಂಕ. A wrestler (ಮಲ್ಲ Śmd. II; Kk. 78; Kâvy. III, 2, 82). — ಕೆಸಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ. (Śmd. 217). A lotus (ನೀರ್ವೂವು, ತಾವರೆ Kk. 13; ಅರವಿನ್ದ, ತಾವರೆ Śm. 26). — ಕೆಸರ್ಮಸಗು. (Śmd. 217). Mud to be expanded, etc.

ಕೆಸಱಿಗೆ kĕsar̤igĕ. The drain of a bathroom (ಬಚ್ಚಲ್ Śs.).

ಕೆಸಱು kĕsar̤u. = ಕೆಸಱ್. Wet soil; mud, mire (ಪಂಕ, ಕಾದ, ನಿಷದ್ವರ, ಜಮ್ಬಾಲ, ಕರ್ದಮ, ಇಜ್ಜಲ Hlâ.; Mr. 418; Si. 83. 430; C.; T. ಚಗದಿ, ಚಿಱುಮಿಯ, ಚೆದುಕ್ಕು, ಚೆದುಮ್ಬು, ಚೆಯಲ್, ಚೆಯ್ಕಲ್, ಚೇದಗ, ಚೇಱು, ಚೇವಲ್; M. ಚೇಱು, ಕೆಡುವಮ್ಬು, ಚೆದುಕ್ಕು, ಚೆಳಿ, ಚೆಡಿ, ಚಳಿ; Tĕ. ಚಿದುಕು, ಜಿರುಕು; Mhr. ಚೇಸ್ರಾ). ಕೆಸಱುಳ್ಳ ಎಡೆ (ಪಿಚ್ಛಿಲ, ವಿಜಿಪಿಲ Hlâ.). ಮಾಪರೆ ಪೋಪರೆ? ಪಾಪಮೇನ್? ಅದು ಕೆಸಱ್? (Sp.). ಸುಳ್ಳನ ಮಾತು. ಕೆಸಱೊಳು ಮುಳ್ಳು ತುಱಿದನ್ತೆ (Sp.). ಕೆಸಱಿನಲ್ಲಿ ನಟ್ಟ ಕಮ್ಬದನ್ತೆ.— ಕೆಸಱಿಗೆ ಹಱಿಗೋಲು ಬೇಕೇ?—ಕೆಯ್ ಕೆಸಱಾದರೆ ಬಾಯ್ ಮೊಸರು (Prvs.). See Bp. 60, 42; Bh. 1, 5, 9; J. 33, 18; Si. 86.

ಕೆಸವು kĕsavu. A mushroom (ಛತ್ರಿಕೆ Mr. 149). **2,** = ಕೆಸು, etc. ಕೆಸವಿನ ಸೊಪ್ಪು (My.).

ಕೆಸು kĕsu. = ಕೆಸ, ಕೆಸವು No. 2, ಕೇಸವೆ, ಕೇಸು 1. A stemless plant with large leaves and eatable tubers, the Cocco, Arum colocasia L. (St. & Pl.; Tu. ತೇವು, T. ಚೇಪ; T., M. ಚೇಮ್ಬು). See Prv. s. ತಿತು.

ಕೆಳ kĕḷa. = ಕಿೞ್ 1, etc., ಕೆಳಗು (Śmd. 211). Dative ಕೆಳಕ್ಕೆ (C.; Si. 115, 116. 397. 400), or ಕೆಳಕೆ (My.), *e. g.* ತಲೆ ಕೆಳಕಾಗಿದ್ದಾತನು (ಅವಾಚ್, ಅಧೋಮುಖ Nr.). — ಕೆಳಗಡೆ. -ಕಡೆ. The lower side; the under side; downwards; beneath (ತಲ Si. 457; C.); the eastern direction, the east (C. in ಕೆಳಗಡೇ ಸೀಮೆ). See Si. 84. 110. 116. 121. 204. 209; B. 4, 205; 5, 21. — ಕೆಳತಟ್ಟು. = ಕೆಳಗಡೆ. (My.). — ಕೆಳತನಕ. Down to the lower portion, to the bottom (C.). ಮೇಲಿನ್ದ ಕೆಳತನಕ (B. 4, 150). See B. 5, 297. — ಕೆಳತುಟಿ. The lower lip (My.). — ಕೆಳದವಡೆ. The molars of the lower jaw (My.; *cf.* Si. 214). — ಕೆಳದಾಡೆ. = ಕೆಳದವಡೆ. (My.; *cf.* Si. 213). — ಕೆಳನಾಲಿಗೆ. The uvula (ಸೂಣೆ G.). — ಕೆಳಭಾಗ. The lower portion (C.; B. 4, 69). ನಡುವಿನ ಕೆಳಭಾಗ (ಜಘನ G.). — ಕೆಳಮೆಯ್. The lower body or side (My.); the inner side, as of a jacket (S. Mhr.). See Śmd. 250. — ಕೆಳಲೋಕ. A lower world. ತಲ ಅತಲ ವಿತಲ ಸುತಲ ರಸಾತಲ ತಲಾತಲ ಮಹಾತಲಮ್ ಎನ್ದು, ಸತತಂ ಕೆಳಲೋಕಮ್ ಏಱಕ್ಕು (Mr. 32). — ಕೆಳಸಾರ್. = ಕೆಳಗು ಸಾರ್ (Śmd. 211). To approach the lower side, etc. — ಕೆಳಹೊಟ್ಟೆ. = ಕಿಱುಹೊಟ್ಟೆ. (My.).

ಕೆಳಗು kĕḷagu. = ಕಿೞ್ (Śmd. 80. 198. 209), ಕಿಸ್ (209), ಕೆಳ (211), ಕೀೞ್ (Śm. 114). The state of being under, below, down, or inferior; the lower side or direction; the bottom; under, down, downwards, etc.; the state of being previous (ಅಧಸ್ತಾತ್, ಅವಾಕ್, ಅಧಸ್ Hlâ.; ಅಧಸ್ Mr. 59; ತಳ Śmd. 348. 349 Cm., Śm. 113; ಅಡಿ Śmd. 350 Cm.; J. 15, 42). Declension: ಕೆಳಗಣ, ಕೆಳಗಣಿಂ, ಕೆಳಗಣ್ಗೆ (Śmd. 135), ಕೆಳಯಿಕ್ಕೆ (Nr.), ಕೆಳಯಿಕೆ (Bp. 43, 5), ಕೆಳಯುಕೆ (S. Mhr.), ಕೆಳಯಿಂಕೆ (G.), ಕೆಳಗಿನ (C.; Si. 399), ಕೆಳಗಿನಿನ್ದ (C.; Si. 378), ಕೆಳಗಿನೊಳ್ (Śm. 113). ಆನೆಯ ಕುಮ್ಭಸ್ಥಲದ ಕೆಳಗು (ಅರಕ್ಷ); ತುಟಿಯ ಕೆಳಗು (ಚಿಬುಕ Hlâ.). ನಾಭಿಯ ಕೆಳಗಣ ಕಿಬ್ಬಸುಱು (ವಸ್ತಿ); ಮೊಱಕೆಯ್ಯ ಕೆಳಗಣ ಭಾಗವು (ಪ್ರಕೋಷ್ಠ); ಕೆಳಯಿಕ್ಕೆ ಹಾಱುವ ಪಕ್ಕಿ (ಸಣ್ಡೀನ Nr.). ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಹತ್ತರವಿರುವ ಕೆಳಗಣ ಭೂಮಿ (Si. 116). ಕೆಳಗಣ ದಿನ (ಅಧರೇದ್ಯುಸ್ 477; My.). — ಕೆಳಗಣಂ (Śmd. 136). A man of an inferior position, etc. — ಕೆಳಗಣ್ಗೆ ಪರ್. -ಬರ್. To descend (ಇೞಿ Śmd. I). — ಕೆಳಗು ಸಾರ್. = ಕೆಳ ಸಾರ್ (Śmd. 211).

ಕೆಳಗೆ kĕḷagĕ. = ಕೆಳಗು (Śmd. 145; C.). ಮೇಲುಂ ಕೆಳಗೆಯುಂ (26). ಕೆಳಗೆ (ತಳದಲ್ಲಿ 351 Cm.). ಅಕ್ಷಿಯಿಂ ಕೆಳಗೆ ನೋಡಲು (ನಿಮೀಲನ Mr. 317).* ಉಡಿಯಿನ್ದಲೂ ಕೆಳಗೆ (ಅಧರ, ಅಧೋಭಾಗ Nn. 67). ಅದಿಯ ಗುರುವಿನ್ದಂ ಕೆಳಗೆ (Ch. v. 30). ಪೇರಾಲದ ಕೆಳಗೆ (Râv. 9, 24). ಗೊಜ್ಜಗೆಯರಲ ಬೆಳ್ಮುಗಿಲ ಕೆಳಗೆ (10, after 31). ಹೂಗಿಡುಗಳ ಕೆಳಗೆ (Bp. 38, 10). ವರ್ಗದ ಹುಡುಗರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಹೆಸರು ಕೆಳಗೆ (last) ಬನ್ದು (B. 1, 12). ಒನ್ದು ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಒನ್ದು ಹುಲೀ ಮಱಿ ಮಲಗಿತ್ತು (2, 12). ಆಕೆ ಮೋಱೆ ಕೆಳಗೆ ಮಾಡಿ ಕೊಣ್ಡು, ಸುಮ್ಮನೇ ನಿನ್ತಳು (3, 81; *cf.* 3, 99). ಗಿಡದ ಕೆಳಗೆ ಹೋಗಿ, ನಿನ್ತು ಕೊಣ್ಡು (4, 18). ನಾಲ್ಕು ನೂಱು ವರ್ಷದ ಕೆಳಗೆ (ago, 4, 98). ಗೋಪುರದ ಕೆಳಗೆ ನಿನ್ತಳು (4, 175). ಮಹಾರಾಣಿಯವರು ಈ ದೇಶವನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್

Digitized by Google

ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರದ ಕೆಳಗೆ ತಕ್ಕೊಂಡ್ಡರು (4, 116). — ಕೆಳಗಿಡು. -ಇಡು. To put or lay down (C.; B. 4, 56. 62). — ಕೆಳಗಿಳಿ. -ಇಳಿ. To descend (C.; B. 4, 18. 19). — ಕೆಳಗಿಳಿಸು. -ಇಳಿಸು. To cause to descend; to take down (C.; B. 4, 55). — ಕೆಳಗೆ ಬೀಳು. To fall to the ground (C.). ಕೆಯ್ಯೊಳಗಿನ ಖಡ್ಗವು ಸಡಲಿ ಕೆಳಗೆ ಬಿತ್ತು (B. 5, 71). — ಕೆಳಗೆ ಮೇಲು ಮಾಡು. To make the lower side the upper, to turn, as hay (C.; B. 5, 295). — ಕೆಳಗೆ ಮೇಲೆ. Topsyturvy (C.).

ಕೆಳದಿ kĕḷadi. = ಗೆಳತಿ, ಗೆಳತಿ, ಗೆಳತೆ. A female companion or friend (ಆಲಿ, ಸಖಿ Nn. 138; ಗೆಳತಿ, ಸಖಿ Ss.; ವಯಸ್ಯೆ, ಆಲಿ, ಸಖಿ Hlâ., Nr.; ಮಿತ್ರೆ, ಸಖಿ, ಸಹಜೀವಿಕೆ, etc. Mr. 305; Tĕ. ಚೆಲಿ, ಚೆಲಿಯ; T. ಚಿಲದಿ; T. ಕಳ್ಳಿ, consanguinity; ಕಳ್ಳೆಯಾರ್, companions, relations; ಕೇಳ್, relation; ಕೇಳ, a companion; ಕೇಣ್ಮೈ, a relation; friendship; *cf.* ಕೇಳ). Plural ಕೆಳದಿಯರ್. See Šmd. 98. 179. 207; Prll. 3, 29. 30; Bh. 2, 13, 11; J. 3, 6; 7, 3; 8, 15. 23; 29, 30.

ಕೆಳಯಕೆ kĕḷayakĕ. = ಕೆಳಯಿಕೆ, etc. See s. ಕೆಳಗು.

ಕೆಳರ್ kĕḷar. 1. (= ಕೆರಳು 3). To gape; to open (v. i.); to expand, to unfold; to extend; to spring open, to blossom; to break forth or out, to appear, to rise (ವಿಜೃಂಭಣ Šmd. Dh.; Šsv. 3, 62; T., M. ಕಿಳರ್; M. ಕಿಳರು, to rise as dust).

ಕೆಳರ್ kĕḷar. 2. (= ಕಿಳರ್ 2, ಕೆರಳ್ 1). To cry out, to roar; (to dispute, to wrangle). ಕೆಳರ್ದುದು (ವಿವಾದ Ċt. II, 46). See Abh. P. 13, 85; 14, after 144.

ಕೆಳವು kĕḷavu. (Šmd. 247).

ಕೆಳೆ kĕḷĕ. 1. To draw or attract towards one's self (ಆಕರ್ಷಣ, Mahâdêvapuramaṭha's MS. of Šmd. Dh.; *cf.* ಸೆಳೆ).

ಕೆಳೆ kĕḷĕ. 2. = ಗೆಳೆ, ಗೆಣೆ, ಗೆಳೆ. Union; companionship, friendship;—a companion, a friend, male or female (Šmd. 109; see ಕಟ್ಟು & ಗಡೆ 2). See Bp. 9, 41; 28, 37; 40, 31; 47, 36; J. 24, 8; 26, 23. — ಕೆಳೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To become a companion or friend of; to befriend; to become united. ಕೆಳೆಗೊಂಡಂ (Šmd. 200, o. r. -ಗೊಟ್ಟಂ). ಕೆಳೆಗೊಂಡಿರ್ಪಂ (Ċt. II, 30). See Rsv. 9, 9; 8, 119; Bh. 1, 6, 4; J. 30, 38. — ಕೆಳೆಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To join, to put to or in (Rsv. 4, after 14; 8, 3; 13, after 59).

ಕೆಳೆತನ kĕḷĕtana. = ಗೆಳೆತನ, etc. Companionship, friendship (Abh. P. 16, after 39; Šsv. 2, after 42).

ಕೆಳೆಯ kĕḷĕya. = ಗೆಣೆಯ, ಗೆಣೆಯ, ಗೆಳೆಯ, ಗೆಳೆಯ. A male companion or friend (ತಳ್ಕಂ Ċt. II, 72; ಮಿತ್ರ, ಸಖಿ, ವಯಸ್ಯ, ಸುಹೃತ್, ಸ್ನಿಗ್ಧ Hlâ.; Mr. 268; Tĕ. ಚೆಲಿಯುಡು; T. ಚಿಲಿದನ್). See Šmd. 159; Abh. P. 15, 38; J. 28, 23. 26; 29, 6; Bhâgavata 10, 18, 9; Šm. 13. **2,** = ಕೆಳೆ 2, companionship, friendship, affection (ಸಖ್ಯ, ಸಾಪ್ತಪದೀನ, ಸೌಹಾರ್ದ, ಸೌಹೃದ, ಸ್ನೇಹ, ಮೈತ್ರಿ, ಪ್ರೀತಿ, etc. Hlâ.).

ಕೆಳವ kĕḷava. = ಕೆಳವ. An old man (ಮುದುಕ Šmd. I, o. r. ಕೆಳವ; T., M.; T. ಕಿಳ, old; M. ಕಿಳ, to descend; to be subtracted, low, degraded; see ಕಿಳ್ 1).

ಕೆಳಿವ kĕḷiva. = ಕೆಳವ. (ಮುದುಕ Ċt. I, 3).

ಕೇ kê. To lie down, to repose (ಶಯನ Šmd. Dh.; *cf.* Sk. ಶೀ?). **2,** to copulate with (ನಿಧುವನ Šmd. Dh.; My.). P. p. ಕೇದು (265. 279; My.). ಪೂಜಿವ ಕೇಯಂ (75). ಮನೇ ಗಣ್ಣ ಗೇದು, ಹಾಕುತ್ತಾನೆ; ಪಕ್ಕಸ್ವಾಟಿಮಿಣ್ಣ ಕೇದು, ಹೋಗುತ್ತಾನೆ (Prv.). See Prv. s. ರೋಣ. — ಕೇದಾಟ. -ಆಟ. Copulation (My.).

ಕೇಕಟ kêkaṭa. Barren; rough (Sd.; Mhr. ಬೇಕಟ, decrepit, decayed; cross, snappish).

ಕೇಕಯ kêkaya. N. of a tribe, country and its king. (Râm. 1, 3, 17).

ಕೇಕರ kêkara. *Squint-eyed;* a leer (ಅಪಾಂಗ, ಕಡೆಗಣ್ಣು Nn. 81; Mr. 316; Rsv. 4, 100). 2, an excellent man (Rsv. 4, 100).

ಕೇಕರಾವಲೋಕನ kêkara-avalôkana. A side glance (of love, Abh. P. 16, 78).

ಕೇಕರಿಕೆ kêkarikĕ. Hawking in spitting; spitting out (ನಿಷ್ಠೀವ, etc. Si. 400).

ಕೇಕರಿಸು kêkarisu. (ಕ್ಯಾಕರಿಸು). To hawk in spitting (C.; Bp. 38, 17; Tĕ. ಕೇಕರಿಂಚು). ಉತ್ತಮರನ್ನು ನಿನ್ದಿಸಿದರೆ ಮುಖದ ತುಮ್ಬ ಕೇಕರಿಸಿ ಉಗುಳುತ್ತಾರೆ (Prv.).

ಕೇಕಾರವ kêkâ-rava. The sound ಕೇಕಾ (ಕೇಕೆ). (ಕೇಗಿದುದು Ċt. II, 89).

ಕೇಕಿ kêki. *A peacock.*

ಕೇಕು kêku. = ಕೇಗು 2, q. v.

ಕೇಕೆ kêkĕ. *The cry of a peacock.*

ಕೇಕೇ kêkê. An imitative sound. — ಕೇಕೇ ಹಾಕಿ ನಗು. To laugh aloud (from joy or for derision's sake, My.).

ಕೇಗು kêgu. 1. To cry as a peacock (ಮಯೂರಶಬ್ದನ Šmd. Dh.; ಕೇಕಾರವ Ċt. II, 89). ಕೇಗಿದುದು ಸೋಗೆ (Šmd. 169). ಅಣಿಯರಂ ಕೇಗಿ ಕುಣಿವ ನವಿಲ್ (Rsv. 8, 120).

ಕೇಗು kêgu. 2. = ಕೇಕು. The cry of a peacock (ನವಿಲ ಧ್ವನಿ Ċt. I, 71; ಸುಡುವ ನವಿಲ ಧ್ವನಿ Kk. 24, o. r. ಕೇಕು; ನವಿಲ ದನಿ Šm. 29).

ಕೇಟ kêṭa. = ಕೇತ (ಕ್ಯಾತ), etc. See ಒಡಿಕ್ಯಾಟ (-ಕೇಟ).

ಕೇಡಾಳಿ kêḍu-âḷi. (Šmd. 239). A mischief-maker (My.).

ಕೇಡಿ kêḍi. One who ruins or is ruined. See ಅನ್ನಗೇಡಿ, ಅಭಿಮಾನ-, ಆಸೆ-, ಎದರ್-, ಕಡು-, ಕುಲ-, ತಿಳಿ-, ದಾಯ್-, ಬುದ್ಧಿ-, ಬ್ರತ-, ಮತಿ-, ವಿಚಾರ-, ವ್ರತ-, etc.

ಕೇಡಿಗ kêḍiga. = ಕೇಡುಗ. One who ruins or is ruined (My.). See ಕುಲಗೇಡಿಗ.

ಕೇಡಿಗತನ kêḍigatana. = ಕೇಡಿತನ. (My.). See ಬುದ್ಧಿಗೇಡಿಗತನ.

ಕೇಡಿತನ kêḍitana. The state of being a destroyer or that of being destroyed, impaired. See ಎಚ್ಚರಿಗೇಡಿತನ, ಕಡು-, ತಿಳಿ-, ನಾಚಿಕೆ-, ಮಾನ-, ದಾಯ್-, ವಿಚಾರ-, etc.

ಕೇಡು kêḍu. A verbal noun of ಕೆಡು (Šmd. 250). Ruin, destruction; mischief, evil; disaster; loss (ಪೃಷ್ಟ Šmd. I; Šm. 56; Kk. 75; ಕ್ಷಯ, ಕ್ಷತಿ Nr.; C.; Tu.; Tĕ. ಕೀಡು, ಚೇಟು). ಮಾಡಿದಪಂ ಕುಲಸಮಿತಿಗೆ ಕೇಡಂ (Šmd. 260 Mdb.). ಕೇಡಿಲ್ಲದ ವಸ್ತು (ಸನಾತನ, ಧ್ರುವ, ನಿತ್ಯ, etc. Hlâ.).

Digitized by Google

ಎನ್ದೊ ಕೇಡಿಲ್ಲದುದು (ಸನಾತನ, ನಿತ್ಯ Nr.). ಕೇಡಿಲ್ಲದುದು (ನಿತ್ಯ Nn. 18. 41. 59; ನಿತ್ಯ, ಅನಶ್ವರ 132). ತನ್ನ ಹೆಚ್ಚುಗೆಗೆ ಕೇಡ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಇರುಹ (ಸ್ಥಾನ), ಪರರಿಗೆ ಕೇಡ ಮಾಡಿ ತನಗೆ ಲೇಸು ಮಾಡಿಕೊಳುಹ (ವೃದ್ಧಿ); ತನ್ನ ಕೆಡಿಸಿದಂಗೆ ಕೇಡ ಮಾಡುಹ (ಕ್ಷಯ); ಕೇಡು ಆಡಸಿದವನು (ಆಪನ್ನ, ಆಪತ್ಪ್ರಾಪ್ತ Nr.). ತನಿಗೆ (= ತನಗೆ) ಆಗದವರಿಗೆ ಕೇಡನ್ನು ಉಣ್ಣು ಮಾಡ ಬೇಕೆಮ್ಬ ಪಾಪಬುದ್ಧಿ (ಅಸೂಯೆ Si. 69). ಪರರರ್ಥವ ಸೆಳೆದು ಕೊಮ್ಬ, ಪಾತಕತನದಿಂ ಪರರ ಪೀಡಿಪ ಪಾಪಿಗೆ ಪರರರ್ಥಂ ಗತಿಯು ಕೇಡು (Jmt. 22). ಕೇಡು ಬರುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕೂಡುವದು ದುರ್ಬುದ್ಧಿ.—ಕೇಡು ಬರುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ (ತಾನು) ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೂ ತಪ್ಪದು (Prvs.). See Šmd. 69. 139; Bp. 40, 74; 48, 15; 56, 2. 21. 37; 61, 5; Bh. 1, 8, 56; B. 2, 8; 4, 171; Prv. s. ಬುದ್ಧಿ. — ಕೇಡುಗಾಲ. -ಕಾಲ. A disastrous period (C.). ಕೇಡುಗಾಲಕ್ಕೆ ನಾಯಿೂ ಮಣಿ ಮೊಟ್ಟೆಯಿಕ್ಕಿತು.—ಕೇಡುಗಾಲಕ್ಕೆ ಬುದ್ಧಿ ಇಲ್ಲ, ಮರಣಕಾಲಕ್ಕೆ ಮದ್ದು ಇಲ್ಲ (Prvs.). — ಕೇಡುಸುದ್ದಿ. Evil tidings (C.).

ಕೇಡುಗ kêḍuga. = ಕೇಡಿಗ. (My.). See ಅಭಿಮಾನಗೇಡುಗ, ಕಡುಗೇಡುಗ.

ಕೇಣ kêṇa. = ಕೇಣ್, q. v. Envy, grudge; greediness after; anger, passion (ಮಚ್ಚರ, ಮತ್ಸರ Šs.; ಮತ್ಸರ Bhn. 18; *cf.* ಜೇನ?); deliberation, consideration, restraint. See Grj. 8, after 26; Bp. 17, 5; 33, 11; 37, 18; 40, 60; Bh. 1, 7, 40; 6, 8, 12; 8, 24, 42; Šsv. 4, 10; J. 1, 8; 19, 37; 22, 6; 23, 42; Abhâ. 1, 40. — ಕೇಣಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To become envious, etc. (Bh. 8, 22, 29; J. 20, 38). — ಕೇಣಮ್ಬಡೆ. -ಂ-ಪಡೆ- = ಕೇಣಗೊಳ್. (Šsv. 4, 87). — ಕೇಣಸರ. Envy; stubbornness (My.).

ಕೇಣಕಾಱ kêṇa-kâṟa. A grudger (Bh. 6, 2, 16).

ಕೇಣಿ kêṇi. A temporary well or tank, a hole dug in a river's bed (M., T., R.; T., M. also ಕೇಣಮು; *cf.* ಚಿಂಡಿ).

ಕೇಣಿ kêṇi. 1. Tbh. of ಶ್ರೇಣಿ (Šmd. 345).

ಕೇಣಿ kêṇi. 2. (= ಕೇಳಿ). — ಕೇಣಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To begin to move about or to sport, to take up the movements of (J. 7, 15; 12, 42).

ಕೇಣಿಕಾಱ kêṇi-kâṟa. A trafficker. See ಮುಂಗೇಣಿಕಾಱ. (Mhr. ಕೇಣೀಂ, an article of traffic).

ಕೇಣಿಗ kêṇiga. = ಕೇಣಿಕಾಱ. (Č. Bp. 47, 41).

ಕೇತ kêta. = ಕಾಟ 5, ಕಾತ, ಕೇಟ, ಕ್ಯಾಟ, ಕ್ಯಾತ. See ತೊಣ್ಣೆ-, ದೊಣ್ಣೆ-.

ಕೇತ kêta. Summons, invitation; place, site. See ಸಂ-. 2, (= ಕೇತಿ 2), a N. among Šaivas (My.). — ಕೇತಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 48; 37, 8. 23. 60; 60, 18. 29. 31. 34. 35. 36). See ಏಲೇಶ-, ಏಲೇಶ್ವರದ-.

ಕೇತಕ kêtaka. = ಕೇತ. See ಸಂ-.

ಕೇತಕಿ kêtaki. = ಕೇದಗೆ, ಕೇದಿಗೆ. *The fragrant screw-pine, Pandanus odoratissimus* Lin. (ಗಜಿ'ಹೂ Čt. I, 103).

ಕೇತನ kêtana. *Summons, invitation.* 2, *business* (*cf.* ಕೆಯ್ 2). 3, a place; a house (ಆಗಾರ, ಮನೆ Nn. 62). 4, splendor (ತೇಜ, ತೇಜಸ್ಸು 62). 5, *a flag, a banner* (ಪತಾಕೆ, ಟೆಕ್ಕೆ Nn. 18; ಧ್ವಜ 62).

ಕೇತಲ kêtala. — ಕೇತಲದೇವಿ. N. (Bp. 59, 8).

ಕೇತಾರ kêtâra. = ಕೇದಾರ. (Bp. 19, 23; 58, 34; My.).

ಕೇತಿ kêti. 1. See ಕಲಕೇತಿ.

ಕೇತಿ kêti. 2. (= ಕೇತ No. 2). — ಕೇತಿದೇವ. N. (Bp. 37, 4. 22. 41. 57; 60, 19). See ಮೇದರ-. — ಕೇತಿದೇವಯ್ಯ. N. See ಮೇದರ-.

ಕೇತು kêtu. *A ray of light;* brightness (ಅಂಶು, ಕಿರಣ Nn. 42). 2, *a meteor; a comet* (ಶಿಖಿ Nn. 4). 3, *the dragon's tail or descending node:* the lower part of the body of the daitya Saiṁhikêya, which was severed from its head (called Râhu, q. v.) by Vishṇu (ಗ್ರಹಭೇದ 42; ಶಿಖಿ Mr. 39; ಚಮ್ಮಳಿ Kk. 12; ಚಮ್ಮಳಿಕೆ 11*b*). 4, a sign, *a flag, a banner* (ಪತಾಕೆ, ಟೆಕ್ಕೆ 42). 5, a chariot of the gods (ತಿಪಿಕೆ, ವಿಮಾನ 42). 6. disease. 7, an enemy.

ಕೇತುದಣ್ಡ kêtu-daṇḍa. A flag-staff (J. 12, 16).

ಕೇತುಪಟ kêtu-paṭa. A flag (Šsv. 3, after 35).

ಕೇತುಮಾಲ kêtu-mâla. One of the nine great divisions of the world, the western varsha of jambudvîpa. (My.).

ಕೇದಗೆ kêdagĕ. = ಕೇದಿಗೆ. Tbh. of ಕೇತಕಿ (Čt. II, 7; Mr. 126; Si. 166; My.; ಗಜಿ'ವೂ Kk. 22. 86; Šm. 26; ಗಜಿ'ಹೂ Čt. I, 103; T. ಕೇಜಯಾ, ಕೇದಗೈ). ಕೇದಗೆಯ ಪೂ (ಗಜಿ'ವೃಕ್ಷ Šmd. II). ಕೇದಗೆಯತ್ತಣಿನ್ದೆಯುಂ ಕಮ್ಪು ಬನ್ದುದು (150). See ಬಿಳಿ-.

ಕೇದರ kêdara. *N. of a plant.*

ಕೇದರಿಸಿ kêdarisi. ಕ್ಯಾ-. A common annual herb, Mollugo stricta L. (Z.).

ಕೇದಾರ kêdâra. = ಕೇತಾರ. *A field* (ಕೆಯ್, ಹೊಲ Nn. 38). 2, a park (ಉಪನನ್ದನ, ಉದ್ಯಾನವನ 38). 3, a temple; Kêdâr, a part of the Himâlaya (ದೇವಗೇಹ, ದೇವಾಲಯ, o. r. ಶಿವಾಲಯ 38). 4, the body (ತನು, ದೇಹ 38). 5, Šiva as worshipped at Kêdâr. — ಕೇದಾರಗೌಳ. N. of a tune (My.).

ಕೇದಾರಲಕ್ಷ್ಮಿ kêdâra-lakshmi. A field regarded as Lakshmî (Čpr. 1, after 94).

ಕೇದಾರೇಶ್ವರ kêdâra-îsvara. = ಕೇದಾರ No. 5. (My.).

ಕೇದಿಗೆ kêdigĕ. = ಕೇದಗೆ. (C.). ಕೇದಿಗೆಹುವ್ವಿನ ತಾಳೀ ಗಿಡ (Si. 166).

ಕೇನಾರ kênâra. (= ಕೆನ್ದಾರ). The upper part of the cheek; the temples.

ಕೇನಿಪಾತಕ kênipâtaka. *The helm; a rudder.*

ಕೇನ್ದ್ರ kêndra. Centrum, the centre of a circle. (My.). 2, the distance of a planet from the first point of its orbit in the fourth, seventh or tenth degree. (My.).

ಕೇಪಲ kêpala. = ಕಿಸ್ಸಾರ, ಕೆವಲ. A shrub with scarlet flowers, Ixora coccinea L. (St. & Pl.; Tu. ಕೇಪಳೆ, ಕೇಪುಲ, ಕೇಪುಳ). See ಗಣ್ಡು-.

ಕೇಪು kêpu. The periodical supply of merchandise (My.; Mhr. ಖೇಪ).

ಕೇಮ kêma. Callosity, as that of a wart (Tĕ. ಕೇಮುಮು; R.; M. ಕೇಮು, strength, solidity, stoutness; Tĕ. ಚೇವ, core of a tree; strength, courage; stoutness, solidity; *cf.* ಕೇವ, ಚೇಗು).

ಕೇಮ kêma. Tbh. of ಕ್ಷೇಮ. (S. Mhr.).

ಕೇಯಿಸು kêyisu. (Šmd. 273). = ಕೇಸು 3. To cause to repose, etc. (My.).

ಕೇಯೂರ kêyûra. *A bracelet worn on the upper arm.*

ಕೇರ್ kêr. 1. = ಕೇಱ್. A wall (ಭಿತ್ತಿ Čt. II, 107; ಗೋಡೆ I, 60; Kk. 46; ಕುಡುರ್, ಗೋಡೆ Šm. 57; see ಕುಡುರ್). ಕೇರ್ ಕೆಡೆದುದು (Šmd. 219). ಕೇರ್ಗಳ್ (51). See Abh. P. 5, 109; Râv. 2, 21; 6, after 11; 10, after 31.

ಕೇರ್ kêr. 2. ಕೇರು. = ಗೇರು, ಗೇಱ್. The tree Seme-

Digitized by Google

carpus anacardium Lin., which produces the marking-nut (My.; M. ಚೇರ್, T. ಚೇ, ಚೇರ್; Tĕ. ಜೀಡಿ, ಜೀಡಿ). ಕೇರು (ಅರುಷ್ಕರ G.; My.). — ಕೇರ ಮರ. = ಗೇರ-. The marking-nut tree (C.; ಅಕ್ಷ, ಭಲ್ಲಾತಕ, ವೀರವೃಕ್ಷ G.). — ಕೇರುಬೀಜ. The marking-nut (C.).

ಕೇರ kêra. ಕ್ಯಾರ. (So that it *joins* or follows, = ಸೇರ; T. ಚೇರ, Tĕ. ಚೇರಿ, jointly; near, close): just then, afterwards (S. Mhr.), *e. g.* ಅದನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೇರ ಬನ್ದೆನು, ಇದನ್ನು ಹೇಳಿ ಕೇರ ಹೋದನು. *Cf.* ಕಾಟ 4, ಕೇಸ.

ಕೇರ kêra. Rubbish, refuse, etc. (Mhr. ಕೇರ, ಕೇರ). — ಕೇರ ಮಾವು. An inferior mango (S. Mhr.; B. 2, 51). — ಕೇರ ಸೋಣಿ. A broom (Si. 112; Mhr. ಕೇರಸುಣೀ).

ಕೇರಲ kêrala. ಕೇರಳ. The Kêrala or Malabâr country; a Malabâr man (ಚೇರಡಿಗ Mr. 382, o. rs. ಯೇರಡಿಗೆ, ವೇರಡಿಗ; Bp. 6, 19). *Cf.* ಚೇರ.

ಕೇರಲಾಧೀಶ್ವರ kêrala-adhîśvara. The king of Kêrala (J. 28, 17).

ಕೇರಿ kêri. A street (ರಥ್ಯೆ, ಪ್ರತೋಲಿ, ವಿತಿಪೆ, ಬೀದಿ Nr.; C.; Tu.; Tĕ. ಗೇರಿ; T., M. ಚೇರಿ; *cf.* ಕೇಱು?); one of the four chequered stripes on a pagaḍĕ cloth (Bp. 43, 4). ಮಾರುವ ಕೇರಿ (ವಿಪಣಿ, ಅಂಗಡೀ ಬೀದಿ Si. 106). ಅಂಗಡಿಕೇರಿ (ವಿಪಣಿ 420). See Bp. 52, 11; ಸೂಳೆಗೇರಿ. — ಕೇರಿ ಕೇರಿ. rep. (Śmd. 231; Bp. 5, 12; 26, 6; 43, 59; Č. Bp. 5, 3; Prll. 3, 4; J. 26, 7). — ಕೇರಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To take a street, *i. e.* to betake one's self to it (J. 26, 9).

ಕೇರು kêru. = ಕೇರ್ 2, q. v.

ಕೇರೆ kêrĕ. ಕ್ಯಾರೆ. The rat-snake, also called the whip-snake, Ptyas mucosus (E. Nicholson; ಮಾಲುಧಾನ, ಮಾತುಲಾಹಿ Nr.; C.; M. ಚೇರೆ, T. ಚಾರೈ, Tĕ. ಸಾರೆ, ಜೆರ್ರಿ-ಪೋತು; *cf.* Sk. ಕೀರ, the boa). — ಕೇರೆತುಪ್ಪ. The fat of the rat-snake which is used medicinally (My.). — ಕೇರೆಮಾನು..(ಗ್ರಾಹ, ಅವಹಾರ Si. 88). — ಕೇರೆಹಾವು. = ಕೇರೆ. (C.; B. 2, 26).

ಕೇಱಿಸು kêṟisu. To cause to winnow (C.).

ಕೇಱು kêṟu. To winnow (ಸೂರ್ಪಕರಣ Śmd. Dh.; C.; M. ಚೇಱು; Tĕ. ಚೆರಗು, ಚೇಯು; ಚೇಟೆ, a winnowing basket; *cf.* ತಗಟು). ಕೇಱುವ ಮಱ (ಪ್ರಸ್ಫೋಟನ G.). ಕೇಱುವ ಮೊಱ (ಶೂರ್ಪ G.). — ಕೇಱಾಟ. -ಆಟ. Winnowing (My.).

ಕೇರ್ kêr. = ಕೇರ್ 1. — ಕೇರ್ಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A wall-like structure (V. 4, 24). ವನದ ನಡುವೆ ದಿಟ್ಟಗೆ ಕಟ್ಟ ನೇರುವಟ್ಟ ದಾಳವೇರ ಕೇರ್ಗಟ್ಟು (Čpr. 7, after 92).

ಕೇಲ್ kêl. ಕೇಲು. A large earthen water-jar (ಮಣಿಕ, ಅಲಿಂಜರ Hlâ., Nr., Mr. 210; S. Mhr.; Mhr. ಗೇಲಾ, a round vessel to hold oil, etc.). ಕೇಲಂ ಮಾಡುವ ತಿಗುರಿಯ ಕೋಲನ್ತೆವೊಲ್ ಇರ್ದು (Śmd. 84).

ಕೇಲನ kêlana. = ಕೇಲಿ. (My.).

ಕೇಲಿ kêli. ಕೇಲೀ. = ಕೇಳಿ. *Play, sport, pastime, amusement,* amorous sport.

ಕೇಲಿಕಾಗೃಹ kêlikâ-griha. A pleasure-house; a private apartment. (My.).

ಕೇಲಿಕಿಲ kêli-kila. *A jester, a buffoon.*

ಕೇಲಿಕೆ kêlikĕ. ಕೇಲಿಕಾ. = ಕೇಳಿಕೆ. Play, etc. (= ಕೇಲಿ). See Bp. 5, 41; 6, 22; 12, 42; 19, 19; 36, 28; 37, 2. 8; 46, 52; 56, 6; 57, 46; 61, 64. — ಕೇಲಿಕೆಯ ಮಹಾದೇವಿ. N. (Bp. 59, 7).

ಕೇಲಿಗೃಹ kêli-griha. = ಕೇಲಿಕಾಗೃಹ. (My.).

ಕೇಲಿಮನ್ದಿರ kêli-mandira. = ಕೇಲಿಗೃಹ. (Bp. 42, 29).

ಕೇಲಿಸು kêlisu. ಕೇಳಿಸು. To sport, to play (Bp. 37, 2; 61, 64). ಬೆಳಗಪ್ಪಿನಂ ಕೇಳಿಸಿದಂ (Śmd. 295). ರಮ್ಯೆ ಕೇಳಿಸುಂ ಪೆಕ್ಕಣಮುಂ (268).

ಕೇಲೀನಿಲಯ kêlî-nilaya. = ಕೇಲಿಗೃಹ. (Abh. P. 1, 1).

ಕೇಲೀವನ kêlî-vana. A pleasure-park, a pleasure-grove (Grj. 4, after 15).

ಕೇವ kêva. Pride, arrogance (ಗರ್ವ Kk. 64, o. r. ಕೇವಲ; see ಕೇಮ & ಚೇಗು).

ಕೇವಟಿ kêvaṭi. Tbh. of ಕೈವರ್ತ. ಕೇವಟಿಯಾದ ಮುಸ್ತಿ (ಕುಟನ್ನಟ, ಗೋನರ್ದ, ಕೈವರ್ತ, ಮುಸ್ತ, etc. Nr., o. r. ಕೇವಟಿಗೆ).

ಕೇವಟಿಗೆ kêvaṭigĕ. Tbh. of ಕೈವರ್ತಿಕಾ. See s. ಕೇವಟಿ.

ಕೇವಣ kêvaṇa. Tbh. of ಕ್ಷೇಪಣ (Śmd. 346, ಸೂಂಕುವುದು Cm.). Attaching to, putting or fixing to or in, etc. (Bh. 3, 7, 90; Râm. 6, 55, 1).

ಕೇವಣಿಸು kêvaṇisu. To put, to attach to, to put or fix to or in, etc. (Čpr. 1, 60; Bh. 3, 7, 30; 7, 7, 34).

ಕೇವಲ kêvala. *Alone, only, mere, sole, one.* 2, *entire, whole, all.* 3, pure, simple, unmingled, perfect in one's self. 4, being one with the supreme soul, emancipation, absorption (ಕೈವಲ್ಯ, ಮೋಕ್ಷ, etc. Mr. 26). See Abh. P. 1, 7; B. 4, 73; 5, 13. 167. 208. 227; Si. 384.

ಕೇವಲಜ್ಞಾನ kêvala-jñâna. Pure knowledge (ನಿರ್ಮಲದ ಜ್ಞಾನ Nn. 89).

ಕೇವಲಿ kêvali. *A Jaina deified saint,* an Arhat. See Abh. P. 1, 8; 16, after 34. 35. 39.

ಕೇವು kêvu. (fr. ಕೇ). Coition (My.).

ಕೇಶ kêśa. *The hair of the head* (ಮಣ್ಡೆಯ ಕೂದಲು Nn. 130). 2, *a kind of perfume.*

ಕೇಶಘ್ನ kêśa-ghna. *A disease producing baldness,* falling of the hair (ತೇವುಳಿ, Mr. 386, o. r. ತೇವುಳು).

ಕೇಶಪಕ್ಷ kêśa-paksha. *Much hair, a fine head of hair;* a tuft.

ಕೇಶಪಾಶ kêśa-pâśa. *Much or ornamented hair;* a tuft.

ಕೇಶಪಾಶಿ kêśa-pâśi. *A lock of hair on the top of the head.*

ಕೇಶಬನ್ಧನ kêśa-bandhana. Binding the hair; hair tied into a bundle; tying or fastening in the hair. See ತುಱುಬು, ಮುಡಿ.

ಕೇಶಮಾರ್ಜನ kêśa-mârjana. *A comb.*

ಕೇಶಮಾರ್ಜನಿ kêśa-mârjani. A comb (ಕಂಕತ, ಹಣಿಗೆ Mr. 208).

ಕೇಶವ kêśava. *Having much or handsome hair.* 2, *Kṛishṇa or Vishṇu.* 3, N. of the author of the Śabdamaṇidarpaṇa (Śmd. 2. 301. 302. 407. 408). See Bp. 54, 60; 56, 27; ಕರಿಯ-.

ಕೇಶವೇಶ kêśa-vêśa. *A tress or fillet of hair.* See ತುಱುಬು.

ಕೇಶಹಸ್ತ kêśa-hasta. *Much hair, a fine head of hair.*

ಕೇಶಾಕೇಶಿ kêśa-â-kêśi. Hair to hair; pulling each other's hair (Bh. 6, 4, 9; J. 27, 6). ಕೇಶಾಕೇಶಿಯುದ್ಧ (J. 8, 33).

ಕೇಶಿ kêśi. *Having much or handsome hair.* 2, N. of an asura slain by Kṛishṇa (Śmd. 183). 3, N. of an author (Bp. 1, 10). 4, Rudra. See ಉತ್ತಮಾಂಗದ-, ಧೂರ್ಜಟಿ. — ಕೇಶಿದೇವರ ದಾಸಿ. (Bp. 58, 4). — ಕೇಶಿರಾಜ. = ಕೇಶವ No. 3. (Śmd. 3. 408). — See Bp. 36, 59; 37, 7; 47, 35; 58, 4; ಬೋನದ-. — ಕೇಶಿರಾಜಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 42; 61, 9).

Digitized by Google

ಕೇಶಿಕ kêśika. *Having much or handsome hair.*

ಕೇಶಿನಿ kêśini. *The plant Chrysopogon aciculatus* Trin. 2, N. of a daughter of the king of Vidarbha. (My.).

ಕೇಶಿಹರ kêśi-hara. The destroyer of Kêśi: Kṛishṇa (Mr. 18).

ಕೇಸ kêsa. ಕ್ಯಾಸ. (= ಕೆಯ್ಸು or ಗೇಸ, so that, or when, one causes to bring about, or has brought about, anything): afterwards (S. Mhr.; *cf.* ಕೇರ), *e.g.* ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಕೇಸ ಬರುತ್ತೇನೆ.

ಕೇಸರ kêsara. *The filament of flowers.* 2, the pollen of flowers (ಅಲರ್ವುಡಿ Kk. 14). 3, *the plant Mimusops elengi* Lin. 4, *the plant Rottleria tinctoria* Roxb. 5, *the plant Mesua ferrea* Wight. Arn. 6, *the mane of a horse or lion.* 7, gold. 8, saffron (B. 3, 106; My.; Mhr. ಕೇಶರ; Sk. ಕೇಸರವರ).

ಕೇಸರ ಈ ಹಿನ್ದ್ kêsara-î-hind. The empress of Hindusthân, title of Queen Victoria (B. 4, 5).

ಕೇಸರಿ kêsari. Having a mane. 2, *a lion* (ಸಿಂಗ Śm. 83). 3, a horse. 4, saffron-coloured (Mhr. ಕೇಶರೀ). — ಕೇಸರಿ ಭತ್ತ. A red kind of paddy (My.). — ಕೇಸರಿಭಾತು. Rice seasoned with saffron, sugar, etc. (My.; Mhr.). — ಕೇಸರಿ ಹೂವು. The saffron plant (Z.). 2, the shrub Bixa orellana L. (Z.).

ಕೇಸರಿದ್ವಿಪಾರಾತಿ kêsari-dvipa-arâti. The enemy of lions and elephants: Bhêruṇḍa (Mr. 160).

ಕೇಸರಿದ್ವಿಷ kêsari-dvisha. The lion's enemy: Śarabha (Mr. 160).

ಕೇಸವೆ kêsavĕ. = ಕೆಸು, etc. (St. & Pl.; Sk. ಕೇಚುಕ, ಕೇಮುಕ, ಕಚು, ಕಚ್ವೀ, a plant with an esculent root, Colocasia antiquorum, Arum colocasia).

ಕೇಸು kêsu. 1. = ಕೇಸವೆ, etc. (The Taro). — ಕೇಸಿನ ಪಲ್ಯ. The kêsu vegetable (S. Mhr.).

ಕೇಸು kêsu. 2. = ಕಿಸು 2, etc., when meeting a vowel (Śmd. 216). Redness. — ಕೇಸಕ್ಕಿ. -ಅಕ್ಕಿ. (Śmd. 216). A red kind of rice (My.). — ಕೇಸಡಿ. -ಅಡಿ. (Śmd. 216). A red or reddish foot (Abh. P. 3, 116; 10, 35; 12, 16; Rsv. 8, 8). ಕೇಸಡಿಯುಂ, a man with reddish feet (Śmd. 220). — ಕೇಸಳಿಲೆ. -ಅಳಿಲೆ. The red squirrel, Sciurus elphinstonei (Gz.). — ಕೇಸುರಿ. -ಉರಿ. (Śmd. 216). A red flame. See Abh. P. 11, 146; Bh. 1, 20, 52. 60. 61; J. 13, 12. — ಕೇಸುಳ್ಳಿ. -ಉಳ್ಳಿ. The reddish bulb: an onion (ಪಲಾಣ್ಡು, ಸುಕನ್ದಕ Nr.). — ಕೇಸೊಡಲ. -ಒಡಲ. The red-bodied one: the planet Mars (ಮಂಗಳ Śm. 17).

ಕೇಸು kêsu. 3. = ಕೇಯಿಸು. (My.).

ಕೇಸು kêsu. A certain stuff (of cotton, wool, etc., My.; Mhr. ಖೇಂಸ).

ಕೇಳ್ kêḷ. = ಕೇಳು. To hear (v. i.); to hear (v. t.); to listen to; to give attention to, to heed, to mind (ಆಕರ್ಣನ Śmd. Dh.; T. ಕೇಡ್, ಕೇಟ್, ಕೇಳ್; M. ಕೇಳ್; Tu. ಕೇಣ್). **2,** in later and modern times also: to ask; to beg; to demand (T., M.). P. p. ಕೇಳ್ದು (Ch. v. 2; Śmd. 4. 71. 255. 260; Bp. 22, 49. 53; 32, 35; Rsv. 5, after 119; J. 1, 6. 7; 13, 1. 22. 54; 28, 15. 26; 31, 34). ಕೇಳ್! (Śmd. 151. 272; Bh. 2, 13, 32). ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳ್ವುದು (ಶ್ರಾವಣಂ Śmd. 11 Cm.). ಕಿವಿಯಿಂ ಕೇಳಂ (128). ದೇವಾಸುರಮುಂ ಕೇಳಿರೇ, ದೇವ? (153. 263). ವ್ಯಾಕರಣಮನ್ ಎಲ್ಲರುಂ ಕೇಳ್ವಿಂ ತಿಳಿವಿನಂ! (259). ನುಡಿಯಲಱಿಯದೆ ಕೇಳಲಱಿಯದೆ ಇರ್ದಡೆ ಕಲ್ಲಮೂಕನ್ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಮೂಗ ಕೇಳದಿರಲ್ ಅನ್ದು ಅವಂ ಕಳಮೂಕನ್ ಅಕ್ಕುಂ (Mr. 388); ಕೇಳ್ವುದು (ಶ್ರುತ 440). ನಿತ್ಯಂ ಮಹಾ ಬೆಟ್ಟಗಳ್ ಕಡುಕಾರ್ಪಣ್ಯದಿ ಕೇಳ್ವವೇ? (Sk. 42). ಧರ್ಮಕೆ ತಾಂ ಕಥೆಯನ್ ಅರ್ಥಿಸಿ ಕೇಳ್ವುದು (Jmt. 13). ಕೇಳಲೊಡಂ ಕಿವಿ ಸವಿಯೊಳಗೆ ಆಱಿದೊಡಂ ತನ್ಮನಂ, ..ಅದು ಸತ್ಕೃತಿಯೇ? (Grj. 1, 22).

ಕೇಳ kêḷa. (Śmd. 40). A companion (? see s. ಕೆಳದಿ).

ಕೇಳ kêḷa. The plantain (Mhr., Kŏnkaṇi). — ಕೇಳಹೂ. = ಕಾಬಾಳಿ[3]. (St. & Pl.; see s. ಕಾ 2).

ಕೇಳಿ kêḷi. = (ಕೇಣಿ 2), ಕೇಲಿ. (ಕ್ರೀಡೆ Śmd. I; Nn. 26; Śm. 114). ಸಮರಕೇಳಿ (Śmd. 258). See Bp. 59, 24.

ಕೇಳಿಕೆ kêḷikĕ. Hearing; hearsay; asking. ಕೇಳಿಕೆಯ ಮಾತು, a word which one has (only) heard (C.).

ಕೇಳಿಕೆ kêḷikĕ. = ಕೇಲಿಕೆ. — ಕೇಳಿಕೆವಿಡಿ. -ಪಿಡಿ. To begin to play, etc. (Ssv. 1, after 79).

ಕೇಳಿಸು kêḷisu. To cause to hear or listen; to cause to ask (C.). **2,** to cause one's self to be heard; to cause to be heard, to sound or play on. ಅದಿವೀಣೆಗಳನ್ದ ಕೇಳಿಪ ಪಾದಿರಾಜನು (Bp. 9, 44). ಪರಮಭಕ್ತಂ ಚಮತ್ಕೃತಿಯಿನ್ದ ಕಿನ್ನರಿ ವೀಣೆಯಂ ಪಿಡಿದು, ಒನ್ದು ದಿವಸಂ ಕೇಳಿಸಲು (28, 5). **3,** to be heard (C.). ಕಿವಿಗಳನ್ದ ಶಬ್ದಗಳು ಕೇಳಿಸುತ್ತವೆ (B. 4, 86). ಕುಱುಬರಿಗೆಲ್ಲ ಕೇಳಿಸುವನ್ತೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೂಗಿದನು (2, 34). ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೇಳಿಸುವನ್ತೆ ಓದ ಬೇಕು (3, 3); see also 4, 111. **4,** to hear (v. i., C.). ಗೂಗೆಯ ಕಿವಿಗಳು ಚನ್ನಾಗಿ ಕೇಳಿಸುತ್ತವೆ (B. 3, 120). **5,** to sound (v. i., C.). ಚಿತ್ತುರ್ ಒದಱಿ ಹತ್ತಿದರೆ ಯಾರೋ ಅತ್ತ ಹಾಗೆ ಕೇಳಿಸುತ್ತದೆ (3, 99). — See Ssv. 1, after 79; J. 4, 11.

ಕೇಳಿಸು kêḷisu. = ಕೇಲಿಸು, q. v.

ಕೇಳು kêḷu. = ಕೇಳ್. (C.). P. p. ಕೇಳಿ. ಚಿತ್ತವಿಟ್ಟು ಕೇಳುವುದು (ಅವಧಾರಣ Nr.). ಕೇಳುವದು (ಪ್ರಶ್ನ, ಅನುಯೋಗ, ಪೃಚ್ಛೆ Si. 56). ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುವದು (ಯಾಚ್ಞೆ, ಅಭಿಶಸ್ತಿ, ಯಾಚನೆ 245). ಕೇಳುವದಱಿನ್ದ ಹೊನ್ದಲ್ ಪಟ್ಟದು (ಯಾಚಿತಕ 300). ಕೇಳಿದ ವಸ್ತುಗಳಂ ಕೊಡುವ ದೇವತಾದಿಗಳು (ವರದ, etc. 354). ಕೇಳುವವನು (ಯಾಚಕ, ಅರ್ಥಿ, etc. 367). ಕೇಳಲ್ ಪಟ್ಟದು (ಶ್ರುತ 426). ಕೊಟ್ಟ ಸಾಲವ ಕೇಳ ಹೊತ್ತನ್ ಅಱಿಯೆ (Dp. 4). ಕೇಳದ ಕಿವಿ ಊರಿಗೆ ಮಾರಿಯ ತನ್ದು. — ಕೇಳುವವರಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ, ಹೇೞುವವರಿಗೆ ಸುದ್ದಿ. — ಮಥನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಥೆ ಕೇಳುವದುಣ್ಟೇ? (Prvs.). ನಮ್ಮ ತಾಯಿಯನ್ನು ಕೇಳು! (B. 2, 7). ಎರಡನೆಯವರನ್ನು ಏನಾದರೂ ಕೇಳ ತಕ್ಕದಿದ್ದರೆ (3, 5). ಕೆಲವು ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದನು (4, 53). ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ತಮಗೆ ಕೇಳ ಬೇಕೆನ್ದು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ (4, 64). ಅದು ನನಗೆ ಕೇಳುವದಿಲ್ಲ (I cannot hear it, C.). See Bp. 3, 58. 76. 77; 5, 55; 9, 13. 24; 12, 2; 21, 11; 22, 32; 37, 37; 40, 14; 45, 20; 46, 79; 58, 64; B. 2, 20. 21. 53; 3, 13; 4, 199; Prv. s. ಬೇಗೆ ಪತ್ತು. — ಕೇಳಗೊಡು. -ಕೊಡು. To allow to hear (B. 4, 76). — ಕೇಳ ಬರ್. -ಬರು. To sound (v. i.). ಪಿರಿಯ ಧ್ವನಿಗಳ್ ಉಱೆ[3] ಕೇಳ ಬರುತ್ತಿರಲು (Bp. 53, 25). 2, to be heard (C.). ಆ ಚಿಕ್ಕೆ ಮಾತಾಡಿದ್ದು ನನಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಕೇಳ ಬರಲಿಲ್ಲ (B. 4, 111). ಕಿವಿಗೆ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ಕೇಳ ಬಾರದೇ ಇದ್ದರೂ ಹಿತವಾಗಿ ಹಾಯಿದೋಱುವ ನಾದವು (ಕಲ Si. 61). 3, to come to hear or to ask (C.).

ಕೇಳುವಿಕೆ kêḷuvikĕ. = ಕೇಳಿಕೆ. (ಯಾಚ್ಞೆ, ಭಿಕ್ಷೆ, ಅರ್ಥನೆ Si. 387; ಶ್ರುತಿ 426).

ಕೇಳುಹ kêḷuha. Hearing; asking. ಕಾಣ ಬಹುದು, ಕೇಳುಹ, ಪರಿಮಳಿಸುಹ, ನಾಲಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸವಿಹ, ಮುಟ್ಟುಹ ಎಮ್ಬವು ವಿಷಯಂಗಳು (Nr.). ಕೇಳುಹ (ನುಚಿ, ಕೇಳ್ವೆಡೆ Nn. 166).

Digitized by Google

ಕೇಳ್ವಿಕೆ kêḷvikĕ. = ಕೇಳುವಿಕೆ. (My.; Si. 469).

ಕೇಳಿ kêḷi. A line, a series; a group, flock, troop; a heap (ಪಂಕ್ತಿ Śmd. I; ಪಾಟಿ, ಪಙ್ತಿ Kk. 90, o. r. ಕೇರಿ; ಪಾಟಿ, ಪಙ್ತಿ Śm. 53; ಸಾಲ್ 107. 114; ಗಣ Ćt. I, 26; cf. ಕಟ್ಟು; T. ಜೇಡು, ಜೇಣ್, ಜೇಯ್, distance; length, breadth; height; greatness; crowd, assembly; see ಗೇಣ್ 1).

ಕೈ kĕi. 1. = ಕೆಯ್ 3, etc. The hand, etc.

ಕೈ kĕi. 2. = ಕೆಯ್ 4, etc. Decoration.

ಕೈ kĕi. 3. = ಕೆಯ್ 5, etc. A field.

ಕೈ kĕi. 4. = ಕೆಯ್ 6, etc. Bitterness.

ಕೈ kĕi. 5. = ಕಯ್ 4, etc. Churning.

ಕೈಕಯೆ kaikayĕ. N. of the daughter of king Kêkaya, wife of Daśaratha (J. 18, 62).

ಕೈಕಸೆ kaikasĕ. N. of the mother of Râvaṇa (Râm. 6, 52, 17).

ಕೈಕೆ kaikĕ. = ಕೈಕಯೆ. (J. 18, 9).

ಕೈಕೇಯ kaikêya. N. of a prince of the Kêkayas (Bh. 6, 2, 11).

ಕೈಂಕರ್ಯ kaiṅkarya. (fr. ಕಿಂಕರ). The state or office of a servant or slave; service; servitude. (Rsv. 5, after 26; My.).

ಕೈಟಭ kaiṭabha. N. of an asura slain by Vishṇu.

ಕೈಟಭಜಿತ್ kaiṭabha-jit. *Vishṇu.*

ಕೈಟಭಾರಿ kaiṭabha-ari. *Vishṇu.*

ಕೈಟರ್ಯ kaiṭarya. *A plant used in medicine* (= ಕಟ್ಫಲ).

ಕೈತ kĕyta. = ಕೆಯ್ತ.

ಕೈತವ kaitava. (fr. ಕಿತವ). = ಕೈದವ. *Gambling.* 2, a gambling house (ಜೂಜುಳ್ಳ ಮನೆ Mr. 198). 3, *deceit, fraud, cheating* (ಕೈದವ Śmd. II; ಕೆಯ್ತ, ಜತ್ತವ Kk. 66; ಕೈದವ 82; ಕಪಟ Ćt. I, 39; ಜತ್ತಕ II, 12). See Śmd. 67; Abh. P. 7, after 33; Rsv. 11, after 164.

ಕೈದವ kaidava. Tbh. of ಕೈತವ (Śmd. 338; II; Kk. 82; ಕೆಯ್ತ, ಜತ್ತುಕ, ಕಪಟ Śm. 52).

ಕೈದಾರಕ kaidâraka. (fr. ಕೇದಾರ). *A multitude of fields.*

ಕೈದಾರಿಕ kaidârika. *A multitude of fields.*

ಕೈದಾರ್ಯ kaidârya. *A multitude of fields.*

ಕೈದಿ kaidi. A prisoner (My.; Mhr., H.; B. 5. 265).

ಕೈದು kĕidu. = ಕೆಯ್ದು.

ಕೈದು kaidu. Imprisonment; restraint; arrest (C.; Mhr., H.).

ಕೈದುಖಾನೆ kaidu-khâṇĕ. A prison (Mhr.; R.).

ಕೈಫಿಯತು kaiphiyatu. Statement; an affair, a case (C.; Mhr., H.); a suit; a plaint.

ಕೈಫು kaiphu. Intoxicating quality; an intoxicating drug; intoxication (Mhr., H.; R.).

ಕೈಮೆ kĕimĕ. = ಕೆಯ್ಮೆ.

ಕೈಯಿ kĕiyi. = ಕೈ 1, etc. (My.).

ಕೈಯ್ಯಿ kĕiyyi. = ಕೈಯಿ, etc. (My.).

ಕೈರ kaira. = ಕಯ್ರ.

ಕೈರವ kairava. *The white esculent water-lily* (ಕುಮುದ, ಬಿಳಿಯ ನೆಯ್ದಿಲ್ Mr. 420).

ಕೈರವಬಾನ್ಧವ kairava-bândhava. The moon. (Bp. 12, 36).

ಕೈರವಮಿತ್ರ kairava-mitra. The moon (My.).

ಕೈರವಿಣಿ kairaviṇi. *An assemblage of kairavas,* or a place abounding in them.

ಕೈಲಾಸ kailâsa. *N. of a mountain in the Himâlaya range, the seat of Kuvêra and paradise of Śiva;* euphemistically: death (My.). ಕೈಲಾಸದವರು ಬಲ್ಲರು, ವೈಕುಣ್ಠದವರು ಬಲ್ಲರು.— ಅಮ್ಮನವರು ಪ್ರಾಯಸಮರ್ಥೆ ಆಗುವಾಗ ಅಯ್ಯನವರಿಗೆ ಕೈಲಾಸ (Prvs.). See Bp. 54, 71; Prv. s. ಕಾಸು 2.

ಕೈಲಾಸದುರ್ಗ kailâsa-durga. = ಕೈಲಾಸ. (Bp. 43, 50).

ಕೈಲಾಸಪುರಿ kailâsa-puri. = ಕೈಲಾಸ. (Bp. 25 sum.).

ಕೈಲಾಸವಾಸಿ kailâsa-vâsi. A deceased worshipper of Śiva (C.).

ಕೈಲಿ kaili. Of capacity (Mhr., H.).

ಕೈಲಿವಜನಿ kaili-vajani. Of capacity and of weight (R.).

ಕೈವರ್ತ kaivarta. *A fisherman.*

ಕೈವರ್ತಿ kaivarti. = ಕೇವಟಿ. The grass Cyperus rotundus.

ಕೈವರ್ತಿಕೆ kaivartikĕ. = ಕೇವಟಿಗೆ, ಕೈವರ್ತಿ.

ಕೈವರ್ತಿಮುಸ್ತಕ kaivarti-mustaka. *The fragrant grass Cyperus rotundus.*

ಕೈವಲ್ಯ kaivalya. (fr. ಕೇವಲ). Perfect isolation (ಏಕಾನ್ತ Nn. 165); *perfect exemption from further transmigration, absorption in the supreme soul, eternal emancipation* (ನಿರ್ವಾಣ, ಮೋಕ್ಷ Nn. 19; ಮೋಕ್ಷ 71; ಸವೋಕ್ಷ, ಮುಕ್ತಿ 165). 2, the chief station or position (ವಿಮುಖ್ಯಾಸ್ಪದ, ಮುಖ್ಯವಾದ ಸ್ಥಾನ 165). 3, pureness (ನಿರ್ಮಲ 165). 4, a branch or recension of the vêdas (Bp. 43, 75). See Abh. P. 1, 5. 6; Bp. 43, 66.

ಕೈವಲ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿ kaivalya-lakshmi. The fortune of kaivalya; kaivalya regarded as a Lakshmî (Śsv. 5, 32).

ಕೈಶಿಕ kaiśika. (fr. ಕೇಶ). *A quantity of hair, a head of hair.* 2, *love, passion, lust.*

ಕೈಶಿಕಿ kaiśiki. *A kind of dramatic style, the graceful style, suited especially to the passion of love* (Kâvy. IV, 2, 58. 61).

ಕೈಶ್ಯ kaiśya. (fr. ಕೇಶ). *A quantity of hair, a head of hair.*

ಕೊ ka2-ŏ4. (= ಕೆ 1, ಗೊ). See ಅಕೊ, ಇಕೊ, ಇದುಕೊ.

ಕೊಂಯಿ kŏmyi. = ಕುಂಯಿ. (My.).

ಕೊಕ್ kŏk. An imitative sound. (M. ಕೊಕ್ಕು). — ಕೊಕ್ಕೊಕ್ ಎನ್ನು. To cackle or cluck as a hen (C.; M. ಕೊಕ್ಕು, T. ಕೊಕ್ಕರಿ; Tĕ. ಕೊಕ್ಕರಿಂಚು).

ಕೊಕ್ಕರಸು kŏkkarasu. = ಕೆಕ್ಕರಿಸು, q. v.

ಕೊಕ್ಕರಿ kŏkkari. = ಕಕ್ಕರಿ, etc. (M., Tĕ. ಕೊಕ್ಕರಿ). — ಕೊಕ್ಕರಿ ಬಿಕ್ಕರಿ. reit. = ಕಕ್ಕರಿ ಬಿಕ್ಕರಿ. (My.).

ಕೊಕ್ಕರಿಸು kŏkkarisu. 1. To threaten, to menace, to abuse, to rebuke, to deride (ಏಭರ್ತ್ಸನ Śmd. Dh., o. r. ನಿರ್ಭರ್ತ್ಸನ). See J. 13, 12?.

ಕೊಕ್ಕರಿಸು kŏkkarisu. 2. (fr. ಕುಡು 3 or ಕುರು). = ಕುಕ್ಕುರಿಸು. (To bend), to shrink (v. i., as the hands, etc. from cold, My.); to shrug one's self up (from cold, fear, etc., My.; Śsv. 4, 13); to shrink, to recoil, etc. (Râm. 6, 51, 26; Bh. 6, 3, 31. 50).

Digitized by Google

ಕೊಕ್ಕರಿಸು kŏkkarisu. 3. To shout (T. ಕೊಕ್ಕರಿ, Tĕ. ಕೊಕ್ಕರಿಂಚು; R.).

ಕೊಕ್ಕರಿಸು kŏkkarisu. 4. To chuckle, to giggle (S. Mhr.).

ಕೊಕ್ಕರೆ kŏkkarĕ. = ಕೊಕ್ಕು 2, ಕೊಕ್ರೆ. A crane (ಕರ್ಕರೇಟು, ಕರೇಟು Si. 173; My.; Tu. ಕೊಂಗುರ್; Tĕ. ಕಕ್ಕರ, ಕೊಕ್ಕರೆ, ಕೊಕ್ಕರಾಯಿ, ಕೊಂಗೆ; M. ಕೊಕ್ಕನ್, ಕೊಕ್ಕು, ಕೊಜ್ಚ, T. ಕೊಕ್ಕು, a crane, heron, paddy-bird). ಮೀನು ತಿನ್ನುವ ಕೊಕ್ಕರೆ (ಧ್ವಾಂಕ್ಷ 461). See ಕಾಡು-, ನೀರು-; Prv. s. ನಗುನಗು. — ಕೊಕ್ಕರೆಹುಷ್ಪದ ಗಿಡ. (ಶಿವಮಲ್ಲಿ, ಪಾಶುಪತ, ಏಕಾಷ್ಠೀಲ, ಬಕ, ವಸು Si. 142).

ಕೊಕ್ಕಿ kŏkki. 1. The stumped (beak-like) branch of a tree (S. Mhr.).

ಕೊಕ್ಕಿ kŏkki. 2. (fr. ಕುಡು 3). = ಕೊಕ್ಕೆ 1, ಕೊಂಕಿ. Crookedness; perverseness. — ಕೊಕ್ಕಿಮನುಷ್ಯ. = ಕೊಕ್ಕೆ-. A perverse, vicious man (S. Mhr.).

ಕೊಕ್ಕು kŏkku. 1. (fr. ಕುಕ್ಕು 1? ಕೊಂಕು 2?). The beak or bill (My.; M.). See Rsv. 9, 26. 28; Prv. s. ಪಕ್ಕ.

ಕೊಕ್ಕು kŏkku. 2. = ಕೊಕ್ಕರೆ. (My.).

ಕೊಕ್ಕೆ kŏkkĕ. 1. = ಕೊಕ್ಕಿ 2, ಕೊಂಕಿ. Crookedness; a crook; a bend; a hook (My.; Tu.; T. ಕೊಕ್ಕಿ, M. ಕೊಕ್ಕ, Tĕ. ಕೊಕ್ಕೆ, ಕೊಗ್ಗಿ, ಕೊಂಕಿ, ಗೊಕ್ಕ, a bend, hook, clasp). — ಕೊಕ್ಕೆಕೋಲು. A hook (My.; ಅಂಕುಶ, ಸೃಣಿ Si. 271); a walking stick with a bent handle (My.). — ಕೊಕ್ಕೆಮನುಷ್ಯ. = ಕೊಕ್ಕಿಮನುಷ್ಯ. (My.). — ಕೊಕ್ಕೆಮಾತು. A crooked, perverse word (My.). — ಕೊಕ್ಕೆಮೂಗು. A nose like a hook (My.). ಕೊಕ್ಕೆಮೂಗಿನವನು (ಖುರಣಸ Si. 198 sic!). — ಕೊಕ್ಕೆಮೊಳೆ. A hooked nail (My.).

ಕೊಕ್ಕೆ kŏkkĕ. 2. — ಕೊಕ್ಕೆಗಿಡ. A shrub with fragrant white flowers, cultivated in gardens, Tabernaemontana coronaria Br. (St. & Pl.; Tu.).

ಕೊಕ್ರೆ kŏkrĕ. = ಕೊಕ್ಕರೆ. (My.).

ಕೊಗ್ kŏg. = ಕೊಳ್. Putridness. — ಕೊಗ್ಗೆಸರು. -ಕೆಸರು. Putrid mud (Bp. 10, 6; 56, 53).

ಕೊಗ್ಗ kŏgga. = (ಕಕ್ಕರಿ, etc.), ಕೊಂಗ. Crookedness, etc. **2,** a man with a crooked, uncouth voice (S. Mhr.). — ಕೊಗ್ಗದನಿ. A disagreeable voice (S. Mhr.).

ಕೊಗ್ಗಿ kŏggi. = ಕೊಗ್ಗಿಡಿ, ಕೊಗ್ಗಿಲಿ, ಕೊಗ್ಗೆ. — ಕೊಗ್ಗಿಗಿಡ. A very common under-shrub, Tephrosia purpurea Pers. (Z.; My.). See ಮುಳ್ಳುಗೊಗ್ಗಿ.

ಕೊಗ್ಗಿಡಿ kŏggiḍi. = ಕೊಗ್ಗಿಲಿ, etc. ಎದ್ದೇಟಿಲಾಬಿದ ಬಡ್ಡಿ ಕೊಗ್ಗಿಡಿಗಿಡಾ ತನ್ನದ್ದೀತೋ? (Prv.).

ಕೊಗ್ಗಿಲಿ kŏggili. = ಕೊಗ್ಗಿ, etc. (My.).

ಕೊಗ್ಗು kŏggu. = ಕುಟುಗಣೆ, etc., ಗುಗ್ಗ. ಕಿವಿಯ ಕೊಗ್ಗು (Si. 205, *only* in Si.).

ಕೊಗ್ಗೆ kŏggĕ. = ಕೊಗ್ಗಿ, etc. (My.).

ಕೊಂಕ kŏṅka. = ಕೊಂಗ s. ಕೊಂಗು 1 (? see Mr. 379 s. ಮ್ಲೇಚ್ಛ).

ಕೊಂಕಣ kŏṅkaṇa. The Concan country of the western coast (C.; Tĕ.; T., M. ಕೊಂಗಣ; Sk. ಕೋಂಕಣ; Mhr. ಕೋಕಣ). ಕೊಂಕಣಾ ಸುತ್ತಿ ಮಯ್ಲಾರಕ್ಕೆ ಹೋದ ಹಾಗೆ (Prv.). See Bp. 6, 19; B. 2, 42; Prv. s. ತೆಂಕಣ ದೇಶ.

ಕೊಂಕಣಸ್ಥ kŏṅkaṇa-stha. A Concan Brâhmaṇa (C.).

ಕೊಂಕಣಿ kŏṅkaṇi. A person belonging to the Concan Brâhmaṇas (C.; M. ಕೊಂಗಣಿ). See Prv. s. ತೋಟ.

ಕೊಂಕಣಿಕೆ kŏṅkaṇikĕ. The behaviour of a Concan Brâhmaṇa. See Prv. s. ಲಂಕೆ.

ಕೊಂಕಣಿಗ kŏṅkaṇiga. A Concan Brâhmaṇa (ಲಿಮ್ಬಳ Mr. 382). ಅಂಕಣದ ಮನೆಯಾದರೆ ಕೊಂಕಣಿಗನಿಗೆ ಆಗದೇ?—ಕೊಂಕುಬಿಲ್ಲಿ ಕುರು ಸಲ್ಲ, ಕೊಂಕಣಿಗರ ನೆರೆ ಸಲ್ಲ (Prvs.). See Prv. s. ಗೆದ್ದು.

ಕೊಂಕಳ್ kŏṅkaḷ. = ಕೊಂಕುಳ್, etc. (ಕಕ್ಷ Mr. 321, o. r. ಕೊಂಕುಳ್).

ಕೊಂಕಳ kŏṅkaḷa. = ಕೊಂಕಳ್, etc. (S. Mhr.).

ಕೊಂಕಳು kŏṅkaḷu. = ಕೊಂಕಳ್, etc. (C.).

ಕೊಂಕಿ kŏṅki. = ಕೊಕ್ಕೆ 1. A hook; a fish-hook, an angle (Bp. 21, 28); a kind of hook to join the rollers of a sugar-mill (My.). — ಕೊಂಕಿಯ ನಾರಸ. N. (Bp. 51, 4).

ಕೊಂಕಿಸು kŏṅkisu. To make crooked; to distort (Bp. 1, 50; Šsv. 2, 71; C.).

ಕೊಂಕು kŏṅku. 1. (fr. ಕುಡು 3). To be bent, to get crooked, curved, distorted, deformed, or curled; to become perverse, untrue, etc. (C.). ಕೊಂಕಿದುದು (ವಕ್ರ, ವೃಜಿನ, ಭುಗ್ನ, ಕುಟಿಲ, etc., Nr., Hlâ.; ಕರಾಲ, ವಿಕಟ Hlâ.). ಕೊಂಕಿದ ತಲೆನವಿರು (ಅಲಕ); ಕೊಂಕಿದ ನುಡಿ (ಕಾಕು Hlâ.). See Čh. v. 25; Grj. 2, after 106; 5, after 42; Bp. 9, 25; 17, 2; 21, 15; 37, 39; 43, 54; 52, 18; Rsv. 5, after 19; 5, 97; Šsv. 1, after 79; J. 21, 10.

ಕೊಂಕು kŏṅku. 2. (= ಕೊಂಗು 2, ಚೊಂಚು). The state of being bent, crooked, etc. (ಕುಡು Šmd. 218; Kk. 62; Šm. 64; Čt. II, 71; ಕುಟಿಲಭಾವ Čt. I, 8; ವಾಮ, ವಕ್ರ Nn. 24; ಕುಬ್ಜ, ಭಗ್ನ 132, o. r. ಡೊಂಕು; ವಿಕಟ, ಡೊಂಕು 146; C.; Râm. 6, 10, 5). **2,** a crooked line to denote that a syllable is metrically long; a long syllable; metrical length (Čh.; ಬಿಣ್ಪು, ಗುರು Šm. 55; ಗುರುತ್ವ Kk. 66; ಗುರು Šs.). ಕುರುಳ್ ಕೊಂಕಾಯ್ತು (Šmd. 60). See ಅತಿಕೊಂಕು, ಮೂಗೊಂಕು. — ಕೊಂಕಾನ್. -ಆನ್. To get bent, etc. (Šsv. 3, 7). — ಕೊಂಕು ಕೊರತೆ. Wrongs and defects (J. 18, 42). — ಕೊಂಕುಗುರ್. -ಉಗುರ್. A bent nail or claw (J. 28, 46). — ಕೊಂಕುಗುರುಳು. -ಕುರುಳು. Curled hair; a lock. ಕೊಂಕುಗುರುಳಿನ ರಮ್ಭೆ (see Sp. s. ಮುಂಕು). — ಕೊಂಕುಗೂದಲ್. -ಕೂದಲ್. Curled hair; a lock (ಅಲಕ Mr. 320). — ಕೊಂಕುಗೆರೆ. A crooked line: the sign for a long syllable (Čh.; ಗುರು Mr. 364). — ಕೊಂಕುನುಡಿ. A deformed or altered voice or word. ಅತಿಕೊಂಕುನುಡಿ ಕಾಕೆನಿಕ್ಕು (Mr. 86). — ಕೊಂಕು ಮಾಡು. To act in a perverse manner. ಕಾಗೆ ತಾನು ಯಾರೆಮ್ಬ ಎಚ್ಚರಿ ಮರೆತು, ಸಟೆ ಕೊಣ್ಚು, ಕೊಂಕು ಮಾಡುತ್ತ (B. 3, 12). — ಕೊಂಕುವಿಲ್ಲ. -ಬಿಲ್ಲ. He with the (always) bent bow: Kâma (ಕಾಮ, ಮನ್ಮಥ, etc. Šm. 7). — ಕೊಂಕುವೆರಸು. Alteration to be attached. ಕೊಂಕುವೆರಸಿದ ನುಡಿ (ಉಲ್ಲಾಪ Hlâ.).

Digitized by Google

ಕೊಂಕುೞ್ kŏṅkuḷ. (Šmd. I, o. r. ಕವುಂಕುೞ್). **ಕೊಂಕುೞು.** = ಕಂಕುೞ್, etc. The armpit (My.). ಅಲ್ಲೀ ನ್ಯಾಯ ಇಲ್ಲೀ ಕಣ್ಡಿತು; ಕೊಳ್ಳೀ, ಮಲ್ಲಿ, ಕೊಂಕುೞ ಕೂಸ!—ಕೊಂಕುೞಲ್ಲಿ ಕುರು ಸಲ್ಲ, ಕೊಂಕಣಿಗರ ನೆರೆ ಸಲ್ಲ (Prvs.).

ಕೊಂಗ kŏṅga. = ಕೊಗ್ಗ. See another ಕೊಂಗ s. ಕೊಂಗು 1. — ಕೊಂಗ ಮಂಗ. dupl. A man of silly, apish behaviour (My.); a buffoon (My.). — ಕೊಂಗ ಮಂಗತನ. Silly, apish behaviour; buffoonery (My.).

ಕೊಂಗರಿ kŏṅgari. = ಕೊಕ್ಕರಿ, etc. — ಕೊಂಗರಿ ಬಿಂಗರಿ. reit. = ಕೊಕ್ಕರಿ ಬಿಕ್ಕರಿ. (My.). — ಕೊಂಗರಿ ಮಂಗರಿ. reit. = ಕೊಂಗರಿ ಬಿಂಗರಿ. (My.; Tĕ. ಕೊಂಕರೆವಂಕರೆ).

ಕೊಂಗು kŏṅgu. 1. The Kŏṅgu country (Čôra or Kêraḷa, especially tho country about Coimbatoor, T.; M. ಕೊಙ್ಙು). — ಕೊಂಗ. -ಅ 3. An inhabitant of the Kŏṅgu country (My.);—a horse of that country (Bp. 59, 40). See ಕೊಂಕ.

ಕೊಂಗು kŏṅgu. 2. = ಕೊಂಕು 2. — ಕೊಂಗಾಟ. -ಆಟ. A crooked, perverse behaviour (My.).

ಕೊಂಗೆ kŏṅgĕ. = ಕೊನೆ 3, ಕೊಮ್ಬು 3, ಕೊಮ್ಬೆ, (ಟೊಂಗೆ). The branch of a tree (S. Mhr.).

ಕೊಚ್ಚಿ kŏčči. Cochin on the Malabar coast (C.; T., M.).

ಕೊಚ್ಚಿಕೆ kŏččikĕ. The act of cutting or cutting up (My.).

ಕೊಚ್ಚಿಸು kŏččisu. To cause to cut up or to pieces (C.).

ಕೊಚ್ಚು kŏččn. 1. To shake flour, as it comes from the mill, on a small fan so as to separate any impurities (C.; *cf.* ಕುಲುಕು 2, ಕೊಡವು; T. ಕೊಱು, to separate stones, etc. from rice, etc.).

ಕೊಚ್ಚು kŏččŭ. 2. = ಕೊಚರ್ 2. To cut away, up, or to pieces (C.; Č. Bp. 42, 33; Bh. 3, 19, 46; 8, 23, 19; J. 4, 40; 9, 32; 13, 18. 48; 20, 47; 21, 34).

ಕೊಚ್ಚು kŏččŭ. 3. The act of, or an instrument for, cutting to pieces (Bp. 28, 47); the state of being cut into pieces. — ಕೊಚ್ಚೋಡಿಕೆ. -ಓಡು-ಅಡಿಕೆ. Areca-nut cut into very small pieces (My.).

ಕೊಚ್ಚು kŏččŭ. 4. (= ಕೊಚ್ಚು 3). Powder, dust (ಪುಡಿ Šs.).

ಕೊಚ್ಚು kŏččŭ. 5. = ಕೊಚರ್ 3. The stench of urine (Tĕ. ಕಚ್ಚು, ಗಚ್ಚು; R.).

ಕೊಚ್ಚು kŏččŭ. 6. = ಕೊಚರ್ 1. To speak much or braggingly, to utter in ostentatious language, etc. (C.; ಬಹಳ ಮಾತಾಡು G.; M. ಕೊಂಜಲ್, ಕೊಞ್ಞ, prattle; T., M. ಕೊಂಜು, to prattle, T. ಕೊಚ್ಚೈ, a corrupt or low expression; Tĕ. ಕಚ್ಚು, ಗಚ್ಚು, bragging, boast). ಬಣ್ಣಾ ಹರಟೆಯು ಕೊಚ್ಚುವದು (C.; B. 4, 194).

ಕೊಚ್ಚು kŏčču. = ಕುಚ್ಚು, etc. (ಗೊಂಚಲು G.).

ಕೊಚ್ಚೆ kŏččĕ. (= ಕೊಱಚೆ, etc.). Mud, mire, bath-drainage (My.; see T. s. ಕುಸುರಿ 1).

ಕೊಜ್ಜ kŏjja. = ಕೊಲಜ. See ಇತರಲಿಗೊಜ್ಜ.

ಕೊಜ್ಜೆ kŏjjĕ. = ಖೋಜಾ. A eunuch, who generally uses the attire of women (C.; Mhr., H. ಖೋಜಾ).

ಕೊಂಚ kŏñča. = (ಕುಱುಚು), ಕೊಂಚೆ 1. A little; littleness; inferiority (My.; ಮಾತ್ರ, ತ್ರುಟಿ, ಲವ, ಲೇಶ, ಕಣ Si. 370; ಆ, ಈಷತ್ 466; ಕಿಂಚಿತ್, ಅಲ್ಪ, etc. 473; Tĕ. ಕೊಂಚ, ಕೊನ್ತೆ; T. ಕೊಂಜ). ಬಹಳ ಕೊಂಚಮ್ ಆಗಿರುವದು (ಅಲ್ಪಿಷ್ಠ, ಕಣೀಯ, ಅಣೀಯ Si. 370). ಕೊಂಚವಾದದು (ತಲಿನ 438). — ಕೊಂಚದವ. -ಅವ. A man of no consideration, an insignificant man (My.).

ಕೊಂಚಿಗೆ kŏñčigĕ. = ಕುಂಚ, etc. (ಕೊಪ್ಪೆ G.; B. 5, 146).

ಕೊಂಚೆ kŏñčĕ. 1. = ಕೊಂಚ. (ಕಿಱಿದು ಕೂಟ Čt. I, 18; ಅಲ್ಪ Šm. 85).

ಕೊಂಚೆ kŏñčĕ. 2. An enclosure; a rampart, especially a surrounding wall elevated on a mound of earth (ಪ್ರಾಕಾರ, ವರಣ, ಶಾಲ Nr.).

ಕೊಂಚೆ kŏñčĕ. 3. (= ಕುಣ್ಡಿ). The posteriors (ಪೊಱಮಾಱು Čt. I, 62).

ಕೊಂಚೆ koñčĕ. = ಕ್ರೌಂಚ್, ಕ್ರೌಂಚು. Tbh. of ಕ್ರೌಂಚ (Šmd. 356; ಕ್ರೌಂಚಪಕ್ಷಿ Kk. 14; Šm. 29; ಪಕ್ಷಿಯ ಭೇದ Šm. 85). — ಕೊಂಚೆವಕ್ಕಿ. -ಪಕ್ಕಿ. (ಕ್ರೌಂಚ Nr.). — ಕೊಂಚೆವೆಟ್ಟನ್ದಳೆದಂ. -ಬೆಟ್ಟ-ಅಂ-ತಳೆದಂ. Who took possession of the mountain Krauñca: Guha (Kk. 6; Šm. 4; *cf.* ಕ್ರೌಂಚದಾರಣ).

ಕೊಟ kŏṭa. = ಕುಟಿ, ಕೊಟ್ಟ 2, ಕೋಟೆ. ಆಕಳ ಕೊಟ (ಗೋಷ್ಠ, ವ್ರಜ Si. 413; Mhr. ಕೋಠಾ).

ಕೊಟಾರ kŏṭâra. (= ಕೊಟ್ಟಾರ). A threshing-floor (My.).

ಕೊಟಿಗೆ kŏṭigĕ = ಕೊಟ್ಟಗೆ, etc. (C.).

ಕೊಟ್ಟ kŏṭṭa. 1. = ಗೊಟ್ಟ 1. A bamboo tube, etc. (My.).

ಕೊಟ್ಟ kŏṭṭa. 2. (fr. ಕುಡಿ 5). The state of being extreme, etc. (*cf.* ಕೊಟ್ಟು 1). — ಕೊಟ್ಟಕೊನೆ. The extreme point (My.; Tĕ.).

ಕೊಟ್ಟ kŏṭṭa. 3. = ಕೊಡಚೆ. (St. & Pl.).

ಕೊಟ್ಟ kŏṭṭa. 1. Tbh. of ಕೋಷ್ಠ. See ಕೊಟ್ಟಾರ.

ಕೊಟ್ಟ kŏṭṭa. 2. = ಕೊಟ. ಆಕಳುಗಳು ಇರುವ ಕೊಟ್ಟವು (ಗೋಷ್ಠ, ಗೋಸ್ಥಾನಕ Si. 103; T., Tĕ.).

ಕೊಟ್ಟ kŏṭṭa. 3. = ಕೋಟೆ. A fort. See ಕೊಟ್ಟವಳ, etc.

ಕೊಟ್ಟಗಾಱ kŏṭṭa-gâṟa. (= ಕೊಟ್ಟವಳ). A man belonging to a fort (Bp. 61, 26; ಅಡಂಗಾಯ್ತ, ಕುಱುವ್ವ, ಕೊಟ್ಟವಳ G.).

ಕೊಟ್ಟಗೆ kŏṭṭagĕ. = ಕೊಟಗೆ, ಕೊಟ್ಟಗೆ. Tbh. of ಕುಟಂಕ (or of ಕುಟೀರಾ, a hut? *cf.* also ಕೋಷ್ಠಕ). A stall or out-house, especially for cattle; a barn, a room, etc. (My.; T. ಕೊಟ್ಟಗ, ಕೊಟ್ಟಾಗೈ, ಕೊಟ್ಟಾಯ್, ಕೊಟ್ಟಾಯಿ, ಕೊಟ್ಟಿಲ್; M. ಕೊಟ್ಟಿಲ್; Tĕ. ಕೊಟ್ಟಾಯಿ, a shed built of thatch; a large shed or pent roof). ಕೊಟ್ಟಗೆಯ ಎಱಕಲ್ (ಪಟಲ, ಛದಿಸ್ Nr.).

ಕೊಟ್ಟಜ kŏṭṭaja. Tribute (ಕಪ್ಪ Šmd. II.; Ct. I, 50;—Kk. 84, o. r. ಒಟ್ಟಜ; T. ಕುಟ್ಟಿ, M. ಕೋಱ³; *cf.* ಕೊಱ³ 7).

ಕೊಟ್ಟಡಿ kŏṭṭaḍi. = ಕೊರಡಿ q. v., ಕೋಟಡಿ. (My.).

ಕೊಟ್ಟಣ kŏṭṭaṇa. (fr. ಕುಟ್ಟು 1). = ಕೊಟ್ಣ. Beating the husk from paddy, etc. (C.; M.; Tĕ. ಕೊಟ್ಟಮು). See Bp. 27, 52; Č. Bp. 47, 42. ಕೊಟ್ಟಣಾ ಕುಟ್ಟಿ ಮಿಣ್ಣನ ಸಾಕಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಕೊಟ್ಟಣಗೇರಿ. -ಕೇರಿ. A street where people live who perform kŏṭṭaṇa (My.). — ಕೊಟ್ಟಣಂಗುಟ್ಟು. -ಅಂ-ಕುಟ್ಟು. To beat the husk from paddy (Bp. 23, 19).

Digitized by Google

ಕೊಟ್ಟಣಗಿತ್ತಿ kŏṭṭaṇa-gitti. A female who beats husk from paddy, etc. (My.).

ಕೊಟ್ಟತನ kŏṭṭatana. (fr. ಕೋಟು). Crookedness; deceit. See Prv. s. ಮುಟ್ಟು.

ಕೊಟ್ಟವಳ kŏṭṭa-vaḷa. = ಕೊಟ್ಟಗಾಡಿ. (ಅಡಂಗಾಯ್ತು, ಕುಬುಮ್ಬು Kk. 37; Šm. 45).

ಕೊಟ್ಟಸ kŏṭṭasa. (= ಕೋಲ್ಬಾಡಸ). Roasted meat (ಸುಣ್ಬಗೆ, ಸುಡುವಾಡು Šm. 32).

ಕೊಟ್ಟಾರ kŏṭṭal-âral. (= ಕೊಟಾರ). Tbh. of ಕೋಷ್ಠಾಗಾರ (Šmd. 383; V. 37, 27; T., M.; Mhr. ಕೋಠಾರ). — ಕೊಟ್ಟಾರಸೋಮೇಶ್ವರ. N. (Bp. 53, 30).

ಕೊಟ್ಟಾರಿ kŏṭṭâri. The officer in charge of a granary or warehouse, a steward (Bp. 9, 42; 59, 29).

ಕೊಟ್ಟಿ kŏṭṭi. 1. (ಸೂಕಳ Šm. 89).

ಕೊಟ್ಟಿ kŏṭṭi. 2. (fr. ಕುಡು 3 ?). A (perverse), shameless, base, obscene man (ಬಣ್ಡ Šm. 89, o. r. ಭಣ್ಡ).

ಕೊಟ್ಟಿ kŏṭṭi. 1. = ಕೋಟಾ. False; faithless, perfidious; spurious; alloyed; bad; vicious (Mhr., H. ಖೋಟಾ; *cf.* ಕೂಟ No. 4). — ಕೊಟ್ಟಕತಬಿ. A forged writ of agreement (B. 5, 268). — ಕೊಟ್ಟದನ. Vicious cattle (S. Mhr.). — ಕೊಟ್ಟನಡತೆ. A bad conduct (S. Mhr.; B. 5, 197). — ಕೊಟ್ಟರೂಪಾಯಿ. An alloyed, bad rupee (S. Mhr.).

ಕೊಟ್ಟಿ kŏṭṭi. 2. A room. ಜನಸೀ ಕೊಟ್ಟಿ (ಅನ್ತಃಪುರ, etc., ಅರಮನೆಯ ರಾಣೀವಾಸ Si. 110; *cf.* Mhr. ಕೋಠಿ).

ಕೊಟ್ಟಿಗೆ kŏṭṭigĕ. = ಕೊಟ್ಟಗೆ. (C.). ಅರಮನೆಯೊಳಗಿನ ಕೊಟ್ಟಗೆ (ಕಕ್ಷ್ಯೆ G.). See Bp. 56, 34. 39; J. 10, 20; B. 5, 126. — ಕೊಟ್ಟಗೆಮನೆ. (ಕುಸೂಲ G.). ಕಾಯಿ ಹಾಕುವ ಕೊಟ್ಟಗೆಮನೆ (ಕೋಷ್ಠ G.). — ಕೊಟ್ಟಗೆಯವ. -ಅವ. A steward (Bp. 9, 46; 59, 29).

ಕೊಟ್ಟು kŏṭṭu. 1. (fr. ಕುಡಿ 5). A point; a nipple; a crest (ಕೀಂಟು Hlâ.; *cf.* ಕೊಟ್ಟ 2); a gold ornament worn by women in their plaited hair (My.; *cf.* ಕೊಪ್ಪು 3). ನವಿಲ ಕೊಟ್ಟು (ಶಿಖೆ, ಚೂಡೆ Hlâ.; Mr. 169). ಮೊಲೆಯ ಕೊಟ್ಟು (ಕುಚಮುಖ, ಚೂಚುಕ, ವೃತ, ಶಿಖೆ Hlâ.). ಹಲವು ಮಕ್ಕಳ ತನ್ದೆ, ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟವಗೆ, ಸಲೆ ಗಡಿಗೆ ಜಾವನ್ ಅಡಿವನ ಹೆಣ್ತಿಗೆ ಮೊಲೆಯಿಲ್ಲ (a cock, Sp.).

ಕೊಟ್ಟು kŏṭṭu. 2. P. p. of ಕುಡು 1 and ಕೊಡು 1.

ಕೊಟ್ಟುಕ kŏṭṭuka. = ಕೊಟ್ಟುಗ. The lapwing (ಕೋಯಷ್ಟಿ, ಶಿಖರಿ Hlâ.; ಶಿಖರಿ Mr. 172; *cf.* ಟೀಚುಬಾಲ).

ಕೊಟ್ಟುಗ kŏṭṭuga. = ಕೊಟ್ಟುಕ. (Bh. 1, 20, 53).

ಕೊಟ್ಟುಹ kŏṭṭuha. = ಕುಟ್ಟುಹ. See s. ಸೊಪ್ಪುಗುಟ್ಟುಹ.

ಕೊಟ್ಟೆ kŏṭṭĕ. = ಗೊಟ್ಟ 2, ಗೊಬಟೆ. The stone or kernel of fruit, especially of mangoes (My.; Tĕ., Tu.; T. ಕೊಟ್ಟೈ; M. ಕುರಟ್ಟ, ಕೊಟ್ಟ, ಕುರು; Mhr. ಗೋಟಾ, ಗೋಟೀ, a roundish stone or pebble; a marble). — ಕೊಟ್ಟೋಲೆ. -ಓಲೆ. A gold ear-ring having the form of a fruit-stone (My.).

ಕೊಟ್ಣ kŏṭṇa. = ಕೊಟ್ಟಣ. (My.).

ಕೊಟ್ಲು kŏṭlu. Tĕ. plural of ಕೊಟ್ಟು, pounding; a blow. See ತಲೆಕೊಟ್ಲು ಮಾರಿ.

ಕೊಠಡಿ kŏṭhaḍi. = ಕೊಟ್ಟಡಿ, etc. A chamber, a room (Si. 108. 117; Mhr., H. ಕೋಠಡೀ).

ಕೊಡ kŏḍa. 1. Tenderness, tender age, youth. (T. ಕುಯು, ಕುದಿ, ಕುಟಿವು; Tĕ. ಕೊದಮು, ಕೊದಮೆ, ಕೊಮರು, ಕೊಮೆ, ಕೋಡೆ = T. ಕೋಡಿ; *cf.* ಕೊಣಸು). — ಕೊಡಗೂಸು. -ಕೂಸು. A young girl, a maiden (ಕುಮಾರಿ, ಕನ್ಯೆ Hlâ.; ಕೂಸು Čt. II, 58; ಕರ್ಣಿಕೆ, ಬಾಲೆ Nn. 21). ಕೊಡಗೂಸು ಕನ್ಯೆ, ಕೊಟ್ಟಕೂಸು ವರ್ಯೆ (Mr. 302). See Abh. P. 8, after 61; Bp. 9, 38; 14 sum.; 14, 5; V. 9, after 70; 9, 72.

ಕೊಡ kŏḍa. 2. Honey (ಜೇನ್ Šm. 93; T. ಕೊಂಗು, Tĕ. ಕುರುಜು).

ಕೊಡ kŏḍa. 3. = ಕೊಡಗು. — ಕೊಡಗತ್ತಿ. -ಕತ್ತಿ. = ಕೊಡಗುಕತ್ತಿ. (My.).

ಕೊಡ kŏḍa. Tbh. of ಕುಟ (Nr., Hlâ.; Mr. 209; Si. 309; ಘಾಣ್ಡ Šm. 93). An earthen pitcher or pot (C.), also one of metal (My.). See ಜೇಂಗೊಡ; V. 38, 37. 38. — ಕೊಡಪಾನ. A kŏḍa of copper or brass (C.; Č. Bp. 47, 40). — ಕೊಡಪಾನೆ. = ಕೊಡಪಾನ. (My.). — ಕೊಡವಾಲ್. -ಲು. -ಪಾಲ್. A potful of milk. ಕೊಡವಾಲು ಕರೆವ ಆವು (ದ್ರೋಣದುಘೆ, ಪ್ರಚುರದುಗ್ಧೆ Hlâ.; Mr. 182). — ಕೊಡವಾಲಂಗರೆ. -ಕರೆ. = ಕೊಡವಾಲ್ಗರೆ. (J. 29, 2). — ಕೊಡವಾಲ್ಗರೆ. -ಕರೆ. To yield a potful of milk (J. 18, 13).

ಕೊಡಕು kŏḍaku. (= ಕೊಂಕು 2 ?). Crookedness (?). ಕೊಡಕು ಬೀಳು. (A cart) to go to one side and with two wheels enter the road-ditch (My.).

ಕೊಡಕೆ kŏḍakĕ. = ಕೊಡಂಕೆ (Šmd. 48). The ear (ಕಿವಿ Šm. 70; Tĕ.: a cup; *cf.* ಕುಡಿಕೆ). ಕೊಡಕೆಯ ಆಭರಣದೊಳ್ ಕೊಪ್ಪು (101). See J. 17, 14.

ಕೊಡಗ kŏḍaga. Want, poverty (ತವರ್, ಎಡರ್, ದಾರಿದ್ರ Čt. II, 73; see s. ಕುಡುದು? ಕೋಡಿ 2). Another ಕೊಡಗ see s. ಕೊಡಗು.

ಕೊಡಗು kŏḍagu. (fr. ಕುಡು 3 ?). = ಕೊಡ 3, ಕೊಡವು 1. The Coorg country (C.; B. 3, 30; T., M. ಕುಡಗು; Tĕ. ಕೊಡುಗು). — ಕೊಡಗ. -ಅ 3. A Coorg man (C.). ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒನ್ದೇ ಬಟ್ಟೆ, ಕೊಡಗನಿಗೆ ಬೇರೆ ಬಟ್ಟೆ (Prv.). See ಕೊಡವ. — ಕೊಡಗುಕತ್ತಿ. = ಕೊಡಗತ್ತಿ. A Coorg knife, a kind of broad sword or cleaver shaped like a bill-hook (My.; Tĕ.).

ಕೊಡಗೆ kŏḍagĕ. = ಕೊಡಿಗೆ. A gift, a grant (ಉಮ್ಬಳಿ Šmd. I; My.). See ಕಟ್ಟು- s. ಕಟ್ಟು 1.

ಕೊಡಂಕೆ kŏḍaṅkĕ. = ಕೊಡಕೆ. (Šmd. 48; ಕಿವಿ Kk. 32). See Rśv. 13, 62; Śśv. 2, 40; ಕೊನೆಗೊಡಂಕೆ.

ಕೊಡಚಿ kŏḍači. = ಕೊಟ್ಟ 3, ಗೊಡಚಿ. — ಕೊಡಚಿಗಿಡ. A large prickly shrub or small tree, Zizyphus xylopyrus Willd. (St. & Pl.; T. ಕೊಟ್ಟೈ-ಇಲನ್ದೈ, ಕೊಣ್ಡೈ).

ಕೊಡಚು kŏḍaču. (fr. ಕೊಡೆ 2). = ಕೊಡಸು. To remove the ear-wax out of the ears with the finger or a pick; to remove the impurities from out of a vessel by rubbing its inside with the hand (My.).

ಕೊಡತ kŏḍata. 1. Coldness (ಚಳಿ Šm. 97; *cf.* ಕುಳಿರ್ 3, ಕೋಟು 1, ಕೋಡು 2).

ಕೊಡತ kŏḍata. 2. (fr. ಕೊಡೆ 3). = ಕೊಡೆತ. The pain of a sore (ಪುಣ್ಣೋವು Šm. 97; My.; T. ಕುಡೈ, to hollow, to scrape out, see ಕೊಡೆ 2; to pierce, make a hole through; to gnaw, as a worm; to ache; to cause overpowering grief); severe itching (My.).

ಕೊಡತ kŏḍata. 3. A stick tied to a dog's neck

Digitized by Google

by means of which the dog is fastened at home or led about (ಹಾಸುಗೋಲ್ Śm. 97; Tĕ. ಕೊಣತ; M. ಕೊಳುತ್ತು, what holds, etc.).

ಕೊಡತಿ kŏḍati. (fr. ಕುಡು 2). (= ಕೊಡನ್ತಿ). (That beats, pounds, breaks): a wooden hammer (C.; ಕೀಲಕ Mr. 283; M. ಕೊಟ್ಟ, ಕೊಟ್ಟುವಡಿ; cf. Sk. ಕುಟ). ಮಣ್ಣುಗಡ್ಡೆಗಳನ್ನು ಹೊಡದು ಒಡೆಯಿಕ್ಕುವ ಕೊಡತಿದೊಣ್ಣೆ (ಕೋಟಿಶ Si. 302). ಅದಕ್ಕದು ಉಳಿ ಕೊಡತಿಯ ನ್ಯಾಯ (Prv.). See ಹೆಕ್ಕೆಗೊಡತಿ; Prv. s. ತಾಸಿನ ಬಟ್ಟಲು.

ಕೊಡನ್ತಿ kŏḍanti. (Śmd. 48). (= ಕೊಡತಿ).

ಕೊಡಪು kŏḍapu. = ಕೊಡವು 2, ಕೊಡಹು. To scatter or throw in different directions with the hand; to shake or toss about (v. t.); to shake (v. t., ಕರವಿಕೀರ್ಣ Śmd. Dh.; ತೂನೆ, etc., ಅಲ್ಲಾಡು, ಕಮ್ಪನ Śs.; M. ಕುಡೆ; cf. ಕುಲುಕು 2 ?). ಕೊಡಪುವದು (ವಿಧೂನನ, ನಿಧುವನ, ಜಾಡಿಸುವದು Si. 386). See Śsv. 4, 17; Rsv. 5, 43; 6, after 11; ಮೆಯ್ಗೊಡಪು.

ಕೊಡಮೆ kŏḍamĕ. = ಕೊಡಮ್ಬೆ. A double basket for catching fish (Sd.; Tĕ. ಕೊಡಮು; see ಕೂಳಿ 1).

ಕೊಡಮ್ಬೆ kŏḍambĕ. = ಕೊಡಮೆ. (Rsv. 5, after 114).

ಕೊಡರಿಸು kŏḍarisu. A kind of ornament (? Râm. 6, 2, 7).

ಕೊಡಲಿ kŏḍali = ಕೊಡ್ಲಿ. Tbh. of ಕುಠಾರ (Śmd. 341. 369; Nr., Hlâ.; Mr. 298; Čt. II, 40; C.; ದಾತ್ರ, ಲವಿತ್ರ Si. 303). An axe, a hatchet. ಕೊಡಲೀ ಕಾವು ಕುಲಕ್ಕೆ ಮೃತ್ಯು.— ಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹತ್ತುವವನ ತಿಕದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲೀ ಸಿಗ (or ಸಿಕ್ಕು) ಹಾಕಿದರು (Prvs.). See Bp. 9, 14; ಅಮ್ಮಂಗೊಡಲಿ, ಗಣಕೊಡಲಿ; Prv. s. ತಾನು.

ಕೊಡವು kŏḍavu. 1. = ಕೊಡಗು. The Coorg country (in the language of the Coorg people).— ಕೊಡವ. -ಅ 3. = ಕೊಡಗ. A Coorg man (in the language of the Coorgs; M. ಕುಡವ; M. ಕುಡವ also: a predial slave; Mangarâja makes a distinction between the Kŏḍagas and Kŏḍavas, saying in verse 379 of his work as follows: ಮ್ಲೇಚ್ಛರೆನೆ ಕೊಡವ ಕೊಡಗರು).

ಕೊಡವು kŏḍavu. 2. = ಕೊಡಪು, etc. (My.). ಕೊಡವಿ ಕೊಳ್ಳುವದು (ಕೊಡಹುವದು, etc. Si. 386).

ಕೊಡಸಿಗು kŏḍasigu. (= ಕಡಿಸ). The small tree Cluytia collina Roxb. (St. & Pl.).

ಕೊಡಸಿಗೆ kŏḍasigĕ. = ಕೊಡಸಿಗು, ಕೊರಸಿಗು. Tbh. of ಕುಟಜಕ (Śmd. 369; ಕುಟಜ, ಶಕ್ರ, etc. Nr.; ಕುಟಜ Śm. 25; Nn. 88; My.; Tĕ. ಕೊಡಿಶೆ).

ಕೊಡಸು kŏḍasu. = ಕೊಡಚು. (My.).

ಕೊಡಹು kŏḍahu. = ಕೊಡಪು, etc. ಕೊಡಹುವುದು (ವಿಧೂನನ, ವಿಧುವನ Nr.; Si. 386). ಅತಿಗೆ ಬಳೆ ತೊಟ್ಟು, ಕೆಯ್ ಕೊಡಹಿದರೆ ಹೋಗುವದೋ? (Prv.). See Bp. 22, 31; Bh. 1, 10, 37; 1, 20, 61; 3, 13, 30. 35; J. 20, 47.

ಕೊಡಿ kŏḍi. = ಕಡಿ 1, etc. Strength, stoutness. ಕೊಡಿಯಬ್ಬೆ (S. Mhr.; B. 4, 158).— ಕೊಡಿಕಲ್ಲು. Stone-like firmness in one's health. ಈ ಮನುಷ್ಯನು ಕೊಡಿಕಲ್ಲಾಗಿದ್ದಾನೆ (S. Mhr.).

ಕೊಡಿಗೆ kŏḍigĕ. = ಕೊಡಗೆ. (My.).— ಕೊಡಿಗೆಮಾನ್ಯ. Land free of rent (My.).

ಕೊಡಿಸಿಗು kŏḍisigu. = ಕೊಡಸಿಗೆ, etc. (ಕುಟಜ, etc. Si. 137).

ಕೊಡಿಸು kŏḍisu. = ಕುಡಿಸು 3. To cause to give (C.). ಕೊಡಿಸಲ್ ಪಟ್ಟವನು (ದಾಪಿತ, ಸಾಧಿತ Si. 364). See Bp. 8, 36; Bh. 1, 8, 7; Bhâgavata 10, 18, 3; B. 2, 31; 5, 186. **2,** to allow (My.), e. g. ಸಿಲ್ಲಗೊಡಿಸು, ಬರ-.

ಕೊಡಿಸುವಿಕೆ kŏḍisuvikĕ. Causing to give. ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡಿಸುವಿಕೆ (ಅರ್ಥದಾಪನ, ಸಾಧನ Si. 437).

ಕೊಡು kŏḍu. 1. = ಕುಡು 1. To give, etc. (ದಾನ Nn. 141). P. p. ಕೊಟ್ಟು. ಪ್ರಿಯವಚನಂ ಬೆರಸಿ ಕೊಡುವವನು (ವದಾನ್ಯ Hlâ.). ವಣ್ಯಸ್ತ್ರೀಯರು ಮೊದಲಾದವರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಬತ್ತೆ (ಭೋಗ); ಒನ್ದ ಕೊಟ್ಟು ಒನ್ದ ಕೊಮ್ಬುದು (ಪರಿದಾನ, ಪರೀವರ್ತ, etc.); ಒನ್ದ ಕೊಟ್ಟು ಒನ್ದ ಕೊಳುಸವು (ಅಪಮಿತ್ಯಕ); ಸಾಲವ ಕೊಡುವವನೂ ಸಾಲವ ಕೊಮ್ಬುವವನೂ ಇಬ್ಬರೂ ಉತ್ತಮರ್ಣ ಎನ್ದೂ ಅಧಮರ್ಣ ಎನ್ದೂ ಎನಿಸುಗು; ಬಡ್ಡಿಯ ಕೊಟ್ಟು ಸಮ್ಪನ್ನನ್ ಆದವನು (ಕುಸೀದಿಕ, etc.); ಛಾವೆಯ ಕೊಟ್ಟು ಕಾಳಿಗದತ್ತಣಿನ್ದ ಮಗುಬಿದವರು (ಸಂತಪ್ತಕರು Nr.). ಕೊಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುದು (ದಾನ, bribery, Mr. 267); ಬಡ್ಡಿಗೊಡುವವನು (ಕುಸೀದಿಕ 345); ಕೊಟ್ಟೊಡವೆ (ವಿಗ್ರಹ 474); ಹೆಣ್ಣ ಕೊಟ್ಟವಂ (ವಧುತಾತ 313); ಹೆಣ್ಣ ಕೊಟ್ಟ ಅತ್ತೆ (ಗೃಹಮಾತೆ 313); ಕೊಟ್ಟ ಕೂಸು (ವರ್ಯೆ 302). ಕೊಟ್ಟ ದೇವರು ಕೊಣ್ಡು ಹೋದರೆ, ಕುಟ್ಟ ಕೊಣ್ಡ ಆಟೋದು ಯಾಕೆ?— ಕೊಟ್ಟ ಸಾಲ ಕೇಳದೆ ಹೋಯಿತು, ಮಾಡಿದ ಅರಮ್ಬ ನೋಡದೆ ಹೋಯಿತು.— ಕೊಟ್ಟು ಕೆಟ್ಟವನಿಲ್ಲ, ತಿರಿದು ಬದುಕಿದವನಿಲ್ಲ.— ಕೊಡೋದು ಕೊಡು! ಅದಿಗೇ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ ಎಮ್ಬನ್ತೆ.— ಕೋಡೋದು ಒನ್ದು ಕಾಸು, ಕೋಣೆ ತುಮ್ಬ ಹಾಸು.— ಕೊಡೋದೊನ್ದು ಕಾಸು, ಕೆಲಸವೆರಡು ತಾಸು.— ದೇವರು ವರಾ ಕೊಟ್ಟರೂ ಪೂಜಾರಿ ವರಾ ಕೊಡನು (Prvs.).— ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡು (C.). ನೋವು ಕೊಡು (C.). ಗಲ್ಲಿಗೆ ಕೊಡು; ಪಾಠ ಕೊಡು (C.). Occasionally ಕೊಡು (= ಕುಡು) is added to other verbs without altering their meaning (C.), e. g. ವಿಭಾಗಿಸಿ ಕೊಡು = ವಿಭಾಗಿಸು, (Cm. ad Śmd. 46).— See Bp. 5, 54; 21, 30; 32, 44; 51, 19; 52, 46; Bh. 1, 8, 8. 23. 66. 93; 1, 10, 36. 38; 2, 13, 10; Rsv. 7, 98; J. 2, 27. 60; 8, 42; 13, 42; 29, 16. 39; 30, 26. 49; 31, 27; Dp. 148, 5; B. 1, 6; 3, 93; 4, 6. 9. 16. 110. 123. 150. 153. 196. 197. 198. 216; 5, 17. 54. 84. 113. 127. 154. 303; ಆಳವಿಗೊಡು, ಒಕ್ಕೊಡು, ಒಡ್ಡೋಲಗಂಗೊಡು, ಓಲಗಂ-, ಕಾಣಿಕೆ-, ಕಾಣ್ಕೆ-, ಕಾಳಗ-, ಕೆಯ್-, ದಣ್ಡೆ-, ಧ್ವನಿ-, ಬೊಪ್ಪೆ-, ಮೆಯ್-, ಮೊಲೆ-.— ಕೊಟ್ಟಾಡು. -ಆಡು. To give repeatedly. ಬಡ್ಡಿಯ ಕೊಟ್ಟಾಡಿ ಬದುಕುವವನು (ವೃದ್ಧ್ಯಾಜೀವ, ವಾರ್ಧುಷಿ Nr.). 2, to give mutually (C.).— ಕೊಟ್ಟುವಟಿ'. = ಕೊಟ್ಟುಂ (i. e. ಕೊಟ್ಟರೂ) ಅಟಿ'. (Bp. 41, 8).— ಕೊಡು ಕೊಡು. = ಕುಡು ಕುಡು. (Bp. 11, 3. 33; 27, 64; 32, 34; 37, 41. 46; 42, 9; Rsv. 7, after 98; B. 4, 127).— ಕೊಡು ಗಿಡು. reit. (Bp. 42, 18).

ಕೊಡು kŏḍu. 2. = ಕೊಡೆ 4. Giving.— ಕೊಡು ಕೊಳ್ಳುವದು. To give and receive; giving and receiving (C.). ಕೊಡು ಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳು, quarrels about giving and receiving (B. 4, 142). ಪದಾರ್ಥವು ಜನರಿಗೆ ಕೊಡು ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಬರ ಬೇಕು (B. 5, 77). See B. 5, 106. 228. 263.

ಕೊಡುವಿಕೆ kŏḍuvikĕ. Giving (ಸಾತಿ Si. 424; ಔದಾರ್ಯ G.). See Si. 56. 243. 325. 397. 437; B. 5, 107.

ಕೊಡುಹ kŏḍuha. Giving. ಬಡ್ಡಿಯ ಕೊಡುಹ (ಅರ್ಥಪ್ರಯೋಗ, ವೃದ್ಧಿಜೀವಿಕೆ Nr.). ಹೆಪ್ಪ ಕೊಡುಹಂ (ಆತಂಚನ Nr.). ಕೊಡುಹ (ವಿಕ್ರಯ Mr. 346).

ಕೊಡೆ kŏḍĕ. 1. (Śmd. 109. 113). An umbrella; a parasol (ಆತಪತ್ರ, ಛತ್ರ Hlâ.; Si. 268; ತಟಿ, ಮೋಘಡಮ್ಬರ, ಛತ್ರ Śs.; C.; Tu.; T. ಕುಡೈ, M. ಕುಡ; Tĕ. ಗೊಡುಗು, ಗೊಡುವು). ಕೊಡೆಗೊಡೆಯುಂ or ಕೊಡೆಯೊಡೆಯಂ (Śmd. 167. 242). ಕೊಡೆಯ ಕಾವು (161). ಕೆಂಗುಡಿಯ ಪುಡಿಯ ಮುತ್ತಿನ ಕೊಡೆ (216). See Bp. 56, 17; Rsv. 5, 44; J. 2, 9; B. 4, 190; ಬೆಳುಗೊಡೆ,

Digitized by Google

ಬೆಳ್-, ಮುಕ್ಕೊಡೆ. ಅಲ್ಪಗೆ ಐಶ್ವರ್ಯ ಬನ್ದರೆ ಅರ್ಧರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡೆ ಹಿಡಿಸಿ ಕೊಣ್ಡ (Prv.). See Prvs. s. ಬಿಸಲ್, ಮಬ್. — ಕೊಡೆಯಾಳ. -ಆಳ. The town of Maṅgaḷûr in South Canara (C.). ಕಾಸು ಇದರೆ ಕೊಡೆಯಾಳ; ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಡೆ, ಅಲ! (Prv.). — ಕೊಡೆವಿಡಿ. -ಪಿಡಿ. To seize, take, or hold a parasol, etc. (Abh. P. 4, 9; Bp. 23, 19; J. 13, 34; 19, 16; 28, 36). — ಕೊಡೆಹುಲ್ಲು. A mushroom (ಛತ್ರ, ಅತಿಛತ್ರ, ಪಾಲಘ್ನ Si. 165, *only* in Si.).

ಕೊಡೆ kŏḍĕ. 2. To hollow, to excavate (T. ಕುಡೈ); to scrape out, as a cocoanut, etc. (My.; T.); to remove with the finger or a pick, as ear-wax (My.). See s. ಕುಱ್ 1 and ಕೊಡತ 2.

ಕೊಡೆ kŏḍĕ. 3. To ache; to itch very much (My.). See ಕೊಡತ 2.

ಕೊಡೆ kŏḍĕ. 4. = ಕೊಡು 2. See ಕೊಳು ಕೊಡೆ, ಕೊಳ್ ಕೊಡೆ.

ಕೊಡೆತ kŏḍĕta. = ಕೊಡತ 2. (My.).

ಕೊಡ್ಡ kŏḍḍa. 1. = ಕೊರಡು. A kind of rainbow. ಕೊಡ್ಡ ಮೂಡಿತು (S. Mhr.).

ಕೊಡ್ಡ kŏḍḍa. 2. (= ಕಡ್ಡ 2). A stupid man, a clown (S. Mhr.; *cf.* ಕೊರಟು?).

ಕೊಡ್ಲಿ kŏḍli. = ಕೊಡಲಿ. (C.; B. 3, 6).

ಕೊಣ kŏṇa. 1. = ಕೊಳ 2. A pond, a tank (My.).

ಕೊಣ kŏṇa. 2. = ಗೊಣ 2. A sound in imitating nasalization. — ಕೊಣ ಕೊಣ ಎನ್ನು. To speak through the nose, to nasalize (in speaking or reading, My.).

ಕೊಣಕು kŏṇaku. 1. To jump or leap, to leap over, as wild beasts (ಮೃಗಲಂಘನ Šmd. Dh.; *cf.* ಕುಂಜು, ಕುಣುಕು 2, ಕುದುಕು 1, ರೊಣಕು).

ಕೊಣಕು kŏṇaku. 2. A leap or jump. — ಕೊಣಕಿಡು. -ಇಡು. To perform a jump, to jump, etc. (ದಾಣ್ಟು Kk. 53; ದಿಂಕಿಡು, ದಾಣ್ಟು, ಮಿಳ್ಳಿಸು, ಸರಳಿಸು Šm. 31; Čpr. 1, 118; Šsv. 3, 51; T. ಕುದಿಕ್ಕಡು, to pass across).

ಕೊಣಗು kŏṇagu. = ಕೊಳಗು, etc. A hoof (ಖುರ, ಶಫ Hlâ.).

ಕೊಣತ kŏṇata. A kind of wooden (or iron) club swung in the hands for exercise, etc. (My.). — ಕೊಣತ ಕಟ್ಟು. To climb a rope to which the kŏṇata is attached (My.).

ಕೊಣಪಿ kŏṇapi. (= ಕುಡುಪು). A flail (Mangalore Moral Class-book p. 133; Tĕ. ಕುದುಪೆ, ಗುನುವ, a club).

ಕೊಣಬಿಗೆ kŏṇabigĕ. A round wooden dish to knead dough in, etc. (S. Mhr.).

ಕೊಣವಿಗೆ kŏṇavigĕ. = ಕೊಣಬಿಗೆ. (S. Mhr.).

ಕೊಣಸು kŏṇasu. A young one of wild beasts (ಮೃಗಪೋತ Čt. II, 80; ಮಿಗವಱ Kk. 53, Šm. 31; Sk. ಕುಣಕ; T. ಕುಟ್ಟಿ, an infant; Tĕ. ಕೊಡುಕು, a son; ಕೊಣ್ಡಿಕೆ, an infant; see ಕೊಡ 1).

ಕೊಣ್ಟು kŏṇṭu. (= ಕೊರಡು). A knotty club (My.).

ಕೊಣ್ಡ kŏṇḍa. A hill, a mountain (Tĕ. ಕೊಣ್ಡ; T. ಕುನ್ಱ, ಕುನ್ಱು; M. ಕುನ್ನ, ಕುನ್ನು; *cf.* ಕುಱುವ 1; ಗುಡ್ಡ 2?). — ಕೊಣ್ಡಗುಱಿ. -ಕುಱಿ. A hill or jungle sheep (ರಾಂಕವ Nr., o. r. ಕೊಣ್ಡಗೊಱಿ; ಆಟವ್ಯಾವಿ, ವನೇರಣ Mr. 160); — the four-horned antelope, Tetraceros quadricornes (Gz.). — ಕೊಣ್ಡಗುಱಿದುಪ್ಪಟಿ. Hair or wool of a jungle sheep (Râghè. 17, 68). — ಕೊಣ್ಡಗುಱಿ. -ಕುಱಿ. = ಕೊಣ್ಡಗೂಱಿ. N. (Bp. 36, 59). — ಕೊಣ್ಡಗೂಱಿ. = ಕೊಣ್ಡಗುಱಿ. (Bp. 1, 10). — ಕೊಣ್ಡಗೊಱಿ. -ಕೊಱಿ. = ಕೊಣ್ಡಗುಱಿ, q. v. (Tĕ. ಕೊಣ್ಡಗೊಱ್ಱೆ). — ಕೊಣ್ಡವೇಡು. N. (Si. 101; = ಗೋಣ್ಡವನ, ಗೋಣ್ಡವಾರ?). — ಕೊಣ್ಡಮುಸುಡಿ. A large black-faced monkey (My.; Tĕ. ಕೊಣ್ಡಮುಚ್ಚು). — ಕೊಣ್ಡಮುಸುವ. = ಕೊಣ್ಡಮುಸುಡಿ. (My.). *Cf.* ಗುನ್ನ 1.

ಕೊಣ್ಡ kŏṇḍa. Tbh. of ಕುಣ್ಡ (Šmd. 355; Abh. P. 10, after 183; My.). — ಕೊಣ್ಡಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. N. among Brâhmaṇas (S. Mhr.). — ಕೊಣ್ಡಬಣ್ಡಿ. A cart used at the kŏṇḍa feast (My.). — ಕೊಣ್ಡಹಬ್ಬ. A feast in honor of Vîrabhadra at which Liṅgavantas carry an idol of Vîrabhadra and dance with it on live coals in a pit (My.).

ಕೊಣ್ಡಲು kŏṇḍalu. = ಕೊಣ್ಡ್ಲ. Tbh. of ಕುಣ್ಡಲ. An ear-ring (My.).

ಕೊಣ್ಡಸು kŏṇḍasu. N. of a plant (ಸೂಪಕಾರಕ Mr. 121, o. r. ಸೂಪಕಾರಿಕೆ).

ಕೊಣ್ಡಾಡು kŏṇḍâḍu. See s. ಕೊಳ್ 1.

ಕೊಣ್ಡಿ kŏṇḍi. A hook projecting from a wall (ನಾಗದನ್ತಕ, ನಿರ್ಯೂಹ Nr.); a hook; the semi-circular link of a padlock (C.; Tĕ. ಕೊಣ್ಡಿ). **2,** the sting of a scorpion (C.; Tĕ. ಕೊಣ್ಡಿ, ಕೊಣ್ಡೆ; see ಕುಡು 3 and ಕುಟುಕು 1). ಚೇಳಿಗೆಯು ಕೊಣ್ಡಿಯಲಿ ಇಹುದು ವಿಷ (Jns. 42, 72). See B. 4, 122. 211.

ಕೊಣ್ಡಿಸು kŏṇḍisu. To slander; to defame (Bp. 11, 5. 19).

ಕೊಣ್ಡು kŏṇḍu. P. p. of ಕೊಳ್ 1, etc.

ಕೊಣ್ಡೆ kŏṇḍĕ. 1. (= ಕೊಣ್ಡ?). See ಮುದುಗೊಣ್ಡೆ.

ಕೊಣ್ಡೆ kŏṇḍĕ. 2. = ಕೊಣ್ಡೆಯ No. 1. (ತಳ್ಳಿ Čb.).

ಕೊಣ್ಡೆ kŏṇḍĕ. 3. A chaplet of pearls worn on the head (My.).

ಕೊಣ್ಡೆ kŏṇḍĕ. 4. = ಗೊಣ್ಡೆ. A tassel, etc. (My.).

ಕೊಣ್ಡೆ kŏṇḍĕ. = ತೊಣ್ಡೆ, etc. — ಕೊಣ್ಡೆಬಳ್ಳಿ. = ತೊಣ್ಡೆಬಳ್ಳಿ. (St. & Pl.).

ಕೊಣ್ಡೆಗ kŏṇḍĕga. = ಕೊಣ್ಡೆಯ No. 1. (V. 8, after 3). **2,** = ಕೊಣ್ಡೆಯ No. 2. (My.).

ಕೊಣ್ಡೆಗಾಱ kŏṇḍĕ-gâṟa. A male defamer or calumniator (R.; Tĕ. ಕೊಣ್ಡೆಗಾಡು; T. ಕೋೞ್ಕಾರ).

ಕೊಣ್ಡೆಗಿತ್ತಿ kŏṇḍĕga-itti. A female defamer, etc. (Bp. 40, 52).

ಕೊಣ್ಡೆತನ kŏṇḍĕtana. = ಕೊಣ್ಡೆಯ No. 1. (My.; Tĕ.).

ಕೊಣ್ಡೆಯ kŏṇḍĕya. = ಕೊಣ್ಡೆ 2, ಕೊಣ್ಡೆಗ. Backbiting, calumny, slander, defamation, abuse (ಪಿಶುನ, ಚಾಡಿ, ಕುತ್ಸಿತ Šm. 65; My.; Tĕ. ಕೊಣ್ಡೆಮು; T. ಕುಣ್ಡಿಯ, ಕೋಳ್, ಕುಱಳ್ಳೈ; M. ಕುರಳೆ, ಕುಱಳೆ; Mhr. ಕುಡೇಂ, evil-mindedness). **2,** an informer, a slanderer, a defamer (ಕರ್ಣೇಜಪ, ಸೂಚಕ, ಪಿಶುನ, ದ್ವಿಜಿಹ್ವ Nr.; ತ್ರಿಯಕ್ಷರ Mr. 244; Tĕ. ಕೊಣ್ಡೆಯುಡು; T. ಕೊಣ್ಡುಣಿ). — See Bp. 11, 5; Dp. 5, 6.

ಕೊಣ್ಡ್ಲ kŏṇḍlu. = ಕೊಣ್ಡಲು. (My.).

Digitized by Google

ಕೊತ kŏta. = ಕೆತ 2, ಕುತ. — ಕೊತ ಕೊತ. = ಕುತ ಕುತ. (My.).

ಕೊತಮ್ಬರಿ kŏtambari. Tbh. of ಕುಸ್ತುಮ್ಬುರು. (S. Mhr.; Mhr. ಕೋಥಮ್ಬೀರ್).

ಕೊತ್ತಣಿ kŏttaṇi. = ಕೊತ್ತಳಿ. A multitude, a flock (ಕಾಗೆಗಳ ಮೊತ್ತಂ Šmd. II; Tĕ., T., M. ಕೊತ್ತು; T. also ಕೊನ್ದು; cf. ಕುತ್ತುಟಿ, ಕುಪ್ಪೆ 1, ಕುಟಿ 1, ಗೊನ್ದಣ).

ಕೊತ್ತಮ್ಬರಿ kŏttambari. = ಕೊತಮ್ಬರಿ. (C.).

ಕೊತ್ತಲ kŏttala. = ಕೊತ್ತಳ. (My.; J. 17, 6).

ಕೊತ್ತವಾಲ kŏttavâla. The chief officer of the police of a town (Mhr., H. ಕೋತವಾಲ); the overseer of a travellers' bangalow (My.).

ಕೊತ್ತಳ kŏttaḷa. = ಕೊತ್ತಲ. A bulwark, a bastion (C.; T., M.; Tĕ. ಕೊತ್ತಡ, ಕೊತ್ತಳ; T. also ಕೊಮ್ಮೈ, cf. ಕುಮ್ಬೆ). See Bp. 16, 10; J. 9, 17; Dp. 1, 2; B. 4, 146; Si. 89.

ಕೊತ್ತಳಿ kŏttaḷi. = ಕೊತ್ತಣಿ. A flock, as of crows (ಕಾಗೆಯ ಮೊತ್ತಂ Šmd. I; ಕಾಗೆಯ ನೆರವಿ Kk. 82; Šm. 30). **2,** a multitude or assemblage, as of fishermen, etc. (ಬೆಸದರ ನೆರವಿ Šmd. I). See Grj. 6, after 56; V. 35, after 55. *Cf.* ಕೊತ್ತು 2.

ಕೊತ್ತಿ kŏtti. A male or female cat (My.; M. ಕುಟಿಞ್ಞ, ಕುಟಿಞ್ಞ, ಕೊಟ್ಟಿ, a she-cat; ಕುಟಿಕ್ಕ, ಕುಟಿಟ್ಟ, ಕುರುಟ್ಟು, to pur; see ಕೊರ 1). ಕೊತ್ತಿ ಬಲ್ಲದೆ ಹಾಲು ಮಾಸ ಲೆಮ್ಬುದನು? (Dp. 76). ಕೊತ್ತಿಗೆ ಚೆಲ್ಲಾಟ, ಇಲಿಗೆ ಪ್ರಾಣಸಂಕಟ. — ಕೊತ್ತಿಯ ಪಾತ್ರ (or ಪಾರುಪತ್ಯ) ಒಲೆಯ ಮುನ್ದೆ (Prvs.).

ಕೊತ್ತಿರಿ kŏttiri. = ಕೊತಮ್ಬರಿ, etc. ಕೊತ್ತಿರಿಬೀಜ (ಕುಸ್ತುಮ್ಬುರು, etc. Si. 311).

ಕೊತ್ತು kŏttu. 1. To chop, to mince (My.; T.; *cf.* ಕುತ್ತು 1; ಕೊಚ್ಚು 2).

ಕೊತ್ತು kŏttu. 2. A bunch, a cluster (My.; Tĕ. ಗೊತ್ತು; *cf.* ಗೊನೆ).

ಕೊತ್ತುಮರಿ kŏttumari. = ಕೊತ್ತುಮ್ಬರಿ. (My.).

ಕೊತ್ತುಮಿರಿ kŏttumiri. = ಕೊತ್ತುಮರಿ. (My.).

ಕೊತ್ತುಮ್ಬರಿ kŏttumbari. Tbh. of ಕುಸ್ತುಮ್ಬುರು (Šmd. 349. 365. 374; Nr.; Hlâ.; Si. 311; ಕುಸ್ತುಮ್ಬುರಿ Čt. II, 99; ಅರುಷ ಣ, ಧಾನ್ಯಕ Mr. 137; My.). — ಕೊತ್ತುಮ್ಬರಿಕಸ. A small annual weed, Anotis montholoni Hook. f. (Z.).

ಕೊದಲು kŏdalu. 1. = ಕೊದ್ಲು 1. To hesitate in speaking, to stammer; to pronounce inarticulately, to mutter with the omission of a letter or syllable (My.; Tĕ. ಕೊತುಕು, ಕೊದುಕು, ಕೊದುಗು; M. ಕೊಞ್ಞು; T., M. ಕುಳಱು; see ಕುಟಿ 1? *cf.* ತೊದಲ್).

ಕೊದಲು kŏdalu. 2. = ಕೊದಳ್, ಕೊದ್ಲು 2. The act of stammering, etc. (My.; Tĕ. ಕೊದುಗು; M. ಕೊಞ್ಞ, ಕುಞ್ಞ; T. ಕೊನ್ನೈ). — ಕೊದಲ. -ಅ 3. A stammerer, etc. (My.).

ಕೊದಳ್ kŏdaḷ. = ಕೊದಲು 2. (Čpr. 3, 50; 4, 2).

ಕೊದ್ಲು kŏdlu. 1. = ಕೊದಲು 1. (My.).

ಕೊದ್ಲು kŏdlu. 2. = ಕೊದಲು 2. (My.).

ಕೊನರ್ kŏnar. 1. = ಕೊನರು 1. To get shoots, to sprout; to arise; to extend, to become great; etc. (ಪಲ್ಲವೋತ್ಪತ್ತಿ Šmd. Dh.). P. p. ಕೊನರ್ತು (Šmd. 287). ಕೊನರ್ದ ಪೂವಾಲಿ (Kk. 96). See Grj. 3, after 119; Bp. 2, 34; 4 sum.; 16, 16; 44, 20; 46, 37; Râm. 3, 7, 30.

ಕೊನರ್ kŏnar. 2. = ಕೊನರು 2. A shoot, a sprout; a new branch; the film or fibre, or the stalk, of a lotus (ಮೃಣಾಲ, ಬಿಸ Nr., *cf.* ಕುಸುರಿ 1?). ಕೊನರ್ಗಳ್ (Šmd. 52). ಎಳೆಯ ಕೊನರ್ (ಪಲ್ಲವಾಂಕುರ, ಪ್ರವಾಲ Mr. 106). See V. 4, 36; Šsv. 2, 43. 44; J. 3, 32; ಕುಡಿಗೊನರ್, ಮಾಂ-.

ಕೊನರು kŏnaru. 1. = ಕೊನರ್ 1. P. p. ಕೊನರಿ (Bp. 3, 4; 18, 82; 38, 40; Bh. 3, 21, 54; 4, 2, 53; 6, 2, 22; J. 21, 62). — ಕೊನರು ಕೊನರು. rep. (Bp. 35, 3).

ಕೊನರು kŏnaru. 2. = ಕೊನರ್ 2. ಮರದ ಕೊನರು (ಪ್ರವಾಳ, ಪಲ್ಲವಾಂಕುರ Hlâ.).

ಕೊನಷ್ಟೆ kŏnashṭĕ. = ಕುನಿಷ್ಟ. (My.).

ಕೊನೆ kŏnĕ. 1. To thrive or succeed in one's adopted object or affair (ಸ್ವೀಕೃತಾರ್ಥವರ್ಧನ Šmd. Dh.). P. p. ಕೊನೆದು (Čh. G. MS. v. 27). See Abh. P. 11, after 170; Grj. 1, 111; 3, 78; 5, 15; 10, 64; 10, after 103; 10, 105.

ಕೊನೆ kŏnĕ. 2. An extremity; a point; a tip; a top; an end; a corner; a sprout (ಅಗ್ರ Šmd. Dh.; ಕುಡಿ Čt. I, 43; C.; Tu., Tĕ.; T. ಕುನ್ನೈ, ಕೊನ್ನೈ). ತುರು ಬ್ಬಿನ ಕೊನೆ (ಚೊಲ್ಲೆಯ Kk. 51; Šm. 72). ಮರದ ಕೊನೆ (ಅಗ್ರ, ಶಿಖರ, etc. Si. 122). ಪಾದದ ಕೊನೆ (ಪಾದಾಗ್ರ 207). ಮೊಲೆಯ ಕೊನೆ (ಕುಚಾಗ್ರ 209). ತುಟಿಯ ಕೊನೆ (ಸೃಕ್ವ 214). ಬಟ್ಟೆಯ ಕೊನೆ (ದಶೆ 222). ಬಿಲ್ಲಿನ ಕೊನೆ (ಅಟನಿ 287). ಕೊನೆಯಿಲ್ಲದದು (ಅನನ್ತ 428). See Bp. 47, 30; 51, 47; Šsv. 3, after 35; 4, 30; J. 23, 30; 28, 46; B. 3, 11; 4, 175; 5, 279; ಉಗುರ್ಗೊನೆ, ತೆನೆ-, ದಿಟ್ಟ-. — ಕೊನೆಗಾಣಿಸು. -ಕಾಣಿಸು. To accomplish (C.; B. 4, 42; 5, 47. 55. 73; ಸಿದ್ಧಿಗೆ ಒಯ್ಯು G.). — ಕೊನೆಗಾಣು. -ಕಾಣು. To be accomplished or fulfilled (My.; B. 5, 41. 216). — ಕೊನೆಗೊಡಂಕೆ. -ಕೊಡಂಕೆ. The tip of the ear (Ršv. 6, after 11; V. 5, after 14). — ಕೊನೆಗೊನರು. -ಕೊನರು. Points, etc., to sprout, etc. (Bp. 18, 83). — ಕೊನೆವರೆ. -ಪರೆ. Pointed buds to spread (Bp. 50, 79). — ಕೊನೆವರೆಗಂ. Up to the top. ಪಣೆಯಿಂ ಕೊನೆವರೆಗಂ ಪೂತುವು, ಅರರೆ, ಚಮ್ಪಕನಿಕರಂ (Čpr. 7, 53). — ಕೊನೆವಾಸೆ. -ಪಾಸೆ. (Šs.). The point of a braid of hair. — ಕೊನೆವುಗುರ್. -ಉಗುರ್. The point of a nail or claw; a pointed or sharp nail or claw (Ršv. 5, 116).

ಕೊನೆ kŏnĕ. 3. = ಕೊಂಗೆ, etc. The branch of a tree (My.).

ಕೊನ್ತ kŏnta. Tbh. of ಕುನ್ತ (Šmd. 355; ಕುನ್ತ, ಪ್ರಾಸ Nr.; ಸಬಳ, ಡೊಂಕಣಿ Kk. 40, Šm. 43). See Abh. P. 14, 40; Grj. 7, 52; Bp. 34, 32. — ಕೊನ್ತಗೆಯ್ಯ. -ಕೆಯ್ಯ. Who has a spear in his hand: the ruler of the south-western quarter (ನಿರುತಿ Šm. 12. 13).

ಕೊನ್ತಕಾಱ kŏnta-kâṟa. A spearman (ಕೌನ್ತಿಕ, ಪ್ರಾಸಿಕ Nr.).

ಕೊನ್ತಿ kŏnti. Tbh. of ಕುನ್ತಿ. (C.). — ಕೊನ್ತ್ಯಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. Mother Kuntî (C.).

ಕೊನ್ತೀಪುತ್ರ kŏntî-putra. = ಕುನ್ತೀಪುತ್ರ. (Čh. G. MS. v. 24; My.).

ಕೊನ್ದು kŏndu. P. p. of ಕೊಲ್ 1, ಕೊಲು 1 and ಕೊಲ್ಲು.

ಕೊನ್ದೆ kŏndĕ. The tree Cassia fistula Lin. (St. & Pl.; Tu.; T. ಕೊನ್ದೈ).

ಕೊಪ್ಪ kŏppa. (Šmd. 48). = ಕೊಪ್ಪಲ್. A small village (My.; T. ಕುಪ್ಪ; Tu. ಕೊಪ್ಪ, a hut), frequently used in village-names (C.; *cf.* ಕೊಮ್ಬೆ 2).

Digitized by Google

ಕೊಪ್ಪಟ kŏppaṭa. = ಕೊಪ್ಪು 1, etc. (ಧನುಕೋಟಿ Mr. 294).

ಕೊಪ್ಪರ kŏppara. The shoulder-blade (? Grj. 2, after 106; Tĕ. = ಭುಜಶಿರಸ್). Probably Tbh. of ಕೂರ್ಪರ.

ಕೊಪ್ಪರ kŏppara. = ಕಪ್ಪರ 2, etc., (ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ q. v.), (ಖೊಪ್ಪರ). Tbh. of ಕರ್ಪರ.

ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ kŏpparigĕ. (= ಕೊಪ್ಪರ, etc.). Tbh. of ಕರ್ಪರ. A metal boiler, used also for keeping oil or ghee in (ಕರ್ಪರ, ಕಟಾಹ Nr.; Hlâ.; Mr. 209; ಪಕ್ಕಲೆ Bhn. 65; C.; Tĕ. ಕೊಪ್ಪೆರ; M. ಕೊಪ್ಪರೆ; T. ಕೊಪ್ಪರೈ). See Bp. 58, 57. 68; 59, 15; Č. Bp. 47, 40; Bh. 1, 12, 17; J. 11 sum.; 17, 38; B. 3, 46; ಎಣ್ಣೆಗೊಪ್ಪರಿಗೆ, ಬೆಳ್ಳಿಗೊಪ್ಪರಿಗೆ, ಹೊಂಗೊಪ್ಪರಿಗೆ.

ಕೊಪ್ಪರಿಸು kŏpparisu. also **ಖೊಪ್ಪರಿಸು.** To beat (Râm. 6, 50, 18; Bh. 3, 20, 31; *cf.* ಕುಮ್ಮು 1). **2,** to be crushed, to be subdued (Bh. 3, 19, 37; 8, 26, 14).

ಕೊಪ್ಪಲ್ kŏppal. (Šmd. 48). (= ಕೊಪ್ಪಳ, ಕೊಪ್ಪ). A heap (T. ಕುಪ್ಪಲ್); a small hamlet (My.; ಹೊಸತಾಗಿ ತುಮ್ಬಿಸಿದ ಹಳ್ಳಿ G.).

ಕೊಪ್ಪಳ kŏppaḷa. N. of villages (S. Mhr.).

ಕೊಪ್ಪಿ kŏppi. (= ಕೊಪ್ಪೆ?). — ಕೊಪ್ಪಿದೇವ. See ಬೆಲ್ಲಪತ್ರೆಯ-.

ಕೊಪ್ಪು kŏppu. 1. = ಕೊಪ್ಪಟ, ಕೊಳ್ಪು. The notched extremity or horn of a bow (ಗೊಲೆ, ಪಿಳ್ಕು, ಕೋಟಿ Šm. 43; ಗೊಲೆ 101; ಗೊಲೆ, ಪಿಳ್ಕು, ಧನುಃಕೋಟಿ Kk. 39, o. r. ಕೊಳ್ಪು; Tĕ. ಕೊಪ್ಪು, ಕೋಪು; Abh. P. 5, 83). ಬಿಲ್ಲಿನ ಕೊಪ್ಪು (ಅಟನಿ Nr.). ಬಿಲ್ಲ ಕೊಪ್ಪು (ಕಾರ್ಮುಕಕೋಟಿ, ಅಟನಿ Hlâ.; ಕೋಟಿ, ಚಾಪದ ಅಸ್ತ್ರ Nn. 43).

ಕೊಪ್ಪು kŏppu. 2. An ornament for the upper part of the ear, worn by women (ಕೊಡಂಕೆಯ ಆಭರಣ Šm. 101; Bp. 4, 39; T.). ತಾಲಕಂ, ತಾಲಪತ್ರಂ ಕರ್ಣದ ಓಲೆ; ಆ ಮೇಲಿಪ್ಪ ಕೊಪ್ಪು ಪುಷ್ಪಾದಿಗಳು ಕರ್ಣಿಕೆಗಳು (Mr. 337).

ಕೊಪ್ಪು kŏppu. 3. A female's hair, tied in a tuft (T., Tĕ.; Mhr. ಖೋಪಾ, ಗೋಫಾ, the hair-knot of women). **2,** = ಕೊಟ್ಬು 1, a gold ornament worn by women in their plaited hair (My.). See ಚವರಿ-, ಮಾಣಿಕಗೊಪ್ಪು.

ಕೊಪ್ಪೆ kŏppĕ. = ಗೊಪ್ಪೆ, ಗೋಟಿ. The cap or hood made of a gŏṅgaḍi or cumbly (C.). See ಕೆಯ್ಗೊಪ್ಪೆ.

ಕೊಬರಿ kŏbari. = ಕೊಬ್ಬರಿ. (C.).

ಕೊಬ್ಬಟ್ಟು kŏbbaṭṭu. (ಕೊಬ್-ಹೊಟ್ಟು). Husk of paddy (S. Mhr.; ಭತ್ತದ ಗೊಳಲಿ G.).

ಕೊಬ್ಬರಿ kŏbbari. The kernel of the cocoanut, which resembles fat or lard, the copra of trade (C.; Tĕ. ಕೊಬ್ಬರಿ, ಕೊಬ್ಬರೆ, ಕೊಬ್ಬಿರಿ, ಕೊಬ್ಬೆರೆ; Tu. ಕೊಪ್ಪರ, ಕೊಪ್ಪರಿ, ಕೊಬರಿ, ಕೊಬ್ಬರಿ; T. ಕೊಪ್ಪರೈ; M. ಕೊಪ್ಪರೆ; Mhr. ಖೋಬರೇಂ; H. ಖೋಪ್ರ). ಒಣಕೊಬ್ಬರಿ, dried kernel of cocoanuts; ಹಸಿಕೊಬ್ಬರಿ, fresh kernel (C.). See B. 2, 42. — ಕೊಬ್ಬರಿಚಟ್ನಿ. A kind of chatney (C.). — ಕೊಬ್ಬರಿತುಪ್ಪ. Congealed cocoanut oil (My.). — ಕೊಬ್ಬರಿದೋಸೆ. A kind of dôsĕ (C.). — ಕೊಬ್ಬರಿಬಟ್ಲು. The half of a cocoanut shell with the kernel in it (S. Mhr.); the half of the kernel (C.). — ಕೊಬ್ಬರಿಯೆಣ್ಣೆ. -ಎಣ್ಣೆ. Cocoanut oil (C.). — ಕೊಬ್ಬರಿಸರ. A string of the halves of cocoanut kernels, given as a present, especially at the hôḷi feast (C.). — ಕೊಬ್ಬರಿಹಿಣ್ಡಿ. The refuse of expressed cocoanuts (C.).

ಕೊಬ್ಬಿಗ kŏbbiga. A proud man (My.).

ಕೊಬ್ಬಿಲ kŏbbila. (= ಕಬ್ಬಿಲ). A rustic, or low, man (ಎಗ್ಗುಳ Čt. I, 5).

ಕೊಬ್ಬಿಸು kŏbbisu. To fatten (My.).

ಕೊಬ್ಬು kŏbbu. 1. = ಕೊಬ್ರ್ 1, ಕೊವ್ರ್ 1. To grow fat, thick, or stout; to increase, to grow; to be rank or luxuriant in growth; to become proud, presumptuous, or insolent (C.; Tĕ. ಕೊವ್ವು; T., M. ಕೊ಴ು; see ಕುಸುರಿ 1; *cf.* ಗೊಬ್ಬರ). See Bp. 21, 19; 22, 54; 44, 21; 55, 20; 56, 25; 61, 32; Bh. 2, 4, 12; J. 6, 12; 7, 29; 28, 46; B. 4, 191.

ಕೊಬ್ಬು kŏbbu. 2. = ಕುಬ್ಬು, ಕೊಬ್ರ್ 2, ಕೊವ್ರ್ 2. Fat; fatness; rankness, luxuriance; pride, arrogance (C.; T., M. ಕೊ಴ು, ಕೊ಴ುಪ್ಪು; Tĕ. ಕೊವ್ವು, ಕ್ರೊವ್ವು; T. also ಕೊಮ್ಬು). See Bh. 1, 8, 9; Si. 205. — ಕೊಬ್ಬಾಟ. = ಕುಬ್ಬಾಟ. (My.). — ಕೊಬ್ಬೇಱು. -ಏಱು. To become fat, luxuriant, etc. (B. 3, 10; 5, 24; My.).

ಕೊಮರ kŏmara. = ಕುವರ. (My.; Tĕ.).

ಕೊಮಾರ kŏmâra. = ಕೊಮರ, etc. (C.).

ಕೊಮೆ kŏmĕ. To begin to burn, as fire or anger (My.; see ಕುಪ್ಪಡಿಗೆ).

ಕೊಮ್ಪೆ kŏmpĕ. 1. (= ಕುಪ್ಪೆ 1 ?). (A small collection): a small thorn-bush (S. Mhr.); a small bundle or load of thorny twigs (S. Mhr.).

ಕೊಮ್ಪೆ kŏmpĕ. 2. A small village or a small hamlet (C.; *cf.* ಕೊಪ್ಪ). ಹಮ್ಪಿಗೆ ಹೋಗುವದಕ್ಕಿನ್ತ ನನ್ನ ಕೊಮ್ಪೆಯಲ್ಲಿರುವದೇ ಲೇಸು (Prv.). **2,** a hut (ಗುಡಸಲು G.; Tĕ.; T. ಕುರಮ್ಬೈ).

ಕೊಮ್ಬ kŏmba. = ಕೊಳುವ, ಕೊಳ್ಳುವ. A relative present participle of ಕೊಳ್ 1.

ಕೊಮ್ಬು kŏmbu. 1. A verb formed of ಕೊಮ್ಬ: to seize, to take. ಕೊಮ್ಬುತ್ತದೆ, ಕೊಮ್ಬುವಣ, ಕೊಮ್ಬುವನ, ಕೊಮ್ಬೋಣ, etc. (My.). ದೊರ ಕೊಮ್ಬುವದೆ? (Bp. 53, 22). ಕೊಮ್ಬುವ (Si. 347. 360). ಕೊಮ್ಬೋಣ (388). ಕೊಮ್ಬುವದು (347. 482; Dhw. pp. 16. 23. 24). ಕೊಮ್ಬುವನು (Dhw. 22. 25. 30); ಕೊಮ್ಬುವಳು (27). ಇದ್ದ ಊರ ಹಗೆ ಸಲ್ಲ, ಕದ್ದು ಕೊಮ್ಬುವರ ನೆರೆ ಸಲ್ಲ (Prv.).

ಕೊಮ್ಬು kŏmbu. 2. (fr. ಕುಡು 3?). A horn of animals; that is horn-like, as a root, a root; a serpentine horn to play upon; a tusk (ಲಲಾಮ, ಶೃಂಗ Nn. 26; C.; T.; Tĕ. ಕೊಮ್ಮು; *cf.* ಕುಮ್ಬು 1, ಕೋಡು 5). ಕೊಮ್ಬಿಲ್ಲದ ಎತ್ತು (ತೂಬರ Nr.). ಕೊಮ್ಬಿಲ್ಲದ ಪಶು (ತೂಬರ Hlâ.). ಕೊಮ್ಬು ಮುಱಿದ ಎತ್ತು (ಕೂಟ Nr.). ಕೊಮ್ಬೊತ್ತಿ ಮುಱಿದೊಡೆ ಕೂಟಂ (Mr. 179). ಎಮ್ಮೆಯ ಕೊಮ್ಬು (ಗವಲ, ಶೃಂಗ Si. 332). ಆನೆಯ ಕೊಮ್ಬು (ವಿಷಾಣ, ರದನ Hlâ.; Mr. 154; ಕುಂಜ Si. 413). ಆನೆಯ ಮೊದಲ ಕೊಮ್ಬು (ಕರಿರ, ದನ್ತಮೂಲ Mr. 155). ಮದಕರಿಶಿರವ ಬಿರಿಯಲೊದೆದು, ಅಲುಗಿ, ಕೊಮ್ಬಂ ಕಿತ್ತು (Râghč. 17, 70). ಆನೇ ಕೊಮ್ಬಿನ ಸ್ಥಲ (ದನ್ತಭಾಗ Si. 270). ಆನೆ ಆಡು ಮೊದಲಾದವಕ್ಕೆ ಎರಡು ಕೊಮ್ಬು, ಅಯ್ಯಂಗಾರರಿಗೆ ಮೂಱು

Digitized by Google

ಕೊಮ್ಬು (Prv.). See Bp. 22, 10; 29, 4. **2,** the vowel ಉ or its embodied form ು (Tĕ., My.). — ಕೊಮ್ಬಿನ ಕೂಗು. The distance at which a horn-blast can be heard (My.). — ಕೊಮ್ಬುಗಾಳೆ. -ಕಾಳೆ. A serpentine horn to play upon (Č. Bp. 5, 7; My. as ಕೊಮ್ಬುಕಾಳೆ).

ಕೊಮ್ಬು kŏmbu. 3. = ಕೊಂಗೆ, etc., (ಕೊಮ್ಬು 2 ?), ಕೊಮ್ಬೆ. The branch of a tree (ಶಾಖೆ Nr.; My.; T. ಕೊಪ್ಪು, ಕೊಮ್ಬು; *cf.* ಕೋಡು 6). ಮರದ ಕೊಮ್ಬು (Śmd. 161; ವಿಸ್ತಾರ, ವಿಟಪ Hlâ.; ವಿಟಪ Mr. 104). ಕೊಮ್ಬಿನ ಬಿಳಿಲು (ಶಾಖಾಶಿಫೆ, ಅವರೋಹ); ಯಜ್ಞಕ್ಕೆ ಸಾಧನವಾದ ಕೊಮ್ಬು (ಪರಿಧಿ); ಮರದ ಮೊದಲಿನ ಕೊಮ್ಬುಪರ್ಯನ್ತರಮ್ ಇರ್ದ ನಡುವಣ ದಿಣ್ಡು (ಪ್ರಕಾಣ್ಡ, etc. Nr.). See Śmd. 112. 223. 289; Rśv. 5, 122; Śsv. 2, 42; 3, after 35; J. 3, 36; Si. 120. 140; ಗುಜುಬುಗೊಮ್ಬು, ಗುಜ್ಜ-, ಗುಡ್ಡ-, ಮರ-, ಮೊದಲು-, ಸೆಳೆ-, ಹಣೆ-, ಹೆಗ್ಗೊಮ್ಬು. — ಕೊಮ್ಬು ಗೊಮ್ಬು. reit. (Čpr. 2, 74). — ಕೊಮ್ಬುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To get branches (Čpr. 1, 100).

ಕೊಮ್ಬು kŏmbu. 4. A fixed or an appointed place, a place of assignation (ಕೊಳ, ಸಂಕೇತಸ್ಥಲ, Śmd. II; ಕೊಳ Čt. I, 68; ಸಂಕೇತಭೂಮಿ Kk. 39; ಸಂಕೇತದ ಸ್ಥಲ Śm. 57; ವನ, ಕೊಳ, ಸಂಕೇತಸ್ಥಲ Kk. 94; T.).

ಕೊಮ್ಬುವಿಕೆ kŏmbuvikĕ. Taking, etc. (C.). ಸಸ್ತ್ರೀವಗೊಮ್ಬುವಿಕೆ (ಮಡೋತ್ತರ Čb.).

ಕೊಮ್ಬೆ kŏmbĕ. = ಕೊಮ್ಬು 3, etc. A branch (C.; ಶಾಖೆ, ಲತೆ Si. 121; ವಿಟಪ 440; Tĕ. ಕೊಮ್ಮ; B. 2, 22. 32). — ಕೊಮ್ಬೆಬಾಳೆಗಿಡ. The branchy or Bengal plantain tree (Tĕ., R.).

ಕೊಮ್ಮೆ kŏmmĕ. 1. A corn-bin (My.). ನಿಮ್ಮನೆಯೆಮ್ಮೆ ಇದ್ದರೆ ನಮ್ಮನೇ ಕೊಮ್ಮೆ ಇದೆ (Prv.).

ಕೊಮ್ಮೆ kŏmmĕ. 2. Hog-weed, Boerhavia procumbens or diffusa (ಪುನರ್ನವೆ, ಶಿವಾಟ Mr. 133, o. r. ಶವಾಟ; ಪುನರ್ನವೆ, ಶೋಫಘ್ನ Si. 159; My.). See ಗಣಜಲೆ 2.

ಕೊಯ್ kŏy. 1. (Śmd. 58). = ಕುಯ್, etc., ಕೊಯಿ 1, ಕೊಯು, ಕೊಯ್ಯು. To cut; to saw; to crop; to reap; to pluck, as fruit, etc. (ಲವನ Śmd. Dh.; C.). P. ps. ಕೊಯ್ದು, ಕೋದು. ಕೊಯಲುಂ or ಕೊಯ್ಕಲುಂ (Śmd. 86). ಪೊಲ ಗದ್ದೆಗಳ ಕೊಯ್ವುದು (ಲವ, ಅಭಿಲಾವ, ಲವನ Nr.). ಕರಗಸದ ನಡು ಬಡವಾದರೆಯು ಕೊಯ್ದು ಇಕ್ಕದೇ? (Bh. 1, 8, 28). ಮಿಡಿಸಿ ಕೊರಲನು ಕೊಯ್ವ ನರರ ಮಿಡಿ, ಮನವೆ! (Dp. 172). ಕೊಯ್ದ ಕಾಲನ್ನು ನಾಯಿ ತಿನ್ದರೇನು? ನರಿ ತಿನ್ದರೇನು? (Prv.). See Bp. 9, 7; 22, 9; 46, 6; 48, 11; 54, 52; 61, 90; J. 4, 44; 8, 18. 21; 28, 33; ಪೂಗೊಯ್.

ಕೊಯ್ kŏy. 2. = ಕೊಯಿ 2, ಕೊಯ್ದು. A P. p. of ಕೊಯ್ 1. — ಕೊಯ್ತರ್. = ಕೊಯ್ದು ಕೊಣ್ಡು ಬರ್. (Bp. 18, 30; 22, 25).

ಕೊಯ್ kŏy. 3. = ಕೊಯ್ಯಿ. Cutting, etc. See ಕೊಯ್ಗಾರ. — ಕೊಯ್ಕೊರಳು. A throat that has been cut (Bh. 7, 7, 45).

ಕೊಯಕ kŏyaka. = ಕುಯಕ, etc. Tbh. of ಕುಹಕ (Śmd. 348; Kk. 87; Śm. 59).

ಕೊಯಿ kŏyi. 1. = ಕೊಯ್ 1, etc. P. p. ಕೊಯಿದು (Bp. 41, 21; 44, 62; 45, 29; C.; B. 5, 114). ಕೊಯಿವ (Bp. 33, 10).

ಕೊಯಿ kŏyi. 2. = ಕೊಯ್ 2, ಕೊಯಿದು. A P. p. of ಕೊಯಿ 1. ಕರಗಸಕ್ಕೆ ಹಲ್ಲು ಕೊಯಿ ಕೊಡು (C.). — ಕೊಯಿದು. (Bp. 44, 25; 31, 67). — ಕೊಯಿ ಕೊಳ್ಳು. To pluck and take, etc. (S. Mhr.). See Prv. s. ಮೂಗು.

ಕೊಯಿಕ kŏyika. = ಕೊಯ್ಕ. A man who cuts. See ಎದೆಗೊಯಿಕ, ಕೊರಳು-.

ಕೊಯಿಕತನ kŏyikatana. Cutting. See ಎದೆಗೊಯಿಕತನ.

ಕೊಯಿತ kŏyita. Cutting (My.). **2,** that cuts: a kind of bill-hook (S. Mhr.).

ಕೊಯಿಲು kŏyilu. = ಕುಯಿಲು, ಕೊಯ್ಲು. Cutting; reaping; plucking; stripping by plucking (My.; ಲೂನ, ದಾಳೆ Mr. 371, where ದಾಳೆ appears to be a mistake for ದಾತ; ಅಪಹಾರ, ಅಪಚಯ, ಹಾನಿ, ಕಸುಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ Si. 392).

ಕೊಯಿಸು kŏyisu. = ಕುಯಿಸು, ಕುಯ್ಯಿಸು, ಕೊಯ್ಯಿಸು, ಕೊಯ್ಸು. To cause to cut, etc. (C.; B. 5, 161. 295). ಕೆರದ ಅಳತೆಗೆ ಕಾಲು ಕೊಯಿಸಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಕೊಯು kŏyu. = ಕೊಯ್ 1, etc. ಕೊಯುತ್ತೇನೆ, ಕೊಯುವದು (S. Mhr.).

ಕೊಯ್ಕ kŏyka. = ಕೊಯಿಕ. See ಕೊರಳುಗೊಯ್ಕ, ಗಣ್ಟುಗೊಯ್ಕ, ಗೋಣು-.

ಕೊಯ್ಕಿ kŏyki. A woman whose (ears, etc.) have been cut off. See ಕಿವಿಗೊಯ್ಕಿ.

ಕೊಯ್ಕೆ kŏykĕ. A woman who cuts. See ಗಣ್ಟುಗೊಯ್ಕೆ, ಗೋಣ-, ಗೋಣು-, ಮನಗಣ್ಟು-.

ಕೊಯ್ಗಾರ kŏy-gâra. A cutter, a sawyer (J. 26, 51).

ಕೊಯ್ಯಾ kŏyyâ. = ಗೋವ 2. Guava, Psidium pyriferum L. (T., M.; Tĕ. ಗೊಯ್ಯಾ, ಗೋಯ; Spanish-Mexican: Guayaba).

ಕೊಯ್ಯಿ kŏyyi. = ಕೊಯ್ 3. — ಕೊಯ್ಯಿಕೀರೆ. = ಕೀರೆಸೊಪ್ಪು, that is cropt and grows again (My.; Te. ಕೊಯಿಕೂರೆ).

ಕೊಯ್ಯಿಸು kŏyyisu. = ಕೊಯಿಸು, etc. (My.).

ಕೊಯ್ಯು kŏyyu. = ಕೊಯು, etc. (My.; G. 87; B. 5, 295). ತೆಂಗಿನ ಮರ ಯಾಕೆ ಹತ್ತುತ್ತಿ? ಅನ್ದರೆ ಬೆಕ್ಕಿಗೆ ಹುಲ್ಲು ಕೊಯ್ಯೋದಕ್ಕೆ ಅನ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.). See Prv. s. ದಾಣ.

ಕೊಯ್ಯೋ kŏyyô. = ಕುಯ್ಯೋ. — ಕೊಯ್ಯೋ ಮೊರ್ರೋ. A cry of fright, wailing (R.; My., Tĕ. ಕುಯ್ಯೋ ಮೊರ್ರೋ).

ಕೊಯ್ಲು kŏylu. = ಕೊಯಿಲು. (ಲೂನ, ದಾತ Hlâ.; My.). See ಗೋಣಗೊಯ್ಲು.

ಕೊಯ್ಸು kŏysu. = ಕೊಯಿಸು, etc. (C.; Bp. 50, 24).

ಕೊರ kŏra. 1. = (ಗೇರ್), ಗೊರ. The sound produced in the throat by hoarseness (C.); the pur of a cat (My.; see ಕೊತ್ತಿ). — ಕೊರ ಕೊರ ಎನ್ನು. = ಕೊರಗುಟ್ಟು. That sound to be produced in the throat (C.; T. ಕುಮು ಕುಮಿನ್); to pur (My.). — ಕೊರಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. = ಕೊರ ಕೊರ ಎನ್ನು. (My.).

ಕೊರ kŏra. kŏṟa. 2. (Tĕ. ಕೊರೆ, ಕೊಱ, profit, use, good, avail, advantage; ಕ್ರೊ, ಕ್ರೊಂ as prefix = Sk. ಕು; *cf.* ಕೊಱ 7). — ಕೊರಮುಟ್ಟು. A tool, an instrument (Si. 345; Tĕ. ಕೊರೆ-, ಕೊಱ-).

ಕೊರಕಂಚಿ (kŏra. or kŏṟa-kañči). — ಕೊರಕಂಚಬಳ್ಳಿ. = ಉರಿಬಳ್ಳಿ. A twining plant growing in hedges, Pentatropis microphylla W. & A. (Z.).

Digitized by Google

ಕೊರಕಂಚೆ kŏrakañčĕ. Tbh. of ಕ್ರೌಂಚ. = ಕರ್ಕೊಂಚೆ (Gz.).

ಕೊರಗಣೆ kŏragaṇĕ. Sorrow (My.).

ಕೊರಗಿಸು kŏragisu. To cause to become sapless, etc. (Šśv. 1, 14).

ಕೊರಗು kŏragu. 1. To become deprived of juice or sapless; to shrivel; to be emaciated; to wane; to sorrow (ರಸವಿಹೀನ Šmd. Dh.; My.; T. ಚುರುಂಗು, M. ಚುರುಙ್ಙು, to shrivel, to shrink, etc.; *cf.* ಸೊರಗು). ಕುತ್ತದಿಂದ ಕೊರಗಿದವನು (ಗ್ಲಾನ, ಗ್ಲಾಸ್ನು Nr.). See Grj. 4, 66; Bp. 37, 39; 57, 13; Rśv. 5, 83; 9, 9; 13, after 104; J. 13, 48; 17, 20; ಮನಂಗೊರಗು.

ಕೊರಗು kŏragu. 2. Sorrow (My.).

ಕೊರಂಗಿ kŏraṅgi. A monkey (ಕಪಿ, ಪ್ಲವಂಗ, ಮರ್ಕಟ, etc., ಕೋತಿ Si. 167; T. ಕುರಂಗು).

ಕೊರಚು kŏraču. = ಕೊಱಚು 2. — ಕೊರಚಾಟ. = ಕೊಱಚಾಟ. (ಅಣಕ Kk. 55). — ಕೊರಚಾಡು. = ಕೊಱಚಾಡು. (ಅಣಕವನಾಡು Čt. I, 14).

ಕೊರಟಿಗೆ kŏraṭigĕ. = ಕುರಟಿಕೆ, etc. (My.).

ಕೊರಟು kŏraṭu. = ಕೊರಣ್ಟು. The state of being checked in growth or stunted (My.; Tĕ. = ಭಗ್ನ; T. ಕುರುಟ್ಟು, blind; stupid, foolish, ignorant, see ಕುರುಡು; *cf.* ಸೊರಟು). — ಕೊರಟು ಬೀಳು. To get stunted (My.). — ಕೊರಟುಬೆರಳು. A stunted finger (My.).

ಕೊರಡು kŏraḍu. = ಕೊಣ್ಡೆ 1, (ಕೊಣ್ಟು), ಕೊಱಡು. The trunk of a lopped tree; a stump, a log, a piece of wood (ಶಂಕು Šmd. 335; ಸ್ಥಾಣು, ಧ್ರುವ, ಶಂಕು Nr.; ಸ್ಥಾಣು Nn. 162, o. r. ಕೊಱಡು; C.; M. ಕುರಡು, ಕುಱಡು, ಕುರಟ, ಕುರಣ್ಡೆ, ಕುರಣ್ಟು; T. ಕುಱಡು; Tĕ. ಕೊರಟು). **2,** a clod-crusher (ಲೋಷ್ಟಭೇದ Mr. 370). **3,** a kind of rainbow appearing in a straight form, Indra's bow unbent and invisible to mortals (Tĕ. ಕೊಱಡು). ಇನ್ದ್ರಚಾಪ ಸಸಿನೆ ಮೂಡಿದಡೆ ರೋಹಿತ ಎನಿಸುಗು, ಅದು ಕೊರಡು (Nr.). See Prv. s. ಗನ್ಧ.

ಕೊರಣ್ಟು kŏraṇṭu. = ಕೊರಟು. (V. 6, 23. 24).

ಕೊರನಾರಿ (kŏra-nâri). (T. ಕೋರೈ). — ಕೊರನಾರಿಗಡ್ಡೆ. A kind of sedge, Cyperus hexastachyus Rottl. (St. & Pl.; My.).

ಕೊರಪ kŏrapa. = ಗೊರಪ. A curry-comb (R.; Tĕ. ಕೋಡಪ, ಗೊರಪ; T., M. ಕುರಪ್ಪ; Mhr., H. ಖರಾರಾ).

ಕೊರಲ್ kŏral. (Šmd. 41). = ಕೊರಲು, ಕೊರಳ್, ಕೊರಳು, ಕೊೞರ್, ಕೊೞ್ 3, ಕೊಳ್ಳು 2. Sound, voice;—the throat; the neck; the throat and neck (ಕಣ್ಠ Šmd. 43 Cm.; M. ಕುರಲ್, ಕುರಳ್, ಕುಱಲ್; Tu. ಕುರೆಲ್; T. ಕುರಲ್; Tĕ. ಗೊನ್ತು; see ಕುರಲ್). ಕೊರಲ್ಗೆ (Rśv. 14, 29). ಕೊರಲೊಳಗೆ ಇಱಿಯಲ್ ಇಕ್ಕುವ ಜನ್ನವಿರಂ (ನಿವೀತ Hlâ.). ಜನ್ನಿವಾರಮುಂ ಕೊರಲಲ್ಲಿಕ್ಕುವದು (ನಿವೀತ Mr. 255); ಕೊರಲಲ್ಲಿಗೆ ಒದಗುವ ಅಸಿಲಂ (ಉದಾನ 51). See Rśv. 6, after 11; Šśv. 1, after 81; 4, 15; V. 9, 49; J. 3, 6 (o. r. ಕೊರಳ್); 28, 46 (o. r. ಕೊರಳ್); ಇಂಗೊರಲ್, ಕನ್ದುಗೊರಲ್, ಚೆಂ-, ನಡು-, ನಿಡು-, ಮಾರ್ಕೊರಲ್, etc. — ಕೊರಲ್ಗೊಲೆ. -ಕೊಲೆ. Killing with the neck (Rśv. 6, after 11). — ಕೊರಲ್ವಾಗು. -ಬಾಗು. To bend the neck (Č. Bp. 11, 10).

ಕೊರಲು kŏralu. = ಕೊರಲ್, etc. (ಗೋಣ್, ಕತ್ತು, ಗಳ Šm. 71). See Bp. 5, 20; 17, 11; 28, 42; 46, 56.

ಕೊರಲ್ಚು kŏralču. To call or cry out, to vociferate (ಆಕ್ರೋಶಧ್ವನಿ Šmd. Dh.; *cf.* ಗೊರೆ).

ಕೊರಳ್ kŏraḷ. (Šmd. 41). = ಕೊರಲ್, etc. (J. 7, 46; 11, 37; 13, 38).

ಕೊರಳು kŏraḷu. = ಕೊರಳ್, etc. (ಗ್ರೀವೆ, ಶಿರೋಧಿ, ಶಿರೋಧರೆ, ಕನ್ಧರೆ, ಗಲ, ಕಣ್ಠ Hlâ.; Nr.; Mr. 321; Si. 213. 486; ರುಚಕ Mr. 523, Nn. 41; ಕಣ್ಠ Nn. 49; ಕನ್ಧರ 51; C.). ಮೂಱು ರೇಖೆಯನುಳ್ಳ ಕೊರಳು (ಕಮ್ಬುಗ್ರೀವೆ); ಕೊರಳಲಿ ಇಕ್ಕಿದ ಹೂವಿನ ಮಾಲೆ (ಪಾಲಮ್ಬಕ); ಕೊರಳಲಿ ಇಕ್ಕುವ ತುಡುಗೆಯೆಲ್ಲಂ (ಗ್ರೈವೇಯಕ Hlâ.). ಶೋಕದಿನ್ದ ವಸಿಷ್ಠಪುತ್ರ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಣ್ಡು ಬಿದ್ದರೆ ನೂಱು ತೆಱನಾದ ನದಿ (ಶತದ್ರು); ಕೊರಳಿನ್ದ ಇಱಿಯಿಕ್ಕಿದ ಜನಿವಾರವು (ನಿವೀತ Nr.). ಕೊರಳ ಹೆನ್ಗರ (ಕಣ್ಠರೆ Hlâ.). ಕೊರಳ ಮಟ್ಟಿಗೂ ಹೂಱಿ, ಮುಗಿಲ ಮಟ್ಟಿಗೂ ಹಾಱು! ಅನ್ದನ್ತೆ (Prv.). See Bp. 27, 13; 58, 63; 59, 48; 61, 27; J. 18, 58; Si. 61. 175. 218. 230. 273. 303; ಕಿಱಿಗೊರಳು, ಕಿಱು-. — ಕೊರಳು ಕಟ್ಟಿ ಕೊಳ್ಳು. To hold another by the neck, to embrace his neck, from love, etc. (C.). ಅಪ್ಪ ಸತ್ತ ಆಱು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಹುಟ್ಟ ಮಾವ ಬನ್ದು, ಕೊರಳು ಕಟ್ಟಿ ಕೊಣ್ಡು, ಅತ್ತ (Prv.). — ಕೊರಳುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To hold another by the neck, to detain him forcibly or cleverly, as a merchant a customer (C.). — ಕೊರಳುಗೊಯಿಕ. -ಕೊಯಿಕ. A cut-throat (C.). — ಕೊರಳುಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To subdue (Bh. 3, 6, 79). — ಕೊರಳುದ್ದ. -ಉದ್ದ. The height of the neck; reaching to the neck (Bp. 2, 12; 59, 21). — ಕೊರಳುಪಟ್ಟಿ. A collar (My.); a wrapper for the neck (My.).

ಕೊರಿಪಿಡಿ kŏripiḍi. Annoyance, trouble, vexation, persecution (R.; Mhr. ಗುರಪಟಾ, entanglement, disordered state of things or persons; ಘೋರಪಡ, a care).

ಕೊರಿಸಿಗು kŏrisigu. = ಕೊಡಿಸಿಗು, etc. (St. & Pl.).

ಕೊರೆ kŏrĕ. 1. The sleeping body to sound, to snore (ನಿದ್ರಾಂಗಧ್ವನಿ Šmd. Dh.; see ಕುಱುಕೆ).

ಕೊರೆ kŏrĕ. 2. = ಕರಿ 4, etc. See ಅಸಗೊರೆ.

ಕೊಱ kŏṟa. 1. Cutting, etc. — ಕೊಱಕಲ್ಲು. A sharp, rough, rugged stone (S. Mhr.).

ಕೊಱ kŏṟa. 2. = (ಕಿಱ, etc.), ಕೊಱ[3] 4, q. v. — ಕೊಱಕೊಳ್ಳಿ. A firebrand, after it has been nearly extinguished (My.; Tĕ. ಕೊಱಕಂಚು).

ಕೊಱ kŏṟa. 3. = ಕೊಱದು, etc., ಕೊಱ[3] 2. P. p. of ಕೊಱ[3] 1, in ಕೊಱ ಕೊಳ್ಳು, to cut, etc. (C.).

ಕೊಱಕಲ kŏṟakala. = ಕೊಱಕಲು. (S. Mhr.; B. 4, 184).

ಕೊಱಕಲು kŏṟakalu. A cut, an excavation made by running water, a channel, the bed of a stream (C.; B. 3, 31; 5, 31).

ಕೊಱಕು kŏṟaku. = ಕುಱುಕು, ಕೊಱುಕು. To bite, etc. (My.).

ಕೊಱಚ kŏṟača. A thievish wandering hill-tribe that sell wooden combs, etc. (My.; M. ಕುಱಿಚ್ಚಿ, T. ಕುಱಿಂಜಿ, hill country; M. ಕುಱಿಚ್ಚಿಯನ್, a hill man; Tĕ. ಕೊರಚವಾಡು, ಕೊರಿಚೇವಾಡು, a hill man; a gypsy; see s. ಕುಱುಮ್ಬ 1 and *cf.* ಕೊಱವ). Another ಕೊಱಚ see s. ಕೊಱಚು 2.

ಕೊಱಚು kŏṟaču. 1. (T. ಕುಱಿ, divination; ಕುಱಿ, a

prognostic; ಕುಱಿ ಹೊಲ್, to divine; ಕುಱಿ ಕೇಳ್, to consult a fortune-teller; *cf.* ಕುಱಿ 1 & 2). — ಕೊಱಚಾಡು. -ಆಡು. To use words that reveal secrets, vulnerable points or touchy quarters (ಮರ್ಮೋದ್ಘಾಟನವಚನ Šmd. Dh.; Abh. P. 14, 106).

ಕೊಱಚು kŏṟaču. 2. (fr. ಕೊಱ 1). = ಕೊರಚು. (M. ಕು ತ್ತಿ, sarcasm, taunt; *cf.* ಕೊರ್ಚು 1). — ಕೊಱಚ. An upbraiding man, a blamer, a scorner, etc. (ಹಗರಣಿಗ Čt. I, 93). — ಕೊಱಚಾಟ. -ಆಟ. = ಕೊರಚಾಟ, ಕೊಱಸಾಟ. Cutting or sarcastic speech, upbraiding, mocking, reviling, etc. (ಅಣಕ Šm. 48; ತೆಗಳ್, ಪಱಿ, ಚುನ್ನ, ಏಳಿದ, ಅಣಕ, ನಿನ್ದೆ Šs.); much useless talk (My.). — ಕೊಱಚಾಡು. -ಆಡು. = ಕೊರಚಾಡು. To speak sarcastically, to upbraid, to revile, etc. (Abh. P. 12, 16; Šš. 98). ಕೊಱಚಾಡಿದುದು (ಅಣಕ Čt. II, 22). 2, to talk much and uselessly (My.); to speak vainly about (something, Abhâ. 2, 79).

ಕೊಱಡಾ kŏṟaḍâ. ಕೊಱಡೆ. = ಕೋಱಡ, ಕೋಱಡೆ. A whip (My.; Mhr. ಕೋರಡಾ; Br. ಕೊರಡಾ; T. ಕೊಱಡಾ, ಕೋಲ್ಡಾ; M. ಕೊಱಡಾ; Port. *corda*, cord, rope).

ಕೊಱಡು kŏṟaḍu. = ಕೊರಡು, q. v. See ಪೊತ್ತುಂಗೊಱಡು.

ಕೊಱತ kŏṟata. = ಕೊಱತ. The act of cutting, etc.; the piercing of cold (My.).

ಕೊಱತಿ kŏṟati. A female who has been curtailed. See ಮೂ-.

ಕೊಱತು kŏṟatu. = ಕೊಱಮ. (Si. 287, *only* Si.).

ಕೊಱತೆ kŏṟatĕ. = ಕೊಱನ್ತೆ. The state of being curtailed; deficiency; want; loss; defect; fault (ಊನ, ನ್ಯೂನ Nr.; ಸ್ಥೂಲೋಚ್ಚಯ, ಅಸಾಕಲ್ಯ Nr.; ಕೋಡ Bhn. 4, o. r. ಖೋಡ; C.; Tĕ.). ಕೊಱತೆಯಿಲ್ಲದ (ಅನೂನ Šmd. 108 Cm.). ಕೊಱತೆಯಿಲ್ಲದನ್ತಹದು (ವಾಸ, ಅಕ್ಷೀಣ Nn. 90). ಕೊಱತೆ ಆದದು (ಅಧಮ Si. 443). See Bp. 2, 1; 9, 49; 27, 5; 37, 47; 45, 52; 46, 50; Šsv. 4, 105; J. 1, 7; Si. 48. 230; ಗಹನ. — ಕೊಱತೆ ಪಡು. To feel a want; to be poor; to feel grieved (My.). — ಕೊಱತೆ ಬರು. Deficiency, diminution, or loss to come about or happen (C.; B. 4, 80; 5, 39. 43). — ಕೊಱತೆ ಬೀೞು. = ಕೊಱತೆ ಬರು. (B. 5, 36; My.).

ಕೊಱನ್ತೆ kŏṟantĕ. (Šmd. 48). = ಕೊಱತೆ.

ಕೊಱದು kŏṟadu. = ಕೊಱತು, ಕೊಱೆದು. A P. p. of ಕೊಱೆ 1 (C.).

ಕೊಱಮ kŏṟama. = ಕೊಱವ. (My.). See ಕುಕ್ಕೆ-.

ಕೊಱಲೆ kŏṟalĕ. = ಕೊರ್ಲೆ, (ಕೊಱೆ 6). A kind of millet, Panicum italicum Lin., which is proverbially small (My.; ಪ್ರಗ್ವತಿ Mr. 110; Tĕ. plural ಕೊಱ್ಱಲು; T. ಕುರಲ್). See ಕಗ್ಗೊಱಲೆ. **2,** = ಗೊಱಲೆ, a kind of ant (ತ್ರೀ Mr. 165).

ಕೊಱವ kŏṟava. = ಕೊಱಮ. A man of a now settled tribe, who, in S. Mhr. and My., speaks Kannaḍa, makes baskets, mats, etc., is a musician, etc. (C.; a section of the Kŏṟavas is noted for thievish habits, see ಕಳ್ಳ-; T., M. ಕುಱವ, a wandering tribe of basket-makers, snake-catchers and gypsies; Tĕ. ಕೊರವ, the Coravas, a certain tribe of mountaineers; *cf.* Tu. ಕೊರಗ, ಕೊರಗಾರ). See B. 4, 130. **2,** a kind of fish (My.; Ršv. 5, 115).

ಕೊಱವಂಜಿ kŏṟavañji. A female of the Kŏṟavas, who commonly is a fortune-teller (S. Mhr.; Tĕ.; T. ಕುಱವಂಜ, ಕುಱತ್ತಿ). — ಕೊಱವಂಜಕಥೆ. A story about Arjuna disguised as a Kŏṟavañji (My.).

ಕೊಱವತಿ kŏṟavati. = ಕೊಱವಂಜಿ, ಕೊಱವಿತಿ. (My.).

ಕೊಱವಿತಿ kŏṟaviti. = ಕೊಱವತಿ. (My.).

ಕೊಱಸಾಟ kŏṟasâṭa. = ಕೊಱಚಾಟ s. ಕೊಱಚು 2. (S. Mhr.; ಉಪಹಾಸ, ನಕಲಿ G.).

ಕೊಱಸು kŏṟasu. = ಕೊಱಿಸು. To cause to cut, etc. (Abhâ. 2, 93; C.).

ಕೊಱಿ kŏṟi. 1. = ಕೊಱೆ 1. (C.).

ಕೊಱಿ kŏṟi. 2. (= ಕೊಱೆ 5, ಕೋಱು). That has been cut off: a large branch cut off from a thorn-bush (S. Mhr.; *cf.* ಕೊರ್ಚು 2).

ಕೊಱಿ kŏṟi. 3. = ಕೊಱೆ 8. To whirl, to whirl about, to turn round by itself; to be confused or perplexed, to rave (ಗರವಸಗೊಳ್, ಗರವರಿಸು Kk. 91, o. r. ಕೊಱೆ; T. ಕಱಂಗು, M. ಕಱಙ್ಙು; *cf.* ಕಪ್ಪಳಿ?).

ಕೊಱಿ kŏṟi. 4. = ಕುಱಿ 3. See ಕೊಣ್ಡಗೊಱಿ.

ಕೊಱಿಯಿಸು kŏṟiyisu. = ಕೊಱಿಸು. (My.).

ಕೊಱಿಸು kŏṟisu. = ಕೊಱಸು, ಕೊಱಿಯಿಸು. (My.).

ಕೊಱುಕು kŏṟuku. = ಕೊಱಕು, etc. (My.; Tĕ.).

ಕೊಱೆ kŏṟĕ. 1. = ಕೊಱ 1. To cut (ಖಣ್ಡಿಸ Šmd. Dh.; Šm. 116), as wood with a saw (Bp. 22, 66; C.; B. 5, 135. 144), as the throat with a sword (Šmd. 27; Ršv. 14, 29), as the stalks of millet (C.; *cf.* Ršv. 10, after 31), to break, as a hole in a wall (C.), to bore, as a hole by a drill (My.; Si. 399), to cut, as letters with a knife (B. 5, 207), as a bow-string the hand (Si. 287), to excavate, as running water the soil (C.); to pierce, as cold (My.). (Tu. ಕುರೆ, ಕೊರೆ, to be excavated, bored, etc.; T. ಕೊಱಿ, to nibble as a mouse; to nip off the husks of grain; M. ಕುಱೆ, to cut off, as the splint of trees; *cf.* ಚುಱುಕು; ಕೊಡೆ 2). P. ps. ಕೊಱೆದು (Šmd. 27), ಕೊಱದು, (ಕೊಱತು). See Šsv. 4, 16; J. 4, 44; 23, 36.

ಕೊಱೆ kŏṟĕ. 2. = ಕೊಱ 3. P. p. of ಕೊಱ 1, in ಕೊಱೆ ಕೊಱೆದು (Šmd. 27).

ಕೊಱೆ kŏṟĕ. 3. To grow little or less or short, to diminish (T. & M. ಕುಱೈ; R.; see s. ಕುಱುಗಣಿ).

ಕೊಱೆ kŏṟĕ. 4. = (ಕಿಱಿ, etc.), ಕೊಱ 2. Smallness, shortness, deficiency; defect (My.; Tĕ.; T. ಕುಱೈ; M. ಕುಱೆ; Tu. ಕೊರೆ). ಬಳ್ಳದ ಕೊಱೆ, deficiency in the measure of a balla (My.). **2,** rest, remainder (of money, My.). — ಕೊಱೆದಿನ. A day on which one has failed to work, etc., a day of absence (My.). — ಕೊಱೆಪ್ರಾಣ. The ebb of life, the point of death (Tĕ.; R.). — ಕೊಱೆಯಕ್ಕಿ.

Digitized by Google

-ಅಕ್ಕಿ. A deficient quantity or rest of rice (in measuring, My.). — ಕೊಱೆಸಮ್ಬಳ. The remainder or rest of pay (My.).

ಕೊಱೆ kŏṟĕ. 5. = ಕೊಱ 2. Cutting, cutting off. 2, a cut off piece, as of sugar-cane (My.). — ಕೊಱೆಯ. -ಅ 3. A man who has been curtailed. See ಮೂ-.

ಕೊಱೆ kŏṟĕ. 6. (= ಕೊಱಲೆ). A sort of grain (ಧಾನ್ಯಭೇದ Šmd. Dh.; ಧಾನ್ಯ Šm. 116; ಜಳ್ಳು Čt. I, 29).

ಕೊಱೆ kŏṟĕ. 7. = ಕಱ 2, ಕುಱ, ಕೆಱ 2. Clothes, raiment, especially also that which is given on a wedding day (T. ಕೂಱೈ, M. ಕೂಱ). See ಉಡುಗೊಱೆ, ತೊಡು-, ಪಟ್ಟ-; also ಕೊಟ್ಟಜ and ಕೊರ 2.

ಕೊಱೆ kŏṟĕ. 8. = ಕೊಱ 3, q. v. (ಗರವಸಗೊಳ್, ಗರವಟಿಸು Šmd. II).

ಕೊಱೆ kŏṟĕ. 9. A person who turns about, a rambler. See ತಿಱುಕೊಱೆ.

ಕೊಱೆತ kŏṟĕta. = ಕೊಱತ. (My.).

ಕೊಱೆಯುವಿಕೆ kŏṟĕyuvikĕ. Cutting, etc. ತೂತು ಕೊಱೆಯುವಿಕೆ (ವ್ಯಧ, ವೇಧ Si. 388).

ಕೊಱ್ kŏṟ. An imitative sound (*cf.* ಕೊರ 1). — ಕೊಕೊಱ್‌ಎನ್ನು. To croak, as a frog (C.).

ಕೊಱ್ಚು kŏṟču. 1. = ಕೊಚ್ಚು 6. To speak much and braggingly, to talk big, to speak scurrilously, etc. (ಅತಿವಾಕ್ಯಮಂ ನುಡಿ Šm. 86). *Cf.* ಕೊಱಚು 2.

ಕೊಱ್ಚು kŏṟču. 2. = ಕೊಚ್ಚು 2. To cut off, away or up, as thorn-bushes (ಕಣ್ಟಕಛೇದ್ಯ Šm. 86).

ಕೊಱ್ಚು kŏṟču. 3. = ಕೊಚ್ಚು 5. The stench of urine (ಮೂತ್ರಗನ್ಧ Šm. 86).

ಕೊರ್ಬು kŏrbu. 1. = ಕೊಬ್ಬು 1, etc. To increase, to grow fat, etc. (ಸವೃದ್ಧಿ Šmd. Dh.; Grj. 4, 88). See ಕಡುಗೊರ್ಬು.

ಕೊರ್ಬು kŏrbu. 2. = ಕೊಬ್ಬು 2, ಕೊರ್ವು 2. (ಶೆಚ್ಚು Šm. 87; Abh. P. 10, 209; Grj. 10, 49; Č. Bp. 11, 11). — ಕೊರ್ಬುಗುಡು. -ಕುಡು. To give increase, to increase (v. t., Abh. P. 7, 127).

ಕೊಱ್ಲೆ kŏṟlĕ. = ಕೊಱಲೆ, q. v. (ಗರ್ಮುತ್, ನವಣೆ Si. 164, sic!). See ಕಗ್ಗೊಱ್ಲೆ.

ಕೊರ್ವು kŏrvu. 1. = ಕೊರ್ಬು 1, etc. (Tĕ. ಕೊವ್ವು). ಮೂಷೆಯಿಟ್ಟು ಎಱಗಿದ ತೆಱದಿಂ ಕೊರ್ವಿದ ಎಕ್ಕಲಂ (Šmd. 135 Mdb.). See Abh. P. 13, 63; Grj. 3, 112; Râv. 11, 93; J. 3, 5.

ಕೊರ್ವು kŏrvu. 2. = ಕೊರ್ಬು 2, etc. (Grj. 4, 58).

ಕೊೞ್ಲು kŏrḷu. = ಕೊರಲ್, etc. (My.; B. 5, 297).

ಕೊಲ್ kŏl. 1. = ಕೊಲು 1, ಕೊಲ್ಲು. To kill, to slay, to murder (ಹಿಂಸೆ Šmd. Dh.; T., M., Tĕ. ಕೊಲ್ಲು; Tu. ಕೆರ್; see ಕುಲಿ). P. p. ಕೊನ್ದು (Šmd. 164. 223. 281; 135 Mdb.). ಕೊನ್ದಪಂ (281). ಕೊನ್ದಂ ಕೊಲ್ವನ್ತೆ ರಸಮುನ್ ಅಂಜನಸಿದ್ಧಂ (281 one MS.). ಕೊಲ್ವಂ (220). ಕೊಲಲ್ ಬಗೆದಂ (86). ಕೊಲ್ಲದೆ ಇಹುದು (ಅಹಿಂಸೆ, ಧರ್ಮ Nn. 79). See Bh. 1, 8, 28. 54; 1, 10, 39; Râv. 5, 119. 122; Šâv. 4, 29; J. 9, 21; 13, 63; 28, 30. 46. 52; 29, 37; 31, 28; s. ಪುಸಿ 2.

ಕೊಲ್ kŏl. 2. ಕೊಲು. = ಕಲ್ 3, ಕೋಲ್ 3. (A joining), a raft (*cf.* ಕೊಲಿಕೆ). See ಪಡುಗೊಲ್, ಹಱು-.

ಕೊಲ್ kŏl. 3. = ಕೋಲ್ 1. A stick; a pole. See ಕೊಲ್ಲಟಗ.

ಕೊಲಜ kŏla-ja. = ಕೊಜ್ಜ. Tbh. of ಕುಲಜ. See ಇತರ್ಲೆಗೊಲಜ.

ಕೊಲಜೆ kŏla-jĕ. (= ಕಲಜ್ಜ, ಕೂಲಜ್ಜ). Tbh. of ಕುಲಜೆ.

ಕೊಲಿಕೆ kŏlikĕ. = ಕುಣಿಕೆ 2, ಕುಲಿಕೆ, ಕೊಳಿಕೆ. A clasp, a hook, etc. (My.; Tĕ.; T. ಕೊಳುವು, to connect, join, tie together, hook in, etc.).

ಕೊಲಿಮೆ kŏlimĕ. = ಕುಲಿಮೆ, etc., ಕೊಲುಮೆ. (B. 5, 123, My.; T. ಕೊಲ್, ಕೊಲ್ಲ, M. ಕೊಲ್ಲ, a blacksmith; T. ಕೊಲ್, metal; *cf.* ಕೊಳ್ಳಿ?).

ಕೊಲಿಸು kŏlisu. = ಕೊಲ್ಲಿಸು, ಕೊಲ್ಸು. To cause to kill (C.). See Abh. P. 16, after 39; Bp. 25, 23; 27, 51; J. 29, 38; Č. Bp. 47, 26.

ಕೊಲು kŏlu. 1. = ಕೊಲ್ 1, etc. To kill (C.). ಕೊಲುವವನು (ಶರಾರು, ಘಾತಕ Hlâ.; ಹಿಂಸ್ರ Mr. 236). P. p. ಕೊನ್ದು. ಕೊಲುವೆಡೆ (ಸೂನೆ, ಘಾತನಸ್ಥಾನ Hlâ.; Mr. 379). ಒನಕೆಯಿನ್ದ ಕೊಲಲ್ ತಕ್ಕವನು (ಮುಶಲ್ಯ); ಲೋಗರ ಕೊನ್ದು ಇಹೆ, ಕೆಡಿಸಿ ಇಹೆನ್ ಎಮ್ಬ ವಿಚಾರಂ (ವ್ಯಾಪಾದ, etc. Nr.). ಆಸನದಲಿ ಉಮ್ಬುವದು, ಸೂಸುವದು ಬಾಯಲ್ಲಿ, ಬೇಸಱದೆ ಹೊತ್ತು ಕೊಲುತಿಹುದು (a syringe or fountain, Sp.). See Bp. 22, 14. 29; 24, 86; 25, 31; 28, 31; 46, 19; 49, 23. 40; 53, 45; 60, 40; J. 14, 9. — ಕೊಲವೇೞ್. -ಪೇೞ್. To order to kill (Bp. 61. sum.).

ಕೊಲು kŏlu. 2. — ಕೊಲುಕುಟಕನ ಗಿಡ. = ಕೋಳಿಕುಟುಮಬಳ್ಳಿ. The plant Gloriosa superba Lin. or Methonica superba Lam. (ಅಗ್ನಿಶಿಖೆ, ಲಾಂಗಲಿಕ Si. 151).

ಕೊಲುಮೆ kŏlumĕ. = ಕೊಲಿಮೆ, etc. (My.).

ಕೊಲೆ kŏlĕ. Killing, murder, slaughter (ಮಾರಣ, ನಿಶರಣ, ಘಾತಕ, ಕದನ, ಹಿಂಸೆ, etc., Hlâ.; ವಿಶಸನ, etc. Mr. 300; ಹಿಂಸೆ Šm. 51; ಕೋಣೆ Nn. 52; ಕರಣ 108; ಹಿಂಸೆ 118; ವಧ 132; ಹರಣ 165; C.; Tu.; T. ಕೊಲೈ, ಕೊಲ್ಲಿ). ನ್ಯಾಯದ ಕೊಲೆ (Šmd. 64 Mdb.). See Abh. P. 10, 94; Bp. 53, 44; Râghč. 17, 66; J. 2, 5; 12, 47; 28, 30. 40; ಕಾಲ್ಗೊಲೆ, ಕೆಯ್ಗೊಲೆ, ಕೊರಲ್-, ಬಾಯ್-, ಮೆಯ್-. — ಕೊಲೆಗಡಿಕ. -ಕಡಿಕ. A man who butchers life, a murderer (J. 13, 22). — ಕೊಲೆಗಡಿಗ. -ಕಡಿಗ. = ಕೊಲೆಗಡಿಕ. (Bh. 6, 4, 109; J. 31, 47). — ಕೊಲೆಗೆಡುಕ -ಕೆಡುಕ. A destroyer of life, a murderer (ಘಾತುಕ, ಹಿಂಸ್ರ, ಕ್ರೂರ Nr.). — ಕೊಲೆಗೆಲಸ. -ಕೆಲಸ. Murderous acts, murder (Râm. 6, 31, 6). — ಕೊಲೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To undertake or commit murder (Râm. 3, 7, 33). — ಕೊಲೆಪಾತಕ. In law: manslaughter (My.).

ಕೊಲೆಗ kŏlĕga. = ಕೊಲೆಗಾಱ. (My.).

ಕೊಲೆಗಾಱ kŏlĕ-gâṟa. A murderer (My., S. Mhr. rare).

ಕೊಲ್ಲಟಿಗ kŏl3-aṭiga. (Šmd. 240). A player with sticks, a pole-dancer, a rope-dancer (ಡೊಮ್ಬ Kk. 38; Šm. 59; T. ಕೋರಮ್ಬ; Mhr. ಕೋಲ್ಹಾಣ್ಟೀ). ಗಱೆಯನ್ದು, ಕೊಲ್ಲಟಗರ್ ಆಡುವುದು ಅಕ್ಕುಂ (Šmd. I).

ಕೊಲ್ಲಟಿಗಿತ್ತಿ kŏllaṭiga-itti. A female pole-dancer, who performs various feats (ಬಹುರೂಪಿಣಿ Čt. II, 91).

ಕೊಲ್ಲಣಿಗೆ kŏl-aṇigĕ. (Šmd. 25). Playing, play, performance (ಆಡುವದು Šm. 61; ಎಡೆಯಾಡುವದು Kk. 51, o. r. ಆಡುವದು). See Bh. 1, 8, 94; 3, 4, 40.

Digitized by Google

ಕೊಲ್ಲಾರ kollâra. = ಕೊಲ್ಲಾರಿ, ಕೊಲ್ಲಾರು. (Bh. 9, 2, 43).

ಕೊಲ್ಲಾರಿ köllâri. = ಕೊಲ್ಲಾರ, etc. (Bh. 10, 4, 11).

ಕೊಲ್ಲಾರು (köl=kolikĕ-âru 6). = ಕೊಲ್ಲಾರ, etc. A cart to which oxen, etc. are yoked. — ಕೊಲ್ಲಾರ ಬಣ್ಡಿ. = ಕೊಲ್ಲಾರು. (J. 7, 5; Tĕ. ಕೊಲಾರುಬಣ್ಡಿ, ಕೊಲ್ಲಾರು-).

ಕೊಲ್ಲಿ kölli. = ಕೊಲ್ಲೆ. A bend, a curve; a corner, a nook; a gulf, a bay (My.; M. ಕೊಲ್ಲಿ, ಕೊಳ್ಳ; T. ಕೋಡಿ). — ಕೊಲ್ಲಿಪಾಕೇತ. N. (Rśv. 1, 53. 56).

ಕೊಲ್ಲಿಸು köllisu. = ಕೊಲಿಸು. (C.; B. 2, 19; 4, 9. 80; 5, 108; Prv. s. ನಿಲ್ಲು).

ಕೊಲ್ಲು köllu. = ಕೊಲು 1, etc. (C.). P. p. ಕೊನ್ದು. ಕೊಲ್ಲುವದು (ಪ್ರಮಾಪಣ, ಮಾರಣ, ಪ್ರತಿಘಾತನ, ಕ್ರಥನ, ವಧ, etc. Si. 297). ಕೊಲ್ಲುವ ಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳವನು (ಶರಾರು, etc. 360). ವಿಷದಿನ್ದ ಕೊಲ್ಲ ತಕ್ಕವನು (ವಿಷ್ಯ 365). ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಕೊಲ್ಲಲ್ ಪಟ್ಟ ಪಶು (ಉಪಾಕೃತ 241). ಕೊನ್ದಡಂ ಕೊಲ್ಲಲಿ! (Bp. 13, 25). ಹಲ್ಲು ನಾಲಿಗೆಯಿಲ್ಲ, ಸೊಲ್ಲು ಸೋಜಗಮಲ್ಲ, ಕೊಲ್ಲದೆ ಹಿಡಿಯುವುದು ಲೋಕದೊಳಗಿಲ್ಲ ಹಾವಿನೊಳು (a net, Sp.). ಸಾಯ ಕೊಲ್ಲ ತಕ್ಕವನು (ವಧ್ಯ, ಶೀರ್ಷಚ್ಛೇದ್ಯ); ಒನಕೆಯಿನ್ದ ಸಾಯ ಕೊಲ್ಲಲ್ ಪಡ ತಕ್ಕವನು (ಮುಸಲ್ಯ Si. 365). ಸಾಯ ಕೊಲ್ಲುವದಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಮನ್ತ್ರತನ್ತ್ರಪ್ರಯೋಗ (393). ನೊನ್ದವಗೆ ನೋಯಿಸಿದರೆ ಕೊನ್ದ ಪಾಪವಲ್ಲವೇ? — ಕೊನ್ದ ಪಾಪಾ ತಿನ್ದು ಪರಿಹಾರ (Prvs.).

ಕೊಲ್ಲುವಿಕೆ kölluvikĕ. Killing (ಸಾಧನ, ಮಾರಣ Si. 437).

ಕೊಲ್ಲೆ köllĕ. (fr. ಕುಡು 3) = ಕೊಲ್ಲಿ. The state of being bent, etc. (ವಕ್ರ Kk. 74).

ಕೊಲ್ಸು kölsu. = ಕೊಲಿಸು. ನಲ್ಲ! ಎನ್ನ ಮುಡಿಗೆ ಪಡಿ ಅದು (ನವಿಲ್)! ಕೊಲ್ಸದಿರು! (Râghc. 17, 71).

ಕೊವರಿ kövari. Tbh. of ಕುಮಾರಿ. (My.).

ಕೊವ್ವರಿ kövvari. = ಕುವರ 2, etc. (ಮುಸುಕು Čt. I, 33, o. r. ಕವ್ವರ).

ಕೊಸಗು kösagu. The tree Pterospermum acerifolium Willd. (ವೃಕ್ಷೋತ್ಪಲ, ಕರ್ಣಿಕಾರ Hlâ.; Mr. 114; ದ್ರುಮೋತ್ಪಲ, ಕರ್ಣಿಕಾರ, ಪರಿವ್ಯಾಧ Nr.; ಬೆಟ್ಟದಾವರೆ, ಕರ್ಣಿಕಾರ ವೃಕ್ಷ Ks.; ಬೆಟ್ಟದಾವರೆ Čt. II, 42; ಮರದಾವರೆ, ಬೆಟ್ಟದಾವರೆ Šm. 25; Kk. 19). See Čpr. 7, 56; 7, after 92.

ಕೊಸಮ್ಬರಿ kösambari. = ಕುಸುಮ್ಬರಿ, etc. (S. Mbr.).

ಕೊಸರಿಕೆ kösarikĕ. Hankering after, desire (Râm. 6, 12, 30); charm (6, 61, 24).

ಕೊಸರು kösaru. 1. To become excessive, as wrath, to spread, as a sore (My.; Râm. 3, 7, 30; Tĕ. ಕೊಸಲು, to abound); to become overbearing: to disentangle one's self forcibly from the hold of another (S. Mbr.). ಆ ಕುದುರೆ ಕೊಸರಿ ಕೊಣ್ಡು ಓಡಿ ಹೋಯಿತು (B. 4, 79).

ಕೊಸರು kösaru. 2. To hanker or be agog, to be greedy, to desire (My.; Grj. 2, after 106; Tĕ.; cf. ಕುಡಿ 1); to demand an article gratis or into the bargain (My.; Tĕ.). ಕೊಣ್ಡರೆ ಇಲ್ಲ, ಕೊಸರಿದರೆ ಬಸ್ಸೀತೇ? (Prv.).

ಕೊಸರು kösaru. 3. Eagerness, lust, cupidity (Tĕ.); anything that is asked for and generally given in boot when a person buys commodities (C.; Tĕ.; Tu. ಕುಸುರಿ; T. ಕೊಜುಉು). ಕೊಸರು ಕೊಟ್ಟು ಬದುಕಿದವರಿಲ್ಲ, ಮೊಸರು ಮಾಡಿ ಕೆಟ್ಟವರಿಲ್ಲ (Prv.).

ಕೊಸಾಕುಳಿ kösâkuli. = ಕುಸಾಕುಳಿ. (My.).

ಕೊಸೆ kösĕ. 1. To embrace sexually (ಮಿಥುವನಕರಣ Šmd. Dh.; My.; M. ಕೊಟ್ಟು; cf. ಸುಸಿಲ್; Sk. ಕುಟ್ಟಾರ, sexual intercourse, see s. ಕೂಟ). P. ps. ಕೊಸೆದು, ಕೊಸ್ತು (My.). — ಕೊಸ್ತಾಟ. -ಆಟ. Sexual embrace (My.).

ಕೊಸೆ kösĕ. 2. A way of mounting (or riding?) a horse (ವಾಹಾರೋಹಭೇದ Šmd. Dh.).

ಕೊಳ್ köl. 1. = ಕೊಳು 1, ಕೊಳ್ಳು 1. To seize; to lay hold of; to take away; to take; to accept; to make one's own; to take for one's own use or benefit; to take or mean as a satisfaction, or benefit, to one's self; to obtain, to meet with success; to buy; to undertake (ಗ್ರಹಣ Šmd. Dh.; M.; T. ಕೊಳ್, ಕೊಳ್ಳು; Tĕ. ಕೊನು); as the second member of a compound also: to get, gain, obtain, acquire, hold on, etc., see e. g. ಅಸುಂಗೊಳ್, ಎಟಿಕುಳ್-, ಒಲವರಂ-, ಓಜೆ-, ಕಣ್-, ಕೂಸ್ತು-, ಕೆಯ್ಕೊಳ್, ಗಣಣಂಗೊಳ್, ಗುಣಂಗೊಳ್, ದೊರೆ ಕೊಳ್, ನೆಟಿ-, ಬಡಿ-, ಬೆಳ್ಗೊಳ್, ಬೆಂ-, ಮನಂ-, ಮಾರ್ಕೊಳ್; ತಟಿವಾಯಿಗೊಳ್, ನೆಲೆ-, ಭಯಂ-, ಮುಂಕೊಳ್, etc., etc. P. p. ಕೊಣ್ಡು (Šmd. 287. 292); relative present participle ಕೊಮ್ಬ (e. g. Bp. 2, 19; 43, 81; 53, 13; 60, 57). ಕೊಳಲ್ ಎಮ್ಬ ಕ್ರಿಯೆಯೊಳ್ ಕುಳಂ (Šmd. I). ಕೊಳಲ್ ಸಾರ್ದಂ (86). ಈ ಕ್ರಮದಿನ್ ಆಟಿ'ದು ಕೊಳ್ಗೆ! (131). ಕೊಳ್ಗೆಂ, ಕೊಳ್ಗೆವು, ಕೊಳ್ಗದೆ (87). ಪಟಿಗನ್ನಡದ ಪುದುಂಗೊಳೆ (78). ಸವಣಂ ಬಳವಂಗೊಳೆ, ಗಾಣ್ಡಿವ ಬಿಲ್ಗೊಳೆ, ಬಲವಿರೋಧಿ ವಜ್ರಂಗೊಳೆ, ದಾನವರಿಪು ಚಕ್ರಂಗೊಳೆ, ಕೌರವಾರಿ ಗದೆಗೊಳೆ, ಪೊಣರ್ಕೆಗೆ ಆವಂ ನಿಲ್ವಂ? (200). (See also 224. 281. 288). ಒನ್ದ ಕೊಟ್ಟು ಒನ್ದ ಕೊಮ್ಬುದು (ಪರಿದಾನ, ಪರೀವರ್ತ, etc.); ಕೊಣ್ಡ ಬೆಲೆ (ನೀವಿ, ಪರಿಪಣ, ಮೂಲಧನ Nr.). ಮುಸುಡನ್ ಉದ್ದಮ್ ಎತ್ತಿ ಕೊಣ್ಡು ಇರ್ಪವನು (ಉತ್ತಕ್ಕ Hlâ.). ಕಳದು ಕೊಮ್ಬಾತನು (ಗೃಹಯಾಲು, ಗೃಹೀತೃ); ಸಾಲವ ಕೊಡುವವನೂ ಸಾಲವ ಕೊಮ್ಬವನೂ ಇಬ್ಬರೂ ಉತ್ತಮರ್ಣ ಎನ್ದೂ ಅಧಮರ್ಣ ಎನ್ದೂ ಎನಿಸುಗು; ಮದ್ಯವ ಕೊಮ್ಬ ಠಾವು (ಶುಣ್ಡಾಪಾನ); ತನ್ನ ಹೆಜ್ಜಗೆಗೆ ಕೇಡ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳದೆ ಇರುಹ (ಸ್ಥಾನ); ವಸಿಷ್ಠಪುತ್ರ ಶೋಕದಿನ್ದ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಣ್ಡು ಬಿದ್ದರೆ ನೂರು ತೆರನಾದ ನದಿ (ಶತದ್ರು); ಮಾಡಿ ಕೊಣ್ಡ ನಣ್ಟನು (ಸಖ್ಯ); ಮಾರಿ ಕೊಮ್ಬವನು (ಕ್ರಾಯಕ); ಮಾರಿ ಕೊಮ್ಬ ವಸ್ತು (ಕ್ರೇಯ); ಹೊದ್ದು ಕೊಮ್ಬ ಸೀರೆ (ಪ್ರಾವಾರ Nr.). ತನ್ದೆಗೆ ಜನಪರ್ ಉಣ್ಬು ಓಲಯ್ಸಿ ಕೊಮ್ಬರೆ (Bh. 1, 8, 60). ಪರರರ್ಥವ ಸೆಳೆದು ಕೊಮ್ಬ ಪಾತಕತನಂ (Jmt. 22). ಜಗತ್ಪ್ರೇರಕಂ ನೀನ್ ಇರಲ್, ಕೊಡುವರ್ ಕೊಮ್ಬರು ಮರ್ತ್ಯರೇ? (Šś. 42). See Abh. P. 11, after 170; Grj. 1, 111; 3, 78; 5, 15; 10, 64. 105; Bp. 5, 52; 14, 23; 21, 30; 29, 17; 39, 50; 40, 72; 42, 3; 45, 20; 54, 38; 57, 41; 58, 38; 60, 14. 22; Abh. P. 13, 61; Bh. 1, 8, 2; 2, 13, 10; Râm. 3, 7, 34; Rśv. 5, 125. 133; Ššv. 4, 39; J. 3, 24; 8, 2; 28, 16. 33. 58; 24, 4; 29, 23; 30, 42; 31, 26; 33, 25. — Remarks: *a*, Very often, especially in vulgar language, ಕೊಳ್ (ಕೊಳು, ಕೊಳ್ಳು) is added to the P. p. of other verbs often *quite pleonastically*. — *b*, When ಕೊಳ್ (ಕೊಳು, ಕೊಳ್ಳು) is added to the P. p. of causative verbs, occasionally *the idea of the passive voice* is nearly expressed, *e. g.* ತಲೆಯನ್ ಅರಿಸಿ ಕೊಳಲ್ ತಕ್ಕವನು (ಶೀರ್ಷಚ್ಛೇದ್ಯ); ಕಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಣ್ಡವನು (ಬದ್ಧ); ನೂಕಿಸಿ ಕೊಣ್ಡವನು (ಅಧಿಕ್ಷಿಪ್ತ); ಬಯ್ಸಿ ಕೊಣ್ಡವನು (ಅಧಿಕ್ಷಿ

Digitized by Google

ಸ್ತ); ಗರ್ವವ ಮುಱಿಸಿ ಕೊಣ್ಡವನು (ಆತ್ತಗರ್ವ, ಆಭಿಘೂತ); ಹಱಿಸಿ ಕೊಮ್ಬವನು (ಗಹ್ಯಾರ್ಥೀನ); ಚಮ್ಮಟಗೆಯಿನ್ದ ಹೊಡಸಿ ಕೊಳಲ್ ತಕ್ಕವನು (ಕಶಾರ್ಹ, ಕಶ್ಯ Nr.). An instance with ಕೊಳು: ಶಾಸ್ತ್ರ ಕ್ರಮದಿನ್ದ ಆಭಿವಾದನಂ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಳುವಾತನು (ಉಪಸಂಗ್ರಾಹ್ಯ Hlâ.). Similar instances are frequent in S. Mhr. and My. — ಕೊಳ್ಕೊಳ್. rep. To take and take, etc. ಕೊಳ್ಕೊಳ್ಳೆನ್ದು, ಒಡನೊಡನೆಯೆ ತುಳ್ಕುವ ಯುವತಿಯರ ಕರಪರಿಚ್ಯುತಸಲಿಲಂಗಳ್ ಕೊಳೆ ಬಿಡೆ ಕೆದಱುವ ಕಿಂಜಲ್ಕದಿನ್ ಆದುದು ಸರೋವರಂ ಕಪಿಶಜಲಂ (Śmd. 272). ಆಹಿಗಳ್ ಆಪಾರಮಂ ಕೊಣ್ಡು ಕೊಣ್ಡು (J. 8, 2). — ಕೊಣ್ಡಾಟ. -ಆಟ. Praise (ಪ್ರಶಂಸೆ Śmd. Dh. Cm.; ನುತ Nn. 154; ಸ್ತೋತ್ರ, etc. Mr. 86; My.). — ಕೊಣ್ಡಾಡಿಸು. -ಆಡಿಸು. To cause to praise (Bp. 36, 43; My.). — ಕೊಣ್ಡಾಡು. -ಆಡು. To lay hold of one mentally and speak: to praise, to extol; to respect highly, to reverence (ಆತ್ಯಾದರ Śmd. Dh.; ಪೊಗೞ್ 366 Cm.; C.; *cf.* ಬಿಟ್ಟಾಡು, which is the contrary). ಕೊಣ್ಡಾಡಲ್ ಪಟ್ಟ (ವಿನುತ 92 Cm.). ಕೊಣ್ಡಾಡಲ್ ಪಟ್ಟದು (ಈಡಿತ, ಶಸ್ತ, ಪಣಾಯಿತ, ಪ್ರಣುತ, ವರ್ಣಿತ, ಸ್ತುತ, etc., ಹೊಗೞಲ್ ಪಟ್ಟದು Si. 384). ಅರಸುಗಳ ಕಾರ್ಯ ಗುಣಂಗಳನೆ ಕೊಣ್ಡಾಡುವವನು (ವನ್ದಿ, ಸ್ತುತಿಪಾಠಕ Nr.). See Grj. 10, 105; Bp. 4, 66; 12, 8; 18, 7; 47, 39; 55, 4; Bh. 2, 13, 29; Râm. 26, 20; Śśv. 1, 80; 4, 48; J. 7, 63; 13, 32. 44; 29, 34. — ಕೊಣ್ಡಾಡುವಿಕೆ. -ಆಡುವಿಕೆ. Praising; praise (ಸ್ತುತಿ Si. 419). ಸುಗುಣಗಳನ್ನು ಕೊಣ್ಡಾಡುವಿಕೆ (ಸ್ತವ, ಸ್ತೋತ್ರ, ಸ್ತುತಿ, ನುತಿ 56). — ಕೊಣ್ಡು ಬರ್. -ಬರು. To bring (Bp. 23, 34; 32, 42; 41, 10; 59, 11; My.). — ಕೊಣ್ಡು ಹೋಗು. To take or convey away (Bp. 23, 39; My.). — ಕೊಣ್ಡೊಯ್. -ಒಯ್. To take and carry away, to convey, etc. (Abh. P. 10, 58; Bp. 9, 22; 14, 25; 16, 30. 31; 17, 22; 18, 7; 20, 7; 22, 7; 25 sum.; 34, 19; 42 sum.; 42, 39; 51, 71; 57, 4; 60, 18; J. 4, 2. 14. 22). — ಕೊಣ್ಡೊಯಿ. -ಒಯಿ. = ಕೊಣ್ಡೊಯ್. (Bp. 44, 69).

ಕೊಳ್ kŏḷ. 2. = ಕೊಳು 2, etc., (ಕೋಳ್, ಕೋಳು). Seizing, preying; taking. — ಕೊಳ್ಕೊಡೆ. = ಕೊಳು ಕೊಡೆ. Taking and giving (Abh. P. 4, 98. 101; 5, 14). — ಕೊಳ್ಮೃಗ. = ಕೊಳ್ಮೃಗ. (ವ್ಯಾಲ Nn. 74, o. r. ಕೊಲುವ ಮೃಗ; Śśv. 3, 47). — ಕೊಳ್ಮೃಗ. A beast of prey (ವ್ಯಾಲ Mr. 486; Abh. P. 7, 95). ವಿಷಮಸಿಂಹಂ ವ್ಯಾಘ್ರಶೂಕಶರಭಪ್ರಾದಿಮೃಗಂ ಕೊಳ್ಮೃಗಮ್ ಎನಿಕ್ಕುಂ (Mr. 166).

ಕೊಳ್ kŏḷ. 3. = ಕೊರಲ್, etc. The throat, etc. — ಕೊಳ್ಪಟ್ಟಿ. = ಕೊರಳುಪಟ್ಟಿ. (My.). — ಕೊಳ್ಪಱಿ. The neck-rope of a bullock to break (My.).

ಕೊಳ kŏḷa. 1. A place of assignation, an appointed place (ಸಂಕೇತಸ್ಥಲ Śmd. II; ಕೊಮ್ಬು Čt. I, 68; ಪನ, ಕೊಮ್ಬು, ಸಂಕೇತಸ್ಥಲ Kk. 94).

ಕೊಳ kŏḷa. 2. = ಕೊಣ 1, ಕೊಳಹೆ. (A hold), a pond (ಕಾಸಾರ, ಸರಸಿ Mr. 417; ಸರಸಿ 36; Śm. 36; My.; T., M., Tu. ಕುಳ; Tē. ಕೊಲ). ಕೊಳನು (ಕಾಸಾರ, ಸರಸಿ, ಸರಸ್ಸು Nr.; Hlâ.; ಶರ, ಸರೋವರ Nn. 35; ಪದ್ಮ, ಸರ 54). ಕೊಳಂಗಳ್ (Śmd. 117). ಕೊಳನೆ! (152). ಚೆನ್ನೆಯ್ದುಲ್ಲೊಳಂ (216 Mdb.). See Grj. 9, 69; Bp. 37, 33; 49, 43; 50, 1. 58; Bh. 2, 13, 28; Rśv. 5, 38; 6, 2; 12, 22; Śśv. 3, 42; Č. Bp. 14, 4; J. 3, 3. 4; 7, 8; 15, 9. 10. 33; ತಂಗೊಳ, ತಣ್-, ತಾವರೆ-, ತಿಳಿ-, ಪೂ-. — ಕೊಳಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To form a pond (Čpr. 1, 94). — ಕೊಳದ ಹಕ್ಕಿ. A crane (ಪುಷ್ಕರಾಹ್ವ, ಸಾರಸ Si. 174). — ಕೊಳನ ಮೇಘ. (A colour resembling) a cloud reflected in a pond (Bp. 11, 24).

ಕೊಳ kŏḷa. 3. = ಕೊಳಗ 1, etc. See ಮೂಗೊಳ.

ಕೊಳಕೆ kŏḷakĕ. = ಕೊಳ್ಕೆ. The third crop of rice (My.; Tu. ಕೊಲಕೆ, ಕೊಳಕೆ). ಕುಪ್ಪನ ನಮ್ಬಿ ಕೊಳಕೇ ಬಿತ್ತಿದೆ, ಕುಪ್ಪ ಓಡಿ ಹೋದ, ಕೊಳಕೆ ಹೊತ್ತಿ ಹೋಯಿತು (Prv.).

ಕೊಳಗ kŏḷaga. 1. = ಕುಳ 1, etc. A measure of capacity: 4 baḷḷas (My.; ಆಢಕ Si. 329; ಶಾಖ Mr. 206; Tu.; M.; T. ಕುಳಗ; *cf.* Sk. ಕುಲಿಜ). ಆಢಕ ಎನ್ದೊಡೆ ಕಿಱಿಯ ಕೊಳಗವು (Nr.). See Mr. s. ಪಾಗ and ಖರ್ವ; Bp. 1, 23; 23, 37; 33, 13; J. 34, 28; Prv. s. ತಾಯಿ; ನಾಗೊಳಗ. **2,** a large metal water-vessel (S. Mhr.). **3,** (= ಕೊಪ್ಪ 2?), an ornament for the ear (?Č. Bp. 47, 44). — ಕೊಳಗದಪ್ಪಲೆ. -ತಪ್ಪಲೆ. = ಕೊಳಗ No. 2. (My.).

ಕೊಳಗ kŏḷaga. 2. = ಕೊಣಗು, ಕೊಳಗು, (ಗೊರಸು). The hoof of a beast, whether cloven or not (C.; B. 5, 12. 24; T., M. ಕುಳಮ್ಬು; T. also ಕುಳಗು).

ಕೊಳಗು kŏḷagu. = ಕೊಳಗ 2, etc. (ಶಫ, ಖುರ Nr.; Rśv. 13, 96; Śśv. 3, 45; B. 1, 21). ಕುದುರೆಯ ಕೊಳಗು (ವರ್ತಕ); ಹುಲ್ಲೆಯ ಚರ್ಮ ಕೊಳಗು ಮೊದಲಾದವು ಏಣೇಯ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಆವಿನ ಕೊಳಗು (ಅಂಗೊಳಗು Śm. 33).

ಕೊಳಗುಳಿಕೆ (kŏḷa-kuḷikĕ). = ಕೊಳುಗುಳಿಕೆ q. v., ಕೊಳವಂಕೆ, ಕೊಳವಳಿಕೆ, ಗೊಳಗೊಳಿಕೆ. A spiny herb, growing in watery places, Barleria longifolia Lin. (Asteracantha longifolia Nees.; ಇಕ್ಷುರಕ Mr. 132; *cf.* ಕೋಕಿಲಾಕ್ಷ).

ಕೊಳಂಜ kŏḷañja. = ಕುಲಂಜನ, etc. (ಕುಷ್ಠ, ಮಂಜಿಷ್ಠ, ಮಧುಕ, ವಾಪ್ಯ, ವಿಕಷೆ, ವ್ಯಾಧಿ G.).

ಕೊಳಂಜನ kŏḷañjana. = ಕೊಳಂಜ. (ಆಪ್ಯ, ಉತ್ಪಲ G.).

ಕೊಳಂಜು kŏḷañju. = ಕೊಳಂಜನ. (ಯೋಜನಪರ್ಣಿ, ಯೋಜನವಲ್ಲಿ G.).

ಕೊಳರ್ kŏḷar. The fragrant Andropogon grass (?); horripilation (?). ಕೊಳರೆನೆ ಲಾಮಂಚವಪ್ಪುದು (Čt. I, 53, o. r. ಕೊಳರೆನೆ ಲೋಮಾಂಚವಪ್ಪುದು). — ಕೊಳರ್ವಕ್ಕಿ. -ಪಕ್ಕಿ. N. of a bird (Grj. 9, 69; J. 17, 25).

ಕೊಳವಂಕೆ (kŏḷa-paṅkĕ). = ಕೊಳಗುಳಿಕೆ, etc. (ಇಕ್ಷುಗನ್ಧೆ, ಕಾಣ್ಡೇಕ್ಷು, ಕೋಕಿಲಾಕ್ಷ, ಕ್ಷುರ, ಇಕ್ಷುರ, ಗೊಲುಮಿಡಿ Si. 147; My.).

ಕೊಳವಳಿಕೆ (kŏḷa-paḷikĕ). = ಕೊಳಗುಳಿಕೆ. (St. & Pl.; My.).

ಕೊಳವಿ kŏḷavi. (Śmd. 247).

ಕೊಳವೇರ್ kŏḷa-bêr. = ಕುರುವೇರ್. The root of the fragrant grass Andropogon muricatus (ಲಾಮಜ್ಜ, ಲಾಮಚ Śmd. II; ಲಾಮಂಚ Kk. 22; ಲಾಮಚ 85; ಬಾಳ, ಲಾಮಜ್ಜ Śm. 27; V. 4, 24; *cf.* Sk. ಹ್ರೀವೇರ). ಕೊಳವೇರ್ಗಳ ಕೇರ್ಗಳ್ (Rśv. 10, after 31).

ಕೊಳಹೆ kŏḷahĕ. = ಕೊಳ 2, etc. (ವೇಶನ್ತ, ಪಲ್ವಲ, ತಲ್ಲ Hlâ.; Mr. 417).

ಕೊಳಿ kŏḷi. (= ಕುಳಿ). Holding, seizure. See ಸೀಳ್ಕೊಳಿ.

ಕೊಳಿಕೆ kŏḷikĕ. = ಕೊಲಿಕೆ, etc. (My.).

ಕೊಳಿಸು kŏḷisu. = ಕೊಳ್ಳಿಸು. To cause to seize, etc. (My.). See ಅನುಗೊಳಿಸು, ಅಸುಂ-, ಎರ್ದೆ-, ಒಪ್ಪ-, ಕಣ್-, ಕೆಯ್-, ಪದ-, ಪುದು-, ಪುದುಂ-, etc., etc.

ಕೊಳಿಸುವಿಕೆ kŏḷisuvikĕ. Causing to seize, etc. See ಅಪಲಾಪಗೊಳಿಸುವಿಕೆ, ಗೇಲಿ-, ಜೊತೆ-, ತಡೆ-, ನಿರ್ಬನ್ಧ-, ಪ್ರಕಾಶ-, ಸಮಾಧಾನ-, ಸಾಯ-, ಸಿದ್ಧಾನ್ತ-.

ಕೊಳು kŏḷu. 1. = ಕೊಳ್ 1, etc. (C.; Bp. 27, 24. 79). ಶಾಸ್ತ್ರ ಕ್ರಮದಿನ್ದ ಆಭಿವಾದನಂ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಳುವಾತನು (ಉಪಸಂಗ್ರಾಹ್ಯ Hlâ.).

Digitized by Google

ಕೊಳು kŏḷu. 2. = ಕುಳ 2, etc., ಕೊಳ್ 2. Seizing; taking; buying; cost-price. ಕೊಳುಮೊದಲಿನ್ದ ಅಧಿಕವಾಗಿ ಮಾಱಿದುದು (ಅಧಿಕಫಲ, ಲಾಭ Nr., o. r. ಕುಳುಮೊದಲಿನ್ದ-). — ಕೊಳು ಕೊಡೆ = ಕೊಳ್ಕೊಡೆ. Taking and giving (Râm. 1, 16, 25. 33). — ಕೊಳುಗುಳ. -ಕುಳ. Seizing and seizing: a fight, a war (ಬಣ್ಣಣ Čt. I, 28; ಆಹವ II, 62; ಬಣ್ಣಣ, ಜುದ್ದ, ಮೊನೆ, ಪೊಣರ್, ಕಾಳಗ Šm. 39; Kk. 41; ಕಾಳಗ Bhn.). See Râv. 6, after 132; Šsv. 2, 52; Bh. 2, 2, 78; J, 7, 51; 9, 17; 13, 55; 17, 30.

ಕೊಳುಗುಳಿಕೆ (kŏḷu-kuḷikĕ). = ಕೊಳಗುಳಿಕೆ, etc. (ಇಕ್ಷುಗನ್ಧೆ, ಕಾಣ್ಡೇಕ್ಷು, etc. Nr., o. r. ಕೊಳ-; My.).

ಕೊಳುಹ kŏḷuha. Seizing, etc. (ಕ್ರಯ Mr. 346). ಒನ್ದ ಕೊಟ್ಟು ಒನ್ದ ಕೊಳುಹವು (ಅಪಮಿತ್ಯಕ); ಇದಿರೆದ್ದು ಈಸಿ ಕೊಳುಹ (ಅಭಿಹಾರ, ಅಭಿಗ್ರಹಣ); ಕಳೆದು ಕೊಳುಹ (ಗ್ರಹ, ಗ್ರಾಹ); ಕಳದು ಕೊಳುಹ (ಆದಾನ, ಪರಿಗ್ರಹ); ಕಾನ್ತನ ಕೂಡೆ ತೊಡಿಗೆ ತೊಡಿಗೆಗಳಂ ತಾನು ಕರಿಸಿ ಕೊಳುಹ (ಲೀಲೆ); ಪರರಿಗೆ ಕೇಡ ಮಾಡಿ ತನಗೆ ಲೇಸು ಮಾಡಿ ಕೊಳುಹ (ವೃದ್ಧಿ); ಬೆಸನ ಹೇಱಿಸಿ ಕೊಳುಹ (ಅನುಜ್ಞೆ); ಬೇಡಿ ಕೊಳುಹ (ಪ್ರಾರ್ಥನ); ಅಪ್ಪಿ ಕೊಳುಹ (ಆಲಿಂಗನ, etc. Nr.). See ಆಱಿಗೊಳುಹ, ಎದಿಕುಳಿ-, ಕೆಯ್ಕೊಳುಹ, ನಣ್ಬುಗೊಳುಹ, ಬೆಸ-, ಮೊದಲ್-.

ಕೊಳ್ಕೆ kŏḷkĕ. = ಕೊಳಕೆ. (My.).

ಕೊಳ್ಪು kŏḷpu. = ಕೊಪ್ಪು 1, q. v. (Abh. P. 5, 86).

ಕೊಳ್ಳ kŏḷḷa. 1. A deep place, a depth, the clift of a rock, a cave, etc. (C.; ನಿಕುಂಜ, ಗಹ್ವರ Hlâ.; Mr. 97). ಬೆಟ್ಟಮಂ ಗಟ್ಟಮಂ ಹಳ್ಳಮಂ ಕೊಳ್ಳಮಂ (Šmd. 130). ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳ ಕೊಳ್ಳಗಳು ತೋಱದೇ ಸಮನಾಗಿ ಕಾಣಿಸುವ ಪ್ರಾನ್ತ (ಪ್ರಸ್ಥ, ಸಾನು Si. 115). See Bh. 2, 4, 10; Râghč. 17, 56; B. 3, 100; 5, 129.

ಕೊಳ್ಳ kŏḷḷa. 2. (= ಕುಳ್ಳ s. ಕುಳ್ಳು 2). N. (R.; T. ಕೊಳ್ಳ, a short man, dwarf).

ಕೊಳ್ಳಿ kŏḷḷi. = ಕೊಳ್ಳೆ 1. A fire-brand (ಅಲಾತ, ಉಲ್ಮುಕ Nr.; Hlâ.; Mr. 47; Si. 308; ಉಲ್ಕೆ Si. 484; C.; B. 2, 26; M.; Tĕ. ಕೊಱವಿ; T. ಕೊಳ್ಳಿ, ಚುಳ್ಳು; T., M. ಕೊಳುತ್ತು, to make to catch; to kindle; Tĕ. ಕೊರಲು, to blaze, shine; see ಕತ್ತು 2). ಕೊಳ್ಳೀ ತೆಗದು ಕೊಣ್ಡು ತಲೇ ತುಱಿಸಿ ಕೊಣ್ಡನ್ತೆ.— ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ಕೊಳ್ಳಿ ಎಲ್ಲಿಯದು (to throw the fire-brand on the funeral pile)?— ಹಳ್ಳೀ ದೇವರಿಗೆ ಕೊಳ್ಳಿ ದೀಪ.— ಮುಳ್ಳು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಿ ಹೆಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ (Prvs.). See ಉರಗೊಳ್ಳಿ, ಕಡೆ-, ಕೆಯ್-, ಕೊಱಕೊಳ್ಳಿ, ಪಱಿಗೊಳ್ಳಿ; Prvs. s. ಬೆಳ್ಳಿ. — ಕೊಳ್ಳಿದೆವ್ವ. An ignis fatuus (My.). — ಕೊಳ್ಳಿಪಿಶಾಚ. = ಕೊಳ್ಳಿದೆವ್ವ. (My.).

ಕೊಳ್ಳಿಸು kŏḷḷisu. = ಕೊಳಿಸು. (C.).

ಕೊಳ್ಳು kŏḷḷu. 1. = ಕೊಳ್ 1, etc. (C.). P. p. ಕೊಣ್ಡು; infinitive and imperative sing. also ಕೋ (C.); present participle also ಕೋತ (C.). ಕೊಳ್ಳು! (Bp. 28, 10). ಕೊಳ್ಳುವವನು (ಕ್ರಾಯಿಕ Si. 324). ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಆಗಿ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಇಡಲ್ಪಟ್ಟದು (325). ನಂಜ ಕೊಳ್ಳ ತಕ್ಕದು (ಅವದಂಶ 347). ನೀನು ಪುಸ್ತಕ ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕು (B. 1, 23). ಕುದುರೆಯನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ (2, 33). ತನ್ದೆ ಅವನಿಗೆ, ಏನಾದರೂ ಕೊಣ್ಡು ತಿನ್ನು! ಎನ್ದು, ನಾಲ್ಕು ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟನು (3, 62). ಈ ರೊಕ್ಕಾ ಕೊಟ್ಟು ಏನು ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕು? (3, 62). ಅಂಗಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೇನಾದರೂ ಕೊಳ್ಳುವ! (4, 43). ಮಂಗಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಮನೆಯೊಳಗೆ ಇಟ್ಟು ಕೊಣ್ಡರೆ (1, 13). ಕೊಳ್ಳುವವನಿಗೂ ಕೊಡುವವನಿಗೂ ಸ್ವತನ್ತ್ರವಿರ ಬೇಕು (5, 84). ಮಾಱೋಣ ಕೊಳ್ಳೋಣ (ಕ್ರಯ ವಿಕ್ರಯ 5, 113). ಕೊಣ್ಡ ಹಾಗೆ ಮಾಱಿದರೆ ಉಣ್ಡ ಊಟಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗವೇನು?— ಕೊಣ್ಡೋರಿಗೆ (i. e. ಕೊಣ್ಡವರಿಗೆ) ಕೊಟ್ಟೋರಿಗೆ ಕೋಟ ಲಾಭವೆಪ್ಪುನ್ತೆ (Prvs.). — ಕೊಣ್ಡು ಕೊಳ್ಳು. = ಕೊಳ್ಳು. To buy (C.; B. 1, 23).

ಕೊಳ್ಳು kŏḷḷu. 2. = ಕೊರಳು, etc. (My.).

ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ kŏḷḷuvikĕ. Taking, etc. ಬಹಳ ಆಟ ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ (ಘೋಷಣೆ Si. 56). See 252. 262. 265. 388; ಅನುತಾಪಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ, ಕಸು-, ಕೆಚ್ಚು-, ಹಗೆ-.

ಕೊಳ್ಳೆ kŏḷḷĕ. 1. = ಕೊಳ್ಳಿ. (ಉಲ್ಕೆ, ನಿರ್ಗತಜ್ವಾಲೆ Nr.).

ಕೊಳ್ಳೆ kŏḷḷĕ. 2. Pillage, plunder (My.; T. ಕೊಳ್ಳೈ, ಕೊಣ್ಣ; Tĕ. ಕೊಲ್ಲ). See Bp. 58, 44; Si. 295. 391. ಕೊಳ್ಳೆಯವರು ಕೊಳ್ಳೆಗತ್ತರು, ಸೂಱೆಯವರು ಸೂಱೆಗತ್ತರು (Prv.). ಕೊಳ್ಳೆ ಮಾಡು, ಕೊಳ್ಳೆ ಹೊಡೆ, to plunder (My.).

ಕೊಳ್ಳೆಗಾಱ kŏḷḷĕ-gāṟa. A plunderer (My.).

ಕೊಱ್ kŏṟ. = ಕೊಗ್. The state of being putrid or pap-like. — ಕೊಱ್ಗೆಸಱ್. -ಕೆಸಱ್. Putrid, soft mud; a pap-like substance, paste (Abh. P. 12, 3; 13, after 54; Râv. 5, after 120; V. 7, 7). — ಕೊಱ್ಮಿದುಳ್. Pap-like brain (Abh. P. 13, 74. 81; 14, 7).

ಕೊಱಕು kŏṟaku. The state of being worn out, decayed, rotten, putrid, stinking, etc.; the state of being languished, pined away, etc.; that is putrid, etc. (C.). ಕೊಱಕ ಮಾಂಸ (B. 3, 100). ಕೊಱಕ ಅಱಿವೆ (C.). ಕೊಱಕ ಹಣ್ಣು (C.). ಕೊಱಕ ನಾತ (C.). ಕೊಱಕು ನಾಱುವ ದುರ್ವ್ರಣಂಗಳು (Bp. 40, 70). ಶರೀರದ ಕೊಱಕು (My.; ಕಿಟ್ಟ, ಮಲ Si. 205). — ಕೊಱಕ. -ಅ 3. (Šmd. 241 Mdb.). A dirty man (My.); a worn out, withered, decrepit man (S. Mhr.). — ಕೊಱಕಿ. A dirty woman (My.); a worn out woman (S. Mhr.). — ಕೊಱಕುಮಣ್ಡಲ. The (puffing) chain viper, Duboia elegans (My.). — ಕೊಱಕುಮೂಗು. A rotten nose (Dp. 59, 1).

ಕೊಱಕುತನ kŏṟakutana. Putrescence, filthiness (My.).

ಕೊಱಚಿ kŏṟaci. = ಕೊಚ್ಚೆ, ಕೊಱಚೆ. The state of being putrid, impure, stinking, pap-like, soft, or muddy; soft mud. ಕೊಱಚೀ ಮೇಲೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕ ಮೋಱೀ ಮೇಲೆ ಸಿಡಿಸಿ ಕೊಣ್ಡ (Prv.). ಕೊಱಚಪಾಱಿ, ಕೊಱಚ ನೀರು (S. Mhr.).

ಕೊಱಚೆ kŏṟacĕ. = ಕೊಱಚಿ. (My.). ಕೊಱಚೆನೀರು (Bh. 5, 3, 56; 7, 6, 50). ನಿರ್ಮಲಿಲ್ಲದ ಮನಸು ತಾ ಕೊಱಚೆಹೊಲಸು (Dp. 54).

ಕೊಱತು kŏṟatu. = ಕೊಱ್ತು. P. p. of ಕೊಱ್ 1.

ಕೊಱಮ್ಬು kŏṟamba. Hindrance (S. Mhr.; see s. ಕುಱ 1).

ಕೊಱಲ್ kŏṟal. ಕೊಱಲು. (fr. ಕೊಡೆ 2). (= ಕೊಱವಿ, ಕೋವಿ). (A hollow tube); a flute, a fife (ವೇಣುವಾದ್ಯ Šmd. I; C.; Tu.; T. ಕುಱಲ್, hollowness; a flute; ಕುಯಿಲ್, anything hollow; see also ಕುಡ್ 1). See Bp. 12, 42; 58, 23; Bhâgavata 10, 18, 11. ಕೊಱಲನೂದುವವ (ವೇಣುಧ್ಮ G.; My.). ಕೊಱಲು ಹಿಡಿವವ (ಮುರಲೀಧರ G.; My.). — ಕೊಱಲುಗೋೞ್. -ಕೋೞ್. The ruddy crake, Porzana fuska (Bd.).

ಕೊಱವಿ kŏṟavi. = (ಕೊಱಲ್), ಕೊಱವೆ, ಕೊಯಾಯಿ, ಕೆಱವಿ, ಕೋವಿ. A tube, a blow-pipe, especially a bamboo tube, used to blow fires with, and

Digitized by Google

when having a bottom, as a vessel to keep oil, etc. in; a tubular stalk (ಧಮನಿ Mr. 207; S. Mhr.; Tĕ. ಕೊಳವು, ಕೊಳಿವೆ; Tu. ಕೊಲವೆ, ಕೊಳವೆ; T. ಕುೞಾಯ್). ಕಾಡಿಗೆಯ ಕೊೞವಿ (ಅಂಜನಿ Mr. 337). ನೂಲುಕಡಿಕೆಯನಿರಿಸಿ ನೇಯುವ ಕೊೞವಿ (ವೇಮ, ವಾಯದಣ್ಡ Si. 343 sic!). ಹಾಸಿನ ಕೊೞವಿ (S. Mhr.). ತಾವರೇ ಬಳ್ಳಿಯ ಕೊೞವಿಗಳು (ಮೃಣಾಲ, ಬಿಸ Si. 96). ಕಾಜಿನ ರಸವನ್ನು ಕೊೞವಿಯ ತುದಿಗೆ ಹಚ್ಚಿ, ಊದಿ (B. 4, 225). See ಜೀರ್ಕೊೞವಿ. — ಕೊೞವಿಹೂಟ. ಕೊೞವಿಹೂಟದ ಮಣಿ (ಅನುಕರ್ಷ Si. 277).

ಕೊೞವೆ kŏḻavĕ. = ಕೊೞವಿ, etc. (My.). — ಕೊೞವೆಹುೞ. = ವಜ್ರಕೀಟ (My.).

ಕೊೞಸು kŏḻasu. = ಕೊೞಿಸು. To cause to decay, to rot (C.).

ಕೊೞಾಯಿ kŏḻâyi. = ಕೊೞವಿ. (My.).

ಕೊೞಿವಿ kŏḻivi. = ಕೊೞವಿ, etc. ಒನ್ದು ಉದ್ದನ್ನ ಕೊೞಿವಿ (ಸೊಣ್ಡಿ) ಆನೆಯ ಮೋಱೆಯ ಮೇಲಿರುತ್ತದೆ (B. 5, 238).

ಕೊೞಿಸು kŏḻisu. = ಕೊೞಸು. (My.).

ಕೊೞೆ kŏḻĕ. 1. To wear out (v. i.), as cloth; to decay, as a corpse; to rot, as fruit, fibres, wood, etc.; to spoil, as corn; to become putrid; to grow pap-like (ಜೀರ್ಣಿಸು Śmd. I; ಮಲಮಱ I, o. r. ಮಲಮೇಱು; ಜೀರ್ಣ Śmd. Dh.; C.; B. 4, 54. 132; Tu. ಕುರೆ; T. ಕುೞೈ, to become like pap, be soft; M. ಕುೞ, to be macerated, kneaded, mixed as pap; ಕುಮುಮ್ಬು, ಕುಯುಮ್ಬು, ಕುಕುಮ್ಬು, to rot, decay; see ಕುಮುಟು, ಕುಸುಱು 1; T. ಕೂೞ್, ಕೂೞೈ, what is rotten; mire; pap; boiled rice); to pine away on account of grief; to wither; to become lean (S. Mhr.; B. 5, 128; T., M.; *cf.* Sk. theme ಕೂಟ್); to be disappointed or baffled (? ಮನ ಮಿಗು Śmd. I, o. r. ಮನವಿಕ್ಕು; see ಕುೞಿ 1). P. ps. ಕೊೞೆತು, ಕೊೞಿತು. ರೋಗದಿನ್ದ ಕೊೞಿತು ನೀರು ಸುರಿಯುವ ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳವನು (ಚುಲ್ಲ, ಚಿಲ್ಲ, ಪಿಲ್ಲ Si. 202). ಒಕ್ಕಲಿಲ್ಲದ ಊರು ಕೊೞೆತು ನಾಱುವ ನೀರು (Dp. 54). ಕೊೞಿತ ಹೆಣಗಳು (B. 3, 85). ಕೊೞಿತ ಕುಮ್ಬಳಕಾಯಿಗೆ ಕೆಟ್ಟ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿ (Prv.). ರೋಗದಿನ್ದ ಕೆಯ್ ಕೊೞಿತವನು (ಕುಣಿ G.).

ಕೊೞೆ kŏḻĕ. 2. Anything worn out, rotten, putrid, corrupt, filthy or foul; excretion of the body; dirt; impurity; mud (ಮಲ, ಪಾಪ, ಅಮೇಧ್ಯ, ಕಿಟ್ಟ Si. 456; ಕಾಯಮಲ Śmd. Dh.; My.; Tu. ಕುರೆ). ಕೊೞೆಯಾದದು (ಮಲಿನ, ಕಚ್ಚರ Si. 368). ನೀರು ಮೇಲೆ ಮುಚ್ಚುವ ಕೊೞೆಯ ಪಾಚಿ (ಶೈವಾಲ 95). ಕೊೞೆಯುಳ್ಳ ಬಟ್ಟೆ (ನಕ್ತಕ, ಕರ್ಪಟ 223). ಮೆಯ್ಯ ಕೊೞೆ ಹೋಗಲಾಡಿಸು (225). See Prv. s. ಮೊಸಲು. **2,** = ಕೊೞಮ್ಬು, hindrance: detention. — ಕೊೞೆಮುಚ್ಚೇ ಹುಣ್ಣು. (ಕೋಠ, ಮಣ್ಡಲಕ Si. 200). — ಕೊೞೆಸಕ್ಕದ. (Śmd. 78). Impure or corrupt Saṁskṛita (see s. ಮೆೞಸು). — ಕೊೞೆ ಹಾಕು. To rot (v. t.), to expose to a process of maceration (My.). 2, to detain, stay or stop (My.). ನನ್ನನ್ನು ಕೊೞೆ ಹಾಕ ಬೇಡ (My.).

ಕೋ ka2 or kĕl-ô3. 1. = (ಕೊ, etc.), ಗೋ. See ಇಕೋ, ಇಕ್ಕೋ.

ಕೋ kô. 2. An imperative singular of ಕೊಳ್ಳು 1 (C.). See Bp. 1, 15; 44, 9. 10. 14; 49, 9; 51, 9; 52, 36; 53, 17; 58, 30; B. 5, 132. **2,** an infinitive of ಕೊಳ್ಳು 1 (C.). See B. 4, 137. 195. 201. — ಕೋ ಕೋ! rep. (Bp. 15, 34).

ಕೋ kô. 3. To string (pearls, beads, etc.) upon a thread, to thread (ಸೂತ್ರಪ್ರವೇಶ Śmd. Dh.; Abh. P. 10, 222; T., M. ಕೋ, ಕೋರ್; Tĕ. ಕೋವೆ, ಕ್ರೋಡೆ, ಕ್ರೋವೆ, T. ಕೋವೈರ್, ಕೋವೈ, a string of beads, etc.; *cf.* ಕೋಸು 1). P. p. ಕೋದು, ಕೋತು (Dp. 55, 1). ಮುತ್ತಂ ಪೊೞಸುಂಗೋದನ್ತಿರೆ (Śmd. 78). ಅಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗೆ ಒನ್ದೊನ್ದು ಕೆನ್ದಾವರೆಯ ಎಸಳ್ಗಳಂ ಕೋದು ಕೊಸಗಿನ ಎಸಳ್ಗಳಿಂ ಬೀದಿಗಟ್ಟಿ ಪೊಸಯಿಸಿ ಮನಕ್ಕೆ ಪದಪನೀವ ನವಪದಂಗಳ್ (Čpr. 7, after 92). ಅಮರದತ್ತನುಂ ವರರುಚಿಯುಂ ಭಾಗುರಿಯುಂ ಗೋಪಾಲಿತನುಂ ಮೊದಲಾದ ಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳತ್ತಣಿನ್ದಂ ಶಬ್ದಂಗಳೆಮ್ಬ ರತ್ನಂಗಳ ಮಾಲೆ ಕವಿಗಳ ಕೊರಳಿಂಗೆ ಅಲಂಕಾರಮಾಗಿ ಕೋಯಲ್ ಪಟ್ಟಹುದು (Hlâ.). **2,** to be threaded; to be entered (ಪವಣಿಗೆ ಅಪ್ಪುದು Śmd. 398 Cm.). ಅನ್ತು ಇನ್ತುಗಳ್ ಪದಾಪೂರಣದೊಳ್ ಕೋವುವು (398). See Śśv. 2, 64. 68.

ಕೋಕ kôka. *A wolf* (ವನಾಶ್ವ, ತೋಳನು Nn. 128; ತೋಳ Mr. 522). 2, *the ruddy goose, Anas casarca* Gm. (ಚಕ್ರಯುಗ, ಜಕ್ಕವಕ್ಕಿ 128; ರಥಾಂಗ 522; ತೊಣೆವಕ್ಕಿ Čt. II, 109). 3, a frog (ಭೇಕ, ಕಪ್ಪೆ 128; ಭೇಕತತಿ 522). 4, the date tree (ಖರ್ಜೂರ 128; ಖರ್ಜೂರ 522). 5, N. of another tree (ತರು, ಮರಗಳ ಭೇದ 128; ಕ್ಷಿತಿಜ 522). 6, an elder sister (ಜ್ಯೇಷ್ಠೆ, ತನ್ಗಿನ್ದ ಹಿರಿಯಳು 128; ಜ್ಯೇಷ್ಠೆ 522). 7, N. of a Paṇḍita, = ಕಕ್ಕೋಕ. (Sk.).

ಕೋಕಕುಚೆ kôka-kučĕ. A female with a ruddy goose-like breast (Bp. 5, 32).

ಕೋಕನದ kôkanada. *The red lotus* (ಕೆನ್ದಾವರೆ Hlâ.; Nn. 17; ಅರುಣಾಬ್ಜ, ಕೆಮ್ಬುದಾವರೆ Mr. 419).

ಕೋಕನದಚ್ಛವಿ kôkanada-č-čhavi. *The colour of the red lotus, crimson.*

ಕೋಕನದವೈರಿ kôkanada-vairi. The moon. 2, a certain metrical foot (Čh.).

ಕೋಕಶಾಸ್ತ್ರ kôka-śâstra. = ಕಕ್ಕೋಕಶಾಸ್ತ್ರ. N. of a very indecent treatise on the art of love, ascribed to a Paṇḍita Kôka. (Mhr., My.).

ಕೋಕಿ kôki. = ಕೋಕ No. 2. (J. 19, 33; 29, 48; ಕೋಕ, ಚಕ್ರವಾಕ Si. 174).

ಕೋಕಿಲ kôkila. = ಕೋಗಿಲ, ಕೋಗಿಲೆ. *The cuckoo, Cuculus indicus.*

ಕೋಕಿಲನಿನದ kôkila-ninada. The cry or note of the cuckoo (ಪುಗಿಲ್ಪುಗಿಲೆನಿಪ ರಾವಂ Čt. II, 93).

ಕೋಕಿಲರವ kôkila-rava. = ಕೋಕಿಲನಿನದ. 2, the fifth note of the musical scale or gamut (ಪಂಚಮ Čt. II, 93).

ಕೋಕಿಲಸ್ವನ kôkila-svana. = ಕೋಕಿಲನಿನದ. See ಕುಕಿಲ್.

ಕೋಕಿಲಾಕ್ಷ kôkila-aksha. *The plant Asteracantha longifolia* Nees. *Cf.* ಕೊಳಗುಳಿಕೆ.

ಕೋಕಿಲಾರವ kôkila-ârava. = ಕೋಕಿಲನಿನದ. See ಕುಕಿಲ್.

ಕೋಕಿಲಾಲಾಪ kôkila-âlâpa. = ಕೋಕಿಲಾರವ. See ಕುಕಿಲ್.

ಕೋಗಿಲ kôgila. = ಕೋಗಿಲೆ. (S. Mhr.).

ಕೋಗಿಲೆ kôgilĕ. Tbh. of ಕೋಕಿಲ (Śmd. 364; Hlâ.; Mr. 169; Nn. 73; Si. 173; ಪೊಕ್ಕುೞಿವಕ್ಕಿ, ಕೆಂಗಣ್ಣಲವರ್ಕ್ಕಿ, ಪರಪುಷ್ಟ, ಪಱಿಯೞಿವಕ್ಕಿ Kk. 79; Śm. 28; C.). Cuculus tenuirostris (Bḍ.); Cuculus lathami (Bḍ.). ಕಾಗೆ ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಗಿದ್ದರೂ ರಾಗದಲ್ಲಿ ಭೇದವಿಲ್ಲವೇ? — ಕೋಗಿಲೆಯ ಸುತ್ತಲೂ ಕಾಗೆಗಳು ಕೂಡಿದ ಹಾಗೆ. —

Digitized by Google

ಕಾಗೆ ಕರಿದಾದರೆ ಕೋಗಿಲೆ ಆದೀತೇ? (Prvs.). See ಸೀರು-, ಸೊರ್ಕು ಗೋಗಿಲೆ; Bp. 3, 79; J. 3, 24; 8, 4. 6. — ಕೋಗಿಲೆಯೆಲೆ. -ಎಲೆ. = ಕುವ್ವೆಯೆಲೆ. (My.). — ಕೋಗಿಲೇ ಗಿಡ. A plant of which the leaves are used instead of plates, etc. (My.).

ಕೋಗೀರು kôgîru. A cushion used as a saddle (C.; Mhr., H. ಖೋಗೀರ).

ಕೋಚ್ kôč. A coach (Si. 275).

ಕೋಚ kôča. Bending from the right course, making crooked; contracting. See ಉತ್ಕೋಚ, ಸಂ-.

ಕೋಚನ kôčana. = ಕೋಚ. See ಸಂ-.

ಕೋಚು kôču. = ಕೊಚೆ, ಕೂಚು 3, ಕೋಸು 2 q. v. (C.; *cf.* Sk. ಕೋಚ; Mhr. ಕೋಸ, deviation from squareness, as of an awning, wall, road, etc.). — ಕೋಚುಭಟ್ಟ. A perverse, foolish, stupid bhaṭṭa; also N. (C.). ಓದಿ ಓದಿ ಮರುಳಾದ ಕೋಚುಭಟ್ಟ (Prv.).

ಕೋಚು kôču. A couch (B. 4, 188).

ಕೋಚುಮಾನ kôčumâna. = ಕೋಚ್ಮೆನ್. (My.).

ಕೋಚ್ಮೆನ್ kôčmĕn. A coachman (ಬಣ್ಡಿ ಹೊಡೆವ ಆಳು Si. 278).

ಕೋಟ kôṭa. 1. = (ಕೊಡಕ 1?), ಕೋಡು 2. Coldness (ಕುಳಿರ್, ತಣ್ಣಿತು, ಕೋಡು, ಶೈತ್ಯ Sm. 36, o. r. ಕೋಟ್ಟ; ಕೋಡು, ತಣ್ಣಿತು, ಶೈತ್ಯ Kk. 23; T., M. ಕೋಟ್ಟ, crookedness, distortion; coldness, stiffness; see s. ಕೋಡು 1, and *cf.* ಜೊಟ್ಟ, etc.).

ಕೋಟ kôṭa. 2. N. of a bird (ವ್ಯಾಕುಲಿ, ಕಿರೀಟಚಾಪ Mr. 170, two MSS. ಕಿರೀಟ-). **2,** N. of a gŏlla (Bp. 9, 12; V. 14, 100).

ಕೋಟ kôṭa. Crookedness. 2, a shed, a hut. 3, a fort. *Cf.* ಕೊಟ್ಟ 1 & ಕೋಟಾ. 4, N. of a small village (Mg.).

ಕೋಟಡಿ kôṭaḍi. = ಕೊಟ್ಟಡಿ. (My.).

ಕೋಟರ kôṭara. *The hollow of a tree* (ಮರದ ಹೊಟಿಲು Nr. 142).

ಕೋಟರಪುಷ್ಪಿ kôṭara-pushpi. The plant Convolvulus argenteus (ವ್ಯಾಲಿ, ಎಮ್ಮೆವಳ್ಳಿ Mr. 148; Sk. also ಕೋಠರ-).

ಕೋಟರಿ kôṭari. *A naked woman;* Durgâ.

ಕೋಟಲಿಗ kôṭaliga. A man who causes trouble (My.).

ಕೋಟಲೆ kôṭalĕ. = ಕೋಟ್ಲೆ. Trouble, affliction, pain (ನೋವು Bhn. 41; C.; Tu.; T. ಕೋಟ್ಟಾಲ್ಕೈ; Tĕ. ಗೊಡೆ; Tĕ. ಕೋಡಾಡು, to be amazed or confounded; ಗೋಡಾಡು, ಗೋಜುಲಾಡು, to harrass; M. ಕೋಟ್³, T. ಕೋಟ್ಟಿ, violence; bashfulness; grief; see ಕೋಡು 3). ಆಟ್ಟುವ್ಯೋದು ಆಟು ಕೋಟಲೆ, ತಿರಿದುಮ್ಬೋದು ಪರಮುಸುಖ (Prv.). See Grj 8, 57; Bp. 51, 75; Č. Bp. 3, 18; Bh. 1, 8, 94; 3, 18, 38; Abhâ. 1, 34. 52; Jns. 22, 54; V. 9, 81. — ಕೋಟಲೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To undergo pain, etc. (Abhâ. 2, 104). — ಕೋಟಲೆಪಡು. -ಪಡು. To suffer pain, etc. (Abh. P. 16, 55).

ಕೋಟವಿ kôṭavi. *A naked woman;* Durgâ.

ಕೋಟಾ kôṭâ. = ಕೊಟ್ಟ 1, q. v. (My.).

ಕೋಟಾನುಕೋಟಿ kôṭânukôṭi. Tbh. of ಕೋಟ್ಯನುಕೋಟಿ. To be reckoned by crores, countless (C.; Mhr. ಕೋಟ್ಯಾನಕೋಟಿ). See Bp. 35, 55; 50, 59; 53, 73; Č. Bp. 47, 14.

ಕೋಟಿ kôṭi. = ಕೋಡಿ. *The point or extreme part* (*cf.* ಕುಡಿ 5); the outer angle of the eye. 2, *the point or edge of a sword;* a dagger (ಸುರಗಿ, ಕಠಾರಿ Nn. 43). 3, *the end of a bow* (ಚಾಪದ ಅನ್ತ್ಯ, ಬಿಲ್ಲ ಕೊಪ್ಪು 43). 4, *an angle or corner.* 5, *the highest point, excellence, eminence.* 6, ornament, decoration (ಭೂಷಣ, ಆಭರಣ 43). 7, beauty (ಸೌನ್ದರ, ಚೆಲುವು 43). 8, mental elation of joy (ಮನದ ಉತ್ಸವ, ಮನೋತ್ಸಾಹ 43). 9, *a crore or ten millions* (ಗಣನೆ, ಲೆಕ್ಕಸಂಖ್ಯೆ 43). 10, a countless number (ಅಗಣಿತ, ಲೆಕ್ಕಿಸ ಬಾರದುದು 43). 11, war (ಸಂಯುಗ, ಕಾಳಗ 43). 12, the hollow of a tree, a cave, etc. (ಮರದ ಪೊಟರೆ ಮೊದಲಾದ ಗುಹೆಗಳ್ 43). 13, a division or branch (Mhr., My.; see ಉದ್ಭಿಜ್ಜ-, ಖನಿಜ-, ಪ್ರಾಣಿ-). ಕೋಟಿಭಾಗ್ಯವಿದ್ದವನಾದರೂ ಕಡೆಗೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲೇ ಇರಿಸುತ್ತಾರೆ.— ಕೋಟಿವರಹಾ ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೋಮಟಿಯ ಸಾಕ್ಷಿ ನಮ್ಬ ಕೂಡದು (Prvs.). See ಪಿಳ್ಳು.

ಕೋಟಿಕ kôṭika. Forming the highest point, top or summit of anything (Abh. P. 14, after 188).

ಕೋಟಿಪಾತ್ರ kôṭi-pâtra. *A rudder* (ಅರಿತ್ರ, ನಾವೆಯ ಸೋಗೆ Hlâ.; ಹಡಗಿನ ಮುಖ Mr. 408).

ಕೋಟಿವರ್ಷೆ kôṭi-varshĕ. *The plant Medicago esculenta* Rottl. Roxb. (Trigonella corniculata Lin.).

ಕೋಟಿಶ kôṭiśa. = ಕೋಟೀಶ. *A harrow* (ಮಡಿಕೆ Mr. 370, o. r. of one MS. ಮಲಿಕೆ, another ಹಲಿಕೆ). See ಹಲಿಕೆ; ಕೊಡತಿ.

ಕೋಟೀರ kôṭîra. *A crest, a diadem.*

ಕೋಟೀಶ kôṭîśa. *A harrow.*

ಕೋಟೆ kôṭĕ. = ಕೋಟ್ಟೆ, ಗೋಡೆ. Tbh. of ಕೋಟ or ಕೋಟ್ಟ. A mud-wall, a wall round a town, a rampart; a fort (ವಪ್ರ, ಶಾಲ, ಪ್ರಾಕಾರ Hlâ.; ವರಣ, etc. Si. 107; ಶಾಲ Nn. 20. 61. 121; ಪರಿಘ 97; ವಪ್ರ, ಪುರಭಿತ್ತಿ, ಶಾಲ Mr. 191; C.; M. ಕೋಟ, ಕೋಟ್ಟ; T. ಕೋಡು, ಕೋಟ್ಟೈ). ಕೋಟೆ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಪಹರೆ ಕಾದರು.— ಕೋಟೆಯ ದೇವರಿಗೆ ಓಟೆಯ ದೀಪ (Prvs.). ಕೋಟೆಯ ತೆನೆ (ಕಪಿಶೀರ್ಷ, ಕೋಟೆಯಗ್ರ Nn. 149; Bp. 16, 11). See V. 4, 33; Č. Bp. 42, 13; J. 3, 18; Dp. 1, 2; ರಾಯಗೋಟೆ. — ಕೋಟೆಗಲ್ಲು. -ಕಲ್ಲು. A wall-stone of a fort (Bp. 16, 5). — ಕೋಟೆಗಾಯ್. -ಕಾಯ್. To guard a fort (V. 10, 12). — ಕೋಟೆಗಾವಲ್ -ಕಾವಲ್. A fort-guard (J. 17, 9). — ಕೋಟೆವೆನೆ. -ತೆನೆ. = ಕೋಟೆಯ ತೆನೆ. See ಹೊಂಗೋಟೆವೆನೆ. — ಕೋಟೆಬಿರಿ. -ಬಿರಿ. A crack in a wall or rampart (Bp. 58, 44).

ಕೋಟೇಶ್ವರ kôṭa-îśvara. N. of Śiva and of a village. See Prv. s. ವಣ್ಣಾರ.

ಕೋಟ್ಟ kôṭṭa. = ಕೊಟ್ಟ 3, (ಕೋಟ, ಕೋಟೆ). *A fort, a stronghold.*

ಕೋಟ್ಟಾರ kôṭṭâra. A stronghold of thieves or robbers (ಕಳ್ಳರಿಪ್ಪ ಆಲಯ Mr. 198). 2, the stairs of a pond. 3, rising ground (ಬೆಟ್ಟ ಮೊದಲಾದ ತೆವರು Nr.). 4, a libertine.

ಕೋಟ್ಯಾನ್ತರ kôṭyântara. (*i. e.* ಕೋಟ್ಯನ್ತರ). = ಕೋಟಾನುಕೋಟಿ. (C.).

ಕೋಟ್ಲೆ kôṭlĕ. = ಕೋಟಲೆ. (C.).

ಕೋಠ kôṭha. *White leprosy with round spots.* 2, ringworm, impetigo.

ಕೋಠಿ kôṭhi. A granary; a factory; a bank; a warehouse (Mhr.; Čb. 20; Si. 106; My.).

ಕೋಡ kôḍa. — ಕೋಡಬಳೆ. A kind of salted cake in the form of a ring fried in oil or ghee (C.; Tĕ. ಕೋಡುಬಳೆ; Mhr.). — ಕೋಡವಳೆ. = ಕೋಡಬಳೆ. (My.).

ಕೋಡಗ kôḍaga. A monkey, an ape (ಬಲೀಮುಖ, ಮರ್ಕಟಕ, ಕಪಿ, ವಾನರ, etc. Hlâ.; Nr.; Mr. 161; C.; T. ಕೋಡರ, ಕೋಗುಲ, ಕುರಂಗು; Tu. ಕೊಡಂಜ, ಕೊಡಂಜು, a large kind of ape). ಕೋಡಗದ ಕೆಮ್ಮು (ಕಾಪೇಯ Hlâ.). ಕೋಡಗದ ಮೈಯ್ಯ ಬಣ್ಣ (ಶ್ಯಾವ, ಕಪಿಶ Nr.). See Bp. 22, 48; 29, 7; Râv. 5, after 55; J. 15, 20; 16, 33; Dp. 76, 3.

Digitized by Google

ಕೋಡಂಗಿ kôḍaṅgi. An apish man: a buffoon, a harlequin (C.; M.; T., Tĕ. ಕೋಣಂಗಿ, Tu. ಕೊಡಂಗ್ಯೆ; T. ಕೋಟ್ಟಾಳೈ, ಕುಣಾಮ್ಬು, ಕೋಪ್ಪು, ಕೋರಣೆ, Tĕ. ಕೋಡಿಗ, ಕೋಡಿಗೆ, M. ಕೋಪರಟ್ಟು, ಕೋಪ್ರಾಟ, ಕೋಮಾಳ, jesting, buffoonery).

ಕೋಡಂಗಿತನ kôḍaṅgitana. Buffoonery (My.; Tĕ. ಕೋಣಂಗಿತನ).

ಕೋಡರತನ kôḍaratana. (fr. ಕೋಟ್ಟಾರ). The state of a libertine and connection with him. ಧನದ ಕೋಡರತನಂ ನೂಕು! (J. 6, 26).

ಕೋಡಿ kôḍi. 1. (fr. ಕೊಡೆ 2?). (Šmd. 27). A passage to carry off excess of water, the outlet of a tank (ಜಲೋಚ್ಛ್ವಾಸ, ಪರಿವಾಹ Nr.; ನೀರ ಬಟ್ಟೆ Bhn. 4; Bh. 8, 24, 47; C.; T. ಕೋಡು, Tĕ. ಕೋಟ, ಕೋಡು, a channel; T. ಕುಡಾವು, a sluice). ಕೆರೆಯ ಕೋಡಿ (Šmd. 162). See Bp. 4, 11; 11, 35; B. 4, 184; ಇಕ್ಕೋಡಿ, ಕಡೆಗೋಡಿ. — ಕೋಡಿವರಿ. -ವರಿ. To flow through the outlet of a tank: to flow in streams (Râm. 5, 9, 24; J. 23, 23).

ಕೋಡಿ kôḍi. 2. Deficiency, defect, want (ಕೊರತೆ Bhn. 4; Bh. 2, 13, 34; 3, 19, 37; Râm. 4, 2, 4; 6, 9, 20; J. 26, 64; *cf.* ಕೊಡಗ). — ಕೋಡಿಗಳೆ. -ಕಳೆ. To make light of, to disregard, to slight (Bh. 8, 26, 20; J. 18, 42). — ಕೋಡಿಗಾಣಿಸು. -ಕಾಣಿಸು. To show or point out a defect (Râm. 6, 50, 43).

ಕೋಡಿ kôḍi. 3. (Tu. ಕೋಡದಬ್ಬು, ಕೋಡಿ-, ಕೋಡೆ-, a demon worshipped by Pariahs; ಕೋಡಿ, a kind of flag, an image of garuḍa, basava, or other demi-god set upon a long post before a temple; *cf.* ಗುಡಿ 2). — ಕೋಡೀ ಹಬ್ಬ. A certain festival. See Prv. s. ವಣ್ಣಾರ.

ಕೋಟಿ kôḍi. Tbh. of ಕೋಟಿ (Šmd. 338).

ಕೋಡು kôḍu. 1. To be cool or cold (ಶೈತ್ಯ Šmd. Dh.; Abh. P. 16, 28; *cf.* ಕುಳಿರ್ 2; M. ಕೋಡು, ಕೋಣು, to bend, to be crooked, twisted, awry; to feel very cold; T. ಕೋಡು, ಕೋಲು, to bend, inflect; ಕೋಟ್ಟು, to make crooked; see s. ಕೋಟ 1). See ಕುಳಿರ್ಕೋಡು.

ಕೋಡು kôḍu. 2. = ಕೋಟ 1. Coldness (ಶೈತ್ಯ Čt. I, 38; ಕೋಟ, ತಣ್ಣೆತು, ಶೈತ್ಯ Kk. 23; ಕುಳಿರ್, etc. Šm. 86).

ಕೋಡು kôḍu. 3. To shrink; to fear (ಭಯ Šmd. Dh.; Tĕ. ಕೋಡಾಡು, to be amazed or confounded; T. ಕೋಟ್ಟೈ, a timid, bashful person). See Šmd. 28; Grj. 4, after 120; 5, 69. 89; 8, after 55; Bp. 37, 39; Bsv. 11, 115; and s. ಕೋಟಲೆ.

ಕೋಡು kôḍu. 4. Shrinking; fear (ಭಯ Šm. 94); a wonderful thing, a wonder (Bp. 24, 45). — ಕೋಡುನ್ತಳೆ. -ಂ-ತಳೆ. To shrink, to shrivel, etc. (ಸವೆ Čt. I, 49).

ಕೋಡು kôḍu. 5. (fr. ಕುಡು 3). = ಕೋಟ್. A horn of animals; a tusk (ಶೃಂಗ Šmd. Dh.; Šm. 94; ಗೋ, ಶೃಂಗ Nn. 5; ಲಲಾಮ, ಶೃಂಗ 26; ಶೃಂಗ, ವಿಷಾಣ 28; ಸಾರಂಗ, ಶೃಂಗ 34; ದನ್ತ, ಶೃಂಗ 81; ದಂಷ್ಟ್ರ, ವಿಷಾಣ, ದಾಡೆ 85; ಪ್ರಮಾಣ 139; ಲಲಾಮ Mr. 498; Abh. P. 4, 119; Šsv. 3, 51. 55. 57; 4, 3; C.; T.; *cf.* ಕೊಮ್ಬು 2; Tbh. ಕೋಡು). ಕೋಣನ ಕೋಡು (ಗವಲ Nr.). ಎಮ್ಮೆಯ ಕೋಡು (ಗವಲ Hlâ.). See Šmd. 28; Bp. 29, 4; 32, 27; Abh. P. 13, 74; Bsv. 6, after 11. 2, a point; the peak or top of a hill (T.; T., M. ಕುವಡು, a globe, round body; a hill; the peak of a hill; see s. ಕುಪ್ಪೆ 1; *cf.* Tbh. ಕೋಡು). ಬೆಟ್ಟದ ಕೋಡು (ಕೂಟ, ಶೈಲಶೃಂಗ Nr.). — ಕೋಡುಗಲ್. -ಕಲ್. -ಗಲ್ಲು. The top-stone: the peak of a hill. ಕೋಡುಗಲ್ಲು (ಕೂಟ, ಶಿಖರ, ಶೃಂಗ Nr.; Mr. 97; C.; Râm. 6, 11, 7; J. 2, 65; B. 5, 136). — ಕೋಡುಂಗಲ್ಲು. -ಂ-ಕಲ್ಲು. = ಕೋಡುಗಲ್. (ಶೃಂಗ, ಶಿಖರ, ಕೂಟ Hlâ.). — ಕೋಡುಮುರುಕ ಬಳ್ಳಿ. The creeper Cynanchum pauciflorum R. Br. (Z.). — ಕೋಡುವೀಸ. The allowance of a vis of corn, etc. for every bullock-load that comes into a town, etc. (R.). — ಕೋಡೇಱು. -ಏಱು. A wound made with a tusk (Čpr. 5, after 39; Abh. P. 13, 80).

ಕೋಡು kôḍu. 6. The branch of a tree (ಕೆಯ್, ಮರಗೊಮ್ಬು Kk. 19; Šm. 24; My.; T. ಕುವಡು, ಕೋಡು, ಕೋಲ್; *cf.* ಕೊಮ್ಬು 3). See Bp. 38, 39; ತುದಿಗೋಡು, ನಿಡುಗೋಡು. — ಕೋಡುಕಳ್ಳಿ. The milk-hedge, Euphorbia tirukalli L. (St. & Pl.). — ಕೋಡೊಲೆ. -ಒಲೆ. A kind of fire-place (My.; see ಒಲೆ 4).

ಕೋಡು kôḍu. 7. (fr. ಕುಡು 1). (Šmd. 250). Giving; a gift (ಕೊಡುವ ಭಾವ Šm. 94; ದಾನ Nn. 85).

ಕೋಡು kôḍu. Tbh. of ಕೂಟ (Šmd. 338. 356. 364). — ಕೋಡಕೆಯ್, joined, *i. e.* both, hands (Bh. 6, 4, 67; Râm. 3, 8, 69). — ಕೋಡಿಡು. -ಇಡು. To become most excellent (Abh. P. 1, 23; Grj. 8, 25). — ಕೋಡುಗವಣೆ. -ಕವಣೆ. A pair of slings (Râm. 6, 11, 7).

ಕೋಡೆ kôḍĕ. West wind, cool wind (M., that is the hot land-wind for the Mysore, Tĕlugu, and Tamil countries); the hot season (March-May, My.). — ಕೋಡೆಗದ್ದೆ. A paddy-field that yields a crop in the hot season (My.).

ಕೋಣ್ kôṇ. Tbh. of ಕೋಣ (Šmd. 365).

ಕೋಣ kôṇa. A male buffalo (ಮಹಿಷ, ಸೈರಿಭ, ರಕ್ತಾಕ್ಷ, etc. Hlâ.; Mr. 162; C.; Tĕ.; M. ಕೂಳ, a young male buffalo; Sk. ಗವಲ; Sk. ಗೋಣ, an ox). ಕೋಣನು (ಪುನ್ನಾಗ, ಉಲಾಯ Nn. 61; ಖುರ 102). ಕೋಣಂ (Šmd. 148). ಕೋಣನ ಮುನ್ದೆ ಕಿನ್ನರಿ ಬಾಜಿಸಿದ. — ಕೋಣ ಗದ್ದೇ ಉತ್ತರೆ ಮೊಸರೋಗರಾ ಇಕ್ಕೋರೋ? — ಎತ್ತು ಏಱಿಗೆ ಎಳೆದರೆ ಕೋಣ ನೀರಿಗೆ ಎಳೆಯುತ್ತದೆ. — ಕೋಣ ಬೆಳದರೆ ಆನೆ ಆದೀತೇ? (Prvs.). ಕೋಣ ಬಲ್ಲುದೆ ವೇದದ ಸ್ವೋದಿ ಪಠಿಸಲಿಕೆ? (Dp. 76). See Šsv. 3, 56; J. 5, 72; B. 1, 18. 28; 5, 22; ಅಡವಿಯ-, ಕಾಡ-; Prv. s. ಪ್ರಾಣ. 2, a foolish man (My.). — ಕೋಣದ ಬಕ್ಕರಿ. = ಕೋಣದ ಬಳ್ಳಿ. (Z.). — ಕೋಣದ ಬಳ್ಳಿ. A leafless, shrubby creeper, Sarcostemma intermedium Dene. (Z.; My.).

ಕೋಣ kôṇa. = ಕೋಣ್, ಕೋಣೆ, ಕೋನ, (ಕೋಳೆ 2). *An angle, a corner;* an intermediate point of the compass. 2, *a drum-stick, an instrument for striking the cords of a lute,* etc. (*cf.* ಕುಡುಪು). 3, the sharp edge of a sword. 4, the planet Saturn (Mr. 38). 5, a stick, a club (*cf.* ಕೋಲ್).

ಕೋಣಪ kôṇa-pa. A guardian of a point of the compass; Nairṛita (My. Amara; Râm. 30, 12).

ಕೋಣೆ kôṇĕ. 1. A pitcher (ಗಳನ್ತಿಗೆ Kk. 47, Šs.; *cf.* ಗುಡಾಣ, ಗುಡುವನ).

ಕೋಣೆ kôṇĕ. 2. An inner apartment or chamber, a room (ಒವರಿ Kk. 71; Šm. 60; Šs.; C.; Tĕ. ಕೋನೆ). See B. 2, 35; 4, 57; 5, 205. 2, a kitchen (My.). — ಕೋಣೆವುಗಿಸು. -ಪುಗಿಸು. To cause to enter a chamber. ಮೂದೇವರುಮಂ ಕೋಣೆವುಗಿಸುಗುಮ್ ಅಸುರರ್ (Šmd. 267).

Digitized by Google

ಕೋಣೆ kôṇĕ. Tbh. of ಕೋಣ. A point of the compass (ಗೋಣ್ಬು Kk. 82).

ಕೋಣ್ಟೆ kôṇṭĕ. = ಕೋಟೆ. (Šmd. 384; Šm. 77). A fort, etc. See Šmd. 69. 259; ತಳಿಗೋಣ್ಟೆ, ಹತ್ತುಗೋಣ್ಟೆ, ಹೆಡಗೆ-. — ಕೋಣ್ಟೆಗಾಳಗ. -ಕಾಳಗ. A fight on the ramparts (Čpr. 5, 104; Č. Bp. 24, 25. 31).

ಕೋತ kôta. 1. = ಕೊಳುತ, ಕೊಳ್ಳುತ. (C.; B. 5, 300).

ಕೋತ kôta. 2. N. of a low-caste tribe on the Nîlagiri (*cf.* ಕೊಳೆತು; Sk. ಕೋಥ, putrefaction, corruption).

ಕೋತ kôta. Reduction (My.; H.).

ಕೋತಮ್ಬರಿ kôtambari. Tbh. of ಕುಸ್ತುಮ್ಬುರಿ. See Prv. s. ಪೀತಾಮ್ಬರ.

ಕೋತಲು kôtalu. A led horse: something which is more than absolutely necessary (Br., H.); saving, laying up, in ಸಮ್ಬಳದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೋತಲು ಉಳಿಸುವದು (My.). — ಕೋತಲುಮುತ್ಸದ್ದಿ. An extra clerk (My.). — ಕೋತಲುಸಮ್ಬಳ. Extra pay (My.).

ಕೋತಿ kôti. An ape, a monkey (ಕಪಿ, ಪ್ಲವಂಗ, ಮರ್ಕಟ, etc. Si. 167; ಸಾಲಾವೃಕ 406; ಪ್ಲವಗ 410; C.; Tu., Tĕ.; T. ಕೋಣ್ಡಿ). ಕೋತಿಗೆ ಭಂಗೀ ಇಕ್ಕಿದನ್ತೆ.—ಕೋತೀ ಕೆಯ್ಯಲ್ಲಿ ಹೂಮಾಲೆ ಕೊಟ್ಟ (Prvs.). See Prvs. s. ಸೀತಿ, ನೇಯಿಗೆಯವ, ನೋತ, ಮತ; J. 16, 35; Dp. 55.

ಕೋತು kôtu. = ಕೋಮ 2. P. p. of ಕೋ 3.

ಕೋತು kôtu. Farming, tenanting, contracting, renting (S. Mhr.; Mhr. ಖೋತ, ಖೋತಿ). 2, = ಬಾರಕೋತು, barracks (My.).

ಕೋದಣ್ಡ kôdaṇḍa. A rope for punishment, suspended in schools, on which a boy is tied up with his hands clasped and which he is not permitted to loose (Tĕ., T.; M. ಕೋದಾಣ್ಡ; My.).

ಕೋದಣ್ಡ kôdaṇḍa. = ಕೋಯಣ್ಡ. *A bow.* See ಬಿಲ್.

ಕೋದು kôdu. 1. P. p. of ಕೊಯ್ 1. (S. Mhr.).

ಕೋದು kôdu. 2. = ಕೋತು. P. p. of ಕೋ 3.

ಕೋದ್ರವ kôdrava. The grain Paspalum frumentaceum or P. scrobiculatum (ಉನ್ನಾಳ, ಹಾರಕ Mr. 373; see Si. 304).

ಕೋದ್ರವೀಣ kôdravîṇa. = ಕೌದ್ರವೀಣ. A kôdrava-field (Čpr. 1, 89).

ಕೋನ kôna. Tbh. of ಕೋಣ. (Mhr.: a corner, etc.; childbirth, delivery). — ಕೋನಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. N. among Mahrattas (C.). — ಕೋನೇರಿ. -ಏರಿ. = ಕೋನೇರು. (R.; My. in the name of ಕೋನೇರಿಸೆಟ್ಟಿ). — ಕೋನೇರು. A stone-faced tank with steps on all sides (Tĕ., R.).

ಕೋಪ kôpa. *Passion, wrath, anger* (ಮುನಿಸು Nn. 142. 167; ಮೊರಹು Čt. I, 72; ಕಾಯ್ಪು, ಕಿನಿಸು I, 98; ಮುನಿಸು, ಮುಳಿಸು, etc. II, 27; ಮುನಿಸು, ಸೆಣಸು, ಬಿರಸೊರಸು, ಕಾಯ್ಪು Kk. 43). See ಬಿರಸೊರಸು, ಕನಲ್, ಕಾಯ್, ಕಾಯ್ಪು, ಕಾವುರ, ಕಿನಿಸು, ಕಿಸುಗಣ್ಣು, ಮುನಿಸು, ಮುಳಿ, ಮುಳಿಯಿಸು, ಸೀತಳ್, ಸೆಣಸು; ಕಡುಗೋಪ, ಬಲು-; Sp. s. ಪಾಪಕರ್ಮ. ಕೋಪ ತಾಪಾ ತನ್ತು, ತಾಪ ಬ್ರಹ್ಮೇತೀ ತನ್ತು (Prv.).

ಕೋಪಕ್ರಮ kôpa-krama. A passionate man. 2, ka-upakrama. *Brahmá's creation.*

ಕೋಪಗಾತಿ kôpa-gâti. A passionate woman (ಕೋಪನೆ, ಕೋಪಶ್ಚ ಸ್ತ್ರೀ Si. 182).

ಕೋಪಗಾಱ kôpa-gâṟa. A passionate man (My.).

ಕೋಪಜ kôpa-ja. *Arising from passion.*

ಕೋಪಜ್ಞ ka-upajña. *Brahmá's creation.*

ಕೋಪನ kôpana. *Inclined to anger, passionate.*

ಕೋಪನೆ kôpanĕ. = ಕೋಪಗಾತಿ, q. v.

ಕೋಪಶಿಖಿ kôpa-šikhi. The flame of wrath (Râm. 3, 8, 68).

ಕೋಪವಿಕಾರ kôpa-vikâra. Uncommon passion (ಸೀತಳ್ Kk. 52).

ಕೋಪಾಗ್ನಿ kôpa-agni. The fire of wrath (Šsv. 4, 57; J. 12, 22).

ಕೋಪಾಟೋಪ kôpa-âṭôpa. Agitation or display of wrath (Šsv. 4, 39; J. 4, 56).

ಕೋಪಿ kôpi. *Angry, passionate, wrathful.* See Bp. 22, 50; 61, 15; Prv. s. ನೇಣು.

ಕೋಪಿಷ್ಠ kôpishṭha. Very passionate, irascible; an irascible man. (C.).

ಕೋಪಿಷ್ಠಳು kôpishṭhaḷu. A very passionate woman (C.; B. 4, 185).

ಕೋಪಿಸು kôpisu. To become angry, etc. (ಅಮರ್ಷ Šmd. Dh.; ಕಿಸುಗಣ್ಣು Kk. 88). See Bp. 26, 16; 45, 8; 56, 30.

ಕೋಪು kôpu. Dramatic gestures or attitudes (J. 17, 24; 24, 72; M., T. ಕೋಪ್ಪು, arrangement, nice order, method, etc.; Tĕ. ಕೋಪು, a sort, kind, or variety; variation of music; see ಕೋ 3?). ಛತ್ತೀಸದೃಷ್ಟಿ ಚೌಷಷ್ಟಿಹಸ್ತಂಗಳಂ ಬಿತ್ತರಿಸುವದು ಕೋಪೆನಿಕ್ಕು (Mr. 82).

ಕೋಪೋದ್ರೇಕ kôpa-udrêka. Excess of passion. See ಕೆರಳ್ಚು.

ಕೋಮಟಿ kômaṭi. A Vaišya shopkeeper (Bp. 25, 23; C.; Tĕ.; T., M. ಕೋಮಟ್ಟಿ; Tĕ. ಕೋಪು, a mercantile house or firm). ಕೋಮಟ ಮೋಸ ಹೋಗುವದಿಲ್ಲ, ಮೋಸ ಮಾಡದರೆ ಹೇಳುವದಿಲ್ಲ.—ಕೋಟವರಹಾ ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೋಮಟೀ ಸಾಕ್ಷಿ ನಮ್ಬ ಕೂಡದು (Prvs.). **2,** a miser (My.).

ಕೋಮಟಿಗ kômaṭiga. = ಕೋಮಟಿ. (C.). See Bp. 50, 39; Si. 298; B. 3, 33.

ಕೋಮಟಿಗಿತ್ತಿ kômaṭiga-itti. A Kômaṭi female (C.).

ಕೋಮಟಿತನ kômaṭitana. The profession of a Kômaṭi (My.). **2,** covetousness (My.).

ಕೋಮಲ kômala. ಕೋಮಳ. = ಕೋವಳ. *Tender, soft;* bland, sweet, low; pleasing, beautiful (ಸಿಗರರುಳ Bhn. 61, sic!; ನಳನಳಿಕೆ Šm. 22). 2, unripe; unripe fruit (ತಲಾಟು, ತಿರುಳು ದೋರ್ವ ಮಿಡಿಗಾಯಿ Mr. 109). 3, water (ಉದಕ 404). 4, N. of two vṛittas (Čh.).

ಕೋಮಲತರ kômala-tara. Uncommonly tender, etc. (Bp. 38, 43).

ಕೋಮಲತೆ kômalatĕ. Softness, agreeableness, etc. (Bp. 42, 25; Râm. 28, 24).

ಕೋಮಲರುಚಿರ kômala-rucira. N. of a vṛitta (Čh.).

ಕೋಮಲಾಂಗ kômala-aṅga. A man who has a beautiful body (Râm. 3, 4, 2; J. 11, 10).

ಕೋಮಲಿತ kômalita. = ಕೋಮಲ. (J. 19, 21).

ಕೋಮಲೆ kômalĕ. ಕೋಮಳೆ. A delicate, beautiful female. (Bp. 4, 27. 40; 12, 40; 32, 45; 42, 31; 44, 52).

ಕೋಮಳೆ kômaḷĕ. = ಕೋವಳ್, etc. Tbh. of ಕುವಲಯ. (ನೆಯ್ದಿಲ್ Kk. 85).

Digitized by Google

ಕೋಮು kômu. Caste, tribe (My.; Br.; Mhr., H. ಕೋಮ್).

ಕೋಯಷ್ಟಿ kôyashṭi. *The lapwing;* a small white crane, the paddy-bird. See ಕೊಟ್ಟುಕ.

ಕೋಯಷ್ಟಿಕ kôyashṭika. *The lapwing;* etc. (ಟೀಟುಡಾಲದ ಹಕ್ಕಿ Si. 178).

ಕೋರ kôra. 1. = ಖೋರ. One who does, makes, performs, is occupied with (anything bad), etc. (C. in compounds; H. ಖೋರು).

ಕೋರ kôra. 2. = ಕುವರ, etc. Tbh. of ಕುಮಾರ (Šmd. 361).

ಕೋರಕ kôraka. *A bud, an unblown flower* (ಹೂವಿನ ಮೊಗ್ಗೆ Nn. 102; ಮೊಗ್ಗೆ 164).

ಕೋರಕಿತ kôrakita. Budded (Čpr. 1, 141; Abh. P. 3, after 117).

ಕೋರಂಗಿ kôraṅgi. *Small cardamoms.*

ಕೋರಡಿ kôraḍi. The state of being unsubstantial, empty, vapid, etc. (Râm. 4, 3, 5; Mhr.).

ಕೋರತನ kôratana. The condition of one who does, etc. (My. in compounds).

ಕೋರದೂಷ kôradûsha. = ಕೋದ್ರವ. *The grain Paspalum scrobiculatum* Lin.

ಕೋರದೂಷಕ kôradûshaka. *Paspalum scrobiculatum.*

ಕೋರಮ್ಬ kôramba. A gold or silver frontlet of idols (My.).

ಕೋರಯಿಸು kôrayisu. To be dazzled (My.; Bh. 4, 11, 10; Tĕ. ಕೋರಗಿಂಚು, to dazzle the eyes). (ಶೂರ್ಪಣಖಿಯು) ಕಣ್ಣು ಕೋರಯಿಸಿದವು ಕೋಮಲಾಂಗನ ಕಾಯಕಾನ್ತಿಯಲಿ (Râm. 3, 4, 2).

ಕೋರಾ kôrâ. New, just as made. 2, unbleached cotton cloth (My.; Tĕ.). — ಕೋರಾನ್ನ. Undressed corn, as given to Brâhmaṇas, Jaṅgamas, etc. (Mhr.; C.).

ಕೋರಿನ್ದೆ kôrindĕ. A kind of fragrant plant (ಜನಿ, ಜತೂಕೆ, ಜನನಿ, ಚಕ್ರವರ್ತಿನಿ, etc., ಚಕ್ರವರ್ತಿಸೊಪ್ಪು Si. 160; Tĕ. ಕೋರಿನ್ದ, ಗೋರಿನ್ದ).

ಕೋರು kôru. Silken thread covered with gold or silver (My.; H.). 2, a presidency (as Madras, My.; H.).

ಕೋರೆ kôrĕ. Crookedness;—perverseness (My.; *cf.* ಕೋಸು 2; ಗೋಱೆ?). — ಕೋರೆಪಟ. A small flag as that with which a lance is adorned, and any similar one (My.).

ಕೋಱ kôṟa. = ಕೋಱೆ. See ಬಲುಕೋಱದಾಡೆ.

ಕೋಱಡಿ kôṟaḍi. = ಕೋಱಡೆ, etc. (Bh. 3, 12, 56).

ಕೋಱಡೆ kôṟaḍĕ. = ಕೊಱಡಾ. A whip (Si. 344).

ಕೋಱಿ kôṟi. (= ಕೊಜ 2). A small (generally old) piece of cotton cloth, a rag (My.); a worn out blanket (S. Mhr.). — ಕೋಱಿಯಂಗಿ. -ಅಂಗಿ. A jacket made of a blanket, as worn by the Ŏggas (S. Mhr.). — ಕೋಱಿಸೆಟ್ಟಿ. A Liṅgâyta tradesman who walks about with a bagful of articles and a kôṟi on his shoulder (S. Mhr.; such a man may become a rich merchant and retain his name). — ಕೋಱಿಹಣ್ಣು. A ripe mulberry (that is somewhat hairy, S. Mhr.). — ಕೋಱಿಹುಡಿ. A caterpillar (hairy like a blanket, S. Mhr.).

ಕೋಱಿಕೆ kôṟikĕ. Wishing, desiring (My.; ಬೋಹದ, ಇಚ್ಛೆ, ಕಾಂಕ್ಷೆ, ಈಹೆ, ತೃಷ್, ಕಾಮ, etc., ಆಶೆ ಪಡುವಿಕೆ Si. 70). ಕೋಱಿಕೆಯುಳ್ಳವನು (ಕಾಮುಕ, ಕಾಮನ, etc. 359).

ಕೋಱು kôṟu. (ಕೋರು). 1. To purpose, to think, to wish, to desire (T., M.; Tĕ. ಕೋರು; Tu. ಕೋರ್; *cf.* ಕುಱಿ 1). ಅಬದ್ಧಬಗೆಯಂ ಕೋಱಿದೆ (Mr. 2).

ಕೋಱು kôṟu. 2. (fr. ಕೊಱೆ 1). (= ಚೂಱು). (A cut off portion); a part, a portion, a share, in cultivation, etc. (S. Mhr.; Bp. 46, 14; Tĕ. ಕೋರು; M. ಕೂಱು). See ಅರಗೋಱು, ನಾಲ್ಕೋಱು, ಮುಕ್ಕೋಱು, ಮೂಗೋಱು.

ಕೋಱೆ kôṟĕ. (fr. ಕೊಱೆ 1). = ಕೋಱೆ. Cutting; sharpness, pointedness (Tĕ. ಕೋಱೆ, ಗೋಱೆ). 2, a tusk (C.; Tĕ.); a long pointed tooth; a fang (My.; Tĕ.; M. ಕೋಱು, to tear the flesh by thorns; cutting, tearing; *cf.* ಗೂಱು, ಗೋಱು 1). ಸಾವಿರ ಕೋಱೆಗಳುಳ್ಳ ಮಾನು (ಸಹಸ್ರದಂಷ್ಟ್ರ Si. 87). ಹಾವಿನ ಕೋಱೆ ದಾಡೆ (ಅತಿಸ್ 463). See B. 4, 21. 22. 24; 5, 237. — ಕೋಱೆದಾಡೆ. A long pointed tooth (J. 27, 23). — ಕೋಱೆಮಿಸೆ. Pointed whiskers (S. Mhr.). — ಕೋಱೆರೂಮಾಲು. A turban with a point in front (My.). — ಕೋಱೆಹಲ್ಲು. = ಕೋಱೆ No. 2. (B. 4, 35. 316; My.).

ಕೋರ್ಟು kôrṭu. A court (C.; B. 4, 146; My. also ಕೋರಟು).

ಕೋಲ್ kôl. 1. (Šmd. 58). = ಕೊಲ್ 3, ಕೋಲು. A stick, a staff, a rod (ವೈಣವ, ಲಗುಡ, ರಮ್ಭ, ದಣ್ಡ, ಯಷ್ಟಿ Hlâ.; ಡಂಗಿ Kk. 74; ಬಡಿ, ಡಂಗಿ, ಟಂಕೆ Šm. 31; ದಣ್ಡ 106; T., M.; *cf.* ಕುಯ್ಯ; Sk. ಕೋಣ); a roasting spit; a staff as a measure of length (My.; see Mr. s. ದಣ್ಡ). 2, an arrow (ಕಣೆ, ಸರಳ್, ಅಮ್ಬು Čt. II, 47; ಕಣೆ, ಪುಙುಮ್ಬು, ಸರಲ್, ಅಮ್ಬು Šm. 43. 106; Kk. 40; T., M.). ಕೋಲಂ (Šmd. 84). ಕೇಲಂ ಮಾಡುವ ತಿಗುರಿಯ ಕೋಲನ್ತವೋಲ್ (84). ಪೊನ್ನ ಕೋಲ್ (162). ಕೋಲ್ಗಳನ್ ಅನ್ತು ಅಯ್ದುವ ಪಾನ್ಥರ್ (Râv. 8, 124). ಉರುಳ್ ಕೋಲ್ ಕಣ್ಣಿ ಮೊದಲಾದ ಮೃಗ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಬನ್ಧನೋಪಕರಣಂಗಳು (ವಿತಂಸ Nr.). ಕಿಚ್ಚಂ ಪೊಸೆವ ಕೋಲ್ (ಅರಣಿ Mr. 260). ತೂಗುವ ಕೋಲ್ (ಸಮದಣ್ಡೆ 258). ಪುಸ್ತಕವಂ ಪೊತ್ತಿಪ್ಪ ಕೋಲ್ (ತವಣಿಕ 359). ಎರಡು ಕೋಲ್ ಆಗೆ ದಣ್ಡಮೆನಿಕ್ಕುಂ (325). See Abh. P. 13, 61; Bp. 18, 28. 29; Bh. 2, 13, 13; J. 4, 40; 7, 49; 12, 20. 22. 25. 39. 47; 28, 45; ಇಂಗೋಲ್, ಎತ್ತುಂ-, ಕಡೆ-, ಕುಡು-, etc., etc. — ಕೋಲ್ಗಱೆ. -ಕಱೆ. To rain arrows (J. 22, 11; 27, 38). — ಕೋಲ್ಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To get an arrow (J. 10, 24). — ಕೋಲ್ದುದಿ. -ತುದಿ. The point of an arrow (J. 13, 42. 48). — ಕೋಲ್ದುಸ. (= ಕೊಟ್ಟಸ). Meat roasted on the spit (ಸುಟ್ಟಿಗೆ, ಸುಡುಪಾಡು Ss.). — ಕೋಲ್ದೊಡಿಸು. -ತೊಡಿಸು. To fix an arrow (J. 7, 41). — ಕೋಲ್ಮಱೆ. A shower of arrows (J. 12, 36).

ಕೋಲ್ kôl. 2. ಕೋಲು. = ಕೂಲ್. Length, largeness, hugeness (My.; M.; Tĕ. ಕೋಲು, ಕೋಲಿ, ಕೋಲನ). ಕೋಲಾದದು (ದೀರ್ಘ, ಆಯತ, ಉದ್ದವಾದದು, ನೀಳವಾದದು Si. 372; My.). — ಕೋಲ ಬಲೆ. = ಕೂಲ ಬಲೆ (My.). — ಕೋಲು ಬಲೆ. = ಕೋಲ ಬಲೆ. (My.). — ಕೋಲ್ವಲೆ.-ಬಲೆ. = ಕೋಲ ಬಲೆ, etc. (Šâv. 3, 24).

ಕೋಲ್ kôl. 3. = ಕಲ್ 3, etc. A raft, a float (T.; Tĕ., Sk. ಕೋಲ). See ಹಱಿಗೋಲ್.

ಕೋಲ kôla. Ornament, decoration; form, figure, chiefly of masks, dresses, etc., (used also in devil-dances). (My.; M., T., Tu.; Tĕ.: dance, *cf.* ಕೋಪು? see ಕಣ್ಗೋಲ). ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕೋಲ (Prv.). 2,

Digitized by Google

public procession, as on the birthday of children, as that of the bride and bridegroom, etc. (My.; T.).

ಕೋಲ kôla. *A hog* (= ಕ್ರೋಡ). 2, *a raft, a float* (*cf.* ಕೋಲ್ 3). 3, = ಕುವಲ, *the fruit of jujube* (ಬೋರೇ ಹಣ್ಣು G.). 4, a kind of weapon (*cf.* ಕೋಲ್ 1).

ಕೋಲಕ kôlaka. = ಕಕ್ಕೋಲಕ. *A kind of perfume* (ಗವಲಕ ಚೂರ G.). 2, *black pepper*.

ಕೋಲಜ್ಜಿ kôlajji. = ಕೂಲಜ್ಜಿ, ಕೊಲಜೆ, etc. See ಅಡುಗೋಲಜ್ಜಿ.

ಕೋಲದಲ kôla-dala. *A kind of perfume* (= ನಖಿ).

ಕೋಲಮ್ಬಕ kôlambaka. *The body of a lute, the whole of it except the strings.*

ಕೋಲವ kôlava. See ಕೋಲಿ.

ಕೋಲವಲ್ಲಿ kôla-valli. A plant with a pungent fruit resembling pepper, *Pothos officinalis* Roxb.

ಕೋಲಾಱ kôlāra. Colar (My.). ಕೋಲಾಱತಟ್ಟು. An inferior horse, a country pony (My.).

ಕೋಲಾಹಲ kôlâhala. *A loud and confused sound or noise*, as of men, animals, etc. (ಗಜಬಜ Bhn. 43); *an uproar* (ಕಹಳೆಗಳು ಮುತ್ತಿ ಉಲಿವುದು Mr. 288). See Bp. 22, 14; 23, 2; ಕೋಲಾಹಳಿಕೆ; ಬೊಬ್ಬೆ; ರಾಯಕೋಲಾಹಳ.

ಕೋಲಿ kôli. (fr. ಕುಯ್). A stubble of jôḷa (S. Mhr.; Tĕ. ಕೋಲಿ).

ಕೋಲಿ kôli. *The jujube tree, Zizyphus jujuba* Lam.

ಕೋಲು kôlu. = ಕೋಲ್ 1, etc. A stick, etc. (ದಣ್ಡ Si. 416; ವೃಷತ್ಕ, ಬಾಣ, etc. 289; C.; Tĕ. ಕೋಲ); as a measure it is used for a gaja (My.), and for the distance from the chin to the feet (S. Mhr.). ಕೋಲುಗಳ (Bp. 61, 25). ಬ್ರತಿಗಳ ಕೋಲು (ಆಷಾಢ); ಕಿಚ್ಚ ಹೊಸೆವ ಕೋಲು (ಅರಣಿ Hlâ.). ಕಬ್ಬುನದ ಕೋಲು (ಪರಿಘ Nr.). ಈಟೀ ಕೋಲು (ಪ್ರಾಸ, ಕುನ್ತ Si. 291). ಕೋಲು ಊಱುತ್ತ (B. 3, 124). See Si. 250. 271. 281. 289. 290. 344. ಕೋಲು ಮುಱಿಯ ಬಾರದು, ಹಾವು ಸಾಯ ಬಾರದು (Prv.). — ಕೋಲ ಕಳ್ಳಿ. A species of leafless milk-hedge (My.). — ಕೋಲ ಪೊನ್ನೆ. (ಪೃಶ್ನಿಪರ್ಣಿ, ಪೃಥಕ್ಪರ್ಣಿ, ಚಿತ್ರಪರ್ಣಿ, ಅಂಘ್ರಿವಲ್ಲಿಕೆ, ನರಿಪೊನ್ನೆ Si. 144). — ಕೋಲರಗು. -ಅರಗು. A stick of sealing wax (My.). — ಕೋಲಲಬು. -ಅಲಬು. A common weed, Alysicarpus rugosus D. C. (Z.). — ಕೋಲ ಸಮ್ಪಿಗೆ. (ಹೇಮಪುಷ್ಪಕ G.). — ಕೋಲಾಟ. -ಆಟ. A play, especially of children, at which they make alternate motions and strike mutually small sticks in each other's hands (C.; Tu., Tĕ.). See ಜಡೆ-. 2, a kind of military exercise (Bh. 1, 7, 50). — ಕೋಲಾಡು. To play at the above game (C.). — ಕೋಲು ಕುದುರೆ. A stick on which boys ride (C.). 2, a crutch (C.; B. 3, 124). — ಕೋಲುಗಳ್ಳಿ. = ಕೋಲ ಕಳ್ಳಿ. (My.). — ಕೋಲುದಳೆ. -ತಳೆ. To lay hold of an arrow. ಬಿಲ್ ಕೋಲುದಳೆವ ಸಿತಱೊಳಗೆ (Râghĕ. 17, 70). — ಕೋಲುಮಲ್ಲಿಗೆ. (ಮಾಘ್ಯ, ಕುನ್ದ Si. 139; C.). — ಕೋಲುವಿಡಿ. -ಹಿಡಿ. To seize a stick (Bp. 20, 13; 26, 12) or an arrow.

ಕೋಲುಕಾಱ kôlu-kāra. A peon (C.; Tĕ.; M. ಕೋಲ್ಕಾರ).

ಕೋಲೆ kôlĕ. *Long pepper, Piper longum* Lin. ಕೋಲೆ ಕೋಲವಂ ದರುಣಮೆನೆ ಬೈಸಿ (Mr. 119 in two MSS., o. r. in two MSS. ಕೋಲಕಂ, one MS. ಬೈಸೆ, another MS. ಬಯಸಿ).

ಕೋವ kôva. 1. A potter. ದಾವ್ಸುರ್ ಎನ್ನುಂ ಕೋವರ್ ಎನ್ನುಂ ಕುಮ್ಬಱರ್ (Šmd. II, o. r. ಕುಡುಮ್ಬರ್; ದಾವ್ಸುರ್ ಎನೆ ಕೋವರ್ ಎನೆ ಕುಱುಬರ್ Kk. 91, o. r. ದಾವ್ಸುರ್ ಎನೆ ಕೋವರ್ ಕುಮ್ಬಱರ್). (*Cf.* ಕುವರ1; T., M. ಕುಶವ, a potter). ಕೋವರ ಚಕ್ರಂ (Abh. P. 14, after 174; 14, 183).

ಕೋವ kôva. 2. A Kuṟumba (see s. ಕೋವ 1).

ಕೋವಣ kôvaṇa. (Šmd. 25). Tbh. of ಕೌಪೀನ (Šmd. 356. 360; Kk. 65; ಕಚ್ಚೆ Šm. 86; Abh. P. 3, 19; T. ಕೋಮಣ, ಕೋವಣ; M. ಕೋವಣ, ಕೋಣ; Tĕ. ಗೋಣ).

ಕೋವರಿ kôvari. = ಕವ್ವರೆ, etc. (ಸಮ್ಭ್ರಮ, ದಾವರಿಸಿದುದು Čt. I, 20).

ಕೋವಳ್ kôvaḷ. = ಕೋಮಳೆ, ಕೋಹಳ್, ಕೋಳೆ 1. (ನೆಯ್ದಿಲ್ Šm. 26).

ಕೋವಳ kôvaḷa. Tbh. of ಕೋಮಲ (Čt. II, 37).

ಕೋವಿ kôvi. = ಕೊಱವಿ, etc. A tube, a flute (Tĕ. ಕೋವಿ, ಕ್ರೋವಿ, ಗ್ರೋವಿ). See ಪಿಳ್ಳಂ-. 2, a gun, a matchlock (C.). ಕೋವೀ ನೋಡಿ ಹೆದಱುವವ ಫಿರಂಗಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ಕೊಟ್ಟಾನೇ? (Prv.).

ಕೋವಿದ kôvida. *Skilled, experienced, learned, wise* (ವಿದ್ವಾಂಸ Mr. 223). See Čt. II, 3; Šm. 1; ವಾಕ್-. Feminine ಕೋವಿದೆ (J. 31, 7).

ಕೋವಿದತ್ವ kôvidatva. The state of being skilled, etc. (Bp. 10, 54; 42, 17).

ಕೋವಿದಾರ kôvidâra. *The tree Bauhinia variegata* Lin.

ಕೋವೂರ್ kôvûr. N. of a place. — ಕೋವೂರ ಬಸದಿ. (Bp. 50, 80). — ಕೋವೂರ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯ. (Bp. 50, 76).

ಕೋವೆ kôvĕ. 1. Dyspepsy, purging disease of children. ನಿನಗೇನ್ ಅಜೀರ್ಣದ ಕೋವೆಯೋ? (Bp. 15, 20). 2, a lengthy boil rising on the head of children (My.).

ಕೋವೆ kôvĕ. 2. The climbing plant Bryonia grandis with beautiful red fruit (M.; T. ಕೋವೈ; Tĕ. ಕ್ರೋವಿ, ಗೋವಿ, Gadelupa indica Lam.; R.).

ಕೋವೆ kôvĕ. 3. A crucible (ತೈಜಸಾವರ್ತನಿ, ಮೂಸೆ Nr.; My.; T. ಕುಗ್ಕೈ, M. ಕುವೆ; see ಕುಪ್ಪಡಿಗೆ?).

ಕೋವೆ kôvĕ. A kind of condensed milk (My.; H. ಖೋವಾ).

ಕೋಶ kôśa. = ಕೋಷ. *A case; a sheath, a scabbard* (ತನ್ತ್ರಪಿಧಾನ, ಕೆಯ್ದುವಿನೊಱೆ Nn. 52; ಒಱೆ[3] Mr. 518; Šm. 116). 2, *a pod, a seed-vessel*. 3, *a storehouse, a treasury;* a treasure, a store, provisions (ಗೃಹ, ಮನೆ 52; ಭಣ್ಡಾರ 52; 518). 4, the pericarp of a lotus (ಕರ್ಣಿಕೆ 52). 5, *a bud* (ಕುಟ್ಮಲ, ಹೂವಿನ ಮೊಗ್ಗೆ 52; ಮುಗುಳ್ 518). 6, *gold or silver, wrought or unwrought*. 7, *a testicle* or the scrotum. 8, the vulva, the womb. 9, the penis. 10, *an egg*. 11, a country (ದೇಶ 52; 518). 12, a kind of poetical expression (Kâvy. V, 961; ವಚನ, ನುಡಿ 52). 13, *an ordeal* (of which ten kinds are enumerated), *e. g. an ordeal at which either the plaintiff, or the defendant, is obliged to sip two handfuls of water, previously consecrated by the bathing of an idol* (ದಿವ್ಯ 52; see ಕ್ರೋಶ No. 3). 14, killing (ಕೊಲೆ 52). 15, a vocabulary, a dictionary. See ಅಮರ-. 16, a term for the three sheaths or succession of cases which make up the various frames of the body enveloping the soul (viz. annamayakôśa, vijńâna-, ânanda-).

Digitized by Google

ಕೋಶಗೃಹ kôśa-gṛiha. A room in which valuable things are kept or contained; a treasury. (Kâvy. I, 1*a*, 4; My.).

ಕೋಶಫಲ kôśa-phala. *A kind of perfume.*

ಕೋಶಾತಕಿ kôśâtaki. *A species of cucumber or gourd, Trichosanthes dioeca* Roxb. 2, *the plant Luffa acutangula* Sering. and *Luffa petandra* Roxb. (= ಘೋಷ). See ಹಾಲಿ.

ಕೋಶಿ kôśi. *A coat, cover, pod.*

ಕೋಶಿಕೆ kôśikĕ. *A sort of drinking vessel.*

ಕೋಷ kôsha. = ಕೋಶ.

ಕೋಷ್ಠ kôshṭha. = ಕೊಟ್ಟ 1. *The intestines, viscera* (ಉದರಾನ್ತ್ರ, ಹೊಟ್ಟೆಯ ಒಳಗು Nn. 126). 2, *an apartment.* 3, *a granary.* 4, a kind of tree (ವೃಕ್ಷ, ಮರದ ಭೇದ 126). 5, = ಕುಷ್ಠ, Costus speciosus Sm. (ನೀರಜ Mr. 143; T.; Mhr.). 6, = ಕುಷ್ಠ, leprosy (My. as ಕೋಷ್ಟ). 7, a square, as in tables of calculation (My.; Mhr.).

ಕೋಷ್ಠಕ kôshṭhaka. = (ಕೊಟ್ಟಗೆ), ಕೋಷ್ಠ Nos. 2 & 3. See ಧಾನ್ಯ-. 3, a surrounding wall.

ಕೋಷ್ಠಾಗಾರ kôshṭha-âgâra. = ಕೊಟಾರ, ಕೊಟ್ಟಾರ. A store-room; a treasury. (Śmd. 383).

ಕೋಷ್ಣ kôshṇa. *Moderately warm, tepid.*

ಕೋಸಕೆ kôsakĕ. = ಕೋಸಗೆ, ಕೋಸರ, ಕೋಸ್ಕರ, ಸೋಸ್ಕರ. A wrong form for ಓಸುಗ, etc.: for, on account of (R.; Tĕ. ಕೋಸ, ಕೋಸರ)./

ಕೋಸಗೆ kôsagĕ. = ಕೋಸಕೆ. (R.).

ಕೋಸಮ್ಬರಿ kôsambari. = ಕೋಸುಮ್ಬರಿ, etc. (C.; ಪ್ರಣೀತ, ವಳದಿ G.).

ಕೋಸರ kôsara. = ಕೋಸಕೆ. (R.).

ಕೋಸಲ kôsala. ಕೋಶಲ. N. of a country, the warrior-tribe inhabiting it, and its king. (Râm. 1, 3, 17; 4, 8, 1).

ಕೋಸು kôsu. 1. To cause to string upon a thread (ಸೂತ್ರಪ್ರವೇಶ Śmd. Dh.; see ಕೋ 3).

ಕೋಸು kôsu. 2. (fr. ಕುಡಿಸು 2). = ಕೋಚು. The state of being crooked or curved, deviation from squareness, as that of torn cloth, of a wall, of a place, of a road, etc. (C.; Tĕ. ಕೊಸಾ, ಕೊಸುಗಾ, ಕೊಸ್ಸೆ, ಕೊಸ್ಸುಗಾ, ಕೋಸು, ಕೋಸೆ; *cf.* ಕುಸಿ 4, ಕೋರೆ; see s. ಕೋಟ 1, ಕೋಡು 1).

ಕೋಸು kôsu. 1. Cabbage (My.; Tĕ.; H.).

ಕೋಸು kôsu. 2. Tbh. of ಕ್ರೋಶ. A measure of distance: 3 miles (My.; H.); 4 miles (My., as ಸುಲ್ತಾನೀ ಕೋಸು).

ಕೋಸುಮರಿ kôsumari. = ಕೋಸುಮ್ಬರಿ, etc. (My.).

ಕೋಸುಮ್ಬರಿ kôsumbari. = ಕುಸುಮ್ಬರಿ, etc. (C.).

ಕೋಸ್ಕರ kôskara. = ಕೋಸಕೆ. (R.).

ಕೋಹಳ್ kôhaḷ. = ಕೋವಳ್. (Bp. 18, 39).

ಕೋಹಳೆ kôhaḷĕ. A case, an envelop (Bh. 8, 13, 69; Mhr. ಖೋಳ).

ಕೋಹು kôhu. (fr. ಕೋ 3). A continuous line (Râm. 6, 11, 1).

ಕೋಳ್ kôḷ. = (ಕೊಳ್ 2, etc., ಕೊಳ್ಳು 2), ಕೋಳು. Seizure: pillage, plunder (My. as ಕೋಳು); prey; havoc (Abh. P. 14, 97; T.); — calumny, false imputation (My. as ಕೋಳು; T.). — ಕೋಳೊಡವೆ. -ಒಡವೆ. Pillage, plunder, spoil (J. 16, 46). — ಕೋಳ್ಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To plunder (J. 12, 5). — ಕೋಳ್ವಿಡಿ. -ಪಿಡಿ. To take by open force (J. 4, 66).

ಕೋಳ kôḷa. Stocks for criminals (C.; T. ಕುಟ್ಟೈ, ತೊಮು; Tĕ. ಕೊಯ್ಯ, in the compounds ಕೊಯ್ಯಜೋಡು, ಬೊಣ್ಡಕೊಯ್ಯ, see ಕುಯ್ಯ; Mhr. ಖೋಡಾ). ಉಮ್ಬುವದಕ್ಕೆ ಉಡುವದಕ್ಕೆ ಅಕ್ಕನ ಕರೆ! ಕೋಳಕ್ಕೆ ಹಾಕುವದಕ್ಕೆ (or ಹೆಟ್ಟುವದಕ್ಕೆ) ಬಾವನ ಕರೆ! (Prv.). ಅವನ ಕೆಯ್ or ಕಾಲು ಕೋಳಕ್ಕೆ ಹಾಕು or ಹೆಟ್ಟು (C.); ಅವನ ಕೆಯ್ಗೆ ಕೋಳ ಹಾಕು (My.). ಕಾಲ ಸಂಕಲೆಯಿರಲು ಕೊರಳಿಗೆ ಕೋಳವನು ಬಲುಹಾಗಿ ತೊಡಿಸುವ ವೊಲು (Abhâ. 1, 35). ಕೋಳಕೆ ಕಾಲ ಸೇರಿಸಿ (2, 71).

ಕೋಳಾಹಳಿಕೆ kôḷâhaḷikĕ. = ಕೋಲಾಹಲ. (Râm. 3, 6, 12).

ಕೋಳಾಹಳಿಸು kôḷâhaḷisu. To emit a loud sound; to emit the loud sound of (Bh. 6, 3, 1; 7, 10, 28).

ಕೋಳಿ kôḷi. — ಕೋಳಿಕುಟುಮಬಳ್ಳಿ. = ಕೊಲುಕುಟಕನ ಗಿಡ. A beautiful scandent plant with red and yellow flowers, Gloriosa superba L. (St. & Pl.). — ಕೋಳಿಕುಟುಮ್ಬು. N. of a plant (ಅಸುರೆ, ಪಾಲ್ಗಂಟಿ Mr. 132, one MS. ಕೋಳಿ-).

ಕೋಳು kôḷu. = ಕೋಳ್. (My.). — ಕೋಳುವೋಗು. -ಪೋಗು. To become a prey (Râm. in W. v. 449). — ಕೋಳೂರು. -ಊರು. N. of a village (S. Mhr.). ಕೋಳೂರ ಕೊಡಗೂಸು. (Bp. 14 sum.).

ಕೋಳೆ kôḷĕ. 1. = ಕೋವಳ್, etc. (ಕೆನ್ನೆಯ್ದಿಲೆ St. & Pl.).

ಕೋಳೆ kôḷĕ. 2. (Tbh. of ಕೋಣ). The outer angle of the eye (My.; T.).

ಕೋೞ್ kôḻ. (Śmd. 28). = ಕೋಡು 5. A horn, etc. ಕೋೞ್ಕೆ (140). ಕೋೞ್ಗಳ್ (124). ಕೋೞ್ಗಳಿಂ (142. 166). ಕೋೞ್ಗೆ (sic 291, see s. ನಿಲ್). — ಕೋೞ್ಕುಟ್ಟು. = ಕೋಡು ಕುಟ್ಟು. (Śmd. 28. 217). To strike or gore with the horn or with the tusk (Čpr. 5, 59; Rśv. 5, after 55). ಕಾೞ್ಕಿಚ್ಚು ತಗುಳೆ, ತಮ್ಮೊಳ್ ಕೋೞ್ಕುಟ್ಟಿ ಕಾೞ್ತುಱು ಮಸಗಿದ ವೋಲ್ ಒಡ್ಡಿದುದು (o. r. ಆಡಿದುದು) ಕುರುಸೈನ್ಯಂ (Śmd. 80).

ಕೋೞಿ kôḻi. (Śmd. 27). A cock; a hen; a fowl in general (ದಕ್ಷ Mr. 482; ಕೃಕವಾಕು, ತಾಮ್ರಚೂಡ, ಕುಕ್ಕುಟ, ಚರಣಾಯುಧ Hlâ.; Mr. 171; Si. 172; J. 26, 24; C.; T., M.; Tĕ. ಕೋಡಿ; Tu. ಕೋರಿ). It is *supposed* to be a Tbh. of ಕುಕ್ಕುಟ (Śmd. 30. 355. 361. 364). ಕುಕ್ಕುಕೂ ಎನ್ದು, ಕೋೞಿ ಕೂಗಿದುವಾಗಳ್ (19. 68). ಚಿತ್ತಾರದ ಔಕ್ಕೇ ಕೋೞಿ (ಮಯೂರ, ಬರ್ಹಿ, etc., ನವಿಲು Si. 177). ಕೋೞಿಗೆ (or ಕೋೞಿಯನ್ನು) ಕೇಳಿ, ಮೆಣಸು ಅರಿಯುತ್ತಾರೋ?— ಕೋೞಿ ನುಂಗಿದ ಕಲ್ಲಿನ ಹಾಗೆ.— ಕೋೞೀ ಕಾಲಿಗೆ ಗೆಜ್ಜೇ ಕಟ್ಟಿದರೆ ತಿಪ್ಪೇ ಕೆರೆಯದೆ ಇರುವದೋ?— ಹಾಗದ ಕೋೞಿ ಮುಪ್ಪಾಗದ ಮೇವು ತಿನ್ತು (Prvs.). See ಅಡವಿಯ-, ನೀರು-, ನೀರುಗೋೞಿ, etc. — ಕೋೞಿ ಕಟ್ಟು. To set cocks a fighting (My.). — ಕೋೞಿಕೋಡು. Calicut (My.; M.). — ಕೋೞಿಗಱಿ. A fowl's feather, a quill (C.). — ಕೋೞಿಗಾಳಗ. -ಕಾಳಗ. A cock-fight (J. 6, 39). — ಕೋೞಿಗೂಡು. A hen's nest, or a hen-coop (C.; B. 3, 20). — ಕೋೞಿಜುಟ್ಟು. A cock's or hen's comb (C.). — ಕೋೞಿತತ್ತಿ. A fowl's egg (C.; B. 4, 173). — ಕೋೞಿವನ್ದ್ಯ. A cock-fight (Si. 349. 418). — ಕೋೞಿಹಲಿಗೆ. (Si. 277). — ಕೋೞಿಹುಂಜ. A cock (ಪದಾಯುಧ Nn. 121; C.).

ಕೋೞೆ kôḻĕ. Thick phlegm, phlegm (My.; T. ಕೋೞೈ; see ಕೊೞೆ 1).

ಕೌ kau. This initial syllable of Kannaḍa or

Digitized by Google

some Tadbhava terms is *not original;* occasionally, however, it may be used to represent, in writ, the syllables ಕವ or ಕವು, *e. g.* ಕೌಂಗು = ಕವುಂಗು, ಕೌಂಕುಟ್ = ಕವುಂಕುಟ್, ಕೌಣ್ಡೆ = ಕವುಣ್ಡೆ (Šmd. 189), ಕೌರು = ಕವರು. For Kannaḍa and a few Tadbhava words beginning with ಕೌ in print or writ see s. ಕವ- and ಕವು-; and for ಕೌವರೆ see ಕವ್ವರೆ.

ಕೌಕ್ಕುಟಿಕ kaukkuṭika. (fr. ಕುಕ್ಕುಟ). A poulterer. 2, *a kind of mendicant who walks with his eyes fixed on the ground for fear of treading upon insects, etc.* 3, *a hypocrite.*

ಕೌಕ್ಷೇಯ kaukshêya. (fr. ಕುಕ್ಷಿ). Abdominal, ventral; being in the belly or in a sheath. (Bp. 59, 39).

ಕೌಕ್ಷೇಯಕ kaukshêyaka. *A sword.*

ಕೌಂಗು kauṅgu. = ಕವುಂಗು, q. v.

ಕೌಟ kauṭa. (fr. ಕುಟ). Relating to a house; living in one's own house, independent.

ಕೌಟತಕ್ಷ kauṭa-taksha. *A carpenter who works at home on his own account, an independent one.*

ಕೌಟವಿ kauṭavi. (fr. ಕೋಟವಿ). *A naked woman.*

ಕೌಟಿಕ kauṭika. (fr. ಕೂಟ). = ಕೌಳಿಕ. One whose business is to catch animals in traps, etc. 2, *one who kills animals and sells their flesh for his own subsistence.* 3, fraudulent, dishonest.

ಕೌಟಿಲ್ಯ kauṭilya. (fr. ಕುಟಿಲ). Crookedness, curvature, curliness; falsehood, deceit, etc. See ಕೊಂಕು, ಬಂಕು, ಬದಸು.

ಕೌಟಿಲ್ಯತೆ kauṭilyatĕ. = ಕೌಟಿಲ್ಯ. (ಕಪು Čt. I, 13, o. r. ಕುಪು).

ಕೌಣಪ kauṇapa. (fr. ಕುಣಪ). Feeding on corpses: *a rákshasa or goblin.*

ಕೌಣ್ಡ kauṇḍa. = ಕೌನ್ದ. (Čpr. 1, 33).

ಕೌಣ್ಡನ್ಯ kauṇḍanya. N. of a sage (ಕುಣ್ಡಜ Mr. 257; see s. ಕುಣ್ಡಜ); N. of a grammarian (in a Čh. MS. v. 29).

ಕೌಣ್ಡಿಕ kauṇḍika. (= a ಕೌನ್ದಿಕ of ಕುನ್ದ). — ಕೌಣ್ಡಿಕಬ್ಬೆ. -ಅಬ್ಬೆ. N. (Čh. v. 8. 9).

ಕೌಣ್ಡಿನ್ಯ kauṇḍinya. = ಕೌಣ್ಡನ್ಯ. (Čh. v. 7; J. 10, 25; 33, 39).

ಕೌತುಕ kautuka. (fr. ಕುತುಕ). *Desire for.* 2, *eagerness, impetuosity.* 3, *curiosity.* 4, any singular or surprising object, a wonder; surprise, wonder, astonishment (ಬಿಸವನ್ದ Šmd. II; Kk. 83; Šm. 50; ಬೆಕ್ಕಸವಟ್ಟುದು Čt. I, 50). 5, *joy, pleasure; festivity, sport, gaiety, a festival.* See B. 4, 219; 5, 205. 206. — ಕೌತುಕನ್ವಾಳ್. -ಂ-ತಾಳ್. To be astonished, etc. (Grj. 4, after 48; Rsv. 5, 124). — ಕೌತುಕಮ್ಬಡು. -ಂ-ಪಡು. = ಕೌತುಕನ್ತಾಳ್. (Rsv. 5, after 24).

ಕೌತುಕಜನಕ kautuka-janaka. Creating pleasure (Čpr. 1, 58).

ಕೌತೂಹಲ kautûhala. (fr. ಕುತೂಹಲ). *Desire for; eagerness, vehemence; curiosity; a curiosity, a surprising object, etc.* = ಕೌತುಕ.

ಕೌದ್ರವೀಣ kaudravîṇa. (fr. ಕೋದ್ರವ). *A field sown with kôdrava.*

ಕೌಧರ್ಮ kaudharma. = ಕವುಧರ್ಮ. (fr. a ಕುಧರ್ಮ). Bad practice, etc.

ಕೌನ್ತಿ kaunti. *A sort of perfume.*

ಕೌನ್ತಿಕ kauntika. (fr. ಕುನ್ತ). *A warrior armed with a spear.*

ಕೌನ್ತೇಯ kauntêya. (fr. ಕುನ್ತಿ). N. of Sahadêva (Mr. 264), Yudhishṭhira, Bhîma, and Arjuna (Šsv. 4, after 99; J. 8, 36). See Šmd. 288.

ಕೌನ್ದ kaunda. (fr. ಕುನ್ದ). = ಕೌಣ್ಡ. Relating to jasmine.

ಕೌಪ kaupa. = ಕೌಪು. (S. Mhr.; Bp. 16, 22).

ಕೌಪೀನ kaupîna. = ಕೋವಣ, ಕೌಪ, ಕೌಪು. *A privy part* (ಗುಹ್ಯ Nn. 134; Mr. 486); the pudenda. 2, *a small piece of cloth worn over the privities* (ಕಟ್ಟುವ ಕಚ್ಚಟ Mr. 256; ಚತ್ತರ Šs.). 3, *a wrong or improper act,* an act different from prescribed rules (ಭಿನ್ನಕಾರ್ಯ 134; Mr. 486); lowness, vileness (ಅಧಮ 134).

ಕೌಪು kaupu. = ಕೌಪ, ಕೌಪೀನ No. 2. (ಕಕ್ಷ Nn. 117; Bp. 12, 22; 16, 22; 27, 44).

ಕೌಬೇರ kaubêra. = ಕೌವೇರ. (ಸೋಮ, ಕುಬೇರ Nn. 25).

ಕೌಬೇರಿ kaubêri. = ಕೌವೇರಿ. (ಉತ್ತರ, etc., ಬಡಗಲ್ Mr. 58).

ಕೌಮಾರ kaumâra. (fr. ಕುಮಾರ). Juvenile. 2, childhood. (My.).

ಕೌಮಾರಿ kaumâri. One of the divine mâtṛis or personified energies of the gods, the śakti of Kârttikêya. See ಮಾತೃ and ಸಪ್ತಮಾತೃಕೆ.

ಕೌಮುದಿ kaumudi. (fr. ಕುಮುದ). *Moonlight* (ಬೆಳುದಿಂಗಳು Nn. 60).

ಕೌಮೋದಕಿ kaumôdaki. *The mace of Kṛishṇa or Vishṇu.*

ಕೌರವ kaurava. A descendant of Kuru (ಕುರುಜಾತ Mr. 263), especially a son of Dhṛitarâshṭra; belonging to the Kurus. See Šmd. 91. 267. 288; J. 2, 3. 21; Prv. s. ಪಕ್ಷ.

ಕೌರವಾರಿ kaurava-ari. An enemy or the enemy of the Kauravas; Bhîma. (Šmd. 200).

ಕೌರವ್ಯ kauravya. = ಕೌರವ. (J. 2, 31).

ಕೌರ್ಮ kaurma. (fr. ಕೂರ್ಮ). Relating to a tortoise; relating to the avatâra of Vishṇu as a tortoise. ಕೌರ್ಮಪುರಾಣ (Bp. 43, 76).

ಕೌಲಟಿನೇಯ kaulaṭinêya. (fr. ಕುಲಟಿ). A bastard; *the son of a female beggar.*

ಕೌಲಟೇಯ kaulaṭêya. *The son of a female beggar.*

ಕೌಲಟೇರ kaulaṭêra. A bastard, *the son of a disloyal wife.*

ಕೌಲಿಕ kaulika. (ಕೌಳಿಕ). (fr. ಕುಲ). Belonging to a family or race; ancestral. 2, an impostor, a heritic. 3, = ಕೌಲೀನ, rumour, report (ನಾಣ್ನುಡಿ Mr. 86, one MS. ಜಾಣ್ನುಡಿ).

ಕೌಲೀನ kaulîna. Belonging to a noble family; high birth (ಶುದ್ಧಾನ್ವಯ, ಸತ್ಕುಲೀನ Nn. 76). 2, *rumour, report;* a good report (ಕಾಂಡನವಾದ, ಸುವರ್ಣವಾದ 76; one MS. ಕಾಂಡನ = ದ್ರವ್ಯ; ವಾದ = ಲೋಕವಾದ). 3, a sick person (ರೋಗಿ, ರೋಗಸ್ಥ 76). 4, black (ಕರಿದು, ಕಪ್ಪು 76, one MS. ಕಜ್ಜಲ). 5, combat of animals, of birds, snakes, etc.; contention of, as a species of gambling; cock-fighting, etc. (ಮೃಗ 76; ಪಶು 76).

ಕೌಲು kaulu. = ಕಬಲ 2, ಕವಲು. Agreement (My.; H.); writing of assurance or engagement as granted by government to the cultivator of the soil (Mhr., H. ಕೌಲ). 2, safeguard to pass, as granted to an enemy (C.; Mhr., H.). 3, stipulated tribute (My.). — ಕೌಲುಕರಾರು. An agreement (C.).

ಕೌಲೇಯ kaulêya. Sprung from a noble family; (domestic); a dog (V. 11, 63).

ಕೌಲೇಯಕ kaulêyaka. Domestic; *a dog.*

ಕೌವೇರ kauvêra. (fr. ಕುವೇರ). = ಕೌಬೇರ, q. v. Relating to or coming from Kuvêra. 2, the plant Costus speciosus.

ಕೌವೇರಿ kauvêri. = ಕೌಬೇರಿ. The region of Kuvêra, *the north.*

Digitized by Google

ಕೌಶಲ kauśala. (fr. ಕುಶಲ). Well-being, happiness, good fortune (ಶಾರದೆ, ಕುಶಲ Nn. 28; ತಮ್ಮು, ಕುಶಲ 64). See Śmd. 301. 2, skilfulness, cleverness. — ಕೌಶಲಂದೋಱು. -ಅ-ತೋಱು. To evince skilfulness (Śsv. 4, 75).

ಕೌಶಲ್ಯ kâuśalya. = ಕೌಶಲ. (ಕುಶಲ Ct. II, 115; Śmd. 301 Cm.).

ಕೌಶಿಕ kauśika. (fr. ಕುಶಿಕ). Indra (ಇನ್ದ್ರ Nn. 10; Mr. 511). 2, N. of the ṛishi Viśvâmitra (ಮುನಿ 10; ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ Mr. 257; ಋಷಿ 511; J. 18, 2. 9). 3, *a snake-catcher;* an ichneumon (ಸರ್ಪೋಪಜೀವಿ 10). 4, *an owl* (ಘೂಕ 10; ಗೂಗೆ 511). 5, bdellium (ಗುಗ್ಗುಳ 10; 511; see ಗುಗ್ಗುಲ). 6, a marvel (ಅದ್ಭುತ 10). 7, a snake's face or mouth (ಅಹಿಮುಖ, ಹಾವಿನ ಮುಖ 10).

ಕೌಶಿಕೆ kauśikĕ. The state of being versed in kôśas or dictionaries (Grj. 2, after 106). 2, a water-pot, a drinking vessel (ಕಳಸಿಗೆ, ಮಲ್ಲಿಕೆ Mr. 210).

ಕೌಶೇಯ kauśêya. (fr. ಕೋಶ). Being in or coming from a sheath or case; *silken; silk-cloth.* See ಪಟ್ಟುಪೀಯ.

ಕೌಸಲೆ kausalĕ. = ಕೌಸಲ್ಯೆ. (J. 18, 9. 63; 19, 24; 20, 7).

ಕೌಸಲೇಯ kausalêya. Râma, the son of Kausalyâ. (J. 21, 60).

ಕೌಸಲ್ಯೆ kausalyĕ. (fr. ಕೋಸಲ), The wife of Daśaratha and mother of Râma. (My.).

ಕೌಸೀದ್ಯ kausîdya. (fr. ಕುಸೀದ). *Indolence, sloth.*

ಕೌಸುಮ kausuma. (fr. ಕುಸುಮ). *Relating to flowers;* flowery, flowering.

ಕೌಸೃತಿಕ kausṛitika. (fr. ಕುಸೃತಿ). *A juggler, a cheat.*

ಕೌಸ್ತುಭ kaustubha. *The jewel suspended on the breast of Vishṇu or Krishṇa* (ಕಂಠಣ, ವಡಕ Nn. 45). See Ch. v. 24.

ಕೌಸ್ತುಭಾಭರಣ kaustubha-âbharaṇa. Vishṇu or Krishṇa (J. 2, 51).

ಕೌಸ್ತುಭೋದ್ಭಾಸ kaustubha-udbhâsa. = ಕೌಸ್ತುಭಾಭರಣ. (J. 13, 26).

ಕೌಳಿಕ kauḷika. (= ಕೌಲಿಕ, and) Tbh. of ಕೌಟಿಕ. A butcher (ಕೌಟಿಕ Hlâ.; ವೈತಂಸಿಕ, ಕಟಿಕ Mr. 379). 2, deceit, imposture (Bh. 1, 8, 89; 2, 13, 13; Râm. in W. v. 449).

ಕ್ಕುಂ kkum. = ಕುಂ, etc., *e. g.* ಪುರಡಿಕ್ಕುಂ, ಪೊಗಡಿಕ್ಕುಂ, ರಂಜಿಕ್ಕುಂ (Śmd. 268). ಪಾಳಿಕ್ಕುಂ ಜಗವೆಲ್ಲಮುಂ ಕಮಲಭವಂ (268).

ಕ್ಕೆ kkĕ. 1. = ಕೆ 1, etc., *e. g.* ಬನಕ್ಕೆ, ಪೊಲಕ್ಕೆ (Śmd. 139). ಕುಲಕ್ಕಂ ಚಲಕ್ಕಂ ಧೂತಲದೊಳ್ ಅರ್ಗಮ್ ಅಧಿಕಂ (138). ಲೋಕಕ್ಕೆ ಈತನ್ ಅಧಿಕಂ. ಆ ಕಬ್ಬಕ್ಕೆ ಈ ಕಬ್ಬಮ್ ಅಯ್ತು (159).

ಕ್ಕೆ kkĕ. 2. = ಕೆ 2, etc., *e. g.* ರಕ್ಷಿಕ್ಕೆ, ಪೂಜಿಕ್ಕೆ (Śmd. 270). ನರನಾಥನ್ ಆ ತೆಱದಿಂ ಪೆರ್ಚಿಕ್ಕೆ ದೇಶಂಗಳಂ! (270).

ಕ್ತಿನ್ ktin. (s). *An affix forming nouns.*

ಕ್ಯಾ kyâ. The vulgar pronunciation of initial ಕೇ (C.), *e. g.* ಕ್ಯಾಕರಿಸು, ಕ್ಯಾದಿಗೆ (G. 167), ಕ್ಯಾರೆ, etc.

ಕ್ಯಾಟ kyâṭa. = ಕ್ಯಾತ, etc. See ಓತಿ-.

ಕ್ಯಾತ kyâta. = ಕೇತ, etc. See ಓತಿ-, ತೊಣ್ಣೆ-, ತೊಣ್ಣೆ-.

ಕ್ರಕಚ krakaca. = ಕರಗಸ, ಗರಗಸ, ಗರಗಸು. *A saw.*

ಕ್ರಕಚೆ krakacĕ. N. of a plant (ಗರಗತಿಗ Mr. 116); — the tree Pandanus odoratissimus (Sk.).

ಕ್ರಕಣ krakaṇa. = ಕೃಕಣ, ಕ್ರಕರ (Nr.).

ಕ್ರಕರ krakara. (= ಕಕ್ಕರ). *A sort of partridge, Perdix sylvatica* (= ಕೃಕರ). 2, *the shrub Capparis aphylla* Roxb. — ಕ್ರಕರಪಕ್ಕಿ. -ಹಕ್ಕಿ. (ಕ್ರಕಣ, ಕ್ರಕರ Nr.).

ಕ್ರತಕ krataka. See ಎಲಹೂಲಿ.

ಕ್ರತು kratu. *Sacrifice, offering.* 2, one of the Prajâpatis. 3, one of the Viśvadêvas. 4, N. of a plant (ಗಡುಗು Mr. 150, o. r. ಗಡುಗ).

ಕ್ರತುಧ್ವಂಸಿ kratu-dhvaṁsi. The destroyer of (Daksha's) sacrifice: *Śiva.*

ಕ್ರತುಪುರುಷ kratu-purusha. *Vishṇu.* (Bp. 54, 46).

ಕ್ರತುಭುಜ್ kratu-bhuj. ಕ್ರತುಭುಕ್. One who eats the sacrifice: *a deity.* ಕ್ರತುಭುಜ (Bp. 2, 27).

ಕ್ರಥ kratha. N. of a race belonging to the Yâdavas. (R.).

ಕ್ರಥನ krathana. *Killing, slaughter.*

ಕ್ರನ್ದನ krandana. *Crying out, calling; challenging.* 2, *weeping, lamenting.*

ಕ್ರನ್ದಿತ krandita. Cried out; wept; *crying.*

ಕ್ರಮ krama. = ಕರಮ, ಕಪ 1. Going, proceeding, advancing, stepping; a step. 2, the foot (ಚರಣ, ಪಾದ, ಅಂಘ್ರಿ, ಪದ, ಕಾಲು Mr. 332). 3, regular course or progress, order, series; regular arrangement; *regular succession.* 4, *method, manner.* 5, *a sacred precept or practice.* See ಪಾಡಿ. — ಕ್ರಮದಪ್ಪು. -ತಪ್ಪು. Order to be missed or deviated from (B. 5, 234). — ಕ್ರಮುಪಿಡಿ. -ಹಿಡಿ. To seize or take the proper course or order. ಕ್ರಮುವಿಡಿದ ನುಡಿ (ಸಂಗತ್ಯ Mr. 461).

ಕ್ರಮಗಣನ krama-gaṇana. Reckoning or enumerating successively or in order. (Śmd. 261).

ಕ್ರಮಣ kramaṇa. = ಕ್ರಮ No. 1. See ಅತಿ-, ಅನು-, ಶಿಕ್ಷಾ-, etc.

ಕ್ರಮವಾಚಿ krama-vâci. A term expressing regular succession (Śm. 53).

ಕ್ರಮಸನ್ಧಾನ krama-sandhâna. Placing, holding, bringing or uniting together in regular order. See ಬಡಿ ಕೊಳ್.

ಕ್ರಮಾಗತ krama-âgata. Arrived or descended regularly or lineally. (My.).

ಕ್ರಮಿಸು kramisu. To go, to walk, to step. See ಅತಿ-. 2, to go across, to cross (B. 4, 104; My.).

ಕ್ರಮುಕ kramuka. = ಕವುಂಗು, ಕೌಂಗು. *The betel-nut tree, Areca faufel or catechu.* 2, *the mulberry tree, Morus indica* (see Si. 131). 3, *a red sort of the lôdhra tree.*

ಕ್ರಮೇಣ kramêṇa. In regular course, by degrees, gradually, according to order. (B. 4, 172; My.).

ಕ್ರಮೇಣಕ kramêṇaka. = ಕ್ರಮೇಲಕ. (Mr. 184).

ಕ್ರಮೇಲಕ kramêlaka. *The camel.*

ಕ್ರಯ kraya. = ಕಿರಯ. *Buying, purchase* (ಕೊಳುಹ Mr. 346). 2, price, value (C.). ಬಹಳ ಕ್ರಯವುಳ್ಳ ಭಾರೀ ಬಟ್ಟೆ (ಮುಹಾಧನ Si. 222). — ಕ್ರಯ ಇಡು. To set a price on, to fix a price (B. 5, 208; My.). — ಕ್ರಯ ಕಟ್ಟು. To fix a price; to prize (B. 4, 173; My.). — ಕ್ರಯ ಕೊಡು. To give money for (B. 5, 75; My.). — ಕ್ರಯ ಬೀಳು. Price to be obtained or fetched (C.). ಅವುಗಳಿಗೆ ಕ್ರಯ ಬಹಳ ಬೀಳುವದು (B. 4, 193). ಸಲಿಕೆಗೆ ಯಾಕೆ ಕ್ರಯ ಬೀಳುತ್ತದೆ? (5, 79).

ಕ್ರಯವಿಕ್ರಯ kraya-vikraya. Buying and selling, trade, traffic (B. 5, 113; My.).

ಕ್ರಯವಿಕ್ರಯಿಕ kraya-vikrayika. *A trader, a merchant.*

ಕ್ರಯಶಾಸನ kraya-śâsana. A deed of sale (My.).

ಕ್ರಯಿಕ krayika. *A purchaser, a buyer.*

ಕ್ರಯ್ಯ krayya. *Exhibited for sale, purchasable.*

ಕ್ರವ್ಯ kravya. *Raw flesh.*

Digitized by Google

ಕ್ರವ್ಯಾದ್ kravya-ad. Consuming flesh or corpses: *an evil spirit, a goblin, a râkshasa.*

ಕ್ರವ್ಯಾದ kravya-ada. Carnivorous; *a goblin, a râkshasa.*

ಕ್ರಾನ್ತ krânta. Gone; going, stepping. See ಅತಿ-, ವಿಷ್ಣು-.

ಕ್ರಾನ್ತಿ krânti. *Going, proceeding;* a step; declination of a heavenly body; the sun's course on the globe, the ecliptic. (B. 5, 306; My.).

ಕ್ರಾನ್ತಿಚಕ್ರ krânti-čakra. = ಕ್ರಾನ್ತಿವೃತ್ತ. (My.).

ಕ್ರಾನ್ತಿವೃತ್ತ krânti-vṛitta. The ecliptic (B. 5, 309; My.).

ಕ್ರಾಮ krâma. Going, proceeding. See ಸಂ-.

ಕ್ರಾಯಕ krâyaka. *A purchaser, a buyer.*

ಕ್ರಾಲುಚೆಟ್ಟು krâlu-čĕṭṭu. The plant Vernonia anthelmintica (Tĕ.; ಅವಲ್ಗುಜ, etc., ಬಾಹುಚಗೆ Si. 145).

ಕ್ರಿಮಿ krimi. = ಕೃಮಿ. A worm, an insect (ತ್ರಸ, ಹುಳು Nn. 121; ನೀಲಂಗು, etc. Mr. 396). 2, lac (ಲಾಕ್ಷ, ಅರಗು 121).

ಕ್ರಿಮಿಜ krimi-ja. = ಕೃಮಿಜ. Produced by worms: silk. ನಾರು ನೂಲು ಕ್ರಿಮಿಜ ರೋಮಂಗಳಿನ್ದ ನೆಯಿದ ಆ ಸೀರೆ ನಾಲ್ಕು ತೆಱ ನಕ್ಕು (Mr. 341).

ಕ್ರಿಯಾಕಾರ kriyâ-kâra. *An agreement, a contract.*

ಕ್ರಿಯಾಕಾರಕಗೋಪಕ kriyâ-kâraka-gôpaka. Hiding the agent: a kind of čitra in poetical composition (Kâvy. III, 2, B, 75 seq.).

ಕ್ರಿಯಾಖಣ್ಡನ kriyâ-khaṇḍana. Breaking, reducing to pieces (? ಶಾರದ, ಖಣ್ಡನಕ್ರಿಯೆಗಳ್ Nn. 28, o. r. ಶಾರದೆ).

ಕ್ರಿಯಾಂಗ kriyâ-aṅga. In theatricals: proper outward appearance or disguise and accompanying songs (Mr. 78. 82; Bp. 25, 20).

ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ kriyâ-âtmaka. Having the nature or notion of an action or of a verb; a word that possesses the nature or notion of an action or of a verb. See Šmd. 91. 92; Kâvy. V, 13.

ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕಾವ್ಯಯ kriyâtmaka-avyaya. A particle that partakes of the nature of a verb (Šmd. 389).

ಕ್ರಿಯಾದೀಪಕ kriyâ-dîpaka. A kind of dîpaka (Kâvy. III, 3, B, 39 seq.).

ಕ್ರಿಯಾಪದ kriyâ-pada. A verb (Šmd. 54. 61. 168. 261. 299; Kâvy. I, 3, 16. 17).

ಕ್ರಿಯಾಫಲ kriyâ-phala. Result or consequence of acts. (My.).

ಕ್ರಿಯಾಮಾಲೆ kriyâ-mâlĕ. The conjugation of a verb and its table (My.).

ಕ್ರಿಯಾರ್ಥ kriyâ-artha. The meaning of a verb; the infinitive with ಅಲ್. See Šmd. 253. 254. 276. 277. 302; Kâvy. I, 5, 34. 35.

ಕ್ರಿಯಾಲಂಕಾರಹೀನ kriyâ-alaṅkâra-hîna. Want of ornament in verbs or actions (Bp. 1, 18).

ಕ್ರಿಯಾಲೋಪ kriyâ-lôpa. Deficiency in or loss of any of the essential ceremonies of religion. (My.).

ಕ್ರಿಯಾವತ್ kriyâ-vat. *Active, industrious, strenuous;* performing ceremonies and duties in the right manner. See ಬರವಸಿಗ.

ಕ್ರಿಯಾವನ್ತ kriyâ-vanta. Tbh. of ಕ್ರಿಯಾವತ್. An active man; a truthful man, a man of correct conduct (C.).

ಕ್ರಿಯಾವಾಚಕ kriyâ-vâčaka. Expressing an action; a verbal noun. (Šmd. 89).

ಕ್ರಿಯಾವಿಭಕ್ತಿ kriyâ-vibhakti. A termination or inflection of the persons of a tense. (Šmd. 61. 90).

ಕ್ರಿಯಾವಿಶೇಷಣ kriyâ-višêshaṇa. That which defines an action more closely; an adverb. (Šmd. 174. 175).

ಕ್ರಿಯಾಶೂನ್ಯ kriyâ-šûnya. Deprived of or without action (Šmd. 389).

ಕ್ರಿಯಾಸಮಭಿಹಾರ kriyâ-samabhihâra. Repetition of any act, doing anything repeatedly (Šmd. 230. 231. 270; Kâvy. I, 3, 89-97; I, 5, 41-44).

ಕ್ರಿಯಾಸಮಾಸ kriyâ-samâsa. A verbal compound (Šmd. 90. 199. 210).

ಕ್ರಿಯಾಸಿದ್ಧಿ kriyâ-siddhi. Accomplishment of an act, success. (My.).

ಕ್ರಿಯಾಸ್ವಭಾವಾಖ್ಯಾನ kriyâ-svabhâva-âkhyâna. One of the three kinds of jâti in rhetoric (Kâvy. III, 3, B, 5-9).

ಕ್ರಿಯೆ kriyĕ. ಕ್ರಿಯಾ. *Action, work, business;* an act. 2, action, as the general idea expressed by any verb (Šmd. 33. 36. 88. 253. 276. 277). 3, time, tense (Šmd. 90. 260). 4, *a verb;* the verb of a sentence (Šmd. 6. 35. 115. 152. 172. 175. 199). 5, a noun of action (Šmd. 35, *e. g.* ಕೊಲಲ್). 6, a literary work. 7, *bodily action, exercise of the limbs.* 8, *study.* 9, *medical treatment or practice.* 10, *a religious rite or ceremony;* substantiating, by oath, etc. (Mhr., S. Mhr.). 11, *expiation, atonement.* 12, *a means, an expedient.* 13, *an instrument, an implement.* 14, *judicial investigation.* 15, *beginning, undertaking.*

ಕ್ರಿಯ್ಯೆ kriyyĕ. = ಕ್ರಿಯೆ. (ನೆಗಱ್ತೆ Mr. 458).

ಕ್ರಿಷ್ಟಣ krishṭṇa. Tbh. of ಕೃಷ್ಣ. (C.).

ಕ್ರಿಷ್ಣ krishṇa. Tbh. of ಕೃಷ್ಣ. (My.).

ಕ್ರಿಷ್ಣಿ krishṇi. Tbh. of ಕೃಷ್ಣೆ. N. (My.; B. 5, 127. 148).

ಕ್ರಿಸ್ತ krista. Christ (B. 5, 279; My.).

ಕ್ರಿಸ್ತಶಕ krista-šaka. The era of Christ (My.).

ಕ್ರಿಸ್ತಿ kristi. Christian (B. 5, 168. 278. 280).

ಕ್ರಿಸ್ತೀಯ kristiya. A Protestant Christian (My.). Feminine ಕ್ರಿಸ್ತಿಯಳು (My.).

ಕ್ರೀಂಕಾರ krîṅ-kâra. The cry of the bird called hamsa (Grj. 8, after 8; 10, 33).

ಕ್ರೀಡಾಕುಳಿ krîḍâ-kuḷi. A pleasure-pond (ವಾಪಿ, ದೀರ್ಘಿಕೆ Nr.).

ಕ್ರೀಡಾಗೃಹ krîḍâ-gṛiha. A pleasure-house, a private apartment. (My.).

ಕ್ರೀಡಾರಥ krîḍâ-ratha. *A pleasure-van.*

ಕ್ರೀಡಾವನ krîḍâ-vana. A pleasure-garden, a park. (My.).

ಕ್ರೀಡಿಸು krîḍisu. To play, to sport, to frolic (J. 30, 10); to have sexual intercourse (My.; ರಮಿಸು G.).

ಕ್ರೀಡಿಸುವಿಕೆ krîḍisuvikĕ. Playing, sporting (ದೇವನ Si. 436).

ಕ್ರೀಡೆ krîḍĕ. ಕ್ರೀಡಾ. *Play* (ಕೇಳಿ Šm. 114); amorous sport, sexual intercourse (My.). See ರಮಿಸು.

ಕ್ರೀತ krîta. Bought; a son purchased from his natural parents. See ವಿ-.

ಕ್ರುಂಚ್ kruñč. = ಕ್ರುಂಚು. *A kind of heron; a curlew* (ಕೊಂಚೆ Hlâ.).

ಕ್ರುಂಚು kruñču. = ಕ್ರುಂಚ್. (ಕ್ರೌಂಚ, ಕೊಂಚೆ Mr. 169).

ಕ್ರುದ್ಧ kruddha. Irritated, angry, wrathful; a passionate man (ಕೋಪಿ Bhn. 59; J. 13, 4; My.).

Digitized by Google

ಕ್ರುಧ್ **krudh.** *Anger, wrath.*

ಕ್ರುಪೆ **krupĕ.** Tbh. of ಕೃಪೆ. (C.).

ಕ್ರುಷ್ಟ **krushṭa.** *Crying out, calling; weeping;* noise, sound.

ಕ್ರೂರ **krûra.** = ಕೂರ, ಕೂಟ್. *Cruel, fierce, savage, hard-hearted;* pitiless; hot, sharp, disagreeable; harsh, rough; terrible; a bad man, a scoundrel (ಖಲ, ದುರ್ಜನ Nn. 107); a thief (ತಸ್ಕರ, ಕಳ್ಳ 107). 2, *hard, solid.* 3, name of an animal (ಮೃಗಭೇದ 107). 4, *boiled rice.*

ಕ್ರೂರಕರ್ಮಕೃತ್ **krûra-karma-kṛit.** *Perpetrating cruel actions.*

ಕ್ರೂರಕರ್ಮಿ **krûra-karmi.** = ಕೂಡ್ಕಿಮ್ಮ. A person who performs terrible or pitiless deeds (ನೃಶಂಸ, ಬಿಟ'ಸಿನವಂ Mr. 235). See Bp. 51, 74.

ಕ್ರೂರಗ್ರಾಹ್ಯ **krûra-grâhya.** A man who listens to slander, a slanderer (ಕುವಾಕ್ಯಾಮೃತ, ಚಡಚಮಂ ಕೇಳ್ವಂ Mr. 244, o. r. ಪೇಳ್ವಂ).

ಕ್ರೂರಚಿತ್ತ **krûra-ċitta.** A cruel-minded man (Bp. 25, 26).

ಕ್ರೂರಾಸ್ತ್ರ **krûra-astra.** A sharp missile weapon (ಚಕ್ರ Mr. 516).

ಕ್ರೇಣಿ **krêṇi.** = ಕೇಣಿ 1. Buying, purchasing, purchase.

ಕ್ರೇತವ್ಯ **krêtavya.** *Purchasable.*

ಕ್ರೇತೃ **krêtṛi.** A buyer, purchaser. See ವಿ-.

ಕ್ರೇಯ **krêya.** *Purchasable.*

ಕ್ರೋಡ **krôḍa.** *The chest, the breast, the bosom.* 2, *a hog* (ಎಕ್ಕಲ Ŝa.); an avatâra of Vishṇu. 3, *the planet Saturn.*

ಕ್ರೋಡರೂಪಿ **krôḍa-rûpi.** Vishṇu (My.).

ಕ್ರೋಡೀಕರಣ **krôḍî-karaṇa.** Folding to the breast, *embracing; an embrace.*

ಕ್ರೋಡೀಕರಿಸು **krôḍî-karisu.** To embrace: to compress, to abridge, to write briefly (My.; Tĕ.).

ಕ್ರೋಧ **krôdha.** Anger, wrath, passion. See ಕನಲ್, ಮುನಿ, ಸಿಟ್ಟು. 2, N. of a dânava (Ĉpr. 5, 29).

ಕ್ರೋಧನ **krôdhana.** *Angry, passionate.* 2, the fifty-ninth year of the cycle (C.).

ಕ್ರೋಧನಿರ್ದೇಶ **krôdha-nirdêŝa.** Indication or manifestation of passion. See ರೂಪಿಡು.

ಕ್ರೋಧಿ **krôdhi.** *Angry, passionate.* (Bp. 60, 55). 2, the thirty-eighth year of the cycle (C.).

ಕ್ರೋಧೋತ್ಸರ್ಜನ **krôdha-utsarjana.** Laying aside or quitting passion. See ತಿಳಿಪು.

ಕ್ರೋಶ **krôŝa.** = ಕೋಸು 2. Calling out, a cry, a shout. 2, *a measure of distance,* a kos, ¼ yôjana (ಪಥಭೇದ, ಪಥಸಂಖ್ಯೆಯ ಭೇದ Nn. 112; ಪಥಸಂಖೆ Mr. 489; see s. ಮೊಬ). 3, wrongly instead of ಕೋಶ: an ordeal (ದಿವ್ಯ, ದಿಬ್ಬ 112; ದಿವ್ಯ 489). 4, see Mr. s. ಕುಠಾಕು.

ಕ್ರೋಶಯುಗ **krôŝa-yuga.** *Two kos.*

ಕ್ರೋಷ್ಟು **krôshṭu.** A crier: *a jackal.*

ಕ್ರೋಷ್ಟುವಿನ್ನೆ **krôshṭu-vinnĕ.** *The plant Hemionites cordifolia* Roxb. (others: Ramvâsac; see ನರಿವಾಲದ ಹುಲ್ಲು).

ಕ್ರೋಷ್ಟೃ **krôshṭṛi.** *A kind of Convolvulus.* 2, the female of a jackal.

ಕ್ರೌಂಚ **krauṅċa.** = ಕರ್ರೊಂಚೆ, ಕೊಂಚೆ, ಕೊರಕಂಚೆ. *A kind of heron or curlew.* 2, *a mountain in the Himâlaya,* torn asunder by Skanda. 3, one of the principal divisions (dvîpas) of the world.

ಕ್ರೌಂಚದಾರಣ **krauṅċa-dâraṇa.** The splitter of the Krauṅċa-hill: *Skanda.*

ಕ್ರೌಂಚಪಕ್ಷಿ **krauṅċa-pakshi.** = ಕ್ರೌಂಚ No. 1. (ಕೊಂಚೆ Kk. 14; Ŝm. 29).

ಕ್ರೌಂಚಾರಾತಿ **krauṅċa-arâti.** The enemy of krauṅċa: *Skanda.*

ಕ್ರೌಂಚಾರಿ **krauṅċa-ari.** = ಕ್ರೌಂಚಾರಾತಿ. (ವಿಶಾಖ, ಸ್ವಾಮಿಕಾರ್ತಿಕೇಯ Nn. 38; ಸ್ಕಂದ Mr. 16).

ಕ್ರೌರ್ಯ **kraurya.** (fr. ಕ್ರೂರ). Cruelty, fierceness; hard-heartedness; terribleness. (My.).

ಕ್ಲಮ **klama.** *Fatigue, languor, exhaustion.*

ಕ್ಲಮಥ **klamatha.** = ಕ್ಲಮ. *Fatigue, etc.*

ಕ್ಲಮಥು **klamathu.** = ಕ್ಲಮ. *Fatigue, etc.* (ಗ್ಲಾನಿ, ನೋವು Mr. 384).

ಕ್ಲವ **klava.** Fear. See ವಿ-.

ಕ್ಲಿನ್ನ **klinna.** *Moistened, wet* (ಹಸಿ Hlâ., Mr. 448; originally in Hlâ. and Mr. ಹುಸಿ).

ಕ್ಲಿನ್ನಾಕ್ಷ **klinna-aksha.** *Blear-eyed.*

ಕ್ಲಿಶಿತ **kliŝita.** *Fatigued, tired, afflicted.*

ಕ್ಲಿಷ್ಟ **klishṭa.** *Fatigued, tired, afflicted.* 2, hurt. 3, put to shame. 4, *contradictory, inconsistent.*

ಕ್ಲೀತಕ **klîtaka.** *Liquorice* (ಜೇಷ್ಠಮಧು G.).

ಕ್ಲೀತಕಿಕೆ **klîtakikĕ.** *Indigo, Indigofera tinctoria.*

ಕ್ಲೀಬ **klîba.** *An eunuch* (ನಪುಂಸ, ನಪುಂಸಕನು Nn. 146). 2, *emasculated, enervated, impotent;* timid (ಅತಂಕಶರೀರ, ರೋಗಸ್ಥ, ಹೆದಱುದವನು 146; ಅಱಯಾಳ್ Mr. 481). 3, *idle, slothful.* 4, *mean, miserly* (ಕೃಪಣ, ಲೋಭಿ 146). 5, *the neuter gender.*

ಕ್ಲೀವ **klîva.** = ಕ್ಲೀಬ 1-5. *A eunuch, etc.*

ಕ್ಲುಪ್ತ **klupta.** Tbh. of ಕ್ಲೃಪ್ತ. (My.; J. 6, 45).

ಕ್ಲೇಶ **klêŝa.** *Affliction, pain, trouble, distress, sorrow* (ಮಜ್ಜಾಸಾರ, ದುಃಖ Nn. 125; ಮಜ್ಜಾಸಾರ Mr. 497). — ಕ್ಲೇಶಪ್ಪಡು. -ಂ-ಪಡು. To suffer pain, to grieve (ಖೇದ, ದುಃಖ Ŝmd. 142 Mdb. MS.).

ಕ್ಲೋಮ **klôma.** *The lungs.* 2, *the bladder.*

ಕ್ವ **kva.** Where?

ಕ್ವಚಿತ್ **kva-ċit.** = ಕ್ವಚಿತ. Anywhere; somewhere; in some rare place; secretly, privately (ರಹಸ್ಯ, ಏಕಾಂತ Nn. 163). 2, *sometimes* (ಸಮಯ 163). 3, a secluded spot for hearing the ŝâstras (ಶ್ರುತಮಂ ಕೇಳ್ವೆಡೆ, ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಕೇಳುವ ಠಾವು 163). 4, very little; very rare (ಅತಿಸ್ವಲ್ಪ 163). 5, used in bereavement (ಕೆಯ್ಯೆತ್ತಿ ನಿನ್ದಲ್ಲಿ, ಕೆಯ್ಯ ನೆಗಹಿ ನಿನ್ದಲ್ಲಿ 163).

ಕ್ವಚಿತ **kvaċita.** Tbh. of ಕ್ವಚಿತ್. (C.; B. 4, 214; 5, 257).

ಕ್ವಚಿತ್ಪ್ರಯೋಗ **kvaċit-prayôga.** Rarely used (Ŝmd. 113); an occasional use.

ಕ್ವಚಿದ್ಭೋಗ **kvaċit-bhôga.** A trifling pleasure (ಅಲ್ಪಭೋಗ, ಅಲ್ಪಸುಖ Nn. 160).

ಕ್ವಣ **kvaṇa.** *A sound, a tone.*

ಕ್ವಣತ್ **kvaṇat.** Sounding; tinkling. (Ŝmd. 100).

ಕ್ವಣತ್ಕಂಕಣ **kvaṇat-kaṅkaṇa.** A tinkling bracelet (Ŝmd. 100).

ಕ್ವಣನ **kvaṇana.** A sound, a tone.

ಕ್ವಣಿತ **kvaṇita.** Sounded, twanged, as a stringed instrument. (My.).

Digitized by Google

ಕ್ವಥಿತ **kvathita.** *Boiled, decocted.*

ಕ್ವಶ್ಚನ್ **kvaśćan.** Question (Si. 56).

ಕ್ವಾಣ **kvâṇa.** *A sound, a tone.*

ಕ್ವಾಥ **kvâtha.** Decoction, extraction.

ಕ್ವಾಥರಸ **kvâtha-rasa.** *Extracted juice.*

ಕ್ವಾಥೋದ್ಭವ **kvâtha-udbhava.** Produced by boiling; *blue vitriol used as a collyrium.*

ಕ್ಷಕಾರ **ksha-kâra.** The syllable ಕ್ಷ (Śmd. 346).

ಕ್ಷಗಭಕ್ಷ **kshaga-bhaksha.** See ಕಬ್ಬುಳ್ಳಿ.

ಕ್ಷಣ **kshaṇa.** = ಚಣ. A moment (ಅತಿಶೀಘ್ರ, ಅತಿವೇಗ Nn. 117). 2, *a measure of time equal to four minutes,* or, according to others, equal to $\frac{4}{5}$ or $\frac{24}{35}$ seconds (ಕಾಲವಿಶೇಷ, ಕಾಲಭೇದ 117; ಕಾಲ Mr. 494). 3, *leisure.* 4, *season, opportunity* (ಅವಸರ 494). 5, occupation, work (ವ್ಯಾಪ್ತಿ, ಉದ್ಯೋಗ 117; ವ್ಯಾಪಾರ 494). 6, *a festival;* joy (ಹರ್ಷ, ಸನ್ತಸ 117; ಸನ್ತೋಷ 494). 7, *the middle* (ಮಧ್ಯ 117; 494). 8, *dependence* (ಪರಾಧೀನ 117; 494).

ಕ್ಷಣಗಭಸ್ತಿ **kshaṇa-gabhasti.** = ಕ್ಷಣಪ್ರಭೆ. (ಸೌದಾಮಿನಿ, etc., ಮಿಂಚು Mr. 43).

ಕ್ಷಣದೆ **kshaṇa-dĕ.** Leisure-giving; *the night.*

ಕ್ಷಣನ **kshaṇana.** *Wounding, killing.*

ಕ್ಷಣಪ್ರಭೆ **kshaṇa-prabhĕ.** A momentary shine or flash: *lightning.*

ಕ್ಷಣಭಂಗುರ **kshaṇa-bhaṅgura.** Perishing in an instant, transient, frail, perishable. (My.).

ಕ್ಷಣಮಾತ್ರಾನುರಾಗಿ **kshaṇa-mâtra-anurâgi.** *One whose affection lasts only a moment.*

ಕ್ಷಣರುಚಿ **kshaṇa-ruĉi.** = ಕ್ಷಣಪ್ರಭೆ. (Rśv. 11, 25).

ಕ್ಷಣಲಕ್ಷಣೆ **kshaṇa-lakshaṇĕ.** Lightning (Rśv. 1, 10).

ಕ್ಷಣಾರ್ಧ **kshaṇa-ardha.** Half a moment, a small space of time. (Śśv. 4, 106; My.).

ಕ್ಷಣಿಕ **kshaṇika.** Momentary, transient. (Čpr. 1, 25; Bp. 32, 53).

ಕ್ಷಣಿಕೆ **kshaṇikĕ.** = ಕ್ಷಣಪ್ರಭೆ. *Lightning.*

ಕ್ಷತ **kshata.** *Wounded, hurt, hit, injured, violated.* 2, *a wound,* a hurt. See ಅ-, ಏಟು, ನಖ-, ಸ್ವಲ್ಪ-.

ಕ್ಷತಜ **kshata-ja.** Produced by a wound; *blood; pus, matter.*

ಕ್ಷತವ್ರತ **kshata-vrata.** *A violator of a vow.*

ಕ್ಷತಿ **kshati.** Hurt, injury; a wound; damage. (R.).

ಕ್ಷತ್ತೃ **kshattṛi.** *A doorkeeper.* 2, *a charioteer.* 3, *the son of a Śûdra by a Kshatriya woman.* 4, *the son of a Śûdra by a Vaiśya woman.*

ಕ್ಷತ್ರ **kshatra.** *The military or reigning order or caste.* 2, a man of the Kshatriya caste.

ಕ್ಷತ್ರಧರ್ಮ **kshatra-dharma.** The duty of a Kshatriya, military conduct, bravery. (My.).

ಕ್ಷತ್ರಿಯ **kshatriya.** *A man of the military class or caste.*

ಕ್ಷತ್ರಿಯಕುಲೀನೆ **kshatriya-kulînĕ.** A woman of Kshatriya descent (Bp. 55, 14).

ಕ್ಷತ್ರಿಯಾಣಿ **kshatriyâṇi.** *A woman of the Kshatriya order.*

ಕ್ಷತ್ರಿಯಿ **kshatriyi.** *The wife of a Kshatriya.*

ಕ್ಷತ್ರಿಯೆ **kshatriyĕ.** *A woman of the Kshatriya class.*

ಕ್ಷತ್ವ **kshatva.** The syllable ಕ್ಷ (Śmd. 346).

ಕ್ಷನ್ತೃ **kshantṛi.** *One who is patient or forbears.*

ಕ್ಷಪಣ **kshapaṇa.** = ಸವಣ. Fasting. 2, destroying. 3, *a Bauddha mendicant;* a Jaina mendicant (ಜೈನ Hlâ.). ಸಾಧು ನಿರ್ಗ್ರನ್ಥರ್ ನಗ್ನಾಟರ್ ಜೈನರ್ ದಿಗಮ್ಬರರ್ ಜೀವಕರ್ ಕ್ಷಪಣರ್ ಎನೆ ಗುರುಗಳ್ ಅಕ್ಕು (Mr. 222; see Bp. 51, 65).

ಕ್ಷಪಣಕ **kshapaṇaka.** = ಕ್ಷಪಣ No. 3. See Bp. 52, 7.

ಕ್ಷಪಣಕಾಚ್ಛಾದನ **kshapaṇaka-âĉĉhâdana.** A kshapaṇaka's or Jaina mendicant's garment. See ತಟ್ಟು.

ಕ್ಷಪಣಮುನಿದೇವ **kshapaṇa-muni-dêva.** N. (Bp. 52, 17).

ಕ್ಷಪಾಕರ **kshapâ-kara.** Making the night: *the moon.*

ಕ್ಷಪಾನಾಥ **kshapâ-nâtha.** *The moon.*

ಕ್ಷಪಿತ **kshapita.** Sent, thrown, cast. (Čpr. 4, after 60; Bp. 44, 38).

ಕ್ಷಪೆ **kshapĕ.** ಕ್ಷಪಾ. *Night.* 2, *turmeric.*

ಕ್ಷಮ **kshama.** Patient, keeping quiet; enduring, bearing patiently, putting up with. 2, *adequate, competent, fit for; able.* See Bp. 49, 3; ಕರ್ಮ-, ಧಾರ-.

ಕ್ಷಮತೆ **kshamatĕ.** Ability, fitness, capability. (Čpr. 4, 17).

ಕ್ಷಮಾಪ **kshamâ-pa.** A lord of the earth, a king (Bp. 61, 83).

ಕ್ಷಮಾಪಣ **kshamâpaṇa.** -ಣೆ. Forbearance, long-sufferance (My.).

ಕ್ಷಮಾರುಹ **kshamâ-ruha.** A tree (Bp. 20, 1).

ಕ್ಷಮಿ **kshami.** *Patient, forbearing, indulgent.* 2, able.

ಕ್ಷಮಿತೃ **kshamitṛi.** *Patient, forbearing, indulgent.*

ಕ್ಷಮಿಯಿಸು **kshamiyisu.** = ಕ್ಷಮಿಸು. (Abh. P. 8, 45; 11, 54; 15, after 77).

ಕ್ಷಮಿಸು **kshamisu.** To endure, to bear patiently, to forbear; to bear with, to put up with, to pass unavenged (C.; ಕೆಯ್ಯಾಗ್ಯ, ತಾಳು G.; 'to pardon sin' might be given by ಪಾಪ ಕ್ಷಮಿಸಿ ಬಿಡು). ಎನ್ನ ತಪ್ಪಂ ಕ್ಷಮಿಸು! (Bp. 18, 80). ಈ ತಪ್ಪಂ ಕ್ಷಮಿಸವೇಟ್ಕು (-ಬೇಟ್ಕು, 22, 41). ಬಾಲಕರ ಅತೀತಮಂ ಕ್ಷಮಿಸು! (J. 21, 54). ಆ ಹುಡುಗನನ್ನು ನೀನು ಕ್ಷಮಿಸಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ಜನರು ನಿನಗೆ ಬಹಳ ಮೆಚ್ಚುವರು; ಶಿಕ್ಷಿಸುವದಕ್ಕಿನ್ತ ಕ್ಷಮಿಸುವದು ಬಹು ಯೋಗ್ಯವು (B. 3, 14). ತಿಳಿದೂ ತಿಳಿದೂ ಮೋಸ ಮಾಡಿದ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ಷಮಿಸೆನ್ದು ಆತನನ್ನು ಬೇಡಿ ಕೋ! (4, 45). ನಾನಾದರೂ ಇನ್ದಿನ ವರೆಗೆ ಅವನು ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಿದೆನು (4, 200). ಅವರ ಮೇಲೆ ದಯೆ ಮಾಡಿ, ಅವರ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸ ಬೇಕು (5, 9). See ಅಪರಾಧ-. Regarding the meaning *cf.* ತಾಳ್, ಸಯ್ರಿಸು.

ಕ್ಷಮೆ **kshamĕ.** ಕ್ಷಮಾ. *Patience, forbearance, indulgence,* long-suffering (ತಾಳ್ಮೆ, ಸಹನ, ಸುದಾರಿಕೆ G.; My.). 2, the earth.

ಕ್ಷಯ **kshaya.** 1. *Wane, decrease, diminution; wasting away, consumption; loss; ruin, destruction;* end. 2, *pulmonary consumption.* 3, *the destruction of the universe.* See ಕುಸ್ದು, ತವಿಸು, ತವು, ತವುಂಕಲ್. 4, = ಅಕ್ಷಯ No. 3. (My.).

ಕ್ಷಯ **kshaya.** 2. *A dwelling, a house;* the earth; the house of Yama; N. of a mantri of Yama (J. 27, 23-26).

ಕ್ಷಯಕರ **kshaya-kara.** Causing destruction, etc. (Bp. 53, 3).

ಕ್ಷಯತಿಥಿ **kshaya-tithi.** A lunar day beginning after the sunrising of one day and ending before that of the next (My.; Mhr.). 2, that lunar day, or the anniversary of it, or the monthly recurrence of it, which was the day of the decease of (Mhr.; R.).

ಕ್ಷಯಪಕ್ಷ **kshaya-paksha.** The fortnight of the waning moon. (Mhr.).

Digitized by Google

ಕ್ಷಯಮಾಸ kshaya-mâsa. That month in which occur two saṅkrântis (My.; B. 5, 309; Mhr.).

ಕ್ಷಯರೋಗ kshaya-rôga. Pulmonary consumption, consumption in general (B. 5, 157). ಕ್ಷಯರೋಗ ವಾಸಿ ಆಗೋದು ಕಷ್ಟ, ಬಿಡದಲ್ಲಿ ಅನ್ನ ದೊರೆಯುವದು ಕಷ್ಟ (Prv.).

ಕ್ಷಯಿಷ್ಣು kshayishṇu. Wasting, perishing; fragile. (R.).

ಕ್ಷಯಿಸು kshayisu. To wane, to decrease, etc. (My.). ಸಣ್ಣಗೆ ಕ್ಷಯಿಸಿ ದುರ್ಬಲನಾದವನು (ಗ್ಲಾನ, etc. Si. 402).

ಕ್ಷರ kshara. Melting away, perishable. See ಅ-.

ಕ್ಷವ kshava. *Sneezing.* 2, *black mustard, Sinapis ramosa* Roxb.

ಕ್ಷವಥು kshavathu. Sneezing; *catarrh; cough.*

ಕ್ಷಳ ksha-ḷa. The letter ೞ when the substitute for Saṁskṛita ೞ (Śmd. 12. 13. 24. 44. 45. 408).

ಕ್ಷಾತ್ರ kshâtra. (fr. ಕ್ಷತ್ರ). Belonging to the military or reigning order (J. 2, 22; Śśv. 4, 55); the dignity of a ruler; a Kshatriya. See ಮನ್ತ್ರ-.

ಕ್ಷಾನ್ತ *Enduring, patient.*

ಕ್ಷಾನ್ತಿ kshânti. *Patience, forbearance.*

ಕ್ಷಾಮ kshâma. Scorched, singed; *emaciated, wasted, thin, spare;* emaciation; thinness; debility; famine. ಕ್ಷಾಮದಲ್ಲಿ ಕ್ಷೋಭೆಗೆ ಕಡಿಮೆಯೇ?—ಓಮ ತಿನ್ದರೆ ಕ್ಷಾಮ ಹೋದೀತೇ?—ಕ್ಷಾಮ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನಾಮ ಮಾತ್ರ ಲಾಭ (Prvs.). See Grj. 2, 8; Bp. 7, 17.

ಕ್ಷಾಮದೇವತೆ kshâma-dêvatĕ. The goddess of famine (My.).

ಕ್ಷಾರ kshâra. = ಕಾರ 1. Salty, biting, corrosive, acid, hot, pungent, saline. 2, salt; *any saline substance, an alkali, soda, nitre, saltpetre* (ಕಟಿಕ, ಉಪ್ಪು Nn. 127; ಸಾರಿಪ್ಪ ಬೂದಿ Mr. 48); essence (My.). 3, *glass.* 4, = ಕ್ಷಾರಣ, a biting word, abuse (ವಿರೂಕ್ಷಣ, ಆಕ್ಷೇಪ, etc., ಬಯ್ಗುಳ್ Mr. 88). 5, a rogue.

ಕ್ಷಾರಕ kshâraka. *An unblown flower.*

ಕ್ಷಾರಕಿ kshâraki. N. of a creeper (ತಮ್ಮಡಿವಳ್ಳಿ Mr. 147, one MS. ತಮ್ಮಡ-).

ಕ್ಷಾರಣ kshâraṇa. ಕ್ಷಾರಣೆ kshâraṇĕ. *Accusation of infidelity; censure in general.*

ಕ್ಷಾರಮೃತ್ತಿಕೆ kshâra-mṛittikĕ. *Salt-ground.*

ಕ್ಷಾರಾಮ್ಬುಧಿ kshâra-ambudhi. The salt ocean (Kâvy. V, 62).

ಕ್ಷಾರಾಂಶ kshâra-aṁśa. The portion or remnant which is salt (B. 4, 202).

ಕ್ಷಾರಿತ kshârita. *Calumniated, accused.*

ಕ್ಷಾಲ kshâla. = ಕ್ಷಾಲನ. See ಪ್ರ-.

ಕ್ಷಾಲನ kshâlana. Washing (ಕರ್ಚಿದುದು Ċt. II, 69). See ತೊಳೆ.

ಕ್ಷಾಲಿತ kshâlita. Washed, cleansed. See ಪ್ರ-; Bp. 61, 89.

ಕ್ಷಾವ kshâva. = ಕ್ಷವ. See ಏ-.

ಕ್ಷಿತ್ kshit. Ruling. 2, dwelling. See ಮಹೀ-.

ಕ್ಷಿತ kshita. Decreased, wasted, decayed, worn out, etc. (ಕ್ಷೀಣ Dhw.).

ಕ್ಷಿತಿ kshiti. 1. *Decrease, wane, loss, destruction, ruin* (ಕೆಡುವುದು Nn. 130).

ಕ್ಷಿತಿ kshiti. 2. *An abode, a dwelling.* 2, *the earth* (ಧರಾತಲ Nn. 130); earth, soil; a field. 3, a certain high number (see Mr. s. ಖರ್ವ).

ಕ್ಷಿತಿಕಾನ್ತ kshiti-kânta. A king (Bp. 53, 28).

ಕ್ಷಿತಿಜ kshiti-ja. A tree (Mr. 522; Bp. 11, 9).

ಕ್ಷಿತಿಜೆ kshiti-jĕ. Sitâ. (My.).

ಕ್ಷಿತಿಧರ kshiti-dhara. Earth-supporter: *a mountain.*

ಕ್ಷಿತಿಧರೇನ್ದ್ರಸುತೆ kshitidhara-indra-sutĕ. Pârvatî (Bp. 13, 30).

ಕ್ಷಿತಿನಾಥ kshiti-nâtha. A king (Ċpr. 5, 34; Bp. 57, 66).

ಕ್ಷಿತಿಪ kshiti-pa. = ಕ್ಷಿತಿನಾಥ. (Bp. 51, 8; 57, 85).

ಕ್ಷಿತಿಪತಿ kshiti-pati. = ಕ್ಷಿತಿಪ. (Ċpr. 2, 3. 4. 93).

ಕ್ಷಿತಿಪಾಲ kshiti-pâla. = ಕ್ಷಿತಿಪ. (My.).

ಕ್ಷಿತಿಭೇದ kshiti-bhêda. A kind of soil. See ಎರೆ.

ಕ್ಷಿತಿರಮಣ kshiti-ramaṇa. = ಕ್ಷಿತಿಪ. (Bp. 36, 39; 43, 1).

ಕ್ಷಿತಿರುಹ kshiti-ruha. *A tree.*

ಕ್ಷಿತಿವಧು kshiti-vadhu. The earth regarded as a woman (Rśv. 2, 32).

ಕ್ಷಿತಿಸುತಾಸುತ kshitisutâ-suta. A son of Sitâ (My.).

ಕ್ಷಿತಿಸುತೆ kshiti-sutĕ. -ತಾ. Sitâ (My.).

ಕ್ಷಿತೀಶ kshiti-îśa. A king. (Śmd. 177).

ಕ್ಷಿತ್ಯಧಿಪ kshiti-adhipa. = ಕ್ಷಿತೀಶ. (Bp. 54, 83).

ಕ್ಷಿಪೆ kshipĕ. *Throwing; sending; directing.*

ಕ್ಷಿಪ್ತ kshipta. *Thrown, cast, impelled;* sent; dismissed.

ಕ್ಷಿಪ್ನು kshipnu. Throwing (obstacles in the way); obstruction; *obstructive.* 2, *addicted to censure.*

ಕ್ಷಿಪ್ರ kshipra. *Quick, swift, speedy.*

ಕ್ಷಿಯೆ kshiyĕ. *Decrease, loss, destruction.*

ಕ್ಷೀಣ kshîṇa. *Decreased, wasted, worn away; lost, destroyed; emaciated, thin, slender;* injured, broken; subdued; poor, miserable. See ಜಡ್.

ಕ್ಷೀಣಕುಲ kshîṇa-kula. A miserable race or caste. See ಕೀಡ್.

ಕ್ಷೀಣತ್ವ kshîṇatva. The state of wasting away, diminution, decay; the state of being injured; etc. See ಅಗ್ಗು, ಕುಸಿ, ತಗ್ಗು, ನುಚ್ಚು.

ಕ್ಷೀಣಧನ kshîṇa-dhana. Impoverished. (Ċpr. 2, after 49).

ಕ್ಷೀಬ kshîba. = ಕ್ಷೀವ. (My.).

ಕ್ಷೀರ kshîra. = ಕೀರ 2. *Milk* (ದುಗ್ಧ, ಅಮೃತ Nn. 11). 2, *water* (ವಾರಿ, ಉದಕ 11). 3, a cloud (ಕಾದಮ್ಬಿನಿ, ಮೇಘ 11).

ಕ್ಷೀರಕ kshîraka. (= ಕ್ಷೀರಿಕೆ No. 2?). See Mr. s. ಕ್ಷೀರಸ.

ಕ್ಷೀರಕಾಕೋಲಿ kshîra-kâkôli. A root from the Himâlaya, one of the eight principal medicaments. See ಅಷ್ಟವರ್ಗ.

ಕ್ಷೀರಕೆ kshîrakĕ. = ಕ್ಷೀರಿಕೆ. See s. ಹಾಲೆ.

ಕ್ಷೀರಜ kshîra-ja. Curds (ಮೊಸರು Ċb.).

ಕ್ಷೀರದೋಹನ kshîra-dôhana. Milking milk. See ಕರೆ.

ಕ್ಷೀರನೀರ kshîra-nîra. Milk and water. 2, a union like the mixing of milk and water: an embrace. (R.).

ಕ್ಷೀರಭೇದ kshîra-bhêda. A kind of milk. See ಕೆನೆ.

ಕ್ಷೀರವತಿ kshîra-vati. N. of a milky plant (ಬುಗುಡ Mr. 147).

ಕ್ಷೀರವಿಕೃತಿ kshîra-vikṛiti. *Inspissated milk.*

ಕ್ಷೀರವಿದಾರಿ kshîra-vidâri. *The plant Batatas paniculata* Chois.

ಕ್ಷೀರಶುಕ್ಲೆ kshîra-śuklĕ. *The plant Batatas paniculata* Chois.

ಕ್ಷೀರಸ kshîrasa. *Essence of milk, a certain, or any, product of milk* (ಕಿಲಾಟ Hlâ.). ತುಪ್ಪ ಹಾಲಿರದಲಿ ಕಾಳಿಸಿದ ಹೊಯಿಗಲವು ಕ್ಷೀರಸಂ ಕೀಲಕಾಖ್ಯಂ (Mr. 216, o. r. in two MSS. ಕೀಲನಾಖ್ಯಂ, and one MS. ಕ್ಷೀರಕಂ instead of ಕ್ಷೀರಸಂ).

Digitized by Google

ಕ್ಷೀರಸಮುದ್ರ kshîra-samudra. = ಕ್ಷೀರಾಬ್ಧಿ. (My.).

ಕ್ಷೀರಾಗಾರ kshîra-âgâra. = ಹಾಲಾರ, ಹಾಲಾರ. A milk-house, a dairy.

ಕ್ಷೀರಾಗಾರಿ kshîrâgâri. = ಹಾಲಾರಿ. A cow-keeper, a dairy-man.

ಕ್ಷೀರಾಬ್ಧಿ kshîra-abdhi. *The sea of milk.*

ಕ್ಷೀರಾಬ್ಧಿತನಯೆ kshîrâbdhi-tanayĕ. *Lakshmi.*

ಕ್ಷೀರಾಮ್ಬುಧಿ kshîra-ambudhi. = ಕ್ಷೀರಾಬ್ಧಿ. (Kâvy. V, 62).

ಕ್ಷೀರಾವಿ kshîrâvi. *A sort of Asclepias, Asclepias rosea.* See ಅಕ್ಕಹೆಡೆ. 2, Euphorbia hirta and thymifolia (ದೂಧಿ G.; H. ದೂಧಿ).

ಕ್ಷೀರಿಕೆ kshîrikĕ. = ಕ್ಷೀರಕೆ. *The plant Mimusops kauki.* See ಪಾಲಿಕಾಯಿಚೆಟ್ಟು. 2, a dish prepared with milk. *Cf.* ಕ್ಷೀರಕ.

ಕ್ಷೀರೋದ kshîra-uda. *The sea of milk.*

ಕ್ಷೀರೋದತನಯೆ kshîrôda-tanayĕ. *Lakshmi.*

ಕ್ಷೀರೋದಭವ kshîrôda-bhava. The moon (Kâvy. V, 62).

ಕ್ಷೀವ kshîva. = ಕ್ಷೀಬ. *Drunk, intoxicated.*

ಕ್ಷುಣ್ಣ kshuṇṇa. Pounded, crushed, shattered. 2, *exercised, skilful; one who has mastered the principles of a science.*

ಕ್ಷುತ್ kshut. 1. *Sneezing.*

ಕ್ಷುತ್ kshut. 2. = ಕ್ಷುತ್ತು, ಕ್ಷುಧ್. (Śmd. 106).

ಕ್ಷುತ kshuta. *Sneezing.*

ಕ್ಷುತಕರಣ kshuta-karaṇa. Sneezing. See ಸೀನ್.

ಕ್ಷುತಾಭಿಜನನ kshuta-abhijanana. Black mustard (Nr. MSS.; *cf.* ಕ್ಷುಧಾಭಿಜನನ).

ಕ್ಷುತ್ತು kshuttu. = ಕ್ಷುತ್. Tbh. of ಕ್ಷುಧ್ (Śmd. 106). See ಹಸಿ.

ಕ್ಷುತ್ರಪತ್ರ kshutra-patra. See ಕಗ್ಗೊಲಿಲೆ.

ಕ್ಷುದ್ಬಾಧೆ kshut-bâdhĕ. Distress of hunger (My.).

ಕ್ಷುದ್ರ kshudra. (= ಕ್ಷುಲ್ಲಕ). *Small, little.* 2, *poor, indigent, miserable* (ಅತಿದೀನ, ಅತಿಕೃಪಣ Nn. 151). 3, *low, vile, wicked.* 4, *avaricious, niggardly* (ಅತಿಲೋಭಿ 151). 5, *cruel* (ಕ್ರೂರ, ನಿಷ್ಠೂರಿ 151; ಘೋರ Mr. 469). 6, ಕ್ಷುದ್ರನು = ಮಧು (Nn. 13). 7, a small shell (ಕ್ಷುಲ್ಲಕ, ಗುಳ್ಳಿ Nn. 58). 8, an ant (ಪಿಪೀಲಿಕ, ಇರುವೆ Mr. 165). 9, sunshine (ಆತಪ, ಬಿಸಿಲು 151). 10, a fault, a foible (Mhr.); slander (C.). ಕ್ಷುದ್ರ ಕೇಳುವವನು ಶೂದ್ರನಿಸ್ಸ ಕಡೆ (Prv.). 11, a bee. See ಕ್ಷೌದ್ರ.

ಕ್ಷುದ್ರಕ kshudraka. Small, minute. 2, a slanderer (My.).

ಕ್ಷುದ್ರಗಾರ kshudra-gâra. A slanderer (ಕರ್ಣೇಜಪ, etc., ಚಾಡಿ ಹೇಳುವವನು Si. 366; My.).

ಕ್ಷುದ್ರಘಣ್ಟಿಕೆ kshudra-ghaṇṭikĕ. *An ornament of small bells, a tinkling ornament.*

ಕ್ಷುದ್ರತಣ್ಡುಲ kshudra-taṇḍula. *A grain of rice;* broken rice (ನುಚ್ಚು Hlâ.).

ಕ್ಷುದ್ರಧಾನ್ಯ kshudra-dhânya. *Shrivelled grain.*

ಕ್ಷುದ್ರನಾಸಿಕ kshudra-nâsika. *Small-nosed.*

ಕ್ಷುದ್ರಪಕ್ಷಿಕ kshudra-pakshika. *A small bird.* See ಹೆಟ್ಟ 1.

ಕ್ಷುದ್ರವಾರ್ತಾಕಿ kshudra-vârtâki. *A kind of egg-plant or Solanum.* See ರಾಮುಗುಳ್ಳ.

ಕ್ಷುದ್ರಶಂಖ kshudra-śaṅkha. *A small shell.*

ಕ್ಷುದ್ರಾಣ್ಡ kshudra-aṇḍa. *Born from minute eggs* (ಮಡಿ ಮೀನ ಮೊತ್ತಂ Mr. 410).

ಕ್ಷುದ್ರಾಣ್ಡಮತ್ಸ್ಯಸಂಘಾತ kshudrâṇḍa-matsya-saṅghâta. *Small fry.*

ಕ್ಷುದ್ರಿ kshudri. A slanderous person (My.).

ಕ್ಷುದ್ರೆ kshudrĕ. *A vile woman, a whore.* 2, *a dancing girl* (ನಟ್ಟುವತಿ Mr. 378). 3, *a crippled or deformed woman.* 4, *a bee.* 5, *a sort of prickly nightshade, Solanum jacquini* Willd.

ಕ್ಷುದ್ವತ್ kshut-vat. *Hungry.*

ಕ್ಷುಧ್ kshudh. = ಕ್ಷುತ್ 2, ಕ್ಷುತ್ತು. *Hunger.*

ಕ್ಷುಧಾಭಿಜನನ kshudhâ-abhijanana. *Black mustard, Sinapis ramosa* Roxb.

ಕ್ಷುಧಾರ್ತ kshudhâ-ârta. Hungry, hungered. (My.).

ಕ್ಷುಧಿತ kshudhita. *Hungry, hungered.*

ಕ್ಷುಧೆ kshudhĕ. ಕ್ಷುಧಾ. *Hunger.* See ಹಸಿ.

ಕ್ಷುಪ kshupa. *A shrub, a bush* (ಕಡುಗುಜ್ಜವೃಕ್ಷ Mr. 103); *a thicket* (ಗುಚ್ಛ, ಮಡಲ್ Hlâ.).

ಕ್ಷುಬ್ಧ kshubdha. = ಕ್ಷುಭಿತ. See ಪರಿ-.

ಕ್ಷುಭಿತ kshubhita. *Agitated; frightened, alarmed.*

ಕ್ಷುಮೆ kshumĕ. *Linseed, Linum usitatissimum.* 2, a sort of flax, Bengal śaṇa.

ಕ್ಷುರ kshura. *A razor.* 2, = ಖುರ. 3, *the plant Asteracantha longifolia* Nees.

ಕ್ಷುರಕ kshuraka. *A species of tree with beautiful flowers* (ತಿಲಕದ ಮರ Si. 131; ಕ್ಷೀಸಿಲ, ತಿಲಕತರು Mr. 119). 2, a barber (My.).

ಕ್ಷುರಪ್ರ kshura-pra. *An arrow with a horse-shoe-shaped head* (ಬೋಳ್ Mr. 296).

ಕ್ಷುರಮರ್ದಿ kshura-mardi. *A barber.*

ಕ್ಷುರಿ kshuri. *A barber.*

ಕ್ಷುರಿಕೆ kshurikĕ. *A knife, a dagger. Cf.* ಸುರಗಿ.

ಕ್ಷುಲ್ಲಕ kshullaka. (= ಕ್ಷುದ್ರ, ಕ್ಷುದ್ರಕ). *Little, small;* thin, fine (ಸೂಕ್ಷ್ಮ Mr. 517). 2, poor, indigent (ಕೃಪಣ, ದೀನ Nn. 58). 3, *miserly, avaricious.* 4, *low, vile.* 5, dull, apathetic (ಜಡನು 58). 6, stupid (ಅಲ್ಪಮತಿ, ಮತಿಹೀನ 58). 7, a man of the lowest extraction; a savage or Kirâta (ಶಬರ, ಕಿರಾತ 58; ಪಾಮರಕುಲ 517). 8, a liar (ಮಿಥ್ಯಾತ್ಮ, ಮಿಥ್ಯಾವಾದಿ 58). 9, *a small shell* (ಕ್ಷುದ್ರ, ಗುಳ್ಳಿ 58; ಗುಳ್ಳಿ 517). 10, brass (ಕಾಂಸ್ಯ, ಕಂಚು 58).

ಕ್ಷುಲ್ಲಕಾಮ್ಲೆ kshullaka-amlĕ. A kind of sorrel (ಲೋಣೆ, ಪುಳುಮ್ಬುಣಿಸೆ Mr. 141).

ಕ್ಷೇತ್ರ kshêtra. *A field.* 2, place, region, country, district; a place of pilgrimage. 3, *a wife.* 4, *the body.* 5, any figure considered as having geometrical dimensions; a diagram. — ಕ್ಷೇತ್ರಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. A noted Tĕ. poet (My.).

ಕ್ಷೇತ್ರಜ kshêtra-ja. A kind of son, the offspring of the wife by a kinsman or person duly appointed to raise up issue to the husband. (My.).

ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞ kshêtra-jña. *Experienced, skilful.* 2, knowing the body: *the soul* (ಕಸ್ವರ, ಆತ್ಮ, ಪರಮಾತ್ಮ Nn. 59).

ಕ್ಷೇತ್ರಪಾಲ kshêtra-pâla. A man employed to guard fields; a deity protecting the fields: Bhairava (My.; ವಟುಕ Mr. 14).

ಕ್ಷೇತ್ರಪಾಲಕ kshêtra-pâlaka. = ಕ್ಷೇತ್ರಪಾಲ. (My.).

ಕ್ಷೇತ್ರಫಲ kshêtra-phala. The superficial contents of a

Digitized by Google

figure; area (B. 4, 115). 2, the quotient, product, fruit, etc. of any business (Mhr.).

ಕ್ಷೇತ್ರಭೇದ kshêtra-bhêda. A certain spot or place (ಪಾಳಿ, ಕ್ಷೇತ್ರ, ಸ್ಥಲಭೇದ Nn. 31).

ಕ್ಷೇತ್ರಾಜೀವ kshêtra-âjîva. *A husbandman.*

ಕ್ಷೇತ್ರಿಯಪದ kshêtriya-pada. Songs by the poet Kshêtrayya (My.).

ಕ್ಷೇಪ kshêpa. Throwing, casting; pushing; sending; directing; depressing; passing away; laying on (as paint). See ಕಾಲ-, ನಿ-, ವಿ-, ಸಂ-.

ಕ್ಷೇಪಕ kshêpaka. A thrower, sender, etc.; inserted, interpolated, a spurious passage; an additive quantity, addendum. (R.).

ಕ್ಷೇಪಣ kshêpaṇa. = (ಕ್ಷೇಪ), ಕೇವಣ. *Throwing; sending; directing,* etc.; putting or placing anything on or in; fixing or attaching to.

ಕ್ಷೇಪಣಿ kshêpaṇi. *An oar.*

ಕ್ಷೇಪಿಷ್ಠ kshêpishṭha. *Quickest, speediest.*

ಕ್ಷೇಮ kshêma. = ಕೇಮ, ಚೇಮ, ಸೇಮ. Residence, place of rest. 2, *well-being, weal, happiness; health.* 3, *a kind of perfume.* ಕ್ಷೇಮವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಹೇಮದಾಶೆ ಬಿಡ (Prv.) 4, friendly embrace (Mhr.). — ಕ್ಷೇಮ ಗೆಯ್. To cause or confer happiness, etc. ಕ್ಷೇಮ ಗೆಯ್ವುವ (ಇಷ್ಟಕಾರಿ Mr. 229).

ಕ್ಷೇಮಕರ kshêma-kara. = ಕ್ಷೇಮಂಕರ. (My.).

ಕ್ಷೇಮಂಕರ kshêma-ṅ-kara. *Promoting well-being, conferring happiness.*

ಕ್ಷೇಮಸಮಾಚಾರ kshêma-samâćâra. News regarding a person's welfare (C.; B. 4, 87).

ಕ್ಷೇಮಾಲಿಂಗನ kshêma-âliṅgana. A friendly embrace (Mhr., R.).

ಕ್ಷೈರೇಯಿ kshairêyi. *(fr. ಕ್ಷೀರ). A dish made of milk, rice and sugar.*

ಕ್ಷೈತ್ರ kshaitra. *A multitude of fields, etc.*

ಕ್ಷೋಣಿ kshôṇi. *The earth;* a field. 2, a certain metrical foot (Čh.). 3, a certain high number (see Mr. s. ಖರ್ವ).

ಕ್ಷೋಣಿಜಾಸುತ kshôṇijâ-suta. A son of Sîtâ (Râm. 1, 12, 7).

ಕ್ಷೋಣಿಜೆ kshôṇi-jĕ. -ಜಾ. Sîtâ.

ಕ್ಷೋಣೀಧ್ರ kshôṇî-dhra. A mountain. (Šmd. 68. 289).

ಕ್ಷೋಣೀಪತಿ kshôṇî-pati. A king. (My.).

ಕ್ಷೋಣೀಶ kshôṇî-îśa. A king (Čpr. 3, 101).

ಕ್ಷೋದ kshôda. Pounding; *powder, dust.* 2, agitation.

ಕ್ಷೋದಕ್ಷಮ kshôda-kshama. Bearing or being able to bear any kind of pounding, firm, stable. (Kâvy. II, 2, B, 1. 2).

ಕ್ಷೋದಿಷ್ಠ kshôdishṭha. *Smallest, very minute.*

ಕ್ಷೋಭ kshôbha. = ಕ್ಷೋಭೆ. Shaking, agitation, commotion, disturbance, trembling, emotion, fright, alarm. 2, a certain high number (see Mr. s. ಖರ್ವ).

ಕ್ಷೋಭಿತ kshôbhita. Agitated; disturbed; alarmed; angry. (Čpr. 3, after 94; My.).

ಕ್ಷೋಭೆ kshôbhĕ. = ಕ್ಷೋಭ. (My.; see Prv. s. ಕ್ಷಾಮ).

ಕ್ಷೋಭಿಸು kshôbhisu. To be agitated, disturbed, or excited (R.).

ಕ್ಷೋಮ kshôma. (= ಕ್ಷೌಮ). *Wove silk.*

ಕ್ಷೌದ್ರ kshaudra. (fr. ಕ್ಷುದ್ರ). *Honey.*

ಕ್ಷೌಮ kshauma. (fr. ಕ್ಷುಮಾ). *Linen; linen cloth.* 2, *wove silk.* 3, *a room on the top of a house, etc.* (= ಅಟ್ಟ).

ಕ್ಷೌರ kshaura. (fr. ಕ್ಷುರ). = ಚೌರ 2. *Shaving.* ಕ್ಷೌರ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳು, to get one's self shaved (C.; see Prv. s. ವೈರ). ಕ್ಷೌರಕ್ಕೆ ಕೂತಲ್ಲಿ ಸೀನು ಬನ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಕ್ಷೌರಕತ್ತಿ. A razor. ಕ್ಷೌರಕತ್ತಿ ಚಲೋದು, ಯಾಕೆ ಅಡುತ್ತೀರಮ್ಮ? (Prv. regarding Brâhmaṇa widows).

ಕ್ಷೌರಕ kshauraka. A barber (ದಿವಾಕೀರ್ತಿ, ನಾವಿದ Nn. 152).

ಕ್ಷೌರಗೃಹ kshaura-gṛiha. A barber's shop (ನಾವಿನ್ದರ ಆಲಯ Mr. 127, o. r. ಕ್ಷೌರಕ-).

ಕ್ಷ್ಣುತ kshṇuta. *Sharpened, whetted.*

ಕ್ಷ್ಮ kshma. = ಕ್ಷ್ಮೆ (ಭೂಮಿ Nn. 86).

ಕ್ಷ್ಮಾಂಶ kshmâ-aṁśa. *Ground, the surface of the earth.*

ಕ್ಷ್ಮಾಜ kshmâ-ja. Earth-born; the planet Mars; a tree (Bp. 19, 70).

ಕ್ಷ್ಮಾಧರ kshmâ-dhara. Supporting the earth: a mountain. See ದೇವ-.

ಕ್ಷ್ಮಾಪತಿ kshmâ-pati. A king. (My.). 2, Vishṇu (My.).

ಕ್ಷ್ಮಾಭೃತ್ kshmâ-bhṛit. Supporter of the earth; *a king; a mountain.*

ಕ್ಷ್ಮೆ kshmĕ. ಕ್ಷ್ಮಾ. = ಕ್ಷ್ಮ. *The earth.* 2, a certain metrical foot (Čh.).

ಕ್ಷ್ವೇಡ kshvêḍa. = ಕ್ಷ್ವೇಳ. *Poison.* See ಅಚ್ಛವಿಷ.

ಕ್ಷ್ವೇಡನ kshvêḍana. = ಕ್ಷ್ವೇಡೆ No. 2. See ಪ್ರ-. 2, murmuring, hissing, etc.

ಕ್ಷ್ವೇಡಿತ kshvêḍita. *A battle-cry, a war-whoop.*

ಕ್ಷ್ವೇಡೆ kshvêḍĕ. *A war-whoop.* 2, *a bamboo rod.* See ಬೊಬ್ಬೆ.

ಕ್ಷ್ವೇಳ kshvêḷa. = ಕ್ಷ್ವೇಡ. (Si. 78).

Digitized by Google

ಖ್

KH

ಖ್ kh. The twenty-second letter of the Alphabet (Šmd. 12. 22. 23).

ಖ kha. The letter ಖ್ when pronounced with the short a, as is generally done at school.

ಖ **kha.** *The sky* (ವ್ಯೋಮ, ಆಕಾಶ Nn. 116). 2, *an organ of sense* (ಇನ್ದ್ರಿಯ 116). 3, perception (ಬುದ್ಧಿ 116). 4, mind (ಮನ, ಮನಸ್ಸು 116). 5, Brahmâ (ಪಿತಾಮಹ, ಬ್ರಹ್ಮನು 116). 6, heaven (ಸ್ವರ್ಗ, ದೇವಲೋಕ 116). 7, a field (ಕ್ಷೇತ್ರ 116). 8, a bolt, a lock (ಅರ್ಗಲ, ಬಿಯ್ಯಗ 116). 9, an ascetic (ಯತಿ 116). 10, an empty space (ಶೂನ್ಯ 116). 11, a cypher, zero; see ಕಲಿಯುಗ. 12, the number two (Mr. 349).

ಖಕಾರ **kha-kâra.** The letter ಖ್ (Šmd. 11).

ಖಗ **kha-ga.** Moving in the air. 2, *the sun* (ಪತಂಗ, ಸೂರ್ಯ Nn. 46; ದಿನೇಶ Mr. 511). 3, *a bird* (ವಿಹಗ, ಪಕ್ಷಿ 46; ಪಕ್ಷಿ 511). 4, *an arrow* (ಅಮ್ಬು 511). 5, a deity (ಅಮರ 511; ಬೇಡರ 46). 6, a house (ಮನ್ದಿರ, ಮನೆ 46; ಗೃಹ 511).

ಖಗತ್ವ **kha-gatva.** Flight in the air. (Bp. 34, 10).

ಖಗಪತಿ **khaga-pati.** = ಖಗೇಶ್ವರ. (My.).

ಖಗರಾಜ **khaga-râja.** = ಖಗೇಶ್ವರ. (J. 24, 2).

ಖಗವಲ್ಲಭ **khaga-vallabha.** = ಖಗೇಶ್ವರ. (J. 14, 19).

ಖಗೇಶ್ವರ **khaga-îsvara.** *Garuda.*

ಖಗೋಲ **kha-gôla.** The celestial sphere, the starry vault; astronomy. (C.).

ಖಂಕರ **khankara.** A curl, a lock of hair.

ಖಂಕರಿ **khankari.** = ಕಂಕರಿ. Having locks of hair.

ಖಚರ **kha-čara.** Moving in the air; a bird; the sun; a Gandharva (Mr. 518). 2, the number one (Čh.).

ಖಚರಪ್ಲುತ **khačara-pluta.** N. of a vritta (Čh.).

ಖಚರಾಂಗನೆ **khačara-anganĕ.** = ಖಚರಾಬಲೆ. (Šśv. 2, 37).

ಖಚರಾಬಲೆ **khačara-abalĕ.** A female of the Gandharvas (Šśv. 1, 39).

ಖಚಿತ **khačita.** Fastened, bound; set, inlaid, studded. 2, *joined, mixed, combined.* See Čh. v. 210; Bp. 1, 40; Bh. 1, 12, 26; J. 3, 20; ಎ-. 3, firm, positive, true (My.).

ಖಜ **khaja.** Stirring, churning (*cf.* ಕಡ 4); a churning stick; a ladle; contest.

ಖಜಕ **khajaka.** *An awning, a canopy* (see Hlâ. s. ಮೇಲುಕಟ್ಟು).

ಖಜವ **khajava.** = ಖಜಕ. (ಚನ್ದ್ರೋದಯ, ವಿತಾನ, ಉಲ್ಲೋಚ, ಮೇಲ್ಕಟ್ಟು Mr. 204, one MS. ಖಜಕ).

ಖಜಾಕೆ **khajâkĕ.** (= ಕಂಚಿಕ, ಖಜಾಖ). *A ladle, a spoon.*

ಖಜಾಖ **khajâkha.** = ಕಜಾಕ, q. v.

ಖಜಾಂಚಿ **khajânči.** A treasurer, a cash-keeper (My.; Br.; H.).

ಖಜಾನೆ **khajânĕ.** = ಕಜಾನಿ, ಖಜೀನೆ. A treasury; treasure (C.; Si. 256; Mhr., H. ಖಜಾನಾ, ಖಜೀನಾ).

ಖಜಿಕೆ **khajikĕ.** *A ladle, a spoon* (ದರ್ವಿ, ದಾರುಹಸ್ತ, ಹುಟ್ಟು Mr. 205; *cf.* ಖಜಖ).

ಖಜಿಖ **khajikha.** = ಕಜಕ q. v., (ಖಜಕ).

ಖಜೀನೆ **khajînĕ.** = ಖಜಾನೆ. (Čb. 38. 94).

ಖಜ್ಜಾ **khajjâ.** = ಖಜ್ಯ. Quarrelling (My.; H.).

ಖಜ್ಜಾಖೋರ **khajjâ-khôra.** A quarrelsome man (My.; H.).

ಖಜ್ಯ **khajya.** = ಖಜ್ಜಾ. (S. Mhr.).

ಖಂಜ **khanja.** *Lame, limping.*

ಖಂಜನ **khanjana.** *A wagtail, Montacilla alba* (ಗವ್ಜು Mr. 173).

ಖಂಜರಿ **khanjari.** A small tambourine (My.; Mhr. ಖಂಜರೀ).

ಖಂಜರೀಟ **khanjarîta.** = ಕಂಜರೀಟ, q. v. *A wagtail.*

ಖಂಜೀಕೃತ **khanjî-krita.** Made lame (Čpr. 5, 34).

ಖಟ **khata.** 1. (*cf.* ಕಟ 3). — ಖಟಪಟ. Busy, bustling; enterprising, etc. (Mhr.; ಬೇಸಾಯ Čb.).

ಖಟ **khata.** 2. (= ಕಟ, ಖಡ). *Grass.* 2, *a blind well.* 3, *phlegm.* 4, *an axe, a hatchet* (*cf.* ಕಡಿ 4). 5, *a plough.*

ಖಟಕಟೂಹಕ **khata-katûhaka.** A spitting-box (Sk.; *cf.* ಕಾಕಂಜ?).

ಖಟಿಕೆ **khatikĕ.** = ಖಡಿಕೆ. Chalk (see ಕಟಿಕು 1).

ಖಟ್ಟಿಕ **khattika.** A butcher, a hunter, a fowler, one who lives by killing and selling game (Sk.). *Cf.* K. ಕಟಿಕ.

ಖಟ್ವ **khatva.** = ಖಟ್ವೆ. (ಹೊರಸು Mr. 202).

ಖಟ್ವಾಂಗ **khatvâ-anga.** A club shaped like the foot of a cot: a club or staff with a skull at the top considered as the weapon of Šiva; a bone shaped like the foot of a cot carried by Šiva as a club (Grj. 10, after 61; Bp. 54, 43).

ಖಟ್ವಾಂಗಧರ **khatvânga-dhara.** Šiva. (R.).

ಖಟ್ವೆ **khatvĕ.** ಖಟ್ವಾ. = ಖಟ್ವ. *A bedstead, a couch, a cot.* 2, a swing, a hammock. 3, = ಖಟ್ವಾಂಗ. (ಕುಣಿಲ ಕೋಲು Nr.).

ಖಡ **khada.** Buttermilk boiled with acid vegetables and spices (*cf.* ಕಡಿ 8, ಕಡ್ 3). 2, grass. 3, dividing, breaking. 4, a sword (= ಖಡ್ಗ, ಖಾಡ). — ಖಡಾಖಡಿ. = ಖಡ್ಗಾಖಡ್ಗಿ, ಖಾಡಾಖಾಡಿ. (Šmd. 219 Mdb. MS.).

ಖಡಿಕೆ **khadikĕ.** = ಖಟಿಕೆ. (Sk.).

ಖಡ್ಗ **khadga.** = ಕಡುಗ, ಕಗ್ಗ, ಖಗ್ಗ. *A sword.* See ದಾಳ್. 2, *a rhinoceros.* 3, a kind of vicchitticitra (Kâvy. III, 2, B, 57. 60, seq.).

ಖಡ್ಗಪಿಧಾನ **khadga-pidhâna.** *A sheath, a scabbard.*

ಖಡ್ಗಫಲ **khadga-phala.** *The blade of a sword.*

ಖಡ್ಗಹಸ್ತ **khadga-hasta.** Bhairava (Mr. 15).

ಖಡ್ಗಾ **khadgâ.** — ಖಡ್ಗಾಖಡ್ಗಿ. ಖಡ್ಗ-ಅ-ಖಡ್ಗಿ. = ಖಡಾಖಡಿ, etc. Sword to sword: a fight at which swords are mutually used, a sword-fight (ಖಡ್ಗದಿಂ ಖಡ್ಗದಿಂ ಮಾಡುವ ಯುದ್ಧಂ Šmd. 219).

ಖಡ್ಗಿ **khadgi.** Armed with a sword; a swordsman (Râm. 6, 13, 21). 2, *a rhinoceros.*

ಖಡ್ಗಿಮೃಗ **khadgi-mriga.** *A rhinoceros* (ಗಣ್ಡಕ Mr. 163).

Digitized by Google

ಖಣತ್ಕಾರ khaṇat-kâra. A clanging or clanking sound (Abh. P. 13, 37).

ಖಣಿ khaṇi. = ಖಟ್. An imitative sound. (*Cf.* ಕಣ 3; Sk. ಖಣಖಣಾಯ, to tick, tinkle, crack, etc. — ಖಣಿಖಟಿಲ್. dupl. = ಖಟ್‌ಖಟಿಲ್. A sound imitative of the noise produced by the weapons of fighting warriors (J. 22, 7; Bh. 3, 18, 35). — ಖಣಿಖಣಿಖಣಿಲುಖಣಿಖಟ. A kind of repetition of ಖಣಿಖಟಿಲ್ (Bh. 1, 7, 50). — ಖಣಿಮಣಿ. (?). = ಖಣಿಖಟಿಲ್. (ಕಾದುವೆಡೆ Čt. I, 37).

ಖಣಿಲ್ khaṇil. (= ಖಟ್‌ಲ್). An imitative sound: shrill, aloud, ringing, etc. (Tē. ಖಣಿಲ್, ಖನಿಲ್; see ಖಣಿಖಣಿಖಣಿಲು, etc.). — ಖಣಿಲೆನೆ. -ಎನೆ. (Šmd. 22). Shrilly, etc.

ಖಣ್ಡ khaṇḍa. = ಕಣ್ಡ 1. Broken, divided; *a fragment, a part, a piece;* a section, part or division. 2, *candied sugar.* 3, a division of the terrestrial globe (B. 2, 11; 4, 98; My.). 4, the half-moon or crescent (ಅರ್ಧೇನ್ದು Mr. 37). See ಪೋಟ್, ಮುಟ್.

ಖಣ್ಡಕ khaṇḍaka. Breaking to pieces, etc. 2, a fragment, a part. *Cf.* ಕಣ್ಡಿಕೆ 1.

ಖಣ್ಡಣೆ khaṇḍaṇĕ. = ಖಣ್ಡನ. (S. Mhr.).

ಖಣ್ಡನ khaṇḍana. Breaking, dividing, cutting, reducing to pieces; injuring; frustrating; refuting, confuting, etc. See ಅರ್ಧ-. ಈಷತ್-, ಕಡಿ, ಕಡಿಯಿಸು, ಕೊಟ್, ತಟ್.

ಖಣ್ಡಪರಶು khaṇḍa-paraśu. Cutting to pieces with an axe: *Śiva* (ಹರ, ಪರಮೇಶ್ವರ Nn. 165). 2, Paraśurâma (ಜಾಮದಗ್ನ್ಯ, ಪರಶುರಾಮ 165). 3, Gaṇêśa (ಹೇರಮ್ಬ, ವಿನಾಯಕ 165).

ಖಣ್ಡಮಣ್ಡಲ khaṇḍa-maṇḍala. A segment of a circle, an incomplete sphere. (R.).

ಖಣ್ಡಶರ್ಕರೆ khaṇḍa-śarkarĕ. *Sugar in pieces, candied sugar.*

ಖಣ್ಡಶಶಧರ khaṇḍa-śaśadhara. The half-moon or crescent (Bp. 58, 67).

ಖಣ್ಡಶಶಿಶೇಖರ khaṇḍa-śaśi-śêkhara. Śiva (Bp. 4, 62).

ಖಣ್ಡಿಕ khaṇḍika. *Pease* (ಬಟ್ಟಗಡಲೆ Hlâ.; ಕಡಲೆ Mr. 373). See ನೆಲಕಡಲೆ.

ಖಣ್ಡಿತ khaṇḍita. Vulgar form of ಕಣ್ಡಿತ, q. v.

ಖಣ್ಡಿತ khaṇḍita. Cut, taken in pieces; destroyed; refuted; betrayed. (Bp. 39, 56).

ಖಣ್ಡಿತೆ khaṇḍitĕ. A woman whose husband or lover has been guilty of infidelity. (R.).

ಖಣ್ಡಿಸು khaṇḍisu. = ಖಣ್ಡ್ರಿಸು. To break, to crush, to cut; to destroy; to disappoint, etc.; to refute (in argument, My.). ಖಣ್ಡಿಸಿದಪಂ (Šmd. 274). ಬರ್ಪ ಅಮ್ಬಂ ನಿಶಿತವಿಶಿಖದಿಂ ಖಣ್ಡಿಸಿದಂ (274). See Bp. 4, 64; 24, 21. 39. 82; 27, 41; 32, 34; 38, 64; 49, 19; Bh. 8, 23, 21. 22; J. 2, 41; 4, 37. 44; 12, 32; 22, 20. 23. 30. 32.

ಖಣ್ಡೇರಾವು khaṇḍê-râvu. An incarnation of Śiva (Mhr., *cf.* ಖಣ್ಡಪರಶು); N. (My.).

ಖಣ್ಡೋಜಿ khaṇḍôji. = ಖಣ್ಡೇರಾವು. (My.).

ಖಣ್ಡೋಬಾ khaṇḍôbâ. = ಖಣ್ಡೇರಾವು. (Mhr., R.).

ಖಣ್ಡ್ರಿಸು khaṇḍrisu. = ಖಣ್ಡಿಸು. (My.; Bh. 6, 4, 89).

ಖತ್ kat. = ಕತ್ತು, q. v. (My.).

ಖತಮಾಲ kha-tamâla. A cloud; smoke. (R.).

ಖತಾವಣಿ khatâvaṇi. The roll or paper on which are abstracted, into distinct heads, the items of the day-book; abstracting and entering items (Mhr.; C.).

ಖತಿ khati. Vulgar form of ಕತಿ, q. v.

ಖತಿಲಕ kha-tilaka. The sun. (R.).

ಖತ್ರ khatra. A kind of musical instrument (Bp. 19, 8).

ಖತ್ವ khatva. The letter ಖ (Šmd. 339. 345).

ಖದಿರ khadira. = ಕದಿರ, ಕಯ್ರು. *The tree Acacia catechu* Willd., and its resin which is called Catechu, Khayar, or Terra japonica (see ಕಾಚು).

ಖದಿರತಾಮ್ಬೂಲ khadira-tâmbûla. = ಕಯ್ರದಮ್ಬುಲ. Catechu and betel.

ಖದಿರಿ khadiri. *A sensitive plant, Mimosa pudica.*

ಖದ್ಯೋತ kha-dyôta. *A fire-fly;* the sun.

ಖನಕ khanaka. Digging; a digger, a miner, a housebreaker. 2, *a rat,* a bandicoot (ಉನ್ದುರ, ಹೆಗ್ಗಣ Mr. 164).

ಖನನ khanana. Digging; excavating; burying. See ಅಂಗುಲಿ-, ನಖ-, ಅಗಟ್ತು, ಅಗುಟ್, ಅಗುದು'ಸು, ಅಗೆ, ಕಪ್ಪು, ಕುಟ್, ಗಬ್ಬರಿಸು.

ಖನನವಿವರಣ khanana-vivaraṇa. A manner of digging. See ಹದಿ.

ಖನಿ khani. = ಕಣಿ 2, etc. *A mine;* a quarry.

ಖನಿಜ khani-ja. A mineral (B. 4, 15. 94; My.).

ಖನಿತ್ರ khanitra. An instrument for digging, *a spade, a hoe,* etc.

ಖಪುರ khapura. *The betel-nut tree, Areca faufel or catechu* (ಪೂಗ, ಅಡಕೆ Nn. 102; ಪೂಗ Mr. 517). 2, ಖ-ಪುರ, Tripura (ತ್ರಿಪುರ 102; ಪುರ 517). 3, the mouth (ವಕ್ತ್ರ, ಮುಖ 102; ಮುಖ 517). 4, a tree (ಭೂಜ, ಮರ 102; ಭೂಜ 517). 5, a buffalo (ಲುಲಾಯ, ಕೋಣ 102). 6, disrespect, disgrace (ಅವಮಾನ 102).

ಖಪ್ರವಾಹ kha-pravâha. The celestial Ganges (My.).

ಖಪ್ರವಾಹಜೂಟ khapravâha-jûṭa. Śiva (My.).

ಖಯ khaya. (Mhr. ಖಯ, ಖೈ, conceit; restiveness). — ಖಯಖೋಡಿ. A malignant calumniator (Sd.).

ಖರ khara. = ಕರ 2. Hard, harsh, rough (ಬಿಟ್ಟಹದ Mr. 228); *sharp, hot;* sharp-edged; sharp, pungent; cruel. 2, *an ass* (ಕತ್ತೆ Nn. 80). 3, the twenty-fifth year in the cycle of sixty (C.). 4, N. of a râkshasa (J. 18, 4; Râm. 3, 6 sum.).

ಖರಕರ khara-kara. Hot-rayed; the sun. (My.). 2, a certain metrical foot (Čh.).

ಖರಕಿರಣ khara-kiraṇa. = ಖರಕರ. (Bp. 25, 46).

ಖರಡೆ kharaḍĕ. = ಕರಡು. See ಪಕ್ಕಾ-.

ಖರಣಸ್ khara-ṇas. *Sharp-nosed.*

ಖರಣಸ khara-ṇasa. *Sharp-nosed.*

ಖರಪುಷ್ಪೆ khara-pushpĕ. *A kind of Ocymum* (see ನಾಯಿತುಳಸಿ).

ಖರಮಂಜರಿ khara-manjari. *The plant Achyranthes aspera.*

ಖರವೈರಿ khara-vairi. Râma (My.).

ಖರಶಾಣ khara-śâṇa. = ಕರಸಾಣೆ. A grindstone (Čpr. 1, 44); a sharp saw.

ಖರಾನ್ತಕ khara-antaka. Râma (Râm. 3, 6, 45; J. 20, 12).

ಖರಾರಿ khara-ari. = ಖರವೈರಿ. (My.).

Digitized by Google

ಖರಾರು kharâru. A currycomb (My.; Mhr., H. ಖರಾರಾ; see s. ಕೊರವ).

ಖರಾಶ್ವೆ kharâśvĕ. *The plant Celosia cristata.*

ಖರಾಸುರ khara-asura. = ಖರ No. 4. (Râm. 3, 6, 55).

ಖರಿಯ khariya. = ಖರೆ 2 q. v., ಖರೆಯ. (B. 5, 9. 79. 84. 122).

ಖರೀದಿ kharîdi. Purchasing; a purchase (C.; Mhr., H. ಖರಿದಿ); price, value (C.).

ಖರು kharu. (= ಖರ). Harsh, cruel. (R.; *cf.* ಕರು 1?).

ಖರೆ kharĕ. 1. *The grass Andropogon serratus.* See ದೇವತಾಡ & ವೇಣಿ.

ಖರೆ kharĕ. 2. True (C.; Mhr. ಖರಾ).

ಖರೆಯ kharĕya. = ಖರಿಯ, etc. (B. 5, 87. 102. 127. 131. 132. 145).

ಖರ್ಚು kharču. = ಕರ್ಚು, etc. Expenditure, consuming; expense, money, etc. expended; costs (C.; Mhr., H.; ವ್ಯಯ Si. 393). See B. 5, 106. 111. 271. 302; Prv. s. ಮೂಲು.— ಖರ್ಚು ವೆಚ್ಚ. dupl. (C.; Mhr. ಖರ್ಚವೇಚ).

ಖರ್ಚುದಾರ kharču-dâra. A man who makes expenses or bears them; a prodigal man, a spendthrift (C.).

ಖರ್ಜು kharju. = ಕಜ್ಜ. *Itch, scab.* 2, a kind of kêsu or Arum (ಮರಸಣಿ Mr. 149).

ಖರ್ಜುರ kharjura. = ಖರ್ಜೂರ. Silver. 2, tin (ತ್ರಪು Mr. 135).

ಖರ್ಜೂರ kharjûra. = ಕರ್ಜೂರ, etc. *The date tree, Phoenix dactylifera* L. (ಉತ್ತುತ್ತೆ Mr. 145, o. r. ಉತ್ತುತ್ತೆ). 2, *silver.* ಖರ್ಜೂರ ಹಣ್ಣು ಆಗುವಾಗ್ಯೆ ಕಾಗೇ ಬಾಯಿಗೆ ಹುಣ್ಣು (Prv.).

ಖರ್ಜೂರಿ kharjûri. *The wild date tree, Phoenix sylvestris* L.

ಖರ್ಪರ kharpara. = ಕರ್ಪರ, etc. The skull; the half of a skull; the shell of a tortoise (Čpr. 2, 44); a beggar's bowl or dish (V. 14, 30); an umbrella. 2, a thief; a rogue. 3, N. of a country (Bp. 61, 30).

ಖರ್ಪರಿ kharpari. = ಕರ್ಪರಿ No. 1. (Sk.). 2, = ಕರ್ಪರಿ No. 2, q. v.

ಖರ್ವ kharva. Mutilated, maimed; *short, low.* 2, *a dwarf.* 3, ten thousand millions, (or 37 cyphers preceded by 1). ಖರ್ವ- ಪದ್ಮ- ಕ್ಷೋಣಿ- ಶಂಖ- ಕ್ಷಿತಿ- ಕ್ಷೋಭಪೂರ್ವಮ್ ಅಪ್ಪ ಅಂಕೆಯಾದಿಗೆ ಮಹತ್-ಶಬ್ದ ಬರೆ ತೋರ್ಪವಟ ದಶಕಂಗಳ್ ಅಕ್ಕು, ಇನ್ನು ಛತ್ತೀಸತಾಣವರೆ (o. r. ಚೌವೀಸ) ಸಂಖೆಯಕ್ಕಂ, ಸರ್ವಕ್ಕೆ ಇದೆ ಸಂಜ್ಞೆ; ಧಾನ್ಯದ ಅಂಕೆಗೆ ಮುನ್ದೆ ತೋರ್ವ ಅಂಕೆ ಮಾನ, ತತ್ಪೂರ್ವಂಕೆ ಬಳ್ಳಮ್, ಆ ಪೂರ್ವಂಕೆ ಕೊಳಗ, ತತ್ಪೂರ್ವಂಕೆ ಅಯ್ಗುಳಂ, ಮೊದಲಂಕೆಯದು ಕಣ್ಡುಗಂ (Mr. 357). 4, one of the nine treasures of Kubêra.

ಖರ್ವಶಾಖ kharva-śâkha. *Dwarfish.*

ಖರ್ವೂಜ kharvûja. = ಕರಬೂಜು, etc. The water-melon (Sk.; Pers.).

ಖಲ khala. = ಕಳ 1, etc., ಖಳ. *A rogue, a scoundrel;* low, base, inferior, etc. (ನೀಚ, ಪಿಶುನ, ದುರ್ಜನ Mr. 229; see Nr. s. ಕೆಡುಕ and Nn. s. ಕ್ರೂರ). 2, *a threshing-floor.* 3, sediment, dregs, the deposit of oil, etc. 4, contest, battle. 5, = ಕಲ್, etc., a metal or stone mortar (Mhr.). *Cf.* ಖಲ್ಲ.

ಖಲಕರಣ khala-karaṇa. Threshing or treading out corn. See ಒಕ್ಕು.

ಖಲತಿ khalati. *Bald-headed.*

ಖಲಧಾನ್ಯ khala-dhânya. *A threshing-floor.*

ಖಲನ್ಯಾಯ khala-nyâya. An inferior way, doctrine, etc. (Šmd. 272).

ಖಲಪು khalapu. *A sweeper.*

ಖಲಿನಿ khalini. *A multitude of threshing-floors.*

ಖಲೀನ khalîna. *The bit of a bridle* (ಕಡಿಯಣ Nn. 59).

ಖಲು khalu. *A particle expressing prohibition and conciliation, indicating inquiry and certainty,* etc.

ಖಲೂರಿಕೆ khalûrikĕ. *A place for military exercise* (ಗರುಡಿ ಸಾಧನೆಯ ಮನೆ Mr. 197; see ಶ್ರವ 1 and ಗರುಡಿ).

ಖಲೇವಾಲಿ khalê-vâli. *A post fixed in the centre of a threshing-floor, to which the cattle are attached as they go round to tread out the corn.*

ಖಲ್ಯೆ khalyĕ. *A multitude of threshing-floors.*

ಖಲ್ಲ khalla. A little case or cap formed by rolling up paper, etc. 2, a stone or vessel for grinding drugs, etc. (Sk.; R.).

ಖಲ್ವಾಟ khalvâṭa. Bald-headed. (R.).

ಖವಖವಿಸು khavakhavisu. To burn, to long, to suffer impatient desire (Râm. 6, 51, 13; Mhr. ಖವಖವಣೇಂ).

ಖಸ khasa. *Itch, scab.*

ಖಸಿ khasi. = ಕಸಿ. (R.).

ಖಸೂಚಿ kasûči. An expression of reproach at the end of a compound. (R.).

ಖಳ khaḷa. = ಖಲ. (Šmd. 25).

ಖಳ್ಗ khaḷga. = ಕಳ್ಗ, etc. (ಅಡ್ಡಾಯುಧ, etc. Hlâ.).— ಖಳ್ಗಧಾರೆ. The sharp edge of a sword (Abh. P. 13, after 133).— ಖಳ್ಗಧೇನು. A female rhinoceros (Čpr. 5, after 64).

ಖಳ್ಗಾಶನಿ khaḷga-aśani. Who has a sword like a thunderbolt (Čpr. 1, 142).

ಖೞಿಲೆ khaḻalĕ. = ಖಱಿಲೆ, q. v. (ಗ್ರೀಷ್ಮಋತು) ಎರ್ದು ಬಿಸುಟನು ಶಿಶಿರಋತುವನು; ಖಡಿಲೆ ಜಡಿದು ವಸನ್ತವನು, ಬಲುಜಳದ ದಾಡಿಯನ್ ಅಟ್ಟಿದನು, ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ ದಾಹಿಸಲು (Bhâgavata 10, 18, 2).

ಖೞಿ khaḻi. = ಖಣಿ. — ಖಡಿಖಟಲುಖಟಲು. rep. (J. 27, 7).

ಖೞಿಲ್ khaḻil. = ಕಡಿಲ್, ಖಣಿಲ್. — ಖಡಿಲೆನೆ. -ಎನಿ. (Šmd. I). Shrilly, loudly, roughly, etc.

ಖೞಿಲೆ khaḻilĕ. Loudly, with a rough voice. ಖಡಿಲೆ ನುಡಿದು (Šmd. 28, o. r. ಖಡಿಲ್).

ಖಾಡ khâḍa. = ಖಡ, ಖಡ್ಗ. — ಖಾಡಾಖಾಡಿ. -ಅ-ಖಾಡಿ. = ಖಡಾಖಡಿ. Athletic sports at which also swords are used, a fierce duel, a wrestling match (My.; ಮಲ್ಲಯುದ್ಧ Bhn. 4; Bh. 3, 13, 35).

ಖಾಣ khâṇa. (Šmd. 23). = ಖಾನ 1. Food; fodder (S. Mhr.; H.; Mhr. ಖಾಣೇಂ). See Bp. 22, 27; 27, 52; ಹುಲ್ಲು-.

ಖಾಣ್ಡವ khâṇḍava. = ಕಾಣ್ಡವ. N. of a forest in Kurukshêtra, burnt by Agni with the assistance of Arjuna and Krishna (Bh. 1, 20 sum.).

ಖಾತ khâta. Dug; a hole. 2, *a square or large tank* (ಪುಷ್ಕರಿಣಿ, ಹೊಕ್ಕರಣೆ Mr. 417).

ಖಾತಕ khâtaka. A digger; a hole, a ditch, etc. See ದೇವ-.

ಖಾತಿ khâti. = ಖಾತೆ 2. (B. 5, 125).

ಖಾತಿಕೆ khâtikĕ. = ಕಾರಿಗೆ, ಖಾರಿಗೆ, ಗಾರಿಗೆ. A moat, a ditch.

ಖಾತೆ khâtĕ. 1. *An artificial pond* (ಪುಷ್ಕರಿಣಿ Hlâ.).

ಖಾತೆ khâtĕ. 2. An account as appearing upon the day-book; the range or sphere (of rule, sway); province, proper office; department (C.; B. 5, 218; Mhr. ಖಾತೇಂ; see ವಿದ್ಯಾ-).

ಖಾದ khâda. = ಖಾದನ. (R.).

Digitized by Google

ಖಾದನ khâdana. *Chewing, eating;* food. See ಕರ್ಜು, ಕಾರ್, ಕುಮುಕು, ತಿನ್.

ಖಾದನಪರೀಕ್ಷೆ khâdana-parîkshĕ. Tasting. See ಸವಿ.

ಖಾದನವಿಶೇಷ khâdana-visêsha. A certain manner of eating. See ಮುಕ್ಕು.

ಖಾದಿ khâdi. = ಕಾದಿ. (S. Mhr., Mhr. ಖಾದೀ; Si. 223).

ಖಾದಿತ khâdita. *Eaten.*

ಖಾದಿರ khâdira. (fr. ಖದಿರ). Made of or coming from the Acacia catechu; catechu. (J. 33, 37).

ಖಾಣ khâṇa. 1. = ಖಾಣ. (My.).

ಖಾನ khâna. 2. A prince, a king, a chief; a title borne by Mohammadan nobles and assumed by other Mohammadans (My.).

ಖಾನಿ khâni. = ಖಾನೆ. (My.).

ಖಾನಿಗಿ khânigi Relating to a house: domestic, private, household (My.; Br.; Mhr., H. ಖಾನಗೀ).

ಖಾನೆ khânĕ. = ಕಾನೆ, ಖಾನಿ. A place; a house, *e. g.* in ಕಾರ್ಖಾನೆ (C.; Mhr., H.); a sliding box, a drawer (S. Mhr.); divisions in a drawer (My.). — ಖಾನೆಸುಮಾರಿ. Numbering the houses of a town or village; the number taken; a census of the population, also of the live stock (My.; Mhr., H.).

ಖಾಮಖಾ khâmakhâ. Positively, certainly; necessarily (My.; Mhr., H.).

ಖಾರಿ khâri. *A measure of capacity, equivalent to sixteen droṇas or about three bushels* (ಕಣ್ಡುಗ Si. 329).

ಖಾರಿಗೆ khârigĕ. (Šmd. 23). = ಕಾರಿಗೆ, etc. Tbh. of ಖಾತಿಕೆ (Šmd. 363 Mdb.).

ಖಾರೀಕ khârîka. (A land) *holding or sown with one khâri of grain.*

ಖಾರೀವಾಪ khârî-vâpa. *Sown with a khâri of grain.*

ಖಾಲಿ khâli. Empty, as a house, etc., vacant. 2, unemployed (C.; Mhr., H. ಖಾಲೀ). 3, useless (My.).

ಖಾವುಳ khâvuḷa. A kind of tone or note (Bp. 19, 10).

ಖಾಸ khâsa. = ಕಾಸ 2. (Šmd. 338).

ಖಾಸಾ kâsâ. = ಕಾಸಾ.

ಖಾಸಾಸ್ವಾರಿ khâsâ-svâri. The equipage, procession, or train of a chieftain in person; the chieftain in person (My., also ಖಾಸ್ಸವಾರಿ; Br.; Mhr., H.).

ಖಿಂಕೃತ khiṅ-krita. The sound produced by a (flying) arrow (Mr. 89).

ಖಿಜಮತ khijamata. Service or attendance (My.; Mhr., H. ಖಿದಮತ).

ಖಿಜಮತಗಾರ khijamata-gâra. A servant of great men for petty offices about the person (Mhr., H., ಖಿದ-; B. 5, 286).

ಖಿಜಮತಗಾರಿ khijamatagâri. The office of a khijamatagâra (Mhr., H. ಖಿದ-; B. 5, 284).

ಖಿನ್ನ khinna. Depressed, distressed, suffering pain or uneasiness, wearied. See ಸಂ-; Bp. 9, 25; J. 24, 25. 74.

ಖಿಲ khila. *A piece of waste or uncultivated land.* 2, a supplement. 3, emptiness; anything vain, empty, or fruitless. (My.; J. 27, 9). 4, remainder. 5, a gap. See ಅ-, ನಿ-.

ಖಿಲಕ್ಷೇತ್ರ khila-kshêtra. = ಖಿಲ No. 1. See ಬೀಡ್.

ಖಿಲಾತು khilâtu. A robe of honour (Mhr., H.; R.).

ಖಿಲ್ವ khilva. = ಕಿಳ್, q. v.

ಖಿಳಿ khiḷi. N. of an animal (Bh. 3, 13, 16).

ಖುದ khuda. God (C.; Persian ಖುದಾ).

ಖುದ್ದು khuddu. Own, proper; in person, self (C.; Mhr., H. ಖುದ್).

ಖುಮ್ಮರಿ khummari. A certain feat of wrestlers (Čpr. 5, 77).

ಖುರ khura. = ಕುರ 2, ಕ್ಷುರ. *A hoof.*

ಖುರಣಸ್ khura-ṇas. *Having a nose like a hoof.*

ಖುರಣಸ khura-ṇasa. *Having a nose like a hoof.*

ಖುರಪುಟ khura-puṭa. A hoof (J. 13, 2; Č. Bp. 47, 35).

ಖುರಾಕು khurâku. Rich, nutritive diet, especially as prescribed for a person or an animal out of condition (My.; Mhr., H.).

ಖುರಾಣ khurâṇa. = ಕುರಾಣ, etc.

ಖುರಾನು khurânu. The Koran (C.; Mhr. ಕುರಾನ; M. ಕುಱುವಾನ್). ಇಕ್ಕೋದು ಗಾಳ, ಓದುವದು ಖುರಾನು (Prv.).

ಖುರಾಸಾನಿ khurâsâni. — ಖುರಾಸಾನಿಯೆಣ್ಣೆ. An inferior kind of gingillie oil (My.).

ಖುರ್ದುಬುರ್ದು khurdu-burdu. Embezzlement (My.; Br., H.).

ಖುರ್ನಾಸ khurnâsa. = ಖುರ್ನೀಸು. (S. Mhr.).

ಖುರ್ನೀಸು khurnîsu. Obeisance (Sd., H.).

ಖುಲಾಸ khulâsa. = ಕುಲಾಸ. Openness (of a place, of a bundle); emptiness, roominess; evidence, clearness; unrestraint, freedom; open, etc. (My.; Mhr., H.). *Cf.* ಕುಲ್ಲಾ.

ಖುಲ್ಲ khulla. Small, little; low, mean, vile; wicked (Bp. 18, 37; 21, 22. 40; 43, 40; Bh. 2, 14, 65). 2, impatience, anger, wrath (ಮುನಿಸು Mr. 234). — *Cf.* ಕೂಚ?

ಖುಲ್ಲಕ khullaka. = ಖುಲ್ಲ No. 1. (R.).

ಖುಲ್ಲತನ khullatana. Meanness, etc. (Bp. 20, 15).

ಖುಷಾಮತು khushâmatu. Flattery, fawning (My.; Mhr., H.).

ಖುಷ್ಕರೀದಿ khushkarîdi. Purchase made willingly or without any constraint: what is purchased without any advance or dispute (My.; H.).

ಖೂನ khûna. An indication, a mark, a sign (ಪಾಲಿ Čb.; Mhr. ಖೂಣ; see K. ಕೂನ್ 3).

ಖೂನಿ khûni. Murder (C.; Si. 297; B. 5, 268; Mhr., H. ಖೂನ).

ಖೂಬು khûbu. Well, finely, handsomely; copiously (S. Mhr.; Mhr., H. ಖೂಬ).

ಖೆ khĕ. That has been dug. See ಪರಿ-.

ಖೇಚರ khê-čara. Moving in the air; a bird (ಖಗ Nn. 46); a deity (ಖಗ 46); a Gandharva (135; ಹಾಹಾ 153; Čpr. 6, 6. 19).

ಖೇಚರಾಹಿ khêčara-ahi. Râhu (Mr. 39).

ಖೇಟ khêṭa. *Phlegm* (ಕಫ, ಶ್ಲೇಷ್ಮ Nn. 23). 2, = ಖೇಡ, a village; a small town (ಪುರ, ಪಟ್ಟಣ 23; ಗ್ರಾಮಧಾನ Mr. 188). 3, tableland (ಗಿರಿಸಾನು, ಬೆಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲ್ 23). 4, a shield (ಅಡ್ಡಣ, ಖೇಡೆಯ 23). 5, hunting. 6, *bad, vile, inferior.*

ಖೇಟಕ khêṭaka. *A village.* 2, = ಖೇಡೆಯ, *a shield* (ವಸು, ಹರಿಗೆ Nn. 17).

ಖೇಟನ khêṭana. Hunting, the chase (ಬೇಣ್ಟೆ Mr. 270).

ಖೇಡ khêḍa. = ಖೇಟ. A village (ಗ್ರಾಮಾಧಾನ, ಖೇಟಕ Hlâ.; Râm. 5, 8, 74). 2, a man overcome by terror (Bh. 3, 13, 41; Mhr.: a queer fellow). — ಖೇಡದಾರಯ್ಯ. N. See ಉಮ್ಮಟ-.

Digitized by Google

ಖೇದತನ khêdatana. The state of being confused or overcome by terror (Bh. 3, 19, 37).

ಖೇಡೆಯ khêḍĕya. = ಖೇಟ No. 4, ಖೇಡ್ಯ 1. A shield (ಖೇಟ, ಅಸ್ತ್ರ Nn. 23).

ಖ್ಯೇಡ್ಯ khêḍya. 1. = ಖೇಡೆಯ. (ಹರಿಗೆ Si. 290). ಖೇಡ್ಯವುಳ್ಳವನು (ಚರ್ಮಿ, ಫಲಕಪಾಣಿ, ಹಲಿಗೆಯುಳ್ಳವನು 281).

ಖೇಡ್ಯ khêḍya. 2. A stockade for impaling wild elephants (My.).

ಖೇದ khêda. *Sorrow, grief, distress, despondency* (ಅತಿದುಃಖ, ಅತ್ಯನ್ತದುಃಖ Nn. 55; ದುಃಖ Śmd. 393 Cm.; see Kâvy. I, 2, 52-55; ಉಮ್ಮಳ). 2, neighing; roaring (ಹಯಸಿಂಹನಾದ 55). 3, little (ಸ್ವಲ್ಪ, ಅಲ್ಪ 55; *cf.* ಕಿಱಿದು?). 4, a bamboo (ತ್ವಕ್ಸಾರ, ಬಿದಿರ್ 55). 5, poison (ಗರಲ, ವಿಷ 55). — ಖೇದಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To become full of grief (B. 2, 47).

ಖೇದವಿಡಮ್ಬನ khêda-viḍambana. The expression of sorrow, etc. (Śmd. 393).

ಖೇದಿಸು khêdisu. To feel grieved, etc. (Abh. P. 9, after 15; My.). See ಪ್ರತಿ-.

ಖೇಪು khêpu. A single time, a turn (Mhr., H. ಖೇಪ; R.).

ಖೇಯ khêya. *A moat, a ditch.*

ಖೇಲ khêla. (= ಖೇಳ). Moving to and fro; (playing).

ಖೇಲನ khêlana. Shaking, moving to and fro; *play, sport.*

ಖೇಲೆ khêlĕ. *Play, sport.*

ಖೇಳ khêḷa. (= ಖೇಲ). A man who makes sport of, or acts against (? Bp. 23, 2). 2, a Malayâḷa man (ಮಲೆಯನಾ ಖೇಳನ್ ಅಕ್ಕಂ, Mr. 382, o. rs. ಮಲೆಯಾಳುವಂ ಖೇಳಂ, ಮಲೆಯಾಳವಂ-, ಮಲೆಯಾಳನುಂ-; *cf.* ಕೇರಳ?).

ಖೈರು khairu. Welfare; good condition of things outward; goodness (Mhr., H. ಖೈರ; R.).

ಖೊಪ್ಪರ khŏppara. (Śmd. 23). (= ಕೊಪ್ಪರ, etc.?). ಖೊಪ್ಪರದಣ್ಡೆ in Mr. 299 might be read ಖೊಪ್ಪರ ದಣ್ಡೆ, in which case ದಣ್ಡೆ (= ದಣ್ಡ) might mean "arm". *Cf.* K. ಕೊಪ್ಪರ.

ಖೊಪ್ಪರಿಸು khŏpparisu. = ಕೊಪ್ಪರಿಸು, q. v.

ಖೋ khô. The sound khô in a play of children. 2, the sound khô in a fight. ಖೋ ಯೆನ್ದು, ಉಬ್ಬಿ, ಬೊಬ್ಬಿಱಿದು (Râm. 3, 6, 8). See Râm. 6, 14, 18; C. Bp. 42, 25. — ಖೋ ಆಡು. To engage in a certain play at which the continual utterance of ಖೋ is the chief thing (S. Mhr.; B. 1, 16).

ಖೋಜಾ khôja. = ಕೊಜ್ಜೆ. (Si. 259).

ಖೋಡ khôḍa. = ಖೋಲ. *Limping, lame.* 2, a certain feat of wrestlers (Čpr. 5, 77).

ಖೋಡಿ khôḍi. An evil disposition; a vice, a defect (in a horse, etc.); an error, a flaw (in a speech, etc.); —ill-disposed; having a bad habit; a mean, miserable wretch (S. Mhr.; Mhr.; *cf.* ಕೋಡಿ 2).

ಖೋಡಿತನ khôḍitana. An evil disposition; the state of being bad or mischievous (S. Mhr.).

ಖೋರ khôra. = ಕೋರ 1, q. v.

ಖೋಲ khôla. = ಖೋಡ. Limping, lame. *Cf.* ಕುಣ್ಟು?

ಖೋಲಿ khôli. A quiver (Sk.).

ಖ್ಯ khya. = ಖ್ಯಾತ. See ಪ್ರ-.

ಖ್ಯಾತ khyâta. Known, named, called; told; *well-known, celebrated, famous.* See ನೆಗಟ್.

ಖ್ಯಾತಗರ್ಹಣ khyâta-garhaṇa. *Ill-reported, detested, notoriously vile.*

ಖ್ಯಾತಯಶ khyâta-yaśa. A man of great celebrity (Kâvy. III, 3, B, 172).

ಖ್ಯಾತಿ khyâti. *Fame, celebrity, glory.* See ನೆಗಟ್; Prv. s. ನೀತಿ.

ಖ್ಯೆ khyĕ. Appearing; being known, known; etc. See ಸಂ-.

ಖ್ಯೇಯ khyêya. Apt to appear or to be known; etc. See ಸಂ-.

ಗ್ G

ಗ್ g. The twenty-third letter of the Alphabet (Śmd. 12. 21). About its character see *e. g.* 54. 78. 203. 204. 205. 206. 275. 284. 289. 381. 385. 386. Occasionally an initial ಗ್ appears as ಬ್, see *e. g.* ಗೊಬ್ಬಳಿ, ಗೊಮ್ಮೆ 2, ಗೊಳಲಿ.

ಗ ga. 1. The letter ಗ್ when pronounced with the short a, as is generally done at school.

ಗ ga. 2. = ಗೆ, ಗ್ಯೆ, (ಗಂ). An affix for the formation of words denoting time, *e. g.* ಆಗ, ಈಗ. *Cf.* ಗಡು 1.

ಗ ga. 1. (= ಕ 1). An affix for forming masculine nouns (Śmd. 237), probably taken from Sk.

ಗ ga. 2. *Going, moving; entered, staying, being, abiding in; referring to, standing in connection with.* 2, the third of the seven primary notes of music (ಗಾನ್ಧಾರ Mr. 76; see ಸಪ್ತಸ್ವರ). 3, sign for a metrically long syllable (Čh.; Mr. 363). 4, the number three (Mr. 349).

ಗಂ gaṁ. (= ಗ 2). Limit; up to, unto, till, *e. g.* ಅನ್ನೆಗಂ, ಇನ್ನೆಗಂ, ಎನ್ನೆಗಂ (Śmd. 295).

ಗಂಹರ gaṁhara. = ಗಹ್ವರ. See Prv. s. ಯೌವನ; Śiv. 1, 50.

ಗಕಾರ ga-kâra. The letter ಗ (Śmd. 11. 342).

ಗಕುಂ gakuṁ. In a pitch-dark manner. ಕತ್ತಲೆ ಗಕುಂ ಮುಚ್ಚಿ ಕೊಣ್ಡಿತು (My.).

ಗಕ್ಕನೆ gakkanĕ. = ಕಕ್ಕನೆ, ಚಕ್ಕನೆ. Quickly, suddenly (C.; Dp. 40, 1).

ಗಕ್ಕು gakku. The marone-backed heron, Ardea grayii (Bd.).

Digitized by Google

ಗಗಣ gagaṇa. = ಗಗನ. *The sky; the atmosphere.*

ಗಗನ gagana. *The sky; the atmosphere* (ಬಾನ್, etc. Kk. 88). 2, a zero (see ಕೃತಯುಗ). 3, a certain metrical foot (Ĉh.). — ಗಗನದರಳ್. -ಅರಳ್. A flower in the sky: any unreal or fanciful thing, an impossibility (Bp. 42, 3). See Prv. s. ಜಗಲಿ.

ಗಗನಗಂಗೆ gagana-gaṅgĕ. The celestial Ganges (Ĉpr. 4, 31).

ಗಗನಚರ gagana-ĉara. Moving in the air; a bird; a planet; a male gandharva.

ಗಗನಚರಿ gagana-ĉari. A female gandharva (Šsv. 3, after 35).

ಗಗನಚಾಪ gagana-ĉâpa. A rain-bow. (Bp. 42, 3).

ಗಗನಮಣಿ gagana-maṇi. The sun (ರವಿ Bhn. 62; Bp. 56, 31; J. 8, 45).

ಗಗನಲಕ್ಷ್ಮಿ gagana-lakshmi. The sky regarded as a woman (Ĉpr. 1, 69; 1, after 101).

ಗಗನಲತೆ gagana-latĕ. A creeper or tree (supposed to be) in the air (Abhâ. 6, 24).

ಗಗನಸ್ಥಲೀರಮೆ gagana-sthalî-ramĕ. = ಗಗನಲಕ್ಷ್ಮಿ (Rsv. 8, 118).

ಗಗನಾಂಗಣ gagana-aṅgaṇa. The sky (ವಿಗ್ರಹ, ಆಕಾಶ Nn. 98).

ಗಗನಾಮ್ಬುಧಿ gagana-ambudhi. The sky regarded as an ocean (J. 8, 46).

ಗಗನಾರವಿನ್ದ gagana-aravinda. A sky-lotus: any unreal or fanciful thing (My.).

ಗಗನಿದೇವ gagani-dêva. N. (Bp. 59, 2).

ಗಗ್ಗರ gaggara. = ಕಗ್ಗರಿ, ಕಗ್ರ, ಗಂಗರ, (ಘುರ್ಘುರ). A hollow ornamented silver ring in which there are pebbles, etc. that when shaken, emit the sound of *gala gala* (My.). — ಗಗ್ಗರಗೋಲು. -ಕೋಲು. A pole to which gaggaras are attached (My.).

ಗಗ್ಗರಿ gaggari. = ಕಗ್ಗರ, etc., (ಘುರ್ಘುರಿ). A hollow ring of brass, containing bits of metal, etc. to produce a jingling noise when shaken (S. Mhr.; My. occasionally).

ಗಗ್ಗು gaggu. = ಕಗ್ಗು, etc., (ಗಬ್ಬು). (S. Mhr.).

ಗಗ್ರ gagra. = ಕಗ್ಗರ, etc. (My.).

ಗಗ್ರೆ gagrĕ. (= ಕೊಳೆ). See ಕಮ್ಮ-, ಬಿಳಿಯ-. (Tē. ಗಗ್ಗರೆ, ಗಗ್ಗರಿ).

ಗಂಗ gaṅga. 1. = ಗಂಗಿ, ಗಂಗೆ 1. (Probably connected with ಗಲ, the throat; Mhr., H. ಗಳಗಣ್ಡ, a dewlap). — ಗಂಗದೊವಲು. -ತೊವಲು. The dewlap of an ox (ಸಾಸ್ನೆ, ಗಲಕಮ್ಬಲ Si. 319).

ಗಂಗ gaṅga. 2. N. of a dynasty (at the time of which Nâki, *i. e.* Nâgavarma, lived; see ರಕ್ಕಸಗಂಗ s. ಅಜಿತಸೇನ ಪಣ್ಡಿತ). — ಗಂಗಚೂಡಾಮಣಿ. The gem (*i. e.* the best) of the Gaṅga kings (Šmd. 68). — ಗಂಗಮಾಳಿ. N. of females among the Gaṅgaḍikâras (My.).

ಗಂಗಡಿಕಾಱ gaṅgaḍi-kâṟa. A man of the lowest caste (of the four), a respectable Šûdra (ಅನ್ತ್ಯ Mr. 375; My.). ಗಂಗಡಿಕಾಱವೊಕ್ಕಲಿಗ s. ಅಪ್ಪಾದಿಕಜಾತಿ.

ಗಂಗರ gaṅgara. = ಕಗ್ಗರ, etc. ಉಂಗರ ದೊಡ್ಡದಾದರೆ ಗಂಗರ ವಾದೀತೇ? (Prv.).

ಗಂಗಲ gaṅgala. Another form of ಗಂಗೆ 2; *cf.* ಗಂಗಾಮ್ಬಿಕೆ, ಗಂಗಾಮ್ಬೆ. — ಗಂಗಲಾಮ್ಬೆ. -ಅಮ್ಬೆ. N. (Bp. 4, 16).

ಗಂಗಳ gaṅgaḷa. = ಗಂಗಾಳ. (My.). See Prv. s. ಮಂಗಳವಾರ.

ಗಂಗಸಾಗರ gaṅga-sâgara. Arrack (Ĉ. Bp. 47, 45). 2, N. of a village (My.).

ಗಂಗಾಜಮುನಾ gaṅgâ-jamunâ. The Ganges and Yamunâ rivers. 2, a cloth of which the border on one side is of one colour and on the other of another (Mhr., H.; B. 3, 103; My.).

ಗಂಗಾಜೂಟ gaṅgâ-jûṭa. Šiva (Bp. 35, 55).

ಗಂಗಾತೋಯ gaṅgâ-tôya. Ganges-water (J. 26, 46).

ಗಂಗಾದೇವಿ gaṅgâ-dêvi. A water goddess (My.); N. (Bp. 4, 49; 11, 28; 59, 7).

ಗಂಗಾಧರ gaṅgâ-dhara. *Šiva.*

ಗಂಗಾಧರೇಶ್ವರ gaṅgâdhara-îšvara. Šiva. ಆಗಭೋಗಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ರಂಗಸ್ವಾಮಿ, ಸತ್ಯಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ಗಂಗಾಧರೇಶ್ವರ (Prv.).

ಗಂಗಾಧೀಶ gaṅgâ-adhîša. Šiva. 2, a certain metrical foot (Ĉh.).

ಗಂಗಾನನ್ದನ gaṅgâ-nandana. Bhîshma (Bh. 2, 13, 42).

ಗಂಗಾಪುತ್ರ gaṅgâ-putra. = ಗಂಗಾನನ್ದನ. (My.). 2, a man of low caste (Sk.; *cf.* ಗಂಗೆಯ ಮಕ್ಕಳು); a fisherman (My.).

ಗಂಗಾಭವಾನಿ gaṅgâ-bhavâni. = ಗಂಗಾತೋಯ. (My.).

ಗಂಗಾಮೌಲಿ gaṅgâ-mauli. Šiva (Bp. 2, 33).

ಗಂಗಾಮ್ಬಿಕೆ gaṅgâ-ambikĕ. N. (Bp. 11, 22. 40).

ಗಂಗಾಮ್ಬು gaṅgâ-ambu. = ಗಂಗಾತೋಯ. (J. 9, 26).

ಗಂಗಾಮ್ಬೆ gaṅgâ-ambĕ. N. (Bp. 4, 42).

ಗಂಗಾಯಾತ್ರೆ gaṅgâ-yâtrĕ. Pilgrimage to the Ganges. (C.).

ಗಂಗಾಯಿ gaṅgâ-âyi. N. (Bp. 4, 30).

ಗಂಗಾವತಂಸ gaṅgâ-avatamsa. Šiva (Bp. 12, 15).

ಗಂಗಾಸಂಗಮಕುಟ gaṅgâ-saṅga-makuṭa. Šiva (Bp. 25, 44).

ಗಂಗಾಸುತ gaṅgâ-suta. Bhîshma (ಗಾಂಗೇಯ, ಭೀಷ್ಮ Nn. 44).

ಗಂಗಾಸ್ನಾನ gaṅgâ-snâna. Bathing in the Ganges (C.).

ಗಂಗಾಹಿಮಕರ gaṅgâ-himakara. The Ganges and the moon (J. 6, 5). 2, gaṅgâ-ahi-makara. The Ganges, snakes and sea-monsters (6, 5).

ಗಂಗಾಳ gaṅgâḷa. = ಗಂಗಳ. A circular metal vessel for holding water, etc. (My.; Mhr.). 2, a metal plate for eating from (C.). See Bp. 59, 2; B. 4, 141.

ಗಂಗಿ gaṅgi. = ಗಂಗ 1. — ಗಂಗಿದೊಗಲು. = ಗಂಗದೊವಲು. (S. Mhr.).

ಗಂಗೆ gaṅgĕ. 1. = ಗಂಗಿ. — ಗಂಗೆದೊಗಲು. = ಗಂಗಿದೊಗಲು. (Bh. 3, 17, 56; B. 1, 20; 3, 16; 5, 18; Tē. ಗಂಗೆದೋಲು).

ಗಂಗೆ gaṅgĕ. 2. ಗಂಗಾ. *The river Ganges;* water (My.). 2, Šiva's wife (Mr. 13). 3, Satyavatî, the low-caste boatman's girl (My.), who, as one with Gaṅgâ, became the mother of Bhîshma and of the Hŏlĕyas (ಹೊಲೆಯರು); the Hŏlĕyas, therefore, are called ಗಂಗೆಯ ಮಕ್ಕಳು (S. Mhr.). ಗಂಗೆಗೆ ಹೋಗಿ, ತೆಂಗಿನ ಓಟೇ ತನ್ದ ಹಾಗೆ. — ಗಂಗೆಗೆ ಹೋದರೂ ತಮ್ಮಿಗೇ ಮೇಲೆ ಜ್ಞಾನ (Prvs.). — ಗಂಗೆದೊಱೆ. -ತೊಱೆ. The river Ganges (J. 34, 4).

ಗಂಗೋತ್ರಿ gaṅgôtri. The spot on which the Ganges descends from heaven (Mhr.; My.; B. 5, 152).

Digitized by Google

ಗಂಗೋದಕ gaṅgâ-udaka. Ganges-water (My.; B. 5, 61); drinking-water (My.).

ಗಚ್ಚಿ gaċċi. A chunammed floor (My.; Mhr.). — ಗಚ್ಚಯೆಣ್ಣೆ. -ಎಣ್ಣೆ. Varnish (My.).

ಗಚ್ಚು gaċċu. Mortar, plaster, cement (C.; Tĕ.; H.; M. ಕಂಚೆ, see ಕವೆ). See B. 4, 120. 151; 5, 219.

ಗಚ್ಚೆ gaċċĕ. Running away; making off (Mhr. ಗಚ್ಛ). — ಗಚ್ಚೆ ಹೊಡೆ. To run away (S. Mhr.).

ಗಜ gaja. = ಗಜಿ, (ಗಜಿ 3). An imitative sound. — ಗಜಬಜ. reit. = ಗಜಬಜೆ. Stir, bustle, briskness, etc. (Bh. 2, 10, 25). 2, the buzz or hum of a multitude of people, etc. (ಕೋಲಾಹಲ Bhn. 43; Râm. 4, 6, 21; J. 26, 54; Mhr.); the noise of chariots (Bh. 6, 2, 3); etc. — ಗಜಬಜಸು. To become full of stir, bustle, etc.; to buzz, to hum, to make a noise; to roar; to be struck aghast. See Grj. 9, 98; Bp. 1, 44; 37, 37. 43; 51, 53; Č. Bp. 42, 25; Bh. 4, 3, 10; 8, 21, 7; J. 9, 17; 14, 25; 20, 24; 24, 45. — ಗಜಬಜೆ. = ಗಜಬಜ. (Bp. 35, 10; 40, 35). — ಗಜಬಜಿಸು. -ಎಸು. = ಗಜಬಜಸು. (of birds, Abhâ. 2, 16).

ಗಜ gaja. 1. *An elephant,* one of the eight elephants of the quarters (ಘನಾಘನ, ಆನೆ Nn. 15; ಸಾರಂಗ, ಆನೆ 34). 2, N. of an asura or râkshasa. 3, the number eight (Ch.; Mr. 73). 4, = ರಥ, one of the viċċhittiċitras (Kâvy. III, 2, B, 57. 60 seq.). — ಗಜನಿಮ್ಬೆ. The large hill-orange (My.; Tĕ.; ಲಕುಚ, ಲಿಕುಚ, ಕಂಚಿನಿಮ್ಬೆ Si. 136). — ಗಜಗವಳ. -ಕವಳ. An elephant's mouthful (My.). — ಗಜರಗಳೆ. Great gabble (My.).

ಗಜ gaja. 2. A measure of about two feet; a measuring rod of this length (S. Mhr.; Mhr., H.; see s. ಮೊಐ); a quantity (of cloth, etc.) measured by one gaja; a measure of three feet, a yard (My.). 2, a ramrod (C.; Mhr., H.). — ಗಜಕಟ್ಲೆ. Rate by gajas (My.).

ಗಜಕಬಳ gaja-kabaḷa. The food of elephants (ಪಿಥೆ Si. 433).

ಗಜಕರ್ಣ gaja-karṇa. Ringworm (S. Mhr., Mhr.; ಮಣ್ಡಲಕ G.).

ಗಜಕರ್ಣಿ gaja-karṇi. = ಗಜಕರ್ಣಿಕೆ, q. v.

ಗಜಕರ್ಣಿಕೆ gaja-karṇikĕ. N. of a plant (ಅಡಲ್ Mr. 134, one MS. -ಕರ್ಣಿ).

ಗಜಗ gajaga. = ಗಜುಗ, etc. (C.).

ಗಜಗ gaja-ga. N. of an author (Šmd. 4). *Cf.* ಗಜಿಗ.

ಗಜಗಮನ gaja-gamana. Indra (Bp. 1, 44).

ಗಜಗಮನೆ gaja-gamanĕ. A woman of a stately elephant-like walk (Bp. 12, 5).

ಗಜಗಲಿಸು gajagalisu. To glitter. ಗಜಗಲಿಸಿತು ರಾವಿ ಬಿಮ್ಬ ಮೂಡಲು (Râm. 1, 14, 2; see 6, 54, 6).

ಗಜಗಾಮಿನಿ gaja-gâmini. = ಗಜಗಮನೆ. (J. 18, 30).

ಗಜಚರ್ಮಧಾರಿ gaja-ċarma-dhâri. Šiva (My.).

ಗಜಚರ್ಮಾಮ್ಬರ gaja-ċarma-ambara. Šiva (My.).

ಗಜಜಾತಿ gaja-jâti. The elephant. ಮನ್ದಂ ಮೃಗಂ ಭದ್ರಮ್ ಎನಲು ಗಜಜಾತಿ ಮೂಱನ್ದಮ್ ಅಕ್ಕು (Mr. 154).

ಗಜಜೀವ gaja-jîva. = ಗಜಾಜೀವ. (ಸೇವಕ Mr. 157).

ಗಜತೆ gajatĕ. *A multitude of elephants.*

ಗಜದನ್ತ gaja-danta. An elephant's tusk; ivory (ಸಿಗ್ಗಮ Ct. II, 95; ಸಿಗ್ಗವ Čt. I, 14; Kk. 77; Šm. 41; Čpr. 1, 78).

ಗಜದಾನ gaja-dâna. The liquour exuding from an elephant's temples (ಆನೆಯ ಮದ Nn. 51. 107). 2, gift of an elephant (My.).

ಗಜದಾನವ gaja-dânava. = ಗಜಾಸುರ. (Šsv. 4, 3; J. 15, 23).

ಗಜದುಳಿ (gaja-tuḷi). (Šmd. 207, o. r. ಕಜದುಳಿ). One who equals an elephant (?).

ಗಜಧ್ವಜ gaja-dhvaja. A flag carried by an elephant (ಕದಲಿ Mr. 473).

ಗಜನಗರಿ gaja-nagari. = ಗಜಪುರ. (J. 16, 19).

ಗಜನಿ gajani. Poor rice-lands (Sd.; T. ಕಜನಿ, mire; a paddy-field).

ಗಜನಿಮೀಲಿಕೆ gaja-nimîlikĕ. An elephant's wink: wakefulness, lightness of sleep, a nap (Br., R.).

ಗಜಪತಿ gaja-pati. The lord or keeper of elephants; a title given to kings; a stately elephant. (R.).

ಗಜಪಾಱು gaja-pâṟu. (Šmd. 207, o. r. ಜಗ-). A vimâna to which elephants are yoked.

ಗಜಪಿಪ್ಪಲಿ gaja-pippali. = ಗಜಪಿಪ್ಪಲಿ. The plant Scindapsus officinalis, bearing a seed which resembles pepper.

ಗಜಪುರ gaja-pura. Hastinâpura, Delhi. (J. 16, 17; 25, 2; 32, 57).

ಗಜಪ್ರಾಸ gaja-prâsa. A kind of alliteration (Ch.).

ಗಜಪ್ರಿಯೆ gaja-priyĕ. *The gum olibanum tree, Boswellia serrata.*

ಗಜಪ್ರೇಮಿ gaja-prêmi. = ಗಜಪ್ರಿಯೆ. See ತಡಿಕು.

ಗಜಬನ್ಧನ gaja-bandhana. *The place where elephants are tied up.*

ಗಜಬನ್ಧನಿ gaja-bandhani. *An elephant-stable.*

ಗಜಬಿನ್ದು gaja-bindu. Spots on the body of an elephant (ಪದ್ಮ, ಆನೆಯ ಚುಬ್ಬು Nn. 54).

ಗಜಭಕ್ಷ್ಯೆ gaja-bhakshyĕ. *The tree Boswellia serrata.* See ತಡಿಕು, ತಡುಗು.

ಗಜಮುಖ gaja-mukha. Gaṇêša. (My.).

ಗಜಯೋನಿ gaja-yôni. = ಗಜಜಾತಿ. (Si. 409).

ಗಜಲಕ್ಷ್ಮಿ gaja-lakshmi. Richness in elephants (a kind of riches that is not to be destroyed, My.; see Prv. s. ಆನೆ 2). 2, a picture of Lakshmî with elephants on her sides (My.).

ಗಜಲಕ್ಷ್ಮೀವಾಹನ gaja-lakshmî-vâhana. A kind of litter with wooden elephants, on which an idol of Lakshmî is carried about (My.).

ಗಜಱು gajaṟu. 1. ಗಜಱ್. = ಗದಱು 1. To produce or emit a loud sound; to scold. P. ps. ಗಜಱ್, ಗಜಱುವ. ಗಜಱುವ ಅಗ್ಗದ ಕಹಳೆಗಳ್ (Bh. 6, 2, 3). ಗಜಱ್ ಕ ಟುಕಹಳೆ (Č. Bp. 5, 7). See Abh. P. 14, after 144; Rśv. 5, after 120; 5, after 122; 6, after 11; Šsv. 4, after 36; 4, after 71; Râm. 1, 14, 2. *Cf.* Mhr. ಗಜರ.

ಗಜಱು gajaṟu. 2. = ಗದಱು 2. A loud, angry sound or speech (ಕೋಪಿಸಿ ನುಡಿದುದು Bhn. 43; Bh. 7, 1, 19; 7, 3, 19; J. 2, 5; Tĕ. ಕಸರು).

ಗಜವದನ gaja-vadana. *Gaṇêša.*

ಗಜವೈರಿ gaja-vairi. A lion (My.).

ಗಜವ್ರಜ gaja-vraja. A troop of elephants. 2, the number eight (Ch.).

ಗಜವ್ರಾತ gaja-vrâta. The number eight (Ch.).

Digitized by Google

ಗಜಶಾಲೆ gaja-śâlĕ. An elephant-stable (ಆನೆಗಳ ಮನೆ Mr. 193).

ಗಜಸನ್ತ್ರಾಸ gaja-santrâsa. A portion of an elephant's head (? ಆನೆಯ ಮಸ್ತಕದ ವಿಭಾಗ Nn. 62).

ಗಜಹಸ್ತಾಗ್ರ gaja-hasta-agra. The tip of an elephant's trunk (ಕರ್ಣಿಕೆ, ಶುಣ್ಡಾಲಕರಾಗ್ರ Nn. 21).

ಗಜಹಿಪ್ಪಲಿ gaja-hippali. = ಗಜಪಿಪ್ಪಲಿ. (ಕರಿಪಿಪ್ಪಲಿ, ಕರಿವಲ್ಲಿ, etc. Si. 145; ವಸಿರ, ಶ್ರೇಯಸಿ G.).

ಗಜಾಖ್ಯೆ gaja-âkhyĕ. (= ಗಜಾಖ್ಯ in Sk.). The plant Cassia alata or tora (ಯಾನೆಗ Mr. 117, o. rs. ಯಾನ and ಗಜಾಖ್ಯ).

ಗಜಾಜೀವ gaja-âjîva. *An elephant-keeper.*

ಗಜಾನನ gaja-ânana. *Gaṇêśa.*

ಗಜಾರಾತಿ gaja-arâti. A lion (Čpr. 5, 74).

ಗಜಾರಿ gaja-ari. A lion. 2, Šiva. (G.; My.).

ಗಜಾರೂಢ gaja-ârûḍha. Riding on an elephant, mounting one (Grj. 3, 111).

ಗಜಾರೋಹ gaja-ârôha. *An elephant-driver.*

ಗಜಾರೋಹಿಣಿ gaja-ârôhiṇi. A woman who rides on an elephant (J. 6, 22).

ಗಜಾಲು gajâlu. Loud, idle chat or talk (My.; Mhr.).

ಗಜಾಲುಗಾತಿ gajâlu-gâti. A female chatter-box (My.).

ಗಜಾಲುಗಾಱ gajâlu-gâṟa. A male chatterer (My.).

ಗಜಾಸುರ gaja-asura. = ಗಜ No. 2. (Bp. 54, 37).

ಗಜಾಸ್ಯ gaja-âsya. Gaṇêśa. (Šśv. 4, 46).

ಗಜಿ gaji. = (ಕಚ, ಗದ 4), ಗಿಜಿ 2, ಗೊಜಿ. — ಗಜ ಬಿಜ. reit. = ಗಿಜ ಬಿಜ. Confusion, disorder, intricacy (My.). — ಗಜ ಬಿಜಬರಹ. A writing of which the letters run one into another and which is nearly illegible (C.; Tĕ.).

ಗಜಿಗ gajiga. = ಗಜುಗ, etc. (My.; St. & Pl.).

ಗಜಿಗೆ gajigĕ. = ಗಜುಗ. (St. & Pl.).

ಗಜುಗ gajuga. = ಗಜಗ, ಗಜಿಗ, ಗಜಿಗೆ, ಗಚಿಗ, ಗಜ್ಜಿಗ, ಗಜ್ಜುಗ. A prickly climbing shrub of which the seeds are used for marbles, the Molucca bean, Guilandina bonducella Lin. (C.; T. ಕಬಿಂಗು, ಕಬಿಲ್, ಕಬಿಚ್ಚು; M. ಕಬಿಚ್ಚ, ಕಬಿಂಜ, ಕಬಿಚ್ಚು; Tĕ. ಗಚ್ಚ). See ಉಬ್ಬ-, ಕುರುಡ-. 2, a protuberance from the eye-ball resembling a Molucca bean (C.). ಹೇವಮಿಲ್ಲದ ಹೆಣ್ಣು ಗಜುಗ ಬೆಳೆದಾ ಕಣ್ಣು (Dp. 54).

ಗಜೆ gajĕ. = ಗಜ. — ಗಜೆಬಜೆ. = ಗಜಬಜೆ. (Grj. 5, 37).

ಗಜೆ gajĕ. Tbh. of ಗದೆ (Šmd. 352).

ಗಜೆಗ gajĕga. = ಗಜುಗ. (St. & Pl.).

ಗಜೇಗ gajéga. (= ಗಜಗ?). N. (Kâvy. III, 3, 152).

ಗಜೇನ್ದ್ರ gaja-indra. *A large, stately elephant.*

ಗಜೇಶ್ವರಮಸಣಿದೇವ gaja-îśvara-masaṇi-dêva. N. (Bp. 32, 34).

ಗಜೋತ್ಕರ gaja-utkara. A troop of elephants (ಆನೆಯ ಘಟೆ Nn. 109).

ಗಜ್ಜರಿ gajjari. A good, sweet carrot (S. Mhr.; Mhr. ಗಾಜರ).

ಗಜ್ಜಿ gajji. = ಕಜ್ಜ. Scab, itch (My.; Tĕ.). See Prvs. s. ಪ್ರೀತಿ, ಬದನೆ.

ಗಜ್ಜಿಗ gajjiga. = ಗಜುಗ, etc. (My.).

ಗಜ್ಜು gajju. = ಗೊಜ್ಜು. Fetid drain-water (My.; Tĕ.). See ಬಚ್ಚಲು-.

ಗಜ್ಜುಗ gajjuga. = ಗಜುಗ. (My.; Si. 72). See ಹೆಗ್ಗಜ್ಜುಗ.

ಗಜ್ಜೆ gajjĕ. = ಗೆಜ್ಜೆ 1. A little spherical bell enclosing small bits of stone or metal (My.; Si. 220; Tĕ.; T. ಕೆಚ್ಚೈ, M. ಕೆಚ್ಚ; *cf.* ಕಿಲ್, ಗಿಲ್).

ಗಂಚಿ ganči. = ಗಂಜಿ 3, etc., ಗಿಂಚಿ, etc. See ಗಿಲ-.

ಗಂಜ ganja. = ಗಂಜೆ. *A store-room, a treasury* (ಕೋಶ, ಭಣ್ಡಾರ Nn. 104; ಭಣ್ಡಾರ Mr. 472). 2, a mine (ಕಣಿ 104; ಖನಿ, ಕಣಿ Mr. 100). 3, a tavern (ಕಳ್ಳ ಮಾಡುವ ಗೃಹ Mr. 198). 4, the third, etc. (ತೃತೀಯ Mr. 472).

ಗಂಜಣಿ ganjaṇi. = ಗಂಜಳಿ. A bush, a shrub, etc. (ಉಲಪ Mr. 109, o. r. ಗಂಜಳಿ; *cf.* ಗಂಜಳದ ಹುಲ್ಲು?).

ಗಂಜಣಿಕೆ ganjaṇikĕ. = ಗಂಜಿಣಿಕೆ. — ಗಂಜಣಿಕೆಯ ಹುಲ್ಲು. A species of fragrant grass (ಪೌರ, ಕತ್ತೃಣ, ಸೌಗನ್ಧಿಕ, ಧ್ಯಾಮ, ದೇವಜಗ್ಧಕ, ರೌಹಿಷ Nr., o. r. ಗಂಜಣಿಕೆ).

ಗಂಜಲ ganjala. = ಗಂಜಳ. (My.).

ಗಂಜಳ ganjaḷa. = ಗಂಜಲ, (ಗೋಶ?). The urine of cattle, horses, elephants, donkeys, sheep, and goats (My.). ಬಿಡಲ್ ಪಟ್ಟ ಮೂತ್ರವು ಗಂಜಳ ಮುನಾದದು (ಮೀಢ, ಮೂತ್ರಿತ Si. 380; see also 315). — ಗಂಜಳದ ಹುಲ್ಲು. A species of coarse grass, found in meadows and on roads in solitary patches and not liked by cattle, Eleusine indica (ಉಲಪ, ಬಲ್ಬಜ Hlâ.).

ಗಂಜಳಿ ganjaḷi. = ಗಂಜಣಿ, q. v.

ಗಂಜಿ ganji. 1. Tbh. of ಕಾಂಜಿ (Šmd. 356). Conjee, rice gruel; starch (ಯವಾಗು, ಉಷ್ಣಿಕೆ, ಶ್ರಾಣೆ, ತರಲೆ, ವಿಲೇಪಿಕೆ Hlâ.; ಪಿಚ್ಛ Si. 484; ಕೂರಾಮ್ಬು, ಯವಾಗು Mr. 214; C.; Tĕ.; T. ಕಂಜಿ, M. ಕಂಞ್ಞಿ). ಕಾಸಿದ ಗಂಜಿ (ಯವಾಗು, etc.); ಒಗರದ ಗಂಜಿ (ಮಾಸರ, ಆಚಾಮ, ನಿಃಸ್ರಾವ Nr.). ಎತ್ತೊ ಪಾಟಿ, ಮತ್ತೊ ಗಂಜಿ. — ಗಂಜಿ ಬಿಸಿಯಾದರೆ ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ ಕಚ್ಚಿದ ಹಾಗೆ (Prvs.). See ಬಸ್ತ-, ಬಾಗಿದ-. — ಗಂಜಿಕಸ. A common annual creeping plant, Indigofera linifolia Retz. (Z.). — ಗಂಜಿಬಟ್ಟೆ. A starched cloth (C.). — ಗಂಜಿಬದನೆ. A large good sort of brinjal (My.). — ಗಂಜಿಮುಳ್ಳು. A common spiny shrub, Ajima tetracantha Lam. (Z.). — ಗಂಜಿಯಡಿ'ವೆ. -ಅಡಿ'ವೆ. = ಗಂಜಿ ಬಟ್ಟೆ. (C.; B. 5, 287). — ಗಂಜಿರಟ್ಟು. A cloth used in pouring off the conjee from boiled rice (My.).

ಗಂಜಿ ganji. 2. (= ಗಾಂಜ, etc.). Hemp, Cannabis indica (ಶಾಣ Nr.; T. ಕಂಜಾ, M. ಕಂಜಾವು).

ಗಂಜಿ ganji. 3. = ಗಂಚಿ, ಗಂಜೆ No. 3, ಗಿಂಚಿ, ಗುಂಜ, etc., (ಚಿಂಚಿ). See ಗುರು-, ಗುಲ-, ಗುಲಿ-, ಗುಲು-.

ಗಂಜಿಣಿಕೆ ganjiṇikĕ. = ಗಂಜಣಿಕೆ, q. v.

ಗಂಜೀಪು ganjîpu. A pack of (round) cards; a single card of a pack (C.; Mhr., H. ಗಂಜೀಫ, ಗಂಜೀಫಾ). ಗಂಜೀಪು ಆಡೋರಿಗೆ ಗಂಜಿಯೂ ಸಿಕ್ಕದು (Prv.).

ಗಂಜು ganju. Each of the round brass or copper vessels that are put one in another so as to form a cone (My.; Mhr. ಗಂಜ, a heap, etc.).

ಗಂಜೆ ganjĕ. = ಗಂಜ. *A tavern.* 2, *a mine.* 3, = ಗಂಜಿ 3, etc., the plant Abrus precatorius.

ಗಟ gaṭa. = ಗಟಕು, (ಗದ 2). An imitating sound. — ಗಟಗಟ. rep. The noise made in guzzling or in gulping

copiously (C.; Mhr.), *e. g.* ಹಾಲನ್ನು ಗಟಗಟ ಕುಡಿ. — ಗಟಗಟನೆ. = ಗಟಗಟ. (My.).

ಗಟ gaṭa. Tbh. of ಘಟ. (My.).

ಗಟಕ gaṭaka. Tbh. of ಘಟಕ. A powerful, able man (My.).

ಗಟಕು gaṭaku. = ಗಟ. — ಗಟಕುಗಟಕು. = ಗಟಗಟ. (My.).

ಗಟನೆ gaṭanĕ. Tbh. of ಘಟನೆ. (My.).

ಗಟಸರ್ಪ gaṭa-sarpa. Tbh. of ಘಟಸರ್ಪ. (My.).

ಗಟಿಕೆ gaṭikĕ. (= ಘಟಿಕೆ). A thick, condensed, hard state. ಗಟಿಕೆ ಆಗುವ ಹಾಗೆ ಕಾಯಿಸಿದ ಕಪ್ಪಿನ ಹಾಲು (ಮತ್ಸ್ಯಂಡಿ, ಕಲ್ಲುಸಕ್ಕರೆ Si. 312, *only* in Si.).

ಗಟಿವಾಳಿ gaṭivâḷi. An independent, quarrelsome, abusing woman (S. Mhr.).

ಗಟ್ಟ gaṭṭa. = ಘಟ್ಟ, which is a Tatsama (Šm. 77). A ghaut, a mountain-range (C.; Mhr. ಘಾಟ; *cf.* ಕಡ 5). ಗಟ್ಟದ ಕೆಳಗೆ (the western coast, My.; Si. 158). ಗಟ್ಟದ ಉಪ್ಪು, ಬೆಟ್ಟದ ನೆಲ್ಲಿಕಾಯಿ (both of which are excellent).— ಆಟ್ಟ ಸ್ವರ್ಗವಲ್ಲ, ಗಟ್ಟ ಮೇರುವಲ್ಲ (Prvs.). ಗಟ್ಟ ಬೆಟ್ಟವ ತಿರುಗಿ ಕಪ್ಪಬಟ್ಟಹ ಚರಣ (Dp. 104). See Prvs. s. ಮಠ, ಮೆಟ್ಟು 1; Râm. 6, 14, 29.

ಗಟ್ಟಣೆ gaṭṭaṇĕ. = ಗಟ್ನೆ, ಘಟ್ಟಣೆ. Tbh. of ಘಟ್ಟನ. Beating into a hard mass; beating down, as roads (C.); loading a gun (My.). — ಗಟ್ಟಣೆಮಣೆ. The tool called a road-tamper or dammas (My.).

ಗಟ್ಟಿ gaṭṭi. (fr. ಕಡು 1). (= ಘಟ್ಟಿ). Firmness; hardness; the state of being congealed, congelation; the state of (fluids, etc.) being thick, solid, or tenacious; the state of being solid (not hollow); strength, power, ability; (a strong, loud voice); stability; tightness; firm, etc. (C.; Tu., Tĕ.; T., M. ಕೆಟ್ಟಿ; ಕರ್ಕಶ Si. 460; Mhr. ಘಟ್ಟ, strong, stout; thick; tight; *cf.* ಕಟ್ಟು 1, seq.). ಎನ್ನ ಗಟ್ಟಿಯ ತಿರವನ್ ಒರಸಿದ ನಿನ್ನ ಕೆಯ್ಗಳು ನೊಂದವು (Bp. 38, 37). ಭಕ್ತರ ಮನಂಗಳ ಗಟ್ಟಿಯಂ ನೋಡಲ್ಕೆ (25, 24). ನೆಲವೆಲ್ಲ ಬಣಗಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗುವದು (B. 2, 49). ಹಲ್ಲು ಗಟ್ಟಿಯಾಗುವವು (3, 20). ನೀರು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಬಿಳೀ ಕಲ್ಲಿನ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ, ಅವೇ ಆಣೇ ಕಲ್ಲು (1, 22). ಮೇಣದ ಹಾಗೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗುತ್ತದೆ (3, 63). ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಿದ ಒಂದು ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಹೊರೆ (2, 30). ಗಿಳಿಗೆ ಬೊಂಗೆಗಳನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ (2, 3). ಹಾಗೆ ಕಲಿತದ್ದು ಗಟ್ಟಿಯಾದೀತು (3, 62). ಬಹಳ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಓದ ದಾರದು (2, 1). ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೂಗಿದನು (2, 34). ಕುದುರೆಯ ಹಾಗೆ ಚನ್ದವೂ ಗಟ್ಟಿಯೂ ಯಾವವೂ ಇಲ್ಲ (3, 54). ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿರುವದು (ಕರ್ಕಶ, ಕಠಿಣ, ಕಠೋರ, etc. Si. 374). ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿರುವಿಕೆ (ಸಾರ, ಮಜ್ಜನ್ 122). ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಬೆಸಿಗೆಗೊಣ್ಡಿರುವದು (ದೃಢಸನ್ಧಿ, ಸಂಹತ 373). ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿಯನ್ನು ಹಿಡಿ ಕೊಳ್ಳುವದು (ಮುಷ್ಟಿಬನ್ಧ, ಸಂಗ್ರಾಹ 391). ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೂಗುವದು (ಘೋಷಣೆ 56). **2,** (ಘಟ್ಟಿ), a lump, a small mass of any matter, a ball of perfumes (C.; J. 23, 26; Grj. 2, 90; V. 9, after 21; T., M. ಕಟ್ಟಿ; Tĕ. ಕರುವು, ಗರುವು; Mhr. ಖಡಾ, ಗಡ್ಡಾ; see ಕೆಯ್ಗಟ್ಟಿ s. ಕೆಯ್ 4). ಧೂಪದ ಗಟ್ಟಿ (ಕೃತ್ರಿಮಧೂಪಕ G.). ಅನೇಕಸುಗನ್ಧಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಧೂಪದ ಗಟ್ಟಿ (ವೃಕಧೂಪ G.). **3,** (ಘಟ್ಟಿ), an ingot (C.; Tĕ. ಕಡ್ಡಿ, ಗಟ್ಟಿ, ಗರುವು; T., M. ಕಟ್ಟಿ; Mhr. ಗಟ). ಸುವರ್ಣದ ಗಟ್ಟಿ (Bp. 30 sum.). ಭಂಗಾರದ ಗಟ್ಟಿ (G. 148). ಗಟ್ಟಿ ಕರಗಿ ನೀರಿನ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲ್ ಪಟ್ಟಿರುವದು (ವಿಲೀನ, ವಿದ್ರುತ Si. 382). See B. 3, 72; 4, 96. 124. **4,** smartness, fineness, beauty, charm (ಅನು, ಹಸ, ಲೇಸು, ಚೊಕ್ಕಳಿಕೆ, etc., ಮನೋಹರ Kk. 18, o. r. ನಟ್ಟ; Šm. 55; Tĕ.; *cf.* ಗರಗಂಕೆ). **5,** a strong, smart person. ಕುಹಕದ ಗಟ್ಟಿಯರು (Bp. 40, 56). — ಗಟ್ಟಿಕೆಲಸ. A firm, strong, substantial work (C.). — ಗಟ್ಟಿಕೋಡು. A strong or solid horn (B. 4, 47; My.). — ಗಟ್ಟಿತೊಗಲು. Strong leather (B. 5, 260). — ಗಟ್ಟಿದುಡ್ಡು. A kind of duḍḍu, now = 4 kâsu (My.). — ಗಟ್ಟಿಬರ್ಫ. Ice or snow (ಹಿಮಸಂಹತಿ, ಹಿಮಾನಿ G.). — ಗಟ್ಟಿಮಗುಚ್ಚು. To grind perfumes (Čpr. 1, 123; Grj. 2, 89; V. 9, after 21; Šśv. 2, 64). — ಗಟ್ಟಿಯಮ್ಬಲಿ. -ಅಮ್ಬಲಿ. A thick ambali (C.). — ಗಟ್ಟಿಮೊಸರು. Thick curds (C.). — ಗಟ್ಟಿಯಾಳು. -ಆಳು. A strong, energetical, able person (C.). — ಗಟ್ಟಿವಜ್ರ. A hard, or beautiful, diamond (Bp. 60, 45). — ಗಟ್ಟಿಹಾಲು. Thick milk, pure milk (S. Mhr.). — ಗಟ್ಟಿಹೆಂಗಸು. A robust, strong, able woman (C.).

ಗಟ್ಟಿಗ gaṭṭiga. A strong, energetic, able, valiant man (C.; ಧೀರ G.). ನಾನೆ ಗಟ್ಟಿಗ, ನಾನೇ ಗಟ್ಟಿಗನೆನ್ದು, ವೀರಭಟರು ತಮ್ಮೊಳಗೆ ತಾವು ಒಬ್ಬರೊಳಗೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಅಹಂಕಾರ ಪಡುವದು (ಅಹಮಹಮಿಕೆ Si. 293). See Prv. s. ಲೊಟ್ಟೆ 1.

ಗಟ್ಟಿಗೆ gaṭṭigĕ. Firmly, strongly, loudly, etc. (My.; Tĕ.).

ಗಟ್ಟಿತನ gaṭṭitana. Strength, hardiness, energy (ದಾರ್ಢ್ಯ G.; ಸಾರ Čb.; see B. 3, 48).

ಗಟ್ಟಿವಳ್ತಿ gaṭṭi-vaḷti. (= ಘಟ್ಟ-). A female perfumer, a toilet-woman (ಸೈರನ್ಧ್ರಿ, ಗನ್ಧಕಾರಿಕೆ Hlâ.; ಸೈರನ್ಧ್ರಿ Mr. 304; Grj. 2, 89. 91; 7, 8; Č. Bp. 10, 5).

ಗಟ್ಟಿಸು gaṭṭisu. To make effort (so as to speak loud, B. 3, 3. 6).

ಗಟ್ಟಿಸು gaṭṭisu. = ಘಟ್ಟಿಸು. To strike, to beat (C.). ಹಾಯ್ದುತ್ತುವ ಎಕ್ಕಲನ ಮಡದಲಿ ಉಟಿ ಗಟ್ಟಿಸಿದ (Bh. 3, 13, 30). ಈ ಸಾವುಕಾರನ ಬದುಕು ತಕ್ಕೊಣ್ಡು, ಏನು ಹಣಿಗೆ ಗಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವೆನು? (B. 4, 170). 2, to beat down, as a road (My.); to fill into the belly (My.).

ಗಟ್ಟು gaṭṭu. (= ಕಟ್ಟು 3). A bank or shore; a dam or mound (Tĕ.). ನೀರಿನ ಗಟ್ಟು (ತಟ, etc. Si. 82).

ಗಟ್ಟೆ gaṭṭĕ. = ಗಡ್ಡಿ, etc. A bale, a bundle, a ream of paper (C.; Mhr. ಗಠ್ಠಾ).

ಗಟ್ನೆ gaṭnĕ. = ಗಟ್ಟಣೆ. (C.).

ಗಡ gaḍa. 1. = ಗಳ 1. A particle used in polite narration and pleasant talk (Šmd. 397): Indeed, certainly, yes, etc. See Šmd. 69. 191. 277. 301; Bp. 22, 48; 23, 22; 29, 15; 32, 50; 51, 8; Bh. 2, 13, 34; Râv. 9, 9; 13, 27; J. 6, 14; 28, 29; Čh. v. 206. 306. — ಗಡಾ. -ಆ 5. = ಗಡ. See Šmd. 69. 143.

ಗಡ gaḍa. 2. = (ಗಟ), ಗಡು 2, (ಗದ). A term expressing quick motion. — ಗಡಗಡ. rep. Quickly (used of walking, reading, eating, etc., C.). — ಗಡಗಡನೆ. = ಗಡಗಡ. Quickly; violently, thrillingly. ಗಡಗಡನೆ ನಡಗುತ್ತ (Bp. 52, 12). ಗಡಗಡನೆ ನಡುಗಿದನು (58, 62). — ಗಡಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. = ಗಡುಗುಟ್ಟು. To be affected with a thrilling sensation, as in fear or from cold (My.). — ಗಡಬಡಿ. reit. Bustle (My.). — ಗಡಬಡಿಸು. To move quickly, to bustle, to be rash, etc. (Bp. 40, 38; 51, 59; 58, 36; Bh. 7, 5, 27; Râm. 4, 60, 20; see ಕಡು-). — ಗಡಬಡೆ. = ಗಡಬಡಿ. (Râm. 6, 53, 15).

Digitized by Google

ಗಡ gaḍa. 3. = ಗಡು 3. An imitative sound. (Mhr.; *cf.* ಗಡಾವಣೆ). — ಗಡಗಡ ಎನ್ನು. To rumble or rattle, as thunder, carts, etc. (C.; T.). — ಗಡಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To rumble or rattle as a quickly moving cart (My.).

ಗಡ gaḍa. 4. = (ಕಡ 1), ಗಜಿ, ಗಡಿ 2, ಗಲ 2, etc., ಗಳ 3. A term expressing disorder. (Mhr.). — ಗಡಬಡ. dupl. Confusion; puzzle; tumult, ado; vexation (Bp. 56, 17; B. 5, 66; My.; Mhr.). — ಗಡಬಡಿ. = ಗಡಬಡ, ಗಡಬಿಡಿ, ಗಡಿಬಿಡಿ. (C.; Mhr.; Tĕ. ಗಡಬಡ, ಗಡಿಬಿಡಿ). — ಗಡಬಡೇಶ್ವರ. -ಈಶ್ವರ. A confused lord or master. ಈಶ್ವರಗಿನ್ತ ಗಡಬಡೇಶ್ವರ ದೊಡ್ಡವನೋ? (Prv.). — ಗಡಬಿಡಿ. = ಗಡಬಡಿ. (B. 5, 199).

ಗಡ gaḍa. 5. = ಗಡಬ, ಗಡವು, ಗಡಿ 3, ಗಡು 1, ಗಡುಬ, ಗಡುವು. A limit; a limited time, a period, a term, an instalment (My.; Tĕ. ಗಡವು; T. ಕೆಡು; M. ಕೆಡು, ಗಡು).

ಗಡ gaḍa. 1. = ಘಡಾ. Tbh. of ಘಟ, q. v. An earthen vessel used like a drum (My.). *Cf.* ಸಂಗಡ.

ಗಡ gaḍa. 2. = (ಗಡಿಕೆ), ಗಲ 2. An impediment. See ಅಗಡ, ಅವಗಡ, ನಿಗಡ. *Cf.* ಗಡ 1.

ಗಡ gaḍa. 3. A small fort, especially a hill-fort (ದುರ್ಗ, ಕಿಲ್ಲೆ Čb.; My.; Mhr., H.).

ಗಡ gaḍa. 4. A liquid measure equal to forty sêrs (My.; H.).

ಗಡಕ gaḍaka. *A sort of gilt-head or gold-fish.*

ಗಡಗಂಚಿ gaḍagañci. = ಗಡಂಚಿ. A stand, as for water-pots, a shelf (C.; Mhr., H. ಘಡವಂಚೀ, ಘಡೋಂಚಿ).

ಗಡಗೆ gaḍagĕ. Tbh. of ಘಟಕ (Šmd. 338). 2, = ಗಡಿಗೆ, Tbh. of ಘಟಿಕಾ. (My.).

ಗಡಂಗ gaḍanga. = ಗಡಂಗು, ಗಿಡ್ಡಂಗಿ. A godown, a store-room, especially also a spirit-shop (C.; Mhr., H. ಗಿಡಂಗೀ; M. ಕಿಡಙ್ಙ; Br. ಗಿಡ್ಡಂಗಿ).

ಗಡಂಗು gaḍangu. = ಗಡಂಗ. (My.). ಸಾರಾಯಿ ಮಾಡುವ ಗಡಂಗು (ಗಂಜಿ, ಮದಿರಾಗೃಹ Si. 108).

ಗಡಚು gaḍaču. (fr. ಕಡು 1). = ಗಡಸು, ಗಡುಸು. Hardness, as of metal; brittleness, as of iron or wood; difficulty, as of work; severity, heaviness, as of rain; great weight, as of a burden, (hard, etc.). (S. Mhr.; B. 4, 1).

ಗಡಂಚಿ gaḍañci. = ಗಡಗಂಚಿ. (S. Mhr.).

ಗಡಣ gaḍaṇa. A mass, a heap; a multitude (ಸಮೂಹ Šmd. 197 Cm.; ಕೋಟಿ Čt. I, 26; ದೊಸ್ದುಳಿ, ಗೊಸ್ದಣ I, 34; ಒಟ್ಟಜೆ I, 50; ನಿಕಾಯ I, 102; ಜಂಗುಳಿ, ವಂಗಡ, ಒಗ್ಗು, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17; Šm. 84; see ಕಡೆ; *cf.* Sk. ಘಟನ, joining together). See Grj. 10, 79; Bp. 31, 28; Bh. 1, 8, 8. 31; 1, 20, 55. 61; Rŝv. 2, 47; 8, 102; 13, 70; Râm. 1, 13, 10; Č. Bp. 5, 8; J. 2, 67; 19, 7; 30, 1. — ಗಡಣಂಗೊಳ್. -ಂ-ಕೊಳ್. To become a mass, to be joined or united, etc. (Šŝv. 3, after 35). ಗಡಣಂಗೊಣ್ಡಂ (Šmd. 200).

ಗಡಣಿಸು gaḍaṇisu. To join (v. t.), to put together, to heap, to lay in a heap, to pile; to prepare; to concert (Bp. 8, 43; 24, 23. 30. 60. 63; 27, 49; 30, 10; 33, 4. 11. 14; 47, 17; 52, 5; 57, 36; 58, 69; 59, 1. 18. 19; Bh. 6, 4, 140; 7, 5, 27; V. 5, after 61; 14, 54; *cf.* ಗಡಾಯಿಸು?). **2,** to join (v. i.), to unite with (Bh. 4, 6, 24; 6, 4, 107).

ಗಡಣೆ gaḍaṇĕ. (Tbh. of ಗಣನೆ?). Reckoning, considering (Bp. 11, 51; Tĕ.: an acquirement or acquisition); meaning, sense, purpose (4, 54; 17, 5; 42, 8); regarding; being worthy of notice (32, 57). *Cf.* ಗವನ? — ಗಡಣೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To have regard for, to pay attention to; to regard; to care for, etc. (Bp. 26, 15; 40, 79; 43, 68; 51, 4).

ಗಡತರ gaḍatara. = ಗಡುತರ, ಗಾತರ. Massiveness, thickness, stoutness, strength, (massive, etc., C.; Mhr. ಜಾಡಸರ; B. 3, 118; 5, 34. 237).

ಗಡದ gaḍada. = ಗಡದು, ಗಡುದು. Thick, gross, as darkness; sound, profound, deep, as sleep, study, etc. (S. Mhr.; Mhr., H. ಗಡತ, ಗಡದ). ಗಡದ ನಿದ್ದೆ (B. 3, 51).

ಗಡದು gaḍadu. = ಗಡದ. (C.).

ಗಡಪು gaḍapu. = ಗಪ್ಪು, q. v. Being withdrawn from sight, hiding, disappearance (S. Mhr.; Mhr., H. ಗಡಪ, ಗಡಬ, ಗೈಪ, ಗೈಬ, ಗರಕ), *e. g.* ಬಾವಿಯೊಳಗೆ ಬಿದ್ದು ಗಡಪಾದನು.

ಗಡಪೆ gaḍapĕ. A kind of metal pot (Mhr. ಗಡವಾ; R.; Tĕ. ಕಡವೆ, a water-pot or earthen vase).

ಗಡಬ gaḍaba. = ಗಡ 5, etc. (My.).

ಗಡವ gaḍava. A stout, male monkey (My.).

ಗಡವು gaḍavu. = ಗಡ 5, etc. (C.).

ಗಡಸರಿ gaḍasari. = ಗಡುಸರಿ. A stout, robust person (My.).

ಗಡಸು gaḍasu. = ಗಡಚು, etc. (My.).

ಗಡಾಯಿಸು gaḍâyisu. To hide or fix firmly in the earth, as a boundary stone (My.; Mhr. ಗಡದಣೇಂ).

ಗಡಾರಿ gaḍâri. An iron crow-bar (My.; H.).

ಗಡಾವಣೆ gaḍâvaṇĕ. (fr. ಗಡ 3). Loud sound, noise (Râm. 3, 5, 10; 3, 6, 28; 6, 11, 16; 6, 30, 38; Bh. 1, 7, 20; 1, 12, 19).

ಗಡಿ gaḍi. 1. = ಗಡೆ 1, etc. A pole. ಹಡಗಿನ ಗಡಿ (ಅಂತ್ರ, ಕೇಂನಿಪಾತನ Si. 85; T., M. ಕಟ', a staff).

ಗಡಿ gaḍi. 2. = ಗಡ 4, etc. — ಗಡಿಬಿಡಿ. = ಗಡಬಡಿ. Confusion; vexation and trouble (C.).

ಗಡಿ gaḍi. 3. = ಗಡ 5, etc. A term, a limit (ಅನ್ತರ, ಅವಧಿ, ಯಾವತ್ ತಾವತ್ Nr.; Tĕ.; Sk. ಘಟ, a border); a frontier (ರಾಷ್ಟ್ರದ ಕಡೆ Mr. 89; My.; Tĕ.); a place, an abode (ಇಕ್ಕೆ, ಇಮ್ಬು, ಗೊತ್ತು, ನೆಲೆ, ತಾಣ, etc., ಆಶ್ರಯ Šs.; J. 9, 25; T. ಕಡ್ಯೆ; Tĕ. ಕಡೆ; *cf.* ಕಡೆ 1). ಗಡಿ ದುರ್ಗಂಗಳು ಭದ್ರಮಾಗೆ (Šś. 96). See (ಅಂಗಡಿ), ತಳಗಡಿ, ಮುಂಗಡಿ. — ಗಡಿಗಿಡು. -ಇಡು. To go beyond the common limits (Grj. 3, 64).

ಗಡಿ gaḍi. 1. A small fort (R., Tĕ.; Mhr., H. ಗಡೀ, ಗಢೀ, ಗಡ್ಡೀ; T. ಕೆಡಿ).

ಗಡಿ gaḍi. 2. (= ಗಡೆ). Tbh. of ಘಟಿ. A ghurry or hour of 24 minutes; a gong or plate of metal on which the hours are struck (Tĕ. ಗಡಿ, ಗಡಿಯ). See ಗಡಿಯಾಲ.

ಗಡಿಕೆ gaḍikĕ. = (ಗಡ 2). See ಅವ-.

ಗಡಿಗಿ gaḍigi. = ಗಡಿಗೆ. — ಗಡಿಗೀ ಕಲ್ಲ ಸಕ್ಕರೆ. = ಗಡಿಗೇ-. (B. 3, 45).

ಗಡಿಗೆ gaḍigĕ. = ಗಡಗೆ No. 2, ಗಡಿಗಿ. Tbh. of ಘಟಿಕಾ. An earthen vessel (C.; ಕುಮ್ಭ, ಘಟ Si. 440). See Bp. 14, 11; 20, 13; 65, 38; B. 2, 16; 5, 128; Prv. s. ಭಿನ್ನ. ಕುರುಡಿಯ

Digitized by Google

ಮದಿವೆಯಾದರೆ ಮನೆಯ ಗಡಿಗೆಗೆ ಮೂಲ (Prv.). — ಗಡಿಗೇ ಕಲ್ಲ ಸಕ್ಕರೆ. Sugar-candy formed in a gadigĕ into which threads had been put by means of which the sugar in a lump is hung up (My.).

ಗಡಿಯಾರ gaḍiyâra. = ಗಡಿಯಾಲ, etc. (C.; B. 4, 164; Tĕ. ಗಡಿಯಾರ, ಗಡೇರ, ಗಡ್ಯಾರ; see ಗಡಿ 2.).

ಗಡಿಯಾಲ gaḍiyâla. = ಗಡಿಯಾರ, ಗಡಿಯಾಳ. An hour-glass; a gong; a watch, a clock (C.; B. 4, 190. 196; Mhr., H. ಘಡ್ಯಾಳ; M. ಗಡಿಯಾರ, ಘಡಿಗಾರ, ಗಡಿಯಾಳ್).

ಗಡಿಯಾಳ gaḍiyâḷa. = ಗಡಿಯಾಲ. (C.; B. 3, 86).

ಗಡಿಸು gaḍisu. 1. = ಗಳಿಸು, ಗಡಿಸು 1. Tbh. of ಘಟಿಸು. To bring together, to collect, to acquire, to earn (Tĕ. ಗಡಿಂಚು, ಗಡಿಯಿಂಚು, ಗಣಿಂಚು). 2, to come together. See ಸಂ-. 3, to exert one's self. See ಅವಗಡಿಸು 2, and *cf.* ಘಟಿ.

ಗಡಿಸು gaḍisu. 2. (fr. ಗಡ 2). To impede, etc. See ಅವಗಡಿಸು 1.

ಗಡು gaḍu. 1. = (ಗ 2), ಗಡ 5, ಗಲ್, etc. Term, period, etc. See ಅಗಡು, ಈಗಡು.

ಗಡು gaḍu. 2. = ಗಡ 2. — ಗಡುಗುಟ್ಟು. = ಗಡ-. (My.).

ಗಡು gaḍu. 3. = ಗಡ 3. — ಗಡುಗುಟ್ಟು. = ಗಡ-. (My.).

ಗಡು gaḍu. An excrescence on the neck; a boil (ಶುರು Mr. 385); *a hump on the back;* a superfluous excrescence or addition, as to a poem; an earth-worm. See ಅನ್ತಗಡು.

ಗಡುತರ gaḍutara. = ಗಡತರ, etc. (ಗಾತ್ರ, ಬಿಣ್ಪು G.; My.; B. 4, 21. 22. 46).

ಗಡುದು gaḍudu. = ಗಡದ, etc. (My.).

ಗಡುಬ gaḍuba. = ಗಡ 5, etc. (My.).

ಗಡುವು gaḍuvu. = ಗಡುಬ, etc. (My.).

ಗಡುರ gaḍura. = ಗಡುಲ.

ಗಡುಲ gaḍula. *Hump-backed.*

ಗಡುಸರಿ gaḍusari. = ಗಡಸರಿ. (My.; Tĕ.).

ಗಡುಸು gaḍusu. = ಗಡಚು, etc. (C.). ಕಬ್ಬಿಣದ ರಸವು ಆರಿ, ಪೆಟ್ಟೆಗಟ್ಟಿ, ಬಹಳ ಗಡುಸಾಗುವದು (B. 4, 148).

ಗಡುಸುತನ gaḍusutana. Hardness, etc. (My. occasionally).

ಗಡೆ gaḍĕ. 1. = (ಕಡೆ 1), ಗಡಿ 1, ಗಣೆ, ಗಟ 2, ಗಟು, ಗಟುವು, ಗಟೆ. A bamboo-pole (My.). ಹಡಗು ನಡಿಸುವ ಗಡೆ (ನೌಕಾದಣ್ಡ Si. 84).

ಗಡೆ gaḍĕ. 2. = ಕಿಡು 1, ಗೆಡೆ 1, (ಕೆಳೆ 2, etc.). (Touching; fitting; meeting); match; comparison, equality (ಸರಿ, ಜೋಡಿ, ಪಾಸಟಿ, ತೊಣೆ, ಜೋಡು, etc., ಸಮಾನ Śs.; T. ಈಡ್ಯೆ, M. ಈಡೆ; *cf.* ಘಟಿಯ).

ಗಡೆ gaḍĕ. (= ಗಡ 2). Tbh. of ಘಟ (Śmd. 338). A wheel for raising water (S. Mhr.; *cf.* ಘಟೀಯನ್ತ್ರ). — ಗಡೆಗಡೆ. rep. = ಗಡೆ. (S. Mhr.; in this form the word apparently belongs to ಗಡ 3).

ಗಡೆಕಾರ gaḍĕ-kâra. A man on the back of an elephant who carries a pole with a flag, etc. (My.). **2,** a man who propels a raft or boat with a pole (My.).

ಗಡ್ಡ gaḍḍa. The beard about the chin (C.; Tĕ.; T. ಕಟ್ಟ, ಕೆಟ್ಟ). ಅರಸು ಅನ್ದರೆ ಊರು ನಡುಗುತ್ತದೆ, ಮುದುಕ ಅನ್ದರೆ ಗಡ್ಡ ಅಲುಗುತ್ತದೆ. — ಅಭ್ಯಾಸವಿಲ್ಲದವ ಔಪಾಸನ ಮಾಡಿದರೆ ಗಡ್ಡ ಸುಟ್ಟು ಕೊಣ್ಡ. — ಗಡ್ಡಕ್ಕೆ ಬೆಂಕಿ ಹತ್ತಿದಾಗ ಹಪ್ಪಳ ಕಾಸಲಿಕ್ಕೆ ಬನ್ದ. — ಎಲ್ಲದಕ್ಕೆ ಬಡತನವಾದರೆ ಹಿಡಿ ತುಮ್ಬು ಗಡ್ಡಕ್ಕೂ ಬಡತನವೇ? (Prvs.). ಗಡ್ಡ ಮೀಸೆ (ವ್ಯಂಜನ, ಶ್ಮಶ್ರು Nr.; Si. 436). ಗಡ್ಡ ಮೀಸೆಯಿಲ್ಲದ ಗಣ್ಡಗೂಸು (ತೂಬರ Hlâ.). ಹೆಣ್ಣಾದವ ಬಹಳ ಗಡ್ಡ ಏರಿಸಿದರೇನು? (Dp. 148). See Bp. 3, 27; 20, 11; 56, 38; 58, 49; Č. Bp. 32, 45; J. 9, 8; Si. 121. 195. 216. 448; B. 4, 21. 181; 5, 23. 58. ಕೂಚು-, ಪೀಚು-. **2,** = ಗದ್ದ, the chin (My.; Tu., Tĕ.; ಚುವುಕ Si. 213). See ಬಿಳಿ-; Prv. s. ಮುಷ್ಟ. — ಗಡ್ಡಪಾದಿತ್ಯ. -ಆದಿತ್ಯ. N. (Bp. 56, 33).

ಗಡ್ಡಿ gaḍḍi. = ಗಡ್ಡೆ. A bunch or bundle; a quantity of ten quires of paper (S. Mhr., Mhr.).

ಗಡ್ಡೆ gaḍḍĕ. 1. = (ಗಟ್ಟಿ), ಗೆಡ್ಡೆ, (ಗೆಡ್ಡೆ 2, ಕಲ್ಲ 1). A mass; a lump; a clump; a concretion (C.; Tĕ.; M. ಕಣ್ಡಿ, ಕಟ್ಟ; Mhr. ಗಡ್ಡಾ; *cf.* ಗಟ್ಟಿ No. 2; ಕರಣೆ). ಉಪ್ಪು ಮುನ್ತಾದ ಗಡ್ಡೆಗಳನ್ನು ಅಗಿಯುವ ಮರದ ಗುದ್ದಲಿ (ಅಘ್ರಿ Si. 85). ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ಗಡ್ಡೆ ಬೆಳೆಯುವಿಕೆ (ವಿದ್ರಧಿ 201). **2,** any bulbous root (C.; Tĕ., Mhr.; M. ಕಣ್ಡ). ಸಾರಂಗದ ಗಡ್ಡೆ (ಕನ್ದ Mr. 420). ಸಸಿ ವಲ್ಲಿಗಳ ಗಡ್ಡೆ (ಕರಹಾಟ 107). ಮರದ ಗಡ್ಡೆ (ಕರಹಾಟ Hlâ.). ತಾವರೇ ಗಡ್ಡೆ (ಕರಹಾಟ, ಶಿಫೆ, ಕನ್ದ Si. 96). See Si. 95. 146. 152. 153. 154. 155. 158. 159. 161. 162. 446; B. 3, 106. 109; 4, 143. **3,** the bulky platform of an idol-car (S. Mhr.). **4,** the root of the ear (C.). ಕಿವಿಯ ಗಡ್ಡೆ (G. 145). ಆನೆಯ ಕಿವೀ ಗಡ್ಡೆ (ಚೂಲಿಕೆ G.). **5,** a small insulated and dry spot in a river; an island (C.; Tĕ., Mhr.). See ನಡು-. — ಗಡ್ಡೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To congeal; to freeze (C.; B. 3, 41; 4, 101; 5, 29); to condense (v. i.), as the milk of the kôvĕ (My.). 2, to grow in clumps or tufts, as grass or bamboos (C.). — ಗಡ್ಡೆದರ್ಭೆ. (Bh. 1, 10, 2). — ಗಡ್ಡೆಹಾಗಲ. (ಕಾರವೇಲ್ಲ, ಕಟಿಲ್ಲಕ, etc., Si. 160). — ಗಡ್ಡೆಹುಲ್ಲು. A good fodder-grass, Andropogon mollicomus Kunth. (Z.).

ಗಡ್ಡೆ gaḍḍĕ. 2. (= ಕಟ್ಟೆ 1). A bank, a shore (My.; Tĕ.).

ಗಡ್ಡೆ gaḍḍĕ. = ಗಟ್ಟಿ, ಗಡ್ಡಿ. (My.).

ಗಣ್ gaṇ. = ಕಣ್ 2, etc. — ಗಣ್ಗಣ್. = ಕಣ್ಕಣ್. (My.).

ಗಣ gaṇa. 1. = ಕಣ 3, etc., ಗಣಲ್, ಗಣಿಲ್, ಘಣ, ಡಣ. An imitative sound of the ringing of bells. — ಗಣಗಣ. rep. = ಘಣ-. The ringing sound of bells (C.; Mhr. ಘಣ-). — ಗಣಗಣ ಎನ್ನು. To sound as a bell (C.). — ಗಣಗಣಿಸು. = ಗಣಗಣ ಎನ್ನು. (My.).

ಗಣ gaṇa. 2. = ಕಣ 1. — ಗಣಕಾಲು. = ಕಣ-. (ಜಂಘೆ, ಪ್ರಸೃತೆ Nr.).

ಗಣ gaṇa. *A flock, a multitude, a troop, a body, a company, a class, a tribe.* 2, *a body of troops equal to 27 chariots, 27 elephants, 81 horses and 135 foot.* 3, *the host or the attendants* (demi-gods, eminent followers, Jangamas) *of Śiva* (often considered to be under the superintendence of Gaṇêśa). 4, a syllable-, or a Mora-foot, in prosody (Čh.; see ಎಣ್ಬು ಗಣ). 5, a number. 6, a kind of perfume (ಅಜವಾನ G.). 7, a series or group of asterisms or lunar mansions.

ಗಣಕ gaṇaka. = ಗಣಿಕ. An arithmetician, a calculator; an accountant; *an astrologer* (ಕರಣಿಕ Mr. 358, o. r. ಗಣಕ). ಗಣಕರ್ (o. r. ಗಣಿಕರ್) ಬರವ ಗೃಹ (ಕರಣಶಾಲೆ Mr. 197).

Digitized by Google

ಗಣಕಿ gaṇaki. The potherb Solanum indicum Lin. (ಶಾಕಮಾಚಿ, ವಾಯಸಿ Nr.; My. as ಗಣಕೆ; see ಕಾಚಿ).

ಗಣಕಿ gaṇaki. The wife of an astrologer.

ಗಣಜಲಿ gaṇajali. = ಗಣಜಿಲೆ 2. (S. Mhr., My. as ಗಣಜಲಿ).

ಗಣಜಿಲು gaṇajilu. = ಗಣಜಿಲೆ 2. (St. & Pl.; My.).

ಗಣಜಿಲೆ gaṇajilĕ. 1. The chicken-pox (S. Mhr.).

ಗಣಜಿಲೆ gaṇajilĕ. 2. = ಗಣಜಲಿ. Hogweed, Boerhavia procumbens or diffusa (ಪುನರ್ನವೆ, ಶೋಥಘ್ನ Nr.; ಪುನರ್ನವೆ Mr. 138; My.; Tĕ. ಗಲಗರೆ, ಗಲಿಜೇರು, ಗಲಿ-; M. ತಮಿಪಾಮೆ, ತಮಿಪಾಮು; T. ಕಡಿಯಿರತ್ತ). **2,** the prostrate herb and vegetable Trianthema, see ಕೆಮ್ಮು-, ಬಿಳೀ-. (Z.; Tĕ. ಗಲಿಜರು, ಗಲಿಜೇರು). See ಕೊಮ್ಮೆ 2.

ಗಣಜೆ gaṇajĕ. = ಕಡಿತಿ. A kind of elk or deer (ಗೋಕರ್ಣ Nr., o. r. ಗನ್ಧರ್ವ, ಶರಭ).

ಗಣತಿ gaṇati. 1. Tbh. of ಗಲನ್ತಿ. See Mr. s. ಗಲನ್ತಿಕೆ.

ಗಣತಿ gaṇati. 2. = ಗಣಿತ. Reckoning, counting (of horsemen, My.; Mhr.).

ಗಣತಿಗೆ gaṇatigĕ. Tbh. of ಗಲನ್ತಿಕೆ. (Hlâ.).

ಗಣದಾಸವ್ವೆ gaṇa-dâsa-avvĕ. N. (Bp. 59, 6).

ಗಣದಾಸಿಭೀಮಯ್ಯ gaṇa-dâsi-bhîmayya. N. (Bp. 37, 7; 58, 9).

ಗಣದಿಸು gaṇadisu. = ಗಣಿತಿಸು, ಗಣಿದಿಸು, ಗಣುದಿಸು. To count; to consider; to estimate (Bp. 39, 2).

ಗಣದ್ರವ್ಯ gaṇa-dravya. Public property, common stock; a variety of articles. (R.).

ಗಣನ gaṇana. = ಗಣನೆ. (My.). See ಕಾಲ-.

ಗಣನಾತೀತ gaṇanâ-atîta. Innumerable. (Šmd. 235).

ಗಣನಾಥ gaṇa-nâtha. Šiva; Gaṇêša; a gaṇa-chief. See Bp. 44, 30.

ಗಣನಾಭೇದ gaṇanâ-bhêda. A way of counting (Nn. 17. 66).

ಗಣನಾಮ gaṇa-nâma. The figurative names for certain metrical feet (Č̌h.).

ಗಣನಾಯಕ gaṇa-nâyaka. = ಗಣನಾಥ. Gaṇêša (Mr. 13).

ಗಣನಾವಿಹೀನ gaṇanâ-vihîna. Innumerable (Šsv. 5, 51).

ಗಣನಿಯಮಕನ್ದ gaṇa-niyama-kanda. The kanda-metre being regulated by feet (Čh.).

ಗಣನೀಯ gaṇanîya. *Numerable;* calculable.

ಗಣನೆ gaṇanĕ. ಗಣನಾ. Reckoning, counting, computing; enumerating; considering; regarding, taking notice of; esteeming; amount or sum. See Čh. v. 254; Šmd. 154; Bp. 16, 28; 50, 11; J. 10, 43; 18, 7; Nn. 27. 43. 72; B. 4, 106; 5, 122. — ಗಣನೆಪಡೆ. -ಪಡೆ. To be counted or enumerated (Čpr. 1, 53).

ಗಣಪ gaṇa-pa. = ಗಣಪತಿ. (Bp. 5, 55; 61, 93).

ಗಣಪತಿ gaṇa-pati. The leader or chief of the attendants, or followers, of any deity; *Gaṇêša;* Šiva (Mr. 12); the head of an assemblage.

ಗಣಯಿಸು gaṇayisu. = ಗಣಿಸು. To count, to calculate (Čh. v. 229); to reckon, to consider; to regard.

ಗಣರಾತ್ರ gaṇa-râtra. *A multitude of nights, many nights.* See Hlâ. s. ಇರುಳ್.

ಗಣರೂಪ gaṇa-rûpa. *Swallow-wort, Calotropis gigantea* (or Asclepias—; ಎಕ್ಕೀ ಗಿಡ G.).

ಗಣಲ್ gaṇal. = ಗಣ 1, etc. (C.; Tĕ. ಜಿಣೆಲ್).

ಗಣಲು gaṇalu. (= ಗಣಿಕೆ). A knuckle of the fingers; a knot or joint in any cane (S. Mhr.; Tĕ. ಕಣುಪು; *cf.* ಕಣ್ 1, ಗದುವು, ಗಿಣ್ಣು 2).

ಗಣವೃತ್ತ gaṇa-vṛitta. A metre of syllable feet (Mr. 366).

ಗಣಸಂಜ್ಞೆ gaṇa-sañjñĕ. = ಗಣನಾಮ. (Mr. 364).

ಗಣಹಾಸಕ gaṇa-hâsaka. *A kind of perfume* (ಅಜವಾನ G.).

ಗಣಾಕ್ಷರ gaṇa-akshara. Certain syllables of prosody (Čh.; Mr. 363).

ಗಣಾಧಿಪ gaṇa-adhipa. *Gaṇêša; Šiva;* a gaṇa-chief.

ಗಣಾಧೀಶ gaṇa-adhîša. Gaṇêša (ವಿಘ್ನರಾಜ, etc. Mr. 16).

ಗಣಾರ್ಚನೆ gaṇa-arčanĕ. The homage paid by the Liṅgavantas to the Jaṅgamas (C.).

ಗಣಿ gaṇi. = ಕಣಿ 2, etc. (My.; Si. 116. 312. 330. 338).

ಗಣಿಕ gaṇika. = ಗಣಕ, q. v. 2, = ಗಣಿಕೆ? ಸೋರ್ಗಳೆನೆ ಗಣಿಕರ ಕ್ಕುಂ (Čt. I, 60).

ಗಣಿಕಾರಿಕೆ gaṇikârikĕ. *The tree Premna spinosa.*

ಗಣಿಕಾಸ್ತ್ರೀ gaṇikâ-strî. = ಗಣಿಕೆ. See Šš. s. ಬೇಟಿ 2.

ಗಣಿಕೆ gaṇikĕ. (= ಗಣಲು). A knot, a joint (ಗ್ರನ್ಥಿ G.; *cf.* ಗಣ್ಣು, ಘಟಿಕೆ No. 4). ಕಬ್ಬಿನ ಗಣಿಕೆ (B. 3, 43). — ಗಣಿಕೆಹುಣ್ಣು. A sore on the finger joints (S. Mhr.).

ಗಣಿಕೆ gaṇikĕ. ಗಣಿಕಾ. *A harlot* (ಕಾಮುಕಿ, ಸೂಳೆ Nn. 98; Bp. 40, 63; Č. Bp. 47, 15; ಪಾತರದವಳು G.). 2, *a female elephant.* 3, a young elephant (ತುಣ್ಣಾಲಕಿಶೋರ, ಮರಿಯಾನೆ 98). 4, *a sort of jasmine, Jasminum auriculatum* (ಜಾಜಮಲ್ಲಿಗೆ G.).

ಗಣಿಗಲು gaṇigalu. = ಕಣಗಲ್, etc. (My.; Si. 123).

ಗಣಿಗಿಲು gaṇigilu. = ಗಣಿಗಲು. (My.). — ಗಣಿಗಿಲ ಮುಸ್ತೆ. The Indian spikenard, a herb growing in the Himâlaya, Narostachys jatamansi Dec. (St. & Pl.). — ಗಣಿಗಿಲ ತೋರಮರ. = ಕೆಮ್ಮುಕಣಗು. (St. & Pl.).

ಗಣಿತ gaṇita. *Numbered, counted, calculated;* calculating; the science of computation, arithmetic (Bp. 3, 42); the astrological part of a jyôtiḥšâstra; a sum.

ಗಣಿತಗಾಱ gaṇita-gâṟa. = ಗಣಿತಜ್ಞ. (My.).

ಗಣಿತಜ್ಞ gaṇita-jña. An astrologer (My.; B. 5, 176).

ಗಣಿತಜ್ಞತೆ gaṇita-jñatĕ. Knowledge of astrology (My.).

ಗಣಿತವಿದ್ಯೆ gaṇita-vidyĕ. The science of computation (B. 5, 166. 275).

ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರ gaṇita-šâstra. The book or science of computation, comprising arithmetic, algebra and geometry (My.; B. 5, 197).

ಗಣಿತಿ gaṇiti. = ಗಣತಿ 2. (My.).

ಗಣಿತಿಸು gaṇitisu. = ಗಣದಿಸು, etc. (Bp. 7, 11; 18, 77).

ಗಣಿದಿಸು gaṇidisu. = ಗಣಿತಿಸು. (Bp. 30, 24).

ಗಣಿಲ್ gaṇil. = ಗಣಲ್, etc. (My.).

ಗಣಿಸು gaṇisu. = ಗಣಯಿಸು. (J. 7, 7; 14, 7; 21, 18; 33, 10; My.).

ಗಣುದಿಸು gaṇudisu. = ಗಣಿದಿಸು. (Bp. 6, 8).

ಗಣೆ gaṇĕ. = ಗಡೆ 1, etc. (C.); the stalk or stem of an onion (S. Mhr.). See Prv. s. ದೊಪ್ಪ.

ಗಣೆಗಾಱ gaṇĕ-gâṟa. (= ಗಡೆಕಾಱ, ಗಟಿಕಾಱ). A boatman (My.); a tumbler or dŏmba (My.).

ಗಣೇಯ ganêya. *Numerable.*

ಗಣೇಶ gaṇa-îśa. Pârvatî's son Gaṇêśa. See Šmd. 93. 151. 207; Bp. 24, 48. 2, Śiva. 3, a gaṇa-chief.

ಗಣೇಶ್ವರ gaṇa-îśvara. = ಗಣೇಶ. See Bp. 61, 46 & ಕಲಿ-.

ಗಣ್ಟ gaṇṭa. (= ಕುಣ್ಟ). Till, up to the time (My.).

ಗಣ್ಟಡಿ gaṇṭaḍi. (= ಗಾಣ್ಟಡಿ). A little bundle, a parcel (My.; Mhr., H. ಗಠಡಿ).

ಗಣ್ಟಲ gaṇṭala. = ಗಣ್ಟಲು. (C.).

ಗಣ್ಟಲು gaṇṭalu. ಗಣ್ಟಲ್. = ಗಂಟಲ, ಗಣ್ಟ್ಲು. The throat (ತಾಳಗೆ Bhn. 63; ಕಾಕುದ G.; C.). See Bp. 25, 25. 86; 28, 11; Bh. 1, 8, 57; B. 4, 74. 85.

ಗಣ್ಟಿ gaṇṭi. A kind of small gold ear-ring (ಕುಣ್ಡಲ, ಕರ್ಣವೇಷ್ಟನ Si. 218; C.; Tĕ.). — ಗಣ್ಟಿಚಳತುಮ್ಬು. The drops of a gaṇṭi (C.).

ಗಣ್ಟಿ gaṇṭi. (= ಗಣ್ಟು). (My., in ಬ್ರಹ್ಮ-, ರುದ್ರ-).

ಗಣ್ಟಿಕೆ gaṇṭikĕ. A clump, etc. (ಸ್ತಮ್ಬ, ಗುಚ್ಛ, ಗುತ್ಸ Si. 305).

ಗಣ್ಟಿಗ gaṇṭiga. — ಗಣ್ಟಿಗನ ಕಸ. An annual herb, Spermococe hispida L. (Z.).

ಗಣ್ಟು gaṇṭu. Considered to be a Tbh. of ಗ್ರನ್ಥಿ (Šmd. 341. 365; Mhr. ಗಾಣ್ಠ). The knot or joint of a reed, bamboo or cane (ಗ್ರನ್ಥಿ, ಪರ್ವ, ಪರುಸ್ Hlâ.; Mr. 109; C.; Tĕ.; *cf.* ಗಣಲು). 2, a knot, the knot of a cord, etc. (C.; Tĕ.). 3, a bundle, a bag, a parcel (C.; Tĕ.). 4, that has been tied together or laid by: money, wealth (C.); capital or stock in trade (C.; B. 5, 97). 5, a joint or articulation of the body (Bp. 38, 57; C.; ಬೆರಳಿನ ಗಣ್ಟು G. 182). 6, a lump or concretion formed in the abdomen (C.; ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ಎಡಗಡೆಪಕ್ಕಡಿಯಲ್ಲಿ ಗಣ್ಟು ಆಗುವ ರೋಗವೆನ್ದರೆ ಗುಲ್ಮ Cb.). 7, knotting: swelling and hardening of the veins on the surface of the legs, arms and hands (C.). ಬೆರಳ ಗಣ್ಟುಗಳು (ಪಾಣಿಶಾಖಾಪರ್ವ Mr. 322). ಇಟ್ಟ ಗಣ್ಟನ್ನು ತಿರಿಗಿ ಕೊಡೋಣ (ನಿರ್ಯಾತನ G.). ಗಣ್ಟು ಪರರ ಕೈಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು, ಸೊಣ್ಟಾ ಮುಟಿಸಿ ಕೊಣ್ಡ.—ಕೈಯ್ಯಲಿದ್ದರೆ ಗಣ್ಟು, ಭಾವಿಸಿದರೆ ನಣ್ಟು.—ಕನಸಿನ ನೆಣ್ಟು ಕನಡಿಯೊಳಗಣ ಗಣ್ಟು (Prvs.). See Bh. 1, 20, 57; Si. 459; B. 1, 23; 3, 64. 100; 4, 6; 5, 238; ಅಟು-, ಎಡೆ-, ಕಗ್ಗಣ್ಟು, ಸರಿಗಣ್ಟು; Prvs. s. ತುಣ್ಟ, ದೇವ, ಪಾಪಿ. — ಗಣ್ಟಾಸೆ. -ಆಸೆ. The desire of becoming rich (C.).— ಗಣ್ಟಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To knot; to tie (Bp. 42, 4). ಗಣ್ಟಿಕ್ಕಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ಗ್ರನ್ಥಿತ Nr.). 2, to knit, as the eye-brows. ಹುಬ್ಬ ಗಣ್ಟಿಕ್ಕುವುದು (ಭ್ರುಕುಟಿ Hlâ.). 3, to bring about (Râm. 5, 8, 85; J. 6, 37; 9, 31). 4, to be united closely (Grj. 2, after 106). 5, to be knit, as the eye-brows (J. 22, 11). — ಗಣ್ಟುಗಟ್ಟಿಗೆ. -ಕಟ್ಟಿಗೆ. A knotted stick, knotted wood (Râghc. 17, 67; My.). — ಗಣ್ಟು ಗದಡಿ. dupl. (B. 4, 169). — ಗಣ್ಟುಗಳ್ಳ. -ಕಳ್ಳ. A man who hides his wealth, *i. e.* falsely assumes the appearance of poverty (S. Mhr.). 2, a man who does not return what he has borrowed (My.; Abhâ. 8, 2). — ಗಣ್ಟುಗಾಲು. -ಕಾಲು. A leg with dilated veins (C.). — ಗಣ್ಟುಗೆಯ್. -ಕೆಯ್. A hand or an arm with dilated veins (C.; Bp. 58, 49). — ಗಣ್ಟುಗೊಯ್ಕ. -ಕೊಯ್ಕ. A purse-cutter: a pick-pocket or defrauder (S. Mhr.). — ಗಣ್ಟುಗೊಯ್ಕೆ. -ಕೊಯ್ಕೆ. A female purse-cutter, etc. (S. Mhr.; Bp. 40, 53). — ಗಣ್ಟುಟೊಣಪೆ. A knotted stick (S. Mhr.). — ಗಣ್ಟುಣಿಗ. -ಉಣಿಗ. One who spends his principal instead of trading with it (Sd.). — ಗಣ್ಟುತುಮ್ಬೆ. The herb Leucas urticaefolia Br. (Z.). — ಗಣ್ಟುಪುರ್ಬು. Knit eye-brows, a frown (Bp. 20, 12; V. 11, 60). — ಗಣ್ಟುಬಾರಂಗಿ. An undershrub, Clerodendron serratum Blum., or—siphonanthus R. Br. (Si. 143; C.; T., Tĕ.). — ಗಣ್ಟು ಬೀಳು. To get knotted, as a thread (C.). 2, close (occasionally improper) connection, intimacy or friendship to spring up (between two persons). ಅವನಿಗೂ ನನಗೂ ಗಣ್ಟು ಬಿತ್ತು (C.). ಅವನಿಗೂ ಆಕೆಗೂ ಗಣ್ಟು ಬಿತ್ತು (C.). 3, union, harmony or agreement to take place, become or be. ಅವನ ಮಾತಿಗೂ ನನ್ನ ಮಾತಿಗೂ ಗಣ್ಟು ಬಿತ್ತು (C.). 4, to run counter to, to stop anybody's progress in a hostile manner, to attack (C.; see B. 2, 18; 3, 126; 5, 59. 64). — ಗಣ್ಟುಬ್ಬು. -ಉಬ್ಬು. = ಗಣ್ಟುಹುಬ್ಬು. (My.). — ಗಣ್ಟು ಮೊಟ್ಟೆ. dupl. (C.). — ಗಣ್ಟುಮೋರೆ³. A frowning countenance (My.). — ಗಣ್ಟುಲಗಾಮು. A bridle full of troubling knots (My.). See ತುಣ್ಟಕುದುರೆ. — ಗಣ್ಟುವ್ಯಾಜ್ಯ. A knotty, unjust, difficult lawsuit (My.). — ಗಣ್ಟುವ್ಯಾಜ್ಯಗಾರ. A man who institutes such a suit (My.). — ಗಣ್ಟು ಹಾಕು. To make a knot (C.). 2, to knit, as the eye-brows (C.). ಸಿಟ್ಟಿನಿನ್ದ ಗಣ್ಟು ಹಾಕಿದ ಹುಬ್ಬು (ಭ್ರುಕುಟಿ G.). 3, to employ capital (C.). — ಗಣ್ಟುಹುಬ್ಬು. = ಗಣ್ಟುಪುರ್ಬು. (My.).

ಗಣ್ಟೆ gaṇṭĕ. = ಗಡ್ಡೆ 1, etc. (ಶಾಲೂಕ, ಗಡ್ಡೆ Si. 95, *only* in Si.). ಯಾವದರ'ನ್ದ ಹುಲ್ಲು ಮುನ್ತಾದ ಗಣ್ಟೆಗಳು ಅಗಿಯಲ್ ಪಡುತ್ತೊ, ಅನ್ತಾ ಗುದ್ದಲಿ (ಸ್ತಮ್ಬಘ್ನ, ಸ್ತಮ್ಬಘನ 399). — ಗಣ್ಟೆಕಶೋರ. (ಕಚ, ಗನ್ಧಮೂಲಿ, ಪತ್ರಸ್ಥಿಕೆ Si. 122). — ಗಣ್ಟೆಮುಸ್ತೆ. ಒನ್ದು ಗಡ್ಡೆಯೊಳಗೆ ಅನೇಕ ಮೋತೆಗಳುಳ್ಳ ಗಣ್ಟೆಮುಸ್ತೆಗಳು (ಹೂಡಾಲಿ, ಚಕ್ರಲಿ, ಉಚ್ಚಟಿ Si. 162).

ಗಣ್ಟೆ gaṇṭĕ. Tbh. of ಘಣ್ಟೆ (Šmd. 338; C.; Tĕ.; T. ಕಣ್ಟ, ಕಣ್ಟೈ); also: an English hour (C.). See *e. g.* Bp. 32, 29; 43, 32; B. 4, 141; 5, 287; Nr. s. ದಾಟಿಸು. ಗಣ್ಟೆ ದಾಟಿಸು, -ಹೊಡೆ, to beat a gong; to ring a bell (C.). ಗಣ್ಟೆಗೆ ಒನ್ದೇ ಸ್ವರ.— ಭರತರಾಜನ ತಿಕಕ್ಕೆ ಗಣ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ (Prvs.). —ಗಣ್ಟೆಕಾಯಕ. The profession of a Jaṅgama mendicant going from door to door ringing a bell (S. Mhr.).

ಗಣ್ಟ್ಲು gaṇṭlu. = ಗಣ್ಟಲು, etc. (C.). — ಗಣ್ಟ್ಲುಹುಟಿಗೆ. A particular swelling of the uvula (S. Mhr.).

ಗಣ್ಡ gaṇḍu-a3. One of the Tatsamas (Šmd. 384; Kk. 95; Šm. 77). A strong, powerful, manly male person; a husband (ಕಾನ್ತ, ಕಮಿತೃ, ಪತಿ, ರಮಣ, ಧವ, ಪ್ರಿಯ, etc. Nr., Hlâ., Si. 193; ಅನುಕ, ವರಯಿತ, ಭರ್ತೃ, etc. Mr. 307; J. 7, 25; 13, 44; C.; Tĕ.; M., T. ಕಣವ, ಕಣ್ಡ). ಒರ್ವನೇ ಗಣ್ಡನಲ್ತೆ ಜಗತಿತಲದೊಳ್? (Šmd. 57). ಅವರ್ ಗಣ್ಡರ್, ಅವರ್ ಪೆಣ್ಡಿರ್ (109). ಸಾಯಿರ ಗಣ್ಡರ್, ಸಾಯಿರ ಪೆಣ್ಡಿರ್ (111). ಗಣ್ಡನುಂ ಮಕ್ಕಳುಮಿಲ್ಲದವಳು (ನಿರ್ವೀರೆ Hlâ.). ಗಣ್ಡನು ಬಯಸುವನ್ತೆ ಅಪ್ಪವಳು (ಕಾನ್ತೆ); ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವಳ ಗಣ್ಡನು (ಭಗಿನೀಪತಿ); ಗಣ್ಡನ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವಳು (ನನ್ದಿನಿ); ಗಣ್ಡನ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವನು (ದೇವರ); ಗಣ್ಡನ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವನ ಹೆಣ್ಡತಿ (ಯಾತೃ); ಅವರೊರ್ವರು ಒಪ್ಪಚ್ಚಿ ಮುದುಕಿಯಾಗಿ ಕಾವಿಯ ಸೀರೆಯನುಟ್ಟವಳು ಅಥವಾ ಗಣ್ಡನಿಲ್ಲದವಳು (ಕಾತ್ಯಾಯನಿ Nr.). ಗಣ್ಡನಿಲ್ಲದ ಮುಣ್ಡೆ (ವಿಧವೆ); ಗಣ್ಡನುಳ್ಳವಳು (ಪತಿವತ್ನಿ Si. 185). ಗಣ್ಡಗಮ್ಬಲಿಯಿಕ್ಕಿ, ಗಣ್ಡುಗರಣೆಯನುಂಗಿ, ಗಣ್ಡ ಬನ್ದಾಗ ನರಳುವ ಹೆಣ್ಣಿಂಗೆ ಗುಣ್ಡಿಕ್ಕು! (Sp.). Plural also ಗಣ್ಡನ್ದಿರು (C.; B. 3, 32). ಗಣ್ಡಗಂಜದ ನಾರಿ ಅವಳೆ ಹೆಮ್ಮಾರಿ (Dp. 54). ಗಣ್ಡ ಪಟ್ಟೇ ಸೀರೆ ತರುತ್ತಾನೆನ್ದು, ಇದ್ದ ಸೀರೆ ಸುಟ್ಟಳು.— ಗಣ್ಡನ ಮದಿವೆಯಾದರೂ ಗಂಜ ಬರ ತಪ್ಪದು.—ಗಣ್ಡನಿಗೆ ಅಗಲಿಕೆ ತೋರಿ'ಸ ಬೇಡ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತೀನಿ ಕಲಿಸ ಬೇಡ.—ಗಣ್ಡನಿಗೆ ಹೆಣ್ಡತಿ, ಒಡೆಯನಿಗೆ ರಾಜ್ಯ.—ಗಣ್ಡ ಸತ್ತ ಮೇಲೆ ಮುಣ್ಡೆಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಬನ್ತು.—

Digitized by Google

ಗಣ್ಡ ಇಲ್ಲದ ಗಯ್ಯಾಳಿ, ದಣ್ಡು ಇಲ್ಲದ ಹಾವಳಿ.—ಗಣ್ಡಗೆ ಬೇಡವಾದರೆ ಗುಣ್ಡುಕಲ್ಲಿಗೂ ಬೇಡ.—ಗಣ್ಡನಿಗೆ ಗಱಕೆ ತೋಱಿಸ ಬೇಡ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸವಿ ಕಲಿಸ ಬೇಡ.—ಸೇರದ ಗಣ್ಡಗೆ ಮೊಸರೊಳಗೆ ಕಲ್ಲು ಸಿಕ್ಕಿತು.—ಹಗಲೆಲ್ಲಾ ಹಾದರವಾಡಿ, ಇರುಳು ಗಣ್ಡನ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೇನು ತೆಗದಳನ್ತೆ.—ಹೆಣ್ಡತಿ ಹೆಗ್ಗಡಿತಿಯಾದರೆ ಗಣ್ಡ ಮೂಱನಾಯಿಗಿನ್ತ ಕಡೆ (Prvs.). 2, = ಗಣ್ಡು, stoutness; strength; greatness.—See ಅಱ-, Prvs. s. ಬರು ಬರು, ಬೊಡಿ. — ಗಣ್ಡಕೊಡಲಿ. = ಗಣ್ಡಗೊಡಲಿ, ಗಣ್ಡುಗೊಡಲಿ. A kind of axe, used in war or for cutting animals (My.; ಕುಠಾರ, ಸ್ವಧಿತಿ, ಪರಶು Si. 281. 290). — ಗಣ್ಡಗತ್ತರಿ. -ಕತ್ತರಿ. = ಗಣ್ಡು-. Large scissors, such as devotees (or mendicants) threaten to decapitate themselves with, in order to extort a gift from a deity (or alms);—a pair of shears (My.). — ಗಣ್ಡಗತ್ತರಿನಾಚಿದೇವ. N. (Bp. 58, 1). — ಗಣ್ಡಗರ್ವ. (Šmd. 386; Kk. 96). Great pride (Abh. P. 11, 134). — ಗಣ್ಡಗಲಿ. -ಕಲಿ. (Šmd. 386; Kk. 96). = ಗಣ್ಡುಗಲಿ. A strong hero. — ಗಣ್ಡಗಾಡಿ. = ಗಣ್ಡುಗಾಡಿ. Great gracefulness or beauty (Abh. P. 3, 38. 156; 14, after 107). — ಗಣ್ಡಗುಣ. (Šmd. 386; Kk. 96). Great excellence (Abh. P. 9, 154). — ಗಣ್ಡಗೂಸು. -ಕೂಸು. = ಗಣ್ಡುಗೂಸು. A male person. ಗಡ್ಡ ಮೀಸೆಯಿಲ್ಲದ ಗಣ್ಡಗೂಸು (ತೂಬರ Hlâ.). — ಗಣ್ಡಗೊಡಲಿ. -ಕೊಡಲಿ. = ಗಣ್ಡಕೊಡಲಿ. (My.; Si. 290; Tĕ. ಗಣ್ಡಗೊಡ್ಡಲಿ). — ಗಣ್ಡ ಪೆಣ್ಡಿರ್. (Šmd. 386). Husband and wife (ದಮ್ಪತಿ Hlâ.). — ಗಣ್ಡಪೆಣ್ಡೇರ. A badge of honour (Tĕ., R.). — ಗಣ್ಡಮಚ್ಚರ. Great enmity, etc. (Abh. P. 7, 50). ಗಣ್ಡಮಾತು. A great, bold word (Abh. P. 3, 59; 13, 139). — ಗಣ್ಡಮೆಣಸು. The Pimento tree, Eugenia acris W. & A. (St. & Pl.). — ಗಣ್ಡವರಿಜು. -ಪರಿಜು. (Šmd. 386; Kk. 96). A mighty, grand form; the form of a man. See Abh. P. 3, 38; 7, after 105 & 106; 11, 97. — ಗಣ್ಡವಸದನ. -ಪಸದನ. (Šmd. 386; Kk. 96; o. r. in both: ಗಣ್ಡವಸನ). Grand decoration. — ಗಣ್ಡವಸನ. -ಪಸನ. An excellent cloth (?; see Šmd. s. ಗಣ್ಡವಸದನ). — ಗಣ್ಡ ಹೆಣ್ಡತಿಯರು. = ಗಣ್ಡ ಪೆಣ್ಡಿರ್. (ದಮ್ಪತಿ Nr.; My.). — ಗಣ್ಡ ಹೆಣ್ಡರು. = ಗಣ್ಡ ಹೆಣ್ಡತಿಯರು. (C.; Bp. 24, 21; B. 3, 59; 5, 133. 203).

ಗಣ್ಡ gaṇḍa. = K. ಗಣ್ಡ, q. v. *The cheek* (= ಕನ್ನ 2). 2, *an elephant's cheek or temple.* 3, *a boil, a pimple.* 4, the force or fierceness of any disease, of rain, of wind, etc., the baneful influence of a star, etc. (C.; Mhr.; Tĕ.; T. ಕಣ್ಡ; *cf.* ಗಣ್ಡಾನ್ತರ). 5, a hero. 6, chief, best, excellent. 7, one of the 27 portions of a circle on the plane of the ecliptic or one of the yôgas.

ಗಣ್ಡಕ್ gaṇḍak. A eunuch (My.; H.).

ಗಣ್ಡಕ gaṇḍaka. *A rhinoceros.*

ಗಣ್ಡಕಾರಿ gaṇḍakâri. = ಗಣ್ಡಕಾಲಿ. (ಮುಟ್ಟಲುಮುರಿಕೆಯ ಗಿಡ G.).

ಗಣ್ಡಕಾಲಿ gaṇḍakâli. *A sensitive plant, Mimosa pudica.*

ಗಣ್ಡಕಿ gaṇḍaki. N. of a river. (My.).

ಗಣ್ಡಭೇರುಣ್ಡ gaṇḍa-bhêruṇḍa. = ಭೇರುಣ್ಡ. (My.).

ಗಣ್ಡಮಣ್ಡಲ gaṇḍa-maṇḍala. = ಗಣ್ಡ No. 1. (Abh. P. 14, 177).

ಗಣ್ಡಮಾಲೆ gaṇḍa-mâlĕ. The umbilical cord wound round the head at birth (looked upon as an unlucky sign, My.). 2, scrofula of the neck and throat (My.).

ಗಣ್ಡವೃತ gaṇḍavuta. A kind of deer (ಕಡವ Mr. 160).

ಗಣ್ಡಶೈಲ gaṇḍa-śaila. *A huge rock or rocky fragment fallen from a mountain.*

ಗಣ್ಡಸ gaṇḍasa. = ಗಣ್ಡಸ. A male person (B. 5, 287). ಗಣ್ಡಸರು (C.; B. 4, 165; 5, 140. 283. 284). — ಗಣ್ಡಸ ಮಕ್ಕಳು. Male persons (C.).

ಗಣ್ಡಸತನ gaṇḍasatana. = ಗಣ್ಡಸತನ. (C.).

ಗಣ್ಡಸು gaṇḍasu. = ಗಣ್ಡಸು. A male person (C.). ಅಱುವ ಹೆಂಗಸನ್ನೂ ನಗುವ ಗಣ್ಡಸನ್ನೂ ನಮ್ಬ ಬಾರದು.—ಗಣ್ಡಸು ಕೂತು ಕೆಟ್ಟನು, ಹೆಂಗಸು ತಿರಿಗಿ ಕೆಟ್ಟಳು (Prvs.).

ಗಣ್ಡಸ್ಥಲ gaṇḍa-sthala. The temples of an elephant (ದನ್ತಿ ಕಪೋಲ Nn. 87; ಕಟ 141; ಕರಟ, ಕಟ Mr. 153); the cheek (J. 11, 38).

ಗಣ್ಡಾಗುಣ್ಡಿ gaṇḍâguṇḍi. Barefacedness, impudence (My.; H.).

ಗಣ್ಡಾಡಿ gaṇḍa-âḍi. A man of mighty acts, a hero (J. 7, 63; My.).

ಗಣ್ಡಾನ್ತರ gaṇḍa-antara. Desperate sickness, alarming danger, imminent jeopardy, boding prospects (C.; B. 2, 39; 4, 59. 192; 5, 165).

ಗಣ್ಡಾಮಾಲೆ gaṇḍâ-mâlĕ. = ಗಣ್ಡಮಾಲೆ No. 2. Inflammation of the glands of the throat (My.; Mhr. ಗಣ್ಡಮಾಲಾ).

ಗಣ್ಡಾಲಿ gaṇḍâli. *A bent-grass or Agrostis with white blossoms* (= ಶಕುಲಾಕ್ಷಕ). See Si. 162; ಬಳ್ಳಿಗಱಿಕೆ.

ಗಣ್ಡಿ gaṇḍi. = ಕಣ್ಡಿ 1. (My.). — ಗಣ್ಡಿಕಾವಲಿ. The watcher of the wicket of a fort (My.); one who takes tolls at a pass (R.).

ಗಣ್ಡಿಕೆ gaṇḍa-ikĕ. (or **gaṇḍu-ikĕ**). (Šmd. 248). Prowess. See ಬಲ್ಲಣ್ಡಿಕೆ. — ಗಣ್ಡಿಕೆಗಾಣ್. -ಕಾಣ್. To see prowess (Šsv. 3, 54).

ಗಣ್ಡಿಗ gaṇḍiga. A valiant man (Bh. 3, 18, 41); a firm, resolute or stiff-necked man (Bp. 15, 32; 27, 65).

ಗಣ್ಡೀರ gaṇḍîra. *A sort of potherb.* 2, the Tĕlinga potato, Arum campanulatum Roxb. (St. & Pl.).

ಗಣ್ಡು gaṇḍu. Strength; manliness; largeness; firmness; impetuosity; bravery (= ಗಣ್ಡ No. 2);—the male sex; a male; a male person, a man (C.; Tĕ.; *cf.* ಕಡು 1). ಹೆಣ್ಣಾದೊಡಂ ಗಣ್ಡಾದೊಡಂ (Šmd. 148). ಹೆಣ್ಣುವೇಷವನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಕುಣಿಯುವ ಗಣ್ಡಿನ ಹೆಸರು (ಭ್ರಕುಂಸ, ನರ್ತಕಪುರುಷ, ಸ್ತ್ರೀವೇಷಧಾರಿ Si. 64). ಗಣ್ಡುಡುಗಿ ಪೆಣ್ಣಾಗನೇ ಶೌರಿ? (Bp. 54, 37). ಹೆಣ್ಣು ಗಣ್ಡು ಸೇರಿ ಸೊಗಸಿನಿನ್ದ ಆಡುವಿಕೆ (ದ್ರವ, ಕೇಲಿ, ಲೀಲೆ, etc. Si. 72). ಹೆಣ್ಣು ಗಣ್ಡುಗಳ ಜೊತೆ (ಮಿಥುನ, ದ್ವನ್ದ್ವ, ದಮ್ಪತಿಗಳು 179). ಪೆಣ್ ಗಣ್ಡುಗಳೊಳ್ ಒರ್ವರುಂ ನಿಜಾಚಾರವಿರಹಿತರಾಗಿ ನಡೆವರಿಲ್ಲ... ರಾಮರಾಜ್ಯದೊಳ್ (J. 18, 13). ಕರ್ಮವಿಲ್ಲದ ಗಣ್ಡು ಕರಿಯ ಒನಕೆಯ ತುಣ್ಡು (Dp. 54). ಕುಱಿಗಳಲ್ಲಿ ಗಣ್ಡಿಗೆ ಟಗರು, ಆಡುಗಳಲ್ಲಿ ಗಣ್ಡಿಗೆ ಹೋತು ಅನ್ನುವರು (B. 3, 9). ತಮ್ಮ ಮನಸಿಗೆ ಬನ್ದ ಹೆಣ್ಣು ಗಣ್ಡುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ, ಮದುವೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ (5, 289). ಗಣ್ಡಿನ ತನ್ದೆ (5, 289). See J. 15, 28; Prv. s. ಗವುಡ and ಗೆದ್ದು; ಅಱ-. — ಗಣ್ಡಕ್ಷರ. -ಅಕ್ಷರ. An aspirate (C.). — ಗಣ್ಡಾಡು. -ಆಡು. A he-goat (C.; ಸ್ತುಭ, ಛಾಗ, ಅಜ, etc. Si. 323). — ಗಣ್ಡಾನೆ. -ಆನೆ. A male elephant (ಇಭ Nr.). — ಗಣ್ಡಾಳು. -ಆಳು. A male cooly (C.). — ಗಣ್ಡು ಎಕ್ಕೆ. The plant Calotropis gigantea R. Br. (Z.). — ಗಣ್ಡುಕಣೆ. The larger roller in a sugar-mill (My.). — ಗಣ್ಡುಕೆಲಸ. A work of manly strength, a work superior to that of others (C.; ಪೌರುಷ Si. 462). — ಗಣ್ಡುಕೇವಲಗಿಡ. The shrub Memecylon amplexicaule Roxb. (St. & Pl.). — ಗಣ್ಡುಗಚ್ಚೆ. -ಕಚ್ಚೆ. The ends of a dôtra tucked in a peculiar manner

Digitized by Google

by a man who prepares for work (C.; B. 4, 179). — ಗಣ್ಡುಗತ್ತರಿ. = ಗಣ್ಡಗತ್ತರಿ. (C.). — ಗಣ್ಡುಗರಣೆ. -ಕರಣೆ. A large lump. See Sp. s. ಗಣ್ಡ. — ಗಣ್ಡುಗಲಿ. = ಗಣ್ಡಗಲಿ. (Rśv. 5, 93; J. 14, 16). — ಗಣ್ಡುಗಾಡಿ. = ಗಣ್ಡಗಾಡಿ. (Rśv. 13, 60). — ಗಣ್ಡುಗುಬ್ಬಚ್ಚಿಪಿಳ್ಳೆ. A male young sparrow (ಚಾಟಕ್ಕೈರ Si. 173). — ಗಣ್ಡುಗುಬ್ಬಿ. A male sparrow (My.; B. 2, 6). — ಗಣ್ಡುಗೂಸು. -ಕೂಸು. = ಗಣ್ಡಗೂಸು. A male person, a man (ಮಾನವ, ಮರ್ತ್ಯ, ಮನುಷ್ಯ, etc. Mr. 222). ಸ್ತ್ರೀಯರ ವೇಷವ ಧರಿಸಿ ಕುಣಿವ ಗಣ್ಡುಗೂಸು (ಧ್ರಕುಂಸ Nr.). See Bp. 40, 25. 2, a male child (C.). — ಗಣ್ಡುಗಿಡು. -ಕಿಡು. Prowess or courage to fail (Grj. 6, after 77). — ಗಣ್ಡುಗೊಡಲಿ. = ಗಣ್ಡಕೊಡಲಿ, ಗಣ್ಡಗೊಡಲಿ. (My.). — ಗಣ್ಡುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To become impetuous, to dash, etc. (Rśv. 5, 117). — ಗಣ್ಡುಗೋಗಿಲೆ. -ಕೋಗಿಲೆ. (Śmd. 277). A male cuckoo (Čpr. 2, after 93). — ಗಣ್ಡುಜಾತಿ. The male sex (C.). — ಗಣ್ಡುಜಂಕೆ. A male antelope (My.; Si. 168. 169). — ಗಣ್ಡುಡುಗು. -ಉಡುಗು. = ಗಣ್ಡುಗಿಡು. (Grj. 6, after 80; V. 36, 58). — ಗಣ್ಡುಡೆ. -ಉಡೆ. A strong garment: a coat of mail (Abh. P. 9, 156). — ಗಣ್ಡುದೊಱೆ. -ತೊಱೆ. A river the personification of which is male (ಫಿದ್ಯ, ಉದ್ಧ್ಯ, ನದ Hlâ.; Mr. 413; ನದ, ಸರಸ್ವತ್ Nr.), as the Sôṇa (ಶೋಣ, ಹಿರಣ್ಯಬಾಹು Nr.) and the Sindhu (ನದವಿಶೇಷ, ಸಿನ್ಧು Nr.). — ಗಣ್ಡುನವಿಲ್. A peacock (ಸೋಗೆ Čt. II, 89). — ಗಣ್ಡುನಾಬಳ್ಳಿ. The plant Cleome viscosa L. with yellow flowers (Z.). — ಗಣ್ಡುನಾಯಿನೊಳಲೆ. See s. ನಾಯಿನೊಳಲೆ. — ಗಣ್ಡುಪಶು. A male beast (Si. 396). — ಗಣ್ಡುಬಿದಿರು. A bamboo that is solid, not hollow, the male bamboo (B. 4, 55), Bambusa stricta Roxb. (St. & Pl.). — ಗಣ್ಡುಮಕ್ಕಳು (fr. ಗಣ್ಡುಮಗ, -ಮಗು). Male children (C.); men (C.). ಗಣ್ಡುಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ಮುಣ್ಡೆಯ ಮನಸು ಗುಣ್ಡಿಗಿನ್ತಾ ಗಟ್ಟಿ (Prv.). See B. 3, 33; 4, 5. 55; 5, 274. — ಗಣ್ಡುಮಱಿ. A young male (C.). ಗುಬ್ಬಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಗಣ್ಡುಮಱಿ (ಚಾಟಕ್ಕೈರ Nr.). — ಗಣ್ಡುಮಿಗು. The proper limit of manly behaviour to be overstepped (Bp. 40, 34). — ಗಣ್ಡುಮುಱುಗ. (= ಗುಣ್ಡುಮುಱುಗ). N. of a bird. See Nr. s. ಸರಕುಟವಕ್ಕಿ. — ಗಣ್ಡುಮೃಗ. A male beast (B. 4, 193). — ಗಣ್ಡುಸಿಂಹ. A male lion (B. 4, 212; 5, 242). — ಗಣ್ಡುಸೂಳೆ. A clever harlot (Bp. 42, 16). — ಗಣ್ಡುಹುಡುಗ. A boy (C.; B. 5, 276). — ಗಣ್ಡುಹುಳು. A male spider (B. 4, 113), a male insect, etc. — ಗಣ್ಡುಹೊಱೆ. = ಗಣ್ಡುದೊಱೆ. (Si. 421; My.).

ಗಣ್ಡುಗತನ gaṇḍugatana. Valiantness (Bh. 3, 10, 51; *cf.* ಗಣ್ಡಿಗ).

ಗಣ್ಡುಸ gaṇḍusa. = ಗಣ್ಡುಸ. ಗಣ್ಡಸಿಗೆ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದ ಗಣ್ಡುಸರು (ದೇವ್ಯ, ದೇವರ Si. 192). ಗಣ್ಡುಷರ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಬೆಳದ ಕೂದಲು (ಶ್ಮಶ್ರು 216). ಗಣ್ಡುಸರ ಕವಚದ ಅಂಗಿ (ಕೂರ್ಪಾಸಕ 224).

ಗಣ್ಡುಸು gaṇḍusu. (fr. ಗಣ್ಡುಗೂಸು). = ಗಣ್ಡುಸು. ಗಡ್ಡಮೀಸೆಗಳು ಇಲ್ಲದೇ ಲಿಂಗಮಿಲ್ಲದ ಗಣ್ಡುಸಿಗೆ ಷಣ್ಢ ಎಂಬ ಹೆಸರು (Si. 195).

ಗಣ್ಡುಸುತನ gaṇḍusutana. = ಗಣ್ಡುಸತನ. Virility (ಪುಮ್ಭಾವ, ಪೌರುಷ Si. 462).

ಗಣ್ಡೂಪದ gaṇḍû-pada. *A kind of worm* (ಕಿಂಚುಲಕ, ನಾಯಿನೊಳಲೆ Mr. 411; ಮಱೇ ಹುಳು G.).

ಗಣ್ಡೂಪದಿ gaṇḍû-padi. *A female or small gaṇḍûpada.*

ಗಣ್ಡೂಷ gaṇḍûsha. *A handful of water taken for rinsing the mouth.* 2, rinsing the mouth (ಮುಕ್ಕುಳಿಸುವದು Mr. 463). See ಮುಕ್ಕುಳ್, ಮುಕ್ಕುಳಿಸು.

ಗಣ್ಡೂಷೆ gaṇḍûshĕ. *A handful of water taken for rinsing the mouth.* 2, an enlarged navel (ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹಾದ ಹೊಕ್ಕುಳು G.).

ಗಣ್ಡೋತ್ಪಲ gaṇḍa-utpala. (= ದಣ್ಡೋತ್ಪಲ). N. of a plant (ನಾಕನಾರಿ, ಸಹದೇವಿ Mr. 127, one MS. ಗಣ್ಢೋತ್ಪಲ; Tĕ. ಸಹದೇವಿ = ಕರೀರ, Capparis aphylla).

ಗಣ್ಡೋಲಿ gaṇḍôli. (ಗಣ್ಡು-ಎರಳೆ). The male Indian antelope, Antelope cervicapra (Bḍ.).

ಗಣ್ಡೋಲಿ gaṇḍôli. = ಗಣ್ಢೋಲಿ. (My. Amara; Si. 176).

ಗಣ್ಣ gaṇṇa. A division of paddy-land, a paddy-field (My.; Tu. ಕಣ್ಣ; see ಗದ್ದೆ).

ಗಣ್ಯ gaṇya. Calculable, numerable; to be counted or regarded; worthy of esteem. See ಅ-, ಅಗ್ರ-; Bp. 19, 32; 30, 18; 55, 21.

ಗತ gata. Gone; gone away, departed; deceased; past, gone by; disappeared; come to, approached, arrived at, being in, contained in; gone to any state or condition; belonging to; relating to, connected with; spread abroad. See *e. g.* ಅಸ್ತಗತ, ದುರ್ಗತ; Šmd. 241. 267; Kâvy. III, 3, B, 164. 166. 170. 2, going, motion; state, condition; etc.

ಗತಕ gataka. Going, motion; fickleness (J. 6, 34; Mhr.: sham, feint).

ಗತಕಾನ್ತಿ gata-kânti. Deprived of lustre. See ಕನ್ದು.

ಗತಗೋಷ್ಠಿ gata-gôshṭhi. Stale words or news (My.); the state of being postponed to an indefinite time, as a law-suit (My.).

ಗತತೇಜ gata-têja. = ಗತತೇಜಸ್. See ನನ್ದು.

ಗತತೇಜಸ್ gata-têjas. Bereft of splendour. See ನನ್ದು.

ಗತನಾಸಿಕ gata-nâsika. *Noseless* (ಮೂಕೊಱೆಯಂ Mr. 389).

ಗತಪ್ರತ್ಯಾಗತ gata-prati-âgata. Gone away and returned; come back again after having gone away. 2, a kind of čitra (Kâvy. III, 2, B, 75 seq.).

ಗತಾನುಗತಿಕ gata-anugatika. Following what precedes, following custom, imitating, doing as others do (Kâvy. III, 1, A, 25).

ಗತಾಬ್ದ gata-abda. The past year (My.).

ಗತಾಮ್ಬಕ gata-ambaka. Deprived of sight, blind (Bh. 1, 3, 9).

ಗತಾರ್ಥ gata-artha. Unmeaning, nonsensical;—become poor; -deprived of an expected or desired object (My.); —understood, signified (Mhr.); —done, accomplished (Mhr.).

ಗತಾಸು gata-asu. Expired, dead. (J. 26, 44).

ಗತಿ gati. *Going, moving, motion; gait, deportment; procession, march, progress* (ವರ್ತ, ವರ್ತನೆ, ಗಮನ Nn. 166). 2, a path, a way; recourse, refuge, resource (*e. g.* Bp. 12, 31; 14, 31; 36, 5; 52, 9); an expedient, means; course of events, fortune; state, condition, mode of existence; happiness. 3, the course of the asterisms; the diurnal motion of a planet in its orbit; a certain division of the moon's path and the position of a planet in it. 4, transmigration. 5, *the result of actions done in former stages of existence.* 6, deliberation; knowledge (ಯೋಚನ, ಯೋಚನೆ Nn. 166; ಅಱಿವ ನೆನಹಂ Mr. 468). 7, sin, vice (ವೃಜಿನ, ದುಷ್ಕರ್ಮ 166). 8, an art, method or rule for dancers, musical time (Bp. 32, 37; *cf.* ಗತ್ತು, ಜತಿ). ಗತಿಯಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ಮತಿಯಿಲ್ಲ (Prv.).

Digitized by Google

See Prvs. s. ಮತಿ 1, ಮಾಡು. — ಗತಿ ಗತಿ. rep. of ಗತಿ No. 8. (Bp. 58, 23). — ಗತಿಗಿಡಿಸು. -ಕಿಡಿಸು. = ಗತಿಗೆಡಿಸು. (Abh. P. 9, 15). — ಗತಿಗಿಡು. -ಕಿಡು. = ಗತಿಗೆಡು. (Grj. 8, 23). — ಗತಿಗೆಡಿಸು. -ಕೆಡಿಸು. To destroy the course, state, good condition, welfare or happiness (of people, etc.); to check (Rāv. 6, 4; J. 8, 34; B. 4, 52. 182). — ಗತಿಗೆಡು. -ಕೆಡು. Progress, state, refuge, resources, good condition or happiness to be destroyed or lost. ಅತಿದರ್ಪಿಸಾದರೂ ಗತಿಗೆಡ ಬಾರದು (Prv.). See Bp. 57, 14; J. 7, 14; 10, 39; B. 4, 74. 126). — ಗತಿಗೇಡಿ. -ಕೇಡಿ. A person who destroys his own welfare or that of others (My.). — ಗತಿಗೇಡು. Ruin of welfare, etc. (My.). — ಗತಿಗೊಡು. -ಕೊಡು. To give welfare, etc. (J. 18, 52). — ಗತಿವಡೆ. -ಪಡೆ. To obtain or acquire welfare (J. 24, 76). — ಗತಿವಿಡಿ. -ಹಿಡಿ. To lay hold on the refuge or the good fortune of (something, Bp. 22, 37; 61, 59); to take a road, to enter upon a journey (Rām. 4, 1, 13).

ಗತಿಬನ್ಧನ gati-bandhana. Arresting or checking motion, etc. See ತಗರ್.

ಗತಿಭಂಗ gati-bhanga. Breaking, suspending, interrupting or stopping motion, etc.; stoppage, detention, impediment to progress. See ಮುಗ್ಗು.

ಗತಿಮುಕ್ತಿ gati-mukti. Cessation or discontinuance of motion. See ನಿಲ್.

ಗತಿಲಂಘನ gati-langhana. Going by leaps, jumping (ಜಾತಿಯ Mr. 82, o. rs. ಗತಿಲಾಘವ in one MS., ಜಾಳಿಯ in another, and ಜಾಳಿಯ in another one).

ಗತಿಲಾಘವ gati-lāghava. Swiftness in going or moving. See ಗತಿಲಂಘನ.

ಗತಿವಿಹೀನ gati-vihīna. Remediless; devoid of resource or refuge, forlorn (Bp. 24, 32).

ಗತಿಸು gatisu. To go; to go away, to die; to pass, as time (My.).

ಗತಿಸ್ತಮ್ಭ gati-stambha. Stopping or arresting motion. See ತಡೆಮ್ಮು.

ಗತಿಹೀನ gati-hīna. = ಗತಿವಿಹೀನ. (My.).

ಗತ್ತು gattu. Tbh. of ಗತ in its Mahratti meaning: musical time, beating time in music (for dancers, C.; cf. ಗತಿ No. 8).

ಗತ್ತುಗಾಱ gattu-gāṟa. A time-server (especially in his words, My.).

ಗತ್ಯನ್ತರ gati-antara. Another remedy or resource (My.; Mhr.); a way of avoiding, escaping (B. 4, 6; Mhr.).

ಗತ್ವ gatva. The syllable ಗ (Śmd. 339. 342. 350).

ಗದ್ gad. = ಗದ. — ಗದ್ಗದನೆ ನಡುಗು. = ಗದಗದನೆ. (B. 5, 243).

ಗದ gada. = (ಕದ 2, ಗದ 2), ಗಡ, (ಕಟ 2, ಗಟ 1). A term expressing quick motion, shaking. — ಗದಗದ ನಡುಗು. To shake or shiver violently (S. Mhr.; B. 4, 212). — ಗದಗದನೆ ನಡುಗು. = ಗದಗದ-, ಗದ್ಗದನೆ-. (B. 3, 80). — ಗದಗದಿಸು. To tremble (Abhā. 2, 104; J. 16, 35); to cause to tremble (J. 13, 47).

ಗದ gada. 1. Speaking, speech; a sentence. See ನುಡಿ.

ಗದ gada. 2. *Disease, sickness.* 2, *Gada, the younger brother of Krishṇa.* 3, = ಗರ 2, poison.

ಗದಕ gadaka. Tbh. of ಘಟಕ. See ಗನ್ನಗದಕ.

ಗದಕಿ gadaki. Tbh. of ಘಟಕಿ (Śmd. 353).

ಗದಗದಿಸು gadagadisu. = ಗದ್ಗದಿಸು. (Bh. 8, 20, 40).

ಗದಡು gadaḍu. = ಗದರು, (ಜಡ್ಡು 2). The fetid smell of cattle urine; the smell of sheep and goats; the disagreeable smell of burning chillies or tobacco (My.; Tē. ಕಸಟು, dirt, foulness, odour, gust, etc.; Mhr. ಗದಳ, foulness of a liquid; dregs, refuse; cf. ಕಪ್ಪಟು, etc.).

ಗದಭೇಕೋರಗ gada-bhēka-uraga. A snake for disease when looked upon as a frog (Bp. 39, 21).

ಗದಮು gadamu. (= ಕದುಬು). To push away (S. Mhr.; Tē. ಕದುಮು).

ಗದರು gadaru. = ಗದಡು. (My.).

ಗದಱಿಕೆ gadaṟikĕ. Loud and earnest exhortation (with regard to men, My.); scaring (with regard to cattle, My.).

ಗದಱಿಸು gadaṟisu. = ಗದ್ದರಿಸು. To exhort with a loud voice and earnestly (to refrain from a wrong thing), to charge earnestly (My.). 2, to scare, to frighten, as beasts (My.).

ಗದಱು gadaṟu. = ಗಜಱು 1. To produce a loud sound: to thunder; to roar; to growl; to cry; to menace (ಗಜಗನ Śmd. Dh.; Bp. 28, 42; 38, 30); to exhort with a loud voice and earnestly (My.; T. ಕದಱು, ಕದುಮು, ಕಱು; Tē. ಗದುರು, to frighten).

ಗದಱು gadaṟu. 2. = ಗಜಱು 2. Roaring, crying, etc. (Rām. 5, 8, 67).

ಗದಾಗ್ರಜ gada-agraja. *Gada's elder brother, Krishṇa.*

ಗದಾಧರ gadā-dhara. Bearing a club; *Krishṇa.* (Bp. 53, 58).

ಗದಾಮುದ್ರೆ gadā-mudrĕ. One of the five gestures to be made in presenting offerings to an idol. (R.).

ಗದಿತ gadita. Spoken, said. (My.).

ಗದಿಸು gadisu. To speak, to say, to tell (Rāv. 1, 35).

ಗದು gadu. = ಗುದುವು. A swelling (as from a blow), a gathering, a tumour (My.; Tē. ಕದುಮು; T. ಕದು, a wart; cf. ಕದುಪು, and see also ಗಱಲು, ಗಾದರಿ).

ಗದುಗ gaduga. = ಗದುಗು No. 1, q. v.

ಗದುಗು gadugu. (= ಗದುಗು?). N. of a plant (ಕ್ರತು Mr. 150, in two MSS.; o. r., in two MSS., ಗದುಗ). 2, N. of a town (Bh. 1, 1, 9).

ಗದುವು gaduvu. = ಗದು. (My.).

ಗದೆ gadĕ. ಗದಾ. = ಗಜೆ, (ಗದೆ). *A mace, a club, a bludgeon.* See Śmd. 157. 165. — ಗದೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To seize a club (Śmd. 200).

ಗದೋತ್ಕರ gada-utkara. Disease, sickness (ಅರಿಷ್ಟ, ವ್ಯಾಧಿ Nn. 104).

ಗದ್ಗದ gadgada. Stammering, stuttering; indistinct or convulsive utterance, as sobbing, etc. See Bp. 2, 22; J. 19, 40; 28, 55; — uttering stammering sounds, etc. (J. 19, 23). — ಗದ್ಗದವೆರಸು. -ಬೆರಸು. The sound gadgada to mix or join with (Bp. 47, 46).

Digitized by Google

ಗದ್ಗದಕಣ್ಠೆ gadgada-kanṭhĕ. A woman whose throat is filled with gadgada (J. 19, 38).

ಗದ್ಗದಿಕೆ gadgadikĕ. Stammering, etc. (Bp. 3, 40; 43, 18).

ಗದ್ಗದಿಸು gadgadisu. = ಗದಗದಿಸು. To stammer, etc. (Grj. 5, 80; J. 18, 52).

ಗದ್ದ gadda. = ಗದ್ಗ No. 2. The chin (Râm. 6, 38, 15; S. Mhr.; B. 4, 83. 84. 134; Tĕ. ಗದ್ದುವ).

ಗದ್ದರಿಸು gaddarisu. (fr. ಗದು). To swell (as the face or limbs, My.).

ಗದ್ದಱಿಸು gaddaṟisu. = ಗದಱಿಸು, ಗದ್ದ್ರಿಸು. (My.). 2, to thunder (S. Mhr.); to roar as a tiger (S. Mhr.).

ಗದ್ದಲ gaddala. Noise; din (C.; B. 3, 41; 4, 138. 156; 5, 48. 132. 262; *cf.* ಗಜಾಲು).

ಗದ್ದಿಗೆ gaddigĕ. (Tbh. of ಗರ್ಗ?). = ಗದ್ದುಗೆ, ಗದ್ದುಗೆ. A throne; a seat (C.; ಪೀಠ, ಆಸನ Si. 231; ಔತೀರ 453; Tu.; Tĕ. ಗದ್ದಿಯ, ಗದ್ದೆ); a tomb-monument of Jaṅgamas (C.); basis. See Si. 267. — ಗದ್ದಿಗೇ ಕಲ್ಲು. The base of a pillar (C.; B. 4, 121).

ಗದ್ದಿಸು gaddisu. = ಗದ್ದ್ರಿಸು, etc. To cry, etc. (J. 17, 2; Tĕ. ಗದ್ದಿಂಚು).

ಗದ್ದುಗೆ gaddugĕ. = ಗದ್ದಿಗೆ, etc. (ಪಟ್ಟವಣೆ, ನರೇನ್ದ್ರಾಸನ Ct. II, 51; ಪಟ್ಟವಣೆ, ಸಿಂಹಾಸನ Kk. 26). See Bp. 5, 65; 12, 9; 55, 11; 61, 30; Bh. 2, 13, 45; J. 5, 9; 30, 50.

ಗದ್ದೆ gaddĕ. = ಗರ್ದೆ. A field (ಕೇದಾರ Nr.), especially paddy-land, a paddy-field (C.; Tĕ. ಕಯ್ಯ; T., M. ಕಟನಿ, ಕಯ್ಮಿ; *cf.* ಕಯ್ 7, ಗಣ್ಣ). ನೆಲ್ಲ ಗದ್ದೆ (ವ್ರೀಹೇಯ); ಆಱುವತ್ತು ದಿನಕ್ಕೆ ಬೆಳೆವ ಷಷ್ಟಿಗದ್ದೆ (ಷಷ್ಟಿಕ್ಯ Hlâ.). ಪೊಲ ಗದ್ದೆಗಳ ಕೊಯ್ಯುವುದು (ಲವ, etc. Nr.). ಗದ್ದೆಗೆ ಬಿಟ್ಟ ನೀರೂ ಪರರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಮಾತೂ ಬೆನ್ನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಪೆಟ್ಟೂ ಹಿನ್ದಕ್ಕೆ ಬಾರದು.—ಕೆಟ್ಟ ಗದ್ದೆಗೆ ಮನೆಯ ನೆಲ್ಲು ಏಟ ಹಾಕಿದರು (Prvs.). See Bp. 27, 17; Si. 103. 299. 300. 302. 395. — ಗದ್ದೆಕಾಣೆ. A multitude of fields (ಕೈದಾರಕ, ಕೈದಾರ್ಯ, ಗದ್ದೆಗಳ ಗುಮ್ಪು Si. 302). — ಗದ್ದೆಗಣ್ಣ. = ಗದ್ದೆಮಡಿ. (My.). — ಗದ್ದೆತಾಕು. = ಗದ್ದೆಗಣ್ಣ (My.; Si. = ಗದ್ದೆಕಾಣೆ, 302). — ಗದ್ದೆತೆವರು. A ridge or bank dividing rice-fields (My.). — ಗದ್ದೆಬದ. = ಗದ್ದೆತೆವರು. (My.). — ಗದ್ದೆಬದು. = ಗದ್ದೆಬದ. (My.). — ಗದ್ದೆಮಡಿ. A paddy-field (My.). — ಗದ್ದೆಮಡಿರುಮಾಲೆ. A (silken) turban-cloth with squares (C.). — ಗದ್ದೆಬಯಲು. A low-lying plain or open tract containing paddy-fields (My.). — ಗದ್ದೆಮರ. An instrument used for levelling ploughed paddy-fields (My.).

ಗದ್ದ್ರಿಸು gaddṟisu. = ಗದ್ದಱಿಸು, etc. (My.).

ಗದ್ಯ gadya. To be spoken or uttered; *prose*, especially elaborate prose composition. See Smd. 72; Kâvy. V, 960; Prv. s. ಪದ್ಯ.

ಗದ್ಯಪದ್ಯ gadya-padya. Prose and verse (C.).

ಗದ್ಯಪದ್ಯಾತ್ಮಕ gadyapadya-âtmaka. Containing prose and verse (My.).

ಗದ್ಯಾಣ gadyâṇa. A weight about equal to a ruvvi or farthing (C.; Sk. ಗದ್ಯಾಣಕ, a weight = 32 gunjâs, or = 64 gunjâs with physicians). See ಸುವರ್ಣ-; Prv. s. ಗವರ. 2, a kind of small gold coin (at Bellari, occasionally in My.). See Prv. s. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ.

ಗನ್ gan. — ಗನ್ನೇಱಳೆ. The tree Barringtonia acutangula Gaertn. (ನಿಚುಲ, ಅಮ್ಬುಜ, ಇಜ್ಜಲ, ನೀರುಹಲಸಿನ ಗಿಡ Si. 136). 2, = ಕಣಗಿಲ್, etc. Oleander (ಪ್ರತಿಹಾಸ, ಶತಪ್ರಾಸ, ಕರವೀರ, etc., ಕಣಿಗಲ ಗಿಡ 140; Tĕ. ಗನ್ನೇರು).

ಗನ gana. Tbh. of ಘನ. (C.).

ಗನಹ ganaha. Śiva (Kk. 4; ಈಶ್ವರ Sm. 3). 2, a Brâhmaṇa (ಇಳೆಯ ಪಿರಿಯ, etc., ದ್ವಿಜ Kk. 34; Sm. 52).

ಗನಿ gani. = ಕಣಿ 2, etc. (My.).

ಗನೀಮ ganima. The enemy, the public foe (Mhr., H., Br., R.).

ಗನೆ ganĕ. To emit a loud sound, to roar (Abh. P. 13, 21. 49; T. ಕನೈ; see s. ಕೆಲರ್ 1).

ಗನ್ತಿ ganti. Tbh. of ಗ್ರನ್ಥಿ. (My. occasionally).

ಗನ್ತು gantu. A way, a course; a traveller (Sk.). 2, moving about, jumping, dancing (J. 19, 5; Tĕ. ಗನ್ತು, ಗೆನ್ತು).

ಗನ್ತೃ gantṛi. Who or what goes or moves. See ಅಧೋ-.

ಗನ್ತ್ರಿ gantri. *A cart drawn by oxen.*

ಗನ್ದ ganda. Tbh. of ಗನ್ಧ. (C.). See ಸಿರಿ-. — ಗನ್ದವಟ್ಟಿಗೆ. -ಪಟ್ಟಿಗೆ. Connection-board: the cross pieces of wood, bars, or braces for holding together the planks of a door (C.; Tĕ. ಗನ್ಧವಟ್ಟಿ). — ಗನ್ದವುಡಿ. -ಪುಡಿ. Perfumed powder (My.). — ಗನ್ದವುಡಿಯುತ್ಸವ. -ಉತ್ಸವ. N. of an idol festival (My.).

ಗನ್ಧಕತ್ತುರಿ ganda-katturi. Tbh. of ಗನ್ಧಕಸ್ತೂರಿ.

ಗನ್ದರ gandara. Tbh. of ಗನ್ಧರ್ವ. (V. 7, 28; Śsv. 1, 29). — ಗನ್ದರಗಿವಿಯ. -ಕಿವಿಯ. Who presents his ear to the performance of the Gandharvas: Śiva (Kk. 4; ಈಶ್ವರ Sm. 2).

ಗನ್ದಿ gandi. = ಗನ್ದೆ. Tbh. of ಗ್ರನ್ಥಿ. A small swelling in the skin, etc. (My.). See ಪಿತ್ತ-, ಬ್ರಹ್ಮ-, ಮಾಂಸ-.

ಗನ್ದಿಗ ganda-iga. (Smd. 233). A seller of perfumes (C. Bp. 47, 41; My.). 2, a procurer (ಕುಣ್ಟಣಿಗ Ct. I, 9). 3, an eye-doctor, an oculist (S. Mhr.).

ಗನ್ದಿಗೆ gandigĕ. Tbh. of ಗ್ರನ್ಥಿಕ. — ಗನ್ದಿಗೆಯಂಗಡಿ. -ಅಂಗಡಿ. A shop in which medical drugs are sold (My.).

ಗನ್ದೆ gandĕ. = ಗನ್ದಿ. (My.).

ಗನ್ಧ gandha. = ಗನ್ದ. *Smell, odour.* See ನಾಱು. 2, *a perfume* (ಆಮೋದ, ಪರಿಮಳ Nn. 68). 3, *the mere smell of anything, a small quantity, a little* (ಸ್ವಲ್ಪ, ಅಲ್ಪ 68; ಕಿಱಿದು Mr. 468). 4, a stone (ಶಿಲೆ, ಕಲ್ಲು 68). 5, connection; relationship. 6, a neighbour. 7, pride, arrogance. 8, sandal-wood. ಗನ್ಧದ ಕೊರಡು ಸಮಗಾರನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಗನ್ಧದ ಎಣ್ಣೆ. Sandal oil (C.; B. 3, 80). — ಗನದ ಹುಲ್ಲು. A kind of fragrant grass (Si. 164). — ಗನ್ಧಪುಡಿ. = ಗನ್ದವುಡಿ, ಗನ್ಧುಡಿ. (My.; Si. 229). — ಗನ್ಧಬೇವು. The curry-leaf tree, Murraya Koenigii Spr. (ಪಾರಿಭದ್ರ, ನಿಮ್ಬತರು, etc. Si. 127; My.). — ಗನ್ಧಮೆಣಸು. Cubeb, the spicy berry of a climbing shrub, Piper cubeba L. (St. & Pl.; My.). — ಗನ್ಧಸರಕು. Spicery (My.). — ಗನ್ಧುಡಿ. = ಗನ್ಧಪುಡಿ, of which it is a contraction (Si. 229; My.).

ಗನ್ಧಕ gandhaka. *Sulphur* (ಬಲಿ Nn. 16).

ಗನ್ಧಕಚೋರ gandha-kacôra. Zedoary, Curcuma zedoaria (ಕರ್ಚೂರಕ, ದ್ರಾವಿಡಕ, etc. Si. 155; My.).

ಗನ್ಧಕದ್ಯುತಿ gandhaka-dhṛiti. Sulphuric acid (My.).

ಗನ್ಧಕರಸಾಯನ gandhaka-rasâyana. A paste made of sulphur, etc. (My.).

ಗನ್ಧಕಶುದ್ಧಿ gandhaka-śuddhi. Prepared sulphur (My.).

Digitized by Google

ಗನ್ಧಕಸ್ತೂರಿ gandha-kastûri. = ಗನ್ಧಕಸ್ತುರಿ. Scented musk (My.).

ಗನ್ಧಕಾರಿಕೆ gandha-kârikĕ. *A female employed with the preparation of perfumes, a toilet-woman.* See ಗನ್ಧವಳ್ತಿ.

ಗನ್ಧಕುಟಿ gandha-kuṭi. *A kind of perfume* (= ಮುರೆ; ಹಾಳಿಸ ಪತ್ರಿ G.).

ಗನ್ಧತೈಲ gandha-taila. Sandal oil (My.).

ಗನ್ಧದ್ರವ್ಯ gandha-dravya. A fragrant substance. See ಸಾದು.

ಗನ್ಧನ gandhana. 1. Fragrance (ಸೌರಭ, ಪರಿಮಳ Nn. 161).

ಗನ್ಧನ gandhana. 2. *Continued effort, perseverance* (ಉತ್ಸವ, ಉತ್ಸಾಹ Nn. 161). 2, *manifestation* (ಪ್ರಕಾಶ, ಪ್ರಕಟ 161; ಪ್ರಕಾಶ Mr. 531). 3, *intimation, informing against* (ಅಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯ, ಹೇಡುವವನ್ನಾ ಕಾರ್ಯ 161; ಅಡಿಪುವದು 531). 4, joy (ಸನ್ತೋಷ 531).

ಗನ್ಧನಾಕುಲಿ gandha-nâkuli. *The ichneumon plant,* perhaps Ophioxylon serpentinum Lin. (ಸರ್ಪಾಕ್ಷಿ, ಹಾವುಕಣ್ಣಿನ ಗಿಡ, ಸಂಜಾದೀ ಗಿಡ, ಮುಂಗೀ ಮೇವುಗಿಡ Si. 150).

ಗನ್ಧಫಲಿ gandha-phali. *A medicinal plant and perfume, the priyangu;* see ನೆಬಲ್ 2. 2, *the bud of Michelia champaca.*

ಗನ್ಧಮಾದನ gandha-mâdana. *N. of a particular mountain.* (Bp. 19, 30). 2, N. of a monkey chief (Râm. 4, 7, 14).

ಗನ್ಧಮಾರ್ಜಾರ gandha-mârjâra. The civet cat. (R.).

ಗನ್ಧಮಾಲ್ಯ gandha-mâlya. *Fragances and garlands; a fragrant garland.*

ಗನ್ಧಮೂಲಿ gandha-mûli. *The plant Curcuma amhaldi or zerumbet* Roxb.

ಗನ್ಧಮೂಷಿ gandha-mûshi. = ಗನ್ಧಮೂಷಿಕ. (ಜುಂಚಲಿ Si. 170; My. Amara).

ಗನ್ಧಮೂಷಿಕೆ gandha-mûshikĕ. *The musk rat or shrew, Sorex moschatus.*

ಗನ್ಧರಸ gandha-rasa. *Myrrh.*

ಗನ್ಧರ್ವ gandharva. = ಗನ್ಧರ. *A celestial musician* (ಖೇಚರ, ಖೇಚರರ ಭೇದ Nn. 135; ಖಚರ Mr. 518). 2, *the soul after death and previous to its being born again, a ghost.* 3, a singer (ಗಾಯನು, o. r. ಗಾಣನು, ಹಾಡುವವನು 135; ದೇಶೀಯ ಗಾಣನು 518). 4, a wife, or a beautiful woman (ಸತಿ, ಸ್ತ್ರೀ 135; ಮೆಯ್ಸಿರಿಯ ಕಾನ್ತೆ 518). 5, *a horse* (ವಾಜಿ, ಕುದುರೆ 135; ಕುದುರೆ 518). 6, *a kind of deer* (ಮೃಗ, ಮೃಗಭೇದ 135; see ಕತ್ತುರಿಬಿ and ಕಸ್ತೂರಿಮೃಗ). 7, the cuckoo. 8, a kind of bee (ಅಳಿವರ, ತುಮ್ಬಿಗಳ ಭೇದ 135). 9, the sun.

ಗನ್ಧರ್ವನಗರ gandharva-nagara. The city of the Gandharvas, an imaginary town in the sky. (R.).

ಗನ್ಧರ್ವನಾರಿ gandharva-nâri. The wife of a Gandharva, an Apsaras. (Bp. 34, 7).

ಗನ್ಧರ್ವಪುರುಷ gandharva-purusha. A Gandharva (Bp. 34, 7).

ಗನ್ಧರ್ವವಿವಾಹ gandharva-vivâha. One of the forms of marriage: marriage on the mutual agreement of the parties (C.).

ಗನ್ಧರ್ವಹಸ್ತಕ gandharva-hastaka. *The castor-oil plant, Ricinus communis.*

ಗನ್ಧವತಿ gandha-vati. The earth. 2, a kind of jasmine. 3, N. of Vyâsa's mother. 4, N. of a city. 5, sulphur (ಗನ್ಧೋಪಲ, ಗನ್ಧಕ Mr. 102). 6, a kind of perfume (ಸುರಭಿ, ಮುರ Mr. 129, one MS. ಗಾನ್ಧಾರಿ).

ಗನ್ಧವಹ gandha-vaha. Bearing fragrances; *the wind.*

ಗನ್ಧವಹೆ gandha-vahĕ. *The nose.*

ಗನ್ಧವಾಹ gandha-vâha. = ಗನ್ಧವಹ. *The wind.*

ಗನ್ಧವೀಡ gandha-vîḍa. Bitloben or black salt (Mhr.; S. Mhr. as -ವಿಡ).

ಗನ್ಧಸಾರ gandha-sâra. *Sandal.*

ಗನ್ಧಾಕ್ಷತೆ gandha-akshatĕ. Sandal and whole grains of raw rice (Bp. 2, 53; Râm. 6, 49, 35; J. 5, 71; 31, 43; My.). 2, the pigment called akshatĕ and sandal-paste (My.).

ಗನ್ಧಾಖು gandha-âkhu. The musk rat. (R.).

ಗನ್ಧಾಪಣ gandha-âpaṇa. A shop where sandal and other perfumes are sold (Čpr. 1, after 122).

ಗನ್ಧಾಶ್ಮ gandha-aśma. *Sulphur.*

ಗನ್ಧಿ gandhi. *Smelling, odoriferous;* having the smell of, smelling of. See *e. g.* ಅಬ್ಜ-.

ಗನ್ಧಿಕ gandhika. Having the smell of; odoriferous; *sulphur.*

ಗನ್ಧಿನಿ gandhini. *A kind of perfume* (= ಮುರೆ).

ಗನ್ಧೋತ್ತಮೆ gandha-uttamĕ. *Spirituous liquor.*

ಗನ್ಧೋಪಲ gandha-upala. Sulphur (ಗನ್ಧವತಿ, ಗನ್ಧಕ Mr. 102).

ಗನ್ಧೋಲಿ gandhôli. = ಗನ್ಧೋಲಿ. *A wasp.*

ಗನ್ನ ganna. (fr. ಕಣ). Stealth, clandestineness, cunning, deceit (J. 9, 13; 24, 42; Tĕ. ಕನ್ನು; T. ಕಂಟ). See Prv. s. ತೂನ್ನು. — ಗನ್ನಗತಕ. -ಕತಕ. Cunning artifices, trickery (J. 7, 54; 31, 35). — ಗನ್ನಗದಕ. -ಗದಕ. = ಗನ್ನಗತಕ. (Bp. 24, 75; 40, 67). — ಗನ್ನಗರುವಿಕೆ. Sham dignity (Râm. 1, 5, 31). — ಗನ್ನದಂಕ. -ಅಂಕ. Deceitful fight (Grj. 2, after 106).

ಗಪ್‍ಚಿಪ್ gap-čip. Still, silent, silently (My.; Mhr., H. ಗಪ ಚೀಪ).

ಗಪ gapa. = ಕಪ, etc., ಗಪ್ಪು, ಗಬ. (Mhr. ಗಪ, ಘಪ). — ಗಪಗಪ. = ಕಪಕಪ. (C.; B. 3, 22). — ಗಪಗಪನೆ. = ಕಪಪನೆ. (C.; B. 3, 122).

ಗಪ gapa. = ಗಪ್ಪು. Deceit, falsehood (My.; H. ಗಫ).

ಗಪ್ಪ gappa. = ಗಪ. (C.).

ಗಪ್ಪನೆ gappanĕ. = ಕಪ್ಪನೆ 2, etc. Suddenly, all at once (C.). — ಗಪ್ಪನೆ ಹಿಡಿ. To seize suddenly (C.; B. 3, 31; 4, 37).

ಗಪ್ಪಿ gappi. = ಗಪ್ಪು. Falsehood, a lie (My.).

ಗಪ್ಪು gappu. = ಗಪಪು, ಗಪ. Deceit, falsehood (My.). 2, the state of becoming invisible or lost (S. Mhr.; Mhr. ಗಪ್ಪ). 3, the state of becoming still or mute (C.; Mhr.). ಅವನ ಬಾಯಿ ಗಪ್ಪಾಯಿತು (C.).

ಗಬ gaba. = ಗಪ, etc. — ಗಬಗಬ. = ಗಪಗಪ. (C.).

ಗಬಕ್ಕನೆ gabakkanĕ. = ಕಬಕ್ಕನೆ, etc. — ಗಬಕ್ಕನೆ ಹಿಡಿ. To seize with a snatch, to snatch (C.).

ಗಬ್ಬ gabba. 1. Tbh. of ಗರ್ವ (ಗರ್ವ Kk. 57, o. r. ಗಬ್ಬು; ಗರ್ವ Šm. 38; ಬಿಂಕ 101; Bh. 8, 5, 10). 2, a man who is conscious of his prowess (Bh. 8, 23, 3).

ಗಬ್ಬ gabba. 2. Tbh. of ಗರ್ಭ (ಪ್ರೊಡೆ Šm. 101). — ಗಬ್ಬ ನಿಲ್ಲು. = ಗಬ್ಬವಾಗು. (C.; B. 5, 22). — ಗಬ್ಬವಾಗು. -ಆಗು. To become pregnant (used of cattle, C.; B. 3, 17). — ಗಬ್ಬಾಗು. = ಗಬ್ಬವಾಗು. (C.; B. 3, 24. 66. 86; 5, 22. 243).

Digitized by Google

ಗಬ್ಬರಿಸು gabbarisu. (fr. ಕಪ್ಪ 1). To dig; to dig up or into; to undermine; to rend (ಖನನ Śmd. Dh.; Bh. 2, 13, 43; 6, 1, 42; 7, 5, 34; 8, 23, 3; J. 4, 44).

ಗಬ್ಬಿ gabbi. Tbh. of ಗರ್ವ. Proud, haughty; headstrong, unmanageable; strong, noble. (Tĕ.). ಗಬ್ಬಿನಾಯ್ಗಳ್ (J. 28, 46).

ಗಬ್ಬಿಲಾಯಿ gabbilâyi. A bat or flitter-mouse (ಜತುಕ Si. 175; Tĕ. ಗಬ್ಬಿಡಾಯಿ; *cf.* ಕಪ್ಪಟಿ). See s. ಚೀಕುರು ವಾಯಿ.

ಗಬ್ಬು gabbu. = (ಗಗ್ಗ, ಕಮ್ಪು, ಗಮ್ಪು), ಗರ್ಬು. (Any strong smell, good or bad, Tĕ.); a bad smell, stench (C.; Tĕ.).

ಗಭಸ್ತಿ gabhasti. *A ray of light, a beam;* the sun. (Bp. 39, 54). See Prv. s. ತಪಸ್ಸು.

ಗಭೀರ gabhîra. = ಗಮ್ಭೀರ. *Deep* (see ವಾರಿರಮ್ಯ). 2, *deep in sound, hollow-toned, deep-sounding.* 3, profound; grave, serious; solemn, earnest; secret, mysterious. See ಗುಬ್ಬು.

ಗಮ್ gam. An imitative sound (*cf.* ಗಮ್ಮು). — ಗಮ್ಮಿಡು. -ಇಡು. To clang, to sound, to reverberate (v. i., Râm. 6, 14, 25). — ಗಮ್ಮೆನ್. -ಎನ್. To emit the sound of plashing or splashing (Bp. 32, 36).

ಗಮ gama. A term expressive of diffusedness and strength of a fragrance (*cf.* ಕಮ್ಪು, ಗಮ್ಪು, ಗುಮ).— ಗಮಗಮ. rep. (C.; Tĕ. ಗಮಗಮೆ; Mhr. ಘಮಘಮ). — ಗಮಗಮ ಅನ್ನು. = ಗಮಗಮ ನಾಱು. (My.). — ಗಮಗಮ ನಾಱು. To smell strongly and sweetly (C.). — ಗಮಗಮಿಸು. = ಗಮಗಮ ನಾಱು. (R.).

ಗಮ gama. = ಗವ 1. Going, moving; *march.* 2, flightiness, superficiality, thoughtlessness; acting inconsiderately; inconsiderateness, rashness; (loftiness).

ಗಮಕ gamaka. Making clear or intelligible, leading to conviction; an evidence. 2, the being uninterruptive in course or joining what follows; a kind of consecutive or running compound (Śmd. 200-203; Kâvy. III, 3, B, 153). 3, one of the twenty-two quarter tones or intervals in music (Mr. 78; a deep expectorated tone in singing, Mhr.; see s. ರಾಗ). 4, = ಗಮ No. 2, springiness; loftiness; exertion (Tĕ., R.).

ಗಮಕತ್ವ gamakatva. = ಗಮಕ No. 2. (Kâvy. I, 3, 1-4). See s. ಗಮಿಸು.

ಗಮಕಸಪ್ತಕ gamaka-saptaka. A collection of seven gamakas (Bp. 19, 10).

ಗಮಕಸಮಾಸ gamaka-samâsa. = ಗಮಕ No. 2. (Śmd. 90. 201. 202. 408).

ಗಮಕಿ gamaki. A speaker, a reader, a declamator (ವಾಚಕ, ಓದಿಯಸೋದುವಂ Mr. 360). See Grj. 2, after 106; Bp. 5, 29; 6, 17; Nn. 168.

ಗಮಕಿಸು gamakisu. To spring; to exert one's self (Tĕ., R.).

ಗಮಕೃತ gama-kṛita. The action of going or marching. See ಗಮಿಸು.

ಗಮಣ gamaṇa. = ಗಮನ. (My.).

ಗಮನ gamana. Odour, fragrance (My.).

ಗಮನ gamana. Going; walking; *march;* approaching; intercourse with a woman.

ಗಮನಾಗಮನ gamana-âgamana. Going and coming; frequenting. (Mhr., R.).

ಗಮನಿ gamani. A term of general abuse: rogue, rascal, etc. (My.; Mhr.).

ಗಮನಿಸು gamanisu. = ಗವನಿಸು. (My.).

ಗಮನಿಸು gamanisu. To go; to walk (ಯಾತ್ರೆ, ನಡೆವುದು Nn. 159). See Bp. 18, 18; 26, 34; 29, 5; 32, 18; 50, 2; 61, 31.

ಗಮನೀಯ gamanîya. To be gone to; accessible; passable; practicable. See ಉದ್-.

ಗಮನೆ gamanĕ. A woman who has the gait of—. See ಇಭ-, etc.

ಗಮನೋದ್ಯುಕ್ತ gamana-udyukta. Being zealously active in going. See ಪೋಪು.

ಗಮಾರ gamâra. = ಗವಾರ. (My.).

ಗಮಿತ gamita. Caused to go, sent, brought, etc. See ಅವ-.

ಗಮಿಸು gamisu. To go; to walk (ಗಮಕೃತ Śmd. Dh., o. r. ಗಮಕತ್ವ; Bp. 48, 22; Râm. 28, 7).

ಗಮಿಸುವಿಕೆ gamisuvikĕ. Going, motion (ದೇವನ Si. 437).

ಗಮ್ಪು gampu. (= ಕಮ್ಪು). Fragrance (Bh. 1, 12, 9; J. 18, 29). See Prv. s. ತೆಳುಪು.

ಗಮ್ಪೆ gampĕ. A basket (My.; Tĕ.).

ಗಮ್ಭಾರಿ gambhâri. *The tree Gmelina arborea* Roxb.

ಗಮ್ಭೀರ gambhîra. = ಗಭೀರ. *Deep; deep in sound, hollow-toned, deep-sounding;* etc. See ಗುಬ್ಬು; Čpr. 6, after 13; Bp. 5, 16; Śśv. 4, after 36.

ಗಮ್ಭೀರತರ gambhîra-tara. Uncommonly deep (Bp. 41, 1).

ಗಮ್ಭೀರತೆ gambhîratĕ. Depth; profoundness, earnestness, sagacity. (Bp. 46, 10).

ಗಮ್ಭೀರವೇದಿ gambhîra-vêdi. Deeply sagacious: restive, as an elephant. (R.).

ಗಮ್ಮ gamma. = ಗಮ್ಮು. Tbh. of ಘರ್ಮ (Śm. 20; My.).

ಗಮ್ಮತ gammata. (Mr. 408 with regard to a ship, text not clear; Mhr. ಗಮತ, ಗಮ್ಮತ, bilge-water).

ಗಮ್ಮತ್ತು gammattu. The passing of time pleasantly; any amusing object or occupation (My.; Mhr. ಗಮತ).

ಗಮ್ಮನೆ gammanĕ. Quickly (ವಹಿಲ Čt. II, 79; see Čt. I, s. ಘುಮ್ಮನೆ). See Bp. 22, 7; 26, 68; 27, 26. 39. 61; 31, 5; 39, 30; 45, 53; 53, 29.

ಗಮ್ಮು gammu. (fr. ಗಮ್). To emit a peculiar sound, as monkeys do (Râm. 6, 11, 16).

ಗಮ್ಮು gammu. = ಗಮ್ಮ.— ಗಮ್ಮು ಕುಟ್ಟು, heat to boil (one): to be sultry (S. Mhr.).

ಗಮ್ಯ gamya. To be gone; to be gone to; *requiring to be attended to;* accessible; *attainable* (Śmd. 287); fit for cohabitation; intelligible; suitable, fit. See ಅವ-; Bp. 57, 63.

ಗಯ gaya. = ಗಯೆ. (Bp. 58, 34; C.). 2, N. of an asura; N. of a gandharva.

ಗಯಾವಳ gayâ-vaḷa. A Brâhmaṇa subsisting upon the offerings made by pilgrims at Gayâ; a disorderly walking Brâhmaṇa (My.; Mhr.); an extortioner (My.).

ಗಯಾವಾಳ gayâ-vâḷa. = ಗಯಾವಳ. (My.).

ಗಯಾಳ gayâḷa. A flimsy, weak, or vain man (Bh. 2, 2, 66; Mhr.).

Digitized by Google

ಗಯಿಸು gayisu. = ಕಯಿಸು, etc. See ಬಿಜಯಂ-.

ಗಯೆ gayĕ. ಗಯಾ. = ಗಯ. Gayâ, a city and place of pilgrimage in Behar (My.).

ಗಯ್ಯಾಳಿ gayyâḷi. Stupid, idiot-like; careless: flimsy (Mhr. ಗಯಾಳ); a shrew, a scold, a vixen (My.; see Prv. s. ಅದ ಗಿಸು and ಗಣ್ಡು). *Cf.* ಕೆಯ್ದಾಳು.

ಗಯ್ಯಾಳಿತನ gayyâḷitana. A vixenish temper (My.).

ಗಯ್ಸು gaysu. = ಕೆಯ್ಸು, etc. See Bp. 26, 59.

ಗರ gara. See ಗರಗರಿಕೆ; *cf.* ಗದ 2?

ಗರ gara. 1. Uttering, speaking. See ಸಂ-. *Cf.* ಗದ 1.

ಗರ gara. 2. (= ಗದ 2). Swallowing; a drink; *poison, venom* (ಗರಳ, ಸರ್ಪವಿಷ Mr. 400). 2, the fifth of the eleven astrological divisions (karaṇas) of the day.

ಗರ gara. 3. Tbh. of ಗ್ರಹ. A planet; an evil spirit; any state of mind which proceeds from demoniacal or magical influences. — ಗರಂಗಳ ವಲ್ಲಹ. The chief of the planets: the sun (ನೇಸರ್, etc., ಸಪ್ತಾಶ್ವ Kk. 45). — ಗರಂಗಳವಣ್ಣ. -ಅಣ್ಣ. The sun (ರವಿ Ss.). — ಗರ ಬಡಿ. An evil spirit to smite any one (S. Mhr.). — ಗರದ ಕೊಳ್. To catch a demoniacal or magical influence, to fall under its power (ಗರವರಿಸು Kk. 91, o. r. ಗರವಗೊಳ್). — ಗರವಗೊಳ್. = ಗರದ ಕೊಳ್, of which it is an o. r. — ಗರವಟಿಗೆ. -ವಟಿಗೆ. = ಗರವಟ್ಟಿಗೆ, ಗರವೊಟ್ಟಿಗೆ. Possession, frenzy, fury, wandering of mind; torment, agony (ಯಾತನಾರ್ಥ Ct. I, 72; Râm. 6, 45, 6). — ಗರವಟಿಗೆವರ್. -ಬರ್. = ಗರವಟ್ಟಿಗೆವರ್. Possession, etc. to come or to take place. ಕಾಮನ ಗರವಟಿಗೆವರ್ಪನ್ತೆ ಸುತ್ತಿ ಬರ್ಪು ವು ಗಿಳಿಗಳ್ (Śmd. 81 Mdb.). — ಗರವಟಿಸು. = ಗರವರಿಸು. To become possessed with an evil spirit, to rave, to wander, etc. (ಗರವಸಗೊಳ್, ಕೊಟ[3] Śmd. II). —ಗರವಟ್ಟಿಗೆ. -ಪಟ್ಟಿಗೆ. = ಗರವಟಿಗೆ. — ಗರವಟ್ಟಿಗೆವರ್. = ಗರವಟಿಗೆ-. ತೊಡಿಲ್ದನೆನ್ನು, ಭ್ರಮೆಗೊಣ್ಡನುಂ ಗರವಟ್ಟಿಗೆವನ್ದನುಮ್ ಅಕ್ಕುಂ (Śmd. I, o. r. ಗರವಟಿಗೆ-). — ಗರವರಿಸು. = ಗರವಟಿಸು. (Kk. 91; see ಕೊಟ[3] 3 and ಗರವಸಗೊಳ್). — ಗರವಸ. Subduement by or subjection to demoniacal or magical influences, etc. — ಗರವಸಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To fall under the power of garas, etc. (ಕೊಟ[3], ಗರವರಿಸು Kk. 91). — ಗರವಳ. -ಬಳ (?). The power or great force of garas (? Râm. 6, 19, 17). — ಗರವೊಟ್ಟಿಗೆ. -ವೊಟ್ಟಿಗೆ. = ಗರವಟ್ಟಿಗೆ. ಉರಿನಾಲಿಗೆಯ ಗರವೊಟ್ಟಿಗೆಯ ತೊಡಲಿಕೆ ತೆರಳಚಿತು ತೆತ್ತೀಸು ಕೋಟಿಗಳ (Bh. 1, 20, 56). — ಗರ ಹಿಡಿ. An evil spirit to seize (Abhâ. 2, 55; C.). — ಗರ ಹೊಡೆ. = ಗರ ಬಡಿ. (S. Mhr.; Bp. 54, 81; Bh. 4, 4, 3. 33).

ಗರಕರಣ gara-karaṇa. = ಗರ 2, No. 2. (My.).

ಗರಕು garaku. ಗರಿಕು. = ಕರ್ಕು 1, etc., ಗರಸು 1, ಗರ್ಕು. Jaggedness, unevenness, irregular surface, roughness (My.).

ಗರಗ garaga. = ಗರಗು, ಗರುಗ, ಗರುಗು, ಗರ್ಗ. A common weed, Eclipta alba Hassk. (comprising erecta and prostrata; My.; Tĕ. ಗಲುಗು). — ಗರಗದ ಸೊಪ್ಪು. (ಮಾರ್ಕವ, ಭೃಂಗರಾಜ Si. 160; My.).

ಗರಗತಿಗ garagatiga. N. of a plant (ಕ್ರಕಚ Mr. 116; = ಗರಗ My.).

ಗರಗತ್ತಿ garagatti. The tree Ficus asperrima (My.).

ಗರಗರಿಕೆ gara-garikĕ. Pleasantness, neatness, beauty (ಚೊಕ್ಕಳ Ct. II, 88; ಗಾಡಿ, ಚೊಕ್ಕಟು, ಸೊಬಗು ಸಿರಿತೆ, ಸುಭಗ Śm. 47; Râm. 1, 5, 31; Tĕ. ಗರಗರೆ, ಗರಗರಿಕೆ, ಗರಾಗರಿಕೆ).

ಗರಗಸ garagasa. = ಕರಗಸ, ಗರಗಸು. (ಕ್ರಕಚ Si. 345; My.). — ಗರಗಸದ ಮರ. A tree with rough leaves, Ficus conglomerata Roxb. (St. & Pl.; My.).

ಗರಗಸು garagasu. = ಗರಗಸ. ಹಟ್ಟ ಗರಗಸಿನಲ್ಲಿ ತಿರವನೊಡ್ಡಲು ಬಹುದು (Dp. 172).

ಗರಗು garagu. = ಗರಗ, etc. See ಕಾಡಿಗೆ-.

ಗರಜಾವಾಕರಣ garajavâ-karaṇa. = ಗರಡಿ. (My.).

ಗರಜು garaju. Need; pressing necessity, pressing business (C.; Mhr., H. ಗರಜ; Br.).

ಗರಜೆ garajĕ. = ಗರಕರಣ. (My.).

ಗರದ garaḍa. — ಗರದಬೇವು. The Persian lilac, Melia azedarach L. (Z.).

ಗರಡಿ garaḍi. = ಗರುಡಿ, q. v. (C.). — ಗರಡಿಮನೆ. = ಗರುಡಿ-. (C.). — ಗರಡಿಸಾಧಕ. = ಗರುಡಿ-. (C.).

ಗರಣ garaṇa. Tbh. of ಗ್ರಹಣ (Śmd. 366; My.). See ಚಟ್ಟ-. ಗರಣ ಕಟ್ಟತು or ಗರಣ ಹಿಡಿಯಿತು (My.).

ಗರಣೆ garaṇĕ. = ಕರಣೆ, etc. (My.).

ಗರತಿ garati. = ಗತಿ. A decent and reputable woman, a keeper at home (not a gadabout, C.; Mhr.; Mhr. ಘರ = ಗೃಹ).

ಗರಮ garama. (= ಗರಮ, etc., ಘರ್ಮ). Hot; heat (C.; Mhr., H.). — ಗರಮಮಸಾಲೆ, ಗರಂ-, drugs or spices of heating virtue (C.; Mhr.).

ಗರಮಿ garami. = (ಗರಮ), ಗರಿಮಿ, ಗರ್ಮಿ. Heat; lues venerea (C.; Mhr.).

ಗರಲ garala. ಗರಳ. *Poison, venom.*

ಗರಲಕನ್ಧರ garala-kandhara. Śiva (Bp. 24, 27).

ಗರಲಗ್ರೀವ garala-grîva. Śiva (Bp. 24, 72; 25, 12).

ಗರಲಧರ garala-dhara. Śiva (Mr. 12); a snake (Bp. 51, 61).

ಗರಲಪೂರ garala-pûra. A serpent (ಸರ್ಪ Mr. 399).

ಗರಲಭುಕ್ garala-bhuk. Śiva (Bp. 54, 86).

ಗರಲವಿಶಿಖ garala-viśikha. A poisoned arrow (J. 13, 15).

ಗರಲಾಶನ garala-aśana. Śiva (Śśv. 5, 21).

ಗರವು garavu. To draw the whole towards one's self, to take away or seize all (ಸರ್ವಾಕರ್ಷಣ Śmd. Dh.; see ಕಡಿ).

ಗರಸು garasu. 1. = ಗರಕು, etc. (My.).

ಗರಸು garasu. 2. = ಗರುಸು. Gravel (C.; B. 4, 121; Tĕ. ಗರುಸು).

ಗರಸೆ garasĕ. (= ಕೆರಸೆ), ಗಿರಸೆ. The measure called a garce, equal to 400 marakâls (the Madras garce is 320 pounds; Tĕ. ಗರಿಸೆ; T. ಕರಜೈ, ಕರಿಜೈ; R.).

ಗರಳ garaḷa. = ಗರಲ, *e. g.* Bp. 51, 61; 58, 46.

ಗರಳೆ garaḷĕ. N. of a plant (ಸೊರಟೆ Mr. 135).

ಗರಾಣದಾರ garâṇa-dâra. A respectable man (C.; Mhr., H. ಘರಾಣಾ, family, race, lineage).

ಗರಾಸ garâsa. Tbh. of ಗ್ರಾಸ. (C.).

ಗರಿ gari. *A kind of grass, Adropogon serratus.* See ದೇವ ಕಾಡ, and *cf.* ಗರಿಕೆ.

Digitized by Google

ಗರಿಗ gariga. A kind of bird (Bh. 1, 20, 53).

ಗರಿಮ garima. ಗರಿಮಾ. (fr. ಗುರು). Heaviness, weight. 2, the faculty of making one's self heavy at will. 3, importance, dignity, venerableness; worth, excellence (Bp. 1, 45).

ಗರಿಮಿ garimi. = ಗರಿಮ, etc. (My.).

ಗರಿಮೆ garimĕ. = ಗರಿಮ. (Bp. 23, 21; 57, 64; 58, 68).

ಗರಿಷ್ಠ garishṭha. (fr. ಗುರು). *Heaviest, excessively heavy; most venerable.* 2, worst.

ಗರೀಬ garîba. Poor (C.; Mhr., H.).

ಗರೀಯ garîya. Tbh. of ಗರೀಯಸ್. (My.).

ಗರೀಯಸ್ garîyas. (fr. ಗುರು). Heavier, uncommonly heavy; greater, very great; dearer; highly venerable. (My.). 2, worse.

ಗರು garu. = ಗುರು. See ಅ-. ಕಷ್ಟವು ಗರುವೆ ಅಹುದು, ಅಲ್! (Bh. 1, 10, 18).

ಗರುಗ garuga. = ಗರಗ, etc. (ಮಾರ್ಕವ, etc. Nr.; ಅಂಗಾರಕ, ಭೃಂಗ Mr. 130; ಭೃಂಗ Nn. 45; My.). See ಬೆಳ್ಳ-.

ಗರುಗು garugu. = ಗರುಗ. (My.). See ದಣ್ಣು-.

ಗರುಡ garuḍa. *The bird and vehicle of Vishṇu, the chief of the feathered race, the enemy of the serpent race,* and the son of Kaśyapa; an eagle or kite (ಎಲರುಣಿವಗೆಯ, ಪರ್ಣ, ಪಕ್ಕಿಗಳರಸ Kk. 8; Śm. 6; T., M. ಕಱು, ಕಱುಗು, Tu. ಕರು, eagle, vulture). 2, a building shaped like Garuḍa. 3, the number 1 (Čh.). 4, the hornbill (Mhr.). 5, a peculiar military array. — ಗರುಡಗಮ್ಬ. -ಕಮ್ಬ. A pillar of wood before a čâvaḍi to which culprits used to be tied (S. Mhr.); a high stone-pillar, before a temple, on which, at festivals, a flambeau is put; its base bears an image of garuḍa (My.). — ಗರುಡ ಪಚ್ಚೆ. An emerald, used as an antidote against poison (My.; Mhr. ಗರುಡಪಾಚ; Sk. ಗಾರುಡ).

ಗರುಡಧ್ವಜ garuḍa-dhvaja. *Vishṇu or Kṛishṇa.*

ಗರುಡಪಾತಾಳ garuḍa-pâtâḷa. = ಪಾತಾಳಗರುಡ. A medicinal herb said to be an antidote to snake-bites, Ophiorrhiza mungos Lin. (St. & Pl.).

ಗರುಡಪುರಾಣ garuḍa-purâṇa. N. of a small purâṇa by Garuḍa, read at times of trouble (My.).

ಗರುಡಫಲ garuḍa-phala. The tree Hydnocarpus venenata Gaert. (St. & Pl.).

ಗರುಡಮನ್ತ್ರ garuḍa-mantra. A charm against poison (ಗಾರುಡ G.; My.).

ಗರುಡವಾಹನ garuḍa-vâhana. Mounting a garuḍa: Kṛishṇa or Vishṇu (J. 13, 22). 2, a kind of idol-conveyance (My.).

ಗರುಡವಾಹಿನಿ garuḍa-vâhini. = ಗರುಡ No. 5. (Abh. P. 14, 146).

ಗರುಡಾಗ್ರಜ garuḍa-agraja. *The elder* (or younger) *brother of Garuḍa, Aruṇa.*

ಗರುಡಾಂಕ garuḍa-aṅka. = ಗರುಡಧ್ವಜ. (ಕೃಷ್ಣ Mr. 18).

ಗರುಡಿ garuḍi. = ಗರಡಿ. An abode, a place of resort (ಗವಿ, ಗೊತ್ತು, ನೆಲೆ, ಪೊಱಲ್, ಇಕ್ಕೆ, ಹಕ್ಕೆ, ಚಾವಡಿ, ತಾಣ, ಬೀಡು, ಇಮ್ಬು, ಬಱಿಕೆ, ಆಡುಮ್ಬೊಲ, ಆಶ್ರಯ Śm. 58; Kk. 64; Tu. ಗರಡಿ, ಗರೊಡಿ, a demon-shrine; a veranda; Mhr. ಘರಟಾ, a bird's nest; house-site; a hole in which a body might lodge). **2,** a fencing school, a place for wrestling, boxing and other athletic exercises (Čpr. 3, after 9; My.; Tu.; Tĕ. ಗರಿಡಿ; M. ಕಳರಿ; T. ಕರಡಿ, ಕಳರಿ, ಕಱಗ; *cf.* ಖಲೂರಿಕೆ). See Śmd. 131. — ಗರುಡಿಮನೆ. = ಗರಡಿ-. = ಗುರುಡಿ No. 2. (My.). — ಗರುಡಿಸಾಧಕ. = ಗರಡಿಸಾಧಕ. Gymnastic exercises (My.). — ಗರುಡಿಸಾಧನೆ. = ಗರುಡಿಸಾಧಕ. (My.). ಗರುಡಿಸಾಧನೆಯ ಮನೆ (ಶ್ರಮಗೃಹ, ಖಲೂರಿಕೆ Mr. 197). — ಗರುಡಿಸಾಮು. = ಗರುಡಿಸಾಧನೆ. (My.).

ಗರುತ್ garut. (ಗರುತ್ತು). *A wing.*

ಗರುತ್ಮತ್ garut-mat. *A bird.* 2, *Garuḍa.*

ಗರುತ್ಮನ್ತ garutmanta. Tbh. of ಗರುತ್ಮತ್. (My.).

ಗರುವ garuva. 1. Probably Tbh. of ಗರಿಮ or of ಗರು. A worthy, respectable man (Bh. 1, 8, 72; 2, 13, 37. 39; 3, 18, 39. 42).

ಗರುವ garuva. 2. Tbh. of ಗರ್ವ. (My.).

ಗರುವ garuva. 3. Tbh. of ಗರಿಮ. Heaviness (Bh. 8, 26, 14).

ಗರುವಲಿ garuvali. = ಗಾಳಿ. Wind (R.; Tĕ. ಕರುವಲಿ, ಗಾಲಿ; T., M. ಕಾಟ್ಟು, ಕಾಲ್; Tu. ಗಾಲಿ, ಗಾಳಿ).

ಗರುವಾಯಿ garuvâyi. = ಗರುವಿಕೆ. (Râm. 3, 4, 7; 6, 14, 18).

ಗರುವಿಕೆ garuvikĕ. Dignified, proper behaviour or manner (Bp. 46, 10; 60, 42; Râm. 6, 10, 24). 2, pride (J. 27, 47).

ಗರುಸು garusu. = ಗರಸು 2. (My.).

ಗಱ gaṟa. 1. Whirlingly (see ಕೊಱ 3; *cf.* ಕಳ್ಳ 2?). — ಗಱಗಱ. Around and around, whirlingly; smartly, quickly (C.; Mhr. ಗರಗರ). ಗಱಗಱ ಬರೆ (S. Mhr.). — ಗಱಗಱನೆ. = ಗಱನೆ. ಗಱಗಱನೆ ತಿರುಗು. = ಗಱನೆ-. (My.). — ಗಱನೆ. = ಗಱಗಱ. ಗಱನೆ ತಿರುಗು. To turn or whirl round with velocity, as a millstone, the head, a man, etc. (v. i.; My.; B. 4, 79).

ಗಱ gaṟa. 2. A sound in imitation of that which is produced when very crisp substances, as well baked happaḷas, etc., are eaten (*cf.* ಕಟ 2 and ಕರ 3). — ಗಱಗಱ ಎನ್ನು. To emit that sound (My.).

ಗಱಕೆ gaṟakĕ. = ಕಱಕೆ, etc. (My.).

ಗಱಗು gaṟagu. = ಕಱುಗು. The state of being scorched by heat, fragile, brittle, dry and crumbling as flowers, leaves, grass, etc.;— the state of being very crisp by frying or baking, as sandigĕs, happaḷas, etc. (My.; Tĕ. ಗಱಗಱ, crispness, etc.; *cf.* ಕಟ್ಟೆ 2). — ಗಱಗುವಡೆ. A crisp vaḍĕ (My.). — ಗಱಗೊಬ್ಬಟ್ಟು. A crisp ŏbbaṭṭu (My.).

ಗಱಿ gaṟi. A feather; a wing; the feather-like leaf or branch of a palm, etc. (ತಿಪ್ಪಱ Śmd. II; Śm. 30; Kk. 84; ಪತ್ರಪಾಲಿ, ವಾಜ Hlâ.; ಪತ್ರ Nn. 39; ಪಕ್ಷ 112; ವಾಜ, ಛದ 124; ತನೂರುಹ, etc. Mr. 168; ಪಕ್ಷ 497; ಪಕ್ಷ, ವಾಜ Si. 289; C.; Tĕ. ಗಱಿ, ಗಱ; T., M. ಚಿಱ, ಚಿಱಗು; Tu. ಕೆದಿ). ಪಕ್ಕಿಯ ಗಱ (ತಿಪ್ಪಱ Śmd. I). ಅಮ್ಬಿನ ಗಱ (ಪಕ್ಷ, ವಾಜ Nr.; ಪತ್ರಪಾಲಿ Mr. 295). ಮೊದಲ ಗಱ (ಪಕ್ಷತಿ Mr. 168). ನವಿಲ ಗಱಯೊಳಗಣ ನಯನಾಕಾರಮಾಗಿ ಇರ್ದ ಬಣ್ಣ (ಚನ್ದ್ರಕ, ಮೇಚಕ); ನವಿಲ ಗಱಯನ್ ಉಟ್ಟವನು (ಕಿರಾತ); ನವಿಲ ಗಱಯ ಸೋಗೆ (ಶಿಖಣ್ಡ, ಪಿಚ್ಛ, ಬರ್ಹ Nr.). ತೆಂಗಿನ ಗಱಗಳನ್ದ ಚಾಪೆ ಹೆಣೆಯುವರು (B. 2, 42). See Abh. P. 3, 56; 13, 74; Bp. 4, 26; Râv. 6, after 11; 8, 98. 105; Śsv. 3, 3; J. 12, 40; 14, 11. 20; 28, 4; ಕುತ್ತುಂಗಱ, ಸುಣ್-, ಹೊಂ-. — ಗಱಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. Wings to be formed: to get strength, to improve (v. i.;

Digitized by Google

My.); to increase (as wrath, etc., Bh. 4, 3, 12; 7, 18, 27). — ಗರಿಗಣೆ. -ಕಣೆ. A winged or feathered arrow (Rsv. 6, after 11; 6, 47). — ಗರಿಗೆದರು. -ಕೆದರು. To spread out the feathers or wings (Rsv. 9, 28; J. 28, 36). — ಗರಿಗೋಲು. -ಕೋಲು. = ಗರಿಗಣೆ. (Bh. 7, 17, 37). — ಗರಿದೋರು. -ತೋರು. To show the feathered part, as of an arrow (Bh. 8, 24, 30). — ಗರಿಪೂ. = ಗರಿವುವ್ವು. (Ssv. 3, 3). — ಗರಿಮರ. The two side-portions of a wheel of an idol-car (My.). — ಗರಿಮಾನ್. A kind of fish (Rsv. 5, 115). — ಗರಿಮುರಿ. Stiffness of well starched and ironed cloth (My.). — ಗರಿವನಿ. -ಪನಿ. A drop falling from the wing (Rsv. 6, 6). — ಗರಿವುವ್ವು. -ಪುವ್ವು. The flower of the tree Pandanus odoratissimus, or the tree itself (ಕೇದಗೆಯ ಪೂ Smd. II). — ಗರಿವೂವು. -ಪೂವು. = ಗರಿವುವ್ವು. (ಕೇದಗೆ Kk. 86; Sm. 26; Rsv. 7, 40). — ಗರಿವೆರೆ. -ಬೆರೆ. Feathers to be annexed or affixed (Râghc. 17, 17, 64. 65). — ಗರಿಸನ್ನೆಗೆಯ್. To make signs with the feathered part of an arrow (Abh. P. 13, after 101). — ಗರಿಸೊಪ್ಪು. Wing-lameness: fatigue, exhaustion (ಗಾಸಿ Bhn. 34, o. rs. ಗರಿಸೊಮ್ಪು, -ಸೋವು & ನಾಸಿ). — ಗರಿಹೂ. = ಗರಿಪೂವು. (ಕೇತಕಿ Ct. I, 103).

ಗರಿಕೆ garike. = ಕರಿಕೆ, etc. (My.). See ಬಿಳಿಯ-. — ಗರಿಕೇ ಹುಲ್ಲು. (ದೂರ್ವೆ, ಶತಪರ್ವಿ etc. Sl. 162). See ಬಿಳಿಯ-.

ಗರುಗು garugu. = ಕರಗು. (My.).

ಗರ್ರ garra. A sound in imitation of loud belching and of creaking. — ಗರ್ರಗರ್ರನೆ ತೇಗು. To belch with the repeated sound of garra (Bp. 59, 19).

ಗರ್ರನೆ garranĕ. With the sound of garra (My.; Tĕ. ಗರ್ರುನ). ಗರ್ರನೆ ತೇಗುತ (Bp. 38, 16; My.; Tĕ.). ಗರ್ರನೆ ಕರಡನ್ ಉರಿ ತೆಗೆದು (Bp. 47, 24). ಗರ್ರನೆ ಪೊರಳ್ದು ಗಾಲಿಗಳ್ ಬಿದ್ ಧರಣಿಯೊಳ್ (J. 13, 35).

ಗರ್ gar. (= ಗರ್ರ). The creaking sound of an oil or sugar-mill (C.), and that of wheels (My.).

ಗರ್ಕು garku. = ಕರಕು, etc. (My.).

ಗರ್ಕೆ garkĕ. = ಕರಿಕೆ, etc. (My.).

ಗರ್ಗ garga. = ಕರಗ, etc. See ಕಾಡಗ-.

ಗರ್ಗ garga. N. of a rishi. See ಗಾರ್ಗ್ಯ and ಶಿನಿ.

ಗರ್ಗರ gargara. Tbh. of ಘರ್ಘರ (Smd. 338).

ಗರ್ಗರಿ gargari. *A churn;* a gurglet. 2, Tbh. of ಘರ್ಘರಿ. — ಗರ್ಗರಿಗಿಡ. A medicinal herb, Wedelia calendulacea Less. (St. & Pl.). See ಕಾಡ-.

ಗರ್ಜನ garjana. Crying; roaring; rumbling; grumbling; passion, wrath; reproach, menace. See ಗದರು.

ಗರ್ಜನೆ garjanĕ. = ಗರ್ಜನ. See ಘಟ-. — ಗರ್ಜನೆಗುಡು. -ಕುಡು. To roar (Rsv. 5, 96. 116). — ಗರ್ಜನೆ ಮಾಡು. To roar (C.; B. 4, 212).

ಗರ್ಜನ್ಮೇಘ garjan-mēgha. *A thunder-cloud.*

ಗರ್ಜಿ garji. N. of a tree, the small, sour fruits of which are used for pickles (My.).

ಗರ್ಜಿತ garjita. Roared; *roaring; rattling; rumbling.* 2, *a furious elephant.*

ಗರ್ಜಿಸು garjisu. To roar, etc. (ಭಯಂಕರಧ್ವನಿ Smd. Dh.). ಚೀರಿ ಗೃಹದೊಳ್ ಗರ್ಜಿಪಂ (ಪಿನ್ನೈರೂರ Mr. 236). See Ssv. 3, 57; 4, after 19, 36 & 71. 2, to chide (J. 6, 48).

ಗರ್ಜೆ garjĕ. = ಗರ್ಜನ. (Dhw.).

ಗರ್ತ garta. A high seat, a throne; the seat of a war-chariot, a chariot; a table for playing at dice. 2, *a hole, a ditch* (ಕುಳಿ, ಧಾರ Nn. 12; ಕುಣಿ 120).

ಗರ್ತಿ garti. = ಗರತಿ. (My.).

ಗರ್ದಭ gardabha. *An ass* (ಕತ್ತೆ Nn. 45). See ಕಟ್.

ಗರ್ದಭಾಕೃತಿ gardabha-âkriti. The form of an ass (J. 10, 19).

ಗರ್ದಭಾಂಡ gardabha-anda. *The tree Thespesia populneoides* Wall.

ಗದುರ್ಗು gardugu. (Smd. 55). (= ಕದುಗು?).

ಗದುರ್ಗೆ gardugĕ. = ಕದ್ದಿಗೆ, etc. (ಪಟ್ಟವಣೆ, ಸಿಂಹಾಸನ Sm. 37). See ಪಟ್ಟ-; Bp. 54, 73.

ಗದುರ್ರು garduru. (Smd. 49).

ಗರ್ದೆ gardĕ. (Smd. 49). = ಕದ್ದೆ. ಗರ್ದೆಗಳ್ (Rsv. 2, 10. 12; V. 4, 16).

ಗರ್ಧನ gardhana. *Greedy, covetous.*

ಗರ್ಧನೆ gardhanĕ. *Greediness, covetousness.*

ಗರ್ಬ garba. = ಗರ್ವ. (Bp. 38, 21; 56, 25).

ಗರ್ಬಿಸು garbisu. = ಗರ್ವಿಸು. (Grj. 2, after 106; 4, 88).

ಗರ್ಬು garbu. = ಕಬ್ಬು. (Rsv. 5, after 55).

ಗರ್ಭ garbha. = ಗಬ್ಬ 2. *The womb.* 2, *an embryo or foetus.* 3, *a child.* 4, the inside, the interior, the middle; (filled with). See Kâvy. V, 967. ಗರ್ಭ ಕರಗು (C.). — ಗರ್ಭಗುಡಿ. = ಗರ್ಭಗೃಹ No. 2. (C.). — ಗರ್ಭ ಧರಿಸು. To conceive (My.).

ಗರ್ಭಕ garbhaka. *A wreath of flowers worn in the hair.*

ಗರ್ಭಗೃಹ garbha-griha. *An inner apartment; a lying-in chamber.* 2, the sanctuary or adytum of a temple. See Čpr. 3, after 97; Bp. 26, 27.

ಗರ್ಭಛೇದ garbha-čhêda. Destruction of the foetus, producing abortion (My.).

ಗರ್ಭಧಾರಣ garbha-dhârana. Gestation, impregnation, conception, pregnancy. (My.).

ಗರ್ಭನಿವಾಸ garbha-nivâsa. = ಗರ್ಭಗೃಹ No. 1. (Čpr. 3, 99).

ಗರ್ಭಪಾತ garbha-pâta. Miscarriage, abortion (My.).

ಗರ್ಭಮೋಚನ garbha-môčana. *Delivery, birth.* See ಹೆರುವಿಕೆ.

ಗರ್ಭವತಿ garbha-vati. A pregnant female. (My.).

ಗರ್ಭವಾಸ garbha-vâsa. The abode of the foetus, the womb (Bp. 61, 63). 2, dwelling-place, house, refuge (My.).

ಗರ್ಭಶ್ರೀಮಂತ garbha-śrîmanta. Born to riches and honour (C.; Mhr.).

ಗರ್ಭಸಂಸ್ಕಾರ garbha-samskâra. = ಗರ್ಭಾಧಾನ No. 2. (My.). 2, a purificatory rite observed by women in the sixth or eighth month of their pregnancy (My.; Bp. 3, 52).

ಗರ್ಭಸ್ಥ garbha-stha. Situated in the womb (My.).

ಗರ್ಭಸ್ರಾವ garbha-srâva. = ಗರ್ಭಪಾತ. (My.).

ಗರ್ಭಾಗಾರ garbha-âgâra. The uterus; *an inner room, a lying-in chamber;* = ಗರ್ಭಗೃಹ No. 2.

ಗರ್ಭಾಂಗನೆ garbha-anganĕ. = ಗರ್ಭಿಣಿ. (Čpr. 4, 43).

ಗರ್ಭಾಧಾನ garbha-âdhâna. Impregnation. 2, a ceremony (ಸಂಸ್ಕಾರ) performed after menstruation to ensure or facilitate conception (My.).

Digitized by Google

ಗರ್ಭಾಶಯ garbha-âśaya. *The womb, the uterus.* See s. ಮಾಸು 2.

ಗರ್ಭಾಷ್ಟಕ garbha-ashṭaka. The eighth year reckoning from conception (Bp. 3, 43).

ಗರ್ಭಾಷ್ಟಮ garbha-ashṭama. The eighth month of uterine gestation (My.). 2, = ಗರ್ಭಾಷ್ಟಕ. (My.).

ಗರ್ಭಿಣಿ garbhiṇi. *Pregnant; a pregnant woman* (ಬಸುರಿಯಾದಸ್ಥಾ ಸ್ತ್ರೀ Nn. 133; ವರಧುರ್ಯೆ, ಸತ್ವೆ, ಆನ್ತರ್ವತ್ನಿ, ಗುರ್ವಿ Mr. 307).

ಗರ್ಭಿತ garbhita. Pregnant; full, filled; hid (Râm. 1, 16, 28); inclosed (My.).

ಗರ್ಭೀಕರಿಸು garbhî-karisu. To inclose (as one letter with another in one envelope, My.); to comprise (Čpr. 5, 3).

ಗರ್ಭೀಕೃತ garbhî-kṛita. Inclosed, put into (Grj. 5, after 76).

ಗರ್ಭೋಪಘಾತಿನಿ garbha-upaghâtini. *A cow which miscarries.*

ಗರ್ಮಿ garmi. = ಗರಮಿ, etc. (My.).

ಗರ್ಮುತ್ garmut. *A kind of grass* (see ಕೊಳೆ).

ಗರ್ವ garva. = ಗಬ್ಬ 1, ಗರುವ 2, ಗರ್ಬ, ಗರ್ವು. Pride, arrogance, conceit (ಗಬ್ಬ, ಬಿಂಕ, ಪನ್ನ ಮುಕ್ಕು Šm. 38; ಮುಕ್ಕು 79; ಹನ್ನೆ, ಬಿಂಕ, ಗಬ್ಬ, ಮುರ್ಕು Kk. 57; ಕೇವ 64; ಕಾಮಕರ 84; ಉಕ್ಕು Čt. II, 31; ಬಿಂಕ II, 47; ತಾಮರ (? II, 94). ಗರ್ವ ಪಡು (My.), ಗರ್ವ ಮಾಡು (My.; B. 5, 183). ಗದ್ಯಾಣತೂಕಚಿನ್ನವಿದ್ದರೆ ಗರ್ವ ಮಾಡ ಬಹುದು (Prv.). 2, N. of a vṛitta (Čh.).— See Kâvy. IV, 2, 16; ದೆಸೆ.

ಗರ್ವತೆ garvatĕ. The state of being proud. See ಸಿಗರ್ವತೆ.

ಗರ್ವಹೀನ garva-hîna. Free from or deprived of pride. See ಸೋರ್.

ಗರ್ವಿ garvi. = ಗಬ್ಬಿ, q. v. (My.). See Prv. s. ಪೂರ್ವ.

ಗರ್ವಿತ garvita. *Proud, haughty; conceited.* See Bp. 23, 40; 45, 21; 60, 55; ಪುಗ್ಗಾಯ್ಲು.

ಗರ್ವಿಷ್ಠ garvishṭha. Proudest, most haughty (C.; B. 5, 50).

ಗರ್ವಿಸು garvisu. = ಗರ್ಬಿಸು. To be or become proud, etc. See Bp. 21, 14; 24 sum.; 26, 62; 54, 48.

ಗರ್ವಿಸುವಿಕೆ garvisuvikĕ. Being conceited (ದೇವನ Si. 437).

ಗರ್ವು garvu. Tbh. of ಗರ್ವ. (S. Mhr.).

ಗರ್ವೋದ್ಧತ garva-uddhata. Puffed up or inflated with pride (Šêv. 3, 63).

ಗರ್ಶಕ garśaka. A basin-like copper or brass vessel (My.; ಅನುಕರ, ಗುಣ್ಡಿವಟ್ಟಲ್ Mr. 212).

ಗರ್ಹಣ garhaṇa. *Censure, blame, reproach.*

ಗರ್ಹೆ garhĕ. *Censure, blame, reproach.* See ಹದುವು.

ಗರ್ಹ್ಯ garhya. *Deserving reproach, blamable.* 2, *low, vile.*

ಗರ್ಹ್ಯವಾದಿ garhya-vâdi. *Speaking in an improper manner, vilely or inaccurately* (ಕೊಣ್ಣಾಗಿ ನುಡಿವವಂ Mr. 240).

ಗರ್ಹ್ಯಾಧೀನ garhya-adhîna. Subject to reproach (ಹದುಸಿ ಕೊಮ್ಬುವನು Nr.).

ಗಲ್ gal. = ಗಡು 1, etc., ಗಲು, ಗಳ್ 2, ಗಳು 2. Term, period. See ಆ-, ಈ-.

ಗಲ gala. 1. = ಗಲ್ಕು, (ಘುಳ). — ಗಲಗಲ. Clanking, clinking, tinkling, rattling, etc. (My.; Tĕ.). — ಗಲಗಲಿಸು. To clank, etc. ಗಲಗಲಿಸುವ ಅನ್ದುಗೆ (Prll. 3, 25).

ಗಲ gala. 2. = ಗಡ4, ಗಲಿ. — ಗಲಬಲಿ. = ಗಲಬಿಲಿ. (Čb. 69). — ಗಲಬಿಲಿ. = ಗಲಿ-. (My.; Mhr. ಗಲಬಲ; G. 175. 477).

ಗಲ gala. 3. — ಗಲಬರಿಕೆ. The act of rinsing (My.). — ಗಲಬರಿಸು. To cleanse (vessels) by the introduction of water, to rinse (My.; Tĕ.).

ಗಲ gala. 1. = ಗಳ. *The throat;* the neck. See ಕೊರಳು.

ಗಲ gala. 2. = ಗಡ 2. See ಅಗಲ.

ಗಲಕಮ್ಬಲ gala-kambala. *A bull's dewlap.*

ಗಲಕಣ್ಡೂತಿ gala-kaṇḍûti. Scratching the throat. See ಕಸರ್.

ಗಲಕು galaku. = ಗಲಗು 1, ಗಲುಗು. — ಗಲಕುಹುಲ್ಲು. A strong grass, yielding native pens, Eriochrysis fuska Trin. (St. & Pl.).

ಗಲಗಲ gala-gala. = ಕಲಕಲ, etc. Clamour, confused chatter (C.; Mhr.). — ಗಲಗಲ ಮಾಡು. To chatter loudly, etc. (S. Mhr.). — ಗಲಾಟೆ. -ಆಟೆ. Clamour, vociferation, noise (S. Mhr.).

ಗಲಗು galagu. 1. = ಗಲಕು, etc. A kind of reed for pens (C.; Tĕ. ಕಲುಗು). — ಗಲಗಿನ ಹುಲ್ಲು. A tall, coarse kind of grass, Rottboellia exaltata L. (Z.).

ಗಲಗು galagu. 2. Loud chatter (My.; *cf.* Mhr. ಗಲಕಾ).

ಗಲಗ್ರಾಹಿತ್ವ gala-grâhitva. Seizure of the throat; encompassing the throat (Čpr. 3, after 9).

ಗಲತಿ galati. = ಗಲ್ತಿ, etc. (My.).

ಗಲಧ್ವನಿ gala-dhvani. = ಗಳ-. A sound of the throat, a gurgling sound. See ಮಣಿತ.

ಗಲನ galana. Dropping, trickling, oozing, leaking; melting. See ಬಸಿ, ಸುರಿ, ಸೋರ್, ಸೋರುಹ.

ಗಲನ್ತಿ galanti. = ಗಣತಿ 1, ಗಲನ್ತಿಕೆ. (Sk.).

ಗಲನ್ತಿಕೆ galantikĕ. = ಗಣತಿ 1, ಗಣತಿಗೆ, ಗಲನ್ತಿ, ಗಳನ್ತಿಗೆ 1. *A small pitcher, a water-jar* (ಗಣತಿಗೆ Hlâ.; ಗಣತಿ Mr. 210); a small water-jar with a hole in the bottom from which the water drops upon a linga, etc.

ಗಲಬೆ galabĕ. Hubbub, uproar; clamour (My.; Mhr., Br.).

ಗಲಮೀಸೆ gala-mîsĕ. The extremity of a moustache curling over the cheek (My.; Mhr., H. ಗಲಮಿಚ್ಛ).

ಗಲರವ gala-rava. = ಗಲಧ್ವನಿ. (ಮಣಿತ Mr. 330).

ಗಲಸಾಧನೆ gala-sâdhanĕ. A kind of jugglery consisting in swallowing and vomiting up stones, scorpions, etc. (S. Mhr.).

ಗಲಹಸ್ತ gala-hasta. = ಗಳಹತ್ತ. The hand at the throat, collaring, throttling.

ಗಲಿ gali. = ಗಡಿ 2, etc. — ಗಲಿಬಿಲಿ. Disorder, confusion (C.).

ಗಲಿತ galita. *Dropped; fallen;* oozed; loosed; melted. See ವಸ್ತ್ರ-.

ಗಲೀಜು galîju. Dirty, filthy, as persons, places, things (My.; Mhr., H.).

ಗಲೀತ galîta. A blow (My.; H.).

ಗಲು galu. = ಗಲ್, etc. See ಆ-, ಈ-.

ಗಲುಗು galugu. = ಗಲಗು 1. (My.).

ಗಲುಹು galuhu. Tinkling, jingling. ಕಾಲ ಗೆಜ್ಜೆಯ ಗಲುಹನ್ ಆಲಿಪ ಮಾಯೆ (Prll. 3, 27).

Digitized by Google

ಗಲೇಫು galêphu. (S. Mhr. as ಗಲೀಫ). A case, as of a pillow, sofa, etc. (My.; Mhr., H. ಗಲೇಫ).

ಗಲೋದ್ದೇಶ gala-uddêśa. *The region of the throat.*

ಗಲ್ಕು galku. = ಗಲ 1. ಕದಗಂ ಗಲ್ಕನೆ (Rsv. 14, 35).

ಗಲ್ಪಟ್ಟಿ galpaṭṭi. (*i. e.* ಗಲಪಟ್ಟಿ). A wrapper round the throat, a comforter (My.).

ಗಲ್ತಿ galti. = ಗಲತಿ, ಗಲ್ಲತ್ತು. (My.).

ಗಲ್ಭ galbha. Bold, audacious. See ಪ್ರ-.

ಗಲ್ಭತೆ galbhatĕ. Boldness. See ಪ್ರ-.

ಗಲ್ಯೆ galyĕ. *A multitude of throats.*

ಗಲ್ಲ galla. One of the Tatsamas (Šmd. 384; Kk. 95; Šm. 77; Ct. II, 48). = ಗಲ್ಲೆ 2. The cheek (ಗಣ್ಡ, ಕಪೋಲ Nr.; ಕೆನ್ನೆ, ಕದಪು, ಕೆಕ್ಕೆ Šm. 71; ತಾಳ್ಗೆ Ct. 1, 45; ತಾಲುಗೆ Šmd. 43 Cm.? see ತಾಳ್ಗೆ; C.; Mhr. ಗಾಲ). ತುಟಿಯ ಕೆಳಗಡೆಗಲ್ಲ (ಚಿವುಕ Si. 213). See Bp. 40, 19; 46, 57; 47, 32; J. 11, 15; Mr. s. ಮಕರಿಕೆ; ಊದುಗಲ್ಲ, ತೆಳ್ಗಲ್ಲ, ನುಣ್ಗಲ್ಲ. — ಗಲ್ಲಗಿವಿ. -ಕಿವಿ. (Šmd. 386). An ear that hangs down the cheek (My.). — ಗಲ್ಲಗುಗ್ಗುರಿ. (Šmd. 386). A curl of hair combed over the cheek (by women,?). — ಗಲ್ಲತಗ್ಗು. A dimple in the cheek (S. Mhr.). — ಗಲ್ಲಮಾಸೆ. = ಕಲ್ಲಿಮಾಸೆ, ಗಲಮಾಸೆ q. v. (My.). — ಗಲ್ಲಮುಗ್ಗುರಿ. (Šmd. 386 Mdb.). — ಗಲ್ಲಸ್ಥಲ. (Šmd. 386; Kk. 99). = ಗಲ್ಲ.

ಗಲ್ಲ galla. = K. ಗಲ್ಲ. *The cheek.*

ಗಲ್ಲಣೆ gallaṇĕ. Trouble, annoyance, torment, plague (ಘಾಸಿ Bhn. 14). ತೋರ್ಪುದದೆಲ್ಲ ಮಿಥ್ಯಾಜ್ಞಾನರೂಪದ ಗಲ್ಲಣೆ (Abhâ. 11, 65). See Bh. 1, 14, 21; 3, 18, 35; 8, 23, 9; J. 21, 20.

ಗಲ್ಲತ್ತು gallattu. = ಗಲ್ತಿ, etc. Astray, in the state of missing; misplaced; disordered (My.; Mhr., H. ಗಲತ); wrong distribution in cards playing (My.).

ಗಲ್ಲಾ gallâ. Corn (Mhr., H.). 2, = ಗಲ್ಲೆ, the money-pit in the shop of shroffs and dealers (My.; Mhr.).

ಗಲ್ಲಿ galli. A lane, an alley (My.; Mhr., H.).

ಗಲ್ಲಿಸು gallisu. To trouble, to annoy, to torment, to fatigue. ಗಲ್ಲಿಸುವ ಬೇಸಿಗೆಯ ಬಿಸಿಲಿನ್ದ ಮೂಜಗಂ ತಲ್ಲಣಿಸಿತು (J. 15, 2). See Bh. 1, 14, 10; 7, 16, 9; J. 4, 5. **2,** to be troubled, etc. (Bh. 7, 16, 2). **3,** to shake (v. t.), as the boiled contents of a pot, as a measure, etc., or as corn, etc. on a fan (C.). **4,** to push away (S. Mhr.; *cf.* Mhr. ಘಾಲವಿಣೇಂ).

ಗಲ್ಲು gallu. (Mhr. ಗಳ, the hangman's hook). — ಗಲ್ಲಾಗು. -ಆಗು. Execution by hanging to take place. ಅವನಿಗೆ ಗಲ್ಲಾಯಿತು (C.). — ಗಲ್ಲಿಗೆ ಕೊಡು. To execute on a gallows by hanging (C.; B. 5, 159). — ಗಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಕು. = ಗಲ್ಲಿಗೆ ಕೊಡು. (C.; B. 5, 159). — ಗಲ್ಲಿನ ಮಣೆ. The bench on which the criminal has to stand under a gallows (C.). — ಗಲ್ಲಿನ ಶಿಕ್ಷೆ. Punishment by hanging (C.; B. 5, 268). — ಗಲ್ಲಿನ ಹಗ್ಗ. The rope used in hanging (C.). — ಗಲ್ಲುಗವ್ಪು. -ಕಮ್ಬ. The posts of a gallows (S. Mhr.). — ಗಲ್ಲುಮರ. A gallows-tree (C.).

ಗಲ್ಲೆ gallĕ. 1. = (ಗದ್ದೆ 1), ಗಳ್ಳೆ. A lump, a clot; a concretion (My.). ತಟಿದ ಗಲ್ಲೆ (ಉಲ್ಬ Mr. 308). — ಗಲ್ಲೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To become clotty, etc. (My.). ಗಲ್ಲೆಗಟ್ಟಿದ ನೆತ್ತರು (ಉಲ್ಬ, ಕಲಲ Hlâ.).

ಗಲ್ಲೆ gallĕ. 2. = ಗಲ್ಲ. (ಕರಟ Mr. 207).

ಗಲ್ಲೆ gallĕ. = ಗಲ್ಲಾ No. 2. (S. Mhr.).

ಗಲ್ವರ್ಕ galvarka. *A goblet.*

ಗವ್ gav. = (ಕವು 1), ಗವ್ವು. — ಗವ್‌ಗವ್ ಎನ್ನು. To bark, as a dog (C.).

ಗವ gava. The feeling of great, smart itching. (T. ಕವನ, acute pain = ಕಡುಪ್ಪು; *cf.* ನವ). — ಗವಗವ ಎನ್ನು. To itch very much (S. Mhr.).

ಗವ gava. 1. = ಗಮು. See ಸಂ-.

ಗವ gava. 2. A cow; cattle. See ಪುಂ-, ಷಡ್-, etc.

ಗವಕ್ಕನೆ gavakkanĕ. = ಕಬಕ್ಕನೆ, etc. (My.).

ಗವಡ gavaḍa. = ಗವುಡ. (My.).

ಗವತ gavata. (Tbh. of ಗವ್ಯೂತಿ?). Meadow or pasture grass (ಘಾಸ, ಯವಸ, ಜವಸ, Nr.; Mhr.; Tĕ. ಗೋತ, ಗೌತ).

ಗವನ gavana. Attention, care, heed, consideration (My.; Tĕ. ಗಮನ; M. ಕವನ, ಕಪ್ಪೆ; T. ಕವನ, ಕವಲ್, ಕವಲೈ, ಕಪ್ಪೈ; ಕವಲು, ಕವಿ, to be concerned, be interested, be intent upon; Tu. ಗವ, sense, sensation, consciousness; *cf.* ಜ್ಞಪ್ತಿ, ಜ್ಞಾಪನ? ಕವಿ 1?).

ಗವನಿಸು gavanisu. = ಗಮನಿಸು, ಗವಿಸು. To heed, to mind (My.).

ಗವಯ gavaya. *A species of ox, the Gayal, Bos gavaeus.* 2, a monkey-chief attached to Râma (J. 21, 9. 19).

ಗವರಿಗ gavariga. A man of the basket- and mat-maker tribe or caste (ಮೇದ Šm. 58; M. ಕವಱ, T. ಕವಱೈ. ಕವಱೈವಡುಗ). *Cf.* ಕಾರಾವರ.

ಗವಲ gavala. *A buffalo's horn.*

ಗವಲು gavalu. = ಗವುಲು. (My.). — ಗವಲ ಕಚೂರ. = ಗವುಳ ಕಚೋರ. A kind of bad-smelling kacôra (ಕಚ್ಚೋಲಕ, ಕೋಲಕ G.; My.).

ಗವಸಣಿ gavasaṇi. = ಗವಸಣಿಗೆ. (My.; Mhr.; *cf.* ಗೋಣಿ?).

ಗವಸಣಿಕೆ gavasaṇikĕ. = ಗವಸಣಿಗೆ. (S. Mhr.). ಗೋಣಿಗೇತಕೆ ಗವಸಣಿಕೆ? (Abhâ. 1, 40).

ಗವಸಣಿಗೆ gavasaṇigĕ. A cover, a wrapper, a cloth, a case, a sack; any cover or case (ಅತ್ತರಣ, ಪ್ರವೇಣಿ Mr. 203; ಚೀಲ G.; My.; T. ಕವಿಚನ್ನೈ; M. ಕಎಯನ್; Tĕ. ಗವಿಸೆನ; T. ಕಂಬುಳಿ, Tĕ. ಗೋತ, a sack; T. ಕವಿ, to cover; ಕವವು, to put in, enclose; see ಕವಿ 1; *cf.* ಗೋಣಿಕ). ಎಣೆಯ ಗವಸಣಿಗೆ (ಕಕುಧ, ಪ್ರಸೇವಕ Nr.). ಬಿಲ್ಲ ಗವಸಣಿಗೆ (ಧನುವರ್ಮ Mr. 294). See Si. 344; Prv. s. ಗಾಣ 1. — ಗವಸಣಿಗೆದೊಡಿಸು. -ತೊಡಿಸು. To cause (one) to put a cover to (V. 5, after 14).

ಗವಸಣಿಸು gavasaṇisu. To inwrap, to cover (Abh. P. 7, 114).

ಗವಳಿ gavaḷi. = ಗವುಳಿ. (My.).

ಗವಳಿ gavaḷi. = ಗವಳಿಗ. Tbh. of ಗೋಪಾಲಿ. (Mhr. ಗವಳೀ; R.).

ಗವಳಿಗ gavaḷiga. (ಗೌಳಿಗ). = ಗೋವಳಿಗ. Tbh. of ಗೋಪಾಲಕ. A cow-herd caste who sell milk, etc. (C.; B. 1, 10; ಗೋಪಾಲಕ G.). — ಗವಳಗ್ಗೇರಿ. -ಕೇರಿ. A cow-herds' street (My.).

ಗವಳಿಗಿತ್ತಿ gavaḷiga-itti. A woman of the cow-herd caste (C.; ಮಹಾಶೂದ್ರಿ G.).

ಗವಾಕ್ಷ gava-aksha. A bull's eye: *a little round window, an air-hole.*

Digitized by Google

ಗವಾಕ್ಷಿ gava-akshi. *A sort of cucumber, Cucumis madraspatanus or coloquintida.*

ಗವಾರ gavâra. = ಗವಾರ. Rustic, clownish (S. Mhr.; Mhr., H. ಗಂವಾರ).

ಗವಿ gavi. 1. A (covered or sheltered) place of resort; a cave (ಗರುಡಿ, ಗೊತ್ತು, ನೆಲೆ, etc., ಆಶ್ರಯ Kk. 64; Śm. 58; Bh. 3, 18, 39; My.; Tĕ. ಕವಿ, ಗವಿ; Sk. ಗಹ, cave). See Râghĕ. 17, 68; B. 3, 27.

ಗವಿ gavi. 2. = ಕವಿ 3. Covering, overspreading, etc. — ಗವಿಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. Thick or dense darkness (My.).

ಗವಿಸು gavisu. = ಗವನಿಸು. To pay attention, to heed (Kk. 21).

ಗವೀನ gavîna. Of or belonging to a cow (My.).

ಗವು gavu. = ಗವಿ 2, etc. — ಗವುಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. = ಗವಿಗತ್ತಲೆ. (My.).

ಗವುಗೆ gavugĕ. — ಗವುಗೆಸಾಳೆನೆಲ್ಲು. (ಶಾಲಿ G.).

ಗವುಜಲ್ gavujal. = ಕವಿಂಜಳ, etc. (My.). — ಗವುಜಲ್ಹಕ್ಕಿ. The grey partridge, Ortygornis pondicerianus (My.). See ಕಲ್-.

ಗವುಜಲ gavujala. = ಗವುಜು 1. (ಖಂಜರೀಟ, ಖಂಜನ Si. 172).

ಗವುಜಲ gavujala. = ಗವುಜಲ್.

ಗವುಜಿ gavuji. = ಗವುಜು 2, (ಗಾಗಳ). Noise; hubbub (Tu.; Mhr. ಗವಗವ). ಗವುಜ (ಗವುಜು My.) ಏನೂ ಇಲ್ಲ, ಗೋವಿನ್ದಭಟ್ಟ ಬಾವೀಲಿ ಬಿದ್ದ. — ಮಡಿಕೆ ಮಾಡುವವನಿಗೆ ದುಡುಕಿನ ಗವುಜ (ಗವುಜು My.) ಯಾಕೆ? (Prvs.).

ಗವುಜು gavuju. 1. = ಗವುಜಲ. A wagtail, Montacilla alba (ಖಂಜರೀಟ, ಖಂಜನ Nr.; Mr. 173).

ಗವುಜು gavuju. 2. = ಗವುಜಿ. (My.). *Cf.* ಗದಲು, ಗವುರ್, ಗಬಿಪು 2.

ಗವುಜು gavuju. = ಕವಿಂಜು, etc. (My.).

ಗವುಡ gavuḍa. ಗೌಡ. = ಗವಡ. (A formation from ಗಾವ = ಗ್ರಾಮ). The (generally Śûdra) chief officer of a village, (though occasionally not so powerful as the śânabhôga, C.; Mhr. ಗಾಂವಡಾ). ಅರ್ಬುದ ಊರಿಗೆ (or ಹಾಳೂರಿಗೆ) ಉಬ್ಬಿದವನೇ ಗವುಡ. — ಗವುಡನ ಹೆಣ್ಡತಿ ಕಡುಚೆಲ್ವೆಯಾದರೆ ಕಸದ ಮಂಕ್ರಿ ಹೊತ್ತು ತನ್ದಾಗ ಕಣ್ಡೀತು. — ಗಣ್ಡು ಹೆತ್ತರೆ ಗವುಡನ ಹೆಸರು, ಹೆಣ್ಣು ಹೆತ್ತರೆ ಹೆಗ್ಗಡಿತಿಯ ಹೆಸರು. — ಊರಿಗೆ ಗವುಡನಾದರೆ ತೋಳಗೆ ಏನು? (it does not care for the headman, Prvs.). 2, a title of honour among peasants (C.). 3, a good caste of peasants (My.). See Bp. 27, 53; 51, 23; B. 3, 22; Prv. s. ಕಮ್ಬಳಿ, ಕಿಟ್ಟಡಿ, ಬಂಗಾಳ.

ಗವುಡಗಿತ್ತಿ gavuḍa-gitti. A gavuḍa's wife (S. Mhr.).

ಗವುಡತನ gavuḍatana. = ಗವುಡಿಕೆ. (My.).

ಗವುಡಸಾನಿ gavuḍa-sâni. = ಗವುಡಗಿತ್ತಿ. (C.).

ಗವುಡಿ gavuḍi. = ಗವುಡತಿ. (A rustic female:) a female servant (C.; ತೊತ್ತು G.). ಗವುಡೀ ಹ್ಯಾಗೆ ತವುಡೇ ತ್ಯಾಗ (Prv.).

ಗವುಡಿಕೆ gavuḍikĕ. The business of a gavuḍa (C.).

ಗವುಡಿತಿ gavuḍiti. = ಗವುಡಿ. (My.).

ಗವುರ್ gavur. ಗವುರು. = ಗವುರಿ. A loud, shrill, harsh sound (Tĕ. ಗೌರೆ; *cf.* ಗದಲು). — ಗವುರಿಡು. -ಇಡು. = ಗವುರುಗು. (Bh. 8, 21, 8). — ಗವುರುಗಾಳೆ. -ಕಾಳೆ. A kind of harsh-sounding kâḷĕ (My.; Tĕ. ಗೌರಿಕಾಳೆಲು). — ಗವುರುಗು. -ಉಗು. To emit the sound of ಗವುರ್. ಗವುರುಗಿದ ಹೆಗ್ಗಾಳೆಗಳ್ (Bh. 6, 2, 4).

ಗವುರಿ gavuri. = ಗವುರ್. — ಗವುರಿಕಾಳೆ. = ಗವುರುಗಾಳೆ. See s. ಪಂಚಮಹಾಶಬ್ದ.

ಗವುಲಿ gavuli. A paste of wheaten flour, made into threads and cut into small bits (S. Mhr.; Mhr. ಗಹ್ವಳಾ, ಗಹ್ವಳೇ, related to ಗಹೂ, wheat).

ಗವುಲು gavulu. = (ಕಮರು 2, etc.), ಗವಲು, ಗವುಳು. A fetid smell, as that of sweat or of oil on the body (C.).

ಗವುಳಿ gavuḷi. = ಗವಳಿ. The house lizard (C.; ಮುಸಲಿ, ಮುಸಲಿ, ಗೃಹಗೋಧಿಕೆ Si. 171; T. ಕೌಳಿ, M. ಗೌಳಿ; *cf.* Sk. ಗೋಧಿ). See Prvs. s. ಟವಳಿಗಾಟ, ತೂಲ.

ಗವುಳು gavuḷu. = ಗವುಲು, etc. — ಗವುಳ ಕಚೋರ. = ಗವಲ ಕಚೂರ (S. Mhr.).

ಗವೇದು gavêdu. *The grass Coix barbata* Roxb.

ಗವೇಧು gavêdhu. = ಗವೇಡು. (ಕಾಡುಗೋದಿ Si. 307).

ಗವೇಧುಕೆ gavêdhukĕ. = ಗವೇಧು. (Si. 307).

ಗವೇನ್ದ್ರ gava-indra. An excellent, big ox (Čpr. 4, 7).

ಗವೇಶ್ವರ gava-îśvara. *An owner of kine.*

ಗವೇಷಣೆ gavêshaṇĕ. *Seeking after, research.*

ಗವೇಷಿತ gavêshita. *Sought, inquired for.*

ಗವ್ಯ gavya. *Belonging to or coming from a cow:* milk, cheese, butter, urine and dung. See Prv. s. ದ್ರವ್ಯ.

ಗವ್ಯೂತ gavyûta. = ಗವ್ಯೂತಿ, ಗಾವದ, ಗಾವುದ. (Sk.).

ಗವ್ಯೂತಿ gavyûti. *A league, measured by* 2000 *fathoms.* 2, = ಗವತ, a pasture, pasture land.

ಗವ್ಯೆ gavyĕ. *A herd of kine.*

ಗವ್ವರ gavvara. Tbh. of ಗಹ್ವರ. (ಜಿಲದ ಮಾರ್ಗ Čt. I, 33).

ಗವ್ವು gavvu. = ಗವ್. — ಗವ್ವುಗವ್ವೆನ್ನು. To bark (C.).

ಗಷ್ಟು gashṭu. = ಗಸಿ 1. (My.).

ಗಸ gasa. A sound used in imitation of a somewhat gentle, but quick way of rubbing. — ಗಸಗಸ ತಿಕ್ಕು. To rub, as the teeth, the body, or clothes on a stone slab, etc. (S. Mhr.; B. 4, 60). — ಗಸಗಸ ತುಡು. To make clean or bright by treading, as grain (S. Mhr.).

ಗಸಗಸೆ gasagasĕ. = ಕಸಕಸೆ, etc. (My.).

ಗಸಣ gasaṇa. Tbh. of ಘರ್ಷಣ. (S. Mhr. rare).

ಗಸಣೆ gasaṇĕ. Sad or sorrowful thought or reflection, care, concern (My.). ಹಸಿವು ತೃಷೆ ನಿದ್ರೆಗಳು ವಿಷಯಮೈಥುನಬಯಕೆ ವಶುವಕ್ಷಿನರಗೆ ಸಮವಿರಲು ಕುಲವೆಮ್ಬ ಗಸಣೆಯೆತ್ತಣದು? (Sp.). See Čpr. 6, 26; Bp. 24, 65; 58, 29; Bh. 1, 10, 14; J. 25, 25; 32, 4; 34, 3; Abhâ. 6, 26; Prv. s. ಕಾಲಾಟ. — ಗಸಣೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To become full of anxious thoughts, etc. (Bp. 37, 66; 46, 50; Râm. 3, 8, 1).

ಗಸಾಟ gasâṭa. Perplexing affair; a difficulty or trouble (R.; Mhr. ಕಚಾಟ).

ಗಸಾಟಿ gasâṭi. With great force (of rubbing; Mhr. ಘಸಾ, a rough rub or wipe). ಗಸಾಟಿ ತಿಕ್ಕು, to rub with force (S. Mhr.).

ಗಸಿ gasi. 1. = ಗಷ್ಟು. The sediment or dregs of oil or melted butter, or of pickles (C.; Tĕ.; T. ಕಡುಗು, M. ಕಟ್ಟು). See Prvs. s. ನಸಿ 1, ಮುಕ್ಕಳು.

ಗಸಿ gasi. 2. = ಕಸಿ 5, etc. — ಗಸಿಮುಸಿ. = ಕಸಿಮುಸಿ. (My.).

Digitized by Google

ಗಸ್ತಿ gasti. = ಗಸ್ತು. Rounds or a patrol: going the rounds (C.; Mhr., H. ಗಸ್ತ). See ಪೈ-. — ಗಸ್ತಿ ಪಹರೆ. dupl. = ಗಸ್ತಿ. (C.). — ಗಸ್ತಿಯವನು. -ಅವನು. A man going the rounds (My.).

ಗಸ್ತು gastu. = ಗಸ್ತಿ. (My.).

ಗಹ gaha. A sound in imitation of laughter (*cf.* ಕಹ 2). — ಗಹಗಹ. rep. The sound of merry or derisive laughter (ಹಸನವ್ಯವಹೃತಿ Śmd. 393; ನಗೆಯೊಳ್ ಆದ ಧ್ವನಿ Ćt. I, 56). — ಗಹಗಹಿಕೆ. Hilarity (ತೋಷ Bhn. 15, o. r. ಸಂತಸ; Bh. 1, 15, 19). — ಗಹಗಹಿಸು. To laugh merrily or derisively (Bp. 4, 63; 16, 24; 31, 9; 37, 9; 49, 21; 61, 32; Râm. 6, 10, 43; J. 5, 57; 13, 38). Occasionally ಗಹ ಗಹಿಸಿ ನಗಿಸು (Bp. 47, 32), ಗಹಗಹಿಸಿ ನಗು (20, 16; 28, 20; 50, 78; Rśv. 6, after 24; J. 2, 21; 3, 15).

ಗಹನ gahana. A fault-finding, censorious (derisive) speech (? ಕೊಂಕಿತೆಯ ನುಡಿ Bhn. 50).

ಗಹನ gahana. = ಗಾಹನ 2. Deep, dense; *impervious, inaccessible.* 2, *a thicket; a wood.* 3, difficult of comprehension, profound; a mysterious, wonderful thing, an impenetrable secret (ಅರಿದು Mr. 461; Bp. 9, 5; 37, 9; 56, 18).

ಗಹ್ವರ gahvara. = ಗಂಹರ, ಗವ್ವರ. Deep; impervious. 2, *a thicket.* 3, an abyss; *a cave, a cavern* (ಗುಹೆ Nn. 109). 4, a wild or jungle (ಅರಣ್ಯ, ಅಡವಿ 109). 5, *hypocrisy* (ಕೃತಕ, ಕೃತ್ರಿಮ 109). 6, an impenetrable secret. 7, black (ಅಸಿತ, ಕಪ್ಪು 109). 8, darkness (ಅಂಧ, ಕತ್ತಲೆ 109). 9, a tree with a very dark bark, Xanthochymus pictorius Roxb. (ತಮಾಲ Mr. 469). 10, close by, contiguous (ಸಮೀಪ 109).

ಗಳ್ gal. 1. = ಕಳ್ 1, etc. An affix of the plural, *e. g.* ವನದೇವತೆಗಳ್ (Śmd. 109), ಉತ್ತಗಳ್, ಸಂಪೈಗಳ್ (110), ಮನೆಗಳ್ (111), ಊರ್ಗಳ್, ಕೇರ್ಗಳ್ (51), ಅಗಲ್ಗಳ್, ದಾಸುಲ್ಗಳ್, ಮುಗುಲ್ಗಳ್. ಕುರುಲ್ಗಳ್, ಕನರ್ಗಳ್ (52), ಕೆಸರ್ಗಳ್, ಬಸಿರ್ಗಳ್ (53), ತೊಡೆಗಳ್, ಕಣ್ಗಳ್, ತೋಳ್ಗಳ್ (117), ಸಮೃದ್ಧಮಧುಗಳ್ (117), ದಲಿತಾಬ್ಜಂಗಳ್, ಅಲಿಕುಲಾಕುಲಂಗಳ್ (117), ಅತ್ತಿಗಳ್, ತಾಯ್ಗಳ್, ತನ್ದೆಗಳ್ (124. 125); ಗುರುಗಳ್, ಪ್ರಭಾಸ್ವಾಮಿಗಳ್ (125);— ಮರಂಗಳ್ or ಮರಗಳ್, ಪೊಲಂಗಳ್ or ಪೊಲಗಳ್, ಪಯಂಗಳ್ or ಪಯಗಳ್, ಕೆಲಂಗಳ್ or ಕೆಲಗಳ್ (126), but ಗುಣಂಗಳ್, ಮದಂಗಳ್, ನದಂಗಳ್, ದೇಶಂಗಳ್, ಕೋಶಂಗಳ್, ಪಾಶಂಗಳ್ (126. 127);— ಅಣ್ಣಂಗಳ್, ಧಾವಂಗಳ್, ಮಾವಂಗಳ್, ಅಯ್ಯಂಗಳ್, ಅಕ್ಕಂಗಳ್ (124. 126);— ಅತಂಗಳ್, ಈತಂಗಳ್, ಊತಂಗಳ್;— ಊಕೆಗಳ್, ಆಕೆಗಳ್ (202. 231);— ಅಂಗಳ್, ನೀಂಗಳ್, ತಾಂಗಳ್ (178 in one MS.);— ಅವರ್ಗಳ್, ಇವರ್ಗಳ್ ಉವರ್ಗಳ್ (124); — ಸುರತರುನನ್ದನಂಗಳಿರ! ದೆಸೆಗಳಿರ! ಮುಗಿಲ್ಗಳಿರ! (153);— ಹೋದವರುಗಳ್ (Bp. 4, 61), ಮಕ್ಕಳುಗಳ್ (J. 28, 20). —The vocative simply with the final ಗಳ್ in ಪೋಗಿಮ್ ಉಗ್ರಾರಿಗಳ್ (Śmd. 153). — ಗಳಾಗಮ. -ಆಗಮ. The affix ಗಳ್ (Śmd. 116. 123).

ಗಳ್ gal. 2. = ಕಲ್, etc. Term, period. See ಅ-, ಈ-.

ಗಳ gala. 1. = ಕಡ 1. (Śmd. 397).

ಗಳ gala. 2. = ಕಟ 1, q. v. — ಗಳಗಳ ಬಣಗು. To be quickly parched up or scorched, as leaves (S. Mhr.).

ಗಳ gala. 3. = ಕಡ 4, etc. — ಗಳಬಳ. = ಗಡಬಡ. (Grj. 10, 88).

ಗಳ gala. = ಗಲ 1, *e. g.* Bp. 38 sum.; 40, 19; J. 20, 8; 28, 55. See ಕಡೆಗಳ; Śm. s. ಕೊರಲು. — ಗಳದೊಡಿಗೆ. -ತೊಡಿಗೆ. A neck-ornament (Bp. 12, 18). — ಗಳಹಸ್ತ. Tbh. of ಗಳಹಸ್ತ. (Bh. 2, 2, 97).

ಗಳಕ್ galak. = ಗುಳಕ್. (My.).

ಗಳಗ galaga. = ಗಳಗೆ 2. (My.).

ಗಳಗಳ gala-gala. = ಗಲಗಲ, etc. (My.).

ಗಳಗಾಳ gala-gâla. (Śmd. 386; Kk. 98). A hook for catching the throat, or one that has entered it.

ಗಳಗೆ galagĕ. = ಕಣಜ, etc., ಗಳಗೆ 1. A high bamboo-basket for storing corn (ಕಲಂಜ, ಕಳಂಜ Mr. 208; ತೊಮ್ಮೆ Śm. 101, o. r. ಗಳಗೆ; C.; Bp. 42, 8). ಕುಸೂಲವೆನ್ದು ಕಣಜಂ, ಗಳಗೆ ಎನ್ದೂ ಎಮ್ಬರು (Nr.).

ಗಳಧ್ವನಿ gala-dhvani. = ಗಲರವ. (ಮಣಿತ, ರತಕೂಜಿತ Hlâ.).

ಗಳನ್ತಿಗೆ galantigĕ. 1. (Śmd. 48). = (ಗಣಿತಿ 1), ಗಣತಿಗೆ, etc. Tbh. of ಗಲನ್ತಿಕೆ, q. v. (ಅಣದಿಗೆ Śmd. 337; My.).

ಗಳನ್ತಿಗೆ galantigĕ. 2. (fr. ಗೃಹ?). An inner apartment or chamber (ಕೋಣೆ Kk. 47; ಕೋಣೆ, ಓವರಿ q. v. Śs.).

ಗಳರವ gala-rava. = ಗಲರವ. (J. 11, 24).

ಗಳಾಮ್ galâm. = ಗಳೆ. — ಗಳಾಮ್ಬಳಾಮ್. dupl. = ಕಲಬಿಲಿ, s. ಕಲ 1. The noise of children at play (My.).

ಗಳಿಗೆ galigĕ. 1. = (ಘಳಿಗೆ), ಗಳಗೆ. (My.; ನಾಡಿ, ಕುಸೂಲ Si. 416). ಸಣ್ಣ ಬಾಯಿಯ ಗಳಗೆ (ಹೇಳಿಗೆ G.).

ಗಳಿಗೆ galigĕ. 2. = ಗಳಗ. (Tbh. of ಘಟಿಕೆ?). A doubling of cloth, a fold (S. Mhr.; Bp. 21, 8; 36, 47).

ಗಳಿಸು galisu. = ಗಡಿಸು 1, etc. See ಸಂ-.

ಗಳು galu. 1. = ಕಳ್ 1, etc. (C.). ಧನುರ್ಗಂಗಳಗೆ (Bp. 26, 51). ಕೆಲಸಂಗಳಗೆ (26, 58). ಮನೆಗಳು, ಮರಗಳು, ಕಾಲುಗಳು, ಅವುಗಳು, etc., etc. (C.). See *e. g.* Bp. 28, 46; 30, 30; 34, 24; 36, 45; 37, 57; 38, 34. 45; 39, 51; 40, 80; 42, 3; 44, 49; 46, 52; 50, 70. 75; 57, 16.

ಗಳು galu. 2. = ಕಳ್ 2. See ಅಗಳು 1, ಈಗಳು.

ಗಳೆ galĕ. = ಗಳಾಮ್. — ಗಳೆಬಳೆ. = ಗಳಾಮ್ಬಳಾಮ್. (My.).

ಗಳೇವು galêvu. (ಗಳೆಯವು, ಗಳೆಯ). A complete agricultural apparatus (S. Mhr.); a set of implements of Kabbilas (Bp. 58, 50, ಗಳೇಗಳ್). ಗಳೇದ ಸಾಮಾನು (S. Mhr; B. 5, 198). *Cf.* ಘಟೆಯ.

ಗಳ್ಳನೆ gallanĕ. A sound produced in loud laughter (Śâstrasâra in W. 1517; *cf.* ಗೊಳ್).

ಗಳ್ಳೆ gallĕ. = ಕಲ್ಲೆ 1. A lump, etc. (My.).

ಗಱ್ gal. = ಕಱ 1. — ಗಱ್ಬನೆ. = ಗಱಗಱನೆ. (Abh. P. 13, 79).

ಗಱ gala. 1. = ಕಡ, etc., ಕಳ 2, ಕಱ್. A term expressing quick motion. — ಗಱಗಱ್ಗೆ. = ಗಱಗಱನೆ. (Râm. 5, 8, 60). — ಗಱಗಱನೆ. rep. Quickly (ಬೇಗ Śmd. I; ಶೀಘ್ರ Śs.; Kk. 50; Śm. 61; Ćpr. 2, 89; 38, 39; Bp. 5, 56; V. 5, 25). ಗಱಗಱನೆ ಗುಱುಗುಱುವೆನುತುಂ ಪರಿವಪೊನಲ್ ಸೊಗಯಿಸುಗುಂ (Śmd. I). ಗಱಗಱನೆ ಕಣ್ಣೀರ್ ಸುರಿಯೆ (229).

ಗಱ gala. 2. = ಕಡೆ 1, etc., ಕಱ್ q. v., ಜಱಪೆ. (C.; B. 4, 121).

ಗಱಪ galapu2-a3. = ಕಱಹ. A loquacious, prating, foul-mouthed, lying man (ಸೊರಹಂ, o. rs. ಸೊರಹುವಂ, ಸ್ವರಹಂ, ಸ್ವರಹುವಂ, Śmd. I).

ಗಱಪತ್ತ galapatya. A loquacious, lying behaviour; idle prattle, a lie (ಪುಸಿ Ćt. II, 46).

ಗಱಪು galapu. 1. = ಕಱಹು. To chatter, to prate, etc. (ಬಹುಭಾಷಣ Śmd. Dh.; Ćpr. 1, 57; Abh. P. 11, after

Digitized by Google

140; Grj. 5, 25; Rśv. 8, after 5; 11, 166; Śśv. 1, 83). ಪಾಣ್ಡ್ಯನೀಂ ಗಳಪದಿರ್ (Rśv. 5, 21).

ಗಲಪು galapu. 2. Chatter, idle talk (Abh. P. 15, 57).

ಗಲಹ galaha. = ಗಲಪ. (ದುರ್ಮುಖ, ಮುಖರ Hlâ.; ಮಾತಾಳಿ Bhn. 6, o. r. ಗಲಪ).

ಗಲಹು galahu. = ಗಲಪು 1. ಗಲಹುವಂ (ಬಹುವಚ Mr. 242). See Bp. 9, 10; 14, 30; 57, 39; J. 2, 62; 6, 48.

ಗಳಿಕೆ galikĕ. Acquirement, acquisition; gain (C.; ಅರ್ಜನೆ, ಸಮ್ಪಾದನೆ G.). See B. 1, 16; 4, 194; Prv. s. ಗಣ್ಡ.

ಗಳಿಗೆ galigĕ. Tbh. of ಘಟಿಕೆ (Śmd. 30). A period or hour of twenty-four minutes (ನಾಳಿಗೆ Śmd. 28; ನಾಡಿ, ಘಟಿಕೆ Mr. 67; ನಾಡಿ, ನಾಳಿ Kk. 58; Śm. 18; C.); a short time (C.). See B. 3, 15. 113. — ಗಳಿಗೆಬಟ್ಟಲ. ಗಳಿಗೆಬಟ್ಟಲು. ಗಳಿಗೆ ಬಟ್ಲು. The metal vessel by the sinking of which in water the galigĕ is measured (C.). — ಗಳಿಗೆವಟ್ಟಲ್. = ಗಳಿಗೆಬಟ್ಟಲ, etc. (Rśv. 8, after 5; Bh. 1, 7, 21).

ಗಳಿಯ galiya. (= ಘಟಿಯ?). See ಅವ-.

ಗಳಿಯಿಸು galiyisu. = ಗಡಿಸು 1, ಗಳಿಸು 1, ಘಟಿಸು. Tbh. of ಘಟಯಿಸು. To come to, to reach; to be obtained; to be joined together or united; to happen, to take place; to be met as such and such or in such and such a form or meaning (ದೊರೆ ಕೊಳ್ Śmd. I Mdb. before No. 134; ಬರ್ 397 Cm.). See Śmd. 349. 396; Abh. P. 16, 45. 2, to join or bring together; to procure; to acquire, to obtain, to gain (ದೊರೆ ಕೊಳಿಸು Śmd. I Mdb.). 3, to exert one's self; to be upon the alert.

ಗಳಿಸು galisu. 1. = ಗಳಿಯಿಸು No 2. Tbh. of ಘಟಿಸು. (C.). ತನ್ನೆ ಗಳಿಸಿದ ಧನ (ಗ್ರನ್ಥ, ಪಿತೃಧನ Nn. 41). See Bp. 9, 24; 11, 6; 27, 20; 28, 3; Abhâ. 1, 5; Dp. 1, 3. 4; 4, 1; J. 5, 56; 32, 29; B. 1, 1; 2, 17. 25; 3, 63; 5, 98. 229; Prv. s. ಪಾಪಿ.

ಗಳಿಸು galisu. 2. Bringing together, making gain, etc. — ಗಳಿಸಾಳಿ. -ಆಳಿ. A person bent on acquisition. — ಗಳಿಸಾಳಿವೆಣ್. -ವೆಣ್. An acquisitive, industrious woman (ಪಡೆಪು ಗಾತಿ Śm. 74; ಪಡಪು- Kk. 29).

ಗಲು galu. = ಗಲ 2, etc. (My.).

ಗಲುವು galuvu. = ಗಲು, etc. (My.).

ಗಲೆ galĕ. = ಗಲ 2, etc. A bamboo rod or stake, a bamboo; a pole, a staff; the bamboo (pole) of Kŏllaṭigas or Dŏmbas on which they tumble, etc.; a churning stick (ಕೊಲ್ಲಟಗರಾಡುವುದುಂ ಕಡೆಗೋಲುಂ Śmd. I; ದಣ್ಡಕ, ಸ್ತಮ್ಭ Mr. 288; My.; T. ಕಟ್ಟೈ, M. ಕಲ್). ನಾವೆ ನಡಯಿಸುವ ಗಲೆ (ನೌಕಾದಣ್ಡ, ಕ್ಷೇಪಣಿ Nr.). ಗಲೆ ಹುಟ್ಟುಗಳು (ಪಾಣಿದಣ್ಡ Mr. 416). — ಗಲೆವಲ. -ಬಲ. The form of a (long) bamboo-pole (Abh. P. 10, after 91). — ಗಲೆಗೂಸಾಡು. -ಕೂಸಾಡು. To perform childish play on or with a pole or poles. ಗಲೆಗೂಸಾಡುವರಿನ್ದ್ರನಂ ಗಿರಿಶನಂ ಸರ್ವಸ್ವಮಂ ಕೊಣ್ಡು ಮುನ್ನುಳವರ್ (Śmd. 78). — ಗಲೆ ಏಡಿದಾಡು. -ಪಿಡಿದು ಆಡು. To perform as a pole-tumbler, etc. (Śmd. 240).

ಗಲೆಕಾಱ galĕ-kâra. (Śmd. 235.). = ಗಣೆಗಾಱ, etc.

ಗಾಗಳ gâgala. (= ಗವುಜ). Noise, vociferation (My.; *cf.* ಗಾವರ).

ಗಾಂಗೇಯ gângêya. (fr. ಗಂಗಾ). Belonging to the Ganges; 2, *Kârttikêya* (ಮಯೂರಧ್ವಜ, ಸ್ವಾಮಿಕಾರ್ತಿಕ Nn. 44). 3, Karṇa (44). 4, Bhîshma (ಗಂಗಾಸುತ, ಭೀಷ್ಮ 44; Mr. 263). 5, *the root of Scirpus kysoor* Roxb. *or Cyperus hexastachyus communis* Rottl. 6, *gold* (ಹಿರಣ್ಯ, ಭಂಗಾರ 44). 7, white (ಧವಲ, ಬಿಳಿದು 44).

ಗಾಂಗೇರುಕಿ gângêruki. *The plant Uraria lagopodioides* Dec.

ಗಾಚಾರ gâcâra. Tbh. of ಗ್ರಹಚಾರ. (My.).

ಗಾಜು gâju. Tbh. of ಕಾಚ, q. v. (Śmd. 338. 364; Nr.; Si. 332. 412). Glass (Bp. 60, 44; C.). 2, ಗೈರಿಕ, ಧಾತು (Mr. 98, o. r. ಜಾಜು). — ಗಾಜುದೊಡಿಗೆ. -ತೊಡಿಗೆ A glass-ornament (Śsv. 2, 81). — ಗಾಜುಮಣಿ. Tbh. of ಕಾಚಮಣಿ. (My.). — ಗಾಜುಲವಣ. Tbh. of ಕಾಚಲವಣ. (My.).

ಗಾಂಜ gânja. = ಗಾಂಜಿ. (My.).

ಗಾಂಜಿ gânji. = (ಗಂಜ 2), ಗಾಂಜಾ. The dried heads of the hemp-plant (C.; B. 4, 25; Mhr. ಗಾಂಜಾ). — ಗಾಂಜಗಿಡ. The common hemp-plant, Cannabis sativa L. (Z.; My.).

ಗಾಟ gâṭa. = ಕಾಟ 3, q. v. (C.; Mhr. ಘಾಣ).

ಗಾಟ gâṭa. ಘಾಟ. (Tbh. of ಗಾಢ?). Largeness, bigness; a multitude (ದೊಡ್ಡಿತು Bhn. 41; Bh. 3, 18, 38; Tĕ.: thick, hard, tight, strong).

ಗಾಟಳಿಸು gâṭalisu. ಘಾಟಳಿಸು. To tease, to harass (Bh. 3, 9, 26; Mhr. ಘಾಟಣೇಂ).

ಗಾಟಿ gâṭi. = ಗಾಟು 2. (My.).

ಗಾಟು gâṭu. = ಗಾಟ, etc. (C.; Tĕ. ಘಾಟು).

ಗಾಟು gâṭu. 1. "Guard" (My.; see ಮೇ-).

ಗಾಟು gâṭu. 2. = ಗಾಟಿ. A difficult passage, or a pass, over a hill (My.; Mhr. ಘಾಟ; *cf.* ಗಟ್ಟ).

ಗಾಡ gâḍa. Tbh. of ಗಾಢ. Firmly; certainly (ಬಧ್ದ Śmd. II; Śm. 65).

ಗಾಡಿ gâḍi. Comeliness, gracefulness, charm, beauty (ಸೊಬಗು Čt. I, 14; II, 22; ಸಿರಿತೆ, ಸೊಬಗು, ಸುಭಗತೆ Kk. 54; ಚೊಕ್ಕಟು, ಸೊಬಗು, ಗರಗರಿಕೆ, ಸಿರಿತೆ, ಸುಭಗ Śm. 47; M. ಚಾಯ್, ಚಾಯಲ್, T. ಚಾಯಲ್, ಚೇಡು, beauty). See Čpr. 1, after 101; 2, 79; Abh. P. 3, 39; 9, after 158; 9, 163; Rśv. 4, after 14; 8, after 125; 10, after 7 & 10 & 57; 13, 4; Śsv. 1, after 72; J. 7, 25; ಗಣ್ಡ-. — ಗಾಡಿವಡೆ. -ಪಡೆ. = ಗಾಡಿವೆಱ್. (Rśv. 8, after 5). — ಗಾಡಿವೆಱ್. -ಪೆಱ್. To become graceful, etc. (Abh. P. 12, 27; Śsv. 5, 54).

ಗಾಡಿ gâḍi. 1. A common load-cart (C.; Mhr. ಗಾಡಾ); a cart with a frame or box; a carriage, a gâri (My.; H., Mhr.); the circumference of a wheel, the mere ring or frame (Mhr. ಗಾಡಾ, H. ಗಾಡೀ). See Si. 273. 275, & s. ಮಾಡಿ. — ಗಾಡಿನತ್ತು. A round nose-ring (C.). — ಗಾಡಿಚಟ್ಟು. The inner bottom or seat of a cart (S. Mhr.; My. as ಗಾಡಿಚಟ್ಟು). — ಗಾಡಿಯವ. -ಅವ. A cart-driver or cart-owner (C.).

ಗಾಡಿ gâḍi. 2. = ಗಾರಡಿ, etc.

ಗಾಡಿಕಾಱ gâḍi-kâra. = ಗಾಡಿಗ, ಗಾಡಿಗಾಱ, ಗಾರಡಿಗಾಱ. (S. Mhr.).

ಗಾಡಿಕಾರ್ತಿ gâḍi-kârti. = ಗಾಡಿಗಾರ್ತಿ, q. v.

ಗಾಡಿಕೆ gâḍikĕ. (fr. ಗಾಢ). Intensity; excess (Râm. 6, 10, 24. 25; Bh. 3, 10, 51; 3, 18, 35).

ಗಾಡಿಗ gâḍiga. = ಗಾರುಡಿಗ. A juggler; a chicaner (S. Mhr.; Bp. 43, 52; 44, 64; 50, 36; 51, 47).

ಗಾಡಿಗಾಱ gâḍi-gâra. = ಗಾಡಿಕಾಱ, ಗಾಡಿಗ, etc. (S. Mhr.).

ಗಾಡಿಗಾರ್ತಿ gâḍi-gârti. (Śmd. 244, o. r. -ಕಾರ್ತಿ). A charming woman.

Digitized by Google

ಗಾಡಿಗಾರ್ತಿ gâḍi-gârti. A woman with the nature of a gâḍigâra (S. Mhr.).

ಗಾಡಿನತನ gâḍinatana. = ಗಾಡಿ. (Râm. 6, 12, 34).

ಗಾಡಿಸು gâḍisu. To become tight, close or fast (Bh. 3, 13, 35); to enter; to be deeply entered into, to get firmly established (J. 29, 34). 2, to become excessive (Râm. 1, 16, 13; 4, 3, 5); to be or become vehement, eager or ardent (Bh. 3, 18, 39; 6, 2, 2). See ಸಗಾಡಿಸು.

ಗಾಢ gâḍha. = (ಗಾಟ), ಗಾಡ. Dived or entered into; hidden or absorbed in; roamed, roved. 2, tightly drawn; *tight, close, firm, compact, thick* (ಬದ್ಧ Kk. 76, o. r. ಬಿದ್ಧ); deep, sound, as sleep; strong, *intense, vehement;* stout; coarse. 3, *excessive, much;* excessively, etc. 4, a term in music (Bp. 19, 14). See s. ತರುಣತ್ವ.

ಗಾಢನಿದ್ರೆ gâḍha-nidrĕ. A sound or deep sleep (My.).

ಗಾಢಪೂರಣ gâḍha-pûraṇa. Filling with force. See ತುಲುಕು.

ಗಾಢಪ್ರವೇಶ gâḍha-pravêśa. Entering into, or causing to enter into, forcibly, etc. See ಅಡಸು, ತುಱುಕು, ಬಿಟ್ಟು.

ಗಾಢವಿಮೋಚನ gâḍha-vimôčana. Unloosing with force, or freeing fully. See ಇಡುಕು.

ಗಾಢಸ್ಪರ್ಶನ gâḍha-sparśana. Touching with force or roughly. See ಪಳಂಚು.

ಗಾಢಾನ್ಧಕಾರ gâḍha-andhakâra. Thick darkness (My.).

ಗಾಢಾಯಿಲ gâḍha-âyila. (Śmd. 252). A strong or eager man.

ಗಾಢಾಲಿಂಗನ gâḍha-âlingana. A close embrace. (Grj. 2, after 106). — ಗಾಢಾಲಿಂಗನಂಗೆಯ್. -ಂಗೆಯ್. To embrace closely (J. 32, 16).

ಗಾಢೋಕ್ತಿ gâḍha-ukti. Coarseness, rudeness, vileness (ಕುಟು, ನಿಷ್ಠುರವಾದ ಬುದ್ಧಿ Nn. 20).

ಗಾಣ gâṇa. 1. = ಗಾಳ. A hook, a fish-hook (ವಡಿಶ Mr. 462, o. r. ಗಾಳ; Abh. P. 16, 55; C.); a fishing tackle, an angle (Bp. 21, 28). ಮೀನ ಹಿಡಿಯುವ ಗಾಣ (ಗಾಳ G.).

ಗಾಣ gâṇa. 2. An oil-mill; a sugar-cane press or mill (C.; Tu.; Mhr. ಘಾಣಾ; Tĕ. ಗಾನಗೆ, ಗಾನುಗು, ಗಾನುಗೆ; T. ಚಾಣ; ತಿಲಯನ್ತ್ರ G.). ಗಾಣ ಆಡಿಸು, to work a mill or press (C.; B. 3, 45). ಗಾಣದೊಳಗಿನ ಹಿಣ್ಡಿ (ಪಿಣ್ಯಾಕ G.). ಎಣ್ಣೆ ಬರುವಾಗ ಗಾಣ ಮುರೀತು.—ಗಾಣದೆತ್ತಿಗೆ ಗೆಜ್ಜೆ ಯಾಕೆ? ಗೋಣಿಗೆ ಗವಸಣಿಗೆ ಯಾಕೆ? (Prvs.). See Č. Bp. 11, 11; B. 2, 42. — ಗಾಣಕನ್ದಾಯ. A tax on oil-presses (My.). — ಗಾಣತೆರಿಗೆ. = ಗಾಣಕನ್ದಾಯ. (My.).

ಗಾಣ gâṇa. 1. Tbh. of ಗಾನ 1. (ಗನ್ಧರ್ವ Nn. 135, o. r. ಗಾನನು; Tĕ.).

ಗಾಣ gâṇa. 2. Tbh. of ಗ್ರಹಣ. (My.).

ಗಾಣಗಿತ್ತಿ gâṇa-gitti. = ಗಾಣಿಗಿತ್ತಿ. (My.). See Prv. s. ಪಾಣಿಗ್ರಹಣ.

ಗಾಣಪತ್ಯ gâṇapatya. (fr. ಗಣಪತಿ). Worship of Gaṇêśa; chieftainship (Bp. 54, 75); a worshipper of Gaṇêśa. See ಷಣ್ಮತ.

ಗಾಣಿ gâṇi. A songstress (Nn. 2).

ಗಾಣಿಕ್ಯ gâṇikya. (fr. ಗಣಿಕಾ). *An assembly of harlots* (ಪಾರಸತಿಯರ ಹಿಣ್ಡು Mr. 305).

ಗಾಣಿಗ gâṇiga. An oil-miller (C.; ತಿಲಘಾತಕ, ತೈಲಿಕ G.). ಎಳ್ಳು ಗಾಣಿಗ ಬಲ್ಲ, ಸುಳ್ಳು ಸಿಮ್ಪಿಗ ಬಲ್ಲ, ಕಳ್ಳರನು ಬಲ್ಲ ತಳವಾರ, ಬಣಜಿಗನೆಲ್ಲವನು ಬಲ್ಲ (Sp.). ಗಾಣಿಗನ ಮನೆಯೆತ್ತು ಬಯ್ಯ ಬೇಡ, ಪೂಜಾರೀ ಮನೆಯ ಹೆಣ್ಣು ಬಯ್ಯ ಬೇಡ.—ಗಾಣಿಗನ ಸ್ನೇಹಕ್ಕಿನ್ತ ಗನ್ಧದ ಹುಡಿಯವನ ಗುದ್ದಾಟ ಲೇಸು.—ಹಾರುವನಿಗೆ ಆಳಾಗಬೇಡ, ಗಾಣಿಗನಿಗೆ ಎತ್ತಾಗ ಬೇಡ.—ಗಾಣಿಗನ ಸಂಗದ ಕಡದಾಡಿ, ಬಣ ರೊಟ್ಟಿ ತಿನ್ದ ಹಾಗೆ (Prvs.). See Č. Bp. 47, 41; ಹೆಗ್ಗಾಣಿಗ. 2, a kind of king-crow with white tail-feathers (Bd.). — ಗಾಣಿಗನ ಕಡ್ಡಿ. = ಸಾಮಕುಸುಬಿ. (Z.).

ಗಾಣಿಗಿತ್ತಿ gâṇiga-itti. The wife of an oil-miller (C.). ಬೀದೀಲಿ ಹೋಗುವ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೋಡಿ, ಗಾಣಿಗಿತ್ತಿ ಅಯ್ಯೋ ಅನ್ದರೆ ನೆತ್ತಿ ತಣ್ಣಗಾದೀತೇ? (no, if she does not put oil to their heads, Prv.). — ಗಾಣಗಿತ್ತಿಯ ಕಸ. A very common procumbent plant, Rostellularia diffusa Nab. E. (Z.).

ಗಾಣ್ಟಡಿ gâṇṭaḍi. (= ಗಣ್ಟಡಿ). A small bundle. (R.; Mhr. ಗಾಣ್ಠೋಡೀ).

ಗಾಣ್ಡಿವ gâṇḍiva. *The bow of Arjuna.*

ಗಾಣ್ಡಿವಿ gâṇḍivi. Arjuna. (Śmd. 200; Śśv. 4, 29. 87; 5, 45. 52).

ಗಾಣ್ಡೀವ gâṇḍîva. *The bow of Arjuna.*

ಗಾಣ್ಡೀವಿ gâṇḍîvi. Arjuna (ಜಿಷ್ಣು Mr. 512; ಫಲ್ಗುನ 264).

ಗಾಣ್ಡು gâṇḍu. 1. The posteriors; the anus (Mhr. ಗಾಣ್ಡ). — ಗಾಣ್ಡುಗುದಿಗೆ. A bump with the knee upon a boy's posteriors (S. Mhr.; Mhr. ಗಾಣ್ಡಗುಡಘೀ).

ಗಾಣ್ಡು gâṇḍu. 2. A sturdy, but foolish man (My.; *cf.* Mhr., H. ಗಾಢಾ). 2, a stout club (My.).

ಗಾಣ್ಪ gâṇpa. = ಗಾಮ್ಪ, q. v. (ಎಗ್ಗ Čt. I, 101, o. r. ಗಾವ್ಪ).

ಗಾಣ್ಪು gâṇpu. = ಗಾಮ್ಪು, q. v. (ಅತಿಹೆದ್ದು Čt. I, 65).

ಗಾತ gâta. 1. ಘಾತ. = ಘಾತ 2. Tbh. of ಖಾತ (? *cf.* ಗಾದಿಗೆ). Depth (Tĕ. ಘಾತ, a square reservoir for water; ಗಾತಾಮು, a pit, hole). ಘಾತವುಳ್ಳದ್ದು (ನಿಮ್ನ, ಗಭೀರ ಆಳವಾಗಿರುವದು); ಘಾತ ಸಾಲದ್ದು (ಉತ್ತಾನ, ಆಳವಾಗದಿರುವದು); ಘಾತ ಅಧಿಕವಾಗಿ ತಳ ಸಿಕ್ಕದಿರುವನ್ಥಾದು (ಅಗಾಧ, ಬಹಳ ಆಳವಾಗಿರುವದು Si. 86).

ಗಾತ gâta. 2. Tbh. of ಘಾತ. (S. Mhr.).

ಗಾತರ gâtara. = ಗಾತ್ರ. Contraction of ಗತರ, q. v. (C.).

ಗಾತಿ gâti. 1. = ಗಾತಿಕ, etc. See *e. g.* ಇಚ್ಚೆ-, ಬಲಪು-, ಕೋಪ-, ಜಗಳ-, ತಿಣ್ಡಿ-, ಬಿನ್ನಾಣ-, ಮಾಯ-, ವಿನೋದ-, etc.

ಗಾತಿ gâti. 2. Tbh. of ಘಾತಿ (R.).

ಗಾತೃ gâtṛi. A singer. See ಉದ್-.

ಗಾತ್ರ gâtra. = ಗಾತರ. (My.).

ಗಾತ್ರ gâtra. A limb or member of the body. 2, *the body.* 3, *the fore-quarter of an elephant* (ಆನೆಯ ಮುಂಗಾಲ್ Mr. 158).

ಗಾತ್ರರಕ್ತಕಿ gâtra-raktaki. Red sandal (ಚನ್ದನ Mr. 335).

ಗಾತ್ರವಿಶ್ಲೇಷ gâtra-viślêsha. A close union or contact of bodies. See ಅಮರ್.

ಗಾತ್ರಸಂಕೋಚಿ gâtra-sankôči. *The polecat, Viverra putorius.*

ಗಾತ್ರಾನುಲೇಪನಿ gâtra-anulêpani. *Perfume for the person.*

ಗಾಥಿ gâthi. A singer; N. of the father of Viśvâmitra. (My.).

ಗಾಥೆ gâthĕ. = ಗಾದೆ, ಗಾಹೆ. A song; a verse; a metrical sûtra; a saying or proverb (see ಗಾದೆ).

ಗಾದರಿ gâdari. (= ಗದು). The mark on the skin from the blow of a whip, from the bite of

Digitized by Google

a musquito, from a scratch with the nails, etc. (S. Mhr.).

ಗಾದಾರಿ gâdâri. — ಗಾದಾರಿಕಸ. A N. applied to different plants of the order of Compositae, especially to Cyathocline lyrata Cass. (Z.). See ದೊಡ್ಡ-.

ಗಾದಿ gâdi. A cushion; the seat of some eminent personage (C.; Mhr.; B. 5, 43. 55. 185).

ಗಾದಿಗೆ gâdigĕ. Tbh. of ಜಾತಿಕೆ, q. v. (ಅಗರ್ Ct. II, 77).

ಗಾದು gâdu. Luxuriant growth of grass, shrubs, etc. (S. Mhr.).

ಗಾದೆ gâdĕ. Tbh. of ಗಾಥೆ. A saying, a proverb (C.). ಗಾದೆ ವೇದಕ್ಕೆ ತಲೆದಿಮ್ಬು.—ಮಾತಿಗೆ ಮೊದಲು ಗಾದೆ, ಊಟಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ (Prvs.). See ಜಾತಿ-, ನಾಡು-; Prvs. s. ಪೂರ್ವಿಕ, ಪ್ರಸ್ತಾಪ, ವೇದ. — ಗಾದೆ ಕಥೆ. dupl. (C.). — ಗಾದೆಮಾತು. = ಗಾದೆ. (C.). ವೇದ ಗಾದೆಮಾತು, ಶಾಸ್ತ್ರ ಸನ್ತೆಗುಲ್ಲು, ಪುರಾಣ ಪುಣ್ಡರ ಗೋಷ್ಟಿ (or ಪೋಟಿ, Prv.).

ಗಾದೆಗಾಱ gâdĕ-gâṟa. A man familiar with proverbs. See ನಲ್-.

ಗಾಧ gâdha. Fordable, shallow; a shallow place; bottom. See ಅ-.

ಗಾಧಿ gâdhi. = ಗಾಧಿ. N. of the father of Viśvâmitra. (My.).

ಗಾಧೇಯ gâdhêya. Viśvâmitra. (R.).

ಗಾನ gâna. 1. = ಗಾಣ 1. Singing; vocal music; a song; a singer (ಗನ್ಧರ್ವ, ಹಾಡುವವನು Nn. 135, o. r. ಗಾಣನು); a cuckoo; a dove, etc. (ಕಲಕಣ್ಠ, ತಿಪಾರ 73); the Kanda metre (ಕನ್ದ Ct. I, 46). See Prv. s. ಬೇನೆ.

ಗಾನ gâna. 2. Tbh. of ಗಹನ (Śmd. 352. 361).

ಗಾನದೇವತೆ gâna-dêvatĕ. A deity presiding over vocal music (J. 21, 57).

ಗಾನ್ತ ga-anta. A term with final *ga* (Śmd. 274. 305).

ಗಾನ್ಧರ್ವ gândharva. (fr. ಗನ್ಧರ್ವ). Belonging or relating to the Gandharvas. 2, the art of the Gandharvas: song, music and dance. See Bp. 6, 26; 8, 4.

ಗಾನ್ಧರ್ವಭವನ gândharva-bhavana. A beautiful edifice (My.);—a music-hall.

ಗಾನ್ಧರ್ವವಿವಾಹ gândharva-vivâha. = ಗನ್ಧರ್ವವಿವಾಹ. (My.).

ಗಾನ್ಧಾರ gândhâra. *The third of the seven primary notes of music* or saptasvaras (Mr. 76). 2, Candahar and its people.

ಗಾನ್ಧಾರಿ gândhâri. N. of the wife of Dhritarâshṭra (Śmd. 103; J. 7, 19; 33, 3). 2, N. of a plant (ದೇವಪತ್ರ, ಸಾವಿತ್ರಿ, ಮಂಚಪತ್ರ Mr. 132, o. r. ಪಂಚಪತ್ರಿ). 3, = ಗನ್ಧವತಿ, q. v. 4, N. of a râga (My.).

ಗಾಬರ gâbara. = ಗಾಬರಿ. (My.).

ಗಾಬರಿ gâbari. Overcome by terror, grief, etc.; the state of being overcome by fear, etc. (C.; Mhr., H. ಘಾಬರಾ; B. 4, 60. 197; 5, 53).

ಗಾಬು gâbu. Fear, alarm (C.; Tu.; T. ಕಲಮು, to be confused; *cf.* ಕಲ 1). ಅವನು ಗಾಬಾದನು (C.).

ಗಾಮಿ gâmi. Going, moving; approaching; attaining; *referring to; used as.*

ಗಾಮ್ಪ gâmpu-a3. = ಗಾಣ್ಪ. A rustic, a simpleton; a vulgar or vile man (ಗಾವಿಲ, ಎಗ್ಗ, ಹೆಡ್ಡ Śs.; ಪೋಡ Śm. 95; ಗಾವಿಲ 107; ಕೂಲ Bhn. 31; Kâvy. III, 3, 12; Grj. 4, 10; Śśv. 1, 22; 4, 127; C.; Tĕ. ಕಾಪು, a holder of property; a tenant, inhabitant; a farmer, cultivator; a rustic).

ಗಾಮ್ಪತನ gâmpatana. The condition or behaviour of a gâmpa (ಎಡಗು Śm. 84; My.; Tĕ. ಕಾಪತನ, the state of farmers, the rustic condition).

ಗಾಮ್ಪು gâmpu. = ಗಾಣ್ಪು. Stupidity (ಹೆಡ್ಡು Ct. II, 24; V. 35, 54).

ಗಾಮ್ಭೀರ್ಯ gâmbhîrya. (fr. ಗಮ್ಭೀರ). Deepness; profundity of character, earnestness, sagacity. (B. 5, 228; My.).

ಗಾಯ gâya. (ಘಾಯ). A hit, a bruise (ಘಟ್ಟನೆ Bhn. 36); a wound (ಏಟು Bhn. 51; ಏಟು Śm. 116; C.; ಕ್ಷತ G.; Tĕ.; M., T. ಕಾಯ; Mhr., H. ಘಾಯ, ಘಾವ; T. ಕಾಯ, sharpness = ಕಾರ್ಪು; ಕಾಯ್ದಲ್, cutting; Tĕ. ಗಣ್ಟಿ, a hole; a wound; *cf.* ಕಾಟು). See Bp. 61, 31; J. 7, 45; 12, 28; 13, 21; 14, 12; 18, 10; B. 2, 13. 26; 3, 109; 5, 40. 62. 161; Ct. I, 52; ಊ-, ಮೂಗ್ಗಾಯ. — ಗಾಯಗಾಣಿಸು. -ಕಾಣಿಸು. To wound (Bhn. 8, 26, 57; J. 22, 6). — ಗಾಯದೊಪ್ಪಲು. -ತೊಪ್ಪಲು. A common weed, the ash-coloured fleabane, Vernonia cinerea Less. (Z.). — ಗಾಯವಡೆ. -ಪಡೆ. = ಏರ್ಪಡು, q. v. To be wounded (J. 12, 47).

ಗಾಯ gâya. Tbh. of ಗಾಲ. Straining, sifting (My.).

ಗಾಯಕ gâyaka. Singing; a singer. See Śmd. 296; Bp. 6, 17; 19, 38. 39; 59, 29; J. 7, 6.

ಗಾಯಕಿ gâyaki. A songstress (Grj. 7, after 11).

ಗಾಯತ್ರಿ gâyatri. A song. 2, *N. of a type of metres* (Ch.; Mr. 362). 3, a vedic hymn composed in the gâyatrî metre. 4, the gâyatrî or vedic verse (Rigvêda III, 62, 10) repeated by every Brâhmaṇa at his morning and evening devotions (Bp. 3, 63); the gâyatrî verse personified as a goddess, the wife of Brahmâ and mother of the vêdas (J. 31, 73). 5, *the tree Acacia catechu* Willd.

ಗಾಯನ gâyana. Singing; song; *a singer*.

ಗಾಯನಗಾಱ gâyana-gâṟa. A singer (My.).

ಗಾಯನಿ gâyani. A songstress (Abh. P. 3, 107).

ಗಾಯಿ gâyi. A cow (Mhr. ಗಾಈ). — ಗಾಯಿಕಸಾಯಿ. A beef butcher (My.). — ಗಾಯಿಮೋಲೆತೊಪ್ಪಲು. A creeping plant, Boerhavia repens L. (Z.).

ಗಾರ gâra. Emitting or ejecting from the mouth; swallowing. See ಉದ್-, ನಿ-.

ಗಾರಡ gâraḍa. Tbh. of ಗಾರುಡ. (My.; Tĕ.).

ಗಾರಡಿ gâraḍi. = ಗಾಡಿ 2, ಗಾರಡ, ಗಾರುಡಿ. (My., Tĕ.).

ಗಾರಡಿಗ gâraḍiga. = ಗಾಡಿಗ, ಗಾರುಡಿಗ. (Si. 79; C.).

ಗಾರಡಿಗಾಱ gâraḍi-gâṟa. = ಗಾಡಿಕಾಱ, ಗಾಡಿಗಾಱ. (My.; S. Mhr. rare).

ಗಾರಣ gâraṇa. (= ಗಾಱಣ). (Tbh. of ಕ್ಷಾರಣ, accusing of unfaithfulness? or of ಗರ್ಹಣ?). Bearing tales, aspersing, calumniating (ದೂಱು Śmd. II; Kk. 90; Mhr. ಗಾರಾಣೇಂ, ಗಾರ್ಹಾಣೇಂ, complaint against). See ದೋಹಿಲ್.

ಗಾರಣೆ gâraṇĕ. = ಕಾರಣೆ. — ಗಾರಣೆಗಿಡಿ. -ಕಿಡಿ. Sparks in the form of stripes (Râm. 5, 8, 77).

ಗಾರಿಗೆ gârigĕ. (= ಘಾರಿಗೆ?). A flat, circular cake made of wheaten flour (or rice flour) and jaggory, and fried in ghee or oil (Bp. 14, 11; V. 14, 80; C.; Tu.; Tĕ. ಘಾರೆ). See Si. 309; ಬೆಣ್ಣೆಗಾರಿಗೆ.

Digitized by Google

ಗಾರಿಗೆ gârigĕ. = ಕಾರಿಗೆ, ಖಾರಿಗೆ. Tbh. of ಖಾತಿಕ. (ಪರಿಖೆ Ŝs.).

ಗಾರಿಸು gârisu. To fry, as sandigĕs; to brown chillies and mustard by frying them in ghee or oil (My.; cf. ಕರಿಸು 1).

ಗಾರು gâru. A sharp eruption on the body from internal heat (My.; M. ಗಾರ; cf. Tbh. ಕಾರ 1?). — ಗಾರುಬೊಕ್ಕೆ. A rash (My.).

ಗಾರುಡ gâruḍa. (fr. ಗರುಡ). = ಗಾರಡ. Relating to garuḍa. 2, a mantra or charm against poison (ಗರುಡಮನ್ತ್ರ G.). 3, an emerald. 4, juggling; chicanery (J. 2, 8; My.; Mhr.). — ಗಾರುಡಕರ್ಮ. The use of ಗಾರುಡ No. 2. (Bp. 46, 29). — ಗಾರುಡಮಣಿ. An emerald (Čpr. 1, 137), used as an antidote against poison (My., = ಗರುಡಪಚ್ಚೆ). — ಗಾರುಡ ಮನ್ತ್ರ. = ಗಾರುಡ No. 2. (Bp. 46, 24. 30).

ಗಾರುಡತನ gâruḍatana. Conjuring, jugglery, etc. (My.; ಮಾಯ G., Čb.).

ಗಾರುಡಶಿಲೀಮುಖ gâruḍa-ŝilîmukha. An arrow that counteracts poison (J. 13, 15).

ಗಾರುಡಿ gâruḍi. = ಗಾಡಿ 2, ಗಾರಡ, ಗಾರಡಿ, ಗಾರುಡ. Conjuring, charming, jugglery, etc. (My.). 2, = ಗಾರುಡಿಗ. (ಜಾಂಗುಲಿಕ G.). — ಗಾರುಡಿಯ ವಿದ್ಯೆ. (ಶಾಮ್ಬರಿ, ಇನ್ದ್ರಜಾಲ G.; My.).

ಗಾರುಡಿಕ gâruḍika. = ಗಾಡಿಗ, ಗಾರಡಿಗ, ಗಾರುಡಿಗ. A charmer, a dealer in antidotes (Sk.).

ಗಾರುಡಿಗ gâruḍiga. Tbh. of ಗಾರುಡಿಕ. A poison-doctor, a snake-charmer, a conjurer, a juggler (ಜಾಂಗುಲಿಕ, ವಿಷಭಿಷಕ್ Hlâ.; ವಿಷವೈದ್ಯ, ಜಾಂಗುಲಿಕ Nr.; ಜಾಂಗುಲಿಕ Mr. 391; Bp. 9, 44; 46, 23; C.).

ಗಾರುಡಿಸು gâruḍisu. To consult in private; to communicate (Bh. 1, 6, 5).

ಗಾರುಡೌಷಧ gâruḍa-aushadha. A drug used as an antidote against poison (Bp. 46, 27).

ಗಾರುತ್ಮತ gârutmata. (fr. ಗರುತ್ಮತ್). *An emerald.*

ಗಾರೆ gârĕ. (= ಕಾರೆ). The tree Terminalia catappa (ಇಂಗುದಿ, ತಾಪಸತರು, ಇಂಗಳದ ಗಿಡ Si. 182; see ಕಾರೆಕಾಯಿ ಗಿಡ).

ಗಾರೆ gârĕ. A dilute mixture of earth, lime, etc. with water, to be used as mortar (My.; Tu., Tĕ.; T. ಕಾರೈ; Mhr. ಗಾರಾ). — ಗಾರೆಕೆಲಸ. The business of applying gârĕ; a work done with gârĕ (My.). See ವಜ್ರ-.

ಗಾರೆಗಾಱ gârĕ-gâṟa. A plasterer (My.).

ಗಾಱ gâṟa. = ಕಾಱ, etc. (Ŝmd. 234. 336).

ಗಾಱಣ gâṟaṇa. (= ಗಾರಣ). Displaying, publishing, (bearing tales) (ಹರವಡಿ, ಡೋಹಲ್, ಪ್ರಕಟ Kk. 52). See ಡೋಹಲ್ and cf. ಗಾಱು.

ಗಾಱತನ gâṟatana. = ಕಾಱತನ, etc. See ಬಿರ್-.

ಗಾಱಳ್ gâṟaḷ. ಗಾಱಳು. The feminine of ಗಾಱ, see e. g. ಅಕ್ಕಸ-, ಅನ್ದ-, ಒಲಪು-, ಹಗರಣ-.

ಗಾಱಿಕೆ gâṟikĕ. = ಕಾಱಿಕೆ, etc. See e. g. ದುನ್ದು-, ಪಾಳು-, ಮಾತು-, ಸೂಳೆ-.

ಗಾಱು gâṟu. (= ಕಾಡು 2, etc.). Wildness, a wild; rudeness; offence. (Tĕ. ಕಾರು, ಕಾಱು, wild; hard, etc.). See ಕಗ್ಗಾಱು. — ಗಾಱುಗೆಡೆ. -ಕೆಡೆ. To drop offensive language: to slight, to abuse (Bh. 4, 9, 72; 7, 1, 24). Cf. ಕಾಱುಗೆಡೆ. — ಗಾಱುಗೆಲಸ. -ಕೆಲಸ. Rude action, a rude act (Bp. 26, 21). Cf. ಕಾಱುಗೆಲಸ. — ಗಾಱುನುಡಿ. a rude or offensive word (Bp. 56, 20). Cf. ಕಾಱು ನುಡಿ. — ಗಾಱುಬುದ್ಧಿ. Evil design (Bp. 22, 22). — ಗಾಱು ಮಾಡು. To make a wild of: to destroy (J. 25, 44).

ಗಾರ್ಗ್ಯ gârgya. (fr. ಗರ್ಗ). Descended from Garga; a son of Garga. (My.).

ಗಾರ್ತಿ gârti. = ಕಾರ್ತಿ, etc. See e. g. ಇಚ್ಛೆ-, ಒಲಪು-, ಪಾಳು-.

ಗಾರ್ದಭ gârdabha. (fr. ಗರ್ದಭ). Relating to or coming from an ass; asinine; relating to the giant Gardabha. 2, an ass (My.; Bp. 54, 37; 57, 73; 60, 42).

ಗಾರ್ಭಿಣ್ಯ gârbhiṇya. (fr. ಗರ್ಭಿಣಿ). *An assemblage of pregnant women.*

ಗಾರ್ಹಪತ್ಯ gârhapatya. (fr. ಗೃಹಪತಿ). *A sacred fire perpetually maintained by the householder.*

ಗಾರ್ಹಸ್ಥ್ಯ gârhasthya. (fr. ಗೃಹಸ್ಥ). The order of a householder; household, domestic affairs.

ಗಾಲ gâla. = ಗಾಳು. Flowing, dropping; straining fluids, etc. 2, swallowing. See ನಿ-.

ಗಾಲವ gâlava, *The tree Symplocos racemosa* Roxb. 2, N. of a ṛishi (J. 20, 3; 29, 17. 18).

ಗಾಲಿ gâli. A wheel (ಚಕ್ರ, ರಥಾಂಗ Hlâ., Nr.; ಚಕ್ರ Nn. 49; Mr. 516; C.; Tu.; T. ಕಾಲ್). ಗಾಲಿಯ ಸುತ್ತಣ ಕಡೆ (ನೇಮಿ Nr.). ಕೀಲು ಸಣ್ಣದಾದರೂ ಗಾಲೀ ನಡಿಸುತ್ತದೆ (Prv.). See Ŝsv. 2, 12; J. 3, 21; 12, 35; 13, 35; 23, 22; 26, 26.

ಗಾಲಿತ gâlita. (= ಗಲಿತ). Dropped, strained, distilled, etc.; sifted. See ವಸ್ತ್ರ-.

ಗಾಲು gâlu. = ಗಾಳು. Attacking; ruining; calamity (Mhr., H. ಘಾಲ). — ಗಾಲುಮೇಲು. = ಗಾಳುಮೇಳ, ಗಾಳುಮೇಳು. Disorder: tumult, commotion; hurry, bustle; turning and tossing of a sick person; distress of system (S. Mhr.; Mhr., H. ಘಾಲಮೇಲ).

ಗಾವ gâva. = ಗಾವೆ. Tbh. of ಗ್ರಾಮ (Ŝmd. 347; Mhr.; cf. ಗವುಡ).

ಗಾವಟೆ gâvaṭĕ. N. of a tree (ಸಾರಸ, ಗಾವಟೆಯ ಮರ Nn. 56; ಸಾರಸ Mr. 142).

ಗಾವಣಿಗ gâvaṇiga. A rustic, vulgar or low man (ಅವದ್ಯ Mr. 375).

ಗಾವದ gâvada. = ಗಾವುದ. Tbh. of ಗವ್ಯೂತ. An Indian league, containing from 10 to 12 English miles (C.; T. ಕಾದ, ಕಾವದ).

ಗಾವದಿ gâvadi. A blockhead (Mhr., H.; R.).

ಗಾವರ gâvara. = ಗಾವಳಿ. Sound, noise, tone, outcry (ಮೊರಹ Čt. II, 38; ಸೂಪ್ಪಳ್, ಅಬ್ಬರ, ದನಿ, ಸರ, ಗಾವಳಿ, ಉಲಿ, ಧ್ವಾನ Sm. 30; Kk. 25; Sk. ಕಾಹಲ = ಧ್ವನಿ; cf. ಗಾಗಳ).

ಗಾವರಸ gâva-rasa. Tbh. of ಗ್ರಾಮರಸ (Ŝmd. 376).

ಗಾವರಿಸು gâvarisu. To sound (v. i.), to make a noise (Čpr. 1, 118; V. 9, 24; Ŝsv. 2, 58).

ಗಾವರಿಸು gâvarisu. (ಅಮಲಾಗು G.; he probably means a ಕಾವರಿಸು of ಕಾವರ).

ಗಾವಸಿಂಗ gâva-singa. Tbh. of ಗ್ರಾಮಸಿಂಹ. A dog. ಸಿಂಹಕೆ ಗಾವಸಿಂಗಮ್ ಎಣೆಯೇ? (Ŝi. 103).

ಗಾವಳ gâvaḷa. = ಕಾವಳ. (My.).

ಗಾವಳಿ gâvaḷi. = ಗಾವರ, q. v. See Râm. 5, 8, 63. 66; J. 2, 5; 8, 87; Č. Bp. 42, 15.

ಗಾವಳಿಗ gâvaḷiga. An uproarious man (Râm. 6, 52, 14).

Digitized by Google

ಗಾವಿಲ gâva-ila. (Šmd. 241). Tbh. of ಗ್ರಾಮೀಣ (Šmd. 367), of ಗ್ರಾಮಿಣ (*i. e.* ಗ್ರಾಮೀಣ, Šm. 47). A villager, a rustic; a rude man; a blockhead (ಎಗ್ಗ Čt. II, 77; ಗಾಮ್ಪ, ಎಗ್ಗ ಹೆಡ್ಡ Šs.; ಗಾಮ್ಪ Šm. 107). 2, the headman of a village (ಗ್ರಾಮಣಿ Kk. 58; ಗ್ರಾಮಾಧಿಪತಿ Šm. 107). See Bp. 9, 6; 32, 55; 39, 45; 49, 38; Sp. s. ಬಯ್ಚಿಡು.

ಗಾವುದ gâvuda. = ಗಾವದ. (ಗತಿ, ಯೋಜನ Nn. 166, o. rs. ಯೋಜನ, ಯೋಜನೆ; My.). ಊರು ಹಾಟಾದರೂ ಗಾವುದಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯೇ? (Prv.). See Bp. 5, 13; 50, 63; Râm. 13, 1; Si. 88; ಅರೆ-, ಮೂ-.

ಗಾವೆ gâvĕ. = ಗಾವ. See ಚೌಗಾವೆ.

ಗಾಸ gâsa. Tbh. of ಕಾಚ. Glass. ಮನೆ ಗಾಸ ಮೊದಲಾದವಟಿನ್ದ ಮಾಡಿದ ಪುತ್ತಳಿ (ಪುಸ್ತ Nr.).

ಗಾಸಿ gâsi. = ಘಾಸಿ. Trouble, annoyance; fatigue, exhaustion; pain (ಗಟಿಸೊಪ್ಪ Bhn. 34; C.; Tĕ., Tu.). See ಕಡು-. ಅವನು ಗಾಸಿಯಾದನು, he became fatigued, etc. (C.). ಗಣ್ಡ ಹೆಣ್ಡರ ಜಗಳದಲ್ಲಿ ಕೂಸು ಗಾಸಿಯಾಯಿತು (Prv.). — ಗಾಸಿಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To suffer fatigue, etc. (My.). See Prv. s. ಲೇಸು.

ಗಾಸಿ gâsi. A small sitting-cloth, used as ornamental covering over the saddle (S. Mhr.; Mhr., H. ಗಾಶಾ).

ಗಾಹ gâha. Diving into, bathing. 2, hiding one's self in; depth, interior, innermost recess. See ಅವ-.

ಗಾಹಕ gâhaka. Entering deeply into. See ಭಲ-.

ಗಾಹನ gâhana. = ಗಾಹ No. 1. See ಅವ-.

ಗಾಹು gâhu. (Tbh. of ಗಾಹ?). Fraud, deceit, hypocrisy (ಕಪಟ Bhn. 23; Bh. 3, 13, 17; 7, 1, 12). ಬೆಬಿಗಂ ನುಡಿವ ಗಾಹಿನಲಿ ತು ಎನಿಸುಗು (Mr. 536). — ಗಾಹುಗತಕ. -ಕತಕ. dupl. (Bh. 1, 8, 78; 7, 17, 24).

ಗಾಹೆ gâhĕ. Tbh. of ಗಾಥೆ (Šmd. 341).

ಗಾಳ್ gâl. = ಗರುವಲಿ q. v., ಗಾಳಿ, ಗಾಳು. Wind. ಗಾಳಿನ್ದ (Bp. 18, 30; Tĕ. ಗಾಡುಪು, ಗಾಡ್ಪು).

ಗಾಳ gâla. = ಗಾಣ 1, q. v. One of the Tatsamas (Šmd. 384; Kk. 95; Šm. 77). A fish-hook, etc. (ಬಡಿಶ, ಮತ್ಸ್ಯವೇಧನ, ಮತ್ಸ್ಯಬನ್ಧನ Nr.; Si. 86; ಬಡಿಸ Šm. 31; My.; Tu.). ಓದೋದು ಶಾಸ್ತ್ರ, ಇಕ್ಕೋದು ಗಾಳ. — ಎಲ್ಲರೂ ಗೋಕರ್ಣಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ, ಗೋಕರ್ಣದವರು ಗಾಳಕ್ಕೆ ಹೋದರು (Prvs.). ಗಾಳದ ನೇಣು (ತಣಸೂತ್ರ, ಪವಿತ್ರಕ Nr.). ಮೀನ ಗಾಳ (ವಡಿಶ, o. r. ವಳಿಶ Hlâ.). See Rŝv. 5, 52; Šŝv. 3, 23; ಎಡೆ-, ಗಳ-, ಸಣ್ಣ-.

ಗಾಳಕ gâlaka. (Tbh. of ಗ್ರಾಹಕ?). A good, proper man (S. Mhr.; Tĕ.: a clever, ingenious man = ಪ್ರೌಢ).

ಗಾಳಿ gâli. = ಗಾಳ್, etc. Wind; air (ಪವನ, ಶ್ವಸನ, ವಾಯು, ಮರುತ್, ಅನಿಲ, ಪವಮಾನ, etc. Hlâ.; Si. 405; ಕಮ್ಪುವಳ, ಮಿಗದೇರ, ಎಲರ್, ಎರಲ್, ಅನಿಲ Šm. 13; C.); a vital air (Mr. 51. 52); emptiness, senselessness;—a demon, evil spirit (C.; Tĕ.). ಗಾಳಿಯಿಂ ಕೆದಱಿದ ಹನಿ (ಸೀಕರ); ಮಟಿವೆರಸಿದ ಗಾಳಿ (ಝಂಝಾವಾತ); ಗಾಳಿಗೆ ದನಿಗೆಯ್ವ ಬಿದಿರು (ಕೀಚಕ Hlâ.). ಗಾಳಿ ಹೋಯಿತ್ತು ಎಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಾತ (Nr.). ಆತ್ಮನೊಳ್ ಮುಖ್ಯಮಹ ಗಾಳಿ (ಅನ್ತರ್ಯಾಮಿ Mr. 52); ಆರಯ್ಯು ಬಹ ಗಾಳಿ (ಮನ್ದಾನಿಲ 50); ಮಟಿಯ ಸಾರಿ ಬಹ ಗಾಳಿ (ಝಂಝಾನಿಲ 50); ತಿರುಗಿಸುವ ಗಾಳಿ (ಪ್ರೈರಮ್ಭಣ 52). ಗಾಳಿಯ ನಡೆ (ಲಘು, ವಾಯುಚಾರ Nn. 145). ದುರ್ಗನ್ಧಮಂ ಗಾಳಿಯೊಳ್ ತಡೆಯಲ್, ನಾಱಿದೆ? (Sŝ. 85). ಗಾಳಿಯಿನ್ದ ಮೂಳು ಹಾಟಿದರೆ ಕೋಟೀ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಮ್ಬೀತೇ? — ಗಾಳಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಅನ್ನ ಪಿಣ್ಡಕ್ಕೆ ದಾರದು. — ಗಾಳಿ ಬನ್ದಾಗ್ಯೆ ತೂಟಿ ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕು. — ಬಾಯಿನ್ದ ಹೇಟಿದ್ದು ಗಾಳಿಗೆ ಹೋಯಿತು. — ಗಾಳಿಗೆ ಗುದ್ದಿ ಮೆಯ್ ನೋಯಿಸಿ ಕೊಣ್ಡ ಹಾಗೆ (Prvs.). See Šmd. 24. 262. 297; Si. 85. 267. 380. 395. 428; Abh. P. 12, 28; 13, 73. 74; J. 3, 3. 25; 8, 2; 10, 12; 15, 3; 16, 37; 17, 4; 28, 53; 30, 31; Bp. 20, 13; 22, 7. 8; 26, 30; 37, 25; 24, 4; 54, 12; 57, 48; 61, 66; ಅತಿ-, ಎಳೆ-, ಕುಳಿರ್-, ತಂ-, ತೆಂ-, ಬಿಱು-, ಬಿಸು-, ಸುಟ್ಟುರೆ-, ಸುಣ್ಬುರೆ-. — ಗಾಳಿಗಣ್ಬು. A bagful of wind: a mass of lies (C.). — ಗಾಳಿಗೋಪುರ. N. of a gôpura on a hill at Tirupati (My.). — ಗಾಳಿ ತಕ್ಕೊಳ್ಳು. To inhale air; to take an airing (C.; B. 2, 11; 5, 238). — ಗಾಳಿಪಟ. A paper kite (C.; B. 1, 19). ಗಾಳಿಪಟಸೂತ್ರ, the three or four balance nooses of a kite, to which the long string is tied (C.). — ಗಾಳಿಪೂಜೆ. Worship of demons, especially of Kâḷi, at which bloody sacrifices are offered (My.). — ಗಾಳಿಪೂಜೆಬೆಟ್ಟ. A hill in the Nuggur country (R.). — ಗಾಳಿ ಬಡೆ. Wind to touch one (My.). 2, an evil spirit to smite one (C.). — ಗಾಳಿ ಬಿಡು. Wind to begin to blow (C.; B. 3, 68). 2, wind to cease to blow (My.). — ಗಾಳಿಮಟ್ಟೆ. = ಗಾಳಿಗಣ್ಬು. (S. Mhr.; My. as -ಮೊಟ್ಟೆ). — ಗಾಳಿಮಣ್ಟಪ. A manṭapa without walls in a garden or before a town or village (My.). ಗಾಳಿಮಣ್ಟಪದ ಜೋಗಿಯ ಹಾಗೆ (who suffers much trouble from the wind, Prv.). — ಗಾಳಿಮಾತು. = ಗಾಳಿವಾತು. (My.). — ಗಾಳಿಯ ಸೀರೆ. A cloth that waves in the wind (Bp. 31, 4). — ಗಾಳಿಯ ಸೊಡರ್. A light in a current of air (Sŝ. 74). — ಗಾಳಿವಟ್ಟೆ. -ಬಟ್ಟೆ. The sky (ಮಿಾಮ್ಬಟ್ಟೆ Kk. 10 *b*). — ಗಾಳಿವಟ್ಟಿಗ. -ಬಟ್ಟಿಗ. A deity (ನಿರ್ಜರ Kk. 10 *a*). — ಗಾಳಿವಾತು. -ಮಾತು. An empty, unfounded, aspersive word, abuse (ಬಯ್ಗುಳ್ Šmd. II; ತಿಟ್ಟು, ಬಯ್ಗುಳ್ Šm. 53; ಬಯ್ 102; ತಿಟ್ಟು, ಬಯ್ಗುಳ್ Kk. 90; Mhr. ಗಾಳ, ಗಾಳೀ; Sk. ಗಾಲಿ). — ಗಾಳಿಶಂಕೆ. Suspicion that one is possessed by a devil and the therefrom arising demoniac possession itself (My.; T. ಕಾಟ್ಟುಶ್ಶಙ್ಗೈ). — ಗಾಳಿಸಮಾಚಾರ. = ಗಾಳಿಸುದ್ದಿ. (My.). — ಗಾಳಿಸುದ್ದಿ. A false report (My.). — ಗಾಳಿ ಸೋಂಕು. An evil spirit to come in contact with or possess one (C.). — ಗಾಳಿ ಹಾಕು. To fan (C.; B. 5, 286). ಗಾಳಿ ಹಾಕುವವ (ಬಿಜ್ಜಣಿಗೆಯವ G.; My.).

ಗಾಳಿಗ gâliga. A demon to which the gâlipûjĕ is made (Sâstrasâra in W. v. 1269).

ಗಾಳಿಸು gâlisu. To strain; to sift (My.; Mhr. ಗಾಳಣೇಂ; see ಗಾಲ).

ಗಾಳು gâlu. = ಗಾಳ್, etc. Wind. ಗಾಳಿಂಗೆ (Bp. 22, 7. 8).

ಗಾಳು gâlu. = ಗಾಲು. — ಗಾಳುಮೇಳ. = ಗಾಲುಮೇಲು. (Râm. 5, 8, 73; 6, 51, 86. 91). — ಗಾಳುಮೇಳು. = ಗಾಳುಮೇಳ. (Râm. 5, 8, 45).

ಗಾಳುಕ gâluka. A pair of pincers; a pair of tongs (ತಣ್ಡಸ, ಲಾಳಿ, ಇಕ್ಕಟಿ Mr. 383, o. rs. ಇಕ್ಕುಟಿ, ಲಾಡಿ; Mhr. ಗಾವೀ, ಗಾಹೀ, pincers, tongs).

ಗಿ gi. (= ಗೀ). A syllable used in reiteration (C.; Tĕ.), *e. g.* ಪದವಿಗಳ್ ಗಿದವಿಗಳ್ (Bp. 2, 24), ನಮ್ಬು ಗಿಮ್ಬು (26, 22), ಧನ ಗಿನ (28, 18), ಪದವಿ ಗಿದವಿ, ಪಡಿ ಗಿಡಿ (29, 14). See also ಅಜ ಗಿಜ, ಎಮ್ಮೆ ಗಿಮ್ಮೆ, ಫಲ ಗಿಲ, ದಿವಿಜ ಗಿವಿಜ, ನಡೆ ಗಿಡೆ, ಪ್ರಿಯವು ಗಿಯವು, ಭಕುತಿ ಗಿಕುತಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ ಗಿವರಾತ್ರಿ, ಹರಿ ಗಿರಿ.

ಗಿಕ್ಕು gikku. (= ಗೇಕು). — ಗಿಕ್ಕನ ಗಡ್ಡೆ. (= ಗೇಕನ-). ಕುಟನ್ನಟ, ದಾತಪುರ, ವಾನೇಯ, ಕೈವರ್ತಿಮುಸ್ತಕ, etc. ಅನ್ದರೆ ತುಂಗಮುಸ್ತ, ತುಂಗೇ ಗಡ್ಡೆಗಳು; ಗೇಕನ ಗಡ್ಡೆ ಎನ್ನಲೂ ಗಿಕ್ಕನ ಗಡ್ಡೆ ಎನ್ನಲೂ ಅನ್ನುವರು (Si. 155).

Digitized by Google

ಗಿಚ್ಚಿ giččī. (= ಗೀಚಿ, etc.). — ಗಿಚ್ಚಿ ಹೊಡೆ. To peg skillfully one's own top into that of another so that this though fallen, begins to spin again (S. Mhr.). — ಗಿಚ್ಚಾಟ. -ಆಟ. The play of pegging one top into another etc. (S. Mhr.).

ಗಿಜ gija. 1. = ಗೀಜಿ 2. — ಗಿಜ ಗಿಜ. = ಗಿಜ ಗಿಜ. (My.).

ಗಿಜ gija. 2. = ಗೀಜಿ 3. — ಗಿಜ ಬಿಜ. = ಗಿಜ ಬಿಜ. (My.).

ಗಿಜ gija. 3. (= ಗುಜ, etc.). — ಗಿಜಗಿಜ ಮಾತಾಡು. To whisper (My.).

ಗಿಜಟಿ gijaṭi. 1. (= ಗೀಜಿ 1, ಜಿಗಟು 1). A jelly-like, viscous, pulpous, sticky state (R.; Tĕ. ಗಿಜುರು, ಗುಜುರು; see ಕುಸುರಿ 1; Mhr. ಗೀರ, pulp, pith).

ಗಿಜಟಿ gijaṭi. 2. = ಗೀಜಿ 4, etc. — ಗಿಜಟಿಗಿಡ. = ಗಿಜಗಿಜಗಿಡ, ಗಣಿಗಣಿಕೆ, ಗಿಲಗಂಚಿ, ಗಿಲಿಗಿಜ-, ಗಿಲಿಗಿಂಚಿ. A herb or low shrub, Crotolaria verrucosa Lin. (St. & Pl.).

ಗಿಜಿ giji. 1. (= ಗೀಜಟಿ 1). — ಗಿಜ ಗಿಜ. rep. = ಗಿಜಟಿ 1, especially used of the state of old fruits and wounds (S. Mhr.).

ಗಿಜಿ giji. 2. = (ಗಜಿ), ಗೀಜ 1. A sound denoting confusion, etc. (Mhr. ಗಿಜ-ಮಿಟ, ಕಿಜ-ಮಿಡ, ಕಿಜ- ಬಿಡ, confused crowdedness, as of letters; disorder; confusedly unintelligible, as speech). — ಗಿಜ ಗಿಜ. = ಗಿಜ ಗಿಜ. The state of being very crowded (C.). ಮನೆ (or ಸನ್ತೆ) ಗಿಜ ಗಿಜ ಆಯಿತು (C.). — ಗಿಜಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To be crowded or thronged, as a house or market (My.). — ಗಿಜ ಬಿಜ. = ಗಜ ಬಿಜ. (S. Mhr.). — ಗಿಜವಾಯಿ. -ಬಾಯಿ. A mouth (or a person with a mouth) of somewhat unintelligible speech. ಬಟ್ಟೆ ಬಟ್ಟೆಯೊಳ್ ಎಲ್ಲ ಹೊಟ್ಟೆಜಾಲಿಯ ಮುಳ್ಳು, ಹುಟ್ಟಿದವರೆಲ್ಲ ಗಿಜವಾಯಿ; ಮೂಡಲ ಬಟ್ಟೆ ಬೇಡ! (Sp.).

ಗಿಜಿ giji. 3. = (ಕಿಚ, ಗಜ), ಗೀಜ 2. — ಗಿಜ ಬಿಜ. = ಗಿಜ ಬಿಜ. The chirping and chattering of birds (C.). ಗಿಜಬಿಜ ಮಾಡು (S. Mhr.).

ಗಿಜಿ giji. 4. = ಗೀಜಟಿ 2, ಗೀಣಿ 1, etc. — ಗಿಜಗಿಜಗಿಡ. = ಗಿಜಟಿ ಗಿಡ, etc. (St. & Pl.).

ಗಿಜುಗಾರ gijugâra. A wagtail (ಖಂಜರೀಟ, ಖಂಜನ, ಗೀಜುಗಹಕ್ಕಿ, ಗುಜಲಹಕ್ಕಿ Si. 172 sic! Si. confounds two different birds, just as does the Tĕ. in its ಗಿಜಗಾಡು, ಗಿಜ್ಜಗಾಡು; see ಗೀಜುಗ).

ಗಿಂಚಲು gincalu. A kind of bird (Bh. 1, 20, 53).

ಗೀಂಚೆ gincĕ. = ಗಂಚಿ, ಗಂಚ 3, ಗಂಚಿ No. 3, (ಗಿಣಿಕೆ, ಗಿಲಕು). See ಗಿಲು-, ಗಿಲಿ-.

ಗಿಂಜು ginju. The state of being full of seeds and of a disagreeable taste, said of the heads of some vegetables (S. Mhr.). — ಗಿಂಜುಗಾಯಿ. -ಕಾಯಿ. Such a vegetable-head (S. Mhr.).

ಗಿಟ giṭa. An imitative sound. — ಗಿಟಗರೆ. -ಕರೆ. (The belly) to rumble (after drinking much water or taking much food, My.).

ಗಿಟಕ giṭaka. = ಗೀಟಕು, ಗೀಟುಕು. The dry kernel of the cocoanut when still in the nut (S. Mhr., or also when out of it, My. as ಗಿಟಕು; see G. s. ಅಟ್ಟಿಸು 3).

ಗಿಟಕು giṭaku. = ಗೀಟಕ, etc. (C.; B. 2, 42).

ಗಿಟುಕು giṭuku. = ಗೀಟಕ, etc. (My.).

ಗಿಟ್ಟಿಸು giṭṭisu. = ಗೀಟಿಸು. To cause one's self to be reached: to be obtained (My.).

ಗಿಟ್ಟು giṭṭu. = ಕಿಟ್ಟು, ಗೀಟು 2. To be obtained, etc. (My.; Tĕ. ಗಿಟ್ಟು, to suit, agree, match, meet, be met). **2,** to be pressed closely one to the other. ಅವನ ಹಲ್ಲು ಗಿಟ್ಟಿ ಕೊಣ್ಡು ಅವೆ, he has lock-jaw (My.). — ಗಿಟ್ಟದವ. A useless man (My.).

ಗಿಡ giḍa. = ಗೀಡು, ಚಿಟ್ಟು 1, (ಸಿಡುಮ್ಮು, ಸಿಡುಮ್ಮೆ). A plant, as of chilli, of the brinjal, of pulse, etc., etc. (C.; Tĕ. ಚೆಟ್ಟು); a small tree, a shrub (C.; Tĕ. ಚೆಟ್ಟು; T., M. ಚೆಡಿ; T. ಚೆಟಿ', to thrive, grow well, etc.; see s. ಕೆಯ್ 5; *cf.* Sk. ಝುಟ); a tree in general (C.; Tĕ. ಚೆಟ್ಟು). ಮರಗಳು, ಗಿಡಗಳು (ವೃಕ್ಷ, ಮಹೀರುಹ, ತರು, ಕುಟ, ದ್ರುಮ, etc. Si. 119). ಗಿಡಗಳು (ನಗ, ಅಗ 409). ಗಿಡ (ಶಿಖರಿ 434; ಅದ್ರಿ 448). ಗಿಡ ವೃಕ್ಷಂಗಳಿಗೆ ಆರು ನೀರನೆರೆದವರ್? (Śś. 42). ಗಿಡನಾಗಿ ಬೊಗ್ಗದ್ದು ಮರನಾದ ಮೇಲೆ ಬೊಗ್ಗೀತೇ? — ಗಿಡ ಸುಳ್ಳಾದರೆ ಬಂಗಿ ತಿನ್ದು ನೋಡು, ಜ್ಯೋತಿಷ ಸುಳ್ಳಾದರೆ ಗ್ರಹಣ ನೋಡು (Prvs.). See J. 28, 47; Râghč. 17, 56; Si. 119. 120. 121. 126-134. 367. 405. 431. 446. 459. 497. 498; B. 1, 14; 2, 49; 4, 17. 18. — ಗಿಡ ಗಡ್ಡೆ. dupl. (C.; B. 5, 25. 128). ಗಿಡಗಣ್ಟೆ. -ಕಣ್ಟೆ. dupl. (C.; B. 2, 45; 3, 11. 27). — ಗಿಡಮಂಗನ ಆಟ. A play at which boys climb trees (S. Mhr.). — ಗಿಡ ಮುಲಿಕೆ. = ಗಿಡ ಮೂಲಿಕೆ. (S. Mhr.). — ಗಿಡ ಮೂಲಿಕೆ. Medicinal plants and roots; a herbal drug, medicine (C.; ಓಷಧಿ G.; B. 4, 123).

ಗಿಡಗ giḍaga. = ಗೀಡಿಗ, ಗೀಡುಗ, ಡೇಗೆ. A hawk; a falcon (S. Mhr.; ಶಶಾದನ, etc. Si. 171); — a small kestrel (Bd.; Pr.); — the jugger falcon, Falco jugger (Bd.).

ಗಿಡಗಾರ giḍa-gâra. A man who malignantly administers poison (S. Mhr.).

ಗಿಡಿ giḍi. 1. To enter by mouthfuls; or to devour mouthful after mouthful; or to cause mouthfuls to enter (ಕಬಲಪ್ರವೇಶ Śmd. Dh.; *cf.* Sk. ಗಿರ್?); to force into the mouth (of others, as food, cloth, My.; Tĕ. ಗಿಡಿ-ಗೊನು, to tighten, be tight or squeezed).

ಗಿಡಿ giḍi. 2. An imitative sound. (Tĕ. ಗಿಡಿಬಿಡಿಗಾ, noisily). — ಗಿಡಿಬಿಡಿ. A small drum shaped like an hour glass (Č. Bp. 5, 7; My.; T. ಕಿಡುಬಿಡಿ; Tĕ. ಗಿಡಿಯೆ, a sort of drum; ಗಿಡಿಗಿಳ್ಲು, ಗಿರಿಗಿಟಲು, a sort of castanets; *cf.* ಗಿಜುಗಟಿ). — ಗಿಡಿಮಿಡಿ. = ಗಿಡಿಬಿಡಿ. (R.; T. ಕಿಡುಮುಡಿ. a kind of musical instrument).

ಗಿಡಿಗ giḍiga. = ಗೀಡಗ, etc. (ಪ್ರಾಚಿಕೆ, ಶ್ಯೇನ Hlâ.). See Bh. 3, 13, 34; Rêv. 5, 52.

ಗಿಡು giḍu. = ಗೀಡ. ಮರ, ಗಿಡು, ಬಳ್ಳಿ, ಪುಲ್, ಪೊದಲ್ (Śmd. 89. 129. 198). ಮರಂ, ಗಿಡು, ಪಕ್ಕಿ, ಮಿಗಂ (154). ದನ್ತಿಯ ಗಿಡು (ದನ್ತಿಕೆ, etc.); ನೀಲಿಯ ಗಿಡು (ನೀಲಿ, etc.); ಸಮ್ಮಗಾತಿಯ ಗಿಡು (ಚರ್ಮಕಸೆ, etc.); ತುಮ್ಬಿಗಿಡು (ದ್ರೋಣ); ಹಣ್ಣಿಯ ಗಿಡು (ತ್ರೀಹಸ್ತಿನಿ, etc.); ಹತ್ತಿಯ ಗಿಡು (ತುಣ್ಡಿಕೇರಿ, etc.); ಹಬ್ಬೆಯ ಗಿಡು (ವೇತಸ, etc. Nr.). ಜಾಜಿಯ ಗಿಡುವು (ಜಾತಿ Nn. 76). ಗಿಡು ಮರಕ್ಕೆ ಎಡೆವ ನೀರ ಕಾಲುವೆಗಳ್ (Mr. 108); ಗಿಡು ಬಳ್ಳಿ ಮರನ್ ಅಯ್ದು

Digitized by Google

ಭೂಜಮ್ ಅಕ್ಕುಂ (150). See Abh. P. 7, 85; Grj. 1, 86; 5, 25; Bp. 35, 13; 38, 9-11; 43, 36; 60, 50; Ššv. 4, 23; J. 16, 40.

ಗಿಡುಗ giḍuga. = ಗಿಡಿಗ, etc. (ಶಶಾದನ, ಪತ್ರಿ, ಶ್ಯೇನ Nr.; ಪ್ರಾಚಿಕೆ, ಏಷಮತ್ತಿಲಡನ, ಶ್ಯೇನ Mr. 174; My.).

ಗಿಡ್ಡ giḍḍu-a3. = ಗುಡ್ಡ 1. A short, small, dwarfish man (ಖರ್ವ, ವಾಮನ, ಹ್ರಸ್ವ Nr.; Si. 197; C.; B. 3, 44; Tĕ. ಗಿಡ್ಡೆ). ಗಿಡ್ಡನಾಗಿ ಬಡವನಾಗಿದ್ದವನು (ಪೃಶ್ನಿ, ಅಲ್ಪತನು Nr.). — ಗಿಡ್ಡ ಪುಟ್ಟ. dupl. (My.).

ಗಿಡ್ಡ giḍḍa. Short and thick (Mhr. ಗಿಡ್ಡಾ, ಗಿಡ್ಡು). — ಗಿಡ್ಡರುಪ್ಪಾಯಿ. A small, thick rupee of the Sultân's time (My.). — ಗಿಡ್ಡದುಡ್ಡು. A small, thick duḍḍu of Krishṇa râja's time (My.).

ಗಿಡ್ಡಂಗಿ giḍḍangi. = ಗಡಂಗ, etc. (My.). See ಗಿಡ್ಡಂಗಡಿ.

ಗಿಡ್ಡನೆ giḍḍu-anĕ2. Short, small (My.); shortness, etc. ಗಿಡ್ಡನೇ ಮರ (My.). ಗಿಡ್ಡನಾದುದು (ವಾಮನ, ನ್ಯಕ್, ನೀಚ, ಖರ್ವ, etc. Nr.).

ಗಿಡ್ಡಾನೆ giḍḍu-ânĕ4. = ಗಿಡ್ಡನೆ (My.). ಗಿಡ್ಡಾನೆಯಾಳಾದರೆ ಒಡ್ಡಾನೆಗೆ ಸಮ ಬನ್ದಾನೇ? (Prv.).

ಗಿಡ್ಡಿ giḍḍi. A short, dwarfish female (My.).

ಗಿಡ್ಡು giḍḍu. (fr. ಕಿಱು 1). = ಗುಡ್ಡು 3. Shortness, smallness (ವಾಮನ, ನ್ಯಕ್, etc., ಕುಱುಚು, ಕುಳ್ಳ, ತಗ್ಗಾದ ಗುಜ್ಜು Si. 372; C.). Gen. ಗಿಡ್ಡ. — ಗಿಡ್ಡಂಗಡಿ. = ಗಿಡ್ಡಂಗಿ. A small shop, especially a liquor-shop (ಶುಣ್ಡಿ, ಮದಸ್ಥಾನ, ಮದ್ಯಪಾನ ಮಾಡುವ ಮನೆ Si. 347). — ಗಿಡ್ಡ ಕಾಲು. A short, small foot or leg (C.). — ಗಿಡ್ಡ ಕೆಯ್ಯಿ. A short hand or arm (C.). — ಗಿಡ್ಡ ನಾಯಿ. A small dog (C.; B. 3, 45). — ಗಿಡ್ಡ ಬಾಳೆ. A kind of plantain (B. 2, 38). — ಗಿಡ್ಡ ರಾಗಿ. A variety of râgi with a small seed (My.).

ಗಿಣಿ giṇi. 1. = ಕಿಣಿ 1, ಗಿಜಿ 4, ಗಿಲ್, ಗಿಲ, etc. A sound in imitation of chinking, etc., light rattling. — ಗಿಣಿಗಿಣಿಕೆ. = ಗಿಜಟಗಿಡ, etc. The plant Crotolaria in its various species, of which the seeds, when ripe, rattle or crackle in the legumen (ಘಣ್ಟಾರವೆ, ಶಣಪುಷ್ಪಿಕೆ Nr.; ಮಣಿ Mr. 139, o. rs. ಅಮನಿ, ಅವನಿ; T. ಕಿಣಿದಿ, ಕಿಲುಗಿಲುಪ್ಪೈ, ಚಿತ್ತುಡು, ಚಟ್ಟರು).

ಗಿಣಿ giṇi. 2. = ಗಿಳಿ. A parrot (ಕೀರ, ಶುಕ Si. 174; ಹಂ 450; C.; Tĕ. ಚಿಲುಕ; M. ಕಿಳಿ; T. ಕಿಳಿ, ಕಿಳ್ಳೈ; Sk. ಚಿಮಿಕ, ಚಿರಿ; see ಕಿರ್, ಕಿಲ, ಕೆಲೆ; ಕಿಳಿಟು). ಗಿಣಿಗಳ ಹಿಣ್ಡು (ಶೌಕ Si. 181). See ಅರ-, ಪೆಣ್-. — ಗಿಣಿಕೋಲು. A stick hooked at the top like a parrot's beak (My.); the handle of a weeding machine so shaped (Sd.). — ಗಿಣಿಮಾವು. A mango the extremity of which resembles a parrot's beak (C.; B. 2, 51). — ಗಿಣಿಮೂಗು. A parrot's beak (My.); a Roman nose (C.; M. ಕಿಳಿಮೂಕ್ಕು). ಗಿಣಿಮೂಗಿನ ಗಡ್ಡೆ, a climbing plant with large tubers that sprout and grow even in the air, Corallocarpus epigaea Hook. f. (Z.; see ಆಕಾಶಗರುಡ ಬಳ್ಳಿ). — ಗಿಣಿವಟ್. = ಗಿಳಿವಟ್, q. v.

ಗಿಣಿಕೆ giṇikĕ. = ಗಿಲುಕು, etc. See ಗಿಣಿ-.

ಗಿಣ್ಟ giṇṭa. Gingham, double-threaded stuff, stout cloth (C.; Tĕ. ಗಿಣ್ಟಮು, ಗಿಣ್ಟೆನ, ಗೆಣ್ಟಮು; T., M. ಕಿಣ್ಣನ್; M. ಕಿಣು, to become stout, thick, stiff; Tĕ. ಗಿಣ್ಟವು, ಗಿಣ್ಟಮ್ಮು, thick, compact; cf. ಗಿಟ್ಟು).

ಗಿಣ್ಡಿ giṇḍi. = ಗಿಣ್ಣಲ್, ಗಿಣ್ಣಲ್. A small metal water-vessel in the form of a čĕrigĕ or cĕmbu (ಜಲಪಾತ್ರ, ಕಮಣ್ಡಲ, ತಮ್ಬುಗೆ Mr. 212; S. Mhr.; Mhr. ಗಿಣ್ಡೀ, a metal water-vessel, used to hold holy water; T. ಕಿಣ್ಣಿ, ಕಿಣ್ಣಿ, ಕಿರಾಣ, a small bowl, brass cup, charger; M. ಕಿಣ್ಣ, ಕಿಣ್ಣನ್, a metal plate; gong; ಕಿಣ್ಡಿ, a goblet, water vessel with a spout, used also to collect money; Tĕ. ಗಿಣ್ಡಿ, a vessel with a spout, like a teapot; ಗಿನ್ನೆ, a cup, goblet, porringer); that vessel with a spout (C.). See Bp. 12, 9; Č. Bp. 47, 40; Si. 309; ಪೊಂ-. ಬಂಗಾರದ ಗಿಣ್ಡಿ (ಭೃಂಗಾರ, ಕನಕಾಲುಕೆ, ಚಿನ್ನದ ಬಟ್ಟು (Si. 268; cf. 241).

ಗಿಣ್ಡು giṇḍu. To pinch with the nails (My.; Tĕ. ಗಿಲ್ಲು; T., M. ಕಿಳ್ಳು; cf. ಜಗಟು).

ಗಿಣ್ಣ giṇṇa. = ಗಿಣ್ಣು 1, ಗೆಣ್ಣು 2. The milk of a buffalo or cow which has lately calved (S. Mhr.).

ಗಿಣ್ಣಲ್ giṇṇal. = ಗಿಣ್ಡಿ, ಗಿಣ್ಣಿಲ್. See ದಾರಿ-.

ಗಿಣ್ಣಿ giṇṇi. = ಗಿರಣಿ. A cancerous disease which destroys especially the toes, fingers and nose (S. Mhr.; M. ಕಿಣ್, ಕುಣ್, a sore to form into a hole).

ಗಿಣ್ಣಿಲ್ giṇṇil. = ಗಿಣ್ಣಲ್. See ದಾರಿ-; Bp. 14, 18. 25.

ಗಿಣ್ಣು giṇṇu. 1. = ಗಿಣ್ಣ, etc. (ಕ್ಷೀರವಿಕೃತಿ, ಕೂರ್ಚಿಕೆ Nr.; My.). See ಹಾಲು-. — ಗಿಣ್ಣುವಾಲು. -ಹಾಲು. = ಗಿಣ್ಣು. ಈದ ಆ ಎನ ಗಿಣ್ಣುವಾಲು (ಪೀಯೂಷ Nr.). — ಗಿಣ್ಣುಹಾಲು. = ಗಿಣ್ಣುವಾಲು. (My.). ಈದ ಐದು ದಿನಗಳ ಒಳಗಾಗಿ ಹಸುವಿನ ಗಿಣ್ಣುಹಾಲು (ಪೀಯೂಷ Si. 316). Cf. Tĕ. ಜುನ್ನು.

ಗಿಣ್ಣು giṇṇu. 2. = ಗೆಣ್ಣು 1. A knot, a joint (as of sugar-cane, a finger, etc., My.; cf. ಗಣಲು, ಗಣಿಕೆ). ಬಿದಿರ ಗಿಣ್ಣು (ಗ್ರನ್ಥಿ, ಪರ್ವನ್, ಪರುಸ್ Nr.). See ಕುಱು-, ಬೆರಳು-.

ಗಿತ್ತಿ gitti. A wrong, though common, affix, that has arisen from ಇಗ -ಇತ್ತಿ, see e. g. ಅಭಿಮಾನ-, ಕುಟಿಲ-, ಕುಣ್ಟಣ-, ಕುಣ್ಟಲ-, ಕುಮ್ಮಾಟ-, ಕೊಣ್ಡೆ-, ಗವುಡ-, ಡೊಮ್ಬ-, ಡೊಮ್ಬರ-, ದಾಹಿರ-.

ಗಿದ್ gid. = ಗಿದ್ದ. — ಗಿದ್ಗಾಣಿ. = ಗಿದ್ದಗಾಣಿ. (My.).

ಗಿದ್ದ gidda. (fr. ಕಿಱು 1?). = ಗಿದ್, ಗಿದ್ದನ, ಗಿದ್ನ, ಗಿರ, ಗಿರ್ದ. A fourth part, a quarter (¼). (Tĕ. ಗದ್ದೆ, an obsolete coin like a farthing, equal to ¼ or ⅛ of a ಪೈಸ; ಗಿದ್ದೆ, the smallest measure of capacity, a gill or liquid ounce, ¼ of a sôlĕ, weighing 4 ḍabbus). — ಗಿದ್ದಗಾಣಿ. -ಕಾಣಿ. = ಗಿದ್ಗಾಣಿ. ¼ of a kâṇi, $\frac{1}{256}$ of a haṇa, used in weighing (My.).

ಗಿದ್ದನ giddana. = ಗಿದ್ದ. The fourth part of a sôligĕ (My.). **2,** = ಗಿದ್ನ No. 2. (S. Mhr.).

ಗಿದ್ನ gidna. = ಗಿದ್ದನ No. 1. (My.). **2,** eight seers or two sôligĕs (S. Mhr.). See Si. 327.

ಗಿಮಿ gimi. = (ಗಿಱ 2, etc., ದಿಮಿ). — ಗಿಮಿಗಿಮಿ ತಿರುಗು. To turn round and round, and make one's self giddy, as in play (S. Mhr.).

ಗಿರ್ gir. = ಗೀರ್. *Speech.* 2, *the goddess of speech, Sarasvatî.*

ಗಿರ gira. (gira). (fr. ಕಿಱು 1?). = ಗಿದ್ದ. — ಗಿರಕಾಲು. $\frac{1}{16}$, the sixteenth part (My.). — ಗಿರಪಾವು. dupl. ¼ or the fourth part of a measuring seer (S. Mhr.). 2, $\frac{1}{16}$ of a seer (My.).

Digitized by Google

ಗಿರ gira. = ಗಿರೆ. (My.).

ಗಿರಕೆ girakĕ. A machine for separating the seeds of cotton (Mhr., R.; *cf.* ಕಿಱಕು).

ಗಿರಗೆ giragĕ. = ಗಿರಿಗೆ. The ankle (My.; Tĕ. ಗಿರಗೆ; *cf.* ಘುಟಿಕೆ).

ಗಿರಣಿ giraṇi. = ಗಿರ್ಣಿ. (S. Mhr.).

ಗಿರಣಿ giraṇi. A cotton-press (Mhr.). 2, a jenny and the manufactory where it is used (S. Mhr.).

ಗಿರದೆ giradĕ. A small and circular cushion (S. Mhr.; Mhr., H. ಗಿರದೀ).

ಗಿರನ್ತ giranta. Tbh. of ಗ್ರನ್ಥ. (S. Mhr.).

ಗಿರಬ್ದಾರಿ girabdâri. Distress, penury (My.; Mhr., H.); fate (My.).

ಗಿರಸ್ತ girasta. Tbh. of ಗೃಹಸ್ಥ. (S. Mhr.).

ಗಿರಾಕಿ girâki. A purchaser; customers (C.; Mhr. ಗಿಹಾರ್ಯಿಕ, *i. e.* Sk. ಕ್ರಾಯಕ; B. 3, 103; 4, 62; 5, 116). 2, salable, in request, dear in price (My.; Br., H.).

ಗಿರಾಗತಿ girâgati. (Tbh. of ಗೃಹಗತಿ). One's private affairs (S. Mhr.).

ಗಿರಾಚಾರ girâcâra. Tbh. of ಗ್ರಹಚಾರ. (My.).

ಗಿರಾದಿ girâdi. Lattice, battlement (T., M. ಕಿರಾದಿ; Portuguese *grade;* R.).

ಗಿರಾಯಿಸು girâyisu. = ಗೇರಾಯಿಸು, q. v. (My.).

ಗಿರಾಸ್ತ girâsta. = ಗಿರಸ್ತ. (My.).

ಗಿರಿ giri. 1. *Swallowing* (= ಗಿಲಿ). 2, *a mountain,* one of the seven (or eight) chief mountains (ಬೆಟ್ಟ Śm. 88). 3, the number seven (Ĉh.). 4, venerable, respectable. — ಗಿರಿ ಗಿರಿ. *rep.* (Bp. 19, 48).

ಗಿರಿ giri. 2. An affix denoting office, business, profession (Mhr., H.), *e. g.* in ಗುಮಾಸ್ತ-, ದಿವಾಣ-, ಮುನಿಷೀ-, ಸಿಪಾಯಿ-, etc.

ಗಿರಿಕರ್ಣಿ giri-karṇi. *The plant Clitoria ternatea* Lin. (ವಿಷ್ಣು ಕ್ರಾನ್ತಿ G.).

ಗಿರಿಕರ್ಣಿಕೆ giri-karṇikĕ. = ಗಿರಿಕರ್ಣಿ. (Sk.). 2, a species of Achyranthes (kinihî) with white blossoms (Sk.; ಫಲರಾಜಿತ, ದಿಜ್ಞ Mr. 113, o. rs. ಪ್ರಾವರಾಜಿತ, ಪಾರಾಜಿತ). — ಗಿರಿಕರ್ಣಿಯ ಬಳ್ಳಿ. A climbing herb with large blue or white flowers, growing in hedges, Clitoria ternatea L. (St. & Pl.).

ಗಿರಿಕೆ girikĕ. *A mouse, a small rat.* See ಚಿಟ್ಟಿಲಿ.

ಗಿರಿಗಟ girigaṭa. Tbh. of ಗಿರ್ಗಟ (or ಗೀ-, Śmd. 336).

ಗಿರಿಗೆ girigĕ. = ಗಿರಗೆ (My.).

ಗಿರಿಜ giri-ja. Mountain-born; a mountain-born man, mountaineer. 2, *talc.* 3, *red chalk;* bitumen; iron.

ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣ girijâ-kalyâṇa. The title of a Kannaḍa poem in pure ĉampû by Hampĕ's Harîśvara (in v. 31 Harîśvara introduces Kêśavarâja's ಬಿರು and ಕುಳ).

ಗಿರಿಜಾಕಾನ್ತ girijâ-kânta. Śiva. 2, a certain metrical foot (Ĉh.).

ಗಿರಿಜಾತೆ giri-jâtĕ. Pârvatî. (Ĉh. v. 10; Ĉt. II, 1).

ಗಿರಿಜಾನಾಥ girijâ-nâtha. = ಗಿರಿಜಾಕಾನ್ತ, Nos. 1 & 2. (Ĉh.).

ಗಿರಿಜೆ giri-jĕ. ಗಿರಿಜಾ. *Pârvatî, the daughter of Himavant.* — ಗಿರಿಜೆಯರಸ. -ಅರಸ. Śiva (Bp. 54, 44; 61, 77). — ಗಿರಿಜೆಯಾತ್ಮಜ. -ಆತ್ಮಜ. Shaṇmukha (Bp. 38, 63).

ಗಿರಿಜೇನ್ದ್ರ girijâ-indra. Śiva (Mr. 495).

ಗಿರಿಜೇಶ girijâ-îśa. Śiva (ಚಿಷ್ಣು, ಈಶ್ವರ Nn. 38).

ಗಿರಿದುರ್ಗ giri-durga. A hill-fort (Ĉpr. 4, 27).

ಗಿರಿಧನ್ವ giri-dhanva. Śiva (Śśv. 4, 122).

ಗಿರಿಧರ giri-dhara. Kṛishṇa (My.). 2, Vishṇu in the form of a tortoise (My.).

ಗಿರಿಮಲ್ಲಿಕೆ giri-mallikĕ. *The plant Wrightia antidysenterica* R. Br. 2, a kind of jasmine.

ಗಿರಿಮಲ್ಲಿಗೆ giri-malligĕ. Tbh. of ಗಿರಿಮಲ್ಲಿಕೆ. (ಶಕ್ರ Mr. 517, Nn. 80; ವಿಜಕಿಲ 80; Ĉpr. 4, 45).

ಗಿರಿರಾಜ giri-râja. The Himâlaya (Grj. 2, 63).

ಗಿರಿರಿಪು giri-ripu. Indra (Mr. 41).

ಗಿರಿವ್ರಾತನಾಥ giri-vrâta-nâtha. = ಗಿರಿರಾಜ. (Grj. 3, 2).

ಗಿರಿಶ giri-śa. = ಗಿರಿಸ. Inhabiting mountains: *Śiva.*

ಗಿರಿಶಂ giri-śaṁ. The metrical foot ◡ ◡ — (Ĉh.).

ಗಿರಿಶೃಂಗ giri-śringa. The peak of a mountain; — Gaṇêśa. (R.).

ಗಿರಿಸ girisa. Tbh. of ಗಿರಿಶ (Śmd. 335).

ಗಿರಿಸಾನು giri-sânu. *Table-land* (ಪೀಟ, ಬೆಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲ್ Nn. 23).

ಗಿರಿಸಾರ giri-sâra. *Iron.*

ಗಿರಿಸುತೆ giri-sutĕ. = ಗಿರಿಜೆ. (ಶಕ್ತಿ, ಪಾರ್ವತಿ Nn. 60).

ಗಿರೀಶ giri-îśa. *Śiva.* 2, the Himâlaya.

ಗಿರೀಶ್ವರ giri-îśvara. = ಗಿರೀಶ. (Bp. 61, 46).

ಗಿರೆ girĕ. = ಗಿರ್, ಗಿರ, ಗೀರ್. (Śmd. 107).

ಗಿರೇಬಾಜ girêbâja. A variety of the domestic pigeon, a tumbler (B. 3, 114; H.).

ಗಿರ್ಯಾಣ giryâṇa. Tbh. of ಗ್ರಹಣ. (S. Mhr.).

ಗಿಱ್ giṟ. To conceive, to think; to imagine, to take for (ಪರಿಭಾವಿಸು Śmd. Dh.). P. p. ಗೆತ್ತು (Ĉpr. 2, 47; 5, after 39; Abh. P. 7, 96; 10, 6). ಗೆತ್ತಂ, ಗೆತ್ತರ್ (Śmd. 282. 287). ಗೆತ್ತುದು (ಪರಿಭಾವಿಸಿದುದು Ĉt. II, 102). ಪಗಲನ್ತಿದರ್ ಅಚ್ಚವೆಳ್ದಿಂಗಳವೆನ್ ಇನಕಿರಣಶ್ರೇಣಿ ಗೆತ್ತು (Śmd. 134). ಮುಗಿಲಂ ಮಾಱಾನೆ ಗೆತ್ತಂ (282. 287, o. r. ಗೆತ್ತರ್). ತಮ್ಮ ನಣ್ಬರಂ ಪಗೆವೆಡೆ ಗೆತ್ತು (Abh. P. 5, 4). See Rśv. 1, after 135; 5, 41; 5, after 55; 6, 20; 6, after 24; 9, 29; 11, 18.

ಗಿಱ giṟa. 1. = ಗಿಜ್ಜಿ, q. v., ಗಿಱ್ 2. — ಗಿಱಕಿಱಿಸು. = ಗಿಜ್ಜಿ-. (ತೀಕ್ಷ್ಣ Kk. 50, o. r. ಗಿಱ್ಗಿಱಿಸು).

ಗಿಱ giṟa. 2. = (ಗಿಮಿ), ಗಿಱ್ 1, etc. (Mhr. ಗಿರಗಿರಣೀಂ, to whirl, go round; *cf.* ಗಿಜ್ಜಿನೆ). — ಗಿಱ ಗಿಱ. rep. = ಗಿಱ ಗಿಱನೆ. (My.; Tĕ.). — ಗಿಱ ಗಿಱನೆ. In a whirling, going round manner (used of the head, persons, etc., My.). — ಗಿಱಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To go round (as the head from biliousness, My.).

ಗಿಱಕಿ giṟaki. = ಗಿಱಕೆ, etc. (My.).

ಗಿಱಕು giṟaku. 1. (fr. ಕಿಱ್). The state of being strait, as a gate (S. Mhr.); that of being firmly fixed, that of being to be opened with great difficulty, as a door (S. Mhr.); that of being close, pressing, etc., as a crowd (S. Mhr.). (Tĕ. ಕಿರಿ, to be tight; M. ಕಿಱ್, to resist, insist on).

ಗಿಱಕು giṟaku. 2. = ಕಿಱುಕು, etc., ಗಿಱಿಕಿ 1, ಗಿಱುಕು. — ಗಿಱಕೆನ್ನು. -ಎನ್ನು. To creak, as a door. (My.; M. ಕಿಱ್, to creak as a door).

Digitized by Google

ಗಿಱಕೆ girakĕ. = (ಗಿಱ್ಕೆ), ಗಿಱಕಿ, ಗಿಱುಕಿ 2, ಗಿಱುಕೆ. Whirling, going round (C.; Tĕ. ಗಿರುಕ್ಕನೆ, round and round: whisking). — ಗಿಱಕೆ ಹೊಡೆ. To tumble or turn over in flight, as a pigeon (My.).

ಗಿಱಿ giri. 1. = (ಗಿಱ್ರು), ಗಿಱ 2, ಗಿಱು 1, ಗಿಱ್ 1. Whirling, going round; a whir, a whirring, buzzing, whizzing sound. — ಗಿಱಿಗಟ್ಟಿ. A kind of rattle-box (My.). — ಗಿಱಿಗಿಱಿ. rep. (T. ಕಿಱುಕಿಱು). — ಗಿಱಿಗಿಱಿಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. An unsteady, vicious eye (My.). — ಗಿಱಿಗಿಱಿಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To strike with the sound of girigiri. ಗಿಡಗನ ಎಱಕೆಯ ಪುಟದ ಗಿಱಿಯ ಆನ್ದದಲಿ ಗಿಱಿಗಿಱಿಗುಟ್ಟಿದನು ಭೀಮ (Bh. 3, 13, 34). — ಗಿಱಿಗಿಱಿ ತಿರುಗು. To turn round with speed, as children in play (C.).

ಗಿಱಿ giri. 2. = ಗಿಱ 1. — ಗಿಱಿಗಿಱಿನೆ. = ಗಿಱಿತಿಱಿನೆ, q. v.

ಗಿಱಿಕಿ giriki. 1. = ಗಿಱುಕು 2, etc. — ಗಿಱಿಕಿಮೆಟ್ಟು. = ಕಿಱಿಕಿಜೋಡು. (My.).

ಗಿಱಿಕಿ giriki. 2. = ಗಿಱಕೆ, etc. (My.). — ಗಿಱಿಕಿ ಹೊಡೆ. To turn round as a spinning-top (My.).

ಗಿಱಿಕೆ girikĕ. = ಗಿಱಕೆ, etc. (C.). **2,** a child's toy: a wheel that turns on a string (My.; Mhr. ಗಿರಕೀ).

ಗಿಱು giru. 1. = ಗಿಱಿ 1, etc. — ಗಿಱುಗಿಡಿ. -ಕಿಡಿ. A whirling spark. ಸುರಿವ ಗಿಱುಗಿಡಿಗಳ ತುಷಾರಂ (J. 8, 39).

ಗಿಱು giru. 2. = ಕಿಱ 2, etc. Creaking. (Tĕ. ಕಿಱ್ಱು). — ಗಿಱುಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. = ಕಿಱುಗುಟ್ಟು No. 2. To creak, as a door (My.).

ಗಿಱುಕು giruku. = ಗಿಱಕು 2, etc. Creaking; the noise of a rushing wind. — ಗಿಱುಕೆನ್. -ಎನ್. Rushing wind to emit its peculiar noise (Bp. 26, 30).

ಗಿಱುಗಟೆ girugaṭĕ. (ಗಿರುಗಟೆ). (= ಗಿರಿಗಟ, ಗಿರ್ಗಟ, ಗಿರ್ಗಟೆ). A sort of castanets. (Tĕ. ಗಿಡಿಗಿಲ್ಲು, ಗಿಲಿಗಿಟಲು, ಗಿಲ್ಲಿಟಲು; see s. ಗಿಡಿ 2). ಗಿಱ್ಱೆವ್ವು ಗಿಱುಗಟೆ (Rŝv. 6, after 11). See ಪೊಂ-. **2,** a child's turning-rattle (My.). — ಗಿಱುಗಟೆಯ ನವಲಾಯಿದೇವ. N. (Bp, 58, 10).

ಗಿಱುಗಟ್ಟೆ girugaṭṭĕ. = ಗಿಱುಗಟೆ No. 2. (My.).

ಗಿಱ್ಱ girra. = ಗಿಱ 1, etc. — ಗಿಱ್ಱತಿಱ್ಱನೆ. Quickly (ಶೀಘ್ರ Ŝmd. 391; Ŝm. 61).

ಗಿಱ್ಱನೆ girranĕ. With a whirl. ತ್ವರಿತದಿಂ ಗಿಱ್ಱನೆ ತಿರಿಗಿ (Bp, 17, 17). *Cf.* ಗಿಱ 2.

ಗಿಱ್ಱು girru. A sound in imitation of that of the girugaṭĕ. — ಗಿಱ್ಱೆನ್. -ಎನ್. To emit that sound. See Rŝv. s. ಗಿಱುಗಟೆ.

ಗಿಱ್ gir. 1. = ಗಿಱಿ 1, etc. ತಲೆ ಗಿಱ್ or ಗಿಱ್ಗಿಱ್ ಎನ್ದು ತಿರುಗುತ್ತದೆ (My.).

ಗಿಱ್ gir. 2. = ಕಿಱ 2, etc. — ಗಿಱ್ ಎನ್ನು. ಗಿಱ್ಗಿಱೆನ್ನು. To creak (as wheels, doors, or shoes, My.).

ಗಿರ್ಗಟ girgaṭa. (ಗಿಱ್ಗಟ). = ಗಿರಿಗಟ (Ŝmd. 336; there is no such Sk. word), ಗಿಱ್ಗಟೆ, (ಗಿಱುಗಟೆ). A kind of a not well-sounding musical instrument (Ŝmd. 75. 76).

ಗಿರ್ಗಟೆ girgaṭĕ. = ಗಿಱ್ಗಟ. (Ŝmd. 76 Cm.).

ಗಿಱ್ದ girda. (girda). = ಗಿದ್ದ, etc. (C.).

ಗಿರ್ವನ್ದಿ girvandi. (ಶಂಕು Ŝmd. 335 Cm.).

ಗಿಲ್ gil. = ಗಿಲ, etc., ಘಲ್. A sound in imitation of tinkling, chinking, jingling, clanking, or rattling (M. ಕಿಲುಗಿಲ, tinkling, rattling, loud laughter, *cf.* ಕಿಲ; ಚಿಲಿ, to rattle, etc.). — ಗಿಲ್ಗಿಲ್. rep. The sound emitted by the gĕjjĕ (C.).

ಗಿಲ gila. = (ಕಿಲ್), ಗಿಣಿ 1, ಗಿಲ್, ಗಿಲಿ 1, (ಗಿಲಿಲ್), ಗಿಲು, (ಗಿಲುಟ 2, etc.). A sound in imitation of rattling, etc. — ಗಿಲಗಂಚಿ. = ಗಿಲಿಗಂಚಿ. (Z.).

ಗಿಲ gila. Swallowing. See ತಿಮಿಂ-.

ಗಿಲಕು gilaku. = ಗಿಣಿಕೆ, ಗಿಲ, etc., ಗಿಲುಕು. Tinkling, rattling, etc.; a jingle. — ಗಿಲಕು ಗಿಲಕು. rep. The sound emitted by the gejjĕ (C.). — ಗಿಲಕುಮರ. = ಗಿಲಗಂಚಿ, ಗಿಣಿಗಿಣಿಕೆ, etc., ಗಿಜಿಗಿಡ. (ಘಣ್ಟಾರವೆ, ಶಣಪುಷ್ಪಿಕೆ Si. 148; Tĕ. ಗಿಲುಕಜಟ್ಟು).

ಗಿಲಕೆ gilakĕ. = ಗಿಲಿಕೆ, etc. (My.).

ಗಿಲನ gilana. Swallowing. See ನುಂಗು, ನೊಣೆ.

ಗಿಲಾಯ gilâya. = ಗಿಲಾಯಿ, ಗಿಲಾವು. A composition of lime (or ಕೆಮ್ಮಣ್ಣು), water and sand, plaster (S. Mhr.; Mhr., H. ಗಿಲಾವಾ).

ಗಿಲಾಯಿ gilâyi. = ಗಿಲಾಯ. (C).

ಗಿಲಾವು gilâvu. = ಗಿಲಾಯ. (My.; Br. ಗಿಲಾಬು, ಗಿಲಾಬಿ).

ಗಿಲಿ gili. 1. = ಗಿಲ, etc. — ಗಿಲಿಗಿಜಗಿಡ. = ಗಿಲಿಗಂಚೆ, ಗಿಜಿಗಿಡ, etc. (St. & Pl.). — ಗಿಲಿಗಂಚೆ. = ಗಿಲಿಗಿಜಗಿಡ, ಗಿಲಗಂಚಿ, etc., ಗಿಲಕುಮರ. A herb or low shrub, Crotolaria verrucosa, also Crotolaria refusa (Z.; ಘಣ್ಟಾರವೆ, ಶಣಪುಷ್ಪಿಕೆ Si. 148). 2, a child's rattle-box (S. Mhr.).

ಗಿಲಿ gili. 2. Fear (My.; Tĕ.; T. ಕಿಲಿ; M. ಕಿಲ್ಲು, doubt. T. ಕಿಡುಗಿಡು, M. ಕಿಡುಗಿಡ, tremor; T. ಕಿಡಿಲ, tremor; *cf.* ಸೆದೆ). ಆವನಿಗೆ ಗಿಲಿ ಹಿಡಿಯಿತು (My.).

ಗಿಲಿ gili. = ಗಿರಿ 1.

ಗಿಲಿಕೆ gilikĕ. = ಗಿಲಕೆ, ಗಿಲಿಗಂಚೆ No. 2, ಗಿಲ್ಕೆ. A child's rattle-box (My.; Bp. 29, 4; Tĕ. ಗಿಲಕ, ಗಿಲುಕ; T. ಕಿಲುಕು).

ಗಿಲಿತ gilita. *Swallowed; eaten.*

ಗಿಲಿಬಿಲಿ gilibili. (= ಕಿರಿಕಿರಿ). Trouble, annoyance (S. Mhr.).

ಗಿಲಿಲ್ gilil. = ಗಿಲ, etc. — ಗಿಲಿಲೆನ್. -ಎನ್. To rattle (Bp. 29, 4).

ಗಿಲೀಟು gilîṭu. (Gilt): the state of being covered with gold or silver or plated (My.).

ಗಿಲು gilu. = ಗಿಲ, etc. — ಗಿಲುಗಿಲು. = ಗಿಲ್ಗಿಲ್. (C.).

ಗಿಲುಕು giluku. = ಗಿಲಕು, etc.. The sound emitted by a child's rattle-box (My.; Tĕ.). — ಗಿಲುಕುಗಿಲುಕೆನ್ನು. -ಎನ್ನು. To rattle (My.).

ಗಿಲ್ಕೆ gilkĕ. = ಗಿಲಿಕೆ, etc. (My.).

ಗಿಲ್ಲಾ gillâ. A complaint; slander (S. Mhr.; Mhr., H., Br.).

ಗಿಸಿ gisi. — ಗಿಸಿ ಗಿಸಿ. rep. Willfully, with self-will. ಗಿಸಿ ಗಿಸಿ ಹೋಗು (S. Mhr.).

ಗಿಸು gisu. = ಕಿಸು 3, (ಕಿಸು). — ಗಿಸುಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To whisper (My.).

ಗಿಳಿ giḷi. = ಗಿಣಿ 2. A parrot (ಕೀರ, ಶುಕ Hlâ.; Nr.; Mr. 171; Si. 174; ಪಣ್ಡಿತವಕ್ಕಿ, ಕನ್ನಡವಕ್ಕಿ Ŝmd. II; ಕನ್ನಡವಕ್ಕಿ, ಪುರುಳಿ, ಪಣ್ಡಿತವಕ್ಕಿ Ŝm. 28; Kk. 24; ಜಾನಾಚಾರ್ಯ, ಕನ್ನಡವಕ್ಕಿ

Digitized by Google

Ct. II, 83; ತುಳ Nn. 6. 10. 23. 153; ಶಂ, ಕೀರ 7; C.). ಗಿಳಿಯ ಎದೆಂತೆಯ ಬಣ್ಣ (ಹರಿಣಿ Hlâ.). ಗಿಳಿಯ ಹಿಣ್ಣು (Šmd. 161). ಗಿಳಿಯ ಸಾಕಿ, ಬೆಕ್ಕಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ (Prv.). See Šmd. 110. 230. 231; Bp. 37, 54; 42 sum.; 42, 39; 45, 43; Bh. 1, 5, 7; Č. Bp. 11, 9; Râv. 2,35. 37. 38; J. 3,11; 17,25; 28,36; 29,46; ಪೆಣ್-. — ಗಿಳಿದಾಳಿ. -ತಾಳಿ. A tâḷi or padaka on which is the figure of a parrot (My.; V. 4, 36). — ಗಿಳಿದೇರ. -ತೇರ. Whose vehicle is a parrot: Kâma (ಮನ್ಮಥ Kk. 8; Šm. 7). — ಗಿಳಿಮರಿ. -ಮರಿ. A young parrot (ಪುರುಳಿ Ct. I, 28, o. r. ಗಿಱಿ-). — ಗಿಳಿವಾತು. -ವಾತು. The prate of a parrot (ತೊಣ್ಣುಗೆವದುದು Kk. 24; Šm. 29). — ಗಿಳಿವಿಣ್ಣು. -ವಿಣ್ಣು. A flock of parrots. (J. 3, 5. 7; 8, 4).

ಗೀ gi. (= ಗಿ). (C.; Tĕ.), *e. g.* ಭಾಷೆ ಗೀಪೆ (Bp. 22, 48), ದಾಸೆ ಗೀಸೆ (36, 15), ಓದು ಗೀದು (53, 61).

ಗೀಕು giku. = ಕೆರಕು, (ಗಿಚು 1). To scrape or scratch, etc. (Tĕ.; T. ಚೀಕ್ಕು; M. ಕೀಱು, ಚಿಕ್ಕು; R.).

ಗೀಂಕಾರ giṅ-kâra. ಘೀಂ-. The roaring of an elephant (My.; Tĕ. ಘೀಂಕಾರಮು). ಗಜಘೀಂಕಾರ (ಬೃಂಹಿತ, ಆನೆಗಳ ಕೂಗು Si. 295).

ಗೀಚಲು gicalu. (= ಗಿಚು 2). — ಗೀಚಲು ಬಾಚಲು. = ಗೀಚು ಬಾಚು. (My.).

ಗೀಚು gicu. 1. = ಕೀಱು 3, ಗೀಕು, ಗೀಜು 1, ಗೀಱು 1. To scrape or scratch; to scrawl, to scribble (My.); to draw a line or lines over with a pen (C.); to scratch out, to erase (My.); to draw lines or furrows; to lance a tree in order to extract its milky juice (My.; Tĕ.). ನೇಗಲುಗಳಿನ್ದ ಗೀಚಿದ ಪಟ್ಟ ಸಾಲು (ಸೀತೆ Si. 303).

ಗೀಚು gicu. 2. = (ಕೀಱು 3), ಗೀಱು 2. A scratch, a line made with a chisel, a pen, etc. (My.); scrawling; a furrow (My.). — ಗೀಚು ಬಾಚು. reit. Scrawl, scribble (My.).

ಗೀಜಗ gijaga. = ಗೀಜುಗ. The bottle-bird (from the shape of its nest being like a bottle or retort), Ploceus baya (C.; Tĕ. ಗಿಜಗಾಡು, ಗಿಜ್ಜ-). See Bh. 1, 20, 53; Šsv. 3, 33.

ಗೀಜು giju. 1. = ಗೀಚು 1. To draw a line or lines over with a pen (S. Mhr.).

ಗೀಜು giju. 2. = ಕೀಸರು. Rheum of the eye (My.; ದೂಷಿಕೆ, ಕಣ್ಣಿನ ಪಿಸ್ಲು Si. 206). ಕಣ್ಣ ಗೀಜು (ಕಿಟ್ಟ 205).

ಗೀಜುಗ gijuga. = ಗೀಜಗ. (My.; ಮುಂಜಿಕ್ಷಯ Mr. 175, o. r. in two MSS. ಮುಂಜ-, and in three MSS. ಗೀಜುಗ; Si. 172 wrongly = ಖಂಜರೀಟ, etc.).

ಗೀಟಿಸು giṭisu. = ಗಿಟ್ಟಿಸು. (My.).

ಗೀಟು giṭu. 1. = (ಗೀಚು 2), ಗೀಱು 2. A line, a stroke (ಮಾತ್ರೆ, ರೇಖೆ Nn. 157; C.; Tĕ. ಕೀಟ್ಟು, ಗೀತ, ಗೀರ, ಚೀರ; T. ಕೀಱ್ಟು; Mr. ಚೀರ್; Sk. ಚೀರ). — ಗೀಟಾಟ. -ಆಟ. Hop-scotch (My.).

ಗೀಟು giṭu. 2. = ಗಿಟ್ಟು, etc. (My.).

ಗೀತ gita. Sung, chanted; *singing; a song* (ವರ್ಣ, ರಾಗ Nn. 71); a sacred song or poem. 2, N. of a metre (Čh.). See Nn. s. ಮುಂಗುಲಿ.

ಗೀತಕ್ರಮ gita-krama. The arrangement of a song; *praising, praise.*

ಗೀತಾಭಾಷ್ಯ gitâ-bhâshya. A commentary on the bhagavadgîtâ (My.).

ಗೀತಿ giti. Singing; a song; a kind of song or metre (ನಾಟ, ಗೀತ, ಗೀತಿವಿಧ Nn. 128). See ಸಂ-; Čpr. 2, 55.

ಗೀತಿಕೆ gitikĕ. A short song; a name of three different metres (Čh.).

ಗೀತೆ gitĕ. ಗೀತಾ. A song or poem. 2, N. of a metre (Čh.). 3, the bhagavadgîtâ (J. 28, 13).

ಗೀಥೆ githĕ. Singing; a song. See ಉದ್-.

ಗೀಬು gibu. A house, an abode (S. Mhr.; Tĕ. ಗೀಮು).

ಗೀರ್ gir. = ಗಿರ್. (Šmd. 107).

ಗೀಱು giṟu. 1. = ಕೀಱು 3 q. v., ಗೀಚು 1, etc., (ಗೋಱು 1). To scrape, to scratch (Bh. 1, 6, 6; My.; *cf.* ಚವರು); to scrape off, as butter from the hand with one's teeth (S. Mhr.); to scrape or rub off with the hand, as orts sticking to a table, etc. (C.); to draw, to draw lines or streaks. ರೇಖೆಯೆರಡು ಅಷ್ಟದೋಱಿದ್ ಬೇಳೆ, ಅದಱಿಂ ಹಿನ್ದೆ ರೇಖೆ ಗೀಱಿ ಇರೆ ಪಾಗಂ (Mr. 356).

ಗೀಱು giṟu. 2. = ಗೀಟು 1, (ಗೋಱು 2, ಬಾಱು). A scratch or its mark (C.); a line, a streak, a stripe, a groove (C.). — ಗೀಱಂಚು. -ಅಂಚು. A stripe-like, fine border of a cloth (C.). — ಗೀಱು ಚಿಪ್ಪು. A shell with stripes (C.). — ಗೀಱು ಬಳೆ. = ಗೀಱುಬಳೆ. (C.). — ಗೀಱು ಬೊಗರಿ. A spinning top with grooves (C.). — ಗೀಱು ಸಿಪ್ಪು. = ಗೀಱು ಚಿಪ್ಪು. (G.). — ಗೀಱುಗನ್ಧ. Streaks of sandal on the body (C.); a streak of sandal on the forehead (My.). — ಗೀಱುನಾಮ. A perpendicular sectarian line on the forehead made with gôpi (C.). — ಗೀಱುಬಳೆ. A fluted gold bracelet (C.; ಅವಾಪಕ, ಪಾರಿಹಾರ್ಯ Si. 219). — ಗೀಱುಬಾಱು. dupl. = ಗೀಱುಗನ್ಧ. (C.).

ಗೀಱು giṟu. 3. = ಜೀಱು. — ಗೀಱುಂಡೆ. = ಜೀಱುಂಡೆ. The carpenter or mole cricket (My.).

ಗೀರ್ಣ girṇa. 1. Praised. See ಅಭಿ-, ಸಂ-.

ಗೀರ್ಣ girṇa. 2. Swallowed.

ಗೀರ್ಣಿ girṇi. *Swallowing.*

ಗೀರ್ವಾಣ gir-vâṇa. *A god, a deity.*

ಗೀರ್ವಾಣನಾಥ girvâṇa-nâtha. Indra. 2, a Jaina saint or divinity (ಅರುಹ Mr. 23).

ಗೀರ್ವಾಣನಿಕೇತನ girvâṇa-nikêtana. Heaven (ಸ್ವರ್ಗ Nn. 5).

ಗೀರ್ವಾಣಭಾಷೆ girvâṇa-bhâshĕ. Samskṛita. (My.).

ಗೀರ್ವಾಣಿ girvâṇi. A divine woman; Sarasvatî. (Nn. 2).

ಗೀಷ್ಪತಿ gir-pati. *The lord of speech: Bṛihaspati.*

ಗೀಳ್ giḷ. = ಗೀಟ್ (Šmd. 1), ಚೀಳ್. A roar, a scream, a yell. — ಗೀಳಿಡು. -ಇಡು. To roar, etc. (ಚೀಳಿಡು Kk. 54; Šm. 50; Grj. 10, 74; Râv. 5, 39; J. 20, 36; 28, 39). ಗೀಳಿಟ್ಟಂ (Šmd. 1). — ಗೀಳಿನ್. -ಇನ್. = ಗೀಳಿಡು. (Bp. 22, 16. 31). ಮತ್ತೇಭ ಗೀಳಿನ್ದು ಧರೆಗೆ ಬೀಱಲು (Râghô. 17, 69).

ಗೀಳು giḷu. 1. (= ಕೀಱು 1?). — ಗೀಳು ಮಾಡು. To disesteem, to dishonour (S. Mhr.).

Digitized by Google

ಗೀಳು gil̤u. 2. (= ಸೀಳು). To rend (v. t.), as cloth (My.).

ಗೀಲ್ gil. = ಗೀಳ್ (Šmd. I). — ಗೀಲ್ಪಡು. = ಗೀಳಿಡು. ಗೀಲ್ಟಂ (Šmd. I).

ಗು gu. 1. = ಕು 1. An affix for the formation of nouns, *e. g.* ಬೆಳಗು, ಪೊಡಗು, ಪೆಡಗು, ಮೇಗು, ಕೆಳಗು (Šmd. 145. 198. 206. 209), and of verbs (see Šmd 305, seq.).

ಗು gu. 2. = ಕುಂ 1, etc., *e. g.* ಬಗೆಗು, ನೆಗಲ್ಗು (Šm. 10), ಪರ್ಗು (11), ಸಲ್ಗು (13), ಎಸೆಗು (14), ಬರೆಗು (81). See Bp. 1, 25. 26; 14, 17.

ಗುಂ guṁ. 1. = ಕುಂ, etc. (Šmd. 266. 267; 54. 55).

ಗುಂ guṁ. 2. An imitative sound (*cf.* ಗುಡು). — ಗುಂ ಗುಂ. The sound of buzzing in the ears, singing of the ears (My.).

ಗುಂಯಿ guṁyi. = ಕೊಂಯಿ. An imitative sound: whizzing, buzzing. — ಗುಂಯಿ ಗುಂಯಿ. rep. The sound emitted by some insects, especially by the musquito and gungi (C.; B. 2, 44).

ಗುಕ್ guk. An imitative sound: hooting (*cf.* ಗೂ). 2, the sound produced by cuffing. ಗುಕ್ಕೆನ್ನುವ ಹಾಗೆ ಗುದ್ದಿದನು (My.). — ಗುಕ್ ಗುಕ್. rep. The hoot of the owl (S. Mhr.; Mhr. ಘುಘು).

ಗುಕಾರ gu-kâra. The syllable ಗು (Šmd. 274 Cm.).

ಗುಕ್ಕು gukku. 1. To draw a deep breath whilst speaking, so that a faltering of speech takes place (S. Mhr.; Tĕ. ಗುಕ್ಕೆ, ಗ್ರುಕ್ಕೆ, drawing in the breath, a single inspiration or breathing; ಕುಟ್ಟು, to draw a deep breath, to groan, to snore, see ಕುಟುಕೆ; T. ಕೊಟುಕ್ಕೈ also: breath). — ಗುಕ್ಕ ಮಾತಾಡು. To speak in a faltering manner (S. Mhr.).

ಗುಕ್ಕು gukku. 2. = ಗುಟುಕು. Drawing a deep breath and emitting an inarticulate, suppressed sound. — ಗುಕ್ಕೆನ್. -ಎನ್. To emit a half suppressed sound. ಗುಕ್ಕೆನ್ನದೇ ಮಿಕ್ಕೆನ್ನದೆ, ಉಸುರ್ ಅಡಗಿ (Bp. 54, 81).

ಗುಕ್ಕು gukku. 3. (= ಗುಕ್ಕು 2?). Palpitation of the heart (ಎದೆಹಾರು Šm. 79).

ಗುಕ್ಕು gukku. 4. A mouthful (ತುತ್ತು Šm. 79; Tĕ. ಗುಕ್ಕೆ, a gulp, mouthful; Sk. ಗುಡಕ, a ball; a mouthful; *cf.* ಗುಟುಕು, ಗುಳುಕು). See ಕಿಯ್-.

ಗುಗ್ಗರಿ guggari. 1. = ಗುಗ್ಗುರಿ 1, ಗುಗ್ರಿ. Grain boiled whole or half dressed, and seasoned (C.; Tĕ. plural ಗುಗ್ಗಿಳ್ಳು; Mhr. ಘುಗರೀ; T. ಕುಣ್ಡಲ್). ಬನ್ನಿ ಬೆಳಗವು ಕೂಡಿ, ಹೊಸ್ತಿ, ಜೋಗಳ ಪಾಡಿ, ಹಿಸ್ತೆ ಸತ್ತವರ ಹೆಸರಿಟ್ಟು, ಗುಗ್ಗರಿ ತಿನ್ದು, (ಕೂಸಂ) ತೂಗುವರು (Sp.). — ಗುಗ್ಗರಿಕಸ. An annual weed, Hedyotis aspera D. C.; also H. corymbosa L. (Z.).

ಗುಗ್ಗರಿ guggari. 2. (fr. ಕುದು 3). = ಗುಗ್ಗುರಿ 2, ಗುಗ್ಗುರು, ಗುಂಗುರು 1. (C.). — ಗುಗ್ಗರಿಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To become erect, as the hair of the body (My.).

ಗುಗ್ಗರಿ guggari. 3. The state of being shrunk (*cf.* ಕುಕ್ಕುರಿಸು). — ಗುಗ್ಗರಿಗೋಲು. -ಕೋಲು. A mode of punishing boys at school, putting the hands under the legs and bringing them up over the knees, where they are tied and a stick is put under the knot between the wrists so as to cross the knees (My.).

ಗುಗ್ಗಳ guggal̤a. = ಗುಗ್ಗುಲು. Bdellium; a powder made of it (C.; Bp. 27, 11; 47, 16). — ಗುಗ್ಗಳಕಲಿಯನಾರ್. N. (Bp. 27, 14).

ಗುಗ್ಗಿಳ guggil̤a. = ಗುಗ್ಗುಲು. — ಗುಗ್ಗಿಳದ ಗಿಡ. (ಗುಗ್ಗುಲು, etc. Si. 129, *only* Si.).

ಗುಗ್ಗುರಿ gugguri. 1. = ಗುಗ್ಗರಿ 1. (ಸಣ್ಣ Mr. 375, one MS. ಗುಗ್ಗರಿ, one MS. ಕಣ್ಣ, and another one ಕಣ್ಣ; ಅವಕ್ಕ, ಪೌಳಿ, ಅಘ್ಯೂಪ Si. 314 sic!; My.; Dp. 38, 2). ಮದ್ಯವ ಸೇವಿಸುವಾಗ ಮೆಲುವ ಗುಗ್ಗುರಿ (ಅವದಂಶ Nr.).

ಗುಗ್ಗುರಿ gugguri. 2. = ಗುಗ್ಗರಿ 2. Curling, a curl; becoming erect, bristling, as the hair of the body. See ಗಲ್ಲ-.

ಗುಗ್ಗುರು gugguru. = ಗುಗ್ಗರಿ 2. — ಗುಗ್ಗುರುಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ. -ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ. The act of becoming erect or bristling (My.). ಮೆಯ್ಯೊಡಲು ಗುಗ್ಗುರುಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ (ರೋಮಾಂಚ, ರೋಮಹರ್ಷಣ Si. 73).

ಗುಗ್ಗುಳ guggul̤a. = ಗುಗ್ಗುಲು. (My.). — ಗುಗ್ಗುಳದ ಮರ. = ಗುಗ್ಗುಳಮರ. A large timber tree, yielding frankincense or olibanum, Boswellia serrata, var. glabra Roxb. (ಗುಗ್ಗುಲು, ಕೌಶಿಕ, etc. Nr.).

ಗುಗ್ಗುಲು guggulu. = ಗುಗ್ಗಳ, ಗುಗ್ಗಿಳ, ಗುಗ್ಗುಲ, ಗುಗ್ಗುಳ, ಗುಗ್ಗುಳ. *A fragrant gum, Bdellium.* 2, the tree Amyris agallochum. 3, Morunga hyperanthera.

ಗುಗ್ಗುಳ guggul̤a. = ಗುಗ್ಗುಲು. (ಕೌಶಿಕ, ಗುಗ್ಗುಳದ ಮರ Nn. 10; ಕೌಶಿಕ, ಮಹಿಷಾಕ್ಷ Mr. 144; ಕೌಶಿಕ 511; My.). — ಗುಗ್ಗುಳಕಾಯಕ. The profession of a religious mendicant carrying burning bdellium from door to door begging alms (R.). — ಗುಗ್ಗುಳಮರ. = ಗುಗ್ಗುಳದ ಮರ. (St. & Pl.).

ಗುಗ್ಗೆ guggĕ. (= ಕುಟುಗನೆ, etc.). Ear-wax (My.). — ಗುಗ್ಗೆಕಡ್ಡಿ. An ear-pick (My.).

ಗುಗ್ರಿ gugri. = ಗುಗ್ಗರಿ 1. (My.).

ಗುಂಗಾಡ guṅgâḍa. (fr. ಗುಂಯಿ). = ಗುಂಗಾಡಿ, ಗುಂಗಾಣಿ, (ಗುಂಗುರು No. 2). A musquito (S. Mhr.; ಭೃಂಗಾರಿ G.; Mhr. ಗುಂಗಣೇಂ, to buzz, hum, whiz; Sk. ಗುಂಜ, humming).

ಗುಂಗಾಡಿ guṅgâḍi. = ಗುಂಗಾಡ. (My.).

ಗುಂಗಾಣಿ guṅgâṇi. = ಗುಂಗಾಡ. A musquito (My.). 2, a very small thing, a trifle (My.).

ಗುಂಗಿ guṅgi. (The buzzer:) a large black bee, resembling the humble bee (My.). — ಗುಂಗಿಮಾವು. A kind of mango from the seed of which, when broken, sometimes a musquito issues (S. Mhr.; B. 2, 51). — ಗುಂಗೀ ಹುಳು. (C.; ಅರಲುಣಿ, ಅಲರುಣಿ, ಅಲಿ, ಅಡಿಡಿ, ಇನ್ದಿನ್ದಿರ, ಚಂಚರೀಕ, ತುಮ್ಮಿ, ದ್ವಿರೇಫ, ನೀಲಕಣ್ಠ, ಪಡಮೆ, ಬಣ್ಣುಣಿ, ಭ್ರಮರ, ಷಟ್ಪದ, etc. G.; B. 4, 175). — ಗುಂಗೀ ಹುಳುವು. (ಪಲ್ಲ G.).

ಗುಂಗು guṅgu. = (ಕೊಂಗು, ಗುನಿ), ಗುಂಯಿ, ಗೂಗು. The husk of paddy, etc. (My.; *cf.* ಉಬ್ಬಲು, etc.).

ಗುಂಗುರು guṅguru. 1. = ಗುಗ್ಗುರಿ 2, ಗುಜುರು, ಜುಂಜುರು. The state of being curled or tangled (*cf.* ಕುರುಳ್ 1). — ಗುಂಗುರುಕೂದಲು. = ಉಂಗುರು-. Curled hair (My.). — ಗುಂಗುರುದಲೆ. -ತಲೆ. = ಜುಂಜುರುದಲೆ. A head with curled or tangled hair (My.).

Digitized by Google

ಗುಂಗುರು guṅguru. 2. An eye-fly (My.; Mhr. ಘುಂಗ ರಟೀಂ, a sandfly, a midge, a gnat). **2,** a musquito, a gnat (My.). ಅವೆಗೆ ಗುಂಗುರು ಕಾಡಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಗುಚ್ಚು guċċu. = ಗುಜ್ಜು 2 q. v., ಚುಚ್ಚು 3.

ಗುಚ್ಛ guċċha. = ಗುಂಫ, ಗುತ್ಸ. A bundle; a bunch; a tassel; *a bunch of flowers, a cluster of blossoms* (ತೊಂಗಲ್, ಗೊಂ ಚಲ್, etc. Kk. 20; Šm. 24; *cf.* ಕುಚ್ಚು). 2, *a clump of grass; a bush; a thicket* (ಸ್ತಬ, ಮಡಲ್ Hlâ.). 3, *a necklace of thirty-two* (or of seventy) *strings.*

ಗುಚ್ಛಕ guċċhaka. = ಗುತ್ಸಕ. *A cluster of blossoms.*

ಗುಚ್ಛಾರ್ಧ guċċha-ardha. = ಗುತ್ಸಾರ್ಧ. *A necklace of twenty-four strings.*

ಗುಜ guja. = (ಗಜ 3), ಗುಜು, etc. (My.).

ಗುಜರಾಥ gujarâtha. = ಗುಜ್ಜರಾಷ್ಟ್ರ. Tbh. of ಗುರ್ಜರರಾಷ್ಟ್ರ. The district of Gujarât (C.; B. 2, 22; 3, 47; 4, 39).

ಗುಜರಾಥಿ gujarâthi. Belonging to Gujarât; an inhabitant of it (C.; B. 4, 40).

ಗುಜರಾನು gujarânu. A livelihood, subsistance (My.; Mhr., H. ಗುಜರಾಣ).

ಗುಜರಿ gujari. = ಗುಜ್ಜರಿ 1. The evening market (My.; Br.; Mhr.).

ಗುಜಸ್ತ gujasta. = ಗುದಸ್ತ. Past, as a year, etc. (My.; Br.; Mhr., H. ಗುದಸ್ತ).

ಗುಜು guju. = ಕುಜು, etc. A sound in imitation of whispering (C.; Tu.). — ಗುಜುಗುಜಸು. To whisper (Bp. 61, 5; J. 19, 1; Mhr. ಗುಜಗುಜಣೇಂ). — ಗುಜುಗುಜು. Whispering, etc. (ಪಿಸುಗುಸುಪ Bhn. 43; Bp. 40, 62; 58, 64; C.). — ಗುಜುಗುಜುಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. = ಗುಜುಗುಜಸು. (Bp. 55, 3; 56, 11; My.). — ಗುಜುಗುಜು ಮಾತಾಡು. = ಗುಜುಗುಜಸು. (C.). — ಗುಜುಗುಜುವೆನ್. -ಎನ್. = ಗುಜುಗುಜಸು. (Bp. 1, 44; 28, 20). — ಗುಜುಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. = ಗುಜುಗುಜಸು. (My.).

ಗುಜುರು gujuru. = ಗುಂಗುರು 1, etc. (Tu. ಗುಜ್ಜರ್). — ಗುಜುರೇಳ್. -ಏಳ್. To be tangled (Râm. 6, 53, 43).

ಗುಜುಱು gujuṟu. (fr. ಕಿಱು). = ಗುಜ್ಜು 2, ಗುದ್ದು 3. Shortness, smallness. — ಗುಜುಱುಗೊಮ್ಬು. -ಕೊಮ್ಬು. A small branch, a twig. ಮುಳ್ವೆರಸಿದ ಗುಜುಱುಗೊಮ್ಬು (ಕಱಲೆ Šmd. I, o. r. ಗುಜ್ಜ-).

ಗುಜ್ಜ gujja. = ಗುದ್ದ 1, (ಗುಸ್ಸ 2). Shortness, smallness (T. ಕುಂಜ). **2,** ಗುಜ್ಜು 2-ಅ 3, a short man, a dwarf (ಕಿಣ್ಣಿದಂ Šmd. I; ಗಡುಲ, ಕುಬ್ಜ Hlâ.). ಗುಜ್ಜಂ (Šmd. 154). See ಕಡು-, and *cf.* ಕೊಂಚ. — ಗುಜ್ಜಗೊಮ್ಬು. = ಗುಜುಱು-, q. v. ಗುಜ್ಜಗೊಮ್ಬಿನ ಮರ (ಸ್ತಬ Hlâ.).

ಗುಜ್ಜ gujja. = ಗುರ್ಜರ. (S. Mhr.). *Cf.* ಗುಜ್ಜರಾಷ್ಟ್ರ.

ಗುಜ್ಜಗೆ gujjagĕ. = ಗುಜ್ಜಿಗೆ, ಗುಜ್ಜುಗೆ, ಗೊಜ್ಜಗೆ, ಗೊಜ್ಜುಗೆ. A kind of jasmine (ಸೇವನ್ತಿಗೆ Šm. 26, o. r. ಗುಜ್ಜುಗೆ; ಸೇವನ್ತಿಗೆ Kk. 22, o. rs. ಗುಜ್ಜಗೆ, ಗೊಜ್ಜುಗೆ; Tĕ. ಗುಜರಿ; T. ಕುಱುಂಗಿರಿ).

ಗುಜ್ಜರ gujjara. Tbh. of ಗುರ್ಜರ (Šmd. 356).

ಗುಜ್ಜರಪಟ್ಟೆ gujjara-paṭṭi. Tbh. of ಗುರ್ಜರಪಟ್ಟ (Šmd. 380). *Cf.* ಗುಜ್ಜರಾಷ್ಟ್ರದ ಪಟ್ಟೆ.

ಗುಜ್ಜರಾಷ್ಟ್ರ gujja-râshṭra. = ಗುಜರಾಥ. — ಗುಜ್ಜರಾಷ್ಟ್ರದ ಪಟ್ಟೆ. Woven silk or fine cloth from Gujarât (Bp. 11, 26).

ಗುಜ್ಜರಿ gujjari. 1. = ಗುಜರಿ. (C.).

ಗುಜ್ಜರಿ gujjari. 2. N. of a tune (My.; J. 21, 56).

ಗುಜ್ಜಾರ gujjâra. = ಗುರ್ಜರ. (My.).

ಗುಜ್ಜಾರಿ gujjâri. A short man, a dwarf (My.). ಗೂನು ಉಣ್ಚಾಗಿ, ಎಲುವುಗಳು ಬೊಗ್ಗಿ ಗಟ್ಟಿಕ್ಕಿದ ಗುಜ್ಜಾರಿ (ಕುಬ್ಜ, ಗಡುಲ Si. 198).

ಗುಜ್ಜಿ gujji. A female dwarf (My.).

ಗುಜ್ಜಿಗೆ gujjigĕ. = ಗುಜ್ಜಗೆ, q. v.

ಗುಜ್ಜು gujju. 1. (= ಕೊಚು 1). A small perpendicular post by which short beams are raised upon longer ones, a queen-post, a strut (My.; Tĕ. ಕುರುಜೆ, ಗುಂಜೆ; Tu. ಗುಜ್ಜೆ). See Prv. s. ಕೊಚು 1.

ಗುಜ್ಜು gujju. 2. (Šmd. 248). = ಕುಱುಚು, etc. Shortness, smallness, etc. (ಚುಂಚು, ಕಿಱಿದು Šm. 62; Kk. 56, o. rs. ಗುಚ್ಚು, ಗುಂಜು; My.; Tĕ.; Tu. ಗುಜು; M. ಕೊಚ್ಚು). ತಗ್ಗಾದ ಗುಜ್ಜು (ವಾಮನ, ಸ್ಲಕ್, ಸೀಜ, ಖರ್ವ Si. 372). — ಗುಜ್ಜುಕತ್ತಿ. A short sword or knife (ಈಲಿ, etc. Si. 290). — ಗುಜ್ಜುಗುಟುಕು. Short breathing, suppressed groans (Râm. 6, 53, 37). — ಗುಜ್ಜುಗೆಜ್ಜೆ. Small gĕjjĕs (V. 3, 30). — ಗುಜ್ಜುಮರ. A small tree, a shrub or bush (ಸ್ತಬ Si. 120).

ಗುಜ್ಜುಗೆ gujjugĕ. = ಗುಜ್ಜಗೆ, q. v.

ಗುಂಛ guṅcha. = ಗುಚ್ಛ. (G.).

ಗುಂಜ guṅja. = ಗಂಜ 3, etc., ಗುಂಜ, ಗುಂಜೆ. A clump or bush of creepers (ಲತಿಕಾಸಮೂಹ, ಲತೆಯ ಹೊದಱು Nn. 133; *cf.* ಕುಂಜ). 2, Abrus precatorius (ಗುರುಗುಂಜ 133). 3, a treasury (ಧನಾಶ್ರಯ, ಭಣ್ಡಾರ 133).

ಗುಂಜತ್ guṅjat. Making a murmuring or clanking sound (Čpr. 3, 49).

ಗುಂಜಾಭರಣ guṅjâ-âbharaṇa. An ornament made of the seeds of the Abrus precatorius (Šsv. 3, 4; J. 8, 46).

ಗುಂಜಾಯಿಷಿ guṅjâyishi. (Profit): illicit profit (Mhr., H. ಗುಂಜಾಇಶ); excess of the real over the recorded area of a farmer (My.).

ಗುಂಜಾಲಾಡು guṅjâ-lâḍu. A sweetmeat made of dough of Bengal gram flour in the shape of Abrus-seeds by frying and with sugar formed into balls (My.).

ಗುಂಜಿ guṅji. = ಗುಂಜ No. 2, ಗುಂಜೆ. (ಕಾಕಚಿಂಚಿ, ಗುಂಜೆ, etc. Nr.; C.; B. 4, 106; *cf.* ಕುನ್ನಿ 2). See ಗುರು-; Prv. s. ಮಂಜ. — ಗುಂಜಿತೂಕ. The weight of a seed of the Abrus precatorius (B. 4, 194; C.). — ಗುಂಜಿದೊಡವು. -ತೊಡವು. = ಗುಂಜಾಭರಣ. (Rsv. 5, 112). — ಗುಂಜಿಸರಟ. Gum made of the guṅji (My.).

ಗುಂಜು guṅju. 1. = ಗುಜ್ಜು 2, q. v.

ಗುಂಜು guṅju. 2. = ಕೋಂಜು 1. To entangle, as thread (My.; see ಕುಱು 1). **2,** to be entangled, as thread (My.).

ಗುಂಜು guṅju. 3. = ಕೋಂಜು 2. The state of being entangled, as thread (My.). **2,** particles of cotton or wool that stick to one's clothes (C.); nap (My.). **3,** the coir on cocoanuts (My.). — ಗುಂಜುಗಣ್ಣು. An entangled knot (My.). — ಗುಂಜು ಬೀಳು. To become entangled (My.).

ಗುಂಜು guṅju. 4. To pull (v. i.), to contract,

Digitized by Google

to move convulsively, as muscles, the hands or legs (My.; Tĕ. గింజు, గుంజు).

ಗುಂಜೆ guñjĕ. ಗುಂಜಾ. = ಗುಂಜ, etc. *A creeper bearing beautiful scarlet and black seeds which are used as weights, the wild Liquorice, Abrus precatorius* Lin. 2, *the fifth part of an âdyamâshaka.* See ಗುಲು-.

ಗುಟ guṭa. (= ಗುಟ್ರು). An imitative sound. — ಗುಟಗರೆ. -ಇಡು. To grunt, to bellow, as a bull or an ox (My.).

ಗುಟಕಿಸು guṭakisu. = ಗುಟುಕಿಸು, etc. (My.).

ಗುಟಾಯಿಸು guṭâyisu. = ಕುಟಾಯಿಸು. (My.).

ಗುಟಕು guṭaku. = ಕುಟುಕು 2, ಗುಟುಕು, ಗೊಟಕು. A single gulp of any liquid (C.; Tĕ. గుటుకు, గుటక; Mhr. गुटका, घु-). ಗುಟಕ ನೀರು (B. 5, 133).

ಗುಟಿಕಾಸಿದ್ಧಿ guṭikâ-siddhi. The power of going wherever one likes by means of putting a magical bolus in one's mouth (My.).

ಗುಟಿಕೆ guṭikĕ. = ಕುಟಿಕೆ, ಗುಣಿಕೆ, ಗುಣಿಕೆ, ಗುಲಿಕೆ, ಗುಳಿಗೆ 1. A pill, a bolus, a ball (Sk.).

ಗುಟು guṭu. = ಗೊಟ, ಗೊಟ್ಟ. A sound in imitation of that produced by drinking liquids. — ಗುಟು ಕರಿಸು. To take a single gulp (C.; B. 4, 38). — ಗುಟು ಗುಟು. rep. ಗುಟು ಗುಟು ಕುಡಿದನು, he drank in gulps (C.).

ಗುಟುಕಿಸು guṭukisu. = ಕುಟುಕಿಸು, ಗುಟಕಿಸು. To drink in gulps (My.).

ಗುಟುಕು guṭuku. = ಗುಟಕು. (C.; Tu.). See Prv. s. ಗುರು.

ಗುಟುಕ್ಕನೆ guṭukkanĕ. With a single gulp, in swallowing liquids (C.; Mhr. घुटकन).

ಗುಟ್ಟ guṭṭa. = ಗುಟ್ಟೆ, (ಗುಡ್ಡ 2). A hillock (My.; Tĕ. గుట్ట).

ಗುಟ್ಟಿ guṭṭi. A mixture of medicine of such a quantity as can be easily swallowed by babies (S. Mhr.).

ಗುಟ್ಟಿಗೆ guṭṭigĕ. Tbh. of ಗೃಷ್ಟಿಕೆ (Čt. II, 69, o. r. ಘೃಷ್ಟಿಕೆ).

ಗುಟ್ಟು guṭṭu. A secret; a hidden thought; one's private affairs (C.; B. 5, 147; Tĕ.; Tu.; Mhr. गूढ; T. குட்டு, குண்டு, that which is hollow and deep; *cf.* ಗುಣ್ಪು; ಕುಡಿ 1? Sk. ಕೂಟ, enigma). ಗುಟ್ಟನ್ನು ಎತ್ತಿ ಆಡುವಿಕೆ (ಅರುಂತುದ, ಮರ್ಮಸ್ಪೃಶ್ Si. 376). ಘಕ್ಕನೆ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಎರಡ ನೆಯವರ ಮುಂದೆ ನಮ್ಮ ಗುಟ್ಟು ಒಡೆದಾರು (B. 4, 138). ಗುಟ್ಟು ಸಾವಿರಾಳ ಪೆಟ್ಟು. — ಆಗಸನ ತವಾ ಹೊಟಿಗೆ ತೆಗದ ಮೇಲೆ ಗುಟ್ಟು ಸಿಕ್ಕೀತು (Prvs.).

ಗುಟ್ಟೆ guṭṭĕ. = ಗುಟ್ಟ. (My.).

ಗುಟ್ರು guṭru. = ಕುಟ್ರು, (ಗುಟ, ಗೊಡರು, ಗೋಗರೆ). (Tĕ. గూర్రు). — ಗುಟ್ರು ಹಾಕು. To coo as pigeons (My.). 2, to grunt or bellow as an ox or a bull (My.).

ಗುಡ guḍa. (= ಗುಜ್ಜು 2?). — ಗುಡಮುಣಗ. The white-eyed Pochard (Bd.). *Cf.* ಗುಜ್ಜುಮುಣುಗ?

ಗುಡ guḍa. = ಗುಲ, ಗುಳ. *A ball, a globe.* 2, *treacle, molasses, jaggory* (ಬೆಲ್ಲ Nn. 127; ಗುಲ Ss.).

ಗುಡಂಚಿ guḍañci. = ಗುಡೂಚಿ, q. v. (Sk. ಗುಡಚೀ).

ಗುಡಪಾನ guḍa-pâna. A beverage made of jaggory, etc. (Ss.).

ಗುಡಪಾಲ guḍapâla. The plant Fluggea leucopyrus Willd (St. & Pl.; T. வெள்-பூல், -பூலா).

ಗುಡಪುಷ್ಪ guḍa-pushpa. *The plant Bassia latifolia* Roxb. (ಇಪ್ಪೆ Mr. 140).

ಗುಡಫಲ guḍa-phala. *The tree Careya arborea* Roxb., or *Salvadora persica* Lin. (ಅಕ್ರೋಡದ ಗಿಡ G.). See ಒಗನಿ.

ಗುಡಲು guḍalu. = ಗುಡಸಲು. (My.).

ಗುಡಸಲ guḍasala. = ಗುಡಸಲು. (S. Mhr.; B. 5, 105. 118).

ಗುಡಸಲು guḍasalu. = ಗುಡಲು, ಗುಡಸಲ, ಗುಡಿಲ್ 1, ಗುಡಿಸಲು 2, ಗುಡಿಸಿಲು, ಗುಡುಸಲ, ಗುಡುಸಲು, ಗುಡುಸಿಲು, ಗುಡುಸುಲು, ಗುಡ್ಲು. A hut with a thatched roof (C.; B. 5, 203; M. കുടിഞ്ഞിൽ, കുടിൽ; T. குடில், குடிச்சை, குடங்கர், குச்சில், குச்சு; Tu. ಗುಡಿಚಿಲ್, ಗುಡಿಸಲ್, ಗುಡಿಸಿಲ್; Tĕ. గుడిసె, గుడుసు; *cf.* ಕುಡಿ 6 and ಕೂಡು 1).

ಗುಡಸು guḍasu. 1. Any round thing, a round, a circle; the disk of the sun or moon (Tĕ. గుడుసు; *cf.* ಗುಡಿ 1). **2,** = ಗುಡಿಸು 1, ಗುಡುಸು, the round mark ಂ, used for the vowel ಇ (C.; Tĕ. గుడి, గుడుసు), and the round mark ೦, used for the vowel ಉ (S. Mhr.).

ಗುಡಸು guḍasu. 2. = ಗುಡಿಸು 2, etc. (C.).

ಗುಡಾಕು guḍâku. A preparation of tobacco for smoking (My.; Tĕ., M., T., Mhr.).

ಗುಡಾಕೇಶ guḍâ-kêśa. Whose hair forms tufts or matted locks; Arjuna; Śiva; — Krishṇa (My.).

ಗುಡಾಣ guḍâṇa. = ಗುಡುವನ. A large earthen or metal water-vessel, used also for storing grain, etc. (My.; ಅಲಂಜರ, ಮಣಿಕ Si. 309); an earthen pot used for churning (ಮನ್ಥನಿ, ಗಗರಿ, ಮೊಸರು ಕಡಯುವ ಗಡಿಗೆ 323). See Prvs. s. ಬ್ರಹ್ಮಾಣ್ಡ, ಮೊಗೆ 3.

ಗುಡಾರ guḍâra. = (ಗುಡಾರೆ), ಗುಡಿ 2. ಗುಡ್ಡಾರ, ಗೂಡಾರ. A tent; a small tent (ದೂಷ್ಯ, ವಸ್ತ್ರವೇಶ್ಮ Si. 224; C.; Tĕ. గుడారం, గుడారు; *cf.* Sk. ಕುಟರು). ಗುಡಾರಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ದುಪ್ಪಟ್ಟಿ (ವರಾತಿ, ಸ್ಥೂಲಶಾಟಕ Si. 223). See Śsv. 2, after 42; J. 7, 1; B. 3, 55; 4, 218. 2, a thick or coarse cloth, used for sitting upon, etc. (C.; B. 4, 188).

ಗುಡಾರೆ guḍârĕ. = ಗುಡಾರ No. 1. (Si. 224, *only* Si.).

ಗುಡಿ guḍi. 1. (= ಕುಡಿ 1, ಗುಡಸು 1, No. 1; Sk. ಕುಟಿ). A round, a circle; a halo. (Tĕ.; T. கோட்டை; T. குடி, to be round, see ಗುಡಿಯಿಸು; *cf.* ಸುಡಿ). ಗಗನಗುಡಿ (ಪರಿವೇಷ, ಪರಿಧಿ, ಉಪಸೂರ್ಯಕಮಣ್ಡಲ Si.). **2,** = ಗುಡಿಲ್ 2, a mass; a cluster (T. குவை, குடு; see ಪೂಗುಡಿ; see s. ಕುಪ್ಪೆ 1). — ಗುಡಿ ಕಟ್ಟು. A ring or halo to form round the sun or moon (ವರ್ಣಪೂರಿರೇಖೆ, ಕುಣ್ಡಲೀಕರಣ Śmd. Dh.; C.). — ಗುಡಿಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To form a ring or assemble round about; a number of individuals to come together; to become excessive (Grj. 3, 18. 64; Bp. 14, 33; Râm. 1, 8, 8; Ŝsv. 8, after 5; Śsv. 1, after 79). — ಗುಡಿಯಿಡ್. -ಇಡ್. To become excessive (Bh. 8, 23, 4).

ಗುಡಿ guḍi. 2. = ಕುಡಿ 5. A point (Bh. 8, 25, 8); a flag, a banner (Čpr. 3, 96; 4, 42. 63; Abh. P. 7, 82; 12, 26. 28; Grj. 10, 101; Bp. 5, 12; Č. Bp. 5, 2; 47, 5; Bh.

Digitized by Google

1, 8, 83; 2, 13, 7; 5, 2, 1; Prll. 3, 4; J. 3, 17; 5, 2; 17, 37. 46; 30, 53; 32, 55; 33, 18; Râm. 13, 4; Rsv. 13, 50. *Cf.* ಕೋಡಿ 3. — ಗುಡಿಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To tie or place a flag or flags (Bh. 1, 17, 10; 8, 18, 13; V. 14, 50).

ಗುಡಿ guḍi. 3. = ಗುಡು 1. — ಗುಡಿಗುಡಿಸು. = ಗುಡುಗುಡಿಸು, s. ಗುಡು 1. (Grj. 8, 48; Bp. 26, 15; 28, 43; 57, 29; Šsv. 4, 25; J. 4, 20; 5, 11; 12, 38; 22, 44).

ಗುಡಿ guḍi. 1. A pole erected on the new year's day before the house-door; the festival connected with it (Mhr. ಗುಢೀ; R.).

ಗುಡಿ guḍi. 2. Tbh. of ಕುಟಿ (Šmd. 338). A house (ಕುಟಿ Nr.); a temple (C.; Tĕ.; Bp. 35, 55; 41, 26; 43, 37; 45, 33; 61, 62; B. 2, 48; Si. 242); a tent (ದೂಷ್ಯ, ಸ್ಥಲ, ಪಟಕುಟಿ, ಗುಣಲಯನಿ, ಕೇಲಿಕೆ, ಕೇಣಿಕೆ Hlâ.; ಚಿತ್ರಕುಟಿ, ಗುಣಲಯನಿ, ದೂಷ್ಯ Mr. 288; *cf.* ಗುಡಾರ). ಗುಡಿಯ ಗೂಣ್ಟ (ಧ್ರುವಕ, ಶಿವಕ, ಕೀಲಕ, etc. Hlâ.; ಶಿವಕ, etc. Mr. 288, o. r. ಗುಡಿಯ ಗೂಟ). ಗುಡಿಯ ಬೋದಿಗೆ ಕಲ್ಲು, ನಡುರಂಗ ತಾ ಕಲ್ಲು, ಈಶ ಮೂಲೆ ಸೆಣಗು ತಾ ಕಲ್ಲು; ವರವ ಕೊಡುವಾತ ಬೇಡಿ³ (Sp.). — ಗುಡಿ ಗುಣ್ಡಾರ. dupl. (S. Mhr.; B. 5, 73). — ಗುಡಿ ಗೂಡಾರ. = ಗುಡಿ ಗುಣ್ಡಾರ. (Bh. 1, 12, 6).

ಗುಡಿಗಾರ guḍi-gâra. = ಗುಡುಗುಡಿ ಮಾಡುವವ. A turner, one whose occupation is to form wooden articles (also the plaything called čakra, hubble-bubbles, etc.) with a lathe and to cover them with shellac of different colors (C.).

ಗುಡಿಗಿ guḍigi. Breeches (Br., H.; Mhr., H. ಗುಡಘಿ). — ಗುಡಿಗಿಚಣ್ಣ. A sort of breeches that go a little beyond the knee (C.).

ಗುಡಿಗು guḍigu. = ಗುಡುಗು 2. ಮೇಘದ ಗುಡಿಗು (ಪರ್ಜನ್ಯ Si. 444, *only* in Si.).

ಗುಡಿದ guḍida. (= ಗುಣ್ಟ 2, etc.). (ಕೀಲಕ Mr. 408; Tĕ. ಗುಡಿದೆ, a peg).

ಗುಡಿಯಿಸು guḍiyisu. (fr. ಕೂಡು 1). = ಗುಡಿಸು 2, ಗುಡಿಸು 2, ಗುಡ್ಡೆ, ಕೂಡಿಸು. To make a heap; to join by sweeping: to sweep (ಪುಂಜೀಕರಣ Šmd. Dh., o. r. ಗುಡಿಸು; *cf.* ಕುಪ್ಪೆ 1; T. ಕುವಿ, to be joined or assembled; to be contracted; to be round; to heap up; ಕುಪ್ಪೈ, ಕುವ್ವೈ, a heap, crowd, ball, hillock; ಕೂಟ್ಟು, to join; to sweep).

ಗುಡಿಲ್ guḍil. 1. = ಗುಡಿಸಲು, etc. (Bp. 18, 7; 27, 48; 56, 35; T. ಕುಡಿಲ್).

ಗುಡಿಲ್ guḍil. 2. = ಗುಡಿ 1, No. 2. A mass. — ಗುಡಿಲಿಡ್. = ಗುಡಿಯಿಡ್. To become excessive (Râm. 6, 38, 15).

ಗುಡಿಸಲು guḍisalu. 1. Heaping up by sweeping: sweeping. ಕಸಗುಡಿಸಲುಕಟ್ಟೆ (ಸಮ್ಮಾರ್ಜನಿ, ಶೋಧನಿ Si. 112, *only* in Si.).

ಗುಡಿಸಲು guḍisalu. 2. = ಗುಡಸಲು, etc. (My.).

ಗುಡಿಸಿಲು guḍisilu. ಗುಡಿಸಿಲ್. = ಗುಡಿಲ್ 1, etc. (ಕುಟಿ Si. 497; Bp. 9, 9; My.).

ಗುಡಿಸು guḍisu. 1. = ಗುಡಸು 1, No. 2. (My.).

ಗುಡಿಸು guḍisu. 2. = ಗುಡಿಯಿಸು, etc. (C.). ಕಸಕಿಲಿಂ ಗುಡಿಸಿದ ಕಸ (ಸಂಕರ, ಅವಕರ Nr.). ಕಣವನ್ನು ಗುಡಿಸುವವನು (ಖಲಪೂ, ಬಹುಕರ Si. 256). See Grj. 2, after 106; Bp. 11, 39; 42, 5; 56, 18; 60, 18; Č. Bp. 47, 42; Si. 112. ಕಸಾ ಗುಡಿಸು! ಅಪ್ಪರೆ ಬಸಬಸ ಸುರೀತೋ? (Prv.).

ಗುಡು guḍu. 1. = ಗುಡಿ 3, (ಗುಳು, etc.), ಗುಱು 3. A sound used in imitating rumbling, growling, grumbling, thundering, or roaring. — ಗುಡುಗುಡಿಸು. = ಗುಡಿಗುಡಿಸು, ಗುಱುಗುಟ್ಟಿಸು. To grumble; to roar; to growl, to grunt; to utter sullen discontent; to rage, to be very angry (ಕೋಪೋದ್ರೇಕ Šmd. Dh.; S. Mhr.). See Grj. 2, after 106; Bp. 18, 40; 49, 46; 50, 78; Râm. 4, 6, 20; 5, 9, 25; Rsv. 6, after 11 (twice); 6, 54. — ಗುಡುಗುಡು. rep. = ಗುಱುಗುಱು. (C.; Rsv. 8, 113; Tĕ. ಗುಟಗುಟ).

ಗುಡು guḍu. 2. = ಗುಱು 2, etc. — ಗುಡುಗುಡಿಸು. = ಗುಱುಗುಟ್ಟಿಸು. ಗುಡುಗುಡಿಸುತ್ತೇಳ್ವ ಮತ್ಸ್ಯಗಳ ಕೇಳಿಗಳ್ (Č. Bp. 2, 4). ಕಂಗಳು ಗುಡುಗುಡಿಸುವ ಅಶ್ರುಗಳೊಳ್ ಅವನಿಗೆ ದಾಗಿದನು ತಿರವ (Râm. 3, 9, 4). — ಗುಡು ಗುಡು. rep. The gurgling sound of running water (My.; T., M. ಕುಡುಗುಡು, gurgling, the sound of water running out of a vessel with a narrow mouth; ಕುಳುಗುಳು, the noise of the water in a cocoanut when shaking); the sound of running feet (My.).

ಗುಡು guḍu. (= K. ಗುಡು 2). (Mhr. ಗುಡಗುಡ, the sound emitted by a hubble-bubble, by a dry cocoanut on shaking it, by a growling belly). — ಗುಡುಗುಡಿ. A humble smoking pipe, a hubble-bubble (C.; Mhr. ಗುಡಗುಡೀ; Tĕ. ಗುಡಿಗುಡಿ, ಗುಡುಗುಡು; T. ಕುಡುಗುಡಿ). ಗುಡುಗುಡಿ ಸೇದು (My.). — ಗುಡುಗುಡಿಬುರುಡೆ. The vessel or body of that pipe (C.). — ಗುಡುಗುಡಿ ಮಾಡುವವನು. = ಗುಡಿಗಾರ. (S. Mhr.).

ಗುಡುಗಿಸು guḍugisu. To roll a single wheel along with the hand (Sd.).

ಗುಡುಗು guḍugu. 1. To thunder (C.).

ಗುಡುಗು guḍugu. 2. = ಗುಡಿಗು. Thunder; roar, etc. (ಸ್ತನಿತ, ಗರ್ಜಿತ, ರಸಿತ Si. 30; C.; B. 4, 37. 186).

ಗುಡುಗು guḍugu. 3. To run when playing at tip-cat or ball, bawling and keeping one's breath at the time (My.). — ಗುಡುಗಾಡು. -ಆಡು. To run about (My.).

ಗುಡುಗು guḍugu. 4. A run with bawling and suppressed breath etc. (Bh. 1, 6, 2; My.). ಗುಡುಗಾಗು, such a run to be terminated when taking breath (My.). — ಗುಡುಗಿನಾಟ. -ಆಟ. = ಗುಡುಗು. (My.).

ಗುಡುವನ guḍuvana. = ಗುಡಾಣ. (Tu. ಗುಡಾನ, Tĕ. ಗೂನಿಯು, ಗೂನು, ಗೂನೆ; T. ಕೂನ್ಸಿ). ಮನ್ತಣಿ ಕಡೆವ ಮಡಕೆಯುಂ ಗುಡುವನಮುಮ್ ಅಳ್ಕಂ (Šmd. 338). ಪಿಠರ, ಸ್ಥಾಲಿ, etc. ಎನ್ದೊಡೆ ಮಡಕೆ; ಗುಡುವನಮ್ ಎನ್ದೊಡೆ ಎಮ್ಬರು (Nr.).

ಗುಡುಸಲ guḍusala. = ಗುಡಿಸಲು, etc. (B. 5, 203. 204. 259).

ಗುಡುಸಲು guḍusalu. = ಗುಡಿಸಲು, etc. (C.; B. 2, 12; 5, 186. 203).

ಗುಡುಸಿಲು guḍusilu. = ಗುಡುಸಲು. (C.; B. 2, 38).

ಗುಡುಸು guḍusu. = ಗುಡಿಸು 1, No. 2. (My.).

ಗುಡುಸುಲು guḍusulu. = ಗುಡುಸಲು. (My.).

ಗುಡೂಚಿ guḍûči. = ಗುಡಂಚಿ. *The plant Cocculus cordifolius* DC. (ಅಮೃತ, ಜೀವನ್ತಿ, ಸೋಮ, ಅಮರವಲ್ಲಿ Mr. 145, o. r. ಗುಡಂಚಿ).

ಗುಡೆ guḍĕ. ಗುಡಾ. *The plant Tithymalus antiquorum* Moench., a kind of euphorbia. 2, a ball, a pill.

Digitized by Google

ಗುಡ್ಡ guḍḍu3-a3. 1. = ಗಿಡ್ಡ, ಗುಜ್ಜ, (ಗುಣ್ಣ 2). A boy, a pupil, a disciple (Bp. 47, 38; My.); a dwarf (ಕುಬ್ಜ, ವಾಮನ Nn. 132; ಕುಬ್ಜ Mr. 389, o. r. ಗಿಡ್ಡ; My.; M. ಕುಟ್ಟ, a boy). **2,** smallness, shortness (Tĕ. ಗುಟ್ಟಿ). ಗುಡ್ಡಗೊಮ್ಮು. -ಕೊಮ್ಮು. = ಗುಜ್ಜಗೊಮ್ಮು. ಗುಡ್ಡಗೊಮ್ಮಿನ ಬಿಬಿಲು (ಕ್ಷುಪ Nr.). — ಗುಡ್ಡಹರಿ. N. (Bp. 56, 33).

ಗುಡ್ಡ guḍḍa. 2. = (ಗುಟ್ಟ, ಗುಟ್ಟಿ), ಗುಡ್ಡು 1, (ಗುಡ್ಡೆ 1). A mountain (S. Mhr.); a hill (My.; *cf.* ಕೊಣ್ಡ, ಕುಪ್ಪೆ 1, ಗುಣ್ಣು 1 & 2). See Si. 116; B. 2, 23; 3, 90. — ಗುಡ್ಡಗಾಡು. -ಕಾಡು. dupl. (C.; B. 3, 47. 56). — ಗುಡ್ಡಗಾಡುಜನ. Jungle-people, wild, uneducated people (C.; B. 4, 130). — ಗುಡ್ಡಗಾಡುಸೀಮೆ. A hilly and woody country (C.). — ಗುಡ್ಡಗೆಣಸು. A creeper, Ipomaea digitata L. (St. & Pl.). — ಗುಡ್ಡದ ಇಪ್ಪೇ ಮರ. A middle-sized tree, Careya arborea Roxb. (St. & Pl.). — ಗುಡ್ಡದ ಗೋಣೀ ಮರ. A shrub or small tree, Alangium lamarkii, var. hexapetala Lam. (St. & Pl.). — ಗುಡ್ಡನೇರಳೆ. The tree Elaeocarpus lancaefolius Roxb. (St. & Pl.). — ಗುಡ್ಡಪನ್ನೇರಳುಮರ. A large shrub or small tree, Eugenia zeilanica Wight. (St. & Pl.). — ಗುಡ್ಡರಂಜೆಮರ. The tree Elaeocarpus serratus L. (St. & Pl.). — ಗುಡ್ಡ ಪೋಮುಗಿಡ. = ಕಾಡಪೋಮ s. ಕಾಡು 2. (St. & Pl.). — ಗುಡ್ಡವ್ವ. -ಅವ್ವ. N. (Bp. 48, 19). — ಗುಡ್ಡವ್ವೆ. -ಅವ್ವೆ. N. (Bp. 53, 21; 57, 56. 58. 64-66). — ಗುಡ್ಡಸಾರಂಗ. A hill-deer. ಕೆಟ್ಟನೆಯ ಗುಡ್ಡಸಾರಂಗ (ತಮ್ಬುರ Nr.).

ಗುಡ್ಡಾ guḍḍâ. (= ಗುಡ್ಡ 2). — ಗುಡ್ಡಾದೇವಿ. N. (Bp. 12, 41; 57, 62; 59, 7); Durgâ, Mârî (My.).

ಗುಡ್ಡಿ guḍḍi. = ಗುಡ್ಡು 2 No. 1, ಗುಡ್ಡೆ 2. (S. Mhr.). ಕಣ್ಣಿನ ಕರೇ ಗುಡ್ಡಿ (ಕನೀನಿಕೆ, ತಾರಕೆ G.; see ಕಣ್ಣು-; B. 5, 211).

ಗುಡ್ಡು guḍḍu. 1. = ಗುಡ್ಡ 2. (B. 5, 130. 131. 174). — ಗುಡ್ಡುಗಾಡು. = ಗುಡ್ಡ-. (B. 5, 13).

ಗುಡ್ಡು guḍḍu. 2. = ಗುಡ್ಡಿ, ಗುಡ್ಡೆ 2, (ಗುಣ್ಡು 2, ಗುರುಳೆ). (A ball): the eye-ball (My.; Tĕ.); the pupil of the eye (this *only* in Si.; T. ಕುವಡು, T., M. ಕುಮಿಟ್, anything globular). ಕಣ್ಣುಗುಡ್ಡು (ತಾರಕೆ, ಕನೀನಿಕೆ Si. 214; ತಾರೆ 449). See Si. 221; ಕಣ್ಣು-. **2,** an egg (My.; Tĕ.); spawn (My.; T. ಕುಣ್ಡಿ).

ಗುಡ್ಡು guḍḍu. 3. = ಗಿಡ್ಡು, ಗುಜಱು. Smallness, shortness (My.).

ಗುಡ್ಡೆ guḍḍĕ. 1. = (ಗುಟ್ಟ, etc.), ಗುಳ್ಳೆ 2. A heap, a pile (ರಾಶಿ Si. 415. 460; My.; Tĕ. ಗುಡ್ಡ, a rising spot of ground). ರಾಗೀ ಗುಡ್ಡೆ, ಬತ್ತದ ಗುಡ್ಡೆ ಮುನ್ತಾದದು (ಪುಂಜ, ರಾಶಿ, ಉತ್ಕರ, ಕೂಟ 181). ಕಾಯಿಗುಡ್ಡೆ (ಪೂತ, ಬಹುಲೀಕೃತ 306). ಮಳಲ ಗುಡ್ಡೆ (Bp. 58, 25). See ಮುಗ್ಗುಡ್ಡೆ; Prv. s. ಪರಲೋಕ. — ಗುಡ್ಡೆಗಣ್ಣು. = ಗುಳ್ಳೆಗಣ್ಣು. A prominent eye (My.).

ಗುಡ್ಡೆ guḍḍĕ. 2. = ಗುಡ್ಡಿ, etc. (C.; B. 3, 84). See ಕಣ್ಣು-.

ಗುಡ್ಡೆ guḍḍĕ. 3. A piece of cloth, used by men (My.; Tĕ. ಗುಡ್ಡ, cloth; M. ಕುತ್ತು, piece of cloth; T. ಕುಟ್ಟೈ, a neck-cloth). See ತಲೆ-.

ಗುಡ್ಲು guḍlu. = ಗುಡಿಲ್ 1, etc. (My.).

ಗುಡ್ಸು guḍsu. = ಗುಡಿಯಿಸು, etc. (My.).

ಗುಣ guṇa. = (ಗುಡು 1), ಗುಣು, ಕೊಣ 3. A sound in imitation of grumbling. (*Cf.* T. ಕುಣಗುಣ). — ಗುಣಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To murmur, to grumble, to utter sullen discontent (My.).

ಗುಣ guṇa. *A cord, a string, a thread;* thread (ನೂಲ್ Ct. I, 21; Mr. 501; ತನ್ತು, ನೂಲು Nn. 78). 2, *a bow-string* (ಬಿಲ್ಲಿರುವು 501; ಮೌರ್ವಿ, ಬಿಲ್ಲ ಹೆದೆ 78). 3, *quality, property.* 4, the three fundamental qualities: satva, rajas, tamas (ತ್ರಿಗುಣ, ಗುಣತ್ರಯ 78). 5, the five qualities or attributes of the elements: rasa, rûpa, gandha, śabda, sparśa (ರಸಾದಿವಿಷಯ 501; ಶಬ್ದಾದಿಪಂಚೇನ್ದ್ರಿಯ 78). 6, a good quality, virtue, merit, excellence, eminence (ಪ್ರಧಾನ, ಮುಖ್ಯವು 78; ಮುಖ್ಯವು 501; ವಸು Nn. 17); wisdom, sense (ಬುದ್ಧಿ 78); vigour, energy (ಸತ್ವ 78); dignity (ತೇಜಸ್ 78); goodness (ಸಾಧುಜನವು 501); liberality (ಉದಾರ, ತ್ಯಾಗ 78); temperance (ನಿಯತ 78, o. r. ನೀತಿ); abatement of a disease; good or improved state; favorable issue; benefit (C.). 7, *proper course of action in politics, political wisdom* (ನಯ 78; ಕಾರ್ಯ 501). 8, place, site (ಅಸ್ಪದ, ಸ್ಥಾನ 78). 9, the most excellent one; the soul of the universe (ಪಮ, ಪರಮಾತ್ಮನು 78; ಪರಮನು 501). 10, a great ascetic (ಯೋಗೀಶ್ವರ, ಎತೀಶ್ವರ 78). 11, *a subordinate quality or inferior degree.* 12, *flavour, taste.* 13, *a cook.* 14, *multiplication.* 15, at the end of a compound: fold, times. 16, a secondary or subordinate gradation of a vowel, the vowels a, ĕ, ŏ (Śmd. 17). 17, the merit of a composition in rhetoric, *e. g.* consistency of plan, elegance of expression, etc. (Kâvy. III, 2; III, 1, A, 3 seq.). 18, a term for the number three (ಮೂಱು Mr. 347). 19, joy (ಮುದ, ಸನ್ತೋಷ Nn. 78). 20, protection (ರಕ್ಷತ್ವ, ರಕ್ಷಿಸುವದು 78). 21, a part or portion, a bit (ಲೇಶ, ತುಣ್ಣು 78). 22, war (ಕದನ, ಕಾಳೆಗ 78). 23, used also ಕಲನೊಳ್ (Mr. 501, two MSS. ಕರನೊಳ್). ಕುತ್ತಿಗೆ ಕೊಯ್ಯುವ ಊರಲ್ಲಿ ಸುಲದು ಬಿಟ್ಟದೇ ಗುಣ (Prv.). — ಗುಣಕಱುಗೊಳ್. ಗುಣಕೆ ಅಱುಗೊಳ್. (Śmd. 207). To be loved (ಪ್ರೀತಿಪಡು Śmd. II). ಗುಣಕಱುಗೊಣ್ಡಂ, a beloved, dear man (ಆಟ್ಟಿತರ್ಂ, etc., ಪ್ರೀತಿಪಟ್ಟಂ Kk. 80). ಗುಣಕಱುಗೊಣ್ಡಳ್, a dear woman (ಅಟ್ಟಿತರ್ಳ್, ಕೂರ್ತಳ್, ಒಲಿದ್ದಳ್ Śmd. II; Kk. 29; Śm. 75). — ಗುಣಕ್ಕೆ ನಲ್ಲ ಗಣೇಶ. (Śmd. 207). Gaṇêśa who is good on account of his merit. — ಗುಣಂಗೊಳ್. -ಂ-ಕೊಳ್. To lay hold of virtue, etc., etc. ಗುಣಂಗೊಣ್ಡಂ (Śmd. 200). — ಗುಣಪುದೋಱು. -ತೋಱು. Abatement or improvement to appear (Bp. 17, 9).

ಗುಣಕ guṇaka. A calculator. 2, in arithmetic: the multiplier (C.).

ಗುಣಕಥನ guṇa-kathana. Reciting the attributes or perfections of a god or of a man (My.).

ಗುಣಕರ guṇa-kara. = ಗುಣಕಾರ. (My.).

ಗುಣಕಾರ guṇa-kâra. Productive of good qualities, profitable, etc. (Sk.; My.).

ಗುಣಕು guṇaku. = ಕುಡುವು, etc. (S. Mhr.; *cf.* ಗುಡಿಗೆ 1, etc.).

ಗುಣಕೃತಸಲಾಖೆ guṇa-kṛita-salâkhĕ. A spindle by which thread is made and on which it is wound (ಕದಿರ್ Śm. 105).

ಗುಣಕೆ guṇakĕ. = ಗುಣಿಕೆ. Tbh. of ಗುಟಿಕೆ. See ಮದ-.

ಗುಣಗಣ guṇa-gaṇa. A multitude of good qualities, virtues or merits (Śsv. 2, 113; My.).

ಗುಣಗಣನೆ guṇa-gaṇanĕ. She who takes notice of good qualities (Bp. 50, 11).

Digitized by Google

ಗುಣಗ್ರಾಹಿ guṇa-grâhi. One who appreciates or can appreciate good qualities. (My.).

ಗುಣಜ್ಞ guṇa-jña. One who knows how to appreciate men or things; a scholar (ಗುಣಾಢ್ಯ, ವಿದ್ವಾಂಸ Nn. 42).

ಗುಣತ್ರಯ guṇa-traya. The three constituent properties of nature: satva, rajas, tamas (Nn. 12; ತ್ರಿಗುಣ 67. 78; ಪ್ರಕೃತಿ 111).

ಗುಣತ್ವ guṇatva. Subordination, dependence; virtue, excellence; the possession of attributes or qualities in general; multiplication. See Bp. 3, 69; 6, 13; ಅನು-.

ಗುಣದೋಷ guṇa-dôsha. Virtue and vice (C.).

ಗುಣಧರ್ಮ guṇa-dharma. The virtue or duty incident to the possession of certain qualities, as clemency is the virtue and duty of royalty, etc. (B. 5, 184).

ಗುಣನ guṇana. Multiplication; enumeration. (My.).

ಗುಣನನ್ದಿ guṇa-nandi. N. of an author (Śmd. 4. 39).

ಗುಣನಾಮ guṇa-nâma. An appellation that corresponds to or clearly expresses the nature of a thing, person, etc., one whose meaning is intelligible in itself (My.).

ಗುಣನಿಧಿ guṇa-nidhi. A receptacle, or an ocean, of virtues (My.).

ಗುಣನಿಲಯೆ guṇa-nilayĕ. She who is the abode of merit (Bp. 50, 11).

ಗುಣಪೃಷ್ಠ guṇa-prishṭha. Having threads in its back: a spider (ಮರ್ಕಟ, ಜಾಡ Mr. 166).

ಗುಣಪ್ರಣಯಿತ್ವ guṇa-praṇayitva. Desire or longing for a good act (Čpr. 5, 29).

ಗುಣಭಾಜ್ guṇa-bhâj. Sharing in, possessing or having good qualities. (Śmd. 106).

ಗುಣಭಾಜ guṇa-bhâja. Tbh. of ಗುಣಭಾಜ್ (Śmd. 106).

ಗುಣಮಣಿ guṇa-maṇi. A jewel of good qualities (V. 4, 81; J. 12, 5; C.).

ಗುಣಮೂಲಿ guṇa-mûli. (ಗೆಣಸು Mr. 135).

ಗುಣಯಿಸು guṇayisu. = ಗುಣಿಸು. To multiply; to enumerate; to calculate (Čh. v. 334).

ಗುಣಯುತ guṇa-yuta. Possessed of good qualities, etc. (J. 2, 10).

ಗುಣಲಯನಿ guṇa-layani. *A tent.*

ಗುಣವಚನ guṇa-vacana. An attributive; an adjective (Śmd. 96. 110. 116. 118. 119. 120. 134. 183. 200. 256; Kâvy. I, 2, 4-7).

ಗುಣವತ್ guṇa-vat. Endowed with qualities, or with good qualities; excellent, perfect. (Kâvy. II, 2, B, 43).

ಗುಣವತಿ guṇa-vati. A woman endowed with good qualities (J. 5, 51). 2, = ಗುಣಕೃತಸಲಾಕಿ (ಕವಿರು Mr. 206). 3, N.

ಗುಣವನ್ತ guṇa-vanta. Tbh. of ಗುಣವತ್. Endowed with eminent or good qualities; an excellent or good man (Bp. 41, 13; C.; B. 2, 32; 5, 178).

ಗುಣವನ್ತೆ guṇavantĕ. An excellent woman (Bp. 4, 32; My.).

ಗುಣವರ್ಮ guṇa-varma. N. of an author (Śmd. 4. 144; *cf.* Kâvy. I, 2, 99).

ಗುಣವಳ (guṇa-baḷa). A certain feat of wrestlers (Čpr. 5, 77).

ಗುಣವಾಚಕ guṇa-vâcaka. = ಗುಣವಚನ. (My.).

ಗುಣವಾಚಿ guṇa-vâci. = ಗುಣವಚನ. (Śmd. 95).

ಗುಣವಾರ್ಧಿ guṇa-vârdhi. An ocean of good qualities (Śsv. 4, 107).

ಗುಣವಿವೇಕ guṇa-vivêka. The investigation or discussion of the ten good qualities of a poem (Kâvy. I, 1 *a*, 5; III, 1 seq.).

ಗುಣವೃಕ್ಷ guṇa-vriksha. *The mast of a vessel; the tree to which a boat is moored.*

ಗುಣವೃಕ್ಷಕ guṇa-vrikshaka. = ಗುಣವೃಕ್ಷ. *The mast etc.*

ಗುಣಶ್ರೇಷ್ಠ guṇa-śrêshṭha. Pre-eminent in excellences or virtues (ಗುಣಾಗ್ರಣಿ Nn. 30; ಗುಣಾಢ್ಯ 42).

ಗುಣಸಮವಾಯ guṇa-samavâya. = ಗುಣಗಣ. (Čpr. 2, 62).

ಗುಣಸೌನ್ದರ guṇa-saundara. N. of a vritta (Čh.).

ಗುಣಸ್ವಭಾವ guṇa-svabhâva. The essential form of qualities (Kâvy. III, 3, B, 5-9).

ಗುಣಾಕಾರ guṇâkâra. Multiplication (C.; Mhr.).

ಗುಣಾಗ್ರಣಿ guṇa-agraṇi. = ಗುಣಶ್ರೇಷ್ಠ. (ಗುಣಶ್ರೇಷ್ಠ, ಸುರಭಿ Nn. 30; Čh. v. 254).

ಗುಣಾಂಕ guṇa-aṅka. Distinguished by excellences (Bp. 26, 17).

ಗುಣಾಢ್ಯ guṇa-âḍhya. Rich in virtues or excellences (ಗುಣಜ್ಞ, ಗುಣಶ್ರೇಷ್ಠ, ವಿದ್ವಾಂಸ Nn. 42).

ಗುಣಾತಿಶಯ guṇa-atiśaya. Eminence of excellences (Čpr. 5, 38).

ಗುಣಾಧಿಕ guṇa-adhika. = ಗುಣಶ್ರೇಷ್ಠ. (Śmd. 73).

ಗುಣಾನುರೂಪ guṇa-anurûpa. Corresponding or adapted to properties (Śmd. 94. 95).

ಗುಣಾನ್ತರ guṇa-antara. A different kind of merit, variety of property or quality. (Čpr. 2, 48).

ಗುಣಾರಿ guṇâri. An assistant of the gavuḍa and śânabhôga (Mhr.; S. Mhr.).

ಗುಣಿ guṇi. 1. = ಕುಣಿ 2, etc. — ಗುಣಿಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. A hollow eye (C.). — ಗುಣಿಗಲ್ಲ. A cheek that is sunken in (G.). — ಗುಣಿ ಸರಿ ಮಾಡು. To dig a little hole round a tree (My. occasionally).

ಗುಣಿ guṇi. 2. The rod or handle of a whip (S. Mhr.; *cf.* ಗುಣಾಲು).

ಗುಣಿ guṇi. Possessing qualities; endowed with good qualities or merits (Bp. 29, 2; 36, 2; 61, 70). 2, a bow. 3, N. of a plant (ಗೊಣಗು Mr. 139; *cf.* Sk. ಕುಣಿ?).

ಗುಣಿಕೆ guṇikĕ. Tbh. of ಗುಟಿಕೆ. See ಮದ್ದು-.

ಗುಣಿತ guṇita. *Multiplied;* multiplication (ಒತ್ತು Mr. 349; My.).

ಗುಣಿಸು guṇisu. = ಗುಣಯಿಸು. To multiply, etc. (C.; Si. 327; J. 30, 53).

ಗುಣು guṇu. = ಗುಣ, etc. — ಗುಣುಗುಟ್ಟು. = ಗುಣಗುಟ್ಟು. (My.). — ಗುಣುಗುಣು. Murmuring, buzzing, whispering among the people, suppressed talk about (S. Mhr.; Mhr.).

ಗುಣುಕು guṇuku. = ಗುಣಕು, etc. (S. Mhr.).

ಗುಣೋಕ್ತಿ guṇa-ukti. = ಗುಣವಚನ. (Śmd. 256, 257; Kâvy. I, 2, 17-19).

ಗುಣೋತ್ಕರ್ಷ guṇa-utkarsha. *Excellence, superiority.* See ಒಳುಹು.

ಗುಣೋದಯ guṇa-udaya. A man in whom good qualities, etc. have risen or appear (J. 28, 14).

ಗುಣ್ಟ guṇṭa. 1. (= ಕಣ್ಟ). Joining; proximity;

Digitized by Google

near; along (C.; see ಕುದಿ 1). ಅವರು ಆ ನಡುಗಡ್ಡೆಯ ಪಶ್ಚಿಮದಕ್ಷಿಣದಡ್ಡೆಗಳ ಗುಣ್ಟ ಇರಿಕಲ ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾರೆ (B. 4, 205). Frequently ದಾರಿ-, ಮನೆ-, ಹಳ್ಳ-, etc. (C.). See ದಡ್ಡೆ-.

ಗುಣ್ಟ gunta. 2. = ಕೊಟ 3, (ಗುದಿದ), ಗೂಟ, ಗೂಳ್ಟ. A peg, a plug, a stumpy post (ಶಿವಳ, ಕೀಲಳ Nr.; My.; M. ಕುಱುದಿ; T. ಕುಟ್ಟಿ; Mhr. ಖುಣ್ಟಾ, ಖುಣ್ಟೀ, ಖುಟೀ; see also ಕುಸಿ 1). ಪಶುವ ಕಟ್ಟಲೆನ್ದು ಕಳದಲ್ಲಿ ನಟ್ಟ ಗುಣ್ಟವು (ಮೇಧಿ, ಮೇಟಿ Nr., o. r. ಗೂಟವು). ಗುಣ್ಟಂಗಳಿನ್ದ ಸಂಕೀರ್ಣಮಾದ ಕುದಿ (ಕುಕೂಲ Nr.).

ಗುಣ್ಟಿಗೆ guntigĕ. Tbh. of ಘುಣ್ಟಿಕೆ (Śmd. 338).

ಗುಣ್ಟೆ guntĕ. 121 square yards or the fortieth part of an acre (My.; Tĕ.).

ಗುಣ್ಡ gunda. 1. (= ಗುಣ್ಡಿ, ಗುಣ್ಡು 2). Roundness, hollowness and deepness (*cf.* ಗುಣ್ಡಿತು). **2,** = ಗುಣ್ಡು2-ಅ3. N. ಉಣ್ಡಿಯೇನೋ, ಗುಣ್ಡ? ಅನ್ದರೆ ಮುಕ್ಕಾಸು ಮೂವತ್ತು ಮೊದಿ ಎನ್ದ.— ಎಂಜಲು ಎತ್ತೋ, ಗುಣ್ಡ! ಎನ್ದರೆ ಉಣ್ಡವರು ಎಷ್ಟು ಜನ? ಎನ್ದ (Prvs.). — ಗುಣ್ಡಬಟ್ಟಲ. = ಗುಣ್ಡವಟ್ಟಲ್. (S. Mhr.). — ಗುಣ್ಡಬಾವಿ. A temporary round pit or well sunk in the dry bed of a stream (S. Mhr.). — ಗುಣ್ಡಭಟ್ಟ. N. ಉಣ್ಡಿಯೇನೋ, ಗುಣ್ಡಭಟ್ಟ? ಹೌದು, ಕಾಣೆ, ರಣ್ಡೆಮುಣ್ಡೆ! (Prv.). — ಗುಣ್ಡಯ್. -ಅಯ್. N. (Bp. 15, 23). — ಗುಣ್ಡಯ. -ಅಯ. N. (Bp. 9, 33). — ಗುಣ್ಡಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 47; 24, 72). — ಗುಣ್ಡವಟ್ಟಲ್. -ಬಟ್ಟಲ್. = ಗುಣ್ಡಿವಟ್ಟಲ್, ಗುಣ್ಡುಬಟ್ಟಲು. (T. ಗುಣ್ಡುವಟ್ಟಲ್). A small round and deep metal vessel from which water and other liquids are drunk, children eat, etc. (ಅನುಕರ, ಗರ್ಗರ Mr. 212, o. r. in three MSS. ಗುಣ್ಡಿ-).

ಗುಣ್ಡ gunda. 2. (= ಗುಣ್ಡ 1). A servant (Tĕ. = ದಾಸ, ಬಣ್ಟು; R.; Tĕ. ಗುಣ್ಡವೆ, a female servant; M. ಕುಣ್ಡೆ, slave; dirty woman). *Cf.* the ಗುಣ್ಡ No. 2 s. ಗುಣ್ಡ 1.

ಗುಣ್ಡಕ್ರಿಯೆ gunda-kriyĕ. A kind of râga (Bp. 19, 17; *cf.* ಗುಣ್ಡಾಗುಣ್ಡಿ).

ಗುಣ್ಡಗೆ gundagĕ. = ಗುಣ್ಡುಗೆ. Of a round, globular form (C.; B. 3, 119; 4, 35).

ಗುಣ್ಡಲಿಗೆ gundaligĕ. = ಗುಣ್ಡಾಲಿ. A round water-vessel of metal (My.).

ಗುಣ್ಡಾಗುಣ್ಡಿ gundâgundi. A kind of râga (Bp. 19, 15).

ಗುಣ್ಡಾನ್ತರ (gundu2-antara). The state of stones being laid inside: a foundation (My.). — ಗುಣ್ಡಾನ್ತರ ಮಾಡು. To lay a foundation (My.). 2, to make a stone-mass of (something), to ruin completely (another's property, etc., My.).

ಗುಣ್ಡಾರ gundâra. = ಗುಡಾರ. See ಗುಡ-.

ಗುಣ್ಡಾಲಿ gundâli. = ಗುಣ್ಡಲಿಗೆ. (My.).

ಗುಣ್ಡಾಳಿಸು gundâlisu. To roll up, as a rug (Mhr. ಗುಣ್ಡಾಳಣೇಂ; Sd.).

ಗುಣ್ಡಿ gundi. = (ಕುಣ್ಟೆ 2, ಗುಣಿ 1, ಗುಣ್ಡ 1). A hole, a pit, a hollow (My.; Si. 203. 431; T., M. ಕುಣ್ಡು, what is hollow, deep, low). ನೀರ ಗುಣ್ಡಿ (B. 5, 80). ತೋಳ ಗುಣ್ಡಿಗೆ ಬಿದ್ದರೆ ಅಳಿಗೊಣ್ದು ಕಲ್ಲು (Prv.). See ತಡ-, ಸುದಿ-; Prv. s. ಮುಣ್ಡೆ. **2,** = ಗುಣ್ಡಿಗೆ No. 1, the pit of the stomach (My.; Tĕ. ಗುಣ್ಡೆ, T. ಕುಣ್ಡಿ). **3,** a large round earthen or metal vessel (My.; *cf.* Sk. ಕುಣ್ಡಿ? Mhr. ಕುಣ್ಡೀ, a vessel of stone or earth). — ಗುಣ್ಡಿಕಾಯಿ. The heart, in a physical sense only (My.; Tĕ. ಗುಣ್ಡೆಕಾಯಿ). — ಗುಣ್ಡಿವಟ್ಟಲ್. = ಗುಣ್ಡ-, q. v. (My.).

ಗುಣ್ಡಿ gundi. A button (S. Mhr.; Mhr., H.).

ಗುಣ್ಡಿಗೆ gundigĕ. = ಗುಣ್ಡಿ No. 2. The pit of the stomach (C.). **2,** the thorax, the chest; courage (ಎರ್ದೆ Śm. 84; Si. 204); the heart in a physical sense (J. 16, 28). ಗಟ್ಟಿಗುಣ್ಡಿಗೆಯವನು (ಉರಸ್ವತ್, ಉರಸಿಲ, ಧೈರ್ಯಶಾಲಿ Si. 283; My.). See ಅದರು-, ಎರೆ-, ಎದೆ-, ಒಳ್-.

ಗುಣ್ಡಿಗೆ gundigĕ. Tbh. of ಕುಣ್ಡಿಕೆ. (ಕಮಣ್ಡಲು, ಕುಣ್ಡಿಕೆ Hlâ.; ಕರಕ Nr.; ಜಲಪಾತ್ರ Kk. 32; ಮಿಹಿಗೆ ಜಲಪಾತ್ರ Śm. 34; ಕಮಣ್ಡಲು 84; Cpr. 6, 8). ಪ್ರತಿಗಳ ಗುಣ್ಡಿಗೆ (ಕಮಣ್ಡಲು, ಕುಣ್ಡಿ Nr.). See ತಡ-.

ಗುಣ್ಡಿತ gundita. *Pounded, crushed* (ರೂಷಿತ, ದೂಳುವಡೆದುದು Nr.; see ಕುಣ್ಠಿತ and ರೂಷಿತ).

ಗುಣ್ಡಿತು gunditu. = ಗುಣ್ಡಿತ್ತು (Śmd. 96), ಗುಣ್ಣಿತು, ಗುಣ್ಣಿತ್ತು. That is deep (ಅತಲಸ್ಪರ್ಶ, ಅಗಾಧ, ಗಮ್ಭೀರ, ಗಭೀರ, ಅಸ್ಥಾಗ Hlâ.).

ಗುಣ್ಡಿತ್ತು gundittu. = ಗುಣ್ಡಿತು, q. v.

ಗುಣ್ಡು gundu. 1. (= ಗುಣ್ಪು 2, ಗುಮ್ಪು 1). A heap; a mass; a crowd; an assemblage, etc. (ನೆರವಿ Śmd. II; Kk. 81; Śm. 95; ತಣ್ಡ, ಗುಮ್ಮಿ, ಗುಣ್ಪು, ಬಮ್ಬಲ್, ಗಡಣ, ನೆರವಿ, ಜಂಗುಳಿ, ತರಕ್ಕೆ, ಗೊಂಚಿ, ದೊಣ್ದುಳಿ, etc., ಸೇಣಿ, ಶ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17; Śm. 54; J. 22, 26; T. ಕುವಾಲ್, ಕುವವು, ಕುವೈ, ಕುಱು; Tĕ. ಗುಣ್ಪು, a lump; see ಕುಪ್ಪೆ 1, ಗುಡಿಯಿಸು). — ಗುಣ್ಡುಗಿಡಿ. -ಕಿಡಿ. Sparks that fall in heaps (Râm. 5, 8, 77).

ಗುಣ್ಡು gundu. 2. (= ಗುದ್ದು 2, ಗುಣ್ಡ 1). Anything globular: a round stone for grinding on a slab (C.), a large round stone or boulder (ಶಿಲೆ Śm. 95; ಮುಣ್ಡಾಶ್ಮ Mr. 206; Bp. 58, 36; My.), a stone for constructing an ŏlĕ (C.); the plummet used by masons, etc. (C.); the globe used at schools (C.); a little ball or marble used as a plaything by children (C.); a spherical, small ornamental object (C.); a testicle of beasts (R.; Tĕ. ಗುಣ್ಡು; T. ಕುಣ್ಡು); a bullet of small arms (Râv. 5, 69), a cannon ball (C.); the firing of a gun (My.). (T. ಕುಣ್ಡು, ಕುಮಿದ್, ಕುವಡು, ಕುವವು, ಕುವೈ; M. ಕುಮಿದ್). ಗಣ್ಡುಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ಮುಣ್ಡೆಯ ಮನಸ್ಸು ಗುಣ್ಡಿಗನ್ತಾ ಗಟ್ಟಿ (Prv.). ಗುಣ್ಡಾದದು (ವರ್ತುಲ, ನಿಸ್ತಲ, ವೃತ್ತ Si. 372. 427). See Si. 29. 284. 288; B. 2, 21; 4, 131; 5, 54. 56. 112. 161. 250; ಒಲೆ-, ಕಲ್ಲು-, ಕಿಱು-, ತುದಿ-, ಸಿಡಿ-. — ಗುಣ್ಡುಬಾವಿ. Any round well (My.). — ಗುಣ್ಡರ. -ಅರ. A round file (My.). — ಗುಣ್ಡಾಟ. -ಆಟ. A kind of gambling with dice (My.). — ಗುಣ್ಡಾಡಿಸು. -ಆಡಿಸು. To smooth gârĕ with a round stone (My.); to flatten a road with a stone-roller (My.). — ಗುಣ್ಡಾಡಿಸು. = ಗುಣ್ಡು ಹಾಡಿಸು. (My., occasionally). — ಗುಣ್ಡಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To shoot a ball. See Sp. s. ಗಣ್ಡ. No. 1. — ಗುಣ್ಡುಕಲ್ಲು. A grinding stone. ಉಣ್ಡವರಿಗೆ ಊಟ ಬೇಡ, ಗುಣ್ಡುಕಲ್ಲಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಬೇಡ (Prv.). See Prv. s. ಗಣ್ಡ. — ಗುಣ್ಡುಗಪ್ಪರ. -ಕಪ್ಪರ. ಗುಣ್ಡುಗಪ್ಪರದ ಕಾಯಕ, the profession of a Jangama beggar who walks about with a round kappara

Digitized by Google

in his hand (S. Mhr.). — ಗುಣ್ಡುಗೋವಿ. -ಕೋವಿ. A small swivel (Sd.). — ಗುಣ್ಡುಜಾಜ. A herb, Andrographis echioides N. ab E. (Z.; My.). — ಗುಣ್ಡುಬಟ್ಟಲು. = ಗುಣ್ಡುವಟ್ಟಲ್, etc. (My.). — ಗುಣ್ಡುಮಲ್ಲಿಗೆ. A kind of jasmine (My.). — ಗುಣ್ಡುಮುಡುಗ. (= ಗಣ್ಡುಮುಡುಗ, ಗುಡಮುಡಗ). N. of a water-bird that dives like a stone (My.). — ಗುಣ್ಡುವಲೆ. -ಬಲೆ. A kind of net (Bh. 3, 13, 23). — ಗುಣ್ಡು ಹಾಕು. To load a weapon with ball (C.). — ಗಣ್ಡು ಹಾರಿ'ಸು. To shoot a ball or bullet (C.); to fire a gun (C.). — ಗುಣ್ಡು ಹೊಡೆ. = ಗುಣ್ಡು ಹಾರಿ'ಸು. (C.). — ಗುಣ್ಡುಳಿ. -ಉಳಿ. A round chisel (My.). — ಗುಣ್ಡೊಬೆ. -ಬಲೆ. An ŏṇṭŏlĕ with a round opening (My.; see ಬಲೆ 4).

ಗುಣ್ಡುಗೆ gunḍugĕ. = ಗುಣ್ಡಿಗೆ. (B. 5, 241. 245).

ಗುಣ್ಣಿತು gunnitu. = ಗುಣ್ಡಿತು, etc. (o. r. in Śmd. 96).

ಗುಣ್ಣಿತ್ತು gunnittu. = ಗುಣ್ಣಿತು.

ಗುಣ್ಪು gunpu. 1. = (ಗುಣ್ಡು 1), ಗುಮ್ಪು 2, etc. A heap; an assembly (ಗುಣ್ಡು, ಗುಮ್ಪು, ನೆರವಿ, etc. Śm. 54; Śśv. 1, 34).

ಗುಣ್ಪು gunpu. 2. = ಗುಮ್ಪು 1, etc. Deepness, depth; profundity; graveness, seriousness; solemnity; earnest; secrecy, mysteriousness (ಗಭೀರ Čt. II, 50; Śm. 66; ಗಮ್ಭೀರ Čt. I, 65; Kk. 67). See Čpr. 1, 80; Čh. v. 21; Grj. 3, 37; 8, after 69; Bp. 25, 11; 36, 1. 29; 40, 41. *Cf.* ಗುಬ್.

ಗುಣ್ಯ gunya. Endowed with qualities or virtues;—to be enumerated; the multiplicand. (My.).

ಗುತ್ತ gutta. Closeness; tightness (C.; Tĕ.; see ಕುದೆ, ಕುದು 1, ಗುಂಜು 3; Mhr. ಗುನ್ತಣೇಂ, to be entangled or embarrassed). ಕುಟುಸದ ಹಾಗೆ ಮೆಯ್ಗೆ ಗುತ್ತವಾಗಿರುವ ಅಂಗಿ (ಕಂಚುಕ, etc. Si. 279). — ಗುತ್ತಬಳೆ. A tight bracelet (C.). — ಗುತ್ತವಿಸಾಸಿ. Well-trimmed, properly cut whiskers (S. Mhr.).

ಗುತ್ತ gutta. Tbh. of ಗುಪ್ತ (Śmd. 349).

ಗುತ್ತನೆ guttanĕ. Closely, tightly; tight (My.).

ಗುತ್ತಾ guttâ. = ಗುತ್ತಿಗೆ 1 No. 1, ಗುತ್ತಿ. (My.; Mhr.; Sindh *gutto).*

ಗುತ್ತಾದಾರ guttâ-dâra. A contractor (My.).

ಗುತ್ತಿ gutti. (= ಕೊತ್ತು 2, ಗುದಿ 3). A bunch or cluster of fruits or flowers (Tĕ. ಗುತ್ತಿ, ಗೊತ್ತು; T. ಕೊತ್ತು, ಕೊನ್ದು; R.). **2,** a bush (= ಕುತ್ತುದ್, My.).

ಗುತ್ತಿಗೆ guttigĕ. 1. An exclusive right of sale, farm, a contract, as for tamarind trees, inknuts, liquor, etc., monopoly (C.; M. ಕುತ್ತಗೆ, T. ಕುತ್ತಗೈ; Tĕ. ಗುತ್ತ). **2,** rental on land (My.; T., Tĕ.; Bp. 27, 52). ಗುತ್ತಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೋಯಿತು, ಗುತ್ತಿಗೆ ಮುಣುಗಿ ಹೋಯಿತು (Prv.). — ಗುತ್ತಿಗೆಹೊಲ. A rented land (My.).

ಗುತ್ತಿಗೆ guttigĕ. 2. (= ಗುತ್ತಿ). See ಗೂಡ-.

ಗುತ್ತು guttu. = ಗುಟುರ. (S. Mhr.; Bh. 1, 6, 5). — ಗುತ್ತಿನ ಚೆಣ್ಡು. N. of a play (Bh. 1, 6, 2).

ಗುತ್ತೆ guttĕ. = ಗುತ್ತಾ. (My.; see ಅಬುಕಾರಿ-).

ಗುತ್ಸ gutsa. = ಗುಚ್ಛ. *A cluster of blossoms.*

ಗುತ್ಸಕ gutsaka. = ಗುಚಕ. (Mr. 108).

ಗುತ್ಸಾರ್ಧ gutsa-ardha. = ಗುಚ್ಛಾರ್ಧ. *A necklace of twenty-four strings.*

ಗುದ guda. (= ಗೊದ್ದು). *The anus;* the rectum.

ಗುದಕಾಸ guda-kâsa. Belly-ache (ಹೊಟ್ಟೆಬೇನೆ Mr. 386, o. rs. ಗುದಕಾಂತ, ಗುದಭಾಸ).

ಗುದಕೀಲಕ guda-kîlaka. *The piles.*

ಗುದಗ gudaga. 1. = ಗುದಗು, ಗುದುಗು. A post or prop put behind a door to keep it shut (My.).

ಗುದಗ gudaga. 2. A fat, stout man (S. Mhr.).

ಗುದಗಿ gudagi. A stout woman (S. Mhr.).

ಗುದಗು gudagu. = ಗುದಗ 1, etc. (My.).

ಗುದಗೆ gudagĕ. = ಗುದಿಗೆ 1. (C.).

ಗುದಜನಿ guda-jani. Vishṇu (Grj. 6, 39).

ಗುದಮೈಥುನ guda-maithuna. Sodomy (Mhr., My.).

ಗುದಸಮ್ಮಾರ್ಜನ guda-sammârjana. Rubbing the anus. See ಸೀಣ್ಟು.

ಗುದಸ್ತ gudasta. = ಗುಜಸ್ತ. (My.).

ಗುದಿ gudi. 1. To tie the feet or legs (ಪಾದಬನ್ಧನ Śmd. Dh.; see ಕುದೆ).

ಗುದಿ gudi. 2. = (ಕುದೆ), ಗುದಿಗೆ 2, ಗುದುಗೆ 1, ಗುದುಪು. A rope for the feet used in climbing palm trees (My.; Sk. ಕೂಡಿ, a fetter for the feet). — ಗುದಿಗಾಲು. -ಕಾಲು. Feet to which that rope is attached (My.).

ಗುದಿ gudi. 3. = ಗುತ್ತಿ. A bunch (Č. Bp. 5, 3; My.; Tĕ. ಗುದಿ, ಗುವಿ). See ಪೂ-. — ಗುದಿಗೆಯ್. To make bunches of (things, Rśv. 5, after 115).

ಗುದಿ gudi. 4. To jump (T. ಕುದಿ; see ಕುದುಕು 1); to stamp, to make a noise with the feet (My.).

ಗುದಿಗೆ gudigĕ. 1. = ಗುದಗೆ, ಗುದುಗೆ 2. A club, a bludgeon (C.; B. 2, 34; ದ್ರುಘಣ, ಮುದ್ಗರ, ಘನ Si. 290; Tĕ. ಗುದಿ, ಗುದಿಯ, ಗುದೆ; T. ಕುದಿ'ಯ; *cf.* ಕೊಣಪ). ಕಬ್ಬಿಣದ ಕಟ್ಟು ಹಾಕಿದ ಗುದಿಗೆ (ಪರಿಘ, ಪರಿಘಾತನ, ದೊಣ್ಣೆ Si. 290). See Prv. s. ನದಿ.

ಗುದಿಗೆ gudigĕ. 2. = ಗುದಿ 2, etc. (My.).

ಗುದು gudu. An imitative sound (*cf.* ಗುಂ 2 and ಗುಳು). — ಗುದುಗುದು. rep. A buzzing sound in the ear (S. Mhr.).

ಗುದುಗು gudugu. = ಗುದಗ 1, etc. (My.).

ಗುದುಗೆ gudugĕ. 1. = ಗುದಿಗೆ 2, etc. (My.). See ದೆಕ-.

ಗುದುಗೆ gudugĕ. 2. = ಗುದಿಗೆ 1, etc. (My.).

ಗುದುಪು gudupu. = ಗುದಿ 2, etc. (My.).

ಗುದ್ದ gudda. = ಗೊದ್ದ, q. v. (*cf.* ಕಾತ). See ದೆಗ್ಗೆ-.

ಗುದ್ದರಿಸು guddarisu. (fr. ಗುದ್ದು 2). To cuff, to push, as a calf, or a milker, pushes the dug of a cow (My.).

ಗುದ್ದಲಿ guddali. = ಗುದ್ದಿ. Tbh. of ಕುದ್ದಾಲ (Śmd. 364; Hlâ.; Nr.; Čt. II, 32; Mr. 371; C.; Si. 303; Tĕ.; T. ಕುನ್ದಾಳ, ಕುನ್ದಾಳಿ; Mhr. ಕುದಳ). A kind of pickaxe, a hoe. ಮರದ ಗುದ್ದಲಿ (ಕಾಷ್ಠಕುದ್ದಾಲ Nr.). See Si. 85. 302. 399; Bp. 49, 44; ಕೆಯ್-. — ಗುದ ಲಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To seize a hoe (Bp. 3, 58).

Digitized by Google

ಗುದ್ದಿ guddi. A clog tied to the neck of cattle (S. Mhr.; B. 3, 23; Tĕ. ಗುದಿಯ; see ಗುದಿಗೆ 1).

ಗುದ್ದಿಸು guddisu. To cause to cuff, etc. (C.).

ಗುದ್ದು guddu. 1. A hole, as of a mouse, snake, fox, etc. (C.; B. 3, 21. 31. 74; 5, 31. 259).

ಗುದ್ದು guddu. 2. = ಗುರ್ದು. To strike with the fist, to fist, to cuff, to box (C.; Tĕ., Tu.; T., M. ಕುತ್ತು; see ಕುತ್ತು 2); to beat in a mortar, to pound (My.; T., M. ಕುತ್ತು; see ಗುದ್ದುವಿಕೆ). ಗುದ್ದಿದ ಗುದ್ದೂ ಗದ್ದೆಗೆ ಬಿಟ್ಟ ನೀರೂ ಸರಿ (Prv.). See Prv. s. ಗಾಳಿ. — ಗುದ್ದಾಟ. = ಗುದ್ದ್ಯಾಟ. (ಮುಷ್ಟಾಮುಷ್ಟಿ G.; My.). — ಗುದ್ದ್ಯಾಟ. -ಆಟ. Striking with the fist, fisticuffs (C.). ಅಸಲಿಗೆ ಮೋಸ, ಲಾಭಕ್ಕೆ ಗುದ್ದ್ಯಾಟ.— ಕತ್ತಲೇ ಗುದ್ದ್ಯಾಟ.— ಗಾಣಿಗನ ಸ್ನೇಹಕ್ಕಿಂತ ಗಧ್ಧದ ಹುಡಿಯವನ ಗುದ್ದ್ಯಾಟ ಲೇಸು.— ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿದವರ ಸಂಗಡ ಗುದ್ದ್ಯಾಟಕ್ಕೆ ಹೋದ ಹಾಗೆ (Prvs.). — ಗುದ್ದ್ಯಾಡು. -ಆಡು. To fight with the fist, to box (C.). ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿದವರ ಕೂಡ ಗುದ್ದ್ಯಾಡ ಬಾರದು.— ಅರಮನೆಯ ಛತ್ತಕ್ಕೆ ಹೆಗ್ಗಣ ಗುದ್ದ್ಯಾಡಿದ ಹಾಗೆ (Prvs.).

ಗುದ್ದು guddu. 3. A blow with the fist (Bh. 4, 2, 64; C.; Tu., Tĕ.; T., M. ಕುತ್ತು; Mhr. ಗುದ್ದಾ); the fist itself. ಗುದ್ದು ಹಾಕು (C.). See Prv. s. ಬಗ್ಗು 2; ಕತ್ತಲೆ. — ಗುದ್ದ ಮೊಳ. The distance from the elbow to the end of the closed fist (ರತ್ನಿ G.; My.). — ಗುದ್ದುಮೊಳ. = ಗುದ್ದ-. (C.; ಸರತ್ನಿ G.).

ಗುದ್ದುವಿಕೆ gudduvikĕ. Fisting; pounding (ಮರ್ದನ, ಸಂವಾಹನ Si. 395).

ಗುದ್ಲಿ gudli. = ಗುದ್ದಲಿ. (My.).

ಗುನಿ guni. A small crest on the grain of jôḷa (C.). **2,** = ಗುಂಗು, etc., the husk of paddy, etc. (My.).

ಗುನ್ದ್ರ gundra. *A kind of grass, Saccharum sara* Roxb.

ಗುನ್ದ್ರೆ gundrĕ. *The root of the grass Cyperus pertenuis* Roxb. 2, *the fragrant grass Cyperus rotundus* Lin. 3, *a medical plant and perfume,* commonly called priyangu.

ಗುನ್ನ gunna. 1. = ಕೊಣ್ಣಿ, q. v. (A hill): a raised spot (in wood, gârĕ, My.). — ಗುನ್ನ ಗುನ್ನ. rep. (My.).

ಗುನ್ನ gunna. 2. (= ಗುಜ್ಜ). Smallness (My.; Tĕ. ಗುನ್ನೆ, young). — ಗುನ್ನಾನೆ. -ಆನೆ. A dwarfish elephant (My.; Tĕ.: a young-).

ಗುನ್ನಾಂ gunnâm. — ಗುನ್ನಾಂಪಟ್ಟಿ. Paper gilt with tinsel and used for ornament (My.; T. ಕುಣುನಾ-, Tĕ. ಗುನ್ನಾ-, ಗುರ್ನಾ-).

ಗುನ್ಹೆಗಾರಿ gunnĕgâri. A fine (My.; Si. 263; Mhr., H. ಗುನ್ಹೇಗಾರೀ). ಗುನ್ಹೆಗಾರಿ ಕೊಡು; ಗುನ್ಹೆಗಾರಿ ಹಾಕು (My.).

ಗುಪಿತ gupita. = ಗುಪ್ತ. (Dp. 32, 1; Bh. 1, 6, 6; 6, 1, 2. 42).

ಗುಪ್ತ gupta. = ಗುತ್ತ, ಗುಪಿತ. *Concealed, hidden, secret;* invisible. 2, *guarded, preserved, saved.* — ಗುಪ್ತಗೆಯ್. To hide, etc. (Rsv. 8, 99).

ಗುಪ್ತಕ guptaka. A secret emissary, a spy (Râm. 4, 1, 4).

ಗುಪ್ತಿ gupti. Concealment; protection. 2, *a hole in the ground, a sink, a cavern, a cellar.* 3, a sword-stick (My.; Mhr.).

ಗುಪ್ತಿವಾದ gupti-vâda. *Secret consultation, private advice.*

ಗುಪ್ಪನೆ guppanĕ. Silently, silent (My.; cf. ಗುಟುಗುಮ್ಮನೆ).

ಗುಪ್ಪು guppu. 1. = ಕುಪ್ಪು 3. (My.).

ಗುಪ್ಪು guppu. 2. = ಗುಬರು 2, etc. (My.).

ಗುಪ್ಪೆ guppĕ. = ಕುಪ್ಪೆ 1. (My.). — ಗುಪ್ಪೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To be piled up, to form a heap (Rsv. 5, after 120).

ಗುಬರು gubaru. 1. (fr. ಕುಬ 1). = ಗುಬುರು 1. Thickness, crowdedness: the thick foliage of a tree or of a shrub (My.; Tĕ. ಗುಬುರು, ಗುಮುರು). ಮರ or ಗಿಡ ಗುಬರಾಗಿದೆ (My.). — ಗುಬರುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To become thick in foliage (My.). — ಗುಬರುಗಿಡ. A tree with thick foliage (My.). — ಗುಬರುದಲೆ. -ತಲೆ. A head with a luxuriant growth of hair (My.).

ಗುಬರು gubaru. 2. = (ಕುವರ 2, etc.), ಗುಪ್ಪು 2, ಗುಬುರು 2. Veiling, covering closely or muffling up (a part of the body or the body, My.). — ಗುಬರುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A cover over the head reaching to the knees, a cloak (My.). — ಗುಬರು ಹಾಕು. To cover the body closely (My.).

ಗುಬಾರು gubâru. 1. A swelling (S. Mhr.; cf. ಗುಪ್ಪು 1).

ಗುಬಾರು gubâru. 2. (= ಗುಲ್ಲು). Noise of a crowd (My.; Tĕ.: rumour; Tĕ. ಗುಬುಲು, resoundingly, aloud, as thunder; cf. ಕುವಿ 2? T. ಕುಮುರು, to sound, as thunder, a crowd, etc.).

ಗುಬಿರಿ gubiri. The white owl (Sd.; Mhr. ಘುಬಡ, an owl).

ಗುಬು gubu. 1. Hotness (of the body; cf. ಕೊಬ್ಬು). — ಗುಬು ಗುಬೆನ್ನು. -ಎನ್ನು. (The body) to be hot (My.).

ಗುಬು gubu. 2. An imitative sound. — ಗುಬು ಗುಬು ಏಳು. To stand up in a tumultuous or noisy manner (S. Mhr.; Tĕ. ಗುಬಿ ಗುಬಿ, tumultuously, noisily).

ಗುಬುಕು gubuku. = ಗೊಬಕು, q. v. (S. Mhr.).

ಗುಬುರು guburu. 1. = ಗುಬರು 1. (My.).

ಗುಬುರು guburu. 2. = ಗುಬರು 2, etc. (My.).

ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ (gubbi-acci). = ಗುಬ್ಬಿ 2. (ಚಟಕ, ಕಲವಿಂಕ Si. 172; My.). See Si. 171. 178. ಹಿಟ್ಟಿನ ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ (ಲಟ್ವ Si. 485).

ಗುಬ್ಬಿ gubbi. 1. A knob, a protuberance (Tĕ. ಗುಬಕೆ, ಗುಬ್ಬೆ; T. ಕೊಮ್ಮೈ; see ಕುಪ್ಪ 3). — ಗುಬ್ಬಿಮೊಳೆ. A stout nail with a pommelled head (My.; Tĕ. ಗುಬ್ಬಮೇಕು). — ಗುಬ್ಬಿಸರಿಗೆ. A wire with a knob on one side (My.).

ಗುಬ್ಬಿ gubbi. 2. = ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ, ಗುಬ್ಬಿಲ್. A small bird, especially a sparrow (ಚಟಕ, ಕಲವಿಂಕ Nr.; Mr. 172; Si. 172; ನೀಲಕಣ್ಠ Mr. 512; Nn. 49; C.; T. ಕುರುವಿ; M. ಕುರಿಗಿಲ್, ಕುರುವಿ, ಕೂರಿ; Tu. ಗುರುಬಿ, ಗುರ್ಬಿ). ಗುಬ್ಬಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಹೆಣ್ಣುಮರಿ (ಚಟಕೆ Nr.). ಗುಬ್ಬಿ ಎಣ್ಣೇ ಕುಡಿದರೆ ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲು ತೋಯಿಸೀತೇ?— ಗುಬ್ಬಿಯ ಮೇಲೆ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರವೇ?— ಹಾರುವ ಗುಬ್ಬಿಗೆ ಗೋದಿಕಲ್ಲು ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ (Prvs.). See Rsv. 6, after 11, Rsv. 3, 33; B. 2, 6; ಕರಿ-, ಚಟು-, ಜುಟ್ಟು-, ಮರ-. — ಗುಬ್ಬಿಗಂಕಣ. -ಕಂಕಣ. (Smd. 386; Kk. 98). A bracelet ornamented with figures of small birds (My.). — ಗುಬ್ಬಿಟೀಲ. The cotton teal, Nettopus coromandelianus (Bd.). — ಗುಬ್ಬಿಬಳೆ. = ಗುಬ್ಬಿಗಂಕಣ. (My.). — ಗುಬ್ಬಿಬೆಳಸೆ. A small, prostrate grass with seeds that stick to one's clothes, Lappago aliena

Digitized by Google

Spr. (Z.). — ಗುಬ್ಬಿಸವುತೆಕಾಯಿ. A common creeping herb, Mukia scabrella Arnott. (L.). — ಗುಬ್ಬಿಹುಲ್ಲು. A common grass, Sporobolus diander Beauv. (Z.); also Uniola indica Spr. (Z.).

ಗುಬ್ಬಿಲ್ gubbil. = ಗುಬ್ಬಿ 2. (ಕಲವಿಂಕ, ಚಟಕ, ಗೃಹಬಲಿಭುಕ್, ಸೀಲಕಣ್ಠ Hlâ.).

ಗುಬ್ಬಿಸೆ gubbisĕ. (= ಕಬ್ಬಿಸೆ?). — ಗುಬ್ಬಿಸೆಹುಲ್ಲು. The grass Poa flexuosa Roxb. (Z.).

ಗುಮ guma. (= ಗಮ). (Tĕ. ಗುಮೆ ಗುಮೆ, fragrantly, etc.). — ಗುಮ ಗುಮ ಅನ್ನು. = ಗುಮಗುಮಾಯಿಸು. (My.). — ಗುಮಗುಮಾಯಿಸು. To send forth a fragrant odour (My.).

ಗುಮಟ gumaṭa. = ಗುಮುಟ, ಗುಮುರಿ, ಗುಮ್ಮಟ, ಗುಮ್ಮುಟ. A copula or dome (C.; Mhr. ಘುಮಟ; Br., H. ಗುಮ್ಮಟ, ಗುಮ್ಬದ್, a dome; a paper lantern; a fire-baloon; T. ಕುಮ್ಮಟ್ಟಿ, arch, vault, arched roof, pinnacle of a pagoda; globe; lantern made of paper). 2, a high, huge figure of stone, representing a Jaina saint (Mg.; Tu. ಗುಮ್ಮಟೆ).

ಗುಮತಿ gumati. (= ಗೋಮುಖ?). — ಗುಮತೀ ವಾದ್ಯ. = ಕುಮ್ಮು ವಾದ್ಯ (G.).

ಗುಮರಿ gumari. Fight of children (S. Mhr.; Mhr. ಘುಮರೀ, a play amongst cowherds; bawling). ಗುಮರಿ ಹಾಕು, to fight (S. Mhr.).

ಗುಮಸ್ತಾ gumastâ. ಗುಮಸ್ತ. = ಗುಮಾಸ್ತಾ. (ಲೇಖಕ, etc. Si. 261; S. Mhr.; Br.).

ಗುಮಾನ gumâna. Heed, care, consideration for; conceit, vanity; suspicion, doubt, surmise (C.; Mhr., H.; Br. ಗುಮಾನು). See Prv. s. ತೀಮಾನ.

ಗುಮಾನಿ gumâni. Conceited, vain (Mhr.). 2, suspicious, suspected (C.; Br.).

ಗುಮಾಸ್ತಗಿರಿ gumâsta-giri. The office of gumâstâ (C.; Mhr.).

ಗುಮಾಸ್ತಾ gumâstâ. ಗುಮಾಸ್ತ. An agent, deputy, factor; an accountant (C.; Mhr., H.; B. 4, 50).

ಗುಮಿ gumi. A heap, a crowd, a multitude (S. Mhr.; Tĕ.; M. ಕುಮಿ, T. ಕುಪ್ಪೈ; see ಕುಪ್ಪೆ 1, and *cf.* ಗುಮ್ಮಿ). — ಗುಮಿ ಗುಮಿ. rep. In crowds (S. Mhr.).

ಗುಮಿತ gumita. (fr. ಗುಂಪು 2). Secret tidings, rumour. ನುಡಿವ ಗುಮಿತ (ವಾರ್ತೆ Mr. 534).

ಗುಮುಟ gumuṭa. = ಗುಮಟ. (My.). See ಗೋಲ-.

ಗುಮುರಿ gumuri. = ಗುಮಟ. (Č. Bp. 47, 33).

ಗುಮ್ಪನ gumpana. Tbh. of ಗುಮ್ಫನ (Śmd. 338).

ಗುಮ್ಪಿಸು gumpisu. To recoil, to draw back from, to shrink (Bp. 14, 17; 40, 76; *cf.* ಗುಮ್ಮು 5).

ಗುಮ್ಪು gumpu. 1. = ಗುಂಪು 2, ಗುಮ್ಬ, ಗುಮ್ಬು. (Grj. 2, after 106; Bp. 1, 36; 19, 26; 40, 76; J. 6, 3; 9, 25). ಮಹಾಸಾಗರದ ನೀರ ಗುಮ್ಪು (ಅಗಾಧ, ಅಸ್ತಾಘ, etc. Mr. 405).

ಗುಮ್ಪು gumpu. 2. = ಗುಂಪು 1, ಗುಮ್ಮಿ, ಗುಮ್ಮು 2, ಗುಮ್ಮೆ. A mass, a heap, a crowd, a number (ಸಮೂಹ, ನಿಕರ, ಸಮುದಾಯ, ಕದಮ್ಬಕ, etc. Si. 179; ಪೂಗ 409; ವ್ರಜ 413; C.; T. ಕುಮ್ಬು; Tĕ. ಕುಪ್ಪೆ). See Si. 32. 60. 87. 106. 119. 121. 165. 189. 193. 215. 257. 273. 302. 324. 401; Bh. 1, 5, 8; B. 3, 19. — ಗುಮ್ಪು ಕೂಡು. To come together; to assemble (C.). ನೂರಾರು ನರಿಗಳು ಗುಮ್ಪು ಕೂಡಿ ಕೊಣ್ಡು ಬೇಟೆಯಾಡುತ್ತವೆ (B. 5, 262). ಗುಮ್ಪು ಕೂಡಿದ (ಸಮಷ್ಟಿ G.). — ಗುಮ್ಪುಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. = ಗುಮ್ಪು ಕೂಡು. (My.).

ಗುಮ್ಫ gumpha. *Tying, stringing together, stringing as a garland;* arranging (ರಚನೆ, etc. Mr. 425).

ಗುಮ್ಫನ gumphana. = ಗುಮ್ಫನ. Winding, as a garland; arranging. (Kâvy. IV, 1, 2).

ಗುಮ್ಫಿತ gumphita. Strung together; arranged.

ಗುಮ್ಬ gumba. = (ಗುಮ್ಪು 1), ಗುಮ್ಬು, (ಗುಮ್ಮನ). Mysteriousness, obscurity (S. Mhr.; Tĕ. ಗುಮ್ಭ, secrecy). ಗುಮ್ಬಮಾತು (S. Mhr.). 2, reservedness (My.; Tĕ. ಗುಮ್ಭು). ಅವನು ಬಹಳ ಗುಮ್ಬವಾಗಿದ್ದಾನೆ (My.).

ಗುಮ್ಬ gumba. Tbh. of ಕುಮ್ಭ. A pot (My.). 2, the nave of a wheel (My.). — ಗುಮ್ಬಾರತಿ. -ಆರತಿ. A round metal vessel used as an ârati, trimmed by a dancing girl, and then used by the pûjâri (My.). 2, the dancing girl herself (My.).

ಗುಮ್ಬು gumbu. = ಗುಮ್ಬ No. 1 (S. Mhr.).

ಗುಮ್ಮ gumma. 1. (= ಗುರ್ಗ). A bugbear, a devil (My.; Tu. ಗುಮ್ಮೆ). See ನೆಲ-; Prvs. s. ಬಾಯ್, ಮೊಮ್ಮಗ.

ಗುಮ್ಮ gumma. 2. — ಗುಮ್ಮಕ್ಕಿ. -ಹಕ್ಕಿ. A wild cock (ಕುಕ್ಕುಭ Nr.; Si. 177).

ಗುಮ್ಮಟ gummaṭa. = ಗುಮಟ, etc. (My.).

ಗುಮ್ಮನ gummana. (= ಗುಮ್ಬ). — ಗುಮ್ಮನಗುಸುಕ. dupl. Reservedness (C.); a reserved man (C.). ಗುಮ್ಮನಗುಸುಕ ಸ್ವಭಾವದವನು (B. 4, 56). — ಗುಮ್ಮನಗುಸುಕಿ. A reserved woman (S. Mhr.).

ಗುಮ್ಮನೆ gummanĕ. 1. = ಘುಮ್ಮನೆ, q. v. Quickly (Bp. 55, 33).

ಗುಮ್ಮನೆ gummanĕ. 2. With the sound produced by cuffing, pounding, or beating (Bh. 1, 6, 2 C.).

ಗುಮ್ಮಿ gummi. = ಗುಮ್ಪು 2, etc. A mass, etc. (ಜಂಗುಳಿ, ಮೊನ್ದುಳಿ, ಗೊಂಚಿ, ಗೊನ್ದಣಿ, ಗುಣ್ಡು, ಗುಂಪು, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17; Śm. 54; see s. ಕುಪ್ಪೆ 1). — ಗುಮ್ಮಿಮನೆ. A house where peons eat in company (My.).

ಗುಮ್ಮಿಸು gummisu. (= ಕುಮ್ಮಿಸು). To make cuff (S. Mhr.).

ಗುಮ್ಮು gummu. 1. (= ಕುಮ್ಮು 1). To cuff, to box; to strike (C.; Râm. 6, 49, 35).

ಗುಮ್ಮು gummu. 2. = ಗುಮ್ಮಿ, etc. — ಗುಮ್ಮುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To assemble in crowds. ಗುಮ್ಮುಗಟ್ಟಿ ಜೋಗಿಗಳನ್ತೆ ಇರುಳು ಕೂಡುವದು, ಹಗಲು ಅಗಲುವದು (Prv.).

ಗುಮ್ಮು gummu. 3. To push one's self along as a baby lying on the back or with the face upwards (My.).

ಗುಮ್ಮು gummu. 4. A push forward or stroke made in swimming (My.). — ಗುಮ್ಮು ಹಾಕು. To make a push forward in swimming (My.).

ಗುಮ್ಮು gummu. 5. Recoil (*cf.* ಗುಮ್ಪಿಸು). — ಗುಮ್ಮಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To recoil (Râm. 6, 45, 60).

ಗುಮ್ಮುಟ gummuṭa. = ಗುಮಟ, etc. (My.). ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಗುಮ್ಮುಟ (G. 184).

ಗುಮ್ಮೆ gummĕ. = ಗುಮ್ಮಿ, etc. (ಗೊಮ್ಪೆ, ಗೊನ್ದಣಿ, ಬಮ್ಬಲ್, etc., ಸಮೂಹ Śs.).

Digitized by Google

ಗುಯಿ guyi. = ಗುಂಗು, etc. Husk (My.).

ಗುರಕಾಯಿಸು gurakâyisu. = ಗುರುಕಾಯಿಸು. To growl, to snarl at, as a dog, etc.; to utter an angry defying sound, as disobedient children, etc. (C.; Mhr. ಗುರಕಣೇಂ, ಗುರಕಾವಣೇಂ); to turn upon one in anger (My.; Tĕ.).

ಗುರಣ guraṇa. = ಗೂರಣ, ಗೋರಣ. Taking up, raising; *strenuous effort, exertion.*

ಗುರವ gurava. (= ಗುರ್ವ). A dreadful sight (Râm. 6, 45, 60).

ಗುರಸ್ತ gurasta. Tbh. of ಗುರುಹಸ್ತ. (S. Mhr.).

ಗುರಾಣಿ gurâṇi. A shield (My.).

ಗುರಾಲ್ gurâl. A kind of round boat (My.).

ಗುರಿ guri. N. of a plant (ಗುಬಿ'ಗೆ Mr. 116).

ಗುರು guru. = ಗಿಲ, etc., ಗುಲ, ಗುಲಿ, ಗುಲು. A sound in imitation of rattling. — ಗುರುಗಂಜ. The creeper Abrus precatorius L., the wild liquorice, and its beautiful scarlet and black (or also white) seeds, used as beads and jewellers' weights (ಗುಂಜ, ಕೃಷ್ಣಲೆ Mr. 127, o. r. ಗುರುಗುಂಜ; Tĕ. ಗುರಿಗಿಂಜೆ, ಗುರು-, ಗುರಿಜ; see ಕುನ್ನಿ 2). — ಗುರುಗುಂಜ. = ಗುರುಗುಂಜೆ. (ಗುಂಜ Nn. 133; Śśv. 3, 9. 27). — ಗುರುಗುಂಜೆ. = ಗುರುಗಂಜ. (ಕೃಷ್ಣಲೆ, ಗುಂಜೆ Hlâ.; Čpr. 5, 57).

ಗುರು guru. *Heavy, weighty.* 2, *great, large, extended.* 3, metrically long; a metrically long syllable; its sign (Čh.; Kâvy. I, 3, 21-29; II, 2, B, 30-32; Śmd. 17. 52; Mr. 363; ಕೊಂಕುಗೆರೆ 364; ಕೊಂಕು, ಬಿಣ್ಪು Śm. 55). 4, *any venerable person.* 5, *a religious teacher* (Mr. 222). 6, *Bṛihaspati (Jupiter), the preceptor of the gods* (ಬೋಧಿಯರ ಒಜ Śm. 17). 7, Drôṇa, the teacher of the Pâṇḍus (Śmd. 68. 150). ಗುರು ಕೊಟ್ಟ ಜೋಳಿಗೆಯೆನ್ನು, ಗೂಟಕ್ಕೆ ಸಿಗ ಹಾಕಿದರೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಮ್ಬಾತೇ?— ಗುರುವಿಗೆ ಗುಟುಕುನೀರು, ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ ಎಣ್ಣೆಮಜ್ಜನ.— ಗುರುವಿಗೆ ಇಬುವೆ ಕಚ್ಚುವದೇ?— ಗುರುವಿಲ್ಲದ ಮಠವಲ್ಲ, ಹಿರಿಯರಿಲ್ಲದ ಮನೆಯಲ್ಲ.— ಗುರುವಿನನ್ತೆ ಶಿಷ್ಯ, ತನ್ದೆಯನ್ತೆ ಮಗ (Prvs.). See Prv. s. ತೂಕರ. — ಗುರಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. = ಗುರುವ. N. (C.). — ಗುರುರಾಯ. N. (C.). — ಗುರು ಹಿರಿಯರು. dupl. (C.).

ಗುರುಕಾಯಿಸು gurukâyisu. = ಗುರಕಾಯಿಸು. (My.).

ಗುರುಕುಲವಾಸ guru-kula-vâsa. Stay in the house of gurus (My.).

ಗುರುಕುಲವಾಸಿ guru-kula-vâsi. A pupil, a disciple (ಛಾತ್ರ, ಅನ್ತೇವಾಸಿ, ಶಿಷ್ಯ Si. 235; My.).

ಗುರುಕ್ರಮ guru-krama. *Instruction handed down through a series of teachers, traditionary instruction.*

ಗುರುಗುಲು gurugulu. The sunflower, Heliotropium indicum (ತ್ರೀಹಸ್ತಿನಿ, ಭೂರುಣ್ಡಿ, ಹಣ್ಣಿಗಿಡ Si. 138; Tĕ. ಗುರುಗು).

ಗುರುಜಂಗೆ guru-jaṅgĕ. A large step or stride (Bp. 26, 31; 32, 28).

ಗುರುತನಯನಾಣ್ಡಾರಿ guru-tanayan-âṇḍâri. N. (Bp. 45 sum.).

ಗುರುತರ guru-tara. Heavier, unusually heavy; larger; more or unusually important. (Bp. 2, 45; 26, 5; 39, 61).

ಗುರುತಲ್ಪ guru-talpa. The bed of a teacher; the violation of a teacher's bed; a violator of his teacher's bed. (Bp. 45, 22).

ಗುರುತ್ವ gurutva. Heaviness; weight; dignity, worth, respectability (Śmd. 125. 160); the office of a teacher; metrical length and its sign (ಕೊಂಕು Kk. 66).

ಗುರುದಕ್ಷಿಣೆ guru-dakshiṇĕ. A fee or present given to a teacher (C.).

ಗುರುದ್ರೋಹ guru-drôha. Wrong done to a guru (J. 4, 2).

ಗುರುಪಯೋಧರಿ guru-payôdhari. A woman with a large breast (J. 6, 29).

ಗುರುಪೂಜೆ guru-pûjĕ. The worship of one's spiritual guide. (Bp. 42, 11).

ಗುರುಬು gurubu. = (ಗುರವ), ಗುರ್ವ, etc. (Râm. 6, 49, 31).

ಗುರುಭಕ್ತ guru-bhakta. A man devoted to his teacher. 2, N. (Bp. 39 sum.; 39, 2. 27).

ಗುರುಭಕ್ತಿ guru-bhakti. Devotedness to one's teacher; worship paid to him. (Bp. 39, 1. 2. 21-25). — ಗುರುಭಕ್ತಯಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 39, 28. 35). — ಗುರುಭಕ್ತಯಾಣ್ಡಾರಿ. -ಆಣ್ಡಾರಿ. N. (Bp. 24 sum.; 24, 2; 40, 88; 42, 40; 45, 31. 48. 55).

ಗುರುಮಠ guru-maṭha. The residence of a guru (C.).

ಗುರುಮನ್ತ್ರ guru-mantra. The instruction and counsel of a guru (C.). 2, a great mantra (My.).

ಗುರುಮೂರ್ತಿ guru-mûrti. The visible shape of a teacher, the teacher himself (Bp. 50, 69; 61, 60. 62; My.). 2, N. (C.). 3, a big idol (My.).

ಗುರುಯಾಪ್ಯ guru-yâpya. The state of passing away to a great extent, or of becoming little or trifling. See ನಮ.

ಗುರುಯೋಷಿತೆ guru-yôshitĕ. The wife of a guru; any woman entitled to great respect (Bp. 45, 24).

ಗುರುಲಿಂಗ guru-liṅga. The characteristic shape (or the phallus in the shape) of a teacher, the teacher himself (Bp. 2, 41; 39, 1; 47, 41; 61, 2; My.); perhaps: the guru and the phallus on his hand (61, 41); N. (C.). 2, a large liṅga (My.).

ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಪೂಜೆ guru-liṅga-jaṅgama-pûjĕ. Worship paid to the guru, to his phallus put by him on his hand, and to jaṅgamas (Bp. 38, 5; My.).

ಗುರುವ guruva. A short form of ಗುರಪ್ಪ s. ಗುರು. (C.).

ಗುರುವಾದ guru-vâda. Alloyage; an alloy (My.).

ಗುರುವಾರ guru-vâra. Thursday. (My.).

ಗುರುಶೇಷ guru-śêsha. That is left of the meal of a guru, the orts of his meal (C.).

ಗುರುಶೇಷಪ್ರಸಾದ guruśêsha-prasâda. Distribution by the guru of the orts of his meal to his devotees (C.).

ಗುರುಸಂಗಮೇಶ guru-saṅgamêśa. The phallus called saṅgamêśa, looked upon as a guru (Bp. 61, 40. 46. 47).

ಗುರುಸಂಗಮೇಶ್ವರ guru-saṅgamêśvara. = ಗುರುಸಂಗಮೇಶ. (Bp. 61, 48).

ಗುರುಸಿದ್ಧ guru-siddha. An eminent guru (B. 5, 319); N. (C.).

ಗುರುಸ್ಥಳದವ guru-sthalada-ava. A jaṅgama who performs the religious ceremonies of the Liṅgavantas, as tying the liṅga to a child, assisting at marriages and burials, etc. (which the real guru does not do, S. Mhr.).

ಗುರುಹಸ್ತ guru-hasta. = ಗುರಸ್ತ. A man under the guru's hand, a Liṅgavanta (C.).

ಗುರುಳೆ gurulĕ. = (ಗುಡ್ಡ 2), ಗುಳ್ಳಿ 1, ಗುಳ್ಳೆ 1. That is spherical or globular: a bubble (S. Mhr.); a thin bladder on the skin, a blister (S. Mhr.);

Digitized by Google

a pustule (S. Mhr.); a small round shell (S. Mhr.); a small ring worn on the toe (S. Mhr.). (T. ಕುಮಿಳಿ; M. ಕುಮುಳಿ, ಕುಮಿಳಿ, ಕುವಳಿ, ಕುಮಿಳ್, ಕುಮಿಱಿ).

ಗುಱ guṟa. An imitative sound. — ಗುಱ ಗುಱ. The sound emitted by an angry bandicoot (C.).

ಗುಱಕೆ guṟakĕ. = ಕುಱುಕೆ, etc. Snoring (My.; *cf.* ಕೂರೆ 1).

ಗುಱತು guṟatu. = ಗುತ್ತು, ಗುಱುತ, ಗುಱುತು q. v., ಗುರ್ತ, ಗುರ್ತು, ಗೊತ್ತು, (ಗುಱಿ). (C.).

ಗುಱಿ guṟi. = ಕುಱಿ 2. A mark, etc. (ವೇಧ್ಯ, ಲಕ್ಷ್ಯ, ಶರವ್ಯ, ನಿಮಿತ್ತ Hlā.; Nr.; Si. 288; ಲಕ್ಷ, etc. Mr. 296; ಅವದೇಶ Si. 460; C.). ಅವನಾನೊಬ್ಬನು ಗುಱಿಯನ್ ಎಚ್ಚು ತಪ್ಪಿದವನ್ ಉಣ್ಬ, ಈತನು ಅಪರಾದ್ಧಪೃಷತ್ಕನು (Nr.). ಅರಿಸ್ಪಕ್ಕೆ ಅಂಗಾರಕನೇ ಗುಱಿ (Prv.). See Bh. 2, 13, 45; 3, 13, 17; Rāv. 6, 45; Si. 280; ಅಡವಿ-. — ಗುಱಿ ತಾಕು. To hit the mark, as a stone, bullet, arrow, etc. (C.). — ಗುಱಿ ನೋಡು. To take aim (C.). — ಗುಱಿ ಮಾಡು. To mark, to heed; to think of (J. 29, 8). — ಗುಱಿಯಾಗು. -ಆಗು. To become the butt of or be exposed to. ಇನ್ನವರಂ ಗುಱಿಯಾದುದಿಲ್ಲ ಕಾಮುಕರ ಏಮುಕ್ತದಾಣಹತಿಗೆ (Šmd. 296). ಗುಱುಗುಱು ಎಮ್ಬ ನುಡಿಗಳಿಗೆ ಅಯ್ದೆ ಗುಱಿಯಾದೆ (Bp. 28, 20). ರತಿಪನ್ ಎಸುವ ನಿಶಾತಮಾರ್ಗಣಹತಿಗೆ ಗುಱಿಯಾದೆನು (40, 7). See Abh. P. 5, 55; J. 5, 41; 28, 50. 2, to fall into, as into sin; to be stricken, as with sorrow (C.). — ಗುಱಿಯಿಡು. -ಇಡು. To take aim; to keep in view (My.). — ಗುಱಿಯೆಸು. -ಎಸು (or -ಇಸು) = ಗುಱಿ ಹೊಡೆ. See Nr. s. ಗುಱಿ. — ಗುಱಿಯೆಳ್ಳು. -ಎಳ್ಳು. A plant yielding oil, a native of Africa, Guizotia abyssinica Cass. (Z.; My.; see ಕಾಡ-). — ಗುಱಿ ಹಿಡಿ. To take aim (My.). — ಗುಱಿ ಹೊಡೆ. To aim and shoot (C.; B. 3, 50; 5, 46); the shooter to hit the mark (C.). — ಗುಱೆಳ್ಳು. = ಗುಱಿಯೆಳ್ಳು. (Z.).

ಗುಱಿಕಾಱ guṟi-kāṟa. A man skilled in archery, a marksman (ಕೃತಹಸ್ತ, ಕೃತಪುಂಖ Si. 280; Tĕ. ಗುಱಿಕಾಡು). 2, a head man of armed peons (R.).

ಗುಱಿಗೆ guṟigĕ. N. of a plant (ಗುಂ Mr. 116).

ಗುಱಿಯಾಳು guṟiyāḷu. A kind of game of boys (Bh. 1, 6, 1).

ಗುಱು guṟu. 1. (= ಗುಱಕೆ, etc.). A sound in imitation of snoring (*cf.* ಕೂರೆ 1). 2, one in imitation of purring. — ಗುಱುಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To snore (My.). 2, to pur (My.). — ಗುಱುಗುಱಿಸು. To snore (Bh. 4, 9, 85). — ಗುಱು ಗುಱು. The sound of snoring (C.; Rām. 6, 30, 33). 2, that of purring (My.). — ಗುಱು ಗುಱೆನ್ನು. -ಎನ್ನು. To snore (C.). 2, to pur (My.).

ಗುಱು guṟu. 2. (Tĕ. ಗುರಿಗುರಿ, secretly, silently; *cf.* ಗುಪ್ಪನೆ). — ಗುಱುಗುಮ್ಮಗೆ. Inactively; silently (ಕ್ರಿಯಾತೂಷ್ಣ್ಯರ್ಥ Šmd. 389; ರಿಕ್ಕಟ, ಬಿನ್ನನೆ, ಬಿನ್ನಗೆ, ಮೌನ Kk. 50). — ಗುಱುಗುಮ್ಮನೆ = ಗುಱುಗುಮ್ಮಗೆ. (ಉಸಕನೆ, ಅತಿಮೌನಾರ್ಥ Čt. I, 90).

ಗುಱುಕು guṟuku. = ಗುಱಕೆ, etc. Snoring. 2, = ಗುಕ್ಕು 2. See ಗುಜ್ಜು-. — ಗುಱುಕಿಡು. -ಇಡು. To snore (Bh. 4, 9, 82; My.; Si. 74).

ಗುಱುತ guṟuta. = ಗುಱುತು, etc. (C.; B. 5, 28. 32. 62. 194).

ಗುಱುತು guṟutu. = ಗುಱುತು, etc. A mark, a sign (ಕಲಂಕ, ಅಂಕ, ಲಾಂಛನ, ಚಿಹ್ನ, ಲಕ್ಷ್ಮ, ಲಕ್ಷಣ Si. 32; C.; B. 3, 5; 4, 169; Tĕ. ಗುಱುತು, ಗುರ್ತು); a distinctive or characteristic mark; any sign used as a signature by those who cannot write their names (C.). 2, knowledge (C.). — ಗುಱುತಿನವ. -ಅವ. A male acquaintance (C.; B. 3, 105). — ಗುಱುತು ನೋಡು. = ಗುಱುತು ಹಿಡಿ. (C.). — ಗುಱುತು ಹಚ್ಚು. To give information about, to point out (C.). 2, to note, to record in writing (My.). — ಗುಱುತು ಹಿಡಿ. To notice or learn to know the peculiar features of a person or thing (C.). — ಗುಱುತು ಹೇಳು. To tell the peculiar features etc. (C.).

ಗುಱ್ಱು guṟṟu. An imitative sound. (Tĕ.). — ಗುಱ್ಱುಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To growl, to snarl, as dogs, bears, or tigers (C.; B. 3, 40. 108; 4, 37; 5, 28. 258). — ಗುಱ್ಱು ಗುಱ್ಱು. The sound of growling, snarling, etc. (C.; Tĕ. ಗುರ್ರುಗುರ್ರು, ಗುರ್ರುಬುರ್ರು; Mhr. ಕುರಕುರ).

ಗುರ್ಗುಳ gurguḷa. = ಗುಗ್ಗುಳು, etc. (Šsv. 3, 32).

ಗುರ್ಚಿ gurči. The camboge tree, Garcinia pictoria Roxb. (My.). *Cf.* ಮೂರುಗುರ್ಚಿ.

ಗುರ್ಜರ gurjara. = ಗುಜ್ಜ, ಗುಜ್ಜರ, ಗುಜ್ಜಾರ. N. of a district, Guzarât (Bp. 6, 18; 43 sum.; 43, 6; 44 sum.; 61, 30). ಗುರ್ಜರಕ್ಷಿತಿರಮಣ (43, 1). ಗುರ್ಜರಮಹೀಶ (44, 39). ಗುರ್ಜರರಾಯ (44, 54). See ಕುಮಾರಪಾಲಕ-.

ಗುರ್ಜರಪಟ್ಟಿ gurjara-paṭṭi. = ಗುಜ್ಜರಪಟ್ಟಿ. Woven silk or fine cloth from Gujarât.

ಗುರ್ತ gurta. = ಗುಱುತು, etc. (ಕುಱುಹು, ಲಿಂಗ, ಪರಿಚಯ Čb.; C.).

ಗುರ್ತು gurtu. = ಗುರ್ತ, etc. (ಕಲಂಕ Si. 404; ಲಿಂಗ 411; ನಿಮಿತ್ತ 426; ಪದ 431; ಪಾಲಿ 456; C.). See B. 3, 34. 39. 40; 4, 30. 144; Si. 268. 288. 327; ಹೆಗ್ಗುರ್ತು. — ಗುರ್ತಱಿಕೆ. -ಅಱಿಕೆ. Acquaintance (ಸಂಸ್ತವ, ಪರಿಚಯ Si. 395). — ಗುರ್ತಿನವ. -ಅವ. A male acquaintance (C.; B. 4, 34). — ಗುರ್ತಿಲ್ಲದವ. -ಇಲ್ಲದವ. A man who is unknown or unacquainted, a stranger (G. 286; C.).

ಗುರ್ದು gurdu. (Šmd. 49). = ಗುದ್ದು 2. To cuff, etc. (ಮುಷ್ಟಿತಾಡನ Šmd. Dh.).

ಗುರ್ದೆ gurdĕ. (Šmd. 49, according to Cm.; it might be ಅಗುರ್ದೆ).

ಗುರ್ಬು gurbu. = ಗುರ್ವು, etc. (Grj. 10, 49?). *Cf.* ಎಗುರ್ಬಿಸು.

ಗುರ್ವಿ gurvi. *A pregnant woman* (ಗರ್ಭಿಣಿ, etc. Mr. 307).

ಗುರ್ವಿಣಿ gurviṇi. *A pregnant woman.*

ಗುರ್ವು gurvu. = (ಅಗುರ್ಬು, ಅಗುರ್ವು), ಗುಮ್ಮ 1, ಗುರವ, ಗುರುಬು, ಗುರ್ಬು. Amazement, terror; a terrible form (ಬಿಗುರ್ವು, ಭಯಾನಕ Čt. II, 50; ತಲ್ಲಣ, ತಳವೆಳಗು, ಬಕ್ಕುಡ, ಬೆಗಡು, ಮಲ್ಲಡು, etc., ಬೆಬಗಸ್ಪ ಭಾವ Sm. 49; ಬಕ್ಕುಡ, ಬಿಗುರ್, ಬೆಬ್ಬಳ, etc., ಬೆಬಗಪ್ಪ ಭಾವ Kk. 42, o. r. in two MSS. ಅಗುರ್ವು; Grj. 4, 99. 108; 4, after 106). *Cf.* ಬಿಗುರ್ವು.

ಗುರ್ವೆ gurvĕ. N. of a plant (ಗೊರಟೆ Mr. 149, o. r. ಗುರ್ವಿ).

ಗುಲ್ gul. ಘುಲ್. = ಗಿಲ್, etc. — ಗುಲ್ಲುಗ್ಗೆ. The sound emitted by gĕjjĕs (C.) and bracelets (My.). — ಗುಲ್ಲುಗ್ಗಿಲ್ಲೆನ್. -ಎನ್. To clink, to clank, etc. ಬಳೆಗಳ್ ಗುಲ್ಲುಗ್ಗಿಲ್ಲೆನೆ ಗಿಳಿ ಸೋವಾಕೆಗಳನ್ ಒಪ್ಪಗುಂ ಕೆಲವೆಡೆಯೊಳ್ (Šmd. 231).

ಗುಲ gula. = ಗುರು, etc. — ಗುಲಗಂಜಿ. = ಗುರುಗಂಜಿ. (C.). See Si. 328. 329. 407. — ಗುಲಗುಂಜಿ. = ಗುಲಗಂಜಿ. (St. & Pl.;

Digitized by Google

My.). — ಗುಲಗುಂಜಿ. = ಗುಲಗುಂಜ. (ಕಾಕಚಿಂಚೆ, ಕೃಷ್ಣಲೆ, ಗುಂಜೆ G.; My.). See Si. 145. 407. 418. 457.

ಗುಲ gula. = ಗುಡ (Śs.), ಗುಳ.

ಗುಲಾಬಿ gulâbi. Relating to the rose; rose-coloured; rose-scented (Mhr., H., Br.). — ಗುಲಾಬಿಗಿಡ. A rose bush (C.). — ಗುಲಾಬಿಬಣ್ಣ. Rose-colour (C.). — ಗುಲಾಬಿಹೂ. A rose (C.).

ಗುಲಾಮ gulâma. A slave, a menial (C.; Mhr., H., Br.; B. 5, 83. 222).

ಗುಲಾಲು gulâlu. The red powder which the Hindus throw about at the hôḷi feast (C.; Mhr. ಗುಲಾಲ).

ಗುಲಿ guli. = ಗುಲ, etc. — ಗುಲಿಗಂಜ. = ಗುರುಗಂಜ. (My.; Si. 145. 407. 418. 457).

ಗುಲಿಕೆ gulikĕ. = ಗುಟಿಕೆ. A ball; a pearl (Sk.).

ಗುಲು gulu. = ಗುರು, etc. — ಗುಲುಗಂಜ. = ಗುಲಿಗಂಜ. (My.). — ಗುಲುಗುಂಜ. = ಗುಲುಗಂಜ. (My.).

ಗುಲುಂಛ guluñčha. *A cluster of blossoms.*

ಗುಲುಮ guluma. Tbh. of ಗುಲ್ಮ. (Bp. 26, 40).

ಗುಲ್ಫ gulpha. *The ankle.* See ಪರಡು, ಹರಡು.

ಗುಲ್ಫಿ gulphi. N. of a bird (ಹರಡೆ Mr. 175).

ಗುಲ್ಮ gulma. = ಗುಲುಮ. *A shrub, a bush; a cluster or clump of trees, a thicket. 2, a body of troops consisting of 9 elephants, 9 chariots, 27 horses, and 45 foot. 3, the spleen. 4, a disease of the spleen.* See ಮರುತಬನ್ಧಿ.

ಗುಲ್ಮವೃದ್ಧಿ gulma-vṛiddhi. Enlargement of the spleen, ague-cake (Mg).

ಗುಲ್ಮಿನಿ gulmini. *A spreading creeper.*

ಗುಲ್ಲು gullu. (= ಗುಬಾರು 2). A loud noise, hubbub (C.; B. 5, 262; Tĕ. ಗೊಲ್ಲು; Mhr. ಗೂಲ). See Prvs. s. ನಿಲ್ಲು, ಬಟ್ಟೀ ಗುಲ್ಲು.

ಗುವಾಕ guvâka. *The betel-nut tree, Areca faufel or catechu.*

ಗುವಿ guvi. Tbh. of ಗುಹೆ. (Bp. 55, 34).

ಗುಸ gusa. = ಕುಚು, etc. — ಗುಸ ಗುಸ. = ಕುಸ ಕುಸ. (My.; Tĕ. ಗುಸಗುಸಲು).

ಗುಸ gusa. A blow (S. Mhr.; Mhr., H. ಘುಸ್ಸಾ).

ಗುಸು gusu. 1. = ಗುಸ, etc. — ಗುಸು ಗುಸು. = ಗುಸ ಗುಸ, etc. (My.).

ಗುಸು gusu. 2. An imitative sound. — ಗುಸು ಗುಸು. A wheezing and grating sound in the throat (S. Mhr.).

ಗುಹ guha. Kârttikêya (ಸ್ವಾಮಿಕಾರ್ತಿಕ Nn. 144; ಸರ್ವಮಂಗಳೆ ಯಣುಗ, ನವಿಲ್ದೇರ, ಆರುಮೊಗ, etc. Šm. 4). 2, N. of a friend of Râma (Râm. 2, 4 sum.).

ಗುಹಜನಕ guha-janaka. Śiva (Bp. 43, 17).

ಗುಹೆ guhĕ. = ಗುವಿ. *A cave, a cavern. 2, the plant Hemionitis cordifolia* Roxb.

ಗುಹ್ಯ guhya. *To be covered or concealed, to be kept secret;* private; secret; mysterious. 2, *a secret, a mystery.* 3, an improper act (ಅಕಾರ್ಯ, ಅಲ್ಲದ ಕಾರ್ಯಂಗಳು Nn. 70). 4, the not being eminent (ಅನತಿಶಯ, ಅಲ್ಪ 70). 5, a privity, *an organ of generation* (ಭಗ, ಯೋನಿ 70; ನಾಣ್ Čt. I, 29). 6, a covering over the privities (ಕಚ್ಚುಟ, ಕೌಪೀನ 70).

ಗುಹ್ಯಕ guhyaka. *A class of demi-gods attendant on Kubêra and guardians of his treasures. 2, Kubêra.*

ಗುಹ್ಯಕೇಶ್ವರ guhyaka-îśvara. *Kubêra.*

ಗುಹ್ಯಪಿಧಾನ guhya-pidhâna. *A cover over the privities.*

ಗುಳ್ guḷ. = ಗುಳ, etc. — ಗುಳ್ಳುರಿಗೆ. -ಊರಿಗೆ. A sweet thin cake (My.; ದ್ರಾಕ್ಷೆಯ ಲಡ್ಡಿಗೆ G.).

ಗುಳ guḷa. 1. = ಗುಳ್ಳ, etc. ಗುಳದ ಕಾಯಿ (ಭಣ್ಟಾಕಿ, ವಾರ್ತಾಕಿ, ಸಿಂಹಿ, ಹಿಂಗುಲಿ G.). ಗುಳದ ಗಿಡ (ಬೃಹತಿ G.).

ಗುಳ guḷa. 2. = ಗುಳು, etc. — ಗುಳ ಗುಳ. The sound produced by vehement boiling (My.).

ಗುಳ guḷa. = ಗುಡ (Šmd. 29), ಗುಲ, ಗುಳ್. (Mhr. ಗೂಳ, ಗುಳ). — ಗುಳದಾಳಿ. -ತಾಳಿ. The sweet marriage badge, the badge of good or sweet concert (S. Mhr.; ಅಯ್ದಾಳಿ, ಅಯ್ದುದಾಳಿ G.). — ಗುಳಪಪ್ಪಡಿ. A sort of cake (S. Mhr.; Mhr. ಗೂಳಪಾಪಡೀ). — ಗುಳಪಾಪಟಿ. = ಗುಳಪಪ್ಪಡಿ. (My.).

ಗುಳಕ್ guḷak. = ಗುಳುಕು 1. (C.).

ಗುಳಗಿ guḷagi. = ಗುಳಿಗೆ 1. (S. Mhr.).

ಗುಳಲ guḷala. = ಗುಳ್ಳ, etc. — ಗುಳಲಕಾಯಿ. (= ಗುಳ್ಳದ ಕಾಯಿ, S. Mhr.).

ಗುಳಿ guḷi. = ಕುಳಿ. An affix for the formation of nouns, *e. g.* ಅಡುಂಗುಳಿ-, ಸಾಲಂ-, ಲಂಚಂ-, ಕುತ್ತಂ- (Šmd. 238). See also ಅಂಜು-, ಅಟ-, etc.

ಗುಳಿಕ guḷika. Tbh. of ಕುಲಿಕ. N. of a nâga or serpent (J. 24, 4. 32. 35); N. of Kêtu (My.). — ಗುಳಿಕಕಾಲ. A somewhat auspicious time (My.).

ಗುಳಿಗೆ guḷigĕ. 1. = ಗುಳಗಿ. Tbh. of ಗುಟಿಕೆ, q. v. A ball, a pill, a bolus (C.; T. ಕುಳಿಗೈ, ಕುಳಿಯ, ಕುಟಿಯ; Tĕ. ಗುಳಿಕೆ; *cf.* ಗುಲಿಕೆ). ಮೆಯ್ಯ ಹೂಸಲೆನ್ದು ಮಾಡಿದ ಗುಳಿಗೆ (ವರ್ತಿ Nr.).

ಗುಳಿಗೆ guḷigĕ. 2. Tbh. of ಘುಟಿಕೆ (Šmd. 31; Čt. II, 16). The ankle.

ಗುಳು guḷu. = ಗುಳ 2, ಗುಡು 2. An imitative sound. — ಗುಳುಗುಳಿಸು. = ಗುಡುಗುಡಿಸು, q. v. — ಗುಳು ಗುಳು. = ಗುಡು ಗುಡು (Šmd. I). The murmuring or gurgling sound (occasionally the roar) produced by running or rippling water (see ಗುಡುಗುಡು; M. ಗುಳುಗುಳು, ಗುಳೂಗುಳೂ, sound of fruits falling into water). 2, the sound of ebullition (My.). 3, a murmuring or ringing sound in the ear occasioned by impurities, etc. (S. Mhr.; *cf.* ಗುಡು). — ಗುಳುಗೆದಱು. -ಕೆದಱು. To sputter or be sputtered. ಗುಳುಗೆದಱುವ ಮಾತು ಪುಟ್ಟಲ್ ಅಮ್ಮುಖ್ಯಕೃತಮ್ ಎನಿಕ್ಕು (Mr. 85).

ಗುಳುಕ್ guḷuk. = ಗುಳುಕು 1. (My.). ಗುಳುಕನ್ತ ನುಂಗಿದನು (My.).

ಗುಳುಕು guḷuku. 1. = ಗುಳಕ್, ಗುಳುಕ್. A sound in imitation of that produced by swallowing morsels, pills, etc. — ಗುಳುಕು ಗುಕ್ಕನೆ. Repeatedly with that sound (Bp. 59, 21). — ಗುಳುಕು ಗುಳುಕು. The repeated sound of guḷuku (S. Mhr.).

ಗುಳುಕು guḷuku. 2. A kind of grumbling sound in the stomach. ಕುದುರೆಯ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಗುಳುಕು (ಕೀಲಾಲ, ವಾಜಧ್ವನಿ Nn. 54).

ಗುಳುಕ್ಕನೆ guḷukkanĕ. With the sound of ಗುಳುಕ್ or ಗುಳುಕು 1. (C.).

ಗುಳೆ guḷĕ. (ಗುಳೆಯ). = ಗುಳ್ಯ q. v. (C.). Genitive ಗುಳೇದ (S. Mhr.). — ಗುಳೆ ತೆಗೆ, people to remove en masse etc. (C.). — ಗುಳೇದ ಗುಡ್ಡ. N. of a place (S. Mhr.). — ಗುಳೇದವರು. -ಅವರು. People who leave or have left a place en masse from invasion or famine (S. Mhr.). — ಗುಳೇ ಹೋಗು. = ಗುಳೆ ತೆಗೆ. (C.).

Digitized by Google

ಗುಳ್ಯ gulya. = ಗುಳೆ, ಗೂಳೆ, ಗೂಳೆವು, ಗೂಳ್ಯ. People leaving a place en masse from invasion or famine (My.; Mhr. ಗುಳೇಂ; T. ಕೂಳಿ, a crowd; T. ಕೂಟ್ಟಿ, M. ಕೂಟ್, rottenness; inferiority; rearward; T. ಕೂಟ್ಟಿಪ್ಪತ್ತೈ, M. ಕೂಟ್ಪ್ಪಾಳಯ, useless camp-followers).

ಗುಳ್ಳ gulla. = ಗುಳ1, ಗುಳಲ. A stout herb, Solanum ferox Lin. (and Solanum jacquini Willd.; ನಿದಿಗ್ಧಿಕೆ, ವ್ಯಾಘ್ರಿ, ಬೃಹತಿ, ಕುಲಿ, ಕ್ಷುದ್ರೆ, ದುಃಸ್ಪರ್ಶ, ರಾಷ್ಟ್ರಿಕೆ, etc. Nr.; ಬೃಹತಿ Mr. 131; My.; *cf.* ಕುಳ್ಳೆ 1 No. 2). See ಕಿರು-, ಚಿಟು-, ತನಿ-, ನೆಲ-, ರಾಜ-, ರಾಮ-, ಹೆಗ್-. — ಗುಳ್ಳದ ಕಾಯಿ. = ಗುಳದ-, ಗುಳಲ-.

ಗುಳ್ಳಿ gulli. 1. = ಗುಳ್ಳೆ 1, etc. A bubble; a blister; a pustule; a small round shell (S. Mhr.; B. 4, 221). ಸೊಪ್ಪದ ಧನಂ, ನೀರ್ಗುಳ್ಳಿ (o. r. ನೀರ್ಗುಳ್ಳಿ), ನಾಳೀ ಸೊದರ್ (Sś. 74). — ಗುಳ್ಳಿಗಣ್ಣಂ. -ಕಣ್ಣಂ (Śmd. 95, o. r. ಕುಳಿ-). — ಗುಳ್ಳಿಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. An eye on the ball of which a pustule has formed (S. Mhr.).

ಗುಳ್ಳಿ gulli. 2. = ಕುಳ್ಳಿ. An inkstand (R.; Tĕ. ಗುಲ್ಲ, anything hollow or empty; *cf.* ಕೊಳವೆ, T. ಕುವಳೈ, the socket of the eye). See ದವತಿ-.

ಗುಳ್ಳೆ gullĕ. 1. = ಗುರುಳೆ, etc. (ಕ್ಷುದ್ರಶಂಖ, ಶಂಖನಖ Nr.; Si. 89; ಕ್ಷುಲ್ಲಕ Nr., Mr. 517; ಶಮ್ಬೂಕ Mr. 412; ಕ್ಷುಲ್ಲಕ, ಕ್ಷುದ್ರ Nn. 58; ಕ್ಷುದ್ರ, ಶಮ್ಬುಕ 151; My.; Tĕ. ಗುಲ್ಲ). See ಬೆವರು-. — ಗುಳ್ಳೆಮುತ್ತು. An artificial, hollow pearl (My.).

ಗುಳ್ಳೆ gullĕ. 2. = ಗುಡ್ಡೆ 1. — ಗುಳ್ಳೆಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. = ಗುಡ್ಡೆಗಣ್ಣು. (My.).

ಗುಳು gula. 1. A horse's or an elephant's trappings (ಬಂಡೆ, ಆನೆ ಕುದುರೆಗಳ ಪಕ್ಕರಕ್ಕೆ Śmd. I; Kk. 42; Śm. 41; ಬಂಡೆ, ತಂಗುಡ, ಪಕ್ಕರಕ್ಕೆ Kk. 58; ಬಂಡೆ Ĉt. II, 104; ಕರಿಗಳ ಮೇಲಿಟ್ಟ ಬಂಡೆ Bhn. 11; Ĉ. Bp. 47, 44).

ಗುಳು gula. 2. = ಕುಡ 1, ಕುಡು 2, etc. (ಕೂಟ, ಸೀರಾಂಗ Si. 415; My.). **2,** a bar of iron (My.; Tu. ಕೊರು).

ಗುಳಿ guli. = ಕುಳಿ 2, etc. (My.; ದರ Si. 453). See J. 31, 54; Si. 208. 457. — ಗುಳಿ ತೆವರು. = ಕುಳಿ ತೆವರು. (Bp. 38, 57).

ಗುಳು gulu. 1. = ಗುಡು 2, etc. (ಫಾಲ, ಕೃಷಿಕ Nr.; My.). ನೇಗಿಲ ಗುಳುವಿನಲ್ಲಿ ಕೂಟ ಎನಿಸುಗು (Nr.).

ಗುಳು gulu. 2. = ಗುಡು 2, ಗುಳು, etc. — ಗುಳುಗುಳಿಸು. = ಗುಳುಗುಳಿಸು, ಗುಡುಗುಡಿಸು. To murmur, to gurgle, to roar, used of *water* (the sea, etc., Rśv. 2, after 8; 6, after 11; 6, after 24; J. 6, 3), or of an army (that represents the ocean, Rśv. 13, after 70); to drop (v. i.) with a sound (as tears). — ಗುಳುಗುಳು. = ಗುಳುಗುಳು (Śmd. I). ಗದಗದನೆ ಗುಳುಗುಳುವೆನುತುಂ ಪರಿವವೊನಲ್ ಸೊಗಯಿಸುಗುಂ (Śmd. I). ಗುಳುಗುಳು ಗದಗದ ಎನುತುಂ ಪರಿವವೊನಲ್ ಸೊಗಯಿಸುಗುಂ (65).

ಗುಳು gulu. 3. = ಗುಡು 1, etc. — ಗುಳುಗುಳಿಸು. = ಗುಡುಗುಡಿಸು, etc. To grumble, etc., to roar, as *fire,* to rage (Grj. 8, 46; Bp. 56, 47). — ಗುಳುಗುಳು. = ಗುಡುಗುಡು. (Râm. 5, 8, 60. 76; Bh. 1, 20, 57).

ಗೂ gû. An imitative sound (*cf.* ಗುರ್ No. 1; ಕೂ). — ಗೂಗುರ್. The hoot of the owl (C.). — ಗೂಗೂ. = ಗೂಗುರ್. (My.). — ಗೂಗೂರ್. = ಗೂಗುರ್. (S. Mhr.).

ಗೂಗಿ gûgi. = ಗೂಗೆ q. v., ಗೂಬೆ. An owl (S. Mhr.; T. ಕೂಗೈ, ಕೂಜ್, ಕುದಿಞ್ಞೆ, ಕೋಟ್ಟಾನ್; M. ಕೂಮನ್; Tu. ಗುಮ್ಮೆ, ಗೂಗೆ; Tĕ. ಗೂಬ, ಗೂಬೆ, ಕೋಟಡು; Mhr. ಘುಬಡ).

ಗೂಗು gûgu. = ಗುಂಗು, etc. Husk (My.).

ಗೂಗೆ gûgĕ. = ಗೂಗಿ, etc. *Supposed* Tbh. of ಘೂಕ (Śmd. 338). An owl (ಘೂಕ Ĉt. II, 43; Nn. 10. 23; ಉಲೂಕ, ಧ್ವಾಂಕ್ಷಾರಾತಿ, ನಿಶಾಟನ, ವಾಯಸಾರಾತಿ, ಪೇಚಕ Nr., Hlâ., Si. 172. 405; ಕಾಕಾರಿ, etc. Mr. 170; ಕೌಶಿಕ 511; My.). ಕಾಗೆ ಗೂಗೆ ಹುಲಿ ಕತ್ತೆ ಹೊಗೆ ಅನ್ನಪ್ಪ ವರ್ಣಂ (ಕುದುರೆಯಲ್ಲಿ) ಹೊಲ್ಲಂ (Mr. 278). See J. 12, 2; 15, 18; 28, 38; 31, 46. 55; B. 3, 27. 119. — ಗೂಗೇ ಹೂವು. (ಬಿಟ್ಟದಾವರೆ G.).

ಗೂಟ gûta. = ಗುಣ್ಟ 2, etc. (ಶಿವಕ Mr. 288, o. r. ಗೂಣ್ಟ; ಸ್ಥಾಣು, ಧ್ರುವ, ಶಂಕು Si. 120; ಕೀಲ, ಶಂಕು 290; ಮೇಧಿ 303; C.; Tĕ.). ಒಕ್ಕರಸು ಮುತ್ತೂನ್ದೂರಿಗೆ ಹೋದರೆ ಕಟು ಕಟ್ಟೋ ಗೂಟಕ್ಕೆ ನ ಕಡೆ. — ಗುರು ಕೊಟ್ಟ ಜೋಳಿಗೆಯೆನ್ನು, ಗೂಟಕ್ಕೆ ಸಿಗ ಹಾಕಿದರೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಮ್ಬಾತೇ? (Prvs.). See Bp. 9, 22; Si. 323. 456. 457. — ಗೂಟಕೋಲು. = ಕಳಗ (in meaning). (My.). — ಗೂಟಗಳ್ಳಿ. -ಕಳ್ಳಿ. The milky shrub Euphorbia neriifolia Willd. (Z.).

ಗೂಟಿ gûti. An imitative sound used in calling pigs (My.). — ಗೂಟಿ ಗೂಟಿ. rep. (My.).

ಗೂಡ gûda. = ಗೂಡೆ 1. (Mr. 207).

ಗೂಡಾರ gûdâra. = ಗುಡಾರ, etc., (ಗುಡಿ 2). A tent (My.; Tĕ.; T., M. ಕೂಡಾರ). See Ĉ. Bp. 42, 13. 14; 47, 33; J. 7, 1; ಗುಡಿ-.

ಗೂಡಿಸು gûdisu. = ಗುಡಿಯಿಸು, etc. (My.).

ಗೂಡು gûdu. = (ಗೂಡ), ಗೂಣು. A nest; a dovecot; a fowl-house; a lodging (ಕುಲಾಯ, ನೀಡ Hlâ., Nr., Mr. 167; ಕರಕ, ನೀಡು Nn. 50; Si. 179; C.; B. 2, 2; Tĕ.; T. ಕೂಡು, ಕೂಣ್ಡು); a small recess in a wall, a niche (C.; Tĕ.); a trap for catching wild animals (My.); a cage (see ಮರಗೂಡು; C.; Tĕ., T.); the pit of the stomach (C.); the hollow in bones (My.; Si. 205); the hollow in a seal, etc. for receiving a stone (My.); a frame (My.; Tĕ.); the body (ದೇಹ Bhn. 30; T. ಕೂಡು); a round stack of jôla (S. Mhr.). ಪಕ್ಷಿಗೆ ಗೂಡು, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಾಯಿ (Prv.). See Râm. 5, 8, 72; Bh. 1, 8, 84; J. 8, 48; 15, 19; 28, 4; 31, 55; Si. 111; ನುಣ್ಗೂಡು; ಮುದಿ-. (T. also ಕುಡಮ್ಬೈ, ಕುರಮ್ಬೈ). — ಗೂಡಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To put or build a nest (J. 32, 27). — ಗೂಡಿಡು. -ಇಡು. = ಗೂಡಿಕ್ಕು. (Śsv. 2, 69). — ಗೂಡುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To enter a nest (Ĉpr. 8, after 4; J. 17, 20). — ಗೂಡುವೆಱು. -ಪೆಱು. To obtain, or enter, a nest or place of rest (J. 18, 13). — ಗೂಡೊಲೆ. -ಒಲೆ. A kind of oven for baking bread (My.).

ಗೂಡೆ gûdĕ. 1. = (ಕೂಡೆ 1), ಗೂಡ. A basket (ಕಾಣ್ಡಾಲ, ಪಿಟ Si. 307; My.); a basket used as a bucket (C.; Tĕ.).

ಗೂಡೆ gûdĕ. 2. N. of a plant (ಬೆಳ್ಳುಚ Mr. 134, one MS. ಗೂಡ, another ಬೆಳ್ಳುಚ).

ಗೂಢ gûdha. = ಗೂಳ. Covered, *hidden, concealed;* invisible; *secret;* private; mysterious; occult; disguised. See Kâvy. II, 1, A, 13.

Digitized by Google

ಗೂಢಚತುರ್ಥ gûḍha-caturtha. A kind of citra (Kâvy. III, 2, B, 75 seq.).

ಗೂಢಚರ gûḍha-cara. = ಗೂಢಚಾರ. (My.).

ಗೂಢಚಾರ gûḍha-câra. = ಗೂಢಚಾರಿ. (My.).

ಗೂಢಚಾರಿ gûḍha-câri. A secret emissary, a spy. (My.).

ಗೂಢಜ gûḍha-ja. Born privately; the son of a concealed birth, born secretly of a woman whose husband is absent, the real father being unknown. (R.).

ಗೂಢತೆ gûḍhatĕ. Concealment, secrecy; profoundness (Mr. 4).

ಗೂಢಪ gûḍha-pa. = ಗೂಢಪಾದ್ (Mr. 399).

ಗೂಢಪದ gûḍha-pada. An occult, uncommon word (Šmd. 402; Kk. 3; Šm. 119).

ಗೂಢಪಾದ್ gûḍha-pâd. *A snake.*

ಗೂಢಪುರುಷ gûḍha-purusha. *A spy.*

ಗೂಢಸನ್ಧಿ gûḍha-sandhi. A vowel that has the appearance of being simple, but in reality is a diphthong (Šmd. 18).

ಗೂಢಸಾಕ್ಷಿ gûḍha-sâkshi. A witness placed by the plaintiff so as to overhear what has been said by the defendant. (R.).

ಗೂಢಾಂಗ gûḍha-aṅga. A tortoise. (R.).

ಗೂಣು gûṇu. = ಗೂಡು. A small niche (S. Mhr.).

ಗೂಣ್ಟ gûṇṭa. = ಗೂಟ, etc. (ಮೊಳೆ Šm. 111; ಶಂಕು Mr. 200; My.). ಗುಡಿಯ ಗೂಣ್ಟ (ಧ್ರುವಕ, ಶಿವಕ, ಕೀಲ, etc. Hlâ.).

ಗೂಥ gûtha. *Excrements, ordure.*

ಗೂದೆ gûdĕ. 1. = ಗೊನ್ದ. The love-apple or tomato, Lycopersicum esculentum Mill. (St. & Pl.; My.). See ಅವ-.

ಗೂದೆ gûdĕ. 2. Prolapsus of the anus (C.; Tĕ.; T. ಕುದರ್; Tĕ. ಗುದ್ದೆ, the backside, culus, see s. ಕುಣ್ಡೆ; *cf.* ಗುದ).

ಗೂನ gûna. *Voided, as ordure.*

ಗೂನಿ gûni. = ಕೂನಿ 1. A hump-backed female (My.).

ಗೂನು gûnu. = ಕೂನ್ 2, ಕೂನು 2. A hump (My.; Tĕ.; Si. 198; B. 5, 34. 35). — ಗೂನ. -ಅ 3. (ವಾಮನ G.; My.). — ಗೂನುಬೆನ್ನು. A hump-back (My.; B. 5, 34). — ಗೂನುಳ್ಳವ. (ಕುಬ್ಜ G.; My.).

ಗೂಬೆ gûbĕ. = ಗೂಗೆ, etc. An owl (ಉಲೂಕ Si. 172; ಕೌಶಿಕ 406; My.). ಇರುಳು ಕಾಗೆಗೆ ಆಗದು, ಹಗಲು ಗೂಬೆಗೆ ಆಗದು (Prv.). See ಮುದಿ-. — ಗೂಬೆಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. An eye that turns round like a wheel (My.). 2, an eye of which the power of seeing is deficient at day-time (My.). — ಗೂಬೆ ಬಾಳು. An owl's life: an idle life (My.). 2, longivity (My.).

ಗೂರಣ gûraṇa. = ಗುರಣ. (G.; Sk.).

ಗೂರಲು gûralu. = ಗೂರು. (My.). — ಗೂರಲುಬ್ಬಸ. = ಗೂರುಬ್ಬಸ. (My.). — ಗೂರಲು ಹತ್ತಿದವ. = ಗೂರು ಹತ್ತಿದವ. (My.).

ಗೂರು gûru. Phlegmatic and asthmatic disease (C.). See ಅತಿಗೂರು. — ಗೂರುಬ್ಬಸ. -ಉಬ್ಬಸ. Asthma (ಕಾಸ, ಕ್ಷವಥು, ಕೆಮ್ಮಲು Si. 200; My.). — ಗೂರು ಹತ್ತಿದವ. A man affected with gûru (ಶ್ಲೇಷ್ಮಣ G.).

ಗೂಱು gûṟu. (ಗೂರು). To turn or root up the earth with horns or tusks (S. Mhr.; see ಕೊಱು 1 and ಕೋಱ್; Tĕ. ಕೋರಾಡು; Tu. ಗೋಱ್, to dig from, out, or up; M. ಕೋಟ್ಟು, what serves to dig). — ಗೂಱಾಡು. -ಆಡು. To root up the ground etc. (Bp. 32, 26).

ಗೂರ್ಣ gûrṇa. Taken up; striven, endeavoured. See ಉದ್-.

ಗೂರ್ಣಿಸು gûrṇisu. 1. = ಗೂರ್ಮಿಸು. To sound, etc. (Abh. P. 14, after 29; Sk. ಘುರ್, to sound; ಘುರಣ, sound; Tĕ. ಘೂರ್ಣಿಲ್ಲು, to sound, roar, etc.; see ಘೂರ್ಣ 2; M. ಕೂಱು, to call out things along the streets, to proclaim, etc.; ಕೂಱ್ಱು, a word; *cf.* ಗುದು 2 & 3). ಅಬ್ಧಿಯ ಗೂರ್ಣಿಸುವನ್ತೆ (Šmd. 234; also 289, where ಗೂರ್ಮಿಸು as o. r.). See ಎ-.

ಗೂರ್ಣಿಸು gûrṇisu. 2. = ಘೂರ್ಣಿಸು, q. v.

ಗೂರ್ಮಿಸು gûrmisu. = ಗೂರ್ಣಿಸು 1. To murmur or roar, as the water of a river or the sea; to sound, as a trumpet, etc.; to resound, as a forest; to roar or bellow, as a beast; to cry aloud. See Bp. 6, 28; 32, 27; 47, 2; 58, 25; Râv. 6, after 116; Šsv. 4, 8. 12. 13; 9, 25; 13, 32; 18, 59; J. 19, 5. 7; ಅ-.

ಗೂವ gûva. A dove (Tĕ. ಗುವ್ವ). — ಗೂವಗುತ್ತಿಗೆ. A sort of perfume (ಕಪೋತಾಂಘ್ರಿ, ನಟಿ, ನಲಿ, ಧಮನಿ, ಅಂಜನಕೇಶಿ, etc. Si. 154; Tĕ. ಗುವ್ವಗುತ್ತಿಗಡ್ಡಿ).

ಗೂವಾಕ gûvâka. = ಗುವಾಕ. *The betel-nut tree.*

ಗೂಹನ gûhana. Hiding, concealing, etc. See ಉಪ-, ನಿ-.

ಗೂಳ gûḷa. Tbh. of ಗೂಢ (Čt. I, 106).

ಗೂಳಿ gûḷi. A bull (ಎತ್ತು Šmd. I; ವೃಷ, ಬಸವ Nn. 16; ಭದ್ರ, ಪುಂಗವ 99; T. ಕೂಳಿ), especially a bull allowed to roam at liberty and dedicated to a deity (ಷಣ್ಡ, ಗೋಪತಿ, ಇಟ್ವರ Nr.; ಸುಗ Bhn. 24; C.; M. ಕೂಟ್ಟನ್, ಕೂಟ್ಟಾನ್). 2, a big louse (My.). ಗೂಳಿಯಾಗಿ ಮುಪ್ಪಿಸುವುದಕೆ ತಕ್ಕ ಹೋರಿ (ಆರ್ಷಭ್ಯ, ಷಣ್ಡತಾಯೋಗ್ಯ Nr.). ಗೂಳಿಯ ಹಿಣಿಲು (ವೃಷಾಂಗ, ಕಕುತ್ Nr.; Nn. 143). ಗೂಳಿ ಹಾಯ್ದು ಹಿಮ್ಮಾಲಿಸಿದ ಆಕಳು (ಸನ್ಧಿನಿ, ವೃಷಭಾಕ್ರಾನ್ತೆ Si. 321). ದನಗಳ ಮೇಲೆ ಗೂಳಿಗಳು ಹಾಯುವ ಸಮಯ, ಗೂಳಿ ಬಸದು ಮಾಡುವಿಕೆ (ಪ್ರಜನ, ಉಪಸರ 396). ಗೂಳಿ ಬಿದ್ದರೆ ಆಳಿಗೊನ್ದು ಕಲ್ಲು (Prv.). See Bp. 18, 70; 32 sum.; 32, 4. 20; ತಿನಸ-, ತಿನಸು-. — ಗೂಳಿಬಸವ. A bull allowed to roam at liberty etc. (C.). ಗೂಳಿಬಸವನಾಗ ತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ತಕ್ಕ ಹೋರಿಗಬ (ಆರ್ಷಭ್ಯ Si. 319). — ಗೂಳಿಹೋರಿ. = ಗೂಳಿಬಸವ. (ಷಣ್ಡ, etc. Si. 319).

ಗೂಳೆ gûḷĕ. = ಗುಳೆ, etc. (Č. Bp. 47, 12. 22; My.).

ಗೂಳೆವು gûḷĕvu. = ಗೂಳೆ. (My.).

ಗೂಳ್ಯ gûḷya. = ಗೂಳೆ. (My.).

ಗೃಂಜನ griñjana. *Garlic* (ಲಶುನ, ಪಲಾಣ್ಡು, etc., ಉಳ್ಳಿ Mr. 137).

ಗೃಧ್ನು gridhnu. *Greedily desirous of, greedy, craving.*

ಗೃಧ್ರ gridhra. Greedy. 2, *a vulture* (ಪಕ್ಷಿಜ್ಯೇಷ್ಠ, ಹದ್ದು Mr. 175).

ಗೃಧ್ರಸಿ gridhrasi. *Gout or rheumatism affecting the thigh.*

ಗೃಷ್ಟಿ grishṭi. *A cow that has had one calf* (ಚೊಚ್ಚಿಲದು Mr. 181; see s. ಈನ್ 1). 2, = ಘೃಷ್ಟಿ, *a kind of bulbous plant,* said to be an esculent root or yam; see Si. 159.

ಗೃಷ್ಟಿಕೆ grishṭikĕ. = ಗುಟ್ಟಿಗೆ. A kind of plant.

ಗೃಹ griha. *A house* (ಶಾಲ, ಮನೆ Nn. 20; ದ್ವಿಜ, ಮನೆ 36; ಕ್ಷೇತ, ಮನೆ 52). 2, *a wife.* — ಗೃಹಮುಟ್ಟು. The utensils of a house (ಮಾತ್ರೆ, ಮನೆಯುಪಕರಣ Nn. 157).

Digitized by Google

ಗೃಹಕಲಹ griha-kalaha. Domestic dissensions. (B. 5, 320; My.).

ಗೃಹಕೃತ್ಯ griha-kritya. Household matters or affairs, domestic duties. (My.; Dp. 2, 3).

ಗೃಹಕ್ಷಯ griha-kshaya. The ruin of a house. See Prv. s. ಪರಸಿಸ್ತ್ರೆ.

ಗೃಹಗತಿ griha-gati. = ಗಿರಾಗತಿ. The way or manner of a house.

ಗೃಹಗೋಧಿಕೆ griha-gôdhikĕ. *The small house-lizard* (ಮುತ ಲಿ, etc., ಹಲ್ಲಿ Mr. 166).

ಗೃಹಚರ griha-čara. Moving or living in the house (Bp. 60, 14).

ಗೃಹಚ್ಛಿದ್ರ griha-č-čhidra. A breach in a house: a family or private foible, folly, etc. (My.).

ಗೃಹಪತಿ griha-pati. A householder. 2, a man of the second period (âśrama) in the life of a Brâhmaṇa, who after having finished his studies, and having been invested with the sacrificial thread, is married and settled. 3, *a priest superintending or performing a sacrifice.*

ಗೃಹಪಿಕ griha-pika. = ಗೃಹಗೋಧಿಕೆ. (Mr. 166).

ಗೃಹಪ್ರವೇಶ griha-pravêśa. The ceremony of occupying a just-built house (My.; Mhr.). 2, the first entrance, by the female, into the house of her husband (My.; Mhr.).

ಗೃಹಬನ್ಧನ griha-bandhana. Shutting, closing, or locking a house. See ಬಿಯ್ಯಗ.

ಗೃಹಬಲಿಭುಜ್ griha-bali-bhuj. -ಕ್. *A sparrow.*

ಗೃಹಭಾನು griha-bhânu. A burning lamp (ದೀವಿಗೆ Mr. 205).

ಗೃಹಭಿತ್ತಿ griha-bhitti. *The wall of a house.*

ಗೃಹಭೂಮಿ griha-bhûmi. *The site of a habitation.*

ಗೃಹಭೇದ griha-bhêda. A kind of mansion, or a division of a mansion. See ತೊಟ್ಟಿ.

ಗೃಹಮಹತ್ತರ griha-mahattara. The chief servant of a house (Čpr. 6, after 44).

ಗೃಹಮಾತೆ griha-mâtĕ. A mother-in-law (ಹೆಣ್ಣು ಕೊಟ್ಟ ಅತ್ತೆ Mr. 313).

ಗೃಹಮೃಗ griha-mriga. A dog. (R.).

ಗೃಹಮೇಧ griha-mêdha. A domestic sacrifice.

ಗೃಹಮೇಧಿ griha-mêdhi. One who performs the domestic sacrifices or is the object of them, the householder (ಗೃಹಸ್ಥ, ನಿಲಯವಾನ್ Mr. 242).

ಗೃಹಯಾಲು grihayâlu. *Disposed to seize or take.*

ಗೃಹಲಕ್ಷಣ griha-lakshaṇa. The form or figure of a house (Mr. 201).

ಗೃಹವಾಟಿ griha-vâṭi. *A grove near a house.*

ಗೃಹಶಾನ್ತಿ griha-śânti. Ceremonies for the purification of a house from infesting demons, etc. (My.; Mhr.; Dp. 4).

ಗೃಹಸ್ಥ griha-stha. = ಗಿರಸ್ತ, ಗಿರಾಸ್ತ, ಗೇಸ್ತ, ಗ್ರಹಸ್ತ. Staying in a house; a householder. 2, = ಗೃಹಪತಿ No. 2, *a Brâhmaṇa in the second period* (âśrama) *of his religious life, etc.* 3, a gentleman, a patrician (Mhr.; C.).

ಗೃಹಸ್ಥಾನ griha-sthâna. *A temporary residence.*

ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮ grihastha-âśrama. The second of the four religious stages or orders (âśramas, My.).

ಗೃಹಸ್ಥಿಕೆ griha-sthikĕ. The duties of a householder; politeness, gentlemanliness (B. 4, 53).

ಗೃಹಸ್ಥೂಣ griha-sthûṇa. *The pillar of a house.*

ಗೃಹಸ್ಥೆ griha-sthĕ. A housewife; a matron. (My.).

ಗೃಹಾಂಗಣ griha-angana. (Šmd. 364). The house-yard. See ಚಪ್ಪರ.

ಗೃಹಾಧಿದೇವತೆ griha-adhidêvatĕ. A deity presiding over a house (Čpr. 3, 102).

ಗೃಹಾಧಿಪ griha-adhipa. *The householder or grihastha.*

ಗೃಹಾರಾಮ griha-ârâma. *A grove near a house.*

ಗೃಹಾವಗ್ರಹಣಿ griha-avagrahaṇi. *The threshold.*

ಗೃಹಿ grihi. -ನ್. *The householder or grihastha.*

ಗೃಹಿಣಿ grihiṇi. *The mistress of a house, a wife.*

ಗೃಹೀತ grihîta. Grasped, taken, seized caught, held; obtained; received; agreed; perceived, known.

ಗೃಹೀತದಿಶ್ grihîta-diś. Running away, flying; flown, run away, retreated. See ದೆಸೆಗೆಡು.

ಗೃಹೀತಿ grihîti. One who grasps or seizes. See ಪಾಣಿ-.

ಗೃಹೀತೃ grihîtri. *One disposed to seize or take.*

ಗೃಹೋಪಕರಣ griha-upakaraṇa. Any domestic utensil (ಸಾಧನ, ಮನೆಯ ಸಮಸ್ತ ಮುಟ್ಟುಗಳು Nn. 114).

ಗೃಹ್ಯ grihya. 1. Belonging to a house; domestic; domesticated, tame. (My.).

ಗೃಹ್ಯ grihya. 2. To be taken, seized, or received; perceivable; to be adopted as faith or belief; *taking the side of, belonging to a party, confederate.*

ಗೃಹ್ಯಕ grihyaka. *Domesticated, tame;* dependent (ಪರವಶದವಂ Mr. 228); *a domesticated animal.*

ಗೃಹ್ಯಸೂತ್ರ grihya-sûtra. A class of ritual works containing directions for domestic rites and ceremonies. (My.).

ಗೆ gĕ. 1. = ಕೆ 1, etc. A suffix for the dative singular and plural (Šmd. 138. 158. 159), *e. g.* ಮಣಿಗೆ (19), ಅಗಟ್ಗೆ, ಮುಗುಳ್ಗೆ, ಕನರ್ಗೆ (52), ಅಳಿರ್ಗೆ (53), ಮಾಡಿದಂಗೆ, ಅಡಪವಳಂಗೆ, ತೆಂಗಾಳಿಗೆ (89), ಅರಸಂಗೆ (90), ಆತಂಗೆ, ಅರಸಿಗೆ, ಆಕೆಗೆ, ಆರ್ಗೆ, ಅಬ್ಧಿಗೆ (138), ಕವಿಗೆ, ತನುಗೆ, ಪೆಣ್ಗೆ, ಕುರುಳ್ಗೆ, ಬೆರಲ್ಗೆ, ಬೆಂಗೆ, ಮುಳ್ಗೆ, ಬಿಲ್ಗೆ, ಸೆಗಟ್ಗೆ, ಕವಿಗಳ್ಗೆ (139), ಬುಧರ್ಗೆ, ಕಾನ್ತೆಯರ್ಗೆ, ಎರೆವರ್ಗೆ, ಸೂಳೆಯರ್ಗೆ (140), ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂಗೆ, ಕವಿಗೆ, ಸವತಿಗೆ, ಬಿರುದರ್ಗೆ, ರೋಗಿಗೆ, ಕಪಿಗೆ, ಸಿರಿಗೆ, ಮುಟಿಗೆ, ದೇವರ್ಗೆ, ಪುಲ್ಗೆ, ಆತಂಗೆ, ಕೆಳೆಯಂಗೆ (159), ನಿನಗೆ, ಎನಗೆ, ತನಗೆ (178), ಕೆಳದಿಗೆ (179). See also 165. 167. 177 & ಇಗೆ, ಇ 6 & 7. In later or vulgar Kannaḍa, *e. g.* also ಈಶ್ವರಗಿನ್ತ ಗಡಬಡೇಶ್ವರ ದೊಡ್ಡವನೋ? (Prv.), ಅವಗೆ, ಈತಗೆ (also Bp. 40, 15), etc.

ಗೆ gĕ. 2. = ಕೆ 2, etc. A suffix for the third person of the imperative (Šmd. 54. 55. 269), *e. g.* ಅವಂ ಕುಡುಗೆ! ಅವಂ ಪಡೆಗೆ! (269), ತೆಗಟ್ಗೆ! etc. (55), ಸಮನಿಸುಗೆ! (159), ಅಱಿಗೆ! ತಿಳಿಗೆ! (241. 399), ಪಡುಗೆ! (301).

ಗೆ gĕ. 3. An imitative sound used in calling to a monkey (My.). — ಗೆ ಗೆ. rep. (My.).

ಗೆ gĕ. 4. = ಕೆ 3, etc., *e. g.* ಉಡುಗೆ, ಪಸುಗೆ, ಪೊಳ್ಗೆ, ಬಿಸುಗೆ, ಪಣ್ಣುಗೆ, ಪತ್ತುಗೆ (Šmd. 248).

ಗೆ gĕ. She who goes, etc. See ತ್ರಿಪಥಗೆ, ದುರ್ಗೆ, ನಿಮ್ನಗೆ.

ಗೆಕಾರ gĕ-kâra. The syllable ಗೆ (Šmd. 54).

Digitized by Google

ಗೆಗ್ಗೆ gĕggĕ. (fr. ಕಿಗ?). Smallness (? Čpr. 5, 105; Tč. ಕಗ್ಗು, to shrink).

ಗೆಜ್ಜಲು gĕjjalu. = ಗೆದಲು, etc. (My.).

ಗೆಜ್ಜೆ gĕjjĕ. 1. = ಗಜ್ಜೆ. (ತುಲಾಕೋಟಿ, ನೂಪುರ Hlâ.; Mr. 344; C.). See Si. 62. 275; Grj. 3, 89. 90; Bp. 24, 44; Prll. 3, 25. 27; Rsv. 13, 102; ಕಿರುಗೆಜ್ಜೆ. — ಗೆಜ್ಜೆಕರಡ. = ಗೆಜ್ಜೆಹುಲ್ಲು. (Z.). — ಗೆಜ್ಜೆಗೋಲು. -ಕೋಲು. A stick to which gĕjjĕs are attached, used in music (My.) or by post-runners (My.). — ಗೆಜ್ಜೆಪೂಜೆ. A ceremony performed at the initiation of a dancing-girl when a number of villagers worship some gĕjjĕs and give them to her, and the pûjâri ties a tâḷi to her neck (My.). — ಗೆಜ್ಜೆಯಲಬು. -ಅಲಬು. A procumbent, trifoliate herb with yellow flowers, Crotolaria orixensis Roxb. (Z.); also the creeping herb Heylandia catebrosa D. C. (Z.). — ಗೆಜ್ಜೆಹುಲ್ಲು. A common grass, Andropogon aciculatus L. (Z.).

ಗೆಜ್ಜೆ gĕjjĕ. 2. The groin between the belly and the thigh (S. Mhr.; Tč. ಗಜ್ಜ).

ಗೆಜ್ಜೆಗಾಱ gĕjjĕ-gâṟa. (Šmd. 235). A fabricator of small bells. **2,** N. of a Šûdra caste (My.).

ಗೆಡಪ gĕḍapa. (fr. ಗೆಡೆ 2). Prattle, prate (of a parrot, Čpr. 7, after 88).

ಗೆಡಹ gĕḍaha. See ಗೆಡೆ 2.

ಗೆಡೆ gĕḍĕ. 1. = ಕಿಡು 1, ಗಡೆ 2, (ಗೆಳೆ, etc.). Touching; match. (Tč. ಗಿಡೆ, by the side of = ಪಾರ್ಶ್ವ; see s. ಕಿಟ್ಟು and ಗೆಲ್ 2). — ಗೆಡೆವಕ್ಕಿ. -ಹಕ್ಕಿ. The ruddy goose (ಜೋಡು ಹಕ್ಕಿ, etc., ಚಕ್ರವಾಕ Šs.).

ಗೆಡೆ gĕḍĕ. 2. = ಕೆಡೆ 1. — ಗೆಡಹಿ. One who talks nonsense (ಅನುತ್ತರ Mr. 240, o. r. ಗೆಡಪಂ).

ಗೆಡ್ಡೆ gĕḍḍĕ. = ಗಡ್ಡೆ 1, etc. Any (bulbous) root, especially also that of the lotus (ಗೆಣಸು Šmd. I; ಮೃಣಾಲ, ಬಿಸ, ಕಂದ Hlâ.; My.; Tč.; M. ಚೆಟು, fine, stout). ಮರದ ಗೆಡ್ಡೆ (ಕರಹಾಟ, ಕಂದ Hlâ.). ಹಿಳ್ಳೆವರದ ಗೆಡ್ಡೆ (ಕರಹಾಟ Nr.). ನೆಯ್ದಿಲ ಗೆಡ್ಡೆ (ಶಾಲೂಕ); ತಾವರೆಯ ಗೆಡ್ಡೆ (ಮೃಣಾಲ, ಬಿಸ Nr.).

ಗೆಣತಿ gĕṇati. = ಕೆಳದಿ, etc. A female companion or friend (C.; in S. Mhr. occasionally also: a harlot). **2,** in children's language: small freckles on the skin (S. Mhr.). — ಗೆಣತಿಕಸ. A name applied to several small species of Euphorbia, as Euphorbia hirta Willd., E. thymifolia Willd. (Z.).

ಗೆಣಸಂಗು gĕṇasaṅgu. A large timber tree, Heterophragna roxburghii D. C. (Z.).

ಗೆಣಸು gĕṇasu. = ಗೆಣಸು, ಗೆಣುಸು, q. v. A bulbous root: the name of several species of Yam dioscorea and of Batatas ipomoea, generally meant for the common sweet potato, Batatas edulis Chois. (ಗುಣಮೂಲಿ Mr. 135; C.; Tč. ಗೆಸುಸು). See ಅಡವಿ-, ಕುಣ್ಬ-, ತೂಸ-, ಬಿಳೀ-, ಮರ-, ಮುಡಿ-, ಸೀ-; Prv. s. ಗಣೆ.

ಗೆಣಿ gĕṇi. = ಕೆಳೆ 2, etc. See Prv. s. ತಿಗುಳ.

ಗೆಣಿಗಾಱ gĕṇi-gâṟa. = ಗೆಣಗಾಱ. A male friend, occasionally: a whoremonger (S. Mhr.).

ಗೆಣಿತನ gĕṇitana. = ಕೆಳೆತನ, ಗೆಣೆತನ, ಗೆಳೆತನ. Companionship, friendship, occasionally: disreputable connexion (S. Mhr.).

ಗೆಣಿಯ gĕṇi-aȝ. = ಕೆಳೆಯ, etc., ಗೆಣಗಾಱ. (S. Mhr.).

ಗೆಣಿಸು gĕṇisu. = ಗೆಣಸು, etc. (My.).

ಗೆಣೆ gĕṇĕ. = ಕೆಳೆ 2, etc., ಗೆಣಿ. (My.; Tu.: coupling). ಗೆಣೆಗೆ ಗೆಣಸು ಬೇಡ, ಹುಣಸೆಗೆ ಹುಳಿ ಬೇಡ (Prv.). ಬಿಟ್ಟು ಆಡುವ ಗೆಣೆಯು ಹಡಕುತೊಗಲಿನ ಮಣಿಯು (Dp. 54).

ಗೆಣೆಗಾತಿ gĕṇĕ-gâti. = ಗೆಳೆಗಾತಿ. A female friend (My.).

ಗೆಣೆಗಾಱ gĕṇĕ-gâṟa. = ಗೆಣಗಾಱ. A male friend (C.; occasionally: a whoremonger, S. Mhr.).

ಗೆಣೆತನ gĕṇĕtana. = ಗೆಣತನ, etc. (My.; S. Mhr. in two meanings).

ಗೆಣೆಯ gĕṇĕ-aȝ. = ಗೆಣಿಯ. (My.).

ಗೆಣ್ಟಗೆ gĕṇṭagĕ. = ಗೆಣ್ಟುಗೆ, q. v.

ಗೆಣ್ಟು gĕṇṭu. (Šmd. 48). Remoteness, distance, farness, removal, etc. (ದೂರ Čt. I, 6; Kk. 64. 83; Šm. 50; ಅತಿದೂರ Bhn. 62; Tč. ಗೆಂಟು, to move, stir; to push away, toss aside; ಕೆಳವು, interval, space; see ಗೇಣ್ 1). See Rsv. 5, after 115; 5, 116; Šsv. 2, 107; 4, 67. — ಗೆಣ್ಟ. -ಅ3. A man who is at a distance (Abh. P. 15, after 27).

ಗೆಣ್ಟುಗೆ gĕṇṭugĕ. (Šmd. 48, o. r. ಗೆಣ್ಟಗೆ).

ಗೆಣ್ಡೆ gĕṇḍĕ. 1. The penis (S. Mhr.; Mhr. ಚೋಣ್ಡ).

ಗೆಣ್ಡೆ gĕṇḍĕ. 2. = ಗೆಡ್ಡೆ, etc. See ಕಾ-. — ಗೆಣ್ಡೆಮೀನ್. A sort of fish (My.; Rsv. 5, 115). — ಗೆಣ್ಡೆಹೊಟ್ಟೆ. Ascites (My.).

ಗೆಣ್ಣು gĕṇṇu. 1. = ಗಿಣ್ಣು 2. A knot, etc. (ಪರ್ವ Si. 437; My.). ಬಿದುರುಗೆಣ್ಣು (ಗ್ರಂಥಿ, ಪರ್ವ, ಪರುಸ್ 163). See also Si. 207.

ಗೆಣ್ಣು gĕṇṇu. 2. = ಗಿಣ್ಣು, etc. (Bp. 42, 5).

ಗೆತ್ತು gĕttu. P. p. of ಗೆಲ್, q. v.

ಗೆದಲು gĕdalu. -ಲ್. = ಗೆಜ್ಜಲು, ಗೆದ್ದಲಿ, ಗೆದ್ದಲು. The white ant, termite (Tč. ಚದೆ, ಚೆದೆ, ಚದಲು, ಚೆದಲು; M. ಚದಲ್, ಚದಲಿ, ಚಿದಲ್; T. ಚದಲೈ, ಚಲ್, ಚೆಲ್ಲು, white ants). ಕೆಣ್ಣವಂ ಗೆದಲ್ ಒನ್ದುವುದೆ? (Bp. 15, 32). *Cf.* ಗೊರಲೆ.

ಗೆದಿ gĕdi. = ಗೆಲಿ 1. To conquer; to gain (S. Mhr.; ಜಯಿಸು G.). ಗೆದಿಯಲ್ ಪಟ್ಟ (ಜಿತ); ಗೆದಿಯ ತಕ್ಕದ್ದು (ಜೇಯ); ದಿಕ್ಕು ಗೆದಿಯೋಣ (ದಿಗ್ವಿಜಯ); ಗೆದಿಯುವ ಹವಣಿಕೆ (ದೇವನ); ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನ ಜೂಜನೊಳಗೆ ಗೆದಿಯೋಣ (ಪಣ); ವೈರಿಯ ಗೆದಿಯುವವನು (ಪರನ್ತಪ G.). P. p. ಗೆದ್ದು.

ಗೆದಿಸು gĕdisu. = ಗೆಲಿಸು. (S. Mhr.).

ಗೆದ್ದಲಿ gĕddali. = ಗೆದಲು, etc. (S. Mhr.). ಬೀಳ್ಕೆ ಬನ್ದ ಗೆದ್ದಲಿ (ಕಲಭ G.).

ಗೆದ್ದಲು gĕddalu. = ಗೆದ್ದಲಿ, etc. (My.). ಗೆದ್ದಲು ಹುತ್ತವಿಕ್ಕಿ, ಹಾವಿಗೆ ಮನೆ ಮಾಡಿತು (Prv.).

ಗೆದ್ದು gĕddu. = ಗೆಲಿತು, ಗೆಲಿದು, ಗೆಲ್ದು. P. p. of ಗೆದಿ, ಗೆಲ್ಲು. (C.). ಗೆದ್ದರೆ ಕೆಯ್ ಕಾಲು, ಸೋತರೆ ಜಿವಿ ಮೂಗು. — ಗೆದ್ದರೆ ಆಡುವದಕ್ಕೆ ಬನ್ದಿದ್ದೆವು, ಸೋತರೆ ನೋಡುವದಕ್ಕೆ ಬನ್ದಿದ್ದೆವು ಎನ್ನುನ್ನೆ.—

Digitized by Google

ಗೆದ್ದರೆ ಹಲವರು ಗೆದ್ದರು, ಸೋತರೆ ಕೊಂಕಣಿಗರ ಗಣ್ಣು ಸೋತ (or ಕೋಮಟಿಗರ ಫೋರ ಸೋತ, Prvs.). ಅರಸನನ್ನು ಗೆದ್ದ ಬಟಿ'ಕ (B. 5, 52). ಕಾಳೆಗದಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದವನು (ಧುರಜೈತ್ರ Nn. 94). ಗೆದ್ದವಂ (ಜಿಷ್ಣು Mr. 512).

ಗೆಪ್ತಿ gĕpti. Tbh. of ಜ್ಞಪ್ತಿ. (My.).

ಗೆಬರು gĕbaru. = ಕೆದರು 1. To scratch, as the ground (S. Mhr.).

ಗೆಬ್ಬು gĕbbu. = ಗೆಬರು. (S. Mhr.); to loosen a stone, etc. by scratching or digging with the nails (S. Mhr.).

ಗೆಯ್ gĕy. = ಕೆಯ್ 2, etc., ಗೆಯಿ, ಗೆಯು, ಗೆಯ್ಯು, ಗೇ, ಗೈ. To perform, to do; to prepare, to make; to work, to till (ಶಿಲ್ಪ Šmd. Dh.). ಗೆಯಲುಂ or ಗೆಯ್ಯಲುಂ (Šmd. 86). ಗೆಯ್ಯಲಿಂ! (277). ಗೆಯ್ವಂ (267). ಗೆಯ್ದು (66. 133). ಗೆಯ್ದಪುದು (134). ಗೃಹಗರ್ಜನೆ ಗೆಯ್ವವ (ಗೇಹೇನರ್ದಿ, ಗೇಹೇಶೂರ, etc.); ಎನ್ನೂ ಗೆಯ್ಯದ ಭೂಮಿ (ಖಿಲ); ತಡದು ಗೆಯ್ವವನು (ದೀರ್ಘ ಸೂತ್ರಿ); ಮೆಲ್ಲನೆ ಗೆಯ್ವವ (ಕುಣ್ಠ, etc.); ಹೊಲ್ಲಹ ಗೆಯ್ವವನು (ನೃಶಂಸ, etc. Hlâ.). ಗೆಯ್ದ ನೆಲ (ಸೀತ್ಯ, etc., ಉತ್ತ ಭೂಮಿ Si. 301). ಎಪ್ರಸನ್ನವರ್ಣಂಗೆಯ್ (J. 28, 25). See *e. g.* ಅನ್ದ-, ಇಕ್ಕಡಿ-, ಉದಯಂ-, ಏ-, ಒಪ್ಪಂ-, ಕೆಲಸಂ-, ಕ್ಷೇಮ-, ತಪ-, ತುಟಿಲ್-, ದನಿ-, ಸಿದ್ದ-, ಸಿದ್ರಿ-, ಪುಣ್ಯಂ-, ಪೂರಣಂ-, ಪ್ರತಿ-, ಬಿಜಯಂ-, ಬಿನ್ನಪಂ-, ಮುಂ-, ಮುದ್ದು-, ಸಜ್ಜು-, ಸಟೆ-, ಹರದು-, etc., etc.; Grj. 1, 133; 10, 116; Bp. 21, 17. — ಗೆಯ್ಯ ಬಲ್ಲಹ. Knowing how to work, etc. (Bp. 9, 46). — ಗೆಯ್ಯೊಕ್ಕಲಿಗ. -ಒಕ್ಕಲಿಗ. A husbandman (ಕ್ಷೇತ್ರಾಜೀವ, ಕೃಷಿಕ, ಕುಟುಮ್ಬಿ, etc. Hlâ.).

ಗೆಯಿ gĕyi. = ಗೆಯ್, etc. (My.). ಆಲೋಚನ ಗೆಯಿದು (Bp. 44, 8). ಮೊದಲು ಬಿತ್ತಿ ಬಟಿ'ಕ ಗೆಯಿದ ಕ್ಷೇತ್ರ (ಬೀಜಾಕೃತ, etc. Si. 301). See ಬಿಜಯಂ-.

ಗೆಯಿಸು gĕyisu. = ಕೆಯ್ಸು, etc. See ಬಿಜಯಂ-.

ಗೆಯು gĕyu. = ಗೆಯಿ, etc. See ಏ-.

ಗೆಯ್ತ gĕyta. = ಕೆಯ್ತ.

ಗೆಯ್ಮೆ gĕymĕ. = ಕೆಯ್ಮೆ. ಅವಗಂ ಗೆಯ್ಮೆಯಿಲ್ಲದ ಇಳೆ (ಖಿಲ Mr. 92).

ಗೆಯ್ಯು gĕyyu. = ಗೆಯು, etc. ಕೋಳವನು ಗೆಯ್ಯುವರು ಸತಿ ಸುತರು ದಾಸ್ಯವರು (Dp. 1).

ಗೆಯ್ಸು gĕysu. = ಗೆಯಿಸು, etc. To cause to perform, etc. ಗೋತ್ರವಧೆ ಗೆಯ್ಸಿ (J. 2, 21). ಉಲ್ಬ ಉದಕಮ ಜ್ಜನಂ ಗೆಯ್ಸಿ (28, 20). See ಪ್ರಸನ್ನಂ-.

ಗೆರಸೆ gĕrasĕ. = ಕೆರಸೆ, etc. (My.; see Prvs. s. ಡೋಲು). **2,** = ಗರಸೆ. (R.; Tĕ. ಗರಿಸೆ). — ಗೆರಸೆದಾಯಿಯಬಾವಿ. = ಕೆರಸೆ-. (My.). — ಗೆರಸೆಬಾವಿ. A basket-well, a well made with rings of wicker (R.; Tĕ.).

ಗೆರಿಸೆ gĕrisĕ. = ಗೆರಸೆ No. 1. (My.).

ಗೆರೆ gĕrĕ. (fr. ಕೆರೆ 1). A scratch, as with a finger-nail or a chisel (My.); a line; a streak (ರೇಖೆ Čt. I, 48; Mr. 332; Šm. 16; C.; Si. 327; Tĕ. ಗೆರೆ, ಸೆಲೆ; T. ಕಿಟು, a scratch; a line). ಕಣ್ಣುಡಿಗೆ ಶೋಭಿಸುವ ಗೆರೆ (ಸೋಗೆ Šm. 72, o. r. ಗೆಱೆ). See J. 11, 24; B. 3, 30. 97; 5, 30. 169; ಕೊಂಕು-, ಸಯ್ಯು-. — ಗೆರೆ ಹಾಕು. To mark with lines by a ruler, to rule (My.). 2, to make a sign in the form of a line, to mark (My.); to draw a line over, to blot out (My.).

ಗೆರೆಸೆ gĕrĕsĕ. = ಗೆರಸೆ No. 1, etc. (My.). ನೀರು ಮುಗಿಚಿ ಚಲ್ಲುವ ಗೆರೆಸೆ ಮುನ್ತಾದದು (ಸೇಕಪಾತ್ರ, ಸೇಚನ Si. 85).

ಗೆಱೆ gĕṟa. (= ಗೀಱು 2; Tĕ. ಗೀಱು, ಗೆಱು; see Šm. 72 s. ಗೆರೆ). — ಗೆಱ ದಾಱು. dupl. The state of being full of scratches, as a vessel (My.).

ಗೆರ್ದೆ gĕrdĕ. — ಗೆರ್ದೆವಾಯ್. Mdb. MS.'s reading of ಎರ್ದೆ-.

ಗೆರ್ಬು gĕrbu. To have sexual intercourse (ಮೈಥುನ Šmd. Dh.; M. ಚೆರಿ, to turn, bow; to be bent; to recline; ಚೆರಿವು, reclining; *cf.* ಗೆಲ್ 2?).

ಗೆಲ್ gĕl. 1. = ಗೆದಿ, ಗೆಲಿ 1, ಗೆಲು 1, ಗೆಲ್ಲು. To win, to gain; to overcome, to conquer; to triumph. (T. ಕೆಲಿ, ವೆಲ್ಲು; M. ವೆಲ್ಲು; Tĕ. ಗೆಲುಚು). P. ps. ಗೆಲ್ದು (Šmd. 122; Bp. 37, 24), (ಗೆದ್ದು, q. v.). ನೆರೆದ ಅರಸುಗಳನ್ ಅನಿಬರುಮಂ ಗೆಲ್ದನ್ ಒರ್ಬನೆ ಪಾರ್ಥಂ (Šmd. 122). ಜನಪನ್ ಆ ದಾಯಿಗನ ಮಱುಜೂಜನಲಿ ಗೆಲ್ದನು ಧರೆಯಂ (Râm. 26, 25). ಗೆಲ್ದವ (ಜಿತಕಾಶಿ, ಜಿತಾಹವ Hlâ.). ಸಸಿನೆ ಗೆಲ್ದವ (ಜಿತಾಹವ Mr. 300). ಗೆಲಲ್ ಬನ್ದಂ (Šmd. 277). ಗೆಲಲ್ ಇನ್ನಾರ್ ಅಪರ್? (292). ಗೆಲ್ವಂ (267). ಗೆಲ್ವ ರಥ (ಜೈತ್ರರಥ Mr. 285). See Šsv. 4, 64. 128; J. 2, 4.39; 6 sum. — ಗೆಲ ನುಡಿವವಂ. = ಗೆಲೆ ನುಡಿವವನು. (ಪ್ರಸಕ್ತ, ಪ್ರಶ್ರಿತ Mr. 237). — ಗೆಲಲ್ ಪಡೆ. = ಗೆಲ್. (Čpr. 1, 27). — ಗೆಲೆ ನುಡಿವವನು. A man who speaks so as to win (the heart of another), a well-behaved man (ಪ್ರಸಕ್ತ, ಪ್ರಸೃತ Hlâ.). — ಗೆಲೆವರ್. -ಬರ್. To come to conquer, etc. (Abh. P. 3, 40; 5, 54. 107; 15, 19; Rsv. 4, 69; V. 4, 36). — ಗೆಲೆವೊನ್ದು. -ಪೊನ್ದು. To meet for overcoming, to resist (ತಳ್ಪೊಯ್, etc., ಪ್ರತಿಹತ Šs.).

ಗೆಲ್ gĕl. 2. = ಗೆಲಿ 2, ಗೆಲು 3. To bring into contact with, to apply to (the body, as a fragrant substance, J. 11, 41; see ಕಡು 1, ಗಡೆ 2, ಗೆಡೆ 1).

ಗೆಲ gĕla. = ಗೆಲವು. ಗೆಲಮೆನೆ ಜಯ (Čt. I, 83; *cf.* ಗೆಲ್ಲ).

ಗೆಲವು gĕlavu. (Šmd. 247). = ಗೆಲ, ಗೆಲು 2, ಗೆಲುವು, (ಗೆಲ್ಲ). Gain; victory (ವಿಜಯ, ಜಯ Nr.; C.; Tĕ. ಗೆಲುಪು; M. ಕೆಲ್ಪು, T. ಕೆಲ್ಪು, strength, power). **2,** a winning, happy, sprightly air (C.). — See Bp. 6, 3; 32, 17; 42, 14; 49, 23; 52, 42; Bh. 1, 8, 40; J. 12, 26; 14, 9; 23,31. 48; 27, 9; Šsv. 2, 14; ಸೋಲು-. — ಗೆಲವು ಸೋಲು. Gain and loss (C.).

ಗೆಲಿ gĕli. 1. = ಗೆಲ್ 1, etc. (C.). P. ps. ಗೆಲಿತು, ಗೆಲಿದು. See Bp. 9, 51; 12, 26; 27, 28; 41 sum.; 43, 15; 44, 60; 49, 24; 50, 14. 34. 76; 52, 32; Bh. 2, 4, 5. 7; 2, 13, 46; Prll. 3, 5.

ಗೆಲಿ gĕli. 2. = ಗೆಲ್ 2, etc. (Bh. 10, 5, 41).

ಗೆಲಿತು gĕlitu. P. p. of ಗೆಲಿ 1. (My.).

ಗೆಲಿದು gĕlidu. (= ಗೆದ್ದು, etc.), ಗೆಲಿತು.

ಗೆಲಿಸು gĕlisu. = ಗೆದಿಸು, ಗೆಲ್ಲಿಸು. To cause to win, etc. (C.; Bp. 59, 55).

ಗೆಲು gĕlu. 1. = ಗೆಲ್ 1. (C.). P. p. ಗೆದ್ದು (C.). ಗೆಲುವವನು (ಜೈತ್ರ, ಜೇತೃ Nr.). ಗೆಲುವ ರಥಂ (ಜೈತ್ರರಥ Hlâ.). ಅವನಾನೊಬ್ಬನು ಹಗೆಯ ಗೆಲಲು ಸಮರ್ಥನಾಗಿ ಇದಿರಾಗಿ ನಡೆವಾನು, ಆತನು ಅಭ್ಯಮಿತ್ರ್ಯ, etc. (Nr.). ಗೆಲ ಬಾರದುದು (ಅಜಯ್ಯ Nn. 88. 90). ಗೆಲಿನು (Bp. 43, 14). See Bp. 58, 66; Bh. 1, 8, 11. 18.

ಗೆಲು gĕlu. 2. = ಗೆಲವು, etc. — ಗೆಲು ಗೆಯ್. To cause happiness (Bh. 4, 2, 44). — ಗೆಲುಮೊಗ. A winning, sprightly countenance (My.).

ಗೆಲು gĕlu. 3. = ಗೆಲ್ 2, etc. (Bh. 1, 13, 2).

ಗೆಲುಗೆ gĕlugĕ. Winning, etc. (My.).

Digitized by Google

ಗೆಲುವಿಕೆ gĕluvikĕ. Winning, etc. (ವಿಜಯ, ಜಯ Si. 296; ಜಯನ 390).

ಗೆಲುವು gĕluvu. = ಗೆಲವು. (My.).

ಗೆಲುಹ gĕluha. = ಗೆಲವು, etc. (ವಿಜಯ, ಜಯ Nr.).

ಗೆಲ್ಲ gĕlla. = ಗೆಲವು. (ಜಯ Čt. II, 35; Čpr. 5, 73; Šsv. 4, 64. 94). — ಗೆಲ್ಲಂಗೊಳ್. -ಂ-ಕೊಳ್. To gain the victory, to be victorious (Abh. P. 16, 96). — ಗೆಲ್ಲದುತ್ತಮದೇವ. -ಉತ್ತಮ-. N. (Bp. 58, 9). — ಗೆಲ್ಲಸೇಸೆ. A sêsĕ of victory (V. 42, after 21). — ಗೆಲ್ಲ ಸೋಲ. = ಗೆಲವು ಸೋಲು. ಗೆಲ್ಲ ಸೋಲವದೇಕೆ? (Bp. 59, 11).

ಗೆಲ್ಲಿಸು gĕllisu. = ಗೆಲಿಸು, etc. To cause to win, etc. (My.).

ಗೆಲ್ಲು gĕllu. = ಗೆಲ್ 1, etc. (My.). ಗೆಲ್ಲುವವನು (ಜೈತ್ರ, etc. Si. 382). ಗೆಲ್ಲುವ ಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳವನು (ಜೇತೃ, etc. 283). ಗೆಲ್ಲುವ ದಕ್ಕೆ (260. 282). ಗೆಲ್ಲಲ್ ಪಡು (282). ಇವನ್ನ ಗೆಲ್ಲ ಬಹುದು (282).

ಗೆಲ್ಲುವಿಕೆ gĕlluvikĕ. = ಗೆಲುವಿಕೆ. (My.).

ಗೆಳತಿ gĕḷati. = ಕೆಳದಿ, etc. (ಹಟ್ಟುಗೆ Čt. I, 15; ಹಟ್ಟುಗೆ, ಸಖಿ Šm. 74; Kk. 29, o. r. ಗೆಣತಿ; ಕೆಳದಿ, ಸಖಿ Šs.; C.; S. Mhr. in two meanings).

ಗೆಳತೆ geḷatĕ. = ಗೆಳತಿ, etc. (B. 4, 139).

ಗೆಳಯ gĕḷaya. = ಗೆಳೆಯ, etc. (My.).

ಗೆಳಿಯ gĕḷiya. = ಕೆಳೆಯ, etc. (ಮಿತ್ರ, ಸುಹೃತ್, etc. Dhw.; S. Mhr.).

ಗೆಳೆ gĕḷĕ. = ಕೆಳೆ 2, etc. (My.; Bh. 1, 6, 7; *cf.* ಗೆಡೆ 1). — ಗೆಳೆಗೊಳ್. = ಕೆಳೆಗೊಳ್. (J. 19, 49).

ಗೆಳೆಗಾರ್ತಿ gĕḷĕ-gârti. = ಗೆಣೆಗಾತಿ. (My.).

ಗೆಳೆತನ gĕḷĕtana. = ಗೆಣೆತನ, etc. Companionship, etc. (C.; S. Mhr. in two meanings; B. 1, 14; 2, 10. 36; 3, 33; ಮೈತ್ರ್ಯ G.).

ಗೆಳೆಯ gĕḷĕ-aз. = ಗೆಳಯ, ಗೆಳಿಯ, etc. (C.; B. 1, 1. 8; 2, 9. 36). See ಕೂಡು-, ತಿಸುಳ್-, ನೂಜಿಲೆ-, where however ಕೆಳೆಯ may be meant).

ಗೆಲಿಸು gĕḷasu. = ಗೇಣಸು, etc. (ಗಡ್ಡೆ Šmd. I; T. ಕಿಬಿಂಗು, M. ಕಿಬಿಜ್ಜು).

ಗೇ gê. = ಗೆಯ್, etc. To perform, etc. P. p. ಗೇದು (My.; *cf.* Mhr. ಘೇಣೇಂ, to do). ಗೇಯದೇ ಇರುವ ಭೂಮಿ (ಖಿಲ Si. 100). ಊರಿಗೆ ಅಧೀನನಾಗಿ ಗೇಯುವ ಬಡಿಗೆಯವನು (ಗ್ರಾಮತಕ್ಷ 339).

ಗೇಕು gêku. = ಗಿಕ್ಕು, ಜೇಕು. The sedge Cyperus hexastachyus Rottl. (ಘನ, ಭದ್ರಾತಕ Nn. 15; ಭದ್ರಾತಕ Mr. 138). — ಗೇಕಿನ ಗಡ್ಡೆ. = ಗಿಕ್ಕಿನ-, q. v. The root of C. h.

ಗೇಣ್ gêṇ. 1. (Šmd. 58). = ಗೇಣ, ಗೇಣು. A span measured by the extended thumb and little finger (ವಿತಸ್ತಿ, ಕಿಷ್ಕು Nr.; ತಾಲ Hlâ., Mr. 324; ಕಿಷ್ಕು Si. 405; ಪರಿಮಾಣದ ಅಸ್ತ Šm. 96; Tĕ. ಜೇನುಡು, ಜೇನೆ, ಜಾನೆ; M., T. ಚಾಣ್; Tĕ. ಜೇನೆ, ತಾನೆ, ಸೇನಾ, much, long; T., M. ಚೇಣ್, breadth, height, length; distance = ದೂರ; T. ಚೇಯ್, ಚೇಯ್ಮೆ, length; distance = ದೂರ; ಗೇ, high; distant = ದೂರ; see ಕೇಬ್, ಗೇಣ್ಣು, ಚಾಪು, ಸಾನೆ). ಬೆರಳು ಹನ್ನೆರಡಾಗಲ್ ಒನ್ದು ಗೇಣ್ ಅಕ್ಕು, ಗೇಣೆರಡಾಗಲ್ ಒನ್ದು ಮೊಟಿನ್ ಅಕ್ಕು (Mr. 325); ಕಿರುವೆರಳ ಗೇಣ್ (ವಿತಸ್ತಿ 324). See Rsv. 9, 22; ಮೂಗೇಣ್. — ಗೇಣ್ವಾಯ್. -ಬಾಯ್. A span-long mouth (Šmd. 81; Mdb. MS. ನೇಣ್ವಾಯ್).

ಗೇಣ್ gêṇ. 2. A long knife, a sword (ನಿಡುಸುರಗಿ Čt. I, 8; ಸುರಗಿ Čt. II, 21; Kk. 40; Šm. 43. 96; T. ಚೇಣ್ಸೈ, a weapon = ಆಯುಧ). ಕಣ್ಗಳ್ ಮನೋಜವೀರನ ಗೇಣ್ಗಳ್ (Šmd. 117). See Rsv. 13, 70; V. 4, 36; Šsv. 3, 16; ಕಿರುಗೇಣ್.

ಗೇಣ gêṇa. = ಗೇಣ್ 1. See ಅಯ್ಗೇಣ, ಏಬಿ ಗೇಣ.

ಗೇಣಿ gêṇi. Rent, contract (My.; Tu.). — ಗೇಣಿಚೀಟು. A lease (My.; Tu.).

ಗೇಣು gêṇu. = ಗೇಣ್ 1. (C.). ದರ್ಭೆಯ ಬೆರಳುಗೇಣು (ಗೋಕರ್ಣ), ಕಿರುಕುಣಿಕೆಯ ಗೇಣು (ವಿತಸ್ತಿ Hlâ.). ಗೇಣು (ಕಿರು ಬೆರಳೆ ನಿನ್ದ ಒಡಗೂಡಿ ಚಾಚಲ್ ಪಟ್ಟ ಅಳತೆ, ವಿತಸ್ತಿ Si. 211). ಗೇಣಿನೊಳ್ ಪವಿತ್ರಾಂಗುಲಿಗೆ (ಗೋಕರ್ಣ Mr. 324). ಗೇಣು ಬಿಟ್ಟು ಅಗಲು ದಾಟದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಗೇಣಗಲ. -ಅಗಲ. The distance or length (breadth) of a span (Si. 288). — ಗೇಣು ಗೇಣು. rep. (B. 4, 39). — ಗೇಣುದ್ದ. -ಉದ್ದ. The height or length of a span. ಗೇಣುದ್ದ ತಪ್ಪಿದರೆ ಮಾರುದ್ದ ತಪ್ಪುವದು (Prv.). See Prv. s. ಜೋಟುದ್ದ. — ಗೇಣುಹೊಟ್ಟೆ. The belly (or stomach) that is only a span in length or breadth (C.; Dp. 173, 6). ಗೇಣುಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಯಾಕೆ ಅಷ್ಟು ಚಿನ್ತೆ ಮಾಡುತ್ತಿ? (C.).

ಗೇಣೆ gêṇĕ. N. of a plant (ಮಗ್ಗಾರೆ, o. rs. ಮಂಗಾರೆ, ಮಙ್ಗಾರೆ Mr. 119).

ಗೇಣ್ಡ gêṇḍa. = ಗೇಣ್ಡಾಮೃಗ, q. v. (My.; B. 5, 246).

ಗೇಣ್ಡಾಮೃಗ gêṇḍâ-mṛiga. A rhinoceros (My.; B. 5, 248. 250; Si. 290; Mhr., H. ಗೇಣ್ಡಾ).

ಗೇಣ್ಡು gêṇḍu. = ಗೇಣ್ಡುಕ. (Sk.; *cf.* ಚೆಣ್ಡು).

ಗೇಣ್ಡುಕ gêṇḍuka. *A ball for playing with.*

ಗೇನ gêna. Tbh. of ಜ್ಞಾನ. (C.). — ಗೇನಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (S. Mhr.).

ಗೇನವನ್ತ gêna-vanta. Tbh. of ಜ್ಞಾನವನ್ತ (S. Mhr.).

ಗೇನಿಕೆ gênikĕ. Tbh. of ಜ್ಞಾನಿಕೆ. Consideration, reflection, thought (S. Mhr.).

ಗೇನಿಸು gênisu. Tbh. of ಜ್ಞಾನಿಸು. To investigate, to consider, to reflect (C.).

ಗೇಪಕ gêpaka. Tbh. of ಜ್ಞಾಪಕ. (My.).

ಗೇಬೆ gêbĕ. The state of being swollen from disease (My.). — ಗೇಬೆಮೋಱೆ. A swollen face (My.). — ಗೇಬೆಸಿದ್ದ. A man whose body is swollen (My.). — ಗೇಬೆ ಹೊಟ್ಟೆ. A swollen belly (My.).

ಗೇಮೆ gêmĕ. = ಕೆಯ್ಮೆ, etc. Work (My.).

ಗೇಯ gêya. To be sung; singing, a singer; a song, a chant. 2, N. of a vṛitta (Čh.).

ಗೇಯಿಸು gêyisu. = ಗೆಯಿಸು, etc. To cause to work, etc. (My.).

ಗೇರ್ gêr. (= ಕೊರ 1). The sound produced in the chest and throat by phlegm (in the ಗೂರು, My.). — ಗೇರ್ ಗೇರ್. rep. (My.).

ಗೇರಾಯಿಸು gêrâyisu. = ಗಿರಾಯಿಸು. To surround, to encompass, to hem in (My.; Mhr. ಘೇರಣೇಂ; Mhr., H. ಘೇರ, a circumference).

ಗೇರಿ gêri. Giddiness (My.; Mhr. ಘೇರೀ). ತಲೆ ಗೇರಿ ತಿರುಗುತ್ತದೆ (My.).

ಗೇರು gêru. ಗೇರ್ (Šsv. 8, 32). = ಕೇರ್ 2, etc. The marking-nut tree, Semecarpus anacardium

Digitized by Google

L. f. (ಅರುಷ್ಕರ Nr., Si. 454; ಭಲ್ಲಾತಕ Mr. 115; ಪಾವಕ 526; ಭಲ್ಲಾತಕ, ಮಹಾಕಾಲ Nn. 97; ಪಾವಕ, ಭಲ್ಲಾತಕ 122; My.). ಸಸನೆ ಇರಲಾಣದ ಬಟ್ಟೆ ಗೇರು ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಣ್ಣಳು (for tattooing, Prv.). — ಗೇರ ಕಾಯ್. The marking-nut (ಬೀಜಬೀರುಷ್ಟ Mr. 144 in one MS.; o. r. ಬೀರೂಷ್ಟ in one, ಬೀರುಷ್ಕ, in another, ಬೀಜಷ್ಕ, in another). — ಗೇರ ಹಣ್ಣು. A ripe gêru fruit of a red colour (Rsv. 9, 23). — ಗೇರ ಮರ. = ಕೇರ ಮರ, ಗೇರು. (ವೀರವೃಕ್ಷ, ಅರುಷ್ಕರ, ಅಗ್ನಿಮುಖಿ, ಭಲ್ಲಾತಕಿ Nr.). — ಗೇರುಪಪ್ಪು. A half of the roasted marking-nut (My.). — ಗೇರುಬೀಜ. = ಕೇರು-. (My.). — ಗೇರುಮರ. = ಗೇರ-. (ವೀರವೃಕ್ಷ, etc. Si. 131). 2, an American tree naturalized in India, the cashew-nut tree, Anacardium occidentale L. (St. & Pl.; Tē. ಜೀಡಿ-ಮಾಮಿಡಿ-ಚೆಟ್ಟು; M. ಕಶು-ಮಾವು). — ಗೇರುಮಾವು. A kind of mango (My.).

ಗೇಱು gêṟu. = ಕೇಱು. (My.).

ಗೇರ್ gêr. = ಗೇರು, etc. — ಗೇರ್ಕಾಯಿಮರ. = ಗೇರ ಮರ. (St. & Pl.).

ಗೇಲಿ gêli. Ridicule, derision (My.; Tē. ಗೇಲಿ, ಗ್ರೇಣಿ, ಗೆಗ್ಗಲಿ; ಗ್ರೇಣಿಂಚು, ಕೇಗರಿಂಚು, to ridicule; ಕೇರು, to chuckle, giggle; T. ಕೇಲಿ, censure, aspersion, calumny; *cf.* ಕೆಲ). — ಗೇಲಿಗೊಳಿಸುವಿಕೆ. -ಕೊಳಿಸುವಿಕೆ. Ridiculing, etc. ಹೀಗಳೆದು ಗೇಲಿಗೊಳಿಸುವಿಕೆ (ಅಪ್ಪುರಿತಕ, ಹಂಗಿಸಿ ನಗುವದು Si. 73). — ಗೇಲಿ ಮಾಡು. To ridicule (ಒಬ್ಬನನ್ನು or ಒಬ್ಬನಿಗೆ, My.).

ಗೇಸ್ತ gêsta. Tbh. of ಗೃಹಸ್ಥ. (My.; Tē. ಗೇಸ್ತು).

ಗೇಹ gêha. *A house* (ಮನೆ Nn. 133).

ಗೇಹಿನಿ gêhini. A house-wife, a wife. (R.).

ಗೇಹೇನರ್ದಿ gêhê-nardi. *A poltroon, a dung-hill cock.*

ಗೇಹೇಶೂರ gêhê-śûra. *A poltroon, etc.*

ಗೇಹೋಪವನ gêha-upavana. *A garden near a house.*

ಗೈ gei. = ಗೆಯ್, etc. (My.), *e.g.* ನಿದ್ದೆಗೈ, to sleep (Si. 254); ಯೋಚನೆಗೈ, to reflect, etc. (Si. 71).

ಗೈರ gaira. = ಗೈರು. Dis-, un-, mis-, out of, etc. (Mhr.).

ಗೈರಖರ್ಚು gaira-kharču. Extra or vain expenses (My.; Mhr.).

ಗೈರಮಾಮೂಲ್ gaira-mâmûl. That is against custom or usage (My.).

ಗೈರಾಜರ್ gairâjar. = ಗೈರುಹಾಜರು. (My.).

ಗೈರಾದಾ gairâdâ. Unoccupied, waste (Br., H.); due, owed (My.; Br., H.).

ಗೈರಿಕ gairika. (fr. ಗಿರಿ). *Red chalk.* 2, mineral, ore (ಧಾತು, ಗಾಜು Mr. 98, o. r. ಜಾಜು). 3, *gold.*

ಗೈರು gairu. = ಗೈರ. (My.).

ಗೈರುವಾಜಿಬೀ gairu-vâjibî. ಗೈರವಾಜಿಬೀ. Unreasonable, improper (My.; Br.; Mhr., H. ಗೈರವಾಜವೀ).

ಗೈರುವಿಲೆ gairu-vilĕ. Out of its place; lost (My.).

ಗೈರುಹಾಜರು gairu-hâjaru. = ಗೈರಾಜರ್. Absent (My.; Br.; Mhr. ಗೈರಹಜೀರ).

ಗೈರೇಯ gairêya. *Red chalk, bitumen.*

ಗೊ gŏl-ŏ4. (= ಕೊ, ಕೋ). See ಇದು-ಗೊ.

ಗೊಂಯಿ gŏṁyi. = ಗುಂಯಿ, ಗೊಯ್ (used expressly of the musquito, C.).

ಗೊಗ್ಗ gŏgga. (= ಒಗ್ಗ). (My., in the sense of ಒಗ್ಗ, used especially to frighten children). — ಗೊಗ್ಗಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 37, 6; 58, 6).

ಗೊಂಕೆ gŏṅkĕ. (= ಕುಂಕೆ). The throat (ಗೋಣ್ Śmd. II; Śs.; ಗೋಣಿ Ċt. I, 9, probably ಗೋಣು; M. ಕೊಙ್ಕ, the throat).

ಗೊಂಗಡಿ gŏṅgaḍi. A cloak (blanket) worn over the head and face (C.; Mhr., H. ಘುಂಗಟ, ಘುಂಗೂಟ). 2, a cumbly or blanket (C.; Tē. ಗೊಂಗಡಿ, -ಡು, -ಳಿ; Mhr. ಘೋಂಗಡೀ, ಘೋಂಗಡೀಂ). ಅಂಗಡೀ ಮಾಟ್, ಗೊಂಗಡೀ ಹೊದ್ದ.—ಕೆಟ್ಟುಯೊಡದ ವನ ಗೊಂಗಡಿ ಕಿತ್ತು ಕೊಣ್ಣ ಹಾಗೆ (Prvs.). 3, a long, good tamarind fruit (My.). — ಗೊಂಗಡಿಕೊಪ್ಪೆ. The hood into which a cumbly is made (C.). — ಗೊಂಗಡಿಗೊಪ್ಪೆ. = ಗೊಂಗಡಿಕೊಪ್ಪೆ. (My.).

ಗೊಂಗು gŏṅgu. = ಗುಂಗು. (Sd.).

ಗೊಂಗೆ gŏṅgĕ. 1. (= ಗೊಂಚೆ). A mass, a heap (ಕದಳಿ, ಜಂಗುಳಿ, ನೆರವಿ, ಗುಣ್ಪು, etc. Śm. 54, o. rs. ಗೊಪ್ಪೆ, ದೊಪ್ಪೆ).

ಗೊಂಗೆ gŏṅgĕ. 2. The large grey babbler, Garrulus albifrons (Bḍ.). *Cf.* ಗೊನಗಾ.

ಗೊಚ್ಚೆ gŏččĕ. = ಗೊಜ್ಜೆ. (My.).

ಗೊಜಗು gŏjagu. 1. To speak indistinctly or inarticulately (My.; M. ಕೊಂಜು, ಕೊಞ್ಞು, T. ಕೊಂಜು).

ಗೊಜಗು gŏjagu. 2. Indistinct or inarticular speech (My.).

ಗೊಜಿ gŏji. = ಗಜಿ 1. — ಗೊಜಬಿಜ. = ಗಜಬಿಜ. (My.).

ಗೊಜ್ಜಗೆ gŏjjagĕ. = ಗುಜ್ಜಗೆ, etc. (Rsv. 10, after 31).

ಗೊಜ್ಜಲು gŏjjalu. Mud, mire (ಕೆಸಱು My.).

ಗೊಜ್ಜು gŏjju. 1. Acidity, sourness (C.; *cf.* ಕಱು 3 ?).

ಗೊಜ್ಜು gŏjju. 2. A thick mess of boiled brinjals, mangoes, etc. to which tamarind, chillies, salt, etc. are added (My.; Tē.; Tu. ಗೊಜ್ಜ; T., M. ಕುಜಕುಜ, slimy, soft; see s. ಕುಸುರಿ 1 and *cf.* ಗೊದ).

ಗೊಜ್ಜುಗೆ gŏjjugĕ. = ಗೊಜ್ಜಗೆ, etc. (Rsv. 9, 6).

ಗೊಜ್ಜೆ gŏjjĕ. = (ಕೊಜೆ), (ಗಜ್ಜು), ಗೊಚ್ಚೆ. Putridity; mud, mire (My.; *cf.* ಗೊದಕು).

ಗೊಂಚಲ gŏṅčala. = ಗೊಂಚಲು. (S. Mhr.).

ಗೊಂಚಲು gŏṅčalu. ಗೊಂಚಲ್. A cluster; a bunch (ಗುಚ್ಛಕ, ಸ್ತವಕ Nr.; ಮಂಜರಿ, ವಲ್ಲರಿ Mr. 106; ಗುಚ್ಛ Kk. 20; ತೊಂಗೆ, ತೊಂಗಲ್, ತೊಪ್ಪೆ, ತೊಡಪ್ಪೆ, ಜೊಪ್ಪು, etc., ಗುಚ್ಛ; C.; *cf.* ಗುದಿ 3, ಗೊನೆ, Tbh. ಕೊಚ್ಚು). ಹೊಸತಾಗಿ ಹೊಱ ಹೊಮ್ಮಿದ ಪತ್ರಪುಷ್ಪಫಲಾದಿಗಳ ಗೊಂಚಲು (ಮಂಜರಿ, ವಲ್ಲರಿ Nr.; see Si. 122). ಮರದ ಗೊಂಚಲು (ವಲ್ಲರಿ, ಮಂಜರಿ Hlâ.). ಹೂವಿನ ಗೊಂಚಲು (ಸ್ತವಕ, ಗುಚ್ಛಕ, ಗುಚ್ಛ, ಗುಲುಂಛ Hlâ.; see Si. 124; Śmd. 73). ಅಲಗಳ ಗೊಂಚಲ್ (J. 3, 3). ಮುತ್ತುಗಳ ಗೊಂಚಲು (3, 17). ಕಾಯ ಗೊಂಚಲು (B. 2, 41). See Bp. 11, 34; B. 4, 54. — ಗೊಂಚಲ್ಮಿಂಚು. A cluster of lightnings (Rsv. 13, after 77).

ಗೊಂಚಿ gŏṅči. (= ಗೊಂಗೆ 1), ಗೊಂಚೆ. A mass, etc. (ಜಂಗುಳಿ, ತೆರಳ್ಕೆ, ದೊಪ್ಪಳಿ, ನೆರವಿ, ಗುಣ್ಪು, ಗುಮ್ಮ, ಗೊಣ್ಡಣಿ, etc., ಶ್ರೇಣಿಕ Kk. 17).

ಗೊಂಚೆ gŏṅčĕ. = ಗೊಂಚಿ. A mass; a cluster. (ಬೀಡರ್) ಗೊಂಚೆಯ ಸರಳ್ಗಳ ಪಿಡಿದು,.. ಅದಏಯೊಳು ಬೀಣ್ಟೆಯನಾಡು ತ್ತಿರ್ದರು (Râghc. 17, 67).

ಗೊಟ gŏṭa. = ಗುಟು, etc. — ಗೊಟ ಗೊಟ. = ಗುಟು ಗುಟು. (My.).

Digitized by Google

ಗೊಟಕು gŏṭaku. = ಗುಟಕು, etc. (C.); the last gulping sound of a dying person (S. Mhr.).

ಗೊಟರು gŏṭaru. = ಗೊಟ್ರು, (ಗೊಡಗು). A hole, a hollow (in a wall, well, hill, or tree; *cf.* Sk. ಕೋಟರ). — ಗೊಟರು ಬೀಳು. A hollow to be formed (My.).

ಗೊಟ್ಟ gŏṭṭa. 1. = ಕೊಟ್ಟ 1. A bamboo tube for administering food or medicine to cattle (C.; Tĕ.; Mhr. ಘೋಟೀಂ; *cf.* ಕೊಳವ).

ಗೊಟ್ಟ gŏṭṭa. 2. = ಕೊಟ್ಟೆ, q. v. A mango-stone (S. Mhr.; Mhr. ಕೋಯ; Tu. ಗೊಟ್ಟು).

ಗೊಟ್ಟ gŏṭṭa. 3. = ಗೊಟ, etc. (S. Mhr.).

ಗೊಟ್ಟ gŏṭṭa. 4. (= ಗೋಣ್ಟು). A corner (My., in ಗೊಟ್ಟಕೆ ಬೀಳು, ಗೊಟ್ಟಕೆ ಹಾಕು, used of an arji).

ಗೊಟ್ಟಚಿ gŏṭṭaci. = ಗೋಟಚಿ. N. of a plant (ನೆಲಬೇವು, etc. Mr. 147 in one MS., o. rs. ಗೊಟ್ಟಚ್ಚಿ, ಗೋಟಚ). See ಪನ್ನಂಗಿ.

ಗೊಟ್ಟಿಗೆ gŏṭṭigĕ. = ಘೋಟಿಗೆ. Tbh. of ಘೋಟಿಕಾ. A mare (J. 7, 5).

ಗೊಟ್ಟು gŏṭṭu. 1. Obstinacy (Tĕ.); crookedness, craft (*cf.* the terms s. ಕುಡುದು). — ಗೊಟ್ಟಾಟ. -ಆಟ. Deceit, falsity (Bp. 24, 75).

ಗೊಟ್ಟು gŏṭṭu. 2. (= ಗೊಡ್ಡು). The state of being hard to get or very scarce (My.; Tĕ. ಗೊಟ್ಟು, ಗೊಡವೆ, the state of being hard, difficult, hard to read, puzzling, hard to get; see ಕುಟು 1). ನೀರಿಗೆ ಗೊಟ್ಟಾಯಿತು (My.). ಹೆಸರು ಮಾತ್ರ ಕ್ಷೀರಸಾಗರಭಟ್ಟರು, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಜ್ಜಿಗೆಗೋ ರಿಗೆ ಗೊಟ್ಟು (Prv.). **2,** the state of being dry. — ಗೊಟ್ಟ ಕೆರೆ. A dry tank (My.). ಕೆಟ್ಟವರಿಗೂ ಆದ್‌ದವರಿಗೂ ಗೊಟ್ಟ ಕೆರೆ ತವರ ಮನೆ (Prv.). — ಗೊಟ್ಟುಕಾಲ. Drought (My.; Tĕ.). — ಗೊಟ್ಟುವಳ್ಳ. -ವಳ್ಳ. The dry bed of a stream (V. 14, after 81).

ಗೊಟ್ಟೆ gŏṭṭĕ. The mons veneris (S. Mhr.).

ಗೊಟ್ರು gŏṭru. = ಗೊಟರು. (My.).

ಗೊಡ gŏḍa. = ಗೊಡ. An imitative sound. (Mhr. ಗುಡ). — ಗೊಡ ಗೊಡ ಎನ್ನು. A sound heard in the body when suffering from flatulence (My.). 2, a sound heard in continuous vomiting (My.).

ಗೊಡಗು gŏḍagu. (fr. ಕೊಡೆ 2). = ಗೊಡುಗು. A hollow, a hole (in a grain-pit or well, My.).

ಗೊಡಚಿ gŏḍaci. = ಕೊಡಚಿ. — ಗೊಡಚಿಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. An eye with a protuberance from its ball (S. Mhr.). — ಗೊಡಚಿಗಿಡ. = ಕೊಡಚಿಗಿಡ. (Z.).

ಗೊಡರು gŏḍaru. (= ಗುಟ್ರು, etc., ಗೊಬಕು). — ಗೊಡರು ಗೊಡರು. rep. The bellowing sound of a bull-frog (S. Mhr.). — ಗೊಡರು ಹಾಕು. To grunt or bellow as an ox or a bull (My.).

ಗೊಡಲು gŏḍalu. Trash, chaff (? Râm. 6, 44, 10).

ಗೊಡವೆ gŏḍavĕ. Connexion; intercourse; concern with, care about (C.; J. 6, 35; Bh. 3, 5, 22; *cf.* ಕುಟ 1; ಗೋಜು 2). ಊರಿಗೆ ಹೋಗದವರಿಗೆ ದಾರೀ ಗೊಡವೆ ಯಾಕೆ? — ತವವ ಮಾಡುವವನ ಗೊಡವೆ ಬೇಡ (Prvs.). See B. 3, 82; 4, 137. 199; Prvs. s. ದಣ್ಣ, ದುರ್ಗ, ಪರಲೋಕ, ಪೆಣ್ಣಾರಿ, ಪ್ರಸ್ತ, ಮುಡಿ 3.

ಗೊಡುಗು gŏḍugu. = ಗೊಡಗು. (My.).

ಗೊಡ್ಡ gŏḍḍa. 1. (fr. ಕುಟು 1?). A complicated, perplexing affair: peril, jeopardy (? Abh. P. 9, 156; 10, 10; Tĕ.).

ಗೊಡ್ಡ gŏḍḍa. 2. = ಗೊಡ್ಡ 1. N. of a plant (ನಿರ್ಗುಂಜ Mr. 116 in one MS., o. r. ಗೊಡ್ಡ in two MSS., ಗೋದ in another).

ಗೊಡ್ಡಿ gŏḍḍi. A barren woman (C.; Tĕ. ಗೊಡ್ಡಿ). ಗೊಡ್ಡಿ ಹೆರುವಳೇನು? ಬೊಡ್ಡಿ ಆಯುವಳೇನು? (Prv.). **2,** a male in female attire, at play (S. Mhr.).

ಗೊಡ್ಡು gŏḍḍu. (= ಗೊಟ್ಟು 2). The state of being barren or sterile (C.; Tĕ., Tu.); that of being sapless, etc.; a barren cow, etc. (Mhr. ಭೋಡ, an old cow of which the womb is closed; an old tree which bears no longer). ಗೊಡ್ಡಿನ ಹಾಲು (as a wonderful thing, Bp. 9, 24; see also 60, 45). ಮೂದಕ್ಕೆ ಆಡಿಕ್ಕು, ಆಡು ಹನ್ನೆರಡಕ್ಕು, ಹೇಳುವ ಗೊಡ್ಡು ಹೈನಕ್ಕು ಪಾಪಂ ಪಾಡೂ ಕಾಲಕೆ (Sp.). ಚರಿವ ಅರಣ್ಯದ ಪಕ್ಷಿಗೆ ಒಸ್ಸು ತರು ಗೊಡ್ಡಾಗಲ್, ಫಲಂ ತೀವಿದ ಆ ಮರಗಳ್ ಪುಟ್ಟುವೆ? (Śś. 8). ಸೂಲು ತಪ್ಪಿದರೆ ಗೊಡ್ಡೇ? (Prv.). See Prv. s. ಮಡ್ಡಿ 1. — ಗೊಡ್ಡ ಹುಣಿಸೇ ಮರ. A tall tree, Albissia odoratissima Benth. (Z.). — ಗೊಡ್ಡಾಕಳ್. -ಆಕಳ್. A barren cow (ವಶೆ, ಬಸೆ Śmd. 342; ವಶೆ, ಬಷ್ಕಯ Nr.; C.). — ಗೊಡ್ಡಾಟ. -ಆಟ. Nonsense (Bp. 28, 43). *Cf.* ಗೊಟ್ಟಾಟ. — ಗೊಡ್ಡುಎಮ್ಮೆ. A barren buffalo. See Prv. s. ಮಡ್ಡುಹುಲ್ಲು. — ಗೊಡ್ಡುಕೆಲಸ. Useless, unprofitable work (C.). — ಗೊಡ್ಡು ದನವು. = ಗೊಡ್ಡಾಕಳ್. (Dp. 148, 3). — ಗೊಡ್ಡುಮರ. A barren tree (C.). — ಗೊಡ್ಡುಮಾತು. A vain word (C.). — ಗೊಡ್ಡು ಸಾರು. A broth without strength (My.). ಗೊಡ್ಡುಸಾರಿಗೆ ಜಿಡ್ಡುತುಪ್ಪ (Prv.). — ಗೊಡ್ಡುಹರಟೆ. Useless talk (My.). See Prv. s. ಮಡ್ಡಿಯನ್ನ.

ಗೊಣ gŏṇa. 1. = ಗೋಣ s. ಗೋಣ್. See ಎಣಗೊಣ.

ಗೊಣ gŏṇa. 2. = ಕೊಣ 2. — ಗೊಣ ಗೊಣ ಎನ್ನು. = ಕೊಣ ಕೊಣ ಎನ್ನು. (My.; T. ಕುಣಗುಣ-).

ಗೊಣ gŏṇa. 3. = ಗುಣ, etc. — ಗೊಣಗುಟ್ಟು. = ಗುಣಗುಟ್ಟು. (My.; Tĕ. ಗುಸಿ, ಗೊಣಗೊಣಲಾಡು).

ಗೊಣಗ gŏṇagu3-a3. (= ಕೊನಗಾ). A man who nasalizes (My.). Feminine ಗೊಣಗಿ.

ಗೊಣಗು gŏṇagu. 1. N. of a plant (ಗುಣಿ Mr. 139; Tĕ. ಗುನುಕೆ, ಗುನುಕು, a sort of wild corn which is eaten in times of scarcity).

ಗೊಣಗು gŏṇagu. 2. To nasalize (My.).

ಗೊಣಗು gŏṇagu. 3. Nasalization (My.). ಗೊಣಗು ಮಾತು (My.).

ಗೊಣಗು gŏṇagu. 4. Grumbling, murmuring (My.). — ಗೊಣಗಾಟ. -ಆಟ. = ಗೊಣಗು. (My.).

ಗೊಣಸು gŏṇasu. (= ಕೊಣಕೆ 2), ಗೊಳಸು. A link of a chain (C.). **2,** a loop (ಬಲೆಯಂ ಸರಿವ ಕುಣಿಕೆ Mr. 380; see ಕುಣಿಕೆ 2). **3,** an ornamental bunch of five pearls (My.).

ಗೊಣೆಯ gŏṇĕya. The middle of a bow-string (? Abh. P. 14, 171).

Digitized by Google

ಗೊಣ್ಡು gŏṇḍu. (or ಗೋಣ್ಡು). (= ಗೋಣ್ಟು?). See Śs. s. ಎರಲ್ 3.

ಗೊಣ್ಡೆ gŏṇḍĕ. = ಕೊಣ್ಡೆ 4. A cluster; a tuft; a tassel (C.; B. 4, 210; Śsv. 3, 27; Tĕ., M. ಕೊಣ್ಡೆ; T. ಕೊಣ್ಡೈ; T. also ಕುದುರ್; Mhr. ಗೋಣ್ಡಾ). See ಅನನ್ತನ-. 2, impervious or thickset state (Tĕ.; See ಕುಬು 1). 3, an amaranth, Gomphrena globosa Lin. (My.). — ಗೊಣ್ಡಾರಣ್ಯ. -ಅರಣ್ಯ. An impervious jungle (My.; cf. Sk. ಗೋಣ್ಡವನ).

ಗೊಣ್ಡೆಯ gŏṇḍĕya. A mass (Bh. 6, 8, 13).

ಗೊಣ್ಣೆ gŏṇṇĕ. 1. — ಗೊಣ್ಣೆಪುಳು. -ಪುಳು. An insect found in timber (ಘುಣ Nr.).

ಗೊಣ್ಣೆ gŏṇṇĕ. 2. Mucus of the nose (C.). 2, a blot of ink (S. Mhr.).

ಗೊತ್ತು gŏttu. = ಗುರುತು, etc., ಗೊನ್ತು. A mark, etc. (C.; Čpr. 4, 8; Śsv. 2, 28). 2, knowledge, acquaintance (C.). 3, appointment, rule, regulation, order (C.; Tĕ.). ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಹೀಗೆ ಅಭಿನಯಿಸ ಬೇಕು ಎಮ್ಬ ಗೊತ್ತು (ತಾಲ Si. 64). ಪಾಪಿಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಯಮಲೋಕದೊಳಗೆ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಲ್ ಪಟ್ಟಿರುವ ಯಾತನಸ್ಥಾನ (79). ಹೀಗಿರ ಬೇಕು, ಹೀಗೆ ನಡಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೆಮ್ಬ ಗೊತ್ತು (247). ಗೊತ್ತಾಗಿರುವ ಸ್ಥಲ (ವಿಷಯ, ಆಶ್ರಯ 390). ಅಳತೆ ತೂಕ ಮುನ್ತಾದ ಗೊತ್ತು (ಪ್ರಮಾಣ 420). ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ (ವೃಥಾ 468). ಸತ್ತು ಹೋಗದೆ ಅತಿ ಜೀವಿಸುರಲು, ಮೋಕ್ಷದ ಗೊತ್ತು ತಿಳಿ! (Sp.). 4, an appointed place; a place of resort or shelter (ಗವಿ, ಗರುಡಿ, ನೆಲೆ, etc., ಆಶ್ರಯ Kk. 64; Śm. 58); a place where cattle are tied (My.). — See B. 1, 5; 2, 29. 33. 38. 43; 3, 29. 41. 72. 73. 85; 4, 18. 19. 20. 21. 28. 67. 81. 94-97. 100. 105. 195. 208; 5, 84. 109. 164. 178. 188. 189. 209. 214. 216. 227. 267. 289. — ಗೊತ್ತುಗೆಡು. -ಕೆಡು. To become objectless or vain, etc. See Sp. s. ರಾಜಾಜ್ಞೆ.

ಗೊತ್ತುಗಾಱ gŏttu-gâṟa. A male acquaintance (C.). 2, a person of mark or distinction, a headman (ವಲ್ಲಭ Si. 441; My.). ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಗೊತ್ತುಗಾಱ (ಬೃನ್ದಾರಕ, ಮುಖ್ಯ 407).

ಗೊದ gŏda. Thickened state (see s. ಕುಸುರು 1 and cf. ಗೊಜ್ಜು 2). — ಗೊದ ಗೊದ. rep. The thickened state of an ambali, a pâyasa, etc. (My.).

ಗೊದಕು gŏdaku. Mud, mire (cf. ಕೊಚ್ಚೆ, ಗೊಜ್ಜು).

ಗೊದಗು gŏdagu. = ಗೊದಕು. (My.).

ಗೊದಮ gŏdama. A piece of wood in the form of a bat, one side being round, used in leading and checking the course of an idol car (My.). Cf. ಗುದಗೆ.

ಗೊದಳೆ gŏdaḷĕ. N. of a fish (Rśv. 5, 115).

ಗೊದ್ದ gŏdda. 1. = ಗೊತ್ತೆ 2, q. v. ಗೊದ್ದದ ಮರ or ಗೊದ್ದನ ಮರ, the sun-paper tree, Ficus asperrima Roxb. (My.).

ಗೊದ್ದ gŏdda. 2. A kind of black ant the bite of which pains rather much (C.; Tĕ. ಗೊಱ್ಱೆ-ಚೆದಲು, the kind of termites called a soldier ant; cf. ಗೊದಲೆ).

ಗೊದ್ದ gŏdda. = ಗುದ್ದ. (Tbh. of ಗೋಷ್ಠ). See ಹೆಣ್ಣೆ-.

ಗೊದ್ದೆ gŏddĕ. Pig's dung (My.).

ಗೊದ್ದೆ gŏddĕ. Tbh. of ಗುದ. (My., used of that of females; Tĕ. ಗುದ್ದೆ; cf. ಗೊಳ್ಳಿ).

ಗೊನಗಾ gŏnagâ. (= ಗೊಣಗ). The bird called the babbler (Pr.; S. Mhr.). Cf. ಗೊಂಗೆ 2.

ಗೊನೆ gŏnĕ. = ಗೊಲೆ 2. A cluster or bunch of fruit, applied to plantains, mangoes, grapes, cocoanuts, etc. (C.; Tĕ. ಗೊಲೆ; M. ಕುಲೆ; T. ಕುಲೈ; cf. ಕೊತ್ತು 2, ಗುತ್ತಿ). See B. 2, 15. 37; 3, 29; ಬಳ್-, ಪೆರ್-; Prv. s. ಬಾಯಿ 1.

ಗೊನೆಗಾಱ gŏnĕ-gâṟa. A man who gathers plantains, cocoanuts, arecanuts, etc. (My.).

ಗೊನ್ತು gŏntu. = ಗೊತ್ತು. etc. (My.).

ಗೊನ್ತೆಮಗೊರುಚೆಟ್ಟು gŏntĕma-gŏru-čeṭṭu. The plant Paederia fetida (Tĕ.; ಸಾರಣಿ, etc. Si. 160).

ಗೊನ್ದ gŏnda. = ಗೊದೆ 1. (St. & Pl.).

ಗೊನ್ದಣ gŏndaṇa. = (ಕೊತ್ತಗೆ), ಗೊನ್ದಣೆ, ಗೊನ್ದಳ. A mass; an assemblage; a concourse of people, a crowd, a throng (ದೊನ್ದಳಿ, ಗಡಣ Čt. I, 34; ಸಿಕುರುಮ್ಬ II, 47; ಒಡ್ಡು Śm. 96; ಕೇಣಿ, ಸಾಲ್, ವಿಕೋರ್ 107; Abh. P. 3, 116; Grj. 2, after 106; 10, after 79; J. 12, 4). ಶಬರರ ಗೊನ್ದಣಂ (ಬೇಡು Śm. 32). ಹಬ್ಬದ ಗೊನ್ದಣ (My.).

ಗೊನ್ದಣಿ gŏndaṇi. = ಗೊನ್ದಣ, etc. (ತೆರಳ್ಕೆ, ಸಾಲ್, ದೊನ್ದಳಿ, ಗೊಂಗೆ, ನೆರವಿ, ಗುಮ್ಪು, etc. Śm. 54; ಜಂಗುಳಿ, ಗೊಂಚಿ, ಗುಮ್ಪು, ಗುಣ್ಪು, etc. Kk. 17).

ಗೊನ್ದಣಿಸು gŏndaṇisu. To assemble (v. i.), etc. (ಸಮೂಹ Śmd. Dh.; Grj. 6, 63); to be plentiful, etc. (ಬಾಹುಲ್ಯ Śmd. Dh.).

ಗೊನ್ದಲ gŏndala. Confusion (B. 4, 137; Tĕ. ಕೊನ್ದಲ; Mhr. ಗೋನ್ಧಳ); bustle (C.; Mhr.); tumult (C.; Mhr.).

ಗೊನ್ದಲಿಗ gŏndaliga. A man who makes music in honour of Pârvatî and sings her stories (S. Mhr.; Mhr. ಗೋನ್ಧಳ, a tumultuous festivity in propitiation of dêvî).

ಗೊನ್ದಳ gŏndaḷa. = ಗೊನ್ದಣ, etc. (Č. Bp. 42, 15; J. 3, 17).

ಗೊನ್ದಳಿಸು gŏndaḷisu. = ಗೊನ್ದಣಿಸು. (Čpr. 7, 114).

ಗೊನ್ದಿ gŏndi. = ಗೊನ್ದು, (ಗೊಲ್ಲಿ). An alley, a lane, a bye-place (My.; Tĕ. ಗೊನ್ದಿ, ಗೊರಜೆ, ಗೊಱೆ; M. ಕುಱುಕ್ಕು; T. ಕೋಡು; Mhr. ಗೋಣ್ಡಾ). See ಸನ್ದಿ-. 2, a narrow passage in the ocean, a strait (My.).

ಗೊನ್ದು gŏndu. = ಗೊನ್ದಿ. (My.).

ಗೊಪ್ಪೆ gŏppĕ. = ಕೊಪ್ಪೆ. (C.). — ಗೊಪ್ಪೆಮರ. The Papaw tree, Carica papaya L. (St. & Pl.).

ಗೊಬಕು gŏbaku. = ಗುಬುಕು. The note of a frog (S. Mhr.). — ಗೊಬಕು ಗೊಬಕು. rep. (S. Mhr.).

ಗೊಬ್ಬರ gŏbbara. (fr. ಕೊಬ್ಬು 1). Manure (C.; Tu.). ಗೊಬ್ಬರದ ಕಿಚ್ಚು (ಕರೀಷಾಗ್ನಿ, ಕಷಾಗ್ Nr.). ದನಾ ತಿಮ್ಬುವವನಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರದಾಶೆ ಏನು? (Prv.). ಮಬಿರ್ಮ್ಬ ಗೊಬ್ಬರಮಂ ತಳೆದು (Rśv. 11, 68). ಸಮತೆಯೆನ್ದೆಮ್ಬ ಗೊಬ್ಬರವ ಚೆಲ್ಲಿ (Sarpabhûshaṇa in B. 5, 319). 2, the measles (S. Mhr.; Mhr. ಗೋವರ).

ಗೊಬ್ಬಳಿ gŏbbaḷi. = ಗೊಬ್ಬುಳಿ, etc. (My.). See ಕಸ್ತೂರಿ-.

Digitized by Google

ಗೊಬ್ಬು gŏbbu. (Tu. ಗೊಬ್ಬು, a play, dance, game; *cf.* ಕುಪ್ಪ 2). — ಗೊಬ್ಬೂರ್. -ಊರ್. N. (Bp. 56 sum.; 56, 1. 10. 14. 32. 42). ಎಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲದ್ದು ಗೊಬ್ಬೂರಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣನ್ನೆ (Prv.).

ಗೊಬ್ಬುಳಿ gŏbbuḷi. = ಬೊಬ್ಬುಳಿ, etc. (My.).

ಗೊಮ್ gŏm. A sound emitted by some big flies (S. Mhr.).

ಗೊಮ್ಮೆ gŏmbĕ. 1. = ಗೊಂಚೆ 1, etc. A mass, etc. (ಬೊಮ್ಬಲ್, ತುಱುಗಲ್, ಗೊನ್ದಣಿ, ಗುಮ್ಮೆ, etc., ಸಮೂಹ Ss.; Śmd. 54, where o. r. ಗೊಂಗೆ).

ಗೊಮ್ಮೆ gŏmbĕ. 2. = ಬೊಮ್ಮೆ. An image, an idol; a puppet, a doll (C.); the pupil of the eye (C.; B. 3, 30). ಕಬ್ಬಿಣಗೊಮ್ಮೆ (ಸ್ಥೂಣೆ Si. 420). ಗೊಮ್ಮೆಯವು ತಾವೇತಕು ಇಲ್ಲವು, ಅಪ್ರಯೋಜನವು; ಗೊಮ್ಮೆಯಹ ದೇವರನೆ ಮಾಱಿಯೆ, ತಮ್ಬಿಗೆಯ ತಪ್ಪಲೆಯ ಕೊಣ್ಡರೆ, ಉಮ್ಬುದಕೆ ಕುಡಿವದಕೆ ಬಾಹವು (Jns. 42, 14). ಆನೆಯ ಕಣ್ಣುಗೊಮ್ಮೆ ತಲೆಕೆಳಗು (Prv.). See Prv. s. ನೋಡು. — ಗೊಮ್ಮೆಮದುವೆ. A sham-marriage with dolls made by children (C.). — ಗೊಮ್ಮೆಯಾಟ. -ಆಟ. A puppet-show (C.).

ಗೊಯ್ gŏy. = ಗೊಂಯಿ. (S. Mhr.).

ಗೊರ gŏra. = ಕೊರ 1. (My.).

ಗೊರಗು gŏragu. = ಗೊರಬ, ಗೊರಬು. A kind of hood or cloak made of leaves or grass (My.; T. ಕುಡಲೈ).

ಗೊರಜೆ gŏrajĕ. N. of a plant (ಗುರ್ವೆ Mr. 149). — ಗೊರಜೆಪಲ್ಯ. A common weed used as a potherb, Digera arvensis Forsk. (Z.). — ಗೊರಜೆಮರ. A small tree commonly cultivated, Flacourtia catafracta Roxb. (St. & Pl.).

ಗೊರಟೆ gŏraṭĕ. = ಗೋರಟ್ಟೆ. (S. Mhr.).

ಗೊರಪ gŏrapa. = ಕೊರಪ. (My.).

ಗೊರಬ gŏraba. = ಗೊರಬು. (G.).

ಗೊರಬು gŏrabu. = ಗೊರಗು. (S. Mhr.).

ಗೊರವ gŏrava. A class of Śaiva beggars (C.; Abh. P. 8, after 62). ಗೀರ್ವಾಣಭಾಷೆಗಳ್ ಏಕೆ ಗೊರವಗೆ? (Abhâ. 1, 40). **2,** Śiva, practising as a mendicant (S. Mhr.; ಮುಕ್ಕಣ್ಣ Čt. I, 2; II, 28; ಶಿವ Kk. 4; ಬಿಳ್ಪಡಿ 76; ಈಶ್ವರ Śm. 2). ಗೊರವನಲ್ಲದೆ ಪೊಗದಿಂ (Śmd. 57, o. r. ದೇವರಲ್ಲದೆ). See Bp. 18, 9. 12; 32, 15. 54; 50, 54; 52, 7; Śšv. 4, 30. 63; ಕೀಱು-, ಬೂದಿ-, ಬೋಱು-. **3,** = ಗೊರವಂಕ. (Śšv. 3, 33).

ಗೊರವಂಕ gŏravaṅka. = ಗೊರವಂಕೆ. The common Maina, Acridotheres tristis or the Pastor (Bd.; My.; T. ಕುರಗ; Tĕ. ಕೊರವಂಕೆ, ಗೊರವಂಕೆ, ಗೋರಿ, ಗೋರಕ, ಗೋರಂಕೆ, ಗೋರಿಂಕೆ, ಗೋರುವಂಕೆ).

ಗೊರವಂಕೆ gŏravaṅkĕ. = ಗೊರವಂಕ. (ಸಾರಿಕೆ Si. 484).

ಗೊರವಿ gŏravi. = ಗೊರವು. An evergreen tree which makes good torches, Ixora parviflora Vahl. (Z.; My.; T. ಕೋರಾನ್; Tĕ. ಕೊಱವಿ, ಕೊಱವಿ, ಕೊಱವೆ, a firebrand; the touchwood tree, used for torches, Sapindus tetraphyllus; see s. ಕೊಳ್ಳಿ). — ಗೊರವಿಕಡ್ಡಿ. A branch of the ಗೊರವಿ used by post-runners (My.).

ಗೊರವಿತಿ gŏraviti. A female of the gŏrava-beggars (My.). ಸೂಳೆ ಮುಪ್ಪಾಗಿ ಗೊರವಿತಿ ಆದಳು (Prv.).

ಗೊರವು gŏravu. = ಗೊರವಿ. (My.).

ಗೊರಸು gŏrasu. = ಗೊರಸೆ, ಗೊರಿಸೆ, ಗೊರುಸು. A hoof (My.; B. 4, 191; T. ಕುರಚ್ಚೈ; Tĕ. ಕೊರಿಜೆ, ಗೊರಜೆ, ಗೊರಿಸೆ; *cf.* ಕೊಳಗ 2 & Sk. ಖುರ). ಧರ್ಮವಿಲ್ಲದ ಅರಸು ಮುಱಿದ ಕಾಲಿನ ಗೊರಸು (Dp. 54). See Si. 274. 406. — ಗೊರಸುಹುಲ್ಲು. The plant Saccharum spontaneum (ಕಾಶ, ಇಕ್ಷುಗನ್ಧೆ, etc. Si. 163; T. ಕುರ).

ಗೊರಸೆ gŏrasĕ. = ಗೊರಸು. (My.).

ಗೊರಿಮಿಡಿ gŏrimiḍi. = ಗೋರಿಮಿಡಿ. (ವಾಯಸೋಲಿ, ಸ್ವಾದುರಸೆ, ವಯಃಸ್ಥೆ, ಕಾಕೋಲೀ ಸೊಪ್ಪು Si. 158; Tĕ. ಕೊರಿಮಿಡಿ, ಗುಲಿಮಿಡಿ, ಗೂಲುಮಿಡಿ; *cf.* ಗೋರಟಿ).

ಗೊರಿಸೆ gŏrisĕ. = ಗೊರಸು. (My.; Si. 274. 431).

ಗೊರುಸು gŏrusu. = ಗೊರಸು. (My.).

ಗೊರೆ gŏrĕ. A sound, voice, word (Bh. 1, 8, 76; T. ಕುರೈ; *cf.* ಕೊರಲ್ಲು).

ಗೊಱ್ gŏṟ. A sound in imitation of snoring (*cf.* ಕೊರೆ 1). — ಗೊಱ್ ಗೊಱ್. rep. (C.).

ಗೊಱಕು gŏṟaku. = ಕುಱುಕೆ, etc. (My.).

ಗೊಱಟೆ gŏṟaṭĕ. = ಕೊಟ್ಟೆ, etc. (My.).

ಗೊಱಲೆ gŏṟalĕ. (= ಕೊಱಲೆ No. 2, ಗೊದ್ದ 2). A kind of termites (S. Mhr.).

ಗೊಱಿಕೆ gŏṟikĕ. = ಕೊಱಕು, etc. (My.).

ಗೊಱುಕು gŏṟuku. = ಕೊಱಕೆ, etc. (My.).

ಗೊಱ್ಱು gŏṟṟu. The grumbling sound in the belly, or when going to stool, at the time of diarrhoea (S. Mhr.).

ಗೊರ್ಕು gŏṟku. = ಕೊಱಕು, etc. (My.).

ಗೊರ್ಕೆ gŏṟkĕ. = ಕೊಱಕು, etc. (My.).

ಗೊಲಸು gŏlasu. = ಕೊಣಸು Nos. 1 & 3. (My.; Tĕ. ಗೊಲುಸು, a chain).

ಗೊಲುಮಿಡಿ gŏlumiḍi. (ಇಕ್ಷುಗನ್ಧೆ, ಕೋಕಿಲಾಕ್ಷ, etc., ಕೊಳವಂಕೆ Si. 147).

ಗೊಲೆ gŏlĕ. 1. (Knot-place): the notched extremity or horn of a bow (ಕೊಪ್ಪು, ಪಿಳ್ಕು, ಕೋಟಿ Śm. 43; ಕೊಪ್ಪ 101; ಕೊಪ್ಪು, ಪಿಳ್ಕು, ಧನುಃಕೋಟಿ Ss.; Čpr. 6, after 64; Abh. P. 7, 115; 14, 180; T. ಕುದೈ, ಕುಲೈ; M. ಕುದೆ; *cf.* ಕೊಲಿಕೆ, etc., ಕುದೆ).

ಗೊಲೆ gŏlĕ. 2. = ಗೊನೆ. A cluster, etc. (My.).

ಗೊಲ್ಲ gŏlla. = ಗೊಲ್ಲಳ. (Tbh. of ಗೋಪಳ). A cowherd (ತುಱುವಳ, ಗೋಪ Śmd. 33; C.; Tĕ.; Si. 118. 186. 317. 439; Bp. 9, 12; 40, 31. 32; V. 6, 31; ಜಾತಿ-). ಗೊಲ್ಲರ ಹಳ್ಳಿ (ಆಭೀರಪಲ್ಲಿ, ಘೋಷ Nr.). ಗೊಲ್ಲರ ಅರಸಾಗಿ ಮಜ್ಜಿಗೆಗೆ ದರಿದ್ರ (Prv.). See Prv. s. ನಿಲಪಾತ. 2, the assistant of a cash-keeper (My.). — ಗೊಲ್ಲಗೇರಿ. -ಕೇರಿ. A herdmen's street (Bp. 54, 40; My.).

ಗೊಲ್ಲತಿ gollati. = ಗೊಲ್ಲಿತಿ, ಗೊಲ್ಲಿತ್ತಿ. A female of the gŏllas (C.; Bp. 10 sum.; 10, 7).

ಗೊಲ್ಲವಾಳಿಗ gŏllavâḷiga. = ಗೊಲ್ಲ. (ಆಳೆಯುಮ್ಬು Čt. 1, 61; *cf.* ಗೋಪಾಲಕ).

ಗೊಲ್ಲಳ gŏllaḷa = ಗೊಲ್ಲ. (Bp. 9, 15. 16; 43, 50; 54, 16). — ಗೊಲ್ಲಳರಾಜ. A gŏllaḷa headman (Bp. 9, 35). — ಗೊಲ್ಲಳರಾಯ. = ಗೊಲ್ಲಳರಾಜ. (Bp. 24, 76).

Digitized by Google

ಗೊಲ್ಲಿ **gŏlli.** (= ಕೊಲ್ಲಿ?). A corner, a retired place (My.; *cf.* ಗಲ್ಲಿ, ಗೊಡ್ಡಿ; see M. s. ಗೋಟು 1). **2,** pudendum muliebre (My.; Tĕ.; Tu. ಕೊಯಿಲೆ; M. ಕುಂಟಿ; T., M. ಕೂಡಿ; *cf.* ತುಲ್ಲು).

ಗೊಲ್ಲಿತಿ gŏlliti. = ಗೊಲ್ಲಿ, etc. (ಗೋಚಿ Śm. 33; My.).

ಗೊಲ್ಲಿತ್ತಿ gŏllitti. = ಗೊಲ್ಲಿತಿ, etc. (My.).

ಗೊಳ್ **gŏḷ.** Imitation of the sound produced in loud laughter (*cf.* ಗಳ್ಳನೆ). ಗೊಳ್ಳನೆ ನಕ್ಕನು (My.).

ಗೊಳ **gŏḷa.** = ಗೊಡ. — ಗೊಳ ಗೊಳ ಎನ್ನು. = ಗೊಡ ಗೊಡ ಎನ್ನು, Nos. 1 & 2. (My.). 3, a sound produced at the evacuations of diarrhoea (S. Mhr.; *cf.* ಗೊಜ್ಜು).

ಗೊಳಗೊಳಿಕೆ **(gŏḷa-kŏlikĕ).** = ಕೊಳಗುಳಿಕೆ, etc. (Z.; My.). **2,** the yellow thistle, Argemone mexicana L. (Z.).

ಗೊಳಲಿ **gŏḷali.** = ಜೊಳಲಿ. Husk, chaff, chiefly of paddy (S. Mhr.). **2,** the rind of a tamarind fruit (My.).

ಗೊಳೆ **gŏḷĕ.** = ಕೊಳೋ. (S. Mhr.).

ಗೊಳೋ **gŏḷô.** The sound produced in lamentation and weeping (My.; *cf.* ಗೋಳ್). ಗೊಳೋ ಎನ್ನು ಅದುವದು (ಕ್ರಂದಿತ, ರುದಿತ, ಕ್ರುಷ್ಟ Si. 73).

ಗೊಳ್ಳೆ **gŏḷḷĕ.** The anus of males (My.; *cf.* ಗೊಡ್ಡೆ).

ಗೋ **gô. gĕl-ôs.** (= ಕೋ 1, ಗೊ). See ಅಗೋ, ಇಗೋ.

ಗೋ gô. = ಗೋವು. *A cow* (ಪಶು Nn. 5). 2, *a bull.* 3, *a ray of light* (ಮರೀಚಿ, ಕಿರಣ 5). 4, *heaven* (ಗೀರ್ವಾಣನಿಕೇತನ, ಸ್ವರ್ಗ 5). 5, *a thunder-bolt* (ವಜ್ರ 5). 6, *an arrow* (ಬಾಣ, ಅಮ್ಬು 5). 7, *the earth* (ಧರಾತಲ 5). 8, *a quarter, a region* (ದಿಶೆ, ದಿಕ್ಕು 5). 9, *water* (ಉದಕ 5). 10, *an eye* (ಲೋಚನ, ಕಣ್ 5). 11, *speech.* 12, *Sarasvati* (ವಾಣಿ, ಸರಸ್ವತಿ 5). 13, the hairs of the head (or of the body, ತಿರೋಜ 5; ಕೇಶ Mr. 496). 14, the belly (ಕುಕ್ಷಿ, ಹೊಟ್ಟೆ 5; ಕುಕ್ಷಿ 496). 15, a tree (ಭೂಜ, ಮರ 5). 16, a wave (ವೀಚಿ, ನೀರತೆರೆ 5). 17, a bird (ವಿಹಂಗ, ಪಕ್ಷಿ 5). 18, a horn (ಶೃಂಗ, ಕೋಡು 5). 19, the sun. 20, the moon. 21, a mountain (ಪರ್ವತ, ಬೆಟ್ಟ 5).

ಗೋಕಣ್ಟಕ gô-kaṇṭaka. *The plant Asteracantha longifolia* Nees. 2, = ನೆಗ್ಗಿಲ್, q. v.

ಗೋಕರ್ಣ gô-karṇa. A cow's ear. 2, *a kind of deer, Antilope picta* (ರೋಮ, ಚಮರಿಮೃಗ Mr. 163). 3, *a span from the tip of the thumb to that of the ring-finger.* 4, a serpent. 5, a place of pilgrimage on the Western Coast. ಎಲ್ಲರೂ ಗೋಕರ್ಣಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಗೋಕರ್ಣದವರು ಗಾಳಕ್ಕೆ ಹೋದರು. — ಗೋಕರ್ಣದ ಕೆಲಸಿಯ ವ್ಯಾಪಾರ (Prvs.). See Prv. s. ೩೦ 3.

ಗೋಕರ್ಣಿ gô-karṇi. *The plant Sanseviera zeylanica* Willd.

ಗೋಕುಲ gô-kula. A herd of kine, a multitude of cattle (J. 13, 37); *a cow-house or station.* 2, a tract or village on the river Yamunâ, the residence of Kṛishṇa during his youth (J. 15, 11);—the mud-figures of men, cattle, etc. in representation of the village made on the 8th of śrâvaṇa (Mhr.). See ಕರೆ 6.

ಗೋಕುಲಾಷ್ಟಮಿ gôkula-ashṭami. The 8th of śrâvaṇa-kṛishṇapaksha, the birthday of Kṛishṇa (My.; Mhr., Br.).

ಗೋಕ್ಷುರ gô-kshura. *The plant Asteracantha longifolia* Nees. 2, the plant Tribulus lanuginosus (see ನೆಗ್ಗಿಲ್).

ಗೋಕ್ಷುರಕ gô-kshuraka. *Asteracantha longifolia.* 2, = ಗೋಕ್ಷುರ 2.

ಗೋಗರೆ **gôgarĕ.** The bellowing sound of a bull-frog (*cf.* ಗೊರಕು). **2,** ಕೋ (= ಕೋಗ್) -ಕರೆ 1, to beg loudly and repeatedly in an humble way (My.). — ಗೋಗರೆಗಪ್ಪೆ. -ಕಪ್ಪೆ. The bull-frog (My.; Tĕ. ಗೋಗ್ರುಕಪ್ಪ).

ಗೋಗರೆತ **gôgarĕta.** The act of begging loudly and repeatedly in an humble way (My.).

ಗೋಗಿ **gôgi.** (= ಕೋಗಿ 2). The Deckanee hemp, Hibiscus cannabinus L. (Tĕ. ಗೋಗು, ಗೊಲುಗು, ಗೋನು, ಗೊಂಗೂರ, Hibiscus cannabinus = ಪಿಲು, ಗುಡಫಲ sic!). — ಗೋಗಿನಾರು. A hemp produced from the gôgi (Si. 127; Tĕ. ಗೋಗುನಾರ).

ಗೋಗಿಸು **gôgisu.** To vomit (? Bp. 25, 30).

ಗೋಚರ gô-čara. Ranged by cattle; offering range or field or scope for action, within the range of, accessible, attainable, within the power; perceivable by the mind, sense, or the eye. 2, the range of cattle, pasturage; *range in general, district, province; an abode, a dwelling place.* 3, *an object of sense.*

ಗೋಚರಿಸು gôčarisu. To come within the range of the mind or of the eyes, to become perceivable, to appear (Mr. 539; J. 28, 7. 8; My.).

ಗೋಚಿ gôči. = ಗೋಸಿ. A clout, a cloth to cover the privities (My.; Tĕ.; *cf.* ಕೋವಣ, ಗವಸಣಿ).

ಗೋಚು **gôču.** (fr. ಕೋರು 1). To sweep together, to heap (as filth, My.; *cf.* ಗುಡಿಸು 2); to plunder (My.).

ಗೋಜಲ gô-jala. Cow's urine (ಗೋಮೂತ್ರ Mr. 182).

ಗೋಜಾತಿ gô-jâti. Cattle. 2, cattle-like nature, a brutish, beastly, lewd nature (My.).

ಗೋಜಿಹ್ವೆ gô-jihvĕ. *The plant Phlomis esculenta* Roxb. (or Elephantopus scaber, or a kind of Hieracium).

ಗೋಜು **gôju. 1.** = ಗುಂಜು 2. (My.).

ಗೋಜು **gôju. 2.** = ಗುಂಜು 3. The state of being entangled, as thread (My.). **2,** that of being connected or of having to do with, intercourse, etc. (C.; *cf.* ಗೊಡವೆ). ಅವನು ಆತೆಯ ಗೋಜಿಗೆ ಹೋಗನೆ (B. 4, 185). **3,** that of being embarrassed, trouble, etc. (C.; Tĕ. ಗೋಜು, ಗೋಡು).

ಗೋಂ gôṅ. (= ಗೋವೆ). — ಗೋಂಜೋಳ. Maize or Indian corn (S. Mhr.).

ಗೋಟ **gôṭa.** A harassing, pestiferous person (? Bp. 40, 52; Tĕ. ಗೋಜಾಡು, ಗೋಟಾಡು, to dun, pester, harass).

ಗೋಟಚಿ **gôṭači.** = ಕೊಟ್ರಚಿ, q. v.

ಗೋಟಿ **gôṭi.** Harassing (?). — ಗೋಟಿಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To harass (? Râm. 1, 5, 32).

ಗೋಟು **gôṭu. 1.** = ಕೋಣ್ಟು. A corner, an angle; a point of the compass, a quarter or region;

Digitized by Google

an edge (ಅಶ್ರಿ, ಪಾಲಿ Nr.; ಅಶ್ರಿ Mr. 442, o. r. ಗೋರು; ದೆಸೆ Bhn. 41; Bh. 10, 6, 16; M. ಕೊಲ್ಲಿ, ಕೊಳ್ಳು, ಕೋಡಿ, ಕೋಡು, corner; *cf.* ಗೊಲ್ಲಿ; for "bending" see ಕೊಲ್ಲೆ and ಕೋಡು 1).

ಗೋಟು gôṭu. 2. (= ಕೋಜು 2). The state of being joined, mingled or mixed. **2,** fringe, ribbon, edging, trimming (My.; Tĕ.). — ಗೋಟಾಡಿಸು. -ಆಡಿಸು. To mix together, to stir (S. Mhr.).

ಗೋಟು gôṭu. 3. The state of being full grown, but hard (Tĕ. ಗೊಣ್ಬು, ಗೋಟು). **2,** = ಕೋಟಡಿಕೆ. (C.). — ಗೋಟಡಿಕೆ. -ಅಡಿಕೆ. A hard, inferior kind of areca nut (C.; B. 4, 164; Tĕ. ಗೋಟುಪೋಕೆ, ಗೊಣ್ಬು-). ಆದರೆ ಒನ್ದು ಅಡಿಕೆಮರ, ಹೋದರೆ ಒಂದು ಗೋಟಡಿಕೆ (Prv.).

ಗೋಟು gôṭu. 4. (= ಕೊರಟು). A stunted division of the tamarind fruit (My.).

ಗೋಟು gôṭu. The border or hem of a garment, etc. (S. Mhr., Tĕ.; Mhr., H. ಗೋಟ). 2, a cloak of broadcloth (My.).

ಗೋಟೆ gôṭĕ. = ಕೊಪ್ಪೆ, etc. (My.).

ಗೋಟ್ಟಿ gôṭṭi. Tbh. of ಗೋಷ್ಠಿ (Šmd. 370). — ಗೋಟ್ಟಿಗಳ್ಗುಡಿ. -ಕಳ್-ಕುಡಿ. To drink toddy in company (ಸಪೀತಿ, ಸಹಪಾನಕ Hlâ.). See Prv. s. ಗಾದೆ.

ಗೋಡಮ್ಬೆ gôḍambĕ. The seed of the Semecarpus or marking-nut tree (Mhr., S. Mhr.).

ಗೋಡು gôḍu. Sediment taken from the bottom of wells, tanks, etc. (My.).

ಗೋಡುಮ್ಬೆ gôḍumbĕ. *A kind of cucumber, Cucumis madraspatanus.* 2, a Coloquintida.

ಗೋಡೆ gôḍĕ. Tbh. of ಕೋಟೆ (Šmd. 338). A wall (ಕುಡ್ಯ, ಭಿತ್ತಿ Nr.; Mr. 194; ಪಕ್ಷ 497; ಪಾಲಿ, ಭಿತ್ತಿ Nn. 31; ಭಿತ್ತಿ 112; ಕೇರ್ Čt. I, 60; Kk. 46; ಕೇರ್, ಕುಡುರ್ Šm. 57; C.; Tĕ. ಗೋಡ; Sk. also ಕೂಡ್ಯ). ಗೋಡೆ ಬಿದ್ದರೆ ಜಗಲೀ ಮೇಲೆ.—ಗೋಡೆ ಇದ್ದರೆ ಚಿತ್ರ ಬರೆಯ ಬಹುದು.—ಗೋಡೆ ತೋಳದರೆ ಬಣ್ಣಮಣ್ಣೇ.—ಗೋಡೇ ಹಾಯುವವ ಬೇಲೀ ಹಾಯನೇ? (Prvs.). See Bp. 52, 32; 60, 49; ಅಡ್ಡ-, ಅರ-, ಕನ್ನಡಿ-. — ಗೋಡೆಗನ್ನ. -ಕನ್ನ. A hole made by burglars in a wall (C.). See ಬಲು-. — ಗೋಡೆಮಲ್ಲಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 5).

ಗೋಣ್ gôṇ. = ಕೋಣ, ಕೋಣು, ಕೋಟ್ 2. The nape of the neck, the neck; the throat (ಗೊಂಕ Šmd. II; Čt. I, 9 as ಗೋಣಿ; ಕೊರಲ್, ಕತ್ತು, ಗಲ Šm. 71, o. r. ಗೋಟ್; ಗಲ Bhn. 55; Bh. 1, 7, 40; 7, 1, 18; Šsv. 3, 53. 56; 4, 9; J. 12, 42). — ಗೋಣ. -ಅ 3. = ಗೊಣ. A man with a neck. See ಎಣ-. — ಗೋಣಡಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To put the neck down (Šsv. 4, 25). — ಗೋಣ್ಮುರಿ. 1. To twist the neck (Šsv. 4, 6). — ಗೋಣ್ಮುರಿ. 2. = ಗೋಟ್-. Twisting the neck: injuring, killing (ಹಿಂಸೆ Šs.). — ಗೋಣ್ಮೊದಗು. = ಗಳಧ್ವನಿ. (J. 11, 22).

ಗೋಣ gôṇa. = ಕೋಣ್, etc. (Bp. 54, 52). — ಗೋಣಗೊಯ್ಕೆ. -ಕೊಯ್ಕೆ. = ಗೋಣು-. A woman who is a cut-throat (Bp. 40, 55). — ಗೋಣಗೊಯ್ಲು. -ಕೊಯ್ಲು. A cutting of throats (Bh. 8, 24, 42).

ಗೋಣ gôṇa. Tbh. of ಘೋಣೆ. (ಪ್ರೋಥ, ಮುಸುಡು Mr. 274). 2, an ox (*cf.* ಕೋಣ).

ಗೋಣಿ gôṇi. 1. One of the Tatsamas (Šmd. 384; Šm. 77). A sack, a pack-sack (ಸ್ಯೋನ G.; C.; Mhr.; Tĕ. ಗೋಣಿ, ಗೋನೆ; M. ಕೋಣಿ; T. ಕೋಣಿ, ಕೋಣಿಗೈ, ಕೋಣಿಯಲ್; see ಗವಸಣಿ). ಗೋಣಿ ಒಲ್ಲದೆ ಎತ್ತಿನ ಆ ದುಃಖವ? (Dp. 87). ಆಜಿವೆಯ ಹಬ್ಬಿಕೆಗೆ ಗೋಣೀ ತ್ಯಾಪೆ ಹಚ್ಯಾರೋ? (Prv.). See Bp. 18, 6; 32, 51; Si. 309. 320; ಕಬು- No. 1, ಪೆರ್-, ಬಡು-; Prvs. s. ಪ್ರಾಣಿ, ರಾಣಿ. — ಗೋಣಿಚೀಲ. = ಗೋಣಿ. (My.). — ಗೋಣಿತಟ್ಟು. Sackcloth (C.; Mhr. ಗೋಣತಾಟ). — ಗೋಣಿದಡಾರ. A confluent kind of small-pox (My.). — ಗೋಣಿಯ ಮಲ್ಲಿದೇವ. N. (Bp. 58, 9).

ಗೋಣಿ gôṇi. 2. = ಕೋಗಿ. (R.; perhaps Si. 127).

ಗೋಣಿ gôṇi. 3. = ಉಗುನಿ, ಬಿಗನಿ, ಕೋನು. — ಗೋಣಿಮರ. A small medicinal tree, Salvadora persica L. (St. & Pl.; see Si. 127). See ಗುಡ್ಡದ-, ಬೆಟ್ಟ-.

ಗೋಣಿ gôṇi. 4. = ಕೋಳಿ 2. The tree called Ficus elastica Roxb. (My.); the Ficus religiosa (ಪಿಪ್ಪಲ Mr. 118, o. r. ಗೋಳಿ). See ಕಬುಗೋಣಿ No. 2.

ಗೋಣಿ gôṇi. = K. ಗೋಣಿ No. 1. A sack; (a burden of cares, etc. Mhr.); ragged clothes. 2, the measure of a drôṇa.

ಗೋಣಿಕಾಪುತ್ರ gôṇi-kâputra. (Šmd. 385; Kk. 98). A burdensome bad son.

ಗೋಣು gôṇu. = ಕೋಣ್, etc. (C.). See B. 3, 64. 94; 4, 134; Prvs. s. ಬಾಣ, ಶಕುನ. — ಗೋಣುಗೊಯ್ಕ. -ಕೊಯ್ಕ. A man who is a cut-throat (S. Mhr.). — ಗೋಣುಗೊಯ್ಕೆ. = ಗೋಣ-. (S. Mhr.). — ಗೋಣುಮೂರಿ. A man who kills, *i. e.* cuts the throat (Bh. 6, 7, 15).

ಗೋಣ್ಟು gôṇṭu. = (ಕೊಟ್ಟ 4), ಕೋಟು 1. A corner, etc. (ಅಣಿ, ಅಶ್ರಿ, ಕೋಟಿ, ಅಶ್ರ, ಕೋಣ Hlâ.; ಕೋಣೆ Kk. 82, o. r. ಗೋಣ್ಟೆ); a point of the compass, etc. (ಅನ್ತರಾಲ, ಎದಿಶ, ಪ್ರದಿಶ Hlâ.; Mr. 59; ದಿಗ್ಮೂಲೆ Čt. I, 42; ದೆಸೆ, ದಿಕ್ಕು Kk. 16; Šm. 13). See Rśv. 9, 7; 13, 90; ಮೂಗೋಣ್ಟು.

ಗೋಣ್ಡ gôṇḍa. *A person with a prominent navel; a prominent navel.* 2, a man of the province of Gôṇḍavana.

ಗೋಣ್ಡವನ gôṇḍa-vana. The province of Gôṇḍavana (*cf.* ಗೊಣ್ಡಾರಣ್ಯ).

ಗೋತ gôta. (= ಗಂಜಳ). The old, fetid urine of cattle (S. Mhr.).

ಗೋತ gôta. A dip, as of a bird or a paper-kite (Mhr.; My); a ruinous business; a loss; a fruitless trip (Mhr., H. ಗೋತಾ, ಗೋತ). — ಗೋತ ಹಾಕು. To die (My.).

ಗೋತಮ gôtama. N. of several ṛishis. See ಗೌತಮ.

ಗೋತ್ರ gô-tra. Protection or shelter for cows, a cow-pen; a herd of cattle (ಪಶುವ್ರಜ, ಗೋಸಮೂಹ Nn. 16); cattle (ಪಶು Mr. 503). 2, *family, race, lineage; kin* (ಕುಲ, ಬನ್ಧು 16; ವಂಶ 503); offspring (ಸನ್ತತಿ, ಪುತ್ರರ್ 16). 3, *a name, an appellation; the family name* (ನಾಮ, ಪೆಸರ್ 16; ಪೆಸರ್ 503). 4, *a mountain* (ಅಚಲ, ಪರ್ವತ 16; ಅದ್ರಿ 503). 5, the earth (ಧರೆ, ಭೂಮಿ 16; ಧರೆ 503). 6, a country (ಜನಾನ್ತ, ದೇಶ 16). 7, a road (G.). 8, a field (G.). 9, knowledge (G.). See Bp. 57, 19. — ಗೋತ್ರಯ. -ಅಯ. N. (Bp. 23, 14).

ಗೋತ್ರಜ gôtra-ja. *Born in the same family, a relation* (ಸನಾಭಿ, ಸಗೋತ್ರ, ಸಪಿಣ್ಡ Hlâ.; Mr. 311).

ಗೋತ್ರಪುತ್ರಿ gôtra-putri. Pârvatî (Bp. 61, 36).

ಗೋತ್ರಭಿದ್ gôtra-bhid. The mountain-splitter: *Indra.*

ಗೋತ್ರವಧೆ gôtra-vadhĕ. Murder or destruction of family or kin (J. 2, 21).

Digitized by Google

ಗೋತ್ರಾಗ್ರ gôtra-agra. The summit of a mountain (Grj. 3, 113).

ಗೋತ್ರಾದ್ರಿ gôtra-adri. A principal mountain; one of seven principal mountains (Čpr. 3, 104).

ಗೋತ್ರಾನ್ತ gôtra-anta. Destruction of families, etc. 2, *a patronymic.*

ಗೋತ್ರಾರಿ gôtra-ari. Indra.

ಗೋತ್ರಾರಿಪುತ್ರ gôtrâri-putra. Arjuna (J. 25, 13).

ಗೋತ್ರೆ gôtrĕ. *A herd of kine.* 2, *the earth.*

ಗೋತ್ರೈಕಪಾಲಕ gôtra-êka-pâlaka. Kṛishṇa (J. 6, 5). 2, the ocean (6, 5).

ಗೋದ gôda. = ಗೋಧರ. The brain. (Sk.; G.).

ಗೋದಣ (gô-taṇa = taṇavu?). = ಗೋದಲಿ, ಗೋದಲು, ಗೋದಲೆ, ಗೋದ್ಲಿ. A sort of long crib made of planks (occasionally of mud), along which, on both sides, cattle are tied (Bp. 24, 57).

ಗೋದರುಡು (gô-taruḍu). A morbid swelling of the testicles (ಅಣ್ಡವಾತ, My.).

ಗೋದಲಿ gôdali. = ಗೋದಣ, etc. (C.; B. 4, 42).

ಗೋದಲು gôdalu. = ಗೋದಲಿ. (My., occasionally).

ಗೋದಲೆ gôdalĕ. = ಗೋದಲಿ. (C.; B. 4, 41).

ಗೋದಾನ gô-dâna. Presenting with cows, the gift of a cow (Grj. 2, 63).

ಗೋದಾರಣ gô-dâraṇa. *A plough.* 2, *a spade, a hoe.*

ಗೋದಾವರಿ gô-dâvari. Granting water or kine: the Godavery river (ಗೋದೆ Mr. 414). See Šmd. 103; Kk. 92; Šm. 52.

ಗೋದಿ gôdi. = ಗೋದಿವೆ, etc. Wheat, Triticum vulgare Villars. (ಗೋಧೂಮ Nr.; Mr. 373; Si. 304; C.; T. ಕೋದಿ; M. ಕೋದಮ್ಬು). See ಕಾಡು-, ಜವೆ-. ಗೋದಿ ಕಾಯೋ, ಮಗನೇ! ಅಪ್ಪರೆ ಊಟು ಹುಟ್ಟ ಕೊಣ್ಡ (Prv.). — ಗೋದಿಕಲ್ಲು. A stone for grinding wheat. ಹಾಡುವ ಗುಬ್ಬಿಗೆ ಗೋದಿಕಲ್ಲು ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಗೋದಿಕಲ್ಲುಶಾಸ್ತ್ರ. A ceremony for consecrating the gôdikallu, performed before the muñji or marriage (My.). — ಗೋದಿಕಾಯಿ. A grain of wheat; wheat (C.). — ಗೋದಿನಾಗರ. Naga tripudians (My.). — ಗೋದಿಬಣ್ಣಿಗೆನಾಗರ ಹಾವು. The cobra or cobra di capello, Naga tripudians (Bd.). — ಗೋದಿಬಸರನ. The herb Andrographis echioides N. ab E. (Z.). — ಗೋದಿರವೆ. = ಗೋದಿಸಜ್ಜಿಗೆ. (My.). — ಗೋದಿಸಜ್ಜಿಗೆ. Granulated wheaten flour, rolong (C.). — ಗೋದಿಸರ. A string of gold beads in the form of grains of wheat (S. Mhr.; Si. 218). — ಗೋದಿಸರ್. Wheaten flour paste (C.). — ಗೋದಿಹಿಟ್ಟು. Wheaten flour (C.).

ಗೋದಿವೆ gôdivĕ. = ಗೋದುವೆ. (Si. 304).

ಗೋದುಮೆ gôdumĕ. = ಗೋದುವೆ. (My.). — ಗೋದುಮೆಹಾವು. The cobra, Naga tripudians (My.).

ಗೋದುವೆ gôduvĕ. = ಗೋದಿ, ಗೋದಿವೆ, ಗೋದುಮೆ. Tbh. of ಗೋಧೂಮ (Šmd. 359; I, 48; My.).

ಗೋದುಹ್ gô-duh. (ಗೋಧುಕ್). *A milker; a herdsman.*

ಗೋದೆ gôdĕ. A knot of a plant, or a bulbous root (ಗ್ರನ್ಥಿ Mr. 121).

ಗೋದೆ gô-dĕ. = ಗೋದಾವರಿ. *The Godavery river.*

ಗೋದ್ಲಿ gôdli. = ಗೋದಣ, etc. (C.).

ಗೋಧ gôdha. = ಗೋಧೆ. An iguana (ಉಡು Mr. 163).

ಗೋಧನ gô-dhana. Possession of cows or property in cattle. 2, *a multitude or number of cattle.*

ಗೋಧಾಪದಿ gôdhâ-padi. *The plant Cissus pedata* Lam. (see ಜೆಪ್ಪುತಟ್ಟ).

ಗೋಧಿ gôdhi. *The forehead.* 2, an iguana. 3, the Gangetic alligator.

ಗೋಧಿಕಾತ್ಮಜ gôdhikâ-âtmaja. *An iguana.*

ಗೋಧಿಕೆ gôdhikĕ. ಗೋಧಿಕಾ. *A kind of lizard or alligator, Lacerta godica,* the aquatic iguana (Si. 89).

ಗೋಧೂಮ gôdhûma. (also ಗೋಧುಮ). = ಗೋದಿ, ಗೋದಿವೆ, ಗೋದುಮೆ, ಗೋದುವೆ. *Wheat.*

ಗೋಧೂಮವರ್ಣ gôdhûma-varṇa. = ಗೋದಿಬಣ್ಣಿಗೆನಾಗರಹಾವು. Wheat-colour: a serpent with whitish spots (ಚುಬ್ಬು ಸಂಜನಿಸಿದ ಸರ್ಪ Mr. 402).

ಗೋಧೂಲಿ gô-dhûli. Dust of the earth, dust raised by cattle on the road when coming home: the period comprised between 30 palas before and 30 palas after sunset. 2, evening twilight (Mhr., S. Mhr.).

ಗೋಧೂಲಿಲಗ್ನ gôdhûli-lagna. Marriage performed in the period of gôdhûli (C.; Mhr.); evening twilight (J. 31, 49; 33, 25. 27; My.).

ಗೋಧೆ gôdhĕ. = ಗೊದ್ದ, ಗೋಧ. *A large kind of lizard;* an iguana (ಉಡು Nr.). 2, *a leathern fence for the left arm worn by archers.*

ಗೋನರ್ದ gô-narda. Bellowing like a bull; the bird Ardea sibirica; N. of a people. 2, *the fragrant grass Cyperus rotundus.*

ಗೋನರ್ದೀಯ gô-nardîya. N. of Patañjali, the founder of the yôga philosophy, and of a grammarian. (R.).

ಗೋನಸ gô-nasa. = ಗೋನಾಸ. *The rock snake, Boa constrictor, Python molurus.*

ಗೋನಾಸ gô-nâsa. = ಗೋನಸ. *The Boa constrictor* (ಹೆಬ್ಬಾವು Hlâ.; ಅಜಗರ, ವಾಹಸ, etc., ಹಿರಿಯ ಹಾವು Mr. 400).

ಗೋನಾಳಿ gônâḷi. The throat, the neck (ಕಣ್ಠ, ಗಲ Nr.). *Cf.* ಗೋಮನಾಳಿ, etc.; ಗೋಣ್.

ಗೋನಿಕಾಯ gô-nikâya. A herd of kine (ಜಾಲ, ಗೋಸಮೂಹ Nn. 34).

ಗೋನು gônu. ಗೋನ್. = ಗೋಣಿ 3, etc. (ಅಸಿತರ್ಣ, ಗೋಮಿಕೆ Mr. 139). — ಗೋನ ಮರ. The tree Careya arborea Roxb. (or Salvadora persica Lin.). See Nr. s. ಒಗನಿ. — ಗೋನುಮರ. = ಗೋನ-. (ಪೀಲು, ಗುಡಫಲ, etc. Si. 127). See ಬಿಟ್ಟದ-.

ಗೋನ್ದ gônda. Gum (S. Mhr.; Mhr., H.).

ಗೋನ್ದು gôndu. = ಗೋನ್ದ. (My.). See Prv. s. ಬೋನ್ದು.

ಗೋನ್ದೆ gôndĕ. A bull, an ox (ವೃಷಭ Kk. 6; ಬಸವ, ವೃಷಭ Šm. 5; Tŏ. ಗೋದೆ, any horned cattle, a beast; ಗೊಡ್ಡು-, a bull). — ಗೋನ್ದೆವಡೆಯಿಗೆಯ. -ವಡಿಯಿಗೆಯ. Whose banner is a bull: Šiva (Šm. 2).

ಗೋಪ gô-pa. = ಗೋವು No. 1, ಗೋವ 1. *A cowherd* (ಪಶುಪಾಲಕ, ಗೋರಕ್ಷ Nn. 53). 2, *the chief of a cow-pen.* 3, *the superintendent of several villages, the head of a district.* 4, a king (ಭೂಪ, ಅರಸು 53). 5, Kṛishṇa (ವಿಷ್ಣು, ಹರಿ 53). 6, Šiva (ಶಂಕರ, ಈಶ್ವರ 53). 7, Indra (ದೇವೇನ್ದ್ರ, ಇನ್ದ್ರ 53).

Digitized by Google

8, Brahmâ (ಪಿತಾಮಹ, ಬ್ರಹ್ಮ 53). 9, the sun (ಪತಂಗ, ಸೂರ್ಯ 53). 10, the moon (ಚನ್ದ್ರ 53). 11, the mountain Mêru (ಮೇರು, ಮಹಾಮೇರು 53). 12, the bird Garuḍa (ಸುಪರ್ಣ, ಗರುಡ 53). 13, a bull (ಸೌರಭ, ವೃಷಭನು 53). 14, *myrrh*.

ಗೋಪಕಾಮಿನಿ gôpa-kâmini. A cowherd's wife; a herds-woman (ತುರುಗಾತಿ Čt. II, 106).

ಗೋಪಟುತ್ವ gô-paṭutva. Eloquence (Bp. 1, 6).

ಗೋಪತಿ gô-pati. = ಗೋಪ. A bull; *a bull roaming about at liberty*. 2, *the sun*. 3, *Indra*.

ಗೋಪತಿಧ್ವಜ gôpati-dhvaja. Whose banner is a bull: Šiva (Bp. 24, 46).

ಗೋಪತಿವಾಹನ gôpati-vâhana. Who rides on a bull: Šiva (Bp. 51, 82).

ಗೋಪಥ gô-patha. A cattle path, etc. 2, title of a brâhmaṇa treatise of the Atharva vêda. (R.).

ಗೋಪಧ್ವಜ gôpa-dhvaja. Šiva (V. 9, 68).

ಗೋಪನ gôpana. Guarding, preserving, keeping, protecting, protection; hiding, concealment. See ಅಡಂಗು, ಉಳಿ, ಮಡಗು, ಹುದುಗು.

ಗೋಪವನಭುಗಿನ gô-pavanabhuk-ina. The bright âdiśêsha-serpent (Bp. 1, 6).

ಗೋಪವಲ್ಲಿ gôpa-valli. The plant Ichnocarpus frutescens. 2, the creeper Sanseviera roxburghiana. 3, = ಮೂಯಿಣಿ, ಮಾಗಿಣಿ (Mr. 131).

ಗೋಪವಾಹನ gôpa-vâhana. Indra's vehicle: Airâvata (Bp. 1, 6). 2, Brahmâ's vehicle: the haṁsa (1, 6). 3, Vishṇu's vehicle: Garuḍa (1, 6). 4, whose vehicle is an ox, Šiva (61, 18).

ಗೋಪಸ್ತ್ರೀ gôpa-strî. A herds-woman (My.).

ಗೋಪಾದಪ gô-pâdapa. The svarga tree (Bp. 1, 6).

ಗೋಪಾನಸಿ gôpa-anasi. *The wood of a thatch, the bamboo frame-work on which it rests;* the eaves (or the end of the eaves) of a house (ಲೋವೆ Hlâ., Mr. 200; see Nr. s. ಲೋವೆ, and ಚೂರು).

ಗೋಪಾಯಿತ gôpâyita. *Guarded, preserved.*

ಗೋಪಾಲ gô-pâla. ಗೋಪಾಳ. = ಗೋಪ, ಗೋವಳ. *A cowherd;* 2, a caste of Vaishṇava mendicants (S. Mhr.). 3, = ಗೋಪಾಲಿ, q. v. 4, Šiva. 5, Kṛishṇa. 6, alms (My.). ಅವನಿಗೆ ಗೋಪಾಲ ಹಾಕ ಬೇಕು (My.). — ಗೋಪಾಲದವ. -ಅವ. A mendicant in general (My.). See Prv. s. ನೇಪಾಲ. — ಗೋಪಾಲಪುಟ್ಟಿ. A small bamboo basket carried by mendicants (S. Mhr.). — ಗೋಪಾಲಪುಟ್ಟಿಯ ತೊಪ್ಪಲು. A twining shrub, whose capsules when burst, resemble a hanging alms-basket, Aristolochia indica Willd. (Z.). — ಗೋಪಾಲಬುಟ್ಟಿ. = ಗೋಪಾಲಪುಟ್ಟಿ. ಗೋಪಾಲಬುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಶನೀಶ್ವರ ಹೊಕ್ಕ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಗೋಪಾಲಭಟ್ಟ. N. (Bp. 56, 42). — ಗೋಪಾಲರಾಯ. N. (My.). See Prv. s. ಗೋಳಿ 2.

ಗೋಪಾಲಕ gô-pâlaka. (= ಗೊಲ್ಲವಾಳಿಗ). A cowherd. 2, = ಗೋಪಾಲಿ, ಗೋಪಾಲಿತ. N. of the author of a vocabulary (Mr. 4).

ಗೋಪಾಲಿ gô-pâli. = ಗವಳಿ. 2, = ಗೋಪಾಲಕ No. 2 (Nn. 3, o. r. ಗೋಪಾಲ). — ಗೋಪಾಲಿಹಣ. A kind of gold fanam (My.).

ಗೋಪಾಲಿತ gô-pâlita. = ಗೋಪಾಲಿ No. 2. See Hlâ. s. ಕೋ 3.

ಗೋಪಿ gôpi. *A cowherd's wife,* especially applied to the cowherdesses of vṛindâvana, the companions of Kṛishṇa's sports; Kṛishṇa's foster-mother (My.); *a milkmaid* (ತುರುವಳ್ತಿ, ಗೊಲತಿ Šm. 33). See Bp. 10, 7; 54, 40. 2, *the plant Ichnocarpus frutescens* R. Br. 3, = ಗೋಪೀಚನ್ದನ (My.).

ಗೋಪಿತ gôpita. Protected; hidden, concealed.

ಗೋಪಿತಕ್ರಿಯಾಕಾರಕ gôpita-kriyâ-kâraka. A kind of čitra (Kâvy. III, 2, B, 75 seq.).

ಗೋಪಿತ್ತೆ gô-pittĕ. = ಗೋರೋಜ, q. v.

ಗೋಪೀಚನ್ದನ gôpî-čandana. A species of white clay, used by Vaishṇavas to make sectarian marks on the forehead, etc. (C.).

ಗೋಪೀನಾಥ gôpî-nâtha. Kṛishṇa; N. (B. 4, 183; C.).

ಗೋಪು gôpu. Tbh. of ಗೋಪ. N. (My.; B. 2, 7). 2, an ornament for the neck (S. Mhr.; Mhr. ಗೋಫ).

ಗೋಪುಚ್ಛ gô-puččha. A cow's tail; *a necklace consisting of two* (or more) *strings.*

ಗೋಪುರ gô-pura. = ಗೋಹುರ. *A town-gate;* a pyramidal tower over the gate of a city, over the gate of the encircling wall of a temple, etc.; a gate so overbuilt; *a gate in general.* See Bp. 53, 30; Šsv. 1, 67. 68; B. 5, 55. 2, *the fragrant grass Cyperus rotundus.*

ಗೋಪ್ಯ gôpya. To be protected, to be taken care of; to be kept secret or hidden;—(hidden). 2, *the son of a female slave* (ತೊತ್ತಿಂಗೆ ಪುಟ್ಟಿದಂ Mr. 310). See ಅಡಗು; Bp. 47, 8 (N.); Prv. s. ಪ್ರಾಪ್ತಿ.

ಗೋಪ್ಯಕ gôpyaka. *A servant, a slave.*

ಗೋಮತ್ gô-mat. *Rich in cattle.*

ಗೋಮತಲ್ಲಿಕೆ gô-matallikĕ. *A tractable and good cow* (ಬಳ್ಳಿ ತಪ್ಪ ಹಸು Mr. 180).

ಗೋಮನಾಳಿ gômanâḷi. = (ಗೋನಾಳಿ), ಗೋಮರಾಳಿ, ಗೋಮಲಾಳಿ, ಗೋಮಾಳೆ, ಗೋಮ್ಯಾಳಿ. The neck or throat including also the Adam's apple and its corresponding place in beasts (S. Mhr.).

ಗೋಮನ್ತ gômanta. N. of a mountain. (Bhâgavata 10, 53 sum.).

ಗೋಮಯ gô-maya. *Cowdung* (ಅದಿ Kk. 62). See ಹೋರಿಯದಿ.

ಗೋಮಯಪಿಣ್ಡ gômaya-piṇḍa. A cake of cowdung. See ಕುರುಳ್.

ಗೋಮಯಪಿಣ್ಡಪುಂಜ gômayapiṇḍa-punja. A heap of cowdung cakes. See ದಾನ್.

ಗೋಮರಾಳಿ gômarâḷi. = ಗೋಮನಾಳಿ. (S. Mhr.).

ಗೋಮಲಾಳಿ gômalâḷi. = ಗೋಮರಾಳಿ. (S. Mhr.).

ಗೋಮಾಂಸ gô-mâṁsa. Beef (C.). As beef may not be eaten by most Hindus, it is used in swearing, as ಈ ಕೆಲಸ ನಾನು ಮಾಡಿದರೆ ಗೋಮಾಂಸ ತಿನ್ದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ (C.).

ಗೋಮಾನ್ತಕ gômântaka. The town of Goa (Mhr.; B. 2, 52).

ಗೋಮಾಯು gô-mâyu. Making sounds like cattle: *a jackal;* a kind of frog.

ಗೋಮಾರಿ gô-mâri. The bots, a disease of cattle caused by ticks: many animals perish by it (My.; Tĕ.; T. ಕೋಮಾರಿ).

ಗೋಮಾಳ gô-mâḷa. A public pasture-ground (My.).

ಗೋಮಾಳೆ gômâḷĕ. = ಗೋಮಲಾಳಿ, etc. The Adam's apple (My.).

Digitized by Google

ಗೋಮಿ gômi. *Rich in herds;* the owner of cattle or cows. See ತುರುವಾಳ.

ಗೋಮಿಕೆ gômikĕ. N. of a tree (= ಗೋನು, q. v.).

ಗೋಮಿನಿ gômini. (Šmd. 103). The great Lakshmî: the šakti of Vishṇu (ರಾಮೆ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ Nn. 24; ಲರಾಮೆ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ 26; ಕಮಲೆ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ 29; ಲಕ್ಷ್ಮಿ Mr. 18). ಮುಖಂ ಸುರತೋತ್ಸವಗೋಮಿನಿಮುಖಂ (Šmd. 81 Mdb. MS.).

ಗೋಮಿನೀತನುಜ gôminî-tanuja. Kâma (Mr. 22).

ಗೋಮು gômu. 1. A sort of centipede; one of the blemishes incidental to a horse, viz. a conspicuous line of reversed hair resembling a centipede (S. Mhr.; Mhr. ಗೋಮು).

ಗೋಮು gômu. 2. Affectation of greatness, airs (R.; Mhr. ಗೋಮಾ).

ಗೋಮುಖ gô-mukha. A cow's mouth or face (ಪಶುತುಂಡ, ಗೋವಿನ ಮುಖ Nn. 20); a square or round platter of wood, metal, or stone, to which a snout or spout is attached and which is used to put idols on (My.). 2, spreading unguents, plastering, smearing; *ointment, unguent* (ವಿಲೇಪನ, ಅನುಲೇಪನ 20; ಅನುಲೇಪನ Mr. 472). 3, a kind of musical instrument (ವಾದ್ಯಭೇದ 20). 4, purity, purification (ಶುದ್ಧ, ವಿಶುದ್ಧ 20). 5, the being fond of intoxicating liquor (ಅಸವಾಸಕ್ತತೆ, ಮದ್ಯಗೋಷ್ಠಿ 20). 6, a hole, a breach, a chasm.

ಗೋಮುಖವ್ಯಾಘ್ರ gômukha-vyâghra. A cow-faced tiger, *i. e.* a wolf in sheep's clothing (My.).

ಗೋಮುಖಸೂತ್ರ gômukha-sûtra. The snout or spout of the gômukha platter (My.; ಪ್ರಣಾಲಿ, etc. Si. 94).

ಗೋಮೂತ್ರ gô-mûtra. Cow's urine (ಗೋಜಲ Mr. 182).

ಗೋಮೂತ್ರಿಕೆ gô-mûtrikĕ. Similar to the course of cow's urine (fem.). 2, an artificial verse the second half of which repeats nearly all the syllables of the first (Kâvy. III, 2, B, 57. 60 seq.). See Bh. 10, 6, 24.

ಗೋಮೇದಕ gô-mêdaka. A gem or precious stone of a reddish colour (ಬಸ್ಥುರ, ಪಿತಂಗಾತ್ರ Mr. 101).

ಗೋಮೇದಿಕ gômêdika. = ಗೋಮೇದಕ. (J. 17, 23).

ಗೋಮೇಧ gô-mêdha. The offering or sacrifice of a cow. (My.).

ಗೋಮ್ಯಾಳಿ gômyâḷi. = ಗೋಮರಾಳಿ, etc. The back or nape of the neck (ಅವಟು G.).

ಗೋಯುಗ gô-yuga. *The yoke or pair of oxen or other beasts.*

ಗೋರ್ gôr. = ಗೋರು 1. To catch fish, to fish (ಜಾಲಕರಣ Šmd. Dh.; M. ಕೋರರ್, a fishing basket; ಕೋರು-ವಲೆ, a fishing net). ಗೋರ್ದಂ (Šmd. 50).

ಗೋರ gôra. 1. = ಗೋರು. (S. Mhr.; B. 4, 151 as ಘೋರ).

ಗೋರ gôra. 2. Tbh. of ಘೋರ. (My.).

ಗೋರಕ್ಷ gô-raksha. = ಗೋರಕ್ಷಕ. (R.).

ಗೋರಕ್ಷಕ gô-rakshaka. A cowherd (ಗೋಪ, ಪಶುಪಾಲಕ Nn. 53).

ಗೋರಟೆ gôraṭĕ. = ಗೊರಟೆ, ಗೋರಣ್ಟ, ಗೋರಣ್ಟಿ, ಗೋರಣ್ಟೆ. Tbh. of ಕುರುಣ್ಟ (Šmd. 355. 359, o. r. ಗೋರಣ್ಟೆ. 364; Šm. 25; ದಾಣ, ಝಿಣ್ಟಿ, ನೀಲಿಕ Mr. 123; ದಾಣ 505; T. ಕುರಿಂಜ, ಕುರುಂಜ, M. ಕುರುಞ್ಞಿ, Barleria of many kinds; Tĕ. ಗೋರಣ್ಟ, T. ಕೋರಣ್ಡ, ಕುರಿಂಜ, Lawsonia L.). See ಕೆಮ್ಪು-, ಮುಳ್ಳು-, ಹೆಗ್-.

ಗೋರಣ gôraṇa. = ಗುರಣ. *Taking or raising up;* effort, exertion.

ಗೋರಣ್ಟ gôraṇṭa. = ಗೋರಣ್ಟೆ. (Si. 140; My.). See ಮುಳ್ಳು-.

ಗೋರಣ್ಟಿ gôraṇṭi. = ಗೋರಣ್ಟೆ. (My.).

ಗೋರಣ್ಟೆ gôraṇṭĕ. = ಗೋರಟೆ. (ಕುರಣ್ಟಕ Nr.; ಕಂಟರಾತ, ಕುರಣ್ಟಕ Hlâ.). See ದೊಡ್ಡ-, ಮುಳ್ಳು-, ಸಣ್ಣ-, ಹೆಗ್-, ಹೊಮ್ಬಣ್ಣ-.

ಗೋರಥ gô-ratha. Šiva. 2, a carriage drawn by oxen (V. 38, 70).

ಗೋರಸ gô-rasa. *Buttermilk;* cow-milk.

ಗೋರಾ gôrâ. = ಗೋರೆ 1, ಗೋರ್. White; of fair complexion (as Europeans, My.; Mhr.).

ಗೋರಾಜಿ gô-râji. A multitude or herd of cattle (Čpr. 2, 22).

ಗೋರಿ gôri. 1. = ಗೋರೆ. Drawing, drawing in; drawing together, raking: a kind of rake (S. Mhr.); attracting, alluring, decoying, decoy (Čpr. 8, 49; Bh. 3, 13, 17). — ಗೋರಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To be allured or decoyed (Čpr. 1, 118). — ಗೋರಿಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To allure, to decoy (Č. Bp. 34, 32). — ಗೋರಿಯ ಮೃಗ. An animal that is allured or decoyed (Abh. P. 10, after 111). — ಗೋರಿವಲೆ. -ಬಲೆ. A kind of net (Rsv. 5, after 114). — ಗೋರಿಹಲ್ಲಿ. = ಗೋರಿ. A rake (S. Mhr.; B. 5, 293. 295).

ಗೋರಿ gôri. 2. — ಗೋರಿಕಾಯಿ. Dolichos fabaeformis Lin. (My.; Tĕ. ಗೋರು-ಚಿಕ್ಕುಡ-ಕಾಯಿ; T. ಕೊತ್ತವರೈ). — ಗೋರಿಗಿಡ. Cynamopsis psoraloides Dec. (St. & Pl.). *Cf.* ಚವಳಿಕಾಯಿ.

ಗೋರಿ gôri. 1. = ಗೋರಾ, etc. — ಗೋರಿಕಲ್ಲು. A white stone: a quartz-rock (My.).

ಗೋರಿ gôri. 2. A grave, a tomb (C.; Br., T.; M. ಕಬರ್, Arab. *qabr; cf.* ಕಬರ).

ಗೋರಿಮಿಡಿ gôrimiḍi. = ಕೊರಿಮಿಡಿ. Barleria longiflora Lin. (St. & Pl.).

ಗೋರಿಸು gôrisu. To cause to sweep together or to heap (as filth, My.; *cf.* ಗೋರು).

ಗೋರು gôru. 1. = ಕೋರ್. To draw; to gather, to sweep together, to pile (as filth, My.); to remove the impurities of a heap of grain by repeated piling (My.); to fish with a net to which a handle is attached (My.); to draw a plank to which a handle is attached, with the hand over ploughed ground to level it (My.); to plunder (My.; M. ಕೋರು; Tu. ಗೋರ್).

ಗೋರು gôru. 2. (= ಗೋರಿ 1). Drawing, etc. (Tĕ. ಗೋರ-ಚಿಕ್ಕೆ, a drag with which rivers are cleared; ಗೋರಲು, ಗೋರ್ಲು, drill ploughs). — ಗೋರುಮಣೆ. A kind of rake (My.). 2, a piece of board used for removing the excess of jaggory from the top of a mould (My.).

ಗೋರು gôru. = ಗೋರ 1. Trouble, annoyance (S. Mhr.; Mhr. ಘೋರ, ಘೋಳ).

ಗೋರುತ gô-ruta. As far as the lowing of a cow may be heard: two krôšas (Sk.; ಎರಡು ಹರದಾರಿ G.).

ಗೋರೆ gôrĕ. = ಗೋರಿ 1. A shovel for cleaning a

Digitized by Google

boat (ಅಫ್ರಿ, ಹಡಗಡೊಳಗಿನ ಹೊಲಸು ತೆಗೆಯುವದಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಕಟ್ಟಗೆಯ ಗೋರೆ G.). 2, the jaggory that has been removed with the ಗೋರುಮಣೆ (My.).

ಗೋರೋಚ gô-rôča. = ಗೋರೋಜ, ಗೋರೋಚನ, etc.

ಗೋರೋಚನ gô-rôčana. = ಗೋರೋಜನ. A bright yellow pigment prepared from the urine or bile of a cow, or vomited by a cow in the form of scybala, or found in the head of that animal. (My.).

ಗೋರೋಜ gô-rôja. Tbh. of ಗೋರೋಚ. (S. Mhr.; ಗೌರಿ, ಗೋಪಿತ್ತ Mr. 335 in two MSS., o. rs. ಗೋಪತ್ರಿ, ಗೋಪಾತ್ರೆ, ಗೋರೋಚ).

ಗೋರೋಜನ gô-rôjana. Tbh. of ಗೋರೋಚನ. (C.).

ಗೋಱು gôṟu. 1. (= ಗೀಱು 1). To scratch (My.; see M. s. ಕೋಱು³).

ಗೋಱು gôṟu. 2. (= ಗೀಱು 2). — ಗೋಱಿಂಚು. -ಅಂಚು. = ಗೀಱಿಂಚು. (My.). — ಗೋಱುಳಿ. -ಉಳಿ. A chisel used for scratching lines (My.).

ಗೋಱೆ gôṟĕ. (= ಕೋಱೆ). A perverse person (?). ಶಿವನ ಭಕ್ತರ್ಗೆ, ಗೋಱೆಗಳಿರಾ, ನೀವು ಸರಿಯೇ? (Bp. 56, 20).

ಗೋರ್ gôr. = ಗೋರ1, etc. — ಗೋರ್ಕಲ್ಲು. = ಗೋರಿಕಲ್ಲು. (My.). ಮೂರ್ಖಗೆ ಹೇಳಿದ ಬುದ್ಧಿ ಗೋರ್ಕಲ್ಲ ಮೇಲೆ ಹೊಯಿದ ಮಳೆ (Prv.).

ಗೋರ್ಧ gôrdha. = ಗೋದ. *The brain.*

ಗೋಲ gôla. = ಗುಡ, ಗೋಲು, ಗೋಳ 1. *A ball; a globe;* anything round or globular; a circle, a sphere, a globe. 2, myrrh. 3, = ಗೋಲಕ 1, a widow's bastard. 4, the hoof of a cow, etc. (? ಕ್ಷುರ Nr.).

ಗೋಲಕ gôlaka. 1. A ball, etc. 2, *a widow's bastard.*

ಗೋಲಕ gôlaka. 2. A money-box, a till (My.; Mhr., H.).

ಗೋಲಕೊಂಡೆ gôlakŏṇḍĕ. Golconda, near Hydrabad (Si. 101; My.; Tĕ.).

ಗೋಲಗುಮುಟ gôla-gumuṭa. A globular gumuṭa (My.; B. 4, 145. 146).

ಗೋಲರಸ gôla-rasa. Gum-myrrh (ಬೋಳ, ಪಿಣ್ಡ, etc. Nr.).

ಗೋಲಾಕಾರ gôla-âkâra. Globular (C.; Mhr.; B. 4, 65).

ಗೋಲಾಂಗುಲ gô-lâṅgula. *A kind of black monkey having a tail like a cow* (ಕೃಷ್ಣವಕ್ತ್ರ, ಮುಸು Mr. 161).

ಗೋಲಾರ್ಧ gôla-ardha. A hemisphere (My.; B. 4, 98; 5, 305).

ಗೋಲಿ gôli. A globe, a ball; the ball of a gun, etc.; a small ball of mud, sealing-wax, stone, etc. (C.; H.). — ಗೋಲಿಕಲ್. A marble (My.). ಚನ್ದ್ರಕಾನ್ತಮ್ ಒಸರ್ವನ್ನಿರೆ ಗೋಲಿಕಲ್ಲ್ ಒಸರ್ಗುಮೇ ಬೆಳ್ದಿಂಗಳೊಳ್? (Jnv. 1, 13).

ಗೋಲೀಢ gô-lîḍha. *Name of a plant, the ashes of which are used as a cautery.*

ಗೋಲು gôlu. Tbh. of ಗೋಲ. A circle; a ring (C.); a globe (C.). — ಗೋಲುಂಗರ. -ಉಂಗರ. A plain finger-ring (C.).

ಗೋಲೆ gôlĕ. *Red arsenic.*

ಗೋಲೋಮಿ gô-lômi. *A particular plant* (= ಉಗ್ರಗನ್ಧೆ). 2, *a bent grass or Agrostis with white blossoms* (= ಗಣ್ಡಾಲಿ; see Si. 162). 3, *another plant* (= ಘೂತಕೇತ; see Si. 335). — See Nr. s. ಕಟುಕ.

ಗೋವ gôva. 1. Tbh. of ಗೋಪ. (ತುರುವಳ, ಗೊಲ್ಲ Šm. 33). ಗೋವರ್ಕಳ್ (Šmd. 79. 124).

ಗೋವ gôva. 2. = ಕೊಯ್ಯಾ. — ಗೋವಗಿಡ. The guava tree, Psidium guaiava (St. & Pl.).

ಗೋವತ್ಸ gô-vatsa. A calf (ಕನ್ದು Kk. 62).

ಗೋವನ್ದನಿ gô-vandani. *A plant bearing a fragrant seed* (= ಪ್ರಿಯಂಗು).

ಗೋವರ್ಧನ gô-vardhana. A hill in Vṛindâvana. (J. 13, 37). 2, Krishṇa (21, 3).

ಗೋವರ್ಧನಧರ gôvardhana-dhara. The Gôvardhana-supporter: Krishṇa. (My.; G.).

ಗೋವಳ gôvaḷa. Tbh. of ಗೋಪಾಲ (Šmd. 359). ಗೋವಳನಿನ್ದೆ ಎರ್ಮೆ ಕಱೆಯಲ್ ಪಟ್ಟುದು (300). See J. 2, 61; 6, 47. 53. Feminine: ಗೋವಳಿ (J. 7, 30).

ಗೋವಳಿಗ gôvaḷiga. = ಗವಳಿಗ. (B. 4, 220).

ಗೋವಾಹನ gô-vâhana. Šiva (R.).

ಗೋವಾಹಿನಿ gô-vâhini. The celestial Ganges (R.).

ಗೋವಿನ್ದ gô-vinda. *A chief-herdsman.* 2, *Kṛishṇa,* Vishṇu. 3, Bṛihaspati.

ಗೋವಿನ್ದಂ gô-vindaṁ. The metrical foot - - - (Čh.).

ಗೋವಿನ್ದನಾಥ gôvinda-nâtha. Šiva, a Šiva-liṅga at Dvâraka (Bp. 54, 63).

ಗೋವಿನ್ದಪ್ರತುಮೆ gôvinda-pratumĕ. An idol of Vishṇu (Bp. 53, 32; 54, 80).

ಗೋವಿನ್ದಭಟ್ಟ gôvinda-bhaṭṭa. N. ಗವುಜ ಏನೂ ಇಲ್ಲ, ಗೋವಿನ ಭಟ್ಟ ಬಾವೀಲಿ ಬಿದ್ದ (Prv.).

ಗೋವಿನ್ದಭಟ್ಟಾರಕ gôvinda-bhaṭṭâraka. N. (Bp. 49, 16).

ಗೋವಿಷ್ gô-vish. ಗೋವಿಟ. *Cowdung.*

ಗೋವು gôvu. = ಗೋ. (My.). ಗೋವುಗಳ ಸಮೂಹ (ಗವ್ಯೆ Si. 318).

ಗೋವೃನ್ದ gô-vṛinda. *A drove of cattle; a cow-station.*

ಗೋವೆ gôvĕ. (= ಗೋಂ). Goa (C.; B. 3, 58; Tĕ., M.; T. ಕೋವೆ, also M.).

ಗೋವ್ರಜ gô-vraja. A herd of cattle (J. 3, 2).

ಗೋಶಾಲ gô-šâla. ಗೋಶಾಲೆ. *A cow-stall, a cow-house.*

ಗೋಶಿಕ್ಷಾಧ್ವನಿ gô-šikshâ-dhvani. A sound used in the training or guiding of cattle. See ಕೆಶ್ಕು.

ಗೋಶೀರ್ಷ gô-šîrsha. The head of a cow. 2, *a kind of sandal wood having the colour of brass and very fragrant.*

ಗೋಷ್ಟಿ gôshṭi. A word; a story (Mhr., S. Mhr.).

ಗೋಷ್ಠ gô-shṭha. = ಗೋಸ 2. *An abode for cattle, a cowpen; a station of cowherds.*

ಗೋಷ್ಠಪತಿ gôshṭha-pati. *A chief-herdsman.*

ಗೋಷ್ಠಶ್ವ gôshṭha-šva. *The dog in the manger.*

ಗೋಷ್ಠಾಧ್ಯಕ್ಷ gôshṭha-adhyaksha. *A chief-herdsman.*

ಗೋಷ್ಠಿ gôshṭhi. = ಗೋಷ್ಟಿ. *An assembly, a meeting, a party;* fellowship, society. 2, *a conversation, a discourse.*

ಗೋಷ್ಠಿಕೆ gôshṭhikĕ. = ಗೋಷ್ಠಿ. *A party, etc.* See ಪಾನ-.

ಗೋಷ್ಠೀನ gôshṭhîna. *The site of a former fold for kine.*

ಗೋಷ್ಪದ gôs(genitive of ಗೋ)-pada. A cow's foot or step; *a measure, as much as a cow's footstep will hold.* 2, *a spot frequented by kine.*

ಗೋಷ್ವಾರೆ gôshvârĕ. Abstract statement prepared from detailed returns; abstract of account in general (My.; Br.; Mhr., H.).

ಗೋಸ gôsa. 1. (= ಗೋಲ). Myrrh (Sk.; ರಕ್ತಬಾಳ G.).

ಗೋಸ gôsa. 2. Tbh. of ಗೋಷ್ಠ. (ತುರುಪಳ್ಳಿ Šs.).

Digitized by Google

ಗೋಸಂಖ್ಯ gô-saṅkhya. One who counts the cows: *a herdsman.*

ಗೋಸಣೆ gôsaṇĕ. = ಗೋಸಣೆ. Tbh. of ಘೋಷಣೆ (Šmd. 338, o. r. ಘೋಷಣ; ಘೋಷಣೆ Čt. II, 58; Tĕ. ಘೋಸುನ).

ಗೋಸನೆ gôsanĕ. = ಗೋಸಣೆ. (Čpr. 2, 15; Abh. P. 9, 165). — ಗೋಸನೆಗಳೆ. -ಕಳೆ. To send forth or emit cries: to cry aloud (Abh. P. 11, after 140; 14, after 82).

ಗೋಸಮುದಾಯ gô-samudâya. A herd of cows (ಅಶ್ವ Šm. 33).

ಗೋಸಮೂಹ gô-samûha. = ಗೋಸಮುದಾಯ. See ಪಶುವ್ರಜ, ಹಿಂಡು.

ಗೋಸಮ್ಭವ gô-sambhava. *Produced from or by a cow.*

ಗೋಸರ್ಗ gô-sarga. The time at which cows are let loose: *day-break, dawn.*

ಗೋಸಾಯಿ gô-sâyi. = ಗೋಸಾವಿ. (My.; Tĕ., M.).

ಗೋಸಾವಿ gô-sâvi. Tbh. of ಗೋಸ್ವಾಮಿ No. 2. (Mhr., S. Mhr., Tĕ.).

ಗೋಸಿ gôsi. = ಗೋಚಿ. (My.). See ಪುಟಿ. ಅಸೆಗಾಬಿ ಹಾರವಯ್ಯ ಗೋಸಿಯೊಳಗೆ ಮೂಗಳ ಕಟ್ಟಿದ (Prv.).

ಗೋಸುಮ್ಬೆ gôsumbĕ. A chameleon, a gecko (ಸರಟ, ಕೃಕಲಾಸ, ಪ್ರತಿಸೂರ್ಯಕಯಾನಕ Hlâ.; ಬಿಸಿಸೂರ್ಯಕ ಯಾನಕ Mr. 164; C.).

ಗೋಸ್ಕರ gôskara. = ಕೋಸ್ಕರ, etc. ಅದಱ ಗೋಸ್ಕರ (S. Mhr.). See B. 5, 44. 76. 82. 94. 106. 160. 176. 180. 195.

ಗೋಸ್ತನ gô-stana. The udder of a cow; a cluster of blossoms, etc.; a necklace of four strings. (G.).

ಗೋಸ್ತನಿ gô-stani. (= ಪಶುಸ್ತನಿ). *A bunch of grape.* 2, *the vine.* 3, *a necklace of four strings.*

ಗೋಸ್ಥಾನ gô-sthâna. = ಗೋಸ್ಥಾನಕ. (R.).

ಗೋಸ್ಥಾನಕ gô-sthânaka. *A cow-stall, a hurdle for cattle.*

ಗೋಸ್ವಾಮಿ gô-svâmi. = ಗೋಸಾಯಿ, ಗೋಸಾವಿ. *The master or possessor of cows or of herds.* 2, a Šûdra, and sometimes a Brâhmaṇa, that has renounced the world, a religious mendicant (of the šaiva or vaishṇava sect).

ಗೋಹತ್ಯ gô-hatya. The killing of a cow. (Bp. 60, 52).

ಗೋಹುರ gô-hura. Tbh. of ಗೋಪುರ (Šmd. 342).

ಗೋಳ್ gôḷ. = ಗೋೞ್ 1. The sound of howling, lamenting, wailing, or roaring. (Tu. ಗೋಳು, ಗೋಳು; Tĕ. ಗೋಡು; *cf.* ಗೊಳೊ). — ಗೋಳಾಟ. -ಆಟ. Lamentation, wail (C.; B. 4, 182). — ಗೋಳಾಡು. -ಆಡು. To lament, to wail, etc. (C.; B. 4, 144; 5, 86. 154). — ಗೋಳಿಡು. -ಇಡು. = ಗೋೞಿಡು (Šmd. I), q. v. See Bp. 37, 37; 46, 36; 47, 46; 48, 9; J. 8, 27. 40; 13, 60; 28, 39; 31, 66. — ಗೋಳಿನ್. -ಎನ್. To lament, etc. (Bh. 3, 19, 50).

ಗೋಳ gôḷa. 1. = ಗೋಲ. A ball; a globe (C.; T., M.).

ಗೋಳ gôḷa. 2. Distraction; busy bustling; clamour, tumult; disorder, confusion (Mhr. ಘೋಳ, ಘೋಟಾಳಾ). — ಗೋಳಾಗೋಳಿ. = ಗೋಳ. (Bh. 2, 2, 104; 3, 5, 18).

ಗೋಳಿ gôḷi. 1. (= ಗೋೞಿ Šmd. 39). A small potherb of the genus Portulaca (Z.; My.). See ನೀರು-, ಸುಡ್ಡು-. — ಗೋಳಿಪಲ್ಯ. The above used as a vegetable (C.).

ಗೋಳಿ gôḷi. 2. = ಕೋಣ 4. All kinds of fig trees which bear no apparent flowers (T. ಕೊಬ್ಬಂಜ, ಕೋಳಿ): the Banyan tree, Ficus bengalensis Lin. (Tu.; T. ಕೋಳಿ); Ficus elastica Roxb. (My.). See ಕಿಱು-. — ಗೋಳಿಬೇರು. A root of the Banyan tree. ಗೋಳಿಬೇರು ದಾಟಿದ ಮೇಲೆ ಗೋಪಾಲರಾಯ (Prv.). — ಗೋಳಿ ಮರ. = ಗೋಳಿ. The Banyan tree (St. & Pl.).

ಗೋಳಿ gôḷi. 3. (*cf.* ಕೋಳಿ?). — ಗೋಳೀ ಹೂವು. Either the flower of the tree Mimusops elengi, or that of the tree Sesbana grandiflora (ಕೇಸರ, ಬಕುಳ, ಬುಕ, ವಸು, ಶಿವ ಮಲ್ಲಿ G.).

ಗೋಳಿಸು gôḷisu. To rub, to rub and stir in order to mix (Bh. 10, 5, 43; Mhr., H. ಘೋಟಣೆಂ).

ಗೋೞ್ gôḻ. 1. = ಕೋಳ್. — ಗೋೞಿಡು. = ಗೋಳಿಡು. To lament, to howl, to roar (ಕ್ರೋಶಧ್ವನಿ Šmd. Dh.). ಗೋೞಿಟ್ಟಂ (Šmd. I).

ಗೋೞ್ gôḻ. 2. = ಕೋಣ್, etc. — ಗೋೞ್ಮುರಿ. = ಗೋಣ್ಮುರಿ 2. (ಹಂಸ Kk. 70).

ಗೋಱ gôḻa. ಗೋಱಾಯಿಲ. ಗೊಱಾಯ್ತು. ಗೋಱಾಯ್ಲು. See ಘೋಱ, etc.

ಗೋೞಿ gôḻi. (= ಗೋಳಿ 1, Šmd. 39).

ಗೋೞಿಗೆ gôḻigĕ. See ಘೋೞಿಗೆ.

ಗೌ gau. For this syllable at the beginning of Kannaḍa or Tadbhava words in writ see ಗವ or ಗವು, *e. g.* for Tbh. ಗೌಳಿಗ see ಗವಳಿಗ, for Tbh. ಗೌಡ see ಗವುಡ.

ಗೌಡ gauḍa. = ಗೌಳ. (fr. guḍa). Sweetmeats. 2, N. of a country, the district of Gaur in Bengal. 3, a style of poetry, the bold and spirited one. *Cf.* ಗವುಡ, and see ಪಂಚ-.

ಗೌಡಮಾರ್ಗ gauḍa-mârga. The gauḍa style of diction or composition (Kâvy. III, 1, A, 25).

ಗೌಡರೀತಿ gauḍa-rîti. = ಗೌಡಮಾರ್ಗ. (Kâvy. IV, 1, 2. 7. 8. 10. 11).

ಗೌಡಿ gauḍi. *Rum distilled from molasses.*

ಗೌಣ gauṇa. (fr. ಗುಣ). Subordinate, unessential, secondary; metaphorical, figurative; attributive. (Kâvy. V, 70).

ಗೌತಮ gautama. (fr. ಗೋತಮ). *N. of Buddha or Šâkyamuni, the founder of the Buddhist sect.* 2, N. of other persons. See ಮುಖ್ಯಮುಷಿ; Bp. 3, 77; 53, 5; 60, 52; J. 33, 39; B. 4, 213.

ಗೌತಮಿ gautami. N. of a river (J. 20, 13).

ಗೌಧಾರ gaudhâra. *An iguana.*

ಗೌಧೇಯ gaudhêya. (fr. ಗೋಧಾ). *An iguana.*

ಗೌಧೇರ gaudhêra. *An iguana.* 2, *a young gôdhâ or young iguana* (ಮರಿಯುಡು Mr. 163).

ಗೌರ್ gaur. Sarasvatî (Mr. 10).

ಗೌರ gaura. *White; yellow; pale red.* 2, the moon. 3, the filament of a lotus. 4, white mustard. 5, the Bos gaurus.

ಗೌರವ gaurava. (fr. ಗುರು). Relating to a guru. 2, weight, heaviness; bulkiness (Si. 404). 3, importance, high value or estimation. 4, *gravity, dignity, respectability, venerableness* (ದಿಮ್ಮಿದುದು, ಬಿಣ್ಪು Čt. II, 79); respect shown to a person (Šmd. 159).

ಗೌರಾದೇವಿ gaurâ-dêvi. N. (Bp. 12, 41); Pârvatî (My.).

ಗೌರಿ gauri. ಗೌರೀ. *Any girl prior to menstruation, a maid;*

Digitized by Google

a virgin. 2, *Pârvatî*. 3, a yellow pigment or dye (ಗೋರೋಜ, etc. Mr. 335). 4, N. of a plant (see Mr. s. ಪನ್ನಂಗ). — ಗೌರಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. Pârvatî; N. (C.). — ಗೌರಿಯರಸ. -ಅರಸ. Śiva (Bp. 56, 1; J. 13, 19). — ಗೌರವ್ವೆ. -ಅವ್ವೆ. = ಗೌರಮ್ಮ. See ಸೇವಕದ-. — ಗೌರೀ ಹಬ್ಬ. A (yearly) feast in honour of Gaurî. See Prv. s. ಮದುವೆ.

ಗೌರಿಜಡೆ gaurî-jaḍĕ. N. of a plant (ಭೂಜಟಿ Mr. 135, o. r. ಗೌರಿಜಡೆ).

ಗೌರೀಕಾನ್ತ gaurî-kânta. Śiva (Bp. 24, 77; 49, 22).

ಗೌರೀತೃತೀಯೆ gaurî-tṛitîyĕ. A festival in honour of Gaurî on the 3rd of the first half of the bhâdrapada month (My.).

ಗೌರೀಧವ gaurî-dhava. Śiva (Bp. 24, 53).

ಗೌರೀಪತಿ gaurî-pati. Śiva (Bp. 31, 17; 45, 33).

ಗೌರೀಪಾಷಾಣ gaurî-pâshâṇa. A kind of mineral poison (My.).

ಗೌರೀಪುತ್ರ gaurî-putra. *Skanda;* Gaṇapati (My.).

ಗೌರೀಪ್ರವರ gaurî-pravara. Śiva (Bp. 45, 45).

ಗೌರೀರಮಣ gaurî-ramaṇa. Śiva (Bp. 58, 63).

ಗೌರೀಲಲನ gaurî-lalana. Śiva (Bp. 27, 38).

ಗೌರೀವಲ್ಲಭ gaurî-vallabha. Śiva (Bp. 25, 18).

ಗೌರೀಶ gaurî-îśa. Śiva (Bp. 5, 56).

ಗೌರೀಸುತ gaurî-suta. = ಗೌರೀಪುತ್ರ. (Mr. 16).

ಗೌರೆ gaurĕ. ಗೌರಾ. = ಗೌರಿ. See ಗೌರಾದೇವಿ.

ಗೌಳ gauḷa. Tbh. of ಗೌಡ (Śmd. 29). See Bp. 6, 18; ಪಂಚ-. 2, N. of a râga (J. 21, 56).

ಗ್ಗೆ ggĕ. = ಗೆ 2, etc. See ಅಗ್ಗೆ.

ಗ್ನಾನ gnâna. = ಗ್ಯಾನ. (My.).

ಗ್ನಾಪಕ gnâpaka. Tbh. of ಜ್ಞಾಪಕ (S. Mhr.).

ಗ್ಯಾನ gyâna. Tbh. of ಜ್ಞಾನ. (C.).

ಗ್ಯೆ gyĕ. = ಗ್ಗೆ. See ಅಗ್ಯೆ.

ಗ್ರಥಿತ grathita. = ಗ್ರನ್ಥಿತ. (Sk.; G.).

ಗ್ರನ್ತ granta. Tbh. of ಗ್ರನ್ಥ (Śmd. 338).

ಗ್ರನ್ಥ grantha. = ಗಿರನ್ತ, ಗ್ರನ್ತ. Tying, binding, stringing together. 2, *a book or composition in prose or verse; a code;* a religious treatise; the vêda (ಶಾಸ್ತ್ರಸಮೂಹ, ಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳು; ಶ್ರುತಾರ್ಥ, ವೇದಂಗಳು Nn. 141; ಶಾಸ್ತ್ರತತಿ; ವೇದ ನಾಲ್ಕು Mr. 491). 3, *a line in a manuscript consisting of about thirty-two syllables* (ವರ್ಣಸಂಖ್ಯೆ, ಅಕ್ಷರಂಗಳ ಭೇದ, ಅಕ್ಷರದ ಎಣಿಕೆ 141; ಅಕ್ಕರದ ಎಣಿಕೆ 491). 4, wealth, property (ಪಿತೃಧನ, ತನ್ನ ಗಳಿಸಿದ ಧನ 141). 5, great knowledge (ಜ್ಞಾನೋತ್ಕೃಷ್ಟತೆ, ಜ್ಞಾನದ ಹೆಚ್ಚುಗೆ 141). 6, giving (ದಾನ, ಕೊಡುವುದು 141). 7, ಭಾಗಿ (ವಿಭಾಗ, o. r. ಭಾಗಸಂಖ್ಯೆ 141).

ಗ್ರನ್ಥಕರ್ತ grantha-karta. An author (My.; B. 5, 168. 230).

ಗ್ರನ್ಥಕಾರ grantha-kâra. An author. (My.; B. 5, 211).

ಗ್ರನ್ಥನ granthana. *Stringing, tying; composing a book;* arranging. See ರಚನೆ.

ಗ್ರನ್ಥಲಿಪಿ grantha-lipi. One of the various characters used in writ (Bp. 5, 53).

ಗ್ರನ್ಥಲೇಖಕ grantha-lêkhaka. A writer of books, etc. (ಲಿಪಿಕ Mr. 360).

ಗ್ರನ್ಥಿ granthi. = ಗಣ್ಟಿ, ಗಬ್ಬು, ಗನ್ತಿ, ಗನಿ, ಗನ್ದೆ. *A knot;* a tie. 2, *the knot or joint of a reed,* etc.; *a joint or articulation of the body;* a knot or protuberance of any kind; a name of several plants and bulbous roots. (ಗೋದೆ Mr. 121).

ಗ್ರನ್ಥಿಕ granthika. = ಗನ್ದಿಗೆ. A medical drug (Si. 143. 145 ಗ್ರನ್ಥಿಕದ್ರವ್ಯ). 2, *the root of long pepper.*

ಗ್ರನ್ಥಿತ granthita. = ಗ್ರಥಿತ. *Strung, tied.*

ಗ್ರನ್ಥಿಪರ್ಣ granthi-parṇa. *A certain fragrant plant* (= ಕುಕ್ಕುರ, ತುಕ). See Si. 155 and ಮಾಚಿಪತ್ರೆ.

ಗ್ರನ್ಥಿಲ granthila. Knotty. 2, *the plant Flacourtia sapida* Roxb. 3, *the plant Capparis aphylla* Roxb.

ಗ್ರಸ್ತ grasta. *Seized with the mouth, devoured, eaten;* seized; possessed by (a demon, etc.). 2, *imperfectly pronounced, or slurred, by omitting a letter or syllable.*

ಗ್ರಹ graha. 1. = ಗರ 3. *Seizing, laying hold of, holding; taking* (ಆಕರ್ಷಣ, ಹಿಡಿವುದು Nn. 33). 2, the power that seizes and obscures the sun and moon and causes eclipses, especially râhu. 3, *a planet,* as seizing or influencing the destinies of men in a supernatural manner. Generally *nine planets* are enumerated: Mars, Mercury, Jupiter, Venus, Saturn, Râhu, Kêtu, the Sun and Moon (ಆದಿತ್ಯಾದಿನವಗ್ರಹ 33; Śmd. 109). 4, *an imp, an evil spirit, a demon* (ತಪ 33; ತಪನ Mr. 490); magical or demonical influence (ಭೂತಾದಿಮಹಾವೇಶ 490). 5, a Brâhmaṇa (ಭೂದೇವ 33). 6, the earth (ಧರಣಿ, ಭೂಮಿ 33). 7, ಜೀವವ್ರಾತ (ಜೀವಸಮೂಹ 33). 8, the number nine (ಒಮ್ಬತ್ತು Mr. 347). See ಪಾಪ-.

ಗ್ರಹ graha. 2. = ಗೃಹ. (B. 5, 96. 184).

ಗ್ರಹಚಾರ graha-câra. = ಗಾಚಾರ, ಗಿರಾಚಾರ, ಗ್ರಾಚಾರ. The mischievous course, or bad influence (as pain, poverty, sickness, etc.) of unpropitious stars or evil spirits (C.; Tĕ.).

ಗ್ರಹಣ grahaṇa. = ಗರಣ, ಗಾಣ 2, ಗಿರ್ಯಾಣ. *Seizing; taking, accepting; holding;* — taking by the hand, marrying. 2, seizure of the sun or moon: an eclipse. 3, perceiving, understanding, *comprehension; the receiving of instruction.* See ಕೊಳ್, ಪಿಡಿ.

ಗ್ರಹಣಿ grahaṇi. Diarrhoea, dysentery (My.), or small-pox, or a sort of insanity (ಸೀತಳ, ಸನ್ನಿ Mr. 387). 2, rickets; marasmus (Mg.).

ಗ್ರಹಣೀರುಜ್ grahaṇî-ruj. *Diarrhoea, dysentery.*

ಗ್ರಹನಿಕರ graha-nikara. The nine planets (ನವಗ್ರಹ Nn. 78).

ಗ್ರಹಪತಿ graha-pati. *The sun.*

ಗ್ರಹಪೀಡೆ graha-pîḍĕ. Trouble arising from unpropitious stars (C.) or from demons (My.).

ಗ್ರಹಬಾಧೆ graha-bâdhĕ. = ಗ್ರಹಪೀಡೆ. (My.).

ಗ್ರಹಭೇದ graha-bhêda. A kind of graha, one of the grahas (ನೀಲ Nn. 30). See ಗ್ರಹವಿವರ.

ಗ್ರಹಮಾಲೆ graha-mâlĕ. The planets. (B. 5, 167; My.).

ಗ್ರಹವರ graha-vara. = ಗ್ರಹಪತಿ. (Bp. 4, 44).

ಗ್ರಹವಿವರ graha-vivara. = ಗ್ರಹಭೇದ. (ರಾಹು, ಗ್ರಹಭೇದ Nn. 76).

ಗ್ರಹಶಾನ್ತಿ graha-śânti. Propitiation of the planets by offerings (C.).

ಗ್ರಹಸ್ತ grahasta. Tbh. of ಗೃಹಸ್ಥ. (C.; B. 5, 92).

ಗ್ರಹಿಕೆ grahikĕ. Understanding, comprehension (B. 3, 34; My.).

ಗ್ರಹಿತ grahita. Seized, etc. (Bp. 39, 13).

Digitized by Google

ಗ್ರಹಿಸು grahisu. To seize, to accept, to acknowledge;— to comprehend, to understand (My.; Tē. గ్రహించు). See Śsv. 2, 113; B. 4, 170. 189. 193; 5, 3; ಅನು-.

ಗ್ರಾಚಾರ grâcâra. Tbh. of ಗ್ರಹಚಾರ. (C.).

ಗ್ರಾಮ grâma. = ಗಾವ, ಗಾವೆ. *A village;* a town-like village (C.); a district or township (ಜನಾನ್ತ, ದೇಶ Nn. 37). 2, *a multitude, a group of things, a collection* (ಸಂಕುಲ, ಸಮೂಹ 37). 3, a scale in music, a gamut (ರಾಗವಿಭೇದ 37; see Mr. 78 s. ಮೂರುಗ್ರಾಮ; Čpr. 1, after 84). 4, sexual intercourse (? ಭೋಗ 37; *cf.* ಗ್ರಾಮ್ಯ). 5, semen (ರೇತ, ಇನ್ದ್ರಿಯ 37). 6, the ocean (ಅಮ್ಬುಧಿ, ಸಮುದ್ರ 37). 7, a ray (ಕಿರಣ 37). 8, sound (ಶಬ್ದ, ಧ್ವನಿ 37). 9, = ಭೂತಗ್ರಾಮ (? ಭೂತ 37). 10, a Mâgadha (ಮಾಗಧ, ಮಾಗಧರ್ 37).

ಗ್ರಾಮಕೀಟಕ grâma-kîṭaka. Village-vermin, a mischief-maker (B. 4, 153).

ಗ್ರಾಮಣಿ grâmaṇi. *The headman of a village* (ಗಾವುಲ Kk. 58); the head of a rent-free village or of such villages (My.). 2, *principal, excellent, best.* 3, *a barber.*

ಗ್ರಾಮತಕ್ಷ grâma-taksha. *A carpenter working for the village.*

ಗ್ರಾಮತೆ grâmatĕ. *A multitude of villages.*

ಗ್ರಾಮದೇವತೆ grâma-dêvatĕ. The tutelary deity of a village. (My.).

ಗ್ರಾಮಧಾನ grâma-dhâna. = ಗ್ರಾಮಾಧಾನ. (ಖೇಟ Mr. 188).

ಗ್ರಾಮಮುನಸಿಫ಼ು grâma-munasipu. A Gavuḍa (My.).

ಗ್ರಾಮರಸ grâma-rasa. = ಗಾವರಸ. Rustic taste or sentiments (?).

ಗ್ರಾಮರುಹ grâma-ruha. The castor-oil plant (ಏರಣ್ಡ, ಅವುಡಲ Mr. 136).

ಗ್ರಾಮವಾಸಿ grâma-vâsi. Living in a village or in villages; tame. (My.).

ಗ್ರಾಮಶಾನ್ತಿ grâma-śânti. Purification of a village from infesting devils by throwing about the flesh of buffaloes, sheep or fowls, or rice, etc. (S. Mhr.). ಗ್ರಾಮಶಾನ್ತಿಗೆ ತಳವಾರ ತಲೇ ಬೋಳಿಸಿ ಕೊಣ್ಡ (in the expectation of a good dinner, etc., Prv.).

ಗ್ರಾಮಶಾರ್ದೂಲ grâma-śârdûla. A dog (Mr. 185).

ಗ್ರಾಮಸಾರ grâma-sâra. The filth of a village (My.).

ಗ್ರಾಮಸಿಂಹ grâma-simha. = ಗಾವಸಿಂಗ. A dog.

ಗ್ರಾಮಸೂಕರ grâma-sûkara. A village hog (Bp. 55, 22).

ಗ್ರಾಮಸ್ಥ grâma-stha. Residing in a village; a villager (C.).

ಗ್ರಾಮಾಧಾನ grâma-âdhâna. = ಗ್ರಾಮಧಾನ. *A village or small town* (ಖೇಟಕ, ದೇಶ Hlâ.).

ಗ್ರಾಮಾಧಿಪ grâma-adhipa. *The superintendent or chief of a village.*

ಗ್ರಾಮಾಧಿಪತಿ grâma-adhipati. = ಗ್ರಾಮಾಧಿಪ. (ಗಾವುಲ Śm. 107).

ಗ್ರಾಮಾಧೀನ grâma-adhîna. *Dependent on a village.*

ಗ್ರಾಮಾನ್ತ grâma-anta. *Space near a village.*

ಗ್ರಾಮಾನ್ತಿಕ grâma-antika. *The neighbourhood of a village.*

ಗ್ರಾಮಿಣ grâmiṇa. = ಗ್ರಾಮೀಣ. (ಗಾವುಲ Śm. 47).

ಗ್ರಾಮೀಣ grâmîṇa. = ಗಾವುಲ. *Born or living in a village, peculiar to a village; vulgar, rude;* a rustic.

ಗ್ರಾಮೀಣೆ grâmîṇĕ. *Indigo.*

ಗ್ರಾಮೆ grâmĕ. A kind of anuprâsa (Kâvy. III, 2, B, 52. 53).

ಗ್ರಾಮೇಯಕ grâmêyaka. *Rustic;* a villager.

ಗ್ರಾಮೈಕರಾತ್ರ grâma-êka-râtra. Lodging only a night in a place, as a wanderer, beggar, or an unsettled man does (My.).

ಗ್ರಾಮ್ಯ grâmya. *Produced, born in or peculiar to a village; tame; rustic; a villager* (ಕಾಉರಿಗ, ಬೆಳ್ಳಕ್ಕರಿಗ Śs.; Kk. 38; Śm. 47); an uneducated man (ಮೂಢ Śmd. 41 Cm.); *coarse, vulgar, rude;* the prâkṛita and the other dialects of India as contradistinct from saṁskṛita; sexual intercourse (*cf.* ಗ್ರಾಮ No. 4). See Čh. v. 40; Čpr. 8, 3.

ಗ್ರಾಮ್ಯಧರ್ಮ grâmya-dharma. *Sexual intercourse.* (Abhâ. 2, 86).

ಗ್ರಾಮ್ಯಪಶು grâmya-paśu. A tame or domestic beast (B.5,11).

ಗ್ರಾಮ್ಯಶಬ್ದ grâmya-śabda. A rustic or vulgar term; a prâkṛita term. (Kâvy. II, 1, A, 20-28).

ಗ್ರಾವ grâva. *A stone* (ಪಾಷಾಣ, ಕಲ್ಲು Nr. 106; ಕಲ್ಲು 108). 2, *a mountain* (ಪರ್ವತ, ಬೆಟ್ಟ 106; ಬೆಟ್ಟ Mr. 474). 3, hard, solid; firmness; courage (ಧೈರ್ಯ, ಧೀರಪಟ್ಟತನ 106). 4, a cloud.

ಗ್ರಾವಾಳ grâvâḷa. A stone (ಕಾನ್ತ, ಕಲ್ಲು Nn. 91).

ಗ್ರಾಸ grâsa. = ಗರಾಸ. Seizing with the mouth, swallowing. 2, *a mouthful; a morsel.* 3, food, nourishment.

ಗ್ರಾಹ grâha. *Seizing, taking, holding, receiving.* 2, *a crocodile* (ಅವಹಾರ, ನೆಗಳ್ Mr. 410); *a shark; the water-elephant* or hippopotamus; any large marine animal. — ಗ್ರಾಹಮರ. The wood-apple tree (St. & Pl.; *cf.* ಗ್ರಾಹಿ).

ಗ್ರಾಹಕ grâhaka. Seizing; receiving, accepting; purchasing; one who seizes, a police-officer (ಪ್ರಗ್ರಹ, ಬನ್ಧಿವಿಡಿಹಂ Mr. 462); perceiving, observing; one that can duly appreciate; containing, enclosing. See Bp. 35, 43; 37, 53; 43, 46; ಅತಿ-, ಸಮೇಳ-.

ಗ್ರಾಹಕಶಕ್ತಿ grâhaka-śakti. The power or faculty of apprehending (B. 4, 183; My.).

ಗ್ರಾಹಿ grâhi. *Seizing, receiving, accepting,* etc.; containing, holding; attracting; perceiving, observing; etc. See ಏಕಸನ್ಧಿ-. 2, *the elephant- or wood-apple, Feronia elephantum* Corr. 3, a female spirit of evil, seizing men and causing death and disease. 4, a swoon.

ಗ್ರಾಹಿತ್ವ grâhitva. Seizing; perceiving. See ಏಕಸನ್ಧಿ-, ಗಲ-.

ಗ್ರಾಹ್ಯ grâhya. To be seized, taken, received, etc.; to be understood, perceivable; to be considered or regarded; acceptable, agreeable. See ಅ-, ಉಪ-, ಜಳ-, ಮುಷ್ಟಿ-; J. 7, 88; B. 5, 175.

ಗ್ರೀವ grîva. = ಗ್ರೀವೆ (Śmd. 102).

ಗ್ರೀವೆ grîvĕ. The back part of the neck, *the neck.*

ಗ್ರೀಷ್ಮ grîshma. *The hot season, consisting of the months śuči and śukra,* (or jyêshṭha and âshâḍha), from the middle of May to the middle of July (Mr. 70; ಬೇಸಗೆ Nn. 91); heat, warmth.

ಗ್ರೀಷ್ಮಕಾಲ grîshma-kâla. The hot season (My.).

ಗ್ರೀಷ್ಮರಾಜ grîshma-râja. The hot season regarded as a king (J. 15, 4).

ಗ್ರೈವೇಯ graivêya. (fr. ಗ್ರೀವೆ). A collar, a necklace (see Mr. s. ಲೇವಣ).

Digitized by Google

ಗ್ರೈವೇಯಕ graivêyaka. *A necklace, an ornament of the neck;* a chain worn round the neck of an elephant.

ಗ್ಲಸ್ತ glasta. = ಗ್ರಸ್ತ. *Devoured, eaten.*

ಗ್ಲಹ glaha. *A stake at play;* gaming, playing with dice.

ಗ್ಲಾನ glâna. *Exhausted, wearied, emaciated, weak.*

ಗ್ಲಾನಿ glâni. *Fatigue, languor, lassitude;* sickness, pain (ನೋವು, Mr. 384, o. r. ನೇವು); unwillingness, displeasure, depression of mind. 2, one of the sañcâribhâvas (Kâvy. IV, 2. 16).

ಗ್ಲಾಸ್ನು glâsnu. = ಗ್ಲಾನ. *Exhausted, etc.*

ಗ್ಲೌ glau. *The moon* (ಚನ್ದ್ರ Śmd. 67).

ಘ

GH

ಘ್ **gh.** The twenty-fourth letter of the Alphabet (Śmd. 12. 21. 23). In Kannaḍa it is found only in the words ಘೞಿಯಂ (o. r. ಘಳಿಯಂ), (ಘಳಿಗೆ in one MS. instead of ಘಾೞಿಗೆ), (ಘಾಱಿಗೆ in one MS.), ಘಾೞಿಗೆ, ಘೋೞಿಗೆ, ಘಾಸೆ (o. r. ಘಾಸಿ), ಘಾಸರಂ (not in all MSS.; Śmd. 23), ಘಟ್ಟ, and in a few imitative sounds (22).

ಘ **gha.** The letter ಘ್ when pronounced with the short a, as is generally done at school.

ಘ gha. Striking, beating; killing. See ಉಪ್-, ಪರಿ-, ಪಾಣಿ-, ಪ್ರತಿ-, ಸಂ-. 2, rattling, tinkling. 3, the number four (Mr. 349).

ಘಂ **ghaṁ.** An imitative sound.— ಘಂ ಘಂ. rep. One of the sounds of a drum (Bp. 16, 17).

ಘಕಾರ gha-kâra. The letter ಘ (Śmd. 11).

ಘಟ ghaṭa. = ಗಟ, ಗಡ 1. Coming to, reaching; joining; coming in collision, touching, grazing; exerting one's self, intently occupied or busy with; see ಸಂಘಟ; *cf.* ಕಡಂಗು 1. 2, bringing or putting together, collection (ಸಂಗ್ರಹ, ಕೂಡಲಿಕ್ಕುವುದು Nn. 109). 3, a troop of elephants (ಗಜೋತ್ಕರ, ಆನೆಯ ಘಟೆ 109). 4, a drinking party (ಮಧುಗೋಷ್ಠಿ, ಮಧುಪಾನಗೋಷ್ಠಿ 109). 5, the body (ಕಾಯ, ದೇಹ 109). 6, *an earthen water-vessel* (ಪರವಿ, ಹರವಿ 109; ಕಲಿರ, ಹರವಿ Mr. 209). 7, a measure equal to one drôṇa, or, according to others, equal to twenty drôṇas (*cf.* ಕಳ 5?). 8, a border (*cf.* ಕಡೆ 1). 9, a part of a column.

ಘಟಕ ghaṭaka. = ಗಟಕ, (ಘಾಟಕ). Exerting one's self; a manager between parties; a manager in general;— strong, powerful (My.); forming a constituent part, constituting a substantial part.

ಘಟಕಾವಯವ ghaṭaka-avayava. Strengthening (nourishing) component parts (B. 4, 32).

ಘಟನ ghaṭana. Joining; junction, union (My.); bringing together; bringing about; making, effecting, forming; striving after, effort, exertion;—happening, occurring; accomplishment. See ವಿ-.

ಘಟನಾಘಟನೆ ghaṭanâ-aghaṭanĕ. Accomplishment and non-accomplishment (My.).

ಘಟನೆ ghaṭanĕ. = ಗಟನೆ, ಘಟನ. *Joining; junction;* bringing about; *assembling; arranging.* See Bp. 25,48; ಅಘಟ-; ದುರ್ಘಟನೆ.

ಘಟಭೇದ ghaṭa-bhêda. A kind of water-vessel. See ಮೊಗೆ.

ಘಟಯೋನಿ ghaṭa-yôni. Born in a water-jar: *Agastya.*

ಘಟಸರ್ಪ ghaṭa-sarpa. = ಗಟಸರ್ಪ. A large snake (C.; Jnv. 1, 12).

ಘಟಾಕಾಶ ghaṭa-âkâśa. The ether (reflected) in a water-vessel (Bp. 51, 33; *cf.* ಪಟಾಕಾಶ).

ಘಟಿ ghaṭi. = ಗಡಿ 2, ಗಡೆ. *A small water-jar.* 2, a period of 24 minutes. 3, a gong. 4, the metal sinking cup for measuring time. 5, = ಘಟೀಯನ್ತ್ರ, see ಗಡೆ).

ಘಟಿಕಾಶತಗ್ರನ್ಥಿ ghaṭikâ-śata-granthi. One who composes a hundred verses in 24 minutes (My.).

ಘಟಿಕೆ ghaṭikĕ. = (ಗಟಿಕೆ, ಗಡಿಕೆ), ಗಡಗೆ No. 2, ಗಡಿಗೆ, (ಗಳಗೆ 2, ಗೞಿಕೆ), ಗೞಿಗೆ. (Joining, etc. = ಘಟನ). 2, a water-jar or pot. 3, a period of twenty-four minutes (ಗೞಿಗೆ Śmd. 30; ನಾಡಿ, ಗೞಿಗೆ Mr. 67; see s. ನಾಡಿ). 4, = ಘುಂಟಿಕೆ, the ankle (*cf.* ಗಣಿಕೆ, ಗಿರಗೆ, ಗಿಂಗೆ).

ಘಟಿತ ghaṭita. (= ಘಟ್ಟಿತ). Joined, united; connected; planned, devised, attempted; produced, effected, exerted; made, made of; happened, occurred. See Ch. p. 24; Mr. 1; Bp. 51, 62; Rsv. 13, 67; ಅ-.

ಘಟಿತಾರ್ಥ ghaṭita-artha. The result of deliberation; practicableness (My.).

ಘಟಿಯಿಸು ghaṭiyisu. = ಗೞಿಯಿಸು q. v., ಘಟಿಸು. To be obtained, etc. (Cpr. 4, 80; Bp. 36, 21). ಅ ಕ್ಷಕಾರಕ್ಕೆ ಸಕಾರಮ್ ಒರ್ಮೆ ಘಟಿಯಿಸುಗುಂ (Śmd. 346). 2, to obtain.

ಘಟಿಸು ghaṭisu. = ಗಡಿಸು 1, ಗೞಿಸು, ಘಟಿಯಿಸು. To be obtained, to be gained, to happen, etc. (My.). ತಾಯ ಬೞಿಯ ಕಱುವಿನನ್ತೆ ನಾಮಪದಂಗಳ್ ಅಗೆ ಸಮಾಸಂ ಘಟಿಸುಗುಂ (Śmd. 194). See Bp. 18, 9; J. 2, 35; 5, 56; 27, 37; Râm. 5, 8, 89; 5, 9, 27; B. 4, 93. 123. 207; 5, 104. 279; ಉದ್-. 2, to obtain (Bp. 50, 26; My. in connection with ಕೊಳ್ಳು). ಅವನು ಆ ವಸ್ತುವನ್ನು ಘಟಿಸಿ ಕೊಣ್ಡನು (My.).

ಘಟೀಯನ್ತ್ರ ghaṭî-yantra. *The rope and bucket of a well, any machine for raising water.*

ಘಟೆ ghaṭĕ. Effort, endeavour. 2, *an assembly; an assemblage, a collection.* 3, *a troop of elephants arrayed for battle* (ದನ್ತಿವೃನ್ದ Mr. 155).

ಘಟೋತ್ಕಚ ghaṭa-utkača. N. of a son of Bhîma. (Bh. 1, 9 sum.).

ಘಟೋತ್ಕಚತನುಜ ghaṭôtkača-tanuja. Ghaṭôtkača's son Mêghanâda (J. 2, 35; 3, 1).

Digitized by Google

ಘಟೋದ್ಭವ ghata-udbhava. = ಘಟಯೋನಿ (ಅಗಸ್ತ್ಯ Mr. 257).

ಘಟ್ಟ ghatta. = ಗಟ್ಟ. One of the Tatsamas (Śm. 77). A range of mountains, a ghaut (Grj. 2, after 106). ಬೆಟ್ಟಮುಂ ಘಟ್ಟಮುಂ ಹಳ್ಳಮುಂ (Śmd. 130). ಘಟ್ಟದೊಳ್ ಬೆಟ್ಟಂಗಳೊಳ್ (Bp. 18, 15).

ಘಟ್ಟ ghatta. = ಘಟ್ಟ, etc. Touching, etc. (= ಘಟ್ಟನ, see ಸಂ-). 2, *steps or stairs on the side of a river, etc., leading to the water's edge; a landing place, a quay.*

ಘಟ್ಟಕ ghattaka. = ಘಟ್ಟನ. See ಪ್ರ-.

ಘಟ್ಟಣ ghattana. = ಘಟ್ಟಣೆ, ಘಟ್ಟನ q. v., etc. ಗಜಾವಳಿಯ ಪದ ಘಟ್ಟಣ (Bp. 10, 5).

ಘಟ್ಟಣೆ ghattaṇĕ. = ಘಟ್ಟಣ (Śmd. 364). Beating down, as a road (My.); folding by beating gently (My.); the state of being beaten down, as the ground of a threshing-floor (J. 15, 6). 2, a hit, a wound (ಗಾಯ Bhn. 36).

ಘಟ್ಟನ ghattana. = ಗಟ್ಟಣೆ, ಗಟ್ಟಿ, ಘಟ್ಟಣ, ಘಟ್ಟಣೆ. Touching, joining; rubbing (the hands, etc.) over, rubbing out; causing to move, shaking; stirring round or about; churning (*cf.* ಕಡೆ 3); striking, beating (Śsv. 4, 77); striking together, pressing down, smoothing, compressing. 2, going, moving (*cf.* ಕಡೆ 5); practice, business, means of living.—See ಅವ-, ಸಂ-.

ಘಟ್ಟಾಘಟ್ಟಿ ghattâghatti. Mutual beating (Śmd. 220).

ಘಟ್ಟಿ ghatti. = ಗಟ್ಟಿ, q. v. ಲೋಹದ ಘಟ್ಟಿ (ಪಟ್ Śmd. I). See ಆಜ್ಯ-, ಪದ-.

ಘಟ್ಟಿತ ghattita. (= ಘಟಿತ). Joined, etc. (Kâvy. I, 1*a*, 1; Čpr. 8, 4).

ಘಟ್ಟಿವಳ್ತಿ ghatti-valti. (Śmd. 244. 246). = ಗಟ್ಟಿವಳ್ತಿ.

ಘಟ್ಟಿಸು ghattisu. To gain strength (Râm. 6, 11, 14). *Cf.* ಗಟ್ಟಿಸು.

ಘಟ್ಟಿಸು ghattisu. = ಗಟ್ಟಿಸು. To strike (Râm. 5, 9, 5; J. 7, 48). ಕಾಲಿನ್ದಯುಂ ಕೆಯ್ಯಿನ್ದಯುಂ ಘಟ್ಟಿಸಿದಂ (Śmd. 150). 2, to fold (cloth) by gently beating (it) with the palm of the hand (Bp. 21, 10).

ಘಡಾ ghaḍâ. = ಗಡ 1. A musical instrument formed of an earthen vessel, and beaten as a drum. (Si. 453; My.).

ಘಣ ghaṇa. = ಗಣ 1, etc., (ಘುಳ). — ಘಣ ಘಣ. = ಗಣ-. (Bp. 16, 17; 44, 19. 50; 53, 37; 56, 5; Dp. 53, 4). — ಘಣ ಘಣರವ. The sound of ಘಣಘಣ (Bp. 44, 32. 41).

ಘಣ ghaṇa. = ಘ, ಘನ No. 15, ಘಾಣ. See ಪ್ರ-.

ಘಣ್ಟಾಕರ್ಣ ghaṇṭâ-karṇa. N. of an attendant of Skanda and of Śiva. (Bp. 53, 37).

ಘಣ್ಟಾಗಾರ ghaṇṭâ-âgâra. A belfry. (R.).

ಘಣ್ಟಾನಾದ ghaṇṭâ-nâda. (= ಘಣ್ಟಾರವೆ). N. of a plant (ಸೋನು Mr. 148, text corrupt).

ಘಣ್ಟಾಪಥ ghaṇṭâ-patha. The bell-road: *the chief road, a highway.*

ಘಣ್ಟಾಪಾಟಲಿ ghaṇṭâ-pâṭali. *A species of the trumpet-flower with bell-shaped blossoms, Bignonia suaveolens* Roxb.

ಘಣ್ಟಾಮಣಿ ghaṇṭâ-maṇi. A kind of plant. See ಹಾಲು-. — ಘಣ್ಟಾಮಣೀ ಸೊಪ್ಪು. (ಪಟುಪರ್ಣಿ, ಹೈಮವತಿ, ಸ್ವರ್ಣಕ್ಷೀರಿ, ಹಿಮಾವತಿ, ಕಂಠೋಷ್ಠ Si. 156).

ಘಣ್ಟಾರವ ghaṇṭâ-rava. The sound of a bell.

ಘಣ್ಟಾರವೆ ghaṇṭâ-ravĕ. *Crotolaria of various species.*

ಘಣ್ಟಿಕೆ ghaṇṭikĕ. *A small bell.*

ಘಣ್ಟೆ ghaṇṭĕ. ಘಣ್ಟಾ. = ಗಣ್ಟೆ. *A bell;* a gong. See Bp. 53, 36. 37; 56, 5.

ಘಣ್ಮೆನೆ ghaṇmĕnĕ. See ಘಮ್ಮೆನೆ.

ಘನ ghana. = ಗನ. *An iron club, a mace* (ಮುದ್ಗರ, ಆಯುಧ ಭೇದ Nn. 15; ಮುದ್ಗರ Mr. 510). 2, any compact mass or substance. 3, *the body* (ಅಂಗ, ದೇಹ 15). 4, metal (ಲೋಹ 15; 510); iron; *a cymbal, a bell, a gong,* etc. 5, *a cloud* (ಜೀಮೂತ, ಮೇಘ 15; ವಾರಿಧರ 510). 6, a mass, an assemblage (ಸಮೂಹ 15). 7, the bulbous root of the plant Cyperus hexastychus communis (ಭದ್ರಾತಕ, ಗೇಙು 15; ಗೇಙು 510). 8, strength (ಬಲ, ಶಕ್ತಿ 15). 9, *compact, solid, material, hard, firm,* (firmness); *dense; full, densely packed; plump; thick; inspissated* (ಸಾನ್ದ್ರ Mr. 510); hard and old (ಜರಠ, ಹಳಿದು 15); uninterrupted; taken in the mass, complete; *very, much* (ವೆಗ್ಗಳ Śmd. 237. 342 Cm.); exceeding the common measure; large; great; greatness (ಮಿಕ್ಕ ಪವಣ್ Mr. 510; ಘನಗುರು Śm. 1; ಘನದ ಅನನ್ತಂ etc. Mr. 254); *deep, as sound;* auspicious, fortunate; accomplishable (ಸಾಧ್ಯ, ಸಾಧ್ಯವಾದುದು Nn. 15; ಸಾಧ್ಯ Mr.; 510). 10, water (ಜಲ, ಉದಕ 15). 11, *a mode of dancing, neither quick nor slow.* 12, stupor, ignorance, etc. (ಮೋಹ 15). 13, skin, rind, bark. 14, a cube. 15, striking, slaying; war (ಸಂಗ್ರಾಮ, ಕಾಳೆಗ 15, o. r. ರಣಾಂಗಣ). See Sp. s. ಯೋಗಿ, Prv. s. ವನವಾಸ.

ಘನಜ್ವಲಿತ ghana-jvalita. A great flame or blaze (ದಳ್ಳುರಿ, ಪೇರುರಿ Śm. 11).

ಘನತರ ghana-tara. Uncommonly hard, thick, large, great, etc. (ದೊಡ್ಡಿತ್ತು ಆದ Śmd. 257 Cm.). See Bp. 26, 16; 28, 7. 61; 44, 19; 47, 51; 50, 10.

ಘನತೆ ghanatĕ. Compactness, firmness; thickness, coarseness, solidity. 2, greatness, excellence (Bp. 2, 31; 10, 52; 19, 29; 46, 45; J. 2, 53; B. 4, 80. 126. 189. 195).

ಘನತ್ವ ghanatva. = ಘನತೆ. (Bp. 26, 64).

ಘನದೀಪ್ತಿ ghana-dîpti. The light of clouds: lightning (ಸೌದಾಮಿನಿ, etc., ಮಿಂಚು Mr. 43).

ಘನಪಥ ghana-patha. The clouds' path: the sky (Bp. 58, 56).

ಘನಪುಷ್ಪ ghana-pushpa. The cloud-blossom: water (Tĕ., R.).

ಘನಮಾಲಿಕೆ ghana-mâlikĕ. A row of clouds (Čpr. 4, 49).

ಘನರವ ghana-rava. The roaring of clouds: thunder (ಮೊಳಗು Mr. 43).

ಘನರಸ ghana-rasa. Cloud-juice: *water.* 2, a thick juice; a decoction. 3, camphor.

ಘನವರ್ಧನೀಯತ್ವ ghana-vardhanîyatva. Augmentability, extensibility (B. 4, 97).

ಘನವಾರಿ ghana-vâri. Cloud-water: rain (ಮಳೆ Mr. 43).

ಘನವಿಸ್ನೇಹ ghana-visnêha. Want of solid or great affection (ಅನುನಯ, ಬಹಳಸ್ನೇಹವಿಲ್ಲದುದು Nn. 167).

ಘನವೀರ ghana-vîra. A powerful or great warrior (ತುಱುಗಾಳು, ಬಣ್ಟ Kk. 43; Śm. 42).

ಘನಶ್ಯಾಮ ghana-śyâma. Deep black: Vishṇu (J. 11, 36); Râma.

ಘನಸಮಯ ghana-samaya. The rainy season (Čpr. 4, 37. 42).

Digitized by Google

ಘನಸಾರ ghana-sâra. *Camphor.* 2, water. 3, ಪ್ರಾಲೇಯ (Mr. 336).

ಘನಾಘನ ghanâghana. Fond of slaying; *mischievous.* 2, compact; even, uniform; common (ಸಾಮಾನ್ಯ Nn. 15); virtue (ಪುಣ್ಯ 15). 3, a mass, a number (ವ್ರಾತ, ಸಮೂಹ 15). 4, much (ಬಹು, ಬಹಳ 15). 5, *a rainy cloud* (ಮೇಘ 15; ಕಱಿದ ಮುಗಿಲ್ Mr. 483). 6, *a vicious elephant, or one in rut* (ಗಜ, ಆನೆ 15). 7, Indra's elephant (ಸುರೇಭ, ಐರಾವತ 15). 8, *Indra* (ಸುತ್ರಾಮ, ಇನ್ದ್ರ 15). 9, rain (ವೃಷ್ಟಿ, ಮೞೆ 15).

ಘನೀಭೂತ ghanî-bhûta. Become thick, thickened, congealed, compact, etc. (My.).

ಘನೋಪಲ ghana-upala. *Hail* (ಕರಕ, ವಾರಿಕಲ್, ಆರಿಕಲ್, ಆನಿಕಲ್, ಆಲಿಕಲ್ Nn. 50).

ಘರಟ್ಟ gharaṭṭa. A grindstone. See J. 25, 51; ದುರಿತ-.

ಘರಿ ghari. An imitative sound. — ಘರಿ ಘರಿ. rep. A sound produced by burning, crackling (Grj. 8, 49). — ಘರಿ ಘರಿನೆ. With the sound produced by grinding the teeth (Râm. 4, 8, 17); with that produced by sawing (J. 26, 63). — ಘರಿ ಘರಿಲನೆ. rep. With the sound produced by cutting or sawing (Rsv. 14, 29); with that produced by burning, with crackling (5, 37). — ಘರಿ ಘರಿಲು ಘರಿಲಿಸಲು. -ಎನಲು. With the sound produced by cutting or sawing (Bh. 8, 27, 19).

ಘರಿಲ್ gharil. = ಘುಲಿಲು. An imitative sound. — ಘರಿಲ್ಗರೆ. -ಕರೆ. To emit the sound ಘರಿಲ್, as a wrist-ornament furnished with bells. See Šmd. s. ಬಕ್ಕಳ.

ಘರಿಲನೆ gharilanĕ. With the sound of cutting or sawing (V. 14, 40).

ಘರ್ಘರ gharghara. (= ಗಗ್ಗರ). An indistinct murmur, a low murmuring or gurgling sound, the crackling of fire, rattling of a carriage, creaking, etc.; laughter, mirth; an owl; etc., etc. 2, = ಘರ್ಘರಿಕೆ No. 2 (Čpr. 5, after 69).

ಘರ್ಘರಿ gharghari. (= ಗಗ್ಗರಿ), ಗಗ್ಗರಿ No. 2. A bell hanging on the neck of a horse; a bell used as an ornament; a girdle of small bells or tinkling instruments worn by women.

ಘರ್ಘರಿಕೆ ghargharikĕ. Bells used as an ornament; an ornament of small bells. 2, a kind of musical instrument (Čpr. 4, 28).

ಘರ್ಮ gharma. = ಗಮ್ಮ, ಗಮ್ಮು, ಗರಮ. Heat (ಉಷ್ಣ, ಸೆಖೆ Nn. 22; ಉಷ್ಣ, ಮಹಾಜ್ವರ Mr. 387); sunshine (ನಿದಾಘ, ಕಡು ಬಿಸಿಲು Mr. 34); the hot season. 2, sweat, perspiration (ಬೆಮರ್ 22). 3, coldness (ಶೀತ, ಶೈತ್ಯ 22).

ಘರ್ಮಕಣ gharma-kaṇa. A drop of sweat (Šsv. 1, 53).

ಘರ್ಮಜಲ gharma-jala. Perspiration (Bp. 22, 60; Šsv. 4, 112).

ಘರ್ಮಪಾನೀಯ gharma-pânîya. = ಘರ್ಮಜಲ. (Bp. 26, 43).

ಘರ್ಮಾಮ್ಬು gharma-ambu. = ಘರ್ಮಜಲ. (Šsv. 4, 39).

ಘರ್ಮೋತ್ತರ gharma-uttara. Excessive heat (J. 2, 16).

ಘರ್ಷಣ gharshaṇa. = ಗಸಣ, ಘಸಣೆ. Rubbing; grinding; crushing, pounding; brushing, polishing, furbishing. See ಒರಸು, ಮಸೆ.

ಘರ್ಷಣೆ gharshaṇĕ. = ಘರ್ಷಣ. (My.).

ಘಲಿಲು ghalilu. = ಘರಿಲ್, ಘುಳಿಲು. An imitative sound. — ಘಲಿಲು ಘಲಿಲು. rep. One of the sounds emitted by a drum (Bp. 16, 17) or by an anklet (24, 44).

ಘಸ ghasa. Eating, etc. See ಸಿ-, ವಿ-.

ಘಸ್ಮರ ghasmara. *Voracious, gluttonous.*

ಘಸ್ರ ghasra. *A day.*

ಘಳ ghaḷa. (= ಗಲ 1, ಘುಳ). An imitative sound. — ಘಳ ಘಳ. rep. A sound used to imitate that produced by a heavy object falling to the ground (Bp. 9, 15), or by bells when rung (S. Mhr.). (T. ಕಳಗಳ, a great noise; tingling; murmuring, as water; prattling). — ಘಳ ಘಳನೆ. With a clanking or clinking sound (Bp. 16, 17; see Mhr. s. ಕಳ 2); with a gurgling sound (42, 30; Tĕ. ಗಳಗಳ, gurgling).

ಘಳಿಗೆ ghaḷigĕ. (only in Šmd. Mdb. MS. 23). (= ಗಳಿಗೆ 1?).

ಘಳಿಲು ghaḷilu. = ಘಲಿಲು, etc. A sound imitating clinking or clanking (Bh. 1, 14, 8).

ಘಟಿಯ ghaliya. The act of putting in order, arrangement, regulation; the act of making ready, preparation (ಸಮಕಟ್ಟು Šmd. I; see ಗಡಿ 2; *cf.* ಗಳೇವು).

ಘಟಿಲ್ ghalil. Quickly (ವೇಗ Čt. II, 37). — ಘಡಿಲನೆ. Quickly (ವೇಗ, ಶೀಘ್ರ Šs.; Šmd. 28, o. r. ಘಡಿಲೆನೆ; Čpr. 4, 87; Abh. P. 3, after 103; Grj. 4, 129; Rsv. 1, after 135; 6, after 11 and after 24; 14, after 14; J. 2, 46). — ಘಡಿಲೆನೆ. -ಎನೆ. = ಘಡಿಲನೆ. (ವೇಗ Bhn. 32; Šmd. I and p. 22).

ಘಾಟ ghâṭa. (= ಘಟ). Joining, touching. See ಅ-, ಉ-. 2, the nape or back of the neck (ಘಾಟೆ Mr. 327).

ಘಾಟಕ ghâṭaka. (= ಘಟಕ). Endeavouring; working; contriving. See ಉದ್-.

ಘಾಟನ ghâṭana. = ಘಾಟಕ. See ಉದ್-.

ಘಾಟೆ ghâṭĕ. *The nape or back of the neck.*

ಘಾಡಾ ghâḍâ. Thick or coarse, as cloth (Si. 223; Br. ಗಾಢ; Mhr., H. ಗಾಢಾ).

ಘಾಣ ghâṇa. = ಘಣ. See ಪ್ರ-.

ಘಾತ ghâta. 1. = ಗಾತ 2. *Striking; wounding, killing;* hurting, ruining; destruction, ruin (My.; B. 4, 62); a blow; a bruise. See ನಖ-, ಪರಿ-, ಪ್ರ-, ಮುಸಲ-, ಸಂ-, and ಮಿಡಿ.

ಘಾತ ghâta. 2. = ಗಾತ 1, q. v. Depth (J. 3, 19).

ಘಾತಕ ghâtaka. *Slaying, killing; destroying;* felonious, a murderer; a destroyer.

ಘಾತಕಿ ghâtaki. A female destroyer or felon. See ವಿಶ್ವಾಸ-; J. 9, 18.

ಘಾತನ ghâtana. *Striking; slaying, killing.* See ನಖ-, ಪರಿ-, ಪ್ರತಿ-, ಲಘುಚಂಚು-, ವಸ್ತ್ರಸ್ವಲ್ಪ-, and ಇಱಿ, ಕುತ್ತು, ಕುಸುಕು.

ಘಾತನಸ್ಥಾನ ghâtana-sthâna. *A place of slaughter, a slaughter-house* (ಕೊಲುವೆಡೆ Mr. 379).

ಘಾತಳಿಕೆ ghâtaḷikĕ. = ಘಾತಾಳಿಕೆ. (Râm. 6, 52, 10).

ಘಾತಾಳಿ ghâtâḷi. A mischievous woman (Râm. 6, 53, 52; My.).

ಘಾತಾಳಿಕೆ ghâta-âḷikĕ. Murderous or mischievous play, evil purpose (J. 29, 35).

ಘಾತಿ ghâti. = ಗಾತಿ 2. Striking; killing; destroying;

Digitized by Google

slaughter; catching or killing birds, fowling; a bird-net. 2, a killer, a murderer. See ಅಭಿ-; Abh. P. 2, 56; J. 5, 28.

ಘಾತಿಸು ghâtisu. To strike; to slay, to kill; to destroy (Abh. P. 2, 56; Bh. 8, 26, 12; J. 7, 33; 12, 14. 24. 27. 38; 13, 6; 14, 5; 25, 28. 29. 39).

ಘಾತುಕ ghâtuka. *Killing, destructive, mischievous, hurtful, vicious.*

ಘಾತ್ಕರಿಸು ghâtkarisu. Misprint for ಘೂತ್ಕರಿಸು (Rśv. 5, 73).

ಘಾತ್ಯಘ ghâti-agha. The sin of murder (Ċpr. 3, 80).

ಘಾರ ghâra. Sprinkling, besprinkling. See ಅಭಿ-, ಪ್ರ-.

ಘಾರಾಘಾರಿ ghârâghâri. A sound produced by severe whipping (? Râm. 4, 3, 5).

ಘಾರಿಗೆ ghârigĕ. (Śmd. 23, o. r. of ಘಾಟಿಗೆ). = ಗಾರಿಗೆ?

ಘಾಸ ghâsa. *Food; meadow or pasture grass.* See ತಪಸ.

ಘಾಸರ ghâsara. (Śmd. 23).

ಘಾಸಿ ghâsi. (Śmd. 23, o. r. ಘಾಸೆ). = ಗಾಸಿ, q. v. Harass, distress; fatigue; pain; hurt, destruction. See Bp. 36, 15; 52, 37; 55, 30; J. 12, 37; 14, 21; 24, 5; Abhâ. 2, 41; ಗಲ್ಲಣೆ. — ಘಾಸಿ ಮಾಡು. To harass, to do harm, to destroy (ತುಡು Śmd. I; J. 12, 34; 26, 34).

ಘಾಸಿ ghâsi. The all-devouring: fire (Sk.).

ಘಾಟಿಗೆ ghâḷigĕ. (Śmd. 23, o. r. ಘಾರಿಗೆ).

ಘಿಟಿಕಾಸಿ ghiṭi-kâsi. — ಘಟಿಕಾಸಿಗಳ ಜಕ್ಕಣ್ಣ. N. (Bp. 56, 41).

ಘುಕ್ ghuk. One of the sounds made by a monkey (S. Mhr.).

ಘುಟ ghuṭa. = ಘುಟಿಕೆ. (Sk.; R.).

ಘುಟಿ ghuṭi. = ಘುಟ. (Sk.; R.).

ಘುಟಿಕೆ ghuṭikĕ. = ಘಟಿಕೆ, (ಗುಣ್ಟಿಗೆ), ಗುಳಿಗೆ 2, (ಗರಗೆ, etc.). *The ankle.*

ಘುಡಕ್ ghuḍak. One of the sounds made by a tiger (S. Mhr.).

ಘುಣ ghuṇa. *A timber-worm,* a book-worm. See ಗೊಣ್ಣೆ 1.

ಘುಣಾಕ್ಷರಪ್ರಾಯ ghuṇa-akshara-prâya. Similarity to an incision in wood or in the leaf of a book caused by an insect or book-worm and resembling somewhat the form of a letter (Ċpr. 1, 48).

ಘುಣ್ಟ ghuṇṭa. *The ankle.*

ಘುಣ್ಟಕ ghuṇṭaka. *The ankle.*

ಘುಣ್ಟಿಕೆ ghuṇṭikĕ. = ಗುಣ್ಟಿಗೆ (Śmd. 338). The ankle.

ಘುಮ್ಮನೆ ghummanĕ. = ಗುಮ್ಮನೆ 1. Quickly (ಶೀಘ್ರತ Ċt. I, 22, o. r. ಗಮ್ಮನೆ; T. ಕೊಪ್ಪನ, Tĕ. ಗೊಬ್ಬುನ).

ಘುರಣ ghuraṇa. = ಘೂರ್ಣ 2. Sound (see ಗೂರ್ಣಿಸು 1).

ಘುರು ghuru. An imitative sound. — ಘುರು ಘುರು. rep. The sound produced by horses biting their bridle-bits (Ċ. Bp. 47, 35).

ಘುಷ್ಟ ghushṭa. Sounded; proclaimed. See ಉಚ್ಚೈರ್-.

ಘುಸೃಣ ghusṛiṇa. *Saffron.*

ಘುಳಿಂ ghuḷim. An imitative sound. — ಘುಳು ಮೆನೆ (Śmd. I).

ಘೂಕ ghûka. = ಗೂಗೆ. *An owl.*

ಘೂರ್ಣ ghûrṇa. 1. Shaking, moving to and fro; trembling; revolving, turning round, whirling, rolling.

ಘೂರ್ಣ ghûrṇa. 2. = ಘುರಣ. (Bp. 61, 33; not in Sk.; see ಗೂರ್ಣಿಸು 1).

ಘೂರ್ಣನ ghûrṇana. = ಘೂರ್ಣ 1. See ದರ್ಪ-.

ಘೂರ್ಣಿತ ghûrṇita. *Moving to and fro, rolling, turning, tossing.*

ಘೂರ್ಣಿಸು ghûrṇisu. = ಗೂರ್ಣಿಸು 2. To gape; to open (v. i.), to expand, etc.; to appear; to rise (ವಿಜೃಮ್ಭಣ Śmd. Dh.).

ಘೃಣಿ ghṛiṇi. = ಘೃಣೆ. Heat. etc. 2, *a ray of light;* splendour (ಕಿರಣ, ತೇಜಸ್ಸು Nn. 104); *flame.* 3, compassion (ಕರುಣ 104). 4, displeasing, disagreeable; dislike, disgust (ಜುಗುಪ್ಸೆ, ಹೇಸಿಕೆ 104).

ಘೃಣೆ ghṛiṇĕ. Heat; ardour; a warm feeling towards others: *compassion, tenderness.* 2, blame, censure; *disgust, aversion, contempt.*

ಘೃತ ghṛita. Sprinkled. 2, *clarified butter,* ghee (ಆಜ್ಯ, ತುಪ್ಪ Nn. 24). 3, *water* (ಜಲ, ಉದಕ 24). 4, milk; *nectar* (ಪಯ, ಅಮೃತ 24, o. r. ಹಾಲ್). See ನೆಯ್. — ಘೃತಾಹುತಿವಡೆ. -ಆಹುತಿ ಪಡೆ. To obtain an oblation of ghee (Śmd. 273).

ಘೃತಾಚಿ ghṛitâċi. *N. of an Apsaras.*

ಘೃಷ್ಟಿ ghṛishṭi. = ಗೃಷ್ಟಿ. Grinding, pounding. 2, *a hog.* 3, *a specious of bulbous plant, Dioscorea* (see Si. 159).

ಘೇರು ghêru. A circumference (ಪರಿಧಿ Ċb.; see Mhr. s. ಗೇರಾಯಿಸು).

ಘೋಟ ghôṭa. = ಘೋಟಿ. A horse.

ಘೋಟಕ ghôṭaka. *A horse* (ಕುದುರೆ Nn. 144).

ಘೋಟಾರೂಢ ghôṭa-ârûḍha. = ಘೋಟಾಯಿಲ. Who has mounted a house, a horseman.

ಘೋಟಿಕೆ ghôṭikĕ. = ಗೊಟ್ಟಿಗೆ, ಘೋಟಾಗೆ. A mare.

ಘೋಣ ghôṇa. = ಘೋಣೆ. (Mr. 318).

ಘೋಣಿ ghôṇi. *A hog.*

ಘೋಣೆ ghôṇĕ. = ಗೋಣ, ಘೋಣ. *The nose; the nose or nostrils of a horse.*

ಘೋಣ್ಟೆ ghôṇṭĕ. *The jujube, Zizyphus jujuba.* 2, the betel-nut tree. See ಹಲುವಣಿಕೆ.

ಘೋರ ghôra. = ಗೋರ 2. *Terrific, frightful, terrible, awful, violent, vehement;* Śiva. See Bp. 30, 4; 58, 57; Prv. s. ಘಾರ.

ಘೋರಜನ್ಮ ghôra-janma. Birth, which is a terrible thing (ಘಾವ Nn. 100).

ಘೋರತರ ghôra-tara. More or uncommonly terrible, etc. (Bp. 24, 41; 46, 32).

ಘೋರಮೂರ್ತಿ ghôra-mûrti. The terrific form: Bhairava (Mr. 15).

ಘೋರಾಮ್ಲಿ ghôra-amli. N. of a plant (ಹುಳುಹುಡಿ Mr. 147 in two MSS.; o. rs. ಹುಳಿಗುಡಿ, ಹುಳಿಗುಡ್ಡಿ, ಘೋರಾಂಗ್ರಿ, ಘೋರಾಮ್ರಿ).

ಘೋಲ ghôla. Mixing, stirring together. 2, buttermilk. (R.).

ಘೋಷ ghôsha. (= ಘೋಸ). *Sound, noise; cries, roar; proclamation.* 2, *a station of herdsmen.* 3, *a creeping plant bearing white or yellow flowers, Luffa foetida* Cav. *or a similar plant* (ಕೋಶಾತಕಿ).

Digitized by Google

ಘೋಷಕ ghôshaka. A crier, a proclaimer. 2, *the Luffa foetida* Cav. *or a similar plant*. See ಅವಡೆಜೆಟ್ಟು, ಹೇದು ಬೀರ.

ಘೋಷಣ ghôshaṇa. Sounding; crying; proclaiming aloud. See ಸಾಱು. 2, N. of a musical instrument (see s. ಪಂಚ ಮಹಾವಾದ್ಯ).

ಘೋಷಣೆ ghôshaṇĕ. = ಗೋಸಣೆ, ಗೋಸನೆ. *Speaking loud, making a great noise; crying; proclaiming aloud.*

ಘೋಷಮತ ghôsha-mata. Known, noted or distinguished by a great noise or loud sounds (Čpr. 1, after 84).

ಘೋಷವತಿ ghôsha-vati. *A lute.*

ಘೋಷವರ್ಣ ghôsha-varṇa. A sonant letter. (My.).

ಘೋಷಾಕ್ಷರ ghôsha-akshara. = ಘೋಷವರ್ಣ. (My.).

ಘೋಷಿ ghôshi. Sounding, noisy; proclaiming;—sonant (in grammar). (R.).

ಘೋಷಿತ ghôshita. Sounded; sound, noise. (Abh. P. 13, 67).

ಘೋಷಿಸು ghôshisu. To make a great noise, to cry out (My.); to proclaim, to declare (Abh. P. 14, after 83).

ಘೋಷ್ಯತ್ ghôshyat. (Šmd. 100). Sounding, making a great noise, roaring.

ಘೋಷ್ಯದರ್ಣವ ghôshyat-arṇava. (Šmd. 100). The roaring ocean.

ಘೋಸ ghôsa. (Šmd. 23 Mdb. MS.). (= ಘೋಷ).

ಘೋಳ ghôḷa. Tbh. of ಘೋಟ.

ಘೋಳಯಿಲ ghôḷayila. = ಘೋಳಾಯಿಲ. (Abh. P. 13, 62).

ಘೋಳಾಯಿಲ ghôḷa-âyila. (Šmd. 252). Tbh. of ಘೋಟಾರೂಢ (30; MSS. also ಗೋ-). ಘೋಳಾಯಿಲರ್ಕಳ್ (124, o. r. ಘೋಳಾಯ್ತರ್ಕಳ್).

ಘೋಳಾಯ್ತ ghôḷa-âyta. A horseman. ಘೋಳಾಯ್ತರ್ಕಳ್ (Šmd. 79, o. r. ಘೋಳಾಯ್ಲರ್ಕಳ್).

ಘೋಳಾಯ್ಲ ghôḷa-âyla. = ಘೋಳಾಯಿಲ. (ರಾವುತ Čt. II, 39; Kk. 36; Šm. 45). See Abh. P. 13, 57. 64; Rŝv. 6, after 11.

ಘೋಳಿಗೆ ghôḷigĕ. (Šmd. 23). = ಗೊಟ್ಟಿಗೆ. Tbh. of ಘೋಟಿಕೆ (30). A mare (ವಾಮಿ, ಅಶ್ವ, ವಡವೆ Nr.; ಅರ್ವತಿ, etc. Hlâ.; ವಾಜಿನಿ, etc. Mr. 273; Tĕ. ಗೋಡಿಗೆ).

ಘ್ನ ghna. Striking, killing, destroying. See ಕೃಮಿ-, ಕೃತ-, etc.

ಘ್ನತೆ ghnatĕ. Killing, etc. See ಕೃತ-.

ಘ್ನ್ಯ ghnya. Fit to be killed; fem. ಘ್ನೀ. See ಅ-.

ಘ್ರಾಣ ghrâṇa. *Smelled;* smelling; *smell, odour; the nose.*

ಘ್ರಾಣತರ್ಪಣ ghrâṇa-tarpaṇa. Pleasant to the nose; *a fragrant substance, a perfume.*

ಘ್ರಾಣಾಂಕುಶ ghrâṇa-aṅkuśa. A nose-ring (ಮೂಕುತಿ Mr. 337).

ಘ್ರಾಣಿ ghrâṇi. A kind of bird (ಮೂಗಿ Mr. 175).

ಘ್ರಾಣಿಸು ghrâṇisu. To smell. See ಅ-.

ಘ್ರಾಣೀಯ ghrâṇîya. To be smelled or smelled at (adj., Čpr. 1, 107).

ಘ್ರಾಣೇನ್ದ್ರಿಯ ghrâṇa-indriya. The organ or sense of smell. (Čpr. 1, after 122; B. 5, 239).

ಘ್ರಾತ ghrâta. *Smelled.*

ಙ

Ṅ

ಙ್. ಂ. ṅ. The twenty-fifth letter of the Alphabet (Šmd. 12. 21. 23. 24). See the remark added to ಂ, ṁ 1. Regarding its use see Šmd. 126. 127;—124. 126. 182;—126;—138. 148. 149. 159. 89;—133. 159. 61. 63;—200;—203;—205. 206. 216;—210. 216;—236. 238;—401.

ಙ ṅa. The letter ಙ್ when pronounced with the short a, as is generally done at school. 2, the number five (Mr. 349).

ಙಕಾರ ṅa-kâra. The letter ಙ (Šmd. 11).

Digitized by Google

ಚ್

Č

ಚ್ č. The twenty-sixth letter of the Alphabet (Šmd. 12. 21). About its relation to ಸ್ see 83. 215. 223. 282. 284.

ಚ ča. The letter ಚ್ when pronounced with the short a, as is generally done at school. **2,** the number six (Mr. 349).

ಚ ča. *And, also, moreover, etc.*

ಚಕ čaka. (= ಚಕ್ಕನೆ). — ಚಕ ಚಕ. rep. Quickly, used of the quick rising of the dough when being baked into bread (S. Mhr.).

ಚಕಚಕ čakačaka. (= ಝುಗಝುಗ). Glitteringly, brightly (Mhr.; C.; Tĕ.).

ಚಕಚಕಾಯಮಾನ čakačakâyamâna. Glittering, radiance, brightness. See ಮಿಂಚು.

ಚಕಚಕಿತ čakačakita. Glittering, shining (Čpr. 4, after 75).

ಚಕಡಾ čakada. = ಚಕ್ಕಡಿ. Tbh. of ಶಕಟ. A cart; a travelling cart (My.; Mhr. ಛಕಡಾ; Tĕ. ಚೆಕಡಾ, T. ಚಗಡ, ಚಗಡು; M. ಚಗಡು, ಚಾಡು).

ಚಕಮುಕಿ čakamuki. = ಚಕಮುಕಿ, ಚಕ್ಕಮುಕಿ, ಚಕ್ಕಮುಕ್ಕಿ q. v., ಚಕ್ಕುಮುಕ್ಕಿ. A flint and steel for striking fire; the steel alone (My.; Mhr., H. ಚಕಮಕ; Tĕ. ಚೆಕಮುಕ, ಚೆಕಮುಕಿ, ಚೆಕಿ-, ಚೆಕು-). — ಚಕಮುಕಿಕಲ್ಲು. A flint (My.).

ಚಕರ čakara. Thh. of ಚಕ್ರ. (My.).

ಚಕಳಗುಳಿ čakaḷaguḷi. = ಚಕ್ಕಲಗುಳಿ, etc. (My.).

ಚಕಾರ ča-kâra. The letter ಚ (Šmd. 11).

ಚಕಾರಶಬ್ದ čakâra-šabda. A word or syllable (Mhr., S. Mhr.). ಅವರು ಒನ್ದು ಚಕಾರಶಬ್ದ ಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲ (B. 4, 57).

ಚಕಿತ čakita. Shaking, trembling; *afraid, timid, frightened.* (Bp. 4, 34).

ಚಕಿಮುಕಿ čakimuki. = ಚಕಮುಕಿ. (S. Mhr.).

ಚಕಿಲ čakila. Shining (?). See ಎ-.

ಚಕೋತ čakôta. 1. = ಚಕೋತು, etc. (My.). ಚಕೋತನ ಸೊಪ್ಪು (My.).

ಚಕೋತ čakôta. 2. = ಚಕೋರ 2, etc. (My.).

ಚಕೋತು čakôtu. = ಚಕೋತ 1, ಚಕ್ಕೋತ 1, ಚಕ್ಕೋತು, q. v. (S. Mhr.).

ಚಕೋರ čakôra. 1. *The bartavelle or Greek partridge, Perdix rufa or Tetrao rufus,* fabled to subsist upon moonbeams (ತಣ್ಣದಿವರ್ಹಕ್ಕಿ, ಬೆಳ್ದಿಂಗಳ ಹಕ್ಕಿ Šm. 28; ಬೆಳದಿಂಗಳ ಹಕ್ಕಿ Si. 178). See ಹೊಡಿಸು.

ಚಕೋರ čakôra. 2. = ಚಕೋತ 2, ಚಕ್ಕೋತ 2. The pumplemose or shaddock, Citrus decumana L. (St. & Pl.; Mhr., H. ಚಕೋತರಾ, ಚಕೋತ್ರಾ, -ತ್ರ; Tu. ಚಕ್ಕುಲ್ಲಿ).

ಚಕೋರಕ čakôraka. = ಚಕೋರ 1. *The Greek partridge.*

ಚಕೋರಿ čakôri. A female Greek partridge (Grj. 3, 32).

ಚಕೋರಿಕೆ čakôrikĕ. = ಚಕೋರಿ. (Čpr. 8, after 44).

ಚಕ್ಕ čakka. 1. = ಜಕ್ಕ 1. Tbh. of ಚಕ್ರ. — ಚಕ್ಕವಕ್ಕ. -ವಕ್ಕ. = ಚಕ್ಕವಕ್ಕ. Tbh. of ಚಕ್ರವಕ್ಷ (Šmd. 345). 2, the bird Cuculus menaloleucus (ಸಾರಂಗ, ಚಾತಕ Si. 410, sic!). — ಚಕ್ಕವತ್ತ. Tbh. of ಚಕ್ರವರ್ತ, (ಚಕ್ರವರ್ತಿ). = ಚಕ್ಕೋತು. The pot-herb Chenopodium album (ವಾಸ್ತುಕ Nr., Hlâ., Mr. 95; Nn. 145, o. r. ಚಕ್ರವರ್ತ; Si. 162 and Tĕ. ಚಕ್ರವರ್ತಿ).

ಚಕ್ಕ čakka. 2. (= ಚಕ್ಕ, ಚಟ್). (Mhr. ಚಕ್ಕ, bright-shining, trim, fine; ಚಾಕ, neat, tidy, trim). — ಚಕ್ಕಚೌಕ. = ಚಚ್ಚೌಕ. Square, four-square (C.; ಚಚ್ಚೌಕ G.). — ಚಕ್ಕದ ಆಟ. A play in squares on the ground (S. Mhr.).

ಚಕ್ಕಡಾ čakkaḍâ. = ಚಕ್ಕಡಿ, etc. (My.).

ಚಕ್ಕಡಿ čakkaḍi. = ಚಕಡಾ, ಚಕ್ಕಡಾ. (S. Mhr.).

ಚಕ್ಕನೆ čakkanĕ. = (ಕಟ್ಟನೆ, ಗಕ್ಕನೆ, ಚಂಗನೆ), ಚಿಕ್ಕನೆ, ಜಗ್ಗನೆ, (ಪಕ್ಕನೆ). Quickly, fast, suddenly (ವೇಗ Čt. II, 36; Grj. 1, 106; T. ಚಕ್ಕೆನ; M. ಚಕ್ಕೆನ್ನು, ಚಕ್ಕನೆ). — ಚಕ್ಕನಹ ಕಾಲಂ. Directly, immediately (ತತ್ಕಾಲಂ Mr. 72, o. r. ಚ-).

ಚಕ್ಕನ್ದ čakkanda. Sportful, idle talk (My.); happiness, pleasure, contentedness (S. Mhr.; Tu.: plausibleness; T.: sport, scoff, mockery, derision, taunt, *cf.* ಚಕ್ಕುಳಿಸು). ಚಕ್ಕನ್ದದವಗೆ ತಕ್ಕ ಫಲ ಸಿಕ್ಕುವದು (Prv.).

ಚಕ್ಕಮುಕಿ čakkamuki. = ಚಕ್ಕಮುಕ್ಕಿ, etc. (My.).

ಚಕ್ಕಮುಕ್ಕಿ čakkamukki. = ಚಕಮುಕಿ, etc. (My.; M. ಚಕ್ಕಮುಕ್ಕು; Turkish ಚಕ್ಮಕ್; T. ಚಕ್ಕಿಮುಕ್ಕಿ). — ಚಕ್ಕಮುಕ್ಕಿಹತ್ತಿ. Silk-cotton tinder (My.). — ಚಕ್ಕಮುಕ್ಕಿಹತ್ತೀ ಗಿಡ. The silk-cotton tree, Bombax heptaphyllum (ಪಿಚ್ಚಿಲೆ, ಪೂರಣಿ, ಶಾಲ್ಮಲಿ, etc., ಬೂರುಗದ ಗಿಡ, etc. Si. 132).

ಚಕ್ಕರ čakkara. Tbh. of ಚಕ್ರ. (My.).

ಚಕ್ಕರಿಸು čakkarisu. = ಚಿಕ್ಕರಿಸು. (ಕುಟಿಯೊಡಮುವದು G.).

ಚಕ್ಕಲಗುಳಿ čakkalaguḷi. = ಚಕಳಗುಳಿ, ಚಕ್ಕಳಗುಳಿ. Tickling another (My.; Tĕ. ಚಕ್ಕಿಲಿಗಿನ್ತೆ, ಚಕ್ಕಿಲಿಗಿಲಿ; T. ಕಚಗಿಲಿ; T. ಚಿಮಿಣ್ಟು, ಕಿಮಿಟ್, to touch with the finger, pluck, pinch, tickle). *Cf.* ಅಕಳಚಕಳ, ಅಕ್ಕಳಿಕೆ, ಚಕ್ಕುಲಿಸು 1. — ಚಕ್ಕುಲಗುಳಿ ಮಾಡು. To tickle (My.).

ಚಕ್ಕಲಿ čakkali. = ಚಕ್ಕುಲಿ, ಚಕ್ಕುಳಿ, ಚಕ್ಲಿ. A ring of paste without sugar, but with a little salt, etc., fried in ghee or oil (C.; Tĕ. ಚಕ್ಕಿಲ; T. ಚಂಗುಲ್ಲಿ).

ಚಕ್ಕಳ čakkaḷa. = ಚಿಕ್ಕಳ. A small cot or oblong low couch of cane-work, a seat of cane or bamboo (ಆಸನ್ದಿ, ವೇತ್ರಾಸನ Mr. 208; ಕಟಾಹ, ಬಿದಿರ ಚಕ್ಕಳ Nn. 107; *cf.* ಚಟ್ಟು 1?). ಬೆತ್ತದ ಚಕ್ಕಳಂ (ವೇತ್ರಾಸನ, ಆಸನ್ದಿ Hlâ.). — ಚಕ್ಕಳ ಬಕ್ಕಳ. = ಚಕ್ಕಳ ಮುಕ್ಕಳ. (My.). — ಚಕ್ಕಳ ಮುಕ್ಕಳ. Sitting cross-legged (C.; T. ಚಪ್ಪಣ, ಚಮ್ಮಣ; M. ಚಮ್ಮಣ, ಚಮ್ಪುಟ). ಚಕ್ಕಳ ಮುಕ್ಕಳ ಹಾಕಿ ಕೊಣ್ಡು ಕೂಡ್ರು (C.).

ಚಕ್ಕಳ čakkaḷa. Skin, leather (My.; T., M. ಚಕ್ಕಲಿಯನ್, a shoemaker; Mhr. ಸಾಗಲ, goats' skin-leather).

ಚಕ್ಕಳಗುಳಿ čakkaḷaguḷi. = ಚಕ್ಕಲಗುಳಿ, etc. (My.).

ಚಕ್ಕಳೆ čakkaḷĕ. = ಸಗ್ಗಳೆ. (G.).

ಚಕ್ಕಳಿ čakkaḷi. That has become flat by

Digitized by Google

pressure (ಒತ್ತಿ ಚಪ್ಪಟೆ ಆದುದು Šmd. I; Mdb. has ಅದ ಅ ಡಕೆ for ಆದುದು).

ಚಕ್ಕು čakku. = ಚೆಕ್ಕು 1. A kind of checkered cotton cloth (My.).

ಚಕ್ಕುಬನ್ದಿ čakku-bandi. Defining of the boundaries of an estate (My.; Mhr. ಚಕಬನ್ದೀ).

ಚಕ್ಕುಮುಕ್ಕಿ čakkumukki. = ಚಕ್ಕಮುಕ್ಕಿ, etc. (My.).

ಚಕ್ಕುಲಿ čakkuli. = ಚಕ್ಕಲಿ, etc. Tbh. of ಶಷ್ಕುಲಿ (Šmd. 348; Nr.; V. 9, 78; 14, 80).

ಚಕ್ಕುಳಿ čakkuḷi. = ಚಕ್ಕುಲಿ, etc. (Bp. 14, 15).

ಚಕ್ಕೆ čakkĕ. = ಚೆಕ್ಕೆ, ಸಕ್ಕೆ, ಸೆಕ್ಕೆ. Tbh. of ಶಲ್ಕ. A chip of wood (ಶಲ್ಕ, ಸಕ್ಕೆ Šm. 24, o. rs. ಚೆಕ್ಕೆ, ಸೆಕ್ಕೆ; C.; Tĕ. ಚಕ್ಕ, ಚೆಕ್ಕ; T. ಚಕ್ಕೈ; *cf.* ಕಕ್ಕು 3?), or of stone (My.; Tĕ. ಚೆಕ್ಕು = K. ಕೆತ್ತು 4). ಪರಿಮಳದ ಚಕ್ಕೆಯ ಮರ (ಕೋಲಕ, etc. Si. 224). — ಚಕ್ಕೆಗಲ್ಲು. -ಕಲ್ಲು. A thin split of stone (My.).

ಚಕ್ಕೋತ čakkôta. 1. = ಚಕ್ಕೋತು, etc. (My.).

ಚಕ್ಕೋತ čakkôta. 2. = ಚಕೋರ 2, etc. (My.).

ಚಕ್ಕೋತು čakkôtu. = ಚಕೋತು, etc. Tbh. of ಚಕ್ರವರ್ತ or ಚಕ್ರವರ್ತಿ. An esculent vegetable, goose-foot (S. Mhr.; Mhr. ಚಾಕವತ, ಚಾಕೋತಾ; see ಚಕ್ಕವತ್ತ s. ಚಕ್ಕ 1). ಚಕ್ಕೋತಿನ ಪಲ್ಯ (S. Mhr.).

ಚಕ್ಯ čakya. = ಚಕ್ಕ 2. See ಚಾಕ-.

ಚಕ್ರ čakra. = ಚಕ್ಕ 1, ಚಕರ, ಚಕ್ಕರ, ಜಕ್ಕ 1. *A wheel* (ಗಾಲಿ Mr. 516; Nn. 49). 2, a potter's wheel (ತಿಗುರಿ 516; Čt. I, 64; ಕುಲಾಲಚಕ್ರ, ಕುಮ್ಬಾರನ ತಿಗುರಿ Nn. 49). 3, *a sharp circular missile weapon, a discus* (ಕ್ರೂರಾಸ್ತ್ರ 516; ಖಡ್ಗ, ಆಯುಧಭೇದ 49; ಪಾಡುಮ್ಬಳೆ Čt. I, 77; II, 75; ಬಟ್ಟಗೆಯ್ದು II, 77). 4, circle; a diagram (ವೃತ್ತ, ಬಟುಹ 49, o. r. ಬಟ್ಟಿತು). 5, a plaything for children (Mhr., S. Mhr.). 6, a circle or depression of the body for mystical, astrological, or chiromantic purposes; six of these are enumerated one above the other, viz. mûlâdhâra, svâdhishṭhâna, manipûra, anâhata, viśuddha, âjñâ. 7, *a circle, a multitude*. 8, *a host, an army* (ಸೇನೆ 516; ಬಲ, ಸೇನೆ 49). 9, *a realm; rule, sovereignty*. 10, a district, a circuit. 11, the horizon; the sky (ಆಗಸ, ಆಕಾಶ 49). 12, a form of military array (ಬಿಹ್ವ, ಬಿಹ್ವಭೇದ 49). 13, a kind of vicchitti-čitra (Kâvy. III, 2, B, 57. 60 seq.). 14, *the bend of a river*. 15, *the ruddy goose, Anas casarca* (ಕೋಕ 516; ರಥಾಂಗ, ಜಕ್ಕವಕ್ಕಿ 49). 16, an ancient coin (R.), a quarter rupee (Tu.); about $\frac{1}{28}$ rupee (M., Travancore). — ಚಕ್ರಂಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To seize a discus (Šmd. 200).

ಚಕ್ರಕಾರಕ čakra-kâraka. *A kind of perfume*.

ಚಕ್ರಧರ čakra-dhara. Vishṇu or Krishṇa (Mr. 18; Bp. 53, 63). 2, a ruler, a king (Čpr. 6, 108; 7, after 5).

ಚಕ್ರಧಾರೆ čakra-dhârĕ. *The periphery of a wheel*.

ಚಕ್ರಪಕ್ಷಿ čakra-pakshi. = ಜಕ್ಕವಕ್ಕಿ. The ruddy goose.

ಚಕ್ರಪಾಣಿ čakra-pâṇi. *Vishṇu or Krishṇa*.

ಚಕ್ರಬಾಲ čakra-bâla. = ಚಕ್ರವಾಡ, etc. A ring, circle; *the horizon*. 2, *a mass, a multitude*. 3, *a mythical range of mountains supposed to encircle the earth*.

ಚಕ್ರಭೃತ್ವ čakra-bhritva. The state of bearing or having a circle or of being circular; the state of bearing or having a discus (Čpr. 8, 2).

ಚಕ್ರಮರ್ದ čakra-marda. = ಚಕ್ರಮರ್ದಕ. (ತರುವಸ, ತಗಚೆ Mr. 129, one MS. ತಗಚೆ).

ಚಕ್ರಮರ್ದಕ čakra-mardaka. *The ringworm shrub, Cassia tora* Lin.

ಚಕ್ರಯಾನ čakra-yâna. *Any wheel-carriage*.

ಚಕ್ರಯುಗ čakra-yuga. The ruddy goose (ಜಕ್ಕವಕ್ಕಿ Nn. 128).

ಚಕ್ರಲೆ čakralĕ. *A fragrant grass, a kind of Cyperus*.

ಚಕ್ರವರ್ತ čakra-varta. = ಚಕ್ಕವತ್ತ, ಚಕ್ಕೋತು, (ಚಕ್ರವರ್ತಿ q. v.). (ವಾಸ್ತುಕ, ಚಕ್ರವರ್ತಿ Nn. 145, o. r. ಚಕ್ಕವತ್ತ).

ಚಕ್ರವರ್ತಿ čakra-varti. (= ಚಕ್ಕವತ್ತ, etc.). *A sovereign, an emperor* (ಅವನೀಶ, ಅರಸು Nn. 145; Mr. 516; see s. ಅದುವರ್); a venerable person (ಮಾನ್ಯನಪ್ಪವನು 145). 2, a potter (ಕುಲಾಲ, ಕುಮ್ಬಾರ 145; ಕುಮ್ಭಕಾರ 516). 3, Vishṇu (ನಾರಾಯಣ, ವಿಷ್ಣು 145; ಶೌರಿ 516). 4, the pot-herb Chenopodium album Lin., the goose-foot (ವಾಸ್ತುಕ, ಚಕ್ಕವತ್ತ 145; ವಾಸ್ತುಕ 516). — ಚಕ್ರವರ್ತಿಸೊಪ್ಪು. = ಚಕ್ರವರ್ತಿ No. 4. (ವಾಸ್ತುಕ Si. 162). 2, a kind of fragrant plant (ಜನಿ, ಚಕ್ರವರ್ತಿನಿ, etc., ಕೋರಿನ್ದೆ Si. 160).

ಚಕ್ರವರ್ತಿನಿ čakra-vartini. An empress (My.; B. 4, 3). 2, *a kind of fragrant plant*.

ಚಕ್ರವಾಕ čakra-vâka. = ಚಕ್ರ No. 15. *The ruddy goose or Brahmany duck*, considered to be a pattern of conjugal attachment (ಜಕ್ಕವಕ್ಕಿ, ಬಿಸುಳ್ವಕ್ಕಿ, ಪೊಣರ್ವಕ್ಕಿ, ಎಣೆವಕ್ಕಿ, ಅಮಳ್ವಕ್ಕಿ, ಜೋಡುವಕ್ಕಿ Šm. 28; Kk. 14; ಗೆಡೆವಕ್ಕಿ, etc. Šs.).

ಚಕ್ರವಾಡ čakra-vâḍa. = ಚಕ್ರವಾಲ, ಚಕ್ರವಾಲ.

ಚಕ್ರವಾಲ čakra-vâla. = ಚಕ್ರವಾಲ. *The sensible horizon*. 2, *a fabulous range of mountains*.

ಚಕ್ರವೃದ್ಧಿ čakra-vriddhi. Interest upon interest; wages for transporting goods in a carriage. (R.).

ಚಕ್ರವ್ಯೂಹ čakra-vyûha. Any circular array of troops. (J. 17, 53).

ಚಕ್ರಾಂಕಣ čakra-ankaṇa. A brand in the form of a discus (My.).

ಚಕ್ರಾಂಗ čakra-aṅga. *A gander*.

ಚಕ್ರಾಂಗಿ čakra-aṅgi. A goose. 2, *N. of a plant* (= ಕಟುರೋಹಿಣಿ).

ಚಕ್ರಾದಿ (čakra-âdi). The windings of a river (ನೀರ ಮುರುಹು Mr. 416).

ಚಕ್ರಾಯುಧ čakra-âyudha. The discus weapon. 2, whose weapon is the discus: Vishṇu. (Šmd. 255 Mdb.).

ಚಕ್ರಾಹ್ವಯ čakra-âhvaya. = ಚಕ್ರವಾಕ. (Šmd. 134).

ಚಕ್ರಿ čakri. *Having a wheel or wheels*. 2, holding a discus: Vishṇu (ಹರಿ, ವಿಷ್ಣು Nn. 80, o. r. ಕೃಷ್ಣ). 3, a king (ಭೂಪಾಲ, ಅರಸು 80; Čpr. 7, 2). 4, a potter (ಕುಲಾಲ, ಕುಮ್ಬಾರ 80). 5, *a snake* (ಫಣಿ, ಸರ್ಪ 80). 6, an ass (ಖರ, ಕತ್ತೆ 80).

ಚಕ್ರಿಪತಿ čakri-pati. A mule (ವಾಜತರ, ಹೇಸರಗತ್ತೆ Mr. 186).

ಚಕ್ರೀವತ್ čakrî-vat. *An ass*.

ಚಕ್ರೇಶ čakra-îśa. A king (Bp. 61, 86); Vishṇu.

ಚಕ್ರೇಶ್ವರ čakra-îśvara. A king. ಸಕ್ಕೆ ಇದ್ದರೆ ಚಕ್ರೇಶ್ವರನನ್ನಾದರೂ ಒಲಿಸ ಬಹುದು (Prv.).

ಚಕ್ಲಿ čakli. A cultivated tree, the Manilla tamarind, Pithecolobium dulce Benth. (Inga dulcis Willd.; St. & Pl.; Tu.).

ಚಕ್ಲಿ čakli. = ಚಕ್ಕಲಿ, etc. (My.).

Digitized by Google

ಚಕ್ಷಣ čakshaṇa. Appearing; seeing. See ವಿ-. 2, *a stimulant to drink.*

ಚಕ್ಷು čakshu. The eye (C.).

ಚಕ್ಷುಃಶ್ರವ čakshus-śrava. = ಚಕ್ಷುಃಶ್ರವಸ್. See ಚಕ್ಷುಃಶ್ರವಾಶ.

ಚಕ್ಷುಃಶ್ರವಸ್ čakshus-śravas. Using its eyes for ears: *a snake.*

ಚಕ್ಷುಃಶ್ರವಾಶ čakshuḥśrava-âśa. A snake-eater: a peacock (ನವಿಲ್ Mr. 168).

ಚಕ್ಷುರಿನ್ದ್ರಿಯ čakshus-indriya. The sense of seeing. (My.).

ಚಕ್ಷುಶ್ರೋತ್ರ čakshu-śrôtra. = ಚಕ್ಷುಃಶ್ರವಸ್. (My.).

ಚಕ್ಷುಷ್ಯ čakshushya. *Pleasing to the eyes, handsome; agreeable.*

ಚಕ್ಷುಷ್ಯೆ čakshushyĕ. *A blue stone used as a collyrium.* See Nr. s. ಕಮ್ಬಳಗು.

ಚಕ್ಷುಸ್ čakshus. *The eye.*

ಚಗಚೆ čagačĕ. = ಚಗಜೆ, ಚೊಗಚೆ, ಚೊಗಚೆರ್, ಟಗರಿಸೆ, ತಗಚೆ, ತಗಟೆ, ತಗಜೆ, ತಗಟೆರ್, ತಗಿಚೆ, ತಗ್ಗಚ್ಚೆ, (ತರಗಸಿ, ತರುಟಿಗಿ, ತರುವಸ, ತರೂಟಿಗಿ). The plant Cassia tora Lin. (ಚಕ್ರಮರ್ದ, ತರುವಸ Mr. 129, o. r. ಚಗಚೆ; My.; T. ಚಗುದ್ಯೆ, ತಗರ್ಕೆ; M. ತಗರೆ; Tĕ. ತಗರಿಸೆ, ತಗಚೆರ್, ತಗಿರಿಸೆ; Tu. ತಜಂಕ್).

ಚಗಜೆ čagajĕ. = ಚಗಚೆ, q. v.

ಚಂ. ಚಣ್ čaṅ. = ಕೆಂ, etc., ಚನ್ 1, ಚೆಂ, ಚೆನ್ 1, ಚೆಮ್. Redness. — ಚಂಗಣಿಗಿಲ್. -ಕಣಿಗಿಲ್. = ಚೆಂ-. A red water-lily (ಕಲ್ಹಾರ, ಸುಗನ್ಧಿಕ Mr. 420). — ಚಂಗದಿರ. -ಕದಿರ. = ಚೆಂ-, q. v. (ಸೂರ್ಯ Kk. 11*b*, o. r. ಚೆಂಗದಿರ). — ಚಂಗಲ. -ಕಲ. (Tĕ. ಚಂಗಲಿ, a fragrant grass = ರಕ್ತತೃಣ; ಚೆಂಗಲಿಗಡ್ಡಿ, a sort of grass). — ಚಂಗಲಕೋಷ್ಠ. A sort of Costus (ವ್ಯಾಧಿ, ಕುಷ್ಠ, ಪಾರಿಭಾವ್ಯ, ವಾಪ್ಯ, ಪಾಕಲ, ಉತ್ಪಲ Si. 153; Tĕ. ಚೆಂಗಲಿಕೋಷ್ಟು, ಚೆಂಗಲ್ವಕೋಷ್ಠ). — ಚಂಗಲವೆ. -ಕಲವೆ. = ಚೆಂ-. The red water-lily (ಅಲ, ಚೆನ್ನೆಯ್ದಿಲೆ Kk. 22, o. r. in two MSS., instead of ಅಲ, ಅಬಲ್; Tĕ. ಚೆಂಗಲುವೆ).

ಚಂಕ್ರಮಣ čaṅkramaṇa. Going about, proceeding. See ಶಾಖಾ-.

ಚಂಗ čaṅga. = (ಕೊಂಗ), ಚಂಗ್ಯ, ಚೊಂಗ, ಚೊಂಗು. Crookedness, perverseness. — ಚಂಗ ಮಂಗತನ. = ಚಂಗ್ಯ ಮಂಗ್ಯತನ. (My.). — ಚಂಗ ಮಂಗಾಟ. = ಚಂಗ ಮಂಗತನ. (My.). — ಚಂಗಾಟ. -ಆಟ. = ಚಂಗ ಮಂಗಾಟ. ಬೇಲಿಗೆ ಚಂಗಾಟ, ಇಲಿಗೆ ಪ್ರಾಣಸಂಕಟ (Prv.).

ಚಂಗ čaṅga. N. of one the cards of the gaṅjîpu (My.; H.).

ಚಂಗನೆ čaṅganĕ. (= ಚಕ್ಕನೆ, ಚಿಕ್ಕನೆ). In bounds, friskily, with agility (My.; Tĕ. ಚಂಗುನೆ, ಚೆಂಗುನೆ, lightly: with agility). ಚಂಗನೆ ಹಾರು (My.).

ಚಂಗಳ čaṅ-kaḷa (?). — ಚಂಗಳದೇವಿ. N. (Bp. 48, 26). — ಚಂಗಳವ್ವೆ. -ಅವ್ವೆ. N. (Bp. 24, 35). — ಚಂಗಳೆ. N. (Bp. 9, 40; 12, 42; 18, 89; 24, 10. 36; 25, 35; 29, 8; 45, 38; 47, 36; 48, 26).

ಚಂಗು čaṅgu. 1. = ಚೆಂಗು 1. To jump, etc. (Tĕ.; My. occasionally; *cf.* Sk. ಚಂಚ್, to jump etc.).

ಚಂಗು čaṅgu. 2. = ಚೆಂಗು 2. Frisking, a jump, a leap, etc.; agility (My.; Tĕ. ಚಂಗು, ಚೆಂಗು, ಜಂಗು; ಚೆಂಗುಪಿಲ್ಲಿ, a cat that leaps at an object, a wild cat). — ಚಂಗು ಚಂಗನೆ ಹಾರು. To dance and skip in sport or with agility, to gambol (My.). — ಚಂಗೆನ್ದು ಹಾರು. To jump with agility (My.).

ಚಂಗು čaṅgu. A Jew's harp (C.; Mhr., H. ಚಂಗ; Tĕ. ಚೆಂಗು).

ಚಂಗೂಲಿ čaṅ(=čĕy=kĕy 3)-kûli. A day-labourer (My.).

ಚಂಗೊಣ್ಡೆ (čaṅ-kŏṇḍĕ1). N. of a town (Bp. 26, 3).

ಚಂಗ್ಯ čaṅgya. = ಚಂಗ. — ಚಂಗ್ಯ ಮಂಗ್ಯತನ. dupl. Perverse, apish pranks, frolics, gambols, sport (C.).

ಚಚ್ čač. = ಚಕ್ಕ 2, etc. — ಚಚ್ಚಾಕ. = ಚಕ್ಕ-. (C.; Tĕ.). — ಚಚ್ಚಾಕು. = ಚಚ್ಚಾಕ. (B. 4, 107. 116. 226).

ಚಚ್ಚಕಾರ čačča-kâra. Beating the time in music with the foot (ಅಡಲ್ ಅನುಗೆಯ್ದು ಪದಹತಿ Mr. 81; Sk. ಚಚ್ಚಪುಟ, a kind of time in music).

ಚಚ್ಚರ čaččara. = ಚೆಚ್ಚರ, q. v. Haste; with haste (ತ್ವರಿತ Čt. II, 29; Grj. 8, 28). **2,** wakefulness, care (My.).

ಚಚ್ಚರಿಗ čaččariga. = ಚೆಚ್ಚರಿಗ, q. v.

ಚಚ್ಚು čaččn. = ಚೆಚ್ಚು, etc. To strike, to beat; to crush, etc. (My.; Tĕ. ಸಡಿಂಚು, to pound; *cf.* ಜಜ್ಜು 1, ಸದೆ). ಅಟ್ಟದಿನ್ದ ಬಿದ್ದವನ ದಡಿಯಿನ್ದ ಚಚ್ಚಿದರು (Prv.).

ಚಚ್ಚುಕ čaččuka. = ಚಂಚುಕ, q. v.

ಚಜ್ಜೆ čajjĕ. = ಚೆಜ್ಜೆ, ಜೆಜ್ಜೆ, ಸಜ್ಜೆ, ಸೆಜ್ಜೆ. A kind of grain, Holcus spicatus Roxb. (C.; Tĕ. ಸಜ್ಜೆ).

ಚಜ್ಜೆ čajjĕ. = ಚೆಜ್ಜೆ, ಸೆಜ್ಜೆ. (My.).

ಚಂಚ čañča. = ಚಂಚು. A man of a wild tribe that resides in forests, a Šabara (Bp. 18, 15; 44, 11, *cf.* v. 16; S. Mhr. in ಅಡವಿ-; Tĕ. ಚಂಚು, ಚೆಂಚು; Mhr. ಚಾಂಚ, a tribe of pirates).

ಚಂಚತ್ čañčat. (Šmd. 100). Leaping, going, trembling, moving; dangling; unsteady, shaking.

ಚಂಚದ್ರೂಪ čañčat-rûpa. (Šmd. 100). An unsteady, etc. form.

ಚಂಚರೀಕ čañčarîka. *A bee;* the black bee (ತುಮ್ಬಿ Si. 176).

ಚಂಚಲ čañčala. *Moving to and fro, shaking, trembling; unsteady; fickle, capricious* (ಚಲನ Nn. 158); the wind; a lover, a lecher. 2, N. of a bird (ಪುಬಿಲೆ Mr. 175, o. rs. ಪುಬ'ಲೆ, ಪೂಬಿಲೆ).

ಚಂಚಲತನ čañčalatana. = ಚಂಚಲತ್ವ. (ಅನೇಕಾಗ್ರತೆ G.).

ಚಂಚಲತ್ವ čañčalatva. Movableness, unsteadiness, inconstancy, fickleness (ವ್ಯವಾಯ, ಚಂಚಲ Nn. 152; My.).

ಚಂಚಲನೇತ್ರೆ čañčala-nêtrĕ. = ಚಂಚಲಾಕ್ಷಿ. (J. 6, 29).

ಚಂಚಲಾಕ್ಷಿ čañčala-akshi. A woman (Bp. 45, 24).

ಚಂಚಲಾಪಾಂಗ čañčala-apâṅga. A trembling outer corner of the eye (J. 28, 42).

ಚಂಚಲಿ čañčali. = ಚರಿಚಲಿ. A small tree, commonly cultivated, Flacourtia catafracta Roxb. (St. & Pl.; Tĕ. ಚೆಂಚಲಿ-ಚೆಟ್ಟು = ತೇಲುಮಣಿ-ಚೆಟ್ಟು, ದಕ್ಷಿಣಾವರ್ತ, ಧೂಮ್ರಪುಷ್ಪವೃಕ್ಷ, ಚೆಂಚಲಿ-ತೀಗೆ). See ನೀರು-.

ಚಂಚಲಿತ čañčalita. = ಚಂಚಲ. See ನಿಶ್-.

ಚಂಚಲೆ čañčalĕ. *Lightning;* fortune, Lakshmî.

ಚಂಚಿ čañči. A bag with divisions or pockets, especially for betelnut, etc. (S. Mhr.; Mhr. ಚಂಚೀ).

Digitized by Google

ಚಂಚಿತಿ čančiti. A woman of the Čančas (Bp. 44, 7; Tĕ. ಚಂಚತ, ಚೆ-, ಚೆಂಚಿತ).

ಚಂಚು čanču. = ಚಂಚ. — ಚಂಚುದೊಡ್ಡಿ. An abode of Čančus (ಪಕ್ಕಣ, ಶಬರಾಲಯ Si. 114).

ಚಂಚು čanču. *The beak or bill of a bird.* 2, *the castor-oil plant, Ricinus communis.* 3, renowned, celebrated, clever. See ಲಘುಚಂಚುಘಾತನ.

ಚಂಚುಕ čančuka. A kind of bird (ಪಸುಬ Mr. 174, o. r. ಚಚ್ಚುಕ).

ಚಂಚುಘಾತ čanču-ghâta. Striking with the bill. See ಕಚ್ಚು, ಕುಕ್ಕು.

ಚಂಚುಘಾತನ čanču-ghâtana. = ಚಂಚುಘಾತ. See ಕುಟುಕು.

ಚಂಚುಪುಟ čanču-puṭa. The bill of a bird when shut. (Šsv. 2, 49).

ಚಂಚುರ čančura. Going repeatedly; expert in, conversant with (Kâvy. II, 2, B, 45); beautiful (see Čpr. s. ಚುಂಚು ಲೋವೆ; Čpr. 7, 65).

ಚಂಜೆ čanjĕ. = ಸಂಜೆ. (My.).

ಚಟ್ čaṭ. (= ಚಟ). A term in imitation of the smacking noise of a whip (C.), or of the noise of a smart blow with a cane (C.). **2,** the sound of wood when being suddenly broken or that of an earthen pot when cracking on the fire (C.). *Cf.* ಚಾಟು 2.

ಚಟ čaṭa. (= ಚಿಟ 4, ಛಟ). An imitative sound. (Sk. ಚಟಚಟಾ, a sound for the clashing of weapons, the crackling of fire, the rattling of violent rain, etc.; *cf.* Mhr. ಚಟಕಚಟಕ). — ಚಟ ಚಟ. rep. The snapping sound of corn in being parched (C.). — ಚಟ ಪಟ. reit. = ಚಟ ಚಟ. (C.). 2, the sound of a dry or wet cotton cloth when shaken out (ಜಾಡಿಸು) by its wearer (C.). 3, the sound made by slippers or native shoes when striking the heels in fast running (My.). 4, the sound of sparks bursting forth (My.).

ಚಟ čaṭa. 1. — ಚಟಪಟ. Fretting and grieving, anxious longing and hankering; in a shake, quickly (B. 2, 28; Mhr.). — ಚಟಪಟನೆ. = ಚಟಪಟ. (B. 3, 72).

ಚಟ čaṭa. 2. A taste, taking; an acquired liking or fondness; an ill-habit (S. Mhr.; Mhr. ಚಟ, ಛಟಾ).

ಚಟಕ čaṭaka. *A sparrow.*

ಚಟಕಶ್ರಾದ್ಧ čaṭaka-śrâddha. A ceremony in honour of the departed spirits at which neither mantras nor piṇḍas are used (My.).

ಚಟಕಾಯಿಸು čaṭakâyisu. = ಚಟಾಯಿಸು, ಚಟಾಸು. To cut or knock off, to cut clean asunder, to cut short (S. Mhr., H.; Mhr. ಛಾಟಣೇಂ).

ಚಟಕು čaṭaku. 1. (= ಚಟ). An imitative sound. — ಚಟಕು ಚಟಕನೆ. = ಚಟಕು ಪುಟಕು. (My.). — ಚಟಕು ಪುಟಕು. = ಚಟ ಪಟ No. 3. (C.).

ಚಟಕು čaṭaku. 2. = (ಚಟ್), ಚಟುಕು. — ಚಟಕು ಚಟಕನೆ. = ಚಟುಕು ಚಟುಕು. (My.; Mhr. ಚಟಕಚಟಕ, ಛಡಾಛಡ).

ಚಟಕು čaṭaku. 3. = ಚಿಟಕು. — ಚಟಕು ಮುರಿ. = ಚಟಕು-. (My.).

ಚಟಕೆ čaṭakĕ. = ಚಟಿಕೆ. *A hen-sparrow.* 2, *a young hen-sparrow.*

ಚಟಕ್ಕನೆ čaṭakkanĕ. = ಚಟಕ್ಕನೆ 2. All at once, suddenly, used of rising, or of sneezing, etc. (M. ಚೆಡುಕ್ಕನೆ; Mhr. ಝುಟಕನ). ಚಟಕ್ಕನೆ ಎದ್ದನು (C.), ಚಟಕ್ಕನೆ ಸೀನಿದನು (C.), ಚಟಕ್ಕನೆ ಹೊಡೆದನು (My.). *Cf.* ಚಟ್ಟನೆ.

ಚಟಚಟಾಯಮಾನ čaṭačaṭâyamâna. The crackling of fire (My.; see Sk. s. K. ಚಟ).

ಚಟಪಟಿಕೆ čaṭapaṭikĕ. 1. Fretting and grieving after, anxious thought (S. Mhr.; *cf.* ಚಟಪಟ s. ಚಟ 1).

ಚಟಪಟಿಕೆ čaṭapaṭikĕ. 2. = ಚಟುವಟಿಕೆ, etc. (My.).

ಚಟಲ್ čaṭal. = ಚಟಿಲ್. A term in imitation of the loud crack of a whip (C.).

ಚಟಲ್ಲನೆ čaṭallanĕ. = ಚಟಿಲ್ಲನೆ. With the sharp noise of a cracker (in firework, C.).

ಚಟವಟಿಕೆ čaṭavaṭikĕ. = ಚಟಪಟಿಕೆ 2, ಚಟುವಟಿಕೆ. Quickness, smartness, liveliness, briskness (My.; Mhr. ಚಟಪಟೀತ್ಯಾ, ಝುಟಪಟ್ಯಾ; ಚಪಲತನ G.).

ಚಟಾಕು čaṭâku. The sixteenth part of a pakkâ sêr (C.; Br.; Mhr., H. ಛಟಾಂಕ).

ಚಟಾಯಿಸು čaṭâyisu. = ಚಟಕಾಯಿಸು, etc. (S. Mhr.).

ಚಟಾಸು čaṭâsu. = ಚಟಾಯಿಸು, etc. (S. Mhr.).

ಚಟಿಕಾಶಿರಸ್ čaṭikâ-śiras. *The root of long pepper.*

ಚಟಿಕೆ čaṭikĕ. *A hen-sparrow.* 2, the root of long pepper.

ಚಟಿಗೆ čaṭigĕ. = ಚಟ್ಟಿಗೆ. A small earthen pot with a broad mouth (C.).

ಚಟಿಲ್ čaṭil. = ಚಟಲ್. (My.).

ಚಟಿಲ್ಲನೆ čaṭillanĕ. = ಚಟಲ್ಲನೆ. (My.).

ಚಟೀರನೆ čaṭiranĕ. With the noise of a smart blow with a cane or whip (My.).

ಚಟು čaṭu. *Pleasing, kind, or flattering discourse;* praise; — the belly.

ಚಟುಕನೆ čaṭukanĕ. Smack! whack! (Bp. 52, 16).

ಚಟುಕು čaṭuku. = ಚಟಕು 2. A sound in imitation of that produced by a stroke with a cane or by a smack with a whip. — ಚಟುಕು ಚಟುಕು. rep. Smack, smack! whack, whack! (Bp. 52, 16).

ಚಟುಲ čaṭula. *Trembling, shaking, moving;* unsteady. 2, fine, beautiful, nice. (Bp. 51, 61. 82; Rsv. 1, 9; J. 27, 37).

ಚಟುವಟಿಕೆ čaṭuvaṭikĕ. = ಚಟವಟಿಕೆ, etc. (My.).

ಚಟೂಕ್ತಿ čaṭu-ukti. A pleasing, flattering word (Čpr. 8, 54).

ಚಟ್ಟ čaṭṭa. 1. = ಚರಟ. Extraneous matter separated by sifting, straining, or filtering (S. Mhr.).

ಚಟ್ಟ čaṭṭa. 2. = ಚಟ್ಟು 1, etc., ಚಟ್ಟು. Flatness (My.). **2,** the frame of a cart, of a bedstead, of a chair, or of a picture; the bottom or platform of a cart (My.; Tĕ., T., M.; Mhr. ಸಾಟ); a bier on, or a litter in, which a corpse is carried (My.). ಮಟ್ಟು ಮಿಾರಿ ಉಣ್ಣರೆ ಚಟ್ಟ ಕಟ್ಟುವದೇ! (Prv.). See Prv. s. ಪಟ್ಟ. — ಚಟ್ಟದ ತೋಳು. = ಚಟ್ಟಸ-. (My.).

ಚಟ್ಟ čaṭṭa. 3. Plan; order, regulation (in law); neatness, fineness (My.; T., M., Tĕ.; Tĕ. also ಚಕ್ಕಟ).

Digitized by Google

ಚಟ್ಟ ċaṭṭa. = ಚೆಟ್ಟಿ, (ಚಟ್ಟಿ 2, ಚಟ್ಟಿ, ಸಟ್ಟಿ, ಸೆಟ್ಟಿ). (Tbh. of ಶ್ರೇಷ್ಠ, in the sense of ಶ್ರೇಷ್ಠಿ, the head or chief of a trade;—a clever merchant; Mhr. ಸಟ್ಟಾ, mercantile transaction; T. ಚಟ್ಟು, trade, merchandise). See ವಾಣಿಕ-.

ಚಟ್ಟನೆ čaṭṭanĕ. Suddenly, all at once, quickly, also of sneezing (C.; B. 4, 79; Tĕ.; cf. ಚಟಕ್ಕನೆ).

ಚಟ್ಟಿ čaṭṭi. = ಚಿಟ್ಟಿ 2. An earthen pot or pan (ಭಾಣ್ಡ Šm. 89; My.; T., M., Tĕ.).

ಚಟ್ಟಿ ċaṭṭi. 1. Tbh. of ಷಷ್ಠಿ (Šmd. 348. 370; Šm. 19; ಸಂಖ್ಯೆ Šm. 89; My.). ಚಟ್ಟಿದಿನ ಬಿಟ್ಟಿಗೂ ಹೋಗ ಬೇಡ (Prv.).

ಚಟ್ಟಿ ċaṭṭi. 2. = (ಚಟ್ಟಿ), ಸಟ್ಟಿ. (My.).

ಚಟ್ಟಿಗರಣ ċaṭṭi-garaṇa. Tbh. of ಷಷ್ಠೀಗ್ರಹಣ (Šmd. 376).

ಚಟ್ಟಿಗೆ čaṭṭigĕ. = ಚಟಿಗೆ. (My.).

ಚಟ್ಟೆಱಿ (čaṭṭa3-iṟi). To smear the body with fragrant unguents, to perfume the person in a particular mode (cf. ಚರ್ಚೆ?). ಚಟ್ಟೆಱೆವುದು (ಸ್ಥಾಪಕ, ಹಸ್ತವಿಮ್ಬ Hlâ.).

ಚಟ್ಟು čaṭṭu. 1. = ಚಟ್ಟ 2, ಚಟ್ಟೆ 2. Flatness (My.). **2,** the bottom or platform of a cart (S. Mhr.; Tĕ.; T., M. ತಟ್ಟು; Tĕ. also ಸರುಗುಡು). **3,** = ಚತ್ತು, the flat cloth-cover over a palankeen (S. Mhr.). **4,** the flat, yet seedless pod of beans, peas, etc. (My.). — ಚಟ್ಟಿನ ತೋಳು. = ಕಳಗ. (My.).

ಚಟ್ಟು čaṭṭu. 2. = ಚಿಟ್ಟು 2. Impurity, vileness (cf. ಕೆಡು; M. ಚಟ್ಟು, fault; ಚೆಡಿ, dirty; to be dirty; Tĕ. ಚೆಡಿ, ಚೆಡು, being vile, spoiled, abominable; ಚೆಡ್ಡ, ruined, bad). See ಮುಟ್ಟ-, ಮುಟ್ಟು-, ಮುಡ-, ಮುಡಿ-. **2,** destruction. ಅವನನ್ನು ಚಟ್ಟು ಮಾಡಿದರು, they killed him (C.). ಅದು ಚಟ್ಟಾಯಿತು (My.).

ಚಟ್ಟು čaṭṭu. 3. (Hardness, Tĕ.; cf. ಕಡು 1); the nĕlli fruit deprived of its seeds and dried in the sun (C.).

ಚಟ್ಟೆ čaṭṭĕ. 1. A garment adapted to the body after the European fashion (T., M., Tĕ.; see ಚಟ್ಟೆಕಾಱ).

ಚಟ್ಟೆ čaṭṭĕ. 2. = ಚಟ್ಟು 1, etc. Flatness, levelness (My.). **2,** a kind of venereal disease appearing as white, somewhat raised flats (My.).

ಚಟ್ಟೆ ċaṭṭĕ. (= ಚಟ್ಟ or ಚಟ್ಟ 2). See s. ವಾಣಿಕಚಟ್ಟ.

ಚಟ್ಟೆಕಾಱ čaṭṭĕ-kâṟa. A man dressed in European fashion: a Eurasian (S. Mhr.; M.; Tĕ. ಚಟ್ಟಕಾರ, ಛಟ್ಟಾರೀ).

ಚಟ್ಟೆಗಾಱ čaṭṭĕ-gâṟa. = ಚಟ್ಟೆಕಾಱ. (My.).

ಚಟ್ನಿ ċaṭni. A seasoning formed of chopped chillies, etc., chutney (C.; Si. 313; M.; Mhr., H. ಚಟಣೀ); the state of being cut to pieces, mangled, etc. (Mhr.). — ಚಟ್ನಿ ಮಾಡು. To prepare a chutney (C.). 2, to kill; to trouble greatly (My.).

ಚಡತಿ ċaḍati. = ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚು. Jealousy (My.; H.).

ಚಡಾಯಿಸು ċaḍâyisu. 1. = (ಕಡಾಯಿಸು 1), ಚಡಾಳಿಸು 1, ಜಡಾಯಿಸು. To tighten, to fasten (S. Mhr.).

ಚಡಾಯಿಸು ċaḍâyisu. 2. = ಚಡಾಳಿಸು 2. To rise; to increase (My.; Mhr. ಚಢಣೇಂ);—to raise (My.; Mhr. ಚಢವಿಣೇಂ);—to lay on, to apply, as a slap, stroke, etc. (Mhr. ಚಢವಿಣೇಂ); to lash with a whip, stick or cane (My.).

ಚಡಾವು ċaḍâvu. Ascent, rise (My.; Mhr. ಚಢ); increase of assessment; increase of position, degree, value or price (My.; Mhr., H. ಚಢಾವ). 2, a kind of shoe worn by Mohammadans (My.).

ಚಡಾಳ ċaḍâḷa. (= ಚಡಾವು). Increase, excess (Râm. 4, 3, 15; 6, 35, 15; Bh. 2, 5, 51; 10, 8, 22).

ಚಡಾಳಿಸು ċaḍâḷisu. 1. = ಚಡಾಯಿಸು 1. (Bh. 3, 13, 19).

ಚಡಾಳಿಸು ċaḍâḷisu. 2. = ಚಡಾಯಿಸು. 2. To increase, to become excessive (Râm. 5, 8, 55. 66; 6, 50, 18; Bh. 6, 8, 15; 8, 24, 12; 8, 25, 7).

ಚಡಿ ċaḍi. 1. A staircase (My.; Mhr., H. ಸಿಡೀ).

ಚಡಿ ċaḍi. 2. A dovetail (in carpentry, C.; Mhr. ಜಡಕಾಮು, joinery).

ಚಡಿ ċaḍi. 3. A cane (C.; Mhr., H. ಛಡೀ).

ಚಡು čaḍu. = ಚಿಡು. — ಚಡು ಪುಡನೆ. reit. Quickly, rapidly (ಶೀಘ್ರ Šmd. 391; Kk. 50, o. r. -ಪಡನೆ).

ಚಡೆ ċaḍĕ. = ಸಡೆ. Detached, single, unencumbered (Mhr., H. ಸಡಾ). — ಚಡೆಪವುಜು. An unencumbered army (R.; Mhr., H. ಸಡೀಫೌಜ). — ಚಡೆಸವಾರಿ. = ಸಡೆ-. Going out alone (S. Mhr.).

ಚಡ್ಡಿ čaḍḍi. Breeches which reach only to the middle of the thighs (My.; ಚಣ್ಡಾತಕ, etc. Si. 224; H.; cf. ಚಣಕ).

ಚಣ ċaṇa. 1. Renowned, famous for, known; skilled. See ಅಕ್ಷರ-; Bp. 50, 11.

ಚಣ ċaṇa. 2. Tbh. of ಕ್ಷಣ (Šm. 18; C.; T.; Bp. 51, 35).

ಚಣಕ čaṇaka. Breeches which reach only to the middle of the thighs (ಚಲ್ಲಣ, ಅರ್ಧೋರುಕ Šmd. II; cf. ಚಡ್ಡಿ, ಚಣ್ಣ, ಚಣ್ಡಾತಕ, ಚಲನಕ, ಚಲನಿ, ಚಲ್ಲಣ).

ಚಣಕ ċaṇaka. = ಚಣಂಗ. *The chick-pea, Bengal gram, Cicer arietinum* Lin. (ಕಡ್ಲೆ G.). See ಕಡಲೆ.

ಚಣಗಿ čaṇagi. = ಚಣಗೆ, ಚಣಂಗಿ, ಚನ್ನಂಗಿ No. 2. A sort of pulse or lentil, Ervum hirsutum, Cicer lens (ಮಂಗಲ್ಯಕ, ಮಸೂರ Nr.).

ಚಣಗೆ čaṇagĕ. = ಚಣಗಿ. (ಮಂಗಲ್ಯಕ, ಮಸೂರ Hlâ.).

ಚಣಂಗ ċaṇaṅga. Tbh. of ಚಣಕ. (ಉತ್ಕಲಿಕೆ, ಕಡಲೆ Nn. 102).

ಚಣಂಗಿ čaṇaṅgi. = ಚಣಗಿ, etc. (ಮಂಗಲ್ಯಕ, ಮಸೂರ Si. 304; ಮಸೂರಿಕ Mr. 373).

ಚಣ್ಡ ċaṇḍa. *Hot;* fiery, shining (Bp. 5, 14). 2, *ardent with passion, passionate, wrathful, angry;* cruel, severe; fierce, violent, impetuous; active, quick; mischievous, evil; pungent, acrid;—heat, warmth; passion, wrath. ಚಣ್ಡಹಯವೇಱುವಂ (ಸಾದಿನ Mr. 247). 3, Šiva; Skanda; etc.; N. of a demon; N. of a devotee of Šiva (V. 14, 100).

ಚಣ್ಡಕರ ċaṇḍa-kara. The sun (Čpr. 5, 71; Bp. 58, 67).

ಚಣ್ಡಕೀರ್ತಿ ċaṇḍa-kîrti. N. of an attendant of Šiva (Šsv 1, 80).

Digitized by Google

ಚಣ್ಡಕೋದಣ್ಡ čaṇḍa-kôdaṇḍa. A bow that does great mischief (Šsv. 4, 59).

ಚಣ್ಡನೆ čaṇḍanĕ. The state of being hot or fiery (Bh. 8, 20, 10).

ಚಣ್ಡರುಚಿ čaṇḍa-ruči. The sun (Čpr. 5, 4). 2, N. of a rákshasa (5, 4. 87).

ಚಣ್ಡವರ čaṇḍa-vara. N. of a devotee of Šiva (= ಚಣ್ಡ).

ಚಣ್ಡವರವರದ čaṇḍa-vara-varada. N. of Šiva (Bp. 58, 67).

ಚಣ್ಡವಾಳ čaṇḍavâḷa. = ಚಣ್ಡಿವಾಳ. What is given to ratify a bargain, earnest money, a handsel (My.; Tĕ.).

ಚಣ್ಡಾಂಶು čaṇḍa-amśu. *The sun.*

ಚಣ್ಡಾತ čaṇḍâta. *Fragrant oleander, Nerium odorum* Ait.

ಚಣ್ಡಾತಕ čaṇḍâtaka. *A short petti-coat* (ವರಯುವತಿಯರು ಅರ್ಧ ತೊಡೆ ಪರಿಯನ್ತರ ಉಡುವನ್ಥಾ ಸೀರೆ Nr.; see ಚಣಕ).

ಚಣ್ಡಾಲ čaṇḍâla. *A Čaṇḍála, an outcaste, a man of the lowest and most despised of the mixed tribes, born from a Šûdra father and a Bráhmaṇa mother.*

ಚಣ್ಡಾಲವಲ್ಲಕಿ čaṇḍâla-vallaki. *The lute of the Čaṇḍála, a common lute.*

ಚಣ್ಡಿ čaṇḍi. 1. = ಚಣ್ಡೆ. A passionate, violent female (see ಅ-); an obstinate female (C.). 2, a term of endearment applied to a mistress (Bp. 24, 39). 3, *Durgá;* N. of a female (J. 10, 23 seq.). 4, an untractable, obstinate man (C.; Tĕ., T.; Bp. 59, 42). 5, obstinacy, etc. (My.; *cf.* ಕಡು 1; ಕಿಡಿ 1; ಸಣೆ, ಸೆಣೆ; M. ಚಿಡಿ 1, to be angry, to frown). 6, the state of being very hot (Râm. 5, 8, 77). 7, a mischievous man (? ನಾಸಿ Bhn. 27). See Šmd. 109. — ಚಣ್ಡಿಗುನ್ನಿ. -ಕುನ್ನಿ. An irascible dog (Bp. 11, 19). — ಚಣ್ಡಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To become passionate, obstinate, etc. (Bp. 38, 18; 40, 34; J. 4, 68; 10, 24). — ಚಣ್ಡಿಹುಳು. A vicious insect or reptile (Bp. 18, 56).

ಚಣ್ಡಿ čaṇḍi. 2. = ತಣ್ಡೆ. Wetness (My.; Tu.).

ಚಣ್ಡಿಕಾರಮಣ čaṇḍikâ-ramaṇa. Šiva (Bp. 58, 67; Šsv. 4, after 59).

ಚಣ್ಡಿಕಾರ್ಚನೆ čaṇḍikâ-arčanĕ. Worship of Durgâ (J. 31, 52).

ಚಣ್ಡಿಕಾಲಯ čaṇḍikâ-âlaya. A temple of Durgâ (J. 31, 38. 39. 55).

ಚಣ್ಡಿಕೆ čaṇḍikĕ. = ಚೆಣ್ಡಿಕೆ. A tuft; a crest; a tuft of hair left on the head of the young children of all castes (C.); the tuft of hair left on the top of the head (at the ceremony of tonsure) by all those people who wear the janivâra (C.; T. ಚಣ್ಡು; Mhr. ಶೇಣ್ಡೀ), and occasionally by others who look upon it as an ornament (C). ನವಿಲ ಚಣ್ಡಿಕೆ (ಶಿಖೆ, ಚೂಡಿ Nr.*b*). ಮಾಲೆಯಂ ಚಣ್ಡಿಕೆಯೊಳ್ ಇಕ್ಕೆ ಪ್ರಫುಲ್ಲಸ್ತಕಂ (Mr. 334). See Grj. 2, after 106; Bp. 14, 33; 40, 39; 47, 30; 50, 3. — ಚಣ್ಡಿಕೆ ಬಿಡಿಸು. To cause the tuft of hair to be left (C.). — ಚಣ್ಡಿಕೆ ಬಿಡು. To leave that tuft on the head (C.). — ಚಣ್ಡಿಕೆವಿಡಿ. -ಪಿಡಿ. To seize that tuft (V. 9, 96).

ಚಣ್ಡಿಕೆ čaṇḍikĕ. ಚಣ್ಡಿಕಾ. *Durgá.*

ಚಣ್ಡಿತನ čaṇḍitana. Obstinacy, etc. (J. 18, 46; B. 4, 6; My.).

ಚಣ್ಡಿಲ čaṇḍila. Rudra. 2, *a barber.*

ಚಣ್ಡಿವಾಳ čaṇḍivâḷa. = ಚಣ್ಡವಾಳ. (My.).

ಚಣ್ಡಿಸು čaṇḍisu. To be angry or obstinate (My.; Tĕ. ಚಣ್ಡಿಂಚು; see ಎದುರ್-).

ಚಣ್ಡೀಶ್ವರ čaṇḍi-îśvara. Šiva. (R.).

ಚಣ್ಡು čaṇḍu. 1. = ಚೆಣ್ಡು q. v., etc. A ball to play with (ಕನ್ದುಕ, ಕನ್ದುಕ Si. 231, o. r. ಕಣ್ಡುಕ; 72; C.; Tĕ., T., M. ಚೆಣ್ಡು; see T. ತತ್ತಿ); a ball or cluster of flowers, etc. (Rsv. 13, 88, o. r. ಚೆಣ್ಡು; My.; Tĕ., T., M.). 2, the glans of the penis (C.). ಕುಣ್ಡೆಬಟ್ಟನ ಚಣ್ಡು ಕಣ್ಣವರಿಗುಣ್ಟು, ಕಾಣದವರಿಗಿಲ್ಲ (Prv.). — ಚಣ್ಡಿನ ಹೊಣಕೆ. A kind of tennis (My.; Bh. 1, 6, 1). — ಚಣ್ಡಾಡು. -ಆಡು. To play at ball (C.). — ಚಣ್ಡುಮಲ್ಲಿಗೆ. A variety of jasmine (C). — ಚಣ್ಡುಹೂವು. A flower resembling the marigold, a Chrysanthemum (C.).

ಚಣ್ಡು čaṇḍu. 2. The nape of the neck, the neck (S. Mhr.; B. 4, 156). — ಚಣ್ಡಾಡು. -ಆಡು. To strike and break the neck (S. Mhr.).

ಚಣ್ಡೆ čaṇḍĕ. ಚಣ್ಡಾ. *Durgá,* who destroyed the asura Mahisha. 2, *a certain perfume* (ರಾಕ್ಷಸಿ, ಧನಹರಿ, etc. Nr.). 3, the small tree Cerbera Odollam Gaert. (St. & Pl.).

ಚಣ್ಡೇಶ čaṇḍâ-îśa. Šiva. See Bp. 24, 76; 58, 31; ಆದಿ-. — ಚಣ್ಡೇಶಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 46).

ಚಣ್ಡೇಶ್ವರ čaṇḍâ-îśvara. Šiva. See Bp. 9, 14; 31, 22; 59, 25. — ಚಣ್ಡೇಶ್ವರನ ಚಾಮಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 3).

ಚಣ್ಡೇಶ್ವರಿ čaṇḍêśvari. Durgâ (S. Mhr.).

ಚಣ್ಡೋಲ čaṇḍôla. The pyramid-crested wood-lark (Mhr.; B. 3, 27).

ಚಣ್ಣ čaṇṇa. = (ಚಲ್ಲಣ, etc.), ಚೆಣ್ಣ. Short breeches (C.; see ಚಣಕ). See ಅರ-, ಕುಣ್ಡೆ-, ಗುಡಿಗಿ-.

ಚತುಃ čatuḥ. = ಚತುರ್, ಚೌ. Four.

ಚತುಃಖಣ್ಡ čatuḥ-khaṇḍa. = ಚೌಕಣ್ಡ. Four pieces.

ಚತುಃಪಟ್ಟ čatuḥ-paṭṭa. = ಚೌಪಟ, ಚೌಪಟ್ಟ. A place where four roads meet.

ಚತುಃಪದ čatuḥ-pada. = ಚೌಪದ, (ಚತುಷ್ಪದ). Having four feet; a quadruped.

ಚತುಃಶತ čatuḥ-śata. = ಚೌಶತ. 104; 400.

ಚತುಃಶಾಲ čatuḥ-śâla. *A square formed by four houses.*

ಚತುಃಶಾಲಿ čatuḥ-śâli. *A square of four houses.*

ಚತುಃಷಷ್ಟಿ čatuḥ-shashṭi. = ಚೌಷಷ್ಟಿ. 64 (Čh. v. 288; J. 33, 41. 47).

ಚತುರ್ čatur. = ಚತುಃ. (Šmd. 31. 101).

ಚತುರ čatura. = ಚದರ, ಚದರು, ಚದುರ, ಚದುರು. Four (Šmd. 106). 2, *dexterous, clever, ingenious;* shrewd (Bp. 24, 67; B. 4, 20. 79); skilfulness, cleverness. 3, charming, agreeable. — ಚತುರಕಳ್ಳಿ. A large leafless shrub, the triangular spurge, Euphorbia antiquorum Lin. (St. & Pl.).

ಚತುರಂಗ čatur-anga. = ಚದರಂಗ, ಚದುರಂಗ. Four-membered; = ಚತುರಂಗಬಲ (J. 2, 54). 2, chess.

ಚತುರಂಗಬಲ čaturanga-bala. An entire or complete army, comprising elephants, chariots, cavalry and infantry. See ಚತುರ್ಬಲ; ದಳ.

ಚತುರಂಗುಲ čatur-angula. Four fingers. 2, *the plant Cathartocarpus fistula* Pers.

Digitized by Google

ಚತುರತನ čaturatana. = ಚದುರತನ, ಚತುರತೆ q. v. (My.).

ಚತುರತರ čatura-tara. Uncommonly clever, etc. (Ššv. 1, after 79).

ಚತುರತೆ čaturatĕ. Cleverness, sagacity, shrewdness. (Čpr. 1, 54; Bp. 1, 23; 53, 7).

ಚತುರಧಿಪತಿ čatur-adhipati. A ruler or commander of four (either of four districts or of the four constituents of an army, My.).

ಚತುರನ್ತ čatur-anta. Bordered on all four sides. 2, a palankeen (My., also ಚತುರನ್ತಯಾನ).

ಚತುರಬ್ದೆ čatur-abdĕ. *A heifer four years old.*

ಚತುರಶೀತಿ čatur-asîti. = ಚೌತೀತಿ. 84.

ಚತುರಶ್ರ čatur-asra. ಚತುರಸ್ರ. = ಚೌರಸ. Four-cornered, quadrangular; regular; agreeable (Čh. v. 12); a square; a boundary (My.).

ಚತುರಾನನ čatur-ânana. Four-faced; *Brahmá;* N. of an author = ಕವಿಬೊಮ್ಮ (Čt. II, 2); a man with ingenious features (J. 2, 13).

ಚತುರಾಸ್ಯ čatur-âsya. = ಚತುರಾನನ. (Čt. I, 1, seq.; II, 2, seq.).

ಚತುರಾಸ್ಯನಿಘಣ್ಟು čaturâsya-nighaṇṭu. A vocabulary by Kavi Bŏmma (Čt. I & II, colophon).

ಚತುರೋದ್ದಾಮ čatura-uddâma. Distinguished by (the caesura being) at four or at the end of every fourth syllable (Čh. v. 138).

ಚತುರೋಪಾಯ čatura-upâya. The four expedients, the four means of success against an enemy: sowing dissension, negotiation, bribery, and open attack (J. 6, 28; B. 5, 228). ಕೊಟ್ಟು ಕೊಳ್ವುದು ದಾನಮೆನಿಸಿಕ್ಕು, ವೈರಮಂ ಪುಟ್ಟಿಸಲು ಭೇದಮೆನಿಸಿಕ್ಕು, ಸಿಕ್ಷಿಸಲೊಡಮ್ಬಟ್ಟಡೆ ದಣ್ಡಮೆನಿಸಿಕ್ಕು, ಸಯ್ರಣೆ ಸಾಮಮಕ್ಕು, ಇನ್ತಿವು ಅಯ್ದೆ ಮುಟ್ಟೆ ಚತುರೋಪಾಯಮಕ್ಕು (Mr. 267).

ಚತುರ್ಗತಿ čatur-gati. A tortoise. (R.).

ಚತುರ್ಗ್ರಾಮ čatur-grâma. = ಚೌಗಾವೆ. Four villages; N. of a country.

ಚತುರ್ಥ čaturtha. Fourth; the fourth.

ಚತುರ್ಥಾಕ್ಷರ čaturtha-akshara. The fourth letter in every class of consonants (Šmd. 22); the fourth syllable (375).

ಚತುರ್ಥಾಶ್ರಮ čaturtha-âsrama. The fourth order of a Brâhmaṇa's life. (My.). See ಆಶ್ರಮ.

ಚತುರ್ಥಿ čaturthi. = ಚವುತಿ, ಚೌತಿ. The fourth case, the dative (Šmd. 51. 112. 115. 137-140. 158. 166. 177. 399; Kâvy. I, 2, 31. 32. 36-40; I, 5, 38-40). 2, the fourth day in a lunar fortnight.

ಚತುರ್ದನ್ತ čatur-danta. = ಚೌದನ್ತ, ಚೌದನ್ತ. Having four tusks: Airâvata, the elephant of Indra.

ಚತುರ್ದಶ čatur-dasa. Fourteen (= ಚತುರ್ದಶನ್, Čh. v. 320). 2, the fourteenth.

ಚತುರ್ದಶಭುವನ čaturdasa-bhuvana. The fourteen lôkas or divisions of the universe (Mr. 348; Bp. 52, 45).

ಚತುರ್ದಶಮನು čaturdasa-manu. The fourteen Manus (Mr. 348).

ಚತುರ್ದಶಿ čaturdasi. The fourteenth day in a lunar fortnight (C.; Si. 39).

ಚತುರ್ದಿಶ್ čatur-dis. ಚತುರ್ದಿಕ್. = ಚತುರ್ದಿಶೆ. (My.).

ಚತುರ್ದಿಶೆ čatur-disĕ. The four points of the compass. (My.).

ಚತುರ್ಬಲ čatur-bala. = ಚತುರಂಗಬಲ. (ಸಂಜ್ಞೆ, ಚತುರಂಗಬಲ Nn. 99).

ಚತುರ್ಭದ್ರ čatur-bhadra. *The aggregate of four objects of human pursuit or wishes:* dharma, kâma, artha and môksha.

ಚತುರ್ಭಾಷೆ čatur-bhâshĕ. The four languages (Čh. p. 22).

ಚತುರ್ಭುಜ čatur-bhuja. (= ಚೌಭುಜ). Four-armed; *Vishṇu or Kṛishṇa.* See Bp. 27, 26; 53, 3.

ಚತುರ್ಮುಖ čatur-mukha. = ಚತುರಾನನ. Brahmâ (My.); Šiva; etc.

ಚತುರ್ಯುಗ čatur-yuga. The aggregate of the four yugas or ages of the world (C.).

ಚತುರ್ವಕ್ತ್ರ čatur-vaktra. Four-faced; *Brahmá.*

ಚತುರ್ವರ್ಗ čatur-varga. = ಚತುರ್ಭದ್ರ. *The aggregate of four objects etc.*

ಚತುರ್ವರ್ಣ čatur-varṇa. The four classes or castes: Brâhmaṇa, Kshatriya, Vaišya and Šûdra (Mr. 248. 249).

ಚತುರ್ವಿಂಶತಿ čatur-viṁšati. 24.

ಚತುರ್ವಿಂಶತಿಜಿನ čaturviṁšati-jina. The 24 principal saints (tîrthaṅkaras) in each of the three Jaina ages (Mr. 348).

ಚತುರ್ವಿಧ čatur-vidha. *Four-fold;* of four sorts, in four ways.

ಚತುರ್ವಿಧನರ್ತನ čaturvidha-nartana. The four kinds of acting: music, song, gesticulation and dance (Šsv. 1, after 79).

ಚತುರ್ವಿಧಪುರುಷಾರ್ಥ čaturvidha-purushârtha. = ಚತುರ್ಭದ್ರ. (My.).

ಚತುರ್ವೇದ čatur-vêda. The four vêdas (ಬ್ರಹ್ಮ, ವೇದ Nn. 79; Šmd. 101; Bp. 46, 2).

ಚತುರ್ವೇದಿ čatur-vêdi. = ಚೌವೇದಿ. Familiar with the four vêdas. (Bp. 47, 65; 55, 16).

ಚತುರ್ಹಾಯಣಿ čatur-hâyaṇi. *A heifer four years old.*

ಚತುಷ್ಕ čatushka. = ಚೌಕ. Four; consisting of four; increased by four; a collection or an aggregate of four; etc. (Šmd. 101).

ಚತುಷ್ಕೋಣ čatur-kôṇa. Square, quadrangular; a square. (My.).

ಚತುಷ್ಟಯ čatushṭaya. *Consisting of four; fourfold;* the number four; a collection or an aggregate of four; etc.

ಚತುಷ್ಪಥ čatur-patha. *A place where four roads meet.*

ಚತುಷ್ಪದ čatur-pada. = ಚತುಃಪದ. Four-footed; *a quadruped.*

ಚತುಷ್ಪದಿ čatushpadi. = ಚೌಪದಿ. N. of a metre (Čh.).

ಚತುಷ್ಪಾದ್ čatur-pâd. Quadruped, etc.; N. of the ninth karaṇa in astrology (My.).

ಚತುಷ್ಪಾದ čatur-pâda. = ಚತುಷ್ಪದ. (My.).

ಚತುಸ್ಸಾಗರ čatur-sâgara. The four oceans (Č. Bp. 47, 12).

ಚತೂರಸ čatur-rasa. The four principal tastes (Nn. 119).

ಚತ್ತರಿ čattari. = ಚತ್ರಿ. (My.).

ಚತ್ತರಿಗೆ čattarigĕ. = ಚತ್ತ್ರಿಗೆ, ಚತ್ರಿಗೆ. Tbh. of ಛತ್ರಿಕೆ. An umbrella or a parasol, regarded as an ensign of royal power (S. Mhr.).

ಚತ್ತಾಣ čattâṇa. = ಜತ್ತಾಣ. A kind of poetical composition (ಬನ್ಧ ಕಾವ್ಯಂ Šmd. II; Kk. 82; ಕಬ್ಬವೆಸರ್ ದಿಟ್ಟಚತ್ತಾಣಂ Čt. II, 99).

Digitized by Google

ಚತ್ತಿರಿಗೆ cattirigĕ. = ಚತ್ತರಿಗೆ. (S. Mhr.).

ಚತ್ತು cattu. A ceiling; a covering in general (of cloth, planks, etc. over a bed, palankeen, room, My.; Mhr. ಛತ; *cf.* ಚಟ್ಟು 1, No. 3).

ಚತ್ರ catra. 1. = ಛತ್ರ 2. Tbh. of ಸತ್ರ. (C.; see ತಳಿ 4).

ಚತ್ರ catra. 2. Tbh. of ಛತ್ರ 1. (My.).

ಚತ್ರಿ catri. = ಚತ್ತರಿ. An umbrella, a parasol (C.; Mhr. ಛತ್ರೀ). — ಚತ್ರಿಕಲಶ. = ಚತ್ರಿಗೆಕಲಶ. (My.).

ಚತ್ರಿಗೆ catrigĕ. = ಚತ್ತರಿಗೆ. (S. Mhr.). — ಚತ್ರಿಗೆಕಲಶ. The knob of an umbrella or parasol (S. Mhr.).

ಚತ್ವ catva. The letter or syllable ಚ (Šmd. 82. 215. 283. 345. 347).

ಚತ್ವರ catvara. *A quadrangular place or courtyard.* 2, *a levelled spot of ground prepared for a sacrifice.*

ಚತ್ವಾರಿ catvâri. The number four (My.).

ಚತ್ವಾರಿಂಶತ್ catvârimśat. 40. (My.).

ಚದರ cadara. Tbh. of ಚತುರ. Square (My.).

ಚದರಂಗ cadaranga. = ಚದುರಂಗ. (My.).

ಚದರು cadaru. = ಚದರ. (S. Mhr.).

ಚದಱಿಸು cadarisu. To scatter, to disperse (v. t., My.).

ಚದಱು cadaru. = ಚೆದಱು q. v., ಕೆದಱು 1 q. v. To scatter (v. i.), to disperse (v. i.), etc. ಚದಱಿ ಹೋದದು (ವ್ಯಸ್ತ, ಅಪ್ರಗುಣ, ಆಕುಲ Si. 372).

ಚದುರ cadura. Tbh. of ಚತುರ (Šmd. 338). A clever man, etc. (ಬಲ್ಲವ 296 Cm.; ರೂಪಕ Nn. 135; ಬೆಗಡ Bhn. 60; Čpr. 4, 58; My.). ತಾನ್ ಅವಂ ಚದುರಂ (Šmd. 174). ಚದುರರ್ (121; Šm. 41).

ಚದುರಂಗ caduranga. Tbh. of ಚತುರಂಗ. Chess (C.; Grj. 2, after 106).

ಚದುರತನ cadura-tana. (Šmd. 248, not in all MSS.). = ಚತುರತನ, ಚದುರುತನ. Cleverness, etc. (My.).

ಚದುರು caduru. = ಚೆದುರು. Tbh. of ಚತುರ. Cleverness (My.). ವಿಶ್ವಪ್ರಕಾಶನ ಚದುರು (Mr. 4). See Bp. 12, 32; 40, 23; 43, 3; 45, 29; J. 18, 31; 25, 45; 26, 10.

ಚದುರುತನ cadurutana. = ಚದುರತನ. (My.).

ಚದುರೆ cadurĕ. 1. (Šmd. 245). A clever female. ತಾನ್ ಅವಳ್ ಚದುರೆ (174). See Sp. s. ಬಿದಿರು 1.

ಚದುರೆ cadurĕ. 2. Tbh. of ಚಾತುರ್ಯ (Čt. II, 44).

ಚದ್ದರ caddara. A sheet, used for beds or as a wrapper of the body (My.; H.).

ಚದ್ರ caddra = ಚದ್ದರ. (My.).

ಚನ್ can. 1. = ಚಂ (ಚಜ್), etc. Redness (T. ಚೆ, ಚೆಂ, ಚೆಗಪ್ಪು, ಚೆಮ್ಮೈ, ಚೆಯ್, ಚೆವ, ಚಿವಪ್ಪು, ಚೆವಪ್ಪು, ಚೆವ್ವೆ, ಚೇ, ಚೇಯೆ; M. ಚೆಂ, ಚೆವು, ಚೇಯೆ, ಚುವಪ್ಪು, ಚೊನೆ, ಚೊವ್ವೆ; T. ಚಿವ, ಚೆವ, ಚೇ, M. ಚೆವ, ಚುವ, ಚೋ, to be red; Tĕ. ಚೆವೆ, ಚೆಪ್ಪೆ, ಜೇಗುರು, ಜೇವುರು, red; ಜೇಗುರಿಂಚು, ಜೇ-, to grow red; *cf.* ಜಾಜು, ಜುಂಜು, ತೊಗರು; see s. ಚೂಪು). — ಚನ್ದಳಿರ್. -ತಳಿರ್. = ಚೆನ್ದಳಿರ್. (Čt. II, 98). A red sprout or young leaf. — ಚನ್ದಟ. = ಚೆ-. (Rev. 11, 81; J. 6, 32). — ಚನ್ದೆಂಗು. -ತೆಂಗು. = ಚೆನ್ದೆಂಗು. (J. 3, 27). — ಚನ್ನೆಯ್ದಿಲ್. = ಚೆನ್ನೆಯ್ದಿಲ್, q. v. (ಅಬಲ್ Šs.; Bp. 19, 65; 24, 81).

ಚನ್ can. 2. = (ಕೆನೆ 1, ಕೆಯ್ 4), ಚನ್ನು, ಚೆನ್ 2, ಚೆನ್ನು, ಚಲು 1, etc. (T. ಚೆ, ಚೆಂ, ಚೆನ್, ಚೆಮ್ಮೈ, ಚೆಯ್, ಚೆವ್ವೈ, M. ಚೆವ್ವು, ಚೊವ್ವು, straightness, rectitude, regularity, evenness, equality, regularity, properness, correctness, justness, goodness; M. ಚೆಂ, right, excellent, royal; *cf.* ಚೆಯ್ 2, etc.; Tĕ. ಚನು, to be fit, suiting, proper, right; T. ಚೆಡಿ, splendour; T. ಚೆಯಿಮ್ಮೈ, ಚೆಪ್ಪು, ಜೇಡಿ, M. ಚೊಕ್ಕ, ಚೊಂಗು, beauty, elegance; see ಚೊಕ್ಕ).

ಚನ cana. = ಚನ್ನ, in ಚನಪ್ಪ, ಚನಬಸವ and other proper names (C.).

ಚನ ca-na. And not; *when affixed to certain interrogatives, it makes them indefinite.*

ಚನ್ದ canda. 1. = ಚೆನ್ದ. Tbh. of ಛನ್ದ (Šmd. 338; Šm. 99). Pleasing, beautiful, lovely, charming; propriety, fitness, niceness; beauty (ಲಾವಣ್ಯ Šm. 99; C.; T.). ಚನ್ದವಾಗಿ or ಚನ್ದಾಗಿ (C.). ಚನ್ದವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮನ್ದತ್ವವಿರ ಬಾರದು (Prv.). 2, appearance, shape, form, kind; manner, way (C.; T., Tĕ.). ಸ್ವಸ್ತಿಕ ವರ್ಧಮಾನ ನನ್ದ್ಯಾವರ್ತ ಈ ಮೂಱು ಮೊದಲಾಗುಳ್ಳುವು ಅರಮನೆಯ ಚನ್ದಂಗಳು (Hlâ.). — See Bp. 18, 46; 22, 52; 33, 14; 34, 5; 38, 56; 39, 18. 46; 43, 15; 45, 35; 58, 21. 43; 60, 50. 54; B. 1, 20. 23; 2, 23. 41; 3, 24. — ಚನ್ದಗೆಡು. -ಕೆಡು. Beauty, or the proper form, state or manner, to be ruined, gone, or missed (Bp. 29, 15; C.). — ಚನ್ದಗೇಡಿ. -ಕೇಡಿ. = ಚೆ-. A person who has lost or is devoid of all good manners (S. Mhr.). — ಚನ್ದ ಚನ್ದ. rep. Various kinds, etc. (Bp. 43, 36; C.). — ಚನ್ದದುರುಮ್ಬು. -ತುಱುಮ್ಬು. A fine turumbu (Čpr. 8, 45). — ಚನ್ದಮ್ಬಡೆ. -ಒಂ-ಪಡೆ. To acquire beauty (Grj. 10, 113). — ಚನ್ದವಱಿ. -ಅಱಿ. To know the proper manner, etc. (Bp. 18, 35). — ಚನ್ದವಱ್. -ಅಱ್. = ಚನ್ದಗೆಡು. (Bp. 14, 6; 44, 26). — ಚನ್ದಾವುಗೆ. -ಪಾವುಗೆ. A nice shoe (Abh. P. 7, 68, o. r. ಚಮ್ಮಾವುಗೆ).

ಚನ್ದ canda. 2. (= ಚನ್ದ್ರ). The moon (ಚನ್ದ್ರ Čt. I, 101; ಚನ್ದಿರ, etc., ಶಶಿ Kk. 44; ಚನ್ದ್ರ Šm. 16; ಸಸಿ 99; C.). As Tbh. of ಚನ್ದ್ರ it appears also in ಚನ್ದವುರ. — ಚನ್ದಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. Moon-father: the moon (S. Mhr.); N. (My.). — ಚನ್ದಮಾಮ. Moon-uncle; the moon (My.). — ಚನ್ದಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (C.). See ಸುಲಿಯ-.

ಚನ್ದ canda. 3. (= ಛನ್ದ). Occasionally used for ಛನ್ದ prosody (ಛನ್ದ Šm. 99).

ಚನ್ದಣ candaṇa. Tbh. of ಚನ್ದನ. (My.; Si. 228).

ಚನ್ದನ candana. = ಚನ್ದಣ, ಚನ್ದಲ, ಚನ್ದಳ, ಚನ್ದಾಳ. *Sandal, Sirium myrtifolium:* either the tree, the wood, or the unctuous preparation of the wood.

ಚನ್ದನಾಕ್ಷತೆ candana-akshatĕ. = ಗನ್ಧಾಕ್ಷತೆ. (Bp. 24, 23; My.).

ಚನ್ದನಾಚಲ candana-acala. A part of the southern range of the western ghauts, where sandal-wood is found. (R.).

ಚನ್ದನಾವತಿ candanâ-vati. N. of a town (J. 28, 53. 59; 29, 12).

ಚನ್ದನೋಪಲ candana-upala. A slab on which sandal is ground (ತೇವ ಸಾಣೆಯ ಕಲ್ಲು Mr. 206; My.).

ಚನ್ದರ candaṛa. = ಚನ್ದ್ರ 2, etc. (My.).

ಚನ್ದಲ candala. Tbh. of ಚನ್ದನ. Sandal (My.). 2, a vessel made of sandal-wood (My.).

ಚನ್ದವುರ candavura. Tbh. of ಚನ್ದ್ರಪುರ (Šmd. 380).

ಚನ್ದಳ candaḷa. = ಚನ್ದಲ. (My.).

ಚನ್ದಾಳ candâḷa. = ಚನ್ದಳ. A kind of sandal (ಕೃಷ್ಣಾಗರುಚನ್ದನ G.; S. Mhr.).

ಚನ್ದಿ candi. A gable-wall (Mhr. ಚಾನ್ದಣಿ). — ಚನ್ದಿಗೋಡೆ. = ಚನ್ದಿ. (S. Mhr.; B. 4, 122).

Digitized by Google

ಚನ್ದಿರ čandira. = ಚೆನ್ದರ 2, ಚೆನ್ದಿರ 2. The moon (ಚನ್ದ್ರ Čt. II, 49; Šm. 16; ತಿಂಗಳ್, etc. Kk. 11*b*.; ಶತಿ 44; C.).

ಚನ್ದು čandu. = ಚನ್ದ 2. (The moon); the date (My.; H.).

ಚನ್ದುಳ್ಳಿ čanda-ulli (*i. e.* ulla). Beautiful (My., vulgar).

ಚನ್ದ್ರ čandra. 1. Glittering, shining. 2, *the moon* (ಸುಧಾಕರ Nn. 69; ವಿಷ್ಣುವಿನ ಮಯ್ಯುನ Mr. 19; ಚಳಿಗದಿರ, ಸವಿಗಡಲಣುಗ, etc. Šm. 15. 16; ಕುಳಿರ್ಗೆಯ್ಯ Čt. I, 55; ತಿಂಗಳ್, ಪೆಬಿ I, 96). 3, a lovely or agreeable phenomenon of any kind, anything which gives pleasure. 4, *gold*. 5, *camphor*. 6, = ಚನ್ದ್ರ 2, the colour red (ಅರುಣ, ಕೆಮ್ಪು 69). 7, excellent, eminent; excellence (ಮುಖ್ಯ, ಶ್ರೇಷ್ಠವು 69). 8, dust (ರಜ, ದೂಳು 69). 9, the eye in a peacock's tail (ಪೀಲಿ, ನವಿಲ ಹೀಲಿಯ ಕಣ್ಣು 69). 10, a seat, a throne (ವಿಷ್ಟರ, ಸಿಂಹಾಸನ 69). 11, a kind of house (ಭವನ, ಮನೆಗಳ ಭೇದ 69; *cf.* ಚನ್ದ್ರ). 12, *a particular plant* (= ಕಾಪ್ಪಿಲ್ಲ). 13, a wood (ಅರಣ್ಯ, ವನ 69). 14, a certain metrical foot (Čh.). 15, water. — ಚನ್ದ್ರಕೋಲು. A kind of gold ornament worn on the head by females (S. Mhr.). — ಚನ್ದ್ರಗಲ್. -ಕಲ್. = ಚನ್ದ್ರಕಾನ್ತ. (ಕುಳಿರ್ಗಲ್, ಒಸರ್ಗಲ್ Čt. II, 112). — ಚನ್ದ್ರಮುರು. = ಚನ್ದ್ರಮುರುಗು. (My.). — ಚನ್ದ್ರಮುರುಗು. A semi-circular ring for the tip of the ear, set with pearls, etc. (My.). See ಚನ್ದ 2, ಚನಿರ.

ಚನ್ದ್ರ čandra. 2. = ಚನ್ದರ, ಚೆನ್ದರ 1, ಚೆನ್ದಿರ 1, ಸೆನ್ದುರ. Tbh. of ಸಿನ್ದೂರ. Red lead, minium (ಸಿನ್ದೂರ Mr. 102; C.; Tĕ. ಚನ್ದುರ, ಚೆನ್ದಿರ; *cf.* ಚನ್ದ್ರ 1, No. 6). — ಚನ್ದ್ರಕಾಳಿಸೀರೆ. A black garment of women with a red border (C.). — ಚನ್ದ್ರಗಾವಿಸೀರೆ. -ಕಾವಿ-. = ಚನ್ದ್ರಕಾಳಿಸೀರೆ. (My.). — ಚನ್ದ್ರತಿಲಕ. A leaf-like ornamental mark on the forehead made with minium (J. 11, 8). — ಚನ್ದ್ರಪುಡಿ. = ಚನ್ದ್ರ. (ಸಿನ್ದೂರ, etc. Si. 334). — ಚನ್ದ್ರಬಾಳೆ. A good kind of plantain of a reddish colour (C.). — ಚನ್ದ್ರಮಾವು. A good kind of mango of a reddish colour (C.).

ಚನ್ದ್ರಕ čandraka. *The eye in a peacock's tail*. 2, the moon. — ಚನ್ದ್ರಕಬಳ್ಳಿ. A small ornamental shrub, Rauwolfia serpentina Benth. (St. & Pl.).

ಚನ್ದ್ರಕಾನ್ತ čandra-kânta. The moon-stone, a fabulous gem, supposed to be formed from the congelation of the rays of the moon and to dissolve under the influence of its light, or to distil water when the moon's rays fall upon it; perhaps a kind of crystal or jasper (ಸಸಿಗಲ್ Šs.; Bp. 51, 19; J. 11, 10). 2, the moon (ಹಿಮುಗು Mr. 102).

ಚನ್ದ್ರಕಾನ್ತಿ čandra-kânti. The lustre of the moon, moonlight. 2, a large creeping shrub, the moon-flower, Ipomaea grandiflora Lamk. (St. & Pl.).

ಚನ್ದ್ರಕಿ čandraki. *A peacock*.

ಚನ್ದ್ರಕೀರ್ತಿ čandra-kîrti. N. (Bp. 52, 18).

ಚನ್ದ್ರಗಾವ್ಯ (čandra-kâvya, of ಕಾವಿ). A red sîrĕ (My.).

ಚನ್ದ್ರಗ್ರಹಣ čandra-grahana. An eclipse of the moon. (C.; B. 4, 67).

ಚನ್ದ್ರಚೂಡ čandra-čûḍa. Šiva. (My.).

ಚನ್ದ್ರಜ čandra-ja. Budha (Mercury). (R.).

ಚನ್ದ್ರಜ್ಯೋತಿ čandra-jyôti. Moonlight. 2, a kind of firework (S. Mhr.; Mhr.; Mg.).

ಚನ್ದ್ರತಾರಾಬಲ čandra-târâ-bala. Propitiousness of the moon and stars (My.).

ಚನ್ದ್ರದಾರ čandra-dâra. A wife of the moon: *any one of the twenty-seven lunar mansions*.

ಚನ್ದ್ರಧರ čandra-dhara. Šiva (Bp. 8, 4). 2, sign for a long syllable (Čh.).

ಚನ್ದ್ರನಖಿ čandra-nakhi. N. of Râvaṇa's sister (Abh. P. 9, after 149; 9, 151).

ಚನ್ದ್ರಪುರ čandra-pura. = ಚನ್ದವುರ. N. of a town.

ಚನ್ದ್ರಪ್ರಭ čandra-prabha. N. of the eighth Arhat (tîrthaṅkara) of the Jainas (Čpr. 1, 52. 66. 67).

ಚನ್ದ್ರಬಲ čandra-bala. Propitiousness of the moon (Mhr.; R.).

ಚನ್ದ್ರಬಾಳೆ čandra-bâlĕ. *Large cardamoms*.

ಚನ್ದ್ರಬಿಮ್ಬ čandra-bimba. The lunar disk (ಸಸಿಮಣ್ಡಲ Čt. I, 28).

ಚನ್ದ್ರಭಟ್ಟ čandra-bhaṭṭa. N. of an author (Šmd. 4).

ಚನ್ದ್ರಭಾಗೆ čandra-bhâgĕ. *The Chenab, one of the five streams of the Panjâb*.

ಚನ್ದ್ರಮ čandrama. Tbh. of ಚನ್ದ್ರಮಸ್. (ಚನ್ದ Nn. 9; ಹಿಮಕರ 35; ಚನ್ದ್ರ, etc. Mr. 36).

ಚನ್ದ್ರಮಣ್ಡಲ čandra-maṇḍala. = ಚನ್ದ್ರಬಿಮ್ಬ. (My.).

ಚನ್ದ್ರಮಸ್ čandramas. *The moon*.

ಚನ್ದ್ರಮುನಿ čandra-muni. N. (Bp. 52, 18).

ಚನ್ದ್ರಮೌಲಿ čandra-mauli. *Šiva*. 2, a certain metrical foot (Čh.).

ಚನ್ದ್ರಲೇಖೆ čandra-lêkhĕ. A digit of the moon (Mr. 1*a*).

ಚನ್ದ್ರಲೋಕ čandra-lôka. The sphere or heaven of the moon. (My.).

ಚನ್ದ್ರವಂಶ čandra-vaṁša. The lunar race of kings. (C.).

ಚನ್ದ್ರವತಿ čandra-vat. Brilliant; illuminated by the moon. (R.).

ಚನ್ದ್ರವದನೆ čandra-vadanĕ. A woman having a face fair as the moon. (My.).

ಚನ್ದ್ರಶಾಲೆ čandra-šâlĕ. = ಚನ್ದ್ರಸಾಲೆ. *A room on the top of a house, an upper room, an upper story*. (J. 30, 36).

ಚನ್ದ್ರಶಿಲೆ čandra-šilĕ. = ಚನ್ದ್ರಕಾನ್ತ. (My.; B. 5, 241).

ಚನ್ದ್ರಶೇಖರ čandra-šêkhara. *Šiva;* a form of Šiva (Bp. 58, 18).

ಚನ್ದ್ರಸಾಲೆ čandra-sâlĕ. Tbh. of ಚನ್ದ್ರಶಾಲೆ. ಅಗ್ರಸಾಲೇ ಊಟ, ಚನ್ದ್ರಸಾಲೇ ನಿದ್ರೆ (Prv.).

ಚನ್ದ್ರಸೂರ್ಯ čandra-sûrya. Moon and sun; a rough drawing of the moon and sun on a stone, worshipped by peasants (S. Mhr.).

ಚನ್ದ್ರಹಾರ čandra-hâra. A necklace of flat, moon-like (circular) gold beads (C.).

ಚನ್ದ್ರಹಾಸ čandra-hâsa. Deriding the moon. 2, *a glittering scimitar, a sword* (Abh. P. 14, 188). 3, N. of a prince (J. 28, 6. 60-63; 29, 2-49).

ಚನ್ದ್ರಾಂಗದ čandra-aṅgada. N. of a son of king Indrasêna. (R.).

ಚನ್ದ್ರಾಚೂಡ čandrâčûḍa. = ಚನ್ದ್ರಚೂಡ. (Bp. 1, 51).

Digitized by Google

ಚನ್ದ್ರಾತಪ čandra-âtapa. *Moonlight;* an open hall; an awning. (Kâvy. V, 12).

ಚನ್ದ್ರಾತ್ಮಜ čandra-âtmaja. = ಚನ್ದ್ರಜ. (R.).

ಚನ್ದ್ರಾಭರಣ čandra-âbharaṇa. Śiva (Grj. 3, 86; 4, 13).

ಚನ್ದ್ರಾವತಿ čandrâvati. N. of a place. (My.).

ಚನ್ದ್ರಾವಲಿ čandra-âvali. N. of the elder sister of Râdhâ. (My.).

ಚನ್ದ್ರಾಶ್ಮ čandra-aśma. = ಚನ್ದ್ರಕಾನ್ತ. (Śsv. 3, 64).

ಚನ್ದ್ರಿ čandri. Shining, golden. 2, N. of a vṛitta (Čh.). 3, = ಚನ್ದ್ರಾತ್ಮಜ.

ಚನ್ದ್ರಿಕೆ čandrikĕ. *Moonlight;* elucidation. 2, N. of two vṛittas (Čh.). 3, a coil of written palm-leaf (My.).

ಚನ್ದ್ರೆ čandrĕ. (= ಚನ್ದ್ರ 1, No. 11). A hall covered only at the top; an awning, a canopy.

ಚನ್ದ್ರೋದಯ čandra-udaya. Moon-rise. (C.). 2, *an awning, a cloth spread over on open court.*

ಚನ್ದ್ರೋದಯಮಾತ್ರೆ čandrôdaya-mâtrĕ. A bolus said to be very cooling (My.).

ಚನ್ನ čannu-a3. = ಚನ, ಚಿನ್ನ. A man of beauty, a handsome man. **2,** N. (C.; Bp. 18, 10; B. 1, 15). See ಮಾದರ-. — ಚನ್ನಪಟ್ಣ. Čanna's town: Madras (C.; Tĕ. ಚನ್ನಪಟ್ನ, ಚೆನ್ನ-, ಚೆನ್ನಾ-; T. ಚೆನ್ನ-, ಚೆನ್ನೈ-). Also N. of other places. — ಚನ್ನಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. N. (C.). See ತೂಗೆಯ-. — ಚನ್ನಬಸವ. N., especially that of the sister's son of Basava (Č. Bp. 6, 47; Tĕ. ಚೆ-.). See Bp. 7 sum.; 7, 9; 35, 41; 47, 37; 61, 74. 75. — ಚನ್ನಬಸವಣ. -ಅಣ. = ಚನ್ನಬಸವ. (Bp. 35, 8). — ಚನ್ನಬಸವಪುರಾಣ. A work about Čannabasava, etc. of A. D. 1585 (Č. Bp. 63, 77; Tĕ. ಚೆ-.). — ಚನ್ನಯ. -ಅಯ. N. (C.; Bp. 13, 82; 25, 4; 38, 42; 45, 37; 56, 50). See ಮಾದರ-. — ಚನ್ನಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (C.; Bp. 9, 40).

ಚನ್ನಗೆ čannagĕ. Handsomely, nicely, properly (My.).

ಚನ್ನಂಗ čannanga. — ಚನ್ನಂಗನ ಮರ. = ಚನ್ನಂಗಿ No. 1. (Z.).

ಚನ್ನಂಗಿ čannangi. = ಚಿನ್ನಂಗಿ. A large timber-tree with white bark, Lagerstroemia parviflora Roxb. (Z.; ಚಲಿ Mr. 121, one MS. ಚೆನ್ನಂಗಿ; Bp. 45, 37; Tĕ., and also ಚನ್ನಂಗಿ). **2,** = ಚಣಗಿ, etc. (C.; ಮಂಗಲ್ಯಕ, ಮಸುರ, ಮಸೂರ G.).

ಚನ್ನಿಗ čanniga. A handsome, fine man (C.; Bp. 15, 18; 24, 40; 47, 33; 48, 10; Râm. 6, 14, 29; Dp. 1, 2). — ಚನ್ನಿಗರಾಯ. N. of a Krishṇa idol at Bêlûr near Hâsana (My.).

ಚನ್ನು čannu. = ಚನ್ 2, ಚೆನ್ 2, ಚೆನ್ನು. Straightness; beauty, grace, niceness, properness; excellence (My.; Tĕ. ಚೆನ್ನು). Gen. and Acc. ಚನ್ನ. ನಾಯ ಬಾಲ ನೆಟಯಂ ಕಟ್ಟಲ್ಕೆ ಚನ್ನಪ್ಪುದೇ? (Śs. 85). — ಚನ್ನ ಕುಲ. (Bp. 18, 9). — ಚನ್ನ ಚನ್ನೆಯ್ವಲ್. (Bp. 24, 81). — ಚನ್ನ ಪಾಯಸ. (Bp. 14, 13). — ಚನ್ನ ಛತ್ರ. (Bp. 24, 75). — ಚನ್ನ ಮಗ. (Bp. 18, 52). — ಚನ್ನ ಮಡಿವಳ. (Bp. 21, 45). — ಚನ್ನ ಮಾಸು. (Bp. 27, 60; 45, 37; 47, 37). — ಚನ್ನ ಮಾತು. (Bp. 29, 16). — ಚನ್ನ ಮನ್ತ್ರಾಯ. (Bp. 25, 9). — ಚನ್ನಲರ್. -ಅಲರ್. -ರು. (Bp. 28, 69; 44, 4). — ಚನ್ನ ಸೆಜ್ಜು. (Bp. 18, 89). — ಚನ್ನಾಗಿ. -ಆಗಿ = ಚೆ-. Nicely, handsomely, properly, well, in good circumstances (ಅಯ್ದು Śmd. 26 Cm.; ನೆಟ್ 31 Cm.; Bp. 14, 5; 39, 24; 44, 41; 47, 65; 57, 69; C.; Si. 272. 283. 368. 398; B. 1, 1; 2, 46. 52; 4, 209. 214). ಚನ್ನಾಗಿದ್ದರೆ ನನ್ನವರು, ಕೆಟ್ಟರೆ ಸ್ನೇಹಿತರು (Prv.). — ಚನ್ನಿಸೆ. -ಎಸೆ. To shine beautifully, to be splendid, to be conspicuous (Bp. 5, 13; 32, 39; 38, 42). ಕನ್ನಡದೆ ಕನ್ನಡಿಯದು ಎನ್ನೆ ಗೀರ್ವಾಣದೊಳು ಚನ್ನಿಸೆವ ದರ್ಪಣಮೆನುತ್ತ ಬರೆವುದು (Čidakhaṇḍânubhava 1, 8).

ಚನ್ನಿ čanni. = ಚನ್ನೆ. (My.).

ಚನ್ನೆ čannĕ. = ಚಿನ್ನೆ 1. A handsome female (Čh. v. 328; Čpr. 7, 103; Abh. P. 3, 85; Grj. 3, after 91; Bp. 4, 42). **2,** N. (S. Mhr.). — ಚನ್ನಕ್ಕ. -ಅಕ್ಕ. N. (C.; Bp. 14, 3). — ಚನ್ನವ್ವ. -ಅವ್ವ. N. (C.; B. 4, 217).

ಚಪ್ čap. An imitative sound. (*Cf.* ಚಪ್). — ಚಪ್ ಚಪ್. rep. The sound produced by beating with a cane or stick (C.), or by cutting a tree with an axe (C.). 2, one of the notes of the house-lizard (S. Mhr.).

ಚುಪ್ čup. Silent! still! (H., Mhr.; S. Mhr.).

ಚಪ čapa. An imitative sound. (See ಚಪ್ಪರಣೆ). — ಚಪಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To chirp (ಬಗ್ಗು, etc. G.). — ಚಪಾಡಿಸು. -ಅಡಿಸು. To emit a smacking sound in eating (S. Mhr.).

ಚಪ čapa. Bamboo cane (ವಂಶ, etc., ಬಿದಿರ್ Mr. 125; T. ಚಟು; Sk. ಚಪ).

ಚಪಕಾರಕ čapa-kâraka. A worker in bamboo cane, a manufacturer of baskets, etc. (ವಂಶಚ್ಛೇದಿ, ಮೇದ Mr. 377).

ಚಪಟೆ čapaṭĕ. = ಅಪ್ಪಟೆ, ಚಪ್ಪಟೆ 1. Flatness; (flat). (Mhr. ಚಪಟಾ, ಚಾಪಟ; ಚಾಪಟೀ, any thing beaten flat; ಚಾಪಣೇಂ, to press; ಸಪಾಟ, flat, level, plain; smoothed; ಸಪಾಟೀ, levelness, etc.; Tĕ. ಚಪ್ಪಟಿ, ಚಪ್ಪಿಡಿ; T. ಚಪ್ಪೈ, ಚಪ್ಪಟ್ಟೈ, ತಟ್ಟೈ; M. ಚಪ್ಪ, ಚಪ್ಪಡೆ; *cf.* ಚಕ್ಕಡಿ; Sk. ಚಿಪಿಟ; ಚಟ್ಟು 1; Tĕ. ಚದಮು, ಚದುಪು, to level; to make even with the ground; to break to pieces; T. ಚದೈ, M. ಚದೆ, K. ಸದೆ, to squash, etc.). — ಚಪಟೆಮೂಗಿನವನು. = ಚಪ್ಪಟೆ-. (ಖುರಣಸ್, etc. Si. 197).

ಚಪಲ čapala. *Moving to and fro, being agitated, wavering, unsteady, restless, fickle;* wanton. 2, *active, quick, swift, agile, expeditious.* 3, *inconsiderate, rashly or inconsiderately committing a crime.* 4, momentary, instantaneous. 5, quicksilver (ಪಾರದ, ರಸ Mr. 329).

ಚಪಲತನ čapalatana. = ಚಪಲತೆ, ಚಪಲತ್ವ. (B. 3, 39; 5, 27).

ಚಪಲತೆ čapalatĕ. The state or nature of moving to and fro; trembling; fickleness; inconstancy; agitation; smartness. (Śmd. 159. 230; Kâvy. IV, 2, 16; My.).

ಚಪಲತ್ವ čapalatva. = ಚಪಲತೆ. (Śmd. 230 Cm.; My.).

ಚಪಲೆ čapalĕ. A fickle or wanton woman (Bp. 40, 54; My.). 2, *lightning.* 3, *long pepper.*

ಚಪಾ čapâ. (*cf.* ಚಪ್). — ಚಪಾ ಚಪ್. rep. The sound produced by beating the surface of water with the hand, a stick, etc. (My.; *cf.* Mhr. ಛಪ್ಪಾಛಪ್ಪೀ).

ಚಪಾಟಿ čapâṭi. = ಚಪ್ಪಟೆ. A slap (Mhr.). — ಚಪಾಟಿ ಬಡಿ. To slap with the open hand (S. Mhr.).

ಚಪಾಡಿಸು čapâḍisu. See s. ಚಪ.

ಚಪಾತಿ čapâti. A cake flattened with the hand without a roller (H.).

Digitized by Google

ಚಪಾಯಿಸು ĉapâyisu. To hide (v. t., C.; Mhr., H. ಛಪಾವಿಣೇಂ).

ಚಪಾವಣೆ ĉapâvaṇĕ. Hiding, concealment (My.; Mhr., H. ಛಪಾವಣೀ).

ಚಪಾವು ĉapâvu. = ಚಪಾವಣೆ. (My.).

ಚಪೇಟ ĉapêṭa. *A palm of the hand with the fingers extended.*

ಚಪ್ಪಗೆ ćappagĕ. = ಸಪ್ಪಗೆ. Insipidness; insipidly (My.; Tĕ. ಚಪ್ಪಗಾ; ಚಪ್ಪಡಿ, ಚಪ್ಪಿಡಿ, ಚಪ್ವಿಡಿ, insipidness; Mhr. ಚಪ್ಪಟ್ಟಿ, vapid, flat, insipid).

ಚಪ್ಪಟೆ ćappaṭĕ. 1. = ಚಪಟೆ, etc., (ಚಪ್ಪಡಿ). (My.; B. 4, 125). ಚಪ್ಪಟೆಯಾದುದು (ಚಕ್ಕಟ Šmd. I). — ಚಪ್ಪಟೆಮೂಗು. A flat nose (My.; T. ಚಪ್ಪೈಮೂಕು; M. ಚಪ್ಪಿಯ ಮೂಕು, ಚಪ್ಪೆ-). — ಚಪ್ಪಟೆಮೂಗಿನವನು. A flat-nosed man (ಖುರಣಸ್, ಖುರಣಸ Nr.).

ಚಪ್ಪಟೆ čappaṭĕ. 2. = ಚಪ್ಪಳಿ, etc. (My.).

ಚಪ್ಪಟೆ ĉappaṭĕ. = ಚಪಾಟ. (H., Mhr. ಚಪೇಟಾ, a smart slap; Mhr. ಚಾಪಟೀ, ಸಪ್ಪಾ, ಥಾಪಟ, a slap; *cf.* ಚಪ್ಪರಿಸು 2). — ಚಪ್ಪಟೆ ಬಡಿ. = ಚಪ್ಪಟೆ ಹೊಡೆ. (My.). — ಚಪ್ಪಟೆ ಹೊಡೆ. To apply a smart slap with the palm (My.).

ಚಪ್ಪಡಿ čappaḍi. (= ಚಪ್ಪಟೆ 1). A large flat stone (My.). — ಚಪ್ಪಡಿ ಎಳ್. To drag a flat stone (on another's head): to ruin (My.). — ಚಪ್ಪಡಿ ಹಾಕು. To put a flat stone (on another's business): to ruin (My.).

ಚಪ್ಪನೆ čappanĕ. With the sound of ಚಪ್ in beating (S. Mhr.).

ಚಪ್ಪನ್ನ ĉappanna. ಛಪ್ಪನ್ನ. Fifty-six (H., Mhr.; Br.).

ಚಪ್ಪನ್ನದೇಶ ĉappanna-dêśa. The 56 countries (all the world) (C. Bp. 6, 48 seq.; Vivêkaĉintâmaṇi; Rśv. 5, 127; 5, after 22; J. 25, 12; see Čh. p. 133 seq.). *Cf.* ಷಟ್ಪಂಚಾಶದ್ವಿಷಯ.

ಚಪ್ಪರ ĉappara. (Šmd. 48). = ಚಪ್ರ. A frame thrown over houses to form the roof (My.; Tĕ.; Mhr. ಛಪ್ಪರ). 2, a shed (ಪನ್ದರ, ಹನ್ದರ Nn. 143; ಕಾವಣ, ಪನ್ದಲ್ Kk. 26, Šm. 59; Bp. 8, 37; Râm. 13, 7; J. 34, 8; My.; M., Tĕ.; Mhr.: a temporary hut). 3, a court-yard (ಪ್ರಾಂಗಣ, ಅಂಗಳ Nn. 143; ಗೃಹಾಂಗಣ Mr. 480; *cf.* ಚತ್ವರ). 4, a thatched or tiled roof (S. Mhr.; Mhr.; Tĕ., M.). 5, a trellis (My.; Tĕ.). 6, the canopy of a bedstead (My.; Tĕ., T., M., Mhr.; see ನಡಚಪ್ಪರ). ಚಪ್ಪರಕ್ಕೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲದವ ಉಪ್ಪರಿಗೆಯನಪೇಕ್ಷಿಸಿದ (Prv.). — ಚಪ್ಪರಗಾಲ ಮಂಚ. A cot with a canopy that rests on (four) staffs (My.). — ಚಪ್ಪರದ್ರಾಕ್ಷೆ. Grapes trained upon a trellis (ಮೃದ್ವೀಕೆ, ಗೋಸ್ತನಿ, ದ್ರಾಕ್ಷೆ, etc. Si. 148; My.). — ಚಪ್ಪರಮಂಚ. A canopied bedstead (My.).

ಚಪ್ಪರಣೆ čapparaṇĕ. The crying or chirping of birds (ಚಿಜ್ಜಿ Šmd. II; ಚಿಜ್ಜಿ Kk. 42. 88, o. r. ಚಿಜ್ಜು; ಬಗ್ಗು, ಬಿಪ್ಪಣ್ಣ 77; ಚಿಜ್ಜಿ, ಜಡಿಪು, ಬಗ್ಗು, ಚಿಪ್ಪಣ್ಣ Šm. 29. 30; Šśv. 2, 45). 2, the peculiar smacking of the lips by which peasants use to stop their cattle (C.; Bp. 47, 46; My.; T., M. ಚಪ್ಪು, Tĕ. ಚಪ್ಪಡಿಂಚು, ಚಪ್ಪರಿಂಚು, -ಲಿಂಚು, to smack the lips; to suck; Tĕ. also: to chuckle or cluck to an animal to urge it on); chuckling, cockering (Râm. 1, 5, 31).

ಚಪ್ಪರಿಗ čappariga. — ಚಪ್ಪರಿಗನ ಹುಲ್ಲು. A name given to several kinds of grass, as Panicum repens L., Manisurus granularis Swartz., Andropogon lanceolatus Roxb. (Z.).

ಚಪ್ಪರಿಸು ćapparisu. 1. To chuckle or cluck to an animal to urge it on (Bh. 1, 10, 22; 8, 23, 12; 8, 26, 16; Rśv. 6, after 11; J. 25, 45). 2, to smack the lips in sucking or sipping (Bp. 33, 15); to produce the peculiar sound of chewing, to chew with a noise (C.; see s. ಚಪ್ಪರಣೆ; M. ಚಪೆ, chewing; the sound of it). 3, to chirp (Grj. 2, after 106; 8, after 8); to bark (? 1, 104).

ಚಪ್ಪರಿಸು čapparisu. 2. = ಚಪ್ಪಳಿಸು. To slap; to pat (S. Mhr.; Abh. P. 14, 123; 14, after 123; Rśv. 6, after 11; Râm. 6, 11, 17; J. 13, 50; 16, 23; Tĕ. ಚರಚು; *cf.* ಚಪ್ಪಟೆ 2).

ಚಪ್ಪಲ್ ĉappal. = ಚಪ್ಪಲಿ. (My.).

ಚಪ್ಪಲಿ ĉappali. A shoe or sandal (S. Mhr.; Mhr., H. ಚಪ್ಪಲ, -ಳ; *cf.* ಚಮ್ಮಾಳಿಗೆ). — ಚಪ್ಪಲಿಚೆಣ್ಣು. A weed, Tricholepis amplexicaulis Clarke (Z.).

ಚಪ್ಪಳಿ čappaḷi. = ಚಪ್ಪಟೆ 2, ಚಪ್ಪಳೆ, ಚಪ್ಪಾಳೆ. Clapping the hands (S. Mhr.; T. ಚಪ್ಪಾಣಿ). — ಚಪ್ಪಳಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To clap the hands (Bp. 4, 8; 47, 42; 59, 24; My.). — ಚಪ್ಪಳಿ ಬಡೆ. = -ಹೊಡೆ. (G. 157. 158). — ಚಪ್ಪಳಿ ಹೊಡೆ. = ಚಪ್ಪಳಿಕ್ಕು. (S. Mhr.; My. as ಚಪ್ಪಳೆ-).

ಚಪ್ಪಳಿಸು čappaḷisu. = ಚಪ್ಪರಿಸು 2, ತಪ್ಪಳಿಸು. (Bp. 15, 9).

ಚಪ್ಪಳೆ čappaḷĕ. = ಚಪ್ಪಳಿ. (My.; see ಕೆಯ್-). — ಚಪ್ಪಳೆಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. = ಚಪ್ಪಳಿಕ್ಕು. (Bp. 18, 15).

ಚಪ್ಪಾಳೆ čappâḷĕ. = ಚಪ್ಪಳಿ, etc. (My.).

ಚಪ್ಪೆ čappĕ. 1. That which is flattened or pressed down (T. ಚಪ್ಪೈ). — ಚಪ್ಪಲರ್. -ಅಲರ್. To be flattened and distended (Čpr. 4, 77; 7, 64).

ಚಪ್ಪೆ čappĕ. 2. The hip-bone (My.; T. ಚಪ್ಪೈ, the hip).

ಚಪ್ಪೆ čappĕ. 3. = ಸಪ್ಪೆ. Insipidness (My.).

ಚಪ್ಪೆ ĉappĕ. An impression, a stamp, a seal (S. Mhr.; Mhr. ಛಪ್ಪಾ; *cf.* ಚಾಪೆ).

ಚಪ್ರ ĉapra. = ಚಪ್ಪರ. (My.). ಚಪ್ರದ ಮಂಚ (Si. 230; see ಚಪ್ಪರಮಂಚ).

ಚಬಕ ĉabaka. = ಚಬಕು, ಚಬುಕು. A horse-whip (S. Mhr.; B. 4, 123; Mhr., H. ಚಾಬೂಕ; T., M. ಚವುಕ್ಕು; Tĕ. ಚಪ್ಪುಕು, ಚಬುಕು).

ಚಬಕು ĉabaku. = ಚಬಕ. (C.; B. 4, 123).

ಚಬುಕು ĉabuku. = ಚಬಕ. (Č. Bp. 47, 44; My.). — ಚಬುಕು ಮರ. The Casuarina tree, Casuarina muricata Roxb. (St. & Pl.; My.).

ಚಮಕಾಯಿಸು ĉamakâyisu. = ಚಮಕಿಸು. To lash soundly (My.; Mhr. ಚಮಕವಿಣೇಂ, ಚಮಕಾವಿಣೇಂ); to cause to quiver, to frighten, to rebuke (My.; Mhr.).

ಚಮಕಿಸು ĉamakisu. = ಚಮಕಾಯಿಸು. (My.). 2, to make to flash (or brandish), as a sword (S. Mhr. rare; Mhr. ಚಮಕವಿಣೇಂ, ಚಮಕಾವಿಣೇಂ).

ಚಮಟಿಕೆ ĉamaṭikĕ. = ಚಮಟಗೆ, ಚಮ್ಮಟಗೆ q. v., ಚಮ್ಮಟ್ಟಗೆ, ಸಮಟಗೆ. (My., in the meaning of ಚಮ್ಮಟ್ಟಗೆ No. 2).

ಚಮಟಿಗೆ ĉamaṭigĕ. = ಚಮಟಿಕೆ, etc. (C.).

ಚಮಡ ĉamaḍa. The skin (C.; Mhr., H. ಚಮಡೀ, ಚಾಮಡೀ; ಚಾಮಡೇಂ, skin, hide; leather; *cf.* ಚರ್ಮ; ಚಾವಟ).

ಚಮತ್ čamat. An interjection of surprise.

ಚಮತ್ಕರಿಸು čamat-karisu. To be astonished (Śšv. 4, 75).

ಚಮತ್ಕಾರ čamat-kâra. Astonishment, surprise; a show, a spectacle; an astonishing event or object, a wonder (C.; B. 5, 34. 171. 177. 196); cleverness, skilfulness (My.); quickness (My.). See Prv. s. ಬಲಾತ್ಕಾರ.

ಚಮತ್ಕಾರಿ čamat-kâri. Astonishing, surprising, unusual; a clever person (My.).

ಚಮತ್ಕೃತಿ čamat-kṛiti. = ಚಮತ್ಕಾರ. (Bp. 1, 5; 28, 4; J. 1, 6; 26, 10).

ಚಮರ čamara. = ಚವರ, etc. A kind of deer, or rather *the Yak or bos grunniens.* 2, the chowrie or long brush or fan, most usually made of the tail of the Yak; it is also one of the insignia of royalty (ಮುಶೀರ, ಚಾಮರ Nn. 91).

ಚಮರಿ čamari. = ಚಮರ No. 2, ಚವರಿ, ಚವುರಿ, ಚೌರಿ. The tail of the Yak used as a fan, etc. (Bh. 6, 2, 1; J. 3, 17). 2, a compound pedicle. — ಚಮರಿಮೃಗ. = ಚಮರೀಮೃಗ. (ಗೋಕರ್ಣ, ರೋಮ Mr. 163).

ಚಮರಿಕ čamarika. *The tree Bauhinia variegata* Lin.

ಚಮರೀಮೃಗ čamarî-mṛiga. = ಚಮರ No. 1, ಚವರೀಮೃಗ. (ಸರಲ Nn. 63).

ಚಮಸ čamasa. = ಚಮ್ಚ. *A vessel used at sacrifices for drinking the sôma; a ladle or spoon.* 2, a kind of sweetmeat.

ಚಮಸಿ čamasi. = ಚಮಸ. *A vessel used at sacrifices etc.*

ಚಮು. ಚಮೂ čamu. čamû. *An army.* 2, *a division of an army consisting of 129 elephants, 129 cars, 2187 horses, and 3685 foot.*

ಚಮೂಪ čamû-pa. A general (ಬಲಿ, ಸೇನಾಪತಿ Nn. 16).

ಚಮೂಪತಿ čamû-pati. A general of a division; any general (ಅನೀಕಸ್ಥ, ದಣ್ಣನಾಥ Mr. 269).

ಚಮೂರ čamûra. A tiger (ಪುಣ್ಡರೀಕ, ಹುಲಿ Nn. 18; ವ್ಯಾಘ್ರ, etc., ಪುಲಿ Mr. 159).

ಚಮೂರಮಣ čamû-ramaṇa. A general (Râm. 6, 19, 17).

ಚಮೂರು čamûru. *A kind of deer.*

ಚಮ್ಚ čamča. = ಚಮಸ. A spoon (C.; Mhr., H. ಚಮಚ್ಯಾ).

ಚಮ್ಪ čampa. = ಚಮ್ಪೆ. The plant Bauhinia variegata, mountain ebony (Sk.). 2, = ಚಮ್ಪಕ No. 1 (My.).

ಚಮ್ಪಕ čampaka. = ಸಮ್ಪಗೆ. *A tree bearing a yellow fragrant flower, Michelia champaca* Lin. 2, = ಚಮ್ಪಕಮಾಲೆ (Čh.; Mr. 366).

ಚಮ್ಪಕಪುರ čampaka-pura. N. of a town (J. 11, 30).

ಚಮ್ಪಕಮಾಲಿನಿ čampaka-mâlini. N. of Čandrahâsa's second wife (J. 30, 1. 11. 12).

ಚಮ್ಪಕಮಾಲೆ čampaka-mâlĕ. N. of a vṛitta (Čh.).

ಚಮ್ಪು čampu. ಚಮ್ಪೂ. A species of composition in which the same subject is continued through alternations in prose and verse. (Čh.).

ಚಮ್ಪೆ čampĕ. = ಚಮ್ಪ No. 2. (Bh. 3, 17, 34). 2, perfume (Čpr. 7, 63).

ಚಮ್ಬಕ čambaka. A sort of musical instrument (Č. Bp. 5, 7). — ಚಮ್ಬಕವಜೆ. -ವಜೆ. A kind of drum (Râv. 6, after 11; T. ಚಾಪಚ್ಚೆ, ಚಾಮ್ಬು, a kind of drum).

ಚಮ್ಬಾರ čambâra. 1. = ಸಮ್ಬರ, ಸಮ್ಬಾರ. — ಚಮ್ಬಾರಕಾಗಿ. = ಸಮ್ಬರ-, ಸಮ್ಬಾರ-. (ಶಕುನ್ತ Si. 421).

ಚಮ್ಬಾರ čambâra. 2. = ಚಮ್ಮಾರ. A caste that are workers in leather (My.; Mhr. ಚಾಮ್ಭಾರ, ಚಾಮ್ಹಾರ, ಚಾಭಾರ; see ಚಮಡ).

ಚಮ್ಬು čambu. (fr. ಚನ್ 1). = ಚೆಮ್ಬು, ಚಿಮ್ಬಿಗೆ, ಚೊಮ್ಬು, (ತಮ್ಬಿಗೆ, etc.). The red metal: copper (T., M. ಚೆಮ್ಬು; *cf.* ತಾಮ್ರ). 2, a globular copper or brass vessel, used for drinking water, etc. (My.; Tĕ., T., M.; Mhr. ಚಮ್ಬೂ, a goglet; M. also ಚೆಲ್ಲ; *cf.* ಚರಪಿಗೆ). ಅಮ್ಬು ಬಿಡಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದೆ ಇದ್ದರೆ ಚಮ್ಬು ಮುಣುಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದೇ?—ಕುಮ್ಬಾರನ ಆವಿಗೆಯಲ್ಲಿ ತಾಮ್ರದ ಚಮ್ಬು ಹುಡುಕಿದನ್ತೆ.—ಚಮ್ಬು ಚರಿಗೆಗೆ ದರಿದ್ರವಾದರೂ ಹಂಚುಹುಡಿಗೆ ದರಿದ್ರವಿಲ್ಲ (Prvs.). — ಚಮ್ಬುಕುಟ್ಟಿಗ. = ಚೆಮ್ಬುಕುಟಿಗ. A coppersmith (ಶೌಲ್ವಿಕ, ತಾಮ್ರಕುಟ್ಟಕ Si. 339). — ಚಮ್ಬುಕುಟ್ಟಿಗ. = ಚಮ್ಬುಕುಟ್ಟಿಗ. (My.).

ಚಮ್ಮ čamma. Tbh. of ಚರ್ಮ. See ಚಮ್ಮಟ್ಟಿಗೆ.

ಚಮ್ಮಟಿಗೆ čammaṭigĕ. = ಚಮಟಿಕೆ, etc., ಚಮ್ಮಟ್ಟಿಗೆ, q. v. A whip (ಕಶೆ, ಚರ್ಮದಣ್ಡ Mr. 274; Grj. 6, after 56; Bp. 52, 8; 59, 37; J. 6, 49; T., M. ಚಮ್ಮಟ್ಟಿ). 2, a sledge-hammer (C.; T. ಚಮ್ಮಟ್ಟಿ; M. ಚಮ್ಮಟ್ಟಿ-ಕುಡ; Tĕ. ಸಮ್ಮೆಟ, ಸಮ್ಮೆಟ).

ಚಮ್ಮಟ್ಟಿಗೆ čammaṭṭigĕ. Tbh. of ಚರ್ಮಪಟ್ಟಿಕೆ (Smd. 382). A flat piece of leather for playing upon with dice, a leather backgammon board, etc. 2, Tbh. of ಚರ್ಮಯಷ್ಟಿಕೆ, a whip (ಚರ್ಮದಣ್ಡ, ಕಶೆ Hlâ.; the T. & M. ಚಮ್ಮಟ್ಟಿ is Tbh. of ಚರ್ಮಯಷ್ಟಿ = ಚರ್ಮಯಷ್ಟಿಕೆ). 3, a sledge-hammer (My.; ಆಯೋಘನ Si. 415).

ಚಮ್ಮಳಿ čammaḷi. = ಚಮ್ಮಳಿಕೆ. (Tbh. of ಸೈಂಹಿಕೇಯ?). The dragon's tail or descending node, the ninth of the planets, considered in mythology as the *body* of the demon Saiṁhikêya, son of Siṁhikâ, which was severed from the *head* or Râhu by Vishṇu at the churning of the ocean (ಕೇತು Śm. 17; T. ಚೆಮ್ಬಾಮ್ಬು; Tĕ. ಚಿಮ್ಮಲಿಪಾಮು, a prickly eel, found on the sea-coast; *cf.* ಚಾಲಿ).

ಚಮ್ಮಳಿಕೆ čammaḷikĕ. = ಚಮ್ಮಳಿ. (ಕೇತು Kk. 11*b*).

ಚಮ್ಮಾರ čammâra. = ಚಮ್ಬಾರ. (C.).

ಚಮ್ಮಾಳಿಗೆ čammâḷigĕ. Tbh. of ಚರ್ಮಪಾದುಕೆ. A kind of leather shoe (Bp. 26, 14; My.; Tĕ. ಸಮ್ಮಾಳಿ, T. ಚೆಮ್ಮಾಳಿ; *cf.* also ಚಪ್ಪಲಿ).

ಚಮ್ಮೆ čammĕ. = ಚಮ್ಯ, ಚಮ್ಪೆ. N. of a plant (ಕೃಶವಾಕು, ಮುಸ್ತಕ, ನೇತ್ರಿ Mr. 140, o. rs. ಚಮ್ಪೆ, ಚಮ್ಯ).

ಚಮ್ಯ čamya. = ಚಮ್ಮೆ, q. v.

ಚಯ್ čay. ಚಯ್ಯ. = ಚಲ್ಲ 1, ಚೆಯ್ (ಚೆಯ್ಯು) 1, ಚೆಲ್ಲು. — ಚಯ್ಯಾಟ. -ಆಟ. = ಚೆ-, q. v. (ಚಲ್ಲಾಟ Kk. 21, o. r. ಚೆಯ್ಯಾಟ).

ಚಯ čaya. Accumulation; *a heap, a mound of earth, a rampart,* etc. 2, *a collection, a mass, a multitude.*

ಚಯನ čayana. 1. Heaping, piling up; collecting, gathering. See ತೆಮುಳ್ಳು, ತೆರಳ್ಳು, ಬೆರಂಜು.

ಚಯನ čayana. 2. Observing, perceiving, etc. See ಚಿ-.

ಚರ čara. An imitative sound. — ಚರ ಚರ. rep. The sound of rending, of scratching with the nails or with

a pen, of cutting grass, and of mincing vegetables (C.; Mhr.). — ಚರ ಚರನೆ. With the sound of ಚರ ಚರ (C.).

ಚರ čara. *Moving, walking, going;* locomotive, any animal; *movable; being, living,* 2, *a spy, a secret emissary or agent* (ಉಪಸರ್ಪ, ಅರಸಾಳ್ Mr. 262). — ಚರನುಡಿ. (*i. e.* ಚರರ ನುಡಿ). News brought by emissaries (ವಾರ್ತೆ, ದೂತರ ವಾಕ್ಯ Nn. 138).

ಚರಕ čaraka. A wanderer, a wandering religious student; a spy, etc. 2, *N. of a muni and physician, the author of a treatise upon medicine.* 3, the title of the treatise on medicine written by Čaraka (Sk.). 4, witchcraft (My.).

ಚರಕ್ಕನೆ čarakkanĕ. With the sound of ಚರ (C.).

ಚರಗ čaraga. = ಚರುಗ, etc. (S. Mhr.).

ಚರಟ čaraṭa. = ಚಟ್ಟ 1, q. v. (C.; B. 4, 225; M. ಚಣ್ಣಿ, sediments, husk, etc.; ಚಣ್ಣು, chaff; T. ಚಣ್ಣು, an empty husk, *cf.* ಜರಡು).

ಚರಣ čaraṇa. Moving, wandering; acting, dealing. 2, *a foot* (ಕಾಲು Nn. 84). 3, *a sect, a school, a branch of the vêda.* 4, the fourth part of a stanza (Čh.). 5, a verse-line (Čh.).

ಚರಣತಲ čaraṇa-tala. The sole of the foot (ಅಂಗಾಲ್ Mr. 332).

ಚರಣನಲಿನ čaraṇa-nalina. = ಚರಣಸರಸಿರುಹ. (My.).

ಚರಣಯುಗ čaraṇa-yuga. Both the feet (Šm. 110).

ಚರಣವಾಲ್ಮೀಕ čaraṇa-vâlmîka. A foot or leg like an ant-hill, a kind of elephantiasis (ಹುತ್ತುಗಾಲ್ Mr. 385).

ಚರಣವಿನ್ಯಾಸ čaraṇa-vinyâsa. Putting or placing down the foot. See ಮೆಟ್ಟು.

ಚರಣಸರಸಿರುಹ čaraṇa-sarasiruha. A foot-lotus: a foot like a lotus, a beautiful foot. (Šm. 1).

ಚರಣಾಭರಣ čaraṇa-âbharaṇa. *An ornament for the feet.*

ಚರಣಾಯುಧ čaraṇa-âyudha. Having the feet for weapons: *a cock.*

ಚರನ್ತ čaranta. = ಚರನ್ತಿ. (My.). 2, the pupil of a čaranta (My.).

ಚರನ್ತಿ čaranti. A jaṅgama who has taken the vow of celibacy (S. Mhr.), frequently called also ಚರನ್ತಿಯಪ್ಪ.

ಚರಪು čarapu. = ಚರುಪು. Tbh. of ಚರು. An oblation to Gaṇêśa (My.).

ಚರಬಣ್ಡವಲ čara-baṇḍavala. Live stock; capital employed in business (B. 5, 101; My.).

ಚರಬಾಗಿಸು čarabâgisu. To go away (S. Mhr., used in liṅgavanta maṭhas).

ಚರಬಿ čarabi. = ಚರ್ಬಿ. Fat, suet (C.; Mhr., H.).

ಚರಮ čarama. *Last, final, ultimate; western, west;* lowest, least; immediately following (ಪಶ್ಚಾತ್, ಬಳಿಕ Mr. 434); a final letter (Šmd. 71. 219. 222. 223. 249. 289; Kâvy. I, 3, 57-59; I, 4, 50-52).

ಚರಮಕ್ಷ್ಮಾಭೃತ čarama-kshmâbhṛit. *The western mountain behind which the sun and moon are supposed to set.*

ಚರಮಗಿರಿ čarama-giri. = ಚರಮಕ್ಷ್ಮಾಭೃತ್. (Si. 114).

ಚರಮಸ್ವರ čarama-svara. A final vowel (Šmd. 245).

ಚರಮಾಕ್ಷರ čarama-akshara. A final consonant (Šmd. 245).

ಚರಮಾದ್ರಿ čarama-adri. = ಚರಮಗಿರಿ. (Sk.; R.).

ಚರಮೂರ್ತಿ čara-mûrti. = ಚರನ್ತ No. 2. (My.).

ಚರಯಿಸು čarayisu. To roam, wander or walk about (ಭ್ರಮಣ Šmd. Dh., o. r. ಚರಿಯಿಸು). ಚರಯಿಸಿದಂ (92, o. r. ಚರಿ-).

ಚರಲಿಂಗ čara-liṅga. A walking liṅga: a jaṅgama of the liṅgavantas (Bp. 7, 9; 27, 42; 31, 1; 36, 24; 61, 2). — ಚರಲಿಂಗಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (C.).

ಚರವಣ čaravaṇa. Tbh. of ಚರ್ವಣ. (My.).

ಚರವಿಗೆ čaravigĕ. = (ಚರಿಗೆ), ಚರಿವಿಗೆ, ಚರ್ವಿಗೆ, ಚವರಿಗೆ, ಚವುರಿಗೆ. A large copper or brass pot in the form of the čambu for carrying water (My.; T. ಚರಾಗ್ಯ, a pot, cup, or basin; T., Tĕ. ಚರುವ, a large metal pot; Tĕ. ಚರವೆ, ಚೆರವ, ಚೆರಿವಿ, a brass kettle or boiler; *cf.* Sk. ಚರು; Mhr. ಚರವೀ, a sort of bowl).

ಚರಾಚರ čara-â-čara. 1. *Moving; movable;* shaking, unsteady.

ಚರಾಚರ čara-ačara. 2. Movable and immovable, locomotive and stationary, moving and fixed. 2, the aggregate of all created things, whether animate or inanimate. (Kâvy. I, 1*a*, 2; Bp. 28, 54; 51, 16; J. 2, 55; 8, 42).

ಚರಾದಾಯ čara-âdâya. The profit arising to government by the sale of unowned cattle, etc. (My.). 2, the gain by bribes, etc. above salary (My.).

ಚರಾಯಿ čarâyi. Pasture; pasture-ground (My.; Mhr. ಚರಣ, ಚರವಣ, ಚರಾಈ).

ಚರಿ čari. 1. (= ಚಾರಿ). Going, being, living. (Bp. 47, 12).

ಚರಿ čari. 2. = ಚರೆ. Small shot (S. Mhr.; Mhr., H. ಛರಾ).

ಚರಿಕಿ čariki. = ಚಕ್ರ. A grinding-wheel, a pulper, a potter's wheel, etc. (My.; Mhr. ಚರಕೀ, ಚರಖೀ).

ಚರಿಗೆ čarigĕ. = ಚೆರಿಗೆ. = ಚರವಿಗೆ, etc. (My.). 2, = ಚಮ್ಬು, a globular copper or brass vessel, used for drinking water, etc. (S. Mhr.). ಚಮ್ಬು ಚರಿಗೆಗೆ ದರಿದ್ರವಾದರೂ ಹಂಚುಹುಡಿಗೆ ದರಿದ್ರವಿಲ್ಲ (Prv.). See Prv. s. ತೆಲಪು.

ಚರಿಗೆ čarigĕ. Tbh. of ಚರ್ಯೆ (Šmd. 343; Abh. P. 16, 63). Going, etc.; the meal or eating of Jainas (ಜೈನರ ಭೋಜನಂ Mr. 222). See ಕಾನ್ತಾರ-. — ಚರಿಗೆವೋಗು. -ಪೋಗು. To wander, to walk (Abh. P. 15, after 49).

ಚರಿಚಲಿ čaričali. = ಚಂಚಲಿ. (St. & Pl.).

ಚರಿತ čarita. Gone, gone to; going, moving, course, walking; *walk, conduct, practice;* proper or peculiar observance (ಆಚಾರ Mr. 250); acts, deeds, adventures; story. See ಉಪ-, ಜೋಳಪಾಲ-, ಪಾವನ-, ಸು-; Bp. 43, 13.

ಚರಿತಾರ್ಥ čarita-artha. Attaining one's object, successful in an undertaking; accomplishment of a work; serving of a purpose; welfare. (B. 4, 133; 5, 291; My.).

ಚರಿತಾರ್ಥತ್ವ čaritârthatva. The attainment of an aim, successfulness, success (Bp. 2, 36).

ಚರಿತೆ čaritĕ. = ಚರಿತ. Walk, etc. (Bp. 5, 64; 60 sum.; 61, 81; My.).

ಚರಿತ್ರ čaritra. Going; acting; *walk, behaviour; practice;* deeds, exploits (ಸಂವರ್ತ, ವರ್ತನ, ಚರಿಸುವುದು Nn. 160; ವಿಸರ್ಜ, ಚಾರಿತ್ರ 62); adventures; story, history or account of anyone's deeds, exploits, feats and achievements; nature, disposition.

ಚರಿತ್ರಗಾಱ čaritra-gâṟa. A historian (B. 4, 165; My.).

Digitized by Google

ಚರಿತ್ರೆ caritrĕ. = ಚರಿತ್ರ. (C.).

ಚರಿಯಿಸು cariyisu. = ಚರಯಿಸು q. v., ಚರಿಸು. (Čpr. 1, 108; Bp. 60, 10).

ಚರಿವಿಗೆ čarivigĕ. = ಚರವಿಗೆ, etc. (My.).

ಚರಿಷ್ಣು carishnu. *Moving, wandering about, unsteady.*

ಚರಿಸು carisu. To move about; to walk; to wander, to roam; to behave, to live (ಚಲನ Nn. 158). See Bp. 1, 29; 10, 14; 40, 75; 47, 4; 52, 1. ಚರಿಸಿದಂ (Šmd. 92). 2, to be engaged in; to undertake, to set about, to observe, to practise (Bp. 55, 41).

ಚರು caru. *A kind of vessel in which a particular oblation is prepared: a caldron, a pan, a pot, a kettle* (ಕುಂಭ, ಕುಣ್ಡ, ಉಖೆ, ಪಿಠರ, ಸ್ಥಾಲಿ, ಭಾಣ್ಡ, ಮಡಕೆ Mr. 209). 2, = ಚರುಪು, *an oblation of rice, etc. for presentation to the gods or manes* (ಹವಿಸ್, ಬೇಸ್ದ ತುತ್ತುಗಳು Mr. 260).

ಚರುಗ čaruga. = ಚರಗ, ಚೆರಗ. An offering to Dêmavva, for which Hŏlĕyas kill one or more he-buffaloes, cut up the flesh, and throw the pieces about on the fields of the village or town to which they belong (ಹೊಲದೊಳಗೆ ಚೆಲ್ಲುವ ಆಹುತಿ G.).

ಚರುಪು carupu. = ಚರಪು. (My.).

ಚರೂಟ carûṭa. (= ಛರೂಟಕ). The preparing or proper boiling of flesh (ಕಣ್ಡಮಂ ತಾಳಿಸುವುದು Mr. 217 in three MSS.).

ಚರೆ carĕ. = ಚರಿ 2. (My.).

ಚರ್ಕಿ carki. = ಚರಿತಿ (My.).

ಚರ್ಚ carca. The sun (ಸೂರ್ಯ Mr. 468).

ಚರ್ಚರಿ carcari. Festive sport. 2, *a kind of song.* See Nr. s. ಕಪ್ಪಡಿಗ.

ಚರ್ಚಿಕೆ carcikĕ. The state of being smeared or covered with anything; cleaning the person with perfumes; covering, smearing (Čpr. 6, 54). See ವಿ-.

ಚರ್ಚಿತ carcita. Smeared, perfumed, anointed; inquired into or after, investigated (My.); sought, desired.

ಚರ್ಚಿಸು carcisu. To consider; to investigate, to inquire into; to discuss (Abh. P. 9, after 8; My.).

ಚರ್ಚು čarcu. To support or sustain children (? ಶಿಶುಸನ್ಧಾರಣ Šmd. Dh.; o. rs. ಚುರ್ಚು, ಶಿಶುಸನ್ಧಾರಣ).

ಚರ್ಚೆ carcĕ. = ಚರ್ಚ. *Smearing the body with sandal and other unguents*, perfuming the body (ಲೇಪನ, ಅನುಲೇಪನ Nn. 73; ಅಂಜನ Mr. 522). 2, *reflection, consideration, repeating over in thought* (ಚಿನ್ತೆ 73; 522). 3, *Durgâ* (ಚಾಮುಣ್ಡಿ 73; ಭೈರವಿ 522; ಚಾಮುಣ್ಡಿ, ಭೈರವಿ, ವನದೇವಿ Mr. 14; ಇನ್ದ್ರಾಣಿ, ಭೈರವಿ Nn. 28). 4, investigation, reasoning, inquiry, logic (ತರ್ಕ 73). 5, a festival, etc. (ಉತ್ಸವ 73; 522; ಮುದ Mr. 330). 6, sexual intercourse (ರತ, ಕೂಟ 73; ಅತಿಸುರತ 522). 7, a word (ಉಕ್ತಿ Nn. 73; ಶ್ವಾಸಕ, ಉಚ್ಚಾರವ Mr. 330). 8, a vow (ವ್ರತ 73). 9, an image (ಪ್ರತಿಮೆ 73; 522). 10, a bubble (? ಬುದ್ಬುದ, ತನಗೆ ತಾನೆ ಹುಟ್ಟುವುದು 73; ಬುದ್ಬುದ 522). 11, idle slander (not Sk., but Mhr. & T.; Sk. ಚರ್ಚ, to abuse; to menace; *cf.* ಚಟಿ[3]1). 12, ridicule, mocking, making fun of (not Sk., but S. Mhr.). 13, a quarrel, a dispute (not Sk., but My.).

ಚರ್ಮ carma. = ಚಮ್ಮ, ಸಮ್ಮ. *Skin, leather, hide, bark,* etc. (ತೊಗಲು Nn. 88; ತೊವಲ್ Ct. II, 104). 2, *a shield.*

ಚರ್ಮಕಶೆ carma-kaśĕ. *The soap-nut plant, Mimosa abstergens* Roxb.

ಚರ್ಮಕಾರ carma-kâra. = ಸಮ್ಮಗಾಱ. *A shoe-maker, a worker in leather* (ಪಾರು ಮಿಳಿಗಳ ಮಾಡುವವನು Nn. 152, o. r. ಮುಚ್ಚಿಗ; ಪಾದುಕಾಕಾರ, ಸಮ್ಮಗಾಱ Mr. 381).

ಚರ್ಮಕೃತ್ carma-krit. = ಚರ್ಮಕಾರ. *A shoe-maker, etc.*

ಚರ್ಮಗತ carma-gata. Being in or connected with skin. See Prv. s. ಅನ್ನಗತ.

ಚರ್ಮಕರ್ಪಟ carma-karpaṭa. A bottle made of skin to hold oil, etc. (ಬುದ್ದಲಿಕೆ Mr. 213, o. rs. ಚರ್ಮಗರ್ಪರ and ಬುಜ್ಜಣಿಗೆ in two MSS.).

ಚರ್ಮಚಕ್ಷು carma-cakshu. The material, physical eye (My.).

ಚರ್ಮಣ carmaṇa. A man who has the power of promptly answering any question, an eloquent man (ವಾಗ್ಮಿ, ಮೇಳಯ್ಸಿ ನಾನಾರವಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಗೆಯ್ವವಂ Mr. 360 in two MSS., o. r. ಚರ್ವಣ).

ಚರ್ಮದಣ್ಡ carma-daṇḍa. *A whip* (ಚಮ್ಮಟಿಗೆ, ಕಶೆ Mr. 274).

ಚರ್ಮಪಟ್ಟಿಕೆ carma-paṭṭikĕ. = ಚಮ್ಮಟ್ಟಿಗೆ. A leather backgammon board, etc.

ಚರ್ಮಪಾದುಕೆ carma-pâdukĕ. = ಚಮ್ಮಾಳಿಗೆ. A leather shoe (ಉಪಾನತಿ, ಕೆರಹು Mr. 205).

ಚರ್ಮಪಾಶ carma-pâśa. A leathern rope (ಎಣೆ Mr. 286).

ಚರ್ಮಪ್ರಭೇದಿಕೆ carma-prabhêdikĕ. *A shoe-maker's awl or knife.*

ಚರ್ಮಪ್ರಸೇವಕ carma-prasêvaka. *A bellows.*

ಚರ್ಮಪ್ರಸೇವಿಕೆ carma-prasêvikĕ. *A bellows.*

ಚರ್ಮಯಷ್ಟಿಕೆ carma-yashṭikĕ. = ಚಮ್ಮಟ್ಟಿಗೆ No. 2. A whip.

ಚರ್ಮರತ್ನ carma-ratna. An excellent shield (Čpr. 6, after 106).

ಚರ್ಮವಲ್ಲೀಕರಣ carma-vallîkaraṇa. The act of making creepers, *i. e.* straps, of leather. See ವಾರ್.

ಚರ್ಮಿ carmi. Armed with a shield: *a soldier armed with a shield* (see ಕಡಿತಲೆಗಾಱ). 2, *N. of a tree, the bark of which is used for writing upon* (= ಭೂರ್ಜ; see ಬೂರ್ಜ).

ಚರ್ಯೆ caryĕ. = ಚರಿಗೆ. Going, wandering; walk, behaviour, conduct; course; practice; occupation; *perseverance in wandering about as a religious mendicant.* 2, eating.

ಚರ್ವಣ carvaṇa. 1. = ಚರ್ಮಣ, q. v.

ಚರ್ವಣ carvaṇa. 2. = ಚರವಣ. Grinding with the teeth, champing, chewing, masticating; eating; solid food. See ಅಗಿ, ಕಡಿ, and ದನ್ತಚರ್ವಣ.

ಚರ್ವಣಕ್ರಿಯೆ carvaṇa-kriyĕ. Chewing, etc. See ಪೊಳಕು.

ಚರ್ವಣೆ carvaṇĕ. A species of blue fly (ನೀಲಮಕ್ಷಿಕೆ, ಕರಿಯ ನೊಣ Nr.; My. Amara similarly).

ಚರ್ವಿತ carvita. *Chewed; eaten.*

ಚರ್ವಿತಕ carvitaka. The act of eating (? Čpr. 5, 54).

ಚರ್ವಿಗೆ čarvigĕ. = ಚರವಿಗೆ, etc. (My.).

ಚಲ್ čal. = ಚುಲ್ etc. See ಜೊಚ್ಚಲ್.

ಚ್ಚಲ čala. = ಚಲ್, etc. See ಜೊಚ್ಚಲ, ಮಡಿಚಲ, ಮಲಚಲ.

ಚಲ cala. 1. = ಚಳ. *Moving, stirring, shaking, trembling; unsteady, movable;* wavering, flying unsteadily; confused; agitation, etc.

ಚಲ cala. 2. Tbh. of ಛಲ. Firmness of character, resoluteness, constancy in pursuing a purpose (Šmd. 138. 150);

Digitized by Google

obstinacy, self-will (Šmd. 143; Bp. 58, 37; C.; Mhr. ಛಲ, ಛಳ, teasing, harassing). For the other significations see ಛಲ; and see Prvs. s. ಬರು and ಬಲ; Šśv. 4, 49. 63. — ಚಲದಂಕ. -ಅಂಕ. A man distinguished by firmness of character (Šśv. 4, 27). — ಚಲದಂಕರಾಮ. -ಅಂಕ-. Râma who is distinguished by firmness of character (Šmd. 205 Mdb. MS.). — ಚಲದಾಣ್ಮ. -ಅಣ್ಮ. (Šmd. 63). A resolute master.

ಚಲಕು čalaku. = ಚಲಂಕು, ಚಲಂಕು, ಚಲಂಗು, ಚೆಲಂಕು, ಚೆಲಂಗು. To let go from the hand, to discharge, to throw away, etc. (ಕರವಿಮೋಚನ Šmd. Dh.).

ಚಲಗಾಡ čala-gâṟa. A determined or obstinate man (My.).

ಚಲಂಕು čalaṅku. = ಚಲಕು. (Šmd. Dh.).

ಚಲಂಗು čalaṅgu. = ಚಲಕು, etc., ಚೆಲಂಗು q. v.

ಚಲಣ čalaṇa. = ಚಲ್ಲಣ, q. v. (My.).

ಚಲತ್ čalat. Going; moving; shaking; being loose (Šmd. 100. 117. 173).

ಚಲತನ čalatana. Obstinacy, self-will (J. 10, 31).

ಚಲತ್ಕುನ್ತಲ čalat-kuntala. (Šmd. 100). Hair that moves about, etc.

ಚಲತ್ವ čalatva. Moving, shaking, trembling; pulsation. See ಸಂ-.

ಚಲದಲ čala-dala. Having trembling leaves: *the holy fig-tree, Ficus religiosa* Lin.

ಚಲದಿ čaladi. = ಸೆಲಡಿ. Cooling food given to develop chicken-pox (My.; Tĕ. ಚಲಿದಿ; see ಚಲಿ 1).

ಚಲನ čalana. *Moving*; *shaking*; wandering; moving on or forward, proceeding; *going away*; starting off, setting out, departing; walking, marching. See ತಳರ್, ತಳ್ಳು. 2, a foot (Abh. P. 4, 90; 16, 28).

ಚಲನಕ čalanaka. A short petticoat worn by common women (Sk.; see ಚಣಕ, ಚಲ್ಲಣ, etc.).

ಚಲನಿ čalani. = ಚಲನಕ. (Sk.).

ಚಲನೆ čalanĕ. = ಚಲನ. (ಚಲನ, ಪರಿವರ್ತನ Nn. 158; My.; B. 4, 101).

ಚಲವಾದಿ čala2-vâdi. (Šmd. 193. 198. 221). = ಛಲವಾದಿ. A resolute, determined or obstinate speaker (My.). 2, a Hŏlĕya who with resoluteness and obstinacy serves Šiva, lives by begging alms, and is greatly respected by the Liṅgavantas (C.). 3, an obstinate person (My.). ಚಲವಾದಿಯ ಸಂಗಡ ಹಟವಾದಿ ಸೇರಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). 4, = ಕುಳವಾಡಿ, who always is a Hŏlĕya (My.).

ಚಲಮೆ čalamĕ. = ಚಲಿಮೆ, ಚಲುಮೆ, ಚಲ್ಮೆ, ಚೆಲುಮೆ. An orifice, a bore, a small pit (Tĕ. ಚೆಲಮ, ಚೆಲಮೆ); a hole dug in the dry bed of a river or in a dried up tank; a spring of water or a fountain head (My.; Tĕ. ಚಡುಮ, ಚೆಲಮೆ, ಚೆಲಿಮೆ, ಸೆಲಮೆ, ಚೆಲೆ, ಸೆಲೆ; *cf.* ಸೆಲೆ). See Si. 83. 102. 115.

ಚಲಾಚಲ čala-â-čala. *Movable, unsteady.*

ಚಲಾಯಿಸು čalâyisu. To make go, to carry on, to execute (C.; H.). 2, to go beyond; to be finished (My.; H.).

ಚಲಾವಣೆ čalâvaṇi. ಚಲಾವಣೆ. Current, as coin, etc. (C.; Br.; Mhr. ಚಲನಿ); currency; practice (Si. 396).

ಚಲಿ čali. 1. = ಚಳಿ 2. (Tĕ. ಚಲಿ, cold, coolness; ಚಲುಬು, cold, watery; a cold, catarrh = T. ಚಲುಪ್ಪು; ಚಲ್ಲೆ, ಚಲ್ಲನಿ, cool, cold; refreshing; benign, healing; comfortable; ಚಲ್ಲು, coldness, chill). — ಚಲಿಪನ್ದರ. A cool shed where passers by are supplied with water to drink (ಪ್ರಪೆ, etc., ಅರಿಹೊಟ್ಟಿಗೆ Si. 108; Tĕ. ಚಲಿಪನ್ದಿಲಿ, ಚಲಿವೇನ್ದಲೆ, ಚಲಿವೇನ್ದ್ರ).

ಚಲಿ čali. 2. = ಚೆಲ್ಲ. (St. & Pl.).

ಚಲಿ čali. 1. A woman who runs after. See ಪುಂಶ್ಚಲಿ.

ಚಲಿ čali. 2. The tree Lagerstroemia parviflora Roxb. (ಚನ್ನಂಗಿ Mr. 121). 2, (= ಚಳಿ?), a cover, a wrapper, a surtout (Sk.).

ಚಲಿತ čalita. Gone; proceeded; *moving; shaking, trembling; marching.*

ಚಲಿಮೆ čalimĕ. = ಚಲಮೆ. (My.).

ಚಲಿಯಿಸು čaliyisu. = ಚಲಿಸು. (Grj. 8, 44).

ಚಲಿಸು čalisu. = ಚೆಲಿಸು. To be in motion, to move; to stir; to shake, to tremble; to be confused; to go astray; to sport about, to wanton; to go away, to start. ಚಲಿಸದೆ ಇಹನ್ತಾದು (ನಿಶ್ಚಲ Nn. 133). See Bp. 5, 14; 40, 70; 49, 19; ಸಂ-.

ಚಲು čalu. 1. = ಚನ್ 2, ಚಲುವು, etc. Beauty, etc. — ಚಲುವೆಡು. -ಪೆಡು. To become beautiful, etc. (Bp. 18, 83; 43, 28).

ಚಲು čalu. 2. = ಚಲ್, etc. See ಜೊಚ್ಚಲು, ಮಡುಚಲು.

ಚಲುಕು čaluku. = ಚಲುಂಕು. To pour out or forth, let loose, cast forth or throw away water (ಜಲೋತ್ಸರ್ಜನ, Šmd. Dh.; *cf.* ಚಲ್ಲು 1).

ಚಲುಂಕು čaluṅku. = ಚಲುಕು. (Šmd. Dh.).

ಚಲುಮಿ čalumi. = ಚಲುವಿ. (ಸುನ್ದರಾಂಗಿ, ಸುನ್ದರಿ G.).

ಚಲುಮೆ čalumĕ. = ಚಲಮೆ, etc. (My.; Si. 92).

ಚಲುವ čaluva. = ಚಲುವು, ಚಲ್ವ No. 1, ಚೆಲ್ವ No. 1. See ಕಡು-; Bp. 18, 29; 51, 25. ಚಲುವನಾಗಿ (= ಚಲುವಾಗಿ, Bp. 12, 36; 22, 7; 33, 14). ಚಲುವನಹ ಬಾಟೆಯೆಲೆಗಳೊ? (26, 41). ಚಲುವನಾಯಿತ್ತು (51, 41). **2,** see s. ಚಲುವು.

ಚಲುವತನ čaluvatana. Beauty; charming, coquettish behaviour (My.; Râm. 3, 4 sum.).

ಚಲುವತಿ čaluva-ti. A beautiful woman; the goddess of love (ರತಿದೇವಿ Čt. I, 91).

ಚಲುವಿ čaluvi. = ಚಲುಮಿ, ಚಲುವೆ, ಚಲ್ವಿ, ಚಲ್ವೆ, ಚೆಲ್ವಿ, ಚೆಲ್ವೆ. A handsome woman (C.).

ಚಲುವಿಕೆ čaluvikĕ. = ಚಲ್ವಿಕೆ, ಚೆಲುವಿಕೆ, ಚೆಲ್ವಿಕೆ. Beauty, handsomeness, elegance, grace; propriety, niceness (ರಾಮ Mr. 504; ಸುರಭಿ 509; C.; B. 5, 66).

ಚಲುವು čaluvu. = ಚಲು 1, ಚಲುವ No. 1, etc., ಚಲೊ, ಚಲೋ, ಚಲ್ವು q. v., ಚೆಲುವು, ಚೆಲೋ, ಚೆಲ್ವು. Beauty, etc. (= ಚಲುವಿಕೆ, q. v.). ಚಲುವ ಚನ್ದನಂ (Bp. 27, 4). ಚಲುವಕ್ಕ (27, 18). ಚಲುವ ಪಾಲ್ (82, 30). ಚಲುವ ಮುಖಸರಸಿರುಹಂ (38, 43). ಜನ ಮಾರ್ಗವೆ ಚಲುವದು (52, 31). See Bp. 28, 53; 41, 22; 43, 24; 56, 47; 57, 46. — ಚಲುವ. -ಅ 3. = ಚಲ್ವ, ಚೆಲುವ, ಚೆಲ್ವ. A handsome man (C.). — ಚಲುವಡು. -ಅಡು. Beauty to go or disappear (Bp. 50, 31). — ಚಲುವಾಗು. -ಆಗು. To become

Digitized by Google

(or be) handsome, nice, etc. (Bp. 38, 42; Č. Bp. 5, 2; Bh. 2, 13, 31; Si. 319). ಚಲುವಾದ ರೂಪವುಳ್ಳವಳು (ಕಾನ್ತೆ Si. 182). ಬಹಳ ಚಲುವಾದದು (ಅಸೇಚನಕ 368). ಮಡದಿ ತಾ ಚಲುವಾಗಿ (properly, etc.) ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುವಳು (Dp. 148).

ಚಲುವೆ čaluvĕ. = ಚಲುವಿ, etc. (My.).

ಚಲೆ čalĕ. She who does move, etc. See ಅ-.

ಚಲೊ čalŏ. = ಚಲುವ, etc. ಅದು ಚಲೊ, that is a beauty or beautiful (S. Mhr.) or ಚಲೊದು (C.). ಆಕೆ ಚಲೊಹೆಂಗಸು; ಚಲೊಬುದ್ಧಿ, ಚಲೊಮನಸ್ಸು, ಚಲೊಭಕ್ತಿ, ಚಲೊಗುಣ, ಚಲೊನಡತೆ, etc. (C.). ಚಲೊತ್ಹಾಂಗೆ (*i. e.* ಚಲೊದರ ಹಾಂಗೆ), nicely, etc. (S. Mhr.).

ಚಲೋ čalô. = ಚಲೊ, etc., ಚೆಲೋ. (B. 1, 3. 17; C.). — ಚಲೋ ಚಲೋ. rep. (B. 3, 38).

ಚಲ್ಣ čalṇa. = ಚಲ್ಲಣ, etc. (My.).

ಚಲ್ಮೆ čalmĕ. = ಚಲುಮೆ. (My.).

ಚಲ್ಲ čalla. 1. = ಚಯ್, etc., ಚೆಲ್ಲ. Great mirth, fun, amusement, pleasure; jest; smiling, laughter (ಸರಸ Čt. I, 30; ಉರುಹಸನ II, 66; ನಗೆ Šm. 66; Sk. ಚಲ್, to sport). See Čpr. 7, 52; 8, after 44; Bp. 59, 16; Rŝv. 1, after 135; 4, after 14; 8, after 82; ಕಣ್ಚಲ್ಲ. — ಚಲ್ಲವರಿ. -ವರಿ. = ಚಲ್ಲವಾಡು. (Rŝv. 1, after 135). — ಚಲ್ಲವಾಡು. -ಆಡು. To frolic, to sport, to gambol (Abh. P. 3, after 81; Bp. 32, 27; Tĕ. ಚೆರಲಾಡು, ಚೆರ್ಲಾಡು, ಚೆಲ್ಲಾಡು, to frolic, etc.). — ಚಲ್ಲಾಟ. -ಆಟ. = ಚಯ್ಯಾಟ (s. ಚಯ್), ಚೆಯ್ಯಾಟ, ಚೆಲ್ಲಾಟ. Sport, fun (C.; Tĕ. ಚೆಲ್ಲಾಟ). ಬೆಕ್ಕಿಗೆ ಚಲ್ಲಾಟ, ಇಲಿಗೆ ಪ್ರಾಣಸಂಕಟ (Prv.). — ಚಲ್ಲಾಟವಾಡು. -ಆಡು. = ಚಲ್ಲವಾಡು. (C.; B. 4, 23; 5, 24. 32).

ಚಲ್ಲ čalla. 2. = ಚಲ್ಲಾ. Infinitive of ಚಲ್ಲು 1. So as to be scattered about in all directions, so as to run over. — ಚಲ್ಲ ಬಡಿ. To beat (persons) so as to make (them) fly to all directions (Bh. 1, 2, 33). — ಚಲ್ಲವರಿ. -ಹರಿ, in ನೀರನ್ನು ಚಲ್ಲವರಿದು ಹಾಕು, to throw water round about a place (S. Mhr.). — ಚಲ್ಲೊರಿ. = ಚಲ್ಲವರಿ, in ಹಳ್ಳ ಚಲ್ಲೊರದು ಹೋಯಿತು, the stream ran over its banks (S. Mhr.).

ಚಲ್ಲಗಾರ್ತಿ čalla-gârti. A merry or charming woman (ಸರಸವತಿ Kk. 28; Šm. 73; Šs.).

ಚಲ್ಲಣ čallaṇa. = ಚಲಣ, ಚಲ್ಣ, ಚೊಲ್ಲಣ, ಚೊಲ್ಣ, ಚಣ್ಣ, (ಚಣಕ, ಚಡ್ಡಿ). Drawers or breeches of different length (ಚಣಕ, ಅಧೋರ್ರುಕ Šmd. II; ಚಲಣ Kk. 78, o. r. ಚೊಲ್ಲಣ; ಚಣ್ಡಾತಕ Hlâ.; My.; M., T. ಚಲ್ಲಡ; Tĕ. ಚಲ್ಲಡ, ಚಲ್ಲಾಡ, ಜಲ್ಲಡ; Mhr., H. ಚೋಳಣಾ). ಪಾದವರಿಯನ್ನ ತೊಟ್ಟ ಚಲ್ಲಣಂ (ಅಪ್ರಪದೀನ Nr.). See ಅರ-, ಅರೆತೊಡೆ-, ನಿಬ್-; Šŝv. 3, 3. 16. 27; *cf.* ಚಲನಕ, ಚಲನಿ.

ಚಲ್ಲವತ್ತ čalla-vatta. = ಚಲ್ಲವರ್ತ, ಚಲ್ಲವೊತ್ತ, ಚೆಲ್ಲವೊತ್ತ. (A jocose man, a coaxer or wheedler): a man who gets his food by coaxing or wheedling (ಚೊಟ್ಟುಕ, ನಮ್ಬಿಸಿಯೆ ತಿಮ್ಬುತ Šm. 46, o. r. ಚಲ್ಲವರ್ತ; ನಮ್ಬುಸಿಯೆ ತಿಮ್ಬು Kk. 78; ಚೊಟ್ಟುಕ, ನಮ್ಬುಸಿ ತಿಮ್ಬುವ Šs.).

ಚಲ್ಲವರ್ತ čalla-varta. = ಚಲ್ಲವತ್ತ, q. v. (ಚೊಟ್ಟುಕ, ನಮ್ಬಿಸಿಯೆ ತಿಮ್ಬುವ Kk. 36 in three MSS.; one MS. ಚಲ್ಲವೊತ್ತ, another ಚೆಲ್ಲವೊತ್ತ).

ಚಲ್ಲವೊತ್ತ čalla-vŏtta. = ಚಲ್ಲವರ್ತ q. v., ಚೆಲ್ಲವೊತ್ತ. (ನಮ್ಬಿಸಿ ತಿಮ್ಬುವಂ Šmd. II).

ಚಲ್ಲಾ čallâ. (fr. ಚಲ್ಲು 1). = ಚಲ್ಲ 2, ಚೆಲ್ಲಾ, ಚಿಲ್ಲಾ. — ಚಲ್ಲಾಪಲ್ಲಿ. reit. In a scattered-about manner, disorderly, confusedly (C.; Tĕ. ಚೆಲ್ಲಾಚೆದುರುಗಾ). — ಚಲ್ಲಾಪಿಲ್ಲಿ. = ಚಲ್ಲಾಪಲ್ಲಿ. (C.).

ಚಲ್ಲಾಟ čallâṭa. See s. ಚಲ್ಲ 1 & ಚಲ್ಲು 1.

ಚಲ್ಲಿ čalli. A mirror (ಕೆಯ್ಗನ್ನಡಿ, ಕನ್ನಡಿ Šm. 64; *cf.* ಚನ್ 1 & 2, ತಿಳಿ; Tĕ. ತೆಲ್ಲಿ, whiteness, clearness; Sk. ಝಲ್ಲೀ, sunshine).

ಚಲ್ಲಿಸು čallisu. = ಚೆಲ್ಲಿಸು. To cause to scatter about, etc., to cause to throw, as a bundle of firewood (B. 2, 30), as fodder (4, 43), as cut off heads (4, 80); to cause to pour, etc.

ಚಲ್ಲು čallu. 1. = ಚೆಲ್ಲು q. v., (ಕೆದರು 1, etc.). To scatter about, as manure (C.); to pour out or pour, as water (Bp. 3, 5; 22, 56; 30, 20; C.); to spend profusely or squander, as treasury-money (11, 6; C.); to shed by accident or spill, as milk (14, 26; C.); to throw away, as wash or waste liquor (27, 57; C.), as a stick, etc. (S. Mhr.); to throw to the ground, to deposit here and there, as sand (32, 6; C.); to scatter in the wind, as dust (45, 31; C.); to throw, as sand into another's eyes (47, 1; C.); to sow, as seed (My.), etc. (Tĕ.; T. ಚಲ್ಲು, to sprinkle water). See Bp. 56, 31; B. 3, 51; 4, 9. 37. 42. 60. 110. 123. 148. 158. 225. — ಚಲ್ಲಾಟ. -ಆಟ. = ಚೆ-. Throwing about, etc. (C.; ಸೂಸಾಟ G.). — ಚಲ್ಲಾಡು. -ಆಡು. = ಚೆ-. To throw about, etc. (C.; ಈಡಾಡು, ಬೀಸಾಡು G.).

ಚಲ್ಲು čallu. 2. A gad-about, an idle person (My.; *cf.* ಚಲ್ಲ 1).

ಚಲ್ಲುತನ callutana. The state of being a gad-about, etc. (My.).

ಚಲ್ಲೆ čallĕ. = ಚೆಲ್ಲೆ, q. v. Length (see s. ಗೇಣ್ 1 and *cf.* ಚೆಯ್ 2; ಚಳ್ಳು?). — ಚಲ್ಲೆಗಣ್. = ಚೆಲ್ಲೆಗಣ್. (Bh. 1, 2, 33).

ಚಲ್ವ čalva. = ಚಲುವ No. 1, etc. Beauty (Bp. 43, 26). 2, see s. ಚಲ್ವು.

ಚಲ್ವಿ čalvi. = ಚಲುವಿ, etc. (C.).

ಚಲ್ವಿಕೆ čalvikĕ. = ಚಲುವಿಕೆ, etc. (C.; B. 3, 11).

ಚಲ್ವು čalvu. = ಚಲುವು, etc. (Tĕ. ಚೆಲುವು, ಚೆಲುವೆ, ಚೆಲ್ವ; T. ಚೆಲ್ವ, felicity; wealth). ಕಮ್ಬಿನ ಕಾರಾಗಾರಮುಂ ಚಲ್ವಿನ ಕುಲಗೃಹಮುಮ್ ಇರ್ಪನ್ತೆ (Čpr. 7, after 92). ಅಚ್ಚಗನ್ನಡದ ಚಲ್ವು (Kk. 3). See Čt. II, 2; Šm. 41. 55; Rŝv. 2, 49. — ಚಲ್ವ. = ಚಲುವ. A handsome man (C.).

ಚಲ್ವೆ čalvĕ. = ಚಲ್ವಿ, etc. (C.; B. 5, 56).

ಚವಕಿ čavaki. = ಚವುಕಿ, ಚೌಕಿ. Any square or low seat or pedestal, a stool (C.; B. 5, 140. 295; Mhr., H. ಚೌಕೀ). 2, a square shed: a guard-house (C.; Mhr., H.); a maṭha (S. Mhr.); the inner veranda of a house (My.).

Digitized by Google

ಚವಡಿಕೆ čavaḍikĕ. Perhaps Tbh. of ಚಾಣ್ಡಾಲಿಕೆ (which appears also as ಚಣ್ಡಾಲಿಕೆ). A small wooden vessel or barrel, closed at one end and covered with a thin wire at the other, used as a rude lute (S. Mhr.).

ಚವರ čavara. = ಚವಲ 2, ಚವುಲ. Tbh. of ಚಮರ. (ಚಾಮರ Čt. II, 94; ಕುಂಚ Šm. 44; C.). See Bp. 61, 30; Č. Bp. 47, 37; Rsv. 9, 39. — ಚವರದ ಚಿಕ್ಕದೇವ. N. (Bp. 58, 3).

ಚವರಿ čavari = ಚಮರಿ, ಚವುರಿ, ಚೌರಿ. (C.; B. 3, 55; 5, 12). — ಚವರಿಕೊಟ್ಟು. A kind of gold ornament with some hair of the tail of the Bos gruniens, worn by women in their plaited hair (My.). — ಚವರಿಕೊಪ್ಪು. = ಚವರಿಕೊಟ್ಟು. (My.). — ಚವರೀಮೃಗ. = ಚಮುರೀ-. ದೊಡ್ಡ ಚವರೀಮೃಗ (ಸೃಮರ Si. 170).

ಚವರಿಗೆ čavarigĕ. = ಚರವಿಗೆ, etc. (My.).

ಚವರ್ಗ ča-varga. The palatals (Šmd. 77).

ಚವಲ čavala. 1. Two Aṇas (Mhr., S. Mhr.; *cf.* ಚವುಲಿ).

ಚವಲ čavala. 2. = ಚವರ, etc. (My.).

ಚವಲಮ್ಬ čavalamba. An eyelash (ಕಣ್ಣೆವೆ Kk. 32, Šm. 70; = ಚಎ-ಲಮ್ಬ? M. ಚಿಮೆ, T. ಚಿಮ್ಮೆ, eyelash).

ಚವಳಿ čavaḷi. A bean, Dolichos catjang or sesquipedalis: Portulaca quadrifida (Mhr. ಚಂವಳೀ; R.). 2, a common vegetable, the pods of a much cultivated erect herb, Cyamopsis psoraloides D. C. (Z.). 3, = ಗೋರಿಕಾಯಿ (My.).

ಚವಿ čavi. Tbh. of ಛವಿ (Šmd. 338). Light, lustre (ಕಾನ್ತಿ Šm. 15; Kk. 46); skin, hide.

ಚವಿಕೆ čavikĕ. *A species of the pepper plant, Piper chaba,* W. Hunt.

ಚವು čavu. 1. = ಚೌ. (Mhr. ಚಹುಂ).

ಚವು čavu. 2. = ಸಬು, ಸಬು, ಸಬ್ಬು. Soap (Mhr., H. ಸಾಬಣ, ಸಾಬೂ, Arab. ಶಾಬೂನ್; Tĕ. ಚೌ, ಸಬ್ಬು; T. ಚವು, M. ಚವ). — ಚವುಕಾರ. Country-made or European soap (My.; T., Tĕ.).

ಚವು čavu. 3. ಚೌ. A measure of estimation obtained from a calculation formed upon the number or weight of pearls (My.; Mhr. ಚವ; Tĕ. ಚವು). See Prv. s. ಮುತ್ತು.

ಚವುಕ čavuka. 1. = ಚೌಕ, ಚೌಕು. Four; four-sided, square. 2, the four-sided liṅga box (of wood or silver) carried by the Liṅgavantas (S. Mhr.). 3, a small uncoloured square handkerchief (My.). 4, four Rupees (My.). 5, a showy pace of the horse (Mhr., H. ಚೌಕ; ಪ್ಲುತ G.).

ಚವುಕ čavuka. 2. Cheap (R.; Tĕ. ಚವಕೆ, ಚವುಕೆ; Mhr. ಸವಂಗ; Tĕ. ಚೌಕೆ, T. ಚವುಕ್ಕೈ, cheapness, = Mhr. ಸವಂಗಾಈ; Mhr. ಸವಂಗಣೇಂ, to become cheap).

ಚವುಕಸತ್ತಿಗೆ čavuka-sattigĕ. A square Chattar or umbrella (Čpr. 7, after 81).

ಚವುಕಸಿ čavukasi. ಚೌಕಸಿ. Careful inquiry; investigation (C.; Mhr., H. ಚೌಕಸೀ).

ಚವುಕಳಿ čavukaḷi. = ಚವುಕುಳಿ. A set of four pearls; an ear-ring with four pearls (My.; Tĕ.; Mhr. ಚೌಕಡಾ, ಚೌಕಡೀ; T., M. ಚವುಕ್ಕಳಿ, ear-ring with a square piece of gold). 2, a checkered cloth (R.; T. ಚವುಕ್ಕಳಿ, a plaid, either coloured or overlaid; Mhr. ಚೌಕಡೀ, a square, on cloth, etc.).

ಚವುಕಿ čavuki. = ಚವಿಕೆ. (My.).

ಚವುಕುಳಿ čavukuḷi. = ಚವುಕಳಿ No. 1. (S. Mhr.; Bp. 4, 39; 14, 4).

ಚವುಗಡೆ čavugaḍĕ. An assemblage of four kettle-drums beaten by two men (S. Mhr. rare; Mhr. ಚೌಘಡಾ).

ಚವುಡ čavuḍa. = ಚವುಣ್ಡ, ಚಾವುಣ್ಡ. N. (My.). See ಸುರಗಿ-. — ಚವುಡದೇವ. N. (Bp. 32, 10). See ಸುರಗಿಯ-. — ಚವುಡನಾಚಾರ್ಯ. -ಆಚಾರ್ಯ. N. (Bp. 32, 5. 59). — ಚವುಡಯ. -ಅಯ. N. (Bp. 32, 7). See ಮುಸುಟಿ-. — ಚವುಡಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 32, 53). See ಸುರಗಿ-, ಮುಸುಟಿ. — ಚವುಡರಸ. -ಅರಸ. N. (Bp. 8, 15; 32, 39; 46, 44). — ಚವುಡರಾಜ. N. (Bp. 32, 7. 45). — ಚವುಡರಾಯ. N. (Bp. 9, 45; 32, 37). See ಸುರಗಿಯ-, ಮುಸುಟಿಯ-. — ಚವುಡಾಚಾರ್ಯ. -ಆಚಾರ್ಯ. N. (Bp. 32, 5. 59).

ಚವುಡಂಗಿ čavuḍaṅgi. = ತವುಡಂಗಿ. (My.).

ಚವುಡಿ čavuḍi. (= ಚಾವುಣ್ಡಿ). N. of a female demon worshipped by Šûdras in the form of three stones under a tree on the outside of a village (My.). 2, N. of a village (S. Mhr.). — ಚವುಡಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. N. (My.). — ಚವುಡಿದೇವ. N. See ಮುಸುಟಿಯ-. — ಚವುಡಿದೇವಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. See ಮುಸುಟಿಯ-.

ಚವುಡೇಶ್ವರಿ čavuḍa-īšvari. (= ಚಾಮುಣ್ಡೇಶ್ವರಿ). A form of Durgâ (My.; Č. Bp. 32, 44).

ಚವುಣ್ಡ čavuṇḍa. = ಚವುಡ, etc. — ಚವುಣ್ಡಾಚಾರ್ಯ. -ಆಚಾರ್ಯ. N. (Bp. 32, 61).

ಚವುತಿ čavuti. = ಚೌತಿ. Tbh. of ಚತುರ್ಥಿ. (C.). See ನಾಗರ-.

ಚವುದರಿ čavudari. ಚೌದರಿ. A public officer of a village (Mhr., H. ಚೌಧರೀ). 2, the head man of a trade or caste (Mhr., H.). 3, the officer of a royal guard (My.).

ಚವುರಿ čavuri. = ಚವರಿ. (Mr. 334, o. r. ಚವರಿ; My.).

ಚವುರಿಗೆ čavurigĕ. = ಚವರಿಗೆ, etc. (My.).

ಚವುಲ čavula. = ಚವಲ 2, etc. (My.).

ಚವುಲಿ čavuli. ಚವಲಿ. A silver coin equivalent to two Aṇas (B. 3, 88; Mhr. ಚವಲೀ, ಚೌಲೀ).

ಚವುಳು čavuḷu. = ಸವುಳು. Brackishness (My.; T. ಚವ ಡು; Tĕ. ಚವಡು, ಚೌಡು). ಮಾನು ಬಲ್ಲದೆ ನೀರು ಚವುಳು ಸೋದು ಎಮ್ಬುದನು? (Dp. 76). — ಚವುಳುಕಾರ. = ಚವುಳುಪ್ಪು. (My.). — ಚವುಳುಪ್ಪು. -ಉಪ್ಪು. Impure soda, soda-saltpeter (My.). — ಚವುಳುಮಣ್ಣು. Fuller's earth, earth impregnated with carbonate of soda (ಊಷ, ಕ್ಷಾರಮೃತ್ತಿಕೆ Si. 100; My.; T. ಚವಟ್ಟುಮಣ್).

ಚವ್ಯ čavya. = ಚವಿಕೆ. *Piper chaba.*

ಚವ್ವೆ čavvĕ. = ಚಮ್ಮೆ, q. v.

ಚಷಕ čashaka. *A drinking vessel; a goblet* (ಬಟ್ಟಲ್ Mr. 212; ತಿಳಿ Šm. 113).

ಚಷಾಲ čashâla. *A ring on the top of a sacrificial post.*

ಚಹಡ čahaḍa. = (ಚಾಪ), ಚಾಡಿ 2. Slander (ದುಃಸ್ಥಿತಿಪ್ರೇರಕ Mr. 244; Mhr. ಚಹಾಡೀ, ಚಹಾಡ). ಚಹಡಮಂ ಕೇಳ್ವಂ (ಕುವಾಕ್ಯಶ್ರುತ, ಕ್ರೂರಗ್ರಾಹ್ಯ Mr. 244).

ಚಹಾ čahâ. = ಚಾ, ಚಾಹ. Tea (Mhr., H.; My.; B. 4, 159. 163).

ಚಳ čaḷa. 1. = (ಜಳ 1), ತಳ 4. Dazzle. — ಚಳ ಚಳ. rep. = ಚಳ ಚಳನೆ. ಚಳ ಚಳ ಬಿಸಲು ಬೀಯುತ್ತದೆ (C.). — ಚಳ ಚಳನೆ. Dazzlingly (My.). ಚಳ ಚಳನೆ ಮಿಂಚುತು ಸಿಡಿಲ ಕೆಯ್ದೊವಿಗೆವೋಲ್ (Šmd. 229).

ಚಳ čaḷa. 2. = ತಳ 2, etc. An imitative sound (M. ಚಳ್, T. ಚಳ್ಳು; Mhr. ಸಳಸಳಣೇಂ, to bubble up briskly and noisily, etc.). — ಚಳ ಪಳ. = ಚಳಮಳ. (S. Mhr. rare). — ಚಳ ಮಳ. reit. The noise of bubbling water or the briskly bubbling up of water in boiling (S. Mhr.; T. ಚಳ್ಳುಬುಳ್ಳು).

Digitized by Google

ಚಳ čaḷa. 3. Mistake for ಚಿಲ, q. v. — ಚಳಪಿಳಿರಾಯ. = ಚೆಲಪಿಲಿರಾಯ. (S. Mhr.).

ಚಳ čaḷa. = ಚಲ 1. See ಚಳಗತಿ, ಚಳಚಮತ್ಕೃತಿ. — ಚಳತುಮ್ಬು. A kind of ear-drop (C.). — ಚಳಬಳಿಕೆ. reit. Great agility (J. 12, 48; 25, 45; Mhr. ಚಳಬಳ, ಚಳವಳ, ಚಳವಳ್ಯಾ, restlessness; fidgety; enterprising).

ಚಳಕ čaḷaka. 1. Expertness, facility, dexterity, skill; agility, quickness (ಪಟುಲ Bhn. 60; M. ಚಡಿಕ್ಕ; see also s. ಪಟಿಕಸು). See Bh. 8, 23, 5. 38; 8, 26, 6; Râm. 3, 4, 26; 6, 50, 21; J. 22, 6; ಕೈಚ್ಚಳಕ.

ಚಳಕ čaḷaka. 2. = ಚಳೆಯ, etc. ಒಪ್ಪಿದವು ಪನ್ನೀರ ಚಳಕಂಗಳು (J. 33, 18).

ಚಳಕು čaḷaku. 1. (fr. ಸೆಳೆ). = ಚಳುಕು 1. To be spasmodically and painfully contracted, as a muscle of the body (My.).

ಚಳಕು čaḷaku. 2. = ಚಳುಕು 2, ಚಳುಪು. The cramp (C.); rheumatic pains (C.; Mhr. ಸಳಕ). See ಕೆಯ್-.

ಚಳಗತಿ čaḷa-gati. Agility (Bh. 10, 6, 22).

ಚಳಚಮತ್ಕೃತಿ čaḷa-čamatkṛiti. Wonderful agility (Râm. 3, 6, 14).

ಚಳತು čaḷatu. 1. P. p. of ಚಳಿ 1.

ಚಳತು čaḷatu. 2. P. p. of ಚಳೆ 1.

ಚಳಮಾಲೆ čaḷa-mâlĕ. An erect shrubby plant, Hibiscus micranthus L. (Z.).

ಚಳಯ čaḷaya. = ಚಳೆಯ, q. v.

ಚಳಿ čaḷi. 1. To be deprived of one's power or high spirit (ವಿಗತಪ್ರಭಾವ Šmd. Dh., o. r. ವಿಗತಭಾವ); to lose one's natural state or temperament (ವಿಗತಭಾವ Šm. 112); to feel disgust, to be vexed (My.); to become tired or fatigued (My.); to fear, to succumb (T., M. ಚಲಿ, to shake; to be vexed, become tired or fatigued; T. ಶಳ್ಳೈ, to faint; M. ಚಡ, to be tired; to disrelish; ಚಳುಬ್ಬು, to shake, be frightened = ಚಲಿ; to be crushed, bulged; Tĕ. ಚಲಿ, fright, fear; cf. ಸೆಡೆ, ಜಡಿ 1, ದಣಿ). **2,** the sole of the foot to tire and pain from walking (C.; cf. Mhr. ಸಳಸಳಣೇಂ). **3,** the teeth to be set on edge (or tingle) by any acid (S. Mhr.; Mhr. ಸಳಸಳಣೇಂ). P. ps. ಚಳತು, ಚಳಿತು (My.). ಚಳಿತಂ (Šmd. I; 286 Cm.). (ಅಶ್ವಂಗಳ್) ಚಮ್ಮಟಿಗೆಗೆ ಚಳಿಯದ, ಕಡಿಯಾಣಮಂ ಕೆಯ್ಕೊಳ್ಳದ ಬಗೆ (Rsv. 6, after 11).

ಚಳಿ čaḷi. 2. = ಚಲಿ 1, ಸಳಿ. Coldness, cold; coolness; chill; frost, snow, etc. (ಶೀತ Šmd. Dh.; ಶೀತಲ Šmd. I; ಕುಳಿರ್, ಹಿವ, ಆಯ್ಕುಳ್, ಹಿಮ Šm. 16; ಕೊಡತ 97; ಮಂಜು 112; C.; Tu. ಚಲಿ, ಚಳಿ; cf. ತಣ್, etc.). See Bp. 27, 48; Rsv. 9, 24; ಕಡು-. ಚಳಿ ಹತ್ತಿದಾಗ ಆಗುವ ಶಬ್ದ (ಸೀತ್ಕಾರ G.). ನನಗೆ ಚಳಿ ಹತ್ತುತ್ತದೆ (B. 3, 25; C.). ಬಹಳ ಚಳಿ ಬೀಳುವ ನಾಡುಗಳು (B. 4, 144). ನನಗೆ ಚಳಿ ಆಯಿತು (C.). ಚಳಿಗಿಲ್ಲದ ಕಮ್ಬಳಿ ಮೆಳೀ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದರೇನು? ಮುಳ್ಳಿನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದರೇನು? (Prv.). — ಚಳಿಗದಿರ್. -ಕದಿರ್. A cool ray. — ಚಳಿಗದಿರ. -ಅ 3. The cool-rayed: the moon (ತಿಂಗಳ್, ತಣ್ಗದಿರ, ಚನ್ದ್ರ, etc. Šm. 15. 16; Kk. 44). — ಚಳಿಗದಿರಗಲ್. -ಕಲ್. The moon-gem, a kind of crystal (Râghč. 17, 72). — ಚಳಿಗಾಲ. -ಕಾಲ. The cold season (C.). ಚಳಿಗಾಲಕ್ಕಿನ್ತ ಮಳೆಗಾಲ ವಾಸಿ (Prv.). See Bp. 2, 12; B. 2, 38; 3, 109; 5, 205. 259. — ಚಳಿಜ್ವರ. Ague (C.; B. 5, 203). — ಚಳಿನಾಡು. A cool or cold country (C.; B. 2, 18; 3, 108). — ಚಳಿವೆಟ್ಟು. -ಬೆಟ್ಟು. The snow-mountain: the Himâlaya (ಹಿಮಾದ್ರಿ Čt. II, 10). ಚಳಿವೆಟ್ಟಳಿಯ. -ಅಳಿಯ, the Himâlaya's son-in-law: Šiva (Šm. 2). ಚಳಿವೆಟ್ಟಾಣ್ಮನ ಪುತ್ರಿ, the daughter of the mountain-king (i. e. of the Himâlaya): Pârvatî (Rsv. 9, 17).

ಚಳಿಕಿಗೆ čaḷikigĕ. = ಚಳಿಕೆ. A bracelet of flowers, Čpr. 7, after 115).

ಚಳಿಕೆ čaḷikĕ. (cf. ಸಲಗೆ). — ಚಳಿಕೇ ಗುಣ್ಡು. A bracelet of gold and coral beads (My.).

ಚಳಿತ čaḷita. Coolness (ಕುಳಿರ್ದುದು Čt. I, 36).

ಚಳಿಯ čaḷiya. 1. = ಚಳೆಯ, etc. Sprinkling (ಸಿಮ್ಪುವುದು Šs.).

ಚಳಿಯ čaḷiya. 2. The state of growing putrid or muddy (ಒಣ್ಡಿಗೆ ಪೋಪುದು Šs.; T., M. ಚಳಿ, to grow putrid, rotten; mucus; mud, mire; see ಕೆಸರು).

ಚಳಿಸು čaḷisu. To cause to feel fatigued, etc., to trouble (My.).

ಚಳುಕು čaḷuku. 1. = ಚಳಕು 1. (My.).

ಚಳುಕು čaḷuku. 2. = ಚಳಕು 2, etc. (My.; T. ಚುಳುಕ್ಕು, a sprain).

ಚಳುಪು čaḷupu. = ಚಳುಕು 2, etc. (My.).

ಚಳೆ čaḷĕ. 1. (To be sprinkled about, cf. ತಳಿ 1); to abound, as fruits on a tree, pox on the body (S. Mhr.). P. p. ಚಳತು.

ಚಳೆ čaḷĕ. 2. = ಚಳೆಯ, etc. — ಚಳೆ ಕೊಡು. To sprinkle (S. Mhr.; ಸಿಮ್ಪುಸು, ಸೂಸು G.). — ಚಳೆ ಹಾಕು. = ಚಳೆ ಕೊಡು (S. Mhr.). — ಚಳೆ ಹೊಡೆ. = ಚಳೆ ಹಾಕು. (S. Mhr.).

ಚಳೆ čaḷĕ. (Tbh. of ಚಲಿ 2, No. 2?). A cloth when used for carrying children or weak persons, or their bodies (S. Mhr.).

ಚಳೆಯ čaḷĕya. = ಚಳಕ 2, ಚಳಯ, ಚಳಿಯ 1, ಚಳೆ 2, (ತಳಿ 3). Sprinkling (ಸಿಮ್ಪುಸುವುದು, ಸೂಸುವುದು Kk. 69; Šm. 35; ನೀರ ತಳಿದುದು Bhn. 60, o. r. ಚಳಯ). ಅವರಲ ಮಾಗಿ ತಳಿದ ಕುಂಕುಮಜಲದ ಚಳೆಯದೊಳ್ (Čpr. 7, after 92). ನವಪರಿಮಳದ ಪನ್ನೀರ ಚಳೆಯಂ (Râm. 1, 13, 5). ಗನ್ಧೋದಕದ ಚಳೆಯಗಳು (Prll. 3, 4). ಸುರಿವ ಮುದಶ್ರುವೆ ಚಳೆಯಂ...ಆದಾಗೆ (Rsv. 13, 50). ಪನ್ನೀರ ಚಳೆಯದಿನ್ದ (Č. Bp. 5, 2). ಸಿರಿಗನ್ಧ ಪನ್ನೀರೊಳು ಬೆರಸಿರ್ದ ಚಳೆಯಂ (5, 5). ಕಸ್ತೂರಿಯ ಚಳೆಯದಲ್ (Bp. 12, 13). See Čpr. 7, after 96; Bh. 1, 12, 8. 10.

ಚಳ್ಳ čaḷḷa. = ಚಳ್ಳೆ, etc. See ದೊಡ್ಡ-. — ಚಳ್ಳಮರ. = ಚಳ್ಳೆ-. (S. Mhr.).

ಚಳ್ಳು čaḷḷu. = ಚೆಳು, ಚೆಳ್ಳು, ಸೆಳ್ಳು. A long, flexible twig or rod. (M. ಚವಳು, T. ಚವಳು, ಚಳ್ಳು, to be flexible, to bend; T. ಚವಟ್ಟು, ತುವಟ್ಟು, to make flexible; cf. ಚಳ್ಳೆ?). — ಚಳ್ಳವರೆ. -ಅವರೆ. = ಚೆಳಾವರೆ. A cultivated pulse, Dolichos lablab Lin. (S. Mhr.). — ಚಳ್ಳುಗುರು. -ಉಗುರು. = ಚೆ-. Finger nails as long as a switch (S. Mhr.).

ಚಳ್ಳೆ čaḷḷĕ. = ಚಳ್ಳ, ಚೆಳ್ಳ, ಚೆಳ್ಳು, ಚೆಳ್ಳೆ, ಸೆಳ್ಳ. Tbh. of ಶ್ಲೇಲು. The Sepistan plum, of a gummy character, Cordia myxa

Digitized by Google

Lin. — ಚಳ್ಳೆಮರ. = ಚಳ್ಳೆ. (My.; ಶೇಲು, ಶ್ಲೇಷ್ಮಾತಕ, ಶೀತ, ಉದ್ದಾಲ, ಬಹುವಾರಕ, ಬೊಂಕೆಕಾಯಿಗಿಡ Si. 129).

ಚಾ čâ. = ಚೊ, ಚೋ. An imitative sound. — ಚಾ ಚಾ. rep. A sound used in driving cattle when ploughing or going by carriage (S. Mhr.).

ಚಾ čâ. = ಚಹಾ. — ಚಾಗಿಡ. The China tea-plant, Camellia theifera Griff. (St. & Pl.; My.). — ಚಾಹುಲ್ಲು. The Roussa or ginger grass, Andropogon Martini Roxb. (St. & Pl.).

ಚಾಕ čâka. Neat, tidy, trim. — ಚಾಕಚಕ್ಯ. Acuteness, as a quality or principle (My.; Tĕ; Mhr. ಚಾಕಚೋಪಿ); agility, speed (My.).

ಚಾಕರ čâkara. A servant (ಸೇವಕ, etc. Si. 259; C.; Br.; Mhr., H.; B. 4, 33; 5, 266). ಆನೇ ಚಾಕರನ ಹೆಣ್ಣತಿ ಅಟು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮುಣ್ಡೆ, ಕುದುರೇ ಚಾಕರನ ಹೆಣ್ಣತಿ ದಿನದಿನಕ್ಕೂ ಮುಣ್ಡೆ, ದಣ್ಡಿಗೆ ಹೋದವನ ಹೆಣ್ಣತಿ ಎಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಮುಣ್ಡೆ (Prv.).

ಚಾಕರಿ čâkari. Service; employment (C.; Br.; Mhr., H.; Si. 299; B. 4, 142; 5, 216. 286. 290). — ಚಾಕರಿ ಚೂಕರಿ. reit. (C.). — ಚಾಕರಿಯವ. -ಅವ. A servant (C.; ಭೃತ್ಯ, etc. Si. 341).

ಚಾಕು čâku. A penknife (C.; Mhr., H., Br.; Si. 290).

ಚಾಕುಸು čâkusu. — ಚಾಕುಸಿನ ಗಿಡ. The shrub Cassia auriculata Lin. (St. & Pl.).

ಚಾಕ್ರಿಕ čâkrika. *A bard who chants in chorus the praises of kings, heroes, etc.*

ಚಾಕ್ಷುಷ čâkshusha. (fr. ಚಕ್ಷುಸ್). Belonging to the eye; perceptible by the eye, visible, seen. (Šmd. 10. 11).

ಚಾಗ čâga. 1. = ಜಾಗ, q. v. The colour green.

ಚಾಗ čâga. 2. = ಚೇಗ. — ಚಾಗ ಚಾಗ. = ಚೇಗ ಚೇಗ, q. v.

ಚಾಗ čâga. Tbh. of ತ್ಯಾಗ. (Abh. P. 11, 77; Grj. 4, 161). ಏವೇಟ್ತಿನ್ ಅವನ ಚಾಗದ ಪೆಮ್ಪಂ? (Šmd. 211).

ಚಾಗಿ čâgi. Tbh. of ತ್ಯಾಗಿ (Čt. II, 43). See Šmd. 104. 183. 296; Bp. 37, 34.

ಚಾಗು čâgu. = ಚಾಂಗು, ಜಾಗು 1. — ಚಾಗುರೆ. -ಉರೆ. Huzza! hurra! bravo! (ಕೊಣ್ಡಾಟದ ನುಡಿ Bhn. 38, o. r. ಚಾ-; Tĕ. ಚಾಂಗುರೇ). See Bp. 36, 12.

ಚಾಂಗು čâṅgu. = ಚಾಗು, etc. A word of encouragement (Mhr. ಜಾಗ, waking; freshness, vividness, animated state). — ಚಾಂಗು ಬಲ. = ಚಾಂಗು ಭಲ. (Bp. 6, 23; 43, 32; 56, 17). — ಚಾಂಗು ಬಲ, ಚಾಂಗು ಬಲ. (46, 52). — ಚಾಂಗು ಭಲ. Huzza! hurra! bravo! (Bp. 44, 34. 71). — ಚಾಂಗು ಭಲರೆ. = ಚಾಂಗು ಭಲ. (Bp. 4, 7). — ಚಾಂಗು ಭಲಾ. = ಚಾಂಗು ಭಲ. (Bp. 5, 39; 56, 7; Tĕ.).

ಚಾಂಗೇರಿ čâṅgêri. *Wood sorrel, Oxalis pusilla* Salisb.

ಚಾಚಿ čâči. = ಶಾಚಿ. A childish word for the female breast (My.; Tĕ.; Mhr., H. ಛಾತೀ).

ಚಾಚು čâču. To stretch out, to hold out, to extend, to stretch forth, to put out, as the hand (C.; Si. 213; B. 3, 26; 4, 155; 5, 130), a leg (C.; B. 3, 123; Si. 288), a finger (Si. 211; C.), the trunk (B. 5, 238), the breast or teat (Bp. 60, 36), the body (Bh. 1, 20, 61), a bow (Râm. 3, 6, 39), one's crown (J. 2, 40; 7, 18), etc. (Tĕ. ಚಾಗು, ಸಾಗು, to fall prostrate; to lie flat, be stretched or extended; to extend or stretch, to lengthen, as hot iron under the hammer; ಚಾಚು, to cause to extend, to stretch, etc.; T. ಚೇಯ್, length; *cf.* ಸಯ್, etc.; ಚಾಪು, ಗೇಸ್ 1, ಜಾಗಿಸು).

ಚಾಜ್ಜ čâjja. Tbh. of ತ್ಯಾಜ್ಯ. (My.).

ಚಾಂಚಲ್ಯ čâñcalya. (fr. ಚಂಚಲ). Moving; fickleness, unsteadiness. (J. 18, 37; My.; Si. 70).

ಚಾಟಕ čâṭaka. Jugglery; incantation (S. Mhr., as ಚಾಟಕ ವಿದ್ಯೆ; Mhr., H. ಚೇಟ, ಚೇಟಕ, sorcery). *Cf.* ಚಾಟನ.

ಚಾಟಕೈರ čâṭakaira. (*fr.* ಚಟಕ). *A young he-sparrow.*

ಚಾಟನ čâṭana. Injuring, killing, etc. See ಉಚ್ಚಾಟನ.

ಚಾಟಿ čâṭi. (= ಚಾವಟ, ಚಾವುಟಿ). A whip, made of cord or leather (My.; Si. 344; Tĕ. ಜಾಟ, ಜಾಟೆ, ಝಾಟ; T. ಚಾಟ್ಟ; M. ಚಾಟ್ಟ; Mhr., H. ಝಾಜ; T. ಚಾಟ್ಟು, to beat, strike; *cf.* ಚಾಟು 2). See ಬಲ್ಲಾಟ.

ಚಾಟಿ čâṭi. Tbh. of ಶಾಟಿ. (My.).

ಚಾಟು čâṭu. 1. A refuge; a shelter, anything that screens from rain, wind, or the heat of the sun (C.; Tĕ.; T., M. ಚಾಯ್, to incline, lean to one side, be bent; to rest or lie on or against).

ಚಾಟು čâṭu. 2. An imitative sound (*cf.* ಚಟ್). — ಚಾಟು ಚಾಟನೆ. rep. With the peculiar noise of repeated whipping (Bp. 52, 8).

ಚಾಟು čâṭu. *Pleasing discourse; flattery,* coaxing; distinct or clear speech.

ಚಾಟುತನ čâṭutana. Agreeableness, etc.; flattery (Rsv. 11, 83). ಚಾಟುತನದ ನುಡಿ (ಚಾಟು, ಚಟು, ಶ್ಲಾಘೆ, etc. Nr.).

ಚಾಡ čâḍa. A male slanderer or defamer (S. Mhr.; Mhr. ಚಹಾಡ; B. 5, 106). 2, = ಚಾಡಿ 2. See s. ಚಾಡಿಗ.

ಚಾಡಗಾಱ čâḍa-gâṟa. = ಚಾಡ No. 1. (S. Mhr.).

ಚಾಡತನ čâḍatana. = ಚಾಡಿ 2. (G.).

ಚಾಡಿ čâḍi. 1. A female slanderer (S. Mhr.).

ಚಾಡಿ čâḍi. 2. = ಚಹಡ, ಚಾಡ. Inventing and telling tales of; slander, backbiting (ಪಿಸುಣ, ಕೊಣ್ಡೆಯ, ಕುತ್ಸಿತ Šm. 65; ಗನ್ಧನ Si. 436; C.; T., Tĕ.). (ಗಣಿಕಂ) ಅತಿದ್ರವ್ಯಮಂ ಕೆಡಿಸಿ, ಚಾಡೀ ಕೇಳಿ (Sš. 94). ಚಾಡಿ ಹೇಯುವವನು (ಕರ್ಣೇಜಪ, ಸೂಚಕ, ಪಿಶುನ Si. 366). See Si. 56; B. 4, 49. 51. 139; 5, 66.

ಚಾಡಿಕಾಱ čâḍi-kâṟa. = ಚಾಡಗಾಱ. A male slanderer or defamer (My.). ಸುಳ್ಳುಚಾಡಿಕಾಱ (ದ್ವಿಜಹ್ವ Si. 440).

ಚಾಡಿಖೋರ čâḍi-khôra. = ಚಾಡಿಕಾಱ. (Mhr. ಚಹಾಡಖೋರ; My.; ಪಿಶುನ Si. 439).

ಚಾಡಿಗ čâḍiga. = ಚಾಡಿಕಾಱ. (ಚಾಡ ಹೇಯುವವ G.; My.).

ಚಾಡಿಗಾಱ čâḍi-gâṟa. = ಚಾಡಿಕಾಱ. (My.).

ಚಾಡಿಗಾರ್ತಿ čâḍi-gârti. = ಚಾಡಿ 1. (My.).

ಚಾಣ čâṇa. = ಚಾನ, etc. (My.).

ಚಾಣಕ್ಯ čâṇakya. N. of a Brâhmaṇa, also called Vishṇugupta (Sk.; a pupil of Vishṇugupta, My.), minister of king Čandragupta at Pâṭaliputra or Patna (C.).

ಚಾಣಿಕ್ಯ čâṇikya. = ಚಾಣಕ್ಯ. (My.).

ಚಾಣುಕ್ಯ čâṇukya. = ಚಾಳುಕ್ಯ. N. of a dynasty.

ಚಾಣುಕ್ಯಚಕ್ರೇಶ್ವರ čâṇukya-čakrêšvara. The Čâṇukya king (see Šmd. s. ಎಬ್ಬಿಟ್ಟು).

ಚಾಣೂರ čâṇûra. N. of a wrestler in the service of Kaṃsa, slain by Kṛishṇa. (Bhâgavata 10, 39, 2).

Digitized by Google

ಚಾಣ್ಡಾಲ čâṇḍâla. = ಚಣ್ಡಾಲ. *A Čaṇḍâla, an outcaste, a Pariah* (ಡೋಲಹ Mr. 381). See Bp. 56, 51; 60, 41.

ಚಾಣ್ಡಾಲಿಕೆ čâṇḍâlikĕ. (= ಚವಡಿಕೆ). *A vulgar lute, the lute of the Čaṇḍâla.*

ಚಾತ čâta. A demon (T., M. ಚಾತ್ತ). See ಕುಟ್ಟ-.

ಚಾತಕ čâtaka. = ಚಾದಗೆ. *A bird said to live only upon rain-drops, Cuculus melanoleucus.* See Mr. s. ಭೃಂಗ.

ಚಾತಾಣಿ čâtâṇi. = ಚಾತಾಳಿ. (My.).

ಚಾತಾಳದವ čâtâḷadava. (= ಚಾತಾಣಿ, ಚಾತಾಳಿ, ಸಾತಾನಿ). A so-called Sarternee, a man of a caste of Šûdras who worship Vishṇu exclusively (My.; Tĕ. ಚಾತಾನಿ; T. ಚಾತ್ತಾದವನ್).

ಚಾತಾಳಿ čâtâḷi. = ಚಾತಾಳದವ. (My.).

ಚಾತುಃಶ್ರುತಿ čâtuḥšṛiti. The four vêdas (Bp. 55, 51).

ಚಾತುಃಸ್ವರ čâtuḥsvara. The four (generally three) tones or accents (ಉದಾತ್ತಾದಿಚಾತುಃಸ್ವರ Nn. 84).

ಚಾತುರ čâtura. (fr. ಚತುರ). Dexterous, clever, able, ingenious; pleasing; flattering. (Šm. 5).

ಚಾತುರಂಗ čâturaṅga. (fr. ಚತುರಂಗ). = ಚತುರಂಗಬಲ. (J. 2, 39).

ಚಾತುರತನ čâturatana. Dexterity, cleverness; amiableness; flattery. ಚಾತುರತನದ ನುಡಿ (ಚಾಟು, ಚಟು, ಶ್ಲಾಘೆ, etc. Nr.).

ಚಾತುರಿ čâturi. = ಚಾತುರ್ಯ. (Sk.; R.).

ಚಾತುರಿಯ čâturiya. Tbh. of ಚಾತುರ್ಯ. (Grj. 2, after 106; My.).

ಚಾತುರ್ಥಿಕ čâturthika. (fr. ಚತುರ್ಥ). A quartan ague. (My.).

ಚಾತುರ್ದನ್ತ čâturdanta. (fr. ಚತುರ್ದನ್ತ). An elephant (Abh. P. 13, after 83; 13, 96).

ಚಾತುರ್ಬಲ čâturbala. = ಚತುರ್ಬಲ. (Čpr. 2, 8).

ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯ čâturmâsya. A period of 4 months (which is spent by sanyâsis in seclusion, My.).

ಚಾತುರ್ಮುಕ್ತಿ čâturmukti. = ಚಾತುರ್ವರ್ಗ. (Bp. 39, 3).

ಚಾತುರ್ಯ čâturya. (fr. ಚತುರ). = ಚದುರೆ 2, ಚಾತುರಿಯ. Dexterity, cleverness, ability, shrewdness; pleasantness, amiableness, charm. See Čpr. 1, 126; 5, 138; Bp. 58, 58; Si. 230; B. 4, 21.

ಚಾತುರ್ವರ್ಗ čâturvarga. = ಚತುರ್ವರ್ಗ. (Bp. 24, 89; 57, 89).

ಚಾತುರ್ವರ್ಣ್ಯ čâturvarṇya. (fr. ಚತುರ್ವರ್ಣ). The aggregate of the four castes, viz. the Brâhmaṇa, Kshatriya, Vaišya and Šûdra. (J. 18, 15).

ಚಾದಗೆ čâdagĕ. Tbh. of ಚಾತಕ (Hlâ.; Čt. II, 7; Mr. 171; Kk. 21; Šm. 29). — ಚಾದಗೆವಕ್ಕಿ. -ಪಕ್ಕಿ. = ಚಾದಗೆ. (ಚಾತಕ Nr.).

ಚಾದರ čâdara. A cotton or silk sheet or dôtra, worked with gold or silver threads (C.; Mhr., H.).

ಚಾದ್ಯ čâdya. The multiplicator (My.).

ಚಾನ čâna. = ಚಾಣ, ಚೇಣ, (ಚೇರಣ, etc.). A small chisel (C.; Tĕ. ಸೇನ). ಅಟೆಯಿಂ ಸೀಳುವಡೆ (o. r. ಸೀಳುವದು) ಆನೆ ಮೆಟ್ಟಲ್ ಅಹುದೇ? ಚಾನಂಗಳಿನ್ದಲ್ಲದೇ? (Sš. 11).

ಚಾನ್ತ ča-anta. A word ending in ಚ್ or ಚ (Šmd. 307).

ಚಾನ್ದಣಿ čândaṇi. = ಚಾನ್ದನಿ, ಚಾನ್ನಿ. An awning (My.; Mhr., H. ಚಾನ್ದಣೀ, ಚಾನ್ದವಾ; Br. ಚಾನ್ದಿನಿ).

ಚಾನ್ದನಿ čândani. = ಚಾನ್ದಣಿ, etc. (My.).

ಚಾನ್ದಸ čândasa. Tbh. of ಛಾನ್ದಸ (Šmd. 338).

ಚಾನ್ದ್ರ čândra. (fr. ಚನ್ದ್ರ). Lunar; the 5th lunar mansion or mṛigaširas.

ಚಾನ್ದ್ರಪ್ರಭ čândraprabha. (fr. ಚನ್ದ್ರಪ್ರಭ). Relating to Čandraprabha (Čpr. 1, 1).

ಚಾನ್ದ್ರಮಸ čândramasa. (fr. ಚನ್ದ್ರಮಸ್). Lunar.

ಚಾನ್ದ್ರಮಸಾಯನ čândramasâyana. *Budha, the planet Mercury.*

ಚಾನ್ದ್ರಮಾನ čândra-mâna. Lunar measurement of time (B. 5, 309; My.).

ಚಾನ್ದ್ರಮಾನವರ್ಷ čândramâna-varsha. The lunar year (B. 5, 309; My.).

ಚಾನ್ದ್ರಮಾಸ čândra-mâsa. A lunar month (B. 5, 307. 309; My.).

ಚಾನ್ದ್ರವರ್ಷ čândra-varsha. The lunar year (B. 5, 309; My.).

ಚಾನ್ದ್ರಸಂವತ್ಸರ čândra-saṁvatsara. = ಚಾನ್ದ್ರವರ್ಷ. (My.).

ಚಾನ್ದ್ರಾಯಣ čândrâyaṇa. An expiatory observance regulated by the moon's waxing and waning. (My.).

ಚಾನ್ನಿ čânni. = ಚಾನ್ದಣಿ, etc. (My.).

ಚಾಪ čâpa. = ಚಾಪೆ. — ಚಾಪಗೂಟ. = ಚಾಪೆ-, q. v.

ಚಾಪ čâpa. 1. *A bow* (ಬಿಲ್ಲು Nn. 79; Mr. 293; ಬೋಟ್ Šmd. I). ಚಾಪದ ಅನ್ತ್ಯ (ಬಿಲ್ಲ ಕೊಪ್ಪು Nn. 43). 2, an arc or portion of a circle. 3, a rainbow. 4, a kind of viččhittičitra (Kâvy. III, 2, B, 57. 60 seq.).

ಚಾಪ čâpa. 2. = (ಚಪ್ಪೆ), ಚಾಪೆ, (ಛಾಪೆ). A stamp; a type or printing letter; an impression (My.; Mhr., H. ಛಾಪ, ಛಾಪಾ; M. ಚಾಪ್ಪು, ಚಾಪ್ಪೆ).

ಚಾಪ čâpa. 3. = ಚಾಪು. The cock of a gun (Mhr., H.; S. Mhr. rare; M. ಚಾಪ್ಪೆ, Br. ಛಾಪೆ).

ಚಾಪಖಾನೆ čâpa-khânĕ. = ಚಾಪೆಖಾನೆ. A printing-house or office (C.; B. 5, 217; Mhr., H. ಛಾಪಖಾನಾ).

ಚಾಪಟೆಯ čâpaṭĕya. = ಚಾವಟೆಯ. An adulterer (?); a deceitful man (? ಜಾರ Bhn. 35, o. rs. ಚಾಲ, ಜಾಲ).

ಚಾಪಲ čâpala. = ಚಾವಳ, ಚಾವಳ 1. (fr. ಚಪಲ). Mobility; unsteadiness; fickleness; quick movement; agility; agitation; tremor; inconsiderateness. (ಚಪಲತ್ವ Šmd. 230 Cm.; Čh. v. 252; Kâvy. I, 3, 89 seq.; Mr. 428; Bp. 40, 58; J. 28, 42).

ಚಾಪಲತೆ čâpa-latĕ. A bow-string (Čpr. 3, after 9; Rśv. 5, after 19). 2, ಚಾಪಲತೆ. = ಚಪಲತ್ವ. (Čpr. 3, after 9; Rśv. 5, after 19).

ಚಾಪಲ್ಯ čâpalya. = ಚಾಪಲ. See ಚಾಳಿಸು 1; ವಾಕ್-.

ಚಾಪವಲ್ಲರಿ čâpa-vallari. A bow (Šśv. 2, 82).

ಚಾಪಾರ čâpâra. = ಚಾಪಾರ, q. v.

ಚಾಪಿಸು čâpisu. (ಛಾಪಿಸು). To stamp; to print (C.; B. 4, 103; 5, 196. 217).

ಚಾಪು čâpu. (= ಜಮ್ಬು, ಜಾಪು). Stretch, length, extent (My.; Tĕ.; M. ಚಾಮ್ಬು; Tĕ. also ಜಮ್ಪು, ಚಾಲುಪು; see ಚಾಚು; and *cf.* ದಾಪು). — ಚಾಪುಗಲ್ಲು. -ಕಲ್ಲು. A long, flat stone (My.; Tĕ. ಚಾಪರಾಯಿ). — ಚಾಪುಗಾಲು. -ಕಾಲು. A stretched out or advanced leg (the other being retracted, My.).

ಚಾಪು čâpu. = ಚಾಪ 3. (My.).

ಚಾಪೆ čâpĕ. = ಚಾಪ, ಸಾಪೆ. (What is extended or spread): a mat (ಕಟ, ಕಿಲಿಂಚಕ Nr.; Si. 307; ವಂಶಾಸನ

Digitized by Google

Mr. 208; C.; Tē.; T. ಚಾಪ್ಪೈ). ಚಾಪೇ ಕೆಳಗೆ ಒಬ್ಬ ತೂರಿದರೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ರಂಗೋಲೀ ಕೆಳಗೆ ತೂರಿದ (Prv.). See B. 2, 42; 4, 183. — ಚಾಪೆಗೂಟಿ. -ಕೂಟಿ. (One who eats what is offered to him on a mat), a deity (ಜನ್ನಗೂಟಿ, ಗಾಳಿವಟ್ಟಿಗ, ನಿರ್ಜರ, etc. Kk. 10 *a*, o. r. ಚಾಪ-).

ಚಾಪೆ čāpĕ. = ಚಾಪ 2. (C.).

ಚಾಪೆಖಾನೆ čāpĕ-khānĕ. = ಚಾಪಖಾನೆ. (My.).

ಚಾಬಕ್ čābak. (Mhr., H. ಚಾಬೂಕಸ್ವಾರ, a horsebreaker). — ಚಾಬಕ್ ಸವಾರಿ. ಹಾಯುತ್ತಾ ಸುತ್ತು ತಿರುಗುವ ಚಾಬಕ್ ಸವಾರಿ (ವಲ್ಲಿಗ Si. 274).

ಚಾಮ čāma. Tbh. of ಶ್ಯಾಮ. (My.). — ಚಾಮಯ. -ಅಯ. N. See ಸತ್ಯೇತ-. — ಚಾಮಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. See ಸತ್ಯೇಶ-, ಚಣ್ಡೇಶ್ವರನ-.

ಚಾಮರ čāmara. (= ಚಮರ). *A chowrie, the bushy tail of the Bos grunniens used as a fly-flap or fan, and as one of the emblems of princely rank* (ಅಲೇಖ Nn. 96). ಚಾಮರ ವನ್ ಇಡು, to fan (Bp. 1, 46).

ಚಾಮರಗ್ರಾಹಿಣಿ čāmara-grāhiṇi. A woman who carries a čāmara (Abh. P. 3, after 88).

ಚಾಮರಿಗ čāmara-iga. (Śmd. 233). A man who carries a čāmara.

ಚಾಮರಿಗಿತಿ čāmariga-iti. (Śmd. 244). A woman who carries a čāmara.

ಚಾಮೀಕರ čāmīkara. *Gold.*

ಚಾಮುಣ್ಡಿ čāmuṇḍi. = (ಚವುಡಿ), ಚಾಮುಣ್ಡೆ, ಚಾವುಣ್ಡಿ. (ದುರ್ಗೆ Nn. 73; ದುರ್ಗೆ, ಭೈರವಿ, ವನದೇವಿ Mr. 14; My.). — ಚಾಮುಣ್ಡಿಬೆಟ್ಟ. A hill near Mysore (My.).

ಚಾಮುಣ್ಡೆ čāmuṇḍĕ. *Durgā* (see ದುರ್ಗೆ); one of the seven mātṛis (see ಮಾತೃ and ಸಪ್ತಮಾತೃಕೆ).

ಚಾಮುಣ್ಡೇಶ್ವರಿ čāmuṇḍā-īśvari. (= ಚವುಡೇಶ್ವರಿ). Durgā (My.).

ಚಾಮ್ಪಯ čāmpaya. (ಎಕಜೋಯಿ Čt. II, 110).

ಚಾಮ್ಪೇಯ čāmpēya. *The tree Michelia champaca* Lin. (= ಚಮ್ಪಕ). 2, *the tree Mesua ferrea* Wight. Arn. 3, gold.

ಚಾಯ čāya. = ಚಾಯಿ. Tbh. of ಛಾಯೆ. Colour; shade; etc. (Bp. 19, 47; My.; T. ಚಾಯ, ಚಾಯಲ್; M. ಚಾಯ; Tē. ಚಾಯೆ). — ಚಾಯಗಪ್ಪು. -ಕಪ್ಪು. A stripe formed by dying (My.).

ಚಾಯಿ čāyi. = ಚಾಯ. (My.). — ಚಾಯಿಬೇರು. = ಚಿರವೇಲು. The madder plant or Chay root, serving to die fine red, Oldenlandia umbellata L. (St. & Pl.; T., M. ಚಾಯವೇರ್; Tē. ಚಿರಿ-).

ಚಾಯಿತ čāyita. Sought; perceived; respected. See ಅಪ-.

ಚಾಯೇನ್ದ್ರಮುನಿ čāya-indra-muni. N. (Bp. 52, 18).

ಚಾಯ್ಯ čāyya. = ಚಯ. See ಪರಿ-.

ಚಾರ čāra. 1. Going; wandering about; course, motion (Čpr. 1, 79). 2, *a spy, a secret emissary*; a messenger. 2, performing, practising. 4, *a fetter*. 5, *a prison* (*cf.* ಸೆರೆ). 6, mischievous tricks (Mhr.). 7, a woollen blanket (ಅವಿಕ, ಊರ್ಣಾಯು, ಕಮ್ಬಳಿ Mr. 343). 8, the tree Buchanania latifolia Roxb.

ಚಾರ čāra. 2. Anything green considered as food for cattle (My.; Mhr.).

ಚಾರಕ čāraka. Acting; proceeding; etc. (= ಚಾರ 1). See ಪರಿ-.

ಚಾರಚಕ್ಷು čāra-čakshu. Spy-eyed: a king who uses spies as his eyes. (Čpr. 6, 19).

ಚಾರಚಿಪ್ಪಿ čāračippi. = ಚಾರಚಿಪ್ಪು. A privy (S. Mhr.; T. ಚಾಲಗಿರಿ; Mhr., H. ತಾರತ-ಖಾನಾ).

ಚಾರಚಿಬ್ಬಿ čāračibbi. = ಚಾರಚಿಪ್ಪು. (S. Mhr.).

ಚಾರಟಿ čāraṭi. *A small tree, Hibiscus mutabilis.*

ಚಾರಣ čāraṇa. = ಸಾರಣೆ. Wandering; *a strolling actor, a bard*; a celestial singer, a panegyrist of the gods (ಕಥೆಯ ಮಾಡುವ ಗೋಸಾವಿ G.). 2, causing to move, driving. ಅಂಕುಶದ ಚಾರಣಂ (ಯಾತ Mr. 157); ಮುಟ್ಟಿ ಒದಹಂ ಚಾರಣಂ ಕೂಡೆ (ವೀತ 158).

ಚಾರಣಯೋಗಿ čāraṇa-yōgi. A yōgi of the gandharvas (Čpr. 3, 69).

ಚಾರಭಟ čāra-bhaṭa. *A valorous warrior.*

ಚಾರಮ čārama. King of Čēra (*i. e.* of Kōṅgu or Kēraḷa; M. ಚೇರಮಾನ್). See Bp. 3, 82; 9, 45; 15, 23; 25, 4. 48; 47, 34; 54, 73; 56, 17. — ಚಾರಮರಾಯ. (Bp. 31, 24; 44, 51).

ಚಾರಮಾನಿ čāramāni. N. of a country (Mr. 282, o. rs. ಚೇರಮಾನಿ, ಚೇರಮಾಡಿ).

ಚಾರಲಿಂಗ čāraliṅga. = ಚರಲಿಂಗ. (Bp. 35, 54; 36, 57).

ಚಾರಿ čāri. 1. *Going, moving, wandering about; living; acting;* that moves or wanders about (Rśv. 5, 29). 2, course, coursing (Bh. 10, 6, 22). 3, a way, a manner, a method (My.; see ಇಚ್ಚಾರಿ). 4, a certain movement in acting or dancing (ಬೈಸಿಕೆ Mr. 82; Bp. 17, 17). 5, stratagem (J. 22, 6). 6, intention, mind, aim (Bh. 1, 8, 75). 7, generally current or common price: cheapness (My.; Mhr., H. ಚಾಲೀ). — ಚಾರಿವರಿ. -ವರಿ. To run with application of stratagem (Rām. 6, 11, 9. 16; J. 13, 50; 27, 40). — ಚಾರಿವರಿವರಿ. -ವರಿ-ವರಿ. To run here and there with the application of stratagem (J. 8, 29).

ಚಾರಿ čāri. 2. Tbh. of ಶಾರಿ. (Nn. 134, o. r. ಸಾರಿ; My.).

ಚಾರಿತ čārita. Caused to go; performed; etc. See ವಿ-.

ಚಾರಿತ್ರ čāritra. *Conduct, behaviour;* peculiar observance or practice; a ceremony (ವಿಸರ್ಜ, ಚರಿತ್ರ Nn. 62; ಧರ್ಮ, ವರ್ತನ 79; ಪ್ರಕೃತ, ಚರಿತ್ರ 111; ನಡವಳಿ, ವೃತ್ತ 112; ಆಚಾರ Mr. 250).

ಚಾರಿಸು čārisu. To grind, to triturate, as sandal (Grj. 2, 89); to mix by rubbing or triturating, as medicine (My.). *Cf.* ತೇ2?

ಚಾರು čāru. *Agreeable, pleasing, lovely; beautiful, pretty, elegant.*

ಚಾರುಕರಣ čāru-karaṇa. Embellishing, etc. See ಸಮು.

ಚಾರುತರ čāru-tara. Uncommonly agreeable, etc. (Bp. 41, 3; Kk. 13).

ಚಾಱ čāṟa. (= ಗೀಱು 2). A line, a streak (My.; Tē.). — ಚಾಱಪೊಸ್ತಳಿ. A checkered female garment (My.).

ಚಾಱು čāṟu. = ಸಾಱು. Sap, juice; broth (My.; T., M. ಚಾಱು, ಚೇಱು; Tē. ಚಾರು, ಚೇರು; M. ಚಾಱು, to run off or out, to drizzle; *cf.* ಚಾಱು 1). See ಪುಳಿಚಾಱು.

ಚಾರ್ಖಾನೆ čār-khānĕ. A square house, a square (Mhr. ಚಾರ, four). — ಚಾರ್ಖಾನೆಸೀರೆ. A female's cloth with small coloured squares in it (C.).

Digitized by Google

ಚಾರ್ಚಿಕ್ಯ cārcikya. (fr. ಚರ್ಚಾ). *Smearing the body with sandal and other unguents.*

ಚಾರ್ಮಣ cārmaṇa. (fr. ಚರ್ಮ). Covered with skin or leather; *a multitude of hides or of shields.*

ಚಾರ್ಮಾಡಿ cār-māḍi. N. of a ghaut that is crossed in going from the Mysore country to Mangalore (My.).

ಚಾರ್ವಾಕ cārvāka. An atheist or materialist, a sophistical philosopher, a sceptic; N. of a sophistical philosopher. See Bp. 49, 25; 50, 65; 53, 10.

ಚಾಲ cāla. = ಚಾಲು. The state of being movable or in motion, shaking. — ಚಾಲಗೇಣಿ. (Moving or movable rent): rent for one year. (Tu.; Sd.).

ಚಾಲತಿ cālati. = ಚಾಲ್ತಿ. That is in motion, going on, or in force; that is in use; that is current (Mhr. ಚಾಲತಾ); the state of being going on, etc., etc. (My.). — ಚಾಲತಿದಸ್ತರ. The records required for current business (My.).

ಚಾಲನ cālana. Causing to move or go; causing to pass through a sieve, sifting; moving to and fro; wagging; making loose. See ಸಂ-.

ಚಾಲನಿ cālani. *A sieve, a strainer* (ದಾರಿವಟ್ಟಲ್ Nr.; ರಸ್ಥಿ, ಸಾರಣಿಗೆ Mr. 208; Mhr. ಚಾಳಣೀ). *Cf.* ಜರಡಿ.

ಚಾಲಕ್ cālak. = ಚಾಲಾಕ್. (My.).

ಚಾಲಾಕ್ cālāk. Smart, dexterous, clever (My.; Br., H.).

ಚಾಲಿತ cālita. Moved to and fro, shaken (Rśv. 13, after 71).

ಚಾಲಿಸು cālisu. = ಚಾಳಿಸು 1, ಚಾಳಯಿಸು. To move to and fro (v. t.); to shake, etc.; to wag (Rśv. 5, 92).

ಚಾಲು cālu. = ಚಾಲ. Moving, walking; custom, way, manner; gait, air (My.; Mhr. ಚಾಲ). 2, currency, of a coin, of an order, etc. (S. Mhr.; Mhr. ಚಾಲ). 3, a pace of the horse (S. Mhr.; Mhr. ಚಾಲ).

ಚಾಲ್ತಿ cālti. = ಚಾಲತಿ. (My.).

ಚಾವಟಿ cāvaṭi. = ಚಾಟಿ, etc. (My.; *cf.* Mhr. s. ಚಮಡ).

ಚಾವಟೆಯ cāvaṭeya. = ಚಾಪಟೆಯ. (Bh. 2, 2, 30).

ಚಾವಡಿ cāvaḍi. A choultry, a court, a kotwal's hall or court in the market; a village-hall; a place for sitting in front of the house; etc. (ಮಣ್ಡಪ, ಜನಾಶ್ರಯ Nr.; ಪೊಬಿಲ್, ಇಕ್ಕೆ, ಹಕ್ಕೆ, ತಾಣ, ಬೀಡು, etc. Śm. 58; Kk. 64; C.; Mhr., H.; Br.; M.). See Č. Bp. 47, 33; J. 9, 6; 17, 23; 30, 44; B. 3, 23; Si. 106. 109.

ಚಾವಣಿ cāvaṇi. Cantonments, temporary erections for troops (S. Mhr.; B. 5, 39. 40; Mhr., H. ಛಾವಣೀ). 2, roofing; a roof (My.; Mhr., H. ಛಾವಣೀ).

ಚಾವಸೇನು ಬಾಹುಸೇನು cāvasēnu bāhusēnu. (S. Mhr. ಶ್ಯಾಹುಸೇನ್ ಬಾವಸೇನ್). A cry in memory of Hussein and Hassan at the Mohurum (My.).

ಚಾವಳ cāvaḷa. = ಜಾವಳ 1. Tbh. of ಚಾಪಲ (Śmd. 342).

ಚಾವಿ cāvi. (ಸಾವಿ). A key (Br. ಚೆವಿ, ತಾವಿ; T. ಚಾವಿ; Mhr., H. ಚಾವಿ; S. Mhr. rare).

ಚಾವುಟಿ cāvuṭi. = ಚಾವಟಿ, etc. (My.).

ಚಾವುಣ್ಡ cāvuṇḍa. = ಚವುಡ, etc. — ಚಾವುಣ್ಡರಸ. -ಅರಸ. N. (Bp. 32, 17. 44). — ಚಾವುಣ್ಡರಾಯ. N. (Bp. 32, 29. 31. 49). See ಮುಸುಟ-. — ಚಾವುಣ್ಡಾರ್ಯ. -ಆರ್ಯ. N. (Bp. 32, 38).

ಚಾವುಣ್ಡಿ cāvuṇḍi. (= ಚವುಡಿ). Tbh. of ಚಾಮುಣ್ಡಿ (Śmd. 347).

ಚಾವೊತ್ತು cā-ottu. The under letter ಚ್ (C.).

ಚಾಷ cāsha. *The blue jay, Coracias indica.*

ಚಾಹ cāha. = ಚಹಾ. (B. 5, 287).

ಚಾಹಿ cāhi. A person who is well acquainted (with the use of the cāmara, ? Bh. 8, 21, 4; Mhr. ಛಾವ, perfection, masterliness).

ಚಾಳಕ cāḷaka. (= ಚಾಳಕ). Mischievous; full of artful caresses or blandishment (Mhr.); a man full of tricks and pranks (S. Mhr.).

ಚಾಳಯಿಸು cāḷayisu. = ಚಾಲಿಸು, etc. (Bp. 35, 28).

ಚಾಳಯ್ಸು cāḷaysu. = ಚಾಳಯಿಸು. (Bh. 3, 18, 5).

ಚಾಳವಿಸು cāḷavisu. = ಚಾಳಿಸು 2. To go (Bhāgavata 3, 3, 5).

ಚಾಳಿ cāḷi. = ಚಾಳೆ. Conduct, practice, habit; a fondness for; a silly habit (Bp. 28, 31. 34; 29, 26; 40, 85; 54, 77; My.; Mhr. ಚಾಳಾ). See ಕು-. ಹಿರೀ ಮಕ್ಕಳ (or ಅಕ್ಕನ) ಚಾಳಿ ಮನೇ ಮಕ್ಕಳಿಗೆಲ್ಲಾ (Prv.). 2, a form of interlocking of bodies or of parts, *e. g.* that of the fingers intertwined with the ends downwards (Mhr.; see ಬೆರಳು-).

ಚಾಳಿಸಪತ್ರಿ cāḷisa-patri. = ಚಾಳೀಸಪತ್ರಿ, ತಾಳೀಸಪತ್ರ. (ಗನ್ಧಕುಟಿ, ಗನ್ಧಿನಿ, ತಾಲಪರ್ಣ G.).

ಚಾಳಿಸು cāḷisu. To overcome, to defeat (ಸೋಲಿಸು Kk. 73; Śm. 42; Grj. 2, after 106; *cf.* ಚಳ 1? or the terms s. ಚಾಡು and ಚಾಟು 1 ?).

ಚಾಳಿಸು cāḷisu. 1. = ಚಾಲಿಸು, etc., ಜಾಲಿಸು, ಜಾಳಿಸು 1. To be agitated, fickle, unsteady, etc. (ಚಾಪಲ್ಯ Śmd. Dh.). 2, to shake (Čpr. 7, after 88), to sift, to strain (My.).

ಚಾಳಿಸು cāḷisu. 2. = ಚಾಳೀಸು, ಚಾಳೀಸ. Dimness of vision taking place about the age of forty when a pair of spectacles is required; the age of forty (Mhr. ಚಾಳಿಸೀ).

ಚಾಳೀಸಪತ್ರಿ cāḷīsa-patri. = ಚಾಳಿಸಪತ್ರಿ, etc. (ದೈತ್ಯ G.; My. as ಚಾಳೀಸಪತ್ರೆ).

ಚಾಳೀಸು cāḷīsu. = ಚಾಳಿಸು 2, etc. Forty (Mhr. ಚಾಳೀಸ; My.); etc. 2, a pair of spectacles (S. Mhr.; Mhr. ಚಾಳೀಸಪತ್ರ).

ಚಾಳೆ cāḷe. = ಚಾಳಿ. (ನಡತೆ G.).

ಚಾಳೆಯ cāḷeya. The act of going by artificial leaps or jumps; the act of skilfully assaulting (ಗತಿಲಂಘನ Mr. 82, o. rs. ಗತಿಲಾಘವ, ಚಾಳಿಯ; J. 22, 6). Mr. 299 has: ಚಾಳಿಯಮಣ್ಡಿ ಸೀರಣಂ (o. r. ನೀರಣಂ) ಹೆಜ್ಜೆಯಕ್ಕುಂ.

ಚಾಳೇಶ cāḷēśa. = ಚಾಳಿಸು 2, etc. (My.).

ಚಾಳೊಕ್ಯ cāḷōkya. = ಚಾಲುಕ್ಯ. N. of a dynasty.

ಚಾಳೊಕ್ಯಾನ್ವಯ cāḷōkya-anvaya. The cāḷōkya lineage (Bp. 5, 57).

ಚಾಳ್ cāḷ. The dragon's head (the head of the demon Saiṁhikēya), the ascending node of the moon (ರಾಹು Śmd. I; ಎಲರ್ವಟ್ಟವಾವು, ರಾಹು Śm. 17; M. ಚಾಳ್, an unlucky time, chiefly for sowing; empty grain; ಚಾಡೆ, empty, as husk; *cf.* ಚಮ್ಮಳಿ).

ಚಿಃ cih. (ಛಿಃ) = ಚೀ. Fie! for shame! pshaw! pish! (ಜುಗುಪ್ಸನ Śmd. 398; ಹೇಸಿಕೆ Cm.; ಜುಗುಪ್ಸಾರ್ಥ Čt. I, 20; C.; M. ಚಿ; Tē. ಚಾ; Mhr. ಛಿಃ; Sk. ಛಿ, abuse, reproach). See Śmd. 68. 184; Čpr. 8, 18; Bp. 61, 19. — ಚಿಃ ಚಿಃ. rep. (Bp. 24, 55; T., M. ಚಚ್ಚೀ; Mhr. ಛಿಛಿ).

ಚಿಕ್ cik. = ಚಿಕ್ಕ, etc. Smallness. — ಚಿಕ್ಕಣ. A small bodice (S. Mhr.). — ಚಿಕ್ಕಾಸು. A small ಕಾಸು or cash (My.).

ಚಿಕಟ cikaṭa. = ಚಿಕ್ಕಟ, etc. (My.).

ಚಿಕಣಿ cikaṇi. ಚಿಕ್ಕಣ. Hard; substantial; thick, rich; fat

Digitized by Google

(Mhr. ಚಿಕಣ; Mhr., H. ಚಿಕಣಾ). — ಚಿಕಣಿಯಡಿಕೆ. -ಅಡಿಕೆ. A fine kind of betel-nut (S. Mhr.).

ಚಿಕರಿ čikari. Tbh. of ಶಿಖರಿ (Šmd. 348).

ಚಿಕಿಚ್ಚೆ čikiččĕ. Tbh. of ಚಿಕಿತ್ಸೆ (Šmd. 340, orig. ಚಿಕಿಚ್ಛೆ instead of ಚಿಕಿತ್ಸೆ; My.). See Prv. s. ಯೋಗಕ್ಷೇಮ.

ಚಿಕಿತ್ಸಕ čikitsaka. *A physician.*

ಚಿಕಿತ್ಸೆ čikitsĕ. = ಚಿಕಿಚ್ಛೆ. *The practice or science of medicine; therapeutics.*

ಚಿಕೀರ್ಷೆ čikîrshĕ. Intention or desire to act, will, design. (My.).

ಚಿಕುರ čikura. *Inconsiderate, rash, punishing or injuring others without consideration.* 2, *the hair of the head, a lock of hair.*

ಚಿಕ್ಕ čikka. (fr. ಚಿಱು). = ಚಿಗ, (ಚೀಕು). Little, small; young (C.; M. ಚೆಕ್ಕ, ಚೆಱುಕ್ಕ, a boy; T. ಚಿಕ್ಕ, thinness; T. ಚಿಕ್ಕು, ಚಿಂಗು, to grow lean; ಚಿಗಲ್, to grow less, be wanting = ಕುಱ್ಱೈ; to be destroyed = ಕೆಡು; ಚಿದೈ, meanness, lowness = ಕೀಳ್ಮೈ; ಕಿದೈ, to be destroyed, etc. = ಕೆಡು; *cf.* ಚಿಂಗು 3). **2**, N. (My.). — ಚಿಕ್ಕ ಊರು. A small village (Si. 106; C.). — ಚಿಕ್ಕಕ್ಕ. -ಅಕ್ಕ. A sister elder than one's self, but not the oldest (C.). — ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ. rep. ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಹಡಗು (ಪೋತ Si. 85). ದೊಡ್ಡ ಬೆಟ್ಟಗಳ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲೂ ಸಮೀಪವಾಗಿರುವ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಕಲ್ಲುಗುಡ್ಡಗಳು (ಪ್ರತ್ಯನ್ತಪರ್ವತಗಳು 116). — ಚಿಕ್ಕ ಚೋಜಿಗ. (Šmd. 78 Mḍb.). A little wonder. — ಚಿಕ್ಕಜ್ಜ. -ಅಜ್ಜ. The so-called grand-father of the grand-children of his elder brothers (My.). — ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ. -ಅಣ್ಣ. A brother elder than one's self but not the oldest (C.). 2, N. (My.). — ಚಿಕ್ಕ ತನ್ದೆ. = ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ. (My.). — ಚಿಕ್ಕ ತಮ್ಮ. The youngest brother (C.). — ಚಿಕ್ಕ ತಾಯಿ. The wife of one's father's younger brother (C.) 2, a mother's younger sister (C.). 3, a step-mother (My.). — ಚಿಕ್ಕದು. -ಅದು. That is small (C.; Si. 309. 394). — ಚಿಕ್ಕ ದೇವ. N. See ಚಿಪರದ-. — ಚಿಕ್ಕನ್ದು. -ಅನ್ದು. The time of childhood or youth; at the time of youth (C.). ಚಿಕ್ಕನ್ದಿನ ಕೂಡುಗೆಳೆಯಂ (ವಯಸ್ಯ, ಸವಯಸ್, ಸ್ನಿಗ್ಧ, ಒನ್ದೆ ಪ್ರಾಯದ ಸಂಗಡಿಗನು Nr.). See Bp. 42, 7; Bh. 2, 10, 13; B. 3, 32. 33; 4, 33; 5, 197. — ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. A father's younger brother (C.; T. ಚಿಱ್ಱಪ್ಪ). 2, the husband of a younger sister of one's mother (My.). ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ ತಾನೂ ಇಕ್ಕ, ಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಬೇಡಲೀಸ. — ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನಾದರೆ ಮನೆಗೆ ಬನ್ದು ಕಾಲು ಹಿಡಿದೇನು, ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ದೋತ್ರಾ ಕೊಡ ಬೇಕು (Prvs.). See B. 2, 25; 5, 38. 167; Si. 191; Prv. s. ನನ್ 1. — ಚಿಕ್ಕ ಪ್ರಾಯ. The age from about the seventh to the sixteenth year (C.). ಬಹಳ ಚಿಕ್ಕ ಪ್ರಾಯದ ಹುಡುಗ (ಕನಿಷ್ಠ Si. 416). ಚಿಕ್ಕ ಪ್ರಾಯದವಳು (ಬಾಲೆ G.). — ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳು. Small, young children (C.; Bp. 47, 50). — ಚಿಕ್ಕ ಮಾತು. An insignificant word (My.; S. Mhr. as ಸಣ್ಣ-). — ಚಿಕ್ಕ ಮಾದಣ್ಣ. N. (Bp. 47 sum.; 47, 38. 55. 59). — ಚಿಕ್ಕ ಮಾದಯ. N. (Bp. 47, 4). — ಚಿಕ್ಕ ಮೀನು. A small fish; a kind of fish (ಶಕುಲ Mr. 410). ಚಿಕ್ಕ ಮೀನು ಬನ್ದು ದೊಡ್ಡ ಮೀನ ನುಂಗಿತನ್ತೆ (Prv.). — ಚಿಕ್ಕ ಮೂಗಿನವ. A small-nosed man (ನಃಕ್ಷುದ್ರ Hlâ.). — ಚಿಕ್ಕ ಮೆಣಸು. Small chilli. ಚಿಕ್ಕ ಮೆಣಸಿಗೆ ಕಾರ ಹೆಚ್ಚು (Prv.). — ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. = ಚಿಕ್ಕ ತಾಯಿ. (My.). — ಚಿಕ್ಕಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. An uncle (Bp. 3, 82). 2, N. (C.). — ಚಿಕ್ಕವ. -ಅವ. A small, or young, male person (C.). ತನುಜರೊಳ್ ಚಿಕ್ಕವಂ (ವಟು Mr. 309). See Bp. 48 sum.; 50, 7; B. 1, 1; 2, 35; 4, 56. 200. — ಚಿಕ್ಕವಳು. -ಅವಳು. A small, or young, female person (ಬಾಲೆ Nr.; My.). — ಚಿಕ್ಕವು. -ಅವು. That are small things (C.). — ಚಿಕ್ಕವ್ವ. -ಅವ್ವ. = ಚಿಕ್ಕ ತಾಯಿ. (C.). — ಚಿಕ್ಕ ಸರ್ಲೆಹಕ್ಕಿ. = ಗುಬ್ಬಿಟೀಲ. (My.). — ಚಿಕ್ಕ ಹಣ. A silver fanam worth two Aṇas (My.). — ಚಿಕ್ಕ ಹುಡಿಗಿ. = ಚಿಕ್ಕವಳು. (ಬಾಲೆ Si. 65). — ಚಿಕ್ಕಾಕೆ. -ಆಕೆ. = ಚಿಕ್ಕವಳು. (C.). — ಚಿಕ್ಕಾಣೆ. -ಆಣೆ. A silver Aṇa (My.). — (The word ಚಿಕ್ಕ probably is the Genitive, etc. of a lost ಚಿಕ್ಕು).

ಚಿಕ್ಕ čikka. 1. Flat-nosed (Sk.).

ಚಿಕ್ಕ čikka. 2. Tbh. of ಶಿಕ್ಯ. A sling, a net, a network for carrying or suspending burdens, a muzzle, etc. (Tĕ., T.; Tĕ. also ಚಿಕ್ಕೆ). ಚಿಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಇಡಲ್ ಪಟ್ಟದು (ಕಾಚಿತ, ಶಿಕ್ಯಿತ, ಉಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಡಲ್ ಪಟ್ಟದು Si. 378; see also 274).

ಚಿಕ್ಕಟ čikkaṭa. = ಚಿಕ್ಕಾಡು, etc. (My.).

ಚಿಕ್ಕಣ čikkaṇa. See s. ಚಿಕ್.

ಚಿಕ್ಕಣ čikkaṇa. *Smooth, glossy; slippery; bland, soft, emollient; unctuous, greasy.*

ಚಿಕ್ಕಣಿಕೆ čikkaṇikĕ. N. of a plant (ಬಣ್ಡಿ Mr. 110, two MSS. ಭಣ್ಡಿ).

ಚಿಕ್ಕತನ čikkatana. Childhood, youth (C.; ಕೌಮಾರ, ಬಾಲ್ಯ G.; B. 1, 4; 5, 32. 166).

ಚಿಕ್ಕಲಿಗೆ čikkaligĕ. — ಚಿಕ್ಕಲಿಗೆಮುದ್ದಾಯಿ. N. (Bp. 59, 6).

ಚಿಕ್ಕಸ čikkasa. *Barley meal.*

ಚಿಕ್ಕಾ čikkâ. (= ಚಿಕ್ಕಿ). — ಚಿಕ್ಕಾದೇವಿ. N. (Bp. 59, 8).

ಚಿಕ್ಕಾಡ čikkâḍa. = ಚಿಕ್ಕಾಡಿ, etc. (S. Mhr.).

ಚಿಕ್ಕಾಡಿ čikkâḍi. = ಚಿಕ್ಕಾಡು, etc. ಚಿಕ್ಕಾಡಿ ತಗಣೆಯೂ ರಕ್ಕಸರು ಜಾರೆಯರು ಒಕ್ಕಲಿಕ್ಕುವರು ಇರುಳೆಲ್ಲ; ಬೆಳಗಾಗೆ ಸುಕ್ಕಿದನ್ತಿಹರು (Sp.).

ಚಿಕ್ಕಾಡು čikkâḍu. (fr. ಚಿಗಿ 3). = ಚಿಕಟ, ಚಿಕ್ಕಟ, ಚಿಕ್ಕಾಡ, ಚಿಕ್ಕಾಡಿ, ಚಿಗಟ. A flea (C.; B. 1, 24; ಅವೆ Mr. 177; T. ಚೆಳ್ಳು, ತೆಳ್ಳು, ತೆಳ್ಳು; Tĕ. ತುಳ್ಳು).

ಚಿಕ್ಕಾಸು čikkâsu. See s. ಚಿಕ್.

ಚಿಕ್ಕಿ čikki. 1. (A small, or young, female); N. (My.).

ಚಿಕ್ಕಿ čikki. 2. = ಚಿಕ್ಕೆ, ಚುಕ್ಕಿ, ಚುಕ್ಕೆ. A spot, a speck, a dot, as that of a cat, of a leopard, of a horse, of a cloth, etc. (C.). **2**, a star (C.). See B. 3, 31. 55. 98. — ಚಿಕ್ಕಹಾವು. The venomous snake Trimesurus andersonii (Bḍ.).

ಚಿಕ್ಕೆ čikkĕ. = ಚಿಕ್ಕಿ 2, etc. (B. 4, 36. 67; C.). — ಚಿಕ್ಕೆಬೊಟ್ಟು. A round black dot applied to the region between the eyes or to the forehead (My.).

ಚಿಕ್ಕೆ čikkĕ. (= ಚಿಕ್ಕಾ). A flat-nosed woman. 2, a mouse. 3, a betel-nut.

ಚಿಗ čiga. = ಚಿಕ್ಕ. — ಚಿಗಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. = ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ. (C.; B. 2, 7). — ಚಿಗವ್ವ. -ಅವ್ವ. = ಚಿಕ್ಕವ್ವ. (C.; B. 1, 25).

ಚಿಗಟ čigaṭa. = ಚಿಕ್ಕಾಡು, etc. (My.).

ಚಿಗತು čigatu. = ಚಿಗಿತು. P. p. of ಚಿಗಿ 2. ಬಿಣ್ಡರದೆ ಮುಱುಗಿದರು (*i. e.* -ರೂ), ಗುಣ್ಡದ್ದು ತೇಲಿದರು, ಬಣ್ಡಿಯ ನೊಗವು ಚಿಗತರು ಸಾಲಿಗನು ಕೊಣ್ಡದ್ದ ಕೊಡನು (Sp.). See Sp. s. ಯಾತ.

ಚಿಗರಿ čigari. = ಚಿಗರೆ. An antelope; the black buck or antelope, Antelope bezoartica (Gz.;

Digitized by Google

C.; ಎರಳೆ, ಜಂಕೆ, ಮೃಗ, ಸಾರಂಗ, ಹರಿಣ, ಹುಲ್ಲೆ G.; *cf.* Sk. ಛಕ್ಕಾರ). See B. 1, 16; 3, 44. 100. — ಚಗರಿಬಲೆಗಾಱ. A class of people (S. Mhr.; B. 4, 130).

ಚಿಗರು čigaru. 1. = ಚಿಗುರ್ 1, etc. (My.).

ಚಿಗರು čigaru. 2. = ಚಿಗುರ್ 2, etc. (C.; ತಳರು G.).

ಚಿಗರೆ čigarĕ. = ಚಿಗರಿ. (My.; B. 3, 40; ಪುಲ್ಲೆ G.).

ಚಿಗಳಿ čigaḷi. = ಚಿಗುಳಿ. A ball made of fried gingillie-oil seed mixed with jaggory (C.; Tĕ. ಚಿಮ್ಮಿ, ಚಿಮ್ಮಿರಿ). — ಚಗಳಿಕಸ. A small herb, Cyanotis fasciculata Roem and Schultz (Z.).

ಚಿಗಿ čigi. 1. To let a finger or fingers loose (?), to discharge with (or from) the fingers, to throw with the fingers (? ಅಂಗುಲಿವಿಸರ್ಜನ Šmd. Dh.); to propel a pagaḍĕ die that is laid near the doubled fore and middle finger by suddenly disjoining them (My.).

ಚಿಗಿ čigi. 2. (= ಚಿಗುರ್ 1). To sprout, to shoot (C.). P. ps. ಚಿಗಿತು (C.), ಚಿಗತು (My.), ಚಿಗುತು. ಚಿಗುತ (ಅಂಕುರಿತ G.). See B. 2, 17. 22; 3, 35.

ಚಿಗಿ čigi. 3. = (ಚಿಂಗು 1, etc.), ಜಿಗಿ 2. To jump (Rśv. 1, 135; 5, after 55; J. 7, 46; 13, 48. 50; 23, 47; 27, 44. 45; My.). P. p. ಚಿಗಿದು. ಮೇಲಕೆ ಚಿಗಿವುದು ಅನಿಲಂ (ಪ್ರಭಂಜನ Mr. 52, o. r. ಜಗಿವುದು).

ಚಿಗಿರ್ čigir. Quickness. See s. ಜೇಗ.

ಚಿಗಿಲ್ čigil. = ಜಿಗಿಲ್ 1. To be sticky, etc. ಚಿಗಿಲ್ತುದು (ಪಟಿಗೊಣ್ಡುದು Šs.).

ಚಿಗಿಸು čigisu. To cause to jump, to cause to run about quickly (J. 17, 57).

ಚಿಗುರ್ čigur. 1. = (ಇಗರು 2), ಚಿಗರು 1, (ಚಿಗಿ 2), ಚಿಗುರು 1. To sprout, to shoot (ಪಲ್ಲವೋತ್ಪತ್ತಿ Šmd. Dh.; Tĕ. ಇಗುರು and ಚಿಗುರು, as an initial ಚ್ may be dropped in Tĕ., see Br. s. his ಚ, and see this confirmed s. ಇಮೆ and ಈರ್ 3; T. ತಳಿ; see s. ಕೆಯ್ 5). P. p. ಚಿಗುರ್ತು (Šmd. 286). ಚಿಗುರ್ತುದು ಎನೆ, ಚಿಗುರಾದುದು (Kk. 23; Šm. 21).

ಚಿಗುರ್ čigur. 2. = ಚಿಗರು 2, ಚಿಗುರು 2. A sprout, a shoot. — ಚಿಗುರಾಗು. -ಆಗು. To sprout, etc. (ಚಿಗುರ್ Kk. 23; Šm. 21).

ಚಿಗುರಿಸು čigurisu. To cause to sprout, etc. (J. 30, 5; C.); to cause to expand, as the mind (Grj. 4, 56).

ಚಿಗುರು čiguru. 1. = ಚಿಗುರ್ 1, etc. P. p. ಚಿಗುರಿ (J. 15, 18; C.). ಚಿಗುರದ ಆ ಮಾವು (3, 3). See Prv. s. ವನ.

ಚಿಗುರು čiguru. 2. = ಚಿಗುರ್ 2, etc. (C.; ಪಲ್ಲವ, ಕಿಸಲಯ or ಕಿಸಲ Si. 123; ಕೊನರು G.; B. 3, 57; Tĕ.). — ಚಿಗುರುಕೊಮ್ಬೆ. The young branch of a tree (ವಿಟಪ Si. 440). — ಚಿಗುರೆಲೆ. -ಎಲೆ. A young betel leaf (My.); a fresh leaf (My.). ಚಿಗುರೆಲೆಗಳಿಂ ಕೂಡಿರುವ ಕುಡಿಲು (ಪಲ್ಲವ, etc. Si. 123). ಹಣ್ಣೆಲೆ ಉದುರುವಾಗ ಚಿಗುರೆಲೆ ನಗುವುದು (Prv.).

ಚಿಗುಳಿ čiguḷi. = ಚಿಗಳಿ. (Bp. 14, 15; V. 9, 78; My.).

ಚಿಚ್ಚಕ್ಷು čit-čakshu. The mental eye (Šśv. 2, 70).

ಚಿಂಚಿ činči. = ಗಿಂಚಿ, etc. The plant Abrus precatorius Lin. See ಕಾಕ-.

ಚಿಂಚೆ čiṅčĕ. (= ಚಿಂತಿ 2). A pond, a well (ನಿಪಾನ, ಉದಪಾನ, ವಾಪಿ, ಆಹಾವ Hlå.; see T., M. s. ಕೇಣಿ).

ಚಿಂಚೆ čiṅčĕ. *The tamarind tree* (ಅಮ್ಲ, ತಿನ್ತ್ರಿಣೀಕ, ಪುಣಿಸೆ Mr. 125).

ಚಿಟ čiṭa. 1. = ಕಿಱ 1, etc., ಚಿಟಿ 1 q. v., (ಚಿಟ್ಟು 1). Littleness, etc. — ಚಿಟಿಕೊಳಗು. = ಚಿಟ-, q. v. (S. Mhr.). — ಚಿಟಗುಬ್ಬಿ. A humming bird (Bd.; ಪತಿಂಗೆ G. sic!).

ಚಿಟ čiṭa. 2. = ಚಿಟಿ 2. — ಚಿಟಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To throb, as the head with pain (from hearing, My.).

ಚಿಟ čiṭa. 3. An imitative sound. — ಚಿಟ ಚಿಟ. rep. The sound produced when water touches burning oil (My.).

ಚಿಟ čiṭa. 4. = ಚಟ. — ಚಿಟ ಪಟ. reit. The snapping sound of corn in being parched (My.).

ಚಿಟಕಾಯಿಸು čiṭakâyisu. To loosen a thorn in the flesh with a needle (My.; H.); to cause pain (My.).

ಚಿಟಕಿ čiṭaki. 1. = ಚಿಟಿಕೆ 1, etc. (My.).

ಚಿಟಕಿ čiṭaki. 2. = ಚಿಟಿಕೆ 2, etc. (My.).

ಚಿಟಕಿ čiṭaki. 3. = ಚಿಟಿಕೆ 4, etc. (My.).

ಚಿಟಕಿಸು čiṭakisu. To push (a thing) a little forward with any kind of lever (My.).

ಚಿಟಕು čiṭaku. = ಚಿಟುಕು 2. A sound in imitation of the cracking or snapping of the finger joints. 2, that quantity of thread which when wound upon a reel, is indicated by a snapping sound of the reel and forms a skein (S. Mhr.). — ಚಿಟಕು ಮುರಿ. To intertwine the fingers with the end downwards and crack their joints by close pressure (C.), occasionally done by females when cursing somebody (C.).

ಚಿಟಗ čiṭaga. The red minivet (Bd.; Pr.).

ಚಿಟಿ čiṭi. 1. = ಕಿಱ, etc., ಚಿಟ 1. Smallness, littleness. (Tĕ.). — ಚಿಟಿಕೊಳಗು. = ಚಿಟ-. The small appendages at the back of the hoofs of cattle, the hind-hoofs (B. 3, 24). — ಚಿಟಗಿಣಿ The common Indian bee-eater (Bd.; Pr.). — ಚಿಟಗೊಳಗು. = ಚಿಟಿಕೊಳಗು. (B. 1, 21; 3, 16). — ಚಿಟ ಮಿಟ. reit. The state of being scarcely sufficient (S. Mhr.).

ಚಿಟಿ čiṭi. 2. = ಚಿಟ 2. An imitative sound. — ಚಿಟ ಚಿಟ ಹೊಡೆ. To throb, as the head from ache (S. Mhr.).

ಚಿಟಿ čiṭi. 3. = ಚಿಟಿಲ್, (ಚಿಳಿ 1). An imitative sound. — ಚಿಟ ಚಿಟ. rep. The sound of sparks or flames bursting forth and crackling (Bp. 17, 19; My.), of roots being torn (32, 24), etc. — ಚಿಟಚಿಟಿಟ್ಟ ಟ. = ಚಿಟ ಚಿಟ. (Bp. 56, 32). — ಚಿಟ ಚಿಟಲ್. = ಚಿಟ ಚಿಟ. (Bp. 58, 59; C.). — ಚಿಟಚಿಟಿಸು. To crackle, etc. (Bh. 1, 20, 55).

ಚಿಟಿಕೆ čiṭikĕ. 1. = ಚಿಟಕಿ 1, ಚಿಟುಕು 2, ಚಿಟುಕೆ, ಚಿಟುಂಕು. A snap with a finger and the thumb (C.; Tĕ.; Mhr. ಚಿಟಕೀ, ಚುಟಕೀ; T. ಚುಣ್ಡುದಲ್; Sk. ಛೋಟಿಕಾ). — ಚಿಟಿಕೆ ಹಾಕು. To snap with a finger and the thumb (My.).

ಚಿಟಿಕೆ čiṭikĕ. 2. = ಚಿಟಕಿ 2, (ಚಿಟಿ 1), ಚುಟುಕೆ 2. A little (My.); a pinch, as of snuff (My.).

Digitized by Google

ಚಿಟಿಕೆ čiṭikĕ. 3. A castanet (Tĕ.). — ಚಟಿಕೆತಾಳ. = ಚಟಿಕೆ. (My.).

ಚಿಟಿಕೆ čiṭikĕ. 4. = ಚಿಟಕಿ 3, ಚುಟಕೆ 1, q. v. Burning the body, especially some parts of the head, with a piece of a hot glass-bracelet or a piece of hot leather in order to cure particular diseases (My.; Tĕ.). — ಚಟಿಕೆ ಹಾಕು. To apply such a burn (My.).

ಚಿಟಿಪಾಲ čiṭipâla. The three-nerved zizyphus tree, Zizyphus glabrata Heyn. (St. & Pl.; Tĕ. ಜಿಡ್ಡುಪಾಲ).

ಚಿಟಿಲ್ čiṭil. ಚಿಟಿಲು. = ಚಿಟಿ 3, (ಚಿಳಿಲ್). An imitative sound: the crackling of flames, etc. (Bp. 56, 32; *cf.* ಚಟಚಟಲ್, ಚಳಿಚಟಲ್), the clashing of weapons, etc. *Cf.* Tĕ. ಚಟಲು, ಚಟ್ಲು. — ಚಟಲುಂ ಚಣಿ. A sound as is heard on a battle-field (ಕಾದುವೆಡೆ Čt. I, 37). — ಚಟಲು ಚಟಲಿನ್. -ಎನ್. To crackle, etc. (Bp. 23, 16).

ಚಿಟುಕ čiṭuka. An imitative sound. — ಚಟುಕ ಚಟುಕನೆ. rep. With the sound of ties being torn (Bp. 32, 44).

ಚಿಟುಕು čiṭuku. 1. A disk-like or round appearance or object (? ಬಿಮ್ಬ Mr. 330 in three MSS., one MS. ಚಟುಕು).

ಚಿಟುಕು čiṭuku. 2. = ಚಿಟಕು, ಚಿಟಕೆ 1, etc. See ಕೆಯ್-. — ಚಟುಕಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To snap with a finger and the thumb (Bp. 61, 20). — ಚಟುಕಿಡು. -ಇಡು. = ಚಟುಕಿಕ್ಕು. (Bp. 31, 16; 55, 46). — ಚಟುಕು ಮುರಿ. = ಚಟಕು ಮುರಿ. (My.).

ಚಿಟುಕೆ čiṭukĕ. = ಚಿಟಕೆ 1, etc. (My.).

ಚಿಟುಂಕಿಸು čiṭuṅkisu. To snap with a finger and the thumb (Rśv. 8, after 82; Tĕ. ಚಟುಕು).

ಚಿಟುಂಕು čiṭuṅku. = ಚಿಟಿಕೆ 1, etc. — ಚಟುಂಕುಗೆಯ್. = ಚಟುಕಿಕ್ಕು. (Rśv. 5, after 85).

ಚಿಟ್ಟ čiṭṭa. — ಚಟ್ಟಹುಲ್ಲು. (ಮೂಲಾತೃಣಕ, ಧೂಸ್ತೃಣ Si. 165).

ಚಿಟ್ಟನೆ čiṭṭanĕ. (fr. ಚೀಱು). With a scream (S. Mhr.; B. 2, 50; 5, 132).

ಚಿಟ್ಟಮ್ಬಲ čiṭṭambala. The town of Chellambrum (T. ಚಿಟ್ಟಮ್ಬಲ). See ತಿರು-. *Cf.* ಚಿದಮ್ಬರ.

ಚಿಟ್ಟಾಮುಟ್ಟಿ čiṭṭâmuṭṭi. A perennial plant, Pavonia zeylanica Cav. (St. & Pl.; Tĕ. ಚಿಟ್ಟಿಮುಟಿ).

ಚಿಟ್ಟಿ čiṭṭi. = ಚಿಟ್ಟ 1. A measure of grain, equal to four sêru (S. Mhr.; My. as ಚಟ್ಟಿ); one equal to four sŏligĕ (My. as ಚಟ್ಟಿ; the fourth part of a sôlĕ, Br.; a very small measure, T.).

ಚಿಟ್ಟಿ čiṭṭi. (= ಚಟ್ಟಿ). A rough daybook, an account taken on slips of paper before written fair (My.; Br.; H. ಚಿಟ್ಠಾ).

ಚಿಟ್ಟು čiṭṭu. 1. = ಕಿಱ್ಱು 1 q. v., etc. Smallness, shortness, etc. — ಚಟ್ಟರಳು. -ಅರಳು. = ಚಟ್ಟುಹರಳು. (My.; Si. 147). — ಚಟ್ಟಲಿ. -ಇಲಿ. A small rat, a mouse (ಗಿರಿಕೆ, ಬಾಲಮೂಷಿಕೆ Si. 170; My.; Tĕ. ಚಿಟ್ಟೆಲುಕ). — ಚಟ್ಟುದ್ದು. -ಉದ್ದು. A small kind of uddu (My.). — ಚಟ್ಟುಹರಳು. A herbaceous shrub, Sida cordifolia (ಬಲೆ, ವಾಟ್ಯಾಲಕ Si. 147). 2, a small kind of castor-oil seed (My.). — ಚಟ್ಟೂದ್ಯೋಗ. -ಉದ್ಯೋಗ. Work of small importance (My.).

ಚಿಟ್ಟು čiṭṭu. 2. Loathsomeness, disgust (My.; Tĕ.; see ತಲೆ-). ಚಟ್ಟು ಹಿಡಿಯಿತು (My.).

ಚಿಟ್ಟೆ čiṭṭĕ. 1. = ಜಿಟ್ಟೆ. (My.).

ಚಿಟ್ಟೆ čiṭṭĕ. 2. = ಜಿಟ್ಟ 2. (My.).

ಚಿಟ್ಠ čiṭṭha. A roll of lands under cultivation (My.; Mhr., H. ಚಿಟ್ಠಾ). See ಕುಳವಾರ್-.

ಚಿಟ್ಲಿ čiṭli. A kind of forest tree (*cf.* T. ಚಟ್ಟಲಿಂಗಿ). ಕರೇ ಚಿಟ್ಲ (ಕಾಕೇನ್ದು, ಕುಲಕ, etc. Si. 130).

ಚಿಟ್ಲಿಸು čiṭlisu. (= ಸಿಡಿಸು). To break, to snap, to crack, to burst, etc. (My. occasionally; Tĕ.). See ಮೊಗ-.

ಚಿಡಾಯಿಸು čiḍâyisu. To excite, to provoke (My.; Mhr. ಚಿಡವಿಣೇಂ).

ಚಿಣಿ čiṇi. 1. = (ಚಿಟಿ 1), ಚಿಣ್ಣ, ಚಿಣ್ಣೆ, (ಚಿನ, ಚಿಳ್ಳೆ). Smallness, shortness (Tĕ. ಚಿನಿ; M. ಚಿನಮ್ಮು, a little). **2,** a small piece of wood, a piece of stick, which is struck with the ಕೋಲು or ಪಣಿ, the thick stick or bat, in the game of tip-cat (C.). — ಚಿಣಿಕೋಲಾಟ. = ಚಿಣಿಪಣಿಯಾಟ. (My.). — ಚಿಣಿಕೋಲು. The small piece of wood and the bat (My.). 2, the game of tip-cat (Bh. 1, 6, 1). — ಚಿಣಿಪಣಿಯಾಟ. -ಆಟ. The game of tip-cat (S. Mhr.; B. 1, 16).

ಚಿಣಿ čiṇi. 2. An imitative sound. (Mhr. ಝಿಣಝಿಣಣೇಂ, to ring, tingle). See ಚಟಲುಂ ಚಣಿ.

ಚಿಣಿಗಿ čiṇigi. — ಚಿಣಿಗಿಹಾವು. The venomous snake Callophis maclellandii (Bd.; B. 2, 26).

ಚಿಣ್ಣ čiṇṇa. (fr. ಕಿಱು). = ಚಿನ್ನ 2. A little one, a boy. (T. ಚಿನ್ನ, smallness; Tĕ. ಚಿನ್ನ, ಚಿನ್ನೆ, small, etc.). ಚಿಣ್ಣರಾಟ (ಕೂಸಾಟ Čt. II, 66). See Bp. 15, 18; 18, 91; 47, 33; V. 33, 27.

ಚಿಣ್ಣಿ čiṇṇi. = ಚಿಣಿ 1, No. 1. (Tĕ. ಚಿನ್ನಿ). **2,** = ಚಿಣಿ 1, No. 2. (My.). — ಚಿಣ್ಣಿಕೋಲು. = ಚಿಣಿ-. (My.). ಚಿಣ್ಣಿಕೋಲುಗಳಾಡುತ್ತ (Dp. 50, 2).

ಚಿಣ್ಣೆ čiṇṇĕ. = ಚಿಣಿ 1, No. 2. (My.). — ಚಿಣ್ಣೆಕೋಲಾಟ. Tip-cat (My.).

ಚಿತ್ čit. 1. = ಚಿತ್ತು 2. Thought, intelligence, *intellect, understanding;* mind; the soul, heart.

ಚಿತ್ čit. 2. Piling up, heaping; arranging. See ಅಗ್ನಿ-.

ಚಿತ್ čit. 3. ಚಿದ್. Indeed; even; also; at least; just; merely. See ಕದಾ-; ಕಿಂ-.

ಚಿತ್ čit. 4. = ಚೀತ್. An imitative sound. See ಚಿತ್ಕಾರ.

ಚಿತ čita. 1. Thought of, noticed, etc. See ಅಪ- 1.

ಚಿತ čita. 2. Piled up, collected; covered; full. See ಅಪ- 2, ಸಿ-.

ಚಿತಾಭಸ್ಮ čitâ-bhasma. The ashes of a funeral pile (My.).

ಚಿತಾಭಸ್ಮಧಾರಿ čitâbhasma-dhâri. Śiva (My.).

ಚಿತಿ čiti. 1. Noticing; understanding. See ಅಪ- No. 1.

ಚಿತಿ čiti. 2. Piling up, heaping; collecting, accumulating. 2, *a funeral pile* (ಚಿತ್ಯೆ, ಸಿದಿಗೆ Mr. 398). See ಅಪ- No. 2.

ಚಿತೆ čitĕ. ಚಿತಾ. = ಚಿತಿ 2. *A funeral pile.*

Digitized by Google

ಚಿತ್ಕಲೆ cit-kalĕ. The sentient principle of animated creatures; the portion of the divine intelligence (Mhr.; R.).

ಚಿತ್ಕಾರ cit4-kâra. = ಚಿತ್ಕೃತ, ಚಿತ್ಕೃತಿ, ಚೀತ್ಕಾರ. A cry, scream, bray; croaking; creaking (Čpr. 5, after 64; J. 19, 8).

ಚಿತ್ಕೃತ cit-kṛita. = ಚಿತ್ಕಾರ. A term used to imitate the creaking of wheels (Mr. 89; Abh. P. 13, 67).

ಚಿತ್ಕೃತಿ cit-kṛiti. = ಚಿತ್ಕೃತ. The creaking of wheels (Rśv. 6, after 11, twice; 13, 76).

ಚಿತ್ತ citta. 1. Perceived, considered, etc. 2, thinking, thought; intention, aim, wish, will (ಬಗೆ Čt. II, 60). 3, the seat of intellect: *the heart;* the faculty of reasoning: *the mind* (ಮನಸ್ಸು Nn. 134). ದೇವರು ತನ್ನ ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ ಬನ್ದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲಿ! (B. 5, 208). See Bp. 25, 12; Bh. 4, 3, 10. — ಚಿತ್ತಗೊಡು. -ಕೊಡು. To agree to (Râm. 6, 53, 27). — ಚಿತ್ತಂಗೊಳ್. -ಂ-ಕೊಳ್. To become inclined. — ಚಿತ್ತಂಗೊಳಿಸು. -ಂ-ಕೊಳಿಸು. To cause to feel inclined; to fascinate, to delude (ಮೋಹನ Čt. I, 54).

ಚಿತ್ತ citta. 2. Tbh. of ಚಿತ್ರ. See ಚಿತ್ರಾಗಾರ.

ಚಿತ್ತಜ citta-ja. Produced within the mind: Kâma (Čpr. 5, 55).

ಚಿತ್ತಜನ್ಮ citta-janma. = ಚಿತ್ತಜ. (Abh. P. 1, 23).

ಚಿತ್ತಜಾರಿ cittaja-ari. Kâma's enemy: Śiva (Bp. 9, 36; 43, 28).

ಚಿತ್ತಭವ citta-bhava. = ಚಿತ್ತಜ. (Šmd. 16. 164).

ಚಿತ್ತಭವರಿಪು cittabhava-ripu. = ಚಿತ್ತಜಾರಿ. (Bp. 16, 6).

ಚಿತ್ತಭವಹರ cittabhava-hara. Śiva (Bp. 54, 45).

ಚಿತ್ತಭೇದ citta-bhêda. Inconsistency, contrariety of purpose or will. (R.).

ಚಿತ್ತಭ್ರಮೆ citta-bhramĕ. Wandering of mind; madness (My.). See Prv. s. ಪಿತ್ತಭ್ರಮೆ.

ಚಿತ್ತಮೋಹನ citta-môhana. Alluring, fascinating, or bewitching the mind; confusion or infatuation of mind. (Kâvy. III, 3, B, 103).

ಚಿತ್ತಯಿಸು cittayisu. = ಚಿತ್ತಯ್ಸು, ಚಿತ್ತವಿಸು. To fix the mind upon, to attend to, to notice, to take notice of, to consider (Bp. 55, 3).

ಚಿತ್ತಯ್ಸು cittaysu. = ಚಿತ್ತಯಿಸು, etc. (Čpr. 5, 85; Bp. 1, 54; 2, 4. 16; 14, 20; 22, 41; 24, 78; 37, 5; 57, 62; Bh. 1, 8, 7. 8. 10. 24. 48; J. 2, 21).

ಚಿತ್ತರ cittara. Tbh. of ಚಿತ್ರ. (My.).

ಚಿತ್ತರಟೆ cittaraṭĕ. N. of a plant (ರುಚಿ, ಸಿಂಹಿಕೆ Mr. 130).

ಚಿತ್ತವನ್ತ citta-vanta. A man possessing observation; a spy or secret agent (ಪ್ರಣಿಧಿ Mr. 268).

ಚಿತ್ತವಿಭ್ರಮ citta-vibhrama. *Derangement of mind, madness.*

ಚಿತ್ತವಿಮೋಹನ citta-vimôhana. = ಚಿತ್ತಮೋಹನ. See ಮನಂಗೊಳ್; Čpr. 6, 67.

ಚಿತ್ತವಿಸು cittavisu. = ಚಿತ್ತಯಿಸು, etc. (Bp. 10, 48; 13, 29; 16, 28; 43, 12; 50, 74; Bh. 3, 13, 15. 16).

ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿ citta-vṛitti. Disposition of mind, feeling; inward purpose, emotion; thinking, imagining; the mind, the attention. See Sp. s. ಮದವೇರು; Čpr. 5, after 135.

ಚಿತ್ತಶುದ್ಧಿ citta-śuddhi. Purity of mind (My.; Mhr.).

ಚಿತ್ತಸಮುನ್ನತಿ citta-samunnati *Arrogance, pride.*

ಚಿತ್ತಸ್ಫುರಣ citta-sphuraṇa. The trembling, quivering, or expanding of the mind; the act of flashing on the mind. See ಕಣ್ಮಲೆ.

ಚಿತ್ತಾಗಾರ citta2-âgâra. = ಚಿತ್ತಾರ. Tbh. of ಚಿತ್ರಾಕಾರ (Šmd. 345).

ಚಿತ್ತಾಭೋಗ citta-âbhôga. *Full consciousness* of pleasure or pain.

ಚಿತ್ತಾಭ್ಯನ್ತರ citta-abhyantara. The interior of the heart (Bp. 3, 67).

ಚಿತ್ತಾರ citta-âra 2. Tbh. of ಚಿತ್ರಾಕಾರ. A portrait; any picture (C.; Si. 177). — ಚಿತ್ತಾರ ಬರೆಯುವವನು. (ಚಿತ್ರಕರ, etc. Si. 338).

ಚಿತ್ತಾರಿಗ cittâra-iga. A painter (ರಂಗಾಜೀವ, ಚಿತ್ರಕರ Nr.).

ಚಿತ್ತಿನಿ cittini. An intelligent woman (Grj. 7, after 11). *Cf.* ಚಿತ್ರಿಣಿ?

ಚಿತ್ತು cittu. (= ಚಿಲ್ಲ). (St. & Pl.; T. ತೇಱು, ತೇಱಾಙ್ಕ ಮರ, Strychnos L.).

ಚಿತ್ತು cittu. 1. A rough copy or draft (Br., R.). 2, a blot, as of ink; a blot, an obliteration of something written; corrections in writing (My.; H.).

ಚಿತ್ತು cittu. 2. Tbh. of ಚಿತ್ 1. (My.; Šśv. 1, after 81).

ಚಿತ್ತೆ cittĕ. Tbh. of ಚಿತ್ರೆ. (C.; Tĕ.). 2, a female who has the mind on—(J. 6, 22).

ಚಿತ್ತೋದ್ರೇಕ citta-udrêka. Pride (ಗರ್ವ G.).

ಚಿತ್ಪ್ರಕಾಶ cit-prakâśa. He who is universally known for his intellect or wisdom (Šśv. 2, 98).

ಚಿತ್ಯೆ cityĕ. Piling up. 2, *a funeral pile.*

ಚಿತ್ರ citra. = ಚಿತ್ತ 2, ಚಿತ್ತರ. Perceptible; conspicuous; bright-coloured; anything bright or coloured which strikes the eyes; a brilliant ornament, an ornament; a spot. 2, *variegated, spotted, speckled; variegated colour.* 3, *a painting, a picture, a sketch* (ಬರದ ಚಿತ್ರ Nn. 8). 4, auspicious (ಭದ್ರ, ಶುಭ 8). 5, *a wonder, a marvel* (ಅದ್ಭುತ, ಆಶ್ಚರ್ಯ 8). 6, red, or any metal (ಲೋಹ 8). 7, a mark on the forehead (ತಿಲಕ, ಬೊಟ್ಟು 8). 8, = ಮೂಲಿಕೆ, ಚಿತ್ರಮೂಲ. (8). 9, wind (ಮಾರುತ, ವಾಯು 8). 10, various modes of writing verses (Kâvy. III, 2, B, 75 seq.; ಸಾಧನ 8). 11, N. of two vṛittas (Čh.). 12, N. of two other metres (Čh.). 13, = ಚಿತ್ರೆ. (ನಕ್ಷತ್ರಭೇದ 8).— ಚಿತ್ರ ತೆಗೆ (C.; B. 5, 271) or ಚಿತ್ರ ಬರೆ (C.; B. 3, 49; 5, 171. 275; Prv. s. ಗೋಡೆ), to draw a picture. — ಚಿತ್ರದುಡಿಗೆ. -ತುಡಿಗೆ. Cloth of variegated colour (Si. 271).

ಚಿತ್ರಕ citraka. A painter (ರಂಗಾಜೀವ, ಚಿತ್ರಿ Mr. 377; Grj. 2, after 106). 2, a leopard or chita. 3, *a sectarial mark on the forehead* (ಪುಣ್ಡ್ರ, etc. Mr. 335). 4, *the plant called Ceylon leadwort, Plumbago zeylanica* Lin. (ಪಾವಕ, ಚಿತ್ರಮೂಲ Nn. 122; ವ್ಯಾಲ, ಅಗ್ನಿ, ಚಿತ್ರಮೂಲ Mr. 128). 5, *the castor-oil plant, Ricinus communis.* 6, the bĕndu with (or of) which the śirôgranthi is made (Mr. 334, one MS. ತಿಲಕ; My.).

ಚಿತ್ರಕಮ್ಬಲ citra-kambala. A variegated blanket. See Nr. s. ಮೇಲೆ.

ಚಿತ್ರಕಮ್ಬಳಿ citra-kambaḷi. = ಚಿತ್ರಕಮ್ಬಲ. (My.; Si. 271).

ಚಿತ್ರಕರ citra-kara. *A painter.*

ಚಿತ್ರಕಾಯ citra-kâya. *A tiger, a panther, a chita* (ವ್ಯಾಘ್ರ, etc., ಹುಲಿ Mr. 159).

Digitized by Google

ಚಿತ್ರಕಾರ čitra-kâra. A painter. (My.).

ಚಿತ್ರಕುಟಿ čitra-kuṭi. A tent (ಗುಣಲಯನಿ, ದೂಷ್ಯ, ಗುಡಿ Mr. 288).

ಚಿತ್ರಕೂಟ čitra-kûṭa. N. of a hill and district, Chitrakote or Chatarcot near Kampta. (Râm. 2, 4 sum.; Si. 101).

ಚಿತ್ರಕೃತ್ čitra-kṛit. *A painter.* 2, *the tree Dalbergia oujeinensis.*

ಚಿತ್ರಗಾಱ čitra-gâṟa. A painter, one of the caste of painters (C.; B. 3, 49; 5, 83). ಕತ್ತೆ ಚಿತ್ರಗಾಱನ ಮಿಣ್ಣ, ಹಣ ನೋಟಗಾಱನ ಮಿಣ್ಣ, ಟವಣಿ ಶಾನಭೋಗನ ಮಿಣ್ಣ (Prv.).

ಚಿತ್ರಗುಪ್ತ čitra-gupta. N. of one of the beings recording the vices and virtues of mankind in Yama's world. (My.).

ಚಿತ್ರತಣ್ಡುಲೆ čitra-taṇḍulĕ. *The vegetable substance Erycibe paniculata,* considered of great efficacy as a vermifuge.

ಚಿತ್ರತರ čitra-tara. Uncommonly beautiful or wonderful (ವಿಚಿತ್ರ G.; Šśv. 4, 51).

ಚಿತ್ರಪಟ čitra-paṭa. A painting, a picture. (My.).

ಚಿತ್ರಪತ್ರ čitra-patra. A coloured leaf; brilliant decoration or spots (Čpr. 7, after 92; Bh. 1, 12, 14; J. 17, 25).

ಚಿತ್ರಪದ čitra-pada. N. of two vṛittas (Čh.).

ಚಿತ್ರಪರ್ಣಿ čitra-parṇi. *The plant Hemionitis cordifolia* Roxb.

ಚಿತ್ರಪುಂಖ čitra-puṅkha. *An arrow.*

ಚಿತ್ರಪ್ರಾರಂಭ čitra-prârambha. The commencement or the undertaking of a painting; the outline of a picture, a sketch, drawing. See ತಿಟ್ಟವಿಡು.

ಚಿತ್ರಭಾನು čitra-bhânu. Bright-shining; *the sun;—fire* (J. 28, 15). 2, the sixteenth year of the cycle of sixty (C.).

ಚಿತ್ರಮಾಲೆ čitra-mâlĕ. A wreath or row of pictures. (Šmd. 408).

ಚಿತ್ರಮೂಲ čitra-mûla. An under-shrub, the Ceylon leadwort, Plumbago zeylanica Lin. (ವ್ಯಾಲ, ಅಗ್ನಿ, ಚಿತ್ರಕ Mr. 128; ಪಾವಕ 526; ಚಿತ್ರ, ಮೂಲಿಕೆ Nn. 8; ದವ, ವೃಕ್ಷ 110; ಪಾವಕ, ಚಿತ್ರಕ 122), also the rose-coloured leadwort, Plumbago rosea Lin. (St. & Pl.).

ಚಿತ್ರಮೂಲಿಕೆ čitra-mûlikĕ. Ceylon leadwort (ಶಿಖಿ, ಮೂಲಿಕೆ Nn. 4).

ಚಿತ್ರರಥ čitra-ratha. Having a bright or splendid chariot: fire; the sun; N. of the king of the Gandharvas; etc. See ಚೈತ್ರರಥ.

ಚಿತ್ರರೂಪು čitra-rûpu. = ಚಿತ್ರಾಕಾರ. (Bp. 42, 3).

ಚಿತ್ರಲತೆ čitra-latĕ. N. of a metre (Čh.).

ಚಿತ್ರಲೇಖೆ čitra-lêkhĕ. A picture, a portrait. 2, N. of a daughter of king Vâṇa's minister. 3, N. of an Apsaras. (My.).

ಚಿತ್ರವಧೆ čitra-vadhĕ. Horrid torture (Tĕ., R.); the state of being cut up into small pieces (My.).

ಚಿತ್ರವಿಚಿತ್ರ čitra-vičitra. Variegated; various, multiform. (My.; B. 4, 146).

ಚಿತ್ರವಿಹಗ čitra-vihaga. A kind of large black bee (ಪಱಮೆ, ಅಲರುಣಿ, ಬಿಂಗ, ಬವರ, etc. (Šm. 27).

ಚಿತ್ರವಿಹಂಗ čitra-vihaṅga. = ಚಿತ್ರವಿಹಗ. (ಅಲರ್ವಕ್ಕಿ, ಮಲ್ಲಟಿ, ಪಱಮೆ, etc. Kk. 14).

ಚಿತ್ರವೃತ್ತಿ čitra-vṛitti. Any astonishing act or practice. (Čpr. 1, 134).

ಚಿತ್ರಶಿಖಣ್ಡಿ čitra-šikhaṇḍi. Having bright crests. 2, *the saptarshis or seven great ṛishis* (Marîči, Atri, etc.) *as represented in the seven principal stars of the constellation of ursa major* (ಋಷಿಯರ್ Mr. 39); *the constellation itself.*

ಚಿತ್ರಶಿಖಣ್ಡಿಜ čitrašikhaṇḍi-ja. *Bṛihaspati.*

ಚಿತ್ರಶಿಖಣ್ಡಿಪ್ರಸೂತ čitrašikhaṇḍi-prasûta. *Bṛihaspati.*

ಚಿತ್ರಸೇನ čitra-sêna. N. of the leader of the Gandharvas (Bh. 3, 18, 38).

ಚಿತ್ರಾಕಾರ čitra-âkâra. = ಚಿತ್ತಾಗಾರ, ಚಿತ್ತಾರ. A painted resemblance, a portrait, a picture.

ಚಿತ್ರಾಂಗ čitra-aṅga. Having a variegated, spotted, or beautiful body; N. of a horse (Bp. 59, 38); etc.

ಚಿತ್ರಾಂಗದೆ čitra-aṅgadĕ. She who is decorated with beautiful bracelets; N. of the wife of Arjuna and mother of Babhruvâhana. (J. 17, 31. 33. 35. 49. 55).

ಚಿತ್ರಾಂಗಿ čitra-aṅgi. A woman (J. 30, 8).

ಚಿತ್ರಾನ್ನ čitra-anna. Rice dressed with coloured, or various, condiments; a hotchpotch of boiled grain. (Mhr.; My.).

ಚಿತ್ರಾಪುರ čitrâ-pura. N. of a place in North Canara where the guru of the Sârasvata Brâhmaṇas resides (Mg.).

ಚಿತ್ರಾವಲಮ್ಬನ čitra-avalambana. The state of possessing or having various colours (J. 30, 16).

ಚಿತ್ರಾವಹ čitra-âvaha. Producing wonder (Čpr. 6, 99).

ಚಿತ್ರಾಸನ čitra-âsana. A square carpet of a variegated colour (Tĕ.; My.).

ಚಿತ್ರಿ čitri. A painter (ರಂಗಾಜೀವ, ಚಿತ್ರಕ Mr. 377).

ಚಿತ್ರಿಕ čitrika. = ಚಿತ್ರಕ. A painter (Râm. 5, 8, 50).

ಚಿತ್ರಿಣಿ čitriṇi. N. of a woman endowed with various talents and excellencies. (R.).

ಚಿತ್ರಿತ čitrita. Variegated; painted; a picture (Čpr. 2, 47).

ಚಿತ್ರಿಸು čitrisu. To trace figures and images, to draw; to paint (ರೂಪಾದಿಲೇಖನ Šmd. Dh., o. r. -ವಿಲೇಖನ; Čpr. 6, after 64; My.). ಚಿತ್ರಿಸಿದಂ (Šmd. 274). ಚಿತ್ರಿಪೊಡೆ ತೂಲಿಕೆಯಂ ತರಿಸುವಂ (298).

ಚಿತ್ರೆ čitrĕ. = ಚಿತ್ತ. The fourteenth lunar mansion, spica virginis. (B. 5, 308; My.). 2, *the plant Anthericum tuberosum* Roxb., *or Salvinia cucullata* Roxb. 3, *a sort of cucumber, Cucumis madraspatanus.*

ಚಿದಕು čidaku. 1. = ಚಿದುಕು 1, ಹಿದಕು 1. To squeeze the soaked pulse called avarĕ with the fingers and thus remove its skin (My.; *cf.* Tĕ. ಚಿತುಕು, ಚಿದುಕು, ಚಿದುಪು, ಚಿದುಮು; see s. K. ಚಿವುಟು 1).

ಚಿದಕು čidaku. 2. = ಚಿದುಕು 2, ಹಿದಕು 2. The state of being freed from one's skin by squeezing. — ಚಿದಕವರೆ. -ಅವರೆ. The pulse avarĕ when deprived of its skin (My.).

ಚಿದಕ್ಷಿ čit-akshi. = ಚಿಜ್ಚಕ್ಷು. (Šśv. 2. 96).

ಚಿದಂಗನಾಪ್ರಿಯ čit-aṅganâ-priya. Šiva (Šśv. 5, 26).

ಚಿದಮ್ಬರ čit-ambara. N. of a town and temple, Chillumbrum near the Coleroon river (T.; My.).

ಚಿದಾನನ್ದ čit-ânanda. Intellectual happiness. (Šmd. 2; Bp. 23, 1). 2, N. of a poet (My.).

ಚಿದಾನನ್ದಮೂರ್ತಿ čidânanda-mûrti. Šiva (My.).

Digitized by Google

ಚಿದಾನನ್ದರೂಪ cidânanda-rûpa. Śiva (Śsv. 2, 97).

ಚಿದುಕು čiduku. 1. = ಚಿದಕು 1, etc. (My.).

ಚಿದುಕು čiduku. 2. = ಚಿದಕು 2, etc. (My.).

ಚಿದ್ಗಗನರೂಪ cit-gagana-rûpa. Śiva (Śsv. 5, 49).

ಚಿದ್ರೂಪ cit-rûpa. *Intelligent, thoughtful;* amiable, good-hearted (ಕಪುಲೇಸುಮನದವಂ Mr. 241); Krishṇa (J. 5, 9).

ಚಿನ čina. (= ಚಿಣಿ 1). Smallness; small pieces. — ಚಿನ ಕಡಿ. To cut into small pieces (J. 4, 38; Tĕ. ಚಿನಕೊಟ್ಟು, to beat to pieces).

ಚಿನಾಯಿ cinâyi. Relating to or coming from China (B. 5, 296; Mhr. ಚಿನಈ, ಚಿನಾಈ).

ಚಿನಾಲಿ cinâli. A woman that commits whoredom (My.; Mhr., H. ಛಿನಾಲ, ಶಿನ್ದಳ).

ಚಿನಿ čini. A certain colour (Bp. 11, 24).

ಚಿನಿವಾರ čini (= činna 1)-vâra. = ಚಿನಿವಾಲ, ಚಿನ್ನವಾಲ, ಚಿನ್ನಿವಾರ. A money-changer; a seller of jewels (C.; B. 4, 52; *cf.* ಚಿನ್ನಹರದ).

ಚಿನಿವಾಲ čini-vâla. = ಚಿನಿವಾರ. (S. Mhr.).

ಚಿನು činu. (= ಚಿಲು). — ಚಿನುಕುರುಳಿ. N. of a bird (ಕುಕ್ಕುಕ Mr. 175, one MS. ಚಿನುಕುರಿ).

ಚಿನುಕು činuku. (Tĕ. ಚಿನುಕು, a drop or sprinkle; see ಚಿನುಗು 2). — ಚಿನುಕುರುಳಿ. -ಉರುಳಿ (= ಹುರುಳಿ). Gram steeped in water till it germinates, then seasoned with salt and chillies and fried (My.). 2, N. of a village (My.).

ಚಿನುಮಯ činumaya. Tbh. of ಚಿನ್ಮಯ (My.).

ಚಿನ್ತನ cintana. Thinking; thinking of, reflecting upon; anxious thought. See Bp. 39, 29; Śsv. 5, 32; ದ್ರೋಹ-.

ಚಿನ್ತನೆ cintanĕ. = ಚಿನ್ತನ. (Bp. 35, 32; 47, 6; B. 4, 97; My.).

ಚಿನ್ತಾಕ cintâka. A kind of gold necklace (S. Mhr.; Si. 218; Tĕ.; T. ಚಿನ್ತಾಕ್-ಕಟ್ಟಿಗ್ಗೆ).

ಚಿನ್ತಾಕುಲ cintâ-âkula. Disturbed in thought, distracted by any idea, anxious, solicitous.

ಚಿನ್ತಾಕುಲತೆ cintâkulatĕ. The state of being disturbed in thought, etc. (Śsv. 4, 92).

ಚಿನ್ತಾಕ್ರಾನ್ತ cintâ-âkrânta. Agitated or overcome by anxiety or care (My.). Fem. ಚಿನ್ತಾಕ್ರಾನ್ತೆ (Bp. 2, 48).

ಚಿನ್ತಾಗ್ನಿ cintâ-agni. Extreme anxiety (Mhr.; R.).

ಚಿನ್ತಾಂಗನೆ cintâ-anganĕ. Care regarded as a woman (Bh. 1, 8, 7).

ಚಿನ್ತಾತರಲತ್ವ cintâ-taralatva. Unsteadiness of mind on account of anxiety (Čpr. 3, 65).

ಚಿನ್ತಾಪಂಕ cintâ-panka. Anxiety looked upon as dirt (Śsv. 4, after 99).

ಚಿನ್ತಾಪರತನ್ತ್ರೆ cintâ-paratantrĕ. A woman who is subject to or in anxiety (Čpr. 3, after 63).

ಚಿನ್ತಾಭರ cintâ-bhara. Excess of care (Čpr. 4, 92).

ಚಿನ್ತಾಮಣಿ cintâ-maṇi. A gem of svarga, supposed to yield to its possessor everything wanted; the philosopher's stone. (Bp. 1, 39; 5, 69; 31, 18; 55, 22; 61, 70; Śsv. 1, after 71; J. 24, 39).

ಚಿನ್ತಾರತಿ cintâ-rati. Addiction to sad thoughts (Grj. 9, 93).

ಚಿನ್ತಾರತ್ನ cintâ-ratna. = ಚಿನ್ತಾಮಣಿ. (Grj. 4, after 43; Bp. 61, 84).

ಚಿನ್ತಾಲು cintâlu. Large scales for weighing (C.; Mhr., H.; Si. 327).

ಚಿನ್ತಿತ cintita. Thought, considered; thought about, reflected upon; thought; care; intention. (My.).

ಚಿನ್ತಿಸು cintisu. To think about, to direct the thoughts towards, to reflect upon (My.). ಚಿನ್ತಿಸಿ ಉಪಾಯಮಂ (Śmd. 112). ನೀವು ಸರ್ವದಾ ಎರಡನೆಯವರಿಗೆ ಹಿತ ಚಿನ್ತಿಸುತ್ತಾ ಇರ್ರಿ! (B. 4, 17). 2, to be anxious, sorrowful, or disturbed in thought (C.). ಗಟಗಟನೆ ಕಣ್ಣೀರ್ ಸುರಿಯೆ ಚಿನ್ತಿಪ ಪಾರ್ವನ (Śmd. 229). See Čpr. 5, 35; Bp. 9, 49; 27, 17; 41, 13; 47, 5; 57, 50; J. 2, 30; B. 3, 127.

ಚಿನ್ತೆ cintĕ. ಚಿನ್ತಾ. *Thought, especially sad or sorrowful thought, care, anxiety* (C.; ದಾಗುಳ Čt. I, 71; ಬೇವಸ I, 58. 95; II, 20; ದೂಸಿಸಿದರ್ಥಂ II, 107; ದುಮ್ಮಾನ, ಉಮ್ಮಳ Kk. 52; ಉಬ್ಬೆಗ 72; see ಉಮ್ಮಳಿಸು, ಮಿಡುಗು); *reflection, consideration;* recollection. 2, one of the sañcâribhâvas (Kâvy. IV, 2, 16). ಚಿನ್ತೆಯವ ಚಿನ್ತೆಗೆ ಆತ್ತರೆ ಕೆಂಡ ತನ್ನ ಗುದಿಗೆಗೆ ಅತ್ತ.— ಚಿನ್ತೆಯೇ ಮುಪ್ಪು, ಸನ್ತೋಷವೇ ಯೌವನ (Prvs.). ಚಿನ್ತಿಲ್ಲ! never mind! (C.). — ಚಿನ್ತೆಗೆಯ್. To entertain anxious thoughts, to be anxious, to grieve, etc. (Rśv. 13, 97). — ಚಿನ್ತೆಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To become anxious (My.; S. Mhr. rare). — ಚಿನ್ತೆ ಮಾಡು. = ಚಿನ್ತೆಗೆಯ್. (C.; B. 4, 25. 142; 5, 182; ಹಪ್ಪಳಿಸು G.). 2, to reflect, to consider (My.). — ಚಿನ್ತೆವಿಡಿ. -ಪಿಡಿ. To become full of anxious thoughts (J. 10, 25).

ಚಿನ್ತ್ಯ cintya. To be considered or reflected; to be thought of; to be apprehended or conceived, etc.; the necessity of thinking about anything. See ಅ-, ಪ್ರ-.

ಚಿನ್ದಿ cindi. A shred, a strip; a rag (C.; Br.; Mhr. ಚಿನ್ಧಿ). See Bp. 27, 13; Si. 223. ಚಿನ್ದಿಯಾದರೂ ದೊಡ್ಡಿಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ (Prv.).

ಚಿನ್ನ činna. 1. (fr. ಚಿನ್ 1, etc.). Gold (C.; ಹರಿ, ಸುವರ್ಣ Nn. 10; ಅರ್ಜುನ, ಸುವರ್ಣ 112; ಪರಾಗ, ಕನಕ 113; ಸ್ವರ್ಣ, ಸುವರ್ಣ, ಕನಕ, ಕಾಂಚನ, ಕರ್ಬುರ, ಚಾಮೀಕರ, etc. Si. 331; Tĕ. ಚಿನ್ನದ; T., M. ತಂಗ). ಬಡಿಗೆಯಿಲ್ಲದ ಚಿನ್ನ ಕಡಗವಾಗುವದೇನೋ? (Dp. 148). ಚಿನ್ನಕಕ್ಕೂ ಕಬ್ಬಿಣಕಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲವೇ!— ಚಿನ್ನದ ಚೂರಿಯೆನ್ದು ಕುತ್ತಿಗೆ ಕುಯ್ಯಿಸಿ ಕೊಳ್ಳ ಬಹುದೇ!—ಏರವಿನ ಚಿನ್ನಾ ಧರಿಸಿ, ತಾನೂ ಅರಸಿ! ಎನ್ದಳು.— ಚಿನ್ನದ ತಲೆಯಾದರೂ ಒಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಕಬ್ಬಿಣವೇ!— ಚಿನ್ನದ ಹರಿವಾಣವಾದರೂ ಮಣ್ಣಿನ ಗೋಡೆಗೆ ಒರಗ ಬೇಕು (Prvs.). See Rśv. 6, after 11; 12, 39; B. 4, 94; Si. 267. 268. 328. 330. 331. 345. — ಚಿನ್ನದೋಲೆ. -ಓಲೆ. A gold ear-ring worn by women (My.). — ಚಿನ್ನಧಾರೆ. The tree Sesbana grandiflora (? ವಸು Mr. 134). — ಚಿನ್ನಹರದ. -ಹರದ. A dealer in gold or money, a shroff (ಸೊನ್ನಹರದ Śs.; ಪಿತ್ತವಣಿಜ Mr. 358). See Č. Bp. 47, 41; J. 6, 13.

ಚಿನ್ನ činna. 2. (= ಚಿಣ್ಣ, ಚಿನ). Smallness, etc. (see ಕಿಱು). — ಚಿನ್ನಂಗಾಳೆ. -ಂ-ಕಾಳೆ. = ಚಿನಗಾಳೆ. A small kâḷĕ or trumpet, usually blown in pairs by one person (My.). — ಚಿನ್ನಚಿರುಕು. (ಲಾಂಗಲಿಕೆ, ಅಗ್ನಿಶಿಖೆ, ಕೊಲುಕುಟಕನ ಗಿಡ Si. 151).

ಚಿನ್ನ cinna. 1. Tbh. of ಛಿನ್ನ (Śmd. 338).

ಚಿನ್ನ cinna. 2. Tbh. of ಚಿಹ್ನ (Śmd. 349; My.; T.; Tĕ. ಚಿನ್ನೆ). ಕೆಮ್ಮುಚಿನ್ನದ ಎಲೇ ಗಿಡ (ವಂಜುಲ, ಅಶೋಕ Si. 137).

ಚಿನ್ನಹರದ činna-harada. See s. ಚಿನ್ನ 1.

Digitized by Google

ಚಿನ್ನವಾಲ činna-vâla. = ಚಿನಿವಾರ, etc. (ಪೊಮ್ಬರದ, ಸೊನ್ನವರದ G.).

ಚಿನ್ನಿ činni. 1. Minute particles of tŏgari given as food to cattle (S. Mhr.; Mhr. ಚೂಣ, husks and fragments given as food to cattle).

ಚಿನ್ನಿ činni. 2. A shrub, the birch-leaved Acalypha, Acalypha betulina Retz. (St. & Pl.; T.).

ಚಿನ್ನಿ činni. = ಚಿನಾಯಿ, ಚೀನಿ. See ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ, ರೇವಲ್ಚಿನ್ನಿ; B. 3, 45. — ಚಿನ್ನಿಸಕ್ಕರೆ. A kind of white powder-like sugar of minute crystals (S. Mhr.).

ಚಿನ್ನಿಧಾನ čit-nidhâna. A treasure of intelligence (Bp. 61, 75).

ಚಿನ್ನಿಧಿ čit-nidhi. = ಚಿನ್ನಿಧಾನ. (Bp. 59, 37).

ಚಿನ್ನಿವಾರ činni-vâra. = ಚಿನಿವಾರ, etc. ಚಿನ್ನಿವಾರನ (My. ಚಿನಿ-) ಮನೆಯ ನಾಯಿಯಾದರೆ ನಾಣ್ಯದ ನೋಟಾ ಬಲ್ಲುದೇ? (Prv.).

ಚಿನ್ನೆ činnĕ. = ಚಿನ್ನ 2. A sign, token, mark; an allusion (My.; Tĕ. ಚಿನ್ನಿಯೆ, ಚಿನ್ನೆ).

ಚಿನ್ಮಯ čit-maya. = ಚಿನುಮಯ. All intelligence, full of knowledge; pure intelligence. (Bp. 8, 53; 34, 10; 49, 33; 61, 88; Šŝv. 4, 97).

ಚಿನ್ಹ činha. Tbh. of ಚಿಹ್ನ. (C.; ಲಕ್ಷಣ, ಗುಱುತು G.). See G. 1. 20; Čb. 117; B. 3, 5.

ಚಿಪ್ čip. An imitative sound. (*Cf.* ಚಪ್, ಚಪ). ಚಿಪ್ ಚಿಪ್. rep. One of the peculiar notes of the house lizard (C.).

ಚಿಪಟ čipaṭa. Flattened, pressed flat, flat; flat-nosed. 2, *grain flattened after boiling. Cf.* ಚಪಟೆ.

ಚಿಪಿಟಕ čipiṭaka. *Grain flattened after boiling.* See ಅವಲ್.

ಚಿಪ್ಪ čippa. — ಚಿಪ್ಪಕಸುವು. The fragrant grass Andropogon shoenanthus (ಮಾಲಾತೃಣಕ, ಭೂಸ್ತೃಣ, ಮಾರವಳೀ ಹುಲ್ಲು, ಚಿಪ್ಪಹುಲ್ಲು Si. 165; Tĕ. ಚಿಪ್ಪೆ, ಚಿಪ್ಪರೆ, ಚಿಪ್ಪಗಡ್ಡಿ).

ಚಿಪ್ಪ čippa. Tbh. of ಶಿಲ್ಪ (Šmd. 233).

ಚಿಪ್ಪಿಗ čippa-iga. 1. (Šmd. 233). Tbh. of ಶಿಲ್ಪಿಕ (Šmd. 348). An artisan, a mechanic (My.). ಚಿಪ್ಪಿಗರ ಗೃಹ (ಆವೇಶನ Mr. 195). ಚಿಪ್ಪಿಗರ ಮನೆ (ಶಿಲ್ಪಶಾಲೆ Nr., Hlâ.).

ಚಿಪ್ಪಿಗ čippiga. 2. = ಚಿಮ್ಪಿಗ, ಸಿಮ್ಪಿಗ. (fr. Sk. ಸಿವ್, to sew; *cf.* ಸೀಮ and ಸೀವನ). A tailor (ತುನ್ನವಾಯ, ಸೌಚಿಕ Nr., Hlâ.; ಚೇಲಿಕ, ತುನ್ನವಾಯ Mr. 377; Râm. 5, 8, 51; Mhr. ಶಿಮ್ಪಾ; Tĕ. ಚಿಪ್ಪವಾಡು, ಚಿಪ್ಪೆವಾಡು, ಚಿಪ್ಪೆ; T. ಚಿಪ್ಪಿಯನ್). ಚಿಪ್ಪಿಗರವನು (ತುನ್ನವಾಯ, etc. Si. 388).

ಚಿಪ್ಪಿಗಬಿಜ್ಜೆ čippiga-bijjĕ. Tbh. of ಶಿಲ್ಪಿಕವಿದ್ಯೆ (Šmd. 376).

ಚಿಪ್ಪಿಗಿತಿ čippiga-iti. (Šmd. 244). A female tailor (My.), or a female artisan.

ಚಿಪ್ಪು čippu. = ಸಿಪ್ಪು. An oyster-shell, a muscle, a cockle (C.; Mhr., H. ಶಿಮ್ಪ); a portion of the fruit-stalk of the plantain (My.); a portion of the shell of a cocoanut (C.); the case of the brain, the skull; a pearl-oyster, a shell (ಅಬ್ಜ Mr. 516; ಶುಕ್ತಿ Mr. 412; Bh. 3, 19, 37; J. 6, 6; 31, 62; Râm. 5, 8, 58; Mhr. ಶಿಮ್ಪಾ; Tĕ. ಚಿಪ್ಪ, a shell; a cup, saucer; T. ಚಿಪ್ಪಿ, ಇಪ್ಪಿ, a small shell; M. ಚಿಪ್ಪಿ, an oyster-shell; *cf.* ಚಿಮ್ಪಿ, ಚಿಮ್ಪೆ, etc.). ನೀರೊಳಗಣ ಚಿಪ್ಪು (ಜಲಶುಕ್ತಿ, ಶಮ್ಬೂಕ Nr.). ಮುತ್ತಿನ ಚಿಪ್ಪು (ಮುಕ್ತಾಸ್ಫೋಟ, ಶುಕ್ತಿ Nr.; Si. 89). ತಲೆಯ ಚಿಪ್ಪು (ಕರ್ಪರ, ಕಪಾಲ Nr.; ಶಕಲ Mr. 397). See B. 3, 20. 52. 114; ಕಪ್ಪೆ-; Prv. s. ಮುತ್ತು. — ಚಿಪ್ಪುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. The shell of a cocoanut to form (B. 2, 42; My.).

ಚಿಬಕಳಿ čibakaḷi. The Indian sand-piper, Totanus indica (Bḍ.); — the white-tailed sand-piper, Totanus leucurus (Bḍ.).

ಚಿಬಟಿಗ čibaṭiga. = ಜಿಬಟಿಗ. — ಚಿಬಟಿಗನ ಹುಲ್ಲು. = ಜಿ-. A grass, Leptochloa calycina Kunth. (Z.).

ಚಿಬುಕ čibuka. = ಚಿವುಕ, ಚುಬುಕ. *The chin.*

ಚಿಬ್ಬ čibba. = ಚಿಬ್ಬು, etc. (ಕಿಲಾಸ, ಸಿಧ್ಮ Hlâ.). ಚಿಬ್ಬವುಳ್ಳವನು (ಸಿಧ್ಮಲ Hlâ.). — ಚಿಬ್ಬವೊಯ್. -ಂ-ಪೊಯ್. To produce čibbas by beating (Abh. P. 11, 183).

ಚಿಬ್ಬಲ čibbala. = ಚಿಬ್ಬಲು, ಚಿಬ್ಬಿಲ್, ಚಿಬ್ಬುಲ್. A bamboo lid (S. Mhr.; Tĕ. ಸಿಬ್ಬಿ).

ಚಿಬ್ಬಲು čibbalu. = ಚಿಬ್ಬಲ. (My.). — ಚಿಬ್ಬಲುಗೌರಿ. A head of Gaurî placed on a bamboo lid to which clothes are attached, at the Gaurî habba (My.).

ಚಿಬ್ಬಿಲ್ čibbil. -ಲು. = ಚಿಬ್ಬುಲ್, q. v. (My.).

ಚಿಬ್ಬು čibbu. = ಚಿಬ್ಬ, ಸಿಬ್ಬ, ಸಿಬ್ಬೆ. (Tbh. of ಸಿಧ್ಮ). A whitish, reddish, or blackish spot on the body (C.; ಕಿಲಾಸ, ಸಿಧ್ಮ Nr.; ಸಿಧ್ಮ Mr. 385; Tĕ. ಸಿಬ್ಬೆಮು; Mhr. ಶಿಮ್ಬೇ). ಆನೆಯ ಚಿಬ್ಬು (ಪದ್ಮ, ಬಿನ್ದುಜಾಲಕ Hlâ.; ಬಿನ್ದು, ಪದ್ಮ Mr. 154; ಪದ್ಮ, ಗಜಬಿನ್ದು Nn. 54). ಆನೆಯ ಮುಖಭಾಗದ ಚಿಬ್ಬು (ಪದ್ಮಕ, ಬಿನ್ದುಜಾಲಕ); ಚಿಬ್ಬು ತುಱಿ ಹಿಡಿವುದು (ಪ್ರಸರ, ವಿಸರ್ಪಣ Nr.). ಸರ್ವದಲ್ಲಿ ಚಿಬ್ಬು ಸಂಜನಿಸಿರಲು ಗೋಧೂಮವರ್ಣವಮ್ ಅಕ್ಕು (Mr. 402). ಚಿಬ್ಬುಳ್ಳವನು (ಸಿಧ್ಮಲ Nr.). — ಚಿಬ್ಬುದೋಱು. -ತೋಱು. Whitish spots to appear, on a horse (Mr. 275).

ಚಿಬ್ಬುಲ್ čibbul. -ಲು. = ಚಿಬ್ಬಲ, etc. (ಪಡಲಿಕೆ Mr. 207, o. r. ಚಿಬ್ಬಿಲ್; My.).

ಚಿಮ್ čim. An imitative sound. — ಚಿಮ್ ಚಿಮ್. rep. The peculiar cry of kites, hawks, etc. (C.).

ಚಿಮಕಿಸು čimakisu. = ಚಿಮಿಕಿಸು, ಚಿಮುಕಿಸು, ಚಿವುಕಿಸು. To sprinkle (My.; *cf.* ಚಿಮ್ಮು 1, ಸಿಮ್ಪಡಿಸು, ಸಿಮ್ಪಿಸು; Mhr., H. ಶಿಡಕಣೇಂ, ಶಿಡಕಾವಣೇಂ, Mhr. ಶಿಮ್ಪಡಣೇಂ, to sprinkle; to besprinkle).

ಚಿಮಕು čimaku. = ಚಿಮಿಕು, ಚಿಮುಕು, ಚಿವುಕು. To sprinkle (any liquid, My.; Tĕ. ಚಿದುಪು, ಚಿದುಮು, to splash or drop as water; ಚಿಲುಕು, to sprinkle, to churn; to be shed, to distil; see ಚಿಲ್ಕು).

ಚಿಮಟ čimaṭa. = ಚಿಮಟಿಗೆ q. v., ಚಿಮಿಟ, ಚಿಮುಟ. (My.; Mhr. ಚಿಪಟಾ, ಚಿಮಟ, ಚಿಮೂಟ; ಚಿಬಲಣೇಂ, ಚಿಮಟಣೇಂ, ಚಿವಳಣೇಂ, to pinch, to squeeze; *cf.* ಚಿಮುಟು 1 and ಚಿವುಟು 1).

ಚಿಮಟಿಗೆ čimaṭigĕ. = ಚಿಮಟ, etc. A pair of tweezers, pincers, nippers (S. Mhr.; Tĕ. ಚಿಮಟಾ, ಚಿಮಿಟಾ, ಚಿಮ್ಮಟ; M. ಚವಣ, ಚವಣ; T. ಚಾಮಣ, ಚಾವಣ, ಶ್ರವಣ 4; *cf.* ಚಿವುಟು 1, etc.). — ಚಿಮಟಿಗೆ ಹಾಱಿಸು. To use the tweezers (S. Mhr.). — ಚಿಮಟಿಗೆ ಹೊಡಿಸು. = ಚಿಮಟಿಗೆ ಹಾಱಿಸು. (S. Mhr.).

ಚಿಮಣಿ čimaṇi. A chimney (of a lamp, My.).

ಚಿಮಿ čimi. 1. (*cf.* ಚಿಮ್, ಚಿವು; Tĕ. ಚಿಮಿಚಿಮಿ-ಕಾರ, a slight wincing sound, as in pain; T. ಚಿಮ್ಬು, to sound; Sk. ಚಿಮಿ, a parrot, *cf.* ಗಿಳಿ). — ಚಿಮಿ ಚಿಮಿಸು. To utter a certain sound (ಶಬ್ದ Šmd. Dh.).

Digitized by Google

ಚಿಮಿ čimi. 2. — ಚಿಮಿ ಚಿಮಿಸು. To roll, to wallow, to welter (ಉಠನ Šmd. Dh.).

ಚಿಮಿಕಿಸು čimikisu. = ಚಿಮುಕಿಸು, etc. To sprinkle (C.).

ಚಿಮಿಕು čimiku. = ಚಿಮುಕು, etc. (My.).

ಚಿಮಿಟ čimiṭa. = ಚಿಮುಟ, etc. (My.).

ಚಿಮುಕಿಸು čimukisu. = ಚಿಮಿಕಿಸು, etc. (My.).

ಚಿಮುಕು čimuku. = ಚಿಮಕು, etc. (My.).

ಚಿಮುಟ čimuṭa. = ಚಿಮಟ, etc. (My.).

ಚಿಮುಟಿ čimuṭi. Plucking out hairs with nippers (My.; Mhr. ಚಿಪಟಾ; *cf.* ಚಿವುಟು 1). ಚಿಮುಟಿ ಮಾಡು (My.). — ಚಿಮುಟಿಕಾರ. = ಚಿಮುಟಿ. (My.).

ಚಿಮುಟು čimuṭu. = ಚಿವಟು, ಚಿವುಟು 2. To twinkle the, or with the, eyes, to wink with the eyes (My.; T. ಚಿಮಿಟ್ಟು, ಚಿಮಿಟ್; M. ಚಿಮ್ಮು, ಚೀಮ್ಮು; see ಇಮೆ).

ಚಿಮುಟು čimuṭu. 1. = ಚಿವುಟು 1, ಜಗಟು. To press together; to squeeze, to pinch (My.; see ಚಿಮುಟಿ). See ಕಣ್ಣು-.

ಚಿಮುಟು čimuṭu. 2. = ಚಿವುಟು 2. The pressing together of the eyelids (as a sign, My.; see ಕಣ್ಣು-).

ಚಿಮ್ಪಿ čimpi. = ಚಿಮ್ಪೆ, ಸಿಪ್ಪಿ, ಸಿಮ್ಪು, ಸಿಪ್ಪೆ, and K. ಚಿಪ್ಪು, where the Mhr. term occurs. (ಜಲಶುಕ್ತಿ, ಶಮ್ಬು, ಶಮ್ಬೂಕ, ಶಾಮ್ಬುಕ G.).

ಚಿಮ್ಪಿಗ čimpiga. = ಚಿಪ್ಪಿಗ 2, etc. A tailor (S. Mhr.; Č. Bp. 47, 41). — ಚಿಮ್ಪಿಗನ ಹುಲ್ಲು. A kind of grass (S. Mhr.).

ಚಿಮ್ಪೆ čimpĕ. = ಚಿಮ್ಪಿ, etc. ಮುತ್ತು ಹುಟ್ಟುವ ಚಿಮ್ಪೆ (ಮುಕ್ತಾಸ್ಫೋಟ G.).

ಚಿಮ್ಬಳಿಯ čimbaḷiya. N. (? Bp. 27, 20).

ಚಿಮ್ಮಣ್ಡಿ čimmaṇḍi. = ಚಿಮ್ಮಣ್ಡೆ q. v., ಜಿಮ್ಮಣ್ಣೆ, (ಜೀರುಣ್ಡೆ). A cricket (ಝಿಲ್ಲಿಕೆ Mr. 176, o. r. ಜಮ್ಮಣ್ಡೆ).

ಚಿಮ್ಮಣ್ಡೆ čimmaṇḍĕ. = ಚಿಮ್ಮಣ್ಡಿ, etc. (Tĕ. ಚಿಮುಟಿ, ಚಿಮಿಟಿ, ಚಿಮ್ಮಟಿ, ಚಿಮ್ಮಿಟಿ, ಚಿಮ್ಮೆಟಿ; M. ಚಿಮಿಲಿ; T. ಚಿಮಿಲಿ, ಚಿಳ್ವಣ್ಣು, ಚಿಳ್ಳೀಡು, ಚಿಳ್ಳೂಱು, ಚಿಲ್ಲಿ, ಚಿಲ್ಲೈ). — ಚಿಮ್ಮಣ್ಡೆಹುಳು. (ಭೃಂಗಾರಿ, ಝಿಲ್ಲಿಕೆ, etc. Si. 176).

ಚಿಮ್ಮಿಸು čimmisu. 1. To cause one's self to spring out, to gush forth; to come forth suddenly (Bp. 18, 62; 57, 82).

ಚಿಮ್ಮಿಸು čimmisu. 2. To shake (v. t.), to swing (J. 17, 29; 30, 44).

ಚಿಮ್ಮು čimmu. 1. To discharge by means of two fingers, to propel something with a finger placed to the thumb and suddenly forced from that position, to shoot with the finger (ಯುಗಾಂಗುಲಿವಿಮೋಚನ Šmd. Dh.; C.). **2,** to cast or push forward by means of the foot, as a stick, etc. (C.), or of a stick (My.); to cast, to fling, to push away (Bp. 21, 17; Šśv. 4, 51. 73; Tĕ.); to butt or toss with the horns (C.; Tĕ.). **3,** to squirt (Bp. 44, 15; My.; Tĕ.); to sputter. ವೇದವನೋದುವಲ್ಲಿ ಚಿಮ್ಮಿದ ಉಗುಳುಗಳು (ಬ್ರಹ್ಮಬಿನ್ದುಗಳು Nr.). **4,** to break forth: to burst forth (Râm. 5, 8, 58; *cf.* ಸಿಡಿ); to flow forth, to gush out, to fly off (J. 7, 43; 14, 15; 25, 40; *cf.* Tĕ. ಚಿಪ್ಪಿಲು, ಚಿಲುಪು, to spirt out, flow, gush, break out, etc.); to fly, to run away (Râm. 3, 8, 43).

ಚಿಮ್ಮು čimmu. 2. To brandish a weapon, to shake, to swing (ಶಸ್ತ್ರಕ್ರಿಯೆ Šmd. Dh.; Bp. 26, 13; 61, 28. 32; Râm. 5, 3, 61).

ಚಿಮ್ಮುರಿ čimmuri. The act of fastening the arms to the back, pinioning (Bh. 2, 2, 30; ಚಿಮ್ = ಹಿಮ್?).

ಚಿರ್ čir. An imitative sound. (*Cf.* ಕಿಱು 2). — ಚಿರ್ ಚಿರ್. rep. The sound emitted by a monkey when beaten (S. Mhr.).

ಚಿರ čira. Long, lasting a long time; existing from ancient times (ಪೌರಾಣ, ಹಲೆಯದು Nn. 165); charming, good (ವಿಲಸತ್, ಒಪ್ಪವನ್ತಾದು 165, o. r. ಒಳ್ಳಿತ್ತು); a long time (ಅತಿಕಾಲ Mr. 533).—ಚಿರಂ, *for a long time, etc.*

ಚಿರಕ್ರಿಯ čira-kriya. *Dilatory, slow.*

ಚಿರಜೀವತೆ čira-jîvatĕ. Longevity (Čpr. 2, 26).

ಚಿರಜೀವಿ čira-jîvi. = ಚಿರಂಜೀವಿ. (My. Amara).

ಚಿರಂಜೀವ čira-m-jîva. = ಚಿರಂಜೀವಿ No. 1. A term of address in a letter to any male person younger than the writer (B. 4, 87; My.).

ಚಿರಂಜೀವಿ čira-m-jîvi. Long-lived. 2, *a crow.*

ಚಿರಣ್ಟಿ čiraṇṭi. *A woman, married or single, who continues to reside after maturity in her father's house;* a young woman (ಜವ್ವನೆ Hlâ.).

ಚಿರತರ čira-tara. Uncommonly long (Bp. 32, 64).

ಚಿರನ್ತನ čirantana. *Having lasted long, old, ancient.*

ಚಿರಪಾಲ್ čira-pâl. Condensed milk (ಕಾಯೆ ಬತ್ತಿದ ಪಾಲು Mr. 215).

ಚಿರಮ್ಪ್ರಮಾಣಿಕ čiram-pramâṇika. N. of a vṛitta (Ch.).

ಚಿರರಾತ್ರ čira-râtra. *A great many nights, a long period* (ಅಸಂಖ್ಯಾತದ ಇರುಳ್ Mr. 66).

ಚಿರರಾತ್ರಾಯ čira-râtrâya. *For a long period, a long time.*

ಚಿರವಿಲ್ವ čira-vilva. *The tree Pongamia glabra* Vent.

ಚಿರಸೂತೆ čira-sûtĕ. *A cow that has borne many calves* (and does not bear any more). See ಕಡೆಗನ್ದಿ.

ಚಿರಸ್ಯ čirasya. *For a long time, a long time.*

ಚಿರಾಕು čirâku. A lamp (My.; Mhr., H. ಚಿರಾಗ; Br.).

ಚಿರಾತ್ čirât. *For a long time, a long time.*

ಚಿರಾತೀತ čira-atîta. *Long since past.*

ಚಿರಾಯ čirâya. *For a long time, a long time.*

ಚಿರಾಯಿತ čirâyita. See ಚಿಱಾಯಿತ.

ಚಿರಾಯು čira-âyu. = ಚಿರಂಜೀವಿ. Long-lived; a moderately long life (see Prv. s. ಪಾಪಿ). 2, a crow (ಕಾಗೆ Mr. 170).

ಚಿರಿಚು čiriču. To titter, to laugh (My.; Tĕ. ಕೇರು; T., M. ಚಿರಿ; see ಕಿಲ). ಎಲ್ಲರು ಚಿರಿಚಿದರು, ನಾನೂ ಚಿರಿಚಿದೆ (Prv.).

ಚಿರೇಣ čirĕṇa. *For a long time, a long time.*

ಚಿಱಚ čiṟača. = ಚಿಱತೆ, etc. (S. Mhr.).

ಚಿಱತೆ čiṟatĕ. = ಚಿಱುಚ, ಚಿರ್ತ, ಚಿರ್ತು. A small kind

of tiger, the cheeta or hunting leopard (My.; T. ಚಿಱುತ್ತೈ, ಚಿಱುಪುಲಿ; Tĕ. ಚಿಱುತ, ಚಿಱುತಪುಲಿ, ಚಿಱುಪುಲಿ; M. ಚಿಱ್ಱ; *cf.* ಕಿಱು No. 2 and Sk. ಚಿತ್ರ).

ಚಿಱಾಯಿತ čiṟâyita. = ಕಿರಿಯಾತು, ಚಿರ್ಯಾತ. A kind of gentian, Agathotes chirayta Don. (C.; T. ಚಿಱಾಯತ್ತು; ಕಿರಾತತಿಕ್ತ, etc., ದೇಶಾವರ Si. 157; Sk. also ಚಿರಾತಿಕ್ತ; Mhr. ಚಿರಾಈತ, ಚಿರಾಯತ).

ಚಿಱು čiṟu. = ಕಿಱು 1, etc. Smallness (see s. ಕಿಱ್). — ಚಿಱುಗುಳ್ಳ. = ಕಿಱ್-. ಮುಳ್ಳುಳ್ಳ ಚಿಱುಗುಳ್ಳ (ನಿದಿಗ್ಧಿಕೆ, ಸ್ಪೃಶಿ, ಕುಲಿ, ಕ್ಷುದ್ರೆ, ದುಃಸ್ಪರ್ಶ, etc. Si. 144). — ಚಿಱುತೊಣ್ಡ. N. (Bp. 18, 89; 24, 50; 25, 19; T.). — ಚಿಱುತೊಣ್ಡೆಯನರ್. N. (Bp. 27, 70). — ಚಿಱುಪುಲಿ. N. (Bp. 27, 70).

ಚಿಱ್ಚ čiṟča. = ಚಿಱ್ಚು, etc. The hunting leopard, Felis jubata (Gz.).

ಚಿಱ್ಚು čiṟču. = ಚಿಱುತೆ, etc. (S. Mhr.; B. 3, 98; 5, 254).

ಚಿರ್ಭಟ čirbhaṭa. *A sort of cucumber, Cucumis utilissimus.*

ಚಿಱ್ಯಾತ čiṟyâta. = ಚಿಱಾಯಿತ. (St. & Pl.).

ಚಿಲ್ čil. ಚಿಲು. = ಚುಲ್, etc. See ಎಡಚಲ್, ಚೊಚ್ಚಲ್.

ಚಿಲಕ್ čilak. (= ಚಿಲ್ಕು). The sound produced when cattle discharge the urine (S. Mhr.).

ಚಿಲಕ čilaka. = ಚಿಲುಕ. A hasp or small chain for fastening a door (C.; B.4, 122; Tĕ. ಚಿಲಕ, ಚಿಲುಕ, ಚಿಲುಕು; T. ಚಿಲುಕ್ಕು; *cf.* ಕಿಱ್? ಸಿಲ್ಕು?).

ಚಿಲಕು čilaku. A kind of urinary disease in men (S. Mhr.).

ಚಿಲಖತ čilakhata. Body-armour (Mhr.; ಕಂಕಟಕ, ಕವಚ, etc. G.).

ಚಿಲವಾನ್ čilavân. The odd money over a round sum (My.; Tu.; see T., M. s. ಚಿಲ್ಲಱ).

ಚಿಲಿ čili. (= ಕಿಲ್, ಕಿಲಿ, ಚಿನು, ಚಿಲು). An imitative sound (T. ಚಿಲೈ, M. ಚಿಲೆ, to sound, rattle, tinkle, chatter, chirp; Mhr. ಚಿಲಚಿಲಾಟ, ಚಿಲಬಿಲಾಟ, confused chattering of birds, monkeys, men, etc.; *cf.* ಸಿಲಿ). — ಚಿಲಿಮಿಲಿಗ. N. of a bird (Bh. 1, 20, 53). — ಚಿಲಿವಿಲಿ. = ಕಿಲಿಬಿಲಿ. (ಪಕ್ಷಿಗಳ ಉಲಿಪು Šs.).

ಚಿಲಿಕೆ čilikĕ. 1. The potherb Hingtsha repens (ಸ್ವಸ್ತಿಕೆ Mr. 149; Tĕ. ಚಿಲ್ಕಿ). — ಚಿಲಿಕೆಸೊಪ್ಪು. = ಚಿಲಿಕೆ. (ಹಿಲಮೋಚಿಕೆ, ವಾಸ್ತುಕ, etc. Si. 162).

ಚಿಲಿಕೆ čilikĕ. 2. Sticks and other small pieces of wood used, instead of bamboos, for building a flat roof (S. Mhr; B. 4, 121; T. ಚಿತ್ತಿೈ, M. ಚಿತ್ತ, ಚಿಪ್ಪ, Tĕ. ಚಿದುಗು, ಚಿತ್ತ, ಚಿರುತ, little sticks, leaves, etc.; *cf.* ಚಿಲ್ಲು 1?).

ಚಿಲಿಚಿಮ čiličima. *A kind of sprat, Clupea cultrata* (ಕಿಱುಮೀನ್ Hlâ.; ನಲಮೀನ, ಕಿಱುಮೀನ್ Mr. 409).

ಚಿಲಿಮೆ čilimĕ. The bowl of a hukkâ (C.; Mhr., H. ಚಿಲಮ; M. ಚಿಲಿಮ್ಬು).

ಚಿಲು čilu. (= ಚಿಲಿ, etc.). — ಚಿಲುಕೂಲಿ. (= ಚಿನುಕುರುಳಿ?). N. of a bird (Rŝv. 5, 59; V. 10, 54).

ಚಿಲುಕ čiluka. = ಚಿಲಕ. (My.).

ಚಿಲುಮೆ čilumĕ. = ಚಿಲಮೆ, etc. (Č. Bp. 57, 7).

ಚಿಲ್ಕಡಿ čilkaḍi. A very irritable person (S. Mhr.; Mhr. ಚಿರಡ, irritability; ಚೀಢ, offence, huff; *cf.* ಸಿಟ್ಟು?).

ಚಿಲ್ಕು čilku. (= ಚಿಲಕ್). An imitative sound (Tĕ. ಚಿಲುಕು, ಚಿಲ್ಕು, to churn; see s. ಚಿಮುಕು). — ಚಿಲ್ಕು ಚಿಲ್ಕು. The noise of milk in churning (My.).

ಚಿಲ್ಮಿಷ čilmisha. = ಕಿಲ್ಮಿಷ. Malice, roguery (My.; Tĕ. ಚಿಲಿಪಿ).

ಚಿಲ್ಱೆ čilṟĕ. = ಚಿಲ್ಲಱೆ. (My.).

ಚಿಲ್ಲ čilla. = ಚಿಲಿ 2, (ಚಿತ್ತು), ಚಿಲ್ಲು 3. The clearing-nut tree, Strychnos potatorum Lin. (Bp. 45, 41; My.; T.; Tĕ. ಚಿಲ್ಲಿ).

ಚಿಲ್ಲ čilla. = ಚುಲ್ಲ. *Blear-eyed.* 2, *the Bengal kite, Falco cheela* Lath. See ತಪಪಕ್ಷಿ.

ಚಿಲ್ಲತನ čillatana. Trouble (Bp. 45, 41; T., M. ಚಿಲುಗು; T. ಚಿಲ್ಲಱೈ).

ಚಿಲ್ಲತ್ತಿರುವದೂರ್ čillattiruvadûr. N. of a place (Bp. 50, 53).

ಚಿಲ್ಲಯಿತ čillayita. = ಚೀಲಯಿತ, q. v.

ಚಿಲ್ಲಱ čillaṟa. = ಚಿಲ್ಱೆ, ಚಿಲ್ಲಱೆ. Smallness; pettiness; fractional quantities; money under the value of a Rupee (S. Mhr.; Mhr. ಚಿಲ್ಲರ; T. ಚಿಲ್ಲಱೈ, M. ಚಿಲ್ಲಱೆ; Tĕ. ಚಿಲ್ಲರೆ; T., M. also: ಚಿಲ್ಲಾನ, ಚಿಲ್ವಾನ). — ಚಿಲ್ಲಱಖರ್ಚು. The nondescript petty expenses (S. Mhr.; Mhr.; My. as ಚಿಲ್ಲಱೆ-). — ಚಿಲ್ಲಱಜಿನಸು. Sundry small articles of commerce, as grain, etc., excluding cloth (S. Mhr.; My. as ಚಿಲ್ಲಱೆ-). — ಚಿಲ್ಲಱನಾಣ್ಯ. Various small coins under the value of a Rupee (B. 4, 140; My. as ಚಿಲ್ಲಱೆ-). — ಚಿಲ್ಲಱರೊಕ್ಕ. Small money, change (S. Mhr.; My. as ಚಿಲ್ಲಱೆ-).

ಚಿಲ್ಲಱೆ čillaṟĕ. = ಚಿಲ್ಲಱ, etc. (My.). — ಚಿಲ್ಲಱೆಕೆಲಸ. Minor business (My.). — ಚಿಲ್ಲಱೆಧಾನ್ಯ. Sundry grains, generally exclusive of rice and râgi (My.; Si. 307). — ಚಿಲ್ಲಱೆಮಾತು. A trifling word (My.). — ಚಿಲ್ಲಱೆಯಂಗಡಿ. -ಅಂಗಡಿ. A shop of sundry articles, as rice, pulse, oil, ghee, etc., with the exclusion of cloth (My.). — ಚಿಲ್ಲಱೆಸಾಮಾನು. = ಚಿಲ್ಲಱಜಿನಸು. (My.; Si. 84).

ಚಿಲ್ಲಾ čillâ. = ಚಿಲ್ಲಾ, etc. — ಚಿಲ್ಲಾಪಿಲ್ಲಿ. = ಚಿಲ್ಲಾಪಿಲ್ಲಿ. (C.).

ಚಿಲ್ಲಾಣ čillâṇa. A small dagger; a sword of waving form (Tĕ. ಚಿಲ್ಲಾಡ, ಚಿಲ್ಲಾಣ; R.).

ಚಿಲ್ಲು čillu. 1. (fr. ಚಿಱು). Smallness, as that of a leaf-plate or of betel-leaf (My.; Tĕ. ಚಿಲ್ಲಿ, bits, fragments; trifling, useless).

ಚಿಲ್ಲು čillu. 2. A piece of wood holding a spindle (S. Mhr.).

ಚಿಲ್ಲು čillu. 3. = ಚಿಲ್ಲ, etc. (ಕತಕ Mr. 141).

ಚಿಲ್ಲೆ čillĕ. A worthless, mischievous, misbehaving woman (Bp. 40, 54; occasionally used as a term of abuse in S. Mhr.; Tĕ. ಚಿಲ್ಲಂಗಿ, mischievous; *cf.* Tĕ. s. ಚಿಲ್ಲು 1).

ಚಿವಟು čivaṭu. = ಚಿಮುಟು, etc. To twinkle with the eyes, etc. (C.).

ಚಿವರು čivaru. = ಚಿವುರು 1, ಚೀರು 1, ಚೂರು 1. To

Digitized by Google

scratch with the nails or claws (S. Mhr.; B. 1, 27; cf. ಕೆರೆ 1? ಗೀಱು 1 ?).

ಚಿವಿಕೆ čivikĕ. — ಚವಿಕೆಸೊಪ್ಪು. The potherb Amarantus oleraceus Willd. (St. & Pl.).

ಚಿವಿಟು čiviṭu. = ಚಿವುಟು 1, etc. (Bp. 53, 10).

ಚಿವು čivu. An imitative sound (cf. ಚಿಮ್). — ಚವು ಚವು. rep. The peculiar cry of rats or mice (S. Mhr.). 2, the twittering of small birds (S. Mhr.; B. 2, 5).

ಚಿವುಕ čivuka. = ಚುಬುಕ. *The chin.*

ಚಿವುಕಿಸು čivukisu. = ಚಿಮುಕಿಸು, etc. (My.).

ಚಿವುಕು čivuku. = ಚಿಮುಕು, etc. (My.).

ಚಿವುಟು čivuṭu. 1. = ಚಿವಿಟು, ಚಿವುಡು, ಚಿವುಣ್ಟು, ಜಿಗಟು 2. To cut or cut off with the nails, to pluck off or pinch off with the nails, to nip off (S. Mhr.; Bp. 38, 10; 54, 48; 57, 75; Tĕ. ಚಿದುಪು, ಚಿದುಮು, to squeeze, pinch; to nip or twitch off; to pluck, as flowers; see s. ಚಿದಕು 1).

ಚಿವುಟು čivuṭu. 2. = ಚಿವಟು, etc. (My.).

ಚಿವುಟು čivuṭu. 1. = ಚಿಮುಟು 1, etc. (C.; see ಕಣ್ಣು-).

ಚಿವುಟು čivuṭu. 2. = ಚಿಮುಟು 2. (C.; see ಕಣ್ಣು-).

ಚಿವುಡು čivuḍu. = ಚಿವುಟು 1, etc. (ನಖಚ್ಛೇದ Šmd. Dh.).

ಚಿವುಣ್ಟು čivuṇṭu. = ಚಿವುಡು. (Č. Bp. 47, 25. 30).

ಚಿವುರು čivuru. 1. = ಚಿವರು, etc. (C.).

ಚಿವುರು čivuru. 2. = ಚೀರು 2. Scratching. — ಚವುರ ಗಾಯ. A wound made by scratching (C.).

ಚಿವ್ವು čivvu. = ಚೀವು. To cut thin, shave, or scrape; to peel or bark; to pair or trim the nails; to make a pen or pencil; to form into a pointed shape; to smooth, furbish or polish (T.; M. ಚೀವು; Tĕ. ಚಿವ್ವು, ಚೀವು; R.; see ಕೀಸು 2, ಕೆತ್ತು 4; cf. ಸಿಗುಱು, ಸಿಪ್ಪೆ).

ಚಿಹ್ನ cihna. = ಚಿನ್ನ 2, ಚಿನ್ಹೆ, ಚಿನ್ಹ. *A mark, a sign.*

ಚಿಳಿ čiḷi. 1. An imitative sound. — ಚಿಳಿ ಚಿಟಿಲ್. dupl. The sound of cracking, bursting asunder, of clapping (as thunder), crackling, etc. (Rśv. 5, 37; 8, 113). — ಚಿಳಿ ಚಿಳಿ. rep. = ಚಿಳಿ ಚಿಟಿಲ್. (Râm. 5, 8, 60). — ಚಿಳಿ ಚಿಳಿಲು ಚಿಳಿಲು. = ಚಿಳಿ ಚಿಳಿ. (Râm. 5, 8, 58). — ಚಿಳಿ ಚಿಳಿಲ್ ಚಿಳಿ. = ಚಿಳಿ ಚಿಟಿಲ್, etc. (Bh. 1, 20, 57). Cf. ಚಿಟಿ 3.

ಚಿಳಿ čiḷi. 2. — ಚಿಳಿಯ ಮೀನ್. N. of a fish. ನಲಮೀನ, ಚಲ ಚಮ ಎನ್ದೊಡೆ ಸಿಸಿಲು, ಚಿಳಿಯ ಮೀನೆನ್ದು ಎಮ್ಬರು (Nr.).

ಚಿಳಿ čiḷi. 3. = ಜಿಲಿ 1. An imitative word. — ಚಿಳಿ ಚಿಳಿ. rep. The watering of one's mouth when seeing desirable sour things, also when eating sour things. ಚಿಳಿ ಚಿಳಿ ನೀರು ಬರು (S. Mhr.).

ಚಿಳಿ čiḷi. 4. An imitative sound. — ಚಿಳಿ ಚಿಳಿ. rep. The report of a whip (My.).

ಚಿಳಿಲ್ čiḷil. (= ಚಿಟಿಲ್). ಪೊಯ್ಯ ಸಿಡಿಲ್, ಚಿಳಿಲ್ ಎಮ್ಬ ಮಿಂಚು (Šmd. 218). See ಚಿಳಿ-.

ಚಿಳ್ಯ čiḷya. N. of a village in Mysore known for its thieves. — ಚಿಳ್ಯದ ಹಳ್ಳೀ ಕಳ್ಳ. A very bad thief (My.).

ಚಿಳ್ಳೆ čiḷḷĕ. = ಚಿಣಿ 1, No. 1. (My.; cf. ಚಿಲ್ಲು 1). — ಚಿಳ್ಳೆ ಪಿಳ್ಳೆ. dupl. Small children (My.; Mhr. ಚಿಲೀಪಿಲೀ).

ಚೀ ci. (= ಅಚಿ, ಛೀ). Fie! shame! (C.; T., M.; Mhr. ಛೀ). ಚೀ! ಅನ್ದರೆ ತನ್ನ ಭಲಾ! ಅನ್ದರು ಎಮ್ಬನ್ತೆ (Prv.). See B. 2, 41; 3, 37; 4, 139. — ಚೀ ಚೀ. rep. Fie, fie! (C.; B. 3, 83; T. ಚೀಚ್ಚೀ; Mhr. ಛೀಛೀ). — ಚೀ ಹಾಕು. To show one's dislike by uttering ci (S. Mhr.; B. 4, 139).

ಚೀಕರಿ cikari. = ಚೀಕಲು. — ಚೀಕರಿ ಬಾಕರಿ. reit. Small articles of gold, etc. (My.).

ಚೀಕಲು cikalu. = ಚೀಕು. (My.).

ಚೀಕು ciku. Smallness, littleness of size, used of grain and pulse (My.; cf. ಚಿಕ್ಕ).

ಚೀಕು ciku. = ಸೀಕು. Sick; sickness (My.; Br. ತೀಕು, ಸೀಕು).

ಚೀಕುರುವಾಯಿ cikuru-vâyi. A cockroach, etc. (ಪರೋಷ್ಣಿ, etc., ಹೆಗ್ಗಣ್ಡೀ ಮೂಗಕ್ಕ, ಗಬ್ಬಿಲಾಯಿ Si. 175; Tĕ. ಚೀಕು ರಾಯಿ, ಚೀಕುರುವಾಯಿ, a squeaker: a bat; a beetle; a cricket).

ಚೀಟಿ citi. 1. = ಚೀಟು 1. Printed cotton, chintz (My.; M., Tĕ. ಚೀಟ್ಟಿ; T. ಚೀಟ್ಟಿ, ಚೀತ್ತಿ; Mhr., H. ಛೀಟ). — ಚೀಟಪಾಟ. reit. = ಚೀಟ. ಚೀಟಪಾಟ ಪಡಿಕಾದಾಗೆ ಸಾಟಿಯೇ? (Prv.).

ಚೀಟಿ citi. 2. = ಚೀಟು 2. A chit, a note or small letter; a bill, a bond (C.; Br.; T. ಚೀಟ್ಟು; M. ಚೀಟ್ಟು, ತೀಟ್ಟು; Mhr., H. ಚಿಟೀ, ಚಿಠೀ, ಚಿಟ್ಠೀ). 2, a written order (My.; Bh. 10, 7, 11 ?).

ಚೀಟು citu. 1. = ಚೀಟಿ 1. (C.; B. 5, 297).

ಚೀಟು citu. 2. = ಚೀಟಿ 2. (C.). See Prv. s. ತಾನು. 2, a small wrapper or envelope (S. Mhr.; B. 3, 28). 3, a slip of paper (My.). 4, a stamp (My.).

ಚೀಟ್ನೀಸ citnisa. An under-secretary, a clerk of higher standing (S. Mhr.; Mhr., H. ಚಿಟನವೀಸ, ಚಿಟಣೀಸ).

ಚೀಡೆ ciḍĕ. 1. (Tĕ. ಚೀಡ, the rot, the murrain, cf. ಕಿಡು; Tĕ. ಜೀಡಿ, the sap or milk of the mango, etc.). — ಚೀಡೆ ಹುಱುವು. The sap worm, that destroys herbs; the grub inside a fruit or a seed (ನೀಲಂಗು, ಕ್ರಿಮಿ Si. 171; Tĕ. ಚೀಡಿ ಪುರುಗು, ಚೀಡೆ-, ಜೀಡೆ-).

ಚೀಡೆ ciḍĕ. 2. (fr. ಸೀ ?). A sweetmeat in the form of a marble fried in ghee or oil (My.; Tĕ., M.; T. ಚೀಡೈ).

ಚೀಣ ciṇa. = ಚೀನ.

ಚೀಣಾಮ್ಬರ ciṇa-ambara. = ಚೀನಾಮ್ಬರ. (Si. 271).

ಚೀತ್ cit. = ಚಿತ್ 4.

ಚೀತ್ಕಾರ cit-kâra. = ಚಿತ್ಕಾರ. (Grj. 8, after 8; Šiv. 2, 49).

ಚೀನ cina. = ಚೀಣ. China; Chinese. 2, a sort of cloth, silken cloth (Čpr. 3, 45; 4, 63; 6, 46; Rśv. 8, 2). 3, *a kind of deer.* — ಚೀನದೇಶ. China (My.; B. 2, 11; 4, 162).

ಚೀನಾ cinâ. = ಚೀನ-. ಚೀನಾಸಕ್ಕರೆ. Granulated white sugar (My.).

ಚೀನಾಮ್ಬರ cina-ambara. China-cloth, silk, a silken cloth (Čpr. 2, 59; 6, 63).

ಚೀನಿ cini. = ಚಿನಾಯಿ, ಚಿನ್ನಿ. Chinese. 2, camphor (ಹಿಮವಾಲುಕ, ತುಹಿನ, ಪನ್ನೆ Mr. 336). — ಚೀನಿಕಾಯಿ. The squash-gourd, Cucurbita maxima Duches. (St. & Pl.).

ಚೀಪರಿ cipari. (Tĕ. ಚೀಪಿಲಿ, ಚೀಪುರು, a broom; ಚೀಪರಿ, trash; T. ಚೀ, to sweep; ಚೀಕ್ಕು, sweepings, rubbish). — ಚೀಪರಿಕಟ್ಟಿ. A broom (ಸಮ್ಮಾರ್ಜನಿ, etc. Si. 112).

Digitized by Google

ಚೀಪು čipu. = ಸೀಪು. To suck the substance out of anything, to suck (My.; T. ಚೂಪ್ಪು; Tĕ. ಚೀಪು, to make a sound with the lips).

ಚೀಪು čipu. A chip, a piece of stone or wood, especially used as a supporting prop (C.; Mhr. ಚೀಪ; *cf.* ಚಪ್ಪು).

ಚೀರ čira. = ಚೀಲ. A bag, a sack (ಸ್ಯೂತ, ಪ್ರಸೇವ Nr.).

ಚೀರ čira. (= ಚೀವರ). A strip, a long narrow piece of bark or rind; a strip of cloth; *a rag, a tatter, an old and torn cloth; cloth;* the dress of a Buddhist priest; a stripe, a stroke, a line (*cf.* ಗೀಱು 2).

ಚೀರಣ čiraṇa. = (ಚಾನ), ಚೀರ್ಣ, ಜೀರ್ಣ. A small chisel, especially used in cutting metals (C.; Tĕ.; Mhr. ಚಿರಣೀ).

ಚೀರಿ čiri. *A cricket.*

ಚೀರಿಕೆ čirikĕ. (= ಝೀರುಕ). A cricket (Si. 133).

ಚೀರಿಲ್ಲಿ čirilli. *A kind of large fish.*

ಚೀರು čiru. 1. = ಚಿವರು, etc. (My.; Tĕ.; Tĕ. also: to cut in slices, to tear into shivers, to rend).

ಚೀರು čiru. 2. = ಚಿವುರು 2. Scratching (My.); a shiver, a fragment. — ಚೀರ ಗಾಯ. = ಚವುರ ಗಾಯ. (My.). — ಚೀರಾಗಿಸು. -ಆಗಿಸು. To shiver (J. 13, 50).

ಚೀಱ್ čir̤. = ಕೀಱು 1, ಚೀಱು 1. To scream, to emit a shrill sound, to cry out. (Tĕ. ಚೀಱು, to call out, exclaim). ಚೀವರ್ (J. 19, 50; 26, 53; 29, 46). ಚೀವರ್ಗಳ್ (19, 30). ಚೀದುರ್ (31, 30).

ಚೀಱಿಸು čir̤isu. To cause to scream, etc. (J. 23, 39; My.).

ಚೀಱು čir̤u. 1. = ಚೀಱ್. P. p. ಚೀಱಿ. (C.; J. 24, 1; 28, 32; 31. 46; 32, 51; B. 2, 50; 5, 132). ದಿಗುತಟ ಬಿರಿಯೆ ಚೀಱುವ ಶಂಖಂ (Prll. 22, 23). ಚೀಱಿ ಗೃಹದೊಳ್ ಗರ್ಜವಂ (ಪಿಂಡ್ಡೂರ Mr. 236). — ಚೀಱಾಡು. -ಆಡು. To scream much, etc. (S. Mhr.; B. 5, 64).

ಚೀಱು čir̤u. 2. = ಜೀಱು Screaming, etc. (Bh. 8, 21, 8). — ಚೀಱೇಱು. -ಏಱು. = ಜೀಱೇಱು, q. v.

ಚೀಱು čir̤u. 3. (fr. ಕೀಱು 2). = ಚೀರ್. Raging, fierceness. — ಚೀಱ ನಾಯಿ. = ಚೀನ್ನಾಯಿ. The wild dog, Canis rutilans (S. Mhr.).

ಚೀಱುಂಬು čir̤umbu. Screaming; useless speech (ವ್ಯರ್ಥಾಲಾಪ Šs.).

ಚೀರ್ čir̤. = ಚೀಱು 3. — ಚೀನ್ನಾಯಿ. The wild dog, Cyon rutilans (Gz.).

ಚೀರ್ಣ čirṇa. = ಚೀರಣ, etc. (ವ್ರಶ್ಚನ, ಪತ್ರಪರಶು Si. 345; My.; Tĕ.).

ಚೀರ್ನೆ čirṇĕ. The tree Murraya koenigii Spr. (ಅವನಿ, ಕರಿಬೇವು Mr. 134).

ಚೀಲ čila. = ಚೀರ, ಚೀಲು. (ಅತಿ Mr. 358; C.; Si. 194. 205. 490; M. ಚೀಲ). ಕೂತು ಕೂಸಿಪ್ಪ ಚೀಲಂ (ಜರಾಯು Mr. 308).

ಚೀಲಮಂಡೆ čilamaṇḍĕ. The ankle (Tĕ.; ಘುಟಿಕೆ, ಗುಲ್ಫ Si. 207). ಚೀಲಮಂಡೆಯ ಕೆಳಗಡೇ ಪ್ರದೇಶ (ಪಾರ್ಷ್ಣಿ 207).

ಚೀಲಯಿತ čilayita. N. of a plant (ಏಕಾಷ್ಠ Mr. 183, o. r. ಚಿಲ್ಲಯಿತ).

ಚೀಲಾಯ čilâya. A small blade of a knife or sword (ಕಿತ್ತಲಗು Bhn. 5, o. r. ಕಿತ್ತಲಗು; Bh. 8, 25, 31; see remark s. ಕಿತ್ತು; *cf.* ಚಲ್ಲಾಣ; Sk. ಕೀಲ = ಶಸ್ತ್ರ).

ಚೀಲಾಳ čilâḷa. N. of a man (Bp. 24, 11. 12. 15; V. 14, after 40, etc.).

ಚೀಲಿ čili. A word of calling to a cat, like pussy (My.; Tĕ.). See Prv. s. ಚಂಗಾಟ.

ಚೀಲು čilu. = ಚೀಲ. (B. 3, 46).

ಚೀಲೆ čilĕ. (Tbh. of ಕೀಲ). A pin, a peg, any fastening (Tĕ.). ಮಣ್ಣ ಚೀಲೆ (ಕೀಲ Si. 456; Tĕ. ಚೀಲೆಮನ್ನು, the luting round a crucible).

ಚೀವರ čivara. (= ಚೀರ). *The dress of a Buddhist mendicant or of any mendicant.*

ಚೀವು čivu. = ಚಿವ್ವು, q. v. (My.).

ಚೀಳ್ čiḷ. = ಗೀಳ್. A scream, a cry (M.: sound). — ಚೀಳಿಡು. -ಇಡು. To scream (ಗೀಳಿಡು Kk. 54; Šm. 50).

ಚು ču. (= ಇಸು 4, etc.). See Šmd. 307-309.

ಚುಂಯಿ čumyi. = ಚುಯ್, ಚೊಂಯಿ. The hissing of water on heated iron or fire, that produced by a dôsĕ when put in the hot pan (My.; Tĕ. ಚುಂಯಿ, ಚುಂಯ್ಯಿ, ಚುಯಿ, ಚುಯ್ಯಿ). — ಚುಂಯೆನ್. -ಎನ್. To hiss, to fizz (Č. Bp. 46, 25; My.).

ಚುಕಾಣಿ čukâṇi. = ಚುಕ್ಕಣ. (My.).

ಚುಕಾಯಿಸು čukâyisu. = ಜುಕಾಯಿಸು. To complete, to settle, to adjust, to fix the price, to discharge (as a debt, C.; Br., H.).

ಚುಕುಲ čukula. ಚುಕುಳ. N. of a plant (ಹೇಮದುಗ್ಧ, ಅಕ್ಕಿಹಡೆ Mr. 129).

ಚುಕ್ಕಣ čukkaṇa. = ಚುಕಾಣಿ. The helm of a ship (ಹಡಗಿನ ಪಿಸ್ದು Mr. 408; T., M. ಚುಕ್ಕಾನ್; Br. ಚುಕ್ಕಾನಿ, ಸುಕ್ಕಾನಿ; Arabic ಸುಕ್ಕಾನ್; Mhr., H. ಸುಕಾಣ, ಸುಕಾಣು).

ಚುಕ್ಕಿ čukki. = ಚುಕ್ಕೆ, etc. (My.).

ಚುಕ್ಕಿ čukki. Tbh. of ಶುಕ್ರ. Šukra, the planet Venus and the preceptor of the daityas or râkshasas (My.; ರಕ್ಕಸರ ಓಜ, ಅಸುರಗುರು Si. 17). See Prv. s. ತುರುಕ. — ಚುಕ್ಕಿಗುವರ. -ಕುವರ. A son or pupil of Šukra: a daitya (ದೈತ್ಯರಾಕ್ಷಸಾವಳಿ Kk. 11 *a;* ರಕ್ಕಸ 10 *b;* ರಕ್ಕಸ, ಮಬ್ಬಿಗ, ಅಸುರ Šm. 9).

ಚುಕ್ಕೆ čukkĕ. = ಚಿಕ್ಕಿ 2, etc. A small mark, a dot, etc. (My.; Tĕ.; T. ಚುಕ್ಕೆ, a star). — ಚುಕ್ಕೆದುಪ್ಪಿ. The spotted antelope (ಪೃಷತ Si. 169).

ಚುಕ್ಕೆ čukkĕ. Tbh. of ಚುಕ್ರ. Wood sorrel (Tĕ., R.; Mhr. ಚುಕಾ).

ಚುಕ್ರ čukra. = ಚುಕ್ಕೆ. *Sour sauce, acid seasoning, vinegar.* 2, *a kind of wood sorrel, Rumex vesicarius.*

ಚುಕ್ರಿಕೆ čukrikĕ. *A kind of wood sorrel* (= ಅಮ್ಲಲೋಣಿಕೆ).

ಚುಂಗ čuṅga. — ಚುಂಗ ಚುಂಗ. rep. An expression to denote the smell of fetid urine (C.). — ಚುಂಗನಾತ. The smell of fetid urine (My.).

ಚುಂಗಡಿ čuṅgaḍi. (fr. ಕುಱು). Pettiness: small money, change; a trifling or petty sum above the large one, odd, as in one hundred

Digitized by Google

and odd (My.; Tē.; *cf.* ಚುಂಚು 2; Tē. also ಚಂಗುಡು, ಚುಂಗುಡು; T. ಚುಕ್ಕಲ್, ಚುಕ್ಕು, ತುಕ್ಕು, ತುಕ್ಕಣಿ, a small piece, bit or particle, *cf.* ತುಕ್ಕಡಿ). **2,** interest on money (C.; T. ಚೊಟ್ಟು). ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಚುಂಗಡಿ ಸಿಕ್ಕದೇ? (Prv.). — ಚುಂಗಡಿಲಾಭ. Gain by interest (Si. 300; My.). — ಚುಂಗಡಿಹಣ. Interest (My.). 2, small pieces of money (My.).

ಚುಂಗಾಣಿ cuṅgāṇi. A small smoking pipe of clay (My.; M. ಚುಙ್ಗಿ, Br., H. ಚೋಂಗೆ, T. ಚುಂಗಾನ್; Mhr. ಚೋಖಣೇಂ, to suck; ಝುರಕಾ, a long pull at a hooka).

ಚುಂಗಿ ćuṅgi. = ಚೊಂಗಿ, q. v.

ಚುಂಗು ćuṅgu. = ಜುಂಗು. The end of a turban sticking out, a small part torn and hanging to the thing, a dangling tatter (S. Mhr.; Tē. ಚಂಗು, ಚುಂಗು, skirt, end of cloth; T. ಚುಂಗು, a plait, or fold, in a waist cloth or in a turban).

ಚುಚುನ್ದರಿ cucundari. = ಚುಚ್ಚುನ್ದರ, ಛುಚ್ಛುನ್ದರಿ. (My. Amara; ಚುಂಚಿಲಿ Si. 170; T.).

ಚುಚುಲು ćuculu. = ಚುಜ್ಜಲು. A shrub or small tree, Helicteres isora L. (St. & Pl.).

ಚುಚ್ಚಿಸು ćuććisu. To cause to pierce, etc. (C.). See Prv. s. ಗೇರು.

ಚುಚ್ಚು ćućću. 1. = ಚುರ್ಚು 1. To cause to enter into, to put upon, as upon a roasting spit, etc., to insert (C.; Tē. ಗುಚ್ಚು ಗ್ರುಚ್ಚು, to pierce or prick; to run through, to insert; ಚೊರು, to enter; ಚೊಚ್ಚು, to make enter; T. ಚೊರುಗು, ಚೆರುಗು, to tuck in; to thrust into, as a sword; *cf.* ಸೆರ್ಚು?). ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಚುಚ್ಚಿ ಸುಡುವ ಮಾಂಸ (ಶೂಲ್ಯ, ಸುಣ್ಣಗೆ Nr.). ಕುಡುಗೋಲಿಗೆ ಚುಚ್ಚಿ ಪಕ್ವ ಮಾಡುವ ಭಕ್ಷ್ಯ (ಶೂಲ್ಯ Si. 313). ಒತ್ತಿ ಮೂಗಂ ಚುಚ್ಚಿ (*i. e.* if a rope is strung through its, the bullock's, nose) ನಸ್ತಿತಮಕ್ಕು (Mr. 179). ಸೊಣದ ಬೆಕ್ಕಿಗೆ ಸೂಜೀ ಚುಚ್ಚಿ (B. 2, 42). ಅವನ ಕುತ್ತಿಗೆ ಕೊಯಿದು, ಭಾಲೆಗೆ ಚುಚ್ಚಿ (4, 9). **2,** to pierce into, as with a knife, a thorn, the beak, etc. (C.; Si. 172); to pierce into, as a knife, a thorn, etc. (C.); to pierce or bore, as the ears (C.); to incite, as to quarrel (S. Mhr.). See Bp. 40, 4; Bh. 1, 8, 70; J. 4, 44; 13, 18; Prv. s. ಗೋಡಿ.

ಚುಚ್ಚು ćućću. 2. Piercing, etc. See ಒಳ-. — ಚುಚ್ಚುಗೊಣ್ಡೆಯ. -ಕೊಣ್ಡೆಯ. Piercing abuse (Rām. 3, 6, 55).

ಚುಚ್ಚು ćućću. 3. = ಚುರ್ಚು 2. To burn; to consume with fire (Bh. 1, 8, 86).

ಚುಚ್ಚು ćućću. 4. = ಗುಚ್ಚು, etc. ಚುಂಚು 2 q. v. Smallness.

ಚುಚ್ಚುವಿಕೆ ćuććuvikĕ. = ಚುಚ್ಚು 2. (ವ್ಯಥ, ವೇಧ Si. 388).

ಚುಚ್ಚುನ್ದರ cuććundara. = ಚುಚುನ್ದರಿ, etc. (ಸುಣ್ಡಿಲಿಲಿ Mr. 164).

ಚುಜ್ಜಲು ćujjalu. = ಚುಚುಲು. (My.).

ಚುಂಚ ćunća. = ಚುಂಚು 1, ಚುಞ್ಚು. A bird's beak (S. Mhr.; Mhr.; M. ಚುಣ್ಡು; T. ಚುವವು; *cf.* ಚಂಚು); (a snout; M. ಚುಣ್ಡು, what points; ಚುಣ್ಡಲ್, pointed; ಚುಣ್ಡೆ, an elephant's trunk; see ಚುಣ್ಡಿಲಿ; *cf.* ಚೂಟಿ).

ಚುಂಚಲ ćunćala. — ಚುಂಚಲಗಿಡ. A common herb, Corchorus trilocularis L. and C. olitorius L. (Z.).

ಚುಂಚಿಲಿ ćunćili. See s. ಚುಂಚು 1.

ಚುಂಚು ćunću. 1. = ಚುಂಚ. (My.). — ಚುಂಚಲಿ. -ಇಲಿ. = ಚುಣ್ಡಿಲಿ, ಸುಣ್ಡಿಲಿ, ಸುಣ್ಡಿಲಿಲಿ, ಸೊಣ್ಡಿಲಿಲಿ. A musk rat (ಛುಚುನ್ದರಿ, ಗನ್ಧಮೂಷಿ Si. 170; My.; Sk. ಚುಂಚು, ಶುಣ್ಡಿಮೂಷಿಕಾ; T. ಚುಣ್ಡೆಲಿ, ಚುಣ್ಡಾನ್, ಚೂಡಿನ್, ಚುವವು; M. ಚುಣ್ಡಲಿ; Tē. ಚುಣ್ಡೆಲುಕ, T. ಚುಣ್ಡೆಲಿ, a mouse, *cf.* ಚಟ್ಟಿಲಿ.).

ಚುಂಚು ćunću. 2. (fr. ಕುಱು). = ಚುಚ್ಚು 4, etc. Smallness (ಗುಜ್ಜು, ಕಿರಿದು Śm. 62; Kk. 56, o. r. ಚುಚ್ಚು; T. ಚುಣ್ಡು; Tē. ಚುಂಚು, young; ಸುನ್ನ, little, small; T. ಕುಂಚು, a small or young one, etc.; *cf.* ಕೊಂಚ).

ಚುಂಚು ćunću. 3. (= ಚುಂಚು 1?). A projecting ledge on a house (Tē.; Tē. ಚುಂಚುಮಿದ್ದೆ, an overhanging tower or turret; T. ಕುಣಕ್ಕು, curvature, bending, incurvation, crookedness, *cf.* ಕುನಿ 1). ಮನೆಯ ಚುಂಚು (ವಲೀಕ, ನೀವ್ರ, ಪಟಲಪ್ರಾನ್ತ, ಹೊದಿಕೇ ಚೂರು, ಸೂರು Si. 111). — ಚುಂಚುಲೋವೆ. An overhanging ledge (?). ಅಶೋಕೆಯ ಮಿಸುಪ ಪೊಸದಳಿರಿನ್ದೆ ಪೊಸಯಿಸಿ ವಾಸನ್ತಿಯ ಮುಗುಳ ಸೂಸಕದಿನ್ದೆ ಎಸೆವ ಎದ್ದಿ ಆ ವಿಲಾಸಾವಾಸಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಚುಂಚಿನನ್ತೆ ಚಂಚುರಮ್ ಆದ ಚುಂಚುಲೋವೆಗಳ್ (Čpr. 7, after 92). See Rāv. 10, after 31.

ಚುಂಚು ćunću. 4. (fr. ಸುಱು?). The hair curling round the forehead (? see Čpr. s. ಚುಂಚುಲೋವೆ & Śmd. s. ಬಾನಲ್; Tē. ಚುಂಚು = ಶಿಖೆ, ಕಚಬನ್ಧ). *Cf.* the ಚೂರ್ಣ in ಚೂರ್ಣಕುನ್ತಲ.

ಚುಂಚು ćunću. 5. N. of a plant (ವೀರ್ಯವತಿ Mr. 149).

ಚುಂಚು ćunću. 6. The colour red or brown (My.; see ಚನ್ 1).

ಚುಂಚು cunću. Known, celebrated, renowned. See ಅಕ್ಷರ-. 2, a musk rat or shrew.

ಚುಟಕು cuṭaku. Shortness, briefness (of time), smallness (of quantity, My., H., also ಚುಟುಕು).

ಚುಟಕ್ಕನೆ ćuṭakkanĕ. = (ಚುಟು 1), ಚುಟುಕ್ಕನೆ, ಚುಟ್ಟನೆ. Fiercely, in a manner that at once causes pain, used of the manner in which scorpions sting and ants bite (S. Mhr.). ಚುಟಕ್ಕನೆ ಕಡಿಯಿತು (S. Mhr.).

ಚುಟಿಕೆ ćuṭikĕ. 1. = ಚಿಟಿಕೆ 4, etc. (My.; Mhr. ಚುಟಕಾ; *cf.* ಸುಡು).

ಚುಟಿಕೆ ćuṭikĕ. 2. = ಚಿಟಿಕೆ 2, etc. (My.).

ಚುಟಿಗೆ ćuṭigĕ. See ಗಞ್ಚು-.

ಚುಟು ćuṭu. 1. (= ಚುಟಕ್ಕನೆ). — ಚುಟು ಚುಟು. rep. Fiercely and fiercely, used of the repeated bites of fleas and bugs (S. Mhr.). 2, a sound in imitation of the sensation of pain caused by a thorn or by pus in the foot, etc. (S. Mhr.). *Cf.* ಚುರು 2.

ಚುಟು ćuṭu. 2. = ಚೋಟು. See ಒಚ್ಚುಟು. (Tē. ಜುಟ್ಟೆ, ಜುತ್ತೆ = ಪ್ರಾದೇಶ).

ಚುಟುಕ್ಕನೆ ćuṭukkanĕ. = ಚುಟಕ್ಕನೆ. (S. Mhr.).

ಚುಟ್ಟ cuṭṭa. = ಚುಟ್ಟಿ. A cheeroot (My.).

ಚುಟ್ಟನೆ ćuṭṭanĕ. = ಚುಟಕ್ಕನೆ. (S. Mhr.).

ಚುಟ್ಟಿ ćuṭṭi. = ಚುಟ್ಟ, ಸುತ್ತು. A thing rolled up: a cheeroot or cigar (S. Mhr.; Tē. ಚುಟ್ಟ; T., M. ಚುರು

Digitized by Google

ಟ್ಟು; T. ಚುರುಟ್ಟು, a roll; Mhr., H. ಚುಟ್ಟಾ, a leaf rolled up containing tobacco, a cigar; Tĕ. ಚುಟ್ಟು, to roll, to roll round, to wrap up, *cf.* ಸುತ್ತು). **2,** a kind of frontlet (My.).

ಚುಡು čuḍu. = ಚೆಡು, (ಚುರು 1). — ಚುಡು ಪುಡನೆ. = ಚೆಡು-, q. v.

ಚುಣ್ಟಿ čuṇṭi. ಚುಣ್ಟಿ. = ಚುಣ್ಢಿ. (Sk.; see ಕುಣ್ಟಿ 2).

ಚುಣ್ಡು čuṇḍu. = ಚುಂಚು, etc. — ಚುಣ್ಡಲಿ. -ಇಲಿ. = ಚುಂಚಲಿ. (My.).

ಚುಣ್ಢಿ čuṇḍhi. *A small well* (ಚುರಿ, ಮೂನಂಗಿ Mr. 422; see ಬಗೆರಗೆ).

ಚುದ್ರ čudra. Tbh. of ಕ್ಷುದ್ರ. Slander (My.).

ಚುದ್ರತನ čudratana. The act of slandering (My.; see Dp. s. ಕಳವು).

ಚುನಾಯಿಕೆ čunâyikĕ. Choosing, selection (My.).

ಚುನಾಯಿಸು čunâyisu. 1. To plait, to fold (S. Mhr.; Mhr. ಚುಣಣೇಂ, ಚುನಣೇಂ).

ಚುನಾಯಿಸು čunâyisu. 2. To choose (My.; Mhr., H. ಚುನಣೇಂ).

ಚುನಾವಣೆ čunâvaṇĕ. = ಚುನಾಯಿಕೆ. (My.).

ಚುನ್ದಿ čundi. *A procuress, a bawd. Cf.* ಸೂಳೆ.

ಚುನ್ನ čunna. Blame, censure, abuse, defamation, scorn, reviling (ನಿನ್ದೆ Čt. II, 66; Šm. 57; ಶಾಪ, ಆಕ್ರೋಶ, etc., ಬಯ್ಗಳು Hlâ.; T. ಚಿನ್ನ, contempt, dishonour; Tu. ತೂ, to blame, abuse). — ಚುನ್ನನುಡಿ. A word of abuse, a hurriedly and inconsiderately uttered word (ನಿರಸ್ತ, ತೂಣೋದಿತ Hlâ.); ridicule, sarcasm, irony (ಸೋಲ್ಲುಣ್ಠ, ಸೋಪಹಾಸ Mr. 88). — ಚುನ್ನವಾಡು. -ಆಡು. To blame, censure, etc. ಚುನ್ನವಾಡಿ ಬೆಸಗೊಳುಹ (ಪರ್ಯನುಯೋಗ, ಉಪಾಲಮ್ಭ Hlâ.). 2, to cheat, to deceive. ಚುನ್ನವಾಡಿ ಬೆಸಗೊಮ್ಬುದು (ಪರಿಯೋಗ, ಪ್ರಲಮ್ಭ Mr. 90). See Čpr. 8, after 58; Bp. 21, 23; 28, 15; 29, 16; 46, 20; 49, 11; Abhâ. 2, 55; Bh. 7, 19, 28.

ಚುಬುಕ čubuka. = ಚಿಬುಕ, etc. (J. 14, 27; 19, 21).

ಚುಬುಕಿಱಿ (čubuku-iṟi). To start up, or to make an onset (? Râm. 6, 19, 24).

ಚುಮ್ čum. An imitative sound. — ಚುಮ್ ಚುಮ್. rep. One of the sounds emitted by rats (C.).

ಚುಮ čuma. 1. = ಜುಮ. An imitative sound. — ಚುಮ ಚುಮ. rep. Sounds to imitate the smarting or throbbing sensation caused by the stinging of a scorpion, or by the formation of pus in a wound or boil (My.).

ಚುಮ čuma. 2. — ಚುಮ ಚುಮ. rep. With intense brilliancy, used of the rising of the sun (S. Mhr.).

ಚುಮ್ಬಕ čumbaka. A kisser; a lecher; a cheat; one who is kissed by—(Bh. 3, 4, 7). 2, *a loadstone.*

ಚುಮ್ಬನ čumbana. Kissing; a kiss (ಮುತ್ತು Šm. 97).

ಚುಮ್ಬಿತ čumbita. Kissed; touched softly or lightly. (Grj. 4, 92).

ಚುಮ್ಬಿಸು čumbisu. To kiss; to touch softly or lightly (Šmd. 264; Čpr. 2, 84; 3, 43; 6, 83; J. 5, 57; 18, 20; 31, 59).

ಚುಯ್ čuy. = ಚುಂಯಿ, etc. (T. ಚುಟ್ಟೇರ್; *cf.* ಚೂಟ್). — ಚುಯ್ಯೆನ್. -ಎನ್. To fizz, to hiss (Grj. 4, after 120; Râv. 5, 38).

ಚುರಿ čuri. *A small well. Cf.* ಕುಟ್ 2, and see ಬಗೆರಗೆ.

ಚುರು čuru. 1. (= ಚುಡು). — ಚುರು ಬುರಿಗ. reit. Swiftly, hurriedly (ಉತ್ತಾಳ, ತ್ವರಿತ Hlâ.).

ಚುರು čuru. 2. A sound in imitation of the burning caused by the bite of an ant, the sting of a scorpion, the touch of fire, etc. (T. ಚುಱುಕ್ಕು, acute pain; M. ಚುಳುಚುಳೇ, with sharp pain). — ಚುರು ಚುರು. rep. With violent smarting (C.; Mhr. ಚುಣಚುಣಾಟ, ಚುರಚುರಾಟ). — ಚುರುಚುರುಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. = ಚುರುಚುರೆನ್ನು. (My.). — ಚುರುಚುರೆನ್ನು. -ಎನ್ನು. To smart violently (My.).

ಚುಱಕು čuṟaku. = ಚುಱುಕು, q. v. (C.). — ಚುಱಕುಬುದ್ಧಿ. = ಚುಱುಕು-. (B. 5, 82).

ಚುಱಚಿ čuṟači. = ಚುಱುಚಿ, ತುಱಚಿ q. v., etc. (C.). ಕಾಲಕೂಟದ ವಿಷವು, ಚೇಳು ನಮ್ಬಿದ ಹಗೆಯು, ಹಾಱೂಱ ಚುಱಚ (nettle), ನಸುಗುನ್ನಿ, ತಿಗುಳರ ಗಾಳಿ ಬೇಡ! (Sp.).

ಚುಱು čuṟu. An imitative sound (Tĕ. ಚುಱ). — ಚುಱು ಚುಱು. rep. The hissing or sputtering of boiling water. ನೀರು ಚುಱು ಚುಱು ಕಾಯುತ್ತದೆ (S. Mhr.). 2, the spitting and sputtering of heated oil or ghee or of a thing frying (My.; Mhr. ಚುರಚುರ).

ಚುಱುಕು čuṟuku. = ಚುಱಕು, ಚುರ್ಕು. Excessive heat of fire (My.; Tĕ.); great bodily heat (My.); quickness, speed (My.; Tĕ.); pain (My.; Tĕ.); sharpness of a knife, etc. (My.; Tĕ.); keenness, smartness (C.; Tĕ.; T., M. ಚುಱುಕ್ಕು; *cf.* ಕೊಱ್³ 1 and see ಚೂಟಿ). ಮೀನುಗಳ ಕಣ್ಣು ಕಿವಿಗಳು ಬಲು ಚುಱುಕಾಗಿರುವನ್ತೆ ತೋಱುತ್ತದೆ (B. 4, 118). See B. 5, 82; Prv. s. ನೇಯಿಗೆಯವ. **2,** dearness, in price (My.). — ಚುಱುಕುಬುದ್ಧಿ. Keen wit, quick understanding (C.; B. 4, 151).

ಚುಱುಕುತನ čuṟukutana. Keenness, smartness (B. 3, 54; My.).

ಚುಱುಚಿ čuṟuči. = ಚುಱಚಿ, etc. (My.). — ಚುಱುಚಬಳ್ಳಿ. A climbing shrub, Tragia cannabina L. f. (Z.).

ಚುರ್ಕು čuṟku. = ಚುಱುಕು. (My.).

ಚುರ್ಚು čurču. 1. = ಚುಚ್ಚು 1. To pierce, etc. (ತಿವಿ Šm. 86).

ಚುರ್ಚು čurču. (čuṟču). 2. = ಚುಚ್ಚು 3. To burn; to consume with fire (ದಾಹ Šmd. Dh.; ಸುಡು Kk. 50; Šsv. 2, 9; 5, 9). ಚುರ್ಚಿದ ಪೋಲ್ ಬಿಸಿಲ್ ಅಳುರೆ ಕಿಮುಚ್ಚಿದ ತಳಿರನ್ತೆ ನೊನ್ದಂ (Šmd. 38). See s. ಚೂಪು 1.

ಚುರ್ಚು čurču. 3. Burning. — ಚುರ್ಚುಂಗೊಳ್ಳಿ. -ಂ-ಕೊಳ್ಳಿ. (Šmd. 203). A burning fire-brand.

ಚುಲ್ čul. ಚುಲು. = ಚಲ್, ಚಲ, ಚಲು 2, ಚಿಲ್, ಚೂಲ್ q. v., ಸಲ್, ಸಿಲ್, ಸುಲ್, ಸೂಲ್ q. v. See ಚೊಚ್ಚುಲ್.

ಚುಲ čula. Raising; rising; diving into. See ನಿ-.

ಚುಲಕ čulaka. = ಚುಲುಕು. Lightness of temper or conduct, want of seriousness, levity (Tĕ. ಚುಲಕ, ಚುಲ್ಕ; *cf.* ಸುಟ್). — ಚುಲಕಬುದ್ಧಿ. Levity (My.).

ಚುಲಕ čulaka. = ಚುಲುಕ. The palm of the hand hollowed so as to receive or contain a liquid. (R.; Mhr. ಚುಳಕಾ; Sk., Tĕ. ಚುಲುಕ; M. ಚುಳುಗ). *Cf.* ಕುಡಿಕೆ, ಕುಡಿತೆ; ಸೊಲಗೆ.

Digitized by Google

ಚುಲಕತನ čulakatana. = ಚುಲುಕುತನ. (My.; Tě.).

ಚುಲುಕ čuluka. = ಚುಲಕ. (Sk.; Čpr. 6, 29). 2, a small vessel or pot, a gallipot, etc. (Sk.).

ಚುಲುಕು čuluku. = ಚುಲಕ. — ಚುಲುಕುಬುದ್ಧಿ. = ಚುಲಕ ಬುದ್ಧಿ. (My.).

ಚುಲುಕುತನ čulukutana. = ಚುಲಕ, ಚುಲಕತನ. Lightness of temper or conduct, levity (My.).

ಚುಲ್ಲ čulla. = ಚಿಲ್ಲ. *Blear-eyed.*

ಚುಲ್ಲಿ čulli. *A fire-place, a cooking-stove* (ಅಶ್ಮನ್ತಕ, ಅಧಿಶ್ರಯ, etc., ಒಲೆ Mr. 211).

ಚುಸ್ತ čusta. = ತುಸ್ತ, ಬುಸ್ತ. The burnt exterior or crust of roast meat; fried meat. *Cf.* ಸುಣ್ಣಗೆ.

ಚುಳಿಕೆ čuḷikě. A stout stick to beat cotton with (S. Mhr.; T. ಚುಳಿಕ್ಕ, a staff or stick, armed with a sharp point and carried by travellers).

ಚುಳ್ಳಿ čuḷḷi. See ಕರಿ-. (T. ಚುಳ್ಳಿ, the timber tree Diospyrus L.; etc.).

ಚೂ čū. The sound used in setting on a dog (C.; Mhr. ಛೂ). — ಚೂ ಬಿಡು. To set on a dog (C.).

ಚೂಚುಕ čūčuka. *The nipple of the breast* (ಮೊಲೆಯ ತೊಟ್ಟು Mr. 321).

ಚೂಟಿ čūṭi. = ಸೂಟಿ. Aim (Tě. ಸೂಟಿ; M. ಚೂಣ್ಡು, to point at or out; to aim; T. ಚುಟ್ಟು, pointing at; a sign; *cf.* ಕುಟಿ' 1, ಸುಟ್ಟು 2, & see s. ಚುಂಚ). **2,** = ಚೂಟು, a device, a scheme, an expedient (C.; Dp. 99, 3; Tě. ಸೂಟಿ; Tě. ಚೂಟ್ಕಿ, ಚೂಡ್ಕಿ, seeing, viewing, glancing; a look; an eye; T. ಚೂಡ್ಚು, the property of examining and knowing scientific systems; M. ಚುಟ್ಟ, smartness, quickness, *cf.* ಚುರುಕು; T. ಚೂಟ್ಟು, acuteness, sagacity; ಚುರುದಿ, alacrity, celerity; for *"seeing"* see s. ಚೂಪು 1; Mhr. ಸೂಧ, inquiry, searching after or into). See ಕಣ್ಣು-. — ಚೂಟಿಪರಿಚಾರಕ. An underling in the service of a temple (My.).

ಚೂಟು čūṭu. = ಚೂಟಿ No. 2. (My.; H.).

ಚೂಟುಗಾರ čūṭu-gāra. A contriver, a schemer (My.).

ಚೂಡ čūḍa. 1. = ಚೂಡೆ, ಚೂಲ. (ಶಿಖಿ, ಮಕುಟ Nn. 4; ಶಿಖೆ, ಕೊಟ್ಟು Mr. 169; ಶಿರಸ್ 471; ಶಿಖಿ 503; ಮೌಲಿ 521). *Cf.* ಜುಟ್ಟು.

ಚೂಡ čūḍa. 2. Tbh. of ಜೂಟ 1 (Čt. II, 91).

ಚೂಡಾಕರ್ಮ čūḍā-karma. The ceremony of forming the čūḍā, the rite of tonsure. (My.).

ಚೂಡಾಮಣಿ čūḍā-maṇi. *A jewel worn in a crest.* ಶಿರದ ರತ್ನ ಚೂಡಾಮಣಿ (ಶೇಖರ, etc. Mr. 333). 2, a person or thing pre-eminently excellent.

ಚೂಡಾಲು čūḍālu. = ಚೂಡಾಬಳೆ, ಸೂಡಗ, ಸೂಡಿಗ. (ಆವಾಪಕ, etc., ಸೂಡಿಗ Si. 219).

ಚೂಡಾಲೆ čūḍālě. *A kind of Cyperus, Kyllinga monocephala* (= ಉಚ್ಚಟಿ).

ಚೂಡೆ čūḍě. ಚೂಡಾ. = ಚೂಡ 1, (ಜುಟ್ಟು). *A single lock or tuft of hair left on the crown of the head at the ceremony of tonsure.* 2, *the crest of a cock or peacock.* 3, any crest, plume, diadem, etc. 4, *the head.* 5, top, summit. 6, a kind of bracelet. — ಚೂಡಾಬಳೆ. A bracelet with a hinge and lock (My.).

ಚೂಣಿ čūṇi. = ಚೂಳಿ. The foremost part, the front, the van, the avant-guard (T. ತೂಜ; *cf.* ಚುಂಚ, ಚುಣ್ಡು, ಚೊಚ್). See Bp. 5, 34; Bh. 1, 19, 18; 2, 4, 5; 6, 4, 107; J. 4, 30. 31; 8, 28. 29; 13, 12; 22, 3. 6; ಮುಂ-, ಮುನ್ದು-. — ಚೂಣಿಗಾಳಗ. -ಕಾಳಗ. Fight of the avant-guard (J. 9, 15).

ಚೂತ čūta. *The mango tree, Mangifera indica.*

ಚೂತಕ čūtaka. *A small well* (see ಬಗೆರಗೆ).

ಚೂತಕುಜ čūta-kuja. = ಚೂತ. 2, N. of a vṛitta (Čh.).

ಚೂತಲತೆ čūta-latě. = ಚೂತಕುಜ. (J. 29, 31).

ಚೂಪು čūpu. 1. Seeing; sight; a look, vision, glance; the eye (Tě.; R.; Tě. ಸುಡಿ, to appear; to look; ಚುಣ್ಡಿ, ಚುಣ್ಡು, ಚೂಡಂಡಿ, ಸುಡೀ, ಸುಣ್ಡೀ, ಸುಮಿಾ, ಸುಮ್ಮಾ, ಸುಮ್ಮು, ಸುವ್ವೀ, ಸೂ, see! behold! do you know? ಚೂಚು, to see; to look, etc., to consider; to regard; infinitive ಚೂಡ; ಚೂಪು, to show, etc.; ಚೂಪಟ್ಟು, to appear, seem; to be fair, beautiful; ತೂರುಪು, ತೂರ್ಪು, the east; see ಚೂಟಿ; Tu. ತೂ, to see; fire; bright; Sk. ಚೂರ್, ದೂ, to burn; ಧೀ, to perceive; ಧೂಪ್, to shine; ಚೇಯ್, to shine; T. ತುಯ್ಯ, ತೂಯ್, clear, pure, fair; intelligible; ತೂ, purity; white; ತುಣಿ, light; T., M. ತೀ, fire; *cf.* ಸೀ 2, ತೀ 1 seq.; Tě. ತೀಣ್ಡ್ರ, splendour; ತೀಣ್ಡ್ರಿಂಚು, to shine; to gaze; Kōdagu ತಿತ್ತು, fire, *cf.* ಕಿಚ್ಚು; T. ತಿಗಟ್, to shine; light, *cf.* ತಿಂಗಳ್; Sk. ತಿಘ, fire; ಚೇಯ್, ದೀ, to shine; Tě. ಚೂಡು, ಜೂದು, to burn, *cf.* ಸುಡು, ಸೊಡರ್; see ಚನ್ 1, ಚುರುರ್ 2, ಚೊಕ್ಕ; ತುಬ್ಬು 1; ತೋಱು; T. ತೂಣ್ಡು, to intimate, suggest).

ಚೂಪು čūpu. 2. Pointedness, as of a pen, an iron crow, etc. (My.; see ಚುಂಚ and ಚೂಣಿ).

ಚೂರ čūra. = ಚೂರು. (B. 5, 54). — ಚೂರ ಚೂರ. = ಚೂರು ಚೂರು. (5, 224).

ಚೂರಣ čūraṇa. Tbh. of ಚೂರ್ಣ 1. (My.). See ಮೋಹ-.

ಚೂರಿ čūri. Tbh. of ಛೂರಿ. A small billhook-like knife (C.; T. ಚೂರಿ, ಚೂರಿಕತ್ತಿ); a penknife (My.); a knife (My.; M., Tě.; Tě. also ಚೂರುಕತ್ತಿ, ಚೂರಕತ್ತಿ, ಸೂರಿ, ಸೂರಕತ್ತಿ); a table-knife (C.). See B. 4, 40. 149. ಚನ್ನದ ಚೂರಿಯೆನ್ದು, ಕುತ್ತಿಗೆ ಕು ಯ್ಯಿಸಿ ಕೊಳ್ಳ ಬಹುದೇ? — ಚೂರಿ ಹದ, ಆದರೂ ಗಿಡ ಕಡಿಯಲಾರದು (Prvs.).

ಚೂರಿಸು čūrisu. To reduce to pieces (Rām. 6, 10, 6; Bh. 9, 2, 43).

ಚೂರು čūru. 1. = ಚಿವರು, etc. To scratch, etc. (S. Mhr.).

ಚೂರು čūru. 2. = ಸೂರು. The part of a sloping roof that projects a little beyond the walls, the eaves (Tě.). ಒಪ್ಪಾರದ ಚೂರು, ಲೋವೇ ಚೂರು, ಮನೆ ಯ ಚುಂಚು, ಹೊದಿಕೇ ಚೂರು, ಮನೆಯ ಮೇಲ್ಚುಚ್ಚಳದ ಅಂಚು, ಸೂರು (ವಲೀಕ, ನೀವ್ರ, ಪಟಲಪ್ರಾನ್ತ Si. 111). ಮನೆಯ ಚೂರಿಗೆ ಆಧಾರವಾದ ಮರದ ಪಟ್ಟಿ (ಗೋಪಾನಸಿ 111). **2,** a frame thrown over houses to form the roof (My.).

ಚೂರು čūru. = ಚೂರ. A part, a portion, a piece, a fragment (ಛಿತ್ತ, ಶಕಲ, ಖಣ್ಡ Si. 32; C.; Mhr., H. ಚುರಾ, ಚೂರ; Tě. ಚೂರೆ, T. ತೂಚ, powder, dust). See B. 4, 71. 75; ಹೊ ಚು-. — ಚೂರಡಿಕೆ. -ಅಡಿಕೆ. Betelnut in small bits (C.). — ಚೂರು ಚೂರು. rep. Bits and pieces (C.; B. 4, 50. 96). — ಚೂರು ಪಾರು. dupl. = ಚೂರು ಚೂರು. (My.).

ಚೂರುಮರಿ čūrumari. (= ತುರುಮರಿ). Cleaned rice soaked and parched (S. Mhr.; Mhr. ಚುರಮುರಾ, ಕುರಮುರಾ).

Digitized by Google

ಚೂರ್ಣ cūrṇa. 1. = ಪೂರಣ, ಸುಣ್ಣ. Reduced to powder, pulverized, ground, crushed; *powder, dust,* crumbs; flour; *pounded sandal;* pounded camphor. 2, chunam or lime; chalk (ಸುಣ್ಣ Šm. 66; ನುರುಗ 84). See ಇಡಿ. — ಚೂರ್ಣ ಮಾಡು. To powder (My.).

ಚೂರ್ಣ cūrṇa. 2. = ಸೂರಣ. (T. ಚುಬಿನ, a bulbous plant, Tacca L.). — ಚೂರ್ಣಗಡ್ಡೆ. The esculent root Arum campanulatum (ಅರ್ಶೋಘ್ನ, ಸೂರಣ, etc. Si. 161; My.).

ಚೂರ್ಣಕುನ್ತಲ cūrṇa-kuntala. *A curl, curly hair. Cf.* ಚುಂ ಚು 4 and ಸುರು.

ಚೂರ್ಣಿ cūrṇi. *A sum of one hundred cowries.* 2, *the picking out of an unanswerable argument.*

ಚೂರ್ಣಿಕೆ cūrṇikĕ. A kind of easy prose. (My.).

ಚೂಲ್ cūl. ಚೂಲು. = ಚುಲ್, etc. (Tĕ. ಚೂಡು, heat; pregnancy of cows = ವಶುಗರ್ಭ; ಚೂಡಿ, ಚೂಲಿ, pregnant; ಚೂಲಾಲು, a pregnant woman; ಚೂಲು, womb, fruit, child, embryo = ಗರ್ಭಸ್ಥಪಿಣ್ಡ, ಶಿಶು; T. ಚವುಲ್, pregnancy of mares, cows, etc. = ಚೂಲ್; T., M. ಚೂಲ್, pregnancy; T. ಚೂಲಿ, a pregnant woman). See ಮಲ-.

ಚೂಲ cūla. ಚೂಳ. = ಚೂಡ 1. A crest, the top part, etc. See ಅವ-; Čpr. 5, after 64; 6, 18. 19.

ಚೂಲಿಕೆ cūlikĕ. ಚೂಳಿಕೆ. *The root of an elephant's ear* (ಕರ್ಣದ ಮೊದಲ್ Mr. 156). 2, the comb or crest of a cock. 3, the top of a mountain (Čpr. 5, 7; Abh. P. 9, 52), or of a tree (Rśv. 5, after 55). 4, the front, the van (Bh. 1, 7, 64).

ಚೂಷೆ cūshĕ. *An elephant's girth.*

ಚೂಳಯ cūḷaya. The space left by the division of hair in combing, when ornamented with pearls (ಮುತ್ತಿನ ಬಯ್ತಲೆ Šs.).

ಚೂಳಿ cūḷi. = ಚೂಣಿ. (J. 8, 27). — ಚೂಳಿಗಲಹ. -ಕಲಹ. The quarrel of the avant-guard (Bh. 1, 8, 1).

ಚೆ cĕ. = ಕೆ 1, etc. See ಅಂಚೆ, ಅಜೆ, ಈಚೆ, ಮುಂಚೆ, ಹಿಂಚೆ.

ಚೆಕ್ಕನೆ cĕkkanĕ. = ಚಕ್ಕನೆ, (ಚಂಗನೆ). Quickly, speedily (ಝೋಂಕನೆ, ಭೋರನೆ, ಚಡುಪುಡನೆ, ಗಿಜ್ಜಿತಿಜ್ಜಿನೆ, ಕಡು, ಚೆಚ್ಚರ, ಬೆಚ್ಚರ, ಶೀಘ್ರ Šmd. 391; Šm. 61; Kk. 50, o. r. ಚಕ್ಕನೆ).

ಚೆಕ್ಕರಿಸು cĕkkarisu. = ಚಕ್ಕರಿಸು, ಬೆಕ್ಕರಿಸು. To bleat (ಅಜಧ್ವನಿ Šmd. Dh., o. r. ಬೆಕ್ಕರಿಸು in most MSS.; *cf.* ಕೆಕ್ಕು?).

ಚೆಕ್ಕಳ cĕkkaḷa. = ಚಕ್ಕಳ, q. v. (Nn. 107).

ಚೆಕ್ಕು cĕkku. 1. = ಚಕ್ಕು. (My.).

ಚೆಕ್ಕು cĕkku. 2. (Tbh. of ಚಕ್ರ). An oil-press, a sugar-mill, etc. (T. ಚೆಕ್ಕು; M. ಚಕ್ಕು; R.; Mhr., H. ಚಕ್ಕೀ, a hand-mill).

ಚೆಕ್ಕುಸು cĕkkusu. To stop, to arrest, to prevent, to repel, etc. (ತಳ್ಳೊಯ್, ತಗೆ, etc., ಪ್ರತಿಹತ Šs.; *cf.* ಕಿರ್).

ಚೆಕ್ಕೆ cĕkkĕ. = ಚಕ್ಕೆ q. v., etc. (My.).

ಚೆಗಿಚೆ cĕgicĕ. The horse-radish tree, Hyperanthera moringa (Mhr., H. ಶೇಗಟ, ಶೇಗವಾ; R.).

ಚೆಂ. ಚೆಬ್ cĕṅ. = ಚಂ (ಚಬ್), etc. (Šmd. 215). Redness. — ಚೆಂಗಣಗಿಲೆ. -ಕಣಗಿಲೆ. = ಚೆಂಗಣಿಗಿಲ್. A red water-lily (ಸೌಗನ್ಧಿಕ, ಕಲ್ಹಾರ, ಹಲ್ಲಕ, ರಕ್ತಸನ್ಧ್ಯಕ Nr.). — ಚೆಂಗಣಿಗಿಲ್. -ಕಣಿಗಿಲ್. (Šmd. 216). = ಚಂ-. — ಚೆಂಗಣಿಗಿಲೆ. -ಕಣಿಗಿಲೆ. (Šmd. 216). = ಚೆಂಗಣಗಿಲೆ. — ಚೆಂಗದಿರ್. -ಕದಿರ್. A red or fiery ray (Rśv. 6, 133; 8, 34). — ಚೆಂಗದಿರ. -ಕದಿರ. = ಚಂ-. The fiery-rayed: the sun (ಸೂರ್ಯ Kk. 11*b*, o. r. ಚಂ-; Šm. 14). — ಚೆಂಗಲವೆ. -ಕಲವೆ. = ಚಂ-. (ಅಲ, ಚೆನ್ನೆಯ್ದಿಲ್ Šm. 26). — ಚೆಂಗುಡಿ. -ಕುಡಿ. = ಕೆಂ-. The red sprout: a coral (ವಿದ್ರುಮ Kk. 47; Šm. 68; Rśv. 8, 25). — ಚೆಂಗೊರಲ್. -ಕೊರಲ್. (Šmd. 216). A red throat.

ಚೆಂಗು cĕṅgu. 1. = ಚಂಗು 1, (ಜಿಗಿ 3, etc.). To jump, to skip, to frisk about, to caper; to pass by a leap (My.; T. ಚಮ್ಬು); to run away (My.; *cf.* ಜರುಗು 1?).

ಚೆಂಗು cĕṅgu. 2. = ಚಂಗು 2, (ಬಿಂಕು 2). A jump, etc. — ಚೆಂಗು ಚೆಂಗನೆ ಹಾರು. = ಚಂಗು ಚಂಗನೆ-. (My.).

ಚೆಚ್ಚರ cĕccara. = ಚಚ್ಚರ, (ಬೆಚ್ಚರ). Quickness; quickly (ಶೀಘ್ರ Šmd. 391; Šm. 61; Kk. 50, o. r. ಚಚ್ಚರ; ಝೋಂಕನೆ Čt. I, 21; Abh. P. 11, after 100; 14, 49; Tĕ. ಚೆಚ್ಚರ, forthwith, at once). ಚೆಚ್ಚರಂ (Šmd. 109). ಚೆಚ್ಚರದೆ (ಶೀಘ್ರದಿನ್ದ 181 Cm.). **2,** certainty. ಚೆಚ್ಚರದೆ (ನಿಶ್ಚಯದಿನ್ದವು Šmd. 181 Mdb. Cm.). ಚೆಚ್ಚರಂ ನುಡಿದಂ or ಚೆಚ್ಚರಮಂ ನುಡಿದಂ (112). **3,** carefulness (My.).

ಚೆಚ್ಚರಿಗ cĕccariga. = ಚಚ್ಚರಿಗ. A zealously active, restless, quick man (ಪ್ರತೂರ್ಣ, ತ್ವರಿತ, ತೂರ್ಣ, ಉತ್ಸುಕ, ಪ್ರಸೃತ Hlā.; ತ್ವರಿತ, ಪ್ರಸೃತ, ತೂರ್ಣ Mr. 233, o. r. ಚಚ್ಚರಿಗ).

ಚೆಚ್ಚು cĕccu. = ಚಚ್ಚು, (ಜಜ್ಜು 1). To crush, to grind, to triturate (My.). ನಾನಾದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ಚೆಚ್ಚಿ ಕಟ್ಟುವದರಿನ್ದ ಹುಟ್ಟಿ ಜನಮನೋಹರವಾದ ಗನ್ಧವು (ಪರಿಮಲ, ಏಮರ್ದೋತ್ಥಗನ್ಧ Si. 50). **2,** to strike, thrash, beat (My.).

ಚೆಜ್ಜೆ cĕjjĕ. = ಚಜ್ಜೆ, etc. (My.).

ಚೆಜ್ಜೆ cĕjjĕ. = ಚಜ್ಜೆ, etc. (My.).

ಚೆಟ್ಟ cĕṭṭa. = ಚಟ್ಟ, etc. See s. ಮಾಣಿಕಚಟ್ಟ.

ಚೆಟ್ಟಿ cĕṭṭi. 1. A hen-sparrow (ಚಟಕೆ, ಕ್ಷುದ್ರಪಕ್ಷಿಕ Hlā., Aufrecht's ed.; ಚಟ್ಟಭ, ಕ್ಷುದ್ರ- in Mdb. MS.; Tĕ. ಜಟ್ಟಿ, a generic name of a class of birds).

ಚೆಟ್ಟಿ cĕṭṭi. 2. = ಚಟ್ಟಿ. (My.).

ಚೆಟ್ಟು cĕṭṭu. 1. = ಗಿಡ. (Tĕ.). See ಆವಡೆ-, ದುಷ್ಟುಪು-, ಪಾವರೆ-, ಪಾಲಿಕಾಯಿ-, ವಾಯಿನ್ದ-.

ಚೆಟ್ಟು cĕṭṭu. 2. = ಚಟ್ಟು 2, No. 1. (My.; see ಮುಟ್ಟು-).

ಚೆಡು cĕḍu. = ಚಡು, ಚುಡು. — ಚೆಡು ಪುಡನೆ. = ಚಡು-. (ಶೀಘ್ರ Šm. 61, o. rs. ಚಡು-, ಜುಡು-).

ಚೆಣ್ಡಕ cĕṇḍaka. — ಚೆಣ್ಡಕನರಿ. The Canis (vulpes) rufescens (Bḍ.). — ಚೆಣ್ಡಕಿನ್ ನರಿ. The Indian-fox, Vulpes bengalensis (Gz.).

ಚೆಣ್ಡಿ cĕṇḍi. = ಚಣ್ಡಿ 1 (or 2). — ಚೆಣ್ಡಿಕಸ. A low annual plant growing in rice-fields, Sphaeranthus indicus Lin. (Z.).

ಚೆಣ್ಡಿಕೆ cĕṇḍikĕ. = ಚಣ್ಡಿಕೆ. (ಶಿಖೆ, ಕಾಕಪಕ್ಷ, ಶಿಖಣ್ಡಿಕೆ Hlā., Nr.; Mr. 320; ಜೂಡೆ, ಮೌಳಿ Nr.; ಶಿರಸ್, ಶಿಖಿ Nn. 162; My.). ನವಿಲ ಚೆಣ್ಡಿಕೆ (ಶಿಖೆ, ಜೂಡೆ Nr. *a*). ಚೆಣ್ಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮುಡಿದ ಹೂ (ಪ್ರಭ್ರಷ್ಟಕ Hlā.). ಚೆಣ್ಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ನೇಲುವ ಹೂಮಾಲೆ (ಪ್ರಭ್ರಷ್ಟಕ Nr.).

ಚೆಣ್ಡು cĕṇḍu. = ಚಣ್ಡು 1, ಸೆಣ್ಡು, (Sk. ಗೇಣ್ಡು, Mhr. ಚೇಣ್ಡು). A play-ball (Bp. 31, 3; B. 5, 42; Dp. 50, 2).

ಚೆಣ್ಣ cĕṇṇa. = ಚಣ್ಣ. (B. 5, 123).

ಚೆದಱು cĕdaṟu. = ಚದಱು, etc. (My.; T. ಚಿದಱು, to pour

Digitized by Google

out, shed = ಚಸ್ಸು; to disperse, scatter;—to be poured out; to be dispersed; ಚದರು, to be spilt or shed).

ಚೆದುರು čeduru. = ಚದುರು. (Rśv. 11, 83).

ಚೆನ್ čen. 1. = ಚನ್ 1, etc. Redness. — ಚೆನ್ದಳಿರ್. -ತಳಿರ್. = ಕೆನ್-, ಚನ್-. (Rśv. 2, 46; 8, 85; V. 4, 33, Śśv. 2, after 42; 2, 47; J. 3, 3; M.). — ಚೆನ್ದಳಿರ್ದೊಂಗಲ್. -ತೊಂಗಲ್. A cluster of young leaves (Śśv. 2, 41). — ಚೆನ್ದಳಿರ್ವಾಸು. -ಪಾಸು. A bed of young leaves (Śśv. 1, 50). — ಚೆನ್ದಾವರೆ. -ತಾವರೆ. = ಕೆನ್-. (R.). — ಚೆನ್ದುಟಿ. -ತುಟಿ. = ಕೆನ್-, ಚನ್-. (Śmd. 216). A red lip (Śśv. 2, 79). — ಚೆನ್ದೆಂಗಾಯ್. -ತೆಂಗಾಯ್. A nut of the ಚೆನ್ದೆಂಗು (J. 3, 27). — ಚೆನ್ದೆಂಗು. -ತೆಂಗು. = ಚನ್-. (Śmd. 216). A palm called "red cocoanut tree" (Grj. 2, 69; M. ಚೆನ್ದೆಙ್ಙು; My. as ಕೆನ್ದೆಂಗು). — ಚೆನ್ನೆಗ್ಗಿಲು. = ಕೆನ್ನೆಗ್ಗಿಲು. (St. & Pl.). — ಚೆನ್ನೆಯ್ದಿಲ್. = ಕೆನ್ನೆಯ್ದಿಲೆ, ಚನ್ನೆಯ್ದಲ್, ಚನ್ನೆಯ್ದಿಲ್. The red water-lily, Nymphaea lotus L. (ಸೌಗನ್ಧಿಕ, ಕಲ್ಹಾರ Hlā.; ಚೆಂಗಲವೆ, ಅಲ Śm. 26; ಚಂಗಲವೆ Kk. 22; Abh. P. 9, after 120; V. 4, 115). — ಚೆನ್ನೆಯ್ದಿಲ್ಗೊಳ. -ಕೊಳ. A pond abounding in red water-lilies (Śmd. 216).

ಚೆನ್ čen. 2. = ಚನ್ 2, etc. Straightness, regularity, correctness, etc. — ಚೆನ್ದಮಿೞ್. -ತಮಿೞ್. Correct Tamil, the polished Tamil dialect (T.; B. 4, 130 as ಶನ್ ತಮಿಳ). — ಚೆನ್ನೆನಪು. Proper remembrance (Čpr. 8, 60).

ಚೆನ್ದ čenda. = ಚನ್ದ 1. Pleasing, etc. (B. 5, 12. 27. 30). — ಚೆನ್ದಗೇಡಿ. = ಚ-. (B. 5, 21. 249).

ಚೆನ್ದರ čendara. 1. = ಚನ್ದ್ರ 2, etc. (My.).

ಚೆನ್ದರ čendara. 2. = ಚನ್ದಿರ, etc. (My.).

ಚೆನ್ದಿರ čendira. 1. = ಚೆನ್ದರ 1, etc. (My.).

ಚೆನ್ದಿರ čendira. 2. = ಚೆನ್ದರ 2, etc. (My.).

ಚೆನ್ನ čennu-a3. = ಚನ್ನ. ಪೊನ್ನುಳ್ಳವನೇ ಕುಲೀನಂ ಚೆನ್ನಂ ಕಲಿ (Śmd. 84). See ಬಡು-. — ಚೆನ್ನಪೊಂಗ. An excellent or eminent man, a hero (ವೀರ Śmd. II).

ಚೆನ್ನಂಗಿ čennaṅgi. = ಚನ್ನಂಗಿ No. 1. (Śmd. 75). ಪರಿಮಳಮೃತ್ತ ಸುರಹೊನ್ನೆಯಿಂ ಹೊನ್ನೆಯಿಂ ಚೆನ್ನಂಗಿ ಹೊನ್ನಂಗಿಯಿಂ... ಕಾನನಂ ಕಣ್ಗೆ ಎಸೆದುದು (Rāghč. 17, 54).

ಚೆನ್ನು čennu. = ಚನ್ನು. ಚೆನ್ನ ಬಜ್ಜರಂ (Kk. 48). ಚೆನ್ನ ಪೂ (Abh. P. 9, after 120). — ಚೆನ್ನಕ್ಷಿ. -ಅಕ್ಷಿ. A good, sound eye (Bp. 18, 71). — ಚೆನ್ನಾಗಿ. = ಚನ್ನಾಗಿ. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅಟ್ಟ ಮಾಡುದ (ಪ್ರಣೀತ, ಉಪಸಮ್ಪನ್ನ Nr.). ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಣ ಬಹನ್ತಾದು (ವಿಕಾಶ, ವ್ಯಕ್ತ Nn. 115). See Si. 428; B. 5, 28. 29. 171. 179. 180.

ಚೆನ್ನೆ čenně. 1. = ಚನ್ನೆ. (Čpr. 4, 69; Abh. P. 7, 84).

ಚೆನ್ನೆ čenně. 2. (= ಚೆನ್ನಂಗಿ?). N. of a tree (Rśv. 5, 56).

ಚೆಪ್ಪುತಟ್ಟ čepputaṭṭa. (= ಗೋಧಾಪದಿ, etc., ಹಂಸಪಾದೀ ಗಿಡ Si. 151; Tě. ಚಪ್ಪುಟಟ್ಟಿ, the asarabacca plant).

ಚೆಮ್ čem. = ಚೆನ್ 1, etc. Redness. — ಚೆಮ್ಬಿಸಿಲ್. = ಕೆಮ್ಬಿಸಿಲ್. Purple sunshine (Rśv. 9, 36; Śśv. 1, 77). — ಚೆಮ್ಪೂ. -ಪೂ. A red flower (Čpr. 3, 96). — ಚೆಮ್ಪೊನ್. -ಪೊನ್. (Śmd. 216). The red metal: gold (ಕನಕ, ಸೊನ್ನೆ, ಕನಕ, ಮಿಸುನಿ Śm. 68; ಕನಕ, ಸೊನ್ನೆ, ಸುವರ್ಣ Kk. 47; Abh. P. 3, 37; 3, after 83 and 130; Rśv. 5, after 19; J. 18, 63; T.: fine or pure gold). — ಚೆಮ್ಬೋತ. -ಪೋತ. (Śmd. 216). = ಕೆಮ್ಬೋತ, etc. The crow-pheasant (ಧೂಮ್ರಚ್ಛದ Mr. 177; M., T. ಚೆಮ್ಬೋತ್ತು; Bh. 1, 20, 53; Śśv. 3, 33).

ಚೆಮ್ಬಿಗೆ čembigě. = (ಚಮ್ಬು), ತಮ್ಬಿಗೆ. A globular copper or brass vessel, used for drinking water, etc. (S. Mhr.; Mhr. ತಾಮ್ಬ್ಯಾ; Mhr. ತಾಮ್ಬೇಂ, copper; *cf.* ತಾಮ್ರ).

ಚೆಮ್ಬು čembu. = ಚಮ್ಬು, etc. (M. ಚೆಮ್ಬ, ಚೆಮ್ಬು; Tě. also ಚೊಮ್ಬು). — ಚೆಮ್ಬುಕುಟಿಗ. = ಚಮ್ಬುಕುಟ್ಟಿಗ. A copper-smith (ತಾಮ್ರಕುಟ್ಟಕ Nr.).

ಚೆಯ್ čey. (ಚೆಯ್ಯ). 1. = ಚಯ್ (ಚಯ್ಯ), etc. — ಚೆಯ್ಗುಡು. -ಕುಡು. To give or cause fun (V. 2, 33, 32, 34). — ಚೆಯ್ಯಾಟ. = ಚಯ್ಯಾಟ, q. v.

ಚೆಯ್ čey. 2. = ಸಯ್, ಸೆಯ್. Straightness, etc.; niceness; beautifully, charmingly (see ಚನ್ 2). ಚೆಯ್ ಮುಕ್ಕಾಡಿ, ಮುನ್ದಲೆವಿಡಿದು (Prll. 3, 29).

ಚೆರಗ čeraga. = ಚರಗ, etc. (S. Mhr.).

ಚೆರಿಗೆ čerigě. = ಚರಿಗೆ. (C.).

ಚೆರುಕು čěruku. (= ಕಬ್ಬು). The sugar-cane (Tě.). See ಚನ್ನ-.

ಚೆರ್ಚೆ čerčě. = ಚರ್ಚೆ q. v. Ridicule, etc. (S. Mhr.). 2, a quarrel, etc. (R.).

ಚೆರ್ಬಿ čerbi. = ಚರಬಿ. (My.; S. Mhr.; T. ಚೇರ್ವೆ).

ಚೆಲ್ čel. = ಚೆಲ್ಲು, etc. To throw, as water (J. 30, 7).

ಚೆಲಂಕು čelaṅku. = ಚಲಕು, etc. To scatter, etc. (ಅಸಿ, ಈಡಾಡು Śmd. II; Tě. ಚಲುಕು, to sprinkle).

ಚೆಲಂಗು čelaṅgu. = ಚಲಂಗು, etc. To let go from the hand, etc. (ಕರಮುಕ್ತ Śmd. Dh., o. r. ಚಲಂಗು).

ಚೆಲ čela. Abbrevation of ಚೆಲ್ವ, of beauty. — ಚೆಲ ಪಿಲೆ. = ಚಳಪಿಲೆ. A beautiful boy (T. ಚೆಲ್ವ ಪಿಳ್ಳೈ). — ಚೆಲ ಪಿಲೆರಾಯ. N. of an idol of Kṛishṇa at Mêlkôṭě in Mysore (My.).

ಚೆಲುವ čeluva. = ಚಲುವ, No. 2. See s. ಚೆಲುವು.

ಚೆಲುವಿಕೆ čeluvikě. = ಚಲುವಿಕೆ, etc. (C.; ಅಭಿಖ್ಯೆ, ಶೋಭ Nr.; ಏವಕ್ಷತ, ಸೌಮ್ಯ Nn. 103). See B. 5, 12. 289.

ಚೆಲುವು čeluvu. = ಚಲುವು, etc. (ರಾಮ Mr. 504, o. r. ಚಲುವು; ಕೋಟ, ಸೌನ್ದರ Nn. 43; ರೂಪು 70; ರೂಪಕ, ಸರೂಪ 135; C.; B. 5, 12; J. 30, 15). Gen. ಚೆಲುವ (Bp. 42, 24; Prll. 3, 2; B. 2, 15); Acc. ಚೆಲುವನು (Prll. 3, 31); Loc. ಚೆಲುವಿನಲ್ಲಿ in Nn. 43, etc. — ಚೆಲುವ. = ಚಲುವ, etc. A handsome man (ಸುರೂಪ Nr.; ಸೌಮ್ಯ Nn. 74; C.; B. 2, 14).

ಚೆಲೋ čělô. = ಚಲೋ, etc. (C.; B. 2, 28; 5, 47. 85. 217. 262. 278. 289). ಚೆಲೋದು, ಚೆಲೋವು, *e. g.* 5, 124. 132. 209. 213. — ಚೆಲೋ ಚೆಲೋ. rep. (B. 5, 85. 146).

ಚೆಲ್ಲ čělla. = ಚಲ್ಲ 1. (Rśv. 11, 83). — ಚೆಲ್ಲಾಟ. = ಚಲ್ಲಾಟ. ಕೊತ್ತಿಗೆ ಚೆಲ್ಲಾಟ, ಇಲಿಗೆ ಪ್ರಾಣಸಂಕಟ (Prv.).

ಚೆಲ್ಲವೊತ್ತ čělla-vŏtta. = ಚಲ್ಲವೊತ್ತ. See s. ಚಲ್ಲವರ್.

ಚೆಲ್ಲಾ čěllā. = ಚಲ್ಲಾ. etc. — ಚೆಲ್ಲಾ ಪಿಲ್ಲಿ. = ಚಲ್ಲಾ-. (S. Mhr.).

ಚೆಲ್ಲಾಟ čěllāṭa. = ಚಲ್ಲಾಟ. See s. ಚೆಲ್ಲ and ಚೆಲ್ಲು.

ಚೆಲ್ಲಿಸು čěllisu. = ಚಲ್ಲಿಸು. To cause to pour, as brandy on the ground (B. 5, 54), to cause to throw or put down, as a tree (5, 135), to cause to throw about or spread, as grass (5, 295), etc. (C.).

Digitized by Google

ಚೆಲ್ಲು čellu. = ಚಲ್ಲು 1, ಚೆಲ್. To scatter about or strew (ಸೀಱು, ಸಿಡೆಯರ್ Šmd. Dh. Cm.; C.), as lotus-flowers (Ršv. 6, 7), as seed (11, 68), to spend lavishly or profusely, as wealth (J. 34, 36), to spill, as ink (B. 2, 1), to shed, as blood (J. 4, 32), to throw away, as some jaggory (B. 2, 16), as a carcass (2, 34), as scum (3, 46), to throw or put, as a bundle of grass (2, 19), as salt (3, 59), to throw, as dust (J. 6, 39), as arrows (29, 11), etc., etc. See B. 3, 106. 123; 4, 157; 5, 154. 211. ಎಣ್ಣೇ ಚೆಲ್ಲಿದವನೂ ಅತ್ತ, ಕಾಯಿ ಚೆಲ್ಲಿದವನೂ ಅತ್ತ.— ಕೂಜ ಚೆಲ್ಲಿದ ಕಡೆ ಸಾವಿರ ಕಾಗೆ (Prvs.). 2, to disperse (v. i., J. 7, 32). — ಚೆಲ್ಲಾಟ = ಚಲ್ಲಾಟ. (C.). — ಚೆಲ್ಲಾಡು. = ಚಲ್ಲಾಡು. (My.). ಅಷ್ಟಲರ ಧೂಳಿಗಳ ಚೆಲ್ಲಾಡಿ (J. 3, 24). — ಚೆಲ್ಲಾಳ್ಡು. = ಚೆಲ್ಲಾಡು. (My.).

ಚೆಲ್ಲೆ čellĕ. = ಚಲ್ಲೆ. Length (ನಿಡಿದು Šm. 49; Kk. 51, o. r. ಚಲ್ಲೆ). — ಚೆಲ್ಲಿಗಣ್. -ಕಣ್. A long, extended eye (Šm. 118, o. r. ಚಲ್ಲೆ-; Bp. 40, 14; J. 6, 18; 31, 10).

ಚೆಲ್ವ čelva. = ಚಲ್ವ No. 1, etc. Beauty (ಪುಣ್ಯ, ರೂಪು Nn. 63). 2, = ಚಲ್ವ No. 2, ಚೆಲುವ, etc. See s. ಚೆಲ್ವು.

ಚೆಲ್ವಿ čelvi. = ಚಲುವಿ, etc. (C.).

ಚೆಲ್ವಿಕೆ čelvikĕ. = ಚಲ್ವಿಕೆ, etc. (C.; B. 3, 18).

ಚೆಲ್ವು čelvu. = ಚಲ್ವು, etc. (C.; ಸುರಭಿ Mr. 509, o. r. ಚಲುವು; ಅಸ್ತ Kk. 32; Čpr. 1, 77. 132; Grj. 10, 45. 47; J. 30, 7). ಚೆಲ್ವ ಶಿಸು (J. 28, 20). ಚೆಲ್ವಂ ಬೀಱು (Ršv. 13, 69. 70). ಚೆಲ್ವಿನ ಕಣಿ (13, 104). ಚೆಲ್ವಿನ್ದ (Šmd. 216). ಇದು ದೇಶಿಯೊಳ್ ಚೆಲ್ವು (191). — ಚೆಲ್ವ. = ಚಲುವ, etc. A handsome man (Čpr. 1, 108). See ಕಡು-. — ಚೆಲ್ವನ್ ಆನ್. To get (or possess) beauty, etc. (Kk. 18. 26; J. 3, 17). — ಚೆಲ್ವಾಗು. -ಆಗು. To become or be beautiful, etc. (Šmd. 174; Čpr. 1, 80; Ršv. 5, 51; Ššv. 5, 54; J. 17, 4). — ಚೆಲ್ವಿಡಿ. -ಇಡಿ. To abound in beauty (Grj. 10, 92). — ಚೆಲ್ವುವೆಱು. -ವೆಱು. = ಚೆಲ್ವನ್ ಆನ್. (Čh. v. 181. 206; Čpr. 3, 38). — ಚೆಲ್ವೆನ್. -ಎನ್. To say "it is a beauty", or "it is beautiful". ಪರಿಕೋಭಿಸಿತು... ಪದ್ಮಾಕರಂ ಚೆಲ್ವೆನೆ (J. 15, 8). — ಚೆಲ್ವೆಸೆ. -ಎಸೆ. To beam beautifully. ಅಯ್ದೆ ತೊಳಪ ಕನ್ನವುರಂ ಚೆಲ್ವೆಸೆದಿರೆ (Šmd. 75). — ಚೆಲ್ವೊಗೆ. -ಒಗೆ. Beauty to arise or appear (Kk. 28). — ಚೆಲ್ವೊಡರಿಸು. -ಒಡರಿಸು. To produce beauty (Grj. 10, 103).

ಚೆಲ್ವೆ čelvĕ. = ಚೆಲ್ವಿ, etc. (My.). ಗೌಡನ ಹೆಣ್ಡತಿ ಕಡುಚೆಲ್ವೆಯಾದರೆ ಕಸದ ಮಂಕ್ರಿ ಹೊತ್ತು ತನ್ದಾಗ ಕಣ್ಡೀತು (Prv.).

ಚೆಳು čeḷu. = ಚಳ್ಳು, etc. — ಚೆಳಾವರಿ. -ಅವರಿ. = ಚಳ್ಳವರಿ. (St. & Pl.).

ಚೆಳ್ಳ čeḷḷa. = ಚಳ್ಳೆ, etc. — ಚೆಳ್ಳದ ಮರ. (ಶೇಲು, etc. Nr.).

ಚೆಳ್ಳು čeḷḷu. = ಚಳ್ಳು. etc. — ಚೆಳ್ಳುಗುರ್. -ಉ. = ಉ-. (J. 8, 21; S. Mhr.).

ಚೆಳ್ಳು čeḷḷu. = ಚಳ್ಳು, etc. (ಜಾತಿ, ಶ್ಲೇಷ್ಮಾತಕ Mr. 124).

ಚೆಳ್ಳೆ čeḷḷĕ. = ಚಳ್ಳು, etc. (My.).

ಚೇಕಿತಾನ čêkitâna. N. of a prince and ally of the Pâṇḍus. (Bh. 6, gîtârtha 1, 4).

ಚೇಗ čêga. = ಚಾಗ 2, (ಚೆಗರ್), ಚೇಗಿ, ಜೇಗ, ಜಿಗ್ಗ, ಜೇಗಿ. Quickness; quickly (ಚಿಚ್ಚರ, ಬಿಚ್ಚರ, ಚಿಕ್ಕನೆ, etc., ಶೀಘ್ರ Šm. 61, o. r. ಜೆಗ್ಗ; Kk. 50, o. rs. ಚಿಗಿರ್, ಚೇಗಿ, ಜೀಗ, ಜೇಗಿ). — ಚೇಗ ಚೇಗ. rep. = ಚಾಗ ಚಾಗ. (Mr. 90, o. r. ಚಾಗ ಚಾಗ).

ಚೇಗಿ čêgi. = ಚೇಗ, q. v.

ಚೇಗು čêgu. = (ಕೆಚ್ಚು 4), ಚೇಗೆ. The heart, or core, of a tree; essence; strength (ಬಲಿತಿರುವಿಕೆ, ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿರುವಿಕೆ Si. 122; My.; T.; Tĕ. ಚೇಗೆ, ಚೇವ). ಗಿಡದಲ್ಲಿರುವ ಚೇಗು (ಸಾರ, ಮಜ್ಜನ್ Si. 122).

ಚೇಗೆ čêgĕ. = ಚೇಗು. (Bp. 24, 25).

ಚೇಚೇ čê-čê. Fie! shame! (My.; Mhr. ಛೀಛೀ; *cf.* ಚೀ). 2, not so! (My.).

ಚೇಟ čêṭa. *A servant;* a slave.

ಚೇಟಕ čêṭaka. *A servant;* a slave. *Cf.* ತೆತ್ತಿಗ?

ಚೇಟಿ čêṭi. *A female servant;* a female slave. (Bp. 6, 10; J. 6, 37; 7, 6).

ಚೇಡೆ čêḍĕ. A goblin of that class which can be summoned to harass people (Mhr. ಚೇಡಾ). — ಚೇಡೆ ಮಾಡು, to practise black-art in order to ruin somebody (S. Mhr.).

ಚೇಣ čêṇa. = ಚಾನ, etc. (ಪ್ರಶ್ನನ, ಪತ್ರಪರಶು Nr.).

ಚೇತ čêta. Tbh. of ಚೇತಸ್. See ದುಶ್ಚೇತ; Čpr. 5, 121.

ಚೇತಕಿ čêtaki. *The yellow myrobalan, Terminalia chebula.*

ಚೇತನ čêtana. (fr. ಚಿತ್). Conscious; sentient; intelligent; alive, living; feeling; conspicuous, distinguished, excellent. 2, the thinking principle, the mind; the soul (ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞ, ಆತ್ಮ Mr. 29). 3, *a living and sentient being.* 4, = ಚೇತನೆ (ಸಂಜ್ಞಾ, ಚೈತನ್ಯ Nn. 99). 5, power, strength (C.; not Sk.).

ಚೇತನಕರಣ čêtana-karaṇa. The act of making conscious, etc. See ಎಚ್ಚರು, ತಪ್ಪಱು.

ಚೇತನಧರ್ಮ čêtana-dharma. The nature of consciousness, etc. (Kâvy. V, 939).

ಚೇತನಭಾವ čêtana-bhâva. The state of being conspicuous or distinguished, conspicuous nature (Šmd. 247; Kâvy. I, 4, 22-26); the state of being conscious, etc.

ಚೇತನಾಚೇತನ čêtana-ačêtana. Animate and inanimate (Šmd. 113).

ಚೇತನೆ čêtanĕ. Consciousness; *understanding, intelligence, reflection.* — ಚೇತನೆವಡೆ. -ಪಡೆ. To recover consciousness (Čpr. 5, 6).

ಚೇತನ್ಯ čêtanya. Tbh. of ಚೈತನ್ಯ. Power (vulgar S. Mhr.).

ಚೇತರಣೆ čêtaraṇĕ. Consciousness, strength (Čpr. 8, 71).

ಚೇತರಿಸು čêtarisu. (*i. e.* ಚೇತನಿಸು). To recover consciousness, or strength (My.; ತಪ್ಪಱು, ಮಲರ್ಚು, etc. G.). See Abh. P. 9, 44; 14, 103; Grj. 4, 66; J. 4, 47. 50; B. 5, 130. 132.

ಚೇತಸ್ čêtas. = ಚೇತ, ಚೇತಸ್ಸು. Consciousness; intelligence; the soul; *the mind, intellect.*

ಚೇತಸ čêtasa. Having such and such a mind (at the end of a compound). ಚೇತಸೆ, a female having such and such a mind (Bp. 41, 4).

ಚೇತಸ್ಸು čêtassu. Tbh. of ಚೇತಸ್. (My.).

ಚೇತೋಜಾತ čêtas-jâta. Kâma.

ಚೇತೋಜಾತವೈರಿ čêtôjâta-vairi. Šiva (Bp. 54, 47).

ಚೇತೋಜಾತಹರ čêtôjâta-hara. Šiva. 2, a long syllable (Čh. v. 102. 127).

ಚೇದಿ čêdi. N. of a country and of its people. (R.).

Digitized by Google

ಚೇದು čêdu. Bitterness (Tĕ.; see ಕಯ್ 6). — ಚೇದು ಬೀರ. (ಧಾಮಾರ್ಗವ, ಘೋಷಕ, ಕಯ್ಪೀರೆ, etc. Si. 151; Tĕ.).

ಚೇಪು čêpu. (= ಸೇಬು?). A gush or spirt, as of milk (Tĕ.; Tĕ. ಚೇಪು, to moisten, or let the milk, to give forth, emit, as a breast does milk; T. ಚೇಕ್ಕು, woman's milk). — ಚೇಪಿನ ಗಿಡ. A tree the leaves of which are given to cows to increase the milk (Sd.).

ಚೇಮ čêma. Tbh. of ಕ್ಷೇಮ. (My.).

ಚೇರ čêra. (also Sk.). The Cêra or Kŏngu country (including also Kêrala or Malabar). 2, the name of a certain horse (Bp. 59, 40; ಅರುಣಂ ಮಾಸೆ ಚೇರನಕ್ಕಂ Mr. 275). — ಚೇರಘಟ್ಟ. The strong Čêra (king? Čpr. 1, 134).

ಚೇರಣಿಗ čêraṇiga. A Malabâr man (see Mr. s. ಕೇರಲ).

ಚೇರು čêru. Testicles swollen from venereal disease (S. Mhr.; Tĕ. ಚೇರು, a string, cord; roe or a string of spawn in fish; veretrum tauri vel equi). — ಚೇರು ಇಳಿ. The testicles to enlarge and hang down on account of venereal disease (S. Mhr.).

ಚೇಲ čêla. = ಶಲ್ಯ 2, ಶಲ್ಲಿ, ಪಾಲೆ 2, ಶೆಲ್ಲೆ, ಶೇಲೆ, ಸೇಲೆ. *Cloth; clothes;* a garment. 2, (at the end of compounds) low, vile, bad.

ಚೇಲಾಂಚಲ čêla-ančala. The border or end of a garment (folded into a pouch, ಮಡಿಲ್ Šs.).

ಚೇಲಿ čêli. 1. Circumcision (My., H., from H. ಚೇಲಾ, a disciple).

ಚೇಲಿ čêli. 2. *A bad woman.*

ಚೇಲಿಕ čêlika. A tailor (ತುನ್ನವಾಯು, ಚಿಪ್ಪಿಗ Mr. 377).

ಚೇಲಿಕೆ čêlikĕ. ಚೋಳಿಕೆ. A bodice. 2, civet (ಪುಣುಗು Mr. 336).

ಚೇಷ್ಟತೆ čêshṭatĕ. The state of moving, stirring, etc. See ನಷ್ಟ-.

ಚೇಷ್ಟಿತ čêshṭita. Done with effort, exerted, set in motion. 2, motion, gesture, act, function; action, behaviour, etc. See ನಿಶ್-; Čpr. 3, 65.

ಚೇಷ್ಟಿಸು čêshṭisu. To move, to stir, to exert one's self, to be busy; to act, to do, to perform (Čpr. 2, 28; 3, 68).

ಚೇಷ್ಟೆ čêshṭĕ. Moving any member of the body; *gesture, action, activity* (as one of the sentiments, ಭಾವ Nn. 100); effort, exertion; doing, performing, behaving, manner of existence. 2, wild capers, mischievous tricks, derision (C.; Mhr.; not Sk.; B. 2, 34). ಕುಣ್ಣಿಗೆ ಎಣ್ಣು ಚೇಷ್ಟೆ, ಕುರುಡಗೆ ಹದಿನಾಲು ಚೇಷ್ಟೆ (Prv.). — ಚೇಷ್ಟೆಗಿಡು. -ಕಿಡು. Activity to cease (Abh. P. 7, 15). — ಚೇಷ್ಟೆಗುಸ್ತುಹ. -ಕುಸ್ತುಹ. Fainting (ನಷ್ಟಚೇಷ್ಟತೆ Nr.). — ಚೇಷ್ಟೆಯವನು. -ಅವನು. = ಚೇಷ್ಟೆಗಾಱ. (C.); fem. ಚೇಷ್ಟೆಯವಳು (C.).

ಚೇಷ್ಟೆಗಾಱ čêshṭĕ-gâṟa. A man full of tricks and pranks (C.).

ಚೇೞ್ čêḷ. = ಚೇಳು, ಕೇೞ್. A scorpion. — ಚೇೞ್ಪಿಸಿಗ. A kind of fish (Rsv. 5, 115).

ಚೇಳು čêḷu. = ಚೇೞ್, etc. (C.; ದ್ರುತ, ಅಲಿ, ವೃಶ್ಚಿಕ Hlâ.; Mr. 403; ಅಲಿ, ಆಲಿ, ದ್ರುಣ, ದ್ರೋಣ, ವೃಶ್ಚಿಕ Nr.; Si. 171; ವೃಶ್ಚಿಕ 405; Tu., T., M. ತೇಳ್; Tĕ. ತೇಲು). ಚೇಳಿ ಬಾಲ (ಅಲ, ವೃಶ್ಚಿಕಲಾಂಗೂಲ Hlâ.; ಅಲ, ದ್ರುತಪುಚ್ಛ Mr. 403). ಕಚ್ಚಿದರೆ ಕಚ್ಚುವದು, ಕಿಚ್ಚಿಲ್ಲ, ಚೇಱಿಲ್ಲ (pepper, Sp.). ಚೇಳಿ ಬಾಲದ ಉರಿಯ ತಾಳಲು ಬಹುದು; ಕಾಡುಮೂಡಿರ ಸಂಗ ಮಱಿದು ಕಳೆ, ಮನವೆ (Dp. 172). ಚೇಳಿಂ ತೆಗೆಯಲ್ಕೆ, ಸುಮ್ಮನಿಹುದೆ? (Šš. 85). ಚೇಳಿಗೆಯು ಕೊಣ್ಡಿಯಲಿಹುದು ವಿಷ (Jns. 42, 72). ಚೇಳಿಗೆ ಪಾರುಪತ್ಯ ಕೊಟ್ಟರೆ ಜಾವಕ್ಕೊನ್ದು ಸರ್ತಿ ಮುಟ್ಟಿಸಿತು. — ಚೇಳಿಗೆ ಮುತ್ತು ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ. — ಚೇಳಿನ ಮನ್ತ್ರವನ್ನಱಿಯದವ ಹಾವಿನ ಹುತ್ತಕ್ಕೆ ಕೈಯ್ ಹಾಕಿದ ಹಾಗೆ (Prvs.). See B. 2, 50; 5, 41; ಎಮ್ಮೆ-, ಎಲೆ-, ಕರೀ-, ಕೆಮ್ಪು-, ಲಕ್ಷ್ಮಿ-. — ಚೇಳಿನ ಕೊಣ್ಡಿಯ ಗಿಡ. A stout annual plant with showy flowers and a seed resembling the sting of a scorpion, Martynia diandra Don. (Z.). — ಚೇಳುಕೊಣ್ಡಿಗಿಡ. An annual herb, the Indian turnsole, Heliotropium indicum L. (St. & Pl.; My.). 2, the thorny shrub Vangueria spinosa (ವೃಶ್ಚಿಕ Si. 405). — ಚೇಳುಬಾಣ. A rocket resembling a scorpion in its movements (My.). — ಚೇಳುಬಾಲದ ಗಿಡ. = ಚೇಳುಕೊಣ್ಡಿಗಿಡ No. 1. (St. & Pl.; My.). — ಚೇಳುಮಣಿ. A stone used to extract the poison of a scorpion (R.). — ಚೇಳುಮಣಿಗಿಡ. = ಚೇಳುಬಾಲದ ಗಿಡ. (St. & Pl.).

ಚೈತನ್ಯ čaitanya. = ಚೇತನ್ಯ. (fr. ಚೇತನ). Intelligence; mental perception, feeling; *consciousness;* sensation; the soul; the deity considered as the source of life. 2, = ಚೇತನ No. 5 (C.; not Sk.). See ಮಿಡುಕು. 3, N. of a reformer of the Vaishṇava sect, born about 1484 A.D. 4, a family-name (Mg.).

ಚೈತನ್ಯಭಾವ čaitanya-bhâva. = ಚೇತನಭಾವ. (Šmd. 247 Cm.).

ಚೈತನ್ಯಭಾವಿ čaitanya-bhâvi. A person endowed with intelligence (Bp. 51, 31).

ಚೈತನ್ಯಮಯ čaitanya-maya. Full of life, life-like (Bh. 1, 12, 9).

ಚೈತನ್ಯಸ್ಥ čaitanya-stha. Standing, abiding, or living in intelligence, etc. (Bp. 61, 59); a rich man (My.).

ಚೈತ್ಯ čaitya. 1. (fr. ಚಿತಾ). Relating to a funeral pile; a monument on the site of a funeral pile; a place of sacrifice or religious worship; *a temple; a building containing an image or some relic of Buddha or Jina* (Čpr. 3, 81. 82); a Buddhist or Jaina image (ಜನಾಂಗ, ಜನಬಿಮ್ಬ Nn. 134); the world of Bauddhas (? ಬೌದ್ಧತಪ Mr. 485); heaven (ತ್ರಿದಶಾವಾಸ, ಸ್ವರ್ಗ Nn. 134; ಸುರಧಾಮ Mr. 485).

ಚೈತ್ಯ čaitya. 2. (fr. ಚಿತ್). The individual soul; the mind (ಚಿತ್ತ, ಮನಸ್ಸು Nn. 134).

ಚೈತ್ಯಗೃಹ čaitya-gṛiha. = ಚೈತ್ಯಾಲಯ. (Čpr. 1, 115; 6, 5).

ಚೈತ್ಯಭವ čaitya-bhava. = ಚೈತ್ಯಗೃಹ. (Čpr. 8, 100).

ಚೈತ್ಯಾಗಾರ čaitya-âgâra. = ಚೈತ್ಯಗೃಹ. (Čpr. 4, after 85).

ಚೈತ್ಯಾಯತನ čaitya-âyatana. = ಚೈತ್ಯಗೃಹ. (Čpr. 3, 17; 6, after 11).

ಚೈತ್ಯಾಲಯ čaitya-âlaya. A Jaina temple (ವಸತಿ, ಜಿನಗೃಹ Nn. 133; Čpr. 2, 57; Abh. P. 7, after 47).

ಚೈತ್ರ čaitra. (fr. ಚಿತ್ರಾ). *The first month of the year* (March-April) *when the full moon stands in čitrâ* (B. 5, 307. 308); the spring month, spring (ಮಧುಪ್ರಿಯ, ವಸನ್ತ Nn. 29, o. r. ಚೈತ್ರಮಾಸ; ಮದು Šm. 20). ಚೈತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೈತ್ರನಾದರೂ ಮೆಯ್ ತಗಲಿಸ ಕೂಡದು (Prv.).

ಚೈತ್ರದೂತಿ čaitra-dûti. = ವಸನ್ತದೂತಿಕೆ. (Rsv. 9, 46).

ಚೈತ್ರಮಾಸ čaitra-mâsa. = ಚೈತ್ರ. (ಮಧು Nn. 13; ಮಧುಪ್ರಿಯ 29; ಸುಗ್ಗಿ Čt. I, 5; J. 5, 18).

Digitized by Google

ಚೈತ್ರರಥ čaitraratha. (fr. ಚಿತ್ರರಥ). *The garden of Kubêra planted by the gandharva Čitraratha.*

ಚೈತ್ರಸಖ čaitra-sakha. The friend of spring: Kâma. (R.).

ಚೈತ್ರಾನಿಲ čaitra-anila. The breeze of spring (Čpr. 7, 39).

ಚೈತ್ರಿ čaitri. The month čaitra. (R.).

ಚೈತ್ರಿಕ čaitrika. *The month čaitra.*

ಚೈದ್ಯ čaidya. Belonging to čêdi; Šišupâla. (Bhâgavata 10, 80, 11).

ಚೈನಿ čaini. Full or fond of sport (ಚಂಚಲ Čb.; Mhr. ಚೈನೀ ಗಡೀ).

ಚೈರಂತನ čairantana. (fr. ಚಿರಂತನ). Old, ancient (Kâvy. V, 968; Čpr. 1, 22).

ಚೊ čŏ. = ಚಾ, ಚೋ. (My.).

ಚೊಂಯಿ čŏṁyi. = ಚುಂಯಿ, etc. (My.).

ಚೊಕಟ čŏkaṭa. = ಚೊಕ್ಕಟ, etc. Purity, cleanness (My.).

ಚೊಕ್ಕ čŏkka. Niceness, elegance, beauty, charm, etc. (ರಯ್ಯ, ಲೇಸು, ಹಸಗಟ್ಟು, ಎಡ್ಡ, ಅನು, ಚೊಕ್ಕಳಿಕೆ, ಮನೋಹರ Šm. 55; ಚೊಕ್ಕಳಿಕೆ, etc. Kk. 18; T. ಚೊಕ್ಕ, ಚೊಕ್ಕು; M., Tĕ. ಚೊಕ್ಕು; Sk. ಚೋಕ್ಷ; Mhr., H. ಚೋಖಾ; see ಚನ್ 1 & 2, & ಚೂಪು 1; *cf.* Tĕ. ಚೋಕೆ, T. ಚೂಗಜು, M. ಚೊಂಗು, K. ಸೊಗಸು, beauty). ಚೊಕ್ಕಹೆಣ್ಣಾತಿಯವಳ್ಗೆ ತಕ್ಕ ವರನಿಲ್ಲದಿರೆ ಕುಕ್ಕೆ ತುಮ್ಬದ ರೊಕ್ಕವಿದ್ದು ಫಲವೇನು? (Dp. 148). **2,** purity, cleanness (C.; T., Tĕ.; Sk. ಚೋಕ್ಷ; Mhr., H. ಚೋಖ). — ಚೊಕ್ಕಊಟ. An excellent, clean meal (C.). — ಚೊಕ್ಕಚಿನ್ನ. Pure gold (C.). — ಚೊಕ್ಕದಮ್ಬುಲ. -ತಮ್ಬುಲ. Excellent tambula (Čpr. 8, 47). — ಚೊಕ್ಕನೀರು. Pure water (My.). — ಚೊಕ್ಕನೆಯ್ವಾರ್. N. (Bp. 11, 17). — ಚೊಕ್ಕಬೆಳ್ಳಿ. Pure silver (C.). — ಚೊಕ್ಕಭೋಜನ. = ಚೊಕ್ಕಊಟ. (My.). ಚಿಕ್ಕ ಮಡಿಕೆ ಚೊಕ್ಕಭೋಜನ (Prv.).

ಚೊಕ್ಕಟ čŏkkaṭa. = ಚೊಕಟ, ಚೊಕ್ಕಟು q. v., ಚೊಕ್ಕಳ. (Tĕ.). ಚೊಕ್ಕಟದ ತನಿಸುಖಂ (Čidakhaṇḍânubhava sâra 1, 7). ಪಜ್ಞನಾದಿಗಳಿನ್ದ ಶರೀರಮಂ ಚೊಕ್ಕಟ ಮಾಡುವುದು (ಪರಿಕರ್ಮ, ಅಂಗ ಸಂಸ್ಕಾರ Nr.). **2,** purity, cleanness (My.; Tĕ.).

ಚೊಕ್ಕಟು čŏkkaṭu. Comeliness, beauty, etc. (ಗಾಡಿ, ಸೊಬಗು, ಗರಗರಿಕೆ, ನಿರಿತ, ಸುಭಗ Šm. 47, o. r. ಚೊಕ್ಕಟ). **2,** purity (Mhr., H. ಚೋಖಟ, ಚೋಖಟಾ, ಚೋಖೋಟ).

ಚೊಕ್ಕಳ čŏkkaḷa. = ಚೊಕ್ಕಟ, etc. (ಗರಗರಿಕೆ Čt. II, 88; V. 11, 9; Mhr., H. ಚೋಖಾಳ, clean, clear; pure).

ಚೊಕ್ಕಳತನ čŏkkaḷatana. The state of being nice, etc. (V. 40, 75).

ಚೊಕ್ಕಳಿಕೆ čŏkkaḷikĕ. Elegance, beauty, etc. (ನೆ ಐವಣಿಗೆ Šmd. 386 Mdb. Cm.; ರಯ್ಯ, etc. Šm. 55; ಕೆನೆ 100; ಅನು, ಲೇಸು, ಹಸ, ಕೆನೆ, ಅಣಿ, etc., ಮನೋಹರ Kk. 18). ಸಕ್ಕದಮಂ ಮಱಿಗೊಳ್ಳದೆ ಚೊಕ್ಕಳಿಕೆಯಿನ್ ಅಚ್ಚಗನ್ನಡಂ ಬೆಟ್ಟಿಪ್ (Šmd. 386).

ಚೊಕ್ಕೆಯ čŏkkĕya. A device, a dexterous feat (of wrestlers, Grj. 2, after 106; Bh. 2, 2, 96; 3, 6, 23).

ಚೊಕ್ಕೆಯತನ čŏkkĕyatana. Skill, proficiency, etc. (ಪಿನ್ನಣ Bhn. 56).

ಚೊಗಚಿ čŏgači. = ಚಗಚಿ, etc. (S. Mhr.). The shrub-like, though annual herb Cassia occidentalis L. (Z.; *cf.* ದೊಡ್ಡ ತಗಚಿ).

ಚೊಗರ್ಚಿ čŏgarči. = ಚೊಗಚಿ. (Z.).

ಚೊಂಗ čŏṅga. = ಚಂಗ, etc., ಚೂಂಚ, ಚೊಂಚು. Crookedness, perverseness (My.). **2,** see s. ಚೊಂಗು.

ಚೊಂಗಿ čŏṅgi. = ಚುಂಗಿ. A perverse female (My.). **2,** = ಚೊಂಗು, *e. g.* in ಚೊಂಗಿದನ, ಚೊಂಗಿಮನುಷ್ಯ (My.).

ಚೊಂಗು čŏṅgu. = ಚೊಂಗ No. 1. (My.). — ಚೊಂಗ. -ಅ3. A perverse man (My.).

ಚೊಚ್ čŏč. = ಚೊಮ್, q. v. The state of being the point, first or previous. — ಚೊಚ್ಚಲ್. -ಚಲು. (The first pregnancy), the first birth; the first offspring. ಚೊಚ್ಚಲ ಮಗ, a first-born son (C.; B. 3, 15). ಚೊಚ್ಚಲ ಮಗಳು, a first-born daughter (C.). ಚೊಚ್ಚಲ ಬಸುರು, the pregnancy with the first offspring, the first pregnancy (used only of women, C.). ಚೊಚ್ಚಲ ಈತ, the first production of young (used of cattle, My.). ಚೊಚ್ಚಲ ಕರು, the first calf (My.). — ಚೊಚ್ಚಲ. = ಚೊಚ್ಚಲು. ಈತ ಚೊಚ್ಚಲ, ಆಕೆ ಚೊಚ್ಚಲ (C.). — ಚೊಚ್ಚಲ್. -ಚಲು. = ಚೊಚ್ಚಲ್. — ಚೊಚ್ಚಲದು. -ಅದು. One (*i. e.* a cow) that has had the first or one calf (ಗೃಷ್ಟಿ Mr. 181, o. r. ಚೊಚ್ಚಲದು). — ಚೊಚ್ಚಲಾತ್ಮಜ. -ಆತ್ಮಜ. A first-born son (Mr. 310, o. r. ಚೊಚ್ಚಲಾತ್ಮಜ). — ಚೊಚ್ಚುಲ್. -ಚುಲು. = ಚೊಚ್ಚಲ್. — ಚೊಚ್ಚುಲ ಮಣಕ. A cow that has had one calf (ಗೃಷ್ಟಿ, ಸಕೃತ್ಪ್ರಸೂತೆ Hlâ.). — ಚೊಚ್ಚುಲುಬಸುರು. = ಚೊಚ್ಚಲು. (My.). ಎಳೆತನದಲ್ಲೇ ಚೊಚ್ಚುಲುಬಸುರಾದ ಆಕಳು (ಪ್ರಷ್ಠೌಹಿ, ಬಾಲಗರ್ಭಿಣಿ Si. 322, thus *only* in Si.).

ಚೊಚ್ಚ čŏčča. Tbh. of ಸ್ವಚ್ಛ. (My.).

ಚೊಂಚ čŏṅča. = ಚೊಂಗ, etc., ಚೊಂಚು. **2,** see s. ಚೊಂಚು. — ಚೊಂಚಗೆಯ್. -ಕೆಯ್. A crooked, crippled arm (S. Mhr.).

ಚೊಂಚು čŏṅču. = ಚೊಂಚ No. 1. The state of being crooked. — ಚೊಂಚ. -ಅ3. A man who has a crooked, crippled arm (S. Mhr.).

ಚೊಟ್ಟ čŏṭṭa. (fr. ಕುದು 3). = ಚೊಟ್ಟಿ, ಚೊಟ್ಟು, ಸೊಟ್ಟ, ಸೊಟ್ಟು, ಚೊತ್ತು, ಸೊತ್ತು. Crookedness. — ಚೊಟ್ಟಗಾಲು. -ಕಾಲು. A crooked, crippled foot (My.). — ಚೊಟ್ಟಗೆಯ್. -ಕೆಯ್. A crooked, crippled arm (My.).

ಚೊಟ್ಟಗೆ čŏṭṭagĕ. = ಸೊಟ್ಟಗೆ. (My.).

ಚೊಟ್ಟಿ čŏṭṭi. = ಚೊಟ್ಟ, etc. Crookedness. (T. ಚೊಟ್ಟೈ; T. ಚೊರಡು, M. ಚುಲಿಡು, a crook, hook; see s. ಕೋಟ 1 and *cf.* ತೂಲಿಡು). — ಚೊಟ್ಟಗೆಯ್ಯ. -ಕೆಯ್ಯ. A man who has a crooked, crippled hand or arm (ಕುಕರ, ಕುಣಿ Nr.).

ಚೊಟ್ಟು čŏṭṭu. = ಚೊಟ್ಟ, etc. (My.).

ಚೊಟ್ಟೆ čŏṭṭĕ. Tbh. of ಚೇಟಾ. A small, mean man (My.).

ಚೊತ್ತಿ čŏtti. = ಸೊತ್ತಿ. A female with crooked, crippled limbs (My.).

ಚೊತ್ತಿಗೆ čŏttigĕ. = ಜತಿಗೆ, ಜತ್ತಿಗೆ, ಜೆತ್ತಿಗೆ, ಜೊತಿಗೆ, ಜೊತ್ತಗೆ, ಜೊತ್ತಿಗೆ. Tbh. of ಯೋಕ್ತ್ರಕ. The plaited strap or collar round an ox's neck by which it is fastened to the yoke (the form of ಚೊತ್ತಿಗೆ *only* in Si.). ಪಶುಗಳ ಕೊರಳಿಗೆ ಕಟ್ಟುವ ಚೊತ್ತಿಗೆ (ಆಬನ್ಧ, ಯೋಕ್ತ್ರ, ಯೋತ್ರ Si. 303).

ಚೊತ್ತು čŏttu. = ಚೊಟ್ಟ, etc. — ಚೊತ್ತ. -ಅ3. A male with crooked, crippled limbs (My.).

Digitized by Google

ಚೊಪ್ಪಟೆ **čoppaṭe.** The red cedar, Erythroxylon monogynum Roxb. (ದೇವದಾರು Mr. 118, one MS. ಚೊಪ್ಪಡೆ; for "redness" see s. ಚನ್ 1).

ಚೊಮ್ಬು **čombu.** = ಚಮ್ಬು No. 2. (My.).

ಚೊಱ್ **čoṟ.** = ಚುಯ್, etc. — ಚೊಱನ್ನು. -ಅನ್ನು. = ಚುಯ್ಯ್ನ್. (C.).

ಚೊಱ **čoṟa.** A shark (ಮಕರ Si. 88; T. ಚುಱಾ; M. ಚಱಾಗು, ಚುಱಾವು, ತುಱಾವು, ಶ್ರಾವು, ಇಱಾವು; Tĕ. ಚೊಱ, ಸೊಱ; *cf.* ತುಱ 2 ?).

ಚೊಲ್ಲಣ **čollaṇa.** = ಚಲ್ಲಣ, q. v. (My.).

ಚೊಲ್ಲೆಯ **čolleya.** = ಚೊಲ್ಲೆಹ, ಜೊಲ್ಲೆಹ. The pointed end of a female's bundle of hair at the back of the head (ತುಱುಮ್ಬಿನ ಕೊನೆ Šm. 72; Kk. 51, o. r. ಚೊಲ್ಲೆಹ; Tĕ. ಜೊಲ್ಲೆಮು, ಜೊಳ್ಳೆಮು, a tire formed by weaving the tresses in chains and then coiling them up at the back of the head; a wreath of Mogili flowers; *cf.* ಜೊಱ್?). See Čpr. 8, 52; Bh. 1, 18, 30; Rsv. 7, 5; Šsv. 3, 11; ಮಾಣಿಕಗೊಪ್ಪಚೊಲ್ಲೆಯ.

ಚೊಲ್ಲೆಹ **čolleha.** = ಚೊಲ್ಲೆಯ, q. v. (ತುಱುಮ್ಬಿನ ಕೊನೆ Šs.; Bp. 12, 43).

ಚೊಳ್ಣ **čoḷṇa.** = ಚೊಲ್ಲಣ, etc. (My.).

ಚೋ **čō.** = ಚೊ, etc. (My.).

ಚೋಕ್ಷ čōksha. Pure, clean; pleasing, delightful, beautiful; honest; clever; sharp, pungent, keen. *Cf.* ಚೊಕ್ಕ.

ಚೋಚ čōča. Bark, rind; skin. 2, *the bark of a kind of cinnamon;* see ತ್ವಚ. 3, a cocoanut (Čpr. 6, after 55). 4, a plantain.

ಚೋಜಿಗ čōjiga. = ಸೋಜಿಗ. Tbh. of ಚೋದ್ಯ (or a ಚೋದ್ಯಕ). Surprise, wonder; a marvel, a wonder (C.; T. ಚೋತ್ತಿಯ; Tĕ. ಸೋದೆ, ಸೋದ್ಯ, ಸೋಯಗಪು, ಸೋಯಗಮು, ಸೋಯಗಮ್ಬು; Mhr. ಚೋಜ). See Bh. 2, 4, 10; ಚಿಕ್ಕ-.

ಚೋಟಾ čōṭā. = ಚೊಟ್ಟ. Short, small, little (My.; H. ಛೋಟಾ).

ಚೋಟು **čōṭu.** (fr. ಕುಱು). = ಚುಟು 2. The small span of the thumb and forefinger (ಪ್ರದೇಶ Mr. 324; C.; M. ಚೊಟ್ಟಚಾಣ್). ಚೋಟು ಕಡಿಮೆ ಆಗದು ದಾಟದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಚೋಟಗಲ. -ಅಗಲ. A span's breadth (C.; Si. 122. 211). — ಚೋಟಳತೆ. -ಅಳತೆ. A span's measure (C.). — ಚೋಟುದ್ದ. -ಉದ್ದ. A span's length or height (C.; Si. 211; V. 39, 13). ಚೋಟುದ್ದ ಮಗುವಿಗೆ ಗೇಣುದ್ದ ಕುಲಾವಿ. — ಚೋಟುದ್ದ ಹುಡುಗಗೆ ಮಾರುದ್ದ ಕಮ್ಬಳಿ (Prvs.). — ಚೋಟೆತ್ತರ. -ಎತ್ತರ. A span's height (C.; Si. 211).

ಚೋಡಿ čōḍi. = ಚಡತಿ. (My.).

ಚೋದನ čōdana. Driving, impelling; commanding, etc. See ಪ್ರ-.

ಚೋದ್ಯ čōdya. (= ಚೋಜಿಗ, etc.). To be driven or impelled, etc. 2, raising a question, objecting. 3, *surprise, astonishment, wonder;* a wonderful thing (ಬಿಸುವಣ್ಣ Čt. I, 57). See ಕು-, ಬಲು-; Čpr. 1, 31; 6, 100; Grj. 1, 14; Bp. 32, 48; 50, 73; Prv. s. ದಾದ್ಯ. — ಚೋದ್ಯಮ್ಬಡು. -ಂ-ಪಡು. To be surprised, to wonder (Bp. 33, 18). — ಚೋದ್ಯಪಡು. -ಪಡು. = ಚೋದ್ಯಮ್ಬಡು. (Rsv. 14, after 58).

ಚೋದ್ಯತರ čōdya-tara. Uncommonly wonderful, uncommonly beautiful (ವಿಚಿತ್ರತರ Šmd. 301 Cm.; Bp. 26, 7).

ಚೋಪದಾರ čōpadāra. A mace-bearer (C.; Mhr.).

ಚೋಪಾರ čōpāra. = ಜಾಪಾರ, q. v.

ಚೋರ čōra. A thief, a robber. (My.).

ಚೋರಕ čōraka. = ಚೋರ. (Bp. 40, 54; 43, 51).

ಚೋರಖಂಡಿಕ čōra-khaṇḍika. N. of a plant (ಹಳ್ಳಿಸರಡು Mr. 142, one MS. -ಕಣ್ಡಿಕ).

ಚೋರತ್ವ čōratva. Theft, robbery (My.).

ಚೋರಪುಷ್ಪಿ čōra-pushpi. *The plant Chrysopogon aciculatus* Trin.

ಚೋರಪ್ರಸ್ತರೋಪಕರಣ čōra-prastarōpakaraṇa. A thief, and an instrument for (cutting) stones. See ಉಳಿ 3 and 4.

ಚೋರಸೂಚನ čōra-sūčana. Pointing out, informing against, or spying out thieves. See ತುಬ್ಬು.

ಚೋರಿ čōri. Theft, robbery (C.; Mhr.).

ಚೋಲ čōla. ಚೋಳ. *A short jacket, a bodice.* See ಕಟ್ಟುಂ ಜೋಳ.

ಚೋಲಕ čōlaka. A bodice, a jacket; a cuirass, mail (ವಾರವಾಣ, ಕಂಚುಕ, ಕುಪ್ಪಸ, ದಾಚ Mr. 343).

ಚೋಲಿ čōli. A kind of chignon made of some hair of the čamari (My.).

ಚೋಷಣ čōshaṇa. Sucking, suction. (G.).

ಚೋಷ್ಯ čōshya. Suckable; anything that can be sucked. (My.).

ಚೋಸರಿಗಿತಿ čōsarigiti. (Šmd. 246 Mdb., o. r. ಚೋಸರಗಿತಿ).

ಚೋಹ čōha. (Tbh. of ಯೋಗ). = ಚೋಹ, ಸೋಗು. Dress: an assumed character and guise, a mask (ವೇಷ Bhn. 45; Bp. 32, 15; Mhr. ಸೋಂಗ).

ಚೋಳ **čōḷa.** The coast of Coromandel; the titular name of a dynasty of that country; N. of its people (My., T., M. ಚೋಱ; Sk. ಚೋಡ, ಚೋಲ). See ಉತ್ತುಂಗ-, ಕರವೀರ-, ಕರವೂರ-, ಕರಿಕಾಲ-, ನರೇನ್ದ್ರ-, ಪಗಲ್-, ರಾಜೇನ್ದ್ರ-, ವಿಕ್ರಮ-, ವೀರ-; Čpr. 7, 41; Bp. 6, 18; 9, 33; 22, 6; 33, 15; 38, 56; Šmd. 276 Mdb.; Prv. s. ಜೋಳ. — ಚೋಳವ್ವೆ. -ಅವ್ವೆ. N. See ವೀರ-. — ಚೋಳಾದೇವಿ. -ದೇವಿ. N. (Bp. 33, 17; 59, 8).

ಚೋಳದೇಶ **čōḷa-dēša.** The čōḷa country (Bp. 16, 1). ಚೋಳದೇಶದವ (a Tamiḷ vagabond) ಚೇಟಿಗಿನ್ನ ಹೆಚ್ಚು (Prv.).

ಚೋಳನೃಪ **čōḷa-nṛipa.** The čōḷa king (Bp. 24, 73).

ಚೋಳಪಾಲಕಚರಿತ್ರ **čōḷa-pālaka-čaritra.** The history of the čōḷa king or of the čōḷa kings, a work by Kēšava (Šmd. 408).

ಚೋಳಭೂಮಣ್ಡಲ **čōḷa-bhūmaṇḍala.** = ಚೋಳದೇಶ. (Bp. 50, 62).

ಚೋಳಭೂವರ **čōḷa-bhūvara.** = ಚೋಳನೃಪ. (Bp. 24, 85).

ಚೋಳಮಣ್ಡಲ **čōḷa-maṇḍala.** Coromandel (T. ಚೋಱ-; My.).

ಚೋಳಮಹೀಶ **čōḷa-mahīša.** = ಚೋಳನೃಪ. (Bp. 31, 24).

ಚೋಳರಾಯ **čōḷa-rāya.** = ಚೋಳನೃಪ. (Bp. 9, 40; 25, 48; 50, 22; 52, 10).

ಚೋಳಿ **čōḷi.** Relating to or coming from Čōḷa; a man from Čōḷa (? My.). — ಚೋಳಿಯಣ್ಣ. -ಅಣ್ಣ. N. (Bp. 11, 4).

ಚೌ čau. = ಚವು 1. Tbh. of ಚತುಃ (Šmd. 377).

ಚೌಕ čauka. = ಚವುಕ 1, Nos. 1-5, ಚೌಕು. Tbh. of ಚತುಷ್ಕ (Šmd. 378). 6, a square in a town where four roads meet

Digitized by Google

(My.); the square space forming the central portion of a temple or house (My.; Mhr.); a square made with cowdung on the ground (Bp. 18, 3; Mhr., H. ಚೌಕಾ). 7, the number of four on a die (My.). 8, slow time in music. ಆದ್ಯನ್ತಮಧ್ಯಕಾಲಸ್ಥಿತಿಗಳು ಅನ್ದರೆ ಷುರು ಚೌಕ ಮುಕ್ತಾಯಗಳು (ತತ್ವ, etc. Si. 64; My.). 9, prolixity (in ಚೌಕಮಾತು, My.); of little worth (in ಚೌಕಮಾತು, S. Mhr.). ಚೌಕದ ಮಾತು (Bp. 43, 6).—See Si. 105. 421. 438. — ಚೌಕವನ್ ಎಣಿಸು. To count by four and four (C.; Bp. 28, 41).

ಚೌಕಟ್ಟು (ĉau-kaṭṭu). A frame (C.; B. 3, 58; 4, 209; Si. 112. 219; Mhr., H. ಚೌಕಟ).

ಚೌಕಣ್ಡ ĉau-kaṇḍa. Tbh. of ಚತುಃಖಣ್ಡ (Šmd. 378).

ಚೌಕದಾಯ ĉauka-dâya. A throw of dice that exhibits the even numbers from 4-12, one exceeding the other at the rate of four (Bp. 43, 6).

ಚೌಕದುಗ ĉauka-duga. Four times (a throw of) two dice of which both exhibit the number one (Bp. 43, 6).

ಚೌಕಸುದ್ದ ĉauka-sudda. Quite square (C.).

ಚೌಕಳಿ ĉaukaḷi. = ಚವುಕಳಿ, etc.

ಚೌಕಿ ĉauki. = ಚವಕಿ, etc., ಚೌಕಿಗೆ, ಚೌಕು, (ಚೌರಗೆ). A group of four houses; a quadrangle enclosed by four buildings; the square open court in the centre of a house (ಸಂಜವನ Mr. 195; see ಚೌರಗೆ).

ಚೌಕಿಗೆ ĉaukigĕ. The inner veranda of a house (Bp. 12, 8; Bh. 2, 13, 28; 3, 12, 66).

ಚೌಕೀದಾರ ĉaukî-dâra. A watchman (My.; Mhr., H.; B. 5, 106).

ಚೌಕು ĉauku. = ಚೌಕ. See ಚಚ್-. 2, = ಚೌಕಿ No. 3, q. v. (ಚತುಃಶಾಲ, ಸಂಜವನ Nr.).

ಚೌಕುಳ ĉau-kuḷa. The four castes. 2, a certain musical term (Bp. 19, 10).

ಚೌಕುಳಿ ĉaukuḷi. = ಚವುಕುಳಿ, etc.

ಚೌಗಾವೆ ĉau-gâvĕ. Tbh. of ಚತುಗ್ರಾಮ (Šmd. 378).

ಚೌಜನ್ತ ĉau-janta. Tbh. of ಚತುರ್ದನ್ತ (Šmd. 378; ಸುರಕರಿ Šm. 10, o. r. ಚೌದನ್ತ).

ಚೌಡ ĉauḍa. = ಚೌಲ. (fr. ಚೂಡಾ). Relating to a crest, crested; relating to tonsure. 2, the ceremony of tonsure.

ಚೌತಾಳ ĉautâḷa. Forty-four (S. Mhr.; Mhr. ಚೌವೇಚಾಳ).

ಚೌತಿ ĉauti. = ಚವುತಿ.

ಚೌಥಾಯಿ ĉauthâyi. A fourth part (My.; Mhr.).

ಚೌದನ್ತ ĉau-danta. = ಚೌಜನ್ತ, q. v. (Šsv. 3, 44).

ಚೌದರಿ ĉaudari. = ಚವುದರಿ.

ಚೌದಳ ĉau-daḷa. Having four leaves (Bp. 3, 8).

ಚೌಪಂಚಿ ĉau-panĉi. A play at dice at which four cinques are expected to fall (Bp. 43, 8).

ಚೌಪಟ ĉau-paṭa. = ಚೌವಟ No. 2. (Bh. 8, 19 sum.; 10, 6, 22).

ಚೌಪದ ĉau-pada. Tbh. of ಚತುಃಪದ (Šmd. 378, o. r. ಚತುಃಪಥ). 2, a class of metres (My.); a schoolmaster going with his pupils from house to house, singing ĉaupadas and asking for presents (My.).

ಚೌಪದಿ ĉau-padi. N. of two metres (Čh.; Mr. 366). 2, four roads, or a place where four roads meet (ನಾಲ್ವಟ್ಟೆ Čt. II, 88).

ಚೌಪಳಿಗೆ ĉau-paḷigĕ. A square-hall or pavilion: the maṇṭapa in front of a Jaina temple (My.; Abh. P. 5, after 53; 11, after 10).

ಚೌಭುಜ ĉau-bhuja. (= ಚತುರ್ಭುಜ). Four arms (Bp. 24, 73).

ಚೌಮೂಲೆ ĉau-mûlĕ. The four cardinal points (Râm. 1, 13, 7).

ಚೌರ ĉaura. 1. (fr. ಚೋರ). *A thief, a robber.*

ಚೌರ ĉaura. 2. Tbh. of ಕ್ಷೌರ. (C.).

ಚೌರಗೆ ĉauragĕ. = ಚೌರಿಗೆ, (ಚೌಕಿ No. 3, ಚೌಕು No. 2). (ಚತುಃಶಾಲ, ಸಂಜವನ Hlâ.).

ಚೌರಸ ĉaurasa. Tbh. of ಚತುರಶ್ರ. (J. 17, 23; My.; Mhr.).

ಚೌರಾಶೀತಿ ĉaurâśîti. Tbh. of ಚತುರ್ ಅಶೀತಿ. 84. (Bh. 2, 2, 77; Mhr. ಚೌರ್ಯ್ಯಾಶೀಂ).

ಚೌರಿ ĉauri. = ಚವರಿ, etc. (Mhr., H.). A chowrie. See Si. 169. 267. 453.

ಚೌರಿಕೆ ĉaurikĕ. *Theft, robbery.*

ಚೌರಿಗೆ ĉaurigĕ. = ಚೌರಗೆ, q. v. (ಮನೆ Šs.; V. 38, 101).

ಚೌರ್ಯ ĉaurya. *Theft, robbery.*

ಚೌಲ ĉaula. = ಚೌಡ.

ಚೌಲಕರ್ಮ ĉaula-karma. = ಚೂಡಾಕರ್ಮ. (My.).

ಚೌಲೋಪನಯನ ĉaula-upanayana. Tonsure and investiture with the sacrificial thread (ಮುಂಜಿ G.). ಚೌಲೋಪನಯನವಾಗದವ ನವಿಲಿಗಿನ್ತ ಕಡೆ (Prv.).

ಚೌವಂಗುಲ ĉau-aṅgula. Four fingers (Bh. 2, 2, 97).

ಚೌವಟ ĉauvaṭa. = ಚೌವಟ್ಟ (Šmd. 378). Place of junction of four roads (ಸಂಸ್ಥಾನ Mr. 192; Mhr. ಚವಠಾ, ಚವಾಠಾ). 2, = ಚೌಪಟ, four kinds of accomplishments (Rśv. 6, after 11).

ಚೌವಟ್ಟ ĉauvaṭṭa. Tbh. of ಚತುಃಪಟ್ಟ (Šmd. 378; Abh. P. 5, 103).

ಚೌವೀಸ ĉauvîsa. Tbh. of ಚತುರ್ವಿಂಶತ್. Twenty-four (Mhr. ಚವ್ವೀಸ). See s. ಖರ್ವ.

ಚೌವೇದಿ ĉau-vêdi. Tbh. of ಚತುರ್ವೇದಿ (Šmd. 378).

ಚೌವ್ವಾಂಗ ĉauvvâṅga. A play among children with tamarind seeds (S. Mhr. rare; Mhr. ಚ್ಯಾವಮ್ಯಾವ, a play amongst children).

ಚೌಶತ ĉau-śata. Tbh. of ಚತುಃಶತ. (R.).

ಚೌಶೀತಿ ĉauśîti. Tbh. of ಚತುರಶೀತಿ. (My.; Tĕ.).

ಚೌಷಷ್ಟಿ ĉau-shashṭi. Tbh. of ಚತುಃಷಷ್ಟಿ. (Mr. 82; J. 5, 72).

ಚೌಷಷ್ಟಿಕಲೆ ĉaushashṭi-kalĕ. The sixty-four arts or accomplishments (Č. Bp. 47, 43).

ಚೌಸೋಪಿ ĉausôpi. A building (Mhr.; ಸಂಜವನ G.).

ಚ್ಯವನ ĉyavana. Causing to move or go away; moving, motion; sinking, falling; etc. See ದುಶ್-.

ಚ್ಯುತ ĉyuta. Moved; fallen; fallen from; dropped; oozed out; *lost; perished.* See ಅ-, ಅಕ್ಷರ-, ಪರಿ-, ಬಿನ್ದು-.

ಚ್ಯುತಕ ĉyutaka. Moving, sinking, etc. See ಅ-.

ಚ್ಯುತತ್ವ ĉyutatva. The condition of moving, sinking, etc. See ಅ-.

ಚ್ಯುತಾಕ್ಷರ ĉyuta-akshara. A dropped syllable. 2, a kind of ĉitra (Kâvy. III, 2, B, 75 seq.).

ಚ್ಯುತಿ ĉyuti. Motion; falling, a fall; deviating from; perishing, ruin, loss; etc. (Râm. 3, 5, 1. 4; Rśv. 13, 22; My.).

Digitized by Google

ಛ್ ČH

ಛ್ čh. The twenty-seventh letter of the Alphabet (Śmd. 12. 21-23). Its use in Kannada and Tadbhava words is very limited, as it occurs only in ಛಟ, ಛಮ (74), ಛಮ್ಮನೆ (22), ಛಟಿಲೆನೆ (I), ಛರ್ಪಿಸು, ಛಲ್ಲ, ಏಕಛಾಯ (23), and in ಇಛ್ಛಾಸಿರಂ, ಎಣ್ಛಾಸಿರಂ, ನೂಛ್ಛಾಸಿರಂ, ಪದಿನೆಣ್ಛಾಸಿರಂ, wherein it replaces ಸ್ (22. 83).

ಛ ča. The letter ಛ್ when pronounced with a short a, as is generally done at school. **2,** the number 7 (Mr. 349).

ಛಕಾರ ča-kâra. The syllable ಛ (Śmd. 11).

ಛಕ್ಕ čakka. Six, at cards (My.; Tĕ. ಚಕ್ಕ; Sk. ಷಟ್ಕ).

ಛಗ čaga. = ಛಗ. *A he-goat.*

ಛಗಲಕ čagalaka. *A he-goat.*

ಛಗಲಾನ್ತ್ರಿ čagala-antri. *The plant Argyreia speciosa or argentea* Sweet.

ಛಟ čaṭa. (= ಚಟ). An imitative sound. — ಛಟ ಛಟ. rep. The sound of being suddenly separated, of bursting, of snapping, of rending, of clashing, of crackling, etc. (Bp. 51, 81). — ಛಟಛಟಛಟನೆ. With the sound of ಛಟಛಟಛಟ (Bh. 1, 20, 27). — ಛಟಛಟಧ್ವನಿ. The sound of ಛಟಛಟ (Bh. 8, 25, 6). — ಛಟಛಟನೆ. With the sound of ಛಟಛಟ (Bp. 23, 16; Rsv. 6, after 11). — ಛಟಛಟಾ-ಕೃತಿ. The uttering of ಛಟಛಟಾ (Râm. 5, 8, 60). — ಛಟಛಟೆಮ್ಬು. -ಎಮ್ಬು. Uttering ಛಟಛಟ (Śmd. 74).

ಛಟಿಸು čaṭisu. To crackle or brustle (Bh. 1, 20, 27).

ಛಟೆ čaṭĕ. A mass, lump, assemblage, etc. (Bp. 17, 18).

ಛಡಕಿ čaḍaki. One of the feats of wrestlers (Čpr. 5, 77).

ಛಡಾಛಡಿ čaḍâčaḍi. Quickly (My.; Br.; H.).

ಛತ್ತೀಸ čattîsa. ಛತ್ತೀಸು. Thirty-six (Bp. 57, 4; Mr. 82. 357; Mhr., H.).

ಛತ್ರ čatra. 1. = ಚತ್ರ 2. *A parasol, an umbrella,* regarded also as an ensign of dignity. 2, a mushroom.

ಛತ್ರ čatra. 2. = ಚತ್ರ 1, etc. (My.). ಛತ್ರದ ಗೃಹ (ಪ್ರತಿಶ್ರಯ Mr. 196).

ಛತ್ರಕ čatraka. *A mushroom.*

ಛತ್ರಪತಿ čatra-pati. Title of any king over whom a parasol is carried as a mark of dignity. (My.).

ಛತ್ರಾಕಿ čatrâki. *The ichneumon plant* (= ಗನ್ಧನಾಕುಲಿ, ರಾಸ್ನೆ).

ಛತ್ರಿಕೆ čatrikĕ. = ಚತ್ತರಿಗೆ, etc., ಸತ್ತಿಗೆ. A parasol or umbrella (not Sk.; ಸತ್ತಿಗೆ Śmd. 340. 345; Čt. II, 60). 2, *a mushroom* (ಕೆಸವು Mr. 149). See ಅನ್ದೋಲ-.

ಛತ್ರೆ čatrĕ. *The plant Anethum sowa* Roxb. 2, *coriander.* 3, *a mushroom.*

ಛತ್ವ čatva. The letter or syllable ಛ (Śmd. 82. 339).

ಛತ್ವರ čatvara. (= ಚಪ್ಪರ?). A house, a dwelling; a bower, an arbour.

ಛದ čada. A covering. 2, *a wing* (ವಾಜ, ಗರು Nn. 124). 3, *a leaf.*

ಛದನ čadana. A covering. 2, *a wing.* 3, *a leaf.*

ಛದಿಸ್ čadis. A covering. 2, *the thatch or roof of a house.*

ಛದೆ čadĕ. = ಛದಿಸ್. (ವಲಭಿ, ಮನೆಗೆ ಏರಿಸಿದ ಹೊದಕೆ Mr. 200).

ಛದ್ಮ čadma. A covering. 2, *disguise, fraud, deceit.*

ಛದ್ಮನೆ čadmanĕ. = ಛದ್ಮ No. 2. (My.).

ಛನ್ದ čanda. 1. = ಚನ್ದ 1. Pleasing, being pleasant or delightful. 2, appearance, look, shape (see Mr. s. ಢಂಗಿ). 3, pleasure, delight. 4, liking, fondness for; *intention, purpose; fancy, whim; will;* arbitrary choice; wilfulness, wilful conduct. ಸ್ವಸ್ತಿಕ ವರ್ಧಮಾನ ನನ್ದ್ಯಾವರ್ತ ಈ 3 ಮೊದಲಾ ಗುಳ್ಳವು ಅರಮನೆಯ ಛನ್ದಂಗಳು (Hlâ.). See Bp. 29, 16. 19.

ಛನ್ದ čanda. 2. = ಚನ್ದ 3. Tbh. of ಛನ್ದಸ್ (Mr. 362; Nn. 58; Ch.). 2, the number 26 (ಇಪ್ಪತ್ತಾರು Mr. 348).

ಛನ್ದಕ čandaka. = ಛನ್ದ 1. See ಏ-.

ಛನ್ದಸ್ čandas. = ಛನ್ದ 2, etc., ಛನ್ದಸ್ಸು. *Wish, will;* free will. 2, *metrical science, prosody* (Kâvy. II, 2, B, 30-32). 3, a metre-type (Čh.). 4, *the text of the vedic hymns, the vêdas.*

ಛನ್ದಸ್ಸು čandassu. Tbh. of ಛನ್ದಸ್. (Nn. 40. 100).

ಛನ್ದೋಮ್ಬುಧಿ čandas-ambudhi. N. of Nâgavarma's Prosody (Čh. v. 23. 24).

ಛನ್ದೋಮ್ಬುರಾಶಿ čandas-amburâśi. = ಛನ್ದೋಮ್ಬುಧಿ. (Čh. v. 22).

ಛನ್ದೋವತಂಸ čandas-avataṁsa. N. of a metre (Čh.).

ಛನ್ನ čanna. *Covered, full;* concealed; private, solitary.

ಛಪ್ಪಿಸು čappisu. = ಛರ್ಪಿಸು. (Śmd. 23, o. r. ಛರ್ಪಿಸು).

ಛಮ čama. (= ಘುಮ). An imitative sound. — ಛಮೆಮ್ಬು. -ಎಮ್ಬು. Emitting (or appearing with) ಛಮ (Śmd. 74, o. r. ಘುಮೆಮ್ಬು).

ಛಮ್ಮನೆ čammĕnĕ. With the sound (or appearance) of ಛಮ್ (Śmd. 22, o. r. ಘಳ್ಳನೆ).

ಛರು čaru. Tbh. of ತ್ಸರು. (ಅಡಾಯುಧಗಳ ಪಿಡಿಗಳ್ Mr. 298).

ಛರ್ದಿ čardi. Sickness, vomiting. (My.).

ಛರ್ದಿಕೆ čardikĕ. = ಛರ್ದಿ. See ಪ್ರ-.

ಛರ್ಪಿಸು čarpisu. = ಛಪ್ಪಿಸು, q. v.

ಛಲ čala. = ಚಲ 2, q. v. *Fraud, deceit, deception, disguise,* pretext; wickedness; design, device; intention. See Čpr. 1, 96; Bp. 6, 3. 2, see the meanings of ಚಲ 2. — ಛಲ ಛಲ. reit. (Bh. 8, 26, 29).

ಛಲಗಾಹಕ čala-gâhaka. The act of entering deeply into fraud, etc., excessiveness of deceit, etc. (Bp. 49, 45).

ಛಲಲಲೆ čalalalĕ. An imitative sound. ಬೆಳಗೆಯ್ದ ಕೊಳ್ ಇರ್ದು, ಎತ್ತಂ ಕಳರವದಿಂ ಕೆಯ್ಯನೆತ್ತಿ, ಛಲಲಲೆ ಎನುತುಂ etc. (Kâvy. I, 3, 95; Śmd. 231).

ಛಲವಾದಿ čala-vâdi. = ಚಲವಾದಿ. An obstinate speaker (J. 5, 61).

ಛಲ್ಲ čalla. ಛಲ್ಲಂ ಮಾಡಿದಂ (Śmd. 23, o. r. ಛಲ್ಲಿ-).

Digitized by Google

ಛಲ್ಲಿ čhalli. See ಛಲ್ಲ.

ಛಲ್ಲಿ čhalli. Skin, bark; a spreading creeper; a kind of flower; offspring.

ಛವಿ čhavi. = ಚವಿ. Skin, hide. 2, *colour; beauty.* 3, *light, lustre.* — ಛವಿವಡೆ. -ಪಡೆ. To bloom, etc. (Bp. 35, 13).

ಛಲುಲೆನೆ čhalilĕnĕ. With the sound (or the manner) of ಛಲುಲ್ (Šmd. I). (Tĕ. ಝುಲಿಲುನ, ಝುಲಾಲು ನ, at once, instantly; sweepingly, whizzingly).

ಛಾಗ čhâga. = ಛಗ. *A he-goat.*

ಛಾಗಗಲಸ್ತನ čhâga-gala-stana. Fleshy protuberances depending from a goat's throat (ಮಣಿ, ಆಡ ಕೊರಳ ಮೊಲೆ Nn. 67).

ಛಾಗಿ čhâgi. *A she-goat.*

ಛಾತ čhâta. *Cut off, cut, divided.* 2, *thin, feeble, emaciated.*

ಛಾತ್ರ čhâtra. (fr. ಛತ್ರ). *A pupil, a disciple.*

ಛಾದ čhâda. = ಛಾದನ. See ಆ-.

ಛಾದನ čhâdana. Covering; a cover; hiding, concealing, screening. See ಆ-, ಪ್ರ-.

ಛಾದಿತ čhâdita. *Covered.*

ಛಾನಸ čhânasa. Tbh. of ಛಾನ್ದಸ. Loitering, delay (My.).

ಛಾನಸಗಾಱ čhânasa-gâṟa. A loiterer (My.).

ಛಾನ್ದಸ čhândasa. (fr. ಛನ್ದಸ್). = ಚಾನ್ದಸ, ಛಾನಸ. Relating or belonging to prosody or to the vêda; *a Brâhmaṇa conversant with the vêdas* (ವೇದವನೋದಿದಾತನು Nr.; Šmd. 128; Bp. 53, 39). (2, a loiterer in vedic ceremonies: a loiterer in general).

ಛಾನ್ದಸಿಕ čhândasika. A Brâhmaṇa conversant with the vêdas (My. Amara).

ಛಾನ್ದಸಿಗ čhândasa-iga. (Šmd. 233, o. r. ಛನ್ದಸಿಗ). A priest familiar with the vêdas (?).

ಛಾಯಾಗ್ರಹ čhâyâ-graha. A mirror. (R.).

ಛಾಯಾಗ್ರಹಣ čhâyâ-grahaṇa. Seizing the shadow. — ಛಾಯಾಗ್ರಹಣಂಗೆಯ್. -ಂ-. To seize the shadow (Abh. P. 11, after 52).

ಛಾಯಾಗ್ರಾಹಿ čhâyâ-grâhi. N. of a râkshasi (Râm. 5, 1, 16).

ಛಾಯಾತನಯ čhâyâ-tanaya. The son of Čhâyâ: *the planet Saturn.*

ಛಾಯಾನನ್ದನ čhâyâ-nandana. = ಛಾಯಾತನಯ. (My.).

ಛಾಯಾಪತಿ čhâyâ-pati. The sun (Râm. 5, 1, 16).

ಛಾಯಾಯನ್ತ್ರ čhâyâ-yantra. Shadow-instrument: a sun-dial. (My.; B. 5, 181).

ಛಾಯೆ čhâyĕ. ಛಾಯಾ. = ಚಾಯ, ಚಾಯಿ. *Shade;* shadow. 2, *a reflected image,* reflection. 3, a screen, protection, shelter; respect, civility (S. Mhr.). 4, *splendour, lustre;* colour; appearance, look (of a man's face, My.). 5, *the wife of the sun and mother of Saturn.* 6, faint appearance (My.; Mhr.); hint (My., in ಛಾಯೆ ತೋಱಿಸು). — ಛಾಯೆಗಾಣಿಸು. -ಕಾಣಿಸು. To hint (J. 18, 61). — ಛಾಯೆಗೆಡು. -ಕೆಡು. Lustre, colour, etc. to disappear (Bp. 44, 27).

ಛಾಸಿರ čhâsira. = ಸಾಸಿರ, in compounds (Šmd. 22. 121. 226. 227).

ಛಿಕ್ಕಾರ čhikkâra. A kind of antelope (Sk.; *cf.* ಚಿಗರಿ).

ಛಿತ čhita. = ಛಾತ. *Cut.*

ಛಿದುರ čhidura. Cutting; easily breaking, frail (Kâvy. V, 950); hostile.

ಛಿದ್ರ čhidra. *A hole, a slit, a rent, a fissure, an opening;* a defect, a flaw, a fault; *a weak point or side, a foible;* imperfection, infirmity. See Nn. s. ತಂಟು.

ಛಿದ್ರತರ čhidra-tara. Being uncommonly full of openings for letting light in: open, manifest (ಉಲ್ಬಣ, ಪಾವಳ Nn. 122).

ಛಿದ್ರಾನ್ವೇಷಣ čhidra-anvêshaṇa. The act of searching for faults. (My.).

ಛಿದ್ರಾನ್ವೇಷಿ čhidra-anvêshi. Looking out for faults or flaws, a censorious or captious critic. (My.).

ಛಿದ್ರಿತ čhidrita. *Pierced, perforated, having holes.*

ಛಿನ್ನ čhinna. = ಚಿನ್ನ 1. *Cut;* divided, torn, broken, destroyed. — ಛಿನ್ನ ಛಿನ್ನ. rep. Shattered, mangled, destroyed, piecemeal, etc. (Bp. 14, 31; 18, 52; 21, 45; 60, 57). — ಛಿನ್ನ ಭಿನ್ನ. dupl. = ಛಿನ್ನ ಛಿನ್ನ. (My.; Tĕ.).

ಛಿನ್ನಕುಜಾತ čhinna-kujâta. The trunk of a lopped tree, a lopped tree (ಮುಣ್ಡ, ಕಡಿದ ಮರ Nn. 112, o. rs. ತಱಿದ ಮರ, ಕಡಿದ ಭೃಂಗಮರ).

ಛಿನ್ನರುಹೆ čhinna-ruhĕ. *The plant Cocculus cordifolius* DC.

ಛುಚ್ಛುನ್ದರ čhuččhundara. = ಚುಚುನ್ದರಿ, ಚುಚ್ಚುನ್ದರ. *The musk rat or shrew.*

ಛುಮ čhuma. See ಛಮು.

ಛುರಿಕೆ čhurikĕ. *A knife. Cf.* ಸುರಿಗೆ.

ಛೂರಿ čhûri. = ಚೂರಿ. A knife (Sk.; B. 2, 28).

ಛುಲುಮ್ಮನೆ čhulummĕnĕ. With the sound (or manner) of ಛುಲುಂ (Šmd. 22, o. r. ಛುಮ್ಮನೆ).

ಛೇಕ čhêka. *Tame, domesticated.* 2, *town-bred, shrewd, clever.* 3, a kind of alliteration, repetition of two or more consonants in different words (Sk.; My.).

ಛೇದ čhêda. Cutting; cutting off; chopping; tearing off; destroying; a section, a piece, etc. See ನಖ-; ತಱ. 2, divisor, the denominator of a fraction (Sk.; My.).

ಛೇದನ čhêdana. = ಛೇದ. *Cutting,* etc. See ಅರಿ. — ಛೇದನ ಮಾಡು. To cut, etc., to destroy (Bp. 24, 39).

ಛೇದಿ čhêdi. Cutting; a cutter; a pair of scissors or shears; a knife (ಕತ್ತರಿ Mr. 377; Bp. 40, 63).

ಛೇದಿಸು čhêdisu. To cut, to cut off, etc. ಹೊದಱ ಛೇದಿಪ ಉಪಿತ್ರಂ (Šm. 85). See Bp. 32, 35; 36, 42; 61, 79; Nn. 99; J. 34, 17.

ಛೇದಿಸುವಿಕೆ čhêdisuvikĕ. Cutting, etc. (ಲವ, etc. Si. 395).

ಛೇದ್ಯ čhêdya. To be cut, be cut off, etc. (adj.); amputation, excision. See ತಿಲಚ್ಛ-.

Digitized by Google

ಜ್

J

ಜ್ j. The twenty-eighth letter of the Alphabet (Šmd. 12. 21. 22. 53). It is substituted for ಸ್ in ಪೊಂಜುರಿಗೆ, ಮುಂಜೂರ್, ಮುಂಜೆಬಿಂಗು, ತಗ್ಜೊಡರ್, ತುಜುಜೊಡರ್ (83), ತೂಗುಂಜೊಡರ್, ಕಟ್ಟುಂಜುರಿಗೆ (204); for ಚ್, e. g. in ಜಕ್ಕ 1; for ಯ್, e. g. in ಜಕ್ಕ 2; for ದ್, e. g. in ಜಿನ 2, (ಜನಸು), ಜೇನ; and for ತ್, e. g. in ಜೂಗು, ಜೂಪಱು.

ಜ ja. The letter ಜ್ when pronounced with a short a, as is generally done at school.

ಜ ja. Born; produced; a son. See ಅಗ್ರಜ, etc. 2, the number eight (Mr. 349). 3, a certain metrical foot (Čh.; Mr. 363).

ಜಕಣಿ jakaṇi. = ಜಕ್ಕಣಿ. (My.). See Prv. s. ನೆರಮನೆ.

ಜಕಾತಿ jakâti. Customs, excise (C.; Mhr., H. ಜಕಾತ).

ಜಕಾರ ja-kâra. The letter or syllable ಜ (Šmd. 11).

ಜಕೇರೆ jakêrĕ. An old store or hoard (My.; Br., H.).

ಜಕ್ಕ jakka. 1. = ಚಕ್ಕ 1. — ಜಕ್ಕನ್ದೊಱಲಿ. -ಂ-ತೊಱಲಿ. (Šmd. 205). (The wheel-turner or cart-puller): a male buffalo, which is yamaratha or Yama's vehicle. ಜವನ್ ಏಱಿದೊನ್ದು ಜಕ್ಕನ್ದೊಱಲನ್ತೆ ಕಣ್ಗೆಸೆದುದು ಏಱಿದ ಇಭಂ ಚಲದಂಕರಾಮನಾ (205). — ಜಕ್ಕನ್ದೊಱಲಿದೇರ. -ತೇರ. Whose vehicle is a buffalo: Yama (ಅನ್ತಕ Šm. 12; ಯಮ Kk. 15). — ಜಕ್ಕವಕ್ಕ. = ಚಕ್ಕ-. (ಚಕ್ರವಾಕ Nr.; Kk. 14; ಚಕ್ರ, ಚಕ್ರವಾಕ, ಕೋಕ, ರಥಾಂಗ Hlâ.; ಎಣೆವಕ್ಕ, etc. Šm. 28; ಕಲಮ್ಬು, ರಥಾಂಗ Nn. 17; ಚಕ್ರ, ರಥಾಂಗ 49; ಕೋಕ, ಚಕ್ರಯುಗ 128; Abh. P. 3, after 133; J. 9, 13; 26, 13).

ಜಕ್ಕ jakka. 2. Tbh. of ಯಕ್ಷ. (Abh. P. 14, 95; 15, 3). — ಜಕ್ಕಣ. -ಅಣ. = ಜಕ್ಕಣ್ಣ. (C.). — ಜಕ್ಕಣಾಚಾರಿ. N. of an architect (C.). — ಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯ. N. of a Šaiva devotee (Rsv. 1, 17). — ಜಕ್ಕಣ್ಣ. -ಅಣ್ಣ. N. (S. Mhr.). See ಘಟಿಕಾಸಿಗಳ-. — ಜಕ್ಕಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. N. (S. Mhr.; B. 5, 136). — ಜಕ್ಕವ್ವ. -ಅವ್ವ. N. (S. Mhr.).

ಜಕ್ಕಣಿ jakkaṇi. = ಜಕಣಿ, ಜಕ್ಕಿಣಿ. Tbh. of ಯಕ್ಷಿಣಿ. (My.).

ಜಕ್ಕಲು jakkalu. Obsequiousness, fawning (My.; Tĕ. ಜಾಗಿಲಿ, prostration, see s. ಚಾಱು).

ಜಕ್ಕಿ jakki. = ಜಕ್ಕೆ. Tbh. of ಯಕ್ಷಿ. (ಕರ್ಣಿಕೆ, ಜಲಾತ್ರಿತೆ Mr. 15, o. r. ಜಕ್ಕೆ; Bp. 23, 20). See ನೆಲಮುಕ್ಕ-. — ಜಕ್ಕಯರ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 3).

ಜಕ್ಕಿಣಿ jakkiṇi. = ಜಕಣಿ, etc. Tbh. of ಯಕ್ಷಿಣಿ. A woman who dies in the matron state, not as a widow, and receives divine honours, e. g. sîrĕs are dedicated to her, etc. (My.; Tĕ. ಜಕ್ಕನಿ).

ಜಕ್ಕಿಸು jakkisu. 1. = ಜಗ್ಗಿಸು 1. To bend the body in up and down (obscene) movements (when walking, My.). ಜಕ್ಕಿಸುತ್ತಾ ನಡೆ (My.).

ಜಕ್ಕಿಸು jakkisu. 2. = ಜಗ್ಗಿಸು 2. To pull with effort (My.; cf. ಜಗ್ಗು 3); to be rude or uncivil (C.).

ಜಕ್ಕಿಸು jakkisu. 3. = ಜಗ್ಗಿಸು 3, (ಜರಗಿಸು, ತಗ್ಗಿಸು). To lower, by pressure or blows (My.).

ಜಕ್ಕುಲಿ jakkuli. The state of being sensible to slight touches or ticklish (?). — ಜಕ್ಕುಲಿಗಾರೆ. -ಕಾರೆ. N. of a plant, Mimosa sensitiva or pudica (? ಪ್ರೀಡೆ Mr. 134).

ಜಕ್ಕುಲಿಸು jakkulisu. 1. To tickle; to touch (Abh. P. 6, 41; Grj. 7, after 11; Bp. 15, 14; 47, 32; V. 9, 113; cf. ಚಕ್ಕಲಗುಳಿ).

ಜಕ್ಕುಲಿಸು jakkulisu. 2. = ಜಕ್ಕುಳಿಸು. To amuse, to divert, to rejoice (Čpr. 1, 51; 8, 98; V. 2, 10; 5, after 43; 34, 66; Râm. 4, 3, 1). 2, to play about (Abh. P. 3, after 133). 3, to jeer at, to make sport of, to deride (Bhâgavata 10, 18, 2).

ಜಕ್ಕುಳಿಸು jakkuḷisu. = ಜಕ್ಕುಲಿಸು 2. (ನರ್ಮಕರಣ Šmd. Dh.; see ಚಕ್ಕನ್ದ; Tĕ. ಜಕ್ಕಲಿಮ್ಪು, jeering, quizzing).

ಜಕ್ಕೆ jakkĕ. = ಜಕ್ಕಿ, q. v.

ಜಗ jaga. 1. = ಜಗೆ, ಝಗ. Glittering, shining (Sk. ಝಗಝಗಾಯ್, to glitter); notoriety; greatness (Tĕ. ಜಗೆ; cf. ದಗ). 2, the large, round basket carried on the head by the Jôgatis (S. Mhr.). ಜಗಾ ಹೊಱುವವಳಿಗೆ ಮಗು ಭಾರವೇ? — ಜಗಾ ಜಾಲಿಸುವ ಬಡ್ಡಿ ಮಗೂ ತೂಗಲಾಱಳೋ? (Prvs.). — ಜಗ ಜಗ. rep. Sparklingly. (Mhr. ಝಳಝಳ). — ಜಗಜಗನೆ. Brightly (My.). — ಜಗಜಗ ಹೊಳೆ. To shine brilliantly (My.). — ಜಗಜಗಿಸು. To glitter, to shine (Râm. 1, 13, 9; Rsv. 5, after 19; Šsv. 4, 54; J. 4, 30; 12, 22; 16, 4; B. 5, 45). — ಜಗಜಟ್ಟಿ. A celebrated, matchless wrestler (Bh. 2, 2, 102; 7, 6, 81; 8, 23, 36; Tĕ.). — ಜಗಜಮ್ಪು. Greatness, grandeur (Rsv. 6, after 11; Tĕ. ಜಗಜಮ್ಪು, ಜಗಜಮ್ಬು, ಜೆಗಜೆಮ್ಪು). 2, the gown of the Jôgatis extending to the feet (S. Mhr.; Mhr. ಝಗಾ; see ಝಗೆ).

ಜಗ jaga. 2. Tbh. of ಜಗತ್. The world (ಜಗತ್, ಲೋಕ, etc. Hlâ.; ವಿಶ್ವ, ಲೋಕ Nn. 95). See Šmd. 159. 242; Nn. 3. 168. — ಜಗದಾಳ್ದ. -ಆಳ್ದ. The ruler of the world (Č. Bp. 47, 18). — ಜಗದೊಡೆಯ. -ಒಡೆಯ. (Šmd. 242, o. r. ಜಾಗದೊಡೆಯ). The lord of the world. — ಜಗಬಣ್ಡ. The greatest liar in the world (S. Mhr.); the most shameless man in the world (My.). — ಜಗಮೊಣ್ಡ. The most stupid or obstinate man in the world (C.).

ಜಗಚ್ಚಕ್ಷುಸ್ jagat-čakshus. The eye of the universe: *the sun*.

ಜಗಜ್ಜನ jagat-jana. Mankind, all human beings (Rsv. 1, 39; My.).

ಜಗಜ್ಜನನಿ jagat-janani. The mother of the world (J. 19, 28).

ಜಗಜ್ಜ್ಯೋತಿ jagat-jyôti. The light of the world; the sun (My.).

ಜಗಂಜ್ಯೋತಿ jaga-ṅ-jyôti. A flambeau on a pole fixed in the ground (My.).

ಜಗಣ ja-gaṇa. The syllable foot ಜ (Čh. v. 34).

Digitized by Google

ಜಗತ್ jagat. = ಜಗ 2, ಜಗತ್ತು. *Moving, movable, locomotive.* 2, *the world, the universe.*

ಜಗತಿ jagati. = ಜಗಲಿ q. v., ಜಗಳ, ಜಗುಲಿ. A raised place, etc. (ಜಗಲಿ, ವೇದಿ Nn. 86; Tĕ. ಜಗತಿ, ಜಗರಿ, ಜಗಿಲಿ; M. ಜೇದಿ; T. ತಾವಾರ; T. ತಾವಡ, a place, residence; ತಾವರ, a place, abode = ಸ್ಥಾವರ).

ಜಗತಿ jagati. ಜಗತೀ. = ಜಗತ್ತು. *The earth* (ಕ್ಷಿತಿ, ಭೂಮಿ Nn. 86). 2, *the world, the universe.* 3, *the king and his subjects;* the first attendant of a king (ಪ್ರಧಾನ, ಮುಖ್ಯನು 86); courtiers (ನೃಪಸಭೆಯರ್ Mr. 468). 4, the site of a house. 5, N. of a type of metres (Čh.; Mr. 362). 6, a person who earns a livelihood by carrying weights (ಭಾರೋಪಜೀವಿ, ಹೊರೆಯ ಹೊತ್ತು ಬದುಕುವವನು Nn. 86). — ಜಗತಿಯೊಡೆಯ. -ಒಡೆಯ. The lord of the earth or of the world (Bp. 57, 75; 61, 12).

ಜಗತಿಪ jagati-pa. A king (Bp. 61, 4).

ಜಗತೀತಲ jagatî-tala. = ಜಗತಿ Nos. 1 & 2. (Šmd. 57. 221).

ಜಗತೀಪಾಲಕ jagatî-pâlaka. A king (Bp. 50, 46).

ಜಗತೀಮಾನಿನಿ jagatî-mânini. A world-respected woman; the world regarded as a woman (Rŝv. 13, 45).

ಜಗತೀವಲಯ jagatî-valaya. The circumference of the earth; the terrestrial globe (J. 1, 1).

ಜಗತ್ಕರ್ತ jagat-karta. = ಜಗತ್ಕರ್ತೃ. (C.; B. 4, 202; 5, 103).

ಜಗತ್ಕರ್ತು jagat-kartu. = ಜಗತ್ಕರ್ತೃ. (Č. Bp. 47, 19).

ಜಗತ್ಕರ್ತೃ jagat-kartṛi. *The creator of the world; Brahmâ.*

ಜಗತ್ತು jagattu. Tbh. of ಜಗತ್ (Šmd. 106 Cm.; C.).

ಜಗತ್ತ್ರಯ jagat-traya. = ಜಗತ್ರಯ. The three worlds: svarga, bhûmi, and pâtâla.

ಜಗತ್ಪತಿ jagat-pati. = ಜಗನ್ನಾಥ. See ತ್ರೀ-.

ಜಗತ್ಪಾವನ jagat-pâvana. Purifying the earth (J. 2, 56).

ಜಗತ್ಪ್ರಖ್ಯಾತ jagat-prakhyâta. Renowned throughout the world. (My.).

ಜಗತ್ಪ್ರಾಣ jagat-prâṇa. *The breath of the world, wind, air.*

ಜಗತ್ಯ jagatya. Tbh. of ಜಗತಿ. The earth (S. Mhr.; B. 5, 199. 219).

ಜಗತ್ರಯ jaga-traya. Tbh. of ಜಗತ್ತ್ರಯ. (Čpr. 1, 69; 6, 67; Bp. 1, 13; 54, 57).

ಜಗತ್ರಯದೇವ jagatraya-dêva. The god or the king of the three worlds (Bp. 50, 55).

ಜಗತ್ರಯಪಾಲ jagatraya-pâla. The protector or ruler of the three worlds (Bp. 9, 40).

ಜಗದಂಡ jagat-aṇḍa. The world-egg: the world (Bp. 10, 1).

ಜಗದಂಬೆ jagat-ambĕ. Durgâ. 2, the river Ganges (J. 9, 28).

ಜಗದಿಟ್ಟಿ jaga-diṭṭi. The eye of the universe: the sun (ಸೂರ್ಯ Šm. 4).

ಜಗದೀಶ jagat-îśa. The lord of the universe. (Bp. 43, 12). ಜಗದ್ಗುರು ಜಗದೀಶ, ಹಳೆಗುರು ಶಿವುದೀಶ (Prv.).

ಜಗದೀಶ್ವರ jagat-îśvara. = ಜಗದೀಶ. (Bp. 58, 65). ಜಗದೀಶ್ವರನ ದಯೆ ಇದ್ದರೆ ಜಗತ್ತೆಲ್ಲಾ ನನ್ನದು (Prv.).

ಜಗದುದರ jagat-udara. Kṛishṇa (Bhâgavata 3, 2, 48).

ಜಗದುಳ jaga-tuḷa. Equal to the (whole) world (Šmd. 207, o. r. ಗಜದುಳ).

ಜಗದೃಶ್ jaga-dṛiś. -ದೃಶ್. = ಜಗಚ್ಚಕ್ಷುಸ್. (Mr. 33).

ಜಗದೇಕಚಕ್ಷು jagat-êka-čakshu. The sole eye of the world: the sun (ಅರ್ಕ, ಸೂರ್ಯ Nn. 56). 2, the moon (ಶಶಿ, ಚಂದ್ರ 56). 3, Yama (ಯಮ, ಅಂತಕ 56). 4, Karṇa (56). 5, glory, renown (ಯಶ, ಕೀರ್ತಿ 56).

ಜಗದೇಕದೇವ jagat-êka-dêva. The sole god of the world (Šsv. 4, 132).

ಜಗದೇಕಮಲ್ಲ jagat-êka-malla. The sole wrestler or strong person of the world (Bp. 23, 21; 53, 69).

ಜಗದೇಕರಕ್ಷಕ jagat-êka-rakshaka. The sole protector or guardian of the world (Bp. 28, 64).

ಜಗದೇಕವೀರ jagat-êka-vîra. The sole hero of the world (Šsv. 4, 95. 128).

ಜಗದೇವ jaga-dêva. N. (Bp. 9, 42; 60 sum.; 60, 1. 3. 46. 54. 59. 62; 61 sum.; 61, 6. 7. 13. 20. 21. 34). — ಜಗದೇವಣ್ಣ. -ಅಣ್ಣ. N. (Bp. 60, 2). — ಜಗದೇವದಣ್ಣಾಯಕ. N. (Bp. 37, 6). — ಜಗದೇವರಸ. -ಅರಸ. N. (Bp. 60, 5).

ಜಗದ್ಗುರು jagat-guru. The guru of the world; an eminent guru (C.). 2, Kṛishṇa (J. 6, 48). See ತ್ರಿ-; Prv. s. ಜಗದೀಶ.

ಜಗದ್ದರ್ಪಣ jagat-darpaṇa. (Šmd. 188). The mirror of the world.

ಜಗದ್ರಕ್ಷಕ jagat-rakshaka. The protector or saviour of the world (My.).

ಜಗದ್ರಾಜ jagat-râja. The king of the universe (J. 5, 4).

ಜಗದ್ವಂದಿತ jagat-vandita. Praised or adored by the world. 2, N. of a vṛitta (Čh.).

ಜಗದ್ವಲಯ jagat-valaya. The circumference of the world, the universe (Šmd. 217. 222 Mdb.).

ಜಗದ್ವಿನಾಶ jagat-vinâśa. *The destruction of the world.*

ಜಗನ jagana. Tbh. of ಜಘನ (Šmd. 338).

ಜಗನ್ನಾಥ jagat-nâtha. *Vishṇu or Kṛishṇa.* 2, N. of a district and town near Cuttack (B. 4, 28).

ಜಗನ್ನಾಯಕ jagat-nâyaka. The governor of the world (My.).

ಜಗನ್ನುತ jagat-nuta. Praised by the world (Bp. 4, 2; 5, 11).

ಜಗನ್ಮಯ jagat-maya. Containing, or one who contains, the whole world (J. 13, 29).

ಜಗನ್ಮಾತೆ jagat-mâtĕ. Durgâ; Lakshmî. (My.).

ಜಗನ್ಮೋಹನ jagat-môhana. A very fascinating man (My.). Feminine ಜಗನ್ಮೋಹಿನಿ (My.).

ಜಗಪಾಱು jaga-pâṟu. A very profligate woman (Šmd. 207, o. rs. ಗಜಪಾಱು, ಗಜಪೋರು).

ಜಗರ jagara. = ಜಗಲ, ಜಾಗರ 2, ದಗಲೆ. *Armour, mail.*

ಜಗಲ jagala. Fraudulent. 2, *vinous liquor for distilling.* 3, the plant Vangueria spinosa. 4, = ಜಗರ, armour, mail. 5, = ಸಗಣ, cow-dung.

ಜಗಲಿ jagali. = ಜಗತಿ, etc. An artificially raised place: a kind of sacrificial altar; the pedestal of an idol (S. Mhr.); a seat of mud, stone, etc. (ಜಗತಿ, ವೇದಿ Nn. 86; ವೇದಿಕೆ Nn. 148; ಎತಡಿಕೆ Hlâ.). ಯಾಗಕ್ಕೆನ್ನು ಮಾಡಿದ ಜಗಲಿ (ವೇದಿ Nr.). ಕಪ್ಪುರವಳಿಕಿನ್ ಅಳವಟ್ಟ ಜಗುಲಿಗಳ್ (Čpr. 7, after 92). ಜಗಲೀ ಹಾಡಿದವ ಗಗನಾ ಹಾಡ್ಯಾನೇ?—ಜಗಲೀ ಹಾಡಿದ ಬಡ್ಡಿ ಗಗನಾ ಹಾಡ್ಯಾಳೇ?—ಎಲ್ಲಾ ದೇವರ ಜಗಲಿಯಾದರೆ ನಿಲ್ಲೋದಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳವೆಲ್ಲಿ?—ಗೋಡೆ ಬಿದ್ದರೆ ಜಗಲೀ ಮೇಲೆ (Prvs.). See Čpr. 8, after 73; Bp. 47, 10; Râm. 1, 13, 8; J. 17, 23; Si. 106; ಪೊಂ-, ರನ್ನ-.

Digitized by Google

ಜಗವತ್ತಿ jaga-vatti. Tbh. of ಜಗವರ್ತಿ (Šmd. 376).

ಜಗವರ್ತಿ jaga-varti. (Šmd. 376). The turner or mover of the world.

ಜಗಳ jagaḷa. A quarrel, a fight; war (ಪೆಣಕು Šmd. I; ದೌರ್ಮದ್ಯ, ಕಲಿಂಠಶ Hlâ.; Mr. 452; ಕದನ Nn. 96, o. r. ಕಾಳಗ; ಯುದ್ಧ, ಸಂಖ್ಯ, ಸಮಾಕ, ಕಲಹ, etc., ಬವರ Si. 294; ದ್ವನ್ದ್ವ 459; C.; Tĕ. ಜಗಡ; Mhr. ಝಗಡಾ, ಝಂಗಡ). See ಅಟ್ಟುಂ-.— ಊಟ ಬಲ್ಲವನಿಗೆ ರೋಗವಿಲ್ಲ, ಮಾತು ಬಲ್ಲವನಿಗೆ ಜಗಳವಿಲ್ಲ.— ಜಗಳವಿಲ್ಲದೆ ಜಾವುಹೊತ್ತಿದ್ದರೆ ಜಗಳ ಬನ್ದು ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ.— ಜಗಳವಿಲ್ಲವೇ, ಜಂಗಮಯ್ಯಾ? ಅನ್ದರೆ ಹಡಿಕುಮುಣ್ಣೆ, ಭಿಕ್ಷಾ ನೀಡೆ! ಅನ್ದ (*i. e.* at once a quarrel arose).— ಜಾರ ಚೋರರ ಜಗಳದಿನ್ದ ಯಜಮಾನನಿಗೆ ಕ್ಷೇಮ.— ಮಾತು ಬಲ್ಲವ ಮಾಣಿಕಾ ತನ್ದ, ಮಾತರಿಯದವ ಜಗಳಾ ತನ್ದ (Prvs.). See Prv. s. ಗಾಸಿ. — ಜಗಳಗಣ್ಣ. A quarrelsome man (C.). — ಜಗಳಗಣ್ಣಿ. A quarrelsome woman (C.; Bp. 40, 53; Tĕ. ಜಗಡ-). — ಜಗಳಗಣ್ಣಿಗ. = ಜಗಳಗಣ್ಣ. (My.). — ಜಗಳಗಣ್ಣಿಮರ. = ಜಗಳದ ಮರ. (My.). — ಜಗಳ ತರು. To bring the news of some quarrel before others, generally as a complaint and with the purpose of rousing a quarrel (C.). — ಜಗಳ ತೆಗೆ. To pick a quarrel (C.; Bh. 1, 8, 7; B. 2, 31). — ಜಗಳದ ಮದ್ದು. (ಬಳಮದ್ದು G.). — ಜಗಳದ ಮರ. = ಜಗಳಗಣ್ಣಿಮರ. ತಿನ್ದುಕ, ಸ್ಫೂರ್ಜಕ, ಕಾಲಸ್ಕನ್ಧ, ಶಿತಿಸಾರಕ ಅನ್ದರೆ ತುಮ್ಬರಗಿಡ, ತೂಬರೇ ಗಿಡ; ಇದನ್ನು ಜಗಳದ ಮರವೆನ್ದು, ಕೆಲವರು ಅನ್ನುವರು (Si. 130). — ಜಗಳವಾಡು. = ಜಗಳಾಡು. (My.; B. 5, 321). — ಜಗಳ ಹಚ್ಚು. To create a quarrel or fight between two parties (C.). ನಡುವೆ ಬನ್ದು ಜಗಳ ಹಚ್ಚೋಣ (ತಳ್ಳಿ G.). ಜಗಳ ಹಚ್ಚುವವ (ಪಿಶುನ G.). — ಜಗಳಾಡು. -ಆಡು. To quarrel, etc. (C.; B. 1, 18; 2, 30). See Prvs. s. ಬೀದಿ, ಮಗಳು.

ಜಗಳಗಾತಿ jagaḷa-gâti. A quarrelsome woman (My.). ಜಗಳಗಾತಿ ಮಗಳನರಿಯಳು (Prv.)

ಜಗಳಿ jagaḷi. = ಜಗಲಿ, etc. (ವಿತರ್ದಿ, ವೇದಿಕೆ Nr.).

ಜಗಳೆ jagaḷĕ. = ಜೆಗಳೆ, ಝುಗಟೆ, ಝುಗಡೆ, ಝುಗಳೆ, (ಜಾಗಟೆ, etc.). Tbh. of ಝುಗಟೆ (Šmd. 339, o. r. ಝುಗಡೆ). A kind of cymbal; a round metal plate beaten on by a class of mendicants; that on which the hours are struck, a gong (ಕಂಸಾಳ Kk. 67; Šs.; Šm. 64, o. r. ಜೆಗಳೆ; Mhr. ಜಂಗಟ, ಝುಂಗಟ, ಝುಂಗಡ, ಜೇಂಗಟ).

ಜಗಾತ್ಮ jaga-âtma. Brahmâ (Mr. 9).

ಜಗಿ jagi. = ಜಗಿ 4, etc. (My.).

ಜಗುನೆ jagunĕ. = ಜಮುನೆ. Tbh. of ಯಮುನಾ (Šmd. 343. 362; Čt. II, 13). ಜಗುನೆಯ ತಡಿಯಲ್ಲಿ ತುರುಗಳಂ ಮೇಯಿಸಿದಂ (273). — ಜಗುನೆಯ ಪಿರಿಯ. The elder brother of Yamunâ: Yama (Šs.). — ಜಗುನೆಯಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. The father of Yamunâ: the sun (ಸೂರ್ಯ Šm. 14).

ಜಗುಲಿ jaguli. = ಜಗಲಿ, etc. (ವೇದಿಕೆ, ವಿತರ್ದಿಕೆ Mr. 199, o. r. ಜಗಲಿ; ವಿತರ್ದಿ, ವೇದಿಕೆ Si. 111). See Si. 106.

ಜಗುಳ್ jaguḷ. 1. To go away or move off; to slip; to drop down (ಅಪಸರಣ Šmd. Dh.; ಜಾರು, ಬರ್ಟಲ್ Šmd. I; ನುಣ್ಚು, ಜಾರು Šs.). ಜಗುಳ್ದಂ (Šmd. 49. 55), ಜಗುಳ್ದಪಂ, ಜಗುಳ್ವಂ, ಜಗುಳ್ಗುಂ (55). ಗಗನಗಜನಿಟಿಲತಟದಿಂ ಜಗುಳ್ದನ್ತೆ ಪುರಾಣರತ್ನಮಣಿಮಯಮಕುಟಂ (Rśv. 11, 2). See Čpr. 6, after 106; Grj. 2, after 71; Râm. 3, 6, 5; J. 14, 26; Šśv. 4, 61. 62. 78.

ಜಗುಳ್ jaguḷ. 2. = ಜಗುಳ್ದು. P. p. of ಜಗುಳ್ 1. — ಜಗುಳ್ದರ್. To go away, to disappear (Čpr. 8, 98).

ಜಗೆ jagĕ. = ಜಗ 1, etc. Shine, lustre, glitter (Bh. 1, 20, 55; 2, 13, 25).

ಜಗ್ಗನೆ jaggaṇĕ. = ಚಕ್ಕನೆ. (S. Mhr., rare).

ಜಗ್ಗಿಸು jaggisu. 1. = ಜಕ್ಕಿಸು 1. (My.).

ಜಗ್ಗಿಸು jaggisu. 2. = ಜಕ್ಕಿಸು 2. (My.).

ಜಗ್ಗಿಸು jaggisu. 3. = ಜಕ್ಕಿಸು 3. (My.).

ಜಗ್ಗು jaggu. 1. (= ಜರಗು). To bend down, as a tree with fruit; to bend in, as a roof with weight; to sink, as a wall (My.). 2, to hang down: to overspread, in ಮೋಡ ಜಗ್ಗಿ ಹಾಕಿ ಅದೆ (S. Mhr.).

ಜಗ್ಗು jaggu. 2. Bending. — ಜಗ್ಗು ಹಾಕು. = ಜಕ್ಕಿಸು 1, etc. (My.).

ಜಗ್ಗು jaggu. 3. = ಜಿಗ್ಗು. To pull with effort, to drag, to draw, as cloth, a cart, water, etc. (C.; ಎಳೆ, ಸೆಳೆ G.; *cf.* ಜರಗು).

ಜಗ್ಧ jagdha. *Eaten.*

ಜಗ್ಧಿ jagdhi. *Eating; food.*

ಜಘನ jaghana. = ಜಗನ. *The hinder part, the buttock; the hip and loins; the pudenda, the mons veneris* (ತಿಕ Nn. 118; ಪೊಣವಾಟ್ Čt. II, 75). 2, *the rear guard of an army.*

ಜಘನಕೂಪಕ jaghana-kûpaka. *The hollow of the loins* (ಕುಣ್ಡೆಯ ಕುಟಿ Hlâ.).

ಜಘನೇಫಲೆ jaghanê-phalĕ. *The opposite-leaved fig-tree, Ficus oppositifolia.*

ಜಘನ್ಯ jaghanya. Hindmost, hinder; *last, ultimate.* 2, *low, base, wicked, very vile* (ಕುತ್ಸಿತ, ಅತಿಹೀನ Mr. 453); a Šûdra, or Čaṇḍâla.

ಜಘನ್ಯಜ jaghanya-ja. Last-born; *a younger brother.* 2, *a Šûdra.*

ಜಘನ್ಯಪಾತ್ರ jaghanya-pâtra. A low receptacle or person. (Kâvy. IV, 2, 34).

ಜಂಕಣೆ jaṅkaṇĕ. = (ಜಂಕೆ), ಜೆಂಕಣೆ. Scolding, chiding (ಜವುಕು Šm. 39; Kk. 42, o. r. ಜೆ-; Čt. II, 50; *cf.* ಜವಿ 1); crying, chirping, etc. (ಬಗ್ಗು Čt. II, 22; *cf.* ಜವಿಸು); grunting (ಹುಮ್ಮನೆ I, 44).

ಜಂಕಿಸು jaṅkisu. = ಜೆಂಕಿಸು. To scold, to chide; to despise; to put into shade (Bp. 21, 15; 22, 33; 40, 38; Rśv. 8, 47; Šśv. 4, 14);— to cry, to chirp, to grunt (Grj. 5, 20; Rśv. 5, after 55).

ಜಂಕೆ jaṅkĕ. (= ಜಂಕಣೆ, ಝುಂಕೆ). Crying out, chiding (Grj. 2, 15; Šśv. 4, 131).

ಜಂಕೆ jaṅkĕ. Tbh. of ಝುಂಕೆ (Šmd. 339).

ಜಂಗಮ jaṅgama. Moving, movable, locomotive; *that which has motion;* living. 2, a walking liṅga: a Liṅgavanta (sometimes married, sometimes unmarried) of a higher position brought about by a kind of dîkshĕ, also called an Ayya, whose feet and liṅga are worshipped by the other Liṅgavantas, who lives either by begging and eating in the houses of the various castes of the Liṅgavantas or by trading, and may be made a guru

Digitized by Google

(C.; Bp. 2, 41; 24, 1-3; 30, 20; 35, 42). See ಮಿಣ್ಣ-. ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಕುಲವಿಲ್ಲ, ಗಂಗೆಗೆ ಹೊಲೆಯಿಲ್ಲ.— ಜಂಗಮನ ಹೆಣ್ಣತಿ ಜಾಣೆಯಾದರೆ ಜಗಕ್ಕೆ (ಆಕೆಯಿನ್ದ) ಬನ್ದ ಭಾಗ್ಯವೇನು?.— ಜೂಜಾಡುವವಗೆ ಜಂಗಮನ ಸುದ್ದಿ ಯಾಕೆ?— ಜಂಗಮನಿಗೆ ಯಾಕೆ ಜನಿವಾರ, ಹಾರುವನಿಗೆ ಯಾಕೆ ವ್ಯಾಪಾರ? (Prvs.). See Prvs. s. ಬೊಟ್ಟು, ತಿವಾಚರಣೆ. — ಜಂಗಮಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. = ಜಂಗಮ. See Prv. s. ಜಗಳ.

ಜಂಗಮಗಿತ್ತಿ jangama-gitti. A Jangama's wife (C.).

ಜಂಗಮತಿ jangamati. = ಜಂಗಮಗಿತ್ತಿ. (S. Mhr.).

ಜಂಗಮಪ್ರಸಾದ jangama-prasâda. Any favour or gift from a Jangama (C.; Bp. 33, 12; 56, 22).

ಜಂಗಮಪ್ರಾಣ jangama-prâṇa. The specific soul or quality of a Jangama (Bp. 37, 1).

ಜಂಗಮಲತೆ jangama-latĕ. A walking creeper or tree (Čpr. 1, 125).

ಜಂಗಮಲಿಂಗ jangama-linga. A walking linga: a Jangama (Bp. 3, 18; 35, 50; C.); or occasionally the linga worn by a Jangama.

ಜಂಗಮಸ್ಥಾವರ jangama-sthâvara. That which has motion and that which is stationary. (My.).

ಜಂಗಮೇತರ jangama-itara. *Immovable.*

ಜಂಗಲ jangala. = ಜಂಗಲು. A jungle, a forest; a waste, desert place (Sk., Mhr., H.; S. Mhr. rare).

ಜಂಗಲಿ jangali. Relating to a jungle or forest (My.).

ಜಂಗಲು jangalu. = ಜಂಗಲ. (My.).

ಜಂಗಳ jangaḷa. 1. Slackness, looseness (ಸಡಿಲ್ದುದು Kk. 56; ಬಡಲ್, ಸೋಲ್, ಸಡಿಲುದು Šm. 49, o. r. ಬಡಲ್; Te. ಸಳ್ಳು; Mhr. ಡಿಫಲ; *cf.* ಸಡ್ಲು; ಜಳ್ಳು?).

ಜಂಗಳ jangaḷa. 2. = ಜಂಗುಳಿ, etc. (Râm. 4, 3, 5). — ಜಂಗಳವಬ್ಬರಿ. -ಒಸರು. To flow in large quantities (Râm. 4, 2, 38).

ಜಂಗಳಿ jangaḷi. = ಜಂಗುಳಿ, etc. (S. Mhr.). — ಜಂಗಳದನ. A herd of village cattle (S. Mhr.).

ಜಂಗಾಲ್ jangâl. 1. A platform with railings placed on two boats, used at ferries (My.; M. ಚಙ್ಙಾಡ, Portuguese *jangada;* Mhr. ಸಾಂಗಡ, a float composed of two boats bound together).

ಜಂಗಾಲ್ jangâl. 2. Zangar, verditer, a greenish blue dye (C.; Si. 51; Mhr., H. ಜಂಗಲ; *cf.* ಜಾಗ). — ಜಂಗಾಲ್ಪಚ್ಚೆ. = ಜಂಗಾಲ್. (My.).

ಜಂಗು jangu. (fr. ಜಣ್). A ringing round brass bell worn by a Jangama mendicant on his leg (S. Mhr.).

ಜಂಗು jangu. War, warfare (My.; Mhr., H. ಜಂಗ).

ಜಂಗುಡಿ jangudi. The region of the arm (ಭುಜದೇಶ Bhn. 39; *cf.* ತಿಗಲ್).

ಜಂಗುಳಿ janguḷi. = ಜಂಗಳ 2, ಜಂಗಳಿ, ಜಂಗುಟಿ. ಜಂಗುಳಿ or ಜಂಗುಟಿ (Šmd. 39). A mass, an assemblage, a herd, etc. (ಮೊತ್ತ Čt. II, 99; Bhn. 39; ಗೊನ್ದಣ, ದೊನ್ದಳಿ, ಗೊಂಗೆ, ವಂಗಡ, ತಣ್ಣ, ಗಡಣ, etc., ಶ್ರೇಣಿ Šm. 54; ತರಳ್ಪೆ, ದೊನ್ದಳಿ, etc., ಶ್ರೇಣಿ Kk. 17). See Prll. 8, 31; Bhâgavata 10, 18, 8.

ಜಂಗುಳಿಗ janguḷiga. (Tbh. of ಜಾಂಗುಳಿಕ? *cf.* Sk. ಜಂಗುಲ, poison, venom). N. of a class or caste of people (Râm. 5, 8, 51).

ಜಂಗುಟಿ janguṭi. = ಜಂಗುಳಿ, q. v.

ಜಂಗೆ jangĕ. A stride (Te.; *cf.* ಜಂಗು 2; ಜಂಘೆ?). ಗುರುಜಂಗೆಯಿಂ ನಿಡುಜಂಗೆಗಳನಿಡುತ (Bp. 26, 31). ಗುರುಜಂಗೆಗಳನಿಡುತುಂ (32, 28).

ಜಂಘಾಕರಿಕ janghâ-karika. Active with the legs, running quickly; *a runner, a courier.*

ಜಂಘಾನಿಲ janghâ-anila. A swift, rapid wind (ಸಾರಿ ಬಹ ಗಾಳಿ Mr. 50, o. r. ಜಂಝಾನಿಲಂ; *cf.* ಝಂಝಾವಾತ).

ಜಂಘಾಬಲ janghâ-bala. Power of, or in the, legs (My.).

ಜಂಘಾಲ janghâla. Running, fleet, swift; *a runner, a courier* (ವೇಗಿ, ನಿಲ್ಲದೆ ಅತಿ ಹರಿವವಂ Mr. 234).

ಜಂಘೆ janghĕ. ಜಂಘಾ. *The shank or lower part of the leg from the ankle to the knee;* the upper part of the leg; *the leg* (ಪ್ರಸೃತ, ಕಣುದೊಡೆ Hlâ.; Mr. 332). 2, N. of a plant (see Mr. s. ಏಕಾಷ್ಟ).

ಜಜ jaja. A warrior (Sk.; *cf.* ಜಜ್ಜಾರ).

ಜಜಾವಣೆ jajâvaṇĕ. A mode used in sangîta (V. 11, 9).

ಜಜ್ಜರಿತ jajjarita. Tbh. of ಜರ್ಜರಿತ. ಜಜ್ಜರಿತಧೈರ್ಯರ್ (ದಿಗಿಲ್ Čt. I, 64).

ಜಜ್ಜಾರ jajjâra. = ಜಂಝಾರ, ಜಜಾರ. A lofty, bold man, a hero (Bh. 8, 21, 27; Râm. 6, 13 sum.); a body of heroes (Râm. 6, 50, 44).

ಜಜ್ಜು jajju. 1. (= ಚಿಚ್ಚು, etc.). To bruise, to crush, to squash (C.). *Cf.* ಜಜ 4.

ಜಜ್ಜು jajju. 2. The state of being bruised, etc. (My.). — ಜಜ್ಜಡಕೆ. -ಅಡಕೆ. An areca nut somewhat squashed after boiling (My.).

ಜಂ jań. = ಜಣ್, ಜಣ. — ಜಂಜಣ. The sound of the gĕjjĕ and of small bells (My.). — ಜಂಜಣಿಸು. To emit the sound of ಜಂಜಣ (My.).

ಜಂಜಡ janjaḍa. = ಜಂಜಾಟ, ಜೊಂಜಾಟ. Trouble, cares, bother, plague (Bh. 1, 10, 24; J. 19, 33; 25, 22; Mhr. ಜಂಜಾಳ; Te. ಜಂಜಾಟ).

ಜಂಜರ janjara. (General): running, not specified or classified; = ಜಂಜರನಬ್ಬರ (My.). — ಜಂಜರನಬ್ಬರ. Numbers added together consecutively without regard to particulars (My.). — ಜಂಜರಬನ್ದಿ. Running (not classified) state of numbers or papers (My.).

ಜಂಜಾಟ janjâṭa. = ಜಂಜಡ, etc. (My.). ಜಂಜಾಟ ತಪ್ಪಿದರೆ ಅತ ನಡ್ಡಿ ಏನು? (Prv.).

ಜಂಜಾಲು janjâlu. A swivel gun (My.; Br., H. ಜಜಾಯಿ, ಜಜಾಲಿ, ಜಜಾಯಿಲ್, ಜಂಜಾಲಿ, ಜಮುಜಾಲಿ; T. ಜಂಜಾಲ್).

ಜಂಜು janju. Tbh. of ಝಂಝೂ (Šmd. 339).

ಜಂಝಾರ janjhâra. = ಜಜ್ಜಾರ, etc. (Râm. 5, 9, 1; 6, 20, 36).

ಜಟ jaṭa. 1. = ಜಟಾ. An imitative sound. — ಜಟಪಟ. reit. Smartly, briskly, quick (C.; Mhr. ಝಟಪಟ). — ಜಟಪಟ. = ಜಟಾಪಟ. Strife, scuffle, an angry or brisk discussion (S. Mhr.; Mhr. ಝಟಾಪಟೀ).

ಜಟ jaṭa. 2. Wearing twisted or entangled locks of hair. (Šmd. 142).

ಜಟಕರಿಸು jaṭakarisu. To shake off: to scorn, to treat scornfully (S. Mhr. rare; Mhr. ಝಟಕಣೇಂ, ಝಟಕಾವಣೇಂ, to shake a cloth, etc.).

ಜಟಕಾಯಿಸು jaṭakâyisu. = ಜಟಕರಿಸು, ಜಡಕಾಯಿಸು. (My.).

Digitized by Google

ಜಟಾ jaṭâ. = ಜಟೆ 1. — ಜಟಾಪಟ. = ಜಟಪಟ. (C.).

ಜಟಾಜೂಟ jaṭâ-jûṭa. *The long tresses of hair twisted on the top of the head; a quantity of twisted hair.*

ಜಟಾಧಾರಿ jaṭâ-dhâri. Wearing matted or braided hair. (My.).

ಜಟಾಬನ್ಧ jaṭâ-bandha. *A knot or coil of matted hair.*

ಜಟಾಭಸ್ಮ jaṭâ-bhasma. N. of a râkshasa (Bp. 54, 56).

ಜಟಾಮಾಂಸಿ jaṭâ-mâṁsi. A herb growing on the Himâlaya, *the Indian spikenard, Nardostachys jatamansi* Dec.

ಜಟಾಯು jaṭâyu. N. of a fabulous bird, the king of the vultures, killed by Râvaṇa. (Šmd. 231 Mdb.; Râm. 3, 10, 31; J. 18, 4).

ಜಟಿ jaṭi. Wearing the jaṭâ; Šiva; an attendant of Skanda. 2, *the waved-leaved fig-tree, Ficus infectoria.* See ಕಬ್ಬಸುರಿ, ಬಸರಿ. 3, a woman whose business is to braid (another's) hair (J. 5, 58).

ಜಟಿಲ jaṭila. Wearing the jaṭâ, having clotted or entangled hair.

ಜಟಿಲಿತ jaṭilita. Clotted, twisted, braided (Šmd. 142 Mdb.; Abh. P. 12, after 2).

ಜಟಿಲೆ jaṭilĕ. = ಜಟಾಮಾಂಸಿ. *The Indian spikenard.*

ಜಟುಲ jaṭula. = ಜಡುಲ. *A freckle, a mark.*

ಜಟೆ jaṭĕ. ಜಟಾ. = ಜಡೆ 1, ಜಡಿ 3, ಜಿಡೆ. *The hair matted and twisted together as worn by Šiva, ascetics, etc.;* the long tresses of hair twisted or braided together and coiled in a knot over the head, etc. (ಕಚ, ಮಣ್ಡೆಯ ಕೂದಲು Nn. 100; ಮೌಳಿ, ಜಿಡೆ 101; ಕೇಶ Mr. 518); a braid or tress of hair (of females, My.). 2, a pendent root from the banyan, etc. (ಶಿಫೆ, ಮರದ ಬೀಳಿಲು 100; ಬಿಳಲ್ 518; ಮರದ ಬಿಳಲು Hlâ). 3, *a fibrous root; a root;* the root of trees (ಮೂಲ, ಮರದ ಬೇರು 100; ಬೇರ್ 518). 4, peculiarity, a peculiar object (ವಿಶೇಷ, ವಿಶೇಷವಾದವಸ್ತು 100). 5, a peculiar arrangement of the vedic text (ಛನ್ದ, ಛನ್ದಸ್ಸಿನ ಭೇದ 100). 6, a crow (ಬಲಿಭುಕ್, ಕಾಗೆ 100). — ಜಗಣಿಯುಪದ್ರಾ ನೋಡಲೋ? ಜಟಿಯ ಹಾವಳೀ ನೋಡಲೋ? (Prv.).

ಜಟ್ಟಿ jaṭṭi. = ಜೆಟ್ಟಿ 1. A professional wrestler (C.; B. 2, 2; Tĕ. ಜಟ್ಟಿ, ಜೆಟ್ಟಿ, ಝುಟ್ಟಿ, ಝೆಟ್ಟಿ; T. ಜೆಟ್ಟಿ; Mhr., H. ಜೇಠೀ). ಜಟ್ಟಿಯಾದರೂ ತಟ್ಟನೆ ಹಾಡಿ ಬೇಕು (Prv.). See Prvs. s. ಪಟ್ಟಿ 3, ಪೇಟೆ 2, ಛಲಾ. — ಜಟ್ಟಿಕಾಳಗ. A wrestling match or combat (My.). — ಜಟ್ಟಿಮಲ್ಲ. dupl. An athlete among wrestlers (S. Mhr.). — ಜಟ್ಟಿಹಿಡಿತ. The wrestler's hold, a grapple (My.).

ಜಟ್ಟಿಗ jaṭṭiga. = ಜೆಟ್ಟಿಗ. A professional wrestler (Abh. P. 3, 28; Si. 294).

ಜಠರ jaṭhara. *Hard, firm, solid (cf.* ಕಡು 1). 2, *old.* 3, *the belly* (ಪೊಡೆ Čt. II, 46; *cf.* ಬಸಿರು).

ಜಠರಾಗ್ನಿ jaṭhara-agni. The digestive fire of the stomach, the gastric juice. (My.).

ಜಡ jaḍa. = ಜಲ 1. *Cold, frigid, chilly;* cold, frost (ತುಷಾರ, ಹಿಮ Nn. 53; ತುಷಾರ Mr. 525; *cf.* ಚಳಿ 2). 2, *slow, dull, apathetic, senseless, stupid, irrational, foolish, unintelligent* (ವಿಹ್ವಲ Nn. 149; ಮೂರ್ಖ, ಮೂಢ 53; ಅಜ್ಞ 525; *cf.* ಚಳಿ 1); hard, solid; — heavy (My.; Mhr.). 3, water (ಜಲ, ಉದಕ 53; ಜಲ 525). 4, *dumb* (ಕಳ, ಸನ್ನ ಮೂಗ Mr. 388). 5, a mountain (ಪರ್ವತ, ಬೆಟ್ಟ 53). 6, sacrifice (ಮಖ, ಯಜ್ಞ 53). 7, substance, thing, matter (ದ್ರವ್ಯ, ವಸ್ತು 53). 8, = ಜಡ್ಡು, heaviness in the body, fatigue, indisposition, illness (C., not Sk.). — ಜಡದವ ನಡದು ಬನ್ದಾನೇ? (Prv.). — ಜಡ ಹೋಗು. Also: difficulty to take place, to be difficult (S. Mhr.; B. 5, 225. 226).

ಜಡಕಾಯಿಸು jaḍakâyisu. = ಜಟಕಾಯಿಸು. (My.).

ಜಡಕ್ರಿಯ jaḍa-kriya. *Slow at work, sluggish, dilatory* (ತಳುವ ಮಾಡ್ಪಂ Mr. 242).

ಜಡಜ jaḍa-ja. = ಜಲಜ. Water-born; a lotus.

ಜಡಜಗರ್ಭ jaḍaja-garbha. Brahmâ (Bp. 54, 6).

ಜಡಜಜ jaḍaja-ja. Brahmâ (My.).

ಜಡಜನ್ತು jaḍa-jantu. = ಜಡಜೀವಿ. (Čpr. 4, 54).

ಜಡಜಭವ jaḍaja-bhava. Brahmâ (Bp. 43, 42).

ಜಡಜಾತ jaḍa-jâta. = ಜಡಜ. (R.).

ಜಡಜಾಪ್ತ jaḍaja-âpta. The sun (R.).

ಜಡಜಾರಿ jaḍaja-ari. The moon (R.).

ಜಡಜೀವಿ jaḍa-jîvi. A stupid, etc. being (Bp. 60, 7).

ಜಡತ jaḍata. (fr. ಜಡಿ 4). = ಜಡಿತ. Beating, ramming, forcing in, as a cartridge, driving in, as a nail (C.). ಜಡತ ಮಾಡು. To ram, etc. (C.).

ಜಡತನ jaḍatana. = ಜಡತೆ. (J. 6, 2).

ಜಡತಿ jaḍati. A close and narrow search (C.; Mhr. ಝಡತೀ); a strict reckoning; an account (Mhr.; My.; B. 5, 279).

ಜಡತೆ jaḍatĕ. Coldness, chilliness; apathy; stupidity; stupor, stupefaction; despair (Bp. 36, 42; 39, 15; Râm. 3, 4, 4). 2, one of the sañcâribhâvas (Kâvy. IV, 2, 16).

ಜಡತ್ವ jaḍatva. = ಜಡತೆ. (Abh. P. 7, 14; My.). 2, heaviness; inertia (Mhr.; ಸ್ತಬ್ಧ, ಒಜ್ಜೆ G.; My.; B. 4, 96).

ಜಡಧರ jaḍa-dhara. = ಜಲಧರ. A cloud (Bp. 37, 25; Šiv. 3, 37).

ಜಡಧಿ jaḍa-dhi. = ಜಲಧಿ. The ocean (Bp. 58, 62; Č. Bp. 47, 33; J. 2, 12). 2, a receptacle or place of fools (J. 2, 12).

ಜಡಪು jaḍapu. (fr. ಜಳ 1). Lustre, radiance, brightness, shine (Râm. 4, 6, 4; 4, 7, 10; 6, 2, 7; T. ಜಡಿ, splendour).

ಜಡಪ್ರಾಸು jaḍa-prâsu. A stupid, unidiomatic alliteration (Mr. 2).

ಜಡಮತಿ jaḍa-mati. A stupid person (Bp. 32, 49; 35, 51). 2, stupidity.

ಜಡಾಕರತ್ವ jaḍa-âkaratva. The state of being an accumulation of water or an ocean (Čpr. 1, after 127).

ಜಡಾಯಿಸು jaḍâyisu. = ಜಡಾಯಿಸು 1, etc. To ram, to drive in; to fasten or bolt, as a door (My.).

ಜಡಾಶಯ jaḍa-âšaya. = ಜಲಾಶಯ. (Čpr. 7, after 62).

ಜಡಿ jaḍi. 1. = ಜಡೆ, (ಜಡ್ 1). To use threatening language; to threaten, to menace; to frighten; to blame, to chide; to grunt angrily, as a wild hog; to urge on by cries (ತರ್ಜನ Šmd. Dh.; Šm. 93; Tĕ. ಜಡಿ, to fear; ಜಡಿಪಿಂಚು, to frighten; T. ಶಡಿ, fear; to reprove; see s. ಚಳಿ 1; *cf.* ಜರ್ಬು 1 & 2). ಜಡಿಯದಿರ್ ನಯಮುಡಿ‌ದ ಅರಸಂ! (Šmd. 234). ಜಡಿದು ಸಾರಥಿಯಂ (28). ದಾರಿಸಿದುವು ಬಿಡದೆ ಜಡಿದು ವನದೇವತೆಗಳ್ (109). ಜಡಿಯುತ್ತುಂ ಪೋದಂ (280, o. r. -ಪೊಡೆದಂ). ಜಡಿವ ರಕ್ಕಸಬೇರಂ (Kk. 7). ಶಿಕ್ಷಾಚಾರ್ಯತನದಲಿ ಜಡಿದು, ಜಂಕಿಸಿ (Prll. 3, 82). See Grj. 2, 107; Bp. 38, 28; 47, 49; Bh. 1, 8, 31; 1, 10, 27; 3, 13,

Digitized by Google

26; Râm. 6, 10, 18; V. 9, 60; Šsv. 1, 83; 4, 44; Rsv. 5, 123; 6, after 11 (twice); 14, after 12; J. 2, 9; 4 sum.; 11, 33; 28, 45; Bhâgavata 10, 18, 2.

ಜಡಿ jaḍi. 2. To wave, to brandish, as a sword, etc. (Abh. P. 13, 78; 14, 188; Grj. 2, after 106; Râm. 5, 3, 61; 6, 2, 7; Šsv. 4, 14. 60; J. 4, 19; 20, 37; Rsv. 5, 120; 6, 36; Č. Bp. 47, 37). **2,** to move to and fro (v. i., Rsv. 7, 18). — ಜಡಿ ಜಡಿ. rep. of No. 1. (Bp. 16, 18).

ಜಡಿ jaḍi. 3. Short P. p. of ಜಡಿ 2 No. 1, in ಜಡಿ ಜಡಿದು (Bp. 26, 12; 32, 58).

ಜಡಿ jaḍi. 4. To beat (with a stick, the hand, the fist, c.); to pound, to crush (J. 4, 23; 28, 45. 47; My.). ಜೇಡಿಮಣ್ಣು ಜಡಿದರೆ ಸಕ್ಕರೆ ಆಗುವದೋ? (Prv.). **2,** to beat into, as mud into a hole; to force in, to ram, as a cartridge; to drive in, as a nail (C.).

ಜಡಿ jaḍi. 5. The act of beating (? Bh. 1, 7, 2).

ಜಡಿ jaḍi. 6. = ಜಿಡಿ. A long-continued fine, small rain (ಅಲ್ಪವೃಷ್ಟಿ Šmd. Dh.; ಸೋನೆ Šm. 93; J. 2, 9; C.; Tĕ.; Mhr. ಝಡ; M. ಚಱುಚಱೇ, drizzlingly; ಚಾಱು, ಚಾಱ್ಱು, to drizzle; cf. ಕಸಿ 3, ಸರಿ). — ಜಡಿಮುಱಿ. = ಜಡಿ. (C.). ಎಡೆ ಬಿಡದೆ ಸುರಿಯುವ ಜಡಿಮುಱಿ (ಧಾರಾಸಮ್ಪಾತ, ಆಸಾರ Si. 31).

ಜಡಿ jaḍi. 1. To join (v. i.), to be connected with, to be accompanied by (Č. Bp. 11, 5; Mhr. ಜಡಣೇಂ). 2, to be filled to superfluity or be crammed (Bh. 1, 10, 24); to become abundant or excessive (Bh. 2, 13, 33; 8, 23, 4; Râm. 3, 6, 50).

ಜಡಿ jaḍi. 2. To be shed in a continuous manner, as tears (Râm. 5, 9, 25; Mhr. ಝಡಣೇಂ, ಝಡೀ); to waste away, as the body (J. 18, 48; Mhr.); to give way, to sink (Bh. 3, 13, 32; Râm. 1, 16, 10; Mhr.; see Bhn. s. ಕುಸಿ 4).

ಜಡಿ jaḍi. 3. = ಜಡೆ 1, etc. (S. Mhr.; B. 2, 22). ಕಾಸಿ ಕಂಡಿ ಯಾಕೆ? ಘಾಸುರದ ಜಡಿ ಯಾಕೆ? ಕೇತ ಕತ್ತಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಯಾಕೆ? ತ್ರಮಲದ ಅಕಿ ಬಿಡಸ್ ಅನಕ! (Sp.).

ಜಡಿತ jaḍita. = ಜಡತ. (My.).

ಜಡಿತಿ jaḍiti. Tbh. of ಝಟಿತಿ (Šmd. 339; ಬೀಗಿಂ Cm.).

ಜಡಿಪ jaḍipa. The sound or cry of birds (ಚಿಜ್ಜಿ, ಬಗ್ಗು, ಚಿಪ್ಪಣ್ಣ, ಚಪ್ಪರಣೆ Šm. 29; cf. ಜಂಕರಣೆ); the note of the cuckoo (ಕೋಗಿಲೆಯ ಚಪ್ಪರಣೆ Šs.). (Tĕ. ಜಡಿ, ಸಡಿ, ತಪ್ಪುಡು, noise, sound; cf. ಸಪ್ಪಳ).

ಜಡಿಸು jaḍisu. To cause to beat, etc. (C.).

ಜಡಿಸು jaḍisu. To fill to superfluity, to cram (Râm. 6, 13, 4).

ಜಡೀಕೃತ jaḍî-krita. Stunned, rendered sluggish, etc. (Čpr. 6, 103).

ಜಡೀಭಾವ jaḍî-bhâva. *Dullness, sluggishness, apathy; insensibility.*

ಜಡುಪು jaḍupu. A flap (attached to a paper-kite, My.; Mhr. ಝಡಪ).

ಜಡುಲ jaḍula. = ಜಟುಲ. (Sk.; R.).

ಜಡೆ jaḍĕ. = ಜಡಿ 1, of which it is an o. r. in Šmd. 28. 109.

ಜಡೆ jaḍĕ. 1. = ಜಡಿ 3, ಜೆಡೆ. Tbh. of ಜಟೆ (Čt. II, 91; ಸಟೆ, ಜಟೆ Mr. 320; ಮರದ ಬೀಱಿಲ್ Kk. 19). See Si. 121. 216. 230. 415. ಜಡೆಯುವರನ್ನೂ ಮುಡಿಯುವರನ್ನೂ ತೊಡಗ ಬಾರದು (Prv.). (The Mysore use of ಜಡೆ for *a woman's long plaited hair* is unknown in S. Mhr., but occasionally the term is used for the plaited hair of *little girls*). — ಜಡೆಕಳ್ಳಿ. A kind of the Euphorbia called Triangular spurge (My.). — ಜಡೆಕುಚ್ಚು. An ornament that is attached to the point of a tress of hair by women (My.). — ಜಡೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. 1. = ಜಡೆ- 1. The hair to be matted. ಜಡೆಗಟ್ಟಿದ ಕೂದಲದ ಗುಮ್ಪು (ಜಟಾಜೂಟ G.). 2, to plait tresses (J. 26, 9). — ಜಡೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. 2. = ಜಡೆ- 2. A band of plaited hair. See ಕಣ್ಣಣ. — ಜಡೆದೇವರು. Šiva, etc. ಜಡೆದೇವರಿಗೆ ನೆಲೆ ಇಲ್ಲ, ಬೋಳು ದೇವರಿಗೆ ನೆಲೆ ಉಣ್ಟೇ? (Prv.). — ಜಡೆನಾಗರ. A small circular plate of gold ornamented with the figure of a cobra, that is attached to the upper part of a woman's long plaited hair (My.). — ಜಡೆಬಿಲ್ಲೆ. A round gold plate ornamented with a jasmine flower, worn by women over their plaited hair (My.; Si. 217). — ಜಡೆಮುಡಿ. (ಮೌಲಿ Si. 455). ಜಡೆಮುಡಿಯವ, a ṛishi (J. 16, 28). — ಜಡೆವೆಣೆ. -ವೆಣೆ. An entwining of pendent roots (Čpr. 5, after 39). — ಜಡೆಹತ್ತಿ. A kind of cotton (Si. 150; My.). — ಜಡೇ ಬಸರೀ ಗಿಡ. See s. ಪಣಿಯಾಲ.

ಜಡೆ jaḍĕ. 2. *The plant Mucuna pruritus* Hook.

ಜಜ್ಜಿ jadji. A judge (C.; Si. 258; Br. ಜಜ್).

ಜಡ್ಡ jaḍḍa. = ದಡ್ಡ 1. Nearness, union (Tĕ. ಜಡ್ಡ). — ಜಡ್ಡಕ್ಕರ. -ಅಕ್ಕರ. = ದ-. One consonant written below another (Tĕ.; R.).

ಜಡ್ಡು jaḍḍu. 1. = ಜಿಡ್ಡು 2, ದಡ್ಡು 2. Callosity; a callous spot; a wart; a scar (My.; Tĕ.; M. ತಱಮ್ಪು, T. ತಱುಮ್ಪು; see ಕಲೆ 1). ದೊಡ್ಡ ಮಾಗಿ ಮೆಟ್ಟು ಆನೆ ಕುದುರೆಗಳೊಳ್ ಆದ ಕಱುದೊಡೆಯು ಜಡ್ಡು (Šmd. II, o. rs. -ಜಡ್ಡು, -ದಡ್ಡು).

ಜಡ್ಡು jaḍḍu. 2. = ಕದಡು, ಜಿಡ್ಡು 4. The disagreeable smell of sheep's milk, etc. (C.). ಗೊಡ್ಡು ಸಾಱಿಗೆ ಜಡ್ಡು ತುಪ್ಪ (Prv.). — ಜಡ್ಡು ಪಕ್ಕಿ. -ಹಕ್ಕಿ. The ruddy shieldrake, Casarea rutila (Gz., as Jaddu—).

ಜಡ್ಡು jaḍḍu. Tbh. of ಜಡ. Heaviness in the body, slight indisposition (C.; Tĕ.; B. 4, 122); sickness, disease (My.).

ಜಣ್ jaṇ. = ಜಣ, etc., ಠಣ್. (My.). — ಜಣ್ ಜಣ್. = ಜಣ ಜಣ. (My.).

ಜಣ jaṇa. = ಜಂ (ಜಣ್), ಜಣ್, (ಝಣ). An imitative sound. — ಜಣ ಜಣ. rep. The tinkling of the gĕjjĕ or of small bells, and the ringing or clanking of Rupees when falling on a stone or being filled in a bag (C.; Mhr. ಝಣಝಣ; Sk. ಝುಂಝುನ). — ಜಣಜಣಿಸು. = ಜಂಜಣಿಸು. (My.).

ಜಣ್ಟಿ jaṇṭi. Joining; meeting and going together (on a road); partnership; the state of being joined to (as one article to another, My.; Tĕ. ಜಣ್ಟ; H.). *Cf.* ಜಟ್ಟಿ 2, ತಣ್ಟೆ 1. — ಜಣ್ಟಿಪಟ್ಟಿ. Title-deeds in the name of two persons (My.). — ಜಣ್ಟಿ ಹಾಕು. To join (one person to another for company's sake), to tie (one beast to another, My.).

ಜಣ್ಟಿಗಾಱ janṭi-gâṟa. A companion; a partner (My.).

ಜಣ್ಟಿಸು janṭisu. To join (v. t.); to annex, to affix (My.; Tĕ. ಜಣ್ಟಿಂಚು).

ಜಣ್ಡೆ jaṇḍĕ. = ಜಾಣ್ಡೆ. A flag, a banner, an ensign (S. Mhr.; Tĕ.; Mhr., H. ಝೇಣ್ಡಾ).

ಜತಣ jataṇa. = ಜತನ. (My.).

Digitized by Google

ಜತನ jatana. = ಜತಣ, ಯತನ. Tbh. of ಯತ್ನ (Šmd. 336; My.). 2, care; heed in order to protection (C.; J. 24, 29; Tĕ.; Mhr.; B. 3, 67). ಜತನವಿದ್ದವಗೆ ಮಥನವಿಲ್ಲ (Prv.).

ಜತಿ jati. Tbh. of ಯತಿ (Šmd. 343; Čt. I, 97). An ascetic (ಸತ್ಯಾಸಿ Čt. I, 81; ಋಷಿ Kk. 33; Šm. 34; My.). 2, harmonious musical time or measure (Bp. 4, 8; 17, 21; 56, 14); etc. — ಜತಿಗುಡು. -ಕುಡು. To give or indicate the time or measure in music (Rsv. 4, after 14; 6, after 11, twice; V. 5, 8). — ಜತಿವಗೆಯ. -ವಗೆಯ. The enemy of ascetics: Kâma (ಮನ್ಮಥ Kk. 8; Šm. 7).

ಜತಿಗೆ jatigĕ. = ಜೊತ್ತಿಗೆ, etc. (My.).

ಜತು jatu. *Lac.*

ಜತುಕ jatuka. *Asa foetida.* 2, lac; a kind of gum.

ಜತುಕೃತ್ jatu-krit. Making lac: *a kind of fragrant tree,* in which the lac insect forms its nest.

ಜತುಕೆ jatukĕ. Lac; a kind of gum. 2, *a bat.* 3, a kind of fragrant substance or perfume (ಪಾವಡಿ Mr. 141).

ಜತುರಸ jatu-rasa. Lac (ಅಲತಗೆ Čt. I, 91).

ಜತೂಕೆ jatûkĕ. = ಜತುಕೃತ್. *A kind of fragrant tree.*

ಜತೆ jatĕ. (= ಜತ್ತು, ಜೊತೆ, ಜೊತ್ತು). Union; intercourse; combination; company; a pair; a fellow (C.; Tĕ.; Mhr. ಜತ; Mhr., H. ಜಥಾ, a band or company). See B. 3, 103. 113; ಇಜ್-.

ಜತೆಗಾತಿ jatĕ-gâti. = ಜತೆಗಾರ್ತಿ. (My.).

ಜತೆಗಾಱ jatĕ-gâṟa. A male companion (C.; B. 4, 6).

ಜತೆಗಾರ್ತಿ jatĕ-gâṟti. A female companion (C.).

ಜತ್ತ jatta. Tbh. of ಯತ್ತ. Effort, work (Čpr. 9, 13).

ಜತ್ತಕ jattaka. = ಜತ್ತವ, ಜತ್ತುಕ. Fraud, deceit, disguise, hypocrisy (ಕೈತವ Čt. II, 12; T., M. ಚದಿ; T. ತಟ್ಟು; T. ಎತ್ತು, to deceive; Tĕ. ಜತ್ತುಲ-ವಾಡು, a deceiver; ಚಟ್ಟಕ, roguish prank).

ಜತ್ತರ jattara. A cloth covering worn over the privities (? ಕೌಪೀನ Ss.; *cf.* ಛತ್ತರ?).

ಜತ್ತವ jattava. = ಜತ್ತಕ, etc. (ಕಯ್ಯೆ, ಕೈತವ Kk. 66, o. r. ಜತ್ತುಕ).

ಜತ್ತಾಣ jattâṇa. = ಚತ್ತಾಣ. ನುಡಿಗೆಲ್ಲಂ ಸಲ್ಲದ ಕನ್ನಡದೊಳ್ ಜತ್ತಾಣಮುಂ ಬೆದಣ್ಗೆಯುಮ್ ಎನ್ದು, etc. (Šmd. 121).

ಜತ್ತಿಗೆ jattigĕ. = ಜೊತ್ತಿಗೆ, etc. (C.).

ಜತ್ತಿಳ jattiḷa. Tbh. of ಜತಿಲ (Hlâ.).

ಜತ್ತು jattu. = ಜೊತ್ತು. Tbh. of Mhr. ಜತ (ಜತ್; see s. ಜತೆ). Intercourse, friendship, as between two persons (C.); equality, as that of two bullocks (C.).

ಜತ್ತುಕ jattuka. = ಜತ್ತಕ, etc. (ಕೈದವ, ಕಯ್ತು, ಕಪಟ Šm. 52).

ಜತ್ತುಳ jattuḷa. = ಜಿತ್ತುಳ. Scum, foam (ನೊರೆ Šm. 35; Kk. 13, o. r. ಜಿ-).

ಜತ್ರು jatru. *The collar bone, the clavicle.*

ಜತ್ವ jatva. The letter or syllable ಜ (Šmd. 82. 342. 352. 369).

ಜನ jana. = ಜಿನ. A born being; *man, mankind, people;* a person or individual in general. ಜನ ಮರುಳೋ? ಜಾತ್ರೆ ಮರುಳೋ? — ಜನ ನೋಡಿ ಬೀಡ ಬೇಕು, ಜಾಗ ನೋಡಿ ಉಗುಬಿ ಬೇಕು (Prvs.).

ಜನಕ janaka. Generating; producing, causing (Kâvy. III, 3, B, 135). 2, *a progenitor, a father.* 3, the father of Râma's wife Sîtâ (Râm. 1, 12, 2).

ಜನಕಜಾರಮಣ janakajâ-ramaṇa. Râma (Râm. 1, 1, 1).

ಜನಕಜೆ janaka-jĕ. -ಜಾ. Sîtâ (Bp. 31, 21).

ಜನಕತನಯೆ janaka-tanayĕ. = ಜನಕಜೆ. (My.).

ಜನಕತನುಜೆ janaka-tanujĕ. = ಜನಕಜೆ. (Čh. v. 58).

ಜನಕಾತ್ಮಜೆ janaka-âtmajĕ. = ಜನಕಜೆ. (My.).

ಜನಂಗಮ jana-n-gama. *A Čaṇḍâla* (ಹೊಲೆಯ Mr. 381).

ಜನಜನಿತ jana-janita. Generated by people: known to all (My.).

ಜನತೆ janatĕ. ಜನತಾ. *An assemblage of people;* people; mankind; birth (Kâvy. IV, 2, 30).

ಜನನ janana. *Birth; production.* 2, *race, lineage.* 3, generating, causing.

ಜನನಪತ್ರಿಕೆ janana-patrikĕ. = ಜನ್ಮಪತ್ರ. (My.).

ಜನನರಹಿತ janana-rahita. Free from birth (Bp. 12, 51).

ಜನನಹರ janana-hara. The remover of birth, etc. (Bp. 43, 71).

ಜನನಾಥ jana-nâtha. A king (Čpr. 4, 60; 6, after 11).

ಜನನಿ janani. *A mother.* 2, a kind of fragrant plant (ಕಳವಿಗೆ Mr. 141; *cf.* ಜನಿ 1, No. 4).

ಜನಪ jana-pa. A king (Bp. 5, 58; 21, 46).

ಜನಪತಿ jana-pati. = ಜನಪ. (Čpr. 2, 21. Bp. 46, 59; 50, 30).

ಜನಪದ jana-pada. A community, nation, people; *an inhabited country, an empire* (ದೇಶ Nn. 70); man, mankind.

ಜನಪ್ರಮೋದ jana-pramôda. People's delight; the white water-lily, or red lotus (ಕುಮುದ, ಜನರುಗಳ ಹರುಷ Nn. 29).

ಜನಮೇಜಯ jana-m-êjaya. Causing men to tremble: N. of a king, the son of Parikshit and great-grandson to Arjuna. (Bp. 56, 45; Bh. 1, 9, 1; J. 2, 2).

ಜನಯಿತೃ janayitṛi. A father. (R.).

ಜನಯಿತ್ರಿ janayitri. *A mother.*

ಜನರಂಜನ jana-ranjana. Gratifying the people, courting popular favour. (R.).

ಜನರಮಣ jana-ramaṇa. A king (Bp. 57, 73).

ಜನಲೋಕ jana-lôka. = ಜನೋಲೋಕ. One of the seven divisions of the universe, where the sons of Brahmâ and other pious men reside (Mr. 32).

ಜನವರ jana-vara. A king (Bp. 53, 35).

ಜನವಾದ jana-vâda. The talk of men: *news, rumour, report, scandal.*

ಜನವಾರ್ತೆ jana-vârtĕ. Rumour, report (B. 5, 55; My.).

ಜನಶ್ರುತಿ jana-šruti. *Rumour, news, intelligence.*

ಜನಸ್ janas. = ಜನಲೋಕ. See ಜನೋಲೋಕ.

ಜನಸ್ಥಾನ jana-sthâna. N. of a part of the Daṇḍaka forest (Râm. 3, 5, 2; J. 19, 20. 24).

ಜನಾಂಗ jana-anga. A nation, a tribe (B. 4, 127. 215; My.).

ಜನಾನುಕೂಲ jana-anukûla. The favour or help of people (My.); public benefit (My.).

ಜನಾನಿ janâni. Made for, or suitable to, women, belonging to the harem (Si. 259; My.; Mhr., H.); a seraglio, harem (My.; Mhr., H. ಜನಾನಖಾನಾ).

Digitized by Google

ಜನಾನ್ತ jana-anta. An uninhabited place. 2, a region, a country (ವಾಡಬ, ದೇಶ Nn. 13; ಗೋತ್ರ, ದೇಶ 16. 72).

ಜನಾರ್ದನ jana-ardana. *Vishṇu or Kṛishṇa* (Bp. 54, 36).

ಜನಾಪವಾದ jana-apavâda. Popular accusation (J. 5, 51; My.).

ಜನಾರಾತ jana-ârâta. A country, a region (Čpr. 6, after 11).

ಜನಾಶ್ರಯ jana-âśraya. An asylum for men (J. 11, 36); *a temporary shed or hall.*

ಜನಿ jani. = ಜಿನಿ. To flow, to drop (My.). ಜನಿದು ಹೋದುದು (ಸ್ಕನ್ನ, ರೀಣ, ಸ್ರುತ, ಸ್ನುತ Si. 379). (*Cf.* ಜಡಿ 6).

ಜನಿ jani. 1. *Birth, production;* one who has been born (see ಗುದ-). 2, a woman. 3, *a daughter-in-law.* 4, *a kind of fragrant plant* (= ಜತುಕೃತ್; *cf.* ಜನನಿ No. 2).

ಜನಿ jani. 2. = (ಜನ್ನ), ಜನ್ನಿ 1, ಜಿನಿ. See ಜನಿವಾರ. (Tĕ. ಜನ್ನಿ, the brahmanical thread).

ಜನಿತ janita. Born, begotten; produced; occasioned (ಭೂತ, ಹುಟ್ಟುವನ್ಥಾದು Nn. 78).

ಜನಿಯಿಸು janiyisu. To be born or produced; to take place, to happen (ಪುಟ್ಟು Šmd. 7 Cm.; ಹುಟ್ಟು 46 Cm.; Čh. v. 172; Čpr. 2, 8; 3, 77).

ಜನಿಯುವಿಕೆ janiyuvikĕ. Flowing, dropping (ಶ್ಚ್ಯೋತ, ಪ್ರಘಾರ Si. 390).

ಜನಿವಾರ (jani-vâra or bâra). = ಜನ್ನವಿರ, ಜನ್ನಿವಾರ, ಜಿನಿವಾರ. The sacrificial thread (which originally was a leather strap, C.; Si. 230. 252; Mhr. ಜಾನವೇಂ).

ಜನಿಸು janisu. = ಜನಿಯಿಸು. (Bp. 2, 7. 8; 51, 25; 54, 57; J. 10, 49).

ಜನುಮ januma. Tbh. of ಜನ್ಮ. (My.).

ಜನುಸ್ janus. *Birth, production, origin.*

ಜನೆ janĕ. = ತನೆ, ತೆನೆ 2, ಸೆನೆ. The yolk of an egg (R.; Tĕ. ಜಿನೆ, ಜೆನೆ, ಜನೆ, spawn, roe; the yolk of an egg; T. ಚಿನ್ನೈ, the embryo in the womb of beasts; an egg, particularly the eggs of fish, spawn; a bud; ಚಿನ್ನೈ, to be with young; to bud; M. ಚನೆ, ಚಿನೆ, pregnancy; ಚನೆ, animals to conceive; ಚನೆ, ಚಿನೆ, ಚುನೆ, juice, as of a mango stalk after the fruit is broken off, see ಸೊನೆ; Sk. ಜಲ, the embryo or uterus of a cow).

ಜನೇಶ jana-iśa. A king (Čh. v. 52).

ಜನೇಶ್ವರ jana-iśvara. A king (Čpr. 6, after 18; J. 26, 57).

ಜನೋದಯ jana-udaya. N. of a vṛitta (Čh.).

ಜನೋಲೋಕ janas-lôka. = ಜನಲೋಕ. (My.).

ಜನ್ತ janta. Tbh. of ದನ್ತ (Šmd. 352; ಪಲ್, ರದನ Šm. 70).

ಜನ್ತು jantu. *A creature, a living being;* man; people. 2, any animal, usually beings of the lowest organization, such as worms, insects, etc. (C.).

ಜನ್ತುನಿಕರ jantu-nikara. The multitude of living beings (ಜೀವ, ಪ್ರಾಣಿಗಳು Nn. 73).

ಜನ್ತುಫಲ jantu-phala. *The glomerous fig-tree, Ficus glomerata.*

ಜನ್ತೆ jantĕ. A short, small beam crossing the chief beams in a flat roof and supporting the ceiling (C.; B. 4, 121; Šsv. 1, 70; Č. Bp. 5, 48; Tĕ. ದನ್ತೆ, a beam or rafter; *cf.* ಜತೆ, and Sk. ಯಮ್?). See ಬಲ್ಲನ್ತೆ. — ಜನ್ತೆಮಣಿ. A kind of leather rope (S. Mhr.).

ಜನ್ತ್ರ jantra. Tbh. of ಯನ್ತ್ರ (Šmd. 343; ಆವರಣೆ Mr. 207; Šsv. 3, 25; C.). ಜನ್ತ್ರದ ಕೀಲಂ ಕಳೆದನ್ತಿರೆ ಆಯ್ತು (Šmd. 84 Mdb.). See ಅಮ್ಬಜನ್ತ್ರ.

ಜನ್ನ janna. (= ಜನಿ 2, ಜನ್ನಿ 1). Tbh. of ಯಜ್ಞ (Šmd. 354; Šm. 63; Kk. 48). A sacrifice. 2, N. of a certain horse (ತುರಗಂ ಬಿಳಿದಿಗೊರೆದ ಕೆಮ್ಬರೆ ಜನ್ನನ್ ಅದು Mr. 275; Bp. 59, 40). See Abh. P. 10, after 183; Bp. 24, 74; 56, 27. — ಜನ್ನಗೂಟಿ. -ಕೂಟಿ. Whose food is sacrifice: a god (ಸಿಜರ Kk. 10*a*). — ಜನ್ನವಗೆಯ. -ವಗೆಯ. The enemy of (Daksha's) sacrifice: Vîrabhadra (Kk. 6; Šm. 4. 5). — ಜನ್ನವಳ. -ವಳ. Indra (ಸುರಪ Kk. 11*a*).

ಜನ್ನಣೆ jannaṇĕ. A sacrificial shed or house (ಯಾಗಶಾಲೆ Čt. I, 70).

ಜನ್ನವಿರ (janna-vira). = ಜನಿವಾರ, etc. ಜನ್ನವಿರಮಂ ಬಲಸ್ಸೊಡುವುದು (ಉಪವೀತ); ಜನ್ನವಿರದನ್ತೆ ಇಕ್ಕಿದ ಹೂವಿನ ಮಾಲೆ (ವೈಕಕ್ಷಕ Hlâ.).

ಜನ್ನಿ janni. 1. = ಜನಿ 2. See ಜನ್ನಿವಾರ.

ಜನ್ನಿ janni. 2. = ಸನ್ನಿ. (My.).

ಜನ್ನಿಗೆ jannigĕ. (Tbh. of ಯಾಜ್ಞಿಕ). That belongs to sacrifice or is suitable for sacrifice, or that is dedicated to be offered to an idol, especially used of cattle and of their milk (Bp. 12, 28; 14, 5. 23; S. Mhr.).

ಜನ್ನಿವಾರ (janni-vâra). = ಜನ್ನವಿರ, etc. (ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರ, ಉಪವೀತ Mr. 255; Bp. 21, 25; 50, 6). ಜನ್ನಿವಾರಮನ್ ಎಡನ್ಸೊಡಲ್ (ಪ್ರಾಚೀನ 255). ಎಡದ ಕೆಯ್ಯ ನೆಗಹಲು ಪಟ್ಟ ಜನ್ನಿವಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತ ಎನಿಸುಗು. ಕೊರಳಿನ್ದ ಇಬಿಯಿಕ್ಕಿದ ಜನ್ನಿವಾರವು ನಿವೀತ ಎನಿಸುಗು (Nr.).

ಜನ್ನು jannu. = ಜಸ್ತು. (My.).

ಜನ್ಮ janma. = ಜನುಮ, ಜಲುಮ, ಜಲ್ಮ. *Birth, production, origin;* existence, life, life-time; born from. — ಜನ್ಮಕೊಡು. To give birth to. ಜನ್ಮ ಕೊಟ್ಟವಳು (ಜನನಿ, ತಾಯಿ G.). — ಜನ್ಮ ತಕ್ಕೊಳ್ಳು. To take birth upon one's self, to be born (B. 5, 279). 2, to take away life, to kill (S. Mhr.). — ಜನ್ಮವೆತ್ತು. -ಎತ್ತು. = ಜನ್ಮ ತಕ್ಕೊಳ್ಳು No. 1. (My.).

ಜನ್ಮದೇಶ janma-dêśa. = ಜಲ್ಮ-. Native place or country (C.).

ಜನ್ಮನಕ್ಷತ್ರ janma-nakshatra. The natal star, the star of the zodiac under which a person is born (My.).

ಜನ್ಮಪತ್ರ janma-patra. Horoscope (C.), also -ಪತ್ರಿಕೆ (C.).

ಜನ್ಮಪಾಪ janma-pâpa. = ಜಲ್ಮ-. Original sin (My.).

ಜನ್ಮಭೂಮಿ janma-bhûmi. = ಜಲ್ಮ-. Birthplace, native country (Kâvy. V, 44; J. 15, 11; My.).

ಜನ್ಮರಾಶಿ janma-râśi. The sign of the zodiac that contains the natal star (C.).

ಜನ್ಮಸಾಫಲ್ಯ janma-sâphalya. Attainment of the object or end of existence (C.).

ಜನ್ಮಾನ್ತ janma-anta. = ಜಲ್ಮಾನ್ತ. The end of existence (ನಿಧಾನ, ಜನ್ಮದ ಕಡೆ Nn. 19, o. rs. ಜಲ್ಮಾನ್ತ, ಪ್ರಾಣಾನ್ತ್ಯ). 2, a district, a country (ಗ್ರಾಮ, ದೇಶ Nn. 37).

ಜನ್ಮಾನ್ತರ janma-antara. Another state of existence; another birth, past or future (Čpr. 5, 4; J. 13, 54; 18, 19; C.).

ಜನ್ಮಿ janmi. *A creature, a living being.*

ಜನ್ಮಿಸು janmisu. = ಜನಿಸು. (Bp. 4, 72; S. Mhr. rare).

ಜನ್ಯ janya. To be born, fit to be born; born from, occasioned by; generating (Bp. 47, 61). 2, relating to men or to the people; people. 3, *rumour, report.* 4, *the friend or companion of a bridegroom.* 5, *war, combat.*

Digitized by Google

ಜನ್ಯು janyu. Birth. 2, *a creature, a living being.*

ಜನ್ಹು janhu. = ಜನ್ನು. Tbh. of ಜಹ್ನು. (My.).

ಜನ್ಹುತನಯೆ janhu-tanayĕ. = ಜಹ್ನು-. (G.; My.).

ಜಪ japa. 1. — ಜಪ ಜಪ. rep. Quickly, briskly (S. Mhr.; Mhr. ಝಪಝಪ).

ಜಪ japa. 2. Muttering; *muttering passages from the vêda, charms, prayers, names of a deity,* etc.; counting silently the beads of a rosary; a muttered prayer. — ಜಪ ಮಾಡು. To perform japa (C.).

ಜಪಮಾಲಿಕೆ japa-mâlikĕ. A rosary (C.; B. 5, 73).

ಜಪಮಾಲೆ japa-mâlĕ. = ಜಪಮಾಲಿಕೆ. (C.; ಅಕ್ಷಮಾಲೆ G.).

ಜಪಸರ japa-sara. = ಜಪಮಾಲೆ. (My.).

ಜಪಸು japasu. = ಜಪಿಸು. (S. Mhr.).

ಜಪಾನುಷ್ಠಾನ japa-anushṭhâna. Performance of japa (Ŝsv. 2, 107; J. 10, 23).

ಜಪಾಪುಷ್ಪ japâ-pushpa. = ಜಪೆ. (ದಾಸಾಳದ ಹೂ G.; My.). 2, ಮದ್ದುಗುಣಿಕೆಯ ಹೂವು (G.).

ಜಪಾರುದ್ರ japâ-rudra. = ಜಪೆ. (ದಾಸಣ Mr. 126, o. r. ದಾಸ್ಯಣ).

ಜಪಿಯಿಸು japiyisu. = ಜಪಿಸು. (Čpr. 2, 6; Abh. P. 14, 100).

ಜಪಿಸು japisu. = ಜಪಸು. To mutter (J. 28, 54; Ŝsv. 1, after 79; My.); to perform japa (C.; Si. 251).

ಜಪೆ japĕ. ಜಪಾ. = ಜಪೆ. *The China rose or shoe-flower, Hibiscus rosa sinensis* Lin.

ಜಪ್ತಿ japti. Seizure, confiscation, sequestration, attachment (in law, C.; Br.; Mhr., H.; B. 5, 88).

ಜಪ್ಪನೆ jappanĕ. In a lurking manner (C.; B. 4, 180; 5, 242).

ಜಪ್ಪಳ jappaḷa. N. of a jâtrĕ at Basarûr. — ವಣ್ಣಾರ ಕಪ್ಪುಳ, ಬಸರೂರ ಜಪ್ಪಳ, ಕೋಟೇಶ್ವರಕೋಡೀ ಹಬ್ಬ ಮೂಡೂ ಕಣ್ಣರೆ ಮೋಚ (Prv.).

ಜಪ್ಪಿಸು jappisu. To wait and watch patiently, to lurk (C.; B. 3, 31; 5, 31. 138; Mhr. ಜಪಣೇಂ).

ಜಪ್ಯ japya. To be muttered; *a prayer that is to be muttered.*

ಜಬ್ jab. = ಜಬ್ಬು 1. — ಜಬ್ಹುರಿ. A weak rope (Bh. 8, 26, 56).

ಜಬರ jabara. = ಜಬರು. Powerful; heavy; difficult; huge; high in price; massy; ponderous, etc. (Mhr., H.).

ಜಬರದಸ್ತು jabara-dastu. Oppression; force; violence (C.; Mhr., H. ಜಬರದಸ್ತೀ).

ಜಬರಿಸು jabarisu. = ಜಬ್ಬರಿಸು. To chide, to scold, to abuse (S. Mhr.).

ಜಬರು jabaru. = ಜಬರ.

ಜಬರುಜಂಗು jabaru-jangu. Zafar-jang (Zubber Jung): the ruler of the battle: a title bestowed on certain cannon (Tĕ., R.; T. ಜಫರ್ ಜಂಗಿ).

ಜಬಾಬು jabâbu. = ಜವಾಬು. (My.; Mhr., H. ಜಬಾಬ, ಜವಾಬ).

ಜಬ್ಬರಿಸು jabbarisu. = ಜಬರಿಸು. (My.). *Cf.* ಜಬ್ಬುರ್.

ಜಬ್ಬಲ jabbala. = ಜಬ್ಬಲು, (ಜಬ್ಬು 1). The state of being weak, infirm or frail from old age, etc., that of being withered and dry, as that of grass or of some parts of grass occasionally is (S. Mhr.; My. as ಜಬ್ಬಲು); that of being soft or pulpy, as that of ripe fruit (from a fall or blow, My. as ಜಬ್ಬಲು); that of being relaxed or slack, as that of a female's breast (My. as ಜಬ್ಬಲು). *Cf.* ಜರಗು 1?

ಜಬ್ಬಲು jabbalu. = ಜಬ್ಬಲ. (My.).

ಜಬ್ಬಿಸು jabbisu. 1. (= ಜಬ್ಬು 3). To suck (as a mango, sugar-cane, etc., My.; *cf.* ಸೀಪು).

ಜಬ್ಬಿಸು jabbisu. 2. To cause to scold or abuse (My.).

ಜಬ್ಬು jabbu. 1. (= ಜಬ್, ಜಬ್ಬಲು). Weakness, frailty; softness, pulpiness; relaxed state, slackness (My.; Tĕ. also: slowness; negligence; indolence; Tu.: delay; infirmness; hollowness). — ಜಬ್ಬುದುಡು. -ತುಡು. To reduce to pulp by treading (Râm. 6, 39, 23).

ಜಬ್ಬು jabbu. 2. = ಜಬ್ಬುರ್, etc. To scold, to abuse (My.).

ಜಬ್ಬು jabbu. 3. (= ಜಬ್ಬಿಸು 1). To suck (My.).

ಜಬ್ಬುಲು jabbulu. A grassy place (ಹುಲ್ಲು ಬೆಳದ ಸ್ಥಳ G.; Tĕ. ಜೊಬ್ಬಿಲು, to thrive, to grow thickly; to be full, abundant).

ಜಮ jama. = ಜವ 2. Tbh. of ಯಮ. — ಜಮದಾಡೆ. A kind of weapon (Rŝv. 6, after 11; Tĕ. ಜಮದಾಡಿ, ಜಮುದಾಡಿ, ಜಮುದಾಳಿ, ಜನ್ದಾಡು; T. ಜಮುದಾಡು, a sword, a cutlass, a dagger; H. jamdhar, Br.). *Cf.* ಜವದಣ್ಡ.

ಜಮಖಾನೆ jamakhânĕ. = ಜಮ್ಖಾನೆ, ಜಮ್ಖುಖಾನೆ. A sitting carpet (C.; B. 4, 60; Mhr., H.; T. ಜಮುಕ್ಕಾಳ).

ಜಮದಗ್ನಿ jamat-agni. Blazing fire: N. of a ṛishi, father of Paraŝurâma (Mr. 258).

ಜಮದಗ್ನಿತನಯ jamadagni-tanaya. Paraŝurâma (Mr. 504).

ಜಮಳ jamaḷa. Tbh. of ಯಮಲ (Ŝmd. 343; Tĕ. ಜಮಿಲಿ, ಜಮುಲು).

ಜಮಾ jamâ. = ಜಮೆ. Receipts, income, revenue (C.; Mhr., H.). 2, collected, gathered together (Mhr.).

ಜಮಾಖರ್ಚು jamâ-kharču. Receipts and disbursements (C.; Mhr., H., Br.).

ಜಮಾದಾರ jamâ-dâra. The head of a body (of peons, etc., My.; Mhr.); a commander of a body of troops (My.; Mhr.).

ಜಮಾಬನ್ದಿ jamâ-bandi. The general assessment of lands, etc., settlement of the assessments (C.; Mhr., H., Br.).

ಜಮಾಯಿಸು jamâyisu. To assemble, to come together (C.; Mhr. ಜಮಣೇಂ); to succeed or answer, as a business (C.; Mhr.); — to collect (My.; Mhr.).

ಜಮಾವಣೆ jamâvaṇi. Agreement, harmony (in music, Si. 64; My.).

ಜಮಾವಸೂಲುಬಾಕಿ jamâ-vasûlu-bâki. The collections and the outstanding balances (C.; Mhr., H., Br.).

ಜಮೀದಾರ jamî-dâra. = ಜಮೀನುದಾರ. A zemindar, a landholder, a hereditary officer (S. Mhr.; Mhr., H.).

ಜಮೀನು jamînu. Land or ground (C.; Mhr., H.).

ಜಮೀನುದಾರ jamînu-dâra. = ಜಮೀದಾರ. (C.; Mhr., H., Br.).

ಜಮುನೆ jamunĕ. = ಜಗುನೆ. (My.); N. (My.).

ಜಮೆ jamĕ. = ಜವಿ, etc. (My.).

ಜಮೆ jamĕ. = ಜಮಾ. (C.).

ಜಮೇದಾರ jamê-dâra. = ಜಮಾದಾರ. (My.; Br.).

Digitized by Google

ಜಮ್ಖಾನೆ jamkhânĕ. = ಜಮಖಾನೆ, etc. (My.).

ಜಮ್ಪ jampa. Tbh. of ಝಮ್ಪ (Śmd. 339 Mdb.).

ಜಮ್ಪತಿ jampati. (= ದಮ್ಪತಿ). *Husband and wife.*

ಜಮ್ಪಾ jampâ. — ಜಮ್ಪಾಸಟ್ಟ. N. ಜಮ್ಪಾಸಟ್ಟ, ಜಾಡೀ ತಾರೋ! ಅನ್ದರೆ ಜಲಪ್ರಮಾಣವೆಷ್ಟು? ಅನ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಜಮ್ಪು jampu. 1. = ಜೊಮ್ಪು. Drowsiness, sleepiness (S. Mhr.; T. ಚಮ್ಪುಡ, ಜೊಮ್ಪಲ್, laziness, slowness).

ಜಮ್ಪು jampu. 2. A multitude (Tĕ. = ಸಮುದಾಯ). See ಜಗ-.

ಜಮ್ಪೆ jampĕ. (T. ಚಮ್ಪೈ, one of the seven modes in music). — ಜಮ್ಪೆತಾಳ. Slow time in music, andante (My.; Tĕ.).

ಜಮ್ಬ jamba. 1. A certain horse (Bp. 59, 40; ತುರಗಂ ತುಮ್ಬಿ ಚಬ್ಬುದೋಟದ Mr. 275, o. rs. ಜಮ್ಬ, ಬಿಮ್ಬ).

ಜಮ್ಬ jamba. 2. = ಜಬ್ಬು2, ಜಬ್, ಡಬ್ಬು2, ಡಮ್ಬ1, ಡಮ್ಬು, ಡಮ್ಭ, ದಮ್ಬ, ದಮ್ಭ. Tbh. of ದಮ್ಭ. Ostentation, pomp (C., also ಜಮ್ಭ; Tĕ. ಜಮ್ಭ; T. ಡಮ್ಬ). ಜಮ್ಬ ಮಾಡಿ ಜಾತ್ರೆಗೆ ಹೋದರೆ ಕಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಒನ್ದು ಕಾಸು ಇಲ್ಲ (Prv.).

ಜಮ್ಬಗಾಱ jamba-gâṟa. A man of ostentation (My.).

ಜಮ್ಬರ jambara. Affair, business (C., also ಜಮ್ಬಾರ; Tu.; Tĕ. ಜರುಪು, to do, perform). ಜಮ್ಬರದವನಿಗೆ ತಮ್ಬೂರ ಘೋ? (Prv.).

ಜಮ್ಬಾಲ jambâla. *Mud, mire* (also ಜಮ್ಬ).

ಜಮ್ಬಿ jambi. Tbh. of ಶಮಿ. The tree Acacia or Mimosa suma Roxb. (R.; Tĕ. ಜಮ್ಬಿ, ಜಮ್ಮಿ).

ಜಮ್ಬೀರ jambîra. *A lemon, the common lime* (ನಿಮ್ಬೆ Mr. 112; Si. 126).

ಜಮ್ಬು jambu. Length (My.; Tĕ. ಜಮ್ಪು; see ಚಾಪು). 2, a kind of reed or sedge, Typha angustifolia L. (T. ಚಮ್ಬು; Tĕ. ಜಮ್ಬು, ಜಮ್ಮು). — ಜಮ್ಬುಮೀನು. (ಚಲಿಚಮ, etc., ಕಾರ ಹುಲ್ಲಿನೊಳು ತಿರುಗುವ ಮೀನು, ಹುಲ್ಲುಮೀನು Si. 87). — ಜಮ್ಬುಹುಲ್ಲು. (ಕಾಶ, ಇಕ್ಷುಗನ್ಧ, ಪೋಟಗಲ Si. 163; My.).

ಜಮ್ಬು jambu. 1. ಜಮ್ಬೂ. *The rose apple, Eugenia jambolana* Lam., or another species of Eugenia (ನೇರಿಲ್ Mr. 115; ನೇರಿಳೆ Si. 125). — ಜಮ್ಬುನೇಱಿಲು. The rose apple, Eugenia jambos L. (C.; St. & Pl.). See ಕೆಮ್ಪು-.

ಜಮ್ಬು jambu. 2. = ಜಮ್ಬ 2. (S. Mhr.).

ಜಮ್ಬುಕ jambuka. *A jackal.* 2, *Varuṇa.* 3, = ಜಮ್ಬು 1.

ಜಮ್ಬುಕಧ್ವನಿ jambuka-dhvani. The sound of a jackal. See ಊಳಿಡು.

ಜಮ್ಬುಖಾನೆ jambukhânĕ. = ಜಮಖಾನೆ, etc. (My.).

ಜಮ್ಬುಕೇಶ್ವರ jambuka-îśvara. A Śaiva place of pilgrimage near Trichinopoly (My.).

ಜಮ್ಬುದ್ವೀಪ jambu-dvîpa. One of the seven continents surrounding the mount Mêru; the central division of the world, including India;—India (pretty C.).

ಜಮ್ಬುಮಾಲಿ jambu-mâli. N. of a râkshasa in the army of Râvaṇa (Abh. P. 18, 121; Râm. 5, 4 sum.; J. 27, 43).

ಜಮ್ಬೂನದಿ jambû-nadi. N. of a fabulous river, said to flow from the mount Mêru, and to be formed by the juice of the fruits of a jambu tree on that mount. (R.).

ಜಮ್ಬೂಫಲ jambû-phala. A jambû fruit (Bp. 54, 56).

ಜಮ್ಬೂರ್ jambûr. N. (Bp. 49, 15; 55, 54).

ಜಮ್ಭ jambha. *The common lime or lemon.* 2, seizing with the mouth: *N. of a daitya or demon,* destroyed by Indra (Č. Bp. 47, 21). 3, the jaws; the mouth; a tooth or tusk.

ಜಮ್ಭದ್ವೇಷಿ jambha-dvêshi. Indra (Bp. 54, 52).

ಜಮ್ಭಭೇದಿ jambha-bhêdi. *Indra.*

ಜಮ್ಭರಿಪು jambha-ripu. Indra (Mr. 41).

ಜಮ್ಭಲ jambhala. *The common lime or lemon.*

ಜಮ್ಭವೈರಿ jambha-vairi. Indra (Rśv. 1, 99).

ಜಮ್ಭಾಮಿತ್ರ jambha-amitra. Indra (Bp. 61, 82).

ಜಮ್ಭಾರಿ jambha-ari. Indra (ಇನ್ದ್ರ, ಜಿಷ್ಣು Nn. 38; J. 4, 7).

ಜಮ್ಭೀರ jambhîra. *The common lime or lemon.* 2, *a kind of basil* (Ocimum) *with small leaves.* See ಮರುವಕ.

ಜಮ್ಮಡಿಸು jammaḍisu. To cause to tremble (? Râm. 6, 11, 3).

ಜಮ್ಮನೆ jammanĕ. With a thrill of joyful rapture (ರೋಮಾಂಚನಸುಖ Čt. I, 44; *cf.* ಜುಮ್ಮನೆ).

ಜಯ jaya. Conquering, winning; captivating, fascinating, charming, etc. (ಮನೋಹರ, ಶುಭ, ಸೌಮ್ಯ, etc. Mr. 424). 2, *victory; conquest;* winning (ಗೆಲ Čt. I, 83; ಗೆಲ್ಲ II, 35). 3, a formula causing victory. 4, *the plant Premna spinosa or longifolia.* 5, the twenty-eighth year of the cycle of sixty (C.). — ಜಯ ಜಯ. rep. Hurra! bravo! all hail! glory unto—! (Bp. 32, 40; C.; Mhr.). — ಜಯಜೀಯ. Hail, master! (Čpr. 4, 67). — ಜಯವಿಡು. -ಇಡು. To shout "victory!" "bravo!", etc. (Bp. 52, 42; 57, 50; 59, 43). — ಜಯ ಹೊನ್ದು. To gain the victory (C.; B. 4, 8). ಜಯ ಹೊನ್ದಿದ (ಸಾರ್ಥಕ G.).

ಜಯಘಣ್ಟೆ jaya-ghaṇṭĕ. A bell of victory or for the proclamation of victory, used to be carried about (Bp. 21, 10. 40); a bell used in temples on joyous occasions (My.; see s. ಪಂಚಮಹಾವಾದ್ಯ).

ಜಯಘೋಷ jaya-ghôsha. Shouting to proclaim victory, a cry of victory. (My.).

ಜಯತ್ jayat. Conquering.

ಜಯದ್ರಥ jayat-ratha. N. of a king of the Sindhus and Sauvîras (J. 13, 32; 27, 42; 32, 50).

ಜಯಧ್ವಜ jaya-dhvaja. A standard of victory. (Čpr. 6, 43). 2, a N.

ಜಯಧ್ವನಿ jaya-dhvani. A shout or cry of victory. (My.).

ಜಯನ jayana. *Conquering.* 2, armour.

ಜಯನಶಾಲಿಕೆ jayana-śâlikĕ. An armoury (Čpr. 1, 139).

ಜಯನ್ತ jayanta. *N. of a son of Indra.* 2, N. of a minister of Daśaratha (Râm. 1, 16, 12).

ಜಯನ್ತಿ jayanti. A flag, a banner. 2, the day, or the anniversary of it, on which a deity assumed an incarnation, see ಕೃಷ್ಣ-, ನರಸಿಂಹ-, ರಾಮ-. 3, *the plant Sesbania aegyptiaca* Pers. 4, = ನೇತ್ರಮೂಲಿ, q. v. 5, N. of an author (Nn. 3).

ಜಯಪತ್ರ jaya-patra. A record of victory (Bp. 52, 46; My. also ಜಯಪತ್ರಿಕೆ).

ಜಯಮಂಗಲ jaya-mangala. A royal elephant. 2, a cheer (or festival) of victory (Čpr. 4, 42).

ಜಯಮಾನ jayamâna. Conquering (Bp. 52, 19).

ಜಯಮಿನಿ jayamini. Tbh. of ಜೈಮಿನಿ. (C.).

Digitized by Google

ಜಯಯಾತ್ರೆ jaya-yâtrĕ. A march of conquest or victory (Čpr. 7, 30).

ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ jaya-lakshmi. The goddess of victory, victory (Šsv. 4, 97).

ಜಯವನ್ತ jaya-vanta. (Šmd. 242, o. r. ಜಸ-). A victorious man (C.). Fem. ಜಯವನ್ತಳು (C.).

ಜಯವರ್ಮ jaya-varma. N. of a king (Čpr. 5, 94. 101. 112).

ಜಯವಿಜಯ jaya-vijaya. N. of two doorkeepers (Bhâgavata 3, 5 sum.).

ಜಯಶಾಲಿ jaya-śâli. A conqueror (Ši. 282; My.).

ಜಯಶೀಲ jaya-śîla. A victorious man (ಜತ್ವರ, ಜಿಷ್ಣು G.; My.).

ಜಯಶೌಣ್ಡ jaya-śauṇḍa. Exceedingly fond of victory (Bp. 36, 39).

ಜಯಶ್ರೀ jaya-śrî. The goddess of victory, victory (Čpr. 2, 1; 6, 1). 2, N. of Jayavarma's wife (5, 94).

ಜಯಸು jayasu. = ಜಯಿಸು, ಜಯ್ಸು. To conquer, to defeat, to overcome (Bp. 50, 19; S. Mhr.); to be victorious.

ಜಯಸ್ತಮ್ಭ jaya-stambha. A column erected to commemorate a victory (Čpr. 7, 32; My.).

ಜಯಿಸು jayisu. = ಜಯಸು, etc. (Bp. 28, 46; J. 12, 1; 13, 7. 8. 55. 57; B. 4, 218; My.).

ಜಯೆ jayĕ. *The plant Sesbania aegyptiaca* Pers. 2, N.

ಜಯೆವಿಜಯೆ jayĕ-vijayĕ. N. of two attendants of Girijâ (Grj. 8, 83; 9, 59).

ಜಯ್ಯ jayya. *To be conquered or gained, conquerable.*

ಜಯ್ಸು jaysu. ಜೈಸು. = ಜಯಸು. (C.).

ಜರ jara. 1. = ದರ. An imitative sound. — ಜರ ಜರ. rep. The noise in drawing anything on the ground (My.; Tĕ. ಜರಜರ).

ಜರ jara. 2. = ಜರು. Sliding. — ಜರಗುಣ್ಡಿ. -ಶುಣ್ಡಿ. Sliding on the posteriors down a slope, as children do in play (S. Mhr.).

ಜರ jara. 3. = ಜರಿದು. P. p. of ಜರಿ 1, in ಜರ ಕೊಳ್ಳು. (My.).

ಜರ jara. 1. Tbh. of ಜ್ವರ (Šmd. 368; C.). — ಜರಚಳಿ. Ague (C.). — ಜರಗೆಣ್ಡೆ. Ague-cake: enlargement of the spleen (My.).

ಜರ jara. 2. Growing old; decaying; wearing out, wasting; etc. See ನಿರ್ಜರ. — ಜರಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To become thin or lean, as a child (S. Mhr.).

ಜರ jara. 3. (= ಜರಿ). Brocade (C.; Mhr., H.; B. 2, 7; 3, 102. 103; 4, 125). 2, gold (ಪೊನ್ Bhn. 10, o. r. ಜರಗು; Br., H. ಜರು, gold).

ಜರ jara. 4. Somewhat; a little (C.; Mhr., H. ಜರಾ).

ಜರಕ್ jarak. The sound produced when a swing is in motion (C.).

ಜರಕ್ಕನೆ jarakkanĕ. = ಜರನೆ. With a sudden sliding motion, in ಜರಕ್ಕನೆ ಜಾಋ (My.).

ಜರಗ jaragu-a3. = ಜಲಗಾರ. (V. 41, 43).

ಜರಗಿಸು jaragisu. = ಜರಿಗಿಸು, ಜರುಗಿಸು, ಸರಕಿಸು, ಸರಿಕಿಸು, ಸರುಕಿಸು. To make slide aside, to move forward or push on (a thing on a surface, v. t., My.); to push or carry on, as work (My.).

ಜರಗು jaragu. 1. = ಜರಿಗು, ಜರುಗು 1, ಸರಕು, ಸರುಕು. To slip, as from the hand; to slide, as tiles; to roll down, as sand or corn from a heap; to change one's place, to move forward or aside (v. i.); to pass, to elapse, as time, words; to be done, as business (My.; Te.; T., M. ಚರಿ, to slide or slip, as a garment; to roll down, as corn from a heap; to fall down, as little stones from a wall; to lean, bend, be in a bending posture, incline, slope = ಚಾಯ್, cf. ಜಾಋ; cf. ಜಗ್ಗು 1, ಜರಿ 1, ಜಾಋ 1, ಸರಿ).

ಜರಗು jaragu. 2. = ಜರುಗು 2. Loose texture, as that of cloth (My.).

ಜರಗು jaragu. = ಜರ 3, No. 2 q. v., ಜಲ 3, ಜಲಗು, ಜಾಲ 2. Gold.

ಜರಠ jaraṭha. Worn out, decayed, infirm; old; hard, solid; old age (ಘನ, ಹಳವಾದುದು Nn. 15, o. r. ಹದಿದು; ಪುರಾಣ, ಹಳವು 138; ಪುರಾಣ, ಹಳವಾದುದು 146). 2, bent, drooping. 3, harsh, cruel (ನಿಷ್ಠುರ 146). 4, mud, mire (ಪಂಕಿಲ, ಕೆಸರು 146).

ಜರಡ jaraḍa. = ಜರಠ. Hard, solid, firm, stiff (ಬಿಟ್ಟಿತು Mr. 484); a cruel man (V. 37, 60).

ಜರಡು jaraḍu. = ಜಳ್ಳು q. v., ಜಾಳ್, ಜೊಟ್ಟೆ. Unsubstantiality; uselessness (ಜಳ್ಳು, ಜಾಳ್, ಪೊಳ್ಳು, ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜನ Bhn. 49; see ಜರಟು).

ಜರಡೆ jaraḍĕ. = ಜಲಡೆ, ಜಲ್ಲಡಿ, ಜಲ್ಲಡೆ. A sieve (My.; Tĕ. ಜಲ್ಲೆಡ, a wicker sieve; T. ಚಲ್ಲಡೈ, M. ಚಲ್ಲಡ, a large sieve, a cribble; Tĕ. ಜಲ್ಲಿಂಚು, T., M. ಚಲಿ, to sift; to find by sifting or searching, a piece of gold, etc.; T. ಚಲ್ಲು, to sift, to sprinkle water; see ಜಲ್ಲಿಸು; cf. ಜಾಲಿಸಿ).

ಜರಣ jaraṇa. Waxing old; decayed. 2, promoting digestion. 3, *cumin-seed.*

ಜರತ್ jarat. ಜರನ್ತ. *Old;* decayed, infirm.

ಜರತಾರ jaratâra. = ಜರತಾರೆ. Silver wire covered with gold (S. Mhr.; Mhr., H.; Br. ಜರತಾರು).

ಜರತಾರಿ jaratâri. = ಜತಾರಿ. Worked with jaratâra (C.; Mhr., H.).

ಜರತಾರೆ jaratârĕ. = ಜರತಾರ. (My.).

ಜರದಾ jaradâ. = ಜರದಿ, ಜರ್ದಾ, ಜರ್ದೆ. Dun, used of the horse (Mhr., H.; R.).

ಜರದಿ jaradi. = ಜರದಾ, etc. (B. 5, 242).

ಜರದು jaradu. = ಜರಿದು. P. p. of ಜರಿ 1. (My.).

ಜರದ್ಗವ jarat-gava. *An old bull or ox.*

ಜರನೆ jaranĕ. = ಜರಕ್ಕನೆ. (C.).

ಜರನ್ಮೃಣಾಲ jarat-mṛiṇâla. Old, rotten lotus fibres (Čpr. 5, after 39).

ಜರಬು jarabu. = ಜರುಬು. Terribleness: imperativeness; overawing; awe (C.; Mhr., H. ಜರಬ).

ಜರಸ್ jaras. *Old age; decrepitude.*

ಜರಾಯು jarâyu. *The exterior membrane which invests the fetus, the Chorion* (ಕೂಸು ಕೂಸಿಪ್ಪ ಚೀಲ Mr. 308). 2, *the womb, the uterus.* 3, the after-birth.

ಜರಾಯುಜ jarâyu-ja. *Born from the womb, viviparous, as man, horses, etc.*

Digitized by Google

ಜರಾವತ್ jarâ-vat. Aged, old, infirm (ವೃದ್ಧ, ಮುಪ್ಪುಗೊಂಡುವವಂ Mr. 310).

ಜರಾಸನ್ಧ jarâ-sandha. N. of a king of Magadha and Čêdi, and enemy of Krishṇa. (Šmd. 64 Mdb.; Bp. 54, 36).

ಜರಿ jari. 1. = ಸರಿ. To slip or fall, as from the hand (C.); to slide, to come, fall or slip down, as a bank (ತೀರಪತನ Šmd. Dh.; ಕುಸಿ Šm. 110; My.); to fall in, as a house (My.); to slip away or shrink back. See Bp. 2, 15; Rśv. 5, after 120; Râm. 1, 16, 14; J. 21, 13; 25, 35. P. ps. ಜರದು (My.), ಜರಿದು (C.). (See T., M. s. ಜರಗು 1; T. also ಜರುವು). **2,** to fall away, to lose flesh, to become emaciated (My.).

ಜರಿ jari. 2. A short P. p. of ಜರಿ 1, in ಜರಿ ಜರಿದು (Bp. 16, 5; 54, 80).

ಜರಿ jari. 3. = ಸರಿ. (A sliding place): a sloping hollow between hills, a ravine worn by a stream (C.; ದರತ್ Si. 485; J. 10, 8; Tĕ. ಜರಿ, ಜರಿ, ದರಿ, ಜರಿಯು; T. ಜರಿವು). ಬೆಟ್ಟದ ಜರಿ (ಪ್ರಪಾತ, ತಟಭೃಗು Si. 115; ಪ್ರಸ್ಥ 429; *cf.* ಝರಿ). ನಡೆಯಲ್ ಇಮ್ಮಂ ಕೊಡದ ಜರಿಗಳಿಂ ದರಿಗಳಿಂ...ಕಾನನಂ ಕಣ್ಗೆಸೆದುದು (Râghč. 17, 56). — ಜರಿಗಿಡ. A fern (My.).

ಜರಿ jari. Worked with gold or silver threads; gold or silver threads (My.; Mhr., H.; Br.). — ಜರೀಪಟಕ. The streamer of the grand ensign of the Peshwa (Mhr., H. -ಕಾ); a grand flag (S. Mhr.; Čb. 125); a golden girdle or belt (My.; Mhr.).

ಜರಿಗಿಸು jarigisu. = ಜರಗಿಸು. (My.).

ಜರಿಗು jarigu. = ಜರಗು 1, etc. (My.).

ಜರೀಪ jarîpa. A giraffe (My.; Arabic *zirâfâh, zorâfeh).*

ಜರೀಬು jarîbu. A land-measure; land-surveying (Mhr., H., Br.); measurement (My.).

ಜರು jaru. = ಜರ 2. — ಜರುಗೆಡಹು. -ಕೆಡಹು. To fell to the ground (Bh. 8, 26, 11).

ಜರುಗಿಸು jarugisu. = ಜರಿಗಿಸು, etc. (My.).

ಜರುಗು jarugu. 1. = ಜರಗು 1, etc. To slide, etc. (My.); to give way, to flee (Bh. 8, 26, 15).

ಜರುಗು jarugu. 2. = ಜರಗು 2. (My.).

ಜರುಬು jarubu. = ಜರಬು. (My.).

ಜರುಹು jaruhu. To cause to come down, to demolish (Râm. 6, 11, 15).

ಜರೂರು jarûru. Necessarily, at all events; invincible necessity (C.; Mhr., H.).

ಜರೆ jarĕ. ಜರಾ. *Old age; decrepitude;* hoary age, grey hair (ನರೆ Čt. I, 48; ಪಲಿತ, ನರೆ Mr. 320). ಜರೆ ಬನ್ದರೂ ನರೆ ಬರದಾರದು (Prv.). — ಜರೆ ನರೆ. Old age and greyness (Râm. 5, 8, 67).

ಜಱ್ jar̤. An imitative sound. — ಜಱ್ ಜಱ್. rep. The continual creaking of shoes (C.).

ಜಱ jar̤a. = ಜಱಿದು. P. p. of ಜಱಿ 1, in ಜಱ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ಜಱಕ್ಕು jar̤akku. The creaking of shoes (C.).

ಜಱದು jar̤adu. = ಜಱಿದು. P. p. of ಜಱಿ 1. (My.).

ಜಱಹ jar̤aha. Rebuke, censure (ನಿರಾಕಾರ, ಪರಾಭವ, ಪರಿಭವ, etc. Mr. 428; Dat. ಜರಹಕ್ಕೆ 428).

ಜಱಿ jar̤i. 1. = (ಜಡಿ 1), ಜಱೆ 1 q. v., ಜೆಱ್, ಜೆಱೆ. (C.; Bp. 44, 68; J. 9, 5; 10, 53; 12, 31). ಅಭಿನವಮಂಗನ್ ಉಸುರ್ದ ಸತ್ಕೃತಿಯಿದಂ ಜಱಿವರಾರ್? ಮಱಿವರ್ ಆರ್? (Mr. 7). — ಜಱಿದಾಟ. -ಆಟ. Abusing, etc. (My.). — ಜಱಿದಾಡು. -ಆಡು. = ಜೆಱೆ-. To revile, to censure. ಜಱಿದಾಡಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ಅವರೀಣ, ಧಿಕ್ಕೃತ Si. 379).

ಜಱಿ jar̤i. 2. P. p. of ಜಱಿ 1, in ಜಱಿ ಜಱಿದು (Bp. 23, 25).

ಜಱಿ jar̤i. 3. A centipede; a scolopendra (Tĕ. ಜೆಱ್ಱಿ; *cf.* ಜಲಿ). ಕರ್ಣಜಲೌಕೆ, ಶತಪದಿ ಎನ್ದರೆ ಜಱಿ, ಸರಸ್ವತೀ ಪುತ್ರನೆಮ್ಬ ಹುಳು; ಮತ್ತು ಕೆಲವರು ಬಸಿಕೇ ಬಣ್ದೇ ಹುಳುವೆಮ್ಬುವರು (Si. 171).

ಜಱಿಚು jar̤icu. = ಜಱುಚು 1. (Čpr. 7, after 62).

ಜಱುಚು jar̤učn. 1. To talk much, to be talkative or loquacious, to talk vainly (ಬಹುಭಾಷೆ Šmd. Dh.).

ಜಱುಚು jar̤učn. 2. Garrulity, loquaciousness, vain talk (ವ್ಯರ್ಥಾಲಾಪ Šmd. II; Kk. 80).

ಜಱೆ jar̤ĕ. 1. = ಜಱಿ 1, etc. To speak assaultingly; to rebuke, to abuse; to disgrace, to disdain, to jeer at, etc.; to utter a harsh sound (ಅಕ್ರುಶಾಲಾಪ Šmd. Dh.; ಹೇಲಿ, ಪಱಿವು Nn. 108; ತಿರಸ್ಕಾರ Nn. 154; My.; T. ಶಱುವು, to scold, etc.; *cf.* ಜವ್ಱ 1). P. ps. ಜಱಿದು, ಜಱೆದು. ಪಾಪಿಗಳ್ ಸುಜನರಂ, ಮಾಣಿಕ್ಯಮಂ ಡಕ್ಕೆ ತಾಂ ಜಱೆಯಲ್, ಸಿಂಹಕ್ಕೆ ಗಾವಸಿಂಗನು ಎಣೆಯೇ? (Sś. 103). See Bp. 9, 10; 45, 17; 60, 21; Rśv. 13, 60; Č. Bp. 5, 50; 11, 6; J. 1, 6. 7; 14, 15; 17, 8; 31, 26; Bh. 8, 21, 8.

ಜಱೆ jar̤ĕ. 2. An imprecation or term of abuse (ಅವಗ್ರಹ Šmd. Dh.; ಜಱಿದಾದ ಕ್ಷೀಣಂ Čt. I, 29).

ಜಱ್ಱನೆ jar̤r̤anĕ. Quickly, rushingly (Čpr. 8, after 36; My.; Tĕ. ಜಱ್ಱನೆ).

ಜರ್ಕು jarku. (= ಜಿರ್ಕು). To strike with the nails or claws (ನಖಘಾತನ Šmd. Dh.).

ಜರ್ಗು jargu. (Šmd. 50). The noise of a thing falling, crash (? T. ಜಱಕ್ಕು). — ಜರ್ಗುವಿಡ್. -ಬಿಡ್. To fall with a crash (?). ಜರ್ಗುವಿಡ್ದುದು (Šmd. 50).

ಜರ್ಜಡ jarjaḍa. = ಜರ್ಜರ, q. v.

ಜರ್ಜರ jarjara. Old, infirm, decayed. 2, broken in pieces, split into small particles, broken, shattered (ಛಿನ್ನೀರ್ಣ, ಒಡೆದುದು Nn. 41, o. r. ಜರ್ಜಡ). 3, perforated, wounded. 4, dull, hollow (as the sound of a cascade, Čpr. 5, after 76).

ಜರ್ಜರಿತ jarjarita. = ಜಜ್ಜರಿತ. Torn or broken in pieces, broken, crushed; infirm (Čpr. 4, 16). 2, perforated, wounded, hurt (Šmd. 288, o. r. ಜಜ್ಜರಿತ). 3, tremor, trembling (Tĕ., R.; not Sk.).

ಜರ್ಜರಿಸು jarjarisu. To become infirm; to droop, to be bowed down; to lose heart (Č. Bp. 47, 20).

ಜರ್ಜಾರ jarjâra. = ಜಜ್ಜಾರ, etc. ಜರ್ಜಾರರದೆ ಉದ್ಧತರು (Bhn. 54).

ಜರ್ಜೆ jarjĕ. ಜರ್ಜರ. A rattling, clattering sound (Sk. ಝುಂಝುಂ). ತೇರ ವಂಗಡದ ಜರ್ಜರವಂ (J. 22, 4).

ಜರ್ತಾರಿ jartâri. = ಜರತಾರಿ. (G. 346; My.).

ಜರ್ತಿಲ jartila. = ಜತ್ತಿಳ. *Wild sesamum* (ಕಾಡೆಳ್ಳು Hlâ.).

Digitized by Google

ಜರ್ದಾ jardâ. = ಜರದಾ. (B. 3, 55).

ಜರ್ದೆ jardĕ. = ಜರ್ದಾ. (B. 5, 12).

ಜರ್ಬು (jarbu). = ಜಬ್ಬು 2, ಜರ್ವು 1. To use an assaulting voice: to chide, to scold, to rebuke (ಆಕ್ರಮಣಧ್ವನಿ Šmd. Dh.; Rŝv. 4, 70; Šŝv. 4, 19; *cf.* ಜಡಿ 1, ಜಬ್³ 1).

ಜರ್ಯ jarya. Becoming old, etc. See ಅ-.

ಜರ್ವು (jarvu). 1. = ಜರ್ಬು, etc. ಬೇಡತಿಯು . . . ಕೊಲೆಗೆ ಎಳಸದ ವೊಲು ಪುರ್ವಿನಿಂ ಜರ್ವುತ ಇನೆಯಂ (Râghč. 17, 66).

ಜರ್ವು (jarvu). 2. Chiding, reproaching (ಜಂಕಣೆ Čt. II, 50; Kk. 42; Šm. 39; S. Mhr.).

ಜಲ್ jal. A sound in imitation of a sudden great palpitation of the heart, etc. — ಜಲ್ಲೆನ್. -ಎನ್. -ಎನ್ನು. Such palpitation to take place; to be greatly alarmed (C.). ಭ್ರಮೆಗವಿದ ಎದೆಗಳ್ ಉಱೆ³ ಜಲ್ಲೆನುತ (Bp. 9, 3; see also 26, 27; 61, 31). 2, to sound as water when suddenly poured out, as grain, pearls, etc. when scattered about (My.).

ಜಲ jala. 1. = ಜಡ, ಜಳ 2. Cold; stupid; apathatic. 2, *water* (ಉದಕ, ನೀರು Nn. 87; ಅಪ್ಪು Šm. 100). 3, mental frigidity; fraud, hypocrisy (ಕಪಟ 87; Mr. 473; *cf.* ಜಲಿಕ). 4, *a kind of fragrant medicinal plant* (= ಹ್ರೀವೇರ). 5, a certain metrical foot (Čh.; Mr. 364).

ಜಲ jala. 2. (= ಜಳ 1, ಝಳೆ). — ಜಲಜಲಿಸು. To glitter, to shine (Čpr. 4, 81; 7, 56; Abh. P. 8, 64; 10, 80; 11, 88).

ಜಲ jala. 3. = ಜರಗು, etc. Gold. See ಜಲಗಾಱ.

ಜಲಕ jalaka. = ಜಳಕ. Relating to water: a bath, bathing (Tĕ.; T. ಜಲಕ್ಕ, ಜಲಗ).

ಜಲಕಣ jala-kaṇa. A water-drop; water-drops (ಸೀವರ, ತನ್ದಲ್ Kk. 13; Šm. 35).

ಜಲಕಣ್ಟಕ jala-kaṇṭaka. A crocodile (Sk.). 2, the plant Trapa bispinosa (Sk.). 3, an alarming danger arising from water (My.).

ಜಲಕನ್ನೆ jala-kannĕ. A water-nymph (Bp. 19, 83).

ಜಲಕಾಕ jala-kâka. A water-crow: the diver-bird (ಮದ್ಗು, ನೀರ್ಗಾಗೆ Mr. 171).

ಜಲಕ್ಕನೆ jalakkanĕ. = ಜಲರ್ಕನೆ, ಜಳಕನೆ, ಜಳಕ್ಕನೆ, (ತಳಕ್ಕನೆ). Clearly, purely; brightly, shiningly; clearness, etc. (ಪಳಚ್ಚನೆ, ನಿರ್ಮಲ Šs.; Kk. 52, o. r. ಜಳಕ್ಕನೆ; Čpr. 4, 81; Rŝv. 7, 6; Sk. ಝಲ್ಲರೀ, purity).

ಜಲಕ್ಕನೆ jalakkanĕ. Quickly (R.; Mhr. ಝುರಕನ).

ಜಲಕ್ರೀಡೆ jala-krîḍĕ. Sporting or gamboling in water, bathing for pleasure or amusement (ನೀರಾಟ Šs.; Čpr. 1, after 81; J. 30, 1).

ಜಲಕ್ಷಾಲನ jala-kshâlana. To wash or cleanse with water. See ಅಲಮ್ಬು.

ಜಲಖೇಲನ jala-khêlana. = ಜಲಕ್ರೀಡೆ. See ಓಲಾಡು.

ಜಲಗಾಱ jala3-gâṟa. = ಜಾಲಗಾಱ 1. A man who gathers the contents of drains, sweepings, and the sand of rivers, and washes them for gold (My.; Mhr. ಝಾರೇಕರೀ; Tĕ. ಜಲಗರಿ-ವಾಡು, ಜಲಕಡುಗು-ವಾಡು, ಜಾಲರಿ-ವಾಡು, ಜೆರಗಡುಗು-ವಾಡು; Tĕ. ಜಲ-ಗಡುಗು, to wash gold).

ಜಲಗು jalagu. = ಜರಗು, etc. Gold. — ಜಲಗಂ ಕಚ್ಚು. To wash gold. ಎಮಗೆ ತಾನ್ ಅಚ್ಚರಿಯ ನಿಧಿಯಿರಲು, ಜಲಗಂ ಕಚ್ಚುವರೆ? (Bp. 2, 23). — ಜಲಗಂ ತೊಳೆ. = ಜಲಗಂ ಕಚ್ಚು. ನಿಧಿಯಿದಿರೊಳಿರೆ, ಕಡೆಗೆ ಜಲಗಂ ತೊಳೆಯ ಹೋದಹೆವು? (Bp. 57, 62).

ಜಲಗ್ರಹ jala-graha. A shark, or crocodile. ರಾಗಾದಿಯೆ ಜಲಗ್ರಹವು (Jns. 42, 63).

ಜಲಚರ jala-čara. Going in water, aquatic; *a fish* (ಮೀನು Nn. 80).

ಜಲಜ jala-ja. = ಜಡಜ. *Born or growing in water;* a lotus (Čh. v. 99; Bp. 3, 8). 2, a shell, a conch-shell (Šŝv. 1, 60). 3, a good kind of ŝâlagrâma (My.).

ಜಲಜಜ jalaja-ja. Brahmâ.

ಜಲಜಜಾಣ್ಡ jalajaja-aṇḍa. The universe (Râm. 5, 8, 58).

ಜಲಜದಲನಯನೆ jalaja-dala-nayanĕ. A woman with eyes like lotus-petals (Bp. 44, 59).

ಜಲಜದಲಲೋಚನೆ jalaja-dala-lôčanĕ. = ಜಲಜದಲನಯನೆ. (Bp. 40, 21).

ಜಲಜನಾಭ jalaja-nâbha. Vishṇu (Dp. 119).

ಜಲಜನ್ತು jala-jantu. *An aquatic animal.*

ಜಲಜಲೋಚನೆ jalaja-lôčanĕ. A woman with lotus-like eyes (Râm. 3, 8, 25).

ಜಲಜಸಮ್ಭವ jalaja-sambhava. Brahmâ.

ಜಲಜಸಮ್ಭವಗಣ jalajasambhava-gaṇa. A class of metrical feet (Čh.).

ಜಲಜಾತ jala-jâta. = ಜಲಜ. (My.).

ಜಲಜಾರಿ jalaja-ari. The moon. (My.).

ಜಲಡೆ jalaḍĕ. = ಜರಡೆ, etc. (My.).

ಜಲತರಂಗ jala-taraṅga. A wave. 2, musical cups or glasses, harmonicon (My.; Mhr.).

ಜಲದ jala-da. Water-giving: a cloud (Čpr. 4, 34). 2, *a fragrant grass, Cyperus rotundus.*

ಜಲದನಿನದ jalada-ninada. Thunder (Bp. 37, 54).

ಜಲದರ್ಪಣಪ್ರತಿಬಿಮ್ಬ jala-darpaṇa-pratibimba. An image reflected in water or in a mirror. See ನೆೞಲ್.

ಜಲದಾಗಮ jalada-âgama. The arrival of clouds, the rainy season (Čpr. 4, 39. 44). See ಕಾರ್.

ಜಲದಾರಿ jaladâri. A drain, a kennel (My.; Br., H. ಜಲದಾರಿ, ಜಲಜ್ಞಾರಿ).

ಜಲದಿ jaladi. = ಜಲದು, ಜಲ್ದಿ, ಜಲ್ದು. Quickly (My.; Mhr., H. ಜಲದೀ).

ಜಲದು jaladu. = ಜಲದಿ. (C.).

ಜಲದುರ್ಗ jala-durga. A fortification surrounded by water (Čpr. 4, 27).

ಜಲದೇವತೆ jala-dêvatĕ. A water-goddess (Abh. P. 16, 28; J. 34, 1).

ಜಲದ್ರೋಣಿ jala-drôṇi. *A bucket.*

ಜಲಧರ jala-dhara. Water-holding: *a cloud.*

ಜಲಧರಮಾರ್ಗ jaladhara-mârga. The sky (A.).

ಜಲಧಿ jala-dhi. Water-receptacle: *the ocean* (ಕಡಲ್, ಮುನ್ನೀರ್ Šm. 36).

ಜಲನಿಧಿ jala-nidhi. Water-treasure: *the ocean.* 2, the number four (Čh.).

ಜಲನಿಮಜ್ಜನ jala-nimajjana. Sinking, diving, or plunging into water. See ಅಗುೞ್, ಅೞ್, ಮುೞುಂಕು.

ಜಲನಿರ್ಗಮ jala-nirgama. *A water-course, a drain,* etc.

ಜಲನಿಷ್ಕ್ರಮಣ jala-nishkramaṇa. The going out, or taking out, of water. See ಸೇನ್ದು.

Digitized by Google

ಜಲನೀಲಿ jala-nîli. *The aquatic plant Blyxa octandra* Rich.

ಜಲನ್ಧರ jala-n-dhara. Water-bearer: N. of an Asura, the son of Śiva and the ocean. (Grj. 10, after 110; Bp. 18, 22; 46, 18; 54, 36. 56; Č. Bp. 47, 26).

ಜಲಪಕ್ಷಿ jala-pakshi. A water-bird (Śi. 174. 175).

ಜಲಪತಿ jala-pati. Varuṇa. 2, the ocean. (My.).

ಜಲಪದ್ಧತಿ jala-paddhati. *A water-course, a gutter, a drain.*

ಜಲಪಾತ್ರೆ jala-pâtrĕ. A water-, or drinking-, vessel (ಗುಣ್ಡಿಗೆ Kk. 32; Śm. 34; ಕಮಣ್ಡಲ Mr. 212).

ಜಲಪಿಪ್ಪಲಿ jala-pippali. *The aquatic plant Commelina salicifolia* Roxb., and another species.

ಜಲಪುರುಷ jala-purusha. A water-male (Bp. 19, 83).

ಜಲಪುಷ್ಪ jala-pushpa. *An aquatic flower.* 2, a fish (My.).

ಜಲಪ್ರಣಾಲ jala-praṇâla. An outlet or channel from a pond, a water-course, a waste-pipe, etc. (ತುಮ್ಬು Śm. 101).

ಜಲಪ್ರಣಾಲಿ jala-praṇâli. = ಜಲಪ್ರಣಾಲ. (ತುಮ್ಬು Śmd. Dh.).

ಜಲಪ್ರತಿಬನ್ಧನ jala-pratibandhana. A water-barrier, a dam, etc. See ಅಣೆ.

ಜಲಪ್ರತ್ಯಯ jala-pratyaya. A water-hole, (a pond? ತಡಗುಣ್ಡಿ Śmd. II; ತಡಗುಣ್ಡಿಗೆ Kk. 76, o. r. ಜಲದ ಪಾತ್ರೆ).●

ಜಲಪ್ರಲಯ jala-pralaya. Destruction by water, a destroying deluge (J. 32, 32; C.).

ಜಲಪ್ರವಾಹ jala-pravâha. The current or flow of water (My.).

ಜಲಪ್ರಾನ್ತ jala-prânta. *A bank, a shore.*

ಜಲಪ್ರಾಯ jala-prâya. *Abounding with water, watery, wet.*

ಜಲಫಣಿ jala-phaṇi. A water-snake (ಅಲಗರ್ದ Mr. 401).

ಜಲಬುದುಬುದ jala-budubuda (*i. e.* ಬುದ್ಬುದ). A water-bubble (Čpr. 4, 57).

ಜಲಭಂಗ jala-bhanga. A wave (ನೀರ ತೆರೆ Nn. 102).

ಜಲಭೃತ್ jala-bhṛit. Water-bearing: a cloud (ಮೋಡ G.).

ಜಲಭ್ರಮ jala-bhrama. A whirlpool (ಆವರ್ತ, ಸುಳಿ' Mr. 415).

ಜಲಮಗ್ನ jala-magna. Immersed in water. See ಅದ್ದು.

ಜಲಮಯ jala-maya. Formed of water, consisting of water, watery. (My.).

ಜಲಮಲಿ jalamali. An annual weed, the Indian acalypha, Acalypha indica L. (Z.).

ಜಲಮುಚ್ jala-muč. Water-shedding: *a cloud.*

ಜಲಯನ್ತ್ರ jala-yantra. A syringe (Čpr. 7, 130. 131. 135. 141). See ಜಲಕ್ರೀಡೆ. 2, a water-work, a water-engine.

ಜಲರಂಕು jala-ranku. *A kind of gallinule* (ಜಾದುಂಡ Hlâ.; ವಿರುವರ Mr. 176, o. r. ನಿರುಗ).

ಜಲರಾಶಿ jala-râśi. *The ocean.*

ಜಲರುಹ jala-ruha. = ಜಳರುಹ. Growing in water: a lotus.

ಜಲರುಹರಿಪು jalaruha-ripu. The moon (Śśv. 2, 114).

ಜಲರುಹಾಕ್ಷ jalaruha-aksha. Vishṇu (Bh. 8, 21, 23).

ಜಲರುಹೋದರ jalaruha-udara. Vishṇu.

ಜಲರುಹೋದರಗಣ jalaruhôdara-gaṇa. A class of metrical feet (Čh.).

ಜಲರ್ಕಣೆ jalarkaṇĕ. = ಜಲಕ್ಕಣೆ, etc. ಇನ್ತಿರೆ ಶಬ್ದಂ, ಸನ್ದೇಹಧ್ವಾನ್ತಾಥಂ ಪಿಂಗಿರೆ, ಜಲರ್ಕಣಾಗೆ (o. r. ಜಲಕ್ಕಣಾಗೆ), . . . ಪೇಳ್ದಪೆನ್ ಇದಂ ಶಾಸ್ತ್ರಮನಂ ಕವಿತಾಗುಣೋದಯಂ (Kâvy. I, 5, 49).

ಜಲವತ್ jala-vat. Abounding in water (A.).

ಜಲವಾಯಸ jala-vâyasa. *The diver bird.*

ಜಲವಾಹ jala-vâha. Water carrying: a cloud. (R.).

ಜಲವಿಹಂಗ jala-vihanga. = ಜಲಪಕ್ಷಿ. (Čpr. 6, 33).

ಜಲವ್ಯಾಲ jala-vyâla. *A water-snake.*

ಜಲಶಂಕೆ jala-śankĕ. Fear arising from water (My.). 2, making water (My.). ಜಲಶಂಕೆಗೆ ಹೋಗು (My.).

ಜಲಶಯನ jala-śayana. Reposing on the water; *Vishṇu.*

ಜಲಶುಕ್ತಿ jala-śukti. *A bivalve shell.*

ಜಲಶೂಕ jala-śûka. *The plant Blyxa octandra* Rich., *duckweed.*

ಜಲಸನ್ಧಿ jala-sandhi. Straights, a narrow passage in the ocean (My.).

ಜಲಸ್ಪರ್ಶ jala-sparśa. = ಜಲಶಂಕೆ No. 2. (My.).

ಜಲಹರಿ jala-hari. A small channel for conveying off waste water, at the pedestal of a linga, etc. (C.; Bp. 26, 26; 57, 43).

ಜಲಹಿಪ್ಪಲಿ jala-hippali. The plant Jussiaea repens Lin. (ಲಾಂಗುಲಿ, ಶಾರದಿ, ತೋಯಪಿಪ್ಪಲಿ Nr.). *Cf.* ಜಲಪಿಪ್ಪಲಿ.

ಜಲಾಕರ jala-âkara. A source of water, a spring, a fountain, a pond (Čpr. 4, after 42).

ಜಲಾಕರ್ಷಣ jala-âkarshaṇa. The pulling, drawing or taking away of water. See ಮೊಗೆ.

ಜಲಾಗಮ jala-âgama. The act of bringing water (J. 33, 45).

ಜಲಾಧಾರ jala-âdhâra. *A reservoir; a lake or pond* (ತಟಾಕ, ಕೆರೆ Mr. 417).

ಜಲಾಧಿದೈವತ jala-adhidaivata. *Varuṇa.*

ಜಲಾಯಿಸು jalâyisu. To burn (v. t., My.).

ಜಲಾಲಿ jalâli. A sort of masquerade at the Moharam (My.; Br., H. ಜಲಾರಿ, ಜಲಾಲಿ).

ಜಲಾವತಾರ jala-avatâra. *A landing place at a river's side.*

ಜಲಾವರ್ತ jala-âvarta. A whirlpool, an eddy. See ಸುಳಿ'.

ಜಲಾವರ್ತಾಕ್ಷರ jalâvarta-akshara. Letters (written) on a whirlpool (Śś. 74).

ಜಲಾಶಯ jala-âśaya. = ಜಡಾಶಯ. *A reservoir or any piece of water; a lake or pond.* 2, *the root of Andropogon muricatus.* 3, a fish. 4, stupid, dull, apathetic; stupid manner.

ಜಲಾಶಯಮಗ್ನ jalâśaya-magna. Immersed in a pond, etc. See ಅಗುದ್ದು.

ಜಲಾಶ್ರಯ jala-âśraya. = ಜಲಾಶಯ. (My.).

ಜಲಾಶ್ರಿತೆ jala-âśritĕ. Dwelling in water: a female Yaksha (ಜಕ್ಕೆ Mr. 15 in two MSS., o. rs. ಜಕ್ಕ and ಜಲಾಶ್ರಿತ).

ಜಲಿ jali. An impression made with a pike or pin (?). ಜಲಿಯೆನೆ ಸೆಳೆಯದೊತ್ತು (Mr. 226, o. r. ಸಳೆಯ-).

ಜಲಿಕ jalika. A deceiver (ವ್ಯಂಸಕ, ಮಾಯೆಗೆಯ್ವಂ Mr. 227; *cf.* ಜಲ 1, No. 3).

ಜಲಿಕೆ jalikĕ. = ಜಲೂಕೆ, etc.

ಜಲುಕೆ jalukĕ. = ಜಲೂಕೆ, etc.

ಜಲುಗು jalugu. (fr. ಜಿನು). A place where water drops or oozes (J. 10, 8).

ಜಲುಮ jaluma. = ಜನ್ಮ. (My.).

ಜಲೂಕೆ jalûkĕ. = ಜಲಿಕೆ, ಜಲುಕೆ, ಜಲೋಕೆ, ಜಲೌಕೆ. A leech. Its Tbhs. are ಜಗುಳೆ, ಜಗುಳೆ (Śmd. 354. 362).

Digitized by Google

ಜಲೋಕೆ jalôkĕ. = ಜಲೂಕೆ, etc.

ಜಲೋಚ್ಛ್ವಾಸ jala-ucchvâsa. *A drain; a sluice* (ಪರಿವಾಹ, ಕಡೆಗೋಡಿ Mr. 418).

ಜಲೋತ್ತರಣ jala-uttarana. Crossing over water. See ಈಸಾಡು, ಈಸು.

ಜಲೋತ್ಸರ್ಜನ jala-utsarjana. Pouring out, letting loose, or casting forth water. See ಚಲುಕು.

ಜಲೋದರ jala-udara. Water-belly: dropsy (My.; B. 5, 236).

ಜಲೋದ್ಧತೆ jala-uddhatĕ. N. of a vritta (Čh.).

ಜಲೌಕಸ್ jala-ôkas. Living in water; *a leech.*

ಜಲೌಕೆ jala-ôkĕ. = ಜಲೂಕೆ, etc. *A leech.*

ಜಲೌಘ jala-ôgha. A quantity of water. 2, N. (B. 5, 134).

ಜಲ್ದಿ jaldi. = ಜಲದಿ, etc. (C.; Br.).

ಜಲ್ದು jaldu. = ಜಲ್ದಿ, etc. (My.).

ಜಲ್ಪ jalpa. Talk, speech; prate, babble, chatter; disputation, wrangling, discussion. (Bp. 53, 8).

ಜಲ್ಪನ jalpana. = ಜಲ್ಪ. (My.).

ಜಲ್ಪಾಕ jalpâka. *Talkative, talking nonsense; a chatterer.*

ಜಲ್ಪಾಕಿ jalpâki. *A talkative female.*

ಜಲ್ಪಿತ jalpita. *Spoken, said;* talk, etc.

ಜಲ್ಮ jalma. Tbh. of ಜನ್ಮ. (ಜನ್ಮ Mr. 507; C.).

ಜಲ್ಮದೇಶ jalma-dêsa. = ಜನ್ಮ-. (C.).

ಜಲ್ಮಪಾಪ jalma-pâpa. = ಜನ್ಮಪಾಪ. (My.).

ಜಲ್ಮಭಾಷೆ jalma-bhâshĕ. Mother-tongue (S. Mhr.).

ಜಲ್ಮಭೂಮಿ jalma-bhûmi. = ಜನ್ಮಭೂಮಿ. (C.).

ಜಲ್ಮವೈರಿ jalma-vairi. An enemy from one's birth (C.).

ಜಲ್ಮಶತ್ರು jalma-śatru. = ಜಲ್ಮವೈರಿ. (My.).

ಜಲ್ಮಾಂತ jalma-anta. = ಜನ್ಮಾಂತ, q. v.

ಜಲ್ಲಡಿ jalladi. = ಜರಡಿ, etc. (ಜಾಲಿನಿ Sl. 307).

ಜಲ್ಲಡೆ jalladĕ. = ಜಲ್ಲಡಿ, etc. (My.).

ಜಲ್ಲನೆ jallanĕ. With a start (Rśv. 6, after 11; *cf.* ಜಲ್).

ಜಲ್ಲಿ jalli. 1. = ಜಲ್ಲೆ 1. A pretty large, round bamboo basket used for storing corn (S. Mhr.; Tĕ. ಜಲ್ಲೆ, a long, narrow basket built on a tray).

ಜಲ್ಲಿ jalli. 2. Broken stone, metal (My.; Tĕ.; T. ಜಲ್ಲಿ; *cf.* ಕಲ್ಲಿ). **2,** falsehood, a lie (My.; Tĕ., T.). — ಜಲ್ಲಿ ಹೊಡೆ. To lie (My.).

ಜಲ್ಲಿ jalli. 3. (= ಝಲ್ಲಿ). Tassels; hangings (T. ಜಲ್ಲಿ); a whisk made of the tail of the čamara or bos grunniens (Rśv. 13, 62; 13, after 77; Śsv. 2, 44; Č. Bp. 5, 2. 3. 51; J. 12, 4; Mhr. ಝುಲಾ, a bunch; a nosegay). — ಜಲ್ಲಿಮಿಗ. The bos grunniens (Śsv. 8, 47).

ಜಲ್ಲಿಸು jallisu. To sift (My.; see T., M., Tĕ. s. ಜರಡೆ; *cf.* ಜಾಳಿಸು 1, etc.).

ಜಲ್ಲು jallu. 1. The state of being torn, as cloth or plantain leaves (My.).

ಜಲ್ಲು jallu. 2. = ಜಲ್ಲೆ 2. A boatman's pole (Tu. ಜಲ್ಲ). ಒಡಕುದೋಣಿಗೆ ಗಿಡ್ಡ ಜಲ್ಲು (Prv.).

ಜಲ್ಲೆ jallĕ. 1. = ಜಲ್ಲಿ 1. (S. Mhr.).

ಜಲ್ಲೆ jallĕ. 2. = ಗಳ್, ಜಬಿಪೆ. A bamboo pole (My.); a sugar-cane (My.).

ಜವ java. 1. *Swift, fleet, expeditious; speed, velocity, swiftness;* (power, strength). — ಜವಗೆಡಿಸು. -ಕೆಡಿಸು. To impair swiftness (or power). (J. 13, 33; 14, 5; 25, 39; 28, 5). — ಜವಗೆಡು. -ಕೆಡು. Velocity (or power) to be impaired (Bp. 19, 27; 43, 55). — ಜವಂಗೆಡು. -ಂಕೆಡು. = ಜವಗೆಡು. (Rśv. 5, after 114; Śsv. 2, 40; 3, 61). — ಜವಮ್ಬಿಡ್. -ಂಪಿಡ್. To acquire quickness (V. 11, 8). — ಜವವಡು. -ಅಡು. = ಜವಗೆಡು. (Bp. 44, 12).

ಜವ java. 2. = ಜಮ. Tbh. of ಯಮ. (ಯಮ Hlâ.; Kk. 15; ಅನ್ತಕ Śm. 12; ಅಂಬಿ 117). See Śmd. 68. 73. 104; Abh. P. 13, 61. — ಕೂಡಿಕ್ಕುವವನೇ ಒಡೆಯ, ಕೊಣ್ಡು ಹೋಗುವವನೇ ಜವರಾಯ (Prv.). — ಜವನ ದೂತ. = ಯಮದೂತ. (Dp. 4). — ಜವನ ತನ್ದೆ. The sun (ಸೂರ್ಯ Śm. 14). — ಜವನವರ್. -ಅವರ್. The servants of Yama (Śsv. 2, 66).

ಜವಕಾರ java-kâra. Tbh. of ಯವಕ್ಷಾರ. Saltpetre, nitrate of potash (G.; Mhr.).

ಜವಣ javana. Tbh. of ಜೀಮನ (Śmd. 376).

ಜವದಣ್ಡ java-danda. (= ಜಮದಾಡೆ). Tbh. of ಯಮದಣ್ಡ (Śmd. 376).

ಜವನ javana. 1. *Fleet, swift;* a fleet horse; *speed, velocity.* 2, = ಯವನ.

ಜವನ javana. 2. = ದವನ. (My.).

ಜವನಿಕೆ javanikĕ. Tbh. of ಯವನಿಕೆ (Śmd. 343). *A curtain, a screen; a veil* (ದಣ್ಡಿ Čt. II, 24). See Śmd. 16; Grj. 10, 82; 10, after 83; Bp. 12, 44.

ಜವರಕ್ಕೆ java-rakkĕ. A coat of mail (ಕವಚ, ಅವುತೆ Kk. 94).

ಜವಹುರ java-hura. Tbh. of ಯಮಪುರ (Śmd. 376; Čt. II, 117).

ಜವಳ javala. Tbh. of ಯಮಲ (Śmd. 347; ಅಮುಳ್, ಪೊಣರ್, ಜುಗಮು, ಎರಡು Kk. 60, o. r. ಗವಳ).

ಜವಳಿ javali. Cloth of any kind (ಸೀರೆ Śm. 112; C.; B. 4, 28; T., M. ಜವಳಿ; Tĕ. ಜವಲಿ, ಜಪಿಳಿ; *cf.* ಜಾಡಿ, ಜಾಡಿಗೆ).

ಜವಳಿ javali. = ಜೋಳಿ, ಸವಡಿ. Tbh. of ಯಮಲಿ and ಯಮಲ. A pair; twins; sameness, similarity (ಜೋಡು Čt. II, 74; ಜೋಡು, ಎಣೆ, ಜೋಳಿ, etc., ಸಾಮ್ಯ Śm. 55; ಜೋಡು 93; ಜುಗ 112; ಪಾಸಟಿ, etc. Čt. I, 88; C.). — ಜವಳಿಗದ. -ಕದ. Double (*i. e.* folding-) doors or gates (Bp. 16, 9). — ಜವಳಿಗಾಲು. -ಕಾಲು. Two feet (Bh. 2, 10, 13). — ಜವಳಿಗಾಳೆ. -ಕಾಳೆ. A pair of kâḷĕs (Grj. 6, after 67; *cf.* ಚಿನ್ನಂಗಾಳೆ, etc.). — ಜವಳಿದುಮ್ಮಾನ. Double grief (Bh. 1, 7, 46). — ಜವಳಿನುಡಿ. A pair of words, two words (Bp. 52, 48). — ಜವಳಿವಡಿ. -ಪಡಿ. = ಜವಳಿಗದ. (Čpr. 7, after 92). — ಜವಳಿವೆರಳ್. -ಬೆರಳ್. Two fingers (Bh. 8, 23, 7).

ಜವಳಿಕ javalika. A seller of cloth (ದೂಸಿಗ Čt. I, 83).

ಜವಳಿಕಾಱ javali-kâra. = ಜವಳಿಕ. (S. Mhr.).

ಜವಳಿವದ್ದಳೆ javali-maddalĕ. Tbh. of ಯಮಲಮರ್ದಲ (Śmd. 380). — ಜವಳಿವದ್ದಳೆದೊಂಗಲ್. -ತೊಂಗಲ್. (Śmd. 387). A cluster or number of double drums (?).

ಜವಳಿಸು javalisu. To be coupled or paired, to unite (Bh. 2, 13, 26).

ಜವಳು javalu. = ಜವುಗು, etc. (S. Mhr.; B. 5, 24; Mhr. ಝುಬಾವ). ಸೀರಿನ ಜವಳು (ತೀರ್ಥ, ತುಳ್ಳ G.).

Digitized by Google

ಜವಾ javâ. Junction (Mhr.). See ಗರಜವಾಕರಣ.

ಜವಾಜಿ javâji. = ಜವಾದಿ, ಜವ್ವಾಜ. (Bp. 4, 35; J. 17, 27; 28, 43; 31, 25; My.). — ಜವಾಜಮಿಗ. The musk-deer, Moschus moschiferus (My.).

ಜವಾದಿ javâdi. The perfume-bag of the civet cat; civet (Mhr.; H. ಜವಾದ್, civet cat; M. ಜವಾದು; Tĕ. ಜವಾಜ, ಜವಾದಿ, ಜವ್ವಾಜ, ಜವ್ವಾದಿ). 2, musk (ಮಾರ್ಜಾರಿ Mr. 336; My.). ಮೃಗಮದದ ಚನ್ದನದ ಕರ್ಪುರದ, ಅಗಿಲು ಸಾದು ಜವಾದಿಗಳ ಸಿಮ್ಪುಗಳ್ (Bp. 12, 11). — ಜವಾದಿಬೆಕ್ಕು. A civet cat (J. 28, 43, sic! it stands side by side with ಪುಣುಗುಬೆಕ್ಕು). — ಜವಾದಿಮಿಗ. = ಜವಾಜಮಿಗ. (My.).

ಜವಾಧಿಕ java-adhika. *Very fleet or swift.*

ಜವಾನ javâna. A peon (C.; Si. 258; B. 3, 38; Br., H.).

ಜವಾಬು javâbu. = ಜದಾಬು. An answer, a reply (C.; Si. 56).

ಜವಾಬುದಾರ javâbu-dâra. A responsible man (C.).

ಜವಾಬುದಾರಿ javâbu-dâri. A responsible person (My.); responsibility (My.).

ಜವಾಯ್ಲ java-âyla. Fleet (Bh. 3, 13, 19).

ಜವಾರಿ javâri. Relating to or produced in one's own country, as wool, cloth, cotton, etc. (B. 4, 162. 163. 164; S. Mhr.; Mhr., H.). 2, = ಜವಾಹೀರು (My.).

ಜವಾಹೀರು javâhîru. A jewel, gem; jewelry (My.; Br., Mhr., H.).

ಜವಿ javi. = ಜಮೆ, ಜವೆ. **The hair of a horse's tail** (C.; Tĕ. ಜವ್ವಿ). — ಜವಿವಲೆ. -ಬಲೆ. A net made of javi (Bh. 3, 22, 4).

ಜವಿ javi. Hastening, speedy; a horse, a camel. See ಪ್ರ-.

ಜವುಗು javugu. = ಜವಳು, ಜವುಳು, ಜೋಗು 1. **Ground having springs; swampy ground, a swamp** (My.; Tĕ. ಜವಕು; Tĕ. ಜವುಕು, to ooze; to become soft; to rot). ಜವುಗಿನ ನೆಲ (ಪಿಪ್ಪಲ, ಶ್ಲಕ್ಷ್ಣ Nn. 62). ಚಲಮೆ ಜವುಗುಭೂಮಿ (ಅನೂಪ Si. 103). ಬೆಟ್ಟಜವುಗು (ಉತ್ಸ, ಪ್ರಸ್ರವಣ, ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ನೀರುಬ್ಬರ, ಬೆಟ್ಟಚಲಮೆ Si. 115). — ಜವುಗೇಳ್. -ಏಳ್. To become morassy (Bp. 10, 5).

ಜವುಳು javuḷu. = ಜವುಗು, etc. ಜವುಳ ಅಡವಿ (B. 3, 10).

ಜವೆ javĕ. = ಜವಿ, etc. (My.).

ಜವೆ javĕ. 1. = ಜಪೆ. *The China rose, Hibiscus rosa sinensis* L.

ಜವೆ javĕ. 2. Tbh. of ಯವ (ಯವೆ Šmd. 343; ಯವೆ Mr. 374; Mhr. ಜವ). ಜವೆಯ ಕೆಯಿ (ಯವ್ಯ Hlâ.). ಜವೆಯ ಕೆಯ್ (ಯವೆ Mr. 93). ಜವೆಯ ಹಿಟ್ಟು (ಸಕ್ತುಗಳು, ಧಾನಾಚೂರ್ಣ Nr.). ಮೊಸರಲ್ಲಿ ಕಲಸಿದ ಜವೆಯ ಹಿಟ್ಟು (ಕರಮ್ಭ, ದಧಿಸಕ್ತುಗಳು Nr.). — ಜವೆಗೋದಿ. Barley, Hordeum vulgare Lin. (C.; B. 3, 112).

ಜವ್ವನ javvana. = ಯವ್ವನ. Tbh. of ಯೌವನ (Šmd. 343). ಜವ್ವನವಿದ್ಯೆಯದು (291). See ಕಕ್ಕಸ-. 2, the female breast (ಉರಸಿಜ Čt. I, 38; ಕುಚ Kk. 32; Šm. 70; Sk. ಯೌವನಲಕ್ಷಣ).

ಜವ್ವನಿ javvani. = ಜವ್ವನೆ. Tbh. of ಯೌವನಿ. A young woman (ವಧೂಟಿ Mr. 302). See ಜಕ್ಕ-.

ಜವ್ವನಿಗ javvaniga. = ಯವ್ವನಿಗ. Tbh. of ಯೌವನಿಕ. A youth, a young man (ಯುವನ್, ತರುಣ, ದಾರಕ Hlâ.; Grj. 2, after 106).

ಜವ್ವನಿಗೆ javvanigĕ. A young woman (Čpr. 8, after 56).

ಜವ್ವನೆ javvanĕ. = ಯವ್ವನೆ, ಜವ್ವನಿ. (ವಧೂಟ, ಚರಣ್ಟಿ Hlâ.). See ಏಮಂ-; J. 8, 17.

ಜವ್ವಾಜಿ javvâji. = ಜವಾಜ, etc. (My.).

ಜವ್ವಾಲೆ javvâlĕ. = ಜುವ್ವಾಲೆ, ಜೊವ್ವಾಲೆ, ಜೋಕಾಲೆ. A swing (My.; Mhr. ಝೋಕಾ, ಝೋಂಕಾ, ಝೋಳಕಮ್ಬಾ; Mhr. ಝೋಕಣೇಂ, to bend, incline; to stagger; ಝೋಕಾಣ್ಡೀ, a motion forwards or to one side; ಝೋಳಮ್ಬಾಳಾ, a swinging bed or seat).

ಜಸ jasa. Tbh. of ಯಶ (Šmd. 343; ಕೀರ್ತಿ Nn. 106; ಕೀರ್ತಿ Čt. II, 80; ವಿಭೂತಿ Mr. 476). See Šmd. 89; Bp. 40, 41; 53, 64; 57, 88. — ಜಸನ್ದಳೆ-. -ಂ-ತಳೆ. To obtain fame (J. 5, 48). — ಜಸವ್ಪಡೆ. -ಂ-ಪಡೆ. = ಜಸನ್ದಳೆ. (J. 2, 2). — ಜಸವಡೆ. -ಪಡೆ. = ಜಸಮ್ಪಡೆ. (J. 3, 15; 27, 15).

ಜಸಯುತ jasa-yuta. Endowed with fame, etc. (ಕೀರ್ತಿವಿದನೆ ಅಹನ್ಕಾ ಪುರುಷ Nn. 114).

ಜಸವನ್ತ jasa-vanta. Possessing fame, etc. (Šmd. 242, o. r. ಜಯ-). 2, N.

ಜಸೋಯೆ jasôyĕ. Tbh. of ಯಶೋದೆ (Šmd. 352).

ಜಸ್ರ jasra. Exhaustion, fatigue. See ಅ-.

ಜಹಗೀರು jahagîru. = ಜಾಗೀರು, ಜಾಹಗೀರು, ಜಾಹಾಗಿರಿ. An assignment by government of lands or revenues (My.; Br.; Mhr., H. ಜಾಹಾಗೀರ).

ಜಹಗೀರುದಾರ jahagîru-dâra. = ಜಾಗೀರುದಾರ, ಜಾಹಿಗಿರಿದಾರ. The holder of a jahagîru (My.; B. 5, 51).

ಜಹಜು jahaju. = ಜಾಜು 2. A ship (My.; Mhr., H. ಜಹಾಜ, ಝಾಜ).

ಜಹ್ನು jahnu. = ಜನ್ನು, ಜನ್ಹು. A king and sage who adopted the Ganges as his daughter (Mr. 258).

ಜಹ್ನುತನಯೆ jahnu-tanayĕ. = ಜನ್ಹು-. Jahnu's daughter: *the Ganges.*

ಜಳ jaḷa. 1. = (K. ಚಳ 1), ಜಲ 2, ಝಳ. Heat; hot vapour, a hot blast (ಸೆಗಳಿ, ಉಷ್ಣ Šm. 15; C.; Mhr. ಝಳ, ಜಳ; *cf.* ಜ್ವಲ). See J. 15, 3; B. 4, 60. 223; 5, 165. 2, glitter, lustre, brightness. — ಜಳ ಜಳ. rep. Shining brightly, etc.; in a bright or clean manner (Mhr. ಝಳಝಳ). ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಮೆಯ್ ಜಳ ಜಳ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕು (B. 4, 25). ತಮ್ಮ ಉಡಿಗೆ ತೊಡಿಗೆಗಳನ್ನು ಜಳ ಜಳ ಇಡುವದಿಲ್ಲ (1, 18).

ಜಳ jaḷa. 2. = ಜಲ 1. (Šmd. 25).

ಜಳಕ jaḷaka. = ಜಲಕ. A bath, bathing, ablution (C.; Bp. 24, 60; ನಿಷೇಚನ, ಮಿಾಹ, ಸ್ನಾನ G.). — ಜಳಕ ಮಾಡು. To bathe (C.; B. 3, 26; ಮಿಯ್ಯು G.). ಜಳಕ ಮಾಡಿದ (ಸ್ನಾತ G.). — ಜಳಕಮ್ಬೊಗಿಸು. -ಂ-ಪೊಗಿಸು. To cause to bathe (V. 5, after 14). — ಜಳಕಮ್ಬೊಗು. -ಂ-ಪೊಗು. To bathe (V. 9, after 71).

ಜಳಕನೆ jaḷakanĕ. = ಜಲಕ್ಕನೆ, etc. (ಪಳಕನೆ, ನಿರ್ಮಲಾರ್ಥಂ Čt. II, 30; *cf.* ಝಳಕ).

ಜಳಕ್ಕನೆ jaḷakkanĕ. = ಜಳಕನೆ, ಜಲಕ್ಕನೆ, q. v.

ಜಳಮ್ಬ jaḷamba. = ಝಳಮ್ಬ. A wrapper, a cloak, a veil (ಮೇಲುಮುಸುಕು Šm. 59; ಮೇಲ್ಮುಸುಕು Kk. 21, o. r. ಝು-; Tĕ. ಜಾಲಿಮ, a veil; *cf.* ಸಂವ್ಯಾನ, an upper garment? Mhr. ಝಾಮ್ಪಡ, muffling up the face; ಝಾಮ್ಪಡ, ಝಾಮ್ಪಣೆ, ಝಾಂಕಣ, a cover; a lid; ಝಾಮ್ಪಣೇಂ, ಝಾಂಕಣೇಂ, to cover; to hide).

ಜಳಮ್ಬಾಯ್ತ jaḷamba-âyta. (Šmd. 234). A fanner (ಬಿಜ್ಜಣಿಗೆ ಯಚ Šm. 45; Mhr. ಝಡಪಣೇಂ, to fan, winnow; a flapper, fan).

ಜಳರುಹ jaḷa-ruha. = ಜಲರುಹ. (Bp. 11, 20).

ಜಳಿಗ್ರಾಹ್ಯ jaḷi-grâhya. (= a ಜಡ-). To be taken or understood as something cold, or solid, poetically used of moonshine (adj., Kâvy. 5, 10).

Digitized by Google

ಜಳ್ಳು jaḷḷu. = ಜರಡು etc., ಜೊಳ್ಳು. Unsubstantiality; emptiness, hollowness; worthlessness; defect (ಕೊಟ್ Ċt. I, 29; ಜುರಡು, ಜಾಳ್, ಪೊಳ್ಳು, ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜನ Bhn. 49; ಪಲಾಲ, ನಿಷ್ಫಲ, ಫಲವಿಲ್ಲದ ಹೊಟ್ಟು Si. 306; My.; M. ಜಳ್ಳು; *cf.* M. ಚವಲೆ, ಚಾಡೆ, ಚಾಯಿ, ಚಾವಿ, ಚಾಟಿ', empty grain, etc.; and T. ಚವಲೈ, ಚಾವಟ್ಟೈ, ಚಾವಿ; and Tĕ. ಚಾಡು, ಸಾವಿ; T. ಚಣ್ಣು, an empty husk). — ಜಳ್ಳುಕಾಯಿ. An empty grain of corn (My.). — ಜಳ್ಳು ಜರಿಗ. reit. (Râm. 5, 8, 54). — ಜಳ್ಳು ತೆನೆ. A blasted spike of corn (My.). — ಜಳ್ಳುತೆನೆಯ ಹುಲ್ಲು. (ಕಡಂಗರ, ಬುಸ, ಪೊಳ್ಳು Si. 306). — ಜಳ್ಳುಬತ್ತ. (ಪುಲಾಕ, ತುಚ್ಛಧಾನ್ಯ Si. 405). — ಜಳ್ಳುಮಾತು. An empty, vain, not trustworthy word or speech (My.). ಜಳ್ಳುಮಾತಿನಿಂದ ಪೊಳ್ಳುಗಳೆಯುತ್ತಾನೆ (Prv.). — ಜಳ್ಳೆಳ್ಳು. -ಎಳ್ಳು. Barren sesamum (My.; ತಿಲಪಿಂಜ, ತಿಲಪೇಜ, ನಿಷ್ಫಲತಿಲ Si. 305).

ಜಳ್ಳುಗ jaḷḷuga. A weak, feeble man (Bh. 8, 24, 43).

ಜಱವೆ jaṟavĕ. = ಗಱ 2, etc., ಜಲ್ಲೆ 2. (My.).

ಜಾ jâ. = ಜಾಜಿ. — ಜಾಕಾಯಿ. = ಜಾಜಿಕಾಯಿ. (My.; Si. 228). — ಜಾಪತ್ರಿ. = ಜಾಜಿಪತ್ರೆ. (B. 3, 52; My. as ಜಾಪತ್ರೆ).

ಜಾಗ jâga. = ಚಾಗ 1. The colour green (ಪಸುರ್, ಪಚ್ಚೆ Sm. 69; ಪಸುರ್ಪು Kk. 25, o. r. ಚಾಗ; ಪಸುರ್ಪು, ಮರಕತ ವರ್ಣ Ss.). *Cf.* ಜಂಗಾಳ್. — ಜಾಗವರಲ್. -ಪರಲ್. The green pebble: an emerald (ಪಸುರುವಣಿ, ಮರಕತ Sm. 68; ಪಸುರ್ವಣಿ, ಮರಕತ Kk. 48).

ಜಾಗ jâga. 1. Tbh. of ಯಾಗ (Ċt. II, 43; Abh. P. 5, 108).

ಜಾಗ jâga. 2. A place; a spot; room (C.; Mhr., H., Br. ಜಾಗಾ). See ಪಹರ್-. ಜಾಗವಿದ್ದಲ್ಲಿ ತಾಗ ಬೇಕು (Prv.). See Prv. s. ಜನ.

ಜಾಗಟೆ jâgaṭĕ. = (ಜಗಳೆ, etc.), ಜೇಗಟೆ q. v. A circular metal plate, a gong, used by religious mendicants, in temples, etc. (C.; Tĕ. ಜೇಗಟ, ಜೇಗಣ್ಟೆ; T. ಜೇಗಣ್ಡೆ, ಜೇಮುಕ್ಕಲ; M. ಜೇಣ್ಡಲೆ, ಜೇಟಿಮುಷ್ಟಲ, ಜೇಮುಷ್ಟಲ). ಕೂಗಬೇ ಹುಣ್ಣಾದರೆ ಜಾಗಟೇ ಬಡಿಯುವದಕ್ಕೆ ಆಗದೇ? (Prv.). See ಬೀರ-, ಎರ-; s. ಪಂಚಮಹಾವಾದ್ಯ.

ಜಾಗರ jâgara. 1. = ಜಾಗ್ರ. *Waking, watching; wakefulness.* (Bp. 53, 11).

ಜಾಗರ jâgara. 2. = ಜಗರ, etc. *Mail, armour.*

ಜಾಗರಣ jâgaraṇa. Waking, remaining awake; keeping a vigil; becoming awake; wakefulness, watchfulness. See ಎಚ್ಚರ್.

ಜಾಗರಣೆ jâgaraṇĕ. = ಜಾಗರಣ. (C.; B. 4, 123). ಏಕಾದಶೀ ಜಾಗರಣೆ ದ್ವಾದಶೀ ಪಾರಣೆ (Prv.).

ಜಾಗರಿತೃ jâgaritṛi. *Wakeful, awake, vigilant.*

ಜಾಗರೂಕ jâgarûka. *Wakeful; watchful.*

ಜಾಗರೂಕತೆ jâgarûkatĕ. Wakefulness, etc. (Si. 73; My.). See ಅ-.

ಜಾಗರೆ jâgarĕ. *Waking, being awake.*

ಜಾಗರ್ಯೆ jâgaryĕ. *Waking, being awake.*

ಜಾಗಿಸು jâgisu. To stretch or raise (the body to its full length, Grj. 5, 20; see s. ಚಾಚು).

ಜಾಗೀರು jâgîru. = ಜಹಗೀರು. (C.; Br.).

ಜಾಗೀರುದಾರ jâgîru-dâra. = ಜಹಗೀರುದಾರ. (My.).

ಜಾಗು jâgu. 1. = ಚಾಗು, etc. (Bh. 8, 3, 4). — ಜಾಗು ಜಾಗು. rep. (J. 4, 16). — ಜಾಗುರೆ. -ಉರೆ. = ಜಾಗುರೆ, q. v.

ಜಾಗು jâgu. 2. Silence, taciturnity (ಮೌನ Ċt. I, 71).

ಜಾಗುಡ jâguḍa. *Saffron* (T. ಚಾಯಲ್).

ಜಾಗೃತ jâgṛita. = ಜಾಗ್ರತ. Awake; attentive (Mhr.; B. 4, 41).

ಜಾಗ್ರ jâgra. = ಜಾಗರ 1. (My.). ಅಬ್‌ದೀಕ್ಷಿಸಲು ಜಾಗ್ರಂ (Mr. 317).

ಜಾಗ್ರತ್ jâgrat. Watching, being awake.

ಜಾಗ್ರತ jâgrata. = ಜಾಗೃತ. (My.; B. 5, 170. 228). 2, = ಜಾಗ್ರತೆ. — ಜಾಗ್ರತವಿಡು. -ಇಡು. To pay attention to, to consider well (c. Acc., B. 4, 31).

ಜಾಗ್ರತೆ jâgratĕ. Wakefulness; attention, carefulness (My.; B. 2, 9). See ಅ-. — ಜಾಗ್ರತೆಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To take care (My.; B. 4, 162).

ಜಾಗ್ರತ್ಸ್ವಪ್ನಸುಷುಪ್ತಿ jâgrat-svapna-sushupti. Waking, dreaming (or hallucination) and profound sleep. (My.).

ಜಾಂಗಲ jâṅgala. (fr. ಜಂಗಲ). Arid; desert, covered with jungle; wild, not tame; savage, barbarous; *flesh* (ಬಿಕ್ಕು, ಅಡಗು Kk. 41).

ಜಾಂಗಲಿಕ jâṅgalika. = ಜಾಂಗುಲಿಕ. (Sk.).

ಜಾಂಗುಲ jâṅgula. Knowledge of poisons; jugglery.

ಜಾಂಗುಲಿಕ jâṅgulika. (= ಜಂಗುಳಿಗ?). *A snake-catcher, a dealer in antidotes, a poison-doctor, a conjurer, a juggler* (ಗಾರುಡಿಗ Mr. 391).

ಜಾಂಘಿಕ jâṅghika. (fr. ಜಂಘಾ). Light-footed; *a courier, a runner.*

ಜಾಜಮ jâjama. = ಜಾಜೀಮ. A floor-cloth (Mhr., H. ಜಾಜಮು; ಜಾಜೀಮು; ಆಸನ Ċb.).

ಜಾಜಿ jâji. = ಜಾ, ಜಾವಿ, ಜಾಯಿ 2. Tbh. of ಜಾತಿ. Mace, nutmeg. 2, Jasminum grandiflorum (ಜಾತಿ, ಮಾಲತಿ, ಸುಮನಸ್ Nr.; ಜಾತಿ Ċt. II, 7; ಮಾಲತಿ Mr. 123). See ಕಾಡು-, ಗುಣ್ಡು-, ಹೆಜ್-; J. 3, 36. — ಜಾಜಿಕಾಯಿ. = ಜಾಜಿ No. 1. (C.; ಜಾತಿಕೋಶ, etc. Si. 228). — ಜಾಜಿಕಾಯಿಗಿಡ. The nutmeg-tree, Myristica moshata Thumb. (St. & Pl.; My.; B. 3, 52). — ಜಾಜಿಪತ್ರೆ. = ಜಾಪತ್ರಿ, ಜಾತಿಪತ್ರಿ. The outer skin of the nutmeg, mace (My.; Mhr. ಜಾಯ-). — ಜಾಜಿಮಲ್ಲಿಗೆ. Jasminum grandiflorum Lin. (S. Mhr.). — ಜಾಜಿಯ ಗಿಡುವು. The shrub Jasminum grandiflorum (ಜಾತಿ Nn. 76; ಜಾತಿ, ಮಾಲತಿ, ಸುಮನಸ್ Si. 139). — ಜಾಜಿಹುವ್ವು. = ಜಾಜಿಮಲ್ಲಿಗೆ. (My.).

ಜಾಜೀಮ jâjîma. = ಜಾಜಮ. (B. 5, 126; S. Mhr. rare).

ಜಾಜು jâju. = ಜಾದು, q. v. The colour of red ochre, red colour (ಹಿಮ, ಕಾವಿ Nn. 81; J. 23, 36; Tĕ.; see s. ಚನ್ 1).

ಜಾಜು jâju. 1. = ಗಾಜು No. 2 q. v., ಜಾದು.

ಜಾಜು jâju. 2. = ಜಹಜು. (My.).

ಜಾಜ್ವಲ್ಯಮಾನ jâjvalyamâna. Shining, flaming, resplendent. (My.; Tĕ.).

ಜಾಟಲಿ jâṭali. (= ಝುಾಟಲ, ಪಾಟಲಿ). *The tree Bignonia suaveolens* Roxb. (?).

ಜಾಠರ jâṭhara. (fr. ಜಠರ). Stomachic, abdominal. (R.).

ಜಾಡ jâḍa. = ಜೇಡ. A weaver (My.), belonging to the Liṅgavanta sect (S. Mhr.; T. ಜೇಡ; Tĕ. ಜೇಣ್ಡ್ರ, ದೇಣ್ಡ್ರ; *cf.* ಜಾಡಿಕೆ, ಜಾಡಿಗ, ಸಾಡಿಗ, ಸಾಲೆ; Sk. ಜಾಲ, ಶಾಲ, ಶಾಲಿಕ). **2,** a spider (ಗುಣಪೃಷ್ಠ, ಮತಕಾರ Mr. 166; My.; Bp. 18, 37. 42; *cf.* Sk. ಜಾಲಿಕ). ಜಾಡನಾದರೂ ನೋಡಿ ನೇಯ ಬೇಕು (Prv.). — ಜಾಡನ ಗೂಡು. A spider's net (My.). — ಜಾಡ ಬೂಡ. dupl. = ಜಾಡಹುಡಿ. (S. Mhr.). — ಜಾಡರ ದಾಸ N.

Digitized by Google

(Bp. 11, 36; 23, 41; 57, 34). — ಜಾಡರ ದಾಸಿಮಯ್ಯ. N. (Bp. 23, 6). — ಜಾಡಹುಳು. = ಜಾಡಹುಳು. (C.). — ಜಾಡಹುಳು. = ಜೇಡಹುಳು, ಸಾಲೆ-. A spider (ಲೂತೆ, ತನ್ತುವಾಯ, ಊರ್ಣನಾಭ, ಮರ್ಕಟಕ Si. 171).

ಜಾಡ jâḍa. A kind of horse (ತುರಗಂ ಎಡನಾಗೆ ಜಾಡಂ M. 275).

ಜಾಡಗಿತ್ತಿ jâḍa-gitti. A woman of the jâḍa caste (C.). ಜಾಡಗಿತ್ತಿಯ ಗಣ್ಡನಾದರೂ ನೆಯ್ದಲ್ಲದೇ ಬಟ್ಟೆಯಾಗದು (Prv.).

ಜಾಡತಿ jâḍati. = ಜಾಡಗಿತ್ತಿ. (C.).

ಜಾಡನೆ jâḍanĕ. ಝಾಡನೆ. Shaking; shaking off; throwing; removal (Bh. 10, 6, 22; Râm. 3, 4, 4; 4, 6, 4; 6, 11, 7); discharging the bowels (My.); diarrhœa (My.; Mhr. ಝಾಡಣೇಂ, ಝಾಡಣೇಂ, to sweep; to shake cloth, etc.; to fan, grain, fire, etc.; to jerk or throw out, an arm, etc.; to clear off all moneys in arrears; to scold vehemently; to exorcise; to kick, to recoil in going off, as a gun; ಝಾಡಾ, a general clearance of accounts; discharging the bowels; ಝಾಡೂ, a broom; a sweeper).

ಜಾಡಮಾಲಿ jâḍa-mâli. A sweeper (C.).

ಜಾಡಾ jâḍâ. = ಜಾಡೆ. A general clearance of accounts (My.; see Mhr. s. ಜಾಡನೆ).

ಜಾಡಿ jâḍi. A common cumbly, especially for spreading out on the ground and sitting upon (C.; T. ಜಾಡಿ, a cloth = ಚೀಲೈ; *cf.* ಜವಳಿ). See Prv. s. ಜಮ್ಖಾಸಟ್ಟು.

ಜಾಡಿ jâḍi. 1. A discharge, a flood, a stream, an outburst, as of tears, heat, wrath, etc.; force (Râm. 2, 7, 3; 3, 2, 23; 3, 6, 50; 6, 11, 3; Bh. 2, 10, 25).

ಜಾಡಿ jâḍi. 2. A mass (Bh. 8, 26, 11; Mhr. ಝಾಡೀ, Sk. ಝಾಟ, a thicket; Tĕ. ಝಾಟಿ = ಸಮೂಹ).

ಜಾಡಿ jâḍi. 3. A jar (My.; H.).

ಜಾಡಿಕೆ jâḍikĕ. (fr. ಜಾಡ). A weaver's business; an assemblage or number of weavers (S. Mhr.).

ಜಾಡಿಸು jâḍisu. To sweep; to dust; to whisk (C.; B. 1, 25; 4, 154; Bh. 1, 12, 15). 2, to shake, as cloth, etc. (C.; J. 30, 14); to remove by dusting, etc. (C.; B. 1, 21; 4, 197); to shake off; to jerk or throw out, as an arm, a leg, so as to remove something (C.; B. 4, 79; Bh. 3, 13, 35). 3, to discharge from the bowels; to purge (v. i., C.; B. 4, 41; 5, 13). 4, to throw (Râm. 5, 8, 51). 5, to reprove (My.; Tĕ.). 6, to put into smart action, to urge on or drive forwards (Abh. P. 13, 70). 7, to be fanned, as fire (Bh. 1, 20, 27, o. r. ಗಾಡಿಸಿತು). — (Tĕ. ಜಾಡಿಂಚು; T., M. ಜಾಡು; see Mhr. s. ಜಾಡನೆ).

ಜಾಡು jâḍu. = ಜಾಡೆ. (My.; Tĕ. ಜಾಲು, a line, row, furrow, track, trace = K. ಸಾಲು).

ಜಾಡೆ jâḍĕ. = ಜಾಡು. The mark of a footstep, or of a carriage-wheel, a track, a trace (My.; Tĕ.); a slight or faint notice (My.; T. ಜಾಡೈ, M. ಜಾಡ); a wink, a hint (My.; Tĕ., T.; Mhr. ಥಡಾ, a trace, vestige and indication of a thing sought). See ಕರ್-.

ಜಾಡೆ jâḍĕ. = ಜಾಡಾ. (My.).

ಜಾಡ್ಯ jâḍya. (fr. ಜಡ). Coldness, etc.; apathy; dullness; stupidity; heaviness of system occasioned by crudities in the stomach; indisposition, disease (My.). See ಕುಸುಮೆ-; J. 18, 48.

ಜಾಣ್ jâṇ. (Śmd. 58. 60). Tbh. of ಜ್ಞಾನ. Knowing, knowledge, understanding, ingenuity, cleverness; cognizance. ನಾಣಂ ಪಿಂಗಿಸಿ, ಮುಗ್ಧೆಗೆ ಜಾಣಂ ಕೆಯ್ಕೊಳಿಸುವನ್ತೆ (84). ಜಾಣ್ ನೆರೆದವುದು or ಜಾಣ್ಣೆರೆದಪುದು (190). See Čpr. 1, 43; Čh. v. 16. 131; J. 21, 57. — ಕುಟಿ ಕಟ್ಟಿನೊಳು ಹೊಕ್ಕು, ಅಟಿವಡೇ ತನಿರಸವ, ಹೊಬಿಗಣ ಸೋಗೆ ಅಗಿವನ್ತೆ? ಜಾಣಿನಾ ಕುಱುಹು ಬೇಱೆ! (Sp.). ಜಾಣುಮುದಕ (C.; B. 3, 59). — ಜಾಣ. See it separately. — ಜಾಣೊಡೆಯ. -ಒಡೆಯ. (Śmd. 242). A possessor of knowledge. — ಜಾಣ್ಗೆಡು. -ಕೆಡು. Knowledge to be destroyed or impaired. ಜಾಣ್ಗೆಡೆ ಮುತ್ತುಂ ಮೊದಿಸಂಗೋಯದನ್ತಿರೆ ಪೇಳ್ವುದಿಗಾವಿಗಳ ಕವಿತೆ (Śmd. 78). — ಜಾಣ್ಗೂಡು. -ಕೂಡು. Understanding to join (Rśv. 11, 110). — ಜಾಣ್ನುಡಿ. 1. See s. ಕೌಲಿಕ. A clever word. — ಜಾಣ್ನುಡಿ. 2. To utter clever words (J. 8, 16). — ಜಾಣ್ಪಡೆ. -ಪಡೆ To obtain knowledge, etc. (Abh. P. 2, 53; Rśv. 6, 23). — ಜಾಣ್ಬಿಡು. To abandon investigation, to forget (Čpr. 2, 35).

ಜಾಣ jâṇ-a3. A skilful, knowing, or clever man (ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞ, ಪ್ರವೀಣ Si. 353. 414; C.; Bp. 59, 3; Nn. 168; Prll. 3, 6; J. 1, 8; B. 1, 18). ನುಡಿದು ಜಾಣಂ (ಸಮುಖ Mr. 241). ಜಾಣನಿಗೆ ಊಣೆಯ ಇರ ಬಾರದು. — ಜಾಣನಿಗೆ ಜಾಣನಿಗೆ ಮೂಱು ಹಾದಿ, ಜಾಣನಿಗೆ ಕೋಣನಿಗೆ ಎರಡು ಹಾದಿ, ಕೋಣನಿಗೆ ಕೋಣನಿಗೆ ಒನ್ದೇ ಹಾದಿ. — ಜಾಣನಿಗೆ ಮಾತಿನ ಪೆಟ್ಟು, ಕತ್ತೆಗೆ ಲತ್ತೇ ಪೆಟ್ಟು. — ಜಾಣನಿಗೆ ಮೂಱು ಕಡೆ, ಹೆಡ್ಡನಿಗೆ ಒನ್ದೇ ಕಡೆ (Prvs.). See ನುಡಿ-; Prv. s. ಮಾತು. Fem. ಜಾಣಳು (B. 3, 59; C.).

ಜಾಣತನ jâṇatana. = ಜಾಣ್. (C.; B. 3, 29. 32; ಚತುರತೆ, ಶ್ಲಕ್ಷ್ಣ G.).

ಜಾಣಾಯಿಲ jâṇ-âyila. = ಜಾಣಾಯ್ಲ, q. v.

ಜಾಣಾಯ್ಲ jâṇ-âyla. = ಜಾಣ, q. v. (ಜಾಣ Bhn. 18, o. r. ಜಾಣಾಯಿಲ).

ಜಾಣಿಕೆ jâṇikĕ. = ಜಾಣ್. See ಬಿಲ್ಲಾಣಿಕೆ.

ಜಾಣಿಮೆ jâṇimĕ. = ಜಾಣುಮೆ, ಜಾಣುವೆ, ಜಾಣ್ಮೆ, q. v. (Bp. 42, 24; My.).

ಜಾಣುಮೆ jâṇumĕ. = ಜಾಣಿಮೆ. (Bp. 4, 27).

ಜಾಣುವೆ jâṇuvĕ. = ಜಾಣುಮೆ. (Râm. 1, 5, 31).

ಜಾಣೆ jâṇĕ. A skilful, knowing, or clever woman (C.; Grj. 4, 62; Si. 185). ಆ ಪೆಣ್ ಜಾಣೆ (Śmd. 109). ಜಾಣೆಯಾದರೆ ನೀಣೆ ದಾಟಿ'ಸ್ಯಾಳು. — ಕೆಟ್ಟ ಅಡಿಗೆ ಅಟ್ಟೋಳೇ ಜಾಣೆ (Prvs.).

ಜಾಣ್ಡೆ jâṇḍĕ. = ಜಣ್ಡೆ. (Si. 84; My.).

ಜಾಣ್ಮೆ jâṇmĕ. (Śmd. 248). = ಜಾಣಿಮೆ, etc. Knowing, knowledge, etc. (= ಜಾಣ್; ಪ್ರತಿಪತ್ತಿ, ಪ್ರಗಲ್ಭತೆ Mr. 458). ವರರುಚಿಯ ಜಾಣ್ಮೆ (Mr. 4). See Bp. 40, 23; 42, 16; J. 6, 31.

ಜಾತ jâta. *Born, brought forth, grown, become, produced;—having, possessing;*—appearing, manifest;—a male issue, a son;—birth;—a creature;—*a race, kind, sort, or species;—a mass, a multitude, a collection of things;*—a man of caste, an honorable man (see Prv. s. ಜಾತಿಹೀನ). — See Mr. 78 & ರಾಗ.

ಜಾತಕ jâtaka. Astrological calculation of a nativity; nativity, a horoscope (C.; Mhr.).

ಜಾತಕರ್ಮ jâta-karma. A ceremony performed after the birth of a child, as giving a name, etc. (Čpr. 3, after 102; Grj. 3, 56; J. 28, 60). ಜಾತಕರ್ಮ ಮಾಡಿದವನಿಗೆ ಪಾತಕವಿಲ್ಲವೋ? (Prv.).

Digitized by Google

ಜಾತನ jâ-tana. (Šmd. 248, Mdb. MS.).

ಜಾತರಜಸ್ jâta-rajas. *Having the catamenia.*

ಜಾತರೂಪ jâta-rûpa. The form in which a person is born, nakedness. 2, *gold.*

ಜಾತವೇದ jâta-vêda. (Šmd. 285). = ಜಾತವೇದಸ್. A certain metrical foot (Čh.).

ಜಾತವೇದಸ್ jâta-vêdas. *Agni.* 2, a certain metrical foot (Čh.).

ಜಾತವೇದಸ jâta-vêdasa. = ಜಾತವೇದಸ್. (Mr. 45).

ಜಾತಸೂತಕ jâta-sûtaka. Impurity from birth. (Bp. 18, 98).

ಜಾತಾಪತ್ಯೆ jâta-apatyĕ. *A woman who has borne a child.*

ಜಾತಾಬಾಕಿ jâtâbâki. Balance, remainder, after deductions (My.; Br.).

ಜಾತಾಶೌಚ jâta-asauča. = ಜಾತಸೂತಕ. (My.).

ಜಾತಿ jâti. = ಜಾಜಿ, etc. Birth, production. 2, *birth, descent;* rank; *lineage, race, family; tribe; caste* (ಕುಲ Nn. 76). 3, *kind, sort, genus, species* (Čh.); the character or peculiarities of a species. 4, superior breed or quality; good or fit behaviour (ಸನಯ, ಅತಿನಯ 76). ಜಾತಿಯಾದ ಕುದುರೆ (ಉತ್ತಮಾಶ್ವ Si. 272). 5, a word expressing the idea of species or genus; a collective noun (Šmd. 167. 168; Kâvy. I, 2, 62-65). 6, a particular figure of speech in rhetoric (III, 3, B, 3-9; ಸಾಹಿತ್ಯಭೇದ 76). 7, a flower (ಕುಸುಮ, ಪುಷ್ಪ 76). 8, nutmeg; mace. 9, *the great-flowered jasmine, Jasminum grandiflorum* Lin. (ಜಾದಿ Čt. I, 104; ಜಾಜಿಯ ಗಿಡುವು 76). 10, a multitude (ಸಮೂಹ 76). 11, the number eighteen (ಪದಿನೆಣ್ಬು Mr. 348; see ಜಾತಿಸಮೂಹ). 12, the tree Cordia myxa (ಶ್ಲೇಷ್ಮಾತಕ, ಚಳ್ಳು Mr. 124). 13, a class of metres (Čh.). 14, ನೆಲ್ಲೀ ಗಿಡ (G.). ಜಾತಿಗೆ ತಕ್ಕ ನೀತಿ.— ಜಾತಿಗೆ ತಕ್ಕ ಮಾತು, ತೂತಿಗೆ ತಕ್ಕ ಬೆಣೆ.— ಜಾತಿಗೆ ಭೇದವಾದರೂ ನೀತಿಗೆ ಭೇದವಿಲ್ಲ.— ಜಾತಿ ತಪ್ಪಿದರೂ ನೀತಿ ತಪ್ಪ ದಾರದು.— ಜಾತಿ ಬೇಡಿಯಾದರೆ ನೀತಿ ಬೇಡಿಯೇ? — ಜಾತೀ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಜೂತಿ ಅನ್ದರೆ ಅಳಿಗೆ ಒಸ್ದು ದುಡ್ಡು ತೂಕ.— ಜಾತಿ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಪಾತಕಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ. (Prvs.). ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮೊದಲಾದ ಹದಿನೆಣ್ಬು ಜಾತಿಗಳು (ವರ್ಣ, ದ್ವಿಜಾದಿಕುಲ Nn. 71). See Bp. 55, 19; Prv. s. ನಾಯಿ. — ಜಾತಿಕೋಳಿ. A European fowl (My.). — ಜಾತಿಜನ. Europeans (My.; Tĕ. ಜಾತಿವಾಡು).

ಜಾತಿಕರ್ಮ jâti-karma. The essential and purificatory rites of a tribe or caste (ಸಂಸ್ಕಾರ G.; My.).

ಜಾತಿಕೋಶ jâti-kôsa. = ಜಾತೀಕೋಶ.

ಜಾತಿಗಾದೆ jâti-gâdĕ. A kind of metre (Čh.).

ಜಾತಿಗಾಱ jâti-gâṟa. A kind of strolling merry-andrew (S. Mhr.; the Mhr. ಭೋಪರೀ). ಜಾತಿಗಾಱನ ಮಾತು ಸೀತಲ್ಲಿ ಕಾಣುವದು (Prv.).

ಜಾತಿಗೊಲ್ಲ jâti-gŏlla. A gŏlla by descent, etc. (Bp. 40, 32).

ಜಾತಿದ್ವೇಷ jâti-dvêsha. Innate hatred or enmity. 2, mutual hatred of races or castes (My.). 3, enmity with one's caste (My.).

ಜಾತಿಧರ್ಮ jâti-dharma. The duty of caste, the law or usage of caste (C.).

ಜಾತಿಪತ್ರಿ jâti-patri. = ಜಾಜಪತ್ರೆ, etc. (ಜಾಯಿಫಲ Mr. 144).

ಜಾತಿಫಲ jâti-phala. = ಜಾಯಿಫಲ. *The coat of the nutmeg, mace.*

ಜಾತಿಭೇದ jâti-bhêda. A difference or distinction of castes (B. 5, 285).

ಜಾತಿಭ್ರಷ್ಟ jâti-bhrashṭa. Fallen from caste; an outcast (C.).

ಜಾತಿಮಾತ್ರೋಪಜೀವಿ jâti-mâtra-upajîvi. *One who gets a living only by the merit of his caste.*

ಜಾತಿವನ್ತ jâti-vanta. Of high kind, breed or rank, as fruits, beasts, etc. (My.). ಜಾತಿವನ್ತಕುದುರೆ (ವಲ್ಲಭ G.).

ಜಾತಿವರ್ಣ jâti-varṇa. A characteristic or peculiar colour. ಜಾತಿವರ್ಣದ ಹಯಕ್ಕೆ ಅಂಘ್ರಿವಲಯಂ ವಾಲ ಮೋತಿ ಕಪ್ಪಾಗೆ ಸತ್ವಾಧಿಕಂ (Mr. 278).

ಜಾತಿವಳ jâti-vaḷa. A man who belongs to a caste. ಅಷ್ಟಾದಶಂಗಳೆನ್ದೆನಿಪ ಜಾತಿವಳರ್ (Č. Bp. 47, 43).

ಜಾತಿವೈರ jâti-vaira. = ಜಾತಿದ್ವೇಷ. (My.).

ಜಾತಿಸಂಕರ jâti-saṅkara. A medley or amalgamation of castes. (My.).

ಜಾತಿಸಮೂಹ jâti-samûha. The collection of castes (ಹದಿನೆಣ್ಬು ಜಾತಿಗಳು Nn. 78).

ಜಾತಿಸಮ್ಬನ್ಧ jâti-sambandha. Connection of race or genus (Šmd. 161).

ಜಾತಿಹೀನ jâti-hîna. Of low birth or descent; void of caste; an outcast (C.). ಜಾತಿಹೀನರ ಮನೆಯ ಜ್ಯೋತಿ ತಾ ಹೀನವೇ? ಜಾತಿ ವಿಜಾತಿಯೆನಬೇಡ! ದೇವನೊಲಿದಾತನೇ ಜಾತ (Sp.).

ಜಾತೀಕೋಶ jâtî-kôsa. *The coat of the nutmeg, mace.*

ಜಾತೀಯ jâtîya. Relating or belonging to any species, genus, tribe, etc. See ಸ-.

ಜಾತು jâtu. *Sometimes;* once upon a time.

ಜಾತೆ jâtĕ. The feminine form of ಜಾತ: born, etc.; a female offspring, a daughter. See ಪ್ರ-; J. 2, 12.

ಜಾತೋಕ್ಷ jâta-uksha. *A young bullock, an ox.*

ಜಾತ್ಯ jâtya. Belonging to a family or caste; *of noble descent* (ಕುಲೀನ, ಕುಲವುಳ್ಳವನು Nn. 74; ಸತ್ಕುಲಜ Mr. 482); *best, excellent* (ಒಳ್ಳೆ, ಒಳ್ಳಿತ್ತು 74); pleasing, beautiful (ಸೌಮ್ಯ, ಚೆಲುವನು 74); great power (ಅತಿಬಲ್ಲು, ಅತಿಬಲುಹು 74).

ಜಾತ್ಯನ್ಧ jâti-andha. Blind from birth, born blind. (Bp. 49, 43; Šsv. 5, after 14).

ಜಾತ್ಯಶ್ವ jâti-asva. A high-bred horse. (Šmd. 22, 83).

ಜಾತ್ಯಾ jâtyâ. By nature or disposition. (B. 4, 47. 217).

ಜಾತ್ರೆ jâtrĕ. Tbh. of ಯಾತ್ರೆ (Šmd. 343; C.). ಜನ ಮರುಳೋ? ಜಾತ್ರೆ ಮರುಳೋ? (Prv.). See Bp. 42, 10; Prv. s. ತೇರು.

ಜಾದಿ jâdi. Tbh. of ಜಾತಿ (Šmd. 338; Šm. 27; Kk. 20; Čt. I, 104; ಮಾಲತಿ Šs.; Rsv. 11, 84). ಜಾದಿಯತ್ತಣಿನ್ದೆಯುಂ ಕೇದಗೆಯತ್ತಣಿನ್ದೆಯುಂ ಕಮ್ಪು ಬನ್ದುದು (Šmd. 150).

ಜಾದು jâdu. = ಜಾಜು. Red colour. (Tĕ.; T. ಚಿವಪ್ಪು, ಚೇತ್ತು, ಚೇದು, ಚೇನ್ಸ್ಪು, ಚೇಪ್ಪು, ಚೇಯ್; M. ಚಾಯಿಲ್ಯ, ಚಾಲಿಯ, vermilion; see ಚನ್ 1). — ಜಾದುಕಲ್. Red ochre (ಕಾವಿ Šm. 52).

ಜಾದು jâdu. = ಜಾಜು 1. Tbh. of ಧಾತು (Šmd. 370; ಗೈರಿಕ, ಧಾತು Hlâ.).

ಜಾದುಹ jâduha. Tbh. of ದಾತ್ಯೂಹ. (ಜಲರಂಕು, ದಾತ್ಯೂಹ Hlâ.).

ಜಾದೂಗಿರಿ jâdû-giri. Magical arts (Mhr., H.; ಕುಹಕ Čb.).

ಜಾನ jâna. 1. Tbh. of ಧ್ಯಾನ (Šmd. 344; Šsv. 3, 25). — ಜಾನಾಚಾರ್ಯ. -ಆಚಾರ್ಯ. A parrot (ಕನ್ನಡಹಕ್ಕಿ, ಗಿಳಿ Čt. II, 83).

ಜಾನ jâna. 2. = ಜೀಣ, ಜೇನ. A woollen rug or blanket (My.; Si. 230; Mhr. ಜೇನ, felt).

ಜಾನಕಿ jânaki. (fr. ಜನಕ). = ಜಾನಕ್ಕಿ. Sitâ, the wife of Râma. (J. 18, 15. 18. 24, etc.).

Digitized by Google

ಜಾನಕೀಜಾನಿ jânakî-jâni. Whose wife is Jânakî: Râma (My.).

ಜಾನಕೀಪತಿ jânakî-pati. Râma. (My.).

ಜಾನಕೀರಮಣ jânakî-ramaṇa. Râma (My.).

ಜಾನಕ್ಕಿ jânakki. Tbh. of ಜಾನಕಿ. See Sp. s. ಮೆಕ್ಕೆ.

ಜಾನಪದ jânapada. (fr. ಜನಪದ). An inhabitant of the country; a peasant, a rustic; a subject. (R.).

ಜಾನಹೀನ jâna-hîna. Thoughtless (Bp. 60, 43).

ಜಾನಿ jâni. — ಜಾನಿಗಿಡ. A small tree, Grewia abutifolia Juss. (Z.).

ಜಾನಿ jâni. 1. A wife. See ಅರುಂಧತೀ-, ಜಾನಕೀ-.

ಜಾನಿ jâni. 2. Tbh. of ಧ್ಯಾನಿ. See ಮನೋಜ್ಞ.

ಜಾನಿಸು jânisu. Tbh. of ಧ್ಯಾನಿಸು. To meditate, to think on, etc. (ಧ್ಯಾನ Śmd. Dh.; Śśv. 2, 84. 93; 4, 117).

ಜಾನು jânu. *The knee.*

ಜಾನುದಘ್ನ jânu-daghna. Reaching to or as high as the knee (Abh. P. 13, 61).

ಜಾನೆ jânĕ. (= ಜಾವ). See ಮುಂ-.

ಜಾನ್ತ ja-anta. A term with final ಜ್. (Śmd. 309).

ಜಾನ್ಹವಿ jânhavi. Tbh. of ಜಾಹ್ನವಿ. (My.; J. 9, 26. 28).

ಜಾಪ jâpa. (fr. ಜಪ). Muttering, whispering, etc. See ಉಪ-.

ಜಾಪಾರ jâpâra. Bishop's weed, Ptychotis ajowan Dec. (ಯವಾನಿ Mr. 136, o. rs. ಜಾಪಾರ in one MS., ಚೋಪಾರ in two MSS.).

ಜಾಪಾಳ jâpâḷa. = ಜಾವಾಳ. (T. ನೇರ್ವಾಳ; Tĕ. ನೇಪಾಳ; Mhr. ಜೇಪಾಳ). — ಜಾಪಾಳದ ಕಾಯಿ. The croton-seed (C.). — ಜಾಪಾಳದ ಗಿಡ. A shrub or small tree, the croton-oil plant, Croton tiglium Lin. (St. & Pl.). — ಜಾಪಾಳದ ಮಾತ್ರೆ. A pill of croton-seed (My.). ಜಾಪಾಳದ ಮಾತ್ರೆಗೆ ನೇಪಾಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕೇ? (Prv.). — ಜಾಪಾಳದ ಸತ್ತೆ. (ದನ್ತಿ Si. 158).

ಜಾಪು jâpu. (= ಚಾಪು, etc.). The measure of a long stride (S. Mhr.).

ಜಾಪ್ಯ jâpya. 1. (Tbh. of ಯಾಪ್ಯ). A sluggard, a lazy man (My.); loitering, laziness (My.; Tĕ.).

ಜಾಪ್ಯ jâpya. 2. To be muttered, to be repeated in a low voice (ಜಪಿಸಲಿಕ್ಕೆ ತಕ್ಕನ್ತಾದ್ದು Dhw.).

ಜಾಪ್ಯಗಾಱ jâpya-gâṟa. A sloth, sluggard (My.; Tĕ.).

ಜಾಬಾಲ jâbâla. N. of a school of the Yajurvêda, and of an Upanishad of the Atharvavêda. See Bp. 43, 75. 2, a goat-herd (ಅಜಾಜೀವ, ಕುರಿ Mr. 239).

ಜಾಬಿತಾ jâbitâ. A law, regulation; an authorizing document; a passport (Mhr., H. ಜಾಬತಾ); a memorandum, a list, an inventory, a catalogue (My.; Br.).

ಜಾಬು jâbu. An answer; a letter of advice respecting a hundi (Mhr., H.); a letter of correspondence (S. Mhr., Br.).

ಜಾಮ jâma. = ಜಾವ, etc. (My.).

ಜಾಮದಗ್ನಿ jâmadagni. N. of a ṛishi (J. 33, 40).

ಜಾಮದಗ್ನ್ಯ jâmadagnya. (fr. ಜಮದಗ್ನಿ). Paraśurâma, the son of Jamadagni (ಖಣ್ಡಪರಶು, ಪರಶುರಾಮ Nn. 165; Śmd. 223). 2, Râma, the son of Daśaratha (ರಾಮ, ದಾಶರಥ Nn. 24).

ಜಾಮದಾರ jâma-dâra. The officer in charge of the treasure and jewels, the keeper of the wardrobe (Mhr., H.; R.).

ಜಾಮಫಲ jâma-phala. The guava fruit (Br., R.; Mhr., H. ಜಾಮ್ಬು).

ಜಾಮಾತ jâmâta. Tbh. of ಜಾಮಾತೃ. (A.).

ಜಾಮಾತೃ jâmâtṛi. *A daughter's husband, a son-in-law* (ತನ್ನ ಮಗಳ ಪತಿ Mr. 314; ಅಳಿಯನು Nn. 124). See ಮದವನ.

ಜಾಮಾರು jâmâru. A long cloth without any coloured border, chiefly worn by widows (Br., R., H.).

ಜಾಮಿ jâmi. = ಯಾಮಿ 1. *A sister* (ಸಹಭವೆ, ಒಡಹುಟ್ಟಿದವಳು Nn. 109). 2, *a virtuous or respectable woman* (ಪತಿವ್ರತೆ 109).

ಜಾಮಿನಿ jâmini. = ಜಾಮಿ No. 2. (ಪತಿವ್ರತೆ Mr. 467).

ಜಾಮೀನ jâmîna. = ಜಾಮೀನು. Surety, sponsor (S.Mhr.; Mhr., H.; ಹೊಣೆ, ಪ್ರತಿಭೂ, ಲಗ್ನಕ, ಹೋಣೆ G.).

ಜಾಮೀನದಾರ jâmîna-dâra. = ಜಾಮೀನುದಾರ, ಜಾಮೀನ್ದಾರ. A surety, a bondsman (S. Mhr.; Mhr., H.; ಹೊಣೆಗಾಱ G.).

ಜಾಮೀನು jâmînu. = ಜಾಮೀನ. (My.; Br. ಜಾಮೀನ್).

ಜಾಮೀನುದಾರ jâmînu-dâra. = ಜಾಮೀನದಾರ. (My.).

ಜಾಮೀನ್ದಾರ jâmîn-dâra. = ಜಾಮೀನುದಾರ. (ಲಗ್ನಕ, ಪ್ರತಿಭು, ಹೊಣೆಗಾಱ Si. 349; My.).

ಜಾಮೇಯ jâmêya. *A sister's son.*

ಜಾಮ್ಬ jâmba. = ಜಾಮ್ಬು. A sort of goblet, in the form of a calix (B. 5, 79; Mhr.).

ಜಾಮ್ಬವ jâmbava. (fr. ಜಮ್ಬು). *Belonging to the jambû tree; its fruit.* See ನೇರಿಲ್. 2, = ಜಾಮ್ಬವನ್ತ (J. 21, 9. 19. 38. 39; Râm. 4, 2, 30).

ಜಾಮ್ಬವತಿ jâmbavati. The daughter of Jâmbavanta, and wife of Kṛishṇa. (J. 33, 21. 51. 52).

ಜಾಮ್ಬವತೀರಮಣ jâmbavatî-ramaṇa. Kṛishṇa. (My.).

ಜಾಮ್ಬವನ್ತ jâmbavanta. (Sk. ಜಾಮ್ಬವತ್, ಜಾಮ್ಬವಾನ್). N. of the chief of the bears, and father of Jâmbavatî (My.).

ಜಾಮ್ಬು jâmbu. = ಜಾಮ್ಬ. (S. Mhr.; B. 5, 79).

ಜಾಮ್ಬೂನದ jâmbûnada. (fr. ಜಮ್ಬೂನದಿ). Coming from the river Jambû: *gold;* golden.

ಜಾಯಕ jâyaka. *A kind of yellow fragrant wood.*

ಜಾಯಮಾನ jâyamâna. Being born, coming into life. (My.).

ಜಾಯಾ jâyâ. Destroyed, spoiled (Mhr., H.); loss, injury, damage (My.; Br.). 2, see ಜಾಯೆ.

ಜಾಯಾಜೀವ jâyâ-âjîva. Who gets a livelihood by his wife: *a dancer, an actor.*

ಜಾಯಾಪತಿ jâyâ-pati. *Husband and wife.*

ಜಾಯಿ jâyi. 1. = ಝಾಯಿ. A sort of drum (ಝರ್ಝರ Si. 63). 2, a mode in sangîta (V. 11, 9).

ಜಾಯಿ jâyi. 2. = ಜಾಜ, etc. Tbh. of ಜಾತಿ. — ಜಾಯಿಕಾಯಿ. = ಜಾಜ-. (My.). — ಜಾಯಿದೇವ. N. (Bp. 58, 10). — ಜಾಯಿಪತ್ರೆ. = ಜಾಜಪತ್ರೆ. (My.). — ಜಾಯಿಫಲ. Tbh. of ಜಾತಿ-. (Nr.; ಜಾತಿಪತ್ರಿ Mr. 144).

ಜಾಯಿಲ jâyila. A dog (ಶೇರಮ, ಸೊಣಗು, ಕುಕ್ಕುರ, ಶುನಿ Śs.; Tĕ. ಜಾಗಿಲ). See Grj. 1, 104; Bp. 34, 23. 24; 55, 38. 46; Bh. 3, 13, 19. 28; Râghĕ. 17, 67. 72; Rśv. 5, 87; Śśv. 4, 10; 4, after 17. *Cf.* ಜಂಗಿ?

ಜಾಯು jâyu. *A medicament, a medicine.*

ಜಾಯೆ jâyĕ. ಜಾಯಾ. *A wife, a spouse.*

Digitized by Google

ಜಾರ jâra. *A paramour; a fornicator; an adulterer* (ಉಪಪತಿ, ಹಾದರಿಗ Mr. 243; ಸಿತಗ, ಜೋಡ, ಪರಳಿಗ, ಪಾಣ್ಬ Ss.). ಜಾರ ಚೋರರ ಜಗಳದಿನ್ದ ಯಜಮಾನಗೆ ಕ್ಷೇಮ (Prv.).

ಜಾರಜ jâra-ja. *A son born in adultery,* a bastard.

ಜಾರತ್ವ jâratva. Adultery; fornication. (My.).

ಜಾರದೇವ jâra-dêva. Krishṇa (Bh. 6, 1, 4).

ಜಾರಪುರುಷ jâra-purusha. = ಜಾರ. (C.).

ಜಾರಸ್ತ್ರೀ jâra-strî. = ಜಾರೆ. (C.).

ಜಾರಿ jâri. Relieving from a state of sequestration, as land (My.; Br.; H.). 2, current (My.; Mhr., H.). 3, enactment, execution (My.).

ಜಾರಿಗೆ jârigĕ. (Tu.). — ಜಾರಿಗೆಹುಳಿಮರ. The Mysore gamboge-tree, Garcinia morella Desr. (St. & Pl.).

ಜಾರೆ jârĕ. A fornicatress; a harlot; an adulteress (ಹಾದರಗಿತ್ತಿ, ಜೋಡೆ, ಬೆದೆಗಾರ್ತಿ, ಪಾಣ್ಬೆ, ಸಿತಗೆ Šm. 75; Kk. 29; ಸಿತಗೆ, ಜೋಡೆ, ಪಾಣ್ಬೆ Ss.; C.). See Bp. 40, 57; J. 5, 59. 60; 9, 13; 26, 10. ಜಾರೆಗೆ ನೀತಿಯಿಲ್ಲ, ಮಾರಿಗೆ ಕರುಣವಿಲ್ಲ. — ಜಾರೇ ಗುಣ ಮೋಱೆಯಿನ್ದ ಕಾಣುವದು (Prvs.).

ಜಾಱ jâṟa. = ಜಾಱು 2. — ಜಾಱಗುಪ್ಪೆ. -ಕುಪ್ಪೆ. Sliding on the posteriors or in sitting position down a slope, as children do in play (My.).

ಜಾಱಿಕೆ jâṟikĕ. Slipping; sliding; slipperiness (C.).

ಜಾಱಿಸು jâṟisu. To make slip, go away, etc. (Bh. 8, 23, 39; J. 30, 16).

ಜಾಱು jâṟu. 1. To slip, to slide (C.; ಪಯ್ಸರಿಸು Bhn. 26; ರಿಂಗಣ, ಸ್ಖಲನ Si. 74; ತೇಲ್ Ct. I, 93; Tĕ.; T. ಚಱುಗು). ಜಗುಳ್ದನೆನ್ದು ಜಾಱಿದಂ (Šmd. I). ಭೃಂಗತತಿಕು ನೀಳ್ದೆಱಗಿದ ಕೀಱಿಸಲ್ವ ಱಯೊಳ್ ಒಯ್ಯನೆ ಜಾಱಿ (Čpr. 7, 60). See Bp. 45, 18; 52, 13; Bh. 1, 18, 5; Rsv. 8, 124; J. 3, 7; Si. 115. 116. 277. 289. 400; B. 4, 181. **2,** to slip away, to steal away (C.; B. 2, 40). **3,** to withdraw or retire, to shrink (Bp. 50, 66; 60, 61; Šsv. 4, 44); to disappear (J. 15, 43). **4,** to go off or start swiftly, to run (Râm. 3, 2, 21); to run away (J. 14, 4; My.). **5,** to drop or ooze out, to flow (Tĕ.); to flow down (from a hill, My.). **6,** a knot to slip open or become loose (My.; Tĕ.). ಜಾಱಿ ಬಿದ್ದುದು (ಚ್ಯುತ, ಗಲಿತ Si. 382). ಜಾಱಿ ಹೋಗುವಿಕೆ (ಪ್ಲ್ಯೋತ, ಪ್ರಾಘಾರ 390). ಊಱಿಹೋದು, ಜಾಱಿಹೋದು, ನಾಱಿಹೋದು (a bug, Prv.). *Cf.* ಜಱಿ 1.

ಜಾಱು jâṟu. 2. = ಜಾಱ. Slipping, etc.; a retiring state, disappearance (Bh. 8, 26, 2). **2,** a slide; a stumbling block (Bp. 40, 57). See ಇಱಿ-. — ಜಾಱುನಡಿಕೆ. (ರೇಚಿತ Si. 274). — ಜಾಱುಗೆಡಹು. -ಕೆಡಹು. To throw down (from a fort, Râm. 6, 11, 12).

ಜಾಱುವಿಕೆ jâṟuvikĕ. Sliding, etc.; flowing, trickling (ರೀತಿ Si. 424).

ಜಾಲ jâla. 1. = ಜಾಳ. *A net;* a snare (ಬಲೆ Nn. 34); a web; a cobweb; net-work, any reticulated or woven texture; a wire net, reticulated or chain-armour. 2, *a lattice, an eyelet or loophole, a window.* 3, *entanglement, deception, illusion;* conjuring, magic. 4, pride, arrogance. 5, a feigned or idle promise, a pretext, purposed delay (Tĕ.; T. ಚಾಲ; R.; not Sk.). 6, *a collection, a multitude, an assemblage* (ಸಮೂಹ 34); a herd of cows (ಗೋಸಿಕಾಯ, ಗೋಸಮೂಹ 34). 7, a cover, covering, coating, film, etc. (ಪಟಲ 34, one MS. ನಿಕರ). 8, *an unblown flower.* 9, ornament (ಸಿಂಗರ, ಶೃಂಗಾರ 34). 10, an organ, or the organs, of sense (ಇನ್ದ್ರಿಯ 34). 11, the sky (ಆಗಸ, ಆಕಾಶ 34). 12, the tree Nauclea cadamba (Râghč. 17, 53).

ಜಾಲ jâla. 2. = ಜರಗು, etc. See ಜಾಲಗಾಱ 1.

ಜಾಲಕ jâlaka. = ಜಾಳಕ. A net; a woven texture; a web. 2, *a lattice, an eyelet or loophole, a window.* 3, *a bud.* 4, a multitude. *Cf.* ಜಾಲಿಕೆ.

ಜಾಲಕರಣ jâla-karaṇa. Fishing. See ಗೋರ್. 2, making a heap (?).

ಜಾಲಗಾತಿ jâla-gâti. A female deceiver (My.).

ಜಾಲಗಾಱ jâla2-gâṟa. 1. = ಜಲಗಾಱ. (C.).

ಜಾಲಗಾಱ jâla1-gâṟa. 2. A deceiver; a conjurer (My.; T. ಚಾಲಕ್ಕಾರ). 2, = ಜಾಲಿಗಾಱ, a fisherman (ಜಾಲಿಕ, ಕೈವರ್ತ, etc. Hlâ.; Mr. 378; My.). 3, the pied kingfisher (Pr.). — ಜಾಲಗಾಱನ ಹಕ್ಕಿ. The white-breasted kingfisher (Bd.; Pr.).

ಜಾಲಗಾರ್ತಿ jâlagâṟa-iti. (Šmd. 246). A fisherwoman.

ಜಾಲನ್ಧರ jâlandhara. = ಜಾಳಾನ್ಧ್ರ. N. of a country.

ಜಾಲರಿ jâlari. Net-work, fringe (My.; Br. ಜಾಲರು; Mhr., H. ಝಾಲರ).

ಜಾಲವಾತಾಯನ jâla-vâtâyana. A lattice-window (My.).

ಜಾಲಾರಿ jâlâri. A tree yielding a kind of lac, Shorea talura Roxb. (or Shorea laccifera Wall., Hayn.; Tĕ.; Si. 129). See ಕೆಮ್ಪು-.

ಜಾಲಿ jâli. = ಜಾಲೆ. The thorny babool tree, Acacia arabica Willd. (ಬಬ್ಬುಳ, ಬರ್ಬೂರ Si.; ಕಱಿ Čb.; My.; B. 5, 60; Z.). ಜಾಲೀ ಬಿತ್ತಲು (or ಬಿತ್ತಿದರೆ) ಕಾಲಿಗೆ ಮೂಲ (Prv.). See ಕರ್ಜಾಲಿ, ಕರಿ-, ಡೊಣ್ಣೆಮುಳ್ಳಿನ-, ಪರಂಗಿ-, ಪೀಕ್-, ಬಿಳಿ-, ಬೇ-. **2,** the thorny shrub Acacia farnesiana (My.). See Prv. s. ಜೋಲಿಗಾಱ. — ಜಾಲಿಯ ಗಿಡ. = ಜಾಲಿ. ಆಲಕ್ಕೆ ಹೂವಿಲ್ಲ, ಸಾಲಕ್ಕೆ ಕೊನೆಯಿಲ್ಲ, ಜಾಲಿಯ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಗಸ್ತಿಲ್ಲ, ದೇವರು ಸೂಳೆಗಿಲ್ಲ (Sp.).

ಜಾಲಿ jâli. *A species of cucumber, Trichosanthes dioeca* Roxb. 2, a fisherman (ಸೂತ, ಬಲೆಗಾಱ, o. r. ಬಲೆಯ ಬೀಸುವವನು Nn. 32).

ಜಾಲಿಕ jâlika. *A fisherman.* 2, *a spider.* 3, = ಜಾಳಕ, *a cheat, a rogue;* a conjurer or juggler. 4, = ಜಾಲಿಕೆ No. 1, a net (for catching deer or wild animals, ವಾಗುರ, ಬೆಟ್ಟಾರ Mr. 380). 5, = ಜಾಲಿಕೆ No. 2, chain-armour (ಮುಣ್ಡಿ Mr. 292). 6, the president or governor of a district.

ಜಾಲಿಕೆ jâlikĕ. = ಜಾಲಿಕ, ಜಾಳಿಗೆ, (ಜಾಱಿಗೆ). *A net.* 2, *chain-armour, armour.* 3, a spider. 4, a leech. 5, a kind of cloth or raiment, woolen cloth. *Cf.* ಜಾಲಕ.

ಜಾಲಿನಿ jâlini. N. of a plant (ಘಲಿನಿ, ಮೃದಂಗ, ಹೀರೆ Mr. 146).

ಜಾಲಿಸು jâlisu. = ಚಾಳಿಸು 1, etc. To shake, etc.; to cleanse rice, etc. from dust and stones by washing in water (My.). ಜಗಾ ಜಾಲಿಸುವ ಬದ್ದಿ ಮಗೂ ತೂಗಲಾಱಳೋ? (Prv.).

ಜಾಲೆ jâlĕ. = ಜಾಲಿ. (ಶೂಲಿಕೆ Mr. 139). See s. ಅರ್ಜನ, ಬಿಳೀ ಹೂವಿನ-.

ಜಾಲೆ jâlĕ. 1. = ಜಾಳೆ. Tbh. of ಜ್ವಾಲೆ. (ಜ್ವಾಲೆ, ಉರಿ Šm. 11).

ಜಾಲೆ jâlĕ. 2. = ಜಾಲ 1. See ಜಾಲಿಗಾಱ.

Digitized by Google

ಜಾಲೆಗಾಱ jâlĕ-gâṟa. = ಜಾಲಗಾಱ 2, No. 2. (ಕೈವರ್ತ, ಧೀವರ, etc. Nr.).

ಜಾಲ್ಮ jâlma. Cruel, harsh; *acting inconsiderately, rashly, or foolishly; low, vile.*

ಜಾವ jâva. (Šmd. 25). = (ಜಾನೆ), ಜಾಮ, ಜಾವು. Tbh. of ಯಾಮ 2. (ಯಾಮ Šm. 18; ಯಾಮ, ಪ್ರಹರ Hlâ., Mr. 65; My.). ಜಾವಮಂ ತೊಡಲ್ದಂ (Šmd. 157). ಹೇಱಿಗೆ ಪಾರುಪತ್ಯಾ ಕೊಟ್ಟರೆ ಜಾವ ಕ್ಕೊನ್ದು ಸರ್ತಿ ಮುಟ್ಟಿಸಿತು (Prv.). ಹಲವು ಮಕ್ಕಳ ತನ್ದೆ, ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟವಗೆ, ಸಲೆ ಗಱಿಗೆ ಜಾವವಱಿವನ ಹೆಣ್ಡತಿಗೆ ಮೊಲೆಯಿಲ್ಲ (a cock, Sp.). See ಮುಂ-; Čpr. 6, 91; Bp. 41, 19; 43, 25; 46, 27; 60, 26. — ಜಾವದಾನೆ. -ಆನೆ. An elephant on duty during a night-watch (Čpr. 8, after 44).

ಜಾವಕ jâvaka. 1. That is to go or be despatched outward (S. Mhr.; Mhr.).

ಜಾವಕ jâvaka. 2. The hair of a child before its head is shaved (ಜಡೆ G.; Mhr. ಜಾವಳ).

ಜಾವಟೆ jâvaṭĕ. = ಜೌವಟ (? Bh. 2, 6, 6).

ಜಾವಡಿ jâvaḍi. A kind of lewd poetry (My.).

ಜಾವಳ jâvaḷa. 1. = ಜಾವಳ. (ಜಾವಲ Šm. 69. 112; Kk. 56).

ಜಾವಳ jâvaḷa. 2. Tbh. of ಸಾಮಾನ್ಯ. Common; vulgar, insignificant, etc. (ಸಾಮಾನ್ಯ Šm. 112; Kk. 56). See Bp. 1, 28; 3, 19; 24, 70; 28, 40; 38, 21. 65; V. 38, 85. 2, N. (V. 38, 36).

ಜಾವಾಳ jâvâḷa. = ಜಾಜಾಳ. (ಎಠಲ್ಕೆ Si. 446).

ಜಾವಿಗೆ jâvigĕ. The burning match to be applied to a matchlock (S. Mhr.; Mhr. ಝಾವಳ, glimmering; ಜಾಳ, fire; ಜಾಳೀವ, burned; ಜೇವಟ, a gun-match).

ಜಾವು jâvu. = ಜಾವ, etc. (C.; Bp. 22, 7. 25). ಜಗಳವಿಲ್ಲದೆ ಜಾವು ಹೊತ್ತಿದ್ದರೆ ಜಗಳೆ ಬನ್ದು ಕಚ್ಚಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ (Prv.). See ಮುಂ-.

ಜಾವೊತ್ತು jâ-ŏttu. The under letter ಜ (C.).

ಜಾಸನ jâsana. Striking, killing. See ಉಜ್-.

ಜಾಸ್ತಿ jâsti. More than, exceeding; excess; additional, extra (C.; Br.; Mhr., H.); oppression, force (My.; Mhr., H.).

ಜಾಹಕ jâhaka. *A pole-cat* (ಮಣ್ಡಲಿ, ಇಲಿಯ ತಿನಲ್ ಅನುಗೆಯ್ವ ದೆಕ್ಕ Mr. 164).

ಜಾಹಾಗಿರಿ jâhâgiri. = ಜಹಗೀರು. ಜಾಹಾಗಿರಿಯೂರು (ಉಮ್ಬಳಿ Čb.).

ಜಾಹಿಗಿರಿದಾರ jâhigiri-dâra. = ಜಹಗೀರುದಾರ. (B. 5, 240).

ಜಾಹೀರಾತು jâhîrâtu. Proclamation or the paper containing it (My.; Mhr., H.). ಅದು ನಮ್ಮ ಜಾಹೀರಾತಿಗೆ ಬನ್ದದೆ, we have been apprised of it, it has come to our knowledge (My.).

ಜಾಹೀರು jâhîru. Published; public (C.; Mhr., H. ಜಾಹೀರ).

ಜಾಹೀರುನಾಮೆ jâhîru-nâmĕ. A written proclamation (C.; Mhr., H.).

ಜಾಹ್ನವಿ jâhnavi. = ಜಾಹ್ನವಿ. (fr. ಜಹ್ನು). The daughter of Jahnu: *the Ganges.*

ಜಾಹ್ನವೀಧರ jâhnavî-dhara. Šiva (My.).

ಜಾಹ್ನವೀನನ್ದನ jâhnavî-nandana. Bhîshma (My.).

ಜಾಳ jâḷa. = ಜಾಲ 1. — ಜಾಳಅಱುವೆ. Cloth of a web-like or loose, thin, texture (C.).

ಜಾಳಕ jâḷaka. = ಜಾಲಕ. A loop-hole, an air-hole (ಗವಾಕ್ಷ Nn. 39; Bp. 12, 14); a multitude (ಸನ್ದೋಹ, ಸಮೂಹ 39). 2, = (ಜಾಳಕ), ಜಾಲಿಕ, an enemy (ಅಮಿತ್ರ, ವೈರಿ 39); fraud, deceit (ಕೈತವ, ಕುಟಿಲ 39).

ಜಾಳವಣೆ jâḷavaṇĕ. = ಜಾಲ 1 No. 3. Deception, fraud (Râm. 1, 5, 31).

ಜಾಳಾನ್ದ್ರ jâḷândra. Tbh. of ಜಾಲನ್ಧರ. (Bp. 6, 19). 2, a lattice, a lattice-window (J. 23, 36). 3, the state of being full of holes (My.).

ಜಾಳಿಗೆ jâḷigĕ. Tbh. of ಜಾಲಕ and ಜಾಲಿಕಾ. A net; a web (B. 4, 112; 5, 79. 119). 2, a lattice-window, lattice-work (Bh. 2, 13, 25; B. 4, 146). 3, a money-bag, a purse (My.; T. ಜಾಳಿಗೈ, M. ಚಾಳಿಗೆ; Tĕ. ಜಾಲಿಯ, ಜಾಲೆ, ಜಾಲಿಮು; Bp. 30, 16. 20; 42, 8; V. 8, 3). 4, a multitude, a mass, an assemblage (ಜಂಗುಳಿ, ತೆರಳ್ಕೆ, ಘಟ್ಟು, ತಣ್ಡ, ಬಮ್ಬಲ್, ಗಡಣ, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17, o. r. ಜೋಳಿಗೆ; Bh. 2, 10, 23). 5, a cord used in spinning a top (S. Mhr.). — ಜಾಳಿಗೆವೆರಸು. -ಬೆರಸು. To be together with, or to be in, a bag (Bp. 30, 10). — ಜಾಳಿಗೆಯಱುವೆ. -ಅಱುವೆ. Knitting-work, etc. (B. 5, 294).

ಜಾಳಿಸು jâḷisu. 1. = ಜಾಳಿಸು 1, etc., (ಝಾಳಿಸು). To shake: to shake off, to remove; to set aside, to treat disrespectfully (Râm. 4, 2, 5; 6, 13, 1. 36; Bh. 2, 4, 5; *cf.* ಜಾಡಿಸು).

ಜಾಳಿಸು jâḷisu. 2. = ಜಾಳವಿಸು. ಜಾಳಿಸೋಣ (ವರ್ತನ Čb.).

ಜಾಳು jâḷu. = ಜರಡು, etc. (ಜರಡು, ಜಳ್ಳು, ಪೊಳ್ಳು, ನಿಷ್ಪಯೋಜನ Bhn. 49; My.). — ಜಾಳುನುಡಿ. = ಜಾಳುಮಾತು. (Bh. 8, 22, 28). — ಜಾಳು ಬೋಳು. reit. A worthless fellow (Abhâ. 7, 2). — ಜಾಳುಮಾತು. An empty, vain speech (C.).

ಜಾಳೆ jâḷĕ. = ಜಾಲೆ 1. Tbh. of ಜ್ವಾಲೆ (Šmd. 368; see Mhr. s. ಜಾವಿಗೆ).

ಜಾಱಿಗೆ jâṟigĕ. = ಸಾಱಿಗೆ. Cloth, raiment (ಉಡುಗೆ Šmd. I, o. r. ಸಾದಿಗೆ; the term may be = ಜಾಲಿಕೆ, ಜಾಳಿಗೆ, or a Tbh. of ಶಾಟಕ).

ಜಿಂಹೆ jiṁhĕ. Tbh. of ಜಿಹ್ವಾ. (Šsv. 4, 133).

ಜಿಗಟು jigaṭu. 1. = (ಗಿಜಟಿ 1), ಜಿಗಟಿ, ಜಿಗಿ 1, ಜಿಬಟು. Stickiness; gumminess (C.; Tĕ. ಜಿಗಟ; Mhr. ಚಿಕಟ, gummy); gum (C.; B. 4, 207); birdlime (My.; Tĕ. ಜಿಗಟ, ಜಿಗುರು). See B. 1, 2; 4, 120.

ಜಿಗಟು jigaṭu. 2. = ಚಿವುಟು 1, etc. (My.).

ಜಿಗಟು jigaṭu. = ಚಿಮುಟು 1, etc. (My.; *cf.* ಗಿಣ್ಡು).

ಜಿಗಟೆ jigaṭĕ. = ಜಿಗಟು 1. (ಜತುಕೆ Si. 175, *only* in Si.).

ಜಿಗಣಿ jigaṇi. = ಜಿಗಣೆ, ಜಿಗಳಿ, ಜಿಗಳೆ, ಜಿಗುಳಿ q. v., ಜಿಗುಳೆ q. v. A leech (ರಕ್ತಪೆ, ಜಲೂಕೆ, etc. Si. 89; T. ಚಳುಗ; M. ಚೆಳ್ಳು; Tĕ. ಜಲಗೆ, ಜಲವೆ). See ದೊಡ್ಡ-.

ಜಿಗಣೆ jigaṇĕ. = ಜಿಗಣಿ, etc. ಆನೆಗಳ ರಕ್ತವನ್ನು ಹೀರಲುಳ್ಳ ದೊಡ್ಡ ಜಿಗಣೆ (ದುರ್ನಾಮ, ದೀರ್ಘಕೋಶಿಕೆ, ಹೆಜ್ಜಿಗಣೆ Si. 90; My.). ಜಿಗಣೆಯುಪದ್ರಾ ನೋಡಲೋ? ಜಟಿಯ ಹಾವಳೀ ನೋಡಲೋ? (Prv.). 2, = ಜಿಗಳಿ No. 2. (My.).

ಜಿಗಳಿ jigaḷi. = ಜಿಗಣಿ, etc. (S. Mhr.). 2, an iron clamp to fasten the kuḷa of a raṇṭĕ (S. Mhr.; see ಜಿಗುಳಿ).

ಜಿಗಳು jigaḷu. = ಜಿಗುಳು. A small channel (My.).

ಜಿಗಳೆ jigaḷĕ. = ಜಿಗಣೆ, etc. (My.). ಜಗಳವಿಲ್ಲದೆ ಜಾವುಹೊತ್ತಿದ್ದರೆ ಜಿಗಳೆ ಬನ್ದು ಕಚ್ಚಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ (Prv.).

ಜಿಗಿ jigi. 1. = (ಜಿಗಟು 1), ಜಿಬಿ. Thickness, viscousness, viscidity, glutinousness (C.; Bp. 27, 4; 44, 26; Râm. 5, 8, 69; J. 22, 23). **2,** a kind of blight or mildew that falls on the cotton plant (S. Mhr.). **3,** gum (My.). — ಜಿಗಿ ಜಿಗಿ. rep. (Râv. 5, after 120).

Digitized by Google

ಜಿಗಿ jigi. 2. = ಜೆಗಿ 3. To jump; to jump over (C.; B. 2, 15). — ಜಗಿದಾಡು. -ಆಡು. To jump about (C.; B. 3, 90).

ಜಿಗಿ jigi. 3. P. p. of ಜಗಿ 2, in ಜಗಿ ಜಗಿದು (C.; B. 2, 16).

ಜಿಗಿ jigi. 4. = ಜಗಿ, ಜಿಗಿ. To chew, as betelnut, bread, etc. (My.).

ಜಿಗಿಲ್ jigil. 1. = ಜೆಗಿಲ್, (ಪಗಿಲ್ 1). To be sticky, gummy, viscid, glutinous, adhesive, etc. (ಸ್ನಿಗ್ಧ Šmd. Dh.); to adhere, to stick fast (Rśv. 5, after 55; Śsv. 3, after 35).

ಜಿಗಿಲ್ jigil. 2. (= ಪಗಿಲ್ 2). To suffer distress, to be afflicted, etc. (ಕ್ಲೀಶ Šmd. Dh.; see T. ಚಿಗಲ್, s. ಚಿಕ್ಕ).

ಜಿಗೀಷು jigîshu. Wishing to gain or obtain; striving to conquer. See ವಿ-.

ಜಿಗೀಷೆ jigîshĕ. Desire of gaining, or of conquering. 2, profession or habit of life (Si. 358). See ವಿ-.

ಜಿಗುಪ್ಸೆ jigupsĕ. = ಜುಗುಪ್ಸೆ, of which it is a Tbh. (ನಿನ್ದೆ Mr. 87; ಭಾವ 74; My.).

ಜಿಗುಳಿ jiguḷi. = ಜಗುಳಿ, etc. Tbh. of ಜಲೂಕ (Šmd. 354).

ಜಿಗುಳು jiguḷu. = ಜಿಗಳು. (My.).

ಜಿಗುಳೆ jiguḷĕ. = ಜಗಣೆ, etc. Tbh. of ಜಲೂಕ (Šmd. 362; Nr., Hlâ.; Mr. 411; Bp. 40, 74). 2, = ಜಗಣೆ No. 2, ಜಗಳಿ No. 2. (ವಸಿ Mr. 370).

ಜಿಘತ್ಸು jighatsu. *Hungry;* voracious.

ಜಿಘತ್ಸೆ jighatsĕ. *Hunger;* voracity.

ಜಿಘಾಂಸು jighâṁsu. Desirous of slaying or killing; malicious; *an enemy.*

ಜಿಂಕೆ jiṅkĕ. An antelope (ಮೃಗ, ಕುರಂಗ, ಹರಿಣ, ಅಜ ನಯೆಜೀನಿ, etc., ಎರಳೆ Si. 168; ಸಾರಂಗ, ಹರಿಣ 410; ಹರಿಣ 419; My.; Tĕ.; *cf.* ಸ್ಯಂಕು). See Si. 168. 169.

ಜಿಂಗಿ jiṅgi. 1. Intoxication (R.; Mhr. ಝುಂಗೀ).

ಜಿಂಗಿ jiṅgi. 2. *The plant Rubia munjista* Roxb., *madder.*

ಜಿಜ್ಞಾಸೆ jijñâsĕ. Desire of knowing; *inquiry, investigation, examination.*

ಜಿಟ್ಟಿ jiṭṭi. 1. The bird Parra jacana or goensis (ಟಿಟ್ಟಿಭ Mr. 171, o. rs. ಜಟ್ಟಿ, ಚಿಟ್ಟಿ, ತಿಟ್ಟಿ).

ಜಿಟ್ಟಿ jiṭṭi. 2. = ಚಿಟ್ಟೆ 2. A grasshopper, a locust (S. Mhr.; ಮಿಡಿತೆ G., Čb.).

ಜಿಟ್ಟಿ jiṭṭi. 3. A sty, cyst or imposthume (S. Mhr.).

ಜಿಡಿ jiḍi. = ಜಡಿ 6. (My.).

ಜಿಡ್ಡಿ jiḍḍi. = ಡಿಡ್ಡಿ, q. v. An opening made in a panel of the front door or gate, just large enough for a person to squeeze himself through; it is shut at night (S. Mhr.; *cf.* ಚಿಣ್ಡಿಗಿ). — ಜಿಡ್ಡಿಬಾಗಲು. = ಜಿಡ್ಡಿ. (S. Mhr.).

ಜಿಡ್ಡು jiḍḍu. 1. A substance that is smeary, greasy or oily, as ghee or oil (My.; Tĕ.). ಜಿಡ್ಡುಳ್ಳದು (ಪಿಚ್ಛಿಲ, ವಿಜಲ Si. 313).

ಜಿಡ್ಡು jiḍḍu. 2. = ಜಡ್ಡು 1, q. v.

ಜಿಡ್ಡು jiḍḍu. 3. (= ಜಡ್ಡು 2). Rancidity, etc. (Tu.). ಜಿಡ್ಡುತುಪ್ಪಕ್ಕೆ ಮಡ್ಡು ಬಹಳ (Prv.).

ಜಿಣಗು jiṇagu. = ಜಿಣುಗು, ಜಿನಗು q. v., ಜಿನುಗು 1. (My.; Tĕ. ಜಲುಗು).

ಜಿಣುಗು jiṇugu. = ಜಿಣಗು, etc. (My.).

ಜಿತ್ jit. Conquering, victorious. See ಕಂಸ-, ಕೈಟಭ-, ಸುರೇನ್ದ್ರ-.

ಜಿತ jita. 1. (Tbh. of ಸ್ಥಿತ). Fixed, settled, firm, stable (My.). — ಜಿತ ಪಡಿಸು. To make firm: to keep from being forgotten (My.); to commit to memory, to learn by heart (My.). — ಜಿತ ಪಡು. To become firm, as the mind (My.); to be well laid up in the mind or mastered, as a lesson (My.). — ಜಿತ ಮಾಡು. = ಜಿತ ಪಡಿಸು. (My.).

ಜಿತ jita. 2. Conquered, subdued, overcome; won, gained, obtained. See ಅ-, ಪರ-.

ಜಿತಕಾಮ jita-kâma. One who has subdued desire, lust or Cupid; an ascetic (ಯತಿ, ಮುನಿ Nn. 44); a Buddhist (ಬುದ್ಧನು, ಬೌದ್ಧನು 44); an Arhat or superior divinity with the Jainas (ಅರ್ಹ, ಜಿನ 44); Śiva (ಶಂಕರ, ಈಶ್ವರ 44).

ಜಿತಕಾಮೆ jita-kâmĕ. A virtuous woman (ವರವಧು, ಪತಿವ್ರತೆ Nn. 44).

ಜಿತಕಾಶಿ jita-kâśi. Appearing victorious; *victorious, triumphant* (ಸಸಿನೆ ಗೆಲ್ದವ Mr. 300).

ಜಿತಬುದ್ಧಿ jita-buddhi. A firm, fixed mind (My.).

ಜಿತಭಾವಜ jita-bhâvaja. Śiva (Bp. 53, 22).

ಜಿತರತೀಶ jita-ratîśa. Śiva (Bp. 24, 67).

ಜಿತಶತ್ರು jita-śatru. One who has overcome his enemies; N. of Ajitasêna's son (Čpr. 9, after 42).

ಜಿತಸಂಸಾರಿ jita-saṁsâri. One who has overcome transmigration, the world, etc. (Bp. 43, 7).

ಜಿತಸೇನ jita-sêna. One who has overcome armies; N. See ಅಜಿತಸೇನ.

ಜಿತಾಕ್ಷ jita-aksha. One who has mastered the organs of sense or his passions. 2, he who has overcome the râkshasa Aksha: Hanumanta (My.).

ಜಿತಾಂಗಜ jita-aṅgaja. Śiva (Bp. 54, 71).

ಜಿತಾನ್ತಕ jita-antaka. Śiva (Śsv. 4, 131).

ಜಿತಾಹವ jita-âhava. One who has won a battle; *victorious, triumphant.*

ಜಿತೇನ್ದ್ರಿಯ jita-indriya. = ಜಿತಾಕ್ಷ No. 1. (My.).

ಜಿತೇನ್ದ್ರಿಯತೆ jitêndriyatĕ. The state of having overcome one's passions (Čpr. 7, after 62).

ಜಿತ್ಯ jitya. Conquerable. 2, a ploughshare; a harrow. (R.).

ಜಿತ್ವರ jitvara. *Victorious, triumphant.*

ಜಿದ್ದು jiddu. Perverse opposition, refractoriness; affront; contention; an obstinate resolution (C.; Mhr., H. ಜಿದ್ದ); spite, hatred (My.).

ಜಿನ jina. = ಚೆನ್ನ 2. — ಜಿನಗಾಳಿ. = ಚೆನ್ನಂಗಾಳಿ, q. v. (My.).

ಜಿನ jina. 1. = ಜಿನ್ನ 2, ಜಿನ್ನೆ. Victorious, triumphant (ಅಜಿತ Nn. 16); being victorious over one's passions (ವೀತರಾಗ Mr. 512); steady, brave, self-controlled, grave, wise, etc. (ಧೀರ Nn. 62). 2, a guru, a worthy person (ತೀರ್ಥ 48). 3, *a saint of the Bauddha sect, or a Jaina saint* (ಬುದ್ಧ 62; ಬೌದ್ಧ Mr. 23). 4, *an Arhat, a chief saint of the Jainas,* who count twenty-four Jinas (ವೀತರಾಗ, ಜಿಷ್ಣು Nn. 38; ಜಿತಕಾಮ, ಅರ್ಹ Nn. 44; ಅರುಹ, ಅರ್ಹ 62; ಅಜ 47). 5, the number twenty-four (ಇಪ್ಪತ್ನಾಲ್ಕು Mr. 348). 6, *Vishṇu or Kṛishṇa.* See Šmd. 301; Bp. 49, 12; 50, 65;

Digitized by Google

51, 75. 78. 79. 81. 82; 52, 14. 48; 54, 7. 66; ಪ್ರಕೃತಿ No. 9. — ಜಿನ ಗಿನ. reit. Arhats and others (Bp. 51, 80).

ಜಿನ jina. 2. Tbh. of ದಿನ. (My.).

ಜಿನಗು jinagu. = ಜಿಣಗು, ಜಿಣುಗು, ಜಿನುಗು 1. Fineness or thinness, as of texture, thread, powder, written letters, etc. (C.; T. ಚಯಿಕ್ಕ; see s. ಚಕ್ಕ; Mhr. ಚಿನಟಾ, ಚಿನುಟಾ, small-sized; small and tiny, as a child).

ಜಿನಗೃಹ jina-gṛiha. A Jaina monastery; a Jaina temple (ವಸತಿ Hlâ., Nn. 133, Mr. 475).

ಜಿನಚರಿತ jina-čarita. The story of the Jinas or Arhats (Čpr. 1, 60).

ಜಿನದೀಕ್ಷೆ jina-dîkshĕ. Initiation in the doctrines of the Arhats (Čpr. 9, 37).

ಜಿನಪ jina-pa. An Arhat (ಅಜ Mr. 524).

ಜಿನಪತಿ jina-pati. = ಜಿನಪ. (Šmd. 301; Čpr. 7, 31).

ಜಿನಪ್ರತಿಮೆ jina-pratimĕ. The image of a Jina (Čpr. 1, 116).

ಜಿನಪ್ರತುಮೆ jina-pratumĕ. = ಜಿನಪ್ರತಿಮೆ. (Bp. 49, 42. 46).

ಜಿನಪ್ರಬುದ್ಧಿ jina-prabuddhi. Jaina doctrine (Bp. 51, 1).

ಜಿನಬಸದಿ jina-basadi. = ಜಿನಗೃಹ. (Bp. 52, 13).

ಜಿನಬಿಮ್ಬ jina-bimba. = ಜಿನಾಂಗ, q. v.

ಜಿನಭವನ jina-bhavana. = ಜಿನಬಸದಿ. (Bp. 52, 32).

ಜಿನಮನ್ತ್ರ jina-mantra. A prayer to a Jina, a Jaina mystical verse (Bp. 50, 33. 35. 37. 38. 40).

ಜಿನಮಾರ್ಗ jina-mârga. The usages or religion of the Jainas (Bp. 52, 1. 31).

ಜಿನಮುದ್ರೆ jina-mudrĕ. An image or form of a Jina (Čpr. 6, 9).

ಜಿನಮುನಿ jina-muni. A Jaina saint, ascetic, devotee or monk (Bp. 50, 33. 37. 40. 51. 52. 76. 78; 51, 1. 3. 72; 52, 2. 6. 28).

ಜಿನಮುನೀನ್ದ್ರ jinamuni-indra. = ಜಿನಮುನಿ. (Bp. 52, 21).

ಜಿನಯತಿ jina-yati. = ಜಿನಮುನಿ. (Bp. 51, 6).

ಜಿನರೂಪು jina-rûpu. = ಜಿನಪ್ರತುಮೆ. (Bp. 51, 72).

ಜಿನಸಮಯ jina-samaya. A Jaina congregation (Čpr. 7, 155; Bp. 49 sum.; 49, 4. 13. 26. 42; 50, 21. 30. 50; 52, 47).

ಜಿನಸಮಯಿ jina-samayi. A member of a Jaina congregation (Bp. 51, 5).

ಜಿನಸಿ jinasi. = ದಿನಸಿ. Grain (My.).

ಜಿನಸು jinasu. = ಜಿನಿಸು, ಜಿನುಸು, ಜೀನಸು, ದಿನಸು, ದಿನಿಸು, ದಿನುಸು. An article; wares, goods; a thing in general (My.; Mhr., H. ಜಿನ್ನಸ; M. ಜಿನಿಸ್ಸು).

ಜಿನಾಂಗ jina-aṅga. = ಜಿನಪ್ರತಿಮೆ. (ಚೈತ್ಯ, ಜಿನಬಿಮ್ಬ Nn. 134).

ಜಿನಾಲು jinâlu. = ದಿನಾಲು. (My.).

ಜಿನಿ jini. = ಜಿಡಿ. (My.).

ಜಿನಿಗಿಸು jinigisu. 1. To be deprived of the power of motion, to become unconscious or insensible, to faint (ನಷ್ಟಚೇಷ್ಟೆ Šmd. Dh.; T. ಚಿಣುಂಗು, M. ಚಿನಙ್ಙು, to feel inward discontent).

ಜಿನಿಗಿಸು jinigisu. 2. To liquify, to melt, as butter (My.).

ಜಿನಿಸು jinisu. = ಜಿನಸು, etc. (My.).

ಜಿನುಗು jinugu. 1. = ಜಿನಗು, etc. (C.; B. 4, 28. 144).

ಜಿನುಗು jinugu. 2. = ಜಿನುಂಗು 1. To rain slightly, to drizzle (ವರ್ಷಭೇದ Šmd. Dh.; Grj. 9, 50; M. ಚಿನಙ್ಙು; *cf.* ಜಿನಿ; Tĕ. ಚಿನುಕು, ಚಿಲುಕು, to be shed, to distil or trickle; *cf.* ಚಿಲುಮೆ).

ಜಿನುಗು jinugu. 3. = ಜಿನುಂಗು 2 (Šmd. 48), ಜುಂಜು 2. A drizzling rain (ಕಸಿ Šm. 110; Bh. 1, 19, 21); a small flow (of milk, Čpr. 5, 15).

ಜಿನುಗು jinugu. 4. = ಜಿನುಂಗು 3. (Šmd. 48; Šmd. Dh.). To mutter, to murmur, to hum, etc. (ಅವ್ಯಕ್ತಧ್ವನಿ Šmd. Dh.; Grj. 5, 37; Tĕ. ಗೊಣುಗು, ಸಣುಗು, ಸನುಗು; M. ಚಿನಕ್ಕು, to mutter; to neigh; T. ಚಿಣುಂಗು, to repine or be discontented, as a wife or child whose wishes are not fulfilled; *cf.* ಗೊಣಗು 4).

ಜಿನುಗು jinugu. 5. To melt (v. i.), as butter, ghee or jaggory (My.).

ಜಿನುಂಗು jinuṅgu. 1. = ಜಿನುಗು 2, q. v. To drizzle (ಅಲ್ಪವೃಷ್ಟಿ Šm. 83).

ಜಿನುಂಗು jinuṅgu. 2. = ಜಿನುಗು 3, q. v.

ಜಿನುಂಗು jinuṅgu. 3. = ಜಿನುಗು 4. (ಅವ್ಯಕ್ತರವ Šm. 83; Abh. P. 3, 16; Grj. 4, 16; V. 2, 31).

ಜಿನುಸು jinusu. = ಜಿನಸು, etc. (My.; Si. 325; T. ತಿನುಸು).

ಜಿನೇನ್ದ್ರ jina-indra. = ಜಿನಪ. *An Arhat* (ಜಿನೇಶ್ವರ Hlâ.). See Šmd. 38. 151; Kâvy. V, 969; ಪರಮ-.

ಜಿನೇಶ್ವರ jina-îśvara. An Arhat (ಜಿನ, ಅರ್ಹ Nn. 60; ಜಿನೇನ್ದ್ರ Hlâ.; ಬೌದ್ಧ, ತ್ರಿಕಾಲವಿದ್, etc. Mr. 23). 2, the supreme soul ಪರಮಾತ್ಮ Nn. 157).

ಜಿನ್ದಗಾನಿ jindagâni. = ಜಿನ್ದಗಿ. (My.; Br.; Mhr., H. ಜಿನ್ದಗಾಣೀ).

ಜಿನ್ದಗಿ jindagi. = ಜಿನ್ದಗಾನಿ, ಜಿನ್ದಿಗಿ. Goods and chattels; one's estate; articles of property and animals as distinguished from lands (My.; Čb. 130. 173; Mhr., H.).

ಜಿನ್ದಿಗಿ jindigi. = ಜಿನ್ದಗಿ. (C.; Br.).

ಜಿನ್ನ jinna. 1. Tbh. of ಜೀರ್ಣ (Šmd. 350, o. r. ಜೀನ್ನ; Šs. MS. wrongly ಜಿನ). *Cf.* ಜೀನ 2.

ಜಿನ್ನ jinna. 2. = ಜಿನ್ನೆ. Tbh. of ಜಿನ 1. (S. Mhr.). — ಜಿನ್ನದೇವ. = ಜಿನ್ನೆ-. (S. Mhr.).

ಜಿನ್ನೆ jinnĕ. = ಜಿನ್ನ 2. — ಜಿನ್ನೆದೇವ. (My.; ಧರ್ಮರಾಜ, ಜಿನ Si. 413; ಬುದ್ಧ 432). ಜಿನ್ನೆದೇವರ ಮನೆಗೆ ಭೈರವದೇವರು ಬನ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಜಿಪಣ jipaṇa. = ಜಿಪುಣ. (Tbh. of ಕೃಪಣ). A miserly, avaricious man (My.).

ಜಿಪುಣ jipuṇa. = ಜಿಪಣ. (My.).

ಜಿಪುಣಿ jipuṇi. A miserly woman (My.).

ಜಿಪ್ಪಟೆ jippaṭĕ. N. of a certain bird, the small bird Amadavat (? Si. 173).

ಜಿಪ್ಪೆ jippĕ. (fr. ಜಿಗಿ 2?). — ಜಿಪ್ಪೆಯಾಟ. -ಆಟ. Hop-scotch (S. Mhr.).

ಜಿಬ jiba. = ಜಿಬಿ. — ಜಿಬ ಜಿಬ. = ಜಿಬಿ ಜಿಬಿ. (My.).

ಜಿಬಟಿಗ jibaṭiga. = ಜಿಬಟಿಗ. — ಜಿಬಟಿಗನ ಹುಲ್ಲು. = ಜಿ-. (S. Mhr.).

ಜಿಬಟು jibaṭu. = ಜಿಗಟು 1. (C.).

ಜಿಬರು jibaru. Gummy excretion of the eye (My.; Mhr. ಚಿಪಡಿಪ, ಚಿಡಾ, ಚಿಪಡೇಂ).

Digitized by Google

ಜಿಬಳ jibaḷa. (= ಜಿಬ್ಬು). — ಜಬಳಡಿಕೆ. -ಅಡಿಕೆ. A young good areca nut cut into two pieces and boiled, whereby it becomes soft and nice (My.).

ಜಿಬಿ jibi. = ಜಿಗಿ 1. — ಜಬಿ ಜಬಿ. rep. The state of being very sticky (C.); that of being very soft, as fruit that is over-ripe (My.; Mhr. ಚಿಂದಟ, squeezed, as fruit).

ಜಿಬ್ಬು jibbu. Stickiness, sliminess; the sap or milk that issues from the stalk of the mango after it is cut from the tree (My.; Tĕ. ಜಿಗುರು). — ಜಬ್ಬಡಿಕೆ. -ಅಡಿಕೆ. = ಜಬಳಡಿಕೆ. (My.).

ಜಿಮಿಕಿ jimiki. = ಜುಮುಕಿ, etc. (My.).

ಜಿಮ್ಬೆ jimbĕ. See ಜೀಬು-.

ಜಿಮ್ಮಣ್ಡೆ jimmaṇḍĕ. = ಜಿಮ್ಮಣ್ಡೆ, q. v.

ಜಿಮ್ಮಿ jimmi. A prickly tree, Zanthoxylon rhetsa D. C. (St. & Pl.).

ಜಿಮ್ಮೆ jimmĕ. Charge, trust of a thing (My.; Br., Mhr., H. ಜಿಮ್ಮಾ).

ಜಿರಾಯಿತು jirâyitu. Land fit for agriculture (Mhr., H. ಜಿರಾಈತ, ಜಿರಾಯತ; ಜಿರಾಈತೀ, ಜಿರಾಯತೀ, relating to fields or their crops: the tax, their survey, etc.; fit for agriculture; raised on arable land); cultivation (My.; Br. ಜಿರಾತು, ಜಿರಾಯತಿ).

ಜಿಱ್ jiṟ. ಜಿಱು. To fear (ಭಯ Śmd. Dh.).

ಜಿಱಲೆ jiṟalĕ. = (ಜಿಱು 3, ಜಿಱಲಿ, ಜಿಱಿಲೆ), ಜಿರ್ಲೆ. A centipede; a scolopendra. **2,** the worm Julus cornifex; a kind of earwig. **3,** a cockroach (My.). ಕರ್ಣಜಲೌಕೆ, ಶತಪದಿ ಎನ್ದೊಡೆ ಪಟ್ಟಪುಣಿಜ; ಜಱಲೆಯ ಹುಱುವೆನ್ದೂ, ಎಮ್ಬುರು (Nr.).

ಜಿಱಿಲಿ jiṟili. (ಜಿರಿಲಿ). (= ಜಿಱಲೆ?). An insect that is hurtful to cloth (ಪಟಪಾರಿ Mr. 165).

ಜಿಱಿಲೆ jiṟilĕ. (= ಜಿಱಲೆ). A cockroach (?). ಜತುಕೆ, ಅಜನಪತ್ರೆ ಎನ್ದೊಡೆ ಜೆಪ್ಪಾವಲು; ಜಱಿಲೆ ಎನ್ದೂ, ಎಮ್ಬುರು (Nr.).

ಜಿರ್ಲೆ jiṟlĕ. A kind of earwig (S. Mhr.). **2,** a cockroach (My.).

ಜಿಲಿ jili. 1. = ಜಿಳಿ 3. — ಜಲಿ ಜಲಿ. = ಜಳಿ ಜಳಿ. (S. Mhr.).

ಜಿಲಿ jili. 2. An imitative sound. — ಜಲಿ ಜಲಿ. rep. The sound produced in churning butter-milk (My.). *Cf.* ಚಿಲ್ಕು, ಜೀರ್.

ಜಿಲಿಬಿಲಿ jilibili. = ಜಿಲೇಬಿ. A sort of sweetmeat (S. Mhr.; Br., H. ಜಿಲೇಬೀಲು, ಜಿಲೇಬಿ, ಜಿಲ್ಲೇಲು).

ಜಿಲೇಬಿ jilêbi. = ಜಿಲಿಬಿಲಿ. (My.).

ಜಿಲೇವು jilêvu. Glitter, gloss, shine (S. Mhr.; Mhr. ಜಿಲ್ಹಈ).

ಜಿಲ್ಲಾ jillâ. = ಜಿಲ್ಲೆ. A zillah or district (C.; Br.; Mhr., H. ಜಿಲ್ಹಾ). 2, = ಜಿಲೇವು. (My.).

ಜಿಲ್ಲಿ jilli. A small hole in an earthen vessel (My.; Tĕ., T., M. ಚಿಲ್ಲಿ).

ಜಿಲ್ಲು jillu. The sensation produced by touching cold water (My.). — ಜಿಲ್ಲೆನ್ನು. -ಎನ್ನು. That sensation to be produced (My.).

ಜಿಲ್ಲೆ jillĕ. = ಜಿಲ್ಲಾ No. 1. (C.; B. 2, 52).

ಜಿಲ್ಲೆದಾರ jillĕ-dâra. ಜಿಲ್ಲೇದಾರ. The governor of a district (S. Mhr.; Br.; Mhr., H. ಜಿಲ್ಹೇದಾರ).

ಜಿಷ್ಟ್ಣು jishṭṇu. A Tbh. of ಜಿಷ್ಣು (Mr. 512; My.).

ಜಿಷ್ಣು jishṇu. *Victorious; conquering; triumphant* (ವಿರೋಧಿಮರ್ದನ, ಹಗೆಯ ಗೆದ್ದವನು Nn. 38; ಗೆದ್ದವಂ Mr. 512). 2, an Arhat (ವೀತರಾಗ, ಜಿನ 38; ವೀತರಾಗ 512, originally ಜಿಷ್ಣು). 3, *Indra* (ಜಮ್ಭಾರಿ, ಇನ್ದ್ರ 38; ಇನ್ದ್ರ 512). 4, *Vishṇu or Krishṇa.* 5, Śiva (ಗಿರಿಜೇಶ, ಈಶ್ವರ 38; ಶೂಲಿ 512). 6, Arjuna (ಧನಂಜಯ, ಅರ್ಜುನ 38; ಗಾಣ್ಡೀವಿ 512; ಇನ್ದ್ರಜ, ಫಲ್ಗುನ, etc. Mr. 264). 7, the snake-king Śesha (ಅನನ್ತ, ಧರಣೀನ್ದ್ರ, o. r. ಸರ್ಪ 38).

ಜಿಷ್ಣುಚಾಪ jishṇu-câpa. A rainbow (Rsv. 6, after 17).

ಜಿಹಾಸೆ jihâsĕ. Desire of abandoning or giving up (Sk.). 2, dislike, aversion, disinclination (My.; Tĕ.).

ಜಿಹ್ಮ jihma. *Crooked, awry, not straight;* deceitful, dishonest. 2, *slow, tardy.*

ಜಿಹ್ಮಗ jihma-ga. *A snake* (ಕುಣ್ಡಲಿ, ಮುಱಿದ ಫಣಿ Mr. 400).

ಜಿಹ್ವಾಡಮ್ಬರ jihvâ-âḍambara. Roaring of the tongue (Cpr. 5, 40).

ಜಿಹ್ವಾಮೂಲ jihvâ-mûla. The root of the tongue (Śmd. 42).

ಜಿಹ್ವಾಮೂಲೀಯ jihvâ-mûlîya. A letter uttered from the root of the tongue, especially the visarga (X) before ಕ್ (and ಖ್, Śmd. 26. 45).

ಜಿಹ್ವಾರವ jihvâ-rava. A word (ಶ್ವಾಸಕ, ಜಿಹ್ವೆ Mr. 330).

ಜಿಹ್ವಿಕೆ jihvikĕ. = ಜಿಹ್ವೆ. See ಅಧೋ-, ನಾಗ-.

ಜಿಹ್ವೆ jihvĕ. ಜಿಹ್ವಾ-. = ಜಂಜೆ. *The tongue.* 2, *a tongue or flame of fire.*

ಜೀ jî. = ಜೀರ್. — ಜೀಕೊಳವಿ. = ಜೀರ್ಕೊಳವಿ. (Bh. 7, 7, 45; J. 4, 15, o. r. ಜೀರ್ಕೊಳವಿ).

ಜೀಕಳಿ jîkaḷi. = ಜೀರ್ಕೊಳವಿ. A squirt, etc. (S. Mhr.).

ಜೀಕು jîku. To push and pull a swing (S. Mhr.).

ಜೀಗ jîga. = ಚೀಗ, q. v.

ಜೀಟು jîṭu. A prop or stay, as for a wall (S. Mhr.). — ಜೀಟುಗಾಲು. -ಕಾಲು. The foot or feet put so as to form a stay (S. Mhr.).

ಜೀತ jîta. (Tbh. of ಜೀವಿತ). Living (Mhr.); a living; salary, wages, pay (C.; Tĕ.); work (My.). ಜೀತದಾಳು (C.).

ಜೀತಗಾಱ jîta-gâṟa. A man receiving wages, a paid servant (My.; Tĕ. ಜೀತಗಾಡು). ಜೀತಗಾಱಗೆ ಯಾತಕ್ಕೆ ಜೀಂಗೆ ಬೆಲ್ಲ? (Prv.).

ಜೀನ jîna. 1. Tbh. of ದೀನ. A parsimonious, niggardly, miserly man (C.; B. 4, 178; 5, 178; ಅನಮಿತಮ್ಪಚ, ಕೃಪಣ, ಕ್ಷುದ್ರ G.). ಜೀನನ ಮನಸ್ಸು ಯಾವಾಗ್ಲೂ ಹೀನವೇ ಸರಿ (Prv.). See Prv. s. ವಾಸಿ 4.

ಜೀನ jîna. 2. Decayed; *old.*

ಜೀನ jîna. 3. = ಜೀನಿ 2, ಜೀನು. A saddle (Č. Bp. 47, 44; Mhr., H.).

ಜೀನಗಾಱ jîna-gâṟa. A caste of leather-workers, saddlers, etc., who do also a little work in brass, iron, etc. (Mhr., H.; S. Mhr.). ಜೀನಗಾಱಗೆ ಸಿಕಲಿಗಾಱ ಸಾಕ್ಷಿ (Prv.).

ಜೀನಂಗಿ jînaṅgi. N. of a plant. See ಕರಿ-.

ಜೀನತನ jînatana. Parsimoniousness (C.).

ಜೀನಶಾಲೆ jîna-śâlĕ. An armory (ಶಸ್ತ್ರಾಜೀನಾವಾಸ Mr. 195, o. r. ಶಸ್ತ್ರಜೀವಾವಾಸ).

ಜೀನಸು jînasu. = ಜಿನಸು, etc. (C.; B. 3, 100; 4, 44). ಜೀನಸು ಇದ್ದರೂ ಮನಸ್ಸು ಇಲ್ಲ (Prv.).

Digitized by Google

ಜೀನಿ jîni. 1. A miserly woman (My.).

ಜೀನಿ jîni. 2. = ಜೀನ 3. (S. Mhr.; Tĕ.; T. ಜೀನಿ).

ಜೀನು jînu. = ಜೀನಿ 2. (My.; Tĕ.; B. 4, 163; M. ಜೀನ್).

ಜೀನ್ನ jînna. = ಜನ್ನ 1, q. v.

ಜೀಬಿ jîbi. The area between the outer and inner walls, or between the two gates of the entrance of a town (My.; Br., H.).

ಜೀಮೂತ jîmûta. *A cloud* (ಪಯೋಧರ, ಮೇಘ Nn. 57). 2, *a mountain* (ಶುಕ್ತಿಲ, ಪರ್ವತ 57; ಅದ್ರಿಸಂಕುಲ Mr. 467). 3, an elephant (ಕರಿ, ಆನೆ 57). 4, blackness (ಅಸಿತ, ಕಪ್ಪು 57). 5, *the grass Lipeocercis serrata* Roxb. See ದೇವತಾಡ.

ಜೀಮೂತಲತೆ jîmûta-latĕ. Lightning (Bh. 1, 19, 19).

ಜೀಮೂತವಾಹನ jîmûta-vâhana. Indra. (Śav. 2, after 42).

ಜೀಯ jîya. = ಜೀಯ್ಯ. Sir, master; a particle expressing assent or approbation (Śmd. 68; Sk., Mhr. ಜಿಲ). See Čpr. 1, 48; 4, 69; Abh. P. 2, 70; Bp. 32, 42; 46, 38. 41; 57, 63; 58, 16; Bh. 1, 8, 7. 57; 3, 13, 15. 16. 24; J. 2, 15; 13, 28; 29, 23; 31, 34; ಕಲ್ಲ-, ಜಯ-, ಬೊಲ್ಲ-, ಮಲ್ಲ-. — ಜೀಯ ಜೀಯ. rep. (Bp. 26, 8).

ಜೀಯ್ಯ jîyya. = ಜೀಯ. (Bp. 8, 53; 23, 29; 32, 14).

ಜೀರ್ jîr. An imitative sound. — ಜೀರ್ ಬೋರ್. dupl. The sound produced when milk is churned (My.). *Cf.* ಜಿರಿ 2.

ಜೀರ jîra. Quick motion; a sword, a scymitar; cumin seed. (R.).

ಜೀರಕ jîraka. = ಜೀರಗೆ, ಜೀರಿಗೆ. *The fruit of Cuminum cyminum* L., *cumin seed.*

ಜೀರಗೆ jîragĕ. = ಜೀರಿಗೆ, q. v. (ಜೀರಕ, ಜೀರಣ Nr.; ಜೀರಕ Hlâ.).

ಜೀರಣ jîraṇa. 1. = ಜೀರಕ. (ಜೀರಗೆ Nr.; ಜೀರಿಗೆ Si. 310).

ಜೀರಣ jîraṇa. 2. Tbh. of ಜೀರ್ಣ. (My.).

ಜೀರಾ jîrâ. Cumin seed (My.; H.).

ಜೀರಿಗೆ jîrigĕ. Tbh. of ಜೀರಕ (Śmd. 364, o. r. ಜೀರಗೆ; ಅಜಾಜಿ, ಪೃಥ್ವಿಕೆ Mr. 137; ಜೀರಕ, ಜೀರಣ, etc. Si. 310; C.; B. 4, 62). See ಕರಿ-, ಬಿಳಿ-. ಜೀತಗಾರನಿಗೆ ಯಾತಕೆ ಜೀರಿಗೆ ಬೆಲ್ಲ? (Prv.). — ಜೀರಿಗೆಮಾವು. A kind of fragrant mango (ಸಹಕಾರ Si. 129; My.). — ಜೀರಿಗೆಸಣ್ಣಕ್ಕಿ. A superior kind of rice (My.). — ಜೀರಿಗೆಸಮ್ಬಾರದ ಬತ್ತ. A kind of paddy (ಅಣು Si. 305). — ಜೀರಿಗೆಸಾಲೆ. = ಜೀರಿಗೆಸಣ್ಣಕ್ಕಿ. (Tu. ಜೀರಸಾಲೆ). See s. ಬಟ್ಟೆ 2.

ಜೀಱು jîṟu. = ಗೀಱು 3, ಜೇಱು 2. Screaming; shrilling; buzzing. — ಜೀಱುಜವ್ವು. A kind of humble bee (ಮಧುವ್ರತ, ಷಟ್ಪದ, ಭ್ರಮರ, etc., ತುಮ್ಬಿ Si. 176). — ಜೀಱುಣ್ಡೆ. = ಗೀಱುಣ್ಡೆ q. v., (ಜಿಮ್ಮಣ್ಡೆ, etc.). A cricket (ಭೃಂಗಾರಿ, ಝೀರಿಕೆ, ಜೀರಿ, ಝಿಲ್ಲಿಕೆ Nr.; My.). — ಜೀಱುಬುಗುರಿ. A whirligig (My.). — ಜೀಱಿಡು. -ಇಡು. = ಜೀ-. To scream, to shrill, to hiss, etc. (ಧ್ವನಿವಿಕಾರ Śmd. Dh.).

ಜೀರ್ jîr̥. = ಜೀ. (T. ಚಿವಿಟ್, an engine to throw out water). — ಜೀರ್ಕೊಳವಿ. A squirt, a syringe (ಜಲಯನ್ತ್ರ Śmd. I; Čpr. 7, 129. 140; Bp. 44, 15; J. 30, 7; C.).

ಜೀರ್ಣ jîrṇa. = ಜೀರಣ, etc. See ಛಿತ್ತ-.

ಜೀರ್ಣ jîrṇa. = ಜನ್ನ 1, ಜೀನ್ನ, ಜೀರಣ 2. Grown old; become decrepit; worn out, wasted, withered, decayed, ruined, consumed; *old; ancient;* dissolved, digested; decrepitude, old age (ಅಱಮ್ಬು, or ಅಱವೆ, ಅಱ್ಕಮೆ Kk. 48; ನಸಿಕು, or ನಸುಕು Čt. I, 57). See ಅಱ್ಕು, ಕೊಟ್, ನಸಿ, ಪಱಿದು.

ಜೀರ್ಣಕಾರಿ jîrṇa-kâri. Anything that aids digestion (My.).

ಜೀರ್ಣಕೋಶ jîrṇa-kôśa. The stomach (B. 3, 17; 4, 24).

ಜೀರ್ಣತನ jîrṇatana. Old age; infirmity; decay (ಜ್ಯಾನಿ G.).

ಜೀರ್ಣವಸ್ತ್ರ jîrṇa-vastra. *Old, tattered cloth.*

ಜೀರ್ಣಾವಗನ್ಧ jîrṇa-avagandha. A musty smell. See ಮುಗ್ಗು.

ಜೀರ್ಣಿ jîrṇi. *Wearing, growing old;* old age; decay.

ಜೀರ್ಣಿಸು jîrṇisu. To decay, etc. See ಕೊಟ್. 2, to be digested (Si. 443; My.).

ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ jîrṇa-uddhâra. The repairing of what is worn out or old, repairs (My.; S. Mhr. rare).

ಜೀರ್ತಿ jîrti. Digestion. See ಅ-.

ಜೀವ jîva. Living, existing; *a living being, a creature* (ಜನ್ತುನಿಕರ, ಪ್ರಾಣಿಗಳು Nn. 73). ಮೋಕ್ಷವನ್ ಅಯ್ದುವ ಜೀವರುಗಳು (ಮೋಕ್ಷಗತಜೀವಗಳು, ಭವ್ಯ Nn. 90). 2, *existence, life.* ಜೀವಕ್ಕೆ ಸಂಚಕಾರ ಸೀರೆಯ ಸೆಱಗು (Prv.). 3, = ಜೀವಾತ್ಮ, the principle of life and sensation, the living, personal or individual soul incorporated in the body and imparting to it motion and sensation (to be distinguished from ಪರಮಾತ್ಮ, the supreme soul or soul of the universe). See Kâvy. IV, 1; Śmd. 7; Bp. 51, 16. 26-29 (always masculine). 4, livelihood, profession (ಜೀವನ 73). 5, *Brihaspati* (73; ಅಮರಗುರು, ಬೃಹಸ್ಪತಿ Mr. 38; ಸುರಗುರು Mr. 517, Bhn. 8). 6, speech (ವಾಕ್ 73, one MS. ಮಾತು). 7, water (ಅಮ್ಬುಸ, ಉದಕ 73). 8, a horse (ವಾಜಿ, ಕುದುರೆ 73; ತುರಗ 517). 9, a bow-string (ಮೌರ್ವಿ, ಬಿಲ್ಲ ಹೆದೆ 73; ಬಿಲ್ಲ ನಾರಿ 517). — ಜೀವ ಈ. To give or restore life (Bp. 32 sum.; 41, 29). — ಜೀವ ಎತ್ತು. To uphold or preserve life (Bp. 48, 16). — ಜೀವ ಕೊಡು. To give or offer up one's life (C.; B. 5, 42). — ಜೀವಗಳ್ಳ. -ಕಳ್ಳ. A man who wants to save his life (in battle): a coward (J. 23, 10). — ಜೀವ ತೀವು. Life to become filled or replenished (Bp. 47, 57). — ಜೀವ ತೆಗೆ. To take away life, to harass, to kill (C.; B. 5, 245). — ಜೀವದ ಗೆಳೆಯ. A very true and dear friend (C.; B. 3, 40; 5, 29). — ಜೀವದ ಪರವೆ. Concern about or attention to life (B. 5, 205; My. as -ಪರವಾ). — ಜೀವದ ಭಯ. Fear to lose one's life (C.; B. 5, 53). — ಜೀವದ ಮೇಲಿನ ಆಸೆ. Desire of, love of, or concern about, one's life (C.; B. 5, 165). — ಜೀವದ ಮೇಲಿನ ಹಂಗು. Obligation with regard to the preservation of one's life (My.; B. 5, 164). — ಜೀವದ ಮೇಲೆ ಉದಾರನಾಗು. To become liberal or bold with regard to one's life, to become ready to offer it (B. 5, 43). — ಜೀವದ ಹಂಗು. = ಜೀವದ ಮೇಲಿನ ಹಂಗು. (My.; B. 5, 163). — ಜೀವದಿನ್ದ ಇರು. To be alive (B. 8, 85; 5, 183. 279; C.). — ಜೀವದಿನ್ದ ಉಳಿ. To remain alive (C.; G. 39). — ಜೀವ ನಿಲ್. -ನಿಲ್ಲು. Life to remain (Bp. 42, 28; C.). — ಜೀವವೊಯ್. -ಂ-ಪೊಯ್. To pour or put life into (Abh. P. 8, 156). — ಜೀವ ಹಿಡಿ. To uphold one's life: to remain alive (Bh. 8, 27, 1; My.).

ಜೀವಕ jîvaka. = ಜೀವಗ. Living; living by, making a livelihood by; a servant, a slave. 2, *a Jaina mendicant* (ಸವಣ Hlâ.; see s. ಜೈನ). 3, *the tree Terminalia tomentosa* W. & A. 4, *a medicinal plant, considered as one of the eight principal drugs;* see ಅಷ್ಟವರ್ಗ. 5, an usurer. 6, a snake-catcher.

ಜೀವಕಳೆ jîva-kaḷĕ. The gloss and glow of life: life (Grj. 7, after 11; My.; B. 4, 15).

ಜೀವಕಿ jîvaki. The tree Terminalia chebula Roxb. (ಅಣಿಲೆ Mr. 122).

Digitized by Google

ಜೀವಗ **jîvaga.** Tbh. of ಜೀವಕ (Šmd. 338). ಜೀವಗಮೆನ್ನು ಹೊನ್ನೆಯ ಮರಂ (338).

ಜೀವಚಯ **jîva-čaya.** The aggregate of living beings (ಸತ್ವ, ಜೀವರಾಶಿ Nn. 14).

ಜೀವಂಜೀವ **jîva-ṅ-jîva.** *A species of pheasant; the Greek partridge.* See ಬಣ್ಣದ ಹಕ್ಕಿ, ಹೊಬಿಸು.

ಜೀವತ್ **jîvat.** = ಜೀವನ್ತ. Living, alive.

ಜೀವತೋಕೆ **jîva-tôkĕ.** *A woman whose children are alive.*

ಜೀವತ್ಪತಿ **jîvat-pati.** *A woman whose husband is living.*

ಜೀವತ್ಯಾಗ **jîva-tyâga.** Renouncing, or sacrificing, life (Bp. 61, 16; My.).

ಜೀವದಾನ **jîva-dâna.** Giving of life, the gift of life; rescuing from sickness or any jeopardy. (My.; B. 4, 21. 91. 181, always with ಕೊಡು).

ಜೀವದ್ರವ್ಯ **jîva-dravya.** The elementary substance called jîva. ಜೀವದ್ರವ್ಯ ಮೊದಲಾದ ಷಡ್ದ್ರವ್ಯಗಳು (Nn. 164).

ಜೀವಧನ **jîva-dhana.** Living wealth: *live-stock, property consisting of cattle, cattle* (ಪಸು Šmd. Dh.; Šm. 109). ಜೀವಧನವಿನ ಹೆಗಲು (ಸ್ಕನ್ಧಪ್ರದೇಶ, ವಹ Nr.).

ಜೀವಧನಪ್ರಸೂತ **jîvadhana-prasûta.** Calving. See ಈಸು.

ಜೀವಧಾರಣ **jîva-dhâraṇa.** The sustenance of life (B. 4, 74; My.).

ಜೀವನ **jîvana.** Life, existence; living by; *means of subsistence, livelihood, profession* (ಜೀವ Nn. 73). 2, enlivening. 3, *water* (ಉದಕ 47).

ಜೀವನವಾಹ **jîvana-vâha.** A cloud (ಮೇಘ Mr. 42).

ಜೀವನಾಂಶ **jîvana-aṁśa.** Means of subsistence, maintenance (My.).

ಜೀವನಾರ್ಥ **jîvana-artha.** The affair of living or of livelihood. See ಬರ್ದುಕು, ದಾಟ್. 2, = ಜೀವನಾಂಶ. (My.).

ಜೀವನಿ **jîvani.** *A certain plant* (ಕಿರುಹಾಲೆಸೊಪ್ಪು Si. 157).

ಜೀವನಿಧಿ **jîva-nidhi.** The water-treasure: the ocean (Bp. 11, 44).

ಜೀವನೀಯ **jîvanîya.** Supporting life; *water.*

ಜೀವನೀಯೆ **jîvanîyĕ.** *A certain plant* (= ಜೀವನಿ, ಜೀವನ್ತಿ).

ಜೀವನೋಪಾಯ **jîvana-upâya.** Means of subsistence, livelihood. (My.).

ಜೀವನೌಷಧ **jîvana-aushadha.** *A drug for reviving the dead;* elixir vitae.

ಜೀವನ್ತ **jîvanta.** Tbh. of ಜೀವತ್. (Bp. 24, 88; 36, 44; B. 5, 44. 131. 223. 275. 279; My.).

ಜೀವನ್ತಿ **jîvanti.** *A certain plant* (= ಜೀವನೀಯೆ; = ಗುಡೂಚಿ Mr. 145, *cf.* ಜೀವನ್ತಿಕೆ).

ಜೀವನ್ತಿಕೆ **jîvantikĕ.** *A parasitical plant, Epidendron tesseloides, and other species.* 2, *the plant Cocculus cordifolius* D. C. (= ಗುಡೂಚಿ).

ಜೀವನ್ಮುಕ್ತ **jîvat-mukta.** A man purified by knowledge of Brahma and exonerated whilst living from future birth and all ritual ceremonies. (Bp. 29, 2).

ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿ **jîvat-mukti.** Liberation from further births, and at present from all ritual acts. 2, a secondary sort of liberation which conducts the soul after death to live with Brahma, not however divested of a subtile corporeal frame. See Bp. 3, 70; 35, 33; 49, 35.

ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿಪಥ **jîvanmukti-patha.** A kind of back-gammon or pagaḍĕ (My.).

ಜೀವಪತ್ನಿ **jîva-patni.** A woman whose husband is alive. (R.).

ಜೀವಮಾನ **jîva-mâna.** Duration of life, life-time, life (B. 4, 175; My.).

ಜೀವರಕ್ಕೆ **jîva-rakkĕ.** Tbh. of ಜೀವರಕ್ಷೆ. (ಕವಚ, ಅವುತೆ Šmd. II). *Cf.* ಜವರಕ್ಕೆ.

ಜೀವರಕ್ಷೆ **jîva-rakshĕ.** A preservative of life: a coat of mail, etc.

ಜೀವರತ್ನ **jîva-ratna.** The pearl which is life; a gem of the first water; excellent persons and animals, excellent things (Šš. s. ಎಣೆ; Čpr. 6, after 106, twice).

ಜೀವರಾಶಿ **jîva-râśi.** = ಜೀವಚಯ. (Nn. 14; J. 8, 40).

ಜೀವವಂಚಕ **jîva-vañčaka.** = ಪ್ರಾಣವಂಚಕ, q. v. (Bp. 61, 15).

ಜೀವವಧೆ **jîva-vadhĕ.** Destruction of life, killing. — ಜೀವ ವಧೆಗೆಯ್. To kill (Šâstrasâra in W. v. 1269).

ಜೀವವಾರ **jîva-vâra.** = ಬೃಹಸ್ಪತಿವಾರ. Thursday (Bp. 61, 92).

ಜೀವವ್ರಾತ **jîva-vrâta.** = ಜೀವರಾಶಿ. (ಗ್ರಹ, ಜೀವಸಮೂಹ Nn. 33).

ಜೀವಶ್ರವ **jîva-śrava.** A living corpse, a mere skeleton (My.).

ಜೀವಸೂ **jîva-sû.** *The mother of living offspring.*

ಜೀವಸ್ಥಾನ **jîva-sthâna.** *A joint, an articulation, a vital member or organ.*

ಜೀವಹಿಂಸೆ **jîva-hiṁsĕ.** Injuring, or destroying, life (C.).

ಜೀವಾಕ್ಷರ **jîva-akshara.** A vowel (My.).

ಜೀವಾಜೀವ **jîva-a-jîva.** Organic beings and inorganic matter (My.).

ಜೀವಾತು **jîvâtu.** Life; food; *a medicine for restoring life.*

ಜೀವಾತ್ಮ **jîva-âtma.** = ಜೀವ No. 3. The living or individual soul enshrined in the human body (distinguished from ಪರಮಾತ್ಮ), the vital principle, that principle of life which renders the body capable of motion and sensation (ಜೀವನು Šmd. 7 Cm.; ಆತ್ಮನು 46 Cm.). See Bp. 32, 58; 55, 41.

ಜೀವಾನ್ತ **jîva-anta.** The end of life, death (My.).

ಜೀವಾನ್ತಕ **jîva-antaka.** *A fowler, a bird-catcher;* a murderer.

ಜೀವಾಳ **jîvâḷa.** Tbh. of ಜೀವಲ, full of life, and of a ಜೀವನಾಲ). = ಜೀವಸ್ಥಾನ (C.). 2, a chip put in the mouthpiece of a musical pipe or drone (My.; Tĕ. ಜೀವಾಳ, ಜೀವಾಳಿ). 3, substance, pith, essence (My.).

ಜೀವಿ **jîvi.** Living, alive, animate; living upon or by; a living being. 2, = ಜೀವಂಜೀವ (ಹೊಬಿಸು Mr. 172). See Bp. 28, 60; 46, 16; 58, 56.

ಜೀವಿಕೆ **jîvikĕ.** Living, life; *means of living, livelihood, profession.*

ಜೀವಿತ **jîvita.** (= ಜೀತ). Lived, lived through, as a period of time; living; *life, existence.* 2, *means of existence, livelihood.* 3, wages, etc. (Bp. 11, 2; 16, 16; 40, 44).

ಜೀವಿತಕಾಲ **jîvita-kâla.** *Life-time, period or duration of life.*

ಜೀವಿತೇಶ **jîvita-îśa.** Presiding over life; the lord or master of life; a lover; a husband; etc. (Čpr. 2, 38; 3, 62).

ಜೀವಿತೇಶ್ವರ **jîvita-îśvara.** = ಜೀವಿತೇಶ. (Bp. 55, 1).

ಜೀವಿಸು **jîvisu.** To live, to be or remain alive; to live by; to become re-animated. See Šmd. 237; Bp. 32, 60; 50, 4; 52, 14; 60, 1; J. 24, 65; B. 4, 219; ಉಟ್, ಬಟ್, ಬರ್ದುಂಕು; Prv. s. ಸೊಣ.

Digitized by Google

ಜೀವಿಸುವಿಕೆ jīvisuvikĕ. Living, etc. ಚಾಕರಿ ಮಾಡಿ ಜೀವಿಸುವಿಕೆ (Si. 299).

ಜೀವೆ jīvĕ. *Living* (fem.). 2, *a bow-string* (see Hlâ. s. ತಿರು 1). 3, *a certain plant* (= ಜೀವನ್ತಿ).

ಜುಂಯ್ jumy. = ಜುಮ್. Numbness, the sleeping of a limb kept long in one position. ಕಾಲು ಜುಂಯ್ ಹಿಡಿಯಿತು (S. Mhr.).

ಜುಕಾಯಿಸು jukâyisu. To stoop, to bend; to walk nodding and waggling, to reel, to stagger (My.; Mhr., H. ಝುಕ್‌ನೇಂ).

ಜುಕುತಿ jukuti. = ಜುಗುತಿ, ಜುತ್ತಿ, etc. Tbh. of ಯುಕ್ತಿ (Śmd. 349 Mdb.; My.).

ಜುಗ juga. Tbh. of ಯುಗ (Śmd. 343; Ćt. II, 95; ಜವಳಿ Śm. 112).

ಜುಗಮ jugama. = ಜುಗುಮ. (ಪೊಣರ್, ಅವುಳ್, etc., ಎರಡು Kk. 60).

ಜುಗಾರು jugâru. Gambling (My.; Mhr.). ಜುಗಾರಾಡಿ ಜಯಿಸಿದವರಿಲ್ಲ (Prv.).

ಜುಗುತಿ juguti. Tbh. of ಯುಕ್ತಿ (Śmd. 349).

ಜುಗುಪ್ಸನ jugupsana. = ಜುಗುಪ್ಸೆ. (Śmd. 398; Kâvy. IV, 2, 42).

ಜುಗುಪ್ಸೆ jugupsĕ. = ಜಗುಪ್ಸೆ. Censure, abuse, reproach. 2, dislike, aversion, abhorrence, disgust (ಹೇಸಿಕೆ Nn. 104; ಚಿಃ, ಇಸ್ಸಿ Ćt. I, 20).

ಜುಗುಮ juguma. Tbh. of ಯುಗ್ಮ (Śmd. 336. 343).

ಜುಂಗ junga. *The plant Argyreia speciosa or argentea* Sweet.

ಜುಂಗು jungu. = ಗುಂಜು 3 No. 2. (My.). 2, the hair about the privities (My.). 3, = ಚುಂಗು. (My.).

ಜುಂಜು junju. 1. The comb of a cock (My.); the rising part of a tree (V. 4, 36).

ಜುಂಜು junju. 2. = ಜಿನುಗು 3. (*Cf.* ಜೂಜಬು). — ಜುಂಜುವಡೆ. -ಮಳೆ. A drizzling rain (Bh. 3, 6, 11).

ಜುಂಜುರು junjuru. = ಗುಂಗುರು 1. (Tĕ.). — ಜುಂಜುರುದಲೆ. -ತಲೆ. A head with tangled or curled hair (Bp. 18, 31).

ಜುಂಜೂರಿ junjûri. A large hookah (S. Mhr.; H.).

ಜುಟ್ಟ juṭṭa. = ಜುಟ್ಟು. (S. Mhr.).

ಜುಟ್ಟು juṭṭu. = ಜುಟ್ಟ, ಜುಟ್ಲು. (Tbh. of ಜೂಟ or of ಜೂಡ?). The tuft of hair left on the crown of the head at the ceremony of tonsure, etc. (= ಚೂಡೆ, q. v.), a crest, a tuft growing on an animal's head (ಶಿಖೆ, ಜೂಡೆ, ಕೇಶಪಾಶ Si. 216; ಶಿಖೆ 409; ಮೌಳಿ 455; C.; Tĕ.; T. ಜೂಟ್ಟು, ಕುಡುಮಿ; *cf.* ಕೊಟ್ಟು 1). ಜುಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ವಿಷ ಇಲ್ಲ, ರಣ್ಣೇ ಮೇಲೆ ಬಯ್ಗಳಿಲ್ಲ.— ಜುಟ್ಟು ಇದ್ದರೆ ಮಟ್ಟು ತಿಳಿದೀತು.— ಜುಟ್ಟು ಇದ್ದವ ನೆಟ್ಟಗೆ ಸಿಕ್ಕ್ಯಾನು (Prvs.). See ಕೋಟ್-; ನವಿಲು-. — ಜುಟ್ಟುಗಣ್ಣು. The knot in which the hair-tuft is tied (Si. 230). — ಜುಟ್ಟು ಬಿಡಿಸು. To leave or produce a juṭṭu at the ceremony of tonsure (My.). — ಜುಟ್ಟುಸುತ್ತಿಗೆ. A goldsmith's hammer with a face and a claw (My.).

ಜುಟ್ಲಿ juṭli. Having a crest or plume: a kind of pigeon (S. Mhr.; B. 3, 113).

ಜುಟ್ಲು juṭlu. = ಜುಟ್ಟು. (S. Mhr.). — ಜುಟ್ಲ ಗುಬ್ಬಿ. A lark, the Alauda gulgula (Bd.); — the Alauda malabarica (Bd.).

ಜುಡುಪು juḍupu. A bush; a thicket (S. Mhr.; Mhr., H. ಝುಡುಪ).

ಜುಣುಗಿಸು juṇugisu. To cause to shrink, etc. (Bh. 6, 4, 36).

ಜುಣುಗು juṇugu. 1. To shrink, to contract (v. i.); to withdraw, to retire; to decline action (Bh. 4, 4, 26; Râm. 6, 13, 16).

ಜುಣುಗು juṇugu. 2. The state of being shrunk, shrinkage. 2, a shrunk, crippled body (Râm. 6, 13, 35). — ಜುಣುಗುಗಿವಿ. -ಕಿವಿ. A shrunk, maimed, deformed ear (Râm. 3, 7, 12).

ಜುಣುಗು juṇugu. (= ಜಗಣಿ? or ಸೊಣಗ?). See Prv. s. ಪುಣುಗು.

ಜುತ್ತಿ jutti. = ಜುಕುತಿ, etc. Tbh. of ಯುಕ್ತಿ (Śmd. 349).

ಜುದ್ದ judda. Tbh. of ಯುದ್ಧ (Śmd. 343; ಕಾಳಗ, etc. Śm. 39).

ಜುನಾರದಾರ junâradâra. A Brahmanical writer with the rank of a peon (My.).

ಜುನು junu. = ಜುಮ್. An imitative sound. — ಜುನು ಜುನು. rep. The sensation arising in one's feet when standing long in a damp place, etc. (S. Mhr.).

ಜುಬರ jubara. = ಜುಬರು. The stringiness of certain mangoes (S. Mhr.).

ಜುಬರು jubaru. = ಜುಬರ. (S. Mhr.).

ಜುಮ್ jum. = ಚುಮು 1, ಜುಂಯ್, ಜುನು, ಜುಮ, ಜುಮು, ಜುಮ್ಮು, ಜೊಮ್ಮು 2, (ಜೋಗು). An imitative sound used in the sensation of coldness or chill (C.; B. 1, 22), of the taking effect of poison (My.), on the being set on edge of the teeth (My.), of horripilation (C.), of the pain of a wound (My.), of the numbness of a limb kept long in one position (My.). — ಜುಮ್ ಎನ್ನು. The sensation of ಜುಮ್ to be produced or felt (C.). (Also Tu.).

ಜುಮ juma. = ಜುಮ್, etc. — ಜುಮ ಜುಮ ಎನ್ನು. = ಜುಮ್ ಎನ್ನು. The sensation of ಜುಮ ಜುಮ to be produced or felt (My.).

ಜುಮಕಿ jumaki. = ಜಮಿಕಿ, ಜುಮುಕಿ. The pearl-bob or the pendant of an ear-ring, etc. (My.; Br. ಜುಮಕಿ; Mhr., H. ಝುಮಕಾ). — ಜುಮಕಿಯೋಲೆ. An ōlĕ with a drop (My.).

ಜುಮಲಾ jumalâ. = ಜುಮ್ಲಾ. (My.).

ಜುಮು jumu. = ಜುಮ್, etc. (My.).

ಜುಮುಕಿ jumuki. = ಜುಮಕಿ, etc. (My.).

ಜುಮ್ಮನೆ jummanĕ. 1. Quickly (My.).

ಜುಮ್ಮನೆ jummanĕ. 2. With horripilation (Śśv. 4, 112; V. 23, 8).

ಜುಮ್ಮಾಮಸೀದಿ jummâ-masīdi. A mosque that is visited on Fridays (C.; B. 4, 145).

ಜುಮ್ಮು jummu. = ಜುಮ್, etc. (My.; Tu. ಜುಮ್ಮು).

ಜುಮ್ಮು jummu. = ಜೂಜು. (Mg.; H.).

ಜುಮ್ಮುಗಾರ jummu-gâra. = ಜೂಜುಗಾರ. ಜುಮ್ಮುಗಾರನಿಗೆ ಹಮ್ಮು ಹೆಚ್ಚು (Prv.).

ಜುಮ್ಲಾ jumlâ. Amount, sum, total (C.; Mhr., H. ಜುಮಲಾ).

ಜುರಮಾನು juramânu. = ಜುಲಮಾನ, etc. (My.).

Digitized by Google

ಜುರಿ juri. To ooze away, to flow or ooze out plentifully (Mhr. ಝುರಣೇಂ; cf. ಸುರಿ). ಜುರಿವ (Bh. 6, 8, 13). P. p. ಜುರಿತು (Bh. 4, 4, 37; Râm. 3, 7, 12).

ಜುರು juru. An imitative sound. — ಜುರು ಜುರು. rep. The sound produced when sugar, bdellium, etc. is put on a live coal (C.), and that arising when a child sucks with force (C.). — ಜುರು ಜುರ್ರು. The sound of a liquid when poured out plentifully. ಜುರು ಜುರ್ರೆನ್ದು ಸುರಿವುತ (Bp. 59, 19).

ಜುಲಮಾನ julamâna. = ಜುರಮಾನ, ಜುಲುಮಾನು, ಜುಲ್ಮಾನೆ. A fine, a mulct (S. Mhr.; My. as ಜುಲಮಾನು; Mhr., H. ಜುಲಮಾನಾ).

ಜುಲಮೆ julamĕ. = ಜುಲಿಮೆ, etc. (C.).

ಜುಲಾಬು julâbu. A purgative; a purge (C.; Mhr., H. ಜುಲಾಬ).

ಜುಲಾಯಿ julâyi. A weaver (C.; Mhr.).

ಜುಲಿಪೆ julipĕ. = ಜುಲುಪು, ಜುಲ್ಪಾ. A small tuft or lock of hair left, for ornament's sake, at different places of the head of children, at tonsure (C.; Mhr., H. ಝುಲೂಪ, a ringlet).

ಜುಲಿಮೆ julimĕ. = ಜುಲುಮೆ, etc. (S. Mhr.).

ಜುಲುಂ julum. = ಜುಲುಮೆ, etc. (My.).

ಜುಲುಪು julupu. = ಜುಲಿಪೆ. (My.).

ಜುಲುಮಾನು julumânu. = ಜುಲಮಾನ, etc. (My.).

ಜುಲುಮೆ julumĕ. = ಜುಲಮೆ, ಜುಲಿಮೆ, ಜುಲುಂ, ಜುಲ್ಮೆ. Oppression, tyranny, injustice, vehement or violent action, compulsion (C.; Mhr., H. ಜುಲೂಮ).

ಜುಲ್ಪಾ julpâ. = ಜುಲಿಪೆ, etc. — ಜುಲ್ಪಾಕೂದಲು. (ಕಾಕಪಕ್ಷ, ಶಿಖಣ್ಡಕ Si. 215).

ಜುಲ್ಮಾನೆ julmânĕ. = ಜುಲಮಾನ, etc. (ದ್ವಿಪಾದ್ಯ Si. 265; My.).

ಜುಲ್ಮೆ julmĕ. = ಜುಲುಮೆ. (My.).

ಜುವ್ವಾರೆ juvvârĕ. — ಜುವ್ವಾರೆಕಾಡು. (ವೇತಸ್ವತ್ Si. 102).

ಜುವ್ವಾಲೆ juvvâlĕ. = ಜವ್ವಾಲೆ, etc. (My.). — ಜುವ್ವಾಲೆ ಜವ್ವಾಲೆ. reit. = ಜುವ್ವಾಲೆ. (My.).

ಜುವ್ವಿ juvvi. Appertaining to the Ficus infectoria (Tĕ.; T. ಜುವಿ; Sk. ಶುಂಗೀ, Fic. inf.). — ಜುವ್ವಿಮರ. The wavy-leafed fig tree, Ficus infectoria Willd. (or Ficus venosa Ait.; ಪ್ಲಕ್ಷ, ಜಟಿ, ಪರ್ಕಟಿ, ಬಸರೀ ಗಿಡ Si. 128).

ಜುವ್ವು juvvu. (= ಜುಮ್ಮು). A sound to express the sensation of fatigue and pain in the feet after walking (My.).

ಜುಹು juhu. *A semi-circular, crescent-like vessel or spoon used in sacrifice.*

ಜುಹೂರಾಣ juhûrâṇa. Fire; a sacrificing priest; the moon. (R.).

ಜೂಗಳಿಸು jûgaḷisu. = ತೂಕಡಿಸು. To nod, to doze (My.); to move on or proceed slowly, as vehicles or work (My.).

ಜೂಗು jûgu. = ತೂಗು 1. — ಜೂಗಾಡು. -ಆಡು. = ತೂಗಾಡು. To waddle, to waggle (My.).

ಜೂಜ jûja. = ಜೂಜು. ಜೂಜದಲ್ಲಿ ಪಣ್ಯ (ಗ್ಲಹ Si. 249).

ಜೂಜು jûju. = ಜೂಜ, ಜೂದು. Tbh. of ದ್ಯೂತ (C.; ದ್ಯೂತ, ಲಕ್ಷ್ಮವತಿ Nr., Hlâ.; ಅಕ್ಷ Nn. 37; ದ್ಯೂತ 134; ದ್ಯೂತ Si. 349). ಜೂಜನ ಒಡ್ಡಿ (ಗ್ಲಹ Hlâ.). ಜೂಜುಳ್ಳ ಮನೆ (ಕೈತವ Mr. 198). See Bp. 31, 21; J. 5, 68; 6, 39; Si. 418. 450. 461; Prv. s. ಮಗ 1. — ಜೂಜನಾಡು. -ಆಡು. = ಜೂಜಾಡು. (Bp. 44, 64). — ಜೂಜಾಡಿಸು. -ಆಡಿಸು. To cause to gamble; to keep a gaming house (C.). ಜೂಜಾಡಿಸುವವನು (ಸಭಿಕ, ದ್ಯೂತಕಾರಕ Si. 349). — ಜೂಜಾಡು. -ಆಡು. To game, to gamble (C.). ಜೂಜಾಡುವವನು (ಕಿತವ, ದ್ಯೂತಕೃತ್, etc. Si. 349). ಜೂಜಾಡುವವಗೆ ಸತ್ಯವು ಯಾಕೆ? — ಜೂಜಾಡುವವಗೆ ಜಂಗಮನ ಸುದ್ದಿ ಯಾಕೆ? (Prvs.). — ಜೂಜುಕಚೇರಿ. A gambling house (My.). — ಜೂಜುಕಟ್ಟು. To wager (v. t., My.).

ಜೂಜುಗಾರ jûju-gâṟa. A gambler, a gamester (ದ್ಯೂತಕೃತ್, ಕಿತವ, etc. Nr.; ಕಿತವ, ದ್ಯೂತಕಾರ Hlâ.; Mr. 245; C.; Bp. 40, 76; 44, 60; Č. Bp. 47, 41).

ಜೂಟ jûṭa. 1. = ಜೂಡ 2, (ಜುಟ್ಟು). The matted hair of Śiva; the twisted or clotted hair of an ascetic. See ಇನ್ದು-, ಜಟಾ-.

ಜೂಟ jûṭa. 2. A lie (C.; Mhr., H. ಝೂಟ; Br. ಜೂಟು).

ಜೂಟ jûṭa. 3. Bodily strength of children (S. Mhr., also ಜೂಟು). *Cf.* ಜೂಟಿ?

ಜೂಡಿ jûḍi. = ಜೋಡಿ 2. A favorable quit-rent on inâm lands (S. Mhr.; Mhr. ಜುಡೀ, the assessment upon inâm land).

ಜೂತಿ jûti. 1. *Quickness, speed;* impulse, energy.

ಜೂತಿ jûti. 2. A shoe (C.; H.). See Prv. s. ಜಾತಿ.

ಜೂದ jûda. N. of a Paṇḍita (Nn. 3, o. rs. ದೂಹ, ಮೂಹ).

ಜೂದಾಳಿ jûdu-âḷi. (Śmd. 239. 40). A gamester.

ಜೂದು jûdu. = ಜೂಜು. Tbh. of ದ್ಯೂತ (Śmd. 344. 364, one MS. ಜೂಜು).

ಜೂದುಂಗಾಱ jûdu-ṅ-gâṟa. (Śmd. 236). A gamester.

ಜೂಪಱ jûpaṟa. = ಜೂಪಱು, ತೂಪಱು. Thin, drizzling rain, spray (S. Mhr.; *cf.* ಜುಂಜು 2). ಮಬ್ ಜೂಪಱ ಜೂಪಱ ಬರುತ್ತದೆ (S. Mhr.).

ಜೂಪಱು jûpaṟu. = ಜೂಪಱ. (S. Mhr.).

ಜೂರ್ತಿ jûrti. *Fever.*

ಜೂಲ jûla. = ಜೂಲು. A body-cloth of horses, etc. (S. Mhr.; Mhr., H. ಝೂಲ).

ಜೂಲು jûlu. (T. ಜುವಲ್, a horse's mane). 2, a tattered state, a tatter. ವಸ್ತ್ರ ಜೂಲು ಜೂಲಾಗಿ ಹೋಯಿತು (My.). — ಜೂಲುನಾಯಿ. A dog with long hair (C.; B. 3, 39; 5, 27). ಊರು ತಿಂದು ಜೂಲುನಾಯಿಗೆ ಹಾಕಿದ (Prv.).

ಜೂಲು jûlu. = ಜೂಲ. (C.).

ಜೂಳಯ jûḷaya. = ಜೂಳೆಯ, q. v.

ಜೂಳಿ jûḷi. The spout of a vessel (My.; *cf.* ಅಂಜುಳಿ?). ಕರಗದ ಜೂಳಿ (ಮೂಟೆ Śmd. 1).

ಜೂಳೆಯ jûḷĕya. = ಜೂಳಯ. A mark made with coloured clay, etc. upon the forehead (ತಿಂಗಳಗೆ, ನೇರ ಬೊಟ್ಟು Śm. 72; Kk. 27, o. r. ಜೂಳಯ).

ಜೃಮ್ಭ jṛimbha. *Gaping, yawning;* opening, as a flower; swelling, expanding, increasing.

ಜೃಮ್ಭಣ jṛimbhaṇa. = ಜೃಮ್ಭ. *Gaping.*

ಜೃಮ್ಭಿತ jṛimbhita. Opened, expanded; opened, as a flower; blown; opening, etc. (ವಿಕಸಿತ, ಹಸಿತ, etc., ಅರಳ್ದುದು Mr. 107).

Digitized by Google

ಜೃಮ್ಭೆ jṛimbhĕ. *Gaping.*

ಜೆ jĕ. Born (fem.); a daughter. See ಅತ್ರ-, etc.

ಜೆಗಳೆ jĕgaḷĕ. = ಜಗಳೆ, q. v.

ಜೆಗಿ jĕgi. = ಜಗಿ 4. (My.). ಜೆಗಿಯುವದೆಲ್ಲಾ ನುಂಗುವ ಅಸೆಗೆ (Prv.).

ಜೆಗ್ಗ jĕgga. = ಚೇಗ, q. v.

ಜೆಗ್ಗು jĕggu. = ಜಗ್ಗು 3. To pull with effort, etc. (C.). — ಜೆಗ್ಗಾಡು. -ಆಡು. To pull repeatedly, etc. (B. 3, 19). — ಜೆಗ್ಗ್ಯಾಡು. = ಜೆಗ್ಗಾಡು. (C.).

ಜೆಂಕಣೆ jĕṅkaṇĕ. = ಜಂಕಣೆ, q. v.

ಜೆಂಕಿಸು jĕṅkisu. = ಜಂಕಿಸು. (ಬಗ್ಗಿಸು Čt. I, 4).

ಜೆಂಗಿ jĕṅgi. Relating to war (Mhr., H. ಜಂಗೀ); quarrelsomeness, petulance: dunning (My.); besieging (My.). — ಜೆಂಗಿಸರಂಜಾಮು. Arms and ammunition (My.).

ಜೆಜ್ಜೆ jĕjjĕ. = ಜಜ್ಜೆ. (Z.).

ಜೆಟ್ಟಿ jĕṭṭi. 1. = ಜಟ್ಟಿ. (Čpr. 5, 77; C.).

ಜೆಟ್ಟಿ jĕṭṭi. 2. (= ಜಟ್ಟಿ). (ತೋಳು Šmd. 250, Mdb. MS.).

ಜೆಟ್ಟಿಗ jĕṭṭiga. = ಜಟ್ಟಿಗ. (Čpr. 5, 69).

ಜೆಡೆ jĕḍĕ. = ಜಡೆ 1, etc. (Šmd. 109. 113). Tbh. of ಜಟೆ (Šmd. 357; Nn. 101; ಜಟೆ, ಸಟೆ Nr., Hlâ.; ಲಗ್ನಕಚ, ಜಟೆ Nr.; C.). ಮರದ ಜೆಡೆ (ಬೀಳಲ್ Šmd. I; Sm. 24). — ಜೆಡೆಕಳ್ಳಿ. = ಚತುರ ಕಳ್ಳಿ. (St. & Pl.). — ಜೆಡೆಕೋಲಾಟ. A play at which five or nine ropes are suspended which are held by as many dancing girls severally; in their hands are sticks with which they strike mutually and at the same time interknit and unknit the ropes by dancing one round the other (My.). — ಜೆಡೆಗಟ್ಟು. 1. = ಜಡೆ- 1 No. 1. (Bp. 15, 3). — ಜೆಡೆಗಟ್ಟು. 2. = ಜಡೆ- 2, q. v. — ಜೆಡೆಗೆದಱು. -ಕೆದಱು. To loosen (one's) matted hair tresses (Čpr. 8, 41). — ಜೆಡೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To be joined (Abh. P. 9, 16). — ಜೆಡೆದಲೆ. -ತಲೆ. A head of matted, etc. hair (Bp. 27, 37. 38). — ಜೆಡೆಮುಡಿ. A knot of matted hair (Bp. 3, 26).

ಜೆತ್ತಿಗೆ jĕttigĕ. = ಜೊತ್ತಿಗೆ, etc. (C.).

ಜೆತ್ತುಳ jĕttuḷa. = ಜತ್ತುಳ, q. v.

ಜೆನ jĕna. = ಜನ. (Čb. 77. 86).

ಜೆನಿ jĕni. = ಜನಿ 2.

ಜೆನಿವಾರ jĕnivâra. = ಜನಿವಾರ. (My.).

ಜೆಮ್ಬಾಳಿ jĕmbâḷi. — ಜೆಮ್ಬಾಳಿಹುಳು. A greenish insect that destroys the flowers and ears of jôḷa (S. Mhr.).

ಜೆಱಿ jĕṟi. = ಜಱಿ 1, etc. See ಜೆಱಿಯುವಿಕೆ.

ಜೆಱಿಯುವಿಕೆ jĕṟiyuvikĕ. Rebuking, etc. (ಅನಾದರ, ಪರಿಭವ, ತಿರಸ್ಕ್ರಿಯೆ, ಅವಹೇಲ Si. 68; ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾನ, ನಿರಸನ, etc. 398).

ಜೆಱೆ jĕṟĕ. = ಜೆಱಿ, etc. — ಜೆಱೆದಾಡು. = ಜಱಿ-. (ನಿನ್ದಿಸು (G.).

ಜೆರ್ಕು jĕrku. (= ಜರ್ಕು). To wound with the nails or claws (ನಖಕ್ಷತ Šmd. Dh.).

ಜೆಲ್ಲನೆ jĕllanĕ. With a violent gush (of water, My.).

ಜೆಷ್ಟೆ jĕshṭĕ. = ಜೇಟಿ. (My.; Tĕ.).

ಜೇ jê. = ಜೇಂ (ಜೇಙ್), ಜೇನ್ q. v., ಜೇನು, ತೇನು. Honey. — ಜೇನೆಯ್. = ಜೇನ್-ನೆಯ್ (Šmd. 209). Honey-ghee, *i. e.* honey (ಮಧು, ಕ್ಷೌದ್ರ, ಮಕ್ಷಿಕೆ Nr.; Abh. P. 2, 18).

ಜೇ jê. Tbh. of ಜ್ಯಾ 1. See ಜೇವಡೆ. — ಜೇಗೆಯ್. To twang a bow-string (J. 4, 31; 12, 23; 14, 1. 24; 16, 9; 20, 8). — ಜೇನಾದ. The twang of a bow-string (J. 22, 46). — ಜೇಯ ನೇಱಿಸು. -ಏಱಿಸು. To fasten the bow-string to both ends of a bow; to bend a bow (J. 12, 28).

ಜೇಕು jêku. = ಗೇಕು, etc. (S. Mhr.). — ಜೇಕಿನ ಗಡ್ಡೆ. (ಅಬ್ದ, ನಾಗರ, ಭದ್ರ, ಭದ್ರಮುಸ್ತಕ G.; S. Mhr.).

ಜೇಗಟೆ jêgaṭĕ. = ಜಾಗಟೆ q. v., etc. 2, a kind of small drum or tabor (ಡಿಣ್ಡಿಮ Nr.). See Č. Bp. 5, 7; 47, 37; ಜೇರ-.

ಜೇಗಿ jêgi. = ಚೇಗ, q. v.

ಜೇಂ jêṅ. (ಜೇಙ್). = ಜೇ, etc. — ಜೇಂಕೊಡ. A vessel containing honey (Šsv. 1, 27). ರಾಜ್ಯ ಜೇಂಕೊಡನೋಲ್ ತುಪ್ಪು ತುಳುಂಕೆ (Šš. 96). — ಜೇಂಗಱೆ. -ಕಱೆ. To rain honey (J. 24, 34). — ಜೇಂಗೊಡ. = ಜೇಂಕೊಡ. (Rsv. 5, 25). — ಜೇಂವಱೆ. -ಮಱೆ. A rain of honey (V. 11, 8).

ಜೇಂಕರಿಸು jêṅkarisu. To laud, to praise (ಪ್ರಶಂಸೆ, ಕೊಣ್ಡಾಟ Šmd. Dh.; *cf.* ಜಾಗು 1; T. ಜೇಜೇ, Tĕ. ಜೇಜೇ, huzza!).

ಜೇಂಕಾರ jêṅ-kâra. = ಝಂಕಾರ, etc. ಗುಂಗೀ ಹುಳುದ ಜೇಂಕಾರ (G. 181). 2, = ಓಂಕಾರ (S. Mhr. Liṅgavantas).

ಜೇಜೆ jêjĕ. A deity: god or goddess (Tĕ., R.; T. ತೇ, god; *cf.* ದೇವ).

ಜೇಟೆ jêṭĕ. = ಜೆಷ್ಟೆ. Tbh. of ಜ್ಯೇಷ್ಠೆ (Šmd. 370).

ಜೇಡ jêḍa. = ಜಾಡ. (ತನ್ತುವಾಯ, ಕುವಿನ್ದ Nr.; My.). See B. 3, 91; 5, 101. 227. — ಜೇಡನ ಹುಳು. A spider (ಲೂತೆ, ತನ್ತುವಾಯ, ಊರ್ಣನಾಭ, etc. Nr.). — ಜೇಡಹುಳು. = ಜಾಡ-. (B. 4, 111; My.).

ಜೇಡಿ jêḍi. A sort of pipe-clay (My.; M. ಜೇಡ; Mhr. ಶಾಡೂ, ಶೇಡೀ, ಶೇಡೂ). — ಜೇಡಿಮಣ್ಣು. = ಜೇಡಿ. ಜೇಡಿಮಣ್ಣು ಜಡಿದರೆ ಸಕ್ಕರೆ ಆಗುವದೋ? (Prv.).

ಜೇಣ jêṇa. = ಜಾನ 2, etc. ಕಮ್ಬಳಿಯ ಜೇಣ (ಮೇಷಕಮ್ಬಲ, ಊರ್ಣಾಯು Nr., o. r. ಜೇನ).

ಜೇತವ್ಯ jêtavya. *To be conquered, conquerable, fit for conquest.*

ಜೇತಾರ jêtâra. Tbh. of ಜೇತೃ (Šmd. 104 Mdb.).

ಜೇತೃ jêtṛi. *Victorious, triumphant;* a victor.

ಜೇನ್ jên. (Šmd 59). = ಜೇ, etc. (Šmd. 209; ಕೊಡ Šm. 93; Bp. 60, 44; J. 33, 8; T., M. ತೇನ್; Tĕ. ಜುನ್ನು, ತೇನೆ; T. ತೇನ್, ತೇಮ್ also: sweetness; smell; palm juice; T., M. ತೇಱಲ್, palm-tree juice, nectar; T. ತೇಱು, palm wine; sweetness = ತಿತ್ತಿಪ್ಪು; Tĕ. ತಾವಿ, fragrance; *cf.* ಸೀ). — ಜೇನ್ನೊಣ. A bee (J. 8, 32.).

ಜೇನ jêna. = ಜೇಣ, q. v.

ಜೇನು jênu. = ಜೇನ್, etc. Honey (ಮಧು Nn. 9. 13; ಮಕರನ್ದ, ಪುಷ್ಪರಸ Si. 124; C.). ಜೇನು ಸವಿಯೆನ್ತ, ಮೋಣ ಸಹಾ ತಿನ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.). See Prv. s. ನೊಣ. — ಜೇನ ತುಪ್ಪ. = ಜೇನು. (ಕ್ಷೌದ್ರ, ಮಧು, etc. Hlâ.; ಮಧು, etc. Mr. 175. 509; C.; ಮಧೂಚ್ಛಿಷ್ಟ, etc. Si. 334; B. 3, 36). ಜೇನ ತುಪ್ಪಕ್ಕೆ ಸಕ್ಕರೆ ಸಲ್ಲುದು (Šmd. 159). — ಜೇನ ನೊಣ. A bee (ಮಧುಮಕ್ಷಿ, ಮಕ್ಷಿಕ Mr. 175; C.; B. 3, 36; 4, 2). — ಜೇನ ಪುಟ್ಟಿ. = ಜೇನ ಹುಟ್ಟಿ. Honey-comb in which honey is deposited (Čpr. 5, after 64). — ಜೇನವರೆ. -ಅವರೆ. A superior kind of avarĕ (My.). — ಜೇನ ಹುಟ್ಟು. = ಜೇನ ಹುಟ್ಟು. (B. 4, 2). — ಜೇನ ಹುಟ್ಟಿ. = ಜೇನ ಪುಟ್ಟಿ. (Bh. 8, 25, 19; My.). — ಜೇನ ಹುಟ್ಟು. Honey-comb in which honey is deposited (S. Mhr.; B. 1, 9). — ಜೇನ ಹುಳು. = ಜೇನ ನೊಣ. (C.). — ಜೇನುಗೂಡು. = ಜೇನ ಹುಟ್ಟು. (My.). — ಜೇನುತುಪ್ಪ. = ಜೇನ-. (My.; B. 5, 259). — ಜೇನುತೊಟ್ಟಿ. The

Digitized by Google

shells, *i. e.* the empty shells or repositories, of honey, an empty comb (My.). — ಜೇನುಮೇಣ. Wax (C.). — ಜೇನುಪುಟ್ಟ. -ಪುಟ್ಟ. = ಜೇನ ಪುಟ್ಟ. (Rsv. 5, after 55). — ಜೇನುಹುಡಿ. = ಜೇನ-. (C.). ಜೇನುಹುಡಿ ಕಚ್ಚುವಾಗ್ಯೆ ಮಾನಿ ಅಸ್ದರೆ ಬಿಟ್ಟೀತೇ? (Prv.).

ಜೇನೆ jênĕ. The tree Adenanthera aculeata Roxb. (Tĕ.). — ಜೇನೆಹಣ್ಣು. (Bp. 18, 16).

ಜೇಬು jêbu. A pocket (My.; Br., H.).

ಜೇಮನ jêmana. = ಜವಣ, ಜೇವಣ. *Eating; food, victuals.*

ಜೇಯ jêya. *To be conquered, conquerable, fit for conquest.*

ಜೇರು jêru. (= ಕೇರ್ 1?). A wall (?). — ಜೇರುಗಣ್ಡಿ. -ಕಣ್ಡಿ. An embrasure for guns, a loophole (My.; Tĕ. ಜೇರು-, ಜೇವುರು-); a wicket (My.). — ಜೇರುಗಣ್ಡಿ. -ಕಿಣ್ಡಿ. = ಜೇರುಗಣ್ಡಿ. (S. Mhr.). — ಜೇರುಮುತ್ತಿಗೆ. A close siege (My.).

ಜೇರು jêru. Feeble; reduced by, exhausted; weakness, indisposition (S. Mhr.; Mhr., H. ಜೇರ).

ಜೇರುಬನ್ದು jêrubandu. A zerband, a martingal (Br.; R.; Mhr., H. ಜೇರಬನ್ದ). 2, a whip (Br., H.; R.).

ಜೇವಡೆ (jê-badĕ). 1. = ಜೇವೊಡೆ 1. To twang a bow-string (ಸಿಂಜನಿಪ್ರಹರಣ Šmd. Dh., o. r. ಜೇವೊಡೆ; Grj. 8, 22).

ಜೇವಡೆ (jê-badĕ). 2. = ಜೇವೊಡೆ 2. The twang of a bow-string (ಜ್ಯಾರವ Šs.). — ಜೇವಡೆಗೆಯ್. To twang a bow-string (Šmd. 66. 133, o. r. ಜೇವೊಡೆ-).

ಜೇವಣ jêvaṇa. Tbh. of ಜೇಮನ (Šmd. 347; ಕವಳ, ವಳಿಗೆ, ತುತ್ತು Kk. 46; Šm. 59; ವೊಳಿಗೆ, ಕಬಳ, ತುತ್ತು Šs.; Šsv. 2, 46).

ಜೇವಣಿಗೆ jêvaṇigĕ. Sweetness; pleasantness (ಮಾಧುರ್ಯ Bhn. 139; *cf.* ಜೇನ್).

ಜೇವೊಡೆ (jê-bŏḍĕ). 1. = ಜೇವಡೆ 1, q. v. (Abh. P. 3, 50; Čpr. 6, 31. 32).

ಜೇವೊಡೆ (jê-bŏḍĕ). 2. = ಜೇವಡೆ 2. ಬಿಲ್ಲ ಜೇವೊಡೆಯ ಧ್ವನಿ (ವಿಸ್ಫಾರ Nr.). — ಜೇವೊಡೆಗೆಯ್. = ಜೇವಡೆಗೆಯ್, q. v. (Abh. P. 14, 176).

ಜೇಷ್ಟೆ jêshṭĕ. Tbh. of ಜ್ಯೇಷ್ಠ (Šm. 20).

ಜೇಷ್ಠಮಧ jêshṭha-madha. Liquorice (S. Mhr., Mhr.; My. as ಜೇಷ್ಠಮಧು).

ಜೈತ್ರ jaitra. *Victorious, triumphant;* a victor. See ಸುರ-.

ಜೈತ್ರರಥ jaitra-ratha. *A triumphal car* (ಗೆಲ್ವ ರಥ Mr. 285); a victor.

ಜೈತ್ರಯಾತ್ರೆ jaitra-yâtrĕ. A triumphant march (My.).

ಜೈನ jaina. (fr. ಜಿನ). Relating to the Jinas; *a follower of the doctrine of the Jinas,* a Jaina (ಕಾಣಿಕೆವರದ Čt. I, 27, o. r. ಕಾಣಿಗ-). ಸಾಧು, ನಿರ್ಗ್ರನ್ಥರ್, ನಗ್ನಾಟರ್, ಜೈನರ್, ದಿಗಮ್ಬರರ್, ಜೀವಕರ್, ಮಲಧರರ್, ಕ್ಷಪಣರ್ ಎನೆ ಗುರುಗಳ್ ಅಕ್ಕು (Mr. 222). ಬಗೆದನ್ತಾಗೆ ಸುರೇನ್ದ್ರರಿಂ ಕ್ರಮದೆ ಕಲ್ಯಾಣದ್ವಯಂ ಜೈನದೀಕ್ಷೆಗೆ ಪೂಣ್ದು (Šmd. 132 in two MSS.). See Šmd. 7. 128; Čpr. 2, 1; 3, 1; Bp. 49, 8. 41. 46; 50 sum.; 50, 22. 25. 42. 45. 52. 57. 75. 77. 80; 51, 5. 9. 41. 42. 54. 65. 66. 70; 52, 11. 15. 19. 29. 35.

ಜೈನಮುನಿ jaina-muni. = ಜಿನಮುನಿ. (Bp. 52, 31).

ಜೈನವೃತ್ತಿ jaina-vṛitti. Jaina practice (Bp. 51, 11).

ಜೈನಾಗಮ jaina-âgama. A collection of Jaina doctrines or precepts, a Jaina scripture or manual, Jaina doctrine. — ಜೈನಾಗಮಮಂಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To accept the Jaina doctrines, to be initiated in them. ಜೈನಾಗಮಮಂಗೊಣ್ಡವಳ್ (ಅತೀತೆ Mr. 303).

ಜೈನಾಚಾರ್ಯ jaina-âčârya. A Jaina teacher (Bp. 49, 26).

ಜೈನಾಶ್ರಮ jaina-âšrama. *A Jaina monastery.*

ಜೈಮಿನಿ jaimini. = ಜಯಮಿನಿ. N. of a ṛishi and philosopher, the pupil of Vyâsa and founder of the pûrvamîmâmsâ school, counted among the chief ṛishis (Mr. 258; J. 9, 2).

ಜೈಮಿನಿಭಾರತ jaimini-bhârata. A translation of a Sk. poem into Kannaḍa by Lakshmîša (J. 1, 11).

ಜೈಮಿನೀಯ jaiminîya. Relating to Jaimini and the pûrvamîmâmsâ; a follower of the pûrvamîmâmsâ (G.).

ಜೈವಾತೃಕ jaivâtṛika. (fr. ಜೀವ). *Long-lived* (ಆಯುಷ್ಮನ್ತ Mr. 239); *the moon.*

ಜೈಸು jaisu. = ಜಯ್ಸು, etc. (J. 4, 37).

ಜೊಂಗುಳಿ jŏnguḷi. = ಜೊಂಗುಟಿ (Šmd. 39). Fainting, faintness (ಮುಚ್ಛೆ, ಹರವಸ, ಮೂರ್ಛೆ Šm. 56; *cf.* ಜೊಮ್ಪು 2; M. ಚುರುಗು, ಚೊರುಗು, to be stupified; ಚೊರುಕ್ಕು, to feel dizzy; slight intoxication, giddiness; T. ಚೋಕ್ಕು, to be stupified, bewildered, deluded; faintness = ಚೋರ್ವು; see ಸೊಕ್ಕು).

ಜೊಂಗುಟಿ jŏnguḷi. = ಜೊಂಗುಳಿ, q. v.

ಜೊಂಜಾಟ jŏnjâṭa. = ಜಂಜಡ, etc. (C.).

ಜೊಟ್ಟಿ jŏṭṭi. = ಜರಗು, etc. (S. Mhr.).

ಜೊಡರ್ jŏḍar. = ಸೊಡರ್, in compounds, see *e. g.* ದಾನಜೊಡರ್.

ಜೊಣ್ಡಿಗ jŏṇḍiga. = ತೊಣ್ಡಿಗ. A cockroach (S. Mhr.; Mhr. ಝುರಳ).

ಜೊಣ್ಡು jŏṇḍu. 1. The scurf of the head, dandruff (C.; T., Tĕ. ಚುಣ್ಡು).

ಜೊಣ್ಡು jŏṇḍu. 2. (= ಜೊಣ್ಡೆ). A filthy mass of scum, rotten leaves, etc. swimming on the surface of water (C.); an ugly clotted mass (Bh. 6, 8, 13; J. 13, 44). — ಜೊಣ್ಡೇಱ್. -ಏಱ್. To become an ugly mass (Rsv. 5, after 120).

ಜೊಣ್ಡು jŏṇḍu. 3. The elephant grass (= ಅಪು 1, My.). ಆನೆಯಾಗಿ ಜೊಣ್ಡು ತಿನ್ನುವದಕ್ಕಿನ್ತ ಇರುವೆಯಾಗಿ ಸಕ್ಕರೆ ತಿನ್ನುವದು ಮೇಲು (Prv.).

ಜೊತಿಗೆ jŏtigĕ. = ಜೊತ್ತಿಗೆ, etc. (My.).

ಜೊತೆ jŏtĕ. (= ಜತೆ; or a Tbh. of ಯುತ or ಯುತಿ?). Union, etc. (= ಜತೆ, q. v.; My.). See Bp. 5, 42; Si. 179. 222. 410. ಜೊತೆ ಬಿಟ್ಟರೂ ವ್ಯಥೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.). — ಜೊತೆಗೂಡು. -ಕೂಡು. To be combined, etc. (Si. 96). — ಜೊತೆಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To join (v. t., My.); to bring in, as money (My.). — ಜೊತೆಗೊಳಿಸುವಿಕೆ. -ಕೊಳಿಸುವಿಕೆ. The act of combining (v. t.; Si. 392).

ಜೊತೆಗಾಱ jŏtĕ-gâṛa. = ಜತೆಗಾಱ. ಜೊತೆಗಾಱನ ಸಂಗಡ ಮಥನಿಸಬಾರದು. — ಜೊತೆಗಾಱನು ಹೋಗಿ, ವ್ಯಥೆ ಆರಮ್ಭಿಸಿತು (Prvs.).

ಜೊತ್ತಗೆ jŏttagĕ. = ಜೊತ್ತಿಗೆ, etc. (My.; Bp. 56, 28; V. 38, 93; Mhr. ಜೋತ್ರಂ). ಆಬನ್ಧ, ಯೋತ್ರ, ಯೋಕ್ತ್ರ ಎನ್ದೊಡೆ ಮಿಳ್; ಜೊತ್ತಗೆ ಎನ್ದು, ಎಮ್ಬರು (Nr.).

ಜೊತ್ತಿಗೆ jŏttigĕ. = ಜೊತ್ತಗೆ, etc. (My.).

ಜೊತ್ತು jŏttu. = ಜತ್ತು q. v. (ತಱು Čt. II, 90; My.). 2, a mass, a row, a line (Č. Bp. 42, 15).

ಜೊನ್ನ jŏnna. Tbh. of ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನ (Šm. 16; ಬೆಳ್ದಿಂಗಳ್ Kk. 11*b*. 45; ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನ Čt. II, 15). See Čpr. 6, 64. 92; Rsv. 11, 71;

Digitized by Google

J. 8, 3; ತಿಳಿ-. — ಜೊನ್ನದ ಹಕ್ಕಿ. = ಜೊನ್ನಹಕ್ಕಿ. (ಚಕೋರ Kk. 21). — ಜೊನ್ನಹಕ್ಕಿ. -ಹಕ್ಕಿ. The Greek partridge (ಚಕೋರ Šmd. II; ತಣ್ಗದಿರ್ವಕ್ಕಿ, ಚಕೋರ Šm. 28; ತಣ್ಗದಿರಾಡಿ Čt. I, 38; V. 8, 11; J. 17, 25). ಜೊನ್ನವಕ್ಕಿಗಣ್ಗಳ್ (Šmd. 387). — ಜೊನ್ನೊಡಲ. -ಒಡಲ. Whose body is moonlight: the moon (ಚನ್ದ್ರ Čt. I, 107; Šm. 15; ಇರುಳೆಜೆಯ Čt. II, 6; ಚನ್ದಿರ Kk. 11b; ಶಶಿ 44). — ಜೊನ್ನೊಡಲಳಿಯ. -ಅಳಿಯ. The son-in-law of the moon: Kâma (ಮನ್ಮಥ Šm. 7).

ಜೊನ್ನೆ jŏnnĕ. = ದೊನ್ನೆ, q. v. (My.).

ಜೊಮ್ jŏm. (= ಗೊಮ್). An imitative sound. *Cf.* ಜೊಮ್ಮನೆ. — ಜೊಮ್ಮೆ ಎನ್ನು. To buzz, as flies, when alighting on and covering anything (C.).

ಜೊಮ್ಪ jŏmpa. = ಜೊಮ್ಪೆ. A cluster, a bunch (ತೊಮ್ಪೆ Čt. I, 105; II, 9; ತೊಂಗಲ್, ಗೊಂಚಲ್, ತೊಡಮ್ಬೆ, etc., ಗುಚ್ಛ Šm. 24; Kk. 20; Abh. P. 1, 110; 2, after 13; Čpr. 5, 132; Tĕ.). See ಅಲಜೊಂಪ್ಪ, ತಳಜೊಂಪ್ಪ. 2, a mass (Čpr. 6, 92; *cf.* ಗುಮ್ಪು, ಜೊಣ್ಣು 2; Mhr. ಜೋಮ, compactness, thick-set).

ಜೊಮ್ಪ jŏmpa. = ಜಮ್ಪು 1. Sleepy (R.; Mhr. ಝೋಂಪ, ಝೋಂಪ್ಪ, sleep).

ಜೊಮ್ಪಿಸು jŏmpisu. 1. (ಜೋಂಪಿಸು). To cause to tremble, to make start, etc. (Bh. 1, 12, 15). ಜಯಸಬುದ ಜೊಮ್ಪಿಸಿದುದು ಅಮ್ಬರವ (Bh. 2, 13, 11). 2, to tremble (J. 25, 35; Bh. 8, 7, 18). ನಡುಕಮ್ ಎನೆ, ಜೊಮ್ಪಿಸಿತ್ತು (Šm. 76; Kk. 31). 3, to start up, to be aroused (Bh. 8, 19, 45).

ಜೊಮ್ಪಿಸು jŏmpisu. 2. (ಜೋಂಪಿಸು). To get intoxicated, inebriated, bewildered, stupefied, etc. (Grj. 7, 14; J. 18, 59; *cf.* ಜೊಂಗುಳ; Tĕ. ಸೊಮ್ಮ, ಸೊರಗು, faintness, swoon; torpidity, see ಜೋಮು; T. ಜೋಂಗು, forgetfulness = ಮರೆತ್ತಲ್, ಮರವಿ). ಜೊಮ್ಪಿಸಿತೆನ್ದು, ಮರವೆ (Šs.); ಜೊಮ್ಪಿಸಿದುದೆನ್ದು, ಮರವೆ (Bhn. 48).

ಜೊಮ್ಪು jŏmpu. (ಜೋಂಪು). = ಜೊಮ್ಮು 1. Inebriation; stupor, suspension of sensibility, paralyzation (Râm. 6, 30, 31).

ಜೊಮ್ಪೆ jŏmpĕ. = ಜೊಮ್ಪ No. 1. (My.).

ಜೊಮ್ಬಿಸು jŏmbisu. (ಜೋಂಬಿಸು). To bend the body towards an object; to move forwards (Râm. 3, 4, 25; 6, 9, 24; Mhr. ಝೋಂಕಣೇಂ, v. i., to bend, etc.).

ಜೊಮ್ಮ jŏmma. N. See ತೆಲುಗ-. — ಜೊಮ್ಮಯ. -ಅಯ. N. See Bp. 34, 30. 36; ತೆಲಗು-, ತೆಲುಗು-. — ಜೊಮ್ಮಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. = ಜೊಮ್ಮಯ. See Bp. 34, 15. 26; ತೆಲಗು-, ತೆಲುಗು-. — ಜೊಮ್ಮವೆ. -ಅವೆ. N. (Bp. 57, 7).

ಜೊಮ್ಮನೆ jŏmmanĕ. Buzzingly (Bp. 46, 59).

ಜೊಮ್ಮಿ jŏmmi. N. — ಜೊಮ್ಮಿದೇವ (Bp. 34, 16. 17. 37).

ಜೊಮ್ಮು jŏmmu. 1. = ಜೊಮ್ಪು. (Grj. 7, after 11; Râm. 3, 4, 4, o. r. ಜೊಮ್ಪು; Bh. 8, 4, 15; 8, 24, 6).

ಜೊಮ್ಮು jŏmmu. 2. = ಜುಮ್, etc. A sound used in the sensation of the numbness of a limb kept long in one position (My.).

ಜೊಯಿಸ jŏyisa. = ಜೋಯಿಸ. (S. Mhr.).

ಜೊರ್ರನೆ jŏṟṟanĕ. (= ಜೋರನೆ). With a gushing sound (of water, rain, My.).

ಜೊಲ್ಲಯ jŏllaya. = ಜೊಲ್ಲೆಹ, etc. (Bh. 8, 22, 27).

ಜೊಲ್ಲು jŏllu. Saliva, slaver (C.; ಸ್ಯಣಿಕೆ, ಸ್ಯನ್ದಿಸಿ, ಲಾಲೆ Si. 206; Tĕ. ಜೊಲ್ಲು, ಜೊಂಗೆ; M. ಇಾಳೀಳಿ, ಸೋಳಿ). See Si. 214; J. 18, 20; 19, 50; 28, 18; B. 4, 85; Sp. s. ಪೊಡವೀಶ.

ಜೊಲ್ಲೆಹ jŏllĕha. = ಜೊಲ್ಲಯ, etc. (ಕಬರಿಯಗ್ರ Čt. I, 30, o. r. ಕವರಿ-).

ಜೊವ್ವಾಲೆ jŏvvâlĕ. = ಜವ್ವಾಲೆ, etc. (My.).

ಜೊಳ jŏḷa. An imitative sound. (*Cf.* Mhr. ಝುಳಝುಳಣೇಂ). — ಜೊಳ ಜೊಳ. rep. The sound produced in discharging urine (C.). — ಜೊಳಳ. = ಜೊಳ ಜೊಳ. (S. Mhr.).

ಜೊಳ್ಳು jŏḷḷu. = ಜಳ್ಳು, etc. Unsubstantiality, emptiness, the state of being pithless or without stuff, etc. (C.; Tĕ. ಸೊಳ್ಳು, ತೊಲ್ಲೆ; M. ಚುಬ್ಬು, ಚುಕ್ಕು, ಚುರುಬ್ಬು, to grow dry, lean, be reduced; ಚುಳ್ಳು, what is little, trifling; ಜೊಂಗು, ಜೊತ್ತಿ, lean, withered; ಜೊಳ್ಳು, ಜೊಟ್ಟಿ, ಜೊತ್ತೆ, ಜೊಟ್ಟೆ, worm-eaten, unsubstantial; T. ಜೊಳ್ಳೈ, that which is worm-eaten, a tree, nut, etc.; *cf.* ಟೊಳ್ಳು, ತೊಂಡೆ, ತೊಳ್ಳೆ; ಸುರುಗು). — ಜೊಳ್ಳುಕಾಯಿ. = ಜಳ್ಳುಕಾಯಿ. (C.). — ಜೊಳ್ಳು ಪೊಳ್ಳು. reit. (My.). — ಜೊಳ್ಳುಮನುಜ. A worthless man. ಜೊಳ್ಳುಮನುಜರು ತಾವು ಸುಳ್ಳುಸಂಸಾರದೊಳು ಮಳ್ಳಿಡಿದು ಮಾಯೆಯೆಮ್ಬವಳ ಬಲೆಯೊಳು ಹೊಳ್ಳಾಡುತಿಹರು (Sp.). — ಜೊಳ್ಳುಮಾತು. = ಜಳ್ಳುಮಾತು. (C.).

ಜೋ jô. 1. An imitative sound: hush! (Grj. 3, 68. 69). ಅಮರಾಂಗನೆಯರ್ ಜೋಯೆನ್ದು ಪಾಡಿದರ್ ಜೋಗಳಮಂ (Šmd. 64). — ಜೋಕುಮಾರ. An image of clay, having an immense membrum virile, carried in procession in a basket on the head by a woman of the sunnagâras (S. Mhr.). — ಜೋ ಜೋ. rep. Hush, hush! Words used in lulling infants to sleep, a lullaby (Grj. 3, 68. 69; C.; Tĕ.; Mhr.; T. ತಾಲಾಟ್ಟು, ಓರಾಟ್ಟು; M. ತಾಲೋಲ). ಜೋ ಜೋ ಅನ್ದರೆ ಜ್ಞಾನವಂತೆಯೇ? — ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ಗೊಡ್ಡಿ ಗುಣ್ಡುಕಲ್ಲನ್ನು ತೊಟ್ಟಿಲಿ ಹಾಕಿ, ಜೋ ಜೋ ಅನ್ದಳು (Prvs.).

ಜೋ jô. 2. (fr. ಜೋಲ್). = ಜೋ. Hanging downwards, dangling. — ಜೋಮಾಲೆ. A necklace of gold beads hanging down to the navel (ಲಮ್ಬನ, ಲಲನ್ತಿಕೆ Si. 218; C.; Tĕ.).

ಜೋಕಾಲೆ jôkâlĕ. = ಜವ್ವಾಲೆ, etc. A swing (C.).

ಜೋಕು jôku. An affected manner of speaking, singing, walking, dressing, etc. (My.; Mhr. ಝೋಕ); a scheme, a trick (My.).

ಜೋಕುಗಾಱ jôku-gâṟa. A man of affected manners; a schemer (My.).

ಜೋಕುಗಾತಿ jôku-gâṟti. A woman of affected manners (My.).

ಜೋಕೆ jôkĕ. Attention, caution, care (C.; J. 6, 4; 29, 38; see ಹೂಪು1; Mhr. ಜೋಗವಿಣೇಂ, to take care of; to feed or foster satisfyingly). ಜೋಕೆ ತಪ್ಪಿದ ಬರಿಕ ಅರ್ಥವೆರ್ಥ (Dp. 1). 2, beauty, comeliness, harmony, grandeur (Bp. 4, 7; Râm. 3, 4, 4; 5, 9, 1; Č. Bp. 42, 21; J. 21, 57; Tĕ.; see ಚನ್, ಚೆನ್). — ಜೋಕೆ ಮಾಡು. To take care of, to foster, etc. (C.; B. 1, 24; 2, 9. 40; 4, 200). —

Digitized by Google

ಜೋಕೆಯಾಗಿರು. To be attentive, etc. (C.). 2, to be well taken care of or well protected (C.; B. 4, 83).

ಜೋಗ jôga. Tbh. of ಯೋಗ, q. v. (Also: a kind of boat?). ಜೋಗಂ ಪರೀತಂ ನಿಮಜ್ಜರಂ (o. r. ನಿಮುಂಜರಂ) ದುರ್ಗ (o. r. ದುಗ್ಗ) ಓಡಂ ದೋಣಿಯೆನ್ದುದ್ದು ನಾವೆ (o. r. ನಾವ್ಯಮ್) ಅಕ್ಕಂ (Mr. 407).

ಜೋಗತಿ jôgati. A female beggar who is dedicated to Ellamma (Pârvatî, C.; Mhr.). ಸೂಳೆ ಮುಪ್ಪಾಗಿ ಜೋಗತಿಯಾದಳು (Prv.).

ಜೋಗಬೋಧ jôga-bôdha. One who understands jôga (or yôga, Bh. 8, 4, 15).

ಜೋಗಯಿಸು jôgayisu. = ಜೋಗಿಸು. To join; to prepare. ಹಡುಗೋಲನೆ ಜೋಗಯಿಸಿ ಕೊಳುತಲೆ ತೊಡೆಯ ಪಾಣ್ಬುವರ್ (Prll. 12, 14).

ಜೋಗರಿಸು jôgarisu. To become or be stupified or benumbed (Bh. 8, 11, 30; *cf.* ಜೋಗು 2).

ಜೋಗಪಟ್ಟಿಗೆ jôga-paṭṭigĕ. Tbh. of ಯೋಗಪಟ್ಟಿಕೆ (Kk. 33; V. 14, 31).

ಜೋಗಪಾವುಗೆ jôga-pâvugĕ. Tbh. of ಯೋಗಪಾದುಕೆ (Śmd. 380, originally -ಪಾದುಕೆ).

ಜೋಗಳ jôgaḷa. = ಜೋಗುಳ. A lullaby (C.; see Śmd. s. ಜೋ 1). ಬನ್ಧುಬಳಗವು ಕೂಡಿ, ಹೊನ್ದಿ, ಜೋಗಳ ಪಾಡಿ, ಒನ್ದೆ ಸತ್ತವರ ಹೆಸರಿಟ್ಟು, ಗುಗ್ಗರಿ ತಿನ್ದು, ತೂಗುವರು (Sp.). ಕೂಸು ಕಾಸ ಹಡೆಯದು, ಜೋಗಳ ಮುಗಿಲ ಮುಟ್ಟಿತು (Prv.).

ಜೋಗಿ jôgi. Tbh. of ಯೋಗಿ (Śmd. 343; Ĉt. II, 43; ಋಷಿ Kk. 33; Śm. 34). ಜೋಗಿಗೆ ಜೋಗಿ ತಪ್ಪಿ ಕೊಣ್ಡರೆ ಮೆಯ್ಯೆಲ್ಲಾ ಬೂದಿ.— ಜೋಗಿ ಜೋಗಿ ತಟ್ಟ್ಯಾಡಿದರೆ ಬುಡಿಬೆ ಬುಡಿಬೆ ತಟ್ಟ್ಯಾಡಿತು (Prvs.). See Prv. s. ಕಡಾಸು. — ಜೋಗಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. A male companion of jôgatis (C.). — ಜೋಗಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. = ಜೋಗತಿ. (C.). — ಜೋಗಿಯರಳೀ ಮರ. -ಅರಳೀ-. The Portia tree, Thespesia populnea Corr. (St. & Pl.). See ಹನ್ದಿ-.

ಜೋಗಿಸು jôgisu. = ಜೋಗಯಿಸು. (V. 14, after 28).

ಜೋಗು jôgu. 1. = ಜವುಗು. (My.). 2, a waterfall (My.; S. Mhr. rare; Tu.; Mhr. ಧೋಧಾ; Tĕ. ಜೊಮ್ಪು, ಜೋಪು, ಜೋಮ್ಪು, ಜೌಕು, oozings).

ಜೋಗು jôgu. 2. = ಜೋಮು. The sensation of a limb being asleep (My.; *cf.* ಜುಮ್, etc.).

ಜೋಗುಳ jôguḷa. = ಜೋಗಳ. (C.; Abh. P. 3, after 69; Bp. 15, 14; Ĉ. Bp. 47, 6). ಜೋಗುಳದಿನ್ದ ತೊಟ್ಲು ಆಡುವದೋ? (Prv.). — ಜೋಗುಳಪಾಡು. -ಪಾಡು. To sing a lullaby (J. 18, 21).

ಜೋಂಗಕ jôngaka. *Aloe wood, Agallochum.*

ಜೋಡ (jôḍu-a3). A lewd, profligate man (ಪಾಣ್ಬ, ಸಿತಗ Śmd. II; Kk. 89; *cf.* ಜೋಡೆ).

ಜೋಡಣಿ jôḍaṇi. = ಜೋಡಣೆ, etc. (S. Mhr.).

ಜೋಡಣೆ jôḍaṇĕ. = ಜೋಡಣಿ, ಜೋಡಾಣಿಕೆ, ಜೋಡ್ಣಿ. Joining, being joined, junction; joining; laying equally together; heaping up; accomplishing; getting ready, preparation; readiness (C.; Râm. 3, 4, 4; 4, 2, 4; Mhr. ಜೋಡಣೀ; Br., H. ಜೋಡನೆ).

ಜೋಡಾಣಿಕೆ jôḍâṇikĕ. = ಜೋಡಣೆ. (My.).

ಜೋಡಿ jôḍi. 1. (= ಜೋಲಿ 1). The state of being united or connected, that of being equal or same; a pair or couple (C.; ದ್ವನ್ದ್ವ, ಯುಗ್ಮ, ಕೂಡಿದುದು Si. 459; Mhr. ಜೋಡೀ); a mass (Râm. 2, 7, 3; Bh. 8, 23, 20). 2, a sheet of paper (My.; *cf.* Mhr. ಚೌಘಡೀ). — ಜೋಡಿವಸ್ತ್ರ. A double handkerchief (My.).

ಜೋಡಿ jôḍi. 2. = ಜೂಡಿ, q. v. (My.).

ಜೋಡಿಕೆ jôḍikĕ. The state of being joined, united, connected with, etc. (C.; Râm. 5, 3, 43).

ಜೋಡಿಸು jôḍisu. 1. = ಜೋಳಿಸು. To join (v. t.), to unite (Bh. 3, 13, 19; J. 4, 4; C.; B. 4, 152); to put to (Rśv. 6, after 11); to bring together, to collect (J. 22, 2); to communicate (J. 6, 26); to fill (Bh. 8, 23, 3). 2, to come together, to assemble (J. 10, 47; 16, 3); to become ready (Bh. 1, 10, 25; 3, 12, 16); to arise (Bh. 8, 21, 23). 3, to get ready (Bh. 1, 8, 66; Śsv. 4, 28; J. 4, 37; 7, 36; 12, 12).

ಜೋಡಿಸು jôḍisu. 2. To beat (S. Mhr.; Mhr. ಝೋಡಣೇಂ).

ಜೋಡು jôḍu. Junction, union; company; a pair or couple; equality, sameness; a match (ಜವಳಿ Ĉt. II, 74; ಪಡಿ, ಪಾಟ, ಪಾಂಗು, ಜವಳಿ, ಎಣೆ, ತೋಡು, ಜೋಳಿ, etc., ಸಾಮ್ಯ Śm. 55. 93; ಸಮಾನ Kk. 16; ಎರಡು 60; C.; Tĕ., M.; T. ಜೋಡು; Mhr. ಜೋಡ; Bh. 1, 10, 39; J. 6, 31; 23, 57; 26, 26; Râm. 3, 6, 50). 2, a pair of shoes (C.; Tĕ., M.; B. 3, 109; 5, 297). 3, a suit of armour or mail (ಸವಗ Śm. 42; ದಗಲೆ 93; ಅಂಗರಕ್ಷ, ಕವಚ, ಜಗರ, etc. Mr. 292; ಸವಗ Bhn. 30; ವಾರವಾಣ, ಕವಚ Nn. 97; Tĕ., T.). 4, close connection, friendship (My.; Mhr.). ಜೋಡು ಇದ್ದರೆ ನಾಡು ತಿರುಗ ಬಹುದು.— ಜೋಡು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಯಿತು, ಹಾಡು ಮುಗಿದು ಹೋಯಿತು (Prvs.). See ಮೆಯ್ಜೋಡು. — ಜೋಡಕ್ಷರ. -ಅಕ್ಷರ. A double consonant (S. Mhr.). — ಜೋಡುಕೋಡೊಲೆ. (My.). See s. ಒಲೆ 4. — ಜೋಡುಗವಣೆ. -ಕವಣೆ. A double sling (Râm. 6, 11, 3). — ಜೋಡುವಕ್ಕಿ. -ಪಕ್ಕಿ. The ruddy goose (ಎಣೆವಕ್ಕಿ, ಆಮುಕ್ಕಕ್ಕಿ, etc., ಚಕ್ರವಾಕ Śm. 28; Kk. 14; V. 9, 24). — ಜೋಡುಶಂಖ. Two conch shells blown by one person at the same time (C.; Rśv. 6, after 11). — ಜೋಡುಶಬ್ದ. Two words that are the same, as ತಿವ ತಿವ, etc. (C.).

ಜೋಡೆ jôḍĕ. (Śmd. 245). A lewd woman; a whore; an adulteress (ಸಿತಗೆ, ಪಾಣ್ಬೆ Śmd. II; ಸಿತಗೆ Ĉt. II, 29; ಪಾಣ್ಬೆ Ĉt. I, 38; ಪಾಣ್ಬೆ, ಸಿತಗೆ Kk. 89; ಸೂಳೆ Bhn. 63; ಹಾದರಗಿತ್ತಿ, ಬಿದೆಗಾತಿ, ಪಾಣ್ಬೆ, ಸಿತಗೆ, ಜಾರೆ Kk. 29; Śm. 75; Tĕ. ಜೋಟಿ, a woman, damsel). ಒಕ್ಕಲಿತಿ ಜೋಡೆಯಾದನ್ತಕ್ಕುಮ್ etc. (Śmd. 244). *Cf.* ಜೋಡ.

ಜೋಡ್ಣಿ jôḍṇi. = ಜೋಡಣೆ, etc. (S. Mhr.).

ಜೋಣ್ಟಿಗ jôṇṭiga. Tbh. of ಝೋಣ್ಟಿಗ (Śmd. 339).

ಜೋತಿ jôti. Tbh. of ಜ್ಯೋತಿ (Śmd. 368; C.; Bp. 19, 71). ಜೋತಿಯಿದ್ದಲ್ಲಿ ಭೀತಿಯಿಲ್ಲ (Prv.). — ಜೋತಿಬಣ್ಣದವರು. N. of a Śûdra caste (My.). ಜೋತಿಬಣ್ಣದವರ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಜ್ಯೂತಿ ಮಾಱುವದುಣ್ಟೋ? (Prv.). — ಜೋತಿಯಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. N. (C.).

ಜೋತಿಷ jôtisha. = ಜೋಯಿಸ, etc. (C.; B. 5, 166. 180. 307).

ಜೋತು jôtu. = ಜೋಲ್ದು. P. p. of ಜೋಲು 1.

ಜೋತ್ರ jôtra. = ದೋತ್ರ. (My.).

ಜೋದ jôda. (Tbh. of ಯೋಧ್ಯ). An elephant-driver (ಮಾವನ್ತ Kk. 65; Śm. 51; ಮಾವತ Ŝs.). See Abh. P. 13, after 76; Râm. 6, 21, 14; Bh. 2, 13, 32; J. 21, 14; 22, 7. 21. 43. — ಜೋದಗಾಳಗ. -ಕಾಳಗ. A fight of elephant-drivers (J. 20, 27).

ಜೋದಕ jôdaka. Tbh. of ಯೋಧಕ. (Abh. P. 13, 69).

ಜೋನಿ jôni. The state of being fluid (from humidity), used of jaggory (Tĕ. ಜೋನೆ, ಸೋನೆ). ಬೆಲ್ಲ ಜೋನಿಯಾಗಿದೆ (My.). ಜೋನಿಬೆಲ್ಲ (My.).

ಜೋನಿಗ jôniga. N. of a caste of Śûdras (My.).

Digitized by Google

ಜೋನೆಗ jônĕga. Tbh. of ಯವನ. An Ionian; a Turk, an Arab (ತುರುಕ, ತುರುಷ್ಕ, ಯವನ Mr. 382; Tĕ. ಜೋನಂಗಿ, T., M. ಚೋನಗ). — ಜೋನೆಗವಟ್. -ವಟ್. Turkish cloth (Rsv. 6, after 11).

ಜೋಪಡಿ jôpaḍi. A hut; a cottage (C.; Mhr. ಜೋಪಟೀ, ಝೋಪಡಿ).

ಜೋಪಾನ jôpâna. Taking care of, looking after, treating carefully, fostering, etc. (C.; Bp. 17, 8; B. 2, 33. 40; 3, 25; Mhr. ಜೋಗವಣೇಂ, ಜೋಪ್ಟಾಳಣೇಂ, to take care of, etc.).

ಜೋಬ jôba. = ಜೋಬದ್ರ, ಸುಮ್ಮ, etc. A dull, lazy man (ಆಲಸ, ಜಡ, ಮಂದ Mr. 245; T. ಚೋಬ, ಜೋಪ್ಪಲ್, ಜೋಮ್ಮು, ಚೋಬಲ, laziness, etc.; *cf.* ಜೊಮ್ಮು).

ಜೋಬದ್ರ jôbadra. = ಜೋಬ. (C.).

ಜೋಮಾಲೆ jômâlĕ. See s. ಜೋ 2.

ಜೋಮು jômu. = (ಜೊಮ್ಮು 2), ಜೋಗು 2. (My.; Tĕ. ಜೋಮು, torpidity, stupefaction; silliness with pride = ಸೊಮ್ಮು; see ಜೊಮ್ಮಸು 2).

ಜೋಯಿಸ jôyisa. = ಜೊಯಿಸ, ಜೋತಿಷ, ಜೋಸ್ಯ. Tbh. of ಜ್ಯೋತಿಷ (Śmd. 368; C.; ಸಾಂವತ್ಸರ, ಜ್ಯೌತಿಷಿಕ, etc. Si. 261).

ಜೋಯಿಸಿಗ jôyisa-iga. (Śmd. 233). Tbh. of ಜ್ಯೋತಿಷಿಕ. See Hlâ. s. ಜ್ಯೋತಿಷ್ಕ.

ಜೋರನೆ jôranĕ. = ಜುರುಜುರ್ರು, ಜೊಜ್ಜನೆ. ನೆತ್ತರು ಬಿಡದೆ ಜೋರನೆ ಸುರಿಯೆ (Bp. 38, 28).

ಜೋರಾವರಿ jôrâvari. Violence, force, compulsion (C.; Br.; Mhr., H.).

ಜೋರಿಸು jôrisu. = ಸೋರಿಸು. To cause to trickle or flow (Bh. 8, 25, 19; My.).

ಜೋರು jôru. 1. = ಸೋರು. To trickle, to drip, to drop, to leak, etc. (My.).

ಜೋರು jôru. 2. Trickling, flowing; a flow (as of blood, Bh. 7, 16, 36). — ಜೋರಿಡು. -ಇಡು. To trickle, etc. (Râm. 4, 2, 37). — ಜೋರುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To tie up in a cloth for straining, as curds or suṇṇa (My.). — ಜೋರು ದಾರು. reit. = ಸೋರು-. A falling of drops, dripping (as from a wet cloth, My.); droppings (as of rice, etc. My.). — ಜೋರು ಹಾಕು. To strain, as soaked grain or pulse (My.).

ಜೋರು jôru. 3. Colour applied in stripes to the walls of a house (S. Mhr.; *cf.* ಓರಣ? ಕಾರಣ?).

ಜೋರು jôru. Strength; force; quickness; violence; stress; injustice, oppression, compulsion (C.; Br., Mhr., H. ಜೋರ).

ಜೋರುವರಾತ jôru-varâta. Dunning hard for payment (C.).

ಜೋಲ್ jôl. 1. = ಜೋಲು 1. To hang down from; to hang down; to move to and fro; to swing, to oscillate, to dangle; to be or become loose or slack; to droop, to become downcast, etc. (ಆಲಮ್ಬನ Śmd. Dh.; ಎಡಲ್ Śmd. I; ನೆಬಲ್ Śmd. II, Kk. 91; ಸೋರ್ Śm. 103; ಬಡಲ್ 107; Mhr. ಝುಲಣೇಂ, ಝೋಲಣೇಂ, Sk. ದುಲ್; Tĕ. ಸೋಲು, to turn faint, etc.). ಜೋಲ್ದಂ (Kk. 91); ಜೋಲ್ದುದು (72). ಜೋಲ್ದು (J. 18, 21). ಜೋಲ್ವ (Bp. 20, 11; J. 15, 18; 21, 36; 28, 46). See ಕೆಯ್ಜೋಲ್. **2,** to let hang down (J. 13, 60); to make loose (Bp. 47, 47). — See Čpr. 1, 102; 5, 59. 132; 7, 88; Grj. 4, 68; Bp. 17, 3; 51, 71.

ಜೋಲ್ jôl. 2. = ಜೋಲು 2. Hanging down, hanging, etc.; slackness, looseness. — ಜೋಲ್ದುಟಿ. -ತುಟಿ. A lip that hangs down (My.; V. 11, 61). — ಜೋಲ್ದುರುಬು. -ತುರುಬು. A loose bundle of hair (J. 5, 60). — ಜೋಲ್ಬೀಯು. To hang and move to and fro, as fruits on a tree; to hang down, as a person on his hands from a branch (My.).

ಜೋಲಿ jôli. 1. = (ಜೋಡಿ 1), ಜೋಳಿ. Concern: business, affair (My.; Tĕ.; T., M. ಜೋಲಿ). 2, connexion, intercourse (My.; Tĕ.; Râm. 6, 2, 25). 3, regard (see ಮುಂ-, ಹಿಂ-).

ಜೋಲಿ jôli. 2. = ಜೋಲೆ. Hanging, swinging, oscillating, dangling (Mhr.); an oscillation (B. 5, 171); sudden motion aside (Mhr.); evasion, shifting off, delay (C.; Mhr. ಝೋಲ, ಝೋಲಾ). — ಜೋಲಿ ಮಾಡು. To shift off, to delay (C.). — ಜೋಲಿ ಸಮ್ಭಾಳಿಸು. To preserve the equilibrium of the body (S. Mhr.; B. 4, 182). — ಜೋಲಿ ಹೊಡೆ. To push one aside (S. Mhr.).

ಜೋಲಿಗಾರ jôli-gâra. A loiterer (My.). ಜೋಲಿಗಾರನ ಬೇಲಿ ಮುರಿದರೆ ಹೊಲವೆಲ್ಲಾ ಜಾಲಿ (Prv.).

ಜೋಲು jôlu. 1. = ಜೋಲ್ 1. P. ps. ಜೋಲಿ (Bp. 3, 9; 20, 13; 26, 28; Bh. 8, 24, 6), ಜೋತು (C.). ಜೋಲುವ (Bp. 61, 27). ಜೋಲುವವನ ಕಾಲು ಹಿಡಿದರೆ ಸಾಲ ತೀರೀತೇ? (Prv.). See Prv. s. ಸೂಲು 2. — ಜೋತಾಡು. -ಆಡು. = ಜೋಲಾಡು. (C.; Te. ತೋಲುಕಾಡು). See Prv. s. ನೇತಾಡು. — ಜೋತು ಬೀಳು. = ಜೋಲ ಬೀಳು. (My.). — ಜೋಲ ಬೀಳು. = ಜೋಲು-. ಜೋಲ ಬಿದ್ದದ್ದು (ಲಮ್ಬಿತ G.; My.). — ಜೋಲಾಡು. -ಆಡು. To hang down from; to hang down; to dangle, etc. (My.). ಆಡುವರು ಉತೆಯ ಉಯ್ಯಲನು, ಜೋಲಾಡುವರು ಲತೆಗಳನ್ನು (Bhâgavata 10, 18, 9). See Si. 215. 229. 230. 252.

ಜೋಲು jôlu. 2. = ಜೋಲ್ 2. (Bh. 8, 24, 7). — ಜೋಲುಗರುಳು. -ಕರುಳು. The hanging intestines: the liver (My.). — ಜೋಲುಗಿವಿ. -ಕಿವಿ. A long, flapping ear (My.). — ಜೋಲುದೊಗಲ್. -ತೊಗಲ್. A wrinkled skin (My.). — ಜೋಲು ದಾವಲಿ. A kind of ear ornament (C.). — ಜೋಲು ಬೀಳು. To hang down, etc. (C.; B. 4, 47. 134). — ಜೋಲುಮುಖ. A down-cast countenance (My.).

ಜೋಲೆ jôlĕ. = ಜೋಲಿ 2. See ಮುಂ-, ಹಿಂ-, and *cf.* ಡೋಲಿ.

ಜೋವಳೆಯ jôvaḷĕya. A man who knows to wrestle or to strive with, a clever, strong opponent (Bh. 8, 4, 14; see Mhr. ಝೋಮ್ಬಟ, ಝೋಮ್ಬಣೆ).

ಜೋಷ jôsha. = ಜೋಸ. Satisfaction, approval, pleasure, felicity. — ಜೋಷಂ, *joyfully, happily; silently.*

ಜೋಸ jôsa. Tbh. of ಜೋಷ (Śmd. 335 Mdb.).

ಜೋಸರಗಿತಿ jôsaragiti. = ಚೋಸರಗಿತಿ, q. v.

ಜೋಸ್ಯ jôsya. = ಜೋಯಿಸ, etc. (My.; Tĕ. ಜೋಸಿ, Mhr. ಜೋಶೀ).

ಜೋಹ jôha. = ಚೋಹ. Tbh. of ಯೋಗ. Disguise (Bh. 6, 7, 31; 7, 3, 52; Râm. 6, 39, 23).

ಜೋಹರ jôhara. 1. = ಜೋಹಾರ. A term used by inferiors in saluting their betters (Bp. 46, 7. 42; Mhr. ಜೋಹಾರ).

ಜೋಹರ jôhara. 2. = ಸೋಹಲ. A festive ceremony; a festivity; merry-making: rejoicings; play (Rsv. 6, after 11; B. 5, 43).

ಜೋಹಾರ jôhâra. = ಜೋಹರ 1. (Bp. 46, 5). — ಜೋಹಾರಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 46, 8).

Digitized by Google

ಜೋಳ jôḷa. 1. Tbh. of ಯುವನಾಲ. A generic name of several species and varieties of millet (ಕಲಿಕ, ಯವನಾಲ Mr. 374; C.; T., M. ಜೋಳ; Tĕ. ಜೊನ್ನ; Mhr., H. ಜವಾರೀ, ಜಾರೀ). ನಿನ್ನ ಮನೆ ಜೋಳಾಗಲಿ! (a kind of innocent curse, S. Mhr.). ಜೋಳ ಹೊಸದಾದರೆ ಮುತ್ತು ಆದೀತೇ?— ಜೋಳಾ ತಿನ್ದ ಕ್ಷಣ ಜೋಳ ಕಾಣುವದೋ? (Prvs.). See Bp. 9, 16; 16, 2; 22, 27; B. 1, 22; ಕೆಂ-, ಗೋಂ-, ದೊಡ್ಡ-, ದೋಸೆ-, ಬಿಳೀ-, ಮುಸುಕಿನ-. — ಜೋಳಮಯ್ಲಿ. A harmless kind of small-pox (S. Mhr.).

ಜೋಳ jôḷa. 2. Tbh. of ಯುಗಲ. Union, etc. — ಜೋಳವಾಟಿ. -ವಾಟಿ. An associate (Abh. P. 12, 57); a partner (Bh. 6, 5, 10). — ಜೋಳವಾಡು. -ವಾಡು. Joint-living or concern, partnership (Bp. 53, 35; Bh. 8, 27, 9).

ಜೋಳಿ jôḷi. = ಜವಳಿ, ಜೋಡಿ 1, ಜೋಲಿ 1. Union, etc. (ಜವಳಿ, ಜೋಡು, ತೋಡು, ಎಣೆ, etc., ಸಾಮ್ಯ Śm. 55; ಸಮಾನ Kk. 16). See Bp. 4, 7; 58, 50. — ಜೋಳಿದೆಗೆ. -ತೆಗೆ. To become equal (Bh. 8, 21, 23).

ಜೋಳಿಗೆ jôḷigĕ. A square piece of cloth gathered up at the corners, into which alms are put, etc. (C.; T. ಜೋಳಿ, ಜೋಳಿಗ್ಗೆ; M. ಜೋಲನೆ; Mhr. ಝೋಳಣಾ; cf. Sk. ಝೌಲಿಕ). ಗುರು ಕೊಟ್ಟ ಜೋಳಿಗೆಯೆನ್ದು, ಗೂಟಕ್ಕೆ ಸಿಗ (or ತೂಗ) ಹಾಕಿದರೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಮ್ಬೀತೇ? (Prv.).

ಜೋಳಿಸು jôḷisu. = ಜೋಡಿಸು 1. See ಕೆಯ್- s. ಕೆಯ್ 3.

ಜೋಳು jôḷu. (= Mhr. ಝೋಲ?). See Dp. 70, 5.

ಜೌ jau. For a K. term with an initial ಜೌ in writ see initial ಜವು.

ಜ್ಞ jna. Knowing; intelligent. See *e. g.* ಅ-, ಪ್ರ-.

ಜ್ಞತೆ jnatĕ. Knowledge of, regard, etc. See ಕೃತ-.

ಜ್ಞತ್ವ jnatva. The syllable ಜ್ಞ (Śmd. 354. 363).

ಜ್ಞಪಿತ jnapita. *Made known.*

ಜ್ಞಪ್ತ jnapta. *Made known.*

ಜ್ಞಪ್ತಿ jnapti. = ಗೆಪ್ತಿ. *Knowing, understanding, apprehension.*

ಜ್ಞಾತ jnâta. Known, perceived, understood. See ಪ್ರ-.

ಜ್ಞಾತಸಿದ್ಧಾನ್ತ jnâta-siddhânta. *Versed in any science or śâstra.*

ಜ್ಞಾತಿ jnâti. A paternal relation; *a kinsman in general.* 2, a distant kinsman, one who does not participate in the oblations offered to deceased ancestors.

ಜ್ಞಾತಿತ್ವ jnâtitva. = ಜ್ಞಾತೇಯ. (G.; My.).

ಜ್ಞಾತೃ jnâtṛi. Knowing; *a knower.*

ಜ್ಞಾತೇಯ jnâtêya. *Relationship, affinity.*

ಜ್ಞಾನ jnâna. = ಗೇನ, ಗ್ನಾನ, ಗ್ಯಾನ, ಜಾಣ್. Knowing; knowledge, cognizance; intelligence; *sacred or religious knowledge* (ಸುಜ್ಞಾನ Nn. 52; ಬ್ರಹ್ಮ, ಸುಜ್ಞಾನ 79). See ತಿಳಿ.

ಜ್ಞಾನಕಾಣ್ಡ jnâna-kâṇḍa. That portion of the vêda which relates to the knowledge of the Brahma. (My.).

ಜ್ಞಾನಚಕ್ಷು jnâna-čakshu. = ಜ್ಞಾನದೃಷ್ಟಿ. (My.).

ಜ್ಞಾನದೃಷ್ಟಿ jnâna-dṛishṭi. The eye of intelligence, inner eye, mind's eye, intellectual vision (Bp. 34, 21).

ಜ್ಞಾನಧನ jnâna-dhana. Knowledge and wealth; knowledge looked upon as wealth (Čpr. 9. 21).

ಜ್ಞಾನಮಣ್ಟಪ jnâna-manṭapa. A prison (My.).

ಜ್ಞಾನಮಯ jnâna-maya. Consisting of knowledge; containing knowledge. (My.).

ಜ್ಞಾನಮಾರ್ಗ jnâna-mârga. The path of wisdom (My.).

ಜ್ಞಾನವಂತ jnâna-vanta. = ಗೇನವನ್ತ. Endowed with knowledge; an intelligent, wise man. ಜ್ಞಾನವನ್ತಗೆ ಸ್ನಾನ ಯಾಕೆ? (Prv.).

ಜ್ಞಾನವನ್ತೆ jnâna-vantĕ. An intelligent, wise woman. ಜೋ ಜೋ ಅನ್ದರೆ ಜ್ಞಾನವನ್ತೆಯೇ? (Prv.).

ಜ್ಞಾನವರ್ಧನ jnâna-vardhana. Increasing wisdom. 2, an Arhat (ಜಿನೇನ್ದ್ರ Mr. 23).

ಜ್ಞಾನವೃದ್ಧ jnâna-vṛiddha. Advanced in knowledge (J. 32, 10).

ಜ್ಞಾನಸಮ್ಬನ್ಧಿ jnâna-sambandhi. N. (Bp. 9, 36; 25, 4; 50 sum.; 50, 21. 26. 30. 41. 45. 49).

ಜ್ಞಾನಿ jnâni. Endowed with knowledge or intelligence; a learned or wise person; a sage. 2, *an astronomer or astrologer.* ಜ್ಞಾನಿ ಬನ್ದರೆ ಮನ್ನಿಸು, ಹೀನ ಬನ್ದರೆ ತ್ಯಜಿಸು (Prv.). See Prv. s. ಸೀನು.

ಜ್ಞಾನಿಕೆ jnânikĕ. = ಗೇನಿಕೆ. Knowledge, perception, investigation, consideration.

ಜ್ಞಾನಿಸು jnânisu. = ಗೇನಿಸು. To consider, to reflect (My.).

ಜ್ಞಾನೇನ್ದ್ರಿಯ jnâna-indriya. = ಬುದ್ಧೀನ್ದ್ರಿಯ. An organ of perception or sensation: the skin, tongue, eye, ear, and nose. (My.).

ಜ್ಞಾನೋತ್ಕೃಷ್ಟತೆ jnâna-utkṛishṭatĕ. Excellence or eminence of knowledge (ಗ್ರನ್ಥ, ಜ್ಞಾನದ ಹೆಚ್ಚುಗೆ Nn. 141).

ಜ್ಞಾಪಕ jnâpaka. = ಗೇಪಕ, ಗ್ನಾಪಕ. Making or causing to know, teaching, informing; a teacher, etc.; a precept, a rule. 2, bearing in mind, remembrance, recollection (C., not Sk.). ಜ್ಞಾಪಕವಿದ್ದವನು ಛಾಪು ಎಣ್ಣಿಸುವನು (Prv.). See Kâvy. III, 3, B, 22-29.

ಜ್ಞಾಪಿಸು jnâpisu. To notify, to indicate (B. 4, 219).

ಜ್ಞೆ jnĕ. The feminine of ಜ್ಞ. See ಪ್ರ-, ಪ್ರತಿ-, etc.

ಜ್ಞೇಯ jnêya. Cognizable. 2, the state of being cognizable or perceptible (Śsv. 2, 97).

ಜ್ಯಾ jyâ. 1. (Śmd. 103). = ಜೀ, ಜ್ಯೆ. *A bow-string;* the chord of an arc, a sine in geometry. 2, *the earth.*

ಜ್ಯಾ jyâ. 2. An incorrect way of writing ಜಾ, *e. g.* ಜ್ಯಾಬ (Čb. 85. 89), ಜ್ಯಾತ (34), ಜ್ಯಾಡಿಸು (45. 120), ಜ್ಯಾಡ್ಯ (102), ಜ್ಯಾಣ (44. 68), ಜ್ಯಾಣತನ (59), ಜ್ಯಾತಿ (68. 132), ಜ್ಯಾರ (36. 128), ಜ್ಯಾಲಿ (91). (*Cf.* Čb.'s ಜ್ಯಾತಕ 139; ಜ್ಯಾಪೆ 99).

ಜ್ಯಾಘಾತನಿವಾರಣ jyâ-ghâta-nivâraṇa. = ಜ್ಯಾಘಾತವಾರಣ. See Nr. s. ಕಟ್ಟು 2.

ಜ್ಯಾಘಾತವಾರಣ jyâ-ghâta-vâraṇa. *A fence for the arm against the strokes of a bow-string.*

ಜ್ಯಾನಿ jyâni. *Decay, old age, infirmity.*

ಜ್ಯಾಮಣ್ಡಲ jyâ-maṇḍala. The terrestrial circle or globe (V. 11, 55).

ಜ್ಯಾಯಸ್ jyâyas. = ಜ್ಯಾಯಾಂಸ. *Superior, more or uncommonly excellent.* 2, *elder, senior, elder-born.*

ಜ್ಯಾಯಾಂಸ jyâyâṁsa. Tbh. of ಜ್ಯಾಯಸ್ (Śmd. 108).

ಜ್ಯಾರವ jyâ-rava. The twang of a bow-string (ಜೇವಡೆ Śs.). — ಜ್ಯಾರವಂಗೆಯ್. -ಂ-. To twang a bow-string (Śsv. 4, 39).

ಜ್ಯೆ jyĕ. = ಜ್ಯಾ 1, etc. See Hlâ. s. ತಿರು 1.

ಜ್ಯೇಷ್ಠ jyêshṭha. = ಜೇಷ್ಟ. *Most excellent, pre-eminent.* 2, *eldest, very old; elder-born; an elder brother.* 3, = ಜ್ಯೈಷ್ಠ q. v.

Digitized by Google

ಜ್ಯೇಷ್ಠೆ jyêshṭhĕ. ಜ್ಯೇಷ್ಠಾ. = ಜೇಟಿ, etc. An elder sister (ತನ್ನಿಸ್ಥಳೂ ಹಿರಿಯಳು Nn. 128). 2, the eighteenth lunar mansion, being a part of scorpio. (My.). 3, *the elder sister of Lakshmi who is the goddess of misfortune; misfortune, poverty* (ಅಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಸಿರುಗಿತಿ Hlâ.). 4, *a small house-lizard.*

ಜೈಷ್ಠ jyaishṭha. = ಜ್ಯೇಷ್ಠ No. 3. *The month in which the full moon stands near the scorpion,* May-June.

ಜ್ಯೋತಿ jyôti. = ಜೋತಿ, ಜ್ಯೋತಿಸ್. Light; brightness, clearness; a burning lamp (ದೀಪ್ತಿ, ಗೃಹಧಾನು, ದೀವಿಗೆ Mr. 205). 2, fire (ಅನಲ, ಅಗ್ನಿ Nn. 68; ವಹ್ನಿ, etc. Mr. 45). 3, a ray of light (ಅಂಶು, ಕಿರಣ 68). 4, a star (ನಕ್ಷತ್ರ 68; ಉಡು, ನಕ್ಷತ್ರ, etc. Mr. 37). 5, the eye (ನೇತ್ರ, ಕಣ್ಣು 68). 6, good nature or disposition (ಸದ್ಭಾವ, ಒಳ್ಳಿತ ಮನಸ್ಸು 68).

ಜ್ಯೋತಿಃಶಾಸ್ತ್ರ jyôtis-śâstra. The science of, or a work on, astronomy (or astrology). (My.).

ಜ್ಯೋತಿರಿಂಗಣ jyôtis-iṅgaṇa. Moving light: *a fire-fly.*

ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯ jyôtis-maya. Consisting of light; brilliant; starry. (R.).

ಜ್ಯೋತಿರ್ಲತೆ jyôtis-latĕ. N. of a plant (Śsv. 3, 35, = ಜ್ಯೋತಿಸ್ No. 5?).

ಜ್ಯೋತಿರ್ವಿಮಾನ jyôtis-vimâna. A bright, brilliant vimâna (Ćpr. 1, 111).

ಜ್ಯೋತಿಷ jyôtisha. = ಜೋಯಿಸ, etc. Astronomy; astrology. 2, an astronomer; an astrologer.

ಜ್ಯೋತಿಷಿ jyôtishi. = ಜ್ಯೋತಿಷಿಕ. (B. 5, 53; ಸಾಂವತ್ಸರ G.).

ಜ್ಯೋತಿಷಿಕ jyôtishika. = ಜೋಯಿಸಿಗ. *An astronomer; an astrologer.*

ಜ್ಯೋತಿಷ್ಕ jyôtishka. = ಜ್ಯೋತಿಷಿಕ. (ಸಾಂವತ್ಸರ, ಜೋಯಿಸಿಗ Hlâ. MS.; Si. 261; My.).

ಜ್ಯೋತಿಷ್ಟೋಮ jyôtis-stôma. A sôma sacrifice considered as the typical form of a whole class of sacrifices. (My.).

ಜ್ಯೋತಿಷ್ಮತಿ jyôtis-mati. She who is luminous or brilliant. 2, *the heart-pea, Cardiospermum halicacabum* (ಜ್ವಲನಿ, ಕಂಗು Mr. 146, o. r. ಕಾಂಗು). 3, the night as illumined by the stars.

ಜ್ಯೋತಿಸ್ jyôtis. = ಜ್ಯೋತಿ, q. v. *Light.* 2, *a star.* 3, *the eye.* 4, lightning. 5, N. of the plant Trigonella foenum graecum.

ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನ jyôtsna. = ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನೆ. (ಜೊನ್ನ Ćt. II, 15).

ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಾಪ್ರಿಯ jyôtsnâ-priya. The Greek-partridge or ćakôra. (R.).

ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಿ jyôtsni. *A moonlight night.* 2, *a species of cucumber, Trichosanthes dioeca.*

ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಿಕೆ jyôtsnikĕ. *The plant Luffa acutangula,* etc. (= ಕೋಶಾತಕಿ).

ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನೆ jyôtsnĕ. ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಾ. = ಜೊನ್ನ, ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನ. A moonlight night; *moonlight;* splendour.

ಜ್ಯೌತಿಷಿಕ jyautishika. *An astronomer; an astrologer.*

ಜ್ವರ jvara. = ಜರ 1. Heated, inflamed. 2, *fever* (of many kinds). 3, mental pain, grief. ನಿನ್ನೆ ಜ್ವರ ಬನ್ದಿದ್ದವು (B. 3, 67). ಜ್ವರ ಬರುತ್ತವೆ (S. Mhr.). ಜ್ವರ ಹುಟ್ಟುತ್ತವೆ (S. Mhr.). ಜ್ವರ ನಿನ್ದವು (S. Mhr.). ದೇಹಜ್ವರವನ್ ಈಗಳೆ ಕೆಡಿಸು, ಸದ್ಗುರುವೇ! (Bp. 50, 29). See ಬಣ-, ಬಳ-.

ಜ್ವರಿತ jvarita. Hot with fever or passion. See ಕಾಮ-.

ಜ್ವಲ jvala. Flaming, shining, brilliant; flame, blaze. See ಪ್ರ-, and *cf.* ಜರ 1.

ಜ್ವಲತ್ jvalat. Burning, blazing; shining, brilliant. (My.). — ಜ್ವಲತ್ಪರ್ವತ. A volcano (My.).

ಜ್ವಲನ jvalana. Shining, burning, blazing; *fire.* 2, a certain metrical foot (Ćh.).

ಜ್ವಲನನೇತ್ರ jvalana-nêtra. Having the eye flaming, fiery-eyed; Śiva (Bp. 25, 28; 50, 57; 56, 38).

ಜ್ವಲನಾಕ್ಷ jvalana-aksha. = ಜ್ವಲನನೇತ್ರ. (Śsv. 4, 123).

ಜ್ವಲನಿ jvalani. = ಜ್ಯೋತಿಷ್ಮತಿ No. 2, q. v.

ಜ್ವಲಿ jvali. Burning, flaming; shining.

ಜ್ವಲಿತಾರಿಕೆ jvali-târikĕ. Pictures drawn on a wall (ಈಕ್ಷಿಸುವ ಭಿತ್ತಿಯೊಳು ಬರೆದ ಚಿತ್ರಂಗಳ್ Mr. 201).

ಜ್ವಲಿತ jvalita. Kindled, burnt, blazing, flaming. (Bp. 19, 81).

ಜ್ವಲಿಸು jvalisu. To burn, to flame (Bp. 3, 12; My.).

ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿ jvâlâ-mukhi. A volcano. (My.; S. Mhr. occasionally).

ಜ್ವಾಲಿ jvâli. Flaming, blazing. 2, fire, Agni (Mr. 45).

ಜ್ವಾಲಿಕಾಬ್ಜವಿಲೋಚನ jvâli-ka-abja-vilôcana. Whose eye is like fire, the sun and the moon (Bp. 21, 21).

ಜ್ವಾಲೆ jvâlĕ. ಜ್ವಾಲಾ. = ಜಾಲೆ 1, ಜಾಳೆ. *A blaze; a flame.* 2, fire; a certain metrical foot (Ćh.). 3, N. of a woman (J. 9 sum.; 9, 17, etc.).

Digitized by Google

ಝ್ JH

ಝ್ jh. The twenty-ninth letter of the Alphabet (Šmd. 12. 21). It occurs only in a limited number of Kannaḍa and Tadbhava words (Šmd. 22. 23).

ಝ jha. The letter ಝ್ when pronounced with a short a, as is generally done at school. 2, the number 9 (Mr. 349).

ಝಕಾರ jha-kâra. The letter or syllable ಝ (Šmd. 11).

ಝಗ jhaga. = ಜಗ 1.

ಝಗಟೆ jhagaṭĕ. = ಜಗಳೆ (Šmd. 339, o. r. ಝಗಡೆ), ಝಗಳೆ (29, o. r. ಝಗಡೆ).

ಝಗಡೆ jhagaḍĕ. = ಝಗಟೆ, q. v.

ಝಗಝಗಾಯಮಾನ jhagajhagâyamâna. (= ಜಕಜಕಾಯಮಾನ). Sparkling, flashing. (My.).

ಝಗಳೆ jhagaḷĕ. = ಝಗಡೆ, q. v.

ಝಗೆ jhagĕ. = ಜಗಜಮ್ಮು No. 2. A robe or gown extending to the feet (Mhr. ಝಗಾ; B. 5, 297).

ಝಂಕಾರ jhaṅ-kâra. = ಜೇಂಕಾರ, ಝಂಕೃತಿ, ಝೇಂಕಾರ, (ಝೇಂಕೃತಿ). A low murmuring sound, as the buzzing or humming of bees, etc.

ಝಂಕಾರಿತ jhaṅ-kârita. = ಝಂಕೃತ, (ಝಾಂಕೃತ). Tinkling, jingling, clanking. (Šmd. 173). *Cf.* ಝಂಝ No. 2.

ಝಂಕೃತ jhaṅ-kṛita. = ಝಂಕಾರಿತ. (ಕಟಕರವ Mr. 89).

ಝಂಕೃತಿ jhaṅ-kṛiti. = ಝಂಕಾರ, etc. (Čpr. 1, 105; 7, 38).

ಝಂಕೆ jhaṅkĕ. (= ಜಂಕೆ?). One of the terms with ಝ್ (Šmd. 23).

ಝಂಕೆ jhaṅkĕ. = ಜಂಕೆ (Šmd. 339).

ಝಂಝಾನಿಲ jhañjhâ-anila. = ಝಂಝಾವಾತ. (ಮಳೆಯ ಸೂರಿಬಹ ಗಾಳಿ Mr. 50).

ಝಂಝಾವಾತ jhañjhâ-vâta. *A violent storm with rain,* a high wind in the rainy season, a storm, a squall (ಮಳೆವೆರಸಿದ ಗಾಳಿ Hlâ.).

ಝಂಝಾ jhañjhâ. = ಜಂಜು (Šmd. 339).

ಝಂಝೆ jhañjhĕ. ಝಂಝಾ. The noise of the wind or of falling rain. 2, a clanking, jingling sound.

ಝಟಿ jhaṭi. A small tree (*cf.* ಗಿಡ).

ಝಟಿತಿ jhaṭiti. = ಜಡತಿ. *Quickly, instantly, at once, on the spot.*

ಝಟೆ jhaṭŏ. *The plant Flacourtia cataphracta* Roxb.

ಝಡಪ jhaḍapa. A stoop of a bird of prey, the rising or springing forward of a serpent, etc. (Mhr. ಝಡಪ, ಝಾಪ್ಪ; Bh. 10, 6, 23).

ಝಣ jhaṇa. (= ಜಣ, etc.). — ಝಣಝಣ. = ಜಣ ಜಣ. The jingling or tinkling of metallic ornaments (Bp. 5, 24; Rsv. 13, 70; Sk.). — ಝಣಝಣತ್ಕಾರಿಸು. = ಝಣಝಣಿಸು. ಝಣಝಣತ್ಕಾರಿಸುವ ಕಂಕಣಂ (Prll. 3, 25). — ಝಣಝಣಿತ. = ಝಣತ್. (Bp. 5, 29). — ಝಣಝಣಿಸು. = ಜಂಜಣಿಸು. To tinkle, to jingle, etc. (Bp. 56, 5; Rsv. 6, after 11, twice).

ಝಣತ್ jhaṇat. Jingling, tinkling, clinking (Šmd. 100).

ಝಣತ್ಕಾರ jhaṇat-kâra. (= ಠಣತ್ಕಾರ). The jingling, tinkling or clinking of metallic ornaments or small bells. (Čpr. 8, after 83; Grj. 2, after 106; 8, after 8; J. 6, 46).

ಝಣತ್ಕೃತಿ jhaṇat-kṛiti. = ಝಣತ್ಕಾರ. (Rsv. 5, after 19; 10, 6).

ಝಣನ್ನೂಪುರ jhaṇat-nûpura. (Šmd. 100). A tinkling anklet.

ಝಣರ್ jhaṇar. = ಝಣ. A sound in imitation of jingling, etc. (Rsv. 4, 73; *cf.* ಝಣತ್).

ಝಣು jhaṇu. Bravo! huzza! (Bh. 2, 2, 107).

ಝಪ್ಪ jhampa. = ಜಪ್ಪ. A spring, a jump; jumping, springing.

ಝಪ್ಪಾಳ jhampâḷa. A veil (*cf.* the Mhr. s. ಜಳಪ್ಪ). — ಝಪ್ಪಾಳಂಗವಿ. -ಂ-ಕವಿ. A veil to cover (Čpr. 7, 104).

ಝರ jhara. *A cascade.*

ಝರಿ jhari. A cascade; a river. See ವಾಗ್-.

ಝರ್ಝರ jharjhara. *A sort of drum.* See s. ಪಂಡಮಸಾವಾದ್ಯ.

ಝಲಮ್ಮೆನೆ jhalammĕnĕ. = ಝಲಮ್ಮೆನೆ. (Šmd. 22, o. rs. ಝಳಮ್ಮೆನೆ, ಝಲ್ಲೆನೆ; *cf.* ಜಲ್?).

ಝಲೆ jhalĕ. (= ಜಲ 2). Sunshine, splendour, brilliant or glittering light.

ಝಲ್ಲರಿ jhallari. = ಝಲ್ಲಳಿ (Šmd. 30). A sort of drum or cymbal. 2, a curl, a lock of hair. 3, = ಜಲ್ಲಿ 3, (ಝಲ್ಲಿ), tassels, fringes, hangings (Bh. 1, 12, 3; Râm. 1, 7, 14; 1, 13, 4; not Sk.; *cf.* ಪಾಲರಿ).

ಝಲ್ಲಳಿ jhallaḷi. = ಝಲ್ಲರಿ, q. v. (Rsv. 6, after 11).

ಝಲ್ಲಿ jhalli. (Šmd. 23). (= ಜಲ್ಲಿ 3). Tassels, fringes, hangings (Čpr. 7, after 81; Bh. 9, 2, 42); a chowry (V. 4, 36).

ಝಲ್ಲೆನೆ jhallĕnĕ. See ಝಲಮ್ಮೆನೆ.

ಝಷ jhasha. *A fish.*

ಝಷಕೇತನ jhasha-kêtana. *Kâma.*

ಝಷಕೇತನಧ್ವಂಸಿ jhashakêtana-dhvaṁsi. Šiva (My.).

ಝಷಧ್ವಜ jhasha-dhvaja. = ಝಷಕೇತನ. (Sk.; R.).

ಝಷಪತಾಕೆ jhasha-patâkĕ. A banner with the sign of a fish (Čpr. 6, 67).

ಝಷೆ jhashĕ. *The plant Uraria lagopodioides* Dec.

ಝಳ jhaḷa. (Šmd. 23). = ಜಳ 1, q. v. (ಸೆಗಳಗೆ, ಉಮ್ಮೆ Kk. 11*b*; ಸೆಗಳ 12). See Bh. 1, 12, 15; 1, 20, 54. 59; Râm. 2, 7, 3; J. 8, 40; 21, 36.

ಝಳಕ jhaḷaka. (Šmd. 23), or ಝಟಕ (39). (Mhr. ಝಳಕ, glitter; Sk. ಝಲಕ್ಕಾ, ಝಲ್ಲಿಕಾ, light; a great flame).

ಝಳಪಿಸು jhaḷapisu. (Šmd. 23). = ಝಳಿಪಿಸು, ಝಳುಪಿಸು, ಝಳುಪ್ಪಿಸು. To make glitter or shine (Bh. 2, 13, 26). 2, to brandish or shake, as a sword, etc. (Bp. 32, 14. 35:

Digitized by Google

Râm. 6, 2, 12; J. 4, 30; 16, 7; 20, 26; Abhâ. 2, 53; My.); to brandish like a weapon (Bh. 1, 5, 8).

ಝಳಮ್ಬ jhaḷamba. = ಜಳಮ್ಬ, q. v. (Čpr. 8, 45).

ಝಳಮ್ಮೆನೆ jhaḷammĕnĕ. = ಝಲಮ್ಮೆನೆ, q. v.

ಝಳಿಪಿಸು jhaḷipisu. (Šmd. 39), or ಝೞಿಪಿಸು (39). (In My. = ಝಳಪಿಸು No. 2).

ಝಳುಪಿಸು jhaḷupisu. = ಝಳಪಿಸು No. 2. (Bp. 27, 55; My.).

ಝಳುಮ್ಪಿಸು jhaḷumpisu. = ಝಳುಪಿಸು. (Rév. 5, 123; 6, after 11).

ಝೞಕ jhaḻaka. = ಝಳಕ, q. v.

ಝೞಿಪಿಸು jhaḻipisu. = ಝಳಿಪಿಸು, q. v.

ಝೞಿಸು jhaḻisu. (Šmd. 23, not in all MSS.).

ಝಾಂಕೃತ jhâṅ-kṛita. (= ಝಂಕೃತ). A tinkling ornament worn round the toes or feet. 2, = ಝಂಝ, the noise of the wind (ವಾತರವ Mr. 89).

ಝಾಂಗಕ jhâṅgaka. N. of a perfume (Čpr. 6, 102).

ಝಾಟ jhâṭa. A wood, a thicket (*cf.* ಕಾಡು); a place overgrown with creepers; an arbour. (R.).

ಝಾಟಲ jhâṭala. *The tree Bignonia suaveolens* Roxb. (= ಗೋಲೀಢ) 2, = ಎಕ್ಕೆಗಿಡ (Si. 497).

ಝಾಡಣೆ jhâḍaṇĕ. = ಜಾಡಣೆ, q. v.

ಝಾಬುಕ jhâbuka. = ಝಾವುಕ. *The tamarisk.*

ಝಾಯಿ jhâyi. = ಜಾಯಿ 1. See s. ಪಂಚಮಹಾವಾದ್ಯ.

ಝಾವುಕ jhâvuka. *The tamarisk, Tamarix indica* (& dioeca).

ಝಾಳಿಸು jhâḷisu. (Šmd. 23 Mḍb.). (= ಜಾಳಿಸು 1). To set aside, to be unconcerned about (Čpr. 8, after 44).

ಝಿಣ jhiṇa. = ಝಣರ್. An imitative sound. — ಝಿಣ ಝಿಣರ್. A sound in imitation of the jingling or tinkling of ornaments (Grj. 2, after 106).

ಝಿಣ್ಟಿ jhiṇṭi. *The shrub Barleria cristata* (ಕರಿಯ ಗೋರಣ್ಟ Hlâ.; see Mr. s. ಗೋರಟೆ).

ಝಿಲ್ಲಿಕೆ jhillikĕ. *A cricket* (ಚಿಮ್ಮಣ್ಡಿ Mr. 176, o. r. ಚಿ-).

ಝಿಲ್ಲೀಕೆ jhillîkĕ. *A cricket.*

ಝೀರುಕೆ jhîrukĕ. *A cricket.*

ಝುಲುಮ್ಮೆನೆ jhulummĕnĕ. (Šmd. 22 Mḍb.).

ಝೇಂಕರಿಸು jhêṅ-karisu. To hum, to buzz (Rév. 1, after 135; J. 1, 12).

ಝೇಂಕಾರ jhêṅ-kâra. = ಝಂಕಾರ, etc. (Grj. 8, after 8; J. 3, 21). 2, the twang of a bow-string (J. 13, 2).

ಝೇಂಕೃತ jhêṅ-kṛita. = ಝೇಂಕಾರ No. 1. (ತುಮ್ಬಿಯ ರವ Mr. 89).

ಝೋಣ್ಟಿಗ jhôṇṭiga. = ಜೋಣ್ಟಿಗ, q. v.

ಝೌಲಿಕ jhaulika. A small bag for betel, etc. (*Cf.* ಜೋಳಗೆ?).

ಞ್ Ń

ಞ್ ñ. The thirtieth letter of the Alphabet (Šmd. 12. 21. 24). See note ad ಂ, ṁ 1.

ಞ ña. The letter ಞ್ when pronounced with a short a, as is generally done at school.

ಞಕಾರ ña-kâra. The letter or syllable ಞ (Šmd. 11).

Digitized by Google

ಟ್

Ṭ

ಟ್ ṭ. The thirty-first letter of the Alphabet (Šmd. 12. 21). Regarding its connection with ಛ್ see Šmd. 30; regarding that with ಳ್, Šmd. 31; regarding that with ಡ್, Šmd. 214. 228. 250. 282. 284. 287; regarding that with initial ತ್ see *e. g.* ಟಗರು, ಟಕ್ಕೆ 2, ಟಂಕಲು, ಟಂಗು; and regarding that with ಱ್ see *e. g.* ಱಟ್ಟತು. About its being doubled see Šmd. 215. 275.

ಟ ṭa. The letter ಟ when pronounced with a short a, as is generally done at school. **2,** the number 1 (Mr. 349).

ಟಕ್ ṭak. = ಟಿಕ್, q. v. — ಟಕ್ ಟಕ್. = ಟಕ್ ಟಕ್. (My.).

ಟಕವಿಕಟ ṭakavikaṭa. One of the sounds used in beating time in music (Bp. 37, 8).

ಟಕಾಯಿಸು ṭakâyisu. 1. To put in mind, to remind, to charge strictly. ಅವನಿಗೆ ಟಕಾಯಿಸಿ ಬಾ! (S. Mhr.).

ಟಕಾಯಿಸು ṭakâyisu. 2. To deceive, to cheat (My.; Mhr. ಠಕವಿಣೇಂ).

ಟಕಾಯಿಸು ṭakâyisu. 3. To be exhausted (S. Mhr.; Mhr. ಟೇಕ, ಟೇಂಕ, exhausted state).

ಟಕಾರ ṭa-kâra. The letter or syllable ಟ (Šmd. 11).

ಟಕ್ಕ ṭakku-a3. = ಠಕ್ಕ. A cunning, deceitful fellow, a rogue (C.; Mhr., H. ಠಕ; Tĕ. ಟಕಟಂಕರು). ಕರಂ ಟಕ್ಕಂ (Šmd. 193). ಟಕ್ಕನಲ್ಲವೆನ್ತ ಫಕ್ಕನೆ ಹೋಗಲು ನೆಗಪಿ ನೆಲಕ್ಕೆ ಇಕ್ಕಿದ (Prv.).

ಟಕ್ಕಿಗ ṭakkiga. = ಟಕ್ಕ. (My.).

ಟಕ್ಕಿಸು ṭakkisu. = ಟಕಾಯಿಸು 2, (ಠಕ್ಕಿಸು). (C.).

ಟಕ್ಕು ṭakku. = ಠಕ್ಕು. Cunning, deceit, trickery, hypocrisy (C.; B. 3, 85; 5, 32). ಕಪುಟಕ್ಕು (Šmd. 78). ಟಕ್ಕು ಇರುವವಗೆ ಟಕಾಣಿ ಸಿಕ್ಕದು (Prv.). — ಟಕ್ಕು ಟವಳಿ. dupl. = ಟಕ್ಕು. (My.).

ಟಕ್ಕುತನ ṭakkutana. = ಠಕ್ಕುತನ. Cunning, deceitful behaviour (S. Mhr.). See Prv. s. ಬೊಕ್ಕ 2.

ಟಕ್ಕೆ ṭakkĕ. ಠಕ್ಕೆ. = ಟಿಕ್ಕೆ 1, etc. (Bp. 53, 57).

ಟಗರ ṭagara. = ಟಗರು, etc. (B. 5, 25).

ಟಗರಿಸೆ ṭagarisĕ. = ತರುಟಿಗೆ, etc. ಟಗರಿಸ್ಯನ ಗಿಡ. = ತರುಟಿಗೆ-. (Z.).

ಟಗರು ṭagaru. = ಟಗರ, ಟಿಗರು, ತಗರ್ 2. A ram (C.; B. 3, 9). — ಟಗರುದಲೆಯ. -ತಲೆಯ. (ದಕ್ಷಬ್ರಹ್ಮನು G.).

ಟಂಕ ṭanka. = ಟಂಕ, ತಂಕ. *A stone-mason's hammer* (*cf.* ಟಂಕೆ, etc.), *a stone-cutter's chisel* (ಉಳಿ, ಕಲ್ಲುಳಿ Nn. 129; ಉಳಿ Mr. 383. 483). 2, *pride, conceit* (ಅಭಿಮಾನ 129; 483). 3, a stamped coin (ನಾಣೆಯ 129). 4, borax (Si. 407).

ಟಂಕಣ ṭankaṇa. Borax (ಬೆಳುಗಾರ Mr. 102; ರಸಯೋಗಿ, ಬೆಳುಗಾರ Nr.). — ಟಂಕಣಕಾರ. = ಕಂಕಣಕಾರ, ಟಂಕಣ. (C.; Sk. ಟಂಕಣಕ್ಷಾರ).

ಟಂಕಶಾಲೆ ṭanka-śâlĕ. = ಟಂಕಸಾಲೆ, ಟಂಕ-. A mint. (My.).

ಟಂಕಸಾಲೆ ṭanka-sâlĕ. = ಟಂಕಶಾಲೆ. (C.; B. 4, 103; 5, 182; Tĕ.). ಟಂಕಸಾಲೆಯ ಅಧಿಕಾರಿ (ರೂಪ್ಯಾಧ್ಯಕ್ಷ, ನೈಷ್ಕಿಕ Nr.; Si. 259).

ಟಂಕಾರ ṭan-kâra. (= ಠಕಾರ 1, No. 2). Howling; clanging; a sound, a clang; the twang of a bow-string. See ಬಿಲು-; Abh. P. 9, 57; Bp. 17, 17; J. 21, 13; 22, 45.

ಟಂಕಾಹತಿ ṭankâ-hati. A stroke with the leg (Čpr. 4, 27).

ಟಂಕೃತ ṭan-kṛita. = ಟಂಕಾರ. (ಬಿಲ್ಲ ರವ. Mr. 89).

ಟಂಕೃತಿ ṭan-kṛiti. = ಟಂಕಾರ. (Čpr. 1, 27).

ಟಂಕೆ ṭankĕ. = ಡಂಕೆ, ಡಂಗಿ, ಡಂಗೆ. A staff, a cudgel, etc. (ಬಡಿಕೋಲ್, ಡಂಗಿ Šm. 31). (M. ಟಂಗ; T., M. ತೆಯ್, ತಯ್, to strike, beat; *cf.* ಜಡಿ 4).

ಟಂಕೆ ṭankĕ. ಟಂಕಾ. The leg.

ಟಂಗು ṭangu. = ತಂಗು. A girth, especially of a horse-saddle (S. Mhr., Tĕ.; Mhr., H. ತಂಗ; *cf.* ತಂಗುಪ). — ಟಂಗು ಹಱ್. The girth to be broken: to be reduced to poverty (My.). ಟಂಗು ಹಱಿಯಿತು, ಕಾಲು (or ಕೋಲು) ಮುಱಿಯಿತು (Prv.).

ಟಣ್ ṭaṇ. = ಟಣ 2, ಢಣ್ 1. The sound of a gong being struck (My.); that of a metal vessel falling and striking hard things in its way (My.; Mhr. ಟಣಕನ, ಟಣಟಣ, the sound of a pebble rebounding from a hard body, of leaping, dancing, etc., and of the twang of a bow; ಠಣಕಾವಿಣೇಂ, to ring a vessel; ಠಣಠಣಣೇಂ, to clank; ಠಣಣ, ಠಣಠಣ, the sound of hammering, banging, etc.; of the ringing empty vessels, etc.). — ಟಣ್ಣಣಿಸು. = ಟಣ್ಣಣ್ಣ ಎನ್ನು. (My.). — ಟಣ್ಣಣ್ಣ ಎನ್ನು. (A falling vessel) producing the repeated clanking sound of ಟಣ್ (My.).

ಟಣ ṭaṇa. 1. An imitative sound used in leaping. — ಟಣ ಟಣ. rep. (= ಟಣಕ್ಕನೆ). ಟಣ ಟಣ ಹಾರು, to leap with bounces, as boys, etc. (S. Mhr.).

ಟಣ ṭaṇa. 2. = ಟಣ್. (S. Mhr.).

ಟಣಕ್ ṭaṇak. = ಟಣಕ್ಕನೆ. (C.).

ಟಣಕಲಿ ṭaṇakali. An aquatic plant of which sun-hats are made, Aeshynomene aspera Lin. (St. & Pl.; *cf.* ತಕ್ಕಲಿ).

ಟಣಕ್ಕನೆ ṭaṇakkanĕ. = (ಟಣಟಣ), ಟಣ್ಣನೆ. With a bounce in leaping (C.).

ಟಣಾಯಿಸು ṭaṇâyisu. To stop (v. t.), to detain (My.; H.).

ಟಣ್ಣನೆ ṭaṇṇanĕ. = ಟಣಕ್ಕನೆ. (C.; B. 2, 47).

ಟತ್ವ ṭatva. The letter or syllable ಟ (Šmd. 214. 288. 369; Kâvy. I, 3, 30-34).

ಟಪಾಲ ṭapâla. = ಟಪಾಲು. (S. Mhr.; B. 5, 125. 126).

ಟಪಾಲು ṭapâlu. = ಟಪ್ಪಾಲು. (C.).

Digitized by Google

ಟಪ್ಪಾ ṭappâ. = ಟಪ್ಪೆ, ತಪ್ಪೆ. A stage; a halting place (My.; Mhr., H.). 2, a variety of song (My.; Mhr., H.).

ಟಪ್ಪಾಲು ṭappâlu. ಟಪ್ಪಾಲ್. = ಟಪಾಲ, ಟಪಾಲು, ತಪಾಲು. The post; the mail (C.; Br.; Mhr., H. ಟಪ್ಪಾಲ). — ಟಪ್ಪಾಲಿಗೆ ಹಾಕು. To post (C.). — ಟಪ್ಪಾಲಿನವ. The post-man (C.). — ಟಪ್ಪಾಲು ಕಟ್ಟೆ. A post-office (C.). — ಟಪ್ಪಾಲ್ಕಾಗದ. Letter-paper (My.). — ಟಪ್ಪಾಲ್ಗಾಡಿ. A post-cart or -coach (C.; Si. 273).

ಟಪ್ಪೆ ṭappĕ. = ಟಪ್ಪಾ. (C.). — ಟಪ್ಪೆಕುದುರೆ. A relay-horse (C.). — ಟಪ್ಪೆ ನಿಲ್ಲು. To stop or be in readiness, as a relay (C.). — ಟಪ್ಪೆಯಿಡು. -ಇಡು. To supply a relay of horses, oxen, etc. (My.).

ಟಮ ṭama. An imitative sound. — ಟಮ ಟಮ. rep. The sound of the ಟಮುಕು (My.; Mhr. ಟಮಟಮ, ಟಮಟಮ).

ಟರ್ ṭar. An imitative sound. — ಟರ್ ಉಸ್. = ಉಸ್ ಟರ್. (C.).

ಟರಾಯಿಸು ṭarâyisu. To settle, to fix, to determine, to decide (C.; B. 5, 9; Tĕ. ಟರಾಯಿಂಚು; Mhr., H. ಠರಾವಿಣೇಂ, ಥಾರಾವಿಣೇಂ).

ಟರಾವಣೆ ṭarâvaṇĕ. = ಟರಾವು. (My.).

ಟರಾವು ṭarâvu. Settlement, decision (C.; B. 5, 9; Mhr. H. ಠರಾವ).

ಟಲಾಯಿಸು ṭalâyisu. To lead, as a horse (My.; Tĕ. ಟಲಾಯಿಂಚು; Mhr., H. ತಲಾವಾ, leading or walking about, as of a horse). 2, to walk to and fro or about (My.; Mhr., H. ಟೇಹಲಣೇಂ, to take a turn or two).

ಟಲಾಸು ṭalâsu. = ತಲಾಸು. Search, looking after, quest (S. Mhr.; Mhr., H. ತಲಾಶ, ತಲಾಸ).

ಟವಣೆ ṭavaṇĕ. Simple and compound addition (C.; see ಇಟ್ಟ-; Mhr., H. ಠಾಸಣೇಂ, to add together or sum up several items). ಟವಣೆಯೆಮ್ಬುದು ಕವಣೆಯ ಕಲ್ಲೋ?— ಕತ್ತೆ ಚಿತ್ರಗಾರನ ಮಿಣ್ಣ, ಹಣ ನೋಟಗಾರನ ಮಿಣ್ಣ, ಟವಣೆ ಶಾನಭೋಗನ ಮಿಣ್ಣ (Prvs.).

ಟವರ್ಗ ṭa-varga. The cerebrals (Śmd. 77).

ಟವಳಿ ṭavaḷi. = ಟವುಳಿ. Beguiling, guile, trick, deceit, untruth (My. in ಟಕ್ಕು-; T. ಟ್ಟವಳಿ; Tĕ. ಠವಳಿ; T. ತವಲ್, deception; Mhr. ಟಳಣೇಂ, to fail of observance; ಟಾಳಣೇಂ, ಟೋಳಣೇಂ, to amuse, beguile).

ಟವಳಿಗಾರ ṭavaḷi-gâṛa. A deceiver, etc. ಟವಳಿಗಾರನ ಮೆಯ್ ಮೇಲೆ ಗವುಳಿ ಬಿತ್ತು.— ಟವಳಿಗಾರನ ಹತ್ತರ ಧರ್ಮ ಉಂಟೋ? (Prvs.).

ಟವುಳಿ ṭavuḷi. ಟೌಳಿ. Armour, mail (ಕಂಕಟಕ Mr. 292); (a helmet). ತಲೆಯ ಟವುಳಿ (ಸೀಸಕ Śmd. 345; Kk. 43; Śm. 42; Bhn. 9).

ಟವುಳಿ ṭavuḷi. = ಟವಳಿ.

ಟವುಳಿಕಾರ ṭavuḷi-kâṛa. = ಟವಳಿಗಾರ. (Bh. 8, 26, 32).

ಟಾಕಣ ṭâkaṇa. = ಟಾಂಕ್ಣಾ. A pony (C.; Br., H. ಟಾಕನಾ, ಠಾಕಣಾ).

ಟಾಕಾ ṭâkâ. = ಟಾಕ, ಟಾಕು 1. A stitch (My.; Mhr. ಟಾಕಾ, ಟಾಕಾ).

ಟಾಕಿ ṭâki. = ಟಾಕಾ. (My.).

ಟಾಕು ṭâku. A support; a vault (T. ತಾಙ್ಕು; M. ತಾಙ್ಙು; see ತಾಂಗು 2). — ಟಾಕುಗೂಡು. Arches with niches on the wall that surrounds big temples (My.).

ಟಾಕು ṭâku. 1. = ಟಾಕಾ, etc. (My.).

ಟಾಕು ṭâku. 2. The nib of a pen (My.; Tĕ.; Mhr. ಟಾಂಕ); a steel-pen (S. Mhr.). ಟಾಕು ಹೊಡೆ, to nib a pen (My.).

ಟಾಕುಟೀಕು ṭâku-ṭîku. Right, orderly, neatly; order, neatness (C.; Mhr. ಟಾಕಠೀಕ).

ಟಾಕೋಟಾಕು ṭâkôṭâku. In the manner of the post or mail, speedily, etc. (C.; Mhr. ಟಾಂಕೋಟಾಂಕ).

ಟಾಂಕ್ಣಾ ṭâṅkṇâ. = ಟಾಕಣ. ಅರಬ್ಬೀ ಟಾಂಕ್ಣಾ, ಪೈಗೋ ಟಾಂಕ್ಣಾ (Si. 272).

ಟಾಣ ṭâṇa. = (ಠಾಣಾ), ತಾಣ 2. (Mhr. ಠಾಣ). — ಟಾಣದೀವಿಗೆ. = ತಾಣ-, q. v. (Bp. 12, 10; My.).

ಟಾಣೆಯ ṭâṇĕya. = ಠಾಣೆಯ. (Č. Bp. 47, 11; My.).

ಟಾನ್ತ ṭânta. A term ending in ಟ (or ಟ್, Śmd. 309).

ಟಾವಿಕೆ ṭâvikĕ. = ಠಾವಿಕೆ. Known; knowledge, acquaintance with (C.; Mhr. ಠಾಊಕ, ಠಾವಕಾ).

ಟಾವು ṭâvu. = ಠಾವು, ತಾವು 1. A place; room; an abode (C.; Tĕ. ಠಾವು, ತಾವು; Mhr. ಠಾಯ; Mhr., H. ಠಾವ). *Cf.* ದಾವು 2.

ಟಿಕ್ ṭik. = ಟಕ್. A sound in imitation of ticking. — ಟಿಕ್ ಟಿಕ್. rep. Tick-tack (of a watch or small clock, (My.). — ಟಿಕ್ ಟಿಕ್ ಎನ್ನು. To tick (My.).

ಟಿಕಾಣಿ ṭikâṇi. = ಠಿಕಾಣಿ. A place; a spot, an abode; seat, home; ground, basis of a rumour, etc. (C.; Br., Mhr., H. ಠಿಕಾಣಾ). ಟಕ್ಕು ಇರುವವಗೆ ಟಿಕಾಣಿ ಸಿಕ್ಕದು (Prv.).

ಟಿಕ್ಕೆ ṭikkĕ. (= ಟೀಕೆ 2, No. 2). The gem or boss in the middle of a finger-ring, etc. (Mhr., H. ಠಿಕ); or a mock-gem (Mhr., H. ಡಾಂಕ, ಡಾಕ). ಮಾಣಿಕ್ಯಮಂ ಟಿಕ್ಕೆ (Cm. ಕಾಜು) ತಾಂ ಜಱಿಯಲ್ (Śś. 130, Dharwar ed.). See ಮಾಣಿಕಟಿಕ್ಕೆ.

ಟಿಂಗ್ ṭiṅg. The sound produced by any stringed instrument played upon with the fingers. — ಟಿಂಗ್ ಟಿಂಗ್. rep. The sound of a guitar, cittern, etc. (My.).

ಟಿಟ್ಟಿಭ ṭiṭṭibha. (Sk. = ಟಿಟ್ಟಿಭಕ). (ಜಟ್ಟಿ Mr. 171, o. rs. ಜಟ್ಟಿ, ಚಿಟ್ಟಿ, ತಿಟ್ಟಿ; ಬಾನಾಡಿ Śs.; Mhr. ಟಿಟವೀ, the lapwing).

ಟಿಟ್ಟಿಭಕ ṭiṭṭibhaka. *The bird Parra jacana, the lapwing* (Parra goensis; ಟಿಯ್ಯನ ಹಕ್ಕಿ Nr. *a;* see ಉಕುಮುಕಿ).

ಟಿಪಾಯಿಸು ṭipâyisu. To shuffle, as cards (My.; H.; *cf.* Mhr. ಠೇವಣೇಂ, to put, etc.?).

ಟಿಪ್ಪಣ ṭippaṇa. (Śmd. 191). = ಟಿಪ್ಪಣಿ. A gloss, a comment, a commentary (ಟೀಕು Čt. I, 66; My.; Tĕ., Mhr.; *cf.* ತಿಳಿಸು). See ಕಳ್ಳ-. 2, a note, a jotting, a memorandum.

ಟಿಪ್ಪಣಿ ṭippaṇi. = ಟಿಪ್ಪಣ. (My.; Tĕ.; Mhr., Sk.).

ಟಿಪ್ಪಣಿಗಾರ ṭippaṇi-gâṛa. A commentator, an annotator (My.).

ಟಿಬ್ಬಿ ṭibbi. = ತಿಬ್ಬಿ, q. v. (My.).

ಟಿಯ್ಯ ṭiyya. = ಟೀವ. — ಟಿಯ್ಯನ ಹಕ್ಕಿ. = ಟೀವನ-. (ಟಿಟ್ಟಿಭಕ Nr. *a*).

ಟಿಸಲು ṭisalu. A forked, or lateral, branch (S. Mhr.; ಕವಲು G.; *cf.* Mhr., H. ಟಹಾಳಾ, a leafy branch, a twig?). — ಟಿಸಲೊಡೆ. -ಒಡೆ. = ಕವಲೊಡೆ. (S. Mhr.). ಟಿಸಲೊಡೆದ ಟೊಂಗಿ (ಅಳ್ಳಿಗೊಮ್ಬು, ಟಿಸಲೊಡೆದ ಟೊಂಗಿ G.).

ಟೀಕಾಕಾರ ṭîkâ-kâra. A commentator (My.; Mhr.).

ಟೀಕಾಚಾರ್ಯ ṭîkâ-âcârya. N. of a commentator on mâdhva literary works (My.).

ಟೀಕಿಸು ṭîkisu. To explain, to make clear, to interpret (My.).

Digitized by Google

ಟೀಕು ṭīku. 1. = ಟೀಕೆ 1. (ಟಪ್ಪಣ Čt. I, 66; ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ II, 109; My.). — ಟೀಕುವರೆ. -ಬರೆ. To write a commentary or gloss (Čpr. 4, 11).

ಟೀಕು ṭīku. 2. = ಠೀಕು. Right, just, correct, proper (Mhr., H. ಠೀಕ; My.). See ಟಾಕು-.

ಟೀಕೆ ṭīkĕ. 1. ಟೀಕಾ. *A commentary; a gloss.*

ಟೀಕೆ ṭīkĕ. 2. A necklace of gold wire (C.; M. ಟೀಗೆ; Tĕ. ತೀಗೆ; Tĕ. ತೀಗೆ also: a vine, tendril; wire; the string of a lute; see ತೀಗೆ). 2, = ಟಕ್ಕೆ, a gem or boss (My.).

ಟೀಚು ṭīču. To throw (a marble with the object of hitting another one, My.).

ಟೀಪುಸುಲ್ತಾನ ṭīpu-sultāna. Tippoo Sultan (My.; M.).

ಟೀಲ ṭīla. A "teal": the common teal, Querquedula crecca (Bd.); — the larger whistling teal, Dendrocygna fulva (Bd.). See ಗುಬ್ಬಿ-.

ಟೀವ ṭīva. = ಟಿಯ್ಯು. N. of a bird (ಚಲಾಣ್ಣು Mr. 177, one MS. ಚಲಾಣ್ಣ, another one ಚಲಾಂಚ; see also s. ಉಚ್ಚಪುಚ್ಛ). See Šśv. 3, 33. — ಟೀವನ ಹಕ್ಕಿ. = ಟಿಯ್ಯನ-. (ಟಟ್ಟಿಭ Nr. *b*).

ಟುಕಾರ ṭu-kāra. The syllable ಟು (Šmd. 290).

ಟುಣ್ಟುಕ ṭuṇṭuka. *The tree Calosanthes indica* Bl.

ಟುಮಿಕಿ ṭumiki. = ಟುಮುಕಿ, etc. (S. Mhr.).

ಟುಮುಕಿ ṭumuki. = ಟುಮುಕಿ, ಟುಮುಕು. A tom-tom (beaten by a crier, My.; H.; Mhr. ಟಮುಕ, ಟಮುಕೀ; Tĕ. ಟಮುಟಮು).

ಟುಮುಕು ṭumuku. = ಟುಮಿಕಿ, etc. (Č. Bp. 5, 7; My.; Tĕ. ಟಮುಕು).

ಟುಱು ṭuṟu. An imitative sound. — ಟುಱು ಟುಱು. rep. The sound of the breaking of wind in continuation, used of a horse (C.).

ಟುಸ್ ṭus. = ತಿಸ್. A sound to imitate the breaking of wind of any animal (S. Mhr.).

ಟೆಕ್ಕೆ ṭĕkkĕ. 1. = ಟಕ್ಕೆ, ಟಿಕ್ಕೆಯ, (ಠಕ್ಕೆ), ಠೆಕ್ಕೆ. A banner or standard (ಹಬಿಪಿಗೆ Čt. I, 53; Tĕ. ಟಕ್ಕೆಮು, ಟೆಕ್ಕೆಮು = ಧ್ವಜ; T. ಇಡಕ್ಕೆಯ, ಡಕ್ಕೆಯ).

ಟೆಕ್ಕೆ ṭĕkkĕ. 2. = ಠೆಕ್ಕೆ 1, etc. An embrace (S. Mhr.); the amount of wood, etc., that can be grasped with the arms (S. Mhr.).

ಟೆಕ್ಕೆ ṭĕkkĕ. 3. = ಠೆಕ್ಕೆ 2, q. v. (My.).

ಟೆಕ್ಕೆಯ ṭĕkkĕya. = ಟೆಕ್ಕೆ 1, etc. (J. 12, 29; 23, 39; 25, 22).

ಟೆಗರು ṭĕgaru. = ಟಗರು, etc. (S. Mhr.).

ಟೆಂಕ ṭĕṅka. = ಟಂಕ. (C.).

ಟೆಂಕಲು ṭĕṅkalu. = ತೆಂಕಲ್. (C.; ಅವಾಚಿ, ದಕ್ಷಿಣ Si. 28). See Si. 100. 478.

ಟೆಂಕಸಾಲೆ ṭĕṅka-sālĕ. = ಟಂಕಶಾಲೆ. (C.).

ಟೆಂಕು ṭĕṅku. = ತೆಂಕು, etc. (My.).

ಟೆಂಕೆ ṭĕṅkĕ. (= ಟಂಕ No. 3). An imaginary coin of the value of 16 duḍḍus at 4 pays (S. Mhr.; Tĕ. ಟಂಕ).

ಟೆಂಗು ṭĕṅgu. = ತೆಂಗು 1, q. v. (C.). ಟೆಂಗಿನ ಕಾಯಿ, ಟೆಂಗಿನ ಗಱಿ (C.).

ಟೆಣ್ಟಣಿಸು ṭĕṇṭaṇisu. To get irritated, incensed, or enraged; to fret, to be vexed (Grj. 2, after 106; Rām. 5, 8, 66; J. 13, 62; Abhā. 8, 2).

ಟೆಣ್ಟೇ ṭĕṇṭĕ. An imitative sound. ಟೆಣ್ಟೇ ಟೋಟ ಮದನಗೋಪಾಲ (Prv.).

ಟೆಪಾರಿಕೆ ṭĕpārikĕ. A lid (S. Mhr.). 2, striking off the excess of grain in a measure (S. Mhr.; Mhr. ಟಾಪ, ಟಾಪರ, a stroke, a knock).

ಟೆಪ್ಪರ ṭĕppara. (Šmd. 48, & 191 Mdb.). A bound, a gallop (?).

ಟೆಪ್ಪರಿಸು ṭĕpparisu. To jump, to bounce, to gallop. (See next).

ಟೆಪ್ಪರಿಸುಹ ṭĕpparisuha. Bouncing, galloping. ಟೆಪ್ಪರಿಸುಹಂ (ವಲ್ಗಿತ Nr.).

ಟೆಪ್ಪಱಿಸು ṭĕppaṟisu. = ಠೆಪ್ಪಱಿಸು. (My.).

ಟೆಪ್ಪು ṭĕppu. (Šmd. 191, not in Mdb.).

ಟೆಬ್ಬರಿಸು ṭĕbbarisu. To make stupid, motionless or dull, to paralyze, to stun (ಕುಣ್ಠೀಕರಣ Šmd. Dh.; Bh. 8, 5, 10).

ಟೊಕಳಿ ṭŏkaḷi. The shell or crust of a crab (S. Mhr.). 2, hollow words, gabble (Bp. 58, 54).

ಟೊಂಕ ṭŏṅka. The hip and loins; the hip, the loins; the waist (ಕಟಿ, ಶ್ರೋಣಿಫಲಕ, ಸೊಣ್ಟ, ನಡು Si. 208; ಮಧ್ಯ, ಅವಲಗ್ನ, ಸೊಣ್ಟ, ನಡು 210; C.). ಟೊಂಕದ ಪಟ್ಟಿ (ಸಾರಸನ, ಅಧಿಕಾಂಗ 279). ಆನೆಯ ಟೊಂಕಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟುವ ತೊಗಲು ಪಟ್ಟಿ (ಚೂಷೆ, ಕಕ್ಷ್ಯ, ವರತ್ರ 271). ಟೊಂಕ ಮುಱಿದರೂ ಬಿಂಕ ಮುಱಿಯಲಿಲ್ಲ (Prv.). See Bp. 18, 2; 20, 12; 21, 15; B. 4, 16. 175.

ಟೊಂಕಾಯಿಸು ṭŏṅkāyisu. To knock, to rap, to strike gently (Mhr. ಠೋಕಣೇಂ; R.).

ಟೊಂಗೆ ṭŏṅgĕ. (= ಕೊಂಗೆ). The branch of a tree (C.). See B. 1, 9; 2, 2. 22. 37. 41.

ಟೊಣಪ ṭŏṇapa. (= ಟೊಣೆಯ, ಟೊಣ್ಯ). A (cudgel-like) stout, fat dolt, a blockhead (B. 4, 108; see Mhr. s. ಟೊಣಪೆ).

ಟೊಣಪೆ ṭŏṇapĕ. A stout piece of stick, a cudgel (C.; Mhr. ಟೊಣಪಾ, a cudgel; an unlettered savage; ಟೋಣಪನಾಥ, a blockhead; ಠೋಮ್ಬ್ಯ, dull, boorish; *cf.* ಕೊಣಬು, ಡೊಣ್ಣೆ); stoutness, bigness (My.). 2, an unlettered savage (My.). ಟೊಣಪೇ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಹೆಣಗೋದೇ ಅರ್ಥ (Prv.).

ಟೊಣೆ ṭŏṇĕ. 1. To cheat, to defraud, to deceive (ಶಠಾರ್ಥ Šmd. Dh.; Bh. 4, 4, 89; Šśv. 4, 10; J. 5, 59). ಹಣಕ್ಕೊನ್ದು ಈಸ, ಇಪ್ಪಣಕ್ಕೊನ್ದು ಬೀಳಿಯು, ತ್ರಿಣಯನ ಮುಕುಟವಾದರು ಅಕ್ಕಸಾಲೆಯ ಟೊಣೆಯದೆ ಬಿಡನು (Sp.). ಟೂದಿಯೊಳು ಹುದಿಗಿಸಿ, ಪೇದಿಸಿ, ಮುಟೆ ಮಾಡಿ, ಕಾದಿರ್ದ ಚನ್ನದೊಳು (ಏನೂ) ಬೆರಸಿ, ಒರೆ ಹಚ್ಚಿ, ಊದುತಾ ಟೊಣೆವ (ಅಕ್ಕಸಾಲೆಯನು, Sp.). ಅಕ್ಕನ ಚಿನ್ನವಾದರೂ ಅಕ್ಕಸಾಲೆ ಟೊಣೆಯದೆ ಬಿಡ (Prv.).

ಟೊಣೆ ṭŏṇĕ. 2. To dig (Šśv. 4, 12; *cf.* ತೋಡು 2).

ಟೊಣೆಯ ṭŏṇĕya. = ಟೊಣಪ, etc. (My.).

ಟೊಣ್ಣೆ ṭŏṇṇĕ. A stout, dull, boorish woman. ಟೊಣ್ಣೆಯಾದರೆ ಮಣ್ಣುಕೆಲಸಾ ಮಾಡ್ಯಾಳು (Prv.).

ಟೊಣ್ಯ ṭŏṇya. = ಟೊಣೆಯ. (My.).

ಟೊಪ್ಪರ ṭŏppara. A cap (Mhr. ಟೋಪಡೇಂ, ಟೋಪರೇಂ). ಕಾಳಗದೊಳಗೆ ಗುಣ್ಡು ತಗಲ ಬಾರದೆನ್ದು ತಲೆಗೆ ಹಾಕುವ ಟೊಪ್ಪರ (G. 237).

ಟೊಪ್ಪಿ ṭŏppi. = (ಟೊಪ್ಪಿಗೆ), ಟೋಪಿ, (ತೊಪ್ಪಿಗೆ), ತೋಪಿ. A cap; a hat (My.; ಮುಕುಟ, ಕಿರೀಟ Si. 217; Mhr. ಟೋಪೀ).

Digitized by Google

ಟೊಪ್ಪಿಗೆ ṭuppigĕ. = ಟೊಪ್ಪಿ, ತೊಪ್ಪಿಗೆ. (C.; B. 3, 109; ಶೀವರಣ್ಣ G.). ಹೊಸ ಟೊಪ್ಪಿಗೆ (Śmd. 78). ಟೊಪ್ಪಿಗೆಯು ಮಾನಿಸಂ (162, o. r. ಮಾನವಂ). ತಲೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಲೋಹದ ಟೊಪ್ಪಿಗೆ (ಶೀವರಣ್ಣ, etc. Si. 279). See ಪಚ್ಚ-. — ಟೊಪ್ಪಿಗೆ ಹಾಕು. To put on a hat (C.; B. 5, 273).

ಟೊರೋ ṭŏrô. A kind of cry (Mhr. ಠೋಂಠೋ, noising abroad; *cf.* Mhr. ಟೋಹೋ). ಎನಗೂ ಹರಿನಾಮ ಮಾಧವನಿಗೂ ಹರಿನಾಮ; ಎನಗೂ ಜಲಶಯನ, ಮಾಧವನಿಗೂ ಜಲಶಯನ; ಎನ್ನದು ಕಿಡಿದೇನು? ಮಾಧವನದು ಹಿರಿದೇನು? ಟೊರೋ, ಟೊರೋ, ಟೊರೋ! ಅನ್ನಿತು (Prv.).

ಟೊಳ್ಳು ṭŏḷḷu. = (ಟೊಳ್ಳೆ, ಡೊಳ್ಳು), ತೊಳ್ಳು. The state of being hollow, empty, or void within (My.; *cf.* ಡೊಳ್ಳು). See Prv. s. ಪೋಕ. — ಟೊಳ್ಳುಮಾತು. An empty, vain speech. ಟೊಳ್ಳುಮಾತು ಸುಳ್ಳಿಗಿನ್ನ ಕಡೆ (Prv.).

ಟೊಳ್ಳೆ ṭŏḷḷĕ. = ತೊಳ್ಳೆ, etc. A hollow, a cavity (My.); a fistula, or an eye-socket in which the ball has perished. ಹೂ ಹುಟ್ಟದುದೋ? ಕಣುಹೂ ಲಿಯೋ? ಅದುಗಣ್ಣೋ? ತಿಮಿರವೋ? ಟೊಳ್ಳೆ ಹೋದಪುದೋ? (Bp. 18, 66).

ಟೋಕು ṭôku. Whole or round, as a number; wholesale (Mhr. ಠೋಕ, ಠೋಕಳ; Tĕ.). — ಟೋಕುತಾಳೆ. A rough estimate (My.; Mhr.).

ಟೋಪಿ ṭôpi. = ಟೊಪ್ಪಿ, etc. (C.; Si. 279). — ಟೋಪಿ ಬೀಳು. A trick or fraud to happen. ಅವನಿಗೆ ಟೋಪಿ ಬಿತ್ತು (My.). — ಟೋಪಿ ಹಾಕು, to put on a hat (C.). 2, to cheat (My.).

ಟೋಳಿ ṭôḷi. (= ದಾವುದಿ). A heap, a band, a body, a swarm (S. Mhr., Mhr.).

ಟೌ ṭau. For words beginning thus see ಟವ- and ಟವ್-.

ಠ TH

ಠ್ ṭh. The thirty-second letter of the Alphabet (Śmd. 12. 21. 23). Only a few words have it as their initial (23), and it appears in ಪಠಿಲ್ಲನೆ (22). About its connection with ಟ್ see ಪೇಟಿಗೆ (or ಪೀಟಿಗೆ) and ಮಟಿಗೆ.

ಠ ṭha. The letter ಠ್ when pronounced with a short a, as is generally done at school. 2, the number 2 (Mr. 349).

ಠಕಾರ ṭha-kâra. 1. The letter or syllable ಠ (Śmd. 11). 2, a loud noise; clanging; *cf.* ಟಂಕಾರ).

ಠಕಾರ ṭhakâra. 2. = ಠಕ್ಕು. (Bp. 52, 42).

ಠಕಾರಿಕೆ ṭhakârikĕ. = ಠಕಾರ 2. (My.).

ಠಕ್ಕ ṭhakku-a 3. = ಟಕ್ಕ. (ನಿಕೃತ, ಅನೃಜು, ಶಠ Nr.; Bp. 36, 16; My.). See Prv. s. ನಗು 1.

ಠಕ್ಕತನ ṭhakkatana. = ಟಕ್ಕುತನ. (ಕುಹಕ Čb.; My.). See Prv. s. ಮಕ್ಕ.

ಠಕ್ಕಿತಿ ṭhakkitĕ. A cunning, deceitful woman (Bp. 40, 52).

ಠಕ್ಕಿಸು ṭhakkisu. (Śmd. 23). (= ಟಕ್ಕಿಸು, J. 6, 35).

ಠಕ್ಕು ṭhakku. = ಟಕ್ಕು. (ಶಾಠ್ಯ, ಕೈತವ, ಕಪಟ, ಕೂಟ, etc. Nr.; ಉಕ್ಕಿವ, ಪಳಾಳ Śmd. II; ಉಕ್ಕಿವ Kk. 83; ಅಟಮುಟ Bhn. 35; My.). See Abh. P. 3, 39; Bp. 24, 65; 42, 17; 56, 17; Bh. 1, 8, 76. — ಠಕ್ಕುಎದು. -ಬಿದು. To be deceived. ಠಕ್ಕುವಿದುರ್ (Čpr. 5, 122).

ಠಕ್ಕುಗಾರ್ತಿ ṭhakku-gârti. A cunning female (Rsv. 11, after 154; My.).

ಠಕ್ಕೆ ṭhakkĕ. = ಟಕ್ಕೆ 1, etc.

ಠಣ್ ṭhaṇ. = ಜಣ್, etc. — ಠಣ್ ಠಣ್. rep. = ಜಣ್ ಜಣ್. (My.).

ಠಣತ್ಕಾರ ṭhaṇat-kâra. = ಝಣತ್ಕಾರ. (Čpr. 6, 14; Grj. 8, after 8).

ಠಮಾಳ ṭhamâḷa. = ಠಮಾಲಿ (Śmd. 39). (Mhr. ಟವಾಳ, idle, wanton, mischievous).

ಠಮಾಳತನ ṭhamâḷatana. Wantonness, lewd sport (Bp. 42, 19).

ಠಮಾಲಿ ṭhamâḷa. = ಠಮಾಳ, q. v.

ಠವಣಿಕ ṭhavaṇika. See ಠವಣಿಕ.

ಠಸ್ಸೆ ṭhassĕ. A stamp (My.; Br., H. ಠಸ್ಸಾ; Mhr., H. ಠಸಾ).

ಠಳಠಳತ್ಕಾರ ṭhaḷa-ṭhaḷat-kâra. The sound of bursting or snapping (Bh. 1, 20, 57).

ಠಾಕೂರ ṭhâkûra. An object of reverence or worship; a honorific title, Tagore (B. 5, 42. 45; My.; Sk. ಠಕ್ಕುರ; Mhr. ಠಾಕುಠೀ, state of credit and reputation in the world).

ಠಾಣ ṭhâṇa. (Śmd. 23; Bp. 19, 8, where it is used with regard to saṅgîta; is it Tbh. of ತಾನ 1?). See ನವ-.

ಠಾಣಾ ṭhâṇâ. = ಟಾಣೆಯ, ಠಾಣೆ, ಠಾಣೆಯ, ಠಾಣ್ಯ. (Tbh. of ಸ್ಥಾನ). The head station of a district (My.; Mhr. ಠಾಣೇಂ); a station under the civil authority (My.; Mhr.); the establishment of peons, etc. maintained there (My.; Tĕ.; Mhr., H.); an encampment (My.); a police station (My.); a garrison (My.; Tĕ.).

ಠಾಣಿಸು ṭhâṇisu. (fr. ಠಾಣ?). ಠಾಣಿಸಿತು (Śmd. 23 Mdb.).

ಠಾಣೆ ṭhâṇĕ. = ಠಾಣಾ, etc. (C.).

ಠಾಣೆಗಾರ ṭhâṇĕ-gâra. The officer in charge of a ṭhâṇâ. ಠಾಣೆಗಾರನಿಗೆ ನಾಣ್ಯ ಕೊಟ್ಟವನೇ ಜಾಣ (Prv.).

ಠಾಣೆದಾರ ṭhâṇĕ-dâra. = ಠಾಣೆಗಾರ. (C.; Mhr. ಠಾಣೇ-).

ಠಾಣೆಯ ṭhâṇĕya. = ಠಾಣಾ, etc. (ತಾಣಾಂತ Čt. II, 110).

ಠಾಣ್ಯ ṭhâṇya. = ಠಾಣಾ, etc. An encampment, etc. (My.). ದಣ್ಣೆನೊಡನೆ ಠಾಣ್ಯ ಹಾಕಿ ಸಮಯ ಹೊಂಚುವಿಕೆ (ಅಸನ, etc. Si. 262). ದಣ್ಣು ಠಾಣ್ಯದ ಸ್ಥಲ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟರು (ವ್ರಜ್ಜ 291).

ಠಾವಿಕೆ ṭhâvikĕ. = ಟಾವಿಕೆ, q. v. (C.).

Digitized by Google

ಠಾಯಿ ṭhâyi. (Tbh. of ಸ್ಥಾಯಿ). = ಠಾಯೆ. A mode of singing (Bp. 19, 13; V. 11, 9).

ಠಾಯೆ ṭhâyĕ. = ಠಾಯಿ. (Čpr. 7, 97).

ಠಾವು ṭhâvu. (Šmd. 23). = ಟಾವು, etc. A place, a spot (ಅಯನ, ಸ್ಥಾನ Hlâ.; Mr. 453; ಎಡೆ Nn. 128, o. r. ಬಟ'; C.; Mhr. ಠಾಯ; *cf.* Sk. ಸ್ಥಾ, ಸ್ಥಾವ, standing). ಆಡುವ ಠಾವು (ರಂಗ); ಆನೆಯ ಹಿಡಿವ ಠಾವು (ವಾರಿ); ಇರ್ಪ ಠಾವು (ಉಪಘ್ನ, ಆಶ್ರಯ); ಮುನಿಗಳ್ ಇರ್ಪ ಠಾವು (ಮಠ); ಶ್ರವಣಂಗೆಯ್ವ ಠಾವು (ಖಲೂರಿಕೆ Hlâ.). ಮದ್ಯವ ಕೊಮ್ಬ ಠಾವು (ಶುಣ್ಡಾಪಾನ, ಮದಸ್ಥಾನ); ಕುಣಿವಾಡುವ ಠಾವು (ಆನರ್ತ); ನೀರು ನೆಲೆಯಿಲ್ಲದ ಠಾವು (ಮರು); ಯಾಗಂಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ನೆರೆದು ಸ್ತುತಿಯಿಸುವ ಠಾವು (ಸಂಸ್ತಾವ); ಸವುಳು ಮಣ್ಣುಳ್ಳ ಠಾವು (ಊಷ Nr.). ಕೊಲ್ಲದೆ ಮೃಗವ ಹಿಡಿಯುವುದೆಲ್ಲ ಠಾವಿನೊಳು (a net, Sp.). See Bp. 9, 6; 13, 22; 24, 72; 30, 17; 43, 72; 50, 6; 55, 48. 51; J. 17, 4.

ಠಾವುಡಿ ṭhâvuḍi. (= ಟೋಳಿ). (Râm. 6, 14, 22).

ಠಿಕಾಣಿ ṭhikâṇi. = ಟಿಕಾಣಿ. (C.). ಠಿಕಾಣಿಯಿಲ್ಲದವ ಮುಖಾ ಮುಚ್ಚಿ ಹೋದ (Prv.).

ಠೀಕು ṭhîku. = ಟೀಕು 2. (My.).

ಠೀವ್ ṭhîv. = ಠೆಬ್. (My.).

ಠೀವಿ ṭhîvi. Style, fashion (Tĕ.); grandeur, splendor of appearance; ornament (My.; ನವಾಯಿ Bhn. 5; Mhr. ಠೀವ, an air, manner; a peculiarity of speech or action). ಠೀವಿಯಿನ್ದ ನೋವು ಮುಚ್ಚಿ ಕೊಣ್ಡ (Prv.). See ಅರಸು-; Bp. 12, 45; Prv. s. ರಾಜ.

ಠೆಕ್ಕಿಸು ṭhĕkkisu. (Šmd. 23 Mdb.).

ಠೆಕ್ಕೆ ṭhĕkkĕ. = ಟೆಕ್ಕೆ 1, etc. (ಕೇತನ, ಪತಾಕೆ Nn. 18).

ಠೆಬ್ ṭhĕb. = ಠೀವ್. The report of a pistol or gun (S. Mhr.).

ಠೇವಣಾತಿ ṭhêvaṇâti. = ಠೇವಣಿ, etc. (My.; Br.; Mhr. ಠೇವರೇವ).

ಠೇವಣಿ ṭhêvaṇi. = ಠೇವು. (C.; Br.; Mhr. ಠೇವ, ಠೇವಾ, ಠೇವಣೇ, a hoard; a stock; a buried treasure; a deposit; Mhr. ಠೇವಣೇಂ, to put, place, etc.).

ಠೇವು ṭhêvu. A hoard (of money, C.; see Mhr. s. ಠೇವಣಿ). 2, a deposit (as security, C.; Mhr.).

ಡ್ Ḍ

ಡ್ ḍ. The thirty-third letter of the Alphabet (Smd. 12. 21). Regarding its connection with ಟ್ see Šmd. 214. 229. 246. 250. 282. 284. 287; regarding that with ದ್, 287; that with ಠ್, 206; that with ಬ್, 28. 217. 222, and that with ಳ್, 29. *Cf.* ಅಂ = ಅಡಿ, ಕೊಂಕು = ಕುಡು (ಕುಡುಕು). Initial ಡ್ appears also as ದ್, see *e. g.* ದಗೆ 1 and 2, etc., etc.

ಡ ḍa. The letter ಡ pronounced with a short a, as is generally done at school. **2,** the number 3 (Mr. 349).

ಡಕಾರ ḍa-kâra. The letter or syllable ಡ (Šmd. 11; Kâvy. I, 3, 98-103).

ಡಕಾಯಿತಿ ḍakâyiti. = ಡಾಕಾಯಿತಿ. (My.).

ಡಕ್ಕೆ ḍakkĕ. Tbh. of ಢಕ್ಕೆ (Šmd. 339). = ಡಂಕ, ಡೆಂಕೆ. (T. ಇಡಕ್ಕೈ, ಡಕ್ಕೈ, a large drum, a drum double headed; Tĕ. ಡಕ್ಕ, a small double drum, used as a rattle). ಬನ್ನಿಯ ತರು ಡಕ್ಕೆಗೆ (Šmd. 75).

ಡಗೆ ḍagĕ. 1. = ದಗೆ 1, q. v. Deceit, etc. (S. Mhr.).

ಡಗೆ ḍagĕ. 2. = ದಗೆ 2. Heat, glow, sultriness (My.; Bh. 3, 23, 11; Mhr. ಡಗಡಗಣೇಂ, ಡಗಾಗಣೇಂ, to be hot and sweltering, to be close and sultry).

ಡಗೆ ḍagĕ. 3. Fear, danger of tottering or of failing (? Šsv. 4, 76; Mhr. ಡಗ).

ಡಂಕ ḍaṅka. = ಡಕ್ಕೆ, etc. A pretty large double drum (My.; Tĕ. ಡಂಕೆ; Mhr. ಡಂಕಾ, ಡಾಂಕಾ, a large kettle-drum).

ಡಂಕೆ ḍaṅkĕ. = ಟಂಕೆ, etc. (ಬಡಿಕೋಲ್ Šs.).

ಡಂಗರ ḍaṅgara. = ಡಂಗುರ q. v., ದಣ್ಡೋರ, ದಣ್ಡೋರೆ. Public notice by a crier who beats a tom-tom, an oral proclamation (My.; Mhr. ಡಾಂಗೋರಾ, ಢಾಣ್ಡೋರಾ, ದಾಣ್ಡೋರಾ, ಢಾಣ್ಡೋರಾ); the tom-tom beaten by the crier (C.; Tĕ. ಡಂಗುರ; T. ತಣ್ಡೂರ; Mhr. ಡವಣ್ಡಿ).

ಡಂಗಿ ḍaṅgi. = ಟಂಕೆ, etc. (ಕೋಲ್ Kk. 74).

ಡಂಗುರ ḍaṅgura. = ಡಂಗರ, etc. (Râm. 5, 8, 24; My.). ಮೇಘನೃಪಾಲಕನ ಡಂಗುರವೋ? ಮೊರೆಗುವ ಸಿಡಿಲಿನ ಅಬ್ಬರವೋ? (Bh. 1, 19, 19). — ಡಂಗುರ ಪೊಯಿಸು. = ಡಂಗುರ ಹೊಯ್ಸು. (J. 10, 47; 17, 38). — ಡಂಗುರ ಬಡಿ. To beat the ḍaṅgura (Bp. 26 sum.). — ಡಂಗುರವ್ಪೊಯ್ಸು. -ಂ-ಪೊಯ್ಸು. = ಡಂಗುರ ಹೊಯ್ಸು. (Čpr. 8, 18). — ಡಂಗುರ ಸಾಱಿಸು. To have proclaimed (B. 4, 20; My.). — ಡಂಗುರ ಹೊಡೆ. = ಡಂಗುರ ಬಡಿ. ಡಂಗುರಾ ಹೊಡದರೆ ಹೊಂಗರಕನ ಮರ ಕೇಳೀತೋ? (Prv.). — ಡಂಗುರ ಹೊಯ್. = ಡಂಗುರ ಬಡಿ. (Bp. 37, 59). — ಡಂಗುರ ಹೊಯಿ. = ಡಂಗುರ ಹೊಯ್. (Bp. 37, 42. 47). — ಡಂಗುರ ಹೊಯ್ಸು. To have the ḍaṅgura beaten (Râm. 1, 13, 12).

ಡಂಗುಱುಚು ḍaṅguṟuču. (= ಅಡಂಗುಱುಚು). — ಡಂಗುಱುಚಾಟ, -ಆಟ. = ಅಡಂಗುಱುಚಾಟ. (ಕಣ್ಣ ಮುಚ್ಚಾಟ Šm. 56; Tĕ. ದಾಗಿಲಿಮುಚ್ಚುಲು, ದಾಗಿಲಿಮೂತಲು, ದಾಗಿಲಿಮೂತ, ದಾಗುಡುಮೂಚಲು, ದಾಗುಡುಮೂಚೇಲು, ದಾಪುಮೂಪುಲು; ಡಾಗಿಲಿಮ್ರುಚ್ಚುಲಾಡು, to play at hide and seek; ಡಾಗುರಿಂಚು, to be hid; ಡಾಗು, to hide, lie hid).

ಡಂಗೆ ḍaṅgĕ. = ಡಂಗಿ, etc. (ಮುದ್ಗರ, ದ್ರುಘಣ Hlâ.; ದ್ರುಘಣ Mr. 298).

ಡಂಗೆ ḍaṅgĕ. = ದಂಗೆ, q. v. Tumult, uproar, etc. (C.); dunning. — ಡಂಗೆ ಕೂತು ಕೊಳ್ಳು. To dun (My.).

ಡಂಗೆಗಾಱ ḍaṅgĕ-gâṟa. = ದಂಗೆಗಾಱ. A man who raises a tumult or uproar (C.).

Digitized by Google

ಡಣ್ ḍaṇ. An imitative sound. — ಡಣ್ ಡಣ್. rep. The sound of the drum called ಡವಣೆ (My.).

ಡಣ ḍaṇa. = ಗಣ 1, etc. *(Cf.* ಢಣ). — ಡಣ ಡಣ. = ಗಣ ಗಣ. (C.).

ಡಣಾಕೃತಿ ḍaṇâ-kṛiti. A clang, a clash, etc. ಹೊಡದು ದೊಂಕ ಣಿಗಳ ಡಣಾಕೃತಿ (Bh. 6, 2, 4).

ಡತ್ವ ḍatva. The letter or syllable ಡ (Śmd. 78. 286. 352. 369).

ಡಬ್ ḍab. A sound produced by the sudden falling of heavy bodies (My.).

ಡಬ್ ḍab. = ಡಬ್ಬು 2. (Mhr., H. ಢಬ, an imposing air; largeness, greatness). — ಡಗ್ಗಳ್ಳಿ. -ಕಳ್ಳಿ. = ಡಬ್ಬುಗಳ್ಳಿ. The prickly pear, Opuntia dillenii Haw. (St. & Pl. and some parts of S. Mhr.; My.). 2, Euphorbia antiquorum L. and similar kinds (Z. about Ballâri).

ಡಬ ḍaba. = ಡವ, (ಡಬ್ಬು 1), ದಬ. (My.).

ಡಬಡ್ಡಾಳಿಕೆ ḍabaḍḍâḷikĕ. Showiness, an empty display of authority or good circumstances, boast (My.; Mhr., H. ಢಬ, an imposing air; greatness, as boasted of; ಢಬದಾರ, large, showy).

ಡಬರಿ ḍabari. = ದಬರಿ. A cylindrical copper or brass saucepan or cooking vessel (C.; also Baṅgâḷi in various meanings; Tĕ. ಡಬರೆ, ದಬ್ಬರೆ).

ಡಬಾಣ ḍabâṇa. = ಡಮಾಣ, etc. ದಬಾಣ. A pair of kettle-drums (My.; Tĕ.).

ಡಬೀರಿ ḍabîri. A moonshee, writer (Sd.; Mhr., H. ಡಬೀರ, a râja's secretary).

ಡಬ್ಬ ḍabba. = ಡಬ್ಬಿ. (My.).

ಡಬ್ಬನೆ ḍabbanĕ. = (ದಬ್ಬನೆ). Suddenly and with the sound of ಡಬ್, in ಡಬ್ಬನೆ ಬೀಳು, used of vessels, stones, etc. that fall from above (C.).

ಡಬ್ಬಳ ḍabbaḷa. = ದಬ್ಬಣ, etc. (My.).

ಡಬ್ಬಿ ḍabbi. A small box, as a snuff-box, one used as a powder-horn, a pill-box, an offering-box, etc. (C.; Tĕ., T.; Mhr., H. ಡಬಾ, ಡಬೀ). — ಡಬ್ಬಿಗಡಿಗೆ. An offering-box (My.).

ಡಬ್ಬು ḍabbu. 1. (= ಡಬ, ದಬ). The sound emitted by a hollow box, a sort of tabour, etc., when struck (C.; Tĕ. ಡಬ್ಬು, aloud).

ಡಬ್ಬು ḍabbu. 2. = ದೊಬ್ಬು q. v., etc. (C.). — ಡಬ್ಬಗವುಚು. -ಕವುಚು. = ಡಬ್ಬ ಹಾಕು. (My.). — ಡಬ್ಬ ಹಾಕು. To put upside down (C.; B. 4, 207. 209). — ಡಬ್ಬ ಹಿಡಿ. To hold upside down, as a vessel (S. Mhr.; B. 5, 153).

ಡಬ್ಬು ḍabbu. 1. A kind of drum (S. Mhr.; Tĕ. ಡಪ್ಪು, a large drum; T. ತಪ್ಪು, a kind of timbrel or drum; Mhr. ಡಫ, a sort of tambourine).

ಡಬ್ಬು ḍabbu. 2. = ಡಬ್, ಡಮ್ಬ 1, etc. Greatness, especially as boasted of, showiness, ostentation, an assumed imposing air (C.; see Mhr., H. s. ಡಬ್); the biggest one of marbles at play (S. Mhr.; Mhr. ಢಬ್ಬೂ, a gross and bulky person); bragging; fiction, falsehood, a lie (My.; Tĕ.; T. ಡಪ್ಪು). 2, a dub or copper coin, four pays (Tĕ.; T. ಡಪ್ಪು; Mhr. ಢಬ್ಬೂ, a double pice). — ಡಬ್ಬುಗಳ್ಳಿ. = ಡಗ್ಗಳ್ಳಿ. (My.).

ಡಬ್ಬುಗಾರ ḍabbu-gâra. A man fond of display, etc. (My.).

ಡಬ್ಬೆ ḍabbĕ. = ಡೆಬ್ಬೆ, ದಬ್ಬೆ, etc. (My.). See ಬೆನ್ನು-.

ಡಭೀಲ್ ḍabhîl. The sound produced when a heavy thing is thrown into water (My.).

ಡಮ ḍama. An imitative sound. — ಡಮ ಡಮ. Tom, tom! (the sound of certain drums, My.; Mhr. ಡಮಡಮಾಟ; Tĕ. ಟಮುಟಮು, a tom-tom; Sk. ಡಮ್, to sound, as a drum). ಡಮುಡಮೆಮ್ಬ ಡಿಣ್ಡಿಮಂ (Rśv. 6, after 11).

ಡಮರ ḍamara. = ಡಾಮರ 1. *A riot, a tumult, an affray, a scuffle, a turmoil;* calamity, distress (ಡಿಮ್ಬ, ಈತಿ, ಉಪದ್ರವ, etc. Mr. 27).

ಡಮರು ḍamaru. *A sort of small drum shaped like an hour-glass.* See s. ಪಂಚಮಹಾವಾದ್ಯ.

ಡಮರುಕ ḍamaruka. = ಡಮರುಗ (Śmd. 337), ಡವರುಗ (347). A kind of drum (= ಡಮರು).

ಡಮರುಗ ḍamaruga. Tbh. of ಡಮರುಕ, q. v. (ಡಮರು Nr.; My.). ಹೊನ್ನೆಯ ತರು ಡಮರುಗಕ್ಕೆ (Śmd. 75).

ಡಮಾಣ ḍamâṇa. = ಡವಾಣ, ಡಮಾರ, ದಬಾಣ. (Č. Bp. 5, 7; My.).

ಡಮಾರ ḍamâra. = ಡಮಾಣ, etc. A pair of kettle-drums (My.; Tĕ.; T. ಡಮಾ, ಡಮಾನ, ಡಮಾರ, ಡಮ್ಮಾನ, ಡಮ್ಮಾರ). ಡಮಾರದ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಕೇಯ್ ಕಾಲು ಬಿಟ್ಟ (Prv.).

ಡಮ್ಬ ḍamba. 1. = ಜಮ್ಬ 2, etc., ಡೊಮ್ಬು 1. Grandeur, pomp, ostentation, etc. (C.; Tĕ., T., M.). — ಡಮ್ಬಾಚಾರ. -ಆಚಾರ. Vain display, etc. (C.; ಒಣಹೆಮ್ಮೆ G.).

ಡಮ್ಬ ḍamba. 2. Throwing; ordering. See ಏ-.

ಡಮ್ಬಕ ḍambaka. Tbh. of ದಮ್ಭಕ. Arrogance, ostentation, pride. 2, deceit, trickery. (Bp. 40, 51; 60, 21, J. 17, 54). 3, an ostentatious man; a deceiver (J. 5, 69).

ಡಮ್ಬಗಾರ ḍamba-gâra. An ostentatious man (C.).

ಡಮ್ಬನ ḍambana. = ಡಮ್ಬ 2. See ಏ-.

ಡಮ್ಬರ ḍambara. An assemblage, a mass, etc. (= ಆಡಮ್ಬರ No. 8; see ಮೇಘ-). 2, = ಆಡಮ್ಬರ No. 7 (Čpr. 7, 140).

ಡಮ್ಬು ḍambu. = ಡಮ್ಬ 1, etc. (ಆಡಮ್ಬರ Nn. 135; Bp. 59, 17).

ಡಮ್ಬುಕ ḍambuka. = ಡಮ್ಬಕ (?). (Râm. 6, 19, 17).

ಡಮ್ಭ ḍambha. = ಡಮ್ಬ 1, etc. (Čpr. 5, 81).

ಡಯನ ḍayana. Going, running; *flying in the air; a car, or a kind of litter* (ಪ್ರವಹಣ, ರಥದ ಹರಿ Hlâ.; ಪ್ರವಹಣ, ಭಣ್ಡಿಯ ಹರಿಹು Mr. 284).

ಡಱಕಿ ḍaṟaki. A belch (S. Mhr.; Mhr. ಢೇಕರ).

ಡಱಕು ḍaṟaku. = ಡಱಕಿ. ಡಱಕು ಮಾಡು (S. Mhr.).

ಡಱ್ಱನೆ ḍaṟṟanĕ. = ಗಡ್ಡನೆ, ಡಿಡ್ಡನೆ, ದಡ್ಡನೆ. With the noise that accompanies belching. ಡಱ್ಱನೆ ತೇಗು (S. Mhr.; Bp. 25, 30; My.).

ಡಲಾಯಿತ ḍalâyita. A peon of a district office (My.; Br.; H. ಢಲಾಯ್ತ್).

ಡವ ḍava. = ಡಬ, etc. An imitative sound. — ಡವ ಡವ. Audible palpitation of the heart on account of the fear arising from a bad conscience, etc. (C.).

ಡವಕೆ ḍavakĕ. A spittoon (ಕಾಳಂಜ Śmd II; Kk. 54; Śm. 61; ಕಾಳಾಂಜ Čt. II, 94; Čpr. 4, 68; 6, after 86; Abh. P. 3, after 83). See ಪೊಣ್ಣವಕೆ. *Cf.* ಪ್ವೇವ?

ಡವಡವಿಕೆ ḍavaḍavikĕ. = ಲವಲವಿಕೆ. (S. Mhr.; Mhr. ಢವಳಣೇಂ, to yearn with affection).

Digitized by Google

ಡವಡೆ ḍavaḍĕ. 1. = ಡವುಡೆ 1. (My.).

ಡವಡೆ ḍavaḍĕ. 2. = ಡವುಡೆ 2, etc. (S. Mhr.).

ಡವಣೆ ḍavaṇĕ. = ದವಣೆ. A sort of larger drum shaped like an hour-glass (My.; ಯಶಃಪಟಹ, ಢಕ್ಕೆ, ಡೋಲು Si. 62; Tĕ. ಡವಣೆ = ಢಂಕಾ, ಡವಿಣೆ = ಡಿಣ್ಡಿಮ). — ಡವಣೆವಟಿ. -ಪಟಿ. (Rsv. 6, after 11).

ಡವರುಗ ḍavaruga. = ಡಮರುಗ. Tbh. of ಡಮರುಕ (Šmd. 347).

ಡವಾಲಿ ḍavâli. = ದವಾಲಿ. A peon's belt on which a badge is worn (My.; Br., H.).

ಡವಿಗೆ ḍavigĕ. = ದವುಗೆ. A thick bamboo (S. Mhr.); the skull of a skeleton (S. Mhr.).

ಡವುಗೆ ḍavugĕ. = ಡವಿಗೆ. A skull. ತಲೆಯ ಡೌಗೆ (ಓಡು G.).

ಡವುಡು ḍavuḍu. = ದವಡು 2, ದವುಡು 2. A race or a run; the gallop of a horse (S. Mhr., Br.; Mhr., H. ದವಡ, ದೌಡ).

ಡವುಡೆ ḍavuḍĕ. 1. = ಡವಡೆ 1. A kind of small drum or tabour (ಡಿಣ್ಡಿಮ Nn. 66). ಮೊರೆವ ಡವುಡೆ (ಡಿಣ್ಡಿಮ Mr. 80). See Č. Bp. 5, 7; 47, 37; J. 12, 12; ಬೀರ-.

ಡವುಡೆ ḍavuḍĕ. 2. = ಡವಡೆ 2, ದವಡೆ, etc. A jaw (S. Mhr.).

ಡವುಲು ḍavulu. ಡೌಲು. Shape, form; way, manner; signs, indications, appearance (Mhr., H. ಡೌಲ). 2, estimated revenue (My.); probable produce (My.);—the amount of the government demand; fixed rate of assessment (Br.). 3, a pompous air; buckishness; empty display (C.; Mhr., H.; B. 3, 95). — ಡವುಲನ್ದಾಜು. -ಅನ್ದಾಜು. A probable estimate (My.). — ಡವುಲು ಕೊಚ್ಚು. To brag, to boast (S. Mhr.). — ಡವುಲುಜಮಾಬನ್ದಿ. The probable assessment (of a village, My.). — ಡವುಲುಜಾಸ್ತಿ. Too high an estimate (My.). — ಡವುಲುದಾರ. A man who estimates the probable harvest, etc. (My.); an ostentatious man (My.). — ಡವುಲುದಾರಿ. Well-shaped (My.; Mhr. ಡೌಲದಾರ).

ಡಹು ḍahu. *The tree Artocarpus lacucha* R. See ಕಂಚಿ ನಿವ್ವಿ.

ಡಾಕ ḍâka. N. — ಡಾಕರಸು. -ಅರಸು. King Ḍâka (Šmd. 75).

ಡಾಕಾಯಿತಿ ḍâkâyiti. = ಡಕಾಯಿತಿ. Dacoity, gang-robbery (My.; H.).

ಡಾಕಿಣಿ ḍâkiṇi. = ಡಾಕಿನಿ, ಡಾಹಿಣಿ. The sword of a female demon (ರಕ್ಕಸಿಯ ಕತ್ತಿ Kk. 81).

ಡಾಕಿನಿ ḍâkini. = ಡಾಕಿಣಿ, etc. (ರಕ್ಕಸಿಯ ಕತ್ತಿ Šm. 43). 2, a kind of female demon attending Kâlî (Sk.; J. 12, 45).

ಡಾಕು ḍâku. 1. = ಡಾಗು. A spot, stain, blot (My.); a mark put on cattle with a red-hot iron (My.); inoculated cow-pox (My.; Mhr., H. ಡಾಗ; T., Tĕ. ಡಾಗು).

ಡಾಕು ḍâku. 2. An attack (Bh. 3, 19, 13; Mhr., H. ಡಾಂಕಾ, an attack of robbers; Tĕ. ಡಾಕೆ, inroad, invasion).

ಡಾಕು ḍâku. 3. Dawk, post, post-office; a disposition (of horses, runners, etc.) along a road to convey the post or travellers (M.; Mhr., H. ಡಾಕ).

ಡಾಗಿಲಿ ḍâgili. An anvil (Sd.; Tĕ. ಡಾಕಲ್ಲು, ದಾಗಲಿ).

ಡಾಗು ḍâgu. = ಡಾಕು 1. (C.; B. 5, 174).

ಡಾಡಿಮ ḍâḍima. Tbh. of ದಾಡಿಮ. (ಡಾಳಿಮ, ಕರಕ Nr.).

ಡಾಣ ḍâṇa. = ದಾಣ 1, ದಾಣೆ 1, ಧಾನ No. 2. Tbh. of ಧಾನಾ or ಧಾನ್ಯ. Grain, horse-corn, horse-gram (My.; Mhr. ದಾಣಾ).

ಡಾಣಿ ḍâṇi. = ಡಾಣೆ. A staff, a club (ಲಗುಡ, ದಣ್ಡ Nr.).

ಡಾಣಿ ḍâṇi. = ಡಾವಣಿ, (ದಾಣ 2), ದಾಣಿ, ದಾಣೆ 2. (My.).

ಡಾಣೆ ḍâṇĕ. = ಡಾಣಿ. (ಲಕುಟ, ಲಗುಡ Šmd. 338). ಚೆನ್ನಂಗಿಯ ತರು ಡಾಣೆಗೆ (75). ಮರದ ಸಿಕ್ಕೆ, ಡಾಣೆ ಮುನ್ತಾದ ಆಯುಧ (ಸರ್ವಲಿ, ತೋಮರ Si. 290).

ಡಾನ್ತ ḍa-anta. A term ending in ಡ (Šmd. 310).

ಡಾಬು ḍâbu. 1. = ದಾಬು 1. (Tbh. of ದಾಮ). A woman's girdle or zone (ಕಕ್ಷ್ಯೆ Si. 446; C.; Tĕ.; T. ಡಾಪ್ಪು). See Si. 220.

ಡಾಬು ḍâbu. 2. = ದಾಬು 2. Intimidation, repression, menacing; awfulness (My.; Mhr., H. ದಾಬ). — ಡಾಬುಜರಬು. Awfulness (My.).

ಡಾಮರ ḍâmara. 1. = ಡಮರ q. v., ಡಾವರ 2. An affray, a riot, etc., the bustle and confusion of strife, etc. (Sk.). 2, any surprising thing, sight, or occurrence (Sk.). See Bp. 7, 17.

ಡಾಮರ ḍâmara. 2. Dammer (My.; Mhr.).

ಡಾಮ್ಭಿಕ ḍâmbika. Tbh. of ದಾಮ್ಭಿಕ. (My.).

ಡಾಲರಿ ḍâlari. A dollar (Tĕ. ಡಾಲರು; R.).

ಡಾಲಿಮ ḍâlima. = ದಾಡಿಮ q. v., ಡಾಳಿಮ, ಡಾಳಿಮ್ಬ, ಡಾಳಿಮ್ಬರ, ಡಾಳಿಮ್ಬೆ, ಡಾಳಿಮ್ಬ್ರ. (Sk.).

ಡಾಲು ḍâlu. Tbh. of ಢಾಲ. A shield (C.; Tĕ., T.; B. 4, 48).

ಡಾವಣಿ ḍâvaṇi. = ಡಾಣಿ, etc., ದಾವಣಿ 1. Tbh. of ದಾಮನಿ. A rope stretched along and secured at the ends, unto which cattle are tied up by means of a tie-rope (My.; Prll. 3, 10; Mhr. ದಾವಣ). — ಡಾವಣಿ ಕಟ್ಟು. To tie cattle in a row to a long rope fastened by two pegs (My.).

ಡಾವರ ḍâvara. 1. = ಡಾವುರ, q. v. (Čpr. 8, 67; Bh. 2, 2, 103; J. 13, 11).

ಡಾವರ ḍâvara. 2. Tbh. of ಡಾಮರ 1 (Čt. II, 93).

ಡಾವರಿ ḍâvari. Burning, combustion (J. 8, 45).

ಡಾವರಿಗ ḍâvariga. An uproarious or raving man (Bh. 3, 4, 45).

ಡಾವರಿಸು ḍâvarisu. To whirl or move about (ಕೋಪದಿ, ಸಮ್ಭ್ರಮ Čt. I, 20), as sparks (Bh. 1, 20, 60), to flicker, as flames (J. 8, 39; 13, 59; 24, 31); to rave, to talk irrationally (Râm. 3, 4, 21; J. 5, 54). See Bh. 2, 2, 103.

ಡಾವಳಿ ḍâvaḷi. = ದಾವಳಿ, etc. (My.).

ಡಾವು ḍâvu. 1. = ಡಾವೆ, (ದಾವಾ, etc.). Spite, malice, hatred (S. Mhr.; Mhr., H. ದಾವ). — ಡಾವು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳು. To be rancorous (S. Mhr.). — ಡಾವು ತೀರಿಸು. To satiate spite, to revenge one's self (S. Mhr.).

ಡಾವು ḍâvu. 2. = ಡಾವುರ. Desire (My.).

ಡಾವುರ ḍâvura. = ಡಾವರ 1, ಡಾವು 2, ದಾವರ, ದಾವರು, ದಾವು 1, ದಾವುರ, ದಾವ್ರ. Burning, thirst: desire; need, want (ಅಪೇಕ್ಷೆ Bhn. 22, o. r. ಡಾವರ; *cf.* ದಾಹ; Mhr. ದಾಹ = ದಾಹ).

ಡಾವೆ ḍâvĕ. = ಡಾವು 1. (S. Mhr.). — ಡಾವೆ ಸಾರು. To publish one's intention of being revenged on an enemy (S. Mhr.).

ಡಾಹಿಣಿ ḍâhiṇi. = ಡಾಕಿಣಿ, etc. (ರಕ್ಕಸಿಯ ಕತ್ತಿ Šmd. II).

ಡಾಳ ḍâḷa. = ಡಾಳಿ. Lustre, radiance; beauty, loveliness; gracefulness (ಕಳೆ, ಮಿಂಚು, ತೊಳಪು, ತೊಳಗು, ಬೆಳಗು, etc.;

Digitized by Google

ಕಾನ್ತಿ Śm. 15; Kk. 25, o. r. ಧಾಳ; ಲಾವಣ್ಯ Bhn. 26; J. 17, 26; Mhr. ಧಾಳ; Tĕ. ಡಾಲು, ಡಾಳು, ದಾಳು; cf. Sk. ಧವಲ).

ಡಾಳಯಿಸು ḍâḷayisu. = ಡಾಳಯ್ಸು, ಡಾಳವಿಸು, ಡಾಳಿಸು 1. To be radiant, to shine, to be beautiful (Bp. 61, 30).

ಡಾಳಯ್ಸು ḍâḷaysu. = ಡಾಳಯಿಸು. (Bp. 4, 23).

ಡಾಳವಿಸು ḍâḷavisu. = ಡಾಳಯಿಸು. (Bp. 3, 27).

ಡಾಳಿ ḍâḷi. = ಡಾಳ. (J. 30, 11).

ಡಾಳಿಮ ḍâḷima. = ಡಾಲಿಮ, etc. (ಡಾಡಿಮ, ಕರಕ Nr.).

ಡಾಳಿಮ್ಬ ḍâḷimba. = ಡಾಳಿಮ, etc. (My.; Mhr.).

ಡಾಳಿಮ್ಬರ ḍâḷimbara. = ಡಾಳಿಮ್ಬ, etc. (My.; ಡಾಲಿಮ G.).

ಡಾಳಿಮ್ಬೆ ḍâḷimbĕ. = ಡಾಳಿಮ್ಬ, etc. (My.).

ಡಾಳಿಮ್ಬ್ರ ḍâḷimbra. = ಡಾಳಿಮ್ಬರ, etc. (My.; ದಾಡಿಮ Čb.).

ಡಾಳಿಸು ḍâḷisu. 1. = ಡಾಳಯಿಸು. (? Č. Bp. 42, 21).

ಡಾಳಿಸು ḍâḷisu. 2. To wave around, a fan, etc. (Śsv. 1, 78; 1, after 79; 5, 57; Č. Bp. 5, 8; J. 20, 37; Mhr. ಢಾಳಣೇಂ).

ಡಾೞಿ ḍâḻi. = ದಾೞಿ. (My.).

ಡಿಕ್ಕಾ ḍikkâ. = ಡಿಕ್ಕಿ 1, ಡೀ, ಡೀಕು. A push or thrust by the head, a butt (of a ram, a child; Mhr. ಢೀಮಣೀಂ). — ಡಿಕ್ಕಾ ಡಿಕ್ಕಿ. dupl. = ಡಿಕ್ಕಾ. (My.). — ಡಿಕ್ಕಾ ಡಿಕ್ಕಿ ಕೊಡು. To butt (My.). — ಡಿಕ್ಕಾ ಡಿಕ್ಕಿ ಹೊಡೆ. = ಡಿಕ್ಕಾ ಡಿಕ್ಕಿ ಕೊಡು. (My.). — ಡಿಕ್ಕಾ ಮುಕ್ಕಿ. dupl. = ಡಿಕ್ಕಾ ಡಿಕ್ಕಿ. (My.).

ಡಿಕ್ಕಿ ḍikki. 1. = ಡಿಕ್ಕಾ, etc. — ಡಿಕ್ಕಿ ಕೊಡು. To butt (My.). — ಡಿಕ್ಕಿ ಹೊಡೆ. = ಡಿಕ್ಕಿ ಕೊಡು. (My.).

ಡಿಕ್ಕಿ ḍikki. 2. A sort of drum (ಮಡ್ಡು Si. 63; My. as ಡಕ್ಕೆ). See s. ಪಂಚಮಹಾವಾದ್ಯ.

ಡಿಗುರು ḍiguru. The yôni (My.; cf. ತುಲ್ಲು?).

ಡಿಂಗರ ḍiṅgara. A servant, a slave. 2, a rogue. 3, a low man. 4, a fat man.

ಡಿಂಗರಿಗ ḍiṅgariga. = ಡಿಂಗರ No. 1. (Bp. 27, 35. 73; 29, 8; 47, 37; Râm. 6, 53, 19; J. 21, 39; 24, 61).

ಡಿಣ್ಡಲ ḍiṇḍala. The plant Bignonia or Calosanthes indica (ಶೋಣಕ G.). Cf. ಡಿಣ್ಡಲ.

ಡಿಣ್ಡಿಮ ḍiṇḍima. *A kind of small drum or tabor* (ಡವುಡೆ Nn. 66; ಮೊರವ ಡವುಡೆ Mr. 80; see Nr. s. ಜೇಗಟೆ). See s. ಪಂಚಮಹಾವಾದ್ಯ.

ಡಿಣ್ಡಿಮವೃತ್ತ ḍiṇḍima-vṛitta. A kind of metre (Čh. p. 23 in two MSS.).

ಡಿಣ್ಡೀರ ḍiṇḍîra. *Cuttle-fish bone,* considered to be the foam of the sea (ಫೇನ, ನೊರೆ Mr. 415).

ಡಿಬಿಕ ḍibika. N. of a cruel king slain by Kṛishṇa (Bhâgavata 10, 25, 35. 36).

ಡಿಬಿಕಮರ್ದನ ḍibika-mardana. Kṛishṇa (J. 25, 43).

ಡಿಬಿಕಾಗ್ರಜ ḍibika-agraja. Haṁsa, the elder brother of Ḍibika (Bhâgavata 10, 25, 11).

ಡಿಮಕಿ ḍimaki. A kind of small drum or tabor (ಡಿಣ್ಡಿಮ Si. 63; Mhr. ಟಿಮಕೀ).

ಡಿಮ್ಬ ḍimba. *An affray, a scuffle, a turmoil.* 2, *calamity, arising from excessive rain, drought, foreign invasion, or birds, rats and locusts.* 3, a globe or ball; an egg. 4, = ಡಿಮ್ಭ No. 1, a child; a son.

ಡಿಮ್ಬಾಹವ ḍimba-âhava. Petty warfare, an affray. (R.).

ಡಿಮ್ಬು ḍimbu. = ದಿಮ್ಬು. (An eminence, an elevation); a stand of a lamp; (a pillow for the head, etc.). ಹೊಪ್ಪಣ್ಣದಲಿ ಹೊಳೆವುತಿಹಳು ತಾ ಕನ್ನೆ ಡಿಮ್ಬಿನಲಿ, ಮೂಱು ಬಣ್ಣದಲಿ ಸಪ್ಪನ್ನೆ, ಉಮ್ಬದಕೆ ಕರೆಸಿ ಕೊಮ್ಬಳು ಚೆಲ್ವ ಚನ್ನೆ (a burning lamp, Bĕgaḍina čaupadi).

ಡಿಮ್ಭ ḍimbha. *A new-born child, any young animal.* 2, *a fool, an ignorant man.*

ಡಿಮ್ಭಕ ḍimbhaka. = ಡಿಮ್ಭ No. 1. (R.).

ಡಿಮ್ಭೆ ḍimbhĕ. *A female infant.*

ಡಿವಿ ḍivi. — ಡಿವಿಡಿವಿಮರ. Sumach, a tree with sweet-scented flowers, Caesalpinia coriaria Willd. (Z.).

ಡಿಳ್ಳ ḍiḷḷa. = ಡಿಳ್ಳ, q. v. Unnerved, tottering state, agitation of mind, loss of courage, fear. (Tĕ. ಡಿಲ್ಲ; cf. ದಿಗಿಲು?). — ಡಿಳ್ಳಮಾಗು. -ಆಗು. To be unmanned, astounded, or horrified (J. 4, 21; 19, 3). — ಡಿಳ್ಳವೋಗು. -ಪೋಗು. To fall into fear, to lose courage, etc. ಎದೆ ಡಿಳ್ಳವೋಗುತಿರದೆ? (Bp. 54, 40).

ಡಿಳ್ಳಿ ḍiḷḷi. ಡಿಲ್ಲಿ ḍilli. The town of Delhi (My.; Br., T., M. ಡಿಲ್ಲಿ, ಢಿಲ್ಲಿ). See s. ಅಮ್ಮು 1.

ಡಿಳ್ಳಿಸು ḍiḷḷisu. To totter, to become agitated, etc. ಡಿಳ್ಳಿಸಿದವಂ (ಪ್ರಸ್ಖನ್ನ, ಸ್ಖಲಿತ Mr. 300).

ಡೀ ḍî. = ಡಿಕ್ಕಾ, etc. (T. ಇಡಿ, a stroke, blow; to beat in a mortar, dash or beat against, thrust one). — ಡೀ ಕೊಡು. To butt (My.). — ಡೀ ಕೊಳ್ಳು. To receive a butt (My.). — ಡೀ ಹೊಡೆ. = ಡೀ ಕೊಡು. (My.).

ಡೀಕು ḍîku. = ಡೀ, etc. (My.).

ಡೀನ ḍîna. Flown; flying; the flight of a bird. See ಉಡ್ಡೀನ, ಪ್ರಡೀನ, ಸಣ್ಡೀನ.

ಡೀಲಿ ḍîli. Loose, slack (My.; Mhr., H. ಢಿಲಾ, ಢೀಲ). 2, backwardness, delay (My.). — ಡೀಲಿ ಬಿಡು. To slacken (v. t., My.). 2, to delay (My.).

ಡುಣ್ಡುಭ ḍuṇḍubha. = ದುಣ್ಡುಭ. *A kind of snake, an amphisbaena* (ರಾಜಿಲ, ಒಳ್ಳೆ Hlâ.; Mr. 401).

ಡುಬರಿ ḍubari. (= ಡುಬ್ಬ, ಡುಬ್ಬು). The hunch on the back of a camel (B. 3, 64; C.). 2, the state of having a curved form, roundness (C.).

ಡುಬಾಯಿಸು ḍubâyisu. To plunge into water, to immerse (v. t., My.; Mhr. ಡುಬಣೇಂ); to ruin (My.).

ಡುಬ್ಬ ḍubba. = ಡುಬರಿ, etc. (My.).

ಡುಬ್ಬು ḍubbu. = ಡುಬ್ಬ, etc. (My.).

ಡುಱಕಿ ḍuṟaki. The bellowing of bulls and oxen (B. 5, 19; My.). — ಡುಱಕಿ ಹಾಕು. To bellow, as bulls, etc. do (B. 3, 17; My., also -ಹೊಡೆ).

ಡುಱುಕು ḍuṟuku. (= ಡೊಂಕು 1). To duck, to bend, to stoop, to cringe, to crouch. ಸಣ್ಣಿ, ಡುಱುಕು! ಎಸ್ಸೊಡೆ ತಾಂ ಡುಱುಕು! ಎಮ್ಬುದೇ ಮಹಾವನಕರಿಯಂ ವಿದಾರಿಸುವ ಸಿಂಹಮ್ ಅದು (Grj. 1, 23).

ಡುಲಿ ḍuli. = ದುಲಿ. (ಹೆಣ್ಣಾವೆ Mr. 411).

ಡೆಂಕಣ ḍĕṅkaṇa. = ಡೆಂಕಣಿ. (Čpr. 5, 105).

ಡೆಂಕಣಿ ḍĕṅkaṇi. = ಡೆಂಕಣ, ಢೆಂಕಣಿ. The flag-staff (with or without its flag) on the bastion of a fort (Bp. 16, 10; Č. Bp. 42, 22; Râm. 6, 11, 7. 15; Bh. 8, 23, 37; J. 3, 21; 17, 9; cf. ಟಕ್ಕೆ, ಟಂಕೆ?).

Digitized by Google

ಡೆಂಕೆ ḍĕṅkĕ. = (ಡಕ್ಕೆ), ಡಂಕ, (ಢಂಕೆ). (S. Mhr.).

ಡೆಂಚೆಯ ḍĕñcĕya. = ಡೆಂಜೆಯ. (ಸಾರಿ, ಬಿಸುಗೆ Šmd. II, o. r. ಡೆಂಜೆಯ; *cf.* ದುಣ್ಚಿಚೆ).

ಡೆಂಜೆಯ ḍĕñjĕya. = ಡೆಂಚೆಯ, q. v.

ಡೆಣ್ಡಣಿಸು ḍĕṇḍaṇisu. To be overcome by grief, terror, etc., to be stupefied with grief, sudden fright, etc. (Bh. 3, 13, 33; 4, 4, 14. 91; Mhr. ಠಣಠಣಣೇಂ, v. i., to throb, beat).

ಡೆಣ್ಡೆಣಿಸು ḍĕṇḍĕṇisu. = ಡೆಣ್ಡಣಿಸು. (V. 9, 81).

ಡೆಬ್ಬೆ ḍĕbbĕ. = ಡಬ್ಬೆ, ದಬ್ಬೆ, etc. (My.).

ಡೆಬ್ಬೆ ḍĕbbĕ. = ದಬ್ಬೆ 1, etc. A blow (My.).

ಡೇಗೆ ḍêgĕ. (= ಗಿಡಗ, etc.). A hawk, a falcon (Tĕ.; My.).

ಡೇರಾ ḍêrâ. = ಡೇರೆ. A tent (My.; Mhr., H.; Br.; Si. 224).

ಡೇರಿ ḍêri. A 'diary' (My.).

ಡೇರೆ ḍêrĕ. = ಡೇರಾ. (My.; B. 3, 66; 5, 240).

ಡೊಕ್ ḍŏk. P. p. of ಡೊಗೆ, in ಡೊಕ್ಕೊಳ್ಳು (My.).

ಡೊಕ್ಕರ ḍŏkkara. = ಡೊಗಱು, etc. (My.).

ಡೊಕ್ಕರ ḍŏkkara. = ಡೊಕ್ಕಳ, (ಢೊಕ್ಕರ). Thumping, striking; a blow, a cuff, a box (ಗುದ್ದು Bhn. 48, o. r. ಡೊಕ್ಕಳ; Mhr., H. ಠೋಕರ, thumping, striking against). See Bh. 2, 2, 97; 3, 13, 33; Ššv. 4, 75.

ಡೊಕ್ಕರಿಸು ḍŏkkarisu. To choke, to stifle (Grj. 2, after 106; Bh. 1, 10, 38).

ಡೊಕ್ಕಳ ḍŏkkaḷa. = ಡೊಕ್ಕರ, q. v.

ಡೊಕ್ಕೆ ḍŏkkĕ. The body (ಒಡಲ್, ಮೆಯ್ Šm. 71; T. ತೊಕ್ಕು; Tĕ.: the belly; the flanks of the belly). — ಡೊಕ್ಕೆಯೆಲುಬು. -ಎಲುಬು. A rib (S. Mhr.).

ಡೊಗಱು ḍŏgaṟu. = ಡೋಱು, ಡೊಗಱು, ಡೋಱು. A hollow, a hole in a wall, in a tree, in the ground, etc. (My.; Tĕ., T. ಡೊಂಗು). — ಡೊಗಱು ಬೀೞು. A hole to be formed (My.).

ಡೊಗೆ ḍŏgĕ. = ಡೊಗೆ. To make a hole, to excavate a hole (with the hand, a crow, the nails or claws, etc., My.; *cf.* Tĕ. ಡೋಕು).

ಡೊಗ್ಗೆ ḍŏggĕ. The state of being thick (used of pure buttermilk, My.). ಅಗ್ಗದಾ ಅರಳುಣ್ಬು, ಡೊಗ್ಗೆಮಜ್ಜಿಗೆಯುಣ್ಬು, ಹೆಗ್ಗುಳದಕಾಯಿ ಮೆಲಲುಣ್ಬು; ಮೂಡನಾಡೆಗ್ಗೆನ್ನ ಬಹುದೆ? (Sp.).

ಡೊಂಕ ḍŏṅka. = ಡೊಂಕು 2. (ಕುಂಚಿತ, ಕುಡು G.; Tĕ. ಟೊಂಕು, ಡೊಂಕು). ಡೊಂಕಗೋಣು (B. 4, 181).

ಡೊಂಕಣಿ ḍŏṅkaṇi. = ಡೊಂಕಳಿ, ಢೊಂಕಣಿ. A spear, a lance (ಕೊನ್ತ, ಸಬಳ Kk. 40; Šm. 43; Bh. 6, 2, 4; J. 12, 24; 22, 6; Tĕ. ಡೊಂಕನಿ).

ಡೊಂಕತನ ḍŏṅkatana. = ಡೊಂಕುತನ. (ನವ್ರತೆ Čb.).

ಡೊಂಕಳಿ ḍŏṅkaḷi. = ಡೊಂಕಣಿ. See s. ಈಟ.

ಡೊಂಕು ḍŏṅku. 1. (= ಡುಬುಕು). To bend, to be crooked (Bp. 59, 22; Tĕ.: to shrink or retreat, hide).

ಡೊಂಕು ḍŏṅku. 2. = ಡೊಂಕ. The state of being bent, curved, crooked or out of the regular, straight course; crookedness, etc.; a bend, a curve (ವಕ್ರ, ವಕ್ರ Nn. 54; ವಿಕಟ, ಕೊಂಕು 146; My.; fr. ಡುಬುಕು). ಡೊಂಕಾದರೆ ಸುಂಕಾ ಬಿಟ್ಟಾನೇ?—ಕಬ್ಬು ಡೊಂಕಾದರೆ ಸವಿ ಡೊಂಕೇ? (Prvs.). ಡೊಂಕಿನಲ್ಲಿ (Nn. 54). ಡೊಂಕುಗಳ್ (Bp. 46, 58). ಲೋವೆಯ ಹೊದ್ದಿಸಿದ ಡೊಂಕ ಮರದಲ್ಲಿ ಗೋಪಾನಸಿ ಎನಿಸುಗು (Nr.). See Bp. 17, 13; 58, 49; B. 2, 3; ಅತಿಡೊಂಕು; Prvs. s. ನಾಯಿ, ಬಂಕಾಪುರ, ಬಿಂಕ, ಬೆಂಕಿ. — ಡೊಂಕುಗಾಲು. -ಕಾಲು. A bent foot (Bp. 20, 11). — ಡೊಂಕು ಗೋಣು. A bent neck (B. 5, 34). — ಡೊಂಕು ಡೊಸುಕು. dupl. (My.). — ಡೊಂಕು ಪಂಕು. dupl. (My.). — ಡೊಂಕುವೆಱ್. -ಪೆಱ್. To get crooked or bent (V. 11, 60).

ಡೊಂಕುತನ ḍŏṅkutana. = ಡೊಂಕತನ. The state of being bent (My.).

ಡೊಂಗರ ḍŏṅgara. = ಡೊಂಗರ. A steep rock (Mhr. ಡೋಂಗರ, a hill): a precipice (My.).

ಡೊಣೆ ḍŏṇĕ. 1. = ದೊಣೆ 1. A small natural pond in rocks (ಕುಣ್ಟೆ Šm. 96; Bp. 1, 39; My.; Si. 102; *cf.* Sk. ದ್ರುಣಿ or ದ್ರೋಣಿ?). ಹೊಟೇ ಸೀರಿಗೆ ಡೊಣೆನಾಯಕನ ಅಪ್ಪಣೆಯೋ? (Prv.). **2,** a hollow, a hole (J. 16, 24). — ಡೊಣೆಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. A sunken eye (S. Mhr.). — ಡೊಣೆವೋಗು. -ಪೋಗು. To get holes (Abh. P. 13, after 54).

ಡೊಣೆ ḍŏṇĕ. 2. = ದೊಣೆ 2. A quiver (ನಿಷಂಗ Čt. II, 36; ಬತ್ತಳಿಕೆ, ಮೂಡಿಕೆ, ಪೊದೆ Šm. 43; ಬತ್ತಳಿಕೆ 96; ಹೊದೆ 98; ಬತ್ತಳಿಕೆ, etc. Kk. 40; *cf.* Sk. ತೂಣ 1). See Abh. P. 13, 90; Bp. 4, 18; Ršv. 6, 45; Ššv. 4, 19.

ಡೊಣೆ ḍŏṇĕ. 3. (= ಡೊಣ್ಣೆ?). — ಡೊಣೆಯುಪ್ಪು. -ಉಪ್ಪು. (Coarse salt), a kind of factitious salt (ಪಾಕ್ಯ, ಬಿಡ Si. 312; *only* in Si.).

ಡೊಣ್ಡೊಳೆ ḍŏṇḍŏḷĕ. = ದೊಣ್ಡೊಳೆ. N. of a plant (ನಾಳ Mr. 110, o. r. ದೊಣ್ಡೊಳೆ; Sk. ನಾಡೀ, a sort of bent grass; ನಾಲೀ, a lotus flower).

ಡೊಣ್ಣೆ ḍŏṇṇĕ. = ಡೋಣೆ, ತೊಣ್ಣೆ 2, ತೊಣ್ಣೆ, ದೊಣ್ಣೆ. A cudgel, a club (My.; B. 4, 43; Mhr. ಢೋಣಾ, large and bulky; ಢೋಣ, the stump of a tree; a rude blook; *cf.* ಟೊಣಪೆ; Sk. ಸ್ಥೂಣ, ಸ್ಥೂಲ?). ಕಂಕುಳದಲ್ಲಿ ಡೊಣೆ, ಕೆಯ್ಯಲ್ಲಿ ಸಲಾಮು.—ಕುಮ್ಮಾಬಿಗೆ ವರುಷ, ಡೊಣ್ಣೆಗೆ ನಿಮಿಷ (Prvs.). **2,** a chameleon. **3,** = ಡೊಣ್ಣಪ್ಪ. (My.). — ಡೊಣ್ಣಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. A stout, or a stupid, man. ಉಮ್ಬೋದಕೆ ಉಡೋದಕೆ ಅಣ್ಣಪ್ಪ, ಕೆಲಸಕೆ ಮಾತ್ರ ಡೊಣ್ಣಪ್ಪ (Prv.). — ಡೊಣ್ಣೆಕಾಟ. = ಡೊಣ್ಣೆಕಾತ, ಡೋಣೆಕಾಟ, etc. N. of several kinds of Agames (Bḍ.; My.). — ಡೊಣ್ಣೆಕಾತ. = ಡೊಣ್ಣೆಕಾಟ. (My.). — ಡೊಣ್ಣೆಮುಳ್ಳಿನ ಜಾಲಿ. A shrub or low tree with very large white spines, Acacia latronum Willd. (Z.). — ಡೊಣ್ಣೆಮೂಗು. A huge nose (My.). — ಡೊಣ್ಣೆಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ. A large kind of chilli (My.). — ಡೊಣ್ಣೆಸಣ್ಣಕ್ಕಿ. A kind of middle-sized rice (My.). — ಡೊಣ್ಣೆಹುಳು. An insect living in cow-dung (S. Mhr.).

ಡೊಪ್ಪೆ ḍŏppĕ. = ಜೊನ್ನೆ, ದೊನ್ನೆ q. v., ದೊಪ್ಪೆ. (My. occasionally; Tĕ. ಡೊಪ್ಪ).

ಡೊಬ್ಬು ḍŏbbu. = ಡಬ್ಬು 2, ದಬ್ಬು, ದೊಬ್ಬು. To shove, to push, to thrust; to throw (a thing) down from above (My.); to put (one thing, as a basket, etc., over another, or as rubbish, etc., into any receptacle, My.). *Cf.* ತಮ್ಬು 2.

Digitized by Google

ಡೊಮ್ಬ ḍomba. = ಡೊಮ್ಬರ, ಡೊಮ್ಬು, ಡೊಮ್ಬರ. A caste of tumblers and merry-andrews (ಕೊಲ್ಲಟಿಗ Kk. 38; Šm. 59; C.; M., T.; Tē. ಡೊಮ್ಮ, ಡೊಮ್ಬರಿ, ಡೊಮ್ಮರಿ; Mhr. ಡೋಮ್ಬಾರೀ; *cf.* Sk. ಡಮ, ಡುಮ್ಬ, ಡೋಮ, ಡೋಮ್ಬ, a man of low caste, a Dom, also Mhr.; see ಡೋಹ). ಕತ್ತೆ ಬಿಲ್ಲಾ ಹೇತರೆ ಡೊಮ್ಬಗೆ ಯಾಕೆ ಬಿಕ್ಕೆ?—ರಮ್ಭಾನೃತ್ಯಕ್ಕೇಂ ಡೊಮ್ಬರಿ? (Šś. in B. 5, 160). See ಮುಡಿ-. — ಡೊಮ್ಬರ ಹುಡಿ. An insect used by children to perform tumbling feats (S. Mhr.). — ಡೊಮ್ಬವಟಿ. -ವಟಿ. A tumbler's drum (ದತ್ತಸ Šmd. II; Šm. 65).

ಡೊಮ್ಬರ ḍombara. = ಡೊಮ್ಬ. (My.).

ಡೊಮ್ಬರಗಿ ḍombaragi. A particular thing or article of a peasant's cart (S. Mhr.).

ಡೊಮ್ಬರಗಿತ್ತಿ ḍombara-gitti. A woman of the ḍombas (My.).

ಡೊಮ್ಬಿ ḍombi. = ಡೊಮ್ಬು, ಕೊಮ್ಬೆ 2, ದೊಮ್ಬಿ q. v., ದೊಮ್ಬೆ. A mass, a multitude; a swarm, a crowd; a disorderly mob (My.; J. 29, 46).

ಡೊಮ್ಬಿತಿ ḍombiti. = ಡೊಮ್ಬರಗಿತ್ತಿ. (My.).

ಡೊಮ್ಬು ḍombu. = ಡೊಮ್ಬಿ, etc. (Bh. 1, 8, 7).

ಡೊಮ್ಬು ḍombu. 1. = ಡಮ್ಬ 1, etc. (Bp. 40, 51; Bh. 1, 5, 19; J. 17, 54; T. ಇಡುಮ್ಬು, ಇಡುಮ್ಬೈ).

ಡೊಮ್ಬು ḍombu. 2. A hole or deep part in a river or tank (S. Mhr.; Mhr. ಡೋಹ).

ಡೊಱೆ ḍoṟĕ. = ತೊಱೆ 2, q. v. (Si. 122, *only* in Si.).

ಡೊಸಕ್ ḍosak. = ತಸಕ್, ತೊಸಕ್, ದೊಸಕ್. An imitative sound, used when one's foot treads in mud, clay, fresh cow-dung, etc. ಕೆಸಱಿನಲ್ಲಿ ಕಾಲು ಡೊಸಕ್ಕೆನ್ತ ಇಳಿಯಿತು; ಕೆಸಱಿನಲ್ಲಿ ಡೊಸಕ್ಕೆನ್ತ ಕಾಲಿಟ್ಟನು; ಡೊಸಕ್ಕೆನ್ತ ತುಳಿದನು (My.).

ಡೊಸಕ್ಕನೆ ḍosakkanĕ. = ತಸಕ್ಕನೆ, ತೊಸಕ್ಕನೆ, ದೊಸಕ್ಕನೆ. With the sound of ಡೊಸಕ್ (My.).

ಡೊಳ್ ḍoḷ. = ಡೊಳ್ಳು. — ಡೊಳ್ಹೊಟ್ಟೆ. = ಡೊಳ್ಳುಹೊಟ್ಟೆ. (My.).

ಡೊಳ್ಳಾಸ ḍoḷḷāsa. = ದೊಳ್ಳಾಸ. Trick, deceit, fraud (ವ್ಯೈಸಿಕ Ct. II, 20; ಕಪಟ, ಮಾಯೆ Bhn. 26; Bh. 8, 26, 29; Rām. 3, 4, 21; Tē. ಡೊಲ್ಲ, a lie, falsehood); a fantastic form (Bh. 1, 20, 60).

ಡೊಳ್ಳು ḍoḷḷu. = (ಟೊಳ್ಳು), ಡೊಳ್, ದೊಳ್ಳು. (ಪೊಳ್ಳು). (What is hollow: hollowness, Tē. ಡೊಲ್ಲಿ, ಡೊಲ್ಲೆ; Mhr. ಢೋಲ, a cavity, in a tree, rock, etc.; *cf.* ಡೊಗರು); a hollow protuberance: a protuberant, huge belly (My.; Bh. 1, 14, 21; Mhr. ಢೋಲ; *cf.* ಡೋಲು 2). ಡೊಳ್ಳುಗಳ ಹೇರೊಡಲ ವಂಚಕರು (Bp. 51, 54). ಎರವು ಸಿರಿಯಲ್ಲ, ಬಾವು ಡೊಳ್ಳಲ್ಲ, ನೆರಮನೇ ಅಕ್ಕನ ಗಣ್ಡ ಬಾವನಲ್ಲ.—ಅರಮನೇ ಹಣಾ ಕಟ್ಟಿ, ಅಕ್ಕಸಾಲೆಗೆ ಡೊಳ್ಳು ಬನ್ತು (Prvs.). — ಡೊಳ್ಳುಗಣಪತಿ. Gaṇapati with his huge belly. See Prv. s. ತಬಗು. — ಡೊಳ್ಳುಹೊಟ್ಟೆ. A huge belly (My.; Bp. 59, 11). — ಡೊಳ್ಳುಹೊಟ್ಟೆಯ ಕೂಚಿ. N. (Bp. 56, 42).

ಡೋಕಾ ḍokâ. Anxious apprehension; danger, peril; a perilous event; injury; a loss in trade (My.; Mhr., H. ಧೋಕಾ).

ಡೋಕಾರಿ ḍokâri. A person of anxious apprehension, one who cries out when he is not hurt (S. Mhr.).

ಡೋಕಾರಿತನ ḍokâritana. The state or behaviour of a ḍokâri (S. Mhr.; B. 4, 137).

ಡೋಣಿ ḍoṇi. = ಡೊಣ್ಣೆ. — ಡೋಣಿಕಾಟ. = ಡೊಣ್ಣೆಕಾಟ. (ಸಂಕಟ, ಓಡಿಕಾಟ G.).

ಡೋಣಿ ḍoṇi. = ದೋಣಿ. Tbh. of ದ್ರೋಣಿ. A tub, a trough, etc.; a boat (C.; ನಾವೆ Mr. 407). ಡೋಣಿ ಬಾಟದ ಮೇಲೆ ಅಮ್ಬು ಗಾಟದ ಮಣ್ಣ (Prv.). ಡೋಣಿಯೋಟುವವಂ (ನಾವಿಕ Mr. 247). See J. 22, 26; Si. 83. 94; B. 3, 119; 5, 154. 2, a particular thing or article of a peasant's cart (S. Mhr.).

ಡೋರ ḍora. A man who colours leather (S. Mhr.).

ಡೋರಿಯ ḍoriya. A sort of striped cloth (My.; Mhr., H. ಡೋರವಾ; Br. ಡೋರಿಯಾ).

ಡೋಱು ḍoṟu. = ತೊಗಱು, etc. (Bp. 38, 55). — ಡೋಱುಗಳೆ. -ಕಳೆ. To rend (v. t.), to crack, to perforate (J. 22, 42; 24, 30; Bh. 8, 21, 8).

ಡೋಲಾಯಮಾನ ḍolâyamâna. Swinging; wavering, being perplexed (My.; Tē., Sk. ಡೋ-).

ಡೋಲಿ ḍoli. = ಡೋಳಿ, ಡೋಲಿ, ಡೋಲೆ. A dooly or litter (My.; B. 5, 47. 286; Mhr., H. ಡೋಲಾ, the taboot, a kind of bier).

ಡೋಲು ḍolu. 1. = ಡೋಳು, ಡೋಳು. Tbh. of ಢೋಲ. (My.; Si. 62. 453). See s. ಪಂಚಮಹಾವಾದ್ಯ.

ಡೋಲು ḍolu. 2. (Mhr. ಢೋಲ; see s. ಡೊಳ್ಳು). — ಡೋಲುಹೊಟ್ಟೆ. = ಡೊಳ್ಳು-. (Si. 197).

ಡೋಹ ḍoha. A čaṇḍâla (ಚಾಣ್ಡಾಲ Mr. 381; Mhr. ಡೋಮ್ಬ; see Sk. s. ಡೊಮ್ಬ). — ಡೋಹರ ಕಕ್ಕಯ್ಯ. N. (Bp. 57, 30). — ಡೋಹರ ಕಕ್ಕದೇವಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 3).

ಡೋಳಿ ḍoḷi. = ಡೋಲಿ. (Si. 275).

ಡೋಳು ḍoḷu. = ಡೋಲು 1. (My.).

ಡೌ ḍau. For Kannaḍa or Tadbhava words beginning thus see ಡವ- and ಡವು-.

ಢ DH

ಢ್ ḍh. The thirty-fourth letter of the Alphabet (Šmd. 12. 21). Only a few words begin with this letter in Kannaḍa (22-24).

ಢ ḍha. The letter ಢ್ pronounced with a short a, as is generally done at school. 2, the number 4 (Mr. 349).

Digitized by Google

ಢಂ dhaṁ. A sound in imitation of the report of a cannon (C.). **2,** a peculiar way of breaking wind (S. Mhr.). — ಢಂ ಢಂ. rep. With repeated bangs (My.; Te. ఢమంఢమ). — ಢಮ್ಮನೆ. -ಎನೆ. (Šmd. 22 Mdb. MS.). Bang!

ಢಕಾರ ḍha-kâra. The letter or syllable ಢ (Šmd. 11).

ಢಕ್ಕರ ḍhakkara. (Čpr. 5, after 76; 5, 79).

ಢಕ್ಕಾಮುಕ್ಕಿ ḍhakkâ-mukki. = ಢಕ್ಕಾಮುಕ್ಕಿ. Pushing and pummeling; shoving and cuffing (My.; Mhr., H. ಧಕಾಬುಕೀ; Br., H. ಧಕ್ಕಾಮುಕ್ಕಿ).

ಢಕ್ಕುಳಿ ḍhakkuḷi. Putting off a thing to be done from day to day, putting off one upon another, as a work to be done (Bh. 8, 26, 32; Mhr. ಢಕಲ, ಢಕಲಾಢಕಲೀ).

ಢಕ್ಕೆ ḍhakkĕ. 1. = ಡಕ್ಕೆ, etc. A double drum, a pair of kettle-drums, a ḍhâk.

ಢಕ್ಕೆ ḍhakkĕ. 2. = ದಕ್ಕ, ದಕ್ಕೆ. A sudden push; a shock; a blow or stroke of misfortune, damage, harm (My.; Mhr. ಧಕಾ; Mhr., H. ಧಕಾ, ಧಕ್ಕಾ). — ಢಕ್ಕೆ ಪಡು. To receive or suffer a shock, etc. (My.). — ಢಕ್ಕೆ ಬಡಿ. A shock, etc. to happen (to a person, etc., My.). — ಢಕ್ಕೆ ಹೀಯು. = ಢಕ್ಕೆ ಪಡು. (My.).

ಢಣ ḍhaṇa. = ಢಣಲ್, ಡಣ 1. A sound to imitate that emitted by a jâgaṭĕ when struck. — ಢಣ ಢಣಾ. The repeated sound of ಢಣ (My.).

ಢಣಂ ḍhaṇaṁ. — ಢಣಮ್ಮನೆ. -ಎನೆ. (Šmd. 22 Mdb. MS.).

ಢಣತ್ಕೃತ ḍhaṇat-kṛita. The sound of bells (Č. Bp. 47, 36; *cf.* ಢಣ).

ಢಣಲ್ ḍhaṇal. = ಢಣ. (S. Mhr.).

ಢಣಾಯಕ ḍhaṇâyaka. N. (My.). ಹೋಟೆಗೆ ಸಿರಿಗೆ ಢಣಾಯಕನ (or ಢೊಣೆನಾಯಕನ) ಅಪ್ಪಣೆಯೇ? (Prv.). *Cf.* ದಣ್ಣಾಯಕ?

ಢಾಲ ḍhâla. = ಡಾಲು. A shield.

ಢಾಳ ḍhâḷa. (Šmd. 24 Mdb., o. r. ಅಢಾಳ). A tall banner (= ಧಾಳ, My.).

ಢಾಳು ḍhâḷu. Cast, mould; way, style (Mhr. ಢಾಳ). — ಢಾಳ. -ಆ 3. A clever fellow (Bh. 8, 26, 32).

ಢೆಂಕಣಿ ḍhĕṅkaṇi. (Šmd. 24). = ಡೆಂಕಣೆ. ಇಟ್ಟಡುವ ಢೆಂಕಣಿ (ತಿಲೋಜ್ಜತ Mr. 192, o. r. ತಿಲೋಜತ; see ತಿಲೋಜಪ್ರತ).

ಢೆಂಕೆ ḍhĕṅkĕ. (Šmd. 24). (= ಡೆಂಕೆ).

ಢೊಕ್ಕರ ḍhŏkkara. (Šmd. 24, o. r. ಢೊಂಕರ). (= ಡೊಕ್ಕರ).

ಢೊಂಕಣಿ ḍhŏṅkaṇi. (Šmd. 24). = ಡೊಂಕಣಿ.

ಢೊಂಕರ ḍhŏṅkara. = ಢೊಕ್ಕರ, q. v.

ಢೋಲ ḍhôla. = ಡೋಲು 1, etc. A large drum.

ಣ್   Ṇ

ಣ್ ṇ. The thirty-fifth letter of the Alphabet (Šmd. 12. 21. 24). It stands as final in many K. and some Tbh. words, *e. g.* ಉಣ್, ಕಣ್, ಗೇಣ್, ಜಾಣ್, ತಣ್, ನಾಣ್, ನುಣ್, ಪಣ್, ಪವಣ್, ಪೂಣ್, ಪೆಣ್, ಪುಣ್, ಮಣ್, ಮಾಣ್, ಗೋಣ್, ಶರಣ್, and is often doubled as such when meeting a short vowel, *e. g.* ಕಣ್ಣಂ, ಪೆಣ್ಣಂ, ಪಣ್ಣಂ, ಮಣ್ಣಂ, ಉಣ್ಣಳ್ (84), ಉಣ್ಣಂ, ಉಣ್ಣರ್, ಉಣ್ಣದೆ (87), ಪೆಣ್ಣುಡೆ, ನುಣ್ಣಿಸಿನಂ, ತಣ್ಣೆಲರ್ (214); but ಉಣಲ್, ಉಣಲೊಡಂ, ಉಣೆ (86), ಶರಣಾರುಂ, ಪರಲೆಲ್ಲಂ, ಪವಣಿಲ್ಲ, ತೊಡಳುಣ್ಬು (85), ದಲಿವಂ (85), ಜಾಣಂ, ನಾಣಂ (84). About its connection with ನ್, ರ್ and ಳ್ see *e. g.* ಕಣ್ಣೀರ್, ಕಣ್ಣೋಟ, ತಣ್ಣೆಲರ್; ಮಣಲ್; ಉಣ್ಬು, ಕೊಣ್ಬು, ಮಳಲ್. **2,** it forms an auxiliary in ಣ 2.

ಣ ṇa. 1. The letter ಣ pronounced with a short a, as is generally done at school. **2,** the number 5 (Mr. 349).

ಣ ṇa. 2. = ದ 3, q. v.

ಣಕಾರ ṇa-kâra. The letter or syllable ಣ (Šmd. 11; Kâvy. I, 3, 104-108).

ಣತ್ತಡಗಡೈಡಣ ṇattaḍa-gaḍĕiḍaṇa. A mode of beating time in music (ತಾಳರವ Mr. 81, o. r. ಣುತ್ತಡ-; *cf.* ತದ್ದನ).

ಣತ್ವ ṇatva. = ಣಕಾರ. (Šmd. 42. 189. 290. 291; Kâvy. I, 3, 104-108).

ಣಾಂತ ṇa-anta. A term ending in ಣ್ or ಣ (Šmd. 274. 314).

Digitized by Google

ತ್ T

ತ್ t. The thirty-sixth letter of the Alphabet (Šmd. 12. 21). About its connection with ದ್ see 53. 54. 78. 79. 120. 146. 184. 199. 200. 204-206. 212. 213. 215. 216. 223. 224. 229. 246. 265. 281. 282. 284. 285. 287-289. 381. 385. 386; about that with ಟ್, 199. 214. 215. 282. 285. 287; about that with ಟ್, 30. For other connections see *e. g.* ಪದಿ, ಪನ್, ಪಯಿನ್, ಒಮ್ಬಯ್; ಚೇಟ್, ತೇಟ್; ಜೇನ್, ತೇನ್; ಸೋಗೆ, ತೋಗೆ; ಟೆಂಗು, ತೆಂಗು; ಜೂಗು, ತೂಗು.

ತ ta. 1. The letter ತ pronounced with a short a, as is generally done at school. **2,** the number 6 (Mr. 349). **3,** N. of a certain metrical foot (Čh.; Mr. 363).

ತ ta. 2. = ದ 2, in ಇನ್ತು 1.

ತ ta. 3. An affix, *e. g.* in ಅತಂ, ಊತಂ, ಈತಂ (Šmd. 182). ಅದಿ'ತಂ, ಕಡಿತಂ, ಉದಿ'ತಂ, ಏತಂ, ಓತಂ, ಎತರ್ಂ, ಪೊತರ್ಂ (246, 247).

ತ ta. 4. = ತಗ್, etc., *e. g.* ತಗೊಮ್ಬೋಣ (ಉಪಚಯ, ಪರಿಗ್ರಹಣ Čb.).

ತಂಸೂಕು tamsûku. A note of hand, a bond (My.; Mhr., H. ತಮಾಸೂಕ).

ತಃ taḥ. ತಸ್. From that, from. See ಅನ್ಯತಸ್, etc.

ತಕ್ tak. = ತ 4, ತೆಗ್, etc., ತೆಗೆದು. A P. p. of ತೆಗೆ 1, in ತಕ್ಕೊಳ್ಳು, ತಕ್ಕೋ (= ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳು, etc.; My.; Bp. 48, 6; B. 1, 15; 2, 17; Si. 260. 388). — ತಕ್ಕೊಳ್ಳು ತಕ್ಕೊಳ್ಳು. rep. (B. 4, 126).

ತಕ taka. (= ತಕ್ಕ). An imitative sound. — ತಕ ತಕನೆ. rep. Quickly (of dancing, My.; Tě. ತಕತಕ). — ತಕ ತಕಾ. = ತಕ ತಕನೆ. (My.). — ತಕ ತೈ. A sound used in beating time at dancing (My.). — ತಕ ಪಕನೆ. reit. = ತಕ ತಕನೆ. (My.). 2, vehemently, greatly, much (used of boiling, Č. Bp. 2, 3; C.; Tě. ತಕತಕ).

ತಕತೆ takatě. = ತಕ್ತೆ, q. v. (My.).

ತಕರಾರು takarâru. A statement or representation in disproof or disallowal, as by litigants, etc.; starting objections; making difficulties; (contesting, My.; Mhr., H., Br.; see Prv. s. ತಕ್ತೆ 1). — ತಕರಾರುಅರ್ಜಿ. An appeal against a lower court's judgment, an appeal (Mhr.); a counter-petition (My.).

ತಕರೀರು takarîru. = ತಕರಾರು. Contesting, etc. (My.).

ತಕಶೀರು takaśîru. = ತಕ್ಸೀರು. An offence, a fault (My.; Mhr., H.).

ತಕಾರ ta-kâra. The letter or syllable ತ (Šmd. 11; Kâvy. I, 3, 30-34).

ತಕಾವಿ takâvi. Advances made out of the public treasury (My.; Br.; Mhr., H. ತಗಾವಿ).

ತಕ್ಕ takka. (P. p. relative of ತಗು; *cf.* ತಗಹು 2). Fit; proper, right, deserving, suitable, salutary, good, etc. (C.; ಜವಳ, ಪಾಸಟ Čt. I, 88); a good man; a friend (ಕೆಳೆಯ Čt. II, 72; ಹಿತವ Kk. 38; ಪರಮ ಹಿತವ Šm. 47). ಪಾಪಕ್ಕೆ ಅಂಜುಗುಂ ತಕ್ಕಂ (Šmd. 159). ಅತಂಗೆ ಈತಂ ತಕ್ಕಂ (159). ತದಿ'ಯಲ್ ತಕ್ಕ ಎಳವತಿ'ಗಳ್; ಬಿಡದೆ ಈಯಲ್ ತಕ್ಕ ಸಮ್ಪತ್ತಿ; ಮಾತದಿ'ಯಲ್ ತಕ್ಕ ವಿವೇಕಂ (277). ಬಯಸಲ್ ತಕ್ಕ ಮೋಕ್ಷಂ (8 Cm.). ಪೋಲಿಸುವೊಡೆ ಇರ್ವರುಂ ತಕ್ಕರ್ (298). ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇರಲು ತಕ್ಕವನು (ಸಭಾಸದ್, ಸಾಮಾಜಿಕ, etc.); ದಕ್ಷಿಣೆಗೆ ತಕ್ಕವನು (ದಕ್ಷಿಣಾರ್ಹ); ತಕ್ಕ ಹೊತ್ತು (ಪ್ರಸ್ತಾವ, ಅವಸರ); ತಲೆಯನ್ ಅರಿಸಿ ಕೊಳಲ್ ತಕ್ಕವನು (ಶೀರ್ಷಚ್ಛೇದ್ಯ); ಕಾಳಿಗಕ್ಕೆನ್ನು ಸನ್ನದ್ಧಮಹ ಚತುರಂಗಬಲವನು ತಕ್ಕ ಎಡೆಯಲ್ಲಿ ವಿಭಾಗಿಸಿ ಇರಿಸುಹವು (ವ್ಯೂಹ); ಒನಕೆಯಿನ್ದ ಕೊಲ್ಲಲ್ ತಕ್ಕವನು (ಮುಶಲ್ಯ); ಅತಿಥಿಗೆ ತಕ್ಕ ಒಡವೆ (ಆತಿಥ್ಯ); ಗೂಳಿಯಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸುವದಕೆ ತಕ್ಕ ಹೋರಿ (ಆರ್ಷಭ್ಯ); ಚಮ್ಮಟಿಗೆಯಿಂದ ಹೊಡಸಿ ಕೊಳಲ್ ತಕ್ಕವನು (ಕಶ್ಯ, ಕಶಾರ್ಹ Nr.). ಹಿಡಿಯಿಸಲ್ ತಕ್ಕ ಹೋರಿ (ಆರ್ಷಭ್ಯ); ಪೂಜಿಸಲ್ ತಕ್ಕವ (ಪ್ರತೀಕ್ಷ್ಯ, ಪೂಜ್ಯ Hlâ.). ತಕ್ಕವನಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕದ್ದರೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಆದರೂ ಸಿಕ್ಕುವದು (Prv.). See Bp. 56, 21; 61, 56; B. 1, 15. 25; 4, 119. 144; 5, 127; Rsv. 13, 97; J. 6, 35; 26, 11; 30, 51; 31, 31; Si. 236. 264. 319. — ತಕ್ಕದು. -ಅದು 1. That is fit, etc., anything proper (C.). ನೀನಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗ ತಕ್ಕದು, it is a fit thing (for) you to go there, *i. e.* you ought to go there (C.). — ತಕ್ಕನಿತು. -ಅನಿತು. As much as is suitable, etc. (Bp. 17, 8). — ತಕ್ಕನ್ತಿರೆ. -ಅನ್ತಿರೆ. = ತಕ್ಕನ್ತೆ. (ತಕ್ಕ ಹಾಂಗೆ Šmd. 210. 356 Cm.). — ತಕ್ಕನ್ತೆ. -ಅನ್ತೆ. As is or was fit (C.). — ತಕ್ಕನ್ಥಾದು. -ಅನ್ಥಾದು. = ತಕ್ಕದು. (Si. 265. 344). — ತಕ್ಕಷ್ಟು. -ಅಷ್ಟು. = ತಕ್ಕನಿತು. (C.). — ತಕ್ಕ ಹಾಗೆ. = ತಕ್ಕನ್ತೆ. (C.). — ತಕ್ಕುದು. -ಉದು. = ತಕ್ಕದು. (ಯುಕ್ತ, etc. Nr.). ಪದಾರ್ಥಮಂ ಸಾಧಿಸಲ್ ತಕ್ಕುದುದ್ಯೋಗಂ (Šmd. 6). ಪಿರಿಯರೆವೆನ್ದು, ಧಿಕ್ಕರಿಸಿ ಬಯ್ವುದು ತಕ್ಕುದೇ? (258). See Čpr. 3, 68; 3, after 135; Abh. P. 9, 152; 11, 22; 14, 93; Rsv. 13, 4.

ತಕ್ಕಡಿ takkaḍi. A balance or pair of scales (ಘಟ Si. 490; C.; T. ತಕ್ಕಡ್ಡಿ; M. ತಕ್ಕಿಡ; Tě. ತಕ್ಕಡೆ; Mhr. ತಾಗಡೀ, ತಾಜವಾ). ತಕ್ಕಡಿ ಬಲ್ಲದೇ ಮನೆಯ ಬಡತನವ? — ತಕ್ಕಡೀ ಸ್ವರೂಪಾ ತಕ್ಕವನೇ ಬಲ್ಲ (Prvs.). See ಅಕ್ಕಡ-.

ತಕ್ಕಳಿಸು takkaḷisu. To sprinkle, as water (My.; *cf.* ತಳಿ 1).

ತಕ್ಕಾ takkâ. = ತಕ್ಕಿ, (ದಗೆ 1, etc.). (Mhr., H. ದಗಾ, deceit, etc.). — ತಕ್ಕಾಬಿಕ್ಕಿ. Fraud, dishonest doings (My.; Mhr., H. ದಗಾಬಾಜಿ).

ತಕ್ಕಾಳಿ takkâḷi. The tomato or love-apple, Lycopersicum esculentum Mill. (St. & Pl.; T., M.; Tě. ಟಕ್ಕಲಿ).

ತಕ್ಕಿ takki. = ತಕ್ಕಾ. — ತಕ್ಕಬಿಕ್ಕಿ. = ತಕ್ಕಾ-. (My.).

ತಕ್ಕಿಲೆ takkilĕ. = ತಗ್ಗಿ No. 1. (Tbh. of ತರ್ಕಾರಿ). — ತಕ್ಕಿಲೆಗಿಡ. The tree Sesbania aegyptiaca Pers. (Aeschynomen sesban, Burm. Lin.; ಜಯೆ, ಜಯನ್ತಿ, ತರ್ಕಾರಿ, ನಾದೇಯಿ, ವೈಜಯನ್ತಿಕೆ, ತಗ್ಗಿಸೊಪ್ಪಿನ ಗಿಡ Si. 137; Tě. ತಕಿಲೆ, ತಕ್ಕಲಿ, ತಕ್ಕಿಲಿ, ತಕ್ಕೆ, ತಕ್ಕೆಡ).

ತಕ್ಕು takku. 1. Largeness, greatness, exalted position (ಪಿರಿ Čt. I, 36; Abh. P. 14, 95; T. ತಗ್ಗೈ, ತಂಟ, ತವವು, ತಡಿಪ್ಪು, greatness = ಪೆರುಮ್ಮೆ; ತಗುದಿ, a crowd; *cf.* ತವೆ 2, ತಾಮರ, ತೆಕ್ಕನೆ). — ತಕ್ಕುಡು'. -ಅಡು'. Greatness to be ruined, to be brought low (Abh. P. 6, 9; 9, 58); to sacrifice one's exalted position (9, 152). — ತಕ್ಕುಗಿಡು. -ಕಿಡು.

Digitized by Google

To lose one's greatness, to be brought low or humbled (Abh. P. 11, 52; 13, after 126; 14, 11).

ತಕ್ಕು takku. 2. Love, affection (ನೇಹ Čt. II, 36; ಅಕ್ಕರು, ಕಾದಲ್ಮೆ, ನಲ್ಮೆ, ಎಱಕ, etc., ಸ್ನೇಹ, Śs.; Čpr. 6, 21; T. ತಂಗ್ಯೆ, ತಗವು; M. ತಂಗ); desire (Abh. P. 11, after 51; 13, 21).

ತಕ್ಕುಮೆ takka-umĕ. (Śmd. 248). Fitness, etc.

ತಕ್ಕೆ takkĕ. 1. = ಟಕ್ಕೆ 2, (ತಬ್ಬು 2), ತರ್ಕೆ, ತಬ್ಕೆ, ತಬ್ಪು, ತಕ್ಕೆ, ತಕ್ಕೆ 1. Embracing; an embrace (J. 6, 34; 28, 5). **2,** the amount of wood, etc. that can be grasped with the arms at once (My.). — ತಕ್ಕೆ ಕೊಳ್. To embrace. ತಳವಾರ್‌ಸಿನಿನ್ದ ಸಜ್ಜೆಗೆ ಕೆಳದಿಯರ್ ಎಂ ತಕ್ಕೆ ಕೊಣ್ಡು ಹೋದರ್ ಎರಹಾಕುಲೆಯಂ? (Śmd. 133). — ತಕ್ಕೆಗೊನ್ದಿಸು. -ಒನ್ದಿಸು. To link (to one's self) for an embrace, to embrace (J. 26, 21).

ತಕ್ಕೆ takkĕ. 2. = ಟಕ್ಕೆ 3, ತಳಕು 1, (ತಳೆ 2). ತಕ್ಕೆ 2. Joining, coupling; an associate, a mate (used of animals, My.). **2,** an accumlation, a heap (as of grass, etc.), a number of persons or beasts assembled together, a putting together (of clothes, etc., My.). — ತಕ್ಕೆ ಹಾಕು. To tie any restive animal to a tame one (My.).

ತಕ್ಕೆಯ್ಸು takkĕysu. = (ತಬ್ಬು 1), ತರ್ಕಯಿಸು, ತರ್ಕವಿಸು, ತರ್ಕಿಸು, ತರ್ಕೆಯ್ಸು, ತಬ್ಕಿಸು, ತಬ್ಕೆಯ್ಸು. To embrace, etc. (Bp. 59, 24; Râm. 1, 16, 17; J. 2, 49; 4, 60. 72).

ತಕ್ಕೊಳ್ಳು takkŏḷḷu. See s. ತರ್.

ತಕ್ಕೋಲ takkôla. The tree Pimenta acris. 2, a particular fragrant drug (ದ್ವಿಜೆ, ಹರೇಣು, ರೇಣುಕೆ, ಭಸ್ಮಗನ್ಧಿನಿ, etc., ರೇಣುಕ ಎಮ್ಬುವ ಗನ್ಧದ್ರವ್ಯ Si. 152; M.: Illicium anisatum; Tĕ.: Clerodendrnm inerme Heyne; T.: different kinds of perfume).

ತಕ್ಕೋಲಕ takkôlaka. The aromatic fruit of Clerodendrum inerme (My. Amara).

ತಕ್ತೆ taktĕ. = ತಖತೆ. A tabular statement, list, etc.; an account of particulars, as of receipts, expenses, etc. (My.; Mhr., H. ತಕ್ತಾ; Br.).

ತಕ್ಯ takya. A pillow, a cushion, or pad (Mhr., H. ತಕ್ಯಾ). ತಿಪ್ಪೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಣ್ಡುವವಗೆ ತಕ್ಯ ಯಾತಕ್ಕೆ? (Prv.).

ತಕ್ರ takra. *Buttermilk with a fourth part of water* (according to others with still more water; ಅಳೆ Mr. 182). See ಅಳೆ, ಕಡಿಲ್. ತಕ್ರ ಶಕ್ರನಿಗೆ ಸಹಾ ದುರ್ಲಭ (Prv.). See Prv. s. ಶುಕ್ರ.

ತಕ್ರಬಲಿ takra-bali. A kind of dish or food. ಮೂಲಂಗಿ ಮೊದಲಾದವು ಉಳ್ಳಿ ಅಲ್ಲಂಗಳೊಳ್ ಪುಳಿವೆರಸಲ್ ಅವು ತಕ್ರಬಲಿಗಳಕ್ಕುಂ (Mr. 219).

ತಕ್ಷ taksha. A cutter; *a carpenter.*

ತಕ್ಷಕ takshaka. *A carpenter.* 2, *one of the principal serpents of pâtâla.* 3, N.

ತಕ್ಷಣ takshaṇa. Tbh. of ತತ್ಕ್ಷಣ. (My.; Tĕ.).

ತಕ್ಸೀರು taksîru. = ತಕಸೀರು. (My.).

ತಗ taga. 1. (= ತಗವೆ. ತಗೆ 2, ತಡ 1, ತೆಯ್ಯ). Stop, delay, etc. (ತಡದಥರ್ಗ Čt. I, 46; see ತಗೆ 1, ತಂಗು).

ತಗ taga. 2. = ತಗಡು 1, ತಡೆದು. P. p. of ತಗೆ 1. See J. s. ತಗೆ 1 (ತಗ ತಗವ, ತಗ ತಗದು).

ತಗಚಿ tagači. = ಟಗಚೆ. etc. (ಪ್ರಪುನ್ನಾಟ, ಪ್ರಪುನಾಟ, ಏಡಗಜ, ದದ್ರುಘ್ನ, ಚಕ್ರಮರ್ದಕ, etc. Nr. *a;* My.; Sk. ತರ್ಗಣ, ತರ್ಗಲ, ತರ್ವಟ).

ತಗಚೆ tagačĕ. = ತಗಚಿ, etc. (Hlâ.; My.). **2,** the undershrub Cassia occidentalis L. (St. & Pl.). **3,** the Indian mulberry tree, Morinda citrifolia L. (St. & Pl.). See ದೊಡ್ಡ-.

ತಗಜೆ tagajĕ. = ತಗಚೆ, etc. (Nr. *b*).

ತಗಡಿ tagaḍi. = ತಿಗಡಿ. (My.).

ತಗಡು tagaḍu. Metal beaten into a plate, a flat piece or sheet of metal (My.; Tĕ., T.; M. ತಗಡು, ತಗಿಡು; Mhr. ತಗಟ). See B. 3, 86; 4, 96. 124; Prv. s. ಬೇಗಡೆ.

ತಗಣಿ tagaṇi. = ತಗಣೆ, ತಗುಣೆ, ತಿಗಣೆ, ತಿಗುಣೆ. A bug (S. Mhr.; B. 1, 24; Tu. ಟಗುಳೆ, ತಗುಳೆ; Mhr. ಢೇಕೂಣ). — ತಗಣಿಗೊಮ್ಮು. -ಕೊಮ್ಮು. A peculiar thing or article of a peasant's cart (S. Mhr.).

ತಗಣೆ tagaṇĕ. = ತಗಣಿ, etc. (My.). ತಗಣೇ ಉಪದ್ರ ಮಗಳಿಗೂ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.). See Sp. s. ಒಕ್ಕಲಿಕ್ಕು.

ತಗದು tagadu. 1. = ತಗ 2, ತಡೆದು. P. p. of ತಗೆ 1, q. v.

ತಗದು tagadu. 2. (fr. ತಗು). That is not fit or proper (Abh. P. 14, 93).

ತಗರ್ tagar. 1. To be stopped or impeded; to impede, etc. (ಗತಿಬನ್ಧನ Śmd. Dh., Śm. 104; ತಗೆ Śmd. II, Kk. 93).

ತಗರ್ tagar. 2. ತಗರು. = ಟಗರು. etc. A ram (ಅಜಭೇದ Śmd. Dh.; ಅಜ Śm. 104; ಏಲಕ, ಏಡಕ, ವೃಷ್ಣಿ, ಮೇಷ, etc. Nr.; My.; Tĕ.; Bp. 29, 4; Mhr., H. ತಗರ, ತಂಗಡೀ). — ತಗರ್ವೇರ. -ತೇರ. Having a ram for his vehicle: fire (ಅನಲ Śm. 11). — ತಗರ್ವಣಗಿಸು. -ಪಣಗಿಸು. To cause rams to fight (J. 6, 39).

ತಗರ tagara. 1. = ತವರ, etc. Tbh. of ತಮರ or ತ್ರಪು. Tin (My.; Tĕ., T., M.).

ತಗರ tagara. 2. A shrub with fragrant white flowers, cultivated in gardens, Tabernaemontana coronaria Br. (ನನ್ದಿವಟ್ಟ Mr. 125; Tĕ. ತಗರ = ನನ್ದಿವರ್ಧನ).

ತಗರ್ಚೆ tagarčĕ. = ತಗಚೆ, etc. (ಪ್ರಪುನ್ನಾಡ, ಏಡಗಜ, etc. Si. 159).

ತಗಲಿಸು tagalisu. = ತಗಿಲಿಸು, ತಗುಲಿಸು. To cause to come in contact with, etc. ಚೈತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೈತ್ರನಾದರೂ ಮೆಯ್ಯ್ ತಗಲಿಸ ಕೂಡದು (Prv.).

ತಗಲು tagalu. = ತಗಿಲು, ತಗುಲು, (ತಗುಳ್). To come in contact with; to touch; to hit (v. i., My.; Tĕ. ತಗಲು, ತಗುಲು); to have sexual intercourse with (My.). ತಗಲಿದವನಿಗೆ ಹಗಲಿರುಳೇನು? (Prv.). See Si. 198. 247; B. 3, 45. 82; 5, 56. — ತಗಲಗೊಡು. -ಕೊಡು. To allow to come in contact, etc. (B. 5, 224). — ತಗಲು ಹಾಕು. (*i. e.* ತಗಲ-). To bring into contact, to join, to attach (My.). ತಗಲು ಹಾಕಲ್ ಪಟ್ಟದು (ಸಂಗೂಢ, ಸಂಕಲಿತ Si. 379; see also 303).

ತಗಲು tagalu. = ತಗುಲು, ದಗಲ್, q. v. (B. 4, 51; T. ತಗಲ್).

Digitized by Google

ತಗಲುಗಾಱ tagalu-gâṟa. A dishonest man, a cheat (My.). ತಗಲುಗಾಱನಿಗೆ ಬಗಲ ಮೇಲೆ ಜ್ಞಾನ (Prv.).

ತಗವುದು tagavudu. (= ತಗಹು 1). See s. ತಗೆ 1.

ತಗವೆ tagavĕ. (fr. ತಗೆ). (= ತಗೆ 1). Stop, delay; an impediment. ತಗವಪ್ಪೊಡೆ (= ತಗವೆ ಅಪ್ಪೊಡೆ, Śmd. 67, o. r. ತು).

ತಗಹು tagahu. 1. (= ತಗವುದು). An obstacle; a hindrance, an impediment (ಪ್ರತಿಬಂಧ, ವಿಘ್ನಮ್ Mr. 453). ತಗಹಿಂ ಸಿಲ್ಕಿದಂ (Śmd. 157).

ತಗಹು tagahu. 2. (fr. ತಗು). Connection (Bp. 28, 54; Râm. 6, 13, 8); a continuous line or row; order (ಪಂಕ್ತಿ, ಪಂಕ್ತಿ Śm. 105).

ತಗಹುದು tagahudu. (for ತಗವುದು, 3rd person singular of a verb ತಗು, fr. ತಗು). It joins, it comes upon one (Bh. 1, 10, 13).

ತಗಾದೆ tagâdĕ. Urging for payment, dunning (My.; Mhr., H. ತಗಾದಾ). 2, a claim, suit, or dispute (Br., R., as H.).

ತಗಿಚಿ tagiči. = ತಗಚಿ, etc. (ಪ್ರಪುನ್ನಾಡ, etc. Si. 159).

ತಗಿಲಿಸು tagilisu. = ತಗಲಿಸು, etc. (My.; Si. 63).

ತಗಿಲು tagilu. = ತಗಲು, etc. (My.). ಬನ್ದಕೆಯ್ಗೊನ್ದು ತಗಿಲಿದದು (ಸ್ಪೃಷ್ಟ, ಸಂಶ್ರಿತ Si. 418; see also 354. 273).

ತಗಿಸು tagisu. = ತಗಸು 1. (My.; B. 5, 161; cf. ತಗ್).

ತಗು tagu. To be (joined), fit or proper, to suit (T., M., Tĕ.). See ತಕ್ಕ, ತಗದು 2, ತಗಹು 2, ತಗಹುದು.

ತಗುಣೆ tagunĕ. = ತಗಣೆ, etc. (ಮತಕ Mr. 166). ಮೊಗೆ ನೀರನೊಳಗೊನು ನೆಗಬ್ ಆಡದನ್ನಿಗೆ, ತಗುಣೆ ಹೆಬ್ಬುಲಿಯ ಹಿಡಿದನ್ನು ಹೆಣ್ಣಿನ ಬಗೆಯ ನಮ್ಬುವದು (Sp.).

ತಗುಲಿಸು tagulisu. = ತಗಲಿಸು, etc. (My.).

ತಗುಲು tagulu. = ತಗಲು, etc. (My.).

ತಗುಲು tagulu. = ತಗಲು, etc. (My.).

ತಗುಲುವಿಕೆ taguluvikĕ. Touching, etc. ಬೇಗನೆ ತಗುಲುವಿಕೆ (ಸ್ಪರ್ಶ, etc. Si. 392).

ತಗುಸಿ tagusi. Decrease, want, deficiency, defect, scarcity (ಕುಂದು Bhn. 52; T. ತವಕ್ಕೈ; see ತವು 1; ತಗ್ಗು 1).

ತಗುಳ್ tagul. = (ತಗುಲು, etc.), ತಗುಳು 1. To be joined together; to come near, to approach, to meet, to unite one's self with; to commence (ಸನ್ನಾನ Ss.; ಆಯ್ದು Śmd. Cm. 15. 189. 219. 279. 381; ಪತ್ತು 136; ಕೂಡಿ ಕೊಣ್ಡಿರು 348; ಬರ್ 381). **2,** to run after; to chase, to pursue; to drive away; to push back (ಅನುಧಾವನ Śmd. Dh.). P. p. ತಗುಳ್ದು. ತಗುಳ್ದಂ (Śmd. 49). See Śmd. 80; Čpr. 3, 9; 5, 79; Abh. P. 4, 38; 10, after 91; Bp. 3, 36; 21, 20; 37, 19; 51, 67; 54, 36; Rsv. 8, 102; Śsv. 4, after 99; J. 5, 27; 8, 39; 24, 67; 25, 27. 30; ಬೆನ್ನಗುಳ್.

ತಗುಳಿಸು tagulisu. To chase, to drive away (Bp. 60, 27).

ತಗುಳು tagulu. 1. = ತಗುಳ್. P. p. ತಗುಳ್. (Bp. 13, 21. 23; 43, 52; 50, 54. 80; 57, 37; 59 sum; Bhâgavata 10, 17, 21).

ತಗುಳು tagulu. 2. Coming near, etc. — ತಗುಳು ಮಗುಟು. Approaching and receding (J. 22, 29).

ತಗುಳ್ಚು tagulču. 1. To join (v. t.), to attach, to put to (Čpr. 6, after 64). ಕೋಲ್ತ ಮೊನೆಯೊಳ್ ತಗುಳ್ಚಿದ ಸೂನುಗಿಗತ್ತಿ (Rsv. 6, after 11). **2,** to join one's self to, to get to, to come under the rule of. ಆಱೆ ವಸ್ತುವಿಸರ್ಥಮನ್ ಉಸಿರುತ್ತಿರೆ ಸಂಹಿತೆಯುಂ ತಗುಳ್ಚುವುದು (ಅಯ್ದುವುದು, Śmd. 77 Cm.). **3,** to undertake anything, to engage in (ಉದ್ಯೋಗ Śmd. Dh.); to employ. ಕೊಟಿಸಕ್ಕದಮಂ ತಗುಳ್ಚಿ (Śmd. 78).

ತಗುಳ್ಚು tagulču. 2. (To put fire to), to set on fire, to kindle, to damage with fire (ಅಗ್ನಿಬಾಧನ Śmd. Dh.; cf. ತಾಗುಳ?).

ತಗುಳ್ಪ tagulpa. The state of being joined, union (Čpr. 8, 96).

ತಗೆ tagĕ. 1. To stop, to arrest, to obstruct, to impede; to stun (ಸ್ತಮ್ಭನ Śmd. Dh.; ತಗರ್ Śmd. II; T. ತಗೈ; see ತಂಗು 1, ತಡೆ 1). P. ps. ತಗ, ತಗದು, ತಗೆದು. ತಗೆದುದು (ತಳ್ವುಯ್ದುದು, ಆಳಿಕಿಸಿದುದು, ಅಣ್ಣಲಿದುದು, etc., ಪ್ರತಿಹತ Ss.). ತಗದುದು (ತಗದುರ್ಗದು Kk. 93). ತಗ ತಗವ (J. 12, 22). ತಗ ತಗದು (J. 8, 39). — ತಗವುದು. = ತಗಹು 1. Arresting. 2, an impediment (ವಿಘ್ನಮ್, ಪ್ರತಿಬನ್ಧ Hlâ.). 3, a trap, a snare (ಉನ್ಮಾಥ, ಕೂಟಯನ್ತ್ರ Hlâ.).

ತಗೆ tagĕ. 2. = ತಗೆ 1, etc. Stopping, etc. — ತಗವುಗಿಲ್. -ಮುಗಿಲ್. An obstructing cloud: the state of being greatly clouded (Abh. P. 9, 84).

ತಗೈರು tagairu. Dismissal, turning out (My.; Br., H.).

ತಗ್ಗಚ್ಚಿ taggačči. = ತಗಚೆ, etc. (ಪ್ರಪುನ್ನಾಡ, ಏಡಗಜ, etc. Si. 159).

ತಗ್ಗಿ taggi. = ತಕ್ಕಿಲೆ. (ಜಯೆ, ಜಯನ್ತಿ, ತಕಾರಿ, etc. Mr.; ಜಯೆ, etc., ತಕ್ಕಿಲೇ ಗಿಡ Si. 137). **2,** N. of a tree (ಆರಿ Mr. 118). **3,** a large shrub, Clorodendron phlomoides L. f. (St. & Pl.). See Bp. 45, 41.

ತಗ್ಗಿ taggi. Tuggee, the practice of strangling and robbing, the practice of child-stealing (My.; H. ಠಗೀ).

ತಗ್ಗಿಸು taggisu. To make low; to bow, as the face or head; to lessen; to appease (My.; B. 4, 181). ತಗ್ಗಿಸಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ಶಾನ್ತ, ಶಮಿತ Nr.).

ತಗ್ಗು taggu. 1. = ತಗ್ಗ್, ತಟು. To be or become low; to be depressed; to be bent down or inclined; to stoop (v. i.); to be humble, to humble one's self; to become less, to decrease; to fall in price; to be appeased, etc. (C.; Tĕ. ತಗ್ಗು, ತಱಗು, ತಱುಗು; Tu. ತಗ್ಗು). ತಗ್ಗಿದ ನೆಲ (ಪ್ರವಣ Nr.). ತಗ್ಗಿ ಇರ್ದುದು (ಅಧಃಕ್ಷಿಪ್ತ, ನ್ಯಂಚಿತ Mr. 449). ತಗ್ಗಿದವ ಎನ್ದಿಗೂ ನುಗ್ಗಾಗ (Prv.). See Čpr. 2, 44; Bp. 13, 25; 21, 40; 28, 55; 45, 41; 47, 16; Prv. s. ಮೆಟ್ಟು 1.

ತಗ್ಗು taggu. 2. = (ತಗ್ಗು, ತಾಗು 4), ತಗ್ಗ್. Low ground; the state of being low; a depression, a sinking; a declivity; a hole; a flat, a valley; diminution; decrease; (diminu-

Digitized by Google

tiveness); scarcity, dearness; etc. (C.; Tĕ.). ತಗ್ಗಾದ ಗುಜ್ಜು (ವಾಮನ, ನೀಚ, etc. Si. 372). ಆಗಲ ಉದ್ದಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ತಗ್ಗುಗಳಿಲ್ಲದೇ ಇರುವನ್ಥಾದು (ನಿಘ 400). See Prv. s. ಬೊಗ್ಗು 1. — ತಗ್ಗಾಳು. -ಆಳು. A dwarfish man (My.). — ತಗ್ಗುಗದ್ದೆ. A low paddy-field. ತಗ್ಗುಗದ್ದೆಗೆ ಮೂರು ಬೆಳೆ, ಎತ್ತರ ಗದ್ದೆಗೆ ಒನ್ದೆ ಬೆಳೆ (Prv.). — ತಗ್ಗುದವಸ. Dear grain (My.). ತಗ್ಗುದವಸಕ್ಕಾಗಿ ಹಗ್ಗಾ ಕೊಣ್ಡ ಹಾಗೆ (Prv.). — ತಗ್ಗುದಿನ್ನೆ. Dale and hill, low and rising ground, flats and prominences (My.; B. 4, 66). — ತಗ್ಗುನೆಲ. = ತಗ್ಗುಭೂಮಿ. (My.). — ತಗ್ಗುಬ್ಬು. -ಉಬ್ಬು. = ತಗ್ಗುದಿನ್ನೆ. (My.). — ತಗ್ಗುಭೂಮಿ. Low ground; a flat (My.; B. 4, 116). — ತಗ್ಗುಮುಗ್ಗು. Ups and downs, unevenness (My.; ವಿಷಮG.; Tĕ. ತಗ್ಗುಮೊಗ್ಗು). — ತಗ್ಗುಶ್ರುತಿ. A note below the key, a deadened or muffled tone (My.).

ತಂ taṅ. ತಙ್. = ತಣ್, ತನ್ 1, ತಮ್ 2. Coolness. — ತಂಗದಿರ್. -ಕದಿರ್. = ತಣ್ಣದಿರ್. A cool ray. — ತಂಗದಿರ. -ಅ 3. = ತಣ್ಣದಿರ. Who has cool rays: the moon (ಚನ್ದ್ರ Kk. 11 b). — ತಂಗದಿರ್ಗಲ್ಲು. -ಕಲ್ಲು. = ಚನ್ದ್ರಕಾನ್ತ. (Ssv. 1, 50). — ತಂಗದಿರ್ವಕ್ಕಿ. -ಪಕ್ಕಿ. The Greek partridge, as subsisting upon moon-beams (ಚಕೋರ Kk. 21). — ತಂಗಾಳಿ. = ತಣ್ಗಾಳಿ. A cool breeze. ತಂಗಾಳಿ ಕಣ್ಡರೆ ಮಂಗನಾದರೂ ಉಲ್ಲಾಸಿಸುತ್ತದೆ (Prv.). See Bh. 1, 5, 5. 10; J. 2, 65; 3, 8; 17, 40; 30, 19. — ತಂಗೊಳ. -ಕೊಳ. = ತಣ್ಗೊಳ. A cool pond (Rsv. 2, 37; V. 4, 3; J. 30, 36).

ತಂಕ taṅka. = ಟಂಕ, etc. (Sk.).

ತಂಗಳ taṅgaḷa. = ತಂಗಳು. (My.; Tĕ. ಚಲಿದಿ, ಚದ್ದಿ). ಹಂಗಿನ ಅರಮನೆಗಿನ್ತ ಇಂಗಡದ ಗುಡಿ ಲೇಸು; ಭಂಗಬಟ್ಟು ಉಪ್ಪು ಬಿಸಿಯನ್ನ ತಿನ್ನಲು ತಂಗಳವೆ ಲೇಸು! (Sp.).

ತಂಗಳು taṅgaḷu. = ತಂಗಳ. Any cold food, as rice, bread, etc., stale food (My.). ಇದ್ದ ತಂಗಳು ನನಗಿಕ್ಕು, ನಿನಗೆನ್ದಿಟ್ಟಿಗೂ ಹಸಿವಿಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. — ಉಡಕ್ಕಿಲ್ಲದವ ಮೆಯ್ಲಿಗೆಗೆ ಹೇಸ, ಉಪ್ಪುಕ್ಕಿಲ್ಲದವ ತಂಗಳಿಗೆ ಹೇಸ. — ಎಂಜಲಿಗೆ ಹೇಸದವಳು ತಂಗಳನ್ನಾ ಬಿಟ್ಟಾಳೇ? — ತಂಗಳುಣ್ಡ ಬಡ್ಡಿ ಗಣ್ಡನ ಹಸಿವೆ ಅರಿಯಳು (Prvs.). ತಂಗಳ ಮಾಂಸ (My.; B. 5, 287). See Prv. s. ತಂಗಿ and ತಮ್ಮ.

ತಂಗಿ taṅgi. A younger sister (C.; T. ತಂಗೈ, M. ತಂಗೆ; Tĕ. ಚೆಲ್ಲೆ, ಚೆಲ್ಲಿ). ತಂಗಿಯ ಅಧಿಪಂ (ಶ್ಯಾಲಕ Mr. 313). ತಂಗಿ ಬಡವಳಾದರೆ ತಂಗಳ ಹಿಟ್ಟಿಗೂ ಗತಿಯಿಲ್ಲವೇ? (Prv.). It is often used as an epithet of endearment for a female younger than one's self. See Bp. 3, 28; 24, 35; B. 3, 80. 81; 4, 177; Si. 191. 192; J. 30, 51; 31, 29; ಕಿರುದಂಗಿ. — ತಂಗಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. = ತಂಗಿ. (My.; B. 3, 53).

ತಂಗು taṅgu. 1. = ತಳುಗು, ತಾಗು 3. To stop; to stay, to tarry, to sojourn, to lodge (My.; T.; M. ತಂಜು, ತಪ್ಪು; see ತಗೆ 1, ದಕ್ಕು 1). ಊರು ಬಿಟ್ಟು, ಹೊಲಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ತಂಗಿದರು. — ಕಾಶಿಗೆ ಹೋಗಿ ತಂಗಿದರೂ ಕಾಸಿನ ಆಸೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prvs.).

ತಂಗು taṅgu. 2. Stoppage, halt: a day's journey (My.). — ತಂಗುಮನೆ. A lodging house (My.).

ತಂಗು taṅgu. = ಟಂಗು. (My.; Si. 271. 279). 2, tight (My.; Mhr., H.).

ತಂಗುಡ taṅguḍa. = (ತಂಗು), ತಂಗುಳ. A horse's or an elephant's trappings (ಗುಡಿ, ಬಂಚೆ, ಪಕ್ಕರಕ್ಕೆ Kk. 58, o. r. ತಂಗುಳ).

ತಂಗುಳ taṅguḷa. = ತಂಗುಡ, q. v.

ತಂಗೇಡಿ taṅgēḍi. The plant Cassia auriculata Lin. (My.; Tĕ. ತಂಗಡು, ತಂಗೇಡು; M. ಚಮುಡೆ). — ತಂಗೇಡಿ ಚೊಬ್ಬಡೆ. Chips of ತಂಗೇಡಿ (My.).

ತಚ್ಚಣ tat-cana. Tbh. of ತತ್ಕ್ಷಣ. (My.).

ತಜಿವಿಜಿ tajiviji. = ತಜವೀಜು. (My.).

ತಜವೀಜು tajivīju. Investigating; planning, contriving, arranging (My.; Mhr., H. ತಜವೀಜ).

ತಜ್ಜ tad-ja. Produced at that moment: immediate, instantaneous. (R.).

ತಜ್ಞ tad-jña. Knowing that; a knowing or intelligent man. (R.).

ತಂಜಾವೂರು tañjā-ūru. Tanjore (B. 4, 81; My.; T. ತಂಜೈ, ತಂಜಾವೂರ್).

ತಟ taṭa. 1. A sound in imitation of beating or throbbing. (*Cf.* ತಟ್ಟು 1, ತಾಟು; Sk. ತಟತಟ, rumbling, etc.). — ತಟಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To hammer, as a goldsmith (My.). 2, to wander about (My.). — ತಟ ತಟನೆ. rep. With repeated blows (Bp. 14, 17; *cf.* Mhr. ತಾಡಕನೆ, ಧಡಧಡ). 2, with repeated throbs or pulsations (2, 34; Tĕ. ತಟತಟ). — ತಟ ಪಟ. reit. = ತಟ ತಟನೆ No. 2. (My.). 2, danger to life, extreme peril (ಪ್ರಾಣಬಾಧೆ Bhn. 66, o. r. only ತಟ). ತಟಕಿನ್ದ ತಟ ಪಟವಾಯಿತು (Prv.).

ತಟ taṭa. 2. = ತೊಟ. An imitative sound. — ತಟ ತಟನೆ. rep. In many drops. ತಟ ತಟನೆ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿ (My.).

ತಟ taṭa. 3. (T. ತಟ್ಟು, scarcity; *cf.* ತಡ 3). — ತಟ ಮುಟ. reit. Deficiency, insufficiency, as of food; difficulty, trouble (My.; V. 38, 33). *Cf.* ತಟ್ಟುಮುಟ್ಟು.

ತಟ taṭa. 4. Probably a meaningless prefix. ತಟವಟ. -ಮುಟ. = ಆಟಮುಟ. Fraud, trickery, untruth (My.; Tĕ. ತಟಮಟಿ, ತಟವಟಿ). — ತಟವಟಗಾರ. A deceitful man, a liar (My.).

ತಟ taṭa. = ತಡ, (ತಡಿ, ತಡೆ), ದಡ. *The declivity or side of a hill* (ಸಾನು, etc., ಗಿರಿಯ ಪೊರೆ Mr. 96). 2, *a bank or shore* (ದಡ Ct. II, 91; Nn. 51); a bound. 3, a term applied to certain parts of the human body, which have, as it were, sloping sides (see s. ಕಕುದ್ಮತಿ). 4, a field. 5, the sky or horizon. — ತಟವುಚ್ಚು. -ಉಚ್ಚು. To free one's self or deviate from the boundary, to go beyond ordinary limits: to pierce right through (Bp. 22, 10; 40, 4; 46, 33).

ತಟಕು taṭaku. = ತೊಟ್ಟು 4. A drop, as of water, honey, etc. (My.; B. 4, 2); a small quantity, a little (ಕೊಂಚ, ತುಸ, ಅಲ್ಪ, ತ್ರುಟ, etc. Si. 370; My.; B. 3, 95). ತಟಕು ಬಿದ್ದು, ಮಠಾ ಕೆಡಿಸಿತು. — ತಟಕಿನ್ದ ತಟ ಪಟವಾಯಿತು (Prvs.).

ತಟಕ್ಕನೆ taṭakkanĕ. 1. = ತೊಟಕ್ಕನೆ. In drops (My.).

ತಟಕ್ಕನೆ taṭakkanĕ. 2. = ಚಟಕ್ಕನೆ, ತಟಾರನೆ. Quickly, suddenly (My.; Tĕ. ತಟುಕನ). ತಟಕ್ಕನೆ ಸೀತ (My.). ತಟಕ್ಕನೆ ದೀಪವನ್ನು ಆರಿಸಿದನು (My.).

ತಟಜ taṭa-ja. Born on or near the shore (Čpr. 1, 92).

ತಟವಾಣಿ taṭavāṇi. A female of the taṭṭu breed (R.; Mhr., H. ತಟಾಣೀ; Br., T. ತಟ್ಟುವಾಣಿ; see ತಟ್ಟು 2). 2, a trickish, deceitful woman (My.).

ತಟಸು taṭasu. = ತಡಸು 3. N. of a plant (ಸಿಟಲ Mr. 120, o. rs. ತಡಸು, ಸಿಟಲ, ನಿರಿಳ).

ತಟಸ್ಥ taṭa-stha. Situated on a bank or shore; standing near; indifferent, neutral; standing still; awaiting intently (Sk., Mhr.). ತಟಸ್ಥನಾದವನಿಗೆ ತಪ್ಪೇನು? (Prv.).

Digitized by Google

ತಟಾಕ taṭâka. = ತಡಾಗ, q. v. (ತೀರ್ಥ, ಶಿಲಾ Nn. 48; ಜಲಾಧಾರ, ಶಿಲಾ Mr. 417).

ತಟಾಕಬನ್ಧನ taṭâka-bandhana. The embankment of a tank (ಶಿಲಾಯ ಏರಿ Nn. 99).

ತಟಾಯ್ taṭây. A contraction of ತಟ್ಟಿ ಹಾಯ್, to proceed after having touched, to pass by or over, as a village, a river (My.). ತಟಾಯ್ದು or ತಟಾದು ಹೋಗು (My.). **2,** to pass right through, as a ball (My.).

ತಟಾಯಿಸು taṭâyisu. (*i. e.* ತಟ್ಟಿ ಹಾಯಿಸು). To make pass by or cross; to have one's self taken over, etc. (My.). ತಟ್ಟು ಇದ್ದರೆ ತಟಾಯಿಸಿ ನಡ ಡಾನು (Prv.). **2,** to pass right through, as a ball (My.).

ತಟಾರನೆ taṭâranĕ. = ತಟಕ್ಕನೆ 2. Quickly, all at once (My.; Tĕ. ತಟಾಲುನ, ತಢಾಲುನ; Mhr. ತಡಕ; *cf.* ತಟ್ಟನೆ).

ತಟಿ taṭi. = (ತಟ, ತಟಿ), ತಡಿ, (ತಡೆ, ದಣ್ಡೆ 1, ದಣ್ಡೆ 2). *A shore or bank.*

ತಟಿತ್ taṭit. = ತಟಿತ್ತು (Śmd. 106). Lightning (Rśv. 8, 99; My. Amara; Sk. ತಡಿತ್, ತಳಿತ್).

ತಟಿತ್ತು taṭittu. = ತಟಿತ್, q. v.

ತಟಿದ್ವಲ್ಲರಿ taṭit-vallari. Forked lightning (Abh. P. 5, after 53).

ತಟಿನಿ taṭini. Having a bank: *a river*.

ತಟಿನ್ಮಾಲಿಕೆ taṭit-mâlikĕ. A garland of lightnings (V. 14, 27).

ತಟಿಲ್ಲತೆ taṭit-latĕ. Forked lightning (Bp. 61, 66; the correct form is ತಟಿಲ್ಲತೆ).

ತಟೆ taṭĕ. = (ತಟಿ), ತಡೆ (Sk.).

ತಟ್ಟ taṭṭa. = ಚಟ್ಟ 2, etc., ತಟ್ಟು 3, ತಟ್ಟೆ 1, (ತಡ 4). Flatness, levelness (Tĕ., M. ತಟ್ಟ; T. ತಟ್ಟೈ; T. ತಟ್ಟು, to flatten; *cf.* ಚಪಟೆ). **2,** a thin, emaciated fellow (? Bp. 51, 53). — ತಟ್ಟತಳ. (Śmd. 386; Kk. 98). A flat palm of the hand.

ತಟ್ಟನೆ taṭṭanĕ. = ತೊಟ್ಟಗೆ, ಕೊಟ್ಟನೆ, ತೊಟ್ಟನೆ. Quickly; suddenly, all at once (My.; Tĕ. ತಟ್ಟುನ; *cf.* ತಟಾರನೆ). ಜಟ್ಟಿಯಾದರೂ ತಟ್ಟನೆ ಹಾಡ ಬೇಕು.—(ಭಿಕ್ಷೆಗಾಡಿನು ಬರು ವಲ್ಲಿ) ತಟ್ಟನೆ ಆಡಿದರೆ ಕೊಟ್ಟಷ್ಟು ಫಲ.— ತಟ್ಟನೆ ಬಾ! ಎನ್ನದರೆ ತುಟೀ ಬಿಟ್ಟನನ್ತೆ (Prvs.). See J. 39, 44; B. 2, 40; Prv. s. ಪೊಟ್ಟಣ.

ತಟ್ಟಾಮಾಲೆ taṭṭâmâlĕ. A play at which children turn round rapidly till they become giddy (My.).

ತಟ್ಟಿ taṭṭi. = ತಡಿಕೆ, q. v. A frame of bamboos, etc., a tatty (C.; T., M., Tu.; Mhr. ತಾಟೀ; T. ತೆಚ್ಚು, Tĕ. ತಟ್ಟಂಚು, to join, to intertwine; see ತೆತ್ತು). **2,** matting, a bamboo mat (My.; Mhr. ತಟ್ಯಾ). — ತಟ್ಟಿವಲೆ. -ಬಲೆ. A kind of net (Bh. 7, 6, 81). — ತಟ್ಟಿವೆಣೆ. -ಪೆಣೆ. To plait screens (ತಟ್ಟಿ ಮೊಡಬು Śmd. II; Kk. 76).

ತಟ್ಟಿ taṭṭi. = ತಟ್ಟು 1. ತಟ್ಟಿ ಹೇಚುವೆತ್ತುವಂ ಧಾರೇಯಕನೆನಿಕು (Mr. 350).

ತಟ್ಟಿಯ taṭṭiya. Flatness: want of liveliness or vigour (? Bh. 2, 14, 61; *cf.* ತಟ್ಟ No. 2).

ತಟ್ಟಿಸು taṭṭisu. 1. To stammer, to stutter (T. ತತ್ತು, ತೆತ್ತು, to walk uncertainly; to stammer, etc.). — ತಟ್ಟಿಸಿ ಮಾತಾಡು. = ತಟ್ಟಿಸು. (ಉಗ್ಗು G.).

ತಟ್ಟಿಸು taṭṭisu. 2. To cause to tap, etc. (My.).

ತಟ್ಟು taṭṭu. 1. To tap; to touch; to come close, to come on in the way; to pat; to strike, to beat; to clap; to slap; to knock (ತಾಡನ Śmd. Dh.; Śm. 88; My.; Tĕ., T., M.; *cf.* ತಡೆ, ತಾಟು 1; T. also ತಣ್ಣು, to touch); to clap on a thing, as cow-dung on a wall (My., T.); to drive, to beat off or back, to remove (My.; Tĕ., T.; see ಪೊಡೆ-). ಕೆಲಸ ವಿಲ್ಲದ ಕುಮ್ಬಾರ ಮಕ್ಕಳ ಕುಣ್ಡೀ ತಟ್ಟಿದ (Prv.). See Bp. 32, 44; Śsv. 4, 81; B. 2, 53; 5, 176. 191. 199. 203. 221; ಮನದಟ್ಟು; Prv. s. ತೊಟ್ಟು 2. — ತಟ್ಟುಚ್ಚು. -ಉಚ್ಚು. To pass right through, as an arrow (J. 13, 18). — ತಟ್ಟಾಡು. -ಆಡು. To knock one against the other. ಜೋಗಿ ಜೋಗಿ ತಟ್ಟಾಡಿದರೆ ಬುಡಿಡೆ ಬುಡಿಡೆ ತಟ್ಟಾಡಿತು (Prv.).

ತಟ್ಟು taṭṭu. 2. Touching (see ತಾಗುದಟ್ಟು); a slap or pat; a blow (My.; T., M.). ತಟ್ಟನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಾಗ್ಯೆ ಗಟ್ಟಿ (an ingot, etc.) ಆಗಲಾರ (Prv.). **2,** a blow or knock of disease, cholera, danger, death (M.); fatigue, exhaustion (My.). **3,** the measles (S. Mhr.; Tĕ. ತಟ್ಟಮ್ಮ, T. ತಟ್ಟಮ್ಮೈ). — ತಟ್ಟುಮುಟ್ಟು. (= ತಟ ಮುಟು). A knock or blow of misfortune, a great strait or dilemma (My.).

ತಟ್ಟು taṭṭu. 3. = ತಟ್ಟ, etc. Flatness. **2,** the flat, *i. e.* the blade, of a sword. ಅಡ್ಡಾಯುಧದ ತಟ್ಟು (ಖಡ್ಗಫಲ, ಪುಷ್ಕರ Hlâ.). — ತಟ್ಟುಬಳೆ. A flat, broad, plain bracelet (My.; Si. 219).

ತಟ್ಟು taṭṭu. 4. = ಘಟ್ಟು. (ಸಮೂಹ Śs.; Mhr., H. ಥಾಟ; *cf.* ತಣ್ಡ).

ತಟ್ಟು taṭṭu. 5. (Tbh. of ತಟ ?). Side; direction (C.; Tĕ.; Tĕ. also ತೊಟ್ಟು; Mhr. ಥಡ, a side or face). — ತಟ್ಟಾಗು. -ಆಗು. (ಬದಿಗಾಗು, ಸರಿ, ಕೆಲಸಾರು G.). — ತಟ್ಟುವರಿಯಿಸು. -ಪರಿಯಿಸು. To make go to one side or aside (Rśv. 6, after 11).

ತಟ್ಟು taṭṭu. 1. = ತಟ್ಟಿ, ತಾಟು 2. Sackcloth (My.; Mhr. ತರಟ, ತಾ ಟ). See ಗೋಣಿ-. 2, the cloth or cloak of a Bauddha or Jaina mendicant (ಕ್ಷಪಣಕಾಚ್ಛಾದನ Śmd. Dh.; Śm. 88; ಸವ ಣರ ಉಳ್ಳುಡೆ Ct. I, 64; Bp. 51, 53 ?).

ತಟ್ಟು taṭṭu. 2. A small breed of horses, a pony or tattoo (My.; Tĕ., T., M.; Si. 273; Mhr., H. ತಟೂ, ತಟ್ಟೂ; see ತಟ ವಾಣಿ).

ತಟ್ಟುಕ taṭṭu-uka. (Śmd. 239). A man who slaps, strikes, etc.

ತಟ್ಟೆ taṭṭĕ. 1. = ತಟ್ಟ. etc. Flatness, levelness (My.; T.). **2,** a flat, lid-like bamboo or rattan basket for setting out fruits, wares, etc. (C.). **3,** the same made of wood or metal, a platter or plate (ಪಾತ್ರೆ Mr. 212, o. r. ತಾಟ; My.; M.; T. ತಟ್ಟೈ; Mhr. ತಾಟ; see ತಾಟು 1). See Bp. 12, 11; 33, 18; Si. 241; ಕೆಲದಟ್ಟೆ, ಪೊನ್ದಟ್ಟೆ. **4,** a flat, young, beanless pod (*cf.* ಚಟ್ಟು). ತಟ್ಟೆ ಬಯಿಸಿ ಕೊಣ್ಡರೂ (though he is beaten and

Digitized by Google

blamed for having stolen the pods) ತಟ್ಟೇ ಹುಳಿ ಬನ್ನಾಗಿದೆ (Prv.). — ತಟ್ಟೆಕಾಲು. The feet of a platter (My.); two cross legs, upon which the warp of a weaver's loom rests (R.).

ತಟ್ಟೆ taṭṭĕ. 2. A thick bamboo, or an areca-palm stem, split in two (My.; T. ತಟ್ಟೆ, ತಟ್ಟು, a corn stalk, see ದಣ್ಣು; a bamboo).

ತಟ್ಲೆ taṭlĕ. A woman's shoe (S. Mhr.).

ತಡ taḍa. 1. = (ತಗ 1, etc.), ತನೆಪ, ತನೆಪು, ತಡೆವು 2, ತಡಹು 2, ತಡೆ 2 q. v., (ತಳ್ 2, ತಳವು, ತಳು, ತಳುವು 2, ತಳ್ವು 2). Impeding (see s. ಪುಸಿ 2); check, impediment, obstacle, hold. **2,** delay (My.; J. 17, 37); etc. ಮೊನೆಯೊಳ್ ಸೂಟ್ ತಡವಾಯಿತು (Śmd. 263). ತಡವ ಮಾಡುವವನ ಗೊಡವೆ ಬೇಡ (Prv.). — ತಡಕೆಯ್. A hand that checks or holds fast: an embrace. ತಡಕೆಯ್ಯಂ ಮಾಡಿದಂ (ಪಟ್ಕಿ ತಬ್ಕಿಯ್ಸಿದಂ Śmd. I; Śm. 2, 8; the ಪಟ್ಕಿ is not in Mdb. MS.). — ತಡಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. = ತಡೆಗಟ್ಟು 1. To stop, as water (My.). 2, to stop by charms, to charm, as snakes, tigers, etc.; to tie a charm to the wrist, as against fever, to the ear, as against headache (My.; Tĕ.). — ತಡಗಲ್ಲು. -ಕಲ್ಲು. A stone put as an impediment (My.). — ತಡಗಾಲ್. -ಕಾಲ್. (Śmd. 206). = ತಡಂಗಾಲ್, ತಡೆಗಾಲ್. A foot that obstructs; a foot that comes athwart; hindrance (My.). 2, a trip, a false step. — ತಡಂಗಲಸು. -ಂ-ಕಲಸು. = ತಡಂಗಲಿಸು. To be obstructed, entangled, or mixed. ನಳನಳಿಪ ಕೇಸರದ ಸಸಿಯೊಳ್ ತಡಂಗಲಸಿ ಬೆಳೆದ ದವನದ ಕಣ್ಗೆವಸ್ತ ವನದ ನಡುವೆ (Čpr. 7, after 92). — ತಡಂಗಲಿಸು. -ಂ-ಕಲಿಸು. = ತಡಂಗಲಸು. (Čpr. 1, 92; 6, after 97; 8, 98; V. 4, 12). — ತಡಂಗಾಲ್. -ಂ-ಕಾಲ್. (Śmd. 206). = ತಡಗಾಲ್. — ತಡಗುಣ್ಡಿ. A hole or pit with a checking bank (ಜಲಪ್ರತ್ಯಯ Śmd. II; see s. ತಡಗುಣ್ಡಿಗೆ). — ತಡಗುಣ್ಡಿಗೆ. = ತಡಗುಣ್ಡಿ. (ಜಲಪ್ರತ್ಯಯ Kk. 76, o. r. ಜಲಪಾತ್ರೆ). — ತಡಬಡಿಸು. -ಪಡಿಸು. To impede, to cause to trip or stagger (Bp. 26, 28). See another ತಡಬಡಿಸು s. ತಡ 3. — ತಡಬಡು. -ಪಡು. To hesitate in walking, to trip (Dp. 59, 3). — ತಡ ಮಾಡು. To delay, to loiter, to be slow (C.; B. 2, 1; 5, 205. 235). See another ತಡ ಮಾಡು s. ತಡ 3. — ತಡಪ್ಪುರಿ. -ಂ-ಪರಿ. To spread for opposition: to oppose; to repel; etc. (ತಡಮ್ಬೊಯ್, ತಳ್ಪೊಯ್, ತೊಡರ್, ಮಾರ್ಕೊಳ್, etc., ಪ್ರತಿಹತ Ss.). — ತಡಮ್ಬೊಯ್. -ಂ-ಪೊಯ್. = ತಳ್ಪೊಯ್. (ಎಪ್ಪೂರ್ನ್ Śmd. II; ತಡಪ್ಪುರಿ, etc. Ss.). — ತಡಮ್ಮೆಟ್ಟು. -ಮೆಟ್ಟು. To walk slowly (Abh. P. 7, 27). — ತಡವಾಗು. -ಆಗು. Delay to occur (Bp. 38, 34; C.; B. 3, 123). See another ತಡವಾಗು s. ತಡ 3. — ತಡ ಹಾಯು. To cross over or through obstacles: to pass right through (G. 40. 258).

ತಡ taḍa. 2. = ತಡದು, ತಡೆದು. P. p. of ತಡೆ 1, in ತಡ ಕೊಳ್ಳು, to delay, to wait; to keep down, etc.; to bear patiently (My.). ಸ್ವಾಮಿರಾಯನು ಸಿಟ್ಟು ತಡ ಕೊಣ್ಡು (B. 3, 81; My.). ಕಡುಕೋಪ ಬನ್ದಾಗ ತಡ ಕೊಣ್ಡವನೇ ಜಾಣ (Prv.).

ತಡ taḍa. 3. = ತಕ್, (ತಹ 2), ತಳ 1. Perplexity, confusion, embarrassment, fear. (Tĕ. ದಡ; cf. ತಟ 3, ದಡ 2; M. ತಬ್ಬು, to stop; to be entangled, see ತಂಗು). — ತಡ ಬಡ. reit. or dupl. = ತಡ, ತಡಪ್ಪುಡ. (Bp. 40, 62; Tĕ. ದಡ ಬಡೆ, ತಡಪಾಟು). — ತಡಬಡಾಯಿಸು. To get perplexed, etc. (My.). — ತಡಬಡಿಸು. = ತಡಪ್ಪುಡಿಸು. To cause to get perplexed or to fail, to perplex, to disorder (Bp. 38, 19; 56, 17). 2, to get perplexed, confused, etc. (My.); to turn the wrong way. — ತಡವಾಗು. -ಆಗು. To get perplexed or confused (Čpr. 7, 100). — ತಡ ಮಾಡು. = ತಡ ಮ್ಮಾಡು. To turn the wrong way (v. t.): to delude; to perplex; to cause to fear (ವಿಪರ್ಯಾಸ Śmd. Dh.; ತಳ್ಳಂಕಗೊಳಿಸು Śmd. II; Kk. 92). — ತಡಪ್ಪುಡ. -ಂ-ಬಡ. = ತಡಬಡ. (ತಳ್ಳಂಕ Čt. II, 21). — ತಡಪ್ಪುಡಿಸು. = ತಡಬಡಿಸು. (Bp. 47, 13; Rśv. 6, 33; Č. Bp. 5, 13). — ತಡಮ್ಮಾಡು. -ಂ-ಮಾಡು. = ತಡ ಮಾಡು (Śmd. Dh.). — ತಡವಾಗು. -ಆಗು. = ತಡವಾಗು. (Abh. P. 16, 93).

ತಡ taḍa. 4. (= ತಟ್ಟ). — ತಡಪ್ಪುರಿ. -ಂ-ಪರಿ. Levelness, evenness (ಸಮನೆನಿಪ್ಪ ಅರ್ಥಂ Kk. 69).

ತಡ taḍa. 5. (Touching, stroking; groping; see ತಡವು 3). — ತಡವರಿಸು. -ಪರಿಸು. (To cause one's self to run and feel about): to feel one's way, as with the hands or feet, to grope; to seek (ಅನ್ವೇಷಣ Śmd. Dh. Mdb., o. rs. ಅಸೌಷ್ಟನ, ಅಸೌಷ್ಟನ; My.; Grj. 4, 129; Bp. 53, 63; J. 18, 21). 2, to stroke (My.; Râm. 4, 3, 17).

ತಡ taḍa. Tbh. of ತಟ (Śmd. 388 Mdb.).

ತಡಕಸ taḍakasa. Disturbance; vexation; hurt, injury (ಉಪಹತಿ Bhn. 52, o. r. ತಡಗಸ).

ತಡಕಿಸು taḍakisu. To cause to seek (My.).

ತಡಕು taḍaku. 1. To grope for, to seek (Rśv. 1, 23; My.).

ತಡಕು taḍaku. 2. = ತಡಿಕೆ, etc. (My.).

ತಡಗಣಿ taḍagaṇi. = ತಡಗುಣಿ. The pulse Vigna (or Dolichos) catjang Endl. (My.).

ತಡಗಸ taḍagasa. = ತಡಕಸ, q. v.

ತಡಗುಣಿ taḍaguṇi. = ತಡಗಣಿ. (My.).

ತಡತ taḍata. (fr. ತಡೆ 1). The act of restraining or keeping down, as wrath; the state of being stopped, as water (My.); the state of lasting or wearing well, as cloth (My.).

ತಡದು taḍadu. = ತಡೆದು. P. p. of ತಡೆ 1. (C.).

ತಡಪ taḍapa. Delay, slowness. — ತಡಪವ್ಪೆಬ್. -ಂ-ಪೆಬ್. To become slow (Čpr. 6, 69).

ತಡಪು taḍapu. Hindrance (My.); impediment: a small plate at the end of a screw to prevent it from becoming loose (My.). **2,** a small cloth that occasionally is tied to the lower back-part of the body, also over one's clothes, to do the service of an apron (My.).

ತಡವು taḍavu. 1. = ತಳಹು, ತಳುಗು, ತಳುವು 1, ತಳ್ವು 1. To stop (ಸ್ತಿಮಿತಭಾವ Śmd. Dh.; ಸ್ತಿಮಿತ Śm. 108).

ತಡವು taḍavu. 2. = ತಡೆ 1, etc. Delay (My.). — ತಡವು ಮಾಡು. = ತಡ ಮಾಡು. (Bp. 47, 45; 51, 68).

ತಡವು taḍavu. 3. = ತಡಹು 1, ತಡುಕು 1. To touch or rub gently with the hand, to stroke (ಕರದೆ ನೇವರಿಸು Śm. 108; My.; Tĕ., T., M.; B. 1, 26; 2, 26; cf. ತಟ್ಟು 1). ತಡವಿದರೆ ಮಡಿ ಸರಾ ಕೆಡುವದು (Prv.). See ಮೆಯ್ದಡವು 2,

Digitized by Google

to feel one's way with the hands, to grope (ಹಸ್ತಾನ್ವೇಷಣ Šmd. Dh.; My.; Tē., T., M.).

ತಡವೆ taḍavĕ. A time, a turn (My.; Tē. ತಡವು, ತಡವೆ, ತೇವೆ; T. ತಡವೈ, ತಾಟ್ಟು).

ತಡಸಲು taḍasalu. = ಕಡಸು 2. (My.).

ತಡಸಲು taḍasalu. A water-fall (S. Mhr.; Mhr. ಥಡಕಣೇಂ, to dash against, as water, etc.),

ತಡಸು taḍasu. 1. To stay, to wait (Č. Bp. 47, 22). **2,** (= ತಡಿಸು), to stop, to hinder, to impede. **3,** to cause to halt or stop (J. 6, 51. 55).

ತಡಸು taḍasu. 2. The state of impeding one another or of being in one's way, as thick-set plants in a paddy-field (My.).

ತಡಸು taḍasu. 3. = ತಟಸು, q. v. — ತಡಸಿನ ಗಿಡ. A moderate tree with small eatable fruits, Grewia tiliaefolia Vahl. (Z.; My.).

ತಡಹು taḍahu. 1. = ತಡವು 3. To stroke (J. 31, 59).

ತಡಹು taḍahu. 2. = ತಡ 1, etc. Stop, cessation, etc. (J. 10, 42).

ತಡಾಕ taḍāka. = ತಟಾಕ, ತಡಾಗ.

ತಡಾಕು taḍāku. Smartness, shrewdness (My., fr. Mhr. ತಡಕ).

ತಡಾಗ taḍāga. *A pond, a pool, a reservoir.*

ತಡಿ taḍi. 1. = ತಡ್, ದಡಿ 1. A thick staff, a cudgel (T., M.; M. also: stout, robust; T., M. ತಡಿ, to grow thick; to become heavy and fat, as the body; to swell; *cf.* ದಟ್ಟ). — ತಡಿಕೋಲ್. dupl. = ತಡಿ. (Râghč. 17, 67; T.).

ತಡಿ taḍi. 2. Wet, damp, moistness (Tē.; *cf.* ತಣ್). — ತಡಿಪುಡಿ. The state of being not sufficiently or properly mixed with water, etc., as clay, etc. (My.).

ತಡಿ taḍi. 3. = ದಡಿ 2. A saddle made of woolen or cotton cloth (C.); a mattress (C.).

ತಡಿ taḍi. 4. = ತಡೆ 1. (C.).

ತಟಿ taḍi. (= ದಣ್ಡೆ 1, etc.). Tbh. of ತಟಿ (Šmd. 338 Mdb.; Čt. II, 91). (ಮರ್ಯಾದೆ, ಕೂಲದೇಶ Hlâ., Mr. 406). ತೊರೆಯ ತಡಿ (ತೀರ, ತಟ, ಕೂಲ, etc. Nr., Hlâ.). ಎರಡು ತಡಿಯ ನಡು (ಪಾತ್ರ); ಸಮುದ್ರದ ತಡಿಯ ಬನ (ವೇಲಾವನ Hlâ.). ಸಮುದ್ರದ ತಡಿ (ಜಲಧಿತೀರ Nn. 152). See Šmd. 273; Čpr. 1, 129; Lllv. 3, 2; Bp. 52, 11; 60, 46; Bh. 1, 5, 5; Č. Bp. 2, 4. — ತಡಿಗೋಲ್. -ಕೋಲ್. = ತಡಿವಿಡಿ. (Rsv. 1, after 102). — ತಡಿದಡಿ. -ತಡಿ. rep. (Čpr. 1, 90; 5, after 39; 7, 32). — ತಡಿವಿಡಿ. -ವಿಡಿ. To be along shore (Čpr. 1, 82; 5, 45; Rsv. 6, 9).

ತಡಿಕೆ taḍikĕ. = ತಟ್ಟಿ No. 1, ತಡಕು 2, ದಡ್ಡಿ 2. A frame of bamboos, straw, leaves, etc., used as a door, blind, screen, etc., a tatty (My.; Tē.). — ತಡಿಕೆವಲೆ. A framework-net used by fowlers (Bh. 3, 13, 23; Abhâ. 2, 72).

ತಡಿತ್ taḍit. = ತಟಿತ್. *Lightning.*

ತಡಿತ್ವತ್ taḍit-vat. *A cloud.*

ತಡಿಸು taḍisu. To stop; to detain, to hinder; to keep off (My.). See Prvs. s. ಪಿತೂರಿ, ಮುಟಿ.

ತಡೆ taḍĕ. 1. = (ತಗೆ 1), ತಡಿ 4. To allow time to pass, to delay, to lose time; to wait; to loiter; to stop (ಕಾಲಕ್ಷೇಪ Šmd. Dh.; C.; Tē.; M.: to be obstructed, be caught or entangled; *cf.* Mhr. ತಟಣೇಂ, to stop or wait for, tarry in expectation of; ತಡುಖು). P. ps. ತಡ, ತಡದು, ತಡೆದು. ತಡೆದುದು (ತಮ್ಮಡ Šmd. II). ತಡೆವನ್ತೆ ಏಂ ಕಾರಣಂ, ಕುರುಪತೀ, ಎಮಗೀಗಳ್? (151). ತಡದರ್ಥಂ (ತಗಂ Čt. I, 46). ತಡದು ಗೆಯ್ವವನು (ದೀರ್ಘಸೂತ್ರಿ, ಜಡಕ್ರಿಯ Hlâ.). See Rsv. 5, 33; 13, after 61 & 95; J. 28, 45; 30, 28; Râm. 26, 21; B. 5, 130. **2,** to stop; to detain (ತಡುಖು Čt. I, 51; J. 2, 28); to restrain, to check, to keep down, as anger, etc.; to endure; to bear patiently (J. 4, 29; 8, 28; My.; M.). ಕಡ್ಡಿ ತಡೆವುದೆ ಕಡಲಂ? (Bh. 1, 19, 18). ಹಸಿವೆಯನ್ನೂ ನೀರಡಿಕೆಯನ್ನೂ ತಡೆಯುವ ಗುಣ (B. 5, 35). **3,** to be bearable, to agree with (My.). ಮುಪ್ಪಿನವರಿಗೆ ರಾತ್ರೀ ಊಟ ತಡೆಯುವದಿಲ್ಲ (B. 5, 152). **4,** to be able to bear or stand, as a vessel may bear knocks or blows without being broken; to last, to wear well, as cloth (My.).

ತಡೆ taḍĕ. 2. (Šmd. 250). = ತಡ 1, etc. A check, an impediment, an obstacle; restraint (My.; Tē.; T. ತಡೈ; Si. 107. 201. 376. 391; Bh. 6, 2, 2; J. 4, 20); a small plate at the end of a screw to prevent it from loosening; a bit of wood, etc., placed in the hole of the ear-lobe to keep it open (My.); a charm (My.); delay (My.; Tē.). — ತಡೆ ಕಟ್ಟು. = ತಡಗಟ್ಟು No. 2. (My.). ತಡೇ ಕಟ್ಟುವವನ ಮುನ್ದೆ ಮುಡಿಯೇನು? (Prv.). — ತಡೆಗಟ್ಟು. 1. = ತಡಗಟ್ಟು. (My.). — ತಡೆಗಟ್ಟು. 2. A dam (My.); that is tied to the wrist, etc., as a charm (My.). — ತಡೆಗಟ್ಟೆ. -ಕಟ್ಟೆ. A dam (My.). — ತಡೆಗಡಿ. -ಕಡಿ. To cut so as to impede or stop (J. 20, 15. 46. 48; 22, 27; 25, 52). ಕಾಡ ಕೋಣಗಳ ಹಿಮ್ಮಡವ ತಡೆಗಡಿದು (Râghč. 17, 74). 2, to overcome an impediment (J. 12, 43). — ತಡೆಗಾಲ್. -ಕಾಲ್. = ತಡಗಾಲ್. (Grj. 3, 22; Rsv. 13, after 95; J. 25, 54). — ತಡೆಗೆಡವು. -ಕೆಡವು. To throw down so as to impede one's progress: to impede, to stop (J. 8, 37). — ತಡೆಗೆಡೆ. -ಕೆಡೆ. To be impeded and fall, to stumble (Rsv. 6, after 24). — ತಡೆಗೊಳಿಸುವಿಕೆ. -ಕೊಳಿಸುವಿಕೆ. Impeding, stopping (ಉದ್ದಾನ, ಬನ್ಧನ Si. 265). — ತಡೆವಿಡು. -ಬಿಡು. To let go the check of something, to free one's self (J. 8, 29). — ತಡೆವೇಟಕಾತಿ. -ಬೇಟಕಾತಿ. A huntswoman who stops or charms (Bh. 3, 8, 10). — ತಡೆ ಹಾಕು. To stop (My.); to make objections (B. 5, 289); to raise obstacles (My.).

ತಡೆ taḍĕ. Tbh. of ತಟಿ. ತೊರೆಯ ತಡೆ (ತಟ Mr. 413).

ತಡ್ಡು taḍḍu. = ಕರಡು, etc. (S. Mhr.). See ಬೆಕ್ಕಿನ ತಡ್ಡ ಗಿಡ.

ತಣ್ taṇ. = ತಂ (ತಮ್), etc. Coolness, cold. (T., M.; *cf.* ಚಳಿ 2, ತಣಿ 1). — ತಣ್ಗದಿರ್. -ಕದಿರ್. = ತಂಗದಿರ್. A cool ray (Lllv. 3, 2. 7). — ತಣ್ಗದಿರ. = ತಂಗದಿರ. (ಚಳಿಗದಿರ, ತಿಂಗಳ್, ಇಂಗದಿರ, etc., ಚನ್ದ್ರ Šm. 15. 16; Rsv. 13, 61). — ತಣ್ಗದಿರನನ್ವಯ. -ಅನ್ವಯ. The lunar race (J. 15 sum.). — ತಣ್ಗಡಿರಾಡಿ. -ಅಡಿ. The Greek partridge (ಜೊನ್ನವಕ್ಕಿ Čt. I, 38). — ತಣ್ಗರಗ. -ಕರಗ. A cool jar: a crystal jar (Abh. P. 7, after 106; V. 4, 25). — ತಣ್ಗಲ್. -ಕಲ್. The moon-gem (ಚನ್ದ್ರಕಾನ್ತ Šs.). — ತಣ್ಗಾಳಿ. = ತಂ-. (Čpr. 2, after 93; 6, 93; Abh. P. 9, after 120). — ತಣ್ಗೊಳ. = ತಂ-. (J. 18, 13). — ತಣ್ಣೊಡರ್.

Digitized by Google

-ಸೊಡರ್. (Šmd. 83). An extinguished lamp. — ತಣ್ಣೀರ್. -ನೀರ್. -ರು. Cool or cold water (C.; B. 4, 158). ತಣ್ಣೀರು ಆದರೂ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ದೊರಕ ಬೇಕು (Prv.). — ತಣ್ಣೀರ್ದಳಿ. -ತಳಿ. To sprinkle cold water (J. 19, 16). — ತಣ್ಣೆರಲ್. -ಎರಲ್. A cool breeze (Čpr. 8, 103; Ršv. 2, 27). — ತಣ್ಣೆಲರ್. -ಎಲರ್. (Šmd. 214). A cool breeze (Čpr. 3, 15. 94; 5, after 19; J. 8, 18; 29, 49). — ತಣ್ಣೆಲೆ. -ಎಲೆ. A cool leaf. ಅರಲ್ದ ತಾವರೆಯ ತಣ್ಣೆಲೆ (Čpr. 7, after 92). — ತಣ್ಣೆಳಲ್. -ನೆಳಲ್. (Šmd. 190). A cool shade (Čpr. 7, 80; Abh. P. 14, 194; Bp. 5, 45; Ršv. 1, after 130). — ತಣ್ಬನಿ. -ಪನಿ. A cool drop (Čpr. 7, 84). — ತಣ್ಬಿಸಿಲ್. Assuaged, moderate heat or shine of the sun (Abh. P. 2, 5; 11, 177). — ತಣ್ಬುಳಿಲ್. -ಪುಳಿಲ್. (Šmd. 78). A cool sandbank or island; cool sand (Abh. P. 7, after 31; 9, after 75; 14, 48; V. 4, 25).

ತಣಕ್ taṇak. = ತಳಕ್. A sound in imitation of quick motion and flashing. — ತಣಕ್ಕೆನ್ನು. -ಎನ್ನು. A quick motion or flash to take place. ತಣಕ್ಕೆನ್ತ ಹಾಬ್ದ ನು; ತಣಕ್ಕೆನ್ತ ಮಿಂಚಿತು (My.).

ತಣಕಾಯಿಸು taṇakâyisu. (fr. ತನಕ). To inquire after, etc. (My.).

ತಣಲು taṇalu. Glowing coals (My.; T. ತಣಲ್; T. ತಬಲ್, fire).

ತಣವ taṇava. = ತಳವಾರ. (? Bp. 32, 22).

ತಣವು taṇavu. = ತಣಿವು. (ಸೌಹಿತ್ಯ, ತರ್ಪಣ, ತೃಪ್ತಿ Si. 317; My.).

ತಣಸು taṇasu. = ತಣಿಸು 2, ತಣ್ಣಸ. Coldness; wetness (My.).

ತಣಾಯಿಸು taṇâyisu. = ತಣಕಾಯಿಸು. (My.).

ತಣಿ taṇi. 1. (= ದಣಿ). To grow cool or of proper temperature; to be refreshed; to be satisfied or satiated; to be or become sufficient; to be calmed or appeased (ತೃಪ್ತಿ Šmd. Dh.; My.; T., M.; Tĕ. ತನಿ). **2,** to be subdued, get feeble or fatigued (ದಟ್ಟನ್ಣಬ್ Čt. II, 34; T., M.). See Čpr. 2, 57. 84; 7, 88; Grj. 1, 62; 4, 47. 64; Bp. 15, 25; 42, 34; 59, 3. 24; Bh. 8, 27, 7; ಬಸುಱುದಣಿ, ಮನ-, ಮನನ್-. P. ps. ತಣಿತು (Čt. II, 34), ತಣಿದು (C.).

ತಣಿ taṇi. 2. (Humbled state), shame, modesty (ನಾಚಿಕೆ G.).

ತಣಿಗೆ taṇigĕ. = ತಳಿಗೆ. (My.).

ತಣಿಪು taṇipu. 1. = ತಣಿಸು 1. To satisfy, to refresh, to appease, etc. (ತೃಪ್ತಿ Šmd. Db.; Abh. P. 2, 8; Ršv. 8, 117).

ತಣಿಪು taṇipu. 2. = ತಣಿವು, etc. (Čpr. 9, 22).

ತಣಿವು taṇivu. = ತಣವು, ತಣಿಪು 2, (ತಣು), ತಣುವು 1. Satiety, satiation, etc. (ಪರ್ಯಾಪ್ತ, ಉಪಸಮ್ಪನ್ನ, ತರ್ಪಣ, ತೃಪ್ತಿ, ಸೌಹಿತ್ಯ Nr., Hlâ.; Čpr. 3, 43; Bp. 35, 2; Šsv. 1, 21; Mhr. ಧಣೀ). ತಣಿವಿಲ್ಲದವನು (ಅಸೇಚನಕ Hlâ.). ಮಾಬ್ ತಣಿವಿಲ್ಲದಂ (ಅಸೇಚ Mr. 231). ಆವುದಱ ಕಾಣ್ಕೆಯಿಂ ತಣಿವು ಕಡೆಗಣಿಸದು, ಅದು ಅಸೇಚನಕಂ (Nr.).

ತಣಿಸು taṇisu. 1. = ತಣಿಪು 1. (Bp. 4, 47; 22, 58; 24, 53; 25, 2; 26, 19; 27, 59; 32, 30; 39, 63; 46, 75; 61, 54; Šsv. 1, 11). — ತಣಿಸು ತಣಿಸು. rep. (Bp. 6, 29).

ತಣಿಸು taṇisu. 2. = ತಣಸು, etc. (My.).

ತಣು taṇu. (Šmd. 59). (= ತಣುವು).

ತಣುವು taṇuvu. 1. = ತಣಿವು, etc. (My.).

ತಣುವು taṇuvu. 2. = ತನು, etc. (My.).

ತಣ್ಟೆ taṇṭĕ. 1. (= ಜಣ್ಟಿ). Connection, intercourse (ಗೊಡವೆ My.). ತಣ್ಟೆ ತೀರಿದರೂ ತಕರಾರು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. -ತುಣ್ಟುಮುಣ್ಟೇ ತಣ್ಟೆ ಹಬ್ಬೀತು (Prvs.).

ತಣ್ಟೆ taṇṭĕ. 2. A quarrel, a dispute; a troublesome and a necessary business (My.; Mhr., H. ತಣ್ಟಾ); trouble, annoyance (My.; Tĕ.; T. ತಣ್ಡ್ರ). ತಣ್ಟೆಯವನ ನಣ್ಟಿಕೆ ಸಲ್ಲ, ಒಣ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೋಗ ಸಲ್ಲ (Prv.). See Prvs. s. ಒಣ್ಟಿ 2, ಒಣ್ಟಿಗ, ಪ್ರೇಮ. — ತಣ್ಟೆಯವ. -ಅವ. A troublesome man (My.).

ತಣ್ಟ್ಲು taṇṭlu. = ತಣ್ಟೆ 2. — ತಣ್ಟ್ಲುಮಾರಿ. A troublesome person (My.).

ತಣ್ಡ taṇḍa. A mass; a multitude; a crowd; a troop; a company, a party (ಗುಮ್ಪು, ಗುಣ್ಡು, ಬಮ್ಬಲ್, ತುಱುಗ, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Šm. 54; ಜಂಗುಳಿ, ಥಟ್ಟು, ಕದಲೆ, ಗಡಣ, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17; ಓಳಿ Bhn.; My.; Tĕ.; Mhr. ತಾಣ್ಡಾ; see T., M. s. ತಡಿ 1; cf. ದಟ್ಟು 2). ತಣ್ಡದ ಜನರು ಹಿಣ್ಡು ಒಡಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಮುಣ್ಡೆಯರಿನ್ದ ಕಡೆ (Prv.). See Bp. 4, 5; Abh. P. 13, after 54; 13, 63; Grj. 2, after 106; Prll. 3, 30; J. 5, 13; 6, 34; ಇತ್ತಣ್ಡ; ತಣ್ಡೋಪತಣ್ಡ. — ತಣ್ಡ ತಣ್ಡ. rep. (Bp. 6, 20; 11, 2; 24, 1; 28, 48; 59, 27; 61, 10; J. 17, 10). — ತಣ್ಡಮ್ಬಿಡ್. -ಂ-ಪಿಡ್. To meet or come together, to convene (V. 36, 65).

ತಣ್ಡಕ taṇḍaka. *Right preparation, complete performance; decoration;* 2, *a composition abounding in compound words* (cf. ದಣ್ಡಕ). 3, a juggler, a cheat. 4, the trunk of a tree.

ತಣ್ಡಕಾಱ taṇḍa-kâṟa. One who amasses; a man who has a large amount of— (Bp. 38, 25).

ತಣ್ಡವಾಳ taṇḍavâḷa. = ತಾಣ್ಡವಾಳ. Cast iron (Si. 332; T.; Tĕ. ತಣ್ಡುವಾಳ).

ತಣ್ಡಸ taṇḍasa. = ತಾಣ್ಡಸ. Pincers, tweezers, tongs (ಲಾಳಿ, ಗಾಳುಕ, ಇಕ್ಕುಳ Mr. 883; Bp. 44, 14; My.; Tĕ. ತಣ್ಟಸ, ತಣ್ಡಸ; M. ತನಾಸ್ಸು; Portuguese *tenaz*).

ತಣ್ಡಸಿ taṇḍasi. = ತಣ್ಡಸು. (Ršv. 5, 58).

ತಣ್ಡಸು taṇḍasu. = ತಣ್ಡಸಿ. N. of a thorny tree (ಕಣ್ಟಕಿ Mr. 121).

ತಣ್ಡಾ taṇḍâ. = ತಣ್ಡೋಪ. ತಣ್ಡಾ ಮುಣ್ಡಾ ವಾಸುದೇವ (= ತಣ್ಡೋಪ-; Prv.).

ತಣ್ಡಿ taṇḍi. = ಚಣ್ಡಿ 2. Cold; coldness (C.; Mhr., H. ಥಣ್ಡೀ; B. 5, 86. 239. 257); wetness (My.).

ತಣ್ಡು taṇḍu. (= ತಡಿ 1? or Tbh. of ದಣ್ಡ?). A staff; a club (Bp. 38, 18; 42, 19; T.); a heavy (iron) club (Čpr. 7, 139).

ತಣ್ಡು taṇḍu. 1. Tbh. of ತರ್ದು. (Si. 310).

ತಣ್ಡು taṇḍu. 2. *One of Šiva's door-keepers or attendants, and an original teacher of the arts of dancing and mimicry.*

ತಣ್ಡುಲ taṇḍula. *Rice cleaned from the husk* (ಅಕ್ಕಿ Mr. 14). 2, *the vegetable substance Erycibe paniculata.* ತಣ್ಡುಲಂ ವಸ್ತುಮೂಲಂ (Prv.).

Digitized by Google

ತಣ್ಡುಲಚೂರ್ಣ tandula-cūrna. Broken rice. See ನುಚ್ಚು.

ತಣ್ಡುಲಪ್ರಕ್ಷಾಲಜಲ tandula-prakshâla-jala. Water in which rice has been washed. See ಕಝುಗ.

ತಣ್ಡುಲೀಯ tandulîya. *The plant Amaranthus polygonoides* Roxb. See ಕಿರುಕುಸಾಲೆ.

ತಣ್ಡುಲೀಯಕ tandulîyaka. = ತಣ್ಡುಲೀಯ. (ಮುದಿಷ್ಟ, ನೀರದರವ, ಕಿರುಕುಸಾಲೆ Mr. 142, o. rs. ಮುದ್ರಿಷ್ಟ, ನೀರಧ-).

ತಣ್ಡೆ tandĕ. A foot-ornament of women (= ಗಗ್ರ My.; M.; T. ತಣ್ಡೈ).

ತಣ್ಡೇಲ್ tandêl. The master of a boat, a Tindal (My.; Tĕ.; Mhr. ತಾಣ್ಡೇಲ; T., M. ತಣ್ಡಲ್).

ತಣ್ಡೋ tandô. = ತಣ್ಡಾ. — ತಣ್ಡೋ ಮುಣ್ಡೋ ವಾಸುದೇವ. An expression used of a man who is free from domestic incumbrances, but at the same time without refuge and destitute (My.).

ತಣ್ಡೋಪತಣ್ಡ tanda (as if Sk.) -upatanda. Crowds upon crowds, etc. (My.; Tĕ.).

ತಣ್ಣ tanna. (= ತಣ್). — ತಣ್ಣ ತಣ್ಣನೆ. rep. (Ṡmd. 229). Very cool.

ತಣ್ಣಗೆ tannagĕ. = ತಣ್ಣನೆ. Cool; cold; cooling, refreshing; in good health, happy; calm; finished, as work; extinguished, as a light (My.; B. 1, 22; 4, 119; Si. 228; J. 28, 5). ಎಣ್ಣೆ ತಣ್ಣಗಾದರೆ ಬೆಣ್ಣೆಯ ಹಾಗೆ ಇದ್ದೀತೇ?—ಗಾಣಿಗಿತ್ತಿ ಅಯ್ಯೋ ಅನ್ದರೆ ನೆತ್ತಿ ತಣ್ಣಗಾದೀತೇ?—ತಣ್ಣಗಿದ್ದರೆ ಮಣ್ಣಾದರೂ ಅಸಾಧ್ಯ (Prv.).

ತಣ್ಣನೆ tannanĕ. = ತಣ್ಣಗೆ (Ṡmd. 89; Čpr. 1, 59; 2, 83. 84; Abh. P. 3, 77; Bp. 18, 16; My.; Si. 138). See ತಣ್ಣ-. — ತಣ್ಣನೆ ಪಣ್ಣನೆ. reit. (Čpr. 3, 94).

ತಣ್ಣನ್ನ tannanna. = ತಣ್ಣನೆ, ತಣ್ಣಾನೆ. ತಣ್ಣನ್ನ ಉಸುಬು (ತಣ್ಣುಬುಲ್ G.).

ತಣ್ಣಸ tannasa. = ತಣ್ಣಸು. Coldness, frigidity, cold, coolness (ಶೈತ್ಯ Čt. I, 2; II, 28; Abh. P. 11, 153; J. 13, 57; 18, 34; 30, 35). — ತಣ್ಣಸನ್ದೋರು. -ಂ-ತೋರು. Coldness to appear (J. 30, 12). — ತಣ್ಣಸಮ್ಪಡೆ. -ಂ-ಪಡೆ. To get cold or cool (J. 30, 16).

ತಣ್ಣಾನೆ tannânĕ. = ತಣ್ಣನೆ. (My.).

ತಣ್ಣಿತು tannitu. = ತಣ್ಣಿತ್ತು (Ṡmd. 96). That is cold or cool; coolness; coldness (ಕೊರೆ, ಕೊರಡು, ಶೈತ್ಯ Kk. 23; ಕುಳಿರ್, ಕೊರಡು, ಕೊಟ್ಟ, ಶೈತ್ಯ Ṡm. 36).

ತಣ್ಣಿತ್ತು tannittu. = ತಣ್ಣಿತು, q. v. (Čpr. 8, 69).

ತಣ್ಪಳಿ tanpali. ತಣ್ಪಳಿವೊಸರುವ ಪ್ರಭೆ (Čt. I, 57, o. r. ತಾಣ್ಪಳಿವಸರುವ ಪಣ್ಪೊಪ್ಪು).

ತಣ್ಪು tan-pu. (Ṡmd. 248). = ತಮ್ಪು, etc. Coolness; cold; a cooling, refreshing quality; happiness. ತಣ್ಪಿನ ತವರ್ಮನೆ (Rsv. 10, after 31). See Čpr. 2, 83; 8, 62. 90; Abh. P. 12, 28; Bp, 18, 30; 30, 28. — ತಣ್ಪುವಡೆ. -ಪಡೆ. To get cold or cool (Čpr. 1, after 101). — ತಣ್ಪುವೀರು. -ಬೀರು. To bestow coolness or refreshment profusely (Ṡsv. 4, 136).

ತಣ್ವಣ tanvana. The sound of the lute (ವೀಣೆಯ ಧ್ವನಿ Mr. 81).

ತತ್ tat. = ತಱ1, ತಳ1, in ತತ್ತಱ, ತತ್ತಳ.

ತತ್ tat. = ತತು, ತತ್ತ1, ತತ್ತು, ತದ್ q. v., (ತತಿ 2, ತತುವು), ತದು.

ತತ tata. *Extended, drawn, stretched out; spread, diffuse.* 2, *any stringed musical instrument.* 3, wind, air.

ತತವಿತತಾದಿವಾದ್ಯ tata-vitata-âdi-vâdya. Various stringed and other musical instruments (Bp. 37, 2. 69; 59, 29).

ತತಸ್ tatas. From that; *from that place; afterwards, then; therefore.*

ತತಾ tatâ. = ತಾತಾ. — ತತಾತೂತು. = ತಾತಾತೂತು. (My.).

ತತಿ tati. 1. Extent; a series, a line, a range; a number, a crowd, a troop (ಸ್ತೋಮ Mr. 422); a sacrificial act, a ceremony.

ತತಿ tati. 2. = ತತುವು. (Tbh. of ತತ್). A proper time or season (S. Mhr.; Tĕ.; T. ತಡಿ; Mhr. ತಥೀ, on that day, at that time).

ತತು tatu. = ತತ್, etc. Tbh. of ತದ್.

ತತುಕ್ಷಣ tatu-kshana. = ತತ್ಕ್ಷಣ. (Bp. 24, 26; My.).

ತತುವ tatuvu. Tbh. of ತತ್ವ 2. (Bh. 3, 8, 30; My.).

ತತುವು tatuvu. = ತತಿ 2. (My. occasionally).

ತತ್ಕಾಲ tad-kâla. That time; *time being, present time;* at that time. ತತ್ಕಾಲಂ, *at the time being;* directly, immediately.

ತತ್ಕಾಲೋತ್ಪನ್ನಧಿ tatkâla-utpanna-dhi. *Possessed of presence of mind.*

ತತ್ಕ್ರಿಯ tad-kriya. *Performing a particular work or service.*

ತತ್ಕ್ಷಣ tad-kshana. = ತಕ್ಷಣ, ತಚ್ಛಣ, ತತುಕ್ಷಣ. That or the same moment. ತತ್ಕ್ಷಣಂ, *at the time being, at the same time, instantly, forthwith.*

ತತ್ತ tatta. 1. = ತತ್, etc. ತತ್ತರಣ (J. 14, 24). ತತ್ತಳವಿ (-ಅಳವಿ, 14, 15).

ತತ್ತ tatta. 2. Tbh. of ತಥ್ಯ. (J. 31, 43). ತನಯರೊಳ್ ತನ್ನ ತಾನೆ ದೊರೆ ಕೊಣ್ಡವಂ ತತ್ತನನ್ದನಂ (J. 28, 57).

ತತ್ತಕಾರ tatta-kâra. Truthfulness (Râm. 4, 3, 20).

ತತ್ತರ tat (= ತರ) -tara. = ತರತರ. Trepidation, trembling, shuddering (My.; T., M.; see Mhr. s. ತರ 2). — ತತ್ತರಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To tremble, to shudder (My.). — ತತ್ತರಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To begin to tremble (My.).

ತತ್ತರಿಸು tattarisu. To tremble, etc. (My.; B. 4, 90).

ತತ್ತಱ tat-tara. = ತತ್ತಳ, ತಱತಱ. Perplexity, confusion, embarrassment (Ch. v. 19; Tĕ.). See ಎತ್ತಱ-. — ತತ್ತಱನ್ದಱ'. -ಂ-ತಱ'. To cut so that confusion arises (Grj. 6, 5). ತತ್ತಱ ಬಿತ್ತಱ. Mental embarrassment (V. 11, 8).

ತತ್ತಱಿ tattari. = ತತ್ತಱ. — ತತ್ತಱಿದಱ'. -ತಱ'. = ತತ್ತಱನ್ದಱ'. (Bh. 3, 18, 34).

ತತ್ತಳ tat-tala. = ತತ್ತಱ. (J. 30, 23). ತತ್ತಳದ ರಾವುತಂ (Ṡmd. 162). — ತತ್ತಳಂಗೊಳ್. -ಂ-ಕೊಳ್. To get perplexed (J. 14, 15).

ತತ್ತಿ tatti. = ತೆತ್ತಿ. An egg (ಅಣ್ಡ Nr.; ಕೋಶ, ಅಣ್ಡ, ಪೇಶಿ Mr. 167; C.; T. ತರಳ, ತಿರಣ್ಣ, ತಿರಳ್, ತಿರಳ್ಚಿ, roundness; a ball; a round lump; ತಿರಟ್ಟು, to make round; *cf.* ತಿರಳು 2). See B. 2, 6; 3, 20. 113. 120; 4, 119. 132. 193.

ತತ್ತು tattu. A tripping, a stumbling (T.); peril, misfortune (Grj. 4, 97; T.).

ತತ್ತು tattu. Tbh. of ತತ್, in ತತ್ತುಗೊತ್ತು, in the sense of "the master of that" (My.).

Digitized by Google

ತತ್ತುದು tattudu. Third person singular of the imperfect of ತಡು 1 (J. 25, 58).

ತತ್ತುವ tattuva. = ತತುವ. (Dp.; T.).

ತತ್ತ್ವ tad-tva. = ತತ್ವ 2. (Sk.).

ತತ್ತ್ವಮಸಿ tad-tvam-asi. Thou art that, viz. the supreme soul (a common vêdântic expression, *e. g.* Abhâ. 3, 19).

ತತ್ಪರ tad-para. *Subsequent to that;* following after, inferior. 2, *having that as one's highest object or aim, intent upon, totally devoted to, attending to closely and anxiously* (ಪ್ರೇಮಿ, ಪ್ರಬರ್ಹ, ಪರಾಯಣ, ಪ್ರೇಮುಗೆಯ್ವುವ Mr. 229).

ತತ್ಪರತೆ tad-paratĕ. Entire devotion or addiction to. (Čpr. 3, after 38; 8, after 4).

ತತ್ಪುರುಷ tad-purusha. The original or supreme soul. 2, a class of compounds in which the last number is defined or qualified by the first without losing its original independance (Šmd. 89 Mdb. Cm.; 196. 201. 209; Kâvy. I, 3, 6-9. 49-52).

ತತ್ಪುರುಷವಕ್ತ್ರ tatpurusha-vaktra. One of the faces of Šiva (Šêv. 5, 6).

ತತ್ಪೂರ್ವ tad-pûrva. Prior, former. (My.).

ತತ್ರ tatra. 1. *In that, therein; on account of that; there; thither; then.*

ತತ್ರ tatra. 2. Tbh. of ತನ್ತ್ರ. — ತತ್ರ ಚಿತ್ರ. reit. Jugglery. ತತ್ರ ಚಿತ್ರಿಯವನ ಮುನ್ದೆ ಕತ್ತೆಯ ಹಾಗೆ ಆದ (Prv.).

ತತ್ರಭವತ್ tatra-bhavat. Your honour there: *venerable, respectable* (used in speaking of a person not present). See ಪೂಜಾವಚನ.

ತತ್ರಾಣಿ tatrâṇi. (tatṟâṇi). — ತತ್ರಾಣಿಕೋಱ್. The poochard, Fuligula ferina (Bḍ.).

ತತ್ವ ta-tva. 1. The letter or syllable ತ (Šmd. 103. 350).

ತತ್ವ tatva. 2.= ತತುವ, ತತ್ತುವ, ತತ್ತ್ವ. The state of being that; true state, real state; reality, truth; essential nature; the very essence; the real nature of the human soul as being one and the same with the universal soul; a principle; a first principle or an elementary substance: bhû, salila, têja, anila, âkâša (Mr. 53), or satva, rajas, tamas (ಸತ್ವಾದಿಗಳು 259), or any one of the twenty-five Sâṅkhya first principles; the number 25 (ಇಪ್ಪತ್ತಯ್ದು 348); *Brahma;* a kind of šlêsha (Kâvy. III, 3, B, 148 seq.); slow time in music. — ತತ್ವವೆಱು. -ಪೆಱು. The essence (of something) to have been born or be (Bp. 61, 1).

ತತ್ವಜ್ಞ tatva-jna. Knowing the truth or true nature of anything; understanding the principles of a science thoroughly (Kâvy. III, 3, B, 148).

ತತ್ವಜ್ಞಾನ tatva-jnâna. = ತತ್ವಾಲೋಕ, q. v.

ತತ್ವಾರ tatvâra. Want, lack (My.). ಹೆಸರು ಮಾತ್ರ ಕ್ಷೀರಸಾಗರಭಟ್ಟ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಜ್ಜಿಗೆನೀರಿಗೆ ತತ್ವಾರ (or ಗೊಟ್ಟು, Prv.).

ತತ್ವಾಲೋಕ tatva-âlôka. Knowledge of the truth, etc. (ತತ್ವಜ್ಞಾನ Šmd. 8 Cm.).

ತತ್ಸಮ tad-sama. The same with it; equal to it. 2, one of the terms that are not borrowed from Samskṛita, but exist in Kannaḍa as well as in Samskṛita (Šmd. 220. 384-387; Čt. II, 2; Kk. 3. 95. 100; Šm. 77. 119; see ಸಮಾನ); the Šmd. adduces 21 such tatsamas (384).

ತಥಾ tathâ. *So, thus.* 2, *yes, it is so.* See Prv. s. ರಾಜ.

ತಥಾಗತ tathâ-gata. Being in such a state or condition. 2, *a Buddha; a Jina.*

ತಥ್ಯ tathya. = ತತ್ವ 2. *True, real, genuine; truth, reality.* (J. 9, 31). ಸಂಸಾರಿಗೆ ತಥ್ಯ, ರೋಗಿಗೆ ಪಥ್ಯ (Prv.).

ತದ್ tad. = ತತ್, etc. *He, she, it, that, this.* 2, *therefore.* (Šmd. 100).

ತದಕು tadaku. 1. To strike, to beat (My.).

ತದಕು tadaku. 2. Striking, beating. See Prv. s. ಮುದುಕ.

ತದನನ್ತರ tad-anantara. Nearest or next to that; immediately upon that, thereupon, then (J. 7, 19; 10, 38; 24, 65; C.).

ತದಲು tadalu. = ತಡ್ಲು. A frame of thorns, etc., used as a gate in a hedge (My.; T. ತದಲ್, firmness, stability, *cf.* ತಗೆ; ತತ್ತು, a hedge of briers, etc.; a wicket or small gate; lines of intrenchment).

ತದಾ tadâ. *At that time, then.*

ತದಾತ್ವ tadâtva. *Time being, present time.*

ತದಾನೀಂ tadânîm. *Then.*

ತದಾರಭ್ಯ tad-ârabhya. Beginning from that time, thence, since then (My.; Tĕ.).

ತದಿಕು tadiku. = ತದುಕು. The gum olibanum tree, Boswellia thurifera (ಸಲ್ಲಕಿ, ಗಜಪ್ರೇಮಿ Mr. 123; Čpr. 5, after 64).

ತದಿಗಿಣ tadigiṇa. Sounds used in beating time in music (My.; *cf.* ತನ್ದನತಾನ). — ತದಿಗಿಣಥೋ. = ತದಿಗಿಣ. (My.).

ತದಿಗೆ tadigĕ. Tbh. of ತೃತೀಯೆ (Šmd. 343. 359. 373; Šm. 19).

ತದೀಯ tadîya. His, hers, its, theirs; such. (Bp. 3, 6; 4, 56; 18, 49).

ತದು tadu. Tbh. of ತಪ್. (Bp. 19, 32).

ತದುಕು taduku. = ತದಿಕು. (ಸಲ್ಲಕಿ, ಗಜಪ್ರಿಯೆ Hlâ.; ಗಜಭಕ್ಷ್ಯೆ, ಸುವಹೆ, ಸುರಭಿ, ರಸೆ, ಮಹೇರಣೆ, ಕನ್ದುರುಕಿ, ಶಲ್ಲಕಿ, ಹ್ಲಾದಿನಿ Nr.; ಗಜಭಕ್ಷ್ಯ, etc., ಆನೇ ಬೇಲ Si. 153; Rsv. 5, after 55). ತದುಕಿನ ಧೂಪ (ಯಾವನ, ತುರುಷ್ಕ, ಪಿಣ್ಡಕ, ಸಿಹ್ಲ Nr.; ಪಿಣ್ಯಾಕ, ಸಿಹ್ಲ Si. 406). ತದುಕಿನ ಮಡ್ಡಿ (ಯಾವನ, ತುರುಷ್ಕ, etc., ಅಸ್ದುಗಬೊಂಕ, ಹಾಲುಮಡ್ಡಿ Si. 227; *cf.* ಮಡ್ಡಿಯ ಧೂಪ).

ತದೆ tadĕ. = ಸದೆ. To strike (ತಾಡನ Šmd. Dh.; T. ತಯ್, M. ತಯ್; Tĕ. ತನ್ನು; *cf.* ತಗಲು, ತಟ್ಟು 1).

ತದ್ಗತ tad-gata. Gone to that; *bent or intent on.*

ತದ್ಗುಣ tad-guṇa. The quality or virtue of anything; possessing these qualities. 2, a figure of speech in rhetoric, transferring the quality of one thing to another (Kâvy. III, 3, B, 121. 140 seq.).

ತದ್ದಿನ tad-dina. That day (J. 10, 26); during the day; day by day. 2, the day of mourning for deceased relations (ಮೃತತಿಥಿ My.; Tĕ.).

ತದ್ದು taddu. = ದದ್ದು. Tbh. of ದದ್ರು. (ದದ್ರು Nr., Mr. 384; Si. 202). ತದ್ದುಳ್ಳವನು (ದದ್ರುಣ, ದದ್ರುರೋಗಿ Nr.).

ತದ್ಧರ್ಮ tad-dharma. Having that business; that business; that religion (My.).

ತದ್ಧಿತ tad-d-hita. Good for that, etc. 2, an affix which forms nouns from other nouns. 3, a noun formed by a

Digitized by Google

taddhita affix, a derivative noun. See Śmd. 6. 88. 110. 120. 232. 245. 252; Kâvy. I, 1*a*, 6; I, 4, 1 seq.

ತದ್ಧಿತಪ್ರತ್ಯಯ taddhita-pratyaya. = ತದ್ಧಿತ No. 2. (My.).

ತದ್ಧಿತಲಿಂಗ taddhita-liṅga. = ತದ್ಧಿತ No. 3. (Śmd. 88 Cm.).

ತದ್ಧಿತಾನ್ತ taddhita-anta. = ತದ್ಧಿತ No. 3. (My.).

ತದ್ಬಲ tad-bala. *A sort of arrow;* a sort of bow (ದಣ್ಡಾಸನ, ತೇಂ, ಬಿಲ್ಲ ಭೇದ Mr. 294).

ತದ್ಭವ tad-bhava. Born or coming from that (Śmd. 236). 2, a word corrupted from Saṁskṛita (Śmd. 334. 360. 375. 377. 383), (or from any other language).

ತದ್ಭಾವ tad-bhâva. The becoming that. 2, the substance, thing, or nature of that (Śmd. Dh. No. 67).

ತದ್ಯಮ (tad-yama). Kindness, gentleness, mildness, peaceable behaviour (ಸಾಮ Ćt. II, 49 in one MS.).

ತದ್ಲು tadlu. = ತದಲು. (My.).

ತದ್ವಚನ tad-vaćana. That speech or word. (Śmd. 100).

ತದ್ವತ್ tad-vat. *Having or containing that.* 2, *like that, in that manner, thus.* 3, also, likewise.

ತನ್ tan. 1. = ತಂ (ತಜ್), etc., ತನು. — ತನ್ನೆಲೆವುಳುಕ ಗಿಡ. -ಎಲೆ-ವುಳುಕ-. The herb or low shrub Crotolaria verrucosa Lin. (St. & Pl.).

ತನ್ tan. 2. = ತನ್ನ, ತಾ 1, ತಾಂ 1, ತಾನ್ q. v., ತಾನು. (Śmd. 178). Gen. ತನ (see ತನತು), Dat. ತನಗೆ (My.; Śmd. 133. 178; Nr.; Nn. 73; J. 8, 2; 28, 57; 29, 34; 30, 49; Bh. 1, 8, 8), ತನಿಗೆ (Si. 69. 264. 265. 267. 293), ತಂಗೆ. Plural ತಮ್ (ತಮ್ಮ). ತನಗೆ ಇಲ್ಲದ ಮಾರಿ ತಮ್ಮಡಿಗೆ ವರಾ ಕೊಟ್ಟೀತೇ?— ತನಗೆ ಬನ್ದ ಹಾನಿ ಅರ್ಥದಿನ್ದ ಹೋಯಿತು.— ತನಗೆ ಇಲ್ಲದವನು ಪರರಿಗೇನು ಕೊಟ್ಟಾನು?— ತನಗೆ ಇಲ್ಲ, ಕೂಸಿಗೆ ಏನು ಹೊದ್ದಿಸಲಿ?— ತನಗೆ ಇಲ್ಲದವಳು ಮಕ್ಕಳಿಗೇನು ಹೊದಿಸ್ಯಾಳು? (Prvs.). ನಾಳೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಹುಟ್ಟಿತೆನ್ದರೆ ತನಗೆ ತಾನೇ ಇದೆಲ್ಲಾ ತುಣ್ಡುತನ ಕಡಿಮೆ ಆದೀತು (B. 4, 200). — ತನ ತನಗೆ. rep. (Bp. 10, 4; 18, 82; 57, 8; J. 13, 24). — ತನ್ದು. = ತನ್ನದು. (My.).

ತನ tana. An affix for forming true Kannaḍa words, *e. g.* ಕಲಿತನಂ, ಆಳ್ತನಂ, ಪೆಣ್ತನಂ (Śmd. 248); words like ಆರೋಹಕತನ are wrong formations (248).

ತನಕ tanaka. = (ಅನಕ), ತನ್ಕ. Up to that measure: till, until, as far as (C.; Tĕ. ದನಕ, ದಾಕಾ, ದಾಕ; M. ತನೆ, T. ತನ್ನೆ, quantity, number, measure). ಶನಿವಾರತನಕ (B. 1, 7). ಹುಡುಗರು ಹದಿನಾಱು ವರ್ಷದವರಾಗುವ ತನಕ (1, 12). ಇನ್ದಿನ ತನಕ (2, 33). ಅಯ್ನೂಱು ತನಕ (2, 42); ಕಡೆತನಕ (4, 197). ಇಷ್ಟು ದಿವಸತನಕ (4, 199). See Bp. 27, 22; 49, 18; 57, 12; 61, 57; B. 2, 6. 7; 3, 10. 67; 5, 59. 64. 72. 243; ಅಲ್ಲಿ-, ಇಲ್ಲಿ-, ಎಲ್ಲಿ-.

ತನಕಿ tanaki. Ascertaining; examination (My.; H. tanqih; Br. ತನಕಿ, ತನಕ್ಕಿ, ತನಿಖಿ).

ತನಖೆ tanakhĕ. An assignment on the revenues, an order for money; a standard rent-roll of villages (Mhr., H. ತನಖಾ; Br. ತನಖಾ, ತನಿಖಿ; R.).

ತನತು tanatu. ತನ-ಅತು. = ತನತ್ತು, ತನ್ನದು (Śmd. 178; Kk. 61). Its, hers. ನಿನತು ಬಲಮ್, ಎನತು ಶೌರ್ಯಂ, ತನತು ಮಹಾಧೈರ್ಯಮ್ ಅವನಿಪತಿಗೆ (Śmd. 179).

ತನತ್ತು tanattu. ತನ-ಅತ್ತು 1. = ತನತು, etc. (Śmd. 178; Ćt. II, 102). See Śmd. 179. 144.

ತನಯ tanaya. *A son.* Feminine ತನಯಳ್ = ತನಯೆ. (Bp. 4 sam.; 5, 5; 11, 38; 42, 17).

ತನಯೆ tanayĕ. *A daughter.*

ತನಿ tani. 1. To thrive, to develop, to become full-grown, etc. P. p. ತನಿತು (Ćpr. 3, 15).

ತನಿ tani. 2. The state of having thriven, full, strong, fully developed, complete, matured, abounding in agreeable qualities, rich, etc. (T. ತಣಿ, M. ತಱ³, Tĕ. ತನಿ, to thrive, prosper, grow, increase, become full or fleshy). — ತನಿಗಣ್ಡ. -ಕಣ್ಡ. A big piece of flesh (Abh. P. 13, after 54). — ತನಿಗನ್ಧ. = ತನಿಗಮ್ಮು. (J. 26, 8). — ತನಿಗಮ್ಮು. -ಕಮ್ಮು. A full or rich fragrance (Śmd. 77; Ćpr. 7, 49; Abh. P. 3, after 75; J. 3, 8; 15, 9). — ತನಿಗಬ್ಬು. -ಕಬ್ಬು. Juicy sugar-cane (V. 4, 29). — ತನಿಗಿಚ್ಚು. -ಕಿಚ್ಚು. A great, blazing fire (Abh. P. 11, 144). — ತನಿಗುದಿ. -ಕುದಿ. To be completely boiled (Bh. 1, 20, 54). — ತನಿಗುಳ್ಳ. (Si. 149). A kind of prickly nightshade. — ತನಿಗೆಣ್ಡ. -ಕೆಣ್ಡ. A glowing coal (Rśv. 5, 34; V. 30, after 35; J. 3, 32; 13, 12). — ತನಿಗೆದಱು. -ಕೆದಱು. 1. To be greatly or completely scattered (Bh. 8, 23, 20; Râm. 3, 6, 7). — ತನಿಗೆದಱು. -ಕೆದಱು. 2. The state of being profusely scattered (J. 9, 24). — ತನಿನಗೆ. Great laughter (Râm. 6, 10, 10). — ತನಿಪರಿಮಲ. = ತನಿಗಮ್ಮು. (Râm. 2, 7, 3). — ತನಿಬೀಜ. A seed full of vital power (Bh. 2, 13, 9). — ತನಿಬೆಲ್ಲ. Delicious jaggory (Bh. 1, 15, 7). — ತನಿಯೆಱೆ³. -ಎಱೆ³. To throw delicious food to snakes to appease them (My.; Bh. 8, 2, 15). — ತನಿರಸ. A superior fluid, essence; excellent taste or flavour; great beauty. ಕಾಳದೊಳಗೆ ಕಾಮುರ್ಗಿಲ ಅಂಜನವ ಕಲಿಸಿ ತನಿರಸದೊಳು ಪೊರಳ್ದ ನೀಲಪುತ್ರಿಕೆಗಳನ್ತೆ (Râghć. 17, 64). ಕುಱಿ' ಕಬ್ಬಿನೊಳು ಹೊಕ್ಕು, ಅಱಿ'ವದೇ ತನಿರಸವ, ಪೊಱಿಗಣ ಸೋಗೆಯುಗಿವನ್ತೆ? (Sp.). See J. 15, 47; 21, 57. — ತನಿವಣ್. -ಪಣ್. A fully ripe fruit. ನೇಱಿ'ಲ ತನಿವಣ್ಣಂ (Śmd. 85 Mḍb.). See Ćpr. 7, 88; Bp. 18, 16; 48, 11; Rśv. 2, 47; J. 3, 11. 31; 28, 20. — ತನಿವಣ್ಣು. = ತನಿವಣ್. (Bp. 20, 26). — ತನಿವಾಲ್. -ಪಾಲ್. Rich milk (V. 9, 107). — ತನಿವೀರರಸ. Great heroism (J. 8, 31; 12, 25; 13, 51; 23, 26). — ತನಿವೆಚ್ಚು. -ಪೆಚ್ಚು. To increase much (Ćpr. 3, 45). — ತನಿವೆಳಗು. -ಬೆಳಗು. A great or brilliant light or lustre (Bh. 2, 2, 1). — ತನಿವೇಟ. -ಬೇಟ. Various love-gestures (Rśv. 11, 93). — ತನಿವೇಸಿಗೆ. -ಬೇಸಿಗೆ. A very hot season (J. 15, 5). — ತನಿಸುಖ. Great pleasure or joy. ಅನಾತುರದೊಳು ಚೊಕ್ಕಟದ ತನಿಸುಖವ ಮುಕ್ಕಳಿಸುವ ಅನುಭವ (Ćidakhaṇḍânubhavasâra 1, 7). — ತನಿಸೂಱೆ³. Enormous plundering (Bh. 2, 4, 12). — ತನಿಸೊಬಗು. Great beauty (J. 6, 25). — ತನಿ ಸೋಂಕು. (or -ಸೊಂಕು). To cling to closely (Ćpr. 7, 94). — ತನಿಹರಕೆ. Great blessing or praising (Bh. 1, 7, 30). — ತನಿಹೞುಕು. A large piece (Bh. 2, 2, 103).

ತನು tanu. = ತಳುವು 2, ತನ್ 1, ತನುವು, ತಮ್ಮು. (My.).

ತನು tanu. *Thin, slender, emaciated; small, minute; delicate, fine.* 2, *the body; self.* 3, *the skin.* ತನುವಱಿ'ಯದ ನೋವಿಲ್ಲ, ಮನವಱಿ'ಯದ ಪಾಪವಿಲ್ಲ (Prv.). — ತನುಗಮ್ಮು. -ಕಮ್ಮು. Fragrance of the body (J. 6, 12).

ತನುಕರಣ tanu-karaṇa. An organ, or the organs, of the body (Bp. 4, 65).

ತನುಜ tanu-ja. *A son* (ತನುಜಾತ Mr. 309; ಮಗ Nn. 48. 92).

ತನುಜಾತ tanu-jâta. = ತನುಜ. (Mr. 309; ಬಾಲಿಶ, ಮಗ Nn. 131).

ತನುಜಾತೆ tanu-jâtĕ. = ತನುಜೆ. (J. 2, 51).

Digitized by Google

ತನುಜೆ tanu-jĕ. A daughter. See ಜನಕ-.

ತನುತರ tanu-tara. Thinner, more minute; uncommonly small or insignificant (Śsv. 2, 86).

ತನುತ್ರ tanu-tra. *Armour, mail.*

ತನುತ್ರಾಣ tanu-trâṇa. *Armour, mail.*

ತನುತ್ವ tanutva. Thinness, etc. See ಕಟಿಲ್.

ತನುಧನಪ್ರಾಣ tanu-dhana-prâṇa. Body, property and life (J. 17, 35).

ತನುಧರ್ಮ tanu-dharma. The right, merit, or nature, of the body (Bp. 42, 20).

ತನುಭವ tanu-bhava. = ತನುಜ. (Bp. 24, 62. 63).

ತನುಮಧ್ಯೆ tanu-madhyĕ. N. of a vṛitta (Ch.)

ತನುಮನಧನ tanu-mana-dhana. Body, mind and property (Bp. 1, 17; 2, 42; see ಅರ್ಥಪ್ರಾಣವಪುಸ್).

ತನುವಿಕಾರ tanu-vikâra. Gesticulation (ಅಂಗಹಾರ Mr. 75).

ತನುವಿದಾಹ tanu-vidâha. Burning or great heat of the body (Čpr. 4, 33).

ತನುವು tanuvu. = ತನು, etc. (My.).

ತನುಸಮ್ಭವ tanu-sambhava. = ತನುಭವ. (J. 2, 35).

ತನೂಕರಣ tanû-karaṇa. Making thin or fine, attenuation, diminishing, weakening; paring. See ಒರೆ; ಕೆತ್ತು.

ತನೂಕೃತ tanû-kṛita. *Made thin; pared.*

ತನೂಜ tanû-ja. = ತನುಜ. (Ch. v. 11; Čpr. 2, after 53; Bp. 2, 3; 25, 25).

ತನೂಜೆ tanû-jĕ. = ತನುಜೆ. See Čpr. 5, 102; Bp. 4, 32; ಶೈಲರಾಜ-.

ತನೂದರಿ tanu-udari. Having a thin, delicate belly (Ch. v. 89; Čpr. 7, 139).

ತನೂನಪಾತ್ tanû-napât. The son or descendant of himself: *Agni.*

ತನೂನಪಾತ tanû-napâta. = ತನೂನಪಾತ್. (Mr. 46).

ತನೂಭವ tanû-bhava. = ತನುಭವ. (ಮಗ Nn. 126; Śmd. 227).

ತನೂರುಹ tanû-ruha. *The hair of the body; the wing of a bird.*

ತನೆ tanĕ. = ಜನೆ, ಕೆನೆ 2, ಸೆನೆ. The embryo of beasts; pregnancy (ಪ್ರಜನ, ಉಪಸರ Nr.; *cf.* Sk. ಘನ, the fetus in its second month). ತನೆ ಕರಗಿದ ಆಕಳು (ಸ್ರವದ್ಗರ್ಭ, ಅವತೋಕೆ Nr.). ತನೆಯ ಆವು (ಪ್ರಷ್ಠೌಹಿ, ಗರ್ಭಿಣಿ Hlâ.). ತನೆ ಬಲಿಯೆ ಪಲಿಕ್ಷ ಎನಿಸುಗು; ತನೆ ನಿಲಲು ಪ್ರಷ್ಠೌಹಿ (Mr. 180). See ಎಳದನೆ.

ತನ್ಕ tanka. = ತನಕ. (My.).

ತನ್ತರ tantara. Tbh. of ತನ್ತ್ರ. (My.). ತನ್ತ್ರರವಿದ್ದವನಿಗೆ ಮನ್ತ್ರರಬೇಡ (Prv.).

ತನ್ತಿ tanti. Tbh. of ತನ್ತ್ರಿ. (My.; Si. 61; B. 4, 97. 124. 157; B. 5, 219). — ತನ್ತಿಟಪ್ಪಾಲು. The telegraph (My.).

ತನ್ತಿಮೇಹ tanti-mêha. = ತನ್ತುಮೇಹ. (My.).

ತನ್ತಿರ tantira. Tbh. of ತನ್ತ್ರ. (My.).

ತನ್ತಿವಾದ್ಯ tanti-vâdya. A wire or stringed instrument. ತನ್ತಿವಾದ್ಯವನ್ನು ತಕ್ಕೆಯ್ಸಿ ಕೇಳಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ತನ್ತು tantu. = ತನ್ದಿತು. Third person singular imperfect of ತರು (C.). ಕೇಳದ ಕಿವಿ ಊರಿಗೆ ಮಾರಿಯ ತನ್ತು.— ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದ ಮುಕ್ಕ ಇದ್ದವರಿಗೆಲ್ಲ ಕೇಡು ತನ್ತು.—ಕೋಪ ಪಾಪಾ ತನ್ತು, ತಾಪ ಬ್ರಹ್ಮೇತಿ ತನ್ತು (Prvs.). See Prv. s. ನಾಯಿ.

ತನ್ತು tantu. 1. *A thread, a string, a cord;* a filament or fibre; wire (ತನ್ತ್ರ, ನೂಲು Nn. 75; ಗುಣ, ನೂಲು 78; ನೂತ ನೂಲ ಎಬಿ Mr. 530; ಸಾರಸದ ನಾಳದ ಎಬಿ 421; ಪುರಿ Šm. 106; ಎಬಿ 112). — ತನ್ತುಹಾರುವ. A cord-Brâhmaṇa, a Brâhmaṇa whose only merit is his sacrificial thread (Bp. 55, 33).

ತನ್ತು tantu. 2. Tbh. of ತನ್ತ್ರ. (ಬಲುತನ್ತ್ರ, ಪರಿಗ್ರಹ Mr. 530; My.; Tĕ.). ಆಚಾರಮಾರ್ಗತನ್ತುವನ್ ಅಱಿವನ್ ಅವನೊರ್ವಂ (ಬ್ರಹ್ಮವರ್ಚಸ Mr. 248).

ತನ್ತುಕರಣ tantu-karaṇa. Making thread. See ನೂಲ್.

ತನ್ತುಕ್ರಿಯೆ tantu-kriyĕ. Working in thread; weaving. See ಕೆಚ್ಚು, ನೆಯ್.

ತನ್ತುಗಾಱ tantu-gâṛa. = ತನ್ತ್ರಗಾಱ. A cunning, crafty, trickful man (My.). ತನ್ತುಗಾಱಗೆ ಯಾಕೆ ತನ್ತಿಯಾಟ? (Prv.).

ತನ್ತುಗ್ರನ್ಥಿ tantu-granthi. A knot in a thread. See ಕಿಂ.

ತನ್ತುನಾಗ tantu-nâga. A shark. (R.).

ತನ್ತುನಾಭ tantu-nâbha. A spider (Tĕ., R.).

ತನ್ತುಪಟ tantu-paṭa. Cotton-cloth (Râm. 5, 8, 24).

ತನ್ತುಭ tantu-bha. *Mustard seed, Sinapis dichotoma* Roxb.

ತನ್ತುಮಾತ್ರ tantu-mâtra. Nothing but (the sacrificial) cord, only in the- -. ತನ್ತುಮಾತ್ರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯಂ (Prv.). 2, a thread, a string. See ಎಬಿ, ನೂಲ್.

ತನ್ತುಮೇಹ tantu-mêha. = ತನ್ತಿಮೇಹ. A particular stage of gonorrhoea (My.).

ತನ್ತುರ tantura. Tbh. of ತನ್ತ್ರ (Śmd. 336 Mdb.).

ತನ್ತುವಾಯ tantu-vâya. *A weaver.* 2, *a spider.* 3, weaving. 4, a loom (ಮಗ್ಗ Mr. 383).

ತನ್ತುವಾಯಕ್ರಿಯೆ tantuvâya-kriyĕ. A certain work done by a weaver. See ಕೆಚ್ಚು.

ತನ್ತ್ರ tantra. = ತತ್ರ 2, ತನ್ತರ, ತನ್ತಿರ, ತನ್ತು 2, ತನ್ತುರ. *A thread, a string* (ತನ್ತು, ನೂಲು Nn. 75). 2, *weaving;* a loom. 3, *raiment, vesture* (ಪರಿಧಾನ, ಹೊದಕೆ 75). 4, the leading or principal action of a ceremony, characteristic or prevalent features, the regular order of ceremonies or rites, system, ritual, rule. 5, *an established doctrine, a scientific treatise; a system.* 6, *magical and mystic formularies.* 7, *a medicament, a drug;* a charm. 8, an expedient, a design, a stratagem, as sowing dissension (ಉಪಾಯ 75; ಭೇದ, ತನ್ತ್ರಭೇದ 62; *cf.* ಪಂಚ-); cunning, trick, intrigue, plot. 9, an oath or ordeal, curse, imprecation; designing, plotting (see Mr. s. ತನ್ತು 2). 10, *royal retinue, a court, train;* an assembly (ವಿಧಾನ, ಕೂಟ 75). 11, *an army* (ಸೇನೆ 75). 12, a division of class or caste (ಕುಲಭೇದ 75). 13, decoration (ಸಿಂಗರ, ಶೃಂಗಾರ 75). 14, *the quality of being chief or principal* (ಪ್ರಧಾನ, ಮುಖ್ಯ 75). 15, the highest truth, real truth, reality, certainty (ಪರಮಾರ್ಥ, ನಿಶ್ಚಯ 75).—ಮನ್ತ್ರವಿದ್ದರೂ ತನ್ತ್ರವಿರ ಬೇಕು.—ತನ್ತ್ರವನಱಿಯೆನು, ಮನ್ತ್ರವನಱಿಯೆನು, ಯನ್ತ್ರವನಱಿಯೆನು ಎನ್ದೆನ ಬೇಡ! (Prvs.). See Prv. s. ಮನ್ತ್ರ; ಯನ್ತ್ರತನ್ತ್ರ. — ತನ್ತ್ರಮ್ಬೆರಸು. -ಂಬೆರಸು. Expedients, etc. to be combined with (Bp. 54, 75).

ತನ್ತ್ರಕ tantraka. *New and unbleached, as cloth.*

ತನ್ತ್ರಗಾಱ tantra-gâṛa. = ತನ್ತುಗಾಱ. A man who uses an expedient, one who is fertile in expedients; a cunning, crafty man (My.). ತನ್ತ್ರಗಾಱನನ್ನು ಕುತನ್ತ್ರಗಾಱ ಜಯ್ಸಿದ (Prv.).

ತನ್ತ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷ tantra-adhyaksha. A master of ceremonies (Rsv. 6, after 10 & 43). 2, a general (Čpr. 10, after 1).

Digitized by Google

ತನ್ತ್ರಿ tantri. = ತನ್ತಿ. *A string, a cord; a wire; the string or wire of a lute, etc.* 2, a pûjâri. See Prv. s. ಮನ್ತ್ರಿ.

ತನ್ತ್ರಿಕೆ tantrikĕ. *The plant Cocculus cordifolius* DC.

ತನ್ತ್ರಿಸು tantrisu. To use an expedient, etc. See Nn. 147 s. ತ್ರಾಸ.

ತನ್ದನತಾನ tandana-tâna. = ತನ್ದನಾನ, ತನ್ದಾನತಾನ, ತನ್ದಾನತಾನಾನ. Sounds used in beating time in music (My.; Tĕ.; M. ತತ್ತಿತ್ತೋಣ್ಣ, ತನ್ದಿನಾದಿ; *cf.* ಣತ್ತಡಗಡ್ಡೈಡಣ, ತದಿಗಿಣ; Mhr. ತಣಾಣಾ).

ತನ್ದನಾನ tandanâna. = ತನ್ದನತಾನ. (My.).

ತನ್ದಲ್ tandal. (Šmd. 48. 58). Water-drops, spray, light rain (ಸೀವರ, ಜಲಕಣ Kk. 13; Šm. 85; ಸೋನೆ Čt. I, 101; II, 113; Čpr. 1, 97; 2, 86; 5, after 19; Abh. P. 3, after 67; 4, 119; *cf.* ಜಡಲು).

ತನ್ದಾನತಾನ tandâna-tâna. = ತನ್ದನತಾನ. (My.).

ತನ್ದಾನತಾನಾನ tandâna-tânâna. = ತನ್ದನತಾನ. (My.).

ತನ್ದು tandu. 1. P. p. of ತರ್, ತರು.

ತನ್ದು tandu. 2. See s. ತನ್ 2.

ತನ್ದೂರಿಸು tandûrisu. = ತಾನ್ದುರಿಸು, ತಾನ್ದೂಳಿಸು. To grieve, to be distressed (ಚಿನ್ತಿಸು, ಬೇವಸ Kk. 52, o. rs. ತಾನ್ದುರಿಸು, ತಾನ್ದೂಳಿಸು).

ತನ್ದೆ tandĕ. Father (C.; ಜನಕ, ಪಿತೃವಪ್ಪ ತಾತ Mr. 309; ಅವುಕ Hlâ., Si. 65; ಪಪ್ಪು, ತಾತ, ಜನಕ, ಪಿತೃ Hlâ., Si. 190; M.; T. ತನ್ದೈ; Tĕ. ತಣ್ಡ್ರಿ, ತಡ್ಡಿ; it is said to be a Tbh. of Sk. ತಾತ, Šmd. 338. 356. 372; *cf.* vêdic ತತ, father). Occasionally it is an endearing appellation (like ಅಪ್ಪ), *e. g.* Bp. 47, 29; J. 13, 55. Plural ತನ್ದೆವಿರ್, ತನ್ದೆಗಳ್ (Šmd. 120. 124), ತನ್ದೆಯರ್ (Bp. 32, 42; 48, 36), ತನ್ದೆಗಳು (C.). ಪ್ರಸಿದ್ಧನಪ್ಪ ತನ್ದೆಗೆ ಪುಟ್ಟಿದಾತನು (ಆಮುಷ್ಯಾಯಣ Hlâ.). ತಾತನ ತನ್ದೆ (ಪ್ರಪಿತಾಮಹ, ಮುತ್ತಾತ Si. 192). ತನ್ದೆಗೆ ಒಳ್ಳೆಯವ ಎನ್ದ ಹೇಳಿಸಿದ ಅಮ್ಮಿಗನ ಮಗ.— ತನ್ದೆಯ ಮದಿವೆಗೆ ಪಂಜು ಹಿಡಿಯುವ ಮಗ.— ಅರಸ ಯಾರಿಗೆ ತನ್ದೆ? ಸೂಳೆ ಯಾರಿಗೆ ತಾಯಿ?— ತನ್ದೆಯ ಬದುಕು ತಾಯಿಗೆ ದಾನ.— ತನ್ದೆಯ ಹೋಲೋ ಕನ್ದಯ್ಯ (Prvs.). See ಮಲ-; Bp. 60, 60; B. 1, 28; Râm. 3, 2, 15; J. 13, 55; 30, 24; 31, 34; Rsv. 13, 26; Bh. 1, 8, 17; Prvs. s. ನೊಗ, ಪಿತ. — ತನ್ದೆಗೆ ತನ್ದೆ. A paternal grandfather (ಪಿತಾಮಹ, ತಾತ Si. 192). — ತನ್ದೆಗೆ ಪಿತಾಮಹ. A paternal great-grandfather (ಪ್ರಪಿತಾಮಹ, ತಾತನ ತನ್ದೆ, ಮುತ್ತಾತ Si. 192). — ತನ್ದೆತಾಯ್. Father and mother (Bp. 46, 48). — ತನ್ದೆ ತಾಯಿಗಳ್. -ಳು. Parents (Bp. 3, 81; 14, 16; 25, 15; My.). ತನ್ದೆ ತಾಯಿಗಳ ಮಾತು ಕೇಳದ ಮಕ್ಕಳು ನಾಯಿಪಾಯಿಗೆ ಹಸ್ತ (Prv.). — ತನ್ದೆ ತಾಯ್ಗಳ್. = ತನ್ದೆ ತಾಯಿಗಳ್. (J. 28, 17). ತನ್ದೆ ತಾಯ್ಗಳು (ಮಾತಾಪಿತೃಗಳು Nr.). — ತನ್ದೆಯ ತನ್ದೆ. = ತನ್ದೆಗೆ ತನ್ದೆ. (ಪಿತಾಮಹ, ತಾತ Nn. 22; B. 4, 156). 2, Brahmâ (ಬೊಮ್ಮ Kk. 9). — ತನ್ದೆಯ ತನ್ದೆಯಿಲ್ಲದ. = ತನ್ದೆಯಯ್ಯನಿಲ್ಲದವ, q. v. — ತನ್ದೆಯಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. = ತನ್ದೆಯ ತನ್ದೆ. — ತನ್ದೆಯಯ್ಯನಿಲ್ಲದವ. Gaṇêśa (ವಿನಾಯಕ Kk. 5, o. r. ತನ್ದೆಯ ತನ್ದೆಯಿಲ್ಲದ). — ತನ್ದೆಯೊಡಹುಟ್ಟಿದವ. A paternal uncle (ಪಿತೃವ್ಯ, etc. Nr.). — ತನ್ದೆವಾದಿ. Relationship by a father's side (My.).

ತನ್ದ್ರ tandra. Tired, fatigued; lazy. (R.).

ತನ್ದ್ರತೆ tandratĕ. = ತನ್ದ್ರಿ. (Čpr. 4, 85).

ತನ್ದ್ರಿ tandri. ತನ್ದ್ರೆ tandrĕ. *Fatigue, lassitude;* sleepiness, drowsiness; *fainting, exhaustion.*

ತನ್ನ್ tann. = ತನ್ 2, (ತನ್ನು), etc., ತಾನ್, q. v. Gen. ತನ್ನ (C.); Dat. ತನಗೆ (C.); Acc. ತನ್ನಂ (J. 18, 39), ತನ್ನನ್ನು (My.); Loc. ತನ್ನೊಳ್ (J. 29, 40), ತನ್ನಲ್ಲಿ (C.); Abl. ತನ್ನಿನ್ದ (C.). Pl. (ತಮ್), ತಮ್ಮ್.— ತನ್ನ ಕಾಲಿಗೆ ತಾನೇ ಶರಣು ಮಾಡಿ ಹರಸಿ ಕೊಣ ಹಾಗೆ.— ತನ್ನ ಅಕ್ಕನ ಅರಿಯದವಳು ನೆರಮನೆಯ ಬೊಮ್ಮಕ್ಕನ ಬಲ್ಲಳೇ?— ತನ್ನ ತಾನರಿದರೆ ಸುಜ್ಞಾನಿ.— ತನ್ನ ದನ್ತಾ ತಾನು ಮುದಿ ಕೊಣ್ಡು ಅನ್ಯನ ಮೇಲೆ ದೂರು ಹೇಳಿದ.— ತನ್ನ ಮನೆ ಉಪ್ಪ ಇಲ್ಲ; ಬೆನ್ನ ಹಿನ್ದೆ ಉರಿಯೋ?— ತನ್ನ ಸುಖವೇ ಲೋಕದ ಸುಖ, ತನ್ನ ಕಷ್ಟವೇ ಲೋಕದ ಕಷ್ಟ.— ತನ್ನ ಹೊಟ್ಟೇ ತಾನು ಹೊರೆಯದವ ಮುನ್ನಾರ ಸಲಹುವನು?— ತನ್ನ ಊರಿಗೆ ರಂಗ, ಪರಊರಿಗೆ ಮಂಗ.— ತನ್ನ ತಾನು ಅರಿತರೆ ತಾನಾದನು; ತನ್ನ ತಾನು ಮರೆತರೆ ತಾನು ಹೋದಾನು (Prvs.). — ತನ್ನದು. -ಅದು 1. = ತನ್ದು 2, ತನತು, ತನತ್ತು. Its, his, hers (Šmd. 178; Čt. II, 102; Bp. 51, 22; C.). — ತನ್ನಳ್. -ಅಳ್ 4. His, etc. own female or woman (V. 29, 28).

ತನ್ನಿ tanni. Second person plural of the imperative of ತರ್, q. v.

ತನ್ನು tannu. Perhaps = ತನ್ನ್ (but see ಉವಂ 2). — ತನ್ನುವಂ. Himself, herself, itself (Acc.; or: also him, etc.). ತನ್ನುವನ್ ಅಡಿಸುವ ಕೆಳದಿಯರ ತಣ್ಣವನು ಹೆಮ್ಮೆಗೊಳಿಸುತ (Prll. 3, 30). See Bp. 8, 7. 57; 39, 11; 40, 10; 44, 3; 55, 34.

ತನ್ಮಧ್ಯ tad-madhya. In its middle: meanwhile (My.).

ತನ್ವಿ tanvi. A delicate, slender, or graceful woman. (J. 11, 26). 2, N. of a vritta (Čh.).

ತಪ tapa. = ತಪ್ಪ 1, ತೊಪ, ತೊಪ್ಪ, (ದಪ 1, ದೊಪ್ಪ 2). A sound in imitation of the noise of blows, of running feet, of falling cow-dung, fruits, etc. — ತಪ ತಪ. rep. (My.; Tĕ.). — ತಪ ತಪನೆ. = ತಪ ತಪ. With the sound of ತಪ ತಪ (My.).

ತಪ tapa. = ತವ 2. Heat; burning; shine (ದಾವ Nn. 33). 2, *the hot season.* 3, the month of mâgha (January-February, ತಪಸ್ Mr. 70). 4, austerity, penance. 5, a demon (ಗ್ರಹ Nn. 33). ತಪದ ಬಾಧೆಯಂ ಸಯ್ರಿಸುವಾತನು (ದಾನ್ತ Hlâ.). — ತಪಗೆಯ್. To perform or undergo penance. ತಪಗೆಯ್ದು ಮುಖ್ಯಮುಷಿಯರ್ (Mr. 258). — ತಪಂಗೆಯ್. -ಂ-ಗೆಯ್. = ತಪಗೆಯ್. (Abh. P. 15, after 80; Šsv. 2, 89). — ತಪಂಗೊಳ್. -ಂ-ಕೊಳ್. To undertake penance (Abh. P. 16, after 34). — ತಪಮಾನ್. -ಅನ್. = ತಪಂಗೊಳ್. (Šsv. 2, 116). — ತಪವಿರ್. -ಇರ್. = ತಪಂಗೆಯ್. (Šsv. 2, 115. 117). — ತಪಪ್ಪಡು. -ಪಡು. = ತಪಗೆಯ್. (Bp. 4, 73). — ತಪಪ್ಪುಡುಹ. -ಪಡುಹ. Ascetic devotion, religious austerity (ಪರಿವ್ರಜ್ಯೆ, etc. Hlâ.).

ತಪಃಕ್ಲೇಶಸಹ tapas-klêśa-saha. *Enduring with resignation the privations imposed by austerities.*

ತಪಃಪ್ರಭಾವ tapas-prabhâva. The efficacy of devotion. (Čpr. 2, 82).

ತಪಕ್ಕನೆ tapakkanĕ. = ದಬಕ್ಕನೆ. All at once, slapdash (My.; Tĕ. ತಟುಕು, ತಟುಕ್ಕು). ತಪಕ್ಕನೆ ಬಿದ್ದನು (My.).

ತಪಟೆ tapaṭĕ. = ತಪ್ಪಟೆ, ತಬಟೆ, ತಮಟೆ, ತಮ್ಬಟ, ತಮ್ಬಟೆ, ತಮ್ಬಟ್ಟ, ತಮ್ಮಟ, ತಮ್ಮಟೆ. A large tambourine beaten with sticks (My.).

ತಪನ tapana. Heating; burning; shining. 2, *the sun.* 3, *a kind of hell.* 4, a divine being or demon who fights with Garuḍa (ಗ್ರಹ Nn. 490). 5, pining, mental distress.

ತಪನಸುತ tapana-suta. The son of the sun: Karṇa (J. 12 sum.). 2, Yama. 3, Šani. 4, Sugrîva (My.).

Digitized by Google

ತಪನಸುತನನ್ದನ tapanasuta-nandana. Karṇa's son Vrishakêtu (J. 12 sum.).

ತಪನೀಯ tapanîya. To be heated. 2, *gold.*

ತಪಪಕ್ಷಿ tapa-pakshi. The Bengal kite (ಚಿಲ್ಲ, ಮುಣ್ಣುಮುಳು ಕ Mr. 171, o. r. ಅತಪ-).

ತಪರಾಖು taparâkhu. A slap (Mhr. ಥಪಡಾಕ, ಥಬರಾಕ; My.).

ತಪಲೆ tapalĕ. = ತಪ್ಪಲೆ, ತಪೇಲಿ. A round brass or copper cooking-vessel (My.; Tĕ. ತಪೆಲಿ, ತಪೇಲಾ; T. ತವಲೈ; M. ತಗಲೆ, ತವಲೆ; Mhr. ತಪೇಲೇಂ). See Prv. s. ತೆಬಿಪು.

ತಪಲೋಕ tapa-lôka. = ತಪಸ್ No. 4, ತಪೋಲೋಕ. (Mr. 32).

ತಪವೇಸ tapa-vêsa. Tbh. of ತಪವೇಶ. A mere masquerade of penance. — ತಪವೇಸಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To put on the mere form of penance. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೊಳು ತಪವೇಸಗೊಪ್ಪುವಂ (ಧರ್ಮಧ್ವಜ, ಲಿಂಗವೃತ್ತಿ Mr. 254).

ತಪಶೀಲು tapaśîlu. ತಪಸೀಲು. A detailed account, details, a minute narration (My.; ವಿವರ Čb. 132; Br.; Mhr., H. ತಪಸೀಲ).

ತಪಶ್ಚರಣ tapas-čaraṇa. The practice of penance (My.).

ತಪಶ್ಚರಣೆ tapas-čaraṇĕ. = ತಪಶ್ಚರಣ. (My.; Bp. 12, 29).

ತಪಶ್ಚರ್ಯ tapas-čarya. = ತಪಶ್ಚರ್ಯೆ. (My.; Čb. 41).

ತಪಶ್ಚರ್ಯೆ tapas-čaryĕ. = ತಪಶ್ಚರಣ. (My.).

ತಪಶ್ರೀ tapa-śrî. The goddess called tapa (Čpr. 2, 40).

ತಪಶ್ರೀಕ tapa-śrîka. A man possessing excellent austerity or being rich in austerity (Čpr. 3, 70).

ತಪಸ್ tapas. = ತಪಸು, ತಪಸ್ಸು. Heat; fire. 2, *austerity, penance.* 3, *the month of mâgha* (January-February). 4, one of the seven worlds, the region above the janalôka, inhabited by saints or devotees after death. 5, the ninth lunar mansion.

ತಪಸಿ tapasi. ತಪಸ್ಸಿ, (ತಪ್ಪಸಿ), ತವಸಿ. Tbh. of ತಪಸ್ವಿ (Śmd. 368; ಋಷಿ Kk. 33, o. r. ತವಸಿ). — ತಪಸಿಗಿಡ. = (ತಪ್ಪಸಿ-), ತವಸಿಮರ. The plant Caesalpinia bonducella Flemm., (Guilandina bonducella or bonduc Lin., see ಗಜುಗ; ಪ್ರಕೀರ್ಯ, ಪೂತಿಕ, ಕಲಿಕಾರಕ Si. 133). See ನವುಲಿಗಿಡ.

ತಪಸಿಗ tapasiga. An ascetic or religious mendicant (Bp. 43, 28).

ತಪಸು tapasu. Tbh. of ತಪಸ್. (Bp. 45, 36).

ತಪಸ್ಯ tapasya. *The month phâlguna* (February-March). 2, = ತಪಸ್ಯೆ.

ತಪಸ್ಯೆ tapasyĕ. *Religious penance, mental devotion.*

ತಪಸ್ವಿ tapasvi. = ತಪಸಿ, etc. *Practising austerities; an ascetic, a religious mendicant* (ಯತಿ Nn. 109). 2, a mendicant, a pauper. 3, *poor, miserable, pitiable* (ಕರುಣ 109). 4, the flower Artemisia indica (ದವನ, ಋಷಿಪುತ್ರಿ Mr. 136). 5, fire (ದಹನ, ಅಗ್ನಿ 109). 6, a kind of Pongamia glabra tree (ಕುಜಾತಭೇದ, ವೃಕ್ಷಭೇದ 109).

ತಪಸ್ವಿನಿ tapasvini. A female devotee (J. 15, 16); a poor wretched woman. 2, *spikenard, Valeriana jatamansi.*

ತಪಸ್ಸಿ tapassi. = ತಪಸಿ, etc. (Bp. 32, 52. 58).

ತಪಸ್ಸು tapassu. Tbh. of ತಪಸ್. (ದಾವ, ತಪ Nn. 66; ವರ್ಣ, ತಪ 71). ತಪಸ್ಸಿಗೆನ್ತ ಹೋಗಿ, ಕುಪ್ಪಸಾ ಕಳಕೊಣ್ಡ.— ತಪಸ್ಸು ಇದ್ದವನೇ ಗಭಸ್ತಿ ಉಳ್ಳವನು (Prvs.).

ತಪಾತ್ಯಯ tapa-atyaya. The end of the heat: *the rainy season.*

ತಪಾಲು tapâlu. = ಟಪಾಲು, etc. (My.).

ತಪಿತ tapita. Heated, burnt, spoiled. ತಪಿತೆ, a spoiled, ruined woman (J. 5, 61).

ತಪಿಸು tapisu. = ತವಿಸು. To be hot, to burn; to suffer pain (J. 17, 34; 23, 20; My.).

ತಪೇಲಿ tapêli. = ತಪಲೆ, etc. (ಕುಣ್ಡ, ಪಿಠರ, ಸ್ಥಾಲ G.; B. 2, 24; 3, 58).

ತಪೋಧನ tapas-dhana. Rich in penance; ascetic, pious; richness in austerities; an ascetic, a devotee. (Čpr. 9, 21; Bp. 16, 6; 19, 79; 24, 30; 52, 3; J. 2, 30).

ತಪೋಧನನಿಧಿ tapôdhana-nidhi. An ocean of austerity-riches (Bp. 52, 5).

ತಪೋನಿಧಿ tapas-nidhi. A treasury of austerities and penance, an eminently pious man. See ತಪನಿಧಿ; J. 2, 15.

ತಪೋಬಲ tapas-bala. The power acquired by austerities (J. 10, 45).

ತಪೋಭರ tapas-bhara. A mass of austerities (Čpr. 4, 16).

ತಪೋರಾಜ್ಯ tapas-râjya. The empire or reign of austerities (Čpr. 2, 41).

ತಪೋಲಕ್ಷ್ಮಿ tapas-lakshmi. The riches of austerities (Čpr. 4, 60).

ತಪೋಲೋಕ tapas-lôka. = ತಪಲೋಕ. (My.).

ತಪೋವನ tapas-vana. A penance-grove. (Čpr. 4, 15).

ತಪೋವೃದ್ಧ tapas-vriddha. Very ascetic or pious. (J 32, 10).

ತಪೋವೇಶ tapas-vêśa. = ತಪವೇಸ. — ತಪೋವೇಶಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. = ತಪವೇಸಗೊಳ್. ತಪೋವೇಶಗೊಣ್ಡವನು (ಧರ್ಮಧ್ವಜ, ಲಿಂಗವೃತ್ತಿ Hlâ.).

ತಪೋವೇಷಿ tapas-vêshi. He who has the garb of an ascetic on; a hypocritical ascetic (Bp. 24, 40).

ತಪ್ತ tapta. Heated; hot; burnt; afflicted. See ಸನ್-; Bp. 50, 42; J. 11, 31. 32. 40.

ತಪ್ತಮುದ್ರಾಂಕನ tapta-mudrâ-aṅkana. Branding (the upper arm) with a hot seal (on which there is either a śaṅkha or čakra, My.).

ತಪ್ತೃ taptri. Heating; a heater. See ಉಪ-.

ತಪ್ಪ tappa. 1. = ತಪ, etc. — ತಪ್ಪ ತಪ್ಪನೆ. = ತಪ ತಪನೆ. (My.).

ತಪ್ಪ tappa. 2. Present relative participle of ತವು 1, q. v.

ತಪ್ಪ tappa. 3. = ತರ್ಪ. A present relative participle of ತರ್, *e. g.* Bp. 13, 13; 26, 6; 30, 9; 53, 22.

ತಪ್ಪ tappa. 4. = ತಪ್ಪಲ್ 2. See ತಪ್ಪ ತಪ್ಪಲ್ s. ತಪ್ಪಲ್ 2.

ತಪ್ಪಟೆ tappaṭĕ. = ತಪಟೆ, etc. (My.; Tĕ. ತಪ್ಪೆಟ; M. ತಪ್ಪಿಟ್ಟ).

ತಪ್ಪಡಿ tappaḍi. See s. ತಪ್ಪ 2.

ತಪ್ಪಣ tappaṇa. Tbh. of ತರ್ಪಣ, q. v.

ತಪ್ಪನೆ tappanĕ. = ತಪ್ಪ 1, (ತೊಪ್ಪನೆ 2). Quickly, suddenly, all at once (My.; Tĕ. ತಪ್ಪನ, ತಪ್ಪನೆ, ದಬ್ಬುನೆ; M. ತರುತ್ತನೆ). ತಪ್ಪನೆ ಬಾ! ಅನ್ದರೆ ತಬ್ಬಲಿಕ್ಕೆ ಬನ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ತಪ್ಪಲ್ tappal. 1. Stumbling; erring; missing. — ತಪ್ಪಲಡಿ. -ಅಡಿ. A staggering, tottering, or false step (Bp. 44, 2). — ತಪ್ಪಲೆಚ್ಚಂ. -ಎಚ್ಚಂ. A man who misses the mark in shooting (ಲಕ್ಷ್ಯಚ್ಯುತ Mr. 296).

ತಪ್ಪಲ್ tappal. 2. = ತಪ್ಪಲ 1, ತಪ್ಪಲು q. v., ತಪ್ಪಿಲ್. A level expanse round the foot of a mountain,

Digitized by Google

level ground on the top or edge of a mountain, table-land. ವನಮ್ ಅದು ಆ ಗಿರಿಯ ತಪ್ಪಲಲೊಪ್ಪಿ ತೀವಿರಲ್ ಉಪತ್ಯಕನಾಮಮ್ ಅಕ್ಕುಂ (Mr. 151). ತಪ್ಪಲ್ಗಳ್ (see s. ಕಿಕ್ಕಿಱ್ 1). See J. 10, 3; 26, 4; Rsv. 5, 53; ರನ್ನದಪ್ಪಲ್. — ತಪ್ಪ ತಪ್ಪಲ್. rep. (J. 28, 41).

ತಪ್ಪಲ tappala. 1. = ತಪ್ಪಲ್ 2, etc. (B. 4, 213). — ತಪ್ಪಲ ಸೀಮೆ. A table-land (B. 4, 115. 116. 163).

ತಪ್ಪಲ tappala. 2. = ತೊಪ್ಪಲ, etc. See ಮುಷ್ಟಿ-.

ತಪ್ಪಲು tappalu. = ತಪ್ಪಲ್ 2, etc. (ಸ್ನು, ಪ್ರಸ್ಥ, ಸಾನು Nr.; My.). ಬೆಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲು (ಕಟಕ, ಸಾನು, ಪ್ರಸ್ಥ Nr.; ಶೀಟ, ಗಿರಿಸಾನು Nn. 23; ಸಾನು 90; ಕಟಕ, ಪರ್ವತೋಪತ್ಯಕ 127; ಕಕುದ, ಅದ್ರಿತಟ 143; ಕೂಟ, ಮೇಖಲೆ 152, o. r. ಬೆಟ್ಟದ ತುದಿ).

ತಪ್ಪಲೆ tappalĕ. = ತವಲೆ, etc. (My.). ತಪ್ಪಲೇಲಿ ಇದ್ದದ್ದು ಹೋದರೆ ಕಪಾಲದಲ್ಲಿ ಇದ್ದದ್ದು ಹೋದೀತೇ? (Prv.). ತಮ್ಬಿಗೆಯು ತಪ್ಪಲೆಯು ಅವು ತಾಮ್ ಉಮ್ಬುದಕೆ ಕುಡಿವದಕೆ ದಾಹವು (Jns. 42, 14).

ತಪ್ಪಸಿ tappasi. (= ತವಸಿ, etc.). — ತಪ್ಪಸಿಗಿಡ. The wild mangosteen, Diospyros embryopteris Pers. (St. & Pl.).

ತಪ್ಪಳಿಸು tappaḷisu. = ಚಪ್ಪಳಿಸು. (My.).

ತಪ್ಪಿತ tappita. = ತಪ್ಪು 2. (My.).

ತಪ್ಪಿಸು tappisu. To cause to miss; to cause to pass by or not to fall into; to let slip; to leave undone; to interrupt; to do without; to avert; to deviate; to swerve; to evade; to resort to subterfuges; to elude; to avoid; to escape, to run away, etc. (C.). ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಣ್ಡು ಓಡಿ ಹೋಗುವಿಕೆ (ಪ್ರದ್ರಾವ, ಉದ್ದ್ರಾವ, ಅಪಯಾನ, etc. Si. 296). ಸಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸ ಬಾರದು (B. 1, 12). ಕುಱುಮಱಿ ಕುಮಿಬನ ಕಣ್ಣು ತಪ್ಪಿಸಿ ಅಡವಿಗೆ ಹೋಯಿತು (2, 46). ಪಾರಿವಾಳ ತಾವಿರುವ ಮನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಣ್ಡು ಅವೆನ್ದಿಗೂ ಹೋಗುವದಿಲ್ಲ (3, 113). ಅವಳು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ನೆವ ಹೇಳಿ ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಣ್ಡಾಗ್ಯೂ ಅವನು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ (4, 6). ನೀನು ಈಗ ಎರಡು ದಿವಸದಿನ್ದ ಆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಿಸಿದ್ದರೂ ತಪ್ಪಿಸಿರ ಬಹುದು (4, 154). ಅದರ ಸಂಗಡ ಮನುಷ್ಯನ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಅದು ಬಹುತರ ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಣ್ಡ ಒಣ್ಟೆಯೆನ್ದು ಗ್ರಹಿಸಿದೆನು (4, 170). ನೀನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಣ್ಡು ಹೋಗದಿದ್ದರೆ (4, 154). ಕೊಟ್ಟ ಮಾತನ್ನು ತಪ್ಪಿಸ ಬಾರದು (C.). ನಿನ್ನ ಧರ್ಮವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸ ಬಾರದು (C.). ಇವನನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡ ಬೇಡ (C.). ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಣ್ಡವನು, a man who escaped (C.). ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು (C.). ಈ ಕಾಟದಿನ್ದ or ಈ ಕಾಟಕ್ಕೆ ನನ್ನನ್ನು ತಪ್ಪಿಸು! (My.). See Bp. 13, 7; 14, 3; 30, 5; 34, 27; 43, 13. 23; 46, 47; 47, 12; 51, 48; 58, 15. 34; 60, 36; Prv. s. ಪರಹಿತ.

ತಪ್ಪು tappu. 1. To make a false step, to trip; to slip; to deviate; to commit an error, mistake or blunder; to be missed; to be forfeited or lost; not to come to pass; to fail; to disappear, to be passed (ಸ್ಖಲನ Śmd. Dh.; ತೊಲಗು Śmd. 96. 132. 259 Cm.; C.; T., M., Tĕ., Tu.; T. also ತವರ್, ತವಱು, *cf.* ತಪ್ಪರಿಸು 2); to miss. ತಪ್ಪಿದವನಿಗೆ ಒಪ್ಪು ಇಲ್ಲ.— ತಪ್ಪಿ ಬಿದ್ದವನಿಗೆ ತೆಪ್ಪ ಏನು ಮಾಡೀತು?— ಸೂಲು ತಪ್ಪಿದರೆ ಗೊಡ್ಡೇ?— ಜಾತಿ ತಪ್ಪಿದರೂ ನೀತಿ ತಪ್ಪ ಬಾರದು (Prvs.). ತಪ್ಪದು (ಪ್ರಮಾಣ, ಸತ್ಯ Nn. 139). ಎಚ್ಚು ತಪ್ಪಿದವನು (ಅಪರಾದ್ಧೇಷು Hlâ.). ಅವನಾನೊಬ್ಬನು ಗುಱಿಯನ್ ಎಚ್ಚು ತಪ್ಪಿದವನುಣ್ಟು, ಈತನು ಅಪರಾದ್ಧಪೃಷತ್ಕ (Nr.). ಹಾದಿ ತಪ್ಪಿ, ಕೆಱೆಯೊಳಗೆ ಹೊಕ್ಕಿದ್ದೇನೆ (B. 3, 123). ಬನ್ದ ಪಥಮಂ ತಪ್ಪದೆ (Bp. 60, 26). ತಪ್ಪದೆ ಮ್ಮ ಬ್ರತಕೆ (60, 28). ಉದ್ದ ಮರದ ತುದಿಯನ್ ಏಱಿ, ಕೆಯ್ ತಪ್ಪಿ, ಬಿದ್ದು ಸತ್ತನ್ತೆ (Sp.). ರೊಟ್ಟಿ, ಕೆಯ್ ತಪ್ಪಿ, ಬಿತ್ತು (My.). ಯಾವ ಗುಱಿಕಾಱನು ಬಿಲ್ಲಿನ್ದೆಸ್ತ ಕೋಲು ಗುಱಿಯಿನ್ದ ತಪ್ಪಿ ಹೋಯಿತೋ, ಅನ್ಥವನು ಅಪರಾದ್ಧಪೃಷತ್ಕ (Si. 280). ಕ್ರಮ ತಪ್ಪಿ ಮಾತಾಡುವದು (ವಿಪ್ರಲಮ್ಭ 74). ಎಚ್ಚಱಿಕೆ ತಪ್ಪಿ ಹೋಗುವದು (ಪ್ರಮಾದ, etc. 71). ತಪ್ಪಿ ಹೋಗಿರುವದು (ಸ್ರಸ್ತ, ಭ್ರಷ್ಟ, ಸ್ಕನ್ನ, etc., ಜಾಱಿ ಬಿದ್ದುದು 382). ಜೋಕೆ ತಪ್ಪಿದ ಬಱಿಕ ಅರ್ಥ ವೆರ್ಥ (Dp. 1). ವಿಪ್ರರಿನ್ದ ನುಡಿ ತಪ್ಪದು (J. 28, 29). ನುಡಿದುದು ತಪ್ಪುಗುಮೆ ಗಂಗಚೂಡಾಮಣಿಯಾ? (Śmd. 68). See Čpr. 2, 41; 6, 95; Abh. P. 13, 71; Čh. v. 50; Bp. 24, 76; 27, 3; 28, 33; 30, 9; 31, 25; 32, 43; 34, 13; 37, 25; 39, 32; 43, 13. 14. 45; 46, 17. 44; 48, 3; 57, 13; 61, 76; Bh. 1, 8, 19. 58. 59; J. 2, 60; 4, 2; 6, 6; 30, 27; Śm. 38; Si. 57. 92. 247. 264. 265. 295. 377; ನೀರ್ಲೆದಪ್ಪು, ಮಾರ್ಗನ್ದಪ್ಪು, ಮುನ್ದಪ್ಪು, ಮೇರೆದಪ್ಪು; Prvs. s. 303, ಬಱಿಗಾಲ. — ತಪ್ಪು ತಪ್ಪು. rep. ತಪ್ಪ ತಪ್ಪದೆ ಶರ ಶರಂಗಳಂ ತೆಗೆದೆಚ್ಚು (J. 28, 41).

ತಪ್ಪು tappu. 2. (Śmd. 191). Tripping, slipping, erring, missing. **2,** a slip, an error, a mistake, a blunder; an impropriety; a fault, misdemeanor (C.; T., M., Tĕ.). ತಪ್ಪಿರ್ದ ಲಿಪಿ (J. 30, 29). ತಪ್ಪಿಲ್ಲ ತನ್ನ ತನಯನೊಳು! (31, 35). ಮದನನ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ (31, 36). ತಪ್ಪುಳ್ಳಡೆ ಒಪ್ಪಂಗೆಯ್ವುದು! (Mr. 3). See Śmd. 377; Čpr. 1, 104; Bp. 11, 5; 24, 86; 38, 27; 40, 43. 62. 90; 45, 4; 48, 2; 53, 34. 44; 60, 31; 61, 4. 35. 56; J. 21, 46; B. 3, 84. — ತಪ್ಪಜ್ಜೆ. (-ಅಜ್ಜೆ). = ತಪ್ಪು ಹೆಜ್ಜೆ. (My.). — ತಪ್ಪಡಿ. -ಅಡಿ. (Śmd. 48). = ತಪ್ಪಲಡಿ. A false step, a slip; an irregular, waddling step. (T.). — ತಪ್ಪಣಿ. -ಅಣಿ. The condition of the woof missing the warp in the web of a loom (My.). — ತಪ್ಪು ಒಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳು. To acknowledge one's fault (B. 3, 84; My.). — ತಪ್ಪುಕಾಣಿಕೆ. A gift (to an idol or a guru) to make amends for an impropriety (My.). — ತಪ್ಪುಕೆಲಸ. A misdeed, a fault. ತಪ್ಪುಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ (ಅಭಿಪನ್ನ Si. 439). — ತಪ್ಪು ಕ್ಷಮಿಸು. To put up a fault, to pass it unavenged or overlook it (Bp. 18, 80; 22, 41; B. 4, 200; 5, 9; My.). — ತಪ್ಪುಗಣ್ಟು. A knot that is wrongly formed and cannot be solved (My.). 2, a connexion that is contrary to rule and useless (B. 3, 79). — ತಪ್ಪು ತಪ್ಪು. rep. (Bp. 49, 16). — ತಪ್ಪುದಾರಿ. A wrong road (ಅಪಥ Si. 105; My.). — ತಪ್ಪುನುಡಿ. A wrong word (ಅಬದ್ಧ, ವಿಯುತಾರ್ಥಕ Hlâ.; ಅಬದ್ಧ Mr. 84; My.). — ತಪ್ಪು ಬೀಳು. A mistake to occur (C.). — ತಪ್ಪು ಸಯ್ರಿಸು. = ತಪ್ಪು ಕ್ಷಮಿಸು. (Bp. 22, 34; 23, 40; 27, 60; My.). — ತಪ್ಪು ಸಹಿಸು. = ತಪ್ಪು ಸಯ್ರಿಸು. (My.). — ತಪ್ಪು ಸಾಧಿಸು. To charge a fault upon (a man), to charge (a man) with a fault (My.). ತಪ್ಪ ಸಾಧಿಸುವನಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪವನೆ ಕಡುಹೆಡ್ಡ (Sp.). — ತಪ್ಪು ಹಚ್ಚು. To impute a fault to (B. 5, 266). — ತಪ್ಪು ಹಿಡಿ. To find fault with (Bp. 25, 23; My.). — ತಪ್ಪು ಹೆಜ್ಜೆ. = ತಪ್ಪಡಿ. (My.; ದಟ್ಟಡಿ G.). — ತಪ್ಪು ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳು. = ತಪ್ಪು ಸಯ್ರಿಸು. (B. 4, 201). — ತಪ್ಪು ಹೊಱಿಸು. To accuse (one) of misdemeanor, to charge a fault upon (one, My.). ಇಲ್ಲದ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಮೇಲೆ ಹೊಱಿಸಿ ಹೇಳುವದು (ಮಿಥ್ಯಾಭಿಶಂಸನ, ಅಭಿಶಾಪ Si. 56). ತಪ್ಪು ಹೊಱಿಸಿದವನಿಗೆ ಒಪ್ಪುವವನು ಯಾರು? (Prv.). — ತಪ್ಪು ಹೊಱು. A fault to be charged upon (one, Râm. 6, 53, 78).

ತಪ್ಪುವಿಕೆ tappuvikĕ. Erring, etc.; missing. ಕ್ರಮವನ್ನು ತಪ್ಪುವಿಕೆ (ಅತಿಪಾತ, etc. Si. 247). ಕ್ರಮ ತಪ್ಪುವಿಕೆ (ವ್ಯತ್ಯಾಸ, ವಿಪರ್ಯಾಸ, etc. 398).

ತಪ್ಪೆ tappĕ. = ಟಪ್ಪಾ, etc. (My.).

Digitized by Google

ತಫರೀಕು tapharîku. Allotment, division into shares (Br., H. ತಫ್ರೀಕು; R.).

ತಫಾವತಿ taphâvati. = ತಫಾವತು. (My.).

ತಫಾವತು taphâvatu. Difference; deviation, variance, as of accounts; failure, shortcoming; error (My.; Mhr., H.).

ತಫಾವತುಗಾಱ taphâvatu-gâṟa. A man who defalcates. ತಫಾವತುಗಾಱ ತಪ್ಪಿದರೆ ತಿಪ್ಪಯ್ಯಗೆ ಏನು ಕೋಪ? (Prv.).

ತಬಕ tabaka. = ತಬಕು. A platter or plate for betel leaf, betel nut, etc. (Mhr., H. ತಬಕ; B. 4, 125; 5, 283).

ತಬಕು tabaku. = ತಬಕ. (My.). See Prv. s. ತಬ್ಬಲಿ.

ತಬಟೆ tabaṭĕ. = ತಪಟೆ, etc. (My.).

ತಬಲಕು tabalaku. A packet of papers (My.; Mhr., H. ತಬಲಕ). 2, the string encircling and confining them (Mhr.; My. as ತಬಲಕುದಾರ).

ತಬೀಯತು tabîyatu. Constitution; disposition; temper of mind (My.; Mhr., H. ತಬಿಯತ).

ತಬೇಲಿ tabêli. A stable (My.; Mhr., H. ತಬೇಲಾ).

ತಬ್ಬರಿಸು tabbarisu. (ತಬ್ಬಱೀಸು). **1.** To be overcome by terror, grief, etc.; to be amazed or bewildered (My.; *cf.* ತಱ 1; Tĕ. ದೆಪ್ಪರ, difficulty, distress).

ತಬ್ಬರಿಸು tabbarisu. 2. To slip, to stumble (My.; T. ತವರ್, ತವಱು). ತವಕ ಪಟ್ಟವ ತಬ್ಬರಿಸಿ ಬಿದ್ದ (Prv.).

ತಬ್ಬಲಿ tabbali. = ತಬ್ಬಿಲಿ, q. v. (My.). ತಬ್ಬಲಿ ತಬಕು ಕದ್ದು ಜಗಲೀಲಿ ಸಿಕ್ಕ ಬಿದ್ದ (Prv.). See Prv. s. ತಲೆ ಬೋಳಿಸು. — ತಬ್ಬಲಿಕೂಸು. A child who is bereaved of its mother; an orphan; a bad, troublesome child (My.). — ತಬ್ಬಲಿಕೆಲಸ. Vile action (My.). — ತಬ್ಬಲಿದನ. Vicious cattle (My.). — ತಬ್ಬಲಿಬಾಳೆಹಣ್ಣು. An inferior plantain (My.). — ತಬ್ಬಲಿಮನುಷ್ಯ. A vile man (My.). — ತಬ್ಬಲಿಮುಱಿವ. A friendless and broken man (My.). See Prv. s. ತಲೆಕೂದಲ್. — ತಬ್ಬಲಿಯಕ್ಕಿ. -ಅಕ್ಕಿ. Inferior rice (My.).

ತಬ್ಬಿಬ್ಬು tabbibbu. The state of being overcome by terror, etc., bewilderment, maze (My.; Tĕ.). ಅವನಿಗೆ ತಬ್ಬಿಬ್ಬಾಯಿತು, ಅವನು ತಬ್ಬಿಬ್ಬಾದನು (My.). — ತಬ್ಬಿಬ್ಬುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To get bewildered or confused (Č. Bp. 46, 20; My.). — ತಬ್ಬಿಬ್ಬುಮಾತು. Bewildered or disordered language, as that of a dying person, etc. (My.).

ತಬ್ಬಿಲಿ tabbili. = ತಬ್ಬಲಿ, ತಬ್ಲಿ. (Tu. ತಬ್ಬಿಲಿ, ತಬ್ಬುಲಿ). The state of a child's being bereaved of its mother (My. as ತಬ್ಬಲಿ); the state of its being bereaved of its parents (My. as ತಬ್ಬಲಿ). **2,** a wretched, mean or inferior person or thing (My. as ತಬ್ಬಲಿ; if ತಬ್ಬಿಲಿ, as Si. has it, be the true form, it might be ತಬ್ಬು 2 -ಇಲಿ 1; but see ತಏಲ್). — ತಬ್ಬಿಲಿ ಹುಟ್ಟು. Be born as a low person! (ಅಜನನಿ, ಅಕರಣಿ Si. 401).

ತಬ್ಬಿಸು tabbisu. To cause to embrace; to cause to clasp in the arms, as a quantity of straw, firewood, etc. (My.).

ತಬ್ಬು tabbu. 1. = (ತಕ್ಕೆಯ್ಸು), ತಬ್ಬ್, ತಬ್ಬು. To embrace (My.; Bh. 8, 26, 56). ಜೋಗಿಗೆ ಜೋಗಿ ತಬ್ಬಿ ಕೊಣ್ಡರೆ ಮೆಯ್ಯೆಲ್ಲಾ ಬೂದಿ.— ತಪ್ಪನೆ ಬಾ! ಅನ್ದರೆ ತಬ್ಬಲಿಕ್ಕೆ ಬನ್ದ ಹಾಗೆ (Prvs.). **2,** to clasp in the arms, as a quantity of wood, etc. (My.; Bp. 16, 20). See Prv. s. ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದೆ.

ತಬ್ಬು tabbu. 2. (= ತಕ್ಕೆ 1). An embrace. **2,** the amount of wood, etc., that can be taken in the arms at once. — ತಬ್ಬುಹುಲ್ಲು. An armful of grass, straw, etc. (My.).

ತಬ್ದೀಲ್ tabdîl. = ತಭ್ದೀಲ್, q. v.

ತಬ್ಲಿ tabli. = ತಬ್ಬಿಲಿ, etc. (My.).

ತಭ್ದೀಲ್ tabhdîl. Exchange; transposition; transfer (Si. 398; My., Br., H. ತಬ್ದೀಲ್).

ತಮ್ tam. 1. = ತಮ್ಮ, (ತಮ್ಮು), ತಾಂ 2, ತಾಮ್, ತಾವು. Plural of ತನ್ 2, etc.; (*cf.* ತಮರ್). Gen. ತಮ್, ತಮ (see below), ತವ; Dat. ತಮಗೆ (Šmd. 296; C.), ತವಗೆ (see ತವ ತವಗೆ). — ತಮ ತಮ. rep. (Bp. 54, 19; 60, 30). — ತಮ ತಮಗೆ. rep. = ತಮಗೆ ತಮಗೆ, ತವ ತವಗೆ. (Čpr. 7, after 115 & 129; Bp. 4, 6. 68; 8, 8; 51, 71; 53, 7; 56, 25; 58, 15. 68; J. 8, 31; 17, 18; 33, 21; My.). — ತಮ ತಮ್ಮ. = ತಮ ತಮ. (Bp. 3, 85; 7, 10; 46, 27). — ತಮ್ತಮ್ಮ. = ತಮ ತಮ್ಮ, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ. (Šmd. 211; Čpr. 7, 125; B. 3, 77).

ತಮ್ tam. 2. = ತಂ (ತಣ್), etc. — ತಮ್ಬುಳಿ. -ಪುಳಿ. Triturated vegetables, etc. mixed with curds (My.). — ತಮ್ಬೆಳಗ. He of cool light: the moon (ಚನ್ದ್ರ, etc., ಶಶಿ Kk. 44, o. r. ತೆಳ್ವೆಳಗ). — ತಮ್ಬೆಳಗು. Cool light (Bh. 3, 8, 16).

ತಮ tama. 1. The termination of the superlative degree: most, etc.

ತಮ tama. 2. = ತಮಸ್. (ಕತ್ತಲೆ Nn. 26. 34; ಮಬ್ಬ್ Kk. 11*b*; ರಾಹು Mr. 39). See Čh. IV, 2, 49; Abh. P. 14, 20; ಶ್ರುತಿಚೋರ-. — ತಮವಿಡಿ. -ಪಿಡಿ. Darkness to seize (Bp. 54, 30).

ತಮಂಗ tamaṅga. = ತವಗ, ತವಂಗ. *A platform, a stage.*

ತಮಟೆ tamaṭĕ. = ತಪಟೆ, etc. (My.; ಆನಕ Si. 404). See Prv. s. ಅಮಟೆ.

ತಮತ tamata. Desirous, longing after. 2, wished, desired. (R.; see ತವಕ).

ತಮತು tama-atu. = ತಮತ್ತು, ತಮ್ಮತು, ತಮ್ಮದು. (Šmd. 179; T. ತಮದು). Theirs.

ತಮತ್ತು tama-attu1. = ತಮತು. (Šmd. 179).

ತಮನ tamana. Becoming breathless. (R.).

ತಮನ್ಧ tamandha. Tbh. of ತಮೋನ್ಧ (Bp. 8, 57; 58, 48; 61, 85. 88).

ತಮರ್ tamar. = ತವರ್, ತವರು, ತವುರು. Those who are his, hers or theirs (= ತಮವರ್), one's own people (T., M.; Tĕ. ತಮರು, ತಾರು). — ತಮರೂರ್. -ಊರ್. A woman's native village. ತಮರೂರ್ಗೆವೋಪ ಕುಲಜಾಂಗನೆಯರ್ ಮಹೀಧರಂಗೆ ಪಡೆದರ್ ಮುದಮಂ (Šmd. 82).

ತಮರ tamara. (= ತಗರ 1, etc.). Tin; (lead).

ತಮರಸ tamarasa. = ತಾಮರಸ. The lotus (ತಾವರೆ Kk. 13, one MS.; not Sk.).

ತಮಸ್ tamas. = ತಮ 2, ತಮಸ್ಸು. *Darkness.* 2, *Râhu.* 3, mental darkness; *sin.* 4, *darkness or ignorance as one of the three qualities or constituents of everything in creation,* the other two being ಸತ್ವ and ರಜಸ್. 5, a N.

ತಮಸೂಕು tamasûku. A note of hand, a bond (My.; Mhr., H. ತಮಾಸೂಕ).

ತಮಸ್ವಿನಿ tamasvini. *Night.*

ತಮಸ್ಸು tamassu. Tbh. of ತಮಸ್. (My.).

Digitized by Google

ತಮಾಮು tamâmu. Completed, finished (Mhr., H.); the whole (My.; Br.); wholly, entirely.

ತಮಾಲ tamâla. *A tree with a very dark bark, but white blossoms, Xantochymus pictorius* Roxb. (ಗಹ್ವರ Mr. 469; ಕಡ್ಡಾಳೀ ಗಿಡ G.). See ಹೊಂಗೆ. 2, = ತಮಾಲಪತ್ರ.

ತಮಾಲಪತ್ರ tamâla-patra. *A sectarial mark on the forehead.*

ತಮಾಲರೇಖೆ tamâla-rêkhĕ. A streak or stripe on the forehead (Rśv. 6, after 11).

ತಮಾಲಿ tamâli. N. of several plants. (Čpr. 4, 31. 37).

ತಮಾಷೆ tamâshĕ. A diverting exhibition; a farce; the trick of conjurers; sport, fun (C.; Mhr., H. ತಮಾಶಾ).

ತಮಾಷೆಗಾಱ tamâshĕ-gâṟa. A seeker of sights and shows; a showman, buffoon (My.).

ತಮಿ tami. *Night.*

ತಮಿಸ್ರ tamisra. *Darkness.*

ತಮಿಸ್ರೆ tamisrĕ. *Darkness.* 2, *night;* a dark night.

ತಮಿೞ tamiḻa. = ತಮ್ಬೞ. The Tamiḻ language; Tamiḻ (T. ತಮಿೞ್; B. 4, 128. 206).

ತಮೋಗುಣ tamas-guṇa. = ತಮಸ್ No. 4. (My.).

ತಮೋಘ್ನ tamas-ghna. Destroying darkness: *fire.*

ತಮೋನುದ್ tamas-nud. Dispersing darkness: *fire.*

ತಮೋಂಧ tamas-andha. = ತಮನ್ಧ. Great darkness (J. 31, 63).

ತಮೋಪಹ tamas-apaha. Removing darkness: *fire.* 2, *the sun.* 3, *the moon.*

ತಮೋಮಣಿ tamas-maṇi. The jewel of darkness: a kind of gem. 2, a fire-fly. (R.).

ತಮೋಮಯ tamas-maya. = ತಮ್ಮಮಯ. Consisting or composed of darkness, covered with darkness.

ತಮ್ಪಿಸು tampisu. To cool: to extinguish, as fire or a light (My.), or a fiery weapon (J. 4, 36).

ತಮ್ಪು tampu. = ತಣ್ಪು, ತನುವು, (ತಮ್ 2), ತಮ್ಬು. Coolness; coldness; wetness, dampness (of soil); a cooling, satisfying, gratifying, pleasing or refreshing quality, character or thing; satisfaction, etc.; (cool, coolly; C.). ತಮ್ಪು ಇದ್ದವನಿಗೆ ಸಮ್ಪು ಇದ್ದೀತು (Prv.). ತಮ್ಪು ಮಾಡುಹವು (ಅತಂಚನ Nr.). ತಮ್ಪಿಸಿಂ (J. 15, 9). ತಮ್ಪಿನ ಮನೆ (G. 147). See Bp. 1, 7; 36, 29; Bh. 1, 5, 5; Č. Bp. 4, 7; Râm. 2, 7, 8; Śśv. 3, after 35; 4, 68; J. 3, 10; 6, 32; 10, 16; Rághč. 17, 54; B. 2, 22. 49. — ತಮ್ಪುಕಿರಣ. A cool ray (G. 148). — ತಮ್ಪುಗಾಳಿ. A cool wind (G. 147). — ತಮ್ಪುನಾಡು. A cool or cold country (B. 3, 29). — ತಮ್ಪುಭೂಮಿ. Cool, damp soil (ಕಚ್ಛ G.; My.). — ತಮ್ಪುವಡೆ. -ಪಡೆ. To obtain coolness: to remain unburnt (J. 11 sum.). — ತಮ್ಪುವೆಡೆ. -ಪೆಡೆ. To obtain coolness: to be refreshed (J. 8, 5).

ತಮ್ಬಗಿ tambagi. = ತಮ್ಬಿಗೆ, etc. (ಕಲಶ Čb.).

ತಮ್ಬಟ tambaṭa. = ತಪಟೆ, etc. (ಮಡ್ಡು Nr.; T. ತಮ್ಬಟ್ಟ). ಪಟಹ, ಡಿಣ್ಡಿಮ, ಡವುಡೆ, ಭೇರಿ, ನಿಸ್ಸಾಳ, ತಮ್ಬಟ, ಮುರಜ, ಢಕ್ಕೆ, ಡಮರುಗ, ಕೊಮ್ಬು, ಕಹಳೆಗಳ ಬಹಳರವಮ್ ಅಳ್ಳಿರಿದುದು (J. 12, 12). See Rśv. 6, after 11; Bp. 5, 39; Č. Bp. 5, 7.

ತಮ್ಬಟೆ tambaṭĕ. = ತಮ್ಬಟ, etc. ತಮ್ಬಟೆ ಹೋಗಿ ಭೇರಿಗೆ ದೂಱು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ತಮ್ಬಟ್ಟ tambaṭṭa. = ತಮ್ಬಟೆ, etc. (ಆನಕ Nr.).

ತಮ್ಬತ್ತಿ tambatti. — ತಮ್ಬತ್ತಿಜಾಲಿ. A shrub with long white thorns and fragrant yellow flowers, Acacia eburnea Willd. (Z.).

ತಮ್ಬಲ tambala. — ತಮ್ಬಲದ ಹುೞು. A worm that is found in damp places, especially in the drain of a bathroom (My.).

ತಮ್ಬೞ tambaḻa. = ತಮಿೞ. (C.).

ತಮ್ಬಾಕ tambâka. = ತಮ್ಬಾಕು. Tobacco (ಧೂಮ್ರಪತ್ರ, ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪು G.; B. 4, 205; Mhr., H. ತಮ್ಬಾಕೂ, ತಮ್ಬಾಖೂ). ತಮ್ಬಾಕ ಸೇದೋಣ (ಧೂಮ್ರಪಾನ G.).

ತಮ್ಬಾಕು tambâku. = ತಮ್ಬಾಕ. (B. 4, 40; My.; Tĕ., T., M.).

ತಮ್ಬಿ tambi. Chastisement, beating (Mhr., H. ತಮ್ಬೀ; Sd.).

ತಮ್ಬಿಗೆ tambigĕ. = ಚೆಮ್ಬಿಗೆ, etc., ತಮ್ಬಗಿ, ತಮ್ಬುಗೆ. (ಅಮತ್ರ, ಕಮಠ, ಕಲಶ, ಕುಟ, ಚಮ್ಬು, ನೀರ್ಚಮ್ಬು G.; My.; Tĕ.; *cf.* ತಾಮ್ರಕ; B. 1, 10. 18; 3, 59; Si. 241. 309; Jńs. 42, 14). See ಮಿಸುನಿದಮ್ಬಿಗೆ; Prv. s. ಗಂಗೆ 2.

ತಮ್ಬಿಸು tambisu. To stop, to check, to arrest (J. 8, 20).

ತಮ್ಬು tambu. = ತಮ್ಪು. — ತಮ್ಬಿಟ್ಟು. -ಇಟ್ಟು. The flour of raw rice mixed with milk or water, jaggory, etc. (My.). — ತಮ್ಬೆಲರ್. -ಎಲರ್. A cool, refreshing breeze (Śmd. 151; Čpr. 1, after 101; 2, 72; 7, 64. 107; Bp. 5, 30; 12, 14; J. 3, 6. 36; 26, 13).

ತಮ್ಬು tambu. A tent (My.; Mhr., H. ತಮ್ಬೂ). ತಮ್ಬು ಒಳ್ಳೇದೇ ಸರಿ, ನೆರಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಹಮ್ಬಲಿಸ ಬೇಕು (Prv.).

ತಮ್ಬುಗೆ tambugĕ. = ತಮ್ಬಿಗೆ, etc. (Bp. 12, 9; 58, 68; 59, 16; Tĕ.; see Mr. 212 s. ಗಿಣ್ಡಿ).

ತಮ್ಬುಲ tambula. Tbh. of ತಾಮ್ಬೂಲ (Śmd. 359; Hlâ.; ಎಲೆಟಕೆ, ಎಲೆಯ Kk. 59; Čpr. 8, 54; Tĕ., M., T. ತಮ್ಬುಲ). See ಕಯ್ತದಮ್ಬುಲ, ವೀರದಮ್ಬುಲ.

ತಮ್ಬುಲಿ tambuli. Tbh. of ತಾಮ್ಬೂಲಿ. (ಹಡಪಾಳಿ Čt. I, 25).

ತಮ್ಬುಲಿಗ tambula-iga. (Śmd. 233). Tbh. of ತಾಮ್ಬೂಲಿಕ. A seller of betel (233; Râm. 5, 8, 51).

ತಮ್ಬೂರ tambûra. = ತಮ್ಬೂರಿ. ಜಮ್ಬುರದವಗೆ ತಮ್ಬೂರವೇ? (Prv.).

ತಮ್ಬೂರಿ tambûri. A kind of guitar with from three to five strings (My.; ಬಂಚರ, ವಲ್ಲಕಿ, ವೀಣೆ G.; Tĕ. ತಮ್ಬುರೆ, ತಮ್ಬುರೆ; T., M. ತಮ್ಬುರು; Mhr., H. ತಮ್ಬುರಾ, ತಮ್ಬುರೀ).

ತಮ್ಮ್ tamm. = ತಮ್ 1. Gen. ತಮ್ಮ (C.); Acc. ತಮ್ಮಂ, ತಮ್ಮನು, ತಮ್ಮನ್ನು (C.); Loc. ತಮ್ಮಲ್ಲಿ (C.); Abl. ತಮ್ಮಿನ್ದ (C.). ತಮ್ಮ ಕಲಹಕೆ ತಾವು ಅಯ್ವರು, ಪರರ ಕಲಹಕೆ ನೂಱ ಅಯ್ವರು (Prv.). — ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ. rep. (Śmd. 211; Bp. 54, 65). — ತಮ್ಮದು. -ಅದು 1. = ತಮತು. Theirs (Kk. 61; C.).

ತಮ್ಮ tamma. A younger brother (ಜಘನ್ಯಜ, ಕನಿಷ್ಠ, ಅವರಜ, ಅನುಜ, ಯವೀಯಸ್ Hlâ.; Nr.; Mr. 311; Si. 196; J. 16, 25; 18, 54. 58; C.; Tĕ.; T. ತಮ್ಬಿ; M. ತಮ್ಬಾನ್, ತಮ್ಬಿ); also a word of endearment (Bp. 25, 17; B. 4, 92). Plural ತಮ್ಮನ್ದಿರು (My.), ತಮ್ಮನ್ದಿರು (My.; B. 4, 75. 215). ತಮ್ಮ ಒಳ್ಳೆಯವನೇ ಸರಿ, ಒಮ್ಮಾನಕ್ಕಗೆ ಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲ. — ತಮ್ಮ ನಮ್ಮವನಾದರೂ ನಾದಿನಿ ನಮ್ಮವಳಲ್ಲ. — ತಮ್ಮನ ಸಂಗಡ ತಂಗಿಯ ಗಣ್ಡ ದೂಱು ಹೇಳಿದರೆ ನಿನಗೇನಪ್ಪ? — ತಮ್ಮನ ಸಂಗಡ ತಿಮ್ಮ ಬನರೆ ತಂಗನನ್ನವೇ ಗತಿ (Prvs.).

ತಮ್ಮಟ tammaṭa. = ತಪಟೆ, etc. (J. 4, 18; see s. ಪಂಚಮಹಾವಾದ್ಯ).

ತಮ್ಮಟೆ tammaṭĕ. = ತಮ್ಮಟ, etc. (My.; Tĕ. ತಮ್ಮಟ; M. ತಮ್ಮಿಟ್ಟ; ಆನಕ, ಪಟಹ Si. 62, sic!).

Digitized by Google

ತಮ್ಮಡ tammaḍa. 1. Impediment; delay (ತಡದು ದು Šmd. II; *cf.* ತಗ 1, etc.).

ತಮ್ಮಡ tammaḍa. 2. = ತಮ್ಮಡಿ 2, q. v.

ತಮ್ಮಡಿ tammaḍi. 1. An attendant on an idol (ದೇವಾಜೀವ, ದೇವಲ Nr.; My.; Tĕ. తమ్ముళవాడు, తమ్ముళి, త మ్మడి, తమ్మలి, తమ్మళవాడు). ತನಗೆ ಇಲ್ಲದ ಮಾರಿ ತಮ್ಮಡಿಗೆ ವರಾ ಕೊಟ್ಟೀತೇ? (Prv.). See Bp. 18, 45; 24, 77; 28, 48; 32, 50; 51, 67; 52, 8; V. 14, 102. 103.

ತಮ್ಮಡಿ tammaḍi. 2. — ತಮ್ಮಡಿವಳ್ಳಿ. -ಬಳ್ಳಿ. N. of a creeper (ಕ್ಷಾರಕ Mr. 147, o. r. ತಮ್ಮಡ-).

ತಮ್ಮತು tamma-atu. = ತಮ್ಮುತು, ತಮ್ಮದು. (Kk. 61).

ತಮ್ಮಮಯ tammamaya. Tbh. of ತಮೋಮಯ. (Bp. 28, 56).

ತಮ್ಮು tammu. = ತಮ್ಮ; (but see ಉವಂ 2). — ತಮ್ಮುವಂ (Bp. 25, 17).

ತಮ್ಮುತು tamma-utu. (Šmd. 180). = ತಮ್ಮತು, etc. Theirs; (they themselves). ನಿಮ್ಮುತಿರ್ಪರುಮ್ ಎ ಮ್ಮುತಯ್ಯರುಂ ತಮ್ಮುತಱುವರುಂ (180).

ತಮ್ಮೆ tammĕ. The soft part, as the lobe of the ear, or gristle of the nose (Tĕ.); a halter's knot (Tĕ.). — ತಮ್ಮೆಗಿಡ. A cultivated pulse, Dolichos lablab L. (St. & Pl.). 2, a shrub of which the root is used medicinally (My.).

ತಯಾರ tayâra. = ತಯಾರು. (ಸಿದ್ಧ G.; Čb. 108; B. 5, 123. 124).

ತಯಾರಿ tayâri. Readiness; preparation (ಸಂವರಣೆ, ಸವರಣೆ G.; My.; Mhr., H. तयारी).

ತಯಾರು tayâru. Prepared, made; ready, waiting to do, etc. (C.; B. 5, 37; Mhr., H. तयार).

ತರ್ tar. = ತರು 1, (ತಾ), ತಾರ್. To lead or conduct near or somewhere near, as men (Bp. 51, 4; 53 sum.; Bh. 1, 8, 4; Rsv. 5, 130; 6, after 137; J. 30, 48), horses (Bp. 11, 16; Râm. 26, 19. 20), etc.; to bring (ಆನಯ Šmd. Dh.; C. as ತರು; Tĕ. తెచ్చు); occasionally: to give (My. as ತರು; T., M.). Negative base ತಾರ್, q. v. P. p. ತನ್ದು (Šmd. 281. 76; Čh. v. 71; Bp. 60, 15; etc.); Pres. ತನ್ದಪಂ (Šmd. 260. 281), ತನ್ದಪೆಂ (Rsv. 5, 130), ತನ್ದಪ್ಪೆಂ (Šmd. 73), etc.; Fut. ತರ್ಪಂ (275; Rsv. 6, after 137), ತರ್ಪರ್ (Rsv. 6, 35; Participle relative present also ತಹ, see ತಹ 1, and ತಪ್ಪ, see ತಪ್ಪ 3; Imperative 3rd person singular and plural ತರ್ಕೆ (Šmd. 269); Imperative 2nd person singular ತಾ 2, q. v.; Imperative 2nd person plural ತನ್ನಿ (Bp. 4, 4; 9, 9; 59, 30-40; My.), ತನ್ನಿರಿ (My.). ಪಾದಪ್ರಕ್ಷಾಲನೆ ಗೋಸುಗ ತನ್ದ ಉದಕ (ಪಾದ್ಯ); ಕಟಿದಾಗಿ ತೆಗೆದು ತನ್ದು ಮಾಡಿದ ತೂ ಱ (ಕುಲ್ಯೆ Nr.). See Bh. 1, 10, 39; J. 28, 30; 29, 22; Rsv. 6, after 11; ಅಯ್ತರ್, ಇಟ್-, ಉಗು-, ಎಟ್-, ಒಗೆ-, ಕರೆ-, ಕವಿ-, ನಡೆ-, ಪರಿ-, ಬಿಡು-, ಮಾರ್-, ಸಾರ್-, ಹರಿ-, ಹಿಡಿ-, ಮನದರ್, ಮನನ ರ್. — ತರ್ ತರ್. rep. (Bp. 59, 42). — ತರವೇಟ್. -ಪೇಟ್. To order to conduct near or to bring (Šmd. 82).

ತರ tara. 1. = ತರಹ, ತರಾ, ತಲ 1, (ತೆರ). A line, a row; succession; order; kind, manner, fashion; rank, class; sort; equality, likeness (ಪರಿವಿಡಿ, ಕ್ರಮ Šm. 53; ತಱುವಾಯ್ Šmd. 13. 366 Cm.; ಕ್ರಮ 44 Cm.; C.; T., M., Tĕ.; Mhr., H. तर्हा, थर). 2, the story of a building (ಅನ್ತರನ್ತರ, ನೆಲೆ Šm. 105. 106). ತರವಲ್ಲದ ಮಾತು ಮರಾ ಎಟಿದರೂ ಆದೀತೇ? (Prv.). See Čpr. 3, 60; 5, 125; 6, 30; 8, 23; Č. Bp. 42, 15; B. 2, 22. 23; 3, 79. 125; 5, 148. 205. 245; ಇತ್ತರ, ಎತ್ತರ, ಎಟ್ಟರ, etc. 3, a layer, a stratum; a heap (B. 4, 202. 204; Mhr., H. थर; Sk. स्तर). — ತರಗತಿ. Sort, kind; condition; classification; position at school, class (My.; Tĕ.). — ತರಂಗೊಳ್. -ಂ-ಕೊಳ್. To form a line, to get one's self into regular order (Abh. P. 1, 110; Rsv. 6, after 11; 13, after 77; Šsv. 1, after 79). — ತರಂಗೊಳಿಸು. -ಂ-ಕೊಳಿಸು. To cause to form a line, to put into proper order, etc. (Rsv. 8, after 5; 10, after 31; V. 14, after 28). — ತರ ತರ. rep. (Čh. v. 234; Abh. P. 1, 53; Bp. 8, 9; 10, 32; 12, 35; 51, 66; 58, 50; J. 17, 2; Č. Bp. 5, 51). ತರ ತರವಾಗಿ ಹೇಬಿದ್ದು ಮಱತರೆ ಮರಕ್ಕೆನ್ತ ಕಡೆ (Prv.). — ತರವಿಡಿ. -ಂ-ಪಿಡಿ. To form a row or rows; to seize or select every thing in its order, etc. See ಇತ್ತರವ್ಪಿಡಿ; Grj. 2, after 106; Rsv. 5, after 19; 8, after 5. — ತರವ್ಪೆಱು. -ಂ-ಪೆಱು. To form a row or rows (Rsv. 13, after 77).

ತರ tara. 2. An imitative sound. — ತರಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To tremble (My.). — ತರ ತರ. rep. = ತತ್ತರ, q. v. Tremblingly, quakingly (C. in -ನಡುಗು; Mhr. थरथर; Mhr. थरथरणें, to tremble). — ತರ ತರನೆ. = ತರ ತರ. (My.). — ತರತರಾ ಯಿಸು. = ತರತರಿಸು. (My.). — ತರತರಿಸು. To tremble, to quake (My.; Râm. 3, 6, 8).

ತರ tara. 3. The termination of the comparative degree: more, uncommonly, see *e. g.* ಅತಿಶಯ-, ಅಧಿಕ-, ಅಮಲ-, ಉರು-, etc.

ತರ tara. 4. Passing over or beyond, crossing, passing; freight. See ಆ-, ಉತ್- 2.

ತರ tara. 5. Tbh. of ತರಸ್. (Mr. 273).

ತರಕಲು tarakalu. = ತರಕು, ತರಸು 2, (ತರಿ q. v.), ತೊರಸಲು, ದರಕು. Roughness of surface, unsmoothness (as that of cloth, stones, vessels, planks, leaves), unevenness (of soil); grittiness; grit (that is involuntarily produced in pounding rice, My.; M. ತರು; T. சரசரப்பு; *cf.* ಕಕ್ಕು 1?).

ತರಕಸ tarakasa. A sword (? Tĕ.: a quiver; *cf.* ತರವಾರಿ?). ಗಬಗಣೆಗಳ್ ತುಱುಗಿದ ಪೊನ್ನ ಬತ್ತಳಿಕೆಯಂ ಬೆನ್ನೊಳ್ ತಳೆದು, ತರ ಕಸಮನ್ ಎಡವೆಗಲೊಳ್ ತೊಡರ್ಚಿ (Rsv. 6, after 11).

ತರಕಾರಿ tarakâri. An esculent vegetable, vegetables (My.; Si. 156. 162. 310; Mhr., H.).

ತರಕು taraku. = ತರಕಲು, etc. (My.). — ತರಕು ತರಕಲು. rep. (My.). — ತರಕು ತರಕು. rep. (My.).

ತರಕ್ಷು tarakshu. *The striped hyena.* 2, a tiger (ವ್ಯಾಘ್ರ Mr. 159). *Cf.* ಮೃಗಾದನ.

ತರಗಡೆ taragaḍĕ. Wastage; loss; deficiency. ತರಗಡೆ ಬರುವಿಕೆ (ಅಪಹಾರ, ಅಪಚಯ, ಹಾನಿ, ಕೊಯಿಲು, ಕಸುಗೊ ಳ್ಳುವಿಕೆ Si. 392; see ತರಗು).

ತರಗಸಿ taragasi. = ತಗಚೆ, etc. (ತರುವಸ). Cassia tora Lin. (St. & Pl.).

ತರಗಾಱ taral-gâṟa. A bricklayer (B. 4, 122).

ತರಗು taragu. (= ತಗ್ಗು 2). Sinking; diminishing; wastage (Tĕ. తరగు, తరుగు, తఱగు, తఱుగు; *cf.* ತಱ 1?). 2, customary deduction; brokerage, commission, fees called customs; a small allowance or gratuity given by the seller,

Digitized by Google

borrower of money, etc. to the broker (My.; Tĕ., T., M.). — ತರಗಿನಂಗಡಿ. -ಅಂಗಡಿ. A broker's shop (My.). — ತರಗಿನ ಪೇಟೆ. (ಪಿಪಣಿ, ಪಣ್ಯವೀಥಿಕೆ, ಮಾಟ್ಟಕಟ್ಟು, ಮಾಱುವ ಕೇರಿ Si. 106).

ತರಂಗ tara-ṅ-ga. = ತರಂಗು. Waving, moving to and fro; *a wave* (ನೀರಿನ ತೆರೆ Nn. 12; ಭಂಗ, ವೀಚಿ, ಊಮಿ ತೆರೆ Mr. 406). 2, one of a horse's paces, the gallop of a horse (Sk.; ದುಡಕಿ Čb.).

ತರಂಗತಮ taraṅga-tama. N. (Abh. P. 4, 38. 66).

ತರಂಗಮ tara-ṅ-gama. (= ತರಂಗ). N. of a vṛitta (Čh.).

ತರಂಗಿಣಿ taraṅgiṇi. *A river.*

ತರಂಗಿತ taraṅgita. Waving; overflowing (Abh. P. 12, after 2).

ತರಂಗಿಸು taraṅgisu. To move like a wave, to wave, to move to and fro; to overflow (Grj. 2, after 106).

ತರಂಗು taraṅgu. Tbh. of ತರಂಗ (Šmd. 364).

ತರಟ taraṭa. = ತರಟು, ತಟಟ. The state of being cut off: baldness (see ತಟ್ 1). — ತರಟಲೆ. -ತಲೆ. = ತರಟನ್ದಲೆ. (Bp. 51, 53). — ತರಟನ್ದಲೆ. -ಂ-ತಲೆ. A bald head (ಖಲತಿ, ತಿಪಿವಿಷ್ಟ, ಖನ್ದ್ರಲುಪ್ತಕ Hlâ.).

ತರಟು taraṭu. = ತರಟ, etc. — ತರಟುಮಣ್ಡೆಯವನು. A man with a bald head (ಖಲತಿ, ತಿಪಿವಿಷ್ಟ, etc. Nr.).

ತರಡು taraḍu. = ತದ್ದು, ತರುಡು, ತೊಡ್ದು, ತೊರಡು. A testicle (My.; *cf.* ತರಿ). ಕುರುಡನಿಗೆ ತರಡಿನ ಮೇಲೆ ಕೈಯ್. — ಹೋರಿಯುನ ಚಿನ್ನಕ್ಕೆ ತರಡೇ ಒರೆಗಲ್ಲು (Prvs.). See ಗೋದರಡು, Prv. s. ಕುರುಡೇಟು.

ತರಣ taraṇa. 1. Crossing over, passing, floating; overcoming, etc. See ಅವ-, ವಿ-.

ತರಣ taraṇa. 2. Tbh. of ತ್ರಾಣ (Šmd. 336; My.).

ತರಣಕ taraṇaka. A man who crosses, etc. (J. 22, 30).

ತರಣಿ taraṇi. Crossing over; moving forwards. 2, *a float, a raft, a boat.* 3, *the sun.* 4, *the plant Aloe perfoliata* Lin. 5, a kind of rose, Rosa glandulifera (ಮುಳ್ಳುಸೇವತ್ತಿಗೆ G.). 6, a parrot (ಶಿವ Mr. 495).

ತರಣಿಕಾನ್ತ taraṇi-kânta. The sun-stone, a kind of crystal (ರವಿಕಾನ್ತ, ಸ್ಫಟಿಕ Mr. 101).

ತರಣೀಯ taraṇîya. To be passed or crossed over (adj., Čpr. 7, 65).

ತರತಮ taratama. = ತಾರತಮ್ಯ (ತಾರುತಮ್ಯ), q. v. (Čt. II, 114; Šmd. 171. 172; Mhr.).

ತರದೂದು taradûdu. Getting ready, arranging matters; improving, correcting;—effort, labour, exertion, painstaking (My.; Br.; Mhr., H. ತರತೂದ).

ತರಪಣ್ಯ tara-paṇya. *Ferriage, freight, the price or fare paid at a ferry.*

ತರಪು tarapu. = ತರಬು, ತರುಪು. An inferior stone, like a diamond (My.; T. ತರುಪ್ಪು, ತಱುಪ್ಪು; Tĕ. ತರುಪು).

ತರಫು taraphu. Side, direction; party; a division of a country, a district (Br., R.; Mhr., H. ತರಫ).

ತರಬು tarabu. = ತರಪು, etc. (My.).

ತರಬೇತು tarabêtu. Able, skilled; education, training (My.; Br.; Mhr., H. ತರಬೇಜ, ತರಬೇತ).

ತರಲ tarala. = ತರಳ, (ತರುಣ). Moving to and fro, trembling, *tremulous, unsteady, fickle* (ಚಂಚಲ Nn. 63; ಎಳದು Šmd. 395 Cm.); splendid, glittering, sparkling. 2, liquid, liquefied. 3, a child, an infant, a boy (ಬಾಲಕ, ಹಸುಮಕ್ಕಳು 63). 4, *the central gem of a necklace* (ಹಾರಮಧ್ಯಮಣಿ, ಹಾರಮಧ್ಯದ ರತ್ನ 63; ಹಾರಮಧ್ಯದ ರತ್ನನಾಯಕಂ Mr. 338). 5, N. of a vṛitta (Čh.). 6, libidinous, wanton.

ತರಲತೆ taralatĕ. Tremulousness, shaking; unsteadiness; sprightliness; glittering. (Šmd. 173; Čpr. 3, 54).

ತರಲತ್ವ taralatva. = ತರಲತೆ. See ಚನ್ದ್ರ-.

ತರಲಾಕ್ಷಿ tarala-akshi. A woman with tremulous eyes. (J. 30, 26).

ತರಲಾಯತಾಕ್ಷಿ tarala-âyata-akshi. A woman with large and tremulous eyes (Čpr. 3, 65).

ತರಲಿತ taralita. *Shaking, dangling, tremulous, unsteady* (ಲುಲಿತ, etc., ಅಲ್ಲಾಡುವುದು Mr. 454).

ತರಲೆ taralĕ. *Rice-gruel* (ಗಂಜಿ Hlâ.).

ತರವಾರ್ taravâr. = ತಲವಾರ್. A sword (Si. 289; Mhr. ತರವಾರ, ತಲವಾರ).

ತರವಾರಿ taravâri. *A sword, a scymitar* (ಪುಷ್ಕರ, ಖಡ್ಗ Nn. 27).

ತರಸ್ taras. = ತರ 5. *Speed, velocity.* 2, *power, strength, energy.*

ತರಸ tarasa. 1. *Meat, flesh.*

ತರಸ tarasa. 2. Tbh. of ತ್ರಾಸ (Šmd. 336).

ತರಸು tarasu. 1. = ತರಿಸು. (My.; B. 5, 117).

ತರಸು tarasu. 2. = ತರಕಲು, etc. Rough, uncultivated state: a field lying waste or fallow (M. ತರಿ, ತರಿಶು; T. ತರಿಚು; see ತರಿ). — ತರಸುಭೂಮಿ. = ತರಸು. (My.).

ತರಸ್ವಿ tarasvi. *Swift.* 2, *valiant.* 3, a courier. 4, a hero. 5, Garuḍa.

ತರಹ taraha. = ತರ 1, etc. A kind; a way, fashion, method (My.; Si. 62. 109).

ತರಹರ tarahara. Staying: the exercise of patience, forbearance (Bh. 3, 18, 34; 3, 19, 45; J. 19, 35; *cf.* ತರ 1; T. ತರಿ, to remain, stay, lodge; to be quiet; Mhr. ಥಾರಾಥಾರ, settling, fixing, making or staying still).

ತರಹರಿಕೆ taraharikĕ. = ತರಹರ. See Prv. s. ಒರಹ.

ತರಹರಿಸು taraharisu. To be or become quiet or patient; to be able to endure with patience; to bear patiently; to hold out patiently. ಮಱುಗದೆ ಆಪತ್ತಿನೊಳ್ ತರಹರಿಪುದೆ! (Kp. 3, 15, 2). ತರಹರಿಸಲಾಱದವಳು ಮರಣಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರಳು (Prv.). See Grj. 2, after 106; Bp. 24, 58; Bh. 8, 23, 37; Šsv. 4, 76; J. 9, 16; 12, 37. 39; 18, 57; 21, 33; 22, 34; 25, 36; 26, 5; 27, 40.

ತರಹೀನ tara-hîna. Devoid of proper order, etc. ಊಟಲದ ಮರ ಹೀನ, ನೀಚರದು ನೆರೆ ಹೀನ, ಮೋಚಿದ ಹೆಣ್ಣು ತರಹೀನ, ಮನೆಯೊಳಗೆ ಪೇಚಾಟ ಹೀನ (Sp.).

ತರಳ taraḷa. = ತರಲ, ತರುಳ. Fickle, etc. 2, a child, a boy (ತರುವಲಿ Bhn. 46, o. r. ತರುಳ; J. 20, 13. 15). See Prv. s. ತಾಯಿ.

ತರಳತನ taraḷatana. = ತರಲತೆ. The state of being unsteady, etc. (J. 2, 57); childhood (Râm. 6, 2, 18).

ತರಳಭಾವ taraḷa-bhâva. A fickle, etc. state of being (ಅರುಮೆ Čt. I, 72).

ತರಳು taraḷu. = ತಳುಗ, ತಳ್ಳು 3, ತಟಲ್. A ripe fruit

Digitized by Google

that has become dry, especially a cocoanut (My.).

ತರಳೆ taraḷĕ. A girl (Bp. 14, 3; 32, 44; 44, 67; J. 6, 36; 11, 11).

ತರಾ tarâ. = ತರ 1. — ತರಾತರ. rep. Various kinds or ways (My.); differences of rank, variety in the grades of society, etc. (My.; M.). — ತರಾವಾರಿ. Various kinds (My., also ತರಾವಾರು).

ತರಾಸು tarâsu. = ತ್ರಾಸು. A balance, scales (My.; ಏಪಣಿಕೆ G.; Mhr., H. ತರಾಜೂ). ತರಾಸಿನ ಮುಳ್ಳು (ನಾರಾಚ G.).

ತರಾವಳಿ tara-âvaḷi. Various kinds (My.).

ತರಾತುರಿ tarâ-turi. (fr. Sk. ತ್ವರಾ-ತ್ವರಿ). Speed, haste (My.).

ತರಿ tari. (= ತರಕಲು, etc.). Roughness; granule, grit (My.; M.: grit, granule, sand, grain of sand; rough, uncultivated; ತರು, rough, coarse; ತರಿ ಎಡು, to geld).

ತರಿ tari. *A boat, a ship.*

ತರಿಗೊಟ್ಟು (tari-gŏṭṭu). A sort of pot-herb, Pentaptera arjuna (? ಲಾಂಗಲಿಕ, ಅಗ್ನಿಶಿಖೆ, ಕೊಲುಕುಟಕನ ಗಿಡ; ತೆಲುಗರಿದನ್ನು ತರಿಗೊಟ್ಟು-ಚೆಟ್ಟು, ಚನ್ನಚೆರುಕು ಎನ್ನುವರು Si. 151; Tĕ. ತರಿಗೊಡ್ಡಿ-ಚೆಟ್ಟು = ಶಕ್ರಪುಷ್ಪ, ವಿಶಲ್ಯ, Pentaptera arjuna; but ಶಕ್ರಪುಷ್ಪ also: the Gloriosa superba; see ಲಾಂಗಲಿಕ).

ತರಿಯಿಸು tariyisu. = ತರಿಸು. (Čpr. 2, 49).

ತರಿಸು tarisu. = ತರಸು 1. To cause to lead or conduct near; to cause to bring (C.; Bp. 16, 8; 28, 15; 39, 46; 40, 43; 51, 56; 57, 16; 59, 26; 60, 4; Bh. 2, 13, 11; J. 16, 18; 31, 35; B. 3, 58; 5, 191). ತರಿಸಿಂ! (Šmd. 270). ತರಿಪಂ (275). ಬೀಡ್ಪರಿದಿರೊಳ್ ಚಕ್ರಾದಿಚಿಹ್ನಂಗಳಂ ತರಿಸಿಟ್ಟಂ (282 Mdb.). See Prv. s. ರೋಗಿ.

ತರಿಸು tarisu. = ತರಿಯಿಸು. To pass across or over, to cross over (My.); to float, to swim. See ಅವ-, ಉತ್ತರಿಸು 2.

ತರು taru. 1. = ತರ್. (C.). P. p. ತನ್ದು; 3rd person singular imperfect ತನ್ದಿತು or ತನ್ತು; 2nd person plural imperative ತನ್ರಿ (My.); negative participle also ತರದೆ (B. 5, 291; My.). ತರುವವ ಮಱಿತರೆ ಮೊಱ ಏನು ಮಾಡೀತು? — ತರುವವ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಮಱುಗುವವರುಣ್ಟೇ? — ತರ ಬಲ್ಲವನ ಹೆಣ್ಡತಿ ಆಡ ಜಾಣೆ. — ತರಲಿಲ್ಲ, ಬರಲಿಲ್ಲ; ಬಱ ಹ್ಯಾಗೆ ಹಿಂಗೀತು? — ತನ್ದ ಹೊಱೆ ಬಱದೇ ಹೋಯಿತು. — ಮಾತು ಬನ್ದವ ಮಾಣಿಕ ತನ್ದ, ಮಾತು ಅಱಿಯದವ ಜಗಳ ತನ್ದ (Prvs.). ಬಾಯಿಗೆ ಸುವಾಸನವನ್ನು ತರುವ ತಾಮ್ಬೂಲ ಮುನ್ತಾದ್ದು (ಮುಖವಾಸನ G.). See Si. 260. 266. 299. 300; B. 3, 127; 4, 75; Prv. s. ನೋಟ. — ತನ್ದರೆ ಗಿನ್ದರೆ. reit. ಎಮ್ಮೆ ಗಿಮ್ಮೆ ತನ್ದರೆ ಗಿನ್ದರೆ ತವರ ಮನೆಗೆ ಕೊಟ್ಟೇಯಾ? ನನಗಿಕ್ಕೀಯಾ? (Prv.).

ತರು taru. 2. Bringing. See ತರುವಳಿ.

ತರು taru. *A tree.* — ತರು ತರು. rep. (Bp. 19, 48). — ತರುಮೊದಲ್. The lower part or foot of a tree (ಅವಾಗ್ಭಾಗ, ಬುಧ್ನ Mr. 104).

ತರುಕುಟಿ taru-kuṭi. A squirrel (ತ್ರಿವಳಿ, ಅಳಿಲ್ Mr. 165, o. rs. ಅಣಿಲ್ and ತ್ರಿವಣಿ).

ತರುಟಿಗಿ taruṭigi. = ಚಗಟೆ, etc. — ತರುಟಗಿಗಿಡ. An annual weed, Cassia tora L. (Z.).

ತರುಡು taruḍu. = ತರಡು, etc. (ಮುಷ್ಕ, ವೃಷಣ Si. 209; My.).

ತರುಣ taruṇa. (= ತರಲ). Young, tender, juvenile; new, fresh; soft; *a young man,* one of the virile age (ಹರೆಯದವ G.); fresh, lively; a boy (ಹುಡುಗ G., not Sk.).

ತರುಣಕುರಂಗಧರಧರ taruṇa-kuraṅgadhara-dhara. Wearing the young moon or crescent: Šiva (Bp. 43, 82).

ತರುಣತೆ taruṇatĕ. = ತರುಣತ್ವ. (J. 3, 17).

ತರುಣತ್ವ taruṇatva. The state of being tender, young, fresh, etc. (Čpr. 2, 17). ಕ್ರೀಡೆಯಲಿ ಬಾಲತ್ವ, ಪ್ರೌಢಿಯಲಿ ತರುಣತ್ವ, ಗಾಢಚಿನ್ತೆಯಲಿ ವೃದ್ಧತ್ವಗಳೆ! ಸುಡುಗಾಡಿಗೆಡೆಯಹರು (Sp.).

ತರುಣಶಶಿ taruṇa-šaši. The crescent (Bp. 50, 9).

ತರುಣಾತಪ taruṇa-âtapa. Moderate sunshine (J. 12, 8).

ತರುಣಿ taruṇi. *A young woman,* a girl from about sixteen years of age. (Bp. 52, 24). 2, a girl (ಹುಡುಗಿ G., not Sk.).

ತರುಣಿಮ taruṇima. Youth, juvenility. (Čpr. 3, 41; 5, 99).

ತರುಣೇನ್ದುಜೂಟ taruṇa-indu-jûṭa. = ತರುಣೇನ್ದುಧರ. (Bp. 1, 56).

ತರುಣೇನ್ದುಧರ taruṇa-indu-dhara. = ತರುಣಕುರಂಗಧರಧರ. (Bp. 3, 76).

ತರುಣೇನ್ದುಮೌಲಿ taruṇa-indu-mauli. Šiva (J. 5, 36).

ತರುಪು tarupu. = ತರಪು etc. (My.).

ತರುಭೇದ taru-bhêda. A kind of tree. See ಮೊಱಗು.

ತರುರುಹ taru-ruha. A parasitical plant (ಮೂರ, ಬನ್ದಣಿಕೆ Mr. 142).

ತರುವಲಿ taruvali. (Šmd. 109). A boy (ತರಳ Bhn. 46, o. r. ತರುಳ; Bp. 47, 43; Bh. 7, 7, 9); a girl (Bp. 14, 2. 24. 26. 30; V. 9, 88).

ತರುವಲಿತನ taruvalitana. Childishness (Bh. 7, 6, 48).

ತರುವಸ taruvasa. (= ತರಗಸಿ, etc.). (ಚಕ್ರಮರ್ದ, ತಗಚೆ Mr. 129, o. r. ಚಗಚೆ; Sk. ತರವಟ, Mhr. ತರವಡ, the plant Cassia auriculata; ತರ್ಣ, ತರ್ಕಲ, Cassia tora).

ತರುವಳಿ taru2-vaḷi. The act of bringing or taking home, as a girl for marriage (My.).

ತರುವಿಕೆ taruvikĕ. Bringing, etc. (Si. 396).

ತರುವಿಶೇಷ taru-višêsha. = ತರುಭೇದ. See ಉರಿ.

ತರುಷಣ್ಡ taru-shaṇḍa. *A group of trees.*

ತರುಸಾರ taru-sâra. Essence of trees: camphor; the pith, or core, of trees. See ಕೆಚ್ಚು.

ತರುಹ taruha. Bringing, etc. ದೂರದಲ್ಲಿರ್ದುದಂ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ತರುಹ (ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರ, ಉಪಾದಾನ Nr.).

ತರುಹಿ taruhi. (Probably fr. H. ತರ್ಹ್, see ತರಹ). A person who has his own ways, whims or pranks (Bh. 8, 22, 27).

ತರುಳ taruḷa. = ತರಳ, q. v.

ತರೂಟಿಗಿ tarûṭigi. = ತರುಟಿಗಿ. (Z.).

ತಱ taṟa. 1. = ತಱೆ, etc. — ತಱತಱಿಸು. To be or become perplexed or bewildered (ಮಯ್ಮು Čt. I, 82, o. r. ಮಯ).

ತಱ taṟa. 2. = ತಱಿಮು, ತಱಿ 2, ತಱಿಮು. P. p. of ತಱಿ 1, in ತಱ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ತಱ taṟa. 3. = ತಱಿ 5, etc. — ತಱವಾಯ. = ತಱುವಾಯ್, q. v. (My.).

ತಱಗು taṟagu. That which is dried or to be dried: dry, fallen or dead leaves (My.; T. ತರುಗು, ಚರುವು; *cf.* ತಾಱ್ 1), said to be eaten by ascetics (My.). 2, a cake fried in oil and dried (Bp. 14, 15; V. 9, 78). ತಱಗು ತಿಮ್ಬುವವೇ ಪರಮಸುಖ.—

Digitized by Google

ತಱಗು ತಿಮ್ಬುವನಿಗೆ ಒಱಗೊನ್ದು ಕೇಡು.—ತಱಗು ತಿನ್ನುವವನ ಮನೆಗೆ ಹಪ್ಪಳಕ್ಕೆ ಹೋದರು.—ತಱಗು ಮೊಱದಲ್ಲಿ ಒಡಿಯದು.—ತಱಗು ಲಡ್ಡಿಗೆಗೆ ಡೊಳ್ಳುಗಣಪತಿಯೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ (Prvs.). — ತಱಗುದೊನ್ನೆ. A cup made of dry plantain leaves (My.). — ತಱಗೆಲೆ. -ಎಲೆ. A dry leaf or dry leaves (My.; Čpr. 5, 9; Bp. 58, 36). ತಱಗೆಲೆಯೞಕೇ ತಿನ್ದು ತಿನ್ನ ಬೇಕೇ? (Prv.). — ತಱಗೆಲೆವಿಡಿ. -ಪಿಡಿ. To seize or hold a dry leaf (J. 32, 30. 35).

ತಱಜೆ taṟajĕ. (ತರಜೆ). — ತಱಜೆಗತ್ತರಿ. -ಕತ್ತರಿ. A kind of ornament for a horse (Rśv. 6, after 11).

ತಱಟ taṟaṭa. = ತರಟ, etc. (T. ತಟ್ಟೈ, baldness). — ತಱಟದಲೆ. -ತಲೆ. = ತರಟದಲೆ. (Bp. 58, 49). — ತಱಟಮಣ್ಡೆ. = ತಱಟದಲೆ. (Bp. 20, 12).

ತಱದು taṟadu. = ತಱಿದು, ತಱೆದು. P. p. of ತಱಿ 1, ತಱೆ 1 (My.).

ತಱಬು taṟabu. 1. = ತಱುಬು 1 q. v., ತಱುಮ್ಬು 1. To stay, to stop (S. Mhr.; T. ತಱುಗು, to be hindered = ತಪ್ಪಿ ಪಡು; ತೆಱು, to stay, tarry = ತಂಗು).

ತಱಬು taṟabu. 2. = ತಱುಬು 2, etc. (My.).

ತಱಲೆ taṟalĕ. = ತಱಳೆ, etc. (My.).

ತಱಳೆ taṟaḷĕ. = ತಱಲೆ, ತಱ್. The state of being dry, useless or vain; a useless business (My.). — ತಱಳೆಮನುಷ್ಯ. A useless, good-for-nothing man (My.). — ತಱಳೆಮಾತು. A useless word (My.).

ತಱಿ taṟi. 1. = ತಱೆ 1, (ತಿಱಿ 2). To strip off, or to cut off, the leaves from a bough, etc., to pluck (C.); to cut into small pieces, as fruits and vegetables (My.); to cut, etc. (ಲೂನ Śmd. Db.; ಛೇದ Śmd. Dh.; ಖಣ್ಡನ Śm. 116; My.; T., M. ತಱಿ, ತಱ್; Tĕ. ತಱಗು, ತಱಿಗು). **2,** to be chafed, abraded or grazed (My.). P. ps. ತಱಿ, etc. (see ತಱ 2). ತಱಿದ ಮರ (ಮುಣ್ಡ Nn. 12). See Śmd. 277; Bp. 4, 72; 20, 14; 21, 13; 27, 37; 54, 53; 61, 35; Č. Bp. 50, 27; Bh. 1, 8, 21; 4, 4, 37; 8, 23, 22; 8, 27, 2; J. 12, 19. 20; 25, 21; V. 14, 34; ಕತ್ತರಿದಱಿ, ಕುಱಿದಱಿ No. 1, ತತ್ತಱಿಸ್ಡಱಿ, ದಟ್ಟಸ್ಡಱಿ, ದಿಣ್ಡುದಱಿ.

ತಱಿ taṟi. 2. = ತಱ 2, etc. — ತಱಿ ತಱಿದು. = ತಱಿದು-. (Bp. 39, 33; 45, 30; J. 4, 44).

ತಱಿ taṟi. 3. Cutting; slaughter. See ಕುಱಿದಱಿ No. 2.

ತಱಿ taṟi. 4. (= ತಱ). A stake, a post (T., M.); a sharp-pointed stake (ಶೂರ ದಸಿ Śm. 116; or, if the term be ಶೂರದ ಅಸಿ), a sharp knife or sword (T.: a kind of axe to cut wood with; M.: a pin; cutting). See ಕಳ್ಳದಱಿ.

ತಱಿ taṟi. 5. = ತಱ 3, ತಱು 2, ತಱ್. The state of being joined; that of being put in or down, fixed or settled. (See ತಱು 1). — ತಱಿ ಸಲ್. To be settled, decided, ascertained, etc.; to determine, to make up one's mind, to resolve (ನಿಶ್ಚಯ Śmd. Dh.; Čt. II, 45; ನಿರ್ಣಯ Śm. 53; ಬನ್ನಾಗಿ ಸಲ್ Śmd. 70 Cm.; Abh. P. 14, 181; 15, after 30; 16, 41; Rśv. 1, 120; Śśv. 4, 98. 113). 2, to place in a fixed condition, to settle, etc. ಏವನ್ದರ್? ಏವೋದರ್? ಎನ್ನದೆ, ಕಾಲ್ (time) ತಱಿ ಸಲ್ವಂ! (Śmd. 211). — ತಱಿಸಲ. Decision, ascertainment (ನಿರ್ಣಯ Śmd. II; Kk. 80, o. r. ತಱು-; Abh. P. 2, after 20).

ತಱಿ taṟi. 6. = ತಱಿಯ, ತಱೆ 2, ತಱೆಯ. The shrub or tree Acacia catechu Willd. (ಖದಿರ Śmd. Dh.).

ತಱಿ taṟi. 7. = ತಾಱ, etc., q. v. (St. & Pl.).

ತಱಿ taṟi. 8. = ತುಱು 3. — ತಱಿಮಿಣ್ಡೆ. = ತುಱು-. A menstruous woman (ಪುಷ್ಪಿತೆ ಆದ ಕಾನ್ತೆ Ss.).

ತಱಿಮ್ಬು taṟimbu. Dry sand (? Čpr. 5, after 39; *cf.* ತಱಗು).

ತಱಿಯ taṟiya. = ತಱಿ 6, etc. (ಖದಿರ Mr. 118; Bp. 45, 38). ತಱಿಯದ ಮರ (ದನ್ತಧಾವನ, ಖದಿರ, ಗಾಯತ್ರಿ, etc. Nr.). See ನಾಯ್ದಱಿಯ, ಬಿಳಿಯ ತಱಿಯ.

ತಱಿಸು taṟisu. To cause to cut, etc. (My.). See ದಿಣ್ಡುದಱಿಸು.

ತಱು taṟu. 1. ತಱ್. To join (v. i.);—to approach; to enter in; to engage in (*cf.* ಸಱ, Tĕ ತಱ; M. ತಱ, to enter, to be fixed; to sink; ತಱು, to sink, sink in; to be tucked in; T. ತಱ್ಪಿ, M. ತಱ, a foundation); to come about, to come to pass. P. p. ತತ್ತು. See ತತ್ತುದು.

ತಱು taṟu. 2. = ತಱಿ 5, etc. The state of being joined or connected, that of being fit; that of being settled. — ತಱುಬುಲ್ಲು. -ಪುಲ್ಲು. Joined grass: an arbour, etc. (ಕುಡುಂಗಳ Nr.). — ತಱುವಾಯ್. -ಪಾಯ್. Order, succession (ತರ, ಪರಿಪಾಡಿ, ಕ್ರಮ Śm. 53; T. ತರವಾಯ್, ತಱುವಾಯ್, Tĕ. ತರವಾಯಿ, ತರು-, seasonable time, opportunity; Tĕ. ತರುವಾತ, afterwards); subsequently, afterwards. ಆ ತಱುವಾಯಲಿ (Čpr. 7, after 81). ತಱುವಾಯಿಂ (ಕ್ರಮದಿನ್ದೆ Śmd. 7; ಕ್ರಮದೆ 18). ತಱುವಾಯಿನ್ದ (ಕ್ರಮಾತ್, ಯಥಾಕ್ರಮಂ Nr.). ತಱುವಾಯಿನ್ದಂ (ಕ್ರಮದಿಂ Śmd. 15). ತಱುವಾಯಿನ್ದೆ (ಪರಿಪಾಡಿಯಿಂ 9; ತರದಿಂ 13). See Bh. 1, 8, 59; J. 32, 3. — ತಱುವಾಯ. -ಪಾಯ. = ತಱುವಾಯ್. (ಪಾಟಿ, ಕ್ರಮ Ss.; My.; B. 2, 25. 34; 3, 34. 156; 5, 65). — ತಱುವಾಯಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To get into regular order. ತಱುವಾಯಗೊಣ್ಡು ಕುಳ್ಳಿಹಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ತ್ರೀಯ ಎನಿಸುಗು (Nr. *b;* ತಱುವಾಯಿ - - - in Nr. *a*). — ತಱುವಾಯಿ. -ಪಾಯಿ. = ತಱುವಾಯ್. (ಅಥೋ, ಅಥ Nr.). — ತಱುವಾಯಿಗೊಳ್. See ತಱುವಾಯ-. — ತಱುವಾಯು. -ಪಾಯು. = ತಱುವಾಯ್. (ಪರ್ಯಾಯ Nr.). — ತಱುಸಲ. = ತಱಿಸಲ, q. v.

ತಱುಣ taṟuṇa. Fit or proper time (My.; T. ತರುಣ; Tĕ. ತಱಿ, time, or season). ಆ ತಱುಣ, immediately afterwards (My.).

ತಱುಬು taṟubu. 1. = ತಱಬು 1, etc. (ತಡವುದು Čt. I, 51). ತಱುಬಿದವಗೂ ಓಡಿದವಗೂ ಸರಿಪಾಲು ಕಷ್ಟ.—ಓಡುವವನೂ ಬೆತ್ತಲೆ, ತಱುಬುವವನೂ ಬೆತ್ತಲೆ.—ತಱುಬಿ ಹೋಗುವವನ್ನ ಕಱುಬಿ ಮಾಡುವದೇನು? (Prvs.). See Bh. 1, 12, 5; 3, 19, 44. 45; J. 8, 36; 25, 50.

ತಱುಬು taṟubu. 2. = ತಱುಮ್ಬು 2, etc. (My.). ತಱುಬಿಲ್ಲದ ಒಡ್ಡನು, ಬಿಱಿಸಿಲ್ಲದ ಹುರಿಯು.—ತಱುಬು ಇದ್ದರೆ ಹರುಬು ನಿನ್ತೀತೇ? (Prvs.).

ತಱುಮ್ಬು taṟumbu. 1. = ತಱಬು 1, etc. To stay, to stop (v. i., ಗತಿಸ್ತಮ್ಭ Śmd. Dh.; Śm. 101; ನಿಲ್ Śmd. 86 Cm.); to stop (v. t.), to restrain (Abh. P. 11, 107).

ತಱುಮ್ಬು taṟumbu. 2. = ತಱಬು 2, ತಱುಬು 2. A

Digitized by Google

wooden lever for raising stones (ಶಿಲೋದ್ವಹನ ದಾರು Šmd. Dh.; ಶಿಲೆಯನ್ನೆತ್ತುವ ಮರ Šm. 101).

ತಱೆ tare̮. 1. = ತಱ್ 1. (My.; Čpr. 1, 112; Bp. 24, 82).

ತಱೆ tare̮. 2. = ತಱ್ 6, etc. (St. & Pl.).

ತಱೆಯ tare̮ya. = ತಱ್ 6, etc. ತಱೆಯದ ಮರ (ಗಾಯತ್ರಿ, ಖದಿರ, etc., ಕಗ್ಗಲೀ ಮರ Si. 134). 2, ತಱೇದ ಗಿಡ, a thorny shrub or tree, Acacia sundra D. C. (Z.).

ತರ್ tar̤. = ತಱು 2, etc. — ತರ್ವಾಯ್. -ಪಾಯ್. = ತಱುವಾಯ್. (J. 19, 54). — ತರ್ಪಾಯ. -ಪಾಯ. = ತಱುವಾಯ. (J. 28, 6; 31, 20; My.; Tĕ. ತರ್ವಾಯಿ).

ತರ್ಕ tarka. *Supposition, conjecture.* 2, *reasoning; speculation* (ಊಹೆ, ಊಹಿಸುಹ Nn. 148; Mr. 522). 3, deliberation; discussion; disputation, dispute (ವಿಚಾರ 148; ಮೋಹದ ವಿಚಾರ Mr. 536; ಚರ್ಚೆ Nn. 73, o. r. ವಾದ). 4, *doubt* (ವಿತರ್ಕ 522). 5, *the science of logic,* one of the six philosophical sciences or systems (ಅಱಿವು 536). 6, wish, desire (ಕಾಂಕ್ಷೆ, ಬಯಕೆ 148; ಕಾಂಕ್ಷೆ 522). 7, cause, motive. 8, accomplished, effected, attained, or obtained works (ಸಮ್ಪಾದಿತಕರ್ಮ, ಕಟ್ಟಿಲು ಪಟ್ಟ ಕರ್ಮ 148, o. r. ತನಗೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಣ್ಡಿನ್ಥಾ ಕರ್ಮಂಗಳು; ಸುತಕರ್ಮ 522). 9, supplying an ellipsis. ತರ್ಕ ಮಾಡುವವ ಮೂರ್ಖನಿನ್ದ ಕಡೆ (Prv.). See Bp. 50, 70; 51, 9.

ತರ್ಕಕ tarkaka. (= ತರ್ಕಿಕ, ತರ್ಕಿಗ). An asker, an inquirer; a logician; a disputant, a reasoner.

ತರ್ಕಯಿಸು tarkayisu. = ತರ್ಕೈಸು, etc. (Bp. 45, 29).

ತರ್ಕಯುಕ್ತಿ tarka-yukti. Skill in logic (Bp. 53, 5).

ತರ್ಕವಾದ tarka-vâda. Disputation, dispute (Bp. 50, 23; 53, 8).

ತರ್ಕವಿದ್ಯೆ tarka-vidyĕ. *The science of reasoning or logic.*

ತರ್ಕವಿವಾದ tarka-vivâda. = ತರ್ಕವಾದ. (Bp. 51, 12).

ತರ್ಕವಿಸು tarkavisu. = ತರ್ಕಯಿಸು, etc. (Bp. 45, 9).

ತರ್ಕಶಾಸ್ತ್ರ tarka-śâstra. Logic; a logical treatise. (My.).

ತರ್ಕಾರಿ tarkâri. = ತಕ್ಕಲಿ. *The tree Sesbania aegyptiaca* Pers.

ತರ್ಕಿಕ tarkika. = (ತರ್ಕಕ), ತರ್ಕಿಗ, ತಾರ್ಕಿಕ, q. v.

ತರ್ಕಿಗ tarkiga. Tbh. of ತರ್ಕಿಕ. See ಪ್ರ-.

ತರ್ಕಿಸು tarkisu. = ತರ್ಕೈಸು, etc. (Abh. P. 16, 21).

ತರ್ಕಿಸು tarkisu. To conjecture, to guess; to reason; to speculate; to dispute, etc. (My.). ಮೇಲಱಿದು ತರ್ಕಿಪಂ (ತಾರ್ಕಿಕ, ವಾದಿ Mr. 360). See Bp. 50, 23; 51, 11. 15; B. 4, 128. 171. 219.

ತರ್ಕೆ tarkĕ. = ತಕ್ಕೈ 1, etc. (Abh. P. 10, 175).

ತರ್ಕೈಸು tarkĕisu. = ತಕ್ಕೈಸು, etc. ತರ್ಕೈಸಿ ಬಾಜಸುಹ (ಆಲಿಂಗ್ಯ, ಮೃದಂಗದ ಭೇದ Nr.). See Čpr. 3, 46; Abh. P. 10, 110; Bp. 4, 68; 5, 61; 36, 11; 50, 3.

ತರ್ಗು targu. = ತಗ್ಗು 1, etc. To be low, lowered, etc., to stoop (ತಳ Šm. 84; Rśv. 5, 94); to get poor (ಬಡತನ Šm. 84); to fall in value or price (ಅನರ್ಘ್ಯ 84). See ತಲೆದರ್ಗು.

ತರ್ಜನ tarjana. Threatening, blaming, censuring; pointing at in ridicule or contempt; putting to shame; wrath, anger. See ಜಡಿ.

ತರ್ಜನಿ tarjani. The threatening one: *the fore-finger.*

ತರ್ಜಿತ tarjita. Threatened, blamed, etc.; threatening, menace (Šmd. 81).

ತರ್ಜಿಸು tarjisu. To threaten, etc.; to keep or ward off, to prevent, hinder, or oppose (ನಿವಾರಣ Šmd. Dh.; 92).

ತರ್ಜುಮೆ tarjumĕ. A translation (My.; Mhr., H. ತರಜಮಾ, ತರಜುಮಾ); an abstract, epitome.

ತರ್ಣಕ tarṇaka. *A calf.*

ತರ್ದು tardu. = ತಡ್ಡು 1. *A wooden ladle.*

ತರ್ಪಣ tarpaṇa. Satisfying, satiating, pleasing, refreshing; the state of being pleased; *satisfaction; satiety, fulness; the act of satisfying, refreshing or pleasing; an oblation to the manes or to the gods, a libation;* food; *fuel for a sacrificial fire.* 2, the cook-room of a ship (ಹಡಗಿನ ಅಡಿಪ ಅಟ್ಟಣಂ Mr. 408, one MS. ತಪ್ಪಣಂ).

ತರ್ಪಿಸು tarpisu. To satiate, to satisfy, to please; to offer an oblation to the manes or gods (My.).

ತರ್ಬು tarbu. = ತಬ್ಬು 1, etc. To embrace (ಆಶ್ಲೇಷ, ಆಲಿಂಗನ Šmd. Dh.).

ತರ್ಮ tarma. *The top or end of the sacrificial post.*

ತಱ್ಲೆ tar̤lĕ. = ತಱಳೆ, etc. Idle talk (My.). ತಱ್ಲೆ ಕೇಳು ವವ ಮರುಳಗಿನ್ತ ಕಡೆ (Prv.).

ತರ್ಷ tarsha. Thirsting; *thirst; wish, desire.* See ಅನು-.

ತರ್ಷಣ tarshaṇa. = ತರ್ಷ. See ಅನು-.

ತರ್ಷಿತ tarshita. *Thirsty;* desiring.

ತರ್ಹಣ tarhaṇa. Injuring, crushing, bruising. See ನಿರ್-.

ತರ್ಳು tar̤ḷu. = ತರಳು, etc. (My.).

ತಲ tala. = ತಲೆ. — ತಲಬಾಕಲು. = ತಲಬಾಗಿಲು. (My.; Si. 113). ತಲಬಾಗಿಲು. = ತಲೆಬಾಗಿಲು. (My.; Si. 110). — ತಲಾ. Per head, each, apiece (My.; Tĕ.).

ತಲ tala. 1. = ತರ 1, etc. — ತಲತಲಾನ್ತರ. ತಲ-ತಲ-ಅನ್ತರ. Different or various rows or lines of descent: generations upon generations, for generations (My.). — ತಲಾನ್ತರ. -ಅನ್ತರ. A generation (My.).

ತಲ tala. 2. (Mhr. ಥಳ, the portion of the produce of a field due from an under-tenant to the landlord). — ತಲವಾಸಿ. Interest on grain or money paid in grain (My.; Si. 299. 300).

ತಲ tala. 3. = ತಳ 1. *A level surface.* 2, *the palm of the hand with extended fingers;* the sole of the foot. 3, *depth; the lower part, the base, the bottom;* a hole, a pit; the ground. 4, *the palmyra tree, Borassus flabelliformis.* 5, *a leathern fence worn by archers on the left arm.* 6, *the natural or essential form;* cause, origin, motive. 7, the fore-arm. 8, the hilt or handle of a sword, etc. 9, pressing the strings of a lute with the left hand. 10, a wood. 11, one of the seven divisions of hell (Mr. 32). 12, a pond.

ತಲಪಿಸು talapisu. To cause to reach, etc. (My.).

ತಲಪು talapu. = ತಲುಪು. To reach, to come to hand, to be received (My.); to arrive (B. 4, 218; *cf.* ತಳ್ 1).

ತಲಬು talabu. Pay, wages; a demand from the creditor upon the debtor; summoning; a summons (Mhr., H. ತಲಬ; My.; B. 5, 113); desire after (My.; Mhr.).

ತಲವಾರ್ talavâr. = ತರವಾರ್. (My.).

Digitized by Google

ತಲಾತಲ tala-atala. One of the seven divisions of the infernal regions (Mr. 32).

ತಲಾರಿ talâri. = ತಳವಾರ. (My.; Tĕ. ತಲವರಿ, ತಲಾರಿ).

ತಲಾವು talâvu. A tank (My.; Mhr., H. ತಲಾವ, ತಳಾವ).

ತಲಾಸು talâsu. = ಟಲಾಸು. (My.).

ತಲಿನ talina. Situated under or beneath, below; inferior; *thin; delicate; small.* 2, *separate, having interstices.* 3, *a bed, a couch or cot.*

ತಲುಪು talupu. = ತಲಪು. (B. 4, 81).

ತಲೆ talĕ. = ತಲ, ತಳ 3, ತಳ್ಳ, ತೆಲೆ. The head (ಮೂರ್ಧ Mr. 315; ನೆತ್ತಿ, ಮಣ್ಡೆ Śm. 71; ಉತ್ತಮಾಂಗ, ಶಿರಸ್, ಶೀರ್ಷ, ಮೂರ್ಧ, ಮಸ್ತಕ Si. 215; C.; Tĕ., M.; T. ತಲೈ; Tu. ತರೆ); a generation (My.; see ಇರ್ಪಲೆ, ತಲೆಗಡೆ); being uppermost or principal (My.). ತಲೆಯಂ ಬಾಗಿ ಇರ್ಪವನು (ನ್ಯುಬ್ಜ, ಅಧೋಮುಖ); ತಲೆಯ ನವಿರು (ಕೇಶ, ಶಿರಸಿಜ, etc.); ತಲೆಯೊಳ್ ಇರ್ಪ ಮಾಣಿಕಂ (ಚೂಡಾಮಣಿ); ತಲೆಯ ಕಪಾಲಂ (ಕರೋಟಿ Hlâ.). ತಲೆಯ ಚಿಪ್ಪು (ಕರ್ಪರ, ಕಪಾಲ Nr., Hlâ.; ಕಳಲ Mr. 397). ತಲೆಯ ಮಿದುಳು (ಮಸ್ತಿಷ್ಕ Nr.; Mr. 397). ತಲೆಯನ್ ಅರಿಸಿಕೊಳಲ್ ತಕ್ಕವನು (ಶೀರ್ಷಚ್ಛೇದ್ಯ Nr.). ತಲೆಯ ಮೂಳೆ (ಕರ್ಪರ, ಕಪಾಲ Si. 206). ತಲೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಇಲ್ಲ, ತನು ಮೃಗನಾಭಿ ಬೇಡಿತು.— ತಲೆ ಗಟ್ಟಿ! ಎನ್ದು, ಕಲ್ಲು ಹಾಯ ಬಾರದು.— ತಲೆ ಚನ್ನಾಗಿದ್ದರೆ ಮುಣ್ಡಾಸು ಸಹಸ್ರ ಕಟ್ಟ ಬಹುದು.— ತಲೆ ತಾಗಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಬುದ್ಧಿ ಬಾರದು.— ತಲೇ ಒಡದವನೂ ಸಮ, ಲೇಪಾ ಹಚ್ಚಿದವನೂ ಸಮ.— ತಲೇ ಮೂರು ಸುತ್ತು ತಿರುಗಿದರೂ ತುತ್ತು ಬಾಯಿಲೇ.— ತಲೆಗೆ ಒನ್ದು ಕಡ್ಡಿ ಆದರೆ ಒನ್ದು ತಲೆಯ ಹೊರೆ.— ತಲೇ ಮೇಲಣ ಬರಹ ಎಲೆಯಿನ್ದ ಒರಸಿದರೆ ಹೋದೀತೇ?— ತಲೇ ಸಿಡತಕ್ಕೆ ಮಲಕೋಧನೇ ಕೊಣ್ಡ ಹಾಗೆ (Prvs.). See Śmd. 128; Bp. 6, 7; 28, 24; 38, 63; 47, 31; 48, 12; 49, 19-23; 50, 37; 51, 42; 57, 41; 58, 44; 59, 13. 14; 60, 28. 32; Bh. 1, 8, 73; Rśv. 5, 25; 13, 96; J. 28, 44; B. 2, 11. 25; 4, 20. Observe the peculiar S. Mhr. use of ತಲೆ in ವಿಚಾರದ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ, ಅದರಿನ್ದ ಲಾಭವಿಲ್ಲೆನ್ದು, ಕಣ್ಣು ಬನ್ದರೆ ಅದರ ಹಾದಿಯನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಿರಿ (B. 4, 15).— ತಲೆಕಟ್ಟು. (Śmd. 78). A head-tie (My.). 2, the head of a letter (indicating that it is to be pronounced with a short *a*), *e. g.* ಕ, ಗ (of ೬, ∩), etc. (C.; Tĕ.). 3, an adjoining field (My.).— ತಲೆಕಾಯಿ. = ತಲೆ. (My.; Tĕ.).— ತಲೆಕೂದಲ್. -ಲು. ತಲೇ ಕೂದಲು. The hair of the head (ಚಿಕುರ, ಕುನ್ತಲ, ಕೇಶ, etc. Si. 215). ತಲೇ ಕೂದಲಿದ್ದರೆ ಎತ್ತ ಬೇಕಾದರೂ ತುರುಬು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳ ಬಹುದು.— ತಲೇ ಕೂದಲಿಲ್ಲದವಳು ತುರುಬು ಬಯಸಿದಳನ್ತೆ.— ತಲೇ ಕೂದಲು ಉದ್ದವಿದ್ದವಳು ಹ್ಯಾಗೆ ಕಟ್ಟಿದರೂ ಚನ್ದ.— ತಲೇ ಕೂದಲು ನೆರೆಯಾದ ಮೇಲೆ (ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು) ತಪ್ಪಿ ಕೊಣ್ಡ ತಪ್ಪಲಿಮುಖದ (Prvs.).— ತಲೆಕೆಳಕು. = ತಲೆಕೆಳಗು, ತಲೆಕೆಳಗೆ, ತಳಕೆಳಕು. The head downwards. ತಲೆ ಕೆಳಕಾಗಿ ಇದ್ದಾತನು (ಅವಾಚ್, ಅಧೋಮುಖ Nr. *a; cf.* ತಲೆಗುತ್ತು). 2, upside down, topsy-turvy (My.; Tĕ. ತಲಕಿನ್ದು; T. ತಲೈಕೀೞ್); perverseness, pride (My.).— ತಲೆಕೆಳಗು. = ತಲೆಕೆಳಕು. (My.). ವಿಟಕೋವಿದತ್ವದ ಹಮ್ಮಿಂ ನೀನಿನ್ತು ತಲೆ ಕೆಳಗಾಗಿ ನಡವುತಿಹೆ (Bp. 42, 17). ಲೋಹಕೂಲದೊಳ್ ಇನಿಬರಂ ತೆಗಸುವೆನು ತಲೆ ಕೆಳಗಾಗಿ ನಿಮ್ಮವನು (50, 51). ತಲೆ ಕೆಳಗಾಗಿ ಬೀಱು (Abhâ. 2, 96). ಅದಱ್ವು ತಲೆಕೆಳಗಾಯಿತು (Bh. 4, 3, 12). See Prv. s. ಗೊಮ್ಬೆ 2.— ತಲೆಕೆಳಗೆ. = ತಲೆಕೆಳಗು, etc. (C.). ತಲೆಕೆಳಗಾಗಿ ಹಾಕು (ಮಗುಚು G.). ಸೇನಾಜಲನಿಧಿಯ ಬೊಬ್ಬಾಟ ಕಪಿಬಲಮಹಾರ್ಣವವ ತಲೆಕೆಳಗೆ ಮಾಡಿತ್ತು (Râm. 6, 13, 3).— ತಲೆಕೊಟ್ಲ ಮಾರಿ. A brawler, a riotous rascal (Tĕ.; My. occasionally).— ತಲೆಕೋವೆ. = ಕೋವೆ 1, No. 2. (My.).— ತಲೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A head-tie (Rśv. 5, 24; Śsv. 3, 16).— ತಲೆಗಡಿ. -ಕಡಿ. To behead (Rśv. 6, after 11).— ತಲೆಗಡಿತ. -ಕಡಿತ. The act of beheading (Râm. 6, 51, 20).— ತಲೆಗಡೆ. -ಕಡೆ. A generation to pass. ಸಮಾನಪಿಣ್ಡಮ್ ಅಹರು ಏಱು ತಲೆಗಡವನ್ನಬರ ಸನಾಭಿಗಳ್ ಎನಿಸುಗು (Nr.).— ತಲೆಗರೆ. -ಕರೆ. To hide or muffle the face (Abh. P. 3, 27; 6, 105; 13, 56).— ತಲೆಗಾಯ್. -ಕಾಯ್. -ಗಾಯು. To support, to maintain, to protect (My.; J. 15, 34).— ತಲೆಗಿಮ್ಬು. -ಇಮ್ಬು. A pillow (ಉಚ್ಛೀರ್ಷಕ, ಉಪಧಾನ, ಉಪಬರ್ಹ Hlâ., Nr., Mr. 203; Bp. 12, 9; B. 4, 155; My.).— ತಲೆಗುಡ್ಡೆ. A square head-cloth or turban (Sd.; T. ತಲೈಕ್ಕುಟ್ಟೈ).— ತಲೆಗುತ್ತಿಗೆ. -ಕುತ್ತಿಗೆ. Beating (another's) head (Râm. 6, 39, 17).— ತಲೆಗುತ್ತು. -ಕುತ್ತು. The head to be turned downwards, or to turn the head downwards (Bp. 26, 23; Râm. 5, 9, 24). ತಲೆಗುತ್ತಿ ಕೊಣ್ಡು ಇದ್ದಾತನು (ಅವಾಚ್, ಅಧೋಮುಖ Nr. *b;* see s. ತಲೆಕೆಳಕು). 2, to beat (another's) head (Bh. 8, 26, 45; Râm. 5, 9, 12).— ತಲೆಗುತ್ತುಗೆ. -ಕುತ್ತುಗೆ. The state of the head being bent downward (Bh. 7, 1, 11).— ತಲೆಗೂದಲ್. = ತಲೆಕೂದಲ್. (Bp. 16, 24; 20, 13).— ತಲೆಗೆಡಹು. -ಕೆಡಹು. To throw a head to the ground, to decapitate (J. 17, 56).— ತಲೆಗೆದಱ್. -ಕೆದಱ್. A woman whose hair is dishevelled (My.).— ತಲೆಗೆದಱು. -ಕೆದಱು. To dishevel the hair (J. 31, 54).— ತಲೆಗೇಱು. -ಏಱು. To rise to the head, to affect it, as poison, etc. (Bp. 10, 3; 18, 12. 43; 36, 13; My.; B. 4, 185; Si. 72; Prv. s. ಪಿತ್ತ).— ತಲೆಗೊಡಪು. -ಕೊಡಪು. To shake the head (Rśv. 5, 43).— ತಲೆಗೊಡಹು. -ಕೊಡಹು. = ತಲೆಗೊಡಪು. (J. 34, 13).— ತಲೆಗೊಡು. -ಕೊಡು. To give one's head to: to devote one's self to (My.); to risk one's life in an enterprise (Bh. 8, 27, 7).— ತಲೆಗೊಯ್. -ಕೊಯ್. To decapitate (Rśv. 3, 95; V. 10, 8).— ತಲೆಗೊಯ್ಕ. -ಕೊಯ್ಕ. A murderer; a ruffian; a cheat (My.).— ತಲೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To take the head away, to behead, to kill (Bp. 23, 3; 61, 33).— ತಲೆಚಿಟ್ಟು. Mental disgust (My.).— ತಲೆಚಿನ್ದಿ. A rag tied round the head (Bp. 44, 62).— ತಲೆ ತಲೆ. rep. (B. 3, 119).— ತಲೆ ತಿರಿಗು or ತಿರುಗು. The head to turn round, become giddy or deranged (My.; Si. 361).— ತಲೆದಗುಱ್. -ತಗುಱ್. The head to be lowered (Rśv. 6, after 11).— ತಲೆದಳಿರ್. -ತಳಿರ್. Young leaves tied to the head (Śsv. 3, 3).— ತಲೆದಿಮ್ಬು. = ತಲೆಗಿಮ್ಬು. (ಉಪಧಾನ, ಉಪಬರ್ಹ Si. 230; J. 30, 19; My.). See Prv. s. ಗಾದೆ.— ತಲೆದಿಮ್ಮು. Dizziness of the head (My.).— ತಲೆದಿರುಗು. = ತಲೆತಿರಿಗು, etc. (My.).— ತಲೆದಿರುವು. -ತಿರುವು. To turn the head (My.).— ತಲೆದುಡಿಗೆ. -ತುಡಿಗೆ. An ornament for the head (Abh. P. 5, 117).— ತಲೆದೂಗಿಸು. -ತೂಗಿಸು. To cause to wag the head (J. 1, 8).— ತಲೆದೂಗು. -ತೂಗು. 1. To wag or move the head from side to side (Čpr. 1, 134; Bp. 11, 21; 37, 68; J. 2, 20; 3, 6; B. 5, 94).— ತಲೆದೂಗು. -ತೂಗು. 2. The act of wagging the head (Râm. 6, 14, 21).— ತಲೆದೊಡವು. -ತೊಡವು. An ornament for the head (Čpr. 8, 64).— ತಲೆದೋಱಿಸು. -ತೋಱಿಸು. = ತಲೆದೋಱು. (Râm. 5, 8, 60).— ತಲೆದೋಱು. -ತೋಱು. To show the head; to appear (Čpr. 2, 83; 7, 47; Abh. P. 6, 49; 14, 172; Bp. 4, 57; 9, 31; 60, 61; J. 6, 10; 10, 52; 11, 19; 18, 22; 30, 30).— ತಲೆನವಿರ್. -ರು. The hair of the head (Abh. P. 14, 101). ಕೊಂಕಿದ ತಲೆನವಿರು (ಅಲಕ Hlâ.). ಕೆದರ್ದ ತಲೆನವಿರ್ (Rśv. 5, after 120).— ತಲೆನೋವು. The headache (My.). See Prv. s. ಕಾಯಿ.— ತಲೆಪಟ್ಟಿ. A piece of wood over a door. ಬಾಗಿಲದ ತಲೆಪಟ್ಟಿ (My.; ನಾಸೆ G.).— ತಲೆಪಟ್ಟು. An application to the head against the headache, etc., that sticks

Digitized by Google

to it by itself (My.). — ತಲೆಪಟ್ಟುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. Mental disgust to be created (My.). — ತಲೆಬಕ್ಕಕನ್ನವುಲು. The delicious bustard, Otis deliciosa (Bḍ.). — ತಲೆಬಾಗಲು. The entrance-door, the principal entrance (My.; T. ತಲೈ ವಾಜಲ್, Tĕ. ತಲೆವಾಕಿಲಿ). — ತಲೆಬಾಗಿಲು. = ತಲೆಬಾಗಲು. (B. 4, 185; My.). — ತಲೆಬುರುಡೆ. The skull (My.; Si. 67; B. 4, 82). — ತಲೆಬೆಲಗು. A ridge-pole (B. 4, 122). — ತಲೆಬೇನೆ. = ತಲೆನೋವು. (My.). — ತಲೆಬೇಸರಬಿ. Tiresomeness (B. 4, 135). — ತಲೆ ಬೋಳಿಸು. To shave or shear the head (ಕರಿ, ಛದ್ರಿಸು G.; My.). ತಲೆ ಬೋಳಿಸೋಣ (ಚವುಲ, ಮುಣ್ಡನ G.). ತಲೆ ಬೋಳಿಸುವ ಕರ್ಮ (ಚೂಡಾಕರ್ಮ G.).—ತಲೆ ಬೋಳಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು, to get the head shaved (My.). ತಲೆ ಬೋಳಿಸಿ ಕೊಳ್ಳೋಣ (ಭದ್ರಾಕರಣ); ತಲೆ ಬೋಳಿಸಿ ಕೊಣ್ಡವ (ಪರಿವಾಪಿತ G.). ತಬ್ಬಲಿ ತಲೆ ಬೋಳಿಸಿ ಕೊಣ್ಡರೆ ಆನೆಕಲ್ಲುಮಳೆ ಬನ್ತು.—ಗ್ರಾಮ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗೆ ತಳವಾರ ತಲೇ ಬೋಳಿಸಿ ಕೊಣ್ಡ (Prvs.). — ತಲೆ ಮಡು. To join (v. t.) head to head (in battle, etc., ತಿರಸ್ಸನ್ಧಾನ Šmd. Dh., o. r. ತಲೆನಡು; Abh. P. 13, 78; 14, after 132). — ತಲೆ ಮಾಡು. To shave the head (ಕ್ಷೌರ Čb.). ತಲೆ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು, to get the head shaved (C.). — ತಲೆಮಾರಿ. A person who cuts a head off (Bh. 6, 8, 15). — ತಲೆಮಾಲೆ. A garland or wreath for the head (Ršv. 6, after 11). — ತಲೆಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲು. To stand on another's head: to be near and force (B. 4, 72). — ತಲೆಮೊಟ್ಟು. A knock on the head (My.). — ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂಡ್ರು. To sit on another's head: to remain and trouble (B. 5, 112); to be less modest than is proper, to be forward (My.). — ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊತ್ತು ಕೊಳ್ಳು. To put on one's own head (C.; B. 5, 49). — ತಲೆಯಾದವ. -ಆದವ. A chief or head-man (My.). — ತಲೆಯಾರ್. -ಆರ್. ತಲೆಯಾರು. A kind of yoke for cattle. See Nr. s. ಆರು 4. 2, the leading pair of oxen in ploughing (My.; Tĕ. ತಲೇರು). — ತಲೆಯಾವು. -ಆವು. The head cow of a herd (ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಸೈಚಕ Hlâ.; Mr. 181). — ತಲೆಯಿಡು. To put one's head (into a house), to come (into it, My.). — ತಲೆಯೆತ್ತು. -ಎತ್ತು. To lift up the head (or the face, J. 11, 6; My.); to rise from a poor condition (My.). — ತಲೆಯೊಳ್ ಆಗು. To appear in or enter one's head. ಮಲಹರನ ಸದ್ಭಕ್ತಿ ನಿನ್ನಯ ತಲೆಯೊಳ್ ಆಯಿತೆ? (Bp. 55, 13). — ತಲೆಯೊಳ್ ಆನ್. To put or take upon one's head: to accept with pleasure (as a command) for execution (Abh. P. 8, 26). — ತಲೆಯೋಡು. -ಓಡು. The skull, the cranium (My.; J. 22, 24). — ತಲೆಯೋಡ್. -ಓಡ್. A piece of the head (J. 4, 46). — ತಲೆವಡು. = ತಲೆ ಮಡು, q. v. — ತಲೆವಣಿ. -ಮಣಿ. A jewel in (a nâga's) head (V. 4, 81). 2, the head looked upon as a jewel (J. 21, 18). — ತಲೆವರಿಗೆ. -ಪರಿಗೆ. A shield to protect the head (Bh. 9, 2, 44; Râm. 6, 13, 21). — ತಲೆ ವಳಸು. -ಬಳಸು. To surround or put round the head (Ršv. 6, after 11). — ತಲೆವಾಗಿಸು. -ಬಾಗಿಸು. To cause the head to bend (v. i.);—to bend (v. t.) the head (Bp. 26, 25; 38, 16; 51, 52; J. 2, 12). — ತಲೆವಾಗು. -ಬಾಗು. The head to bend; to bend the head. ತಲೆವಾಗಿ ಇರ್ದುದು (ಅಪಾಚೀನ, ಪರಾಙ್ಮುಖ Hlâ.). See Čpr. 6, 77; Bp. 8, 45; 13, 22; 20, 24; 21, 46; 24, 66; 25, 1; 38, 48; 47, 31; 50, 77; 54, 80; J. 2, 14. — ತಲೆವಾಗುಹ. -ಬಾಗುಹ. Bending the head. ತಲೆವಾಗುಹಂ (ಅಪಾಚೀನ, ಅವಾಙ್ಮುಖ Mr. 455). — ತಲೆವಿಕ್ಕು. -ಪಿಕ್ಕು. To disentangle (the hair of) the head (Čpr. 6, 65; Abh. P. 5, 39). — ತಲೆವಿಡಿ. -ಪಿಡಿ. = ತಲೆ ಹಿಡಿ. (Čpr. 7, 103; Abh. P. 13, 56; Bp. 3, 38). — ತಲೆವಿಲು. -ಬಿಲು. A head's bow (Râm. 6, 50, 21). — ತಲೆವೀಡು. -ಬೀಡು. A chief place (Čpr. 1, 99). — ತಲೆವೊತ್ತು. A blow on the head, a blow (ಹೊಯ್ದುದು Bhn. 42, o. r. ತಲೆವತ್ತು; Bh. 1, 7, 26). — ತಲೆವೊರೆ. -ಹೊರೆ. = ತಲೆಹೊರೆ. (ವಿವಧ, ವಿವನ್ಧ Mr. 213). — ತಲೆಶೂಲೆ. = ತಲೆನೋವು. (C.). — ತಲೆಹಂಚು. A tile on the ridge of a roof (B. 4, 121. 122). — ತಲೆಹಿಡಕ. A head-seizer: a pimp, a procurer (My.). — ತಲೆ ಹಿಡಿ. = ತಲೆವಿಡಿ. To seize the head;—to affect the head, as a strong smell, etc. (B. 4, 71; My.);—to procure, as a pimp does (My.). — ತಲೆಹಿಡಿಕಿ. A procuress, a female pander (My.; Si. 183). — ತಲೆಹುಬಿ. A louse, used in the phrase: ನಾನು ಒಳಿತಾಗಿ ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡಿ, ಆತನ ತಲೆಹುಬಿಗಳನ್ನು ಜಾಡಿಸಿದೆನು (B. 4, 197). 2, a worm that feeds on the brain (My.). — ತಲೆಹೋಕ. A very dissolute man (My.). — ತಲೆಹೊರೆ. = ತಲೆವೊರೆ. A burden or load carried upon the head (ವೀವಧ, ಭಾರ, ಪರ್ಯಾಹಾರ Hlâ.).

ತಲೋದರಿ tala-udari. A mistress or wife. (Šmd. 267; Bp. 4, 33; 12, 17; 24, 44; 40, 11).

ತಲ್ಪ talpa. = ತಳ್ಪ. *A bed; a couch* (ಶಾಸಿಕೆ Nn. 55; ಶಯನ ಸ್ಥಲ, ಶಾಸಿಕೆ 118). 2, *a wife* (ಸ್ವಸ್ತ್ರೀ, ಕುಲಸ್ತ್ರೀ 118, o. r. ತನ್ನ ಸ್ತ್ರೀ). 3, *an upper story; a room on the top of a house; a turret, a tower or keep.* 4, *a raft, a float* (*cf.* ತೆಪ್ಪ 2).

ತಲ್ಲ talla. *A pond, a tank* (ಪಲ್ವಲ, ವೇಶನ್ತ, ಕೊಳ್ಳ Mr. 417 in two MSS., o. r. ಕೊಳ್ಳಲ್).

ತಲ್ಲಜ tallaja. *Capitalness, excellence;* happiness.

ತಲ್ಲಂಛ tallañcha. (Probably for ತಲ್ಲಾಂಛನ, ತತ್-ಲಾಂಛನ, the marking out of that). See ತುಬ್ಬು 2.

ತಲ್ಲಣ tallaṇa. = ತಲ್ಲಳ. Agitation; amazement; alarm; fear; grief, etc. (ಭಯ Bhn. 14, o. r. ತಲ್ಲಳ; ತಳ್ಳಂಕ, ದಿಳ್ಳ, ಭೀತಿ 49; Bp. 25, 33; My.; Tĕ. ತಲ್ಲಡ). See ಎದೆದಲ್ಲಣ, ಕಟ್ಟಂಕದಲ್ಲಣ, ನಿಶಾಟದಲ್ಲಣ; Sp. s. ಪಡಿ 4. — ತಲ್ಲಣಗೆಡು. -ಕೆಡು. Fear, etc. to cease (Bh. 8, 26, 58). — ತಲ್ಲಣಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To be or become agitated, etc. ಮನ್ನಣೆ ಸಿಕ್ಕದಿದ್ದರೆ ತಲ್ಲಣಗೊಳ್ಳ ಬಹುದೇ? (Prv.).

ತಲ್ಲಣಿಸು tallaṇisu. To be or become agitated from fear or amazement, to be troubled, alarmed, anxious about, etc. (Abh. P. 9, 43; 13, after 126; Bp. 3, 17; 15, 22; 26, 27; 27, 58; 37, 43; 38, 32; 41, 17; 54, 40; Ršv. 13, after 101; J. 15, 2; 4, 5. 22; 7, 32; 15, 2; 27, 46; B. 4, 91; My.; Tĕ. ತಲ್ಲಡಿಂಚು). ಇಲ್ಲದವನು ತಲ್ಲಣಿಸನು (Prv.).

ತಲ್ಲಳ tallaḷa. = ತಲ್ಲಣ. (ಭಯ Šmd. I; ತಳವೆಳಗು, ಬಕ್ಕುಡಿ, ಬೆಗಡು, ತಳಮಳ, ಬೆಬಗು, ಮಲ್ಲಳ, etc. Kk. 42; Šm. 49; ಅಧಿ ಘರ್, etc., ಭಯ Šs.; J. 2, 5). ನರಲೋಕದಲ್ಲಳಂ (Šmd. 207, o. r. -ದಲ್ಲಣಂ).

ತವ tava. 1. (= ತು 3). An imitative sound. — ತವ ತವನೆ. rep. ತವ ತವನುಗುಳು! (Bp. 46, 30).

ತವ tava. 2. = ತಮ of ತಮ್ 1. — ತವ ತವಗೆ. rep. = ತಮ ತಮಗೆ. (Bp. 5, 54; 9, 15; 32, 37; 38, 11; 52, 41; Bh. 3, 19, 43).

ತವ tava. 1. Of thee, thine, thy. (Bp. 9, 33; 47, 64; J. 2, 24).

ತವ tava. 2. = ತಪ. See ತವನಿಧಿ.

ತವಕ tavaka. (Šmd. 25). = ತವಕು. Love (My.; Tĕ. ತಮಕ, ತಮಗ, ತಮಿ; M. ತವಪ್ಪಾನ, ತಾತಿ); desire (My.; Tĕ.; T. ತಾಬ್ಬಲ್; Sk. ತಮ್, to wish, desire); eagerness, ardour; haste, hurry (My.). ತವಕ ಪಟ್ಟವ ತಬ್ಬರಿಸಿ ಬಿದ್ದ (Prv.). See Bp. 5, 11. 27. 31; 6, 11; 18, 43; 22, 9; 26, 54; 34, 23; 42, 21.

Digitized by Google

34; 61, 54; Č. Bp. 5, 4; Rsv. 12, 12; J. 2, 46; 6, 34; 30, 24; ರಣದವಕ. — ತವಕಮ್ಬೆಬ್. -ಂ-ಪೆಟ್. To become eager, etc. (V. 2, after 2).

ತವಕಿ tavaki. A person full of desire, etc. (Bp. 40, 51).

ತವಕಿಗ tavakiga. A man full of eagerness, etc. (Bh. 7, 3, 19). See ರಣದವಕಿಗ.

ತವಕಿಸು tavakisu. To desire; to be eager; to hasten; etc. (Bp. 51, 43; 55, 8; Bh. 3, 19, 43; B. 5, 40. 161. 162. 185. 188; G. 415).

ತವಕು tavaku. = ತವಕ. (B. 5, 44).

ತವಕ್ಷೀರ tavakshîra. = ತ್ವಕ್ಕ್ಷೀರ. Manna of bamboo. 2, an extract obtained from wheat, etc. (My.; Mhr. ತವ ಕೀರ).

ತವಗ tavaga. Tbh. of ತಮಂಗ. (ತನ್ತ್ರಕೋಶ Mr. 192; ತವಂಗ Ss.; Bh. 3, 18, 26; Tĕ. ತಮಕ, ತಮಗ).

ತವಂಗ tavanga. = ತವಗ. (Ss.; Čpr. 9, after 3).

ತವಟು tavaṭu. = ತವುಟು, (ತೆಳ್ಳು), ತೆವಟು. To shake pounded grain, turmeric, etc. on a bamboo fan (mŏṟa) in order to separate any grits (My.).

ತವಡು tavaḍu. = ತವುಡು. Bran (My.; ತುಷ G.; T., M. ತವಿಡು; Tŏ. ತವುಡು). ತವಡು ತಿಮ್ಬುವವನಿಗೆ ವಯ್ಯಾರ ಯಾಕೆ?— ತವಡು ತಿಮ್ಬುವವ ಹೋದರೆ ಉಮ್ಮಿ ತಿಮ್ಬುವವ ಬರುತ್ತಾನೆ (Prvs.).

ತವನಿಧಿ tava2-nidhi. = ತಪೋನಿಧಿ. (Bp. 23, 9. 10. 41).

ತವರ್ tavar. = ತಮರ್, etc. (Grj. 4, 48; 8, 16. 80). — ತವ ಮರ್ನೆ. A woman's native house (My.). ಆ ಮನೆ ಸಿರಿಯು ತವಮರ್ನೆ (Smd. 202). See Bp. 30, 12; 39, 25; 40, 70; Rsv. 10, after 31; J. 18, 46.

ತವರ tavara. = ತಗರ 1, ತಮರ, ತವರು. Tin (ತ್ರಪು, ವಂಗ, ಮಧುಕ Mr. 100; ಮಧು, ವಂಗ Nn. 13; ತ್ರಪು, ವಂಗ, ಮಧುಕ, ರಂಗ, ಪಿಚ್ಚಟ Hlâ., Nr., Si. 334; My.; Tĕ.).

ತವರಾಜ tavarâja. A sort of sugar prepared from yavâsa. (Si. 311; Bp. 60, 45).

ತವರು tavaru. = ತವರ್, etc. **2,** the house of a woman's own people itself (My.; see Prv. s. ತಾಯಿ). — ತವರ ಮನೆ. = ತವರುಮನೆ. ಎಮ್ಮೆ ಗಿಮ್ಮೆ ತನ್ದರೆ ಗಿನ್ದರೆ ತವರ ಮನೆಗೆ ಕೊಟ್ಟೇಯಾ? ನನಗಿಕ್ಕೇಯಾ?—ಕೆಟ್ಟವರಿಗೂ ಆಟದವರಿಗೂ ಗೊಟ್ಟಕೆಟಿ ತವರ ಮನೆ (Prvs.). See Prvs. s. ನೆರಮನೆ, ಮಜ್ಜಿಗೆನೀರು. — ತವರುಮನೆ. = ತವಮರ್ನೆ. (Si. 184; My.). See Prv. s. ತಾಯಿ. — ತವರೂರು. -ಊರು. = ತಮರೂರ್. (My.).

ತವರು tavaru. = ತವರ. (ತ್ರಪು, ನಡೀವರ, ಪಿಚ್ಚಟ, ವಂಗ G.; B. 4, 141). ತವರಿನದು (ತ್ರಾಪುಷ G.).

ತವಲಾಯ tavalâya. = ತವಲಾಯಿ. (Tbh. of ತಾಮ್ಬೂಲ). The betel leaf; the roll of this leaf with betel nut, spices and lime (ವೀಳ್ಯ Bhn. 17).

ತವಲಾಯಿ tavalâyi. = ತವಲಾಯ. (Bh. 1, 12, 16; Râm. 1, 18, 9).

ತವಸ tavasa. = ದವಸ, q. v. (ಧಾನ್ಯ, ಯವಸ Mr. 111).

ತವಸಿ tavasi. = ತಪಸಿ, etc. Tbh. of ತಪಸ್ವಿ (Smd. 368; ಯಮಿ Sm. 109). 2, N. of a tree (ವೃಕ್ಷಭೇದ 109). — ತವಸಿಯ ಮರ. = ತವಸಿಗಿಡ. (ಪ್ರಕೀರ್ಯ, ಕಲಿಮಾರಕ, etc. Nr.).

ತವಳಿಸು tavaḷisu. (fr. ತವು 1). To destroy, to cause to droop or fade (Čpr. 5, 132).

ತವಾಯಿ tavâyi. A fine; a blow, as in trade (Mhr., H. ತವಾಈ); misfortune, peril, great trouble (Br.; My.).

ತವಿ tavi. = ತವೆ, q. v. (B. 5, 74).

ತವಿರ್ tavir. = ತವಿಲ್. Want, poverty, trouble (ಕೊರಗ, ಎಡಹ್, ದಾರಿದ್ರ Čt. II, 73; T. ತವಿರ್, ತವಿಟ್, to be avoided; to be dismissed, sent away; to be left or abandoned; to be excepted or excluded; to cease).

ತವಿಲ್ tavil. = ತವಿರ್. (ಎಡಹ್, ದರಿದ್ರ Ss.; Čpr. 5, 96; Abh. P. 12, 67; 14, 85; 16, 67; Grj. 4, after 159; V. 30, 15).

ತವಿಸು tavisu. To cause to decrease or to be diminished; to make an end of; to destroy; to remove (ಕ್ಷಯ Smd. Dh.). See Čpr. 7, 25; Abh. P. 7, 60; 13, 129; Bp. 25, 16; 53, 10; 56, 56; Râm. 3, 8, 21; 5, 9, 13; Rsv. 8, 116; J. 15, 47; 17, 1; 18, 39; 19, 35; 28, 5.

ತವಿಸು tavisu. = ತಪಿಸು. (My.).

ತವು tavu. 1. (= ತವುಂಕು). To decrease, to be diminished; to waste away; to come to an end; to perish (ಕ್ಷಯ Smd. Dh.; Čpr. 8, 82; T. ತವ ಱು, to diminish, etc.; ತವಲ್, want; ತಱು, to perish; see ತಗುಸಿ, ತಗ್ಗು 1, etc., ತವೆ 1, ತಬಲ್, ಸವೆ). **2,** to diminish; to destroy. ತಪ್ಪಂ, ತಪ್ಪವಂ, ತಪ್ಪರ್ (Smd. 284. 286). ತಪ್ಪಂ ತನ್ನೊಳ್ ಕಿಡುಗುಟ್ಟಿ ತಪ್ಪವಮ್ಬುಗಳನಂ (286. 287, o. r. -ಮ್ಬುಗಳ ರವಂ). — ತವು ತವು. rep. ತವು ತಪ್ಪದು (Abh. P. 13, 53).

ತವು tavu. 2. Decrease, etc., destruction, ruin; drooping, depressed or humbled state (ಕ್ಷಯ Ss.; ಕೊಪ್ಪು Čt. II, 104). — ತವುದಲೆ. -ತಲೆ. A drooping head: drooping or waning state (Grj. 7, 35). — ತವುದಲೆಗಾಣಿಸು. -ಕಾಣಿಸು. To cause to show a drooping head (Rsv. 6, after 11).

ತವುಗೆ tavugĕ. ತೌಗೆ. Decrease, end (Čpr. 4, 85; 8, 69).

ತವುಂಕು tavuṅku. (= ತವು 1). ತವುಂಕಲ್ (ಕ್ಷಯ Sm. 64). ತವುಂಕಲ್ or ತೌಂಕಲ್ (Smd. 189).

ತವುಟು tavuṭu. = ತವಟು, etc. (My.).

ತವುಟೆ tavuṭĕ. (= ತೊಗಟೆ?). — ತವುಟೆಗಿಡ. The gooseberry bush of the Nîlagiri, the red myrtle, Rhodomyrtus tomentosa (T. ತವಿಟ್ಟು-ಚ್ಚೆಡಿ).

ತವುಡಂಗಿ tavuḍaṅgi. (= ಬವುಡಂಗಿ). N. of a plant (ಅಜಗನ್ಧಿ Mr. 134).

ತವುಡು tavuḍu. = ತವಡು. (My.; ತಮಿ, ಸಿಪ್ಪೆ Si. 306). See Bp. 23, 6; 60, 45; Prv. s. ಗವುಡ.

ತವುರು tavuru. = ತಮರ್, etc. — ತವುರುಮನೆ. = ತವಮರ್ನೆ. (My.). — ತವುರೂರು. = ತವರೂರು. (My.).

ತವುಳಿತ tavuḷita. One of the feats in fighting (Abh. P. 13, after 54; cf. ತವಳಿಸು?).

ತವೆ tavĕ. 1. (= ಸವೆ). To decrease, to wane (Čpr. 3, 41; 8, 11). **2,** to be insufficient: to be not satisfied by or content with (Čpr. 3, 42).

ತವೆ tavĕ. 2. Abundantly, greatly, wholly, completely, exceedingly, further, fitly, etc. (ಪರಿಪೂರ್ಣಾರ್ಥಂ Čt. I, 19; II, 34; T. ತವ; Tĕ. ತಡ್ವ, much, exceedingly; T. ತಗ್ಗು, fitness; greatness; see ತಕ್ಕು 1). See

Digitized by Google

Šmd. 267; Čpr. 8, 82; Abh. P. 9, 65; Bp. 5, 29; 9, 15; 21, 39; 22, 9. 56; 24, 39; 38, 9; 46, 6; Šm. 18. 19. 63; Kk. 30. 32; Rśv. 2, 37; 5, 119; 6, 9; 12, 12; 13, 64. 91; J. 3, 40; 17, 1; 22, 5; 28, 5.

ತವೆ tavĕ. = ತವಿ. A metal lid of cooking pots (My.; Mhr., H. ತವಾ, a griddle).

ತಷ್ಟ tashṭa. *Made thin, pared.*

ತಷ್ಟಿ tashṭi. Tbh. of ತಷ್ಟೃ. (Bp. 51, 49).

ತಷ್ಟೃ tashṭṛi. = ತ್ವಷ್ಟೃ, q. v.

ತಸ್ tas. An adverbial termination with an ablative meaning, *e. g.* in ಅಧರತಸ್, ಪ್ರಾನ್ತತಸ್, etc.

ತಸಕ್ tasak. ತಸಕು. = ಡೊಸಕ್, etc. — ತಸಕು ತಸಕು. rep. (My.).

ತಸಕಲು tasakalu. = ತಸಕು, ತಸ್ಕಲು. Cheating, deceiving, trickery (My.; *cf.* ತಸ್ಕರ and ಸ್ಥಗ).

ತಸಕು tasaku. = ತಸಕಲು, etc. (My.; Tĕ. ತಸುಕು).

ತಸಕ್ಕನೆ tasakkanĕ. = ಡೊಸಕ್ಕನೆ, etc. With the sound of ತಸಕ್ (My.).

ತಸದೀಕು tasadîku. = ತಸ್ತೀಕು. A fixed sum paid by government to a pagoda, a mosque, etc. as consolidated allowance in lieu of assumed lands (My.; Br.; H. tasaduq).

ತಸಬೀರ tasabîra. = ತಸಬೀರು, ತಸ್ಬೀರ್. (B. 5, 207).

ತಸಬೀರು tasabîru. = ತಸಬೀರ. (My.).

ತಸ್ಕರ taskara. *A thief, a robber* (ನಿಶಾಚರ, ಕಳ್ಳ Nn. 23; ಕ್ರೂರ, ಕಳ್ಳ 107); anything bad or contemptible; theft (ಕಳವು 118; My.).

ತಸ್ಕರೆ taskarĕ. A female thief (J. 5, 61).

ತಸ್ಕಲು taskalu. = ತಸಕಲು, etc. (My.).

ತಸ್ತಿ tasti. Extension, stretch. See ವಿ-.

ತಸ್ತೀಕು tastîku. = ತಸದೀಕು. (My.; Br.).

ತಸ್ತು tastu. A metal vessel to hold water; an ewer (S. Mhr.; Mhr., H.).

ತಸ್ಬೀರ್ tasbîr. = ತಸಬೀರ, etc. A picture (My.; Mhr., H. ತಸಬೀರ).

ತಹ taha. 1. Participle relative present of ತರ್. ತಹುದು (Bp. 43, 60). ತಹೆಂ (8, 42; 14, 10; 59, 16; Bh. 1, 14, 27). ಅಯ್ತುಹ (J. 29, 11). ನಡೆ ತಹ (Râghč. 17, 64).

ತಹ taha. 2. (= ತರ 3). — ತಹ ತಹ. rep. Agitation, anxiety; distress; eagerness (My.; Si. 71; Tĕ. ತಹತಹ).

ತಹ taha. Peace; agreement of opinion (My.; B. 5, 193; Mhr., H.). — ತಹನಾಮೆ. A written treaty (My.; B. 5, 7; Mhr., H.).

ತಹಕೀಕು tahakîku. Correct, true (My.; Br., H. ತಹಕೀಕು).

ತಹರೀರು taharîru. Percentage or allowance made to superintendents of public works (Br., H. tahrîr; R.).

ತಹಸೀಲು tahasîlu. = ತಾಸೀಲು. Collection of the revenue (My.; Mhr., H. ತಹಶೀಲ, -ಸೀಲ).

ತಹಸೀಲುದಾರ tahasîlu-dâra. = ತಾಸೀಲುದಾರ. A native collector of the revenue (Mhr.), a Tahsildâr, a native collector, the head of a talook (My.).

ತಹಿ tahi. Union, company (ಜೊತ್ತು Čt. II, 90, o. r. ತಹೆ; *cf.* ತಗುಳ್).

ತಹಿಕಾಱ tahi-kâṟa. A companion (Bp. 31, 11).

ತಳ್ taḷ. 1. To join (v. i.); to be intertwined or yoked (ಪೆಣೆ Čt. I, 35); to come into close connection; to get within (ಪೊರ್ದುಗೆ ಆಗು Šmd. 68. 266 Cm.; ಕೂಡು 218. 367 Cm.; *cf.* ತಲಪು, ತಳೆ 1 & 2, ತಾಳ್); to come to close quarters;—to present one's self to view, to appear. P. p. ತಳ್ತು. See Šmd. 216; Čh. v. 179; Abh. P. 10, 232; 13, 59. 68; Rśv. 2, 38; 6, 9. 23; 8, 102; 9, 22. 23. 27; 13, 43. 62. 65. 70. 75. 88. 89; V. 3, 72; Šśv. 1, 74.

ತಳ್ taḷ. 2. = ತಡ 1, etc. — ತಳ್ಪೊಯ್. To obstruct, to impede, to hinder; to oppose; to beat against; to repel; to put into shade (ಪ್ರತಿಹತ Šmd. Dh.; ಇದಿರ್ಚುನೂಂಕು, ತಡ ಮ್ಬರಿ, ತಡಮ್ಬೊಯ್, ತೊಡರ್, ಮಾರ್ಕೊಳ್, etc., ಪ್ರತಿಹತ Šs.; Čpr. 2, 36. 54; 5, 20; 6, 70. 73; Abh. P. 2, 10; 12, 92; 13, 18; 14, 150).

ತಳ taḷa. 1. = ತರ 3, etc. See ತತ್ತಳ. — ತಳಮಳ. dupl. Agitation, alarm, fear, amazement (ಬೆದಗಾಗುಹಂ Šmd. II; ಬೆದಗಾದುದು Čt. I, 3, o. r. ತಳವಳ; ತಲ್ಲಣ, ತಳವೆಳಗು, ಬಿಕ್ಕಡಿ, ಬೆಗಡು, ಗುರ್ವು, ಮಲ್ಲಟ, ಬಿಗುಟ್, ಬಿಪ್ಪಳ, ಬೆದಗು Šm. 49; Mhr. ತಳತಳ, ತಳಮಳ, ತಾರಮ್ಬಳ, agitation; restlessness through pain; anxious eagerness; etc.). — ತಳಮಳಗು. = ತಳಮಳ. (ಬೆದಗಾಗುಹಂ Šmd. II). — ತಳಮಳಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To get agitated, etc. (My.). — ತಳವಳ. = ತಳಮಳ, q. v. (ಬೆದಗಾಗು ಹ Kk. 80). — ತಳವಳಿಸು. To get agitated, alarmed, etc. (J. 11, 12). — ತಳವೆಳಗು. = ತಳಮಳಗು. (ಬೆದಗು Čt. II, 96; ಸಿಟ್ಟಿಟಗು Šs.; ಬಿಕ್ಕಡಿ, ಬೆಗಡ್, ತಲ್ಲಣ, etc., ಬೆದಗಪ್ಪ ಭಾವಂ Kk. 42; ತಳಮಳ, etc. Šm. 49). See Abh. P. 5, 57; Grj. 4, 129; Râm. 6, 10, 26; Rśv. 13, after 101; Šśv. 4, 114.

ತಳ taḷa. 2. = ಚಳ 2, etc., ತಟ್, ತಟ 1, ದಳ 2. — ತಳ ತಳನೆ. With a briskly bubbling noise in boiling (My.). — ತಳ ಪಳ. = ಚಳ ಪಳ. (My.). — ತಳ ಪಳನೆ. = ತಳ ತಳನೆ. (Râm. 5, 8, 58; J. 11, 31. 37).

ತಳ taḷa. 3. = ತಲೆ, etc. — ತಳಕೆಳಕು. = ತಲೆಕೆಳಕು. (ವ್ಯತ್ಯಾಸ, ವಿಪರ್ಯಾಸ, ವ್ಯತ್ಯಯ, ವಿಪರ್ಯಯ, ಕ್ರಮ ತಪ್ಪುವಿಕೆ Si. 398; My.). — ತಳಕೆಳಗೆ. = ತಳಕೆಳಕು. (My.).

ತಳ taḷa. 4. = ಚಳ 1, ತಳತಿ, ತಟ 2. (Mhr. ತಳಪಣೀಂ, to shine; M. ತೆಳಙ್ಙು, to glitter; *cf.* ತಿಳಿ 1). — ತಳಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. = ತಳತಳಗುಟ್ಟು. (My.). — ತಳ ತಳ. rep. Brightness, gleam, glitter; sunrise (ಉದಯ Čt. I, 23; Tĕ. ತಳ ತಳ, ತಲತಲ; Mhr. ಟಳಟಳ, clearly, brightly). — ತಳತಳಗು ಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. = ತಳತಳಿಸು. (My.). — ತಳತಳನೆ. = ತಟತಟನೆ (Šmd. I). Gleamingly, flashingly, brightly (Bp. 53, 53; Šśv. 2, 114; My.). — ತಳತಳಾಯಿಸು. = ತಳತಳಿಸು. (My.). — ತಳತಳಿಸು. To glitter, to flash, to shine (My.). ಎಳೆವಾ ಟಿಯ ಸುದಾಯೆಲೆಯ ತಳತಳಿಪ ಮೇಲ್ಗಟ್ಟು (Čpr. 7, after 92). See Grj. 4, 36; Bp. 3, 11; 4, 38; 5, 28; 12, 14; 18, 86; 27, 77; 34, 5; 44, 20; 45, 54; 51, 33; 56, 47; Šm. 69; Šśv. 1, after 81; J. 11, 10; 19, 21; B. 5, 37. — ತಳದಳಿಸು. = ತಳತಳಿಸು. (Čpr. 1, 138; 7, 141; Abh. P. 9, 79).

ತಳ taḷa. 1. = ತಲ 3. One of the *tatsamas* (Šmd. 384; Kk. 95; Šm. 77; *cf.* ತಱ್ಗು). The bottom, etc.; the hand (ಕೈಯ್ Kk. 32; Šm. 70; ಕರ Šm. 113; ತರ್ಗು Šm. 84; ಕೆಳಗು Šm. 113; Šmd. 348. 349 Cm.; My.; Mhr.). ನೀಡಿದ ಬೆರಳ ತಳಂ (ಪಾಣಿ); ಬೆರಳುಂ ತಳಮುಂ ಬೆರಸಿದಡೆ ಪ್ರತಲ ಎಮ್ಬುದು, ಅದನೆ ತಳ ಪುಮ್ ಎಮ್ಬುದು (Hlâ.). ಮೆಲ್ಲಿದುವಪ್ಪ ಕಾಲ ತಳಮುಂ ಕಡುವೆಪ್ಪ ದುವಪ್ಪ ಹಸ್ತಮುಂ (Šmd. 117). ತಳಾ ಹಿಟ್ಟು ಬಣ್ಣಿ ಹಾದಿದು (Prv.). See Čpr. 7, 71. 100; B. 3, 96; 4, 55. 106. 120.

Digitized by Google

151. — ತಳಗಡೆಕಾಲು. -ಕಡೆ-. = ತಳಹಲ್ಲು. (My.). — ತಳತಂತ್ರ. The army under the hand, *i. e.* command, (of a person, Bh. 4, 11, 54; 7, 7, 56; 7, 15, 49; J. 7, 22; 20 sum.; 27, 9). — ತಳವಟ. A plain, a wild, a waste (ಬಯಲ್ Bhn. 29; Râm. 3, 8, 14; Mhr. ತಳವಟ). — ತಳವಾಗು. -ಅಗು. To go to the bottom, to sink, to decrease (Bh. 10, 6, 30). — ತಳಹಗ್ಗ. (Šmd. 386; Kk. 98). A lower rope; a rope that touches the bottom. — ತಳಹಲ್ಲು. The lowest step of a ladder (B. 4, 150; My.). — ತಳಾರಿಸು. -ಆರಿಸು. To dry what is at the bottom, as grain, etc. (My.); to give recreation to the sole (of one's feet) after much walking (My.).

ತಳ taḷa. 2. Tbh. of ಸ್ಥಲ. (My.). See ಎಕ್ಕ-, ಕುಮ್ಮು-.

ತಳಕ್ taḷak. = ತಳುಕ್. (My.).

ತಳಕು taḷaku. 1. = ತಕ್ಕೆ 2, etc. — ತಳಕು ಹಾಕು. To tie two beasts together (B. 5, 24).

ತಳಕು taḷaku. 2. = ತಳುಕು 2, ತಳ್ಕು 2, (ತೊಳಗು 2). Shine, glitter, lustre, flash (My.; Tĕ. ತಳುಕು). **2,** coquetry, dandyism (= ಬಿಲ್ಪು, My.).

ತಳಕ್ಕನೆ taḷakkanĕ. (= ಜಲಕ್ಕನೆ). Flashingly, brightly, etc. (Bp. 42, 30; My.; Tĕ. ತಳುಕ್ಕನೆ).

ತಳತ್ taḷat. = ತಳ 4. — ತಳತ್ತಳಿಸು. = ತಳತಳಿಸು. (Rsv. 13, 72).

ತಳದು taḷadu. = ತಳೆದು. P. p. of ತಳೆ 1.

ತಳಪ taḷapa. = ತಳಪು, ತಳುಪು. Splendour, lustre, shine;—a dye to embellish or colour the hair (ಪೊಗರ್, ಮಸೆ, etc., ಕಾಂತಿ Šs.; ಮಸೆ Kk. 54. 66; ನರೆಗೆ ಇಡುವ ಕಪ್ಪು Čt. I, 68; T. ತಳ, plaster; sandal paste; a topical liniment; *cf.* ತಳ್ಕು 1 & 2). *Cf.* ಪಳಪು?

ತಳಪು taḷapu. = ತಳಪ. Splendour (ಕಾಂತಿ Kk. 25, o. r. ತೊಳಪು; My.).

ತಳರ್ taḷar. 1. To move (v. i.); to tremble, to totter; —to move on or forward; to start off, to set out; to depart (ಚಲನ Šmd. Dh.; ಪೋಪುದು Čt. I, 36). ತಳರ್ದಂ (Šmd. 55. 73). See Čpr. 2, after 39; 3, after 50; Abh. P. 8, after 67; Grj. 4, 115; Rsv. 5, 133; 6, 12; 6, after 132; 8, 97. 98. 124; 9, 30; 10, after 31; 13, after 71 & 77.

ತಳರ್ taḷar. 2. Moving: trembling, tottering. — ತಳರಡಿ. -ಅಡಿ. A trembling, etc. step (Čpr. 4, 2; Abh. P. 3, 140). — ತಳರ್ನಡೆ. A trembling, tottering walk (Abh. P. 3, 126; T.). — ತಳರ್ನುಡಿ. A trembling voice (Rsv. 6, 33).

ತಳರ್ಚು taḷarču. To go away from a place, to start, to depart (ಸ್ಥಾನಾಪಗಮನ Šmd. Dh.; Abh. P. 11, 9).

ತಳಲ್ taḷal. (= ತಳಿ 6). To bud, to sprout, to shoot (ಶಾಖಾಮುಖ Šmd. Dh.; Tĕ. ತಲರು, to bloom, to thrive). See ಎಲೆ-.

ತಳವರ taḷavara. = ತಳವಾರ, etc. (Râm. 5, 8, 52).

ತಳವಾರ taḷa-vâra. = ತಳಾರ, ತಳವರ, ತಳಾರ. Tbh. of ಸ್ಥಲವಾರ. A watchman, a beadle (C., who in My. generally is a bĕsta, occasionally a hŏlĕya). ಎಲ್ಲರಂ ಬಾಧಿಪಾ ತಳವಾರಂ ಬೆಳವಾರನ್, ಅಯ್! (Šs. 97). ಎಳ್ಳು ಗಾಣಿಗ ಬಲ್ಲ, ಸುಳ್ಳು ಸಿಮ್ಪಿಗ ಬಲ್ಲ, ಕಳ್ಳರನು ಬಲ್ಲ ತಳವಾರ; ಬಣಜಗನೆಲ್ಲವನು ಬಲ್ಲ (Sp.). ಕುಳವಾರು ಇಲ್ಲದ ಊರಿಗೆ ತಳವಾರ ಏನು ಮಾಡ್ಯಾನು?—ಗ್ರಾಮಶಾಸ್ತ್ರಿಗೆ ತಳವಾರ ತಲೇ ಬೋಳಿಸಿ ಕೊಣ್ಡ.—ತಳವಾರನಿಗೆ ಪಟ್ಟಾ ಕಟ್ಟಿದರೆ ಕುಳವಾರು ಹೋದೀತೋ? (Prvs.). See Bp. 53, 48; J. 8, 22; B. 3, 22; ಇರುಳು-. — ತಳವಾರನ ಬಳ್ಳಿ. A climbing herb with fleshy stem and leaves, Vitis setosa Wall. (Z.).

ತಳವು taḷavu. = ತಡ 1, etc. (Bp. 32, 24; 57, 34).

ತಳಹದಿ taḷa1-hadi. = ತಳಾದಿ. The foundation of a building (My.).

ತಳಹು taḷahu. = ತಡವು 1, etc. (Bh. 3, 8, 52).

ತಳಾದಿ taḷâdi. = ತಳಹದಿ. (My.).

ತಳಾಮಳ taḷa1-âmaḷa. An âmala fruit in the hand (ಕರದೊಳ್ ತಾಳ್ದಿರ್ದ ಧಾತ್ರೀಫಲ, ಕೆಯ್ಯೊಳ್ ಧರಿಸಿರ್ದ ನೆಲ್ಲಿಯ ಕಾಯಿ Nn. 166). 2, innate; reality (ನಿಜ, ನಿಜವಾದುದು 166). 3, pure; purity (ನಿರ್ಮಲ 166).

ತಳಾರ taḷâra. = ತಳವಾರ, etc. (Abh. P. 15, after 39, originally ತಳಾರ; Grj. 5, 7; V. 6, 37).

ತಳಿ taḷi. 1. To spread by scattering, to strew; —to sprinkle (ಸೇಚನ Šmd. Dh.; Šm. 113; My.; M.; T. ತಳಿ; Tu. ತಲಿ; *cf.* ಚಳಿ 1, ತಕ್ಕಳಿಸು). P. ps. ತಳಿ, ತಳಿದು. ಅವರವಮೂಗಿ ತಳಿದ ಕುಂಕುಮಜಲದ ಚಳೆಯಂ (Čpr. 7, after 92). ಗೊಜ್ಜುರಮಂ ತಳಿದು (Rsv. 11, 68). ನೀರ ತಳಿದುದು (ಚಳೆಯು Bhn. 60). See Čpr. 2, 70; 5, after 19; 6, after 97; 7, 130; Grj. 2, 89; Bp. 3, 32; 4, 40; 39, 5; 46, 65; 49, 29; 50, 79; 59, 54; 60, 8; Rsv. 8, 5; J. 3, 27; ನೀರ್ದಳಿ, ಸೇಸೆದಳಿ. **2,** to be scattered about (Bh. 6, 8, 13). — ತಳಿ ತಳಿ. rep. See s. ತಳಿ 2.

ತಳಿ taḷi. 2. P. p. of ತಳಿ 1, in ತಳಿ ತಳಿದು (Bp. 22, 42; 50, 30).

ತಳಿ taḷi. 3. (= ಚಳಿ 2, etc.). Scattering; sprinkling. — ತಳಿಸಾರಿ. Dice or chess-men that are thrown about (Bh. 2, 13, 50).

ತಳಿ taḷi. 4. (= ತಡ 1, etc.). A fence (Bh. 3, 18, 26. 28. 31); a place of refuge, an asylum, a covert; a choultry for travellers; the building appointed for the distribution of food to Brâhmaṇas, etc. (ಸತ್ರ Šmd. Dh.; Šmd. I; Kk. 85, o. r. ಚತ್ರ; T., M.). ತಳಿಯ ಕೋಟೆ, ಇದಿರೊಳ್ ಪನ್ಸಾರವೆ (Šmd. I). — ತಳಿಗೋಟ್ಟೆ. -ಕೋಟೆ. (Šmd. 386; Kk. 99). A fort with a choultry, etc.

ತಳಿ taḷi. 5. A race, a family (ವಂಶ Šm. 113); a stock or breed (My.; Mhr. ಥಳ). — ತಳಿದನ. Cattle of a good breed (My.).

ತಳಿ taḷi. 6. (= ತಳಲ್). To shoot, to sprout, to put forth leaves, etc. (M. ತಳಿ; T. ತಳೈ, M. ತಳಿ, a shoot, a green twig with leaves, *cf.* ತಳಿ; see T. s. ತಳಿರ್ 5). P. p. ತಳಿತು. See Bp. 38, 39; 47, 66; Bh. 1, 5, 8; 7, 24, 47; J. 3, 25; 8, 5. **2,** to unfold (v. i.); to present one's self to view, to appear (Prll. 3, 4; Bh. 1, 16, 15; 8, 23, 36; J. 24, 72).

ತಳಿ taḷi. 7. = ತಿಳಿ 1. ನೀರು ತಳಿಯಿತು (My.).

ತಳಿಗೆ taḷigĕ. (Šmd. 40). = ತಟಿಗೆ. A metal plate turned up

Digitized by Google

at the rim (My.; M.; T. ತಳಿಗ್ಗೆ; Tĕ. ತಳಿಗೆ, ತಳಿಯೆ, ತಳಿಹೆ; ಅಮತ್ರ, ಭಾಜನ, ಪಾತ್ರ, ಸ್ಥಾಲ Hlâ.; ಅಮತ್ರ, ಭಾಜನ, ಪಾತ್ರ, ಭಾಣ್ಡ Nr.; Mr. 212; Si. 451; *cf.* Sk. ಸ್ಥಾಲ, ಸ್ಥಾಲೀ, which in Mhr. appear as ಥಾಲೀ, ಥಾಳಾ, ಥಾಳೀ; Sk. ತಲ್ಲಿಕಾ, a certain vessel; see ತಾಲಿ 1; M. ತಾಲ, an earthen wash-hand basin). ಹಿರಿಯ ತಳಿಗೆ (ಸ್ಥಾಲ Nr.). ತಳಿಗೆ ಚಮ್ಚು ಹೋದ ಮೇಲೆ ಮಳಿಗೇ ಬಾಗಲು ಮುಚ್ಚಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). See Bh. 2, 13, 7. 11; B. 3, 94; ಪೊನ್ದಳಿಗೆ, ಹೊನ್ದಳಿಗೆ.

ತಳಿರ್ taḷir. 1. To shoot, to sprout, to put forth leaves (ಪಲ್ಲವೋತ್ಪತ್ತಿ Śmd. Dh.; T., M.; Tĕ. ತಲಿರ್ಚು). P. p. ತಳಿರ್ತು (Śmd. 115. 286; Śsv. 2, after 42). ತಳಿರ್ತುದು (Śmd. 187; ತಳಿರಿಡುದು Kk. 20; Śm. 21). Once P. p. ತಳಿರ್ದು: ನವಚೂತಂ ತಳಿರ್ದನ್ದದಿಂ ತಳಿರ್ಗುಮೇ ಸ್ಥಾಣೂತ್ಕರಂ ಚೈತ್ರದೊಳ್? (Jnv. 1, 13).

ತಳಿರ್ taḷir. 2. (Śmd. 58). = ತಳಿರು. A young shoot, a sprout, a new leaf or new leaves (ಪ್ರವಾಲ, ಪಲ್ಲವ Nn. 7; T., M., Tu.; Tĕ. ತಲಿರು). ತಳಿರ್ಗಳ್ (Śmd. 52). ಕಳಸದ ತಳಿರ್ (162). ತಳಿರೆ (155). ಬಿಸಿಲ್ ಅಳುರೆ ಕಿಮುಳ್ದಿದ ತಳಿರನ್ತೆ ನೊನ್ದು (39). See Čpr. 1, after 101; 2, 86; Bp. 42, 2; Śsv. 1, 51; J. 3, 11. 17. 32; 30, 4; ಅಸುಗೆದಳಿರ್, ಎಳ-, ಕೆನ್-, ಚೆನ್-, ಪನ್-, ಪೂ-, ಪೊಸ-. — ತಳಿರಡಿ. -ಅಡಿ. An elegant foot (Č. Bp. 10, 24; J. 6, 27). — ತಳಿರಮ್ಬು. -ಅಮ್ಬು. A young shoot used as an arrow (V. 5, after 14). — ತಳಿರಿಡು. -ಇಡು. To shoot, etc. (ತಳಿರ್ Kk. 20; Śm. 21); young leaves to abound or to be attached in numbers (J. 3, 17). — ತಳಿರುಡೆ. -ಉಡೆ. = ತಳಿರ್ವಟ್ಟೆ. (Śsv. 3, 6. 9). — ತಳಿರುಯ್ಯಲ್. -ಉಯ್ಯಲ್. (Śmd. 152). A swing of young shoots (Čpr. 8, 49). — ತಳಿರ್ಗೊಮ್ಬು. -ಕೊಮ್ಬು. A branch with young leaves (Čpr. 2, after 93; J. 5, 15). — ತಳಿರ್ಜೊಮ್ಪ. A bunch of new leaves (V. 4, 25). — ತಳಿರ್ದುಟಿ. -ತುಟಿ. A bud-like lip (Rsv. 7, 102). — ತಳಿರ್ದುಱುಗು. -ತುಱುಗು. Young leaves to abound (J. 29, 45). — ತಳಿರ್ದೊಂಗಲ್. -ತೊಂಗಲ್. = ತಳಿರ್ಜೊಮ್ಪ. (Čpr. 1, 125; 7, 109). — ತಳಿರ್ದೋರಣ. -ತೋರಣ. (Śmd. 54. 385; Kk. 97). A festoon of young leaves (Čpr. 4, 42; J. 8, 3). — ತಳಿರ್ಪಟ. An umbrella (made of leaves, ಸತ್ತಿಗೆ Bhn. 32). — ತಳಿರ್ಬಿಡು. To put forth shoots, etc. (Rsv. 2, 37). — ತಳಿರ್ವಟ್ಟೆ. -ಬಟ್ಟೆ. Cloth made of foliage (Rsv. 8, after 5; 12, 69). — ತಳಿರ್ವಣ್ಣ. -ಬಣ್ಣ. The reddish colour of young leaves (Râghc. 17, 65). — ತಳಿರ್ವನ್ದರ. -ಪನ್ದರ. A shed made of young leaves (Rsv. 1, after 135). — ತಳಿರ್ವಸೆ. -ಪಸೆ. A bed of young leaves (J. 30, 19. 36). — ತಳಿರ್ವಾಸು. -ಪಾಸು. = ತಳಿರ್ವಸೆ. ತಳಿರ್ವಾಸಿನಿನ್ದೆ ಸಜ್ಜೆಗೆ ಏಂ ತಕ್ಕೆ ಕೊಣ್ಡು ಪೋದರ್ ವಿರಹಾಕುಲೆಯಂ? (Śmd. 133). — ತಳಿರ್ವೇಱಿಸು. -ಪೇಱಿಸು. To cause to be laden with young leaves (Čpr. 6, 62. 96). — ತಳಿರ್ವೊಱೆ. -ಪೊಱೆ. A load or burden of new leaves (Čpr. 7, 93).

ತಳಿರು taḷiru. = ತಳಿರ್ 2. (ಪಲ್ಲವ, ಕಿಸಲಯ Hlâ.; Si. 123; C.). ತಳಿರುಗಳ್ (Bp. 5, 20). — ತಳಿರುದೋರಣ. = ತಳಿರ್ದೋರಣ. (Si. 112).

ತಳಿರ್ಚು taḷirču. To cause to sprout (Čpr. 7, 73).

ತಳಿಸು taḷisu. 1. = ಕೊಳಸು 1. To pound, to beat; to deprive rice of its bran by pounding (B. 1, 23; 2, 31; 5, 186).

ತಳಿಸು taḷisu. 2. To sprinkle (My.). **2,** to cause to sprinkle (My.).

ತಳು taḷu. (Śmd. 59). = ತಡ 1, etc. ತಳುವ ಮಾಡ್ಪಿಂ (ಜಡಕ್ರಿಯ Mr. 242).

ತಳುಕು taḷuku. 1. = ತಡವು 3. To stroke (Bh. 3, 7, 83).

ತಳುಕು taḷuku. 2. = ತಳಕು 2, etc. (Bh. 2, 2, 78; My.; Tĕ., T.).

ತಳುಗು taḷugu. = ತಂಗು 1, ತಡವು 1, etc. To stop (v. i.), etc. (My.).

ತಳುಪು taḷupu. = ತಳಪ, etc. (My.).

ತಳುವು taḷuvu. 1. = ತಡವು 1, etc. To stop (v. i.), to delay, to be slow, etc. (Bp. 11, 39; 18, 55; 42, 28; 47, 40; 61, 23; J. 11, 28; 19, 25; 30, 31). **2,** to be motionless, benumbed or bewildered. ತಳುವಿದುದು (ವ್ಯಸ್ತ, ಅಪ್ರಗುಣ, ಆಕುಲ Nr.).

ತಳುವು taḷuvu. 2. = ತಡ 1, etc. Stop, delay (My.; Tĕ. ತಲವು). See Bp. 3, 37; 17, 4; 28, 14; 37, 41; 42, 35; 44, 69; 47, 9. 21; 24, 10.

ತಳೆ taḷĕ. 1. (Śmd. I). To hold; to bear; to carry; to support, to sustain; to put on one's self, as clothes, etc.; to obtain, to receive, to get; to take; to assume, to take to one's self; etc. (ಧಾರಣ Śmd. Dh.; Śm. 114; ಧರಿಸು Śmd. 23. 171. 348; *cf.* ತಳ್ 1, ತಾಳ್ 1; T. ತಳ್ಳೈ, M. ತಳೆ, to fetter). ಪಸಾಯದ ಅಚ್ಚಮುತ್ತಿನ ಪೊಸ ಪಚ್ಚೆಯಂ ತಳೆದ ಪೋಲ್ ಅದಿರ್ಮುತ್ತೆ ಮುಗುಳ್ದುದು (Čpr. 7, 41). See Śmd. 23. 99. 100. 171. 247. 345. 348. 363; Čpr. 1, 77. 110; 2, 13. 66. 73; Rsv. 4, 117; 6, after 11, thrice; 8, 117. 119; 9, 7; 12, 12; 13, 70; 13, after 95; J. 3, 6; 8, 2; 28, 28; 29, 26; Bp. 39, 10; 59, 54; 60, 8; ಅಲರ್ದಳೆ, ಕೊಂಚೆವೆಟ್ಟನ್ದಳೆ, ಬಾಸ್ದೊಡಿದಳೆ, ಮುನ್ದಳೆ, ಸಾಲ್ದಳೆ, etc.

ತಳೆ taḷĕ. 2. A tie, a tether or halter; fetters (J. 2, 5; M.; T. ತಳೈ; *cf.* ತಕ್ಕೆ 2). ಪಶುವಿನ ತಳೆ (Śmd. I).

ತಳ್ಕು taḷku. 1. To smear or anoint the body with an unguent (ಅನುಲೇಪನ Śmd. Dh.; T. ತಳುಕ್ಕು, to glitter).

ತಳ್ಕು taḷku. 2. The state of being anointed (ಅನುಲೇಪನಭಾವ Śmd. Dh.; see ತಳಪ);—glitter, lustre (= ತಳಕು 2, etc., J. 3, 3; My.).

ತಳ್ಪ talpa. (ತಪ್ಪ). = ತಲ್ಪ. See ತಪ್ಪ 2; Čpr. 8, 78.

ತಳ್ಪಡಿ taḷ-paḍi. = ತಳ್ಳುಪಡಿ s. ತಳ್ಳು 2. (My.).

ತಳ್ವು taḷvu. 1. = ತಡವು 1, etc. To allow time to pass away, to delay, to wait, to linger (ಕಾಲಕ್ಷೇಪ Śmd. Dh.). See Rsv. 5, after 23; 6, after 132; 12, 13; 13, 101. 102; V. 14, 52.

ತಳ್ವು taḷvu. 2. = ತಡ 1, etc. Delay (Rsv. 13, 45).

ತಳ್ಳ taḷḷa. = ತಲೆ, etc. — ತಳ್ಳಕೆಳಕು. = ತಲೆಕೆಳಕು. (Si. 412).

ತಳ್ಳಂಕ taḷḷaṅka. Embarrassment, fear, etc. (ಸಿಡಿಮಿಡಿ, ಕಾತಳ Śm. 50; ಸಿಡಿಮಿಡಿ Kk. 67; ತಡಪ್ಪುಡ Čt. II, 21; ದಿಗಿಲು, ತಲ್ಲಣ, ಭೀತಿ Bhn. 49; Râm. 5, 8, 71; Śsv. 2, after 2; J. 23, 10; Tĕ. ತನಕು, ತಲಕು, to sink, fail; to tremble). — ತಳ್ಳಂಕಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To perplex, etc. (ತಡ ಮಾಡು Śmd. II). — ತಳ್ಳಂಕಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To become alarmed, etc. (Râm. 3, 6, 7). — ತಳ್ಳಂಕಂಗೊಳ್. -ಂಕೊಳ್. = ತಳ್ಳಂಕಗೊಳ್. (Rsv. 5, after 55).

Digitized by Google

ತಳ್ಳಿ talli. 1. Connexion; association, company (J. 10, 24; My.; Tu.; T. ತಳ್ಳೈ, entangled state, intermeddling; intricacy; perplexity). ಮುಳ್ಳುಮೊನೆಯುಷ್ಟು ಅಸ್ಪದ ಕೊಡದವನ ತಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗ ಬೇಡ (Prv.). **2,** intermeddling: raising quarrels; seditious practices (ನಡುವೆ ಬಂದು ಜಗಳ ಹಚ್ಚೋಣ; ಬಣ್ಣಾಯಿ G.). ತಳ್ಳಿ ಮಾಡೋಣ (ವಿಗ್ರಹ G.).

ತಳ್ಳಿ talli. 2. Calumny, slander (My.; Tu.; ಕೊಂಡೆ Cb.). See Prv. s. ವಳ್ಳಿ 2.— ತಳ್ಳಿಯಜರ್. -ಅಜರ್. A slanderous, anonymous petition (My.).

ತಳ್ಳು tallu. 1. = ತೆಳ್ಳು. To push, to shove away, to thrust, to drive, to throw; to reject, to dismiss; to heave (J. 11, 25; My.; T., M.; Tĕ. ತರಿಮು, ತರುಮು, to drive, persue, follow). ತಳ್ಳಲ್ ಪಟ್ಟದು (ನುತ್ತ, ನುನ್ನ, ಅಸ್ತ, ನಿಷ್ಠ್ಯೂತ, ಕ್ಷಿಪ್ತ, ಈರಿತ, ನೂಕಲ್ ಪಟ್ಟದು Si. 377). ನರಕದಲ್ಲಿ ತಳ್ಳಿ ಬಿಡುವದು (ವಿಷ್ಟಿ, ಅಬು 80). ಮೇಲಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಿ ಬಿಡುವಿಕೆ (ಅವನಾಯ, ನಿಪಾತನ 397). ಹಡಗು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಯು ವನ್ತೆ ಕೆಳಗಡೆ ನೀರನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತಳ್ಳುವ ಮರಮುಟ್ಟು (ನೌಕಾದಣ್ಡ, ಕ್ಷೇಪಣಿ 84).

ತಳ್ಳು tallu. 2. Pushing, etc. — ತಳ್ಳಕ್ಕರು. -ಅಕ್ಕರು. The love of pushing (J. 18, 31). — ತಳ್ಳುಪಡಿ. = ತಳ್ಳಡಿ. A setting aside, dismissal (My.).

ತಳ್ಳು tallu. 3. = ತರಳು, etc. (My.).

ತಟ್ tal. = ತಟ 1, etc. — ತಟ್ಟಟ. = ತಟ ತಟ. (Śmd. I). — ತಟ್ಟಟಿಗುಡಿ. = ತಟತಟಿಗುಡಿ (Śmd. I).

ತಟ tala. 1. = ತಳ 2, etc. — ತಟ ತಟ. = ತಟ್ಟಟ (Śmd. I). — ತಟತಟಿಗುಡಿ. -ಕುಡಿ. = ತಟ್ಟಟಿಗುಡಿ (Śmd. I). To boil with a briskly bubbling noise.

ತಟ tala. 2. = ತಳ 4, etc. — ತಟ ತಟನೆ. = ತಳ ತಳನೆ (Śmd. I). ತಟತಟನೆ ನೇಸರ್ ಮೂಡಿದುದು (I). ತಟ ತಟನೆ ನೇಸರ್ ಮೂಡಿದುದು ಮಿಟ್ಟು ಮೂಡುವ ತೆಟಿಂ (229).

ತಟಲ್ talal. = ತರಳು, etc. An old, dry fruit (ಮುತ್ತ ಕಾಯ್ Śmd. I).

ತಟಿ tali. = ತಡಿ 1, etc., (ತಟ 4, ದಸಿ). A clog, a cudgel (Sk. ತರೀ); a palisade (ಸ್ಥೂಲದಾರು Śmd. I & Dh.; Śm. 113; ಮರ Ćt. I, 7; Ć. Bp. 42, 24. 27. 28). ಆನೆ ಹೋರಲ್ ಇಕ್ಕಿದ ತಟಿಯಿಂ (Śmd. 131). See ನೂಂಕುದಟಿ.

ತಟೆ talĕ. A parasol, an umbrella (ಆತಪತ್ರ Śmd. I & Dh.; ಸತ್ತಿಗೆ Śm. 42. 114; ಕೊಡೆ, ಮೇಘಡಮ್ಬರ, ಛತ್ರ Ss.; Abh. P. 12, 19; M.; T. ತಟ್ಟೈ). See ಪೀಲಿದಟೆ, & s. ತಳೆ 6.

ತಟ್ಕಿಸು talkisu. = ತಟ್ಕೆಯ್ಸು. (Ć. Bp. 19, 32; Rsv. 8, after 82).

ತಟ್ಕೆ talkĕ. = ತಕ್ಕೆ 1, etc. An embrace (ಅಪ್ಪುಗೆ, ಅಳ್ಕೆ, ಆಲಿಂಗನ Ss.; ಅಪ್ಪುಗೆ Śm. 76; ಅಪ್ಪು 100; ಅಪ್ಪುಗೆ, ಆಲಿಂಗನ Kk. 30; T. ತಟುವು, M. ತಟುಗು, to embrace, to hold fast). — ತಟ್ಕೆಗೆಯ್. To embrace (Śsv. 4, 73).

ತಟ್ಕೆಯ್ಸು talkĕysu. = ತಕ್ಕೆಯ್ಸು, etc. (Grj. 1, 107; Rsv. 14, 35). To embrace, etc. ಪಟ್ಕೆ ತಟ್ಕೆಯ್ಸಿದಂ ಎಪ್ಪಲ್ಲಿ ತಡಕೆಯ್ಯಂ ಮಾಡಿದನ್ ಎಮ್ಬುರ್ಥಂ (Śmd. 28 & I, o. r. ಪಟ್ಕೆ; in Mdb. MS. there is neither ಪಟ್ಕ nor ಪಟ್ಕೆ).

ತಟ್ಗು talgu. = ತಗ್ಗು 1, etc. To become depressed, low or less, to decline, etc. (ಕ್ಷೀಣತ್ವ Śmd. Dh.; T., M. ತಾಟ್, ತಾಯಿ; T. ತಂಜ, ತಾಟ್ವು, lowliness; poverty; see ತಾಟ್ 4).

ತಟ್ಪಲ್ talpal. (ತಳ್ಪಲ್). = ತಪ್ಪಲ್ 2, etc. (ನಿತಮ್ಬ, ಕಟಕ, ಸಾನು, ಪ್ರಸ್ಥ, etc., Hlâ.; ವಪ್ರ Hlâ.). ಬೆಟ್ಟದ ತಟ್ಪಲೊಳ್ ಪುಟ್ಟಿದ ಪರಿವ ತೊರೆ (ನಿರ್ಝರ); ಬೆಟ್ಟದ ತಟ್ಪಲ ಬನಂ (ಉಪತ್ಯಕೆ Hlâ.).

ತಟ್ಪು talpu. = ತಟ್ಕೆ, etc. (ಅಪ್ಪು Ćt. II, 53; Ćpr. 8, 103; Abh. P. 9, 165; T. ತಟುವು).

ತಟ್ಬು talbu. = ತಬ್ಬು 1, etc. (which terms presuppose this form; see T. s. ತಟ್ಕೆ).

ತಾ tâ. 1. = ತನ್ 2, etc., ತಾನು q. v. (C.; Tĕ.). ನಾ ಬಲ್ಲಿದ, ತಾ ಬಲ್ಲಿದನೆನ್ನು, ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರಹಂಕರಿಸುಹಂ (ಅಹಮಹಮಿಕೆ Nr.). ನಾ ಮುಂಚೆ, ತಾ ಮುಂಚೆ ಇದನೆನ್ನು, ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿ ಮುಂಚುವುದು (ಅಹಮ್ಪೂರ್ವಿಕೆ Nr.). ಲೋಕಾಕ್ರಾನ್ತದಿನ್ದಂ ತನ್ನ ತಾ ಮರಿದು (Bp. 45, 6). ತಾ ಕಳ್ಳನಾದರೆ ಪರರಿಗೆ ನಮ್ಬ.— ತಾ ಕಾಣದ ದೇವರು ಪೂಜಾರಿಗೆ ವರಾ ಕೊಟ್ಟೀತೇ? (Prvs.).

ತಾ tâ. 2. The 2nd person singular imperative of ತರ್. Bring! (C.; Bp. 20, 21; T., M.; Tĕ. ತೇ).

ತಾ tâ. 3. = ತ 2. See ಇನ್ತಾ 1.

ತಾಂ tâṁ. 1. = ತಾನ್, before consonants (Śmd. 263; Bp. 43, 1).

ತಾಂ tâṁ. 2. = ತಾಮ್, ತಾವು, q. v., before consonants. ತಾಂ ಸರ್ವಸಾಚಿಯೊಳ್ ತೊಡರ್ದಿರ್ದರ್ಯರ್ (Śmd. 263). ತಾಂ ಸೇವ್ಯರ್ (192). ತಾಂ ನೀನ್ ಅಂ (299).

ತಾಕತ್ತು tâkattu. Power, strength (My.; Mhr., H. ತಾಕತ).

ತಾಕಿಸು tâkisu. = ತಾಗಿಸು. To make touch, etc. (My.).

ತಾಕೀತಿ tâkîti. = ತಾಕೀದಿ. (My.).

ತಾಕೀದಿ tâkîdi. Injunction, direction (My.; H., Mhr. ತಾಕೀದ, ತಾಕೀದ); a letter of injunction from government to an officer (My.).

ತಾಕೀದು tâkîdu. = ತಾಕೀದಿ. (My.).

ತಾಕು tâku. 1. = ತಾಗು 1, ತಾಂಗು 1. To join (v. i.), to come in connexion or contact with, to touch; to hit, strike or dash against; to collide with;—to close with, to attack (C.; T., M., Tĕ.; *cf.* ತಗುಳ್, ತಗುಲ್ಚು 1; ತಗೆ 1; ತಾಟು 1). ನನ್ನ ಕಾಲಿಗೆ ಕುಡುಗೋಲು ತಾಕಿತು (B. 1, 9). See Bp. 52, 9. 11; B. 2, 47; 3, 80; ಅಡ್ಡ- No. 1; ಎದ-. — ತಾಕಗೊಡು. -ಕೊಡು. To allow to touch, etc. (B. 3, 81). — ತಾಕಲಾಡು. -ಆಡು. To strike mutually one against the other (B. 5, 264).

ತಾಕು tâku. 2. = ತಾಗು 2, ತಾಂಕು. Joining, touching, touch. See ಅಡ್ಡತಾಕು No. 2. **2,** conjoint place: a field, a flat (My.; see ಗದ್ದೆ-). **3,** conjointness in saṅgîta (V. 19, 9).

ತಾಕುಳ tâkula. (= ತಾಗುಳ). Formidableness (J. 27, 7).

ತಾಕುಳಿ tâkuli. = ತಾಕು 2, No. 3. (V. 11, 8).

ತಾಗಾಯತಿ tâgâyati. Until; up to (My.; Br. ತಾಗಾಯತ್ತು; Mhr., H. ತಾಗಾಈತ, ತಾಗಾಯತ).

ತಾಗಿಸು tâgisu. = ತಾಕಿಸು. (My.).

ತಾಗು tâgu. 1. = ತಾಕು 1, etc. (ಸಂಘಟ್ಟನ Śmd. Dh.; ಸಂಘಟ್ಟನ, ಪಳಂಚು Śm. 44; Kk. 58, o. r. ತಾಂಗು; ಸಂಘಟ್ಟನೆ ಆಗು

Digitized by Google

Šmd. 174 Cm.; ಅಯ್ದು 392 Cm.; C.). First person plural imperative ತಾಗುವಂ or ತಾಪಂ (Šmd. 275). ಅನಿಬರುಮ್ ಒನ್ದಾಗಿ ತಾಗುವಂ ಫಲ್ಗುನನೊಳ್! (270). ಪೊಗಲ್ ಈಯದೆ ತಾಪಂ! (289). ತಲೆ ತಾಗಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಬುದ್ಧಿ ಬಾರದು.— ತಾಗದೆ ಬಾಗದು, ಬಿಸಿಯಾಗದೆ ಬೆಣ್ಣೆ ಕರಗದು (Prvs.). See Čpr. 1, after 101; Abh. P. 7, 114; 13, 59. 67. 75; Bp. 27, 30; 35, 48; 50, 6; 52, 10; 57, 14; 61, 39; Bh. 1, 8, 67; J. 7 sum.; 7, 28. 43; 22, 3; 28, 48; B. 4, 148. — ತಾಗಲೆಸುವವ. -ಎಸುವವ. (ಲಕ್ಷ್ಯ, ಲಕ್ಷಿತ Mr. 296). — ತಾಗು ತಾಗು. rep. (Bp. 38, 55).

ತಾಗು tâgu. 2. = ತಾಕು 2, No. 1. (Râm. 5, 3, 45). See ಮರದಾಗು. — ತಾಗುದಟ್ಟು. -ತಟ್ಟು 2. Touching and hitting (Bh. 10, 4, 21).

ತಾಗು tâgu. 3. = ತಂಗು 1, etc. ಜಾಗವಿದ್ದಲ್ಲಿ ತಾಗ ಬೇಕು (Prv.).

ತಾಗು tâgu. 4. (= ತಗ್ಗು 2, etc.). Inclining, bowing, bending (M., T. ತಾಕು, to lower; ತಾಟ್, to be low, etc.; see ತಾಟ್ 4). — ತಾಗು ಬಾಗು. dupl. (Dp. 19, 4; My.).

ತಾಗು tâgu. 5. To jump, to skip, to leap over (R.; T. ತವ್ವು, ತಾಗು, ತಾವು, ತಾಣ್ಣು; M. ಚಾಡು; T. ತಾಂಗು, to halt, hobble upon one leg; *cf.* ದಾಟು 1).

ತಾಗುಡಿ tâguḍi. An ambush, lurking or hiding place (Sd.; Tĕ. ಡಾಗು, ದಾಗು, to be hidden or concealed, to lie hid; ತಾಡು, to hide; see ತಾಪು).

ತಾಗುಳ tâguḷa. (= ತಾಕುಳ). Ardour, passion, rage; formidableness (ರೌದ್ರ Bhn. 47; M. ತಾಕು, to burn a little; *cf.* ತಗುಳ್ಚು 2?).

ತಾಂಕು tâṅku. = ತಾಕು 2, etc. (Râm. 6, 10, 26).

ತಾಂಗು tâṅgu. 1. = ತಾಕು 1, etc. (ಸಂಘಟ್ಟನ Šmd. Dh.; ಸಮ್ಬನ್ಧ Šm. 83; see Kk. s. ತಾಗು 1).

ತಾಂಗು tâṅgu. 2. To support, to keep, to sustain, to bear up (ಧಾರಣ Šmd. Dh.; Šm. 83; T. ತಾಂಗು; M. ತಾಙ್ಙು; see ಟಾಕು).

ತಾಚಿ tâci. = ಬಾಚಿ. (My.).

ತಾಜಾ tâjâ. = ತಾಜೀ. Fresh; green; new; not stale (Čb. 66. 172; My.; Br.; Mhr., H.).

ತಾಜಾಕಲಂ tâjâ-kalam. A fresh paragraph; a postscript (My.; Mhr., H.).

ತಾಜೀ tâjî. = ತಾಜಾ. ತಾಜೀಬೆಣ್ಣೆ (ಶುಕ್ಲ Čb.).

ತಾಜೀಮು tâjîmu. Treating with ceremony and respect; receiving politely and courteously (My.; Mhr., H., Br.).

ತಾಟ tâṭa. 1. = ತಾಟು 3, ತಾಟಿ. A dining-plate of silver, gold, etc. (B. 5, 283; Mhr. ತಾಟ).

ತಾಟ tâṭa. 2. Stiffness, the absence of pliableness; tightness; firmness, robustness, strength and stoutness; pride, haughtiness (Mhr. ತಾಠ; see ತಾಟಗಿತ್ತಿ).

ತಾಟಕಾನ್ತಕ tâṭakâ-antaka. The destroyer of Tâṭakâ: Râma (My.).

ತಾಟಕಿ tâṭaki. = ತಾಟಕೆ. (Râm. 1, 10 sum.; J. 18, 2).

ತಾಟಕಿತನ tâṭakitana. A wicked, quarrelsome disposition or behaviour like that of the fiend Tâṭaki (My.). ತಾಟಕಿತನಂ ತಾಂ ಮಾಡ್ಪರ್ (Ŝś. in W. p. 237).

ತಾಟಕೆ tâṭakĕ. ತಾಟಕಾ. = ತಾಟಕಿ. N. of a female fiend (sister of Subâhu, Mhr.; *cf.* Sk. ತಾಡಕಾ); a vixen, virago; a monstrous and hideous woman (Mhr.).

ತಾಟಗಿತ್ತಿ tâṭa2-gitti. A (haughty), quarrelsome, wicked woman (My.).

ತಾಟಗಿತ್ತಿತನ tâṭagittitana. The behaviour of a ತಾಟಗಿತ್ತಿ (My.).

ತಾಟಂಕ tâṭaṅka. = ತಾಡಂಕ. (Sk.; My.).

ತಾಟಿ tâṭi. Skin, bark (ಚೋಚ, ವಲ್ಕ, ವಲ್ಕಲ G.; Tĕ. ತಾಟಿ; *cf.* ತೊಗಟೆ).

ತಾಟಿ tâṭi. 1. Stiffness, tension, tightness (Mhr. ತಾಠಾ). — ತಾಟಗಣ್ಣು. A tight knot (J. 6, 37).

ತಾಟಿ tâṭi. 2. = ತಾಳಿ 2, etc. (Tĕ.). See ನೆಲ-. — ತಾಟಬೆಲ್ಲ. Palm-tree jaggory (My.; Tĕ.).

ತಾಟಿಸು tâṭisu. To cause to come in contact with; to strike (Bp. 5, 40; 14, 17. 21; 23, 11; 29, 17; 45, 27; 47, 1; 52, 15; 60, 32; Bh. 6, 4, 26; My.). **2,** to cause to strike (My.). See Prv. s. ತ್ರಾಣ.

ತಾಟು tâṭu. 1. To strike against, to touch, to come in contact with, etc. (ಸಂಘಟ್ಟನ Šmd. Dh.; *cf.* ತಟ್ಟು 1, ತಾಗು 1). **2,** to strike (My.; T.; T. also ತಾಟ್ಟು). — ತಾಟಾಟ. -ಆಟ. Wandering about in one's difficulties (My.); trouble (My.); continually going from one to another (My.). — ತಾಟಾಡಿಸು. -ಆಡಿಸು. To cause to knock one against another (J. 13, 43; My.); to cause to wander from one to another (My.). — ತಾಟಾಡು. -ಆಡು. To wander from place to place on account of trouble (My.); to knock one against another, as branches, etc. (My.); to move about, to wave, as trees in the wind (My.).

ತಾಟು tâṭu. 2. Striking against, etc. — ತಾಟು ಗೋಲಿ. Marbles of lac that are suspended and used as a toy (My.). — ತಾಟು ಹೊಡಿ. To knock one against another (v. i., My.).

ತಾಟು tâṭu. 1. The sloping frame of a roof (B. 4, 121. 122; Mhr. ತಾಠ, deviation from rectitude, as of a balance).

ತಾಟು tâṭu. 2. = ತಟ್ಟು 1. Sackcloth (My.). — ತಾಟ ವಸ್ತ್ರ. = ತಾಟು. (My.).

ತಾಟು tâṭu. 3. = ತಾಟ 1, etc. (B. 3, 58; 4, 125).

ತಾಟು tâṭu. 4. Pompous array; pomp; show (Mhr., H. ಥಾಟ).

ತಾಟುಗಾರ tâṭu-gâra. A pompous, or proud, man. ತಾಟುಗಾರನು ಆಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಮೋಟಗಾರನಾಗಿ ಬಿದ್ದ (Prv.).

ತಾಟೆ tâṭĕ. = ತಾಟ 1. See ತಟ್ಟೆ 1, No. 3.

ತಾಡ tâḍa. A kind of grass, Andropogon serratus or Lipeocercis serrata. See ದೇವ-. 2, (= ತಾಲ 1), beating, striking; a blow. 3, sound, noise; chest-sound (ಎದೆರವ Mr. 330). 4, (in Mhr.) the palmyra-tree (= ತಾಲ 2).

ತಾಡಕ tâḍaka. The grass Lipeocercis serrata Trin. (ದೇವದಾಳ Mr. 133).

ತಾಡಂಕ tâḍaṅka. = ತಾಟಂಕ, ತಾಲಕ. *A kind of ear-ring.*

ತಾಡಣೆ tâḍaṇĕ. = ತಾಡನೆ. (My.).

ತಾಡನ tâḍana. Beating, striking, whipping, hitting. See ಒಗೆ, ತಟ್ಟು, ತದೆ, ಪೊಡೆ, ಪೊಯ್, ಬಡಿ, ಮೋದು; Čpr. 3, 46; 5, after 39.

ತಾಡನಿ tâḍani. *A whip.*

ತಾಡನೆ tâḍanĕ. = ತಾಡಣೆ, ತಾಡನ. (My.).

ತಾಡಪತ್ರ tâḍa-patra. = ತಾಲಪತ್ರ, (ತಾಳೆಯೋಲೆ). *A hollow*

Digitized by Google

cylinder of palmyra leaf, etc. thrust through the lobe of the ear; a blade of the palmyra-tree (ತಾಡವಾಲಿ G.).

ತಾಡವಾಲೆ tâḍa-vâlĕ (ôlĕ). = ತಾಡಪತ್ರ. ತಾಡವಾಲೇ ಬೀಸಣಿಕೆ (ತಾಲವೃನ್ತ, ತಾಲವ್ಯಜನ G.). — ತಾಡವಾಲೆಮರ. = ತಾಳೆ-. (ತಲ G.). 2, ಹಿನ್ತಾಲ (G.).

ತಾಡಿ tâḍi. = ತಾಳಿ 2, etc. The palm Corypha taliera Roxb. 2, the spirituous exudation of the palmyra-tree, toddy (Mhr.). — ತಾಡೀ ಮರ. The palmyra-tree (ಅಸಿತದ್ರುಮ Čb.). ತಾಡೀ ಮರದಿನ್ದ ಆಗುವ ಸರಾಯಿ (ತಾಲಮಧು G.). — ತಾಡೀ ಸರಾಯಿ. Toddy (ಕಳ್ಳು G.).

ತಾಡಿಗ್ಯ tâḍigya. The barred-headed goose, Anser indicus (Bḍ.).

ತಾಡಿತ tâḍita. Struck, beaten. (Čpr. 1, 126).

ತಾಡಿಸು tâḍisu. To beat (My.; J. 16, 41).

ತಾಣ tâṇa. 1. = ತಾಳ 1. Tbh. of ತಾಲ 1. (ಗೇಣ್ Mr. 324, o. r. ತಾಳ). See Grj. 2, after 106.

ತಾಣ tâṇa. 2. = ಠಾಣ. Tbh. of ಸ್ಥಾನ (Šmd. 341. 364; ಚಾವಡಿ, ಬೀಡು, ಇಮ್ಮು, etc., ಆಶ್ರಯ Šm. 58; Kk. 64). See Šmd. 27. 139. 148. 183. 268; Čpr. 8, 7. 62; Šm. 31. 32; ಉಸುರ್ದಾಣ, ಕುಡುಹುದಾಣ, ಸೀರ್ದಾಣ, ಮಿಗದಾಣ. — ತಾಣದೀವಿಗೆ. = ಠಾಣ-. A lamp that always stands in the same place before an idol and is constantly kept burning (Tbh. of ಸ್ಥಾನದೀಪಿಕೆ Šmd. 376; My.). — ತಾಣದೀವಿಗೆವೆಳಗು. -ಬೆಳಗು. (Šmd. 387). Light of the tâṇadîvigĕ. — ತಾಣಬಟ್ಟ. Tbh. of ಸ್ಥಾನಭ್ರಷ್ಟ (Šmd. 376).

ತಾಣಾಂಕ tâṇa-aṅka. (ಠಾಣೆಯ Čt. II, 110).

ತಾಣಿಗ tâṇiga. One who occupies, or is in, a place. See ರಣದಾಣಿಗ.

ತಾಣು tâṇu. Tbh. of ಸ್ಥಾಣು. Šiva (Bp. 37, 61).

ತಾಣ್ಟು tâṇṭu. = ದಾಣ್ಟು 1. To jump, to dance, to leap; to skip over; to cross (Rŝv. 13, 78, o. r. ದಾಣ್ಟು; T., M. ತಾಣ್ಡು; see ತಾಗು 5).

ತಾಣ್ಡವ tâṇḍava. *Dancing with violent gesticulation,* as that of Šiva and his votaries (ರೂಪಕ, ನೃತ್ಯ Nn. 135; ನೃತ್ಯ, ಲಾಸ್ಯ, ನಾಟ್ಯ Mr. 79).

ತಾಣ್ಡವಾಳ tâṇḍavâḷa. = ತಣ್ಡವಾಳ. (My.).

ತಾಣ್ಡಸ tâṇḍasa. = ತಣ್ಡಸ. (ಇಕ್ಕುಟ್, ಸನ್ದಂಶ Šmd. I).

ತಾಣ್ಪಳಿ tâṇpaḷi. See ತಣ್ಪಳಿ.

ತಾತ tâta. (= ತನ್ದೆ). *A father.* 2, a grand-father (C.; ಪಿತಾಮಹ, ತನ್ದೆಯ ತನ್ದೆ Nn. 22). ತಾತಾಚಾರ್ಯರ ಮನೆಗೆ ಏನಪ್ಪಣೆ? (Prv.). See ಮುತ್ತಾತ; Prv. s. ಯಾತ.

ತಾತಾ tâtâ. = ತತಾ. A meaningless prefix. — ತಾತಾತೂತು. Full of holes (My.).

ತಾತಿ tâti. 1. = ತಾಯಿತಿ. (My.).

ತಾತಿ tâti. 2. Augmenting; granting. See ಶಿವ-. 2, offspring, a son.

ತಾತ್ಕಾಲಿಕ tâtkâlika. (fr. ತತ್ಕಾಲ). Relating to that time; contemporary, instantly appearing; happening without delay. (My.).

ತಾತ್ಪರಿಯ tâtpariya. Tbh. of ತಾತ್ಪರ್ಯ. (Mr. 6; My.).

ತಾತ್ಪರ್ಯ tâtparya. (fr. ತತ್ಪರ). Aim, object, purpose, intent, design. 2, meaning, scope, purport, drift. 3, explanation. See Šmd. 5; Kâvy. III, 3, B, 148; Bp. 3, 77.

ತಾತ್ಸಾರ tâtsâra. Slight, disrespect, contempt (My.; B. 4, 39; Tĕ. ತಾತ್ಸರ್ಯ, ತಾತ್ಸಾರ).

ತಾದರ್ಥ್ಯ tâdarthya. (fr. ತದರ್ಥ). The being intended for that; identity of aim; sameness or precision of meaning; *regard, sake, purpose.* See Nr. s. ಓಸುಗರ.

ತಾದೃಶ tâ-dṛiša. Such like, such a one. (B. 4, 221; My.).

ತಾದ್ಧರ್ಮ್ಯ tâddharmya. (fr. ತದ್ಧರ್ಮ). Sameness of law, *analogy.*

ತಾನ್ tân. = ತನ್ 2 q. v., etc., ತಾನು q. v. He, she, it, in the reflexive or reciprocal sense (Šmd. 109. 110. 174. 177. 178; T., M.). For the plural see ತಮ್ 1, etc.; Šmd. 178 one MS. adduces the plural ತಾಂಗಳ್ (T.). — ತಾನ್ ಇರ್ದ (262). ತಾನ್ ಎಚ್ಚಂ ಪೊಚ್ಚಮಲ್ಲದ ಅರಿವಾಹಿನಿಯಂ (263). ಸಂಸ್ಕೃತಕ್ಕೆ ಯತ್ವವತ್ವದೊಳ್ ಬಹುಳತೆ ತಾನ್ ಎನ್ದುಮಿಲ್ಲ (66). ಮಿಾನಾಗಿಯುಮ್ ಎಸಡಿಯಾಗಿಯುಮ್ ಏನಾಗಿಯುಮ್ ತಾನ್ ಎಲ್ಲಂ (84). ಕಾವ್ಯಮಾರ್ಗದೊಳ್ ಈ ತೆಱದಿಂ ಲಕ್ಷ್ಯಂ ತಾನ್ ಉಣ್ಟು (139). ಆಧಾರಂ ತಾನ್ ಆವುದು, ಅದು ಅಧಿಕರಣಂ (162). ಇತರೇತರಕ್ರಿಯಾಸಂಹತಮ್ ಅದು ತಾನ್ ಅವುದು, ಅಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಬಹುವ್ರೀಹಿ ತಗುಳ್ಗುಂ (219). ಏನ್ ಎಮ್ಬ ಪೆಮ್ಪೊ! ಮನುವುಂ ತಾನುಂ ಸಚ್ಚರಿತರ್, ಅಮರಕುಜಮುಂ ತಾನುಂ ದಾನಿಗಳ್, ಅಮ್ಬೋನಿಧಿಯುಂ ತಾನುಂ ಗಮ್ಭೀರರ್! ಎನಿಪನುದಯಾದಿತ್ಯಂ (175). ತಾನೆ ಮೇಲೆಮ್ಬುದು (ಅಹಂಕಾರ, etc. Hlâ.). ತಾನೆ ತಾನಾಗಿ (Bp. 39, 15). See Bp. 54, 83; Bh. 1, 8, 6. 32. 64; Rŝv. 13, 6; 13, after 96. — ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆ (ಸ್ವಾಚ್ಛನ್ದ್ಯ, etc.); ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆಕಾಱ (ಯಥಾಕಾಮಿ, ಸ್ವರುಚಿ, ಸ್ವಚ್ಛನ್ದ, etc. Hlâ.). ತನ್ನ ಸಮ್ಬನ್ಧಮಾದ ವಿದ್ಯೆಗಳು (ನಿಜವಿದ್ಯಂಗಳ್ Nn. 92). ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆ (ಸ್ವೈರ, ಸ್ವೇಚ್ಛೆ 101). ತನ್ನ ಸ್ವರೂಪ (ಪ್ರಕೃತ 111). ತನ್ನ ಸ್ತ್ರೀ (ಸ್ವಸ್ತ್ರೀ 118). ತನ್ನಯ ಸೀಮೆ (ಸಾಕ್ಷಾತ್ 118). ತನ್ನಿಚ್ಛೆಗೆ ಬಾರದ ಕಾರ್ಯ (ಹರಣ 165). ತನ್ನಿಚ್ಛೆ (ಅನಿಮಿತ್ತ, ಸ್ವಚ್ಛನ್ದ, ಯದೃಚ್ಛೆ Mr. 452). ತನ್ನ ಮಗಳ ಪತಿ (ಜಾಮಾತೃ 314). ತನ್ನಿಚ್ಛೆಗಾಱ (ಸ್ವರುಚಿ, ಸ್ವಚ್ಛನ್ದ, ನಿರವಗ್ರಹ 230). ತನ್ನ ಸೋಲುವ ನುಡಿದು ಕೊಮ್ಬನ್ ಆದರನ್ ಅಕ್ಕು; ತನ್ನ ತಾ ಸಾವವಂ ನಯಶೂಲಿಕನ್ ಎನಿಕ್ಕು (237). ತನ್ನಿರವು (ಸ್ಥಿತಿ, ವ್ಯವಸ್ಥೆ 486). ತನ್ನ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವಳ ಮಗನು (ಭಾಗಿನೇಯ); ತನ್ನ ಕೆಡಿಸಿದಂಗೆ ಕೇಡ ಮಾಡುಹ (ಕ್ಷಯ); ತನ್ನ ಹೆಚ್ಚಿಗೆಗೆ ಕೇಡ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳದೆ ಇರುಹ (ಸ್ಥಾನ); ತನ್ನ ಬಸುಱಿಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗನು (ಸ್ವಜಾತ, etc.); ತನ್ನ ಒಡಲ ಹೊರೆವಾತನು (ಆತ್ಮಮ್ಭರಿ, etc. Nr.). ತನ್ನ ನೆಱಲಿಗೆ ತಾನೆ ಮುನಿವುತ, ತನ್ನ ತಾನಱಿಯದೆ (Bp. 22, 29). ಒಬ್ಬನು ಪೇಟೆಯೊಳಗೆ ಹೋಗಿ ತನ್ನೊಬ್ಬನ ಪೂರ್ತಿ ಅದಿಗೇ ಸಾಮಾನ ತರುವದು (B. 5, 125; My.). ತನ್ನಯೆ ವಧುವಿಲ್ಲದ ಲೀಲೆ (Šmd. 67). ತನ್ನದು (ಅನ್ತರ Si. 453); ತನ್ನವನು (ಸ್ವ 459). ತನ್ನದೇ! (B. 4, 197). ತತ್ತನಯರೊಳ್ ತನ್ನ ತಾನೆ ದೊರೆ ಕೊಣ್ಡವಂ ತತ್ತನನ್ದನನ್ ಇವಂ ತನಗೆ! (J. 28, 57). ತನ್ನೊಳಗೆ ತಾನೆ (Bp. 40, 50). ಕನ್ನಡದ ನುಡಿಯಲಿ ತಿಳಿದು, ತನ್ನೊಳು ತನ್ನ ಮೋಕ್ಷವ ಗಱಿಸಿಕೊಣ್ಡರೆ ಸಾಲದೇ? ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿನ್ನೇನು? (Abhâ. 1, 5). ಮಾಯೆ ತನ್ನನ್ತೆ ನಡೆಯ ಕಲಿಸಿದಳ್ ಅಂಚೆವಿಣ್ಡಿಗೆ (Prll. 3, 32). See Bh. 1, 8, 11; J. 18, 39; 29, 38. 39. 40; Si. 190. 259. 267. 413 and Prvs. s. ತನ್ನ. — ನಿನಗೆನಗೆ ತನಗೆ ತೀರ್ಗುಮೆ ಹನುಮನ್ತನ ತತ್ಸಾಹಸಂ ರಿಪುವಿಜಯಂ? (Šmd. 178). ಕರ್ಣನೊಳ್ಪುಡಿ ತನಗದು ನಿಜಮಾಗೆ ನೆಗಱ್ದನ್ ಆ ವಿಭುವಿಳೆಯೊಳ್ (133). ಪರರಿಗೆ ಕೇಡ ಮಾಡಿ ತನಗೆ ಲೇಸು ಮಾಡಿ ಕೊಳುಹ (ವೃದ್ಧಿ Nr.). ತನ್ನವರಿನ್ದಲೇ ತನಿಗೆ ಉಣ್ಟಾಗುವ ಭೀತಿ (ಅಹಿಭಯ Si. 267). ತನಗೆ ನಿನ್ನ ಸುತನಂ ಕಣ್ಡು ಮೂಡಿತುತ್ಸಹಮ್! ಎನ್ದನಾ ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿ (J. 29, 34). ತನಗೆ ತಾನೆ ಹುಟ್ಟುವುದು (ಬುದ್ಬುದ, ಚರ್ಚೆ Nn. 73). ತನಿಗಿನ್ತಲೂ ಬಲವನ್ತನು (Si. 262). See Si. 69. 264. 265. 293; J. 8, 2; 30, 49; Bh. 1, 8, 8 and Prvs. s. ತನ್ 2. — ತನ್ನಿನ್ದ (ಸ್ವಯಂ Nr.). ತನ್ನಿನ್ದ (ಸ್ವಯಂ, ತಾನಾಗಿ Si. 475). ತನ್ನಿನ್ದಲು ಹಿರಿಯಳು (ಜ್ಯೇಷ್ಠೆ Nn. 128, o. r. ತನ್ನಿನ್ದ). ತನ್ನಿನ್ದ ಮಾಱ'ದುದು (ಅತ್ಯಯ 134). ಈ ಮನೆ ತನ್ನಿನ್ದ ತಾನೇ ಆಗಿದೆ (B. 4, 58).

ತಾನ tâna. 1. (= ಠಾಣ). Drawn, stretched; directed; bent on; expanse, extension; a thread; a tone, a protracted

Digitized by Google

tone, the key-note in music; a monotonous tone. See ಉತ್-, ಏಕ-, ಪ್ರ-, ವಿ-, ಸನ್-; Bp. 3, 77; V. 11, 8.

ತಾನ tâna. 2. Tbh. of ಸ್ನಾನ. (My.; T., Tĕ.).

ತಾನು tânu. = ತಾನ್, etc. (C.; Tĕ.). ತಾನು ಹಗೆಯ ಮೇಲೆ ಎತ್ತಿ ಹೋಹಲ್ಲಿ ಹಿನ್ದೆ ರಾಜ್ಯವನ್ ಉಪದ್ರವ ಮಾಡುವವನು (ಪಾರ್ಷ್ಣಿಗ್ರಾಹ Nr.). ತಾನಾಗಿ, of himself, herself or itself, voluntarily. ತಾನಾಗಿ ಹರಿವುತ್ತ ಇರುವ ಜಲಪ್ರವಾಹ (ಸ್ರೋತ, etc. Si. 84). ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಯಾರಿನ್ದಲೂ ಬಿತ್ತಲ್ ಪಡದೇ ತಾನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಯಜ್ಞಭತ್ತ ಮುನ್ತಾದದು (ನೀವಾರ 307). ತಾನಾಗಿ ಬನ್ದ ಅತಿಥಿ (ಅಭ್ಯಾಗತ G.). ಶತ್ರುವೂ ತಾನೂ ಸಮವಾಗಿರುವಿಕೆ (ಸ್ಥಾನ Si. 263); ಶತ್ರುವಿಗಿನ್ತಲೂ ತಾನು ಹೆಚ್ಚಿರುವಿಕೆ (ವೃದ್ಧಿ 263). ನಾನು ಮುನ್ದು ತಾನು ಮುನ್ದೆಮ್ಬದಾಗಿ ಮಾಡಲ್ ಪಡುವ ಕೆಲಸ (ಅಹಮ್ಪೂರ್ವಿಕೆ 293). ತಾನಾಗಿ ಬೀಳುವ ಮರಕ್ಕೆ ಕೊಡಲೀ ಹಾಕಿದ ಹಾಗೆ.— ತಾನುಣ್ಣೋ? ಮೂಱು ಲೋಕ ಉಣ್ಣೋ?— ತಾನು ಕೋಡಗ, ಪರರನ್ನು ಅಣಕಿಸಿತು. — ತಾನು ನೆಟ್ಟ ಬೀಱು ತನ್ನ ಎದೆಗೆ ಹಬ್ಬಿತು.— ತಾನು ಜಾಱಿ ಬಿದ್ದು, ಉಣ್ಣೆಯನ್ತ ನೆಲ! ಅನ್ದ.— ತಾನು ತಿಮ್ಬೋದು ಪಲ್ಲೀ ಸಪ್ಪು, ಹಿರೀ ಕುದುರೀ ಜೇಷ್ಟೆ.— ತಾನು ಬಾದಿಲಾಡಿದೆ ಏಥಿಯ ಬಯ್ದನ್ತೆ.— ತಾನು ಗರ್ತಿ ಆದರೆ, ಸೂಳಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ಮನೆ ಕಟ್ಟು.— ತಾನು ಸಾಯ ಬೇಕು, ಸ್ವರ್ಗ ಪಡೆಯ ಬೇಕು.— ತಾನು ಹೋದರೆ ಮಜ್ಜಿಗಿಲ್ಲ, ಹೇಱಿ ಕಳಿಸಿದರೆ ಮೊಸರು ಕೊಟ್ಟಾರೇ?— ತಾನು ಹೋದರೆ ಮಜ್ಜಿಗಿಲ್ಲ, ಮೊಸರಿಗೆ ಚೀಟು.— ತಾನೂ ಕುಡಿಯ, ಕುಡಿಯುವವನಿಗೂ ಬಿಡ.— ತಾನೊನ್ದೆಣಿಸಿದರೆ ದೈವವೊನ್ದೆಣಿಸಿತು (Prvs.). See Prv. s. ತಾಱುಮಾಱು, where ತಾನೆ refers to ಯಾರು.

ತಾನು tânu. A web or piece of cloth (My.; Mhr., H. ಥಾನ).

ತಾನ್ತ tânta. 1. Wearied, fatigued, distressed; languid; faded, withered. See ನಿ-.

ತಾನ್ತ ta-anta. 2. A term with final ತ (Śmd. 314).

ತಾನ್ತ್ರಿಕ tântrika. (fr. ತನ್ತ್ರ). *A man versed in any science or system*, a scholar; a philosopher. 2, relating to the tantras; a follower of the doctrine taught or contained in the tantras (Si. 142). See Nr. s. ಬಲ್ಲವ.

ತಾನ್ದುರಿಸು tâNdurisu. See ತನ್ದುರಿಸು.

ತಾಪ tâpa. Heat; burning; torment, pain; *sorrow, affliction, distress*. See Prv. s. ಪಾಪ.

ತಾಪಜ್ವರ tâpa-jvara. A burning fever (My.).

ತಾಪನೆ tâpanĕ. Tbh. of ಸ್ಥಾಪನ (Śmd. 341. 364; My.).

ತಾಪತ್ರಯ tâpa-traya. The three sorts of affliction incidental to created beings, viz. âdhidaivika, âdhibhautika and âdhyâtmika (C.; Bp. 39, 22; Śsv. 1, 75; B. 4, 77). ತಾಪತ್ರಯದವನಿಗೆ ತಾಪೆ ಯಾಕೆ? (Prv.).

ತಾಪಸ tâpasa. (fr. ತಪಸ್). Relating to or performing penance. 2, *an ascetic*; a hermit; a devotee. (J. 2, 44; 20, 1).

ತಾಪಸತರು tâpasa-taru. *The tree Terminalia catappa or putrañjiva Roxburghii* Wall.

ತಾಪಸೇನ್ದ್ರ tâpasa-indra. A great ascetic or devotee (Bp. 32, 13).

ತಾಪಾಳ್ tâpâḷ. -ಳು. A bar, a bolt (My.; T. ತಾಪ್ಪಾಳ್, ತಾವಾಳ್, ತಾಟ್ಪಾಳ್; see ತಾಟ್ 2). — ತಾಪಾಳುಮರ. The cross bar of a door, used in My. (to frighten children) in the saying: ತಾಪಾಳುಮರದ ಮೇಲೆ ಗೋಪಾಳದಾಸಯ್ಯ ಕೂತಿದ್ದಾನೆ.

ತಾಪಿ tâpi. Oppressed by heat; suffering from moral or physical disease. See ಅನು-.

ತಾಪಿಚ್ಛ tâpiccha. *The tree Xanthochymus pictorius* Roxb.

ತಾಪಿಂಜ tâpiñja. = ತಾಪಿಚ್ಛ. (G.).

ತಾಪಿತ tâpita. Heated; distressed, pained. See ಸನ್-.

ತಾಪಿಸು tâpisu. 1. To be hot, to burn, to suffer pain (Bp. 19, 50; 45, 36).

ತಾಪಿಸು tâpisu. 2. Tbh. of ಸ್ಥಾಪಿಸು. (My.).

ತಾಪಿಸು tâpisu. 3. To give warning, to admonish (My.; Mhr. ಥಾಪಣೇಂ, to pat and coax in order to persuade).

ತಾಪು tâpu. = ತಾಹೆ. A pimp's house (ತಾಹೆ, ಕುಣ್ಟಣೆವನೆ Ss.; ತಾಹೆ, ಕುಱುಹುದಾಣ Kk. 57; Tĕ. ದಾಪು, to hide; ತಾಪಿ, bringing together; ತಾಪಿ ಚೇ, to pimp; see ತಾಗುಱಿ; T. ತಾಪ್ಪು, the expected moment, the wished-for occasion, immediate proximity; ತಾಪ್ಪುಗೊಳ್ಳು, to wait for an opportunity; to lurk, lie in ambush; M. ತಾಪ್ಪು, opportunity).

ತಾಪೆ tâpĕ. 1. ತಾಫೆ. A set or company, as of dancing girls and musicians (My.; Br., Mhr., H. ತಾಫಾ).

ತಾಪೆ tâpĕ. 2. = ತಾಟಿ. (My.).

ತಾಪ್ತಾ tâptâ. A kind of silk cloth (My.; Br. ತಾಫ್ತಾ; Mhr., H. ತಾಪತಾ, ತಾಫತಾ).

ತಾಬೂತು tâbûtu. A bier, especially that which is carried about in the Moharam by Muhammadans (My.; Mhr., H.).

ತಾಬೆ tâbĕ. = ತಾಪೆ 2. Dependance; charge (My., Br., H.).

ತಾಬೆದಾರ tâbĕ-dâra. A dependant or follower (My.).

ತಾಬೇಲು tâbêlu. = ತಾಮ್ಬೇಲು. A sea or land turtle (Tĕ. ತಾಬೇಲು, ತಾಮೇಲು; S. Mhr.; My. occasionally).

ತಾಮ್ tâm. = ತಮ್ 1, etc. They, in the reflexive or reciprocal sense, applicable to the three genders. ತಾಮ್ ಇರ್ದರ್ (Śmd. 262). ತಾಮ್ ಇರಲ್ ಪಟ್ಟರ್ (300). ತಾಮ್ ಅರೆಬರ ಮತದಿನ್ದೆ ಅನ್ತ್ಯವರ್ಣಲೋಪನಮ್ ಅಳ್ಗುಂ (56). ತಮ್ಮಂ ತಾಮೆ (Abh. P. 15, 16). 2, in an honorific sense, used also in addressing a single person: you, your Honor. ತಾಮ್ ಇರಲ್ ಪಟ್ಟರ್ (Śmd. 299).

ತಾಮರ tâmara. Pride, arrogance (ಗರ್ವ Čt. II, 94; *cf.* ತಕ್ಕು 1?).

ತಾಮರಸ tâmarasa. = ತಮರಸ. Gold; copper; *a lotus* (*cf.* ತಾಮರೆ, etc. and see Hlå. s. ತಾವರೆ). — ತಾಮರಸಬಾನ್ಧವ. The sun (Râm. 3, 6, 54).

ತಾಮರೆ tâmarĕ. = ತಾವರೆ (Śmd. 128). A lotus (Čpr. 1, 10; M.; T. ತಾಮರೈ; Tĕ. ತಮ್ಮಿ, ತಾಮರ; T., M. also ತಾರ್). 2, (= ತಾಮ್ರು No. 3), a disease spreading on the body as an orbicular lotus leaf: the ring worm (Tĕ. ತಾಮರೆ, ತಾಮೆರೆ; R.; T. ಪಡುದಾಮರೈ).— See ಅನ್ತರದಾಮರೆ.

ತಾಮಲಕಿ tâmalaki. *The tree Flacourtia cataphracta* Roxb. (ಭೂನೆಲ್ಲೀ ಗಿಡ G.).

ತಾಮಸ tâmasa. (fr. ತಮಸ್). Of or belonging to darkness;— an ignorant, vicious or malignant man, a villain;— slothfulness, torpidity, tardiness, slowness (My., not Sk.; ದಡ್ಡಗುಣ G.; J. 6, 52);— N. of a Manu;— darkness, also as a guṇa (Śsv. 4, 60);— an attendant of Śiva. — ತಾಮಸಮಾಡು. To be slothful (Bp. 37, 16; My.).

ತಾಮಸಗಾಱ tâmasa-gâṟa. A sloth, a sluggard (My.).

ತಾಮಸಗಾರ್ತಿ tâmasa-gârti. A female sloth (My.).

ತಾಮಸಿ tâmasi. *Night.*

ತಾಮ್ಬರ tâmbara. = ತಾಮ್ರ. (My.; B. 5, 81).

Digitized by Google

ತಾಮ್ಬಸಿ tâmbasi. The tree Dolichandrone falcata Seem. (Z.; perhaps also ಟಾಮ್ಬಸಿ, ಡಾಮ್ಬಸಿ Z.).

ತಾಮ್ಬಾಣ tâmbâṇa. = ತಾಮ್ಬಾಳ. A metal (copper or brass) dish (My.; Mhr. ತಾಮ್ಹಣ).

ತಾಮ್ಬಾಳ tâmbâḷa. = ತಾಮ್ಬಾಣ. (My., Tĕ.).

ತಾಮ್ಬೂಲ tâmbûla. = ತಮ್ಬುಲ, (ತವಲಾಯ). *Betel, the pungent and aromatic leaf of Piper betel;* a roll of the leaf of Piper betel with its ingredients: betelnut, spices and caustic lime, the Pân. 2, *the areca-nut.*

ತಾಮ್ಬೂಲವಲ್ಲಿ tâmbûla-valli. *The climbing plant Piper betel* Lin.

ತಾಮ್ಬೂಲಸಂಗ್ರಹ tâmbûla-saṅgraha. The aggregate of tâmbûla or the place (bag) wherein it is kept. ಬಿತ್ತರದ ತಾಮ್ಬೂಲಸಂಗ್ರಹಂ ಹಡಪಮ್ ಅಕ್ಕು (Mr. 265).

ತಾಮ್ಬೂಲಿ tâmbûli. = ತಮ್ಬುಲಿ. *The Piper betel* (ನಾಗಲತೆ Mr. 123). 2, the Pân-bearer, a servant who prepares and furnishes the betel with its ingredients. 3, a seller of betel.

ತಾಮ್ಬೂಲಿಕ tâmbûlika. = ತಮ್ಬುಲಿಗ, ತಾಮ್ಬೂಲಿಗ. A seller of betel. 2, = ತಾಮ್ಬೂಲಿ No. 2 (Čpr. 2, after 21; 8, after 83).

ತಾಮ್ಬೂಲಿಗ tâmbûliga. Tbh. of ತಾಮ್ಬೂಲಿಕ. (Č. Bp. 47, 41).

ತಾಮ್ಬೇಲು tâmbêlu. = ಕಾಬೇಲು. (My. occasionally).

ತಾಮ್ಬ್ರ tâmbra. = ತಾಮ್ಬರ. Tbh. of ತಾಮ್ರ. (ತಾಮ್ರ, ತುಲ್ಬ, etc. Nr.; ತಿಖಿ, ತಾಮ್ರ Nn. 4; My.). See ಪಟಿದಾಮ್ಬ್ರ.

ತಾಮ್ರ tâmra. = ತಾಮ್ಬ್ರ, etc. *Copper.* 2, *of a coppery red colour. (Cf.* ಡಮ್ಬು, ಚೆಮ್ಬು). 3, a kind of leprosy with large red spots *(cf.* ತಾಮರೆ No. 2).

ತಾಮ್ರಕ tâmraka. *Copper. (Cf.* ತಮ್ಬಿಗೆ, etc.; Sk. ತಾಮ್ರಿಕ, made of copper).

ತಾಮ್ರಕರ್ಣಿ tâmra-karṇi. *The female of the elephant Añjana* (Mr. 59).

ತಾಮ್ರಕುಟ್ಟಕ tâmra-kuṭṭaka. (= ಚೆಮ್ಬುಕುಟಿಗ). *A brazier or copper-smith.*

ತಾಮ್ರಕೇತು tâmra-kêtu. N. of a king (J. 25, 12).

ತಾಮ್ರಚೂಡ tâmra-cûḍa. Red-crested: *a cock* (ಕುಕ್ಕುಟ, ಕೋಟಿ Mr. 171).

ತಾಮ್ರತುಣ್ಡ tâmra-tuṇḍa. A parrot (Čpr. 7, 88).

ತಾಮ್ರಧ್ವಜ tâmra-dhvaja. = ತಾಮ್ರಕೇತು. (J. 25 sum.).

ತಾಮ್ರಪರ್ಣಿ tâmra-parṇi. N. of a river rising in Malaya, celebrated for its pearls (Kâvy. V, 40). 2, N. of a town in Ceylon, and of Ceylon itself.

ತಾಮ್ರಭಸ್ಮ tâmra-bhasma. Oxide of copper (My.).

ತಾಮ್ರಮರ್ದನ tâmra-mardana. = ತಾಮ್ರಕುಟ್ಟಕ. (Râm. 5, 8, 50).

ತಾಮ್ರಮುಖಿ tâmra-mukhi. A copper-faced, fair-complexioned person, a European (My.).

ತಾಮ್ರಾಕ್ಷ tâmra-aksha. Red-eyed; a crow; the cuckoo. (R.).

ತಾಮ್ರಾಧರೆ tâmra-adharĕ. A woman with red lips (J. 18 sum.).

ತಾಯ್ tây. = ತಾಯಿ, ತಾಯೆ. Mother (Bp. 48, 19; 57, 70; T., M.; Tĕ. ತಲಿ, ತಲ್ಲಿ). Plural ತಾಯ್ಗಳ್ (Šmd. 124), ತಾಯ್ವಿರ್ (120), ತಾಯ್ಗಳು (Bp. 40, 54), ತಾಯೂರು (R.; T. ತಾಯರ್). ತಾಯ್ ಒಬರ್ಗಳ್, ತನ್ದೆ ಬೇಬಿ (Šmd. 84). ಎಮ್ಮ ತಾಯ್ಗಳ್ (125). ಕಲು ತಾಯ ಬಟಿಯನ್ ಉಟಿಯದ ತೆಲಿದಿನ್ದಂ (194). ತಾಯ್ ಹರಸಿದಳು ನನ್ದನನ (Bh. 1, 10, 26). ಸ್ವಪಕ್ಷವು ತಾಯ ದೆಸೆಯವರು (1, 8, 17). ಕೆಡಿಸಿದೆ ತಾಯ ಜವ್ವನವ (1, 8, 57). ತಾಯಂ ಕರೆ ಕರೆದು, ಬಾಯಂ ಬಿಟ್ಟು ಅಟಿಲ್ದು (Rŝv. 13, after 95). ತಾಯ್ಯ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವನು (ಮಾತುಲ Nr.). ತಾಯನ್ತೆ ಕಲು, ನಾಯನ್ತೆ ಬಾಲ. — ತಾಯನ್ತೆ ಮಕ್ಕಳು, ನೂಲನ್ತೆ ಶಾಲೆ (Prvs.). ಪಡದ ತಾಯನ್ತೆ ಅಲಂಕಾರಘನ್ದಮನ್ ಈವುದು (Mr. 6). ತಾಯ ತನ್ದೆ (ಮಾತಾಮಹ 314). See ತನ್ದೆ ತಾಯ್ಗಳ್. — ತಾಯ್ is also a term of respectful mention and of endearment (Bp. 14, 2; 45, 8. 9). — ತಾಯ್ತನ್ದೆಗಳ್. Mother and father, parents (Bp. 3, 31). — ತಾಯ್ತನ್ದೆಯರ್. = ತಾಯ್ತನ್ದೆಗಳ್. (Bp. 46, 36). — ತಾಯ್ಮಳಲು. Mother-sand: the sand at the bottom (of a river, Râm. 4, 3, 9). — ತಾಯ್ಮಳಲುಗಾಣಿಸು. -ಕಾಣಿಸು. To show the sand at the bottom (Bp. 32, 36; 50, 67; *cf.* ಅಡಿ ಮಳಲ್). — ತಾಯ್ಮನೆ. -ಮನೆ. A mother's house: a place of refuge or shelter, a home (ಹಕ್ಕೆ, ಇಕ್ಕೆ, etc., ಆಶ್ರಯ Kk. 64; Abh. P. 3, 154). — ತಾಯ್ಪಿಡಿ. -ಪಿಡಿ. A parent female elephant (Čpr. 5, 64; Rŝv. 5, 40). — ತಾಯ್ವೀಡು. -ಬೀಡು. = ತಾಯ್ಮನೆ. ಸತ್ತ್ವಸಮೂಹಕ್ಕೆ ಅಯ್ದೆ ತಾಯ್ವೀಡು (Nn. 168). — ತಾಯ್ವೆಡೆಗೂಡು. (-ಎಡೆ-ಕೂಡು?). To join to or deliver to the mother-place or place of origin (? Abh. P. 11, 127).

ತಾಯತ tâyata. = ತಾಯಿತಿ. (S. Mhr.).

ತಾಯಿ tâyi. = ತಾಯ್. (ಅವ್ವೆ, ಸವಿತ್ರಿ, ಜನನಿ, ಮಾತೆ Hlâ.; ಜನಯಿತ್ರಿ, ಪ್ರಸು, ಮಾತೆ, ಜನನಿ Si. 190; C.; Mhr. ತಾಈ). ದೈತ್ಯರ ತಾಯಿ ದಿತಿ, ದೇವರ್ಕಳ ತಾಯಿ ಅದಿತಿ (Hlâ.). ವೀರರನ್ನು ಪೆತ್ತ ತಾಯಿ (ವೀರಮಾತೆ Si. 187). ತಾಯಿಗಿನ್ತಾ ಬನ್ಧುವಿಲ್ಲ, ಉಪ್ಪಿಗಿನ್ತಾ ರುಚಿಯಿಲ್ಲ. — ತಾಯಿಗಿನ್ತ ಹಿತವನ್ತರಿಲ್ಲ, ಸಕ್ಕರೆಗಿನ್ತ ಸವಿಯಿಲ್ಲ. — ತಾಯಿಯಿದ್ದರೆ ತವರುಮನೆ, ನೀರಿದ್ದರೆ ಕೆಟಿ ಬಾವಿ. — ತಾಯಿಯಿಲ್ಲದ ತವರು, ಕಾಟಕರಿದ್ದ ಅಡವಿ. — ತಾಯಿ ಒನ್ದಾದರೂ ಬಾಯಿ ಬೇಟಿ. — ತಾಯಿ ಕಲಿಸಿದ ಊಟ, ತನ್ದೆ ಕಲಿಸಿದ ಬುದ್ಧಿ. — ತಾಯಿ ಮಾಡಿದ ಹೊಟ್ಟೆ, ಊರು ಮಾಡಿದ ಕೊಳಗ. — ತಾಯಿಯ ಹತ್ತರ ತರ್ಕವಲ್ಲ, ಗುರುವಿನ ಹತ್ತರ ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲ. — ತಾಯಿಗೆ ಕಣ್ಡರೆ ತಲೆನೋವು (used of unkind children). — ತಾಯಿಗೆ ಕುಲವಿದ್ದರೆ ಅಷ್ಟೆ ಮಗಳಿಗೆ ಕುಲ. — ತಾಯಿಗೆ ಸೇರದ್ದು ನಾಯಿಗೂ ಸೇರದು. — ತಾಯಿ ಬೇಕು, ಇಲ್ಲವೆ ಬಾಯಿ ಬೇಕು. — ತಾಯಿ ಮಾರಿಯಾದರೆ ತರಳನು ಎಲ್ಲಿ ಹೋದಾನು? — ಹೆತ್ತ ತಾಯಿಾನ (*i. e.* ತಾಯಿಯನ್ನು) ತಿಮ್ಬುವವಳು ಅತ್ತೆಗೆ ಬಿಟ್ಟಾಳೇ? — ತಾಯಿಾನ ನೋಡಿ ಮಗಳನ್ನು ತಕ್ಕೋ! ಹಾಲನ್ನು ನೋಡಿ ಎಮ್ಮೆಯನ್ನು ತಕ್ಕೋ! (Prvs.). See Bp. 13, 8; 15, 3. 4; 47, 25; 60, 30. 36; 61, 34; ಮಲ-, ಮಲದಾಯಿ; Prvs. s. ಪಕ್ಷಿ, ಮಗುವು. — ತಾಯಿ ತನ್ದೆ. Mother and father (My.; B. 4, 199). — ತಾಯಿ ತನ್ದೆಗಳ್. -ಳು. = ತಾಯ್ತನ್ದೆಗಳ್. (My.; Bp. 46, 67; B. 1, 12. 14). — ತಾಯಿ ತನ್ದೆಯರ್. = ತಾಯ್ತನ್ದೆಯರ್. (Bp. 32, 42). — ತಾಯಿಬಿಕ್ಕೆ. A primer of the coffee tree (My.). — ತಾಯಿಪಾವಿ. Relationship by a mother's side (My.).

ತಾಯಿತಿ tâyiti. = ತಾತಿ 1, ತಾಯತ. A small box or tube worn round the neck or arm, also tied to the waist-band, containing an amulet and occasionally small gold coins (C.; Tĕ. ತಾಯಿತು, ತಾಯೆತ; T. ತಾಯಿತ್ತು; Mhr., H. ತಾಈತ).

ತಾಯೆ tâyĕ. = ತಾಯ್, etc. (Mr. 309, o. r. ತಾಯಿ).

ತಾರ್ târ. The base for the negative of ತರ್ (Šmd. 281. 282). ತಾರಂ (283). ತಾರೆನೇ (Bp. 14, 14). ಕುಟಿಯಂ ತಾರದೊಡೆ (28, 23). ಕುತಬ್ದಮಂ ತಾರದೆ (Mr. 2). See Bp. 59, 16; 60, 15. 2, occasionally this base occurs also in the affirmative (Šmd. 283), especially the imperative singular. ನಡೆ ತಾರೆ (*i. e.* ತರೆ, ತರುವಾಗ, Bp. 12, 43). ತಾರ್, ಅಮ್ಮ! (Bp. 30, 10; My.). ತಾರ, ನಮ್ಮಪ್ಪಾ! (B. 3, 60). ತಾರೋ! (My.). ತಾರೇ, ಬಡ್ಡಿ, ಸೀರಾ! ಎನ್ದರೆ ತರುವೆನು, ನಿಲ್ಲೊ, ತಿರುಕಮುಬುವ! (Prv.).

Digitized by Google

ತಾರ târa. 1. A copper coin of 2 kâsu or cash (Bp. 23, 34; My.; Tu.; M.: ½ a pice or ¼ fanam; cf. Mhr., H. ಚಾರ, four?). ತಾರಕ್ಕೆ ಮೂಱು ಸೇರು ಉಪ್ಪಾದರೂ ತರುವದಕ್ಕೆ ಗತಿ ಬೇಡವೋ?— ತಾರಕ್ಕೊನ್ದು ಸೀರೆಯಾದರೂ ನಾಯಿ ತಿಕ ಬತ್ತಲೆ (Prvs.). See Prv. s. ನಾರಿ 1.

ತಾರ târa. 2. = ತಾರೆ. Crossing, passing over; floating, swimming; descending. See ಅವ-. 2, *high, as a note in music, soprano; loud, shrill; a high tone or note in music* (ಸಂಗೀತಕ, ಸಂಗೀತಕನ ಸ್ವರಭೇದ Nn. 40, o. rs. ಸಂಗೀತದ ಸ್ವರಭೇದ, ರಾಗಭೇದ). 3, a river (ನದಿ, ಹೊೞೆ 40). 4, the ether, the sky (ನಭ, ಆಗಸ 40). 5, a mountain (ನಗ, ಪರ್ವತ 40). 6, wind (ಮರುತ, ವಾಯು 40). 7, clear, white (ಶುಭ್ರ, ಬಿಳಿದು 40); good, excellent. 8, *silver*. 9, a star (ಋಕ್ಷ, ನಕ್ಷತ್ರ 40). 10, the pupil of the eye (ದೃಗುಮಧ್ಯ, ಕಣ್ಣಿನ ಮಧ್ಯ 40). 11, *the clearness or transparency of a pearl; a clear or beautiful pearl* (ಮುಕ್ತಾಫಲ, ಮುತ್ತು 40). 12, N. of a daitya (ದೈತ್ಯ, ರಾಕ್ಷಸಭೇದ 40).

ತಾರ târa. 3. Tare (in trade, Tĕ., H.). — ತಾರತಕ್ಕಡಿ. Fraud, deceit (My.). — ತಾರತಕ್ಕಡಿಗ. A deceiver (My.). — ತಾರತಗಡಿ. = ತಾರತಕ್ಕಡಿ. (My.; H.). — ತಾರತಿಗಡಿ. = ತಾರತಗಡಿ. (My.; H.).

ತಾರಕ târaka. One who causes or enables to pass or go over; one who helps another through a difficulty; a protector; a pilot. See Kâvy. III, 3, B, 54. 2, N. of a daitya (Śmd. 260; Grj. 6, 2. 3. 5; Bp. 18, 22). 3, *a star*.

ತಾರಕಜಿತ್ târaka-jit. *Skanda*.

ತಾರಕಮಥನ târaka-mathana. Skanda (ಮುಯ್ಯಾರ್ಮೊಗ Čt. I, 92; II, 52).

ತಾರಕರಾಜ târaka-râja. The moon (Bp. 10, 30).

ತಾರಕರಿಪು târaka-ripu. = ತಾರಕಾರಿ. (Mr. 16).

ತಾರಕಾರಿ târaka-ari. *Skanda*.

ತಾರಕಾಸುರ târaka-asura. = ತಾರಕ No. 2. (Grj. 10, 111; Bp. 54, 56).

ತಾರಕಿ târaki. A star (ತಾರಗೆ Čt. II, 13). 2, one of the lunar mansions (ಚಿತ್ರ, ನಕ್ಷತ್ರಭೇದ Nn. 8). 3, another lunar mansion (ವಿಶಾಖ, ನಕ್ಷತ್ರಭೇದ 38).

ತಾರಕೆ târakĕ. = ತಾರಗೆ. *A star*. 2, *the pupil of the eye*. 3, a meteor.

ತಾರಗೆ târagĕ. Tbh. of ತಾರಕೆ. A star (ಮಿನ್ Čt. I, 46; ತಾರಕಿ II, 13; ಮಿನ್, ಅಱಿಲ್, ನಕ್ಷತ್ರ Kk. 10 b; ಮಿನ್, ಅಱಿಲ್, ತಾರೆ Śm. 16; Čpr. 1, 113; 3, 96). 2, one of the lunar mansions (ಮೃಗ, ನಕ್ಷತ್ರ Nn. 81). 3, another lunar mansion (ಪುಷ್ಯ, ನಕ್ಷತ್ರಭೇದ 130). — ತಾರಗೆಯಾಳ್ದ. -ಆಳ್ದ. The moon (Śm. 15). — ತಾರಗೆವಟ್ಟೆ. -ಬಟ್ಟೆ. The starry path, the sky (ಆಗಸ Śmd. II; Kk. 88).

ತಾರಣ târaṇa. Who or what causes or enables to cross; crossing, reaching the opposite shore; carrying across. 2, the eighteenth year of the cycle of sixty (My.). See ಅವ-, ಪ್ರ-.

ತಾರತಮ್ಯ târatamya. (fr. ತರ, more, and ತಮ, most). = ತಾರುತಮ್ಯ. Gradation, the state or condition of more or less, high or subordinate rank (ತರತಮಭಾವ, ಮುಖ್ಯತೆ ಅಮುಖ್ಯತೆ Śmd. 172; J. 2, 51; My.); discrimination (Mhr.). ತಾರತಮ್ಯವಱಿಯದವ ದೊರೆಯಲ್ಲ, ಮಾತು ಮಾಱಿದವ ಸೇವಕನಲ್ಲ (Prv.).

ತಾರಯ್ಸು târaysu. = ತಾರವಿಸು. To sing in soprano; to shrill, to utter a loud sound; to exercise or tune the voice before commencing to sing (Bp. 17, 21).

ತಾರಲ್ târal. A bush (? Čpr. 4, 47).

ತಾರವಿಸು târavisu. = ತಾರಯ್ಸು. (Bp. 12, 44).

ತಾರಸಿ târasi. Work done with bricks and gârĕ (My.; H.).

ತಾರಾಚಲ târâ-ačala. N. of a mountain (Čpr. 6, 90).

ತಾರಾಧಿಪ târâ-adhipa. The moon (Mr. 36).

ತಾರಾಪತಿ târâ-pati. = ತಾರಾಧಿಪ. (Grj. 4, after 43).

ತಾರಾಬಲ târâ-bala. The influence or aspect of stars (My.).

ತಾರಾಮಣ್ಡಲ târâ-maṇḍala. The starry region, the sphere of the stars, the zodiac. (My.). 2, a large well (My.). 3, a kind of fire-work (My.).

ತಾರಾಶಶಾಂಕ târâ-śaśâṅka. A licentious work, giving an account of the illicit intercourse between the wife of Bṛihaspati and the moon (My.; Tĕ.).

ತಾರಿಕೆ târikĕ. = ತಾರಕೆ (?). See ಜ್ವಲಿತಾರಿಕೆ.

ತಾರಿಣಿ târiṇi. Durgâ. 2, a kind of goddess with Buddhists. (R.).

ತಾರಿತ târita. Made to cross, conveyed across, saved. See ಪ್ರ-.

ತಾರೀಖು târîkhu. ತಾರೀಕು. A point of time, a date (C.; Br.; Mhr., H.; B. 3, 87; 4, 5. 217; 5, 179).

ತಾರೀಫು târîphu. Praise, applause (My.; Mhr., H. ತಾರೀಪ, ತಾರೀಫ).

ತಾರು târu. (= ತಾೞ್ 2). — ತಾರುಗದ. -ಕದ. A double door (My.).

ತಾರುಣ್ಯ târuṇya. (fr. ತರುಣ). *Youth, youthfulness*. ತಾರುಣ್ಯವೇ ರೂಪು, ಕಾರುಣ್ಯವೇ ಗುಣ (Prv.).

ತಾರುಣ್ಯವತಿ târuṇya-vati. A youthful female (Čpr. 8, after 72; Rśv. 11, after 84).

ತಾರುತಮ್ಯ târutamya. = ತಾರತಮ್ಯ (of which it is an incorrect form). (ತರತಮ Čt. II, 114).

ತಾರೆ târĕ. ತಾರಾ. = ತಾರ 2. *A star* (ಋಕ್ಷ Mr. 513; ಮಿನ್, ಅಱಿಲ್, ತಾರಗೆ Śm. 16). 2, *the pupil of the eye* (ಕಣ್ಣಾಲಿ 513). 3, a clear or beautiful pearl (ಮುತ್ತು 513). 4, silver (ರೌಪ್ಯ 513). 5, wind (ವಾತ 513). 6, the wife of Bṛihaspati. 7, a female monkey, the wife of Bâli.

ತಾಱ್ târ̤. 1. ತಾಱು. To become dry, to dry up; to wither, to wane; to become emaciated (ಕ್ಷೀಣ Śmd. Dh.; My.; Tĕ.; M. ತಱು, ತಾಱು, to sink, decline, become thin; T. ಚಾಮ್ಬು, to shrink, fade, etc.; cf. ತಱಗು). ತಾಱಿದ ದನ; ತಾಱಿದ ಮುದುಕ (My.). See Abh. P. 14, after 56; Bh. 4, 3, 15.

ತಾಱ್ târ̤. 2. An omen (ಶಕುನ Śmd. Dh.; Śm. 116; cf. ಸಾಱ್? ತಾರ 2). ತಾರ್ಗಳ್ (Śmd. 51).

ತಾಱಡಿ târ̤aḍi. The state of becoming or being dry (Čpr. 5, 15).

ತಾಱಿ târ̤i. = ತಱಿ 7, ತಾಱೆ. A large timber tree, the Beleric myrobalan, Terminalia belerica Roxb. (ಕಲಿ, ಅಕ್ಷ, ವಿಭೀತ; ಈ 3 ಕೂಡಿದಡೆ ತ್ರಿಫಲೆ ಎಮ್ಬುದು Hlâ., see s. ತಾಱೆ; ವಿಭೀತಕ, ಅಕ್ಷ Mr. 122, o. r. ತಾಱೆ; ಅಕ್ಷ Nn. 37, o. r. ತಾಱೆ; Tĕ. ತಾಡಿ, ತಾಣ್ಡಿ; T. ತಾನ್ರಿ; M. ತಾನ್ನಿ). — ತಾಱಿಯ ಮರ. = ತಾಱಿ. (ಕಲಿದ್ರುಮ, ಭೂತಾವಾಸ, ಕರ್ಷಫಲ, ತುಸ, ಅಕ್ಷ Nr.; ವೃಕ್ಷ, ಸ್ಯನ್ದನ Nn. 110).

ತಾಱಿಗ târ̤iga. A dry, sapless mass (Čh. v. 19; Grj. 1, 30).

Digitized by Google

ತಾಱು târu. 1. = ತಾೞ್. The state of drying, etc., dryness. — ತಾಱ ಗೋಟಡಿಕೆ. An areca-nut that is dry and hard (not good, My.). — ತಾಱುಗುಣ್ಡೆ. -ಕುಣ್ಡೆ. Withered buttocks (Bp. 47, 1).

ತಾಱು târu. 2. (= ತಾಳು 2). (Tĕ. ತಾರು, ತಾಱು, to move about in a busy, officious manner; to run; to lurk or lie in wait, see ತಾಗುಡಿ). — ತಾಱು ತಟ್ಟು. reit. = ತಾಱು ಮಾಱು, (ತಾಳುಂ ತಟ್ಟುಂ). (J. 20, 44). — ತಾಱು ಮಾಱು. reit. Disorder, confusion (My.; T., M.). ತಾಱು ಮಾಱು ಮಾಡು ವವನಿಗೆ ಯಾರು ತಾನೆ ನಮ್ಮಾಕ್ಕರು? (Prv.). — ತಾಱುಮ್ಬುಱ್. -ಂ. A confused manner, disorder. ತಾಱುಮ್ಬುಱ್ಯಂ, disorderly, out of order; ad libitum (Čpr. 7, 99; 8, 73; see Šmd. s. ಬಾಸಲ್).

ತಾಱು târu. 3. A bunch or cluster of areca-nuts (My.; T.; Mhr., H. ತಾರ, wire; a piece of catgut; a string of silk, etc.).

ತಾಱು târu. (ತಾರು). Tar (T.; My.).

ತಾಱೆ târĕ. = ತಾಱ್, q. v. (My.). ತರತರದಿಂ ಶೋಭಿಸುವ ತಾಱೆಯಿನ್ದ . . . ಕಾನನಂ ಕಣ್ಗೆಸೆದುದು (Râghč. 17, 54). — ತಾಱೇ ಕಾಯಿ. The târĕ fruit. ಅಳಲೇ ಕಾಯಿ, ತಾಱೇ ಕಾಯಿ, ನೆಲ್ಲೀ ಕಾಯಿಗಳು ಎಮ್ಬ ತ್ರಿಫಲಗಳು (Si. 336). — ತಾಱೇ ಗಿಡ. = ತಾಱ್. (ಕಲಿದ್ರುಮ, ಭೂತಾವಾಸ, etc. Si. 135). — ತಾಱೇ ಮರ. = ತಾಱೇ ಗಿಡ. (ಅಕ್ಷ, ಕಲಿದ್ರುಮ Si. 461). ತಾಱೇ ಮರದ ಕಾಯಾದರೂ ಕರದರೆ ಬಸ್ನೀತೇ? (Prv.).

ತಾೞ್ târ. = ತಾಱು 1. — ತಾಗೂಡು. -ಕೂಡು. To be affected with dryness: to shrink (J. 3, 40). — ತಾಮ್ಮುಟ್ಟು. 1. To be touched by or affected with dryness, to dry, to shrink (Grj. 4, after 120; 9, after 27). — ತಾಮ್ಮುಟ್ಟು. 2. Touch of dryness, desiccation (Čpr. 5, after 19).

ತಾರ್ಕಣೆ târkaṇĕ. = ತಾಕಾಣೆ. (My.).

ತಾರ್ಕಾಣೆ târkâṇĕ. Personal observation (Râm. 4, 1, 8).

ತಾರ್ಕಿಕ târkika. (fr. ತರ್ಕ). Belonging to the science of reasoning or logic; a dialectician, a philosopher, a sophist; a disputant (ವಾದಿ, ಮೇಲುಱ್ದು ತರ್ಕಪಂ Mr. 360). See Bp. 54, 80. 82; 59, 55.

ತಾರ್ಕ್ಷ್ಯ târkshya. *Garuḍa* (ವೈನತೇಯ, ಗರುಡ Nn. 12). 2, *a horse* (ಉತ್ತಮ ವಾಜಿ, ಒಳ್ಳಿಹ ಕುದುರೆ 12).

ತಾರ್ಕ್ಷ್ಯಧ್ವಜ târkshya-dhvaja. Vishṇu. (R.).

ತಾರ್ಕ್ಷ್ಯಶೈಲ târkshya-śaila. *A sort of collyrium.*

ತಾರ್ಣ târṇa. (fr. ತೃಣ). Made of grass. (Čpr. 5, after 64).

ತಾರ್ಯ târya. To be crossed, passable; to be ferried over; to be conquered (adj.); fare, freight. See ನಾ-.

ತಾಲ tâla. 1. = (ತಾಡ No. 2), ತಾಣ 1, ತಾಳ 1. Slapping or clapping the hands together or against the opposite arm; clapping or flapping in general. 2, beating time in music; *musical time or measure.* 3, a sort of cymbal. 4, a prosodical metre. 5, *a short span, one measured by the thumb and middle finger.* 6, *a yellow pigment,* or sulphuret of arsenic.

ತಾಲ tâla. 2. = ತಾಡ No. 4, ತಾಳ 2, (ತಾಳ 2), ತಾಳೆ 3, ತಾಱ್ 1. *The palmyra tree, Borassus flabelliformis* Lin. (ಕಲ, ಧ್ವಜ ದ್ರುಮ, ಪತ್ರಿ, ತಾಱ್ Mr. 111; see ಭೂ-, ಶ್ರೀ-). 2, the open hand with the fingers extended, the palm. 3, = ತಾಱ್ 2, a bolt, a lock.

ತಾಲಕ tâlaka. = ತಾಡಂಕ, ತಾಲಪತ್ರ, q. v. 2, = ತಾಲ 1, No. 6. — ತಾಲಕಭಸ್ಮ. The tâla in a calcined state (My.).

ತಾಲಜಂಘ tâla-jaṅgha. Having legs as long as a palm-tree. (My.).

ತಾಲಧ್ವಜ tâla-dhvaja. *Balaráma.*

ತಾಲನನ್ದನ tâla-nandana. A grove of palmyras (Šśv. 1, 34).

ತಾಲಪತ್ರ tâla-patra. = ತಾಡಪತ್ರ. A palmyra-leaf; *a hollow cylinder of palm-leaf, gold,* etc., *thrust through the lobe of the ear as an ornament,* etc. (ತಾಟಂಕ, ಕರ್ಣದ ಓಲೆ Mr. 337). 2, an oblong piece of a palm-leaf (especially of Talipot or ತಾಳಿ, see ಓಲೆ) used to write on.

ತಾಲಪತ್ರಿಕೆ tâla-patrikĕ. = ತಾಲಪತ್ರ. (ತಾಡವಾಲಿ G.).

ತಾಲಪರ್ಣಿ tâla-parṇi. *A kind of vegetable perfume* (= ಮುರಾ).

ತಾಲಪಾತ tâla-pâta. A falling of palmyra trees (Čpr. 5, after 51). 2, a stroke of the cymbal called śamyâ (5, after 51).

ತಾಲಮಧು tâla-madhu. Toddy (ತಾಡೀ ಮರದಿಂದ ಆಗುವ ಸರಾಯಿ G.).

ತಾಲಮೂಲಿಕೆ tâla-mûlikĕ. *The plant Curculigo orchioides* Roxb. See ನೆಲತಾಳೆ.

ತಾಲವೃನ್ತ tâla-vṛinta. *A fan* (ಬೀಸಣಿಗೆ, ವ್ಯಜನ Mr. 208; ಬಿಜ್ಜಣಿಗೆ, ಆಲವಟ್ಟ Ss.; ತಾಡವಾಲೀ ಬೀಸಣಿಗೆ G.).

ತಾಲವೃನ್ತಕ tâla-vṛintaka. *A fan.*

ತಾಲವ್ಯ tâlavya. Relating to the palate, palatal (Kâvy. III, 2, B, 58. 69 seq.).

ತಾಲವ್ಯಾಕ್ಷರ tâlavya-akshara. A palatal letter (Kâvy. III, 2, B, 58. 69 seq.).

ತಾಲಾಂಕ tâla-aṅka. *Balaráma.*

ತಾಲಿ tâli. = ತಾಳಿ. A small round plate of gold worn at the neck, as a marriage-badge answering to the marriage-ring (My.; T., M.; Tĕ. ತಾಳಿ, ತಾಳಿಬೊಟ್ಟು); that plate used as an ornament (My.). See ಕಾಶಿತಾಲಿ No. 2.

ತಾಲಿ tâli. 1. Tbh. of ಸ್ಥಾಲಿ. A kind of metal vessel (My.; Mhr. ಥಾಳೀ). See ಕಾಶಿತಾಲಿ No. 1.

ತಾಲಿ tâli. 2. = (ತಾಟ 2), ತಾಡಿ, ತಾಳಿ 2. *The Talipot or fan-palm, Corypha taliera* Roxb. (or Corypha umbraculifera Lin.). 2, a species of the mountain-palm (see ಬೆಟ್ಟದಾಱ್ & *cf.* ತಾಳಿ 2). 3, the spirituous juice of the palm, toddy. 4, *the small tree Flacourtia cataphracta* Roxb.

ತಾಲೀಮು tâlîmu. Instruction, as in gymnastic exercises (Mhr., H.); a gymnasium (My.; Mhr., H.).

ತಾಲು tâlu. *The palate.*

ತಾಲುಕ tâluka. = ತಾಲುಗೆ, ತಾಳಗೆ, ತಾಳುಗೆ, ತಾಳ್ಗೆ. The palate (Sk.); the throat (not Sk.). 2, the cheek (ಗಲ್ಲ Šmd. 43 Cm.; see Čt. I, 45 s. ತಾಳ್ಗೆ; is ಗಲ meant?).

ತಾಲುಗೆ tâlugĕ. Tbh. of ತಾಲುಕ (Šmd. 43).

ತಾಲುಜಿಹ್ವ tâlu-jihva. A crocodile. 2, the uvula. (R.).

ತಾಲೂಕ tâlûka. = ತಾಲೂಕು. (ಗಡಿ G.).

ತಾಲೂಕು tâlûku. A dependency: a talook, a division of a district (C.; B. 4, 216; Br.; Mhr., H. ತಾಲುಕಾ, ತಾಲುಖಾ).

ತಾವ tâva. = ತಾವು 2. (B. 5, 225).

ತಾವಕ tâvaka. (fr. ತವ). Thy, thine. (Bp. 54, 80. 82; 59, 55).

ತಾವಕೀನ tâvakîna. Thine. (My.).

ತಾವಡ tâvaḍa. A kind of necklace formed of lotus beads hanging as low as the navel,

Digitized by Google

worn by men (J. 16, 24; 28, 9; M.; T. ತಾಬ್ಬಿಡ; Tĕ. ತಾವಡ, ತಾವಳ, ತಾಳಿ; see ತಬ್ಬಿ).

ತಾವತ್ tâvat. *So great, so large; so far, so long; so many; such.*

ತಾವರೆ tâvarĕ. = ತಾಮರೆ (Šmd. 128; C.; ಪುಣ್ಡರೀಕ, ವನೇಜಾತ Nn. 18; ರಾಜೀವ, ಕಮಲ 22; ಪುಷ್ಕರ, ಸರಸಿಜ 27; ಕಮಲ 29; ಕುಮುದ, ಅಮ್ಬುಜ 29; ಎತೀರ್ಣ, ಸರಸಿಜ 41; ಶತಪತ್ರ, ಅಮ್ಬುರುಹ 49; ವನೇಜ 53; ನಲಿನ 54. 110; ಬಿಸಜ 56; ತಾಮರಸ, ಅರವಿನ್ದ, ಪದ್ಮ, ಪಂಕಜ, etc. Hlâ.; ಅರವಿನ್ದ Šm. 26). ತಾವರೆಯ ಕರ್ಣಿಕೆ (ವನಜಾತಕೋಶ Nn. 21; ಅಬ್ಜಕರ್ಣಿಕೆ 52); ತಾವರೆಯ ದಣ್ಬು (ಮೃಣಾಲ 60). See Šmd. 98. 155. 167. 207; Si. 95-97. 136. 158; Čpr. 5, after 39; 8, 98; Bp. 49, 30; Bh. 1, 5, 9; Râm. 2, 7, 3; ಅಡಿದಾವರೆ, ಕೆನ್-, ಕೆಮ್ಪು-, ನೆಲ-, ಬಯಲ್-, ಬಿಳಿ-, ಬೆಟ್ಟ-, ಬೆಳ್-, ಮರ-. ತಾವರೆಗೆ ಆಪ್ತನೇ ವೈರಿ (Prv.). — ತಾವರೆಗಡ್ಡೆ. The bulbous root of a lotus (Bp. 30, 28). — ತಾವರೆಗಣ್ಣ. -ಕಣ್ಣ. Vishṇu (Šs.; ಉಪೇನ್ದ್ರ Šm. 6). — ತಾವರೆಗನ್ದ. -ಕನ್ದ. Brahmâ (ಬೊಮ್ಮ Čt. II, 3; Kk. 9). — ತಾವರೆಗೆಯ್ಯ. -ಕೆಯ್ಯ. The sun (ನೇಸಱ್, etc., ಸಪ್ತಾಶ್ವ Kk. 45). — ತಾವರೆಗೆಳೆಯ. The sun (Šm. 14; Kk. 45; Bh. 8, 26, 5). — ತಾವರೆಗೊಳ. -ಕೊಳ. A pond abounding with the lotus (Čpr. 7, 153; Bh. 2, 13, 27). — ತಾವರೆನೂಲ್. Lotus fibres (Šmd. 66. 133). — ತಾವರೆಮಣಿ. A lotus seed, often used as a bead (My.). — ತಾವರೆಯ ಕಣ್ಣ. = ತಾವರೆಗಣ್ಣ. (ಉಪೇನ್ದ್ರ Kk. 6). — ತಾವರೆಯಣುಗ. -ಅಣುಗ. Brahmâ (Šm. 8). — ತಾವರೆಯರಲ್. -ಅರಲ್. A lotus flower (Čpr. 7, 70). — ತಾವರೆವಗೆ. -ವಗೆ. = ತಾವರೆವಗೆಯ. (V. 4, 114). — ತಾವರೆವಗೆಯ. -ವಗೆಯ. The enemy of the lotus: the moon (Šm. 16). — ತಾವರೆವಣೆಯ. -ಮಣೆಯ. Brahmâ (Šs.). — ತಾವರೆವನೆಯಳ್. -ಮನೆಯಳ್. Lakshmî (Šm. 6). — ತಾವರೆವಸೆಯ. -ವಸೆಯ. Brahmâ (ಬೊಮ್ಮ Kk. 9). — ತಾವರೆವೊಕ್ಕುಳ. -ಪೊಕ್ಕುಳ. Vishṇu (ಹರಿ Čt. II, 4). — ತಾವರೆಹಕ್ಕಿ. (ಪುಷ್ಕರಾಹ್ವ, ಸಾರಸ Si. 174). — ತಾವರೆಹುವ್ವು. A lotus flower (Si. 96).

ತಾವಿ tâvi. A gold or silver ring occasionally put round the hoof of a horse (ವಳಯ Mr. 274, o. r. in two MSS. ಲೋಮ).

ತಾವು tâvu. = ತಮ್ 1, etc., ತಾಮ್ q. v. They (reflexive). (C.; Bp. 14, 28). ಭಕ್ತರು ತಾವು ಸರ್ವರು ಸನ್ದಣಿಸಿ ನೋಡಲ್ಕೆ ಕೇಳಲ್ಕೆ (Bp. 36, 22). ತಾವು ಮೂವರು (36, 36). ತಾವಿಬ್ಬರ್ (37, 57). ತಮ್ಮನ್ ಇಬ್ಬರಂ (29, 15). ತಾವುನ್ನು (60, 29). ಫಲವಾಗಿ ಬಲಿಯಲೊಡನೆ ತಾವೆ ಕೆಡುವ ಧಾನ್ಯಂಗಳು (ಓಷಧಿಗಳು Nr.). ಬಹು ಮನ್ದಿ ರೈತರು ತಾವಾಗಿ ಒನ್ದು ಕಡೇ ಕಟ್ಟ ಕೊಣ್ಡಿರುವ ಊರು (ಗ್ರಾಮ, etc. Si. 113). ಆ ವಸ್ತುಗಳೆಲ್ಲ ತಮ್ಮಿನ್ದ ತಾವೇ ಆಗಿವೆಯೋ? ಇಲ್ಲ! (B. 2, 24). ಆ ತತ್ತಿಗಳು ಬಿಸಲಿನ ಕಾವಿಗೆ ತಮ್ಮಿನ್ದ ತಾವೇ ಒಡೆದು (4, 119). ಮನುಷ್ಯರು ತಾವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಗಣ್ಡಾನ್ತರ ತನ್ದು ಕೊಳ್ಳ ಬಾರದು (4, 59). ಕುದುರೆಗಳು ತಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾವೇ ನಿಲ್ಲುವವು (4, 61). ತಾವು ಮಾಡುವದು ಗನ್ಧರ್ವರು ಮಾಡಿದರು (Prv.). **2,** you (honorific). (C.; see B. 2, 48; 3, 67; 4, 50. 52. 53. 64. 66. 127. 156).

ತಾವು tâvu. 1. = ಟಾವು, etc. (My.; T.; J. 17, 4; B. 5, 250). ತಾವಿನಲ್ಲಿ (Šmd. 139. 233. 234. 238. 246. 268 Cm.). ತಾವಿಂಗೆ (250 Cm.). See Prv. s. ನೀರು.

ತಾವು tâvu. 2. = ತಾವ. A sheet of paper (My.; B. 4, 103; Br.; Mhr., H. ತಾವ; T., M. ತಾಳ್).

ತಾಸಾಮಾರು tâsâmâru. = ತಾಸೆ. (My.).

ತಾಸೀಲು tâsîlu. = ತಹಸೀಲು. (My.).

ತಾಸೀಲುದಾರ tâsîlu-dâra. = ತಹಸೀಲುದಾರ. (My.).

ತಾಸು tâsu. An hour (C.; B. 2, 11; Br.; Mhr., H. ತಾಸ); a gong (Br.; Mhr., H.). ತಾಸು ಬಡಿ (B. 3, 87), -ಬಾರಿಸು (3, 88), to strike the hour-gong. ತಾಸಿಗೊನ್ದು ಕೂಸ ಹೆತ್ತರೆ ಈಸೀಸು ಮುತ್ತು. — ತಾಸಿನ ಗೊತ್ತು ದಾಸಿಗೆ ತಿಳಿದೀತೇ? (Prvs.). — ತಾಸಿನ ಬಟ್ಟಲು. The metal vessel by the sinking of which in water the hour is measured (My.). ತಾಸಿನ ಬಟ್ಟಲು ನೀರ ಕುಡಿದರೆ ತಾಸಿಗೆ (gong) ಕೊಡತೀ ಪೆಟ್ಟು (Prv.). — ತಾಸುಹೊತ್ತು. An hour's time (My.; B. 5, 126).

ತಾಸೆ tâsĕ. = ತಾಸಾಮಾರು. A flat drum that is fastened in front of the belly when beaten (Mhr. ತಾಶಾ). — ತಾಸೇದವ. A man who beats that drum (C.).

ತಾಹಿ tâhi. = ತಾಹೆ, q. v.

ತಾಹೆ tâhĕ. = ತಾಪ. (ತಾಪು, ಕುಣ್ಬಣಿವನೆ Šs.; ತಾಷ, ಕುಡುಹುದಾಣ Kk. 57, o. r. ತಾಹಿ).

ತಾಳ್ tâḷ. = ತಾಳು 1. To hold; to take, to assume, to get, to obtain, to receive; to have or possess; to undergo, to experience; to suffer patiently or quietly; to be patient; to endure; to wait; to last, to continue unimpaired, to wear well (ಧಾರಣ Šmd. Dh.; Šm. 113; ಆಳ್ Šmd. 56. 77. 344 Cm.; ಧರಿಸು 70. 105 Cm.; ಸಲುಕಡೆ Šm. 113; C. as ತಾಳು; T., Tĕ.; Tĕ. also ಚಾಲು; *cf.* ತಳ್ 1, ತಳೆ 1, ತಾಳ್ದು). **2,** to bear with, etc. (ಕ್ಷಮಿಸು G.; C. as ತಾಳು). P. p. ತಾಳ್ದು. ಕರದೊಳ್ ತಾಳ್ದಿರ್ದ ನೆಲ್ಲಿಯ ಕಾಯಿ (ತಳಾಮಳ Nn. 166). See Čh. v. 177; Bp. 24, 67; 37, 24; 43, 26; Râv. 2, 32; 5, 51. 120; 8, 116; 9, 4; 13, 45; J. 3, 31; 17, 1. 21; 28, 40; 29, 7; ಕೌತುಕನ್ದಾಳ್, ಬೆಳೆದಾಳ್, ಸೀಕನ್ದಾಳ್.

ತಾಳ tâḷa. (Šmd. 40).

ತಾಳ tâḷa. 1. = ತಾಲ 1, etc. (Čh.; ಹೊತ್ತ ಕ್ರಿಯಾಪ್ರಮಾಣಂ Mr. 79; — ಗೇಣ್ 324, o. r. ತಾಣ). ರಾಗಂಗಳಲ್ಲಿ ನೂರೊನ್ದು ತಾಳಮ್ ಅಕ್ಕು (78). ತಾಳ ತಪ್ಪಿದರೆ ಕುಣಿಯೋದು ತಪ್ಪುವದಿಲ್ಲ. — ತಾಳದಲ್ಲಿ ಜಾಣನಾದರೆ ತಾಳಿಕೆ ಇದ್ದೀತೇ? (Prvs.). See Bp. 19, 8; 37, 44. 45; ಸಂಗಡದಾಳ; Prvs. s. ಪದ, ಮೇಳ; Mr. s. ಅಯ್ದು ಉತ್ತಮವಾದ್ಯ. Also: N. of a vṛitta (Čh.).

ತಾಳ tâḷa. 2. = ತಾಲ 2. (Šmd. 30; My.; Si. 166). See Sp. s. ಬೇಳ.

ತಾಳಗಣನೆ tâḷa-gaṇanĕ. The counting of the tâḷa (Čh.).

ತಾಳಗತಿ tâḷa-gati. A mode or variety of beating time in music (Bp. 52, 42).

ತಾಳದ tâḷada. = ತಾಳಿದ, ತಾಳ್ದ, ತಾಳ್ಳು. Boiled and seasoned vegetables (My.; T., M. ತಾಳಿದ; see ತಾಳಿಸು).

ತಾಳಧರ tâḷa-dhara. = ತಾಳಧರಿ, ತಾಳಧಾರಿ. A man who has and uses a cymbal; a time-keeper in musical performances (ಎಶಾಖ, ತಾಳಧಾರಿ Nn. 38; ಎಶಾಖ Mr. 528, o. r. ತಾಳಧಾರಿ; ಶಬ್ದಜ್ಞ Mr. 378). See s. ಶಬ್ದಜ್ಞ.

ತಾಳಧರಿ tâḷa-dhari. = ತಾಳಧರ. (Bp. 5, 43; 12, 42).

ತಾಳಧಾರಿ tâḷa-dhâri. = ತಾಳಧರ, q. v.

ತಾಳಮಾನ tâḷa-mâna. Time-measuring in music; a particular time in music (ರೂಪಕ Mr. 526).

ತಾಳರವ tâḷa-rava. A sound or sounds used in beating time. See ಣತ್ತಡಗಷ್ಠೈಷಣ.

ತಾಳವಟ್ಟ (tâḷa-varta). A fan (Čpr. 5, 64; Abh. P. 13, after 54; *cf.* ಆಲವಟ್ಟ).

Digitized by Google

ತಾಳವಿಭೇದ tâḷa-vibhêda. A particular time in music (ರೂ ಪಕ Nn. 135).

ತಾಳಿ tâḷi. = ತಾಲಿ, q. v. (My.; Si. 218). See ಅಯದಾರ್ಗ್ಳಿ, ಗಿಳಿದಾಳಿ, ಗುಳದಾಳಿ. — ತಾಳಿಬೊಟ್ಟು. A small kind of tâḷi (My.). — ತಾಳಿಸರ. A necklace composed of tâḷis, worn by women (My.).

ತಾಳಿ tâḷi. 1. = ತಾಳಿ 1. A pile of dried cakes of cowdung (My.; T.; Mhr. ಥಾಳ; see ಪ್ರೇತದಾಳಿ). ಕುಳ್ಳುತಾಳೀ ಮೇಲೆ ಬೇ ಯಿಸಿದನ್ನ ಅನ್ನ (ಉಬ್ಬು G.).

ತಾಳಿ tâḷi. 2. = ತಾಲಿ 2, etc. The palmyra tree, Borassus flabelliformis Lin. (T.; M.: Corypha umbraculifera). See ಶ್ರೀ-; ದೇವದಾಳಿ. — ತಾಳೀ ತರು (Rśv. 2, 36). — ತಾಳೀ ಫಲ (Rśv. 6, 20). — ತಾಳೀ ಮರ. = ತಾಳಿ. (St. & Pl.; My.).

ತಾಳಿಕೆ tâḷikĕ. Undergoing, suffering (Bh. 1, 8, 34); patience; patient endurance; perseverance (J. 22, 12; My.; B. 5, 296; Tĕ. ತಾಳಿಕೆ, ತಾಳಿಕ). ತಾಳಿಕೆಯುಳ್ಳವನಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದರೆ ಕಾಯಿ ಸಿಕ್ಕುವದು (Prv.). See Prv. s. ತಾಳ 1.

ತಾಳಿಗೆ tâḷigĕ. (Śmd. 40). Tbh. of ತಾಲುಕ. The palate (see ಕಿರ್ದ್ನಾಲಿಗೆ). 2, the throat (Bh. 1, 8, 34; 1, 10, 38; 3, 23, 11).

ತಾಳಿದ tâḷida. = ತಾಳದ, etc. (My.).

ತಾಳಿಮೆ tâḷimĕ. = ತಾಳುಮೆ, ತಾಳ್ಮೆ. Patient endurance; patience; forbearance; perseverance (My.).

ತಾಳಿಸಪತ್ರೆ tâḷisa-patrĕ. = ತಾಳಿಸಪತ್ರೆ, ತಾಳೀಸಪತ್ರೆ, ತಾಳೀಸಪತ್ರೆ, ತಾಲಿ 2, No. 4. (St. & Pl.; Mhr. ತಾಲೀಸಪತ್ರ, the name of a drug).

ತಾಳಿಸು tâḷisu. To season food (My.; Tĕ. ತಾಲಿಂಚು; T., M. ತಾಳಿ). ತಾಳಿಸಿದ ಅಡಗು (ಭರೂಟಕ Hlâ.). ತುಪ್ಪ ಹಾಲ್ ಎರಡರಲಿ ತಾಳಿಸಿದ ಹೊಯಿಗಲವು (ಕ್ಷೀರಸ q. v., Mr. 216). ಕ ಣ್ಣವಂ ತಾಳಿಸೆ ಚರೂಟವೆನಿಸಿಕ್ಕು (217). ತುಪ್ಪದಲಿ ತಾಳಿಸಿದವೆಲ್ಲ ಭಕ್ಷ್ಯವೆನಿಸಿಕ್ಕು (216). ಭವ್ಯಕಲ್ಪದ್ರುಮಫಲಂಗಳನ್ ಅವ್ಯಯಾಮೃತ ದಿಷ್ಟ ತಾಳಿಸಿ (Bp. 8, 38). 2, to temper, to sharpen, as weapons (Bh. 6, 4, 141).

ತಾಳೀಸಪತ್ರೆ tâḷîsa-patrĕ. = ತಾಳಿಸಪತ್ರೆ, etc. (My.).

ತಾಳು tâḷu. 1. = ತಾಳ್. (C.). P. p. ತಾಳಿ. ತಾಳಲಾರದ ಎರ ಪ ತಿಣೀದರೆ ಹೋದೀತೇ?—ತಾಳಿದವ ಬಾಳ್ಯಾನು (Prvs.). See Bp. 26, 41; Rśv. 13, 9; J. 2, 4; 29, 24; Dp. 172, 2; B. 3, 58; 4, 23. 120. 163. 182; 5, 22.

ತಾಳು tâḷu. 2. (= ತಾಟು 2). — ತಾಳುಂ ತಟ್ಟುಂ. In confusion or disorder. — ತಾಳುಂ ತಟ್ಟುಂಗೆಡೆ. -ಕೆಡೆ. To fall to the ground in a confused manner (Abh. P. 11, 119). — ತಾಳುಂ ತಟ್ಟುಪ್ಪೊಯ್. -ಪೊಯ್. To beat indiscriminately or ad libitum (Abh. P. 13, after 54; 13, 64).

ತಾಳುಗೆ tâḷugĕ. Tbh. of ತಾಲುಕ. The palate (ತಾಲು, ಕಾಕುದ Nr., Hlâ., Mr. 318). 2, the throat (Grj. 9, after 27).

ತಾಳುಮೆ tâḷumĕ. = ತಾಳಿಮೆ, etc. (My.).

ತಾಳುವಿಕೆ tâḷuvikĕ. Patient endurance, etc. (ತಾಳಿಮೆ, ಸ್ಥಾಯಿ G.; My.).

ತಾಳೆ tâḷĕ. 1. = ತಾಳಿ 1. (B. 5, 50).

ತಾಳೆ tâḷĕ. 2. Tallying, agreement, as of accounts, etc., correspondence, relation of different statements, stories, etc. (Mhr. ತಾಳ, ತಾಳಾ). — ತಾಳೆ ನೋಡು. To compare together (My.). — ತಾಳೆ ಬೀಳು. To agree with (My.). — ತಾಳೆ ಹಾಕು. = ತಾಳೆ ನೋಡು. (My.).

ತಾಳೆ tâḷĕ. 3. = ತಾಲ 2, etc. The palmyra tree, Borassus flabelliformis Lin. See ಶ್ರೀ-, ಹೆಣ್ಣ-. — ತಾಳೆಬೆಲ್ಲ. = ತಾಟಬೆಲ್ಲ. (My.). — ತಾಳೆಮರ. = ತಾಳೆ. (ತೃಣರಾಜ, ತಾಲ Si.; My.; B. 3, 47). ತಾಳೆಮರ ಉದ್ದವಾದರೆ ಕೋಟಿಗೆ ಬಿದ್ದೀತೇನು?—ತಾಳೆ ಮರ ದೊಡ್ಡದಾದರೂ ತಾಟಿಹೂವಿಗೆ ಸರಿಯಾದೀತೇ? (Prvs.). — ತಾಳೆಯೋಲೆ. ತಾಳೆವೋಲೆ. -ಓಲೆ. = ತಾಳೆವಾಲೆ, ತಾಡವಾಲೆ, (ತಾಲ ಪತ್ರ). A hollow cylinder of palm-leaf, gold, etc. thrust through the lobe of the ear as an ornament, especially by women whose husbands are alive (My.). — ತಾಳೆವಾಲೆ. = ತಾಡವಾಲೆ, ತಾಳೆಯೋಲೆ. (My.). — ತಾಳೆವಾಲೇ ಮರ. = ತಾಡ-. The palmyra tree (Si. 166). — ತಾಳೆಹಣ್ಣು. A ripe palmyra-fruit. ತಾಳೆಹಣ್ಣು ತಾನೇ ಬಿದ್ದರೂ ಬಾಬಿದ ಮುಟಿವಗೆ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿತು (Prv.). — ತಾಳೆಹೆಣ್ಣ. Palmyra-toddy (My.).

ತಾಳೇಸಪತ್ರೆ tâḷêsa-patrĕ. = ತಾಳಿಸಪತ್ರೆ, etc. (My.).

ತಾಳ್ಗೆ tâḷgĕ. Tbh. of ತಾಲುಕ. (ಗಲ್ಲ Ct. I, 45).

ತಾಳ್ದ tâḷda. = ತಾಳದ, etc. (My.).

ತಾಳ್ದು tâḷdu. (= ತಾಳ್ 1, q. v.). To hold, etc. (ಧಾರಣ Śmd. Dh.; ಧರಿಸು Śmd. 58 Cm.). ಇನಿತತಿಶಯಂ ತಾ ಳ್ದುದು ಈ ಕನ್ನೆಯನ್ನಂ (66. 128). ತಾಳ್ದಿದ ಮಣಿದೊಡವಿನ ಕೆಮ್ಮು ಳಗು ಬದಪರೆ (Rśv. 12, 42). See Cpr. 1, 137; 2, 4. 35. 50. 72; 3, 9. 60; 8, 92.

ತಾಳ್ಮೆ tâḷmĕ. = ತಾಳಿಮೆ, etc. (My.; B. 2, 20; ಶಾಂತಗುಣ, ಶಾಂತಿ, ಸಹನ, ಕ್ಷಮೆ, ಸುದಾರಿಕೆ G.). ತಾಳೆ ಇದ್ದ ಪುರುಷನಲ್ಲಿ ಬೀಯಿ ಬಿದ್ದರೆ ಬಾಳ್ಯಾನು (Prv.).

ತಾಳ್ಳು tâḷḷu. = ತಾಳದ, etc. (My.).

ತಾಟ್ tâḷ. (ತಾಟು). 1. *Considered* to be Tbh. of ತಾಲ (ತಾಳ Śmd. 30). The palmyra tree, Borassus flabelliformis Lin. (ವೃಕ್ಷಭೇದ Śmd. Dh.; ಒನ್ನು ಮರ Śmd. I; ತರು Śm. 113; ಕಲ, ಧ್ವಜದ್ರುಮ, ಪತ್ರಿ Mr. 111; Tĕ. ತಾಡು). See ಕದ್ದಾಟು, ಕಿರುದಾಟ್, ನೆಲ-. — ತಾಟ ಮರ. = ತಾ ಟ್. (ತೃಣರಾಜ, ತಾಲ Nr.). — ತಾಟುದ್ದ. -ಉದ್ದ. The height of a palmyra tree. ತಾಟುದ್ದಮ್ಬರಂ, as high as a palmyra (Abh. P. 13, 64). — ತಾಟೇಳುದ್ದ. -ಏಳು ಉದ್ದ. The height of seven palmyra trees (Râm. 6, 30, 8).

ತಾಟ್ tâḷ. (ತಾಟು). 2. = (ತಾರು), ತಾಲ 2, No. 3. The bar or bolt of a door (ಅಗುಳ್ Śmd. I; Śm. 113; T., M. ತಾಟ್, ತಾಳ್; M. also ತಾವು, ತಾಕ್ಕುಟ್, ತಯಿದು; *cf.* ತಟ್ಟಿ; ತಾಪಾಳ್). See ಕೆಯ್ತಾಟು.

ತಾಟ್ tâḷ. 3. = ತಾಟು 1. The stem or stalk of corn, flowers, etc. (ಸೂರಣದ ದಣ್ಣು Śmd. I; T., M. ತಾಳ್).

ತಾಟ್ tâḷ. 4. = ತಾಟಿ, ತಾಟು 2. Being low; sinking; sloping, inclining (T. ತಾಟ್, low, deep; T., M. ತಾಟ್, ತಾಟು, to be low, etc.; to slope, incline; M. ತಾಟ್ಚು, sinking; see ತಟ್ಟು, ತಾಗು 4). 2, the bottom (ಬುಡ Śm. 113, o. r. ಬುಡು; M. ತಾಟ್ಟು). — ತಾಟ್ವರಿ. The bottom of a tree or of a hill (My.; M. ತಾಟ್ವರೆ, declivity; a valley). — ತಾಟ್ವಾರ. A slope: a sloping front of a house, a veranda lower than the house (T., M.; Tĕ. ತಾವಾರ, ತಾರ್ವಾರ, ತಾರ್ವಾಳ; R.).

ತಾಟ tâḷa. = ತಾಟ್ 4. The bottom of a carriage (? ಘಟ Mr. 285). — ತಾಟವಾರ. = ತಾಟ್ವಾರ. (Si. 106). 2, (ರಥ್ಯೆ, ಪ್ರತೋಲಿ, ವಿಶಿಖ, etc. Si. 106, sic!).

ತಾಟು tâḷu. 1. = ತಾಟ್ 3. A corn-stalk the ears

Digitized by Google

of which are deprived of grain. ತಾಳು ಬಡಿದರೆ ಕಾಳು ಸಿಕ್ಕೀತೇ? (Prv.). — ತಾಳುಕುಪ್ಪೆ. A pile of such corn-stalks (My.).

ತಾಳು tâḷu. 2. = ತಾಳ್ 4. The bottom (My.). ಕೊಣೇ ಮೇಲೆ ನಿನ್ನು ತಾಳು ಕಡೆದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ತಾಳೆ tâḷĕ. The fragrant screw-pine, Pandanus odoratissimus Lin. (My.; T.). See ಕತ್ತಾಳೆ, ಕಪ್ಪಾಳೆ. — ತಾಳೆಹುವ್ವು. The pandanus flower (Si. 166). — ತಾಳೆಹೂ. = ತಾಳೆಹುವ್ವು. ತಾಳೆಮರ ದೊಡ್ಡದಾದರೂ ತಾಳೆಹೂವಿಗೆ ಸರಿಯಾದೀತೇ? — ತಾಳೆಹೂ ಶಿವನಿಗೆ ಆಗದು, ಸಮ್ಪಿಗೆಹೂ ಸಾಲಿಗ್ರಾಮಕೆ ಆಗದು (Prvs.). See Prv. s. ತುಮುಬು 2.

ತಿ ti. An affix for the formation of female nouns, *e. g.* ಪೊಲತಿ, ನರತಿ, ಎಡತಿ (Śmd. 244; *cf.* ಇತಿ), ಚಲುವತಿ.

ತಿ ti. A Tbh. of ತ್ರಿ (Śmd. 377; Mhr.).

ತಿಕ tika. = ತಿಗ. Tbh. of ತ್ರಿಕ. (ಮೇಖಲೆ, ಜಘನ Nn. 118; ಗುದ, ಅಪಾನ, ಪಾಯು Si. 208). ಉದ್ಯೋಗವಿಲ್ಲದ ಬಡಗಿ ಮಕ್ಕಳ ತಿಕಾ ಕೆತ್ತಿದ. — ತಿಕ ಮುಖ ಒನ್ದೇ ತಿಪ್ಪಾಭಟ್ಟರಿಗೆ (Prvs.). See Prv. s. ತೂಲ.

ತಿಕಡಿ ti-kaḍi. = ತಿಕ್ಕಡಿ, ತಿಗಟಿ. A triangle, a mason's level (My.; Mhr. ತಿಕಟೀ); a cross (My. Rom. Catholics); a cross-stick instrument used in spinning thread and ropes (My.).

ತಿಕ್ಕ tikka. Tbh. of ತೀಕ್ಷ್ಣ (Śmd. 346. 456).

ತಿಕ್ಕಡಿ tikkaḍi. = ತಿಕಡಿ. (My.; Br.).

ತಿಕ್ಕಲು tikkalu. 1. The state of being confused or deranged in the mind (My.; Tĕ. ತಿಕ್ಕೆ, madness; T. ತಿಯಕ್ಕು, perturbation, confusion in the mind, etc.; M. ತಿರಕ್ಕು, thronging, pressing; precipitation, confusion; T. ತಿಯರಡು, ತಿಗರಡು = ತಿಯಕ್ಕು; ತಿಯಂಗು, to grow dejected, be perplexed or confounded = ಕಲಂಗು; ತಿಗ್ಗು, to vacillate, stagger, be at stand not knowing which way to go, be astonished or confused, be dismayed or fear; *cf.* ದಿಗಲು). — ತಿಕ್ಕಲಾಟ. -ಆಟ. Confused behaviour (My.).

ತಿಕ್ಕಲು tikkalu. 2. Stuttering (My.; T., M. ತಿಕ್ಕು, to stutter; T. ತೆತ್ತು, to stammer; M. ತಿಕ್ಕು, straining, pressure, throng, *cf.* ತಿಣುಕು; stuttering). — ತಿಕ್ಕಲು ತಿಕ್ಕಲಾಗಿ ಮಾತಾಡು. To stutter (My.).

ತಿಕ್ಕಿಸು tikkisu. To cause to rub, etc. (My.; B. 3, 64).

ತಿಕ್ಕು tikku. To rub; to scour (ಉಜ್ಜು, ಮರ್ದಿಸು G.; My.; B. 1, 15. 22; 3, 20; 4, 60. 158; 5, 294; M. ತಿಬ್ಬು, ತಿರಕ್ಕು, ತಿಕ್ಕು, to press, throng, treat harshly; *cf.* ತಿಗಡು 2, ತಿಗುರು 1, ತೀಡು 2). **2,** to treat harshly, to annoy (My.). — ತಿಕ್ಕಾಟ. -ಆಟ. = ತಿಕ್ಕಾಟ. (My.). — ತಿಕ್ಕ್ಯಾಟ. -ಆಟ. Rubbing, grinding, scouring (ಘರ್ಷಣ G.; My.); annoying (My.).

ತಿಕ್ತ tikta. (Sharpened; sharpening); sharp, pungent; *bitter* (ಕಹಿ Nn. 147); one of the six modifications of flavour (see s. ಸೌರಭ್ಯ); pungency; bitterness; fragrance, perfume.

ತಿಕ್ತಕ tiktaka. Bitter. 2, *the plant Trichosanthes dioeca* Roxb. (ಪಡುವಲ ಬಳ್ಳಿ G.). 3, the tree or shrub Terminalia catappa Lin.

ತಿಕ್ತಕಿ tiktaki. N. of a plant (ಕಾರೆ Mr. 139).

ತಿಕ್ತಶಾಕ tikta-śâka. Bitter herbs or greens; *the plant Capparis trifoliata* Roxb.

ತಿಗ tiga. = ತಿಕ. Tbh. of ತ್ರಿಕ (Śmd. 378; ಕಟೀರ, ತ್ರಿಕಸ್ಥಾನ Hlâ.; ಕಟೀರ Mr. 331; ಮೇಖಲೆ 483); a triad (Bh. 2, 13, 50). See ಇತ್ತಿಗ.

ತಿಗಟಿ tigaṭi. = ತಿಕಡಿ, etc. A triangle, a mason's lever (B. 4, 110).

ತಿಗಟು tigaṭu. = ತಿಗಟೆ, ತಿಗಡು 1, ತಿಗಡೆ, ತಿಗುಡು, ತಿಗುಡೆ; ತೊಗಟು, etc. Rind, bark (My. occasionally).

ತಿಗಟೆ tigaṭĕ. = ತಿಗಟು, etc. (My.).

ತಿಗಡಿ tigaḍi. = ತಗಡಿ. Fraud (My.; H.; see ತಾರು). — ತಿಗಡಿ ಬಿಗಡಿ. dupl. = ತಿಗಡಿ. (My.).

ತಿಗಡು tigaḍu. 1. = ತಿಗಟು, etc. (My.).

ತಿಗಡು tigaḍu. 2. = ತಿಕ್ಕು. (Bh. 6, 2, 4).

ತಿಗಡುಗ tigaḍuga. — ತಿಗಡುಗಮರ. (ಮಣ್ಡೂಕಪರ್ಣ, ಪತ್ರೋರ್ಣ, ನಟ, ಕಟ್ವಂಗ, ಟುಣ್ಟುಕ, ಶ್ಯೋನಾಕ, ದೀರ್ಘವೃನ್ತ, etc., ಪೆಮ್ಮರ, ದೊಡ್ಡ ಮರ Si. 135).

ತಿಗಡೆ tigaḍĕ. = ತಿಗಟು, etc. (My.).

ತಿಗಡೆ tigaḍĕ. = ತಿಗುಡು, ತಿಗುಡೆ, ತಗಡೆ. Tbh. of ತ್ರಿಪುಟೆ (or ತ್ರಿವೃತೆ). Indian jalap (My.; ಸರ್ವಾನುಭೂತಿ, ಸರಲೆ, ತ್ರಿಪುಟೆ, ತ್ರಿವೃತೆ, ತ್ರಿಭಣ್ಡಿ, ರೇಚನಿ, ಕೆಮ್ಬನ್ನೇ ತಗಡೆ, ಬಿಳೀ ತಿಗಡೆ, ಭೇದಿ ಆಗುವ ಬಾಲ್ತಿಗಡೆ; ಶ್ಯಾಮೆ, ಪಾಲಿನ್ದಿ, ಸುಷೇಣಿಕೆ, ಕಾಳೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಕರೆ ಬಾಲ್ತಿಗಡೆ Si. 148; Tĕ. ತೆಗಡ). — ತಿಗಡೆಬಳ್ಳಿ. The Indian jalap creeper, Ipomoea turpethum R. Br. (or Convolvolus turpethum Lin., St. & Pl.).

ತಿಗಣೆ tigaṇĕ. = ತಗಣೆ, etc. (My.).

ತಿಗರಿ tigari. = ತಿಗುರಿ. (My.; T. ತಿಗಿರಿ).

ತಿಗಳ tigaḷa. = ತಿಗುಳ. A Tamil man, especially an emigrant (My.). ತಿಗಳ ತಾ ಕೆಡುತ್ತಾ ಎಲ್ಲ ನೆರೆ ಕೆಡಿಸಿದ (Prv.).

ತಿಗಳಗಿತ್ತಿ tigaḷa-gitti. = ತಿಗಳತಿ. (My.). ತಿಗಳಗಿತ್ತಿಯ ಬಾಯಿ ಕೆಣಕ ಬೇಡ, ಬೊಗಳುವ ನಾಯಿ ಹೊಡೆಯ ಬೇಡ (Prv.).

ತಿಗಳತಿ tigaḷa-iti. = ತಿಗುಳತಿ. A Tamil woman. ತಿಗಳತೀ ಬಾಯಿ ಕೆಣಕ ಬೇಡ, ಬಗುಳೋ ನಾಯಿ ಬಡಿಯ ಬೇಡ (Prv.).

ತಿಗುಡು tiguḍu. = ತಿಗಟು, etc. (Abh. P. 14, 17; J. 28, 44; My.; G. 264). ಮರದ ತಿಗುಡು (ತ್ವಕ್, ವಲ್ಕ, etc. Mr. 105).

ತಿಗುಡು tiguḍu. = ತಿಗಡೆ. See ಅಲ್ತಿಗುಡು.

ತಿಗುಡೆ tiguḍĕ. = ತಿಗಟು, etc. (My.).

ತಿಗುಡೆ tiguḍĕ. = ತಿಗಡೆ, etc. (ಮಾಲಪಿಕೆ Mr. 141). See ಕರಿಯ-, ಬಿಳಿಯ-.

ತಿಗುಣ ti-guṇa. Tbh. of ತ್ರಿಗುಣ (Śmd. 376. 378).

ತಿಗುಣೆ tiguṇĕ. = ತಿಗಣೆ, etc. (My.).

ತಿಗುರಿ tiguri. = ತಿಗರಿ, ತಿಗುರು 3. A wheel, especially a potter's wheel (ಚಕ್ರ Čt. 1, 64; Mr. 383. 516; T. ತಿಗಿರಿ; My.; Abh. P. 4, 107; Bp. 21, 27). ಕುಮ್ಬಾರರ ತಿಗುರಿ (ಕುಲಾಲಚಕ್ರ Nn. 49. 85). ಕೇಲಂ ಮಾಡುವ ತಿಗುರಿಯ ಕೋಲನ್ತೆ ಪೋಲ್ (Śmd. 84).

ತಿಗುರು tiguru. 1. (= ತಿಮಿರ್ 1, ತೀಡು 2; *cf.* ತಿಕ್ಕು). To rub; to annoy (Čpr. 7, 47); to rub on, as an unguent, etc., on the body (T. ತಿಮಿರ್, ತುವರ್). ತಿಗುರಿದ ಅನುಲೇಪನ (J. 16, 4). ಪಚ್ಚೆಕರ್ಪೂರದ ಪುಡಿಯ ಮೆಯ್ ತಿಗುರಿದೊಡೆ (31, 2).

Digitized by Google

ತಿಗುರು tiguru. 2. (= ತಿಮಿರ್ 2). An unguent, a perfume. ತಿಗುರನಿಕ್ಕುವುದು (ಉದ್ವರ್ತನ, ಉತ್ಸಾದನ Nr.). ತಿಗುರಿನ ಅರಿಸಿನ (ಕಳವಂಜಳ Čt. I, 63). See Bp. 12, 11; 15, 9; Bh. 1, 13, 2; 10, 5, 41; J. 18, 29; 30, 17; ಪಾವನ್ನ-.

ತಿಗುರು tiguru. 3. = ತಿಗುರಿ, etc. See ಮೊಳೆದಿಗುರು.

ತಿಗುಳ tigula. = ತಿಗಳ. (ದ್ರವಿಡ Šm. 64; ದ್ರಾವಿಡ Mr. 382). ಕಾಲಕೂಟದ ವಿಷವು, ಚೇಳು, ನಪ್ಪುದ ಹಗೆಯು, ಹಾಯೂರ ಚುಚಿ, ನಸುಗುನ್ನಿ, ತಿಗುಳರ ಗಾಳಿ ಬೇಡ! (Sp.). ತಿಗುಳಜನಗೆಣಿಗಿನ್ನ ಬಗ ಳುವ ತುದಿ ಲೇಸು, ಮುಗುಳಿಯ ಮರದ ನೆರಳಿಸಿನ್ನ ನುಂಗುವಾ ನೆಗಲು ಲೇಸು! (Sp.). — ತಿಗುಳರಾವುತ. A Tamil horseman (Bh. 6, 4, 67).

ತಿಗುಳಿತಿ tigula-iti. (Šmd. 42 Mdb.). = ತಿಗಳಿತಿ.

ತಿಗ್ಗಾ tiggâ. = ತಿರಗಂಚಿ, ತಿರುಗಾ. — ತಿಗ್ಗಾ ಮುಗ್ಗಾ. dupl. = ತಿರುಗಾ ಮುರುಗಾ. So that a turning and breaking takes place: in a very rough manner (My.). ತಿಗ್ಗಾ ಮುಗ್ಗಾ ಎಟ್, ತಿಗ್ಗಾ ಮುಗ್ಗಾ ಹೀಚು (My.).

ತಿಗ್ಮ tigma. Sharp, pointed; pungent; violent; *hot, fiery; heat.*

ತಿಗ್ಮಕರ tigma-kara. = ತಿಗ್ಮಾಂಶು. (Čpr. 2, 66).

ತಿಗ್ಮತೆ tigmatĕ. Sharpness, pungency; heat. (Čpr. 5, 71).

ತಿಗ್ಮಾಂಶು tigma-amŝu. Hot-rayed: *the sun.*

ತಿಂಗ tiṅga. An abbreviation of ತಿಂಗಳ್. (My.). ಒನ್ದು ತಿಂಗ, ಎರಡು ತಿಂಗ, etc. (My.). — ತಿಂಗ ತಿಂಗಳು. rep. ತಿಂಗ ತಿಂಗಳಿಗೆ, from month to month (My.; B. 2, 41).

ತಿಂಗಳ್ tiṅgal. ತಿಂಗಳು. = ತಿಂಗ, ತಿಂಗಳ. The moon; a month (ಪೆರ್, ಚನ್ದ್ರ Čt. I, 96; ಇಂಗದಿರ, ಅಮೃತಗದಿರ II, 18; ಚಳಿಗದಿರ, ಸವಿಗಪಲಣುಗ, ಜೊನ್ನೊಡಲ, ತಣ್ಣದಿರ, ಚನ್ದಿರ, etc. Šm. 15. 16; ಶಂಜನೈರಿ, ಮಾಸ 112; ಚನ್ದಿರ Kk. 11*b*; C. as ತಿಂಗಳು; T., M.; Tĕ. ನೆಲ; T., M. ತಿಗಟ್, to shine; light; see s. ಜೂವು 1). ಮನುಷ್ಯರ ಒನ್ದು ತಿಂಗಳು ಪಿತೃಗಳ ಒನ್ದು ದಿವಸ (Hlâ.). ಬೆಸಲಹ ತಿಂಗಳು (ಸೂತಿಮಾಸ, etc. Nr.). ತಿಂಗಳ ಬೆಳಕು (=ಬೆಳ್ದಿಂಗಳ್, My.). See Čpr. 1, 59; Bp. 3, 4; J. 5, 18; 15, 44; B. 4, 222; Si. 41. 42; ಅಱುದಿಂಗಳ್, ಬೆಳು-, ಬೆಳ್-. — ತಿಂಗಳು ದಾಟಿದರೂ ಮಂಗಳ ದಾಟಲಿಲ್ಲ. — ತಿಂಗಳು ಹೋದರೂ ಅಂಗಳ ದಾಟಲಿಲ್ಲ (Prvs.). — ತಿಂಗಳಂ ಸೂಡಿದವ. Šiva (Bp. 1, 32). — ತಿಂಗಳಣುಗ. -ಅಣುಗ. The moon's son: the planet Mercury (ಬುದ, ಸೌಮ್ಯ Šm. 17). — ತಿಂಗಳವರೆ. -ಅವರೆ. An avarĕ that generally bears every month (My.). — ತಿಂಗಳು ತಿಂಗಳು. = ತಿಂಗ ತಿಂಗಳು. ತಿಂಗಳು ತಿಂಗಳಿಗೆ, -ಗೂ. = ತಿಂಗ ತಿಂಗಳಿಗೆ. (B. 5, 303; Si. 244. 422). — ತಿಂಗಳುವರಿ. For a month (B. 5, 276).

ತಿಂಗಳ tiṅgala. = ತಿಂಗಳ್, etc. (G. 104).

ತಿಂಗಳಿಗೆ tiṅgaligĕ. A mark made with coloured clay, etc. upon the forehead (ಜಾಳಿಯ, ನೇರ ಬೊಟ್ಟು Kk. 27, Šm. 72; ತಿಲಕ Šs.).

ತಿಂಗಳು tiṅgalu. = ತಿಂಗಳ್, q. v. (C.).

ತಿಟ್ಟ tiṭṭa. 1. (= ತಿಟ್ಟು 1). Mass: quantity, number (Mr. 63).

ತಿಟ್ಟ tiṭṭa. 2. (T. ತೆಜ್ಜು, a painted gallery or corridor, especially in a heathen fane; a raised seat under the veranda of a house, the wall of which is sometimes painted with figures = ಚಿತ್ರಗೂಡ). — ತಿಟ್ಟವಿಡು. -ಇಡು. (Šmd. 283). To delineate, to sketch, etc. (ಚಿತ್ರಪ್ರಾರಮ್ಭ Šmd. Dh.).

ತಿಟ್ಟನೆ tiṭṭanĕ. = ತಿಜ್ಜನೆ. Whirlingly, hurriedly, confusedly (ತಿಜ್ಜನೆ, ಬಟ್ಟನೆ, ಭ್ರಮಾರ್ಥ Šmd. 392, o. r. ಬಿಟ್ಟನೆ; ಬಟ್ಟನೆ, etc. Čt. I, 15; M. ತಿಡುಪಿಡೆ, hurriedly; ತಿಣ್ಣಂ, quickly, hurriedly). ದುರ್ವಿವೋಹದಿಂ ತಿಟ್ಟನೆ ಬನ್ದಿ (Šâstrasâra in W. v. 1254).

ತಿಟ್ಟು tiṭṭu. 1. = (ತಿಟ್ಟ 1), ತಿಟ್ಟ 1, ದಿಣ್ಣೆ, ದಿಬ್ಬ, (ದಿಣ್ಣೆ, ದಿಣ್ಣು). Rising ground, a hillock (ಉನ್ನತಭೂಮಿ Šmd. Dh.; ಉನ್ನತದ ಧರಣಿ Šm. 88; My.; Tĕ., M. ತಿಟ್ಟು, ತಿಟ್ಟ; T. ತಿಟ್ಟಲ, ತಿಡರ್, ತಿಡಲ್; *cf.* ತಿಣೆ, ತಿಣ್ಣ).

ತಿಟ್ಟು tiṭṭu. 2. (= ತೆಗಟ್ 1). To abuse, to scold (ಭರ್ತ್ಸನ Šmd. Dh.; T., Tĕ.).

ತಿಟ್ಟು tiṭṭu. 3. (= ತೆಗಟ್ 2). Abuse, scolding (ಬಯ್ಗುಳ್ Šmd. II, o. r. ಬಯ್ಗುಳ್; ಬಯ್ಗುಳ್ Čt. I, 47; ಗಾಳಿಪಾತು, ಬಯ್ಗುಳ್ Kk. 90; ಗಾಳಿಪಾತು, ಬಯ್ಗುಳ್ Šm. 53; ಬಯ್ಗುಳ್ 88; Tĕ., T.).

ತಿಟ್ಟೆ tiṭṭĕ. 1. = ತಿಟ್ಟು 1, etc. (Si. 112).

ತಿಟ್ಟೆ tiṭṭĕ. 2. = ಜಿಟ್ಟ 1, q. v.

ತಿಣ tiṇa. Tbh. of ತೃಣ (Šmd. 353; Šs.).

ತಿಣಕು tiṇaku. = ತಿಣುಕು, q. v. (My.). ರಾಯರ ಹೆಣ್ಣತಿ ಹೆತ್ತರೆ ಊರೆಲ್ಲ ತಿಣಕ ಬೇಕೋ? (Prv.).

ತಿಣಿ tiṇi. To be united or mixed together; to be crowded or closely packed; to be full or filled (ಸಂಕೀರ್ಣ Šmd. Dh.; T. ತಿಣಿ, ತಿಳ್ಳ; M. ತಿಣರ್, to swell; see ತಿಟ್ಟು 1, ತಿನ್ತಿಣಿ, ತಿಪ್ಪೆ, ತಿಮ್ಮು 2, ತೀವು, ತೆಮಳ್ದು, ತೆಮ್ಮಲ್).

ತಿಣಿಕು tiṇiku. = ತಿಣುಕು, etc. (My.). ತಿಣಿಕಿದನು ಫಣಿರಾಯ ರಾಮಾಯಣದ ಕವಿಗಳ ಭಾರದಲಿ (Bh. 1, 8, 11). ಕನಕನ ಕವಿತ್ವ ತಿಣಿಕಿದರೂ ಸಿಕ್ಕದು. — ತಾಳಲಾಗದ ಎರಹ ತಿಣಿಕಿದರೆ ಹೋದೀತೇ? (Prvs.)

ತಿಣುಕು tiṇuku. = ತಿಣಕು, ತಿಣಿಕು. To use pressure or strain, as in childbirth or in easing nature (My.; Tĕ. ತಿನುಕು). **2,** to press, to make violent efforts; to undergo trouble (My.). **3,** to fart (ಅಪಾನವಾಯು Šmd. Dh., o. r. ತಿಣಕು). (See ತಿಕ್ಕಲು 2 and ತಿಕ್ಕು; T. ತಿಣುಂಗು, to be straitened; M. ತಿಙ್ಙು, to be thronged, tight, dense). — ತಿಣುಕಾಟ. -ಆಟ. Trouble (My.).

ತಿಣ್ಡಿ tiṇḍi. 1. Food (My.; Tĕ.; T. ತಿನ್ಡಿ). ಬಹಳ ತಿಣ್ಡಿ ತಿಮ್ಬುವವನು (ಭಕ್ಷಕ, ಘಸ್ಮರ, ಅದ್ಮರ Si. 358). ತಿಣ್ಡಿ ಹೆಚ್ಚಿ ತಿರುಮುತ್ತೂರಿಗೆ ಹೋದರೆ ತಿರುಪುಟ್ಟಿ ಕೆಯ್ಗೆ ಬನ್ತು (Prv.). See ದೆವ್ವ-, ಹೆದ್ದಿಣ್ಡಿ. — ತಿಣ್ಡಿಕೋರ. A glutton (My.). — ತಿಣ್ಡಿಪೋತ. = ತಿಣ್ಡಿಪೋತ. (My.). — ತಿಣ್ಡಿಬಾಕ. = ತಿಣ್ಡಿಕೋರ. (My.). — ತಿಣ್ಡಿ ಬಾಕಳು. A female glutton (My.). — ತಿಣ್ಡಿಹೋಕ. = ತಿಣ್ಡಿಕೋರ. (My.). — ತಿಣ್ಡಿಹೋತ. = ತಿಣ್ಡಿಹೋಕ. (My.). — ತಿಣ್ಡಿಹೋತತನ. Gluttony (My.).

ತಿಣ್ಡಿ tiṇḍi. 2. (= ತಿನಸು 2, etc.). Itching; the itch (ಕಣ್ಡು, ಕಣ್ಡೂಯೆ, ತಿಮಿರ G.).

ತಿಣ್ಡಿಗಾತಿ tiṇḍi-gâti. A female glutton (My.).

ತಿಣ್ಡಿಗಾಱ tiṇḍi-gâṟa. A male glutton (My.).

ತಿಣ್ಣ tiṇṇa. Thickness, stoutness; greatness; weight, gravity; excess (ಪಿರಿದು Čt. I, 107; ಭಾರ II,

Digitized by Google

31; ದೊಡ್ಡಿತು, ಭಾರ Kk. 63; Šsv. 3, 14; J. 16, 17; 30, 35; T., M. ತಿಣ್, ತಿಣ್ಣ; T. ತಿಣಿ, to be stout, strong; *cf.* ತಿಣಿ, etc.). — ತಿಣ್ಣಂ, excessively (Abh. P. 9, 42; 13, after 122; 14, 173). — ತಿಣ್ಣಗೊಮ್ಬು. -ಕೊಮ್ಬು. A large branch (Grj. 1, after 131). — ತಿಣ್ಣಮಾಗು. -ಆಗು. To become large or great; to become excessive, etc. (Abh. P. 9, 32; 11, 178; 13, after 54; J. 34, 2). ಕೊಮ್ಬುದಿ'ಪಿದ ಮರದಿನ್ದೆ ಅಗ್ಗಳಂ ತಿಣ್ಣಮ್ ಆದಂ (Šmd. 289). — ತಿಣ್ಣಮೊಲೆ. A large, full breast (J. 8, 18; 16, 3; 18, 34).

ತಿಣ್ಪು tiṇpu. (= ತಿಣ್ಣ). ಪರಪೆ ಕೇಕಿಗಳ ತಾಣ್ಡವಮಂ ನುಣ್ಗುರದ ತಿಣ್ಪು ಘನಘೋಷಗಭೀರಂ (Kâvy. I, 1*b*, 43; Šmd. 83, where o. r. ಬಿಣ್ಪು).

ತಿತವು titavu. *A sieve, a cribble.*

ತಿತಿ titi. 1. Tbh. of ಸ್ಥಿತಿ (My.; Bp. 7, 13).

ತಿತಿ titi. 2. Tbh. of ತಿಥಿ (My.).

ತಿತಿಕ್ಷು titikshu. *Patient, enduring patiently.*

ತಿತಿಕ್ಷೆ titikshĕ. *Forbearance, patience, resignation.*

ತಿತ್ತಣ tittaṇa. = ತಿತ್ತಿಣ, q. v.

ತಿತ್ತಿ titti. = ತಿದಿ. Tbh. of ದೃತಿ. A leather bag; a bag in general (My.; Tĕ.; Râghĕ. 17, 67). ಸಮ್ಮದ ತಿತ್ತಿ (ಮೊಟ್ಟೆ Šm. 89).

ತಿತ್ತಿಣ tit-tiṇa. The sound of a lute (ವೀಣೆಯ ಧ್ವನಿ Mr. 81, o. r. ತಿತ್ತಣ; T. ತಿಣ್ಣೆನ್, to vibrate, said of the sound of the string of any musical instrument).

ತಿತ್ತಿರಿ tittiri. 1. *The francoline partridge.* — ತಿತ್ತಿರಿವಕ್ಕಿ. -ಪಕ್ಕಿ. (ತಿತ್ತಿರಿ Nr.).

ತಿತ್ತಿರಿ tittiri. 2. (= ತುತೂರಿ, etc.). (Râm. 3, 6, 3).

ತಿಥಿ tithi. = ತಿತಿ 2. *A lunar day, the thirtieth part of a whole lunation.* ನಾಡಿ ಅಱುವತ್ತಾಗಲ್ ಒನ್ದು ತಿಥಿ ಅಕ್ಕು (Mr. 68). 2, an annual ceremony at which Brâhmaṇas present offerings to the manes or deceased ancestors (My.).

ತಿಥಿಪ್ರಸ್ತ tithi-prasta. = ತಿಥಿ No. 2. (My.; Si. 244).

ತಿದಿ tidi. = ತಿತ್ತಿ. Tbh. of ದೃತಿ. A pair of bellows (ಭಸ್ತ್ರಿ, ಚರ್ಮಪ್ರಸೇವಿಕೆ Nr., Si. 345; ದೃತಿ, ಚರ್ಮಪ್ರಸೇವಕ Hlâ., Mr. 453; C.). ತಿದಿಯೂದು (My.; B. 4, 157), ತಿದಿಯೊತ್ತು (My.). 2, skin, hide (Bp. 57, 25). See Prv. s. ಬೋಧನೆ.

ತಿದ್ದಿಕೆ tiddikĕ. Correction, etc. (My.).

ತಿದ್ದಿಸು tiddisu. = ತಿರ್ದಿಸು. To cause to correct, train, etc. (My.).

ತಿದ್ದು tiddu. 1. = ತಿರ್ದು 1. To make straight or right; to correct, to rectify mistakes, to mend; to improve; to reform; to train, to break in (C.; Tĕ. ದಿದ್ದು; T. ತಿತ್ತು, ತಿರುತ್ತು; M. ತಿರುತ್ತು). ಸರ್ವರ ವಿಚಾರಮಂ ತಿದ್ದುವವಂ (ಕಾರಣಿಕ, ಪರೀಕ್ಷಕ Mr. 244). ತಿದ್ದಲಿನ್ದು ನೊಗದ ಕೆಲದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ ಹೋರಿ (ಯುಗಪಾರ್ಶ್ವಗ, ಪೃಷ್ಠವಾಹ್); ತಿದ್ದಲಾದ ಹೋರಿ (ದಮ್ಯ, ವತ್ಸತರ Nr.). See J. 18, 49; 30, 28. 29. 50; Dp. 148, 2. 6; B. 4, 209; 5, 195. 196. 198. 276; Si. 275. 319. **2,** to settle or pay, to discharge a debt (Bp. 42, 13; Tĕ., T.).

ತಿದ್ದು tiddu. 2. = ತಿರ್ದು 2. Making straight, etc. — ತಿದ್ದುಪಡಿ. = ತಿದ್ದುಪಾಟ. (My.). — ತಿದ್ದುಪಾಟ. A corrected, reformed, etc. state or condition (My.). — ತಿದ್ದುಪಾಟು. = ತಿದ್ದುಪಾಟ. (My.; B. 4, 140).

ತಿದ್ದುವಿಕೆ tidduvikĕ. Correcting, improving, etc. (B. 4, 209; My.).

ತಿನ್ tin. 1. = ತಿನು, ತಿನ್ನು, ತಿಮ್ಬು 1. To eat, especially such things in the eating of which the teeth have to be used for biting, as flesh (Bp. 48, 13; Si. 358. 416. 461; Rsv. 5, 119; Abh. P. 13, 66; C. as ತಿನ್ನು), bread, cakes (C. as ತಿನ್ನು; Jns. 22, 30), fruits (C. as ತಿನ್ನು), grass (Si. 165; C. as ತಿನ್ನು), etc., and occasionally, in *abusing,* also rice (Bh. 1, 10, 30 and Prv. s. ತಿರಿಕೆ; ಬಾದನ Šmd. Dh.; T.; M. ತಿನ್ನು; Tĕ. ತಿನು). P. p. ತಿನ್ದು (C. of ತಿನ್ನು); part. neg. ತಿನ್ನದೆ (Šmd. 87); present or future relative participle ತಿಮ್ಬ (27. 275). ತಿನಲ್ ಕೊನ್ದಂ (86, o. r. ಕೊಣ್ಡಂ). ನೀನುಮ್ ಆನುಂ ತಿಮ್ಬಂ! (275). ಮಾಂಸವ ತಿಮ್ಬುವ (ಆಮಿಷಾಶಿ Nr.). ಅಡಗುದಿಮ್ಬುನು (ಶೌಷ್ಕಲ Hlâ.). ಇಲಿಯ ತಿನಲ್ ಅನುಗೆಯ್ವ ಬೆಕ್ಕು (ಮಣ್ಡಲಿ, ಜಾಹಕ Mr. 164). ಹೆಬಿರ್ ಅರಿಕ್ಕದುದಂ ತಿಮ್ಬುವಂ (ಪರಾನ್ನ, etc.); ಅಡಗನ್ ಓರನ್ತೆ ತಿಮ್ಬುವಂ (ಶೌಷ್ಕಲ Mr. 231); ಎಲ್ಲವಂ ತಿಮ್ಬುವಂ (ಸರ್ವಭಕ್ಷಕ 234). ಮಾಂಸವ ತಿಮ್ಬುವನು (ಮಾಂಸಜೀವಿ Nn. 92). ನಮ್ಬಿಸಿಯೆ ತಿಮ್ಬುವಂ (ಬೊನ್ದುಕ, etc. Kk. 36; Šm. 46). **2,** to suffer or undergo, as blows, etc. (C. as ತಿನ್ನು; Tĕ.; see ಪೆಟ್ಟು ತಿನ್ನು). **3,** to take, to receive, as bribes (C. as ತಿನ್ನು).

ತಿನ್ tin. 2. = ತಿನಸು 2, etc. ತಿಂಗೆ (Čpr. 5, after 64).

ತಿನಸ tinasa. = ತಿನಸು 1, ತಿನಿಸು 1. Food (for the teeth; *cf.* ತಿಣ್ಡಿ 1). — ತಿನಸಗೂಳಿ. A glutton (B. 3, 40; 5, 28).

ತಿನಸು tinasu. 1. = ತಿನಸ, etc. (My.). — ತಿನಸುಗೂಳಿ. = ತಿನಸ-. (B. 5, 255). — ತಿನಸುಬಕ್ಕ. = ತಿನಿಸುಬಕ್ಕ. A glutton (ಅದ್ಮರ G.).

ತಿನಸು tinasu. 2. = ತಿನ್ 2, ತಿನಿಸು 2, ತಿಮ್, ತೆನಸು. Irritation in the skin, itching; the itch (ಕಣ್ಡೂತಿ, ಖರ್ಜು, etc. Hlâ.; Čpr. 6, after 28; My.; T. ತಿನವು; Tĕ. ತೆನವು; *cf.* ತಿಣ್ಡಿ 2, ತಿಮರ, etc.); irritability (B. 5, 32).

ತಿನಸು tinasu. 3. = ತಿನಿಸು 3, ತಿನ್ನಿಸು. To cause to eat, to make eat, to feed, etc. (My.).

ತಿನಾಳಿ tinâḷi. = ತೀನಾಳಿ, q. v.

ತಿನಿ tini. = ತಿನ್ನಿ. Eating; an eater. (M. ತಿನ್ನಿ). See ಪಿಬ್-.

ತಿನಿಕೆ tinikĕ. The plant Holcus sorghum (Sk.). See ಕಲಿಕ.

ತಿನಿಶ tiniša. *The tree Dalbergia oujeinensis* Roxb.

ತಿನಿಸು tinisu. 1. = ತಿನಸ, etc. (My.). ಕಾದು ಮುನ್ತಾದ ತಿನಿಸು (ವಿವಧ G.). — ತಿನಿಸುಬಕ್ಕ. = ತಿನಸುಬಕ್ಕ. (B. 3, 85).

ತಿನಿಸು tinisu. 2. = ತಿನಸು 2, etc. (My.).

ತಿನಿಸು tinisu. 3. = ತಿನಸು 3, etc. (My.; B. 3, 17). ತಿನಿಸುಣಿಸುವದು (B. 5, 283).

ತಿನು tinu. = ತಿನ್ 1, etc. (My.). P. p. ತಿನ್ದು. ತಿನಲಿ! (J. 26, 64).

ತಿನ್ತ್ರಿಡಿ tintiḍi. = ತಿನ್ತ್ರಿಣಿ. *The tamarind tree, Tamarindus indica.*

ತಿನ್ತ್ರಿಡೀಕ tintiḍîka. = ತಿನ್ತ್ರಿಡಿ, ತಿನ್ತ್ರಿಣೀಕ. 2, *a sour sauce,* especially one made of the fruit of the tamarind tree.

ತಿನ್ತ್ರಿಣಿ tintiṇi. (fr. ತಿಣಿ). A mass, a crowd, a multitude, a row (ಗೊನ್ದಣಿ, ಘಟ್ಟು, ತೆಮ್ಮಲ್, ತರಕ್ಕೆ.

Digitized by Google

ತಣ್ಣ, ಸನ್ನೆ, etc., ಶ್ರೀಣಿಕೆ Śm. 54; Kk. 17). See Śmd. 235; Čpr. 7, after 81; Grj. 10, after 79; Bp. 35, 56; 37, 27; Râm. 1, 13, 9; J. 3, 25.

ತಿನ್ತ್ರಿಣಿಸು tintiṇisu. To be crowded, etc. (Grj. 2, 102; J. 33, 20).

ತಿನ್ತ್ರಿಣಿ tintriṇi. = ತಿನ್ತ್ರಿಡಿ. (My. Amara).

ತಿನ್ತ್ರಿಣೀಕ tintriṇîka. = ತಿನ್ತ್ರಿಡೀಕ No. 1. (ಚಿಂಚೆ, ಅನ್ಸ್ಲ, ಹುಣಿಸೆ Mr. 125; Bp. 19, 66).

ತಿನ್ತು tintu. = ತಿನ್ದಿತು. Third person singular imperfect (C.). ಹಾಗದ ಕೋಲು ಮುಪ್ಪಾಗದ ಮೇವು ತಿನ್ತು.— ಎತ್ತನ್ನು ಹುಲಿ ತಿನ್ತು, ಸಬರ ಮುರಿಯನ್ನು ಗದ್ದಲು ತಿನ್ತು.— ಕಾಲ ಕೆಟ್ಟಿತು, ಕಾಗೆ ರಾಗೀ ತಿನ್ತು (Prvs.).

ತಿನ್ದು tindu. P. p. of ತಿನ್ 1, etc. (C.).

ತಿನ್ದುಕ tinduka. *The tree Diospyros embryopteris* Pers.

ತಿನ್ದುಕಿ tinduki. *The tree Diospyros embryopteris* Pers.; *its resinous fruit.*

ತಿನ್ನ tinna. That which in eating is left: orts (ಎಂಜಲ್, ಎನ್ನುಳ್ಳಿ, ಪತ್ತಳೆ Śs.).

ತಿನ್ನಾಳಿ tinnâḷi. = ತೀನಾಳಿ. A glutton (My.).

ತಿನ್ನಿ tinni. = ತಿನಿ. See ತುಡು.

ತಿನ್ನಿಸು tinnisu. = ತಿನಸು 3, etc. (C.; B. 3, 86).

ತಿನ್ನು tinnu. = ತಿನ್ 1, etc. (C.). P. p. ತಿನ್ದು. ಮೊಣ್ಣನ ಕೊನ್ದವರಿಲ್ಲ, ನಾಯಿಯ ತಿನ್ದವರಿಲ್ಲ.— ಹನುಮನ್ತರಾಯ ಹಗ್ಗ ತಿನ್ದರೆ ಪೂಜಾರಯ್ಯ ಸಣ್ಣ ಸಾವಿಗೆ ಬಯಸಿದನನ್ತೆ.— ಹುರುಳಿ ತಿನ್ನುವವನಿಗೆ ಕಣ್ಣು ಹಿಡಿಯುವವರು ಮೂರು ಮನ್ದಿ.— ತಿನ್ದವನ ತೀಟಿ ಹೆಚ್ಚು, ಮಿನ್ದವನ ಕೋಟಿ ಹೆಚ್ಚು.— ತಿನ್ದು ಸೊಕ್ಕಿದ ಸನ್ಯಾಸಿ ಮಠ ಸುಟ್ಟ (Prvs.).

ತಿಪುರ tipura. Tbh. of ತ್ರಿಪುರ. (Č. Bp. 42 sum.).

ತಿಪುರಾನ್ತಕ tipura-antaka. Tbh. of ತ್ರಿಪುರಾನ್ತಕ (Śmd. 376).

ತಿಪುರಾರಿ tipura-ari. Tbh. of ತ್ರಿಪುರಾರಿ. (My.).

ತಿಪ್ಪ tippa. (fr. ತಿಪ್ಪೆ). (A man of the dung-hill): N. (My.). See Prv. s. ತಿಪ್ಪೆ. — ತಿಪ್ಪಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. ತಘಾವತು ಗಾಡಿ ತಪ್ಪಿದರೆ ತಿಪ್ಪಯ್ಯಗೇನು ಕೋಪ? — ತಿಪ್ಪಯ್ಯಗೆ ಸೂಜ ಮೇಲು, ಕಳ್ಳಗೆ ದಾಯಿ ಮೇಲು (Prvs.). — ತಿಪ್ಪಾಭಟ್ಟ. N. ತಿಕ ಮುಖ ಒನ್ದೇ ತಿಪ್ಪಾಭಟ್ಟರಿಗೆ (Prv.).

ತಿಪ್ಪಲಿ tippali. Piper longum Lin. (Sk. ಪಿಪ್ಪಲಿ; My.; T.).

ತಿಪ್ಪುಳ್ tippuḷ. (Śmd. 48). = ತುಪ್ಪುಳ್, etc. A bird's wing or feather (ಪಕ್ಕಿಯ ಗರಿ Śmd. I; ಗರಿ Śmd. II, Śm. 30; ಗರಿ Kk. 84, o. r. ತುಪ್ಪುಳ್).

ತಿಪ್ಪೆ tippĕ. (= ತಿಟ್ಟು 1). A heap, a hillock (My.; T. ತಿಪ್ಪೈ); a dung-hill (My.; Tĕ.; B. 3, 48). ತಿಪ್ಪೇ ಮೇಲಣ ಅರಿವೆಯಾದರೂ ಕಾಲಿಗೆ ಕಟ್ಟದರೆ ಬಿರುದು.— ತಿಪ್ಪೇ ಮೇಲಣ ದೀಪ ಉಪ್ಪರಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಬನ್ದೀತೋ?— ತಿಪ್ಪೇ ಮೇಲೆ ಕುಣ್ಣುವವಗೆ ತಕ್ಕ ಯಾತಕೆ?— ತಿಪ್ಪೇ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿ, ಉಪ್ಪರಿಗೇ ಕನಸು ಕಣ್ಣ ಹಾಗೆ.— ತಿಪ್ಪೇ ಮೇಲಿಯೇ ಮುಪ್ಪಾದ ಕುಮ್ಬಾಟಿತಿಪ್ಪ (Prvs.).

ತಿಬ್ಬ tibba. Tbh. of ತೀವ್ರ (Śmd. 345; II; Kk. 85; Čt. I, 65; II, 104; ತೀಭ್ರ Śm. 61; Śsv. 4, 40).

ತಿಬ್ಬಳಿ tibbaḷi. (= ತಿಳವಳಿಕೆ). Understanding, intellect, knowledge (My.).

ತಿಬ್ಬಿ tibbi. = ಟಿಬ್ಬಿ. A manner of stitching (My.; Mhr., H. ಟೀಪ).

ತಿಬ್ಬು tibbu. = (ತಿರಿ 4), ತಿರು 1, ತಿರುವು 2, ತಿರ್ಪು, ತಿರ್ಬು. The string of a bow (ತಿರು, ಬಿಲ್ಲ ನಾರಿ Śs.).

ತಿಮ್ tim. = ತಿನ್ 2, etc. — ತಿಮ್ಮುಸೆ. To rub an itching (Čpr. 5, 63; 8, 69; V. 40, 44).

ತಿಮರ timara. = ತಿನ್ 2, (ತಿನಸು 2, etc.), ತಿಮ್, ತಿಮರು, ತಿಮಿರ, ತಿಮಿರು 2, ತೀಟ 2, ತೀಟೆ, ತೀಣ್ಟೆ, ತೆವಲು, ತೆವ್ವಲು. Irritation in the skin, itching (My.); the itch. (Tĕ. ತಿಮಿರಿ).

ತಿಮರು timaru. = ತಿಮರ, etc. (My.). ತಿಮರು ತುರಿಸಿದರೆ ಅರಸಿನ ಹಾಗೆ (Prv.).

ತಿಮಿ timi. = ತಿವಿ 1. (My.).

ತಿಮಿ timi. *A fish in general.* 2, *a fabulous fish of an enormous size.*

ತಿಮಿಂಗಿಲ timi-ṅ-gila. Swallowing even the timi: *a large fabulous fish.* ತಿಮಿಂಗಿಲಾದಿಗಳ್ ಅದು ಬನ್ದಕೊನ್ದು ಪಿರಿದಪ್ಪ ಮೀನ್ ಅಕ್ಕು (Mr. 410).

ತಿಮಿಂಗಿಲಗಿಲ timiṅgila-gila. *A large fabulous fish.*

ತಿಮಿತ timita. Tbh. of ಸ್ತಿಮಿತ (Śmd. 358; Čpr. 7, 151).

ತಿಮಿರ್ timir. 1. = (ತಿಗುರು 1), ತಿಮಿರು 1, (ತೆಮರ್ 2). To rub and clean the skin (ತ್ವಙ್ಮಲವಿಸರ್ಜನ Śmd. Dh.). ತಿಮಿರ್ದರ್ (Śmd. 49).

ತಿಮಿರ್ timir. 2. = ತಿವಿರ್ (Śmd. 128), ತಿಗುರು 2. ತಿಮಿರ್ದರ್ಳ್ (Śmd. 52). See ಪಚ್ಚಡಿಮಿರ್.

ತಿಮಿರ timira. = ತಿಮರ, etc. (Rêv. 11, 32; My.).

ತಿಮಿರ timira. *Darkness* (ಕತ್ತಲೆ, ಮರ್ಬು Śm. 16; ಕತ್ತಲೆ Nn. 12). 2, a morbid affection of the eye (Bp. 18, 66). 3, the quality of darkness or ignorance (ಗುಣ 12). 4, the three qualities of everything in creation (ಸತ್ವರಜಸ್ತಮ 12). 5, sorrow (ಶೋಕ, ಅಕ್ಕೆ 12). 6, Râhu (ರಾಹು 12). 7, a stupid man (ಮೂಢ 12). 8, bad fraud (ದುಃಕೃತ್ರಿಮ 12).

ತಿಮಿರರಿಪು timira-ripu. *The sun.*

ತಿಮಿರವೈರಿ timira-vairi. = ತಿಮಿರರಿಪು. (My.).

ತಿಮಿರು timiru. 1 = ತಿಮಿರ್ 1. ತಿಮಿರುವುದು (ಉದ್ವರ್ತನ, ಉತ್ಸಾದನ Hlâ.).

ತಿಮಿರು timiru. 2. = ತಿಮರ, etc. (My.). ಮೆಯ್ಯ ತಿಮಿರು (ಕಣ್ಡು, ಖರ್ಜು Mr. 384).

ತಿಮ್ಬ timba. 1. See s. ತಿನ್ 1.

ತಿಮ್ಬ timba. 2. Fullness. ತಿಮ್ಬಂ, excessively (V. 36, 16).

ತಿಮ್ಬು timbu. 1. = ತಿನ್ 1, etc., in the present and future (C.). ತಿಮ್ಬುತ್ತದೆ (My.). ತಿಮ್ಬುವಣ, ತಿಮ್ಬೋಣ (My.). ಆನೆ ತಿಮ್ಬೋದು ಸೊಪ್ಪು, ಇರುವೆ ತಿಮ್ಬೋದು ಸಕ್ಕರೆ.— ಕದಾ ತಿಮ್ಬುವನಿಗೆ ಹಪ್ಪಳ ಈಡೇ?— ಕದ್ದು ತಿಮ್ಬುವದಕ್ಕನ್ನಾ ಬೇಡಿ ತಿಮ್ಬುವದು ಲೇಸು.— ತಿರಿಗು ತಿಮ್ಬುವದೇ ಪರಮಸುಖ (Prvs.). ತಿಮ್ಬುವ್ವೋ ವಿಷಯ (B. 5, 133); ತಿಮ್ಬುಮ್ಬುವದು (205); ತಿಮ್ಬುಮ್ಬುವ ನೇಮ (215). ತಿಮ್ಬುವ (B. 3, 30; 4, 41).

ತಿಮ್ಬು timbu. 2. To fill (v. t., ಪೂರಣ Śmd. Dh.; Čpr. 3, 44; 6, after 64; 6, 70. 73. 90; 8, after 4 & 44); to fill (v. i., 8, 39). (See ತಿಣಿ, ತೀಟ್, ತೀವು, ತೆಮುಳ್ದು).

ತಿಮ್ಬುವಿಕೆ timbuvikĕ. Eating (My.).

ತಿಮ್ಮ timma. N. (My.; B. 4, 45; Tĕ., T.: a monkey). — ತಿಮ್ಮಕ್ಕ. -ಅಕ್ಕ. N. (My.). See Prv. s. ನಮ್. — ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.

Digitized by Google

-ಅಪ್ಪ. N., also of Vishṇu's idol at Tirupati (My.); see ವರಾಹ-, and Prv. s. ತಿರಿ 3 & ತಿಪಿ 2. — ತಿಮ್ಮರಸಿ. -ಅರಸಿ. N. of Vishṇu's wife; N. of other females (My.). — ತಿಮ್ಮರಾಯ. N. (B. 2, 10).

ತಿರ tira. (= ತಿರಿ 3, ತಿರು 2). An abbreviated P. p. of ತಿರಗು, in ತಿರ ತಿರಗು (My.). ತಿರ ತಿರಿಗಿ ನೋಡುತ್ತ ಓಡ ಹತ್ತಿದನು (B. 5, 130).

ತಿರ tira. 1. = ತಿರಿ, ತಿರು, etc. — ತಿರಗೋಂಡ್ಲ. (= ಶ್ರೀಬಸವ). — ತಿರಗೋಂಡ್ಲವಬಿಯಿಗೆಯ. -ಪಬಿಯಿಗೆಯ. Śiva (Kk. 4, o. r. ತಿಙ-).

ತಿರ tira. 2. Tbh. of ಸ್ಥಿರ. (My.; Tĕ., T.).

ತಿರಕ tiraka. = ತಿರುಕ. One who wanders about; a beggar (My.).

ತಿರಕ tiraka. = ತಿಲಕ. (Bh. 4, 3, 59).

ತಿರಕಿ tiraki. = ತಿರುಕಿ. A female beggar (My.).

ತಿರಗಂಚಿ tiragañci. = ತಿಗ್ಗಾ. — ತಿರಗಂಚಿ ಮುಬಿಗಂಚಿ. dupl. = ತಿಗ್ಗಾ ಮುಗ್ಗಾ. (My.).

ತಿರಗಣಿ tiragaṇi. = ತಿರಗಣೆ, ತಿರುಗಣಿ, ತಿರುಗಣೆ, ತಿರುಗುಣಿ. Turning; that which turns: a wheel for raising water, a windlass, a roller (My.; ನೇಮಿ, ತ್ರಿಕೆ Si. 90);—an (ornamental) screw, in ಓಲೆ-. — ತಿರಗಣಿಮಡವು. = ತಿರುಗಣಿಮಡುವು, ತಿರುಗುಣಿ-. A whirlpool (ಆವರ್ತ Čb.; ಚಕ್ರ, ಸುಳಿ G.).

ತಿರಗಣೆ tiragaṇĕ. = ತಿರಗಣಿ, etc. (My.).

ತಿರಗಿಸು tiragisu. = ತಿರಿಗಿಸು q. v., ತಿರುಗಿಸು. (My.).

ತಿರಗು tiragu. = ತಿರಿಗು q. v., ತಿರುಗು. To turn (v. i.), etc. (My.; B. 4, 45; 5, 322; Si. 292). ತಿರಗುವನ್ನ (ಜಂಗಮ Čb.). — ತಿರಗಾಡು. -ಆಡು. = ತಿರಿಗಾಡು. To walk about, etc. (ಚರಿಸು Čb.).

ತಿರಪ tirapa. = ತಿರಪೆ, ತಿರು 1, ತಿರುಪ, ತಿರುಪೆ. Wandering about (for alms); begging; anything received by begging, alms (My.; Tĕ. ತಿರಿಪೆ).

ತಿರಪೆ tirapĕ. = ತಿರಪ, etc. (My.).

ತಿರವು tiravu. 1. = ತಿರುವು 2, etc. (My.).

ತಿರವು tiravu. 2. = ತಿರುವು 2. The turn or bend of a road (My.).

ತಿರಶ್ಚಿ tiraści. *A female that goes horizontally, the female of an animal.*

ತಿರಸ್ tiras. *Transversely, crookedly, obliquely, awry.* 2, aside, apart from; *indirectly, secretly, covertly.*

ತಿರಸ್ಕರ tiras-kara. Putting or leaving on one side; setting aside; passing by; surpassing, excelling. (Bp. 59, 31).

ತಿರಸ್ಕರಣ tiras-karaṇa. = ತಿರಸ್ಕಾರ. (Grj. 6, 37).

ತಿರಸ್ಕರಿಣಿ tiras-kariṇi. *A curtain, a veil.*

ತಿರಸ್ಕರಿಸು tiras-karisu. To put aside, to disrespect, to disdain, to contempt, to scorn (J. 5, 33; 12, 15; My.; B. 5, 95. 217). ತಿರಸ್ಕರಿಸಲ್ ಪಟ್ಟದ್ದು (ಧಿಕ್ಕೃತ G.).

ತಿರಸ್ಕರಿಸುವಿಕೆ tiras-karisuvikĕ. (ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾನ, etc. Si. 398).

ತಿರಸ್ಕಾರ tiras-kāra. Setting aside; *disregard, disdain, disgrace, reproach, censure, abuse* (ಒಬ್ಬರ ಜಬಿವುದು Nn. 154). See ಸಾಕು.

ತಿರಸ್ಕೃತ tiras-kṛita. Censured, reviled, abused, reproached, scorned. (J. 12, 4). 2, concealed, hidden, veiled.

ತಿರಸ್ಕ್ರಿಯೆ tiras-kriyĕ. *Disregard, disdain.*

ತಿರಳು tiraḷu. = ತಿರುಳ್, ತಿರುಳು, ತಿರುಳೆ, ತಿಳಲು, ತಿಳ್ಳು, ತಿರಳೆ 1. Pith (of plants and trees); pulp (of fruits); kernel (of nuts, My.);—essence; the vital or essential part;—strength (of the body); value, importance (of words, My.).

ತಿರಿ tiri. 1. To turn round (v. i., as a potter's wheel, etc. Abh. P. 4, 107; 14, 183; see ಕಣ್ತಿರಿ); to wander, to roam about (Čpr. 5, 87; 7, 21; T., M.). **2,** to wander about in quest of alms, to beg alms (Bp. 15, 4; 43, 59; J. 28, 16; C.; Tĕ.). ತಿರಿದು ತನ್ದ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಗುಮ್ಪು (ಭೈಕ್ಷ, ಭಿಕ್ಷಾಕದಮ್ಬಕ Si. 251). ಊರು ತಿರಿದು, ಜೂಲುನಾಯಿಗೆ ಹಾಕಿದ. — ಕೊಟ್ಟು ಕೆಟ್ಟವನಿಲ್ಲ, ತಿರಿದು ಬದುಕಿದವನಿಲ್ಲ. — ತಬಿಗೆಲೆಯಡಿಕೇ ತಿರಿದು ತಿನ್ನ ಬೇಕೇ? (Prvs.). — ತಿರಿದಾಡು. ಏಕೆ. -ಆಡುವಿಕೆ. (ಯಾಚ್ಞೆ, ಭಿಕ್ಷೆ, ಅರ್ಥನೆ, ಅರ್ದನೆ Si. 387). — ತಿರಿದುಣ್. -ಉಣ್. -ಉಣ್ಣು. To beg alms and eat, to live by alms. ಊರಲ್ಲಿ ತಿರಿದುಣ್ಣು, ನನ್ನಲ್ಲಿ ಬನ್ದು, ಪದಾ ಹೇಳು! (Prv.). See Bp. 15, 27; 43, 58; Prv. s. ಇದಿ 2. — ತಿರಿದುಮ್ಬು. -ಉಮ್ಬು. = ತಿರಿದುಣ್. ತಿರಿದುಮ್ಬುವದಕ್ಕಾಗಿ ತಿರುಗುವಿಕೆ (ವ್ರಜ್ಯೆ, ಅಟಾಟ್ಯೆ, ಪರ್ಯಟನ Si. 246; see 254). ತಿರಿದುಮ್ಬುವದಕ್ಕೆ ಬೀದಿ ಹಂಚಿಕೊಣ್ಡ ಹಾಗೆ. — ಹಬಿ ತಿಮ್ಬುವವನ ಬಬಿಗೆ ತಿರಿದುಮ್ಬುವವ ಹೋದ ಹಾಗೆ (Prvs.). See Prvs. s. ಅಡು 1, ತಿರಿ 3, ಮುಬಿಕು 1.

ತಿರಿ tiri. 2. = ತಿರಿದು. P. p. of ತಿರಿ 1. — ತಿರಿ ತರ್. To wander, to roam about (Abh. P. 6, 37; 8, 63; 16, after 39). — ತಿರಿ ತಿನ್. = ತಿರಿದು ತಿನ್. (Bp. 43, 62).

ತಿರಿ tiri. 3. (= ತಿರ, etc.). An abbreviated P. p. of ತಿರಿಗು in ತಿರಿ ತಿರಿಗು (My.). ತಿರಿ ತಿರಿಗಿ also: again and again (My.; B. 3, 3). ತಿರಿ ತಿರಿಗಿ ಗೋಕರ್ಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ತುರುಕನಿನ್ದ ದೆಪ್ಪೆ ತಿನ್ದ. — ತಿರಿ ತಿರಿಗಿ ತಿಮ್ಮಪ್ಪನ ಹತ್ತರ ಹೋದರೆ ತಿರಿದುಮ್ಬೋದು ತಪ್ಪೀತೇ? (Prvs.). ತಿರಿ ತಿರಿಗಿ ಸುಳಿವ ಜಲಜನ್ತುಗಳ ಗನ್ತುಗಳ (J. 19, 5). ತಿರಿ ತಿರಿಗಿ ಬರುವನ್ಥವ (ನವನವಾಗಮ G.). ತಿರಿ ತಿರಿಗಿ ಬರೋಣ (ಪುನರಾಗಮನ G.).

ತಿರಿ tiri. 4. = ತಿರು 1, etc. Turning; a turn, a twist (T., M., Tĕ.). ಜಡೇ ತಿರಿಗಳು (ಜಟಿ, ಸಟಿ Si. 216). — ತಿರಿಮುರಿವು. Turnings and windings (Bh. 2, 2, 96).

ತಿರಿ tiri. = ತಿರ 1, ತಿರು, etc. — ತಿರಿಗೂಟ್. -ಕೂಟ್. Holy, *i.e.* sacrificial, food. ಇಬಿದರೆಯು ಏಬಿಲ್ಲ, ಹಬಿದರೆಯು ಸೀಳಿಲ್ಲ, ತಿರಿಗೂಟಿ ಕೊಣ್ಡ ರಿಣವಿಲ್ಲ (fire, Sp.). — ತಿರಿಚಿನಾಪಳ್ಳಿ. Trichinopoly (My.; T. ತಿರಿಚ್ಚಿರಾಪಳ್ಳಿ, where ತಿರಿ = ತ್ರಿ; in My. also ತಿರು-). ತಿರಿಚಿನಾಪಳ್ಳಿಗೆ ತಿರಿದುಮ್ಬೋದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿನ್ದ ಕೆಯ್ ಸವರಿಸಬೇಕೇ? (Prv.). — ತಿರಿವಂಚದಾಯ. -ಪ-. N. (Bp. 43, 7).

ತಿರಿಕೆ tirikĕ. Wandering about in quest of alms (Bp. 43, 59; My.). ತಿರಿಕೆಯ ಕೂಳು ತಿನ್ದು, ಹರಕೆಯ ಕೋಣನಾದ (Prv.).

ತಿರಿಗಿಸು tirigisu. = ತಿರಗಿಸು, etc. To make go or come round, to turn, etc.; to twist, to shift, to fail to fulfil, as a promise (My.; Si. 87). ತಿರಿಗಿಸುವ ಗಾಳಿ (ವೈರಮ್ಬಣ Mr. 52, o. r. ತಿರುಗಿಸುವ-). ಕೊಟ್ಟ ಮಾತು ತಿರಿಗಿಸುವವ (ಹಾಸೆಗಳ್ಳ G.; My.). See Bp. 21, 26; 38, 17; ಹಿನ್ದಿರಿಗಿಸು.

ತಿರಿಗು tirigu. = ತಿರಗು, etc. To go round; to turn; to turn round, to whirl, to roll; to turn or

Digitized by Google

go back; to change or shift, as the wind; to go back, *i.e.* to go away, to cease, as a disease, a habit; to be without effect, as poison; to wander, to walk or ramble about (My.; Bp. 44, 26; Si. 361. 362. 394; B. 5, 72. 205); to walk or ramble over, as over a country, etc. (My., c. Acc.). ತಿರಿಗಿ also: again. ಹೊತ್ತು ತಿರಿಗಿತು, the sun has crossed the meridian (My.). ತಲೆ ತಿರಿಗಿದರೆ ಲೋಕವು ತಿರಿಗಿತೆಪ್ಪುತ್ತೆ (Abhâ. 9, 20). See ಪಿಸ್ತರಿಗು; Prv. s. ತಿಳಿ 1. — ತಿರಿಗಾಟ. -ಆಟ. Wandering about (My.; ಸುಬೆ'ವು G.). — ತಿರಿಗಾಡು. -ಆಡು. To wander or walk about (My.; ಚರಿಸು, ವಿಹರಿಸು G.; B. 2, 12; 3, 41; Si. 88). — ತಿರಿಗಾಡುವಿಕೆ. -ಆಡುವಿಕೆ. = ತಿರಿಗಾಟ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತಿರಿಗಾಡುವಿಕೆ (ವಿಹಾರ, ಪರಿಕ್ರಮ Si. 392). — ತಿರಿಗಿ ಕೊಳ್ಳು. To turn round (v. i., My.). 2, = ತಿರಿಗಿ ಬೀಳು. (My.) ಅವನಿಗೆ or ಅವನ ಮೇಲೆ ತಿರಿಗಿ ಕೊಣ್ಡನು (My.). — ತಿರಿಗಿ ಬರು. To return (Bp. 60, 58; B. 4, 197). — ತಿರಿಗಿ ಬೀಳು. = ತಿರುಗಿ-. To turn round and fall upon, to affront, to oppugn (ವಿರೋಧವಾಗಿ ನಿಲ್ಲು My.). ತಿರಿಗಿ ಬಿದ್ದದು (ಪ್ರಸವ್ಯ, ಪ್ರತಿಕೂಲ, etc. Si. 376). ಅವನ ಮೇಲೆ ತಿರಿಗಿ ಬಿದ್ದನು (My.). — ತಿರಿಗಿ ಮಾತಾಡು. To contradict (B. 3, 60; My.). — ತಿರಿಗು ತಿರಿಗು. rep. ತಿರಿಗಿ ತಿರಿಗಿ. = ತಿರಿ ತಿರಿಗಿ. ಅನ್ದದೇ ತಿರಿಗಿ ತಿರಿಗಿ ಆಸ್ಲೋಣ (G. 67). — ತಿರಿಗ್ಯಾಡು. = ತಿರಿಗಾಡು. (My.; ಏಡೆಯಾಡು G.). ತಿರಿಗ್ಯಾಡದದ್ದು (ಸ್ಥಾವರ, ಅಚರ G.).

ತಿರಿಚು tiricu. To twist, as a string, a plant, etc., to wring off, as the neck of a bird, etc. (My.; T. ತಿರಿ).

ತಿರಿಪು tiripu. = ತಿರುಪು 2, etc. To turn round (v. t.), etc. (Čpr. 5, 73; Abh. P. 14, 183; Grj. 2, after 106).

ತಿರಿವು tirivu. = ತಿರುವು 1, etc. To make go round, etc. — ತಿರಿವ್ಯಾಡು. -ಆಡು. To cause to walk about. ಕುದುರೆಯ ತಿರಿವ್ಯಾಡೋಣ (ಬಯ್ಯಾಳಿ G.; My.).

ತಿರಿಹು tirihu. = ತಿರಿಪು, etc. (Grj. 1, 88).

ತಿರೀಟ tirîṭa. (= ಕಿರೀಟ). *A kind of head-dress, a tiara; a diadem.* (Čpr. 5, 80; 7, 7). 2, *the tree Symplocos racemosa* Roxb.

ತಿರು tiru. 1. = ತಿಬ್ಬು, (ತಿರಿ 4), etc. Turning; (a twist, a string); a bow-string (ತಿಬ್ಬು, ಬಿಲ್ಲ ನಾರಿ Śs.; ತಿರ್ವು, ಬಿಲ್ಲ ನಾರಿ Kk. 39; ತಿರ್ವು, ಹೆದೆ, ಬಿಲ್ಲ ನಾರಿ Šm. 43; ನಾರಿ, ಬಿಲ್ಲ ಹೆದೆ Nn. 74). ಬಿಲ್ಲ ತಿರು (ಮೌರ್ವಿ, ಜ್ಯಾ, ಸಿಂಜನಿ, ಗುಣ, ಜೀವೆ Hlâ.). **2,** = ತಿರಿಪ, etc., begging, etc. — ತಿರುಪುಟ್ಟಿ. A mendicant's basket. ತಿಣ್ಡಿ ಹೆಚ್ಚಿ, ತಿರುಮುತ್ತೂರಿಗೆ ಹೋದರೆ ತಿರುಪುಟ್ಟಿ ಕೆಯ್ಗೆ ಬನ್ತು (Prv.). 2, the basket in which Vaishṇavas keep their clothes, rosaries, household-gods, sâlagrâmas, etc. (My.). — ತಿರುಬೋಕಿ. -ಪೋಕಿ. A beggar (My.). 2, -ಬೋಕಿ. a mendicant's bowl (My.). — ತಿರುಮುರು. Turnings and windings: reverse order (My.). 2, crookedness, deceit (My.). — ತಿರುವಾಯ್. -ಬಾಯ್. The middle of a bow-string (Čpr. 1, 99; 5, 108; Abh. P. 13, 90. 128; Šsv. 4, after 19). — ತಿರುವಿಲ್. -ಬಿಲ್. The bow-string and bow (Abh. P. 14, 31). — ತಿರುವೊಯ್. -ಪೊಯ್. To adjust a bow-string (Šsv. 4, after 46). — ತಿರುವೊಯ್ಯುಲ್. -ಪೊಯ್ಯುಲ್. The stroke of a bow-string (Čpr. 6, 61).

ತಿರು tiru. 2. (= ತಿರಿ, etc.). An abbreviated P. p. of ತಿರುಗು, in ತಿರು ಕೊಳ್ಳು, to beg (My.; G. 133). — ತಿರು ತಿರುಗು. rep. = ತಿರುಗು ತಿರುಗು. (Č. Bp. 19, 35; J. 3, 7; 13, 50; My.).

ತಿರು tiru. = ತಿರಿ 1, ತಿರಿ, ಸಿರಿ. Tbh. of ಶ್ರೀ. (T., Tĕ., M.). — ತಿರುಕಾಳತಿ. The town Calastri (Bp. 18, 26. 103; T.). — ತಿರುಕುರುಪಿ. N. (Bp. 27, 69). — ತಿರುಕೊಳವ-ನಾಚಿ. N. (Rsv. 14, 75). — ತಿರುಚಿಟ್ಟಮ್ಪಲ. N. of the pagoda of Chellambrum (Bp. 10, 9; T. ತಿರುಚಿಟ್ಟಮ್ಪಲ). — ತಿರುಚೂರ್ಣ. A powder of different colours, used to put a perpendicular mark to the middle of the forehead, etc. by votaries of Vishṇu (My.; Tĕ., T.). — ತಿರುಣಾಮಲೆ. A hill in the Eastern ghauts where a linga is worshipped (My.; T. ತಿರುವಣ್ಣಾಮಲೈ). — ತಿರುನಾಮ. The two perpendicular marks on the forehead, etc., of a Vaishṇava to the right and left of the ತಿರುಚೂರ್ಣ (My.; Tĕ., T., M.). See Prv. s. ನಮ್. — ತಿರುನೀಱು. Holy ashes of burnt cow-dung, used only by Śaivas (Bp. 50 sum.; 50, 28. 42; T.). — ತಿರುನೀಲಕಣ್ಠ. N. (Bp. 27, 57; 54, 72). — ತಿರುಪತಿ. The town and Vaishṇava fane of Tripety in the Arcot district (My.; T., M., Tĕ.). ತಿರುಪತಿ ಕ್ಷೌರಕರು ತಲೇ ಬೋಳಿಸಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ತಿರುಪರನ್ಥಾಮ. N. of a man (Bp. 27, 10). — ತಿರುಪಾಠ. A sacred song or hymn (Bp. 26, 68; 27, 71; T. ತಿರುಪ್ಪಾಟ್ಟು). — ತಿರುಮಠ. Holy-monastery: N. of a place (Bp. 43, 49). — ತಿರುಮಣಿ. = ತಿರುಮಣ್ಣು. (My.; Tĕ.). — ತಿರುಮಣ್ಣು. Sacred clay, used by Vaishṇavas in making the sectarian marks to the right and left of the ತಿರುಚೂರ್ಣ. (T., My.). — ತಿರುಮನ್ತ್ರ. A holy formula. ಕಲಕಾಲ ದಾಸಯ್ಯನಾದರೆ ತಿರುಮನ್ತ್ರ ಹೇಳ್ಯಾನು (Prv.). — ತಿರುಮರಕ್ಕಡ. N. of a town (Bp. 50, 19; T. ತಿರುಮರ, ficus religiosa). — ತಿರುಮಲ. = ತಿರುಮಲೆ. (My.). ತಿರುಮಲದೇವರಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಮಲಮೂತ್ರಾ ಬಯಸಿ ಕೊಣ್ಡ (Prv.). See Prv. s. ತೀಟಿ. — ತಿರುಮಲೆ. The sacred hill with the Vaishṇava fane at Tripety (My.; Tĕ., T.). See ತಿರುಪತಿ. — ತಿರುಮಾಲೆ. A garland or string of flowers used for the decoration of idols (My.). — ತಿರುಮಾಳಿಗೆ. The house of a spiritual preceptor (My.; T., Tĕ.). — ತಿರುಮುಡಿ. A holy tuft of hair at the back of the head (Bp. 27, 68; My.). — ತಿರುಮುತ್ತೂರು. N. ತಿಣ್ಡಿ ಹೆಚ್ಚಿ, ತಿರುಮುತ್ತೂರಿಗೆ ಹೋದರೆ ತಿರುಪುಟ್ಟಿ ಕೆಯ್ಗೆ ಬನ್ತು (Prv.). — ತಿರುಮೂಲ. N. (Rsv. 14, 156). See ತಿರುಪೂರ-. — ತಿರುವಾಕರೀಶ. N. (Bp. 27, 69; 49, 26. 31. 35. 42). — ತಿರುವಾಕರೀಶ್ವರ. N. (Bp. 49, 41). — ತಿರುವಾಂಕೋಡು. Travancore (My.). See ಅನನ್ತಶಯನ. — ತಿರುವಾರೂರ್. N. (Bp. 49, 43). ತಿರುವಾರೂರ ನೆಯ್ನಾರ್ (9, 47). — ತಿರುವಾಲವಾ. N. of a town (Bp. 50, 19). — ತಿರುವಾಲೂರ್. N. (Bp. 26, 3. 59). — ತಿರುವಾವರೀಶ. N. (Bp. 49, 38). — ತಿರುವಾವಲೂರ್. N. (Bp. 49, 26). — ತಿರುವೂರ್. N. ತಿರುವೂರ ತಿರುಮೂಲ. N. (Bp. 27, 69).

ತಿರುಕ tiruka. = ತಿರಕ. (My.; B. 4, 44). ತಿರುಕಗೆ ಎಬಿ ಕೊಣ್ಡದೇ ಹಬ್ಬ. — ಅರಸು ಒಲಿದರೆ ಅರ್ಧರಾಜ್ಯ, ತಿರುಕ ಒಲಿದರೆ ಮೂಱು ಬೊಗಸೆ. — ತಿರುಕನ ಬಟಿಗೆ ತಿರುಕ ಹೋದರೆ ಮುಱುಕ ತಾ ಬರುವದೇ? — ತಿರುಕನಿಗೆ ಮುಱುಕು ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ ತಿರಿದುಮ್ಬುವದು ತಪ್ಪದು (Prvs.). See ಪರಿಮಳದಿರುಕ; Prv. s. ರಾಜ. — ತಿರುಕಮುಱುವ. An imbecile beggar. ತಾರೇ, ಬಡ್ಡಿ, ಸೀರಾ! ಎನ್ದರೆ ತರುವೆನು, ನಿಲ್ಲೊ, ತಿರುಕಮುಱುವ! (Prv.).

ತಿರುಕಿ tiruki. = ತಿರಕಿ. (My.).

ತಿರುಗಣಿ tirugaṇi. = ತಿರಗಣಿ, etc. (My.; T.). — ತಿರುಗಣಿ ಮಡುವು. = ತಿರಗಣಿಮಡುವು, etc. (ಆವರ್ತ, ಜಲನಿರ್ಗಮ, ಪುಟಭೇದ G.; My.).

ತಿರುಗಣೆ tirugaṇe. = ತಿರುಗಣಿ, etc. (My.).

Digitized by Google

ತಿರುಗಾ tirugâ. = ತಿಗ್ಗಾ. — ತಿರುಗಾ ಮುಱುಗಾ. = ತಿಗ್ಗಾ ಮುಗ್ಗಾ. (My.).

ತಿರುಗಿಸು tirugisu. = ತಿರಿಗಿಸು q. v., etc. (My.). To cause to move or go round or about, to turn round, etc. (J. 12, 17. 28; B. 3, 65; 118; 4, 10; My.). ತಾವು ಮೊದಲು ಆಡಿದ ಮಾತು ತಿರುಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಏನೇನು ಹಿನ್ದೆ ಮುನ್ದೆ ನೋಡುವದಿಲ್ಲ (5, 13). ಆಟದೊಳಗೆ ಪಗಡಿ ತಿರುಗಿಸೋಣ (ಪರಿಣಾಯ G.).

ತಿರುಗು tirugu. = ತಿರಗು, etc. To go round; etc. (ಬಳಸು Śm. 110; My.; Te.; in T. & M. as v. t., *cf.* ತಿರುಗುಹ). ತಿರುಗುವಾತನು (ಘೂರ್ಣಿತ, ಪ್ರಚಲಾಯಿತ Nr.). ತಿರುಗುವುದು (ಭ್ರಮಣ Nn. 45; ಸಮ್ಭ್ರಮ, ಪರಿಭ್ರಮಣ 63); ತಿರುಗುವಸ್ಥಾದು (ವಿಭ್ರಮ 129, o. r. ತಿರಿಗಿ ಪಾಡಸ್ಥಾದು). ಮನೆ ಮನೆ ತಿರುಗುವವಗೆ ಮಾತು ಬಾರದೆ ಬಿಟ್ಟೀತೇ?—ಗಣ್ಡಸು ಕೂತು ಕೆಟ್ಟ, ಹೆಂಗಸು ತಿರಿಗಿ ಕೆಟ್ಟಳು (Prvs.). See Bp. 16, 21; 19, 46; 45, 34; 46, 56; Ŕśv. 13, after 88; J. 2, 57; 3, 24; 6, 8; 8, 49; 25, 5; 26, 26; 29, 26; Jns. 22, 29. 31; Dp. 32, 5; Si. 274. 373. 385; B. 3, 10. 87; 4, 190; 5, 168; ಹಿನ್ದಿರುಗು; Prv. s. ಬಿಕ್ಕ ಬಿಕ್ಕ; ಮನೆ ಮನೆ. — ತಿರುಗಾಟ. = ತಿರಿಗಾಟ. (My.). — ತಿರುಗಾಡು. = ತಿರಿಗಾಡು. (My.; B. 2, 18. 46; 3, 119; 4, 56; 5, 292). ತಿರುಗಾಡೋಣ (ಅಟ G.). — ತಿರುಗಿ ಬರು. = ತಿರಿಗಿ-. (My.; B. 4, 197). — ತಿರುಗಿ ಬೀಱು. = ತಿರಿಗಿ-. (My.; B. 5, 2. 10). — ತಿರುಗು ತಿರುಗು. = ತಿರಿಗು ತಿರಿಗು. (My.).

ತಿರುಗುಣಿ tiruguṇi. = ತಿರಗಣಿ, etc. (G. 52. 202, etc.). — ತಿರುಗುಣಿಮಡುವು. = ತಿರಗಣಿಮಡವು, etc. (My.).

ತಿರುಗುವಿಕೆ tiruguvikĕ. Turning, etc. (ಭ್ರಮ Si. 389; ಪರಿಸರ್ಯೆ 394). See ಹಿನ್ದಿರುಗುವಿಕೆ.

ತಿರುಗುಹ tiruguha. Returning, restitution, compensation, discharge of a debt or obligation (ನಿಷ್ಕೃತಿ Nr.).

ತಿರುಪ tirupa. = ತಿರಪ, etc. (My.). — ತಿರುಪದ ಪುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಶನೀಶ್ವರ ಕೂತ (Prv.).

ತಿರುಪು tirupu. 1. That turns: a screw; an ornamental gold or silver screw (My.). See ಓಲೆ-. ತಿರುಪಿನನ್ತೆ ಇರ ಬೇಕು ತಿಳಿದವ (Prv.). **2,** a changing, transitory feeling or state (= ವ್ಯಭಿಚಾರಿಭಾವ, Grj. 2, after 106; Ŕśv. 5, after 19; J. 7, 15). — ತಿರುಪಿನ ಓಲೆ. A golden ear-ornament with a screw (My.). — ತಿರುಪಿನ ಹೂ. An ornament with a screw worn by females in their braided hair (My.). — ತಿರುಪುಹೂ. = ತಿರುಪಿನ ಹೂ. (My.).

ತಿರುಪು tirupu. 2. = ತಿರವು 1, ತಿರಿಪು, ತಿರಿವು, ತಿರಿಹು, ತಿರುಮ್ಪು, ತಿರುವು 1, ತಿರುಹು 1. To cause to go round or move about, to turn, etc., to whirl round, etc. (ಭ್ರಮಣ Śmd. Dh.; Bp. 29, 4; Č. Bp. 19, 34; Râghč. 17, 73; Śsv. 1, 40; J. 4, 49; 19, 14; 27, 43; T. ತಿರುಪ್ಪು).

ತಿರುಪು tirupu. 3. Causing to go round, etc. — ತಿರುಪುಳಿ. -ಉಳಿ. A turn-screw (My.).

ತಿರುಪೆ tirupĕ. = ತಿರಪ, etc. (My.). See Sp. s. ಅಕ್ಕರ.

ತಿರುಪೆಗಾಱ tirupĕ-gâṟa. A male beggar (My.).

ತಿರುಪೆಗಾರ್ತಿ tirupĕ-gâṟti. A female beggar (My.).

ತಿರುಮ್ಪು tirumpu. = ತಿರುಪು 2, etc. (Grj. 10, after 61; M. ತಿರುಮ್ಪು).

ತಿರುವು tiruvu. 1. = ತಿರುಪು 2, etc. To turn (v. t.), as the head (B. 2, 16; My.), as a key, a screw, a mill-stone, a roller for inking types, etc. (3, 87; 4, 190. 209; 5, 148. 286; My.), the stone in a mortar to grind substances in combination with some water (My.), to cause to move about, as a weaver's shuttle (B. 5, 227; My.), etc. Pres. relative participle also ತಿರೋ. — ತಿರೋ ಕಲ್ಲು. A mortar (My.). ತಿರೋ ಕಲ್ಲು ಗಾಳಿಯನ್ದ ಹಾಱುವದೋ? — ತಿರೋ ಕಲ್ಲು ಮಟೇಲಿ ಬಿದ್ದರೆ ಮಟಿಕ್ಕನ್ತಾ ಕಡೆಯಾದೀತೇ? (Prvs.). — ತಿರುವಾಡಿಸು. -ಆಡಿಸು. To turn about (v. t., B. 4, 158).

ತಿರುವು tiruvu. 2. = ತಿಬ್ಬು, etc., ತಿರವು 2. Going round, turning. **2,** a bow-string (Abh. P. 13, 142; Râm. 3, 8, 69; Śsv. 4, 42; J. 4, 36; 12, 46). See ಬಿಲ್ದಿರುವು. — ತಿರುವು ಮುರುವು. = ತಿರು ಮುರು. (My.).

ತಿರುಹು tiruhu. 1. = ತಿರುವು 1, etc. To turn round (v. t.), etc. (Bp. 40, 20; 61, 32; Bh. 2, 2, 105; 2, 13, 44; 8, 26, 6. 16; J. 14, 3), to let the hand circuit in rubbing, or the tongue in licking (Bp. 15, 10; 18, 60). See ಮೇಲುದಿರುಹು, ಮೊಗದಿರುಹು.

ತಿರುಹು tiruhu. 2. The act of turning or whirling round (Râm. 4, 3, 10).

ತಿರುಳ್ tiruḷ. = ತಿರಳು, etc. (Śsv. 2, after 42; J. 12, 41; 24, 35). — ತಿರುಳೋಲೆ. -ಓಲೆ. An ear-ring of (cocoa-nut tree) pith (Abh. P. 3, 106).

ತಿರುಳಿ tiruḷi. The shrub Capparis aphylla Roxb. (ಗ್ರನ್ಥಿಲ, ಕ್ರಕರ, ಕರೀರ Nr.).

ತಿರುಳು tiruḷu. = ತಿರಳು, etc. (My.). ಶೌರ್ಯದ ತಿರುಳು ಬಲಿದುದು (Bh. 8, 24, 47). ತಿರುಳು ತಿನ್ದರೂ ಮರುಳು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. — ತಿರುಳು ಹೋಗಿ ಬೆಣ್ಣು ಉಳೀತು (Prvs.). — ತಿರುಳಿನ ಹುಡಿ. = ತಿರುಳಿಯ ಹುಡಿ. (ಹಣ್ಣು ಕಾಯಿಗಳೊಳಗಿನ ಹುಡಿ G.). — ತಿರುಳ್ದೋಱ್. -ತೋಱ್. Pith or pulp just to appear. ತಿರುಳ್ದೋರ್ವ ಮಿಡಿಗಾಯಿ (ಕೋಮಲ, ಶಲಾಟು Mr. 109).

ತಿರುಳೆ tiruḷĕ. = ತಿರುಳು, etc. — ತಿರುಳೆಯ ಹುಡಿ. = ತಿರಳೆಯ-, q. v.

ತಿರೆ tirĕ. Tbh. of ಸ್ಥಿರೆ. (ಪೊಡವಿ, ಧಾತ್ರಿ Čt. II, 71; ಧರೆ Kk. 16; ಮೇದಿನಿ Śm. 37).

ತಿರೋ tirô. See s. ತಿರುವು 1.

ತಿರೋಧಾನ tiras-dhâna. *The act of hiding or cloaking, concealment* (ವ್ಯವಧಾನ, ಅಪವಾರಣ, ನೆವ Mr. 435).

ತಿರೋಹಿತ tiras-hita. *Covered, concealed, hidden, removed or withdrawn from sight, missing, lost;* one of the atiśayas (Kâvy. III, 3, B, 121. 130 seq.).

ತಿರೋಹಿಸು tirôhisu. To cover, to hide, etc. (Kâvy. III, 3, B, 130).

ತಿಱ್ tiṟ. ತಿಱು. = ತೆಱು. To exchange, to barter (ವಿನಿಮಯ Śmd. Dh.); to pay (Abh. P. 8, 26; C. as ತೆಱು); to offer, to present, to give (see ತೆಱ್ 2). P. p. ತೆತ್ತು. ತೆತ್ತಂ (Śmd. 282. 285). See ತೆಱ್ಎಱ್; Bp. 23, 21; Bh. 1, 5, 6; 2, 4, 5; 8, 27, 34; Ŕśv. 6, 35; J. 17, 16; 26, 6.

ತಿಱ tiṟa. = ತಿಱ್ 1, etc. — ತಿಱಗಲ್. = ತಿಱ್ಕಲ್, q. v.

Digitized by Google

ತಿಱಿ tiṟi. 1. = ತಿಱ, ತಿಱು. Throwing off (a thing) by a quick motion, tossing. (T., M. ತಱಿ, to throw off a thing etc., to throw stones or bullets, etc.). — ತಿಱಿಕಲ್. A stone thrown up and caught (ಅಣ್ಣೆಕಲ್ Śm. 56; Kk. 60. 63, o. rs. ತಿಱಗಲ್, ತಿಱುಕಲ್). — ತಿಱಿಕಲ್ಲಾಡು. -ಆಡು. To toss two or more stones and catch them alternately (Čpr. 7, 110; Abh. P. 3, 77).

ತಿಱಿ tiṟi. 2. (= ಕಱಿ 1). To cut, to cut off; to gather (ಕುಯ್ Čt. II, 106; M. ತಱಿ). See Grj. 5, 53. 54. 55. 56. 58. 59. 62; Bp. 10, 9; 34, 21; J. 29, 48. 49; Šiv. 4, 100.

ತಿಱಿ tiṟi. 3. P. p. of ತಿಱಿ 2. — ತಿಱಿ ತರ್. = ತಿಱಿದು ಕೊಣ್ಡು ಬರ್. (J. 31, 63).

ತಿಱಿ tiṟi. 4. Cutting, gathering. — ತಿಱಿಕೂಳಿ. A rambler (and collector of grain) at places where gathering has taken place, a rambling mendicant (ಅಯ್ಯುಳಿ Śmd. II, o. r. ತಿಱಿ-; Čt. I, 66 as ತಿಱಿ-; Śm. 53; Kk. 86, o. r. —ಕೂಱ).

ತಿಱು tiṟu. = ತಿಱಿ 1. — ತಿಱುಕಲ್. = ತಿಱಿ-, q. v. (ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಆಡುವ ಆಣ್ಡಳ್ಳ G.).

ತಿಱ್ಱನೆ tiṟṟanĕ. = ತಿಟ್ಟನೆ. Whirlingly, hurriedly, etc. (ತಿಟ್ಟನೆ, ಒಟ್ಟನೆ, ಭ್ರಮಾರ್ಥ Śmd. 392, o. r. ಜಿಟ್ಟನೆ; ಬಟ್ಟನೆ, etc. Čt. I, 15; Čpr. 7, 21; Abh. P. 15, after 42; Bh. 8, 23, 22. 24; Râm. 3, 6, 13; J. 13, 5. 35).

ತಿರ್ಚು tirču. = ಶೀರ್ಚು. (Bp. 30, 15).

ತಿರ್ದಿಸು tirdisu. = ತಿದ್ದಿಸು. (Rśv. 13, 5).

ತಿರ್ದು tirdu. 1. (Śmd. 49). = ತಿದ್ದು 1, q. v. To make straight, etc. (ಋಜೂಕರಣ Śmd. Dh.; ನೇರಿತ್ತಂ ಮಾಡು Śmd. 4 Cm.; Čpr. 7, 71; 8, 54; Śśv. 1, 53). ವಿಚಾರಮಂ ತಿರ್ದುವಾತ (ಪರೀಕ್ಷಕ, ಕಾರಣಿಕ Nr.). ಆವೆಡಗರ್ಗಳುಮಂ ತಿರ್ದುವೊನ್ದು ಕೋಱುಮಂ ಪೆಮ್ಪುಂ (Śmd. 53 Mdb.). ತಿರ್ದುವಿರ್ (255). ಆವರಾರುಮ್, ಎಮ್ಮಾರ್ಗ್ಗನೆಡೆದಿನ್ ಆಮೆ ತಿರ್ದುವೆಂ! (258). ತಿರ್ದಿಸರನ್ ಉದ್ದವಿಸೆ ಬೇಱಿದ್ದಂ (280). ತಿರ್ದುವೊಡೆ ಆವರ್ ಒಳ್ಳಿದರ್ (298).

ತಿರ್ದು tirdu. 2. = ತಿದ್ದು 2. — ತಿರ್ದುವೋರಿ. -ಂ-ಪೋರಿ. A bullock under training (ದಮ್ಯ, ವತ್ಸತರ Hlâ.).

ತಿರ್ಪು tirpu. = ತಿಬ್ಬು, etc. (ತಿರು, ಹೆದೆ, ಬಿಲ್ಲ ನಾರಿ Śm. 43; ತಿರು, ಬಿಲ್ಲ ನಾರಿ Kk. 39, o. r. ತಿರ್ಬು).

ತಿರ್ಬು tirbu. = ತಿರ್ಪು, q. v.

ತಿರ್ಯಕ್ tiryak. = ತಿರ್ಯಚ್. Going or lying crosswise or transversely or obliquely; *obliquely, transversely, horizontally, crooked, awry.* 2, *an animal* (going horizontally, as opposed to man who walks erect), *a brute, an amphibious animal; a bird.*

ತಿರ್ಯಕ್ಕಣ್ಡೂತಿಲೇಹನ tiryak-kaṇḍûti-lêhana. Licking the itch, as brutes do. See ತೆಕ್ಕು.

ತಿರ್ಯಕ್ಕು tiryakku. Tbh. of ತಿರ್ಯಚ್ (Śmd. 106).

ತಿರ್ಯಕ್ಕ್ಷಿಪ್ತ tiryak-kshipta. *Placed obliquely or across.*

ತಿರ್ಯಕ್ಖಾದನ tiryak-khâdana. Chewing or eating as beasts do. See ಮೇ.

ತಿರ್ಯಕ್ಪುಣ್ಡ್ರ tiryak-puṇḍra. A horizontal sectarial line on the forehead of a Šaiva (My.).

ತಿರ್ಯಕ್ಪ್ರಸವ tiryak-prasava. Bearing young as beasts. See ಈನ್.

ತಿರ್ಯಕ್ಸಮೂಹಸಮ್ಭ್ರಮ tiryak-samûha-sambhrama. Moving or roaming about as a herd of beasts. See ದೊಮ್ಮಳಿಸು.

ತಿರ್ಯಗ್ಗ್ರಾಸ tiryak-grâsa. Food for animals. See ಎರೆ.

ತಿರ್ಯಗ್ಜನ್ತು tiryak-jantu. An animal (My.).

ತಿರ್ಯಗ್ಜೀವ tiryak-jîva. An animal. (Śmd. 113).

ತಿರ್ಯಗ್ಯೋನಿ tiryak-yôni. The animal creation or race. (My.).

ತಿರ್ಯಗ್ಲೋಕ tiryak-lôka. The earth (Čpr. 1, 70).

ತಿರ್ಯಗ್ವರ್ತಿತ tiryak-vartita. Being oblique or askant (Čpr. 6, 76).

ತಿರ್ಯಚ್ tiryač. ತಿರ್ಯಂಚ್. = ತಿರ್ಯಕ್, ತಿರ್ಯಕ್ಕು. *Obliquely, transversely,* etc.

ತಿಲ tila. = ತಿಳ. *The Sesamum plant, Sesamum indicum* Lin., *and its seed* (ಎಳ್ಳು Mr. 374). 2, = ತಿಲಕ No. 3 (ಪಣ್ಣೆಕ Šs.).

ತಿಲಕ tilaka. = ತಿಲಕ. *A species of tree with beautiful flowers* (= ಕ್ಷುರಕ). 2, *a freckle, a natural mark under the skin.* 3, *a mark made with coloured earths, etc. upon the forehead, either as an ornament or a sectarial distinction* (ತಿಂಗಳಿಗೆ Šs.; ಹಂಸ, ಬೊಟ್ಟು Nn. 8; ಲಲಾಮ, ಬೊಟ್ಟು 26). 4, the ornament of anything. 5, N. of two vṛittas (Ch.). 6, a kind of horse. ಬಾಳ (the forehead) ಬೆಳ್ಪಾಗೆ ತಿಲಕಂ (Mr. 276). 7, *the lungs.* 8, *the bladder.* — ತಿಲಕವ್ವೆ. -ಅವ್ವೆ. N. (Bp. 40, 28; 52, 26).

ತಿಲಕತರು tilaka-taru. N. of a tree (ಕ್ಷುರಕ, ಥೇನಿಲ Mr. 119).

ತಿಲಕಾಲಕ tila-kâlaka. *A dark spot under the skin, a freckle or mole.*

ತಿಲಘಾತಕ tila-ghâtaka. An oil-man (My.; Tĕ.).

ತಿಲಜ tila-ja. Sesamum-oil (V. 9, 110).

ತಿಲಪರ್ಣಿ tila-parṇi. *Red sanders, Pterocarpus santalinus* Lin. (= ಕುಚನ್ದನ).

ತಿಲಪಿಂಜ tila-pinja. *Barren sesamum.*

ತಿಲಪೇಜ tila-pêja. *Barren sesamum.*

ತಿಲವಿಘಾತಕ tila-vighâtaka. = ತಿಲಘಾತಕ. (Râm. 5, 8, 51).

ತಿಲಿತ್ಸ tilitsa. *A large snake* (= ಗೋನಾಸ; see ಅಜಗರ).

ತಿಲುವನಿ tiluvani. (= ತಿಲೋಣಿ?). N. of a plant (ಬೇಳೆವುಂಗಳ Mr. 133, o. rs. ತಿಲಂವನಿ, ತಿಲುವಗಿ, ತಲುವನಿ).

ತಿಲೋಣಿ tilôṇi. A strong-smelling annual herb, Gynandropsis pentaphylla Lin. (St. & Pl.).

ತಿಲೋತ್ತಮೆ tila-uttamĕ. *N. of an Apsaras.*

ತಿಲೋದಕ tila-udaka. Sesamum seeds and water, used as an oblation. (Si. 243). ಕರ್ಮದ ತಿಲೋದಕ (ಪ್ರೇತತರ್ಪಣ, ನಿವಾಪ Mr. 395).

ತಿಲೌದನ tila-ôdana. A dish of ghee, rice and sesamum. See ಹುಗ್ಗಿ.

ತಿಲ್ಯ tilya. *A field of sesamum.*

ತಿಲ್ಲಾನ tillâna. An unmeaning sound, used in humming over a tune (My.).

ತಿಲ್ವ tilva. *The tree Symplocos racemosa* Roxb.

ತಿವಟಿಗೆ tivaṭigĕ. Tbh. of ತ್ರಿಪದಿಕೆ. (ತ್ರಿಪದಿ Mr. 208; o. rs. ತ್ರಿಪದಿ = ತಿವಗಿ; ತ್ರಿಪದಿ = ತಿವದಿಗೆ, probably ತಿವದಿಗೆ).

ತಿವದಿ tivadi. Tbh. of ತ್ರಿಪದಿ (Śmd. 378). N. of a metre (Ch.). See ತಿವಡೆ.

Digitized by Google

ತಿವದಿಗೆ tivadigĕ. = ತಿವುದಿಗೆ. See s. ತಿವಟಿಗೆ.

ತಿವದೆ tivadĕ. Tbh. of ತ್ರಿಪದೆ (Šmd. 342, o. r. ತಿವದಿ = ತ್ರಿಪದಿ).

ತಿವಳಿ tivaḷi. Tbh. of ತ್ರಿವಳಿ (Šmd. 376. 378). Three folds of skin (Čpr. 3, 85; 7, 117).

ತಿವಾಸಿ tivâsi. A sort of carpet (Tĕ.; Mhr.). ತಿವಾಸಿ ಯಾತಕ್ಕೆ ತಿಪ್ಪೇ ಮೇಲಣವಗೆ? (Prv.).

ತಿವಿ tivi. 1. = ತಿಮಿ. To strike with the fist, to box, to strike (ಮುಷ್ಟಿಪ್ರಹರಣ Šmd. Dh.). **2,** to thrust into, as a sword; to pierce; to stab (ಚುರ್ಚ Šm. 86; ಇಡು 109; My.). ಆನೆಯನ್ನು ತಿವಿದು ತಿಕ್ಷ್ಮಿಸುವ ಬಿದುರುಕೋಲು (ತೋತ್ರ, ವೈಣುಕ Si. 271). ತಿವಿಯುವ ಆಯುಧ (ಪಿನಾಕ 407). See Bp. 38, 16; 50, 39; Rsv. 13, 84; Bh. 1, 10, 37; 2, 13, 16. 49; 3, 13, 26. 30; 6, 2, 5; Râghv. 17, 74; J. 4, 44; 22, 35; B. 5, 68. — ತಿವಿ ತಿವಿ. rep. (Bp. 50, 39). — ತಿವಿದಾಟ. -ಆಟ. Mutual piercing, vexing, or challenging. ತಿವಿದಾಟದ ನುಡಿ (ಅಡುಪಾಡು Bhn. 56). — ತಿವಿ ಪಾಡು. -ಆಡು. To strike, box, or pierce mutually, to gore (Bhâgavata 10, 18, 10; My.).

ತಿವಿ tivi. 2. = ತಿವಿದು. P. p. of ತಿವಿ 1. ತಿವಿ ತಿವಿದು (Bh. 8, 23, 47). — ತಿವಿ ಕೊಳ್ಳು. = ತಿವಿದು-. (My.). ತಿವಿ ಕೊಣ್ಡರೆ ಬನ್ದೀತೇ ತಿಮ್ಮಪ್ಪನ ದಯೆ? — ಚನ್ದದ ಕಠಾರಿಯೆನ್ತ, ಹೊಟ್ಟೆ ತಿವಿ ಕೊಳ್ಳ ಬಹುದೇ? (Prvs.).

ತಿವಿ tivi. 3. Striking; piercing, goring (Râm. 4, 8, 10. 14; 6, 30, 16). — ತಿವಿಗೋಲು. -ಕೋಲು. (ತೋತ್ರ, ವೈಣುಕ Si. 271; ಶಲ್ಯ 290; ಪ್ರಾಜನ, ತೋದನ, ತೋತ್ರ 302). — ತಿವಿನುಡಿ ಗಾಟಿ. A man of piercing or vexing speech (ಅರುನ್ತುದ, ಮರ್ಮಸ್ಪೃಕ್ Si. 376).

ತಿವಿ tivi. 4. To take off or remove the staff with which dogs are led to the chase (ಹಾಸು ಗಳೆವುದು Šm. 31. 109; Tĕ. ತೀ, ತಿವಿ, to take, draw, pull off, remove, etc.; *cf.* ತೆಗೆ 1 seq.).

ತಿವಿಗೆ tivigĕ. See s. ತಿವಟಿಗೆ.

ತಿವಿತ tivita. = ತಿವಿ 3. (My.).

ತಿವಿದಿಗೆ tividigĕ. See s. ತಿವಟಿಗೆ.

ತಿವಿರ್ tivir. = ತಿಮಿರ್ 2, q. v.

ತಿವಿಸು tivisu. To cause to strike or pierce (My.).

ತಿವುಡೆ tivuḍĕ. Tbh. of ತ್ರಿಪುಟ. (My.).

ತಿವುದಿಗೆ tivudigĕ. = ತಿವದಿಗೆ. (ಆಸನ್ದಿ Nr.).

ತಿಷ್ಠಿಸು tishṭhisu. To stay, to stand, to abide; to establish, etc. See ಪ್ರ-.

ತಿಷ್ಠೆ tishṭhĕ. Staying, standing. See ಪ್ರ-. — ತಿಷ್ಠೆ ಹಾಕು. To stay, to lodge (My.).

ತಿಷ್ಯ tishya. *The eighth lunar asterism.* 2, *the Kaliyuga or fourth age of the world.* 3, the month Pausha (December-January).

ತಿಷ್ಯಫಲೆ tishya-phalĕ. *The plant Emblic myrobalan.*

ತಿಸ್ tis. = ಟುಸ್. (My.).

ತಿಸಕ್ tisak. An imitative sound. ತಿಸಕ್ ಎನ್ತ ಸೀತನು (My.).

ತಿಸರ tisara. Tbh. of ತ್ರಿಶರ (Šmd. 377).

ತಿಸು tisu. An imitative sound. — ತಿಸುಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To mutter, to grumble (My.).

ತಿಸುಳ tisuḷa. Tbh. of ತ್ರಿಶೂಲ (Šmd. 378; ಮುಮ್ಮೊನೆಗೆಯ್ದು Čt. II, 79; Grj. 7, 53; Č. Bp. 19, 34).

ತಿಸುಳಿ tisuḷi. Tbh. of ತ್ರಿಶೂಲಿ. (ಈಶ್ವರ Šm. 2; ಶಿವ Kk. 4; ಉಮೆಯಾಳ್ಮ Čt. II, 5). — ತಿಸುಳಗೆಳೆಯ. Kubêra (Kk. 16).

ತಿಳ tiḷa. = ತಿಳಿದು, ತಿಳಿ 3, ತಿಳಿದು, ತಿಳು. P. p. of ತಿಳಿ 1, in ತಿಳ ಕೊಳ್ಳು (B. 3, 121; 5, 28. 39. 65. 101. 107; My.).

ತಿಳ tiḷa. = ತಿಲ (Šmd. 25).

ತಿಳದು tiḷadu. = ತಿಳಿದು. P. p. of ತಿಳಿ 1. (B. 5, 151; My.). ಜುಟ್ಟು ಇದ್ದರೆ ಮುಟ್ಟು ತಿಳದೀತು (Prv.).

ತಿಳಲಿ tiḷali. = ತಿಳ್ಳಿ. — ತಿಳಲಿಯಾಟ. -ಆಟ. A game at which two opposite parties try to get through the compartments of a figure traced upon the ground, one party hindering the other according to certain rules (S. Mhr.).

ತಿಳಲು tiḷalu. = ತಿರಳು, etc. (C.). ಹಣ್ಣಿನ ಮೇಲಿನ ತೊಗಟೆ ತೆಗದು, ಒಳಗಿನ ಬಿಳೀ ತಿಳಲು ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ (B. 3, 111). ಕಾಯಿಯೊಳಗಿನ ತಿಳಲು ಬಲು ರುಚಿಕರವು (4, 70).

ತಿಳವಳಿಕೆ tiḷavaḷikĕ. = ತಿಳುವಳಿಕೆ, q. v. (ಅರಿವು, ಜ್ಞಾನ G.; B. 5, 163; My.).

ತಿಳಿ tiḷi. 1. = ತಳಿ 7. To become clear, pellucid or pure (ನೈರ್ಮಲ್ಯ Šmd. Dh.; ನಿರ್ಮಲ Šm. 113; Čpr. 1, 90; 7, 8; My.; T., M. ತೆಳಿ). See P. ps. s. ತಿಳ. ತಿಳಿವ (Bp. 45, 43). ತಿಳಿವುದು (Šmd. 107; Šm. 22. 118); ತಿಳಿಯುವ (C.). ಹಾವಸೆ ಕಿಡಲೊಡಂ ನೀರ್ ತಿಳಿದುದು (Šmd. 295). ತಿಳಿದತ್ತು ಅಪಗಾವಾರಿಪೂರಂ (Rsv. 6, 2). ನದಿಗಳ್ ಉಬ್ಬರಮಡಗಿ ತಿಳಿದು ಪರಿದವು (J. 25, 3). **2,** to become bright, to brighten up, to be exhilerated or pleased, to be calmed (ಪ್ರಸನ್ನಭಾವ Šmd. Dh.; ಪ್ರಸನ್ನತ್ವ Šm. 113; similarly M. ತೆಳಿ; see ತಿಳಿವು, ತಿಳಿವು No. 1; see s. ಹೂಪು 1); to pass away, to cease, as sleep, a swoon (My.). **3,** to come to light; to be or become plain or known (My.; Tĕ. ತೆಲಿ; T. ತೆರಿ; M. ತಿರಿ, ತೆರಿ). ನನಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ, I understand, know, etc.; ನನಗೆ ತಿಳಿಯಿತು, I understood, etc. (My.). ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದದಕ್ಕಿನ್ತ ಮುಂಚೆ ಪೋದಲು ಒಬ್ಬನಿಗೆ ತಿಳಿದ ತಿಳುವಿಕೆ (ಉಪಜ್ಞಾ Si. 236). ಮೂದಿನೆಯವನು ಮೊದಲಾಗಿ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದನ್ತೆ ನಡದ ಇಬ್ಬರ ಏಕಾನ್ತವಿಚಾರ (ಉಪಹ್ವರ 264). ಸೋತು ಓಡಿ ಹೋಗಿ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದನ್ತೆ ಅವಿತುಕೊಣ್ಡವನು (ತಿರೋಹಿತ 296). ನಿಮ್ಮಿಂದಮ್ ಅಲ್ಲದೆ ತಿಳಿಯದು (Bp. 47, 47). See B. 1, 19; 2, 15; 4, 139. **4,** to know, to perceive, to learn (ಜ್ಞಾನಭಾವ Šmd. Dh.; ಜ್ಞಾನ Šm. 130; ಅರಿ Šmd. 45. 107. 124. 184. 298 Cm.; Čpr. 3, 68; 8, 88; My.; Tĕ. ತೆಲಿ; M. ತಿರಿ, ತೆರಿ; T. ತೆರಿ, ತೆಳಿ, ತೆರುಳು, ತೇರ್); to feel, as pain (see Prv. s. ಪಾಪ). ತಿಳಿವ ಪ್ರಯೋಜನಮಾಗಿ (ಜ್ಞಾನಾರ್ಥಮಾಗಿ Šmd. 9 Cm.). ತಿಳಿಗೆ! (ಅರಿಗೆ! 140 Cm.; Šm. 69). ತಿಳಿ! (Šmd. 124. 155; Šm. 15). ರೋಗಂಗಳಂ ತಿಳಿವುದು (ನಿದಾನ Mr. 390). ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ತಿಳಿದವನು (ಶಾಸ್ತ್ರವಿತ್ Si. 353). ತಿಳಿಯದ ಮೂಢನು (ಜಡ 363). ಹಿನ್ದು ಮುನ್ದು ತಿಳಿಯದವನು (ವ್ಯಾಕುಲ, ವಿಹಸ್ತ 365). ತಿಳಿಯಲ್ ಪಟ್ಟದು (ಬುದ್ಧ, ಬುಧಿತ, ಮನಿತ, etc. 383). ಅತಿಜೀವವುಮ್ ಇರಲು, ಮೋಕ್ಷದ ಗೊತ್ತು ತಿಳಿ! (Sp.). ಮದ್ದನರೆಯದೆ, ಧಾತು ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ ಏನು? (Dp. 148). ತರಲಾಕ್ಷಿ ತಾನ್ ಆದಕೆ ಮತ್ತೊಂದಭಿಪ್ರಾಯಮುಮಂ ತಿಳಿದಳ್ (J. 30, 26). ತಂಗೆ ತಕ್ಕ ವರನ್ ಈತನೆನ್ದು, ಮದನಂ ತಿಳಿದಂ (30, 51). ಸರ್ವರೊಳು ಸಿಜ ತಿಳಿ! (Sp.). ತಿಳಿದ ಕಳ್ಳ ತಿರಿಗಿದರೂ ಬಿಡ. — ತಿಳಿದವನಾದರೂ ಮಲ ಮೂತ್ರ ಬಿಟ್ಟೀತೇ? — ತಿಳಿದವ ಮೂಡ್ಯಾನು ನಳಪಾಕವ. — ತಿಳಿಮ ಒಮ್ಮೆ ತೀರು ಬಾಣವ! — ತಿಳಿಯಕ್ಕಿಲ್ಲ ನೋಡಕ್ಕಿಲ್ಲ, ಹುಟ್ಟ ಮೂಕನ ಆಟ

(Prvs.). See Bp. 53, 51; 58, 37; B. 2, 22. 43; 3, 51. 194; 5, 187; Šm. 9. 39. 119; J. 28, 60; 31, 35; Abhâ. 1, 5; Si. 36. 48. 261. 283. 350. 361. 408; ನಿದ್ರೆ ತಿಳಿ, ಮುಳಿಸು-, ಮೂರ್ಛೆನೆ-, ಮೂರ್ಛೆ-. — ತಿಳಿ ತಿಳಿ. rep. (B. 4, 45. 198). — ತಿಳಿದು ಕೊಳ್. -ಕೊಳ್ಳು. = ತಿಳಿ No. 4. (Čh. v. 231; Bp. 58, 37; Šm. 77; My.). — ತಿಳಿಯಗೇಡಿ. -ಕೇಡಿ. (ಅಜ್ಞ G.). — ತಿಳಿಯಗೊಡು. -ಕೊಡು. To allow to be known, to let know (B. 3, 2. 41; 4, 138; My.). — ತಿಳಿಯ ಪಡಿಸು. To make known; to manifest (Si. 66. 68. 260. 282; My.). — ತಿಳಿಯ ಪೇಳ್. To tell in an apprehensible manner, to explain (Čh. v. 228). — ತಿಳಿಯ ಬರು. = ತಿಳಿ No. 3. (B. 3, 33. 45; 4, 148. 184; Si. 49; My.). — ತಿಳಿಯಬರ್ ಬರ್. = ತಿಳಿಯ ಬರು. (Šmd. 255). — ತಿಳಿಯ ಹತ್ತು. To begin to be known; to be known or understood (B. 5, 214. 271). — ತಿಳಿಯಿಡು. -ಇಡು. To make pellucid or pure (Grj. 7, after 42).

ತಿಳಿ tiḷi. 2. An abbreviated infinitive of ತಿಳಿ 1 (= ತಿಳಿಯ). — ತಿಳಿ ಹೇಳು. = ತಿಳಿಯ ಪೇಳ್. (B. 4, 109; My.).

ತಿಳಿ tiḷi. 3. = ತಿಳ, etc., in ತಿಳಿ ಕೊಳ್ಳು (Si. 381).

ತಿಳಿ tiḷi 4. Clearness, pellucidity, pureness; brightness (Tĕ. ತಲಿ; T., M. ತೆಳಿ). **2,** knowingness, knowledge, understanding. **3,** clear, serum-like substances, watery parts: conjee water (ಕಾಂಜಿಕ Šmd. Dh.; My.; M. ತೆಳಿ), etc. ತುಪ್ಪ ಎಣ್ಣೆ ಮುಸ್ತಾದ ಸರ್ವರಸಗಳ ತಿಳಿ (ಮಣ್ಡ, ಸರ್ವರಸಾಗ್ರ Si. 315). ಮೊಸರಿನ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಯಾಗಿರುವ ಭಾಗವು (ಶರ 316). ಮೊಸರಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ತಿಳಿಯಾದ ಕೆನೆ (ಮಸ್ತು, ದಧಿಭವಮಣ್ಡ 316). ಹೆಣ್ಡದ ಮೇಲಣ ತಿಳಿ (ಕಾರೋತ್ತರ, ಸುರಾಮಣ್ಡ 348). ಕೆಟ್ಟ ಹಾಲಿನ್ದ ಹುಳಿಯಿಟ್ಟವರ್ ತಿಳಿ ಲೇಸು; ಕೆಟ್ಟ ಹಾರ್ವತಿಯ ಬದುಕಿನ್ದ ಸೂಳೆಯು ನೆಟ್ಟನೇ ಲೇಸು! (Sp.). See ಉಕ್ಕ-. — ತಿಳಿಗೇಡಿ. -ಕೇಡಿ. A person whose understanding is impaired, an unwise, stupid person (B. 1, 18; 3, 14. 68; 4, 21); ತಿಳಿಗೇಡಿಜನ (4, 223). — ತಿಳಿಗೇಡಿತನ. -ಕೇಡಿತನ. Ignorance, stupidity, foolishness (B. 4, 49. 88). — ತಿಳಿಗೊಳ. -ಕೊಳ. A clear pond (Čpr. 8, after 4; Abh. P. 1, 104; 16, 28; Bh. 1, 20, 54; Râm. 2, 7, 3; J. 3, 8. 24; 15, 16. 29). ತಿಳಿಗೊಳದಿನ್ದ ಪಾಡಿದುವು ಹಂಸಕುಲಂ (Šmd. 142. 166). — ತಿಳಿಜೊನ್ನ. Clear, bright moonshine (Rŝv. 13, 43; Šŝv. 1, 38. 77). — ತಿಳಿನಿದ್ರೆ. An easily interrupted, light sleep (B. 5, 253). — ತಿಳಿನೀರ್. -ನೀರು. Clear water (Čpr. 3, 15; Abh. P. 9, 37; J. 30, 6. 11; Râghč. 17, 56; My.). 2, = ತಿಳಿ 4 No. 3. (B. 4, 55). ತೆಳ್ಳನ್ನ ಪದಾರ್ಥದ ಮೇಲಿನ ತಿಳಿನೀರು (ಮಣ್ಡ); ಮೊಸರಿನ ಮೇಲಿನ ತಿಳಿನೀರು (ಮಸ್ತು G.); ಅನ್ನದ ಮೇಲಿನ ತಿಳಿನೀರು (ಮಾಸರ, ಗಂಜಿ); ಸರಾಯದ ಮೇಲಿನ ತಿಳಿನೀರು (ಸುರಾಮಣ್ಡ G.). — ತಿಳಿಬಣ್ಣ. A bright or light colour (ಹೂಬಣ್ಣ G.). — ತಿಳಿಯೆಣ್ಣೆ. -ಎಣ್ಣೆ. Clear oil (on the surface, My.). — ತಿಳಿರಸ. A pure liquid (V. 4, 2. 9; B. 4, 225; My.). — ತಿಳಿಸುಣ್ಣ. Milk of lime; caustic lime (My.; B. 4, 71. 121).

ತಿಳಿ tiḷi. 5. A vessel used for drinking spirits; any drinking vessel (ಚಷಕ Šm. 118; Tĕ. ತಲಿಯ, ತಲಿ = ಪಾತ್ರ). — ತಿಳಿವಟ್ಟಲು. -ಬಟ್ಟಲು. = ತಿಳಿ. (ಗಲ್ವರ್ಕ, ಅನುತರ್ಷ, ಚಷಕ, ಸರಕ Hlâ.).

ತಿಳಿಪು tiḷipu. = ತಿಳಿಹು, ತಿಳುಪು, ತಿಳುಹು 1. To cause one's self to brighten up: to abandon one's anger, to become calm, soothed, content, pleased, or friendly (ಕ್ರೋಧೋತ್ಸರ್ಜನ Šmd. Dh.). **2,** to calm, to appease, to cause to cheer up, etc. (Čpr. 8, 80). ತಿಳಿಪುವುದು (ಪ್ರಸಾದ, ಪ್ರಣಯ Hlâ.). **3,** to make clear or known; to cause to know, to let know; to inform (ತಿಳಿಸು Šmd. 43 Cm.; Čpr. 7, 18). ಆಕೆಯಂ or ಆಕೆಗೆ ತಿಳಿಪಿದಂ (Šmd. 167).

ತಿಳಿಯುವಿಕೆ tiḷiyuvikĕ. = ತಿಳಿವಿಕೆ, ತಿಳುವಿಕೆ. Knowing; knowledge, etc.; the state of being known. ಸಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ತಿಳಿಯುವಿಕೆ (ಉಪಲಮ್ಭ, ಅನುಭವ Si. 397). ಬಹು ಮನ್ದಿಗೆ ತಿಳಿಯುವಿಕೆ (ಪ್ರಥೆ, ಖ್ಯಾತಿ 389).

ತಿಳಿವಳಿಕೆ tiḷivaḷikĕ. = (ತಿಬ್ಬಳಿ), ತಿಳವಳಿಕೆ, ತಿಳುವಳಿಕೆ. Knowledge; understanding, intellect, intelligence (ಅಜಿ'ತ Šmd. 232 Cm.).

ತಿಳಿವಿಕೆ tiḷivikĕ. = ತಿಳಿಯುವಿಕೆ, etc. (My.; ಜ್ಞಾನ, ಬಲ್ಲವಿಕೆ G.; B. 5, 24. 27. 44. 151. 170).

ತಿಳಿವು tiḷivu. (Šmd. 247). = ತಿಳುಹು 2. Calmness, friendliness, kindness, etc. (ಪ್ರಣಯ, ಪ್ರಸಾದ Mr. 455). **2,** knowledge, etc. (Bh. 2, 13, 44; Šŝv. 4, 57. 60. 114; My.).

ತಿಳಿಸು tiḷisu. To make clear or known; to cause to know; to let know; to inform (Šmd. 43 Cm.; C.). ಆಕೆ ಆ ಮಾತನು ತನ್ದೆಗೆ ತಿಳಿಸಿದಳು (B. 2, 14). See Bp. 27, 76; B. 3, 13; 5, 187.

ತಿಳಿಸುವಿಕೆ tiḷisuvikĕ. Making clear or known, etc. ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ತಿಳಿಸುವಿಕೆ (ಗನ್ಧನ Si. 436).

ತಿಳಿಹು tiḷihu. = ತಿಳಿಪು, etc. To appease (Bp. 47, 22). See ಮುನಿಸು-. **2,** to make clear or known, etc. (Bp. 49, 33).

ತಿಳು tiḷu. = ತಿಳ, etc., in ತಿಳು ಕೊಳ್ಳು (My.; B. 2, 14; 3, 1. 51. 115; 4, 57; 5, 204).

ತಿಳುಪು tiḷupu. = ತಿಳಿಪು, etc. To become calm, etc. (Bp. 58, 37);—to appease, etc. (Bp. 57, 7; J. 24, 70; 28, 55; 29, 26). **2,** to make clear or known, etc. (Čh. v. 232; Bp. 26, 65; 49, 35; J. 2, 24; 9, 2; 10, 18).

ತಿಳುವಳಿಕೆ tiḷuvaḷikĕ. = ತಿಳಿವಳಿಕೆ, etc. (My.; ದೃಷ್ಟಿ Si. 415; ಪ್ರಭವ 459). ತಿಳುವಳಿಕೆಯುಳ್ಳವನು (ಅಭ್ಯರ್ಣ 447). ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಲ್ಲದವನು (ಅಜ್ಞ, ಮೂಢ 366). See 236. 265. 410; B. 2, 16; 3, 39; 4, 73. 168. 183; 5, 271.

ತಿಳುವಿಕೆ tiḷuvikĕ. = ತಿಳಿಯುವಿಕೆ, etc. (My.; B. 5, 190; Si. 236). ತಿಳುವಿಕೆಯಿಲ್ಲದೆ ನೆಲೆಯು ಇಲ್ಲದೆ ತಿರುಗುವರು ಕಾಮ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು (Jns. 22, 31).

ತಿಳುವು tiḷuvu. = ತೆಳವು, etc. Thinness (My.). ತಿಳುವಾದ ಅರಿವೆ (B. 1, 15). ತಿಳುವಾದ ತೊಗಲು (3, 16; 5, 18).

ತಿಳುಹಿಸು tiḷuhisu. To make known, to let know (My.). ಅಕ್ಕಗೆ ತಿಳುಹಿಸದೆ (B. 5, 158). See B. 5, 78. 175. 177. 184.

ತಿಳುಹು tiḷuhu. 1. = ತಿಳಿಪು, etc. To be calmed, etc. **2,** to appease (Bp. 42, 16; Bh. 1, 10, 21). See ಮುನಿಸು-, ಮುಳಿಸು-. **2,** to make known, etc. (My.).

ತಿಳುಹು tiḷuhu. 2. = ತಿಳಿವು No. 2. (Râm. 6, 2, 25).

ತಿಳ್ಳಿ tiḷḷi. = ತಿಳಲಿ. — ತಿಳ್ಳೀ ಹಾದಾಡು. To play at ತಿಳಲಿ or ತಿಳ್ಳಿ (B. 1, 16).

Digitized by Google

ತಿಳ್ಳು tiḷḷu. = ತಿರಳು, etc. (My.).

ತೀ tî. 1. (= ಸೀ 2). To burn, singe, scorch, parch, broil (T. ತೀ, ತೀಯ್; R.; *cf.* ತಿಂಗಳ್; see ಜೂಪು 1; Tĕ. ತೀನ್ದ = ಪ್ರಕಾಶ).

ತೀ tî. 2. Fire (T., M.; Tu. ತೂ; R.; *cf.* ಕಿಚ್ಚು).

ತೀಕ್ಷ್ಣ tîkshṇa = ತಿಕ್ಷ್ಣ. *Sharp; hot, pungent, fiery; harsh; vehement, zealous; energetic, eager, quick* (ಪರುಷ, ನಿಷ್ಠುರ ವಾದುದು Nn. 119). 2, sharpness; heat, pungency; haste. 3, any weapon. 4, *poison.* 5, *iron.* 6, *war, battle.*

ತೀಕ್ಷ್ಣಗನ್ಧಕ tîkshṇa-gandhaka. *The plant Moringa pterygosperma* Gaertn.

ತೀಕ್ಷ್ಣತರ tîkshṇa-tara. Uncommonly sharp, etc. (Čpr. 5, 34).

ತೀಕ್ಷ್ಣೋಪಾಯ tîkshṇa-upâya. *Forcible means, a strong measure.*

ತೀಗೆ tîgĕ. A creeping plant, vine, tendril, or spray; wire; the string of a lute (Tĕ. ತೀಗೆ, ತೀವೆ). See ವಾಟ-.

ತೀಟ tîṭa. 1. (Śmd. 250). (fr. ತೀಡು 1). Blowing (ತೀ ಡೂದು, ಊದೂದು, ವಾಯುಸಂಚಾರ Śs.; Čpr. 7, 107; Abh. P. 1, 116; 7, 147).

ತೀಟ tîṭa. 2. = ತೀಟೆ, etc. — ತೀಟಕಸಿನ್ದಿ. The prickly creeper Scopolia (Tĕ.). 2, = ಯಾಸ, ಯವಾಸ, ಕುನಾಶಕ, ಕಚ್ಚುರೆ, ದುಃಸ್ಪರ್ಶ, etc., ನಸುಗುನ್ನೆ, ತುಱುಚ, ಬಳ್ಳಿದುಱುಚೆ (Si. 144).

ತೀಟೆ tîṭĕ. = ತಿಮುರ, etc. Itching; irritation; an itching desire, a teasing inclination, irregular desires, lust, lasciviousness (ತೀಣ್ಟೆ Čt. I, 2; Bp. 21, 7; J. 25, 8; My.; Tĕ.). ಮೂಗ ತೀಟೇ ಕಜ್ಜಯುಳ್ಳವನು (ಪಾಮನ, ಕಚ್ಚುರ Si. 202). ತೀಟೆ ಆದರೆ ತಾನೇ ಬರುತ್ತಾನೆ.— ತೀಟೆಗೆ ಮಕ್ಕಳ ಹೆತ್ತು, ತಿರುಮಲದೇವರ ಹೆಸರಿಟ್ಟ ಹಾಂಗೆ (Prvs.). See ತೋಲ್ದೀಟೆ. — ತೀಟೆಜಗಳ. Useless quarrel (My.). — ತೀಟೆ ಬಾಯಿ. A blabber, a tattler (My.).

ತೀಟೆಗಾಱ tîṭĕ-gâṟa. A man who rouses inordinate desires or evil passions in others (My.). See ಬಾಯಿ-.

ತೀಡು tîḍu. 1. (Śmd. 254). To touch, as air or wind (ವಾಯುಸ್ಪರ್ಶನ Śmd. Dh.; ವಾಯುವಿನ ಸೋಂಕು Śm. 94; T., M. ತೀಣ್ಡು, to touch; to infect by touching; M. ತೀಟ್ಟ, T. ತೀಟ್ಟ, ತೀಟ್ಟು, ತೀಟ್ಟು, uncleanness; M. ತೀಣ್ಡಲ್, atmospheric pollution). **2,** to blow, as the wind. ಸೋಂಕೆ ಬಲವನ್ದು ತೀಡುವ ತೆಂಕಣಗಾಳಿ (Śmd. 44). ಮಲಯಾನಿಲಂ ತೀಡಿದಂ or ತೀಡಿದುದು (109). ಕಮ್ಮೆಲರ್ ತೀಡುಗುಂ (297). ತೀಡು, ಎಲೆ ಗನ್ಧವಾಹ! (153. 272). See Čpr. 2, 83; 4, 30; 8, after 4; Abh. P. 7, 147; 12, 28; Grj. 8, 41; Râm. 2, 7, 3; Rśv. 12, 23; Č. Bp. 4, 7; J. 8, 5; 25, 1. **3,** to touch, as with the fingers (or = ತೀಡು 2?). ತೀಡಿದರೂ ನೋಡನು ಅನ್ಧಕನು ರೂಪವ (Prv.).

ತೀಡು tîḍu. 2. To press, to squeeze (J. 8, 48), to rub (ನಿಃಪೀಡನ Śmd. Dh., probably ನಿಪೀಡನ; ಧಾವನ Mr. 339; J. 25, 8; *cf.* ತಿಕ್ಕು, ಸೀಣ್ಬು; T. ತೀಟ್ಟು, to rub and clean, the wall, a house, etc.); to rub out, as fire (Śśv. 3, 19); to rub with the finger, as snuff, etc. (My.); to rub clean, to scour (My.); to rub or smear on, as unguents on the body (My.; *cf.* ತಿಗುರು 1); to whet, to sharpen (My.; T. ತೀಟ್ಟು; M. ತೇಕ್ಕು, to rub, smear; to polish, sharpen, *cf.* ತೇ 2); to make sharp, keen or full of wit (J. 30, 18), to increase (33, 18); to rub out, *i. e.* to kill by pressing and rubbing with the finger, as insects (My.); to apply a wipe or blow with the palm of the hand (My.), or with a blast (J. 22, 42); to smooth a twisted cord (J. 12, 46; 20, 8; 23, 33; 25, 31; My.; Si. 287; T. ತೀಟ್ಟು).

ತೀಣ್ಟೆ tîṇṭĕ. = ತೀಟೆ. (Čt. I, 2; Rśv. 5, after 55; see ನಾಲಗೆ-).

ತೀನ್ tîn. Three (Mhr. ತೀನ). — ತೀನ್ತೇರಾ. (Three-thirteen, *i. e.*) dispersed in every direction (My.; Mhr. ತೀನತೇರಾ).

ತೀನಾಳಿ tinâḷi. = ತಿನಾಳಿ, ತಿನ್ನಾಳಿ, ತೀನಿಹಾಳಿ. A glutton (ಕೂಟ್ಬಣಿಗ Śm. 48; Kk. 38, o. r. ತಿನಾಳಿ; ಭಕ್ಷಕ, ಘಸ್ಮರ, ಅದ್ಮರ Hlâ., Nr. *b;* ಭಕ್ಷಕಾಱ, etc. Mr. 231).

ತೀನಿ tîni. Food (of every description, My.; T., Tĕ.; M. ತೀನ್); eating. ಗಣ್ಡನಿಗೆ ಗಟಿಕೆ ತೋಱಿಸ ಬೇಡ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತೀನಿ ಕಲಿಸ ಬೇಡ (Prv.). See ಹೆದ್ದೀನಿ; Prv. s. ತಿನ್ನು.

ತೀನಿಹಾಳಿ tînihâḷi. = ತೀನಾಳಿ. (Nr. *a*).

ತೀನು tînu. A stake used to support fences or hedges (My.).

ತೀಬು tîbu. The clove tree; cloves (ಲವಿ, ಲವಂಗ, ದೇವಕುಸುಮ Mr. 143; Tĕ. ತೀಪು, T. ತೀವು, sweetness, taste, relish; *cf.* ಸೀ 1).

ತೀರ್ tîr. = ತೀರು 1. To be finished, to come to an end, to end, to cease; to be done, to be accomplished, to be brought about or effected; to be possible to be accomplished (ನಿಷ್ಪತ್ತಿ Śmd. Dh.; ಬೀ Bhn. 21. 33; My. as ತೀರು; Tu., T.; Tĕ., M. ತೀರು); to be cured, as a disease (Bp. 46, 32; T.). **2,** to cease to live, to die (Bp. 48, 18; My., Tĕ. as ತೀರು). **3,** to be paid, discharged, liquidated (My., Tĕ. as ತೀರು); to be settled, decided (My. as ತೀರು). P. p. ತೀರ್ದು. ತೀರ್ದಂ (Śmd. 50). ನಿನಗೆ ಎನಗೆ ತನಗೆ ತೀರ್ಗುಮೆ ಹನುಮನ್ತನ ಶಕ್ತಿಸಾಹಸಂ ರಿಪುವಿಜಯಂ? (178). ನಿಮ್ಮಿಂ ತೀರದ ಕಜ್ಜಮದು ಇನ್ನೆನಗೊನ್ದುಣ್ಟೆ? (Rśv. 5, 132). See Čpr. 3, 67; 5, 83; 8, 51; Bp. 16, 19; Mr. 2; J. 1, 5; 3, 28; 13, 11; 27, 50. *Cf.* Sk. ತೀರಿತ.

ತೀರ್ tîr. = ತೀರು. An arrow (Mhr., H. ತೀರ). — ತೀರ್ ಕಮಾನ್. Arrow and bow (Si. 280; Br.).

ತೀರ tîra. = ತೀರು 2, etc. 2, = ತೀರ s. ತೀರು 1. — ತೀರಗಡೆ. -ಕಡೆ. End, completion (ಅನ್ತ, ಸಮಾಪ್ತಿ G.; My.). 2, leisure (My.).

ತೀರ tîra. *A shore, a bank;* margin, brink, edge; the brim of a vessel. See ಒತ್ತು, ಕರೆ. ತೀರಕ್ಕೆ ಬನ್ದ ಮೇಲೆ ತೆರೆಯ ಭಯವೇ?— ತೀರದಲ್ಲಿರುವ ಮರಕ್ಕೆ ನೀರು ಯಾತಕ್ಕೆ? (Prvs.).

ತೀರತ tîrata. Tbh. of ತೀರ್ಥ (My.).

ತೀರದು tiradu. An adverb with final ಅದು. (ತೀರ್ತುದು Śmd. 389, o. r. in Mdb. ತಿರದು, ತೆಕ್ಕದು).

ತೀರಪತನ tîra-patana. The falling down of a bank. See ಜಱ.

Digitized by Google

ತೀರಮೆ tir-amĕ. (Šmd. 248). Conclusion, termination; fulness (Abh. P. 1, 103).

ತೀರಿ tiri. *A kind of arrow, three-fourths of which consists of reed and a fourth part of iron;* a sort of bow (see ತ್ರಿಶೂಲ).

ತೀರಿಕೆ tirikĕ. = ತೀರ್ಕೆ. Conclusion, end (My.); settlement, decision (My.). **2,** leisure (My.; Tĕ.).

ತೀರಿತ tirita. Finished, settled, completed, adjudged, decided according to evidence (Sk.).

ತೀರಿಸು tirisu. = ತೀರ್ಚು. To finish; to accomplish, to carry out, to execute; to fulfill; to settle, to decide; to remove, to clear off, to liquidate, to pay (My.). See B. 3, 28. 124; ಉಪಕಾರ-, ಕಾಂಕ್ಷೆ-, ಕೆಯ್ಗಡ-, ದಾವು-, ನ್ಯಾಯ-, ಬಡ್ಡಿ-, ಮುಯ್ಯಕ್ಕೆ ಮುಯ್ಯ-, ವ್ಯಾಜ್ಯ-, ಸಿಟ್ಟು-, ಹಗೆ-.

ತೀರಿಸುವಿಕೆ tirisuvikĕ. Finishing, etc. (My.).

ತೀರು tiru. 1. = ತೀರ್. (C.). P. p. ತೀರಿ. ಕಾಂಕ್ಷೆ ತೀರಿ ಸಮಾಧಾನವಾಗಿರುವಿಕೆ (ತೃಪ್ತಿ Si. 317). ತೀರಿ ಹೋಗುವಿಕೆ (ಸಾತಿ 424). ತೀರಿದುದು ತಮದೊಬ್ಬುಳಿ (Râm. 14, 1). ಹೊನ್ನು ಹಣ್ಣು ರಿಣವು ತೀರಿದಾ ಕ್ಷಣದಿ ಮಣ್ಣುಪಾಲ್ (Sp.). ಅವನು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದವನಾದಾಗ ಅವನ ತನ್ದೆ ತೀರಿದನು (B. 3, 28). ಇವರ ತನ್ದೆ ತೀರಿದನು (4, 3). ಅತ್ತೆ ತೀರಿದನ್ದಿನಿಂದ (4, 139). ತೀರದ ಕಾರ್ಯ ಹಾದಿ'ದರೂ ಆಗದು.—ತೀರಿದ ಅಡಿಗೆ ತಿರಿಗಿ ಬಯಸಿದರೆ ಬನ್ದೀತೇ? (Prvs.). See B. 1, 11; 3, 3. 60; 4, 50; ಮಜ್ಜಾಸಾರ. — ತೀರ. So that (anything) is completed: fully; thoroughly; quite; very (My.). ಮಂಗಗಳು ತೀರ ಮನುಷ್ಯನ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತವೆ (B. 1, 13). ಇಬ್ಬರುಗಳು ತೀರ ಸಣ್ಣವು (2, 8). ಅವನ ಹೆಣ್ಡತಿ ತೀರ ಹಾಗಲಹಣ್ಣು ಆಗಿದ್ದಾಳೆ (2, 38). ಆ ಪ್ರಾಣಿ ತೀರ ಕುರುಡನು (3, 89). ತೀರ ಬಡವನು (5, 124). ತೀರ ತುಸು ಹಣ (5, 216). ತೀರ ಸಣ್ಣ (ಅಣು G.). — ತೀರಾ. = ತೀರ. ಬಾಲವು ತೀರಾ ಸಣ್ಣದು (C.; B. 3, 108).

ತೀರು tiru. 2. = ತೀರ, ತೀರ್. Conclusion, end. **2,** settlement (M.); arrangement, establishment (Tĕ.). **3,** finish: beauty (Tĕ. ತೀರು, ತೀಱು; Tĕ. ತೀರು, ತೀಱು, to be adorned; T. ತೀರು, to adorn): manner, mode: peculiar temper or habit (My.; Tĕ.). ಅವನು ಒನ್ದು ತೀರಿನ ಮನುಷ್ಯ (My.). — ತೀರುಗಡೆ. -ಕಡೆ. = ತೀರಗಡೆ. (My.; ಸಮಾಪ್ತಿ G.). — ತೀರುಪಡಿ. = ತೀರುಬಾಟು. (My.; Tĕ. ತೀರುಬಡಿ). — ತೀರುಬಾಟು. Leisure, opportunity (My.; Tĕ. ತೀರುಬಾಟು). — ತೀರುಮಾನ. = ತೀರ್ಮಾನ. Conclusion, completion (My.; Tĕ.; T. ತೀರ್ಮಾನ); settlement, decision, sentence (My.; Tĕ.; T.). — ತೀರುಮಾನಿಸು. To complete, finish (R.); to define, to determine, to decree (T. ತೀರ್ಮಾನಿ); to decide (My. = ತೀರ್ಮಾನಿಸು).

ತೀರು tiru. = ತೀರ್. An arrow. ತಿಳಿದು ಒಡ್ಡೋ ತೀರು ಬಾಣವ! (Prv.). 2, a bar; a prop; a lever (Mhr.); a rafter of a roof (My.).

ತೀರುಕಣಿ tirukaṇi. = ತೀರ್ಕಣಿ. End, termination. **2,** the state of being discharged; the state of being expended, disbursed or spent. ಅರ್ಥದ ತೀರುಕಣಿ (ಅರ್ಥಾಪಗಮ, ವ್ಯಯ, ವೆಚ್ಚ Nr.).

ತೀರುವಿಕೆ tiruvikĕ. = ತೀರ್ಕೆ. Ending, etc.; the state of being settled or decided. ನ್ಯಾಯತೀರುವಿಕೆ (G. 244; My., also ನ್ಯಾಯದ-).

ತೀರುವೆ tiruvĕ. = ತೀರ್ವೆ. Dues, fees, toll, custom tax (My.; Tĕ.).

ತೀಱ್ tir. ತೀಱು. To take mouthfuls, to devour (ಕಬಳಿಸ Šmd. Dh.; M. ತೀಱ್ಱು, to cram; to force down, *e. g.* down the throat; see ತಿಮ್ಮು 2, ತೀಱು).

ತೀಱೆ tiṟĕ. The worms (a disease, My.; T.). — ತೀಱೆಹುಳ. = ತೀಱೆ. (My.).

ತೀರ್ tir. = ತೀರು 2. — ತೀರ್ಪಡಿ. = ತೀರುಪಡಿ. Leisure (My.). 2, settlement, decision (My.; M.). — ತೀರ್ಮಾನ. = ತೀರುಮಾನ. (My.). — ತೀರ್ಮಾನಿಸು. = ತೀರುಮಾನಿಸು. To settle, to decide (My.; T.).

ತೀರ್ಕಣೆ tirkaṇĕ. = ತೀರುಕಣಿ. (ನಿದಾನ Hlâ.). ಯಜ್ಞದ ತೀರ್ಕಣೆ (ಯಜ್ಞಾನ್ತ, ಅವಭೃಥ Hlâ.).

ತೀರ್ಕೆ tirkĕ. = ತೀರಿಕೆ. (My.).

ತೀರ್ಚು tirču. = ತೀರ್ಚು, ತೀರಿಸು. To finish, etc. (ನಿಷ್ಪತ್ತಿ Šmd. Dh.; Čpr. 5, after 121; 6, after 99; 7, 25; 7, after 154; Bp. 60, 33; Tĕ.). **2,** to remove, etc.; to remove, as a sickness, to cure (ಪರಿಹರಿಸು Kk. 68; Šm. 51; Bp. 89, 24; Tĕ.); to destroy (Grj. 10, 111).

ತೀರ್ಣ tirṇa. Passed across or over, crossed; floated; spread; surpassed. See ಅವ-, ಉ-, ಉತ್.

ತೀರ್ಥ tirtha. = ತೀರಿತ. A passage, a ford; *a landing place at a river's side;* the stairs of a landing place (ಸೋಪಾನ Nn. 48). 2, *a holy place in the vicinity of streams or springs;* a holy place (ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ 48; ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರ Mr. 532). 3, any piece of water (ಅಗಗೆ, ನದಿ, ತಟಾಕ, ಕೆಱೆ, ಕೂಪ, ಬಾವಿ 48; ನದಿ ಬಾವಿ ಕೆಱೆಗಳ್ 532); *sacred water.* 4, *a part of the hand dedicated to a deity.* 5, a sacred object; *sacred science; a school of philosophy* (ದರ್ಶನ, ಷಡುದರುಸನ, ಆಱುದರ್ಶನ 48, o. r. ಷಡ್ದರ್ಶನ; ಸನ್ತಷಡ್ದರ್ಶನಂಗಳ್ 532). 6, *a worthy person, a fit recipient* (ಸತ್ಪಾತ್ರ 48); a person of a good family or race (ಆಮ್ನಾಯ, ಸದ್ವಂಶ 48); a Brâhmaṇa. 7, *a minister and seventeen other officers of state who are in close attendance on a king* (ಅಷ್ಟಾದಶಾಮಾತ್ಯರ್, ಮನ್ತ್ರಿ ಮೊದಲಾದ ಹದಿನೆಣ್ಟು ಮನ್ತ್ರಿ ಪ್ರಧಾನರ್ 48; ಮನ್ತ್ರಿ ಮೊದಲಾದ ಪದಿನೆಣ್ಬರು ಪ್ರಧಾನರ್ 532). 8, an ascetic (ಮುನಿ, ಯತಿ 48). 9, a learned man (ವಿದ್ವಾಂಸ 48). 10, a Jina (48). 11, a virtuous wife (ಪತಿವ್ರತೆ 48). 12, *a religious teacher, a guru.* 13, *the pudendum muliebre* (ಭಗ, ಯೋನಿ 48; ಕಾನ್ತೆಯರ ಯೋನಿ 532). 14, a flag, a banner (ಪತಾಕೆ 48). ತೀರ್ಥಕ್ಕಿನ್ತ ಶ್ರೇಷ್ಠವಿಲ್ಲ, ಪಾರ್ಥಗಿನ್ತ ದೊರೆಯಿಲ್ಲ (Prv.). See Sp. s. ನಡೆ 2.

ತೀರ್ಥಕ tirthaka. Holy, sacred; an ascetic Brâhmaṇa; N. of a nâga.

ತೀರ್ಥಕರ tirtha-kara. An Arhat, a Jina (Sk.; also: ತೀರ್ಥಂಕರ). See Nn. s. ಅನನ್ತ; Čpr. 7, 6.

ತೀರ್ಥಜಲ tirtha-jala. Water of a holy place. 2, water in which a worthy man's feet have been washed (Grj. 4, 39; V. 14, 53).

ತೀರ್ಥಪಾದ tirtha-pâda. One whose feet are sacred: a title for a venerable man (My.).

ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ tirtha-yâtrĕ. A visit to any sacred bathing place or shrine, a pilgrimage. (J. 17, 49; My.; B. 4, 155).

ತೀರ್ಥಯಾನ tirtha-yâna. = ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ. (Čpr. 4, 17).

ತೀರ್ಥರೂಪ tirtha-rûpa. One whose form is sacred: a title for a venerable man (My.; B. 4, 87).

Digitized by Google

ತೀರ್ಥವಿಧಿ tîrtha-vidhi. The rites to be observed at a place of pilgrimage. (My.).

ತೀರ್ಥಶ್ರಾದ್ಧ tîrtha-śrâddha. Funeral ceremonies performed with water, (sesamum seed, and sacrificial grass, My.); funeral ceremonies observed at a place of pilgrimage (My.).

ತೀರ್ಥಸಮ್ಭಾವನೆ tîrtha-sambhâvanĕ. The reception of water with which a guru's or another worthy man's feet or an idol have been washed and the offering of presents for it, on festive occasions (My.).

ತೀರ್ಥಸ್ವರೂಪ tîrtha-svarûpa. = ತೀರ್ಥರೂಪ. (My.; B. 4, 87).

ತೀರ್ಥಾಮ್ಬು tîrtha-ambu. = ತೀರ್ಥಜಲ No. 1. (Čpr. 8, 106).

ತೀರ್ಪು tîrpu. Settlement, decision, sentence (My.; B. 4, 93. 169).

ತೀರ್ವಿಕೆ tîrvikĕ. = ತೀರುವಿಕೆ. ನ್ಯಾಯತೀರ್ವಿಕೆ (G.; My.; B. 5, 263).

ತೀರ್ವೆ tîrvĕ. = ತೀರುವೆ. (My.; Si. 266; T.).

ತೀವರ tîvara. Tbh. of ತೀವ್ರ. (My.; Tĕ.).

ತೀವು tîvu. To become full; to abound; to spread (v. i.; ಪೂರಣ Šmd. Dh.; ಇಡಿಕಿಱು Čt. II, 86; *cf.* ತಿಣಿ, ತಿಮ್ಮು 2, ತೀಟ್, ತೆಮಳ್ದು; T. ತೆಗುಳ್, ತೆವಿಟ್ಟು, ತೆವಿಳ್, to be full, abound; ತೆವುಳ್, to increase, v. i.; ತಿಮಿರ್, to grow, increase; ತೆವುಟ್ಟು, M. ತಿವಿಟ್ಟು, to fill or press or stuff in; T. ಕೆಡಿಮು, ಕೆಡುವು, to be full; see s. ಕೆಯ್ 5). ಇರ್ಕೋಣ್ಡಿಯಿಂ ತೀವಿ ನಾಲ್ದೆಸೆಗಂ ಸೂಸಿ (Šmd. 79). ಪೊತ್ತು ತೀವುವುದು (ಸೂತಿಮಾಸ, ವ್ಯಂಜನನ Hlâ.). ನೆಲೆಯ ತೀವಿದ ಉಪ್ಪರಿಗೆ (ಸೌಧ, ಸುಧಾಧವಲಿತ Mr. 193). ಪಚ್ಚೆ ತೀವಿರ್ದ ಬಣ್ಣ (ಮಾಷ್ಪಣ್ಣ Kk. 25). See Čpr. 1, after 101; 1, 102; 3, 99; 7, 141; Grj. 4, 28. 42; Bp. 28, 6; 32, 55; 38, 47; 43, 81; 50, 4. 28; 55, 14; 59, 58; Rsv. 2, 37; 6, after 11; 13, after 70 & 80; 13, 90; J, 1, 1; 17, 21; Prll. 3, 3; ಸೊಮ್ಪುದೀವು. **2,** to fill (v. t.), etc. ಭುವನಮನ್ ಆವಗಂ ಪರೆದು ತೀವಿದ ತಣ್ಣದಿರ್ಗಳ್ (Ltlv. 3, 7). See Čpr. 2, 39; Bp. 8, 37; 12, 28; 14, 25; 57, 15; 58, 57. 68; 59, 52; Rsv. 13, 76; J. 13, 10. 17; 22, 4; 28, 5. 47; ದೆಸೆದೀವು. — ತೀವೆ. So that (anything) abounds, etc. ಧನಧಾನ್ಯಂ ತೀವೆ ಭಣ್ಡಾರದೊಳ್ (Šs. 96). 2, abundantly, greatly, etc. ತೀವೆ ಸೊಗ ಸೊಗಿಸಿ, ನಲಿ ನಲಿದು, ಮೊರೆ ಮೊರೆವ ಭೃಂಗಾವಳಿ (J. 3, 37).

ತೀವ್ರ tîvra. = ತಿಬ್ಬ, ತೀವರ. Strong, severe, violent, rough (ನಿಷ್ಠುರ Nn. 57); *fierce; sharp; hot;* impetuous; rash, quick; *excessive, much, unbounded.* — ತೀವ್ರಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To become impetuous or quick (My.).

ತೀವ್ರತೆ tîvratĕ. Impetuousness, ardor, haste (Grj. 6, 11. 48); the flight of an arrow (ದೀಪ್ತಿ, ವೇಗ, ಅಮ್ಬಿನ ಬೇಗ Hlâ.); *exceedingness.*

ತೀವ್ರತ್ವ tîvratva. Violence, impetuousness, ardor, haste, daring. See ಕಡುಕೆಯ್.

ತೀವ್ರಬುದ್ಧಿ tîvra-buddhi. A fierce, ardent disposition; a keen mind. (My.).

ತೀವ್ರವೇದನೆ tîvra-vĕdanĕ. *Sharp pain, agony.*

ತೀವ್ರಾಸ್ತ್ರ tîvra-astra. A discus or thunderbolt (ವಜ್ರ Nn. 119).

ತು tu. 1. = (ಅತ್ತು 2, ಇತು. ಉತು). ತ್ತು. ದು 1. A termination of the third person singular neuter of the imperfect, *e. g.* ಆಯ್ತು, ಹೋಯ್ತು, ತನ್ತು, ಬನ್ತು (C.). **2,** a form of the demonstrative pronoun neuter (said to form adjectives, Šmd. 95), *e. g.* ಒಳ್ಳಿತು, ಮೆಲ್ಲಿತು, ಬಿಟ್ಟಿತು (95), ದಟ್ಟಿತು, ತೋರಿತು, ನೇರಿತು, ಕೂರಿತು, ಉದ್ದಿತು, ಸುಣ್ಣಿತು, ತಣ್ಣಿತು, ಪಿಣ್ಣಿತು, ಗುಣ್ಡಿತು, ಅಗಲಿತು, ದೊಡ್ಡಿತು, ಬಲ್ಲಿತು, ಬಿಣ್ಣಿತು (96), ಎತ್ತಣ್ತು, ಅತುರ್ (181), ಪಿನ್ತು (199), ಉನ್ನತು (Šs.).

ತು tu. 2. = ದು 2. A termination of the P. p., *e. g.* ಸೋಲ್ತು, ಪೋಲ್ತು, ಕಿಯ್ತು, ಉಯ್ತು (Šmd. 288).

ತು tu. 3. = ತವ 1, ತೂ 1. (My.).

ತು tu. *But, on the other hand; indeed;* pray! well! (ಅಹ, ಇದು ತಪ್ಪದು ಎಮ್ಬುದು, ಬೆಬಗಂ ನುಡಿವ ಗಾಹು Mr. 536).

ತುಕ್ tuk. *Offspring, children.*

ತುಕಡ tukaḍa. = ತುಕಡಿ No. 1. (My.).

ತುಕಡಿ tukaḍi. = ತುಕಡ, ತುಕ್ಕಡ, ತುಕ್ಕಡಿ. A bit; a bit of bread, etc.; bread in general; a detachment from a body; a party (Mhr., H. ತುಕಡಾ, ತುಕಡೀ; Si. 284; Čb. 136). ತುಕಡಿಯಿಲ್ಲದವಗೆ ತಕ್ಕಡಿ ಯಾಕೆ? (Prv.). 2, a division, a district, a province (My.; Br. ತುಕಡಿ, ತುಕ್ಕಡಿ; M. ತುಕ್ಕಡಿ).

ತುಕಲಿ tukali. — ತುಕಲಿಗಿಡ. A large leguminous shrub with pinnate leaves, Albizziaamara Boivin. (? Z.).

ತುಕಾರ tu-kâra. The syllable ತು (Šmd. 95. 145. 183).

ತುಕಾರಾನ್ತ tukâra-anta. A term with final ತು (Šmd. 119).

ತುಕ್ಕ tukka. = ತುಕ್ಕು 2. ತುಕ್ಕ ಹಿಡಿದ ಖಡ್ಗ ಮಿಕ್ಕಿದವನಿಗೂ ಆಗದು (Prv.).

ತುಕ್ಕಡ tukkaḍa. = ತುಕಡ. (My.).

ತುಕ್ಕಡಿ tukkaḍi. = ತುಕಡಿ. (My.; see s. ಡುಂಗಡಿ). ತುಕ್ಕಡಿಯಲ್ಲಿ ತುಕ್ಕಡಿದಾರ ಸೇರಿ, ತುಕ್ಕಡಿಯೆಲ್ಲ ಸುಡಿಸಿದ (Prv.).

ತುಕ್ಕಡಿದಾರ tukkaḍi-dâra. The headman of a district (My.).

ತುಕ್ಕಾ tukkâ. — ತುಕ್ಕಪ್ಪಯ್ಯ. N. See Prv. s. ನಮ್ (where the Mhr. poet ತುಕ್ಕಾರಾಮ is meant).

ತುಕ್ಕು tukku. 1. To crowd, to throng, to come en masse. (*Cf.* ತುಡುಕು, ತುಡುಗು 1). ಅಕ್ಕಬಿನ್ದ ವರವರ ತನು ಪರಿಮಳಂಗಳ್ಗೆ ತುಕ್ಕುವ ಎಳೆದುಮ್ಬಿಗಳ ಬಳಗಂಗಳ್ (J. 28, 43).

ತುಕ್ಕು tukku. 2. Rust, of iron (My.; Tu.; T. ತುರು; M. ತುರುಮ್ಬು, ತುರುವು; Tĕ. ತ್ರುಕ್ಕು, ತ್ರುಪ್ಪು, ತುಪ್ಪು). ಕಬ್ಬಿಣಕ್ಕೆ ತುಕ್ಕು ಹಿಡಿಯುವದು (B. 4, 149).

ತುಗ್ಗಿಲ್ tuggil. N. of a plant (ಉಗ್ರಿ Mr. 120).

ತುಂಗ tuṅga. = ತುಂಗೆ, q. v. — ತುಂಗಗಡ್ಡೆ. = ತುಂಗೆ. (My.). — ತುಂಗಮುಸ್ತೆ. = ತುಂಗೆ. (ಕುಟನ್ನಟ, ಗೋಪುರ, ಗೋನರ್ದ, ಕೈವರ್ತಿಮುಸ್ತಕ, etc. Si. 155). — ತುಂಗಮುಸ್ತೆ. = ತುಂಗಮುಸ್ತೆ. (My.).

ತುಂಗ tuṅga. *High, elevated, lofty, prominent* (ದೊಡ್ಡಿತ್ತು Nn. 26. 28); long; chief, principal (Šmd. 171); strong, passionate. 2, *the tree Rottleria tinctoria* Roxb. 3, N. of a river in the Mysore territory (that has very good water). ಗಂಗಾಸ್ನಾನ ತುಂಗಪಾನ (Prv.).

ತುಂಗಕುಚೆ tuṅga-kučĕ. A woman with prominent breasts (Bp. 55, 15).

ತುಂಗಭದ್ರ tuṅga-bhadra. = ತುಂಗಭದ್ರೆ. (My.). 2, a restive elephant.

ತುಂಗಭದ್ರೆ tuṅga-bhadrĕ. The river Tumbudra in the Mysore territory, formed by the junction of the Tunga and Bhadrĕ (My.; B. 4, 128; Bp. 44, 4; Si. 94). ತುಂಗಭದ್ರೆಗೆ ಮುಂಗ ಹೋದರೆ ಭಂಗಬಡೋದು ತಪ್ಪೀತೇ? (Prv.).

Digitized by Google

ತುಂಗಿ tuṅgi. *A kind of basil or Ocymum* (= ಅಜಗನ್ಧಿಕೆ; see ನಾಡುವ ಬೇಳಿ).

ತುಂಗೆ tuṅgĕ. = ತುಂಗ. A grass the root of which is a fragrant bulb and is imagined to contain a pearly concretion (Tĕ.). — ತುಂಗೆಗಡ್ಡೆ. The bulb of Cyperus rotundus (ಕುಟನ್ನಟ, ಗೋನರ್ದ, ಗೋಪುರ, etc. Si. 155; ಗೋಪುರ 452; ಪಿಂಡರ 453; My.). ನೀಳವಾದ ತುಂಗೆಗಡ್ಡೆ (ಕುರುವಿನ್ದ, ಮುಸ್ತೆ, etc., ಉದ್ಯಾನೇ ತುಂಗೆಮುಸ್ತೆ, ಭದ್ರಮುಸ್ತೆ 162). — ತುಂಗೆಮುಸ್ತೆ. = ತುಂಗೆಗಡ್ಡೆ. (My.; Tĕ.). ಉದ್ಯಾನೇ ತುಂಗೆಮುಸ್ತೆ, see s. ತುಂಗೆಗಡ್ಡೆ. — ತುಂಗೆಹುಲ್ಲು. The Cyperus grass (My.).

ತುಚ್ಚ tučča. Tbh. of ತುಚ್ಛ (Śmd. 340), ತುಚ್ಛ.

ತುಚ್ಛ tuččha. = ತುಚ್ಚ, ತುಚ್ಛ. *Empty; void, vain;* small, trifling; insignificant, contemptible; low, mean. ತುಚ್ಛನ ಸಂಗದ ದಾಟೋದಕ್ಕಿನ್ತಲೂ ಹುಚ್ಚನ ಸಂಗದ ದಾಟೋದು ವಾಸಿ. — ತುಚ್ಛ ಮಾತು ಆಡುವವನು ಹುಚ್ಚನಿನ್ದ ಕಡೆ (Prvs).

ತುಚ್ಛಕ tuččhaka. = ತುಚ್ಛ. *Empty; void, vain;* etc.

ತುಚ್ಛಧಾನ್ಯ tuččha-dhânya. *Straw, chaff, blighted grain.*

ತುಚ್ಛ್ಯ tuččhya. = ತುಚ್ಛ. (Śmd. 340).

ತುಟಾರ tuṭâra. Inconsideration, indiscretion (My.; *cf.* Mhr. ತುಟಣೇಂ; Mhr. ತುಟರಾ, that snaps readily; that readily breaks in and quarrels, snappish; ತುಟಾರ, broken down, wasted, spent, unconnected). ತುಟಿ ಮಾಟದ ಹಲ್ಲು ತುಟಾರದ ಮಾತು ಸರಿ ಮಾಡಲಾಸ (Prv.)

ತುಟಾರಿಸು tuṭârisu. To be inconsiderate or indiscreet (Bh. 7, 15, 10; 7, 16, 34; 7, 19, 27; My.).

ತುಟಿ tuṭi. The lip (ಅಧರ, ದನ್ತಚ್ಛದ, ಓಷ್ಠ, ದನ್ತವಾಸಸ್ Hlâ.; Mr. 318; ಓಷ್ಠ, ಅಧರ, ರದನಚ್ಛದ, etc. Nr., Si. 213; ಅಧರ 454; ಸಮ್ಭ್ರಮ, ಓಷ್ಠ Nn. 63; ದಶನಚ್ಛದ, ಅಧರ 67; Bp. 20, 11; 54, 81; J. 30, 4; C.; T. ತುಡಿ; M. ಚೊಡಿ, ಚುಟಿ, ಚುಣ್ಡು; Tu. ದುಡಿ). ಹಕ್ಕೀ ತುಟಿ (ಚಂಚು, ತ್ರೋಟಿ Si. 178, *only* in Si.). ತುಟಿಗೆ ತುಪ್ಪವಿಲ್ಲ, ಕಟಿಗೆ ಪಂಚಾಶಿ ಬಯಸಿದ ಹಾಗೆ. — ತುಟಿ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದರೂ ಹೊಟ್ಟೆ ಸುಮ್ಮನಿರದು. — ತುಟೀ ಕಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಮಠದ ಭೋಜನ ಯಾಕೆ? — ತುಟೀ ಮಾಟದ ಹಲ್ಲು, ಮಠಾ ಮಾಟದ ಕಮ್ಬ. — ತುಟೀ ಮೇಲೆ ದೀಪ ಹಚ್ಚಿದ ಹಾಗೆ. — ತಟ್ಟನೆ ಬಾ! ಎನ್ದರೆ ತುಟೀ ಬಿಟ್ಟನನ್ತೆ. — ನುಂಗ ಬಾರದ ತುತ್ತೂ ತುಟೀ ಮಾಟದ ಹಲ್ಲೂ ಸಮ (Prvs.). See Prv. s. ತುಟಾರ.

ತುಟ್ಟ tuṭṭa. = ತುತ್ತ q. v., (ತೊಟ್ಟು 2). — ತುಟ್ಟ ತುದಿ. The very end (My.; Tĕ. -ತುದೆ).

ತುಟ್ಟಿ tuṭṭi (Tbh. of ತ್ರುಟಿ?). Dearness, excess of price; dear; dearly, at a high rate (ಅನರ್ಘ್ಯ G.; C.; Tĕ. ತುಟ್ಟು, loss, failure in mercantile profits). ಅವರು ಲವಂಗವನ್ನು... ತುಟ್ಟಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು (B. 3, 13). ತುಟ್ಟಿಯಿನ್ದ ಮಾಟ', ಬಹಳ ಹಣ ಗಟಿಸಿದರು (3, 63). ಸೀಶರವು ತುಟ್ಟಿ ಇರುತ್ತದೆ (3, 107). ಅವರು ಅಗ್ಗವಾದಾಗ ಕಾಯಿ ಕೊಣ್ಡು, ತುಟ್ಟಿಯಾದಾಗ ಮಾರುತ್ತಾರೆ (5, 102). ತುಟ್ಟಿಯಾದಾಗ ಕೊಟ್ಟರೆ ಬಟ್ಟೆಗಾದ (Prv.).

ತುಟ್ಟಿಸು tuṭṭisu. Strength to be diminished, impaired, or lost; to decrease in power (ಶಕ್ತಿಕ್ಷಯ Śmd. Dh.; *cf.* ತುಟು 3?); to grow less (Bh. 3, 13, 48). ತುಟ್ಟಿಸಿದಂ (Śmd. 273).

ತುಡಗ tuḍagu-a3. = ತುಡುಗ, q. v. (ತಸ್ಕರ Čb.; B. 5, 125; My.). ಆನೆ ತಾ ತುಡಗಾಗೆ, ಜ್ಞಾನಿ ಮೂರ್ಖನುಮಾಗೆ, ಭೂನಾಥ ಜಾರನಾದರೆ ಮಾಣಿಪುದು ಮಾನವರಿಗಳವೆ? (Sp.).

ತುಡಗತನ tuḍagatana. = ತುಡುಗತನ, q. v. (My.).

ತುಡಗಿ tuḍagi. = ತುಡುಗಿ. A female thief (My.).

ತುಡಗು tuḍagu. = ತುಡುಗು, q. v. (My.). ತುಡಗ ಮಾಡಿದ್ದು (ಮೂಷಿತ G.).

ತುಡಗೆ tuḍagĕ. = ತುಡಿಗೆ, q. v.

ತುಡಿ tuḍi. = ತುಡು 3. A stolen thing (J. 6, 53).

ತುಡಿಕು tuḍiku. = ತುಡುಕು 1, etc. (B. 5, 31).

ತುಡಿಕೆ tuḍikĕ. A fruit store-house (My.).

ತುಡಿಗೆ tuḍigĕ. = ತುಡಗೆ, ತುಡುಗೆ, (ತೊಡ 1), ತೊಡಗೆ, ತೊಡಿಗೆ, ತೊಡುಗೆ. (Putting to or on; that is put on): certain clothing or dress; an ornament. ತುಡಿಗೆಯಂ ತೊಟ್ಟಂ (Śmd. 156, o. r. ತುಡಗೆಯಂ). See ಅಂಗದುಡಿಗೆ, ಉಳ್ತುಡಿಗೆ, ಕಿವಿದುಡಿಗೆ, ಚಿತ್ರದುಡಿಗೆ.

ತುಡಿಯಿಸು tuḍiyisu. = ತುಡಿಸು, ತೊಡಿಸು 1. To put on another (Ŗsv. 13, after 59).

ತುಡಿಸು tuḍisu. = ತುಡಿಯಿಸು, etc. To cause to put to or on. 2, to put on another (Čpr. 5, 119; 6, after 64; Bp. 56, 5).

ತುಡು tuḍu. 1. (Śmd. 91). = ತೊಡು 1. To join, to put to or on; to put (the arrow) on (the bow); to put on, as ornaments or clothes adapted to the body, *e.g.* a jacket, trowsers, etc. (ಶರಸನ್ಧಾನ Śmd. Dh.; ಶರೆಯ ಸನ್ಧಾನ Śm. 92; ಭೂಷಣಾವರಣ Śmd. Dh.; see Tbh. ಪಚ್ಚ; T. ತೊಡು, ತುವಕ್ಕು, ತೋಯ್; M. ತೊಡು; Tĕ. ತೊಡಗು, ತೊಡಂಗು, ತೊಡುಗು; T., M. ತೊಗು, to join, be united, see ತೊಂಗಲ್; T. ತುಗಿಲ್, M. ತುಗಿಲ್, ತುಯಿಲ್, cloth, dress; *cf.* ತೊಗಟು, ತೊಣೆ, ತೋಡು 4); to cover (Bh. 1, 20, 55). P. p. ತೊಟ್ಟು. ತುಡಿಗೆಯಂ ತೊಟ್ಟಂ (Śmd. 156). ತೊಟ್ಟಂ, ತೊಟ್ಟಪಂ (282). ಪಸುರಂಗಿಯನು ತೊಟ್ಟನು (Bh. 3, 13, 19). ಕೂರ್ಪಾಸಮಂ ತೊಟ್ಟು (Ŗsv. 5, 51). ಕನತ್ಕನಕಕವಚಮುಂ ತೊಟ್ಟು (6, after 11). ರಾಘವಂ ತೊಟ್ಟ ಬಾಣದ ಮೊನೆ (J. 8, 40). See Čpr. 6, 36. 37; Abh. P. 7, 81; 13, 47. 59; Grj. 1, 55; J. 33, 22; ಪೆರ್ಗಣೆದುಡು, ಪೊಂಗುಪ್ಪಸನ್ದುಡು.

ತುಡು tuḍu. 2. = ತೊಡು 2. Putting on, etc. — ತುಡುಜೊಡರ್. -ಸೊಡರ್. (Śmd. 83. 204). An ornamented or trimmed lamp.

ತುಡು tuḍu. 3. = ತುಡಿ, ತುಡುಗು. — ತುಡುತಿನ್ನಿ. = ತುಡುಗುಣಿ. A person who makes stolen or furtive entertainments, or one who eats stolen things. ತುಡುತಿನ್ನಿ ಗಣ್ಡನಾ ಬಡತನವ ಬಲ್ಲಳೇ? ಕಡನ ತನ್ದಿಕ್ಕಿ, ಕುಡಿಸಿ, ತುಪ್ಪವ ಬೆರಸಿ, ಹೊಡದು, ಕುಳ್ಳಿ ಹಳೊ! (Sp.).

ತುಡುಕಿಸು tuḍukisu. To cause to seize, etc. (Bp. 44, 48; 51, 56).

ತುಡುಕು tuḍuku. 1. = ತುಡಿಕು, ತುಡುಂಕು. To grasp quickly, hastily, suddenly, or firmly, to seize, to snatch, to grasp; to touch with some force, to touch (ಸತ್ವರಗ್ರಹಣ Śmd. Dh.; Tĕ. ತೊಡುಕು, ತೊಡುಗು; T., M. ತೊಡು, to touch; *cf.* ತೊಡಕು 1). See Čpr. 7, 127; Abh. P. 3, 35; 7, 57; Ŗsv. 5, 41. 71; 6, 20; 9, 60; Bh. 1, 10, 37; 3, 13, 20. 27; 6, 2, 2; 8, 23, 40; J. 4, 13. 36; 8, 22; 9, 14; 13, 15; 28, 45. 46; Râm. 1, 13, 10; ಕೆಯ್ದುಡುಕು 1.

ತುಡುಕು tuḍuku. 2. Grasping quickly, etc. See ಕೆಯ್ದುಡುಕು 2. — ತುಡುಕುಗಾಯ. A wound that catches or

Digitized by Google

hits (Bh. 3, 10, 52). — ತುಡುಕುಗುದುರೆ. -ಕುದುರೆ. A horse that is firmly reined (Bh. 9, 2, 44). — ತುಡುಕುಳಿ. -ಉಳಿ 3. A grasping thief (V. 38, 47). — ತುಡುಕುವೆಳಗು. -ಬೆಳಗು. Joint-light (Râm. 1, 16, 41).

ತುಡುಗ tuḍugu-a3. = ತುಡಗ. A thief, a trickish, dishonest man, a rascal (ಚೌರ, ತಸ್ಕರ, ಪರಾಸ್ಕನ್ದಿ, ಪಟಚ್ಚರ, ಮಲಿಮ್ಲುಚ, ಸ್ತೇನ, ಸ್ತೇಯಿ G.; My.). See B. 3, 38; 5, 106.

ತುಡುಗತನ tuḍugatana. = ತುಡಗತನ. Theft, thievishness, rascality, mischievousness (My.; ಸ್ತೇಯ G.).

ತುಡುಗಿ tuḍugi. = ತುಡಗಿ. (My.).

ತುಡುಗು tuḍugu. = ತುಡಗು, ತುಡಿ, etc. Theft, stealth, rascality, etc.; a stolen thing (ಅಭ್ಯಾಹಾರ, ಕಳವು G.; My.; B. 3, 29; T. ತುಡುಕ್ಕು). ತುಡುಗಿನ ಹಣ (ಲೋಪ್ತ್ರ G.; My.). ಮೃಡನ ಬೋನವನ್ ಇನ್ತು ತುಡುಗಿಂ ತಿನ್ದ ಶಿವದ್ರೋಹಿ (Bp. 24, 56). — ತುಡುಗ ಆವು. A thievish, straying cow (B. 3, 22). — ತುಡುಗ ದನ. Thievish, straying cattle (My.). — ತುಡುಗ ಮಾಡು. = ತುಡುಗು-. (B. 5, 268). ತುಡುಗ ಮಾಡೋಣ (ಅಭಿಗ್ರಹಣ, ಅಭಿಹಾರ G.). — ತುಡುಗ ಮೇ. To graze stealthily (B. 3, 22). — ತುಡುಗುಣಿ. -ಉಣಿ. = ತುಡುತಿನ್ನಿ. Who or what lives on stolen things, etc. (Bp. 40, 65; V. 14, after 81). See ನಾಡ್-. — ತುಡುಗುಣಿನಾಯ್. A dog that lives on stolen things or by stealth (ಹಾದ್ಯನೆಹಾದಿ Šmd. I; Čt. II, 81). — ತುಡುಗು ಮಾಡು. To steal. ಭಂಗಾರ ತುಡುಗು ಮಾಡೋಣ (G. 306). See B. 2, 29; 3, 78.

ತುಡುಗೆ tuḍugĕ. = ತುಡಿಗೆ, etc. (ಭೂಷಣ, ಅಲಂಕಾರ, ನೇಪಥ್ಯ, ಆಭರಣ Hlâ.). ಕೊರಳಲಿಕ್ಕುವ ತುಡುಗೆಯೆಲ್ಲಂ (ಗ್ರೈವೇಯಕ Hlâ.). See ಮೇಲ್ದುಡುಗೆ.

ತುಡುಂಕು tuḍuṅku. = ತುಡುಕು 1. See Čpr. 5, 64; Rśv. 5, after 25; 6, after 11 (twice) and after 24; 8, after 125; Šśv. 1, 33; 3, 38.

ತುಡುಪು tuḍupu. An oar (T.); a flat wooden spoon (My., occasionally; T. ತುಡುಪ್ಪು, a stirrer, etc.; *cf.* ತುಡ್ 4 and see ತುಣುಕು 2).

ತುಡುಬು tuḍubu. A kind of drum (Tĕ. ತುಡುಂ, ತುಡುಮು; T., M. ತುಡಿ, a small drum; *cf.* ಟುಮುಕಿ). ತುಡುಬು ಬಡಿಯದೆ ದನಿಯ ಕೊಡುವದೇನೊ? (Dp. 148).

ತುಣಕ tuṇaka. = ತುಣಕು 1, ತುಣುಕು 1, ತುಳಕು 2. A fragment, a piece, a bit (ಶಕಲ Čb.; T. ತುಣಿ, ತುಣಿಕ್ಕೈ; M. ತುಣಿ; Tĕ. ತುನಕ, ತುನಿಯ; T. ತುಣಿ, to cut in pieces; Tĕ. ತುನಿ, ತುನುಗು, to go to pieces, etc.; ತುನುಮು, to break or cut to pieces, to pluck, etc.; Mhr. ತುಟಕ, broken). ಹದೀ ಅದಿ'ಪೀ ತುಣಕ (ಲಕ್ತಕ G.).

ತುಣಕು tuṇaku. 1. = ತುಣಕ, etc. (ಅರ್ಧ, ಭಿತ್ತ, ವಿದಲ, ಶಕಲ G.; My.). ಅದಿ'ಪೀ ತುಣಕು (ಶಾಟ G.). ಒನ್ದು ತುಣಕು ರೊಟ್ಟಿ (B. 3, 22). ತುಣಕಾಗದನ್ತಾ (ಅಖಣ್ಡ G.). — ತುಣಕು ತುಣಕು. rep. (My.).

ತುಣಕು tuṇaku. 2. = ತುಣುಕು 2, etc. (My.).

ತುಣಿ tuṇi. = ತುಡ್ 1. To tread (My.). — ತುಣಿದಾಟು. = ತುಡಿ'ದಾಟು. (My.).

ತುಣಿ tuṇi. *The tree Cedula toona.*

ತುಣಿಸು tuṇisu. = ತುಡಿ'ಸು. (My.).

ತುಣುಕಿಸು tuṇukisu. = ತುಳುಕಿಸು. To cause to shake or be agitated (My.).

ತುಣುಕು tuṇuku. 1. = ತುಣಕ, etc. (My.).

ತುಣುಕು tuṇuku. 2. = ತುಣಕು 2, ತುಳಕಾಯಿಸು. ತುಳಕು 1 q. v., ತುಳಿಕು, ತುಳುಕು 1 q. v., ತುಳುಂಕು, ತುಳ್ಕು. To shake or be agitated, as water (My.; T. ತುಡುಪ್ಪು, a stirrer, an oar, etc.; ತುಡಿಪ್ಪು, palpitation; M. ತುಡಿ, to splash violently; *cf.* ತೊನೆ, and see ತುಡುಪು).

ತುಣ್ಟ tuṇṭu-a3. A mischievous, wicked, rascally, insolent, lewd man, a rogue, etc. (My.; B. 5, 106; M. ತೊಣ್ಟ; Tĕ. ತುಣ್ಟ, ತುಣ್ಟರಿ; T. ತುಣ್ಡರಿಕ್ಕಾರ; T. ತುಣ್ಡರಿಗ, insolence; mischief). ತುಣ್ಟನ ಕೆಯ್ಯಲ್ಲಿ ಗಣ್ಟು ಕೊಟ್ಟರೆ ಬಣ್ಟನನ್ತಿರುವನು.—ತುಣ್ಟನ ಮನೆಗೆ ನಣ್ಟರು ಬನ್ದರೆ ಗಣ್ಟಿಗಿನ್ತ ಕಡೆ.— ತುಣ್ಟನಿಗೆ ನಣ್ಟರೆಲ್ಲ ಬಣ್ಟರ ಹಾಗೆ.— ತುಣ್ಡಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ತುಣ್ಟನ ಭಯ ವೇನು? (Prvs.). — ತುಣ್ಟಕುದುರೆ. A wicked horse (My.). ತುಣ್ಟಕುದುರೆಗೆ ಗಣ್ಟುಲಗಾಮು (Prv.). — ತುಣ್ಟಹುಡುಗ. A wicked boy (B. 1, 13; My.).

ತುಣ್ಟಕತನ tuṇṭakatana. = ತುಣ್ಟತನ. (B. 3, 82).

ತುಣ್ಟತನ tuṇṭatana. Wickedness, mischief, roguishness, impudence, lewdness (My.; G. 183. 184).

ತುಣ್ಟಿ tuṇṭi. A wicked, etc. female (My.).

ತುಣ್ಟು tuṇṭu. = ತುಣ್ಟತನ. Wickedness, etc. (My.; *cf.* ತುಣ್ಡು 2, ತೊಣ್ಡು 2). — ತುಣ್ಟಾಟ. Wicked, etc. behaviour (My.). — ತುಣ್ಟುಮುಣ್ಡೆ. A wicked, etc. widow (My.; see Prv. s. ತಣ್ಟೆ).

ತುಣ್ಡ tuṇḍa. *A beak;* a snout; a trunk; *the mouth;* the point of an instrument. *Cf.* ತೊಣ್ಡಲು.

ತುಣ್ಡಕೇರಿ tuṇḍakêri. = ತುಣ್ಡಿಕೇರಿ.

ತುಣ್ಡಂಗಿ tuṇḍaṅgi. = ತೊಣ್ಡಂಗಿ, q. v.

ತುಣ್ಡಿ tuṇḍi. = ತೊಣ್ಡಿ, ತೊಣ್ಡೆ. A beak; the mouth. 2, the navel. 3, *a prominent navel* (ಬುಗುಡುಹೊಕ್ಕುಳ್ Mr. 388). 4, a kind of gourd (= ತುಣ್ಡಿಕೆ, etc.).

ತುಣ್ಡಿಕ tuṇḍika. Furnished with a snout or trunk; (one who brings near, see ಅಹಿ-).

ತುಣ್ಡಿಕೆ tuṇḍikĕ. *A plant bearing a bright-red gourd, Momordica monadelpha* Roxb. (ಓಷ್ಠ, ಬಿಮ್ಬ, ತೊಣ್ಡೆ Mr. 127).

ತುಣ್ಡಿಕೇರಿ tuṇḍikêri. *The cotton plant.* 2, = ತುಣ್ಡಿಕೆ, *the Momordica monadelpha* Roxb. (ತೊಣ್ಡೆ Hlâ.).

ತುಣ್ಡಿಕೇಶಿ tuṇḍikêśi. = ತುಣ್ಡಿಕೇರಿ No. 2. (Sk.; ತೊಣ್ಡೇ ಬಳ್ಳಿ G.).

ತುಣ್ಡಿಭ tuṇḍibha. *Having a prominent navel.*

ತುಣ್ಡಿಲ tuṇḍila. *Having a prominent navel* (or belly, ಹೊಟ್ಟೆಗ Mr. 388; *cf.* ತುನ್ದಿಲ). 2, speaking harshly or severely. 3, loquacious.

ತುಣ್ಡಿಸು tuṇḍisu. To cut or break into pieces or parts, to make piece-meal, etc. (My.; Bh. 8, 23, 42; Šśv. 4, after 6; Rśv. 8, after 120; J. 4, 44; 20, 23; Tĕ. ತುಣ್ಡಂಚು; T., M. ತುಣ್ಡಿ; see ತುಣಕ). **2,** to go to pieces (Bp. 58, 56).

ತುಣ್ಡು tuṇḍu. 1. A fragment, a piece; a bit, a little (ಅಸ್ರು, ಲವ Nn. 65; ಗುಣ, ಲೇಶ 78; ಶಲ್ಕ, ಲವ 157;

Digitized by Google

ಕಣ್ಡಿಕೆ Kk. 74; ಶಲ್ಕ Si. 407; ಹೋಳು G.; Bp. 51, 81; J. 12, 44; 22, 32. 26; B. 4, 54. 157; My.; T., M. ತುಣ್ಡ; Tĕ. ತುಣ್ಕ); a small piece of cloth (My.; T. ತುಣ್ಡು); the state of being small, short or petty. ಶರ್ಮವಿಲ್ಲದ ಗಣ್ಡ ಕರಿಯೊಣಕೆಯ ತುಣ್ಡು (Dp. 54). ತುಣ್ಡಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ತುಣ್ಣನ ಭಯ ವೇನು? (Prv.). See Si. 110. 399. — ತುಣ್ಡುಕಾಲು. A mutilated, maimed leg (My.). — ತುಣ್ಡುಗಿಡಿ. -ಕಿಡಿ. A small spark (Râm. 5, 8, 77). — ತುಣ್ಡುಗೆಯ್. = ತುಣ್ಡು ಮಾಡು. ಹವಣಿಲ್ದ ಮಾಂಸಮಂ ತುಣ್ಡುಗೆಯ್ದು ಉಪ್ಪುತುವದು (ವಲ್ಲೂರ Mr. 218). — ತುಣ್ಡು ತುಣ್ಡು. rep. (C. Bp. 11, 11). ತುಣ್ಡುತುಣ್ಡುದೊರೆಗಳು ಕೂಡಿ ಹಿಣ್ಡುಹಿಣ್ಡು ಸೈನ್ಯ ಕೂಡಿಸಿದರು (Prv.). — ತುಣ್ಡುದೊರೆ. = ತುಣ್ಡುಪಾಳೆಗಾರ. See Prv. s. ತುಣ್ಡು ತುಣ್ಡು. — ತುಣ್ಡುಪಾಳೆಗಾರ. A petty chieftain (My.). — ತುಣ್ಡು ಪಿಣ್ಡ. A small piece of cloth and food given as alms. ತುಣ್ಡು ಪಿಣ್ಡ ಸಿಕ್ಕದ ಮೇಲೆ ಮುಣ್ಡೆಗೆ ಯಾರ ಹಂಗು ಏನು? (Prv.). — ತುಣ್ಡುಬಟ್ಟೆ. A small piece of cloth (My.). — ತುಣ್ಡು ಮಾಡು. To cut or break into pieces or parts (My.; ಖಣ್ಡಿಸು G.). ತುಣ್ಡು ಮಾಡಿದರೂ ನೀರು ಒನ್ದಾಗದೆ ಇರದು (Prv.).

ತುಣ್ಡು tuṇḍu. 2. (= ತುಣ್ಟು, ತೊಣ್ಡು 2). Mischief, rascality, etc. ಬಣ್ಡುಹೆಣ್ಡತಿಯಾಗಿ, ತುಣ್ಡೊಬ್ಬ ಸೊಸೆಯಾಗಿ ಕಣ್ಡಲ್ಲಿ ತಿರಗೋ ಮಗನಾದರೆ ಮನೆಗೆ ದಣ್ಡ ತಪ್ಪದು (Sp.). ತುಣ್ಡು ದೇವರಿಗೆ ಪುಣ್ಡುಪೂಜಾರಿ (Prv.).

ತುಣ್ಡುತನ tuṇḍutana. (= ತುಣ್ಟತನ). (B. 4, 200).

ತುಣ್ಣಿ tuṇṇi. = ತುಣ್ಣೆ. The penis (T. ಚುಣ್ಣಿ; M. ಕುಣ್ಣ, ಕುಪ್ಪು, ಚುಣ್ಣ, ಚೂತ್ತು; Tĕ. ಚುಲ್ಲಿ, ಚುಲ್ಲೆ). See ಮೆಚ್ಚುತುಣ್ಣೆ.

ತುಣ್ಣೆ tuṇṇĕ. = ತುಣ್ಣಿ. (My.). ತುಣ್ಣೆಯುಣ್ಣಾರೂ ತುರುಕರ ಸಹ ವಾಸ ಬೇಡ (Prv.).

ತುತಿ tuti. Tbh. of ಸ್ತುತಿ (Śmd. 358; My.).

ತುತಿಸು tutisu. = ಸ್ತುತಿಸು. (Bp. 5, 37; 43, 32; 61, 54; My.).

ತುತೂರಿ tutûri. = (ತಿತ್ತಿರಿ 2), ತುತ್ತಾರಿ, ತುತ್ತೂರಿ. A long trumpet (My.; Tĕ. ತುತಾರೆ, M. ತುತ್ತಾರಿ, Mhr. ತುತಾರೀ). ತುತೂರಿಯೂದಿದರೆ ತುಪಟ ಬನ್ದೀತೇ? — ತುತೂರೀ ಧ್ವನಿ ಕೇಳಿ, ತುರಿಸಿ ಕೊಣ್ಡು, ಓಡಿ ಹೋದ (Prvs.). See Prv. s. ಪಿತೂರಿ.

ತುತ್ತ tutta. = ತುಟ್ಟ. Another form of ತುದಿ (Śmd. 229). — ತುತ್ತತುದಿ. (Śmd. 229). The very point or end (My.). ನೆಗೆದಯ್ ಲೋಕದ ನೀಳ್ದ ತುತ್ತತುದಿಯಂ ನೀಂ (229, o. r. ತುಟ್ಟ-).

ತುತ್ತ tutta. = ತುತ್ತು, ತುತ್ತೆ. Tbh. of ತುತ್ಥ. (My.).

ತುತ್ತಾರಿ tuttâri. = ತುತೂರಿ. (My.).

ತುತ್ತಿ tutti. The mulberry tree, Morus indica (Mhr., H. ತುತೀ, ತೂತ; B. 5, 89; ಕವೆಂಗು, ಪೂಗ Ĉb.).

ತುತ್ತಿದ tuttida. A proficient, etc. man (ಚಿತ್ತಗ, ಪ್ರೌಢ Kk. 82; ಚಿತ್ತಗ Śmd. II; *cf.* ತುರಿಲ್ 1 & 2?).

ತುತ್ತು tuttu. 1. To take by mouthfuls, to eat; to swallow (ಕಬಳಿಸ Śmd. Dh.; Bh. 3, 6, 49; T. ತು, ತುಯ್; ತುಟ್ಟು, to fill up; to eat; ತುಱು, to be close or thronged; to be eating; see ತುಱುಕು, ತುಱುಗು 1, ತೂನ್ತು 1; *cf.* ತಿಂದು). ಒರ್ಮೆತ್ತು ಎಮ್ಬಿನಂ ತುತ್ತಿ, ದೇವಗಣಕ್ಕೆ ಅಚ್ಚರಿಯಾಗಿ ಪಾಱ (Śmd. 79).

ತುತ್ತು tuttu. 2. = ತೊತ್ತು 2. A mouthful of food, as much rice as forms a mouthful; a morsel; food (ಗ್ರಾಸ, ಕವಲ Nr., Si. 317; ಆಹುತಿ, ಕಬಳ Mr. 220; ಜೀವಣ, ವಳಿಗೆ, ಕವಳ Kk. 46; Śm. 59; My.; T. ತುಟ್ಟು, ತುತ್ತಿ, ತುನ್ನು, ತುಪ್ಪು, ತುವ್ವು, M. ಕೊಱು, food). ಬೇಳ್ವ ತುತ್ತುಗಳು (ಚರು, ಹವಿಸ್ Mr. 260). ತೋರ ತೋರದ ತುತ್ತುಗಳನ್ ಒಡನೊಡನೆ ತಾಂ ಮಾಡುತ್ತ ಪಿಡಿದು, . . . ನೀಡುತ್ತಿರಲು (Bp. 8, 15). ಎತ್ತ ಹೋದರೂ ತುತ್ತು ಹುಡುಕುವದೇ. — ತುತ್ತು ತೂಕಾ ಕೆಡಿಸಿತು. — ತುತ್ತು ಹೆತ್ತ ತಾಯಿಾನ ಮಱಿಸಿತು. — ತಲೇ ಮೂಱು ಸುತ್ತು ತಿರುಗಿದರೂ ತುತ್ತು ಬಾಯಿಲಿ. — ತುತ್ತು ಕೆಯ್ಗೆ ಬನ್ದರೂ ಮತ್ತೆ ಬಾಯಿಗಿಲ್ಲ. — ತುತ್ತು ಸಿಕ್ಕದರೆ ತೊತ್ತು ಆಗಿದ್ದಾಳು (Prvs.). See Grj. 4, 97; Bh. 1, 10, 32; V. 5, 84; J. 6, 52; B. 5, 94; ಒರ್ಮೆತ್ತು, ಬಲುದುತ್ತು; Prvs. s. ನುಂಗು. — ತುತ್ತಂಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. = ತುತ್ತುಗೊಳ್ಳು. (Bp. 56, 21). — ತುತ್ತುಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. -ಗೊಳ್. To take a mouthful (J. 16, 41). ಎತ್ತೊದಕ್ಕೆ ಹೊತ್ತು ಕಳದರೆ ತುತ್ತುಗೊಳ್ಳ ಬೇಡವೇ? (Prv.). — ತುತ್ತು ತುತ್ತು. rep. ತುತ್ತು ತುತ್ತಿಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಾರ್ಪಣವೋ? (Prv.). See Bp. 15, 25; 33 sum.; 33, 11; 47, 40.

ತುತ್ತು tuttu. = ತುತ್ತ, etc. See ಕೂಪಾರೋದಿತ.

ತುತ್ತೂರಿ tuttûri. = ತುತೂರಿ, etc. (My.).

ತುತ್ತೆ tuttĕ. Tbh. of ತುತ್ಥ. (G.).

ತುತ್ಥ tuttha. = ತುತ್ತ, ತುತ್ತು, ತುತ್ತೆ. *Blue vitriol, sulphate of copper.* 2, a stone, a rock.

ತುತ್ಥೆ tutthĕ. *The indigo plant.* 2, *small cardamoms.*

ತುತ್ವ tu-tva. The syllable ತು (Śmd. 146. 183. 288).

ತುದ tuda. Striking, pricking, stinging. See ಅರುನ್-, ವಿಧುನ್-.

ತುದಾ tudâ. (= ಸುದಾ). Or, perhaps, however (My.).

ತುದಿ tudi. = (ಚೊಚ್, etc.), ತುತ್ತ. An extremity, an end, a point, a top, a tip; end (ಅಗ್ರ Śmd. 171; Nn. 82; ಅನ್ತ್ಯ, ಅನ್ತಿಮ, ಅಗ್ರ್ಯ, etc. Mr. 459; ಅನ್ತ್ಯ Śmd. 146 Cm.; My.; Tĕ. ತುದೆ, ಸುದೆ; T. ತುದಿ, ತುಯ್, ತೂಜ, ತೂಪಿ; M. ತುಚ್ಚ, ತುಂಜ, ತುಸ್ಸಿ, ತುಮ್ಬು, ತುಯ್ಯ). ತುದಿಯಾದುದು (ಅನ್ತ್ಯ, ಅನ್ತಿಮ, ಅಗ್ರ್ಯ, ಅಗ್ರಿಮ Hlâ.). ಮರದ ತುದಿ (ಶಿರಸ್, ಅಗ್ರ, ಶಿಖರ Nr., Mr. 104; ಪ್ರಾಗ್ರ, etc. Hlâ.; ಪಾದಪಾಗ್ರ, ಶಿಖಿ Nn. 4). ಮೊಲೆಯ ತುದಿ (ಚೂಚುಕ, ಕುಚಾಗ್ರ Nr.). ಬೆಟ್ಟದ ತುದಿ (ಶೃಂಗ, ಪರ್ವತದ ಅಗ್ರ Nn. 28; ಮೇಖಲೆ 118). ಆನೆಯ ಸುಣ್ಡಿಲ ತುದಿ (ಪುಷ್ಕರ, ವಾರಣಹಸ್ತದ ಅಗ್ರ 27; ಕರಿಕರದ ಅಗ್ರ 72). ಆನೆಯ ದಾಡೆಯ ತುದಿ (ದ್ವಿಪದನ್ತದ ಅನ್ತ್ಯ 102). ಸಣ್ಣಿತ್ತುಂ ಕೂರಿತ್ತುಮಹ ಧಾನ್ಯದ ತುದಿ (ಶೂಕ Nr.). ಬಿಲ್ಲ ತುದಿ (ಅಟನಿ, ಅತಿರ್ Si. 287). ಕೆಲಸದ ತುದಿ (ಸಾತಿ, ಅವಸಾನ 400). ಭುಜದ ತುದಿ (ತೋಳ್ದಲೆ, etc. Śm. 71). (ಕಣ್ಗಳ) ನಡುವಣ ಕರ್ಪುರಂ ಕಡೆಯಣ ಕಡುವೆಳ್ಪುಂ ತುದಿಯ ಕೂರ್ಪುರಂ (Śmd. 81). ಕಜ್ಜದ ತುದಿಯನ್ (the object aimed at) ಅಱಿಯದೆ ನುಡಿವುದು (Bp. 28, 33). ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುವದು ಮದುವೇ ಗುಣ. — ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದವ ಎದ್ದಿದ್ದರೂ ಕೆಳಗೆ (Prvs.). See Ĉh. v. 178. 179. 226; Ĉpr. 2, 41; Bp. 42, 18; 45, 1; 51, 48; Rsv. 6, after 11; 13, 87; Bh. 1, 20, 55; J. 11, 14. — ತುದಿಕಾಲ್. -ಲು. The extremity of the foot (ಪಾದಾಗ್ರ, ಪ್ರಪದ Hlâ.; My.). — ತುದಿಕುಣ್ಡೆ. The hip, the loins (ಕಟಿ, ಕಟಿತೀರ್ಥಕ Hlâ.). — ತುದಿಕೆಯ್. The tip of an elephant's trunk (ಕರಾಗ್ರ, ಪುಷ್ಕರ Hlâ.; T.). ಆನೆಯ ತುದಿಕೆಯ್ (ಕರಿಹಸ್ತಾಗ್ರ, ಪುಷ್ಕರ Nr.). 2, the extremity of the hand or arm (My.). — ತುದಿಗಯ್ದು. -ಅಯ್ದು. To go to the extreme, to be hazardous (Rsv. 13, 12). — ತುದಿಗಾಲ್. -ಕಾಲ್. = ತುದಿಕಾಲ್. (J. 8, 18). — ತುದಿಗಿವಿ. -ಕಿವಿ. The extremity or tip of the nose (Mr. 280). — ತುದಿಗುಣ್ಡು. A summit. ಬೆಟ್ಟದ ತುದಿಗುಣ್ಡು (ಕೂಟ, ಶಿಖರ, ಶೃಂಗ Si. 115). — ತುದಿಗುಣ್ಡೆ. = ತುದಿಕುಣ್ಡೆ. (ಕಟಿತೀರ್ಥ Mr. 331). — ತುದಿಗೆ ಬರು. To be nearly ready (My.). — ತುದಿಗೆಯ್. = ತುದಿಕೆಯ್ No. 2. (My.). — ತುದಿಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To stand on tiptoe (Śsv. 2, 80). — ತುದಿಗೋಡು. -ಕೋಡು. The very point or top; the highest branch (Ĉpr. 5, 47; Rsv. 13, 12). — ತುದಿನಾಲಿಗೆ. The tip of the tongue (Râm. 5, 8, 57; B. 3, 40; 5, 28). — ತುದಿನೆಲೆ. The

Digitized by Google

uppermost story of a building (J. 30, 36). — ತುದಿಪದ. The highest state or dignity (Bp. 4, 63). — ತುದಿಪದವಿ. = ತುದಿಪದ. (Bp. 24, 19). — ತುದಿಬಾಲ. The extremity or end of a tail (C.; B. 4, 36. 211). — ತುದಿ ಮುಟ್ಟ. To the end; completely (My.). — ತುದಿ ಮುಟ್ಟಿಸು. To bring to the end, to carry out, to do (a thing) completely (Bp. 6, 7; 22, 66). — ತುದಿ ಮುಱಿ. The point to be broken off, to be injured (Bp. 47, 14). — ತುದಿಮೂಗು. The extremity or tip of the nose (Mr. 280; My.). — ತುದಿಮೊದಲ್. -ಲು. The foremost point or part (ಅಗ್ರ Mr. 516). 2, the very beginning, commencement or root (Bp. 1, 58). 3, beginning and end (J. 10, 22; 17, 60; 19, 54). — ತುದಿಮೊಲೆ. The nipple of the breast (J. 16, 35). — ತುದಿಯ ಕಾಲ್. = ತುದಿ ಕಾಲ್. (Bp. 43, 85). — ತುದಿಯ ಕೆಯ್. = ತುದಿಕೆಯ್. (ಕರಾಗ್ರ, etc. Mr. 155). — ತುದಿಯ ಬೆರಳ್. The tip of the finger (Bp. 47, 42). — ತುದಿವರಂ. To the end. ಮೊದಲಿನ್ದ ತುದಿವರಮ್ ಅಡರ್ದ ಲತೆ (ಆರೋಹ Nr.). — ತುದಿವಾಲ. -ವಾಲ. = ತುದಿಬಾಲ. (Râm. 5, 8, 34). — ತುದಿವೆರಳ್. -ಬೆರಳ್. The finger's point (Râm. 5, 8, 33; 5, 9, 7; 6, 9, 21). — ತುದಿಸೆಱಗು. The very edge or end of a garment (J. 30, 24).

ತುನ್ತುಱ್ tuntuṟ. ತುನ್ತುಱು. = (ಜೂಪಱು), ತುನ್ತುಱ್, (ತೂಪಱು). Drizzling; spray; a drop (Tĕ. ತುಪ್ಪರೆ, ತುಮ್ಪರೆ, ತುಮ್ಪುರೆ, ತುವ್ವರೆ, ತೂರೆ, ತುಟ್ರಿ; T. ತುವಱಿಲ್, ತುವಳ್ಳೆ, ತೂವಲ್, ತೂಱಿಲ್, ತೂಱ್ಱಿಲ್; M. ತೂಱ್ಱಿಲ್; T., M. ತೂಱು, to drizzle, etc.; ತೂಗು, ತೂವು, to be sprinkled; to scatter; to sprinkle; T. ತುಮಿ, ತುಳಿ, M. ತುಳಿ, ತುಳ್ಳಿ, a drop; Tĕ. ತೂರು, to drizzle; see ತೂಱು 3). ಇನ್ತುವುಂ ಸಿರಿ ಪುಲ್ಲಗ್ರದ ತುನ್ತುಱಿಯ್! (Sś. 74). See Grj. 1, 48; Bp. 13, 12; J. 6, 3; 9, 24; 28, 36; Rśv. 10, after 31; Râm. 5, 8, 88. — ತುನ್ತುಱುಮುಱಿ. A fine, drizzling rain, a sprinkling of rain (My.). ತುನ್ತುಱುಮುಱಿಯಿನ್ದ ತೂಬಿನ ಕೆಱಿ ತುಮ್ಬ್ತಾತೇ? (Prv.). — ತುನ್ತುಱುಹನಿ. Small drops of water, spray (My.). — ತುನ್ತುರ್ಪನಿ. = ತುನ್ತುಱುಹನಿ. (Bp. 13, 21). — ತುನ್ತುರ್ಬನಿ. = ತುನ್ತುರ್ಪನಿ. (ಪೃಷತ್, ಪೃಷತ Hlâ.). ಆನೆಯ ಕೆಯ್ಯ ತುನ್ತುರ್ಬನಿ (ವಮಥು, ಕರಸೀಕರ Hlâ.). — ತುನ್ತುರ್ವನಿ. = ತುನ್ತುರ್ಬನಿ. (ಸೀವರ Čt. I, 75; J. 30, 11).

ತುನ್ತುಱಿ tunturi. = ತುನ್ತುಱ್, etc. (ಶೀಕರ, ಅಮ್ಬುಕಣ Si. 31, *only* in Si.). See 59. 82. 248. 269. — ತುನ್ತುಱಿಮಯ್ಯುಲ್ಲ. Watery vapour, fog. ತುನ್ತುಱಿಮಯ್ಯುಲ್ತಣ್ಣ (ಹಿಮಾನಿ, ಹಿಮಸಂಹತಿ, ಮಂಜುಗುಮ್ಪು Si. 32).

ತುನ್ದ tunda. A protuberant belly; *the belly*.

ತುನ್ದಪರಿಮಾರ್ಜ tunda-parimârja. = ತುನ್ದಪರಿಮೃಜ. (ಆಲಸ್ಯದವನು G.).

ತುನ್ದಪರಿಮೃಜ tunda-parimṛija. *One who is in the habit of stroking his belly, a lazy man, a sloth.*

ತುನ್ದಿ tundi. *Gorbellied, corpulent;* having a prominent navel.

ತುನ್ದಿಕ tundika. *Gorbellied;* having a large navel.

ತುನ್ದಿಭ tundibha. = ತುನ್ದಿಕ. (Sk.; G.).

ತುನ್ದಿಲ tundila. *Gorbellied (cf. ತುಣ್ಡಿಲ);* having a large navel. See s. ದುರದೃಷ್ಟ.

ತುನ್ನ tunna. Struck, hit; pricked; stung; *hurt, injured, tormented* (ಪೀಡಿತ, ನೋವು Mr. 448). 2, *the tree Credela toona* Roxb. (See ನನ್ದಿವರ್ಧನಹುವ್ವು).

ತುನ್ನವಾಯ tunna-vâya. *A tailor.*

ತುಪಟ tupaṭa. = ತುಪ್ಪಟ, etc. ತುತೂರಿಯೂದಿದರೆ ತುಪಟ ಬನ್ದೀತೇ? (Prv.).

ತುಪರಿ tupari. — ತುಪರಿಬಳ್ಳಿ. A creeping plant much cultivated, Luffa aegyptiaca Mill. (Z.).

ತುಪಾಕ tupâka. = ತುಪಾಕಿ. (Rśv. 5, 52. 59; Śśv. 3, 23).

ತುಪಾಕಿ tupâki. = ತುಪಾಕ, ತುಬಾಕಿ. A musket, a matchlock, a gun (My.; Br.; H. tufang). ತುಪಾಕೀ ಹೊಟ್ಟೀಲಿ ಪಿರಂಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ತುಪಾನಿ tupâni. = ತುಪಾನು. (B. 5, 128).

ತುಪಾನು tupânu. A storm, a typhoon. 2, slander, calumny (My.; Mhr., H. ತುಫಾನ). ತುಪಾನು ಬನ್ದ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪು ಕೊಣ್ಡರೆ ಆದೀತೇ? (Prv.).

ತುಪ್ಪ tuppa. Clarified butter, ghee (ಸರ್ಪಿಸ್, ಘೃತ, ಆಜ್ಯ, ಆಘಾರ Hlâ., Mr. 183; ಘೃತ, ಆಜ್ಯ Nn. 24; ವಾಜ, ಘೃತ 124; ಘೃತ, ಹವಿಸ್, etc. Si. 316; C.; T. ತುಪ್ಪಗ, ತುಪ್ಪ, see s. ತುತ್ತು 2; Mhr. ತೂಪ). ಹೊಸ ತುಪ್ಪ (ಹೈಯಂಗವೀನ); ಹೆತ್ತ ತುಪ್ಪ (ಶೀನ, ಸ್ತ್ಯಾನ); ಕಾಸಿದ ತುಪ್ಪ (ಶೃತ, ಪಕ್ವ); ಕರಗಿಸಿದ ತುಪ್ಪ (ವಿಲೀನ, ದ್ರುತ); ಜೇನ ತುಪ್ಪ (ಸರಾಘ, ಮಾಕ್ಷಿಕ, etc.); ತುಪ್ಪದಲೆ ಮಾಡಿದುದು (ಸಾರ್ಪಿಷ Hlâ.). ಜೇನ ತುಪ್ಪ ಬೆರಸಿದ ಮದ್ಯ (ಮಧು, ಮಾಧ್ವಿಕ, etc.); ತುಪ್ಪ ಮೊಸರು ಮೊದಲಾದವೆಲ್ಲವೂ (ಪಯಸ್ಯ); ನಿನ್ನೆ ಕಱಿದ ಹಾಲಿನಿನ್ದಾದ ಬೆಣ್ಣೆ ತುಪ್ಪವು (ಹೈಯಂಗವೀನ Nr.). ತುಪ್ಪ ಮೊದಲಾದ ಅಯ್ದು ರಸಂಗಳು (ಘೃತಾದಿರಸಪಂಚಕ Nn. 83). ಜೇನ ತುಪ್ಪಕ್ಕೆ ಸಕ್ಕರೆ ಸಲ್ಲುದು (Śmd. 159). ತುಪ್ಪ ಅನ್ನ ಉಣ್ಣಲಿಕ್ಕೆ ನಾಯಿಯುಚ್ಚೇಲಿ ಕೆಯ್ ತೊಳಸಿದ. — ತುಪ್ಪದನ್ತ ಮಾತಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಣ್ಡು, ತಿಪ್ಪೇ ಪಾಲಾದ. — ತುಪ್ಪಕ್ಕೆ ಮುಪ್ಪು ಬನ್ದರೆ ಸನ್ದು ಕೂಡಿಸುತ್ತದೆ, ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಮುಪ್ಪು ಬನ್ದರೆ ಮಣ್ಣು ಕೂಡಿಸುತ್ತದೆ. — ಒಪ್ಪಿಲ್ಲದ ಮಾತು ತುಪ್ಪವಿಲ್ಲದ ಊಟ. — ತುಪ್ಪದ ಆಶೆಗೆ ಎಂಜಲು ತಿನ್ದ (Prvs.). See Bp. 14, 9; 32, 30; 51, 32; 57, 18; Bh. 1, 10, 30; B. 1, 15; Prvs. s. ತುಟಿ, ನೆರಮನೆ, ಪೆಟ್ಟು 2. — ತುಪ್ಪಗೆಣಸು. A good kind of gĕnasu (My.). — ತುಪ್ಪದ ನಾಗಲಾಯಿ. N. (Bp. 59, 6). — ತುಪ್ಪದಯ್ಯಮ. -ಅಯ್ಯಮ. N. (Bp. 58, 12). — ತುಪ್ಪಹೀರೆ. = ತುಪ್ಪೀರೆ. (Si. 150). — ತುಪ್ಪೀರೆ. = ತುಪ್ಪಹೀರೆ. A kind of Luffa (C.).

ತುಪ್ಪಟ tuppaṭa. = ತುಪಟ, ತುಪ್ಪುಟ್, etc. Wool (My.; Tĕ. ತುಪ್ಪಟಿ), etc.

ತುಪ್ಪಱ tuppaḷa. = ತುಪ್ಪುಱು. The plumage on some pigeons' legs (B. 3, 114), etc. ಪಕ್ಷಿಯ ತುಪ್ಪಱ (ಗಱ್ G.). See ಅಂಜೆದುಪ್ಪಱ.

ತುಪ್ಪಱು tuppaḷu. = ತುಪ್ಪುಱ್, etc. Wool, fine, soft hair, as of cats (B. 3, 30). See ಕೊಣ್ಡುಗುಱುದುಪ್ಪುಱ್.

ತುಪ್ಪುಱ್ tuppuḷ. -ಱು. = ತಿಪ್ಪುಱ್, ತುಪಟ, ತುಪ್ಪಟ, ತುಪ್ಪಱ, ತುಪ್ಪಱು, ತುಬಟ. A feather; the soft plumage, or down, of birds; the fine, soft hair of rabbits, etc. (ಪಕ್ಕಿಯ ರೋಮ Śmd. I, Śm. 30; ಖಗದ ರೋಮ Bhn. 7; ಗಱಿ Čt. I, 66; Čpr. 6. 96; 8, after 101; Tĕ. ತುಪ್ಪುಡು; M. ತೂವಲ್, ತೊಪ್ಪಲ್, ತೊಪ್ಪೆ, ಜೊಪ್ಪೆ; T. ತೂವಿ; Tu. ತುಯಿ). ಮೊಲದ ತುಪ್ಪುಱು (ಶಶೋರ್ಣ, etc. Nr.).

ತುಬಟ tubaṭa. = ತುಪ್ಪಟ, etc. (My.).

ತುಬಾಕಿ tubâki. = ತುಪಾಕಿ, etc. (My.; B. 3, 44; 5, 240; ಕೋವಿ G.). ಹಾಱಿಸುವ ತುಬಾಕಿ (ಕುತ್ತುಕೋವಿ G.). ತುಬಾಕಿ ಹಾರಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಮಂಚಿಕೆ (ತೋವು G.). ತುಬಾಕಿಯ ಗುಣ್ಡು (B. 4, 131).

ತುಬ್ಬು tubbu. 1. To point out a thief, or to spy out a thief and make him known (ಚೋರ ಸೂಚನೆ Śmd. Dh.; T. ತುರುವು, to seek; ತುರುನು, to explore, examine; T. ತುಪ್ಪು, M. ತುಸಿವು, ತುನ್ಬು, search; a clue,

Digitized by Google

trace; *cf.* ಜೂಪು 1, ತೋಱ್, and ದೋಹಿಲ್). **2,** to be found out or discovered (Bh. 4, 4, 39; J. 30, 31).

ತುಬ್ಬು tubbu. 2. The state of being found out or detected. (ತಲ್ಲಂಘೀ ಡ Šmd. Dh.; Tu.). ತುಬ್ಬಾಗದ ಕಳವು ಮುಬ್ಬಾದ ಮೇಲೆ ಸಿಕ್ಕೀತೇ? (Prv.).

ತುಮಕಿ tumaki. = ತುಮರಿ, ತುಮ್ಬುರು q. v., etc. (Tĕ. ತುಬಿಕಿ, ತುಮಿಕಿ, ತುಮ್ಮಿಕಿ). The wild mangosteen tree, Diospyros embryopteris Pers. (St. & Pl.).

ತುಮರಿ tumari. = ತುಮಕಿ, etc. (St. & Pl.).

ತುಮಲ tumala. = ತುಮುಲ. *Tumult, etc.*

ತುಮುಲ tumula. *Uproar, tumult, mingled, tumultuous and vehement combat, melée.*

ತುಮುೞ್ tumuḷ. To be enlightened (as the eye by eating, Čpr. 4, 48), to be re-animated or refreshed (?). ತುಮುಳ್ದಂ (Šmd. 49. 55).

ತುಮ್ಬ tumba. = ತುಮ್ಬಾ. See s. ತುಮ್ಬು 1.

ತುಮ್ಬ tumba. = ತುಮ್ಬಿ. (ಕರೇ ತುಮ್ಬಳಕಾಯಿ G.).

ತುಮ್ಬರ tumbara. = ತುಮ್ಬುರು, etc. (ತಿನ್ದುಕ, ಕಿತಿಸಾರಕ, etc. Si. 130).

ತುಮ್ಬರಿ tumbari. = ತುಮ್ಬರ, etc. (ತಿನ್ದುಕ Si. 484).

ತುಮ್ಬಿ tumbi. 1. = ತುಮ್ಬೆ 1, ದುಮ್ಬಿ, ದುಮ್ಬೆ. A large black bee, resembling the humble bee (ಅಳಿ Šmd. I; ಮುಯ್ಯಾರಡಿ, ಆಱಡಿ, ಅಲರ್ವಕ್ಕಿ, ಪಱಿಮೆ, ಮೇಳವ್ವ Šmd. II, Kk. 90; ಮಧುಕರ, ಮಧುಪ, ಶಿಲೀಮುಖ, ಭ್ರಮರ, ಭೃಂಗ, ಷಟ್ಚರಣ, ಪುಷ್ಪಲಿಟ್, ಅಲಿ, etc. Hlâ., Nr., Si. 176; ಗುಂಗಿಹುೞು G.; ಮಧು, ಭೃಂಗ Nn. 13; ಮಧುಪ್ರಿಯ 29; ಭ್ರಮರ 45; ಮಧುವ್ರತ 63; ಅಳಿ 107; ನೆಲಬಣ್ಣಣಿ Čt. I, 28; ಪರಿಮಳದಿರುಕ I, 27; My.; T., M.; Tĕ. ತುಮ್ಮೆದ). See Šmd. 152. 169. 272; Čpr. 7, 55; Mr. 89; Jnv. 1, 13; Bh. 1, 5, 7. 9; 1, 20, 54; Rśv. 2, 39; J. 3, 25; 8, 3; 26, 5; ಎಳೆದುಮ್ಬಿ, ಕೆಮ್ಪುತುಮ್ಬಿ, ಮರುಳ್ದುಮ್ಬಿ, ಮಱ್-, ಮಾಲೆ-, etc. — ತುಮ್ಬಿಗುರುಳ್. -ಕುರುಳ್. Black bee-like ringlets (Šmd. 212 Mdb.); ringlets consisting of black bees (Šśv. 1, 53). — ತುಮ್ಬಿವಿಣ್ಡು. -ಪಿಣ್ಡು. A swarm of black bees (J. 26, 24). — ತುಮ್ಬಿವೆಣ್. -ಪೆಣ್. A female black bee (Čpr. 8, 98). — ತುಮ್ಬಿವೆದೆ. -ಹೆದೆ. A bow-string of black bees (J. 6, 17).

ತುಮ್ಬಿ tumbi. 2. = ತುಮ್ಬೆ 2, q. v. (ದ್ರೋಣ Nr.; Tĕ. ತುಮ್ಮಿ). See ದೊಡ್ಡ-. — ತುಮ್ಬಿಹೂ. (ಕುನ್ದ G., Čb., sic!).

ತುಮ್ಬಿ tumbi. = ತುಮ್ಬ. *A kind of long gourd, Lagenaria vulgaris* Ser. 2, the plant Asteracantha longifolia.

ತುಮ್ಬಿಕೆ tumbikĕ. Repletion, etc. (My.).

ತುಮ್ಬಿಸು tumbisu. To fill (v. t., My.). ತುಮ್ಬಿಸಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ಪೂರ್ಣ, ಪೂರಿತ Si. 381). See Bh. 2, 4, 10; Bp. 46, 53; 59, 10; J. 4, 21; 9, 19; B. 5, 187. **2,** to cause to fill (My.). **3,** to give the male to any she-animal (My.).

ತುಮ್ಬು tumbu. 1. To become full, to be filled up; to become full or complete; to abound, to be amassed; to get plump and strong (ಪೂರಣ Šmd. Dh.; ಸಮ್ಪೂರ್ಣ Šm. 101; C.; T., M. ತುವಲು, ತುಗರು, ತೂರು; T. ತುವಲು also: to be close pressed together; ತುಷ್ಟಿ, plenty; ತುಮ್ಬ್ಬ, host; see ತುಱುಗು 1; *cf.* ತಿಮ್ಬು 2). ತುಮ್ಬಿದ ಹುಣ್ಣಿವೆ (ರಾಕೆ Hlâ.). ತುಮ್ಬಿದ ಮೆಯ್ಯನು (ಬಲವಾನ್ Nr.). ತುಮ್ಬಿದ ಕೊಡ ತುಳುಕೋದಿಲ್ಲ.— ತುಮ್ಬಿದ ಮನೆಗೆ ಉಡು ಸೇರಿದ ಹಾಗೆ (Prvs.). ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯುಂ ತಮಂ ತುಮ್ಬಿದುದು (J. 26, 5). See Bp. 3, 4; 32, 32; 46, 24; 47, 29. 31; 59, 17; 60, 34; Bh. 1, 10, 31. 34; J. 28, 25; Dp. 4, 5; 148, 4; Si. 39. 389. **2,** to fill (v. t.). ತುಮ್ಬಲು ಪಟ್ಟುದು (ಪೂರ್ಣ, ಪೂರಿತ Nr.; Si. 381). See Bp. 43, 26; 46, 78; 49, 22; 56, 9. 12; 59, 4. 16; Bh. 3, 13, 28; Rśv. 2, 48; 6, 11; 13, 65; Râm. 1, 13, 10; Si. 309; B. 1, 10; 3, 59. **3,** to possess, as a demon. ದೇವರು ಅವನ ಮೆಯ್ ತುಮ್ಬಿ ಬನ್ದದೆ (My.). — ತುಮ್ಬ. So that it becomes or is full: fully, completely, all over, much (My.). See Si. 78; ಮೆಯ್ತುಮ್ಬ; Prv. s. ಪೆಟ್ಟಿಗೆ. — ತುಮ್ಬಾ. = ತುಮ್ಬ. ನಾವು ಅತನನ್ನು ತುಮ್ಬಾ ನಮ್ಬಿ (B. 3, 3). ನನಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಮ್ಬಾ ಮೇವು ದೊರಕುವದಿಲ್ಲ (3, 22). ನಿನಗೆ ಹಿತವಾಗ ಬೇಕೆನ್ದು ತುಮ್ಬಾ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ (4, 39). ತಕ್ಕ ಉಪಾಯವನ್ನು ಹೇಳಿಯವೆನ್ದು ತುಮ್ಬಾ ನಮ್ಬಿ ಕೊಣ್ಡಿದ್ದೇನೆ (4, 107). ಆ ಮಾತಿಗೆ ತುಮ್ಬಾ ಒಪ್ಪಿಕೊಣ್ಡು (4, 124). ತುಮ್ಬಾ ಹೊಯ್ದರೂ ಹಮ್ಬಲು ಹೋಗದು.— ದಾಯಿ ತುಮ್ಬಾ ಮಾತು, ಹೊಟ್ಟೆ ತುಮ್ಬಾ ಊಟ (Prvs.).

ತುಮ್ಬು tumbu. 2. The becoming full, etc. — ತುಮ್ಬುಜವ್ವನ. Full, blooming youth (Rśv. 2, after 8). — ತುಮ್ಬುರಕೊಳ್ಳಿ. -ಉರ-. A fire-brand in full blaze (Abh. P. 4, 39). — ತುಮ್ಬುವೆಱ್. -ಪೆಱ್. The full moon (Rśv. 1, 84).

ತುಮ್ಬು tumbu. 3. = (ತೊಟ್ಟು 3), ತೊಸಮ್ಬೆ. The foot-stalk of a leaf, flower or fruit, a stalk (ವೃನ್ತ Šmd. Dh.; ವೃನ್ತ, ತೊಟ್ಟು Šm. 22; ವೃನ್ತ 101; ನಾಱು Šmd. I, o. r. ನಾಱ್; ವೃನ್ತ, ಕಾಯ ದೇಟು G.; B. 4, 64; My.). ಶೊಗ್ಗೆಯ ಬುಡದಲ್ಲಿ ತುಮ್ಬು ಇರುತ್ತದೆ (B. 3, 36).

ತುಮ್ಬು tumbu. 4. = ತೂಬು. A bore, a tube: the nave of a wheel through which the axle passes (ನಾಭಿ, ಪಿಣ್ಡಿಕೆ Hlâ.; T., M. ತೂಮ್ಬು, perforation; a pipe or tube = ತೊಳ್ಳೆ; Tĕ. ತೂಮು, a bore, hole, fissure; see ತುರುವು 1, ತೊಳೆ 3). ಗಾಲಿಯ ತುಮ್ಬು (ನಾಭಿ Nr.). **2,** an outlet, a sluice, a floodgate, a water-course (ಜಲಪ್ರಣಾಲಿ Šmd. Dh.; ಜಲಪ್ರಣಾಲ Šm. 101; ಕೆಱ್ಯ ಕೋಡಿ G.; T., M. ತೂಮ್ಬು; Tĕ. ತೂಮು). See ಕೂಲುದುಮ್ಬು. — ತುಮ್ಬುವರಿಯಿಸು. -ಪರಿಯಿಸು. To cause (something) to overflow a floodgate (Čpr. 8, after 44).

ತುಮ್ಬುರ tumbura. N. of a Gandharva (Bp. 1, 48; V. 7, 58; ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದ ಹಾಡಕಾಱ G.).

ತುಮ್ಬುರು tumburu. = ತುಮಕಿ, ತುಮರಿ, ತುಮ್ಬರ, ತುಮ್ಬರಿ, ತೂಪರೆ, ತೂಬರೆ. The wild mangosteen tree, Diospyros embryopteris Pers. (Embryopteris glutinifera Roxb.), the fruit of which contains a powerful glue (ತಿನ್ದುಕ, ಕಿತಿಸಾರಕ, ಕಾಲಸ್ಕನ್ಧ, ಸ್ಫೂರ್ಜಕ Nr.; ತಿನ್ದುಕ Mr. 115; T. ತುಮ್ಬಿ; Sk. ತುಮ್ಬುರು, the fruit of Diosp. embryop.). See ಕಱ್ಯ-; Bh. 1, 20, 48.

ತುಮ್ಬುರು tumburu. = ತುಮ್ಬುರ. (My.). — ತುಮ್ಬುರುತೀರ್ಥ. N. of a lake at Tirupati (My.).

ತುಮ್ಬೆ tumbĕ. 1. = ತುಮ್ಬಿ 1. (ಶಿಲೀಮುಖ Si. 408, *only* in Si.). — ತುಮ್ಬೆಹುೞು. (ಮಧುಕರ, ಮಧುಪ, etc. Si. 176; ಕೂಲ 410).

ತುಮ್ಬೆ tumbĕ. 2. = ತುಮ್ಬಿ 2. The herb Phlomis indica Lin. (Leucas ind. R. Br.; ದ್ರೋಣ Si. 419;

Digitized by Google

ತಮ್ಮಾಸು Mr. 150, o. r. ತಂಬಾಸು; T., M.; Tĕ. ತುಮ್ಮಿ). 2, the very common weed Leucas linifolia (Z.). See ಕಾಡ ತುಮ್ಮೆ, ಗಣ್ಣ-, ದೆವ್ವದುಮ್ಮೆ, ಹೆದ್ದುಮ್ಮೆ.

ತುಯ್ tuy. = ತೊಯ್, ತೊಯ್ಯು. ತೋ 1, etc. To be or become wet or moist (ಸಾರ್ದ್ರತ್ವ Šmd. Dh., o. r. ತೊಯ್; T. ತುಪ್ಪೈ, M. ತುವೆ; T. ತೂಯ್ಯಲ್, mire; ತೂಯ್ಯಿಲ್, cultivated moist land).

ತುಯಿ tuyi. To pull, to draw, to stretch (My.; Tĕ. ದುಯ್ಯು, ದೂಯು). P. ps. ತುಯಿದು, ತೂದು (My.).

ತುಯಿತ tuyita. The act of pulling, etc. (My.).

ತುಯ್ಯಲ್ tuyyal. (= ದುಯ್ಯಲು). A dish of rice, milk and sugar (ಕ್ಷೈರೇಯಿ, ಪಾಯಸ, ಪರಮಾನ್ನ Hlâ., Nr.; see ತುತ್ತು 1 & 2?). — ತುಯ್ಯಲಲ್ಲಮದೇವ. N. (Bp. 37, 6).

ತುರ tura. Quick, swift.

ತುರಕ turaka. = ತುರುಕ. (B. 5, 89; My.). — ತುರಕಬೇವುಮರ. The common bead tree or Persian lilac, Melia azedarach Lin. (St. & Pl.; My.).

ತುರಕಿ turaki. A Turkish horse (Tĕ. ತುರಕಿ). — ತುರಕಿನಡಿಗೆ. A horse's trot (ಧೌರಿತಕ G.).

ತುರಗ tura-ga. Going quickly: *a horse*. 2, the number seven, because of the seven horses of the sun. — ತುರಗದಟ. A troop of horses (Šmd. 207).

ತುರಗಗತಿ turaga-gati. The paces of a horse. See Mr. s. ವಾಜ.

ತುರಗಮುಖಲೋಹ turaga-mukha-lôha. The iron in the mouth of a horse. See ಕಟಿ[6].

ತುರಗಮೇಧ turaga-mêdha. = ಅಶ್ವಮೇಧ. (J. 25, 7; Râm. 1, 7, 24).

ತುರಗವ್ರಾತ turaga-vrâta. The troop of (the sun's) horses: the number seven (Čh.).

ತುರಗಾರೂಢ turaga-ârûḍha. A horseman. (R.).

ತುರಗಾಳಿ turaga-âḷi. A multitude of horses (Râm. 5, 8, 59).

ತುರಂಗ tura-ṅ-ga. 1. = ತುರಗ. *A horse* (ಕುದುರೆ Nn. 13. 26. 46). 2, = ತುರಗ No. 2. 3, a kind of viččhittičitra (Kâvy. III, 2, B, 57. 60 seq.). ತುರಂಗಕ್ಕೂ ಕುರಂಗಕ್ಕೂ ಸಮವೋ? (Prv.).

ತುರಂಗ turaṅga. 2. A jail (B. 5, 162. 176. 201. 204; Mhr., Port.).

ತುರಂಗಪ್ರಾಸ turaṅga-prâsa. A kind of alliteration (Čh.).

ತುರಂಗಮ tura-ṅ-gama. *A horse*. 2, N. of a vṛitta (Čh.).

ತುರಂಗವಕ್ತ್ರ turaṅga-vaktra. = ತುರಂಗವದನ. (My.).

ತುರಂಗವದನ turaṅga-vadana. Horse-faced: *a Kinnara*. 2, Hayagrîva (My.).

ತುರಂಗಸ್ಕಂಧ turaṅga-skandha. *A troop of horses*.

ತುರಂಗಿ turaṅgi. A horseman, a rider, a groom. (Rŝv. 13, 85).

ತುರಂಜಿ turañji. (= ತೋರಂಜ, ದುರಂಜ?). A tree so called (My.; Br., H. ತುರಂಜ, the citron, a dry lime of large size); excellent (My.).

ತುರತ turata. = ತುರಿತ, ತುರುತ, ತುರ್ತ, ತುರ್ತು. Smartly, quickly; haste; urgency (My.; Mhr., H. ತುರೂತ, ತುರ್ತ, ತುರ್ತ).

ತುರಾಯ turâya. = ತುರಾಯಿ. An ornament for the turban, of flowers, pearls, etc.; a plume, a crest, a nosegay. 2, the tufted head of certain flowers and vegetables (Mhr., H. ತುರಾ; Br. ತುರಾ, ತುರಾಯಿ). — ತುರಾಯದ ಹಕ್ಕಿ. (ಕಲಿಂಗ, ಧೂಮ್ಯಾಟ, ಭೃಂಗ G.).

ತುರಾಯಿ turâyi. = ತುರಾಯ. (My.). ನವಿಲಿನ ತುರಾಯಿ (ಶಿಖೆ, ಚೂಡೆ G.). ಜುಟ್ಟೀ ಎಮ್ಬ ಪಾರಿವಾಳಗಳಿಗೆ ತುರಾಯಿ ಇರುತ್ತದೆ (B. 3, 114). — ತುರಾಯಿಮರ. A cypress (My.).

ತುರಾಷಾಟ್ turâshâṭ. = ತುರಾಷಾಹ್.

ತುರಾಷಾಟ್ತೀವ್ರಾಸ್ತ್ರ turâshâṭ-tîvra-astra. The thunderbolt and weapon of Indra (ಇನ್ದ್ರನ ಆಯುಧವಹನ್ಥಾ ವಜ್ರ Nn. 119).

ತುರಾಷಾಹ್ turâ-shâh. (-sâh). Quickly overpowering: *Indra*.

ತುರಿ turi. 1. = ತುರುವು 1. (My.).

ತುರಿ turi. 2. = ತುರುವು 2. Grating, etc. 2, = ತುರುವಲು s. ತುರುವು 1. (My.). — ತುರಿಮಣೆ. = ತುರುವುಮಣೆ. (My.).

ತುರಿ turi. 1. = ತುಲಿ, ತೂಲಿ, ತೂಲಿಕೆ, q. v. (Sk.; R.).

ತುರಿ turi. 2. (= ತೂರ್ಯ 2). A bugle (My.).

ತುರಿತ turita. (= ತುರತ, ತ್ವರಿತ). Quickly, soon (ಅಂಜಸಾ Mr. 537; My.).

ತುರಿಪ turipa. = ತುರಿಹ. (Abh. P. 7, 94; V. 8, 50). — ತುರಿಪಂಗೆಯ್. -ಂ-. To be hasty (Abh. P. 8, after 61).

ತುರಿಹ turiha. Tbh. of ತ್ವರಿತ (Šmd. 354. 363. 368; ಶೀಘ್ರ Kk. 50, Šm. 61).

ತುರೀಯ turîya. *Fourth;* a fourth, a quarter; the fourth state of the soul in which it has become one with the Brahma or universal soul.

ತುರೀಯವರ್ಣ turîya-varṇa. Belonging to the fourth caste; *a Šûdra*.

ತುರೀಯಾತೀತ turîya-atîta. An attribute of Šiva (Šŝv. 2, 103).

ತುರುಕ turuka. = ತುರಕ, ತುರುಷ್ಕ. A Turk; a Mussulman; Turkish (ತುರುಷ್ಕ, ಯವನ, ಜೋನೆಗ Mr. 382; My.; T., M. ತುಲುಕ್ಕ; Si. 227). ತಿರಿ ತಿರಿಗಿ ಗೋಕರ್ಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ತುರುಕನಿಸ್ತ ದೆಪ್ಪೆ ತಿನ್ದ. — ತುರುಕಮಿಣ್ಣ ಬರುವಾಗ್ಗೆ ಎದುರು ಚುಕ್ಕಿಯೇ? — ತುರುಕರ ಸಂಗ ಎನ್ದಿಗೇಂದರೂ ಭಂಗ (Prvs.). See Prv. s. ತುಣ್ಣೆ and ತುಳುವರಸ.

ತುರುಕಿತಿ turukiti. A Turkish or Mahomedan woman (My., also ತುರುಕಿತ್ತಿ).

ತುರುತ turuta. = ತುರತ. (My.).

ತುರುಪು turupu. A "troop" (My.; Br. ತುರುಫು). 2, a trump or winning card (My.; H.).

ತುರುಮರಿ turumari. (= ಚೂರುಮರಿ). — ತುರುಮರಿಗಡ್ಡೆ. A plant with a yellowish flower and eatable tubers, Habenaria marginata Colebr. (Z.). — ತುರುಮರಿಯಲಬು. -ಅಲಬು. An herb, Aerva monsonia Mart. (Z.).

ತುರುವು turuvu. 1. = ತುರಿ 1. To hollow, to bore, to drill, to make a hole (T.). 2, to grate, to scrape, as fruits; to scrape out, as a kernel out of its shell (My.; T.; Tĕ. ತುರುಮು). — ತುರುವಲು. That which has been grated or scraped out (My.).

ತುರುವು turuvu. 2. = ತುರಿ 2. Grating, scraping, scraping out. — ತುರುವುಮಣೆ. An instrument with indents on a piece of wood for scraping the kernel of a cocoanut out of its shell; a grater for reducing the kernel of a cocoanut, etc. into minute parts, pulp, or powder (My.).

ತುರುಷ್ಕ turushka. An Indo-Skythian or Turk; a Mahomedan; any foreigner, a Greek, etc. (ಯವನ, ಜೋನೆಗ

Digitized by Google

Mr. 382); Turan or Turkestan (Bp. 6, 18). 2, *olibanum, Indian incense, the resin of Boswellia serrata* Stackh. See Si. 227; ಲೋಬಾನ.

ತುಱ tura. 1. = ತುಱು 2. — ತುಱಮನ್ದೆ. = ತುಱು-. (B. 3, 23).

ತುಱ tura. 2. = ತುಱಿಸು. P. p. of ತುಱ್ 1, in ತುಱ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ತುಱಕು turaku. = ತುಱುಕು. (My.).

ತುಱಗು turagu. = ತುಱುಗು 1. (J. 4, 44, o. r. ತುಱುಗು).

ತುಱಚಿ turaci. = ಚುಱಚೆ, ಚುಱುಚೆ, ತುಱಿಚೆ, ತುಱುಚೆ, ತುಱುಚಿ. See ಕಜ-; ದೂಲೆ. — ತುಱಚಗಿಡ. An annual plant, stinging like nettles, cowhage, Mucuna pruriens D. C. (Dolichos pruriens Lin.; St. & Pl. & Z.; My.; M. ಚೊಱಿಯ ಣಸ್ಸು, ತೂವೆ; Tĕ. ದುರದಗೊಣ್ಡಿ, ದೂಲಗುಣ್ಡಿ, -ಗೊಣ್ಡಿ). — ತುಱಚ ಬಳ್ಳಿ. A climbing shrub, Tragia involucrata Lin. (St. & Pl.; Tĕ. ದೂಲಗುಣ್ಡಿ, -ಗೊಣ್ಡಿ; T. ಚೊಱ; M. ಚೊಱಿಞ್ಞಣ; M. ಚೊಱಿವಳ್ಳಿ, cowhage). 2, Tragia cannabina L. f. (Z.).

ತುಱಸು turasu. = ತುಱಿಸು. (My.).

ತುಱಿ turi. 1. = ತುಱಿಸು. (My.).

ತುಱಿ turi. 2. = ತುಱಿಕೆ, ತುಱು 1. Itching; the itch; scratching (ಕಣ್ಡು, ಖರ್ಜು, ಕಣ್ಡೂಯ Nr.; Si. 200; My.); an itching desire, lust (My.; T. ಚೊಱಿ, ತುರುದ್ರು, ಚುಳ್ಳು; Tĕ. ದುರದ, ದೂಲ; M. ಚೊಱಿ; T. ಚೊಱ, M. ಚುರಣ್ಡು, to scratch; M. ಚೊಱಿಮೀನ್, an itching polyp, *cf.* ಚೊಱ). ತುಱಿಯಿದ್ದವಗೆ ನಾಚಿಕೆಯಿಲ್ಲ, ಮಱಿಯಿದ್ದವಗೆ ಮನ್ನತ್ತವಿಲ್ಲ.— ತುಱಿಯಿರುವಲ್ಲಿ ತುಱಿಸುವದು (Prvs.). — ತುಱಿಕಜ್ಜ. Herpes, scab (ಕಚ್ಛು, ಪಾಮ, ವಿಚರ್ಚಿಕೆ Si. 200). — ತುಱಿಗಜ್ಜ. = ತುಱಿಕಜ್ಜ. (My.). — ತುಱಿಮುಳ್ಳುಮೀನು. (ಸಹಸ್ರದಂಷ್ಟ್ರ, ಪಾಠೀನ Si. 87). — ತುಱಿ ಹಿಡಿ. A morbid itching to seize. ಚುಬ್ಬು ತುಱಿ ಹಿಡಿವುದು (ಪ್ರಸರ, ವಿಸರ್ಪಣ Nr.).

ತುಱಿಕೆ turikĕ. Itching, stinging; scratching (My.). — ತುಱಿಕೆಗಿಡ. An erect herb, the Neilgherry nettle, Urtica heterophylla Willd. (St. & Pl.; T. ಚೊಱ).

ತುಱಿಗು turigu. Misprint for ತುಱುಗು 1 (Rāv. 8, after 5).

ತುಱಿಚು turiću. = ತುಱಿಸು. (My.).

ತುಱಿಚೆ turicĕ. = ತುಱಚೆ, etc. See ಬಳ್ಳಿದುಱಿಚೆ.

ತುಱಿತ turita. = ತುಱಿ 2. (My.).

ತುಱಿಸಿಕೆ turisikĕ. = ತುಱಿಕೆ. — ತುಱಿಸಿಕೆಗಿಡ. = ತುಱಿಕೆ-. (St. & Pl.).

ತುಱಿಸು turisu. = ತುಱಸು, (ತುಱಿ 1), ತುಱಿಚು, ತುಱುಸು. To scratch what itches, to scratch (ಕಣ್ಡೂತಿಕರ್ಷಣ Šmd. Dh.; J. 5, 68; My.). ಕೀಱ ಕೆಣಕ ಬೇಡ, ಮೇಗಾಲು ತುಱಿಸ ಬೇಡ.— ಕೊಳ್ಳೀ ತೆಗದು ಕೊಣ್ಡು, ತಲೇ ತುಱಿಸಿ ಕೊಣ್ಡನ್ತೆ.— ತಿಮರು ತುಱಿಸಿದರೆ ಅರಸಿನ ಹಾಗೆ.— ತುತೂರೀ ಧ್ವನಿ ಕೇಳಿ, ತುಱಿಸಿ ಕೊಣ್ಡು, ಓಡಿ ಹೋದ.— ತುಱಿಯಿರುವಲ್ಲಿ ತುಱಿಸುವದು.— ತುಱಿಸಿ ಕೊಣ್ಡರೆ ಬಱ ಬಿಟ್ಟೀತೇ?— ತುಱಿಸಿ ಕೊಣ್ಡವ ಉಱಿ ಪಟ್ಟಾನು (Prvs.).

ತುಱು turu. 1. = ತುಱಿ 2. — ತುಱುಗಜ್ಜ. = ತುಱಿ-. (My.).

ತುಱು turu. 2. (Šmd. 59). = ತುಱ 1. A cow; kine (ಗೋಧನ Mr. 187; Tĕ. ತೂಱ್ಪು; T. ತೊಱು, ತೊಱುವು, a crowd; a herd of cows; M. ತುಱು, a heap; Tĕ. ತುಟುಮು, an assembly, crowd; a flock; a clump; a row; see ತುಱುಗು 2). ತುಱುಗಳ್ (ಆಕಳ್ Bhn. 38). ತುಱುವಿನ ಮನ್ದೆ (ವ್ರಜ, ಗೋಕುಲ, ಗೋಷ್ಠ); ತುಱುವಿನ ಹಿಣ್ಡು (ಗೋವೃನ್ದ, ಗೋಧನ, ಧನ Hlā.). ಜಗುನೆಯ ತಡಿಯಲ್ಲಿ ತುಱುಗಳಂ ಮೇಯಿಸಿದಂ (Šmd. 278). ತುಱುಗಳ ಪೆಣ್ಡಿರ ಪಾರ್ವರ ಮಱಿವೊಕ್ಕರ (120 Mdb.). ತುಱು ಇಲ್ಲದವ ಮರಕ್ಕನ್ತ ಕಡೆ (Prv.). See Bp. 58, 22; 60, 21. 22. 27. 31; ಕಾಱ್-, ಸಗ್ಗದುಱು. — ತುಱು ಕಱು. dupl. ತುಱು ಕಱುವಿಲ್ಲದ ಊರು ನರಕಭಾಜನ (Sp.). — ತುಱುಗಾಯ್. -ಕಾಯ್. To tend kine (J. 6, 47). — ತುಱುಗಾಯಿ. -ಕಾಯಿ. A cowherd (J. 7, 30). — ತುಱುಗಾಹಿ. -ಕಾಹಿ. = ತುಱುಗಾಯಿ. (Bh. 2, 2, 78). — ತುಱುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To catch a cow or kine. ಬೇಡರ ಪೋಲ್ ಮಸಗಿ ತುಱುಗೊಳಲ್ ಬಱಿಸನ್ದಂ (Šmd. 281, o. r. ತಱಿಸನ್ದಂ). — ತುಱುಪಳ್ಳಿ. A cowpen, or a station of cowherds (ಗೋಸ Šs.). — ತುಱುಪಳ್ಳಿಕಾಱ. A cowherd (Bh. 2, 8, 17). — ತುಱುಮನ್ದಿ. = ತುಱುಮನ್ದೆ No. 2. (ಗೋಕುಲ, ಗೋಷ್ಠ Mr. 187, o. r. -ಮನೆ). — ತುಱುಮನ್ದೆ. A herd of kine (ತುಱುವಿಣ್ಡು Šm. 33; ಹಿಣ್ಡು 96; ಪಕ್ಕೆ 79, which might mean "cowpen"). 2, = ತುಱುಮನ್ದಿ, a cowpen, or a station of cowherds (see ತುಱುವಿನ ಮನ್ದೆ s. ತುಱು). — ತುಱುವಿಣ್ಡು. -ಹಿಣ್ಡು. = ತುಱುಮನ್ದೆ No. 1. (Šmd. 33). — ತುಱುಹಟ್ಟಿ. A cowpen. ಹಱಿಯ ತುಱುಹಟ್ಟಿ (ಗೋಷ್ಠೀನ); ತುಱುಹಟ್ಟಿಯ ಅಧಿಕರದವನು (ಗೋಷ್ಠಾಧ್ಯಕ್ಷ, ಗೋವಿನ್ದ Nr.).

ತುಱು turu. 3. = ತಱ್ 8. Running (see ಮುನ್ಸುಱು; M. ತುಱ್, to gush out; ತುಱ³, to be opened; *cf.* ತೊಱ³ 3 and ತಱ³ 1; T. ತುಕ್ಕೈ, menstruation; ಚುಱಾ, the filth or nastiness of the body). — ತುಱುಮಿಣ್ಡಿ. = ತಱಿ-. A girl at the age of puberty, a female that has become menstruant (ನೆಱೆದ ಪೆಣ್ Šm. 73; ಪುಷ್ಪವತಿಯಾದವಳ್ Kk. 27).

ತುಱುಕಾಱ turu-kāra. A cowherd (ಗೋಪಾಲ, ವಲ್ಲವ Hlā.); an owner of cows (ಗೋಮತ್, ಗೋಮಿ, ಗೋಸ್ವಾಮಿ Hlā.). ತುಱುಕಾಱರ ಪಟ್ಟಿ (ಘೋಷ, ಆಭೀರಪಲ್ಲಿ Hlā.).

ತುಱುಕು turuku. = ತುಱಕು, (ತುಱುಬು 1, ತುಱುಮ್ಬು 1). To force or crowd things into, to cram, to stuff, to cause to enter (ಗಾಢಪ್ರವೇಶ Šmd. Dh.; Rām. 5, 8, 34; My.; T., M. ತುಱು; M. also ತುಱುತ್ತು; Tĕ. ತುರಗು, ತುರುಗು, ತುಱುಮು, to insert, stick in, as flowers, cram in, thrust in; to deck the head with flowers; *cf.* ತುತ್ತು 1 and ತೂಱು 2.

ತುಱುಗ turuga. = ತುಱುಗು 2. A throng, a crowd, etc. (ತಣ್ಡ, ಒಟ್ಟಿಲ್, ಗುಮ್ಪು, ತೋಮ, ತೊಪ್ಪು, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Šm. 54).

ತುಱುಗಲ್ turugal. = ತುಱುಂಗಲ್. A throng, a crowd, a mass, a thicket, etc. (ಪುಂಜಿಸಿತು Čt. I, 63; ಜಂಗುಳಿ, ಗೊಂಚಿ, ತೆಮ್ಮಲ್, ನೆರವಿ, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17; ಸಮೂಹ Šs.; T. ತೂಱು). See Čpr. 1, after 101; Rāv. 1, 120; Šāv. 1, after 79; ವಿಮೆದುಱುಗಲ್, ಕಾಯಿದುಱುಗಲ್, ಮರದುಱುಗಲ್.

ತುಱುಗಾಱ turu-gāra. = ತುಱುಕಾಱ. (Bp. 21, 31; Bhāgavata 10, 15, 2).

ತುಱುಗಾರ್ತಿ turu-gārti. A cowherdess (ಗೋಪಕಾಮಿನಿ Čt. II, 106; ಗೋಪಿ Šs.).

ತುಱುಗು turugu. 1. = ತುಱಗು. To be crammed, thronged, crowded, closely packed, close, amassed, or plentiful; to appear in numbers; to be entirely covered or enveloped, concealed, surrounded or clothed (ಅಳೀರ್ಣ Šmd.

Digitized by Google

389 Cm.; ಸಂಕೀರ್ಣ Mdb. Cm.; ಸಂಛನ್ನ Šmd. Dh.; T., M. ತುಱು; see ತುಱುಮ್ಬು 1, ತುಱು 2). See Čt. II, 121; Čpr. 1, 81; 3, 51; 4, 63; Abh. P. 11, 183; Grj. 6, 7; 10, 93. 102; Rśv. 6, after 11; 6, 47; 8, after 5; 9, 28; J. 3, 31; 4, 10. (44); 8, 36; 26, 14; 31, 55; 33, 19; ತಳಿರ್ದುಱುಗು. 2, to cover (J. 12, 31).

ತುಱುಗು turugu. 2. = ತುಱುಗ. — ತುಱುಗಲರ್. -ಅಲರ್. Clustered flowers (J. 29, 46). — ತುಱುಗೆಮೆ. -ಎಮೆ. = ತುಱು ಗೆವೆ. — ತುಱುಗೆಮೆಗಣ್. -ಕಣ್. An eye with bushy lashes (Abh. P. 15, 45). — ತುಱುಗೆವೆ. -ಎವೆ. Bushy eyelashes (Râm. 3, 4, 8; J. 2, 48; V. 5, after 14). — ತುಱುಗೆವೆಗಣ್. = ತುಱುಗೆಮೆಗಣ್. (Čpr. 4, 82).

ತುಱುಂಗಲ್ turungal. = ತುಱುಗಲ್. (Čpr. 6, after 64; 8, after 4; Grj. 7, after 11).

ತುಱುಚಿ turuči. = ತುಱಚಿ, etc. (My.). — ತುಱುಚಬಳ್ಳಿ. (ಯಾ ಸ, ಯವಾಸ, etc., ಬಳ್ಳಿದುಱಚಿ, ಬಳ್ಳಿದುಱುಚಿ Si. 144).

ತುಱುಚೆ turuče. = ತುಱಚೆ, etc. (ದುಃಸ್ಪರ್ಶ Mr. 146). See Bh. 1, 8, 5; ಬಳ್ಳಿದುಱುಚೆ.

ತುಱುಬಿ turubi. = ತುಱುವೆ. (Z.) See ಬನದುಱುಬಿ.

ತುಱುಬು turubu. 1. = ತುಱುಕು q. v., ತುಱುಮ್ಬು 1. To insert, to tuck in, to stick in, as flowers in the hair (ಸೂಡು Čt. I, 51; Tĕ. ತುಱುಮು). ಶಿರೋಜಂಗಳಂ ಬಿಗಿ ಬಿಗಿದು, ಪೊಸ ಕುಸುಮಂಗಳಂ ತುಱುಬಿದರು ಸತಿಗಾ ಪುಣ್ಯಯು ವತಿಯರು (Bp. 4, 34).

ತುಱುಬು turubu. 2. = ತುಱುಮ್ಬು 2. A bundle or knot of the hair of the head, the bundle of hair at the back of the head into which the muḍi has been tucked (ಅಭ್ರ, ಕಚ No. 51; ಕಬರಿ, ಕೇಶವೇಶ Si. 215; ಹಸ್ತಕ Mr. 320; My.; T. ಚೊಱುಕು; Tĕ. ತುಱುಮು; Bp. 46, 57). ತುಱುಬಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಹ ಹೂಮಾಲೆ (ಗರ್ಭಕ Nr.). ತುಱುಬು ಜಡೆಗಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಳು ಅಲಂಕಾರಕ್ಕೆ ಧರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಚಿನ್ನದ ಒಡವೆ (ವಾಲಪಾಶ್ಯೆ, ಪಾರಿತಥ್ಯೆ Si. 217). ಅ ತ್ತೆಯ ತುಱುಬು ಮಾವಗೆ ದಾನ. — ತಲೇ ಕೂದಲಿದ್ದರೆ ಎತ್ತ ಬೇಕಾದ ರೂ ತುಱುಬು ಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳ ಬಹುದು. — ತಲೇ ಕೂದಲು ಇಲ್ಲದವಳು ತುಱುಬು ಬಯಸಿದಳನ್ತೆ. — ತುಱುಬು ಇಲ್ಲದವಳಿಗೆ ತಾಟಿಹೂವೇ. — ಬೋಳಿ ತುಱುಬ ನೆನಸಿ ಕೊಣ್ಡ ಹಾಗೆ (Prvs.). See ಜೋಲ್ದುಱುಬು.

ತುಱುಮ್ಬು turumbu. 1. = ತುಱುಬು 1, etc. (V. 5, after 14). ತುಱುಮ್ಬಿದ ಹೂ (ಗರ್ಭಕ Hlâ.).

ತುಱುಮ್ಬು turumbu. 2. (Šmd. 48). = ತುಱುಬು 2. (Čpr. 8, after 4). ತುಱುಮ್ಬಿನ ಕೊನೆ (ಚೊಲ್ಲಿಯ Kk. 51, Šm. 72). ಉಗರಿಸಿದುವು ತುಱುಮ್ಬ (Šmd. 288). See ಚನ್ದದುಱುಮ್ಬು, ಪೂದು ಱುಮ್ಬು, ಪೂಮಾಲೆದುಱುಮ್ಬು.

ತುಱುವಳ turu-vaḷa. A cowherd (ಗೋವ, ಗೊಲ್ಲ Šm. 33; ಗೋಪಾಲ Šs.; Bp. 47, 35).

ತುಱುವಳ್ತಿ turu-vaḷti. A cowherdess (ಗೊಲ್ಲತಿ, ಗೋಪಿ Šm. 33).

ತುಱುವಾಳ turu-vâḷa. A possessor of cows (ಗೋಪತಿ, ಗೋಮಿ Mr. 187).

ತುಱುವೆ turuvĕ. = ತುಱುಬಿ. A tall plant, the country mallow, Sida indica Lin. (ತೇಜಸ್ವಿ, ಕಾ ಸುಳಿ Mr. 129; T. ತುತ್ತಿ; Tĕ. ತುತ್ತಿ, ತುತ್ತಿರಿ). — ತುಱುವೇ ಗಿಡ. = ತುಱುವೆ. (My.; Abutilum indicum Don., Z.).

ತುಱುಸು turusu. = ತುಱ್ಸು, etc. (My.).

ತುರ್ತ turta. = ತುರತ, etc. (My.).

ತುರ್ತು turtu. = ತುರ್ತ. (My.).

ತುಲ tula. = ತುಲೆ, ತುಳ. (My.; Tĕ.).

ತುಲನ tulana. Lifting, raising; weighing. See ತೂಗು.

ತುಲಸಿ tulasi. = ತುಳಸಿ q. v., ತೊಳಚಿ, ತೊಳಚೆ, ತೊರಂಚೆ, ತೊಳಸಿ. A small shrub (said to have been produced from the hair of the goddess Tulasî and held in veneration by the worshippers of Vishṇu), the holy basil, Ocymum sanctum Lin. (ಸುರಸೆ, ಬಹುಮಂಜರಿ Mr. 129). — ತುಲಸಿಕಟ್ಟೆ. = ತುಲ ಸೀವೃನ್ದಾವನ. (My.). — ತುಲಸಿಪೂಜೆ. The worship of the basil, especially on utthânadvâdaśî (My.). — ತುಲಸಿಮಾ ಲೆ. A garland of basil shoots (My.).

ತುಲಸೀವಿವಾಹ tulasî-vivâha. The annually celebrated marriage between an image of Vishṇu and the Ocymum sanctum (My.).

ತುಲಸೀವೃನ್ದಾವನ tulasî-vṛindâvana. The square pedestal in which the Ocymum s. is planted (My.).

ತುಲಾಕೋಟಿ tulâ-kôṭi. *An ornament for the feet of women; a ring for the toe* (ನೂಪುರ, ಮಿಸುವ ಗೆಜ್ಜೆ Mr. 344).

ತುಲಾಭಾರ tulâ-bhâra. The weight of gold, jewels, sugar, etc., obtained by weighing them against one's person; it is to be given away to Brâhmaṇas (My.). ಕಪ್ಪೆಯ ತು ಲಾಭಾರಾ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ (Prv.).

ತುಲಾಮಾನವಿಶುದ್ಧಿ tulâ-mâna-viśuddhi. The correctness of weight and measure (Čpr. 2, after 49).

ತುಲಾಸೂತ್ರ tulâ-sûtra. *The string suspending a balance.*

ತುಲಿ tuli. = ತುರಿ 1, etc., ತುಳಿ. (Sk.). 2, a person who is equal to.

ತುಲಿತ tulita. Made equal or like, equalled, compared; weighed. See ಅ-, ನಿಸ್-.

ತುಲೆ tulĕ. ತುಲಾ. = ತುಲ, ತೂಲಿ, ತೊಲೆ, ತೋಲ. A balance, scales. 2, *measure by weight, weight.* 3, the sign of the zodiac Libra. 4, *a measure or weight of gold and silver, being 100 palas* or about 145 ounces troy. 5, the rite of weighing against one's person gold, jewels, etc., and the equivalent of gold, etc. so ascertained (Mhr.). 6, weighing. 7, equality, likeness, resemblance. 8, the beam of a balance; beams or timbers in the roof of a house. 9, a tŏla, being the weight of one Rupee (My.; Tĕ. ತುಲ). 10, a kind of vessel. 11, a kind of ordeal (by the balance or weighing).

ತುಲ್ಯ tulya. *Equal, like, similar, comparable.*

ತುಲ್ಯಪಾನ tulya-pâna. *Compotation.*

ತುಲ್ಲು tullu. The pudendum muliebre (My.; *cf.* ಗೊಲ್ಲಿ, ಡಿಗುರು, ಡೊಗಱು; Tĕ. ದುಬ್ಬೆ, ದೂಬೆ, p. m.; M. ತೇಙ್ಙ, a cocoanut; p. m.). ಪೊಸತುಲ್ಲಾರಂ (a bad compound as it may mean ಪೊಸತು ಉಲ್ಲಾರಂ, or ಪೊಸ ತುಲ್ಲ ಆರಂ, Šmd. 75).

ತುವರ tuvara. = ತೂವರ, ತೊಗರಿ 2, ತೊಗಱು, ತೊವಱು. *Astringent;* an astringent taste. 2, beardless. 3, a path for thieves (ಕಷಾಯ, ಕಳ್ಳಹಾದಿ Mr. 226).

ತುವರಿ tuvari. = ತುವಱಿ, ತುವಱು, ತೊಗರಿ 1 & 2, ತೊವರಿ. *The pigeon-pea, a kind of lentil, Cajanus indicus* Spr. 2, a fragrant earth (red clay, My.). 3, alum. See ಅಷ್ಟ-.

ತುವರಿಕೆ tuvarikĕ. *A fragrant earth.*

ತುವಱಿ tuvaṛi. = ತುವಱು. — ತುವಱಿಮಣ್ಣು. = ತುವಱುವಣ್. (ಆಢಕಿ Si. 484).

Digitized by Google

ತುವರು tuvaru. Tbh. of ತುವರಿ. ತುವರಿ ಮಣ್ (ಆಢಕಿ, ಕಾಕ್ಷಿ, ಮೃತ್ಸ್ನೆ, ತುವರಿಕೆ, ಮೃತಾಲಕ, ಸುರಾಷ್ಟ್ರಜ Nr. *b*). — ತುವರುವಣ್. = ತುವರಿ ಮಣ್. (Nr. *a*).

ತುವಾಲ್ tuvâl. A towel, a touaille (My.; Tĕ.).

ತುಷ tusha. *The husk or chaff of grain, of corn, rice,* etc. 2, *Beleric myrobalan, Terminalia bellerica.* 3, a gnat, an eye-fly (ನೊರಜು Mr. 177).

ತುಷಪರ್ಣಿ tusha-parṇi. N. of a plant (ತಿರುಗೋಳಿ Mr. 149, o. r. -ಗೋಣಿ).

ತುಷಾಗ್ನಿ tusha-agni. *A fire of chaff or of the husk of corn.*

ತುಷಾನಲ tusha-anala. = ತುಷಾಗ್ನಿ. *A fire of chaff etc.*

ತುಷಾರ tushâra. *Cold, frigid, dewy.* 2, *cold, frost; mist, dew, thin rain* (ಮಂಜು Nn. 81); *ice, snow.*

ತುಷಾರಾದ್ರಿ tushâra-adri. The Himâlaya. (R.).

ತುಷಾರಾದ್ರಿತನುಜೆ tushârâdri-tanujĕ. Pârvatî (R.).

ತುಷಿತ tushita. *A class of subordinate deities.*

ತುಷೋದಕ tusha-udaka. *Sour rice gruel* (ಅಕ್ಕಿಗಞ್ಜಿ Hlâ.), *or barley gruel.*

ತುಷ್ಟ tushṭa. Satisfied, contented, pleased, glad, etc. (My.). See ಸನ್-.

ತುಷ್ಟಿ tushṭi. Satisfaction, gratification; contentment; pleasure; acquiescence. See Bp. 59, 16; Pr. s. ಪುಷ್ಟಿ. 2, the plant Aloe perfoliata (? ಸ್ಮರಣೆ, ಬ್ರಹ್ಮಿ Mr. 130, one MS. ಸ್ಮರಣೆ, another one ಬ್ರಾಹ್ಮಿ). — ತುಷ್ಟಿ ಮಾಡು. To cause pleasure, etc. ಮೂಗಿಂಗೆ ತುಷ್ಟಿ ಮಾಡುವ ಗನ್ಧ (ಘ್ರಾಣತರ್ಪಣ Nr.). — ತುಷ್ಟಿಪಡಿಸು. -ಪಡಿಸು. To satisfy, to gratify, to appease (Grj. 7, after 42). — ತುಷ್ಟಿಪಡು. -ಪಡು. To be satisfied or contented (Rsv. 1, 35).

ತುಸ tusa. = ತುಸು. A little (J. 27, 5; My.; ಮಾತ್ರೆ, ತ್ರುಟಿ, ಲವ, ಲೇಶ, ಕಣ, ಕೊಂಚ, ತಟಕು Si. 370; *cf.* ಕುಱು). — ತುಸ ತುಸ. rep. (B. 5, 254). — ತುಸ ತುಸಾ. = ತುಸ ತುಸ. (B. 5, 228. 271). — ತುಸಾ. = ತುಸ. (B. 5, 249).

ತುಸ tusa. 1. (= ತುಸ್ತ, etc.). See ಕೋಲ್ದುಸ.

ತುಸ tusa. 2. = ತುಷ. (Sk.).

ತುಸು tusu. = ತುಸ. (ಈಷತ್, ಕಿಂಚಿತ್ G.; My.; B. 1, 8. 21; 3, 7. 68. 71. 82; 5, 216). — ತುಸು ತುಸು. rep. (B. 3, 17. 86; G. 338).

ತುಸುಕು tusuku. = ತುಸು. (My.).

ತುಸ್ತ tusta. = ಋಸ್ತ, ಬುಸ್ತ. (Sk.).

ತುಹಿನ tuhina. Cold, frigid, frosty; *mist, dew; hoar frost, snow; cold.* 2, moonlight. 3, camphor (ಚೀನಿ, ಹಿಮವಾಲುಕ, ಪನ್ನೆ Mr. 236).

ತುಹಿನಕರ tuhina-kara. The moon (Čpr. 3, 8; Bp. 54, 13).

ತುಹಿನಕ್ಷೋಣೀಧ್ರ tuhina-kshôṇîdhra. A snowy mountain; the Himâlaya (Śmd. 68. 289).

ತುಹಿನಗಿರಿ tuhina-giri. The Himâlaya.

ತುಹಿನಗಿರಿರಾಜನಂದನೆ tuhinagiri-râja-nandanĕ. Pârvatî (J. 15, 10).

ತುಹಿನಾಚಲ tuhina-acala. = ತುಹಿನಗಿರಿ. (J. 24, 76).

ತುಹಿನಾದ್ರೀನ್ದ್ರ tuhina-adri-indra. The chief of the snowy mountains (Śmd. 260).

ತುಳ tuḷa. = ತುಳವ, ತುಳುವ. (Mr. 382).

ತುಳ tuḷa. = ತುಲ. See ಜಗದುಳ.

ತುಳಕಾಯಿಸು tuḷakâyisu. = ತುಳಕು 1. (My.).

ತುಳಕು tuḷaku. 1. = ತುಳುಕು 2, etc. To be agitated, to shake, to fluctuate, as water, etc. (My.; T. ತುಳಕ್ಕು, ತುಳುಮ್ಬು; M. ತುಳಮ್ಬು, ತುಳುಮ್ಬು; see ತೊಳಗು 1); to be scattered in drops, to spill, to run over, etc. (My.; Tĕ. ತೊಣುಕು, ತೊಲುಕು, ದುಣುಕು, ದುಮುಕು). — ತುಳಕಾಡು. -ಆಡು. To be agitated, etc. (Bp. 40, 22; 59, 17). — ತುಳಕಾಡುವಿಕೆ. -ಆಡುವಿಕೆ. Being agitated, etc. ನೀರು ಅಳ್ಳಾಡಿ ತುಳಕಾಡುವಿಕೆ (ಜಲೋಚ್ಛ್ವಾಸ, etc. Si. 83).

ತುಳಕು tuḷaku. 2. = ತುಣಕ, etc. (ಶಕಲ, ಏಕಲ, ಖಣ್ಡ, ಕಳ್ಕ, in Dhw.).

ತುಳವ tuḷava. = ತುಳ, ತುಳುವ. A Tuḷu man (ತುಳ Mr. 382, o. r. ತುಳುವ). ಅರ್ಗಳಿಸಿದರ್ ತುಳವರ್ (Ct. I, 60, o. r. ತುಳುವರ್). 2, the Tuḷu language (My.).

ತುಳಸಿ tuḷasi. = ತುಲಸಿ. (C.). See ಅಡವಿಯ- . — ತುಳಸಿಕಟ್ಟೆ. = ತುಲಸಿಕಟ್ಟೆ. (My.). — ತುಳಸಿಮಣಿ. A rosary made of tulasi wood (My.).

ತುಳಾಡೆ tuḷâḍĕ. One of the feats of wrestlers (Čpr. 5, 77).

ತುಳಿ tuḷi. = ತುಲಿ No. 2. See ಗಜದುಳಿ.

ತುಳಿಕು tuḷiku. = ತುಳಕು 1, etc. ನೀರು ಕದಡಿ ತುಳಿಕಿ ಮೇಲಾಯ್ದು ಬರುವ ತೆರೆ (ಜಲೋಚ್ಛ್ವಾಸ, ಪರೀವಾಹ Si. 83, *only* in Si.).

ತುಳು tuḷu. Tuḷu, N. of a country on the Western coast. — ತುಳುಗತ್ತಿ. -ಕತ್ತಿ. = ತುಳುವ-. A kind of knife or sword (ಈಲಿ, ಕರವಾಲಿಕೆ Nr. *b*).

ತುಳುಕಿಸು tuḷukisu. = ತುಣುಕಿಸು. (My.).

ತುಳುಕು tuḷuku. 1. = ತುಳುಂಕು (Śmd. 48 & Śmd. Dh.), ತುಳಕು 1 q. v., etc. To be agitated, etc. (My.; Bp. 18, 48; J. 4, 44; 18, 52; Bh. 1, 12, 17; 8, 26, 56; Rsv. 8, 3). ತುಮ್ಬಿದ ಕೊಡ ತುಳುಕೋದಿಲ್ಲ.— ತೂಬುಳ್ಳ ಕೆರೆ ತುಳುಕಿದರೆ ಬತ್ತೀತೇ? (Prvs.). 2, to sprinkle, to scatter in drops, to shed (ಸೇಚನ Śmd. Dh.; J. 30, 7. 8; see ಕಮ್ಬನಿದುಳುಕು); to throw, as arrows (J. 4, 43). — ತುಳುಕಾಡು. -ಆಡು. To be agitated, etc. (Bp. 52, 39; J. 29, 12).

ತುಳುಕು tuḷuku. 2. (= ತೊಡರು 1). To join (v. t., Râm. 3, 8, 69).

ತುಳುಕುವಿಕೆ tuḷukuvikĕ. Running over or out (ಶ್ಚ್ಯೋತ, ಪ್ರಾಘಾರ Si. 390).

ತುಳುಂಕು tuḷuṅku. = ತುಳುಕು 1 (Śmd. 48 & Śmd. Dh.). ರಾಜ್ಯ ಜೇಂಕೊಡನೋಲ್ ತುಮ್ಬಿ ತುಳುಂಕೆ (Sš. 96). 2, to agitate (v. t., Grj. 10, 74). — ತುಳುಂಕಾಡು. -ಆಡು. To agitate (v. t., Čpr. 7, after 144; 8, 43). 2, to be agitated, etc.

ತುಳುವ tuḷuva. = ತುಳವ. Relating or belonging to the Tuḷu country; a Tuḷu man (ತುಳ Mr. 382, o. r. ತುಳವ); the Tuḷu country (Bp. 19, 19). *Cf.* Sk. ತುಲಭ, N. of a warrior-tribe. — ತುಳುವಕತ್ತಿ. = ತುಳುವಗತ್ತಿ. (ಈಲಿ, ಕರವಾಲಿಕೆ, ಮೊಟಕುಕತ್ತಿ, ಗುಜ್ಜುಕತ್ತಿ, ಈಟಕತ್ತಿ, ಈಳಿಗೆಕತ್ತಿ Si. 290). — ತುಳುವಗತ್ತಿ. = ತುಳುಗತ್ತಿ. (Nr. *a*). — ತುಳುವರಸ. -ಅರಸ. The Tuḷu king. ತುಳುವರಸನ ರಾಜ್ಯ ತುರುಕರು ಬನ್ದ ಮೇಲೆ ನಿನ್ತೀತೇ? (Prv.).

ತುಳ್ಕು tuḷku. = ತುಳುಕು 1, etc. ಕೊಳ್ಕೊಳ್ಳೆನ್ದು ವನೊಡನೆಯೆ ತುಳ್ಕುವ ಯುವತಿಯರ ಕರವರಿಚ್ಯುತಸಲಿಲಂಗಳ್ ಕೊಳೆ ಬಿಡೆ ಕೆದಱು

ವ ಕಂಜಲ್ಕದಿನ್ ಆದುದು ಸರೋವರಂ ಕಪಿಶಜಲಂ (Šmd. 272). See Čpr. 6, 14; 7, 102; Rśv. 6, 11; 13, 65; 14, 35. — ತುಳ್ಕಾಡು. -ಆಡು. To scatter about (Grj. 4, 32); etc. See ತುಳುಕಾಡು, ತುಳುಂಕಾಡು.

ತುಳ್ಳು tuḻḻu. To roll; to frisk, to jump, to leap (Tĕ., T. ತುಳ್ಳು; M. ತುಳ್ಳು, ತೆಳ್ಳು; Tu.: to roll, turn; to leap, jump). — ತುಳ್ಳಾಡು. -ಆಡು. To frisk, or roll, about, etc. ತುಳ್ಳಾಡಿ ತುಳ್ಳಾಡಿ ಮುಳ್ಳಿನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ (Prv.).

ತುಱಿ tuṟa. (= ತುಱಿ 3). See ದಱಿದುಱಿ.

ತುಱಿತ tuṟata. = ತುಱಿತ, ತುಱ್ತ. The act of treading, etc. (My.; G. 65).

ತುಱಿದು tuṟadu. = ತುಱಿದು. ತುಱಿದಂ (Šmd. I, o. r. ತುಱಿದಂ; My.).

ತುಱಿ tuṟi. 1. = ತುಣಿ. To tread; to tread on, to trample, to tread down, to crush to pieces with the feet; to tread out (ಪಾದಸಂಘಟ್ಟನ Šmd. Dh.; ಕಾಲೊಳ್ ಮರ್ದಿಸು Šmd. I; C.; T. ತುಗ್ಗೈ, ತುವೈ; Tĕ. ತೊಕ್ಕು; M. ತೊಱ; Tu. ತೊರ್). **2,** to annoy, to harass, to pain (ಘಾಸಿ ಮಾಡು Šmd. I). **3,** to be trodden down: to become poor (ಬಡವಾಗು Šmd. I). **4,** to be trodden under foot: to be abject or cast out (ಅಗಲ್ Šmd. I). P. ps. ತುಱಿದು, ತುಱಿದು. — ಬಾಗಿಲ ಕೆಳಗಡೆ ಹೊಸ್ತಲ ಬಱಿ ಅಡ್ಡವಾಗಿ ತುಱಿಯುವದಕ್ಕೆ ಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಮೆಟ್ಟುಹಲಿಗೆ (ಶಿಲೆ Si. 110). ಕಲ್ಲು ಮುಳ್ಳುಗಳನ್ನು ತುಱಿದು ಬೇಸತ್ತನು (B. 3, 125). ತುಱಿದ ಧಾನ್ಯವೂ ಮಳಲೂ ಸಮವೋ? (Prv.). See J. 5, 28; 10, 8; 15, 6; B. 5, 133; ಕಾಲ್ದುಱಿ 1, ಕಿಮುಱ್ದುಱಿ. — ತುಱಿ ತುಱಿ. rep. (B. 1, 2). — ತುಱಿದಾಟ. -ಆಟ. Treading, trampling (My.). — ತುಱಿದಾಡು. -ಆಡು. To tread, etc. (My.).

ತುಱಿ tuṟi. 2. = ತುಱಿದು, in ತುಱಿ ತುಱಿದು (Bp. 45, 28; J. 3, 37).

ತುಱಿ tuṟi. 3. = (ತುಱಿ), ಕೊಱ. Treading, trampling, etc. See ಕಾಲ್ದುಱಿ 2, ತೊಱ್ದುಱಿ. **2,** that which has been trodden. — ತುಱಿಗೆಣ್ಣ. -ಕೆಣ್ಣ. Walking on fire (My.). — ತುಱಿಮಣ್ಣು. A quantity of clay that has been trodden (My.).

ತುಱಿ tuṟi. 4. (= ಸುಱಿ). To turn round (v. t.; Tu. ತುಳಿ, ಸುಳಿ; cf. ತೊಱಲ್, ತೊಱಸು 1; ತುಱುವು). ತುಱಿದ ಕಚ್ಚುರಿ (ವಿಱುಲಿ Mr. 219).

ತುಱಿಕಲ್ tuṟikal. That is faded or withered (ಸೊಪ್ಪಾದುದು Šmd. II; T. ತೊಯ್, to wither, etc.; M. ತೊಱ, to droop; ತೂಕ್ಕಲ್, drooping, drowsiness, grief; see ತೊಱ್ದುಱಿ).

ತುಱಿತ tuṟita. = ತುಱಿತ, etc. (My.). See ಕಾಲ್ದುಱಿತ.

ತುಱಿಲ್ tuṟil. 1. (fr. ತುಱು 1?). A salutation (by joining the hands), an obeisance, a bow (ಪೊಡವಡಿಕೆ Šmd. I & II; Šm. 106; ಎಱಗು, ಮೊಱ್ಗು, ಮಣಿ, ಕುಮ್ಬು, ನಮಸ್ಕಾರ 34; ಮಣಿ 96; Kk. 34; T., M. ತೊಱು, to salute by joining the hands, to adore, etc.; cf. ತೋಱು 4; Tĕ. ದೋಯಿಲಿ, the two hands joined so as to form a cup; ದೋಯಿಲಿಂಚು, to join the hands like a cup). — ತುಱಿಲ್ಗೆಯ್. To salute, to bow (ನಮಸ್ಕಾರ Šmd. Dh.; Abh. P. 6, after 47).

ತುಱಿಲ್ tuṟil. 2. Heroism, valor (ವೀರ Šmd. I & II; ವೀರತ್ವ Šm. 106; Šśv. 5, 9; T. ತುಱಿ, preference, superiority; ತುಣಿ, M. ತುನಿ, to venture, hazard, act boldly, be daring; to be petulant, insolent or forward; Tĕ. ದುನುಕು, to make haste). — ತುಱಿಲಾಳ್. -ಆಳ್. A valorous man (ಬಲ್ಲಣ್ಣ Čt. I, 6; II, 70; ಬಣ್ಣ, ಘನವೀರ Kk. 43; Šm. 42; ಉರ್ಕಾಳ್, ಬಲ್ಲಾಳ್, ಬಲ್ಲಣ್ಣ, etc., ಪರಾಕ್ರಮವುಳ್ಳವನು Šs.; ಕಟ್ಟಾಳ್ Bhn. 37). — ತುಱಿಲ್ಲಲ್. To be valorous. ತುಱಿಲ್ಲಸ್ದಂ (ವೀರಂ Šmd. I).

ತುಱಿಲ್ tuṟil. 3. Work: servitude, slavery. (T., M. ತೊಱಿಲ್, work, business, occupation; T. ತೊಱುವು, work = ಚೆಯ್ತೊಱಿಲ್; servitude, slavery; cf. ತೊಱ್ತು, ದುಡಿ 1). — ತುಱಿಲ್ಲಲ್. To belong to the fifth class, to be a servant. ತುಱಿಲ್ಲಸ್ದಂ (ವಂಚಮಂ Šmd. I).

ತುಱಿಸು tuṟisu. = ತುಣಿಸು. To cause to tread, etc. (My.; Si. 306; B. 4, 40. 177).

ತುಱಿಹ tuṟiha. Treading, etc.; pressing out. ಯಜ್ಞಾರ್ಥವಾಗಿ ಸೋಮವ ತುಱಿಹ (ಸೂತ್ಯೆ, ಅಭಿಷವ, ಸವನ Nr.).

ತುಱ್ತ tuṟta. = ತುಱಿತ, etc. (My.).

ತೂ tû. 1. = ತು 3, etc., (ತೂಸ್ತು 3, ತೂಫು). An imitative sound of spitting (C.), of flouting (My.), and of puffing away with the breath (T. ತೂ, fie!). — ತೂ ತೂ. rep. (My.; Tĕ.; Mhr. ಥುಥು, flouting with fie! hoot! Sk. ಥೂಥೂ, imitative sound of spitting). — ತೂತೂಯೆನ್. -ಎನ್. To say tû tû (Bp. 13, 20). — ತೂಯೆನ್ನು. -ಎನ್ನು. To say tû (My.).

ತೂ tû. 2. The peculiar sound of the vâlaga (My.). — ತೂ ತೂ ತೂ. rep. (My.).

ತೂಕ tûka. = ತೂಕು, ತೂಗು 3, ತೂಂಕು 2. Weighing; weight; the quantity determined by weighing (C.; Tĕ., M., Mhr.); worth, dignity (My.; see Prv. s. ತುತ್ತು 2); the weight of a gold varaha (My.). ಅಯ್ದು ಗುಂಜಯ ತೂಕವು (ಅಧ್ಯವಾಷಕ Nr.). ಎಂಟು ಗುಲಗಂಜೀ ತೂಕವುಳ್ಳದು (ವಲ Si. 328). ತೂಕದ ಕಲ್ಲು (ಕಟ್ಟಳೆ G.). ಅದಱ ತೂಕ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವದು (B. 4, 71). ತೂಕಕ್ಕೆ ದಯವಿಲ್ಲ, ಪಾಕಕ್ಕೆ ಹಸಿಯಿಲ್ಲ. — ತೂಕದ ಗುಱುತ ಸೂಕರ ಬಲ್ಲದೇ? — ತೂಕವಿಲ್ಲದಿರುವವನು ನಾಕಕ್ಕೆ ಬೇಕು. — ತೂಕವಿದ್ದದ್ದು ತೂಗ್ಯಾಡೀತೇ? (Prvs.). See Bp. 30, 21; 43, 20. 21. 24; 50, 35; 55, 57; Mr. 355; Si. 329. 407. 495; B. 4, 30. — ತೂಕನೀರು. The quantity of water that is carried by a person in two pots (My.). — ತೂಕ ಮಾಡಿಸು. To have weighed (My.; B. 4, 31). — ತೂಕ ಮಾಡು. To weigh (My.; B. 5, 199).

ತೂಕಿಕೆ tûkikĕ. The act of weighing (My.).

ತೂಕಿಱಿ (tûku-iṟi). To dance (? Râm. 6, 44, 52; T. ತೂಕ್ಕು, dance = ಕೂತ್ತು; see ಕೂತು 1).

ತೂಕು tûku. = ತೂಕ, etc. Weight (B. 5, 161). **2,** moving up and down or backwards and forwards; nodding. — ತೂಕಡಿಕೆ. -ಅಡಿಕೆ. = ತೂಗಡಿಕೆ. Drowsiness, sleepiness, dozing, lassitude (ತನ್ದ್ರಿ, ಪ್ರಮೀಲೆ Nr.; Si. 74; My.). See Bh. 1, 9, 8; Si. 361. — ತೂಕಡಿಸು. -ಅಡಿಸು. = ಜೂಗಳಿಸು, ತೂಗಡಿಸು, ತೂಂಕಡಿಸು. To doze, etc. (My.).

ತೂಗಿಕೆ tûgikĕ. = ತೂಕಿಕೆ. (My.).

Digitized by Google

ತೂಗಿಸು tûgisu. To cause to weigh, etc. (My.); to swing or rock, as a cradle (My.).

ತೂಗು tûgu. 1. = ಜೂಗು, ತೂಂಕು 1, (ತೊಂಗು). To weigh (ತುಲನ Šmd. Dh.; My.; Bp. 27, 45; Č. Bp. 5, 52; Si. 327; T., M. ತೂಕ್ಕು; Tu. ತೂಕು; Tĕ. ತೂಚು; Mhr. ತುಕಣೇಂ). ತೂಗುವ ಕೋಲ್ (ಸಮದಣ್ಡಿ Mr. 358). ತೂಪ (i. e. ತೂಗುವ, Čpr. 8, 68). ತೂಪಂ (Šmd. 275). **2,** to swing or rock, as a cradle (Čpr. 3, 45; 8, after 4; J. 18, 21; Prll. 3, 26; My.; Tĕ.; Sp. s. ಗುಗ್ಗರಿ 1); to wag or move the head from side to side (My.; see ತಲೆದೂಗು 1); to hold or lift up and wave, to swing (Abh. P. 7, 57; 13, 54; Bh. 1, 10, 32); to nod, as in sleep, or to be drowsy (Tĕ.; T. ತುಂಜು, ತೂಂಗು; M. ತುಂಜು, ತೂಕ್ಕು, ತೂಙ್ಙು); **3,** to hang, to be suspended, to dangle (Čpr. 1, after 101; 8, 48; T. ತೂಂಗು, ತೊಂಗು; M. ತೂಙ್ಙು); to wave (V. 4, 15). — ತೂಗಲಾರದ ಬಡ್ಡಿ ಕೂಗಿ ಕರೆದಾಳೇ? (Prv.). See ತೂಪ್ಪು; Prv. s. ಮಣ. — ತೂಗ ಕಟ್ಟು. To suspend, to hang up (My.; B. 4, 158). — ತೂಗ ಹಾಕು. = ತೂಗ ಕಟ್ಟು. (My.; B. 3, 44). — ತೂಗಾಡು. -ಆಡು. = ಜೂಗಾಡು, ತೂಗ್ಯಾಡು. To swing, to hang down, to dangle about (My.; B. 4, 38; ನೇಲ್ G.). 2, to swing or rock, as a cradle (Č. Bp. 47, 7; My.). 3, to waddle, to waggle (My.). — ತೂಗಿ ನೋಡು. To weigh and examine; to estimate deliberately and maturely (Bp. 55, 57; My.). — ತೂಗಿ ಬೀಳು. To nod, as in sleep, to be drowsy (My.). — ತೂಗ್ಯಾಡು. = ತೂಗಾಡು. To oscillate, etc. (ಆನ್ದೋಲನ G.; My.). ತೂಕವಿದ್ದದ್ದು ತೂಗ್ಯಾಡೀತೇ? (Prv.). 2, to swing (v. t.), as a standard (Bp. 5, 40).

ತೂಗು tûgu. 2. An irregular infinitive of ತೂಗು 1. ತೂಗು ಹಾಕು. = ತೂಗ ಹಾಕು. (G. 444; B. 5, 218; My.).

ತೂಗು tûgu. 3. = ತೂಕ, etc. Weighing; swinging about, oscillating, waving; wagging (ಓಲಾಟ Ct. I, 71; ಅಲ್ಲಾಡು, ತೂನೆ, ಒಲೆ, etc. Šs.; see ತಲೆದೂಗು 2. — ತೂಗಡಿಕೆ. = ತೂಕಡಿಕೆ. (My.). — ತೂಗಡಿಸು. = ತೂಕಡಿಸು. (My.). — ತೂಗುಕೋಲು. A kind of balance or scales (My.; Si. 327). — ತೂಗುಂಜೊಡರ್. -ಂ-ಸೊಡರ್. (Šmd. 204). A hanging, or waving, lamp (T., M. ತೂಕ್ಕುವಿಳಕ್ಕು). — ತೂಗುದೀವಿಗೆ. A hanging lamp (My.). — ತೂಗುದೊಲೆ. -ತೊಲೆ. = ತೂಗುನ್ದೊಲೆ. (Č. Bp. 42, 22). — ತೂಗುನ್ದಲೆ. -ಂ-ತಲೆ. (Šmd. 204). A head moving one way and the other; a nodding head. — ತೂಗುನ್ದೆನೆ. -ಂ-ತೆನೆ. A waving ear or ears of corn (V. 4, 4). — ತೂಗುನ್ದೊಟ್ಟಿಲ್. -ಂ-ತೊಟ್ಟಿಲ್. (Šmd. 204). A swinging cradle. — ತೂಗುನ್ದೊಲೆ. -ಂ-ತೊಲೆ. (Šmd. 204). An oscillating, or a suspended, beam or staff. ತೂಪ ತೂಗುನ್ದೊಲೆ (204). — ತೂಗುಮಂಚ. A hanging cot, a swinging bed (ಆನ್ದೋಲಪರಿಯಂಕ Mr. 204; My.; T. ತೂಂಗು-). ಎಳೆಗೌಂಗಿನ ಬಾಡ್ಗಿಪ್ಪುದೊಳ್ ತೊಡರ್ಚಿದ ಲತೆಯ ತೊಡರ ತೂಗುಮಂಚದೊಳ್ ಕರಿಪ್ರಥಾಮುಹಾದೇವಿಯುಂ ತಾನುಂ ಕುಳ್ಳಿರ್ದರ್ (Čpr. 7, after 92). See Bp. 46, 21; Si. 230. 275. — ತೂಗುಮಣೆ. A swing (My.). — ತೂಗುಮರ. A gallows (My.; T. ತೂಕ್ಕು-). — ತೂಗುಯ್ಯಲೆ. -ಉಯ್ಯಲೆ. A swing in motion (J. 19, 29).

ತೂಂಕು tûṅku. 1. = ತೂಗು 1, etc. ತೂಂಕಿದಂ (Šmd. 48).

ತೂಂಕು tûṅku. 2. = ತೂಗು 3, etc. — ತೂಂಕಡ. -ಅಡ. Swinging-play, swinging (Čpr. 8, after 4). — ತೂಂಕಡಿಸು. = ತೂಕಡಿಸು, etc. ಅಲಮ್ ಒಲೆದುದು, ಅದಱಡಿಯೊಳ್ ತೂಂಕಡಿಪ ಮೃಗಂ etc. (Lilv. 3, 3, see s. ಪಡು 3).

ತೂಣ tûṇa. = ತೂಳಗ, ತೂಳು 1. Violent agitation, frenzy, demoniac possession. (T. ತುವಳ್, to shake, be agitated; ತೂಣ, hatred; ತೂಣ್ಡು, to stir, as the fire; to irritate, incite; to spur on, as horses, to goad, as oxen; ತುಣವು, haste, swiftness, see s. ತುಱ್ಱ್ 2). — ತೂಣಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To become frantic (J. 3, 32).

ತೂಣ tûṇa. *A quiver.*

ತೂಣಿ tûṇi. *A quiver.*

ತೂಣೀರ tûṇîra. *A quiver.*

ತೂತು tûtu. (fr. ತೂಱು 2). = ತೂನ್ತು 2. A hole (ಕುಹರ, ಸುಷಿರ, ವಿವರ, ಬಿಲ, ಛಿದ್ರ, ನಿಮ್ನಗ್ಥನ, ರೋಕ, ರನ್ಧ್ರ, ಶ್ವಭ್ರ, ವಪೆ, ಶುಷಿ Si. 75; ಅನ್ತರ 453; My.; Tĕ. ತೂಟು). ಮರ್ಮವಿಲ್ಲದ ಮಾತು ಒಡಮೂಗೆಯ ತೂತು (Dp. 54). ಎಲ್ಲರ ಮನೇಲಿ ದೋಸೆಗೆ ತೂತು, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಾವಲಿಗೇ ತೂತು.— ಜಾತಿಗೆ ತಕ್ಕ ಮಾತು, ತೂತಿಗೆ ತಕ್ಕ ಬೆಣೆ (Prvs.). See Bp. 40, 70; Si. 116. 307; B. 3, 36. — ತೂತಪ್ಪಚ್ಚಿ. -ಅಪ್ಪಚ್ಚಿ. A cake with a hole in the middle (My.); the membrum muliebre (My.). — ತೂತಾಗು. -ಆಗು. To become holed, to get a hole or holes (My.). ತೂತಾದದ್ದು (ಶುಷಿರ G.). ಮಾತಿನಾ ಜ್ಞಾನವೇ ತೂತಾದ ಮಡಿಕೆಯೋ (Sp.). — ತೂತು ಕೆಡವು. To pierce a hole through (My.). ತೂತು ಕೆಡವ ತಕ್ಕದು (ಆವಿಧ G.). — ತೂತು ಕೆಡಹು. = ತೂತು ಕೆಡವು. (My.; B. 4, 158). — ತೂತು ಕೊರೆ. To bore a hole (My.; Si. 381. 388. 399). — ತೂತು ತೆಗೆ. = ತೂತು ಕೊರೆ. (My.; B. 5, 181). — ತೂತು ಬೀಳು. To fall into holes: to become holed; to be spoiled (My.). ತೂತು ಬಿದ್ದದ್ದು (ವಿದ್ಧ G.). ಮಾತ ಬಲ್ಲಾತಂಗೆ ಮತ್ತೊನ್ದು ಮಾಣಿಕವು, ಮಾತುಗಳಱಿಯದ ಅಧಮರಿಗೆ ಮಾಣಿಕವು ತೂತು ಬಿದ್ದನ್ತೆ (Sp.). ತೂತು ಬಿದ್ದದ್ದು ಮಾತಿನಿನ್ದ ಮುಚ್ಚೀತೇ? (Prv.). See B. 3, 62; 5, 154. — ತೂತು ಮಾಡು. To make a hole (My.). ರತ್ನಗಳನ್ನು ತೂತು ಮಾಡುವ ಶಸ್ತ್ರ (ಆಸ್ಫೋಟನಿ G.).

ತೂದ tûda. The cotton tree; the mulberry tree; the tree Thespesia populneoides. See Nr. s. ಬ್ರಹ್ಮವೃಕ್ಷ.

ತೂದು tûdu. = ತುಯಿದು. P. p. of ತುಯಿ (My.).

ತೂನ tûna. (Tbh. of ಸ್ಥೂಣಾ). A stake, post (Tu.; Mhr., Kônkaṇi ಕೋನ, a yam). — ತೂನಗೆಣಸು. The West Indian yam, a climbing plant, Dioscorea alata Lin. (St. & Pl.; Tu. ತೂನ-ಕೆರೆಂಗ್).

ತೂನ್ತು tûntu. 1. (fr. ತೂಱು 2). To cause to enter (Čpr. 9, 125; Abh. P. 11, 70. 142; cf. ತುತ್ತು 1).

ತೂನ್ತು tûntu. 2. = ತೂತು. (Čpr. 5, 69; Abh. P. 12, 96).

ತೂನ್ತು tûntu. 3. (= ತೂ 1, etc.). — ತೂನ್ತಿಱ್. -ಇಱ್. To spit (V. 8, 50; 9, 56. 57. 59. 61. 62).

ತೂಪರೆ tûparĕ. = ತೂಬರೆ, etc. (My.).

ತೂಪಱು tûpaṟu. = ಜೂಪಱು, ತುನ್ತುಱು. (My.).

ತೂಪು tûpu. = ತೂನ್ತು 3, etc. — ತೂಪಿಱ್. -ಇಱ್. To spit (Bp. 13, 20-25). 2, to drive away with a puff, to puff (so as to remove an inauspicious thing), to blow on (any thing, Čpr. 3, 45; Grj. 4, 3; 9, 78; Č. Bp. 47, 6; Râv. 2, after 8; Râm. 6, 12, 38; My.); to assuage (Râm. 3, 5, 1; 6, 14, 22).

ತೂಬರೆ tûbarĕ. = ತುಮ್ಬುರು, etc. (ತಿನ್ದುಕ, ಸ್ಫೂರ್ಜಕ, etc. Si. 130). See ಕಾಗಿ-.

ತೂಬು tûbu. = ತುಮ್ಬು 4. The nave of a wheel.

Digitized by Google

ಬಣ್ಣಿಯ ತೂಬು (ಪಿಣ್ಡಿಕೆ, ನಾಭಿ Nr.). See ನಡು-. 2, the sluice, etc. of a tank (My.). ತುಮ್ಬುದುಮದಿ ಯಿನ್ದ ತೂಬಿನ ಕೆಟಿ ತುಮ್ಬಿತ್ತೇ?— ತೂಬುಳ್ಳ ಕೆಟಿ ತುಳುಕದರೆ ಬತ್ತೀತೇ? (Prvs.). 3, the hole or eye of an axe, hoe, etc. into which the handle goes (My.); the tube of an ear-ornament (My.).

ತೂಮ್ಬ tûmba. = ತೂಬ, of ತೂಗು 1. (V. 4, 56).

ತೂಱಲ್ tûṟal. Going or having gone to a distance (ದೂರ ಪೋದುದು Čt. I, 77, o. r. ತೂಱಿಲ್).

ತೂಱಲು tûṟalu. = ತೂಪಲು. Drizzle (My.).

ತೂಱಿಸು tûṟisu. 1. To cause to winnow (My.). 2, to cause to be shaken off or fly (J. 23, 39).

ತೂಱಿಸು tûṟisu. 2. To cause to enter; to make go through, as a thread through the eye of a needle, etc. (My.).

ತೂಱು tûṟu. 1. ತೂಱ್. To drive off the chaff from grain by means of the wind, to winnow (My.; T., M. ತೂಱ್ಡು; Tu. ತೂ; cf. Sk. ಶೂರ್ಪ). ಧಾನ್ಯಂಗಳ ತೂಱುವುದು (ನಿಷ್ಪಾವ, ಪವನ, ಪವ); ಧಾನ್ಯಂಗಳನೆತ್ತಿ ತೂಱುವುದು (ಉತ್ಕಾರ, ನಿಕಾರ); ತೂಱಿದ ಭತ್ತವು (ಪೂತ, ಬಹುಲೀಕೃತ Nr.). ಉಚ್ಚಾಸಿ ಎನೆ ತೂರ್ವ ನಾಮಂ (Mr. 372). ಗಾಳಿ ಬನ್ದಾಗ್ಯೆ ತೂಱಿ ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕು.— ತೂಱುವಾಗ್ಯೆ ಹಾಱಿದ್ದೆಲ್ಲ ಮಾಱೀ ಪಾಲು (Prvs.). See Bp. 1, 18; 56, 20; B. 4, 40. 158; Si. 306. 400. 2, to rouse up (ಉದ್ಧೂತ Šmd. Dh.). ತೂಱಿದರ್ ಅಖಿಲಮೃಗ ಕುಲವ (Bh. 3, 13, 26). 3, to be shaken off, to fall from or off. ತೂಱಿ ಬಿದ್ದುದು ಮಕುಟ (Râm. 3, 2, 21). 4, to go or run to a distance (see ತೂಱಲ್); to bolt, as men or beasts do (My.).

ತೂಱು tûṟu. 2. To enter; to enter a hole, as a mouse; to go through a hole or eye, as a thread, etc.; to penetrate, to pierce (My.; Abh. P. 9, 69; J. 20, 47; Te. ತೂಱು, ದುಯ್ಯು, ದೂಯು, ದೂಱು, to enter; to pierce, penetrate, go through; to creep in, under or through; to be introduced or inserted; ದೂಕೊನು, to penetrate, pierce; cf. ತುಱುಕು, ಚುರ್ಚು 1). ತೂಱುವ ಸರಲ್ (Šmd. 204. Mdb.). ಸ್ವರ್ಗವ ತೂಱಿ, ನರಕವ ಸೇರಿ (Abhâ. 2, 5). ಚಾಪೇ ಕೆಳಗೆ ಒಬ್ಬ ತೂಱಿದರೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ರಂಗೋಲೀ ಕೆಳಗೆ ತೂಱಿದ (Prv.).

ತೂಱು tûṟu. 3. To fall in fine particles, to drizzle (Čpr. 4, 40; Rsv. 2, after 8; see ತುಸ್ತುಱ್). 2, to cause to drizzle or drop. ವಸನ್ತಮಣ್ಟಪದ ಮಧ್ಯದ ಮಕರನ್ದರಸದ ತುನ್ತುಱಿಂ ತೂಱುವ, ಪಜ್ಜಳಿಪ ಗೊಜ್ಜಗೆಯ ಆರಲ ಜನ್ತ್ರದ ಬೆಳ್ಮುಗಿಲ ಕೆಳಗೆ (Rsv. 10, after 31).

ತೂಱು tûṟu. 4. Falling in fine particles, drizzling. — ತೂಱುಗಿಡಿ. -ಕಿಡಿ. Fine sparks (Râm. 5, 8, 77; J. 13, 12).

ತೂಱು tûṟu. 5. Penetrating, etc. — ತೂಱುಗಲ್ಲು. -ಕಲ್ಲು. A stone that pierces (Râm. 6, 11, 3).

ತೂಱುವಿಕೆ tûṟuvikĕ. Winnowing (ನಿಷ್ಪಾವ, ಪವನ Si. 395).

ತೂರ್ಣ tûrṇa. *Quick, fleet* (ಉತ್ಸುಕ, ತ್ವರಿತ, ಪ್ರಸೃತ, ಚಟ್ಟಂಗ Mr. 233, o. r. ಚ-); rapidity, quickness, velocity.

ತೂರ್ಣೋದಿತ tûrṇa-udita. *Spoken quickly, uttered rapidly.*

ತೂರ್ತ tûrta. = ತುರತ, etc. Speed, expedition (ಪ್ರಸ್ತುತ Čb.).

ತೂರ್ಯ tûrya. 1. *A fourth, a quarter.*

ತೂರ್ಯ tûrya. 2. = ತುರಿ 2. A musical instrument (of which four kinds are sometimes reckoned (wind instruments, stringed instruments, etc.). See Abh. P. 13, 111; Bp. 25, 47; 61, 63. 2, a bugle (My.).

ತೂರ್ಯತ್ರಯ tûrya-traya. = ತೌರ್ಯತ್ರಿಕ. (Bp. 4, 54).

ತೂಲ tûla. *Cotton* (ಹತ್ತಿ Čt. I, 79); the down of birds (Bp. 12, 14). 2, *the mulberry, Morus indica.* 3, the panicle of a flower or plant. See Nr. s. ಅಲತಗೆ.

ತೂಲಕ tûlaka. *Cotton* (ಪಿಱು, ಅರಳೆ Mr. 128).

ತೂಲಿ tûli. = ತುರಿ 1, etc., ತೂಲಿಕೆ q. v., (ದೂದಿ 2).

ತೂಲಿಕೆ tûlikĕ. ತೂಲಿಕಾ. = ತೂಳಿಕೆ. *A painter's brush, a stick with a fibrous extremity used as one;* a weaver's brush. 2, a kind of probing-rod (ಅಕ್ಕಸಾಲೆಯರ ಸಲಾಕೆ G.). 3, a wick or twist of cotton. 4, a down or cotton bed; its down or cotton (Čpr. 4, after 18).

ತೂಲಿನಿ tûlini. The silk-cotton tree. (R.).

ತೂಲೆ tûlĕ. The cotton tree; the wick of a lamp; (a division? see ಫಲ-).

ತೂವರ tûvara. = ತುವರ, etc. Astringent. 2, *a bull without horns.* 3, *a beardless man;* a eunuch.

ತೂಷ್ಣೀಂ tûshṇîṁ. *Silently, quietly.*

ತೂಷ್ಣೀಂಶೀಲ tûshṇîṁ-šîla. *Silent, taciturn.*

ತೂಷ್ಣೀಕ tûshṇîka. *Silent, taciturn.*

ತೂಷ್ಣೀಕಾಂ tûshṇîkâṁ. *Silently.*

ತೂಷ್ಣೀರುತ tûshṇî-ruta. Silent; silence (ಮೌನ, ನುಡಿಯದಿಹುದು Nn. 155).

ತೂಳ್ tûḷ. = ತೂಳು 2, (ತೂಳ್ದು). To go, move or proceed off, away, or down (ಅಪಸರ್ಪಣ Šmd. Dh.). 2, to drive away, to pursue, to chase (ಅಟ್ಟು, ಬೆನ್ನಟ್ಟು, ಬೆಂಗವಾಯ್, ಬೆನ್ನೇಱು Šs.).

ತೂಳ tûḷa. Tbh. of ಸ್ಥೂಲ (Šmd. 341).

ತೂಳಗ tûḷaga. = ತೂಳ, etc. (My.). ಅವನಿಗೆ or ಅವನ ಮೇಲೆ ತೂಳಗ ಬನ್ದದೆ (My.).

ತೂಳಿಕೆ tûḷikĕ. = ತೂಲಿಕೆ. ಚಿತ್ರಿಪೊಡೆ ತೂಳಿಕೆಯಂ ತರಿಸುವಂ (Šmd. 298).

ತೂಳಿಸು tûḷisu. To cause to proceed, to spur on. ತೂಳಿಸಿದರ್ ಆನೆಯಂ ಜೋದರ್ (J. 22, 7).

ತೂಳು tûḷu. 1. = ತೂಳ, etc. ತೂಳು ಬನ್ದು ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಮೂಱನಾಯಿ ಹ್ಯಾಗೆ ಕೇಳ ಬೇಕು? (Prv.).

ತೂಳು tûḷu. 2. To go off; to go away or backward (Bh. 8, 26, 15); to recoil (Râm. 6, 10, 26); to spring back or recoil on account of elasticity. ತುಡುಕಿ ತೂಳುವ ಸೂತ್ರಯನ್ತ್ರಂ (Râm. 1, 13, 10). 2, to rush forward, to make an attack on, to attack, to chase (Râm. 3, 6, 8. 15; J. 20, 47; 22, 31). ತೂಳಿದನು ಕಲಿಪಾರ್ಥನ್ ಈತನ ಮೇಲೆ (Bh. 8, 27, 2). 3, to come or break forth, to originate (Bh. 3, 2, 2).

ತೂಳು tûḷu. 3. Attacking, etc. — ತೂಳುವಱೆ. -ಪಱೆ. A drum used in making an attack (Bh. 8, 2, 2).

Digitized by Google

ತೂಳ್ದು tûḷdu. To drive or chase away; to remove; to scatter (Čpr. 4, 19; 5, 9; 6, 84; 7, 41; Abh. P. 14, after 91). ಆರ್ ಮೆಯ್ದೋೞ್ವರ್? ಆರ್ ಮಲಿವರ್ (o. r. ನಿಲ್ವರ್)? ಆರ್ ಪೊಣರ್ವರ್? ಆರ್ ತೂಳ್ದುವರ್? ಆರ್ ಅವಂ? ಜನಮ್ ಏನ್ ಎನ್ದರ್? (Šmd. 183 Mdb.).

ತೃಣ triṇa. = ತಿಣ, ತ್ರಿಣ. Any gramineous plant; *grass;* a blade of grass; a reed (ಶರ, ಹುಲ್ಲು Nn. 35; ಹುಲ್ಲು 93; ಸೇಣಿ Šm. 96); straw (often a symbol of minuteness and worthlessness). ತೃಣವಾದರೂ ಹಣಾ ಕೂಡಿಸುತ್ತದೆ (Prv.).

ತೃಣಕುಟಿ triṇa-kuṭi. A hut of grass or straw. (Čpr. 4, 16).

ತೃಣಗ್ರಾಹಿ triṇa-grâhi. Amber, etc., or any gem which being rubbed becomes electrically attractive. (Čpr. 1, 39).

ತೃಣದರ್ಭೆ triṇa-darbhĕ. (Si. 164).

ತೃಣದ್ರುಮ triṇa-druma. *Any of the various species of palm-trees.*

ತೃಣಧಾನ್ಯ triṇa-dhânya. *Grain growing wild or without cultivation.*

ತೃಣಧ್ವಜ triṇa-dhvaja. *A bamboo.*

ತೃಣಪುರುಷ triṇa-purusha. A scare-crow. See ಬೆಚ್ಚು; Abh. P. 11, 6.

ತೃಣಪೂರ triṇa-pûra. A bundle or sheaf of grass or straw. See ಸೂಡು.

ತೃಣಪ್ರಾಯ triṇa-prâya. Worth a straw, worthless. (My.).

ತೃಣರಾಜ triṇa-râja. *The palmyra tree, Borassus flabelliformis* Lin. 2, the cocoa-nut tree. 3, bamboo. 4, sugarcane.

ತೃಣರಾಶಿ triṇa-râśi. A stack of grass or straw. See ಮೆದೆ.

ತೃಣಶೂನ್ಯ triṇa-śûnya. *Arabian jasmin, Jasminum sambac* Ait.

ತೃಣೀಕೃತ triṇî-krita. Being esteemed as lightly as straw (Bp. 29, 2; 38, 3).

ತೃಣ್ಯೆ triṇyĕ. *A heap or quantity of grass or straw.*

ತೃತೀಯ tritîya. The third; the third part;—chunam (being the third ingredient of tâmbûla, My.).

ತೃತೀಯತೆ tritîyatĕ. Thirdness; the condition of the third consonant of a varga (Šmd. 380. 381).

ತೃತೀಯತ್ವ tritîyatva. = ತೃತೀಯತೆ. (Šmd. 78. 79. 119. 139).

ತೃತೀಯಪುರುಷಾರ್ಥ tritîya-purushârtha. Lust; coitus (My.).

ತೃತೀಯವೃತ್ತಿ tritîya-vritti. The employment of the third consonant of a varga (Šmd. 78).

ತೃತೀಯಾಕೃತ tritîyâ-krita. *Thrice ploughed.*

ತೃತೀಯಾಕ್ಷರ tritîya-akshara. The third consonant of a varga (Šmd. 77. 283. 372. 374. 375; Kâvy. I, 1*b*, 23-31).

ತೃತೀಯಾಪ್ರಕೃತಿ tritîyâ-prakriti. The third nature; the neuter gender; *a hermaphrodite.*

ತೃತೀಯೆ tritîyĕ. ತೃತೀಯಾ. = ತದಿಗೆ. The third day in a half month. 2, the third case, the instrumental (Šmd. 112. 115. 129. 131. 132. 134. 137. 141. 155. 157. 164. 398; Kâvy. I, 2, 23-35).

ತೃಪ್ತ tripta. *Satiated; satisfied, contented, pleased.* ತೃಪ್ತನಿಗಾದರೂ ಮೃತ್ಯು ತಪ್ಪದು (Prv.).

ತೃಪ್ತಿ tripti. *Satisfaction, contentment;* pleasure, gratification; satiety, disgust (ಸಾಕಾಗೋಣ G.). See ತಣಿ, ತಣಿವು. — ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸು. To satiate, to refresh, to satisfy (G. 259. 322; My.). — ತೃಪ್ತಿ ಪಡು. To get satisfied, pleased, or satiated (G. 514; My.). — ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸು. = ತೃಪ್ತಿ ಪಡಿಸು. (Bp. 52, 4).

ತೃಷ್ trish. (ತೃಟ್). *Thirst.* 2, *desire.*

ತೃಷಿತ trishita. *Thirsty;* thirst, desire.

ತೃಷೆ trishĕ. ತೃಷಾ. = ತೃಷ್. ತೃಷೆ ಆದವಗೆ ಮಸಿರ್ಕೆಣ್ಣಿ ತನ್ನು ಕೊಟ್ಟ.—ತೃಷೆ ಇಲ್ಲದವ ಖುಷಿಗೆ ಸವಾನ (Prvs.).

ತೃಷ್ಣಕ trishṇaka. *Thirsty; craving, longing for.*

ತೃಷ್ಣಜ್ trishṇaj. *Thirsty; cupidinous.*

ತೃಷ್ಣೆ trishṇĕ. *Thirst.* 2, *desire.*

ತೆ tĕ. (Tbh. of Sk. ತಾ?). An affix for the formation of neuter nouns, *e. g.* ಅಗಲ್ತೆ, ಪೊಗಲ್ತೆ, ನೆಗಲ್ತೆ, ಪುಗುತೆ (Šmd. 247).

ತೆಕ್ tĕk. = ತಕ್, ತೆಗ, ತೆಗೆ 2. P. p. of ತೆಗೆ 1, in ತೆಕ್ಕೊಳ್, ತೆಕ್ಕೊಳ್ಳು (My.). ತೆಕ್ಕೊಮ್ಬುದು (ನಿಷ್ಕಾರ, ಅಭ್ಯವಕರ್ಷಣ Nr.).

ತೆಕ್ಕ tĕkka. (= ತಕ್). — ತೆಕ್ಕ ತೆಕ್ಕನೆ. = ತಕ ಪಕನೆ No. 2. (Bp. 36, 46).

ತೆಕ್ಕದು tĕkkadu. = ತೆತ್ತದು, q. v.

ತೆಕ್ಕನೆ tĕkkanĕ. = ತೆಕ್ಕನೆ. Greatly, excessively, very much, in a large body (Abh. P. 13, 44; 15, 3; Grj. 4, 78; 10, after 77; Rsv. 6, after 11; 13, after 70; *cf.* ತೆಕ್ಕೆ 2, ತೇಂಕ, ತೆರಳ್ಕೆ 2).

ತೆಕ್ಕಿ tĕkki. = ತಕ್ಕೆ 1, etc. — ತೆಕ್ಕಿ ಬೀಳು. To clasp in the arms (or in the paws). ಕರಡಿ ಮುಂಗಾಲುಗಳಿಂದ ಅವರಿಗೆ ತೆಕ್ಕಿ ಬಿದ್ದು (B. 3, 109). ತೆಕ್ಕಿ ಬಿದ್ದು ಯುದ್ಧ ಮಾಡೋಣ (ದೊಬ್ಬಾದೆಷ್ಟಿ, ಮಲ್ಲಾಮಲ್ಲಿ G.).

ತೆಕ್ಕು tĕkku. 1. To lick the itch, as brutes do (ತಿಯರ್ಕ್ಕಣ್ಡೂತಿಲೇಹನ Šmd. Dh.).

ತೆಕ್ಕು tĕkku. 2. (= ತೆಂಕು 1). To cause to (float or) flow (Abh. P. 6, 169, print). **2,** to faint (Bh. 3, 8, 20; Râm. 3, 4, 20).

ತೆಕ್ಕೆ tĕkkĕ. 1. = ತಕ್ಕೆ 1, etc. Embracing; an embrace, etc. (My.). **2,** a coil (My.). **3,** a chignon (Čpr. 8, 47). See Bh. 3, 13, 17. 33; 4, 2, 59. 61; Râm. 2, 7, 3. — ತೆಕ್ಕೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To coil, to get coiled. ತೆಕ್ಕೆಗಟ್ಟಿದ ಹಾವು (ಕುಣ್ಡಲಿ, ಜಹ್ಮಗ Hlâ.). — ತೆಕ್ಕೆಗೊಳ್ಳಿಸು. -ಒಳ್ಳಿಸು. To embrace (J. 26, 21). — ತೆಕ್ಕೆ ಬೀಳು. = ತೆಕ್ಕಿ ಬೀಳು. (My.). ಹೆಣ್ಣತಿ ಅವನ ಕೊರಳಿಗೆ ತೆಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು (B. 5, 155). — ತೆಕ್ಕೆವಿಡಿ. -ವಿಡಿ. To begin to embrace or inclose (J. 13, 22). — ತೆಕ್ಕೆ ಹಾಕು. To embrace. ಅವನಿಗೆ ತೆಕ್ಕೆ ಹಾಕು (My.). — ತೆಕ್ಕೆ ಹಾಯು. To give an embrace to, to go to clasp in the arms (B. 5, 137).

ತೆಕ್ಕೆ tĕkkĕ. 2. = ತಕ್ಕೆ 2 q. v., etc., (ತೇಂಕೆ). ತೆಕ್ಕೆಯಿಲ್ಲದ ಎತ್ತು ಬಿಕ್ಕ ಪಲ್ಕಿರಿದನ್ತೆ (Prv.). See Grj. 10, after 79. — ತೆಕ್ಕೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. = ತೆಕ್ಕೆ ಹಾಕು. (My.). — ತೆಕ್ಕೆಗೆಡಿಸು. -ಕೆಡಿಸು. To disperse (J. 14, 6). — ತೆಕ್ಕೆವರಿಗೆ. -ಹರಿಗೆ. A large number of shields (Bh. 6, 4, 26). — ತೆಕ್ಕೆ ಹಾಕು. = ತಕ್ಕೆ ಹಾಕು. (My.).

ತೆಕ್ಕೆನೆ tĕkkĕnĕ. = ತೆಕ್ಕನೆ. (Čpr. 3, 99; 8, 87).

ತೆಗ tĕga. = ತೆಕ್, etc. P. p. of ತೆಗೆ 1. — ತೆಗ ತರ್ (*i. e.* ತೆಗೆದು ಕೊಣ್ಡು ಬರ್). = ತೆಗೆ-. To take and bring. ಬಳ್ಳಿಮಂ ತೆಗ ತನ್ನಿ! (Bp. 9, 9). ಬಹಳ ವಸ್ತುವನೆಲ್ಲವಂ ತೆಗ ತಹೆಂ (31, 9). — ತೆಗ ತರಿಸು. To cause to bring. ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳಂ ತೆಗ ತರಿಸಿ (Bp. 11, 15). — ತೆಗ ತೆಗೆ. (= ತೆಗದು ತೆಗೆ). rep. (Bp. 26, 43; B. 3, 46).

ತೆಗಡೆ tĕgadĕ. = ತಗಡ, etc. See ತೆಚ್ಚನೇ-.

Digitized by Google

ತೆಗದು tĕgadu. = ತೆಗೆದು. P. p. of ತೆಗೆ 1. (My.). ತಗದು ಕೊಳ್ಳುವದು (ಗ್ರಹ, ಗ್ರಾಹ Si. 388). ತೆಗದು ಕೊಳ್ಳ ತಕ್ಕದು (ಪ್ರಾಪ್ಯ 379). ಆ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ತೆಗದು ಕೊಂಡ ಕಾಲಕ್ಕೆ (B. 5, 52). ಒಂದು ಹೂರಿಗೆಯಂ ತೆಗದು ಮೆಲಲು (Bp. 24, 55). ಧನವನ್ ಅಯ್ದೆ ತೆಗದು ಕೊಣ್ಡೊಯ್ಯಲ್ಕೆ (31, 12). ಕಂಗಳಲಿ ಕಟ್ಟಿರ್ದ ಮುಸುಕನ್ ಆ ಥಂಗನ್ ಆಗಳೆ ತೆಗದು (51, 81). ತೆಗದು ಕೊಣ್ಡಷ್ಟು ಮುಗದರೆ ಮಗನಿಗೇನು ಉಳಿದೀತು? (Prv.). See B. 5, 117. 121. — ತೆಗದು ಹಾಕು. = ತೆಗೆದು-. To put away, to remove, etc. (My.; ಕಳಚು, ತಳ್ಳು G.). ಈಚೆಗೆ ತೆಗದು ಹಾಕುವಿಕೆ (ನಿರ್ಹಾರ, ಅಧ್ಯವಕರ್ಷಣ Si. 393).

ತೆಗಲ್ tĕgal. = ತೆಗಳ್. The shoulder (ಪೆಗಲ್ Kk. 87; T. ಜೆಗಿಲ್, ಜುವಲ್, the upper part of the shoulder; *cf.* ಜಂಗುಡಿ).

ತೆಗಸು tĕgasu. 1. = ತಗಿಸು, ತೆಗಿಸು 1, ತೆಗೆಯಿಸು, ತೆಗೆಸು. To cause to take; to cause to take away, to cause to remove (My.; Bp. 53, 18); to cause to pull out, as an eye (61, 4); to cause to open, as a door, a grave (44, 18; 48, 29; 50, 19); to strip off the covering of, to bare, as the back (B. 3, 43); to cause to impale, as on a stake (Bp. 50, 39. 42. 45. 51. 52); etc. See Prv. s. ಪರಸೆ.

ತೆಗಸು tĕgasu. 2. = ತೆಗಿಸು 2. To cause to go away or retreat (J. 13, 14; 15, 34). ಪ್ರವೀರನಂ ತೆಗಸಿದರ್ ಪಿನ್ನಲೆಗೆ (J. 8, 31).

ತೆಗಹು tĕgahu. Taking; assuming, assumption (Č. Bp. 19, 35; Bh. 7, 3, 74).

ತೆಗಳ್ tĕgaḷ. = ತೆಗಲ್. (ಪೆಗಲ್ Šmd. II).

ತೆಗಳಿ tĕgaḷi. = ತೇವಳಿ, etc. — ತಗಳಿ ನೆಕ್ಕೋಣ (ಇಂದ್ರಲುಪ್ತಕ, ತಲೆಯ ಮೇಲಿನ ಕೂದಲುಗಳು ಇಲ್ಲದ ಹಾಗಾಗುವ ಬೇನೆ G.).

ತೆಗಳಿಗೆ tĕgaḷigĕ. = ತೆಗಳಿ, etc. — ತೆಗಳಿಗೆ ಬೀಡು. To get deprived of hair (Abh. P. 7, 93).

ತೆಗೞ್ tĕgaḻ. 1. (= ತಿಟ್ಟು 2). To rebuke, to blame, to abuse (ನಿನ್ದೆ Šmd. Dh.; ಪಱ Šmd. I; V. 14, 104; Šsv. 1, 15; T. ತೆಬ್ಬ). ತೆಗಱ್ದಂ (Šmd. I; 49. 55, o. r. ತೆವಱ್ದಂ). ತೆಗಱ್ಗೆ, ತೆಗೞ್ಗಂ (55).

ತೆಗೞ್ tĕgaḻ. 2. (= ತಿಟ್ಟು 3). Blame, etc. (ಪೆಗಲ್ Šmd. II, probably a mistake for ಬಯ್ಗುಳ್; ನಿನ್ದೆ Kk. 64; ನಿನ್ದೆ Šm. 48; ದೂಸು, ಪಱ 115; Tĕ. ತೆಗಡು). See Šmd. 72; Čpr. 4, 78.

ತೆಗೞಿಸು tĕgaḻisu. To cause to rebuke, etc. (ನಿನ್ದೆ Šmd. Dh.).

ತೆಗಿ tĕgi. = ತೆಗೆ 1. (My.; Si. 112. 221. 231).

ತೆಗಿಸು tĕgisu. 1. = ತೆಗಸು 1, etc. (Bh. 3, 13, 19; J. 29, 24; My.; B. 5, 115); to cause to inoculate, as with the cow-pox (B. 4, 222; My.); to cause to go out or be exhausted; to exhaust (J. 8, 31).

ತೆಗಿಸು tĕgisu. 2. = ತೆಗಸು 2. (J. 12, 16).

ತೆಗು tĕgu. = ತೆಗೆ 1. (Bp. 32, 52; Tu.).

ತೆಗೆ tĕgĕ. 1. = ತೆಗಿ, ತೆಗು. P. ps. (ತೆಗೆ, etc.), ತೆಗದು, ತೆಗೆದು. To draw towards one's self (ಆಕರ್ಷಣ Šmd. Dh.; Šm. 81; Čpr. 3, after 102; 4, 78; 6, after 91; Bp. 20, 6; 39, 63; 46, 65; J. 4, 70; 28, 59);—to take (Šmd. 157; Rśv. 5, after 25; 6, after 11; J. 30, 28; Si. 221. 316. 300. 325; C.; Tĕ. ತೀ; Tu. ದೆ; *cf.* ತಿವಿ 4);—to betake one's self to. ತೆಗೆದಯ್ ಮೋಕ್ಷದ ಬಟ್ಟೆಯಂ (Šmd. 255);—to buy (My.);—to take away; to steal (ಕವರ್ Čt. I, 47; My.). ಬಹಳದ ಒಳ್ಪುಮಂ ತೆಗೆವುದು (ಅಪಹಾರ, ಅಪಹರಯ Nr.); see Bp. 45, 19;—to take off; to remove (Čpr. 4, 82; Bp. 47, 20; 49, 10; 52, 27; 58, 58; Rśv. 11, 7; J. 30, 24. 50; My.; Si. 231). ಹಗಲೆಲ್ಲಾ ಹಾದರವಾಡಿ, ಇರುಳು ಗಣ್ಡನ ತಲೆಯ ಹೇನು ತೆಗೆದಳನ್ತೆ (Prv.);—to seize. ಚೇದಿಂ ತೆಗೆಯಲ್ಕೆ ಸುಮ್ಮನಿಹುದೇ? (Sś. 85); see Bp. 57, 37; Bh. 2, 4, 12; J. 31, 26. 27; Si. 265; to exact, to levy, (Tĕ. ತೀ);—to extinguish, to put out (My.; Tĕ. ತೀ);—to draw or pull, as an arrow on the bow. ವಿಟರಂ ಎಸಲೆ ತೆಗೆದ ಮದನನ ನಿಡಿಯಲರ್ಗಣೆಗಳನೆ ಪೋಲ್ತುವಾಕೆಯ ಕಣ್ಗಳ್ (Šmd. 81); see Abh. P. 13, 87. 142; Rāghč. 17, 69; J. 4, 40. 41; 28, 41;—to pull (Bp. 32, 16);—to prolong as a note in music, etc., to drawl (My.; B. 2, 1); to drag. ತೊಡರೆ ಮಿನ್, ಮೃಗಲಾಂಛನಧೀವರಂ ತಡಿಗೆ ಬೀಸಿದ ಜಾಲಮನೊತ್ತಿ ತನ್ದಡಸಿ ದಾನ್ದೊಟಯೊಳ್ ತೆಗೆವನ್ತೆ ಒನ್ದೆಡೆಗೆ ಬನ್ದುವು ತಣ್ಗದಿರೋಳಿಗಳ್ (Lilv. 3, 2);—to take up, to lift (Rśv. 5, 39; Šsv. 4, 26; T. ತೆವು, a taking up);—to take out of; to extract; to obtain (Bp. 42, 2; Č. Bp. 11, 11; Si. 312; B. 2, 11). ಹಗೆಯದೊಳಗೆ ಬಿದ್ದ ನಾಯಿ ಹಾಕುವ ವರನ್ನರಿಯದು, ತೆಗೆಯುವವರನ್ನರಿಯದು (Prv.);—to open, as a door (Bp. 47, 24; 57, 43; Si. 112; My.; Prv. s. ಒಲ್ಲಿದ);—to undertake, to begin, to pick up, as a war, a quarrel (Rśv. 5, 124; Bh. 1, 8, 7; My.);—to bring in, as a word (Bh. 1, 8, 56);—to assume, as a birth (My.);—to employ, to use, as a grammatical form (Šmd. 230), as sounds (B. 1, 6);—to vaccinate (B. 4, 220 in ಮಯ್ಲಿ-; My.);—to draw, as a line, a picture, map, etc. (B. 1, 15; 3, 97; 5, 169; My.; see ಚಿತ್ರ-);—to bore, as a hole (B. 5, 181; My.);—to take out, as an eye with an arrow (Bp. 18, 71. 74);—to do, as embroidery (see ಕಸೂತಿ-);—to find out, to devise, as a means, an expedient (My.; B. 4, 222; 5, 170. 171. 173. 175. 179. 227; Tĕ. ತೀ);—to inquire, to ask about, as about tidings (B. 5, 281; My.);—to bear, as the similitude of, to represent. ಈ ನುಡಿಗಳೇಕೆ ಇನ್ನು ತೆಗೆದವು ನಿಮ್ಮ ಸಾಮ್ಯವನು? (Bp. 58, 33);—to dig, as a channel, etc. ಕಿಱದಾಗಿ ತೆಗೆದು ತನ್ದು ಮಾಡಿದ ತೋಡು (ಕುಲ್ಯೆ Nr.; My.; Tĕ. ತೀ). **2,** to be taken away, to be removed; to become less or diminish; to disappear (Bh. 1, 5, 5; My.; Si. 83; Tĕ. ತೀ). — ತೆಗೆದು ಕೊಣ್ಡು ಬರು. To bring, as water, a horse, etc., etc. (My.). — ತೆಗೆದು ಕೊಣ್ಡು ಹೋಗು. To take away, as water, a horse, etc., etc. (My.). — ತೆಗೆದು ಹಾಕು. = ತೆಗದು-. To throw down (My.). ಅವನನ್ನು ಪಟ್ಟದ ಮೇಲಿನ್ದ ತೆಗೆದು

Digitized by Google

ಹಾಕಿದರು (B. 5, 52); to remove (5, 179. 227; My.); to raise, as a siege (My.). ಮುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ (5, 53); to discharge, as from office (5, 264; My.); to strike off; to annul (My.). — ತೆಗೆಯಗೊಡು. -ಕೊಡು. To allow to take, etc.; to allow to vaccinate. ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮುಯ್ಲೊ ತೆಗೆಯ ಗೊಡುವದಿಲ್ಲ (B. 4, 223).

ತೆಗೆ tĕgĕ. 2. = ತೆಕ್, etc., in ತೆಗೆ ತೆಗೆದು (Bp. 29, 18; 36, 47; Rsv. 5, 117). — ತೆಗೆ ತರ್. = ತೆಗ ತರ್. (V. 37, 96).

ತೆಗೆ tĕgĕ. 3. Taking, etc. See ಎತ್ತುತೆಗೆ, ಕಾಲ್ತೆಗೆ No. 1. **2,** a kind of infinitive of ತೆಗೆ 1. — ತೆಗೆಸೆಟ್. To pull (the bow-string) to its full extent, *i. e.* so as to reach the ear (ಆಕರ್ಣಾಂತ Šmd. Dh.; Abh. P. 14, 176; Grj. 8, 44; Rsv. 6, after 97; Ššv. 4, 21; 4, after 24 & 46).

ತೆಗೆ tĕgĕ. 4. (= ತೇ 1). To retreat, to flee (ಪಲಾಯನ Šm. 81; Grj. 6, 38; Bp. 60, 23; Râm. 5, 8, 74; Tĕ. ತಿಂ).

ತೆಗೆ tĕgĕ. 5. (= ತೇ 2). To grind one substance on another, as sandalwood on a stone (My.).

ತೆಗೆಯಿಸು tĕgĕyisu. = ತೆಗಸು 1, etc. To cause to take or take off (Bp. 5, 58), etc.

ತೆಗೆಯುವಿಕೆ tĕgĕyuvikĕ. Disappearance, concealment (ಅಪವಾರಣ, ಆಚ್ಛಾದನ Si. 438), etc.

ತೆಗೆಸು tĕgĕsu. = ತೆಗಸು 1, etc. (Bh. 1, 10, 14).

ತೆಗ್ಗು tĕggu. = ತಗ್ಗು 2. (ಅವಟ, ಕುಣಿ, ಗರ್ತ, ಗುಂಡಿ G.; B. 3, 124; 5, 174). — ತೆಗ್ಗು ತೆವರು. dupl. = ತಗ್ಗು ದಿನ್ನೆ. (ವಿಷಮ Cb.). — ತೆಗ್ಗು ಬೀಳು. A hole to be formed. ತೆಗ್ಗು ಬಿದ್ದ ಗಲ್ಲ (ಗುಣಿಗಲ್ಲ G.).

ತೆಂ teṅ. 1. ತೆಱ್. (= ತೆಂಕ). The south. (T., M. ತೆನ್). — ತೆಂಗಾಳಿ. (Šmd. 89. 209). South wind (My.).

ತೆಂ teṅ. 2. ತೆಱ್. = ತೆಂಗು 1. (T. ತೆಂ). — ತೆಂಗಾಯ್. -ಕಾಯ್. A cocoanut. (Tĕ. ತೆಂಕಾಯಿ, ಟೆಂ-). See ಟೆಂಗಾಯ್.

ತೆಂಕ tĕṅka. = ಟೆಂಕು, (ತೆಂ 1), ತೆಂಕಲ್ (Šmd. 145), ತೆಂಕು 2, ತೆಮ್ಕು. The south (My.; T. ತೆಱ್ಕು, M. ತೆಕ್ಕು). ಪಡುವ ಮೂಡ ತೆಂಕ ಬಡಗ ಪೊಡವಿಪತಿಗಳಿಲ್ಲ! ಎನಲ್ ನಡೆದು, ಗೆಲ್ದು (145). ತೆಂಕನಾಡ ಮಱಿಯಲ್ಕೆನ್ದುಂ ಮನಂ ಬರ್ಕುಮೆ? (164). — ತೆಂಕಣ್. -ಅಣ್. (Šmd. 134. 135). Belonging to the south; the south. Declension: ತೆಂಕಣ, ತೆಂಕಣಿಂ (135); ತೆಂಕಣ (C.; B. 3, 24), ತೆಂಕಣಕ್ಕೆ (B. 4, 67), ತೆಂಕಣಿನ್ದ (My.). — ತೆಂಕಣಂ. -ಅಂ. (Šmd. 136). A man of the south. — ತೆಂಕಣ ಕಡಲ್. -ಕಡಲ್. The sea of the south (J. 18, 7). — ತೆಂಕಣ ಗಾಳಿ. A south wind. ತೀಡುವ ತೆಂಕಣ ಗಾಳಿಯುಮದೇಂ ಮನಂಗೊಳಿಸಿದುದೊ! (Šmd. 24). ತೆಂಕಣ ಗಾಳಿ ಮಂಕುಮಱಿ ಬರಸೀತು (Prv.). — ತೆಂಕಣ ದೆಸೆ. The southern quarter or point; the south (ಯಾಮ್ಯ, ದಕ್ಷಿಣ, ಅವಾಚಿ Hlâ.). — ತೆಂಕಣ ದೇಶ. The southern country. ತೆಂಕ ಣ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಕೊಂಕಣ ಕಟ್ಟ (Prv.). — ತೆಂಕಣವಂಕ. (Šmd. 196; Mdb. ತೆಂಕಣ ಪಕ್ಕ). = ತೆಂಕವಂಕ, q. v. — ತೆಂಕದೆಸೆ. = ತೆಂಕಣ ದೆಸೆ. (J. 16, 46). — ತೆಂಕಮುಖವಾಗಿ. Towards the south (J. 10, 1). — ತೆಂಕವಕ್ಕ. See ತೆಂಕವಂಕ. ತೆಂಕವಕ್ಕದೊಳ್ ಅಸಂಖ್ಯಬಲಂ (Šmd. 196 Mdb.). — ತೆಂಕವಂಕ. -ವಂಕ or ವಕ್ಕ. (Šmd. 196; Mdb. ತೆಂಕವಕ್ಕ). The southern side.

ತೆಂಕಲ್ tĕṅkal. = ತೆಂಕ (Šmd. 145), ಟೆಂಕಲು, ತೆಂಕಲು. (ಅವಾಚಿ, ದಕ್ಷಿಣ Mr. 58; My. as ತೆಂಕಲು). ತೆಂಕಲಾದುದು (ಅವಾ ಚೀನ, ಅವಾಕ್ Hlâ.; ಅವಾಚೀನ Mr. 58).

ತೆಂಕಲು tĕṅkalu. = ತೆಂಕಲ್, etc. ತೆಂಗಿನ ಮರ ತೆಂಕಲಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು (Prv.).

ತೆಂಕು tĕṅku. 1. (Šmd. 48). = (ತೆಕ್ಕು 2), ತೇಂಕು 1. To be afloat, to float, to swim (ಪ್ಲವನ Šmd. Dh.; Čpr. 5, after 39; Abh. P. 5, 55; 13, 64. 79); to faint (Grj. 9, 89). — ತೆಂಕಾಡು. -ಆಡು. To float (v. i.) or swim about (Čpr. 1, 51; 8, after 44; Grj. 2, 63; 7, after 11; 9, 54; V. 9, 63).

ತೆಂಕು tĕṅku. 2. = ತೆಂಕ, in ತೆಂಕುಕಡೆ (My.).

ತೆಂಗಲೆ tĕṅgalĕ. A certain Vaishṇava mode of putting the nâma, drawing a line down the middle of the nose, as is done by southerners (My.). *Cf.* ಬಡಗಲೆ.

ತೆಂಗು tĕṅgu. 1. = ಟೆಂಗು, ತೆಂ 2. The cocoa-nut palm, Cocos nucifera Lin. (ನಾರಿಕೇರ, ಲಾಂಗಲಿ Nr.; ನಾರಿಕೇಲ Mr. 112; My.; T.; M. ತೆಂಙ್ಙು). ತೆಂಗಿಗೂ ದೇವಗೂ ಹಂಗ ಮಾಡಲಿ ಬೇಕು; ತೆಂಗಿನ ಮೊದಲಿಗೆ ನೀರೆಱೆಯೆ ಕಡೆಯಲಿ ಹಿಂಗದೀವನ್ತೆ (Sp.). See Čpr. 3, 15; Rsv. 2, 48; J. 19, 6; Prll. 3, 3; ಎಳೆ-, ಟೆನ್ದಂ ಗು. — ತೆಂಗಿನ ಕಾಯ್. -ಕಾಯಿ. -ಕಾಯು. A cocoa-nut (B. 2, 11. 20). ನೀರು ಆಟ್ಟಸಿದ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿ (G. 181). ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ಸಿರಿಯು ಕೊಱೆತ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯು (Dp. 54). — ತೆಂಗಿನ ಮರ. = ತೆಂಗು. (Si. 166). ತೆಂಗಿನ ಮರಕ್ಕೆ ಪಟ್ಟೇ ಸೀರೆ ಕಟ್ಟಿದ. — ತೆಂಗಿನ ಮರ ತೆಂಕಲಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು. — ತೆಂಗಿನ ಮರ ಯಾಕೆ ಹತ್ತುತ್ತಿ? ಅನ್ದರೆ ಟಿಕ್ಕಗೆ ಹುಲ್ಲು ಕೊಯ್ಯೋದಕ್ಕೆ ಅನ್ದ. — ತೆಂಗಿನ ಮರ ಏಱುವವನ ತಿಕಾ ಎಲ್ಲಿ ತನಕ ಹಿಡಿದಾನು (or ಎತ್ತಿಯಾನು)? (Prvs.). (For Tu. ತಾರೆ, the cocoa-nut palm, ತಾಡಿ, the palmyra, *cf.* ತಾಳೆ 2, ತಾಳೆ 3, ತಾಟ್ 1).

ತೆಂಗು tĕṅgu. 2. To perch (see ಇಳಿಸು). See ತೆಂಗುಹ.

ತೆಂಗುಹ tĕṅguha. The descending or perching of birds (ಪಕ್ಕಿಯೆಱಗುಹ Šmd. II; Čt. II, 101; ಪಕ್ಕಿಯೆಱ ಗೂಡು Kk. 86; ಪಕ್ಕಿಯೆಱಗುವುದು Šm. 30).

ತೆಜಿಸು tĕjisu. Tbh. of ತ್ಯಜಿಸು. (My.).

ತೆಟ್ಟುಂ tĕṭṭum. (fr. ತೆಱ್ 1). In an opened way. — ತೆಟ್ಟುಂ ತೆಱ್. To become fully opened, *i. e.* to be heard far around (Čpr. 7, 88).

ತೆಣಱು tĕṇaṟu. To groan (Abh. P. 12, 35; 13, 67; *cf.* T. ತೆಳರ್ = ಉಳ್ಳೋಚ್ಚು).

ತೆಣ್ಟಿಸು tĕṇṭisu. To cause to winnow. ತೆಣ್ಟಿಸಿದಂ (Šmd. 273 Mdb.).

ತೆಣ್ಟು tĕṇṭu. (= ತವಟು, etc.). To winnow (corn by casting it gently up in a mŏṟa or fan, ಶೂರ್ಪಕರಣ Šmd. Dh.; T. ತೆಳ್ಳು).

ತೆಣ್ಡೆ tĕṇḍĕ. = ತೆವಡೆ 1. The state of being entwined, matted or entangled (as hair from filth, My.); a small bundle, as of grass, etc. (My.; see ತೆತ್ತು 2). — ತೆಣ್ಡೆ ಸುತ್ತು. To tie some growing sugar-canes together in order to prevent them from falling (My.).

ತೆತ್ತಡು tĕttaḍu. An adverb with final ಡು (Šmd. 388. 389). ತೆತ್ತದೆನ್ದು ತೀರದೆಮ್ಬುಥರ್ಂ (389, o. r. ತೆಕ್ಕದೆನ್ದು ತಿರ ದೆಮ್ಬುಥರ್ಂ).

ತೆತ್ತಿ tĕtti. = ತತ್ತಿ (My.; Tu.).

ತೆತ್ತಿಗ tĕttiga. (fr. ತೆತ್ತು 2). A man who is entwined or closely bound to: a servant (Bp. 23, 30; 29, 29; Bh. 6, 2, 16; 8, 27, 34). **2,** a connection, a friend (Râm. 4, 3, 20; J. 20, 14; 26, 6).

Digitized by Google

ತೆತ್ತಿಸು tĕttisu. 1. To cause to pay. ತೆಱಗೆ ತೆತ್ತಿಸಲ್ ಪಟ್ಟವನು (ದಾಪಿತ, ಸಾಧಿತ Si. 364, *only* in Si., also p. 263).

ತೆತ್ತಿಸು tĕttisu. 2. To bring into close connection: to cause to enter as nails (Čpr. 7, after 96) or arrows (J. 25, 47), to set, as precious stones (Rśv. 8, 3; 8, after 5; V. 4, 33), to insert, as decorations in a street (Bp. 4, 3), as an ornament in the nose (12, 21);—to pierce through, as a pointed object (Rśv. 10, after 31);—to bring in contact with, as the lower part of an arrow with the bow-string. ತೆತ್ತಿಸುವ ಹಿಳುಕು (ಶರಪರಿ, ಪುಂಖ Mr. 295);—to pierce, as with an arrow (Bh. 8, 26, 7; J. 14, 4). **2,** to enter, to pierce (J. 12, 25; 23, 40; 25, 40). ತೆತ್ತಿಸಿದ ಮುತ್ತು (ಪಣ್ಣಿದ ಮೌಕ್ತಿಕ, ರಚಿತ Nn. 104).

ತೆತ್ತೀಸು tĕttīsu. Thirty-three (Mhr. ತೇತೀಸು; Râm. 6, 50, 6; Bh. 1, 20, 56).

ತೆತ್ತು tĕttu. 1. P. p. of ತೆಱ್, ತೆಱು. Having paid, etc.

ತೆತ್ತು tĕttu. 2. To intertwine, to interweave, to twist (T. ತೆತ್ತು, ತೆಱ್ಱು; M. ಚೆಟ್ಟು, closeness; *cf.* ಕಟ್, ಕಟ್ಟು, ಕೆತ್ತು 3). **2,** to be twisted, to twist (Bh. 8, 23, 5); to be connected or befriended (J. 26, 6).

ತೆತ್ತು tĕttu. 3. — ತೆತ್ತುವೆಗ್ಗಡೆ. = ತೊತ್ತು-, q. v.

ತೆನಸು tĕnasu. = ತಿನಸು 2, etc. (My.).

ತೆನೆ tĕnĕ. 1. (A point); a spike, an ear of corn (ಕದಿರ್ Šm. 105; ಕಣಿಶ, ಧಾನ್ಯಶೀರ್ಷಕ Hlâ.; My.; T. ಚನ್ನೆ, M. ಶನೆ, to branch out; T. ಚನ್ನೆ, M. ಚನೆ, ಶನೆ, branching out, as an ear of corn; M. ತೆಲ್ಲು, a point; see s. ಕೆಯ್ 5). ಧಾನ್ಯದ ತೆನೆ (ಕದಿರ್ Čt. II, 14; Šm. 66). ಸಸ್ಯದ ತೆನೆ (ಕಣಿಶ, ಸಸ್ಯಮಂಜರಿ Nr.; see Si. 305). ಬೆಳದ ತೆನೆ (ಕಣಿಶ Mr. 372). ತೆನೆ ತಿನ್ದ ಎತ್ತು ತೆವರಿಯನ್ನು ಏಱಿತು (Prv.). **2,** the upper part or coping of a wall, the top of a rampart, a merlon of a fort (Čpr. 1, 108; Râm. 6, 11, 2; Č. Bp. 42, 22; My.). ಕೋಟೆಯ ತೆನೆ (ಪ್ರಾಕಾರಾಗ್ರ, ಕಪಿಶೀರ್ಷ Hlâ.; ಕಪಿಶೀರ್ಷ, ಕೋಟೆಯಗ್ರ Nn. 149). See ಕೊರ್ಬು-, ಜಳ್ಳು-, ಕೋಟೆದೆನೆ, ಪಣ್ದೆನೆ, ಪಾಲ್ದೆನೆ, ರನ್ನದೆನೆ, ಸೀ-. — ತೆನೆಗಿಡ. The Indian millet, Panicum italicum Lin. (St. & Pl.). — ತೆನೆಗೊನೆ. -ಕೊನೆ. The parapet on a rampart, or the top of a merlon (Čpr. 1, 113; J. 3, 21). — ತೆನೆ ತೆನೆ. rep. (Bp. 16, 18). — ತೆನೆವೋಗು. -ಪೋಗು. To get ears (Čpr. 1, 90).

ತೆನೆ tĕnĕ. 2. = ತನೆ, etc. (My.). ತೆನೆಗೆ ಬನ್ದು (My.). — ತೆನೆ ನಿಲ್ಲು. The embryo to remain, not to miscarry, as a cow (My.). — ತೆನೆಯಾವು. = ತನೆಯ ಆವು. (My.).

ತೆಪ್ಪ tĕppa. 1. = ತಪ್ಪನೆ, etc. — ತೆಪ್ಪ ತೆಪ್ಪನೆ. rep. ತೆಪ್ಪ ತೆಪ್ಪನೆ ಪುರುಳ್ (Šmd. 229 Mdb.).

ತೆಪ್ಪ tĕppa. 2. (Šmd. 48). (fr. ತೇಲ್, *cf.* ತೆಂಕು 1). A float, a raft (ತಳ್ಪ, ಉಡುಪ, ಪ್ಲವ Hlâ.; ಉಡುಪ, ಪ್ಲವ, ಕೋಲ Nr.; Si. 84; ಉಡುಪ, ತರಿ G.; My.; Tu.; T. ತಕ್ಕೆ, ತೆಪ್ಪ, ತೆಪ್ಪಲ್, ತವಣೈ; Tĕ. ತೆಪ್ಪ, ತೇಪ, ತೇಟಕೆ; Mhr., H. ತರಾಫಾ, ತಾಫಾ). ತೆಪ್ಪ ಹಱದರೆ ದೋಣಿ. — ತೆಪ್ಪ ಹಱದರೆ ಮುಪ್ಪಿನವನೇ ಸಾಯುವನೋ? (Prvs.). See ಬಲುದೆಪ್ಪ; Abh. P. 13, 79; Šśv. 5, after 14. — ತೆಪ್ಪೋತ್ಸವ. -ಉತ್ಸವ. Rowing an idol in a decorated boat up and down an illuminated tank at the time of a yearly jâtrĕ (My.).

ತೆಪ್ಪಗೆ tĕppagĕ. = ತೆಪ್ಪನೆ. (fr. ತೆಱಪು). At leisure, at ease; comfortable; well (My.).

ತೆಪ್ಪನೆ tĕppanĕ. = ತೆಪ್ಪಗೆ. (My.).

ತೆಪ್ಪಱ್ tĕppaṟ. ತೆಪ್ಪಱು. = ತೆಪ್ಪರ್. To become conscious, to recover one's senses, to recover from fainting. (Tĕ. ತೆಪ್ಪಱು, ತೆಪ್ಪಿಱು, to recover from illness; to escape from danger). ತೆಪ್ಪತ್ತು ಕೊಣ್ಡನು (My.). **2,** to animate (ಚೇತನಕರಣ Šmd. Dh.). ತೆಪ್ಪತ್ತಂ (Šmd. 285).

ತೆಪ್ಪಱಿಸು tĕppaṟisu. = ಟೆಪ್ಪಱಿಸು. To recover one's senses, to become conscious, to start up, to awake (My. with ಕೊಳ್ಳು).

ತೆಬ್ಬು tĕbbu. To fly or jump about (?). (ಮೃಗಂಗಳ್) ಸೂಸಿದವು ದೆಸೆಗೆ, ತೆಬ್ಬಿದವು, ಬಿಳ್ದಾರವಲೆ ಹಱದು ಉಬ್ಬಿ ಹಾಯ್ದರೆ ವೇಡೆಯವರಿಗೆ ಹಬ್ಬಮಾಯ್ತು (Bh. 3, 13, 25). ತೆಬ್ಬಿ ತುಳುಕುವ ಕಣೆಯ ಕಣೆ (ಎಮ್ಬು) ತರಹಬ್ಬ ಹರದುದು (8, 26, 56).

ತೆಮರ್ tĕmar. 1. (Šmd. 58). = ತೆವರ್ (128), ತೆವರು 1 q. v. ತೆಮರ್ಗಳ್ (52).

ತೆಮರ್ tĕmar. 2. = (ತಿಮಿರ್ 1), ತೆವರು 2. To rub (Rśv. 12, 55); to rub out, to destroy (V. 5, after 39; Šśv. 5, 40).

ತೆಮಳ್ದು tĕmaḷdu. To collect, to gather, to heap up, to accumulate (ಚಯನ Šmd. Dh.; *cf.* ತಿಣಿ, ತಿಮ್ಮು 2, ತೀವು). ತೆಮಳ್ದಿ ಕೊಣ್ಡು ಮನ್ದಾನಿಲನ್ ಬಯ್ವುತಿರ್ಪ ತನಿಗಮ್ಪು (Čpr. 7, 49).

ತೆಮ್ಬು tĕmbu. = ತೆಂಕ, etc. — ತೆಮ್ಬೆರಲ್. -ಎರಲ್. = ತೆಮ್ಬೆಲರ್, q. v. — ತೆಮ್ಬೆಲರ್. -ಎಲರ್. (Šmd. 210, o. r. ತೆಮ್ಬೆರಲ್). South wind.

ತೆಮ್ಮಲ್ tĕmmal. A mass, a multitude, etc. (ತಿನ್ತಿಣಿ, ತಣ್ಡ, ತುಱುಗ, ತೋಮು, ತೊಮ್ಬೆ, ತೆರಳ್ಕೆ, etc. Šm. 54; ಜಂಗುಳಿ, ತೆರಳ್ಕೆ, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17; ತೇಂಕ, etc. Šs.; Tĕ. ತೆಮ್ಬೆ; *cf.* ತಿಟ್ಟು 1, ತಿಮ್ಮು 2, ತೆಮರ್ 1, ದಿಮ್ಮು).

ತೆಯ್ಯ tĕyya. ತಯ್ಯ. (= ತಗ 1). Stop, delay (ತಡವುದು Čt. I, 55, o. r. ತೈಯಮೆನಲ್ ನಡೆದುದು).

ತೆರ tĕra. = ತೆರವು (Šmd. 56). The state of being balled or heaped one upon the other, a mass, etc. (see T., M. s. ತೆರಿ). — ತೆರ ತೆರ. rep. ತೆರ ತೆರದ ಕಲ್ಲೋಲಮಾಲೆಗಳ ಲೀಲೆಗಳ... ಗಂಗೆಗವನಿಜೆ ಬನ್ದಳು (J. 19, 5).

ತೆರಟು tĕraṭu. To make round (T. ತಿರಟ್ಟು); to roll up: to tuck up (a garment when passing a river, My.); to join, to unite (T.; see ತೆರಳು 2, ತೆರೆ).

ತೆರಣ್ಟು tĕraṇṭu. (Šmd. 48). To make a gift of raiment to the bride and bridegroom at a wedding (ನಿವಸನೋದ್ವಹನ Šmd. Dh.; ಮದುವೆಯ ಮುಯ್ಯ ಸೀರೆ Cm.; ಉಡುಗುಱೆ ಮಾಡು G.; *cf.* ತೆಲ್ಲಟ, etc.).

ತೆರಯಿಸು tĕrayisu. (or ತೇರಯಿಸು, q. v.). ತೆರಯಿಸಿದಂ (Šmd. 65). ತೆರಯಿಸಿದಂ or ತೆರ್ಯಿಸಿದಂ (189).

Digitized by Google

ತೆರವು tĕravu. (Šmd. 247). = ತೆರ, q. v.

ತೆರಳ್ tĕraḷ. = ತೆರಳು 1. To move, to stir; to move or be shaken about; to tremble, to shake, to quiver;—to move on or forward, to proceed; to go, to go away, to set out, to depart (Tĕ. ತರಲು, ತೆರಲು; *cf.* ತಳರ್ 1). ತೆರಳ್ದಂ (Šmd. 55). ಒಡೆಯನ್ ಅಟ್ಟಿದೊಡೆ, ಅನ್ನು ಮೇಲ್ವರಿದೊಡೆ ತೆರಳ್ದೋಡುವುದು ವೀರವೆ? (Bp. 46, 51). ಸೀಮನ್ತಿನೀಗಣಸಹಿತರುಕ್ಮಿಣಿಯ ದಣ್ಡಿಗೆ ತೆರಳ್ದುದು (J. 33, 20). See Čpr. 4, 50; 7, 70; 8, 73; Abh. P. 11, 141; J. 2, 29. 57; 13, 22.

ತೆರಳಿಕೆ tĕraḷikĕ. 1. (= ತೆರಳ್ಕೆ 1). A wrong form for ತೆರಳ್ಕೆ (Šmd. 248). Moving; coming forth; moving onwards, marching, going (Bh. 2, 4, 9; 7, 3, 19; J. 30, 11).

ತೆರಳಿಕೆ tĕraḷikĕ. 2. = ತೆರಳ್ಕೆ 2.

ತೆರಳಿಚು tĕraḷicu. = ತೆರಳ್ಚು 1. To cause to move or to tremble; to cause to go away, etc. (Bh. 1, 20, 56; J. 7, 58).

ತೆರಳು tĕraḷu. 1. = ತೆರಳ್. ತರತರದ ತೆರೆ ನಡೆವ ಭರದಲಿ ತೆರಳಿ ನಡೆವ ವಹಿತ್ರದನ್ತೆ (Bp. 8, 9). ಆಖಣ್ತ ತತ್ವಂಗಳು ತೆರಳುತಿರೆ (17, 18). ಈ ಸುದತಿಯ ಕಟಾಕ್ಷಪಾತಕೆ ತೆರಳಿ, ಮುನ್ದಕೆ ಹೋಗ ಬಾರದು (40, 8). ಧೃತಿಯಂ ಬಿಸದೆ, ತೆರಳುವಂ (44, 6). ಅಲ್ಲಿರ್ದು, ತೆರಳಿ, ನಡೆ ತಪ್ಪಾಗಳ್ (47, 51). ಪೊರಳಿ ಪೊರಳಿ, ಉಬ್ಬಿ ತೆರಳೊಲಿಂಗೋತ್ತರಂ (57, 45). ಪೊರಳಿ ಪೊರಳಿ, ಅನ್ತರದೆ ಪಥದೊಳು ತೆರಳುತಿರೆ (57, 60). ಸವರಗಣವತಿಯಲಿ ತೆರಳಿ ಅಲ್ಲಿನ್ದ (Bh. 2, 4, 9). ಕಣೆ ಕಣೆಗೆ ತೆರಳಿದುದು ಕಣೆ (8, 23, 7). ಸುರವನ ಆಯುಧಹತಿಗೆ ಕುಲಗಿರಿ ತೆರಳುವನ್ತಿರಲ್ (8, 23, 22). See Prv. s. ಮುರುಳ. **2,** to remove (Bp. 35, 38).

ತೆರಳು tĕraḷu. 2. To ball itself (Bp. 27, 4); to become round (T. ತಿರಳ್, ತಿರಳು; M. ತಿರಳು); to coalesce, to join (T., M.); to be numerous (T.); to be amassed, to come together, to assemble. (See ತತ್ತು, ತೆತ್ತು, ತೆರಟು). ಎಲ್ಲಾ ಸೇನೆಯೂ ತೆರಳುವುದು (ಸರ್ವಾಭಿಸಾರ, ಸರ್ವೌಘ, ಸರ್ವಸನ್ನಹ Nr.).

ತೆರಳೆ tĕraḷĕ. 1. = ತಿರುಳೆ, etc. Sap, pith, etc.— ತೆರಳೆಯ ಹುಳು. A silk-worm. ತೆರಳೆಯ ಹುಳು ಮುಕುಳಾಕಾರದಿನ್ದ ಮಾಡಿದುದ ಬಿಡಿಸಿ ನೆಯ್ದ ಸೀರೆ (ಕೌಶೇಯ Nr.). 2, a worm or insect living in fruits (Abhâ. 1, 37, o. r. ತಿರುಳೆಯ-).

ತೆರಳೆ tĕraḷĕ. 2. A round lump (My.).

ತೆರಳ್ಕೆ tĕraḷkĕ. 1. (Šmd. 248). = ತೆರಳಿಕೆ 1. Moving; trembling, quivering; setting out, etc. (ಸಂಚಲ Čt. I, 3; Čpr. 1, 95; Grj. 6, 11).

ತೆರಳ್ಕೆ tĕraḷkĕ. 2. A mass, a multitude, a row, a file (ಗೊನ್ದಣಿ, ಸಾಲ್, ಒಬ್ಬುಳಿ, ಹೊರಳಿ, ಬಳಗ, etc. Šm. 54; ಜಂಗುಳಿ, ದೊನ್ದಳಿ, ನೆರವಿ, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17; Grj. 10, after 79; V. 7, 28; T., M. ತಿರಟ್ಟು).

ತೆರಳ್ಚು tĕraḷcu. 1. = ತೆರಳಿಚು. To cause to move; to cause to tremble; to cause to go or set out, etc. (ಚಲನ Šmd. Dh.; Čpr. 8, after 4; J. 25, 27).

ತೆರಳ್ಚು tĕraḷcu. 2. To amass, to join, etc. (ಚಯನ Šmd. Dh.; Čpr. 3, 63; Ššv. 2, 60; see ತೆರಳು 2).

ತೆರಿಮೆದ್ದು tĕri(-)mĕddu. A minute, annual plant, Linum mysorense Heyne (Z.).

ತೆರೆ tĕrĕ. A wave, a billow (ವೀಚಿ, ಭಂಗ, ತರಂಗ, ಊರ್ಮಿ Hlâ., Nr.; ವೀಚಿ, etc., ಅಲೆ Si. 81; ವಹಣಿ Bhn. 15; C.; Tĕ.; M. ತಿರೆ; T. ತಿರೈ; M. ತಿರೆ, T. ತಿರೈ also: a river; a roll, as of paper; a coiling, as of a snake; a mass; T. ತಿರೈ, M. ತಿರೆ, to ball itself; to roll, as waves; to crumple, wrinkle; to roll up or fold, as mats, leaves, paper; *cf.* ತೆರ). ನೀರ ತೆರೆ (ವೀಚಿ Nn. 5. 107; ಧಾರ, ತರಂಗ 12; ಜಲಭಂಗ 102; ಉತ್ಕಲಿಕೆ 164). ಘನವಾದ ತೆರೆ (ಉಲ್ಲೋಲ, etc. Si. 81). ತೀರಕ್ಕೆ ಬನ್ದ ಮೇಲೆ ತೆರೆಯ ಭಯವೇನು? (Prv.). See Šmd. 79. 286; Čpr. 5, 40; Bp. 20, 17; 35, 10; Ršv. 2, 59; Č. Bp. 42, 14; B. 4, 38; Jns. 42, 63; ಒಬ್ಬುದೆರೆ, ಪೆರ್ದೆರೆ, ಪೆದೆರೆ, ಹೆದ್ದೆರೆ. **2,** a fold; a natural fold of the skin, a wrinkle (ವಳಿ Čt. I, 59; ವಲಿ Kk 13, Šm. 35; ದೇಹಸುಕುರ್ Šm. 105; T.). ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮೆಯ್ಯ ತೆರೆ (ಪ್ರಾಣ್ಯಂಗಜ, ಬಲಿ Nr.). **3,** what can be rolled up and unrolled: a curtain, a cloth for concealing one's self, used also by huntsmen, a screen (ಅಪಟ, ಕಾಣ್ಡಪಟ, ಪ್ರತಿಸೀರೆ, ಯವನಿಕೆ, ತಿರಸ್ಕರಣಿ Hlâ.; ಕಾಣ್ಡ Nn. 116; ಅತಿಪ್ರಚ್ಛನ್ನಪಟ Šm. 105; Čpr. 7, after 69; 8, 8; My.; Tĕ., T., M.). ಬೇಣ್ಟೆಯ ತೆರೆ (ಪಟಿಹ Šmd. I). ತೆರೇ ಕೊಟ್ಟು, ಮೊಟ ಕೊಣ್ಡು ಕೊಣ್ಡ.— ತೆರೇ ತೆಗದು ಮಿಾಯೋದುಣ್ಟೇ? (Prvs.). See Bp. 18, 38; 60, 5; Ršv. 8, 118; ಇತೆರೆ, etc. — ತೆರೆಗೆಯ್. -ಕೆಯ್. The hand looked upon as a wave (Čpr. 7, 127). — ತೆರೆಯೆಯ್ಸು. -ಕೆಯ್ಸು. To have a curtain put up (V. 41, 5). — ತೆರೆಗೊನೆ. -ಕೊನೆ. The crest or comb of a wave (Čpr. 5, after 39). — ತೆರೆದೆಗಸು. -ತೆಗಸು. To have a curtain removed (J. 31, 16). — ತೆರೆದೆಗೆ. -ತೆಗೆ. To remove a curtain (Ršv. 5, after 19). — ತೆರೆಪೊಡೆ. A pouch formed by folding a part of one's garment (ಮುಡಿಲ್ Šmd. II, Kk. 76; ಸೋಗಿಲ್, ಮುಡಿಲ್ Kk. 49, Šs.). — ತೆರೆಬಟ್ಟೆ. A curtain (ಪ್ರತಿಸೀರೆ, etc., ಪರದೆ Si. 225). — ತೆರೆಯುಲಿ. -ಉಲಿ. The sound or roar of waves (Abh. P. 12, 80). — ತೆರೆವಿಡಿ. -ಪಿಡಿ. To lay hold of waves, to follow their course (Ršv. 6, after 24). 2, to put a curtain up (Ršv. 5, after 19). — ತೆರೆವಿಡು. -ಬಿಡು. To let down a curtain (Mr. 204). — ತೆರೆವೆರೆ. -ಬೆರೆ. One wave to join the other (Bh. 1, 7, 2). — ತೆರೆವೊಯ್ಲು. -ಪೊಯ್ಲು. The beating of waves (Ršv. 6, after 24). — ತೆರೆಸುತ್ತು. The state of being surrounded or covered with a curtain (Čpr. 6, after 88; 8, 8).

ತೆರೈಸು tĕraisu. (or ತೇರೈಸು). = ತೆರಯಿಸು, q. v.

ತೆಱ tĕṟa. 1. (fr. ತೆಱ 1). = ತೆಱವು 1. An opening, a clearing: the state of being clear or bright. **2,** a clearing: a way, a course; a manner, a form; a sort, a kind (ರೀತಿ Šmd. 20. 91 Cm.; T. ತಿಱ, ತಿಱನ್, ತಿಱವು; M. ತಿಱ, ತಿಱವು; Tĕ. ತೆಱ, ತೆಱಪು open; a plain). ಒನ್ದೆ ತೆಱಂ (ಓರನ್ತೆ Čt. II, 73). ಪಲವು ತೆಱಂ (Šm. 119). ಭದ್ರ ಮನ್ದ ಮೃಗ ಎನ್ದು, ಇಸ್ತಾನಗಳ್ ಮೂಱು ತೆಱನಕ್ಕುಂ (Hlâ.). ನಾರು ನೂಲು ಕ್ರಿಮಿಜ ರೋಮಂಗಳಿಂ ಪುಟ್ಟುವುವು (ಸೀರೆಗಳ್) ನಾಲ್ಕು ತೆಱನಕ್ಕುಂ (Hlâ.). ವತಿಪ್ಪ ಪುತ್ರ ಶೋಕದಿನ್ದ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಣ್ಡು ಬಿದ್ದರೆ ನೂಱು ತೆಱನಾದ ನದಿ (ಶತದ್ರು Nr.). ಎಲ್ಲ ತೆಱದೊಳಂ ಕುಡುಗೆ, ಎಮ! (Šmd. 183. 208). ತೆಱನಂ (Čpr. 5, 30; Mr. 531). ತೆಱದಿನ್ದೆ, ತೆಱದಿನ್ದಂ (Šmd. 20. 91. 194). ತೆಱದ (10). ತೆಱದೆ (Šm. 22). ತೆಱದಿಂ, ತೆಱದಿನ್ದ (J. 17, 2; 25, 5;

Digitized by Google

28, 4). ತೆಱದೊಳ್ (28, 36; Č. Bp. 5, 51). See Šmd. 45. 156. 266; Čpr. 2, 65. 74; Bp. 37, 53; 56, 24; 57, 15; Mr. 278; ಇತ್ತೆಱ, ಇತೆಱ, ಎರಡ್-, ಮೂದೆಱ. — ತೆಱಂ. Used as an adverb (Šmd. 110): in a manner, etc. — ತೆಱ ತೆಱ. rep. (J. 33, 19). — ತೆಱಮ್ಬೊಳೆ. -ಂ-ಪೊಳೆ. To shine brightly or beautifully, to become clear or bright (ತೋರ್ಕೆವಡೆದ ಕಾನ್ತಿ Kk. 55; ತೋರ್ಪ ಕಾನ್ತಿ Šm. 63). See Čpr. 5, after 39; Abh. P. 3, after 75; 9, 79; 10, 81; Rśv. 6, after 11; 8, after 5; 10, after 31.

ತೆಱ tĕṟa. 2. = ತೆಱದು, ತೆಱೆದು. P. p. of ತೆಱೆ 1 in ತೆಱ ಕೊಳ್ಳು, to open (My.).

ತೆಱ tĕṟa. 3. = ತೆಱವು 2, (ತೆಱೆ 2). (My.). ಅಪ್ಪನ್ತ ಹುಡಿಗಿ ಆಗ ಬೇಕು, ಇಪ್ಪಣ ಅಷ್ಟ ತೆಱ ಆಗ ಬೇಕು (Prv.).

ತೆಱಗೆ tĕṟagĕ. = ತೆಱಗೆ. (B. 5, 119). — ತೆಱಗೆ ಕೊಡು. To pay taxes (B. 5, 116. 117. 118. 119). — ತೆಱಗೆ ದೊರೆ. Taxes to be got or to accrue (B. 5, 119). — ತೆಱಗೆ ಬೀಳು. Taxes to be laid upon or to be levied (B. 5, 117).

ತೆಱದು tĕṟadu. = ತೆಱೆದು. P. p. of ತೆಱೆ 1. (My.).

ತೆಱಪು tĕṟapu. = ತೆಱವು 1, ತೆಱಹು, ತೆರ್ಪು. Opening; an opening, a gap; an interval, an interstice; room, place (ಎಡೆ Šmd. 135; ಅನ್ತರ, ಒನ್ದಡೆ Nn. 77; ವಿಸ್ತರ, ವಿಸ್ತೀರ್ಣ 140; My.; Tĕ. ತೆಱಪೆ). ತೆಱಪಿಲ್ಲದುದು (ನಿಬಿಡ, ನಿವಿರೀತ, ದೃಢ, ಗಾಢ Hlâ.). ಎರಡು ಕಾಲ ನಡುವೆ ಪನ್ನೆರಡಂಗುಲದ ತೆಱಪಾಗಿದ್ದಡೆ ವೈಶಾಖ ಎನಿಸುಗು (Nr.). See Čpr. 7, after 92; 7, 131; 8, 98. 100; Rśv. 5, 21; 10, after 31; J. 33, 19. **2,** cessation, intermission, as of sounds (Čpr. 3, 5), as of rain (My.; Tĕ.). **3,** leisure (My.; Tĕ.). ತೆಱಪಿಲ್ಲವೆನ್ತ, ತೆಱಗೇ ಇಟ್ಟುಕೊಣ್ಡು, ಚಂಗೆ ತಪಲೇ ಮಾಡಿಸಿಕೊಣ್ಡ (Prv.). **4,** opportunity (My.). **5,** the state of being empty, as houses, boxes or vessels (My.). — ತೆಱಪುಗುಡು. -ಕುಡು. To give cessation, *i. e.* to cease (Grj. 9, 49). — ತೆಱಪುಗೊಡು. -ಕೊಡು. = ತೆಱಪುಗುಡು. (Šśv. 3, after 35). — ತೆಱಪುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. -ಗೊಳ್ಳು. To gain place, *i. e.* to occupy more place (Grj. 3, 36). 2, to leave room (for others, My.).

ತೆಱವಿ tĕṟavi. = ತೆಱವೆ. Opening. See ಕಣ್ದೆಱವಿ.

ತೆಱವು tĕṟavu. 1. = ತೆಱ 1, ತೆಱಪು, etc. Opening (see ಕಣ್ದೆಱವು). **2,** a way, a manner, etc. (My.). **3,** the state of being empty (My.). ಅವಳ ಆವೆರಡೂ ಕೆಯ್ ತೆಱವಿಲ್ಲದ್ದರಿನ್ದ ಆ ಕಕ್ಕಡವನ್ನು ಅಲ್ಲೇ ಬಿಟ್ಟಳು (B. 4, 62); —the state of being open or vacant. ಚಾಕರಿ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಕೆಲಸಗಳು ತೆಱವಿರುವದಿಲ್ಲ (B. 5, 290);—leisure (My.). — ತೆಱವಾಗು. -ಆಗು. To become empty (My.; B. 4, 102). — ತೆಱವು ಮಾಡು. To empty (My.; B. 2, 23).

ತೆಱವು tĕṟavu. 2. = ತೆಱ 3. The price paid for a wife (My.).

ತೆಱವೆ tĕṟavĕ. (Šmd. 247, o. r. ತೆಱವು). = ತೆಱವಿ. Opening (see s. ಕಣ್ದೆಱವು); becoming manifest, appearing (Râm. 3, 6, 51).

ತೆಱಸು tĕṟasu. = ತೆಱಿಸು 1, ತೆಱೆಯಿಸು (My.).

ತೆಱಹು tĕṟahu. = ತೆಱಪು q. v., etc. (ಅನ್ತರ Mr. 531; ಅವಕಾಶ, ಸ್ಥಾನ Nr.; ಅವಕಾಶ, ಅನ್ತರ Nr.). See Grj. 5, 38; Bp. 26, 51. 52; 37, 55; 49, 22; 51, 31. 34; Bh. 2, 13, 32. — ತೆಱಹುಗುಡು. -ಕುಡು. = ತೆಱಪುಗುಡು. (Grj. 2, after 106; J. 12, 20). 2, to offer or present place (Grj. 8, 37). — ತೆಱಹುಗೊಡು. -ಕೊಡು. To offer or leave room (Bh. 1, 12, 3). — ತೆಱಹುದೋಱು. -ತೋಱು. To show a way (Râm. 5, 9, 2).

ತೆಱಿಗೆ tĕṟigĕ. = ತೆಱಗೆ, ತೆಱೆಗೆ. Tribute; tax (My.; ಕಪ್ಪಾಯ G.). ತೆಱಿಗೆಯ ಹಣ (ಒಟ್ಟಜ G.). ತೆಱಪಿಲ್ಲವೆನ್ತ ತೆಱಿಗೇ ಇಟ್ಟುಕೊಣ್ಡು, ಚಂಗೆ ತಪಲೇ ಮಾಡಿಸಿಕೊಣ್ಡ (Prv.). See Si. 266. 364; Sp. s. ಮುತ್ತು. — ತೆಱಿಗೆ ಎತ್ತು. To levy taxes (C.; B. 4, 142). — ತೆಱಿಗೆ ಕಟ್ಟು. To assess or impose a tax (C.; B. 4, 80). — ತೆಱಿಗೆ ಕೊಡು. To pay taxes (C.; B. 5, 107). — ತೆಱಿಗೆ ಬಿಡು. To free from or quit taxes (B. 5, 54).

ತೆಱಿಸು tĕṟisu. 1. = ತೆಱಸು, etc. To cause to open (B. 4, 217; 5, 44. 211).

ತೆಱಿಸು tĕṟisu. 2. To cause to pay, as taxes, fines, etc. (My.).

ತೆಱು tĕṟu. = ತಿಱ್. To pay (My.). P. p. ತೆತ್ತು (My.). ತೆಱುವ (J. 25, 12). ತೆಱಲಾಪರೆ (if thou etc.) ಹೊಣೆಯಾಗು! — ತೆತ್ತಷ್ಟು ಬಾಕಿ ಬಿದ್ದರೆ ಮತ್ತೇನು ಕೊಟ್ಟಾನು? — ಬರುವದು ಕಡಿಮೆಯಾದರೂ ತೆಱುವದು ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ (Prvs.). See Prv. s. ದಣ್ಡ.

ತೆಱುವಿಕೆ tĕṟuvikĕ. Paying, etc. ಪೊಗದೀ ತೆಱುವಿಕೆ (ದಾನ Si. 263).

ತೆಱೆ tĕṟĕ. 1. To be unclosed; to be uncovered; to open (v. i., ಅನಾವರಣ Šmd. Dh.; My.). P. ps. ತೆಱದು, ತೆಱೆದು. ತೆಱೆದ ಕಣ್ಣವ ಮೆಟ್ಟ ಮಱುಗುವಾ ತೆಱಸನ್ತೆ ಆಱಯದರ ಕೂಟ (Sp.). ತೆಱದ ಕಿಟಕಿಯಿನ್ದ ಬೆಕ್ಕು ಹೊಕ್ಕಿತು (Prv.). See Čpr. 4, 62. 63; 5, 40; Bp. 46, 56. 58; J. 23, 36. **2,** to make open, to open; to uncover; to unfold (ಉದ್ಘಾಟನ Šmd. Dh.; My.; T. ತಿಱ, M. ತುಱ, to open; to show the way; Tĕ. ತೆಱಚು). ಉಭಯಧಾಪಾನ್ತಮುಂ ತೆಱದು (Mr. 5). ಬಾಯುಂ ತೆಱೆದು (Rśv. 5, after 120). ತೆಱೆಯ ಪಾರದು ಕಣ್ಣ (J. 4, 10). ತೆಱದು ಬನ್ದ ಬಾಗಲಿನ್ದ ಕಳ್ಳ ಹೊಕ್ಕ. — ಕಪ್ಲೆಗೆ ಬಾಯಿ ತೆಱದು, ಕಡಿವಾಣಕ್ಕೆ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿದರೆ ಆದೀತೇ? — ತೆಱೆಯಲಾಱದ ಕಣ್ಣು, ಹೊಱಲಾಱದ ಹೊಱೆ (Prvs.). See Bp. 15, 21; 28, 49; 43, 49; 51, 81; 60, 31; B. 4, 71; ಕಣ್ದೆಱೆ, ಪಲ್-, ಬಾಯ್-, etc. — ತೆಱೆಯ ನುಡಿ. To unfold, to bring out in all the details, to declare (Abh. P. 9, after 93).

ತೆಱೆ tĕṟĕ. 2. (= ತೆಱ 3). Tribute; tax (ಕರ Šmd. Dh.; T. ತಿಱೈ, M. ತಿಱ). See Bp. 27, 52; ಸಬಳಗದ್ಯಾಣದೆಱೆ. — ತೆಱೆದಿಱ್. -ತಿಱ್. To pay tribute or taxes. ತೆಱೆದೆತ್ತಂ (Šmd. 200).

ತೆಱೆ tĕṟĕ. 3. Opening, the state of being opened. See ಕಿವಿದೆಱೆ.

ತೆಱೆಗೆ tĕṟĕgĕ. = ತೆಱಿಗೆ. ಹೊಲದ ತೆಱೆಗೆ (G. 374). ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡುವ ತೆಱೆಗೆಯ ಹಣ (ಭಾಗಧೇಯ G.).

ತೆಱೆಯಿಸು tĕṟĕyisu. = ತೆಱಸು, etc. To cause to open. See ಎವೆದೆಱೆಯಿಸು.

ತೆರ್ಪಱ್ tĕṟpaṟ. (tĕrpaṟ). = ತೆಪ್ಪಱ್. (ಮೂರ್ಛೆ ತಿಳಿ Šmd. II; Kk. 91).

ತೆರ್ಪು tĕṟpu. = ತೆಱಪು, etc. ತೆರ್ಪಿಲ್ಲದೆ ಇಡು (ಅಡಕು, ಸಿಡತೆಯಿಲ್ಲದೆ ಇಡು G.).

ತೆಲಗ tĕlagu-a3. = ತೆಲುಗ, etc. (My.).

ತೆಲಗಿತಿ tĕlagiti. = ತೆಲಿಗಿತಿ, etc. (My.).

ತೆಲಗು tĕlagu. = ತೆಲುಗು, q. v. (My.; B. 4, 130). — ತೆಲಗುಜೊಮ್ಮಯ. N. (Bp. 34, 1. 25). — ತೆಲಗುಜೊಮ್ಮಯ್ಯ. N. (Bp. 34 sum.; 37, 6; 54, 73).

Digitized by Google

ತೆಲಿಗಿತಿ tĕligiti. = ತೆಲಗಿತಿ, ತೆಲುಗಿತಿ, ತೆಲುಂಗಿತಿ q. v. (My.).

ತೆಲುಗ tĕlugu-a3. = ತೆಲಗ, ತೆಲುಂಗ. A Tĕlugu man (ಆನ್ಧ್ರ Mr. 382; My.; Si. 145. 147. 152. 165; etc.). — ತೆಲುಗೇತಮಸಣಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 6).

ತೆಲುಗಿತಿ tĕlugiti. = ತೆಲಿಗಿತಿ. (My.).

ತೆಲುಗು tĕlugu. = ತೆಲಗು, ತೆಲುಂಗು. Tĕlugu; the Tĕlugu language (My.; Tĕ. ತೆನುಗು, ತೆನುಂಗು, ತೆಲುಗು, ತೆಲುಂಗು). ತೆಲುಗನಲ್ಲಿ (Si. 151. 152). See Prv. s. ಅರವ. — ತೆಲುಗ ಜೊಮ್ಮ. N. (Bp. 47, 36). — ತೆಲುಗ ಲಿಪಿ. Tĕlugu writ (Bp. 5, 53). — ತೆಲುಗುಜೊಮ್ಮಯ. N. (Bp. 34, 14). — ತೆಲುಗುಜೊಮ್ಮಯ್ಯ. N. (Bp. 3, 82; 34, 23. 29. 38; 58, 6).

ತೆಲುಂಗ tĕluṅgu-a3. = ತೆಲುಗ. See ತೆಲುಂಗಿತಿ.

ತೆಲುಂಗಿತಿ tĕluṅga-iti. = ತೆಲಿಗಿತಿ, etc. A Tĕlugu woman (Šmd. 244, o. r. ತೆಲಿಗಿತಿ. 246).

ತೆಲುಂಗು tĕluṅgu. = ತೆಲುಗು, etc. (T.). See ತೆಲುಂಗ.

ತೆಲೆ tĕlĕ. = ತಲೆ. See ಮುಸ್ತಲೆ, ಹಡ್ಡಲೆ.

ತೆಲ್ಲಟಿ tĕllaṭi. = ತೆಲ್ಲಟು, ತೆಲ್ಲಟ್ಟು, (ತೆಲ್ಲಣ್ಟಿ). A gift, a present, especially one given to the bride and bridegroom at their marriage by relations, etc., with the prospect of a recompense being made at such an occasion in their own house (ಮುಯ್ Šm. 62; cf. ತೆರಣ್ಣು).

ತೆಲ್ಲಟು tĕllaṭu. = ತೆಲ್ಲಟಿ. (ಉಡುಗುಱೆ G.).

ತೆಲ್ಲಟ್ಟು tĕllaṭṭu. = ತೆಲ್ಲಟಿ, etc. (ಮುಯಿ Čt. II, 69).

ತೆಲ್ಲಣ್ಟಿ tĕllaṇṭi. (= ತೆಲ್ಲಟಿ, etc.). (ಸಿಬ್ಬಣ Šmd. II).

ತೆಲ್ಲಯಿಸು tĕllayisu. = ತೆಲ್ಲೈಸು. To become thick, etc.; to become strong, stout or robust; to become abundant or excessive; to become unctuous, oily or viscid (ಮಸ್ತೈಸು Šm. 49; cf. ತಿಣ್ಣ). ತೆಲ್ಲಯಿಸಿದಂ (Šmd. 65). ತೆಲ್ಲಯಿಸಿದಂ or ತೆಲ್ಲೈಸಿದಂ (189).

ತೆಲ್ಲಿಗ tĕlliga. Tbh. of ತೈಲಿಕ (Šmd. 357; Bp. 43, 71).

ತೆಲ್ಲಿಗಿತಿ tĕlliga-iti. (Šmd. 244 Mdb.). A woman of the oil-man-caste.

ತೆಲ್ಲೈಸು tĕllaisu. ತೆಲ್ಲಯ್ಸು. = ತೆಲ್ಲಯಿಸು (Šmd. 189; ಮಸ್ತೈಸು Kk. 56; Bh. 3, 8, 36).

ತೆವಟು tĕvaṭu. = ತವಟು, etc. (My.).

ತೆವಡೆ tĕvaḍĕ. 1. = ತೆಗ್ಡೆ. (My.).

ತೆವಡೆ tĕvaḍĕ. 2. (= ತೆವರ್). A small dam or bank constructed to form a bed in a field (My.).

ತೆವರ್ tĕvar. = ತೆಮರ್ 1 (Šmd. 128), ತೆವರಿ, ತೆವರು 1 q. v. (ಉದ್ದದ ನೆಲ Čt. II, 35).

ತೆವರಿ tĕvari. = ತೆವರು 1. (My.; T., M. ತೇರಿ). See Prv. s. ತೆನೆ 1.

ತೆವರು tĕvaru. 1. = ತೆವರ್, etc. Rising ground, a hillock; a balk (Bh. 3, 11, 37; My.). ಬೆಟ್ಟ ಮೊದಲಾದ ತೆವರು (ಕೋಟ್ಟಾರ); ಉದಕದ ನಡುವಣ ತೆವರು (ದ್ವೀಪ, ಅನ್ತರೀಪ, ಕುಱುವ Nr.). See ಕುರು-, ಗುರು-, ತೆಗ್ಗು-.

ತೆವರು tĕvaru. 2. = ತೆಮರ್ 2. To rub; to tease; to thwart (J. 13, 50; Râm. 4, 2, 24).

ತೆವರು tĕvaru. 3. To rob, to steal. ಆ ಸಮಯದಲಿ ತಸ್ಕರಂ ಮೋಸದಿ ಕನ್ನವಿಕ್ಕಿ ಮನೆಯೊಳ್ ಪೊಕ್ಕರೆ ಸಾಸಿಗನ್ ಆ ಇರ್ದುದ ಕಣ್ಣು, ಒಸರಿಸದೆ ಒಡವೆಯೆಲ್ಲವ ತೆವರಿ ಕೊಣ್ಡಂ (Šâstrasâra in W. v. 1637; cf. ಕವರ್; ತೆಗೆ 1).

ತೆವಲು tĕvalu. = ತಿಮುರ, etc. An itching desire, an inordinate addiction (My.).

ತೆವಲುಗಾಱ tĕvalu-gâṟa. A man who is inordinately addicted to (My.).

ತೆವಳ್ tĕvaḷ. = ತೆವಳು. (J. 14, 16).

ತೆವಳು tĕvaḷu. To creep along on the ground (My.; T. ತವಱ್, ತವಳು; M. ತವಿಯು, ತವಿಯು). ಉತ್ತು ಬರುವ ಮಗ ತೆವಳಿ ಬನ್ದರೆ ಹೆತ್ತ ತಾಯಿಯ ಪುಣ್ಯ (Prv.).

ತೆವಱ್ tĕvaṟ. See s. ತಗಱ್ 1.

ತೆವುಲು tĕvulu. = ತೆವಲು, etc. (My.).

ತೆಳ್ tĕḷ. = ತೆಳು. Thinness, fineness, delicateness, smallness. (Tu. ತೆಲು; ತೆಲುಣ್ಪು, ತೆಳುಣ್ಪು, to contract, shrivel; to wither, grow thin). — ತೆಳ್ಗದಪು. -ಕದಪು. = ತೆಳ್ಗದಮ್ಪು. (J. 18, 29). — ತೆಳ್ಗದಮ್ಪು. -ಕದಮ್ಪು. (Šmd. 197). A delicate cheek. — ತೆಳ್ಗನ್ನಡ. -ಕನ್ನಡ. = ತೆಳುಗನ್ನಡ. — ತೆಳ್ಗಲ್ಲ. (Šmd. 386; Kk 99). A thin cheek. — ತೆಳ್ದೆರೆ. -ತೆರೆ. A small wave (Šsv. 2, 56). — ತೆಳ್ನಡು. A thin, small waist (Rsv. 7, 17; Šsv. 3, 52). — ತೆಳ್ಪೊಡೆ. = ತೆಳ್ವಸುಱ್. (Rsv. 11, 85). — ತೆಳ್ವಸಿಱ್. -ಬಸಿಱ್. = ತೆಳ್ವಸುಱ್. (Čpr. 7, 137). — ತೆಳ್ವಸುಱ್. -ಬಸುಱ್. (Šmd. 212, o. r. -ಸಿಱ್). A thin or delicate belly. — ತೆಳ್ವಳಿಕು. -ಪಳಿಕು. Fine crystal (Čpr. 8, 62). — ತೆಳ್ವಿಗಗ. See ತಮ್ಬೆಳಗ s. ತಮ್ 2. — ತೆಳ್ವಿಱ್. -ಪಿಱ್. The young moon: the crescent (Šsv. 3, 3). — ತೆಳ್ಸರಿ. A fine rain (Rsv. 8, 112).

ತೆಳಗಿ tĕḷagi. (or ತೆಲಗಿ, Z.). — ತೆಳಗಿಮೂರೆ (or -ಮೂರೆ, Z.). A weed common in ricefields, Caesulia axillaris, Roxb. (Z.).

ತೆಳು tĕḷu. = ತೆಳ್. — ತೆಳುಕಾಗದ. Thin paper (My.). — ತೆಳುಗನ್ನಡ. -ಕನ್ನಡ. Fine, i. e. transparent or perspicuous, Kannaḍa (Subhâshitanîtikanda). — ತೆಳುನೀರು. = ತೆಳುವಾದ ನೀರು. Fine, i. e. transparent, water (My.). — ತೆಳುಬಟ್ಟೆ. Fine cloth (My.). — ತೆಳುಬಣ್ಣ. A colour of moderate brightness (My.); a thin coating of colour (My.). — ತೆಳುವಸುಱು. = ತೆಳ್ವಸುಱ್. (G.). — ತೆಳುವಾಸೆ. -ಬಾಸೆ. = ಬಡಬಾಸೆ. (J. 18, 34). — ತೆಳುವೆಲರ್. -ಎಲರ್. A gentle breeze (J. 8, 5).

ತೆಳುಪು tĕḷupu. = ತೆಳುವು, ತೆಳ್ಪು. Thinness; delicateness, fineness; diluted, watery state. ತೆಳುಪಾದುದು (ಪೇಲವ, ವಿರಲ, ತನು Nr.). ತೆಳುಪಾದ ಮೆಯ್, ಬೆಳುಪಾದ ಗಮ್ಪು ಅನ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ತೆಳುಲು tĕḷulu. Fineness (J. 9, 24).

ತೆಳುವು tĕḷuvu. = ತೆಳುಪು, etc. ಬಟ್ಟೆ ತೆಳುವಾಗಿದೆ (My.). ನೀರು ತೆಳುವಾಗಿದೆ, the water is fine, i. e. transparent (My.).

ತೆಳ್ಪು tĕḷpu. = ತೆಳುಪು, etc. (J. 11, 9, o. r. ತೆಳ್ಪು).

ತೆಳ್ಳಗೆ tĕḷḷagĕ. = ತೆಳ್ಳನೆ. Thin; delicate, etc.; thinly, etc.; thinness; diluted state (ವಿದ್ರುತ, ಅಳ್ಳಕ G.; My.). ತೆಳ್ಳಗಿರುವದು (ಪೇಲನ, etc. Si. 371; ತಲಿನ, ವಿರಲ 438). ಬಸ್ತಿಯ ಶರೀರವು ತೆಳ್ಳಗೆ ಇರುತ್ತದೆ (B. 3, 64). ಹವೆ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹೋದ ಹಾಗೆ ತೆಳ್ಳಗಾಗಿರುತ್ತದೆ (4, 60). ಕರ್ಪೂರದ ಗಿಡದ ಹೂವಿನ ದೇಣ್ಟು ತೆಳ್ಳಗಾಗಿ ಉದ್ದಕ್ಕೆ ಬೆಳೆದಿರುತ್ತವೆ (4, 70). ಸುತ್ತಿಗೆ

Digitized by Google

ಯಿನ್ದ ಹೊಡೆ ಹೊಡೆದ ಹಾಗೆ ಧಾತುಗಳು ತೆಳ್ಳಗಾಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತವೆ (4, 97). ಉಸುಬು ಕಾದು, ಕರಗಿ, ನೀರಿನನ್ತೆ ತೆಳ್ಳಗಾಗಿ (4, 224). ನೀರು ತೆಳ್ಳಗೆ ಅದೆ, the water is fine, *i. e.* transparent (My.).

ತೆಳ್ಳನೆ tĕḷḷanĕ. (Śmd. 109). = ತೆಳ್ಳಗೆ. ತೆಳ್ಳನಹ ಅಮ್ಬುಕಳ (Bp. 30, 6). ತೆಳ್ಳನೆಯ ಬಟ್ಟೆ (My.).

ತೆಳ್ಳನ್ನ tĕl-anna1. Thin. ತೆಳ್ಳನ್ನ ತಗಡು (B. 4, 124). ತೆಳ್ಳನ್ನ ಮೊಸರು (ದ್ರಪ್ಪ, ದ್ರಪ್ಸ್ಯ G.). ತೆಳ್ಳನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆ (ತೆಳ್ಳಸುಬು G.).

ತೆಳ್ಳಾನ tĕl-âna2. = ತೆಳ್ಳನ್ನ. ತೆಳ್ಳಾನವಳು (ತನ್ವಿ Ch.).

ತೆಳ್ಳಾನೆ tĕl-ânĕ4. = ತೆಳ್ಳಾನ. ತೆಳ್ಳಾನೆಯ ಬಟ್ಟೆ (My.). ತೆಳ್ಳಾನೆಯ ಗಂಜ (My.).

ತೆಳ್ಳಿತು tĕl-itu. = ತೆಳ್ಳಿತ್ತು (Śmd. 96). That is thin, etc. (Mr. 277). Plural ತೆಳ್ಳಿದುವು (Śmd. 120).

ತೆಳ್ಳಿತ್ತು tĕl-ittu1. = ತೆಳ್ಳಿತು, q. v.

ತೆಳ್ಳಿದ tĕḷḷida. (Śmd. 184). A thin or delicate man.

ತೆಳ್ಳು tĕḷḷu. = ತಳ್ಳು 1. (My.).

ತೇ tê. 1. (= ತೆಗೆ 4). To go away, to walk off, to retreat (ಅಪಸರಣ Śmd. Dh.).

ತೇ tê. 2. = (ತೆಗೆ 5), ತೇಯ್, ತೇಯು. To grind, triturate or macerate in water on a slab (My.; Tĕ. ಚಾದು; *cf.* ತೀಡು 2.). P. p. ತೇದು. ತೇವ ಸಾಣೆಯ ಕಲ್ಲು (ಹನ್ದನೋವಲ Mr. 206). ತೇಯೆ (Abh. P. 7, 79). ಊಟಕ್ಕೆ ಕಿಚ್ಚು ಬಿತ್ತು, ಗನ್ಧಾ ತೇದು ಹಣ ಹೋಯ್ತು (Prv.). ಓದಿ, ಬೂದಿಯ ಪೂಸಿ, ತೇದು ಕಾವಿಯ ಹೊದೆದು ಹೋದಾತ ಯೋಗಿಯೆನ ಬೇಡ! (Sp.). 2, to waste by use, to wear away, as a metal vessel; to be chafed or galled, as the foot (My.; T. ತೇಯ್, ತೇಮ್ಬು; M. ತೇಯು, ತೇಮ್ಬು, to be rubbed off; to be worn out, waste, grow thin, etc.; T. ತೇಯ್, to rub off, cleanse by rubbing; to rub between the hand and fingers, as millet, rice, etc.; to destroy).

ತೇಕು têku. 1. = ತೆಂಕು 1. To float, etc. (ಬಿಣ್ಣೀಟ್, ತೇಲ್ Śs.). — ತೇಕಾಡು. -ಆಡು. = ತೆಂಕಾಡು. (Bh. 7, 6, 10).

ತೇಕು têku. 2. = ತೇಗು 2. (G.).

ತೇಕು têku. 3. = ತೇಗು 3. ತೇಕು ಹತ್ತಿದವ (G. 143).

ತೇಗ têga. = ತೇಗು 1, ಶ್ಯಾಗ. (Râghc. 17, 54). ತೇಗದ ಮರ (My.).

ತೇಗ têga. A kind of sword or sabre (Sd.; Mhr., H. ತೇಗಾ).

ತೇಗು têgu. 1. = ತೇಗ, ತೇಂಗು 1. The teak tree, Tectona grandis Lin. (ಉಂಬೇಜ Mr. 120; ವೃಕ್ಷಭೇದ Śmd. Dh.; ವೃಕ್ಷ Śm. 82; ಶಾಡಗ Kk. 71; ಕಪ್ಪಾಡಗ Śm. 25; My.; T., M. ತೇಕ್ಕು; Tĕ. ಟೇಕು, ತೇಕು; *cf.* ಜೇಗು?). ತೇಗಿನ ಮರ (G. 250; C.). ತೇಗಿಗಿನ್ತ ಗಟ್ಟಿ ಇಲ್ಲ, ಜೋಗಿಗಿನ್ತ ಕುಮ್ಬು ಇಲ್ಲ (who makes incessant bows as a beggar, Prv.). See ಕಿಬು ದೇಗು.

ತೇಗು têgu. 2. = ತೇಕು 2, ತೇಂಕು. To breathe upwards: to belch (ಉದಾನವಾಯು Śmd. Dh.; ವಾಯುವಿಕಾರ Śm. 82; My.; M. ತೇಕ್ಕು, Tĕ. ತೇಂಚು, ತೇಣ್ಪು, ತೇನ್ಪು, ತೇಪು, ದೇಪು; M. ತೇಬ್ಬು, Tĕ. ದೇವು, to feel nausea, to sob). ತೇಗಿ ತೇಗಿ ಬೀಗಿ ಬಿದ್ದ (Prv.). See Abh. P. 11, 148; Grj. 8, 47; Bp. 25, 30; 38, 16; 59, 19; V. 5, 67; J. 6, 52.

ತೇಗು têgu. 3. = ತೇಕು 3. A belch (Bh. 1, 10, 34; My.; Tĕ. ತೇಣ್ಪು, ತೇನು; Mhr. ಢೇಂಕರ, ಢೇಕರ). ತೇಗು ಬನ್ದು ಪಾಗು ಸಪ್ಪೆತು (Prv.).

ತೇಗುವಿಕೆ têguvikĕ. Belching. (ವಿಕ್ಷಾವ Si. 400, sic?).

ತೇಂಕಿ tênki. (= ತೆಕ್ಕೆ 2, etc.). A mass, a multitude, etc. (ಸೇಣಿ, ತಣ್ಡ, ಪಿಣ್ಡ, ಗುಣ್ಡು, ತಮ್ಮೆಲ್, etc., ಸಮೂಹ Śs.; *cf.* ತೆಕ್ಕನೆ, ತೇನ).

ತೇಂಕು tênku. = ತೇಗು 2. (G.).

ತೇಂಗು têngu. 1. = ತೇಗು 1. See ಕಿಬುದೇಂಗು.

ತೇಂಗು têngu. 2. Likeness, resemblance, etc. (ಪಾಂಗು, ಸದೃಶಭಾವ Śs.; ಸದೃಶಾರ್ಥನ್ತೆ Kk. 21; *cf.* ಕಿಡು 1?).

ತೇಜ têja. = ತೇಜಸ್ q. v., ತೇಜಸ್ಸು (Śmd. 107; Nn. 62. 130). Sharpness. 2, splendour. 3, the sun (ಅರ್ಕ, ಸೂರ್ಯ Nn. 51). 4, a ray (ಕಿರಣ 51). 5, power, strength, prowess, etc. (ಪೌರುಷ, ಪ್ರತಾಪ, ಪರಾಕ್ರಮ, ವೀರ Mr. 438). 6, wind (ಅನಿಲ, ವಾಯು 51). 7, the body (ತನು, ದೇಹ 51). 8, a house (ಭವನ, ಮನೆ 51). 9, a certain metrical foot (Ch.). ತೇಜ ಇದ್ದವನೇ ಪೂಜ್ಯ.—ತೇಜವಿದ್ದದ್ದು ಮಾಜ ಕೂಡೀತೇ? (Prvs.).— ತೇಜಂಗಿಡು. -ಂ-ಕಿಡು. Splendour to be spoiled or to disappear (Abh. P. 9, 61).

ತೇಜಃಪುಂಜ têjas-punja. A mass of lustre: the sun; a learned or virtuous man. (B. 2, 24; Mhr.).

ತೇಜಕ têjaka. Sharpening; making brilliant. See ಉತ್-.

ತೇಜನ têjana. Sharpening; rendering bright; whetting; *a bamboo.* See ಉತ್-.

ತೇಜನಕ têjanaka. *A kind of reed, Saccharum sara* Roxb. (ಕಾಗೆಗಬ್ಬಿನ ಹುಲ್ಲು G.).

ತೇಜನಿ têjani. *The plant Sanseviera roxburghiana* Schult.

ತೇಜನಿಧಿ têja-nidhi. A treasury of glory; abounding in glory. (Abh. P. 10, 140).

ತೇಜಸ್ಪಿಣ್ಡ têjas-pinḍa. A mass of splendour; full of splendour (Abh. P. 16, 27).

ತೇಜಸ್ têjas. = ತೇಜ, etc. Sharpness. 2, *radiance, splendour, brilliance, light.* 3, *ardour, power, might, strength, male energy.* 4, *influence, consequence, majesty, dignity, glory, fame.* 5, a person of consequence, a renowned person. 6, *semen virile.*

ತೇಜಸ್ವಿ têjasvi. Brilliant; powerful; famous. 2, N. of a plant (ತುಬುವೆ Mr. 129).

ತೇಜಸ್ಸು têjassu. Tbh. of ತೇಜಸ್. (ತೇಜ Śmd. 107; Nn. 106. 108; ಕಿರಣ 52. 60).

ತೇಜಿ têji. A horse (J. 3, 40; 22, 7; 29, 48; Dp. 148, 2); an Arab horse (Mhr., H.).

ತೇಜಿತ têjita. *Sharpened, whetted, burnished* (ಮಸೆದ ತಿದಿಂ Mr. 299).

ತೇಜೋಮಯ têjas-maya. Consisting of or full of light, energy, etc. (My.).

ತೇಜೋಮೂರ್ತಿ têjas-mûrti. = ತೋಜೋರೂಪ. (My.).

ತೇಜೋರೂಪ têjas-rûpa. Consisting wholly of splendour; whose form or nature is light. (My.).

ತೇಜೋವತಿ têjas-vati. Sharp; bright. 2, N. of a town (My.).

ತೇಜೋವನ್ತ têjas-vanta. A man with a bright face (My.).

ತೇಟ têṭa. = ತೇಟೆ. See Prv. s. ಅರವ.

ತೇಟು têṭu. Genuine, pure (My.; Mhr., H. ಥೇಟ್ಟು).

ತೇಟೆ têṭĕ. Clearness, purity, as that of water, etc. (My. in Prvs.; Tĕ. ತೇಟ; T. ತೇಬು, ತೇಬ್ಬು; M. ತೆಬ್ಬು; Tĕ. ತೇಱು, T. ತೇಱು, to be clarified, to become clear, as

Digitized by Google

water; T., M. ತೆಳ್ಳು, Tĕ. ತೇಱು, to clarify the water, let it settle; to strengthen, confirm, etc.). ತೇಟೇ ಗಂಜ ಕುಡಿ ಯೋಗಿನಿಗೆ ಏಟೇಟು ಪಾರುಪತ್ಯ?— ತೇಟೇ ನೀರು ಓಟೇ ಅಡೀಲಿ ಇದ್ದರೆ ಕಾಟ ಬಸ್ತೀತೇ? (Prvs.).

ತೇನ têna. (*cf.* ತಿಣ್ಣ, ತೇಂತ?). — ತೇನ ತೇನ. rep. Up and up, higher and higher; one upon or after the other; by degrees; again and again (ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ Šmd. II; Čt. I, 97; Kk. 90; Šm. 65; ಎಕ್ಕೆಕ್ಕೆ, ಮೇಲ್ಮೇಲ್ Čt. II, 72; ಪುನಃ ಪುನಃ, ಆಗಾಗ್ಗೆ G.; V. 5, 84; 11, 8).

ತೇನ têna. In that direction, there; in that manner, thus, so; on that account.

ತೇನಜಾತ têna-jâta. A son born in adultery (ಕುಣ್ಡ, ಗೋಲಕ Mr. 245).

ತೇನು tênu. = ಜೇನ್. — ತೇನುಕೊಟಲ್. A kind of sweet fritters (My.; T. ತೇನ್ ಕುಟಲ್, -ಕುಡಿಯಾಯ್; Tĕ. ತೇನೆತೊಲಲು, a sort of cake or vermicelli).

ತೇಪೆ têpĕ. = ತ್ಯಾಪೆ. A patch (My.; T., M. ತೈ, to sew, stitch, fasten; M. ತೈಪ್ಪು, needle-work).

ತೇಮ têma. = ತೇವ, ತೇವು, ತ್ಯಾವ, ತ್ಯಾವು, ತ್ಯಾವೆ 1. Becoming wet; *wetness, damp, moisture.*

ತೇಮನ têmana. = ತೇವನ. Moistening; moisture. 2, *a sauce, condiment* (ಪಚಡಿ G.).

ತೇಮಾನ têmâna. (fr. ತೇ 2). Waste from rubbing, especially metals (Tĕ. ತೇಗಡ); loss in assaying metals (My.; M.; T. ತೇಯ್ಮಾನ; see ತೇ 2). **2,** the state of being wasted, above work, afraid of work or lazy (Tĕ.: hesitation, delay, sluggishness; T. ತೇಯ್ಮಾನಕ್ಕಾರ, a mean, penurious man, fond of living at other people's cost). ತೇಮಾನದಿನ್ದ ಹೋಮಾ ಮಾಡಿ, ಗುಮಾನ ಪಟ್ಟ (Prv.).

ತೇಯ್ têy. = ತೇ 2, etc. To grind on a stone, etc. P. p. ತೇಯ್ದು (My.). ತನ್ನಯ ಬಲದ ಮೊಣಕೆಯ್ ಸಾಣೆಗಲ್ಲೊಳು ನಿಲಿಸಿ, ತವೆ ತೇಯ್ದು (Bp. 27, 6). ಶ್ರೀಗನ್ಧಮಂ ತೇಯ್ದು (43, 30). — ತೇಯ್ ತೇಯ್. rep. (Bp. 27, 3).

ತೇಯಿಸು têyisu. (Šmd. 64). To cause to grind, etc. (My.).

ತೇಯು têyu. = ತೇಯ್, etc. P. p. ತೇಯಿದು (*only* in Si.). ಮೆಯ್ಗೆ ಹಚ್ಚ ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಆಗ ತೇಯಿದ ಗನ್ಧ (ವರ್ಣಕ, ವಿಲೇಪನ Si. 229). ತೇಯುವದು (My.). See Prv. s. ಎಣ್ಣೆ.

ತೇರ್ têr. (Šmd. 58). = ತೇರು 1, ತೇರ್ 1. A chariot; an idol car. (Tĕ., T., M.). ತೇಗರ್ಗ್ (Šmd. 51). ತೇರ್ ಪರದುದು (219). ತೇರೊಳ್ (122. 136). See Abh. P. 13, 67. 70; Rśv. 13, after 77; 13, 83; J. 4, 14; 7, 39; 22, 4; ನೀರ ತೇರ್, ನೀದೇರ್, ಹೊನ್ದೇರ್. — ತೇರ. A man who has a chariot or as his chariot. See ಅಂಚೆದೇರ, ಇಲಿ-, ಗಿಳಿ-, ತಗರ್-, ತೆರ್-, ನವಿಲ್-, ನೆಗಲ್-, ಪದುರ್-, ಮಾನಿಸ-, ಮಿಗ-, ಮುಗಿಲ್-, ಮೂಷಿಕ-.

ತೇರಣ têraṇa. N. of a plant, used to dye the nails and toes (My.; ವ್ರಣಿ Mr. 117).

ತೇರಯಿಸು têrayisu. = (ತೆರಯಿಸು), ತೇರಯ್ಸು. (J. 8, 28).

ತೇರಯ್ಸು têraysu. = ತೇರಯಿಸು. To go back, to retreat; to fail in one's endeavours (J. 15, 4). **2,** to cause to go backwards (Rśv. 6, after 11). *Cf.* ತೇರ್.

ತೇರಸ têrasa. Tbh. of ತ್ರಯೋದಶ. Thirteen (Mhr.). 2, ತೇರಸಗಣ, ತೇರಸರ್, thirteen renowned Lingâyta devotees (Bp. 14, 12; 48, 18; 51, 70. 74; 54, 76).

ತೇರಸಿ têrasi. Tbh. of ತ್ರಯೋದಶಿ (Čt. II, 61).

ತೇರಿಸು têrisu. To cause to reach, as the end (My.).

ತೇರು têru. 1. = ತೇರ್, etc. (ಶತಾಂಗ, ಸ್ಯನ್ದನ, ರಥ Si. 275; C.). ಆನೆ ಕುದುರೆ ತೇರು ಕಾಲಾಳೆಮ್ಬುವೀ ನಾಲ್ಕು ಸೇನಾಂಗಗಳೆನಿಸುಗು (Nr.). ತೇರಿನ (Bh. 6, 2, 3. 5); ತೇರಿನಲ್ಲಿ (Si. 293); ತೇರನ್ನು (277). ತೇರ ಕಣ್ಣರ ತೊಲಗು ಪಾರಯ್ದನ್ ಆ ಕ್ಷಣದಿ (Dp. 172). See Si. 276. 278. — ತೇರಾಗು. -ಆಗು. The procession of an idol car to take place. ತೇರಾದ ಮೇಲೆ ಜಾತ್ರೆ ನೆರೆಯಿತು. — ತೇರು ಆಯಿತು, (ವ್ಯಾಪಾರದ) ಹೇಱು ಮಾತ್ರ ವ್ಯರ್ಥ ತನ್ದೆ. — ತೇರು ನುಂಗುವವನಿಗೆ ಪರಿಸೆ ಹಪ್ಪಳ ಸಣ್ಣಿಗೆ (Prvs.). — ತೇರಾಟ. -ಆಟ. An idol car-festival (Tu.). ತೇರಾಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿಕೊಣ್ಡ (Prv.). — ತೇರುಬೀದಿ. The street in which an idol car is kept, or one through which it is drawn in procession (My.).

ತೇರು têru. 2. To reach, as the end (My.; Tĕ.; *cf.* ಸೇರು; see ತಡ-, ತಡೆ-). **2,** the object to be reached: to be successful, as in an examination (Tĕ. ತೇಱು).

ತೇರು têru. 3. = ತೇರ್ 2. — ತೇರುಗಡೆ. -ಕಡೆ. = ತೇರ್ಗಡೆ. Success (in an examination, My.). ಅವನಿಗೆ ತೇರುಗಡೆಯಾಯಿತು or ಅವನು ತೇರುಗಡೆಯಾದನು (My.).

ತೇಱ್ têṟ. (Šmd. 59, o. r. ಕೇಱ್).

ತೇರ್ têr. 1. = ತೇರ್, etc. — ತೇರ್ಗುದುರೆ. -ಕುದುರೆ. A chariot-horse (J. 3, 41; 5, 9). — ತೇರದೆಗೆ. -ತೆಗೆ. To take a chariot: to pull it along (J. 12, 35).

ತೇರ್ têr. 2. = ತೇರು 3. — ತೇರ್ಗಡೆ. = ತೇರುಗಡೆ. (My.).

ತೇಲ್ têl. = ತೇಲು 1. To be afloat, to float (ಬೆಣ್ಡೇಱ್ Čt. I, 28, Kk. 67; ತೇಕು, ಬೆಣ್ಡೇಱ್ Šs.; My. as ತೇಲು; Tu.; Tĕ., T. ತೇಲು). **2,** to slip, slide or glide off: to go backwards or away (ಜಾಱು Čt. I, 93; J. 5, 60; 12, 36; 17, 26); to become loose (J. 3, 7; 18, 21); to sink into a fainting fit, to faint (J. 7, 49). P. p. ತೇಲ್ದು (Kk. 67). — ತೇಲ ಕಟ್ಟು. To suspend (J. 17, 28).

ತೇಲಿ têli. An oilman (My.; Mhr.; see Prv. s. ವಾಣಿ 1).

ತೇಲಿಸು têlisu. To make float (My.; Tĕ. ತೇಲಿಂಚು). **2,** to open the eyes wide and stare upwards, as at the point of death, etc. ಕಣ್ಣು ತೇಲಿಸು (My.). **3,** to cause to fail, as a promise. ಮಾತು ತೇಲಿಸು (My.).

ತೇಲು têlu. 1. = ತೇಲ್. To float (C.). ಅವನು (ಹೊಟೆಯಲ್ಲಿ) ಮುದುಗುತ್ತಾ ತೇಲುತ್ತಾ (B. 4, 38). ಅವು ನೀರ ಮೇಲೆ ತೇಲದ ಹಾಗೆ (4, 54). ಕಪ್ಪುರ ನೀರಿಗಿನ್ತ ಹಗುರವಾಗಿರುವದರಿನ್ದ ನೀರ ಮೇಲೆ ತೇಲುತ್ತದೆ (4, 71). ಮೊಸಳೆಗಳು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ತೇಲಿ ಬನ್ದ ಹೆಣಗಳನ್ನು ಸಹ ತಿನ್ನುವದುಣ್ಟು (4, 132). See Sp. s. ಚಿಗತು; B. 4, 61; Prv. s. ಮುದ್ದೇ ಕಪ್ಪಿಣ. **2,** not to take root, not to grow, as young plants (My.). — ತೇಲ ಬಿಡು. To let float (B. 4, 39). — ತೇಲಾಡಿಸು. -ಆಡಿಸು. To make float (My.). — ತೇಲಾಡು. -ಆಡು. To float about (ಅವಗಾಹಿಸು G.; My.).

Digitized by Google

ತೇಲು têlu. 2. Being afloat, etc. — ತೇಲುಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. Eyes that are wide open and stare upwards, as at the time of death, etc. (My.).

ತೇವ têva. Tbh. of ತೇಮ. (My.). ತೇವದಲ್ಲಿ ನೆನದದು (ಆರ್ದ್ರ, ತಿಮಿತ, etc. Si. 383).

ತೇವನ têvana. Tbh. of ತೇಮನ. ತೇವನವೆಪ್ಪು ಮಜ್ಜಿಗೆ, ಪಳಿದ್ಯ, etc. (ತೇಮನ, etc. Si. 313).

ತೇವು têvu. Tbh. of ತೇಮ. (B. 4, 25; 5, 140. 203; My.). — ತೇವುಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To become damp or moist (B. 4, 83; My.).

ತೇವುಳಿ têvuḷi. = ಕೆಗಳಿ, ಕೆಗಳಿಕೆ, ತೇವುಳು. A disease producing baldness, falling of the hair (ತೇಕಫ್ನ Mr. 386, o. r. ತೇವುಳು).

ತೇವುಳು têvuḷu. = ತೇವುಳಿ, q. v.

ತೇಳಿದ têḷida. A faithful friend (Abh. P. 14, 84).

ತೇಱ್ têḷ. = ಚೇಳ್, ಚೇಳು q. v. (ವೃಶ್ಚಿಕ Šmd. I; Čt. I, 79). ತೇಱ ಬಾಲ (ಕತ್ತರಿ Čt. I, 76). — ತೇಱ್ದೇರ. -ತೇರ. Whose vehicle is a scorpion: Bhairava (ಪಿಙ್ಗುವರ್ಗರಿಜ, ಭೈರವ Šm. 5; ಭೈರವ Kk. 6).

ತೈ têy. An imitative sound used in beating time and in dancing (My.; *cf.* ತಕ). — ತೈ ತಾ. reit. (My.). — ತೈ ತೈ. rep. (My.). — ತೈ ತೋಂ. reit. (My.).

ತೈಜಸ taijasa. (fr. ತೇಜಸ್). Bright, luminous, etc. (Šsv. 5, 35); *any metal*.

ತೈಜಸಾವರ್ತನಿ taijasa-âvartani. *A crucible.*

ತೈತ್ತಿರ taittira. (fr. ತಿತ್ತಿರಿ). *A flock of francoline partridges.*

ತೈನಾತಿ tainâti. Stipendiary; placed at the command of, made over to; assigned (My.; Mhr., H.).

ತೈಯ taiya. = ದೈಯ. (Tbh. of ದೈವ). A demon. ಅಯ್ಯನಿಗಿನ್ತ ತೈಯ ವಾಸಿ (Prv.).

ತೈಲ taila. (fr. ತಿಲ). *Oil expressed from sesamum, etc.; oil in general.* ತೈಲದ ಗುಣ ನವಿಲು ತಿಳಿದೀತೇ? (Prv.).

ತೈಲಕ tailaka. The refuse of oil (ಹಿಣ್ಡಿ Mr. 378).

ತೈಲಪ (taila-pa). N. (Šmd. 142).

ತೈಲಪರ್ಣಿ taila-parṇi. Sandal (ರಕ್ತಚನ್ದನ G.); turpentine; incense.

ತೈಲಪರ್ಣಿಕ taila-parṇika. *A kind of sandal wood.*

ತೈಲಪಾಕ taila-pâka. Any article of food boiled or fried in oil (My.).

ತೈಲಪಾಯಿಕೆ taila-pâyikĕ. A kind of beetle; *a cockroach;* = ತೊಗಲ ಬಾವುಲಿ (G.).

ತೈಲಾರಿ taila-ari. A climbing prickly shrub whose pods are used like soap, Acacia concinna D. C. (ಸೀಗೆ Mr. 150).

ತೈಲಿ taili. A bag (My.; Mhr. ಥೈಲೀ). See Prv. s. ಪೋಲಿಯವ.

ತೈಲಿಕ tailika. = ತೆಲ್ಲಿಗ. *An oilman, an oil manufacturer.*

ತೈಲೀನ tailîna. *A field of sesamum.*

ತೈಷ taisha. (fr. ತಿಷ್ಯ). N. of a month (December-January), *the month in which the full moon stands in the asterism tishya.*

ತೊಕ್ಕು tŏkku. Leaves or fruits bruised or pounded with a small portion of water and mixed with salt, chillies, etc. (My.; Tĕ.; Tĕ. ತೊಕ್ಕು, to tread, crush, etc. = K. ತುಡಿ).

ತೊಕ್ಕು tŏkku. Tbh. of ತ್ವಕ್. (My.; Tĕ., T., M.).

ತೊಗಟು tŏgaṭu. = (ತಿಗಟು, etc.), ತೊಗಟೆ, ತೋಟಿ. Bark, rind; peel; a pod, legume (ತ್ವಕ್ Nr.; My.; M. ತುಗಲ್, ತೊಣ್ಡು, ತೋಡು, ತೊಲಿ, ತೋಲ್; see ತುಡು 1). ಧಾನ್ಯದ ತೊಗಟು (ಶಮಿ, ಶಿಮ್ಬಿ Nr.).

ತೊಗಟೆ tŏgaṭĕ. = ತೊಗಟು, etc. (C.; B. 3, 7. 20). ಮರದ ತೊಗಟೆ (G. 264). ಕಾಱಿನ ಮೇಲಿನ ತೊಗಟೆ (ಕಂಚುಕ G.).

ತೊಗರಿ tŏgari. 1. Tbh. of ತುವರಿ No. 1. (ಆಢಕಿ, ತುವರಿ Hlâ., Nr.; Mr. 374; ತುವರಿ Čt. II, 74; B. 4, 32; Si. 181; C.). ತೊಗರೀ ಕಾಯಿ (ಸುರಾಷ್ಟ್ರಜ G.). ತೊಮ್ಬತ್ತರ ಮೇಲೆ ತೊಗರೀ ಬೇಳೆ (Prv.). 2, Tbh. of ತುವರಿ No. 2. (ತುವರಿಕೆ, ಕಾಕ್ಷಿ, ಆಢಕಿ, etc. Si. 154). — See ಅಚ್ಚದೊಗರಿ, ಕಾಡುತೊಗರಿ.

ತೊಗರಿ tŏgari. 2. Tbh. of ತುವರ No. 1. (ಕಷಾಯ, ತುವರ Nr.).

ತೊಗರು tŏgaru. Red colour, scarlet (My.; Tĕ.; T. ತುವರ್, ತುಪ್ಪು; see ಚನ್ 1). — ತೊಗರಂಚು. -ಅಂಚು. The small purple border of a white cloth (My.).

ತೊಗರು tŏgaru. = ತೊಗರಿ 2. (My.).

ತೊಗಲ್ tŏgal. ತೊಗಲು. = ತೊವಲ್ 1, ತೋಲ್ 1. The skin; a hide; leather (ತ್ವಚ Mr. 394; ಕವಚ, ಚರ್ಮ Nn. 88; ತ್ವಕ್, ಅಸೃಗ್ಧರೆ, ಚರ್ಮ Si. 204; My.); the skin or peel of an orange, etc. (My.). ತೊಗಲ ಬುದ್ದಿಗೆ (ಕುತೂ Nr.). ಕೆಟ್ಟ ತೊಗಲು (ಕಷ್ಟಚರ್ಮ Nn. 143, o. r. ತೊವಲು). ಬಿಟ್ಟು ಆಡುವ ಗೆಣೆಯು ಹದಿಕುತೊಗಲಿನ ಮಿಣಿಯು (Dp. 54). ತೊಗಲು ತೊಳೆ ಆದೀತೇ? — ತೊಗಲು ಸಡಲಿ ಮುಪ್ಪು, ಹಗಲು ಸಡಲಿ ಇರುಳು (Prvs.). See Bp. 46, 58; Si. 275. 279. 344. 345. 402; ಗಂಗೆದೊಗಲು. — ತೊಗಲಕ್ಕಿ. -ಅಕ್ಕಿ. = ತೊಗಲ ಬಾವುಲಿ. (My.). — ತೊಗಲ ಬಾವುಲಿ. The large bat called flying fox (C.; B. 2, 23). — ತೊಗಲುಪಟ್ಟಿ. A leathern girth (ಚೂಷೆ, ಕಕ್ಷ್ಯೆ, ವರತ್ರ Si. 271).

ತೊಗೆ tŏgĕ. = ತೊಯ, ತೊವೆ, ತೊಪ್ಪೆ. ತೋವೆ. A dish prepared of boiled split pulse (My.). ಜೋಳದಾ ಬೋನಕ್ಕೆ ಬೇಳೆಯಾ ತೊಗೆಯಾಗಿ, ಕಾದಿಮ್ಮೆ ಕರೆದ ಹೈನಾಗಿ, ಬೆಳವಲದ ಹವಣಂ ನೋಡು! (Sp.). — ತೊಗೆಯ ಚನ್ನಪ್ಪ. N. (Bp. 56, 41).

ತೊಂಕು tŏṅku. = ತೊಂಗು. To stoop (Grj. 1, 87).

ತೊಂಗಲ್ tŏṅgal. (= ತೊಙ್ಗಲ್). A cluster; a bundle; a bunch; a tassel; a tuft; a mass (ತೊಂಗೆ, ತೊಮ್ಬೆ, ಗೊಂಚಲ್, ಜೊಮ್ಪು, ತೊಡಮ್ಬೆ, ಗುಚ್ಛ Šm. 24; Kk. 20; Abh. P. 9, 149; T.; M. ತೊಙ್ಙಲ್; T. ತೊಗು, to be united; ತೊಗ್ಗೈ, ತೊಡುದಿ, a crowd; T., M. ತೊಂಗು, to hang; T. ತುನ್ದು, to be thick together; see ತೋಕೆ). See ಅಮಲ್ದೊಂಗಲ್, ಅಲರ್ದೊಂಗಲ್, ಕುರುಳ್ದೊಂಗಲ್, ತಳಿರ್ದೊಂಗಲ್, ದನಿದೊಂಗಲ್, ದಾರದೊಂಗಲ್, ಪಟ್ಟೆಯದೊಂಗಲ್, ಪೂದೊಂಗಲ್. — ತೊಂಗಲ್ಗಣ್ಟೆ. A cluster of bells (Rsv. 6, after 11). — ತೊಂಗಲ್ಗುರುಳ್. -ಕುರುಳ್. (Šmd. 212). A tuft of locks. — ತೊಂಗಲ್ವರಜ. -ಪರಜ. A bundle of sword-blades or of swords. (ಸಿನ್ಧುರಂಗಳ) ಮಿಳಿರ್ವ ಕೊರಲ ಮಿಸುನಿಯ ತೊಂಗಲ್ವರಜ (Rsv. 6, after 11).

ತೊಂಗಲೆ tŏṅgalĕ. That is joined or united: a thread. ನೂಲ ತೊಂಗಲೆ (ಕಟಸೂತ್ರ Šs.).

ತೊಂಗು tŏṅgu. = ತೊಂಕು. To hang, to be pendent, to hang down, to swing (My.; J. 19, 6; see T. & M. s. ತೊಂಗಲ್; *cf.* ತೂಗು). **2,** to stoop, in ತೊಂಗಿ ನೋಡು (My.).

Digitized by Google

ತೊಂಗೆ tŏṅgĕ. = ತೊಂಗಲ್, q. v. (ತೊಂಗಲ್, etc. Šm. 24; Kk. 20).

ತೊಟ tŏṭa. = ತಟ 2. — ತೊಟಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To drop, as rain from a leaky roof, etc. (My.).

ತೊಟಕ್ಕನೆ tŏṭakkanĕ. = ತಟಕ್ಕನೆ 1. (My.).

ತೊಟಿಲ್ tŏṭil. — ತೊಟಿಲ್ಬಳ್ಳಿ. A beautiful scandent plant with red and yellow flowers, Gloriosa superba L. (St. & Pl.).

ತೊಟ್ಟ tŏṭṭa. = ತೊಟ್ಟು 2, q. v.

ತೊಟ್ಟಗೆ tŏṭṭagĕ. = ತೊಟ್ಟನೆ. (Čh., G. MS. v. 4).

ತೊಟ್ಟನೆ tŏṭṭanĕ. (Šmd. 109). = ತಟ್ಟನೆ, etc. (Čpr. 8, 67; Abh. P. 4, after 19; 13, 9; Bp. 60, 40; Rsv. 1, 23; 5, 96; 5 after 120; 13, after 104; Tĕ. ತೊಟ್ಟುನ).

ತೊಟ್ಟಲು tŏṭṭalu. = ತೊಟ್ಟಿಲ್, etc. (My.).

ತೊಟ್ಟಿ tŏṭṭi. 1. A building with a square open court in the centre; the court itself (ಗೃಹಭೇದ Šm. 89; My.; T., M., Tĕ.; *cf.* ದೊಡ್ಡಿ). See ನಡು-.

ತೊಟ್ಟಿ tŏṭṭi. 2. A trough, a font, a tub (My.; T., M., Tĕ.). See ಕಲ್-, ನೀರು-.

ತೊಟ್ಟಿ tŏṭṭi. Tbh. of ತ್ರುಷ್ಟಿ. A kind of creeper (ಲತೆ Šm. 89; ನಂಜುರಂಜಕ, ತ್ರುಷ್ಟಿ Mr. 139, o. rs. ತುಷ್ಟಿ, ನುಷ್ಟಿ; ತೊಟ್ಲಬಳ್ಳಿ G.).

ತೊಟ್ಟಿಲ್ tŏṭṭil. ತೊಟ್ಟಿಲು. = ತೊಟ್ಟಲು, ತೊಟ್ಲ 1, ತೊಟ್ಲು. A cradle (ಶಯಶವಿ, ಬಾಲಶಯ್ಯೆ Mr. 203; My.; T.; M, ತೊಟ್ಟು, ತೊಟ್ಟಿಲ್; Tĕ. ತೊಟ್ಲಯೆ, ತೊಟ್ಲಿ). ತೊಟ್ಟಿಲೊಳಗಣ ಕೂಸಾದರೂ ಅತ್ತ ಹೊರ್ತು ಹಾಲು ಕೊಡರು (Prv.). See Čpr. 3, 45; J. 18, 21; 19, 50; 28, 17; Prll. 3, 26; B. 1, 25; ತೂಗುತೊಟ್ಟಿಲ್, ಬೊಮ್ಮೆ-, ಹಲಗೆಮೂಣೆಕ-.

ತೊಟ್ಟು tŏṭṭu. 1. P. p. of ತುಡು 1 & ತೊಡು 1.

ತೊಟ್ಟು tŏṭṭu. 2. = (ತುಟ್ಟು), ತೊಟ್ಟ. A point; a nipple (Abh. P. 3, 96; My.; M. ತೊತ್ತು). ಮೊಲೆಯ ತೊಟ್ಟು (ಚೂಚುಕ Mr. 321, o. r. ತೊಟ್ಟ; ಚೂಚುಕ, ಕುಚಾಗ್ರ, Si. 209). ತೊಟ್ಟು ಮುರಿದಡಿ ಅಟ್ಟದರೆ ಹೋಗಿ ತಟ್ಟೀತೇ? (Prv.).

ತೊಟ್ಟು tŏṭṭu. 3. The foot-stalk of a fruit, flower or leaf (ತುಮ್ಮು, ವೃಂತ Šm. 22; ವೃಂತ, etc. Si. 123; Bp. 47, 15; My.; M. ತೊತ್ತು; *cf.* ತೊಡಮ್ಮೆ 1). ಫಲ ಪುಷ್ಪ ಪತ್ರಾದಿಗಳ ತೊಟ್ಟು (ವೃಂತ, ಪ್ರಸವಬಂಧನ Nr.).

ತೊಟ್ಟು tŏṭṭu. 4. (= ತಟಕು). A drop (J. 11, 17; My.; T. ಚೊಟ್ಟು; see ತುಂತುರ್). ಉದಕದ ತೊಟ್ಟುಗಳು (ಪೃಷತ್, ಬಿಂದು, etc., ನೀರಿನ ತುಂತುರುಗಳು Si. 82). — ತೊಟ್ಟುಉರಿಕೆ. -ಉರಿಕೆ. The remnant of a drop: the last drop (of life, Bh. 8, 19, 59; 8, 20, 3).

ತೊಟ್ಟೆ tŏṭṭĕ. 1. A bee's empty cell (My.; Tĕ. ತೂಟಿ, a small hole, a cell; M. ತೋಟ್ಟ, a hole; see ತೂಟು[3] 2 & ತೂಳ್ಳಿ). See ಜೇನು-. — ತೊಟ್ಟೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To build a cell, as bees (My.).

ತೊಟ್ಟೆ tŏṭṭĕ. 2. A basket made of cocoanut leaves (Tu.). ತೊಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟ ಕೊಣ್ಣು, ಮೊಟ್ಟೆ ಹೊತ್ತ (Prv.).

ತೊಟ್ಟೆನಲ್ tŏṭṭĕnal. = ತೊಟ್ಟನೆ. (Abh. P. 7, 71).

ತೊಟ್ಟೆನೆ tŏṭṭĕnĕ. = ತೊಟ್ಟನೆ, etc. (Čpr. 4, 72; 5, 75; Abh. P. 12, 96).

ತೊಟ್ಲ tŏṭla. 1. = ತೊಟ್ಟಿಲ್, etc. ಪಾಲಕೀ ತೊಟ್ಲ (G. 347).

ತೊಟ್ಲ tŏṭla. 2. — ತೊಟ್ಲಗಿಡ. A small undershrub, Adenoropium glaucum Pohl. (St. & Pl.). — ತೊಟ್ಲಬಳ್ಳಿ. A prickly climbing shrub, Capparis horrida Lin. (Z.; Tĕ. ತೊಟ್ಲ ಚೆಟ್ಟು; see s. Tbh. ತೊಟ್ಟಿ).

ತೊಟ್ಲು tŏṭlu. = ತೊಟ್ಟಿಲ್, etc. (My.). ಜೋಗುಳವಿದ್ದ ತೊಟ್ಲು ಆಡುವದೋ? (Prv.). See Prv. s. ಜೋ ಜೋ.

ತೊಡ tŏḍa. 1. = (ತುಡಿಗೆ, etc.), ತೊಡವು 1, etc., ತೊಡೆ 1. Certain clothing or dress; an ornament (ಭೂಷಣ Čt. II, 65; ತೊಡಿಗೆ, ಪಸದನ, ಪಚ್ಚ Šm. 72; Kk. 26). See ಬಳ್ಳುತ್ತುದೊಡ. — ತೊಡಂಗಟ್ಟು. -ಂಕಟ್ಟು. To make an ornament (J. 25, 61). — ತೊಡವಡಿಕೆ. -ವಡಿಕೆ. Decoration with ornaments (Râm. 6, 2, 7). — ತೊಡವೆಳಗು. -ವೆಳಗು. Lustre of ornaments (Rsv. 14, 34).

ತೊಡ tŏḍa. 2. = ತೊಡದು, etc. P. p. of ತೊಡೆ 1, in ತೊಡ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ತೊಡಕ tŏḍaka. = ತೊಡಕು 2. (Bp. 57, 62). — ತೊಡಕ ಬೀಳು. To become entangled; to be hindered, as work. ತೊಡಕ ಬಿದ್ದ ನೂಲು (G. 252).

ತೊಡಕಿಸು tŏḍakisu. (= ತೊಡಗಿಸು). To cause to join, to bring in contact (ತಗಲಿಸು G. 232); to involve (ಹೊಡಗಿಸು G.).

ತೊಡಕು tŏḍaku. 1. = (ತುಳುಕು 2), ತೊಡಂಕು 1. (Šmd. 48 & Dh.), (ತೊಡಗು 1). To get entangled or twisted, as thread, etc. (J. 10, 50; My.); to get entangled, as a horn in a tree (B. 3, 19; My.); to be caught, as in a net (Bp. 27, 23); to become subject to, to get into the power of (Bp. 3, 38; 41, 7). **2,** to engage, as in work (ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಹೊಗು G.; B. 5, 193. 294). ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೊಡಕು (ವ್ಯಾಪರಿಸು G.). **3,** to enter into conflict (Bh. 1, 10, 31). **4,** to be in opposition, to be objectionable;—to offer opposition; to impede, to hinder; to interfere (ವಿವಯೋಗಿಸ Šmd. Dh.; Bp. 51, 48; J. 24, 3). **5,** = ತೊಡಗು 1, to commence (v. t., B. 5, 146; see Sp. s. ಬಿಸಲಾಗು). **6,** to entangle (see ಕಾಲ್ದೊಡಕು 1); to involve (Râm. 3, 9, 4).

ತೊಡಕು tŏḍaku. 2. = ತೊಡಕ, ತೊಡಗು 2, ತೊಡಂಕು 2, ತೊಳಸು 4. Entangling; entanglement; impediment, hindrance (My.); objection; perplexity, embarrassment (My.). ತೊಡಕಿಲ್ಲದೆ (ತೊಡಂಕದೆ Šmd. 58 Cm.). ಮನಸಿನ ತೊಡಕು (My.). See Bp. 40, 38; Bh. 1, 20, 55; ಕಾಲ್ದೊಡಕು 2, ಬಲೆದೊಡಕು, ಮುಳು-. — ತೊಡಕಾಗು. -ಆಗು. To become entangled (G. 497); to be hindered, as work (My.). — ತೊಡಕು ಬೀಳು. = ತೊಡಕ-. (My.). — ತೊಡಕುವಲೆ. -ಬಲೆ. A kind of net (Bh. 3, 13, 23; Râghc. 17, 67).

ತೊಡಗಿಸು tŏḍagisu. To cause to commence or undertake (My.; J. 5, 38; 19, 51).

ತೊಡಗು tŏḍagu. 1. = ತೊಡಕು 1, No. 5. To engage, as in work, to begin (v. t.), to commence, to undertake; to measure or count from (ಪ್ರಾರಂಭ Šmd. Dh.; My.; Tĕ.; M. ತುಡಙ್ಙು, ತೊಡು; T. ತುವಕ್ಕು,

Digitized by Google

ತೊಡಂಗು, ತೊಡು; see ತುಡು 1, ತುಡುಕು 1). ವೇದದ ಮೊದಲನೋದ ತೊಡಗಿದವನು (ಶೈಕ್ಷ, ಪ್ರಾಥಮಕಲ್ಪಿಕ Nr.). ಮಣಿಕಟ್ಟು ತೊಡಗಿ ಕಿಱುಕುಣಿಕೆ ಪರ್ಯನ್ತವಾಗಿ ಉಳ್ಳ ಕೈಯ್ಯ ಹೊಱಗು (ಕರಭ Nr.). See Šmd. 407; Bp. 4, 14; 43, 68; 48, 23; 57, 15; 60, 29; J. 8, 39; 10, 17. 21; 18, 23; 20, 52; 25, 3; 27, 16; B. 4, 185; 5, 293. **2,** = ತೊಡಕು 1, No. 3. (Bh. 1, 10, 32). **3,** to be begun, to begin (J. 21, 44; 29, 2; 34, 5; My.; M.).

ತೊಡಗು tŏḍagu. 2. = ತೊಡಕು 2. See ಇಡುಗು-.

ತೊಡಗುಹ tŏḍaguha. Beginning, undertaking (ಪ್ರಕ್ರಮ, ಆರಮ್ಭ, etc. Nr.).

ತೊಡಗೆ tŏḍagĕ. = ತುಡಿಗೆ, etc. (Bp. 24, 44; My.).

ತೊಡಂಕು tŏḍaṅku. 1. = ತೊಡಕು 1 (Šmd. 48 & Dh.). See Šmd. 58; Čpr. 4, 77; 8, 67; Rśv. 5, 124; 6, after 11 (twice); 6, after 24; 13, 84; V. 4, 52.

ತೊಡಂಕು tŏḍaṅku. 2. = ತೊಡಕು 2, etc. (Šmd. 58; Rśv. 13, 14). — ತೊಡಂಕುನವಿಲು. A number of entangled peacocks (Bh. 3, 13, 18). — ತೊಡಂಕುವಲೆ. -ಬಲೆ. = ತೊಡಕುವಲೆ. (Śśv. 3, 24).

ತೊಡಚು tŏḍaču. 1. (= ತೊಡಿಸು 1). To put on, as arrows on the bow (Bh. 3, 23, 10; 7, 6, 6. 73. 74; 8, 3, 4; Râm. 3, 6, 55).

ತೊಡಚು tŏḍaču. 2. = ತೊಡರ್ಚು. (Râm. 1, 5, 29).

ತೊಡದು tŏḍadu. = ತೊಡೆದು. P. p. of ತೊಡೆ 1, q. v.

ತೊಡಬೆ tŏḍabĕ. = ತೊಡಮ್ಬೆ 2. A mass: excess. ಬೇಗುದಿಯ ತೊಡಬೆಗಳ ಹಾಂ (*i. e.* ದಾವು, Bh. 8, 23, 40).

ತೊಡಮ್ಬೆ tŏḍambĕ. 1. (Šmd. 48). The foot-stalk of a fruit, flower or leaf (Čpr. 2, 82; 3, 15; Tĕ. ತೊಡಿಮೆ; *cf.* ತೊಟ್ಟು 3). ಹೂವಿನ ತೊಡಮ್ಬೆ (ವೃನ್ತ, ಪ್ರಸವಬನ್ಧನ Hlâ.). See ಪೂದೊಡಮ್ಬೆ.

ತೊಡಮ್ಬೆ tŏḍambĕ. 2. = ತೊಡಬೆ. A cluster; a bundle; a bunch (ತೊಂಗಲ್, ತೊಂಗೆ, ತೊಮ್ಬೆ, ಗೊಂಚಲ್, ಜೊಮ್ಪ, ಗುಚ್ಛ Šm. 24; Kk. 20; ಮಂಜರಿ Čt. II, 80, which means also "a compound pedicle or flower-stalk, a branching flower-stalk"; Abh. P. 1, 83; Bp. 22, 8; Śśv. 2, after 42; T. ತೊಡಚ್ಚು).

ತೊಡಯಿಸು tŏḍayisu. = ತೊಡಸು 2, etc. (Bp. 61, 7).

ತೊಡರ್ tŏḍar. 1. = ತೊಡರು 1, ತೊಡಱ್ು, ತೊಣ್ಡರ್. To be linked to, to be connected with or tied to, etc.; to join, to associate one's self to, to enter; to meet, to fall in with; to be bound, to be arrested, checked or impeded; to be entangled; to be caught (ಬನ್ಧನ Šmd. Dh.; ಪೊದರ್ಗೆ ಆಗು 157 Cm.; ಮಾಕೊರ್ಳ್, etc., ಪ್ರತಿಹತ Šs.; Čpr. 1, 134; 4, 55; 5, after 64; 6, 83; 7, 20; Abh. P. 14, 200; Tĕ. ತೊಡರು, M. ತುಡರು, T. ತೊಡರ್). ತೊಡರ್ದಂ (Šmd. 55). ತೊಡರ್ದೊಡೆ ಭಂಗಂ ಬರ್ಕುಂ (177). ತಾಂ ಸವ್ಯಸಾಚಿಯೊಳ್ ತೊಡರ್ದಿರ್ದುದಾಯುರ್ (263). ತೊಡರೆ ಮಿಾನ್, ಮೃಗಲಾಂಛನನಧೀವರಂ ತಡಿಗೆ ಬೀಸಿದ ಜಾಲಮುನ್ ಒತ್ತಿ ತನ್ದು (Lîlv. 3, 10). ಪುಣ್ಯದೊಳ್ ತೊಡರೊ ಬೇಗಂ! (Jmt. 17). ಮೋಹಮೆಮ್ಬ ಬಲು ಬಲೆಯೊಳು ನೀಂ ತೊಡರ್ದು ಬೀಱದೆ (24). See Čh. v. 17, where, instead of ತೊಳಲಿ, an o. r. is ತೊಡರ್ದು; Šmd. s. ಪವಣ್ಣರಿ. **2,** to encircle or surround, to wind one's self round, to wind, as creepers round a tree, aquatic plants round the hand, etc. (J. 6, 6; 11, 18; 27, 44; 29, 45). ಗಾಳಿ ಚನ್ದನದ್ರುಮಂಗಳಂ ತೊಡರ್ದು (J. 8, 2).

ತೊಡರ್ tŏḍar. 2. = ತೊಡರು 2. Joining, connection; a tie (J. 18, 25); a chain, or any other badge, of honor (ಬಿರುದಶೃಂಖಲೆ Šmd. Dh.; ಬಿರಿದಿನ ಹಾಕೆ Kk. 67; ಬಿರುದಿನ ಹಾಕೆ Šm. 51; M. ತುಡರ್, T. ತೊಡರ್); an impediment, a check (Bh. 1, 6, 4; J. 2, 62; My. as ತೊಡರು). ನಡುವಣ ಎಳೆಗೌಂಗಿನ ಬಾಳ್ಗಿಮ್ಬುದೊಳ್ ತೊಡರ್ಚಿದ ತೊಡರ ತೂಗುಮಂಚಂ (Čpr. 7, after 92). See Rśv. 6, after 11; ಪೊನ್ದೊಡರ್.

ತೊಡರಿಸು tŏḍarisu. = ತೊಡರ್ಚು. (Bp. 35, 5).

ತೊಡರು tŏḍaru. 1. = ತೊಡರ್ 1. P. p. ತೊಡರಿ (My.). See Bp. 22, 41; 34, 25; 35, 13; 38, 9; J. 3, 36; 25, 54.

ತೊಡರು tŏḍaru. 2. = ತೊಡರ್ 2. (Bp. 5, 40; 16, 17; 58, 65; Bh. 1, 14, 21; My.).

ತೊಡರ್ಚು tŏḍarču. = ತೊಡಚು 2. ತೊಡರಿಸು. To tie, to link, to fasten, to fix, to put or beat in, to insert, to make enter, etc. (ಬನ್ಧನ Šmd. Dh.). See Čpr. 1, 118; 3, 28; 6, after 64; 6, 65. 89; Abh. P. 9, 16; Bp. 43, 27; Rśv. 6, after 11 (twice); 10, after 31 (twice); 13, after 59.

ತೊಡವು tŏḍavu. 1. = ತೊಡೆ 1, etc., ತೊಡಹು 1. Certain clothing; an ornament (Čpr. 6, 81; 8, after 56; Abh. P. 16, 41; V. 5, 9; J. 11, 9. 10. 26; 14 sum.; 18, 14. 25; My.; Tĕ.). See ಒಳ್ದೊಡವು, ಕಣ್-, ಕಿವಿ-, ಮಣಿ-. — ತೊಡವು ಮಾಡು. To make (something) one's decoration (Čpr. 8, after 56).

ತೊಡವು tŏḍavu. 2. The beginning; the bottom (ಬುಧ್ನ Mr. 486).

ತೊಡಸು tŏḍasu. 1. = ತೊಡಿಸು 1, etc. To put on another, as raiment, etc. (My.).

ತೊಡಸು tŏḍasu. 2. = ತೊಡಯಿಸು, ತೊಡಿಸು 2. To wipe away; to efface, to obliterate; to destroy, to extirpate (My.). **2,** = ತೊಡೆಯಿಸು, etc., to cause to smear or to apply to, as chunam, cow-dung, etc. (My.).

ತೊಡಹ tŏḍaha. Smearing, anointing, daubing, etc. (ಹೂಸಕ Bhn. 26, o. r. ಹಾಸಕಮೆನೆ ಕೊಡಹಂ), gilding (Râm. 6, 53, 16).

ತೊಡಹು tŏḍahu. 1. = ತೊಡವು 1, etc. (My.).

ತೊಡಹು tŏḍahu. 2. (= a ತೊಡರ್ಚು). The state of being connected with or of having laid hold of (Râm. 4, 7, 10).

ತೊಡಹು tŏḍahu. 3. (fr. ತುಡು 1). To cover, to fall upon (Bh. 8, 23, 36).

ತೊಡಿಗೆ tŏḍigĕ. = ತುಡಿಗೆ, etc. Certain clothing; an ornament, a trinket (ಅಲಂಕಾರ, ಆಭರಣ, ಪರಿಷ್ಕಾರ, ವಿಭೂಷಣ, ಮಣ್ಡನ Nr.; ನೇಪಥ್ಯ, ಭೂಷಣ, etc. Mr. 333; ಪಸದನ, ತೊಡ, ಪಚ್ಚ Šm. 72, Kk. 26; My.). ಕಾನ್ತನ ಕೂಡೆ ತೊಡಿಗೆ

Digitized by Google

ತೊಡಿಗೆಗಳಂ ತಾನು ಧರಿಸಿ ಕೊಳುಹ (ಲೀಲೆ); ಕಾನ್ತನ ಹತ್ತಿರ ಬಹ ಸಮಯಮೊಳು ಸಮ್ಭ್ರಮದಿಂ ಮಾಡುವ ತೊಡಿಗೆಯ ಪಲ್ಲಟ (ವಿಭ್ರಮ Nr.). ತೊಡಿಗೆಯ ತೊಡಿಸುವಾತನು (ಅಲಂಕರ್ತೃ, etc.); ತೊಡಿಗೆ ತೊಟ್ಟು ಮೆಱೆವಾತನು (ವಿಭ್ರಾಜ್, ಭ್ರಾಜಿಷ್ಣು, etc.); ತೊಡಿಗೆ ತೊಟ್ಟಾತನು (ಅಲಂಕೃತ, ಭೂಷಿತ, etc. Nr.). ಕುದುರೆಯ ತೊಡಿಗೆ (ಅಶ್ವಾಭರಣ Nr.). See Bp. 3, 36; 5, 28; 40, 43; J. 14, 27; Si. 220. 271. 280. 439; ಪೊನ್ದೊಡಿಗೆ, ಬಾಲ-, ಮೆಯ್-.

ತೊಡಿಸು tŏḍisu. 1. = ತುಡಿಯಿಸು, ತುಡಿಸು, ತೊಡಸು 1, ತೊಡಸು 1. To cause to put to or on. **2,** to put, as an arrow on the bow or to the string (J. 4, 36). **3,** to put on another, as ornaments, certain clothes, etc. (My.). ಕಾಲ ಸಂಕಲೆಯಿರಲು ಕೊರಳಿಗೆ ಕೋಳವನು ಬಲು ಪಾಶ ತೊಡಿಸುವ ಪೋಲ್ (Abhâ. 1, 35). ತೊಡಿಗೆಯ ತೊಡಿಸುವಾತನು (ಅಲಂಕರ್ತೃ, ಅಲಂಕರಿಷ್ಣು, etc. Nr.). See Bp. 2, 52; 4, 33; 32, 51; 40, 39; 41, 20; J. 19, 47; B. 3, 32. **4,** to put into, to cause to enter, as an arrow (J. 20, 30).

ತೊಡಿಸು tŏḍisu. 2. = ತೊಡಸು 2 Nos. 1 & 2, etc. (My.).

ತೊಡು tŏḍu. 1. = ತುಡು 1. P. p. ತೊಟ್ಟು (C.). ತೊಡುವ ಆಭರಣಂ (ವಸ್ತ್ರ Ċt. II, 54). ಪಾದಪರಿಯನ್ತ ತೊಟ್ಟ ಚಲ್ಲಣಂ (ಆಪ್ರಪದೀನ Nr.). See Bp. 3, 48; 12, 19; 22, 41; 57, 25; Bh. 2, 13, 13; Śsv. 3, 90; J. 4, 37; 6, 25; 28, 45; B. 4, 92; 5, 297. 298; ಎಡನ್ದೊಡು, ಕಣೆದೊಡು, ಕವಚದೊಡು, ಬಲನ್ದೊಡು.

ತೊಡು tŏḍu. 2. = ತುಡು 2. See ಇಡು-. — ತೊಡುಗೊಱೆ. -ಕೊಱೆ. A present of certain clothes at the celebration of marriage (used in combination with ಉಡುಗೊಱೆ, My.).

ತೊಡುಗೆ tŏḍugĕ. = ತುಡಿಗೆ, etc. (C.). See B. 5, 273; ಇಡುಗೆ-, ಉಡುಗೆ-.

ತೊಡೆ tŏḍĕ. 1. = ತೊಳೆ 1. To smear, to besmear, to daub, to anoint, to rub on, as oil on the hand, to apply to, as whitewash to the wall (My.; ಹಚ್ಚು G.; Bp. 49, 29; 50, 30; Rsv. 6, after 11; 13, after 71; Śsv. 1, after 81; T. ತುಳುಮ್ಬು). **2,** to wipe, to remove by rubbing, as tears (Ċpr. 3, 53; Bp. 18, 57; 45, 54; My.; see ಕಮ್ಬನಿದೊಡೆ). **3,** to wipe; to wipe away, to wipe out, to remove, to efface, to obliterate, to destroy (ಸಮ್ಮಾರ್ಜನ Śmd. Dh.; Śm. 91; ಎದಿವುವುದು, ಅಪಮರ್ಜನ Śmd. Dh. Cm.; My.; Tĕ.; T. ತುಡೈ, M. ತುಡೆ). ಅವನ ನೊಸಲಕ್ಕರಂ ತೊಡೆದುದಕ್ಕಂ (Śmd. 69, o. r. ಅಕ್ಕರಮಂ). See Ċpr. 8, 87; Bp. 46, 13; 50, 50; 51, 45; J. 30, 29. — ಕೇಸರ ಮುನ್ತಾದ ಸುಗನ್ಧದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಮೆಯ್ಗೆ ತೊಡೆದು ಕೊಳ್ಳೋಣ (ಸಮಾಲಮ್ಭ G.).

ತೊಡೆ tŏḍĕ. 2. The thigh (ಅಂಗ Śmd. Dh.; ಊರು Śm. 70. 91; ಸಕ್ಥಿ, ಊರು Si. 207; ಅಂಕ Nn. 131; Si. 404; C.; Tĕ.; Tu., M. ತುಡೆ; T. ತೊಡೈ). ತೊಡೆಯ ಸನ್ಧಿ (ವಂಕ್ಷಣ Hla.). ಎರಡು ತೊಡೆಗಳ ಸನ್ಧಿ (ವಂಕ್ಷಣ Mr. 332). ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಇಕ್ಕಿ ಬಾಪಸುಹ (ಅಂಕ್ಯ Nr.). ಯುವತಿಯರು ಅರ್ಧತೊಡೆಪರಿಯನ್ತರ ಉಡುವನ್ತಾ ಸೀರೆ (ಚಣ್ಡಾತಕ, ಚಲ್ಲಣ Nr.). ತೊಡೇ ಸೋಕದ ನಾಯಿ ಒಡೆಯನ ಗುರ್ತ ಬಲ್ಲದೇ? (Prv.). See Śmd. 117. 132. 195; Ċpr. 4, 77; 8, 96; Bp. 4, 12; 20, 11; 32, 50; 41, 26; Bh. 2, 13, 46; Rsv. 6, after 11; 9, 22; Si. 208; B. 5, 221; ಒಳ್ದೊಡೆ, ಕಿಱುದೊಡೆ, ತೋರ-, ನುಣ್-, ಪೆರ್ದೊಡೆ, ಬಟ್ಟ-, ಬಟ್ಟು-, ಪೆಪ್-. — ತೊಡೆಯ. -ಅ 3. A man who has thighs or on his thighs. See ಪೆಣ್ದೊಡೆಯ. — ತೊಡೆವಾಟ. -ಬಾಟ. A (venereal) tumour arising in the groin, a bubo (My.).

ತೊಡೆಯಿಸು tŏḍĕyisu. = ತೊಡಸು 2 No. 2, ತೊಡಿಸು 2. To cause to smear, etc. (ಲೇಪ್ಯಕರಣ Śmd. Dh.).

ತೊಡೆಯುವಿಕೆ tŏḍĕyuvikĕ. Smearing, etc. (ಸಮಾಲಮ್ಭ, ವಿಲೇಪನ Si. 397).

ತೊಡ್ಡು tŏḍḍu. = ತರಡು, etc. See ಚಿಕ್ಕನ ತೊಡ್ಡ ಗಿಡ.

ತೊಡ್ರು tŏḍru. = ತೊಡರ್ 1, etc. (My.).

ತೊಣಚಿ tŏṇaci. = ತೊಣಚೆ, ತೊಣಜಿ, ತೊಣಜೆ, ತೊಣಸೆ. A gadfly, a dog-fly, a horse-fly (My.). ಕುಣ್ಡಿಗೆ ತೊಣಚಿ ಹೊಕ್ಕ ಹಾಗೆ ಆಡುತ್ತಾನೆ (Prv.). — ತೊಣಚಿನಾಯಕ. A big gadfly. ಆಮ್ಬಲೀಲಿ ಕಣ್ಣಿಯಾ ತೊಣಚಿನಾಯಕನನ್ನ? (Prv.).

ತೊಣಚೆ tŏṇacĕ. = ತೊಣಚಿ, etc. (My.).

ತೊಣಸೆ tŏṇasĕ. — ತೊಣಸೆತೊಪ್ಪಲು. A low undershrub, Crotolaria ramosissima Roxb. (Z.).

ತೊಣಿ tŏṇi. = ತೊಣೆ, q. v. (ತೋಡು, ಬರೆ, ದೊರೆ, ಸರಿ, ಪಾಸಟಿ, etc., ಸಾಮ್ಯ Ċt. II, 25). — ತೊಣಿವಕ್ಕಿ. -ಹಕ್ಕಿ. The ruddy goose (ಕೋಕ Ċt. II, 109).

ತೊಣೆ tŏṇĕ. = ತೊಣೆ. (The state of being joined, see ತುಡು 1; T. ತುನ್ನು, to come near, to be close together; to sew; M. ತುಳ, to solder; ತುನ್ನಲ್, sewing; see ದೊನ್ನೆ): likeness, parity, equality (ಜೋಡು, etc., ಸಮಾನ Śs.; V. 30, 28; 37, 80; T. ತುಣೈ, M. ತುಣೆ). See also s. ತೊಂಗಲ್.

ತೊಣ್ಡ tŏṇḍa. N. See ಚಿಱು-, ಸಾಂಖ್ಯ-.

ತೊಣ್ಡಂಗಿ tŏṇḍangi. = ಜೊಣ್ಡಗ, ತುಣ್ಡಂಗಿ. A cockroach (ಮುಖಲೋಮಿ Mr. 165, o. r. ತುಣ್ಡಂಗಿ; My.).

ತೊಣ್ಡರ್ tŏṇḍar. = ತೊಡರ್ 1. (one Ċh. MS. in its v. 27).

ತೊಣ್ಡಲ್ tŏṇḍal. (= ತೊಂಗಲ್), ತೊಣ್ಡಿಲ್. A chaplet of pearls worn on the head (ಶಿರೋಗ್ರನ್ಥಿ Mr. 334).

ತೊಣ್ಡಲು tŏṇḍalu. = ತೊಣ್ಡು, ತೊಣ್ಡು, ಸುಣ್ಡಲು, etc. The trunk of an elephant (My.; T. ತೊಣ್ಡಲ; Tĕ. ತೊಣ್ಡಮು; cf. Sk. ತುಣ್ಡ).

ತೊಣ್ಡಸೆ tŏṇḍasĕ. (ತೊಣ್ಡಸ್ಸಿ). — ತೊಣ್ಡಸ್ಸನ ಗಿಡ. A common very thorny shrub with thick coriaceous obovate leaves, Gymnosphoria montana W. & A. or Celastrus montana Roxb. (Z.).

ತೊಣ್ಡಿ tŏṇḍi. = ತೊಣ್ಡೆ, q. v. (M.). — ತೊಣ್ಡೆಬಳ್ಳಿ. (ತುಣ್ಡಿಕೇರಿ, ಬಿಮ್ಬಿಕ, ರಕ್ತಫಲೆ G.). — ತೊಣ್ಡೆಹಣ್ಣು. (ಬಿಮ್ಬ G.).

ತೊಣ್ಡಿಗ tŏṇḍiga. N. of a bird (Rsv. 5, 59; Śsv. 3, 33).

ತೊಣ್ಡಿಲ್ tŏṇḍil. = ತೊಣ್ಡಲ್. (Grj. 10, 44).

ತೊಣ್ಡು tŏṇḍu. 1. Chatter, prate (T. ತೊಣುಪ್ಪು, to blab, chatter, prate; ತೊಣುಪ್ಪು, prate, etc.). — ತೊಣ್ಡುಗೆಡೆ. -ಕೆಡೆ. To prate, as a parrot (ಶುಕೋಕ್ತಿ Ċt. II, 65; ಗಿಳಿವಾತು Kk. 24; Śm. 29). ತೊಣ್ಡುಗೆಡೆವ ಶುಕಸಾರಿಕೆ (Śmd. 24). See Grj. 3, after 103; Rsv. 2, 38; 7, 16; Śsv. 1, 52.

ತೊಣ್ಡು tŏṇḍu. 2. (fr. ತೊಂಡರ್?). (= ತುಣ್ಡು 2). Wild or overbearing behaviour, insolence (Abh. P. 7, 53. 115); straying (My.; Mhr. ಧೋಟ, ಧೋಣ್ಡ, rascally and rude; Mhr. ದ್ವಾಡ, wicked, full of mischief).

Digitized by Google

— ತೊಣ್ಡುಜುಲುಮಾನೆ. A fine for the trespass of stray cattle (My.). — ತೊಣ್ಡು ತೊಡಿಸು. Insolence and wandering of mind or deviation from rectitude (J. 10, 30). — ತೊಣ್ಡುದನ. Stray cattle (My.). — ತೊಣ್ಡುಮುಣ್ಡೆ. A strolling widow. ತೊಣ್ಡುಮುಣ್ಡೆಗೆ ಗಣ್ಡನೇನು? ಮಿಣ್ಡನೇನು? (Prv.). — ತೊಣ್ಡುಮೊಲ. A stray hair (Bh. 3, 13, 18).

ತೊಣ್ಡುತನ tŏṇḍutana. A straying, strolling behaviour (My.).

ತೊಣ್ಡೆ tŏṇḍĕ. 1. The upper part of a sugar-cane (My.).

ತೊಣ್ಡೆ tŏṇḍĕ. 2. = ಡೊಣ್ಣೆ, etc. A chameleon (ಸರಟ, ಕೃಕಲಾಸ Si. 170; Tĕ.). — ತೊಣ್ಡೆಕ್ಯಾತ. = ಡೊಣ್ಣೆಕಾತ. (My.).

ತೊಣ್ಡೆ tŏṇḍĕ. = ಕೊಣ್ಡೆ, ತೊಣ್ಡಿ, ದೊಣ್ಡೆ. Tbh. of ತುಣ್ಡಿ (Śmd. 365). The gourd Momordica monadelpha Roxb. (or Bryonia grandis Lin., ತುಣ್ಡಿಕೇರಿ, ರಕ್ತಫಲೆ Nr.; ತುಣ್ಡಿಕೆ, etc. Mr.; ಓಷ್ಠಿ, ಬಿಮ್ಬಿ, ತುಣ್ಡಿಕೆ Hlâ.; My.; Tĕ., T. ತೊಣ್ಡೈ). ತೊಣ್ಡೆ ತಿನ್ದು ಮಣ್ಡೆ ಬೆಳೀತು (Prv.). See ಕಾಗೆದೊಣ್ಡೆ, ಹುಚ್ಚುತೊಣ್ಡೆ. — ತೊಣ್ಡೆಬಳ್ಳಿ. The climbing herb Mom. mon. (C.). — ತೊಣ್ಡೆವಣ್. -ವಣ್. = ತೊಣ್ಡೆಹಣ್ಣು. (J. 30, 4). — ತೊಣ್ಡೆಹಣ್ಣು. Its ripened gourd (ಬಿಮ್ಬ, ಬಿಮ್ಬಿಕೆ Nn. 69).

ತೊಣ್ಡ್ಲ tŏṇḍla. = ತೊಣ್ಡಲು, etc. (My.).

ತೊಣ್ಡ್ಲು tŏṇḍlu. = ತೊಣ್ಡಲು, etc. (My.).

ತೊಣ್ಣು tŏṇṇu. = ತೊನ್ನು. Leprosy; white leprosy, vitiligo (ಕುಷ್ಠ, ಶ್ವಿತ್ರ, ಬಿಳೀ ಕುಷ್ಠ Si. 201).

ತೊಣ್ಣೆ tŏṇṇĕ. = ತೊಣ್ಡೆ 2, etc. — ತೊಣ್ಣೆಕೇತ. = ತೊಣ್ಣೆಕ್ಯಾತ. (My.). — ತೊಣ್ಣೆಕ್ಯಾತ. = ತೊಣ್ಡೆಕ್ಯಾತ. (My.; Si. 89).

ತೊತ್ತಳ tŏttaḷa. (ತೊತ್ತಳ್). (= ತೊಟ್ಟುಳ್). The state of being quite trodden down. — ತೊತ್ತಳದುಳ್ -ತುಳ್. To tread into a mass (Bp. 29, 6; 59, 54; J. 20, 6; Râm. 6, 45, 25).

ತೊತ್ತು tŏttu. 1. = ತೊಟ್ಟು. (A male, but especially also) a female servant (My.; ಕುಟಹಾರಿ, ದಾಸಿ, etc. Mr. 304; ಗವುಡಿ G.; Bp. 55, 28; Râm. 5, 8, 72; B. 3, 51; Tĕ.; Tu.; T. ತೊತ್ತು, slavery; a slave male and female; ತೊತ್ತನ್, ತೊಣ್ಡನ್, a slave; ತೊಣ್ಡು, a slave; slavery); — a strumpet (My.). Plural ತೊತ್ತಿರ್ (Bp. 32, 46; Č. Bp. 47, 46), ತೊತ್ತರ್ (see ತೊತ್ತಿರ-). ತೊತ್ತಿಂಗೆ ಪಟ್ಟಮಂ (ಗೋಪ್ಯ Mr. 310). ಮನೆ ಮನೆ ತಿರುಗುವ ತೊತ್ತು ಮಾತು ತಾರದೆ ಬಿಟ್ಟಾಳೇ? — ತೊತ್ತಿಗೆ ಒನ್ದು ಪಡಿ ತೊತ್ತು. — ತೊತ್ತು ಮಾಡಿದ್ದು ಯಾರೂ ಅರಿಯರು, ತೊತ್ತಿನ ತಲೆ ಹೊಡದದು ಊರೆಲ್ಲಾ ಕೇಳಿತು (Prvs.). ತೊತ್ತು ಬಲ್ಲಳೆ ಮಾನವಭಿಮಾನವೆಮ್ಬುದನು? (Dp. 76). ಭೃತ್ಯ, ದಾಸೇರ, ದಾಸ, etc. ಇವು ಎಲ್ಲಂ ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗಂಗಳಾದೊಡೆ ತೊತ್ತಿನ ಹೆಸರು (Nr.). See ಮನೆದೊತ್ತು, ಮೂಸಣ್ಡಿ-; Prv. and Sp. s. Tbh. ಮುತ್ತು. — ತೊತ್ತಿನ ಮಗ. The son of a female servant; a slave (ದಾಸ, ದಾಸೇರಕ, ಗೋಪ್ಯ, ದಾಸೀಸುತ Hlâ.). — ತೊತ್ತಿನ ಮಗಳ್. The daughter of a female servant (Bp. 40, 46; 48, 27). — ತೊತ್ತಿರ ತೊತ್ತರ್. The servants of servants (Bp. 32, 46). — ತೊತ್ತಿರ್ಮಕ್ಕಳ್. The children of female servants (Č. Bp. 47, 46). — ತೊತ್ತುಕೆಲಸ. = ತೊತ್ತುಗೆಲಸ. (G. 37). — ತೊತ್ತುಗೆಲಸ. -ಕೆಲಸ. A female servant's work (Bp. 21, 7; 27, 62). ತೊತ್ತುಗೆಲಸಂಗೆಯ್ (23, 29; 29, 30). — ತೊತ್ತುಬಡಿಕ. One who beats the female servants (Abhâ. 1, 43). — ತೊತ್ತುಮಗ. = ತೊತ್ತಿನ ಮಗ. (ದಾಸ Mr. 238, o. r. -ವಗ). — ತೊತ್ತುವಗ. = ತೊತ್ತುಮಗ q. v. — ತೊತ್ತುವೆಗ್ಗಡೆ. -ಪೆಗ್ಗಡೆ. A superintendent of servants (ಅನ್ತರ್ವಂಶಿಕ Mr. 268, o. r. ತೆತ್ತು-).

ತೊತ್ತು tŏttu. 2. = ತುತ್ತು 2. See s. ಒರ್ತುತ್ತು and Prv. s. ತೊತ್ತು 1.

ತೊದ tŏda. A Tŏda of the Neilgherries (B. 4, 130 wrongly as ತೋದ). — ತೊದವ. -ಅವ. = ತೊದ. (My.).

ತೊದಲ್ tŏdal. (= ಕೊದಲು 2, ಕೊದಳ್), ತೊದಲು 2, ತೊವಳ್, ತೊದುಳ್, ತೊವಲ್ 3. (Entanglement); faltering, stammering; speaking inarticulately or indistinctly, lisping (J. 18, 20). **2,** untruth (ಅಟ್ಟುಳ, ನೂಳ್, ಪುಸಿ, ಅನೃತ Kk. 60, o. rs. ತೊದಳ್, ತೊವಲ್; *cf.* ತೊಡಲ್). See Prvs. s. ಪುತ್ತಳಿ, ಬದಲುಮಾತು. — ತೊದಲ್ನುಡಿ. = ತೊದಲ್ಮಾತು. (Grj. 3, 76. 77; 3, after 91). — ತೊದಲ್ಮಾತು. -ಮಾತು. A stammering, etc. speech (Rśv. 4, 70).

ತೊದಲಿಸು tŏdalisu. = ತೊದಳಿಸು. To falter, to stammer (Bp. 3, 40; 47, 32; My.).

ತೊದಲು tŏdalu. 1. (= ಕೊದಲು 1). To stammer (My.).

ತೊದಲು tŏdalu. 2. = ತೊದಲ್, etc. Stammering, etc. (My.). — ತೊದಲ. -ಅ3. A stammerer (My.). — ತೊದಲುನುಡಿ. = ತೊದಲ್ನುಡಿ. (Bp. 2, 11). — ತೊದಲುಮಾತು. = ತೊದಲುನುಡಿ. (My.). ವ್ಯಕ್ತವಾಗದೆ ತೊದಲುಮಾತನಾಡುವವನು (ಲೋಹಲ, ಅಸ್ಫುಟವಾಕ್ Si. 363).

ತೊದಳ್ tŏdaḷ. = ತೊದಲ್, etc. Entanglement (Bh. 3, 13, 17); faltering, etc. (Čh. v. 102; Abh. P. 3, 127). **2,** untruth (ಪುಸಿ, ಪುಸಿಯ ಭೇದ Śmd. 11; ನೂಳ್, ಪುಸಿ Śm. 48, o. r. ತೊದುಳ್; ಪುಸಿಯ ಭೇದ Kk. 88, see s. ತೊದಲ್). ಎನ್ನ ಮಾತಿನೊಳ್ ತೊದಳುಣ್ಟೆ? (Śmd. 85). — ತೊದಳ್ನುಡಿ. 1. To stammer, to lisp. ತೊದಳ್ನುಡಿವವನು (ಲೋಹಲ, ಅಸ್ಫುಟವಾಕ್ Nr.). — ತೊದಳ್ನುಡಿ. 2. = ತೊದಲುನುಡಿ. (Abh. P. 1, 79; J. 28, 18).

ತೊದಳಿಸು tŏdaḷisu. = ತೊದಲಿಸು. (J. 19, 50).

ತೊದುಳ್ tŏduḷ. = ತೊದಳ್, q. v.

ತೊನಚಿ tŏnači. = ತೊಣಚೆ, etc. (My.).

ತೊನಚೆ tŏnačĕ. = ತೊನಚೆ, etc. (My.).

ತೊನಸೆ tŏnasĕ. = ತೊನಚೆ, etc. (ರಹಿ Mr. 177, o. r. ತೊನಡೆ).

ತೊನೆ tŏnĕ. To swing, to wave, to move to and fro (v. i., ಅನ್ದೋಲನ Śmd. Dh.; see Śs. s. ಅಲ್ಲಾಡು 2; *cf.* ತೊಂಗು). See Čpr. 3, 15; Abh. P. 1, after 107; Bp. 42, 21; Rśv. 2, 11; 5, 116; 6, after 11; J. 13, 34; Śsv. 3, 41.

ತೊನ್ತು tŏntu. 1. To wind, to wind one's self round; to surround or encircle (J. 27, 43; My.; *cf.* ತೊಡರ್ 1). ಕಾಲ ತೊನ್ತಿದ ಹಾವು ಕಚ್ಚದೆ ಬಿಡದು (Prv.). **2,** to entangle one in, *i. e.* to instigate one (to quarrel, My.). **3,** to climb (My., occasionally).

ತೊನ್ತು tŏntu. 2. Climbing: one climb or rise in climbing. ತೊನ್ತಿಗೆ ಒನ್ದು ಕನ್ತು ಮೂಡ ಬೇಕೇ? (Prv.). ಎಷ್ಟು ತೊನ್ತಿಗೆ ಮರವನ್ನು ಹತ್ತುತ್ತಿ? (My., occasionally).

ತೊನ್ದರು tŏndaru. = ತೊನ್ದರೆ. (Čb. 165).

ತೊನ್ದರೆ tŏndarĕ. = ತೊನ್ದರು, ತೊನ್ದ್ರೆ. Intricacy, embarrassment, entanglement, difficulty, trouble, vexation, molestation; impediment,

Digitized by Google

drawback (My.; T., M. ತೊಂದರ; M. also ತೊಲ್ಲೆ, ಸೊಲ್ಲೆ; T. also ತೊಂದ್ರೆ, ತೊಲ್ಲೆ; *cf.* ತೊಡರ್; ದಸ್ತಲಿ). See B. 3, 47. 88. 92. 93; 4, 139. 161; 5, 13. 85. 104. 171. 221; Prv. s. ಪುರಂದರ. — ತೊಂದರೆಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To embarrass, etc. (My.). — ತೊಂದರೆಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To get embarrassed, etc. (My.).

ತೊಂಡ್ರೆ tŏndrĕ. = ತೊಂದರೆ. (My.).

ತೊನ್ನು tŏnnu. = ತೊಣ್ಣು. Leprosy; white leprosy (ಕುಷ್ಠ Mr. 385; T. ತೊಯಿ; Tĕ. ತೆನ್ನು; My.). ನಸು ಬಿಳಿದಾಗಿ ಮಿಂಚುವ ಬಟ್ಟೆಹ ತೊನ್ನು (ಕೋಡ, ಮಣ್ಣಲಕ); ಬಿಳಿಯ ತೊನ್ನು (ಕುಷ್ಠ, ಶ್ವಿತ್ರ Nr.). ತೊನ್ನು ಹತ್ತಿದವ, ಹೊನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೇನೆನ್ನು, ಗನ್ನಾ ಹೇಡಿದರೆ ಬಿಟ್ಟೀತೇ? (Prv.). See Bp. 57, 56; ಬೆಳ್ದೊನ್ನು.

ತೊಪ tŏpa. = ತಪ, etc. — ತೊಪ ತೊಪನೆ. = ತಪ ತಪನೆ. (My.).

ತೊಪ್ಪ tŏppa. = ತೊಪ, etc. — ತೊಪ್ಪ ತೊಪ್ಪನೆ. = ತಪ್ಪ ತಪ್ಪನೆ. (Šmd. 229; J. 28, 41; My.).

ತೊಪ್ಪನೆ tŏppanĕ. 1. With the sound of ತೊಪ್ಪ (My.).

ತೊಪ್ಪನೆ tŏppanĕ. 2. (= ತಪ್ಪನೆ). (Quickly, or) greatly, much, thoroughly (Bp. 6, 25; 18, 65; M. ತೊಪ್ಪಲ್, ತೊಲ್ಪ, much, plenty).

ತೊಪ್ಪಲ tŏppala. = ತಪ್ಪಲ 2, ತೊಪ್ಪಲು, etc. ಮರಗಿನ ತೊಪ್ಪಲ (ಸುಗನ್ಧ Cb.). ನಾಯಿ ಎಲೆ ತೊಪ್ಪಲಗಳನ್ನು ಎನ್ದಿಗೂ ತಿನ್ನುವದಿಲ್ಲ (B. 5, 28).

ತೊಪ್ಪಲು tŏppalu. = ತೊಪ್ಪಲ, etc., ತೊವಲ್ 2. All small leaves of plants in general (*cf.* ಸೊಪ್ಪು, ತುಪ್ಪುಳ್; M. ತೋಲ್, green leaves, small branches, etc.). ನಾಯಿ ತೊಪ್ಪಲ ತಿನ್ನುವದಿಲ್ಲ (B. 3, 40).

ತೊಪ್ಪಿಗೆ tŏppigĕ. = ಟೊಪ್ಪಿಗೆ. (My.).

ತೊಪ್ಪೆ tŏppĕ.* Fresh cow-dung (My.; Si. 380. 402). ತೊಪ್ಪೆ ಬರುವದೇ ಹೆಪ್ಪಿಗೆ? (Prv.).

ತೊಮ್ tŏm. = ತೊಬ್, (ತುತ್ತ, ತುದಿ). The state of being first or the first; the being former, previous, old (Tĕ. ತೊಮ್, ತೊಲಿ, ತೊಲು; T. ತೊನ್, ತೊಲ್, ತೊಡರ್, ತೊಣ್, ತೊಣ್ಣು, ತೊತ್ತು, ತೊನ್ದು, ತೊಳ್). — ತೊಮ್ಬತ್ತಯ್ದು. Ninety-five (B. 5, 73). — ತೊಮ್ಬತ್ತಾರು ಸಾವಿರ. Ninety-six thousand (Bp. 22, 52). — ತೊಮ್ಬತ್ತು. -ಪತ್ತು. (Šmd. 225; J. 21, 19; 34, 89). The top-ten or the ten just before hundred, *i. e.* ninety. ತೊಮ್ಬತ್ತರ ವರಿಏಗೂ (Si. 326). ತೊಮ್ಬತ್ತರ ಮೇಲೆ ತೂಗರೀ ಬೇಳೆ (Prv.). — ತೊಮ್ಬತ್ತು ಸಾವಿರ. Ninety-thousand (Bp. 5, 18; 10, 13). — ತೊಮ್ಬತ್ತೆರಡು. Ninety-two (B. 5, 73). — ತೊಮ್ಬತ್ತೊಮ್ಬತ್ತು. = ತೊಮ್ಬತ್ತೊಮ್ಬಯ್. (C.). — ತೊಮ್ಬತ್ತೊಮ್ಬಯ್. Ninety-nine. — ತೊಮ್ಬತ್ತೊಮ್ಬಯ್ಸಾಸಿರ. Ninety-nine thousand (Šmd. 226).

ತೊಮ್ಬಾರ tŏmbâra. A mass, a heap (of grain, My.).

ತೊಮ್ಬೆ tŏmbĕ. 1. A cluster, etc. (ಜೊಮ್ಪು Ct. I, 105; II, 9; ತೊಡಮ್ಪೆ, ತೊಂಗಲ್, ತೊಂಗೆ, ಗೊಂಚಲ್, ಜೊಮ್ಪು, ಗುಚ್ಛ Šm. 24; Kk. 20; ಗೊಂಚಲ್ Šm. 101). — ತೊಮ್ಬೆಗಡುಕು. -ಕಡುಕು. A kind of ornament for the ear (Bp. 61, 27).

ತೊಮ್ಬೆ tŏmbĕ. 2. = ದೊಮ್ಬಿ, etc., ದೊಮ್ಬಿ. A multitude, an assemblage, a host (ಗೊನ್ದಣಿ, ಗೊಂಗೆ, ಗುಮ್ಮ, ಗುಮ್ಪು, ತೋಮ, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Šm. 54; ಬಮ್ಬಲ್ Ct. I, 25; Tĕ.; T. ತುಮ್ಬೈ; *cf.* ತುಱುಗು 1).

ತೊಮ್ಬೆ tŏmbĕ. 3. A large, high bamboo basket for storing corn (ಗಳಗೆ Šm. 101, o. r. ಗಳಗೆ; T. ತೊಪ್ಪೈ-ಕ್ಕೂಡು).

ತೊಯ್ tŏy. = ತುಯ್, etc. To become wet or moist (ಸಾರ್ದ್ರತ್ವ Šmd. Dh., o. r. ತುಯ್). P. ps. ತೊಯ್ದು (Bp. 27, 37; Bh. 1, 7, 19; Rsv. 10, after 31), ತೊಯಿದು (My.); 3rd person singular imperfect ತೊಯಿತು (My.). ತೊಯ್ದನಾಥ (ಆರ್ದ್ರ); ತೊಯ್ದುದ್ದು (ಕ್ಲಿನ್ನ G.). ತೊಯಿದನ್ಥ (ಸಾರ್ದ್ರ Cb.). **2,** to wet (v. t.), to moisten (Cpr. 5, 10; 5, after 64; 6, after 64; 8, 65). — ತೊಯ್ ತೊಯ್. rep. (Bp. 6, 25).

ತೊಯಿಸು tŏyisu. = ತೊಯ್ಯಿಸು, ತೋಯಿಸು, ತೋಸು. To cause to become wet, etc.; to steep in water (My.). ಜೊಲ್ಲು ಆಹಾರವನ್ನು ತೊಯಿಸುತ್ತದೆ (B. 4, 85). ಸೂಜಿಗಳನ್ನು ಬಿಸಿನೀರೊಳಗೆ ತೊಳೆದು, ತೊಯಿಸಿ (B. 5, 158). ತೊಯಿಸಿಕೊಳ್ಳು, ತೊಯಿಸು, to become wet or be drenched (B. 1, 21; 3, 123).

ತೊಯೆ tŏyĕ. = ತೊವೆ. (Ct. II, 74).

ತೊಯ್ಯಿಸು tŏyyisu. = ತೊಯಿಸು, etc. (My.).

ತೊಯ್ಯು tŏyyu. = ತೊಯ್, etc. (ತೊಯ್, ನನೆ, ನಾನ್, ನಾವು G.). P. p. ತೊಯಿದು (My.).

ತೊಯ್ಯುವಿಕೆ tŏyyuvikĕ. Becoming wet, etc. (ಸಮುನ್ದನ G.).

ತೊರಡು tŏraḍu. = ತರಡು, etc. See ಬೆಕ್ಕಿನ ತೊರಡಿನ ಗಿಡ.

ತೊರದು tŏradu. = ತೊರೆದು. P. p. of ತೊರೆ 1.

ತೊರಯಿಸು tŏrayisu. = ತೊರೈಸು (Šmd. 189, o. r. ಕೊ-).

ತೊರಸಲು tŏrasalu. = ತರಕಲು, etc. (My.).

ತೊರಳೆ tŏraḷĕ. The spleen which, with the liver, is regarded as the part of the body from which the blood flows (ಗುಲ್ಮ, ಪ್ಲೀಹ Nr.; Bh. 6, 8, 13; Tĕ. ದೊಮ್ಮ). See ನಿಡುದೊರಳೆ.

ತೊರಿತ tŏrita. Tbh. of ತ್ವರಿತ. (My.).

ತೊರೆ tŏrĕ. 1. Milk to form or collect in the breast or to come to it; the breast to be filled with milk (ಸ್ತನ್ಯ Šmd. Dh.; M. ಚುರ; T. ಚೊರಿ, Tĕ. ದೊರಗು, to flow down, as milk from the breast, etc., see ಸುರಿ; M. ಚುರೆ, also: to spring forth, gush out; giving milk). ಮೊಲೆ ತೊರೆಯುವದು (My.). P. ps. ತೊರದು, ತೊರೆದು. See Cpr. 6, after 91; Bp. 50, 3; 57, 83; Rsv. 5, after 55; Bhâgavata 10, 66, 38; ಹಾಲ್ದೊರೆ; B. 1, 21.

ತೊರೆ tŏrĕ. 2. Mature; ripe (ಪಕ್ವ Ct. I, 57).

ತೊರೆ tŏrĕ. Tbh. of ತ್ವರೆ. (My.; Tĕ.).

ತೊರೆಯ tŏrĕya. (ತೊಱೆಯ?). A salt-maker (My.; see ಉಪ್ಪಾರಜಾತಿ).

ತೊರೈಸು tŏraisu. = ತೊರಯಿಸು (Šmd. 189, o. r. ಕೊ-).

ತೊಱ tŏṟa. = ತೊಱದು. P. p. of ತೊಱೆ 1, in ತೊಱ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ತೊಱಕಲ್ tŏṟakal. An o. r. of ತೊಱಕಲ್, q. v.

ತೊಱಡು tŏṟaḍu. = ದೋಟಿ. A crook, a hook, a crooked instrument for taking down fruits

Digitized by Google

from trees (T. ತುಱಿಟ್ಟು, ತುಱಿಷು; R.). **2**, distortion, deceit (T.). See ಚೊಟ್ಟು.

ತೊಱದು tŏṟadu. = ತೊಱೆದು. P. p. of ತೊಱೆ 1.

ತೊಱಯಿಸು tŏṟayisu. = ತೊಱಸು. To cause to quit, etc. (My.).

ತೊಱಲು tŏṟalu. A hole, etc. ಗಡದ ತೊಱಲು (ನಿಷ್ಕುಹ, ಕೋಟರ, ಮರದ ತೊಱೆ, -ಡೊಱೆ Si. 122).

ತೊಱವಿ tŏṟavi. Leaving, abandoning; an object to be abandoned (ಹೇಯ Nn. 95).

ತೊಱವೆ tŏṟavĕ. (ತೊರವೆ). N. of a place in S. Mhr. (Râm. 1, 1, 1).

ತೊಱಸು tŏṟasu. = ತೊಱಯಿಸು. To cause to give up, etc. (My.). See ಬುದ್ಧಿದೊಱಸು.

ತೊಱಳೆ tŏṟaḷĕ. = ತೊಳ್ಳೆ q. v., etc. (My.).

ತೊಱೆ tŏṟĕ. 1. To put away, to abandon, to quit, to give up, to renounce, to repudiate, to reject (ವಿಸರ್ಜನ Šmd. Dh.; Šm. 116; ಬಿಡು Nn. 84; My.; T. ತುಱ). P. ps. ತೊಱದು, ತೊಱೆದು. ಶರೀರಭೋಗಮಂ ತೊಱವನಿತರ್ಕೆ (Šmd. 140 Mdb.). ಕುಕವಿಗಳ ಸಂಗಮುಂ ಸನ್ತತಂ ತೊಱೆದು (Mr. 7). ತೊಱದವನಿಗೆ ಬಱದ ಹಂಗೇನು? (Prv.). See Čpr. 3, 65; 4, 18; Bp. 13, 14; 26, 29; 31, 14; 45, 17; Č. Bp. 11, 6; Rśv. 9, 4; 13, 20; J. 1, 5; 11, 21. 28; 28, 35; Si. 77; B. 2, 10; 5, 163. 164; ಅಸುದೊಱೆ, ಅಸೆದೊಱೆ.

ತೊಱೆ tŏṟĕ. 2. = ಡೊಱೆ. A hollow or hole (in a tree, My.); a cave (Si.; Tĕ. ತೊಱೆ, ತೊಱ್ಱಿ; *cf.* ತೊಟ್ಟೆ 1, ತೊಲಿ, ತುರಿ 1). ಗುಡ್ಡದಲ್ಲಿ ಇರುವ ತೊಱೆ (ದರಿ, ಕನ್ದರ Si. 116). ಬೆಟ್ಟದ ದೊಡ್ಡ ತೊಱೆ (ಗುಹೆ, ಗಹ್ವರ 116).

ತೊಱೆ tŏṟĕ. 3. A stream, a river (ಪೊಱೆ Šmd. I; ಪೊಱೆ, ಪೊೞ್ಳ Šm. 36; ನದಿ Šmd. Dh., Šm. 116; ಸಿನ್ಧು, ಸ್ರವನ್ತಿ, ತಟನಿ, ತರಂಗಿಣಿ, ನದಿ, ಧುನಿ, ದ್ವೀಪವತಿ, etc. Hlâ., Mr. 413; ವಾಹಿನಿ, ಸ್ರವನ್ತಿ Nr.; My.; T. ತುಱೈ; see s. ತುಱು 3). ತೊಱೆಯ ನೀರಿಂ ಬೆಳವ ಭೂಮಿ (ನದೀಮಾತೃಕ); ಬೆಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲೊಳ್ ಪುಟ್ಟಿದ ಪರಿವ ತೊಱೆ (ನಿರ್ಝರ); ತೊಱೆಯ ಹರಿಹ (ಓಘ, ಪ್ರವಾಹ, ವೇಣಿ, ಧಾರೆ, ಸ್ರೋತ, ರಯ Hlâ.). ತೊಱೆಯ ತಡಿ (ತೀರ, ಕೂಲ, ತಟ, etc. Hlâ., Nr.). ಕಱದಾಗಿ ತೆಗೆದು ತನ್ದು ಮಾಡಿದ ತೊಱೆ (ಕುಲ್ಯೆ, ಕಾಲುವೆ); ನರಕದ ತೊಱೆ (ಸಿನ್ಧು, ವೈರಣಿ Nr.). ತೊಱೆಯ ತಡೆ (ತಟ Mr. 413); ತೊಱೆಯ ನಡುವು (ಪಾತ್ರ 415); ಬನ್ದ ತೊಱೆ (ಪೂರ 415). ನೆತ್ತರ ತೊಱೆ (Abh. P. 13, 66). ತೊಱೆಯಂ ಪಾಯ್ದು, ಎತ್ತಿ ಬನ್ದಂ (Šmd. 64). See Čpr. 8, after 4; Bp. 20, 22; 45, 28; 50, 40. 66; Bh. 1, 5, 9; J. 15, 2; ಉಕ್ಕುರ್ನ್ದೊಱೆ, ಗಣ್ಡುದೊಱೆ, ಪೆರ್ದೊಱೆ, ಬಯಲ್-, ಬಿಸಿಲು-, ಬೆಟ್ಟದೊಱೆ, ಹೆಱ್-. — ತೊಱೆಗಣಗಿಲೆ. -ಕಣಗಿಲೆ. A small tree growing in wet soil, Barringtonia acutangula Gaertn. (ನಿಚುಲ, ಅಮ್ಬುಜ, ಹಿಜ್ಜಲ Nr.; ಲೋಮಕ, ಹಿಚುಲ Mr. 113). — ತೊಱೆಗಳಾಣ್ಮ. -ಆಣ್ಮ. The ocean (ಸಮುದ್ರ Šs.). — ತೊಱೆಮತ್ತಿ. The tree Terminalia arjuna W. and A. (ನದೀಸರ್ಜ, ವೀರತರು, ಇನ್ದ್ರದ್ರು, etc. Nr.; ಕಕುಭ Nn. 128). 2, a shrub or small tree, the five-leaved chaste-tree, Vitex negundo Lin. (? ಸಿನ್ಧುಕೆ Mr. 116, o. r. ಸಿನ್ದುಕೆ). — ತೊಱೆಮಾವು. (Šmd. 195). A mango-tree near a river. — ತೊಱೆಮೆನ್ತೆ. An undershrub, Indigofera trita L. f. (Z.). See ಅಡವಿ-. — ತೊಱೆಯಿಂಗುಳ. -ಇಂಗುಳ. The prickly plant Alhagi maurorum Tournef. (ದುರಾಲಭ್ಭ Mr. 118). — ತೊಱೆವೇಣ್ಟೆ. -ಬೇಣ್ಟೆ. River-hunting: fishing (Rśv. 5, after 114).

ತೊಲ tŏla. A short P. p. of ತೊಲಗು. — ತೊಲ ತೊಲಗು. (= ತೊಲಗಿ ತೊಲಗು). rep. (Bp. 28, 24; 32, 43; J. 3, 24).

ತೊಲಗಿಸು tŏlagisu. To cause to go away, etc. (ಅಗಲ್ಚು Šmd. 134 Cm.; My.). ಆದೇಶಮ್ ಎನ್ದೊಡೆ ಮೊದಲ ದುರ್ದಂ ತೊಲಗಿಸಿ ಬರ್ಪುದು (Šmd. 30 Cm.). See Čpr. 1, 95; 8, 98; Abh. P. 1, 116; Bp. 35, 3; 42, 34; 46, 30; 50, 68; 54, 16; 61, 23; J. 13, 9; 28, 40.

ತೊಲಗು tŏlagu. = ತೊಲಂಗು. To go away; to depart; to go aside or out of the way; to retire; to separate (v. i.); to be separated; to be excluded; to fail (ವಿವಿಕ್ತ Šmd. Dh.; ಪಿಂಗು Šmd. 17. 118 Cm.; ತಪ್ಪು 132. 259 Cm.; My.; Tĕ.; M. ತುಲೆ, T. ತೊಲೈ). ಆವುದೊನ್ದಱಿಂ ತೊಲಗುವುದು (ಅಪಾದಾನ Šmd. 160). ತೊಲಗಿದುದು (ವ್ಯಸ್ತ, ಅಪ್ರಗುಣ, ಆಕುಲ); ಯಥೋಚಿತಸ್ಥಾನದತ್ತಣಿನ್ದ ತೊಲಗುವುದು (ಭ್ರಂಶ); ಸೇನೆಯಿದ್ದೆಡೆಯಿನ್ದ ತೊಲಗುವುದು (ಪ್ರಚಕ್ರ); ಅರ್ಥದ ದೆಸೆಯಿನ್ದ ತೊಲಗದವನು (ಅನಪೇತೋರ್ಥಾತ್, ಅರ್ಥ್ಯ Nr.). See Šmd. 73; Čpr. 1, 92; Bp. 21, 10. 14; 43, 14; 45, 9; 46, 23; 57, 47; Č. Bp. 11, 9; Rśv. 5, 119; 6, 6; 6, after 11; Râghǒ. 17, 66; J. 2, 49; 15, 18; 26, 14; 30, 29; Dp. 87, 1; 172, 5.

ತೊಲಂಗು tŏlaṅgu. = ತೊಲಗು. (Bp. 33, 14; 40, 49. 71; 46, 58; 51, 81).

ತೊಲಿ tŏli. (fr. ತುರಿ 1). = ತೊಳೆ 3. A hole, a socket (Tĕ.). ತೊಲಿ ಇಡಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ವೇಧಿತ, ಛಿದ್ರಿತ, ವಿದ್ಧ Si. 381).

ತೊಲಿ tŏli. Tbh. of ತುಲಿ. A kind of wooden sacrificial vessel (Si. 241). 2, = ತೊಲೆ No. 4. (S. Mhr.).

ತೊಲೆ tŏlĕ. Tbh. of ತುಲಾ. A beam of wood (ವೇಶ್ಮಾಂಗ, ಮನೆಯ ಮುಟ್ಟುಗಳ ಭೇದ Nn. 158; My.; T. ತುಲೈ; Mhr. ತುಳಈ; Bp. 40, 77; Č. Bp. 5, 48; J. 17, 23; B. 4, 121; G. 403). See ಅಡ್ಡದೊಲೆ, ತೂಗು-, ತೂಗುನ್-, ಪೆರ್-. 2, a balance (Abh. P. 14, 188; Bp. 27, 47; 55, 57). 3, a certain weight (ತೂಕ, ಪ್ರಮಾಣ 158). ಸಿಕ್ಕಮ್ ಅಯ್ದಾಗಲ್ಕೆ ತೊಲೆ, ಅನ್ತವು ಇಪ್ಪತ್ತಿರಲ್ಕೆ ಭಾರಂ (Mr. 355). See Bp. 48, 83; Si. 329; G. 46. 321. 388. 4, a tŏla, being the weight of one Rupee (My.; B. 3, 13. 96; see ಕಾಲ್-). ತೊಲೆಯಿನ್ದ ಹಲವಾಗುತ್ತದೆ, ಹೋಲಿಯಿನ್ದ ಭ್ರಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ (Prv.). 5, equality, etc. (ಸಮ, ಸಮಾನ 158; Bp. 43, 21). 6, propriety, fitness, fame (ಕೀರ್ತಿ, ಸಮಂಜಸ 158; Abh. P. 7, 166). 7, a cloth for females (ವಸ್ತ್ರ, ಸೀರೆ 158). 8, poorness (ಕೃಶ, ಬಡತನ 158). — See ದಿಬ್ಬದ-.

ತೊವರಿ tŏvari. Tbh. of ತುವರಿ (Šmd. 355). The pigeon-pea. ಉದ್ದು ತೊವರಿ ಹೆಸಱು ಮೊದಲಾದುವನಿಕ್ಕಿ ಅಟ್ಟ ಕೂೞ್ (ಷಡ್ಗ Šmd. I). 2, = ತುವರಿ No. 2 (Si. 154).

ತೊವಱು tŏvaṟu. Tbh. of ತುವರ No. 1. (ಕಷಾಯ, ತುವರ Hlâ.; My.).

ತೊವಲ್ tŏval. 1. ತೊವಲು. = ತೊಗಲ್, etc. (ಅಸೃಗ್ಧರ, ಅಜಿನ, ಚರ್ಮ, ಕೃತ್ತಿ, ತ್ವಕ್ Hlâ.; ಚರ್ಮ Čt. II, 104; ತೋಲ್, ಸಮ್ಮ, ಕಡವಸ Šm. 32; ಸಮ್ಮ, ತೋಲ್ Kk. 46; My.). See Bp. 20, 44; ಗಂಗೆದೊವಲು.

ತೊವಲ್ tŏval. 2. = ತೊಪ್ಪಲು, q. v. Young green leaves (ಎಳೆದಳಿರ್ Čt. II, 105; Čpr. 7, 101). — ತೊವಲಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To get young leaves (Abh. P. 13, 48).

ತೊವಲ್ tŏval. 3. = ತೊಡಲ್, q. v.

ತೊವೆ tŏvĕ. = ತೊಗೆ, etc. (ತೊಯೆ Čt. II, 74; My.; ಕುದಿಸಿದ ಬೇಳೆ G.).

ತೊವ್ವೆ tŏvvĕ. = ತೊವೆ. etc. (My.).

Digitized by Google

ತೊಸಕ್ tŏsak. = ದೊಸಕ್, etc. (My.).

ತೊಸಕ್ಕನೆ tŏsakkanĕ. (=ದೊಸಕ್ಕನೆ). With the sound of ತೊಸಕ್ (My.).

ತೊಳ tŏḷa. 1. A short P. p. of ತೊಳಗು 1. — ತೊಳ ತೊಳಗು. (= ತೊಳಗಿ ತೊಳಗು). rep. (Grj. 10, 71; Bp. 1, 53; 4, 26; 61, 28; Č. Bp. 42, 14; Rsv. 13, after 71; J. 3, 37; 13, 51; 28, 18). — ತೊಳ ತೊಳ ತೊಳಗು. rep. (Čpr. 9, 27).

ತೊಳ tŏḷa. 2. = ತೊಳದು, ತೊಳೆದು. P. p. of ತೊಳೆ 2, in ತೊಳ ಕೊಳ್ಳು (Bp. 30, 9; B. 4, 57. 136; 5, 239; My.). — ತೊಳ ತರ್. = ತೊಳ ಕೊಣ್ಡು ಬರ್. (Bp. 1, 53; 27, 49).

ತೊಳಕ tŏḷaka. — ತೊಳಕಂ (Šmd. 241, o. r. ಕೊಳಕಂ).

ತೊಳಕು tŏḷaku. = ತೊಳಂಕು (Šmd. 48, o. r. ತೊಡಕು, ತೊಡಂಕು).

ತೊಳಗು tŏḷagu. 1. To shine, to be full of splendour, etc. (ಕಾನ್ತಿ Šmd. Dh.; T. ತುಲಂಗು, ತುಳಂಗು; Tĕ. ತುಳಕಿಂಚು; M. ತುಳಙ್ಙು, to shake; to shine; T. ತುಳಕ್ಕು, to move; to polish; T., M. ತುಳಕ್ಕ, tremor; splendour; see ತುಳಕು 1). ತೊಳವಂ, ತೊಳಪ್ಪಂ (Šmd. 275). ಅಯ್ದೆ ತೊಳಪ ಕನ್ನವುರಂ (75). ತೊಳಗಿದನ್ ಇನ್ದ್ರನನ್ದನನ ಮೆಯ್ಸಿರಿಯಂ ಜಚಿಸಿದು (Rsv. 13, 60). ತೊಳಗುವ ಅಚ್ಚರಿಗಣ್ಣ ನಗೆಮೊಗದ ಬೇಡತಿ (Râghc. 17, 66). ತೊಳಪ ತತ್ಸಮುದ ಬಿನ್ನಣಂ (Kk. 3). See Čpr. 1, 120. 138; 6, 49; Rsv. 6, 2; Č. Bp. 5, 2; J. 3, 17; 5, 4; 15, 9. 10; 29, 45; 31, 14; Râghc. 17, 72. — ತೊಳಗು ಬೆಳಗು. dupl. ರವಿ ತೊಳಗಿ ಬೆಳಗುವ ಪೋಲು (Bh. 1, 8, 9; see J. 31, 13).

ತೊಳಗು tŏḷagu. 2. (= ತಳಕು 2, etc.). Shine, splendour, etc. (ಕಳೆ, ಕದಿರ್, ಮಿನುಗು, ತೊಳಪು, ಬೆಳಗು, ಪೊಳಪು, ಪೊಗರ್, etc., ಕಾನ್ತಿ Šm. 15; Kk. 25, o. r. ತಳಪು).

ತೊಳಂಕು tŏḷaṅku. = ತೊಳಕು, q. v.

ತೊಳಚಿ tŏḷaci. Tbh. of ತುಳಸಿ (Šmd. 348. 355; Šm. 27; My.).

ತೊಳಚೆ tŏḷacĕ. = ತೊಳಚಿ. (ತುಳಸಿ Šmd. 365; My.).

ತೊಳಂಚೆ tŏḷañcĕ. = ತೊಳಚಿ. (ತುಳಸಿ Čt. II, 58).

ತೊಳದು tŏḷadu. = ತೊಳೆದು. P. p. of ತೊಳೆ 2, q. v.

ತೊಳಪು tŏḷapu. (= ತಳಪ, etc.). Shine, lustre, etc. (See Šm. 15 and Kk. 25 s. ತೊಳಗು 2).

ತೊಳಯಿಸು tŏḷayisu. = ತೊಳಸು 3, ತೊಳಿಸು 2. (Bp. 27, 40; My.).

ತೊಳಸಲ್ tŏḷasal. ತೊಳಸಲು. Pounding. — ತೊಳಸಲಕ್ಕಿ. -ಅಕ್ಕಿ. Rice cleared of its bran by pounding (My.).

ತೊಳಸಿ tŏḷasi. = ತೊಳಚಿ. (My.; Tĕ. ತೊಲಸಿ).

ತೊಳಸು tŏḷasu. 1. = ತಳಿಸು 1, ತೊಳಿಸು 1. To pound, to beat; to pound rice so as to deprive it of its bran (My.; *cf.* ತೊೞಕು); to box, to fight (Bp. 57, 72).

ತೊಳಸು tŏḷasu. 2. Pounding, etc.; boxing. See ಕೆಯ್ದೊಳಸು.

ತೊಳಸು tŏḷasu. 3. = ತೊಳಯಿಸು, etc. To cause to wash, to get washed, to have washed (My.; Bp. 3, 71; Tĕ. ತೊಲಂಚು, ತೊಲುಚು, to wash; ತೊಲಿಪಿಂಚು, to get washed). ತುಪ್ಪ ಅನ್ನ ಉಣ್ಣಲಿಕ್ಕಿ, ನಾಯಿಯುಚ್ಚೆಲಿ ಕೆಯ್ ತೊಳಸಿದ (Prv.).

ತೊಳಸು tŏḷasu. 4. = ತೊಡಕು 2. Entanglement (My.).

ತೊಳಿ tŏḷi. = ತೊಳೆ 2. (C.).

ತೊಳಿಸು tŏḷisu. 1. = ತೊಳಸು 1, etc. (My.).

ತೊಳಿಸು tŏḷisu. 2. = ತೊಳಸು 3, etc. (My.).

ತೊಳೆ tŏḷĕ. 1. = ತೊಡೆ 1. ತೊಳವಲ್ಲಿ (ಉದ್ವರ್ತನ Nn. 71, o. r. ತೊಳೆವುದಲ್ಲಿ). ಮೆಯ್ಗೆ ಉಜ್ಜಿ ತೊಳೆಯುವ ಪುಡಿ (ಉದ್ವರ್ತನ, ಉತ್ಸಾದನ Si. 225). *Cf.* ದೂಳಿಸು.

ತೊಳೆ tŏḷĕ. 2. = ತೊಳ. To wash; to remove by washing (ಪ್ರಕ್ಷಾಲನ Šmd. Dh.; ಕ್ಷಾಲನ Šm. 114; ಅಲುಬು, ಕರ್ಚು Šm. 61, Kk. 51; ಕರ್ಚು Šm. 86; C.). P. ps. ತೊಳದು, ತೊಳೆದು. ತೊಳೆಯಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ನಿರ್ಣಿಕ್ತ, ಪ್ರಕ್ಷಾಲಿತ, ಧೌತ Hlâ.). ತೊಳವದು (ಧೌತ, ಪ್ರಕ್ಷಾಲಿತ Mr. 255). ಪಿಡಿಯೊಳ್ ತುಮ್ಬಿರೆ ಪಂಕ, ಮೇಲೆ ತೊಳೆಯಲ್, ತಾಂ ಶುದ್ಧನೇ? (Sš. 64). ಸಗ್ಗಳೆಯ ನೀರಿನ್ದ ಕಾಲ್ದುದಿಯೊಳ್ ಬಸಿವ ನೆತ್ತರಂ ತೊಳೆದು (J. 28, 55). See Čpr. 2, 12; 3, 30; 7, 87; Bp. 15, 13; 24, 53; 32, 30; 46, 53; 47, 13; 56, 52; 57, 63; 59, 54; 60, 4. 49; J. 12, 27; 18, 2; Si. 222. 225. 245. 312; ಕೆಯ್ದೊಳೆ, ಮೆಯ್-, ಮೊಗ-.

ತೊಳೆ tŏḷĕ. 3. (= ತೊಲಿ). A hole, a bored hole (My.; T. ತೊಳೈ, M. ತುಳೆ; T. ತೊಳೈ, to cut out a hole; to bore a hole; ತೆಳೆ, to bore, make a hole; *cf.* ತೊಡೆ 2). — ತೊಳೆ ಮಾಡು. To make or bore a hole (My.). — ತೊಳೆ ಹಾಕು. = ತೊಳೆ ಮಾಡು. (My.).

ತೊಳೆ tŏḷĕ. 4. A separate piece or division, one of the divisions in an orange, jack fruit, cotton-pod, etc. (ಫಲತೊಲೆ Šmd. Dh.; ಫಲವಿವರಣ Šm. 114; ಪಣ್ಣೊತ್ತರ Čt. I, 23; My.; Tĕ. ತೊನೆ, ತೊಲೆ). ತೊಗಲು ತೊಳೆ ಆದೀತೇ? (Prv.).

ತೊಳೆಯುವಿಕೆ tŏḷĕyuvikĕ. Washing (Si. 225).

ತೊಳ್ಳು tŏḷḷu. = ಟೊಳ್ಳು. (My.).

ತೊಳ್ಳೆ tŏḷḷĕ. = ಟೊಳ್ಳೆ, (ತೊಟಲು), ತೊಟಿಳ, (ಸೊಳ್ಳೆ). A hollow, a hole, a cavity (My.; M.; T. ತೊಳ್ಳೈ; T. ತೊಳ್ಳು, to make a hole with any instrument; see ತೊಟ್ಟೆ 1 and ತೊಡು 2; M. ತೋಳ್ಕ್ಕು, to bore a hole; Tĕ. ತೊಲ್ಲೆ, pithless grain, see ಜೊಳ್ಳು). **2,** deficit, debt (My.). — ತೊಳ್ಳೆಗಣ್ಣಿನವ. -ಕ-. A man with a sunken eye (My.). — ತೊಳ್ಳೆ ಪಳ್ಳೆ. dupl. (My.). — ತೊಳ್ಳೆಮನುಷ್ಯ. A man who has debts (My.).

ತೊೞ್ tŏḻ. = ತುೞ್ 3. See ತೊೞ್ತುೞ್.

ತೊೞಕಲ್ tŏḻakal. The act of turning, wandering, etc. (ತೊೞಲ್ವುದು Šmd. I, o. r. ತೊೞಕಲ್).

ತೊೞಲ್ tŏḻal. = ತೊೞಲು. To move round; to go or turn round, to revolve; to roam or wander about; to get perplexed or bewildered, etc. (ಭ್ರಮೆಗೊಳ್, ಗರವಟ್ಟಗೆವರ್ Šmd. I; ಭ್ರಮಣ Šmd. Dh.; Čpr. 3, 69; 6, 25; 8, 10; J. 2, 45; 6, 8; 21, 55; Rsv. 13, 101). ತೊೞಲ್ದು (Bp. 54, 39). ತೊೞಲ್ದಂ (Šmd. 49). ಜಾವಮಂ ತೊೞಲ್ದಂ (157). ಆ ಬನಮಿಾ ಬನಮೂ ಬನಮೆನ್ನದೆ, ತೊೞಲ್ದು, ಪೊಗೊಯ್ದರ್ ಅವರ್ (202). **2,** to roam over, to cross in wandering about (Čpr. 7, 115; J. 16 sum.). **3,** to roll (v. t.; see ಕಣ್ದೊೞಲ್).

ತೊೞಲಿ tŏḻali. Moving round, etc. See ಕಣ್ಣೊೞಲಿ, ಜಕ್ಕನ್ದೊೞಲಿ. — ತೊೞಲಿಕಲ್ಲು. A wooden hand-mill to remove the husk from paddy (S. Mhr.).

Digitized by Google

ತೊಲಲಿಕೆ tŏḻalikĕ. Wandering about, etc. (Bh. 1, 20, 56; Râm. 2, 7, 3; My.).

ತೊಲಲಿಚು tŏḻaliču. = ತೊಲಲಿಸು. To cause to roam about, to send about (Râm. 3, 2, 16).

ತೊಲಲಿಸು tŏḻalisu. To cause to move round, etc. (J. 32, 39). **2,** to surround. ತೊಲಲಿಸುತ್ತಿಪ್ಪ ಮಾಸು (ಕಲಲ Mr. 308).

ತೊಲಲು tŏḻalu. = ತೊಳಲ್. (My.). P. p. ತೊಲಲಿ. ತೊಲಲುವುದು (ವ್ರಜ್ಯೆ, ಅಟಾಟ್ಯೆ, ಪರ್ಯಟನ Nr.). ತೊಲಲಿದರೂ ಬಲಿ ಲೋದು ತಪ್ಪೀತೇ? (Prv.). See Bp. 12, 47; 16, 16; 35, 9; 40, 70; 54, 12; 57, 65; Bh. 1, 8, 93; 1, 12, 7. — ತೊಲಲಿ ಬಲಿಲು. To roam about and become wearied (J. 28, 16).

ತೊಲಲುವಿಕೆ tŏḻaluvikĕ. Roaming or wandering about, etc. (Si. 49).

ತೊಲಸು tŏḻasu. 1. To turn round (v. t., as with a ladle, My.; *cf.* ತುಱ್ 4; see Si. s. ಕುದಿಸು); to row (Abh. P. 13, 66); to nauseate (v. i., as the belly, (My.).

ತೊಲಸು tŏḻasu. 2. Turning round, revolving, rolling; wandering of mind, deviation from rectitude. See ಕಡ್ಡೊಲಸು, ತೊಣ್ಣು ತೊಲಸು.

ತೊಲ್ತು tŏḻtu. (Šmd. 49). = ತೊತ್ತು 1. A male or female servant (ದಾಸನುಂ ದಾಸಿಯುಂ Šmd. I; ಪೋಟಿ, ಪೋಟೆ, ಚೇಟ, ದಾಸಿ, etc. Hlâ.; T. ತೊಳುತ್ತಿ, a female slave; ತೊಳು, ತೊಳುವು, ತೊಳುಮ್ಬು, slavery; ತೊಳು, ತೊಳುವು, ತೊಱಿಲ್, work, action, occupation; see s. ತುಱಲ್ 3). ಇವಂ ದೇವರ ತೊಲ್ತು, ಇವಳ್ ದೇವರ ತೊಲ್ತು (Šmd. 109). Plural ತೊಲ್ತರ್ (120. 288).

ತೊಲ್ತುಲಿ tŏḻ-tuḻi. (= ತೊತ್ತುಲಿ). The state of being perfectly trodden down, poor, miserable, dejected or faded (ಸೊಪ್ಪಾದುದು Šmd. I; if another derivation be required, *cf.* T. ತೊಯ್, to wither, fade away, be wrinkled or corrugated, pine, be wearied, and see ತುಱಕಲ್).

ತೋ tô. 1. = ತುಯ್, etc., ತೋಯು. To become wet or moist; to be dipped in (Bp. 18, 65; Rsv. 8, 122; J. 12, 28; 13, 14; T. ತುಯ್ಯ, ತೋಯ್; Tĕ. ದೋಗು). **2,** to wet, to moisten, to dip, to soak, to steep (ಆರ್ದ್ರವಕರಣ Šmd. Dh.; T. ತೋಯ್, M. ತೋಯು; Tĕ. ತೋಚು; Bp. 22, 35; J. 19, 34). P. p. ತೋದು (also My.). — ತೋ ತೋ. rep. (Bp. 33, 9).

ತೋ tô. 2. (= ಜೋ 2, ತೋಕೆ). — ತೋಮಾಲೆ. A garland of flowers (My.; Tĕ.).

ತೋಕ tôka. *Offspring, children.*

ತೋಕು tôku. To beat, to strike (Bh. 3, 19, 21; 7, 17, 26; Tu. ತೋಕು, collision; ತೊಯ್, to strike, beat; *cf.* ತೋಳಸು 1). ಬೊಟ್ಟೆಯ ತೋಕು. = ಬೊಟ್ಟೆ ಹೊಡೆ. (Râm. 6, 44, 52).

ತೋಕುಳಿ tôkuḻi. The act of dipping, steeping, (tanning, V. 34, 118).

ತೋಕೆ tôkĕ. = ಸೋಗೆ. Anything that hangs down (T.): a tail (Tĕ.; T. ತೋಗೈ, M. ತೋಗೆ, a feather, especially of a peacock; a peacock's tail; a tail; Tĕ. ತೋಗು = ತೂಗು; Tu. ತೋಳೆ, a slope, declivity; M. ತೊಕ್ಕೆ, a bunch; ತೋಂಗಲ್, drapery; a pendulous ornament, = Mhr. ತೋಂಗಲ; see ತೊಂಗಲ್). — ತೋಕೂರು. -ಊರು. N. See Prv. s. ರೇಕೆ.

ತೋಕೆ tôkĕ. A woman who has children. See ಬೀಪ-.

ತೋಕ್ಮ tôkma. A young green blade of corn, especially of barley, *green or unripe barley*. *Cf.* ತೊವಲ್ 2?

ತೋಚಿಕೆ tôčikĕ. Appearing; occurring to the mind (My.).

ತೋಚು tôču. (= ತೋಱಿಸು). To cause one's self to appear: to appear, to seem, to occur to the mind (My.; Tĕ.; see ಜೂಪು 1). ನನಗೆ ಹೀಗೆ ತೋಚುತ್ತದೆ, so it seems to me (My.). See B. 4, 63. 95; Si. 73. 388.

ತೋಜೆ tôjĕ. (= ತೋಲ್ 2, q. v.). Way, manners (Râm. 6, 45, 36).

ತೋಟ tôṭa. = ತೋಟ್ಟ. A garden (C.; ಕಾನನ, ವನ Si. 118; Tĕ. ತೋಟ; T., M. ತೋಟ್ಟ; M. also ತೊಡಿ, ತೊಡಿಗೆ; T. also ತೊಡು; M. ತೊಡುಗೆ, ತೊಡುವೆ, an enclosure, compound; T. ತೋಟ, ತೊಡುವು, an enclosed ground adjoining a house; ತುಡವೈ, a cultivated high ground; a flower garden). ತೋಟದ ಮೂಲಿನಿಗೆ ಯಾತಲಿ ಸಿಲಿ? ಅನ್ದರೆ ನೇತಾಡುವ ಎರಡು ಬದನೇ ಕಾಯಿಯ ಸಿರಿ. — ತೋಟ ಮೂಲು ಮೊಲಿ, ಕಾಯಿ ಆಲು ಮೊಲಿ. — ತೋಟ ಸೊಕ್ಕಿದರೆ ಆಡನಿರಿಸು, ನಾಡು ಸೊಕ್ಕಿದರೆ ಕೊಂಕಣಿಯನಿರಿಸು. — ತೋಟ ಹಾಲಾಗುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕೋತೀ ಮೋಱಿಯ ಕಾಯಿ ಹುಟ್ಟಿತು (Prvs.). See Si. 118; B. 5, 195; ಪೂದೋಟ; Prv. s. ಬೇಟೆಗಾಲಿ. — ತೋಟಗಾವಲ್. -ಕಾವಲ್. The act of watching a garden (J. 20, 5). — ತೋಟ ತುಡಿಕೆ. dupl. A garden and what belongs to it (My.). — ತೋಟದಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (My.).

ತೋಟ tôṭa. = ತೋಟ. (My.).

ತೋಟಕ tôṭaka. *N. of a vritta* (Čh.).

ತೋಟಗಾಱ tôṭa-gâṟa. A gardener (My.).

ತೋಟವಳ tôṭa-vaḷa. = ತೋಟವಾಳ, q. v.

ತೋಟವಾಳ tôṭa-vâḷa. A gardener (Rsv. 10, after 5, o. r. -ವಳ).

ತೋಟಿ tôṭi. 1. A hand-to-hand conflict, an affray; a scuffle, a struggle; fight, a quarrel (ತೊಡಕು Bhn. 16, o. r. ಹೊಡಕು; Tĕ. ತೊಡರು = ಪೋರಾಡು, ಯುದ್ಧಮು ಚೇಸು). ಹಾಗೆಯೇ ಯುದ್ಧಾದಿಗಳಲ್ಲಿಹ ತೋಟಿ ತಪ್ಪಿ ವೀರಾವೇಶದಿನ್ದ ತನ್ನಿಚ್ಛೆ ಬನ್ದ ಹಾಗೆ ಬಹಳ ಬಹಳ ನುಗ್ಗಿ ಹೋಗುವವನು (ಅತ್ಯಸ್ತ್ರೀನ Si. 283). See Čpr. 8, 56; Bh. 1, 6, 17; 1, 8, 1; 2, 3, 3; 2, 13, 47; 3, 13, 17; 3, 18, 38; J. 21, 44; 24, 35. — ತೋಟಿಗೆಯ್. To come to a hand-to-hand fight (Rsv. 13, 84).

ತೋಟಿ tôṭi. 2. An inferior village servant, especially one who performs the lowest offices, a sweeper, a scavenger, etc. (My.; T., M. ತೋಟ್ಟಿ; Tĕ. ತೋಟಿ, ತೋಟ, ತೋಟಗ).

ತೋಟಿ tôṭi. Gulping eagerly and largely (Mhr. ಘೋಟಾ; Bh. 1, 10, 33).

ತೋಟಿಕಾಱ tôṭi-kâṟa. A hand-to-hand fighter (Bh. 6, 4, 26).

Digitized by Google

ತೋಟಿಗ tôṭiga. = ತೋಣ್ಟಿಗ. A gardener, a florist (ಮಾಲಾಕಾರ, ಮಾಲಿಕ G.; B. 2, 21. 52).

ತೋಟೆ tôṭĕ. = ತೊಗಟು, etc. (ಶಲ್ಕ G.; My.). See B. 1, 4; ಮೇಲ್ದೋಟೆ.

ತೋಟೆ tôṭĕ. = ತೋಟು. A cartridge (My.; Mhr., H. ತೋಟಾ).

ತೋಡ tôḍa. 1. = ತೊಡೆ 1. (ಪಜ್ಜ Ct. I, 21).

ತೋಡ tôḍa. 2. A kind of white rat that infests crops (My.).

ತೋಡಿ tôḍi. The name of a tune (My.; T., M., Tĕ.).

ತೋಡಿಸು tôḍisu. To cause to dig or burrow (My.; Bp. 31, 14).

ತೋಡು tôḍu. 1. To go out, to come forth;— to cause to go out: to take water out of a large vessel with a small one, to bale out water, to put rice from one vessel into another one or in another place, to wind thread from one spool upon another one, to remove, as ear-wax, etc. (ನಿಷ್ಕ್ರಮಣ Šmd. Dh., Šm. 91; My.; Tĕ.; T., M. ತೋಣ್ಡು; cf. ತೊಡೆ 2).

ತೋಡು tôḍu. 2. To dig; to excavate a hole, to burrow (My.; Tĕ.; T., M. ತೋಣ್ಡು; cf. ಟೊಣೆ 2, ತೊಳೆ 3). ಮಾಡಿದ ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಫಲವೇ ಸಾಕ್ಷಿ, ತೋಡಿದ ದಾವಿಗೆ ಜಲವೇ ಸಾಕ್ಷಿ.— ತೋಡಿದ ದಾವಿಗೆ ಜಲವೇ ಸಾಕ್ಷಿ, ಮಾಡಿದ ಪಾಪಕೆ ಮನವೇ ಸಾಕ್ಷಿ (Prvs.). See Bp. 31, 6. 8; 47, 10; B. 3, 112; Si. 83. 91. **2,** to bury, as an arrow in a victim (J. 12, 46). **3,** to penetrate, as the breast (Bh. 3, 10, 49).

ತೋಡು tôḍu. 3. A water-course. (My.; M., Tu.).

ತೋಡು tôḍu. 4. (fr. ತುಡು, Šmd. 250). Joining: putting (an arrow) to (the bow, Abh. P. 9, 63). **2,** a pair; an equal; equality, resemblance, etc. (ಯುಗ್ಮ Šmd. Dh.; ಪೋಲ್, ಅನ್ನೆ, ಪಡಿ, ಸಾಮ್ಯ Ct. I, 88; ಒರೆ, ದೊರೆ, ತೊಣೆ, ಸರಿ, etc., ಸಾಮ್ಯ Ct. II, 25; ಜೋಡು, ಜೋಳಿ, ಜವಳಿ, ಪಡಿ, ಪಾಟಿ, ಪಾಂಗು, etc., ಸಾಮ್ಯ Šm. 55; ಯುಗ, ಸಾಮ್ಯ 91; Abh. P. 4, 119; Rśv. 5, after 114; My.; Tĕ. ತೋಡ, ತೋಡೆ, joint, fellow; with, together; ತೋಯು, company; ದೋಯಿ, couple, pair; T. ತೋಡು, a crowd; ತೋಡಿ, a companion; ತೋಯ್, ತುನ್ನೈ, M. ತೋಯು, to unite; see ತುಡು 1, ತುಡಿ'ಲ್ 1). — ತೋಡುಪೊಯ್ಲು. -ಪೊಯ್ಲು. A double blow (Bh. 3, 10, 52).

ತೋಡು tôḍu. An expedient (My.; Mhr. ತೋಡ).

ತೋಡೆ tôḍĕ. 1. A ring of gold, etc., for the wrist, and also for the ankle (Mhr., H., Tĕ. ತೋಡಾ; My.; Si. 219. 220).

ತೋಡೆ tôḍĕ. 2. Little, few; a little, somewhat (Mhr., H. ಥೋಡಾ; My., Tĕ.).

ತೋಣ್ಟ tônṭa. (Šmd. 48). = ತೋಟ. ಶಾಯ ತೋಣ್ಟ (ಶಾಕ ಶಾಕಟ, ಶಾಕಶಾಕಿನ, ದಾಡು; ಕಬ್ಬು ಮೂಲಗೆ ಇವು ಮೊದಲಾದ ತೋಣ್ಟಂಗಳ್ (ಶಾಕಿನ); ಪೂವಿನ ತೋಣ್ಟ (ಪುಷ್ಪವಾಟಿ Hlâ.). — ತೋಣ್ಟದಾಯ್ಯ. -ಆಯ್ಯ. N. of the author of the Kannaḍa Šabdamanjari (Šm. 1). — ತೋಣ್ಟದ ಸ್ವಾಮಿಗಳ್. N. (Šmd. 125, not in all MSS.). — ತೋಣ್ಟವೆಸಂಗೆಯ್. -ಬೆಸಂಗೆಯ್. To cultivate a garden (Čpr. 1, 86).

ತೋಣ್ಟಿಗ tônṭiga. = ತೋಟಿಗ. ತೋಣ್ಟಿಗಂ (Šmd. 48. 283).

ತೋತಾಯ tôtâya. ತೋತಾಯಾ. A fabrication; a counterfeit pretender to the throne; an imposter (Mhr. ತೋತಯಾ; B. 5, 69. 70).

ತೋತ್ತರ tôttara. Tbh. of ಸ್ತೋತ್ರ. (My.; T. ತೋತ್ತಿರ).

ತೋತ್ರ tôtra. *A goad for driving cattle.*

ತೋದ tôda. Striking, guiding, driving, etc.; sharp, shooting or pricking pain. See ಪ್ರ-.

ತೋದನ tôdana. Striking, etc.; *a goad for driving cattle;* pain.

ತೋದು tôdu. 1. An expedient (My.; T. ತೂದು; cf. ಯುಟಿ No. 2; ತೋಲ್ 2).

ತೋದು tôdu. 2. P. p. of ತೋ 1, q. v.

ತೋದುಗಾರ tôdu-gâra. A man fertile in expedients (My.).

ತೋದ್ಯ tôdya. To be struck, fit to be beaten. See ಆ-.

ತೋಪ tôpa. ತೋಫ. = ತೋಪು. A cannon (Mhr., H. ತೋಫ; B. 5, 70. 192. 240).

ತೋಪಖಾನೆ tôpa-khânĕ. ತೋಫ-. A place of cannon and artillery stores, a park (My.; Mhr.).

ತೋಪಡೆ tôpaḍĕ. (A pusher): a carpenter's plane (Tĕ. ತೋಪಡೆ, ತೋಪುಡು; My.; Si. 381; Tĕ. ತೋಪು, a push, etc.; ತೋಪುಡು, pushing, etc.).

ತೋಪಿ tôpi. = ಟೊಪ್ಪಿ, etc. (My.; Tĕ.). See Prv. s. ಪಾಪ.

ತೋಪು tôpu. (= ತೋಹು 1). A clump of trees, a grove, a wood (Bh. 1, 11, 17; 3, 18, 33. 35. 40; My.; Tĕ.; Si. 118. 242; M. ತೋಪ್ಪು; T. ತೊಗುಪ್ಪು, ತೋಪ್ಪು, a crowd; a grove; see s. ತುಮ್ಬು 1, ತೊಂಗಲ್, ತೋಹು 4).

ತೋಪು tôpu. ತೋಫು. = ತೋಪ. (My.; B. 3, 117. 146; 5, 68. 240). ತೋಪು ಹಾರಿ'ಸು, to fire a cannon; ತೋಪು ಹಾರು, a gun to be fired (My.).

ತೋಬರ tôbara. = ತೋಬರಿ. (My.).

ತೋಬರಿ tôbari. A horse's mouth-bag (B. 4, 79; Br.; Mhr. ತೋಬರಾ).

ತೋಮ tôma. Tbh. of ಸ್ತೋಮ. (ಒಟ್ಟಲ್, ಗುಮ್ಪು, ಗಡಣ, ತೊಮ್ಬೆ, etc. Šm. 54; Kk. 17).

ತೋಮರ tômara. *An iron club or crow; a lance, a javelin.*

ತೋಯ tôya. *Water.* 2, a kind of metrical foot (Čh.).

ತೋಯಜ tôya-ja. Born or living in water. 2, a lotus.

ತೋಯಜನಾಭ tôyaja-nâbha. Vishṇu (My.).

ತೋಯಜಪ್ರಭವ tôyaja-prabhava. Brahmâ (Bp. 1, 41).

ತೋಯಜಭವ tôyaja-bhava. Brahmâ (My.).

ತೋಯಜಮಿತ್ರ tôyaja-mitra. The sun (My.).

ತೋಯಜಾಕ್ಷ tôyaja-aksha. Vishṇu (My.).

ತೋಯಜಾನನೆ tôyaja-ânanĕ. A female with lotus-like eyes (Bp. 32, 42).

ತೋಯಜಾರಿ tôyaja-ari. The moon (My.).

ತೋಯದ tôya-da. Giving water; a cloud.

ತೋಯದವಾಹನ tôyada-vâhana. N. of a king (Abh. P. 10, after 91).

ತೋಯನಿಧಿ tôya-nidhi. *The ocean.*

ತೋಯಪಿಪ್ಪಲಿ tôya-pippali. *The plant Jussiaea repens* Lin.

Digitized by Google

ತೋಯಾಶಯ **tôya-âśaya.** *A water-reservoir, a lake, etc.* (ಹ್ರದ, ಮಡು Hlâ.).

ತೋಯಿಸು tôyisu. = ತೊಯಿಸು, etc. (My.). ಗುಪ್ಪಿ ಎಣ್ಣೀ ಕುಡಿದರೆ ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲು ತೋಯಿಸೀತೇ? (Prv.).

ತೋಯು tôyu. = ತೋ 1, etc. (My.). P. p. ತೋಯಿದು (My.).

ತೋರ tôra. Bigness, largeness, plumpness, stoutness; greatness, dignity; a stout man; a great man (Mhr. ಥೋರ; My.; Tě., Tu.; M. ತೋನೆ, much, greatly; ತುವರು, to be filled up, as wells, etc.; Tě. ತೋನ = ಸ್ಥೂಲ; see ತುಮ್ಮು 1, ತುಬುಗು 1). ತೋರಿಹ ಕೆಚ್ಚಲನುಳ್ಳ ಆಕಳು (ಪೀನೋಧ್ನಿ, ಪೀವರಸ್ತನಿ Hlâ.). ತೋರನಾದವ ಪಾಲನು, ಧೀರನಾದವ ದೂಟನು (Prv.). See Bp. 1, 65; 8, 43; 12, 20; 20, 12; 30, 4; 34, 34; 40, 6; 60, 46; J. 3, 11. 28; Śsv. 4, 8; B. 5, 321; Si. 169. 417. — ತೋರಗಾಯಿ. -ಕಾಯಿ. A large fruit (Čpr. 1, after 101). — ತೋರಗುರುಳ್. -ಕುರುಳ್. Thick locks of hair (Abh. P. 3, after 133). — ತೋರತಲೆ. A large head (B. 5, 244). — ತೋರ ತೋರ. rep. (Bp. 8, 15). — ತೋರದೊಡೆ. -ತೊಡೆ. A big thigh (Č. Bp. 47, 14). ಆತನಯೆ ತೋರದೊಡೆಗಳವು (Śmd. 64). — ತೋರಮತ್ತಿ. = ತೊಱೆ-. (ನದೀಸರ್ಜ, ವೀರತರು, etc. Si. 132). — ತೋರಮುತ್ತು. A large pearl (Čpr. 6, after 64; Abh. P. 5, 53; Bh. 2, 18, 7; J. 26, 9). ಇಪ್ಪತ್ತೇಳು ತೋರಮುತ್ತಿನ ಸರಂ (ನಕ್ಷತ್ರಮಾಲೆ Mr. 338). — ತೋರಮೊಲೆ. A stout breast (Abh. P. 3, 95). — ತೋರವಣ್. -ಪಣ್. A large ripe fruit (Čpr. 7, 48). — ತೋರವಣ್ಗೊನೆ. A bunch of big ripe fruits (Čpr. 7, 86). — ತೋರವನಿ. -ಪನಿ. A large drop (Čpr. 5, after 19). — ತೋರವೆಣ. -ಪೆಣ. A huge dead body (Abh. P. 9, 186; 13, 38). — ತೋರಹ. -ಅಹ. Being large (Bp. 28, 17). — ತೋರಹತ್ತ. A large, powerful hand (Čpr. 5, 79; Grj. 2, after 106; Śsv. 4, 75). 2, a man with large, powerful hands: a man who is brave in war (ರಣಧೀರ Bhn. 25; Bh. 2, 2, 79. 101; 8, 24, 55). — ತೋರಿಹ. -ಇಹ. Being large (Bp. 60, 67).

ತೋರಂಜಿ **tôranji.** (= ತುರಂಜ, etc.). The pumplemose (Mhr. papanas) or shaddock tree, Citrus decumana Lin. (St. & Pl.; Kônkaṇi ತೋರಂಜ).

ತೋರಣ **tôraṇa.** *A festoon suspended across gateways, streets, etc. on festive occasions* (ವನ್ದನಮಾಲೆ Mr. 200). It is one of the *tatsamas* (Śmd. 384; Ct. II, 48; Kk. 95; Śm. 77). ಪನ್ದಳಿರ ತೋರಣಂ (Śmd. 216). See Bp. 5, 12; ಕಾಂಸ್ಯ-, ತಳಿರ್ದೋರಣ, ಪಚ್ಚೆ-, ಮಕರ-, ಮಾಲೆ-. — ತೋರಣಂಗಟ್ಟಿಸು. -ಂ ಕಟ್ಟಿಸು. To have festoons tied (Čpr. 8, 92).

ತೋರಿತು tôra-itu. = ತೋರಿತ್ತು (Śmd. 96. 183). That which is big, etc. Plural ತೋರಿದುವು (170).

ತೋರಿತ್ತು tôra-ittu 1. = ತೋರಿತು, q. v.

ತೋರಿದ tôrida. A big, etc. man. ತೋರಿದಂ (Śmd. 184).

ತೋಱ್ tôṟ. = ತೋಱು 1. To appear, to be visible; to appear, to seem; to be conspicuous, (to shine); to become visible or come into existence; to occur (ದರ್ಶನ Śmd. Dh.; ಕಾಣಿಸು Śmd. 86 Cm.; ಬರ್ 244 Cm.; T. ತೋನ್ರು, ತೋಱ್ರು, M. ತೋನ್ನು; Tu. ತೋಜ್; see ಜೂಪು 1). 2, to show; to exhibit; to evince. P. p. ತೋಱ್ದು (Bp. 56 sum.). ತೋಱ್ದಪೆಂ (39, 39). ತೋಱ್ಪಂ (Śmd. 275). ತೋಱ್ಪುದು (Śmd. 26. 230). ತೋಱ್ಗೆ (270). ತೋಱುರ್, ತೋಱುರ್ಂ (Śm. 15. 19; Rśv. 2, 49; Čh. v. 111). ತೋಱದ (Čh. v. 16; Mr. 327; Bp. 51, 39; Rśv. 2, 37). ತೋಱೆಂ (Rśv. 5, 129. 132). ತೋಱದತ್ತು (11, 67). For the v. i. and v. t. see further Śmd. 86. 244; Čpr. 1, 93; 2, 2; 4, 14; Bp. 22, 65; Śm. 9. 63; Č. Bp. 5, 48. 52; 11, 4; Kk. 16; Rśv. 6, after 11; 11, 2; 13, 14. 17; J. 28, 30; ಒಣಗುದೋಱ್, ಒಳ್ನುಡಿ-, ತಿರುಳು-, ಪರಿಣತಿ-, ಮುತ್ತ-, ಮೆಯ್-, ಮೆಲ್ನುಡಿ-.

ತೋಱದ tôṟada. See s. ತೋಱು 2.

ತೋಱಿಕೆ tôṟikĕ. = ತೋರ್ಕೆ. Appearance; sight (Râm. 1, 8, 2; My.). 2, seeming, conjecture, opinion (My.). 3, exhibiting, exhibition (see ತೆಯ್ದೋಱಿಕೆ). ತೋಱುವ ತೋಱಿಕೆಗಳಲಿ ಸಂಗವೆನಗಿಲ್ಲ (Abhâ. 6, 23).

ತೋಱಿಸು tôṟisu. (= ತೋಱು). To make appear; to show; to evince (Bh. 3, 13, 18; J. 27, 9; 29, 38; Bp. 60, 40; Dp. 150, 7; My.; B. 3, 33; 4, 16; 5, 73. 198. 234; Si. 71. 296). (ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು) ತೋಱಿಸಿ ಕೊಟ್ಟ ಗುರು ಏಱಿಸ ಲಿಕ್ಕೆ ಬಲ್ಲನೇ? (Prv.). 2, to cause one's self to appear, to appear; to occur (Śmd. 131; ಕಾಣಿಸು Cm.).

ತೋಱಿಸುವಿಕೆ tôṟisuvikĕ. Showing, etc. (Si. 55. 230).

ತೋಱು tôṟu. 1. = ತೋಱ್. P. p. ತೋಱಿ (C.). ಎಲೆ, ಸರ್ವೇಶ, ನಿನ್ನ ನಿಜಮಂ ತೋಱು! (Śmd. 155). ಒರ್ವನಿನ್ದು ಅಧಿನವಬ್ರಹ್ಮಂ ಗಡ! ಎಮ್ಬನ್ತೆ ತೋಱುವಂ... ಕೇಶವಂ (301). ಲಿಪಿಭೇದದಿಂ ಪಲವಾಕಾರಮಾಗಿ ಕಣ್ಗೆ ತೋಱುವ ಅಕ್ಕರಂ ಚಾಕ್ಷುಷಮೆಮ್ಬುದು (11; Mdb. ತೋಱ). ಜಾತಿಮಾತ್ರವನೆ ತೋಱಿ ದಾಟ್ವಿ ಪಾರ್ವಂ (ಬ್ರಾಹ್ಮಣಬ್ರುವ Hlâ.). ನನ್ನ ಮನಸಿಗೆ ಹೀಗೆ ತೋಱುತ್ತದೆ, ನನಗೆ ಹೀಗೆ ತೋಱುತ್ತದೆ (My.). See Čh. v. 25. 245; Čpr. 1, 68; 2, 60. 61; Bp. 1, 50; 4, 12; 5, 57; 22, 55; 24, 13; 26, 21; 31, 10; 40, 44; 44, 10; 50, 77; 51, 80; 52, 13; 57, 80; 58, 61; 61, 12. 23; Bh. 1, 8, 9; 1, 10, 32. 37; 2, 13, 47; 3, 13, 26; Rśv. 2, 35; 5, 118; 6, after 11; 9, 22; 13, 89. 91. 102; Prll. 3, 31; Si. 72. 115. 234; J. 1, 10; 3, 21. 41; 28, 33. 44; Dp. 148, 5; 150, 8; B. 4, 157; ಒಳಗುದೋಱು, ಕೆಮ್ಮು-, ಚಟ್ಟು-, ದಾರಿ-, ನರೆ-, ಬೆಳ್ಪು-, ಮುಪ್ಪು-, ಸರನ್-, ಹಾಯಿ-. — ತೋಱಿಗೊಡು. -ಕೊಡು. To let appear (B. 5, 233; G. 42). — ತೋಱಿ ಬರು. To appear (B. 5, 1. 10). — ತೋಱಿ ಬರು. = ತೋಱಿ ಬರು. (My.).

ತೋಱು tôṟu. 2. = ತೋರ್. Appearing; showing. — ತೋಱಿಡ. -ಅಡ. = ತೋಱಿಡವು. (My.). — ತೋಱಿಡವು. -ಅಡವು. A sort of mortgage, conditionally conveying lands, etc. as property by pointing them out as security (My.). — ತೋಱಿ ಬೆರಳು. The fore-finger, the index. ಹೆಬ್ಬೆರಳು ಮತ್ತು ತೋಱಿ ಬೆರಳು ಇವುಗಳ ನಡುವಿನ ಅನ್ತರ (ಪ್ರೈತ್ರ G.). — ತೋಱುಮೊಗ. The side (of a house, etc.) that is turned towards one (My.). — ತೋಱುಮ್ಬೊಣೆ. -ಂಪೊಣೆ. (Śmd. 204). = ತೋಱಿಡವು (?).

ತೋಱುವಿಕೆ tôṟuvikĕ. Appearing (Si. 40).

ತೋರ್ tôṟ. = ತೋಱು 2. — ತೋರ್ಪಡು. To appear; to be come conspicuous (Rśv. 6, 2; J. 31, 50).

ತೋರ್ಕೆ tôṟkĕ. (Śmd. 248). = ತೋಱಿಕೆ. Appearing, etc. (ತೋರ್ಪು Śmd. II, o. r. ತೋರ್ಪೆ; Ct. I, 37; Kk. 87;

Digitized by Google

My.). — ತೋರ್ಕೆವಡೆ. -ವಡೆ. To appear; to become conspicuous (Rsv. 5, 128). ತೋರ್ಕೆವಡೆದ ಶಾನ್ತಿ (ತೆಱಮ್ಬೊಳೆದುದು Kk. 55).

ತೋರ್ಪು tôṟpu. = ತೋರ್ಕೆ, q. v. (Ct. I, 37; Kk. 87).

ತೋರ್ಪೆ tôṟpe. = ತೋರ್ಕೆ, q. v.

ತೋಲ್ tôl. 1. ತೋಲು. = ತೊಗಲ್, etc. (ಸಮ್ಮ, ತೊವಲ್ Kk. 46; ತೊವಲ್, ಸಮ್ಮ, ಕಡವಸ Sm. 32; ಕಡವಸ 106; My.; Te., T., M.). See ಪಸ್ದೋಲ್. — ತೋಲ ದಾವಲಿ. = ತೊಗಲ ದಾವಲಿ. (C.).

ತೋಲ್ tôl. 2. (= ತೋಜಿ). A way, a road (ದಾಂ Sm. 106; Te. ತೋಯು, ತೋವ, ತ್ರೋವ, ದೋವ, a way, road, means, expedient = ದಾರಿ, ರೀತಿ; T. ತುಱೈ, ತೂಮ್ಬು, a road, way = ವಱ; a narrow, difficult way, see ತುಮ್ಬು 1; *cf.* ತೋಡು 1).

ತೋಲ tôla. Weighing; weight; heaviness (B. 3, 79; My.); a weight of gold or silver amounting to 210 grains; = ತುಲೆ, etc., a Rupee's weight, a Tŏla (My.).

ತೋಲಿ tôli. See ಪ್ರ-, and *cf.* ತೋಲ್ 2.

ತೋಲೆ tôlĕ. (fr. ತೋಲ್ 1). A film over the eye, cataract (My.).

ತೋವೆ tôvĕ. = ತೊಗೆ. (My.). See Prv. s. ಮದುವೆ.

ತೋಷ tôsha. Satisfaction, gratification, contentment; joy, pleasure, happiness, hilarity (ಗಹಗಹಿಕೆ Bhn. 15). See ಸನ್-.

ತೋಷಣ tôshaṇa. The act of satisfying; satisfaction; gratification; pleasing, delighting. (Bp. 20, 38).

ತೋಷಿ tôshi. Satisfied or contented with, pleased with; satisfying, gladdening. See ಪರಿ-.

ತೋಷಿತ tôshita. Satisfied, gratified, appeased, pleased. See ಸನ್-; Rsv. 10, 5.

ತೋಷಿಸು tôshisu. To be gratified, delighted, pleased, etc. (Dp. 53, 4; My.).

ತೋಷೇಖಾನೆ tôshê-khânĕ. A treasury (My., also ತೋಷೀಖಾನೆ; Br., H. ತೋಷಾಖಾನಾ).

ತೋಸು tôsu. = ತೊಂಡಿಸು, etc. (My.). ತೋಸಿ ಕೊಳ್ಳುವವನು (ನಾಮ್ಬ G.).

ತೋಸ್ತಾನು tôstânu. = ದಸ್ತಾನು, ದೋಸ್ತಾನು. A cartridge box; a leather pouch (My.; Br. ತೋಸ್ತಾನಂ, H. ತೋಷ್ದಾನ್).

ತೋಹಡಿಕೆ tôhaḍikĕ. (ಒಗಡಿಕೆ Bhn. 45, o. r. ಓಹರಿಕೆ = ಒಗಡಿಕೆ).

ತೋಹು tôhu. 1. (= ತೋಪು). A hedge; a thicket (ಬೇಲಿ Mr. 380; Bh. 3, 18, 17; 3, 23, 10); a throng, a crowd (Bh. 2, 2, 78; 9, 2, 43).

ತೋಹು tôhu. 2. Deceiving, deceit (J. 2, 5; Râm. 4, 3, 15); lurking (*cf.* ತುಱುಗು 1). 2, a lurking place, an ambush, for watching animals (Bp. 18, 2; Singirâja 28, 34. 35). 3, the act of decoying. ತೊಡಿಲದ ಅಡವಿಗಳಿಲ್ಲ, ತೋಹಿಗೆ ಸಿಲುಕದಿಹ ಮೃಗವಿಲ್ಲ, ಬೇಟೆಯೊಳ್ ಅಲುಗುಗಾಣಿಸದಿರ್ದ ಮೃಗವಿಲ್ಲ (Râm. 8, 8, 39). — ತೋಹಿನ ಮೃಗ. A tame animal used to seduce wild ones, a decoy-animal (J. 6, 37). *Cf.* ಸೋಹುಮೃಗ, ದೀಹದ ಮೃಗ.

ತೋಳ್ tôḷ. = ತೋಳು. The arm (ಭೀಮ Mr. 512; T., M.). ತೋಳ್ ನಾಲ್ಕುಂ (Smd. 18). ತೋಳ್ಗೆ (93). ಇವರ್ರೆ ತೋಳ್ಗಳ್ ಅಲ್ತೆ ನೃಪತಿಗೆ ರಣದೊಳ್ (57). ತೊಡೆ ತೋಳ್ಗಳ್ (Rsv. 9, 22). ಕಡೆವಡೆದ ತೋಳ್ಗಳ್ (5, after 120). ತೋಳ (Smd. 142. 275; Bh. 1, 10, 37; Rsv. 6, after 11; J. 30, 19; Dp. 148, 1). ತೋಳಂ (Bp. 47, 29). ತೋಳೆರಡು (47, 58). See Cpr. 1, 95; 2, 43; Bp. 57, 24; ಇಸ್ದೋಳ್, ಸಿಡಿ-, ಸಿಡು-, ನಳತೋಳ್. — ತೋಳಾಟ. -ಆಟ. (Smd. 84). Playful movements (of small children) with their arm or arms (My.). — ತೋಳಾಡಿಸು. -ಆಡಿಸು. To perform ತೋಳಾಟ. See Prv. s. ಎಳೆಯವ. — ತೋಳ್ಕಟ್ಟು. A bracelet worn on the upper arm (ಕೇಯೂರ, ಅಂಗದ Hlâ.). — ತೋಳ್ಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To slap one's arm (J. 12, 5). — ತೋಳ್ದಲೆ. -ತಲೆ. The shoulder (ಮುಯ್ಯು, ಭುಜಾಗ್ರ Kk. 67; ಭುಜದ ತುದಿ, ಮುಯ್ Sm. 71; ಮುಯಿಬು, ಭುಜಾಗ್ರ Ss.). — ತೋಳ್ದಿಟಿ. -ತೀಟೆ. The itching or itching desire of (one's) arm (J. 14, 1). — ತೋಳ್ಮೊದಲ್. The armpit (Cpr. 7, 102). — ತೋಳ್ವಲ. -ಬಲ. (Smd. 386; Kk. 99). Strength of the arm (Cpr. 5, 94). 2, a man with a strong arm. — ತೋಳ್ವಲೆ. -ಬಲೆ. The arms considered as a net (Abh. P. 14, 200). — ತೋಳ್ವಲ್ಮೆ. -ಬಲ್ಮೆ. (Smd. 81). Strength of the arm. — ತೋಳ್ವಸುಗೆ. -ಪಸುಗೆ. The act of separating or spreading out the arms (for embracing, Abh. P. 12, 60). — ತೋಳ್ವಾಸ. -ಪಾಸ. The arms considered as a rope (Rsv. 9, 32). — ತೋಳ್ವೆರಗು. -ಬೆರಗು. (? Cpr. 2, 1). — ತೋಳ್ಪೊಯ್. -ಪೊಯ್. To strike or slap one's arm (J. 13, 42; 20, 60).

ತೋಳ tôḷa. A wolf (ಅರಣ್ಯಶ್ವನ್, ಕೋಕ, ಈಹಾಮೃಗ, ವೃಕ Hlâ., Nr., Mr. 159; Si. 168; ಕೋಕ, ವನಾಶ್ವ Nn. 128; C.; Te. ತೋಡೇಲು; T. ತೋಣ್ಡಾನ್, a kind of wolf). ಕುರಿ'ೕ ಹಿಣ್ಡಿಗೆ ತೋಳ ಹಾರಿ'ದ ಹಾಗೆ. — ತೋಳ ಗುಣ್ಡಿಗೆ ಬಿದ್ದರೆ ಆಳಿಗೊನ್ದು ಕಲ್ಲು. — ತೋಳ, ತೋಳ, ಕುರಿ' ಕಾಯುತ್ತೀಯಾ? ಅನ್ದರೆ ಸಮ್ಭಳವಿಲ್ಲದೆ! ಎಮ್ಬನ್ತೆ (Prvs.). See Bh. 1, 8, 72; B. 2, 18; 5, 252.

ತೋಳು tôḷu. = ತೋಳ್. (ದೋಸ್, ದೋಷನ್, ಪ್ರವೇಷ್ಟ, ಭುಜ, ಬಾಹು, ಭುಜೆ Hlâ., Nr., Mr. 321, Si. 210; C.). ಉರದ ತೋಳ ಸನ್ಧಿ (ಜತ್ರು); ತೋಳು ಮೊಲೆ ಕೊರಳ್ಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಲೇಪನದಿನ್ದಂ ಬರೆದ ರೇಖೆ (ಪತ್ರವಲ್ಲಿ Hlâ.). ತೋಳ ಮೊದಲುಗಳೆರಡೂ (ಕಕ್ಷಗಳು); ಮೇಲಕ್ಕೆ ನಿಗುಚಿದ ತೋಳು ಸಹಿತಮಹ ಪುರುಷಪ್ರಮಾಣನಲ್ಲಿ ಪೌರುಷಮೆನಿಸುಗು (Nr.). ವೀಣೆಯ ದಣ್ಡಿಗೆತೋಳು (ವೀಣಾದಣ್ಡ Si. 63). ತೋಳುಗಳು (212). ತೋಳಿಗೆ (My.), ತೋಳಂಗೆ (Mr. 321), ತೋಳನ (My.). ಕಾಲಿಲ್ಲದೇ ಹರಿಗು, ತೋಳಿಲ್ಲದೇ ಹೊಱುಗು, ನಾಲಿಗೆಯಿಲ್ಲದೆ ಉಲಿವದು (running water, Sp.). ತೋಳು ಪೂಜಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಮೂಱನಾದ (Prv.). 2, the head branch of a tree (My.). — ತೋಳ ಬನ್ದಿ. A bracelet worn (by women) on the upper arm (ಕೇಯೂರ, ಅಂಗದ Nr.; Grj. 3, after 91; Bp. 14, 4; My.). — ತೋಳ ಬಾಪುರಿ. A padaka tied to the upper arm (My.). — ತೋಳ ಮಣಿ. A jewel tied to the upper arm (Bp. 61, 27). — ತೋಳ ಮೊದಲ್. = ತೋಳ್ಮೊದಲ್. (Abh. P. 1, 103; 3, after 133). — ತೋಳುತೊಡಿಗೆ. = ತೋಳ ಬನ್ದಿ. (ಕೇಯೂರ, etc. Si. 220). — ತೋಳುಮರ. The two pieces of wood that connect the pole of a cart with the front seat, the bands of a carriage pole (Si. 277; My.). — ತೋಳುವಲ. -ಬಲ. = ತೋಳ್ವಲ No. 2. (Bh. 1, 8, 1).

ತೋಳೆ tôḷĕ. The large bat called flying fox (?). — ತೋಳೆವಿಣ್ಡು. -ಪಿಣ್ಡು. A flock of tôḷĕs (Abh. P. 13, 47).

ತೌ tau. For Kannada terms appearing with this initial syllable in writ see s. ತವ or ತವು, *e. g.* ತೌಂಕಲ್ = ತವುಂಕಲ್, ತೌಗೆ = ತವುಗೆ, ತೌಡು = ತವಡು, ತವುಡು.

ತೌರ್ಯತ್ರಿಕ taurya (fr. ತೂರ್ಯ)-trika. (= ತೂರ್ಯತ್ರಯ). *Union of song, dance and instrumental music.*

Digitized by Google

ತೌಳವ taulava. (fr. ತುಳು). Relating to the Tuḷu country (Bh. 1, 19, 21).

ತ್ತು ttu. = ತು 1, No. 2. (Śmd. 95. 96). See also ಉನ್ನತ್ತು.

ತ್ಯಕ್ತ tyakta. *Left, resigned, forsaken, abandoned; thrown away; given.*

ತ್ಯಕ್ತಾಗ್ನಿ tyakta-agni. *A Brâhmaṇa who has neglected his household fire.*

ತ್ಯಜ tyaja. = ತ್ಯಜನ. (ವಿಸರ್ಜ, ಬಿಡುವುದು Nn. 62; ಪ್ರಕೃತಿ, ಬಿಡುವುದು 111; ಕಳೆವುದು 150; ಬಿಡುವುದು 157. 166).

ತ್ಯಜನ tyajana. Leaving, quitting, abandoning; giving away; giving; excepting. See ನೀಗು.

ತ್ಯಜಯಿಸು tyajayisu. = ತ್ಯಜಸು. (ಮೋನ, ಬಿಡುವುದು Nn. 155).

ತ್ಯಜಿಸು tyajisu. = ತಜಸು. To leave, to quit, to abandon, to renounce, to let go; to discharge, to dismiss; to shun; to give away; to give (ಪ್ರತೀಹಾರ, ವಿಸರ್ಜನ Nn. 100). ಜ್ಞಾನಿ ಬನ್ದರೆ ಮನ್ನಿಸು, ಹೀನ ಬನ್ದರೆ ತ್ಯಜಸು (Prv.). See Bp. 37, 18; 51, 35; 52, 26.

ತ್ಯತ್ಕಥನ tyad-kathana. (Śmd. 100). That narration.

ತ್ಯದ್ tyad. That, that person or thing. (Śmd. 100). ತ್ಯದಾದಿ, the pronouns ತ್ಯದ್, ತದ್, ಯದ್, etc. (99. 100).

ತ್ಯಾಗ tyâga. = ತೇಗ. A kind of tree; teak (My.). ಶ್ರೀಪರ್ಣಿಕೆ, ಕುಮುದಿಕೆ, ಕಟ್ಫಲ, ಕುಮ್ಭಿ, ಕೈಟರ್ಯ ಎನ್ದು, ಕಿಬಿಯ ಸಿವನೀ ಮರ; ಇದನ್ನು ತ್ಯಾಗದ ಮರವೆನ್ದು ಕೆಲವರು ಅನ್ನುವರು (Si. 131). See ನಾಯಿತ್ಯಾಗದ ಮರ.

ತ್ಯಾಗ tyâga. = ಚಾಗ. Abandoning, forsaking, letting go, renouncing; discharging, dismissing; giving up, resigning; *gift, donation; liberality, generosity; prodigality* (ಕೊಡುವುದು Nn. 37). ಗವುಡೀ ಹಾಡಿಗೆ ತವುಡೇ ತ್ಯಾಗ (Prv.). See ಇಕ್ಕು, ಇರ್ಕು. — ತ್ಯಾಗರಾಜ. N. of a famous Tělugu poet (My.).

ತ್ಯಾಗಭೋಗ tyâga-bhôga. Generosity and enjoyment, communicating and enjoying (My.).

ತ್ಯಾಗಿ tyâgi. = ಚಾಗಿ. Leaving, renouncing, etc.; liberal; that has renounced the world; a giver, a donor, a liberal person; a hero. ತ್ಯಾಗೀ ಗುಣ ಭೋಗದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವದು (Prv.).

ತ್ಯಾಜ್ಯ tyâjya. = ಚಾಜ್ಜ. To be left, proper to be abandoned, avoided, shunned or removed (Ćpr. 1, 45);—part of an asterism or its duration considered as unlucky; an hour astrologically unpropitious, an unlucky hour (My.). 2, resigning, giving up (My.). ತ್ಯಾಜ್ಯಾ ಮಾಡಿ, ವ್ಯಾಜ್ಯಾ ಆಡಿದ (Prv.).

ತ್ಯಾಪೆ tyâpě. = ತೇಪೆ. (My.). ಅಬಿವೆಯ ಹಬಿಕೆಗೆ ಗೋಣೀ ತ್ಯಾಪೆ ಹಚ್ಚ್ಯಾರೋ? (Prv.).

ತ್ಯಾವ tyâva. = ತೇವ, etc. (Si. 89. 92. 103; B. 3, 17; 5, 19; My.).

ತ್ಯಾವಿಸು tyâvisu. To moisten, etc. (My.).

ತ್ಯಾವು tyâvu. = ತ್ಯಾವ, etc. (ತೇಮ, ದ್ರವ, ಸಮುದ್ದನ G.; My.).

ತ್ಯಾವೆ tyâvě. 1. = ತ್ಯಾವು, etc. (My. occasionally).

ತ್ಯಾವೆ tyâvě. 2. An oar, a rudder, a helm. ಹಡಗು ನಡಿಸುವ ತ್ಯಾವೆ (ಅರಿತ್ರ, etc., ಹಡಗಿನ ಗಡಿ Si. 85; *only* in Si.; Mhr. ಥಾಪಾ, a wooden instrument to break clods).

ತ್ರ tra. Protecting. See ಆತಪ-, ತನು-.

ತ್ರಪಿಷ್ಣು trapishṇu. Ashamed, modest. See ಅಪ-.

ತ್ರಪು trapu. (= ತಗರ 1, etc.). *Tin;* lead (ಖರ್ಜುರ Mr. 135).

ತ್ರಪೆ trapě. Perplexity; *bashfulness, shame;* modesty.

ತ್ರಪ್ಸ್ಯ trapsya. = ದ್ರಪ್ಸ್ಯ. *Thin or diluted curds.*

ತ್ರಯ traya. Triple, threefold, treble; a triad; three (ಮೂರು Nn. 98). See ಗುಣ-, ಭುವನ-, etc.

ತ್ರಯಗುಣ traya-guṇa. = ಗುಣತ್ರಯ. (ತ್ರಿಗುಣ Nn. 78).

ತ್ರಯಪರತ್ರ traya-paratra. In the three vêdas and in other knowledge (Bp. 61, 45).

ತ್ರಯಸ್ತ್ರಿಂಶತ್ trayas-triṁśat. Thirty-three.

ತ್ರಯಸ್ತ್ರಿಂಶತ್ಸುರ trayastriṁśat-sura. The thirty-three deities. See ಸುರ.

ತ್ರಯಿ trayi. ತ್ರಯೀ. *A triad.* 2, *the ṛik, yajus and sâma vêdas collectively,* the triple science.

ತ್ರಯೀತನು trayî-tanu. Having the three vêdas for a body: *the sun.*

ತ್ರಯೀಧರ್ಮ trayî-dharma. *The duty enjoined by the three vêdas.*

ತ್ರಯೋದಶ trayas-daśa. = ತೇರಸ. The thirteenth; consisting of thirteen. 2, thirteen (*i. e.* ತ್ರಯೋದಶನ್).

ತ್ರಯೋದಶಿ trayas-daśi. = ತೇರಸಿ (Ćt. II, 61). The thirteenth day of the lunar fortnight.

ತ್ರಸ trasa. *Movable, moving, locomotive;* quivering. 2, the collective body of moving or living beings; animals (ಕ್ರಿಮಿ, ಹುಡುಗಗಳು Nn. 121).

ತ್ರಸನ trasana. Fear, terror, anxiety; one of the sañcâribhâvas (Kâvy. IV, 2, 16).

ತ್ರಸರ trasara. *A weaver's shuttle.*

ತ್ರಸ್ತ trasta. *Frightened, alarmed; trembling, timid.*

ತ್ರಸ್ನು trasnu. *Timid.*

ತ್ರಾದನ trâdana. ತ್ರಾದನಂ ದ್ರುಪ್ಪಕ್ಕು (Mr. 267, o. rs. ದ್ರಪ್ಪಕ್ಕು, ದಪ್ಪಕ್ಕು, ತಪ್ಪಕ್ಕು).

ತ್ರಾಣ trâṇa. = ತರಣ 2, (ತ್ರಾಣೆ). Protecting; preserving, saving; *protection, a preservative, defence; shelter, help;* armour. 2, (not Sk., but Mhr., My., S. Mhr., etc.) strength, vigour, might, ability (ಬಲ, ಓಜಸ್, etc. Mr. 442; ಶಾಲ, ಶಕ್ತ Nn. 20). ತ್ರಾಣವಿದ್ದವನ ಸಂಗಡ ಹೋಗಿ ತಾಟಿಸಿಕೊಣ್ಡ (Prv.). 3, capacity: the articles which can be received, freight (ಹಡಗು ಸರಿಯಲ್ಲಿ ಪಿಡಿವ ಬಣ್ಡಂ Mr. 408). — ತ್ರಾಣಗುನ್ದಿಸು. -ಕುನ್ದಿಸು. To impair vigour or power (My.; ಜವಗೆಡಿಸು G.). — ತ್ರಾಣಗುನ್ದು. -ಕುನ್ದು. Power to be impaired (My.). — ತ್ರಾಣಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To become strong (My.).

ತ್ರಾಣಲಿಂಗ trâṇa-liṅga. The liṅga of a temple (Bp. 35, 50).

ತ್ರಾಣಿ trâṇi. One who protects or preserves; one who has strength or power (My.). See ಸನ್-, ಸರ್ವ-.

ತ್ರಾಣೆ trâṇě. = ತ್ರಾಣ No. 2. (B. 3, 27).

ತ್ರಾತ trâta. *Protected, guarded, saved.*

ತ್ರಾಪುಷ trâpusha. (fr. ತ್ರಪು). Made of tin (ತವರಿನದು G.).

ತ್ರಾಮ trâma. Protection. See ಸು-.

ತ್ರಾಯನ್ತಿ trâyanti. *A medicinal plant.*

ತ್ರಾಯಮಾಣಿ trâyamâṇi. = ತ್ರಾಯನ್ತಿ. *A medicinal plant.*

ತ್ರಾಸ trâsa. = ತರಸ 2. Moving, locomotive; quivering. 2, terrifying, frightening, causing alarm. 3, *fear, terror, anxiety;* vexation, annoyance (Mhr.; My.). 4, killing, destroying (ಕೊಲೆ, ಕೊಲುವುದು Nn. 147). 5, *a flaw or defect in a jewel* (ಮಣಿರೋಚಿ ಕೆಟ್ಟಿಡೆ, ರತ್ನಗಳ ಕಾನ್ತಿ ಕೆಟ್ಟಲಿ 147). 6, ತನ್ತ್ರ (ಯನ್ತ್ರಭೇದ, o. r. ತನ್ತ್ರಿಸುವುದು 147). See ಸನ್-.

Digitized by Google

— ತ್ರಾಸ ಕೊಡು. To cause fear or annoyance, to vex, to harass (B. 5, 67. 109; My.). — ತ್ರಾಸಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To be frightened; to be vexed (B. 5, 136; My.).

ತ್ರಾಸಾ trâsâ. A kind of musical instrument. See s. ಪಂಚ ಮಹಾವಾದ್ಯ.

ತ್ರಾಸು trâsu. = ತರಾಸು. A balance (ಏಪಣಿಕೆ, ನಾರಾಚ Nr ; Si. 345; ಪಾತ್ರದ Mr. 358; My.; Tě.). ಕೂಗಿ ಹೇಬಿದರೆ ತೂಗುವ ತ್ರಾಸು ಕೇಳುತ್ತದೋ? (Prv.).

ತ್ರಾಹಿ trâhi. Protect! save! (Bp. 20, 38; 61, 49; J. 11, 36; Dp. 150, 8).

ತ್ರಿ tri. = ತಿ. *Three.* (Kâvy. IV, 1, 5).

ತ್ರಿಂಶತ್ trim-śat (-daśat). Thirty. See ತ್ರಯಸ್-.

ತ್ರಿಕ trika. = ತಿಕ, ತಿಗ. Triple, threefold; trine, forming a triad. 2, *the aggregate of three, a triad.* 3, *the lower part of the spine or regio sacra;* the part about the hips.

ತ್ರಿಕಕುದ್ tri-kakud. ತ್ರಿಕಕುತ್. Three-peaked. 2, *N. of a mountain in the Himâlaya.*

ತ್ರಿಕಟು tri-katu. *The aggregate of three spices, viz. black and long pepper and dry ginger.*

ತ್ರಿಕಟುಕ tri-katuka. = ತ್ರಿಕಟು. (ಓಷ Mr. 138).

ತ್ರಿಕಣ್ಟಕ tri-kantaka. *The plant Tribulus lanuginosus* (see ನೆಗ್ಗಿಲ್).

ತ್ರಿಕರಣ tri-karaṇa. = ಕರಣತ್ರಯ. ಮನ-ವಚನ-ಕಾಯ-ತ್ರಯ ಎಮ್ಬ ತ್ರಿಕರಣ (ಕರಣತ್ರಯ Nn. 114).

ತ್ರಿಕರಣಶುದ್ಧಿ trikaraṇa-śuddhi. Purity or rightness of mind, speech and body (My.).

ತ್ರಿಕಸ್ಥಾನ trika-sthâna. *The part below the spine.*

ತ್ರಿಕಾಲ tri-kâla. *The three times: past, present and future;* morning, noon and evening; the present, past and future tenses of a verb. See Bp. 18, 40; 48, 3; 53, 56.

ತ್ರಿಕಾಲಗೋಚರ trikâla-gôčara. One in the range of whose mind the three times come; N. (Čpr. 2, 67).

ತ್ರಿಕಾಲದರ್ಶಿ trikâla-darśi. *Seeing or knowing the past, present and future, omniscient.*

ತ್ರಿಕಾಲವಿದ್ trikâla-vid. Knowing the three times; *a Jaina saint, an Arhat* (ಜಿನೇನ್ದ್ರ Mr. 23).

ತ್ರಿಕೂಟ tri-kûṭa. = ತ್ರಿಕಕುದ್. Three-peaked. 2, *N. of a mountain.* 3, = ತ್ರಿಪುಟೀಸ್ಥಾನ (Bp. 3, 8).

ತ್ರಿಕೆ trikĕ. *A triangular frame or bar across the mouth of a well over which passes the rope of a bucket;* a wooden frame at the mouth of a well, or the upper part of a well; the cover or lid of a well; a frame at the bottom of a well on which the masonry rests. See ಕೆಯ್ರಾಟಿ.

ತ್ರಿಕೋಟಿ tri-kôṭi. Three crores (Bp. 1, 64).

ತ್ರಿಕೋಣ tri-kôṇa. Triangular; a triangle (B. 4, 115; My.).

ತ್ರಿಖಟ್ವ tri-khaṭva. *Three beds collectively;* also fem. ತ್ರಿಖಟ್ವೀ.

ತ್ರಿಗರ್ತ tri-garta. N. of a people inhabiting the modern Lahore; the country of the Trigartas, and their king (Bh. 4, 5, 4).

ತ್ರಿಗುಣ tri-guṇa. = ತಿಗುಣ. The three qualities or constituents of nature and every existing thing, *i.e.* satva, rajas, and tamas (ಸತ್ವ ರಜಸ್ ತಮಂಗಳ್ Nn. 14; ಗುಣತ್ರಯ 67; ಸತ್ವ ರಜಸ್ ತಮಮೆಮ್ಬ ಗುಣತ್ರಯ 78). 2, consisting of three threads or strings. 3, threefold, three times repeated, thrice, treble; three times. (Čh. v. 288).

ತ್ರಿಗುಣಾಕೃತ triguṇâ-kṛita. *Thrice ploughed.*

ತ್ರಿಗುಣಿಸು triguṇisu. To make threefold (Čpr. 9, 54).

ತ್ರಿಜಗ tri-jaga. = ತ್ರಿಜಗತ್. (Bp. 43, 49; 54, 32).

ತ್ರಿಜಗತ್ tri-jagat. The triple world: heaven, the intermediate region, and earth; or heaven, earth, and the lower world.

ತ್ರಿಜಗದ್ಗುರು trijagat-guru. The guru of the three worlds. 2, a certain metrical foot (Čh.).

ತ್ರಿಜಗನ್ಮಾತೆ trijagat-mâtĕ. Lakshmî (My.).

ತ್ರಿಣ triṇa. Tbh. of ತೃಣ. (Bp. 19, 71).

ತ್ರಿಣಯನ triṇayana. = ತ್ರಿನಯನ. (Grj. 7, 65; 8, 40; see Sp. s. ಈಸ 1).

ತ್ರಿಣೇತ್ರ triṇêtra. = ತ್ರಿನೇತ್ರ. (ರುದ್ರ Mr. 11). See Śmd. 72. 204 (Mdb.). 207; ಅಂಕ-, ಭುವನ-, ಸಬಳ-.

ತ್ರಿತಕ್ಷ tri-taksha. *An association of three carpenters;* also fem. ತ್ರಿತಕ್ಷೀ.

ತ್ರಿತತ್ವಾತ್ಮಕ tri-tatva-âtmaka. Having the nature or form of satva, rajas and tama (Śsv. 5, 58).

ತ್ರಿತನು tri-tanu. Three bodies or forms (Bp. 61, 33).

ತ್ರಿತಯ tritaya. *A collection of three, a triad.* (Nn. 96. 136).

ತ್ರಿತಯಜಾತ tritaya-jâta. A Vaiśya (Mr. 345).

ತ್ರಿತಾಪ tri-tâpa. = ತಾಪತ್ರಯ. (Rśv. 1, 11).

ತ್ರಿದಣ್ಡ tri-daṇḍa. The three staves (tied together so as to form one) of a mendicant Brâhmaṇa who has resigned the world. (My.).

ತ್ರಿದಣ್ಡಿ tri-daṇḍi. A wandering mendicant who has resigned worldly pursuits and carries three staves tied together in his right hand; the religious man who has obtained a command over his mind, speech, and body. (My.).

ತ್ರಿದಶ tri-daśa. Thirty. 2, *the thirty-three deities* (11 rudras, 12 âdityas, 1 dyaus, 1 prithivî, 8 vasus); *a deity.* 3, a certain metrical foot (Čh.). 4, heaven.

ತ್ರಿದಶಕನ್ನಿಕೆ tridaśa-kannikĕ. A maiden or nymph of the gods (Bp. 24, 42).

ತ್ರಿದಶದೀರ್ಘಿಕೆ tridaśa-dîrghikĕ. The heavenly lake: *the Ganges.*

ತ್ರಿದಶಧುನಿ tridaśa-dhuni. The Ganges (ವಿಷ್ಣುಪದಿ, ಗಂಗೆ Mr. 413).

ತ್ರಿದಶಪಾಲ tridaśa-pâla. Indra (Mr. 41).

ತ್ರಿದಶಶತ tridaśa-śata. 3000 (Bp. 61, 91).

ತ್ರಿದಶಾಚಾರ್ಯ tridaśa-âčârya. The preceptor of the gods: *Bṛihaspati.*

ತ್ರಿದಶಾಲಯ tridaśa-âlaya. *The mountain Mêru.* 2, *heaven.*

ತ್ರಿದಶಾವಾಸ tridaśa-âvâsa. *Heaven.*

ತ್ರಿದಶಾಹಾರ tridaśa-âhâra. The food of the gods: *ambrosia.*

ತ್ರಿದಿನ tri-dina. Three days collectively. (Śsv. 2, 99).

ತ್ರಿದಿವ tri-diva. The space within the third sky: *heaven.*

ತ್ರಿದಿವೇಶ tridiva-îśa. Indra. 2, *a deity.*

ತ್ರಿದೋಷ tri-dôsha. Disorder of the three humours of the body, vitiation of the bile, blood and phlegm. (My.).

ತ್ರಿದೋಷಹರ tridôsha-hara. Removing the tridôsha (My.).

ತ್ರಿನಯನ tri-nayana. = ತ್ರಿಣಯನ. Three-eyed: *Śiva* (Bp. 50, 9).

ತ್ರಿನಾಮ tri-nâma. = ಮೂಱು ನಾಮ, q. v. (My.).

ತ್ರಿನಾಮಿ tri-nâmi. One who wears the trinâma (My.).

Digitized by Google

ತ್ರಿನೇತ್ರ tri-nêtra. = ತ್ರಿಣೇತ್ರ. Three-eyed: Śiva. 2, N. of a prince. 3, three eyes; a third eye (Bp. 24, 71).

ತ್ರಿಪತ್ರಕ tri-patraka. *The tree Butea frondosa.*

ತ್ರಿಪತ್ತ್ರಿಣಿ tri-pattriṇi (?). N. of a plant (ಹಿಡಿಹಿಡಿಕೆ, o. rs. ಹಿಡಿಹುಡಿಕೆ, ಹಿಡುಹುಡಿಕೆ Mr. 146; for ತ್ರಿಪತ್ತ್ರಿಣಿ the MSS. have ತತ್ರಪತ್ರಿಣಿ, ತಿಪ್ಪತ್ರಿಣಿ, ತಿತ್ರಪತ್ರಣಿ, ಚತ್ರಪತ್ರಿಣಿ).

ತ್ರಿಪಥ tri-patha. The three paths: the sky, atmosphere, and earth; or the sky, earth, and lower world. 2, a place where three roads meet.

ತ್ರಿಪಥಗಾಮಿನಿ tripatha-gâmini. = ತ್ರಿಪಥಗೆ. (My.).

ತ್ರಿಪಥಗೆ tripatha-gĕ. *The Ganges.*

ತ್ರಿಪಥೆ tripathĕ. The Ganges (Śmd. 72). 2, Mathurâ.

ತ್ರಿಪದ tri-pada. Three feet; three-footed; having three divisions; etc.; a tripod; three words.

ತ್ರಿಪದಿ tri-padi. = ತಿವದಿ, ತಿವದೆ, ತ್ರಿವದಿ, ತ್ರಿವಳಿ. Three-footed. 2, N. of a metre (Č̌h.; Mr. 366). 3, the plant Cissus pedata Lam. (ಧೃತಮಣ್ಣಲಿ, ಮರಾಲಪದಿ, ಹಂಸಪಾದಿ Mr. 141). 4, a tripod (ತಿವಟಗೆ 208). 5, having three steps: Vishṇu.

ತ್ರಿಪದಿಕೆ tri-padikĕ. = ತಿವಟಗೆ, ತಿವದಿಗೆ, ತಿವುದಿಗೆ. A stand with three feet, a tripod.

ತ್ರಿಪದೆ tri-padĕ. = ತಿವದೆ, q. v. (Śmd. 342). Sk. ತ್ರಿಪದೆ (ತ್ರಿಪದಾ) = ತ್ರಿಪದಿ No. 3; and: three-footed; having three divisions (as a stanza).

ತ್ರಿಪದೋನ್ನತಿ tripada-unnati. N. of a vṛitta (Čh.).

ತ್ರಿಪಾದ tri-pâda. An asterism (nakshatra) of which three-fourths are included under one sign of the zodiac.

ತ್ರಿಪಾದಿ tri-pâdi. = ತ್ರಿಪಾದ. Such asterisms are considered to be very inauspicious; they are six in number: the 3rd (ಕೃತ್ತಿಕಾ), 7th (ಪುನರ್ವಸು), 12th (ಉತ್ತರಾ), 16th (ವಿಶಾಖಾ), 21st (ಉತ್ತರಾಷಾಢ), and 25th (ಪೂರ್ವಾ ಭಾದ್ರ, My.).

ತ್ರಿಪುಟ tri-puṭa. = ತಿವುಡೆ, ತ್ರಿಪುಟಿ, ತ್ರಿವಿಡೆ, ತ್ರಿವುಡೆ. Triangular. 2, a musical tâla that requires three beatings (My.; Tĕ.).

ತ್ರಿಪುಟೀಸ್ಥಾನ triputî-sthâna. The centre between the eye-brows (My.).

ತ್ರಿಪುಟೆ tri-puṭĕ. = ತಿಗಡೆ, etc. *Indian jalap, Convolvulus turpethum* R. Br. 2, *small cardamoms.* 3, = ತ್ರಿಪುಟ No. 2 (My.).

ತ್ರಿಪುಣ್ಡ್ರ tri-puṇḍra. A sectarian mark consisting of three lines made on different parts of the body by Śaivas and Vaishṇavas (My.; Bp. 1, 53; 3, 26; 46, 62; 50, 44).

ತ್ರಿಪುರ tri-pura. Three strong cities of gold, silver, and iron, in the sky, air, and earth, built for an Asura and destroyed by Śiva (Bp. 58, 41; ಖಪುರ Nn. 102; ದೈತ್ಯಲೋಕ Mr. 32). 2, N. of that Asura.

ತ್ರಿಪುರಾನ್ತಕ tripura-antaka. *Śiva.*

ತ್ರಿಪುರಾರಿ tripura-ari. Śiva (Bp. 59, 2).

ತ್ರಿಪುರುಷ tri-purusha. The three purushas or males: Brahmâ, Vishṇu, and Śiva (Bp. 5, 62). 2, three generations of men.

ತ್ರಿಪೌರುಷ tri-paurusha. (Names) extending through three male generations, or father, grand-father, and great-grand-father. (My.).

ತ್ರಿಪ್ರಯೋಗ tri-prayôga. A triple use; the use of repeating a word three times (Śmd. 231).

ತ್ರಿಪ್ರಾಸ tri-prâsa. A kind of alliteration (Čh.).

ತ್ರಿಫಲೆ tri-phalĕ. *The three myrobalans: the fruits of Terminalia chebula* (harîtaki), *Terminalia bellerica* (vibbîtaka), *and Phyllanthus emblica* (âmalaki). See s. ತಾರಿ' & ತಾರಿ³.

ತ್ರಿಭಂಗಿ tri-bhaṅgi. Having three curves or bends. 2, a kind of dramatic attitude. ಏಕಪಾದಕಟಿವೃತ್ತತ್ರಿ ಭಂಗಿ ಬಾಗೆ ನಲು ನಿಲಕಡೆಯಕ್ಕ (Mr. 82, o. r. ನಿಲುಕಡೆ; Râv. 11, after 86; Tĕ.).

ತ್ರಿಭಣ್ಡಿ tri-bhaṇḍi. *The plant Convolvulus turpethum* R. Br.

ತ್ರಿಭುವನ tri-bhuvana. The three worlds: sky, atmosphere, and earth; or heaven, earth, and the lower region (Śmd. 168; Bp. 5, 62; 37, 26).

ತ್ರಿಭುವನಾಧೀಶ tribhuvana-adhîśa. The ruler of tribhuvana (Śiva, Śśv. 5, 58).

ತ್ರಿಮತ tri-mata. (= ಮತತ್ರಯ). Three systems of religion: smârta or advaita, mâdhva or dvaita, râmânuja or viśishṭâdvaita (My.).

ತ್ರಿಮಾತ್ರ tri-mâtra. Having the quantity of three moras or short syllables (Śmd. 19).

ತ್ರಿಮಾತ್ರಕ tri-mâtraka. = ತ್ರಿಮಾತ್ರ. (Śmd. 17).

ತ್ರಿಮಾಸ tri-mâsa. Three months collectively (Śśv. 2, 99).

ತ್ರಿಮೂರ್ತಿ tri-mûrti. The triad of Brahmâ, Vishṇu, and Śiva (My.; Bp. 54, 79).

ತ್ರಿಯಕ್ಷ tri-aksha. (Sk. as ತ್ರ್ಯಕ್ಷ). Triocular; Śiva.

ತ್ರಿಯಕ್ಷರ tri-akshara. (Sk. as ತ್ರ್ಯಕ್ಷರ). Triliteral. 2, a genealogist. 3, a slanderer (ಕೊಣ್ಡೆಯ Mr. 244).

ತ್ರಿಯಕ್ಷವಹ triyaksha-vaha. A bull, an ox (ಎತ್ತು Mr. 178).

ತ್ರಿಯಕ್ಷಸಖ triyaksha-sakha. Kubêra (Mr. 54).

ತ್ರಿಯಮ್ಬಕ tri-ambaka. = ತ್ರ್ಯಮ್ಬಕ. (Sk.; ಕಿಡಿಗಣ್ಣ Čt. II. 31; Bp. 54, 82). 2, sign for a long syllable (Čh.).

ತ್ರಿಯಾಮೆ tri-yâmĕ. Containing three watches (or nine hours): *night.*

ತ್ರಿಯಾಯುಷ tri-âyusha. (Sk. as ತ್ರ್ಯಾಯುಷ). Threefold vital power or period of life (Bp. 43, 74).

ತ್ರಿರತ್ನ tri-ratna. The three gems: Buddha, the law, and the congregation. *Cf.* ರತ್ನತ್ರಯ.

ತ್ರಿರಾತ್ರ tri-râtra. Three nights collectively; the duration of three nights (Śmd. 157 Mdb.); a festival which lasts three days.

ತ್ರಿರಾತ್ರಿ tri-râtri. = ತಿರಾತ್ರ. Three nights (My.).

ತ್ರಿರೇಖ tri-rêkha. = ತ್ರಿಲೇಖ. Having three lines; a conch (Sk.).

ತ್ರಿಲಿಂಗ tri-liṅga. Three genders (Śmd. 111). 2, *having three genders: an adjective.* 3, possessing the three guṇas.

ತ್ರಿಲಿಂಗಕ tri-liṅgaka. *An adjective.*

ತ್ರಿಲೇಖ tri-lêkha. = ತ್ರಿರೇಖ. (Bp. 4, 23).

ತ್ರಿಲೋಕ tri-lôka. = ತ್ರಿಭುವನ. (Śmd. 101).

ತ್ರಿಲೋಕಿ tri-lôki. An inhabitant of the three worlds (Kâma, Čpr. 5, 55).

ತ್ರಿಲೋಕೇಶ್ವರ trilôka-îśvara. Lord of the three worlds; the sun. (Śmd. 74).

ತ್ರಿಲೋಚನ tri-lôčana. Three-eyed: *Śiva* (Bp. 24, 71).

ತ್ರಿವಚನ tri-vačana. The three numbers in grammar (Śmd. 259).

ತ್ರಿವದಿ trivadi. Tbh. of ತ್ರಿಪದಿ (Čh. p. 98).

Digitized by Google

ತ್ರಿವರ್ಗ tri-varga. An aggregate of three things, etc. 2, *the three objects or pursuits of life: religion or virtue, wealth, and pleasure* (ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮ Nn. 159). 3, *the three conditions of a king or kingdom: progress* (vriddhi), *remaining stationary* (sthâna), *and decline* (kshaya).

ತ್ರಿವಲಿ tri-vali. ತ್ರಿವಳಿ. = ತಿವಳಿ. Three folds of skin or corrugations over the navel (ವಲಿನ, ವಲಿಭ Si. 197). 2, a squirrel (ತರುಕುಟಿ, ಅಳಿಲ್ Mr. 165, o. rs. ಅಣಿಲ್, ತ್ರಿವಣಿ).

ತ್ರಿವಳಿ trivaḷi = ತ್ರಿವಡಿ (Ch. p. 98).

ತ್ರಿವಿಂಶತಿ tri-vimśati. Twenty-three (Bp. 61, 91).

ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ tri-vikrama. One who makes three steps or strides; Vishṇu in his vâmanâvatâra (Bp. 57, 23; J. 25, 50); N. (B. 4, 153).

ತ್ರಿವಿಡೆ triviḍĕ. Tbh. of ತ್ರಿಪುಟ. (My.).

ತ್ರಿವಿದ್ಯೆ tri-vidyĕ. Three branches of knowledge, especially that of the three vêdas. See ತ್ರೈವಿದ್ಯ.

ತ್ರಿವಿಧ tri-vidha. Three forms or kinds (Śmd. 97 Cm.; Bp. 39, 20).

ತ್ರಿವಿಧತನು trividha-tanu. A body of three forms (Bp. 39, 30).

ತ್ರಿವಿಧಪ್ರಸಾದ trividha-prasâda. The threefold gifts: the śuddhaprasâda, coming from the guru; the siddhaprasâda, coming from the linga; the prasiddhaprasâda, coming from the jangama (Bp. 4, 66; 7, 5; 10, 48; 26, 65; 37, 36; 59, 55).

ತ್ರಿವಿಧಪ್ರಸಾದಿ trividha-prasâdi. One who gets the threefold prasâdas (Bp. 61, 2).

ತ್ರಿವಿಧಭಕ್ತಿ trividha-bhakti. The threefold devotion paid to the guru, the linga, and the jangama (Bp. 6, 28; 33, 1; 36, 33; 37, 1. 41; 49, 35; 57, 21. 92).

ತ್ರಿವಿಧಲಿಂಗ trividha-linga. The threefold genders: masculine, feminine, and neuter (Śmd. 97 Cm.).

ತ್ರಿವಿಧೋದಕ trividha-udaka. The threefold water, as coming from the guru, linga, and jangama (Bp. 47, 17).

ತ್ರಿವಿಷ್ಟಪ tri-vishṭapa. *Heaven.*

ತ್ರಿವಿಷ್ಟಪಸದ್ trivishṭapa-sad. *A deity.*

ತ್ರಿವುಡೆ trivuḍĕ. Tbh. of ತ್ರಿಪುಟ. A kind of tâla (Ch.; My.).

ತ್ರಿವೃತ್ tri-vṛit. Threefold, triple. 2, a triple cord consisting of three things. 3, *the plant Convolvulus turpethum* R. Br.

ತ್ರಿವೃತೆ tri-vṛitĕ. = ತ್ರಿಪುಟ. *The plant Convolvulus turpethum* R. Br.

ತ್ರಿವೇಣಿ tri-vêṇi. Triple braid;—the place where the Gangâ joins with the Yamunâ and is supposed to receive underground the Sarasvatî. (My.).

ತ್ರಿವೇಣುಕ tri-vêṇuka. (=Sk. ತ್ರಿವೇಣು). A particular part of a carriage (J. 8, 38; Br.: the bands of a carriage pole).

ತ್ರಿಶತ tri-śata. 103. 2, 300. (Bp. 24, 14).

ತ್ರಿಶರ tri-śara. = ತಿಸರ. Three arrows.

ತ್ರಿಶುದ್ಧಿ tri-śuddhi. = ತ್ರಿಕರಣಶುದ್ಧಿ. (My.) 2, a paper written thrice in order to obtain a correct copy (My.).

ತ್ರಿಶೂಲ tri-śûla. = ತಿಸುಳ. A three-pointed pike or spear, *a trident* (Śmd. 72). 2, sharpness (ಕ್ರೂರ, ಕ್ರೂರವಾದುದು Nn. 92). 3, a snake's hole (ಭುಜಂಗನಿಲಯ, ಹುತ್ತು 92). 4, a god (ಸುರ, ದೇವತೆ 92).

ತ್ರಿಶೂಲಿ tri-śûli. = ತಿಸುಳಿ. Armed with the trident: Śiva.

ತ್ರಿಶೂಲೆ tri-śûlĕ. A Śabara female (ಶಾಬರಿ, ಶಬರಸ್ತ್ರೀ Nn. 92).

ತ್ರಿಷವಣ tri-savana. Containing three oblations. 2, the three ablutions to be performed daily, *i. e.* at dawn, noon, and sunset. (R.).

ತ್ರಿಷ್ಟುಪು tri-stupu. = ತ್ರಿಷ್ಟುಭ್. (Mr. 362).

ತ್ರಿಷ್ಟುಭ್ tri-stubh. N. of a type of metres (Ch.).

ತ್ರಿಸಂಧಿ tri-sandhi. N. of a plant (ದೇವಕುಸುಮ Mr. 132).

ತ್ರಿಸಂಧಿಗ್ರಾಹಿ tri-sandhi-grâhi. One who understands and remembers a śloka hearing it three times (My.).

ತ್ರಿಸಂಧ್ಯ tri-sandhya. *The three periods or divisions of the day: dawn, noon, and evening or sunset.*

ತ್ರಿಸಂಧ್ಯಾಕಾಲ trisandhyâ-kâla. = ತ್ರಿಸಂಧ್ಯ. (ಮುಮ್ಮುಗಲ್ ನಡುವಗಲ್ ಕಡೆವಗಲ್ Ss.).

ತ್ರಿಸಂಧ್ಯೆ tri-sandhyĕ. ತ್ರಿಸಂಧ್ಯಾ. = ತ್ರಿಸಂಧ್ಯ. (Bp. 7, 18; 56, 10).

ತ್ರಿಸರ tri-sara. A necklace consisting of three strings (J. 14, 27; 18, 29).

ತ್ರಿಸೀತ್ಯ tri-sîtya. *Thrice ploughed.*

ತ್ರಿಸ್ಥಾನ tri-sthâna. The three octaves in singing (? My.).

ತ್ರಿಸ್ರೋತಸ್ tri-srôtas. Three-streamed: *the Ganges.*

ತ್ರಿಹಲ್ಯ tri-halya. *Thrice ploughed.*

ತ್ರಿಹಾಯಣಿ tri-hâyaṇi. *A heifer three years old.*

ತ್ರುಟಿ truṭi. (= ತುಟ್ಟ?). Cutting, breaking; a tear, split. 2, *a small part, an atom.* 3, *a very minute space of time, a moment, an instant.* 4, breaking, as a promise. 5, *doubt, uncertainty.* 6, loss, destruction. 7, a sort of tree. 8, *small cardamoms, Alpinia cardamomum.*

ತ್ರುಟಿತ truṭita. Cut, broken, divided, hurt, wounded. (Cpr. 5, after 9).

ತ್ರುಷ್ಟಿ trushṭi. = ತೂಟ್ಟಿ. A kind of plant (ನಂಜುರಂಜಕ Mr. 139, o. rs. ತುಷ್ಟಿ, ನುಷ್ಟಿ).

ತ್ರೇತಾಗ್ನಿ trêtâ-agni. The three sacred fires collectively. 2, one who has preserved the three sacred fires. (My.).

ತ್ರೇತಾಯುಗ trêtâ-yuga. = ತ್ರೇತೆ No. 3. (Bp. 2, 5).

ತ್ರೇತೆ trêtĕ. ತ್ರೇತಾ. A triad (ತ್ರಯ, ಮೂರು Nn. 98). 2, *the three sacred fires collectively,* i. e. *the southern* (dakshiṇâgni), *household* (gârhapatya), *and sacrificial* (âhavanîya) *fires* (ಅಗ್ನಿ ಮೂರೊಂದ ಸುಡುವುದು Mr. 466; ಜ್ವಾಲೆ, ಅಗ್ನಿ Nn. 98). 3, *the second of the four ages of the world* (ಯುಗ, ಯುಗಭೇದ 98; Bp. 54, 39), which consists of 1,296,000 years (ಗಗನ-ಗಗನ-ಆಕಾಶ-ರಸ-ನವ-ದ್ವಿತಯ-ಏಕ Mr. 73).

ತ್ರೈಕಾಲಯೋಗಿ traikâla-yôgi. N. of a ṛishi (Cpr. 2, 63).

ತ್ರೈಕಾಲಿಕ traikâlika. (fr. ತ್ರಿಕಾಲ). Relating to the three times, *i. e.* past, present, and future. (My.).

ತ್ರೈಗುಣ್ಯ traiguṇya. (fr. ತ್ರಿಗುಣ). The state of consisting of three qualities, etc.; the three guṇas collectively (Bp. 30, 18; Śsv. 1, after 81).

ತ್ರೈಜಗ traijaga. (fr. ತ್ರಿಜಗ). The three worlds (Bh. 3, 13, 10).

ತ್ರೈತನು traitanu. (fr. ತ್ರಿತನು). The sun (Mr. 34).

ತ್ರೈನೇತ್ರ trainêtra. (fr. ತ್ರಿನೇತ್ರ). Śiva (ಸದಾಶಿವ Nn. 22; ಸ್ಥಾಣು, ಈಶ್ವರ 162).

ತ್ರೈಪುಂಡ್ರ traipuṇḍra. (fr. ತ್ರಿಪುಂಡ್ರ). = ತ್ರಿಪುಂಡ್ರ (Bp. 4, 10).

ತ್ರೈಪುರ traipura. (fr. ತ್ರಿಪುರ). = ತ್ರಿಪುರ (Bp. 16, 3; 18, 88).

ತ್ರೈಭುವನ traibhuvana. (fr. ತ್ರಿಭುವನ). = ತ್ರಿಭುವನ (Bp. 5, 49; 9, 16; 46, 45; J. 2, 46).

Digitized by Google

ತ್ರೈಮಲ **traimala.** The three impurities: desire after gold, women, and landed property (see Sp. s. Tbh. ಜಡ 3). *Cf.* ದುರ್ಮಲತ್ರಯ.

ತ್ರೈಮೂರುತಿ **traimûruti.** = ತ್ರೈಮೂರ್ತಿ. (Râm. 1, 5, 25).

ತ್ರೈಮೂರ್ತಿ **traimûrti.** (fr. ತ್ರಿಮೂರ್ತಿ). = ತ್ರಿಮೂರ್ತಿ (J. 13, 46).

ತ್ರೈರಾಶಿಕ **trairâśika.** (fr. ತ್ರಿ-ರಾಶಿ). The rule of three. (My.).

ತ್ರೈಲೋಕ್ಯ **trailôkya.** (fr. ತ್ರಿಲೋಕ). = ತ್ರಿಲೋಕ (Śmd. 93).

ತ್ರೈವಿಕ್ರಮ **traivikrama.** (fr. ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ). = ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ (Bp. 54, 43).

ತ್ರೈವಿದ್ಯ **traividya.** (fr. ತ್ರಿವಿದ್ಯೆ). Familiar with the three branches of knowledge (Čpr. 1, 24. 30. 33. 51; Abh. P. 1, 99).

ತ್ರೈಸನ್ಧ್ಯೆ **traisandhyĕ.** (fr. ತ್ರಿಸನ್ಧ್ಯೆ). = ತ್ರಿಸನ್ಧ್ಯೆ (Bp. 33, 12; 44, 25).

ತ್ರೈಸೋಮಪಾನ **traisômapâna.** (fr. ತ್ರಿ-ಸೋಮಪಾನ). Three draughts of sôma (Bp. 57, 78).

ತ್ರೋಟಿ **trôṭi.** *The beak or bill of a bird.*

ತ್ರ್ಯಬ್ದೆ **tri-abdĕ.** *A heifer three years old.*

ತ್ರ್ಯಮ್ಬಕ **tri-ambaka.** = ತ್ರಿಯಮ್ಬಕ. Triocular; *Śiva.* (Bp. 26, 22; 43, 50).

ತ್ರ್ಯಮ್ಬಕಸಖ **tryambaka-sakha.** *Kuvêra.*

ತ್ರ್ಯಾಹಿಕ **tryâhika.** (fr. ತ್ರಿ-ಅಹ). Tertian (My.); returning after the third day, quartan, as a fever.

ತ್ರ್ಯುಷಣ **tri-ushaṇa.** *The three spices collectively: black pepper, long pepper, and dry ginger.*

ತ್ರ್ಯೂಷಣ **tri-ûshaṇa.** *The three spices collectively.*

ತ್ವಕ್ **tvak.** = ತೊಕ್ಕು, ತ್ವಕ್ಕು, ತ್ವಚ್.

ತ್ವಕ್ಕು **tvakku.** Tbh. of ತ್ವಚ್ (Śmd. 106).

ತ್ವಕ್ಕ್ಷೀರೆ **tvač-kshîrĕ.** *Manna of bamboo,* tabâshîr.

ತ್ವಕ್ಪತ್ರ **tvač-patra.** *Laurus cassia Bot., May., the plant and its bark.*

ತ್ವಕ್ಪತ್ರಿ **tvač-patri.** *The leaf of the Asa foetida* (= ಕಾರವಿ, ಹಿಂಗುಪತ್ರಿ) or the leaf of the Laurus cassia (ತಮಾಲಪತ್ರ).

ತ್ವಕ್ಪುಷ್ಪ **tvač-pushpa.** Bloch, scab, etc. 2, horripilation. (R.).

ತ್ವಕ್ಸಾರ **tvač-sâra** *A bamboo* (ಬಿದಿರ್ Nn. 55. 131).

ತ್ವಗ್ಜೀವಿ **tvač-jîvi.** N. of a plant (ಸೀಗುಡುತೆ Mr. 139, o. r. ಸೀಗುಡಿತೆ).

ತ್ವಗ್ಧರ **tvač-dhara.** Śiva (Mr. 12).

ತ್ವಙ್ಮಲ **tvač-mala.** Impurities of the skin; the hairs of the body.

ತ್ವಙ್ಮಲವಿಸರ್ಜನ **tvaṅmala-visarjana.** Getting rid of or removing the impurities of the skin. See ತಿಮಿರ್.

ತ್ವಚ್ **tvač.** = ತ್ವಕ್, etc. *Skin,* as of men, serpents, etc. 2, *hide,* as of a goat, cow, etc. 3, *bark, rind, peel, husk,* etc.

ತ್ವಚ **tvača.** = ತ್ವಚ್. (ತೊಗಲ್ Mr. 394). 2, *Laurus cassia, the plant and its bark. Cf.* ಚೋಚ.

ತ್ವಚಿಸಾರ **tvači-sâra.** *A bamboo.*

ತ್ವತ್ **tvat.** ತ್ವದ್. By thee; (of thee).

ತ್ವತ್ಪಾದ **tvat-pâda.** Thy or your feet (J. 2, 56).

ತ್ವದೀಯ **tvadîya.** Thine, your, yours. (Bp. 39, 60).

ತ್ವದ್ಭಾವ **tvat-bhâva.** Thy or your mind (J. 14, 8).

ತ್ವಮ್ **tvam.** Thou. See ತತ್ತ್ವಮಸಿ.

ತ್ವರ **tvara.** Tbh. of ತ್ವರೆ. (My.; B. 5, 40. 73. 131).

ತ್ವರಿತ **tvarita.** = ತುರಿಪ, ತುರಿಹ, ತುರಿತ, ತೊರಿತ. *Hastening, quick, swift, speedy, rapid, hurried* (ಉತ್ಸುಕ, etc., ಚಟ್ಟರಿಗ Mr. 233; ಚಟ್ಟರ Čt. II, 29). ತ್ವರಿತಂ, *quickly,* etc.

ತ್ವರಿತೋದಿತ **tvarita-udita.** *Uttered rapidly, hurried.*

ತ್ವರೆ **tvarĕ.** = ತೊರೆ, ತ್ವರ. *Haste, speed, velocity, expedition.* — ತ್ವರೆ ಪಡು. To be quick, hasty, etc. ತ್ವರೆ ಪಟ್ಟರೆ ಮಣ್ ಯಾಗುವದು (Prv.).

ತ್ವರೆಗಾಱ **tvarĕ-gâṟa.** A hasty, precipitous, impetuous man, one devoid of deliberation (My.).

ತ್ವಷ್ಟ **tvashṭa.** *Pared, peeled; made thin.*

ತ್ವಷ್ಟೃ **tvashṭṛi.** *A carpenter, a builder.* 2, *the architect of the gods,* Viśvakarma.

ತ್ವಾಷ್ಟ್ರ **tvâshṭra.** *The son of Tvashṭṛi,* Vṛitra, or Viśvarûpa. 2, roughness, want of politeness, clownishness (Tĕ. also ತ್ವಾಷ್ಟ; Mhr. ತ್ವಾಷ್ಟ, fierce, ferocious); a man of very dirty, nasty habits (My.).

ತ್ವಿಷ್ **tvish.** *Light, splendour.*

ತ್ವಿಷಾಮ್ಪತಿ **tvishâm-pati.** The lord of lights: *the sun.*

ತ್ವಿಷೆ **tvishĕ.** ತ್ವಿಷಾ. = ತ್ವಿಷ್.

ತ್ಸಗ **tsaga.** = ಛಗ. See ತ್ಸಗಭಕ್ಷ s. ಕಟ್ಟುಳ್ಳಿ.

ತ್ಸರು **tsaru.** = ಛರು. *The hilt or handle of a sword and similar weapons.*

Digitized by Google

ಥ್ TH

ಥ್ th. The thirty-seventh letter of the Alphabet (Śmd. 12. 21). In Kannaḍa it occurs only in a few words, viz. ಥಟ್ಟು, ಥಾಪನೆ, ಸುಥಣೆ, (o. rs. ಸುತ್ಥಣೆ, ಸುತ್ಥಣೆಯಂ), ಮತ್ಥವಟ್ಟಗೆ, ಕಥಾಯಂ (Śmd. 23, o. r. ಕಥ್ಥಾಯಿ).

ಥ tha. The letter ಥ್ pronounced with a short a, as is generally done at school. 2, the number 7 (Mr. 349).

ಥಕಾರ tha-kâra. The letter or syllable ಥ (Śmd. 11. 340).

ಥಟ್ಟು thaṭṭu. (Śmd. 23). = ತಟ್ಟು 4. A mass, a multitude, a host, an army, a large number (ಗೂಡ್ಡಣೆ, ತಂಡ್ಕೆ, ಸಾಲ್, ಒಟ್ಟುಳಿ, ಬಳಗ, etc. Śm. 54; ಜಂಗುಳಿ, ತೆರಳ್ಕೆ, ನೆರವಿ, etc., ಶ್ರೇಣಿ Kk. 17; ಮೋಹರ Bhn. 37; *cf.* ದಟ್ಟು 2). ಕುದುರೆಯ ಥಟ್ಟು (Śmd. 161). See Bh. 8, 23, 8. 36. 40. 42; J. 22, 3; 24, 34. — ಥಟ್ಟುಗೆಡಹು. -ಕೆಡಹು. To fell in masses (J. 21, 48). — ಥಟ್ಟುಗೆಡೆ. -ಕೆಡೆ. To fall in masses or large numbers (Bhâgavata 3, 2, 20; J. 25, 51). — ಥಟ್ಟುರಿ. -ಉರಿ. To flame in masses or greatly, to blaze up (ಬೆಂಗೆ ಮೂಡು Bhn. 37).

ಥತ್ವ thatva. = ಥಕಾರ. (Śmd. 340).

ಥಾಪನೆ thâpanĕ. (Śmd. 23). (*Cf.* ತಾಪಣೆ?).

ದ್ D

ದ್ d. 1. The thirty-eighth letter of the Alphabet (Śmd. 12. 21). About its connection with ಠ see ಠ; for other changes see *e. g.* ಒಕ್ಕಂ, etc. (Śmd. 282. 284. 287), ಎಡ್ಡಂ, etc. (282. 284. 287), ಕಟ್ಟಂ, etc. (282. 284. 287. 288. 290), ಉಣ್ಣಂ, etc. (285. 287. 291), ತಪ್ಪಂ (286. 287); ದೊಣೆ 1 & 2.

ದ್ d. 2. An auxiliary syllable. See ದ 3 & 6.

ದ da. 1. The letter ದ pronounced with a short a, as is generally done at school. 2, the number 8 (Mr. 349).

ದ da. 2. = ತ 2, ದಂ, ದವು, ದೆ. An auxiliary syllable used in the formation of the ablative and the instrumental. See ಇಂ 4; Śmd. 114, seq.

ದ da. 3. *i. e.* ದ2-ಅ11. = ಡ 2, ನ 2, ಐ 2. An auxiliary used in the formation of the genitive singular neuter of nouns with final a. See ಅ 11.

ದ da. 4. An auxiliary to form the plural of nouns and pronouns. See ದಿರ್.

ದ da. 5. (ದ 3 -ಅ 3?). An auxiliary to form nouns of direction, *e. g.* ಕೆಲದಂ, ಬಲದಂ, ಅಲ್ಲಿದಂ, etc. (Śmd. 136). See also ಒಳ್ಳಿದಂ, ತೆಳ್ಳಿದಂ, ಮೆಲ್ಲಿದಂ, etc. (184).

ದ da. 6. (ದ2-ಅ17). The termination of the verbal adjective (or relative participle) of the past tense (*cf.* ದು 2) *a,* without an auxiliary, *e. g.* ಜಗುಡ್ಡ, ನುಸುಳ್ದ, ತೊಡರ್ದ, ಅರ್ದ (Śmd. 55), ಅದ (90. 201); *b,* with the auxiliary ಇ, *e. g.* ಪೂಸಿದ (201; see ಇ 4). 2, (correctly ಅದ, *i. e.* ಅ 5-ಅದು 1 -ಅ 17 compared with ಅ 13) the termination of the relative negative participle, *e. g.* ಅರಿಯದ (Bp. 37, 40), ಕಾಣದ, ಮಾಡದ, ಜಗುಳದ, ಅಳದ, etc. (see ಅದ). —These participles may be used as krit nouns, *e. g.* ಮಾಡದಂ (Śmd. 89, = ಮಾಡದವಂ, ಮಾಡದವನು), ಈವಂ (90), ನಲಿದಂ (91), ಪಾಡದಳ್ (111), ಒಸರಿಸದಳ್ (245), ನೋಡದಂ, etc.

ದ da. 7. (= ದ 6 No. 1). An auxiliary used in the formation of the present tense. See ದಪ 1, ದಪ್ಪ 1, ದಹ.

ದ da. Giving; a giver. Fem. ದೆ (ದಾ). See ಅಬ್ದ, ಜಲದ, ಪ್ರದ, ಶ್ರೀದ. 2, = ಧೈವತ, the sixth note of the gamut (Mr. 76; see ಸಪ್ತಸ್ವರ).

ದಂ dam. = ದ 2, q. v.

ದಂಶ damśa. Biting; stinging; a bite; a sting. 2, a tooth. 3, *a gad-fly.*

ದಂಶಕ damśaka. Biting; stinging. See ಮೃಗ-, ವೃಷ-. 2, something fit to be bitten or chewed, as pickles (Bh. 1, 10, 17).

ದಂಶನ damśana. *Armour, mail* (ಜಕ್ಕರಿಕೆ Mr. 292).

ದಂಶಿ damśi. *A small gad-fly.*

ದಂಶಿತ damśita. Bitten, stung; *armed, mailed.*

ದಂಷ್ಟ್ರ damshṭra. = ದಾಡೆ 2. A large tooth, a tusk, a fang. See ಸಹಸ್ರ-.

ದಂಷ್ಟ್ರಕ damshṭraka. Tbh. of ದಂಷ್ಟ್ರಿಕಾ (Śmd. 102).

ದಂಷ್ಟ್ರಕೆ damshṭrakĕ. ದಂಷ್ಟ್ರಿಕಾ (Śmd. 102). (Sk. ದಂಷ್ಟ್ರಿಕಾ, a beard?).

ದಂಷ್ಟ್ರಾಯುಧ damshṭra-âyudha. A wild boar. 2, a monkey (My.).

ದಂಷ್ಟ್ರಿ damshṭri. Having tusks; *a wild boar.*

ದಂಷ್ಟ್ರೆ damshṭrĕ. The plant Tribulus lanuginosus (ನೆಗ್ಗಿಲ್ Mr. 124).

ದಕ daka. = ಉದಕ. *Water.*

Digitized by Google

ದಕಾರ da-kâra. The letter ದ (Šmd. 11).

ದಕ್ಕಡ dakkaḍa. ಧಕ್ಕಡ. Steady, stout, burly, firm, brave (Bh. 3, 18, 7; 3, 19, 13; 4, 2, 62; 8, 21, 14; Mhr. ಧಕ್ಕಡ).

ದಕ್ಕಡತನ dakkaḍatana. Bravery (Bh. 9, 2, 43).

ದಕ್ಕಡೆಯತನ dakkaḍĕyatana. = ದಕ್ಕಡತನ. (Râm. 6, 40, 10).

ದಕ್ಕಳ dakkaḷa. Bravery (Râm. 4, 3, 12).

ದಕ್ಕಿ dakki. = ದಕ್ಕೆ, etc. ಬೀಜಕ್ಕೆ ದಕ್ಕಿ ಹತ್ತದ ಹಾಗೆ (B. 4, 40).

ದಕ್ಕಿಣ dakkiṇa. Tbh. of ದಕ್ಷಿಣ. The south; the upper Dekhan (My.; Tĕ. ದಕ್ಕಿನ; T. ತಕ್ಕಿಣ್ಣೈ).

ದಕ್ಕಿಸು dakkisu. To cause to be obtained, etc.— ದಕ್ಕಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು, to appropriate to one's self; to make one's own, etc. (My.; Si. 68); to keep in one's stomach (My.).

ದಕ್ಕು dakku. 1. To accrue to, to be obtained, got, or acquired, to fall to one's share or lot; to come into and remain in one's possession; to remain, as in one's possession, stomach, etc. (ವಸ Šm. 78; My.; B. 3, 38. 78; 5, 72; Tĕ. ತಕ್ಕು, ದಕ್ಕು; T. ತಕ್ಕು; M. ತಪ್ಪು, ತಕ್ಕು; see ತಂಗು 1); to be advantageous (T.). **2,** to remain, to be preserved; to be saved; to recover, to become well (ಆರೋಗ್ಯ 78; Tĕ.). — ತಿನ್ದ ಆಹಾರ ದಕ್ಕಲಿಲ್ಲ (My.). ನನಗೆ ಹೆಣ್ಡತಿ ದಕ್ಕಿದಳು (My.). ತಿನ್ದರೆ ದಕ್ಕದು ಮನ್ದೇ ಹಣ.—ದಕ್ಕೀತು ಎನ್ದು, ತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲದ್ದ ಮಾಡ ಬಾರದು (Prvs.). — ದಕ್ಕಗೊಡು. -ಕೊಡು. To allow to accrue to or to become one's own (B. 5, 91).

ದಕ್ಕು dakku. 2. (= ದರ್ಕು). Acquirement, attainment; possession; property. ಈ ಮೋಹರಗಳನ್ನು ನಿಮಗೆ ದಕ್ಕು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಕೆಯ್ಗುಡದನ್ತೆ ನೀವು ತಿಳು ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕು (B. 5, 91). — ದಕ್ಕುನ್ದಲೆ. -ಂತಲೆ. (Šmd. 205, o. r. ದರ್ಕು-). A head that has been saved or has escaped (?). — ದಕ್ಕು ಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳು. To obtain possession of, to acquire, etc. (My.).

ದಕ್ಕು dakku. 3. A stick of wood, a stake, a stubble (ಶಂಕು, ಕೀಲ Nr.; ದಸಿ Šm. 78). ದಕ್ಕುವೆರಸಿದ (-ಬೆರಸಿದ) ಕುಟಿ (ಕುಕೂಲ Hlâ.). ದಕ್ಕುಕಳ್ಳ ಕುಣಿ (ಕುಕೂಲ Mr. 482).

ದಕ್ಕು dakku. 4. An imitative sound (of noise). — ದಕ್ಕು ದಕ್ಕು. rep. (Râm. 6, 19, 25).

ದಕ್ಕೆ dakkĕ. = ದಕ್ಕಿ, ಧಕ್ಕೆ 2. (My.).

ದಕ್ಷ daksha. *Dexterous, skilful, able, intelligent* (ಬಲ್ಲಿದನು, ಸತ್ವವುಳ್ಳವನು Nn. 121). 2, *Daksha,* the son of Brahmâ, *father of Durgâ and father-in-law of Šiva,* who on one occasion celebrated a great sacrifice to obtain a son, but omitted to invite Šiva, wherefore Šiva interrupted the sacrifice, and by his incarnation Vîrabhadra had Daksha decapitated (see ಜನ್ನವಗೆಯ); for the decapitated head that of a ram was substituted (ದೈತ್ಯ, ರಾಕ್ಷಸ 121). 3, an ascetic (ತಾಪಸ, ತಪಸ್ವಿ 121). 4, *a cock* (ಪಪಾಯುಧ, ಕೋಟಿಹುಂಜ 121; ಕೋಟಿ Mr. 482). 5, ability, power; fitness. See Bp. 29, 4; 54, 46; 16, 17. 47. — ದಕ್ಷವೆಟ್. -ಪೆಟ್. To obtain power or fitness (Čpr. 1, 65).

ದಕ್ಷಕನ್ಯೆ daksha-kanyĕ. Durgâ. (My.).

ದಕ್ಷತೆ dakshatĕ. Dexterity, cleverness, ability (Čpr. 4, 17; My.).

ದಕ್ಷಬ್ರಹ್ಮ daksha-brahma. = ದಕ್ಷ No. 2. (G. 28. 168. 228; My.).

ದಕ್ಷಮಖಕ್ಷಯ daksha-makha-kshaya. Šiva (Bp. 27, 32; 61, 93).

ದಕ್ಷಾಧ್ವರಧ್ವಂಸಕೃತ್ daksha-adhvara-dhvaṁsa-kṛit. *Šiva.*

ದಕ್ಷಾರಿ daksha-ari. Vîrabhadra (Mr. 15).

ದಕ್ಷಿಣ dakshiṇa. = ದಕ್ಕಿಣ. *Right, not left.* 2, *straightforward, candid, sincere, upright.* 3, dexterous, skilful, able. 4, the right side; the right. 5, *the south, the country of the south, the Dekhan.*

ದಕ್ಷಿಣಧ್ರುವ dakshiṇa-dhruva. The south-pole (B. 4, 64; My.).

ದಕ್ಷಿಣಪತಿ dakshiṇa-pati. Yama (Bp. 24, 37).

ದಕ್ಷಿಣಮಾರ್ಗ dakshiṇa-mârga. A rhetorical way found in the southern country (Kâvy. III, 1, A, 24).

ದಕ್ಷಿಣಸ್ಥ dakshiṇa-stha. *A charioteer,* as standing on the right of his master.

ದಕ್ಷಿಣಾಗತಿ dakshiṇâ-gati. = ದಕ್ಷಿಣಾಯನ. (Si. 41).

ದಕ್ಷಿಣಾಗ್ನಿ dakshiṇa-agni. *A kind of sacrificial fire, that which is taken from the domestic fire and is placed towards the south.*

ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತಿ dakshiṇâ-mûrti. A N. of Šiva (Rêv. 3, 109).

ದಕ್ಷಿಣಾಯನ dakshiṇa-ayana. The sun's progress south of the equator, the winter's solstice (Si. 41. 478; My.; B. 5, 306).

ದಕ್ಷಿಣಾಯಾತ್ರೆ dakshiṇâ-yâtrĕ. Wandering about for alms (money) or fees. See Prv. s. ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ.

ದಕ್ಷಿಣಾರುಸ್ dakshiṇa-arus. *Wounded on the right side.*

ದಕ್ಷಿಣಾರ್ಹ dakshiṇâ-arha. *Meriting a fee or present.*

ದಕ್ಷಿಣಾಶಾಪತಿ dakshiṇa-âśâ-pati. The lord of the southern quarter: *Yama.*

ದಕ್ಷಿಣೀಯ dakshiṇîya. *Meriting a fee or present.*

ದಕ್ಷಿಣೆ dakshiṇĕ. = ದಖಣಾ, ದಖ್ಖಣಾ. *The south.* 2, *presents (money) or fees given to Brâhmaṇas.* 3, fees or gifts in general; a fee, a gift. 4, property acquired by taking presents (money) or fees. See Bp. 39, 15; 43, 63; J. 2, 25; 6, 46; Prvs. s. ಭಕ್ಷ, ಭೂಮಿ, ಮಣೀ ಸರ.

ದಕ್ಷಿಣೇರ್ಮ dakshiṇa-îrma. *Wounded on the right side.*

ದಕ್ಷಿಣೋತ್ತರ dakshiṇa-uttara. Situated on the right and left; lying, or turned, to the south and north; the south and north. (My.).

ದಕ್ಷಿಣೋತ್ತರವೃತ್ತ dakshiṇôttara-vṛitta. The meridian line. (My.).

ದಖಣಾ dakhaṇâ. Tbh. of ದಕ್ಷಣೆ. The upper Dekhan (My.).

ದಖಣಿ dakhaṇi. = ದಖನಿ. The Hindusthânî language (My.).

ದಖನಿ dakhani. = ದಖಣಿ. (My.).

ದಖ್ಖಣಾ dakhkhaṇâ. = ದಖಣಾ. (My.).

ದಖ್ಖಾದಖ್ಖಿ dakhkhâdakhkhi. = ದೆಖ್ಖಾದೆಖ್ಖಿ, q. v.

ದಗ daga. = ಧಗ, q. v. (My.; *cf.* ಜಗ 1).

ದಗಡಿ dagaḍi. (= ದಣ್ಡಿ). A rude, dissolute or licentious female (My.; Mhr., H. ಧಾಂಗಡ, a gallant). ಬುಗಡಿ ಅದರೆ ದಗಡೀ ಮಗಳಿಗೆ ಆಗದೇ? (Prv.). See Prvs. s. ಅಗಡುತನ and ನೆಗಡಿ.

ದಗಡ dagaḍa. Work (ಕೆಲಸ, S. Mhr. at Guḷĕdguḍḍa).

Digitized by Google

ದಗಲ್ dagal. ದಗಲು. = ತಗಲು, ತಗುಲು. Trick, fraud (My.; Mhr., H. ದಗಲ). — ದಗಲ್ಬಾಜ. Roguery (My.; Mhr., H.). 2, a knave, a dishonest person, an idle talker (My.; H., Mhr. ದಗಲ್ಬಾಜ). — ದಗಲ್ಬಾಜತನ. = ದಗಲ್ಬಾಜ No. 1. (My.).

ದಗಲೆ dagalĕ. = ದಗೆಲೆ. Tbh. of ಜಗರ or ಜಗಲ. Armour, mail, a coat of mail (ಸನ್ನಾಹ, ಸನ್ನಣ Śmd. 348; ಕವಚ, ದಂಶನ, ವರ್ಮ Nr.; ಜವಳಿ, ಜೋಡು Śm. 93; Mhr. ಜಗಲೀಂ; My., Tĕ.); a wide jacket or coat (My.).

ದಗಾ dagâ. = ದಗೆ 1, etc. (My.).

ದಗಾಖೋರ dagâ-khôra. A dishonest man, a knave (My.; Mhr., H. ದಗೇಖೋರ).

ದಗಾಖೋರತನ dagâkhôratana. Bamboozling, deceiving (My.).

ದಗಾಬಾಜಿ dagâ-bâji. = ದಗಲ್ಬಾಜ No. 2. (My.; Mhr., H. ದಗೇಬಾಜ).

ದಗೆ dagĕ. 1. = ದಗೆ 1, (ತಕ್ಕಾ), ದಗಾ. Deceit, fraud (My.; Mhr., H.). ದಗೆಯೆಮ್ಬುವದು ಹಗೆಯೇ ಸರಿ (Prv.).

ದಗೆ dagĕ. 2. = (ದಗ), ತಗೆ 2. Heat, glow, etc. (My.; Mhr. ಧಗ).

ದಗೆಲೆ dagĕlĕ. = ದಗಲೆ. ದಗೆಲೆಯ ತೊಟ್ಟು ಸನ್ನದ್ಧಮಾಗಿದ್ದವನು (ವರ್ಮಿತ Nr.).

ದಗ್ಗನೆ dagganĕ. With a blaze. — ದಗ್ಗನೆ ಉರಿ. To burn blazingly or brightly (My.).

ದಗ್ಧ dagdha. *Burnt;* scorched; blasted; dry (ದಹ್ಯ, ಸುಡುವುದು Nn. 133); inauspicious. 2, free from doubt, certain (ಅಸಂಶಯ, ಸಂಶಯವಿಲ್ಲದುದು 133).

ದಗ್ಧಹಸ್ತ dagdha-hasta. An unfortunate or luckless man (My.; Mhr.).

ದಗ್ಧಿಕೆ dagdhikĕ. *Scorched rice.*

ದಘ್ನ daghna. Reaching to, as high as. See ಜಾನು-.

ದಂಗುಳಿ daṅguḷi. N. See ಎಳೆಯ-. — ದಂಗುಳಿಯಾರ. N. See ಇಳಿಯ-.

ದಂಗೆ daṅgĕ. = ದಂಗೆ. Tumult and confusion, as of a mutiny or an insurrection (My.; Mhr., H. ದಂಗಾ); outrageous anger (Mhr., H.); bullying, dunning (My.; Tĕ.). — ದಂಗೆ ಏಳು. To become tumultuous or rebellious (My.).

ದಂಗೆಗಾರ daṅgĕ-gâra. = ದಂಗೆಗಾರ. A man who raises a tumult or uproar; a tumultuous or rebellious man (My.).

ದಚ್ಚಿ dačči. One half of a split tamarind seed (My.). — ದಚ್ಚಿಯಾಟ. A kind of backgammon played by children with four daččis (My.).

ದಂಚಿ danči. = ಡಂಚೆ, q. v.

ದಟಿತ daṭita. Strait, narrow, crowded (Mhr. ದಾಟಣೇಂ, to thicken; to be crowded; etc.). ದಟಿತವಾದಸ್ಥ ಜಾಗಾ (ಸಂಕಟ Čb.).

ದಟ್ಟ daṭṭa. (=ದಟ್ಟು 2). The state of being thick, stout, robust, close, crowded together, clustered together, thick-set, or dense (ಅವಿರಲ, ಬಹುಲ, ಘನ, ಸಾನ್ದ್ರ Mr. 430; ಸಾನ್ದ್ರ, ಶಿವ Nn. 6, o. r. ದಟ್ಟತ್ತು; ಘನ, ಸಾನ್ದ್ರ 15; My.; Tĕ.; Mhr. ದಾಟ; cf. ತಟ 1, ದಟ 1; Tĕ. ತಡುಚು, ತಡುಸು, close, thick; cf. ತಣ್ಣ). ದಟ್ಟಮಾದುದು (ಘನ, ನಿರನ್ತರ, ಸಾನ್ದ್ರ Nr.). ದಟ್ಟಮಾಗಿ ನಯಮಾಗಿ ಇದ್ದಾತನು (ಸಾನ್ದ್ರಸ್ನಿಗ್ಧ, ಮೇದುರ Nr.). ಆಲದ ನೆರಳು ದಟ್ಟವಾಗಿ (B. 2, 22; 3, 36; My.). ರಸವು ದಟ್ಟವಾಗುವ ತನಕ (3, 46; My.). ಹವೆಯು ನೆಲದ ಹತ್ತರ ದಟ್ಟಾಗಿರುತ್ತದೆ (4, 60; My.). ದಟ್ಟವಾದ ಹಯಿವುಗಳು (4, 205; My.). ಪಯ್ರು or ಬೆಳೆ ದಟ್ಟವಾಗಿದೆ (My.). 2, quilted rags, a quilt (My.; Tĕ. ದಟ್ಟ, coarse linen). — ದಟ್ಟಕೂದಲು. Thick, bushy hair (B. 3, 74; My.). — ದಟ್ಟಗೂದಲು. = ದಟ್ಟಕೂದಲು. (B. 3, 84; My.). — ದಟ್ಟಸ್ಗಡಿ. -ಂ-ತಡಿ. Stoutness, robustness, or vigour to be removed, to get feeble, fatigued or tired (ತಣಿ Čt. II, 34; o. rs. ನೆಟ್ಟಸ್ಗಡಿದುದು = ದಣಿದುದು I, 19; ರೆಟ್ಟಸ್ಗಡಿದುದು = ದಣಿದುದು Ss.). — ದಟ್ಟವಳ್ಳಿ. -ಬಳ್ಳಿ. (Śmd. 212). A thick, etc. creeper. — ದಟ್ಟಾಗು. -ಆಗು. To become thick, etc. (My.; ಮನ್ದೈಸು G.). ದಟ್ಟಾ ದದ್ದು (ಪಿಣ್ಣರ G.).

ದಟ್ಟಗೆ daṭṭagĕ. = ದಟ್ಟನೆ. In a thick-set manner, densely, in large numbers (Bh. 6, 8, 12); thickness, etc. ಪಯ್ರು ದಟ್ಟಗೆ ಬೆಳೆಯಿತು (My.). ದಟ್ಟಗಾದ ವಸ್ತ್ರ (My.). ದಟ್ಟಗಾದ ಅಮ್ಬಲಿ (My.).

ದಟ್ಟಣಿಸು daṭṭaṇisu. To be crowded together, etc. (ಇಟ್ಟಣಿಸು, ಗುಮ್ಪಾಗು G.).

ದಟ್ಟಣೆ daṭṭaṇĕ. The state of being thick, crowded together, close, etc. (ಅಟ್ಟಳಿ, ಇಟ್ಟಡೆ G.; Tĕ. ದಟ್ಟನ; Mhr. ದಾಟಣ, ದಾಟಣೀ); a crowd (B. 3, 79); a noisy, troublesome throng (Bp. 8, 56; 37, 47; Bh. 2, 2, 113; 2, 3, 44; 7, 15, 51).

ದಟ್ಟನೆ daṭṭanĕ. = ದಟ್ಟಗೆ, ದಟ್ಟಾನೆ. (My.).

ದಟ್ಟನ್ನ daṭṭa-annal. Thick, dense, etc. (My.). ದಟ್ಟನ್ನ ಹವೆ (B. 4, 61).

ದಟ್ಟಯಿಸು daṭṭayisu. = ದಟ್ಟಯ್ಸು. To grow thick, dense, close, to assemble in large numbers, etc. (Grj. 4, 76. 81. 111. 131; Râm. 6, 50, 5). ದಟ್ಟಯಿಸಿದ ಕತ್ತಲೆ (ಅನ್ಧತಮಸ್ Nr.).

ದಟ್ಟಯ್ಸು daṭṭaysu. = ದಟ್ಟಯಿಸು, ದಟ್ಟಿಸು 1. (ಅತಿಸಾನ್ದ್ರ ಘರ್ಂ Bhn. 25). ದಟ್ಟಯ್ಸುವ ತಮಾನ್ಧ (Bp. 3, 30).

ದಟ್ಟಾನೆ daṭṭânĕ. = ದಟ್ಟನೆ. (My.).

ದಟ್ಟಿ daṭṭi. A waist-band; a sash; a zone (ಸಾರಸನ Si. 279; My.; Tĕ.; Sk. ಧಟೀ old cloth; a piece of cloth worn over the privities; ಧಟಿಕಾ, a cotton cloth or string fastened round the loins; Mhr. ದಾಟೀ tightness). ಉಟ್ಟ ದಟ್ಟಿ ಎಷ್ಟು ಮಾಸಿದೆ! (B. 1, 6). ದಟ್ಟಿವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಿ, ಸೆಟ್ಟಿ ಕೆಟ್ಟು ಹೋದ (Prv.). ಸೆಱಗಿನೊಳು ನವಿಲ ಗಱವೆರೆದ ಕಾಗಿನ ದಟ್ಟಿ ಮೆಱೆಯೆ ನಡುವಿನೊಳು (Râghv. 17, 64). See ಕೆನ್ದಟ್ಟಿ, ಬಲ್ಲಳ-, ಬಲ್ಲಾಳ-; Prv. s. ಧರ್ಮ.

ದಟ್ಟಿತು daṭṭitu. = ದಟ್ಟಿತ್ತು (Śmd. 96). That is thick, etc. Plural ದಟ್ಟಿದುವು (120).

ದಟ್ಟಿತ್ತು daṭṭittu. = ದಟ್ಟಿತು, q. v. (ಶಿವ, ಸಾನ್ದ್ರ Nn. 6, o. r. ದಟ್ಟ).

ದಟ್ಟಿಸು daṭṭisu. 1. = ದಟ್ಟಯ್ಸು, etc. (J. 7, 5; 8, 26).

ದಟ್ಟಿಸು daṭṭisu. 2. = ದಡಿಸು. To rub out, as the writing on a sand-board or slate, to obliterate (My.; cf. ತೊಡಸು 2).

ದಟ್ಟಿಸು daṭṭisu. To scold, to menace, to intimidate (Mhr. ದಟಾವಿಣೇಂ, to menace; to intimidate; ದಟ್ಟಾ, ದಟ್ಕಾ, a scolding). See Bp. 11, 8; 14, 18; 38, 75; Râm. 3, 8, 10; Bh. 2, 2, 105; 4, 2, 65; J. 9, 18; 11, 28.

Digitized by Google

ದಟ್ಟು daṭṭu. 1. Stumbling, tripping (M. ತೆಟ್ಟು, to slip, stumble, mistake, err, fail, *cf.* ತಪ್ಪು; Tu. ದಣ್ಬು, to stumble). — ದಟ್ಟಡಿ. -ಅಡಿ. A tottering, toddling, waddling step (My.; Te.; B. 1, 25; Čpr. 3, 48; Abh. P. 3, 128; Grj. 3, 74. 77; Bp. 3, 40; Rsv. 4, 72; J. 19, 50; 28, 18).

ದಟ್ಟು daṭṭu. 2. (= ದಟ್ಟ). A mass (Bh. 1, 10, 2); a crowd, a host, an army (ದಟ Čt. II, 69; J. 8, 26; 22, 3; Mhr. ದಾಟೀ; *cf.* ತಣ್ಡ, ಘಟ್ಟು).

ದಡ daḍa. 1. An imitative sound, indicating the rattling of thunder, the clattering of the contact of vessels, of window-shutters, etc., the gushing of water, the pattering of feet in running, and the tumbling of buildings. — ದಡಗರೆ. -ಕರೆ. To run or walk with a pattering noise (in busy preparations, My.). — ದಡಗರೆತ. -ಕರೆತ. Running or walking about with a pattering noise (My.). — ದಡ ದಡ. rep. (My.; M. ತಡುದಡೆ; T. ತಿಡುದಿಡು; Mhr. ಧಡ ಧಡ, ದಡದಡ, ಧಡಾಧಡ). — ದಡ ದಡನೆ. With the sound of ದಡ ದಡ. (My.). ದಡ ದಡನೆ ಕದವಂ ಹಾಟ ತೆಗೆಯಲು (Bp. 43, 47). — ದಡ ಬಿಡು. dupl. An exclamation (of noise, Râm. 6, 19, 25). — ದಡ ಬಡ. = ದಡ ದಡ. (My.). — ದಡ ಬಡಲು. The noise of rattling thunder, etc. (My.).

ದಡ daḍa. 2. An imitating sound, indicating trembling, quivering, palpitation, agitation or hurry (Te. ದಡ; *cf.* ಗಡ 2, ಜಲ್, ತಡ 3). — ದಡ ದಡ. rep. (My.; Te. ದಡದಡ; Mhr. ಧಡಧಡ, ಧಡಧಡ). ದಡ ದಡ ಓ ದುತ್ತಾನೆ (My.). — ದಡ ದಡನೆ. In hurry and flurry (when reading, My.); disquietly, restlessly (in weltering on the ground from grief, My.). — ದಡ ದಡಿ. Rapidity and animation of action; hurry and flurry; hurry-skurry; tremblingly, etc. (Rsv. 6, 33). — ದಡದಡಿಸು. To tremble, etc. (Grj. 6, 8; 7, 12; Bh. 7, 7, 62; Rsv. 8, after 82). — ದಡ ಬಡ. = ದಡ ದಡ. (Mhr. ದಡಫಡ). ದಡ ಬಡ ಮಾತಾಡು, to speak rapidly (My.). — ದಡ ಬಡನೆ. In hurry and flurry, quickly. ದಡ ಬಡನೆ ಓದು, ದಡ ಬಡನೆ ಮಾತಾಡು (My.).

ದಡ daḍa. Tbh. of ತಟ. A bank, a shore (ಕುಲ್ಯ, ಕೂಲ Nn. 42; ತಟ 51; ಪ್ರಮಾಣ, ತಟ 139; ಕೂಲ, ತೀರ, ತಟ, etc. Si. 82; My.). ಎರಡು ದಡ (ಪಾರಾವಾರ Nr.). ಸಮುದ್ರದ ದಡ (ಸಮುದ್ರ ತಟ Nn. 132). ದಡದಲ್ಲಿದ್ದ ಮರಕ್ಕೆ ಆಡಿಯೇ? (Prv.). See Si. 82. 423. 351.

ದಡಕು daḍaku. = ದಡ 1, (ದಬಕು). A sound used to imitate the clattering of the contact of vessels (My.). — ದಡಕು ದಡಕು. rep. (My.).

ದಡಗ daḍaga. N. of some villages (My.).

ದಡಮ್ಬಡಿಕೆ daḍa2-m-paḍikĕ. Impetuousness, force (My.). See Prv. s. ಒಡಮ್ಬಡಿಕೆ.

ದಡಲ್ daḍal. = ದಡಾರ್, ದಡುಂ. A sound imitating that which is produced when anything falls with force into water (My.).

ದಡಾಣಿ daḍâṇi. = ದಡಾಲಿ. A very stout woman (My.; see ದಟ್ಟ & ದಡಿ 1).

ದಡಾರ್ daḍâr. = ದಡಲ್, etc. (My.). — ದಡಾರನೆ. With the sound of daḍâr (My.).

ದಡಾರ daḍâra. (Tbh. of ದದ್ರು). Measles (My.; Mhr. ದಾದರ, herpetic eruptions). See ಗೋಣಿ.

ದಡಾಲಿ daḍâli. = ದಡಾಣಿ. (My.).

ದಡಿ daḍi. 1. = ತಡಿ 1, etc., ದಣ್ಡ 3. A staff; a cudgel (ವೈಣವ, ಲಗುಡ, ದಣ್ಡ, etc. Mr. 442; My.); the penis (My.). ದಡಿ ಯಾತಕ್ಕೆ ಮಡದೀ ಬಡೀಲಿಕ್ಕೆ? (Prv.). See ಕುಡು-, ಕುಬು-, Bp. 29, 17; 57, 36; Bh. 8, 23, 4; Prv. s. ಬೊಗಳು 1. — ದಡಿಗೆಯ್ಯ. -ಕೆಯ್ಯ. Yama (ಅನ್ತಕ, ಜವ, ಅಬಿ, ದಮ್ಮ, etc. Šm. 12). — ದಡಿಯ. -ಅ 3. A club-like, very stout man (My.). — ದಡಿವಲೆ. -ಬಲೆ. A kind of net (Bh. 3, 9, 46).

ದಡಿ daḍi. 2. = ತಡಿ 3. (Bh. 6, 4, 140).

ದಡಿ daḍi. The border of a cloth (B. 3, 102; Mhr. ಧಡೀ).

ದಡಿಗ daḍiga. A man who bears a club (Čpr. 5, 75; Râm. 5, 8, 39; Č. Bp. 47, 14).

ದಡಿಸು daḍisu. = ದಟ್ಟಿಸು 2. (My.; Mhr. ಧಡಾ, letters traced on the sand-board in instructing children to write or read).

ದಡುಂ daḍuṁ. = ದಡಲ್, etc. (My.).

ದಡುಮು daḍumu. Thickness, stoutness (T. ತಡಿಪ್ಪು). — ದಡುಮ. -ಅ 3. A very stout man (My.). — ದ ಡುಮಿ. A very stout woman (My.).

ದಡೂತಿ daḍûti. Of close texture, thick and heavy, as cloth (My.; Mhr. ಧಡವತೀ, ಧಡೋತೀ). 2, respectability; wealth (My.).

ದಡೆ daḍĕ. = ದಡೆಯ. A weight of ten sêrs and equivalent to the fourth of a maund (My.; Mhr., H. ಧಡಾ; Te.). ಬೆಲ್ಲವಿದ್ದ ಕಡೆ ನೊಣ, ದಡೆ ನಾಲ್ಕಕ್ಕೆ ಮಣ (Prv.). 2, a weight put into the opposite side to counterbalance the receiving vessel (Mhr. ಧಡಾ, ಧಡೀ; My.; Te.; T. ತಡೈ, ತಡೈಯ; M. ತಡಯ). — ದಡೆ ಕಟ್ಟು. To produce equipoise (My.).

ದಡೆಯ daḍĕya. = ದಡೆ No. 1. (My., also ದಡಿಯ). — ದಡೇದ ರೋಗ. Cholera (S. Mhr. in Gulĕdgudda).

ದಡ್ಡ daḍḍa. 1. = ಜಡ್ಡ, (ದಡ್ಡಿ). Closeness; union. 2, a compound or double consonant (ದ್ವಿತ್ವಾಕ್ಷರ Čt. II, 24). — ದಡ್ಡಕ್ಕರ. -ಅಕ್ಕರ. = ದಡ್ಡ No. 2. (Čh.; Šmd. 38; ದ್ವಿತ್ವಾಕ್ಷರ, ಒತ್ತಿನ ಅಕ್ಷರ Cm.).

ದಡ್ಡ daḍḍa. 2. A blockhead, a stupid, doltish, ignorant man (My.; ಎಡಗ G.; B. 1, 4; *cf.* ದಮ್ಮ 2; Tbh. ಜಡ್ಡು; Mhr. ಧಡ್ಡ, rude, rough). ದಡ್ಡನಿಗೆ ಹೆಡ್ಡನೆನ್ದರೆ ಮಡ್ಡನಿಗೆ ಜಾಣಾ ಅನ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ದಡ್ಡಕೆಲಸ. The business of a stupid man, *i. e.* a stupid business (My.). — ದಡ್ಡಗುಣ. A dull nature (ತಮಸ್ಸು, ತಾಮಸ G.; My.). — ದಡ್ಡಪಾಮೋದರ. The stupid Krishṇa: a blockhead (My.). — ದಡ್ಡಬುದ್ಧಿ. A dull understanding (My.). — ದಡ್ಡಮಗ. A stupid, ignorant son (My.; B. 1, 4). — ದಡ್ಡಳು. A stupid female (ಮು ಗ್ಧೆ G.; My.).

ದಡ್ಡತನ daḍḍatana. Stupidity; ignorance (My.; ಮೋಹ G.).

ದಡ್ಡಸ daḍḍasa. The drum of a Ḍŏmba (ಡೊಮ್ಬ ವಟಿ Šmd. II; Kk. 76).

ದಡ್ಡಿ daḍḍi. 1. = ದಡ್ಡೆ. A stupid female (S. Mhr.).

ದಡ್ಡಿ daḍḍi. 2. = ತಡಿಕೆ, etc. A tatty, a screen (My.); a curtain (ಜವನಿಕೆ Čt. II, 24). 2, what screens or

Digitized by Google

encloses: a cage (ಪಂಜರ Čt. I, 11; but *cf.* ಪಣ್ಜರ). 3, the flat roof of a house (ಮಾಳಿಗೆ Čt. II, 38; Kk. 46; Ss.). See ಬಲ್ಲಾಳ-.

ದಡ್ಡಿ daḍḍi. 3. = ದೊಡ್ಡಿ. A stable, etc. (B. 2, 45; 4, 144).

ದಡ್ಡು daḍḍu. 1. An imitative sound. — ದಡ್ಡು ದಡ್ಡು. The sound of pounding by means of an ŏta (My.), that of knocking at a door with the fist (My.).

ದಡ್ಡು daḍḍu. 2. = ಜಡ್ಡು 1, q. v.

ದಡ್ಡೆ daḍḍe. = ದಡ್ಡಿ 1. (My.).

ದಡ್ಡೆಯ daḍḍeya. Tbh. of ದಾರ್ಢ್ಯ. — ದಡ್ಡೆಯಮ್ಬೋಗು. -ಪೋಗು. To become hard or unfeeling (Čpr. 7, 67).

ದಡ್ರಂಚೆ daḍrañče. = ದಡ್ರುಂಚೆ, ದಣ್ಡ್ರಂಚೆ, ದುಡ್ರುಂಚೆ. A profligate woman (ಪಾಟ್, ಸಿತಗೆ Šmd. II; Šm. 75; Kk. 91; o. rs. ದಡ್ರುಂಚೆ, ದಣ್ಡ್ರಂಚೆ, ದುಡ್ರುಂಚೆ).

ದಡ್ರುಂಚೆ daḍruñče. = ದಡ್ರಂಚೆ, q. v.

ದಣ್ dan. 1. = ಟಣ್, etc., ಘಣ, ದಣ 1, ದಣಲ್. An imitative sound. — ದಣ್ ದಣ್ rep. The sound of a gong (My.).

ದಣ್ dan. 2. A sound to imitate that of burning fiercely. — ದಣ್ ದಣ್. rep. (S. Mhr.; *cf.* Mhr. ಧಣಧಣಣೇಂ, ಧನಂಗಣೇಂ).

ದಣ dana. 1. = ದಣ್ 1. — ದಣ ದಣ. = ದಣ್ ದಣ್. (My.).

ದಣ dana. 2. = ದಣು 1, ದಣಿದು. P. p. of ದಣಿ, in ದಣ ಕೊಳ್ಳು (My.; B. 5, 126. 220). ಬೇನೆಯಿನ್ದ ದಣ ಕೊಣ್ಡವ (ಗ್ಲಾನ G.).

ದಣಲ್ danal. = ದಣ್ 1, etc. (My.; Tu.).

ದಣವು danavu. = ದಣಿವು, ದಣು 2, ದಣುವು. Fatigue (My.; ಊಕ, ಪ್ರಮಾತಿ, ವ್ಯಾಯಾಮ G.; B. 5, 231). — ದಣವಾಱಿಸು. -ಆಱಿಸು. To quench fatigue, to rest, to take rest (C.; B. 4, 14).

ದಣಾಯಕ danâyaka. = ದಣ್ಣಾಯಕ. (My.).

ದಣಾವಟ್ಟಿ danâvaṭṭhi. (= ಧನುವಟ್ಟು). One of the feats of wrestlers (Čpr. 5, 77).

ದಣಿ dani. (= ತಣಿ 1). To grow fatigued or tired (ದಟ್ಟನ್ದಱ, q. v.; My.; B. 2, 13; 3, 71; Bh. 2, 4, 12; J. 4, 43; *cf.* ತಳ 1). ದಣಿದ ಎತ್ತಿಗೆ ಮಣುವೇ ಭಾರ (Prv.). 2, to be satisfied or satiated (Bp. 5, 57; 29, 17; J. 3, 10. 12; 5, 35. 48; My.). ಕಣ್ಣು ದಣಿದೆಯೋ? ಉಣ್ಡು ದಣಿದೆಯೋ? (Prv.).

ದಣಿ dani. (ಧಣಿ). Tbh. of ಧನಿ. A master, an owner (My.; B. 4, 170; B. 5, 85; Dp. 54, 1). ದಣೀ ಹೇಱಾಟ, ಬಡಗೀ ಮಾ ಡಾಟ (Prv.).

ದಣಿತನ danitana. Mastership, proprietorship (My.).

ದಣಿಬ daniba. = ದಣಿಮ್ಬ, ದಳಿಮ್ಬ. A woman's cloth, sîre (Bp. 14, 5); cloth or raiment in general (Bh. 4, 8, 12).

ದಣಿಮ್ಬ danimba. = ದಣಿಬ, etc. (V. 9, after 71).

ದಣಿವು danivu. = ದಣವು, etc. Fatigue (My.). 2, satisfaction, satiety, sufficiency (My.). ಭೋಜನದ ದಣಿವು (ಪರಿಯಾಪ್ತ, *i. e.* ಪರ್ಯಾಪ್ತ, ಉಪಪನ್ನ Mr. 220).

ದಣಿಸು danisu. To cause to grow fatigued or tired (My.; ಶ್ರಮಗೊಳಿಸು G.). 2, to satisfy (My., ತೃಪ್ತಿ ಪಡಿಸು G.; J. 2, 25; 16, 30; 31, 60; 34, 34).

ದಣು danu. 1. = ದಣ 2, etc., in ದಣು ಕೊಳ್ಳು (My.).

ದಣು danu. 2. = ದಣವು, etc. (My.). ದಣು ಪಟ್ಟವನು ಹೆಣವಾದರೂ ಹೊಱನೇ? (Prv.).

ದಣುವು danuvu. = ದಣವು, etc. (My.; B. 3, 26. 55). — ದಣುವಾಗು. -ಆಗು. Fatigue to be originated or come to or over (B. 4, 134; My.). — ದಣುವಾಱಿಸು. = ದಣವಾಱಿಸು. (B. 4, 134. 155. 176). — ದಣುವಾಱು. -ಆಱು. Fatigue to be quenched or go (B. 2, 13; My.).

ದಣ್ಟಿ danṭi. = ದಗಡಿ. A harlot. ಒಣ್ಟಿ ಮಾಱಿ, ತಣ್ಟಿ ತಿಂದಿದರೂ (although the gallant etc.) ದಣ್ಟಿ ಕೋಲ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (to beat him, Prv.).

ದಣ್ಟು danṭu. A stalk (My.; Tu.; Te.; T., M. ತಣ್ಡು; see s. ತಟ್ಟೆ 3; *cf.* ದಣ್ಡ). ಜೋಳದ ದಣ್ಟು (B. 3, 47). ತಾವರೆಯ ದಣ್ಟು (ಪ್ರಕಾಣ್ಡ, ಮೃಣಾಲ Nn. 60). ಸೂರಣದ ದಣ್ಟು (ತಾಱ್ Šmd. I). ತಾವರೆ ನೆಯ್ದಿಲೆ ಮುನ್ತಾದವುಗಳ ದಣ್ಟು (ನಾಲ Si. 96). ಹುಲ್ಲು ಮೊದಲಾದವುಗಳ ದಣ್ಟು (ನಾಲಿ, ನಾಲ 306). ತರಕಾರಿಯ ದಣ್ಟು (ಕಡಮ್ಬ, ಕಲಮ್ಬ 310). ದಣ್ಟು ಮುಱಿದರೆ ಕಣ್ಟವಾದೀತೇ? (Prv.).

ದಣ್ಡ danḍa. = ದಣ್ಟು, ಪಾಡೆ 1, ದಾಣ್ಡ. *A stick, a staff, a rod;* a pole; a cudgel (ಕೋಲ್ Šm. 106); *a kind of weapon.* 2, a churning stick (ಮಥನ, ಕಡೆವುದು Nn. 127; ಕಡವ ಕೋಲ್ Mr. 525). 3, *a stalk; a stem (cf.* ದಣ್ಟು). 4, a stick for striking the cords of a lute, for beating a drum, etc. (ವಾದ್ಯಕೋಣ, ದಾಜಸುವ ಕುಡುಹು 127; ಹಱೆಯ ಕುಡುಹು 525). 5, the penis (ಅಪಮಾನ 127; 525; *cf.* ದಡಿ 1). 6, the oar of a boat. 7, a staff or pole as a measure of length, 4 hastas or 96 finger-breadths. ಎರಡು ಕೋಲಾಗೆ ದಣ್ಡಮೆನಿಕ್ಕುಂ (Mr. 325). 8, an arm or leg. 9, a particular appearance in the sky similar to a staff or rod. 10, a staff or scepter; the rod as a symbol of judicial authority and punishment. 11, *punishment;* a fine, a mulct (ಅಪಹರಣೆ 525); imprisonment. 12, one of the čaturôpâyas: open attack (ಉಪಾಯ 525); ಶಿಕ್ಷೆ ಸಲೊಡಮ್ಬಟ್ಟಡೆ ದಣ್ಡಮೆನಿಸಿಕ್ಕು (Mr. 267); violence. 13, capital punishment (ತಿಕ್ಷೋಪಾಯ, ಕಡೆಯ ಉಪಾಯ, o. r. ಕೊಲುವ-, 127). 14, punishment personified: Yama (ಅನ್ತಕ, ಯಮ 127; ಅನ್ತಕ 525). 15, *a form of military array: a long line or column of troops.* 16, an army, a military force (ಪಡೆ, ಸೇನೆ 127; ಪಡೆ 525; *cf.* ದಟ್ಟು 2). 17, an improper, useless act (ಅಪಕೃತ್ಯ, ಅಲ್ಲದ ಕೃತ್ಯ 127); pride. 18, *Danda, one of the three attendants of the sun.* 19, jaggory (probably in the shape of rods, ಗುಡ, ಬೆಲ್ಲ 127; ಗುಡ 525). — ಕಳ್ಳ ಹೊಕ್ಕ ಮನೆಗೆ ಎಣ್ಟೆ ದಣ್ಡ. — ದಣ್ಡ ಬೇಡಿ ಮುಟ್ಟಿಗೋಲು ಬೇಡಿ. — ದಣ್ಡಾ ತೆತ್ತವನೂ ಉಣ್ಡು ಹೇತವನೂ ಒನ್ದೇ (Prvs.). — ದಣ್ಡ ಕಟ್ಟು. To set a fine on (My.). ಅವನಿಗೆ ದಣ್ಡಾ ಕಟ್ಟ (B. 3, 13). — ದಣ್ಡ ಕೊಡು. To pay a fine (My.; B. 5, 84. 300). See Prv. s. ಪಿಣ್ಡ. — ದಣ್ಡ ಬೀಳು. A fine to be imposed upon (My.). ದಣ್ಡ ಬಿದ್ದರೆ ಮುಣ್ಡೇ ಗೊಡವೆ ಯಾಕೆ? (Prv.). See Prv. s. ಹಾದರ.

ದಣ್ಡಕ danḍaka. *N. of a vritta* (Ch.; ಮುಟ್ಟೆ ಬಹ ಪದದ ನುಡಿ Mr. 85). 2, a pole (ಗಱು, ಸ್ತಮ್ಬ 288). 3, N. of a forest-district in the Dekhan (Abh. P. 15, after 28). 4, N. of a man (Abh. P. 9, after 15).

Digitized by Google

ದಣ್ಡಗ daṇḍaga. = ದಣ್ಡಿಗ, ದಣ್ಡಿಗೆ. A pole set horizontally in the corner of a room and used as a shelf (My.). See ಮೂಲೆ-.

ದಣ್ಡಣೆ daṇḍaṇĕ. = ದಣ್ಡನೆ. Tbh. of ದಣ್ಡನ. (My.; ಶಾರಣೆ, ಯಾತನೆ Hlâ.; Mr. 392; Abh. P. 9, after 15; ಶಾಸ್ತ್ರಿ G.; B. 5, 188). See Prv. s. ಧಾರಾಳ.

ದಣ್ಡಧರ daṇḍa-dhara. A staff-bearer; a king; a magistrate; *Yama;* a porter.

ದಣ್ಡನ daṇḍana. = ದಣ್ಡಣೆ. Beating, punishing, chastising, inflicting punishment; torment, the pains of hell.

ದಣ್ಡನಾಥ daṇḍa-nâtha. The leader of an army, a general (ಅನೀಕಸ್ಥ, ಚಮೂಪತಿ Mr. 269); a judge, a magistrate; a head police-officer. See Bp. 4, 13; 57, 83; 59, 27; ಪದಿನೆಣ್ಬರ್.

ದಣ್ಡನಾಯಕ daṇḍa-nâyaka. = ದಣ್ಡನಾಥ, ದಣ್ಣಾಯಕ. (ಸೇನಾನಿ, ವಾಹಿನೀಪತಿ, etc. Hlâ.). See Bp. 57, 87; 58, 66; 59, 48.

ದಣ್ಡನೀತಿ daṇḍa-nîti. Application of the rod, administration of justice. 2, the system of civil and military administration taught by Čâṇakya and others. 3, *logical philosophy, ethics, system of morals.*

ದಣ್ಡನೆ daṇḍanĕ. = ದಣ್ಡಣೆ. (My.; B. 5, 9; Bp. 61, 35).

ದಣ್ಡಪಾಣಿ daṇḍa-pâṇi. Staff-handed. 2, Yama (Mr. 49). 3, a mace-bearer, a peon or ôlĕkâṟa; see ಪದಿನೆಣ್ಬರ್; Bp. 24, 39.

ದಣ್ಡಪಾರುಷ್ಯ daṇḍa-pârushya. Actual violence; cruel or harsh infliction of punishment. (R.).

ದಣ್ಡಪ್ರಣಮ daṇḍa-praṇama. A prostration of the body, at which the body so-to-say lies as straight as a stick (Bp. 25, 35; 28, 61). See ಸಾಷ್ಟಾಂಗ-.

ದಣ್ಡಪ್ರಣಾಮ daṇḍa-praṇâma. = ದಣ್ಡಪ್ರಣಮ. (Bp. 2, 21. 50; 7, 18; 46, 63).

ದಣ್ಡಮಧ್ಯ daṇḍa-madhya. The midmost or central rod, the tongue of a balance. See ಟಸಿ.

ದಣ್ಡಯಾತ್ರೆ daṇḍa-yâtrĕ. A line-procession: a solemn or festive procession in state or with attendants, especially a bridal procession. 2, warlike expedition, conquest of a region. (My.).

ದಣ್ಡರತ್ನ daṇḍa-ratna. An excellent daṇḍa or kind of weapon (Čpr. 6, after 106).

ದಣ್ಡವತ್ daṇḍa-vat. Having a stick; like a stick. 2, = ದಣ್ಡವತ್ಪ್ರಣಾಮ (Mhr.).

ದಣ್ಡವತ್ಪ್ರಣಾಮ daṇḍavat-praṇâma. = ದಣ್ಡಪ್ರಣಾಮ. (My.).

ದಣ್ಡವಿಷ್ಕಮ್ಭ daṇḍa-vishkambha. *A post or a stake to which is fastened the string that works the churning-stick.*

ದಣ್ಡಹಸ್ತ daṇḍa-hasta. = ದಣ್ಡಪಾಣಿ. (Sk.; R.).

ದಣ್ಡಾಜೀವಕ daṇḍa-âjîvaka. A staff-beggar: a Brahmačâri or an ascetic who uses the staff that distinguishes him as such a one, merely to get a livelihood: a hypocrite, a deceiver (ಮಾಯಕ, etc., ಮಾಯೆಗೆಯ್ವಂ Mr. 227).

ದಣ್ಡಾಧಿಪ daṇḍa-adhipa. = ದಣ್ಡನಾಥ. (Bp. 37, 70).

ದಣ್ಡಾಧೀಶ್ವರ daṇḍa-adhîśvara. = ದಣ್ಡಾಧಿಪ. (Bp. 36, 1).

ದಣ್ಡಾನ್ವಯ daṇḍa-anvaya. Line-drift or tenor: paraphrase (My.).

ದಣ್ಡಾಸನ daṇḍa-âsana. *A kind of arrow* (or of bow, ತೀರ, ತಬ್ಬಲ, ಬಿಲ್ಲ ಭೇದಂಗಳ್ Mr. 294).

ದಣ್ಡಾಹತ daṇḍa-âhata. Struck with the churning-stick: *buttermilk.*

ದಣ್ಡಿ daṇḍi. 1. Greatness, eminence, power, might, vigour (Tĕ.; Bp. 23, 3; 24, 39; 36, 59; 61, 33; Râm. 6, 53, 55; J. 21, 39; T. ತಣಿ, to prosper, thrive, grow, increase; *cf.* ಕೆಯ್ 5, and Sk. ದಣ್ಡ, pride); abundancy, excess, redundancy (My.; Tĕ.).

ದಣ್ಡಿ daṇḍi. 2. Anger, wrath; cruelty (ಸೆಣಸು Bhn. 27; Bp. 24, 21; Râm. 3, 8, 43; *cf.* ಚಣ್ಡಿ No. 5). — ದಣ್ಡಿಮೃಗಗಳು. Fierce wild beasts (Bp. 18, 56).

ದಣ್ಡಿ daṇḍi. 3. = ದಡಿ 1. — ದಣ್ಡಿವಲೆ. = ದಡಿವಲೆ. (Bh. 3, 13, 23).

ದಣ್ಡಿ daṇḍi. 1. = ತಟ, etc., ದಣ್ಡೆ 2. A bank, a shore (B. 2, 22; 3, 100; Mhr. ದಾಣ್ಡಿ).

ದಣ್ಡಿ daṇḍi. 2. Having or bearing a staff or stick. 2, *a door-keeper, a warder,* a porter (ಧಾರಂಕ Bhn. 51). 3, a herald (ಉಚ್ಚಾರಕ Mr. 265). 4, a religious mendicant or Bhikshu carrying a staff; an ascetic; Yama. 5, N. (of a poet, Bp. 54, 70).

ದಣ್ಡಿ daṇḍi. 3. (= ದಣ್ಡಿಗೆ). The beam of a balance (My.; Mhr. ದಾಣ್ಡೀ; see ಅಡ್ಡ-).

ದಣ್ಡಿ daṇḍi. 4. An adze (ಬಾಚಿ Mr. 383).

ದಣ್ಡಿ daṇḍi. 5. = ದಣ್ಡೆ 1. — ದಣ್ಡಿಸರ. A wreath-like line (Râm. 3, 8, 24).

ದಣ್ಡಿಕೆ daṇḍikĕ. = ದಣ್ಡಿಗೆ. A stick, a staff. 2, a row, a line, a series. 3, a rope. 4, a string of pearls.

ದಣ್ಡಿಗ daṇḍiga. = ದಣ್ಡಗ, etc. (My.).

ದಣ್ಡಿಗೆ daṇḍigĕ. = ದಣ್ಡಗ, etc. Tbh. of ದಣ್ಡಿಕೆ. = ದಣ್ಡಗ, q. v. (My.). 2, the beam of a balance (= ದಣ್ಡಿ 3, My.). 3, the backbone (Mhr. ದಾಣ್ಡಾ). ದಣ್ಡಿಗೆಯಸ್ಥಿಯ ತೆಗದು, ಕೋಲನೆ ಮಾಡಿ (Anubhava-śikhâmaṇi 11, 12-15). 4, the neck or long rounded board of a lute (Grj. 3, 98). ವೀಣೆಯ ದಣ್ಡಿಗೆ (ಪ್ರವಾಲ Si. 457). ವೀಣೆಯ ದಣ್ಡಿಗೆತೋಳು (ಪ್ರವಾಲ, ವೀಣಾದಣ್ಡ 63). 5, the lute itself (ವೀಣೆ, ವಲ್ಲಕಿ, ವಿಪಂಚಿ Nr.; Tĕ. ದಣ್ಡೆ; T. ತಣ್ಡು). ತನ್ತ್ರಿಯ ಕಟ್ಟಿ ಪಾಡ'ಸುವ ದಣ್ಡಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಕಂಕಣ ಮೊದಲಾದುವು (ತತ, ವೀಣಾದಿಕವಾದ್ಯ Nr.). See Bp. 19, 6. 8. 5, (the pole of a palankeen, Mhr. ದಾಣ್ಡೀ), a kind of soft-going palankeen (My.; Tĕ.; T. ತಣ್ಡಿಗೈ; M. ತಣ್ಡು; Grj. 3, after 91; Bp. 50, 16; 55, 9; Č. Bp. 47, 39; J. 7, 3; 31, 14; 33, 20). ದಣ್ಡಿಗೆಯನೇಱುವಂ (ನರವಾಹನ Mr. 247). ದಣ್ಡಿಗೆ ಹೊಱೋ ಬೋಯಿಯರು ಕಡಾ ಹುಡುಕ್ಕಾರೇ! — ದಣ್ಡಿಗೇ ಮೇಲೆ ನಾಯಿಯಾ ಕುಣ್ಡ್ರಿಸಿದರೆ ಹೇಲು ಕಣ್ಡು, ಹಾರ್ತು (Prvs.). See Prv. s. ಪಂಚಾಳ. — ದಣ್ಡಿಗೆಯ ಗುಡ್ಡಾದೇವಿ. N. (Bp. 59, 7). — ದಣ್ಡಿಗೆವಿಡಿ. -ಪಿಡಿ. To seize a lute (J. 22, 24).

ದಣ್ಡಿತ daṇḍita. Punished, chastised; fined. (Bp. 32, 1; 39, 56).

ದಣ್ಡಿಪಾದ daṇḍi-pâda. N. of a snake (Bp. 46, 28).

ದಣ್ಡಿಲ daṇḍila. = ಚಣ್ಡಿಲ. A barber (ದಿವಾಕೀರ್ತಿ, ನಾವಿನ್ದ Mr. 376).

ದಣ್ಡಿಸು daṇḍisu. To punish, to chastise; to control; to mortify, etc. (My.; Bp. 11, 8; 53, 34; 54, 15; Abhâ. 1, 50; Śâv. 4, 85; B. 4, 93; 5, 7. 40).

ದಣ್ಡು daṇḍu. Tbh. of ದಣ್ಡ (Śmd. 364). An army (C.; Tĕ.; T., M. ತಣ್ಡು). ದಣ್ಡಾಗಲಿ ದಾಟಿ'ಯಾಗಲಿ ಉಣ್ಡಿರು, ಮಗನೇ! — ದಣ್ಡಿನ ಸುದ್ದಿ ಕೇಳಕ್ಕೆ ಚನ್ದ, ನೋಡಕ್ಕೆ ಭಯ. — ದಣ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಕೆಟ್ಟದು

Digitized by Google

ಹಾದರವಲ್ಲ, ಬಿಡಿದಲ್ಲಿ ಕದ್ದದು ಕಳವಲ್ಲ.—ದಣ್ಡಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸೋದರ ಮಾವನೇ? (Prvs.). See B. 5, 41. 51. 59. 63. 68. 2, a staff, in ದಣ್ಡುಕೋಲು, q. v. — ದಣ್ಡಿನವ. -ಅವ. A man belonging to the army; a soldier (My.; B. 4, 10). — ದಣ್ಡು ಇಡು. To put an army (B. 4, 80); to keep an army (B. 4, 216; My.). ದಣ್ಡು ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳು, to procure an army for one's self (4, 216); to keep an army (My.). — ದಣ್ಡು ಕೂಡಿಸು. To assemble an army (B. 4, 9; My.). — ದಣ್ಡುಕೋಲು. The staff given to a Brâhmaṇa at initiation or at the investiture with the sacred thread (My.). — ದಣ್ಡು ಬಿಡು. To encamp an army (My.; Bp. 22, 28). — ದಣ್ಡೆತ್ತು. -ಎತ್ತು. To levy an army (My.; B. 4, 30. 218). ದಣ್ಡೆತ್ತಿ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೊರಡುವಿಕೆ (ಯಾನ Si. 262).

ದಣ್ಡುಗಾರ daṇḍu-gâra. = ದಣ್ಡಿನವ. (My.).

ದಣ್ಡುಳಿಗ daṇḍa-uḷiga. A man upon whom a fine is imposed or who is liable to one (ದಣ್ಡದೊಳ್ ಪಡೆದವಂ Śmd. I, o. r. ಪಡೆವವಂ).

ದಣ್ಡೆ daṇḍĕ. (= ದಣ್ಡ 1). The state of being adjoining or close by, vicinity (My.; Tĕ.; Tĕ. also: side, *cf.* ತಟ್ಟು 5).

ದಣ್ಡೆ daṇḍĕ. 1. = ದಣ್ಡಿ 5. A string (see ದಣ್ಡಿಕೆ No. 4); a garland, a wreath (Čpr. 7, 43; Bp. 18, 2; 22, 32; ಆಪೀಡ, ದಾಸಿಗ Nr.; ಪೈಠಕ್ಷ Mr. 334; My.; Tĕ.). ಮುತ್ತಿನ ದಣ್ಡೆ (ಪಾಲ ಪಾಶ್ಕೆ, ಪಾರಿತಥ್ಯೆ Nr.). ದಣ್ಡೆ ನಿಡಿದಾಗಿರಲು ಸ್ರಗುವಕ್ಕು (Mr. 334). ಮಣ್ಡೆಯೊಳಗಿರುವ ಹುವ್ವಿನ ದಣ್ಡೆಗಳು (ಮಾಲ್ಯ, ಮಾಲೆ, ಸ್ರಕ್ Si. 229). See Si. 218. 219. 2, a gymnastic exercise performed with the body, turning it windingly up and down while it is stretched at full length, resting on the hands and toes only (My.; Mhr. ದಣ್ಡ; Tĕ. ದಣ್ಟ = ಕುಸ್ತಿ). 3, the position of the knees being firmly put down (Bh. 1, 14, 11. 20. 24), or the hands (Bp. 26, 12; 38, 18). 4, the position of the hands when they hold the bow and push or discharge it (ಬಿಲುವಿಡಿದು ನೂಕುವ ಕರಂ Mr. 297; Grj. 8, 24; Rsv. 5, 99). 5, a full and firm grasp (Bh. 2, 2, 95). 6, = ದಣ್ಡ No. 15, a long line of troops (see ದಣ್ಡೆಗೊಡು No. 3). — ದಣ್ಡೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To make a wreath or garland (Śsv. 2, 64). — ದಣ್ಡೆಗೊಡು. -ಕೊಡು. To perform or assume the daṇḍĕ No. 3 (Bp. 26, 12; 38, 18). 2, to perform or take the daṇḍĕ No. 4 (Rsv. 5, 123). 3, (horsemen) to form a long line (Rsv. 13, 85). — ದಣ್ಡೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To take or assume the daṇḍĕ No. 4 (Rsv. 5, after 55; Śsv. 4, 59).

ದಣ್ಡೆ daṇḍĕ. 2. = ದಣ್ಡಿ 1. A bank, a shore (My.; Râm. 3, 8, 24; B. 3, 119. 123). — ದಣ್ಡೆಗುಣ್ಟ. Along the shore (B. 4, 205; My.).

ದಣ್ಡೋತ್ಪಲ daṇḍa-utpala. = ಗಣ್ಡೋತ್ಪಲ. *A species of plant* (= ಸಹದೇವಿ).

ದಣ್ಡೋರ daṇḍôra. ದಣ್ಡೋರೆ. = ಡಂಗರ, etc. (My.; Tĕ.). — ದಣ್ಡೋರೆ ಹಾಕಿಸು. To cause to be proclaimed by beat of drum (My.).

ದಣ್ಡ್ರುಂಚೆ daṇḍruñčĕ. = ದದ್ರುಂಚೆ, q. v.

ದಣ್ಣನೆ daṇṇanĕ. In a fatiguing manner. — ದಣ್ಣನೆ ದಣಿ. To become greatly fatigued (B. 5, 319).

ದಣ್ಣಾಯಕ daṇṇâyaka. Tbh. of ದಣ್ಡನಾಯಕ. See ಜಗದೇವ-.

ದಣ್ಣಣಾದಣ daṇi-daṇâ-daṇa. A sound used to imitate that of a gong or a bhêri (Č. Bp. 47, 31; *cf.* ಧಾನ್ಥಧಿಥಮಿ).

ದತ್ತ datta. Given, granted, presented, made over, assigned; placed, etc. (Bp. 7, 16); a gift, a present. ದತ್ತಾ ಕೊಟ್ಟು, ಮತ್ತ ಕೇಳಿದವ ಎತ್ತಿಗನ್ತ ಕಡೆ (Prv.). 2, = ದತ್ತಪುತ್ರ.

ದತ್ತಕ dattaka. = ದತ್ತಪುತ್ರ. (My.). 2, one of the heirs acknowledged by law. 3, N. (Bp. 40, 18).

ದತ್ತಪುತ್ರ datta-putra. A son given away by his natural parents to persons engaging to adopt him; an adopted son (My.; B. 4, 217). ದತ್ತಪುತ್ರನಿಗೆ ಪಿತೃಭಕ್ತಿ ಹುಟ್ಟುವದೋ? (Prv.).

ದತ್ತಹೋಮ datta-hôma. A hôma made at the adoption of a son (My.).

ದತ್ತಾಕ್ಷರ datta-akshara. A put or placed letter (Kâvy. III, 2, B, 75 seq.).

ದತ್ತಾತ್ರೇಯ datta-âtrêya. N. of a sage, son of Atri and Anasûyâ (My.). 2, N. of an avatâra of Vishṇu (My.).

ದತ್ತಾಪಹಾರ datta-apahâra. The resumption of a gift (My.).

ದತ್ತಾಪ್ರದಾನಿಕ datta-a-pradânika. Non-delivery or resumption of gifts. (R.).

ದತ್ತೂರ dattûra. = ದತ್ತೂರಿ, (ದುತ್ತೂರ, etc.). Tbh. of ಧತ್ತೂರ. The thorn-apple, Datura alba Wall. and D. fastuosa Lin. (My.). ದತ್ತೂರರಸ (Śmd. 225).

ದತ್ತೂರಿ dattûri. = ದತ್ತೂರ. (My.).

ದತ್ವ datva. The letter or syllable ದ (Śmd. 135. 291. 342. 347).

ದದ್ದರಿಸು daddarisu. The skin to get pustules from inward heat, swellings from bites, blows, etc. (My.; *cf.* ದದ್ದು, etc.).

ದದ್ದಾಲ daddâla. A middle-sized tree, Careya arboreya Roxb. (St. & Pl.; Tu. ದಡ್ಡಲ್).

ದದ್ದು daddu. The state of being cracked or not sound, as an earthen vessel (My.; *cf.* Tĕ. ತೆಗು, to be broken? Sk. ದರತ್?). — ದದ್ದುಮಡಿಕೆ. A vessel with a crack (My.; see Prv. s. ಕುಲುಕು 2).

ದದ್ದು daddu. = ತದ್ದು. Tbh. of ದದ್ರು. (Si. 202; Tĕ. ದದ್ದು, ದದ್ದುರು; also: swellings from musquito-bites, etc.).

ದದ್ರು dadru. = ತದ್ದು, ದಡಾರ, ದದ್ದು, ದದ್ರುಣ. Cutaneous and herpetic eruptions, rash, herpes; a kind of leprosy; a ringworm.

ದದ್ರುಘ್ನ dadru-ghna. *The ringworm-shrub, Cassia alata or tora* Lin.

ದದ್ರುಣ dadruṇa. *Herpetic, afflicted with cutaneous diseases or ringworm.*

ದದ್ರುರೋಗಿ dadru-rôgi. = ದದ್ರುಣ. *Herpetic, etc.*

ದಧಿ dadhi. *Milk thickened or coagulated by heat, curds* (ಮೊಸರ್ Mr. 182).

ದಧಿತ್ಥ dadhittha. *The wood-apple tree, Feronia elephantum* Corr.

ದಧಿಫಲ dadhi-phala. *The wood-apple tree.*

ದಧಿಮಣ್ಡ dadhi-maṇḍa. *The liquid part or skim of curdled milk, whey* (see Hlâ. s. ಮಜ್ಜಿಗೆ).

ದಧಿಮನ್ಥ dadhi-mantha. The churning of coagulated milk. 2, butter-milk (ಕಯ್ಯಳೆ Mr. 219).

ದಧಿಮುಖ dadhi-mukha. N. of a serpent. 2, N. of a monkey (My.).

Digitized by Google

ದಧಿವಿಘಾತ dadhi-vighâta. A churning-stick (ಕಡಗೋಲ್ Mr. 183).

ದಧಿಸಕ್ತು dadhi-saktu. *Barley-meal mixed with curds.* See Nr. s. ಕಲಸು 1.

ದಧಿಸಾರ dadhi-sâra. *Fresh butter.*

ದಧೀಚಿ dadhîci. N. of a ṛishi (Bp. 3, 77; 43, 41; 53, 5; 54, 38). See ಮುಖ್ಯಋಷಿ.

ದಧ್ಯನ್ನ dadhi-anna. ದಧ್ಯೋದನ. Boiled rice mixed with curdled milk, etc. (My.).

ದನ dana. = ದನವು. Tbh. of ಧನ (Šmd. 339). Cattle (My.; ಸುಲಿ Šm. 107); a cow, a bullock (My.). ದನಗಳು (Si. 320. 323. 400). ದನದ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ದಾಯಾದಿಯ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ಯಾರು ಬಲ್ಲರು?—ದನದ ಮುನ್ದೆ ಹೋಗ ಬೇಡ, ಕುದುರೇ ಹಿನ್ದೆ ಹೋಗ ಬೇಡ.—ದನಾ ತಿಮ್ಬುವವನಿಗೆ ಸಗಣಿ ಅಸಹ್ಯವೇ?—ದನಾ ಮೇಯಿಸುವವನಿಗೆ ಘನ ಯಾಕೆ? (Prvs.). — ದನ ಕರು. dupl. (My.; B. 3, 15; 5, 114. 235). — ದನ ಕಱು. = ದನ ಕರು. (My.; B. 3, 90).

ದನವು danavu. = ದನ. (My.). ದನವಿನ ವರ್ಣ ಹಾಲಲ್ಲಿ ತಿಳಿದೀತೇ? (Prv.).

ದನಿ dani. Tbh. of ಧ್ವನಿ (Šmd. 368). A sound, a voice, a report (ಧ್ವಾನ Kk. 25; ಸೊಪ್ಪುಳ್ 94; ಸೊಪ್ಪುಳ್, ಅಬ್ಬರ, ಸರ, etc., ಧ್ವಾನ Šm. 30; Čpr. 2, after 93, twice; My.). ಮುಗಿಲ ದನಿ (ಮೊಱಗು Šmd. I; Šm. 35). ನವಿಲ ದನಿ (Šm. 29). ಸಿಡಿಲ ದನಿ (ಮೊಱಗು Kk. 73). ತಱಗೆಲೆಗಳ ದನಿ (ಮರ್ಮರ, etc. Hlâ.). ದೊಡ್ಡ ದನಿ (ಪ್ರವಣ Nn. 88). — ದನಿಗೂಡು. -ಕೂಡು. A tone to be added (Bp. 19, 10). — ದನಿಗೆಯ್. To sound, to utter sounds. ಗಾಳಿಗೆ ದನಿಗೆಯ್ವ ಬಿದಿರು (ಕೀಚಕ, etc. Hlâ.). — ದನಿಗೇಳ್. -ಕೇಳ್. To hear a sound, etc. (J. 23, 21). — ದನಿಗೊಡಿಸು. -ಕೊಡಿಸು. To cause to sound, to sound (Bp. 26, 68). — ದನಿಗೊಡು. -ಕೊಡು. To produce a sound, to utter sounds; to utter a loud sound, to bawl; to echo; etc. (Bp. 14, 18; 19, 52; 35, 5; 60, 28. 29). — ದನಿದೊಂಗಲ್. -ತೊಂಗಲ್. A mass of sounds (Čpr. 8, 98). — ದನಿದೋಱಿಸು. -ತೋಱಿಸು. To cause a sound to become manifest or to be heard (Râm. 3, 8, 7). — ದನಿದೋಱು. -ತೋಱು. To manifest, *i. e.* to produce, a sound (Bp, 33, 15; Šsv. 2, 49). — ದನಿಯಾಗು. -ಆಗು. A sound to become manifest or be produced (Bp. 26, 26). — ದನಿಹೀನ. A man with a defective voice (My.).

ದನು danu. *Danu,* one of the daughters of Daksha, wife of Kaśyapa, and *mother of the Dânavas.*

ದನುಗೂರು danugûru. A place in Mysore (Rsv. 1, 62).

ದನುಜ danu-ja. *A Dânava* (ಮಧು, ರಾಕ್ಷಸಭೇದ Nn. 13).

ದನುಜಭಂಜನ danuja-bhañjana. A god. 2, Vishṇu (My.).

ದನುಜಮಥನ danuja-mathana. Kṛishṇa (J. 14, 28).

ದನುಜಹರ danuja-hara. Kṛishṇa, Vishṇu (Bhâgavata 10, 18, 10).

ದನುಜಾರಿ danuja-ari. Kṛishṇa (J. 7, 55).

ದನುಜೇನ್ದ್ರ danuja-indra. Râvaṇa (Abh. P. 13, 104).

ದನ್ತ್ dant. ದತ್. = ದನ್ತ. See ಪೋದತ್.

ದನ್ತ danta. = ಜನ್ತ. *A tooth* (ಹಲ್ಲು Nn. 36; ದಶನ, ಹಲ್ಲು 81); a tusk, a fang. 2, *an elephant's tusk, ivory.* 3, an elephant (ಗಜ, ಆನೆ 81). 4, the peak of a mountain (ಶೃಂಗ, ಕೋಡು 81). 5, the side or ridge of a mountain; a class of mountains (? ಅದ್ರಿಭೇದ 81). 6, the number 32 (ಮೂವತ್ತೆರಡು Mr. 348). 7, a thorn (ಕಣ್ಟಕ, ಮುಳ್ಳು 81). 8, a certain tree (ತರುಭೇದ 81). — ದನ್ತದೋಲೆ. -ಓಲೆ. An ôlĕ of ivory (Šsv. 3, 9; My.).

ದನ್ತಚರ್ವಣ danta-čarvaṇa. Chewing with the teeth. See ಅವುಡು.

ದನ್ತಚ್ಛದ danta-c-čhada. *A lip.*

ದನ್ತಧಾವನ danta-dhâvana. Cleaning (or washing) the teeth (ಮುಖ್ಕುಳಿ Kk. 56; Čpr. 8, after 105). 2, a piece of stick for doing so. 3, *the tree Acacia catechu* Willd. — ದನ್ತಧಾವನಗೆಯ್. To clean the teeth (Bp. 14, 5).

ದನ್ತಭಾಗ danta-bhâga. *The fore-part of an elephant's head.*

ದನ್ತಮೂಲ danta-mûla. *The root of a tooth* (ಕರಿರ, ಆನೆಯ ಮೊದಲ ಕೊಮ್ಬು Mr. 155).

ದನ್ತವಕ್ರ danta-vakra. N. of a Dânava and prince (Bhâgavata 10, 100, 19).

ದನ್ತವಾಸಸ್ danta-vâsas. *A lip.*

ದನ್ತವಿಕಸನ danta-vikasana. Displaying the teeth. See ಈಱಿ.

ದನ್ತಶಠ danta-śaṭha. Acid; sourness. 2, *the common lime, Citrus acida.* 3, *the wood-apple tree, Feronia elephantum* Corr.

ದನ್ತಶಠೆ danta-śaṭhĕ. *Wood sorrel, Oxalis pusilla* Salisb.

ದನ್ತಸ್ವಾನ danta-svâna. A sound of the teeth (see s. ಕಮ್ಮು 1).

ದನ್ತಹೀನ danta-hîna. Toothless. (ಕುದುರೆಗೆ ಹಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ) ಹೆಚ್ಚು ಕುನ್ದಾಗೆ ದನ್ತಾಧಿಕಂ ದನ್ತಹೀನಂ (Mr. 277).

ದನ್ತಾಂಕುರ danta-aṅkura. Pointed blades of grass (ಮೊಳೆ ಹುಲ್ಲು G.). 2, the point of a tooth (ಹಲ್ಲಿನ ತುದಿ G.).

ದನ್ತಾಧಿಕ danta-adhika. Having additional teeth. See s. ದನ್ತಹೀನ.

ದನ್ತಾಬಲ dantâbala. = ದನ್ತಾವಲ.

ದನ್ತಾವಲ dantâvala. *An elephant* (ದನ್ತಾವಳ Râm. 5, 8, 52). 2, = ಗಜಾಸುರ. See Bp. 46, 1; 49, 38; 57, 88; 58, 52; 59, 58.

ದನ್ತಾವಲಾರಿ dantâvala-ari. Šiva (Bp. 49, 38).

ದನ್ತಿ danti. Having teeth, tusks, or fangs. 2, *an elephant* (ಆನೆ Nn. 28. 81). 3, the croton-oil plant, Croton tiglium Lin. (ಜಾಪಾಳದ ಸತ್ತೆ Si. 158). 4, a black sort of thorn-apple (ಕರೀ ಊಮ್ಮತ್ತ 158). 5, the number 8 (Čh.).—ದನ್ತಿ ಮೊಗನಯ್ಯ. The father of Gaṇapati, Šiva (My.).

ದನ್ತಿಕಪೋಲ danti-kapôla. The temples of an elephant (ಆನೆಯ ಗಣ್ಡಸ್ಥಲ Nn. 87).

ದನ್ತಿಕೆ dantikĕ. *The croton-oil plant, Croton polyandrum* Roxb., or *Croton tiglium* Lin.

ದನ್ತಿಪುರ danti-pura. Hastinâpura (J. 26, 77).

ದನ್ತಿಮುಖ danti-mukha. Gaṇapati (My.).

ದನ್ತಿವೃನ್ದ danti-vṛinda. A troop or herd of elephants (ಘಟೆ Mr. 155).

ದನ್ತುರ dantura. *Having long or projecting teeth.* 2, jagged, notched, serrated, uneven. 3, waving, undulatory. 4, rising, as hair, bristling.

ದನ್ತುರಿತ danturita. Having prominent teeth, toothed; notched; bristling; undulatory, waving (Čpr. 3, after 50; Abh. P. 12, after 2).

ದನ್ತೆ dantĕ. *Ivory.*

ದನ್ತ್ಯ dantya. Dental, as a letter (Šmd. 27).

ದನ್ದಲೆ dandalĕ. = ದಾನಲೆ. Vexation, molestation, chicanery (My.; Mhr., H. ಧಾನ್ದಲ).

Digitized by Google

ದನ್ದಶೂಕ dandaśûka. Biting; *a snake.*

ದನ್ದಶೂಕೇಶ್ವರ dandaśûka-îśvara. The snake śêsha (J. 24, 26).

ದನ್ದುಗ danduga. Intricacy, complication, bewilderment (Č̌h. v. 17; Čpr. 8, after 44; J. 1, 6); vexation, trouble, annoyance (Čpr. 9, 16; Grj. 4, 106; Bp. 24, 17; J. 19, 24; My.). ಬನ್ದನವ ಮಾಡಿದರು (*i. e.* -ರೂ) ಸನ್ದ ಜ್ಞಾನಿಯೆ ಲೇಸು! ಹೊನ್ದಿ ಸಾಸಿರವ ಕೊಡುತಿರಲು (*i. e.* -ಲೂ) ಕರ್ಮಿಯ ದನ್ದುಗವೆ ಬೇಡ! (Sp.). — ದನ್ದುಗಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To begin to be in trouble, to fall into trouble (J. 22, 41). — ದನ್ದುಗಬಡೆ. -ಪಡೆ. = ದನ್ದುಗಗೊಳ್. (J. 7, 47).

ದಪ್ dap. = ದಬ್, ದಪ 1. A sound in imitation of the fall of *heavy* bodies, as cocoanuts, etc.: plump! whop!; and of smart slapping and striking. ದಪ್ಪೆನ್ತ ಬೀಳು, ದಪ್ಪೆನ್ತ ಬಡಿ (My.).

ದಪ dapa. 1. = (ತಪ), ದಪ್ q. v., (ದಬ), ದೊಪ್, ದೊಪ್ಪ 2. (My.; Mhr. ದಪ, ಧಪ). — ದಪ ದಪ. rep. ದಪ ದಪ ಬೀಳು, ದಪ ದಪ ಬಡಿ (My.). — ದಪ ದಪನೆ. With the sound of ದಪ ದಪ (My.).

ದಪ da7-apa3. 2. = ದಪ್ಪ 1, ದಹ. An affix for the formation of the present tense (Šmd. 54. 259. 260. 275. 276. 280-291). ಜಗುದ್ದಿಪಂ (55), ನೋಡಿದಪಂ (91); ಬನ್ದಪುದು (259). (ನೋಡಿದಪಂ, for instance, is "ನೋಡಿದ ಅವಂ, a having-seen-one he is" in the sense of the present).

ದಪ್ಪ da7-appa1. 1. = ದಪ 2, *e. g.* ಬರೆದಪ್ಪಂ, ಕರೆದಪ್ಪಂ, ನಿಲಿಸಿದಪ್ಪಂ, ಇಱದಪ್ಪಂ (Šmd. 276).

ದಪ್ಪ dappa. 2. = ದೊಪ್ಪ 1. Thickness; stoutness; coarseness (My.; Tĕ.; B. 4, 47; ಗಡತರ, ಗಡುತರ G.; *cf.* ತಡಿ 1 and ದಡುಮ್ಮು). ಆ ಕಾಗದ ಬಹಳ ದಪ್ಪಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ (B. 1, 15). ಗಣ್ಡಕದ ಕಿವಿ ದಪ್ಪವಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ (4, 46). ಬನ್ದು ದಪ್ಪವಾದ ಹಲಿಗೆ (4, 158). ದಪ್ಪವಾದ ಪಾದೀ ಬಟ್ಟೆ (ವರಾಶಿ, ಸ್ಥೂಲ ಶಾಟಕ Si. 223). ದಪ್ಪವಾದ ಮಧ್ಯದೂಲವಿಲ್ಲದೆ ತುಮ್ಬಾ ಬಹಳ ಎಲೆಗಳುಳ್ಳ ಮರ (ಸ್ತಮ್ಬ, ಗುಲ್ಮ 120). ದಪ್ಪದವನು; ದಪ್ಪದ ಬಟ್ಟೆ; ದಪ್ಪದ ಅಮ್ಬಲಿ (My.). — ದಪ್ಪಕ್ಕಿ. -ಅಕ್ಕಿ. Coarse rice (My.). — ದಪ್ಪನೂಲು. Stout, coarse thread (My.). — ದಪ್ಪನೇಯ್ಗೆ. Coarse texture (My.).

ದಪ್ಪ dappa. Tbh. of ದರ್ಪ (Šmd. 345; ಅದಟು, etc. Kk. 66; Šm. 38).

ದಪ್ಪಕ dappaka. Tbh. of ದರ್ಪಕ. (ಮನ್ಮಥ Šm. 7). — ದಪ್ಪಕವಗೆಯು. -ಪಗೆಯು. Śiva (ಈಶ್ವರ Šm. 3).

ದಪ್ಪನೆ dappanĕ. 1. With the sound of ದಪ್ (My.).

ದಪ್ಪನೆ dappanĕ. 2. = ದಪ್ಪಾನೆ. Thick; coarse; thickness, etc. ದಪ್ಪನೆಬಟ್ಟೆ, or ದಪ್ಪನೇ ಬಟ್ಟೆ (My.).

ದಪ್ಪನ್ನ dappa-anna1. Thick; coarse (My.). ದಪ್ಪನ್ನ ಎಲುವು (B. 4, 82). ದಪ್ಪನ್ನ ಅಱವೆ (ಸ್ಥೂಲಶಾಟಕ G.).

ದಪ್ಪಲ್ dappal. (= ದಪ್ಪನೆ 1). — ದಪ್ಪಲಿಡು. To throw (with stones) so that the sound of ದಪ್ is produced (Bp. 20, 14).

ದಪ್ಪಾನೆ dappânĕ. = ದಪ್ಪನೆ 2, ದೊಪ್ಪಾನೆ. (My.).

ದಫನು daphanu. Burial (My.; H.).

ದಫಾ daphâ. ದಫೇ. Time, occasion, turn (My.; H.); — a company of peons or policemen (Br., H.).

ದಫೇದಾರ daphê-dâra. A head of a party of police; a head of a number of peons (My.; Mhr., H.). 2, an officer of cavalry in a native army (My.; Mhr., H.).

ದಫೇದಾರಿ daphê-dâri. The business of a daphêdâra (My.).

ದಫ್ತರ daphtara. A record, a register, an account, especially of the public revenue; a bundle of records; a schoolboy's bundle of papers or books (My.; Br., Mhr., H.). — ದಫ್ತರದಾರ. The head native revenue officer of a collectorate, etc. (Mhr.; S. Mhr.). — ದಫ್ತರಬನ್ದಿ. An assistant of a record-keeper (My.).

ದಬ daba. (ದಬ್). = ಡಬ, (ಡಬ್ಬು 1), ಡವ, (ದಪ 1). A sound in imitation of the audible palpitation of the heart in fever, etc., of the pattering of running feet, of the falling of heavy bodies, and the slapping of blows. — ದಬ ದಬ. rep. (My.; Tĕ.; Mhr. ಧಬಧಬಾ). — ದಬ ದಬ ಅನ್ನು. To palpitate audibly (My.); etc. — ದಬ ದಬಿ. A water-fall (S. Mhr.).

ದಬಕು dabaku. (= ದಡಕು). A sound used to imitate the clattering of the contact of vessels. — ದಬಕು ದಬಕು. rep. (My.).

ದಬಕ್ಕು dabakku. A sound in imitation of that produced by the falling of bundles or persons, or of that produced by stones falling into mud. — ದಬಕ್ಕನೆ. = ತಪಕ್ಕನೆ. With the sound of dabakku (My.).

ದಬರಿ dabari. = ತಬರಿ. (My.).

ದಬಾಣ dabâṇa. = ದಬಾಣ, etc. (My.).

ದಬಾದುಬಿ dabâ-dubi. Unfair dealing, cheating (My.; Mhr. ದಬಾ, lurking, lying in wait; ದಾಬದುಬೀ, repressing, snubbing).

ದಬಾಯಿಸು dabâyisu. To force down; to menace (My.; Br.; Mhr. ದಬಾವಿಣೇಂ, ದಾಬಣೇಂ); to slam, as a door (My.).

ದಬ್ಬಣ dabbaṇa. = ತಬ್ಬಳ, ದಬ್ಬಳ. A pack-needle (My.; B. 3, 103; Tĕ. ದಬ್ಬನ; Mhr. ದಾಭಣ).

ದಬ್ಬನೆ dabbanĕ. (= ಡಬ್ಬನೆ). Suddenly and with the sound of ದಬ (My.).

ದಬ್ಬಳ dabbaḷa. = ದಬ್ಬಣ, etc. (My.).

ದಬ್ಬು dabbu. = ದೊಬ್ಬು, etc. To push, etc. (B. 3, 82; 4, 156; My.).

ದಬ್ಬುಳಿ dabbuḷi. = ದಾವಳಿ. A sort of woollen cloth, a fine, white cumley or blanket (ಪಟಭೇದ Mr. 342; Mhr. ಧಾಬಳಿ).

ದಬ್ಬೆ dabbĕ. = ದಬ್ಬೆ, ಡೆಬ್ಬೆ, ದೆಬ್ಬೆ. A slip, a slit, a split, a strip, especially of a bamboo; the half of a split bamboo (My.; Tĕ.; T. ದಪ್ಪೈ, ತಪ್ಪೈ; Mhr. ಚಮ್ಬು; *cf.* ಚಪ್ಪು). ಕಾವಡಿಯ ದಬ್ಬೆ (ಎಹಂಗಿಕೆ, ಧಾರಯಷ್ಟಿ Si. 344; My.). ನಾಯಿಯ ಬಾಲಕ್ಕೆ ದಬ್ಬೆ ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ದಬ್ಬೆ dabbĕ. 1. = ಡೆಬ್ಬೆ, ದೆಬ್ಬೆ. A blow, a stroke (My.; Mhr. ಧಪ್ಪಾ).

ದಬ್ಬೆ dabbĕ. 2. Tbh. of ದರ್ಭ. (My.).

ದಭ್ರ dabhra. *Little, small, deficient;* weak.

ದಭ್ರಭಕ್ತ dabhra-bhakta. N. (V. 14, 74).

ದಮ dama. = ದಮೆ. Taming, subduing; see ಅರಿನ್-. 2, *self-command, self-restraint, subduing the passions.* 3, *punishment, chastisement; a fine.* 4, a house (also ದಮ್).

Digitized by Google

ದಮಡಿ damaḍi. 1. = ದಮ್ಮಡಿ 1. A small tambourine with gĕjjĕs (My.).

ದಮಡಿ damaḍi. 2. = ದಮ್ಮಡಿ 2. A kâsu, the fourth part of a duḍḍu or paisa (My.; Mhr., H. ದಮಡೀ).

ದಮಥ damatha. = ದಮ No. 2. *Self-command, etc.*

ದಮನ damana. = ಜವನ 2, ದವನ. *Taming, subduing, restraining.* 2, the flower Artemisia indica.

ದಮನಕ damanaka. N. of a jackal. (My.).

ದಮಯನ್ತಿ damayanti. She who subdues (men); N. of the wife of Nala. (Râm. 3, 2, 14).

ದಮಾಸು damâsu. Damask (My.; Br., H. ದಮ್ಮಕು, ದಮಾಸಿ, ದಮಾಸು).

ದಮಿತ damita. *Tamed, subdued, conquered.*

ದಮಿತಶಾತ್ರವ damita-śâtrava. One whose foe is subdued. (My.).

ದಮಿತಾಘ damita-agha. One whose sin is subdued or conquered. (My.).

ದಮಿತಾರಿ damita-ari. = ದಮಿತಶಾತ್ರವ. (My.).

ದಮುನ damuna. Tbh. of ದಮುನಸ್. (Mr. 46; Bp. 21, 29).

ದಮುನಸ್ damunas. *Agni.*

ದಮೆ damĕ. Tbh. of ದಮ. (My.; see ಶಮೆ).

ದಮ್ಪತಿ dam(= ದಮ No. 4)-pati. The master of the house. 2, (dual) *man and wife* (ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರು Nn. 90). ದಮ್ಪತಿಗಳ್ (ಸತಿ ಪತಿಗಳ್, ಗಣ್ಡ ಹೆಣ್ಡಿರ್ Mr. 24). — ದಂಪತಿಪೂಜೆ. The worship paid to wife and husband on certain festive occasions (My.). — ದಮ್ಪತಿವಕ್ಕಿ. -ಪಕ್ಕಿ. The ruddy goose, ĉakravâka (Bh. 1, 5, 9).

ದಮ್ಬ damba. = ದಮ್ಭ 1, etc. Tbh. of ದಮ್ಭ. (My.).

ದಮ್ಭ dambha. = ದಮ್ಬ, etc. *Arrogance, ostentation, pride;* fraudulent assumption and display. 2, *deceit, fraud, cheating, hypocrisy; sin, wickedness* (ಠಾಮ್ಬರಿ, ಕಪ್ಟ, ಮಾಯೆ, ಕುಹಕ, etc. Mr. 450).

ದಮ್ಭಕ dambhaka. = ದಮ್ಭಕ. Arrogant, etc. 2, arrogance, etc. (= ದಮ್ಭ).

ದಮ್ಭಾಚಾರ dambha-âcâra. Arrogant, ostentatious, proud behaviour (My.).

ದಮ್ಭೋಲಿ dambhôli. *Indra's thunderbolt.*

ದಮ್ಮ damma. Tbh. of ಧರ್ಮ (Śmd. 345; ಜವ, ಆಟ Śm. 12). — ದಮ್ಮಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. Generous master; N. ದಮ್ಮಯ್ಯ! ಅನ್ದರೆ ಒನ್ದು ಎಮ್ಮೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ (Prv.). See Prv. s. ದೊನ್ಣೆ; J. 13, 55.

ದಮ್ಮಡಿ dammaḍi. 1. = ದಮಡಿ 1. (My.).

ದಮ್ಮಡಿ dammaḍi. 2. = ದಮಡಿ 2. (My.).

ದಮ್ಮಸ್ dammas. The tool called a road-tamper (My.; H.).

ದಮ್ಮಾಣಿ dammâṇi. Tbh. of ಧರ್ಮಪಾಣೀಯ (Śmd. 381).

ದಮ್ಮು dammu. Breath; increased respiration; panting, gasping; asthma (My.; Mhr., H. ದಮ, ದಮಾ; B. 5, 236). — ದಮ್ಮು ಕಟ್ಟು. To suppress or suspend one's breath (My.). 2, breath to be impeded, to be choked or stifled. ದಮ್ಮು ಕಟ್ಟಿ ಕೊಣ್ಡು, ಹಮ್ಮು ಕಳ ಕೊಣ್ಡ (Prv.). — ದಮ್ಮುಗಟ್ಟು. = ದಮ್ಮು ಕಟ್ಟು. (S. Mhr.). — ದಮ್ಮು ಹಿಡಿ. = ದಮ್ಮು ಕಟ್ಟು No. 1. (My.).

ದಮ್ಯ damya. To be tamed, subjected, or punished; tamable; punishable. 2, *a young bullock.*

ದಯ daya. Tbh. of ದಯೆ. (My.; ಕೃಪೆ, etc. Mr. 20; Bp. 59, 41). ದಯವುಳ್ಳವನು (ದಯಾಲು Nr.). — ದಯಗೆಡು. -ಕೆಡು. Compassion, etc. to be destroyed or cease (Bp. 55, 15). — ದಯ ಪಾಲಿಸು. = ದಯೆ ಪಾಲಿಸು No. 1. To entertain or have compassion, etc., to take pity on (My.). ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ (or also ನಿನಗೆ, My.) ಯಾರೂ ದಯ ಪಾಲಿಸದಿದ್ದರೂ ದೇವರು ಕರುಣಿಸುತ್ತಾನೆ (B. 4, 144). 2, = ದಯೆ ಪಾಲಿಸು No. 2. (My.). — ದಯ ಮಾಡು. To exercise pity, kindness, etc.; to show pity or compassion (B. 2, 39; 4, 2. 90; 5, 234; My.); to be kind, considerate, or obliging in words or actions (B. 2, 39; 4, 18; My.). 2, to grant graciously (My.). ಕ್ಷೇಮಮುಂ ದಯ ಮಾಡು! (Bp. 23, 17). 3, to be so kind as to go or to come (My.). — ದಯವಿಡು. -ಇಡು. To put or have pity, etc. on (My., *e. g.* ಅವನ ಮೇಲೆ).

ದಯಕಾಱ daya-kâṟa. (Śmd. 25). A man who shows pity or compassion.

ದಯವನ್ತ daya-vanta. A pitiful, merciful, compassionate, kind man (My.). Feminine ದಯವನ್ತಳು (My.).

ದಯಾಕಟಾಕ್ಷ dayâ-kaṭâksha. A side-glance full of mercy, kindness, etc. (My.).

ದಯಾಕರ dayâ-âkara. A mine of mercy, etc. (My.). 2, ದಯಾ-ಕರ, showing pity or compassion (Sk.).

ದಯಾಖ್ಯ dayâ-âkhya. The deity which is called Dayâ, *i. e.* personified Pity (ಇಷ್ಟಮುಂ ಮಾಡ್ಪ ದೈವಂ Mr. 27).

ದಯಾಗುಣ dayâ-guṇa. The quality or property of compassion, etc. (My.). 2, a man endowed with the quality of compassion, etc. (My.).

ದಯಾಧಾರ dayâ-âdhâra. A receptacle of compassion, etc., a very compassionate man (My.).

ದಯಾನಿಧಿ dayâ-nidhi. A treasure of mercy, etc., a very compassionate person (Bp. 28, 5; My.).

ದಯಾಪರ dayâ-para. Having compassion, etc. as the highest object, extremely compassionate, etc. (Bp. 38, 6; 55, 27; My.).

ದಯಾಬ್ಧಿ dayâ-abdhi. = ದಯಾಮ್ಬುಧಿ. (Śiv. 2, 89).

ದಯಾಮೃತ dayâ-amṛita. Compassion considered as ambrosia (Bp. 55, 47).

ದಯಾಮ್ಬುಧಿ dayâ-ambudhi. An ocean of mercy, a very compassionate person (Bp. 59, 50; J. 14, 31).

ದಯಾರಸ dayâ-rasa. The sentiment, feeling, or emotion of compassion, etc. (My.).

ದಯಾರಸಾರ್ಣವ dayârasa-arṇava. An ocean of compassionate sentiments (Ĉpr. 7, 7).

ದಯಾರ್ಣವ dayâ-arṇava. = ದಯಾಸಮುದ್ರ. (J. 7, 21).

ದಯಾಲು dayâ-âlu. = ದಯಾಳು. *Pitiful, merciful, compassionate, kind,* etc.

ದಯಾಸಮುದ್ರ dayâ-samudra. = ದಯಾಮ್ಬುಧಿ. (Bp. 36, 37).

ದಯಾಳು dayâḷu. Tbh. of ದಯಾಲು. (My.).

ದಯಿತ dayita. = ದೈತ. *Desired, cherished, beloved, dear;* a husband, a lover.

ದಯಿತೆ dayitĕ. *A beloved woman;* a wife or mistress.

ದಯೆ dayĕ. ದಯಾ. = ದಯ. *Taking interest in, sympathy, compassion, tenderness, pity, mercy, clemency, love.* 2, Pity personified as a daughter of Daksha. — ದಯೆಗೆಯ್. To grant graciously (Ĉpr. 1, 5; 3, 83; 7, 75; 9, 37; Abh. P. 10, 37); to go to (c. Acc., Abh. P. 3, 79). — ದಯೆದೊಱೆ. -ತೊಱೆ. To abandon compassion (J. 18, 59). — ದಯೆ ಪಾಲಿಸು. = ದಯ ಪಾಲಿಸು No. 1. (My.). 2, to grant graciously (My.). ದೇವರು ಅವರಿಗೆ ಒನ್ದು ತರದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ದಯೆ ಪಾಲಿ

Digitized by Google

ಸಿದ್ಧಾನೆ (B. 3, 111). — ದಯೆದೋರ್. -ತೋರ್. To manifest itself graciously (Čpr. 2, 8). — ದಯೆ ಹುಟ್ಟು. Compassion to be born or arise (B. 3, 124).

ದರ dara. = ಜರ 1. — ದರ ದರ. = ಜರ ಜರ. (C.).

ದರ dara. 1. Splitting, cleaving, tearing. 2, a hole in the ground; *a cave, a cavern.* 3, *timidity, fear, terror.* 4, little, small, slight, gentle; *a little.* 5, a conch-shell. 6, a stream.

ದರ dara. 2. Tbh. of ದ್ವಾರ (Šmd. 384).

ದರ dara. 3. Rate, price (My.; Mhr.; B. 5, 81. 103).

ದರಕು daraku. = ತರಕು, etc. Roughness, etc.; hoarseness. — ದರಕುದನಿ. A hoarse voice, as from nature or from a cold (My.).

ದರಖಾಸ್ತು darakhâstu. An humble application in law matter; a proposal, an application, an offer, for a rent or farm (My.; Mhr., H.).

ದರಗ daraga. A Mohammadan place of worship (My.; Br., Mhr., H. ದರಗಾ).

ದರಜಾಸ್ತಿ dara-jâsti. An extra assessment, an extra tax (My.; Br., H.).

ದರಜಿ daraji. = ದರ್ಜಿ. A tailor (My.; Br. ದರಿಜ; Mhr., H. ದರ್ಜೀ).

ದರಣ daraṇa. Tbh. of ಧರಣ. The weight and value of one-fourth of a varaha: 11 aṇĕs 8 kâsus (My.; see Prv. s. ಪಾವಲಿ). 2, cleaving, rending, splitting, tearing (Sk.).

ದರತ್ darat. ದರದ್. (Cleaving, rending, splitting, breaking; *cf.* ದದ್ರು). 2, *N. of a tribe of barbarians* (in Sindhu). 3, a precipice. 4, fear.

ದರದ darada. N. of a country in the N. W.; an inhabitant of this country. See ದಾರದ.

ದರದು daradu. Ailment, disease (Mhr., H.). 2, care, regard (for, about, in, My.; Mhr.); need (My.).

*ದರಬಾರ darabâra. = ದರಬಾರು, ದರ್ಬಾರ, ದರ್ಬಾರು. (B. 5, 221).

ದರಬಾರು darabâru. = ದರಬಾರ, etc. A royal court; a hall of audience; a levee-room. 2, the people assembled. 3, holding a levee (My.; Br., Mhr., H.). 4, rule, government (My.). — ದರಬಾರುಖರ್ಚು. Money paid (by way of bribe) to public functionaries (My.; Mhr.).

ದರಮಹಾ daramahâ. Monthly pay (My.; Mhr., H.); monthly (My.; Mhr.).

ದರವಾಜಾ daravâjâ. = ದರ್ವಾಜಾ. A gate or door; a gateway (My.; Mhr., H. ದರವಾಜಾ).

ದರಸ್ಮಿತ dara-smita. A gentle smile (Grj. 3, 114).

ದರಹಸಿತ dara-hasita. Gently smiling; a gentle smile (Bp. 6, 27; 13, 11; 28, 67; 32, 16; Râm. 6, 53, 11).

ದರಹಾಸ dara-hâsa. A gentle smile (Čpr. 2, 13; 4, 81; Bp. 2, 23).

ದರಿ dari. = ದರು. *A cave, a cavern;* a hole (of a rat, etc., My.). 2, a valley. 3, a deep ravine (Mhr.; *cf.* ಜರಿ 3).

ದರಿಂವಿಲ್ಲಾ darimvillâ. ದರೀಂವಿಲ್ಲಾ. In this case; at this time; subsequently; hereinafter (My. as ದರಿವಿಲ್ಲಾ; Br., H.).

ದರಿತ darita. Torn, rent, divided. 2, *frightened, timid.*

ದರಿದ್ರ daridra. *Poor, needy;* distressed; a poor man. 2, poverty, want, distress (ಎಡರ್, ತವಿಲ್ Ss.). ಅನ್ನಕನಿಗೆ ಕತ್ತಲೆಯಿಲ್ಲ, ಮನಭಾಗ್ಯನಿಗೆ ದರಿದ್ರವಿಲ್ಲ.— ಹೆಮ್ಮು ಬರಿಗೆಗೆ ದರಿದ್ರವಾದರೂ ಹಂಚುಹುಡಿಗೆ ದರಿದ್ರವಿಲ್ಲ (Prvs.). Feminine ದರಿದ್ರಳು (My.). See Prvs. s. ಪಾಲಕ, ಪುಟಗೋಸಿ, ವಡೆ, ಕಾಡೆ 2.

ದರಿದ್ರತನ daridratana. = ದರಿದ್ರತ್ವ. (My.).

ದರಿದ್ರತೆ daridratĕ. Poverty, indigence (Čpr. 2, 31; Bp. 23, 6).

ದರಿದ್ರತ್ವ daridratva. = ದರಿದ್ರತೆ. (My.).

ದರಿಯಾಪ್ತಿ dariyâpti. = ದರ್ಯಾಪ್ತಿ. Investigation (My.; Mhr., H. ದರ್ಯಾಫ್ತೀ).

ದರಿಸಣ darisaṇa. = ದರುಸನ, etc. (My.).

ದರಿಸನ darisana. = ದರಿಸಣ. (My.).

ದರು daru. = ದರಿ. (Grj. 1, 86).

ದರುಣ daruṇa. N. of a plant (see Mr. s. ಕೋಲೆ).

ದರುವು daruvu. (Tbh. of ಧ್ರುವ). A song in a peculiar metre (at the beginning of a performance, My.; T. ತರು).

ದರುಸನ darusana. Tbh. of ದರ್ಶನ (Šmd. 336; Bp. 3, 72; My.). — ದರುಸನ ಈ. = ದರುಸನ ಕೊಡು. (Bh. 1, 7, 55). — ದರುಸನಕೊಡು. = ದರ್ಶನ-. (Bh. 2, 13, 10). — ದರುಸನ ನೀಡು. = ದರುಸನ ಕೊಡು. (Bh. 8, 1, 29).

ದರೆ darĕ 1. *A cave, a cavern,* 2, barren soil (My.). See Prv. s. ಬಡ ಎತ್ತು.

ದರೆ darĕ. 2. Tbh. of ಧರೆ (Kk. 16; ಬುವಿ, etc., ಮೇದಿನಿ Šm. 37).

ದರೋಗ darôga. The chief native officer in the departments of abkâri, sandal, cattle, and gardens (My.; Mhr., H. ದರೋಗಾ).

ದರೋಗಗಿರಿ darôga-giri. ದರೋಗತನ darôgatana. The business of a darôga (My.).

ದರೋದರ darôdara. = ದುರೋದರ. *Playing at dice.* 2, *a gamester.* 3, *a stake at play.* 4, a die.

ದರೋಬಸ್ತು darôbastu. All without exception (My.; Mhr., H.).

ದರ್ಕು darku. = ದಕ್ಕು 2. — ದರ್ಕುಗೆಡ್ಡಲಿ. = ದಕ್ಕುಗೆಡ್ಡಲಿ, q. v.

ದರ್ಜಾ darjâ. A rank, order; a dignity or a post in a government (My.; Mhr., H.).

ದರ್ಜಿ darji. = ದರಜಿ. (My.).

ದರ್ದುರ dardura. *A frog.*

ದರ್ದುರಿ darduri. N. of a plant (ಮಿಟಲ Mr. 116).

ದರ್ದ್ರು dardru. = ದದ್ರು, etc. (Sk.).

ದರ್ಪ darpa. = ದಪ್ಪ. Inflicting pain; humbling (see ಅದರ್ಪಿಸು). 2, *pride, arrogance,* insolence, rashness. 3, boldness (Mhr.; ಅದಟು Čt. I, 99). See ದಪ್ಪ. — ದರ್ಪಂಗಿಡು. -ಂ-ಕಿಡು. Pride to be lost or disappear (Grj. 4, after 120).

ದರ್ಪಕ darpaka. = ದಪ್ಪಕ. *Kâma.*

ದರ್ಪಕಧ್ವಂಸಿ darpaka-dhvaṁsi. Šiva (Č. Bp. 47, 17).

ದರ್ಪಘೂರ್ಣನ darpa-ghûrṇana. Turning round or being giddy on account of pride. See ಘೂರಕು.

ದರ್ಪಣ darpaṇa. *A mirror, a looking-glass.*

ದರ್ಪಭೂಷಣ darpa-bhûshaṇa. N. of the court of Kâma (Grj. 7, after 10).

ದರ್ಪಮುಖ darpa-mukha. A man with a proud face. ದರ್ಪಮುಖರ್ (ಮದಮುಖರ್ Bhn. 64).

ದರ್ಪಿತ darpita. Made proud, arrogant. (Bp. 58, 41).

ದರ್ಪಿಸು darpisu. To inflict pain, etc. See ಅ-.

ದರ್ಬಾರ darbâra. = ದರಬಾರ, etc. (C.; B. 4, 92).

ದರ್ಬಾರು darbâru. = ದರ್ಬಾರ. (C.; B. 4, 219).

ದರ್ಬೆ darbĕ. Tbh. of ದರ್ಭ. (My.). — ದರ್ಬೆಹುಲ್ಲು. = ದರ್ಭ No. 3. (My.; St. & Pl.).

ದರ್ಭ darbha. = ದಬ್ಬೆ 2, ದರ್ಬೆ, ದರ್ಭೆ. Stringing or binding together; see ಸನ್-. 2, a bundle, tuft, or bunch of grass. 3, *the kuša grass, Poa cynosuroides* Lin., used at sacrifices.

Digitized by Google

ದರ್ಭಮುಷ್ಟಿ darbha-mushṭi. A handful of kuśa grass (ವಿಷ್ಟರ G.).

ದರ್ಭಶಯನ darbha-śayana. A bed of strewed kuśa grass. 2, N. of a place near Râmêśvara (My.).

ದರ್ಭಶಾಯಿ darbha-śâyi. (Reclining on a kuśa-bed): Râma (My.).

ದರ್ಭಾಸನ darbha-âsana. A seat or bed of strewed kuśa grass (My.).

ದರ್ಭಾಸ್ತರಣ darbha-âstaraṇa. = ದರ್ಭಾಸನ. (Bh. 1, 4, 28).

ದರ್ಭೆ darbhĕ. Tbh. of ದರ್ಭ (Śmd. 102; Mr. 474; ವಿಪ್ರ, ಕುಶೆ Nn. 104; ಕುತಪ 107; ಪವಿತ್ರ 111). — ದರ್ಭೆಹುಲ್ಲು. = ದರ್ಬೆ-. (ಕುಶ, etc. Si. 164; My.).

ದರ್ಯಾಪ್ತಿ daryâpti. = ದರಿಯಾಪ್ತಿ. (My.).

ದರ್ವಾಜಾ darvâjâ. = ದರವಾಜಾ. (My.).

ದರ್ವಿ darvi. *A spoon, a ladle.* 2, the expanded hood of a snake. See ಇಟ್ಟುವಟ್ಟಲ್.

ದರ್ವೀಕರ darvî-kara. *A* (kind of) *snake.* (Bp. 39, 55).

ದರ್ಶ darśa. Looking at, viewing; showing; sight, view, appearance. 2, *the day of new moon* (when it rises invisible); (the moon when it is going to become visible), *the new moon.*

ದರ್ಶಕ darśaka. Looking at, a spectator; examining, searching. 2, showing, displaying, explaining; a shower, an exhibitor. 3, *a door-keeper, a warder.* 4, one conversant with any science, a savant.

ದರ್ಶನ darśana. = ದರಿಸಣ, ದರಿಸನ, ದರುಸನ. Seeing, looking; seeing in the mind; experiencing. 2, *sight, vision, observation;* inspection, examination; perception (ಲಕ್ಷಣ, ಧ್ಯಾನ, ಅವಲೋಕನ, ನೋಟ Mr. 316). 3, *the being or becoming visible, appearance.* 4, the act of showing or exhibiting; teaching; exhibition. 5, aspect, semblance. 6, visiting; a visit; visiting any idol and worshipping in its presence (ಸುದೈವಭಜನಾದಿಗಳು Mr. 259). 7, view, theory; doctrine. 8, *a system or school of philosophy* (see ಷಡ್ದರ್ಶನ).—See ಕಾಣ್, ತೋಱ್. — ದರ್ಶನ ಕೊಡು.= ದರುಸನ-. To favor one with a visit. ರಾಜನು ನಮಗೆ ದರ್ಶನ ಕೊಟ್ಟನು (My.). 2, to present one's self, to come into the presence of a superior (My.). — ದರ್ಶನ ತೆಗೆ. To go to see, to come to see, to visit. ಏನೂ ಇಲ್ಲದವರ ದರ್ಶನ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕು (B. 5, 212; My.). — ದರ್ಶನ ಮಾಡು. To favor one with a visit, to visit. ಅವನನ್ನು ದರ್ಶನ ಮಾಡು, ಅವನ ದರ್ಶನ ಮಾಡು (My.). — ದರ್ಶನಹುಂಡಿ. A bill payable at sight (My.; Mhr.).

ದರ್ಶನಾನುಶಾಸನ darśana-anuśâsana. Regulation of a system (B. 5, 180. 181).

ದರ್ಶನೀಯ darśanîya. To be seen, visible; observable, perceptible, conspicuous; worthy of being seen, beautiful, agreeable, handsome. See ಕಣ್ಗೊಳ್; Śmd. 174.

ದರ್ಶಶ್ರಾದ್ಧ darśa-śrâddha. The śrâddha or funeral ceremony observed on the day of new moon (Si. 244).

ದರ್ಶಿ darśi. Seeing, looking, inspecting, etc.; showing, exhibiting, etc.; a spectator, a seer. See ದೀರ್ಘ-.

ದರ್ಶಿತ darśita. Shown, displayed, exhibited, exposed to view; explained;—seen, understood; apparent. See Čh. v. 59; Bp. 38, 44.

ದರ್ಶಿನಿ darśini. Feminine of ದರ್ಶಿ. See ಪ್ರತೀಪ-.

ದರ್ಶಿಸು darśisu. To see (Bp. 6, 11; My.).

ದಲ್ dal. Certainly, to be sure, indeed (ಅತಿನಿಶ್ಚಯಾರ್ಥಂ Śmd. 392; ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ 24. 97. 160 Cm.; ಸಾಜ, ದಿಟ Śm. 34). See Śmd. 85; Čh. v. 196; Čpr. 5, 98; Abh. P. 7. 83; Śm. 35. 48.

ದಲ dala. = ದಳ 2, (ದಳಿ, ದಳೆ). A part, a portion, a fragment; (opening, expanding, blossoming). 2, *a leaf.* 3, a clump, a lump, a heap, a quantity (*cf.* ದಳ 1). 4, a detachment, a body of men (*cf.* ದಬು). 5, an adulteration or alloy.

ದಲತ್ dalat (Śmd. 100). Burst, split, etc.; blown; splitting, etc.

ದಲತ್ಕೈರವ dalat-kairava. (Śmd. 100). A full-blown lily.

ದಲತ್ಪುಷ್ಪ dalat-puṛpa. A full-blown flower (Čpr. 1, 107).

ದಲನ dalana. Splitting, tearing asunder, breaking to pieces, rending, etc.; bursting. See ಹಿಳಿ, ಮನುಮಥ-.

ದಲಾಲಿ dalâli. = ದಲ್ಲಾಳಿ, etc. (My.).

ದಲಿತ dalita. Burst, split, etc.; opened, unfolded, blown, full-blown (Śmd. 117. Mdb.; Čh. v. 112).

ದಲೆ dalĕ. An adverbial syllable (Tĕ.). See ಅಗುಸ್ದಲೆ.

ದಲ್ಲಾಳಿ dallâḷi. = ದಲಾಲಿ, ದಳಾಳಿ, ದಳ್ಳಾಳಿ. The business of a broker, brokerage; commission (My.; Mhr., H. ದಲಾಲೀ). 2, a broker (My.; Mhr., H. ದಲಾಲ).

ದಲ್ಲಾಳಿತನ dallâḷitana. = ದಳಾಳಿತನ. The business of a broker (My.).

ದವ dava. Fire. 2, *a wood on fire, a forest conflagration* (ಕಾಡುಗಿಚ್ಚು Nn. 97; ಕಾಡ್ಗಿಚ್ಚು Śm. 12). 3, the plant Plumbago zeylanica Lin. (ಚಿತ್ರಮೂಲ Nn. 110; see ಅಗ್ನಿ). 3, a wood, a forest.

ದವಡ davaḍa. Vile, bad; a vile man (Mhr. ದವಡ, ದೌಡ). See ಅತಿ-.

ದವಡತನ davaḍatana. Vileness, etc. (Bh. 2, 2, 74).

ದವಡಿತಿ davaḍa-iti. A vile woman. See ಅತಿ-.

ದವಡಿ davaḍi. = ದವಡೆ, etc. (ಸೃಕ್ವ, ಸೃಕ್ವಿ, ಮೆಲಕು G.; B. 3, 57).

ದವಡು davaḍu. 1. = ದವಡೆ, etc. (My.).

ದವಡು davaḍu. 2. = ದವುಡು 2, etc. (My.).

ದವಡೆ davaḍĕ. = ದವಡಿ 2, ದವುಡೆ 2, ದವಡಿ, ದವಡು 1, ದವುಡು 1, ದಾಡೆ 2, No. 2. The jaw bone, the mandible (My.; Tĕ.; M. ತಾಡಿ; T. ತವಡೈ, ತಾಡೈ, ತಾಳ್; Mhr. ದಾಢ, a molar tooth; a jaw; ಜಾಭಾಡ, ದಾಭಾಡ, a jaw; Sk. ದಾಢಾ, a large tooth, tusk). See Si. 214; ಕೆಳ-. — ದವಡೆಹಲ್ಲು. The great and lesser molars (My.).

ದವಣೆ davaṇĕ. = ಡವಣೆ. (My.).

ದವತಿ davati. = ದವುತಿ, ದೌತಿ. An inkstand (ಮೇಲಮಣಿ G.; My.; B. 1, 23; Br.; Mhr., H. ದೌತ). — ದವತಿಗುಳ್ಳಿ. A small inkstand (R.).

ದವಥು davathu. Fire, heat; *burning, fever;* pain, distress (ಪರಿತಾಪ, ಬದಿಲಿಕೆ Mr. 385).

ದವದಹನ dava-dahana. = ದವಾನಲ. (Abh. P. 13, 129).

ದವನ davana. = ಜವನ 2. Tbh. of ದಮನ. The plant Artemisia indica and its flower, southern-wood (Sk. also ದಮನಕ; ಅಜಜಟ, ಋಷಿಪುತ್ರಿ, ತಪಸ್ವಿ Mr. 136; ಹಬ್ಬದ ಹೂವು Kk. 23; Śm. 27; My.; Tĕ.; T. ತಮನಗ, ತವನಗ). See Rάv. 10, after 31; Čpr. 7, after 92; Bp. 42, 11. ದವನದ ಹೂ ಅನ್ಯಾದ್ದ ಕ್ಷಣ ಹವನವಾದೀತೇ? (Prv.).

Digitized by Google

ದವಸ davasa. = ತವಸ. Tbh. of ಯವಸ (Hlâ.). Corn, grain (ಧಾನ್ಯ Mr. 350; My.; Te.; T. ತವಜ; Bp. 16, 12; 23, 9; 53, 18). ಕೆಟ್ಟ ಭೂಮಿಗೆ ಮನೇ ದವಸಾ ಕೊಟ್ಟು, ಕೂಲೀ ಮಾಡಿಸಿದ.— ತಗ್ಗುದವಸಕ್ಕಾಗಿ ಹಗ್ಗಾ ಕೊಣ್ಡ ಹಾಗೆ (Prvs.). — ದವಸ ಧಾನ್ಯ. reit. (My.).

ದವಳ davaḷa. 1. The conch-shell (used for blowing). See s. ಪಂಚಮಹಾವಾದ್ಯ.

ದವಳ davaḷa. 2. Tbh. of ಧವಳ.

ದವಳಾರ davaḷa-âral. = ಧವಳಾಗಾರ (Šmd. 383). Tbh. of ಧವಳಾಗಾರ. A house whitened with chunam or stucco, a palace (ಸುಧಾಧವಳಿತ, ಸೌಧ Hlâ.).

ದವಳಾರ್ತಿ davaḷa-ârti. An ârti for which camphor is used (My.).

ದವಾ davâ. Medicine (My.; Mhr., H.). — ದವಾಖಾನೆ, a store-room of medicines; a medicine-shop (My.; B. 4, 146).

ದವಾಗ್ನಿ dava-agni. = ದವಾನಲ. (J. 12, 15).

ದವಾನಲ dava-anala. A conflagration in a forest (ಪತ್ರ, ಕಾಡುಗಿಚ್ಚು Nn. 39).

ದವಾಲಿ davâli. = ದವಾಳಿ. (My.).

ದವಿಷ್ಠ davishṭha. (fr. ದೂರ). *Very remote, very distant.*

ದವೀಯಸ್ davîyas. (fr. ದೂರ). *More or uncommonly remote.*

ದವು davu. = ದ2, etc. See ಇನ್ದವು.

ದವುಡು davuḍu. 1. = ದವಡೆ, etc. (My.).

ದವುಡು davuḍu. 2. = ದವುಡು, etc. (My.). 2, a brisk military excursion, an expedition (Mhr., H.).

ದವುತಿ davuti. = ದವತಿ. (ಮಸಿಪಾತ್ರೆ Mr. 359). — ದವುತಿಕುಳ್ಳಿ. = ದವುತಿ. (S. Mhr.).

ದವ್ವಾರಿಕ davvârika. = ದೌವಾರಿಕ. Tbh. of ದೌವಾರಿಕ. (ದ್ವಾಸ್ಥ, ಬಾಗಿಲವಂ Mr. 266).

ದಶ daśa. = ದಸ, ದಹ. *Ten* (ಗಣನೆ Nn. 27).

ದಶಕ daśaka. Consisting of ten, containing ten, ten-fold; an aggregate of ten, a decade. See Mr. 357.

ದಶಕಣ್ಠ daśa-kaṇṭha. Râvaṇa (Abh. P. 10, 156).

ದಶಕನ್ಧರ daśa-kandhara. Râvaṇa (Abh. P. 9, 109; Bp. 38, 63).

ದಶಕಸ್ಥಾನಲೆಕ್ಕ daśaka-sthâna-lĕkka. Decimal arithmetic (Si. 327).

ದಶಕಾಮಜವ್ಯಸನ daśa-kâma-ja-vyasana. Ten vices arising from love of pleasure: hunting, gambling, sleeping by day, fault-finding, lechery, drunkenness, dancing, singing, playing, and useless travel. (R.).

ದಶಗುಣ daśa-guṇa. *Ten-fold, ten times larger, ten times more.* 2, penalty for the omission of affixing a stamp to an official document (My.).

ದಶಗ್ರೀವ daśa-grîva. = ದಶಕನ್ಧರ. (Abh. P. 13, after 3).

ದಶದಲ daśa-dala. Having ten leaves (Bp. 3, 8); ten leaves.

ದಶದಾನ daśa-dâna. Ten gifts: cows, land, sesamum, gold, ghee, raiment, betel, grain, jaggory, daughters in marriage (My.).

ದಶದಿಕ್ಕು daśa-dikku. The eight points of the compass and the earth and sky (J. 13, 12; My.).

ದಶಧರ್ಮ daśa-dharma. Ten ordinances, practices, or duties. ಏಕೆನ್ದಡೆಯೆಂ? ದಶಧರ್ಮಾಕಲಿತಕರಾಗ್ರನಾದನೆನಗಿದು ಚೋದ್ಯಂ (Šmd. 137 Mdb.).

ದಶಧ್ರುವ daśa-dhruva. The ten fixed objects (of the body of a horse which cannot be absent without disastrous effects). ತಿರದೊಳ್ ಎರಡಿರಲ್, ಆಳ್ಳೆಯೊಳು ನಾಲ್ಕು, ನೊಸಲೊಳು ಒನ್ದು, ಉದರದೊಳು ಎರಡು, ಪ್ರೋಥಕೆ ಒನ್ದು ಸುಟಿ ಪುಟ್ಟ ತೋಱರೆ ದಶಧ್ರುವಮಕ್ಕು; ಆವಿಲ್ಲದಿರೆ ಅಧ್ರುವಂ (Mr. 279).

ದಶನ daśana. Biting; *a tooth* (ಹಲ್ಲು Nn. 81).

ದಶನಚ್ಛದ daśana-c-chada. A lip (ಅಧರ, ತುಟಿ Nn. 67).

ದಶನವಾಸಸ್ daśana-vâsas. *A lip.*

ದಶನಹತಿ daśana-hati. A wound made with the teeth (Čpr. 5, after 76).

ದಶಪುರ daśa-pura. *A species of the grass Cyperus rotundus* Lin. (= ಕುಟನ್ನಟ, ಗೋನರ್ದ).

ದಶಬಲ daśa-bala. Possessing ten powers: *a Buddha.*

ದಶಭುಜ daśa-bhuja. Šiva (Grj. 9, 30).

ದಶಮ daśama. Tenth; the tenth; the tenth part. See Šmd. 101; Čh. v. 234.

ದಶಮಾಂಶ daśama-aṁśa. Decimal (My.).

ದಶಮಿ daśami. = ದಸಮಿ. *The tenth lunar day.* 2, *the tenth decade of human life,* from the 90th to the 100th year.

ದಶಮೀಸ್ಥ daśamî-stha. *Arrived at the tenth decade of life, above* 90 *years old.*

ದಶಮುಖ daśa-mukha. Ten mouths or faces. 2, Râvaṇa (Abh. P. 9, after 89; Bp. 19, 26).

ದಶರಥ daśa-ratha. Having ten chariots. 2, N. of the father of Râma (Râm. 1, 5 sum.; J. 18, 1. 2).

ದಶರಥನನ್ದನ daśaratha-nandana. = ದಶರಥಾತ್ಮಜ. (My.).

ದಶರಥಾತ್ಮಜ daśaratha-âtmaja. Râma (Mr. 504; ರಾಮಚನ್ದ್ರ Nn. 24).

ದಶವಕ್ತ್ರ daśa-vaktra. Râvaṇa (My.).

ದಶವದನ daśa-vadana. = ದಶವಕ್ತ್ರ. (J. 16, 34; 18, 8).

ದಶವಿಧನಾದ daśa-vidha-nâda. Ten kinds of sounds (heard when performing tapas, Šsv. 2, 96).

ದಶವ್ಯಾಕರಣ daśa-vyâkaraṇa. The ten grammars (Šmd. 101).

ದಶಶತ daśa-śata. Ten hundred, a thousand. 2, one hundred and ten. See Bp. 43, 19; 60, 56.

ದಶಶತಕರ daśaśata-kara. Having a thousand rays: the sun (Bp. 61, 42).

ದಶಶತದ್ಯುತಿ daśaśata-dyuti. = ದಶಶತಕರ. (Bp. 16, 26).

ದಶಶತಪತ್ರ daśaśata-patra. Having a thousand leaves: a lotus (Bp. 10, 56).

ದಶಶತಪತ್ರಮಿತ್ರ daśaśatapatra-mitra. The sun (Bp. 61, 36).

ದಶಶಿರ daśa-śira. = ದಸಸಿರ. Ten heads. ದಶಶಿರದಾತ, Râvaṇa (Bp. 54, 39). 2, Râvaṇa (Č. Bp. 8, 1).

ದಶಾಂಶ daśa-aṁśa. Ten parts, the tenth part (B. 5, 235).

ದಶಾಂಗ daśa-aṅga. Having ten members; ten members. 2, the ten ingredients of dhûpa or incense (Bp. 35, 14; 41, 22).

ದಶಾನನ daśa-ânana. Râvaṇa (Abh. P. 9, 73; 10, 153; J. 9, 22).

ದಶಾರ್ಣ daśârṇa. N. of a country lying south-east of Madhyadêśa, and of its inhabitants. (My.).

ದಶಾವನ್ತ daśâ-vanta. A fortunate man (My.).

ದಶಾವತಾರ daśa-avatâra. The ten descents or incarnations of Vishṇu (My.; see ಹತ್ತು ಅವತಾರ). 2, Vishṇu. — ದಶಾವತಾರಗಂಜೀಫು. Play-cards on which the ten avatâras are drawn (My.). — ದಶಾವತಾರದ ಆಟ. Performance of the avatâras (My.).

Digitized by Google

ದಶಾವಸ್ಥೆ daśa-avasthĕ. Ten adverse conditions of life (Bp. 35, 32-35; Č. Bp. 19, 31; Čpr. 5, after 135).

ದಶಾಸ್ಯ daśa-âsya. Râvaṇa (Abh. P. 9, after 75; 14, 160).

ದಶಾಹೀನ daśâ-hîna. An unfortunate man (My.). ದಿನದೀಪ ದನ್ತೆ ದಶಾಹೀನನು (Prv.).

ದಶೆ daśĕ. ದಶಾ. = ದಸೆ 1, ದೆಸೆ 1. *The skirt, edge, or hem of a garment; the unwoven threads of a web of cloth* (see ವಸ್ತ್ರ-); a new cloth (ನೂತನಾಮ್ಬರ, ಹೊಸ ವಸ್ತ್ರ Nn. 27); *the wick of a lamp* (see ಬತ್ತಿ). 2, age, period or time of life, as youth, manhood, etc. 3, *state or condition of life* (ಅವಸ್ಥೆ 27). 4, *the result or consequence of actions, fate;* the fulfilment of actions (ಕರ್ಮಪರಿಪಾಕ, ಕರ್ಮದ ಬಿಡುಗಡೆ 27). 5, the aspect of the planets, considered as influencing the fortunes of men for good or bad. 6, duty, etc. (ಧರ್ಮ 27). 7, state or condition of mind; quality (ಗುಣ 27). 8, the past (ಅದಿ, ಪೂರ್ವ 27). 9, a bowstring (ಮೌರ್ವಿ, ಬಿಲ್ಲ ಹೆದೆ 27). 10, an arrow (ಶಿಲೀಮುಖ, ಬಾಣ 27). 11, a hare (ಶಶಕ, ಮೊಲನು 27).

ದಶೇನ್ದ್ರಿಯ daśa-indriya. The ten organs of perception and action: the skin, eye, tongue, nose, ear, larynx, hand, foot, anus, and pudendum. (My.).

ದಷ್ಟ dashṭa. Bitten, stung. 2, a bite (ಸರ್ಪ ಕಚ್ಚಿದುದು Mr. 391; Bp. 46, 24).

ದಸ dasa. Tbh. of ದಶ. (Mhr., H.; see ದಸಮಾಹೆ).

ದಸಕತ್ತು dasakattu. = ದಸ್ಖತ್ತು. Handwriting; signature (My.; Mhr. ದಸಕತ).

ದಸಕು dasaku. = ದಸ್ಕು. A thin, dust-like coating on certain grains, as jôḷa, râgi, wheat, etc., a kind of husk (My.).

ದಸಮಾಹೆ dasa-mâhĕ. Ten months' pay given for twelve (My.).

ದಸರ dasara. = ದಸರಿ 1, ದಸರೆ q. v. (My.). 2, N. of a man (Bp. 38, 48. 52. 53). — ದಸರಯ. -ಅಯ. N. (Bp. 38 sum.; 38, 19. 27. 49). — ದಸರಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 37, 6; 38, 2. 16. 24).

ದಸರಿ dasari. 1. = ದಸರ. N. — ದಸರಿದೇವ. N. (Bp. 38, 18. 71. 77; 47, 34). — ದಸರಿದೇವಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 38, 19. 61. 74).

ದಸರಿ dasari. 2. A sort of (silk) cloth (ಪಟಭೇದ Mr. 342; Bp. 11, 26; 55, 25; Tĕ.).

ದಸರೆ dasarĕ. = ದಸರ, (ದಸರಿ 1). The tenth day of the śuklapaksha of the seventh month (âśvina), the last day of the navarâtri, the day on which Râma marched against Râvaṇa, the dêvatâs defeated the daityas, etc.: the dasarĕ feast of 10 days (My.; B. 1, 20; Mhr. ದಸರಾ). See ಆಯುಧಪೂಜೆ.

ದಸವಿ dasavi. Tbh. of ದಶಮಿ (Śm. 19).

ದಸಸಿರ dasa-sira. Tbh. of ದಶಶಿರ (Śmd. 376).

ದಸಿ dasi. (= ಶಲ). A stake (ದಳ್ಯ Śm. 78); a pointed wooden peg (My.); a sliver in the foot (My.; Tĕ.). ಮುಳ್ಳು ತೆಗೆದು, ದಸಿ ಹೆಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). See Bp. 16, 11; 43, 84-86; 44, 8. 10. 14; 55, 44; Č. Bp. 55, 44; ಕೂ ರ್ದಸಿ, ಬಲು-, ಬಲ್-.

ದಸೆ dasĕ. 1. = ದೆಸೆ 1. Tbh. of ದಶೆ (Śmd. 335). ದಸೆ ಬರುವಾಗ್ಯೆ ಹಸೇ ಮೇಲೆ ರತ್ನ ಬಿತ್ತು (Prv.). See Prv. s. ವತ.

ದಸೆ dasĕ. 2. = ದೆಸೆ 2. ದಸೆಯಿನ್ದ (on account of, = ದೆಸೆಯಿನ್ದ, Dhw.), ದಸಿನ್ದ (= ದೆಸೆಯಿನ್ದ, Cb. 20).

ದಸ್ಕು dasku. = ದಸಕು. (My.).

ದಸ್ಖತ್ತು daskhattu. = ದಸಕತ್ತು. (My.).

ದಸ್ತಾನು dastânu. = ತೋಸ್ತಾನು, ದೋಸ್ತಾನು. (My.).

ದಸ್ತಾವೇಜು dastâvêju. = ದಸ್ತೈವಜು. A document of any kind; a note of hand, a bond (My.; Br.; Mhr., H. ದಸ್ತ-ಐವಜ).

ದಸ್ತು dastu. A quire of paper (My.; Mhr., H. ದಸ್ತಾ). 2, a collection of four play-cards. 3, the money which has been realized by an official, but has been withheld by him from the government treasury (My.; Tĕ.).

ದಸ್ತೂರಿ dastûri. ದಸ್ತೂರು. Custom, fashion, manner (My.; Br.; Mhr., H. ದಸ್ತೂರ). 2, customary fees; tax (My.; Br.; Mhr., H.).

ದಸ್ತೈವಜು dastaivaju. = ದಸ್ತಾವೇಜು. (My.).

ದಸ್ಯು dasyu. *An enemy.* 2, *a thief, a robber.* 3, an outcast. 4, N. of a class of demons.

ದಸ್ರ dasra. N. of one of the two aśvins. 2, ದಸ್ರಂಗಳ್, *the two aśvins.* See ದಿವವೈದ್ಯ.

ದಹ daha. *i. e.* ದ7-ಅಹ. = ದವ 2, etc., *e. g.* ಕೆಡಿಸಿದಹಂ (Bp. 9, 13), ಒಣಗಿದಹಂ (18, 37), ಹೋದಹುದು (18, 42), etc. See Bp. 18, 104; 22, 65; 24, 29. 34. 64; 25, 41; 26, 69; 28, 15; 29, 17; 35, 11; 36, 10. 11; 37, 8. 9. 53; 38, 19. 20. 29. 32; 39, 43. 49; 42, 13; 43, 53. 69; 47, 19. 20. 26; 50, 57. 77; 51, 77; 52, 34; 53, 17. 18; 56, 31; etc.; J. 3, 36.

ದಹ daha. Tbh. of ದಶ. (My.; Mhr. ದಹಾ). ಏಕದಹಶತಸಹಸ್ರಂ (Mr. 356).

ದಹನ dahana. Consuming by fire, burning, scorching; destroying. 2, *fire; Agni.* See ಉರಿ, and Mr. s. ಭಂಜನ.

ದಹನಕರಣ dahana-karaṇa. Making fire, or causing to burn. See ಮುರುಟ್ಟು.

ದಹನಕ್ರಿಯೆ dahana-kriyĕ. The act, business, or rite of burning, or of fire. See ಪುಟ್ಟಿ.

ದಹನಜಿಹ್ವಾನ್ತಕ dahana-jihvâ-antaka. Extinguishing the tongues of fire or Agni (Bp. 49, 40).

ದಹನಲೋಚನ dahana-lôčana. Śiva (Bp. 41, 27).

ದಹನಸಂಸ್ಕಾರ dahana-saṁskâra. The rites of cremation (My.).

ದಹನಾತಿಕ್ರಮಣ dahana-atikramaṇa. Excess of burning. See ಅಟ್ಟು.

ದಹನೋಪಲ dahana-upala. Fire-stone: *the sun-gem, crystal.*

ದಹಿಸು dahisu. To consume with fire, to burn up, to scorch (Bp. 49, 40; 50, 23; 56, 38; 57, 9; J. 8, 39. 44; My.; Prv. s. ಪಾಣ್ಡವ).

ದಹ್ಯ dahya. To be burnt, burnable, combustible (ದಗ್ಧ, ಸುಡುವುದು Nn. 133).

ದಹ್ವಳ dahvaḷa. (Tbh. of ದದ್ರುಘ್ನ). The ring-worm shrub, Cassia alata Lin. (St. & Pl.).

ದಳ್ daḷ. 1. The state of spreading widely. — ದಳ್ಗದಿರ್. -ಕದಿರ್. Far spreading lustre or shine (Čpr. 1, after 101). — ದಳ್ಳುರಿ. -ಉರಿ. A great blaze (ಪೇರುರಿ, ಘನ ಜ್ವಲಿತ Śm. 11; Abh. P. 16, 28; Grj. 4, 132; 8, 66; Bp. 16, 25; 56, 36; Bh. 1, 20, 26; 3, 12, 41; Râm. 5, 8, 74; J. 8, 39. 40).

ದಳ್ daḷ. 2. = ತಳ 2. A sound in imitation of that of boiling (Abh. P. 9, 48).

Digitized by Google

ದಳ dala. 1. An imitative sound. — ದಳದಳಿಸು. To fall in large drops (as tears, Abh. P. 4, 23).

ದಳ dala. 2. = ದಳೆ 2. P. p. of ದಳೆ 1, in ದಳ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ದಳ dala. 1. Thickness, stoutness, compactness, solidness (My.; Mhr.; *cf.* ದಲ No. 3 & ದಳೆ 1). ದಳವೂ ದಪ್ಪವೂ ಅಗಲವೂ ಇರ ಬೇಕು, ಕಾಸು ಮೂರು ಕ್ರಯ ಹಡಿಯ ಬೇಕು (Prv.). — ದಳವೇರಿಸು. -ಏರಿಸು. To increase (v. t., Grj. 10, after 45). — ದಳವೇರು. -ಏರು. To increase (v. i., Čpr. 1, 25; 7, 96; Grj. 3, 47; Bp. 4, 59; Bh. 8, 21, 5).

ದಳ dala. 2. = ದಲ. A leaf, a petal (ಪರ್ಣ, ಎಲೆ Nn. 9; ಪರ್ಣ Mr. 105). 2, an army (ಬಲ, ಸೇನೆ 9; *cf.* ದಳ and ದಲ No. 4). 3, war (ಸಂಗರ, ಕಾಳಗ 9). 4, alchemy (ವಾದ, ರಸವಾದ 9). 5, = ದಳೆ (My.). — ದಳದಳಾಳಿ dala-dala-âli. A mass of many leaves (J. 15, 4).

ದಳಗೆ dalagĕ. = ದಳಿಕೆ q. v., ದಳಿಗೆ, ದಳೆ 3. (My.).

ದಳದು daladu. = ದಳೆದು. P. p. of ದಳೆ 1.

ದಳಸರ dalasara. Thickness; compactness: good behaviour (Mhr. ದಳದಾರ). ಪಯ್ರು ದಳಸರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಿತು (My.). ಅರಸನು ದಳಸರದಿನ್ದ ಆಳಿದನು (My.).

ದಳಸು dalasu. (fr. ದಳೆ 1). The state of being thickset (as a crop, My.).

ದಳಾಳಿ dalâli. = ದಲ್ಲಾಳಿ, etc. (My.).

ದಳಾಳಿತನ dalâlitana. = ದಲ್ಲಾಳಿತನ. (My.).

ದಳಿ dali. = ದಳೆ 1. (My.).

ದಳಿ dali. (= ದಳ 2). A leaf (ಪತ್ರ Šmd. II; Čt. I, 104; T. ತಲ್ಲಿ).

ದಳಿಕೆ dalikĕ. = ದಳಗೆ, etc. A seam (My.).

ದಳಿಗೆ daligĕ. = ದಳಿಕೆ, etc. (My.).

ದಳಿಮ್ಬ dalimba. = ದಾಳಿಂಬ, etc. (Čpr. 6, after 71).

ದಳೆ dalĕ. 1. = ದಳಿ. To join by sewing together, to seam (My.; T. ತಳ್ಳೈ, to fetter, see ತಳೆ 2). 2, to grow united or close together; to become abundant, as fruits, leaves, etc. on a tree; to spread, as small-pox or itch over the body; etc. (My.; J. 6, 3; 15, 17; 24, 72; T. ತಲ್ಲೈ, to sprout, thrive, grow in branches and twigs, spread, see ಕೆಯ್ 5). P. ps. ದಳದು, ದಳೆದು.

ದಳೆ dalĕ. 2. = ದಳ 2. P. p. of ದಳೆ 1, in ದಳೆ ದಳೆದು (J. 3, 37).

ದಳೆ dalĕ. 3. = ದಳಗೆ, etc. (My.).

ದಳೆ dalĕ. = ದಳ 2, No. 5. Tbh. of ದಲ. A portion or division of a paddy-field (My.).

ದಳ್ಳಾಳಿ dallâli. = ದಳಾಳಿ, etc. (My.).

ದಳ್ಳಿಸು dallisu. To overspread and cover;—to spread widely, to increase (v. i., ಅಳುರ್, ಅಡರಿಸು Kk. 53; Šm. 60; Abh. P. 11, 142. 146; 12, 96; 14, 181; 15, 78; Grj. 9, 17). ಘೃತಾಹುತಿವಡೆದ ಅನಲನನ್ತೆ ಮಿಗೆ ದಳ್ಳಿಸಿದಂ (Šmd. 273).

ದೞ daḻa. An army containing infantry, cavalry, elephants, and chariots (ಚತುರಂಗಬಲ Šmd. I); a common force or troop (ಸಾಮಾನ್ಯಬಲ Šmd. I; ದಟ್ಟು Čt. II, 69; *cf.* Sk. ದಲ No. 4 and ದಳ 2). ತುರಗದೞಂ (Šmd. 207). ಪಾಯಿದೞ (Bh. 6, 2, 2). ಕಾಲುನಡೆಯ ದೞ (ಪದಾತ Si. 268). ದೞಾ ನಡಿಸೋ ಬಣ್ಣ ಬತ್ತಿ ನೂಕ್ಯಾನೇ? (Prv.). See Bh. 2, 4, 7; J. 15, 4. 14; 22, 4. — ದೞದುೞ'. -ತುೞ'. To tread down hosts (Râm. 6, 11, 25). — ದೞಪತಿ. A general (Bp. 27, 29; Râm. 5, 8, 52; J. 8, 13; B. 2, 10). — ದೞಮುಖ. The van of an army. — ದೞಮುಖಧವಳ. (Šmd. 207). An excellent ox (a hero) at the van. — ದೞಮುಖ್ಯ. = ದೞಪತಿ. — ದೞಮುಖ್ಯಾದಿತ್ಯ. (Šmd. 208). A sun among generals.

ದೞದುೞ (daḻa-tuḻa). (Trampling or annoyance by an army or mob): a great pillage or ravage; an inroad of robbers (ಬಲ್ಲುಡಿ' Šmd. I; ಕಳ್ಳದಾಡಿ' Čt. I, 3; Bh. 1, 2, 32; Grj. 4, after 120). ಅರ್ಧನತ್ತಿಂ ದೞದುೞವಾಯ್ತು (Šmd. 141).

ದೞದುೞಿಸು daḻaduḻisu. (fr. ದೞದುೞ). To get into commotion (J. 10, 47).

ದೞವಾಯಿ daḻavâyi. A general (ಸೇನಾನಿ, etc. Si. 279; My.; Tĕ., M., T.; B. 2, 10).

ದಱ್ದೞಿ (daṟ-daḻi, dupl.). A fetter, a chain (ಸಂಕಲೆ Šmd. I; see ದಳೆ 1).

ದಾಕ್ಷ dâksha. (fr. ದಕ್ಷ). Relating to Daksha.

ದಾಕ್ಷಾಯಣಿ dâkshâyani. N. of any of the daughters of Daksha. 2, *Durgâ*. 3, ದಾಕ್ಷಾಯಣಿಗಳ್, the daughters of Daksha and wives of the moon: *the 27 lunar mansions*.

ದಾಕ್ಷಾಯಣೀನಾಥ dâkshâyaṇî-nâtha. The moon. 2, Šiva. (My.).

ದಾಕ್ಷಾಯಣೀಪುತ್ರ dâkshâyaṇî-putra. Gaṇêša (My.).

ದಾಕ್ಷಾಯಣೀರಮಣ dâkshâyaṇî-ramaṇa. *The moon.* 2, Šiva.

ದಾಕ್ಷಾಯ್ಯ dâkshâyya. *A vulture.*

ದಾಕ್ಷಾರಾಮ (dâksha-ârâma). N. of a place (Bp. 12, 32; 25, 10; 33, 17; 40, 29; 58, 34).

ದಾಕ್ಷಿಣಾತ್ಯ dâkshiṇâtya. (fr. ದಕ್ಷಿಣಾ). Belonging to the south; belonging to or living in the Dekhan. (My.).

ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ dâkshiṇya. (fr. ದಕ್ಷಿಣಾ). Relating to a gift; *meriting a fee or present.* 2, civility, courtesy, politeness, kindness, obsequiousness; honesty, candour; cleverness, ability (ವಿನಯ Čt. II, 65; B. 5, 157). 3, (belonging to the south; the south). — ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೆ ಬಸುರಾಗಿ, ಹೆರುವದಕ್ಕೆ ಠಾವಿಲ್ಲ (Prv.). See ಮುಖ-; Prv. s. ವ್ಯವಹಾರ.

ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಗಾಱ dâkshiṇya-gâṟa. An obsequious man (My.).

ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಪರ dâkshiṇya-para. Extremely obsequious (My.).

ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವನ್ತ dâkshiṇya-vanta. = ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಗಾಱ. (My.). ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವನ್ತನು ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಭಕ್ಷಣೆ ಸಿಕ್ಕೀತೇ? (Prv.).

ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವರ್ತಿ dâkshiṇya-varti. Behaving obsequiously. 2, a man belonging to the south. (J. 2, 10).

ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಶಾಲಿ dâkshiṇya-šâli. = ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಗಾಱ. (My.).

ದಾಖಲಾತು dâkhalâtu. Proof, documentary evidence (My.).

ದಾಖಲು dâkhalu. Arrived at, reached (Mhr., H. ದಾಖಲ). 2, entered, as into an account, etc. (Mhr., H. ದಖಲ, ದಾಖಲ);—insertion, entry of an item in an account, deed or register (My.; H. ದಾಖಿಲ್); presentation of a petition to be registered (My.). — ದಾಖಲು ಮಾಡು. To present a petition (My.). 2, to enter, as money in an account (My.).

Digitized by Google

ದಾಖಲೆ dâkhalĕ. Examination or comparison of accounts, records, etc. (My.); proof, documentary evidence (My.; Mhr. ದಾಖಲಾ); reference to a register (My.). — ದಾಖಲೆ ಗ್ರಾಮ. A village that has branched out from a principal or original one, a subordinate village (My.). — ದಾಖಲೆ ದೂಖಲೆ. dupl. (My.).

ದಾಗಡಿ dâgaḍi. (= ದಾಗುಡಿ). — ದಾಗಡಿಬಳ್ಳಿ. A winding half shrubby plant, Cocculus villosus D. C. (or Menispermum hirsutum Roxb., St. & Pl.; ವೇಣಿ G. & Čb.).

ದಾಗಮ da-âgama. The augment ದ್ or ದ (Šmd. 129).

ದಾಗುಡಿ dâguḍi. (= ದಾಗಡಿ). (ಅಧೋಮೂಲಿ Mr. 135).

ದಾಗುಡೂಜಿ dâguḍûji. -ದೂಜು. Repairing, doing up (My.; Mhr., H. ಡಾಗಡೂಜೀ).

ದಾಘ dâgha. Burning. See ನಿ-.

ದಾಂ dâṅ. ದಾಬ್. = ದಾಣ್ಟು 2. — ದಾಂಗುಡಿ. (Šmd. 210). dâṅ-kuḍi. A going-beyond, *i. e.* rather long, point of a creeper or sprout (ದಾಣ್ಟುಗುಡಿ Šs.). — ದಾಂಗುಡಿವಿಡು. -ಬಿಡು. To sprout greatly (Čpr. 2, 56; 6, 89; Rśv. 12, after 56).

ದಾಟಿ dâṭi. ಧಾಟಿ. Expediency or quickness in writing; fluency in reading; practice in a science, etc.; haste (My.; T. ತಾಟ್ಟು; Tĕ. ಧಾಟಿ). ದಾಟಿಯಿನ್ದ ಹೋಗಿ, ಮೋಟನಾದ (Prv.). See ವಾಚಕ-.

ದಾಟಿಸು dâṭisu. = ದಾಣ್ಟಿಸು. To make cross, to cause to pass over, to transport over, etc. (My.; B. 4, 30; Si. 84); to make escape (My.). ಅವನನ್ನು ಸಂಕಟದೊಳಗಿನ್ದ ದಾಟಿಸಿದನು (B. 5, 62. 63).

ದಾಟು dâṭu. 1. = ತಾಣ್ಟು, ದಾಣ್ಟು 1. To jump, pass or step over; to cross, to ford; to pass; to go beyond, to exceed, to transgress, as a word, a rule, an order; to escape (My.; Tĕ.; *cf.* ತಾಗು 5). ಹಳ್ಳವನಾಚೆ ದಾಟಲು (Bp. 44, 5). ಹಳ್ಳಾ ದಾಟುವಾಗ (B. 2, 4). ಗಣ್ಡಾನ್ತರವನ್ನು ದಾಟಲಿಕ್ಕೆ (4, 60). 2, to die; to expire, as life (My.); to pass away, to elapse, as time (My.). ಅವನು ದಾಟಿಕೊಣ್ಡನು (he died, B. 5, 199. 236). ತಿಂಗಳು ದಾಟದರೂ ಮಂಗಳ ದಾಟಲಿಲ್ಲ. — ತಿಂಗಳು ಹೋದರೂ ಅಂಗಳ ದಾಟಲಿಲ್ಲ. — ಹೊಟಿ ದಾಟದ ಮೇಲೆ ಅಮ್ಬಿಗರ ಮಿಣ್ಡ (Prvs.). See Prvs. s. ನದಿ; Bh. 1, 8, 94; Si. 85. 396; B. 4, 30.

ದಾಟು dâṭu. 2. = ದಾಣ್ಟು 2. Passing over; stepping over, stepping; a jump across; abridgement; a step over an inauspicious object and the evil resulting from it (My.). — ದಾಟುಕಥೆ. An abridged story; a summary (My.). — ದಾಟುಗಾಲು. -ಕಾಲು. A foot that steps far (My.). ದಾಟುಗಾಲಿನವ, a person who takes long steps (My.). — ದಾಟುಹೊಲಿಗೆ. Sewing with long stitches; that has been sewed with long stitches (My.).

ದಾಡಾಯವ dâḍâyava. One who goes behind and praises (ಅಟ್ಟಿ ಕೊಣ್ಡಾಡುವಂ Bhn. 40).

ದಾಡಿ dâḍi. The beard (My.; Tĕ.; Mhr. ದಾಢೀ; T. ತಾಡಿ; Si. 216).

ದಾಡಿಮ dâḍima. = ದಾಡಿಮ, ದಾಲಿಮ, ದಾಳಿಮ, ದಾಳಿಮ್ಬ, ದಾಳಿಮ್ಬರ, ದಾಳಿಮ್ಬ, ದಾಡಿಮಿ, ದಾಡಿಮ್ಬ, ದಾಡಿಮ್ಬೆ, ದಾಲಿಮ, ದಾಳಿಮ್ಬ, ದಾಳಿಮ್ಬರ, ದಾಳಿಮ್ಬರಿ, ದಾಳಿಮ್ಬೆ, ದಾಳಿಮ್ಬ. *The pomegranate tree and its fruit, Punica granatum* Lin. ದಾಡಿಮದ ಬೀಜ ರತ್ನವಾದಾವೇ? (Prv.).

ದಾಡಿಮಪುಷ್ಪಕ dâḍima-pushpaka. *The plant Soymida febrifuga* Juss., or *Amoora rohitaka* W. & A. See ಮುಳ್ಳು ಮುತ್ತಗ.

ದಾಡಿಮಿ dâḍimi. = ದಾಡಿಮ, etc. (Čpr. 6, after 55).

ದಾಡಿಮ್ಬ dâḍimba. = ದಾಡಿಮ, etc. (My.).

ದಾಡಿಮ್ಬೆ dâḍimbĕ. = ದಾಡಿಮ್ಬ, etc. (Si. 137).

ದಾಡೆ dâḍĕ. 1. Tbh. of ದಣ್ಡ. See ಜಮು-.

ದಾಡೆ dâḍĕ. 2. (= ದವಡೆ q. v.). Tbh. of ದಂಷ್ಟ್ರ (Šmd. 352; Nn. 85). A tusk; a fang (My.; Čpr. 5, 40; 6, 21; Râm. 6, 14, 20); a lesser molar (My.). ಹಾವಿನ ದಾಡೆ (ಆಶೀಸ್, ದಂಷ್ಟ್ರೆ Hlâ.; Mr. 400). ಆನೆಯ ದಾಡೆಯ ತುದಿ (ಪ್ರತಿಮ, ದ್ವಿಪದನ್ತದನ್ತ್ಯ Nn. 102). ಎಳವೆಱ್ ದಾಡೆ (Šmd. 81). See ಕುಡಿ-, ಕೋರ್-. 2, a jawbone (not in My.; T. ತಾಡೈ, ತಾಳ್; M. ತಾಡಿ; Si. 214). — ದಾಡೆಗಡಿ. -ಕಡಿ. To gnash the fangs (Šsv. 4, 7; 4, after 15). — ದಾಡೆಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. = ದಾಡೆಗಡಿ. (Rśv. 5, 90; Šsv. 4, 11. 12).

ದಾಣ dâṇa. 1. = ಡಾಣ, ದಾಣೆ 1. Grain, etc. (My.; see ಧಾನ್ಯ).

ದಾಣ dâṇa. 2. = (ಡಾಣಿ, ದಾಣಿ, ದಾಣೆ 2), ದಾನ 2 No. 2. A rope. See ಮುಗು-, ಮೂ-, ಮೂಗು-.

ದಾಣಾ dâṇâ. = ದಾಣೆ 3. Thickness, stoutness (Mhr. ದಾಟ, ದಾಟಣ; ಧೇಣ್ಡ, a huge person. — ದಾಣಾದಡಿ. A club-like, very stout man (My.).

ದಾಣಿ dâṇi. (= ದಾಣ 2, etc.). A rope (My.). See ಮೂ-.

ದಾಣೆ dâṇĕ. 1. = ದಾಣ 1, etc. (My.; B. 5, 125).

ದಾಣೆ dâṇĕ. 2. = ದಾಣಿ. (My.).

ದಾಣೆ dâṇĕ. 3. = ದಾಣಾ. — ದಾಣೆದಡಿ. A thick club (Râm. 6, 11, 9).

ದಾಣ್ಟಿಸು dâṇṭisu. = ದಾಟಿಸು. (My., occasionally). ಮೃತ್ಯುವ ಜವನ ಮಾರಿಯ ದಾಣ್ಟಿಸುವ ವೇದಾನ್ತಿಗಳ ಪಾಟ (Bp. 6, 10). ತಡಿಗೆ ದಾಣ್ಟಿಸುವ ತೋರವಹ ಬಲುದೆಪ್ಪವಿರೆ (60, 46). See Rśv. 13, 82. 96; J. 9, 25. 2, to make one's self to get beyond or the upperhand: to subdue, to tame. ದಾಣ್ಟಿಸಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ದಾನ್ತ, ದಮಿತ Nr.).

ದಾಣ್ಟು dâṇṭu. 1. (Šmd. 48). = ದಾಟು 1, etc. (ಲಂಘನ Šmd. Dh.; ಕೊಣಕಿಡು Kk. 53; ದಿಂಕಿಡು 71; ದಿಂಕಿಡು, ಮಿಳ್ಳಿಸು, ಸರಳಿಸು, ಕೊಣಕಿಡು Šm. 31; M. ತಾಣ್ಡು). See Šmd. 157; Čb. v. 39; Čpr. 7, 15; Bp. 32, 33; Rśv. 6, after 11; 13, after 82; 13, 91; J. 2, 56; 18, 6.

ದಾಣ್ಟು dâṇṭu. 2. (Šmd. 250). = ದಾಂ (ದಾಬ್), ದಾಟು 2. See ಮಾರು-. — ದಾಣ್ಟುಗುಡಿ. = ದಾಂಗುಡಿ (Šs.).

ದಾಣ್ಡ dâṇḍa. Tbh. of ದಣ್ಡ. A stick, a club (Mhr.). ದಾಣ್ಡಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಹಿಡಿಯುವವ (ಯಾಷ್ಟೀಕ G.).

ದಾಣ್ಡಿಗ dâṇḍiga. A stout, strong man (My.; Mhr. ದಾಣ್ಡಗಾ); huge, monstrous (Mhr.). See ಎಮ್ಮೆ-. 2, rude (Mhr.).

ದಾಣ್ಡಿಗತನ dâṇḍigatana. = ದಾಣ್ಡಿಗೆತನ. Roughness, rudeness (My.). *Cf.* ದಿಣ್ಡಿಗತನ.

ದಾಣ್ಡಿಗೆತನ dâṇḍigĕtana. = ದಾಣ್ಡಿಗತನ. (ಗುಣ್ಡಗೊಯ್ಯತನ, ತುಣ್ಡತನ G.).

ದಾತ dâta. 1. *Cut, reaped.*

ದಾತ dâta. 2. Tbh. of ದಾತೃ. (My.). ಆಳು ಕಟ್ಟಿದವನೇ ಅರಸು, ಕೂಳು ಇಕ್ಕಿದವನೇ ದಾತ (Prv.). See Bp. 36, 3; 54, 66; J. 11, 32. 34; ಅನ್ನ-, ಎಕ್ಕ-.

Digitized by Google

ದಾತಾರ dâtâra. Tbh. of ದಾತೃ. (My.; see Šmd. 104; J. 13, 60; and Prv. s. ಪತಿ 1).

ದಾತೃ dâtṛi. Giving, bestowing, etc.; a giver, a donor. (My.).

ದಾತೃತ್ವ dâtṛitva. Liberality. (My.).

ದಾತ್ಯೂಹ dâtyûha. = ಜಾದುಹ. *The water-bird Gallinula madraspatana* (ಜಲರಂಕು, ನಿರುಗ Mr. 176, o. r., instead of ಸಿರುಗ, ಏರುವಕ).

ದಾತ್ರ dâtra. *A sickle* (ಲವಿತ್ರ, ಕುಡುಗೋಲು Mr. 371; Bp. 53, 4).

ದಾದ dâda. (Tbh. of ತಾತ). A respectful term of address for an elderly man (Mhr. ದಾದಾ; My.).

ದಾದಿ dâdi. = ದಾಯಿ 2. Tbh. of ಧಾತ್ರಿ. (ಧಾತ್ರಿ, ಉಪಮಾತೃ Hlâ.; Čpr. 3, 45; Grj. 2, after 106; Bp. 59, 26; My.; Tě., T.). ಓತು ಸಾಕಿದ ದಾದಿ (ಧಾತ್ರಿ Mr. 312).

ದಾಧಿಕ dâdhika. (fr. ದಧಿ). *Dressed with curdled milk.* 2, a kind of dish made of curdled milk mixed with other substances.

ದಾಧಿಕ್ಯ dâdhikya. = ದಾಧಿಕ No. 2. (ಎಲೆ ಕಾಯಿ ಮೊದಲಾದವಂ ಮೊಸರಲ್ಲಿ ಕಲಸಿದುದು Mr. 215).

ದಾನ dâna. 1. Giving, presenting; *a gift, a present, a donation* (ಕೊಡುವುದು Nn. 141; ವಿಪ್ರಪಾರಣ Mr. 455); liberality. 2, bribery (Mr. 267; see ಚತುರೋಪಾಯ). — ದಾನ ಮ್ ಈ. To grant a gift (Šsv. 2, 58). — ದಾನ ಮಾಡು. To make gifts, etc., to be liberal (B. 5, 183; My.).

ದಾನ dâna. 2. Binding. See ಉದ್-, ಸನ್-. 2, = ದಾಣ 2, etc. See ಮೂ-.

ದಾನ dâna. 3. Cutting off, dividing; part, share; distributing. 2, *the fluid flowing from an elephant's temples when in rut.*

ದಾನಕರ್ಣ dâna-karṇa. A man like Karṇa for liberality (My.).

ದಾನಗುಣ dâna-guṇa. A liberal disposition (Bp. 37, 32; My.).

ದಾನತೆ dânatĕ. The state of the dâna flowing from an elephant's temples. 2, liberality. (Čpr. 3, after 9).

ದಾನಧರ್ಮ dâna-dharma. Almsgiving, charitable acts (My.; B. 5, 178. 322; Mhr.); the rules or practice of almsgiving.

ದಾನಪತ್ರ dâna-patra. A deed of gift (My.).

ದಾನಪಾತ್ರ dâna-pâtra. A vessel which has been presented (My.). 2, an object of charity, a man who deserves a gift (My.).

ದಾನವ dânava. (fr. ದನು). A descendant of Danu: *a giant, a Titan.*

ದಾನವಮರ್ದನ dânava-mardana. = ದಾನವಾನ್ತಕ. (My.).

ದಾನವಘರಟ್ಟ dânava-gharaṭṭa. Kṛishṇa (J. 25, 51).

ದಾನವರಾಜ dânava-râja. The king of the Dânavas. 2, Râvaṇa (Abh. P. 11, 157).

ದಾನವರಾಜಮನ್ತ್ರಿ dânavarâja-mantri. The adviser or counsellor of the king of the Dânavas: Šukra (Venus, Bp. 10, 30).

ದಾನವರಿಪು dânava-ripu. Vishṇu, Kṛishṇa (Šmd. 200. 263).

ದಾನವವಾಸ dânava-vâsa. The abode of the Dânavas (ವಾಡವ, ರಸಾತಲ Nn. 13).

ದಾನವಸೂದನ dânava-sûdana. Kṛishṇa (J. 25, 13).

ದಾನವಸ್ತ್ರ dâna-vastra. A cloth that has been presented (My.).

ದಾನವಾನ್ತಕ dânava-antaka. Vishṇu, Kṛishṇa (Bp. 54, 33; Bh. 8, 23, 14).

ದಾನವಾರಣ dâna-vâraṇa. An elephant in rut. 2, opposition to liberality. (J. 2, 8).

ದಾನವಾರಿ dânava-ari. An enemy of the Dânavas: *a god or deity.* 2, Indra. 3, Šiva. 4, Vishṇu (J. 29, 6). 5, dâna-vâri. = ದಾನ 3 No. 2 (V. 4, 38).

ದಾನವೇಶ್ವರ dânava-îšvara. Hiraṇyakašipu (J. 28, 30).

ದಾನಶಾಲೆ dâna-šâlĕ. = ದಾನಸಾಲೆ. A house where alms are given.

ದಾನಶಾಸನ dâna-šâsana. = ದಾನಪತ್ರ. (My.).

ದಾನಶೀಲ dâna-šîla. *Liberally disposed, liberal, generous.*

ದಾನಶೂರ dâna-šûra. Profusely munificent (My.; ಸ್ಥೂಲಲಕ್ಷ, ದೊಡ್ಡಮನಸಿನವ G.; Mhr.).

ದಾನಶೌಣ್ಡ dâna-šauṇḍa. Intoxicated with giving: *exceedingly liberal.*

ದಾನಸಾಲೆ dâna-sâlĕ. Tbh. of ದಾನಶಾಲೆ (Šmd. 376).

ದಾನಿ dâni. 1. Giving; liberal, benevolent; a donor. See Šmd. 109. 157. 175; Bp. 2, 1; ಮಹಾ-; Prvs. s. ದೀನ.

ದಾನಿ dâni. 2. Tbh. of ಧಾನಿ. See ಊದು-.

ದಾನಿತ dânita. Bound. See ಸನ್-.

ದಾನೋತ್ಕೃಷ್ಟ dâna-utkṛishṭa. An excellent gift (ದಾಯ, ಹಿರಿದಾಹ ದಾನ, ವೆಗ್ಗಳವಹ- Nn. 142).

ದಾನ್ತ dânta. 1. Tamed, broken in, subdued; *enduring with resignation the privations imposed by austerities;* = ದಾನ್ತಿ (Bp. 22, 50).

ದಾನ್ತ dânta. 2. da-anta. A term ending in ದ (Šmd. 315).

ದಾನ್ತಿ dânti. *Self-restraint, self-command;* the patient endurance of religious austerities.

ದಾನ್ದಲೆ dândalĕ. = ದನ್ದಲೆ, q. v. (My.).

ದಾಪನ dâpana. *Forcing or obliging to give or pay, causing to restore.*

ದಾಪಿತ dâpita. *Caused to give or pay,* condemned to pay, fined; entitled to receive a fine.

ದಾಪು dâpu. = ಚಾಪು. Stretch, etc.; the measure of a stride (My.). — ದಾಪುಗಾಲು. = ಚಾಪುಗಾಲು. (My.). — ದಾಪು ಹಾಕು. To measure by strides (My.).

ದಾಬಣ dâbaṇa. (Mhr. ಧಾಬಳ, a dovecot). — ದಾಬಣಕಾಠಿ. A certain border of a cloth (B. 3, 103).

ದಾಬು dâbu. 1. = ಡಾಬು 1, q. v. (My.).

ದಾಬು dâbu. 2. = ಡಾಬು 2, q. v. — ದಾಬುಜರುಬು. = ಡಾಬುಜರುಬು. (My.).

ದಾಮ dâma. = ತಾಬು 1, ದಾಬು 1, ದಾಮು, ದಾವೆ 1. *A string, a cord, a rope, a thread* (ಪಾಶ, ಹಗ್ಗ Nn. 33). 2, a girdle. 3, a chaplet, a wreath or garland for the forehead. 4, a ray of light (ರುಕ್, ಕಿರಣ 33). — ದಾಮಮಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Čh. v. 9).

ದಾಮನಿ dâmani. = ಡಾಣಿ, ಡಾವಣಿ q. v., ದಾಣಿ, ದಾಣೆ 2, ದಾವಣಿ 1. *A rope for tying cattle* (ದಾವಣಿ Mr. 372).

ದಾಮಾಷಾ dâmâshâ. Any just proportionate distribution, equitable allotment, dividends (My.; Br. ದಾಮಾಷಾ, ದಾಮಾಶಾಯಿ); division amongst the creditors of the money of a bankrupt (My.; Mhr., H. ದಾಮಾಶಾಹಿ).

Digitized by Google

ದಾಮು dâmu. Tbh. of ದಾಮ. (ಅಗ್ಗರಣೆ, ಹಗ್ಗ Kk. 70; ಸನ್ಧಾನ Mr. 183).

ದಾಮೋದರ dâma-udara. Having a cord round the belly: *Kṛishṇa* (Yaśôdâ, his foster-mother, having in vain passed a rope round his body, whilst a child, to keep him in confinement; Bp. 56, 27). See ಹೆಡ್ಡ-.

ದಾಮೋದರತನಯ dâmôdara-tanaya. The author Nâgavarma (Kâvy. V, 970; Ĉh. p. 132).

ದಾಮ್ಭಿಕ dâmbhika. (fr. ದಮ್ಭ). = ಡಾಮ್ಭಿಕ. Deceitful; proud, ostentatious. (My.). 2, ostentatiousness (My.).

ದಾಯ dâya. 1. A gift, a present. 2, *a special gift, a nuptial present, that which a bride and bridegroom receive at their marriage* (ದಾನೋತ್ಕೃಷ್ಟ, ಹಿರಿದಾಹ ದಾನ Nn. 142; ದಾನವಿಶೇಷ Mr. 491).

ದಾಯ dâya. 2. Dividing; distributing; a part; a division, a partition, a line, a row (J. 3, 20; ಸಾಲು My.). 2, share, portion, property to be divided, inheritance, *patrimony* (ವೈಭಾಗ, ವಿಭಾಗ Nn. 142; ಭಾಗಸಂಬಿ Mr. 491). 3, property, wealth (ದ್ರವಿಣ, ವಿತ್ತ 142; ಹೊನ್ನು 491). 4, *receiving, obtaining*. 5, *place, site*. 6, a kind of backgammon (ಆಟಂಗಳು, ಆಟಂಗಳ ಭೇದ 142; Bp. 43, 5-6; My.; T., M. ತಾಯ); a throw of dice (Bp. 43, 4. 7; My.; Mhr., H. ಡಾವ, a game at chess, etc.; a throw of dice; a hand at cards; see ಚೌಕದಾಯ). ದಾಯ ಬಿದ್ದರೆ ಹುಚ್ಚ ಗೆದ್ದ (Prv.). 7, a portion of time, an opportunity, a fit moment (My.; T., M. ತಾಯ); a means, an expedient (My.; J. 9, 22; 30 sum.; 32, 23; 23, 62). ದಾಯ ಬಿದ್ದಾಗ ಹಾಯ ಬೇಕು (Prv.). 8, a forest or wild (ಕಾನನ, ಅಡವಿ Nn. 142; *cf.* ದಾವ 2).

ದಾಯಕ dâyaka. Giving, bestowing, etc.; a giver, a donor (B. 5, 10; see ಫಲ-, ದಾಣ-, ಕೋಪ-). 2, = ದಾಯಿಗ, an heir; a kinsman.

ದಾಯಕಿ dâyaki. She who gives, a female donor (Râm. 1, 1, 4).

ದಾಯವಿಭಾಗ dâya-vibhâga. Partition or portioning of inheritance; a portion of inheritance (My.; Mhr.).

ದಾಯಾದ dâya-âda. The receiver of a portion of heritage: an heir. 2, *a son*. 3, *a kinsman entitled to participate in the offering of funeral oblations to deceased relations* (J. 2, 54).

ದಾಯಾದಿ dâyâdi. Tbh. of ದಾಯಾದ್ಯ. A descendant from the same original male stock, as a son of an elder or younger brother, of a ĉikkappa, doḍḍappa, or savati (My.; Tĕ., T.). ಧನದ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ದಾಯಾದಿಯ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ಯಾರು ಬಲ್ಲರು? — ಸವತಿ ಸಣ್ಣವಳಲ್ಲ, ದಾಯಾದಿ ಚಿಕ್ಕವನಲ್ಲ (Prvs.). See Prvs. s. ಪಿರಿಯಾದಿ, ಬರೆ 1. 2, an heiress, a daughter (Sk.).

ದಾಯಾದಿತ್ವ dâyâditva. The state of being a dâyâdi (My.).

ದಾಯಾದ್ಯ dâyâdya. = ದಾಯಾದಿ (My.); a son born from a rival wife or from a step-mother (ಮಲದಾಯಿಗೆ ಪುಟ್ಟದಾತ, ಸಾವತ್ನ Mr. 312; ದಾಯಿಗ Nn. 140). 2, inheritance (Sk.).

ದಾಯಿ dâyi. 1. Giving, granting, etc. See ಅ-.

ದಾಯಿ dâyi. 2. Tbh. of ಧಾತ್ರಿ. A wet nurse (Mhr., H. ದಾಈ; Sd.).

ದಾಯಿಗ dâyiga. (Śmd. 25). Tbh. of ದಾಯಕ No. 2. A cognate kinsman in a remote degree, one subsequent in right of inheritance to the sagôtra (ಬನ್ಧು, ನಣ್ಟ Nn. 140; Mhr. ದಾಈಜ, a kinsman). 2, a son (ಪುತ್ರ, ಮಕ್ಕಳು 140; ಪುತ್ರ Mr. 482). 3, = ದಾಯಾದ್ಯ (140; Râm. 3, 2, 25; My.).

ದಾಯಿಗತನ dâyigatana. The state of being a dâyiga (*i. e.* dâyâdya, Abh. P. 12, 73).

ದಾಯಿತ dâyita. (Bound), joined (ಕೂಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದು G.).

ದಾಯಿನಿ dâyini. Giving, granting (fem.); a female donor. (Ĉpr. 2, 66).

ದಾರ dâra. 1. = ದಾರೆ 2. Breaking, tearing, splitting; see ಭೂ-. 2, a rent, a cleft, a hole. 3, a ploughed field. 4, *a wife* (ನಾರಿ Ĉt. I, 31).

ದಾರ dâra. 2. Tbh. of ದ್ವಾರ (Śmd. 384; Mhr.).

ದಾರ dâra. 3. Tbh. of ಧಾರ. A string, a thread (ಸೂತ್ರ Nn. 55; My.; T.; Bp. 51, 33; 61, 27; B. 2, 1; 4, 175). ಬಿಲ್ಲಿನ ದಾರ (ಗುಣ, ಗೋಧೆ, ಜ್ಯಾ, ಶಿಂಜಿನಿ G.). See *e. g.* ಉಡಿ-, ಉಡು-, ಕಟು-. — ದಾರಗೊಣ್ಡೆ. = ದಾರದೊಂಗಲ್. (Bh. 3, 4, 26). — ದಾರದೊಂಗಲ್. -ತೊಂಗಲ್. A string-tassel (Bp. 61, 26).

ದಾರ dâra. 4. Tbh. of ಧಾರ. That holds, carries, has, possesses (H., Mhr.). See *e. g.* ಅಮಲದಾರ, ಅಮಾನಿ-, ದಾವಾ-.

ದಾರಕ dâraka. Breaking, tearing, splitting; see ವಿ-. 2, *a boy, a son, a child, an infant*. 3, a hole; see ಬಗರಗೆ.

ದಾರಣ dâraṇa. 1. Splitting, tearing asunder; opening, bursting. See ಅವ-, ಕ್ರೌಂಚ-, ಗೋ-, ವಿ-.

ದಾರಣ dâraṇa. 2. = ದಾರಣೆ. — ದಾರಣವಾಸಿ = ದಾರಣ. (My.; Tĕ.).

ದಾರಣೆ dâraṇĕ. = ದಾರ್ಣೆ, ಧಾರಣೆ 2. Rate, market price (My.; Tĕ. ಧಾರಣೆ; T. ತಾರಣೈ; Mhr. ಧಾರಣ).

ದಾರದ dârada. (fr. ದರದ). Coming from the Daradas; *a kind of poison coming from their country*.

ದಾರಪರಿಗ್ರಹ dâra-parigraha. Taking a wife, *marrying*.

ದಾರಬನ್ದ dâra-banda. Tbh. of ದ್ವಾರಬನ್ಧ. (My.).

ದಾರಬನ್ದನ dâra-bandana. Tbh. of ದ್ವಾರಬನ್ಧನ. (My.).

ದಾರವ dârava. (fr. ದಾರು). *Wooden, made of wood*.

ದಾರವಟ್ಟ dâra-vaṭṭa. Tbh. of ದ್ವಾರವಟ್ಟ (Śmd. 368). (ಗೋಪುರ, ಪುರದ್ವಾರ Mr. 191). ಅರಸಿನ ಒಳಗಣ ದಾರವಟ್ಟಂ (ಶುದ್ಧಾನ್ತ, ರಾಣಿವಾಸದ ಮನೆ Nr.; Bh. 3, 8, 9).

ದಾರವನ್ದನ dâra-vandana. = ದಾರಬನ್ದನ. (My.).

ದಾರಾಗೃಹ dârâ-gṛiha. The women's apartments (Abh. P. 11, 151).

ದಾರಾಢ್ಯ dârâḍhya. Tbh. of ದಾರ್ಢ್ಯ. (My.).

ದಾರಿ dâri. **A way, a road, a path** (ಮಾರ್ಗ, ಬಟ್ಟೆ Nn. 86; ತೋಲ್ Śm. 106; ಅಯನ, etc. Si. 104; My.; Tĕ.; T. ತಾರಿ, ತಾರೈ). ದಾರಿ ತಪ್ಪಿದ ಮೇಲೆ ಹಾದಿ' ಏನು ಫಲ? — ದಾರಿಗೆ ದಾರಿ (the work is spoiled)! ಓ, ಅಮ್ಮಲಾಲಾ! — ಮೂರು ದಾರಿ ಆರು ಬಟ್ಟೆ (the work is spoiled, Prvs.). ಒಕ್ಕಲಿಗನು ಅದೇ ದಾರಿಯಿನ್ದ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರಲು (B. 4, 177). See Bp. 60, 26; 61, 23. 24; J. 7, 5; 17, 4; 21, 42; Si. 104. 105. 413. 431; Prv. s. ವಾರಿ. — ದಾರಿ ಕಟ್ಟು. To shut up a way, to obstruct or block up a way (My.). — ದಾರಿ ಕೊಡು. To grant a way or passage; to let pass; to go out of the way (My.). — ದಾರಿಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To set out, to start (Bp. 22, 30). 2, to make a way for one's self, as water (My.). — ದಾರಿದೆಗೆ. -ತೆಗೆ. = ದಾರಿಗೊಳ್ಳು No. 1. (Râm. 3, 8, 43). — ದಾರಿದೋರು. -ತೋರು. To show the way or manner (Dp. 150, 7). — ದಾರಿ ನಡೆ. To go or march on foot; to travel (My.). ಜೋರನೊಡನೇ ದಾರಿ ನಡೆಯುವದದೇನು? (Dp. 167). See B. 2, 13. 22; 3, 125; 5, 126; Si. 273. ದಾರಿ ನಡೆಯುವವನು (ಅಧ್ವಗ, ಪಾನ್ಥ, ಪಥಿಕ, etc. Si. 262). — ದಾರಿ ನೋಡು.

Digitized by Google

To look out for, to wait for, to look forward to (My.). ವರ್ತಕನು ಆತನ ದಾರಿ ನೋಡಿದನು (B. 3, 72). ನಿನ್ನ ದಾರಿ ನೋಡುತ್ತ (3, 77). — ದಾರಿ ಬಿಡು. To go out of the way (My.; ಓಸರಿಸು G.). — ದಾರಿಹೋಕ. A road-goer, a stroller (My.).

ದಾರಿ dâri. Tearing, splitting; a cleft, a gap. See ಎ-.

ದಾರಿಕಾಱ dâri-kâra. A traveller (ಪಥಿಕ, ಪಥಗಾಮಿ G.; My.; Abhâ. 2, 71; B. 2, 14. 53).

ದಾರಿಕೆ dârikĕ. A daughter; see ಭರ್ತೃ-. 2, a harlot (Čpr. 8, 59).

ದಾರಿಗ dâriga. A traveller (My.; Rsv. 9, 23; J. 3, 5).

ದಾರಿಗಾಱ dâri-gâra. = ದಾರಿಕಾಱ. (My.).

ದಾರಿತ dârita. *Split, rent, torn.*

ದಾರಿತಕ dârituka. The act of splitting (? Čpr. 5, 54).

ದಾರಿದ್ರ dâridra. (fr. ದರಿದ್ರ). Poverty, indigence, need, distress (ಎಡರ್ Čt. II, 73). See ಎಡರ್, ನಮೆ.

ದಾರಿದ್ರ್ಯ dâridrya. = ದಾರಿದ್ರ. (My.; B. 4, 126).

ದಾರು dâru. Plural of ದಾವ, q. v.

ದಾರು dâru. (fr. ದ್ರು). *A piece of wood, wood, timber;* a bolt; see ಸ್ಥೂಲ-. 2, = ದೇವದಾರು, *the pine Pinus dêvadâru.*

ದಾರುಕ dâruka. A certain class of Śiva's attendants (Bp. 1, 52). 2, N. of Krishṇa's charioteer (J. 7, 56; 25, 17. 19; 33, 16).

ದಾರುಣ dâruṇa. *Heart-rending, cruel, horrible, terrific; hard, harsh, rough;* cruelty, horror, horribleness. See Kâvy. IV, 2, 37.

ದಾರುಭೇದ dâru-bhêda. A kind of a piece of wood. See ಆರ್.

ದಾರುಹರಿದ್ರೆ dâru-haridrĕ. *A species of Curcuma* (= ದಾರ್ವಿ).

ದಾರುಹಸ್ತ dâru-hasta. = ದಾರುಹಸ್ತಕ. (ಬಿಜಕೆ, ದರ್ವಿ, ಹುಟ್ಟು Mr. 205). See ಪುಟ್ಟು.

ದಾರುಹಸ್ತಕ dâru-hastaka. *A wooden spoon or ladle.*

ದಾರೆ dârĕ. (Tu.; T. ತಮುರತ್ತೈ). — ದಾರೆಹುಳಿಮರ. The tree Averrhoa carambola Lin. (St. & Pl.; My.).

ದಾರೆ dârĕ. 1. Tbh. of ಧಾರೆ (Śmd. 339; Bp. 44, 15). ದಾರೆಯಿಟ್ಟು ಸುರಿವುದು (ಶ್ಚ್ಯೋತ, ಪ್ರಧಾರ Nr.). — ದಾರೆಗಿಂಡಿ. = ದಾರೆಗಿಣ್ಣಲ್. (My.). — ದಾರೆಗಿಣ್ಣಲ್. A water-vessel (with a spout, ಸರಕ, ಕಂಕರಿ Mr. 212, o. r. -ಗಿಣ್ಣಿಲ್). — ದಾರೆಗಿಣ್ಣಿಲ್. = ದಾರೆಗಿಣ್ಣಲ್, q. v. — ದಾರೆವಟ್ಟಲ್. -ಬಟ್ಟಲ್. A vessel for sprinkling or pouring water (ಜಾಲನಿ, ತಿತವು Nr.; Bp. 12, 12).

ದಾರೆ dârĕ. 2. ದಾರಾ. = ದಾರ 1. A wife. See ದಾರಾಗೃಹ.

ದಾರೇಷಣ dâra-îshaṇa. The longing for a wife (My.; G. 65).

ದಾರ್ಢ್ಯ dârḍhya. (fr. ದೃಢ). = ದಢ್ಡಿಯ, ದಾರಾಢ್ಯ. Hardness; fixedness; stability; strength, energy; confirmation.

ದಾರ್ಣೆ dârṇĕ. = ದಾರಣೆ. (My.).

ದಾರ್ವ dârva. (fr. ದಾರು). Wooden.

ದಾರ್ವಾಘಾಟ dâru-âghâta. *The wood-pecker.*

ದಾರ್ವಿ dârvi. *The plant Curcuma aromatica* Salisb.; or, according to others, *C. xanthorrhiza.*

ದಾರ್ವಿಕೆ dârvikĕ. *A collyrium made of darvi.* 2, *N. of a plant* (= ಗೋಜಿಹ್ವೆ).

ದಾರ್ವೀಕರ dârvîkara. (fr. ದರ್ವೀಕರ). A snake (Čpr. 5, 65).

ದಾಲ dâla. A sort of wild honey (Sk.).

ದಾಲಚಿನ್ನಿ (dâla-činni). = ದಾಲ್ಚಿನಿ, ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ. Cinnamom (My.; B. 4, 164; ಉತ್ಕಟ, ಚೋಚ, ತ್ವಕ್ಪತ್ರ, ಭೃಂಗ G.; Mhr. ದಾಲಚಿನೀ). See ಕಾಡು-.

ದಾಲಿ dâli. ದಾಳಿ. Possessing (the taste of) wild honey (ದಾಲ). See ರಸ-.

ದಾಲಿಮ dâlima. = ದಾಡಿಮ. (Sk.).

ದಾಲು dâlu. Split pulse, dhal (My.; H.; Mhr. ದಾಳ).

ದಾಲ್ಚಿನಿ (dâl-čini). = ದಾಲಚಿನ್ನಿ. — ದಾಲ್ಚಿನಿಮರ. The cinnamom tree, Cynnamomum zeylanicum Nees (St. & Pl.).

ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ (dâl-činni). = ದಾಲ್ಚಿನಿ. (My.; B. 3, 63).

ದಾವ dâva. = ಆವ, ಯಾವ, etc. What? which? (Tu. ದಾ, ದಾನೆ, ಜಾನೆ). ದಾವನು = ಆವನು; Plural ದಾರು. ದಾವದು (Dhw.). ಆಚಾರ್ಯರೇ, ದಾವ ಊರು? ಅನ್ನರೆ ದಾವಳ ಮೂಱು ಹಣ (Prv.). — ದಾವಾಗಲು. = ಆವಾಗಲುಂ. (ಸರ್ವದಾ, ಸದಾ Dhw.).

ದಾವ dâva. 1. = ದ್ರಾವ. Running, going quickly. See ಸರ್-.

ದಾವ dâva. 2. = ದವ. *A forest conflagration* (ಕಾಡ್ಕಿಚ್ಚು, ಕಾಡುಗಿಚ್ಚು Nn. 66). 2, = ದ್ರಾವ, ದಾಹ, fire in general, heat (ತಪ, ತಪಸ್ಸು 66). 3, *a forest* (ಅರಣ್ಯ, ವಿಪಿನ 66).

ದಾವಣಿ dâvaṇi. 1. Tbh. of ದಾಮನಿ, q. v. (My.; ದಾಮನಿ, ಪಶುರಜ್ಜು Nr.; ದಾಮನಿ, etc. Mr. 372; ದಾಮ Si. 323). ದಾವಣಿ ಕಟ್ಟುವವನಿಗಾದರೂ ಹವಣ ಬೇಕು (Prv.).

ದಾವಣಿ dâvaṇi. 2. A multitude, an assemblage (Grj. 6, after 56; Bh. 6, 2, 16; 8, 20, 10).

ದಾವತಿ dâvati. = ದಾವನ್ತ. Labour, toil, pains, exertion; trouble, grief (J. 30, 20; My.; *cf.* Mhr. ಧಾವಧೂಪ, pains, toil, ado). — ದಾವತಿಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To toil, etc. (My.). — ದಾವತಿ ಪಡಿಸು. To cause or give trouble (My.). — ದಾವತಿ ಮಾಡು. To exert one's self, to take pains (My.). — ದಾವತಿ ಬೀೞು. = ದಾವತಿಗೊಳ್ಳು. (My.).

ದಾವದಹನ dâva-dahana. = ದಾವ 2, No. 1. (My.).

ದಾವನ್ತ dâvanta. = ದಾವತಿ. (Tĕ. ಧಾವನ್ತ; T. ತಾವನ್ದ; R.).

ದಾವರ dâvara. = ದಾವುರ, etc. Thirst; desire; need, want (My.).

ದಾವರು dâvaru. = ದಾವರ, etc. (ಉದನ್ಯೆ, ಪಿಪಾಸೆ, etc., ದಾಯಾಱಿಕೆ, ನೀರಡಿಕೆ Si. 317).

ದಾವವಿಭ್ರಾನ್ತಿ dâva-vibhrânti. Confusion of mind with regard to a forest conflagration (Čpr. 1, 137).

ದಾವಳಿ dâvaḷi. = ದಾವಳಿ, ದಬ್ಬಳಿ, q. v. (My.; Tĕ. ಧಾವಳಿ, ಜಾವಿಳಿ; T. ತಾವಳಿ; Si. 221). See Prv. s. ದಾವ; ಕಾಸು-.

ದಾವಾ dâvâ. = (ದಾವು 1, ದಾವೆ), ದಾವೆ 2. Enmity, spite (My.; Mhr., H. ದಾವ, ದಾವಾ); in law: a suit, a complaint (My.; Mhr., H. ದಾವಾ). — ದಾವಾಸೊತ್ತು. Property in litigation (My.).

ದಾವಾಗ್ನಿ dâva-agni. A forest conflagration (ಪ್ರಧ್ವಂಸ, ದವ Nn. 25).

ದಾವಾದಾರ dâvâ-dâra. = ದಾವೆದಾರ. A prosecutor, a complainant (My.). 2, a man who bears spite against (My.).

ದಾವಾನಲ dâva-anala. = ದಾವಾಗ್ನಿ. (My.).

ದಾವಿಕ dâvika. (fr. ದೇವಿಕಾ). *Coming from the river Dêvikâ.*

ದಾವು dâvu. 1. = ದಾವರ, etc. Thirst, etc. (My.).

ದಾವು dâvu. 2. Tbh. of ಧಾಮ (Śmd. 364). *Cf.* ಟಾವು.

ದಾವುರ dâvura. = ದಾವರ, etc. (My.).

ದಾವೆ dâvĕ. 1. Tbh. of ದಾಮ. (ಅಗ್ಗರಣೆ, ರಣೆ, ರಜ್ಜು Ss.).

ದಾವೆ dâvĕ. 2. = ದಾವಾ, q. v. (My.; B. 5, 264). ಸಿವಿಲ್ ಅಥವಾ ಮೇಜಸ್ಟ್ರೇಟ್ ದಾವೆ ತರುವಿಕೆ (ವಿವಾದ, ವ್ಯವಹಾರ, ಕಲಹ Si. 55).

Digitized by Google

ದಾವೆದಾರ dâvĕ-dâra. = ದಾವಾದಾರ. (My.).

ದಾವ್ರ dâvra. = ದಾವರ, etc. (My.).

ದಾಶ dâśa. = ದಾಸ. *A fisherman.* 2, a servant.

ದಾಶರಥಿ dâśarathi. (fr. ದಶರಥ). Râma (J. 18, 12. 16).

ದಾಶಾರ್ಹ dâśârha. *Vishṇu or Kṛishṇa.*

ದಾಷ್ಟಿಕ dâshṭika. = ದಾಷ್ಟೀಕ. (My.).

ದಾಷ್ಟೀಕ dâshṭîka. Tbh. of ಧಾರ್ಷ್ಟ್ಯಕ. A bold and influential man (My.; Tĕ., T.); boldness, forwardness (My.).

ದಾಷ್ಟೀಕತನ dâshṭîkatana. The state or behaviour of a dâshṭîka (My.).

ದಾಸ dâsa. = ದಾಶ. *A male servant, a slave;* a devotee (ತೊತ್ತುವಗ Mr. 238; see ತೊತ್ತು; Bp. 23, 10; 24, 72; 27, 73; 28, 49);—a Vaishṇava religious mendicant. ಎರಡು ದಾಸರಿಗೆ ನಮ್ಬಿ, ಕುರುಡದಾಸ ಕೆಟ್ಟ.—ದಾಸನಾದರೆ ದೋಸೆ ತಿನ್ದಾನು, ಹೂಸಿನಿನ್ದ ಕುಣ್ಡ್ರ ಕೂಡದು (Prvs.). 2, *a fisherman.*—Feminine ದಾಸಳು (My.). — ದಾಸಗೆಲಸ. -ಕೆಲಸ. Servile work (Bp. 21, 16). — ದಾಸಬಣಜಿಗ. A man of the baṇajiga caste who is a follower of Vishṇu (My.). — ದಾಸಭಾವ. The condition, attitude, or deportment of a servant, slave, or devotee (Bp. 24, 86; 29, 9; 31, 30). — ದಾಸಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. A (Vaishṇava) devotee; N. ಕಲಕಾಲ ದಾಸಯ್ಯನಾದರೆ ತಿರುಮನ್ತ್ರಾ ಹೇಟ್ಯ್ಕಾನು.—ದಾಸಯ್ಯನೆತ್ತ? ದನ ಕರುವೆತ್ತ? (Prvs.). See Bp. 23, 7. 30. 32. 35; 25, 8; 43, 39; 51, 2. 3. 65; ದಾಡಗಿಯ-. — ದಾಸರ ಪದಗಳು. Songs composed by Vaishṇava devotees (My.). — ದಾಸಹಾವು. = ದಾಸರಹಾವು, ದಾಸರಿಹಾವು q. v. A kind of python, a species of boa (Bd.).

ದಾಸಗಿತ್ತಿ dâsa-gitti. The wife of a (Vaishṇava) dâsa (My.).

ದಾಸಣ dâsaṇa. = ದಾಸಣಿಗೆ, ದಾಸರಿ 1, ದಾಸವಣ, ದಾಸವಾಣ, ದಾಸವಾಳ, ದಾಸಳ, ದಾಸಾಳ, ದಾಸಿವಾಳ, ದಾಸ್ಯಣ. The shoe-flower plant, or China rose, Hibiscus rosa sinensis Lin. (ಜಪಾರುದ್ರ Mr. 126, o. r. ದಾಸ್ಯಣ; Râm. 3, 6, 10; J. 14, 46; Śśv. 5, 4; My.; Tĕ. ದಾಸನ, ದಾಸಾನ; Mhr. ಜಾಸ್ವನ್ದ, ಜಾಸ್ವನ, ಜಾಸುನ್ದ).

ದಾಸಣಿಗೆ dâsaṇigĕ. = ದಾಸಣ. (St. & Pl.).

ದಾಸತ್ವ dâsatva. Servitude, slavery. (My.).

ದಾಸರ dâsara. = ದಾಸರಿ 2. (Tbh. of ದಾಸೇರ). — ದಾಸರಹಾವು. = ದಾಸ-, ದಾಸರಿ-, q. v. The boa, Boa constrictor (My.).

ದಾಸರಿ dâsari. 1. = ದಾಸಣ. (St. & Pl.).

ದಾಸರಿ dâsari. 2. = ದಾಸರ. A Vaishṇava religious mendicant (My.; Tĕ., T.). ಸಾವಿರ ಗೋವಿನ್ದಗಳನ್ನು (1000 times the name of Gôvinda) ಅನ್ನ ಬಹುದು, ದಾಸರಿಗೆ ಕಾಸು ಕೊಡುವದು ಕಷ್ಟ (Prv.). — ದಾಸರಿಹಾವು. The boa (ಶಯ, ವಾಹಸ, ಹೆಬ್ಬಾವು Si. 77; My.; Tĕ., T.), so called (it is said) because like a Vaishṇava mendicant it wears an upright white line on the forehead (My.; Tĕ.), because it is marked with white streaks, like the mark used by Vaishṇavas (T.).

ದಾಸವಣ dâsavaṇa. = ದಾಸಣ, etc. (ರುದ್ರಪುಷ್ಪ, ಜಪೆ Hlâ.). ದಾಸವಣಹೂವಿನ ಬಣ್ಣವು (ಲೋಹಿನಿ Hlâ.).

ದಾಸವಾಣ dâsavâṇa. = ದಾಸವಣ. (My.).

ದಾಸವಾಳ dâsavâḷa. = ದಾಸವಾಣ. (My.; St. & Pl.).

ದಾಸಳ dâsaḷa. = ದಾಸಣ. (ಓಡ್ರಪುಷ್ಪ, ಜಪೆ Nr. *a;* My.).

ದಾಸಾಳ dâsâḷa. = ದಾಸಳ. (ಓಡ್ರಪುಷ್ಪ, ಜಪೆ Nr. *b;* My.; B. 1, 5).

ದಾಸಿ dâsi. 1. A female servant or slave, a servant-maid (My.); see ತೊತ್ತು; Bp. 41, 24; 46, 12; 55, 28. 30; B. 5, 283. 2, a harlot (My.). 3, *the plant Barleria caerulea* (ಕರೇ ಗೋರಟೆ ಗಿಡ G.). ದಾಸಿಗೆ ಭಯವಿಲ್ಲ, ವೇಶಿಗೆ ದಯವಿಲ್ಲ.—ತಾಸಿನ ಗೊತ್ತು ದಾಸಿಗೆ ತಿಳಿದೀತೇ? (Prvs.). See Prv. s. ವೇಸ. — ದಾಸವ್ವೆ. -ಅವ್ವೆ. See ಪಡಿಹಟ್ಟಿಯ-.

ದಾಸಿ dâsi. 2. Perhaps a Tbh. of ದಾಸೇಯ or ದಾಸ್ಯ. A male servant, a devotee. See Bp. 23, 5. 6. 34. 35; 35, 53; 36, 9; 47, 33; ಗಣ-, ದೇವರ-. — ದಾಸಿದೇವ. N. (Bp. 59, 5). — ದಾಸಿದೇವಯ್ಯ. See ಪ್ರಸಾದಿಯ-. — ದಾಸಿಥೀಮಯ. -ಅಯ. N. (Bp. 56, 57). — ದಾಸಿಮಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 33; 23, 26; 28, 52; 37, 3; 43, 48; 47, 35; 51 sum.; 51, 2. 10. 16. 58. 63; 54, 73). See ಜಾಡರ-, ಶಂಕರ-.

ದಾಸಿವಾಳ dâsivâḷa. = ದಾಸವಾಳ. (ಓಡ್ರಪುಷ್ಪ, ಜಪೆ Si. 140; My.).

ದಾಸೀಸಭೆ dâsî-sabha. *An assembly of female servants.*

ದಾಸೀಸುತ dâsî-suta. *The son of a female servant or slave.*

ದಾಸೇಯ dâsêya. *A male servant, a slave.*

ದಾಸೇರ dâsêra. *A male servant, a slave.*

ದಾಸೇರಕ dâsêraka. *The son of a female slave, a servant.* 2, *a camel.*

ದಾಸೋಹ dâsôha. (fr. ದಾಸಃ ಅಹಂ, a servant I, *i. e.* I am a servant). Self-subjection to a deity or a man; a devotional act; devotedness, devotion, or attention to a deity or man (Bp. 6, 10; 36, 56; 37, 53. 58; 44, 56; 49, 45). 2, a devotee (49, 1). — ದಾಸೋಹದಲ್ಲಮದೇವಿ. -ಅಲ್ಲಮದೇವಿ. N. (Bp. 12, 41). — ದಾಸೋಹಭಾವನೆ. The attitude, or deportment, of a pious devotee (Bp. 30, 3).

ದಾಸೋಹತನ dâsôhatana. = ದಾಸೋಹಭಾವನೆ. (Bp. 30, 3).

ದಾಸೋಹಿ dâsôhi. A devout servant or devotee (Bp. 1, 32; 25, 41).

ದಾಸ್ಯಣ dâsyaṇa. = ದಾಸಣ, q. v.

ದಾಹ dâha. (= ದಾವು 1). Burning, combustion, conflagration; internal heat; feverish heat. See ಕಾಸು, ಝುರ್ಝು, ಬೇ, ಸುಡು; J. 14, 30. 2, ardent desire (My.). 3, thirst (My.; Tĕ.). — ದಾಹಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To get an ardent desire; to become thirsty (My.).

ದಾಹನಿವಾರಣೆ dâha-nivâraṇĕ. Keeping off, checking, suppressing or quenching ardent desire or thirst (My.).

ದಾಹಶಮನ dâha-śamana. Allaying, appeasing, soothing, or stilling desire or thirst (My.).

ದಾಹಶಾನ್ತಿ dâha-śânti. = ದಾಹಶಮನ. (My.).

ದಾಹಿಸು dâhisu. To burn (v. i.), to cause heat (Bhâgavata 10, 18, 2).

ದಾಳ dâḷa. A die used in gaming (My.; Mhr. ದಾಳ, split pulse).

ದಾಳಿ dâḷi. See Mr. s. ಕೊಯಿಲು.

ದಾಳಿಮ್ಬ dâḷimba. (Śmd. 29). Tbh. of ದಾಡಿಮ (Śmd. 371. 372; Ĉt. II, 19; Nn. 50; Mr. 119; Śm. 24; My.). — ದಾಳಿಮ್ಬಪಣ್. -ಪಣ್. A ripe dâḷimba (Rśv. 10, 2).

ದಾಳಿಮ್ಬರ dâḷimbara. = ದಾಳಿಮ್ಬ, etc. (C.).

ದಾಳಿಮ್ಬರಿ dâḷimbari. = ದಾಳಿಮ್ಬರ. (My.; Si. 137).

ದಾಳಿಮ್ಬೆ dâḷimbĕ. = ದಾಳಿಮ್ಬ. (My.; Si. 137; St. & Pl.).

ದಾಳಿಮ್ಬ್ರ dâḷimbra. = ದಾಳಿಮ್ಬರ. (Ĉb. 59. 60; My.).

ದಾಟಾ dâḷâ. = ದಾಟಿ (in compounds). — ದಾಟಾದಾಟಿ. (Śmd. 220). A mutual assault. — ದಾಟಾದೂಳಿ. Rush and confusion; a confused sound (Bh. 2, 13, 50; 5, 1, 38; Mhr. ಧೂಳ್, confusion).

ದಾಟಿ dâḷi. = ಡಾಟಿ. Tbh. of ಧಾಟಿ (Śmd. 30. 220). An impetuous, desolating assault; an attack, a storm; a rush,

Digitized by Google

an incursion, an inroad (ಅವಸ್ಕನ್ದ, ಪ್ರಪಾತ Hlâ.; Mr. 287; ಲಗ್ಗೆ Bhn. 13; My.). ಅರಸನತ್ತಣಿಂ ದಾಟಿ ಬನ್ದುದು (Šmd. 160). See Bp. 44, 55; 56, 16; Bh. 2, 3, 37. 44; 2, 4, 5. 11; 2, 6, 1; Râm. 5, 8, 63; J. 8, 27; B. 4, 218; 5, 38. 52. 67; ಕಳ್ಳ-; s. ಖಿದಿಲೆ. — ದಾಟಿ' ಇಡಿಸು. To cause to make an attack, etc. (Č. Bp. 47, 22). — ದಾಟಿ' ಇಡು. = ದಾಟಿ'ಡು (Šmd. 63). To make an assault, etc. (Č. Bp. 47 sum. 47, 10; V. 4, 10; Râm. 1, 8, 31); to run or rush up to (Č. Bp. 6, 51). — ದಾಟಿ'ಗಿಚ್ಚು. -ಕಿಚ್ಚು. Fire that makes a desolating inroad (Râm. 5, 8, 59). — ದಾಟಿ'ಡು. = ದಾಟಿ' ಇಡು (Šmd. 63). To advance or rush far against (an enemy, etc.), etc. (ದೂರ ಧಾವನ Šmd. Dh.). See Čh. v. 36; Abh. P. 8, after 55; Mr. 365.

ದಿಕ್ dik. = ದಿಶ್. See Nn. s. ದಿಕ್ಕು.

ದಿಕ್ಕನೆ dikkaně. = ದಿಗ್ಗನೆ. Suddenly, all at once, quickly (Bp. 4, 58; 9, 30; 13, 24; 24, 6; 27, 8. 48; 31, 29; 32, 10; 35, 3; 36, 35; 44, 16; 46, 60. 67; 47, 8; 57, 80; Tu. ದಿಕ್ಕ).

ದಿಕ್ಕರಿ diś-kari. = ದಿಗ್ಗಜ. (ಕುಮುದ, ದಿಗ್ಗಜ Nn. 29). 2, the number 8 (Čh.).

ದಿಕ್ಕಾ ಪಾಲು dikkâ pâlu. (i. e. ದಿಕ್ಕ or ದಿಕ್ಕಿನ ಪಾಲು). See s. ದಿಕ್ಕು.

ದಿಕ್ಕಾಮಲ್ಲಿ dikkâmalli. A small tree, yielding a fragrant resin, Gardenia lucida Roxb. (St. & Pl.).

ದಿಕ್ಕು dikku. Tbh. of ದಿಶ್ (Šmd. 106). A point of the compass, direction (ಗೋ, ದಿಶಿ Nn. 5; ಪಾಲಿ, ಆಸೆ 31; ಕಾಷ್ಠ, ದಿಶ್ 33; ನ್ಯಗ್ರೋಧ, ದಿಶ್ 42; ಗೋಣ್ಪು, ದೆಸೆ, ದಿಶೆ Šm. 13; Kk. 16; My.). 2, refuge, protection, help (My.; Bp. 13, 5; 23, 29). ದಿಕ್ಕಿಗೆ (C.), ದಿಕ್ಕಂಗೆ (Bp. 26, 26). — ದಿಕ್ಕು ದಿಕ್ಕಿಗೆ (in every direction) ಹೋದರೂ ದುಃಖ ತಪ್ಪೀತೇ? (Prv.). — ದಿಕ್ಕಾ ಪಾಲು. A portion of, or a play-ball in the hands of, the quarters of the compass: dispersion in all directions; scattered, lost and ruined condition (My.; Tu.). ಅವರು ದಿಕ್ಕಾ ಪಾಲಾದರು or ದಿಕ್ಕಾ ಪಾಲಾಗಿ ಹೋದರು; ಆಸ್ತಿ ದಿಕ್ಕಾ ಪಾಲಾಯ್ತು (My.). — ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದೆ. -ಇಲ್ಲದೆ. Refuge, etc. not existing. ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದವ, a man who has nothing or nobody to depend upon (My.; B. 5, 201). ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದದ್ದು (ಅನಾಥ G.). ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದ ಮನುಷ್ಯಗೆ ದೇವರೇ ಗತಿ. — ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದವ ದೈವಾ ತಬ್ಬಿದ (Prvs.). — ದಿಕ್ಕುಗೆಡು. -ಕೆಡು. Refuge, etc. to be destroyed or lost (My.). — ದಿಕ್ಕು ದಾಶಾರ. dupl. = ದಿಕ್ಕು ದಿವಾಣ. (My.). — ದಿಕ್ಕು ದಿವಾಣ. also -ದಿವಾನ. dupl. = ದಿಕ್ಕು No. 2. (My.). — ದಿಕ್ಕು ದೆಸೆ. dupl. (Bp. 27, 72; 28, 66; 46, 47; 57, 50; 59, 52; My.).

ದಿಕ್ಕುಮ್ಭಿ diś-kumbhi. = ದಿಗ್ಗಜ. (R.).

ದಿಕ್ಚಕ್ರ diś-čakra. The horizon; the whole world (Čpr. 6, 70).

ದಿಕ್ತಟ diś-taṭa. = ದಿಗುತಟ. The horizon, the line of the horizon. (Bp. 51, 61; J. 23, 38).

ದಿಕ್ಪತಿ diś-pati. = ದಿಕ್ಪಾಲ. (My.).

ದಿಕ್ಪಾಲ diś-pâla. *The regent or guardian of a point of the compass or quarter of the world* (Bp. 54, 12; J. 15, 23). See ದಿಶಾಧಿಪ.

ದಿಕ್ಪಾಲಕ diś-pâlaka. = ದಿಕ್ಪಾಲ. (My.).

ದಿಕ್ಪ್ರದೇಶ diś-pradêśa. = ದಿಙ್ಮಣ್ಡಲ. (My.).

ದಿಕ್ಸನ್ಧಿ diś-sandi. The joints of the corners of the world (Č. Bp. 47, 31).

ದಿಗ diga. An imitative sound. — ದಿಗ ದಿಗ. rep. The noise occasioned by a quick motion of the feet in walking or dancing (My.). — ದಿಗ ದಿಗನೆ. With that noise (My.).

ದಿಗಧಿಪ diś-adhipa. = ದಿಕ್ಪತಿ. (My.).

ದಿಗನ್ತ diś-anta. The visible horizon; the end of space or of the earth (Bp. 38, 67; 46, 77; Abh. P. 13, 63). 2, N. of a vṛitta (Čh.).

ದಿಗಮ್ಬರ diś-ambara. Sky-clothed, clad by the regions of space: *unclad, stark naked.* 2, *a naked mendicant of the Jainas or Bauddhas,* a guru of the Jainas (Mr. 222). 3, Bhairava (Mr. 15).

ದಿಗಮ್ಬರಶ್ರೀಕ digambara-śrîka. A superior digambara (Čpr. 4, after 24).

ದಿಗರ್ digar. Also, additionally (Mhr., H.); another (My.; Br.). — ದಿಗರ್ ಜವಾಬು. Another answer, i. e. a contradictory, disagreeing answer (My.; Si. 74).

ದಿಗಲು digalu. = ದಿಗಿಲ್, etc. (My.). ದಿಗಲು ಪಡು (My.).

ದಿಗವಲೋಕನ diś-avalôkana. Looking into all directions (Čpr. 5, after 121).

ದಿಗಿಭ diś-ibha. = ದಿಗ್ಗಜ. (Čpr. 2, 52; Šśv. 4, 61).

ದಿಗಿಲ್ digil. **ದಿಗಿಲು.** = ದಿಗಲು, ದಿಗುಲು, ಧಿಗಿಲ್. Consternation, horror, alarm, fear (ಜಜ್ಜರಿತಥೈರ್ಯ Čt. I, 64; My.; Tě. ದಿಗುಲು; T. ತಿಗಿರ್, ತಿಗಿಲ್; see ತಿಕ್ಕಲು 1; ದಿಗ್ಭ). ದಿಗಿಲು ತಾಗದೆ, ಮಗಳು ಬತ್ತಿದಳು (Prv.). — ದಿಗಿಲು ದಿಗಿಲು. rep. — ದಿಗಿಲು ದಿಗಿಲೆನ್. -ಎನ್. To get greatly alarmed; to shiver, to tremble, to fear (Bp. 9, 3; 48, 10; 58, 61). — ದಿಗಿಲೆನ್. -ಎನ್. To get alarmed, etc. (Bp. 29, 32; J. 26, 24).

ದಿಗಿಸು digisu. To bring down, to let down, to lower (Tě. ದಿಂಗಿಂಚು, ದಿಂಚು, ದಿಮ್ಪು; R.; Tě. ದಿಗು, ದಿಗು, to come down, etc.; see ಇಳಿ 1 and *cf.* ತಂಗು 2).

ದಿಗೀಶ diś-îśa. = ದಿಕ್ಪಾಲ. (Bp. 24, 48).

ದಿಗೀಶ್ವರ diś-îśvara. = ದಿಗೀಶ. (Č. Bp. 6, 53).

ದಿಗು digu. Coming down, being lowered. — ದಿಗುಮತಿ. Disembarkation, importation, landing (Tě.; R.; see ಎಗು-).

ದಿಗು digu. Tbh. of ದಿಶ್.

ದಿಗುತಟ digu-taṭa. = ದಿಕ್ತಟ. (Bh. 6, 1, 42. 47; 6, 13, 6).

ದಿಗುನಿಚಯ digu-ničaya. The assemblage of the points of the compass (Bp. 8, 10).

ದಿಗುಬಲಿ digu-bali. Tbh. of ದಿಗ್ಬಲಿ. (Bp. 45, 28; Bh. 1, 8, 7; 6, 1, 22. 40).

ದಿಗುಮಣ್ಡಲ digu-maṇḍala. Tbh. of ದಿಙ್ಮಣ್ಡಲ. (Bp. 5, 14).

ದಿಗುಲು digulu. = ದಿಗಿಲು, etc. (My.).

ದಿಗ್ಗಜ diś-gaja. *A male elephant supposed to be placed at one of the eight quarters of the compass;* the 8 male elephants are: airâvata, puṇḍarîka, vâmana, kumuda, añjana, pushpadanta, sârvabhauma, supratîka (Mr. 57; see ದ್ವಿಪ).

ದಿಗ್ಗನೆ digganě. = ದಿಕ್ಕನೆ. (My.; Tě.).

ದಿಗ್ಘತ diś-hata. Striking or touching the points of the compass (Bp. 38, 1).

ದಿಗ್ದನ್ತಿ diś-danti. = ದಿಗ್ಗಜ. (ಪುಣ್ಡರೀಕ, ದಿಕ್ಕಿನಾನೆ Nn. 18; ದಿಗ್ಗಜ 61). 2, the number 8 (Čh.).

Digitized by Google

ದಿಗ್ದೇಶ diś-dêśa. The country in various directions; various regions, distant countries (B. 4, 28; My.).

ದಿಗ್ಧ digdha. *Smeared, anointed.* 2, *a poisoned arrow.*

ದಿಗ್ಬಂಧನೆ diś-bandhanĕ. Binding or fettering the points of the compass by mantras to keep off all evils (My.; Mhr.).

ದಿಗ್ಬಲಿ diś-bali. = ದಿಗುಬಲಿ. An offering to the regions of the sky, made daily by throwing boiled rice to them before the house, or, on festive occasions, by throwing pieces of the flesh of sheep or buffaloes and their blood, or at least red-colored rice, to them round temples and villages (My.).

ದಿಗ್ಭಯ diś-bhaya. Being alarmed with regard to the proper direction, confused about the quarters of the compass, etc. (ದ್ರುತ, etc., ದೆಸೆಗೆಟ್ಟವಂ Mr. 300; it is possible to read ದಿಗ್ಭಯದ್ರುತ).

ದಿಗ್ಭೇದ diś-bhêda. = ದಿಗ್ವಿವರ. (Nn. 77).

ದಿಗ್ಭ್ರಮಣ diś-bhramaṇa. Wandering about in every direction; turning from quarter to quarter, as one lost. See ಹೊಲಬುಗಿಡು.

ದಿಗ್ಭ್ರಮೆ diś-bhramĕ. Consternation (My.).

ದಿಗ್ಭ್ರಾನ್ತಿ diś-bhrânti. = ದಿಗ್ಭ್ರಮಣ. (My.).

ದಿಗ್ಮೂಲೆ diś-mûlĕ. A corner or point of the compass (ಗೋಣ್ಬು Ct. I, 42).

ದಿಗ್ರಮಣ diś-ramaṇa. = ದಿಗೀಶ. (Bp. 54, 86).

ದಿಗ್ವಧು diś-vadhu. A point of the compass considered as a woman (My.).

ದಿಗ್ವರ diś-vara. = ದಿಗ್ರಮಣ. (Rśv. 5, 36).

ದಿಗ್ವಲಯ diś-valaya. = ದಿಙ್ಮಣ್ಡಲ. (Kk. 101).

ದಿಗ್ವಾಚಕ diś-vâčaka. A term denoting direction (Śmd. 135).

ದಿಗ್ವಾಚಿ diś-vâči. = ದಿಗ್ವಾಚಕ. (Śmd. 134. 144).

ದಿಗ್ವಾರಣ diś-vâraṇa. = ದಿಗ್ಗಜ. (Bp. 11, 10).

ದಿಗ್ವಾಸಸ್ diś-vâsas. (= ದಿಗಮ್ಬರ). *Stark naked.* 2, *a Jaina or Bauddha mendicant* (ಸವಣ Hlâ.).

ದಿಗ್ವಿಜಯ diś-vijaya. The subjugation of various countries in all directions, universal conquest (Śmd. 163; Č. Bp. 47, 19; J. 2, 54; 29, 9. 22).

ದಿಗ್ವಿಭು diś-vibhu. A virgin widow re-married (ಪುನರ್ಭೂ, ಮರುವಾದಿ ಕಾನ್ತೆ Mr. 303; *cf.* ದಿಧಿಷು).

ದಿಗ್ವಿವರ diś-vivara. One of the points of the compass (ಉತ್ತರ, ದಿಗ್ಭೇದ Nn. 77).

ದಿಂಕೆ diṅka. A nit, the egg of a louse. (R.).

ದಿಂಕು diṅku. A jump, a leap (*cf.* ಚಂಗು 2, etc.; Mhr., H. ಟಿಕಣೇಂ, to leap). **2,** skipping about in frolic, gambol (ಎರಲ್, ಗೊಣ್ಡುಗಳೊಳ್ ಬಿನದದ ಆಟಂ Śs.). — ದಿಂಕಿಡು. -ಇಡು. To leap, to jump; to frisk, to gambol (ನೆಗೆ Ct. I, 80; ದಾಣ್ಬು Kk. 71; ದಾಣ್ಬು, ಮಿಳ್ಳಿಸು, ಸರಳಿಸು, ಕೊಣಕಿಡು Śm. 31; Čpr. 5, after 39; Abh. P. 12, 17; 13, 114; Grj. 1, 96; 16, 34; 18, 6).

ದಿಙ್ನಾಗ diś-nâga. = ದಿಗ್ಗಜ. (Grj. 10, 74).

ದಿಙ್ಮಣ್ಡಲ diś-maṇḍala. The circle of the quarters of the compass, the horizon; the compass, all regions or quarters. (My.).

ದಿಟ diṭa. = ದಿಠ. Tbh. of ದಿಷ್ಟ. Truth; certainly, truly (ಸೂನೃತ, ಸಾಕ್ಷಾತ್ Nn. 48, o. r. ದಿಠ; ಅಂಜಸಾ, ನಿಬದ್ಧಿ 129, o. r. ದಿಠ; ಅಪಿ Mr. 534; ಸತ್ಯ Bhn. 35; ವಲಂ, ನೆನಸು, ವೆದಿಂ Kk. 48, o. r. ದಿಠ; ನೆನಸು 77. 87; ನಿಃಕ್ಕುವ, ನಿಸದ, ನನ್ನಿ, ನನಸು or ನೆನಸು, ವಲಂ, ವೆದಿಂ, ದಲ್, ಸಾಜ Śm. 34; My.). See ನನಸು; Si. 59. 299. 420; Čpr. 1, 128; 3, 63; Bp. 38, 65; 61, 8; J. 7, 60. — ದಿಟಮಾತು. A true word (ಸೂನೃತ Mr. 84).

ದಿಟನಾಮ diṭa-nâma. A noun of which the meaning is clearly exhibited or well-known (but of which the etymology is not apparent at the first sight, Śmd. 94. 95).

ದಿಟಪುಟ diṭa-puṭa. (Tbh. of ದೃಷ್ಟಪುಷ್ಟ). Courage, boldness (Bp. 28 sum.). 2, stout, robust (My.).

ದಿಟ್ಟ diṭṭa. = ದಿಟ್ಟು. Tbh. of ಧೃಷ್ಟ. Bold, courageous; impudent; strong, powerful (ಧೃಷ್ಟ, ಧೃಷ್ಣು, ಎಯಾತ Nr.; ಧೀರ Bhn. 36; My.). See ಕಡು-; Bp. 17, 8; J. 8, 8; Prvs. s. ಪುಟ್ಟ, ಮುಟ್ಟು 1.

ದಿಟ್ಟಗಾಱ diṭṭa-gâṟa. A courageous, bold man (My.).

ದಿಟ್ಟತನ diṭṭatana. Boldness; (energy); impudence (ಕಡ್ಡ Ct. II, 38; Bp. 40, 27; Bh. 2, 2, 114; My.; B. 3, 54; Si. 359; ದಾರ್ಢ್ಯ G.).

ದಿಟ್ಟಿ diṭṭi. = ದಿಷ್ಟಿ 2. Tbh. of ದೃಷ್ಟಿ. (ಅಕ್ಷಿ, ಅಲಿ Kk. 32; Śm. 70; Čpr. 6, 47; 7, 144. 155; My.). ದಿವಿಜರ ದಿಟ್ಟಿಗೆ ಸೊಗಯಿಪುದು ಮುನ್ದೆ ಮನ್ದರಶೈಲಂ (Śmd. 266). See ಜಗ-, and ಪರಿ-, s. ಪರಿ 3. 2, (Tbh. of ದಿಷ್ಟ 1), the measure of two galigĕs (ಎರಡು ಗಱಿಗೆ Mr. 64). — ದಿಟ್ಟಗೆಡು. -ಕೆಡು. = ಕಂಗೆಡು. To be blinded, confused, etc. (J. 19, 30). — ದಿಟ್ಟಗೊನೆ. -ಕೊನೆ. A side-glance (J. 33, 22). — ದಿಟ್ಟಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To appear (J. 18, 35). — ದಿಟ್ಟವರಿವರಿ. -ಪರಿ ಪರಿ. The eye or sight to go or be turned repeatedly towards an object (J. 3, 9). — ದಿಟ್ಟವೆಳಗು. -ಬೆಳಗು. The lustre of the eye (Čpr. 3, after 102). — ದಿಟ್ಟ ಸಾರ್. To approach the sight, to come before the eye (Bp. 3, 21).

ದಿಟ್ಟಿಬಿಸ diṭṭi-bisa. = ದಿಟ್ಟವಿಸ. Tbh. of ದೃಷ್ಟಿವಿಷ (Śmd. 376).

ದಿಟ್ಟಿವಿಸ diṭṭi-visa. = ದಿಟ್ಟಬಿಸ. An evil eye (Čpr. 6, 107).

ದಿಟ್ಟಿಸು diṭṭisu. Tbh. of ದೃಷ್ಟಿಸು. To see, to sight; to look at; to view, to inspect, etc. (Bp. 5, 33; 11, 15; 14, 18; 28, 49; 38, 50; 42, 6; 44, 41; 48, 22; 60, 29; B. 3, 18; 4, 12. 21; 5, 165).

ದಿಟ್ಟು diṭṭu. = ದಿಟ್ಟ. Boldness, etc. — ದಿಟ್ಟುಳ್ಳವ. -ಉಳ್ಳವ. A courageous, etc. man (Bh. 8, 23, 43, o. r. ತಟ್ಟುಳ್ಳವ; B. 5, 141).

ದಿಟ್ಟೆ diṭṭĕ. A bold, impudent woman (Bp. 23, 19; 40, 56; J. 31, 6; My.).

ದಿಠ diṭha. = ದಿಟ, q. v. (ಯಥಾರ್ಥಂ, ಯಥಾಯಥಂ Nr.). ದಿಠದುದು (ನಿಃಶಾರ್ಕ್ಯ, ಅನವಸ್ಕರ Hlâ., o. r. ನಿಃಶೋಧ್ಯ). ದಿಠದ ನುಡಿ (ಸತ್ಯ, etc. Nr.).

ದಿಡ diḍa. = ದಿಡ. Tbh. of ದೃಢ. (My.; T., M. ತಿಡ). Firm, strong, etc.; firmness, strength; reliableness, truth (My.). — ದಿಡಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To become firm, established, strong, etc. (My.).

ದಿಡ್ಡ diḍḍa. = ದಿಡ್ಡು, etc. (Si. 82, *only* in Si.).

ದಿಡ್ಡಿ diḍḍi. = ಜಡ್ಡಿ, ದಿಡ್ಡೆ. A wicket; a hole in a wall expressly made for egress or ingress; a sally port (Č. Bp. 42, 28; Si. 110; My.; Tĕ.; T. ತಿಟ್ಟಿ; Mhr. ದಿಣ್ಡಾ, ದಿಣ್ಡೀ). — ದಿಡ್ಡಿಬಾಗಿಲು. A sally port; a wicket (My.).

ದಿಡ್ಡು diḍḍu. = ತಿಟ್ಟು 1, etc. An eminence, an elevation; a hillock (My.).

Digitized by Google

ದಿಡ್ಡೆ diḍḍĕ. = ದಿಡ್ಡು, etc. (Č. Bp. 42, 26. 28).

ದಿಣ್ಡ diṇḍa. (= ದಿಣ್ಡಗ). N. of tree (Râghc. 17, 54). **2,** = ಗಿರಿಕರ್ಣಿಕೆ, q. v. (Tĕ. ದಿಣ್ಡನೆ, Hedysarum alhagi = ಗಿರಿಕರ್ಣಿ).

ದಿಣ್ಡಗ diṇḍaga. = ದಿಣ್ಡಿಗ, etc. (My.).

ದಿಣ್ಡಲ diṇḍala. N. of a tree (= ದಿಣ್ಡಿಗ My.; ಅರಟು, ಅರಲು, ಋಕ್ಷ, ಕಟ್ವಂಗ, ಟುಣ್ಟುಕ, ದೀರ್ಘವೃನ್ತ, ಪತ್ರೋರ್ಣ, ಮಣ್ಡೂಕಪರ್ಣ, ಶ್ಯೋನಾಕ G.). — ದಿಣ್ಡಲಬೂದಿ. (B. 3, 46).

ದಿಣ್ಡಾಲ diṇḍâla. = ದಿಣ್ಡಿಗ, etc. (Śâv. 3, 32).

ದಿಣ್ಡಿಗ diṇḍiga. = (ದಿಣ್ಡ), ದಿಣ್ಡಗ, ದಿಣ್ಡಲ, ದಿಣ್ಡಾಲ, ದಿಣ್ಡುಗ, ದಿಣ್ಡ್ಲು. The tree Anogeissus latifolia, which yields a hard, white, clear gum (My.).

ದಿಣ್ಡಿಗತನ diṇḍigatana. Gadding, rude conduct, naughtiness (My.; *cf.* Mhr. ಧಿಣ್ಡ).

ದಿಣ್ಡು diṇḍu. = ದಿಣ್ಡೆ. A heap (Bh. 6, 8, 13; Râm. 6, 30, 14; Tĕ. ದಿಣ್ಡು, much); a roundish mass or piece (Abhâ. 2, 81); a roundish big stone (My.); a bundle of wood or grass (My.); a bale of cloth (My.; Tĕ.; M. ತಿಣ್ಡು; Mhr. ದಿಣ್ಡ). **2,** the block of wood used for a kunṭĕ; the pole or handle of a plough (ನೇಗಲಿಯ ದಿಣ್ಡು, ಈಷಾ G.); a log of timber. **3,** the stem or trunk of a tree (from the root to the branches, My.). ಮರದ ಮೊದಲಿನ್ದ ಕೊಮ್ಬು ಪರ್ಯನ್ತರಮಿರ್ದ ನಡುವಣ ದಿಣ್ಡು (ಪ್ರಕಾಣ್ಡ, ಸ್ಕನ್ಧ Nr.). **4,** the thread-like centre of an orange, etc. (My.); the inside stalk or heart of a plantain tree (My.; B. 2, 87). **5,** thickness, stoutness; strength; pride; nutritiousness (My.). ದಿಣ್ಡು ದಣ್ಡದ ಹಾಗೆ ಇದ್ದರೂ ದಣ್ಡಿಗೆಗೆ ಆದೀತೇ?— ದಿಣ್ಡಾಳುಗಳನ್ನು ಕರೆದರೆ ಮಿಣ್ಡಾದ ಕೆಲಸವೂ ಆಗುತ್ತದೆ (Prvs.). — ದಿಣ್ಡುಗೆಡಪು. -ಕೆಡಪು. To throw down like a log of timber or a trunk (J. 4, 56; 7, 37; 21, 39). — ದಿಣ್ಡುಗೆಡೆ. -ಕೆಡೆ. To fall down like a log (Bh. 4, 2, 60. 66; 8, 19, 72; J. 31, 65). — ದಿಣ್ಡುದಱ್. -ತಱ್. To deprive (one) of strength, to take away the pride or beauty (Bp. 51, 69; Bh. 8, 7, 11; 8, 11, 45; J. 24, 16). — ದಿಣ್ಡುದಱಿಸು. -ತಱಿಸು. To cause to deprive of strength, etc. (Č. Bp. 24, 29). — ದಿಣ್ಡುಮೆಯ್ಯ. A stout, strong body (My.). — ದಿಣ್ಡುರುಳು. -ಉರುಳು. To roll down (v. i.) like a log of wood or trunk (J. 7, 62). — ದಿಣ್ಡುರುಳ್ಚು. -ಉರುಳ್ಚು. To cause to roll down like a log or trunk (Č. Bp. 11, 11; J. 22, 20). — ದಿಣ್ಡುವಾಯ್. -ಪಾಯ್. To go or rise straight up like the stem of a tree, as a horse on the hind legs (Rśv. 6, after 11; 13, 82).

ದಿಣ್ಡುಕ diṇḍu-uka. (Śmd. 239). A stout man (?).

ದಿಣ್ಡುಗ diṇḍuga. = ದಿಣ್ಡಿಗ, etc. (My.).

ದಿಣ್ಡೆ diṇḍĕ. = ದಿಣ್ಡು. A roundish big stone. See Prv. s. ಬಣ್ಡೆ 2.

ದಿಣ್ಡೆಗಿತ್ತಿ diṇḍĕ-gitti. A gad-about, a rude, naughty woman (My.; *cf.* ದಿಣ್ಡಿಗತನ).

ದಿಣ್ಡ್ಲು diṇḍlu. = ದಿಣ್ಡುಗ, etc. (My.).

ದಿಣ್ಣೆ diṇṇĕ. = ದಿನ್ನೆ. A rising ground, an eminence; a bank, an islet (My.; Si. 83. 100. 457; see ತಿಟ್ಟು 1). ಮಳಲ ದಿಣ್ಣೆ (ಸೈಕತ, ಪುಲಿನ, ದ್ವೀಪ Hlâ.). **2,** a heap (Si. 107. 112. 490; *only* in Si.).

ದಿತ dita. 1. *Cut, cut-off, divided.*

ದಿತ dita. 2. Bound, tied. See ಸನ್-.

ದಿತಿ diti. *Diti,* a daughter of Daksha, the wife of Kaśyapa and *the mother of the Daityas.*

ದಿತಿಜನ diti-jana. = ದಿತಿಸುತ. (Bp. 16, 3).

ದಿತಿಪುತ್ರ diti-putra. = ದಿತಿಜನ. (My.).

ದಿತಿಸುತ diti-suta. *A Daitya.*

ದಿತಿಸೂನು diti-sûnu. = ದಿತಿಸುತ. (My.).

ದಿದೀವಿ didîvi. = ದೀದಿವಿ. *Boiled rice* (ಕೂಟ್ Hlâ.).

ದಿದ್ಯುತ್ didyut. Shining, blazing, bright. (Rśv. 13, 92).

ದಿಧಿಷು didhishu. Trying to obtain; a suitor; a husband; *the second husband of a woman twice married.* **2,** *a virgin widow remarried.*

ದಿಧಿಷೂಪತಿ didhishû-pati. The husband of a woman remarried. (R.).

ದಿನ dina. = ದಿನ 2. *A day.* 2, the number 30 (Mr. 348). ದಿನ ಹೋಗಿ ಮುಟ್ಗಾಲವೇ? (Prv.). — ದಿನಗಟ್ಲೆ. -ಕಟ್ಲೆ. A day's period: daily (My.). — ದಿನಗಳೆ. -ಕಳೆ. To spend a day or days (B. 5, 193). 2, a day or days to be spent or pass away (J. 11, 29). — ದಿನಗೂಲಿ. -ಕೂಲಿ. Daily hire (B. 4, 142; My.). — ದಿನದನ್ತೆ. -ಅನ್ತೆ. As usual (B. 4, 138; My.). — ದಿನದ ಹಾಗೆ. = ದಿನದನ್ತೆ. (B. 4, 57; My.). — ದಿನ ದಿನ. rep. Daily. ದಿನ ದಿನ ಶನಿ ಕಾಡಿದರೆ ಪಾಟ್ನೋದು ಯಾವಾಗ?— ದಿನ ದಿನ ಸಾಯುವವರಿಗೆ ಅಳುವವರು ಯಾರು? (Prvs.). See Bp. 11, 23; 27, 3; 29, 11; 30, 5; 39, 7; 43, 60; 48, 16; 58, 23. — ದಿನ ದಿನಕೆ. ದಿನ ದಿನಕ್ಕೆ. Day by day, daily (Bp. 3, 4; 4, 28; B. 4, 154. 208). — ದಿನನ್ದಪ್ಪು. -ಂ-ತಪ್ಪು. A day to fail (Č. Bp. 47, 17). — ದಿನವೊನ್ದಕ್ಕೆ. -ಒನ್ದಕ್ಕೆ. In a day; for a day (B. 4, 209; My.).

ದಿನಕರ dina-kara. Making day or light; *the sun.* **2,** the number 12 (Čh.).

ದಿನಕರಾತ್ಮಜೆ dinakara-âtmajĕ. The daughter of the sun: *the Yamunâ* or Jumnâ river.

ದಿನಚರಿ dina-čari. A ślôka in honour of the founder of one's sect, daily to be repeated before dinner (My.).

ದಿನಚರ್ಯೆ dina-čaryĕ. The daily due observance of all rites (My.). 2, an official journal (Mhr.; My.).

ದಿನದೀಪ dina-dîpa. A lamp lighted by day. ದಿನದೀಪದನ್ತೆ ದಶಾಹೀನನು (Prv.).

ದಿನನಾಥ dina-nâtha. The lord of the day: the sun (Čpr. 8, 18). 2, the number 12 (Čh.).

ದಿನಪ dina-pa. = ದಿನನಾಥ. (ಅರ್ಕ Mr. 503). **2,** a certain metrical foot (Čh.). 3, the number 12 (Čh.).

ದಿನಪಕುಲ dinapa-kula. = ಸೂರ್ಯವಂಶ. (J. 18, 41).

ದಿನಪೂರ್ತಿ dina-pûrti. -ಪೂರ್ತಿ. A day's completion: for a day only (My.; B. 4, 53).

ದಿನಪ್ರಮಾಣ dina-pramâṇa. = ದಿನಮಾನ. (My.).

ದಿನಪ್ರತಿ dina-prati. = ದಿನಪ್ರತಿ. (Bp. 14, 22; My.).

ದಿನಮಣಿ dina-maṇi. The jewel of day: *the sun* (Śmd. 385; Bp. 61, 70; Kk. 96).

ದಿನಮಾನ dina-mâna. The length of day (B. 5, 305; My.).

ದಿನಮುಖ dina-mukha. The early morning, dawn (Čpr. 8, 101).

Digitized by Google

ದಿನಮ್ಪ್ರತಿ dina-m-prati. Every day, daily (My.; Bp. 13, 19; 25, 13; 30, 7; 34, 17; 43, 19. 34; 44, 4. 24; B. 4, 73).

ದಿನರಾಜ dina-râja. = ದಿನಪ. (Bp. 10, 30).

ದಿನಲಕ್ಷ್ಮಿ dina-lakshmi. = ದಿನಸಲಕ್ಷ್ಮಿ. (Abh. P. 9, 161).

ದಿನವರ್ತನೆ dina-vartanĕ. A daily allowance or fee, for astrologers, priests, etc. (My.).

ದಿನವಹಿ dina-vahi. A diary, a day-book (My.). 2, daily (My.).

ದಿನವಾರು dina-vâru. Daily (My.).

ದಿನಸಿ dinasi. = ಜನಸಿ. Grain (My.).

ದಿನಸು dinasu. = ಜನಸು, etc. (My.).

ದಿನಾ dinâ. 1. Daily (My.; B. 1, 20. 21; B. 4, 57).

ದಿನಾ dinâ. 2. Abbreviation of ದಿನಸು. — ದಿನಾ ದಿನಸು. rep. (My.).

ದಿನಾಗ dinâga. = ದಿನಾ 1. (My.).

ದಿನಾಗಲು dinâgalu. = ದಿನಾಗ. (My.).

ದಿನಾಧಿನಾಯಕ dina-adhinâyaka. = ದಿನಾಧಿಪ. (Čpr. 8, 7).

ದಿನಾಧಿಪ dina-adhipa. = ದಿನಪ. 2, a certain metrical foot (Čh.).

ದಿನಾನ್ತ dina-anta. *The close of the day, evening,* sun-set.

ದಿನಾಲು dinâlu. = ಜನಾಲು, ದಿನಾಗಲು. (My.; B. 1, 10. 12. 19); ದಿನಾಲೂ = ದಿನಾಲು (My.; B. 2, 12).

ದಿನಾವಸಾನ dina-avasâna. = ದಿನಾನ್ತ. (My.).

ದಿನಿಸು dinisu. = ದಿನಸು, etc. (My.). — ದಿನಿಸು ದಿಪ್ಪಟಿ. dupl. (My.).

ದಿನುಸು dinusu. = ದಿನಿಸು. (My.).

ದಿನೇನ್ದ್ರ dina-indra. = ದಿನಪ.

ದಿನೇನ್ದ್ರಕಾನ್ತ dinêndra-kânta. = ಸೂರ್ಯಕಾನ್ತ. (Bp. 1, 40).

ದಿನೇಶ dina-îśa. = ದಿನೇನ್ದ್ರ. (ಖಗ Mr. 511). 2, a certain metrical foot (Čh.). 3, the number 12 (Čh.).

ದಿನೇಶಹಯ dinêśa-haya. The (seven) horses of the sun. 2, the number 7 (Čh.).

ದಿನ್ನೆ dinnĕ. = ದಿಣ್ಣೆ. (My.; Tĕ. ತಿನ್ನೆ, ತೀನೆ; B. 4, 66. 204). ದಿನ್ನೇ ಮೇಲೆ ಮಟಿ ಹೊಯ್ದರೆ ಹಳ್ಳಕ್ಕೆ ಬರುವದು (Prv.). See Prv. s. ನೀರು. — ದಿನ್ನೆಕಟ್ಟು. = ದಿನ್ನೆ. (My.). — ದಿನ್ನೆ ತಗ್ಗು. Hill and dale (My.).

ದಿಬ್ಬ dibba. = ದಿಬ್ಬು. An eminence, a hillock, etc. (My.; B. 3, 10; 5, 55. 136. 174. 198).

ದಿಬ್ಬ dibba. Tbh. of ದಿವ್ಯ. (Abh. P. 15, 10).

ದಿಬ್ಬಣ dibbaṇa. 1. (= ದಿಬ್ಬಣ, q. v.). A nuptial procession, especially of the friends and relatives of the bridegroom (Râm. 1, 16, 13. 43; My.).

ದಿಬ್ಬಣ dibbaṇa. 2. A wooden stopple or cork (My.; Tĕ. ದಿಬ್ಬಡ, ದಿಬ್ಬೆಣೆ, ದಿಮ್ಮೆ; *cf.* ತಿಮ್ಮು 2?).

ದಿಬ್ಬು dibbu. = ದಿಬ್ಬ. (My.).

ದಿಬ್ಯ dibya. Tbh. of ದಿವ್ಯ. An ordeal (ಕೋಶ Nn. 52; wrongly written also ಕ್ರೋಶ, q. v.). ದಿಬ್ಯದ ತೊಲೆ, the balance used at ordeals (ಧಟ Nr.).

ದಿಮ್ dim. A sound in imitation of tingling or ringing. — ದಿಮ್ಮಿಡು. -ಇಡು. To cause tingling or ringing. ದಿಮ್ಮಿಡುವ ಘಣಘಣಾ ಎಮ್ಬ ಗಣ್ಟೆಯ ರವಕ್ಕೆ ಬೆರ್ಮೆಗೊಳುತ (Dp. 53, 4). — ದಿಮ್ಮೆನ್. -ಎನ್. To tingle or ring, as the head, the ears (My.; Tĕ.; Č. Bp. 47, 31).

ದಿಮಾಕು dimâku. Haughtiness, inflation, airs of consequence (My.; Mhr., H. ದಿಮಾಖ).

ದಿಮಿ dimi. = ಧಿಮಿ, q. v. (My.). **2,** = ದೀನ್, the sound produced by the quick motion of the feet in dancing (My.; *cf.* ದಿಗ). — ದಿಮಿ-ಕಿಟ, ದಿಮಿಕಿಟ-ಥೋ, sounds used in beating time in music (My.).

ದಿಮ್ಬು dimbu. = ದಿಮ್ಬು. A pillow for the head or for the back (My., see ಒರಗು-, ತಲೆ-; Tĕ. ದಿಣ್ಣು). **2,** the pericarp of a lotus (*only* in Si.). ತಾವರೇ ಮಣಿಯಿರುವ ಹುವ್ವಿನೊಳಗಣ ದಿಮ್ಬು (ಕರ್ಣಿಕೆ, ಪದ್ಮಬೀಜಕೋಶ Si. 407).

ದಿಮ್ಮಗೆ dimmagĕ. = ದಿಮ್ಮನೆ 1. Strongly; loudly; strong. ಅವನು ದಿಮ್ಮಗೆ ಇದ್ದಾನೆ (My.). ದಿಮ್ಮಗೆ ಕೂಗು! (My.).

ದಿಮ್ಮನೆ dimmanĕ. 1. Strongly; firmly (Bh. 2, 3, 9; Râm. 1, 16, 18). ದಿಮ್ಮನೆ ಹಿಡಿ! (My.).

ದಿಮ್ಮನೆ dimmanĕ. 2. With a sound that makes the ears ring (Bp. 22, 43).

ದಿಮ್ಮಿ dimmi. An eminence, an elevated spot (Si. 207. 208. 269; *only* in Si.). **2,** the stem or trunk of a tree (120, *cf.* ದಿಣ್ಣು; *only* in Si.). **3,** a log of wood ready for sawing (My.). **4,** a bulbous object, a bulb (Si. 95; *only* in Si.). **5,** a thick, strong covering. ಎದೆಗೆ ರಕ್ಷಕವಾದ ತೊಗಲ ದಿಮ್ಮಿ (ತನುತ್ರ, ಕವಚ, etc. Si. 279).

ದಿಮ್ಮಿ dimmi. Demi (My., in printing offices).

ದಿಮ್ಮಿತು dimmitu. That is thick or strong (Bp. 27, 44); that is big, eminent, or great (ಪಿರಿದು Čt. I, 22; Bp. 55, 33).

ದಿಮ್ಮಿದ dimmida. An eminent person; a Brâhmaṇa (ಸಯ್ದು, ಗನಹ, ನೇರಿದ, ಇಳೆಯ ಪಿರಿಯ, ದ್ವಿಜ Kk. 34; Śm. 52; J. 4, 22).

ದಿಮ್ಮಿದುದು dimmidudu. = ದಿಮ್ಮಿತು. Bigness, importance, greatness, dignity (ಬಿಣ್ಪು, ಗೌರವ Čt. II, 79).

ದಿಮ್ಮು dimmu. 1. Giddiness, confusedness (My.; Tĕ.; *cf.* ದಿಮ). See ತಲೆ-. — ದಿಮ್ಮು ಹತ್ತು. Giddiness, etc. to come over one (My.). — ದಿಮ್ಮೇಱು. -ಏಱು. = ದಿಮ್ಮು ಹತ್ತು. (My.).

ದಿಮ್ಮು dimmu. 2. To push, shove (My.; *cf.* ದಬ್ಬು, ದೂಡು).

ದಿರ್ daâ-ir2. An affix for the formation of the masculine and feminine plural, *e. g.* ಇವಲ್ದಿರ್, ಇವನ್ದಿರ್, ಅವನ್ದಿರ್ (Śmd. 120), ಅಣ್ಣನ್ದಿರ್, ಅಕ್ಕನ್ದಿರ್, etc. (124. 126; *cf.* ಎರ್).

ದಿರವೇವು diravêvu. Tbh. of ದ್ರವ್ಯ (ದ್ರವ್ಯವು, S. Mhr.).

ದಿಱ್ಱನೆ dirranĕ. = ದಡ್ಡನೆ, etc. (J. 6, 52).

ದಿಲ್ dil. The heart, the mind (My.; Mhr., H. ದಿಲ).

Digitized by Google

ದಿಲೀಪ dilîpa. N. of a king and ancestor of Râma. (Râm. 1, 16, 23).

ದಿವ್ div. Splendour; *heaven*, the sky, the air; day, the day.

ದಿವ diva. (Šmd. 106). *Heaven* (ಸ್ವರ್ಗ Nn. 7); the sky, air, atmosphere. 2, day, a day (ದಿನ, ಪಗಲ್ Mr. 65). 3, a certain metrical foot (Ch.). ದಿವ ರಾತ್ರಿ, day and night (Dp. 4).

ದಿವವೈದ್ಯ diva-vaidya. A physician of svarga. ದಿವವೈದ್ಯರ್ (ದಸ್ರರ್, ಅಶ್ವಿಯರ್ Mr. 23).

ದಿವಸ್ divas. = ದಿವಸ. See ದ್ಯುಸ್.

ದಿವಸ divasa. = ದೆವಸ, ದೇವಸ. *A day* (ಪಗಲ್ Šm. 18). ದಿವಸಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ದವಸವಾಗುವದು (Prv.). — ದಿವಸ ಕಳೆ. = ದಿನಗಳೆ. (B. 5, 124). — ದಿವಸಕ್ಕೆ ಹಾಕು. To procrastinate (C.). — ದಿವಸ ದಿವಸ. rep. = ದಿನ ದಿನ. ದಿವಸ ದಿವಸಕೆ (Č. Bp. 47, 7). — ದಿವಸ ಹತ್ತು. Days to be required, (it takes... days, C.). ಎಲಾ ಯತಿಯ ಈ ಪಟ್ಟದಿನ್ದ ಆ ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗ ಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟು ದಿವಸಗಳು ಹತ್ತುತ್ತಿದ್ದವೋ, ಅವುಗಳಕ್ಕಿನ್ತ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚು ದಿವಸಗಳು ಈಗ ಎಲಾಯತಿಯಿನ್ದ ಹಿನ್ದುಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬರ ಬೇಕಾದರೆ ಹತ್ತುವದಿಲ್ಲ (B. 5, 226). — ದಿವಸ ಹಿಡಿ. = ದಿವಸ ಹತ್ತು. (My.). ಮುಮ್ಬಯಿನ್ದ ಕಾಶಿಗೆ ಹೋಗುವದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ದಿವಸ ಹಿಡಿಯುತ್ತವೋ, etc. (B. 5, 227).

ದಿವಸಕರ divasa-kara. = ದಿನಕರ. 2, the number 12 (Ch.).

ದಿವಸಮುಖ divasa-mukha. The beginning of day: *day-break, dawn*.

ದಿವಸಲಕ್ಷ್ಮಿ divasa-lakshmi. The wealth contained in days (Abh. P. 9, 165).

ದಿವಸವಲ್ಲಭ divasa-vallabha. = ದಿವಸಾಧಿಪ No. 1. (J. 23, 20).

ದಿವಸವ್ಯಾಪಾರ divasa-vyâpâra. = ದಿನಚರ್ಯೆ No. 1. (Čpr. 5, after 121).

ದಿವಸಾಧಿಪ divasa-adhipa. = ದಿನಾಧಿಪ. 2, a certain metrical foot (Ch.).

ದಿವಸಾನ್ತ divasa-anta. The end or close of day, evening. ದಿವಸಾನ್ತಮಪ್ಪ ಇರುಳು (ಸಾಯಂಕಾಲ Mr. 66).

ದಿವಸೇನ್ದ್ರ divasa-indra. = ದಿವಸೇಶ. (Čpr. 8, 98; Grj. 3, after 69).

ದಿವಸೇಶ divasa-îśa. = ದಿನೇಶ. (Bp. 24, 48).

ದಿವಸ್ಪತಿ divas-pati. The lord of heaven: *Indra*.

ದಿವಾ divâ. *By day;* the day.

ದಿವಾಕರ divâ-kara. The day-maker: *the sun*. 2, a certain metrical foot (Ch.).

ದಿವಾಕೀರ್ತಿ divâ-kîrti. *A barber* (ಕ್ಷೌರಕ, ನಾವಿದ Nn. 152). 2, *a man of a low caste, a Čaṇḍâla* (ಪೊಲೆಯ 152; ಹೊಲೆಯ Mr. 479). 3, a shoemaker (ಚರ್ಮಕೃತ್, ಮುಚ್ಚಿಗ 152).

ದಿವಾಣ divâṇa. = ದಿವಾನ, (ದಿವಾನು). A prime minister (Br., Mhr., H.); the officer in charge of the revenue-administration of a district (Mhr., H.). 2, a royal hall; a court of justice (My.; Mhr., H.). 3, the sarkâr or government (My.; Mhr., H.).

ದಿವಾಣಗಿರಿ divâṇa-giri. = ದಿವಾನಗಿರಿ. The office or business of a divâṇa (B. 5, 87; Mhr.).

ದಿವಾಣಿ divâṇi. Civil, as a court or case (B. 5, 265; Mhr.).

ದಿವಾನ divâna. = ದಿವಾಣ No. 1. (My.; Si. 256; B. 4, 139).

ದಿವಾನಗಿರಿ divâna-giri. = ದಿವಾಣಗಿರಿ. (My.).

ದಿವಾನಾ divânâ. Mad; foolish (Mhr., H.; My.).

ದಿವಾನ್ಧ divâ-andha. Blind by day. 2, an owl (My. Amara).

ದಿವಾನ್ಧಕಿ divâ-andhaki. The musk-rat (ಸೊಣ್ಡಿಲಿ ಇಲಿ G.).

ದಿವಾಭೀತ divâ-bhîta. Timid by day. 2, an owl (My. Amara). 3, a thief.

ದಿವಾಭೀತಿ divâ-bhîti. A person timid by day (My.).

ದಿವಾಮಧ್ಯ divâ-madhya. Midday, noon. (My.).

ದಿವಾರಾತ್ರ divâ-râtra. Day and night. (My.).

ದಿವಾರಾತ್ರಿ divâ-râtri. Day and night (My.; J. 27, 17). 2, day or night.

ದಿವಾಲ್ divâl. A wall (My.; Mhr., H.).

ದಿವಾವಸಾನ diva-avasâna. *The end or close of day*.

ದಿವಾಳಿ divâḷi. 1. Tbh. of ದೀಪಾವಳಿ. (C.).

ದಿವಾಳಿ divâḷi. 2. Bankruptcy (My.; Mhr. ದಿವಾಳೂ, ದಿವಾಳೀಂ; Br. ದಿವಾಲಾ). See Prvs. s. ನಿವಾಳಿ. — ದಿವಾಳಿ ತೆಗೆ. To become bankrupt or insolvent (My.).

ದಿವಾಳಿಖೋರ divâḷi-khôra. A prodigal, a spendthrift (My.; Mhr. ದಿವಾಳಖೋರ). 2, a bankrupt (My.).

ದಿವಿ divi. In heaven, in the sky (Sk.). 2, heaven, the sky (not Sk.; My.; Bp. 1, 38; 21, 17; 32, 35); day (My.).

ದಿವಿಜ divi-ja. Born in heaven; a deity (Nn. 1; Šmd. 266). 2, a certain metrical foot (Ch.). — ದಿವಿಜ ಗಿವಿಜ. reit. (Bp. 54, 5).

ದಿವಿಜಕಲ್ಪಲತೆ divija-kalpalatĕ. N. of a vṛitta (Ch.).

ದಿವಿಜತೆ divijatĕ. The state of being a deity (Čpr. 4, 91).

ದಿವಿಜದೀರ್ಘಿಕೆ divija-dîrghikĕ. A divine tank (Čpr. 5, after 42).

ದಿವಿಜಧೇನು divija-dhênu. The celestial cow (Bp. 38, 40).

ದಿವಿಜಪದ divija-pada. The sky (J. 31, 10); — svarga (My.).

ದಿವಿಜಪುರ divija-pura. Heaven. 2, a certain metrical foot (Ch.). 3, N. of a village in Mysore (J. 10, 54).

ದಿವಿಜಸಿನ್ಧು divija-sindhu. The celestial Ganges (My.).

ದಿವಿಜಾಂಗನೆ divija-aṅganĕ. A celestial female, a courtezan of svarga (Šmd. 82. 109. 112. 121).

ದಿವಿಜಾರಿ divija-ari. A râkshasa (My.).

ದಿವಿಜೆ divi-jĕ. A female deity (Bp. 10, 31).

ದಿವಿಜೇನ್ದ್ರ divija-indra. The chief of the gods: Indra; Brahmâ; Vishṇu; Šiva. (Nn. 1; J. 30, 24).

ದಿವಿನಾಯಕ divi-nâyaka. Indra (My.).

ದಿವಿಭಾಗ divi-bhâga. The sky (J. 12, 7).

ದಿವಿಷದ್ divi-sad. Sitting or dwelling in heaven: *a deity*.

ದಿವೌಕಸ್ diva-ôkas. Dwelling in heaven: *a deity*. 2, *the bird Cuculus melanoleucus*, the Čâtaka. 3, *a deer*. 4, *a bee*.

ದಿವ್ಯ divya. (Šmd. 181). = ದಿಬ್ಬ, ದಿಬ್ಯ. Brilliant; divine, heavenly, celestial; charming, beautiful, excellent. 2, *an ordeal*. 3, a fragrant resin. — ದಿವ್ಯಕಳೆ. Divine lustre (My.). — ದಿವ್ಯಮ್ಹಿಡಿ. -ಂ ಹಿಡಿ. To undergo an ordeal (Čpr. 5, 130).

ದಿವ್ಯಗಾಯನ divya-gâyana. *A celestial musician, a Gandharva*.

ದಿವ್ಯತರ divya-tara. Uncommonly beautiful (Šsv. 4, 52).

ದಿವ್ಯಾಂಗ divya-aṅga. A charming member; having charming members (Bp. 57, 61).

ದಿವ್ಯೋಪಪಾದುಕ divya-upapâduka. Divinely born, celestial; *a divine being*.

Digitized by Google

ದಿಶ್ diś. = ದಿಶ್, ದಿಕ್ಕು, ದಿಗು. Pointing out or to. 2, direction pointed at, *a point of the compass, quarter, region;* direction; place, space, part. 3, an indication; a hint; *an example*; precept, order; manner, method. 4, the number 8 (Ch.); the number 10.

ದಿಶ diśa. A point of the compass (Bp. 16, 30).

ದಿಶಾಕರಿ diśâ-kari. = ದಿಕ್ಕರಿ. 2, the number 8 (Ch.).

ದಿಶಾಗಜ diśâ-gaja. = ದಿಶಾಕರಿ. 2, the number 8 (Ch.).

ದಿಶಾಧಿಪ diśâ-adhipa. = ದಿಕ್ಪಾಲ. The guardians are: surarâja, agni, kâla, niruti, varuṇa, maruta, arthêśa, îśa (Mr. 57).

ದಿಶಾನ್ತ diśâ-anta. = ದಿಗನ್ತ, No. 1. (My.).

ದಿಶಾಪಟ diśâ-paṭa. Causing (his enemies) to be scattered in all directions (Râm. 3, 8, 35).

ದಿಶಾಬಲಿ diśâ-bali. = ದೆಸೆಬಲಿ, ದೆಸೆವಲಿ. The same as ದಿಗ್ಬಲಿ, q. v.

ದಿಶಾಮಣ್ಡಲ diśâ-maṇḍala. = ದಿಙ್ಮಣ್ಡಲ. (J. 12, 9).

ದಿಶಾವರ diśâ-vara. = ದಿಗ್ವರ. (Bp. 5, 40).

ದಿಶಿ diśi. Tbh. of ದಿಶೆ. (ದಿಕ್ಕು Nn. 5).

ದಿಶೆ diśĕ. ದಿಶಾ. = ದಸೆ 2, ದೆಸೆ 2. A quarter or point of the compass, direction, region, side (ದಿಕ್ಕು, ದೆಸೆ Śm. 13). 2, the number 8 (Ch.).

ದಿಶೇಭ diśâ-ibha. = ದಿಶಾಕರಿ. (Bp. 26, 9).

ದಿಶೋತ್ಕರ diśâ-utkara. The aggregate of the quarters (ದಿಕ್ಕುಗಳು Nn. 128).

ದಿಶ್ಯ diśya. Relating or belonging to the points of the compass, *situated, lying, or bearing in a particular direction.*

ದಿಷ್ಟ dishṭa. = ದಿಟ, ದಿಠ. Pointed to, at, or out, shown; appointed, assigned; directed, ordered, enjoined; fixed, settled; assignment, appointment, decree; fate, destiny; direction, order, command; aim, object; *time.*

ದಿಷ್ಟಾನ್ತ dishṭa-anta. 1. The appointed end: *death.*

ದಿಷ್ಟಾನ್ತ dishṭânta. 2. Tbh. of ದೃಷ್ಟಾನ್ತ. (My.).

ದಿಷ್ಟಿ dishṭi. 1. (= ದಿಟ್ಟಿ, No. 2). Pointing out, assigning, etc. 2, a sort of measure of length.

ದಿಷ್ಟಿ dishṭi. 2. = ದಿಟ್ಟಿ, No. 1. The eye; sight (My.). 2, the evil eye, a blast from an evil eye (Tĕ.; My.).

ದಿಷ್ಟಿ dishṭi. 3. Tbh. of ಧೃಷ್ಟಿ. — ದಿಷ್ಟಿವಾಳ. A bold, brave man (Bh. 2, 2, 105).

ದಿಷ್ಟಿತ dishṭita. = ದಿಷ್ಟ. See ನಿರ್ದಿಷ್ಟಿತ.

ದಿಷ್ಟ್ಯಾ dishṭyâ. *Auspiciously, luckily.*

ದಿಳ್ಳ dilla. = ದಿಳ್ಳ. (ತಲ್ಲಣ, ತಳ್ಳಂಕ, ಭೀತಿ Bhn. 49, o. r. ಡಿಳ್ಳ).

ದೀಕೆ dîkĕ. Tbh. of ದೀಕ್ಷೆ (Śmd. 346; T.).

ದೀಕ್ಷಾಚಾರ್ಯ dîkshâ-âcârya. A spiritual guide for dîkshâ, a conductor or performer of dîkshâ. See ಶೈವ.

ದೀಕ್ಷಾಮುಖ್ಯ dîkshâ-mukhya. = ದೀಕ್ಷಾಚಾರ್ಯ. See ಶೈವ.

ದೀಕ್ಷಾವಿಧಜ್ಞ dîkshâ-vidha-jña. A man who knows the proper form or rules of dîkshâ (Bp. 58, 15).

ದೀಕ್ಷಿತ dîkshita. Initiated, consecrated; a man who has received initiation; *one by whom the preparatory rites for sacrifice have been observed or commenced;* one that has conducted a sacrifice (My.); a priest engaged in a dîkshâ; a pupil. (Bp. 55, 16). 2, a family N. (My.).

ದೀಕ್ಷೆ dîkshĕ. ದೀಕ್ಷಾ. = ದೀಕೆ. Preparation or consecration for a religious ceremony; a ceremony preliminary to a sacrifice, initiation, dedication; initiation in the doctrines or mysteries of any sect (or of any art); devotion; the state of not having the head shaved (My.). See ಗರ್ಭ-, ಜನ-, ಜೈನ- (s. ಜೈನ), ಪಿತೃ-, ಮಾತೃ-, ವಿವಾಹ-, ಶಿವ-, ಶೈವ-; Čpr. 7, 28; J. 8, 7. ದೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದ ಹೊರ್ತು ಮೋಕ್ಷ ಬರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ (Prv.). — ದೀಕ್ಷೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To have one's self initiated, to receive initiation (Abh. P. 7, 8. 14).

ದೀಟು dîṭu. 1. (= ಗೀಟು 2). To be obtained, etc. (My.).

ದೀಟು dîṭu. 2. Similarity, equality (My.; Tĕ.). 2, estimate, valuation (ಅನ್ದಾಜು My.).

ದೀಡ dîḍa. = ದೇಡ. One and a half (Mhr.; S. Mhr.).

ದೀಣ್ಟು dînṭu. (= ತಿಟ್ಟು 1). A rising ground, a hillock. — ದೀಣ್ಟು ಗುಟು. Hill and dale, etc. (J. 31, 54).

ದೀದಿವಿ dîdivi. = ದಿದೀವಿ. *Boiled rice.*

ದೀಧಿತಿ dîdhiti. Splendor, brightness. 2, *a ray of light.*

ದೀನ್ din. = ದಿಮಿ No. 2. (S. Mhr.).

ದೀನ್ dîn. The Muhammadan faith (My.; Mhr., H.).

ದೀನ dîna. = ಜೀನ 1. Wasted, ruined, diminished. 2, *afflicted, distressed, wretched; miserable, pitiable.* 3, dejected, downcast; timid. 4, *poor, indigent.* 5, covetous, avaricious, miserly (ಕ್ಷುಲ್ಲಕ, ಕೃಪಣ Nn. 58; ಕೀನಾಶ, ಕೃಪಣ 92; ಲುಬ್ಧಕ, ಕೃಪಣ 127; ಕದರ್ಯ, ಪಂಚಲೋಭಿ, ಕೀನಾಶ Mr. 228; My.). 6, humble (not Sk.; My.; Mhr.). ದೀನನ ಸಂಗಕ್ಕಿನ್ತಲೂ ದಾನಿಯ ಬಡಪಾಟ ಲೇಸು. — ದೀನನ ಸಿರಿಗಿನ್ತ ದಾನಿಯ ಬಡತನವೇ ಮೇಲು. — ದೀನನಾದರೂ ದಾನಿಯಾದರೂ ಮಾತು ಮಾತಿಗೆ ದೂಱ ಬಾರದು (Prvs.).

ದೀನಗುಣ dîna-guṇa. A meek, humble disposition (My.). 2, an avaricious disposition (My.).

ದೀನತನ dînatana. Wretchedness, distress, poverty (My.; ಮನ್ಯು G.). 2, humility (My.). 3, avarice (My.).

ದೀನತೆ dînatĕ. = ದೀನತನ. (My.).

ದೀನತ್ವ dînatva. = ದೀನತೆ. (My.).

ದೀನಭಾವ dîna-bhâva. An humble state of mind, humility (Čpr. 9, after 42; My.).

ದೀನಮನಸ್ಸು dîna-manassu. A submissive, humble mind (My.).

ದೀನಸ್ವರ dîna-svara. An humble, piteous voice (My.; B. 4, 38).

ದೀನಾರ dînâra. A denarius: a coin, a gold coin. 2, *a weight of gold* (= ನಿಷ್ಕ).

ದೀನೋದ್ಧರಣ dîna-uddharaṇa. A deliverer or rescuer of the humble (Čpr. 9, 42).

ದೀಪ dîpa. 1. = ದೀವ. *A lamp;* a light. ದೀಪ ದೀಪಾನ್ತರಕ್ಕೆ ಹೋಯಿತು, ಬತ್ತಿ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಹೋಯಿತು. — ದೀಪವೆಮ್ಬುವದು ಬೆಂಕಿಯೇ! (Prvs.). — ದೀಪ ಆಱಿಸು. = ದೀಪ ಕಳೆ. (My.). — ದೀಪ ಕಟ್ಟಿಸು. = ದೀಪ ಕಚ್ಚು. (My.). — ದೀಪ ಕಚ್ಚು. = ದೀಪ ಹಚ್ಚು. (My.). — ದೀಪ ಕನ್ದಿಸು. = ದೀಪ ಕಳೆ. (My.). — ದೀಪ ಕಳೆ. To extinguish a lamp (C.). — ದೀಪ ತೆಗೆ. = ದೀಪ ಕಳೆ. (My.). — ದೀಪದ ಎಣ್ಣೆ. Castor oil (My.). — ದೀಪದ ಕಡ್ಡಿ. A match (My.). — ದೀಪದ ಕಲಿ. N. (Bp. 9, 36; 16, 1). — ದೀಪದ ಕಲಿಯನಾರ್. N. (Bp. 16 sum.; 16, 19. 27). — ದೀಪದ ಕುಡಿ. (= ದೀಪಧ್ವಜ). The upper smoking part of the flame of a lamp

Digitized by Google

(My.). — ದೀಪದ ಮಲ್ಲಿ. A metal image of a female with a lamp-cup held in both hands; two such images with lighted lamps are placed on both sides of an idol (My.). — ದೀಪದ ಹುಡಿ. Any winged insect attracted by a light (ಪತಂಗ G.; My.). — ದೀಪ ದೊಡ್ಡದು ಮಾಡು. = ದೀಪ ಕಳೆ. (C., superstitiously used for ದೀಪ ಆರಿಸು, as this may mean also "to extinguish the family"). 2, to make a lamp burn brighter (My.). — ದೀಪ ಹಚ್ಚು. To light a lamp (My.; B. 4, 215).

ದೀಪ dîpa. 2. Tbh. of ದ್ವೀಪ (Šmd. 368; ದ್ವೀಪ Nn. 103; My.). — ದೀಪದ್ರಾಕ್ಷೆ. Imported dried grapes (My.).

ದೀಪಕ dîpaka. Kindling; illuminating; illustrating (see ವಾಕ್ಯ-); beautifying; exciting; stimulating, exciting appetite, digestive, tonic (My.). 2, a light, a lamp; see ಕುಲ-, ಭಕ್ತ-. 3, a kind of vâstava (Kâvy. III, 3, B, 3. 38-47). 4, *the plant Ptychotis ajowan* Dec.

ದೀಪಕಮ್ಬ dîpa-kamba. A metal lamp-stand with a saucer-like receptacle for the oil and wick or wicks on the top (Bp. 42, 12; My.). 2, a wooden lamp-stand to put the paṇati on (My.).

ದೀಪಕಲಿಕೆ dîpa-kalikĕ. Lamp-bud: the flame of a lamp (Čpr. 8, after 24).

ದೀಪದರ್ಶನ dîpa-darśana. Looking upon a lamp or lamps, for pleasure's sake, or from superstitious or religious motives (My.).

ದೀಪನ dîpana. = ದೀಪಕ. Kindling, etc.; digestive, etc. (Bh. 1, 8, 6; My.). See ಅ-, ಪ್ರ-.

ದೀಪಮಾಲೆ dîpa-mâlĕ. A row of lamps, an illumination (Rśv. 8, 118; My.).

ದೀಪಸ್ತಮ್ಬ dîpa-stamba. = ದೀಪಕಮ್ಬ. (My.). 2, a stone pillar in front of a temple to support lamps on festive occasions (My.).

ದೀಪಾನ್ತರ dîpântara. Tbh. of ದ್ವೀಪಾನ್ತರ. See Prv. s. ದೀಪ 1.

ದೀಪಾರತಿ dîpa-ârati. = ದೀಪಾರ್ತಿ. An ârati in which a wick or wicks are burning (My.; Bp. 41, 22).

ದೀಪಾರಾಧನೆ dîpa-ârâdhanĕ. Adoration that is performed with lamps (My.).

ದೀಪಾರ್ತಿ dîpa-ârti. = ದೀಪಾರತಿ. (My.).

ದೀಪಾಲೆಕಮ್ಬ dîpâlĕ-kamba. A pole with a triangular frame at its top from which lamps are suspended in the month of Kârttika (My.).

ದೀಪಾವಳಿ dîpa-âvaḷi. ದೀಪಾವಲಿ. = ದಿವಾಳಿ 1, (ದೀವಳಿಗೆ). A row of lamps or lights (Bp. 18, 78). 2, a festival with nocturnal illuminations in honor of Baličakravarti in the śuddha pâḍya of the month kârttika (C.; B. 4, 200).

ದೀಪಾವಳಿಕೆ dîpa-âvaḷikĕ. ದೀಪಾವಲಿಕೆ. = ದೀಪಾಳಿಗೆ, ದೀವಳಿಗೆ. A row of lamps or lights.

ದೀಪಾಳಿಗೆ dîpâḷigĕ. Tbh. of ದೀಪಾವಳಿಕೆ (Šmd. 383).

ದೀಪಿಕೆ dîpikĕ. = ದೀವಿಗೆ. A lamp, a light; brilliancy, lustre, light (ದೀವಿಗೆ Mr. 205; Šśv. 5, 41).

ದೀಪಿತ dîpita. = ದೀಪ್ತ. (Bp. 46, 3; 54, 2).

ದೀಪಿಸು dîpisu. To blaze; to burn; to shine, to be bright (Bp. 11, 39; 19, 38; 33, 7; 35, 21; 44, 34; 57, 70).

ದೀಪೋತ್ಸವ dîpa-utsava. A festival with nocturnal illuminations in the month of kârttika (Čpr. 1, 113; see Prv. s. ಮೊದಲು).

ದೀಪ್ತ dîpta. Inflamed, kindled; blazing; flashing, radiant; illuminated, luminous, bright; fine, excellent.

ದೀಪ್ತಿ dîpti. *Brilliancy, light, lustre* (ದೀವಿಗೆ Mr. 205; ಉಳ್ಕು Čt. I, 57); see ಉಳ್ಕು, ಮಿಂಚು. 2, a ray of light (ಕಿರಣ, ರಶ್ಮಿ, etc. Mr. 35). 3, *the rapid, flash-like flight of an arrow.*

ದೀಪ್ತಿಮತ್ dîpti-mat. Bright, brilliant, shining (Čpr. 8, 106).

ದೀಪ್ಯ dîpya. *The plant Celosia cristata* Lin. 2, = ದೀಪಕ No. 4. (ಅಜವಾನ G.).

ದೀಪ್ಯಕ dîpyaka. *The plant Celosia cristata.* 2, = ದೀಪ್ಯ No. 2.

ದೀಪ್ರ dîpra. Shining, brilliant, luminous; fire. (Bp. 45, 45).

ದೀರ್ಘ dîrgha. *Long* (as space or time), *reaching far, lasting long.* 2, long, as the quantity of a vowel; a long vowel; a syllable with a long vowel (Čh.; Mr. 363).

ದೀರ್ಘಕಾಲ dîrgha-kâla. *A long time.*

ದೀರ್ಘಕೋಶಿ dîrgha-kôśi. = ದೀರ್ಘಕೋಶಿಕೆ. (My.).

ದೀರ್ಘಕೋಶಿಕೆ dîrgha-kôśikĕ. A kind of muscle shell, *a cockle.*

ದೀರ್ಘತಮಸ್ dîrgha-tamas. N. of a ṛishi, the father of Kalinga, q. v., etc.

ದೀರ್ಘತುಣ್ಡೆ dîrgha-tuṇḍĕ. Long-snouted: the musk-rat (ಸೊಣ್ಡಿಲಿ G.).

ದೀರ್ಘತೆ dîrghatĕ. Length, longness (ನೀಳು Čt. I, 38).

ದೀರ್ಘದರ್ಶಿ dîrgha-darśi. *Seeing far, fore-casting, provident; wise.*

ದೀರ್ಘದೃಷ್ಟಿ dîrgha-dṛishṭi. *Far-seeing, far-sighted, provident, shrewd; a sagacious or penetrating man* (ಮುನ್ದರಿವವನು Hlâ.; Mr. 240; B. 5, 51; My.).

ದೀರ್ಘದೇಹಿ dîrgha-dêhi. A bandicoot (ಮೂಷಿಕ, ಹೆಗ್ಗಣ Śi. 170; My. Amara). 2, a person with a long body, a tall person (J. 16, 22).

ದೀರ್ಘದ್ವೇಷ dîrgha-dvêsha. Long hatred, an old grudge (My.).

ದೀರ್ಘದ್ವೇಷಿ dîrgha-dvêshi. Cherishing an old grudge, implacable. (My.).

ದೀರ್ಘನಿದ್ರೆ dîrgha-nidrĕ. Long sleep; the long sleep: *death.*

ದೀರ್ಘಪೃಷ್ಠ dîrgha-pṛishṭha. Long-backed; *a snake.*

ದೀರ್ಘರೋಗ dîrgha-rôga. A long illness (My.).

ದೀರ್ಘವೃನ್ತ dîrgha-vṛinta. Long-stalked; *the tree Calosanthes indica* Bl. (ದಿಣ್ಡಲ ಮರ G.).

ದೀರ್ಘಶಯನ dîrgha-śayana. = ದೀರ್ಘನಿದ್ರೆ. — ದೀರ್ಘಶಯನಂಗೆಯ್. -ಂಗೆಯ್. To die (J. 4, 35).

ದೀರ್ಘಶಾನ್ತಿ dîrgha-śânti. Long-suffering, patience (My.).

ದೀರ್ಘಸುಮಂಗಲಿ dîrgha-sumangali. A woman of long married life (My.).

ದೀರ್ಘಸೂತ್ರ dîrgha-sûtra. *Spinning a long yarn, dilatory.*

ದೀರ್ಘಾಯು dîrgha-âyu. Long-lived; a long life, long-livedness (Bp. 32, 41; 46, 17. 41).

ದೀರ್ಘಾಯುಷ್ಯ dîrgha-âyushya. Long-livedness (B. 4, 195; My.).

ದೀರ್ಘಾಯುಸ್ dîrgha-âyus. ದೀರ್ಘಾಯುಸ್ಸು. = ದೀರ್ಘಾಯು. (My.). 2, a crow.

ದೀರ್ಘಾಲೋಕ dîrgha-âlôka. Looking at or beholding for a long time. See ಮಾಲಿಸು.

Digitized by Google

ದೀರ್ಘಿಕೆ dîrghikĕ. *A long or oblong pond.*

ದೀರ್ಣ dîrṇa. Torn, rent, sundered, burst, etc. See ಅವ-.

ದೀವ diva. = ದೀಹ (Kk. 40). A decoy: a bird, an elephant, an antelope, etc., trained as a decoy (Tĕ. ದೀಂ, ದೀವಮು, ದೀಮು; *cf.* ತೋಹು 2).

ದೀವ dîva. Tbh. of ದೀಪ 1. See ದೀವಟಗ.

ದೀವಟಿ dîvaṭi. A torch (My.; Mhr. ದಿವಟೀ, ದೇವಡೀ, ದೇವಧೀ). ದೀವಟಗೆ ಮುನ್ದೆ ದೀವವೇ? (Prv.). — ದೀವಟಕಳ್ಳ. A thief or robber that is so bold as to carry a torch with him (My.). — ದೀವಟಗೆಮಾನ್ಯ. Land granted to public torch-bearers (My.).

ದೀವಟಿಗ dîva-aṭiga. (Šmd. 240). A torch-bearer (ಪಂಜುವಿಡಿವ Čt. I, 58).

ದೀವಟಿಗೆ dîvaṭigĕ. A torch (My.). — ದೀವಟಗೆಯವ. -ಅವ. A torch-bearer. ಆಟದವನಿಗೆ ದೀವಟಗೆಯವನ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣು (Prv.). — ದೀವಟಗೆಸಲಾಮು. An honoring ceremony performed every evening by waving lighted torches before an idol, a râja, a guru and other noble personages.

ದೀವಸ dîvasa. Courage, bravery (ಧೈರ್ಯಾರ್ಥಂ Čt. II, 107; Tĕ.).

ದೀವಳಿಗೆ dîvaḷigĕ. Tbh. of ದೀಪಾವಳಿ, q. v. 2, = ದೀವಳಿಗೆ ಹಬ್ಬ (Bp. 42, 12; My.). ಉಣ್ಣದ್ದೇ ಯುಗಾದಿ, ಮಿನ್ದದ್ದೇ ದೀವಳಿಗೆ (Prv.). — ದೀವಳಿಗೆಹಬ್ಬ. = ದೀಪಾವಳಿ No. 2. (My.; B. 1, 25).

ದೀವಿ dîvi. Tbh. of ದ್ವೀಪ (Šmd. 368; Tĕ.). — ದೀವಿಮೇದರ. A Mêdara of a foreign part of the country. — ದೀವಿಮೇದರ ಗತ್ತಿ. -ಕತ್ತಿ. A sort of knife (ವಂಶ Mr. 383). — ದೀವಿಹಲಸು. The breadfruit tree, Artocarpus incisa Lin. f. (St. & Pl.).

ದೀವಿಗೆ dîvigĕ. Tbh. of ದೀಪಿಕೆ (Šmd. 342). A lamp (ಗೃಹಭಾನು Mr. 205; Čpr. 8, 62; Bp. 47, 17; 50, 53; My.; B. 2, 24; Si. 231). 2, brightness, brilliancy, splendour, light (ಜ್ಯೋತಿ, ದೀಪ್ತಿ Mr. 205). — ದೀವಿಗೆಗಮ್ಬ. -ಕಮ್ಬ. = ದೀಪಕಮ್ಬ. (My.). — ದೀವಿಗೆಯೆಣ್ಣೆ. = ದೀಪದ ಎಣ್ಣೆ. (My.). — ದೀವಿಗೆವಿಡಿದವ. -ಪಿಡಿದವ. A lamp-bearer (Šmd. 240).

ದೀಹ dîha. = ದೀವ. (Kk. 40). — ದೀಹದೇಣ. -ಏಣ. A decoy-antelope (Rśv. 5, 52). — ದೀಹದ ಮಿಗ. A decoy-animal or a decoy-antelope (Č. Bp. 53, 20). — ದೀಹದ ಮೃಗ. = ದೀಹದ ಮಿಗ. (Šśv. 3, 26).

ದು du. 1. = (ಅದು 1, etc.), ತು 1, etc., ದ್ದು. A form of the demonstrative pronoun neuter, *e. g.* ಬಸಿದು, ಅಸಿದು, ಕಡಿದು, ನಿಡಿದು, ಇನಿದು, ಕರಿದು, ಬಿಳಿದು (Šmd. 95. 96. 119. 184), ಬಟ್ಟದು, ಕಿಟ್ಟದು (184. 185), ಎಳದು, ಪಬಿದು (185), ಮುನ್ದು, ಪಿನ್ದು (199), ಒನ್ದು (221), ಅಯ್ದು (223), (ಓದು 246). Its declension in the dative may be ಇಂಗೆ (see ಇಂ 2), and in the locative ಇನಲ್ಲಿ, ಇನೊಳ್ (see ಇಂ 3).— ಕೆಲಸದ್ದು (ಕೆಲಸದ-ದು, B. 5, 131), ಶಾಸ್ತ್ರದ್ದು (5, 168); ಮಾಡಿದ್ದು (ಮಾಡಿದ-ದು, B. 2, 19; 3, 7. 10); ಹೇಬಿದ್ದು (2, 29. 36; 3, 28), ಸಿಗದ್ದು (ಸಿಗದ-ದು, 3, 125).

ದು du. 2. = ತು 2. A termination of the P. p., *e. g.* ಕುಸಿದು, ನೆನೆದು, ಕುಡಿದು, ನಡೆದು, ಬನ್ದು (Šmd. 280), ನಿನ್ದು, ಮಿನ್ದು, ತನ್ದು, ಕೊನ್ದು, ಸನ್ದು (281; *cf.* ದ 6).

ದು du. = ದೂ. Tbh. of ದ್ವಿ (Šmd. 377).

ದುಃ duḥ. = ದುರ್, ದುಬ್, ದುರ್, ದುಶ್, ದುಷ್, ದುಸ್. A particle and prefix implying: evil, bad, badly, difficult, hard, etc.

ದುಃಕರ duḥ-kara. = ದುಷ್ಕರ. (Kâvy. III, 2, B, 29-32).

ದುಃಕಲಹ duḥ-kalaha. A bad strife or quarrel. See ಸೀಬ್ (where, as other readings, appear ದುಃಖಕಲಹ and ದುಃಖಲಯ).

ದುಃಕೃತ duḥ-kṛita. = ದುಷ್ಕೃತ. See ಮಲೀನ.

ದುಃಕೃತಿ duḥ-kṛiti. = ದುಷ್ಕೃತಿ. (Čpr. 1, 50).

ದುಃಕೃತ್ಯ duḥ-kṛitya. = ದುಷ್ಕೃತ್ಯ. (ಕಾರ್ಕಶ್ಯ Kk. 74).

ದುಃಕೃತ್ರಿಮ duḥ-kṛitrima. = ದುಷ್ಕೃತ್ರಿಮ. (ತಿಮಿರ Nn. 12).

ದುಃಖ duḥ-kha. = ದುಕ್ಕ, ದುಕ್ಖ. *Uneasiness, unhappiness, pain, sorrow, grief, affliction, distress, misery, agony;* trouble, difficulty (ಅಕ್ಕೆ Čt. II, 62; ಮಜ್ಜಾಸಾರ, ಕ್ಲೇಶ Nn. 125). See ಅದಿರ್, ಮಿಡುಗು.—ದುಃಖದ ಮೇಲೆ ಸುಖ, ಸುಖದ ಮೇಲೆ ದುಃಖ (Prv.). — ದುಃಖ ಕೊಡು. To give or cause unhappiness, etc. (My.; B. 5, 72. 95). ದುಃಖ ಕೊಡೋಣ (ಪಿಪ್ರಕಾರ Čb.). — ದುಃಖಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To become unhappy, etc. (Bp. 45, 53). — ದುಃಖ ಪಡಿಸು. To cause to experience unhappiness, etc. (My.; ಆದಿಲ್ಲು G.). — ದುಃಖ ಪಡು. To feel unhappiness, etc., to be grieved, etc. (My.). — ದುಃಖ ಮಾಡು. To make or cause unhappiness (to one's self), to feel grief, to grieve, etc. (My.).

ದುಃಖಕರ duḥkha-kara. Causing pain, sorrow, etc. (My.).

ದುಃಖಜನಕ duḥkha-janaka. Generating or causing pain, sorrow, etc. (My.; Si. 891).

ದುಃಖಜೀವನ duḥkha-jîvana. A miserable existence (My.).

ದುಃಖಜೀವಿ duḥkha-jîvi. Living in pain or distress (My.).

ದುಃಖನಿವಾರಣೆ duḥkha-nivâraṇĕ. Warding off or averting unhappiness, etc. (My.).

ದುಃಖಶಮನ duḥkha-śamana. Appeasing or allaying pain, etc. 2, cessation of pain, etc. (My.).

ದುಃಖಶಾನ್ತಿ duḥkha-śânti. = ದುಃಖಶಮನ. (My.).

ದುಃಖಾತಿಶಯ duḥkha-atiśaya. Excessive grief (Čpr. 3, 65).

ದುಃಖಾರ್ಣವ duḥkha-arṇava. A sea of grief (Bp. 45, 7).

ದುಃಖಾರ್ತ duḥkha-ârta. Afflicted with pain, distressed (J. 24, 21). Feminine ದುಃಖಾರ್ತೆ (23, 51).

ದುಃಖಿ duḥkhi. Having pain, sorrowing, afflicted, grieved (Bp. 40, 65; 51, 29; B. 5, 170).

ದುಃಖಿತ duḥkhita. Pained, suffering pain, distressed, afflicted, etc. (My.; ನೊನ್ದ G.).

ದುಃಖಿಸು duḥkhisu. To be unhappy, to grieve, etc. (Bp. 46, 59; B. 5, 91; My.).

ದುಃಖೋತ್ಪಾದನ duḥkha-utpâdana. Generating or causing pain, etc. See ಆದಿಲ್ಲು.

ದುಃಖೋಪಶಮನ duḥkha-upaśamana. = ದುಃಖಶಮನ. (My.).

ದುಃಚಿನ್ಹೆ duḥ-činhĕ. = ದುಶ್ಚಿನ್ಹೆ. (ಉಪಪ್ಲವ Čb.).

ದುಃಪ್ರತೀತಿ duḥ-pratîti. = ದುಷ್ಪ್ರತೀತಿ. A bad idea, notion or understanding (Šmd. 75; Kâvy. II, 1, 24). 2, dishonour, disgrace.

ದುಃಪ್ರಾಪಂಚಿತ duḥ-prâpančita. Badly mistaken or erring; very trickful or illusory (Bp. 49, 33).

ದುಃಶಬ್ದ duḥ-śabda. (ದುಶ್ಶಬ್ದ). A bad sound or word. ಆನೆ ಹೂಸಿದ ಹಾಗೆ ದುಃಶಬ್ದ ಮಾತ್ರವೇ! (Prv.).

ದುಃಶಲೆ duḥ-śalĕ. = ದುಶ್ಶಲೆ. N. of the only daughter of Dhritarâshṭra (Šmd. 160).

ದುಃಶಾಸನ duḥ-śâsana. (Sk.). = ದುಶ್ಶಾಸನ, q. v.

ದುಃಶೀಲ duḥ-śîla. = ದುಶ್ಶೀಲ. Badly disposed, ill-natured, ill-behaved, reprobate (ಮರುಳ Bhn. 46; Bp. 60, 17).

Digitized by Google

ದುಶ್ಶ್ರಾವ duh-śrâva. = ದುಶ್ಶ್ರಾವ. Disagreeable to the ear.
ದುಃಸಂಗ duh-sanga. (Sk.). = ದುಸ್ಸಂಗ, q. v.
ದುಃಸನ್ತತಿ duh-santati. = ದುಸ್ಸನ್ತತಿ, q. v.
ದುಃಸನ್ತಾನ duh-santâna. (Sk.). = ದುಸ್ಸನ್ತಾನ, q. v.
ದುಃಸನ್ಧಿ duh-sandhi. = ದುಸ್ಸನ್ಧಿ, q. v.
ದುಃಸಹ duh-saha. (Sk.). = ದುಸ್ಸಹ, q. v.
ದುಃಸಹವಾಸ duh-sahavâsa. = ದುಸ್ಸಹವಾಸ, q. v.
ದುಃಸ್ಥ duh-stha. Standing badly; badly circumstanced or situated, *hard up, poor.*
ದುಃಸ್ಥಲ duh-sthala. A bad place (My.).
ದುಃಸ್ಥಿತಿ duh-sthiti. Ill condition, bad fortune, unhappiness (Bp. 1, 26; My.).
ದುಃಸ್ಥಿತಿಪ್ರೇರಕ duhsthiti-prêraka. Pushing into an ill condition; setting an ill condition in motion; slander; a vilifier (ಡಹಡ Mr. 244).
ದುಃಸ್ಪರ್ಶ duh-sparśa. Difficult or unfit to be touched; *the prickly plant Alhalgi maurorum* Tournef. (ತುರುಚಿ Mr. 146).
ದುಃಸ್ಪರ್ಶೆ duh-sparśĕ. *The prickly nightshade, Solanum jacquini* Willd.
ದುಃಸ್ವಪ್ನ duh-svapna. = ದುಸ್ಸ್ವಪ್ನ. A bad dream.
ದುಃಸ್ಫೋಟ duh-sphôṭa. Difficult to be burst: *a sort of weapon.*
ದುಕಾನು dukânu. A shop (My.; Si. 106; Mhr., H.).
ದುಕಾನುದಾರ dukânu-dâra. A shopkeeper (My.).
ದುಕಾನ್ದಾರ dukân-dâra. = ದುಕಾನುದಾರ. (Si. 324).
ದುಕಾರ du-kâra. The syllable ದು (Śmd. 95. 96. 118. 181. 280).
ದುಕಾರಾನ್ತ dukâra-anta. A term with final ದು (Śmd. 118).
ದುಕುಲ dukula. Tbh. of ದುಕೂಲ. (My.).
ದುಕೂಲ dukûla. = ದುಕುಲ, ದುಗುಲ. *Woven silk,* very fine cloth or raiment (ಪಟ್ಟೆ Mr. 341; Bp. 39, 5).
ದುಕ್ಕ dukka. Tbh. of ದುಃಖ. (My.). See Prv. s. ರೊಕ್ಕ.
ದುಕ್ಕುಡಿ duk-kuḍi. Two creeper-ends (used as a bridle, Bh. 3, 18, 7).
ದುಗ duga. = ದುಗೆ. Tbh. of ದ್ವಿಕ (Śmd. 378; Bp. 43, 6; Bh. 2, 13, 50; My.). See ಜೌಕ-.
ದುಗಡ dugaḍa. = ದುಗುಡ. (Bp. 51, 77; My.).
ದುಗಡೆ dugaḍĕ. = ದುಗ್ಧೆ. (ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚು My.).
ದುಗಾಣಿ du-kâṇi. = ದುಗ್ಗಾಣಿ. (My.).
ದುಗುಡ duguḍa. = ದುಗಡ. Grief, care, anxiety; uneasiness, indisposition of the body (ಉಮ್ಮಳ Bhn. 29; ಚಿನ್ತೆ 62; My.). See Bp. 8, 85; 11, 47; 53, 64; 60, 25; Bh. 1, 7, 74; 1, 8, 3. 7. 8. 91; 2, 13, 43; 3, 14, 1; 8, 23, 26; Râm. 1, 5, 22; J. 5, 26.
ದುಗುಣ du-guṇa. Tbh. of ದ್ವಿಗುಣ (Śmd. 368. 376. 378; Bp. 43, 15; My.).
ದುಗುಣಿ du-guṇi. Tbh. of ದ್ವಿಗುಣಿ. (My.). ದುಗುಣೀ ಜುಲ್ಮಾನೆ (ದ್ವಿಪಾದ್ಯ, ದ್ವಿಗುಣದಣ್ಡ Si. 265).
ದುಗುಲ dugula. Tbh. of ದುಕೂಲ (Śmd. 359; Ċt. II, 13; ಹುಟ್ಟಿಗೆ, ಪಟ್ಟಣಿಗೆ, ಉಳ್ಳುಡಿಗೆ, ವಸನ Śs.; Ċpr. 4, 82; Abh. P. 12, 28).
ದುಗೆ dugĕ. = ದುಗ. See ಇಪ್-.
ದುಗ್ಗ dugga. Tbh. of ದುರ್ಗ. (My.). 2, N. (My.).
ದುಗ್ಗಳ duggaḷa. = ದುಗ್ಗಳೆ. (*cf.* ದುರ್ಗ?). — ದುಗ್ಗಳದೇವಿ. N. (Bp. 23, 10. 35. 41). — ದುಗ್ಗಳವ್ವೆ. -ಅವ್ವೆ. N. See ಹುಗ್ಗಿಯ-.
ದುಗ್ಗಳೆ duggaḷĕ. = ದುಗ್ಗಳ. (Bp. 12, 42; 23, 6. 35. 41; 29, 8; 57, 34).
ದುಗ್ಗಾಣಿ dug (= duga)-kâṇi. = ದುಗಾಣಿ. Two kâṇis, two kâsus or cashs (My.; Mhr. ದುಗಾಣೀ, a half pice; Tĕ. ದುಗ್ಗಾಣಿ, ದುಗ್ಗಾನಿ, a half-penny, called 10 cash; M. ದುಕ್ಕಾನಿ, half a pice); worthlessness. ದುಗ್ಗಾಣೀ ಮುಣ್ಡೆಗೆ ದುತ್ತು ಕೊಟ್ಟು, ತಲೆ ಬೋಳಿಸಿದ ಹಾಗೆ. — ದುಗ್ಗಾಣಿಯ ಮುಣ್ಡೇ ಹತ್ತರ ದುಡ್ಡಿನ ದೋಸೆಗೆ ಹೋದ (Prvs.). See ಅನೆ-.
ದುಗ್ಗಿ duggi. Tbh. of ದುರ್ಗಿ. (My.).
ದುಗ್ಗೆ duggĕ. Tbh. of ದುರ್ಗಾ. (My.).
ದುಗ್ಧ dugdha. Milked. 2, *milk;* sap, juice.
ದುಗ್ಧಕ dugdhaka. (Connected with milk); a cake (ಹಪ್ಪಳಾದಿಗಳು Mr. 216).
ದುಗ್ಧತರು dugdha-taru. The udumbara tree (ಔದುಮ್ಬರ, ಅತ್ತಿ Mr. 115).
ದುಗ್ಧಪಯೋಧಿ dugdha-payôdhi. = ದುಗ್ಧಾಬ್ಧಿ. (My.).
ದುಗ್ಧಸಾಗರ dugdha-sâgara. = ದುಗ್ಧಾಬ್ಧಿ. (J. 24, 38).
ದುಗ್ಧಾಬ್ಧಿ dugdha-abdhi. The sea of milk (ಇಂಗಡಲ್ Ċt. I, 96; Ċpr. 3, 103); — the father-in-law of Vishṇu (ವಿಷ್ಣುವಿನ ಮಾವಂ Mr. 19).
ದುಗ್ಧಾಭಿಷೇಕ dugdha-abhishêka. Sprinkling milk over (J. 21, 52); bathing an idol with milk (My.).
ದುಗ್ಧಾರಾಮ dugdha-ârâma. N. (Bp. 54, 63).
ದುಗ್ಧಾರ್ಣವ dugdha-arṇava. = ದುಗ್ಧಾಬ್ಧಿ. (Ċpr. 5, 3).
ದುಗ್ಧಿಕೆ dugdhikĕ. *A sort of Asclepias, Asclepias rosea* Roxb. (= ಕ್ಷೀರಾವಿ, q. v.). 2, *a kind of gourd, Lagenaria vulgaris* Ser. (ತುಮ್ಬು, ಅಲಾಬು, ಸೋರೆ Hlâ.; -, -, ಸೊರೆ Mr. 148). 3, = ಬೆಳಸೆ, q. v.
ದುಗ್ಧೆ dugdhĕ. = ದುಗಡೆ. (Tbh. of ದ್ರುಗ್ಧ). Doubt; hesitation, suspense (Mhr.). 2, ill will, hatred (Tĕ.); envy (My.).
ದುಘ dugha. Milking. See ಕಾಮ-. Feminine ದುಘೆ. See ದ್ರೋಣ-.
ದುಜ್ಜೋದನ dujjôdana. Tbh. of ದುರ್ಯೋಧನ (Śmd. 343).
ದುಟ್ಟ duṭṭa. Tbh. of ದುಷ್ಟ (Śmd. 370; Śs.; T.).
ದುಟ್ಟತನ duṭṭatana. Tbh. of ದುಷ್ಟತನ. (Abhâ. 1, 22).
ದುಡ duḍa. = ದುಡು. P. p. of ದುಡಿ, in ದುಡ ಕೊಳ್ಳು. (My.).
ದುಡ duḍa. = ದಿಡ. (My.).
ದುಡಕ duḍaku-a3. = ದುಡುಕ, q. v. (My.).
ದುಡಕು duḍaku. = ದುಡುಕು 2. (My.).
ದುಡಕಿ duḍaki. 1. = ದುಡುಕಿ, q. v. (My.).
ದುಡಕಿ duḍaki. 2. Cantering; trotting (one of a horse's paces, B. 3, 55; 5, 13; Mhr. ದುಡ ದುಡ, Tĕ. ದುಡು ದುಡು, the pattering of feet in quick running). ದುಡಕಿಯ ನಡಿಗೆ (ರೇಚಿತ G.). ದುಡಕಿಯ ನಡಗೆ (ತರಂಗ Ċb.).
ದುಡದು duḍadu. = ದುಡಿದು. P. p. of ದುಡಿ. (My.; B. 5, 137).
ದುಡಿ duḍi. To labor, to work, to toil (C.; *cf.* ತುಡಿ 3). ಸೋಮಾರಿಗಳಿಗೆ ದುಃಖವೆಷ್ಟು! ದುಡಿಯುವವರಿಗೆ ಸುಖವೆಷ್ಟು! (B. 3, 69). ತನ್ನ ಒಳಿತಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಮನುಷ್ಯನು ದುಡಿಯ ಬೇಕು (3, 115). ಒಬ್ಬ ಕೂಲಿಯಾಳ್ ಹಗಲೆಲ್ಲ ದುಡಿದು, ದಣಿದು

Digitized by Google

(4, 176). ದುಡಿಯುವವರಿಗೆ ಕೂಲಿಯನ್ನು ಕೊಡ ಬೇಕು (5, 84). ದುಡಿಯೋ ಎತ್ತು ಮಡಿದು ಬಿತ್ತು (Prv.). 2, to acquire by one's labor or efforts (My.). ಹಣವನ್ನೂ ಬದುಕನ್ನೂ ದುಡಿ (My.). ದುಡಿಯಲಿಲ್ಲ, ದುಕ್ಕ ಪಡೆಯಲಿಲ್ಲ, ಇದ್ದದೆಲ್ಲ ನನ್ನದೇ ಅನ್ನ ಹಾಗೆ.—ನಿಮ್ಮ ಚಿತ್ತ ದುಡೀ ಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ಸತ್ತ ಎಮ್ಮೆ ಬರ ಬೇಕು (Prvs.). 3, to throb and pain, as a boil (My.). — ದುಡಿ ದುಡಿ. rep. (B. 3, 68).

ದುಡಿತ duḍita. Acquisition, gain (My.). 2, the throbbing pain of a boil (My.).

ದುಡಿಮೆ duḍimĕ. = ದುಡುಮೆ. Acquiring, acquisition; acquisition, gain (My.).

ದುಡಿಸು duḍisu. To cause to labor, etc. (B. 5, 83. 96; My.).

ದುಡು duḍu. = ದುಡ. P. p. of ದುಡಿ, in ದುಡು ಕೊಳ್ಳು. (My.).

ದುಡುಂ duḍuṁ. = ದುಘುಂ. An imitation of the sound of a body suddenly falling or plunging into water. ಕುಪ್ಪಳ ದುಡುಮ್ಮೆನ್ನ ಬಾವಿಯೊಳಗೆ ಬಿತ್ತು (My.). ಹುಡುಗ ದುಡುಮ್ಮೆನ್ನ ನೀರೊಳಗೆ ದುಮುಕಿದ (My.). — ದುಡುಮ್ಪ್ರವೇಶ. Entering headlong upon a work (My.). — ದುಡುಮ್ಮನೆ. With the sound of ದುಡುಂ (My.).

ದುಡುಕ duḍuka-a3. = ದುಡಕ. A man of bold, impudent, rude, profligate or wicked contrivances (My.).

ದುಡುಕಿ duḍuki. = ದುಡಕಿ 1. A woman of bold, etc. contrivances (My.).

ದುಡುಕು duḍuku. 1. To act rashly, without deliberation, impudently, violently, profligately or wickedly (My.; Si. 427; *cf.* ತುಡುಕು 1).

ದುಡುಕು duḍuku. 2. = ದುಡಕು. Rashness, want of deliberation, insolence, pushing, etc. (My.; Tĕ.; T. ತುಡುಕ್ಕು). ದುಡುಕು ಇದ್ದವಗೆ ಬಡತ ತಪ್ಪದು (Prv.). See Prv. s. Tbh. ಮಡಿಕೆ 1. — ದುಡುಕುಬುದ್ಧಿ. A rash, bold, inconsiderate mind (My.).

ದುಡುಕುತನ duḍukutana. = ದುಡುಕು 2. (My.).

ದುಡುಮೆ duḍumĕ. = ದುಡಿಮೆ. ದುಡುಮೆ ಇರುವ ಪರ್ಯನ್ತರ ಮಡದಿ (Prv.).

ದುಡುಮೆಗಾಱ duḍumĕ-gāṟa. An acquisitive man, an economist (My.).

ದುಡ್ಡು duḍḍu. A copper coin, 1/3 of an Aṇa (My.; Si. 329; Tĕ.; T., M. ತುಟ್ಟು). 2, money (My.; ಪಣ G.; B. 5, 178). ದುಡ್ಡು ನುಂಗೋಣ (ಅಪಹಾರ Čb.). ದುಗ್ಗಾಣಿಯ ಮುಗ್ದೇ ಹತ್ತರ ದುಡ್ಡಿನ ದೋಸೆಗೆ ಹೋದ.—ದುಡ್ಡಿಗೆ ನೂರು ಕುರುಳು, ಸುಟ್ಟು ಕೊಣ್ಣು ಸಾಯುವವರು ಯಾರು?—ದುಡ್ಡಿಗೆ ಪಂಚೇರು (Prvs.). See B. 1, 10; 2, 13. 25; 3, 62. 154; 4, 179. — ದುಡ್ಡಾಸೆ. -ಆಸೆ. Covetousness (My.).

ದುದ್ರುಂಚೆ dudruñčĕ. = ದದ್ರುಂಚೆ, q. v.

ದುಧುಂ dudhuṁ. = ದುಡುಂ. — ದುಧುಮಿಬ್'. -ಇಬ್'. = ದುಧುಮ್ಮಿಬ್' (Šmd. 48). To plunge. — ದುಧುಮ್ಮಿಬ್'. = ದುಧುಮಿಬ್', q. v. — ದುಧುಮ್ಮನೆ. (Šmd. 22). = ದುಡುಮ್ಮನೆ.

ದುಣ್ಟು duṇṭu. The state of having uneven legs: rocking, unevenness. *Cf.* ದೂಣ್ಟು. — ದುಣ್ಟಾಡು. To rock, to be uneven, as a table, a chair, etc. (My.). — ದುಣ್ಟು ಕಟ್ಟು. To remove a rocking state (My.).

ದುಣ್ಡ duṇḍa. = ದುಣ್ಡು. — ದುಣ್ಡವುಳಿ. -ಉಳಿ. A round chisel (G. 184).

ದುಣ್ಡಗೆ duṇḍagĕ. = ದುಣ್ಡಿಗೆ, ದುಣ್ಡುಗೆ. Roundly; round; roundness; the state of being without corners, well-proportioned, regular, etc. (ವೃತ್ತ, ಬಟು G.; My.). ಪೃಥ್ವಿ ಕಿತ್ತಳೇ ಹಣ್ಣಿನನ್ತೆ ದುಣ್ಡಗದೆ (B. 4, 64). ಉಕ್ಕಿನ ತುಣ್ಡನ್ನು... ಸುತ್ತಿಗೆಯಿನ್ದ ಹೊಡೆದು ದುಣ್ಡಗೆ ಮಾಡುವನು (4, 157).

ದುಣ್ಡನೆ duṇḍanĕ. = ದುಣ್ಡಗೆ, (ದುಣ್ಡನ್ನ, ದುಣ್ಡಾನೆ). (My.).

ದುಣ್ಡನ್ನ duṇḍu-anna1. Round (My.; B. 3, 20).

ದುಣ್ಡರಿಸು duṇḍarisu. To rise on the stomach (S. Mhr.; B. 5, 72).

ದುಣ್ಡಾನೆ duṇḍu-ānĕ4. = ದುಣ್ಡನ್ನ. (My.).

ದುಣ್ಡಿಗು duṇḍigu. A shrub used to make hedges, native of Brazil, the angular-leaved physic nut, Jatropha curcas Lin. (St. & Pl.).

ದುಣ್ಡಿಗೆ duṇḍigĕ. = ದುಣ್ಡಗೆ. (My.).

ದುಣ್ಡಿಚೆ duṇḍičĕ. (fr. ದುಣ್ಡಿಸು?). = (ಡೆಂಜಿಯ), ದುಣ್ಡಿಜೆ. A piece at chess or backgammon (? ಬಿಸುಗೆ, ಸಾಱಿ Šm. 39, o. r. ದುಣ್ಡಿಚೆ; ಬಿಸುಗೆ, ಸಾಱಿ Kk. 81, o. r. ದುಣ್ಡಿಜೆ).

ದುಣ್ಡಿಜೆ duṇḍijĕ. = ದುಣ್ಡಿಚೆ, q. v.

ದುಣ್ಡಿಸು duṇḍisu. To round, to become round, to form round masses (Bh. 6, 8, 13); to move circularly (Grj. 2, after 106; Rśv. 6, after 11).

ದುಣ್ಡು duṇḍu. = ದುಣ್ಡ. Roundness; the state of being without corners or even; that is round (ಬಟು, ವರ್ತುಲ G.; My.; T. ತುಱುಮು, to be round; to make round; to be close, strong, crowd; ತುಣ್ಡು, closeness, *cf.* ತುಱುಗು 2). ದುಣ್ಡಾದದು (ವರ್ತುಲ, ನಿಸ್ತಲ, ವೃತ್ತ, ಗುಣ್ಡಾದದು, ಉರುಟಾದದು Si. 372; Dhw.). ಆನೆಯ ಮೆಯ್ಯಟ್ಟು ದುಣ್ಡು (B. 4, 22). 2, a female's hollow, plain bracelet (My.). — ದುಣ್ಡಂಚು. -ಅಂಚು. An even, regular border (My.). — ದುಣ್ಡುಕಡಗ. = ದುಣ್ಡು No. 2. (My.). — ದುಣ್ಡುಗಳ್ಳಿ. -ಕಳ್ಳಿ. = ಗೂಟಗಳ್ಳಿ. (Z.). — ದುಣ್ಡುದಣ್ಡೆ. A roundish garland (Rśv. 8, 23). — ದುಣ್ಡುಬಳೆ. = ದುಣ್ಡುಕಡಗ. (My.). — ದುಣ್ಡುಮಲ್ಲಿಗೆ. The double jasmin (ನವಮಲ್ಲಿಕೆ, ನವಮಾಲಿಕೆ G.; ಮದನಿ Mr. 126; My.). — ದುಣ್ಡುಮೊಗ. A round face (My.). — ದುಣ್ಡುರುಳ್. -ಉರುಳ್. To roll about (Čpr. 5, 108).

ದುಣ್ಡುಕರ duṇḍukara. = ಅಳಂಗಿಮರ, q. v. (St. & Pl.).

ದುಣ್ಡುಗೆ duṇḍugĕ. = ದುಣ್ಡಗೆ, etc. ಆನೆಯ ಶರೀರವು ದುಣ್ಡಾಗಿಯೂ ಸ್ಥೂಲವಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತದೆ (B. 5, 238).

ದುಣ್ಡುಭ duṇḍubha. = ಡುಣ್ಡುಭ. *A species of snake* (= ರಾಜಿಲ).

ದುತ್ತಾರಿ duttāri. Worked or embroidered muslin (My.).

ದುತ್ತೂರ duttūra. Tbh. of ಧುಸ್ತೂರ. (ಕಲಧೌತ, ಉನ್ಮತ್ತ Nn. 44, o. rs. ಉಮ್ಮತ್ತ, ಉಮ್ಮತ್ತ; Šmd. 225; My.).

ದುತ್ತೂರಿ duttūri. = ದುತ್ತೂರ. (My.; St. & Pl.).

ದುತ್ವ dutva. The syllable ದು (Šmd. 118. 183).

Digitized by Google

ದುದ್ದು duddu. The inner pulpy mass of a cucumber or pumpkin that contains the seeds (My.; *cf.* ಕುಸುರಿ 1).

ದುದ್ರುಮ dudruma. *A green onion.*

ದುಂದು dundu. Excessive expenditure, waste, prodigality (My.; T.; T. ತೂಱು, ತೂಱ್ಱು, to scatter; to squander, or waste, a property; see ತುಸ್ತುಱ್). — ದುಂದ ವುತನ. -ಅವುತನ. A sumptuous dinner prepared without an adequate occasion (My.). — ದುಂದಾಟ. -ಆಟ. = ದುಂದು. (My.). — ದುಂದುಡಾಯಿಸು. -ಉಡಾಯಿಸು. To scatter squanderingly, to squander (My.). — ದುಂದು ಮಾಡು. To squander, etc. (My.).

ದುಂದು dundu. A sort of drum. 2, N. of Vasudêva.

ದುಂದುಗಾಱ dundu-gâṟa. A male spendthrift, a prodigal (My.).

ದುಂದುಗಾಱತನ dundu-gâṟatana. The state of being a spendthrift (My.).

ದುಂದುಗಾಱಿಕೆ dundu-gâṟikĕ. = ದುಂದುಗಾಱತನ. (My.).

ದುಂದುಗಾರ್ತಿ dundu-gâṟti. A female spendthrift (My.).

ದುಂದುಭಿ dundubhi. *A large kettle-drum* (ಭೇರಿ Mr. 80). 2, a pair of dice with three spots on each. 3, *a particular throw of the dice in gambling.* 4, the fifty-sixth year in the cycle of sixty (C.).

ದುಪ್ dup. = ದುಪು, ದುಬ, etc. A sound imitating that of suddenly falling fruits, branches, etc., and blows. — ದುಪ್ಪೆನ್ನು. -ಎನ್ನು. To emit that sound (My.).

ದುಪು dupu. = ದುಪ್. — ದುಪು ದುಪು. rep. ದುಪು ದುಪು ಬೀಲು, ದುಪು ದುಪು ಹೊಡೆ (My.).

ದುಪಟಿ du-paṭi. = ದುಪ್ಪಟ, ದುಪ್ಪಟಿ, ದುಪ್ಪಟ್ಟ, ದುಪ್ಪಟ್ಟಿ, (ದುವಟ್ಟಗೆ). Two clothes joined; a double cloth, a sheet of cloth of two breadths; a sheet (My.; Mhr. ದುಪೇಟಾ).

ದುಪ್ಪಟಿ du-p-paṭi. = ದುಪಟಿ. (My.; Tĕ.).

ದುಪ್ಪಟೆ du-p-paṭĕ. = ದುಪ್ಪಟಿ. (ಹಚ್ಚಡ Mr. 342).

ದುಪ್ಪಟ್ಟ du-p-paṭṭa. = ದುಪ್ಪಟ್ಟಿ. (My.).

ದುಪ್ಪಟ್ಟೆ du-p-paṭṭĕ. = ದುಪ್ಪಟಿ. (Si. 223; T. ತುಪ್ಪಟ್ಟಿ; M. ತುಪ್ಪಟ್ಟಾವು, ತುಪ್ಪಟ್ಟ).

ದುಪ್ಪನೆ duppanĕ. = ದೊಪ್ಪನೆ. With the sound of ದುಪ್ (My.).

ದುಪ್ಪಿ duppi. The spotted deer with branching horns, the Axis (Tĕ.; see Si. 169. 170; ಕಡವೆ-).

ದುಪ್ಪೆ duppĕ. (= ದುಪ್ಪಿ). — ದುಪ್ಪೆಗೆಣಸು. A kind of yam, Dioscorea atropurpurea Roxb. (St. & Pl.).

ದುಬ duba. = ದುಪ್, ದುಪು, ದುಬು, (ದೊಪ್ಪ 2). A sound imitating that of a body suddenly falling, that of beating, also that of beating drums the vellum of which is not properly stretched. — ದುಬ ದುಬ. rep. (My.).

ದುಬಾರಿ dubâri. Double in quantity, twice as much, double; excessive (My.; Mhr.; Tĕ., H. ದುಬಾರಾ; Mhr. ದುಹಿರೀ, ದುಹೇರಾ, ದುಹೇರೀ). — ದುಬಾರಿಖರ್ಚು. Double expenditure, double expense (in a good or bad sense; My.); excessive expenditure. — ದುಬಾರಿಪ್ರತಿ. A duplicate (My.).

ದುಬಾಸಿ du-bâsi. Tbh. of a ದ್ವಿಭಾಷಿ. That speaks two languages: an interpreter (My.; Tĕ.; T. ತುಬಾಷಿ; M. ತುಪ್ಪಾಯಿ; Mhr. ದುಭಾಷೀ).

ದುಬು dubu. = ದುಬ, etc. (My.).

ದುಬ್ಬ dubba. A man with a large belly, a very stout man (My.; *cf.* ದುಬ್ಬು, etc.).

ದುಬ್ಬಿ dubbi. A very stout female (My.). 2, an earthen oil-vessel with a capacious body and a long, narrow neck (My.).

ದುಬ್ಬಿಳಿ dubbiḷi. = ದುಬ್ಬುಳಿ, ದೊಬ್ಬುಳಿ. A beautiful upper story (ಸಿರಿಯ ಕರುಮಾಡ Kk. 13, o. rs. ದುಬ್ಬುಳಿ, ದೊಬ್ಬುಳಿ; T. ತೊಪ್ಪಾರ, ತೊಮ್ಮಾರ, a large building; Mhr. ದು-ಮಜಲೀ, of two stories, as a house).

ದುಬ್ಬುಳಿ dubbuḷi. = ದುಬ್ಬಿಳಿ, q. v.

ದುಮ್ dum. 1. = ಧುಮ್. A sound in imitation of that produced by a body going or coming down suddenly from above. — ದುಮಿಕ್ಕು. = ದುಮ್ಮಿಕ್ಕು. (Bp. 57, 37). — ದುಮ್ಮಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. = ಧು-. To leap or jump down with the sound of ದುಮ್ (Bp. 32, 16. 59; 52, 15; 56, 38; J. 14, 28; My.).

ದುಮ್ dum. 2. — ದುಮ್ ದುಮ್. rep. The sound of the drum called ramadôlu (My.).

ದುಮ duma. 1. The sound of noisy, trampling or dancing feet on the floor above one's head (My.). — ದುಮ ದುಮ. rep. (My.).

ದುಮ duma. 2. A sound in imitation of fuming or frowning. (Mhr. ಧುಮೇಂ, smoke; ಧುಮಣೇಂ, to be fuming). — ದುಮುಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To be fuming, frowning or grim, as the look of one's face (My.; Tĕ. ದುಮದುಮಲಾಡು).

ದುಮಿಕು dumiku. = ದುಮುಕು. (Bp. 39, 62; My.).

ದುಮುಕು dumuku. (fr. ದುಮ್ 1). = ದುಮಿಕು. To leap or jump down from above (My.; Tĕ.; Bp. 52, 17). ದುಮುಕಿದರೆ ದುಃಖ ಹೋದೀತೇ? (Prv.).

ದುಮ್ಪ dumpa. = ದುಮ್ಬ. A root (Tĕ. ದುಮ್ಪ). — ದುಮ್ಪರಾಸ್ಮೆ. = ದುಮ್ಬರಾಸ್ಮೆ q. v., ದುಮ್ರಾಷ್ಟ. ಸಣ್ಣ ದುಮ್ಪರಾಸ್ಮೆ (ಏಲಾಪರ್ಣಿ, ಸುವಹೆ, ರಾಸ್ನೆ, ಯುಕ್ತರಸೆ Si. 157; Tĕ. ದುಮ್ಪರಾಷ್ಟಕ).

ದುಮ್ಬ dumba. = ದುಮ್ಪ. — ದುಮ್ಬರಾಸ್ಮೆ. = ದುಮ್ಪ-. A tall perennial plant, the greater Galangal, Alpinia galanga Sw. (St. & Pl.).

ದುಮ್ಬಿ dumbi. = ದುಮ್ಬೆ. (My.).

ದುಮ್ಬು dumbu. (fr. ತುಱ್ 1). Dust (My.; Tĕ. ತುರುಮು, ದುಮ್ಮು; T. ತುಮ್ಬು). *Cf.* ದೂಳ್.

ದುಮ್ಬೆ dumbĕ. = ತುಮ್ಬಿ 1, etc. (ಮಧುವ್ರತ, ಅಳಿ, ಷಟ್ಪದ, etc. Si. 176; My.).

ದುಮ್ಮತಿ dummati. Tbh. of ದುರ್ಮತಿ. A foolish, etc. person (Abhâ. 2, 56).

ದುಮ್ಮನ dummana. Tbh. of ದುರ್ಮನಸ್. Distress, grief (Čpr. 7, 40).

ದುಮ್ಮಾನ dummâna. Tbh. of ದುರ್ಮಾನ. Distress or trouble in the mind, sorrow, grief (ಉಮ್ಮಳ, ಚಿನ್ತೆ Kk. 52; ಬೇಸರ, ಉಮ್ಮಳ Śs.; My.; J. 5, 26; 18, 47; 24, 41). See ಜವಳಿ-.

ದುಮ್ರಾಷ್ಟ dumrâshṭa. = ದುಮ್ಬರಾಸ್ಕೆ, etc. (St. & Pl.).

ದುಯಂ duyaṁ. (fr. ದ್ವಿ). Second in quality or position, secondary, subordinate (My.; Mhr. ದುಯಮು).

ದುರ್ dur. = ದುಃ, etc.

ದುರ dura. 1. = ಧುರ. A battle, a war (ಸಂಗರ, ಕಾಳಗ Nn. 19, orig. ಧುರ; ಕಾಳಗ Mr. 289, orig. ಧುರ; J. 9, 32; 21, 44; 23, 45; 27, 32; Tĕ. ದುರಮು; *cf.* ತುರಿ?). ದುರವ ಪೊಗುವುದು (ಆಹಿಹಾರ Mr. 490, orig. ಧು-). — ದುರಗಲಿ. -ಕಲಿ. A hero in war (Śśv. 4, 77). — ದುರಜೈತ್ರ. A man who has been victorious in war (ಕಾಳೆಗದಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದವನು Nn. 94, orig. ಧು-). — ದುರಧೀರ. (Kk. 101, as ಧು-). Courageous in war.

ದುರ dura. 2. A sound to exhibit wrath as expressed by the eye. (Mhr. ಧುರೀ, fumigation). — ದುರಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To express anger or wrath by the eye. ದುರಗುಟ್ಟಿ ನೋಡು (My.). — ದುರ ದುರನೆ. With anger in the eye (My.).

ದುರಕ್ಷರ dur-akshara. A bad syllable or bad syllables, a bad, inauspicious writ (Bp. 46, 71).

ದುರಂಗಿ du-raṅgi. Coloured differently on its two sides (My.; Mhr., Br.).

ದುರಂಜಿ duranji. (= ತುರಂಜಿ?). The custard-apple, Anona squamosa Lin. (St. & Pl.). 2, the soursop, Anona muricata (van Someren).

ದುರದೃಷ್ಟ dur-adṛishṭa. Bad luck, ill fate, misfortune. (My.). ತುನಿ ಸುರತನ್ನಾಯದೆ ಥನ್ದಕ್ಕಳವಡದೆ ಅತ್ತಲಿತ್ತಲುಮ್ ಎತ್ತಂ ಪೊಸ್ಟಿದ ಪಾಡ್ಗಿಟ್ಟಂ ಬುಧವೃನ್ದಕ್ಕೆ ದುರದೃಷ್ಟಮ್, ಓದದಧಮರಿಗಿಷ್ಟಂ (Ch., as an introductory verse of some MSS.).

ದುರಧ್ವ dur-adhva. *A bad road.*

ದುರನ್ತ dur-anta. Whose end is difficult to be reached; having no end, endless. (Čpr. 5, 96; Bh. 8, 23, 4).

ದುರಪದ durapada. Tbh. of ದ್ರುಪದ. (Bp. 12, 42).

ದುರಬಿಣಿ durabiṇi. ದುರಬಿನಿ. = ದುರಬೀನ, ದುರಬೀನು, ದುರ್ಬಿಣಿ, ದುರ್ಬಿನಿ, ದುರ್ಬೀನು. A telescope (Mhr., H. ದುರಬೀನ; B. 5, 168. 174).

ದುರಬೀನ durabîna. = ದುರಬಿಣಿ, etc. (B. 5, 173).

ದುರಬೀನು durabînu. = ದುರಬೀನ, etc. (My.).

ದುರಭಿಪ್ರಾಯ dur-abhiprâya. An evil-minded man (Abh. P. 14, 98). 2, evil intention or aim (My.).

ದುರಭಿಮಾನ dur-abhimâna. Ill founded and offensive pride (Bp. 40, 67; B. 4, 89; My.).

ದುರಭಿಮಾನಿ dur-abhimâni. Badly or disagreeably proud. (My.).

ದುರಭ್ಯಾಸ dur-abhyâsa. A bad practice or habit (My.).

ದುರವಸ್ಥೆ dur-avasthĕ. A bad, disastrous situation, a miserable condition, an evil case. (My.).

ದುರಸ್ತು durastu. = ದುರುಸ್ತು. Right, fit, in good order (Mhr.; My.; Tĕ.).

ದುರಹಂಕಾರ dur-ahaṅkâra. Ill founded and offensive egotism (Bp. 22, 50; My.).

ದುರಹಂಕಾರಿ dur-ahaṅkâri. A very presumptuous or arrogant person (My.).

ದುರಹಂಕೃತ dur-ahaṅkṛita. = ದುರಹಂಕಾರಿ. (Bp. 60, 56).

ದುರಳ duraḷa. = ದುರುಳ, q. v. (Bp. 4, 55; 13, 8; B. 5, 246).

ದುರಾಗ್ರಹ dur-âgraha. Obstinate retention of an opinion, wicked or foolish obstinacy. (My.; B. 5, 53). ಅಗ್ರಹಾರಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ದುರಾಗ್ರಹ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ದುರಾಗ್ರಹಿ dur-âgrahi. A head-strong, obstinate person (Râm. 1, 8, 31).

ದುರಾಚರಣೆ dur-âcaraṇĕ. Bad behaviour, evil practices (My.; B. 5, 292).

ದುರಾಚಾರ dur-âcâra. *Ill-conducted, badly, behaved; wicked.* 2, *bad conduct, wickedness.* ಮಾಡೋದು ದುರಾಚಾರ, ಮನೇ ಮುನ್ದೆ ವೃನ್ದಾವನ (Prv.).

ದುರಾಚಾರಿ dur-âcâri. Ill-conducted, loose, licentious (Mhr.).

ದುರಾಚ್ಯಾರಿ dur-âcyâri. Tbh. of ದುರಾಚಾರಿ. (ದುಷ್ಟರ Cb.).

ದುರಾತ್ಮ dur-âtma. Evil-minded, malevolent; a rascal, a scoundrel. (Bp. 28, 62; 40, 72; 41, 27; 45, 21; 57, 86; J. 24, 25).

ದುರಾತ್ಮಿಕೆ dur-âtmikĕ. An evil-minded woman (V. 9, 57).

ದುರಾಲಭ dur-âlabha. Difficult to be laid hold of or handled, unfit to be touched; difficult of attainment.

ದುರಾಲಭೆ dur-âlabhĕ. *The prickly Alhagi maurorum* Tournef.

ದುರಾಲಮ್ಭ dur-âlambha. = ದುರಾಲಭ. 2, = ದುರಾಲಭೆ. (ತೊಡಿಯಿಂಗುಳ Mr. 118).

ದುರಾಲಾಪ dur-âlâpa. Scurrilous or abusive language, abuse; a curse; imprecation. (Bp. 41, 9; My.).

ದುರಾಲೋಚನೆ dur-âlôcanĕ. A bad thought or intention (My.; B. 3, 101; 5, 47).

ದುರಾಶೆ dur-âśĕ. A bad hope or expectation (Sk.);—bad desire (B. 4, 181; Bp. 1, 36; My.). 2, groundless hope (Mhr.; My.).

ದುರಾಶೆಗಾಱ durâśĕ-gâṟa. A man of bad desire (My.).

ದುರಿಚ್ಛೆ dur-icchĕ. Bad desire (My.).

ದುರಿತ dur-ita. Bad course; *evil ways, sin* (ಪಾಪ Nn. 115).

ದುರಿತಘರಟ್ಟ durita-gharaṭṭa. A crusher of sin (Bp. 25, 24; 32, 7).

ದುರಿತಮೋಚನ durita-môcana. Freeing or releasing from sin (Bp. 58, 17).

ದುರಿತಯಮ durita-yama. The restrainer of sin: Śiva (Mr. 12).

ದುರಿತಹರ durita-hara. Removing sin (Bp. 2, 17).

ದುರಿತಾರಿ durita-ari. An enemy of sin (Bp. 22, 23).

ದುರಿಯೋಧನ duriyôdhana. Tbh. of ದುರ್ಯೋಧನ. (Bh. 3, 19, 44).

ದುರೀಷಣೆ dur-îshaṇĕ. A bad wish (My.): curse, imprecation. (G.).

ದುರುಕ್ತ dur-ukta. Badly spoken; unbecoming, harsh speech (Kâvy. II, 2, B, 30).

ದುರುಕ್ತಿ dur-ukti. Harsh, offensive speech; bad language; abuse. (Bp. 54, 79; 56, 24; Śśv. 4, 33).

ದುರುಪದಿ durupadi. Tbh. of ದ್ರೌಪದಿ. (Bh. 4, 3, 11).

ದುರುಭರ durubhara. Tbh. of ದುರ್ಭರ. (Bh. 5, 1, 41).

ದುರುಯಶ duruyaśa. Tbh. of ದುರ್ಯಶ. (Bh. 3, 18, 42).

ದುರುವಚನ duruvacana. Tbh. of ದುರ್ವಚನ. (Bhâgavata 3, 2, 48).

Digitized by Google

ದುರುಸ್ತು durustu. = ದುರಸ್ತು. (My.).

ದುರುಳ duruḷa. = ದುರಳ. (Tbh. of ಧೂರ್ತ). A cunning, crafty, dishonest, mischievous or wicked man (ಧೂರ್ತ Čt. II, 82; Bp. 38, 53; 43, 67; 47, 1; 50, 49; 55, 23; 60, 58; Bh. 1, 8, 72; My.). ದುರುಳನ ಕಣ್ಣರೆ ಹರಳು ಚೆಲ್ಲ ಬೇಕು.— ದುರುಳನ ಕಣ್ಣಾಗ ತೆರಳ ಬೇಕು (Prvs.).

ದುರುಳತನ duruḷatana. Cunningness, wickedness, etc. (Bp. 32, 54; 50, 53; 51, 66; Bh. 4, 4, 10; My.).

ದುರುಳೆ duruḷĕ. A crafty, mischievous, etc. woman (Bp. 40, 53; My.).

ದುರೋದರ durôdara. = ದರೋದರ. *Gambling; a gamester.* 2, *a stake at play.*

ದುಱ್ duṟ. = ದುಃ, etc. See ದುಱ್ಪರಿಣಾಮ, ದುಱ್ಪ್ರೇರಣೆ.

ದುಱುದುಮ್ಬಿ (duṟu-tumbi). A bad, wicked person (Čpr. 7, 103; Bh. 2, 2, 17; 2, 14, 61).

ದುಱುದುಮ್ಬಿತನ duṟudumbitana. Depravity, badness, wickedness (Bh. 4, 8, 18).

ದುಱ್ಪರಿಣಾಮ duṟ-pariṇâma. Tbh. of ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ. (Abh. P. 10, after 195).

ದುಱ್ಪ್ರೇರಣೆ duṟ-prêraṇĕ. Evil impulse (Abh. P. 11, 176).

ದುರ್ dur. = ದುಱ್, etc.

ದುರ್ಗ dur-ga. = ದುಗ್ಗ. Difficult of access or approach; difficult to be walked on; difficult of attainment. 2, *a strong-hold, a fort.* 3, a forest (ವನ, ಅಟವಿ, ಕಾನನ, etc. Mr. 151). ಜಲಶಿಲಾಧರಮಹ ಸರ್ವಸಂಗ್ರಹದ ದುರ್ಗಂ (Mr. 271). ದುರ್ಗದಲ್ಲಿರುವವನಿಗೆ ಮಾರ್ಗದ ಗೊಡವೆ ಯಾಕೆ?— ದುರ್ಗಾ ಎಱದವ ಸ್ವರ್ಗಾ ಏಱ್ಯಾನೇ? (Prvs.).

ದುರ್ಗತ dur-gata. A man whose affairs go badly: *unfortunate; distressed; poor, indigent.*

ದುರ್ಗತಿ dur-gati. Bad circumstances; misfortune; poverty. 2, *hell* (Bp. 40, 47). — ದುರ್ಗತಿವಡೆ. -ಪಡೆ. To become unfortunate, etc. (Bp. 52, 24).

ದುರ್ಗನ್ಧ dur-gandha. A bad smell, bad odour, stink (Bp. 46, 58); *ill-smelling, stinking;* any ill-smelling substance.

ದುರ್ಗಮ dur-gama. Difficult to be walked on, to be traversed or travelled over; *difficult of access;* impassable; difficult of attainment.

ದುರ್ಗಮಾರ್ಗ durga-mârga. *A difficult pass or way.*

ದುರ್ಗಸಂವೇಷ್ಟನ durga-saṁvêshṭana. Surrounding a fort. See ಮುತ್ತಿಸು.

ದುರ್ಗಸಂಚರ durga-sañcara. *A difficult passage, a defile.*

ದುರ್ಗಾದೇವಿ durgâ-dêvi. = ದುರ್ಗೆ. (My.).

ದುರ್ಗಾರಮಣ durgâ-ramaṇa. Śiva (My.).

ದುರ್ಗಾಷ್ಟಮಿ durgâ-ashṭami. The eighth lunar day of the month of âśvina, the birth-day of Durgâ, on which human sacrifices used to be made (My.).

ದುರ್ಗಿ durgi. = ದುಗ್ಗಿ, ದುರ್ಗೆ. (Sk.; My.). 2, N. (My.). — ದುರ್ಗಿಬೇನೆ. Cholera (S. Mhr.).

ದುರ್ಗೆ durgĕ. ದುರ್ಗಾ. = ದುಗ್ಗ. *Durgâ,* the daughter of Himavat and wife of Śiva. — ದುರ್ಗವ್ವ. -ಅವ್ವ. = ದುರ್ಗೆ. — ದುರ್ಗವ್ವನ ಬೇನೆ. Cholera (S. Mhr.).

ದುರ್ಗುಣ dur-guṇa. An evil quality; a vicious propensity (Bp. 22, 62; 38, 26; 57, 76; B. 4, 185. 186; My.).

ದುರ್ಘಟ dur-ghaṭa. Difficult to be accomplished, difficult of occurrence; difficult, impossible, unattainable (Čpr. 8, 67; Bp. 36, 13; 39, 18; 51, 61; Bh. 2, 13, 44; J. 19, 10; B. 3, 22; 4, 108. 223; My.).

ದುರ್ಜನ dur-jana. *A bad man, a mischievous man, a scoundrel, a villain* (ಖಲ, etc. Mr. 229; Šmd. 114; Bp. 28, 37; 55, 32; 59, 51; My.); wicked, vile. ದುರ್ಜನನ ಸಹವಾಸದಿನ್ದ ಸಜ್ಜನ ಕೆಡುವನು (Prv.).

ದುರ್ಜನತೆ dur-janatĕ. Wickedness, villainy (Bp. 56, 15).

ದುರ್ಜಯ dur-jaya. Difficult to be subdued or overcome, invincible (Šmd. 91; J. 13, 30); insurmountable.

ದುರ್ಜಾತ dur-jâta. Badly or inauspiciously born or produced, wretched, unhappy; bad-natured, bad (Bp. 41, 4).

ದುರ್ದಮ dur-dama. Difficult to be subdued. (Čpr. 2, 8).

ದುರ್ದರ್ಶ dur-darśa. Difficult to be seen; disagreeable or painful to the sight; disgusting. (Čpr. 2, after 24; 5, 65; J. 16, 29).

ದುರ್ದಶೆ dur-daśĕ. = ದುರ್ದೆಸೆ. A bad situation, a troublous condition; misfortune, calamity. (My.; B. 5, 91).

ದುರ್ದಿನ dur-dina. *A dark, cloudy day* (ಮೋಡಗತ್ತಲೆ Nn. 97); bad weather. 2, a cloud (ಮೋಡ Mr. 43).

ದುರ್ದೆಸೆ dur-dĕsĕ. Tbh. of ದುರ್ದಶೆ. (My.; B. 5, 89).

ದುರ್ದೈವ dur-daiva. Hard fate, bad luck, unlucky destiny, misfortune. (My.; B. 3, 52; 4, 9). 2, a bad deity (My.).

ದುರ್ಧರ dur-dhara. Difficult to be held, borne or suffered; irresistible, hard to be obstructed or restrained; difficult to be accomplished; difficult; dangerous; impracticable. (Čpr. 2, 37; 5, 4. 138; Bp. 9, 17; 44, 42; 54, 70).

ದುರ್ಧರುಷ durdharusha. Tbh. of ದುರ್ಧರ್ಷ. (Bh. 6, 5, 51).

ದುರ್ಧರ್ಷ dur-dharsha. Difficult of being assailed or assaulted, inviolable; difficult of approach or attainment; difficult of being overpowered;—intolerable (My.; Tĕ.);—haughty; dangerous; awful.

ದುರ್ಧಾರ dur-dhâra. = ದುರ್ಧರ. (Bp. 59, 32).

ದುರ್ನಡತೆ dur-naḍatĕ. Bad conduct (My.).

ದುರ್ನಯ dur-naya. Bad conduct; injustice. (Čpr. 6, 17; Śiv. 4, 133).

ದುರ್ನರ dur-nara. A bad man (Bp. 3, 46; 28, 33).

ದುರ್ನಾಮ dur-nâma. (A bad name); piles or hæmorrhoids. 2, *a kind of muscle, a cockle.* See ದೊಡ್ಡ ಜಗಣೆ.

ದುರ್ನಾಮಕ dur-nâmaka. (Having a bad name); *piles or hæmorrhoids.*

ದುರ್ನಾಯಕ dur-nâyaka. (A bad leader); a caterpillar (ಕಮ್ಬಳಿಹುೞು Mr. 165).

ದುರ್ನಿಮಿತ್ತ dur-nimitta. A bad omen. (J. 19, 3; 31, 46). 2, a bad pretext.

ದುರ್ನಿರೀಕ್ಷಣ dur-nirîkshaṇa. The state of being scarcely visible; invisibility (Bp. 54, 54; J. 7, 61; 12, 19).

ದುರ್ನೀತ dur-nîta. Badly managed, ill-conducted; unjustly decided, wrong; ill-trained, rude (Bp. 38, 70); misconduct, etc.

ದುರ್ನೀತಿ dur-nîti. Bad conduct; impropriety; impolicy; bad ethics. (Bp. 37, 22; 53, 43; My.).

ದುರ್ನೆವ dur-nĕva. A bad excuse, poor pretence (My.).

ದುರ್ಬಲ dur-bala. *Weak, feeble.* ತನ್ನ ಮುಯ್ಯೊಳು ಬಲನೆನಿಪ್ಪ ಅರಸು, ಎತ್ತಾಸದಿಂ ನಿಜಮೆನಿಪ್ಪ ಪೆರ್ಗಡೆ, ನೆಗಟ್ತೆಯ ಸಮ್ಪುಮೋನ್ನತದ ಜನಪದಂ, ಜಲಶಿಲಾಧರಮಹ ಸರ್ವಸಂಗ್ರಹದ ದುರ್ಗಂ, ರನ್ನಹೇಮಾದಿಭಣ್ಡಾರಂ, ಮಹಾವೀರಸೈನ್ಯಂ, ನಿಜಪ್ರಿಯಂ ಕೂಡೆ ಸಪ್ತಾಂಗಸಮ್ಪನ್ನಮೆನಿಸುವ ರಾಜ್ಯಮಕ್ಕುಮ್, ಇನಿತಿಲ್ಲದಿಹ ರಾಜ್ಯ ದುರ್ಬಲಮೆನಿಕ್ಕುಂ (Mr. 271).

Digitized by Google

ದುರ್ಬಿಣಿ durbiṇi. ದುರ್ಬಿನಿ. = ದುರಬಿಣಿ, etc. (B. 5, 155).

ದುರ್ಬೀಜ dur-bîja. Bad seed. 2, one of base or disreputable descent (My.).

ದುರ್ಬೀನು durbînu. = ದುರ್ಬಿಣಿ, etc. (My.).

ದುರ್ಬುದ್ಧಿ dur-buddhi. Weak-mindedness, folly, silliness. 2, evil-mindedness, malignity. (My.; Bp. 34, 11; Sp. s. ಮೆಕ್ಕೆ). 3, N. (J. 24, 42. 43. 64).

ದುರ್ಬೋಧನೆ dur-bôdhanĕ. Evil counsel; bad, harmful teaching (My.; Tĕ.).

ದುರ್ಬೋಧೆ dur-bôdhĕ. = ದುರ್ಬೋಧನೆ. (Bp. 50, 48. 49; Bh. 1, 8, 54; My.).

ದುರ್ಭಗ dur-bhaga. Difficult to be gained or obtained; unfortunate, unlucky. (My.; fem. ದುರ್ಭಗೆ).

ದುರ್ಭಯ dur-bhaya. Fear or painful apprehension of evil, such as may come from wild beasts, thieves, etc. (Bp. 7, 1; My.).

ದುರ್ಭರ dur-bhara. = ದುರುಭರ. Difficult to be borne, burdensome, troublesome, intolerable;—hard to be maintained, supported, or filled. (Bp. 3, 16; 21, 26; 51, 59).

ದುರ್ಭವ dur-bhava. Bad or miserable existence or life; the misery of worldly existence (Bp. 53, 3; 61, 79).

ದುರ್ಭಾಗ್ಯ dur-bhâgya. Ill luck, an evil destiny, lucklessness; unfortunate. (My.; B. 4, 144).

ದುರ್ಭಾವ dur-bhâva. Ill-will, evil-mindedness; hostile feeling (Bp. 53, 45; My.).

ದುರ್ಭಾಷಣೆ dur-bhâshaṇĕ. = ದುರ್ಭಾಷೆ. (My.).

ದುರ್ಭಾಷೆ dur-bhâshĕ. Bad, abusive speech, opprobrious language (Bp. 57, 29; My.).

ದುರ್ಭಿಕ್ಷ dur-bhiksha. Scarcity of provisions, dearth, famine; hardness of the times. (Râm. 1, 5, 24; My.).— ದುರ್ಭಿಕ್ಷ ಬೀಳು. A dearth, etc., to come to pass (B. 4, 74; My.).

ದುರ್ಭೇದ dur-bhêda. Difficult to be divided. 2, firmness, close union (Bp. 53, 75).

ದುರ್ಮತ dur-mata. Evil-minded, malicious, wicked (Bp. 50, 45). 2, a bad opinion, doctrine, creed, or tenet (Bp. 50, 48; My.).

ದುರ್ಮತಿ dur-mati. = ದುಮ್ಮತಿ. Evil-mindedness, malignity; foolishness (My.). 2, foolish (Abhâ. 1, 44); evil-minded, malicious, wicked (Čpr. 2, 31; Bp. 32, 62). 3, the fifty-fifth year of the cycle of sixty (My.). 4, N. (J. 31, 20).

ದುರ್ಮದ dur-mada. A mad conception or imagination;—drunken, fierce, infatuated. See Čpr. 1, 142; Šŝv. 2, 90; ದೌರ್ಮದ್ಯ.

ದುರ್ಮನ dur-mana. = ದುರ್ಮನಸ್ No. 1. (My.).

ದುರ್ಮನಸ್ dur-manas. = ದುಮ್ಮನ. A bad disposition or perversity of mind, evil intention. 2, *distressed or troubled in mind, disheartened, sad, sorrowful.*

ದುರ್ಮನ್ತ್ರ dur-mantra. Bad advice, evil or bad counsel (Bp. 50, 41; 58, 27); a wicked mantra or charm. — ದುರ್ಮನ್ತ್ರ ತನ್ತ್ರ. Bad charms and devices (Bp. 49, 27).

ದುರ್ಮರಣ dur-maraṇa. Any violent or unnatural death (Sk.; My.).

ದುರ್ಮಲ dur-mala. A heinous moral impurity or sin (Bp. 60, 55). 2, very impure, sinful or depraved (22, 60; 54, 20).

ದುರ್ಮಲತ್ರಯ durmala-traya. The three impure objects difficult to be got rid of: woman, gold, and landed property (Bp. 57, 84). *Cf.* ತ್ರಿಮಲ.

ದುರ್ಮಲಿನ dur-malina. = ದುರ್ಮಲ No. 2. (Bp. 3, 47).

ದುರ್ಮಾಂಸ dur-mâṁsa. Proud flesh that grows in a sore or wound (Bp. 18, 66; 24, 7; My.).

ದುರ್ಮಾನ dur-mâna. = ದುಮ್ಮಾನ. Conception or apprehension of evil.

ದುರ್ಮಾರ್ಗ dur-mârga. A bad way (J. 10, 9); misconduct, offence, wickedness (Bp. 31, 24; 41, 7; 57, 76; 60, 44; J. 10, 9; My.). 2, bad, wicked; a bad man (My.).

ದುರ್ಮಾರ್ಗತನ dur-mârgatana. Misconduct, etc. (My.).

ದುರ್ಮುಖ dur-mukha. *Foul-mouthed, abusive.* 2, having an ugly face; of a sullen countenance or temper.

ದುರ್ಮುಖಿ dur-mukhi. Feminine of ದುರ್ಮುಖ. 2, N. of the thirtieth year of the cycle of sixty (My.).

ದುರ್ಮುದ್ರೆ dur-mudrĕ. An improper sign, badge, or token (Bp. 3, 48).

ದುರ್ಮೋಹ dur-môha. The state of being stupified, bewildered, infatuated, or enamoured (ಮೋಹ Nn. 156; Mr. 488). 2, fainting, a swoon (ಮೂರ್ಛೆ 156; 488). 3, agitation, haste, etc. (ಬೇಗ 156; 488). 4, ignorance, folly (ಅಜ್ಞತೆ 156; ಮುಸುಕಿದ ಅಜ್ಞಾನ 488). 5, a fool (ಕಡು ಮೂರ್ಖ 156).

ದುರ್ಯಶ dur-yaśa. = ದುರುಯಶ. Ill repute, dishonour (Čpr. 2, 41; My., also ದುರ್ಯಶಸ್ಸು).

ದುರ್ಯೋಧನ dur-yôdhana. = ದುಜ್ಜೋದನ, ದುರಿಯೋಧನ. The eldest son of Dhṛitarâshṭra (Šmd. 177. 182; J. 15, 34). 2, N. of another prince.

ದುರ್ಯೋಧನಸುತೆ duryôdhana-sutĕ. The daughter of Duryôdhana No. 2 (Čpr. 3, 78).

ದುರ್ಲಕ್ಷಣ dur-lakshaṇa = ದುಲ್ಲಕ್ಷಣ. Badly marked (Sk.); a bad sign or mark; a bad symptom; a bad character or quality; an evil point; a vice (Mr. 361; Mhr.; B. 4, 200; My.).

ದುರ್ಲಕ್ಷ್ಯ dur-lakshya. Difficult to be observed, hardly visible (Sk., My.); difficult to be looked at, disagreeable to sight (My.). 2, inadvertence (B. 4, 154; Mhr.).

ದುರ್ಲಭ dur-labha. Difficult to be obtained, hard to be attained, difficult of accomplishment; scarce, rare; difficult; excellent, eminent; dear, beloved. (Čpr. 2, 17; Bp. 8, 1; 39, 13; 51, 34; 58, 32; Šŝv. 2, 85. 89; B. 5, 9; My.).

ದುರ್ಲಿಪಿ dur-lipi. A bad, inauspicious writ (Bp. 49, 32).

ದುರ್ವಚನ dur-vacana. = ದುರುವಚನ. A harsh expression, bad, abusive language, insult. (J. 5, 50).

ದುರ್ವರ್ಣ dur-varṇa. Bad-coloured; of a bad or low species or class; *silver.*

ದುರ್ವಹ dur-vaha. Difficult to be borne. (Čpr. 2, 43).

ದುರ್ವಾಕ್ dur-vâk. Evil speech, abuse; inelegant language (My.).

ದುರ್ವಾರ dur-vâra. Difficult to be restrained or stopped, not to be repressed or checked, irresistible (Sk.; My.).

ದುರ್ವಾರ್ತೆ dur-vârtĕ. Bad news, sad intelligence. (My.).

ದುರ್ವಾಸ dur-vâsa. = ದೂರ್ವಾಸ. Tbh. of ದುರ್ವಾಸಸ್. (Bp. 43, 41; 54, 35).

Digitized by Google

ದುರ್ವಾಸನೆ dur-vâsanĕ. Bad smell, a stink (My.). 2, an evil, inauspicious recollection of past good or evil actions, or of janmântara (Abhâ. 1, 33; My.); a chimera.

ದುರ್ವಾಸಸ್ dur-vâsas. Ill dressed, unclothed, naked. 2, N. of a ṛishi of irascible temperament, a son of Atri by Anasûyâ and an incarnation of a portion of Šiva.

ದುರ್ವಿಗಾನ dur-vigâna. Abuse (ದ್ವಿತಯವಾಕ್, ಹದಿ'ವ ನುಡಿ Mr. 86).

ದುರ್ವಿಟ dur-viṭa. A very bad voluptuary (Bp. 40, 10).

ದುರ್ವಿದಗ್ಧ dur-vidagdha. Imperfectly skilled, unskilled; stupid, silly; wholly ignorant. (Rśv. 1, 18; fem. ದುರ್ವಿದಗ್ಧೆ).

ದುರ್ವಿಧ dur-vidha. Of bad habits, wicked. 2, *badly circumstanced, embarrassed, poor* (ದುಸ್ಥರ, etc., ಬಡವ Mr. 230).

ದುರ್ವಿನೀತ dur-vinîta. *Ill-trained, badly educated, ill-mannered, wicked;* stubborn.

ದುರ್ವಿಮೋಹ dur-vimôha. Great bewilderment, evil desire (Šâstrasâra in W. v. 1254).

ದುರ್ವಿಲಸಿತ dur-vilasita. A rude or ill-mannered trick, rudeness, a wayward act (Abh. P. 14, 97).

ದುರ್ವಿವಾದ dur-vivâda. A bad contest at law or quarrel (My.).

ದುರ್ವಿಷಯ dur-vishaya. A bad thing or affair (Šśv. 2, 110; My.).

ದುರ್ವೃತ್ತ dur-vṛitta. Bad conduct, mean practices. 2, behaving badly, vile, wicked, etc. (ಅನಾಚಾರಿ, ಕಿಡಾನ Mr. 253, one MS. ಸಿಡಾನ; My.).

ದುರ್ವೃತ್ತಿ dur-vṛitti. Disreputable conduct, bad practices (Bp. 41, 8; My.). 2, a misbehaved person (Bp. 38, 71). 3, bad circumstances, distress.

ದುರ್ವೇಶ dur-vêśa. Difficult of ingress or access (Čpr. 5, 65).

ದುರ್ವ್ಯಯ dur-vyaya. Useless or foolish expense (My.).

ದುರ್ವ್ಯವಹಾರ dur-vyavahâra. A wrong judgment in law (Sk.). 2, a bad law-suit or quarrel (My.).

ದುರ್ವ್ಯಸನ dur-vyasana. An evil habit; bad desire (My.; B. 4, 194; 5, 53. 191).

ದುರ್ವ್ಯಸನಿ dur-vyasani. Of evil habits, practices or propensities (Bp. 45, 22; My.; B. 5, 208).

ದುರ್ವ್ಯಸನೆ dur-vyasanĕ. A woman of evil habits, etc. (Bp. 40, 54).

ದುರ್ವ್ಯಾಪಾರ dur-vyâpâra. Evil action or operation (Bp. 19, 2; My.).

ದುರ್ವ್ಯಾಪಾರಿ dur-vyâpâri. A person engaged in bad business or actions (My.).

ದುರ್ವ್ಯಾಮೋಹ dur-vyâmôha. An evil propensity or lust (My.).

ದುರ್ವ್ಯಾಸಂಗ dur-vyâsanga. An evil habit (My.).

ದುರ್ವ್ರಣ dur-vraṇa. A bad (venereal) wound or ulcer (Bp. 40, 70; My.).

ದುರ್ವ್ರಯ dur-vraya. = ದುರ್ವ್ಯಯ. (My.).

ದುರ್ಹೃದ್ dur-hṛid. Having a bad heart; *an enemy.*

ದುಲಿ duli. = ಡುಲಿ. *A female tortoise.*

ದುರ್ಲಕ್ಷಣ dul-lakshaṇa. = ದುರ್ಲಕ್ಷಣ. One of the dôshas in poetry (Ch. v. 40).

ದುವಂಗುಲ du-angula. Two fingers (Bh. 2, 2, 97).

ದುವಟ್ಟಿಗೆ duvaṭṭigĕ. Tbh. of ದ್ವಿಪಟ್ಟಿಕೆ (Šmd. 378).

ದುವದಿ duvadi. = ದುವಯಿ, ದುವವಿ, ದುವ್ವೆ, ದೂವಿ, ದೂವೆ 2. Tbh. of ದ್ವಿಪದಿ. N. of a metre (Čh.).

ದುವಯಿ duvayi. = ದುವದಿ. (Čh.).

ದುವವಿ duvavi. = ದುವಯಿ. (Čh.).

ದುವ್ವಾಳಿ duvvâḷi. Rapid course, a run, a gallop (Bh. 1, 7, 2; J. 18, 7; Mhr. ಧೂಮ).

ದುವ್ವಾಳಿಸು duvvâḷisu. = ದೂವಾಳಿಸು. To make run; to cause to run or gallop (Bh. 3, 18, 14; J. 22, 7). 2, to run fast, to hasten (v. i., Bh. 3, 8, 31; 3, 19, 13); to frisk (Rśv. 6, after 11).

ದುವ್ವೆ duvvĕ. = ದುವದಿ. (Ch.).

ದುಶ್ duś. = ದುಃ, etc.

ದುಶ್ಚರಿತ duś-čarita. Misbehaving, wicked;—misbehaviour, ill-conduct, wickedness. (Bp. 45, 9. 38; 57, 91; J. 11, 39).

ದುಶ್ಚರಿತ್ರ duś-čaritra. = ದುಶ್ಚರಿತ. (Abh. P. 15, 71).

ದುಶ್ಚರ್ಮ duś-čarma. Affected with disease of the skin: *leprous.* 2, *without prepuce.*

ದುಶ್ಚಿಹ್ನೆ duś-činhĕ. An inauspicious mark or sign; an evil omen (Mhr.; My.).

ದುಶ್ಚೇತ duś-čêta. (= ದುರ್ಮನಸ್). Disheartened, sad (Bp. 57, 10).

ದುಶ್ಚೇಷ್ಟೆ duś-čêshṭĕ. Naughtiness (My.).

ದುಶ್ಚ್ಯವನ duś-čyavana. Unshakable, unmovable, firm: *Indra.*

ದುಶ್ಶಕುನ duś-śakuna. (ದುಃಶಕುನ). A bad omen (My.).

ದುಶ್ಶಲೆ duś-śalĕ. = ದುಃಶಲೆ. (J. 32, 50, etc.).

ದುಶ್ಶಾಲು du-ś-śâlu. Two shawls; a double shawl (Mhr. ದುಶಾಲಾ; My.; Br.).

ದುಶ್ಶಾಸನ duś-śâsana. = ದುಃಶಾಸನ. Difficult to be governed, intractable. 2, N. of one of the sons of Dhṛitarâshṭra (Bh. 2, 14, 61; My.).

ದುಶ್ಶೀಲ duś-śîla. = ದುಃಶೀಲ. (My.).

ದುಶ್ಶ್ರಾವ duś-śrâva. = ದುಃಶ್ರಾವ. (Čpr. 5, 65).

ದುಷ್ dush. = ದುಃ, etc.

ದುಷ್ಕಂಟಕ dush-kanṭaka. An obstacle difficult to be surmounted (J. 15, 36).

ದುಷ್ಕರ dush-kara. = ದುಃಕರ. Difficult to be done; difficult to be reached or attained; difficult, arduous; acting badly, wicked, bad; a difficult or painful act, a difficult task. See Šmd. 189. 190.

ದುಷ್ಕರ್ಮ dush-karma. An evil act, a sinful action, a crime (ವ್ಯಜನ Nn. 166; Bp. 54, 20; 60, 40; My.). 2, any difficult or painful act. 3, acting badly; a man of a low caste, a čânḍâla (ನಿಷಾದ, ಜನಂಗಮ, ಹೊಲೆಯ Mr. 381).

ದುಷ್ಕರ್ಮಿ dush-karmi. Sinful, wicked (Bp. 22, 60; 51, 27; My.).

ದುಷ್ಕಲಿ dush-kali. The bad kaliyuga (Bp. 18, 1).

ದುಷ್ಕವಿ dush-kavi. A bad, worthless poet (My.).

ದುಷ್ಕವಿತೆ dush-kavitĕ. Bad poetry (Grj. 1, 22).

ದುಷ್ಕಾಮ dush-kâma. Wicked lust (Bp. 41, 9).

ದುಷ್ಕಾಲ dush-kâla. An evil time, on account of sin, famine, sickness, etc. (My.).

Digitized by Google

ದುಷ್ಕೀರ್ತಿ dush-kîrti. Ill fame (Râm. 6, 14, 30).

ದುಷ್ಕೃತ dush-kṛita. = ದುಃಕೃತ. Done wrongly or wickedly; *a misdeed, sin, crime* (Bp. 23, 40; 34, 18; 36, 27; etc.).

ದುಷ್ಕೃತಿ dush-kṛiti. = ದುಃಕೃತಿ. A work done wrongly, a worthless composition.

ದುಷ್ಕೃತ್ಯ dush-kṛitya. = ದುಃಕೃತ್ಯ. A misdeed, sin, crime (ಕಾಡ್ಗಿಯ್ತು Šm. 52; B. 5, 47).

ದುಷ್ಕೃತ್ರಿಮ dush-kṛitrima. = ದುಃಕೃತ್ರಿಮ. Black, wicked falsehood or deceit.

ದುಷ್ಖ dush-kha. = ದುಃಖ. (ಬಾಧೆ, ವೇದನೆ, ವ್ಯಥೆ, ಪೀಡೆ, ಆರ್ತಿ Mr. 393; ಅಘ 515).

ದುಷ್ಟ dushṭa. = ದುಟ್ಟ. Become bad or spoiled; corrupt, bad, wicked, vicious, depraved, noxious (ದುರ್ಜನ Nn. 51); having evil intentions, ill-affected (see ಅದುಷ್ಟ). 2, ಅಪಲೋಹ (51). 3, sin, crime, guilt. 4, the shaḍvarga (51). 5, a serpent (ಸರ್ಪ 51). 6, a horse (ವಾಜಿ, ಕುದುರೆ 51). 7, the fluid that flows from the temples of an elephant in rut (ಗಜದಾನ, ಆನೆಯ ಮದ 51). Feminines ದುಷ್ಟೆ (see ಕಡು-; J. 5, 61), ದುಷ್ಟಳು (My.).

ದುಷ್ಟಗಜ dushṭa-gaja. *A vicious elephant,* an elephant in rut.

ದುಷ್ಟಗುಣ dushṭa-guṇa. A wicked disposition, an evil mind (My.).

ದುಷ್ಟಚತುಷ್ಟಯ dushṭa-čatushṭaya. Four desperate characters in Duryôdhana's army: Duššâsana, Karṇa, Šakuni and Saindhava (Tĕ.; My.).

ದುಷ್ಟತನ dushṭatana. = ದುಟ್ಟತನ. Badness, wickedness (My.; B. 3, 43); perversity, falsehood (ಕೆಯ್ಮೆ G.).

ದುಷ್ಟನಿಗ್ರಹ dushṭa-nigraha. Punishment of the wicked; punisher of the wicked (Č. Bp. 47, 27; Dp. 121, 7).

ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿ dushṭa-buddhi. Evil-minded. 2, N. (J. 28, 25, etc.).

ದುಷ್ಟಮೃಗ dushṭa-mṛiga. A wild beast, a beast of prey (My.).

ದುಷ್ಟಾತ್ಮ dushṭa-âtma. Of a bad nature, evil-minded, wicked (Šâ.; My.; B. 5, 48).

ದುಷ್ಟುಪುಚೆಟ್ಟು dushṭupu-čĕṭṭu. (= ಅಜಶೃಂಗಿ, etc., ಕುರುಟಿಗೇಗಿಡ Si. 151; Tĕ. ದುಷ್ಟುಪು-ಆಕು, ದುಷ್ಟುಪು-ಚೆಟ್ಟು, the plant Odina wodier).

ದುಷ್ಠು dush-sthu. Standing badly: *ill-behaved, depraved.*

ದುಷ್ಪತ್ರ dush-patra. *A kind of perfume.*

ದುಷ್ಪುತ್ರ dush-putra. A bad son. (My.).

ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ dush-pariṇâma. = ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ. Difficult to be finished or ended; difficulty.

ದುಷ್ಪ್ರತೀತಿ dush-pratîti. = ದುಃಪ್ರತೀತಿ. Ill fame (My.).

ದುಷ್ಪ್ರಧರ್ಷಣಿ dush-pradharshaṇi. Not to be assailed or meddled with (fem.); *the plant Melongena incurva* Mill.

ದುಷ್ಫಲ dush-phala. A bad fruit or result (My.).

ದುಷ್ಷಮ dush-sama. (ದುಃಷಮ). Uneven; unequal. ದುಷ್ಷಮಂ, *improperly; unseasonably.* See Abh. P. 1, after 67.

ದುಸ್ dus. = ದುಃ, etc.

ದುಸರ du-sara. 1. Tbh. of ದ್ವಿತರ (Šmd. 378).

ದುಸರ dusara. 2. A second; other; some besides (My.; Mhr. ದುಸರಾ).

ದುಸರಿ dusari. — ದುಸರಿಬಳ್ಳಿ. A winding half shrubby plant, Cocculus villosus D. C. (St. & Pl.).

ದುಸ್ತರ dus-tara. Difficult to be passed or crossed over, hard to get over; impassable; invincible; difficult to be endured; poor (ಅಕಿಂಚನ, ದುರ್ಗತ, ದುರ್ವಿಧ, ದರಿದ್ರ, ಬಡವ Mr. 230; Čpr. 2, 49; Bp. 7, 16; 45, 25).

ದುಸ್ತಾಮಸ dus-tâmasa. The bad quality of darkness (Šśv. 4, 55).

ದುಸ್ತು dustu. Dress: a suit of clothes, a garment (My., Tĕ.; T. ತಿಸ್ತು). ದುಸ್ತು ಇಲ್ಲದವನ ಮನಸು ಸ್ವಸ್ಥವಾಗದು (Prv.). See Prv. s. ದೇವಾಂಗ.

ದುಸ್ಸಂಗ dus-saṅga. = ದುಃಸಂಗ. Bad inclination. 2, bad company, evil connection (My.).

ದುಸ್ಸಂಗಿ dus-saṅgi. (ದುಃಸಂಗಿ). A person who associates with evil companions (My.).

ದುಸ್ಸನ್ತತಿ dus-santati. (ದುಃಸನ್ತತಿ). A bad progeny or family (My.).

ದುಸ್ಸನ್ಧಾನ dus-sandhâna. = ದುಃಸನ್ಧಾನ. Difficult to be joined together or united or reconciled. 2, pimpship (My.).

ದುಸ್ಸನ್ಧಿ dus-sandhi. = ದುಃಸನ್ಧಿ. An error in grammatical sandhi (Čh. v. 40; Bp. 1, 18).

ದುಸ್ಸಹ dus-saha. = ದುಃಸಹ. Intolerable, unbearable, irresistible (J. 22, 30; My.). 2, N. of a son of Dhṛitarâshṭra.

ದುಸ್ಸಹವಾಸ dus-sahavâsa. = ದುಃಸಹವಾಸ. = ದುಸ್ಸಂಗ No. 2. (My.).

ದುಸ್ಸ್ವಪ್ನ dus-svapna. = ದುಃಸ್ವಪ್ನ. (My.).

ದುಸ್ಸ್ವಭಾವ dus-svabhâva. (ದುಃಸ್ವಭಾವ). A bad disposition or nature (My.). 2, N. (J. 24, 42. 43. 64).

ದುಹ್ duh. Milking; yielding. See ಗೋ-.

ದುಹತ್ತ du-hatta. = ದೂಹತ್ತ. Tbh. of ದ್ವಿಹಸ್ತ (Šmd. 378).

ದುಹಿ duhi. Tbh. of ದ್ವಿ (T. ತುವಿ). Discordance: hatred, ill-will. ದುಹೀ ಮಾಡುವವ ಅಹೀ ಹಾಗೆ (Prv.).

ದುಹಿತಾರ duhitâra. Tbh. of ದುಹಿತೃ (Šmd. 104; My. as ದುಹಿತಾರಳು).

ದುಹಿತುಃಪತಿ duhituḥ-pati. *A daughter's husband.*

ದುಹಿತೃ duhitṛi. = ದುಹಿತಾರ, ದುಹಿತೆ. The milk-maid: *a daughter.*

ದುಹಿತೆ duhitĕ. Tbh. of ದುಹಿತೃ. (My., Tĕ.; Bp. 3, 86).

ದುಹೇರ duhêra. = ದುಹೇರಿ. Doubled; double; consisting of two (Mhr. ದುಹೇರಾ, ದುಹೇರೀ). 2, = ದುರಂಗಿ (My.).

ದುಹೇರಿ duhêri. = ದುಹೇರ No. 2. (My.).

ದೂ dû. = ದು. See ದೂವಟ್ಟಿಗೆ, ದೂಹತ್ತ, ದೂಹತ್ತಿ, ದೂಹಸ್ತಿ.

ದೂಕರಿಸು dû-karisu. = ತೂಪಿಡ್. ದೂಕರಿಸುವಿಕೆ (ಕೇಕರಿಕೆ, ಉಗುಳುವಿಕೆ, ನಿಷ್ಠೀವ, etc. Si. 400, *only* in Si.).

ದೂಚ dûča. N. (Nn. 3, o. rs. ವೂಚ, ಜೂದ, ಧೂಚ).

ದೂಟಿಸು dûṭisu. To cause to hop (or bound, Râm. 3, 6, 18).

ದೂಟು dûṭu. = ದೂಟ್ಟು. (To rock, v. i., Bh. 6, 4, 26); to hop, (to bound, Râm. 3, 6, 19). — ದೂಟಾಡಿಸು. -ಆಡಿಸು. To rock (v. t., J. 13, 43).

ದೂಡಿ dûḍi. N. — ದೂಡಯ. -ಅಯ. (Bp. 56, 51). See ಮಾದರ-. — ದೂಡಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. (Bp. 56, 52. 53. 56). — ದೂಡಿದೇವ. See ಮಾದರ-. — ದೂಡಿದೇವಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. See ಮಾದರ-.

ದೂಡಿಗ dûḍiga. = ದೂಡಿ. See ಮಾದರ-.

Digitized by Google

ದೂಡಿಸು dûḍisu. To cause to push, etc.; to cause one's self to be pushed, etc. ದೂಡಿಸಿ ಕೊಂಡ ಮನುಷ್ಯ ಹೇಡಿಗಿನ್ನ ಕಡೆ.—ದೂಡಿಸಿ ಕೊಂಡವನಿಗೆ ನಾಡಿನ ಗೊಡವೆ ಯಾಕೆ? (Prvs.).

ದೂಡು dûḍu. To push, to thrust, to shove away or aside, to throw out of, as out of a village, a caste, etc. (My.). ಕಣ್ಣವರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ದಾ ಎಂಲಿ ದೂಡಿ, ಅದೀಾ ನೋಡಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ದೂಣ್ಟು dûṇṭu. (Šmd. 48). = ದೂಟು. To walk on one leg, to hop, to rock (ಏಕಪಾದಗತಿ Šmd. Dh.; *cf.* ದುಣ್ಟು).

ದೂತ dûta. = ದೂದ, ದೂದವ. *A messenger, a carrier of intelligence, an envoy, an ambassador* (ಅಳ್ Nn. 66; ಪೋಗಿ ಪೇಱುವಂ Mr. 245); a go-between, a negotiator.

ದೂತಲಕ್ಷಣ dûta-lakshaṇa. The characteristic mark of a messenger. (My.).

ದೂತತನ dûtatana. = ದೂತತ್ವ. (G.).

ದೂತತ್ವ dûtatva. = ದೂತ್ಯ No. 1. (Sk.). ದೂತತ್ವ ಮಾಡುವವನಿಗೆ ಭೀತತ್ವ ಸಲ್ಲದು (Prv.).

ದೂತಿ dûti. = ದೂದವಿ, ದೂದಿ 1. *A female messenger; a confidante.* 2, *a procuress, a go-between.*

ದೂತಿಕಾಕಲ್ಪ dûtikâ-kalpa. The injunction or advice of a procuress (Čpr. 8, after 92).

ದೂತಿಕೆ dûtikĕ. ದೂತಿಕಾ. = ದೂತಿ. See ವಸನ್ತ-.

ದೂತ್ಯ dûtya. The rank or employment or office of an ambassador, the condition of an envoy. 2, *a message.*

ದೂದ dûda. Tbh. of ದೂತ. = ದೂದವ, q. v. A messenger (see Šmd. s. ದಾರ್ 1 under ಬರ್ 1; V. 9, 106), etc.

ದೂದವ dûdava. Tbh. of ದೂತ. A go-between, a gossip (ಸೂಗ್ರಿವಂ Čt. I, 45, o. r. ದೂದ).

ದೂದವಿ dûdavi. Tbh. of ದೂತಿ. A procuress, a pimp (ದೂತಿ, ಸಂಚಾರಿಕೆ Hlâ.; ಕುಣ್ಟಣಿ Čt. I, 6; ಕುಟ್ಟನಿ II, 87; ಕುಣ್ಟಣಿ Kk. 30, o. r. ಕುಣ್ಟಿಣಿ; ಕುಣ್ಟಣಿ Šm. 75; Čpr. 8, after 83; Abh. P. 4, 11).

ದೂದಿ dûdi. 1. Tbh. of ದೂತಿ (Šmd. 338).

ದೂದಿ dûdi. 2. Tbh. of ತೂಲ or ತೂಲಿ. Cotton after being cleaned (Tĕ.; Sk. ದೂಲೀ = ತೂಲೀ). 2, the silk of the silk-cotton tree used as tinder (My.). — ದೂದಿಕಾಯಿ. The pod of the silk-cotton or bûruga tree (My.).

ದೂದಿ dûdi. 3. N. of a plant (see s. ಕ್ಷೀರಾವಿ No. 2).

ದೂದ್ಫೇಣಿ dûd-phêṇi. Milk-balls, balls made of milk, sugar and a little flour (My.; Mhr., H., also ದೂಧ್ಫೇಣಾ).

ದೂನ dûna. Burnt, inflamed; *pained, afflicted, distressed, fatigued* (Sk. ದೂ, pain, distress).

ದೂನಿಸು dûnisu. = (ದೂಪಿಸು), ದೂರಿಸು. To suffer mental pain, to grieve, to sorrow, to grow fatigued. ದೂನಿಸಿದುದು (ಚಿನ್ತೆ Čt. II, 107).

ದೂಪ dûpa. Tbh. of ಧೂಪ (Šmd. 339; My.). ದೂಪಾ ಹಾಕಿದರೆ ಪಾಪಾ ಹೋದೀತೇ? (Prv.). — ದೂಪದ ಕಡ್ಡಿ. A thin stick covered with frankincense (My.).

ದೂಪಿಸು dûpisu. (= ದೂನಿಸು). To grow fatigued (Bh. 8, 23, 17; J. 23, 30; My.).

ದೂಮ dûma. Tbh. of ಧೂಮ (or ಧೂಮ್ರ). N. (My.). ಕುರುಡಮೂಮಗೆ ಶ್ರೀಮುದ್ರೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ದೂಮರ dûmara Tbh. of ಧೂಮ್ರ (My.); fine drizzling rain (My.).

ದೂರ dûra. = ದೂರು. *Distant, far from; remote, long* (as a journey), *a long way off;* distance, farness, remoteness, a long distance, a long way (ಗೆಣ್ಟು Čt. I, 6; Kk. 64; Šm. 50). ದೂರದ ನೀರು ದಾರಿಲಿ ಸಿಕ್ಕೀತೇ?—ದೂರವಾದ ಊರಿಗೆ ಹಾದಿ ಹೋದಾನೋ?—ದೂರವಿದ್ದ ಮಗನಿಗೂ ಹತ್ತರವಿದ್ದ ಹೆಣ್ಡತಿಗೂ ಸರಿ ಬಾರದು (Prvs.). ಶ್ವೇತ ಮುನಿಯಂ ದೂರದಲಿ ಕಣ್ಡು (Bp. 41, 25). See Šmd. 230.—ದೂರಂ, (K. ದೂರ), to a distance, far; at a distance. — ದೂರಕ್ಕೆ. To a distance. 2, from a distance, from afar. ದೂರಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟ ಸುಣ್ಣಗೆ (Prv.). — ದೂರ ದೂರ. rep. (B. 3, 46; 4, 35. 87; Bp. 47, 63; 58, 57). — ದೂರ ದೂರು. = ದೂರ ದೂರ. (B. 4, 120). — ದೂರ ಪೋಗು. = ದೂರಮ್ಪೋಗು. See ತೂಱಲ್. — ದೂರ ಮಾಡಿಸು. To cause to cease to be, etc. ಸೆಱೆಯವರ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ದೂರ ಮಾಡಿಸಿದನು (B. 5, 206). — ದೂರ ಮಾಡು. To remove (My.). ಅವರ ಆಪತ್ತನ್ನು ದೂರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ (B. 4, 88). ನನ್ನ ಕಷ್ಟವನ್ನು ದೂರ ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ (4, 107). ದೂರ ಮಾಡೋಣ (ಪರಿಹಾರ G.). See B. 5, 78. 199. 205. — ದೂರಮ್ಪೋಗು. -ಂ-ಪೋಗು. To go far, etc. See ಕಡಿ.

ದೂರಗ dûra-ga. Going far; being far, remote; being far from. (Bp.).

ದೂರತಸ್ dûra-tas. From afar; at a distance, far. (My.).

ದೂರದರ್ಶಿ dûra-darśi. *Far seeing, wise.*

ದೂರದೃಷ್ಟಿ dûra-drishṭi. Far-sightedness, long-sightedness; foresight; discernment. (My.).

ದೂರಧಾವನ dûra-dhâvana. Running far. See ದಾಟಿಸು.

ದೂರಸ್ಥ dûra-stha. Standing afar off, remote; standing or being far from (Bp. 39, 13).

ದೂರಾತ್ dûrât. From a distance, from afar; far from; in a remote degree; afar.

ದೂರಾದಾಹ್ವಾನ dûrât-âhvâna. Calling from afar or to a distance. See ಊಳ್.

ದೂರಾರ್ಥ dûra-artha. *A remote or recondite object.*

ದೂರಿ dûri. An (iron) axle-tree (My.; H.; Mhr. ಧುರೀ, the shaft of a cart, plough, etc.; ಧೂರ, the pole of a cart).

ದೂರಿಸು dûrisu. = ದೂನಿಸು, q. v. ದೂರಿಪುದು (ಚಿನ್ತಿಪುದು Šs.). See Čpr. 3, 67; 8, 65; Abh. P. 10, 57; 11, 94.

ದೂರೀಕೃತ dûrî-krita. Made distant, removed, placed to a distance or far off, etc. (Čpr. 4, after 28; Bp. 29, 2; 37, 64; 38, 3).

ದೂರು dûru. = ದೂರ. Gen. ದೂರಿನ; Abl. ದೂರಿನ್ದ. (B. 2, 23; 3, 85. 116; 5, 126. 139. 261).

ದೂಱಿಸು dûṟisu. To cause to abuse, etc. (My.).

ದೂಱು dûṟu. 1. To bear tales; to report evil of others; to blame, to reproach, to abuse, to revile; to calumniate, to slander, to asperse (ಪೈಶುನ್ಯ Šmd. Dh.; My.; Tĕ.; T. ತೂಱು). ದೂಱಿದರು ಬಸವನ ದಣ್ಡನಾಯಕನ (Bp. 11, 4). ದೂಱಿದೆನೆ ಶಿವಭಕ್ತರುಗಳಂ? (45, 18). ದೂಱಲ್ ಪಟ್ಟವನು (ಆಕ್ಷಾರಿತ, ಅಭಿಶಸ್ತ Si. 365). See Bp. 36, 28; Bh. 1, 8, 10; B. 3, 13. — ದೂಱ್ಯಾಡು. -ಆಡು. To abuse one another (My.).

ದೂಱು dûṟu. 2. Aspersion, blame, slander, calumny, etc. (ಗಾರಣ Šmd. II; Čpr. 6, 77; My.; T., M. ತೂಱು). ದೊರೆಯ ತನಕ ದೂಱು, ಹೊಱೆಯ ತನಕ ಓಟ (Prv.). See Prv. s. ಎದುರಿಗೆ ಆಡು. — ದೂಱಿಗೊಳಗಾಗು. -ಒಳಗೆ ಆಗು. To become subjected to or undergo the reproach, etc. of

Digitized by Google

others, to become an object of reproach (Bp. 9, 31). — ದೂಱುಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To get blamed, etc. (My.). — ದೂಱು ತರು. To bring blame upon one's self (My.). — ದೂಱು ಪೋಗು. -ಪೋಗು. To get blamed (Śâstrasâra in W. v. 1259). — ದೂಱು ಹೇೞು. To tell tales; to slander, etc. ತಮ್ಮಟೆ ಹೋಗಿ, ಭೇರಿಗೆ ದೂಱು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ.— ತಮ್ಮನ ಸಂಗಡ ತಂಗೀ ಗಣ್ಣ ದೂಱು ಹೇಳಿದರೆ ನಿನಗೇನಪ್ಪ? (Prvs.). — ದೂಱು ಹೊಱು. To put reproach upon another, to slander, etc.; to bring blame upon one's self (My.). ದೂಱು ಹೊಱಿಸೋಕಿನ್ನ ಮಾರಿ ಹೊಱಿಸೋದುತ್ತಮ (Prv.).

ದೂರ್ತ dûrta. Tbh. of ಧೂರ್ತ. (ವಿಟ Nr.; My.).

ದೂರ್ತೆ dûrtĕ. Tbh. of ಧೂರ್ತೆ. (My.).

ದೂರ್ವಾಸ dûrvâsa. = ದುರ್ವಾಸ. (Bh. 3, 16 sum.; My.).

ದೂರ್ವೆ dûrvĕ. ದೂರ್ವಾ. *The grass Panicum dactylon* Lin. (Agrostis linearis Retz.). See ಕಱಿಕೆ.

ದೂಲ dûla. (= ತೊಲೆ). A beam of timber (Tĕ.; My.; T. ತೂಲ; Si. 77. 120. 290).

ದೂಲೆ dûlĕ. Itching; lust (Tĕ., also ದುಱಿದೆ; *cf.* ತುಱಿ 2). — ದೂಲೆಗೊಂಡೆಬಳ್ಳಿ. A climbing shrub, Tragia involucrata Lin. (St. & Pl.; Tĕ. ದೂಲಗೊಂಡಿ, cowitch, Dolichos pruriens).

ದೂವಟ್ಟಿಗೆ dû-vaṭṭigĕ. Tbh. of ದ್ವಿಪಟ್ಟಿಕೆ (Śmd. 352. 378).

ದೂವಾಳಿಸು dûvâḷisu. = ದುವ್ವಾಳಿಸು. To hasten (v. i., J. 18, 8).

ದೂವಿ dûvi. = ದುವವಿ, etc. (Ĉh.).

ದೂವೆ dûvĕ. 1. Tbh. of ಧೂಮ (Śmd. 364). ಪಗ್ಗೆಯಿನ್ದು ದೂವೆಯೊಳ್ ತಡಿಲಂ ಪೂಣ್ದ ಕ್ರಿಯೆ (Śmd. I). — ದೂವೆಗಿಚ್ಚು. -ಕಿಚ್ಚು. A fire that emits much smoke (ಕುಕೂಲ, etc. Mr. 482).

ದೂವೆ dûvĕ. 2. = ದೂವಿ. (Ĉh.).

ದೂಷಕ dûshaka. Making bad, corrupting, polluting; dishonouring, disgracing; offending; blaming; he who offends, or blames; he who sullies, defiles, seduces, blames, abuses, etc. (Bp. 32, 52; 44, 34; 45, 20; 56, 22. 37).

ದೂಷಣ dûshaṇa. = ದೂಸಣೆ. Corrupting, spoiling, violating; contaminating; dishonouring; blaming, censuring, abusing, calumniating; blame; guilt, sin. See ಪಱಿ; Bp. 20, 38; J. 1, 5; 2, 60. 2, N. of a râkshasa (Râm. 3, 6, 18).

ದೂಷಣೆ dûshaṇĕ. = ದೂಷಣ. Blaming, etc. (My.). — ದೂಷಣೆ ಮಾಡು. To abuse, to blame, etc. (My., ಅವನನ್ನು-). — ದೂಷಣೆಮಾತು. Words of abuse (My.). — ದೂಷಣೆ ಹೇೞು. To tell tales, etc. (My., ಅವನ ಮೇಲೆ-). — ದೂಷಣೆ ಹೊನ್ದು. To get blamed, censured, etc. (ಪಱಿ ಪೊರ್ದು G.).

ದೂಷಿಕೆ dûshikĕ. *The secretion or rheum of the eyes.*

ದೂಷಿತ dûshita. Corrupted, spoiled; contaminated, defiled; blamed, censured, calumniated. See ದೋಷ-, ಮಲ-.

ದೂಷಿಸು dûshisu. To blame, to censure, to abuse, etc. (Ĉpr. 5, 127; Bp. 37, 12; 54, 52; J. 7, 11. 65; My.).

ದೂಷ್ಯ dûshya. 1. Corruptible; deserving censure, condemnable, reprehensible; contemptible, vile, bad (Śmd. 28; Kâvy. II, 2, B, 44).

ದೂಷ್ಯ dûshya. 2. = ದೂಸ 2, ದೂಸು. Cloth, or a kind of cloth; cotton, calico. 2, *a tent.*

ದೂಸ dûsa. 1. Milk. See ಅವಿ-.

ದೂಸ dûsa. 2. Tbh. of ದೂಷ್ಯ 2. See ದೂಸಿಗ; Ĉpr. 7, 63.

ದೂಸಣೆ dûsaṇĕ. Tbh. of ದೂಷಣ (Śmd. 335; My.).

ದೂಸರ dûsara. Tbh. of ಧೂಸರ (Śmd. 338; ನಸುಬಿಳಿದು Cm.).

ದೂಸಱ್ dûsaṟ. ದೂಸಱು. Reason, motive; cause; — one's own side, one's own point of view, one's own advantage, self-interest (ತನ್ನಯ ದೆಸೆ Ĉt. I, 95; II, 20; ತನ್ನ ದೆಸೆ Śs.). (ಅನುಸ್ವಾರ ವಿಸರ್ಗಂಗಳ್) ಸ್ವರಂಗಳ ಪರದೊಳ್ ಇರ್ಪ ದೂಸಱಿಂ ಸ್ವರಾಂಗಮುಮ್ ಅಪ್ಪುವು (Śmd. 21). ಆ ಕ್ರೂರಕರ್ಮಿಯ ದೂಸಱಿಂ ಬನ್ದು (Bp. 28, 27). ನಿನ್ನೊಡನಾಡಿದ ದೂಸಱಿನ್ದೆ ಎನಗಮ್ ಈ ಸಂಕಟಂ ಬನ್ದುದು (V. 14, after 33). ದೂಸಱಿಂ (ತನ್ನ) ಭುಜವಿಜಯಪ್ರತಾಪತೇಜವನ್ ಇಳೆಯೊಳು ನಿನ್ದಿಸರ್, ಎಲೇ? (J. 18, 42). ನುಡಿವರ್ ಎನ್ತು ಇಳೆಯೊಳ್ ಆರಾದೊಡಂ ದೂಸಱಿಂ? (18, 56). See Abh. P. 8, 23; 7, after 47; 9, after 15; 9, 158; Ĉ. Bp. 10, 28; V. 2, 34; J. 18, 53. 54.

ದೂಸಿಗ dûsa-iga. (Śmd. 233). A cloth merchant (ಸೀರೆವರದ Kk. 35; Śm. 67; Ĉ. Bp. 47, 41; Râm. 5, 8, 51). — ದೂಸಿಗವಸರ. -ವಸರ. The shop of a cloth merchant (ಸೀರೆಯ ವಸರ Ĉt. II, 59; Grj. 2, 95).

ದೂಸು dûsu. = ದೂಸ 2. Cloth (ಪಱಿ Śm. 115; T. ತೂಸು).

ದೂಹತಿ dûhati. = ದೂಹತ್ತಿ. (Râm. 6, 45, 32).

ದೂಹತ್ತ dû-hatta. = ದುಹತ್ತ. (Śmd. 378).

ದೂಹತ್ತಿ dû-hatti. = ದೂಹತಿ, ದೂಹಸ್ತಿ. A sword wielded with both hands (Bh. 6, 4, 140).

ದೂಹಸ್ತಿ dû-hasti. Tbh. of ದ್ವಿಹಸ್ತಿ. (Śmd. 352).

ದೂೞ್ dûḷ. = ದೂೞು, etc. (J. 16, 37; 17, 57; 19, 29; T. ತುಗಳ್, ತೂಜ, ತೂಳ್; M. ತೂಳ್, ತೂಳಿ, ಚೂಳಿ; Tĕ. ತುಮುರು, ದುಮ್ಮರ, ದೂಗರ, ದುವ್ವೆ; *cf.* ದುಮ್ಮು). — ದೂೞಾಟ. -ಆಟ. Playing with dust (J. 19, 51). — ದೂೞಿಡು. -ಇಡು. To throw or raise dust (J. 4, 23; 10, 8). — ದೂೞ್ಗೋೞ್ಟೆ. -ಕೋೞ್ಟೆ. = ದೂೞಗೋಟೆ. (Ĉ. Bp. 42, 23).

ದೂೞ dûḷa. = ದೂೞ್. (ಪಾಂಶು G.; ರೇಣು Ĉb.; Mhr. ಧೂಳ).

ದೂೞಿ dûḷi. (= ಧೂಳಿ). Tbh. of ಧೂಳಿ (Śmd. 339; ರಜಸ್, ಪಾಂಶು, etc. Nr.; ರೇಣು Nn. 55, o. r. ದೂೞು; J. 8, 8; 22, 36). ದೂೞಿ ದೂಪವಾದೀತೇ? ಮಾಳಿಗೆ ಸ್ವರ್ಗವಾದೀತೇ?— ದೂೞಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದರೆ ಚೇಳಿನ ಕಾಟ ತಪ್ಪೀತೇ?— ದೂೞಿಯಿನ್ದ ಮಾಳಿಗೆ ಆದೀತೇ? (Prvs.). — ದೂೞಿಕೇಳಿ. = ದೂೞಾಟ. (Rśv. 11, 77). — ದೂೞಿಗೋಟೆ. -ಕೋಟೆ. = ಧೂಳಿಕೋೞ್ಟೆ, q. v. (J. 18, 7; Bh. 1, 7, 64). — ದೂೞಿಪಟ. = ಧೂಳಿಪಟ. — ದೂೞಿಮರ. A fence of wood over a carriage wheel to keep the dust down, a dust-board (My.).

ದೂೞಿಸು dûḷisu. To smear on (V. 42, after 21; T. ತುಳುಮ್ಬು; *cf.* ತೊಳಿ 1). **2,** to be smeared on (Râm. 1, 7, 13).

ದೂೞು dûḷu. = ದೂೞ್, ದೂೞ. (Tbh. of ಧೂಳಿ). Dust; powder; pollen (My.; ರಜ Nn. 69. 111; ರೇಣು 90; ರೇಣು, ಪರಾಗ 113; ರಜಸ್ Si. 409). ಹೂವಿನ ದೂೞು (ಪರಾಗ, ಸುಮನೋರಜ Nr.). ಹುವ್ವಿನೊಳಗಿರುವ ದೂೞು (ಪರಾಗ, etc., ಅಲರ ಪುಡಿ Si. 124). ಗಾಳಿಯಿನ್ದ ದೂೞು ಹಾಱಿದರೆ ಕೋೞೀ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಮ್ಬೀತೇ?— ದೂೞಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದವ ಮೂಱಿನಿನ್ದ ಕಡೆ (Prvs.). See ಕೆನ್-. — ದೂೞಕ್ಷರ. -ಅಕ್ಷರ. A letter which a school-boy draws upon the sand-board, etc. in learning to write (My.; Mhr. ಧುಳಾಕ್ಷರ). — ದೂೞಯ. -ಅಯ. N. (Bp. 47, 35). — ದೂೞುಗೆದಱು. -ಕೆದಱು. To fly about like dust (Râm. 6, 10, 26). — ದೂೞುಮುಱಿ[3]. A fence of wood or iron protecting a chariot from collisions, etc. (ರಥಗುಪ್ತಿ, ವರೂಥ Nr.). — ದೂೞುವಡೆ. -ಪಡೆ. To be reduced to powder. ದೂೞುವಡೆದುದು (ಗುಣ್ಡಿತ, ರೂಷಿತ Nr.).

ದೃಕ್ dṛik. = ದೃಕ್ಕು, (ದೃಗ್), ದೃಗು, ದೃಶ್ q. v. (ಕಣ್ಣು Nn. 131).

Digitized by Google

ದೃಕ್ಕು drikku. Tbh. of ದೃಕ್. (ಕಣ್ಣು Kk. 63; My.).

ದೃಕ್ಪ್ರಭೆ drik-prabhĕ. Lustre of the eye (Čpr. 6, 70).

ದೃಕ್ಶ್ರುತಿ drik-śruti. Hearing with the eyes: *a snake.*

ದೃಕ್ಷ driksha. = ದೃಶ. See ಸ-.

ದೃಕ್ಸಿದ್ಧಾನ್ತ drik-siddhânta. The science of astronomical observation (My.).

ದೃಗಮ್ಬು drik-ambu. Tears (Čpr. 3, 53).

ದೃಗು drigu. Tbh. of ದೃಕ್. (Bp. 40, 7; J. 16, 4).

ದೃಗುಜಲ drigu-jala. Eye-water: tears (Bp. 18, 53; Sk. ದೃಗ್ಜಲ).

ದೃಗುಮಧ್ಯ drigu-madhya. The pupil of the eye (ತಾರ, ಕಣ್ಣಿನ ಮಧ್ಯ Nn. 40).

ದೃಗುಶಿಖಿ drigu-śikhi. Fire of the eye (Bp. 17, 19).

ದೃಗ್ಗಣಿತ driś-ganita. Calculations founded on observations on the heavenly bodies (My.).

ದೃಗ್ಹಸನ drig-g-hasana. Laughter or a smile of the eye (Bp. 38, 1).

ದೃಗ್ದೃಶ್ಯ drik-driśya. Visible unto the eye (Abhâ. 3, 18).

ದೃಗ್ರುಜ್ drik-ruj. *Disease of the eye.*

ದೃಢ dridha. = ದಿಡ, ದುಡ. *Fixed, fastened; firm, hard, strong, solid, massive; compact;* not giving way; tenacious. 2, *confirmed, established; certain; reliable.* 3, *strong, powerful; able.* 4, truth; strength (ಸತ್ವ Nn. 112). 5, *much, excessive,* severe, mighty, important. — ದೃಢಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To become firm (My.; B. 5, 207).

ದೃಢಚಿತ್ತ dridha-čitta. Having a firm mind, firm of resolve or purpose (ಸಂಕಿತ, ಸುನಿಶ್ಚಿತ Mr. 252; see ದೃಢವ್ರತ); a firm, or strong, will.

ದೃಢದಂಶಕ dridha-damśaka. A shark. (R.).

ದೃಢಪೀಡನ dridha-pîdana. Pressing firmly. See ಅವುಂಕು.

ದೃಢಬುದ್ಧಿ dridha-buddhi. A firm, or strong, mind (My.). ದೃಢಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದವ ಕಡುಮೂರ್ಖ (Prv.).

ದೃಢಬ್ರತ dridha-brata. ದೃಢವ್ರತ. Having firm vows: strictly observing religious vows or obligations; having a firm resolution; firm, persistent, persevering (ಸಂಕಿತ, ಸುನಿಶ್ಚಿತ Hlâ.).

ದೃಢಮನಸ್ಸು dridha-manassu. A firm, or strong, mind (My.).

ದೃಢಮುಷ್ಟಿ dridha-mushti. A strong fist; having a firmly closed or hard fist; one whose hand is difficult to be opened; one who does not open his hand, miserly, niggardly. (R.).

ದೃಢಸನ್ಧಾನ dridha-sandhâna. Uniting or joining firmly. See ಮಡು.

ದೃಢಸನ್ಧಿ dridha-sandhi. *Firmly united; strong-knit.*

ದೃಢಾಂಗ dridha-anga. Firm-bodied, stalwart (My.; also ದೃಢಾಂಗಿ).

ದೃಢಾಯತಿಕೆ dridha-âyatikĕ. Excessive grandeur (Bh. 1, 7, 2).

ದೃಢಾಯ್ಲ dridha-âyla. A strong, powerful man (Bh. 2, 2, 108).

ದೃಢೀಕರಣ dridhî-karana. Making strong or firm; fixing firmly; corroboration, confirmation. See ಬಲಿ.

ದೃಢೀಕೃತ dridhî-krita. Made fast, firm or strong (Čpr. 2, 85; 4, after 28).

ದೃಣಿ drini. Tbh. of ದ್ರುಣಿ. (ಕಿವಿ ಹೊಗುವ ಹಾವು Si. 485).

ದೃತ drita. Burst asunder. 2, afraid, frightened.

ದೃತಿ driti. = ತಿತ್ತಿ, ತಿದಿ. *A leather bag for holding liquids.* 2, *a pair of bellows, a bellows* (ಚರ್ಮಪ್ರಸೇವಕ, ತಿದಿ Mr. 453). 3, = ದ್ರಾವಕ No. 2 (My.; see ಲೋಹ-).

ದೃಪದ dripada. Tbh. of ದ್ರುಪದ. (G.; My.).

ದೃಪದನನ್ದನೆ dripada-nandanĕ. Draupadî (J. 11, 35).

ದೃಬ್ಧ dribdha. 1. *Strung, tied, connected.*

ದೃಬ್ಧ dribdha. 2. Afraid, frightened.

ದೃಶ್ driś. = ದೃಕ್, ದೃಕ್ಕು, ದೃಗು. Seeing, viewing; seeing with the mind, discerning. 2, *a person who sees or knows.* 3, *knowledge.* 4, *the eye.* 5, looking like. See ಸ-.

ದೃಶ driśa. Seeing; looking. See ಸ-.

ದೃಶ್ಯ driśya. To be seen, visible; to be looked at; pleasing, beautiful. See ದೃಗ್-. — ದೃಶ್ಯ ಮಾಡು. To make visible, to show (My.).

ದೃಶ್ಯಾದೃಶ್ಯ driśya-adriśya. Visible and invisible. (My.).

ದೃಷದ್ drishad. ದೃಷತ್. *A stone* (ಏಸ್ತರ, ಕಲ್ಲು Nn. 140).

ದೃಷದ drishada. = ದೃಷದ್.

ದೃಷದಾಶನ drishada-aśana. Stone-eating: a dove (ಪಾರಿವ Mr. 174; *cf.* ಕಲ್ಲುಣಿಸು).

ದೃಷ್ಟ drishta. Seen, beheld, observed; visible, apparent; appearing, manifested; learned, known; experienced, endured; determined, decided. See Bp. 39, 61; 48, 33; ವಾಗ್-. 2, *an obvious danger or calamity.* 3, ಮುಷ್ಟ q. v. (Mr. 358, one MS. ಮುತ್ತ).

ದೃಷ್ಟತ್ವ drishtatva. The state of having been looked at or examined. (Čpr. 7, after 87).

ದೃಷ್ಟಪ್ರತ್ಯಯ drishta-pratyaya. Having confidence manifested. See Bp. 34, 19; 39, 65. 66; 50, 50; 51, 52; 52, 32; 58, 13.

ದೃಷ್ಟರಜಸ್ drishta-rajas. *A girl arrived at puberty.*

ದೃಷ್ಟಾನ್ತ drishta-anta. = ದಿಷ್ಟಾನ್ತ 2. The end or aim of what is seen, or of what is in view: *an example, an illustration.* 2, *a śâstra; science.* 3, death, dying. See Kâvy. III, 3, B, 61. 99 seq.; Bp. 51, 56.

ದೃಷ್ಟಿ drishti. = ದಿಟ್ಟಿ, ದಿಷ್ಟಿ 2. Seeing, viewing. 2, the faculty of seeing, *sight.* 3, *the sight of the eye, look.* 4, *the eye* (ಕಣ್ Čt. II, 100). 5, *intellect, wisdom, knowledge.* 6, consideration, regard. 7, aspect of the stars. See Mr. s. ಕೋಪ; Kâvy. III, 3, B, 103; B. 5, 288. 8, N. of a minister (Râm. 1, 16, 12). — ದೃಷ್ಟಿ ಇಡು. To look at, to inspect, to look after; to aim at (My.). ಕೆಲವರು ಆಳುಗಳ ಕೆಲಸದ ಮೇಲೆ ದೃಷ್ಟಿ ಇಡುತ್ತಾರೆ (B. 5, 293). — ದೃಷ್ಟಿ ಕೊಡು. To pay attention to, etc. ಸಮ್ಬಳದ ಮೇಲೆ ದೃಷ್ಟಿ ಕೊಡದೆ (B. 5, 295). — ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬೀಳು. To come in sight, to appear (B. 4, 67; 5, 184; My.). — ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಹರಿ. = ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬೀಳು. (B. 4, 65; My.).

ದೃಷ್ಟಿಗೋಚರ drishti-gôčara. The range or compass of the sight. 2, within the range of sight, in sight, visible, observable, appearing (My.; B. 4, 129. 171; Bp. 58, 15).

ದೃಷ್ಟಿದೋಷ drishti-dôsha. A blast from an evil eye (ಕಣ್ಣಿಂಬಲ್ Kk. 54; Šm. 63; My.).

ದೃಷ್ಟಿವಿಕ್ಷೇಪ drishti-vikshêpa. Casting the eye obliquely: *an oblique look, a side glance, leer.*

Digitized by Google

ದೃಷ್ಟಿವಿಷ dṛishṭi-visha. = ದಿಟ್ಟಬಿಸ, ದಿಟ್ಟವಿಸ. Having poison in the eyes: a snake. 2, an evil eye.

ದೃಷ್ಟಿಸು dṛishṭisu. = ದಿಟ್ಟಿಸು. To see, to look at, etc. (Bp. 3, 70; 53, 70; 60, 14; My.).

ದೆ dĕ. = ದ 2, etc. See Šmd. 131. 132.

ದೆಕಾರ dĕ-kâra. The syllable ದೆ (see Šmd. 54).

ದೆಖ್ಖಾ dĕkhkhâ. (Mhr. ದೇಖಾವ, seeing; sight, view, prospect). — ದೆಖ್ಖಾದೆಖ್ಖಿ. (Šmd. 23, o. r. ದಖ್ಖಾದಖ್ಖಿ). Emulation, vieing with (Grj. 6, after 75; Bh. 8, 21, 23; Mhr. ದೇಖೋದೇಖೀ).

ದೆಖ್ಖಾಣ dĕkhkhâṇa. (Šmd. 23). (= ದೆಖ್ಖಾಳ).

ದೆಖ್ಖಾಯೆ dĕkhkhâyĕ. Showiness, pompousness (Bh. 7, 18, 27; Mhr. ದೇಖಾವು, showy, gaudy).

ದೆಖ್ಖಾಳ dĕkhkhâḷa. (= ದೆಖ್ಖಾಣ). Greatness, grandeur, pomp (ಪೆಚ್ಚುಗೆ Bhn. 65; Grj. 2, after 106; Râm. 4, 3, 12; Bh. 1, 10, 9; Mhr. ದೇಖಣಾ, sightly, comely; ದೇಖಣಾವು, showy, gaudy).

ದೆಖ್ಖಾಳತನ dĕkhkhâḷatana. = ದೆಖ್ಖಾಳ. (Bh. 7, 6, 37).

ದೆಗ್ dĕg. — ದೆಗ್ಗಿರಳೆ. -ಇರಳೆ (*i. e.* ಹಿರಳೆ). A large hiraḷĕ (My.).

ದೆಂಗು dĕṅgu. Sexual union (Tĕ.; My.).

ದೆಬ್ಬೆ dĕbbĕ. = ದಬ್ಬೆ, etc. (My.).

ದೆಬ್ಬೆ dĕbbĕ. = ದಬ್ಬೆ 1. (My.; Tĕ.). ದೆಬ್ಬೇ ಕೊಟ್ಟು, ಬೊಬ್ಬೇ ಕೊಣ್ಡ (Prv.).

ದೆವಸ dĕvasa. Tbh. of ದಿವಸ (Šmd. 357; ಪಗಲ್, ದಿವಸ Šm. 18; Čpr. 2, after 21; 3, after 28).

ದೆವ್ವ dĕvva. = (ತೃಯ), ದೆವ್ವು, ದೈಯ. Tbh. of ದೈವ. A demon, an evil spirit (My.; Mhr. ದೇವ, a demon; Tĕ. ದಯ್ಯ, ದೇಯ). — ದೆವ್ವಚೇಷ್ಟೆ. The grimaces of one who is possessed (My.). — ದೆವ್ವತಿಣ್ಡಿ. A glutton (My.). — ದೆವ್ವದುಮ್ಮೆ. A herb with scarlet flowers, Leonotis nenetaefolia Br. (Z.; My.). — ದೆವ್ವ ಬಡಿ. A demon to strike (or to possess) a person so that he is not likely to survive; a demon to kill (My.). — ದೆವ್ವ ಬಿಡಿಸು. To dispossess by mantras, to exorcise (My.). — ದೆವ್ವಸೋಕು. The touch of an evil spirit (My.). — ದೆವ್ವ ಹಿಡಿ. A demon to possess a person (but first not to kill him, My.). ದೆವ್ವ ಹಿಡಿದವಗೆ ದೈವದ ಯೋಚನೆ ಏನು? (Prv.).

ದೆವ್ವು dĕvvu. = ದೆವ್ವ. (S. Mhr.).

ದೆಸಿ dĕsi. (or most probably) ದೇಸಿ. = ದೇಸಿ. Beauty, fitness, niceness, comeliness, finish, etc. (ಗಾಡಿ, ನಿರುತೆ, ಸೊಬಗು Šs.; ನಿರುತೆ, ಗಾಡಿ, ಸೊಬಗು, ಸುಭಗತೆ Kk. 54; *cf.* the terms s. ಕೆಯ್ 4, ಚನ್ 2).

ದೆಸೆ dĕsĕ. 1. Tbh. of ದಶೆ. (My.; Tĕ.; B. 5, 6). ದೆಸೆಯಿಲ್ಲದವ ಮಸಿಗಿನ್ತ ಕಡೆ (Prv.). See ದುರ್ದೆಸೆ.

ದೆಸೆ dĕsĕ. 2. = ದಸೆ 2. Tbh. of ದಿಶೆ (Šmd. 357; ದಿಶ್ Hlâ.; ದಿಕ್ಕು Nn. 162, Mr. 57; ದಿಕ್ಕು, ಗೋಣ್ಬು, ದಿಶೆ Kk. 16, Šm. 13; My.; Tĕ.). ದೆಸೆಗಳಿರ! (Šmd. 153). ಪಡುವ ದೆಸೆಗೊಡೆಯ (Šm. 13). ದೆಸೆಗಳೊಡೆಯರು (Bp. 2, 14). ಆವ ದೆಸೆಗಯ್ದಿದರವರು? (50, 6). ಅವನ ದೆಸೆಯಿಂದ (on account of him) ಬಹಳ ಚಿನ್ತೆ ಮಾಡುವರು (B. 4, 142; My.). See Si. 68. 193. 202. 267. 316. 337. 397. 410; Prv. s. ಶಾನಭೋಗ. — ದೆಸೆಗಿಡು. -ಕಿಡು. = ದೆಸೆಗೆಡು. (Abh. P. 9, 63; 15, 78; Grj. 6, 50). — ದೆಸೆಗೆಡಿಸು. -ಕೆಡಿಸು. To cause to lose the direction, etc. (J. 16, 37. 45). — ದೆಸೆಗೆಡು. -ಕೆಡು. ದೆಸೆಗಿಡು. -ಕಿಡು. = ದಿಕ್ಕುಗೆಡು. Direction, refuge, etc. to be destroyed or lost (Bp. 21, 16). ದೆಸೆಗೆಟ್ಟವಂ (ನಷ್ಟ, ಗೃಹೀತದೃಕ್, etc. Hlâ.; ದಿಗ್ಭಯ q. v., ದ್ರುತ, ನಷ್ಟ, ವಿನಾಶನ, ಗೃಹೀತ Mr. 300). — ದೆಸೆಗೆಳವಿ. -ಕೆಳವಿ. = ದೆಸೆವೆಣ್. (Čpr. 2, 89). — ದೆಸೆ ದಿಕ್ಕು. rep. (Bp. 32, 62). — ದೆಸೆದೀವು. -ತೀವು. To fill the quarters of the compass (Rśv. 11, 19). — ದೆಸೆ ದೆಸೆ. rep. (Bp. 3, 33; 12, 37. 48; 28, 6; 32, 27; 56, 34; J. 16, 41; 18, 40). — ದೆಸೆಬಲಿ. = ದೆಸೆವಲಿ. Tbh. of ದಿಶಾಬಲಿ (Šmd. 376). — ದೆಸೆ ಬಿದ್ದಂ. A man who is ordered (to do something, Abh. P. 4, 28). — ದೆಸೆವಲಿ. -ಬಲಿ. = ದಿಗ್ಬಲಿ q. v., ದೆಸೆಬಲಿ. (Abh. P. 11, 5). — ದೆಸೆವಲಿಗುಡು. -ಕುಡು. To offer a dĕsĕvali (Abh. P. 13, 96; 14, 62). — ದೆಸೆವೆಣ್. -ಪೆಣ್. A point of the compass considered as a woman (Čpr. 8, 4; Abh. P. 10, 156; Rśv. 5, 32).

ದೆಸೆಗಾಱ dĕsĕ-gâṟa. A fortunate man (My.).

ದೇ dê. 1. Tbh. of ದೇವ. (T.). See ದೇಗುಲ, ದೇಸಿಂಗ.

ದೇ dê. 2. Tbh. of ದೇಶ. See ದೇಸಾಶೆ.

ದೇಖೀಲು dêkhīlu. Of or belonging to, together with (My.; Br., H.).

ದೇಗಲ dêgala. = ದೇಗುಲ. (Bp. 4, 57; 9, 6; 14, 6; 16, 15; 26, 38; 43, 45; 49, 11. 12; 56, 38; My.).

ದೇಗುಲ dêgula. Tbh. of ದೇವಕುಲ (Šmd. 382). A temple (ಆಯತ Hlâ.; My.; Mhr. ದೇಊಳ; J. 17, 40; B. 3, 80). ಪಡುವ ದೇಗುಲದೆಡೆಯಾವುದು? (Šmd. 125).

ದೇಗುಲಿಗ dêgula-iga. (Šmd. 233). An attendant on an idol. *Cf.* ದೇವಲ, ದೇವಲಕ.

ದೇಟು dêṭu. = ದೇಣ್ಟು. A stem (ಕಲವ್ಬು, ಕಾವು, ತುಮ್ಬು, ವೃನ್ತ G.; Mhr. ದೇಟ, ದೇಣ್ಟ).

ದೇಡ dêḍa. = ದೀಡ. (My.).

ದೇಣ dêṇa. ದೇಣಾ, ದೇಣಿ (in ಲೇಣಾ-). Money due, a debt (My.; H.; Mhr. ದೇಣೇಂ); a thing to be given (Mhr.). — ದೇಣಾಲೇಣ. Paying and receiving, lending and borrowing, mercantile transactions (My.; Mhr. ದೇಣೇಂಘೇಣೇಂ).

ದೇಣೆ dêṇĕ. = ದೇಣ. (My.).

ದೇಣೆದಾರ dêṇĕ-dâra. A debtor (My.; H.).

ದೇಣ್ಟು dêṇṭu. = ದೇಟು. (B. 4, 54. 70; ಕಡವ್ಬು, ಪ್ರಸವಬನ್ಧನ G.).

ದೇದೀಪ್ಯಮಾನ dêdīpyamâna. Brilliant, splendid (Čpr. 2, 46; 3, after 97; 4, after 75).

ದೇಮಿ dêmi. = ದ್ಯಾಮಿ. Tbh. of ದೇವಿ 1. — ದೇಮವ್ವ. -ಅವ್ವ. Durgâ (C.).

ದೇಯ dêya. To be given or presented, etc.; a gift, an oblation. See ಅ-, ಪಥಿ-.

ದೇವ dêva. = ದೇ 1, ದ್ಯಾವ. (Shining, being bright); divine, celestial; a deity, a god. 2, *a king, a prince.* 3, *a title of honour added to names;* his majesty, his honour. ದೇವರ್, your honour (Čpr. 5, after 135). 4, Indra; Šiva. 5, sign for a long syllable (Čh.). 6, a certain metrical foot (Čh.). 7, a fool, a dolt. Pl. ದೇವರ್, ದೇವರು (Bp. 60, 29); ದೇವರ್ಕಳ್ (Hlâ. I, 115); ದೇವಗಳ್ (Bp. 31, 25; 32, 10; 33, 19; 36, 9; 37, 61).—The plural honorific is used also with regard to men, but especially with regard to a deity or an idol, the verb appearing in the singular (B. 4, 144. 178; 5, 132; My.), or in the neuter (My.). ದೇವರೊಳ್ ನಿರ್ದೋಷಿಯಾಪ್ತಂ (Šmd. 163). ದೇವರ ಗಣ್ಟು ಹೋದರೆ ಪೂಜಾರೀ ಸಣ್ಟ ಹೋಯಿತು.—ದೇವರ ಕಡೆಗೆ ಕೆಯ್, ಮನೆಯ ಕಡೆಗೆ ಒಯ್!—ದೇವರ ಮುನೆ ಕಾಯಿ, ಜವಳೀ ಮುನೆ ಹಣ.—ದೇವರನ್ನು

Digitized by Google

ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ದೇವಸ್ಥಾನ ಹರಿದು ಬಿತ್ತು.—ದೇವರ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾದರೆ ಕಂಚಿನ ಬೆಲೆಗೆ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ.—ದೇವರು ಕೊಟ್ಟರೂ ಪೂಜಾರಿ ಕೊಡ (Prvs.). ಆ ದೇವ ಈ ದೇವ ಮಾದೇವನೆನ ಬೇಡ; ಆ ದೇವರ ದೇವ ಭುವನಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗಾದವನೆ ದೇವ (Sp.). — ದೇವಗಣಿಗಿಲು. -ಕಣಿಗಿಲು. A white sort of oleander (My.). — ದೇವಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 54, 71). See ಅಂಕ-, ಆಯ್ಕೆ-, ಕೇತಿ-, ಡೋಹರ ತಕ್ಕ-, ಪರಿಣಾಮಿ-, ಬಂಕಿ-, ಬಲಹರಿ-, ಬೊಮ್ಮ-, ಭೋಗಿ-, ಮಾಳಿ-, ರುದ್ರ-, ಲಕ್ಕ-, ಸುಂಕಿ-. — ದೇವರ ದಾಸಿ. N. (Bp. 9, 38; 51, 36. 42. 62; 58, 4). — ದೇವರಸ. -ಅರಸ. N. (Bp. 58, 2. 11). — ದೇವರು ದಿಣ್ಣರು. dupl. (My.).

ದೇವಕನೆಕ dêva-kaniša. N. of a plant (ಪಚ್ಚೆ Mr. 132).

ದೇವಕಾಂಚನ dêva-kâñcana. The tree Bauhinia purpurea. (R.).

ದೇವಕಾರ್ಯ dêva-kârya. Worship of the household gods (My.); any act of worship; any religious rite (Bp. 44, 72).

ದೇವಕಿ dêvaki. *Dêvaki, the wife of Vasudêva and mother of Krishṇa* (Mr. 20; J. 6, 44. 48).

ದೇವಕೀತನಯ dêvakî-tanaya. Krishṇa (ಬಾಲಕ Mr. 525).

ದೇವಕೀನನ್ದನ dêvakî-nandana. *Krishṇa.*

ದೇವಕುಲ dêva-kula. = ದೇಗಲ, ದೇಗುಲ. A Vidyâdhara (ಬಿಜ್ಜೋದರ Kk. 10 *b*). 2, an Apsaras (ಅಚ್ಚರ 10 *b*). 3, a temple.

ದೇವಕುಸುಮ dêva-kusuma. *Cloves* (ತ್ರಿಸನ್ಧಿ Mr. 132; ಲವಂಗ, ಲವಿ, ತೀಬು 143).

ದೇವಖಾತ dêva-khâta. Dug by the gods: *hollow by nature.* 2, *a natural pond.*

ದೇವಖಾತಕ dêva-khâtaka. *A natural pond.*

ದೇವಗಂಗೆ dêva-gangĕ. The celestial Ganges (My.).

ದೇವಗಣ dêva-gaṇa. A troop or class of gods. 2, a class of nakshatras (My.).

ದೇವಗಣನಾಥ dêvagaṇa-nâtha. Indra. 2, a N. (Bp. 9, 42).

ದೇವಗತಿ dêva-gati. The state of the gods; svarga (Abh. P. 6, after 35; 16, after 39).

ದೇವಗೇಹ dêva-gêha. A temple (ಕೇದಾರ, o. r. ಶಿವಾಲಯ Nn. 38).

ದೇವಗ್ರಾಮ dêva-grâma. = ದೇವಪುರ No. 1. (J. 18, 64).

ದೇವಚಿಕಿತ್ಸಕ dêva-cikitsaka. A physician of the gods. ದೇವಚಿಕಿತ್ಸಕಂಗಳ್, *the two Aśvins.*

ದೇವಚ್ಛನ್ದ dêva-c-chanda. *A necklace of pearls consisting of a hundred strings* (ನೂಱು ಸರಮುತ್ತು Mr. 338).

ದೇವಜಗ್ಧಕ dêva-jagdhaka. *A kind of fragrant grass* (= ಕತ್ತೃಣ).

ದೇವಡಿ dêvaḍi. = ದೇಹಲಿ. A porch or vestibule; the threshold; a raised terrace in front of the door (Mhr. ದೇವಡೀ, ದೇಹುಡೀ; ಪ್ರಘಣ G.; Br.); a house (My.).

ದೇವಡಿಗ dêva-aḍiga. (Smd. 239). An attendant upon an idol.

ದೇವತನ dêvatana. = ದೇವತ್ವ. (J. 6, 54).

ದೇವತರು dêva-taru. The divine tree: the holy fig tree. 2, *a celestial tree; the tree of plenty,* a general name for the five trees mandâra, pârijâtaka, santâna, kalpavṛiksha and haricandana.

ದೇವತಾಂಶ dêvatâ-amśa. A part of the deity; divine (B. 4, 167; My.).

ದೇವತಾಉತ್ತಾರ dêvatâ-uttâra. = ದೇವದಾಯ. (My.).

ದೇವತಾಕಾರ್ಯ dêvatâ-kârya. = ದೇವಕಾರ್ಯ. (My.).

ದೇವತಾಡ dêva-tâḍa. = ದೇವತಾಲ, ದೇವತಾಳ, ದೇವತಾಳೆ, ದೇವದಾಳಿ. *A kind of grass, Lipeocercis serrata* Trin. (= ಖರೆ, ಗರಿ, ಜೀಮೂತ). 2, the climbing herb Luffa acutangula Roxb. or L. foetida Cav.

ದೇವತಾಮೂಢ dêvatâ-mûḍha. Folly with regard to deities (Śâstrasâra in W. v. 1259).

ದೇವತಾಯನ dêvatâ-âyana. *A temple.*

ದೇವತಾರ್ಚನೆ dêvatâ-arcanĕ. Worship of the gods (Bp. 24, 28). See Nr. s. ಕಪ್ಪಡಿಗ.

ದೇವತಾಲ dêva-tâla. = ದೇವತಾಡ. (See Nr. s. ದೇವದಾಳಿ).

ದೇವತಾವಿನಿಯೋಗ dêvatâ-viniyôga. Application (of money, land, etc.) to the benefit of idols (My.).

ದೇವತಾಳೆ dêva-tâḷĕ. = ದೇವತಾಲ. (ದೇವತಾಡ, ಜೀಮೂತ, etc. Si. 138).

ದೇವತೆ dêvatĕ. ದೇವತಾ. The state or nature of a deity, divine dignity or power, divinity. 2, *a deity, a god* (Bp. 23, 17).

ದೇವತ್ವ dêvatva. = ದೇವತೆ No. 1. (My.).

ದೇವದಣ್ಡಿ dêva-daṇḍi. — ದೇವದಣ್ಡಿಯ ಕಾಯಿದೇವ. N. (Bp. 58, 10).

ದೇವದತ್ತ dêva-datta. God-given. 2, N. of the conch-shell of Arjuna (J. 13, 2. 8). 3, one of the vital airs, that which is exhaled in yawning (Sk.; ಮೇಲು ಕೆಳಗಂ ನೋಡುವುದು Mr. 52). 4, (when used in grammatical examples =) any one, a certain man, etc. 5, N. (B. 3, 33; My.).

ದೇವದನ್ತಿ dêva-danti. A shrubby creeper, the Indian jalap, Ipomœa turpethum R. Br. (St. & Pl.).

ದೇವದಾಯ dêva-dâya. Lands allotted free of rent for the support of pagodas (Br.; My.).

ದೇವದಾರ dêva-dâra. Tbh of ದೇವದಾರು. (G. 263. 386; My.).

ದೇವದಾರು dêva-dâru. *A species of pine, Pinus deodora* Roxb. 2, the red cedar, Erythroxylon monogynum Roxb. (St. & Pl.). See ಚೊಪ್ಪಟೆ.

ದೇವದಾಸ dêva-dâsa. A servant of a god or of the gods; N. (My.).

ದೇವದಾಸಿ dêva-dâsi. A courtezan, especially one employed as a dancer, etc. in a temple (My.).

ದೇವದಾಳಿ dêva-tâḷi. A kind of tree. ದೇವದಾಳೀ ವೃಕ್ಷ (ವೇಣಿ, ಗರಾಗರಿ, ದೇವತಾಳ, etc.), ದೇವದಾಳೀ ಕಾಯಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ (Si. 138). 2, = ದೇವತಾಡ (ದೇವತಾಲ, ಜೀಮೂತ, etc. Nr.; ತಾಡಕ Mr. 133). 3, a kind of cucurbitacaeus plant (Sk.).

ದೇವದುನ್ದುಭಿ dêva-dundubhi. A divine or celestial drum. (J. 31, 74; 33, 45).

ದೇವದೂತ dêva-dûta. A messenger of the gods, an angel. (My.).

ದೇವದೇವ dêva-dêva. The god of the gods; the chief of the gods: Śiva (Bp. 1, 60; 38, 72; 44 sum.; 44, 6; 58, 47; J. 15, 23).

ದೇವದೇವೇಶ dêvadêva-îśa. The lord among the chiefs of the gods: Śiva (Bp. 60, 7).

ದೇವದ್ರ್ಯಕ್ dêva-dryak. ದೇವದ್ರ್ಯಂಚ್. Turned towards the gods: *adoring the gods.*

ದೇವನ dêvana. 1. Going, motion. 2, emulation, desire to excel or overcome. 3, affair, business, profession. 4, *sport, play.* 5, *a die, dice for gambling.* 6, gaming, gambling. See ಗಮಿಸುವಿಕೆ and ವ್ಯವಹರಿಸುವಿಕೆ.

Digitized by Google

ದೇವನ **dêvana. 2.** Lamentation, wailing, grief, sorrow. See ಪರಿ-.

ದೇವನಗರಿ **dêva-nagari.** = ದೇವಪುರ 1. (J. 19, 55).

ದೇವನಗರೀಶ **dêvanagarî-îśa** N. of an idol of Krishṇa (J. 32, 57).

ದೇವನದಿ **dêva-nadi.** The Ganges (Mr. 413).

ದೇವನಾಗರಿ **dêva-nâgari.** The divine city writing: the character in which Saṁskṛita is usually written. (My.).

ದೇವನಾಮ್ಪಟ್ಣ **dêvanâm-paṭna.** The fort of St. David's on the Coromandel coast (My.).

ದೇವನಾಳ **dêva-nâḷa.** ದೇವನಾಲ. = ದೇವಲಾಲಿ. A kind of reed, Arundo bengalensis (ನಡ, ಧಮನ, ಪೋಟಗಲ Nr.; Si. 163). ದೇವನಾಳಂ ಪಿರಿಪಾಗಿರ್ಪ ಭೂಮಿ (ನಪ್ವತ್, ನಪ್ವಲ Nr.). (Mhr. ದೇವನಳ, the reed Arundo tibialis).

ದೇವಪತ್ರ **dêva-patra.** N. of a plant (ಗಾನ್ಧಾರಿ, ಪಂಚಪತ್ರ, etc. Mr. 132, o. r. ಮಂಡಪತ್ರ).

ದೇವಪುರ **dêva-pura.** N. of a place in Mysore (J. 1, 1; now ದೇವನೂರು). 2, the residence of Indra.

ದೇವಪೂಜೆ **dêva-pûjĕ.** Worship of the gods or of an idol (ಅರ್ಚನ Čt. I, 24).

ದೇವಪ್ರಯಾಗ **dêva-prayâga.** N. of a sacred bathing place. (R.).

ದೇವಭೂಮಿ **dêva-bhûmi.** The Gaṅgâ of the sky (Sk.). 2, heaven (My.); holy ground, places where are sacred rivers, mighty idols, etc. (Mhr.). *Cf.* ಭೋಗಭೂಮಿ.

ದೇವಭೂಮಿಜ **dêvabhûmi-ja.** An ârya (ಭೂತ, ಆರ್ಯ Nn. 78).

ದೇವಭೂಯ **dêva-bhûya.** *Identification with a deity,* inferior deification.

ದೇವಮಣಿ **dêva-maṇi.** A divine jewel; the śrîvatsa mark. 2, a twist of hair (like the śrîvatsa) on a horse's neck (ಕುದುರೆಯ ನಡುಗೊರಲ ಸುಳಿ Mr. 281; see ಶ್ರೀವತ್ಸಕ).

ದೇವಮನ್ದಿರ **dêva-mandira.** = ದೇವಾಲಯ. (My.).

ದೇವಮಾತೃಕ **dêva-mâtṛika.** *Fostered or watered by Indra or by rain,* as corn, land, etc.

ದೇವಮಾದಳ **dêva-mâdaḷa.** A large kind of citron (My.).

ದೇವಮಾನ್ಯ **dêva-mânya.** = ದೇವದಾಯ. (My.).

ದೇವಮಾನುಷ **dêva-mânusha.** = ದೇವವಾನಸ. A divine man; a simple, harmless fellow.

ದೇವಮಾರ್ಗ **dêva-mârga.** The way of the gods; the sky, the ether (My.). 2, the anus or penis.

ದೇವಯಜ್ಞ **dêva-yajña.** A sacrifice to the superior gods by oblations to fire. 2, the hôma sacrifice. (My.).

ದೇವಯಾನ **dêva-yâna.** The car or vehicle of a god. (My.).

ದೇವಯಾನಿ **dêva-yâni.** N. of the wife of Yayâti. (Bhâgavata 9, 20, 25. 27).

ದೇವಯುಗ **dêva-yuga.** *An age or period of the gods comprising the four ages of mankind.*

ದೇವಯೋನಿ **dêva-yôni.** *A being of divine origin,* viz. a kinnara, gandharva, apsara, vidyâdhara, niśâčara, piśâča, guhyaka, siddha, nabhaśčara, yaksha and bhûta (Mr. 56; ಭೂತ 494).

ದೇವರ **dêvara.** = ದೇವೃ. *A husband's brother,* especially his younger brother.

ದೇವರಥ **dêva-ratha.** *A car for carrying the images of the gods in a procession;* the car or vehicle of a deity (ಪುಷ್ಪಕ, ಸುರರ ರಥ Mr. 285).

ದೇವರಮ್ಯ **dêva-ramya.** N. of a vṛitta (Čh.).

ದೇವರಾಜ **dêva-râja.** A divine ruler; king of the gods: Indra. 2, N. (My.).

ದೇವರಾಜೇನ್ದ್ರ **dêvarâja-indra.** The chief of divine rulers. 2, N. (Râghč. 1, 42).

ದೇವರ್ಷಿ **dêva-ṛishi.** A ṛishi or saint of the celestial class, as Nârada, Atri, etc. (My.). See ಅಮರಮುನಿ, ರವಣಾಯ.

ದೇವಲ **dêvala.** *An attendant upon an idol;* a Brâhmaṇa who subsists upon idol-offerings, etc. 2, N.

ದೇವಲಕ **dêvalaka.** = ದೇವಲ. (Bp. 16, 13).

ದೇವಲಾಮ್ಬಿಕೆ **(dêvala-ambikĕ).** N. (Bp. 57, 7).

ದೇವಲಾಲಿ **dêva-lâli.** = ದೇವನಾಳ. ದೇವನಾಳ (ನಡ, etc.); ದೇವಲಾಲೀ ಕಡ್ಡಿಗಳಗೂ ಹೆಸರು (Si. 163).

ದೇವಲಿಪಿ **dêva-lipi.** A divine writing (Bp. 5, 60).

ದೇವಲೋಕ **dêva-lôka.** Heaven (ಸ್ವರ್ಗ Nn. 115). ನಾಯಿ ದೊಗಳದರೆ ದೇವಲೋಕ ಹಾದೀ?— ದೇವಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಭೂಲೋಕ ತಪ್ಪದು (Prvs.).

ದೇವವರ್ಧಕಿ **dêva-vardhaki.** *Tvashṭri, the carpenter of the gods.*

ದೇವವಲ್ಲಭ **dêva-vallabha.** *The tree Rottleria tinctoria* Roxb.

ದೇವವಸ್ತ್ರ **dêva-vastra.** (= ದೇವಾಂಗ). A divine garment (Bp. 61, 22).

ದೇವವಾನಸ **dêvavânasa.** Tbh. of ದೇವಮಾನುಷ (Śmd. 380).

ದೇವವೈರಿ **dêva-vairi.** A râkshasa (ರಾಕ್ಷಸ, ಪುಣ್ಯಜನ Nn. 95).

ದೇವಸ **dêvasa.** = ದಿವಸ. (ದಿವಸ Čt. I, 58).

ದೇವಸಭೆ **dêva-sabhĕ.** *An assembly of the gods.*

ದೇವಸಾಯುಜ್ಯ **dêva-sâyujya.** Absorption into or identification with a deity. (My.).

ದೇವಸ್ತ್ರೀ **dêva-strî.** The wife of a god; a courtezan of svarga; a celestial nymph, an Apsaras (ರಮ್ಭೆ, ಸುರಸತಿ Nn. 62).

ದೇವಸ್ಥಾನ **dêva-sthâna.** A temple (My.). See Prv. s. ಮುಷ್ಟಿ.

ದೇವಸ್ವ **dêva-sva.** The property of the gods; property applicable to the service of idols (My.).

ದೇವಾಕ್ಷರ **dêva-akshara.** Certain metrical feet (Čh.).

ದೇವಾಗಾರ **dêva-âgâra.** = ದೇವಾರ. The dwelling of the gods or of an idol; heaven (ಸ್ವರ್ಗ Nn. 71); a temple.

ದೇವಾಂಗ **dêva-aṅga.** N. of an emanation from the body of Sadâśiva, said to be the inventor of the art of weaving. (C.). 2, a kind of cloth (ಪಟಭೇದ Mr. 342; V. 42, after 21; J. 30, 15), silk cloth (T., S. Mhr.). 3, the penis (My.). ಪ್ರಸ್ತಾವ ನುಡಿಯಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತವಾಗಿರ ಬೇಕು; ಪ್ರಸ್ತಾವ ತಪ್ಪಿ ನುಡಿದರೆ ದೇವಾಂಗದುಸ್ತು (the cover of the privities) ಬಿದ್ದನ್ತೆ (Sp.). 4, N. of a merchant (Čpr. 3, after 76). — ದೇವಾಂಗದವರು. -ಅವರು. A class of Śaiva weavers (C.; Tĕ. ದೇವಾಂಗಿ).

ದೇವಾಂಗನೆ **dêva-aṅganĕ.** = ದೇವಸ್ತ್ರೀ. (My.; Čb. 70. 112).

ದೇವಾಜೀವ **dêva-âjîva.** *An attendant upon an idol;* a low Brâhmaṇa.

ದೇವಾದ್ರಿ **dêva-adri.** Mount Mêru (My.).

ದೇವಾಧಿದೇವ **dêva-adhidêva.** A god over all other gods (My.); an Arhat of the Jainas.

ದೇವಾಧಿಪ **dêva-adhipa.** The king of the gods: Indra.

ದೇವಾಧಿಪಪುರ **dêvâdhipa-pura.** Heaven. 2, a certain metrical foot (Čh.).

ದೇವಾನಾಮ್ಪ್ರಿಯ **dêvânâm-priya.** The beloved of the gods: simple, foolish; a fool. 2, a goat. (R.).

Digitized by Google

ದೇವಾಪಿ dêva-âpi. The friend of the gods;—N. of a ṛishi;—N. of a king.

ದೇವಾರ dêvâra. Tbh. of ದೇವಾಗಾರ (Šmd. 883).

ದೇವಾರಾಧನೆ dêva-ârâdhanĕ. Worship of the gods or of a god, especially idolatry (My.).

ದೇವಾರಿ dêva-ari. = ದೇವವೈರಿ. (My.).

ದೇವಾರ್ಚಕ dêva-arčaka. A worshipper of the gods; a pûjâri (My.).

ದೇವಾರ್ಚನೆ dêva-arčanĕ. The worship of the gods; idolatry. (My.).

ದೇವಾರ್ಯ dêva-ârya. N. (Bp. 1, 14).

ದೇವಾಲಯ dêva-âlaya. The residence of the gods: heaven. 2, a temple (ಆಯತನ Mr. 193; C.; B. 4, 174; Bp. 4, 52; 32, 52; J. 3, 18). 3, a temple of Šiva (ಶೇವಾರ, ದೇವಗೇಹ, o. r. ಶಿವಾಲಯ Nn. 38).

ದೇವಾಶ್ವ dêva-aśva. *The horse of a god;* Indra's horse.

ದೇವಿ dêvi. 1. = ದೇಮಿ, ದ್ಯಾಮಿ. A goddess. 2, Durgâ (Bp. 50, 2; My.). 3, *a queen*, chiefly in theatrical language (ನರ್ತನದ ದೇವಿ Mr. 83; Bp. 44, 40); a princess; a lady. 4, the small-pox (My.); vaccinia. 5, *the plant Medicago esculenta* Rottl. Roxb. (Trigonella corniculata Lin.). 6, *the plant Sanseviera roxburghiana* Shult. — ದೇವಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. N. (My.). — ದೇವಿಪಣ್ಡಿತ. A vaccinator (My.).

ದೇವಿ dêvi. 2. = ದೇಣ, etc. Giving; a thing to be given. See ಲೇವಾದೇವಿ.

ದೇವಿಕೆ dêvikĕ. *N. of a river*.

ದೇವುಳಿಗ dêva-uḷiga. (Šmd. 237). An attendant upon an idol (My.).

ದೇವೃ dêvṛi. = ದೇವರ. *A husband's brother,* especially his younger brother.

ದೇವೇನ್ದ್ರ dêva-indra. The chief of the gods: Indra (ಇನ್ದ್ರ Nn. 53; ಪುರನ್ದರ, ಇನ್ದ್ರ 57; ಬಿಡೌಜ, ಹರಿ 10; Šmd. 145).

ದೇವೇನ್ದ್ರತ್ವ dêvêndratva. The state or dignity of Indra (Bp. 18, 22).

ದೇವೇನ್ದ್ರಪಟ್ಟ dêvêndra-paṭṭa. The frontlet or tiara of the chief of the gods (Bp. 41, 11).

ದೇವೇಶ dêva-îśa. The chief of the gods: Indra (Bp. 24, 48).

ದೇವೋತ್ತಮ dêva-uttama. N. of the author of the Nânârtha-ratnâkara (Nn. 3).

ದೇಶ dêśa. = ದೇ 2, ದೇಸ. Pointing out, showing; teaching; see ಅನು-, ಉಪ-, ನಿ-. 2, any place or spot shown or pointed out; *a place, a spot; a side, a part, a department; a country, a district* (ನಾಡು Nn. 50). — ದೇಶ ದೇಶ. rep. (Bp. 59, 56).

ದೇಶಕಾಲ dêśa-kâla. Place and time; the proper place and time. (My.).

ದೇಶಕಾಲವರ್ತಮಾನ dêśakâla-vartamâna. News with regard to place and time (My.).

ದೇಶನ dêśana. Pointing out, etc. See ಪ್ರ-.

ದೇಶಪರ್ಯಟನ dêśa-paryaṭana. = ದೇಶಾಟನ. (My.).

ದೇಶಪಾಣ್ಡ್ಯೆ dêśa-pâṇḍyĕ. (-ಪಾಣ್ಡೆ. -ಪಾಣ್ಡೆ). An hereditary officer of a mahâl (Mhr.); a recordkeeper, a registrar, a clerk (Br.; R.); the head revenue-officer of a district (Br.).

ದೇಶಬಾನ್ಧವ dêśa-bândhava. A kinsman or friend on account of the (same) country: a countryman (B. 4, 142).

ದೇಶಭಾಷೆ dêśa-bhâshĕ. The dialect of a country. (My.).

ದೇಶಭೇದ deśa-bhêda. (A variety of country), a certain country (ಮರುತ Nn. 72).

ದೇಶಭ್ರಷ್ಟ deśa-bhrashṭa. Expelled from a country, expatriated (My.).

ದೇಶಭ್ರಷ್ಟತ್ವ deśabhrashṭatva. Expatriation (My.).

ದೇಶರೂಪ dêśa-rûpa. *Conformity with place, propriety, fitness.*

ದೇಶಶಾಖೆ dêśa-śâkhĕ. = ದೇಸಾಕೆ. A sub-division, etc. of a country.

ದೇಶಸ್ಥ dêśa-stha. Resident or existing in a country. 2, a tribe of Brâhmaṇas, immigrated from the north and belonging to the Mâdhva and Smârta sects (C.; Mhr.).

ದೇಶಾಚಾರ dêśa-âčâra. The custom and manners of a country (My.).

ದೇಶಾಟನ dêśa-aṭana. Journeying; travelling abroad (B. 4, 155; My.).

ದೇಶಾಧಿಪತಿ dêśa-adhipati. = ದೇಶಾಧೀಶ. (My.).

ದೇಶಾಧೀಶ dêśa-adhîsa. The chief or ruler of a country (Mr. 15).

ದೇಶಾನ್ತರ dêśa-antara. Another or foreign country (B. 4, 6. 152. 160). 2, longitude (Sk., Mhr.).—ದೇಶಾನ್ತರದವರಿಗೆ ಸ್ವತನ್ತ್ರ ಕೊಟ್ಟರೆ ತನ್ನ ಭೋಜ ಹೋಗದೇ?—ದೇಶಾನ್ತರ ಹೋದರೂ (if one goes to—) ಸ್ವತನ್ತ್ರವಿರ ಬೇಕು.—ದೇಶಾನ್ತರ ಹೋದರೆ ದೈವ ಬಿಟ್ಟೀತೇ?—ದೇಶಾನ್ತರಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಶನೀಶ್ವರ ಬಿಡದು (Prvs.).

ದೇಶಾನ್ತರಿ dêśântari. Belonging to another country; a foreigner. (My.).

ದೇಶಾನ್ತ್ರ dêśa-antra. Tbh. of ದೇಶಾನ್ತರ. (My.). ಅವಾನ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕದ ಕುದುರೆ ದೇಶಾನ್ತ್ರವಾಗಿ ಓಡಿ ಹೋಯಿತು (Prv.).

ದೇಶಾಭಿಮಾನ dêśa-abhimâna. High opinion of, or love for, a country (My.).

ದೇಶಾಭಿಮಾನಿ dêśa-abhimâni. A person that has a high opinion of, or love for, his country (B. 4, 55; My.).

ದೇಶಾಯಿ dêśâyi. = ದೇಸಾಯಿ, q. v. (B. 4, 216; My.).

ದೇಶಾವರ dêśa-âvara. = ದೇಶಾವಾರ. Wandering from country to country begging alms (Mhr.). 2, alms so obtained (Mhr.). 3, foreign countries (Mhr.). 4, imports (Mhr.). 5, = ಚಲಾಯಿತ (Si. 157). ದೇಶಾವರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಭೋಜ ಕಳಕೊಣ್ಡ (Prv.).

ದೇಶಾವಾರ dêśâvâra. = ದೇಶಾವರ. (My.).

ದೇಶಿ dêśi. = ದೇಸಿ. Pointing out, showing; instructing; guiding. See ಉಪ-. 2, of or belonging to a country (Bh. 1, 10, 2); the language or dialect of a country (Čh.; Čh. v. 16; Šmd. 43. 190). 3, a certain râga (Bp. 19, 11).

ದೇಶಿಕ dêśika. = ದೇಸಿಗ. A guide. 2, a teacher, a spiritual teacher or guru. 3, a traveller, a sojourner; a stranger. 4, Šiva. See Bp. 19, 85; 46, 40. 72.

ದೇಶೀಯ dêśîya. = ದೇಸೀಯ. Peculiar or belonging to a country or province, provincial, native; (a letter, word, etc.) pertaining to the dialect or language peculiar to a country (Šmd. 26. 27. 44; Šm. 119; Kk. 3).

ದೇಶೀಯಪದ dêśîya-pada. A word belonging to a native dialect or language (Šmd. 386).

ದೇಶೀಯಾಕ್ಷರ dêśîya-akshara. A dêśîya letter (Šmd. 27 Cm.).

ದೇಶ್ಯ dêśya. = ದೇಶೀಯ. Local; provincial; native. (My.).

Digitized by Google

ದೇಷ್ಟ dêshṭa. Tbh. of ದೇಷ್ಟೃ. One who possesses knowledge (ಅರಿವವಂ Mr. 239).

ದೇಷ್ಟೃ dêshṭri. One who shows, directs, or teaches. See ಆ-.

ದೇಸ dêsa. Tbh. of ದೇಶ. (My.). See ಉತ್ತರ-, Bp. 28, 52. — ದೇಸಗತ್ತಿ. The office of a dêsâyi (B. 4, 216). — ದೇಸಗತ್ತು. = ದೇಸಗತ್ತಿ. (B. 4, 217).

ದೇಸಾಕೆ dêsâkĕ. Tbh. of ದೇಶಶಾಖೆ (Šmd. 382).

ದೇಸಾಯಿ dêsâyi. = ದೇಶಾಯಿ. An hereditary officer; the head of a district (Mhr.; My.).

ದೇಸಿ dêsi. = ದೆಸಿ, q. v. See ದೇಸಿಕಾರ್ತಿ, ದೇಸಿಗಾಱ. — ದೇಸಿವಡೆ. -ಪಡೆ. To become fit (Rsv. 1, after 135). — ದೇಸಿವೆಟ್. -ಪೆಟ್. To obtain a finished state (Čpr. 8, after 52).

ದೇಸಿ dêsi. Tbh. of ದೇಶಿ. ದೇಸಿ ತದ್ಭವಂ ತತ್ಸಮಂ (Čt. II, 2).

ದೇಸಿಕಾರ್ತಿ dêsi-kârti. A beautiful, charming woman (Čpr. 8, 52).

ದೇಸಿಗ dêsiga. Tbh. of ದೇಶಿಕ. Šiva (Šmd. 39; ಶಿವ Kk. 4; ಈಶ್ವರ Šm. 2). 2, a stranger, a homeless male (Šmd. 345; J. 18, 40; 28, 20).

ದೇಸಿಗಾಱ dêsi-gâṟa. A finisher, an artist (Bh. 2, 13, 24).

ದೇಸಿಗಿತಿ dêsiga-iti. (Šmd. 246). The wife of a dêsiga; a female dêsiga.

ದೇಸಿಂಗ dê-singa. Tbh. of Sk. ದೇವಸಿಂಹ, the lion of the gods: Šiva. — ದೇಸಿಂಗರಾಯ. N. (Bp. 51 sum.; 51, 2).

ದೇಸಿಮಾರ್ಗ dêsi-mârga. The language of the country and the style (or rhetorical expression, Abh. P. 16, 97).

ದೇಸೀಯ dêsîya. Tbh. of ದೇಶೀಯ. A provincial or dialectical term (ಶಾಕು Kk. 66).

ದೇಹ dêha. *The body* (Bp. 1, 63; ಗೂಡು Bhn. 30). ಹರಣ-ದೇಹ-ಅರ್ಥ (Bp. 39, 17). ದೇಹವಿದ್ದರೆ ಭಾವಿಸ ಬಹುದು (Prv.). — ದೇಹಸುರ್ಕು. A wrinkle (ತೆರೆ Šm. 105).

ದೇಹತೆ dêhatĕ. The possession of a body, embodiment, corporality, materiality (Bp. 26, 24).

ದೇಹತ್ಯಾಗ dêha-tyâga. Resigning the body; death. (My.).

ದೇಹದಣ್ಡನೆ dêha-daṇḍanĕ. Exercising the body (My.); mortification of the body (My.); corporal punishment (My.).

ದೇಹಧರ್ಮ dêha-dharma. The function or law of the body (Sk.); the constitution (My.).

ದೇಹಧಾರಣ dêha-dhâraṇa. Living, life, existence. (My.).

ದೇಹಧಾರಿ dêha-dhâri. Carrying or holding a body: incarnate (Mhr.); a living being, an individual (My.).

ದೇಹಬಾಧೆ dêha-bâdhĕ. A call of nature (My.).

ದೇಹರ dêhara. (= ದೇಹಲಿ). (Bp. 47, 26).

ದೇಹಲಿ dêhali. (= ದೇವಡಿ). *The threshold of a door* (ಹೊಸನ್ತಿಲ್ Kk. 47; Šm. 57; ಹೊಸತಿಲ್ Mr. 199); a raised terrace in front of a door.

ದೇಹವಂಚಕ dêha-vañcaka. A man who practises fraud with regard to the body (in his not offering it up to Šiva, Bp. 39, 19).

ದೇಹಾನ್ತ dêha-anta. The end of the body: death (B. 5, 234; My.).

ದೇಹಾವಸಾನ dêha-avasâna. = ದೇಹಾನ್ತ. (J. 5, 49).

ದೇಹಿ dêhi. Having a body, corporeal, embodied. 2, a living being, especially a man. 3, the soul (Bp. 1, 63).

ದೇಹಿಕ dêhika. Appertaining to the body; bodily. (Bp. 1, 63; 26, 24).

ದೈ dĕi. (Tbh. of ದೇಹಿ, give!). An expression of humbly begging. ದೈಯೆನ್ದಂ (Šmd. 64, one MS. ಮಾಧೈಯೆನ್ದಂ).

ದೈತ daita. Tbh. of ದಯಿತ. (ಒಡೆಯ Mr. 227).

ದೈತೇಯ daitêya. (fr. ದಿತಿ). The offspring of Diti: *a giant or Titan, an asura.*

ದೈತ್ಯ daitya. = ದೈತೇಯ. *A demon, an asura, a râkshasa* (ರಾಕ್ಷಸ Nn. 6; ರಾಕ್ಷಸಭೇದ 40. 112; see ದಾನ). ದೈತ್ಯನಾದವಗೆ ವೈತ್ಯವೆಮ್ಬುದದೇನು? (Prv.).

ದೈತ್ಯಗುರು daitya-guru. The preceptor of the Daityas: *Šukra*, the planet Venus.

ದೈತ್ಯಧ್ವಂಸಿ daitya-dhvaṃsi. Vishṇu (My.).

ದೈತ್ಯಮರ್ದನ daitya-mardana. = ದೈತ್ಯಧ್ವಂಸಿ. (My.).

ದೈತ್ಯಮುನಿ daitya-muni. N. of a ṛishi (Râm. 4, 2, 45).

ದೈತ್ಯಲೋಕ daitya-lôka. Tripura (Mr. 32).

ದೈತ್ಯವೈರಿ daitya-vairi. = ದೈತ್ಯಾರಿ No. 1. (Bp. 54, 59).

ದೈತ್ಯಾರಿ daitya-ari. *Vishṇu.* 2, sign for a short metrical syllable (Čh.).

ದೈತ್ಯೆ daityĕ. *A species of fragrant plant* (= ಮುರಾ). 2, a female daitya (My.).

ದೈನ್ಯ dainya. (fr. ದೀನ). Feebleness, wretchedness; *affliction, grief; depression, low-spiritedness* (ಮನ್ಯು Nn. 36; ಲಘು 145; ವಿಕೃತ, ವಿಪ್ರಲಬ್ಧ Mr. 242);—poverty; humbleness (Bp. 22, 53; J. 6, 28; 18, 57; My.);—meanness, covetousness. See Kâvy. IV, 2, 16.—ದೈನ್ಯದವರಿಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಿದರೆ ಮರಣದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವದು.—ದೈನ್ಯವಾಗಿ ಬೇಡೋಕಿನ್ತ ದೈವಾಧೀನವಾಗೋದುತ್ತಮ (Prvs.). See ಕಡು-, ಬಲು-; ದಾಯ್ವುಡು. — ದೈನ್ಯಂಗವಿ. -ಂಕವಿ. Humbleness to come upon one (to become humble, Bp. 57, 51). — ದೈನ್ಯನ್ದೋಱು. -ಂತೋಱು. To show humility (Šsv. 2, after 25; 4, after 105). — ದೈನ್ಯಮ್ಬಡು. -ಂಪಡು. To be depressed or low-spirited; to be humble (especially in supplication, Bp. 26, 67; 27, 72; 56, 39). ದೈನ್ಯಮ್ಬಟ್ಟವ (ನಿಕೃತ, ವಿಪ್ರಲಬ್ಧ Hlâ.).

ದೈನ್ಯವೃತ್ತಿ dainya-vṛitti. Wretched, miserable subsistence; mean behaviour; humble behaviour. 2, a person of mean behaviour (Bp. 40, 67).

ದೈಯ daiya. = ದೆವ್ವ, etc. (My.; Tĕ.).

ದೈರ್ಘ್ಯ dairghya. (fr. ದೀರ್ಘ). *Length.*

ದೈವ daiva. (fr. ದೇವ). = ದೆವ್ವ, etc. Divine. 2, a deity, a god; a lord (Bp. 23, 16. 17; 36, 3; 49, 12; 51, 75; 53, 4; 54, 2. 6-15). 3, *destiny; fortune, fate, accident.* 4, property, wealth (B. 2, 20; 4, 50. 55; My.). 5, a demon or devil (My.). ಅರಸನ ಅಂಕೆಯಿಲ್ಲ, ದೈವದ ಕಾಟವಿಲ್ಲ.—ಕಣ್ಣು ಕೊಣ್ಡು ಹೋದ ದೈವ ಮತೀ ಕೊಟ್ಟತು.—ತಾನೊನ್ದೆಣಿಸಿದರೆ ದೈವವೊನ್ದೆಣಿಸಿತು.—ದೆವ್ವ ಹಿಡಿದವನಿಗೆ ದೈವದ ಯೋಚನೆ ಏನು? (Prvs.). See ವರ-, ಬಣಗು-.

ದೈವಕ daivaka. Divine; the state of being divine (Râm. 4, 2, 45).

ದೈವಜ್ಞ daiva-jña. *An astrologer.* Fem. ದೈವಜ್ಞೆ.

ದೈವತ daivata. (fr. ದೇವತಾ). *Of or relating to a god or to the gods, divine.* 2, *a deity, a god.*

ದೈವದ್ರೋಹ daiva-drôha. Perfidy committed against a deity (J. 3, 35; 4, 2).

Digitized by Google

ದೈವಪರ daiva-para. *Trusting to fate, believing in predestination,* a fatalist.

ದೈವಯನ್ತ್ರ daiva-yantra. God's control or government (J. 29 sum.).

ದೈವಯೋಗ daiva-yôga. A fortuitous combination, the intervention of destiny, fortune, chance (B. 4, 38; My.).

ದೈವಶಾಲಿ daiva-śâli. A fortunate person (ಧನ್ಯ Ĉb.; My.).

ದೈವಾಧೀನ daiva-adhîna. Depending on fate, subject to fate (or the deity, Sk.). 2, death (My.). ದೈನ್ಯವಾಗಿ ಬೇಡೋಚಿನ್ತ ದೈವಾಧೀನವಾಗೋದುತ್ತಮ (Prv.).

ದೈವಿಕ daivika. Relating to, or proceeding from, the gods; (and noun, B. 4, 223; My.). See Prv. s. ರಾಜಕ.

ದೈವು daivu. Tbh. of ದೈವ. ದೈವುಳ್ಳ ಗೃಹಸ್ಥನು (B. 4, 122). ದೈವುಳ್ಳವರು ಬಡವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವರು (4, 142). — ದೈವುಳ್ಳತನ. The state or condition of being rich (B. 4, 194).

ದೈಷ್ಟಿಕ daishṭika. (fr. ದಿಷ್ಟ). Fated, predestined; a predestinarian, a fatalist. (R.).

ದೊಗರು dôgaru. = ದೊಗರು. (My.).

ದೊಗೆ dôge. = ದೊಸೆ. To dig or excavate with the nails, claws or an instrument; to take out, as serum from the ear, as ghee from out of a pot (My.).

ದೊಂಗರ dôngara. = ಡೊಂಗರ. (My.).

ದೊಠಾರ dôṭhâra. A firm, steadfast man (Bh. 8, 24, 41; *cf.* ದೃಢ ೧).

ದೊಠಾರತನ dôṭhâratana. Firmness, steadfastness (Bh. 7, 1, 26).

ದೊಠಾರಿಸು dôṭhârisu. To be firm, steadfast or resolute (Bh. 7, 16, 45).

ದೊಡ್ಡ doḍḍa. (genitive of a ದೊಡ್ಡು, that still exists in Tĕ., *cf.* ದೊಡ್ಡಿತು). (Of largeness, etc.), large, big, stout, thick, great; extensive, spacious; respectable; eminent; important; chief, principal; loud (ಬಹುಲ, ಸ್ಥೂಲ, ಪೀನ, ಪೀವ, ಪೀವರ Hlâ.; ಎತಂಕಟ, ಪೃಥು, ಬೃಹತ್, etc. Si. 370; C.; Tĕ. ದೊಡ್ಡ; T. ತುಱು, ತುನ್ದು, to be close or thronged, be thick together; ತುದ್ದು, closeness; see ತೊಂಗಲ್, ತೊಡೆ, ತುಱುಗು). — ದೊಡ್ಡ ಅಡವಿ. A large wood, a great forest (ಮಹಾರಣ್ಯ Si. 118). — ದೊಡ್ಡ ಅನ್ತರ. A great difference or distinction (My.); a large story of a building (My.). — ದೊಡ್ಡ ಅಲೆ. A large wave (ಉಲ್ಲೋಲ, etc. Si. 81). — ದೊಡ್ಡ ಕಲ್ಲು. A large stone or rock. ಬೆಟ್ಟದಿನ್ದ ಉರುಳ್ದ ದೊಡ್ಡ ಕಲ್ಲಂ ಗಣ್ಡಶೈಲ ಎಮ್ಬುದು (Hlâ.). — ದೊಡ್ಡ ಕಾಡುಮಲ್ಲಿಗೆ. The shrub Jasminum pubescens L. (St. & Pl.). — ದೊಡ್ಡ ಕೂಗು. A loud cry or call (ಘೋಷಣೆ G.). — ದೊಡ್ಡ ಕೂವೆ. = ಕೆಮ್ಪು ಕೂವೆ. (St. & Pl.). — ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸ. An important business (My.); a difficult work (My.). — ದೊಡ್ಡಕ್ಕ. -ಅಕ್ಕ. The elder one of two or more elder sisters (C.). — ದೊಡ್ಡ ಗಾದಾರಿ. The plant Grangea maderaspatana Poir. (Z.). — ದೊಡ್ಡ ಗೋರಟ್ಟೆ. (ಅಮ್ಲಾನ, ಮಹಾಸಹೆ Si. 139). — ದೊಡ್ಡ ಚಳ್ಳ. = ಚಳ್ಳೆ. (Z.). — ದೊಡ್ಡಚ್ಚು. -ಅಚ್ಚು. A large cake of jaggory (My.). — ದೊಡ್ಡ ಜಡ. Cholera (My.). — ದೊಡ್ಡ ಜಿಗಣೆ. A large leech (ದುರ್ನಾಮ, etc. Si. 90). — ದೊಡ್ಡ ಜೋಳ. The maize or Indian corn, Zea Mayis L. (St. & Pl.). — ದೊಡ್ಡಣ್ಣ. -ಅಣ್ಣ. The elder one of two or more elder brothers (My.). — ದೊಡ್ಡ ತಗಚೆ. An under-shrub, Cassia occidentalis L. (St. & Pl.). — ದೊಡ್ಡ ತಪ್ಪು. A great, serious mistake or sin (My.). — ದೊಡ್ಡ ತನ್ದೆ. = ದೊಡ್ಡಪ್ಪ. A father's elder brother (My.). 2, the husband of a mother's elder sister (My.). — ದೊಡ್ಡ ತಾಯಿ. A mother's elder sister (My.). 2, the wife of a father's elder brother (My.). — ದೊಡ್ಡ ತಾಳ್ಮೆ. Great patience (My.). — ದೊಡ್ಡ ತುಮ್ಬೆ. The herb Leucas urticaefolia Br. (Z.). — ದೊಡ್ಡ ದನ. A very good kind of cattle (My.). — ದೊಡ್ಡ ದನಿ. A loud sound or voice (ಕವಚ, ಪ್ರವಚ Nu. 88). — ದೊಡ್ಡದು. -ಅದು. = ದೊಡ್ಡಿತು, q. v. separately. A thing which is large, etc. (ಮಹತ್, etc. Si. 427). ದೊಡ್ಡದಾಗಿರುವದನ್ನು ಚಿಕ್ಕದಾಗಿ ಮಾಡುವಿಕೆ (ಸಂಕ್ಷೇಪಣ, ಸಮಸನ Si. 394). ದೋತ್ರ ದೊಡ್ಡದಾದರೆ ಗೋತ್ರ ದೊಡ್ಡದೇ? (Prv.). ವಿದ್ಯೆ ದ್ರವ್ಯಕ್ಕಿನ್ತ ದೊಡ್ಡದು (B. 1, 4). — ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ. rep. ಬೆಟ್ಟದಿನ್ದ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಉರುಳಿ ಕೊಣ್ಡು ಜಾರಿದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಲ್ಲು ಗುಣ್ಡುಗಳು (ಗಣ್ಡಶೈಲ Si. 116). See B. 3, 33. 38. 43. 74; 5, 119. 194, 270. — ದೊಡ್ಡ ದೊಣ್ಣೆ. A large or stout bludgeon. ಕಬ್ಬಿಣದ ಕಟ್ಟು ಹಾಕಿದ ದೊಡ್ಡ ದೊಣ್ಣೆ (ಪರಿಘ, etc. Si. 412). — ದೊಡ್ಡ ದೊರೆ. The chief ruler; the first in authority at any place; etc. (My.). — ದೊಡ್ಡ ನಡೆ. A fast walk (My.). — ದೊಡ್ಡ ನಾಯಿ. A large dog; a tiger (My.; see ಹೆಬ್ಬಾರೇ ಹುಲಿ). — ದೊಡ್ಡ ನಿದ್ರೆ. Great sleep: death (My.). — ದೊಡ್ಡ ನೂಲು. Stout or coarse thread. ದೊಡ್ಡ ನೂಲ ಸೀರೆ (ಸ್ಥೂಲ ಶಾಟಕ Nr.). — ದೊಡ್ಡ ನೆಕ್ಕರೆ. A spreading shrub with purple flowers, the Indian rhododendron, Melastoma malabathricum L. (St. & Pl.). — ದೊಡ್ಡ ನೆಗ್ಗಿಲು. = ಆನೆನೆಗ್ಗಿಲು. (St. & Pl.). — ದೊಡ್ಡ ನೊಣ. A large fly (ಪತಂಗಿಕೆ, ಪುತ್ತಿಕೆ Nr.). — ದೊಡ್ಡ ಪತ್ರೆಗಿಡ. A herb, the thick-leaved Lavender, Anisochilus carnosus Wall. (St. & Pl.). — ದೊಡ್ಡಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. = ದೊಡ್ಡ ತನ್ದೆ. (My.; ಪಿತೃವ್ಯ Si. 191; G.; B. 2, 25). — ದೊಡ್ಡ ಬಯ್ಯನೆಲ್ಲು. (-ಬಯ್ಯ-). A kind of paddy (My.). — ದೊಡ್ಡ ಬಸಳೆಬಳ್ಳಿ. = ಹಿರಿ-. (St. & Pl.). — ದೊಡ್ಡ ಬೀದಿ. The main street (My.). — ದೊಡ್ಡ ಬೆಟ್ಟ. A big hill, a high mountain (Si. 88. 114; My.). — ದೊಡ್ಡ ಬೆಳ್ಳೀ ಹಣ. A double fanam, worth two Aṇas (My.). — ದೊಡ್ಡ ಮಣಿ ಮರ. A lofty tree, Ailanthus excelsa Roxb. (St. & Pl.). — ದೊಡ್ಡ ಮದ್ದು. The root of the aśvagandha (My.). — ದೊಡ್ಡ ಮನಸು. -ಮನಸ್ಸು. A munificent, generous mind; generosity (My.; B. 4, 89; 5, 206). ದೊಡ್ಡ ಮನಸಿನವ (ಸ್ಥೂಲಲಕ್ಷ, ದಾನಶೂರ G.). — ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯ. A great or respectable man (My.; Si. 258). — ದೊಡ್ಡ ಮನೆ. A large house (My.). 2, a jail (My.). ದೊಡ್ಡ ಮನೆಯನ್ನ ಓದಿ ಹೋದರೆ ಹಾಕಿದ್ದು ಎರಡು ಶಾದಿಕ್ಕ (Prv.). — ದೊಡ್ಡ ಮರ. A large tree. 2, the tree Calosanthes indica (ಮಣ್ಡೂಕಪರ್ಣ, ಪತ್ರೋರ್ಣ, etc. Si. 185). — ದೊಡ್ಡ ಮರದರಸಿನ. A climbing shrub, the tree turmeric, Menispermum fenestratum Gaert. (St. & Pl.). — ದೊಡ್ಡ ಮಾರವಾಳಿ. A very good fodder-grass, Andropogon mollicomus Kunth. (Z.). — ದೊಡ್ಡ ಮಾರ್ಗ. A main or high road. 2, a callous spot on an elphant's or a horse's leg (ಆನೆ ಕುದುರೆಗಳೊಳ್ ಆದ ಕಿಬುದೊಡೆಯ ಜಡ್ಡು Šmd. II; ಆನೆ ಕುದುರೆಗಳ ಕಿಬುದೊಡೆಯೊಳ್ ಇರದೆ ಆದ ದಡ್ಡು Kk. 92). 3, a virtuous way, good conduct (My.). — ದೊಡ್ಡ ಮೂಗು. A large nose (Bp. 20, 12). — ದೊಡ್ಡ ಮೆಕ್ಕೆಗಿಡ. = ಹಿಂಮೆಕ್ಕೆಗಿಡ. (St. & Pl.). — ದೊಡ್ಡಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. = ದೊಡ್ಡ ತಾಯಿ. (My.). 2, the small-pox (C.). 3, misfortune personified as a goddess, jêshṭhâ (My.). — ದೊಡ್ಡಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. = ದೊಡ್ಡಪ್ಪ. (C.). — ದೊಡ್ಡ ರತ್ನಗನ್ಧಿ. The royal Gool-mohr, a tree with showy scarlet flowers, Poinciana regia Bojer. (St. & Pl.).

Digitized by Google

— ದೊಡ್ಡ ರಾಮು. N. (Bp. 56, 33). — ದೊಡ್ಡರಿಸಿನ. -ಅರಿಸಿನ. (ಪೀತದ್ರು, ಕಾಲೇಯಕ, etc. Si. 146). — ದೊಡ್ಡವ. -ಅವ. A male person who is tall, old, great, noble, rich, etc. (ಉದಾರ Si. 454). ಸಣ್ಣವರೂ ದೊಡ್ಡವರೂ (B. 3, 70). ದೊಡ್ಡವನ ಮನೇ ನೋಟ, ಬಡವನ ಮನೇ ಊಟ.—ದೊಡ್ಡವನಾಡಿದ್ದೇ ಆಟ, ಬಡವನಾಡಿದ್ದೇ ಬಣ್ಣಾಟ.—ದೊಡ್ಡವನುಣ್ಣರೆ ಮದ್ದು, ಬಡವನುಣ್ಣರೆ ಹೇಸಿಗೆ.—ದೊಡ್ಡವನ ಸಣ್ಣತನ ಬಡವನಿಗೆ ಬಣ್ಣಾಟ.—ದೊಡ್ಡವರ ಮನೆಗೆ ಬಡನಣ್ಣ ಹೋದ ಹಾಗೆ.—ದೊಡ್ಡವರ ಸಂಗಡ ಕೂತು, ಒಡ್ಡಾದ ಹಣ್ಣು (ತಾನು ಕೆಯ್ ಹಾಕಿ) ತಿನ್ನ ಬಾರದು.—ಹೆಡ್ಡನಾದರೂ ದೊಡ್ಡವನೇ ಲೇಸು.—ದೊಡ್ಡವನ ಮಾತು ಸವಿ, ಬಡವನ ಊಟ ಸವಿ.—ದೊಡ್ಡವನ ಮನೆ ಸುಡ ಬಾರದು, ಬಡವನ ಹೆಣ್ಡತಿ ಸಾಯ ಬಾರದು.—ದೊಡ್ಡವನ ಹೆಣ್ಡತಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅತ್ತೆ, ಬಡವನ ಹೆಣ್ಡತಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸೊಸೆ (Prvs.). — ದೊಡ್ಡವಳು. -ಅವಳು. A female person who is tall, etc. (My.). — ದೊಡ್ಡವ್ವ. -ಅವ್ವ. = ದೊಡ್ಡಮ್ಮ. (My.). — ದೊಡ್ಡ ಶಬ್ದ. A great, loud noise (Si. 60; My.). — ದೊಡ್ಡ ಸರ್ಲೆಹಕ್ಕಿ. = ಸಿರಿಗಿರಿ. (My.). 2, = ತಾಡಿಗ್ಯ. (My.). 3, = ಸಲಿಕಬಾಯಿಹಕ್ಕಿ. (My.). — ದೊಡ್ಡ ಸಾಸುವೆ. A kind of mustard (Si. 305). — ದೊಡ್ಡ ಸುದ್ದಿ. Important news (My.). — ದೊಡ್ಡ ಹರಳುಗಿಡ. A shrub used to make hedges, Jatropha curcas Lin. (St. & Pl.; My.). — ದೊಡ್ಡ ಹಿಪ್ಪಲಿ. (ಕಪಿವಲ್ಲಿ G.). — ದೊಡ್ಡ ಹುಳಕ. A kind of sand-piper, snipe (Pr.). — ದೊಡ್ಡ ಹೆಣ್ಡತಿ. A woman whose husband has taken another wife (ಕೃತಸಾಪತ್ನಿಕೆ, etc. Si. 183). — ದೊಡ್ಡ ಹೊಟ್ಟೆ. A large belly (Bp. 59, 14). ದೊಡ್ಡ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮಾಧವ, N. (56, 33). ದೊಡ್ಡ ಹೊಟ್ಟೆಯವ (ಪೆರ್ಬೊಡೆಯ, ಗಣೇಶ G.). ದೊಡ್ಡ ಹೊಟ್ಟೆಯಿದ್ದವ ಹೆಡ್ಡನೋ? (Prv.). — ದೊಡ್ಡಾನೆ. -ಆನೆ. A large elephant, the leader of a herd (ಯೂಥನಾಥ, etc. Si. 269). — ದೊಡ್ಡಿಹ. (ದೊಡ್ಡು) -ಇಹ. (Greatness being therein), large, great, etc. ದೊಡ್ಡಿಹ ಎತ್ತು (ಮಹೋಕ್ಷ Nr.). ದೊಡ್ಡಿಹ ಐಶ್ವರ್ಯ (ಮಹೈಶ್ವರ್ಯ Nn. 106). ಬೆಟ್ಟದತ್ತಣಿನ್ದ ಉರುಳ್ವ ದೊಡ್ಡಿಹ ಕಲ್ಲುಗಳು (ಗಣ್ಡಶೈಲಂಗಳ್ Nr.). ದೊಡ್ಡಿಹ ವೃಕ್ಷ (ಉನ್ನತವೃಕ್ಷ Nn. 161). — ದೊಡ್ಡೊಕ್ಕಲು. -ಒಕ್ಕಲು. The chief or head inhabitant (My.); a well-to-do inhabitant (My.).

ದೊಡ್ಡತನ dŏḍḍatana. Exalted state or position, greatness, dignity, etc. (My.; ಉತ್ಕರ್ಷ, ಅತಿಶಯ Si. 390; ಭಗ, ಮಹಾತ್ಮ್ಯ, etc. 411). ದೊಡ್ಡತನದ ಅಹಂಕಾರ (ಮಾನ, ಚಿತ್ತಸಮುನ್ನತಿ 68).

ದೊಡ್ಡತ್ವ dŏḍḍatva. = ದೊಡ್ಡತನ. (My.).

ದೊಡ್ಡಸ್ತನ dŏḍḍastana. = ದೊಡ್ಡತನ, ದೊಡ್ಡಿಸ್ತನ. (B. 5, 39; My.).

ದೊಡ್ಡಸ್ತಿಕೆ dŏḍḍastikĕ. = ದೊಡ್ಡಸ್ತನ, ದೊಡ್ಡಿಸ್ತಿಕೆ. (ಆಢ್ಯನ, ಠೀವಿ G.; ಆಸ್ಪದ, ಠೀವಿ Ĉb.; My.).

ದೊಡ್ಡಿ dŏḍḍi. = ದಡ್ಡಿ 3. A cow-pen, a cattle-pound, a fold, a stable (Si. 103. 104. 113. 114; My.; M. ದೊಟ್ಟ, T. ತೊಟ್ಟಿ; cf. ತೊಟ್ಟಿ 1; T. ತೊಡು, ತೊಡುವ, ತೊಳು, M. ತೊಡು, ತೊಡುತ್ತು, ತೊಡುವ, a fold, pen, stable); a stockade for impaling wild elephants (My.); a settler's first house (My.).

ದೊಡ್ಡಿತು dŏḍḍa-itu. = (ದೊಡ್ಡದು), ದೊಡ್ಡಿತ್ತು. That is large, etc. (ಬಲ, ಸ್ಥೂಲ Nn. 14; ವಿಶಾಲ 20; ವಿಪುಲ 86; ವಿಕಟ 146; ಗಾಢ Bhn. 41). ದೊಡ್ಡಿತು or ದೊಡ್ಡಿತ್ತು (Śmd. 96). ದೊಡ್ಡಿತಾದ ಸಂಸ್ಕೃತಂ (ಘನತರಸಂಸ್ಕೃತಂ 257 Cm.). ದೊಡ್ಡಿತಪ್ಪವಂ (ಪೀವರ, ಸ್ಥೂಲ, ಬಹುಲ, ಬಲವನ್ತ Mr. 232). ದೊಡ್ಡಿತಲ್ಲಿ (Nn. 86, o. r. ದೊಡ್ಡಿತ್ತಲ್ಲಿ). ಎಳೆಗಬುಂ ತಾಂ ದೊಡ್ಡಿತತ್ತು ಆಗದೇ? (Si. 44).

ದೊಡ್ಡಿತ್ತು dŏḍḍa-ittu 1. = ದೊಡ್ಡಿತು (Śmd. 96). (ತ್ರುಂಗ, ತುಂಗ Nn. 28; ಪೃಥು 32; ವಿಪುಲ 127). ದೊಡ್ಡಿತ್ತಹುದು (ವಿಕಟ, ಪೃಥು, ಬೃಹತ್, ವಿಶಾಲ, ಪೃಥುಲ, ಮಹತ್, ವಡ್ರ, ಉರು, ವಿಪುಲ Nr.). ದೊಡ್ಡಿತ್ತಾದನ್ತಾದು (ಔನ್ನತ್ಯ Nn. 136). ದೊಡ್ಡಿತ್ತಿನಲ್ಲಿ (Nn. 28), ದೊಡ್ಡಿತ್ತಲ್ಲಿ (32).

ದೊಡ್ಡಿಸ್ತನ dŏḍḍistana. = ದೊಡ್ಡಸ್ತನ. (ಗೌರವ G.; My.; B. 5, 46. 94. 282).

ದೊಡ್ಡಿಸ್ತಿಕೆ dŏḍḍistikĕ. = ದೊಡ್ಡಸ್ತಿಕೆ. (ಸ್ಥಿತಿ Ĉb.; My.).

ದೊಡ್ಡೆ dŏḍḍĕ. The bat used at tip-cat (My.; Tĕ. ದುಡ್ಡು, T. ತುಟ್ಟು-ಕ್ಕೋಲ್, a short club or cudgel; cf. ದೊಣ್ಣೆ).

ದೊಡ್ಲಿ dŏḍli. A large shrub or small tree, Atalantia monophylla Corr. (Limonia mon. Lin., Roxb., St. & Pl.; cf. ಕಾಡುಲಿಮ್ಬೆ).

ದೊಣೆ dŏṇĕ. 1. = ಡೊಣೆ 1. (J. 10, 8; My.). ದೇವತೆಗಳಿನ್ದ ತೋಡಲ್ಪಟ್ಟ ದೊಣೆ (ಅಖಾತ, ದೇವಖಾತಕ Si. 91). ದೊಣೆಗೆ ಹೋದರೂ ಹೊಣೆ ತಪ್ಪದು (Prv.).

ದೊಣೆ dŏṇĕ. 2. = ಡೊಣೆ 2. (ಪುದೆ Ĉt. I, 37, o. r. ಪೊದೆ; Abh. P. 11, 52; 14, 171; Śiv. 8, 52).

ದೊಣ್ಡಳೆ dŏṇḍaḷĕ. = ಡೊಣ್ಡೊಳೆ, q. v.

ದೊಣ್ಡೆ dŏṇḍĕ. The state of being blended, lumpy, clotted, folded up (cf. ದೊಣ್ಡು 2; ತೊನ್ದು 1?). — ದೊಣ್ಡೆಗರುಳ್. -ಕರುಳ್. Clotted entrails (Bh. 4, 2, 66). ಕುಪ್ಪಳಿಸಿ ಗುಪ್ಪೆಗೊಣ್ಡ ದೊಣ್ಡೆಗರುಳ್ಗಳ್ (Rśv. 5, after 120). — ದೊಣ್ಡೆನರ. Clotted arteries, etc. (Bh. 6, 8, 12).

ದೊಣ್ಡೆ dŏṇḍĕ. = ತೊಣ್ಡೆ, etc. (ತುಣ್ಡಿಕೇರಿ, ರಕ್ತಫಲೆ, etc. Si. 156).

ದೊಣ್ಣೆ dŏṇṇĕ. = ಡೊಣ್ಣೆ, etc. A cudgel, a club (ದಣ್ಡ, ಲಗುಡ Si. 416; My.; Si. 281. 290. 302). ದೊಣ್ಣೇ ಹಿಣ್ಡಿದರೆ ಎಣ್ಣೆ ಬೇಡುವದೇ?—ದೊಮ್ಬಗೆ ದೊಣ್ಣೆ ಯಾಕೆ? ದೊಣ್ಣೆಗೆ ಕಣ್ಣು ಯಾಕೆ? (Prvs.). — ದೊಣ್ಣಪ್ಪನಾಯಕ. -ಅಪ್ಪ-. N. See Prv. s. ನಾನು 1. — ದೊಣ್ಣೆಕೇತ. = ತೊಣೆಕೇತ. (My.). — ದೊಣ್ಣೆಮುಳ್ಳು. A large thorn. See ದೊಣ್ಣೆಮುಳ್ಳಿನ ಜಾಲಿ.

ದೊದ್ದೆ dŏddĕ. 1. (= ದೊನ್ದಡಿ, etc.). A mass, a heap; a crowd, a mob, a host (see T. ತೊಡುದಿ s. ತೊಂಗಲ್, and see s. ದೊಡ್ಡು); tumult. See Bp. 61, 37; Bh. 6, 1, 6; 6, 7, 21; 7, 2, 10; 7, 16, 13; 7, 18, 46; J. 5, 9; 21, 20. — ದೊದ್ದೆಗೂಡು. -ಕೂಡು. A heap of boiled rice (Bh. 4, 2, 58).

ದೊದ್ದೆ dŏddĕ. 2. Indistinct or inarticulate speech connected with stuttering (Tu. ಗೊದ್ದೆ, ದೊದ್ದೆ; cf. ಗೊಜಗು). See Prv. s. ವಿದ್ಯಾ. — ದೊದ್ದೆಬಿದ್ದೆ. dupl. = ದೊದ್ದೆ. (My.).

ದೊದ್ದೆಗ dŏddĕga. A man who belongs to a crowd or host (Bh. 7, 2, 9; 7, 17, 29).

ದೊನ್ದಡಿ dŏndaḍi. = (ದೊದ್ದೆ 1), ದೊನ್ದುಳಿ 1, etc. (Bp. 5, 38; Tĕ. ದನ್ದಡಿ, ದೊನ್ದಡಿ).

ದೊನ್ದಣ dŏndaṇa. = ದೊನ್ದಡಿ, etc. (Bp. 61, 28).

ದೊನ್ದಣಿ dŏndaṇi. = ದೊನ್ದಣ, etc. (Bp. 18, 9).

ದೊನ್ದಿ dŏndi. = ದೊನ್ದೆ, q. v. (My.; Tu.). ಚಿನ್ದಿಯಾದರೂ ದೊನ್ದಿಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ (Prv.).

ದೊನ್ದುಳಿ dŏnduḷi. 1. = ದೊನ್ದಡಿ, ದೊನ್ದಣ, ದೊನ್ದಣಿ. A mass, a crowd, a throng; squeeze; tumult,

Digitized by Google

fray (ಗೊಣ್ದಣ, ಗದಣ Ct. I, 34; ಗೊಣ್ದಣೆ, ತೆರಳ್ಕೆ, ಸಾಲ್, ಜಂಗುಳಿ, ತುಱುಗ, ತೋಮ, ತೊಮ್ಬೆ, etc., ಶ್ರೇಣೀ Šm. 54; Kk. 17; ನೆರವಿ Šm. 113; V. 7, 28).

ದೊಣ್ದುಳಿ dŏnduḷi. 2. Joy (ಸನ್ತೋಷ Šm. 56; ಮುದ 113).

ದೊಣ್ದೆ dŏndĕ. = ದೊಣ್ದಿ. A bundle of sticks, grass, rags, etc. for being kindled and used as a torch, etc. (My.). ಕೃಶಾನು ಒಳ್ಗಿರಿಸಿದ ಪುಲ್ಲ ದೊಣ್ದೆ (Rŝv. 6, 116). See ಪುಲ್.

ದೊನ್ನೆ dŏnnĕ. = ಜೊನ್ನೆ, ದೊಪ್ಪೆ, ದೊಪ್ಪೆ. A cup or dish made of leaves, to hold ghee, etc. (ಪುಟ Si. 498; My.; M.; Tĕ. ದೊನ್ನೆ, ದೊಪ್ಪೆ; T. ತೊನ್ನೈ; see s. ತುಡಿಲ್ 1, ತೊಣೆ, and Mhr. s. ದ್ರೋಣ). ದೊನ್ನೆ ತುಮ್ಬ ತುಪ್ಪ ಹೊಯ್ದರೂ ದಮ್ಮಯ್ಯ! ಎಮ್ಬೋದು ಬಿಡ.— ದೊಮ್ಬಗೆ ದೊನ್ನೆ ಯಾಕೆ? ದೊನ್ನೆಗೆ ಕಣ್ಣು ಯಾಕೆ? (Prvs.). See Bp. 18, 29; 39, 33; ತಱಗು.

ದೊಪ್ dŏp. = ದಪ್, etc. (My.). — ದೊಪ್ಪನ್. -ಎನ್. To produce the sound of ದೊಪ್ (V. 6, 16).

ದೊಪ್ಪ dŏppa. 1. = ದಪ್ಪ 2. Thickness, etc. ಬಲಿತು ದೊಪ್ಪವಾದುದು (ಸ್ಥೂಲ Si. 457). ಬಾಲದ ಬಿಳೀ ದೊಪ್ಪಬತ್ತ (ತಿತ ತೊಳ, ಯವ 304).

ದೊಪ್ಪ dŏppa. 2. = (ದಪ 1, etc., ದುಬು), ಧೊಪ್ಪ. A sound imitating that of a heavy body suddenly falling or knocking against any thing. — ದೊಪ್ಪ ದೊಪ್ಪನೆ. With the repeated sound of ದೊಪ್ಪ (Bp. 20, 14; 49, 26).

ದೊಪ್ಪನೆ dŏppanĕ. = ದುಪ್ಪನೆ, ಧೊಪ್ಪನೆ. With the sound of ದೊಪ್ಪ (Bp. 14, 18; 45, 6).

ದೊಪ್ಪಾನೆ dŏppaı-ânĕ4. = ದಪ್ಪಾನೆ. Thick, etc.; thickness, etc. ದೊಪ್ಪಾನೇ ಭದ್ರಮುಸ್ತೆ (ಭದ್ರಮುಸ್ತಕ, etc. Si. 162). ಸ್ತ್ರೀಯರ ಅಣ್ಣುಗಳ ಬಡೀ ದೊಪ್ಪಾನೇ ಪ್ರದೇಶ (ನಿತಮ್ಬ 208).

ದೊಪ್ಪೆ dŏppĕ. = ದೊನ್ನೆ, etc. (My.).

ದೊಬ್ಬಿಸು dŏbbisu. To cause to push, etc. (My.).

ದೊಬ್ಬು dŏbbu. = ಡೊಬ್ಬು, etc. To shove, to push, to thrust, to push away (My.; Tĕ.). ದೊಬ್ಬಿ ಹಾಕ ಬಹುದೇ ಮಬ್ಬನ್ನು? (Prv.).

ದೊಬ್ಬುಳಿ dŏbbuḷi. = ದುಬ್ಬಳಿ, q. v.

ದೊಮ್ಬ dŏmba. = ಡೊಮ್ಬ, etc. (My.). ದೊಮ್ಬಗೆ ದೊನ್ನೆ ಯಾಕೆ? ದೊನ್ನೆಗೆ ಕಣ್ಣು ಯಾಕೆ?— ದೊಮ್ಬರ ಸಾವು ಗಣೆಯ ಮೇಲೆ, ಬಿಲ್ಲವರ ಸಾವು ಮರದ ಮೇಲೆ (Prvs.). See Prv. s. ಬಣಜಿಗ. — ದೊಮ್ಬರ ಗಣೆ. A tumbler's pole (My.). — ದೊಮ್ಬರ ಪೋರಿ. A Dŏmba girl: a harlot (My.). — ದೊಮ್ಬರಾಟ. -ಆಟ. Tumbling (My.).

ದೊಮ್ಬರ dŏmbara. = ದೊಮ್ಬ.

ದೊಮ್ಬರಗಿತ್ತಿ dŏmbara-gitti. = ದೊಮ್ಬಿತಿ. (My.).

ದೊಮ್ಬಿ dŏmbi. = ಡೊಮ್ಬಿ, etc., ತೊಮ್ಬೆ 2. A crowd, a mob; a disorderly, riotous mob; fray, quarrel (My.; Si. 294; Tĕ. ದೊಮ್ಮಿ, ದೊಮ್ಮಿ; T. ತುಮ್ಬೈ; *cf.* ದೊಣ್ದುಳಿ 1). ದೊಮ್ಬಿಗೆ ಹೋದವನು ತರೀರದ ಹಮ್ಬಲು ಬಿಟ್ಟರೆ ಲೇಸು (Prv.). — ದೊಮ್ಬಿಜಗಳ. A street quarrel (My.). — ದೊಮ್ಬಿದಾಸರಿ. One of a company of stage players (My.). — ದೊಮ್ಬಿಸಾಕ್ಷಿ. A confused testimony (My.). ದೊಮ್ಬಿಸಾಕ್ಷಿ ಹಮ್ಬಿಗೆ ಕಾರಣ (Prv.). — ದೊಮ್ಬಿಸ್ವಾಧ್ಯಾಯ. A vain repetition or study of the vêda (My.). 2, disorderly coitus (My.).

ದೊಮ್ಬಿಗ dŏmbiga. = ದೊಮ್ಬ. (My.).

ದೊಮ್ಬಿಗಾಱ dŏmbi-gâṟa. A man that belongs to a disorderly mob, a rioter (My.).

ದೊಮ್ಬಿತಿ dŏmbiti. = ದೊಮ್ಬರಗಿತ್ತಿ. (My.).

ದೊಮ್ಬೆ dŏmbĕ. = ದೊಮ್ಬಿ, etc. (Šm. 54, o. rs. ಗೊಂಗೆ, ಗೊಮ್ಬೆ).

ದೊಮ್ಮಳಿಸು dŏmmaḷisu. To move or whirl about, or to be in a hurry and flurry, or to be alarmed, as a herd of cattle or other beasts (ತಿರ್ಯಕ್ಸಮೂಹಸಮ್ಭ್ರಮ Šmd. Db.).

ದೊರ dŏra. = ದೊರದು, ದೊರಿತು, ದೊರೆ 2, ದೊರೆದು. P. p. of ದೊರೆ 1, in ದೊರ ಕೊಳ್, -ಕೊಳ್ಳು. = ದೊರೆ ಕೊಳ್. (Bp. 4, 65; 23, 42; 27, 79; 28, 69; 53, 22; My.).

ದೊರಕಿಸು dŏrakisu. To cause to obtain;—to acquire for one's self, to obtain, etc. (Bp. 27, 2; B. 3, 34. 91; 4, 50. 113; My.).

ದೊರಕು dŏraku. = ದೊರೆ 1, q. v. (My.; Tĕ. ದೊಱುಕು). ಮುಖ್ಯ ದೊರಕದಿದ್ದಡೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಹೇಳುವ ಶಾಸ್ತ್ರವು (ಅನುಕಲ್ಪ Nr.). ನಿನಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಮ್ಬ ಮೇವು ದೊರಕುವನ್ತೆ ನಾನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ (B. 3, 22). ದೊರಕದ ಏಟ್ಟೆ ಹಲಸು ಆದರೆ ನರಕೋದು ಯಾಕೆ?— ದೊರಕದರೆ ಹರಕೇ ಕೊಡ ಬಹುದು (Prvs.). See Bp. 1, 25; 8, 23; 16, 21; 27, 17; 39, 71; 43, 70; B. 2, 4.

ದೊರದು dŏradu. P. p. of ದೊರೆ 1.

ದೊರಿತು dŏritu. = ದೊರೆದು, etc. P. p. of ದೊರೆ 1. (My.). ಪುಷ್ಟಿಕರಪದಾರ್ಥಗಳು ತಿನ್ನುವದಕ್ಕೆ ದೊರಿತರೆ (B. 4, 41). ಆಹಾರವು ಅವರಿಗೆ ದೊರಿತರೆ (4, 76).

ದೊರೆ dŏrĕ. 1. To come or draw near; to be equal to, to resemble, to suit, to fit (Tĕ.; *cf.* ತುಡು); to come about, to appear (J. 2, 65). **2,** to be obtained, gained or found, to accrue (ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗು Šm. 105; C.; Tĕ.; Si. 113. 354). P. ps. ದೊರ, ದೊರದು, ದೊರಿತು, ದೊರೆ, ದೊರೆದು. ಆತನಿನ್ದ ನಮಗೆ ಬೆಳಕು ಬಿಸಿಲುಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ (B. 2, 24). ಹೊತ್ತು ದೊರೆದವರಿನ್ದ (2, 34). ಮುಂಚೆ ಲವಂಗಗಳು ನಾಲ್ಕು ಆಣೆಗೆ ತೊಲೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದವು (3, 13). ಬೆಳ್ಳಿ ಶುದ್ಧಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬಹುತರವಾಗಿ ದೊರೆಯುವದೇ ಇಲ್ಲ (4, 124). See Čpr. 3, 66; Bp. 27, 22; 34, 36; J. 7, 65; 33, 4; B. 4, 179. — ದೊರೆಯಗೊಡು. -ಕೊಡು. To let be obtained, etc. ಹಣವು ಅವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ದೊರೆಯಗೊಡುವದಿಲ್ಲ (B. 5, 89).

ದೊರೆ dŏrĕ. 2. = ದೊರ, etc. P. p. of ದೊರೆ 1. — ದೊರೆ ಕೊಳ್. To come near; to come, to appear, to occur, to be in use; to arise; to accrue; to be obtained, gained, or found (ಪ್ರಾಪ್ತಿ Šmd. Dh.; ಎಡ್ Šmd. I; ಗಡಾಯಿಸು Šmd. I; ಪ್ರಾಪ್ತಿಸು Šmd. 42. 127. 136. 164. 190. 203. 270 Cm.; ಬರ್ 221. 352. 382 Cm.). ಆಗರನ್ತೆ ದೊರೆ ಕೊಮ್ಬ ಫಲವು (ಸಾನ್ದೃಷ್ಟಿಕ Nr.). See Šmd. 8. 16; Čh. v. 217; Čpr. 1, 50; 3, 65; 5, 135; Abh. P. 9, 54; 14, 144; 15, 71; Šm. 81. 110; Kk. 19; J. 5, 48; 20, 49; 28, 57. 58; 29, 33. — ದೊರೆ ಕೊಳಿಸು. To cause to be obtained (by one's self): to obtain or gain for one's self (ಗಡಾಯಿಸು Šmd. I.). 2, to cause to be got; to cause to happen, to occasion, to produce

Digitized by Google

(Čpr. 3, 66; 8, 14; Abh. P. 14, 139; Rśv. 13, 99; Śśv. 1, 16).

ದೊರೆ dŏrĕ. 3. Coming near: resemblance, similarity, likeness, equality, adequacy; notoriety; propriety (ತೋಡು, ಒರೆ, ತೂಣಿ, ಸರಿ, etc., ಸಾಮ್ಯ Čt. II, 25; ಸಮ Śm. 105; Čpr. 4, 13. 61; 5, 54; 7, 60. 70; Tĕ.). ನಿಮ್ಮ ದೊರೆಗೆ ಬೋಟಿಯರ್ ಒಳರೇ? (Śmd. 39). ಮಾನ್ಧಾತನ ದೊರೆಯಪ್ಪ ವೀರರುಂ ಚಾಗಿಗಳುಂ (104). ಆರಕ್ತಮಾಗಿ ನೇಟಿಲ ದೊರೆಯುನ್ ಅನುಕರಿಪ್ಪುದು ಆದುದಾಗಸಂ (176). ನಕ್ಷತ್ರ ಮೆಷ್ಟಾದಡಂ ದೊರೆಯೇ ಚನ್ದ್ರಗೆ (Sś. 62). ಎನಗೆ ದೊರೆ (equal) ಆದಾರ್ ದೊರೆ (king)? (Rśv. 5, 126). See Bp. 54, 24; Rśv. 12, 42. — ದೊರೆಗೆಡಿಸು. -ಕೆಡಿಸು. To destroy equality or propriety (Grj. 7, 62). — ದೊರೆಗೆಡು. -ಕೆಡು. Equality or propriety to be destroyed or lost (Abh. P. 9, 141; 15, 71). — ದೊರೆಗೆವರ್. -ಬರ್. To liken, to be equal (Čpr. 5, 3; Rśv. 6, after 11). — ದೊರೆಯು. -ಅ 3. One who is an equal (Abh. P. 11, 85). — ದೊರೆಯಕ್ಕರ. -ಅಕ್ಕರ. N. of a metre (Čh.). — ದೊರೆವಡೆ. -ಪಡೆ. To become proper; to become well known, famous, etc. (ಪ್ರಸಿದ್ಧವಡೆ Śmd. 111 Cm.; ಪ್ರಸಿದ್ಧಿವಡೆ 129. 232 Cm.). See Śmd. 302. 408. — ದೊರೆವರ್. -ಬರ್. = ದೊರೆಗೆವರ್. (Čpr. 7, 59; 8, 38). — ದೊರೆವೆಟ್. -ಪೆಟ್. = ದೊರೆವಡೆ. (ಪ್ರಸಿದ್ಧಿವಡೆ Śmd. 169. 189 Cm.). See Čh. v. 303; Čpr. 6, 80; Abh. P. 13, 128; 14, 118; 15, 71. **2,** gain, profit, advantage, use. ಕೀಟನ್ನು ದೊರೆಯಿಲ್ಲದ ಥಂಗಾರಂ (Śmd. I).

ದೊರೆ dŏrĕ. Tbh. of ಧುರ್ಯ. A chief; a king; a master; a man of the ruling class (ರಾಜ, ಧರಣೀಶ Nn. 80; ಅರಸು Śm. 105; C.; Tĕ.; T. ತುರೈ; M. ತುರೆ, ಧ್ವರೆ). ದೊರೆ ಮುನಿದರೆ ಮರನೇಟಿದರೆ ಆದೀತೇ? — ತಾರತಮ್ಯವಟಿಯದವ ದೊರೆಯಲ್ಲ, ಮಾತು ಮಾಟಿದವ ಸೇವಕನಲ್ಲ. — ದೊರೆಯ ತನಕ ದೂಟು, ಹೊಟೆಯ ತನಕ ಓಟ. — ದೊರೆಯು ರಥವಾದರೂ ಎಣ್ಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ತಿರುಗದು. — ದೊರೆಯಾದರೂ ನರೆ ತಪ್ಪೀತೇ? — ದೊರೆಯಾದರೂ ತೊಟಿಗೆ ದೊಡ್ಡವನೇ? — ದೊರೆಯಿನ್ದ ಆಗುವನ್ಥಾದ್ದು ನರಿಯಿನ್ದ ಆದೀತೇ? — ದೊರೆ ಹೇಟಿದನೆನ್ದರೆ ಮರದ ಕಾಯಿ ಬಿದ್ದೀತೇ? (Prvs.). See Si. 257. 278; Bp. 40, 15; Rśv. 5, 126; J. 24, 25; 28, 52; 33, 26; Dp. 148, 1. 6; B. 4, 126. — ದೊರೆಸಾನಿ. A lady, a mistress (My.; B. 5, 283).

ದೊರೆತನ dŏrĕtana. Kingship, royalty, the rank or function of a king, government, rule (Bp. 40, 15; 42, 6; My.). ದೊರೆತನಕ್ಕೆ ಬಡತನವೇ? (Prv.). See Prv. s. ಯೋಗ್ಯತೆ. — ದೊರೆತನ ಮಾಡು. To rule; to domineer (My.).

ದೊರೆಯಿಸು dŏrĕyisu. To cause to obtain, to procure (J. 16, 28).

ದೊಸಕ್ dŏsak. = ಡೊಸಕ್, etc. (My.).

ದೊಸಕ್ಕನೆ dŏsakkanĕ. = ಡೊಸಕ್ಕನೆ, etc. (My.).

ದೊಳೆ dŏḷĕ. A drug or seed used to produce fermentation in the manufacture of spirits from sugar, bassia, etc. (?). ಮದ್ಯ ಮಾಡುವ ದೊಳೆ (ಕಿಣ್ವ, ನಗ್ನಹು Si. 348, *only* in Si.).

ದೊಳ್ಳಾಸ dŏḷḷâsa. = ಡೊಳ್ಳಾಸ. (ವೈಸಿಕ Śs.; Bh. 7, 17, 26).

ದೊಳ್ಳು dŏḷḷu. = ಡೊಳ್ಳು, ದೋಣು. (My.). See ನಿಡು-. — ದೊಳ್ಳು ನೂಕು. The belly to be pushed forward, *i. e.* to extend or distend (Bh. 4, 6, 25).

ದೋಃಪರಿಘ dôs-parigha. A club-like arm (Čpr. 2, 43).

ದೋಕರಿ dôkari. An instrument for grubbing up grass (Tĕ.; Si. 303. 399).

ದೋಚು dôću. To plunder, to rob (Tĕ.; My.; *cf.* ಗೋಚು).

ದೋಟಿ dôṭi. = (ತೊಂಡು), ಲೋಟಿ. A pole with a hook for plucking fruit, gathering leaves, etc. (My.; Tĕ.; M. ತೋಟ್ಟಿ). ದೋಟಿಯಿನ್ದ ಜೇನು ತೆಗದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ದೋಟಿಗೋಲು. -ಕೋಲು. = ದೋಟಿ. (My.). 2, a hook for driving an elephant (ಅಂಕುಶ, ಸೃಣಿ Si. 271).

ದೋಣ dôṇa. Tbh. of ದ್ರೋಣ (Śmd. 345). ನಾಗೊಳಗ (345). 2, ದ್ರೋಣಾಚಾರ್ಯ (345).

ದೋಣಿ dôṇi. = ಡೋಣಿ. Tbh. of ದ್ರೋಣಿ (Śmd. 345; Čpr. 8, 43; My.). ನೀರ ದೋಣಿ (ಜಲದ್ರೋಣಿ Hlâ.). ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ಚಲ್ಲಟೀ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ವೈವ ಮರದ ದೋಣಿ (ದ್ರೋಣಿ Si. 84). — ದೋಣಿಬಿಟ್. -ಬಿದ್. To fall down like an empty tub (Abh. P. 13, 81).

ದೋಣು dôṇu. = ದೊಳ್ಳು. (Mhr. ಡೋನ್ದ, a pot-belly). — ದೋಣ. -ಅ 3. A man with a big belly (My.). Feminine ದೋಣಿ (My.).

ದೋತರ dôtara. = ಜೋತ್ರ, ದೋತ್ರ, q. v. (Mhr. ಧೋತರ; My.; B. 3, 25; 5, 123). — ದೋತರಜೋಡು. A couple of dôtaras woven together (B. 3, 101; My.). — ದೋತರಸೆರಗು. The end or border of a dôtara (B. 3, 41; My.); the coloured cross-lines near it (My.).

ದೋತ್ರ dôtra. = ದೋತರ. A garment of males worn around the waist, passing under and tucked in behind (Mhr. ಧೋತ್ರ; My.; Tĕ.; Č. Bp. 32, 45; Râm. 5, 8, 69; J. 16, 24); ದೋತ್ರ ಉಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳು (My.); — that garment hung over the shoulder (ವಿಪರ್ಯಸ್ತಕ Mr. 256; My.); ದೋತ್ರ ಹೊದ್ದು ಕೊಳ್ಳು (My.). ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನಾದರೆ ಮನೆಗೆ ಬನ್ದು ಕಾಲು ಹಿಡಿದೇನು, ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ದೋತ್ರಾ ಕೊಡ ಬೇಕು. — ದೋತ್ರ ದೊಡ್ಡದಾದರೆ ಗೋತ್ರ ದೊಡ್ಡದೇ? (Prvs.). See ಮೇಲು-; Si. 222. 223. *Cf.* ದೋವತಿ, etc.

ದೋಧಕ dôdhaka. N. of a vṛitta (Čh.).

ದೋಬಿ dôbi. A washerman (My.; Mhr., H. ಧೋಬಿ).

ದೋಮಿ dômi. = ದೋಮೆ. (S. Mhr.).

ದೋಮೆ dômĕ. A mosquito; a gnat (Tĕ.; *cf.* T. ತುಮ್ಮೈ, to sound?). See Prv. s. ಧಾನ್ಯ. — ದೋಮೆತೆರೆ. A mosquito curtain (Tĕ.). ತೆರೆವಿಡಲ್ ದೋಮೆತೆರೆಯಕ್ಕು (Mr. 204, o. rs. ತೋಮು-, ದೋಹ-, ದೋಹಾ-, ವ್ಯೋಮ-).

ದೋರ್ dôr. = ದೋಸ್.

ದೋರ dôra. = ದೋರೆ, q. v. (My.). — ದೋರಗಾಯಿ. -ಕಾಯಿ. A fruit almost ripe (My.; Tĕ.). — ದೋರಹಣ್ಣು. = ದೋರೆವಣ್. (My.).

ದೋರ dôra. 1. Tbh. of ದ್ವಾರ. See ದ್ವಾರ-.

ದೋರ dôra. 2. = ದೋರೆ. Thread (My.).

ದೋರಕಾಪುರ dôrakâpura. Tbh. of ದ್ವಾರಕಾಪುರ. (Bh. 8, 16 sum.).

ದೋರವಾರ್ಧಿ dôra-vârdhi. Tbh. of a ದ್ವಾರವಾರ್ಧಿ. N. (Bp. 54, 62).

ದೋರಾವತಿ dôrâ-vati. Tbh. of ದ್ವಾರಾವತಿ. (Bp. 54, 63).

ದೋರಿಯ dôriya. N. of a certain cloth. See Mr. s. ಪಟಭೇದ.

ದೋರೆ dôrĕ. = ದೋರ. The state of being full-grown or mature (see ನಸು-). — ದೋರೆಗರುಳು. -ಕರುಳು. Entrails fitted by growth for their functions (Bh. 4, 6, 25). — ದೋರೆಗಾಯಿ. -ಕಾಯಿ. (ಶಲಾಟು Si. 123, sic!). —

Digitized by Google

ದೋರೆವಣ್. -ಪಣ್. A full-grown, almost ripe fruit (Čpr. 1, after 101; Šśv. 1, 51; 2, after 42). — ದೋರೆವಲ್. -ಪಲ್. Full-grown teeth (Čpr. 8, 52).

ದೋರೆ dôrĕ. = ದೋರ 2. Thread (Mhr., H. ದೋರಾ). 2, a particular bracelet (Mhr., H. ದೋರಾ; Si. 219).

ದೋಱು dôṟu. = ದೋಱು, etc. — ದೋಱುಪೋಗು. -ಪೋಗು. To be shattered or broken (Bh. 4, 3, 10).

ದೋರ್ದಣ್ಡ dôr-daṇḍa. The arm. (Čpr. 9, 114; Grj. 3, 2; Bp. 38, 54).

ದೋರ್ಬಲ dôr-bala. Strength of the arm (Šśv. 4, 27).

ದೋರ್ಮಹಿಮೆ dôr-mahimĕ. The power of the arm (Č. Bp. 47, 13).

ದೋರ್ಲತೆ dôr-latĕ. An arm-creeper: the arm (Bp. 5, 30; 37, 30).

ದೋರ್ವಲ dôr-bala. = ದೋರ್ಬಲ. (Č. Bp. 47, 27).

ದೋಲ dôla. = ಡೋಲ, etc., ದೋಳ. Swinging, oscillating, rocking. 2, = ತುಣ್ಟಿ 1, see ದೋಳ. 3, a swing, a litter, etc.

ದೋಲಾನ್ದೋಲ dôla-ândôla. A swing (ಉಯ್ಯಲ್ Mr. 204).

ದೋಲಿ dôli. = ಡೋಲಿ, etc. (My.).

ದೋಲೆ dôlĕ. = ಡೋಲಿ, etc. *A swing;* a litter, a dooly, a palanquin. 2, *the indigo plant.*

ದೋಲೋತ್ಸವ dôla-utsava. The ceremony of swinging an idol that is placed on a swinging-cot (My.).

ದೋವತಿ dôvati. = ದೋವರ್ತಿ, etc. The garment called ದೋತ್ರ (Bp. 56, 28; 57, 3; Tĕ.).

ದೋವರ್ತಿ dôvarti. = ದೋವತಿ, ಧೌವತ್ತಿ. (ಉಡ್ಗಮುಸೀಯ, ಒಲ್ಲಿ Mr. 343).

ದೋವಿಲ್ dôvil. = ದೋಹಿಲ್, q. v.

ದೋಷ dôsha. = ದೋಸ. Fault, vice, defect, deficiency; *a fault, a blemish, a defect;* blame, reproach; badness, wickedness, sin (ಅಘ, ಪಾಪ Nn. 15); detrimental effect; obnoxiousness; morbid affection, morbid element, disease; disorder of the three humors of the body (ವಾತ ಪಿತ್ತ ಶ್ಲೇಷ್ಮಗಳೆಮ್ಬ ಮೂಱು ದೋಷಗಳು Si. 199); black or red spots on the tongue foreboding death (My.). 2, evening, darkness, night (ನಕ್ತ, ರಾತ್ರಿ Nn. 15; ಇರುಳು Mr. 65). 3, a sign (ಅಂಕ, ಕುಱುಹು 15). ದೋಷವಿದ್ದ ನಾಶ. — ದೋಷವೆಲ್ಲಾ ದೋಸೆ ನುಂಗಿತು. — ದೋಷಾ ಮಾಡಿದವಗೆ ದೂಷಣೆ ತಪ್ಪದು. — ದೋಷಾ ಮಾಡುವವಗೆ ರೋಷ ಬಹಳ (Prvs.). See Kâvy. II, 1, 6; III, 3, B, 35. 75; ಅಪ್ಪಾದಕ-, ಪದ-, ವಾಕ್ಯ-. — ದೋಷ ಆಡು. To blame. ದೋಷವನ್ನಾಡಿ ಕೊಳ್ಳೋಣ (ನಿನ್ದೆ G.; My.). — ದೋಷ ಇಡು. To put fault or blame upon, to blame, etc. ದೇವರಿಗೆ ದೋಷ ಇಡ ಬೇಡ! (B. 4, 178; My. ದೇವರ ಮೇಲೆ-). ತಮ್ಮ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ದೋಷವಿದ ಬೇಕಲ್ಲದೇ ಎರ್ಡನೆಯವರಿಗೆ ದೋಷವಿಡ ಬಾರದು (B. 5, 86). — ದೋಷ ಒಣ್ಡಿಸು. To join fault or blame to: to lay, or bring, reproach upon, to impute blame, to find fault with. ಶುದ್ಧರಲ್ಲಿ ನಿಜದೋಷಮನ್ ಒಣ್ಡಿಸೆ ಕೆಟ್ಟು ಪೋಗರೇ? (Rśv. 5, 77). — ದೋಷ ಒನ್ದು. Fault, etc. to be joined or attached: to become blameworthy (Bp. 50, 71; 57, 79). — ದೋಷ ಹಚ್ಚು. = ದೋಷ ಒಣ್ಡಿಸು. (My.). ಅವನಿಗೆ ಕೆಲವು ಜನರು ದೋಷ ಹಚ್ಚುತ್ತಾರೆ (B. 5, 206).

ದೋಷಕರ dôsha-kara. Causing evil, harm, or blame; hurtful; wrong (Šmd. 133).

ದೋಷಕಾರಿ dôsha-kâri. Causing evil, etc.; an evil-worker (My.).

ದೋಷಗ್ರಾಹಿ dôsha-grâhi. *Fault-finding, censorious, vituperative.*

ದೋಷಜಿತ್ dôsha-jit. A physician (ಭಿಷಜ, ಚಿಕಿತ್ಸಕ, etc. Mr 390).

ದೋಷಜ್ಞ dôsha-jña. *A discerning or wise man.* 2, *a physician.*

ದೋಷಜ್ವರ dôsha-jvara. A malignant fever (My.).

ದೋಷತ್ರಯ dôsha-traya. Vitiation of the three humors, or wind, bile, and phlegm (ವಾತ ಪಿತ್ತ ಶ್ಲೇಷ್ಮಂಗಳ್ Mr. 386).

ದೋಷದೂಷಿತ dôsha-dûshita. Defiled by sin. Feminine ದೋಷದೂಷಿತೆ (V. 9, 57).

ದೋಷಹರಣ dôsha-haraṇa. Removing disease of the humors; removing sin (My.).

ದೋಷಾ dôshâ. *In the evening, at night.* 2, = ದೋಷೆ 1.

ದೋಷಾಕರ dôshâ-kara. The night-maker: the moon (Bp. 11, 45). 2, dôsha-âkara, a mine of faults: full of defects, faulty, sinful.

ದೋಷಾನ್ಧ dôsha-andha. Blind through sin (Abh. P. 7, 6).

ದೋಷಾರೋಪಣ dôsha-ârôpaṇa. Imputing fault, accusation (My.).

ದೋಷಾಲೇಪ dôsha-âlêpa. Attaching or imputing fault or blame, aspersion (Kâvy. II, 2, B, 43).

ದೋಷಿ dôshi. Faulty; guilty; sinful, bad (Bp. 54, 52; J. 10, 45). ದೋಸೆಗೆ ತೂತು, ದೋಷಿಗೆ ಮಾತು (Prv.).

ದೋಷಿಸು dôshisu. Morbid affection to arise, as in fever (My.).

ದೋಷೆ dôshĕ. 1. ದೋಷಾ. Evening, darkness, night.

ದೋಷೆ dôshĕ. 2. The arm. (ತೋಳು G.).

ದೋಷೈಕದೃಶ್ dôsha-êka-dṛiś. *Seeing only defects, fault-finding.*

ದೋಸ್ dôs. = ದೋರ್. *The arm* (ಬಾಹು, ಭುಜ, ತೋಳು Mr. 321).

ದೋಸ dôsa. Tbh. of ದೋಷ (Šmd. 335; Bp. 24, 78; 28, 27; 30, 13; 55, 30; My.).

ದೋಸರ dôsara. (ಪರವಾರ್ಣ Čt. I, 83, one MS.).

ದೋಸೆ dôsĕ. A holed, *i. e.* spongy, cake of rice-flour, uddu, etc., baked on a potsherd or iron plate (Č. Bp. 47, 42; Râm. 5, 8, 69; My.; Tu., Tĕ., M.; T. ತೋಚೈ; T. ತೋಯ್, to crust, crystallize; ತೋಯ್-ಅಪ್ಪಂ = ತೋಚೈ). ಹಿಟ್ಟು ಕಲಸಿ ಮಾಡುವ ದೋಸೆ (ಪೂಪ, etc. Si. 314). ಈಸೀಸಗಲ ದೋಸೆ ಏಸೇಸು ಮದ್ದೀ? — ಎನ್ತೆನ್ತವರು ಅನ್ತೇ ಹೋದರು, ಸಂಕ್ರಾನ್ತಿ ಬನ್ದು ಹುಳಿದೋಸೆ ಬೇಡಿತು. — ಎಲ್ಲರ ಮನೇಲಿ ದೋಸೆಗೆ ತೂತು, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಾವಲಿಗೇ ತೂತು. — ದುಗ್ಗಾಣಿಯ ಮುಣ್ಡೇ ಹತ್ತರ ದುಡ್ಡಿನ ದೋಸೆಗೆ ಹೋದ. — ದೋಷವೆಲ್ಲಾ ದೋಸೆ ನುಂಗಿತು. — ದೋಸೆಗೆ ತೂತು, ದೋಷಿಗೆ ಮಾತು. — ದೋಸೆ ಬಿಸಿಯನ್ನು, ಮಸಿಕೆಣ್ಣ ತಿನ್ದ. — ದೋಸೆ ತಿನ್ದಾ ಕ್ಷಣ ದೋಷವೆಲ್ಲಾ ಹೋದೀತೇ? — ದೋಸೆ ತಿನ್ನುವಾಗ ಮೀಸೆ ಮುರಿದ ಹಾಗೆ. — ದೋಸೇ ತೂತು ಕಾವಲಿ ಮುಚ್ಚೀತೇ? — ದೋಸೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಮಾಸಿದವಳನ್ದ ಆಗದೇ? — ದೋಸೇ ಹಿಟ್ಟು ಕೂಸಾಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕೀತೇ? — ಎರಡು ಚೂಂಯಿಗೆ ಒನ್ದು ದೋಸೆ. — ದೋಸೆಯ ಊಟ ಊಟವಲ್ಲ, ದಾಸರ ಆಟ ಆಟವಲ್ಲ (Prvs.). — ದೋಸೆ ಜೋಳ. Holcus saccharatus Roxb. (Z.).

ದೋಸ್ತಾನು dôstânu. = ದಸ್ತಾನು, etc. (My.).

ದೋಸ್ತಿ dôsti. Friendship (My.; Mhr., H.).

ದೋಸ್ತಿಗಾಱ dôsti-gâṟa. A friend (My.).

ದೋಹ dôha. 1. Milking; milk. See ಸನ್-, ಹ್ಯೋಗೋ-.

ದೋಹ dôha. 2. Tbh. of ದ್ರೋಹ (Šmd. 345). See Bp. 39, 81; 47, 25.

ದೋಹದ dôhada. = ದೋಹಳ. *The longing of a pregnant woman;* morbid or violent desire; desire in general, wish·

Digitized by Google

ದೋಹದವತಿ dôhada-vati. *A pregnant woman longing for anything.*

ದೋಹನ dôhana. Milking; giving or yielding milk or any desired object, granting desires. See ಈಸು; ಕರು.

ದೋಹರಿ dôhari. (?). Emulation (? cf. ದುಹೇರಿ?). — ದೋಹರಿ ಸಾಹರಿ. Emulative effort (? Bh. 3, 19, 29).

ದೋಹಳ dôhaḷa. ದೋಹಲ. = ದೋಹದ. (ದೋಹದ, ದೌರ್ಹೃದ, etc., ಬಯಕೆ Mr. 307; Čpr. 1, after 81; 3, after 92; Abh. P. 13, 65). See ಅ-, ಪುತ್ರ-, ರಣ-.

ದೋಹಿ dôhi. Tbh. of ದ್ರೋಹಿ. (Bp. 24, 56).

ದೋಹಿತ್ರ dôhitra. Tbh. of ದೌಹಿತ್ರ. (My.).

ದೋಹಿಲ್ dôhil. = ದೋವಿಲ್. Publicity, notoriety; making publicly known, disclosure, exposure; calumny (ದೂಱುವುದು Čt. I, 68, o. r. ದೋವಿಲ್; ಹರವಡಿ, ಗಾಱಣ, ಪ್ರಕಟ Kk. 52; ಗಾರಣ, ಹರವರಿ, ಪ್ರಕಟ Šs.; cf. ತುಬ್ಬು 1).

ದೋಳ dôḷa. = ದೋಲ. (ಅನ್ದಣ, ನೃಪರ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ Mr. 262). 2, = ಉಯ್ಯಲೆ 1 (Mr. 370).

ದೋಳಾಯಮಾನ dôḷâyamâna. = ದೋಲಾಯಮಾನ. (Abh. P. 14, 136).

ದೋಳು dôḷu. = ದೋಲು 1, etc. A large drum (My.). ದೋಳು ದೊಡ್ಡದಾದರೆ ಗೆರಸೆ ಆದೀತೇ? — ದೋಳು ಬಡಿದು, ಗೆರಸೆ ಮುಚ್ಚಿದ ಹಾಗೆ (Prvs.).

ದೌಕೂಲ daukûla. (fr. ದುಕೂಲ). Silk cloth. (G.).

ದೌತಿ dauti. = ದವತಿ, etc. (My.). ದೌತಿಯಿಲ್ಲವೆನ್ನು, ಸವತೀ ಸಂಗದ ಜಗಳಾಡಿದಳು (Prv.).

ದೌತ್ರಿಂಶ dautriṁśa. Sixty (Ch. v. 320).

ದೌತ್ಯ dautya. (fr. ದೂತ). The state, office, or function of a messenger or ambassador. (My.).

ದೌರಾತ್ಮ್ಯ daurâtmya. (fr. ದುರಾತ್ಮ). Evil-mindedness, wickedness, depravity. (My.).

ದೌರ್ಜನ್ಯ daurjanya. (fr. ದುರ್ಜನ). Wickedness, maliciousness, depravity, vileness. (My.).

ದೌರ್ಜನ್ಯಕಾರಿ daurjanya-kâri. An evil-worker (My.; see Sp. s. ಕಜ್ಜ).

ದೌರ್ಭಾಗ್ಯ daurbhâgya. (fr. ದುರ್ಭಗ). Ill luck, misfortune, bad condition. (My.).

ದೌರ್ಮದ್ಯ daurmadya. (fr. ದುರ್ಮದ). A drunken brawl; *a fight, a battle.*

ದೌರ್ವಾರಿಕ daurvârika. = ದವ್ವಾರಿಕ, ದೌವ್ವಾರಿಕ. (Čpr. 6, after 18; 9, after 97).

ದೌರ್ಹೃದ daurhṛida. (fr. ದುರ್ಹೃದ್). = ದೋಹದ. Enmity. 2, *the longing of pregnant women;* longing, desire.

ದೌಲತ್ತು daulattu. Wealth, affluence (My.; Br.; Mhr., H. ದೌಲತ).

ದೌವತ್ತಿ dauvatti. = ದೋವತಿ, etc. (ಧೌತ, ಉದ್ಧಮನೀಯ Hlâ.).

ದೌವರಿಕ dauvarika. Tbh. of, or mistake for, ಧೌರೇಯಕ, q. v. (ತಟ್ಟಹೇಱಿತ್ತು Mr. 350).

ದೌವಾರಿಕ dauvârika. (fr. ದ್ವಾರ). = ದವ್ವಾರಿಕ, etc. *A door-keeper, a porter.*

ದೌವ್ವಾರಿಕ dauvvârika. = ದೌವಾರಿಕ. (Bp. 1, 44).

ದೌಷ್ಟ್ಯ daushṭya. (fr. ದುಷ್ಟ). Depravity, badness, wickedness. (My.).

ದೌಹಿತ್ರ dauhitra. = ದೋಹಿತ್ರ. (fr. ದುಹಿತೃ). *A daughter's son.*

ದೌಹೃದ dauhṛida. Tbh. of ದೌರ್ಹೃದ. The longing of pregnant women (My.).

ದ್ದು ddu. = ದು 1, etc. (My.), *e. g.* ದೂರವಲ್ಲದ್ದು (= ದೂರವಲ್ಲದದು), ಕೋರಾದ್ದು (-ಆದದು), ನೀಳವಾದ್ದು (-ಆದದು, Si. 372), ಕೆಲಸದ್ದು (ಕೆಲಸದ ಅದು, B. 5, 131), ಶಾಸ್ತ್ರದ್ದು (5, 168).

ದ್ಯಸ್ dyas. = ದಿವಸ್. See ಸ-.

ದ್ಯಾಮಿ dyâmi. = ದೇಮಿ. — ದ್ಯಾಮವ್ವ. -ಅವ್ವ. = ದೇಮವ್ವ. (S. Mhr.).

ದ್ಯಾವ dyâva. Tbh. of ದೇವ. (My.).

ದ್ಯಾವಾಭೂಮಿ dyâvâ-bhûmi. *Heaven and earth.*

ದ್ಯು dyu. *A day.* 2, *the heaven, the sky.*

ದ್ಯುತ್ dyut. = ದ್ಯುತ್ತು (Šmd. 106). Shining, being bright; splendour. See ವಿ-.

ದ್ಯುತಿ dyuti. *Brightness, splendour, brilliancy, lustre, light.* 2, *a ray of light.*

ದ್ಯುತ್ತು dyuttu. Tbh. of. ದ್ಯುತ್, q. v.

ದ್ಯುತ್ಪ್ರಕಾಂಡ dyut-prakâṇḍa. A very excellent or good man (ಸಲೆ ಒಳ್ಳಿತವಂ Mr. 240).

ದ್ಯುನದಿ dyu-nadi. The celestial Ganges (Čpr. 8, 41).

ದ್ಯುಮಣಿ dyu-maṇi. The jewel of the sky: *the sun.*

ದ್ಯುಮುಖ dyu-mukha. The opening of day: dawn, morning (Mr. 67).

ದ್ಯುಮ್ನ dyumna. (= ದ್ಯುತಿ). Splendour, glory, majesty. 2, *wealth.* 3, *strength, power.*

ದ್ಯುಸದ್ dyu-sad. An inhabitant of heaven: a god. (Sk.; G.).

ದ್ಯುಸ್ dyus. = ದ್ಯು. See ಅನ್ಯತರೇ-.

ದ್ಯೂತ dyûta. = ಜೂಜು, etc. Gambled. 2, *play, gaming, gambling.* 3, a gambler (ಕಿತವ, ಜೂಜುಗಾಱ Mr. 245). 4, a battle, a fight (ಅತಿಯುದ್ಧಮಂ ಬಿಡದೆ ಹಣ್ಣಿ ಇರೆ 466).

ದ್ಯೂತಕಾರ dyûta-kâra. The keeper of a gaming house; *a gambler.*

ದ್ಯೂತಕಾರಕ dyûta-kâraka. *The keeper of a gaming house* (ಆಡಿಸುವಂ Mr. 245); a gambler.

ದ್ಯೂತಕೃತ್ dyûta-kṛit. *A gambler.*

ದ್ಯೂತಸಮಾಹ್ವಯ dyûta-samâhvaya. Lawsuits arising from gambling and betting. (R.).

ದ್ಯೋ dyô. *The sky, atmosphere.* 2, *heaven.*

ದ್ಯೋತ dyôta. *Shine, light, brilliancy, splendour.*

ದ್ಯೋತನ dyôtana. Shining, bright; illuminating; enlightening; explaining; *sight, seeing.*

ದ್ಯೋತಿರಿಂಗಣ dyôtis-ingaṇa. *A fire-fly.*

ದ್ಯೋತಿಸ್ dyôtis. Light, brightness; a star.

ದ್ಯೋತಿಸು dyôtisu. To shine; to become manifest, to appear (Ch. v. 94; My.).

ದ್ಯೋಧುನಿ dyô-dhuni. The sky-river: the Ganges. (G.).

ದ್ಯೌಸ್ dyaus. = ದಿವ್. (G.).

ದ್ರಪ್ಸ drapsa. Dripping, falling in drops, flowing; a drop. 2, *diluted curds.*

ದ್ರಪ್ಸ್ಯ drapsya. *Diluted curds.*

ದ್ರವ drava. Running; dropping, dripping, oozing; flowing, fluid; *liquid; a liquid substance;* fluidity. 2, *quick motion;* flight. 3, *play, sport* (see Hlâ. s. ಮೇಳ). 4, moisture, juice, essence; decoction (ಇಪ್ಪ Šs.; see ನಿದ್ರ್ರವ). 5, the

Digitized by Google

melting of pity, or tenderness (Mhr.). — ದ್ರವಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To cause to melt in pity (B. 5, 211).

ದ್ರವಣ dravaṇa. Running; flight; flowing, dropping, exuding. (R.).

ದ್ರವದ್ರವ್ಯ drava-dravya. A fluid substance; a fluid; a substance having juice. See ಹಸಿ.

ದ್ರವದ್ರವ್ಯದಾನ dravadravya-dâna. Giving or putting a fluid. See ಎರೆ³.

ದ್ರವದ್ರವ್ಯನಿರ್ಮುಕ್ತಿ dravadravya-nirmukti. Freeing a fluid. See ಬಾರ್.

ದ್ರವನ್ತಿ dravanti. A river. 2, *the plant Anthericum tuberosum* Roxb.

ದ್ರವಿಡ draviḍa. = ದ್ರವಿಳ, (ತಮಿೞ್). N. of a people and district on the east coast of the Dekhan: Tamil (ತಿಗುಳ Šm. 64; Ĉh. p. 23; My.). — ದ್ರವಿಡವೇದ. A Vaishṇava popular exposition of the vêdas in Tamil verse (My.).

ದ್ರವಿಡಾಮ್ನಾಯ draviḍa-âmnâya. = ದ್ರವಿಡವೇದ. (My.).

ದ್ರವಿಣ draviṇa. *Property, wealth;* a thing (ಮಜ್ಜಾಸಾರ, ವಸ್ತು Nn. 125). 2, *strength, power.* 3, gold; silver; money.

ದ್ರವಿಣೆ draviṇĕ. = ಧ್ರುವಣಿ, q. v.

ದ್ರವಿಸು dravisu. To become liquid, to melt (My.). 2, to sport (J. 15, 47). 3, to make fluid, to melt, as the mind (My.).

ದ್ರವಿಳ draviḷa. = ದ್ರವಿಡ. (Bp. 6, 19). — ದ್ರವಿಳದೇಶ. The Tamil country (Bp. 22, 1).

ದ್ರವೀಕರಣ dravî-karaṇa. Causing to drop or drip, making wet. See ನಾನ್ದು.

ದ್ರವ್ಯ dravya. = ದಿರವೇವು. *A substance, a thing, an object* (ಕಸ್ವರ, ವಸ್ತು Nn. 164). 2, *substance, property, wealth, money.* 3, the receptacle or substratum of properties, etc., elementary substance (ಜೀವದ್ರವ್ಯ ಮೊದಲಾದ ಷಡ್ದ್ರವ್ಯಗಳು 164; see ಷಡು-). 4, a wooden image (ಮರದಿಂ ಮಾಡಿದ ರೂಪು, ಮರದಿನ್ದ ಮಾಡಿದನ್ಥಾ ಪ್ರತುಮೆಗಳು 164). 5, *a fit object.* 6, a drug. See ಶಬ್ದ-; Kâvy. III, 3, B, 4; V, 1. — ದ್ರವ್ಯವಿದ್ದವನಲ್ಲಿ ಹವ್ಯವಾದರೂ ಗವ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಬಡತನ. — ದ್ರವ್ಯವಿದ್ದವನು ತಿನ್ದು ಸಾಯಲಿಲ್ಲ, ಸಾಲಾ ಮಾಡಿದವ ತಿದ್ದಿ ಸಾಯಲಿಲ್ಲ (Prvs.).

ದ್ರವ್ಯತ್ವ dravyatva. Substantiality, substance (Šmd. 7 Cm.).

ದ್ರವ್ಯಲೋಪ dravya-lôpa. Deficiency of money for the performance of a religious ceremony (My.).

ದ್ರವ್ಯವನ್ತ dravya-vanta. A man having property, a rich, wealthy man (My.; B. 5, 120).

ದ್ರವ್ಯಸ್ಥ dravya-stha. A man staying or living in wealth: a wealthy man (My.).

ದ್ರವ್ಯಸ್ಥಾಪನೆ dravya-sthâpanĕ. Hiding money in the earth (My.).

ದ್ರವ್ಯಸ್ವಭಾವ dravya-svabhâva. One of the three kinds of jâti in rhetoric (Kâvy. III, 3, B, 5-9).

ದ್ರವ್ಯಹರಣ dravya-haraṇa. Seizing, or stealing, property (B. 5, 95).

ದ್ರವ್ಯಾಂಜನ dravya-añjana. A magic ointment applied to the left hand with the object of discerning lost wealth (My.).

ದ್ರವ್ಯಾನುಕೂಲ dravya-anukûla. Help of money towards any business (My.).

ದ್ರವ್ಯಾರ್ಜನೆ dravya-arjanĕ (ârjanĕ). Acquiring property, acquisition of wealth (My.).

ದ್ರವ್ಯಾಶೆ dravya-âšĕ. Love of money, covetousness (My.).

ದ್ರಷ್ಟು drashṭu. See s. ಶ್ರಾದ್ಧ.

ದ್ರಾಕ್ drâk. *Quickly, instantly, soon, immediately, shortly.*

ದ್ರಾಕ್ಷ drâksha. Tbh. of ದ್ರಾಕ್ಷೆ. ದ್ರಾಕ್ಷದ ಬಳ್ಳಿ (Ĉb. 118; Mhr.).

ದ್ರಾಕ್ಷಾದಿಲೇಹ್ಯ drâkshâ-âdi-lêhya. An electuary of grapes, etc. (My.).

ದ್ರಾಕ್ಷಾಪಾಕ drâkshâ-pâka. A sweet, accomplished style of diction in poetry (My.).

ದ್ರಾಕ್ಷಾಸವ drâkshâ-âsava. A medicinal and spirituous preparation of the juice of the grape, wine (B. 4, 164; Mhr.).

ದ್ರಾಕ್ಷಿ drâkshi. = ದ್ರಾಕ್ಷೆ. (My.; Mhr.).

ದ್ರಾಕ್ಷೆ drâkshĕ. ದ್ರಾಕ್ಷಾ. = ದ್ರಾಕ್ಷ. *The vine.* 2, a grape, grapes. (My.). ದ್ರಾಕ್ಷೆ ಸೀಯೆನ್ದು, ಬಳ್ಳಿ ಸಹ ತಿನ್ನ ಬಾರದು (Prv.). — ದ್ರಾಕ್ಷೆಚಪ್ಪರ. A vine-pandal (My.). — ದ್ರಾಕ್ಷೆಬಳ್ಳಿ. The grape vine (My.; G.). — ದ್ರಾಕ್ಷೆರಸ. Juice of the grape; wine (My.). — ದ್ರಾಕ್ಷೆಸರಾಯಿ. Wine (ಮಾದ್ವೀಕ G.). — ದ್ರಾಕ್ಷೆಹಣ್ಣು. A ripe grape (My.).

ದ್ರಾಗ್ಭೃತಕ drâk-bhṛitaka. *Water just drawn from the well.* See s. ಅಗತೆ.

ದ್ರಾಘಿಷ್ಠ drâghishṭha. (fr. ದೀರ್ಘ). *Longest, very long.*

ದ್ರಾಪ drâpa. (= ದ್ರಾಬೆ). Mud, mire. 2, heaven, sky. 3, a fool, blockhead, an idiot.

ದ್ರಾಬೆ drâbĕ. (Tbh. of ದ್ರಾಪ). A blockhead, fool, slut (Tĕ. దేబె, ದ್ರಾಬೆ, ದ್ರಾಭೆ). 2, wretchedness, poverty, feebleness (My.); trash, rubbish (Tĕ.). 3, a wretched, poor, feeble person (My.). ದ್ರಾಬೆಯನ್ನು ನಮ್ಬಿ ದೂರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಕಳ್ಳರು ಬನ್ದು ತಲೆ ಹೊಡೆದರು (Prv.). — ದ್ರಾಬೆಮಾತು. A word lacking force of meaning (My.). — ದ್ರಾಬೆಮೋರೆ. A careworn, low-spirited face (My.).

ದ್ರಾವ drâva. = ದಾವ 1. Running, flowing; flight; speed, going quickly; liquefaction; distilling.

ದ್ರಾವಕ drâvaka. Causing to run. 2, a drug prepared by distillation (My.). 3, a flux to assist the fusion of metals. 4, a thief. 5, a lecher. 6, bee's wax. 7, a sharp or clever man (Bh. 1, 12, 21).

ದ್ರಾವಿಕೆ drâvikĕ. Saliva. (R.).

ದ್ರಾವಿಡ drâviḍa. (fr. ದ್ರವಿಡ). Relating to Draviḍa; a Tamil man (ತಿಗುಳ Mr. 382; My.); Tamil (Ĉh. p. 23). 2, a Brâhmaṇa of the south, one of the five so-called Drâviḍa Brâhmaṇas, *i. e.* either a Drâviḍa or pure Tamil Brâhmaṇa, or a Têliṅga (Têlugu), Karṇâṭa, Marâṭha, or Gujarâtha one (Sk.); or (instead of a Marâṭha, or Gujarâtha one) a Kêraḷa, or Tauḷava one (My.).

ದ್ರಾವಿಡಕ drâviḍaka. *Zedoary, Curcuma zedoaria* Roxb.

ದ್ರಾವಿಡಧರೆ drâviḍa-dharĕ. The Tamil country (Bp. 24, 77).

ದ್ರಾವ್ಯತ್ವ drâvyatva. Fluidity (B. 4, 97; Sk. ದ್ರವತೆ, ದ್ರವತ್ವ).

ದ್ರು dru. 1. Running; see ಶತ-. 2, rushing, attacking.

ದ್ರು dru. 2. Wood. 2, *a tree.*

ದ್ರುಕಿಲಿಮ dru-kilima. *A sort of pine, Pinus deodora* Roxb.

ದ್ರುಗ್ಧ drugdha. (= ದುಗ್ಧ). Hurt, injured, harmed, grieved, plotted against, borne malice or hatred against; offence, injury.

ದ್ರುಘಣ dru-ghaṇa. ದ್ರುಘನ. *A wooden mace, a mallet, a hammer* (ಡಂಗೆ Mr. 298); an axe, a hatchet.

Digitized by Google

ದ್ರುಣ druṇa. *A scorpion.*

ದ್ರುಣಿ druṇi. = ದ್ರಣಿ. *A centipede.* 2, a small or female tortoise. 3, = ದ್ರೋಣಿ.

ದ್ರುಣೆ druṇĕ. *A bow-string.*

ದ್ರುತ druta. Run, flown; running away; rushed at, attacked; scattered, diffused; lost (ದಿಗ್ಭಯ q. v., ನಷ್ಟ, ವಿನಾಶನ, ಗೃಹೀತ, ದೆಸೆಗೆಟ್ಟವಂ Mr. 300; *cf.* ಭಯದ್ರುತ). 2, *melted, dissolved, liquid, fluid.* 3, *quick, swift.* 4, *quick time.* 5, *a scorpion.* 6, a comic actor, a buffoon (ಪರಿಹಾಸ, ವೈಹಾಸಿಕ, ನೃಪರಂ ನಗಿಸುವಂ Mr. 270; *cf.* ದ್ರವ No. 3).—ದ್ರುತಂ, *quickly.*

ದ್ರುತಪದ druta-pada. N. of a vṛitta (Čh.).

ದ್ರುತಪುಚ್ಛ druta-puččha. A scorpion's tail (ಅಲ, ಚೇಳಿ ಬಾಲ Mr. 403).

ದ್ರುತಪೂರ್ವವಿಲಮ್ಬಿತ druta-pûrva-vilambita. N. of a vṛitta (Čh.).

ದ್ರುತಯಾನ druta-yâna. Fast walking (Čpr. 2, 59).

ದ್ರುಪದ dru-pada. = ದುರಪದ, ದ್ರುಪದ. N. of a king of the Pâńčâlas, the father of Kṛishṇâ (Draupadî), the wife of the Pâṇḍu princes.

ದ್ರುಪದತನುಜಾತೆ drupada-tanujâtĕ. Draupadî (J. 2, 51).

ದ್ರುಮ druma. *A tree.*

ದ್ರುಮಾಮಯ druma-âmaya. Tree-disease: *lac, the animal dye; resin, gum.*

ದ್ರುಮೋತ್ಪಲ druma-utpala. *The tree Pterospermum acerifolium* Willd.

ದ್ರುವಯ druvaya. *A wooden measure of capacity.*

ದ್ರುಹಿಣ druhiṇa. *Brahmá;* Śiva.

ದ್ರೋಣ drôṇa. = ದೋಣ. A wooden tub shaped like a boat; a trough. 2, *a measure of capacity,* equal to 4 âḍhakas, or 2 âḍhakas (ನಾಗಳ Si. 329; ಇಕ್ಕಳ 329). 3, *a raven* (ಕಾಡಕಾಗೆ Mr. 170). 4, a scorpion. 5, Drôṇâčârya, the military preceptor of both the Kuru and Pâṇḍu princes (Śmd. 288; J. 13, 4. 19; Bh. 1, 6 sum.). 6, a small tree bearing white flowers (Sk.; ತುಮ್ಬೆ Si. 419; ತುಮ್ಬಿ Nr.). 7, = ದೊನ್ನೆ, a vessel made of leaves to hold ghee and other liquid substances (not Sk., but Mhr.).

ದ್ರೋಣಕಾಕ drôṇa-kâka. *A raven.*

ದ್ರೋಣಕ್ಷೀರೆ drôṇa-kshîrĕ. *A cow yielding a drôṇa of milk.*

ದ್ರೋಣದುಘೆ drôṇa-dughĕ. *A cow yielding a drôṇa of milk.*

ದ್ರೋಣಿ drôṇi. = ಡೋಣಿ, ದೋಣಿ. *A wooden tub shaped like a boat;* a trough; a boat. 2, the hollow of two mountains, the valley or chasm between them (*cf.* ಡೊಣೆ 1, etc.). 3, *the indigo plant.*

ದ್ರೋಹ drôha. = ದೋಹ 2. *Injury, hostile action, mischief, malice, perfidy, treachery, treason* (ಅಪಕಾರ Mr. 448); wrong, offence; rebellion. See Prv. s. ಬಣ್ಣಾರ.

ದ್ರೋಹಚಿನ್ತನ drôha-čintana. *Injurious design, the wish or thought or attempt to injure.*

ದ್ರೋಹರತ drôha-rata. Bent upon doing an injury (My.).

ದ್ರೋಹಿ drôhi. = ದೋಹಿ. Injuring, hurting, harming, malignant, spiteful, vengeful, treacherous, rebellious; a person who injures, etc. (Bp. 9, 13; 39, 47; 49, 45; 54, 53; 57, 29; My.).

ದ್ರೌಣಿಕ drauṇika. Containing a drôṇa; *sown with a drôṇa of grain,* as a field.

ದ್ರೌಪದಿ draupadi. (fr. ದ್ರುಪದ). = ದುರುಪದಿ. Draupadî, the daughter of Drupada and wife of the Pâṇḍu princes (Bh. 1, 7 sum.; J. 7, 19. 24).

ದ್ವ dva. *Two.*

ದ್ವನ್ದ್ವ dva-n-dva. *A pair, a couple* (ದ್ವಿತಯ, ಎರಡು Nn. 91; ಉಭಯ, ಯುಗ್ಮ, etc., ಎರಡು Mr. 434). 2, *any pair of qualities or conditions which are opposite of one another,* as heat and cold, etc. 3, *strife, contention, dispute, quarrel, contest, fight* (ಸಂಗ್ರಾಮ, ಕಾಳೆಗ 91). 4, doubt, uncertainty. 5, a private consultation, a secret (ಮನ್ತ್ರಾಲೋಚನ, ಏಕಾನ್ತ 91). 6, a form of compound or grammatical combination uniting two or more words which, if uncompounded, would be in the same case and connected by the conjunction "and" (Śmd. 89 Mdb.; 197. 210; Kâvy. I, 3, 10-15).

ದ್ವನ್ದ್ವಪ್ರಾಸ dvandva-prâsa. A kind of alliteration (Ch.).

ದ್ವನ್ದ್ವಯುದ್ಧ dvandva-yuddha. A duel, a single combat (My.).

ದ್ವನ್ದ್ವೆ dvandvĕ. A menstruating woman; a woman recently delivered (ರಜಸ್ವಲೆ, ಸೂತಕವಾದ ಸ್ತ್ರೀ Nn. 91).

ದ್ವಯ dvaya. Twofold, double; a pair; two things; both (Śmd. 255. 400); the masculine and feminine gender.

ದ್ವಯಮನ್ತ್ರ dvaya-mantra. The two chief mantras of the Vaishṇavas (My.).

ದ್ವಯಹೀನ dvaya-hîna. *The neuter gender.*

ದ್ವಯಾತಿಗ dvaya-atiga. *A man who has passed beyond or overcome the two bad qualities, passion and ignorance (illusion), or who has surmounted the several pairs of affection which disturb the mind.*

ದ್ವಯಿ dvayi. A pair. (R.).

ದ್ವಾಃ dvâḥ. = ದ್ವಾರ್.

ದ್ವಾಃಸ್ಥ dvâḥ-stha. *A doorkeeper, a porter.*

ದ್ವಾಃಸ್ಥಿತ dvâḥ-sthita. *A doorkeeper, a porter.*

ದ್ವಾತ್ರಿಂಶತ್ dvâ-triṁśat. Thirty-two.

ದ್ವಾತ್ರಿಂಶದ್ದನ್ತ dvâtriṁśat-danta. The thirty-two teeth (Mr. 348).

ದ್ವಾದಶ dvâ-daśa. Twelve. 2, the twelfth.

ದ್ವಾದಶರವಿ dvâdaśa-ravi. = ದ್ವಾದಶಾದಿತ್ಯ. (Grj. 10, 65).

ದ್ವಾದಶಾಂಗುಲ dvâdaśa-angula. *A measure of twelve fingers.*

ದ್ವಾದಶಾತ್ಮ dvâdaśa-âtma. Appearing in twelve forms: *the sun,* as identified with the twelve Âdityas (Bp. 55, 49).

ದ್ವಾದಶಾತ್ಮಕ dvâdaśa-âtmaka. The sun (Râghč. 1, 42).

ದ್ವಾದಶಾದಿತ್ಯ dvâdaśa-âditya. The twelve Âdityas (Bp. 1, 43). An enumeration of them is as follows: dhâtṛi, aryama, mitra, varuṇa, indra, vivasvat, parjanya, pûsha, aṁśumat, gabhastimat, tvashṭri, and vishṇu (Vivêkačintâmaṇi 6, 25).

ದ್ವಾದಶಿ dvâdaśi. The twelfth day of the half-month (J. 29, 13; C.).

ದ್ವಾಪರ dvâpara. That die, or side of a die, which is marked with two spots or points. 2, *the third of the four yugas or ages of the world* (ಯುಗ Nn. 96) comprising 864,000 years (ಗಗನ-ನಘ-ವಿಯದ್-ವಾಘ-ಋತು-ಗಜ Mr. 73). See Bp. 2, 5. 3, doubt, uncertainty (ಸನ್ದೇಗ, ಸನ್ದೇಹ 96). 4, war (ಕದನ, ಕಾಳೆಗ 96).

Digitized by Google

ದ್ವಾಪಾರ dvâpâra. = ದ್ವಾಪರ. (Bp. 54, 32; Mhr.; My.).

ದ್ವಾರ್ dvâr. = ದ್ವಾಃ. *A door, a gate.*

ದ್ವಾರ dvâra. = ದರ 2, ದಾರ 2, ದೋರ 1, ದಾರ 1. *A door, a gate, an opening* (ಬಾಗಿಲು Nn. 100). 2, a way, a means, an expedient, a medium (B. 5, 279); a ground, an occasion (Mhr.). ದ್ವಾರಾ, by the means of, through (My.; Mhr.).

ದ್ವಾರಕಪಾಟ dvâra-kapâṭa. The leaf or fold of a door, the panel of a door. (R.).

ದ್ವಾರಕಾನಗರಿ dvârakâ-nagari. = ದ್ವಾರಕೆ. (J. 7, 7).

ದ್ವಾರಕಾನಾಥ dvârakâ-nâtha. Kṛishṇa. 2, N. (B. 4, 149).

ದ್ವಾರಕಾಪುರ dvarakâ-pura. = ದೋರಕಾಪುರ. = ದ್ವಾರಕೆ. (My.).

ದ್ವಾರಕಾಪುರಿ dvârakâ-puri. = ದ್ವಾರಕೆ. (J. 6, 14).

ದ್ವಾರಕೆ dvârakĕ. ದ್ವಾರಕಾ. She who has (many) gates: Dvârakâ, the capital of Kṛishṇa, on the western point of Gujarâth. (J. 5, 1. 19. 73; 6, 1. 9).

ದ್ವಾರದೇಶ dvâra-dêśa. The region of a door: a door (Čpr. 1, after 129).

ದ್ವಾರದೋರ dvâra-dôra. = ದ್ವಾರದ್ವಾರ. (Bp. 61, 29).

ದ್ವಾರಪಟ್ಟ dvâra-paṭṭa. = ದಾರವಟ್ಟ. The ground under the door, the threshold (Mhr. ದಾರವಟಾ); the upper cross-piece of a door (Mhr.); the panel or surface of a door (Sk.); the curtain of a door (Sk.). 2, ಗೋಪುರ, ಪುರದ್ವಾರ, see ದಾರವಟ್ಟ. 3, ಶುದ್ಧಾನ್ತ, ರಾಣಿವಾಸದ ಮನೆ, see ದಾರವಟ್ಟ.

ದ್ವಾರಪಾರ್ಶ್ವ dvâra-pârśva. The sides (of the frame) of a door. See ಪುಡಿ.

ದ್ವಾರಪಾಲ dvâra-pâla. *A doorkeeper, a porter* (Mr. 272; Bp. 35, 42).

ದ್ವಾರಪಾಲಕ dvâra-pâlaka. = ದ್ವಾರಪಾಲ. (Bp. 35, 44).

ದ್ವಾರಪ್ರವೇಶ dvâra-pravêśa. Entering a door or an opening. See ನುಗುಳ್, ನುಸುಳ್.

ದ್ವಾರಬನ್ಧ dvâra-bandha. = ದಾರಬನ್ಧ. A door-joining: a door-frame (My.). 2, the leaf or panel of a door. See ಪಡಿ.

ದ್ವಾರಬನ್ಧನ dvâra-bandhana. = ದಾರಬನ್ಧನ, ದಾರವನ್ಧನ. = ದ್ವಾರಬನ್ಧ No. 1. (My.).

ದ್ವಾರವತಿ dvâra-vati. = ದ್ವಾರಕೆ. (My.).

ದ್ವಾರಾವತಿ dvârâ-vati. = ದೋರಾವತಿ, ದ್ವಾರವತಿ. (My.).

ದ್ವಾರಿಕ dvârika. A doorkeeper, a warder (ದವ್ವಾರಿಕ, ದ್ವಾಸ್ಥ, ಬಾಗಿಲವಂ Mr. 266).

ದ್ವಾಸ್ಥ dvâ-stha. = ದ್ವಾಃಸ್ಥ. See ದ್ವಾರಿಕ.

ದ್ವಿ dvi. = ದು, (ದುಹ), ದೂ. Two (Śmd. 81. 101; Kâvy. IV, 1, 5); both. 2, the dual (Śmd. 116; Kâvy. I, 2, 44-46). 3, the masculine and feminine gender.

ದ್ವಿಕ dvika. = ದುಗ. Consisting of two, twofold; a pair; etc.

ದ್ವಿಕರ್ಮ dvi-karma. Two accusatives (Śmd. 157).

ದ್ವಿಕರ್ಮಕ dvi-karmaka. Having two accusatives (My.).

ದ್ವಿಗು dvi-gu. Having two cows. 2, *a grammatical compound in which the first member is a numeral* (Śmd. 89 Mdb.; 196. 210; Kâvy. I, 3, 6-9).

ದ್ವಿಗುಣ dvi-guṇa. = ದುಗುಣ. Multiplied by two, doubled; double, twofold, of two kinds, twice as much or as large. — ದ್ವಿಗುಣಂಗೆಯ್. -ಂ-ಗೆಯ್. To multiply by two (Čh. v. 343).

ದ್ವಿಗುಣಾಕೃತ dviguṇâ-kṛita. *Twice ploughed.*

ದ್ವಿಗುಣಿ dvi-guṇi. = ದುಗುಣಿ. A Tbh. of ದ್ವಿಗುಣ.

ದ್ವಿಗುಣಿತ dvi-guṇita. Multiplied by two, doubled. (My.).

ದ್ವಿಗುಣಿಸು dvi-guṇisu. To multiply by two (Čh. v. 346; My.). 2, to be doubled (Čpr. 6, 44; Abh. P. 14, 101).

ದ್ವಿಗುಣೀಭೂತ dviguṇî-bhûta. Doubled. (Čpr. 5, after 11).

ದ್ವಿಜ dvi-ja. Twice-born. 2, a man of any one of the first three classes: a Brâhmaṇa, Kshatriya, or Vaiśya. 3, *a Brâhmaṇa* (ಭೂಸುರ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ Nn. 36; ವಿಪ್ರ Mr. 513; ಸಯ್ದ, ಗನಹ, ನೇರಿದ, ಇಳೆಯ ಪಿರಿಯ Śm. 52; ನೆಲನಮುರ್ಗಣಿಸಿ Kk. 34). 4, *a bird* (ಅಣ್ಡಜ, ಪಕ್ಷಿ 36; ಪಕ್ಷಿ 513). 5, a snake (ಉರಗ, ಸರ್ಪ 36; ಸರ್ಪ 513). 6, a chameleon (ಸರಟ, ಓತಿ 36). 7, various grains (ಧಾನ್ಯಸಮೂಹ, ನಾನಾಧಾನ್ಯಗಳ ಭೇದ 36). 8, *a tooth* (ದನ್ತ, ಹಲ್ಲು 36; ದನ್ತ 513). 9, the moon (ಚನ್ದ್ರ 36; 513). 10, a star (ಭಗಣ, ನಕ್ಷತ್ರ 36; ತಾರೆ 513). 11, a house (ಗೃಹ, ಮನೆ 36).

ದ್ವಿಜತ್ವ dvijatva. The state of being twice-born; the condition or rank of a Brâhmaṇa (Bp. 3, 45. 78).

ದ್ವಿಜನ್ಮ dvi-janma. = ದ್ವಿಜ. *A Brâhmaṇa.*

ದ್ವಿಜರಾಜ dvija-râja. *The moon;* Garuḍa; the snake Ananta.

ದ್ವಿಜಾತ dvi-jâta. A Brâhmaṇa (Bp. 3, 47).

ದ್ವಿಜಾತಿ dvi-jâti. *A man of either of the first three classes* (see ದ್ವಿಜ).

ದ್ವಿಜಾಧಮ dvija-adhama. A very low, contemptible Brâhmaṇa (ಬ್ರಹ್ಮಬನ್ಧು Mr. 254; J. 12, 2).

ದ್ವಿಜಿಹ್ವ dvi-jihva. *Double-tongued, insincere* (ಪುರೋಭಾಗಿ, ಎರಡು ನುಡಿವಂ Mr. 230). 2, *a whisperer or informer.* 3, *a serpent.*

ದ್ವಿಜೆ dvi-jĕ. (A dvija woman); *the resin of the olibanum tree, Gum olibanum.*

ದ್ವಿಜೋತ್ತಮ dvija-uttama. *A Brâhmaṇa.*

ದ್ವಿಟ್ dviṭ. = ದ್ವಿಟ್ಟು, ದ್ವಿಷ್. (ವೈರಿ Nn. 119).

ದ್ವಿಟ್ಕುಲ dviṭ-kula. The multitude, or race, of enemies (Śmd. 130).

ದ್ವಿಟ್ಟು dviṭṭu. = ದ್ವಿಟ್ (Śmd. 106).

ದ್ವಿತಯ dvitaya. Twofold, double. 2, *a pair, two* (ಯುಗ, ಎರಡು Nn. 90; ದ್ವನ್ದ್ವ, ಎರಡು 91; see Mr. 73 s. ತ್ರೀತಿ).

ದ್ವಿತಿಯೆ dvitiyĕ. A Tbh. of ದ್ವಿತೀಯೆ & ದ್ವಿತಯ. A pair, two (ದ್ವಿತಯ, ಎರಡು Nn. 136). 2, a wife (ವೈವಾಹವಾದ ಅಂಗನಾತತಿ, ಮದುವೆಯಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರು 136). 3, the second day of a half month (ತಿಥಿಭೇದ, ಬಿದಿಗೆ 136).

ದ್ವಿತೀಯ dvitîya. Second; the second. 2, a companion, fellow, partner. 3, the second letter in a class. See Śmd. 22; Bp. 54, 9. 18. — ದ್ವಿತೀಯಂ, a second time, again.

ದ್ವಿತೀಯವಯಸ್ dvitîya-vayas. *Having arrived at the second period of life.*

ದ್ವಿತೀಯವಿವಾಹ dvitîya-vivâha. The second marriage of a male (My.).

ದ್ವಿತೀಯಾಕೃತ dvitîyâ-kṛita. *Twice ploughed.*

ದ್ವಿತೀಯಾಕ್ಷರ dvitîya-akshara. The second letter or syllable (Śmd. 373. 375).

ದ್ವಿತೀಯಾವಿಭಕ್ತಿ dvitîyâ-vibhakti. The second case: the accusative (Śmd. 112. 143. 154).

ದ್ವಿತೀಯೆ dvitîyĕ. = (ದ್ವಿತಿಯೆ), ಬಿದಿಗೆ. A female second: *a wife.* 2, the second day of a half month. 3, the accu-

Digitized by Google

sative (Šmd. 112. 115. 129. 143. 149. 157. 164. 166; Kâvy. I, 2, 23-27. 50. 51).

ದ್ವಿತ್ವ dvitva. Doubleness; the number two. 2, *a pair, a couple.* 3, reduplication of a consonant (Šmd. 47. 83. 85. 138. 140. 178. 190. 274. 275. 339. 344; Kâvy. I, 2, 31. 32; I, 4, 33-38); repetition of a word (Kâvy. I, 3, 89-97). 3, *the dual* (Šmd. 115. 116. 152; Kâvy. I, 2, 4-7).

ದ್ವಿತ್ವವೃತ್ತಿ dvitva-vṛitti. Reduplicated state or reduplication of a consonant (Šmd. 86. 218. 229).

ದ್ವಿತ್ವಾಕ್ಷರ dvitva-akshara. A double consonant (Šmd. 38. 71; ದತ್ವ Čt. II, 24).

ದ್ವಿಧಾ dvi-dhâ. In a twofold manner; in two ways; of two kinds or sorts (Kâvy. III, 3, B, 162).

ದ್ವಿಧಾಕೃತಿ dvidhâ-âkṛiti. Of a twofold form (J. 19, 49).

ದ್ವಿಧಾಗತಿ dvidhâ-gati. Going in two ways; duplicity (My.). 2, a crab. 3, a crocodile.

ದ್ವಿಪ dvi-pa. Drinking twice: *an elephant* (imbibing fluids by his trunk and thence conveying them into his mouth). The female elephants are: abhramu, kapilĕ, pingalĕ, tâmrakarṇi (o. r. -parṇi), purudanti (o. r. purûra-, = sudanti), anjanĕ, anjanâvati, sitadvipĕ (Mr. 59).

ದ್ವಿಪಟ್ಟಿಕೆ dvi-paṭṭikĕ. = ದುಪಟ್ಟಿಗೆ, ದೂಪಟ್ಟಿಗೆ. A double piece of cloth, etc.

ದ್ವಿಪದ dvi-pada. Two-footed; containing two padas (words or lines). 2, *a biped,* including gods, demons, men, and birds.

ದ್ವಿಪದನ್ತ dvipa-danta. An elephant's tusk. ದ್ವಿಪದನ್ತದನ್ತ್ರ (ಪ್ರತಿಮ, ಆನೆಯ ದಾಡೆಯ ತುದಿ Nn. 102).

ದ್ವಿಪದಿ dvi-padi. = ದುಪದಿ, etc. A kind of metre.

ದ್ವಿಪಾದ್ಯ dvi-pâdya. *A double penalty.*

ದ್ವಿಪೆ dvi-pĕ. N. of a plant (ಉನ್ಮದಿಕೆ, ಶೆರ್ಗಣಿಗಿಲ್ Mr. 189).

ದ್ವಿಪ್ರಾಸ dvi-prâsa. A kind of alliteration (Čh.).

ದ್ವಿಭಾಷಿ dvi-bhâshi. = ದುಬಾಸಿ, q. v. (My.; B. 4, 167).

ದ್ವಿಮಾತ್ರ dvi-mâtra. Containing two syllabic instants or moras, as a long vowel (Šmd. 19; Kâvy. I, 1*a*, 10. 11).

ದ್ವಿಮಾಸ dvi-mâsa. Two months. 2, the second month (Šsv. 2, 99, sic!).

ದ್ವಿಮುಖ dvi-mukha. (Šmd. 101). Two-faced, two mouthed. 2, *a kind of snake, an Amphisbaena* (ಅಹೀರಣಿ, ಇತ್ತಲೆಯ Mr. 401, o. r. ಇತ್ತಲಿಗ).

ದ್ವಿರ್ dvir. = ದ್ವಿಸ್.

ದ್ವಿರದ dvi-rada. Two-toothed, two-tusked. 2, *an elephant.*

ದ್ವಿರದಕರಾಗ್ರ dvirada-kara-agra. *The tip of an elephant's trunk.*

ದ್ವಿರಸನ dvi-rasana. Two-tongued: *a snake.*

ದ್ವಿರುಕ್ತಿ dvis-ukti. Saying twice, repetition, tautology. 2, repetition or doubling of a syllable (Šmd. 191. 228. 229. 339. 346; Kâvy. I, 3, 21-29).

ದ್ವಿರೂಪ dvi-rûpa. Biform, of two forms. 2, two forms (Čpr. 2, 13).

ದ್ವಿರೂಪತೆ dvi-rûpatĕ. *Doubleness of form, a double form or manner.*

ದ್ವಿರೇಫ dvi-rêpha. The insect with two rêphas or rs in its name (bhramara): *a large black bee.*

ದ್ವಿರ್ಭಾವ dvis-bhâva. Doubling, reduplication (Šmd. 84. 179. 213. 222. 268; Kâvy. I, 2, 104-109).

ದ್ವಿವಚನ dvi-vačana. The dual (Šmd. 111. 115. 117. 153. 259).

ದ್ವಿವಪ್ರಿ dvi-vapri. A step-father (ಮಲದನ್ದೆ Mr. 312).

ದ್ವಿವರ್ಷೆ dvi-varshĕ. *A heifer two years old.*

ದ್ವಿಶರ dvi-šara. = ದುಸರ 1. Having two arrows.

ದ್ವಿಶಿರ dvi-šira. = ದ್ವಿಸಿರ. Having two heads: the bhêruṇḍa (My.).

ದ್ವಿಷ್ dvish. = ದ್ವಿಟ್, ದ್ವಿಟ್ಟು. Hating, hostile; hostility. 2, *a foe.*

ದ್ವಿಷ dvisha. = ದ್ವಿಷ್. (ಅಮಿತ್ರ, etc., ಹಗೆ Mr. 290).

ದ್ವಿಷತ್ dvishat. Hating, etc. 2, *a foe.*

ದ್ವಿಷ್ಟ dvishṭa. Hated, odious; hostile. 2, = ದ್ವಿಷ್ಟ.

ದ್ವಿಷ್ಠ dvi-sṭha. *Standing or staying in two places.*

ದ್ವಿಸ್ dvis. = ದ್ವಿರ್. Twice.

ದ್ವಿಸನ್ಧಿಗ್ರಾಹಿ dvi-sandhi-grâhi. One who understands and remembers a šlôka hearing it twice (My.).

ದ್ವಿಸಪ್ತ dvi-sapta. Fourteen.

ದ್ವಿಸಪ್ತಲೋಕ dvisapta-lôka. The fourteen worlds (Č. Bp. 47, 11; see s. ಲೋಕ).

ದ್ವಿಸಿರ dvisira. Tbh. of ದ್ವಿಶಿರ. (Šsv. 2, 65).

ದ್ವಿಸೀತ್ಯ dvi-sîtya. *Twice furrowed, twice ploughed* (first lengthways and then across).

ದ್ವಿಸ್ವಭಾವ dvi-svabhâva. Having a double nature, of two characters (My.).

ದ್ವಿಹಲ್ಯ dvi-halya. *Twice ploughed.*

ದ್ವಿಹಸ್ತ dvi-hasta. = ದುಹತ್ತ, ದೂಹತ್ತ. Two hands; two cubits.

ದ್ವಿಹಸ್ತಿ dvi-hasti. = ದೂಹತಿ, ದೂಹತ್ತಿ q. v., ದೂಹಸ್ತಿ.

ದ್ವಿಹಾಯನಿ dvi-hâyani. *A heifer two years old.*

ದ್ವಿಹೀನ dvi-hîna. *The neuter gender.*

ದ್ವೀಪ dvîpa. (fr. ದ್ವಿ-ಅಪ್). = ದೀವ 2, ದೀವಿ. *An island;* a sand-bank (ಪುಲಿನ, ಸೈಕತ, ಮಳಲೊಟ್ಟಿಲ್ Mr. 414). 2, a division of the terrestrial world, of which there are seven (or 4 or 9 or 13) and which are situated round the mountain Mêru.

ದ್ವೀಪಕಲ್ಪ dvîpa-kalpa. A kind of island (B. 5, 23. 114; 5, 239).

ದ್ವೀಪದ್ರಾಕ್ಷೆ dvîpa-drâkshĕ. = ದೀಪದ್ರಾಕ್ಷೆ, q. v. (My.).

ದ್ವೀಪವತಿ dvîpa-vati. Abounding in islands: *a river.*

ದ್ವೀಪಾನ್ತರ dvîpa-antara. = ದೀಪಾನ್ತರ. Another or foreign island (or country, Si. 126; My.).

ದ್ವೀಪಿ dvîpi. *A tiger, an ounce or panther, leopard* (ವ್ಯಾಘ್ರ Mr. 159).

ದ್ವೇಷ dvêsha. *Hate, hatred, enmity;* dislike; repugnance. See Prv. s. ಬರೆ 1.

ದ್ವೇಷಣ dvêshaṇa. Hating; disliking; hostile; *an enemy.*

ದ್ವೇಷಿ dvêshi. *A hater, a foe, an enemy* (Bp. 54, 52).

ದ್ವೇಷಿಸು dvêshisu. To hate, to be hostile, to dislike (My.).

ದ್ವೇಷ್ಟೃ dvêshṭṛi. = ದ್ವೇಷಿ. (My.).

ದ್ವೇಷ್ಯ dvêshya. To be hated, hateful, odious, detestable. 2, *an enemy.*

ದ್ವೈಗುಣಿಕ dvaiguṇika. (fr. ದ್ವಿಗುಣ). One who requires the double or cent per cent interest: *a usurer.*

Digitized by Google

ದ್ವೈತ dvaita. Duality, the state of being doubled or two; a pair (ದ್ವಂದ್ವ, ಯುಗ, ಉಭಯ, etc., ಎರಡು Mr. 434). 2, dualism in philosophy, the assertion of two always distinct principles, as of spirit and matter, the soul and the universe (My.; see ತ್ರಿಮತ; Bp. 51, 18). 3, doubt.

ದ್ವೈಧ dvaidha. (fr. ದ್ವಿಧಾ). Duality, duplicity, twofold form or state. 2, *division or separation into two parts, division of an army,* as a stratagem. 3, disunion, difference, contest; dispute; doubt; a dilemma.

ದ್ವೈಧೀಭಾವ dvaidhî-bhâva. Twofold form or state, etc. 2, sowing dissension or causing the separation of allies; dividing an army into detachments, making peace with one and waging war with another, as a stratagem. (My.). See s. ಷಡ್ಗುಣ.

ದ್ವೈಪ dvaipa. (fr. ದ್ವೀಪಿ). Made of a tiger's skin; *covered with it.*

ದ್ವೈಪಾಯನ dvaipâyana. (fr. ದ್ವೀಪ). The island-born: *Vyâsa,* the place of his nativity being an island in the Ganges. See ಕೃಷ್ಣ-.

ದ್ವೈಮಾತುರ dvaimâtura. (fr. ದ್ವಿಮಾತೃ). Having two mothers; born in two ways: *Gaṇêśa,* the son of Pârvati, or of the scurf and impurities of her body.

ದ್ವೈಹಾಯನ dvaihâyana. (fr. ದ್ವಿಹಾಯನ). The state of being two years old. (R.).

ದ್ವ್ಯಕ್ಷರಿ dvi-akshari. Having two syllables; being a compound vowel. 2, a kind of vicchitticitra (Kâvy. III, 2, B, 58. 69 seq.).

ದ್ವ್ಯಷ್ಟ dvi-ashṭa. *Copper.*

ದ್ವ್ಯಹ dvi-aha. A period of two days.

ದ್ವ್ಯಾಹಿಕ dvyâhika. (fr. ದ್ವ್ಯಹ). Returning every second day, as fever. (My.).

ಧ್ DH

ಧ್ dh. The thirty-ninth letter of the Alphabet (Śmd. 12. 21). In Kannaḍa it occurs only in a few dêśîya and tadbhava words (22. 24).

ಧ dha. The letter ಧ್ pronounced with a short a, as is generally done at school. 2, the number 9 (Mr. 349).

ಧಕಾರ dha-kâra. The letter ಧ (Śmd. 11).

ಧಕ್ಕಾಮುಕ್ಕಿ dhakkâ-mukki. = ಧಕ್ಕಾಮುಕ್ಕಿ. (My.).

ಧಕ್ಕು dhakku. An anvil (ಅಡೆಗಲ್ Mr. 383; Mhr. ಧಕ್ಕ, steady; stout).

ಧಗ dhaga. = ದಗ, (ದಗೆ 2). A glow of fire; fire kindled, fire, blaze; glowing, shining (Mhr.). — ಧಗ ಧಗ. (Śmd. 74). rep. Glowing fiercely; blazing, flaming, and its sound; being very brilliant or bright, glittering much, etc. (My.; Tĕ.; Mhr.). See Rśv. 5, 37; -ಸ್ವನ. — ಧಗ ಧಗ ಎನ್. To blaze, etc. (Bp. 45, 2). — ಧಗ ಧಗದ್ಧಗನೆ. rep. With a fierce glow or blaze, etc. (J. 8, 39). — ಧಗ ಧಗ ಧಗಿಲು ಧಗಿಲು. rep. The sound of great blazing (Râm. 5, 8, 57). — ಧಗ ಧಗ ಧಗಿಲು ಭುಗಿಲು. rep. The sound of great blazing (Râm. 5, 8, 60). — ಧಗ ಧಗನೆ. = ಧಗ ಧಗದ್ಧಗನೆ. (My.). — ಧಗಧಗಧ್ವಾನ. The sound of ಧಗ ಧಗ (Cpr. 4, 29). — ಧಗಧಗಸ್ವನ. = ಧಗ ಧಗಧ್ವಾನ. (Rśv. 5, 37). — ಧಗಧಗಿಸು. To burn fiercely, etc. (Bp. 44, 21; 55, 25; Bh. 1, 20, 27; Râm. 5, 8, 36; My.).

ಧಗಿಲ್ dhagil. = ಧಗ. — ಧಗಿಲ್ ಧಗಿಲ್ ಧಗಿಲ್. rep. The sound of great blazing (Grj. 8, 47).

ಧಟ dhaṭa. *A large fixed balance, a pair of scales.* 2, ordeal by the balance. See ದಿಬ್ಯದ ತೊಲೆ.

ಧಟಿ dhaṭi. Old cloth or raiment; a piece of cloth worn over the privities (Sk.; ನಾರು, ನಾರ ಮಡಿ G.). 2, Śiva.

ಧಟಿನಿ dhaṭini. A cotton cloth or string fastened round the loins. (R.).

ಧಣ dhaṇa. A sound of something (*e. g.* a bow) flying through the air. — ಧಣಧಣತ್ಕೃತಿ. The repeated sound of ಧಣ (Râm. 3, 6, 50).

ಧಣಂ dhaṇaṁ. An imitative sound. — ಧಣಮ್ಮೆನೆ. (Śmd. 22 Mdb.).

ಧಣಾರ್ dhaṇâr. A sound imitating that of falling metal vessels or that of striking them with a club or stone (My.).

ಧಣು dhaṇu. (Mhr. ಧನ್ಯ, bravo! noble!). — ಧಣು ಧಣು. rep. Well done! bravo! (ಶೊಭಾಸು Ct. II, 103; ಶೊಭಾಸುವ ನುಡಿ Bhn. 38; Bh. 2, 2, 20; 8, 23, 28).

ಧತ್ತೂರ dhattûra. = ದತ್ತೂರ, ದತ್ತೂರಿ. *The white thorn-apple, Datura alba* Rumph.; the thorn-apple in general (ಉನ್ಮತ್ತ, ಕನಕ Mr. 128).

ಧತ್ವ dhatva. The letter or syllable ಧ (Śmd. 361).

ಧನ dhana. = ದನ, ದನವು. Anything valuable: *property, wealth, riches, money* (ಮಹಾಸಾರ Mr. 497). 2, *wealth in cattle; cattle;* a cow, a bullock (My.). ಧನವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ದನವಿದ್ದರೆ ಸಾಕು (Prv.). — ಧನ ಗಿನ. reit. (Bp. 28, 18). — ಧನವಡುಪಡೆ. -o-ವಡೆ. (Śmd. 200). To acquire riches, etc.

ಧನಕ್ಷಯ dhana-kshaya. Loss of money or property. (My.).

ಧನಂಜಯ dhana-ṅ-jaya. Conquering booty or wealth. 2, *fire, Agni.* 3, Arjuna (ಜಿಷ್ಣು, ಅರ್ಜುನ Nn. 38). 4, N. of an author (Nn. 3; Mr. 1b. 4). 5, a particular vital air which is supposed to nourish the body (ಸಿರಸದಲಿಹ ಅನಿಲಂ Mr. 51, o. r. ವೃಷಣದೊಳಿಹ-).

ಧನಂಜಯಾಮ್ಬಕ dhanañjaya-ambaka. Śiva (Śśv. 4, 44).

ಧನದ dhana-da. Granting wealth: *Kubêra.*

ಧನದಸಖ dhanada-sakha. Śiva (Bp. 25, 49).

ಧನದಾನ dhana-dâna. Gift of wealth (Grj. 3, 63).

ಧನಧವ dhana-dhava. Kubêra (Bp. 5, 58).

Digitized by Google

ಧನಧಾನ್ಯಸಮೃದ್ಧಿ dhana-dhânya-samṛiddhi. Increase of money and grain (My.).

ಧನಪ dhana-pa. Kubêra (Mr. 465).

ಧನಪತಿ dhana-pati. = ಧನಪ.

ಧನಪತಿಪ್ರಿಯ dhanapati-priya. Śiva (Bp. 25, 52).

ಧನಪಾಲ dhana-pâla. A guardian of treasure: Kubêra. (My.). 2, N. (My.).

ಧನಬಲ dhana-bala. The power of wealth (My.). 2, N. (J. 10, 44).

ಧನಮದ dhana-mada. Pride or intoxication of wealth. (My.).

ಧನಲಕ್ಷ್ಮಿ dhana-lakshmi. Richness in money or wealth (My.).

ಧನಲೋಭ dhana-lôbha. Desire of wealth: covetousness, avarice (My.).

ಧನಲೋಭಿ dhana-lôbhi. Avaricious, covetous, miserly (B. 4, 182).

ಧನವಂಚಕ dhana-vancaka. A man who practises fraud with regard to wealth, etc. (in his not giving it to whom it is due, Bp. 39, 19).

ಧನವತ್ dhana-vat. = ಧನವನ್ತ. *Wealthy, opulent, rich.*

ಧನವನ್ತ dhana-vanta. Tbh. of ಧನವತ್. A rich man (ಆಢ್ಯ, ಧನವತ್, etc. Hlâ.; Si. 355; My.; Bp. 30, 25).

ಧನಹರಿ dhana-hari. Stealing property, a thief. 2, inheriting property, an heir. 3, *a kind of perfume.*

ಧನಹೀನ dhana-hîna. Deprived of wealth; reduced to poverty, poor. (My.).

ಧನಾಢ್ಯ dhana-âḍhya. Opulent, wealthy (ಹೊನ್ನುಳ್ಳವಂ Mr. 237; My.).

ಧನಾಧಿಪ dhana-adhipa. *Kubêra.*

ಧನಾಧೀಶ್ವರ dhana-adhîśvara. Kubêra (Nn. 147).

ಧನಾಧ್ಯಕ್ಷ dhana-adhyaksha. A treasurer. 2, *Kubêra.*

ಧನಾಯೆ dhanâyĕ. *The desire of obtaining riches, covetousness.*

ಧನಾಶ್ರಯ dhana-âśraya. A treasury (ಭಣ್ಡಾರ Nn. 133).

ಧನಾಸರಿ dhanâsari. = ಧನಾಸಿ, ಧನ್ಯಾಸಿ. N. of a tune (My.).

ಧನಾಸಿ dhanâsi. = ಧನಾಸರಿ. (My.).

ಧನಿ dhani. 1. = ಧಣಿ. Possessing wealth, opulent, rich; *a rich man;* the possessor of anything, an owner, a master. 2, *Kubêra.*

ಧನಿ dhani. 2. (Śmd. 24).

ಧನಿಕ dhanika. Rich; a wealthy man; a money-lender; an owner. ಧನಿಕರು ಎನ್ದು, ಹನಿ ಬೀಡುವದು ತಪ್ಪೀತೇ? (Prv.). See Čpr. 6, 82; Bp. 1, 34; ಬಲು-; ಸಾಹುಕಾರ.

ಧನಿಷ್ಠ dhanishṭha. Richest, very rich.

ಧನಿಷ್ಠೆ dhanishṭhĕ. (A very rich female); *the twenty-third lunar mansion,* (considered to be connected with ill-luck). ಅರಸನಿಗೂ ಧನಿಷ್ಠೆ, ನನಗೂ ಧನಿಷ್ಠೆ (Prv.).

ಧನಿಸುತ dhani-suta. Kubêra's son, Nalakûvara (Bp. 40, 18).

ಧನು dhanu. = ಧನುಸ್. (ಬಿಲ್ಲು Nn. 72).

ಧನುಃ dhanuḥ. = ಧನುಸ್.

ಧನುಃಕೋಟಿ dhanuḥ-kôṭi. = ಧನುಷ್ಕೋಟಿ. The curved end of a bow (ಗೊಲೆ, ಕೊಪ್ಪು, ಪಿಳ್ಕು Kk. 39).

ಧನುಃಪಟ dhanuḥ-paṭa. = ಧನುಷ್ಪಟ. *The Piyal tree, Buchanania latifolia* Roxb. See ಮೊರಲೆ.

ಧನುಕೋಟಿ dhanu-kôṭi. = ಧನುಃಕೋಟಿ. (ಬಿಲ್ಲ ಕೊಪ್ಪು Mr. 294).

ಧನುರ್ dhanur. = ಧನುಸ್.

ಧನುರ್ಗುಣ dhanur-guṇa. A bow-string. (Śśv. 4, after 17).

ಧನುರ್ದಣ್ಡ dhanur-daṇḍa. A bow without its string (Śśv. 4, after 46).

ಧನುರ್ಧರ dhanur-dhara. Bearing a bow: *an archer* (Abh. P. 13, 53; Rśv. 6, 45).

ಧನುರ್ಧಾರಿ dhanur-dhâri. = ಧನುರ್ಧರ. (My.).

ಧನುರ್ಬಲ dhanur-bala. A force of the bow, *i. e.* of archers (Abh. P. 13, 45. 95).

ಧನುರ್ಬಾಣ dhanur-bâṇa. A bow and arrow (My.).

ಧನುರ್ಮಧ್ಯ dhanur-madhya. *The middle part of a bow.*

ಧನುರ್ಮಾಸ dhanur-mâsa. The period during which the sun is in Sagittarius, when idols are especially adored at dawn (My.).

ಧನುರ್ಲತೆ dhanur-latĕ. The moon-plant (Sk.). 2, = ಧನುರ್ದಣ್ಡ. (Čpr. 6, 67; Śśv. 5, 41).

ಧನುರ್ವರ್ಮ dhanur-varma. The cover of a bow (ಬಿಲ್ಲ ಗವಸಣಿಗೆ Mr. 294).

ಧನುರ್ವಾತ dhanur-vâta. = ಧನುರ್ವಾಯು. (My.).

ಧನುರ್ವಾಯು dhanur-vâyu. A disease by which the body becomes bent like a bow: tetanus (My.).

ಧನುರ್ವಿದ್ಯೆ dhanur-vidyĕ. Archery (My.).

ಧನುರ್ವೇದ dhanur-vêda. The science of archery; knowledge of archery. 2, N. of a treatise on archery, regarded as an upavêda. (My.; J. 13, 46).

ಧನುವಟ್ಟಿ dhanuvaṭṭi. = ದಣಾವಟ್ಟಿ. (Śśv. 4, 75).

ಧನುಷ್ dhanush. = ಧನುಸ್.

ಧನುಷ್ಕೋಟಿ dhanush-kôṭi. = ಧನುಃಕೋಟಿ. 2, N. of a place of pilgrimage near Râmêśvara (My.).

ಧನುಷ್ಪಟ dhanush-paṭa. = ಧನುಃಪಟ, q. v. *A kind of tree* (= ಪಿಯಾಲ).

ಧನುಷ್ಮತ್ dhanush-mat. Furnished or armed with a bow: *an archer.*

ಧನುಸ್ dhanus. = ಧನುಃ, ಧನುರ್, ಧನುಷ್. *A bow.* 2, the sign Sagittarius. 3, an arc or part of a circle.

ಧನ್ಯ dhanya. Bringing or bestowing wealth. 2, opulent, rich. 3, *fortunate, well-fated, happy, blest; lucky; auspicious;* good, virtuous. See Bp. 24, 18; 47, 61. 4, treasure, wealth.

ಧನ್ಯತೆ dhanyatĕ. Good fortune, fortunate condition; opulence. (Bp. 50, 73; J. 9, 7).

ಧನ್ಮಡಿ dhanmaḍi. A rice-field (My.; H.).

ಧನ್ಯಾಕ dhanyâka. *Coriander, Coriandrum sativum.*

ಧನ್ಯಾಮ್ಲ (dhanya-âmla). *Sour gruel.*

ಧನ್ಯಾಸಿ dhanyâsi. = ಧನಾಸರಿ. (My.).

ಧನ್ಯೆ dhanyĕ. A fortunate or virtuous woman. (My.). 2, Emblic myrobalan (ನೆಲ್ಲೀ ಗಿಡ G.).

ಧನ್ವ dhanva. *A bow.* 2, *a desert.*

ಧನ್ವನ್ತರಿ dhanvan-tari. Moving in a curve: the sun. 2, the physician of the gods, author of the âyurvêda; 3, N. of a celebrated physician (ಔಷಧಾಚಾರ್ಯ Mr. 390).

ಧನ್ವಯಾಸ dhanva-yâsa. *The plant Alhagi maurorum* Tournef.

Digitized by Google

ಧನ್ವಿ dhanvi. *An archer.* 2, N. of several plants: (ಬಿಲ್ವರಂ Mr. 120).

ಧಮ dhama. Blowing. See ನಾಡಿನ್-.

ಧಮನ dhamana. A kind of reed, *Arundo tibialis or karka.*

ಧಮನಮುನಿ dhamana-muni. N. (Bp. 52, 17).

ಧಮನಿ dhamani. A reed, a pipe, a tube (ಕೊಳವಿ Mr. 207). 2, *any tubular vessel of the body,* as a vein, nerve, etc. 3, *the throat.* 4, *a sort of perfume.*

ಧಮ್ಮಿಲ್ಲ dhammilla. *The braided and ornamented hair of a woman tied into a round knot at the back of the head and intermixed with flowers, pearls, etc.* (ತುರುಬು, etc., ಕಟ್ಟುಮುಡಿ Mr. 320).

ಧಮ್ಮಿಲ್ಲೆ dhammillĕ. N. of the wife of Anusâlva (J. 33, 43).

ಧಯ dhaya. Drinking, sucking. See ಸ್ತನನ್-.

ಧರ dhara. = ಧೃ. Holding, bearing, carrying; wearing; possessing, having; keeping, sustaining, preserving. 2, *a mountain.*

ಧರಣ dharaṇa. = ದರಣ No. 1. Bearing, holding; preserving; supporting; a support; a dike, a bank. 2, the sun. 3, a sort of weight (for gold) variously reckoned (Sk.; Si. 327).

ಧರಣಿ dharaṇi. ಧರಣೀ. *The earth;* the soil, the ground. 2, a certain metrical foot (Ch.). 3, the number 1 (ಒನ್ದು Mr. 347).

ಧರಣಿಕ dharaṇika. One who holds or guards (Čpr. 7, after 84).

ಧರಣಿಜ dharaṇi-ja. A tree (ವೃಕ್ಷ Mr. 103).

ಧರಣಿಜಾತ dharaṇi-jâta. = ಧರಣಿಜ. (Bp. 26, 44).

ಧರಣಿತಲ dharaṇi-tala. = ಧರಣೀತಲ. (Bp. 46, 13; 61, 39).

ಧರಣಿಧರ dharaṇi-dhara. *Vishṇu.* 2, = ಧರಣೀಧರ.

ಧರಣಿಪ dharaṇi-pa. Lord of the earth: a king (Bp. 10, 10; 34, 31; J. 12, 5).

ಧರಣಿಪತಿ dharaṇi-pati. = ಧರಣಿಪ. (ಮಾಧವ Mr. 509; Čpr. 6, 82).

ಧರಣಿಪಾಲಕ dharaṇi-pâlaka. = ಧರಣಿಪ. (Bp. 53, 46).

ಧರಣಿವರ dharaṇi-vara. A king (Bp. 56, 49).

ಧರಣಿವಲ್ಲಭ dharaṇi-vallabha. = ಧರಣಿವರ. (Bp. 5, 19; 57, 56).

ಧರಣಿಸುತೆ dharaṇi-sutĕ. Sîtâ, the wife of Râma (Ch. v. 13).

ಧರಣಿಸುರ dharaṇi-sura. A Brâhmaṇa (Bp. 55, 57; 56, 46).

ಧರಣೀಚಕ್ರ dharaṇî-čakra. Earth-circle: the earth.

ಧರಣೀಚಕ್ರೇಶ dharaṇîčakra-îśa. A king (Čpr. 2, 94).

ಧರಣೀತಲ dharaṇî-tala. The surface of the earth (Šmd. 386; Bp. 37, 57; Kk. 94).

ಧರಣೀಧರ dharaṇî-dhara. = ಧರಣೀಧ್ರ. Bearing or sustaining the earth: a mountain (ಬೆಟ್ಟ Mr. 96). 2, a mythical elephant said to support the earth. 3, a tortoise. 4, the serpent śêsha. 5, Vishṇu. 6, Šiva.

ಧರಣೀಧರಣ dharaṇî-dharaṇa. A bearer or sustainer of the earth (Bp. 57, 27).

ಧರಣೀಧ್ರ dharaṇî-dhra. = ಧರಣೀಧರ. The serpent śêsha (ಅಮೃತಕರ, ವಾಸುಕಿ, ಶೇಷ Nn. 35, o. r. ಧರಣೀನ್ಧ್ರ; ಜಷ್ಣು, ಅನನ್ತ, ಧರಣೀನ್ಧ್ರ 38). 2, Šiva (ಶಿವ, ಫಣೀನ್ದ್ರ Nn. 6). 3, a mountain (My.).

ಧರಣೀಧ್ವಜ dharaṇî-dhvaja. N. of a Gandharva king (Čpr. 6, 6. 19).

ಧರಣೀನ್ಧ್ರ dharaṇî-n-dhra. = ಧರಣೀಧ್ರ No. 1, q. v. (ಅನನ್ತ, ಮಹಾಶೇಷ Nn. 57).

ಧರಣೀಪತಿ dharaṇî-pati. = ಧರಣಿಪತಿ. (A.).

ಧರಣೀಮಣ್ಡಲ dharaṇî-maṇḍala. The sphere of the earth: the globe (Bp. 36, 59).

ಧರಣೀರುಹ dharaṇî-ruha. A tree (Bp. 1, 7).

ಧರಣೀವಲ್ಲಭ dharaṇî-vallabha. = ಧರಣಿವಲ್ಲಭ. (Čpr. 2, 81).

ಧರಣೀಶ dharaṇî-îśa. A king (ರಾಜ, ದೊರೆ Nn. 80; Čpr. 2, 17; 3, 104).

ಧರಣೀಶಕ್ತಿ dharaṇî-śakti. The divine active power for the earth (Bp. 57, 27).

ಧರಣೀಶ್ವರ dharaṇî-îśvara. A king (Čpr. 1, 129). 2, Šiva. 3, the number 16 (Ch.).

ಧರಣೀಸುರ dharaṇî-sura. = ಧರಣಿಸುರ. (Bp. 46, 9; 55, 30).

ಧರಣುದೇವ dharaṇu-dêva. N. (Bp. 58, 11).

ಧರಧುರ dharadhura. Excess; marvel (Bh. 7, 4, 58; 7, 6, 37; 7, 14, 28; 8, 24, 17; 8, 25, 6).

ಧರಯಿಸು dharayisu. = ಧರಿಯಿಸು, ಧರಿಸು (Šmd. 92, o. rs. ಧರೆಯಿಸು, ಧರಿಯಿಸು).

ಧರಾಗ್ರ dharâ-agra. The surface of the earth (Bp. 48, 32).

ಧರಾತಲ dharâ-tala. = ಧರಾಗ್ರ. (ಗೋ, ಭೂಮಿ Nn. 5; ಭೂಮಿ 130; Bp. 27, 17; 36, 58).

ಧರಾತ್ಮಜ dharâ-âtmaja. The son of the earth: *the planet Mars.*

ಧರಾತ್ಮಜೆ dharâ-âtmajĕ. = ಧರಣಿಸುತೆ. (My.).

ಧರಾಧರ dharâ-dhara. *A mountain.* 2, Vishṇu.

ಧರಾಧರಾಶನಿ dharâdhara-aśani. A thunder-bolt (for splitting) the mountains (of the other gods, *i. e.* the other strong gods, Bp. 53, 4).

ಧರಾಧಾರೆ (dharâ-âdhârĕ). *The earth.*

ಧರಾಧಿಪ dharâ-adhipa. A king (Čpr. 2, 6; J. 9, 2).

ಧರಾಧಿಪತಿ dharâ-adhipati. A king (ಅರಸು Nn. 56).

ಧರಾಧೀಶ dharâ-adhîśa. A king (A.).

ಧರಾನನ್ದನೆ dharâ-nandanĕ. = ಧರಣಿಸುತೆ. (Râm. 1, 16, 8).

ಧರಾಪ dharâ-pa. A king (A.).

ಧರಾಮಣ್ಡಲ dharâ-maṇḍala. The terrestrial globe (J. 12, 9).

ಧರಾಮರ dharâ-amara. A Brâhmaṇa. (Abh. P. 6, after 32; Bp. 55, 35).

ಧರಾಮರಭುಜ್ dharâmara-bhuj. An eater of Brâhmaṇas (Bp. 38, 1).

ಧರಾರುಹ dharâ-ruha. A tree (Šêv. 3, after 35).

ಧರಾವನಿತೆ dharâ-vanitĕ. The earth considered as a woman (Šmd. 188).

ಧರಾಸುತ dhurâ-suta. = ಧರಾತ್ಮಜ. (My.).

ಧರಿತ್ರಿ dharitri. ಧರಿತ್ರೀ. A female bearer or supporter: *the earth.*

ಧರಿತ್ರೀಜಾತ dharitrî-jâta. A tree (Bp. 19, 59).

ಧರಿತ್ರೀಪಾಲ dharitrî-pâla. A king (Bh. 6, 2, 1).

ಧರಿತ್ರೀರಮಣ dharitrî-ramaṇa. A king (J. 2, 47).

ಧರಿತ್ರೀಶ dharitrî-îśa. = ಧರಿತ್ರೀಪಾಲ. (A.).

ಧರಿಯಿಸು dhariyisu. = ಧರಯಿಸು, etc. (Šmd. 343 Mdb.; 348; Čpr. 2, 43. 48; 5, 15; 9, 42).

Digitized by Google

ಧರಿಸು dharisu. = ಧರಯಿಸು, ಧರಿಯಿಸು. To hold, to bear, to carry; to hold, to contain; to possess, to have; to put on one's self, as clothes, etc.; to obtain, to receive, to get (ತಳೆ Śmd. 23. 99 Cm.; ತಾಳ್ 105. 343 Cm.); to support, to sustain; etc. See Čpr. 2, 74; Bp. 3, 48; 4, 68; 8, 14; 44, 1. 17; 48, 21; 59, 48; Bh. 1, 8, 3; Si. 64. 254.

ಧರಾನಾಥ dharâ-nâtha. A king (My.).

ಧರೆ dharĕ. ಧರಾ. = ದರೆ 2. *The earth.* 2, a certain metrical foot (Čh.).

ಧರೇಶ್ವರ dharâ-îśvara. A king (Bp. 61, 46).

ಧರ್ಮ dharma. = ದಮ್ಮ. That which is to be held fast or kept: *ordinance, law; duty; right, justice; propriety;* a pious act. 2, *usage, practice, custom* (ವರ್ತನ, ಚಾರಿತ್ರ Nn. 79). 3, *virtue, morality, merit, good works* (ಪುಣ್ಯ 79; Mr. 508); devotion; religion, piety. 4, almsgiving; alms; a gift, a present (My.). 5, harmlessness (ಅಹಿಂಸೆ, ಕೊಲ್ಲದಿಹುದು 79). 6, sacrifice (ಅಧ್ವರ, ಯಜ್ಞ 79; ಕ್ರತು 508). 7, *one who drinks sôma at a sacrifice.* 8, *nature, character, the peculiar state or condition of any thing.* 9, the god of justice: *Yama* (ಕೀನಾಶ, ಯಮ 79; ಕಾಲ 508; ಅಬ Čt. I, 82). 10, Śiva (ಶಿವನು 79; ಗಿರಿಶ 508). 11, a king (ಭೂನಾಥ, ಅರಸು 79). 12, a portent (ಉತ್ಪಾತ 79). 13, a bow (ಚಾಪ, ಬಿಲ್ಲು 79; ಬಿಲ್ಲು 508). 14, poison (ಗರಳ, ವಿಷ 79; ಗರಳ 508). 15, N. of the ninth lunar mansion. 16, the bull, considered as a personification of virtue. ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟದ್ದು ದಾನಕ್ಕೆ ಹೋಯಿತು. — ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟ ಎಮ್ಮೆಯ ಹಲ್ಲು ಹಿಡಿದು ನೋಡಿದ. — ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ದಟ್ಟ ಕೊಟ್ಟರೆ ಹಿತ್ತಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮೊಡಿ ಹಾಕಿ ನೋಡಿದ. — ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಕರ್ಮ ಬನ್ತು (Prvs.). — See Kâvy. III, 1, A, 22; ಚೇತನ-; s. ಪುಸಿ 2; Prvs. s. ಬಯ್ಯು and ಸಿಕ್ಕು. — ಧರ್ಮ ಕೊಡು. To give alms or presents. ಕೆಟ್ಟು ನಣ್ಟರ ಸೇರ ಬೇಡ, ಕೊಟ್ಟ ಧರ್ಮಾ ತಿರುಗಿ ಕೇಳ ಬೇಡ (Prv.). — ಧರ್ಮ ಬಿಡು. To leave, or to deviate from, the right course. ಧರ್ಮವನ್ನು ಬಿಡೋಣ (ಸ್ಖಲನ G.). — ಧರ್ಮ ಬೇಡು. To ask for a gift or alms (B. 4, 180; My.). — ಧರ್ಮ ಮಾಡು. To perform a pious act: to give alms or presents (B. 4, 180; My.). ಧರ್ಮಾ ಮಾಡಿದರೂ ಮರ್ಮಾ ತಿಳಿಯ ಬೇಕು (Prv.).

ಧರ್ಮಕರ್ತ dharma-karta. The superintendent of the expenses of a temple, of an alms-house, etc. (My.).

ಧರ್ಮಕಾರ್ಯ dharma-kârya. Any act of duty or religion; a pious act, a good work, an act of charity (My.; B. 5, 302).

ಧರ್ಮಗ್ರನ್ಥ dharma-grantha. A code of religious laws and institutes (B. 4, 128; My.).

ಧರ್ಮಚಿನ್ತೆ dharma-čintĕ. *Consideration of moral duties.*

ಧರ್ಮಚತ್ರ dharma-čatra. Tbh. of ಧರ್ಮಸತ್ರ. (My.; B. 4, 155).

ಧರ್ಮಜ dharma-ja. Produced by a sense of duty. 2, a son of Yama: Yudhishṭhira (ತಮ್ಮುಬ, ಧರ್ಮಪುತ್ರ Nn. 64; ಯುಧಿಷ್ಠಿರ, ಧರ್ಮಪುತ್ರ Mr. 264; Śmd. 282; Bp. 44, 64; J. 5, 11).

ಧರ್ಮತ್ಯಾಗ dharma-tyâga. Abandonment of religion, apostacy (Sk.).

ಧರ್ಮತ್ಯಾಗಿ dharma-tyâgi. An apostate (R.).

ಧರ್ಮದೇವತೆ dharma-dêvatĕ. Virtue personified as a woman (My.).

ಧರ್ಮದೇವಿ dharma-dêvi. = ಧರ್ಮದೇವತೆ. (My.).

ಧರ್ಮದ್ರೋಹ dharma-drôha. Violation of the law or right (J. 4, 2).

ಧರ್ಮಧ್ವಜ dharma-dhvaja. *A man who hangs out the flag of religion for selfish purposes, a religious hypocrite or impostor* (ಲಿಂಗವೃತ್ತಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೊಳು ತಪವೇಸಗೊಮ್ಬವಂ Mr. 254).

ಧರ್ಮಧ್ವಜಿ dharma-dhvaji. *A religious hypocrite or impostor.*

ಧರ್ಮನನ್ದನ dharma-nandana. = ಧರ್ಮಪುತ್ರ. (Bh. 2, 13, 41).

ಧರ್ಮನಿಷ್ಠೆ dharma-nishṭhĕ. Devotion or attachment to religion or charity (My.).

ಧರ್ಮಪತ್ತನ dharma-pattana. The city of the law: the city of Śrâvanti. 2, *pepper.*

ಧರ್ಮಪತ್ನಿ dharma-patni. A lawful wife (the first wife), a wife of the same caste with her husband and married conformably to the established law. (My.).

ಧರ್ಮಪದ್ಧತಿ dharma-paddhati. The way or custom of the law (J. 11, 20).

ಧರ್ಮಪಾನೀಯ dharma-pânîya. = ದಮ್ಮಾಣಿ. Water given gratuitously.

ಧರ್ಮಪುತ್ರ dharma-putra. = ಧರ್ಮಜ No. 2, q. v. (J. 2, 47).

ಧರ್ಮಪುರ dharma-pura. N. of a town (J. 26, 33).

ಧರ್ಮಪ್ರವೃದ್ಧಿ dharma-pravṛiddhi. Growth or increase of law; the customary observances of caste, etc. (Bp. 55, 6; My.).

ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿ dharma-buddhi. Service, especially of a deity (ಉಪಾಸ್ತಿ Mr. 461); virtuousness, charitableness of disposition (B. 5, 277; My.).

ಧರ್ಮಮಾರ್ಗ dharma-mârga. The path of virtue. (My.).

ಧರ್ಮರಾಜ dharma-râja. *Yama.* 2, *a Buddha or Jina.* 3, Yudhishṭhira.

ಧರ್ಮರಾಜ್ಯ dharma-râjya. A kingdom of just laws and equitable government (My.; Mhr.).

ಧರ್ಮರಾಯ dharma-râya. Tbh. of ಧರ್ಮರಾಜ. (My.).

ಧರ್ಮವತೀಪಟ್ಣ dharma-vatî-paṭṇa. N. of a town (Rśv. 2, 32).

ಧರ್ಮವನ್ತ dharma-vanta. A virtuous, pious or just man (My.).

ಧರ್ಮವರ್ತನ dharma-vartana. Staying, abiding, or living in duty; virtuous conduct (My.).

ಧರ್ಮವಾಹ dharma-vâha. N. of a king (J. 10, 44).

ಧರ್ಮವಿವಾಹ dharma-vivâha. Marriage of another, effected by defraying the expense of it (My.).

ಧರ್ಮವಿಹೀನ dharma-vihîna. Devoid of virtue, without virtue (Bp. 56, 44).

ಧರ್ಮಶಾಲೆ dharma-śâlĕ. A building erected for the accommodation of travellers (B. 4, 155; 5, 208. 300; ಆಶ್ರಯ Čb.; My.). 2, a poor-asylum (Mhr.; My.). 3, a school at which children are instructed gratis (My.).

ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ dharma-śâstra. A law-book, a code of law; the body or code of Hindu law; jurisprudence. (Bp. 37, 69; B. 5, 168; My.).

ಧರ್ಮಶೀಲ dharma-śîla. Virtuous, just, pious. (My.). Feminine ಧರ್ಮಶೀಲೆ (My.; B. 5, 158).

ಧರ್ಮಶ್ರಾವಕೇನ್ದ್ರ dharma-śrâvaka-indra. N. (Bp. 52, 17).

ಧರ್ಮಸಂಹಿತೆ dharma-samhitĕ. *A code of law.*

Digitized by Google

ಧರ್ಮಸಂಕಟ dharma-saṅkaṭa. Difficulty of deciding between two courses of action (My.).

ಧರ್ಮಸತ್ರ dharma-satra. = ಧರ್ಮಛತ್ರ. An alms-house, a building where travellers, etc. are accommodated and fed gratis (My.).

ಧರ್ಮಸಭೆ dharma-sabhĕ. A court of justice, tribunal (Sk.). 2, an assembly for the regulation and ordering of matters of religion (My.).

ಧರ್ಮಸುತ dharma-suta. = ಧರ್ಮಪುತ್ರ. (J. 14, 9).

ಧರ್ಮಸ್ಥಲ dharma-sthala. N. of a place of pilgrimage in South Canara (My.).

ಧರ್ಮಾತ್ಮ dharma-âtma. A just, pious, charitable, virtuous man. (My.).

ಧರ್ಮಾಧಿಕಾರಿ dharma-adhikâri. An administrator of the law, a judge (ಅಕ್ಷದರ್ಶ, etc. Si. 258). 2, the almoner of a prince (My.).

ಧರ್ಮಾಧ್ಯಕ್ಷ dharma-adhyaksha. A conservator or administrator of religion, morals, and the laws (as a bishop, priest, etc., B. 5, 280); a king, a magistrate.

ಧರ್ಮಾಧ್ಯಕ್ಷತನ dharmâdhyakshatana. The office and power of a dharmâdhyaksha (B. 5, 281).

ಧರ್ಮಾರ್ಥ dharma-artha. In charity; as a religious gift or act (especially in the form of ಧರ್ಮಾರ್ಥವಾಗಿ, My.; B. 5, 277).

ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮವಿಮೋಕ್ಷ dharma-artha-kâma-vimôksha. The four ends or objects of existence: religious merit, wealth, pleasure, and final emancipation (Bp. 46, 3; instead of ವಿಮೋಕ್ಷ the usual form is ಮೋಕ್ಷ, Sk.; My.).

ಧರ್ಮಾನುಜ dharma-anuja. Arjuna (J. 23, 54).

ಧರ್ಮಿ dharmi. Virtuous, religious, pious, just, obeying the law, etc. (My.; Sp. s. ಲಂಚ).

ಧರ್ಮಿಷ್ಠ dharmishṭha. Most pious, very virtuous, etc. (My.).

ಧರ್ಮೋಪಮೆ dharma-upamĕ. A kind of simile or comparison (Kâvy. III, 3, B, 63 seq.).

ಧರ್ಷ dharsha. Boldness, insolence, overbearing conduct, arrogance, insult, violation, etc. (see ದುರ್ಧರ್ಷ). 2, a eunuch.

ಧರ್ಷಣ dharshaṇa. Offending, injuring, assaulting; assault, insult, outrage, violation, overbearingness, etc.; copulation.

ಧರ್ಷಣಿ dharshaṇi. *A wanton or unchaste woman, a harlot.*

ಧರ್ಷಿಣಿ dharshiṇi. *A harlot.*

ಧವ dhava. *A man.* 2, *a husband.* 3, a possessor, master, lord. 4, *the plant Grislea tomentosa* Roxb.

ಧವಡ dhavaḍa. = ಧವಳ, q. v.

ಧವಲ dhavala. = ದವಳ 2, ಧವಡ, ಧವಳ. *White,* dazzling white. 2, handsome, beautiful. 3, an old bull, an excellent ox. 4, a kind of camphor.

ಧವಲತೆ dhavalatĕ. = ಧವಳತೆ. Whiteness (Kâvy. V, 50).

ಧವಲಯಶ dhavala-yaśa. White, untainted, excellent fame (Bp. 34, 37).

ಧವಲಾಗಾರ dhavala-âgâra. = ದವಳಾರ, ಧವಳಾಗಾರ. A house whitened with chunam or stucco, a palace.

ಧವಲಾಂಗ dhavala-aṅga. A white body (J. 2, 26).

ಧವಲಾಯತ dhavala-âyata. = ಧವಲಾಗಾರ. (Bp. 12, 15).

ಧವಲಿ dhavali. = ಧವಳಿ. 2, a kind of disease. See ಧವಳದೇವ.

ಧವಲಿತ dhavalita. = ಧವಳಿತ. *Whitened, made dazzling white* or beautiful.

ಧವಲಿಮ dhavalima. ಧವಳಿಮ. Whiteness, white colour, white (J. 10, 35).

ಧವಲೆ dhavalĕ. *A white cow.*

ಧವಲೋತ್ಪಲ dhavala-utpala. The white water-lily (Grj. 4, 28).

ಧವಳ dhavaḷa. (Šmd. 24, o. r. ಧವಡ). = ಧವಲ, etc. (ಬಿಳಿದು Nn. 6. 18. 26. 28. 44).

ಧವಳಕ dhavaḷaka. A man of a white colour. See Sp. s. ಕರಿಗ.

ಧವಳಕಾಂತಿ dhavaḷa-kânti. White colour (ಬಿಳುವಣ್ಣ Čt. I, 2; ಬಿಳುವರ್ಣ II, 28).

ಧವಳತೆ dhavaḷatĕ. = ಧವಲತೆ. (Grj. 9, 64).

ಧವಳಪಕ್ಷ dhavaḷa-paksha. The light half of a month (Râm. 2, 1, 14).

ಧವಳಾಗಾರ dhavaḷâgâra. = ಧವಲಾಗಾರ. (Šmd. 383).

ಧವಳಾಯಿ dhavaḷa-âyi. See ನಿರಂಜನದ-.

ಧವಳಿತ dhavaḷita. = ಧವಲಿತ. See ಸುಧಾ- (s. ದವಳಾರ); Čpr. 6, 3.

ಧವಳಿದೇವ dhavaḷi-dêva. N. (Bp. 58, 7).

ಧವಳಿಸು dhavaḷisu. To become dazzling white (Čpr. 5, 114). 2, to make dazzling white (Grj. 4, 111).

ಧವಳೇಶ್ವರ dhavaḷa-îśvara. N. (Bp. 58, 4).

ಧವಿತ್ರ dhavitra. = ಧುವಿತ್ರ. *A fan, made of antelope's skin and used especially for blowing a sacrificial fire.*

ಧಳಂ dhaḷam. (Šmd. 22. 24). A sound imitating that of a kettle-drum, etc. when beaten. *Cf.* ಧಾನ್ಧಳಧಳ. — ಧಳಂ ಧಳ. rep. (Bp. 47, 31). — ಧಳಂ ಧಳಂ ಧಳ. rep. (Râv. 13, 65). — ಧಳಂ ಧಳಂ ಧಳಂ ಧಳನಿನಾದ. The repeated sound of ಧಳ (Grj. 8, 3). — ಧಳಂ ಧಳಂ ಧಳರವ. The repeated sound of ಧಳ (Grj. 6, 55). — ಧಳ ಧಳಂ ಧಳ. rep. (Č. Bp. 47, 31). — ಧಳ ಧಳಂ ಧಳ ಧಳಂ ಧಳಂ. rep. (Č. Bp. 38, 21). — ಧಳಮ್ಮನೆ. -ಎನೆ. With the sound of ಧಳಂ (Šmd. I).

ಧಳಂಕೃತ dhaḷaṁ-kṛita. The sound of ಧಳಂ (Grj. 6, 56).

ಧಾಟಿ dhâṭi. = ಡಾಟಿ, ದಾಟಿ. Assault, assaulting or confronting an enemy, an impetous, desolating assault.

ಧಾತ dhâta. Tbh. of ಧಾತೃ (Šmd. 104; ಪಿತಾಮಹ, ಬ್ರಹ್ಮ Nn. 22; My.). See Kâvy. I, 2, 90-92.

ಧಾತಕಿ dhâtaki. *The plant Grislea tomentosa* Roxb. 2, N.— See Kâvy. I, 2, 90-95.

ಧಾತಾರ dhâtâra. Tbh. of ಧಾತೃ. (My.).

ಧಾತು dhâtu. = ಡಾತು. That which is put, placed or laid. 2, fixing or directing the mind or attention upon, examining (ಪರೀಕ್ಷಣ, ಅರಯ್ಕೆ Mr. 437). 3, *natural condition* (ಭಾವ Mr. 498). 4, *an element, primary or elementary substance, primitive matter,* of which five are usually reckoned: earth, water, fire, air, and ether or âkâśa (ಇಳೆಯಾದಿಭೂತಂಗಳ್ 498), or, with Brahma, the eternal soul, six;—ಅಪ್ಪುರವಜರತಪಂಚಭೂತ (ಆಕಾಶ ಹೊರಗಾದ ಪಂಚಭೂತ Nn. 82). 5, *any one of the five properties or qualities of the above elements observed by the organs of sense:* smell,

Digitized by Google

flavour, colour, tangibility, and sound. 6, *a constituent element or an essential ingredient of the body:* blood, marrow, fat, flesh, bone, chyle, and semen (ರಸ ರುಧಿರ ಎಲು ಮಾಂಸ ಮೊದಲಾದ ದೇಹ 498; ಸಪ್ತಧಾತುಗಳು 82). 7, *a humor or affection of the body:* phlegm, wind, and bile. 8, *the organs of sense:* nose, tongue, eye, skin, and ear. 9, the five colours (ಹಲವು ವರ್ಣ 498; ಸಿತ ಮೊದಲಾದ ವರ್ಣಂಗಳು 82). 10, *a mineral, a fossil; a metal, an ore* (ವಂಚಲೋಹ 498; ವರವಂಚಲೋಹಂಗಳು 82). 11, *a bone.* 12, *a grammatical root or theme* (which frequently is not the primary element or the true verbal root; Šmd. 6. 47. 54. 85. 92. 152. 249. 253. 255. 270. 272. 283. 285. 286. 289. 291. 297. 299. 302 seq.; Kâvy. I, 5, 44-46). 13, a fluid mineral of a red colour. 14, birth, origin (ಉದ್ಭವ, ಹುಟ್ಟುವದು Nn. 82). 15, a kind of poetic style (ಕೃತಿಮತ, ಕವಿತ್ವದ ಭೇದ 82). 16, a vow (ವ್ರತ, ಬ್ರತ 82). 17, good disposition, etc. (ಶೀಲ, ಸುಶೀಲ 82). 18, strength (My.), courage. 19, the pulse (My.; Tč.). 20, the tenth year in the cycle of sixty (My.).— ಧಾತು ಏಳಿನು ಕಲಿತು, ಭೂತಪಂಚಕವಾಗಿ, ಓತು ದೇಹವನು ಧರಿಸಿರ್ದ ಮನುಜಗೆ ಜಾತಿ ಎತ್ತಣದು? (Sp.). ಧಾತು ಕುಸ್ಸಿದರೂ ಮಾತು ಕುಸ್ಸಲಿಲ್ಲ.— ಧಾತು ತಿಳಿಯದವನು ವಿಧಾತ್ರಕ್ಕಿಂತ ಕಡೆ (Prvs.). — ಧಾತುಗುಂದು. -ಕುಂದು. Strength to decrease or fail; to become weak or exhausted (Bh. 1, 14, 10; Č. Bp. 19, 32). — ಧಾತುಗೆಡಿಸು. -ಕೆಡಿಸು. To deprive of strength, to weaken (Râm. 5, 8, 41). — ಧಾತುಗೆಡು. -ಕೆಡು. Strength to be impaired or be gone; to become deprived of strength or courage (Bp. 54, 47; Bh. 8, 23, 37; J. 13, 6. 58). — ಧಾತು ನೋಡು. To observe or feel the pulse (My.).

ಧಾತುನಷ್ಟ dhâtu-nashṭa. Loss of strength (My.).

ಧಾತುನಾಶನ dhâtu-nâśana. = ಧಾತುನಷ್ಟ. (My.). 2, destroying the humors: sour gruel.

ಧಾತುಪ dhâtu-pa. The chief of the essential ingredients of the body: the alimentary juice or chyle. (R.).

ಧಾತುಪಾಠ dhâtu-pâṭha. A list or collection of roots or verbal themes. (My.).

ಧಾತುಪುಷ್ಟಿ dhâtu-pushṭi. Nutrition of the bodily humors. 2, strength of the bodily system. (My.).

ಧಾತುಪುಷ್ಪಿಕೆ dhâtu-pushpikĕ. = ಧಾತೃಪುಷ್ಪಿಕೆ.

ಧಾತುಪ್ರಕರಣ dhâtu-prakaraṇa. A section or chapter on verbal roots or themes (Šmd. 302).

ಧಾತುಲಕ್ಷಣ dhâtu-lakshaṇa. The state of the pulse (My.).

ಧಾತುವಾದ dhâtu-vâda. Metallurgy, mineralogy; alchemy (ಸತ್ವ, ರಸವಾದ Nn. 14).

ಧಾತೃ dhâtṛi. = ಧಾತ, ಧಾತಾರ, ಧಾತ್ರ. One who puts, places or lays: *a founder, a maker, a creator;* an orderer, an arranger. 2, *a supporter, maintainer or preserver.* 3, *Brahmâ.* 4, a kind of metrical foot (Čh.).

ಧಾತೃಪುಷ್ಪಿಕೆ dhâtṛi-pushpikĕ. *The plant Grislea tomentosa* Roxb.

ಧಾತ್ರ dhâtra. Tbh. of ಧಾತೃ. (Čpr. 8, 65).

ಧಾತ್ರಿ dhâtri. ಧಾತ್ರೀ. = ದಾದಿ, ದಾಯಿ 2. *A wet-nurse, a foster-mother, a nurse;* a mother. 2, *the earth.* 3, *Emblic myrobalan, Emblica officinalis* Gaertn. (Phyllanthus emblica Lin.). 4, a kind of metrical foot (Čh.).

ಧಾತ್ರಿಕೆ dhâtrikĕ. ಧಾತ್ರಿಕಾ. = ಧಾತ್ರಿ No. 1 (Čpr. 3, after 96). 2, = ಧಾತ್ರಿ No. 3 (Sk.).

ಧಾತ್ರಿಧರ dhâtri-dhara. A mountain (ಪರ್ವತ Nn. 101).

ಧಾತ್ರೀಜಾತ dhâtrî-jâta. A tree (Bp. 19, 58).

ಧಾತ್ರೀತಲ dhâtrî-tala. The surface of the earth (Bp. 37, 22).

ಧಾತ್ರೀಧರ dhâtrî-dhara. = ಧಾತ್ರಿಧರ. (Čh., in v. 23 of one MS.).

ಧಾತ್ರೀಧವ dhâtrî-dhava. A king (Bp. 50, 34).

ಧಾತ್ರೀಫಲ dhâtrî-phala. The fruit of the Emblic myrobalan (ನೆಲ್ಲಿಯ ಕಾಯಿ Nn. 166).

ಧಾತ್ರೀರುಹ dhâtrî-ruha. = ಧಾತ್ರೀಜಾತ. (Šmd. 130).

ಧಾತ್ರೀಶ dhâtrî-îśa. A king (Čpr. 2, 90).

ಧಾತ್ರೀಸತಿ dhâtrî-sati. The earth personified as a woman (Bp. 26, 9).

ಧಾತ್ವರ್ಥ dhâtu-artha. Having the sense of a grammatical root: a verb (Kâvy. I, 5, 47).

ಧಾನ್ dhân. (= ಧಣಂ). — ಧಾನ್ಧಣಧಣ. (Rév. 6, 31). — ಧಾನ್ಧಣಧಣನ್ಧಣ. (Rév. 6, 44).

ಧಾನ dhâna. Putting, placing; holding, containing. See ಅಭಿ-, ಆ-, ಉಪ-, ತಿರೋ-, ನಿ-, ಪರಿ-, ಪ್ರ-, ಸನ್-, etc. 2, = ದಾನ 1, etc., ಧಾನೆ. Plural ಧಾನಗಳು (according to Sk. ಧಾನೆಗಳು), corn, grain (My.); *fried barley* or rice; grain fried and reduced to powder. ಒರಸಿದ ಉಮ್ಮಿಗೆ ಧಾನಾಖ್ಯಮ್ ಎನಿಸಿಕ್ಕು (Mr. 375).

ಧಾನಿ dhâni. = ದಾನಿ 2. Anything which holds or contains, a receptacle, a place where anything is kept, seat. See *e. g.* ಮತ್ಸ್ಯ-, ರಾಜ-.

ಧಾನಿಕೆ dhânikĕ. = ಧಾನಿ. See ಅಂಗಾರ-.

ಧಾನುಷ್ಕ dhânushka. (fr. ಧನುಸ್). *A bowman, an archer.*

ಧಾನೆ dhânĕ. = ಧಾನ No. 2, q. v. (ಉಮ್ಮಗೆ Hlâ.).

ಧಾನ್ಯ dhânya. *Corn, grain;* rice. ಧಾನ್ಯದ ತೊಗಟು (ತವು, ತಿಮ್ಮು Nr.). ಧಾನ್ಯದ ತೆನೆ (ಕದಿರ್ Kk. 66; Šm. 66). ಧಾನ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿದರೆ ದೋಮೆಗೆ ಏನು? — ಧಾನ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿದವಗೆ ಮಾನ್ಯ ಬರುವದು (Prvs.).

ಧಾನ್ಯಕ dhânyaka. *Coriander seed* (ಅರುಷಣ, ಕೊತ್ತುಮ್ಮರಿ Mr. 137).

ಧಾನ್ಯಕೋಷ್ಠ dhânya-kôshṭha. = ಧಾನ್ಯಕೋಷ್ಠಕ. (ಕುಶೂಲ Mr. 214).

ಧಾನ್ಯಕೋಷ್ಠಕ dhânya-kôshṭhaka. *A granary, a basket or small shed of matting, etc. for keeping rice, etc.*

ಧಾನ್ಯತ್ವಚ್ dhânya-tvač. *The husk of corn or rice.*

ಧಾನ್ಯಧನ dhânya-dhana. Property in grain. ಧಾನ್ಯಧನವಾಗದೇ ಮಾನ್ಯ ಪೂಜ್ಯನಾಗನೇ? (Prv.).

ಧಾನ್ಯಭೇದ dhânya-bhêda. A variety of corn. See ಕೊಪ್.

ಧಾನ್ಯಯುತತೃಣರಾಶಿ dhânya-yuta-tṛiṇa-râśi. A heap of straw which still contains grain. See ಅರಿ.

ಧಾನ್ಯಶೀರ್ಷಕ dhânya-śîrshaka. *The ear or spike of corn.*

ಧಾನ್ಯಶೂಕ dhânya-śûka. *The awn or beard of corn.*

ಧಾನ್ಯಸಮೂಹ dhânya-samûha. The aggregate of corn, corn collectively (ದ್ವಿಜ, ನಾನಾಧಾನ್ಯಗಳ ಭೇದ Nn. 36).

ಧಾನ್ಯಾದಿದ್ರವ್ಯ dhânya-âdi-dravya. Substance of corn, etc. (?). See ಕುಡುಕು.

ಧಾನ್ಯಾಮ್ಲ dhânya-amla. *Sour gruel* (ಆರನಾಲ, ಸೌವೀರ, ಕಾಂಜಿಕ, ಅಮ್ಬಿಲ Mr. 214).

ಧಾಮ dhâma. = ದಾವು 2. *A dwelling place, a house, an abode, a home, a residence.* 2, site. 3, *the body.* 4, a troop, host, race. 5, *radiance, brilliancy, light.* 6, *dignity, majesty, glory.* 7, *a ray of light.*

Digitized by Google

ಧಾಮನಿಧಿ dhâma-nidhi. Treasure of splendor: *the sun.*

ಧಾಮಾರ್ಗವ dhâmârgava. *A sort of plant with white flowers, Luffa foetida* Cav. or a similar plant (= ಘೋಷಕ). 2, *the plant Achyranthes aspera* (= ಅಪಾಮಾರ್ಗ). See ಅವಡೆಚಿಟ್ಟು & ಉತ್ತರಣೆ.

ಧಾಯ್ಯೆ dhâyyĕ. *An additional verse inserted in certain hymns at sacrifice.*

ಧಾರ dhâra. = ದಾರ 3 & 4. Holding; bearing; possessing; wearing; supporting; containing. 2, supporter, a holder. 3, streaming down, raining hard; flowing; dripping. 4, a sudden and violent shower, a gush. 5, a wave (ತರಂಗ, ನೀರ ತೆರೆ Na. 12). 6, snow, frost (ತುಷಾರ, ಹಿಮ 12). 7, a deep place; a hole (ಗರ್ತ, ಕುಳಿ 12; *cf.* ತಾಳ್ 4). 8, a thread (ಸೂತ್ರ, ಸೂತ್ರಧಾರ 12). 9, sickness (ರೋಗ, ವ್ಯಾಧಿ 12). 10, an expression of fear (ಭೀತೋತ್ತರ, ಭೀತಿಯ ನುಡಿ 12).

ಧಾರಕ dhâraka. = ಧಾರ No. 1. 2, a receptacle, a trunk or box. 3, a post, a pillar (ಕಮ್ಬ, ಸ್ತಮ್ಭ Mr. 200, o. r. ಕಮ್ಬ). See Bp. 3, 49; 58, 11; ಕರ್ಣ-, ಲಿಂಗ-.

ಧಾರಣ dhâraṇa. (= ಧಾರ). *The act of holding, bearing, upholding, keeping, wearing, supporting;* the act of undergoing, enduring, suffering; the act of sustaining, preserving, maintaining, protecting; the act of possessing, having, assuming; the act of keeping back, of keeping in remembrance; memory; the act of restraining. 2, immovable abstraction of the mind. 3, keeping the mind collected, holding the breath suspended and all the natural wants restrained. See ಅನ್, ಇಡು, ತಳೆ, ತಾಂಗು, ತಾಳ್, ತಾಳ್ದು.

ಧಾರಣಪಾರಣೆ dhâraṇa-pâraṇĕ. The performance of ಧಾರಣ No. 3 followed by a meal (My.).

ಧಾರಣಾವತ್ dhâraṇâ-vat. *Possessing mental retention or memory.*

ಧಾರಣೆ dhâraṇĕ. 1. ಧಾರಣಾ. = ಧಾರಣ 1-3. 4, fixed precept and injunction, a settled rule; certainty; conviction; understanding. 5, *continuance in rectitude, keeping in the right way;* fortitude, firmness.

ಧಾರಣೆ dhâraṇĕ. 2. = ದಾರಣೆ, etc. Rate, etc. (My.; B. 5, 120).

ಧಾರಾಗೃಹೀತ dhârâ-gṛihîta. (A present) received wet from the water that has been poured over it in the donor's hand (My.); if the present is a cow, the tail is kept in the donor's hand, water is poured over it, and then it is given into the receiver's hand (My.). *Cf.* ಧಾರೆ ಎರೆ³.

ಧಾರಾಗ್ರ dhârâ-agra. *The broad-edged head of an arrow.*

ಧಾರಾಟ dhârâ-aṭa. The čâtaka bird. 2, a horse. 3, a cloud. 4, an elephant in rut. (R.).

ಧಾರಾದತ್ತ dhârâ-datta. (A present) given wet from the water that has been poured over it in the donor's hand (My.).

ಧಾರಾಧರ dhârâ-dhara. *A cloud.*

ಧಾರಾಪುರ dhârâ-pura. N. of Bhôjarâja's residence (Śmd. 120. 288).

ಧಾರಾಸಮ್ಪಾತ dhârâ-sampâta. *A heavy fall of rain.*

ಧಾರಾಳ dhârâ-âḷa. (Stream-like extension): profusion (My.; M., Tĕ.); freedom from reserve (My.; T., Tĕ.); liberality, generosity (My.; M., T., Tĕ.). ಧಾರಾಳಕ್ಕೋಸ್ಕರ ದಣ್ಣಗೆಯಾದರೆ ಊರಾಳು ಏನು ಮಾಡ್ಯಾರು? — ಧಾರಾಳದ್ದವನ ಹತ್ತರ ಹೇರಾಳ ಕೇಳ ಬಹುದು (Prvs.). See Si. 244. 253.

ಧಾರಾಳಿ dhârâḷi. A liberal, generous person (My.; Si. 352).

ಧಾರಿ dhâri. (Śmd. 24, o. rs. ಧೊರೆ, ಧೋರೆ). *Holding, bearing, wearing, having, possessing, maintaining, keeping, etc.;* a person who holds, bears, wears, etc.

ಧಾರಿಣಿ dhâriṇi. ಧಾರಿಣೀ. = ಧಾರುಣಿ. (A female who holds, etc.); the earth (Sk.; Čpr. 8, 39).

ಧಾರಿಣೀಪತಿ dhâriṇî-pati. A king (Čpr. 3, after 62).

ಧಾರುಣಿ dhâruṇi. ಧಾರುಣೀ. (Tbh. of ಧಾರಿಣಿ). The earth (ಧರಣಿ, ಭೂಮಿ, etc. Mr. 91; My.). See Čh. v. 179; Bp. 22, 12; 37, 47; 57, 84; Bhn. 2.

ಧಾರುಣಿರುಹ dhâruṇi-ruha. A tree (Bp. 1, 39).

ಧಾರುಣೀಜಾತ dhâruṇî-jâta. = ಧಾರುಣಿರುಹ. (Bp. 19, 47).

ಧಾರುಣೀತಲ dhâruṇî-tala. The surface of the earth (Bp. 1, 66; 50, 3; 57, 11).

ಧಾರುಣೀನಾಥ dhâruṇî-nâtha. A king (Bp. 57, 67).

ಧಾರುಣೀಪತಿ dhâruṇî-pati. = ಧಾರುಣೀನಾಥ. (Bp. 5, 15).

ಧಾರುಣೀವಲಯ dhâruṇî-valaya. The circumference or circuit of the earth, the terrestrial globe (Bp. 61, 72).

ಧಾರುಣೀಷಣ dhâruṇî-ishaṇa. The desire to possess land (Bp. 34, 34).

ಧಾರುಣೀಶ dhâruṇî-îśa. = ಧಾರುಣೀಪತಿ. (Bp. 50, 43; 52, 88).

ಧಾರುಣೀಸುರ dhâruṇî-sura. A Brâhmaṇa (Bp. 3, 45).

ಧಾರೆ dhârĕ. ಧಾರಾ. = ದಾರೆ 1. The flowing or dropping of any liquid; *a stream or current of water* (see Râv. 8, 118); *a torrent, a shower.* 2, *the pace of a horse* (see ಪಂಚ-). 3, *the sharp edge of a sword or any cutting instrument;* an edge. — ಧಾರೆ ಎರೆ³. (The donor of any thing) to pour water (on the gift, and thus to deliver it to the recipient, in order to make it irrevocable, My.). ಊರುಗಳನ್ ಊರ ಗ್ರಹಾರವ ಧಾರೆಯನು ಎರೆದಿತ್ತು (Kanaka's Bhaktisâra v. 106). ಧಾರೇ ಎರೆದು ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಬೇರೆ ಮಾತು ಉಣ್ಟೇ? (Prv.). See Bp. 56, 45; Bh. 1, 16, 64. 65; J. 31, 16; Râm. 1, 16, 47.

ಧಾರ್ತರಾಷ್ಟ್ರ dhârtarâshṭra. (fr. ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ). Belonging to Dhṛitarâshṭra: a son of Dhṛitarâshṭra, especially Duryôdhana. (J. 10, 2). 2, *a sort of goose or swan with black legs and bill* (ಕಾಲ್ ಮೊಗಂ ಕಪ್ಪಿರಲ್ Mr. 173; J. 10, 2).

ಧಾರ್ಮಿಕ dhârmika. (fr. ಧರ್ಮ). Righteous, just, virtuous, religious, pious; conformable to justice. (J. 9, 25; B. 4, 77; 5, 56. 167; My.).

ಧಾರ್ಮಿಕತನ dhârmikatana. Righteousness, justice, virtuousness (My.).

ಧಾರ್ಯ dhârya. To be held or maintained; to be borne, bearable; to be upheld or preserved; etc. (adj.). See ಅವ-, etc.

ಧಾರ್ಷ್ಟಿಕ dhârshṭika. = ದಾಷ್ಟಿಕ, ದಾಷ್ಟೀಕ. (fr. ಧೃಷ್ಟ). Bold, confident.

ಧಾರ್ಷ್ಟ್ಯ dhârshṭya. Violence; boldness, daringness, audacity.

ಧಾರ್ಷ್ಣ್ಯ dhârshṇya. (fr. ಧೃಷ್ಣು). Impudence, rudeness, violence, cruelty (My.).

ಧಾವಕ dhâvaka. 1. Washing, cleansing. See ಅಸಿ-.

ಧಾವಕ dhâvaka. 2. Running, going quickly.

ಧಾವನ dhâvana. 1. Rubbing off, washing off, cleansing; rubbing with anything (ತೀಡುವದು Mr. 339). See ದನ್ತ-, ಪ್ರ-.

Digitized by Google

ಧಾವನ dhâvana. 2. Running; flowing; moving; attack, assault. See ಅನು-, ನಿರ್ಧಾವನ; ಹರಿ.

ಧಾವನಿ dhâvani. *A sort of creeping plant, Hedysarum lagopodioides.*

ಧಾವಲ್ಯ dhâvalya. (fr. ಧವಲ). Whiteness; the colour white. See ಬೆಳರ್.

ಧಾಷತ್ತು dhâshattu. Dread, awe (Br.; Mhr., H. ಧಾಸ್ತ). 2, fr. ಧೃಷತ್, boldness, courage, impudence (My.; Si. 469).

ಧಾಳ dhâḷa. = ಧಾಳ. A large, tall flag (ಕಾಲಾಸ Mr. 299; My.).

ಧಾಳಿ dhâḷi. (Śmd. 24, o. r. ಧಾಳಿ). (= ದಾಳಿ?).

ಧಿ dhi. 1. What holds, contains, etc.; any receptacle. See ಅಬ್ಧಿ, ಅಧಿ 1, ಉದ-, ಜಲ-, ನಿ-, etc.

ಧಿ dhi. 2. Tbh. of ಧೀ. See ಅಧಿ 2, ಸು-.

ಧಿಕ್ dhik. = ಧಿಕ್ಕಿಟ. — ಧಿಕ್ ಧಿಕ್. rep. (C.).

ಧಿಕ್ dhik. *An interjection of reproach, menace or displeasure: fie! shame! out upon!*

ಧಿಕ್ಕರಿಸು dhik-karisu. To reproach, to censure; to treat contemptuously or scornfully (My.). See Śmd. 258; Bp. 24, 15; 29, 22; 45, 12; 50, 20. 22; 53, 72; 55, 44; 57, 40; Râm. 5, 8, 62; Abhâ. 2, 52. 54; B. 4, 161; Si. 379.

ಧಿಕ್ಕಾರ dhik-kâra. Reproach, censure; contemptuous, disrespectful treatment. (Bp. 5, 16; My.).

ಧಿಕ್ಕಿಟ dhikkiṭa. A sound of the mṛidaṅga. — ಧಿಕ್ಕಿಟ ಧಿಕಿಟ. rep. (Bp. 37, 8).

ಧಿಕ್ಕೃತ dhik-kṛita. *Censured, blamed, cursed;* treated scornfully; reproach, etc.

ಧಿಗಿಲ್ dhigil. = ದಿಗಿಲ್, etc.

ಧಿಗಿಲನೆ dhigilanĕ. (Śmd. 388, o. r. ಧಗಿಲನೆ). With consternation.

ಧಿಮ್ಮಿಕಿಟ dhimmikiṭa. A sound like ಧಿಕ್ಕಿಟ. (Bp. 37, 8).

ಧಿಷಣ dhishaṇa. The intelligent one: *Bṛihaspati, the preceptor of the gods, the planet Jupiter* (Mr. 38); a guru.

ಧಿಷಣೆ dhishaṇĕ. *Intelligence, intellect.*

ಧಿಷ್ಣ್ಯ dhishṇya. Intelligent; an intelligent, thoughtful man (ಧೀಮಾನ್, ಬುದ್ಧಿವನ್ತ Nn. 59). 2, Brahmâ (ವನಜಜ, ಬ್ರಹ್ಮನು 59). 3, *Śukra, the regent of Venus.* 4, *an asterism* (ನಕ್ಷತ್ರ 59). 5, *a star.* 6, *a place for the sacrificial fire and the fire on it.* 7, *an abode, a seat, a house, a place* (ಭವನ, ಮನೆ 59).

ಧೀ dhî. = ಧಿ 2. Thought; *understanding, wisdom, intellect.*

ಧೀನ್ದ್ರಿಯ dhî-indriya. = ಜ್ಞಾನೇನ್ದ್ರಿಯ. *An organ of perception.*

ಧೀಮಣಿ dhî-maṇi. A jewel of intellect: a very intelligent person (Bp. 4 sum.; 46, 79; 61, 70).

ಧೀಮತ್ dhî-mat. (ಧೀಮಾನ್). = ಧೀಮನ. *Endowed with intelligence, intelligent, wise.*

ಧೀಮತಿ dhî-mati. *An intelligent female.*

ಧೀಮನ dhîmana. Tbh. of ಧೀಮತ್ (ಧೀಮಾನ್). A man endowed with understanding (Bp. 54, 29).

ಧೀಮನ್ತ dhîmanta. = ಧೀಮನ. (My.).

ಧೀಯುತ dhî-yuta. Joined or endowed with understanding (Bp. 1, 41).

ಧೀರ dhîra. Steady, holding firmly; *firm, resolute, brave, bold, daring* (ದಿಟ್ಟ Bhn. 36); self-controlled, self-possessed, composed, calm; sedate, grave, solemn; deep, as a sound. 2, *intelligent, wise, prudent;* sensible, learned, skilful (ವಿದ್ವಾಂಸ Mr. 223). 3, a Jina or Jaina saint (ಜಿನ Nn. 62). 4, ಪದ್ಮ (ಧೀರನು Nn. 54). 5, the sea. 6, *saffron.* ಧೀರನಿಗೆ ಯಾತಕೆ ನಾರೀ ಯೋಚನೆ? (Prv.).

ಧೀರತನ dhîratana. = ಧೀರತೆ. (My.).

ಧೀರತೆ dhîratĕ. Firmness, fortitude, energy, courage, bravery, resolution, staunchness. (Bp. 46, 79; My.).

ಧೀರತ್ವ dhîratva. = ಧೀರತೆ. (My.).

ಧೀರುರೆ (dhîr-urĕ). Bravo! well done! (ಕೊಂಡಾಡುವ ನುಡಿ Bhn. 38).

ಧೀವರ dhî-vara. 1. A very intelligent man (Bp. 5, 19).

ಧೀವರ dhîvara. 2. *A fisherman,* a man of a certain caste of fishermen.

ಧೀಶ dhî-îśa. Lord of intellect: a very intelligent man; very wise (Bp. 24, 48).

ಧೀಶಕ್ತಿ dhî-śakti. *Intellectual faculty.*

ಧೀಸಚಿವ dhî-saciva. *A minister for counsel, a counsellor or minister.*

ಧುತ dhuta. *Shaken, agitated.*

ಧುನಿ dhuni. Sounding, roaring. 2, *a river.*

ಧುನ್ಧು dhundhu. N. of an asura.

ಧುನ್ಧುಮಾರ dhundhu-mâra. The slayer of Dhundhu: N. of a king. 2, an insect, coccinella. 3, the smoke of a house. 4, a house-lizard. (R.).

ಧುಮ್ dhum. = ದುಮ್ 1. — ಧುಮ್ಮಿಕ್ಕು. = ದುಮ್ಮಿಕ್ಕು. (Bp. 13, 9; Râm. 3, 2, 22; 3, 4, 2). — ಧುಮ್ಮನೆ. With the sound of ಧುಮ್ (Śmd. 22, in some MSS.).

ಧುರ್ dhur. = ಧೂರ್. A yoke. 2, the peg or pin at both ends of an axle for fastening the nave of the wheel. 3, *the pole of a carriage, the shaft.* 4, the foremost or highest place, the top, the place of honour. 5, a burden, a load. 6, agitation, trembling. 7, wealth.

ಧುರ dhura. = ದುರ 1, q. v. A battle, a war.

ಧುರ dhura. = ಧುರ್ Nos. 1-5.

ಧುರನ್ಧರ dhura-n-dhara. Bearing the yoke, bearing a burden, fit to be harnessed; bearing a burden with patience; laden with good qualities or with weighty duties. 2, *a beast of burden.* 3, a man of business. 4, a chief, a leader, a great man (Čpr. 2, after 48).

ಧುರೀಣ dhurîṇa. Bearing a burden; laden with, abounding with; *a beast of burden.* 2, a man of business. 3, a chief, a leader.

ಧುರೀಣತೆ dhurîṇatĕ. The state of being busy about (Râm. 6, 38, 19).

ಧುರೆ dhurĕ. ಧುರಾ. A burden, a load. See ಏಕಧುರಾವಹ, ಸರ್ವ-.

ಧುರ್ಯ dhurya. ದೊರೆ, ಧೂರ್ಯ. Able to bear a yoke or burden. 2, *a beast of burden.* 3, *a horse or bullock attached to the shaft.* 4, standing at the head, holding the first place; a leader, a chief; a minister.

ಧುರ್ಯೆ dhuryĕ. A woman who bears or carries. See ವರ-.

ಧುವನ dhuvana. Shaking. See ನಿ-, ವಿ-.

ಧುವಿತ್ರ dhuvitra. = ಧವಿತ್ರ. *A fan, etc.*

ಧುಸ್ತೂರ dhustura. = ಧುಸ್ತೂರ.

Digitized by Google

ಧುಸ್ತೂರ dhustûra. = ದುತ್ತೂರ, ದುತ್ತೂರಿ. *The thorn apple, Datura metel and fastuosa.*

ಧೂತ dhûta. *Shaken, shaken off, removed, agitated;* cleansed.

ಧೂಪ dhûpa. = ದೂಪ. *Incense, frankincense, perfume; aromatic vapour or smoke that proceeds from fragrant gum or resin.* — ಧೂಪದ ಗಿಡ. (ಕುಮ್ಮು, ಗುಗ್ಗಳದ ಗಿಡ, etc. Si. 129). — ಧೂಪದ ಮರ. The white dammer tree, Vateria indica L. (St. & Pl.). — ಧೂಪದ ಮಾಚಿದೇವ. N. (Bp. 44, 24).

ಧೂಪಕ dhûpaka. = ಧೂಪ, see ಕೃತ್ರಿಮ-. 2, a perfumer.

ಧೂಪದೀಪನೈವೇದ್ಯ dhûpa-dîpa-naivêdya. The three essential constituents of idol-worship: the burning of incense, the waving of lamps, and the offering of boiled rice, etc. (My.).

ಧೂಪದೀಪಾರತಿ dhûpa-dîpârati. A dhûpârati and dîpârati (Bp. 46, 55).

ಧೂಪಧೂಮನಿರೋಧಕ್ರಿಯೆ dhûpa-dhûma-nirôdha-kriyĕ. Aromatic vapour and smoke being shut in or unable to escape. See ಹೊಗೆ.

ಧೂಪವರ್ತಿ dhûpa-varti. A thin stick covered with frankincense (Čpr. 8, after 4).

ಧೂಪಾಯಿತ dhûpâyita. *Incensed, perfumed, fumigated.* 2, *vexed, suffering pain or fatigue.*

ಧೂಪಾರತಿ dhûpa-ârati. = ಧೂಪಾರ್ತಿ. An ârati in which incense is burning: a censer (Bp. 12, 43; My.).

ಧೂಪಾರ್ತಿ dhûpa-ârti. = ಧೂಪ್ಪಾರತಿ. (My.).

ಧೂಪಿತ dhûpita. = ಧೂಪಾಯಿತ 1 & 2. *Incensed, etc.*

ಧೂಪಿಸು dhûpisu. To incense, to set on fire or burn (any incense, Bp. 43, 20); to perfume, to make fragrant.

ಧೂಮ dhûma. = (ದೂಮ), ದೂವೆ. *Smoke;* vapour (ಹೊಗೆ Mr. 47). 2, a cloud. 3, N. of a man.

ಧೂಮಕೇತನ dhûma-kêtana. = ಧೂಮಕೇತು. (ಅಗ್ನಿ Mr. 45).

ಧೂಮಕೇತು dhûma-kêtu. Whose sign is smoke: *Agni, fire* (ಪಾವಕ, ಅಗ್ನಿ Nn. 23; ಸಪ್ತಾರ್ಚಿ Mr. 489). 2, *a meteor, a falling star;* a very portentous object; *a comet* (ಮಹೋತ್ಪಾದ, ಮಹೋತ್ಪಾತ 38; ಮಹೋತ್ಪಾತ 489).

ಧೂಮಧ್ವಜ dhûma-dhvaja. Whose banner is smoke: *Agni, fire.* 2, the number 3 (Čh.).

ಧೂಮಪತಾಕ dhûma-patâka. = ಧೂಮಧ್ವಜ. (Šmd. 272).

ಧೂಮಪಾನ dhûma-pâna. = ಧೂಮ್ರಪಾನ. Drinking, *i. e.* inhaling, smoke or vapour; smoking tobacco (My.; ತಮ್ಬಾಕ ಸೇದೋಣ, ಹೊಗೆ ಕುಡಿಯೋಣ G. as ಧೂಮ್ರಪಾನ).

ಧೂಮಯೋನಿ dhûma-yôni. *A cloud.*

ಧೂಮಲ dhûmala. Of a smoky hue; *a colour composed of black and red; purple* (ಧೂಮ್ರ, ಕೆಮ್ಪುಗೂಡಿದ ಹಸರು Mr. 443).

ಧೂಮವರ್ಣ dhûma-varṇa. = ಧೂಮ್ರವರ್ಣ. Smoke-coloured (My.).

ಧೂಮಶಕಟ dhûma-śakaṭa. A railway-carriage (My.).

ಧೂಮಸಂಹತಿ dhûma-saṁhati. *A mass or cloud of smoke.*

ಧೂಮ್ಯಾಟ dhûmyâṭa. *The fork-tailed shrike* (ತುರಾಯದ ಹಕ್ಕಿ G.).

ಧೂಮ್ಯೆ dhûmyĕ. *A mass or cloud of smoke.*

ಧೂಮ್ರ dhûmra. = ದೂಮರ, ಧೂಮಲ. Smoke-coloured, of a smoky hue, grey; *dark-red;* purple;—*a mixture of red and black;* the colour purple. 2, dark, lurid, obscured. 3, the colour of the rasa called kâruṇya (Kâvy. IV, 2, 57). 4, sin, vice, wickedness.

ಧೂಮ್ರಕ dhûmraka. The grey animal: a camel. (R.).

ಧೂಮ್ರಚ್ಛದ dhûmra-č-čhada. The crow-pheasant (ಕೆಮ್ಬೋತ Mr. 177).

ಧೂಮ್ರಪತ್ರೆ dhûmra-patrŏ. Having grey or dark-red leaves: N. of a shrub (Sk.). 2, tobacco (not Sk.; My.; Tĕ.; ತಮ್ಬಾಕ G. as ಧೂಮ್ರಪತ್ರ, which is also in My.).

ಧೂಮ್ರಪಾನ dhûmra-pâna. = ಧೂಮಪಾನ, q. v. (My.).

ಧೂಮ್ರವರ್ಣ dhûmra-varṇa. = ಧೂಮವರ್ಣ. (My.).

ಧೂಮ್ರಾಕ್ಷ dhûmra-aksha. Grey-eyed. 2, N. of a rakshas. (My.).

ಧೂರ್ dhûr. = ಧುರ್.

ಧೂರ್ಜಟಿ dhûr-jaṭi. Whose matted locks are like a burden: *Šiva.* 2, a certain metrical foot (Čh.). — ಧೂರ್ಜಟಿಕೇತಿ. N. (Bp. 58, 4).

ಧೂರ್ತ dhûrta. = ದೂರ್ತ, q. v. *Cunning, crafty, dishonest, knavish, subtle; a rogue, a cheat;* a shrewd, sharp man (ದುರುಳ Čt. II, 82; ಸಾರಸ, ಚತುರನು Nn. 56). 2, *a gamester.* 3, a gay deceiver, a lover or gallant. 4, *the thorn-apple.* 5, an angry, passionate man (My.).

ಧೂರ್ತಕ dhûrtaka. A deceiver, a rogue. See ಮೃಗ-. 2, a jackal.

ಧೂರ್ತತ್ವ dhûrtatva. Shrewdness; knavery. 2, passion, anger, wrath (My.).

ಧೂರ್ತೆ dhûrtĕ. = ದೂರ್ತೆ. A shrewd, crafty, subtle woman (Bp. 40, 54). 2, a passionate woman (My.).

ಧೂರ್ಯ dhûrya. = ಧುರ್ಯ. (Bp. 39, 58; 46, 76; 53, 59).

ಧೂರ್ವಹ dhûr-vaha. Bearing a load; managing affairs; *a beast of burden.*

ಧೂಲಿ dhûli. ಧೂಲೀ. = (ದೂಳ್, ದೂಳ), ದೂಳಿ, (ದೂಳು), ಧೂಳಿ, ಧೂಳಿ. *Dust;* powder (ಚೂರ್ಣ, ಪಾಂಸು, ರೇಣು, etc., ಸಣ್ಣ ಹುಡಿ Mr. 284). 2, a particular number.

ಧೂಸರ dhûsara. = ದೂಸರ. *Of a dusty or greyish or dusty-white colour, grey; the colour grey.*

ಧೂಸರಿತ dhûsarita. Made grey, greyish. (Čpr. 2, 28).

ಧೂಳಿ dhûḷi. (Šmd. 24 in some MSS.). = ದೂಳಿ.

ಧೂಳಿಕ dhûḷika. ಧೂಲಿಕ. Dust-like; a grass cultivated for its seed, Eleusine coracana Pers. (ರಾಗಿ Mr. 373).

ಧೂಳಿಕೋಣ್ಟೆ dhûḷi-kôṇṭĕ. (Šmd. 386, o. r. -ಕೋಟ್ಟೆ). = ದೂಳಿಗೋಟೆ, ದೂಳ್ಗೋಟ್ಟೆ. A fort of dust, *i. e.* of earth or mud.

ಧೂಳಿಪಟ dhûḷi-paṭa. = ಧೂಳೀಪಟ್ಟ. A sheet or mass of dust (which is formed *e. g.* after a fort has been scaled). ಮುತ್ತಿದನೋ? ಇನ್ದ್ರ ಕೋಣ್ಟೆ ಧೂಳಿಪಟಂ! (Šmd. 69). See Bp. 17, 16; 53, 71; 56, 33; Bh. 8, 24, 10.

ಧೂಳೀಪಟಲ dhûḷî-paṭala. A mass of dust (Bh. 8, 18, 40).

ಧೂಳೀಪಟ್ಟ dhûḷî-paṭṭa. = ಧೂಳಿಪಟ. (ಅದರಿ ದೂಳಿ ಪುಟ್ಟದುದು Bhn. 36).

ಧೂಳೆ dhûḷĕ. Tbh. of ಧೂಲಿ. (Si. 126, *only* Si.).

ಧೃತ dhṛita. Held, borne, carried, supported; contained; possessed; kept; seized; used; holding, bearing, etc.; intent upon; firm; ready, prepared. See ಅದ-; ಶರ-; Čpr. 2, 8. 59; Bp. 2, 4; 21, 1.

ಧೃತಮಣ್ಡಲಿ dhṛita-maṇḍali. The plant Cissus pedata Lam. (ತ್ರಿಪದಿ, ಮರಾಲಪದಿ, ಹಂಸಪಾದಿ Mr. 141).

Digitized by Google

ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ dhṛita-râshṭra. Whose empire is firm, or who holds the kingdom. 2, a good king. 3, Dhṛitarâshṭra, the eldest, blind-born son of Vyâsa, brother of Pâṇḍu and Vidura, husband of Gândhârî, and father of 100 sons, the eldest of whom was Duryôdhana (ಪಾಣ್ಡು, ಅನ್ಧರಾಜ Mr. 264; Bh. 1, 4 sum.; J. 7, 19). 4, name of a nâga. (J. 24, 20. 21, etc.). 5, name of a gandharva. (J. 5, 41). 6, a kind of bird. 7, a blind man (My.).

ಧೃತಿ dhṛiti. *Holding; seizing; supporting.* 2, *firmness; constancy, steadiness, steadfastness, fortitude, energy, courage.* 3, happiness, pleasure, contentment. 4, N. of a plant (ಮುಷ್ಟಿ Mr. 150, o. r. ಮುಷ್ಟೆ). 5, N. of a type of metres (Ch.; Mr. 362). 6, one of the viśvêdêvas. 7, one of the sañcârîbhâvas (Kâvy. IV, 2, 16). — ಧೃತಿಗೆಡು. -ಕೆಡು. Courage, etc. to be lost; to lose courage, etc. (Grj. 8, 23; Bp. 25, 23; 40, 6; 43, 84; 47, 5; 57, 59; J. 13, 62).

ಧೃವ dhṛiva. Tbh. of ಧ್ರುವ. (My.; Sl. 118; Tě., Mhr.).

ಧೃಷತ್ dhṛishat. = ಧಾಷತ್ತು No. 2. Bold, daring, courageous.

ಧೃಷ್ಟ dhṛishṭa. = ದಿಟ್ಟ. Bold, daring, courageous, confident; insolent, impudent, rude, shameless; forward, intrusive; profligate.

ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ dhṛishṭa-dyumna. N. of a son of Drupada (Bh. 1, 7 sum.; 6, 2, 1).

ಧೃಷ್ಟಪುಷ್ಟ dhṛishṭa-pushṭa. dupl. = ದಿಟಪುಟ.

ಧೃಷ್ಟಿ dhṛishṭi. = ದಿಟ್ಟಿ 3. Boldness, courage.

ಧೃಷ್ಣ dhṛishṇa. = ಧೃಷ್ಟ. *Bold, daring, etc.*

ಧೃಷ್ಣಜ್ dhṛishṇaj. *Bold, confident; saucy, impudent, shameless.*

ಧೃಷ್ಣಿ dhṛishṇi. *A ray of light.*

ಧೃಷ್ಣು dhṛishṇu. Courageous, bold, confident, valiant; strong, powerful; impudent, shameless. See Nr. s. ದಿಟ್ಟ.

ಧೆ dhĕ. (ಧಾ). Placing, putting; holding; containing, having; causing, etc. See *e. g.* ಅಭಿ-, ದ್ವಿ-, ವಿ-, ಸ್ವ-.

ಧೇನು dhênu. *A cow that has lately calved, a milch cow.* 2, the earth. 3, a gift, a present.

ಧೇನುಕ dhênuka. N. of an Asura or demon in the shape of a donkey (ದನುಜ, ರಾಕ್ಷಸಭೇದ Nn. 98; Bhâgavata 10, 15 sum.).

ಧೇನುಕೆ dhênukĕ. A milch cow; a female animal in general (ಪಶು Nn. 98). 2, *a* (young) *she-elephant* (ಬಾಲಕರೇಣು, ಮರಿಯಾನೆ 98; ಎಳೆಯ ಹಿಡಿಯಾನೆ Mr. 471). 3, a kind of weapon (ಶಸ್ತ್ರ, ಆಯುಧಭೇದ 98).

ಧೇನುಷ್ಯೆ dhênushyĕ. *A cow whose milk has been pledged.* 2, *a cow standing at the dairy.*

ಧೇಯ dhêya. To be put or placed; to be held or taken; to be produced or created; what is produced or created. See *e. g.* ಅಭಿ-, ನಾಮ-, ಭಾಗ-, ವಿ-.

ಧೈನುಕ dhainuka. *A herd of cows.*

ಧೈರ್ಯ dhairya. (fr. ಧೀರ). *Firmness;* hardness, inflexibility; *steadiness, stability, constancy* (ಗ್ರಾವ Nn. 106). 2, calmness; gravity; patience. 3, *fortitude, courage.* — ಧೈರ್ಯ ಕುಗ್ಗು. Courage, etc. to sink or decrease (My.; B. 5, 64). — ಧೈರ್ಯಗುನ್ದು. -ಕುನ್ದು. Courage to decrease or fail (My.). — ಧೈರ್ಯಗೆಡು. -ಕೆಡು. Courage to be lost or to fail; to lose courage (My.). — ಧೈರ್ಯಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To encourage (B. 5, 54; My.). — ಧೈರ್ಯಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To take courage, to become courageous (My.; B. 5, 58; ಅಣ್ಮು G.). — ಧೈರ್ಯಗಿಡು. -ಕಿಡು. = ಧೈರ್ಯಗೆಡು. (Abh. P. 9, 146). — ಧೈರ್ಯ ಬಿಡು. To give up or lose courage (My.; ಅಂಜು G.).

ಧೈರ್ಯಗಾಱ dhairya-gâṟa.. A courageous man (My.).

ಧೈರ್ಯಗುಣ dhairya-guṇa. The quality of firmness, etc. (Čpr. 5, 9).

ಧೈರ್ಯತ್ವ dhairyatva. The state or condition of being firm or courageous. See ಮೊನೆ.

ಧೈರ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿ dhairya-lakshmi. The riches which consist in patience, fortitude, or courage (My.).

ಧೈರ್ಯವನ್ತ dhairya-vanta. A man who is possessed of fortitude or courage (My.).

ಧೈರ್ಯವಾರ್ಧಿ dhairya-vârdhi. Courage considered as a sea (Śsv. 4, 89).

ಧೈರ್ಯಶಾಲಿ dhairya-śâli. A person who is endowed with fortitude or courage (My.; B. 4, 68; 5, 57. 155).

ಧೈರ್ಯಸ್ಥ dhairya-stha. A man who abides in or does not give up courage (My.).

ಧೈವತ dhaivata. *The sixth note of the gamut* (Mr. 76; see ಸಪ್ತಸ್ವರ).

ಧೊಪ್ಪ dhŏppa. = ದೊಪ್ಪ 2. (My.).

ಧೊಪ್ಪೆನೆ dhŏppĕnĕ. (Śmd. 22, o. r. ಛೊಪ್ಪೆನೆ). (= ದೊಪ್ಪನೆ).

ಧೋರ dhôra. A large kettle-drum. See s. ಪಂಚಮಹಾವಾದ್ಯ.

ಧೋರಣ dhôraṇa. 1. *A vehicle in general, any means of conveyance,* as a horse, an elephant, a car, etc.; the elephant being at the head, or a first-rate elephant (ಮುಖ್ಯಗಜ Mr. 157). 2, going well or quickly; a horse's trot.

ಧೋರಣ dhôraṇa. 2. Front, direction, aim; bent, tendency, attention, regard; manner, style; ways, course; established manner (Mhr.; B. 4, 195).

ಧೋರಣೆ dhôraṇĕ. (= ಧೋರಣ 2). A good style (of composition, My.). 2, disregard, inattention (My.).

ಧೋರಣೆಗಾಱ dhôraṇĕ-gâṟa. An inattentive man (My.).

ಧೌತ dhauta. *Washed, cleansed, cleaned; polished, whetted;* white, bright, shining; pure. 2, silver.

ಧೌತಕೌಶೇಯ dhauta-kauśêya. *Bleached or purified silk.*

ಧೌತವಸ್ತ್ರ dhauta-vastra. Washed or clean cloth. See ಮಡಿ.

ಧೌತಾಮ್ಬರ dhauta-ambara. = ಧೌತವಸ್ತ್ರ. See ಮಡಿ.

ಧೌಮ್ಯ dhaumya. (fr. ಧೂಮ). An excellent ox (ಉತ್ತಮವೃಷಭ Mr. 179; not Sk.). 2, N. of a ṛishi. (Bh. 1, 12, 1).

ಧೌರಿತಕ dhauritaka. *A horse's trot* (*cf.* ಧೋರಣ 1). See ಧರದಾಣ್ಣು.

ಧೌರೇಯ dhaurêya. (fr. ಧುರ್). Fit to be harnessed, fit for a burden; *a beast of burden; the bullock carrying, or being attached to, the shaft;* a horse.

ಧೌರೇಯಕ dhaurêyaka. = ಧೌರೇಯ. See ದೌವರಿಕ.

ಧ್ಮ dhma. ಧ್ಮಾ. dhmâ. Blowing; exciting fire by blowing.

ಧ್ಮಾಕಾರ dhmâ-kâra. *A smith.*

ಧ್ಮಾನ dhmâna. = ಧ್ಮ. See ಉದ್-.

ಧ್ಯಾನ dhyâna. = ಜಾನ 1. Meditation, thought, reflection; attention, heed; looking at, observation (ದರ್ಶನ, ಅವಲೋ

Digitized by Google

ಕನ, ನೋಟ Mr. 316). 2, *profound and abstract religious contemplation* (which forms the favourite religious exercise of Brâhmaṇas); mental representation of the personal attribute of a deity. ಧ್ಯಾನವಿಲ್ಲದವ ಕಾನನಕ್ಕೆ ಹೋದರೇನು?— ಧ್ಯಾನವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಮೌನ ಬೇಕು.— ಧ್ಯಾನವುಳ್ಳವನಿಗೆ ಜ್ಞಾನ (Prvs.). — ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಬರು. To come to the mind, to form an object of consideration (B. 4, 2; My.). — ಧ್ಯಾನದೊಳಗೆ ಇಡು. To consider, to mind (B. 5, 235; My.). — ಧ್ಯಾನಮ್ಗೈಟ್. -ಂ-ಪೆಟ್. To begin to think of (Šsv. 2, 89).

ಧ್ಯಾನಪರ dhyâna-para. Lost in thought, absorbed in meditation. (J. 30, 43; 31, 70).

ಧ್ಯಾನಯೋಗ dhyâna-yôga. Profound meditation, the performance of religious abstraction; meditation and abstraction. (My.).

ಧ್ಯಾನಿ dhyâni. = ಜಾನಿ 2. Contemplative, engaged in religious meditation, meditating. (Bp. 53, 1).

ಧ್ಯಾನಿಸು dhyânisu. = ಜಾನಿಸು. To think of, to have in mind, to contemplate, to meditate, to think or meditate on, to reflect upon (My.; B. 4, 219; Bp. 1, 27; J. 3, 42; 11, 35); to counsel with one's self, to reflect, to deliberate (My.; J. 10, 37). ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಕೂತಾಗಳ್ಕ ಹಾನಿ ಬರುವದು ತಪ್ಪೀತೇ?— ಧ್ಯಾನಿಸಿದವನೇ ಮಾನಿ (Prvs.).

ಧ್ಯಾಮ dhyâma. *A fragrant grass in general or a particular kind of it.*

ಧ್ಯೆ dhyĕ. Having in mind, thinking of. See ಅಧಿ-.

ಧ್ರ dhra. = ಧರ. See ಕು-, ಧರಣೀ-, ಮಹೀ-, etc.

ಧ್ರುವ dhruva. = (ದರುವು), ಧೃವ. Fixed, firm, fast, immovable, stable; *constant, lasting, permanent, continual, perpetual,* eternal, unchangeable (Bp. 51, 28); *certain, sure, well-ascertained.* 2, fixed (in anatomy), as certain members or organs of the body which cannot be severed without causing death. 3, *the polar star;* the north pole. 4, *the trunk of a lopped tree;* a post, stake. 5, a wooden roller used in an oil-mill (ಯಷ್ಟಿ, ಕಣೆ Mr. 213). 6, N. of one of the Vasus. 7, the introductory stanza of a poem or song. 8, N. of a king, the son of Uttânapâda (J. 29, 1. 14; Bhâgavata 4, 9 sum., who became the ruler of the dhruvalôka).

ಧ್ರುವಕ dhruvaka. Polar longitude. 2, = ಧ್ರುವ No. 4. 3, *a post, a pole, a stake.*

ಧ್ರುವಣಿ dhruvaṇi. N. of a plant (ಪುಸ್ತಕವಲ್ಲಿ Mr. 147, o. rs. in one MS. ದ್ರುವಣಿ, in two MSS. ದ್ರವಣಿ).

ಧ್ರುವನಕ್ಷತ್ರ dhruva-nakshatra. The polar star (My.; B. 4, 67).

ಧ್ರುವಪಾಶ dhruva-pâśa. The rope by which the earth is suspended from the polar star (My.).

ಧ್ರುವಲೋಕ dhruva-lôka. The region of the polar star ruled by king Dhruva (Bhâgavata 4, 9 sum., etc.).

ಧ್ರುವವೃತ್ತ dhruva-vṛitta. A polar circle, arctic and antarctic (My.; B. 5, 306).

ಧ್ರುವಸನ್ನಿಭ dhruva-sannibha. A man who resembles king Dhruva (J. 32, 13).

ಧ್ರುವಸ್ಥಾನ dhruva-sthâna. An extremity of the earth's axis (B. 5, 307).

ಧ್ರುವೆ dhruvĕ. *A kind of sacrificial ladle.* 2, *the plant Desmodium gangeticum* Dec. 3, the small tree Sanseviera zeylanica, from the fibres of which bow-strings are made.

ಧ್ವಂಸ dhvaṁsa. Falling down, perishing, destruction; loss; ruin. See *e. g.* ಅಪ-, ದಕ್ಷಾಧ್ವರಧ್ವಂಸಕೃತ್.

ಧ್ವಂಸನ dhvaṁsana. Causing to fall, destroying, etc. 2, falling; perishing, etc.

ಧ್ವಂಸಿ dhvaṁsi. Falling, perishing, etc. 2, causing to fall, destroying. See ಕಾಮ-, ಬಲಿ-.

ಧ್ವಜ dhvaja. *A banner, a flag, an ensign,* 2, a mark, a sign. ಧ್ವಜದ ಗುರುತು ಗಜಕ್ಕೆ ತಿಳಿದೀತೇ? (Prv.).

ಧ್ವಜದ್ರುಮ dhvaja-druma. The palm tree (ತಲ Mr. 111).

ಧ್ವಜಪಟ dhvaja-paṭa. The cloth of a flag, a flag (Šmd. 230).

ಧ್ವಜಪಟೀವಾತ dhvajapaṭî-vâta. The wind created by the cloth of (flying) flags (Čpr. 6, 14).

ಧ್ವಜಭಂಗ dhvaja-bhanga. Fracture or fall of a banner. (My.). 2, impotence of the male organ.

ಧ್ವಜಸ್ತಮ್ಭ dhvaja-stambha. A flag-staff. (My.).

ಧ್ವಜಿನಿ dhvajini. A standard-bearer. 2, a bannered host: *an army.*

ಧ್ವನಿ dhvani. = ದನಿ. *Sound, echo, noise, tone;* a sound, a voice; a word. 2, allusion, hint, figurative allusion, implied meaning. — ಧ್ವನಿಗುಡು. -ಕುಡು. = ಧ್ವನಿಗೊಡು. (Bp. 50, 17). — ಧ್ವನಿಗೆಯ್. = ದನಿಗೆಯ್. (Šmd. 22 Cm.). — ಧ್ವನಿಗೊಡು. -ಕೊಡು. = ದನಿಗೊಡು. (Bp. 24, 35; Č. Bp. 11, 5). — ಧ್ವನಿ ಮಾಡು. To produce a sound, to sound, to roar, etc. ಧ್ವನಿ ಮಾಡಿದರೆ ಹನಿ ಬಿಟ್ಟೀತೇ? (Prv.).

ಧ್ವನಿತ dhvanita. Sounded; making a noise; *sound;* thunder.

ಧ್ವನಿವಿಕಾರ dhvani-vikâra. A change of voice, caused by fright, grief, etc. See ಜೀಟಿಸೀದ್ (ಜೀಟಿಸಿದ್).

ಧ್ವಸ್ತ dhvasta. *Fallen;* destroyed; lost; disappeared.

ಧ್ವಾಂಕ್ಷ dhvânksha. (Crier, cawer, etc.); *a crow* (ಅರಿಷ್ಟ, ಕಾಗೆ Nn. 120). 2, *any bird which preys on fish.* 3, *a crane* (ಬಕ, ಬಕನು 120; see ಬಕ).

ಧ್ವಾಂಕ್ಷಾರಾತಿ dhvânksha-arâti. Enemy of crows: *an owl.*

ಧ್ವಾನ dhvâna. *Sound, noise, or tone in general;* humming, etc. (ಸೊಪ್ಪಳ್, ಅಬ್ಬರ, ದನಿ, ಸರ, ಗಾವರ, ಗಾವಳಿ, ಉಲಿ Šm. 30; Kk. 25).

ಧ್ವಾನ್ತ dhvânta. Covered, enveloped, dark; *darkness* (ಅದು ದಗ ಕತ್ತಲೆ Mr. 67).

Digitized by Google

ನ್ N

ನ್ n. The fortieth letter of the Alphabet (Šmd. 12. 21. 24). It occurs as the final of many Kannaḍa words, *e. g.* ಪೊನ್, ಬೆನ್, ಏನ್, ದಾನ್, etc. (59) where when meeting a vowel, it is conditionally doubled (84. 214). **2,** it is often substituted for the bindu, *e. g.* ಮರನಿರ್ದುದು, ಮರನೇ (115), ಪೊಲನದೆಯದ (127), ಅವನೊಳ್ಳಿದಂ (129), ಕಲ್ಲನೇದಿದಂ (144), ಅನ್ನನಿನ್ನನುನ್ನಂ, etc. (191), ಪದನೆರಡುಂ (197), ಬಹುಳದಿನಿಕಾರಂ (220), ವೈಯಾಕರಣರಿನೊನ್ದು (221);—ಬಲವನ್ದು (24), ಕೆನ್ದಳಿರ್ (198), etc. **3,** if it is preceded by ಣ, it becomes ಣ, *e. g.* ಕಣ್ಣಿದಿಲ್, ಕಣ್ಣೀರ್, ಕಣ್ಣೋಟ, ಪುಣ್ಣಾಳಿ, ಕಣ್ಣೊನ್ದಪುದು, ಜಾಣ್ಣೆರೆದುದು (190). **4,** it arises out of ರ in ತನ್ದು, ಬನ್ದು (280), ಬನ್ದು (221), ತನ್ನಿಂ, ಬನ್ನಿಂ (281), etc. **5,** it arises from ಲ in ಕೊನ್ದು, ಸನ್ದು, ನಿನ್ದು (280. 281); in ಬನಕೆ = ಬಲಕೆ, etc., ನಂಗಲ್ = ಲಂಗಲ್. **6,** it is a mere prefix, *e. g.* in ನಾನ್ = ಆನ್, J. **7,** it is an auxiliary in ನ 2.

ನ na. 1. The letter ನ pronounced with a short a, as is generally done at school.

ನ na. 2. (*i. e.* ನ-ಅ 11). = ದ 3, etc., *e. g.* ಮರನ, ಗಿಡನ, ನೆಲನ, ಹೊಲನ, ಕೊಡನ (My.; see Šš. s. ಜೇಂಕೊಡ). ಕೊಡನ ಮಗ (Bh. 7, 2 sum.). ನೆಲನ (8, 21, 24). **2,** also used in the formation of the locative singular neuter of nouns with final a, *e. g.* ಮರನಲ್ಲಿ (Mr. 103; My.), ಗಿಡನಲ್ಲಿ, etc. (My.). **3,** also used in ಮರನಿನ್ದ, ನೆಲನಿನ್ದ, ಕೊಡನಿನ್ದ (My.).

ನ na. 1. *Not, no.* See ನಾಸ್ತಿ; Bp. 51, 14.

ನ na. 2. N. for two different metrical feet (Čh.; ಗಣಾಕ್ಷರ Mr. 363).

ನಃ naḥ. = ನಸ್.

ನಃಕ್ಷುದ್ರ naḥ-kshudra. *Small-nosed.*

ನಕ್ nak. = ನಕ್ಕು 2, in ನಕ್ಕೊಳ್ಳು (My.).

ನಕ naka. Tbh. of ನಖ (Šmd. 338; My.).

ನಕಲಿ nakali. (= ನಕಲು). Ridicule, joking, jesting, witticism, satire (My.; Mhr., H. ನಕಲೀ, diverting, as a story or a story-teller); mimicry (My.). ನಕಲೀ ಮಾತು, ನಕಲೀ ಹೇಳ್ಪ (My.).— ನಕಲಿಯವ. -ಅವ. A jester, a joker, a buffoon, a mimic (My.).

ನಕಲಿಗಾಱ nakali-gāṟa. = ನಕಲಿಯವ. (My.).

ನಕಲು nakalu. (= ನಕಲಿ). A copy, a transcript (My.; Br.; Mhr., H. ನಕಲ). 2, imitation: mimicry; an anecdote; a ludricrous incident (Mhr., H.; ವಿಡಮ್ಬನ, ಜಡಿಯೋಣ G., Čb.).— ನಕಲು ತೆಗೆ. = ನಕಲು ಮಾಡು. (My.).— ನಕಲು ಮಾಡು. To copy, to transcribe (My.).

ನಕಸಿ nakasi. = ನಕಾಶ, ನಕಾಸಿ, ನಕಾಸು, ನಕ್ಷ, ನಕ್ಷೆ. Ornamental representation; figured work, carved or sculptured work; engraving; embroidery (S. Mhr.; Br.; Mhr., H. ನಕಶಾ, ನಕಶೀ, ನಕಾಶಾ). 2, a picture; a drawing, a map, a plan (S. Mhr.; Mhr., H.).

ನಕಾರ na-kāra. 1. The letter ನ (Šmd. 11; Kāvy. I, 3, 104-108).

ನಕಾರ nal-kāra. 2. Denying; denial; dishonouring a bill (Mhr.; Br.).

ನಕಾರಿ nal-kāri. = ನಾಕಾರಿ, ನಾಕಾರೆ. Improper, not fitted to the design: inferior, bad, useless (My.).

ನಕಾರಿಸು nakārisu. To deny; to decline (B. 5, 266).

ನಕಾಶ nakāša. = ನಕಸಿ, etc. — ನಕಾಶ ತೆಗೆ. To draw a map or picture (B. 1, 15).

ನಕಾಸಿ nakāsi. = ನಕಸಿ. (My.). — ನಕಾಸಿ ತೆಗೆ or ನಕಾಸಿ ಮಾಡು. To carve, to engrave, etc., etc. (My.).

ನಕಾಸು nakāsu. = ನಕಾಸಿ. (My.).

ನಕುಲ nakula. *The mungoose, Viverra ichneumon* (ಮುಂಗುಸಿ Nn. 125; Šša. 3, 34). 2, the fourth of the five Pāṇḍu princes (ನರದಾನ್ಥವ Mr. 264; Šmd. 116; J. 5, 10).

ನಕುಲಕೇತು nakula-kētu. N. of a minister (J. 25, 58).

ನಕುಲಧ್ವಜ nakula-dhvaja. = ನಕುಲಕೇತು. (J. 25, 9).

ನಕುಲಾರಿ nakula-ari. A snake (ಹಾವು G.).

ನಕುಲೇಷ್ಟ nakula-ishṭē. Liked by the ichneumon: *N. of a plant* (ಗನ್ಧನಾಕುಲಿ).

ನಕ್ಕಿ nakki. The ring of wire which players upon stringed instruments wear upon their fingers and with which they touch the strings (Si. 63; Mhr. ನಖೀ).

ನಕ್ಕು nakku. 1. = ನೆಕ್ಕು 1. To lick (ಲೇಹನ Šmd. Dh.; Čpr. 5, after 64; T., M., Tu.; Tĕ. ನಾಕು).

ನಕ್ಕು nakku. 2. = ನಕ್. P. p. of ನಗು 1.

ನಕ್ಕು nakku. 3. (Tĕ. ನಕ್ಕು, to hide or conceal one's self; to crouch down; to lie in wait). — ನಕ್ಕುಬಸಲೆ. (-ಬಸಲೆ = ಪಾಂಸುಲೆ?). A lewd woman lying in wait (? Bp. 40, 52).

ನಕ್ಕೆ nakkĕ. (= ನರಿ). A jackal; wild (when prefixed to the names of plants, Tĕ; Tĕ. ನಕ್ಕು, to prowl). — ನಕ್ಕೆ ಚಿಕ್ಕನಾಕು. (ಪೃಶ್ನಿಪರ್ಣಿ, ನರಿಹೊನ್ನೇ ಗಿಡ Si. 144).

ನಕ್ತ nakta. A saying or proverb of the country (ನಾಡುಗಾದೆ Čt. I, 75; T. ನಟ್ಟು, chatting, babbling, chattering, prattling, gossiping).

ನಕ್ತ nakta. Night (ದೋಷ, ರಾತ್ರಿ Nn. 15). ನಕ್ತಂ, *by night, at night.* 2, the religious observance of not eating at night on certain days (My.).

ನಕ್ತಕ naktaka. = ಲಕ್ತಕ. *Dirty or ragged cloth, a rag.*

ನಕ್ತಂಚರ nakta-ṅ-čara. Going or walking about at night; a thief; an owl; a cat; *a nocturnal fiend, a goblin, a rākshasa.*

ನಕ್ತಮಾಲ naktamāla. *The tree Pongamia glabra* Vent., or *Dalbergia arborea* Willd.

ನಕ್ತಮುಖೆ nakta-mukhĕ. *Evening, night.*

Digitized by Google

ನಕ್ರ nakra. *A crocodile, an alligator* (ನೆಗಳು Nn. 64; ಕುಮ್ಭೀರ, ಮೊಸಳೆ Mr. 410).

ನಕ್ರಧ್ವಜ nakra-dhvaja. Kṛishṇa's son Pradyumna (J. 22, 27).

ನಕ್ಷ naksha. = ನಕಶಿ, etc. A map (My.).

ನಕ್ಷತ್ರ nakshatra. *A star* (ಅಚುಲ್, ಮೀನ್ Kk. 80). 2, a constellation, an asterism in the moon's path, *a lunar mansion,* of which 27 (or 28) are enumerated and regarded as the wives of the moon and daughters of Daksha. 3, the number 27 (ಇಪ್ಪತ್ತೇಳ್ Mr. 348). ನಕ್ಷತ್ರವಾದರೂ ಸುಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರ ಬೇಕು.— ನಕ್ಷತ್ರವು ಸ್ವಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರ ಬೇಕು. — ನಕ್ಷತ್ರಾ ತಿಳಿದವನ ಸಾವು ಕ್ಷಣಹೊತ್ತು ಆದರೂ ನಿತ್ತೀತೇ? — ನಕ್ಷತ್ರಾ ತಿಳಿದವ ಪಕ್ಷಾ ತಿಳಿಯಲಾರನೇ? — ನಕ್ಷತ್ರಾ ತಿಳಿಯದಿದರೂ ಭಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ (Prvs.).

ನಕ್ಷತ್ರಗತಿ nakshatra-gati. The motion (or various positions) of the lunar mansions (My.).

ನಕ್ಷತ್ರಬಾಣ nakshatra-bâṇa. A sky-rocket (My.).

ನಕ್ಷತ್ರಮಣ್ಡಲ nakshatra-maṇḍala. = ನಕ್ಷತ್ರಲೋಕ. (My.).

ನಕ್ಷತ್ರಮಾಲಿಕೆ nakshatra-mâlikĕ. = ನಕ್ಷತ್ರಮಾಲೆ. (My.).

ನಕ್ಷತ್ರಮಾಲೆ nakshatra-mâlĕ. *A necklace of 27 pearls.*

ನಕ್ಷತ್ರಲೋಕ nakshatra-lôka. The starry region, the firmament. (My.).

ನಕ್ಷತ್ರಾನುಕೂಲ nakshatra-anukûla. The favour, or favourable position, of the lunar mansions (My.).

ನಕ್ಷತ್ರಾಧಿಪ nakshatra-adhipa. = ನಕ್ಷತ್ರೇಶ. (Bp. 4, 44).

ನಕ್ಷತ್ರೀಕ nakshatrîka. N. of a disciple of Viśvâmitra, who used to pester king Hariśćandra on account of a pretended debt: a pesterer (My.).

ನಕ್ಷತ್ರೇಶ nakshatra-îśa. *The moon.*

ನಕ್ಷೆ nakshĕ. = ನಕ್ಷ. (My.).

ನಖ nakha. = ನಕ. *A nail of a finger or of a toe;* a claw, a talon, the spur of a cock. 2, the number 20 (ಇಪ್ಪತ್ತು Mr. 348). 3, *a particular perfume,* apparently a dried shell-fish.

ನಖಕ್ರಿಯೆ nakha-kriyĕ. Scratching with a nail, etc. See ಕೆರೆ.

ನಖಕ್ಷತ nakha-kshata. The wound of a nail, etc. (ಇಮುರ್ Mr. 330). See ಉಗಿ, ಜಿಕುರ್.

ನಖಖನನ nakha-khanana. Digging with the nails, etc. See ಕೆರಣ್ಚು, ಬಿರಣ್ಚು.

ನಖಘಾತ nakha-ghâta. Striking, wounding or hurting with a nail, etc. See ಚಿದಕು.

ನಖಘಾತನ nakha-ghâtana. = ನಖಘಾತ. See ಜಿಕುರ್.

ನಖಚ್ಛೇದ nakha-c-chêda. Cutting off with the nails, etc. See ಚಿವುಡು.

ನಖಪಂಜರ nakha-panjara. A claw, a talon (B. 4, 37. 212).

ನಖರ nakhara. (= ನಖ). *A finger-nail;* a claw.

ನಖಹತಿ nakha-hati. A stroke or wound with the nails (Ćpr. 5, after 76).

ನಖರಾಯುಧ nakhara-âyudha. *A lion;* a tiger, etc.; a cock.

ನಖಾಯುಧ nakha-âyudha. = ನಖರಾಯುಧ. (ಸಿಂಹ Mr. 159).

ನಖಾಯುಧವೈರಿ nakhâyudha-vairi. An elephant; a kind of elephant (Bp. 59, 32).

ನಗ naga. 1. An ornament; an article, a piece (My.; Mhr.; Tĕ., M. ನಗ; T. ನಗ್ಗು). See Prv. s. ನವುರು. 2, a load of articles; a bullock load (My.; Tĕ.). ಕಾಯಿಗಳ ನಗಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ, ಮಾಡಾಟಕ್ಕೆ ಕಳಿಸುವರು (B. 3, 29). ನಗದ ವ್ಯಾಪಾರ ತೊಟ್ಟೀ ನೀರಿನ ಹಾಗೆ (Prv.). See Prv. s. ಭಗೀರಥ.

ನಗ na-ga. 2. Not-moving: *a mountain.* 2, the number 7 (Ćh.; Bp. 5, 64; ಏಲು Mr. 347; see ಕೃತಯುಗ). 3, *a tree.* See ಎಣ್ಬು-.

ನಗ naga. 3. = ನೊಗ. See ಕಳೆನಗ.

ನಗ naga. 4. A ship (My.).

ನಗಕುಲಿಶ naga-kuliśa. An axe to splitter rocks; Indra (Bp. 49, 42).

ನಗಚಾಪ naga-ćâpa. Śiva (My.).

ನಗಜ naga-ja. Mountain-born; a mountaineer; an elephant.

ನಗಜಾತೆ naga-jâtĕ. = ನಗಜೆ. (My.).

ನಗಜೆ naga-jĕ. The mountain-born woman: Pârvatî (Bp. 8, 43).

ನಗಡಿ nagaḍi. = ನೆಗಡಿ, etc. (My.; S. Mhr. as ನಗಡೆ).

ನಗದಿ nagadi. Ready money (Mhr., H.). 2, fiscal, financial (B. 5, 81; My.; Mhr., H.). — ನಗದಿಗುಮಾಸ್ತ. A cashier (My.).

ನಗದಿಯಾತು nagadiyâtu. The land revenue which is paid in money (My.).

ನಗದು nagadu. Ready money or cash (My.; Mhr., H. ನಗದ).

ನಗಧರ naga-dhara. Kṛishṇa (Mr. 18).

ನಗಧರೆ naga-dharĕ. The earth (ಶೈಲಧರೆ Mr. 91).

ನಗಪ naga-pa. The Himâlaya (Grj. 8, 86).

ನಗಪತಿ naga-pati. = ನಗಪ. (Grj. 4, 64).

ನಗನನ್ದನ naga-nandana. A mountain-garden (Śśv. 2, 112).

ನಗರ nagara. *A town, a city.* ನಗರದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ನರಕಭಯ ತಪ್ಪೀತೇ? (Prv.).

ನಗರವಾಸ nagara-vâsa. Dwelling or living in a town (My.). ನಗರವಾಸಿ, a person dwelling in a town, a citizen (My.).

ನಗರಶೀಮೆ nagara-śîmĕ. The Nuggur country in Mysore (My.).

ನಗರಶೋಧಕ nagara-śôdhaka. A town-watchman (My.).

ನಗರಶೋಧನ nagara-śôdhana. Inspection of a town; searching a town (My.).

ನಗರಿ nagari. *A town, a city.*

ನಗರೆ nagarĕ. (= ನಾಗರ 2 ?). The fragrant root of Cyperus pertenuis (? Bp. 50, 35).

ನಗರ್ತ nagarta. A Vaiśya merchant class (My.; Si. 298).

ನಗವೈರಿ naga-vairi. Indra (My.).

ನಗಹರ naga-hara. Indra (Bp. 41, 5). 2, a certain metrical foot (Ćh.).

ನಗಾತ್ಮಜೆ naga-âtmajĕ. -ಜಾ. = ನಗಜೆ.

ನಗಾತ್ಮಜೇಶ್ವರ nagâtmajâ-îśvara. Śiva (Śśv. 5, 21).

ನಗಾಧೀಶ್ವರ naga-adhîśvara = ನಗಪ. (Grj. 2, 104).

ನಗಾರಖಾನೆ nagâra-khânĕ. The place in which the drums and other instruments of a band are kept (My.; Mhr., H.); the place where a band performs (My.).

ನಗಾರಿ naga-ari. 1. = ನಗವೈರಿ. (My.).

ನಗಾರಿ nagâri. 2. A large kettle-drum (My.; Br.; ಭೇರಿ G.; Mhr., H. ನಗಾರಾ). — ನಗಾರಿನವವತ್ತು. The nagâri and eight other instruments (My.).

Digitized by Google

ನಗಾಹಿತ naga-ahita. = ನಗಾರಿ 1. (Śśv. 3, 37).

ನಗಿಸು nagisu. To cause to laugh (My.). ನಗಿಸು ವಾತ (ವೈಹಾಸಿಕ, ಕೇಲೀಕರ, ವಾಸನ್ತಿಕ Hlâ.). ನೃಪರಂ ನಗಿಸುವಂ (ಪರಿಹಾಸ, ವೈಹಾಸಿಕ, ದ್ರುತ Mr. 270). ಮಾತಿಂ ನಗಿಸಿದಂ (Śmd. 273). See Čpr. 7, 105; 8, after 67; Bp. 1, 49; 9, 41; 15, 14; 47, 32; Rśv. 11, 80; J. 3, 9.

ನಗು nagu. 1. = ನಗೆ 1. To laugh, to smile; to laugh at, to deride (ಹಸನ Śmd. Dh.; My.; Tĕ., T., M.; Tĕ. also ನವ್ವು); to open, to blossom (ವೈಕಾಸ Čt. I, 42; T.). P. p. ನಕ್ಕು (Śmd. 284. 287). ಕಥೆ ಕಥೆಗೆ ನಗುತ (Bp. 18, 108). ನಿನ್ನುವಂ ನಗರೇ? (18, 58). ನಕ್ಕರೂ ಠಕ್ಕರಿಗೆ ನವ್ವು ದಾರ ದು.— ನಕ್ಕರೂ ನೆಕ್ಕೋದು ಬಿಡದು (Prvs.). ಉಣ್ಣು ನಗದಿಹ ಮೋಬ್ ಅದುವೆ ಕಹಿಸೋರೆ (Dp. 4). See Śmd. 266; Čpr. 1, 103. 128; Bp. 1, 50; 4, 26; 9, 9; 24, 69; 28, 17; 32, 15; 45, 39; 57, 75; Bh. 1, 10, 33; 2, 13, 13. 47; Rśv. 6, after 24; 8, 124; 9, 9; J. 2, 62; 3, 4; 28, 26. 60; 29, 34; 30, 48; Si. 73; Prvs. s. ಚಿಗುರು 2, ಪಕ ಪಕ. — ನಕ್ಕ ನೆಯ್ನಾರ್. N. (Bp. 13, 19). — ನಗು ನಗು. rep. ನಕ್ಕು ನಕ್ಕು ಮಾತಾಡು ವವ ಕೊಕ್ಕರೆಗಿನ್ತ ಕಡೆ (Prv.).

ನಗು nagu. 2. (= ನಗೆ 3). A laugh, a smile; laughter; derision (My.; Tĕ. ನವು, ನವ್ವು); blooming, blossoming. ನಗು ಬನ್ತು (My.). — ನಗುಗೇಡು. -ಕೇಡು. Great exposition to laughter or ridicule (My.). — ನಗು ಮೊಗ. A smiling face (My.).

ನಗೆ nagĕ. 1. = ನಗು 1. (Tĕ. ನಗಿ; it does not occur by itself in My.).

ನಗೆ nagĕ. 2. (= ನಕ್ಕು 2). P. p. of ನಗೆ 1. — ನಗಾಡು. -ಆಡು. To laugh (My.). ಒಣಗಿದ ಎಲೆ ಉದುರುವಾಗ್ಗೆ ಹಸಿಯೆ ಲೆ ನಗಾಡುತ್ತದೆ (Prv.). — ನಗೆ ನಗು. = ನಗೆದು ನಗು. (Bp. 29, 32). — ನಗೆಯಾಡು. = ನಗಾಡು. (B. 5, 142).

ನಗೆ nagĕ. 3. (= ನಗು 2, ನೆಗೆ 5). A laugh, etc.; blooming, bloom, etc. (ಸ್ಮೇರ, ಸುಮುಖ Nn. 126; ಚಲ್ಲ Śm. 66; My.; T. ನಗ್ಗು). ಬೋಡಾಡುವ ನಗೆ (ಅಚ್ಛುರಿತಕ, ಹಾಸ, ಸೋತ್ಪ್ರಾಸ); ಆ ನಗೆ ಕಿಬಿದಾದೊಡೆ ಸ್ಮಿತ; ಆ ನಗೆ ಹವಣೆತ್ತಾದೊಡೆ ವಿಹಸಿತ (Nr.). ನಗೆಯೊಳ್ ಆದ ಧ್ವನಿ (ಗಹಗಹ Čt. I, 56). ಈ ಮೃದಂಗಳ ನಗೆ ಬತ್ತಿದುವು ಪಾಯ್ವ ನೇಸಬ್‌ನ್ ಆಗಳ್ (Lilv. 3, 5). See Śmd. 98. 221; Čpr. 7, 50; Bp. 28, 20; 40, 73; 59, 16; Č. Bp. 4, 7; Śśv. 2, 87; Si. 67. 73; ಕಿಱು-, ಪೆರ್ನಗೆ, ಮುಗುಳ್-, ಮೆಲ್-. — ನಗೆಗಡಲ್. -ಕಡಲ್. A sea of laughter (Rśv. 5, after 55). — ನಗೆಗಣ್. -ಕಣ್. A smiling, affectionate eye (Čpr. 6, 59; 6, after 64; Abh. P. 3, 116; 5, 38; 9, 172; Rśv. 11, 81). ನೀಳ್ಪುವೆತ್ತ ನಗೆಗಣ್ (Śmd. 78). — ನಗೆಗುನ್ದು. -ಕುನ್ದು. Blooming to cease (V. 8, 44). — ನಗೆಗೂಡು. -ಕೂಡು. Laughter to join (J. 1, 4). — ನಗೆಗೇಡಿ. -ಕೇಡಿ. A person who is much laughed at or ridiculed (Râm. 6, 53, 108; My.). — ನಗೆಗೇಡು. = ನಗುಗೇಡು. (My.). — ನಗೆದೋಱು. -ತೋಱು. To show or exhibit smiles (Râm. 1, 8, 2). — ನಗೆನೋಟ. A smiling look (Rśv. 11, 83. 95). — ನಗೆಮಾತು. A joke or jest (B. 3, 115). — ನಗೆಮುಖ. = ನಗೆಮೊಗ. (B. 5, 137; My.). — ನಗೆಮೊಗ. = ನಗುಮೊಗ. (Śmd. 285; Rśv. 11, 84; J. 11, 23; 16, 4; 28, 18; Râghč. 17, 66; B. 5, 45; My.). — ನಗೆಮೋಱ್. = ನಗೆಮೊಗ. (ಲಲಿತ Čb.). — ನಗೆಯೆಳ್ಳು. -ಎಳ್ಳು. = ನಗೆಳ್ಳು. A mess of ĕḷḷu which on makarasaṅkrânti married women carry to their neighbours (My.). — ನಗೆವೆಣ್. -ಹೆಣ್. -ವೆಣ್ಣು. = ನಗೆಣ್ಣು. (here?). A husband's brother's wife (ಯಾತೃ Hlâ.; Mr. 312). — ನಗೆವೆರಸು. -ಬೆರಸು. To mix ridicule with or add ridicule to. ನಗೆವೆರಸಿದ ನುಡಿ (ಸೋಲ್ಲುಣ್ಠನ, ಸೋತ್ಪ್ರಾಸ Nr.). ನಸು ನಗೆ ವೆರಸಿ (J. 30, 49). — ನಗೆವೆಳ್ಪು. -ಬೆಳ್ಪು. The light of a smile (Rśv. 11, 80).

ನಗೆಗಾಱ nagĕ-gâṟa. A man who causes to laugh, a joker, ridiculer, etc. (My.). ಮಿಗಿಲಾದ ವನ ಹತ್ತರ ಹಗೆ ಸಲ್ಲ, ನಗೆಗಾಱನ ಹತ್ತರ ಮೈತ್ರ ಸಲ್ಲ (Prv.). See Prv. s. ಮದಿಗಾಲ.

ನಗೆವಡಿ nagĕ-vaḍi. = ನಗೆವಳಿ. Laughter-condition or experience.

ನಗೆವಡಿಕಾಱ nagĕvaḍi-kâṟa. (Śmd. 235, Mdb. ನಗೆವಳ-). = ನಗೆಗಾಱ.

ನಗೆವಳಿ nagĕ-vaḷi. = ನಗೆವಡಿ.

ನಗೆವಳಿಕಾಱ nagĕvaḷi-kâṟa. = ನಗೆವಡಿಕಾಱ, q. v.

ನಗೌಕಸ್ naga-ôkas. Inhabiting a mountain or tree; *a bird;* a lion.

ನಗೌಕಸ nagaukasa. Tbh. of ನಗೌಕಸ್. (Mr. 167).

ನಗ್ಗಿಲು naggilu. = ನೆಗ್ಗಿಲು. (My.).

ನಗ್ಗಿಸು naggisu. To cause to get bruised (My.).

ನಗ್ಗು naggu. 1. = ನೆಕ್ಕು 2, etc. To become bruised, as a metal vessel (My.; Tĕ. ನೊಕ್ಕು; T. ನೆಱಿ, to break; to burst, be crushed or smashed).

ನಗ್ಗು naggu. 2. = ನೆಗ್ಗು 3. A bruise in metal vessels (My.; Tĕ. ನೊಕ್ಕು). — ನಗ್ಗು ಬೀಱು. A bruise to be formed, to get bruised (My.). — ನಗ್ಗೆತ್ತಿಸು. -ಎತ್ತಿಸು. To have a bruise raised, *i. e.* mended or rectified (My.).

ನಗ್ಗು naggu. 3. = ನಜುಗು, q. v. (My.).

ನಗ್ನ nagna. *Naked, nude, bare.* 2, uncultivated, desolate. 3, a naked mendicant. 4, Śiva. 5, nakedness. ನಗ್ನದ ವನ ನಾಚಿಕೆ ಭಗ್ನವಾಗುವದು (Prv.). See Prv. s. ಎಷ್ಟೆ.

ನಗ್ನಕ nagnaka. = ನಗ್ನ. See feminine ನಗ್ನಿಕೆ.

ನಗ್ನಹು nagnahu. *Ferment, a drug used for fermenting spirituous liquor.*

ನಗ್ನಾಂಗ nagna-aṅga. A naked-bodied man (My.). Feminine ನಗ್ನಾಂಗಿ (My.).

ನಗ್ನಾಟ nagna-aṭa. A man who wanders about naked: *a Bauddha or Jaina religious mendicant.*

ನಗ್ನಿಕೆ nagnikĕ. *A naked woman.* 2, *a girl before menstruation.*

ನಗ್ನೆ nagnĕ. = ನಗ್ನಿಕೆ. *A naked woman, etc.*

ನಂಕು naṅku. = ನ್ಯಂಕು. (ಮಱೆ Mr. 163).

ನಂಗಲ್ naṅgal. = ಲಂಗರ್, q. v. An anchor (ಸ್ಥಾಪ್ಯ Mr. 407; Tu. ನಂಗರ್, ನಂಗಲ್).

ನಚ್ಚಣ naččaṇa. = ನಚ್ಚನ. Tbh. of ನರ್ತನ. (ಪೆಕ್ಕಣ Čt. I, 34; ಕುಣಿಹ, ರಿಂಗಣ Kk. 59).

ನಚ್ಚಣಿ naččaṇi. Tbh. of ನರ್ತಕಿ (Śmd. 348. 364; Čt. I, 94).

ನಚ್ಚನ naččana. = ನಚ್ಚಣ. (ನರ್ತನ Čt. II, 29).

ನಚ್ಚಿಕೆ naččikĕ. = ನಚ್ಚಿಗೆ, ನೆಚ್ಚಿಕೆ, ನೆಚ್ಚಿಗೆ. Confiding, trusting, trust, etc. (My.; Tĕ.).

ನಚ್ಚಿಗೆ naččigĕ. = ನಚ್ಚಿಕೆ. (My.; see Prv. s. ನುಚ್ಚು).

Digitized by Google

ನಚ್ಚಿಸು naččisu. = ನೆಚ್ಚಿಸು. To cause to confide, etc. (My.).

ನಚ್ಚು načču. 1. = ನಚ್ಚರ್, ನೆಚ್ಚು 1. To confide, to trust, to confide in, to put confidence in, to rely on, to believe (ವಿಶ್ವಾಸ Šmd. Dh.; My.; Tĕ.; *cf.* ನಮ್ಬು; T. ನಚ್ಚು, ನಚ್ಚೈ, ನತ್ತು, ನಮ್ಬು, ನಯ, ನಲ್ಗು, to desire; T., M. ನಮ್ಬು, to desire; to confide, to rely on, etc.; T. ನಣು, ನಣ್ಣು, to come near, draw nigh, cleave to; ನಡ್, ನಳ್ಳು, to love; ನಟ್ಬು, ನಣ್ಬು, affection, friendship; *cf.* ನಣ್ಣು, ನಣ್ಪು 1 & 2; ನಣ್ಣಿ 1 & 2; ನಯ; ನಲ್ 1). ನಚ್ಚಿ ಬನ್ದಂ (Šmd. 280). ಅಸ್ಥಿರದ ದೇಹವನ್ನು ನಚ್ಚಿ ನವ್ಬಿರ ಬೇಡ! (Dp. 1). See Čpr. 1, 100; Grj. 10, 113; Bp. 26, 18; 40, 41. 76; Kâvy. IV, 1; Šŝv. 2, 110. **2,** to desire, to love (My.). ಮಕ್ಕಳು ತಿಣ್ಡಿಯನ್ನು ನಚ್ಚಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ (My.).

ನಚ್ಚು naččn. 2. = (ನನಸು 1), ನೆಚ್ಚು 2. Confidence, trust, faith, belief, reliance (Čpr. 2, 80; 5, 77; 7, 115; Šŝv. 4, 65; J. 8, 47; My.). ಭಕ್ತಿಯ ನಚ್ಚು (Bp. 28, 47). **2,** longing, desire, love (My.; T.). — ನಚ್ಚುಮುಚ್ಚು. Faithful attachment. (ದಾಲಿಯಂ) ನಿಚ್ಚ ಕಲಿತೂ ಓರಿದು ತೂಗುವ ನಚ್ಚುಮುಚ್ಚಿನ ದಾದಿಯರ್ (Prll. 3, 26).

ನಚ್ಚು naččn. 3. = ನಸ 3. Doubt; want of reliability (My.). — ನಚ್ಚುಜ್ವರ. A fever of unreliable diagnosis (My.). — ನಚ್ಚುಮಾತು. An unreliable word (My.).

ನಜರ್ najar. ನಜರು. = ನದರು. Regard, favourable look; a present to a superior; presents made and received amongst people of rank when they visit (My.; Mhr., H.; Si. 266). — ನಜರುಗಾಣಿಕೆ. -ಕಾಣಿಕೆ. = ನಜರಾಣಿಕೆ. (My.). — ನಜರು ಮುಜರೆ. Presents and obeisance (My.).

ನಜರಾಣಿ najarâṇi. A present to a superior (Mhr., H. ನಜರಾಣಾ). 2, a forced tax levied on all the people under the title of free presents, an unjust fine (My.; Br.).

ನಜರಾಣಿಕೆ najarâṇikĕ. = ನಜರಾಣಿ No. 1. (My.).

ನಜುಗು najugu. = ನಗ್ಗು 3, (ನರಕು 1), ನೆಗ್ಗು 2. To squash, to crush, to bruise, as dry ginger, peppercorns, medicinal roots, etc. (My.; T. ನಜುಕ್ಕು). **2,** to be squashed or bruised, as fruits, etc. (My.; T. ನಜುಂಗು).

ನಜ್ಜು najju. A crushed, squashed or bruised state (My.; *cf.* ನಸ್ದು 2). — ನಜ್ಜುಗುಜ್ಜು. reit. A completely crushed mass (My.).

ನಂಚು nañču. = ನಂಜು 1. (Si. 313. 347; *only* in Si.).

ನಂಜಾಪಟ್ಟ nanjâpaṭṭa. Tbh. of ನನ್ದ್ಯಾವರ್ತ. (St. & Pl.).

ನಂಜು nañju. 1. = ನಂಚು. To take a little lick, to eat a little of anything like pickles and as a relish to the principal food (ಈಷಲ್ಲೇಹನ Šmd. Dh.; Šm. 87; My.; Tĕ.).

ನಂಜು nañju. 2. Poison (ವಿಷ Šmd. Dh.; Nr.; No. 11; Si. 462; ಬಿಸ Šm. 87; Čpr. 5, 107; J. 31, 32; My.; Tĕ., T.; M. ನಞ್ಞು, ನಂಜು); impurity of the blood (My.); blemish, sin (Bp. 28, 25); paralysis of the brain (My.; Tĕ.). ಇನಿಯವು ವಿಷಯಸುಖಂ ನಂಜಿನ ಸವಿಪೋಲ್ (Šmd. 117). ನಂಜಗೆ ಮದ್ದಿಲ್ಲ, ಬಂಜೆಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲ (Prv.). See Si. 78. 289; Prv. s. ಮುಂಜು. — ನಂಜ. -ಅ 3. Šiva. 2, N. (My.). — ನಂಜನಗೂಡು. N. of a Šaiva place of pilgrimage in Mysore. See Prv. s. ಮುಂಜು. — ನಂಜಾರಿ. -ಅರಿ. (ನಂಜಾರಿ). The ichneumon plant (ನಾಕುಲಿ, ಸುರಸೆ, ರಾಸ್ನೆ, ಗನ್ಧನಾಕುಲಿ, ನಕುಲೇಷ್ಟೆ, etc. Si. 150). — ನಂಜನ ಮುಳ್ಳು. A poisonous thorn (Rŝv. 1, 41). — ನಂಜುಗೊರಳ. -ಕೊರಳ. Šiva (Bp. 56, 22). — ನಂಜುಜೋಗಿ. A dealer in antidotes (ವಿಷವೈದ್ಯ, ಜಾಂಗಲಿಕ Si. 78). — ನಂಜುಣ್ಡ. -ಉಣ್ಡ. Šiva (My.). 2, N. (My.). — ನಂಜುಣ್ಡೇಶ್ವರ. -ಈಶ್ವರ. Šiva (My.). — ನಂಜುರಂಜಕೆ. N. of a plant. See ತ್ರುಸ್ಟಿ. — ನಂಜುರುಳಿ. -ಉರುಳಿ. A pill of poison (Čpr. 8, 15). — ನಂಜುರೋಗ. Paralysis of the brain. ನಂಜುರೋಗದವನಿಗೆ ಗಂಜ ಸಲ್ಲದು (Prv.).

ನಟ್ nat. = ನಟ್ಟು 1, ಲಟ. The sound of cracking the finger joints; that of a breaking branch, etc. (My.). ನಟ್ಟನ್ದು ಮುರಿ (My.). ನಟ್ಟನ್ದು ಮುಟ್ (My.).

ನಟ naṭa. = ನಟ, ಲಟ. — ನಟ ನಟ. rep. (My.).

ನಟ naṭa. *An actor, dancer, mime,* etc. 2, N. for a particular caste, the son of a degraded Kshatriya by a woman of the second caste. 3, *the tree Colosanthes indica.* 4, the tree Jonesia asoka.

ನಟಕ naṭaka. An actor (Bp. 6, 17).

ನಟಕು naṭaku. = ನಟಿಕೆ q. v., ನಟುಕು. (My.).

ನಟಕ್ಕನೆ naṭakkanĕ. = ಲಟಕ್ಕನೆ. With the sound of ನಟಕ್ (ನಟಕು) in cracking or breaking (My.).

ನಟನೆ naṭaṇĕ. Tbh. of ನಟನ. (Bp. 1, 50; Č. Bp. 19, 34; Râm. 1, 5, 30). — ನಟನೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To begin to dance (Grj. 9, 32).

ನಟನ naṭana. *The act of dancing or representing dramatically, pantomime;* a dance.

ನಟನೆ naṭanĕ. (ರಚನೆ Bhn. 15, o. r. ಸರಣಿ). 2, hypocrisy (My.; Mhr. ನಟ, a rogue, cheat).

ನಟಮಣ್ಡನ naṭa-maṇḍana. Actor's ornament: yellow orpiment (R.).

ನಟಿ naṭi. ನಟೀ. *An actress, a dancing-girl,* a nâtch-girl. 2, an actor (ಶಿಲಾಲಿ, ನಟ್ಟುವಂ Mr. 378, o. r. ಸಿಲಾಲಿ). 3, *a species of fragrant plant* (= ನಲಿ).

ನಟಿಕೆ naṭikĕ. = ನಟಕು, ನಟಿಗೆ, ನಟುಕು, ನಟ್ಟು 1, ನೆಟಿಕೆ, ನೆಟ್ಟು 4. The cracking noise of the finger and other joints (My.; M. ಞೊಟ್ಟು, ನೊಟ್ಟು; T. ನೆಟ್ಟಿ; *cf.* ನಟಿ 2). — ನಟಿಕೆ ತೆಗೆ. To make joints crack (My.). — ನಟಿಕೆ ಮುರಿ. = ನಟಿಕೆ ತೆಗೆ. (My.).

ನಟಿಗೆ naṭigĕ. = ನಟಿಕೆ. (My.).

ನಟಿಯಿಸು naṭiyisu. = ನಟಿಸು. (Čpr. 8, 93; Abh. P. 2, 10).

ನಟಿಸು naṭisu. To dance, to act (Bp. 5, 42; 12, 38; J. 4, 63; My.).

ನಟೀಸುತ naṭî-suta. *The son of a dancing-girl.*

ನಟುಕು naṭuku. = ನಟಕು, etc. (My.).

ನಟುವ naṭuva. = ನಟ್ಟುವ. (My.).

ನಟ್ಟ naṭṭa. (fr. ನಡು 1, Šmd. 214. 229). = ನಟ್ಟಿ, (ನೆಟ್ಟು 1). Belonging to the middle or midst, central. (T.; Tĕ. ನಟ್ಟಿ). — ನಟ್ಟಗೊಮ್ಬು. = ನಟ್ಟಿಗೊಮ್ಬು, q. v. (Šŝv. 2, 44). — ನಟ್ಟಡವಿ. -ಅಡವಿ. (Šmd. 215; Tĕ.). The middle or

Digitized by Google

heart of a forest (Bh. 3, 3, 1). ನಟ್ಟಡವಿಯಲ್ಲಿದ್ದು, ಕಟ್ಟಿಗೆ ತರುವವರು ಯಾರು? ಅನ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.). See Prv. s. ಪಟ್ಟಣ. — ನಟ್ಟನಡು. (Šmd. 229; Tĕ.). The very middle (Grj. 10, 46). — ನಟ್ಟನಡುವೆ. The very middle; directly in the centre (My.; B. 4, 170). — ನಟ್ಟವನೆ. = ನಟ್ಟಿವನೆ, q. v. — ನಟ್ಟಾಲಿ. -ಅಲಿ. The central eye (Bp. 17, 3). — ನಟ್ಟಾಳ. -ಅಳ. (Šmd. 215). The middle tract of country. — ನಟ್ಟಿರುಳ್. -ಇರುಳ್. (Šmd. 215). Midnight (Abh. P. 14, 120). — ನಟ್ಟೆಲ್ವು. -ಎಲ್ವು. The backbone (ಕಸೇರು Hlâ.). *Cf.* ನಿಟ್ಟೆಲುವು, ನೆಟ್ಟೆಲುವು.

ನಟ್ಟವಿಗ naṭṭaviga. = ನಟ್ಟುವಿಗ. An actor, a dancer, a mime, etc. (ಭರತ, ನಟ, etc. Nr. *a;* Hlâ.). 2, a dancing-master (Bh. 1, 12, 19; My.).

ನಟ್ಟವಿಗಿತ್ತಿ naṭṭaviga-itti. A female actor, etc. (ನಟಿ, ಕ್ಷುದ್ರೆ Hlâ.).

ನಟ್ಟಿ naṭṭi. 1. = ನೆಟ್ಟಿ. (ಮನೋಹರ Kk. 18, o. r. ಗಟ್ಟಿ).

ನಟ್ಟಿ naṭṭi. 2. (fr. ನಡು 2). = ನಾಟಿ, No. 1. (My.).

ನಟ್ಟಿ naṭṭi. Tbh. of ನಷ್ಟ (Šmd. 370; Bp. 48, 7).

ನಟ್ಟು naṭṭu. 1. = ನಟೆ, ನಟಿಕೆ, etc. (My.).

ನಟ್ಟು naṭṭu. 2. = ನೆಟ್ಟು 2. P. p. of ನಡು 2.

ನಟ್ಟು naṭṭu. 3. The wide spreading roots of several kinds of grass, and this grass itself (C., see ಕನಗಿನ-; in Tĕ.: the bent grass that infests cornfields; in Tĕ. also: obstacle, hindrance; T. ನೆರಡು, to be impeded, contain troublesome difficulties or hindrances).

ನಟ್ಟುವ naṭṭuva. = ನಟುವ. A dancer, an actor (ನಟ, etc. Mr. 378; ಭರತ, ನಟ Si. 340). 2, a dancing-master (My.; T. ನಟ್ಟು). Feminine ನಟ್ಟುವಳು (ಕ್ಷುದ್ರೆ, ನಟಿ Si. 451). — ನಟ್ಟುವವಳು. -ಅವಳು. = ನಟ್ಟುವಳು. (ವಾಣಿನಿ, ನರ್ತಕಿ Si. 435, *only* Si.).

ನಟ್ಟುವಗಾತಿ naṭṭuva-gâti. The wife of a dancing-master (My.).

ನಟ್ಟುವಗಾಱ naṭṭuva-gâṟa. = ನಟ್ಟುವ No. 2. (My.).

ನಟ್ಟುವಗಿತ್ತಿ naṭṭuva-gitti. = ನಟ್ಟುವಗಾತಿ. (My.).

ನಟ್ಟುವಿಗ naṭṭuviga. = ನಟ್ಟವಿಗ. (Nr. *b*).

ನಟ್ಟುವಿತಿ naṭṭuva-iti. An actress, a dancing-girl (ಕ್ಷುದ್ರೆ Mr. 378, o. r. ನಟ್ಟುವತಿ).

ನಟ್ಟೆ naṭṭĕ. (Šmd. 210). = ನಟ್ಟ. — ನಟ್ಟೆಗೊಮ್ಬು. (Šmd. 210). A central branch (ನಡುಗೊಮ್ಬು Šm. 24; Kk. 19, o. r. ನಟ್ಟಗೊಮ್ಬು; Čpr. 5, after 64; 8, after 4). — ನಟ್ಟೆವಗಲ್. -ಪಗಲ್. Midday, noon (ನಡುವಗಲ್ Šm. 18). — ನಟ್ಟೆವನಿ. -ಪನಿ. (Šmd. 210). A central drop. — ನಟ್ಟೆವನೆ. -ಮನೆ. (Šmd. 210). = ನಟ್ಟವನೆ. The middle of a house; an inner room; the middle house (ನಡುಮನೆ Kk. 46, o. r. ನಟ್ಟವನೆ). — ನಟ್ಟೆವಾನ್. -ಬಾನ್. (Šmd. 210). The middle of the sky.

ನಡ naḍa. 1. = (ನಾಟ 1), ನಾಡು. See ಕನ್ನಡ.

ನಡ naḍa. 2. = ನಡು 3, ನಡದು, ನಡೆ 3, ನಡೆದು. P. p. of ನಡೆ 1, in ನಡ ಕೊಳ್ಳು, to walk (My.; B. 1, 12; 2, 40; 3, 57; 4, 143; 5, 1. 51. 274. 300).

ನಡ naḍa. 3. = ನಡೆ 2. Walking, etc. — ನಡಚಪ್ಪರ. = ನಡೆಚಪ್ಪರ. (My.). — ನಡಬಾವಿ. A well with steps down into it (My.; Tĕ. ನಡೆ-, T. ನಡೈವಾವಿ). — ನಡಮುಡಿ. = ನಡೆಮುಡಿ. (My.).

ನಡ naḍa. 4. = ನಡು 1, q. v. (My.). ನಡವನ್ನು (B. 5, 242), ನಡದಿನ್ದ (297). ನಡಾ ಕಟ್ಟಿದವಗೆ ತಡವೇನು? (Prv.). — ನಡಕಟ್ಟು. = ನಡುಕಟ್ಟು, q. v. (My.). ನಡಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಿದರೆ ಮಡೂ ಹಾಡ' ಹೋಗ ಬಹುದೇ? (Prv.). — ನಡಗಮ್ಬ. -ಕಮ್ಬ. A post in the middle of a tent, etc. (My.). ಹಡಗದೊಳಗಿನ ನಡಗಮ್ಬ (ಕೂಪಕ G.). — ನಡತರ. A middle sort; middling (My.). — ನಡನಡುವೆ. The very midst; in the very middle (My.; B. 5, 245). — ನಡಪ್ರಾಯ. = ನಡುಹರೆಯ. (My.). ನಡಬೀದಿ. The middle of a street (My.). — ನಡಭಾಗ. The middle part, the midst (ಮಧ್ಯ G.; My.). — ನಡಮುಡಿಕನ ಬಳ್ಳಿ. A climbing herb, Boerhavia repanda Willd. (Z.). — ನಡರಾತ್ರೆ. = ನಡುರಾತ್ರೆ. (B. 5, 316; My.). — ನಡಹಾದಿ. The middle of the way; half way (B. 3, 124; My.).

ನಡ naḍa. 5. Tremblingly. — ನಡ ನಡಗು. To tremble much (My.). — ನಡ ನಡ ನಡುಗು. To tremble excessively (Bp. 24, 25; 37, 13; 41, 26). — ನಡ ನಡನೆ ನಡುಗು. (Rŝv. 5, after 55; Abhâ. 2, 104). — ನಡ ನಡುಗು. = ನಡ ನಡಗು. (Bp. 5, 28. 40; 10, 6; 22, 31. 49; 24, 33; 26, 25; 36, 27; 46, 22; 47, 60; 50, 6; 57, 49; 58, 57).

ನಡ naḍa. = ನಲ. *Reed, a reed;* a species of reed, Arundo tibialis or Amphidonax karka R. See ದೇವನಾಳ.

ನಡಕ naḍaka. = ನಡುಕ. Trembling, etc. (ವೇಪಥು, ಕಮ್ಪ Si. 75; My.). See Prv. s. ನಡುರಾತ್ರಿ.

ನಡಗು naḍagu. = ನಡುಗು 1, q. v. (Bp. 52, 12; My.).

ನಡಗೆ naḍagĕ. = ನಡಿಕೆ, ನಡಿಗೆ. Walking; pace; walk (My.; Tĕ. ನಡಕ; T. ನಡಕ್ಕೈ).

ನಡತೆ naḍatĕ. Walk, course, conduct, deportment, behaviour (My.; Tĕ., M.; T. ನಡತ್ತೈ). ಒಳ್ಳೇ ನಡತೆ (ಶೀಲ Si. 70. 456). See B. 1, 5; 2, 36; 4, 125; Si. 264. 451. — ನಡತೆಗೆಡು. -ಕೆಡು. Proper behaviour to be destroyed or cease (My.). — ನಡತೆಯಿನ್ದಿರು. -ಇರು. To be of a certain conduct, to behave (B. 5, 214).

ನಡತೆವನ್ತ naḍatĕ-vanta. A man of proper conduct (My.). Feminine ನಡತೆವನ್ತೆ (My.).

ನಡದು naḍadu. = ನಡೆದು. P. p. of ನಡೆ 1.

ನಡಪು naḍapu. 1. Walking (Tĕ. ನಡುಪು; T., M. ನಡಪ್ಪು). — ನಡಪಾಡು. -ಆಡು. To walk about (Čpr. 5, 48; Grj. 5, 86). — ನಡಪಾಡುಹ. -ಆಡುಹ. Walking about (for pleasure, ವಿಹಾರ, ಪರಿಕ್ರಮ Nr.).

ನಡಪು naḍapu. 2. To cause to walk; to manage; to treat (Čpr. 5, 123; 6, after 86; Abh. P. 8, after 61 & 62; 15, after 41; Tĕ. ನಡುಪು; T. ನಡಪ್ಪು).

ನಡಪ್ರಾಯ naḍa-prâya. *Abounding in reeds.*

ನಡಮೀನ naḍa-mîna. = ನಲಮೀನ. (Sk.; R.).

ನಡಯಿಸು naḍayisu. = ನಡಸು, ನಡಿಸು 1, ನಡೆಯಿಸು, ನಡೆಸು. To cause to walk, proceed, go or move; to carry on; to manage; to treat; to carry out, to fulfil, as a promise. ನಾವೆಯ ನಡಯಿಸುವಗಟ್ (ನೌಕಾದಣ್ಡ); ನಾವೆಯ ನಡಯಿಸುವ ಹುಟ್ಟು (ಅರಿತ್ರ Nr.). See Čpr. 6, 87; Rŝv. 6, after 11; 13, 82.

ನಡವಡಿಕೆ naḍa-paḍikĕ. = ನಡವಳಿ, ನಡವಳಿಕೆ, ನಡವಳಿತ, ನಡಾವಳಿ, ನಡೆವಳಿ, ನಡೆವಳಿತ. Conduct, behaviour; custom, usage. 2, proceedings (My.; Tĕ.; T.).

ನಡವಳಿ naḍa-pali. = ನಡವಡಿಕೆ. (My.; ವೃತ್ತ, ಚಾರಿತ್ರ No. 112; Abh. P. 9, 143; Râm. 1, 4, 9; 6, 2, 25; J. 5, 58).

Digitized by Google

ನಡವಳಿಕಾರ nadavali-kāra. A man occupied in walking, etc. (Śmd. 235, o. r. ನಡೆ-).

ನಡವಳಿಕೆ nada-palikĕ. = ನಡವಡಿಕೆ. (My.).

ನಡವಳಿತ nada-palita. = ನಡವಳಿಕೆ. (My.).

ನಡವು nadavu. = ನಡುವು, etc. (My.; ಮಧ್ಯ Cb.). — ನಡವನ್ತರ. -ಅನ್ತರ. = ನಡು-. That is intervening: interval, intervening time; middle place (My.; Tĕ. ನಡಮನ್ತರ, ನಡಮನ್ತರಮು, ನಡಮಾನ್ತರ; T. ನಡುವಾನ್ತರ, ನಡುವಾನ್ತರ). — ನಡವಾನ್ತರ. = ನಡವನ್ತರ. (My.).

ನಡವೆ nadavĕ. 1. (A walk, a place for walking): the floor in a house opposite the entrance-door (My.; T. ನಡವೈ; Tĕ. ನಡವ, ನಡವೆ). ಸೂಣಕಪ್ಪನಾಯಕರು ಬನ್ದರು; ನಡವೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಕೊಣ್ಡು, ಪಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಚ್ಚಿದರು (Prv.).

ನಡವೆ nadavĕ. 2. = ನಡುವೆ, etc. (My.; Tĕ. ನಡಮ).

ನಡಸಂಹತಿ nada-saṁhati. *An abundance of reeds.*

ನಡಸು nadasu. = ನಡೆಯಿಸು, etc. (My.). ನಡಸುವಲ್ಲಿ (ಯಾಪನದಲ್ಲಿ) ನಡೆವಲ್ಲಿ (ಗತಿಯಲ್ಲಿ) ಯಾತ್ರೆ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಭೃತ್ರವ ನಡಸುವವರು (ನಿಯಾಮಕ, ಪೋತವಾಹ Nr.). ಕೀಲು ಸಣ್ಣದಾದರೂ ಗಾಲೀ ನಡಸುತ್ತದೆ (Prv.). See Bp. 9, 38; 16, 15; 25, 8; 32, 57; 37, 26; 40, 37; Č. Bp. 47, 22.

ನಡಸುವಿಕೆ nadasuvikĕ. Causing to walk, go, etc. ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಸೈನಿಕರು ಕೆಲಸವನ್ನು ನಡಸುವಿಕೆ (Si. 396).

ನಡಹ nadaha. Walking, etc.; behaving, acting (ಗತಿ, ಪೀಟಿ, ವಿಹಾರ, ಪರಿಸರ್ಪ, ಪರಿಕ್ರಮ Hlā.). ಬಲಿದನ್ತೆ ನಡಹಂ (ಸ್ವತನ್ತ್ರವೃತ್ತಿ Mr. 452).

ನಡಾನ್ತರ nadāntara. = ನಡವನ್ತರ s. ನಡವು. ನಡಾನ್ತರದಲ್ಲಿ ಪದವಿ ಬನ್ದರೆ (ಅವನನ್ನು) ಹಿಡಿಯಲು ಸಲ್ಲ, ನಡವಿನಲ್ಲಿ ಸೀರೆ ಹರಿದರೆ ಉಡಲು ಸಲ್ಲ (Prv.).

ನಡಾವಳಿ nada-pali. = ನಡವಳಿ. (ಕಾಲಮಾನ, ಪ್ರಚಾರ, ರೂಢಿ G.; My.; B. 4, 122. 165; 5, 2. 66. 95). **2,** N. of a festival occurring once in twelve years at Dharmasthala (My. occasionally).

ನಡಾಳ nadāla. (Mhr. ನಾಡಾ, a rope, cord; a strap, thong). — ನಡಾಳಮಣಿ. A strap to fasten the yoke to the pole (S. Mhr.).

ನಡಿ nadi. 1. = ನಡೆ 1. To walk, etc. (My.). ದಾರಿ ನಡಿಯುವವನು (ಪಥಿಕ, etc. Si. 262). ಬಹಳ ಅಂಜಿಕೆಯನ್ನುಣ್ಟು ಮಾಡುವ ಕಾಳಗ ನಡಿಯುವ ಸ್ಥಳ (293). ಸನ್ಮಾರ್ಗದಿನ್ದ ನಡಿಯುವದು (B. 5, 209).

ನಡಿ nadi. 2. = ನಡು 1. The middle, etc. (Tĕ.). — ನಡಿಕಟ್ಟು. The waist-band (Tĕ.). 2, mean order or time (in music). ಸ್ಥಾಯಿಯ ನಡಿಕಟ್ಟಾದ ಮಧ್ಯಮಾನ (ಘನ, ಮಧ್ಯ Si. 63). — ನಡಿಚಿಟ್ಟು. The flank or side of a hill (ಕಟಕ, ನಿತಮ್ಬ Si. 115). — ನಡಿಬೆರಳು. = ನಡುಬೆರಳು. The middle finger (ಮಧ್ಯಮೆ Si. 211; Tĕ.).

ನಡಿಕೆ nadikĕ. = ನಡೆಗೆ, etc. (ಪತ್ತಿ, ಗತಿ Si. 425). ಕುಣಿನಡಿಕೆ ಎಳೆನಡಿಕೆ ಜಾಡುನಡಿಕೆ ನಿಡುನಡಿಕೆ ಸುಟಿನಡಿಕೆ ಇವು ಅಶ್ವಧಾರೆಗಳು (274). See 275. 444; Prvs. s. ನಾಲಿಗೆ, ಬಡಿಕೆ.

ನಡಿಗೆ nadigĕ. = ನಡಿಕೆ, etc. (ಗಮ, ಗಮನ G.; My.). ಹಾವುಗಳ ನಡಿಗೆ ಬಹಳ ಮನ್ದವಾಗುತ್ತದೆ (B. 2, 27). ಕುದುರೆಯ ನಡಿಗೆ (B. 3, 56; 5, 13). ಒಣ್ಟೆಗಳ ನಡಿಗೆ (5, 35).

ನಡಿವೆ nadivĕ. = ನಡವೆ 2. (ಮಧ್ಯ Si. 447; My.; Tĕ. ನಡಿಮಿ). See Si. 101. 209. 217. 229. 419.

ನಡಿಸು nadisu. 1. = ನಡೆಯಿಸು, etc. (My.). ನಡಿಸೋಣ (ಪ್ರವರ್ತನ G.). ವಾದ ವಿವಾದ ನಡಿಸುತ್ತಾರೆ (B. 4, 207). ಕೆಲಸವನ್ನು ನಡಿಸುವದು (5, 285). ಕೇಳ್, ಅಯ್, ಮುನ್ದೆ ನಡಿಸುವ ಕಥಾವಿಸ್ತಾರಮಂ! (J. 3, 1). ಅರಸೊಲಿದು ನಡಿಸಿದರೆ ಸಿರಿಯಕ್ಕು, ದೆಸೆಯಕ್ಕು, ಕರಿತುರಗಬಲವು ಪಿರಿದಕ್ಕು; ಮುನಿದರೆ ಕರನಾಶವಕ್ಕು (Sp.). ನಡಿಪಂ ಭಾಗ್ಯದ ಕರ್ತನ್, ಅಯ್! (Sś. 96). See J. 26, 26; 31, 27. 37; Si. 84. 246. 349. 422. — ನಡಿಸಿ ತರ್. (= ನಡಿಸಿಕೊಣ್ಡು ಬರ್). To drive to or near (Bh. 1, 10, 30).

ನಡಿಸು nadisu. 2. = ನೆಡಿಸು. To cause to fix in the ground, to plant, etc. (Čpr. 7, 32; Bp. 16, 17; My.). **2,** to cause to enter, to plant, to implant. ಅಡವೀ ಬೆಕ್ಕುಗಳು ಬೇಟೆಯ ಮೆಯ್ಯೊಳಗೆ ಹಲ್ಲು ನಡಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಕೊಲ್ಲುತ್ತವೆ (B. 5, 31).

ನಡು nadu. 1. = ನಡ4, ನಡವು, ನಡಿ2, ನಡುವು. The middle, the centre; the waist; the flank, of a horse, etc. (ಮಧ್ಯ Śmd. Dh.; Nn. 89; ಮಧ್ಯ, ಕಕ್ಷ್ಯ Hlā.; ಅವಲಗ್ನ, ವಿಲಗ್ನ, ಮಧ್ಯಮು, ಮಧ್ಯ Nr.; ಮಧ್ಯ, ಅವಲಗ್ನ, etc. Nr.; Si. 210; ಕಕ್ಷ್ಯ Mr. 273; ಮುಷ್ಟಿ 294; ಅವಲಗ್ನ, ಮಧ್ಯ 327; ಮಧ್ಯವಿಹಾಯ, ಮಧ್ಯ 460; ಕಟಿ, ಶ್ರೋಣಿಫಲಕ Si. 208; ಮಧ್ಯದ ಸ್ಥಾನ Śm. 93; My.; Tĕ., T., M.). ಅಸಿಯ ನಡು (Śmd. 201). (ಕೇಶವಂ) ತೊಡಗಿದ ಕೃತಿಗಳೊಳ್ ಆನೆಯ ನಡು ಬಡವೇ! (407). ಎರಡು ಹುರ್ಬಿನ ನಡು (ಕೂರ್ಪ); (ಆನೆಯ) ಎರಡು ಕೊಮ್ಬುಗಳ ನಡು (ಪ್ರತಿಮಾನ Hlā.). ಆನೆಯ ನಡುವ ಬಿಗಿದ ವಿಳಿ (ಕಕ್ಷ್ಯೆ Nr.). ಕುಮ್ಭಸ್ಥಲದ ನಡು (ಬಿದು Mr. 154). ಉಡಿದ ನಡುಗಳ್ (Rśv. 5, after 120). ಕಡೆ ಬಿಳಿದು, ನಡು ಕಪ್ಪು; ಬೆಳಗುಸೊತರಲ್ಲ (the eye; Bĕdagučaupadi). See Śmd. 214; Čpr. 5, 123; Bp. 46, 57; 55, 16; Bh. 1, 8, 28; B. 3, 71; ಬಡ-, ಸೆಳೆ-; Prv. s. ಟುಡ. — ನಡುಕಟ್ಟು. A waist-band, a long cloth used for girding the loins, a girdle, etc. (ಕಕ್ಷ್ಯೆ Si. 447, see 279; My.; T., M.). — ನಡುಗಡಲ್. -ಕಡಲ್. The midst of the ocean, the open sea (M.). ಕಡೆಯಿಲ್ಲದ ಸಂಸಾರದ ನಡುಗಡಲೊಳ್ ಮೋಹಮೆಮ್ಬ ಬಲುಬಲೆಯೊಳ್ ನೀಂ ತೊಡರ್ದು ಬೀಳದಿರು (Jmt. 24). — ನಡುಗಡ್ಡೆ. An island (ಅನ್ತರೀಪ, ದ್ವೀಪ G.; My.; B. 3, 12; 4, 204). — ನಡುಗಮ್ಬ. -ನಡಗಮ್ಬ. (G. 186. 291). — ನಡುಗಾಡು. -ಕಾಡು. The midst of a jungle (Rśv. 13, 129). — ನಡುಗುಡ್ಡ. The flank or side of a hill (G. 529). — ನಡುಗುದಿವ. -ಕುದಿವ. An island. ನೀರ ನಡುಗುದಿವಂ (ಅನ್ತರೀಪ Mr. 416, o. r. -ಗುಡಿವಂ). — ನಡುಗೊಮ್ಬು. -ಕೊಮ್ಬು. = ನಟ್ಟಿಗೊಮ್ಬು (Śm. 24; Kk. 19). — ನಡುಗೊರಲ್. -ಕೊರಲ್. The middle of the throat or neck. ಕುದುರೆಯ ನಡುಗೊರಲ ಸುಧಿ (ದೇವಮಣಿ Mr. 281). — ನಡುತಲೆ. = ನಡುದಲೆ. (My.; T., M.). — ನಡುತೂತು. A central hole. ರಥದ ಗಾಲಿಯ ನಡುತೂತು (ನಾಭಿ G.). — ನಡುತೂಬು. A central bore or tube. ಬಣ್ಡಿಯ ಕಣ್ಣಿನ ನಡುತೂಬು (ಪಿಣ್ಡಿಕೆ, ನಾಭಿ Si. 276). — ನಡುತೊಟ್ಟಿ. The (middle of the) central, open court of a house (My.). ಉಪ್ಪರಿಗೆಮನೆಗಳ ನಡುತೊಟ್ಟಿ (ಕಕ್ಷ್ಯೆ Si. 446). — ನಡುದಟ್ಟಿ. A zone, a girdle (My.). — ನಡುದನ್ತ. A central tooth. ಕುದುರೆಯ ಎರಡು ನಡುದನ್ತಗಳು (ಸನ್ದಂಶನ Mr. 281). — ನಡುದಲೆ. -ತಲೆ. (Śmd. 223). The middle of the head, the crown. — ನಡುದಾರ. A waist-band of thread or metal (My.). — ನಡುನಡುವೆ. The very midst; in the very midst or middle (J. 3, 37; B. 1, 22; 4, 35; 5, 161. 299). — ನಡುನಾಡು. A middle region or district (ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ Nr.). — ನಡುನೀರ್. The midst of a water or pond.

Digitized by Google

ನಡುನೀರೊಳ್ ಒಗೆದ ನಲಿನಮಂ ಮುಟಿಯಲ್ ಎಳಸಿ (Rśv. 6, after 24). ನಡುನೀರಲ್ಲಿ (ಒಬ್ಬನ) ಕೈಯ್ ಬಿಟ್ಟ ಹಾಗೆ (Prv.). — ನಡುನೆತ್ತಿ. The crown of the head (ಬ್ರಹ್ಮರನ್ಧ್ರ G.; Tē. ನಡಿ-). See Mr. 280; Rśv. 5, 41; Râghč. 17, 69; J. 28, 3. — ನಡುನೊಸಲ್. The middle of the forehead (Bp. 3, 26). — ನಡುಬೆಟ್ಟು. = ನಡುಬೆರಳು. (My.). — ನಡುಬಾವಿ. The midst of a well (Bp. 52, 17). — ನಡುಬೀಡು. Intermediate space. ಆನೆಯ ಎರಡು ಕುಮ್ಭಸ್ಥಲದ ನಡುಬೀಡು (ಮೂರ್ಧಪಿಣ್ಡ, ಕುಮ್ಭ Hlâ.). — ನಡುಬೆರಳು. The middle finger (My.). — ನಡುಭಾಗ. = ನಡಭಾಗ. (B. 4, 69; G. 107; My.). — ನಡುಮಟ್ಟ. Up to the waist (B. 3, 123; My.). — ನಡುಮಧ್ಯ. The very middle (Nn. 161; My.; see Prv. s. ಬಿಡಾರ). — ನಡುಮನೆ. = ನಟ್ಟಿವನೆ (Kk. 46; ಕುಟಿ, ಕುಟೀರ, ಕೋಷ್ಠ, ಗರ್ಭಾಗಾರ, ಪ್ರಕೋಷ್ಠ, ವಾಸಗೃಹ G.; Bp. 47, 54; B. 2, 14). ನಡುಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ, ಮಡುವಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದೆ! ಎಂದು, ಕೂಗಿದ.— ನಡುಮನೇಲಿ ಹೇತು, ನಾತ ಬರುತ್ತೆ ಎನ್ದ (Prvs.). See Prv. s. ಪಡವಲ 1. — ನಡುಮರ. The middle of a tree. ನಡುಮರಾ ಹತ್ತಿ, ಬುಡಾ ಕಡಿದ (Prv.). — ನಡುವಾಳ (Śmd. 215). — ನಡುರಂಗ. A place or an arena in the middle. ಗುಡಿಯ ಬೋದಿಗೆ ಕಲ್ಲು, ನಡುರಂಗ ತಾ ಕಲ್ಲು (Sp.). — ನಡುರಾಜ್ಯ. The middle of a kingdom or empire (My.). — ನಡುರಾತ್ರಿ (B. 5, 220; My.; Tē.). ನಡುರಾತ್ರೆ. = ನಡರಾತ್ರೆ. Midnight; at midnight. ನಡುರಾತ್ರೇಲಿ ನಡದರೆ ನಡಕ ತಪ್ಪೀತೇ?— ಬಿಡುಗಡೆಯಾದರೂ ನಡುರಾತ್ರೆ ಸಂಚಾರ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prvs.). — ನಡುವಕ್ಕರ. -ಅಕ್ಕರ. N. of a metre (Čh.). — ನಡುವಗಲ್. -ಪಗಲ್. = ನಟ್ಟಿವಗಲ್ (Śm. 18). See Rśv. 6, after 24; J. 12, 15; 13, 10; 29, 49. — ನಡುವಗಲ್ಪಂಜು. A torch that is lighted at mid-day (in order to honour a person or idol, Č. Bp. 47, 37). — ನಡುವಿರುಳ್. -ಇರುಳ್. = ನಟ್ಟಿರುಳ್. Midnight (ನಿಶೀಥ, ಮಹಾನಿಶೆ Hlâ.). See Abh. P. 7, after 7; 13, 44; Bp. 9, 23; 19, 58; 27, 47; 43, 47; 50, 23; J. 24, 50. — ನಡುವಿರುಳು. = ನಡುವಿರುಳ್. (Bp. 43, 51; 47, 8; Bh. 1, 8, 56). ನಡುವಿರುಳಲ್ಲಿ ಹೊಬಟವರಿಗೆ ಹೆಪ್ಪಾಗಲಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾಯಿತು (Prv.). — ನಡುವೀದಿ. -ಬೀದಿ. The midst of a street; the middle or main road (Rśv. 6, after 11; 13, after 95). — ನಡುವೆಡೆ. -ಎಡೆ. A place in the midst, the midst (Bp. 38, 57). — ನಡುಸಾಲೆ. = ನಡುಮನೆ. See Prv. s. ಪಡುಸಾಲೆ. — ನಡುಸೆರಂಗು. (Śmd. 215). The middle portion of the skirt of a cloth. — ನಡುಹಗಲು. = ನಡುವಗಲ್. (ಮಧ್ಯಾಹ್ನ G.; My.). — ನಡುಹರೆಯ. Middle age (My.). ನಡುಹರೆಯದವಳು (ಅರ್ಧವೃದ್ಧೆ, ಕಾತ್ಯಾಯನಿಕೆ Hlâ.; ಕಾತ್ಯಾಯನಿ Mr. 302). — ನಡುಹೊಟಿ. The midst of a river (My.). ನಡುಹೊಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೈಯ್ ಬಿಟ್ಟ ಹಾಗೆ (Prv.).

ನಡು naḍu. 2. = ನಾಟು 1, (ನೆಟ್ಟು 3), ನೆಡು. To fix firmly; to stick or fix in the ground, to plant; to enter, to pierce (ಸಂಸ್ಥಾಪನ Śmd. Dh.; ಸ್ಥಾಪನ Śm. 93; My.; T., M.); to enter, etc. (v. i., Čpr. 9, after 10; see ಮನ-). P. p. ನಟ್ಟು (Śmd. 267. 284. 287; Čpr. 5, 36). ಪಶುವ ಕಟ್ಟಲೆನ್ದು, ಕಳದಲ್ಲಿ ನಟ್ಟ ಗುಣ್ಟವು (ಮೇಧಿ Nr.). ನಸುನಟ್ಟುದು (ನಾಣ್ಚಿದುದು Čt. I, 7). See Čpr. 2, 35; 6, 37; Abh. P. 9, 67; 14, 189; Bp. 43, 7. 85; 44, 8; 46, 31. 32; 58, 39; Rśv. 10, after 31; Bh. 3, 2, 2.— ನಟ್ಟ ಕಮ್ಬದ ಹಾಗೆ ದಿಟ್ಟವೀರನು ಇರ ಬೇಕು.— ನಟ್ಟ ಮರಕ್ಕೆ ನೀರು ಎಱದ ಹಾಗೆ.— ಎಲ್ಲಾ ಬಿಟ್ಟು ಬಂಗೀ ನಟ್ಟ (Prvs.). ಬಿಲ್ಲಿನ ದಾರ ನಡ ಪಾರದೆನ್ದು ಹೆಗಲಿಗೆ ಹಾಕದ ತೊಗಲು (G. 159. 194). See Prv. s. ದಾಟೀ ಗಿಡ.

ನಡು naḍu. 3. = ನಡ 2, etc., in ನಡು ಕೊಳ್ಳು (My.). ನಾಡುಗಳ ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಅರಸರು ಯಾವಾತಗೆ ತಲೆ ಬಾಗಿ ನಡು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೋ, ಆ ಅರಸು ಅಧೀಶ್ವರನು (G.). ನ್ಯಾಯಮಾರ್ಗದಿನ್ದ ನಡು ಕೊಳ್ಳೋಣ (ಸ್ಥಿತಿ G.).

ನಡುಕ naḍuka. = ನಡಕ. (Śmd. 249 Mdb.). Trembling, shivering, shaking; tremor; fear (ವೇಪಥು, ಕಮ್ಪ Hlâ.; Nr.; Mr. 385; ವಿಲೋಲ Čt. II, 39; ಅಲ್ಲಾಡು, etc., ಕಮ್ಪನ Śs.; ಜೊಪ್ಪುಸಿತ್ತು Kk. 31; Śm. 76; My.). See Čpr. 4, 47; Rśv. 9, 22. — ನಡುಕಂಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To become afraid (ಭಯವನ್ ಅನ್ Kk. 72).

ನಡುಗಿಸು naḍugisu. To cause to tremble, etc. (Bp. 1, 49; J. 28, 2; B. 5, 139; My.).

ನಡುಗು naḍugu. 1. = ನಡಗು. To tremble, to shake, to shiver, to quake (ಕಮ್ಪನ Śmd. Dh., o. r. ನಡಗು; My.; T. ನಡುಕ್ಕು, ನಡುಂಗು; M. ಚಲುಙ್ಙು, ಶಾಲುಙ್ಙು, ನಡುಙ್ಙು). ನಡುಗುವವ (ಪ್ರಸ್ಕನ್ನ, ಸ್ಖಲಿತ Hlâ.). ನಡುಗಿದರೆ ಗುಡುಗು ಕೇಳೀತೇ?— ನಡುಗುವವನ ಮೇಲೆ ಸತ್ತ ಹಾವು ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ (Prvs.). See Čpr. 7, 109; Abh. P. 13, 75; Bp. 46, 22; 58, 36. 62; Rśv. 5, 118; 6, after 24; 9, 24. 25. 29; J. 4, 28; B. 4, 41.

ನಡುಗು naḍugu. 2. Trembling, shivering, tremor (ನಡುಕ G.). — ನಡುಗುರೋಗ. The tremor of a person who is weak, infirm, or old (My.).

ನಡುಗುವಿಕೆ naḍuguvikĕ. Trembling, etc. (Si. 295).

ನಡುವಣ್ naḍu-aṇ. (Śmd. 135). Relating to the middle or midst; the middle or midst. Declension: ನಡುವಣ, ನಡುವಣಂ, etc. (135). ನಡುವಣ ಕರ್ಪೂರಂ (81). ನಡುವಣ ಅಕ್ಷರಂ, ನಡುವಣ ವಕಾರ ಯಕಾರಂಗಳ್, ನಡುವಣ ಎತ್ವಂ, ನಡುವಣ ವರ್ಣಂ (184. 188. 360. 361 Cm.). ಚನ್ದ್ರಮಣ್ಡಲದ ನಡುವಣ ಕಪ್ಪು (ಮೃಗ, etc.); ಮುತ್ತಿನ ಸರದ ನಡುವಣ ಮಾಣಿಕಂ (ತರಲ); ನಡುವಣದು (ಮಧ್ಯಮ, ಮಧ್ಯಮೀಯ, ಮಧ್ಯನ್ದಿನ Hlâ.). ಉದಕದ ನಡುವಣ ತೆವರು (ದ್ವೀಪ, etc.); ಮರದ ಮೊದಲಿನ್ದ ಕೊಮ್ಬುವರಿಯನ್ತರ್ಮಿರ್ದ ನಡುವಣ ದಿಣ್ಡು (ಪ್ರಕಾಣ್ಡ, etc.); ಹೆಬ್ಬೆಟ್ಟೊ ನಡುವಣ ಬೆರಳೂ ಕೂಡಿ ಅಳದಡೆ ತಾಲ ಎನಿಸುಗು (Nr.). — ನಡುವಣಂ. -ಅಂ. (Śmd. 136). A man of the centre.

ನಡುವು naḍuvu. = ನಡು 1, etc. (Śmd. 135. 210. 215. 229; ಮಧ್ಯ Nr.; My.; T.; Tē. ನಡುಮು). ಪಾತ್ರಮೆನೆ ತೋಱಿಯ ನಡುವಿಂಗೆ ನಾಮಂ (Mr. 415). ಆನೆಯ ದನ್ತಮೆರಡಱ ನಡುವು (ಪ್ರತಿಮಾನ 155). ನಡುವಿನ ವಾಯುನೋವು (ಗೃಧ್ರಸಿ Si. 485). ನಡುವಿನ ಮಗ (B. 3, 15). — ನಡುವನ್ತರ. = ನಡವನ್ತರ. (My.).

ನಡುವೆ naḍuvĕ. (Śmd. 145). = ನಡವೆ 2, ನಡಿವೆ. The very midst or middle;—the midst or middle; in the midst or middle; between;—an intervening space; difference (My.). ಕಿಱುಕುಣಿಕೆಯ ಮಣಿಕಟ್ಟಿನ ನಡುವೆಯುಂ ಕರಭ ಎಮ್ಬುದು (Hlâ.). ನೀರ ನಡುವೆ ಕಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟೆ (ಸೇತು); ಎರಡು ಕಾಲ ನಡುವೆ ಪನ್ನೆರಡು ಅಂಗುಲವ ತೆಱಪಾಗಿದ್ದಡೆ ವೈಶಾಖ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ನಡೆಯೊಡೊನ್ದೆ ಭೂಮಿ, ಕುಡಿಯೊಡೊನ್ದೆ ನೀರು, ಸುಡುವಗ್ನಿ ಒನ್ದೆ ಇರುತಿರೆ ಕುಲಗೋತ್ರನಡುವೆ ಎತ್ತಣದು? (Sp.). See Śmd. 64. 65. 66. 126. 149; Čpr. 2, 41; 7, 40. 91; Bp. 43, 71; 53, 31; Rśv. 13, 73; J. 3, 36; 15, 10; Č. Bp. 5, 2; Si. 29. 214. 473; B. 2, 37; 3, 36; 4, 44. 152. 184.

ನಡೆ naḍĕ. 1. = ನಡಿ 1. To walk; to march; to go on, to proceed; to go; to be current; to continue; to come to pass, to take place; to behave, to conduct one's self; to be carried out, to succeed; to go with (one)

Digitized by Google

as a leader, to be obedient to (ಗಮನ Šmd. Dh.; My.; T., M. ನಡ; Tĕ. ನಡಚು). P. ps. ನಡ, ನಡದು, ನಡು, ನಡೆ, ನಡೆದು. ಕಾಲೊಳ್ ನಡೆದಪಿರ್ (Šmd. 125). ಮೂಗಾವು ದಮಂ ನಡೆದಂ (157). ನಡೆದುದು ಹಂಸೆ (169). ನಡೆವಂ (260). ನಡೆವುತ (Bp. 1, 49), ನಡವುತ್ತ (21, 9). ನಡೆವೆರಸಿ ನಡೆವುದು (ಅ ಭಿವೇಣನ); ಬಟ್ಟೆ ನಡೆವಾತಂ (ಪಾನ್ಥ, ಪಥಿಕ, etc. Hlâ.). ಅವನಾ ನೊಬ್ಬನು ಹಗೆಯ ಗೆಲಲು ಸಮರ್ಥನಾಗಿ ಇದಿರಾಗಿ ನಡೆದಾನು, ಅತ ನು ಅಥ್ಯಮಿತ್ರ್ಯ, etc. ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಹೀಗೆ ನಡ ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೆನ್ನು, ಅಧಿಕಾರದಿನ್ದ ವಿಧಿಸಿ ಹೇಳುವಿಕೆ (ಅಪವಾದ, ನಿರ್ದೇಶ Si. 265). ಪ್ರತಿಕೂಲವಾಗಿ ನಡದು ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ (ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ 437). ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ನಡದನ್ತಾ ಪರಿಶುದ್ಧಕ್ರಿಯೆ (ಅಪದಾನ 386). ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಸಂವತ್ಸರ (ಐಷಮ); ನಡೆಯುವ ಹಗಲು (ಅದ್ಯ 476). ಒನ್ದು ದಿನದಲ್ಲಿ ಕುದು ರೆ ಎಷ್ಟು ದೂರ ದಾರಿಯನ್ನು ನಡೆಯಲಾಪುದೋ, ಅಷ್ಟು ದೂರದ ಹಾದಿ (273). ಜೋರನೊಡನೇ ದಾರಿ ನಡೆಯುವದೇನು? (Dp. 167). ಸೊಕ್ಕಿ ನಡೆಯುವ ಭೃತ್ಯನ್ ಅವ ಕೂರಕೃತ್ಯ (54). ದೇಶದ ಮೇಲೆ ನಡೆದ ಸುದ್ದೀ ತಿಳು ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕಾಗಿ ವರ್ತಮಾನಪತ್ರಗಳನ್ನು ತರಿಸುತ್ತಾರೆ (B. 4, 87). ನಡೆಯೋದು ಕಾಲ್ಗಡೆ, ಮಾತು ಪಾಲಕಿಯ ಮೇಲೆ.— ನಡೆಯ ಬಲ್ಲವನ ಒಡವೆ ನುಡಿಯ ಬಲ್ಲವ ಕೊಣ್ಡು ಹೋದ.—ನಡೆಯ ಲಾಪರೆ ನಡತೆ, ಹೊಡಲಾಪರೆ ಹೊಡೆ (Prvs.). ಈ ರೂಪಾಯಿ ನಡೆ ಯುವದಿಲ್ಲ (My.). ಸದ್ಗುರುವಿಗೆ ವಿಧೇಯನಾಗಿ ನಡೆಯ ಬೇಕು (My.). ನಾಡಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ (My.). ನನ್ನ ಮಾತು ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ (My.). See Šmd. 28. 72. 255. 280. 407; Čpr. 4, 11; Bp. 1, 56; 2, 5; Bh. 1, 5, 7; 1, 8, 53. 58; 2, 4, 5; Č. Bp. 2, 4; Rśv. 6, 132; 10, after 5; 10, 10; J. 2, 39; 3, 41; 6, 3; 15, 2; 22, 4; Si. 264. 294. 396. 2, to go into, to enter. ಕುಡುವಿಲ್ಲನ್ ಎಚ್ಚ ಕೋಲುಂ ನಡೆದು ದಲ್ ಅನ್ದು ಒರ್ವನ ಎರ್ದೆಯಂ (Šmd. 89. 221). — ನಡದಾಟ. -ಆಟ. Walking about, etc. (My.). — ನಡದಾಡು. -ಆಡು. To walk about, etc. (My.). — ನಡೆ ನಡೆ. rep. (Šmd. 231. 272; Bp. 16, 29; 47, 50; 58, 42). — ನಡೆಯುಗೊಡು. -ಕೊಡು. To allow to take (one's own) course (B. 5, 233).

ನಡೆ nadĕ. 2. (Šmd. 250). = ನಡ 3. Walking; going; walk; course; gait; march; pace; a going: a time or turn, as in fetching water from a well;—conduct, deportment, behaviour;— walking property: cattle (ಸಿದ್ಧಯಾತ್ರೆ Mr. 408; ವಿಹಾರ, ಪರಿಕ್ರಮ, etc. Mr. 438; My.; Tĕ., M.; T. ನಡೈ). ನೀರ ನಡೆ ಹಾಯ್ವ ತಪ್ಪ (ಉಡುಪ, ಪ್ಲವ Mr. 416). ಗಾಳಿಯ ನಡೆ (ವಾ ಯುಚಾರ, ಲಘು Nn. 145). ನಿಟ್ಟೋಟಮುಹ (ಆನೆಯ) ನಡೆ (ಸ್ಥೂ ಲೋಚ್ಚಯ Mr. 158). ಇಟ್ಟಡೆಯಲ್ಲದ ಸೇನೆಯ ನಡೆ (ಅಸಮ್ಬಾಧ ಚಮೂಗತಿ Nr.). ಭಕ್ತಿಯ ನಡೆ (Bp. 56, 19). ಸತ್ಯಸದ್ಗುಣ ತೀರ್ಥ, ಉತ್ತಮರ ನಡೆ ತೀರ್ಥ, ಸತ್ಯರ ಸಂಗವದು ತೀರ್ಥ; ಹರಿವ ನೀರ್ ಎತ್ತಣ ತೀರ್ಥ? (Sp.). See Čpr. 5, 99; 6, 69; 7, 77; Bp. 5, 28; ಕಾಲು-, ಕಾಲ್-, ಬಿಗು-, ಬಿಡು-, ಮೆಲ್-. — ನಡೆಗಲ್. -ಕಲ್. To learn to walk (nicely, Šmd. 230; Abh. P. 3, 129). — ನಡೆಗಲಿ. -ಕಲಿ. = ನಡೆಗಲ್. (Šsv. 3, 61; 4, 3). — ನಡೆ ಗಿಡು. -ಕಿಡು. To become unable, or cease, to walk, move, etc. (Abh. P. 10, 233; 13, 44; Grj. 8, 11). — ನಡೆ ಗಿಡೆ. reit. (Bp. 60, 21). — ನಡೆಗುಂಗು. -ಕುಂಗು. To become tired in walking (R.). — ನಡೆಗೆಡಿಸು. -ಕೆಡಿಸು. To interrupt (one's) walk: to cause to stop (J. 7, 6). — ನಡೆಗೆಡು. -ಕೆಡು. = ನಡೆ ಗಿಡು. (J. 10 sum.; 10, 11). — ನಡೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To begin to walk or move; to walk, to proceed, etc. (Čpr. 8, 70; Č. Bp. 6, 51. 52; Rśv. 4, after 56; 6, after 30; 13, after 77; V. 30, after 35; J. 8, 14; 19, 30). — ನಡೆಗೊಳಿಸು. -ಕೊ ಳಿಸು. To cause to walk or proceed (Bh. 7, 6, 14). — ನಡೆ ಗೋಟೆ. -ಕೋಟೆ. = ನಡೆಗೋಣ್ಟೆ. (Bh. 6, 4, 26). — ನಡೆಗೋಣ್ಟೆ. -ಕೋಣ್ಟೆ. A fortification or fort that is self-moving (in the air, as those of Tripura, Grj. 6, after 56; Č. Bp. 42, 24. 27). — ನಡೆಚಪ್ಪರ. = ನಡ-. A litter with a canopy over it (Bp. 6, 22). — ನಡೆತೋರಣ. A tôraṇa affixed to two poles and carried in front of a procession (My.; V. 5, after 43). — ನಡೆ ನಡೆಗೆ. At every step (Bp. 16, 17). — ನಡೆ ನುಡಿ. Walking and speaking (J. 28, 19); conduct and speech (My.). — ನಡೆವೇಗ. Quickness of walk (Bp. 3, 3). — ನಡೆಮಡಿ. A clean cloth that is spread out for walking upon or passing over (My.; Rśv. 2, 5; V. 5, after 43). — ನಡೆಮಾಡ. A walking house: a self-moving. chariot of the gods (ಪಾಟ್, ವ್ಯೋಮಯಾನ Šm. 10, o. r. -ಮಾಡು). — ನಡೆಮಾಡು. = ನಡೆಮಾಡ, q. v. (ಪಾಟ್, ವಿಮಾನ Šs.). — ನಡೆಯಂ ನಡೆ. To walk a walk (Bp. 44, 12). — ನ ಡೆವಲೆ. -ಬಲೆ. A net to be drawn together for catching wild beasts (Šsv. 3, 24). — ನಡೆವೆಣ. -ಪೆಣ. A walking corpse (Abh. P. 13, 130; Bh. 3, 23, 43; Râm. 3, 8, 4).

ನಡೆ nadĕ. 3. = ನಡ 2, etc. P. p. of ನಡೆ 1. — ನಡೆ ತರ್. (= ನಡೆದು ಕೊಣ್ಡು ಬರ್). To come, etc. ನಡೆ ತನ್ದಂ ಮೇರೆ ತಪ್ಪಿ ಕವಿವ ಅಮ್ಬುಧರಮ್ಬೋಲ್ (Šmd. 281). ನಡೆ ತಹ ಕಿರಾತರ್ (Râghc. 17, 64). ನಡೆ ತಪ್ಪ ವೀಚಿಗಳ್ (Č. Bp. 2, 4). ರಾಜೇನ್ದ್ರಂ... ಶಿವಿ ರಕ್ಕೆ ನಡೆ ತರ್ಪಾಗಳ್ (Rśv. 6, after 11). ನಡೆ ತಾರೆ! (Bp. 12, 43). See Čpr. 6, 96; Grj. 4, 38; Bp. 2, 44; 24, 36; 26, 6; 30, 24; 43, 27; 57, 58; Rśv. 13, after 97; J. 2, 46; 26, 4; 30, 42; Bh. 2, 4, 7; 2, 13, 6.

ನಡೆ nadĕ. 4. (fr. ನಡು 2). Fixedly, firmly, prying-ly, inquisitively. ಕಲಾಪಿಗಳ ಆಟಮಂ ಮನಂಗೊಳೆ ನಡೆ ನೋಡಿ ನೋಡಿ, ಕುಣಿಯಲ್ ನೆಟ್ ಕಲ್ತು (Šmd. 230). ಮಡದಿಯರ ನಡೆ ನೋಡ್ಪ ಕಡೆಗಣ್ (Râghc. 17, 67). See Abh. P. 1, 117; Rśv. 2, 49; 5, 40. 124; 6, after 10, 30 & 132; 10, 8; 13, 95. *Cf.* ನಾಡೆ.

ನಡೆಯಿಸು nadĕyisu. = ನಡೆಯಿಸು, etc. (Šmd. 233; Si. 84).

ನಡೆವಳಿ nadĕ-pali. (Šmd. 252). = ನಡವಳಿ.

ನಡೆವಳಿಕಾರ nadĕvali-kâra. = ನಡವಳಿಕಾರ, q. v.

ನಡೆಸು nadĕsu. = ನಡೆಯಿಸು, etc. (Bp. 6, 2; 51, 44; 53, 13; Bh. 1, 8, 8. 23; J. 2, 29; My.).

ನಡ್ಡಿ naddi. The back of the waist, the hollow above the loins: a depression, a sinking, crookedness (Tĕ.). — ನಡ್ಡಿಮೂಗು. A turned-up nose (Tĕ. ನಡ್ಡಿಮುಕ್ಕು). ನಡ್ಡಿಮೂಗುಳ್ಳವ (ಅವಟೀಟ, ಅವನಾಟ, ಅವ ಭ್ರಟ, ನತನಾಸಿಕ Si. 297).

ನದ್ಯೆ nadyĕ. *An abundance of reeds.*

ನಡ್ವತ್ nad-vat. *Abounding in reeds.*

ನಡ್ವಲ nadvala. *Abounding in reeds.*

ನಣ್ಟು nanṭu-a3. = ನೆಣ್ಟು. A relative, a kinsman; a friend (ಆತ್ಮೀಯ, ಸ್ವಜನ, ಬನ್ಧು, ಆಪ್ತ, ಜ್ಞಾತಿ, ಬಾನ್ಧವ Hlâ.; Mr. 311; ದಾಯಿಗ, ಬನ್ಧು Nn. 140; My. only = ಬನ್ಧು; Tĕ. ನಣ್ಟಿಕಾಡು, a friend; T. ನಣ್ಬನ, a friend; M. ನಣ್ಬು, ನೆಣ್ಬು, to remember with love and gratitude; see s. ನಚ್ಚು 1; *cf.* ನಣ್ಪು 1 & 2). ಸಖ್ಯ, ಪ್ರಾಪ್ತಪದೀನ ಎನ್ದೊಡೆ ಮಾಡಿ ಕೊಣ್ಡ ನಣ್ಟನು; ಸಂಗಡಿತನವೆನ್ದೂ, ಎಮ್ಬರು; ಮಿತ್ರ, ಸುಹೃತ್ ಎನ್ದೊಡೆ ಎದೆಯಲಾದ ಸಂಗಡಿಗನು; ನಣ್ಟನೆನ್ದೂ, ಎಮ್ಬರು (Nr.). ನಣ್ಟರ ನಲ್ಲರ ಮಾತುಗೇಳದೇ ಓವನೆ, ಪರಮಾತ್ಮ! (Šmd. 120). ನಣ್ಟರಿರ, ನಲ್ಲರಿರ! (153). ಹಣ್ಣಾಗಿದ್ದರೆ ನಣ್ಟರು, ಕೆಟ್ಟರೆ ಸ್ನೇಹಿತರು.—ಕೆಟ್ಟು,

Digitized by Google

ನಣ್ಪರ ಸೇರ ಬೇಡ; ಕೊಟ್ಟ ಧರ್ಮಾ ಕೇಳ ಬೇಡ.—ತುಣ್ಪನ ಮನೆಗೆ ನಣ್ಪರು ಬನ್ದರೆ ಗಣ್ಟಿಗಿನ್ತ ಕಡೆ (of less value than a valueless bundle).—ತುಣ್ಪನಿಗೆ ನಣ್ಪರೆಲ್ಲ ಬಣ್ಪರ ಹಾಗೆ.—ದೊಡ್ಡವರ ಮನೆಗೆ ಬಡ ನಣ್ಪ ಹೋದ ಹಾಗೆ (Prvs.). ಹಿತನಣ್ಪ (ಸಂಕರ, ಚೀಟ Mr. 238). ನಣ್ಪರು ಬಣ್ಪರು ಹಣವಿನ ಗಣ್ಟಿರುವ ತನಕ ಹೇಬಿದನ್ದದಿ ನಡೆ ವರು; ಗಣ್ಟೆಲ್ಲ ತೀರ್ದ ಮಬುಬಿನ ನಣ್ಪರೆ ಗಣ್ಪಲಿಗೆ ಗಾಣ (Subhâshitakandapadya). ನೀತಿಯ ಬಲ್ಲವ ಪುರುಷಂ, ಮಾತುಗಳ ಕೆಡಿಸಿ ನುಡಿಯದಾತನೆ ಚತುರಂ, ಪ್ರೀತಿಯ ಮಾಡ್ಪನೆ ನಣ್ಪಂ, ಭೀತಿಯೊಳಿರ್ಪವನೆ ಭೃತ್ಯ (ditto). See Bp. 37, 31; 59, 26. Feminine ನಣ್ಪಳು (My.).

ನಣ್ಪತನ naṇṭatana. = ನೆಣ್ಟತನ. Relationship (My.). ದೊಡ್ಡವರ ನಣ್ಪತನ ಬಡವನಿಗೆ ಬಣ್ಪಾಟ (Prv.).

ನಣ್ಪರ್ತನ naṇṭartana. = ನಣ್ಪತನ. See ಪಡಿ-.

ನಣ್ಪಸ್ತಿಕೆ naṇṭastikĕ. = ನಣ್ಟತನ, ನೆಣ್ಟಸ್ತಿಕೆ. (My.).

ನಣ್ಟಿಕೆ naṇṭikĕ. = ನಣ್ಟತನ. ತಣ್ಟೆಯವನ ನಣ್ಟಿಕೆ ಸಲ್ಲ, ಒಣ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೋಗ ಸಲ್ಲ (Prv.).

ನಣ್ಟಿತಿ naṇṭiti. = ನೆಣ್ಟಿತಿ. A female relative (My.).

ನಣ್ಟು naṇṭu. = ನೆಣ್ಟು. Relationship (My.); friendship (ನಣ್ಪು Čt. I, 6; ಅಣ್ಪು Kk. 70; T. ನಿನದು, Tĕ. ನೆನರು, affection, attachment). ನಣ್ಪಾದುದು (ಅಣ್ಪಿತ Čt. I, 65). ನಣ್ಟು ಉದಿಯ ಬೇಕು, ರತ್ನವೂ ಉದಿಯ ಬೇಕು.—ಅಣ್ಟು ತಪ್ಪಿದರೆ ನಣ್ಟು ತಪ್ಪೀತೇ?—ಕಳ್ಳ ಕಳ್ಳಗೆ ನಣ್ಟು, ಹುಳಿ ಮೆಣಸಿಗೆ ನಣ್ಟು.—ನಣ್ಟು ನೋಡದೆ ಹೋಯಿತು, ಸಾಲ ಕೇಳದೆ ಹೋಯಿತು (Prvs.). See Prv. s. ಗಣ್ಟು. — ನಣ್ಟುಗೊಳುಹ. -ಕೊಳುಹ. Conciliation. ಸಾಮ ಎನ್ದೊಡೆ ಎನಯದಿಂ ನಣ್ಟುಗೊಳುಹ (Nr.).

ನಣ್ಪು naṇpu. 1. = ನೆಣ್ಪು. Friendship, affection, love, favour, confidential relationship, familiarity, intimacy, relationship (ಪ್ರಣಯ, ಪ್ರಸರ Hlâ.; ನಣ್ಪು Čt. I, 6, o. r. ನೆಣ್ಪು; Abh. P. 10, 114. 172; see ಪುಸಿ-). — ನಣ್ಪುವೆಟ್. -ಪೆಟ್. To acquire love or favour (V. 9, 5).

ನಣ್ಪು naṇpu. 2. Delightfulness, charm, pleasantness, agreeability (ಸಿಗರ, ಸೆಟ್ಟ, ಅನು, etc., ಮನೋಹರ Šs.; Čpr. 8, 9; V. 2, 33; Tĕ. ನನುಪು; see ನಲ್ 1, ನಲಿ 1, ನಲ್ಮೆ).

ನತ nata. Bent, bowed; depressed, sunk; crooked, curved; *inclined to.* (Šmd. 13; Čh. v. 62).

ನತನಾಸಿಕ nata-nâsika. *Having a depressed or flattened nose.*

ನತಾಸ್ಯ nata-âsya. A person whose face is bent down (Grj. 10, 78).

ನತಿ nati. Bending, bowing; crookedness; a bow; a courtesy. See ಪ್ರಣತಿ; Čpr. 7, 17.

ನತ್ತು nattu. = ನೆತ್ತು. To stutter, to stammer (My.; M. ನತ್ತು, ನೆತ್ತು). — ನತ್ತಿ ಮಾತಾಡು. To stammer (My.). ನತ್ತಿ ಮಾತಾಡುವವನ ಮಾತು ಸುತ್ತಿ ತೊಬಿಲಿದರೆ ಪಟ್ಟು ಆದೀತೇ? (Prv.).

ನತ್ತು nattu. = ನೊತ್ತು. A nose-jewel (My.; Tĕ., T.; Mhr. ನಥ; see ಗಾಡಿ-, ಮೂಗ-). ನತ್ತಿಗೆ ಯೋಗ್ಯಳಾದವಳು ಮುತ್ತು ಬಯಸಿದ ಹಾಗೆ.—ನತ್ತು ಇಲ್ಲವೆನ್ದು, ಸತ್ತು ಹುಟ್ಟುವೆನೆನ್ದರೆ ಮತ್ತೆ ಬನ್ದೀತೇ? (Prvs.).

ನತ್ವ natva. 1. The letter or syllable ನ (Šmd. 127. 129. 178. 280. 342. 350).

ನತ್ವ natva. 2. The state of being not: doubt, suspicion, uncertainty (My.; Tĕ.).

ನದ nada. Sounding, making a noise; see ನಿ-. 2, *a river,* the personification of which is male (ಉದ್ಧ್ಯ, ಶೇದ್ಯ, ಗಣ್ಡುದೊಟ್ Mr. 418; see ಗಣ್ಡುದೊಟ್).

ನದತ್ nadat. Sounding, making a noise, roaring (Râv. 13, 65).

ನದರು nadaru. = ನಜರು. (My.; Br.).

ನದಿ nadi. ನದೀ. *A river,* the personification of which is female (ಹೊಟ್ Nn. 40). See ತೊಟ್, ಪೊಟ್. ನದೀ ದಾಟ ಬೇಕಾದರೆ ಗುದಿಗೆಯಿನ್ದ ಆದೀತೇ?—ನದೀ ದಾಟ ಬೇಕಾದರೆ ಬಿದಿಗೆಯೇ ಆಗ ಬೇಕೋ?—ನದೀ ದಾಟಿ, ಬದೀಲಿ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ (Prvs.).

ನದಿತೀರ nadi-tîra. (ನದೀತೀರ). The bank or shore of a river. See ಒತ್ತು.

ನದಿಪು nadipu. = ನನ್ದಿಸು. To extinguish (v. t., Čpr. 7, 47; 9, 120).

ನದಿಪ್ರವಾಹ nadi-pravâha. = ನದೀಪ್ರವಾಹ. (My.; see ಒದ್ದು).

ನದೀಪ್ರವಾಹ nadî-pravâha. The current, stream or flow of a river (My.).

ನದೀಮಾತೃಕ nadî-mâtṛika. *Nourished or watered by rivers.*

ನದೀಸರ್ಜ nadî-sarja. *The tree Terminalia arjuna* W. & A.

ನದುಳು nadulu. Wonder, surprise. ನದುಳ ನಗೆಗಳ ತೊಗದ ಮುರುಹಿನ ವದನಮ್ ಅರೆಮುಸುಕುಗಳಲಿರ್ದುದು (Râm. 3, 7, 13; Mhr. ನವಲ).

ನದ್ಧ naddha. *Bound, tied, connected.* See ಸನ್-.

ನದ್ಧ್ರಿ naddhri. *A strip of leather, or leather thong.*

ನದ್ಯಮ್ಬುಜೀವನ nadî-ambu-jîvana. *Deriving its sustenance from river-water.*

ನನ್ nan. 1. = ಆಂ 1, etc. (I). See its plural ನಮ್ and ನಾವು. Genitive: ನನ, ನನ್ನ, ನನ್ (My.). ನನ್ನಗ, ನನ್ನಸ (My.). ನನ್ನ ಹಾಗೆ ಆಗು, ಮಗಳೇ! (Prv.).—Dative: ನನಗೆ, ನನಿಗೆ (My.; Si. 48. 378. 389), ನಂಗೆ (My.). ನನಗೆ ಬಾರದ ಗಾದೆಯಿಲ್ಲ, ಕಾಗೆ ಕುಣ್ಡ್ರದ ಮರವಿಲ್ಲ.—ನನಗೆ ಬಾರದು, ಅಪ್ಪಗೆ ತಿಳಿಯದು; ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ ಬಲ್ಲ, (ಆದರೆ ಇವನು ಈ) ಊರಲಿಲ್ಲ.—ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಜೋತು; ಒಪ್ಪಾನಕ್ಕಿ ಕೇಡು.—ನನಗೆ ಬೇಡಾದ ಹೆಣ್ಣು ಅಪ್ಪ ಯಾರಿಗೆ ಕೇಳುತ್ತಾನೆ?—ನನಗೂ ನಿನಗೂ ವಿಶ್ವಾಸ; ಮಿಾನ ಕುಕ್ಕೇಲಿ ಕೆಯ್ ಹಾಕ ಬೇಡ! (Prvs.).—Accusative: ನನ್ನ, ನನ್ನನು, ನನ್ನನ್ನು (My.). ನನ್ನೇ ತಿರುಗಿ ಹೆದರಿಸುತ್ತಾನೆ (B. 4, 199).—Locative: ನನಲಿ, ನನಲ್ಲಿ, ನನ್ನಲ್ಲಿ (My.).—Ablative: ನನಿನ್ದ, ನನ್ನಿನ್ದ (My.).

ನನ್ nan. 2. = ನಾ 2, etc. Four (Tĕ., M.). — ನನ್ನೂರು. Four hundred (My.; Tĕ.).

ನನದು nanadu. = ನನೆದು. P. p. of ನನೆ 1.

ನನನ್ದ್ರಿ nanandri. = ನನಾನ್ದೃ. *A husband's sister, a sister-in-law* (My. Amara).

ನನಸು nanasu. 1. = (ನೆಟ್ಟು 2), ನನೆಸು, ನೆನಸು 3. Truth; truly, certainly (ದಿಟ Šmd. II, o. rs. ನನೆಸು, ದಿಟ್ಟ; ವಲಂ, ದಿಟಂ, ದಿಟ Kk. 48, o. r. ನೆನಸು; ನಿಕ್ಕುವ, ನಿಸದ, ನಸ್ಸಿ, ವಲಂ, ದಿಟಂ, ದಲ್, ಸಾಜ, ದಿಟ Šm. 34; *cf.* ನಸ್ಸಿ 1).

ನನಸು nanasu. 2. = ನೆನಸು 2. To make wet, to moisten. ನನಸಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ಆರ್ದ್ರ, ಸಾರ್ದ್ರ Nr.).

ನನಾನ್ದೃ nanândri. = ನನನ್ದ್ರ, ನಾದನಿ, ನಾದಿನಿ, ನಾದುನಿ. *A husband's sister.* 2, a brother's wife (see ನಾದುನಿ).

ನನು na-nu. Is it not so? it certainly must be so! *certainly, assuredly* (ನಿಶ್ಚಯ Nn. 163; ಬೆಸಗೊಣ್ಡು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದು Mr. 537); just! well! pray! (ನುತಸಮ್ಬೋಧನ, ಒಳ್ಳಿಹ ಸಮ್ಬೋಧನೆ 163).

ನನೆ nanĕ. 1. = (ನಾನ್ 2), ನೆನೆ 3. To become wet,

Digitized by Google

moist, or soaked (ಅದ್ರ್ರಭಾವ Śmd. Dh.; ಅದ್ರ್ರತ್ವ Śm. 99; ಸೋರ್ 103; M.; T. ನನ್ಯ; Tĕ. ನೆಮ್ಮು, moisture, wet, damp; T., M. ನಳಿ, ನಳಿರ್, cold, coldness; M. ನಾಳುಪ್ಪು, dampness). P. ps. ನನದು (Bp. 47, 15), ನನೆದು (J. 13, 14). ನನೆವುತ (Bp. 60, 48). See Bp. 36, 8. 14; 51, 24; Rśv. 9, 24; J. 28, 36; 30, 13.

ನನೆ nanĕ. 2. P. p. of ನನೆ 1, in ನನೆ ನನೆದು (Bh. 1, 19, 21).

ನನೆ nanĕ. 3. Flower-buds to come forth; to bud. ನನೆತುದು (ನನೆ ಎದುದುದು Śm. 21; Kk. 19; ನನೆವೆತ್ತುದು Śs.; Tĕ.).

ನನೆ nanĕ. 4. A flower-bud, an unblown flower, an opening bud (ಪುಷ್ಪಕುಟ್ಮಲ Śmd. Dh.; ಕಲಿಕೆ, ಕೋರಕ Nr.; ಸಜ್ಜುಕ, ಮೊಗ್ಗೆ, ಮುಗುಳ್, ಕುಟ್ಮಲ Kk. 23; Śm. 22; Čpr. 7, 115; Râm. 1, 16, 52; Tĕ.; T. ನನ್ಯ, ನಗ್ಯ; M. ನಮ್ಬು, ನಾಮ್ಬು, a shoot, sprout, germ, see ನಾಟಿ). ಅವ್ಯಕ್ತಮಪ್ಪ ಕಲಿ ನನೆ (ಕ್ಷಾರಕ, ಜಾಲಕ Nr.). See ಎಳೆ-. — ನನೆಕೋನೆಪೋಗು. -ಪೋಗು. The point of a bud to disappear: to bloom: to rejoice (Rśv. 4, 6. 83; V. 5, after 28). — ನನೆಗಣೆ. -ಕಣೆ. An arrow of buds (Abh. P. 5, 5; 9, 35; Grj. 4, after 104). — ನನೆಗಣೆಯ. -ಕಣೆಯ. Whose arrows are buds: Kâma (Abh. P. 9, 36; Grj. 10, after 45). — ನನೆಗೊಮ್ಬು. -ಕೊಮ್ಬು. A branch with buds (Abh. P. 1, 108). — ನನೆಗೊಯ್. -ಕೊಯ್. To gather flower-buds (Čpr. 7, 101). — ನನೆಗೋಲ್. -ಕೋಲ್. = ನನೆಗಣೆ. (Grj. 7, 67). — ನನೆದೊಡಿಗೆ. -ತೊಡಿಗೆ. Ornaments of flower-buds (Grj. 4, after 21). — ನನೆಯಮ್ಬು. -ಅಮ್ಬು. Kâma (Grj. 7, after 11). — ನನೆಯಮ್ಬು. -ಅಮ್ಬು. = ನನೆಗಣೆ. (Čpr. 7, 45; Abh. P. 9, 164; Grj. 7, 25). — ನನೆವಿಲ್. -ಬಿಲ್. A bow of buds (Rśv. 8, 71). — ನನೆವಿಲ್ಲ. -ಬಿಲ್ಲ. Whose bow consists of buds: Kâma (Rśv. 7, 63). — ನನೆಯೇಱು. -ಏಱು. = ನನೆ 3, q. v. (Rśv. 9, 47). — ನನೆವೆಡ್. -ಪೆಡ್. To get buds, to bud (see Śs. s. ನನೆ 3). — ನನೆವಾಸು. -ಪಾಸು. A bed of buds (Rśv. 8, 71).

ನನೆತು nanĕtu. P. p. of ನನೆ 3.

ನನೆಸು nanĕsu. = ನನಸು 1, q. v.

ನನೆಹ nanĕha. Becoming wet; wetness, dampness. ತೇವ ಸ್ತೇವ ಸಮುನ್ದನ ಈ 3 ನನೆಹದ ಹೆಸರು (Nr.).

ನನ್ದ nanda. Happiness, joy. 2, N. of a cowherd who was the foster-father of Krishṇa. (Bhâgavata 10, 4, 7). 3, N. of a king of Pâṭaliputra who lost his kingdom by the machinations of Čâṇakya. 4, N. of a vṛitta (Ĉh.). ನನ್ದರಾಯನ ಬಣ್ಡಾರ ನಾಯಿ ನರಿ ತಿನ್ದು ಹೋಯಿತು. — ನನ್ದನ ಬಣ್ಡಾರ ನಾಯಿ ಪಾಲಾಯಿತು (Prvs.).

ನನ್ದಕ nandaka. Gladdening. 2, N. of a vṛitta (Ĉh.). 3, *the sword of Vishṇu or Kṛishṇa.*

ನನ್ದನ nandana. Gladdening. 2, *a son.* 3, a garden frequented by the gods: *Indra's pleasure ground;* a garden, a grove. 4, the twenty-sixth year of the cycle of sixty (My.). See ತಾಲ-.

ನನ್ದನನ್ದನ nanda-nandana. The foster-son of Nanda: Kṛishṇa. (My.).

ನನ್ದನೆ nandanĕ. A daughter (ದುಹಿತೃ, etc. Mr. 309).

ನನ್ದಾ nandâ. = ನನ್ದದ, of ನನ್ದ 1. — ನನ್ದಾದೀಪ. A lamp that is always kept burning (My.). — ನನ್ದಾದೀವಿಗೆ. = ನನ್ದಾದೀಪ. (My.).

ನನ್ದಿ nandi. Joy, delight, welfare; happy; gladdening. 2, a son. 3, name of an attendant of Śiva: the bull on which he rides (Bp. 1, 52; 2 sum.; 37, 50; 45, 46; ತಣ್ಡು Mr. 14). 3, the tree Cedrela toona Roxb., the wood of which resembles mahogany (ಪುಂಗವ Mr. 121). 4, the tree Lagerstroemia microcarpa (Van Someren). — ನನ್ದಿಕಮ್ಬ. A large bamboo pole with a metal Nandi attached to its middle and a vyâsahasta on its top (My.). — ನನ್ದಿಗಿಡ. = ನನ್ದಿ No. 3. (ಕಾನ್ತಲಕ, ಕುಣಿ, ಕುವೇರಕ G.). — ನನ್ದಿಬಟ್ಟಲುಗಿಡ. = ನನ್ದಿಬಟ್ಲು-. (ನನ್ದ್ಯಾವರ್ತ G.). — ನನ್ದಿಬಟ್ಲುಗಿಡ. A shrub with fragrant white flowers, cultivated in gardens, Tabernaemontana coronaria Br. (St. & Pl.; My.). — ನನ್ದಿಮರ. = ಬಿಳೀ ನನ್ದಿಮರ. A large timber tree with white bark, Lagerstroemia parviflora Roxb. (Z.). See ಬಸವಗಿಡ. — ನನ್ದಿಯ ಹಬಿವಿಗೆ. = ನನ್ದಿಧ್ವಜ. (Bp. 53, 16).

ನನ್ದಿಕ nandika. = ನನ್ದಿ No. 3.

ನನ್ದಿಕೇಶ nandika-ïśa. = ನನ್ದಿಕೇಶ್ವರ. (Bp. 54, 49; Rśv. 1, 1).

ನನ್ದಿಕೇಶ್ವರ nandika-ïśvara. = ನನ್ದಿಕ. *N. of Śiva's chief attendant* (Bp. 2, 10; 9, 11; 10, 20; 45, 47).

ನನ್ದಿಗ್ರಾಮ nandi-grâma. N. of a village where Bharata resided during Râma's banishment. (Râm. 2, 6, 34).

ನನ್ದಿತ nandita. Pleased or satisfied with, contented with, gladdened, delighted. See ಆ-; Bp. 2, 21.

ನನ್ದಿದುರ್ಗ nandi-durga. A high hill in the Mysore country (My.).

ನನ್ದಿಧ್ವಜ nandi-dhvaja. A banner with a bull on it (Bp. 5, 39; 58, 53). 2, = ನನ್ದಿಕಮ್ಬ (My.).

ನನ್ದಿನಾಥ nandi-nâtha. = ನನ್ದಿಕೇಶ. (Bp. 2 sum.; 10, 12; 57, 24).

ನನ್ದಿನಿ nandini. A female who makes happy or gladdens; a female who is happy. 2, a daughter. 3, a fabulous cow, a sort of cow of plenty, the property of Vasishṭha. (My.).

ನನ್ದಿಪತಾಕೆ nandi-patâkĕ. = ನನ್ದಿಧ್ವಜ. (Bp. 56, 5).

ನನ್ದಿಮಣ್ಡಲ nandi-maṇḍala. N. of a kshêtra (Bp. 2, 28).

ನನ್ದಿಮುದ್ರೆ nandi-mudrĕ. The stamp or impression of a Nandi or bull (Bp. 52, 47).

ನನ್ದಿವಟ್ಟ nandivaṭṭa. Tbh. of ನನ್ದ್ಯಾವರ್ತ. (Čpr. 7, after 115; ವೃಕ್ಷ Nn. 110; Mr. 478; ತಗರ Mr. 125).

ನನ್ದಿವರ್ಧನ nandi-vardhana. Increasing pleasure; Śiva; a son; a friend. 2, the tree Cedrela toona Roxb. (ತುನ್ನ, ನನ್ದಿವೃಕ್ಷ, ಬಸವನ ಗಿಡ, etc. Si. 153). — ನನ್ದಿವರ್ಧನಹುವ್ವು. The flower of that tree (Si. 153).

ನನ್ದಿವಾಹ nandi-vâha. = ನನ್ದಿವಾಹನ. (My.).

ನನ್ದಿವಾಹನ nandi-vâhana. Riding on a bull: Śiva (Bp. 27, 26).

ನನ್ದಿವೃಕ್ಷ nandi-vṛiksha. *The tree Cedrela toona* Roxb. (= ಕಚ್ಛ, ಕಾನ್ತಲಕ, ಕುಣಿ, ಕುವೇರಕ, & ತುನ್ನ). ಅಶ್ವತ್ಥಾಕಾರಮಪ್ಪ ನನ್ದಿವೃಕ್ಷ (ತುನ್ನ, ಕುವೇರಕ, etc. Nr.).

ನನ್ದಿಸು nandisu. = ನದಿಪು, ನೊನ್ದಿಸು. To extinguish, to quench (Abh. P. 14, 100; Bp. 3, 16; 45, 47; Râm. 6, 10, 27).

ನನ್ದೀಶ nandi-ïśa. = ನನ್ದಿನಾಥ. (Bp. 2, 15).

ನನ್ದೀಶ್ವರ nandi-ïśvara. = ನನ್ದೀಶ. (Bp. 1 sum.; 2, 7; 43, 41; 53, 5; 54, 40; J. 14, 21; Si. 461).

Digitized by Google

ನನ್ದು nandu. 1. = ನೊನ್ದು 1. To lose one's splendour, to be extinguished, to be quenched, to go out (ಗತತೇಜಸ್ Śmd. Dh.; ಗತತೇಜ Śm. 98; My.; T. ನದು). See Bp. 11, 12; 50, 55; J. 28, 5; 31, 62. — ನನ್ದೆ ವೊಯ್. -ಪೊಯ್. To beat (any thing) so that (it) is extinguished, *i. e.* to quench (Ršv. 9, 18; 13, after 97).

ನನ್ದು nandu. 2. (= ನನ್ದು 1?). To be ruined, to be destroyed, to perish; to disappear, to vanish;— to destroy (ವಿನಾಶ Śmd. Dh.; ನಾಶ Śm. 98; T. ನದು, to destroy; ನನ್ಸು, to be ruined, etc.; ನಶಿ, to perish; *cf.* ನಜ್ಜು, ನಮೆ, ನಸಿ 1).

ನನ್ದೆ nandĕ. Delight, felicity, prosperity: its personification: name of a śakti: Gaurî, etc. 2, the first, sixth, or eleventh day of a fortnight. (My.).

ನನ್ದ್ಯಾವರ್ತ nandi-âvarta. = ನನ್ದಿವಟ್ಟ. *The shrub Tabernaemontana coronaria* R. Br. 2, a particular kind of diagram. 3, *a sort of palace built in the shape of that diagram, a ćatuḥśâla without a western gate.* 4, *a species of large fish.*

ನನ್ನ nanna. See s. ನನ್ 1.

ನನ್ನಿ nanni. 1. Truth, certainty; certainly, etc. (ಸತ್ಯ Čt. I, 70. 100; ಸತ್ಯ, ಸ್ಥೈಜ Kk. 48; ನಿಕ್ಕ, ನಿಸದ, ಸತ್ಯ 64; ನಿಕ್ಕುವ, ನಿಸದ, ನನಸು or ನೆನಸು, ವಲಂ, ವೆಟಿಂ, ದಲ್, ಸಾಜ, ದಿಟ Śm. 34; My., also in ನನ್ನಿ ಅಹು; T. ನನ್ಱು, a good; what is right, well or beautiful; ನನ್ಗು, a good; beauty; M. ನನ್ನು, good; what is right, advisable; see s. ನನ್ನಿ 2, & *cf.* ನಟ್ಟು 1 & 2, ನಲ್ 1). See Abh. P. 16, after 7; Bp. 1, 55; 2, 20; 5, 57; 9, 25; 29, 16; 46, 20; 49, 11; 61, 7; Śm. 67; Šsv. 2, 118; Sp. s. ಬಗೆ 1. — ನನ್ನಿ ಮಾಡು. To verify, to prove (Čpr. 7, after 28; Abh. P. 15, after 66).

ನನ್ನಿ nanni. 2. Love, affection, attachment (Abh. P. 16, after 7; J. 12, 1; 23, 59; 24, 27; 26, 72; 31, 45; My.; T. ನನ್ಱಿ, a good, benefit; M. ನನ್ದಿ, ನನ್ನಿ, goodness, gratitude; ನಲ್ಲಿ, good, right; fine; real, true; see ನಣ್ಪು, ನನ್ನಿ 1, ನಟ್ಟು 1 & 2).

ನಪ್ nap. = ನಪ್ಪು. See ಸ್ತ್ರೀ-.

ನಪುಂಸ na-pumsa. Not a male; a eunuch (ಕ್ಲೀಬ, ನಪುಂಸಕ Nn. 146).

ನಪುಂಸಕ na-pumsaka. *Neither man nor woman: a hermaphrodite.* 2, *a eunuch.* 3, of neuter gender; *the neuter gender;* a word in the neuter gender (Śmd. 108. 265; Kâvy. I, 2, 20-22. 31. 32. 74-83; I, 5, 18-23).

ನಪುಂಸಕತ್ವ napumsakatva. The state of being of the neuter gender (Kâvy. I, 2, 74-83).

ನಪುಂಸಕಲಿಂಗ napumsaka-linga. The neuter gender (Śmd. 109. 129. 138. 263. 291).

ನಪ್ತಾರ naptâra. Tbh. of ನಪ್ತೃ. (My.).

ನಪ್ತೃ naptṛi. *A grandson.*

ನಪ್ತ್ರಿ naptri. *A granddaughter.*

ನಪ್ಪು nappu. = ನಪ್. Neuter; the neuter gender (Śmd. 112. 126. 147. 186).

ನಪ್ಪೆ nappĕ. (fr. ನಗ್ಗು 1). A bruise in a fruit or tree (My.).

ನಫರ naphara. A servant for low work (Mhr., H.); a mean wretch (My.). 2, an individual, a poll (Br., Mhr., H.). — ನಫರಜಾಮೀನು. Personal bail (Br.; R.).

ನಫೆ naphĕ. Profit, gain (My.; Si. 325; Mhr., H. ನಫಾ).

ನಬಸಿತ nabasita. Tbh. of ನಮಸಿತ. (ಪೂಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟ G.).

ನಬೀ nabî. A prophet: the prophet, Mahomed (H.; My.; Br.).

ನಬ್ಯ nabya. Tbh. of ನವ್ಯ. (Bp. 46, 21; 57, 18).

ನಭ nabha. = ನಭಸ್. The sky, the atmosphere (ಶಾರದೆ, ಆಕಾಶ Nn. 28; ಪಾರ್ಥಿವ, ಆಕಾಶ 32; ಆಕಾಶ 35; ಆಗಸ 40; etc., etc.; ಗಗನ Mr. 31; ಕೃಷ್ಣ 519). 2, the month śrâvaṇa (Mr. 70). 3, a cypher or zero (ಸೊನ್ನೆ Mr. 347. 349). 4, a certain metrical foot (Čh.; Mr. 364).

ನಭಶ್ಚರ nabhas-ćara. Going in the air: a god; a vidyâdhara (ದೇವಯೋನಿ Mr. 56). See Šsv. 2, 36.

ನಭಸ್ nabhas. *The sky, the atmosphere.* 2, *the month śrâvaṇa,* July-August (see ನಭ No. 2).

ನಭಸ nabhasa. Vapory, misty. 2, = ನಭಸ್.

ನಭಸಂಗಮ nabhasa-n-gama. Sky-goer: *a bird.*

ನಭಸ್ಥಲ nabha-sthala. = ನಭಸ್ No. 1. (Čpr. 3, 2).

ನಭಸ್ಯ nabhasya. *The month bhâdra,* August-September (Mr. 70).

ನಭಸ್ವತ್ nabhas-vat. Vaporous, misty; *air, wind.*

ನಭಿ nabhi. (= ನಾಭಿ). A wheel (ಗಾಲಿ G.).

ನಭೋಜನ nabhas-jana. A god (J. 2, 10).

ನಭೋಮಣ್ಡಲ nabhas-maṇḍala. The firmament; the sky. (J. 11, 38; 12, 9).

ನಭೋಮಾಸ nabhas-mâsa. = ನಭಸ್ No. 2. (Mr. 69).

ನಭೋಲಕ್ಷ್ಮಿ nabhas-lakshmi. The sky considered as Lakshmî (Čpr. 5, 126).

ನಭೋವೀಥಿ nabhas-vîthi. Sky-road: the path of the sun. (Bp. 50, 2).

ನಮ್ nam. = ಆಂ 1 (plural), ಎಮ್ 1, ನಾವು. The plural of ನನ್ 1. (We). Genitive: ನಮ, ನಮ್ಮ, ನಮ್ (My.). ನಮ್ಮ ಮಗನ ಗುಣಾ ನಾವರಿಯೆವೇ?— ನಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ (as for us) ನಾವೇ ತುಕ್ಕಪ್ಪಯ್ಯನವರುಗಳು.— ನಮ್ಮ ತೋಟದಲ್ಲಿ ನಾವು ಕೆಯ್ ಹಾಗೆ ಬೀಸಿದರೇನು? ಹೀಗೆ ಬೀಸಿದರೇನು?— ನಮ್ಮ ದೇವರ ಸತ್ಯ ನಾವೇ ಬಲ್ಲೆವು. — ನಮ್ಮ ಮಗ ಇಪ್ಪತ್ತು ಹೋಳಿಗೇ ತಿನ್ದಾನೆನ್ದರೆ ಹಾಕುವವರು ಯಾರು?— ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ನಾವೇ ದಾಸರು; ಬೆಕ್ಕಿಗೆಕ್ಕೋ ತಿರುನಾಮವ!— ಒಮ್ಮೆ ನಮ್ಮನೆಯಕ್ಕಿಯ ಕೊಟ್ಟು, ಅಮ್ಮಾ, ನಿಮ್ಮನೆಯ ಪ್ರಸಾದವೇ?— ನಮ್ಮನೆಯಕ್ಕಿ ಕೊಟ್ಟೂ ತಿಮ್ಮಕ್ಕನ ಪ್ರಸಾದವೇ? (Prvs.). ನಮ್ಮಗ, ನಮ್ಮಕ್ಕಳು (My.). Dative: ನಮಗೆ (My.; Bp. 23, 29; 24, 6). Accusative: ನಮ್ಮ, ನಮ್ಮನು, ನಮ್ಮನ್ನು (My.). Locative: ನಮಲಿ, ನಮ್ಮಲಿ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ (My.). Ablative: ನಮ್ಮಿನ್ದ (My.). ನಮ್ಮಿನ್ದ ಮೇಲು ಯಾರು? ನಾವೇ ಮೇಲು! (Prv.). ನಮ್ಮನಿಬರು (Bp. 57, 80). ನಮ್ಮಿಬ್ಬರು (B. 4, 108). ನಮ್ಮ ನೂರ್ವರು (Bh. 1, 8, 60).

ನಮ nama. Tbh. of ನಮಸ್. (ವನ್ದನ, ಪೊಂಗಿ ಪೊಡಮಡುಹಂ Mr. 461).

ನಮನ namana. Causing to bend or bow;— bowing down; bending; sinking. See ನಳಿ, ಬಳ್ಕು, ಮಣಿ, ಮೊದ್ಗು.

ನಮಲು namalu. 1. (= ನೆವರು). To chew, to masticate, to munch; to chew the cud, to ruminate (My.; Tĕ. ನಮಲು, ನಮುಲು, ನವುಲು; Tĕ. ನೆಮರು, ನೆವುರು, chewing the cud).

ನಮಲು namalu. 2. = ನೆಮರು. Chewing the cud, etc.— ನಮಲು ಹಾಕು, to chew the cud (My.).

Digitized by Google

ನಮಸ್ **namas.** = ನಮ. Bowing, bending; a bow, salutation, reverential salutation; obeisance performed by joining the palms and inclining the head.

ನಮಸಿತ **namasita.** = ನಮಸಿತ. *Reverenced, respected, worshipped, saluted.*

ನಮಸ್ಕರಿಸು **namas-karisu.** To make a bow, to make obeisance; to adore, to worship (Bp. 46, 67; My.). ನಮಸ್ಕರಿಸುವಾತಂ (ಅವನತಂ Šmd. 2).

ನಮಸ್ಕಾರ **namas-kâra.** Bowing; *obeisance, respectful salutation, reverence, adoration* (ತುರುಬ್, ಎರಗು, ಮೊಗ್ಗು, ಮಣಿ, ಕುಮ್ಬು, ಪೊಡವಡಿಕೆ Šm. 34; Kk. 34). See ತುರುಲ್ಗೆಯ್, ಪೊಡಮಡು. ನಮಸ್ಕಾರ, ಅಯ್ಯಾ! ಎನ್ದರೆ ಚಮತ್ಕಾರ ಹೆಚ್ಚಿತು ಅನ್ದ.— ನಮಸ್ಕಾರವಿದ್ದಲ್ಲಿ ತಿರಸ್ಕಾರವಿದ್ದೀತೇ? (Prvs.). See Prv. s. ಬಹಿಷ್ಕಾರ.

ನಮಸ್ಕಾರಿ **namas-kâri.** *A sensitive plant.*

ನಮಸ್ಕಾರ್ಯ **namas-kârya.** To be bowed down to; a man to whom one must pay obeisance or who is to be worshipped (Bp. 22, 24).

ನಮಸ್ಯ **namasya.** To be worshipped, venerable, respectable.

ನಮಸ್ಯಾಯನ **namasya-ayana.** See ಅಮುಷ್ಯಾಯಣ, of which it is an o. r. (ಆಚಾರಪ್ರಸಿದ್ಧನಪ್ಪಂಗೆ ಪುಟ್ಟಿದ ಮಗನು Mr. 250).

ನಮಸ್ಯಿತ **namasyita.** *Reverenced, respected, worshipped.*

ನಮಸ್ಯೆ **namasyĕ.** *Reverence, respect, worship, adoration.*

ನಮಾಜು **namâju.** = ನಿಮಾಜು. Worship; divine service (My.; Mhr., H.).

ನಮಿತ **namita.** Bowed, bent down, making salutation or obeisance. See ವಿ-; Bp. 19, 3.

ನಮಿಸು **namisu.** To bow; to do obeisance; to worship, to adore (Bp. 2, 16; 28, 45; 58, 16; J. 7, 18; My.).— ನಮಿಸು ನಮಿಸು. rep. (Bp. 6, 24).

ನಮುಚಿ **namuċi.** *N. of a demon.*

ನಮುಚಿಸೂದನ **namuċi-sûdana.** Destroyer of Namuċi: *Indra.*

ನಮೂದಿಸು **namûdisu.** = ನಮೂದು ಮಾಡು. (My.).

ನಮೂದು **namûdu.** Represented, declared; mentioned, shown; recorded; settled (My.; Br.; Mhr., H.); mentioning, notice, etc.— ನಮೂದು ಮಾಡು. To record, to mention, to show, to bring to notice, etc. (My.).

ನಮೂನೆ **namûnĕ.** A specimen, a sample; a model; a copy, (My.; Br.; Mhr., H. ನಮುನಾ).

ನಮೆ **namĕ.** = ನವೆ 1, (ನಸಿ 1). To become insignificant in bulk or importance; to fall away in flesh, to grow lean or thin; to wear away; to become less (ಗುರುಯಾಷ್ಟ Šmd. Dh.; Čpr. 4, 59; Abh. P. 11, after 99; My.; Tĕ. ನವಿ, ನವೆ; Tĕ. ನೆಮರು, to rub; T. ನಾಮ್ಬು, to grow lean, thin, meagre; ನೆಗಿಡ್, to grow into powder; to grow lean and weak; ನೆಗು, to be pulverized, be ground small; ನೆವಿಡ್, to extinguish, to demolish; M. ಞಾಮುಣ್ಣು, ಞೆವಿಣ್ಣು, ನೆವಿಣ್ಣು, to bruise between the fingers, to squeeze; to knead; *cf.* ನನ್ದು 2, ನರಟು 1, ನಾದು 1). **2,** to become poor (ದಾರಿದ್ರ Šmd. Dh.).

ನಮೇರು **namêru.** The tree Eleocarpus ganitrus. 2, a middle-sized tree, the Alexandrian laurel, Calophyllum inophyllum Lin. (St. & Pl.). See Čpr. 2, 56; 4, 61.

ನಮ್ನ **namna.** = ನಮ್ರ. (Abh. P. 9, 112).

ನಮ್ನೀಕೃತ **namnî-krita.** = ನಮ್ರೀಕೃತ. (Čpr. 4, after 28).

ನಮ್ಬಿ **nambi.** (=ನಿಮ್ಬಿ 2, ನೆಮ್ಬಿ). A N., masculine and feminine (Bp. 9, 33. 41; 15, 23. 26; 18, 12; 25, 8; 26 sum.; 26, 11. 19. 21. 25. 42. 45. 57. 59. 65. 69; 27 sum.; 27, 75; 31, 22; 37, 44. 56; 47, 36; T.). See ಕಡವಳ-.— ನಮ್ಬಿ ಗಿಮ್ಬಿ. reit. (Bp. 26, 22).— ನಮ್ಬಿನನ್ದಿ. N. (Bp. 50, 53. 55. 61).— ನಮ್ಬಿಯಕ್ಕ. -ಅಕ್ಕ. N. (Bp. 43, 50).— ನಮ್ಬಿಯಣ್ಣ. -ಅಣ್ಣ. N. (Bp. 26, 4. 14. 24. 46. 64; 27, 74; 28, 51; 44, 52).— ನಮ್ಬೆಣ್ಣ. = ನಮ್ಬಿಯಣ್ಣ. (Bp. 9, 11. 26).

ನಮ್ಬಿಕೆ **nambikĕ.** = ನಮ್ಬಿಗೆ, ನಮ್ಬುಗೆ, ನೆಮ್ಬುಗೆ, ನೆಮ್ಮುಗೆ. Confidence, trust, faith, belief, reliance; faithfulness, fidelity (My.; Tĕ. ನಮ್ಮಕ, ನಮ್ಮಿಕ). ನಮ್ಬಿಕೆಯುಳ್ಳ ಯಥಾರ್ಥವಾದಿ (ಅಪ್ತ Si. 261). ನಮ್ಬಿಕೆಯಿನ್ದ ಕೂಡಿರುವವನು (ಶ್ರದ್ಧಾಲು 360). ನಿಶ್ಚಯವಾದ ನಮ್ಬಿಕೆ (ಶ್ರದ್ಧೆ 433).

ನಮ್ಬಿಗಸ್ತ **nambigasta.** A faithful, trust-worthy man (My.). Feminine ನಮ್ಬಿಗಸ್ತಳು (My.).

ನಮ್ಬಿಗಸ್ತಿಕೆ **nambigastikĕ.** Faithfulness, fidelity, trust-worthiness, honesty (My.).

ನಮ್ಬಿಗೆ **nambigĕ.** = ನಮ್ಬಿಕೆ, etc. (My.; ವಿಶ್ವಾಸ, ಶ್ರದ್ಧೆ G.). ನಮ್ಬಿಗೆಯವ (ಅಪ್ತ G.). ನಮ್ಬಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿಸು (ನಮ್ಬಿಸು G.). ದೇವರಲ್ಲಿ ನಮ್ಬಿಗೆಯಿಲ್ಲದವನು (ನಾಸ್ತಿಕ, ಸೌಗತ G.). ನಮ್ಬಿಗೆಯುಳ್ಳವತಾ ಕೊಮ್ಬುವನು ಸಾಲವನು, ನಮ್ಬಿಗೆ ಕೆಟ್ಟ ಬಟಿಕ ಬೆನ್ದಾವಿಗೆಯ ಕುಮ್ಬುದನ್ತಿಹನು (Sp.). ಜಾಣತನ ತಿಳುವಳಿಕೆ ನಮ್ಬಿಗೆಗಳು ನಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಣ್ಟು (B. 3, 39). ಈ ಹನ್ದಿಗೆ ತನ್ನ ಮೇಲೆ ನಮ್ಬಿಗೆ ಹುಟ್ಟುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡ ಬೇಕೆನ್ದು (3, 67). ರಾಣಿಯವರ ಮೇಲೆ ನಮ್ಬಿಗೆಯನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ಇಡ ತಕ್ಕದ್ದು (5, 2). ನಮ್ಬಿಗೆಯಿನ್ದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು (5, 188). ದೇವರ ಶಕ್ತಿಯ ಮೇಲೆಯೂ ದಯದ ಮೇಲೆಯೂ ನಮ್ಬಿಗೆಯನ್ನಿಡ ಬೇಕು (5, 210). ಅಲ್ಲಿ ನಮ್ಬಿಗೆಯವರು ಬಹಳ, ಇಲ್ಲಿ ತುಸು (5, 288). ದೇವರಲ್ಲಿ ನಮ್ಬಿಗೆಯಿಡ ಬೇಕು (My.). ಗೊಮ್ಬೆಗೆ ಕೆಯ್ ಮುಗಿದರೂ ನಮ್ಬಿಗೆಯಿರ ಬೇಕು (Prv.). See ಅಪ-.— ನಮ್ಬಿಗೆ ಕಾದು ಕೊಳ್ಳು. To (be and) remain faithful (in one's transactions, B. 2, 25).— ನಮ್ಬಿಗೆಗೊಡು. -ಕೊಡು. To give confidence (J. 24, 11).— ನಮ್ಬಿಗೆಯುಉಳಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು. -ಉಳಿಸಿ-. = ನಮ್ಬಿಗೆ ಕಾದು ಕೊಳ್ಳು. (My.).

ನಮ್ಬಿಸು **nambisu.** To cause to confide, trust, etc.; to cause to assent, to coax, to persuade, to conciliate (ಅನುಮೋದನ Šmd. Dh.; My.; ನಮ್ಬಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿಸು G.; Tĕ. ನಮ್ಮಿಂಚು). ನಮ್ಬಿಸುವುದು (ಸಾಮ, ಸಾನ್ತ್ವ Hlâ.). ನಮ್ಬಿಸಿ ತಿಮ್ಬುವರ್ (ಚಲ್ಲವೊತ್ತರ್ Šmd. II). ನಮ್ಬಿಸಿಯೆ ತಿಮ್ಬಾತಂ (ಚಲ್ಲವತ್ತಂ Šm. 46; ಚಲ್ಲವೊತ್ತಂ Kk. 36). ಅವರನ್ನು ನಮ್ಬಿಸು (My.). See Bp. 14, 18; 40, 62; 53, 19; Rêv. 11, 166.

ನಮ್ಬಿಸುಹ **nambisuha.** Causing to confide, etc., coaxing, conciliating (ಅನು Nr.; ಶಾನ್ತ, ಸಾಮ Mr. 459).

ನಮ್ಬು **nambu.** To confide, to trust, to confide in, to put confidence in, to rely on, to believe; to suppose (ವಿಶ್ವಾಸ Šmd. Dh.; My.; Tĕ. ನಮ್ಮು; see s. ನಚ್ಚು 1). ಪೆಣ್ಡಿರಂ ನಮ್ಬಲ್ ಬೇಡ (Šmd. 276). ಅಸ್ಥಿರದ ದೇಹವನ್ನು ನಚ್ಚಿ ನಮ್ಬಿರ ಬೇಡ (Dp. 1). ಬಸವರಾಜಾ, ನಿನ್ನನ್ ಎಲ್ಲಾ ದೆಸೆಗೆ ನಮ್ಬಿದೆಂ (Bp. 5, 67). ನಿನ್ನಂ ನಮ್ಬಿ ಹೋದ ಪೆವು (14, 3). ತನ್ನಂ ನಮ್ಬಿ ಕೊಣ್ಡು (31, 13). ಇದ ನಮ್ಬಿದೊಡೆ (32, 21). ಅವದಿರ ಮಾತುಗಳನ್, ಎಲೆ, ನಮ್ಬದಿರು! (56, 51). ಹಣವನ್ನೂ ಪಾಟ್ಟೆಯನ್ನೂ ನಮ್ಬದವ ಎಚ್ಚರುಳ್ಳವನು (B. 1, 8).

Digitized by Google

ದೈವವನ್ನು ನಮ್ಬು, ಸುಮ್ಮನೇ ಕೂತ್ರ ಬಾರದು (1, 17). ನಿನ್ನನ್ನು ಯಾರೂ ನಮ್ಬರು (3, 79). ತಾ ಕಳ್ಳನಾದರೆ ಪರರ ನಮ್ಬ.— ಅಳುವ ಹೆಂಗಸನ್ನೂ ನಗುವ ಗಣ್ಡಸನ್ನೂ ನಮ್ಬ ಬಾರದು.— ಮಣ್ಣುಕುಣ್ಡೆ ನಮ್ಬಿ, ಹೊಟಿ ಹಾದರು.— ಬುಡ್ಡೆ ಋನ್ನು ನಮ್ಬಿ ಹೊಟಿ ಹಾದ ಹಾಗೆ.— ನಮ್ಬಿ, ಅಮ್ಬಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ.— ನಮ್ಬಿದವಗೆ ಇಮ್ಬು, ನಮ್ಬದವಗೆ ಅಮ್ಬು (Prvs.). ಮನದೊಳ್ ಪೊಲ್ಲಮನ್ ಎಸ್ದುಂ ನೆನೆಯರ್; ಅದಂ ನಮ್ಬು, ಕುರುಕುಲಾನ್ವಯಧಾನೂ! (Šmd. 216). ನಿನಯೆ ಜೀವಮ್ ಉಳ್ಳನ್ನಬರ ನಿನಯೆ ದೈವವೇ ಗತಿ! ಎನ್ನು, ನಮ್ಬುಹುದು! (Bh. 1, 8, 26). ಈ ಮಾತು ನಿಶ್ಚಯಮೆನ್ದು, ನಮ್ಬಿ (J. 29, 40). See Šmd. 38; Bp. 4, 62; J. 5, 52. 62; 18, 62; 28, 4; B. 5, 280; Si. 49. 236; Prvs. s. ಮಟಿ 1.

ನಮ್ಬುಗೆ nambugĕ. = ನಮ್ಬಿಕೆ, etc. (ವಿಶ್ರಮ್ಭ, ವಿಶ್ವಾಸ Hlâ., Nr.; ಪ್ರತ್ಯಯ, ಶ್ರದ್ಧೆ Hlâ., Mr. 458; ಪ್ರತ್ಯಯ, ವಿಶ್ವಾಸ Nn. 137; Bp. 40, 75; Râm. 6, 38, 19; My.). See ಅಪ-. — ನಮ್ಬುಗೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To get confidence (J. 16, 18).

ನಮ್ಬುವಿಕೆ nambuvikĕ. Confiding, etc. ಒನ್ದನ್ನು ಮತ್ತೊನ್ದನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದು ನಮ್ಬುವಿಕೆ (ಭ್ರಾನ್ತಿ, etc. Si. 48).

ನಮ್ಬೂರಿ nambûri. N. of a class of smârta Brâhmaṇas in the Malayâḷa country (My.; T., M. ನಮ್ಬಿ, ನಮ್ಬೂರಿ).

ನಮ್ಮ namma. See s. ನವ್.

ನಮ್ಮಕ್ಕು nammakku. Salt (My.; Br., H.).

ನಮ್ರ namra. = ನಮ್ಮ. Bowing, bowing down; bent, bowed; *crooked, curved* (ವುಣಿ Čt. I, 34). 2, lowly, submissive, reverential, humble. (My.).

ನಮ್ರತೆ namratĕ. = ನಮ್ರತ್ವ. (My.).

ನಮ್ರತ್ವ namratva. The state of being bowed or bent; bowing. 2, submissiveness, humbleness, humility, meekness (ಸಧಾಜನ Čb.; My.). See ಬಾಗು.

ನಮ್ರಭಾವ namra-bhâva. Meekness, humility (My.; ವಿಶ್ರಮ್ಭ G.).

ನಮ್ರೀಕೃತ namrî-krita. = ನಮ್ರೀಕೃತ. Bowed down, bent down, humbled.

ನಮ್ರೀಭೂತ namrî-bhûta. Humbled (My.).

ನಯ naya. Softness, smoothness, fineness; mildness, gentleness, pleasantness (My.; Tu.); cheapness (My.; Tu.; T. ನಯ, delight; a good;— cheapness; ನಯನ್, delight, pleasure; good, profitableness; gain, advantage; ನಯಪ್ಪ, desire; cheapness; Tĕ. ನಯ, malleable, not brittle; cheap; welfare; good health; cheapness; profit; *cf.* ನಚ್ಚು 1, ನವುರು, ನಳ, ನಾಣ್ಯ). ನಯವಾದ್ದಕ್ಕೆ ಕ್ರಯ ಹೆಚ್ಚು.— ಭಯವಾದ ವಸ್ತು ನಯವಾದರೂ ನಮ್ಬ ಬಾರದು (Prvs.). ನಯವಾಗಿ ಸಣ್ಣವಾಗಿದ್ದ ಧ್ವನಿ (ಕಾಕಲಿ Nr.). See Prvs. s. ನೇಯಿಗೆ, ಮೃದು. — ನಯಗಾರೆ. Fine, smooth plaster (My.). — ನಯನುಡಿ. A gentle, mild, pleasant word (My.). — ನಯಬಟ್ಟೆ. Fine, soft cloth (My.). ನಯಬಟ್ಟೆಯಾದರೆ ಸವೆಯದೆ ಇದ್ದೀತೇ? (Prv.). — ನಯಮಾತು. = ನಯನುಡಿ. (My.). — ನಯಸರ. A fine, pleasing, melodious voice or tone (Bh. 1, 5, 7).

ನಯ naya. *Guiding, leading, directing, managing.* 2, behaviour, conduct, way of life; quality (ಗುಣ Nn. 78). 3, prudent conduct or behaviour, good management; prudence, reason. 4, polity, policy, political wisdom, state-policy, political economy, civil administration. 5, plan, design; maxim, principle. 6, opinion, system, method. 7, fit, right, proper; fitness, propriety, right, justice, etc. 8, dramatic action expressive of sentiment (? ಅನುಕರಣಿ Mr. 79, o. r. ಅನುಕರಣೆ). ವರವೈಜಯನ್ತಿಯ ನಯಂ (Mr. 4). ನಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಭಯವಿಲ್ಲ (Prv.). See Prvs. s. ಭಯ; Čpr. 1, 66; 2, 8; 6, 74; J. 31, 53. — ನಯವಪ್ಪತೆ. -ಒ-ಪಡೆ. To become proper or nice (Grj. 2, after 106). — ನಯವಡ್. -ಅಡ್. Fitness, etc. to be destroyed or gone (Bp. 22, 7).

ನಯಗುಣ naya-guṇa. A proper quality (My.).

ನಯಜ್ಞ naya-jña. Knowing polity, prudent (Rŝv. 13, 15).

ನಯಣ nayaṇa. (Šmd. 25).

ನಯನ nayana. Guiding, leading, conducting, etc.; *moving.* 2, the leading organ: *the eye* (ಕಣ್ Nn. 6). 3, the number 2 (Bp. 61, 92). ನಯನವಿಲ್ಲದವನು ಅನಯದ (or ನಯನದ) ಭೇದಾ ತಿಳಿವಾನೇ? (Prv.).

ನಯನಕರ್ಣ nayana-karṇa. = ಚಕ್ಷುಃಶ್ರವಸ್. A snake (Bp. 20, 37; 61, 50).

ನಯನಕರ್ಣವಿಪ್ಲಕ್ಷ nayanakarṇa-viplaksha. A peacock (Bp. 20, 37; 61, 50).

ನಯನಕರ್ಣವಿಪ್ಲಕ್ಷಲಕ್ಷಣ nayanakarṇaviplaksha-lakshaṇa. Shaṇmukha, Mayûradhvaja (Bp. 20, 37; 61, 50).

ನಯನಕರ್ಣಾಶನ nayanakarṇa-aŝana. A peacock; Garuḍa (Bp. 20, 37; 61, 50).

ನಯನಕರ್ಣಾಶನವರಧ್ವಜ nayanakarṇâŝana-vara-dhvaja. Vishṇu (Bp. 20, 37; 61, 50).

ನಯನಕರ್ಣಾಹಾರ nayanakarṇa-âhâra. A peacock (Bp. 20, 37; 61, 50).

ನಯನಕರ್ಣಾಹಾರವಾಹನ nayanakarṇâhâra-vâhana. Shaṇmukha: Agni (Bp. 20, 37; 61, 50).

ನಯನಕರ್ಣಾಹಾರವಾಹನನಯನ nayanakarṇâhâravâhana-nayana. He who has eyes like fire, Šiva (Bp. 20, 37; 61, 50).

ನಯನಚ್ಛದ nayana-č-čhada. *An eyelid.*

ನಯನಜಲ nayana-jala. *Tears.*

ನಯನತ್ರಯ nayana-traya. He who has agni, čandra, and sûrya-like eyes: Šiva (Bp. 20, 37; 61, 50).

ನಯನಪಾಠೀನ nayana-pâṭhîna. One whose eyes are like those of a pâṭhîna (Čpr. 2, after 87).

ನಯನಮಧ್ಯತಾರೆ nayana-madhya-târĕ. The pupil of the eye. See ಅಲಿ.

ನಯನರೋಗ nayana-rôga. An eye-disease. See ಅಲಿ.

ನಯನವಾರಿ nayana-vâri. = ನಯನಜಲ. (Sk.; My.).

ನಯನಾಕರ್ಷಣವಿದ್ಯೆ nayana-âkarshaṇa-vidyĕ. The knowledge of attracting the eye (of others towards one's self, Abh. P. 3, 38).

ನಯನಾಶ naya-nâŝa. Loss of ನಯ: one of the faults in poetical composition (Čh. v. 40).

ನಯನಾಶ್ರು nayana-aŝru. = ನಯನಜಲ. (My.).

ನಯನೇನ್ದ್ರಿಯ nayana-indriya. The sense of seeing (J. 11, 8).

ನಯನೋದಕ nayana-udaka. = ನಯನಜಲ. (My.).

ನಯನೋಪಾನ್ತ nayana-upânta. *The outer angle or corner of the eye.*

ನಯವನ್ತ naya-vanta. A man of prudent or proper conduct (My.).

ನಯವಿದ naya-vida. A man who is acquainted with proper

Digitized by Google

conduct, etc.; a politician, a statesman. (Šmd. 258, see s. ಆಳ್ 1; Čpr. 4, 26).

ನಯಶಾಲಿ naya-śâli. Endowed with prudence or propriety; possessing political wisdom. (Šmd. 171). ನಯಶಾಲಿಯಾದವ ಜಯಶಾಲಿಯಾದಾನು (Prv.).

ನಯಶೂಲಿಕ naya-śûlika. A man who kills himself methodically (ತನ್ನ ಶಾ ಸಾವವಂ Mr. 237).

ನಯಸರ್ವಸ್ವ naya-sarvasva. A man who possesses the whole essence of ನಯ (Čpr. 4, 22).

ನಯಿಸು nayisu. To go, to move; to guide, to lead; to conduct one's self; etc. See *e. g.* ಅನು-.

ನಯ್ಯಾನಾರ್ nayyanâr. = ನಾಯಿನಾರ್ q. v., ನೆಯ್ನಾರ್, ನೆಯ್ಯಿನಾರ್. See ಪೂಸಲ-.

ನರ nara. = ನರವು (Šmd. 56). A sinew, a tendon, a nerve, a muscle; a nerve, a vein, an artery (ವಸ್ನಸೆ, ಸ್ನಸೆ, ಸ್ನಾಯು Nr.; My.; Tĕ. ನರಮ್ಮು; T. ನರಮ್ಬು; M. ಞರಮ್ಪು, ನರಮ್ಪು). ಸೆರೆಯು ನರ (ಸ್ನಸೆ, ಸ್ನಾಯು, ತಿರೆ Hlâ.). See Si. 205; Bp. 43, 84; 44, 26; 46, 56; J. 12, 44; B. 4, 24. 134; ದೊಡ್ಡ-, ನಿಡು-, ಹೆನ್ನರ. — ನರಗೊರಲ್. -ಕೊರಲ್. A sinewy, muscular neck (Bp. 20, 108). — ನರಹುಲಿ. = ನರೂಲಿ. A wart (My.).

ನರ nara. *A man.* 2, Arjuna (Šmd. 81. 184. 284). — ನರಗಬ್ಬಿಗ. -ಕಬ್ಬಿಗ. A human, profane poet (Mr. 7). — ನರಪ್ರೇತ. A ghost-like, very lean man (My.). — ನರಪ್ರೇತಲ. = ನರಪ್ರೇತ. (My.). — ನರಪ್ರೇತಲವ. = ನರಪ್ರೇತ. (ಅಮಾಂಸ, etc. Si. 196). — ನರಪ್ರೇತಳು. A very lean woman (My.).

ನರಕ naraka. *Hell, the Tartarus.* 2, a mass of filth (My.; Mhr.). 3, N. of a demon, a son of the earth, slain by Kṛishṇa. ನರಕವುಣ್ಣೆನ್ನು, ಅಳುತಿದರೆ ತಪ್ಪೀತೇ?— ನರಕಕ್ಕೆ ನವದ್ವಾರ, ನಾಕಕ್ಕೆ ಒನ್ದೇ ದ್ವಾರ.— ನರಕದ ದುಃಖ ನಾಕದವನಿಗೆ ತಿಳಿದೀತೇ? — ನರಕದ ಬಾಗಲಿಗೆ ಸ್ವರ್ಗದ ಪಾಲಕನೋ?— ನರಕದಲ್ಲಿ ಕರುಣವಿಲ್ಲ, ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮರಣವಿಲ್ಲ.— ನರಕದಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣನೇ?— ನರಕದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದರೂ ಬಯಕೆ ತಪ್ಪದು.— ನರಕದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದವಗೆ ಹಬಿಕುಬಟ್ಟೆಯಾದರೇನು?— ನರಕದಲ್ಲಿ ಬೀಳುವವನು ಹರಿಕೆ ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪೀತೇ?— ನರಕದಲ್ಲಿ ಭೇದವಿಲ್ಲ, ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ರೋಗವಿಲ್ಲ.— ನರಕದ ಸ್ವರೂಪಾ ನಾಯಿ ಬಲ್ಲದು (Prvs.). See Prv. s. ಧಾರ.

ನರಕಕೂಪ naraka-kûpa. A pit of filth (Bp. 40, 71).

ನರಕಚತುರ್ದಶಿ naraka-čaturdaśi. A festival in commemoration of Kṛishṇa's destroying the demon Naraka, held in the month of âśvina (My.).

ನರಕಜೀವಿ naraka-jîvi. An inhabitant of hell (ಸನಾರಕ, ಮಾರ್ಗಣ Nn. 70).

ನರಕಬಾಧೆ naraka-bâdhĕ. = ನರಕಯಾತನೆ. (My.; ಯಾತನ G.).

ನರಕಭಾಜನ naraka-bhâjana. A vessel or person fit for hell (Bp. 57, 40; Dp. 65, 6).

ನರಕಯಾತನೆ naraka-yâtanĕ. The pains of hell (My.).

ನರಕವಿ nara-kavi. = ನರಗಬ್ಬಿಗ. (My.).— ನರಕವಿ ವರಕವಿಗಳು, profane and inspired poets (My.).

ನರಕವೇದನೆ naraka-vêdanĕ. = ನರಕಯಾತನೆ. (My.).

ನರಕಾಗ್ನಿ naraka-agni. Hell-fire (My.).

ನರಕಾಧಿಪತಿ naraka-adhipati. Yama (My.).

ನರಕಾನ್ತಕ naraka-antaka. Destroyer of the demon Naraka: Vishṇu or Kṛishṇa (My.).

ನರಕಾರಿ naraka-ari. Enemy of the demon Naraka: Vishṇu or Kṛishṇa. 2, N. of a certain metrical foot (Čh.).

ನರಕಾರ್ಣವ naraka-arṇava. Hell considered as an ocean (My.).

ನರಕಾಸುರ naraka-asura. = ನರಕ No. 3. (J. 2, 59).

ನರಕಿ naraki. An inhabitant of hell. ಪರನಿನ್ದೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ನರಕಿಯಾಗ ಬೇಡ, ಮನವೆ! (Dp. 34).

ನರಕೀಟಕ nara-kîṭaka. A man-worm: a miserable, worthless man (Bp. 54, 17).

ನರಕು naraku. 1. = (ನಜುಗು), ನರುಕು. To bruise, to contriturate (My.; T. ನರುಕ್ಕು; see ನಗ್ಗು 1).

ನರಕು naraku. 2. = ನರಲ್, etc. To groan, etc. (Tu.). ದೊರಕಿದ ಬಟ್ಟೆ ಹಬಿಕು ಆದರೆ ನರಕೋದು ಯಾಕೆ? (Prv.).

ನರಕೇಸರಿ nara-kêsari. Man-lion: Vishṇu in his fourth avatâra (Bp. 21, 28).

ನರಗ naraga. (= ನಾರಂಗ?). N. of a vṛitta (Čh.).

ನರಜನ್ಮ nara-janma. The state of being born and existing as a man. See Prv. s. ಪರಾಧೀನ.

ನರಜೀವಿ nara-jîvi. A man (B. 4, 145).

ನರಟು naraṭu. 1. To become deficient or stunted in growth (My.; T. ನರಂಗು; *cf.* ನಮೆ, ನಲುಗು).

ನರಟು naraṭu. 2. The state of being stunted in growth (used of trees or fruits, My.; Tu. ನರಡು).

ನರಟು naraṭu. 3. Grumbling (Tu. ನರಟು = ನರಲ್, to grumble).

ನರಟುಗಾಱ naraṭu-gâṟa. A grumbler, a discontented man. ನರಟುಗಾಱನು ಒರಟಾಡುತ್ತಾನೆ (Prv.).

ನರಡು naraḍu. Roughness (Tu.). — ನರಡ ಮನುಷ್ಯ. A rough, unpolite brute. ನರಡ ಮನುಷ್ಯ ಕೊರಡಿಗೆ ಸಮಾನ (Prv.).

ನರತಿ nara-ti. (fr. ನರೆ2, Šmd. 244). A woman whose hair has become grey.

ನರತು naratu. = ನರೆತು. P. p. of ನರೆ1.

ನರದೇವ nara-dêva. *A king.*

ನರನನ್ದನ nara-nandana. Arjuna's son Abhimanyu (Šmd. 150).

ನರನಾಥ nara-nâtha. = ನರದೇವ. (Šmd. 184. 251; Čpr. 6, after 88).

ನರನಾರಾಯಣಾಶ್ರಮ nara-nârâyaṇa-âśrama. A place of pilgrimage in the Himâlaya where Arjuna and Kṛishṇa performed penance (My.).

ನರಪತಿ nara-pati. *A king.*

ನರಪಾಲ nara-pâla. = ನರಪತಿ. (Šmd. 16 Mdb.).

ನರಬಲಿ nara-bali. A human sacrifice, but not the same as the vedic ಪುರುಷಮೇಧ, it being offered to Mârî or another of the Šaktis (My.), or to Bhûtas and devils (My.; see Bhûtâlapâṇḍyakathĕ).

ನರಭಕ್ಷಕ nara-bhakshaka. A cannibal (My.). 2, a râkshasa (My.).

ನರಬಾನ್ಧವ nara-bândhava. Nakula (ನಕುಲ Mr. 264).

ನರಮನುಷ್ಯ nara-manushya. A man (My.).

ನರಮಾಂಸ nara-mâṁsa. Human flesh (Bp. 24, 7).

ನರಮೇಧ nara-mêdha. A human sacrifice performed by râkshasas, and not the vedic ಪುರುಷಮೇಧ (J. 16, 25. 27. 29. 31. 39).

ನರಯಣ narayaṇa. Tbh. of ನಾರಾಯಣ (Bh. 2, 1, 94).

Digitized by Google

ನರಲ್ naral. (Šmd. 41). = ನರಕು 2, ನರಳ್, ನರಳು, ನೆರಳು 1, ನೆಳ್ಳು 1. To groan, to moan (ವೇದನಾಧ್ವನಿ Šmd. Dh.; M. ಞರಙ್ಙು, ನರಙ್ಙು to groan; to grumble; Tu. ನರಕು, ನರಟು; T. ನರಲ್, ಞೀಳ್ಳು, to sound).

ನರಲಿಸು naralisu. = ನರಳಿಸು.

ನರಲೋಕ nara-lôka. The world of men, the earth (Bp. 44, 55. 67; 49, 2; Prv. s. ಪರಲೋಕ); mortals, men.

ನರಲೋಕತಲ್ಲಳ naralôka-tallaḷa. (Šmd. 207, o. r. -ದಲ್ಲಣ). Agitation or alarm of the world of men.

ನರವರ nara-vara. An excellent or illustrious man; a king (My.).

ನರವಾಹ nara-vâha. = ನರವಾಹನ. (Šsv. 2, 10).

ನರವಾಹನ nara-vâhana. Carried by men; going in a palankeen (ದಣ್ಡಿಗೆಯನೇಱುವಂ Mr. 247); *Kubêra.*

ನರವು naravu. = ನರ (Šmd. 56; My.; Tu. ನರಮ್ಬು).

ನರಶಾರ್ದೂಲ nara-śârdûla. A man-tiger: an eminent man. (My.).

ನರಶಾಸನ nara-śâsana. A human edict or charter (Čpr. 5, 125).

ನರಶ್ರೇಷ್ಠ nara-śrêshṭha. The best of men (ಪುನ್ನಾಗ, ಪ್ರಧಾನ ಪುರುಷ Nn. 61).

ನರಸ narasa. Tbh. of ನರಸಿಂಹ. (My.).

ನರಸಖ nara-sakha. Arjuna's friend: Kṛishṇa (My.).

ನರಸಾಗರ nara-sâgara. An ocean of men (Čpr. 1, 129).

ನರಸಾಗರತೆ nara-sâgaratĕ. The state of being an ocean of men (Čpr. 9, 40).

ನರಸಿಂಹ nara-siṁha. Man-lion: Vishṇu in his fourth avatâra (My.). 2, a man of eminence or power. — ನರಸಿಂಹಜಯನ್ತಿ. The day, or the anniversary of it, on which Narasiṁha was born (My.). — ನರಸಿಂಹಮೊನೆಯಾರ್. N. (Bp. 24, 77. 83).

ನರಸಿಂಗ nara-singa. Tbh. of ನರಸಿಂಹ. (My.).

ನರಸ್ಕನ್ಧ nara-skandha. *A multitude or body of men.*

ನರಹತ್ಯ nara-hatya. Manslaughter, murder (My.). ನರಹತ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆದಱದವ ಕುಱೀ ಹತ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆದಱ್ಯಾನೇ? (Prv.).

ನರಹರಿ nara-hari. = ನರಸಿಂಹ. (Bp. 21, 43; 54, 42; 57, 25; J. 15, 37).

ನರಳ್ naraḷ. = ನರಲ್ (Šmd. 41), etc. (J. 28, 37).

ನರಳಿಸು naraḷisu. = ನರಲಿಸು. To cause to groan (My.).

ನರಳು naraḷu. = ನರಲ್, etc. To groan, etc. (My.). ಗಣ್ಡ ಗಮ್ಬುಲಿಯಿಕ್ಕ, ಗಣ್ಡುಗರಣೆಯ ನುಂಗಿ, ಗಣ್ಡ ಬನ್ದಾಗ ನರಳುವ ಹೆಣ್ಣಿಂಗೆ ಗುಣ್ಡಿಕ್ಕು! (Sp.). ಉರುಳುತುರುಳಿ ಬಿದ್ದು ನರಳುವ ದೇಹಕ್ಕೆ (Dp. 65, 6). ನರಳಿದರೂ ಮುರುಳು ಹೋಗದು.— ನರಳಿದರೆ ಸಿಕ್ಕೀತೇ ಅರಳು? (Prvs.). See Bp. 45, 50; 49, 26. — ನರಳಾಟ. -ಆಟ. Groaning, moaning (My.).

ನರಾಂಗ nara-aṅga. A human body (Šsv. 4, 72). 2, the penis.

ನರಾಧಿಪ nara-adhipa. A king (ಮಾಧವ, ಅರಸು Nn. 17).

ನರಾಮರ nara-amara. A king (ಅರಸು Mr. 262).

ನರಿ nari. (= ನಕ್ಕೆ). A jackal, a fox (ಗೋಮಾಯು, ಭೂರಿಮಾಯ, ಶೃಗಾಲ, ಜಮ್ಬುಕ, ಶಿವೆ, ಫೇರಣ್ಡ, etc. Hlâ., Nr., Mr. 162, Si. 167; ಶೃಗಾಲ Nn. 6; ಮೃಗ, ವನಾಯು 81; C.; T., M.). ನರಿ ಕೂಗಿದರೆ ನಾಗಲೋಕ ಹಾಱೀ?— ನರಿ ಮುಣುಗುವಾಗ್ಯೆ ಲೋಕವೇ ಮುಣುಗಿತು.— ನರಿ ಹುರಿಯಾದರೆ ಕರಿಯಾದೀತೇ?— ದೊರೆಯಿನ್ದ ಆಗುವನ್ತಾದ್ದು ನರಿಯಿನ್ದ ಆದೀತೇ?— ನಳ್ಳೀ ರಾಗಕ್ಕೆ ನರಿ ತಲೆ ತೂಗಿದ ಹಾಗೆ.— ನರೀ ಕಣ್ಡರೆ ಕೊಟ್ಟೀತೇ ಉಪ್ಪು ಕಣ್ಡುಗವ?— ನರೀ ಕಥೆಯ ಮುನ್ದೆ ಹರಿಕಥೆಯೇ?— ನರೀ ಕೊನ್ದರೆ ಬಱೀ ಹೇಲು.— ನರೀ ಯತ್ನ ಮಱೀಯ ತಕ್ಕದಲ್ಲ (Prvs.). See Bp. 11, 17; 51, 53; 57, 14. 48; 61, 11; Šsv. 3, 34; ಕಪ್ಪಲ್-, ಕುಣಿ-, ಚೆಣ್ಣಕ-; Prvs. s. ಬರು, ಹುಲಿ. — ನರಿಕೂಗು. The cry of jackals. ನರಿಕೂಗು ನಾಗಲೋಕಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟೀತೇ?. — ನರಿಕೊಮ್ಬು. A jackal's fabulous horn. ನರಿಕೊಮ್ಬಿದ್ದರೂ ನರರಿಗೆ ಹೆದಱ ಬೇಕು.— ನರಿಕೊಮ್ಬಿದ್ದರೂ ಹುರಿಯೋದು ತಪ್ಪೀತೇ? (Prvs.). — ನರಿಚೆಣ್ಡು. A perennial creeping plant, forming large, roundish prickly heads of flowers close to the earth, Lepidagathis cristata Willd. (Z.). — ನರಿಬಾಲದ ಹುಲ್ಲು. The plant Hemionites cordifolia Roxb. (ಕ್ರೋಷ್ಟುವಿನ್ನೆ, etc. Si. 144). 2, a common grass, Setaria glauca Beauv. (Z.). 3, the grass Perotis latifolia Ait. (Z.). — ನರಿಬಾಲದ ಹೊನ್ನೆ. = ನರಿಬಾಲದ ಹುಲ್ಲು No. 1. (Si. 144). — ನರಿಯುಳ್ಳಿಗಡ್ಡೆ. -ಉಳ್ಳಿ-. A herb with white flowers and a bulb, Habenaria rotundifolia Lind. (Z.). — ನರಿವಾಲಹೊನ್ನೆ. = ನರಿಬಾಲದ ಹೊನ್ನೆ. (ಕ್ರೋಷ್ಟುವಿನ್ನೆ, ಸಿಂಹಪುಚ್ಛೆ, ಕಲಶಿ, ಧಾವನಿ, ಗುಹೆ Nr.). — ನರಿಹೊನ್ನೆ. = ನರಿವಾಲಹೊನ್ನೆ. (ಪೃಶ್ನಿಪರ್ಣಿ, ಪೃಥಕ್ಪರ್ಣಿ, ಚಿತ್ರಪರ್ಣಿ, ಅಂಘ್ರಿಪರ್ಣಿಕೆ, ಕೋಲ ಹೊನ್ನೆ Si. 144).

ನರುಕು naruku. = ನರಕು 1. (My.).

ನರುಗು narugu. (Grey colour). — ನರುಗುಗಮ್ಬಳಿ. -ಕಮ್ಬಳಿ. A cumbly with black and white stripes (My.).

ನರೂಲಿ narûli. = ನರಹುಲಿ s. ನರ. (C.).

ನರೆ narĕ. 1. = ನೆರೆ 5. To become grey, as the hair (My.; M.; Tĕ. ನರ; T. ನರೈ). P. ps. ನರೆತು, ನರತು (Bp. 52, 30; My.).

ನರೆ narĕ. 2. = ನೆರೆ 6. Greyness of the hair; grey hair; hoary age (ಪಲಿತ Hlâ.; ಜರೆ Čt. I, 48; ಪಲಿತ, ಜರೆ Mr. 320; My.; Tu., Tĕ., T., M.). ಪಱಪೆನ್ದು, ನರೆಗಿಕ್ಕುವ ಕರ್ಪುರ (Šmd. I). ನರೆಗಿಡುವ ಕಪ್ಪು (ತಳಪ Čt. I, 68). ನರೆ ಬನ್ತೆನ್ದು, ಕೆಱೀಲಿ ಹಾಱಿದರೆ ಕಪ್ಪಾದೀತೇ?— ನರೆ ಬನ್ದರೆ ಮಱೀ ಮಾಡಿದರೆ ಹೋದೀತೇ?— ನರೆ ಬನ್ದವ ಹೋಱಿ ಹೊತ್ತಾನೇ? (Prvs.). See Prv. s. ಬಱೀ ಮಾತು; Šmd. 294 s. ಒಲೆ 4; Grj. 1, 64. — ನರೆಗೂದಲು. -ಕೂದಲು. Grey or hoary hair (My.). ನರೆಗೂದಲುಳ್ಳ ಮುದುಕ (ಪಲಿಕ್ನಿ G.). — ನರೆಗಮ್ಬಳಿ. -ಕಮ್ಬಳಿ. A cumbly of a grey colour (My.). — ನರೆಗುಱಿ. -ಕುಱಿ. A greyish sheep (My.). — ನರೆಗೊಂಗಡಿ. = ನರೆಗಮ್ಬಳಿ. (My.). — ನರೆದಲೆ. -ತಲೆ. A grey head (My.). — ನರೆದೋಱು. -ತೋಱು. Grey hair to appear. ನರೆದೋಱದಂ, a deity (ನಿರ್ಜರ Kk. 10*a*). — ನರೆಯುದಯಿಸು. Grey hair to appear or to grow. ನರೆಯುದಯಿಸದಂ, a god (ಸುರ Šm. 8. 9).

ನರೇನ್ದ್ರ nara-indra. Lord of men: *a king* (ಅವನೀಶ, ಅರಸು Nn. 136; ನೃಪ Mr. 490). 2, *a dealer in antidotes, a physician; a juggler.* 3, a doctor of the law, etc. (ವಾದಿ 136; 490; ವಾರ್ತಿಕ Hlâ.). 4, (plural) the line or race of female deities (ಮಾತಾಳಿ, ಹೆಣ್ಣುದೇವತೆಯರು 136). — ನರೇನ್ದ್ರಚೋಳ. N. (Bp. 44, 58).

ನರೇನ್ದ್ರಾಸನ narêndra-âsana. A throne (ಗದ್ದುಗೆ, ಪಟ್ಟವಣೆ Čt. II, 51).

ನರೇಶ್ವರ nara-îśvara. A king. (J. 2, 26).

ನಱ naṟa. 1. = ನಱು. — ನಱಗುನ್ದ. -ಕುನ್ದ. = ನಱುಗುನ್ದ. N. of a place in S. Mhr. ನಱಗುನ್ದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಕುರು ತಪ್ಪೀತೇ? (Prv.).

ನಱ naṟa. 2. = ನಱಕ. An imitative sound of the

Digitized by Google

noise of the cracking of the fingers and other joints or of the breaking of wood (My.; *cf.* ನಟಿಕೆ, etc., ನೆಱಿಲ್). — ನಱ ನಱನೆ. rep. With the repeated sound of ನಱ (My.; T. ನಱನಱನಲ್, ನೆಡನೆಡೆ-, ನೆಱನೆಱ-).

ನಱಕ್ narak. = ನಱ 2. ನಱಕ್ಕೆನ್ತ್ರ ನಟ್ಟು ಮುರಿದಳು (My.).

ನಱದು naradu. P. p. of ನಱ್.

ನಱನೆ naranĕ. (ನರನೆ). (ಅವಸರವಾಗಿ G.).

ನಱವಲು naravalu. = ನಱುವಲ್, etc. See ಕಾಡ-.

ನಱಿ nari. = ನಿಱ 2, etc. (My.).

ನಱಿಗೆ narigĕ. = ನಿಱಿಗೆ, etc. (My.).

ನಱು naru. = ನಱ 1, ನಾಱು 2. Fragrance, odour, scent; smell (ಸೊವಡು, ಸವುಸವ, ಕಮ್ಮು Ct. 45; ಸೊವಡು, ಸವುಸವ, ಮಗಮಗಿಸಿತು, ಸಾನ್ತ, ವಾಸನೆ Kk. 55; ಪರಿಮಳ Šm. 23; T. ನಱವು, ನಱಾ, ನಱು, ನಱ್ಕಿ; M. ನನ್ನ, ನಪ್ಪ, ನಱು; *cf.* Sk. ನಲ್, ನಲ). — ನಱುಗಮ್ಪು. -ಕಮ್ಪು. A good smell, fragrance (Čpr. 4, 62; 7, 49. 103; Rŝv. 12, 23; Šŝv. 1, after 79). — ನಱುಗಮ್ಪುನೆಱಲ್. A fragrant shade (Râghč. 17, 54). — ನಱುಗುನ್ದ. = ನಱಗುನ್ದ. (My.). — ನಱುಜವ್ವನ. Sweet-smelling youth (V. 2, 34). — ನಱುದಮ್ಬುಲ. Fragrant tambula (Šŝv. 1, 50). — ನಱುನೆಯ್. Fragrant ghee (V. 9, 77). — ನಱುವಂಜ. (-ವಂಜ or -ವಂಜ). A sort of grass, Andropogon aciculatum (ಶಂಖಿನಿ, ಚೋರಪುಷ್ಪಿ, ಕೇಶಿನಿ, ಹಗಱ Nr.). — ನಱುಸುಯ್. Fragrant breath (Čpr. 2, after 93; 8, 66; Abh. P. 1, 118; Grj. 5, 83).

ನಱುಜು naruju. = ನುಱುಜು, ನೊಱಜು. Gravel, grit. See ನುಗ್ಗು 2. — ನಱುಜುಕಲ್ಲು. A pebble, gravel, grit. ನಱುಜುಕಲ್ಲುಗಳುಳ್ಳ ನೆಲ (ಶರ್ಕರೆ, ಶರ್ಕರಿಲ, ಶಾರ್ಕರ Si. 103). — ನಱುಜುನೆಲ. A soil abounding in stony or gritty fragments (ಶರ್ಕರೆ, ಉಪಲೆ Si. 456).

ನಱುವಲ್ naruval. = ನಱವಲು, ನರ್ವಲ್. The tree Premna spinosa or longifolia (ಶ್ರೀಪರ್ಣ, ಅಗ್ನಿಮನ್ಥ, ಕಣಿಕೆ, ಗಣಿಕಾರಿಕೆ, ಜಯೆ Nr. *a;* Si. 137; ಅಗ್ನಿಮನ್ಥ Mr. 118; ಪಾವಕ 526, Nn. 122).

ನಱೆ narĕ. = ನೆಱೆ 2. P. ps. ನಱೆದು, ನಱದು (Bp. 46, 57).

ನರ್ಕುಟಕ narkuṭaka. N. of a vṛitta (Čh.).

ನರ್ಚು narču. = ನಚ್ಚು 1, q. v. (Čpr. 6, 26).

ನರ್ತಕ nartaka. A dancer; an actor.

ನರ್ತಕಿ nartaki. *A female dancer; an actress.*

ನರ್ತನ nartana. = ನಟ್ಟಣ, ನಟ್ಟನ. *Dancing; acting, performing on the stage.* ನರ್ತನವು ಕೀರ್ತನೆಗೆ ಸಮಾನವಾಗ ಬೇಕು (Prv.). See ಆಡು, ಕುಣಿ.

ನರ್ತನವಿಧಿ nartana-vidhi. A sort of dancing. See ಆಡಿಸು.

ನರ್ತನಸ್ಥಾನ nartana-sthâna. *A dancing-place, a stage* (ರಂಗ Mr. 79).

ನರ್ತಿಸು nartisu. To dance (Čpr. 6, 50; V. 9, after 21; Šŝv. 1, 70; 2, 47).

ನರ್ದಿ nardi. Sounding, roaring. See ಗೇಹೇ-.

ನರ್ಮ narma. *Sport, play, pastime; jest, joke;* wit, humour.

ನರ್ಮಕರಣ narma-karaṇa. Sporting; jesting. See ಜಕ್ಕುಳಿಸು.

ನರ್ಮದೆ narma-dĕ. ನರ್ಮದಾ. A woman giving amusement: *the Nerbudda river.* ನರ್ಮದೆಗೆ ಹೋದರೆ ಕರ್ಮ ತಪ್ಪೀತೇ? (Prv.).

ನರ್ಮಸಖ narma-sakha. = ನರ್ಮಸಚಿವ. (My.).

ನರ್ಮಸಚಿವ narma-saciva. Amusement-companion: an associate or promoter of the amusements of a prince or man of rank. (Čpr. 7, after 84 & 86).

ನರ್ವಲ್ narval. = ನಱುವಲ್. (Nr. *b*).

ನಲ್ nal. 1. Goodness, fairness, fineness (ಒಳ್ಳಿತು Ct. II, 97); amiableness, loveliness; the state of being beloved, dearness (T., M. ನನ್, ನಲ್ಲ, ನಲ್; M. ನಲ್ಲಿ, good, right; fine, handsome; real, true; *cf.* ಅಲ್ 3; ನಚ್ಚು 1, etc.). — ನಲ್ಲಱಲ್. Good butter-milk (V. 4, 29). — ನಲ್ಗಾದೆಗಾಱ. A man expert in proverbs; a man who can make good proverbs (ಕಂಠಕವರಲ್ Ct. I, 43). — ನಲ್ಗುಟುಕು. A good, delicious mouthful (Rŝv. 5, 12). — ನಲ್ಗುದುರೆ. -ಕುದುರೆ. A good horse (J. 20, 5). — ನಲ್ಗೆಳೆಯ. -ಕೆಳೆಯ. A good companion or friend (V. 32, 36). — ನಲ್ಗೊಣಸು. -ಕೊಣಸು. A nice young animal (Šŝv. 2, 40). — ನಲ್ನುಡಿ. A fine, agreeable word or speech (Rŝv. 14, 59; Šŝv. 1, 10). ಕುಡಿವಿಲ್ಲನ ಆವೇಶಮನ್ತ್ರಕೆನೆಯಾದ ನಲ್ನುಡಿಗಳಿಂ ಮಾರ್ಗಶ್ರಮುವನ್ ಆಱಿಯದೆ (Râghč. 17, 67). — ನಲ್ಪರಕೆ. A good blessing (J. 31, 16). — ನಲ್ಮಿಸುನಿ. Fine gold (Šŝv. 1, 36). — ನಲ್ಲ. ನಲ್-ಅ 3. A good, amiable, beloved, dear man; a lover; a friend (ಕಾದಲಂ Ct. I, 10; II, 17). ಗುಣಕ್ಕೆ ನಲ್ಲಗಣೇಶಂ (Šmd. 93). ನಣ್ಪರ ನಲ್ಲರ ಮಾತುಗೇಳದೆ ಓಪನೆ, ಪರಮಾತ್ಮ! (120). ನಣ್ಪರಿರ! ನಲ್ಲರಿರ! (153). ನಲ್ಲಮುಲ್ಲನಾದರೂ ಚಲ್ಲೋದು ತಪ್ಪದು (Prv.). See Šmd. 225; Čpr. 6, 50; 7, 67; 8, 7; Bp. 9, 9; 13, 22; 40, 31; 59, 16; Râghč. 17, 71. 72; J. 26, 5; ನೆಯ್ದಿಲ್ನಲ್ಲ; Sp. s. ನಲ್ಲಕ್ಕ; Prv. s. ಪಲ್ಲಕ್ಕ. — ನಲ್ಲಳ್. ನಲ್-ಅಳ್. A good, etc. woman (ಪ್ರಿಯತಮೆ Kk. 30; ಇನಿಯಳ್, ಓಪಳ್, ಕಾದಲೆ, ಮನದನ್ನೆ, ಪ್ರಿಯತಮೆ Šm. 74; Čpr. 8, after 4; 8, 9). ನಲ್ಲಳೆ, ನಿನ್ನ ಕಾಲ್ವಿಡಿದಪೆಂ, ತಿಳಿ! (Šmd. 155). ನಲ್ಲಳನಪ್ಪಿದಂ (157). See Čh. v. 37; Bp. 2, 32. 33; 13, 22; 37, 33. — ನಲ್ಲುಣಿಸು. -ಉಣಿಸು. A good meal (Čpr. 7, 48; Rŝv. 4, 41). — ನಲ್ವೆಱ. -ಪೆಱ. A beautiful crescent (V. 42, 34). — ನಲ್ಸೊಗ. Excellent joy (Šŝv. 5, 9).

ನಲ್ nal. 2. = ನಾ 2, etc. Four. — ನಲ್ವತ್ತು. -ಪತ್ತು. Forty (My.).

ನಲ nala. 1. = ನಲ್ 2, etc. (Tĕ. ನಲು). — ನಲವತ್ತು. -ಪತ್ತು. Forty (My.).

ನಲ nala. 2. = ನಲವು 1, ನಲಿ 3, ನಲಿವು, ನಲುವು 1, ನಲ್ಮೆ. Pleasure, delight (ಸನ್ತೋಷ Bhn. 24; T.). — ನಲವರಕೆ. -ಪರಕೆ. A blessing given with delight (Čpr. 6, after 91; Rŝv. 9, after 42; V. 31, 15). — ನಲವಾನ್. -ಆನ್. To get joy, to be delighted (J. 3, 13). — ನಲವೆಚ್ಚು. -ಪೆಚ್ಚು. Delight to increase. ಶಬರಿ ಬರ್ಹಿಯಂ ನೋಡುತ್ತೆ ನಲವೆಚ್ಚುತಂ ಪೋದಳು (Râghč. 17, 71). — ನಲವೆಱು. -ಪೆಱು. To get or take pleasure, to be pleased (Bp. 32, 6). — ನಲವೆರ್ಚು. -ಪೆರ್ಚು. = ನಲವೆಚ್ಚು. (Grj. 6, after 56; V. 23, 4). — ನಲವೇಱು. -ಏಱು. Pleasure to rise on high or become great (Čpr. 7, 2; Bp. 26, 6; 32, 31; 44, 32; 59, 21).

ನಲ nala. = ನಡ, ನಳ, (ನಲ್ಲು 2). *A species of reed, Amphidonax karka* Lindl. 2, smell, odour. 3, N. of a king of the Nishadha country, son of Vîrasêna and husband of Damayantî (Šmd. 203; Mr. 263, see s. ಅಱುವರ್; Bp. 57,

Digitized by Google

71; Râm. 3, 2, 13). 4, the fiftieth year in the cycle of sixty (My.).

ನಲಕ nalaka. = ನಳಿಗೆ, ಲಳಿಗೆ, ಲೊಳಗೆ. A tube; a bone; *the radius of the arm;* the shin-bone (ಕಾಪಾಸ್ತಿ, ಕೆಯ್ ಕಾಲ ಎಲು Mr. 397).

ನಲಕುವರ nala-kuvara. = ನಲಕೂವರ.

ನಲಕೂಬರ nala-kûbara. = ನಲಕೂವರ. (Abh. P. 10, after 195; Bp. 41, 18; My. Amara).

ನಲಕೂವರ nala-kûvara. *N. of a son of Kubêra.*

ನಲಕೆ nalakĕ. = ನಟಿ, ನಳಿ. A kind of fragrant substance, a perfume.

ನಲಗಿಸು nalagisu. = ನಲುಗಿಸು. To rumple, etc. (My.; T. ನಲಕ್ಕು; Tĕ. ನಲುಚು).

ನಲಗು nalagu. = ನಲುಗು. To become rumpled or ruffled, as cloth, paper, etc. (My.; Tĕ. ನಲುಗು, T. ನಲಂಗು); to become rumpled or flabby by the heat of the sun, etc., to droop, as vegetables, etc. (My.; Tĕ., T.); to grow weakened, faint or feeble, from sickness, trouble, grief (My.; Tĕ., T.).

ನಲದ nala-da. Yielding smell or fragrance: *nard, spikenard, Nardostachys jatamansi* (ಜಟಾಮಾಂಸಿ).

ನಲಮೀನ nala-mîna. = ನಡಮೀನ. *A species of sprat, or a shrimp or prawn* (ಕಿರುಮೀನು Hlâ.; ಚಲಿಚಮ, ಕಿರುಮೀನ್ Mr. 409).

ನಲಯುತ nala-yuta. Abounding in reeds, reedy (ನಡ್ವಲ, ನಳ್ಳ ನೆಲ Mr. 92; see s. ನಾನಲ್).

ನಲವು nalavu. 1. = ನಲ 2, etc. Pleasure. ನಲವಿಂ (Rśv. 5, 51); ನಲವಿನಿಂ (J. 6, 9). See Čpr. 1, 134; 3, 93. 102; Bp. 39, 27. 37; 44, 18; 51, 71; 61, 23.

ನಲವು nalavu. 2. = ನಲುವು 2, q. v. Weakness (ಅಶಕ್ತತನ Čb.).

ನಲಿ nali. 1. To be delighted, to rejoice; to be pleased with, to be fond of (see ನಚ್ಚು 1, etc.). ಪಾರ್ದ್ದೆನೆಸ್ದು, ಮದನಂ ನಲಿದಂ, ನಡೆ ನೋಡಿ ಜೂತಮುಂ (Šmd. 91). See Šmd. 256; Čpr. 2, 88; 3, 95; 6, 50; Abh. P. 1, 6; Bp. 21, 46; 40, 78; 55, 14; Č. Bp. 11, 10; Prll. 3, 27; J. 6, 39; 28, 17. 59. — ನಲಿದಾಡಿಸು. -ಆಡಿಸು. To fondle (J. 28, 18). — ನಲಿದಾಡು. -ಆಡು. To be greatly delighted; to play with delight (Bp. 3, 36; 15, 23; J. 29, 46).

ನಲಿ nali. 2. P. p. of ನಲಿ 1, in ನಲಿ ನಲಿದು (Grj. 4, 72; Bp. 5, 44; 6, 27; 32, 24; 33, 8; 41, 22; 52, 42; J. 3, 37).

ನಲಿ nali. 3. Pleasure (Râm. 4, 4, 14). — ನಲಿವರಿ. -ವರಿ. To run with pleasure, to sport (Abh. P. 4, 57; 9, 80). — ನಲಿವಾಡು. -ಪಾಡು. = ನಲಿವರಿ. (Čpr. 9, 5; Abh. P. 7, 147).

ನಲಿ nali. = ನಟಿ, (ನಲಕೆ), ನಳಿ. *A kind of fragrant substance, a perfume.*

ನಲಿನ nalina. = ನಳಿನ. *A lotus, Nelumbium speciosum* (ತಾವರೆ Nn. 54. 110). 2, a water-lily.

ನಲಿನಗರ್ಭ nalina-garbha. Brahmâ.

ನಲಿನಗರ್ಭಾಣ್ಡ nalinagarbha-aṇḍa. The universe (Bp. 8, 37).

ನಲಿನಜ nalina-ja. = ನಲಿನಗರ್ಭ. (My.).

ನಲಿನದಲಲೋಚನ nalina-dala-lôčana. Kṛishṇa (J. 13, 51).

ನಲಿನನಾಭ nalina-nâbha. Vishṇu (Bp. 4, 26).

ನಲಿನಬಾನ್ಧವ nalina-bândhava. The sun (My.).

ನಲಿನಭವ nalina-bhava. = ನಲಿನಗರ್ಭ.

ನಲಿನಭವಾಣ್ಡ nalinabhava-aṇḍa. = ನಲಿನಗರ್ಭಾಣ್ಡ. (Bp. 13, 2).

ನಲಿನಮಿತ್ರ nalina-mitra. = ನಲಿನಬಾನ್ಧವ. (My.).

ನಲಿನಮುಖಿ nalina-mukhi. A woman with a lotus-like face (Bp. 43, 9; 47, 23).

ನಲಿನಲೋಚನೆ nalina-lôčanĕ. A woman with lotus-like eyes (Bp. 25, 9; 42, 30).

ನಲಿನವೈರಿ nalina-vairi. The moon (My.).

ನಲಿನಸಖ nalina-sakha. The sun (Bp. 52, 32).

ನಲಿನಸಮ್ಭವ nalina-sambhava. = ನಲಿನಜ. (Bp. 49, 32).

ನಲಿನಾಕ್ಷ nalina-aksha. Lotus-eyed. 2, Vishṇu or Kṛishṇa (J. 2, 45. 53).

ನಲಿನಿ nalini. ನಲಿನೀ. A lotus; a lotus considered as a woman (Šśv. 1, 53). 2, *a place, or pond, abounding in lotuses.*

ನಲಿನೀಮಿತ್ರ nalinî-mitra. = ನಲಿನಮಿತ್ರ. (ಸೂರ್ಯ Nn. 110).

ನಲಿವು nalivu. = ನಲ 2, etc. (Bp. 29, 6; 51, 3; 57, 33; 58, 22).

ನಲು nalu. = ನಾ 2, etc. Four. (Tĕ.). — ನಲುವತ್ತು. -ವತ್ತು. Forty (My.).

ನಲುಗಿಸು nalugisu. = ನಲಗಿಸು. (My.).

ನಲುಗು nalugu. = ನಲಗು. (J. 28, 31; My.).

ನಲುವು naluvu. 1. = ನಲ 2, etc. (ಭೃಂಗಕಿತು) ಕೇಸರದೊಳ್ ನಲುವಿಂ ಪೊರಳ್ದು (Čpr. 7, 60, o. r. ನಲವಿಂ).

ನಲುವು naluvu. 2. = ನಲವು 2. (Čb.; T. ನಲಿ, to grow lean, thin or debile; to perish; illness; ನಲಿವು, growing lean; ruin, decay).

ನಲ್ಮೆ nalmĕ. Fondness, affection; friendship; goodness, welfare, prosperity (ಕಾದಲ್ಮೆ, ಸ್ನೇಹ, ಒಲುಬಿಲ್, ಕೂರ್ಮೆ Šm. 75; Kk. 30; ಶುಭ Čt. I, 81; Čpr. 3, 103; 5, 130. 136; Šśv. 1, 52; J. 19, 20; T. ನನ್ಮೈ, ನದುಮ್ಮೈ).

ನಲ್ಮೆಗಾರ್ತಿ nalmĕ-gârti. A loving or beloved woman (Rśv. 11, after 157).

ನಲ್ಲ nalla. 1. A good, etc. man. See s. ನಲ್ 1.

ನಲ್ಲ nalla. 2. Goodness, excellence; beauty. ಒಳ್ಳಿತ ನಲ್ಲದ ಅರಸನುಳ್ಳ ದೇಶ (ರಾಜನ್ವತ್ Nr.). ನಲ್ಲತ್ತೈಲ (Bp. 51, 37); ನಲ್ಲಮುದ್ದು (47, 32); ನಲ್ಲರೂಪು (40, 14); ನಲ್ಲಲೋಕ (16, 8); ನಲ್ಲವಸ್ತು (25, 18). — ನಲ್ಲಪೋಗಣ್ಡಿಕೆ. -ಪೋಗಣ್ಡಿಕೆ. Vaunting of one's excellence (ಅಹೋಪುರುಷಿಕೆ, ವೃಥಾಶ್ಲಾಘನ ವೇಷ Hlâ.).

ನಲ್ಲಿ nalli. Tbh. of ನಾಡಿ or ನಾಳಿ. A tube, a pipe, a channel (My.; *cf.* ನಾಲ 1).

ನಲ್ವ nalva. *A furlong, a distance measured by 400 cubits.*

ನಲ್ವಮಾತ್ರ nalva-mâtra. The distance of a furlong (J. 13, 31).

ನಲ್ವು nalvu. = ನಲ 2, etc. (Bp. 43, 26).

ನವ nava. 1. = ನವದು, ನವೆ 2, ನವೆದು. P. p. of ನವೆ 1, in ನವ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ನವ nava. 2. = ಗವ. — ನವನವ ಅನ್ನು. = ಗವಗವ ಎನ್ನು. (My.).

Digitized by Google

ನವ **nava.** 1. Nine (Šmd. 101).

ನವ **nava.** 2. *New; fresh, young, recent, modern, novel.*

ನವಕ **navaka.** 1. Consisting of nine; the aggregate of nine, nine. (My.).

ನವಕ **navaka.** 2. = ನವ 2. New, etc.; freshness; novelty, something novel (Bp. 4, 17. 22; 47, 15). — ನವಕಮ್ಪಡೆ. -೦-ಪಡೆ. To become or be a novelty (Bp. 35, 13).

ನವಕರ **navakara.** = ನವುಕರ, etc. (My.).

ನವಕೋಟಿನಾರಾಯಣ **nava-kôṭi-nârâyaṇa.** Krishṇa who had nineteen millions of children: a man with numerous children (My.). 2, N. of a rich merchant of folklore (My.).

ನವಖಣ್ಡ **nava-khaṇḍa.** Nine legendary divisions of the earth (ಮಹಾದ್ವೀಪ ಹತ್ತಾಗಲ್ ಈ ಮಹಿಯ ಬಿತ್ತರಮೆನಿಕ್ಕು, ಅದಱ ನವಭಾಗ ಖಣ್ಡಮಕ್ಕು Mr. 326).

ನವಗ್ರಹ **nava-graha.** The nine planets: the sun, the moon, the five planets, and the ascending and descending nodes (ಆದಿತ್ಯಾದಿನವಗ್ರಹ Nn. 33; Čpr. 1, 85; Šmd. 109; see ಗ್ರಹ). ನವಗ್ರಹ ಕಾಡುವಾಗ್ಯೆ ಸ್ವಸ್ತಗ್ರಹ ಏನು ಮಾಡುತ್ತದೆ? (Prv.).

ನವಗ್ರಹಜಪ **navagraha-japa.** Prayers to the nine planets (My.).

ನವಗ್ರಹದಾನ **navagraha-dâna.** The gift of the navadhânyas to obtain the good will of the nine planets (My.).

ನವಗ್ರಹಶಾನ್ತಿ **navagraha-śânti.** Propitiation of the nine planets by means of navagrahajapa, navagrahadâna, and hôma (My.).

ನವಗ್ರಹಹೋಮ **navagraha-hôma.** The act of making an oblation to the nine planets by casting clarified butter, wood, and sesamum into the fire (My.).

ನವಜ್ವರ **nava-jvara.** A fever that rages with violence for nine days, or proves fatal (C.; Mhr.). 2, a recently arisen fever (My.).

ನವಠಾಣ **nava-ṭhâṇa.** Nine musical notes (Bp. 19, 8).

ನವಣಿ navaṇi. = ನವಣೆ. (S. Mhr.).

ನವಣೆ navaṇĕ. A small grain, the Italian millet or panic seed, Panicum italicum L.

(ಪ್ರಿಯಂಗು, ಕಂಗು Hlâ., Nr.; Si. 305; ಕಂಗು Mr. 373; My.; T., M. ನಾಡಿ ಲ್, ಇಾಡಿಲ್). See ಕಿಱು-. — ನವಣಕ್ಕಿ. = ನವಣೆಯಕ್ಕಿ. (My.). — ನವಣೆಕಾಯಿ. (ಗಮುರ್, ಕೋಲ್ಗೆಕಾಯಿ Si. 164). — ನವಣೆ ಯಕ್ಕಿ. -ಅಕ್ಕಿ. The seed of the millet (My.).

ನವತ **navata.** *A cover, blanket or wrapper.*

ನವತಿ **navati.** *Ninety.*

ನವದಲ **nava-dala.** *A new leaf.* 2, nine leaves.

ನವದು navadu. P. p. of ನವೆ1.

ನವದ್ವಾರ **nava-dvâra.** Nine doors. 2, the nine apertures or outlets of the body: the eyes, the nostrils, the ears, the mouth, the anus, and the organ of generation. (My.). ನರಕಕ್ಕೆ ನವದ್ವಾರ, ನಾಕಕ್ಕೆ ಒನೇ ದ್ವಾರ.— ನವದ್ವಾರದಿನ್ದ ಹೋಗು ವಾಗ್ಯೆ ನಗರದ್ವಾರದವರು ಏನು ಮಾಡ್ಯಾರು? (Prvs.).

ನವಧಾನ್ಯ **nava-dhânya.** The nine grains: gôdivĕ, bhatta, uddu, hĕsaru, kaḍalĕ, tŏgari, huraḷi, avarĕ, and ĕḷḷu (My.). ನವಧಾನ್ಯ ಬೆಳದವನಿಗೆ ವ್ಯವಧಾನವಿಲ್ಲ (Prv.).

ನವನಲಿನ **nava-nalina.** N. of a vritta (Ch.).

ನವನಿಧಿ **nava-nidhi.** The nine treasures of Kubêra: padma, mahâpadma, śankha, makara, kacchapa, mukunda, nanda, nîla, and kharva. (Šmd. 101). 2, the number 9.

ನವನೀತ **nava-nîta.** *Fresh butter.*

ನವನೀತಕ **nava-nîtaka.** Clarified butter. See ಅಬ್ಧಿ-.

ನವನೀತಚೋರ **navanîta-côra.** Who stole the butter (from the cowherds): Krishṇa (My.).

ನವಪತ್ತು **navapattu.** The nagârinavapattu and their performance (My.). *Cf.* ನವುಬತ್?

ನವಪಲ್ಲವ **nava-pallava.** Young foliage (ಪ್ರವಾಲ Mr. 505).

ನವಪ್ರಸವ **nava-prasava.** Recent delivery (Čpr. 3, 99).

ನವಪ್ರಸೂತೆ **nava-prasûtĕ.** *A woman who has lately brought forth a child.*

ನವಬ್ರಹ್ಮರ್ **nava-brahmar.** The nine prajâpatis. See Vivêkacintâmaṇi 6, 57.

ನವಮ **navama.** The ninth (Šmd. 101).

ನವಮಣಿ **nava-maṇi.** = ನವರತ್ನ. (Nn. 67).

ನವಮನ್ಮಥ **nava-manmatha.** A new or second Manmatha (in beauty, My.).

ನವಮಲ್ಲಿಕೆ **nava-mallikĕ.** = ನವಮಾಲಿಕೆ. (ದುಣ್ಡುಮಲ್ಲಿಗೆ G.).

ನವಮಾಲಿಕೆ **nava-mâlikĕ.** *Arabian jasmine or the many-flowered nykthantes, Jasminum sambac* Ait. (ಇರುವಯ್ತು Hlâ.; ಇರುವನ್ತಿ Mr. 126).

ನವಮಾಸ **nava-mâsa.** The nine months of a female's pregnancy (My.). ನವಮಾಸ ತುಮ್ಬಿದ ಮೇಲೆ ನವರಾತ್ರೆ ಆಗಲಿ! ಅನ್ದರೆ ನಿತ್ತೀತೇ? (Prv.).

ನವಮಿ **navami.** = ನಾಮಿ 2. The ninth day of the lunar fortnight.

ನವಯವ್ವನೆ **nava-yavvanĕ.** Tbh. of ನವಯೌವನೆ. See ಏಱುಂ ಜವ್ವನೆ.

ನವಯೌವನ **nava-yauvana.** Fresh or incipient youth, bloom of youth, prime (ಒಳ್ಳಿಹ ಪ್ರಾಯ, ಮದ Nn. 107).

ನವಯೌವನೆ **nava-yauvanĕ.** = ನವಯವ್ವನೆ. A woman in the bloom of youth, a young woman.

ನವರಂಗ **nava-ranga.** The middle hall of a temple (My.).

ನವರತ್ನ **nava-ratna.** The nine precious gems: vajra, vaidûrya, gômêdhika, pushyarâga, nîla, marakata, mâṇikya, vidruma, and mauktika. (Bp. 59, 57; Šmd. 117). ನವರತ್ನವಾದರೂ ಕನಕಕ್ಕೆ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ.— ನವರತ್ನವಿದ್ದರೂ ನರರತ್ನ ಬೇಕು (Prvs.).

ನವರನ್ಧ್ರ **nava-randhra.** = ನವದ್ವಾರ No. 2. (Dp. 86). 2, the number 9 (Mr. 347).

ನವರಸ **nava-rasa.** The nine tastes or sentiments of dramatic composition (ಶೃಂಗಾರಾದಿನವರಸ Nn. 83; Čh. v. 16; Bp. 42, l. 38; 61, 91; J. 1, 12; see s. ರಸ). 2, new nectar or honey (J. 1, 12).

ನವರಾತ್ರಿ **nava-râtri.** Nine nights: an annual feast of nine days in the seventh month, in honor of Indra, Durgâ, or Vishṇu, followed by the ದಸರೆ or tenth day (My.; Tĕ.).

ನವರಾತ್ರೆ **nava-râtrĕ.** = ನವರಾತ್ರಿ. ನವರಾತ್ರೆಯ ಮಧ್ಯ ಶಿವರಾತ್ರೆ ಬನ್ದೀತೇ?— ನವಮಾಸ ತುಮ್ಬಿದ ಮೇಲೆ ನವರಾತ್ರೆ ಆಗಲಿ! ಅನ್ದರೆ ನಿತ್ತೀತೇ? (Prvs.).

ನವರಾಶಿಕ **nava-râśika.** The rule of nine in arithmetic, being the double rule of three: proportion (My.; Tĕ.).

ನವರು navaru. = ನವುರು, etc. (My.).

ನವರೋಜು **navarôju.** A kind of Hindusthânî râga (My.; T.).

ನವಲ್ naval. ನವಲು. = ನವಿಲ್, etc.

(ಮಯೂರ, etc. Dhw.; Čb. 173). — ನವಲುಗಱಿಯ ಕಣ್ಣು. (ಚನ ಕ Si. 177).

Digitized by Google

ನವಲತೆ nava-latĕ. A new, fresh creeper (Śmd. 386; Kk. 89).

ನವಲಾಯಿ navalâyi. A wonder; surprise (Mhr.). — ನವಲಾಯಿದೇವ. N. (see ಗಿಱುಗಟಿಯ-).

ನವವಿಧಭಕ್ತಿ nava-vidha-bhakti. Nine devotional acts, including the ಅಷ್ಟವಿಧಭಕ್ತಿ and ಶ್ರವಣ, and, instead of ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ, ದಾಸ್ಯ (My.).

ನವಸಾಗರ nava-sâgara. = ನವಾಸಾಗರ. Sal ammoniac (Mhr., H.).

ನವಸಿಗ navasiga. (Śmd. 237). (fr. ನವೆ 3?). A man who troubles, molests, harasses or torments others (ಪೆಱರಂ ಕಾಡುವಾತಂ Kk. 37; Śm. 46; ಪರರಂ ಪೀಡಿಪಾತಂ Śs.; *cf.* ನಸಗಾಱ).

ನವಸುವರ್ಣ nava-suvarṇa. Fine gold (Bp. 50, 34).

ನವಸೂತಿಕೆ nava-sûtikĕ. *A milch-cow. 2, a woman recently delivered.*

ನವಾಂಕುರ nava-aṅkura. A fresh sprout (My.).

ನವಾಬ್ navâb. A Nabob (My.; H.).

ನವಾಮ್ಬರ nava-ambara. *New and unbleached cloth.*

ನವಾಯಿ navâyi. Novelty: craving a novel thing (Bh. 3, 8, 31); a novel thing: unusual beauty, grandeur (Bh. 1, 12, 18; 1, 13, 45; 3, 18, 2; Mhr. ನವಲಾಯಿ, ನವಾಳಿ, a novel thing, a wonder). See ಠಿವಿ.

ನವಾಯಿಕಾಱ navâyi-kâṟa. A grand man, a grandee (Bh. 1, 13, 45).

ನವಾರ navâra. Coarse and broad tape (My.; Br., Mhr., H.).

ನವಾಸಾಗರ navâsâgara. = ನವಸಾಗರ. (My.; Br., H.).

ನವಿರ್ navir. = ನವಿರು 1. Hair (ಕೂದಲ್ Śmd. 52 Mdb. Cm.; Śmd. II; Kk. 83; ಕುರುಳ್, ಕೂದಲ್ Śm. 71; ಕುರುಳ್ 111; Čpr. 4, 47; T. ನವಿರ್, man's hair; ನೆಡುಮ್ಮೆ, woman's hair; Tĕ. ನೆಱುಲು, plural: the hair). ನವಿರ್ಗಳ್ (Śmd. 52). See ಬಾಸ್ಣವಿರ; ಮೆಯ್ನವಿರ್, ತಲೆ-.

ನವಿರು naviru. 1. = ನವಿರ್. (My.). ತಲೆಯ ನವಿರು (ಕೇಶ, ಶಿರಸಿಜ, etc. Hlâ.).

ನವಿರು naviru. 2. = ನವುರು, etc. (My.).

ನವಿಲ್ navil. = ನವಲ್, ನವಿಲ, ನವಿಲು, ನವುಲು, ನೆಮಲಿ. A pea-fowl, a peacock (ಕೇಕಿ, ಶಿಖಿ, ಶಿಖಣ್ಡಿ, ಮಯೂರ, etc. Hlâ., Nr.; ಶಿಖಿ Nn. 4; ಕಂ 7; ನೀಲಕಣ್ಠ, ಮಯೂರ 49; ಮಯೂರ, etc. Mr. 168; ಮೋರ, ಸೋಗೆ Kk. 24; ಸೋಗೆ Śm. 82; Tĕ. ಎಮ್ಮಿ, ನೆಮ್ಮಿ, ನೆಮಲಿ, ನೆವಲಿ; T. ಞಾಮಲಿ, ನವಿರ). ನವಿಲಧ್ವನಿ (ವಾಣಿ, ಕೇಳಿ); ನವಿಲ ಕೊಟ್ಟು (ಶಿಖೆ, ಚೂಡೆ Hlâ.). ನವಿಲ ಚೆಣ್ಡಿಕೆ (ಶಿಖೆ, ಚೂಡೆ); ನವಿಲ ಗಱಿಯ ಸೋಗೆ (ಶಿಖಣ್ಡ, ಪಿಚ್ಛ, ಬರ್ಹ); ನವಿಲ ಗಱಿಯೊಳಗಣ ನಯನಾಕಾರವಾಗಿರ್ದ ಬಣ್ಣ (ಚನ್ದ್ರಕ, ಮೇಚಕ); ನವಿಲ ಗಱಿಯನುಟ್ಟಿಹನು (ಕಿರಾತ Nr.). ನವಿಲ ನುಣಿ (ಕೇಕಾರವ Mr. 168). ನವಿಲ ದನಿ (ಕೇಗು Śm. 29). ನುಡಿವ ನವಿಲ ಧ್ವನಿ (ಕೇಗು Kk. 24). ಸೆಡಿಗಿನೊಳು ನವಿಲ ಗಱಿವೆರೆದ ಕಾಗಿನ ದಟ್ಟಿ ಮೆಱೆಯೆ (ಕಿರಾತನ) ನಡುವಿನೊಳು (Râghč. 17, 64). See Râv. 5, 41; 8, 120; J. 13, 51; 19, 33; 24, 34; 28, 36; Râghč. 17, 71. — ನವಿಲಡಿ. -ಅಡಿ. N. of a plant. See ಮಯೂರಪದಿ. — ನವಿಲುಯ್ಯಲ್. -ಉಯ್ಯಲ್. A swing in the form of a peacock (Čpr. 8, after 46; Râv. 8, after 5). — ನವಿಲ್ದೇರ. -ತೇರ. The peacock-vehicled one: Shanmukha (ಗುಹ Kk. 6; Śm. 4).

ನವಿಲ navila. = ನವಿಲ್, etc. ನವಿಲವನ್ನು ಏಱಿದವ (ಷಣ್ಮುಖ G. 284).

ನವಿಲು navilu. = ನವಿಲ್, etc. (C.; ಬರ್ಹಿ G.; Bp. 37, 54). ನವಿಲಿನ ಗಱಿ (ಪಿಂಛ G.). ನವಿಲಿನ ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಬಣ್ಣ (ಮೇಚಕ G.). ನವಿಲು ಆಡಿದರೆ ಕೆಮ್ಬೋತ ಪುಕ್ಕ ತೆಱೆಕೊಣ್ಡಿತು. — ನವಿಲು ಕುಣಿಯೋದು ನೋಡಿ, ಕುಕ್ಕುಟ ಕುಣೀತು (Prvs.). See Prv. s. ಮೇಘ. — ನವಿಲುಗಱಿ. A peacock's long feathers (My.). — ನವಿಲುಜುಟ್ಟು. A peacock's tuft (My.). — ನವಿಲುಪುಕ್ಕ. A peacock's small feathers (My.). — ನವಿಲುಮೆಟ್ಟಿನ ಪಲ್ಯ. An annual herb, used as a potherb, Bidens pilosa, var. bipinnata L. (Z.).

ನವೀನ navîna. *New, fresh, recent, modern, novel.*

ನವುಕರ navukara. = ನವಕರ, ನೌಕರ. A servant (My.; Br., H.).

ನವುಕರಿ navukari. Service (My.; Br., H.).

ನವುಬತ್ navubat. ನೌಬತ್. A large kind of kettle-drum (H., Mhr., Br.).

ನವುರು navuru. = ನವರು, ನವಿರು 2. That is tender, soft, fine, thin, small, as grass, hair, cloth, paper and other articles (My.; Tĕ.; Si. 222. 223; *cf.* ನಯ, ನಸು 2). ನವುರು ಕೂಡಿ ನಗ, ನೊಣ ಕೂತು ವ್ರಣ (Prv.).

ನವುಲು navulu. ನೌಲು. = ನವಿಲ್, etc. The common pea-fowl, Pavo cristatus (My.; ಮಯೂರ, ಬರ್ಹಿ, ನೀಲಕಣ್ಠ, etc. Si. 177; ಅಹಿಭುಕ್ 413; ನೀಲಕಣ್ಠ 416). ತೈಲದ ಗುಣ ನವುಲು ತಿಳಿದೀತೋ? (Prv.). See ಕನ್-. — ನವುಲುಕೂಗು. (ಕೇಕೆ Si. 177). — ನವುಲುಗಱಿ. (ಶಿಖಣ್ಡ Si. 177). ನವುಲುಗಱಿ ಉಟ್ಟ ಬೇಡ (ಕಿರಾತ 341). — ನವುಲುಜುಟ್ಟು. (ಶಿಖೆ Si. 177).

ನವುಲೆ navulĕ. — ನವುಲೆಗಿಡ. The name of a plant. ಪ್ರಕೀರ್ಯ, ಪೂತಿಕರಜ, ಪೂತಿಕ, ಕಲಿಕಾರಕ ಎನ್ದರೆ ತಪಸೀ ಗಿಡ; ನವುಲೇಗಿಡ ಎನ್ದು, ಕೆಲವರನ್ನುವರು (Si. 133).

ನವೆ navĕ. 1. = ನಮೆ. (My.). P. ps. ನವ, ನವದು, ನವೆ, ನವೆದು. ನವದರೂ ಭವ ತಪ್ಪದು. — ನವದರೆ ಜವ ಬಿಟ್ಟಾನೇ? — ನವದವನಿಗೆ ನೋವು ತಪ್ಪದು (Prvs.). See Bp. 18, 9; 40, 45; 52, 30; J. 7, 53; 19, 19. 38; 21, 4; 31, 12.

ನವೆ navĕ. 2. = ನವೆದು. P. p. of ನವೆ 1, in ನವೆ ನವೆದು. (My.).

ನವೆ navĕ. 3. = ನಸೆ 1. Itching; the itch (ಕಣ್ಡು, ಖರ್ಜು, ಕಣ್ಡೂಯೆ Si. 200; My.; Tĕ. ನವೆ, ನಸೆ, ನಸಮಿರಿ, ನಸಿಮಿರಿ, ನಸೆನಸೆ; T. ನಮೈ). ನವೆಯಾಗು, ನವೆ ಹತ್ತು (My.).

ನವೋದ್ಧೃತ nava-uddhṛita. *Fresh butter.*

ನವ್ಯ navya. *New, fresh, recent, modern, novel.*

ನಶನ naśana. Disappearing; perishing. See ಪ-.

ನಶಿಸು naśisu. To vanish; to perish (My.). See Prv. s. ಮೊಸಳೆ.

ನಶೀಬು naśîbu. ನಸೀಬು. Fortune, lot (My.; Mhr., H.).

ನಶ್ಯತ್ naśyat. Perishing; waning, wasting.

ನಶ್ಯತ್ಪ್ರಸೂತಿ naśyat-prasûti. *Whose offspring perishes.*

ನಶ್ವರ naśvara. Perishing, etc. See ಪ-; J. 26, 74.

ನಷ್ಟ nashṭa. *Lost, disappeared, disappearing; vanished, lost sight of; perished, destroyed, ruined;—run away, fled.* 2, loss; damage; ruin, destruction. 3, a kind of calculation (Čh.; Mr. 367). ನಷ್ಟ ಪಡಿಸುವನ್ಥ ಮಾತುಗಳು (B. 4, 50). ನಷ್ಟ ಬಿದ್ದರೂ ಭ್ರಷ್ಟನಾಗ ಬಾರದು. — ನಷ್ಟ ಬಿದ್ದವ ಪುಷ್ಟಿಯಾದಾನೇ? — ನಷ್ಟವಾದವನಿಗೆ ಕಷ್ಟ ತಪ್ಪೀತೇ? (Prvs.).

ನಷ್ಟಕಾಲ nashṭa-kâla. A time of loss or ruin (My.). ನಷ್ಟಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟಿದ್ದರೇನು? (Prv.).

Digitized by Google

ನಷ್ಟಚೇಷ್ಟತೆ nashṭa-cêshṭatĕ. *The state of being deprived of the power of motion; unconsciousness, insensibility, fainting, swooning.*

ನಷ್ಟಚೇಷ್ಟೆ nashṭa-cêshṭĕ. = ನಷ್ಟಚೇಷ್ಟತೆ. See ಜಸಿಗಿಸು, ನಸಿ.

ನಷ್ಟಜಾತಕ nashṭa-jâtaka. The lost nativity: subsequent calculation or casting of a lost nativity (My.).

ನಷ್ಟಜೀವಿ nashṭa-jîvi. A person who has lost his life (My.); a person who continually suffers loss (My.).

ನಷ್ಟದೃಷ್ಟಿ nashṭa-dṛishṭi. One who has lost his sight; blind. (My.).

ನಷ್ಟದ್ರವ್ಯ nashṭa-dravya. A lost thing (My.).

ನಷ್ಟಧನ nashṭa-dhana. Lost riches (My.).

ನಷ್ಟಪದ nashṭa-pada. A lost place or position (ಮುಜ್ಜಾಸಾರ, ನಷ್ಟವಾದ ಠಾವು Nn. 125).

ನಷ್ಟಸಮಾಸ nashṭa-samâsa. One of the eighteen faults in poetical composition (Ĉh. v. 40).

ನಷ್ಟಾಗ್ನಿ nashṭa-agni. *A Brâhmaṇa or householder whose fire has been extinguished or who has lost his consecrated fire.*

ನಷ್ಟಿ nashṭi. = ನಟ್ಟ. Loss; destruction, ruin.

ನಷ್ಟೇನ್ದುಕಲೆ nashṭa-indu-kalĕ. *The day of new moon when it rises invisible.*

ನಷ್ಟೇನ್ದ್ರಿಯ nashṭa-indriya. One who has lost his organs of sense (Sk.). 2, impotency, want of procreative power (My.).

ನಸ್ nas. = ನಃ. The nose. See ಖರನಸ್, ಖುರ-.

ನಸ nasa. 1. = ನಸು 1. P. p. of ನಸಿ 1, in ನಸ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ನಸ nasa. 2. = ನಸು 2. — ನಸಗುನ್ನಿ. -ಕುನ್ನಿ. = ನಸುಗುನ್ನಿ. (ಆತ್ಮಗುಪ್ತೆ, ಅಜಡೆ, ಅವ್ಯಣ್ಡೆ, etc. Si. 143).

ನಸ nasa. 3. = (ನಚ್ಚು 3), ನಸೆ 2. — ನಸನಸೆ. rep. Doubt (My.).

ನಸ nasa. = ನಸ್. See ಕುಮ್ಬಾ-, ಖರನಸ.

ನಸದು nasadu. = ನಸ 1, etc.

ನಸರಿ nasari. A good, medicinal kind of honey (S. Mhr.). — ನಸರಿಹುಳು. A bee that produces the nasari (S. Mhr.).

ನಸಿ nasi. 1. (= ನಮೆ, etc.). To wear out, to wear away, to waste away, to wither, to wane, to decay, to spoil, etc. (ಜೀರ್ಣ Ŝmd. Dh.; My.; T. ನಜಲ್, ನೈದಲ್, wasting away, perishing, rotting, being sick, etc.; ನೈ, to become spoiled or rotten; to grow too soft, as a fruit; to waste by being used; to perish; to become thin; to slacken, be remiss; to fade, wither; *cf.* ನಸ್ದು 2). **2,** to become motionless, unconscious or insensible, to faint (ನಷ್ಟಚೇಷ್ಟೆ Ŝmd. Dh.). **3,** to become poor or poorly (ಬಡವಾಗು Ĉt. I, 71). P. ps. ನಸ, ನಸದು, ನಸಿದು, ನಸು. ಹುದುವಿನ ಅರಮ್ಬದ ಫಲೋದಯವು ನಸಿದು ಹೋಗದೇ? (Bh. 1, 8, 48). ನಸದ ಬೆಣ್ಣೆ ಗಸಿಯ ಹಾಗೆ (Prv.). See Ĉ. Bp. 46, 20; J. 28, 1.

ನಸಿ nasi. 2. = ನಸಿಕು 2, etc. (ಪೊತ್ತರು Ĉt. I, 19).

ನಸಿ nasi. = ನಸೆ No. 2, ನಸೆ. Tbh. of ನಸ್ಯ. ನಸೀ ಭ್ರಮೆಯಿದ್ದವ ಮಸಿಯಾದರೂ ಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳಾನು (Prv.).

ನಸಿಕು nasiku. 1. = (ನಸಿ 1), ನಸುಕು 1. To wear out, etc. (ಜೀರ್ಣ Ĉt. I, 57, o. r. ನಸುಕು).

ನಸಿಕು nasiku. 2. = ನಸಿ 2, ನಸಿಗು, ನಸುಕು 2. Wasting, waning: the time when the light of the sun is still as it were in a *waned* state: the faint light of the morning, dawn, twilight. — ನಸಿಕಿಲೆ (*i. e.* ನಸಿಕಿನಲ್ಲೇ). Even at dawn, early in the morning, very early (My.).

ನಸಿಗು nasigu. = ನಸಿಕು 2, etc. ನಸಿಗಿನಲ್ಲಿ ಬನ್ದ, ನಸಿಗಾಗಿರುವಾಗಲೆ ಬನ್ದ (My.).

ನಸೀಬು nasîbu. Fortune, lot (My.; Mhr., H.).

ನಸೀಯತ್ತು nasîyattu. Chastisement (My.; Mhr., H. ನಶಿಹತ, ನಶ್ಯತ).

ನಸು nasu. 1. = ನಸ 1. P. p. of ನಸಿ 1, in ನಸು ಕೊಳ್ಳು (My.).

ನಸು nasu. 2. = ನಸ 2. (Worn-away or waned state); minuteness, smallness; fineness; a little; a trifle (T. ನಚ್ಚು, ನಣ್ಣಿ, ನವಿರ; M. ನನು). ನಸು ಮಾಸಿದ ಎಡಿಂಕೆಗಳನ್ ಅಂಚೆಗಳ್ ಕಲಹಂಸೆಗಳೆಮ್ಬುದು (Hlâ.). See Ĉpr. 8, 76. 103; Grj. 2, after 106; Bp. 26, 30; 27, 11; 28, 50; 43, 11; 46, 56; 47, 32; 52, 11; 56, 43; 59, 20; 60, 34; Bh. 2, 13, 47; J. 18, 25; 21, 49. — ನಸುಂ. -ಉಂ. Also, or even, a little (Ĉpr. 5, 79. 124; 8, 65. 70; 9, 92; Rŝv. 2, 54). — ನಸು ಕಲಂಕು. To be a little perturbed, etc. (Grj, 4, 66). — ನಸುಗತ್ತಲೆ. Slight darkness: early dawn (B. 3, 22). — ನಸುಗಬ್ಬಲೆ. -ಕಬ್ಬಲೆ. Slight darkness (Grj. 4, 73). — ನಸುಗಾಳಿ. A light wind, a breeze (J. 3, 27). — ನಸುಗುನ್ನಿ. -ಕುನ್ನಿ. A plant stinging like nettles, cowhage, Carpopogon pruriens Roxb. (Mucunna pruriens Dec., ಮರ್ಕಟಿ, ಆತ್ಮಗುಪ್ತೆ Mr. 145; My.). ಕಾಳಕೂಟದ ವಿಷವು, ಚೇಳು, ನಮ್ಬದ ಹಗೆಯು, ಹಾಯಿರ ಜುಬಿಚ, ನಸುಗುನ್ನಿ, ತಿಗುಳರ ಗಾಳಿ ಬೀಜ (Sp.). See Sp. s. ಕಂಕಿ. — ನಸುಗುನ್ನೆ. -ಕುನ್ನೆ. The plant Alhagi maurorum (ಯಾಸ, ಯವಾಸ, etc. Si. 144). — ನಸುಗೆತ್ತು. -ಕೆತ್ತು. To quiver slightly (Ĉpr. 5, 69; Abh. P. 4, 108; Rŝv. 8, after 82). — ನಸುಗೆಮ್ಪು. -ಕೆಮ್ಪು. A tawny colour, etc. (ಅವ್ಯಕ್ತರಾಗ, ಅರುಣ Nr.; ಹರಿ, ಕದ್ರು, ಕಡಾರ, ಪಿಂಗಲ Hlâ.; Mr. 443). ನಸುಗೆಮ್ಪಾಗಿರ್ದುದು (ಕಪಿಶ Hlâ.). See Ĉpr. 7, 64. 148; B. 3, 52; 4, 140. — ನಸುಗೇಳ್. -ಕೇಳ್. To hear slightly or a little (Ĉpr. 1, 118). — ನಸುಗೋಪ. -ಕೋಪ. Slight wrath (Grj. 8, 9). — ನಸುತೂಕಡಿಕೆ. A little drowsiness (Bh. 1, 9, 8). — ನಸುದೀಪ. A small light or lamp (Bh. 1, 8, 67). — ನಸುದೊಡೆ ತೋಱು. -ತೊಡೆ-. The thigh faintly to appear (Ĉpr. 8, 52). — ನಸುದೋಱಿ. (A fruit) that is nearly full-grown (Ŝŝv. 1, 51). — ನಸುದೋಱು. -ತೋಱು. -ದೋಱು. To appear faintly (J. 2, 48; 18, 29). — ನಸು ನಗು. To smile (Bp. 1, 50; 24, 63; 44, 16; 50, 34; J. 2, 21; 29, 34. 35). — ನಸುನಗೆ. A smile (Bp. 1, 53; 12, 5; 24, 44; 41, 12; 51, 41; 53, 14; J. 5, 60; 6, 16; 25, 11; 30, 49). ನಸುನಗೆಯಿಲ್ಲದವನ ಮೋಱೆ ಬುಸು ಬುಸ ಎಮ್ಬುವದು (Prv.). — ನಸು ನಡು. To fix to some extent in the ground (ನಾಣ್ಬು Ĉt. I, 7). — ನಸುಬಾನಲ್. The state of being slightly dim or discoloured (Ĉpr. 8, 73). — ನಸುಬಿಸುಪು. Slight heat, warmth (Abh. P. 9, 117). — ನಸುಬಿಳಿದು. The colour grey, etc. (ಧೂಸರ Ŝmd. 339). ನಸುಬಿಳಿದಾಗಿ ಮಿಂಚುವ ಬಟ್ಟಹ ತೊಸ್ನು (ಕೋಠ, etc. Nr.). — ನಸುಬಿಳುದು. = ನಸುಬಿಳಿದು.

Digitized by Google

ನಸುಬಿಳುದಾಗಿ ಮಿಂಚುವ ಬಟ್ಟಹ ತೊನ್ನು (ಕೋಠ, etc. Nr. *b*). — ನಸುಬಿಳುಪು. = ನಸುಬಿಳಿದು. (ಈಷತ್ಪಾಣ್ಡು, ಧೂಸರ Nr.). — ನಸುಭಯು. A little fear (Râm. 6, 9, 19). — ನಸುಮರ್ಬು. Slight darkness (Šsv. 4, 114). — ನಸುಮುಚ್ಚೆ. Slight fainting, etc. (Abh. P. 9, 111). — ನಸುಮುರುಟು. A slight contraction (Bp. 20, 11). — ನಸುಲಜ್ಜೆ. A little shame, modesty (Grj. 4, 5; J. 18, 30; 29, 28. 31). — ನಸುವಕ್ಕೈ. -ವಕ್ಕೈ. Slight reclination or bending downward (Čpr. 8, 71). — ನಸುವಾಗು. -ಬಾಗು. To bend (v. i.) a little (J. 6, 46). — ನಸುಸಯ್ರಣೆ. A little patience (Bp. 42, 14). — ನಸುಸುಬಿ'ವು. Gently moving about or blowing (Bp. 12, 14). — ನಸುಸೇಕ. Slight heat, fomentation (Bp. 17, 8).

ನಸುಕು nasuku. 1. = ನಸಿಕು 1, q. v.

ನಸುಕು nasuku. 2. = ನಸಿಕು 2, etc. (My.; Tě. ನಸುಕು, petty, slight; slinking, hint; T. ನಜುಕ್ಕಾನ್, a small one). ಅವನು ನಸುಕು ಇರುವಾಗಲೇ ಏಬುವನು (B. 5, 231).

ನಸೆ nasĕ. 1. = ನವೆ 3, q. v. Itching: an irritating, teasing desire (Čpr. 6, 84; 8, 70; Rsv. 5, 105; T. ನಚ್ಚೈ, desire). ನಸೆಯಿದ್ದ ಹಲಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಹಸೆ ಯಾಕೆ? (Prv.). — ನಸೆಯಿಚ್ಚೆವೋಗು. -ಇಚ್ಚೆ-ಪೋಗು. Teasing desire and lust to come (Čpr. 5, 63). — ನಸೆವಣೆಕ. -ಮಣೆಕ. A cow that longs for the bull (Čpr. 2, 24).

ನಸೆ nasĕ. 2. = ನಸ 3. — ನಸೆನಸೆ. = ನಸನಸೆ. ನಸೆನಸೆಯುಳ್ಳವನು ಹಸಿಯನೇ? (Prv.). — ನಸೆನಸೆಯ ಮಾತು. = ನಚ್ಚುಮಾತು. (My.).

ನಸೆ nasĕ. The nose. 2, = ನಸಿ, snuff (My.). ಕಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಆಯುಧವಿದ್ದು, ನಸೆಯೆನ್ನು ತಿಳಿಯ ಬಹುದೇ? (Prv.). — ನಸೆಚುಟಿಕೆ. A pinch of snuff (My.). — ನಸೆಪುಡಿ. Snuff (My.).

ನಸೆಗಾಱ nasĕ-gâṟa. He who irritates or teases: Kâma (ಮನ್ಮಥ Šm. 7).

ನಸ್ತ nasta. The nose.

ನಸ್ತಿತ nastita. Nozzled; having a hole bored in the septum of the nose; *an ox or any other draught animal with a string through its nose* (ಬತ್ತಿ ಮೂಗಂ ಚುಚ್ಚೆ Mr. 179).

ನಸ್ಯ nasya. = ನಸಿ, ನಸೆ. Belonging or relating to the nose. 2, *a sternutatory, snuff*. See Prv. s. ಪುಷ್ಯಮಾಸ.

ನಸ್ಯೋತ nasi-ôta. = ಸಸ್ತಿತ. *An ox or other animal led by a string through its nose.*

ನಹ್ nah. A tie, a band. See *e. g.* ಉಪಾನಹ್.

ನಹನ nahana. Binding, binding together; putting on. See ಸನ್ನಹನ.

ನಹಿ na-hi. For not, surely not; *not at all*. ನಹಿ, ನಹಿ! ಎಮ್ಬವ ಮುಹಿಗೆ ಹೊಡೆ (Prv.).

ನಹಿತ nahita. Bound, put on, etc. See ಸನ್ನಹಿತ.

ನಹುಷ nahusha. N. of a king who took possession of Indra's throne for a time, but was afterwards deposed and changed into a serpent. ನಹುಷನಾದರೂ ನಾಕದಿನ್ದ ಬಿದ್ದನು. — ನಹುಷನಿಗೂ ನೋವು ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. — ನಹುಷರಾಯನ ಭೋಷ ನಾಕದಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತು (Prvs.). See J. 2, 4; 33 sum.

ನಳ naḷa. (= ನಳಿ 2). (*Cf.* ನಯ; M. ನಾಬ್ಬ, ನಾಬ್ಬ, to become soft or mellow, melleable, as gold, *cf.* ನಾನ್ದು 2; to yield, sink, *cf.* ನೆಬ್ಗು; see T. s. ನಸಿ 1; *cf.* Sk. ನಲ್, to shine). — ನಳನಳಿಕೆ. rep. Softness, tenderness, delicateness; pleasantness, agreeableness; beauty; brightness, lustre (ಕೋಮಲ, ಕೋವಳ Ct. II, 37; ಕೋಮಲ Šm. 22; Grj. 7, after 11). — ನಳನಳಿಕೆವೆಱ್. -ಪೆಱ್. To become soft, etc. (Šsv. 2, after 78). — ನಳನಳಿಸು. To be soft, tender, delicate, pleasant, nice, elegant, bright, glittering, etc. ಒನ್ದೆಡೆಯ ತೆಱಪಿನೊಳ್ ನಳನಳಿಪ ಕೇಸರದ ಸಸಿ (Čpr. 7, after 92). See Grj. 2, 12; 4, 2. 36; 5, 61; Bp. 4, 23; 19, 44; 26, 40; 34, 22; 38, 39; 42, 24; Bh. 1, 10, 25; J. 3, 5. 17.

ನಳ naḷa. = ನಲ. A reed; king Nala (who wandered very much about, ಸೂಱಾಳ್ Čt. I, 79). ನಳಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾದರೂ ಅಲೆ'ವು ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ನಳಪಾಕ naḷa-pâka. A dish of king Nala (who during a part of his troubles served as a superior cook): a dish well cooked (My.; T.). ತಿಳಿದವ ಮಾಡ್ಯಾನು ನಳಪಾಕವ (Prv.).

ನಳಿ naḷi. 1. To grow bent or curved, to bow, to bend (ನಮನ Šmd. Dh.; T. ನೆಳಿ; M. ನಾಳಿ; T. ನೆಳಿವು, a flexure).

ನಳಿ naḷi. 2. (= ನಳ). Softness, smoothness, etc. — ನಳಿತೋಳ್. A soft, smooth arm (Čt. II, 68; Šm. 118; Bp. 4, 22; J. 18, 20; 28, 18).

ನಳಿ naḷi. = ನಲಿ, etc. ನಳಿಯೆಮ್ಬ ಗನ್ಧ (ನಟ, ನಲಿ, etc. Nr.; ಗೂವಗುತ್ತಿಗೆ Si. 154).

ನಳಿಗೆ naḷigĕ. = ಲಳಿಗೆ. Tbh. of ನಲಕ. A tube (My.). ನಾಯಿಯ ಬಾಲಾ ನಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದರೆ ಡೊಂಕು ಬಿಟ್ಟೇತೇ? (Prv.). See Prv. s. ನಾಯಿ.

ನಳಿನ naḷina. = ನಲಿನ. ನಳಿನಕ್ಕಿನ್ತ ಶ್ರೇಷ್ಠಪುಷ್ಪವಿಲ್ಲ, ಅಳಿಗಳಿಕ್ಕಿನ್ತ ಮೇಲುಹುಬಿಗಳಿಲ್ಲ. — ನಳಿನವಿಲ್ಲದ ಕೊಳವೂ ಅಳಿಗಳಿಲ್ಲದ ಹೂವೂ ಸಮ (Prvs.).

ನಳ್ಳಿ naḷḷi. = ಲಳ್ಳಿ. A crab (My.; T. ನಾಣ್ಡು, ನಾಣ್ಡು, ನಣ್ಡು, ನಳಿರ್, ನಳ್ಳಿ; Tě. ಎಣ್ಡ್ರಿ; *cf.* ಏಡಿ 1). ನಳ್ಳೀ ರಾಗಕ್ಕೆ ನರಿ ತಲೆ ತೂಗಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ನಳ್ಳು naḷḷu. 1. = ಅಳ್ಳು 1. — ನಳ್ಳಿಱ್. = ಅಳ್ಳಿಱ್ No. 1. (Bp. 58, 53).

ನಳ್ಳು naḷḷu. 2. = ನಾನಲ್. ನಳ್ಳ ನೆಲ (ನಡ್ವಲ, ನಲಯುತ Mr. 92). *Cf.* Sk. ನಲ.

ನಳ್ಳು naḷḷu. 3. = ನೆಬಲ್ 1, etc. (My.).

ನಳ್ಳು naḷḷu. (= ನಾಲ 1 No. 5). A nallah or depression in the ground. See ಅತಿನಳ್ಳುಬುಗುಡು.

ನಾ nâ. 1. = ಆಂ 1, etc. I (C.; frequently in the Bp., *e. g.* 16, 67). ನಾ ಬಲ್ಲಿದ, ತಾ ಬಲ್ಲಿದನೆನ್ದು, ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರ್ ಅಹಂಕರಿಸುಹಂ (ಅಹಮಹಮಿಕೆ); ನಾ ಮುಂಚೆ, ತಾ ಮುಂಚೆ ಇತೆನೆನ್ದು, ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿ ಮುಂಚುವುದು (ಅಹಮ್ಪೂರ್ವಿಕೆ Nr.).

ನಾ nâ. 2. = ನನ್ 2, ನಲ್ 2, ನಲ 1, ನಲು, ನಾಕು, ನಾಲ್, ನಾಲುಕು, ನಾಲ್ಕು. Four. — ನಾಗಳ. -ಕಳ. Four kaḷas (ದ್ರೋಣ Si. 329. 419; My.). ಉಪ್ಪಿಲ್ಲದೆ ಮೂಗಳ ಗಂಜೀ ಕುಡಿಯುವನೆ ಉಪ್ಪಿದ್ದರೆ ನಾಗಳವೂ ಸಾಲದು (Prv.). — ನಾಗಾಲು. -ಕಾಲು. Four feet. ನಾಗಾಲಿನ ಮೃಗವಾದರೆ ನಾಕಕ್ಕೆ ಹೋದೀತೇ? (Prv.). — ನಾಗಾಲೋಟ. -ಓಟ. A canter; a gallop (My.). ಸಾದಾಸಡಿಗೆ, ದುಡಕಿ, ನಾಗಾಲೋಟಗಳೆಮ್ಬದಾಗಿ ಕುದುರೆಗಳಿಗೆ ಮೂಱು ಹುಟ್ಟುಸಡಿಗೆಗಳು (B. 3, 55). — ನಾಗುಳ. -ಕುಳ. Four kuḷas (ದ್ರೋಣ Nr.; My.). ನಾಗುಳ ಹಾಲು ಕಱೆವ ಆಕಳು (ದ್ರೋಣದುಘೆ Nr.). — ನಾಗೊಳಗ. -ಕೊಳಗ. Four kŏḷagas (ದ್ರೋಣ, ದೋಣ Šmd. 345; My.). — ನಾನೂಱು. Four hundred (C.).

ನಾ nâ. 3. = ನಾಱು 2, etc. Smell. — ನಾಬಳ್ಳಿ. = ನಾಱುವೇಳೆ, etc. An annual strongly smelling herb, Gynandropsis pentaphylla D. C. (Z.; ಅಜಗನ್ಧಿಕೆ G.). See ಗಣ್ಡು-.

Digitized by Google

ನಾ nâ. 4. (= ನಾಟು 2). (Regarding the formation *cf.* ದಾಂ, ದಾಜ್). — ನಾಗಲ್. -ಕಲ್. A rock that sticks out of the ground (Śśv. 4, 23).

ನಾ nâ. A man; *the masculine gender*. 2, no, not (see ನಾನಾ).

ನಾಂ nâṁ. = ನಾ 1, etc. (Šmd. 2 Cm.). See ನಾನ್ 1.

ನಾಕ nâka. *Heaven, the sky, the atmosphere; heaven, the abode of the gods* (ನಭ Mr. 471; ಅಮ್ಬರ, ಆಕಾಶ Nn. 128; ಅನಿಮಿಷಾಲಯ 471; ಸುರಾವಾಸ, ಸ್ವರ್ಗ 128; ದೇವಾಗಾರ, ಸ್ವರ್ಗ 71; ಗಗನ, ಆಕಾಶ 71). 2, the earth (ಧರೆ 471; ಉರ್ವಿ, ಭೂಮಿ 71; ಧರಿತ್ರಿ, ಭೂಮಿ 128). 3, = ನಾಕು (ವಲ್ಮೀಕ, ಹುತ್ತು 71; ವಲ್ಮೀಕ, ಹುತ್ತ 128). 4, a certain metrical foot (Čh.). ನಾಕದವರಿಗೆ ಲೋಕದ ಭಯವೇನು?— ನಾಕದ ಸನ್ತೋಷ ಸೂಕರಗೆ ತಿಳಿದೀತೇ?— ನಾಕದ ಸುಖ ನಾಯಿಗೆ ತಿಳಿದೀತೇ?— ನರಕಕ್ಕೆ ನವದ್ವಾರ, ನಾಕಕ್ಕೆ ಒನ್ದೇ ದ್ವಾರ (Prvs.). See Prvs. s. ಪಾಕ, ಪುತ್ರ, ಪೋಕ, ಬೇಕನ್ನು, ಲೋಕ, ವಾಕ್ಚಾತುರ್ಯ.

ನಾಕನಾರಿ nâka-nâri. N. of a plant (ಗಣ್ಡೋತ್ಪಲ, ಸಹದೇವಿ Mr. 127, o. r. ನಾಕನಾರೀ).

ನಾಕರ nâkara. (Mhr. ನಾಗರ, ನಾಂಗರ, a plough; an anchor). — ನಾಕರಕುಣ್ಟೆ. A kind of ಕುಣ್ಟೆ (S. Mhr.). — ನಾಕರನೇಗಲು. A kind of plough (S. Mhr.).

ನಾಕಲೋಕ nâka-lôka. The heavenly world (ಸಗ್ಗ Čt. I, 4; II, 95; Bp. 60, 43). ನಾಗಲೋಕದ ಹತ್ತರ ನಾಕಲೋಕವೋ? (Prv.). See Prv. s. ನೀವು 1.

ನಾಕಸದನ nâka-sadana. An inhabitant of heaven, a deity (Mr. 8).

ನಾಕಾಧಿನಾಥ nâka-adhinâtha. Indra (Čh. G. MS. v. 23).

ನಾಕಾರಿ nâkâri. = ನಕಾರಿ, ನಾಕಾರೆ. (My.).

ನಾಕಾರೆ nâkârĕ. = ನಕಾರಿ, etc. (My.; Br.; Mhr., H. ನಾಕಾರಾ).

ನಾಕಾವಾಸ nâka-âvâsa. = ನಾಕಸದನ. (ದೇವತೆ Nn. 153).

ನಾಕಿ nâki. A deity, a god. 2, N. of Nâgavarma (see *e. g.* s. ಅಜಿತಸೇನಪಣ್ಡಿತ). 3, a certain metrical foot (Čh.).— ನಾಕಿನಿಕರ. A multitude of gods (Čpr. 4, after 80). — ನಾಕಿನಿಲಯ. Heaven (Čpr. 7, 32). — ನಾಕಿವರ. Indra (Śśv. 1, 84).

ನಾಕಿಗ (nâki-ga). N. of Nâgavarma. ನಾಕಿಗಂ, the foot — ⏑ — (Čh.).

ನಾಕು nâku. = ನಾ 2, etc. (My.). — ನಾಕು ಮಡಿ. Four folds or times. ತತ್ಪತ್ನಿ ಪಾರ್ವತಿಗೆ ನಾಕು ಮಡಿ ಮಿಗಿಲ್ ಎಮ್ಬ ನಾಣ್ನುಡಿ ಕಾಣ ಬಡಿಸಿತೆ? (Râm. 3, 2, 18).

ನಾಕು nâku. = ನಾಕ No. 3. *An ant-hill.*

ನಾಕುಲ nâkula. (fr. ನಕುಲ). Belonging to the mungoose or ichneumon; ichneumon-like.

ನಾಕುಲಿ nâkuli. *The mungoose-plant* (= ಗನ್ಧನಾಕುಲಿ, ನಕುಲೇಷ್ಟ, ರಾಸ್ನೆ).

ನಾಕ್ಷತ್ರ nâkshatra. (fr. ನಕ್ಷತ್ರ). Relating or belonging to the lunar asterisms, sidereal. (My.).

ನಾಕ್ಷತ್ರಮಾನ nâkshatra-mâna. Sidereal computation of time (used with regard to a month of twenty-seven days, My.).

ನಾಗ nâga. *A snake,* especially the Coluber or Cobra capella (ಅಹಿ, ಸರ್ಪ Nn. 26; ಫಣಿ Mr. 504). 2, *a Nâga or fabulous serpent demon* sprung from Kadrû, wife of Kaśyapa; eight principal Nâgas are mentioned (see ಎಣ್ಟು ಕುಲ). 3, the number 8 (Čh.; ಎಣ್ಟು Mr. 547). 4, *an elephant* (ಸಿನ್ಧುರ, ಆನೆ 26; ಗಜ 504). 5, *any great or pre-eminent man* (ಮುಖ್ಯ, ಮೊದಲಿಗ 26; ಸಚಿವ 504). 6, one of the five airs of the body, that which is expelled by eructation (ದೇಹಮಂ ತಾಳಿ ಇಹುದನಿಲಂ Mr. 51). 7, fire (ಅನಲ, ಅಗ್ನಿ 26). 8, a cloud. 9, darkness (ತಮ, ಕತ್ತಲೆ 26). 10, a tree (ಕುಜ, ಮರ 26). 11, a peg, nail or hook to hang any thing upon or suspend any thing on, as a lamp, etc. 12, water (ಜಲ, ನೀರ್ 26). 13, *lead* (ಸೀಸ 26; 504). 14, a shark. 15, a cruel or tyrannical man. 16, name of a plant (ಸುರಗಿ Mr. 126). 17, the tenth karaṇa or astronomical period. — ನಾಗದಾಳಿ. (-ತಾಳಿ). A climbing plant, Luffa acutangula var. amara Roxb. (St. & Pl.). — ನಾಗದಾಳೆ. (-ತಾಳೆ). N. of a strong-smelling shrub (My.). — ನಾಗನ ಹುಲ್ಲು. N. of a kind of grass. ದೇವನಾಳಂ ಪಿರಿದಾಗಿರ್ಪ ಭೂಮಿ ನಡ್ವತ್, ನಡ್ವಲ, ಒಟ್ಟಿಲೆ, ನಾಗನ ಹುಲ್ಲೆನ್ದೂ ಎಮ್ಬುರು Nr. *a*; ---ಒಟ್ಟಿಲೆ, ನಾಗನ ಹುಟ್ಟೆನ್ದೂ ಎಮ್ಬುರು (Nr. *b*). — ನಾಗಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. Father Cobra; N. See Prvs. s. ನಾನು 1, ಪಾದ. ನಾಗಪ್ಪನುಣ್ಟು, ಜೋಗಪ್ಪನುಣ್ಟು (I do not meddle with the affair, Prv.). — ನಾಗಬೆತ್ತ. A snake-coloured cane, a superior cane with black spots (My.). — ನಾಗಮಯ. -ಅಯ. N. See ಶಿವ-. — ನಾಗಮಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. See ಶಿವ-; Bp. 55, 11. — ನಾಗಮಲ್ಲಿಗೆ. A tall shrubby plant, Rhinacanthus communis Nees. (Justitia nasuta Lin., St. & Pl.; T., Tĕ.). ನಾಗಮಲ್ಲಿಗೇ ಹೂ ಪೂಗವಾದೀತೇ? (Prv.). — ನಾಗಮುರಿ. = ನಾಗಮುರಿಗೆ. (G. 419; My.). — ನಾಗಮುರಿಗೆ. A serpentine bracelet (sometimes with the figure of a snake-hood) worn on the upper arm (Si. 220). — ನಾಗಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 57, 82). — ನಾಗವಸ್ತಿಗೆ. -ಬಸ್ತಿಗೆ. = ನಾಗ No. 11. (ನಿರ್ಯೂಹ G.). — ನಾಗಸಮ್ಪಗೆ. A middle-sized tree, Mesua ferrea L. (ಚಾಮ್ಪೇಯ, ಕೇಸರ, ನಾಗಕೇಸರ, etc. Nr.). — ನಾಗಸಮ್ಪಿಗೆ. = ನಾಗಸಮ್ಪಗೆ. (ಕಾಂಚನ Mr. 127; Si. 137). ನಾಗಸಮ್ಪಿಗೇ ಮುಡಿಯ ಬೇಕಾದರೆ ನಾರು ಯಾಕೆ? (Prv.). — ನಾಗೂರ್. -ಊರ್. N. of a place. ನಾಗೂರ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯ (Bp. 58, 12).

ನಾಗಕಂಕಣ nâga-kaṅkaṇa. Who has a snake for his bracelet: Śiva (Bp. 3 sum.; 12, 25; 22, 19).

ನಾಗಕಟಕ nâga-kaṭaka. = ನಾಗಕಂಕಣ. (Bp. 18, 104; 58, 46).

ನಾಗಕನ್ಯೆ nâga-kanyĕ. A female of serpentine extraction, represented with the face and hands of a beautiful woman and the tail of a serpent (My.).

ನಾಗಕುಣ್ಡಲ nâga-kuṇḍala. Who has a snake for his ear-ring: Śiva (My.).

ನಾಗಕುಷ್ಠ nâga-kushṭha. A kind of leprosy with such spots as cobras have (My.).

ನಾಗಕೇಸರ nâga-kêsara. *The tree Mesua ferrea* Lin. 2, the tree Mimusops elengi Lin. (ಬಕುಳ Mr. 125).

ನಾಗಚತುರ್ಥಿ nâga-čaturthi. A feast on the fourth lunar day of the fifth month, when adoration is paid to serpents, milk, plantains, betel-nuts, etc. being put into the holes wherein they are supposed to be (My.).

ನಾಗಜಿಹ್ವಿಕೆ nâga-jihvikĕ. *Red arsenic.*

ನಾಗದನ್ತಿ nâga-danti. A species of sun-flower, Heliotropium indicum (Sk.). 2, a shrubby creeper, the Indian jalap, Ipomaea turpethum R. Br. (St. & Pl.). See ಬಿಳೀ-.

ನಾಗದಮನಿ nâga-damani. N. of a plant (ಶಾರದೆ Mr. 149).

ನಾಗನಗರಿ nâga-nagari. Hastinâpura (J. 7, 16).

ನಾಗನಾಥ nâga-nâtha. Śiva (Bp. 27, 10. 11).

ನಾಗಪಂಚಮಿ nâga-pañcami. The day following the ನಾಗಚತುರ್ಥಿ, used for the same purpose (My.).

Digitized by Google

ನಾಗಪಾಶ nâga-pâśa. A sort of magical noose or lasso used in battle to entangle an enemy (Abh. P. 13, after 147).

ನಾಗಪ್ರತಿಷ್ಠೆ nâga-pratishṭhĕ. Summoning of a cobra into its stone-image which has been placed at the bottom of the Ficus religiosa (ಅರಳಿ) and establishment of it as an object of worship (My.).

ನಾಗಬನ್ಧನ nâga-bandhana. A tie consisting of a serpent (V. 4, 40).

ನಾಗಬಲೆ nâga-balĕ. = ನಾಗವಲೆ. *The plant Uraria lagopodioides* DC.

ನಾಗಭೂಷಣ nâga-bhûshaṇa. Śiva (Bp. 57, 55; J. 10, 6). 2, N. of an elephant (Bp. 59, 30). 3, adorned with clouds (J. 10, 6).

ನಾಗಮ na-âgama. The augment ನ್ or ನ (Śmd. 128).

ನಾಗಮದಹರ nâga-mada-hara. N. of an elephant (Bp. 59, 30).

ನಾಗಮುಖ nâga-mukha. Who has an elephant's face: Gaṇapati (Bp. 1, 3).

ನಾಗರ nâgara. 1. = ನಾಗ No. 1, ನಾಗಲ. A snake, especially the cobra (not Sk.; My.). 2, = ನಾಗರು, an ornament with the image of a cobra, put on the tresses of females (My.). — ನಾಗರಕಾಟ. A disease of the skin said to arise from not having properly honoured the cobra (My.). 2, childlessness said to arise from the same cause (My.). — ನಾಗರಚವುತಿ. = ನಾಗಚತುರ್ಥಿ. (My.). See ನೂಲ ಹಬ್ಬ. — ನಾಗರಪಂಚಮಿ. = ನಾಗಪಂಚಮಿ. (My.). ನಾಗರಪಂಚಮಿಯಾದರೆ ಹಾದರಗಿತ್ತಿಗೆ ಏನು? (Prv.). — ನಾಗರಪಕ್ಕಿಗ. -ಪಕ್ಕಿಗ. Vishṇu (Ĉt. II, 4). — ನಾಗರಹಾವು. The cobra (My.; B. 2, 26). ನಾಗರಹಾವಿನ ತಲೇ ಮೇಲೆ ಮಾಣಿಕವಿದ್ದ ಹಾಗೆ.— ನಾಗರಹಾವು ಅನ್ದಾಕ್ಷಣ ವಿಷ ತಾಗಿ ಸಾಯುವನೇ? (Prvs.). — ನಾಗರಹೆಡೆ. = ನಾಗರ No. 2. (My.). See ಕರಿ-, ಕಾಳಿಂಗ-, ಗೋದಿಬಣ್ಣಿಗೆ-, ಬಿಳಿ-, ಮಿಡಿ-, etc.

ನಾಗರ nâgara. 2. (fr. ನಗರ). Relating or belonging to a town;—*a citizen;*—civic;—polite, civil;—sagacious, crafty, clever;—bad, vile. 2, opposition, hindrance; hardship, toil, fatigue. 3, desire of final beatitude. 4, = ದೇವನಾಗರಿ (My.). 5, *dry ginger* (ವಿಶ್ವ, ಮಹೌಷಧ, ಶುಣ್ಠಿ Mr. 137). 6, *the fragrant root of Cyperus pertenuis* Roxb.

ನಾಗರಕ nâgaraka. The chief of a town (Ĉpr. 8, after 44 & 49), a superintendent of police.

ನಾಗರಂಗ nâga-raṅga. = ನಾರಂಗ. *The orange.*

ನಾಗರಂಜಿತ nâga-rañjita. N. of a vṛitta (Ĉh.).

ನಾಗರತ್ನ nâga-ratna. A jewel supposed to be found in the hood of a cobra (My.). 2, N. of females (My.).

ನಾಗರಲಿಪಿ nâgara-lipi. The character in which Saṁskṛita is commonly written (Bp. 5, 53).

ನಾಗರಿ nâgari. A clever or crafty woman. 2, = ದೇವನಾಗರಿ (My.).

ನಾಗರಿಕ nâgarika. Urban; town-bred; living in a town; polite;—clever, cunning;—a townsman, a citizen; a cockney. (Bp. 26, 20). ನಾಗರಿಕನ ಮಾನ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತು.— ನಾಗರಿಕರ ಮಾತು ನಗರದಲ್ಲಿ ಚನ್ದ (Prvs.).

ನಾಗರಿಗ nâgariga. Tbh. of ನಾಗರಿಕ. (Bh. 3, 8, 44).

ನಾಗರೀಕ nâgarîka. = ನಾಗರಿಕ, ನಾಗಲೀಕ. (My.; not Sk.).

ನಾಗರೀಕತೆ nâgarîkatĕ. The state or condition of being a nâgarîka (My.).

ನಾಗರು nâgaru. = ನಾಗರ 1, No. 2. (My.).

ನಾಗರುಕ nâgaruka. Tbh. of ನಾಗರಿಕ. (Bh. 4, 2, 9).

ನಾಗಲ nâgala. = ನಾಗರ 1. — ನಾಗಲದೇವಿ. N. (Bp. 4, 49). — ನಾಗಲಾಮ್ಬಿಕೆ. -ಅಮ್ಬಿಕೆ. N. (Ĉ. Bp. 3, 31. 33; 6, 47). — ನಾಗಲಾಯಿ. -ಆಯಿ. N. See ತುಪ್ಪದ-.

ನಾಗಲತೆ nâga-latĕ. The Piper betel (ತಾಮ್ಬೂಲಿ Mr. 123). 2, the penis.

ನಾಗಲೀಕ nâgalîka. = ನಾಗರೀಕ. (My.). ನಾಗಲೀಕಪ್ಪುರುಷಗೆ ಭೋಗವಿಲ್ಲದೆ ಹೋದೀತೇ? (Prv.).

ನಾಗಲೋಕ nâga-lôka. *The world of the serpent demons, one of the regions below the earth* (ಪಾತಾಲ Mr. 392). ನಾಗಲೋಕದ ಹತ್ತರ ನಾಕಲೋಕವೋ?— ನಾಗವಾಸವಿದವರು ನಾಗಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋದಾರೇ?— ನರಿ ಕೂಗಿದರೆ ನಾಗಲೋಕ ಹಾರೀತೇ? (Prvs.). See Prv. s. ನೀವು 1.

ನಾಗಲೋಕಮನ್ದಿರ nâgalôka-mandira. Whose dwelling-place is pâtâla: a Daitya (ದೈತ್ಯ Mr. 9).

ನಾಗವರ್ಮ nâga-varma. N. of the author of a Kannaḍa prosody, etc. (Ĉh.; Kâvy. I, 2, 99; I, 5, 50; II, 2, B, 45; V, 671). ನಾಗವರ್ಮನ ಕನ್ನಡಂ (Mr. 4).

ನಾಗವಲಿ nâga-vali. Tbh. of ನಾಗವಲ್ಲಿ. Betel-nut: the first chewing of betel-nut at a marriage, that takes place on its last day, before which no guest can depart without giving offence and being severely blamed (My.; Bp. 54, 75). ನಾಗವಲಿ ನಿಷ್ಠೂರ (Prv.).

ನಾಗವಲೆ nâga-valĕ. = ನಾಗಬಲೆ. See ಬಟ್ಟಿಗಬುಳಿ.

ನಾಗವಲ್ಲಿ nâga-valli. = ನಾಗವಲಿ q. v., ನಾಗವಾಲಿ. *The betel creeper, Piper betel* Lin. ನಾಗವಲ್ಲಿಯೆಲೆಯಾದರೂ ಪೂಗೀಫಲವಿಲ್ಲದೆ ಸಲ್ಲದು (Prv.). — ನಾಗವಲ್ಲಿವಟ್ಟೆ. -ಬಟ್ಟೆ. A kind of cloth (ಪಟಭೇದ Mr. 342). — ನಾಗವಲ್ಲಿಹಚ್ಚಡ. A cloth given to the son-in-law on the last day of his marriage (My.).

ನಾಗವಾನ್ nâga-vân. = ನಾಗ No. 17. (My.).

ನಾಗವಾಲಿ nâgavâli. = ನಾಗವಲಿ. (My.).

ನಾಗವಾಸ nâga-vâsa. Abode of snakes or of the Nâgas. 2, = ನಾಗ No. 11 (My.). ನಾಗವಾಸವಿದ್ದವರು ನಾಗಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋದಾರೇ? (Prv.).

ನಾಗವೇಣಿ nâga-vêṇi. A woman with snake-like tresses (My.). 2, N. (My.).

ನಾಗಶಯನ nâga-śayana. Vishṇu (My.).

ನಾಗಶಾಯಿ nâga-śâyi. = ನಾಗಶಯನ. (My.).

ನಾಗಸಮ್ಭವ nâga-sambhava. *Minium or red lead.*

ನಾಗಸರ nâga-sara. Tbh. of ನಾಗಸ್ವರ. (ಸುಗಾನಮಂ ತೋರ್ಪುದು Mr. 391; My.; Tĕ.; T. ನಾಗಚುರ). ನಾಗಸರಾ ಊದಿದರೆ ನಾಯಿ ಆಡೀತೇ? (Prv.).

ನಾಗಸ್ವರ nâga-svara. A musical sound that pleases also snakes and at which they perform dancing movements: a kind of clarionet or a pipe used by snake-players (My.; M., Tĕ.).

ನಾಗಹ nâgaha. A certain deep place in the Gôdâvarî (ಗೋದಾವರಿಯೊಳೊನ್ದು ಮಡು Śmd. II; Kk. 92; Śm. 52). Cf. Sk. ನಾಗಹ್ರದ, name of a tîrtha of the Gôdâvarî.

ನಾಗಾನ್ತಕ nâga-antaka. *Garuḍa.*

ನಾಗಾಭರಣ nâga-âbharaṇa. Śiva (My.).

ನಾಗಾಮ್ಬಿಕೆ nâga-ambikĕ. N. (Bp. 3, 84).

ನಾಗಾಮ್ಬೆ nâga-ambĕ. N. (Bp. 7 sum.).

ನಾಗಾರ್ಜುನ nâga-arjuna. N. of a Buddhist teacher. 2, N. of a physician of old (My.).

Digitized by Google

ನಾಗಾಶನ nâga-aśana. A peacock (My.). 2, Garuḍa (My.).

ನಾಗಿ nâgi. A female snake or Nâga; N. (My.). — ನಾಗಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. N. (My.).

ನಾಗಿನಿ nâgini. A fabulous race of females of serpentine extraction and very beautiful: a beautiful woman (Rŝv. 11, 168).

ನಾಗೇನ್ದ್ರ nâga-indra. The serpent Śêsha; a big elephant; Indra (J. 2, 12).

ನಾಗೇನ್ದ್ರವರದ nâgêndra-varada. Vishṇu (J. 2, 12).

ನಾಗೇನ್ದ್ರಶಯನ nâgêndra-śayana. Vishṇu (J. 2, 12).

ನಾಗೇನ್ದ್ರಶಯನಾಲಯ nâgêndraśayana-âlaya. The milk-sea (J. 2, 13).

ನಾಂಗುಲಿಕ nâṅgulika. The plant Methonica superba Lam. (ಲಾಂಗಲಿಕ, ಅಗ್ನಿಶಿಖೆ Nr., o. r. ಲಾಂಗುಲಿಕ). 2, the ichneumon plant (? ವ್ಯಾಲಗನ್ಧಿ Mr. 133). — ನಾಂಗುಲಿಕಬಳ್ಳಿ. A beautiful scandent plant with red and yellow flowers, Gloriosa superba L. (St. & Pl.).

ನಾಚಿ nâči. N. of a male person. See ಸೌನ್ದರ-. — ನಾಚಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 51, 65. 67; see ಹಿರಿಯ-). — ನಾಚಿದೇವ. N. See ಗಣ್ಡಗತ್ತರಿ-; Bp. 60, 39. — ನಾಚಿದೇವಯ್ಯ. N. (Bp. 51, 69). — ನಾಚಿರಾಜ. N. of a scholar who composed the nâcirâji or nâcirâjîya. — ನಾಚಿರಾಜ. = ನಾಚಿರಾಜೀಯ. ಸೌಮ್ಯಸಂವತ್ಸರದ ವೈಶಾಖಬಹುಲಸಪ್ತಮಿಶುಕ್ರವಾರದಲ್ಲಿ ಪದುಮಣನು ಬರದ ನಾಚಿರಾಜಸಮಾಪ್ತಮಂಗಳಮಹಾಶ್ರೀ (Mdb. Nr.; in the work there occasionally occurs ನಾಚಿರಾಜಯಲ್ಲಿ). — ನಾಚಿರಾಜೀಯ. Belonging to or coming from Nâcirâja: name of the eldest Kannaḍa commentary on the Amarakôśa (My.).

ನಾಚಿ nâci. = ನಾಶಿ, q. v. See ತಿರುಕೊಳವಿ-.

ನಾಚಿಕೆ nâčikĕ. = ನಾಚಿಗೆ, ನಾಂಚಿಕೆ, (ನಾಣ್ 2). Bashfulness, sense of shame, shame, modesty, decorum (C.; ಮನ್ದಾಕ್ಷ, ಹ್ರೀ, ತ್ರಪೆ, ವ್ರೀಡೆ, ಲಜ್ಜೆ Si. 68; ವ್ಯ ಲೀಕ 406); inherent excellence, grace. ಪೆಱರ ದೆಸೆಯಿನ್ದ ಉಣ್ಬಾದ ನಾಚಿಕೆ (ಅಪತ್ರಪೆ 68). ನಾಚಿಕೆ ಪಡೋ ಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳವನು (ಲಜ್ಜಾಶೀಲ 360). ಕೆಯ್ಯಿ ಆಗದೆ ನಾಚಿಕೆ ಪಟ್ಟು ಅಡುವಿಕೆ (ಅರ್ತನ, etc. 398). ನಾಚಿಕೆಯಿಲ್ಲದವರ ಕಣ್ಣರೆ ಆಚೆಗೆ ಹೋಗ ಬೇಕು. — ನಗ್ನದವನ ನಾಚಿಕೆ ಭಗ್ನವಾಗುವದು (Prvs.). ನಿನಗೆ ನಾಚಿಕೆ ಬರುವದಿಲ್ಲವೋ? (B. 3, 71). ನನಗೆ ನಾಚಿಕೆ ಬರುವದು (3, 19). See Bp. 22, 38; 28, 18; 37, 9; 40, 49. 73; 55, 3; 61, 19. — ನಾಚಿಕೆಗಿಡ. A prickly shrub, the humble plant, Mimosa pudica L. (St. & Pl.). — ನಾಚಿಕೆಗೆಡು. -ಕೆಡು. Shame or modesty (or grace) to be destroyed or lost (My.). — ನಾಚಿಕೆಗೆಲಸ. -ಕೆಲಸ. A work or an act of which one is to be ashamed (My.). — ನಾಚಿಕೆಗೇಡಿ. -ಕೇಡಿ. A shameless person. — ನಾಚಿಕೆಗೇಡಿತನ. -ಕೇಡಿತನ. Shamelessness (Čb. 90). — ನಾಚಿಕೆಗೇಡು. -ಕೇಡು. Shamelessness, impudence, want of modesty; disgrace (ಬಣ್ಣ G.; My.). See Prv. s. ನೀಚ. — ನಾಚಿಕೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. ನಾಚಿಕೆಗೊಳ್ಳು. To get a sense of shame, to feel ashamed or disgraced (My.). — ನಾಚಿಕೆಯಬಿಡಿಸು. To cause to relinquish or give up shame, etc. (Râm. 5, 8, 22; ನಾಗ್ಗಡಿಸು G.; My.).

ನಾಚಿಗೆ nâčigĕ. = ನಾಚಿಕೆ, etc. (My.). — ನಾಚಿಗೆ ಕೆಡಿಸು. To disgrace. See Prv. s. ನೀಚ. — ನಾಚಿಗೆಗೇಡು. = ನಾಚಿಕೆಗೇಡು. (My.). ಈಚಲುಮರದ ಕೆಳಗೆ ಮಜ್ಜಿಗೇ ಕುಡಿದರೆ ನಾಚಿಗೆಗೇಡಾಗದೇ? (Prv.).

ನಾಚಿಸು nâčisu. = ನಾಂಚಿಸು, ನಾಣ್ಚಿಸು. To cause to become bashful, to shame, etc.; to disgrace (My.). ಆನ್ ಇಲ್ಲಿ ಈತನಂ ನಾಚಿಸಲುವೇಡ್ಕು (Bp. 37, 66). See J. 2, 55; 26, 49; Prv. s. ನೂಕು 2.

ನಾಚು nâču. = ನಾಂಚು, ನಾಣ್ಚು. To become abashed, ashamed, or embarrassed (My.). ನಾಚಿದುದು (ಹ್ರೀತ, ಲಜ್ಜಿತ); ನಾಚುವಾತನು (ಲಜ್ಜಾಶೀಲ Nr.). See Bp. 21, 46; J. 25, 5.

ನಾಚು nâcu. A nautch, dance, dancing (My.; Mhr.).

ನಾಜರು nâjaru. = ನಾಝರ. The sheriff of a law-court (My.; M.; Mhr., H. ನಾಝರ).

ನಾಜೂಕು nâjûku. Delicate, soft, tender, thin, fine, nice (My.; Br.; Mhr., H.).

ನಾಜೋಕು nâjôku. = ನಾಜೂಕು. (My.).

ನಾಝರ nâjhara. = ನಾಜರು. (B. 5, 204. 268).

ನಾಂಚಿಕೆ nâṅčikĕ. = ನಾಚಿಕೆ, etc. (Bp. 43, 11).

ನಾಂಚಿಸು nâṅčisu. = ನಾಚಿಸು, etc. (Bp. 24 sum.; 42, 18; 45, 15).

ನಾಂಚು nâṅču. = ನಾಚು, etc. (ಲಜ್ಜೆ Śmd. Dh., o. r. ನಾಣ್ಚು; Bp. 25, 1).

ನಾಟ nâṭa. 1. = ನಡ 1, ನಾಡು. The Carnatic, Karṇâṭaka. (Tĕ. ನಾಡು, T. ನಾಟ್ಟು = ನಾಡು).

ನಾಟ nâṭa. 2. A stem or beam of wood (My.; H.).

ನಾಟಕ nâṭaka. Dancing, acting; a play, a drama, mimic or dramatic representation; scenic gestures (ಹಸ್ತಾಂಗದೃಷ್ಟಿಗತಿಪದ್ಧತಿಯೊಳ್ ಆಡುವುದು Mr. 83; Bp. 12, 43).

ನಾಟಕಧಾರಿ nâṭaka-dhâri. An actor, a mime (My.); a person who is the leader in plays (My.). ನಾಟಕಧಾರಿಯು ಕಾಟಕಾ ಮಾಡ ಬಾರದು (Prv.).

ನಾಟಕಪಣ್ಡಿತ nâṭaka-paṇḍita. A man skilful at plays, a doctor of dramaturgy (Bp. 59, 27).

ನಾಟಕಶಾಲೆ nâṭaka-śâlĕ. A play-house, a hall for dramatic exhibitions, a theatre, etc. (My.).

ನಾಟಿ nâṭi. = ನಟ್ಟಿ 2. Young plants, especially of rice, fit for transplanting (My.; Tĕ. ನಾಡು; T. ನಾಡು, ನಾಟ್ಟು; M. ഞാറു; T., M. ನಾಡು, to grow up, shoot up, arise, come into existence, see s. ನಡೆ 4). ನಾಟಿ ಹಾಕು (My.). 2, the act of planting or transplanting (My.; M. ನಾಟ್ಟ, ನಾಟ್ಟಿ). ನಾಟಿಯಾಯಿತೋ? or ನಾಟಿ ಮುಗಿಯಿತೋ? (My.).

ನಾಟಿ nâṭi. A kind of râga (My.). — ನಾಟಿರಾಗ. = ನಾಟಿ. ನಾಟಿರಾಗವಾದರೂ ಪಾಠವಿಲ್ಲದೆ ಬಾರದು (Prv.).

ನಾಟಿಕೆ nâṭikĕ. The act of planting (My.).

ನಾಟಿಕೆ nâṭikĕ. A short or light comedy, one of the dramas of the second order. (My.).

ನಾಟಿಸು nâṭisu. To cause to enter; to make plant (My.).

ನಾಟು nâṭu. 1. = ನಡು 2, etc., ನಾಣ್ಟು. To get within, to enter; to be pierced or stuck into, as a thorn, etc. (ನಸು ನಡು Čt. I, 7; Čpr. 3, 42; 5, 120; Râm. 3, 7, 22; My.). 2, to fix in the ground, to plant; to pierce into (My.; Tĕ.; T., M. ನಾಟ್ಟು). ಗಣ್ಡಕದ ತೊಗಲಿನಲ್ಲಿ ಕಡತವೂ ಗುಣ್ಡೂ ನಾಟುವದಿಲ್ಲ (B. 4, 47).

Digitized by Google

ಊಟ ಬೇಡವೆನ್ದು, ನಾಟಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದ. — ನಾಟುವ ಅಣ್ಬುಗಳು ನಾಲ್ಕೆಣ್ಟು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಮ್ಬುವವು (Prvs.). ದೃಷ್ಟಿ ನಾಟಲು (Bp. 35, 23). (ಅಂಗನೆಯರ) ನೋಟದಲಿ ಮದನಾಸ್ತ್ರಮ್ ಎದೆಯಲಿ ನಾಟದವು ಎಟರುಗಳ, - - - ನಾಟ ಬಗದವು ವೀರಕಲೆ ನಗೆ ನಾಟದ ಉನ್ಮದವಿರಹಿಗಳ (Râm. 1, 14, 24). See Prv. s. ನೀರು.

ನಾಟು nâṭu. 2. (= ನಾ 4). The state of having (deeply) entered, etc.; deepness, depth. ನಾಟಾಗಿ ತೋಡು (My.). 2, planting. — ನಾಟುಕೋಲು. A stick that is used for making holes to put young plants in (My.). — ನಾಟು ಬೀಱು. A hole to be formed, as in a tree, the ground, etc. (My.).

ನಾಟೇರ nâṭêra. *The son of an actress or dancing girl.*

ನಾಟ್ಯ nâṭya. *Dancing, mimic or dramatic representation, a play* (ನೃತ್ಯ, ತಾಣ್ಡವ, ಲಾಸ್ಯ Mr. 79; ರೂಪಕ 526); *the union of song, pantomime dance and instrumental music.* 2, an actor, a mime. ನಾಟ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದರೆ ಆಟದಲ್ಲೇ ಆದೀತು (Prv.). ನಾಟ್ಯದ ಗರುಡಿ (Bh. 4, 4, 77). — ನಾಟ್ಯನ ಮಿತ್ತಡಿ. N. (Bp. 17 sum.). — ನಾಟ್ಯನ ಮಿತ್ತಡಿಯಯ್ಯಾರ್. N. (Bp. 9, 44).

ನಾಟ್ಯಗಾತಿ nâṭya-gâti. An actress, a dancing girl (ನರ್ತಕಿ, etc. Si. 63; My.).

ನಾಟ್ಯಗಾಱ nâṭya-gâṟa. An actor, a dancer (My.).

ನಾಟ್ಯನಿಲಯ nâṭya-nilaya. = ನಾಟ್ಯಮನ್ದಿರ. (Bh. 4, 4, 79).

ನಾಟ್ಯಮನ್ದಿರ nâṭya-mandira. A place where dancing is taught (Bh. 4, 4, 71); a theatre.

ನಾಟ್ಯರಂಗ nâṭya-raṅga. Any place for dancing or dramatic exhibitions (My.). ನಾಟ್ಯರಂಗಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಊಟಾ ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ನಾಟ್ಯೋಕ್ತಿ nâṭya-ukti. *Dramatic phraseology, theatrical language.*

ನಾಡ nâḍa. = ನಾಲ. (Sk.).

ನಾಡದು nâḍadu. = ನಾಡಿದು, ನಾಡಿದ್ದು, ನಾಳಿದ್ದು, ನಾಳಿರ್ದು. The day after to-morrow (My.; B. 1, 7; Tĕ. ಎಲ್ಲುಣ್ಡಿ; see ನಾಳೆ).

ನಾಡಾಡಿ nâḍu-âḍi. A person who lives in the country, a country-man, a rustic, an ordinary, common person (Kâvy. III, 3, 120; Abh. P. 1, 99; 16, 15; Č. Bp. 42, 31; My.).

ನಾಡಾಡಿಗ nâḍu-âḍiga. = ನಾಡಾಡಿ. (My.).

ನಾಡಿ nâḍi. = ನಾಲಿ, ನಾಳಿ, ನಾೞ್, ಲಾಳಿ 1. *The tubular stalk or culm of any plant.* 2, *any tubular organ of the body,* as an artery, a vein, a nerve, etc. 3, *an artery.* 4, any pipe or tube; the box of a wheel. 5, a fistulous sore, a fistula. 6, the pulse. (Bp. 40, 16). 7, a measure of time $= \frac{1}{60}$ of a sidereal day, $\frac{1}{2}$ muhûrta. 8, *a period or hour of twenty-four minutes.* 9, a sort of bent grass. 10, a juggling trick, deception. ನಾಡಿ ಅಱುವತ್ತು ಆಗಲ್ ಒನ್ದು ತಿಥಿಯಕ್ಕು (Mr. 68). — ನಾಡಿ ಆಡು. The pulse to beat (My.). ನಾಡಿ ಆಡದವ ಓಡಿ ಬನ್ದಾನೇ? (Prv.). — ನಾಡಿ ನಡೆ. The pulse to beat (My.). — ನಾಡಿ ನಿಲ್ಲು. The pulse to stand still or cease (My.). ನಾಡಿ ನಿತ್ತ ಮೇಲೆ ಕಾಡು ಪಾಲು (Prv.). — ನಾಡಿ ನೋಡು. To observe or feel the pulse (My.). ನಾಡಿ ನೋಡದೆ ಮದ್ದು ಕೊಟ್ಟರೆ ಕಾಡುರೋಗ ಬರುವದು (Prv.).

ನಾಡಿಕೆ nâḍikĕ. = ನಾೞಿಗೆ. *The stalk or culm of any plant, a hollow stalk or stalk in general;* any tubular organ of the body; a fistulous sore. 2, an Indian hour or twenty-four minutes; a measure of time $= \frac{1}{60}$ of a siderial day, or $= \frac{1}{2}$ muhûrta. 3, a gong.

ನಾಡಿಕೇರ nâḍikêra. = ನಾರಿಕೇರ, ನಾಳಿಕೇರ. (ತೆಂಗಿನ ಮರ G.; Sk. ನಾಡಿಕೇಲ).

ನಾಡಿಗ nâḍiga. A village-superintendent in the service of a smârta guru (My.).

ನಾಡಿಗತನ nâḍigatana. The business of a ನಾಡಿಗ (My.).

ನಾಡಿಗಿತ್ತಿ nâḍiga-itti. The wife of a village-superintendent (My.).

ನಾಡಿದು nâḍidu. = ನಾಡದು, etc. (Šmd. 400. 401; J. 10, 26). Gen. ನಾಡಿದಿನ, Dat. ನಾಡಿದಿಂಗೆ (Šmd.).

ನಾಡಿದ್ದು nâḍiddu. = ನಾಡಿದು, etc. (My.; ಪರಶ್ವಸ್ Si. 477). ನಾಳೆ ನಾಡಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ (My.).

ನಾಡಿನ್ಧಮ nâḍi-n-dhama. = ನಾಳಿನ್ಧಮ. Blowing through a tube: *a goldsmith.*

ನಾಡೀಕೂಟ nâḍî-kûṭa. One of the planetary conjunctions consulted by astrologers when matrimonial alliances are to be formed (My.).

ನಾಡೀಪರೀಕ್ಷೆ nâḍî-parîkshĕ. Feeling or examining the pulse (My.). ನಾಡೀಪರೀಕ್ಷೆ ಆಡು ಬಲ್ಲದೇ? (Prv.).

ನಾಡೀವ್ರಣ nâḍî-vraṇa. *A fistulous sore, a fistula.*

ನಾಡು nâḍu. (fr. ನಡು 2). = ನಡ 1, ನಾಣ್ 1, ನಾಟ್. A (cultivated, planted) country (in opposition to a kâḍu); a province, a district; the country (in opposition to a town; ನೀವೃತ್, ಜನಪದ, ದೇಶ, ಉಪವರ್ತನ Hlâ., Nr., Mr. 189; ದೇಶ Nr. 50; C.; Tĕ., T., M.). ನಾಡಿಗೆ or ನಾಡ್ಗೆ (Šmd. 140). ಆ ಪತಿ ಕೆಡಿಸಿದನ್ ಆ ನಾಡಂ; ಆ ನೃಪತಿ ನಾಡೆ ಕೆಡಿಸಿದ ನಾಡು (260). ಮುನ್ನೆ ಇರ್ದ ಕಾಡೆಲ್ಲಂ ನಾಡಾಗಿರಲ್ಕೆ (J. 29, 32). ನಾಡ ಸಿರಿ (3, 2). ನಾಡಿಗಿಬ್ಬರು ಅರಸರಾದರೆ ಕೇಡು ಬಪ್ಪದು ತಪ್ಪದು. — ನಾಡು ಬೆಳದರೆ ಹಾಡಿ ಉಣ್ಣಬಹುದು. — ನಾಡೆಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟರೂ ಸುಡುಗಾಡು ಬಿಡದು. — ನಾಡಿನ ಘಾತ ಪೀಡಿಸದೇ ನಿತ್ತೀತೇ? — ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೂ ಆಡಿನ ಭಯ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. — ನಾಡು ಓಡುವಾಗ ಮೋಡಿಗಾಱ ಬನ್ದ. — ನಾಡು ಕೂಡಿದರೆ ನಗರಕ್ಕೆ ಕೇಡು. — ನಾಡುಗಳೆಲ್ಲ ಓಡುವಾಗ ಮೂಡೇ ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದ. — ನಾಡುಗಳೆಲ್ಲ ನಾಡಿಯಾದರೆ ನಗರಕ್ಕೆ ಗೂಢ. — ಜೋಡು ಇದ್ದರೆ ನಾಡು ತಿರುಗಬಹುದು (Prvs.). ನಾಡೆಮ್ಬ ದೇಹಕ್ಕೆ ರೂಢಿಪತಿಯೇ ಪ್ರಾಣ; ನಾಡಱಿಯೆ ರೂಢಿಪತಿ ಕೆಡುಗು, ಅರಸಱಿಯೆ ನಾಡೆಲ್ಲ ಕೆಡುಗು (Sp.). See Čpr. 1, 87; 5, 102; Abh. P. 4, after 53; Bp. 42, 6; 51, 6; 58, 38; Č. Bp. 11, 5; Bh. 1, 8, 2. 84; J. 3, 5; 12, 2; 28, 22. 53; 29, 9; ನಡು-. — ನಾಡ ಮಾತು. = ನಾಣ್ನುಡಿ. (Bp. 44, 56; 51, 9; J. 5, 57; Prv. s. ಬಡವ). ಆಡಿ ಹುಸಿಯಲು ಹೊಲ್ಲ, ಕೂಡಿ ತಪ್ಪಲು ಹೊಲ್ಲ, ಕಾಡುವ ನೆಣ್ಟ ಬಱ ಹೊಲ್ಲ, ಮಾನಿನಿಗೆ ನಾಡ ಮಾತು (in opposition to ಮನೆಯ-) ಹೊಲ್ಲ (Sp.). — ನಾಡುಕಡೆ. = ನಾಡ್ಕಡೆ (Šmd. 28). The direction, etc. of a country, etc. — ನಾಡುಗವುಡ. The non-official headman of a district who in a private way settles disputes about caste affairs, etc. (My.). 2, an official headman of several villages (My.). — ನಾಡುಗಾದೆ. A saying or proverb of the country, a common proverb (ನಕ್ತ Čt. I, 75; My.). — ನಾಡುಶಾನಭೋಗ. The accountant of several villages (My.). — ನಾಡೆಱೆಯ. -ಎಱೆಯ. (Šmd. 161). = ನಾಡೊಡೆಯ. (Abh. P. 4, 36; 7, 49). — ನಾಡೊಡೆಯ. -ಒಡೆಯ. = ನಾಟ್ಕೊಡೆಯ (Šmd.

Digitized by Google

167). The chief of a country or of a district (ಸಾಮನ್ತ G.; Bp. 37, 68; 50, 36).

ನಾಡೆ nâḍĕ. Further, moreover, much, greatly, excessively, etc. (ಅಣಿಯರ, ಅಧಿಕ Čt. I, 34; ಪಿರಿದುಂ, etc., ಅತ್ಯರ್ಥ II, 25; ಎಡೆ, ಅವಗಂ, ನೆಬ⁸, ನೀಡುಂ, ಕರಂ, ಅದಂ, ಅಯ್ದೆ, etc., ಅಧಿಕ Šmd. 391, Šm. 58, Kk. 49; *cf.* ನಡೆ 4? Tu. ನಾಡು, T. ನಾಡು, ನೇಡು, M. ನಾಡು, to seek, inquire, search, desire greatly; see ನಿಟ್ಟಿಸು). ಆ ನೃಪತಿ ನಾಡೆ ಕೆಡಿಸಿದ ನಾಡು (Šmd. 260). See Čpr. 1, 51. 70. 89; Abh. P. 5, 78; Grj. 4, 63; Bp. 15, 29; 26, 67; 54, 55; Šm. 6. 24. 32. 75. 118; J. 2, 64.

ನಾಣ್ nâṇ. 1. = ನಾಡು, etc. — ನಾಣ್ನುಡಿ. The talk of the country, popular report, public rumour, common talk, news (ಲೋಕವಾರ್ತೆ Nr.; Abh. P. 16, 53; Grj. 10, after 84; Bp. 57, 13; Râm. 3, 2, 18; 4, 4, 39; J. 17, 52; Tĕ. ನಾನುಡು, ನಾನೊಡು).

ನಾಣ್ nâṇ. 2. (Šmd. 58). (= ನಾಚಿಕೆ, etc.). Bashfulness, sense of shame, embarrassment, shame, modesty (Čpr. 8, 68; T. ನಾಣ್, ನಾಣ; M. ನಾಣ; Tĕ. ನಾನೆ); inherent excellence, grace;—that is a cause of shame: the shame, an organ of generation (ಗುಹ್ಯ Čt. I, 29). ನಾಣಂ ಪಿಂಗಿಸಿ, ಮುಗ್ಧೆಗೆ ಜಾಣಂ ಕೆಯ್ಕೊಳಿಸುವನ್ತೆ (Šmd. 84). — ನಾಣಿಲಿ. -ಇಲಿ (Šmd. 220. 244). Shameless; a shameless person (ಅಭಿಮಾನಗೇಡಿ Čt. I, 10; ಅಭಿಮಾನಗೇಡುಗ II, 17; ಲಜ್ಜಾವಿಹೀನ Kk. 39, Šm. 48; V. 35, after 55). ನಾಣಿಲಿಯೆನಿಸುವ ವಧು (Šmd. 221). — ನಾಣಿಲಿತನ. Shamelessness (Čpr. 8, 69; V. 12, after 71). — ನಾಣಿಲಿವೆಣ್. -ಪೆಣ್. (Šmd. 221). A shameless woman. — ನಾಣೆಡೆ. -ಎಡೆ. The secret parts (Č. Bp. 19, 32). — ನಾಣ್ಗಿಡಿಸು. -ಕಿಡಿಸು. = ನಾಣ್ಗೆಡಿಸು. (Čpr. 4, 8). — ನಾಣ್ಗಿಡು. -ಕಿಡು. Shame, or grace, to be lost or to go; to be disgraced (Abh. P. 11, 179). — ನಾಣ್ಗೆಡಿಕ. -ಕೆಡಿಕ. A man who has lost his shame (Bp. 38, 70). — ನಾಣ್ಗೆಡಿಸು. -ಕೆಡಿಸು. = ನಾಣ್ಗಿಡಿಸು. To destroy one's grace, to shame, to cover with reproach or ignominy, to disgrace, to dishonour (Râv. 13, 61; Č. Bp. 32, 44). — ನಾಣ್ಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To feel ashamed (Râv. 11, 154). — ನಾಣ್ದಳೆ. -ತಳೆ. = ನಾಣ್ಗೊಳ್. (Râv. 3, 4). — ನಾಣ್ದಾಣ. -ತಾಣ. = ನಾಣೆಡೆ. (Čpr. 8, 69; Č. Bp. 20, 19). — ನಾಣ್ನಾಣ್ಚು. = ನಾಣ್ಚು. (Čpr. 8, 70). — ನಾಣ್ಬಿಡು. To relinquish shame or bashfulness (Čpr. 6, 83; Râv. 8, 85). — ನಾಣ್ವೆರಸು. The state of being united with shame (Čpr. 1, 23). — ನಾಣ್ಮೀಸಲ್. Intact, undefiled sense of shame, etc. (J. 11, 22).

ನಾಣ nâṇa. Tbh. of ನಾರಾಯಣ. (My.).

ನಾಣಕ nâṇaka. (= ನಾಣಿಯ, etc.). A coin or anything stamped with an impression (Sk.).

ನಾಣಿ nâṇi. Tbh. of ನಾರಾಯಣಿ. (My.). 2, = ನಾಣ (My.).

ನಾಣಿಯ nâṇiya. = ನಾಣ್ಯ. (ಟಂಕ Nn. 129; Râm. 6, 55, 18; My.; M.; T. ನಾಣಯ).

ನಾಣ್ಚಿಸು nâṇčisu. = ನಾಚಿಸು, etc. (Râv. 11, after 160).

ನಾಣ್ಚು nâṇču. = ನಾಚು, etc. (ಲಜ್ಜೆ Šmd. Dh.; Čpr. 3, 62; Grj. 2, after 106; Bp. 8, 45; Râv. 11, 128; T. ನಾಣು). See ನಾಣ್-.

ನಾಣ್ಟು nâṇṭu. = ನಾಟು 1, etc. (ಅನ್ತರ್ಭೇದ Šmd. Dh.; ನಸು ನಡು Čt. I, 7). ಮಹಾರಥರ ಜವನಾಳನ್ತೆ ಅಪ್ಪ ಕಣೆ ರೋಮರೋಮನ್ದಪ್ಪದೆ ನಾಣ್ಟಿದುವು (Abh. P. 13, 71). ಕೋಲ್ ವಕ್ಷದೊಳ್ ನಾಣ್ಟಲ್ (J. 7, 49). See J. 4, 44; 21, 14. 20. 36; 22, 31. 44; 31, 54; Ššv. 1, 10.

ನಾಣ್ಯ nâṇya. Fineness, goodness, good quality, as that of cloth, grain, character, etc., honesty, truth (My.; Tĕ. ನಾಣೆಮು, ನಾಣೆಮು, ನಾಣ್ಯಮು; T. ನಾಣಯ, ನಾಣ್ಯಯ; M. ನಾಣಿಯ, ನಾಣ್ಯ; see ನಚ್ಚು 1, ನಣ್ಪು 1 & 2, ನಯ).

ನಾಣ್ಯ nâṇya. = (ನಾಣಕ), ನಾಣಿಯ, ನಾಣ್ಯೆ. A coin; money (My.; Si. 330. 418; B. 4, 95. 106. 125; M.; Tĕ. ನಾಣೆಮು, ನಾಣ್ಯಮು; Mhr. ನಾಣೇಂ). 2, small pieces of silver money (My.). ನಾಣ್ಯವಿದ್ದವ ನಾಯಕ. — ನಾಣ್ಯವಿಲ್ಲದವ ನೊಣಕ್ಕಿನ್ತ ಕಡೆ. — ನಾಣ್ಯದ ಲಕ್ಷಣ ವಾಣಿಜಗೆ ತಿಳಿಯದೇ? — ಚನ್ನಿವಾರನ ಮನೇ ನಾಯಿಯಾದರೆ ನಾಣ್ಯದ ನೋಟಾ ಬಲ್ಲದೇ? — ಹಾಣೆಗಾಡಿಗೆ ನಾಣ್ಯ ಕೊಟ್ಟವನೇ ಜಾಣ (Prvs.). See Prv. s. ನೇಯಿಗೆ. — ನಾಣ್ಯಪರೀಕ್ಷೆ. Assaying money, assay (My.; Mhr.). — ನಾಣ್ಯವಟ್ಟ. The agio on money (My.). — ನಾಣ್ಯವಾರು. The detailed account of various coins (My.).

ನಾಣ್ಯಗಾಱ nâṇya-gâṟa. A good, proper or honest man (My.).

ನಾಣ್ಯೆ nâṇyĕ. = ನಾಣ್ಯ. (G. 266. 442).

ನಾತ nâta. (fr. ನಾಱು 1). = (ನಱು, ನಾ 3), ನಾತು 2, ನಾನ್ತ, (ನಾಱಿ, ನಾಱು 2). Smell in general; a bad smell (ಹಸುಕು, ಸೊವಡು, ಸೊಗಡ, ಕೂರಿತ್ತಾದ ಗನ್ಧ Šm. 23; My.; T., M. ನಾಟ್ಟಿ). ಹೊಲ್ಲಹ ನಾತ (ದುರ್ಗನ್ಧ, etc. Nr.). ಕೆಟ್ಟ ನಾತವುಳ್ಳ ವಸ್ತು (ಪೂತಿಗನ್ಧ, ದುರ್ಗನ್ಧ Si. 51). ನಾತವಾಗಲಿ ಪರಿಮಳವಾಗಲಿ ವಾತಕ್ಕೆ ಭೇದವಿಲ್ಲ. — ಕೂತರೂ ನಾತ ಹೋದೀತೇ? ಹೇತದಕ್ಕಿನ್ತ ಹೆಚ್ಚು! — ನಡುಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೇತು, ನಾತ ಬರುತ್ತೆ ಎನ್ದ (Prvs.). See Bp. 46, 59; B. 2, 47; 3, 85; 4, 86; 5, 261; Prv. s. ಪ್ರೇತ. — ನಾತಹೂ. The shrub Lantana aculeata L., native of America (St. & Pl.; My. as ನಾತದ-).

ನಾತಿ nâti. (fr. a ನಾಯತಿ = ನಾಯಕಿ). = ನಾಚಿ. A mistress, a lady (T. ನೈತಿ, ನಾಯಗಿ, ನಾಚ್ಚಿ; M. ನಾಯಗಿ, ನಾಯಿಗೆ, ನಾಚ್ಚಿ); a woman (Tĕ. ನಾತಿ, ನಾತುಕ, ನೆಲತ).

ನಾತು nâtu. 1. P. p. of ನಾಱು 1.

ನಾತು nâtu. 2. = ನಾತ, etc. (B. 5, 164). ಕೆಟ್ಟ ನಾತು (ಅಸುವಾಸನೆ), ಕಮರ ನಾತು (ಕವುರು), ಮುಗ್ಗ ನಾತು (ಜೀರ್ಣಾವಗನ್ಧ), ಹೊಲಸುನಾತು (ಸಿಣ್ಡುವಾಸನೆ G.). ಸುಟ್ಟ ನಾತು (ಸೊದರು Čb.).

ನಾತು nâtu. 3. = ನಾದು 3. P. p. of ನಾನು 2.

ನಾಥ nâtha. A protector, a patron; a master, ruler, lord, a leader; a husband (ಒಡೆಯ Mr. 227). ನಾಥನಾಗ ಬೇಕೆನ್ದು, ಸ್ವಾರ್ಥ ಮಾಡಿದರೆ ವ್ಯರ್ಥವೇ ಸರಿ. — ನಾಥನಾದರೂ ಭೂತ ಬಿಡದು. — ನಾಥನಾದರೂ ವಾತ ಬಿಡದು (Prvs.).

ನಾಥವತ್ nâtha-vat. Having a protector, etc.;—*dependent, subject.*

ನಾದ nâda. A loud sound, cry, roaring, crying, etc. 2, *a sound, a tone in general* (B. 4, 10); a note of the musical scale or gamut (ಏಳು ನಾದ Mr. 500). — ನಾದಕಟ್ಟು. The adjustment of sound, the act of producing the full, proper sound. ನಾದಕಟ್ಟಿನ ಸಲುವಾಗಿ ವೀಣೆಯ ಕೆಳಗೆ ಇರುವ ಕುಮ್ಬಳಕಾಯಿ (ಪ್ರಸೇವಕ G.).

ನಾದನಿ nâdani. = ನಾದಿನಿ, ನಾದುನಿ. Tbh. of ನನಾನ್ದೃ. A husband's sister (Bp. 45, 24; My.; M. ನಾತ್ತೂನ್; T. ನಾತ್ತನಾರ್); a brother's wife (see ನಾದುನಿ).

Digitized by Google

ನಾದಮೂರ್ತಿ nâda-mûrti. Who has the form or is the embodiment of the sound ಓಂ: Śiva (Grj. 10, after 61; Bp. 2, 4).

ನಾದಾರಿ nâdâri. Insolvency; pauperism (Mhr., H.).

ನಾದಾರು nâdâru. Insolvent; a pauper (My.; Mhr., H.).

ನಾದಿಗ nâdiga. Tbh. of ನಾಪಿತ. (My.; S. Mhr. ನಾದಿಗ್ಯ).

ನಾದಿನಿ nâdini. = ನಾದನಿ, etc. (ಗಣ್ಡನ ಅಕ್ಕ G.; ನನಾನ್ದೃ, etc., ಗಣ್ಡನ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವಳು Si.; My.; Bp. 40, 46). ನಾದಿನಿಯಾದರೆ ಹಾದಿಲಿ ಬಿದ್ದಾಳೇ?— ತಮ್ಮ ನಮ್ಮವನಾದರೂ ನಾದಿನಿ ನಮ್ಮವಳಲ್ಲ (Prvs.).

ನಾದಿಸು nâdisu. To knead (My.).

ನಾದಿಸು nâdisu. To sound, to resound, etc. (My.).

ನಾದು nâdu. 1. To knead, as dough, etc. (My.; B. 4, 55; see s. ನಮೆ and ನಳ). ನಾದಿದ ಹಿಟ್ಟಿಗೆ ಸ್ವಾದ ಹೋದೀತೇ?— ಕಮ್ಬಳಿಯ ಮೇಲೆ ಕಣಿಕಾ ನಾದಿದ (Prvs.).

ನಾದು nâdu. 2. = ನಾನ್ದು 1, (ನಾಡು 3). To moisten, to wet, to soak, to steep; to cool (Bp. 47, 57; 57, 18; Bh. 1, 3, 21; 3, 6, 22; 7, 1, 18; 7, 7, 45; 7, 16, 10. 30; 8, 27, 4; J. 7, 47; 14, 16; Tĕ. ನಾನುಪು; *cf.* ನಾನ್ 2).

ನಾದು nâdu. 3. = ನಾತು 3. P. p. of ನಾನು 2.

ನಾದುನಿ nâduni. = ನಾದನಿ, etc. (ಪ್ರಜಾವತಿ, ಭ್ರಾತೃವಧು Hlâ.; ಪ್ರಜಾವತಿ Mr. 312).

ನಾದೇಯ nâdêya. (fr. ನದಿ). Coming from or belonging to a river; aquatic; a sort of salt.

ನಾದೇಯಿ nâdêyi. *A species of reed growing usually near water, Calamus fasciculatus.* 2, *the orange-tree* (see ನಾಯಿನೇಱಲ್ and ನಾರಂಗ). 3, *a shrub or small tree, Sesbania aegyptiaca* Pers. 4, the China rose or shoe-flower plant, Hibiscus rosa sinensis Lin.

ನಾನ್ nân. 1. = ಆಂ 1, etc., ನಾನು 1. I. It is used, instead of ನಾಂ, before a vowel; its declension appears under ನನ್ 1; its plural is ನಾವು. See *e. g.* Bp. 3, 22; 10, 10; 17, 13; 21, 46; 22, 18. 60; 27, 14; 40, 30.

ನಾನ್ nân. 2. = (ನನೆ 1), ನಾನು 2, (ನಾಡು 3). To get wet, moist, damp, or soaked (ಆರ್ದ್ರಭಾವ Śmd. Dh.; Tĕ. ನಾನು; T., M. ನಾನ್ದು; T. ನಜ್ಜೆ, moisture of the earth). P. p. ನಾನ್ದು (Čpr. 7, 132; 8, 6; Rśv. 1, 117; 8, 125). ನಾವ್ಪಂ (Śmd. 275). ನಾವ್ಪು (Čpr. 8, 69).

ನಾನಲ್ nânal. = ನಳ್ಳು 2. A kind of reed (T. ನಾಣಲ್). ನಾನಲುಳ್ಳ ಭೂಮಿ (ನಡ್ವಲ, ನಲಸಂಯುತ Hlâ.).

ನಾನಾ nâ-nâ. Nothingness, emptiness, non-existence (ಶೂನ್ಯ, ಶೂನ್ಯವಾದುದು Nn. 145); *without, except.* 2, of different kinds, various, sundry, manifold, diverse; *variously, manifoldly* (ದೊಡ್ಡಿತು 145; ಪಿರಿದು Mr. 537). 3, egotism, conceit (ಅಹಂಕಾರ 145). 4, boldness, daring (ಅದಟು, ಸಾಹಸ 145). In My. *e. g.* ನಾನಾಕಾರ್ಯ, various business or affairs; ನಾನಾಕೆಲಸ, various business or work; ನಾನಾಪ್ರಕಾರ, diverse kinds or ways, or in various ways; etc., etc. — ನಾನಾರಾಯ. Nânâsâhêb, the rich Mahratta Pêśvâ (and traitor). ನಾನಾರಾಯನ ಹತ್ತರ ಹೋಗಿ, ನಾಲ್ಕು ಕಾಸು ಬೇಡಿದ (Prv.).

ನಾನಾರೂಪ nânâ-rûpa. Various forms; *of different forms or shapes, multiform, various* (see ನಾನಾರೂಪು s. ವೇಸ್ಟ).

ನಾನಾರ್ಥ nânâ-artha. Having a different aim or object. 2, having different meanings (Śmd. 298), (having the same sound as another word, but) differing (from it) in meaning, homonymous: *a homonym.* ಒನ್ದು ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಹಲವರ್ಥಮಂ ಹಲವರ್ಥಕೆ ಒನ್ದು ಶಬ್ದವ ನುಡಿವ ಬೆಡಗುಮಂ, ನಾನಾರ್ಥಮೆನ್ದು, ಪೇೞ್ವೆಂ (Mr. 465).

ನಾನಾರ್ಥರತ್ನಾಕರ nânârtha-ratnâkara. A dictionary which contains words with different meanings by Dêvôttama (Nn. 3. 167. 168).

ನಾನಾವಿಚ್ಛಿತ್ತಿಚಿತ್ರ nânâ-vicchitticitra. Various vicchitti-citras (Kâvy. III, 2, B, 56).

ನಾನು nânu. 1. = ನಾನ್ 1, etc. I (C.). ನಾನು ಮುನ್ದು, ತಾನು ಮುನ್ದು ಎನ್ಬುದಾಗಿ ಮಾಡಲ್ ಪಡುವ ಕೆಲಸ (ಅಹಮ್ಪೂರ್ವಿಕೆ Si. 293). ನಾನು ನೀನು ಅನ್ದಾ ಕ್ಷಣ ಹಾನಿಯೇನು?— ನಾನು ನಾಯಕ, ನೀನು ನಾಯಕ, ಡೋಣಿ ಒತ್ತುವವ ದೊಣ್ಣಪ್ಪನಾಯಕನೋ?— ನಾನು ಹಿಡಿದ ಮೊಲಕ್ಕೆ ಮೂಱೇ ಕಾಲು.— ನಾನು ಹುಲಿಯಾದರೆ ನನ್ನ ಅಣ್ಣ ಹೆಬ್ಬುಲಿ.— ನಾನೂ ನಾಗಪ್ಪನೂ ಕೂಡಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದು! ಎನ್ದು, ಓತಿ ಹೇೞಿದನ್ತೆ.— ನಾನೇ ಒಲ್ಲೆ ಎನ್ದರೆ ನಮ್ಮಪ್ಪ ಯಾರಿಗೆ ಮದಿವೆ ಮಾಡ್ಯಾನು?— ನಾನೊನ್ದು ಬಗೆಯೆ, ದೇವರೊನ್ದು ಬಗದನು (Prvs.).

ನಾನು nânu. 2. = ನಾನ್ 2. P. ps. ನಾತು, ನಾದು (My.).

ನಾನ್ತ nânta. = ನಾತ, etc. (ಸೊವಡು, ನಱು, ಸವುಸವ, ಗಮಗಮಿಸಿತು, ವಾಸನೆ Kk. 55). ಕಿಱಿದು ನಾನ್ತ (ಕಮ್ಮು Čt. I, 22).

ನಾನ್ತ na-anta. Ending in ನ; a term ending in ನ (Śmd. 228. 274. 316).

ನಾನ್ದಿ nândi. ನಾನ್ದೀ. Joy; prosperity. 2, eulogium or praise of a deity; *a prayer recited in benedictory verses at the opening of a religious ceremony or of a drama, generally a kind of blessing pronounced as a prologue to a nâṭaka or play* (ಪೂರ್ವಾರ್ಥಂ Čt. I, 33; Čh.). 3, = ನಾನ್ದೀಮುಖ No. 2 (My.).

ನಾನ್ದೀಕರ nândî-kara. *The speaker of the benedictory prologue at the opening of a drama.*

ನಾನ್ದೀದೇವತೆ nândî-dêvatĕ. = ನಾನ್ದೀಮುಖ No. 1. (My.).

ನಾನ್ದೀಮುಖ nândî-mukha. The class of manes of deceased progenitors to whom the nândîmukha-śrâddha is offered. 2, the nândîmukha-śrâddha, *i. e.* a śrâddha or commemorative offering to the manes preliminary to any joyous occasion, as initiation, marriage, etc. (My.).

ನಾನ್ದೀವಾದಿ nândî-vâdi. *The speaker of the benedictory prologue at the opening of a drama.*

ನಾನ್ದೀಶ್ರಾದ್ಧ nândî-śrâddha. = ನಾನ್ದೀಮುಖ No. 2. (My.).

ನಾನ್ದು nându. 1. = ನಾದು 2. To make damp, to cool, etc. (Rśv. 9, 7).

ನಾನ್ದು nându. 2. (Śmd. 48). To liquefy, to dissolve, to melt (ದ್ರವೀಕರಣ Śmd. Dh.; *cf.* the M. s. ನಳ).

ನಾಪಿಕ nâpika. (Mhr. ನಾಪೀಕ, failure of the crop; sterile, poor; Mhr., H. ನಾಪಾಕ, impure, vile). ನಾಪಿಕ ಅನ್ದಾ ಕ್ಷಣ ಪಾಪ ಬನ್ದೀತೇ? (Prv.).

ನಾಪಿಗ nâpiga. Tbh. of ನಾಪಿತ. (ನಾಪಿತ Čb.).

ನಾಪಿತ nâpita. = ನಾದಿಗ, ನಾಪಿಗ, ನಾಯನ್ದ, ನಾಯಿನ್ದ, ನಾವಲಿಗ, ನಾವಳಿಗ, ನಾವಿದ, ನಾವಿನ್ದ. *A barber.*

ನಾಪಿತಿ nâpiti. The wife of a barber; a woman of the barber-caste (ನಾವಲಿಗಳು Čb.; Sk.).

ನಾಪಿತೆ nâpitĕ. = ನಾಪಿತಿ. (J. 5, 58).

ನಾಭ nâbha. = ನಾಭಿ. See ಊರ್ಣ-, ಪದ್ಮ-.

Digitized by Google

ನಾಭಸ nâbhasa. (fr. ನಭಸ್). Celestial, heavenly, appearing in the sky. (Cpr. 4, 30).

ನಾಭಿ nâbhi. *The navel.* 2, *the nave of a wheel.* 3, the centre, focus, central point, middle; chief, head. 4, the close connection of relations, near relationship, community of race or family; a near relation. 5, a sovereign, an emperor; *a Kshatriya.* ನಾಭಿಪರಿಯನ್ತರ ಉಟ್ಟಾ ಕ್ಷಣ ಲೋಭತ್ತ ಹೋದೀತೇ? (Prv.). See ಪೊಕ್ಕುಳ್. — ನಾಭಿಗೋಲ್. -ಕೋಲ್. The measure of two cubits. ಮೊದಿನೆರಡಾಗೆ ನಾಭಿಗೋಲಿನ್ದೆನಿಕ್ಕ (Mr. 325).

ನಾಭಿನಾಲ nâbhi-nâla. The umbilical cord. (My.).

ನಾಭಿರಾಜ nâbhi-râja. An ancient king mentioned by Jainas (Abh. P. 1, after 89).

ನಾಮ nâma. 1. Bending. See ಪರಿಣಾಮ, ಪ್ರಣಾಮ.

ನಾಮ nâma. 2. *A name* (ಹೆಸರ್ Nn. 16; ಪೆಸರ್ 162). 2, *a noun* (Śmd. 6. 63. 88. 93; Kâvy. I, 6; I, 1*b*, 1-5; I, 2, 1 seq.); a word. 3, *by name.* 4, *possibly, perhaps.* 5, *agreed, granted* (ಅಹುದೆನಿಪಾ ಕಾಯದ 162). 6, *an expression of anger, contempt, reproach, etc.* 7, the sectarian mark applied by Vaishṇavas to their forehead, etc. (My.). 8, the white clay used for applying that mark (My.). ನಾಮವಿದ್ದವಗೆ ಕಾಮ ಕಡಿಮೆಯೇ? — ನಾಮವಿದ್ದವ ಗ್ರಾಮದವರಿಗೆ ಬೇಕು. — ನಾಮವಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ನಮ್ಬಿಗೆಯಿರ ಬೇಕು. — ನಾಮವಿಲ್ಲದ ಅರಸನಿಗೆ ನೇಮವಿಲ್ಲದ ಪ್ರಧಾನಿ. — ನಾಮವುಳ್ಳವ ನಾಕ ಪಡೆಯನೇ? (Prvs.). See Prv. s. ಬಡ ದಾಸ. — ನಾಮಗೋಟು. -ಕೋಟು. The pigmy cormorant, Carbo pygmens (Bd.). — ನಾಮದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ. A box containing the necessaries for putting on the Vaishṇava marks (My.). — ನಾಮದ ಬೇರು. A twining shrub, the country Sarsaparilla, Hemidesmus indicus R. Br. (St. & Pl.; My.). — ನಾಮದ ಹಾವು. The snake Trimeresurus stricatus (My.). — ನಾಮ ಹಾಕು. To put on the Vaishṇava marks (My.). 2, to cheat (My.). ನಾಮ ಹಾಕಿದವನಾದರೆ ಹೋಮಾ ಮಾಡ್ಯಾನೆ? (Prv.).

ನಾಮಕ nâmaka. = ನಾಮ. See ಅ-.

ನಾಮಕರಣ nâma-karaṇa. Naming a child after birth; the ceremony of naming a child after birth (My.). ನಾಮಕರಣವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಹೋಮಕರಣ (Prv.). — ನಾಮಕರಣಂಗೆಯ್. -ಂ-ಗೆಯ್. To name a child after birth (J. 28, 60).

ನಾಮದಾರ nâma-dâra. Renowned, famed (My.; B. 4, 116; Mhr., H.).

ನಾಮಧಾರಿ nâma-dhâri. Having a name, renowned. 2, having the same name as another. 3, having only the name; nominal. 4, a person who wears the sectarian Vaishṇava marks, a Vaishṇava (My.). 5, a class of Vaishṇavas who apply three marks to their forehead, etc., and are followers of Râmânuja (My.). — ನಾಮಧಾರಿ ಸೀರೆ. A black sîrĕ with white stripes (My.).

ನಾಮಧೇಯ nâma-dhêya. *A name, a title, an appellation.*

ನಾಮನಕ್ಷತ್ರ nâma-nakshatra. The constellation corresponding to a person's name. The natal constellation (janmanakshatra) of a person, when forgotten, is found out from the initials his name bears, and certain corresponding syllables denoting the constellations (My.).

ನಾಮಪದ nâma-pada. A complete word, *i. e.* an inflected word with the case-terminations added (Śmd. 47. 61. 97. 194; Kâvy. I, 3, 1-4).

ನಾಮಪ್ರಕೃತಿ nâma-prakṛiti. An uninflected noun or word (Śmd. 98).

ನಾಮರೂಢಿ nâma-rûḍhi. The conventional meaning of a word (Śmd. 62).

ನಾಮರ್ದಾ nâ-mardâ. Unmanliness, cowardice; a coward (also ನಮರ್ದು; My.; Br.; Mhr., H. ನಮರ್ದ, ನಮರ್ದೀ).

ನಾಮಲಿಂಗ nâma-linga. A nominal base, an uninflected word (Śmd. 47. 88. 90. 94).

ನಾಮವಚ nâma-vaca. = ನಾಮವಾಚಕ. ವಸ್ತುನಿಕಾಯನಾಮವಚನಿರ್ದಿಷ್ಟಂಗಳ್ (ಲೋಕವಸ್ತುಗಳ ಹೆಸರು ಹೇಳುವವು Nr. 117).

ನಾಮವಾಚಕ nâma-vâcaka. Expressing a name: a noun; a proper name. (My.).

ನಾಮವಿಭಕ್ತಿ nâma-vibhakti. A nominal affix (Śmd. 47. 61. 89. 115).

ನಾಮಸಂಕೀರ್ತನ nâma-sankîrtana. Celebrating the name of a god, king, etc. (My.).

ನಾಮಸ್ಮರಣ nâma-smaraṇa. Bearing in or calling up into the mind the name or names of a god, king, etc. (My.).

ನಾಮಾಂಕ nâma-anka. Marked with a name. 2, N. of a vṛitta (Ch.).

ನಾಮಾಂಕಿತ nâma-ankita. Renowned (B. 4, 146. 222; My.).

ನಾಮಾನ್ತರಿತ nâma-antarita. N. of one of the pêlikês (Kâvy. III, 2, B, 82 seq.).

ನಾಮಿ nâmi. 1. Bending; changing a dental to a cerebral: a name given to all the vowels except ಅ and ಆ (Śmd. 16. 17; Kâvy. I, 1*a*, 12-14).

ನಾಮಿ nâmi. 2. Tbh. of ನವಮಿ (Śmd. 352. 361; Śm. 19; see ಮಾ-).

ನಾಮಿಕ nâmika. Relating to a name or noun. 2, having only the name (of being a religious person, Bp. 50, 48).

ನಾಮೂಷಿ nâmûshi. Disgrace, shame (My.; Br., H.).

ನಾಮೆ nâmĕ. A deed: letters patent (My.; Br., H.).

ನಾಮ್ಬ nâmba. 1. See s. ನಾನ್ 2 and G. s. ತೋಸು.

ನಾಮ್ಬ nâmba. 2. An idle, slothful man (ಸುಮ್ಬ, ಆಲಸುಗೆಗಾಱ Śs.; ಸೊಮ್ಬ, ಆಲಸುಗೆಗಾಱ Kk. 38; ಸೊಮ್ಬ, ಆಲಸುಗಾಱ Śm. 47; T. ನಾಮ್ಬು = ನಮೆ; ನಾಲು = ನೇಲು; see ನೇಲ್). .

ನಾಮ್ಬು nâmbu. To be slack, devoid of energy, slothful or idle (ಅಲಸ್ಯ Śmd. Dh.).

ನಾಯ್ nây. = ನಾಯಿ. A dog (My.; M.; T. ನಾಮಲಿ, ನಾಳಿ, ನಾಯ್, ನಾಳಿ). ಕಾಯನ್ತಾ ಕಡು, ನಾಯನ್ತಾ ಬಾಲ (Prv.). ನಾಯ್ಕ ಸೋವುವುದು (ಪದ Śmd. I). ನಾಯ ಬಾಲ ಸಡೆಯಂ ಕಟ್ಟಲ್ಕೆ ಬನ್ನಪ್ಪುದೇ? (Sš. 85). ನಾಯಂ ಕರೆವುತ (Bp. 20, 13). ನಾಯ್ಗಳ್ (J. 28, 41. 46). See Bp. 21, 44; 55, 43; 60, 48. 51; ಕೂರ್ನಾಯ್, ಗಬ್ಬಿ-, ತುಡುಗುಣಿ-, ದೊಡ್ಡ-. — ನಾಯತ್ತಿ. -ಅತ್ತಿ. The opposite-leaved fig-tree, Ficus oppositifolia (ಕಾಕೋಡುಮ್ಬುರಿಕೆ, ಫಲ್ಗು, ಮಲಪು, ಜಘನೇಫಲೆ Nr.). — ನಾಯ್ದಬ್ಯ. -ತಬ್ಯ. A kind of fetid Mimosa, Vachellia farnesiana W. & A. (ಅರಿಮೇದ, ಎಟ್ಟದಿರ Nr.). — ನಾಯ್ಹೊಳೆ. A kind of worm (ಗಣ್ಡೂಪದ, ಕಿಂಚುಲಕ Hlâ.). — ನಾಯ್ಬದುಕು. The life of a dog, a wretched, miserable existence or livelihood, etc. (Bp. 61, 19; My.). — ನಾಯ್ಬಾಳು. = ನಾಯ್ಬದುಕು. (My.). — ನಾಯ್ಬೇಲ. = ನಾಯಿಬೇಲ. (My.). — ನಾಯ್ಪಾಲ್. -ಪಾಲ್. Dog's milk (Bp. 54, 30). — ನಾಯ್ಪೆಸರ್. -ಪೆಸರ್. A dog's or the dog's name (Śm. 31).

Digitized by Google

ನಾಯ nâya. 1. *Leading, conducting, guiding, directing.*

ನಾಯ nâya. 2. = ನೇಯ 1, q. v. Tbh. of ನ್ಯಾಯ. A lawsuit (My.), etc. ಇಬ್ಬರ ನಾಯ ಒಬ್ಬನಿಗಾಯ (Prv.).

ನಾಯಕ nâyaka. = ನಾಯಿಕ. *A guide, a leader; a chief, a master, a lord, a head;* a general, a commander; a husband. 2, pre-eminent, principal, chief. 3, a title for a man of the bêḍa or hunter-caste (My.). 4, *the central gem of a necklace.* ನಾಯಕನಿಲ್ಲದ ಊರಲ್ಲಿ ಕಾಯಕ ಸಿಕ್ಕೀತೇ?— ನಾಣ್ಯವಿದ್ದವ ನಾಯಕನು (Prvs.).

ನಾಯಕತ್ವ nâyakatva. Leadership, headship, chieftainship. (My.).

ನಾಯಕನರಕ nâyaka-naraka. The principal hell (Abhâ. 2, 21).

ನಾಯಕಮಣಿ nâyaka-maṇi. = ನಾಯಕ No. 4. (My.; Si. 217).

ನಾಯಕಮಣ್ಡಲೀಕ nâyaka-maṇḍalîka. The chief governor or lord of a district (Bp. 59, 27).

ನಾಯಕವಾಡಿ nâyaka-vâḍi. A chief, a headman, as of a caste, a village, etc. (My.; Bh. 6, 4, 110; 8, 23, 6; Tĕ. ನಾಯಕವಾಡಿ, -ವಾಳಿ).

ನಾಯಕಸಾನಿ nâyaka-sâni. A dancing-girl, a whore (My.; ಪಾತರದವಳು, ವಾರಸ್ತ್ರೀ G.).

ನಾಯಕಿ nâyaki. = ನಾಯಿಕೆ. (My.; J. 6, 37; 26, 21).

ನಾಯಕಿತ್ತಿ nâyaka-itti. = ನಾಯಕಿ. (Bh. 7, 2, 20).

ನಾಯನ್ದ nâyanda. Tbh. of ನಾಪಿತ. ನಾಯನ್ದರವನು (ಗ್ರಾಮಣಿ, ನಾಪಿತ Si. 419; *only* in Si.).

ನಾಯಬ nâyaba. A deputy (B. 5, 263. 269; My.; Mhr., H. ನಾಈಬ, ನಾಯಬ). — ನಾಯಬಶಿರಸ್ತೆದಾರ. A native head clerk in an assistant collector's office (My.).

ನಾಯಿ nâyi. = ನಾಯ್. (ಕೌಲೇಯಕ, ಸಾರಮೇಯ, ಶುನಕ, ಭಷಣ, ಶ್ವನ್, ಕುಕ್ಕುರ, ಶಾಲಾವೃಕ, ಮೃಗದಂಶ Hlâ.; Si. 343; C.). ಬೇಸ್ಟೆಯ ನಾಯಿ (ವಿಶ್ವಕದ್ರು); ಪೇಂಕುಳಿಯ ನಾಯಿ (ಅಲರ್ಕ Hlâ.). ಮದ್ದಿನ್ದ ಹೇಕುಳಿಗೊಣ್ಡಿದ್ದ ನಾಯಿ (ಅಲರ್ಕ Nr.). ನಾಯಿ ಕೂಗಿದರೆ ದೇವಲೋಕ ಹಾಟಾದೀತೇ?— ನಾಯಿಗೆ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲ, ಕುಣ್ತ್ರಲಿಕ್ಕೆ ಸಮಯವಿಲ್ಲ.— ನಾಯಿಗೆ ನರೆ ಬನ್ದರೆ ಅಜ್ಜ ಅನ್ನಿಸಿ ಕೊಣ್ಡೀತೇ? — ನಾಯಿಗೆ ನಾರಂಗದ ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯೇ?— ನಾಯಿ ತಿನ್ವ ಕಜ್ಜಾಯದ ಹಾಗೆ.— ನಾಯಿ ಬಡೀಲಿಕ್ಕೆ ಬಣ್ಣದ ಕೋಲೇ?— ನಾಯಿ ಬಲ್ಲದು, ತೊಗಲು ಬಲ್ಲದು (I do not meddle with the affair).— ನಾಯಿ ಬಲ್ಲದೆ ದೇವರ ಜಗಲಿಯು?— ನಾಯಿ ಬೊಗಳಿ, ಪಾಳ್ಯಕ್ಕೆ ಕೇಡು ತನ್ತು. — ನಾಯಿಯ ಬಾಲಾ ನಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದರೆ ಡೊಂಕು ಬಿಟ್ಟೀತೇ?— ನಾಯಿ ಹಸಿದಿತ್ತು, ಹಿಟ್ಟು ಹಳಸಿತ್ತು.— ನಾಯಿಯ ಬೊಜ್ಜಕ್ಕೆ ಅಮೇಧ್ಯದ ಹೋಳಿಗೆ.— ನಾಯಿಯೆತ್ತ? ನಾಗಲೋಕವೆತ್ತ?— (The mad) ನಾಯಿ ಸಾಯೋ ವರೆಗೆ ಕಾಲು ಕೊಡಿಯದೇ?— ನಾಯಿ ಸನ್ತೆಗೆ ಹೋಗಿ, ನಳಿಗೇಲಿ ಬಡಿಸಿ ಕೊಣ್ಡಿತು.— ನಾಯಿಹುಣ್ಣಿಗೆ ಬೂದಿಯೇ ಮದ್ದು.— ನಾಯಿಯ ತಲೆಯ ಮೇಲಣ ಬುತ್ತಿಯ ಹಾಗೆ.— ಮೊಣ್ಡನ ಕೊನ್ದವರಿಲ್ಲ, ನಾಯಿಯ ತಿನ್ದವರಿಲ್ಲ.— ಜಾತಿಗೆ ಜಾತಿ ಹಗೆ, ನಾಯಿಗೆ ನಾಯಿ ಹಗೆ.— ದಣ್ಡಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ನಾಯಿಯ ಕುಣ್ಡ್ರಿಸಿದರೆ ಹೇಲು ಕಣ್ಡು ಹಾರಿತು.— ತಾಯಿಗೆ ಸೇರದ್ದು ನಾಯಿಗೂ ಸೇರದು.— ಸೋಕಿದ ನಾಯಿ ಒಡೆಯನ ಗುರುತ ಬಲ್ಲಿತೇ (or ಬಲ್ಲುದೇ)?— ಹಗೆಯದೊಳಗೆ ಬಿದ್ದ ನಾಯಿ ಹಾಕುವವರನ್ನರಿಯದು, ತೆಗಿಯುವವರನ್ನರಿಯದು (Prvs.). See Bp. 55, 25; B. 2, 4; Si. 167. 342; ಹೆಣ್ಣು-, ಹೆದ್ಬಾರೆ-; Prvs. s. ಓದಾಟ, ಕಜ್ಜ 1, ತಿಗಳಗಿತ್ತಿ, ನೆಣ್ಟ, ನೋವು, ನ್ಯಾಯ, ಪ್ರಾಯ, ಬಗುಳು 1, ಬಣ್ಣ 5, ಬಲಾತ್ಕಾರ, ಬಾಲ, ಬಾಯಿ 1, ಬೆಟ್ಟ 1, ಬೊಗಳು 1, ಮುಟ್ಟು 1, ಮೊಟ್ಟೆ 1, ಲೊಲ್ಲೊಟ್ಟೆ. — ನಾಯಿಕುನ್ನಿ. = ನಾಯಿಮರಿ. (My.). — ನಾಯಿಕೊಡೆ. A mushroom (My.). — ನಾಯಿಗೆಮ್ಮಲು. ನಾಯಿಗೆಮ್ಮು. -ಕೆಮ್ಮಲು, -ಕೆಮ್ಮು. The hooping cough (My.). — ನಾಯಿತುಲಸಿ. The herb Ocimum album L. (St. & Pl.; My.). — ನಾಯಿತೊಣಚಿ. The dog-fly (My.). — ನಾಯಿತೊಳಚಿ. = ನಾಯಿತುಲಸಿ. (My.). — ನಾಯಿತ್ಯಾಗದ ಮರ. ಫಂಜಿಕೆ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿ, ಪದ್ಮೆ, ಭಾರ್ಗಿ, etc. ಎನ್ದರೆ ಬಾರಂಗಿ; ಕಿರುದೇಗುಗಿಡಮೆನ್ದು ಕೆಲವರನ್ನುವರು, ನಾಯಿತ್ಯಾಗದ ಮರ (Si. 143; My.). — ನಾಯಿನೇರಳು. = ನಾಯಿನೇರಳೆ. (My.). — ನಾಯಿನೇರಳೆ. = ನಾಯಿನೇರಲ್. (ನಾದೇಯಿ, ಭೂಮಿಜಮ್ಬುಕೆ Si. 130. 151; My.). — ನಾಯಿನೇರಲ್. A kind of Eugenia tree the fruit of which is somewhat sour, perhaps Eugenia operculata, Van Someren (ನಾದೇಯಿ, ಭೂಮಿಜಮ್ಬುಕೆ Nr.). — ನಾಯಿನೊಳಲೆ. = ನಾಯ್ನೊಳಲೆ. (ಮರ್ಕಟಲತೆ, ಗಣ್ಡೂಪದ, ಕಿಂಚುಲಕ Nr. *a;* ಸಾರಮೊಳಲೆ Nr. *b;* ಗಣ್ಡೂಪದ, ಕಿಂಚುಲಕ Mr. 411). ಗಣ್ಡುನಾಯಿನೊಳಲೆ (ಶಿಲಿ, ಗಣ್ಡೂಪದಿ Nr. *a*). ಹೆಣ್ಣುನಾಯಿಮೊಳಲೆ (ಶಿಲಿ, ಗಣ್ಡೂಪದಿ Nr. *b*). 2, a mushroom (My.). — ನಾಯಿ ಪಾಯಿ. reit. (My.). — ನಾಯಿಬೆಳೆಗಿಡ. An annual herb, Cleome viscosa L. (St. & Pl.). — ನಾಯಿಬೇಲ. = ನಾಯ್ಬೇಲ. The plant Flacourtia sapida R. (My.; ಸ್ವಾದುಕಣ್ಟಕ, ವಿಕಙ್ಕತ, ವ್ಯಾಘ್ರಪಾತ್, etc. Si. 130; *cf.* ಹುಳಿಬೇಲ). — ನಾಯಿಮರಿ. A puppy, a whelp (My.). ಕೇಡುಗಾಲಕ್ಕೆ ನಾಯಿಮರಿ ಮೊಟ್ಟೆ ಇಕ್ಕಿತು (Prv.). — ನಾಯಿಯುಳ್ಳಿ. A bulbous plant, Scilla indica Roxb. (St. & Pl.). — ನಾಯಿರಾಗಿ. A grass often cultivated for its grain, Eleusine stricta Roxb. (Z.). — ನಾಯಿವಿಡು. -ಬಿಡು. To set on a dog or dogs (J. 28, 45). — ನಾಯಿಸೊಣಗುಗಿಡ. An annual plant, stinging like nettles, Mucuna pruriens D. C. (St. & Pl.). — ನಾಯಿಹಕ್ಕರಿಕೆಗಿಡ. An annual milky plant, Sonchus oleraceus L. (Z.; My.).

ನಾಯಿ nâyi. (ನಾಯಿನ್). Leading, guiding; master. *Cf.* ನಾಯಿನಾರ್.

ನಾಯಿಕ nâyika. = ನಾಯಕ No. 3. (My.).

ನಾಯಿಕೆ nâyikĕ. = ನಾಯಕಿ. A mistress; a wife; a noble lady (Sk.; My. as ನಾಯಿಕಿ).

ನಾಯಿತನ nâyitana. Doggishness (Bh. 4, 4, 13).

ನಾಯಿನಾರ್ nâyinâr. (fr. ನಾಯ 1 or ನಾಯಿ). = ನಯ್ಯನಾರ್, etc. See ಮೊನೆಯಿಡು-.

ನಾಯಿನ್ದ nâyinda. Tbh. of ನಾಪಿತ. (My.; Si. 339; see ನಾವಿದ). — ನಾಯಿನ್ದಗತ್ತಿ. -ಕತ್ತಿ. A razor (My.). — ನಾಯಿನ್ದಮುದುಕ. A broken, imbecile barber. See Prv. s. ಬಾಯ್.

ನಾಯಿನ್ದಗಿತ್ತಿ nâyinda-gitti. = ನಾಪಿತಿ. (My.).

ನಾಯ್ಯ nâyya. To be led or guided, etc. See ಅ-, ಪ್ರಣಾಯ್ಯ.

ನಾರ್ nâr. (Šmd. 58). = ನಾರು, (ನಾರಿ). A fibre: fibres or hemp of plants, strings in mangoes and other fruits;—cloth made of fibres or hemp (ತ್ವಕ್, ವಲ್ಕ, ವಲ್ಕಲ Nr.; Si. 122; My. as ನಾರು; T.; M. ನಾರ್, ನಾರು; *cf.* ನವಿರ್?). ನಾರ್ಗಳ್ (Šmd. 51).

ನಾರ nâra. (fr. ನರ). Relating or belonging to men, human, mortal; (a man). 2, water (*cf.* ನೀರ್). 3, a calf.

ನಾರಕ nâraka. (fr. ನರಕ). *Relating to hell; being or abiding in hell;* hellish, infernal. 2, *an inhabitant of the infernal regions.* 3, *hell.* See Čpr. 5, 36.

ನಾರಂಗ nâranga. = ನಾಗರಂಗ, ನಾರಿಂಗ. The orange tree; an orange (especially a sour one, a citron, ಈಳೆ Kk. 71, Šm. 25, Mr. 112; ಭೂಮಿಜಮ್ಬುಕೆ, ನಾದೇಯಿ, ನಾಗರಂಗ, ಐರಾವತ Nr.; Bp. 19, 66; T. ನಾರತ್ತೈ). ನಾಯಿಗೆ ನಾರಂಗದ ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯೇ? (Prv.).

ನಾರಣ nâraṇa. Tbh. of ನಾರಾಯಣ. (My.). — ನಾರಣಾಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 56, 42).

ನಾರದ nârada. *N. of a dêvarshi* (ಕಲಹಪ್ರಿಯ Čt. I, 87; see ರವಕಾಯ; Grj. 4, 37. 38; Č. Bp. 47, 15; J. 7, 26) who like

Digitized by Google

Mercury appears on the earth as a messenger from the gods to men or vice versâ, is considered as fond of creating quarrels and the inventor of the vîṇâ or lute. 2, ನಾರ-ದ, water-giving: a cloud.

ನಾರದಪುರಾಣ nârada-purâṇa. N. of a Purâṇa (Bp. 43, 76).

ನಾರದವೀಣೆ nârada-vîṇĕ. Nârada's lute: a kind of lute (My.).

ನಾರಯಣ nârayaṇa. Tbh. of ನಾರಾಯಣ. (Bh. 1, 1, 1; 2, 10 sum.).

ನಾರಸ nârasa. Tbh. of ನಾರಸಿಂಹ. (Tĕ.; see ಕೊಂಕಯ-).

ನಾರಸಿಂಹ nârasimha. (fr. ನರಸಿಂಹ). = ನಾರಸ. Referring or belonging to Vishṇu in his man-lion avatâra; that avatâra itself; Vishṇu. (My.; Bp. 56, 34; J. 12, 1).

ನಾರಾ nârâ. (T. ನಾರೈ, a heron; ನಾರೈಕನ್ರು, a lean calf). — ನಾರಾಗೋರ. A dreadfully meagre man (My.). 2, Nârâ and Gôra, two sons of a Brâhmaṇa called Ajamîḍha (My.). — ನಾರಾಗೋರಿ. A dreadfully meagre woman (My.).

ನಾರಾಚ nârâca. = ನಾಲೀಕ. *A long iron arrow* (Bh. 3, 13, 26); an iron style to write with (ಪತ್ರಿ, ಕಣ್ಣ Mr. 359).

ನಾರಾಚಿ nârâci. *A goldsmith's scales.*

ನಾರಾಟ nârâṭa. A certain musical tone (Bp. 19, 10).

ನಾರಾಯಣ nârâyaṇa. = ನರಯಣ, ನಾಣ, ನಾರಣ, ನಾರಯಣ. The personified purusha or first living being: Brahmâ. 2, *Vishṇu,* Krishṇa (ಮುರಜಿತ್ Kâvy. V, 62).

ನಾರಾಯಣಾಸ್ತ್ರ nârâyaṇa-astra. N. of a mystical weapon. (J. 8, 45. 49).

ನಾರಾಯಣಿ nârâyaṇi. = ನಾಣಿ. Lakshmî. 2, Durgâ. 3, *the plant Asparagus racemosus* Willd.

ನಾರಿ nâri. (= ನಾರ್). (A rope, a cord): a bow-string (My.; Tĕ.; T. ನಾಣಿ, ನಾರ್, ನಾರಿ; M. ഞാണ്; ತಿರು, ಬಿಲ್ಲ ಹೆದೆ Nn. 74 as Sk.; J. 6, 17; 20, 59). 2, the web which surrounds the stipes of a palm-tree branch (T.). ಬಿಲ್ಲ ನಾರಿ (ಶಿಂಜಿನಿ Nr.; ಜೀವ Nn. 517; ತಿರು, ತಿರ್ಪು Kk. 39; ತಿರು, ತಿರ್ಪು, ಹೆದೆ Śm. 43). ತಾವರೆನೂಲ ನಾರಿ (Śmd. 66. 133).

ನಾರಿ nâri. 1. *A woman, a wife* (ವನಿತೆ, ಸ್ತ್ರೀ Nn. 74). ನಾರಿಯಾಗಿ ಸಮ ನಡೆಯದಿದ್ದವಳೇ ಮಾರಿ. — ನಾರಿಯಿಲ್ಲದ ಮನೆ, ನೀರಿಲ್ಲದ ಊರು ನೂರು ಬನ್ದರೂ ತಾರಕ್ಕೆ ಬೇಡ. — ನಾರೀ ಮೋರೆ ನೋಡಿ, ಊಟ ಕೊಡತರೆ ನೀರು ಸಿಕ್ಕೀತೇ? (Prvs.). See Prv. s. ಬಾರು; Sp. s. ಮಾರಿ.

ನಾರಿ na-ari. 2. Who has no enemies (ಅಜಾತಶತ್ರು, ಹಗೆಗಳಿಲ್ಲದವನು Nn. 74).

ನಾರಿಕೇರ nârikêra. = ನಾಡಿಕೇರ, ನಾರಿಕೇಲ, ನಾರಿಕೇಲಿ, ನಾರಿಯಳ, ನಾಳಿಕೇರ, ನಾರೀಕೇಲ. *The cocoa-nut tree, Cocos nucifera; the cocoa-nut.*

ನಾರಿಕೇಲ nârikêla. = ನಾರಿಕೇರ. (ನಾರಿಯಳ, ತೆಂಗು Mr. 112; Tĕ. ನಾರಿಕೇಡ).

ನಾರಿಕೇಲಿ nârikêli. = ನಾರಿಕೇಲ. (Sk.).

ನಾರಿಂಗ nâringa. = ನಾರಂಗ. See ನೆಲ-.

ನಾರಿಯಳ nâriyaḷi. = ನಾರಿಕೇಲ, q. v. (Mhr. ನಾರಳ, ನಾರಳೀ).

ನಾರೀಕೇಲ nârîkêla. = ನಾರಿಕೇಲ. — ನಾರೀಕೇಲಪಾಕ. A kind of rather complicated poetical composition (My.).

ನಾರು nâru. = ನಾರ್. (C.; Bp. 42, 3; 60, 49). ನಾರು ನೂಲು ಕ್ರಿಮಿಜ ರೋಮಗಳಿಂ ಪುಟ್ಟುವುವು (ಸೀರೆಗಳ್) ನಾಲ್ಕು ತೆರನ್ ಅಕ್ಕುಂ (Hlâ.). ನಾರು ನೂಲು ಕ್ರಿಮಿಜ ರೋಮಂಗಳಿನ್ದ ನೆಯಿದ ಆ ಸೀರೆ ನಾಲ್ಕು ತೆರನ್ ಅಕ್ಕು (Mr. 341). ಎಲೆಯ ನಾರು (ಮಾಧಿ Nr.). ತೆಂಗಿನ ನಾರು (B. 2, 42). ನಾರು ಉಟ್ಟಾ ಕ್ಷಣ ನಾರದವನಾದಾನೇ? — ಹೂವಿನಿನ್ದ ನಾರು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಯಿತು. — ಹೂವಿನಿನ್ದ ನಾರು ಮಣ್ಡೆಯ ಮೇಲೆ (Prvs.). See ಕಲ್ಲು-, ಗೋಗಿ-. — ನಾರ ಮಡಿ. = ನಾರುಮಡಿ. (ಚೀರ, ಧಟ G.; My.). — ನಾರ ಸೀರೆ. A garment made of the fibres of the bark of certain trees (ವಲ್ಕಲ Bhn. 24). — ನಾರು ಕಟ್ಟು. Fibre-like pus to form in or around a sore (My.). ನಾರು ಕಟ್ಟಿದರೆ ನಾಟಿಹೋದು ಬಿಟ್ಟೀತೇ? (Prv.). — ನಾರು ಬೇರು. Fibres (bark) and roots (My.). — ನಾರುಮಡಿ. Cloth made of the fibres of plants (My.; T. ನಾರ್ಪಟ್ಟು; M. ನಾರ್ಪಟ್ಟೆ). — ನಾರುಸೀರೆ. = ನಾರ ಸೀರೆ. (ವಲ್ಕಲ, ಶಲ್ಕ Si. 407; My.). — ನಾರುಹುಣ್ಣು. The guinea-worm (ನಾಡೀವ್ರಣ Si. 200; C.; Tĕ. ನಾರಿಕುರುಪು; Mhr., H. ನಾರೂ; Mhr. also ನಾರಾಯಣ).

ನಾರುಗ nâr-uga. (Śmd. 240). A man who deals in fibres.

ನಾಱ nâṟa. = ನಾಱು 2. — ನಾಱುಮ್ಬೇಳೆ. -ಂ-ಬೇಳೆ. = ನಾಱುವ ಬೇಳೆ. A strongly smelling annual herb, Cleome pentaphylla L. (or Gynandropsis p. Dec., ವರ್ವರೆ, ಕವರಿ, etc., ವಾಯಿಜ್ಞಿಚೆಟ್ಟು Si. 157; My.).

ನಾಱು nâṟu. 1. ನಾಱ್ nâṟ. To yield a smell, to smell;—to stink (ಗನ್ಧ Śmd. Dh.; My.; T., M.; Tu. ನಾದು). P. ps. ನಾಱ (Bp. 44, 25; My.), ನಾತು (My.). ನಾಱುವ (Bp. 40, 70), ನಾರ್ವ (4, 25; 46, 58). ನಾಱುವ ಮಾಂಸ (ವಿಸ್ರ Hlâ.). ಅವುದೊನ್ದು ಹಸುಕು ನಾಱುವದುಣ್ಟು, ಅದು ವಿಸ್ರ, ಆಮಗನ್ಧಿ (Nr.). ದುರ್ಗನ್ಧಮಂ ಗಾಳಿಯೊಳ್ ತಡೆಯಲ್ ನಾಱದೆ? (Śś. 85). ಯಾತಱ ಹೂವು ಏನು? ನಾತರದು ಸಾಲದೇ? ಜಾತಿ ವಿಜಾತಿ ಎನ ಬೇಡ! ದೇವನೊಲಿದಾತನೇ ಜಾತ (Sp.). ಒಕ್ಕಲಿಲ್ಲದ ಊರು ಕೊಡಿತು ನಾಱುವ ನೀರು (Dp. 54). — ನಾಱುವ ಬೇಳೆ. = ನಾಱುಮ್ಬೇಳೆ, ನಾಱುಮ್ಬೇಳೆ, ನಾಬಳ್ಳಿ. (ಬರ್ಬರ, ಬಬ್ಬರ Śmd. 345; ವರ್ವರೆ, ಕವರಿ, ತುಂಗಿ, ಖರಪುಷ್ಪ, ಅಜಗನ್ಧಿಕ Nr.). — ನಾಱುವ ಹುಲ್ಲು. = ಕಸಗಿನ ನಟ್ಟು. (My.).

ನಾಱು nâṟu. 2. = ನಱು, (ನಾ 3, ನಾತ, etc.). Smell. — ನಾಱುಮ್ಬೇಳೆ. -ಂ-ಬೇಳೆ. = ನಾಱಮ್ಬೇಳೆ. — ನಾಱುಮ್ಬೇಳೆಮರ. A tree, wild and cultivated, Cratraeva religiosa, var. nirvala Ham. (St. & Pl.).

ನಾಱು nâṟu. 3. ನಾಱ್. = (ನಾನ್ 2, etc.), ನಾದು 2. To moisten, to wet (ಆರ್ದ್ರೀಕರಣ Śmd. Dh.; T. ನನೈ, ನಱವು, ನಱಾ, ನಱೈ, ഞാളി, ನಾಳಿ, ನಾಡ್ಡ, palm-tree sap).

ನಾಲ್ nâl. (Śmd. 224). = ನಾ 2, etc. Four. (T., M. ನಾಲ್, ನಾಲು). — ನಾಲ್ದಿಂಗಳ್. -ತಿಂಗಳ್. Four months (Śśv. 2, 99). — ನಾಲ್ದೆಸೆ. The four points of the compass. See Śmd. 79; Bp. 5, 33; Rśv. 6, 32; J. 5, 60; 7, 41. — ನಾಲ್ದೋಳ್. -ತೋಳ್. Four arms (Śśv. 1, 61). — ನಾಲ್ದೋಳ. -ತೋಳ. The four-armed one: Vishṇu (ಉಪೇನ್ದ್ರ Śm. 6). — ನಾಲ್ನೂಱು. Four hundred (B. 4, 206). ನಾಲ್ನೂಱಾ ಅಯ್ವತ್ತು (4, 117). — ನಾಲ್ಮೊಗ. The four-faced one: Brahmâ (ಬೊಮ್ಮ, etc., ಅಜ Čt. II, 3; ಬೊಮ್ಮ Kk. 9; ಬ್ರಹ್ಮ Śm. 8). — ನಾಲ್ವಟ್ಟೆ. -ಬಟ್ಟೆ. Four roads, or a place where four roads meet (ಚೌಪದಿ Čt. II, 88). — ನಾಲ್ವಡಿ. -ಮಡಿ. (Śmd. 224). Four folds or times; fourfold (Grj. 6, 48). ಭಾಸ್ಕರಸುತನಿಂ ನಾಲ್ವಡಿ (Śmd. 81). — ನಾಲ್ವತ್ತನೆಯ. ನಾಲ್ವತ್ತು-ಅನೆಯ. Fortieth (J. 32, 37). — ನಾಲ್ವತ್ತು. -ಪತ್ತು. (Śmd. 224). Forty (C.). ನಾಲ್ವತ್ತು ಅಯ್ವತ್ತು (B. 3, 66). ನಾಲ್ವತ್ತೆರಡೂ ಕಾಲು (4, 100). ನಾಲ್ವತ್ತೇಳ್ (Śmd. 45). ನಾಲ್ವತ್ತಱ ಮೇಲೆ ನಡಿಕೆ (after forty years

Digitized by Google

good conduct uses to begin), ಎಮ್ಮತ್ತಱ ಮೇಲೆ ಬಡಿಕೆ (Prv.). — ನಾಲ್ವರ್. ನಾಲ್ವರು. Four persons; the four persons (Bp. 40, 71; J. 10, 44; 29, 39; B. 3, 101; My.). — ನಾಲ್ಬೆರಲ್. -ಬೆರಲ್. Four fingers (Čpr. 1, 14). ನಾಲ್ಬೆರಲನಿತಂ ಕಳೆದು (Šmd. 224). — ನಾಲ್ಬೆರಳ್. -ಬೆರಳ್. ನಾಲ್ಬೆರಳು (Bp. 44, 7). = ನಾಲ್ಬೆರಲ್. ಗೇಣೆರಡಾಗಲ್ ಒನ್ದು ಮೊಳನಕ್ಕು, ಅದಕೆ ಮಿಕ್ಕ ನಾಲ್ಬೆರಳು ಪೆಚ್ಚಳ್ಕೆ ಗಜಮಕ್ಕು (Mr. 325). ನಾಲ್ಬೆರಳುದ್ದ (Bp. 57, 45). — ನಾಲ್ಸಾಸಿರ. Four thousand (Abh. P. 1, 67).

ನಾಲ nâla. 1. = ನಳ್ಳು, ನಾಡ, ನಾಲೆ, ನಾಳ 1, ನಾಳು, ಲಾಳ 1. (fr. ನಲ). Consisting or made of reed or reeds. 2, *a hollow or tubular stalk, especially the stalk of a lotus, of a pot-herb, etc.* (ದಣ್ಟು Mr. 372; ಸಾರಸದ ದಣ್ಟು 420). 3, *any pipe or tube or tubular vessel of the body,* the windpipe, urethra, etc. 4, a handle. 5, a water-channel, a rivulet or nallah; a drain, a gutter (My.). 6, yellow orpiment (= ಅಲ, ತಾಲ).

ನಾಲ nâla. 2. = ನಾಳ 2, ಲಾಡ 2, ಲಾಳ 2. A horse or bullock-shoe (My.; Br.; Mhr., H.).

ನಾಲಗಾಱ nâla-gâṟa. = ನಾಲಬನ್ದಿ Nr. 2. (S. Mhr.).

ನಾಲಗೆ nâlagĕ. = ನಾಲಿಗೆ. The tongue (ರಸಜ್ಞೆ, ರಸನೆ, ಜಿಹ್ವೆ Hlâ., Nr.; ಜಿಹ್ವೆ, ಅರ್ಚಿಸ್ Hlâ.; Bp. 49, 21; 59, 10; Mr. 277; T., M. ನಾ, ನಾಕ್ಕು, ನಾವು; Tě. ನಾಲಿಕೆ, ನಾಲುಕೆ). ಉರಿಯ ನಾಲಗೆ (ಅರ್ಚಿಸ್, ಕೀಲೆ, ಜ್ವಾಲೆ, ವರ್ಚಸ್, etc.); ಹಿರಣ್ಯಕೆ, ಕನಕೆ, ರಕ್ತೆ, ಕೃಷ್ಣೆ, ಸುಪ್ರಭೆ, ಅತಿರಿಕ್ತೆ, ಬಹುರೂಪೆ ಇವು ಅಗ್ನಿಯ (ಏಱು) ನಾಲಗೆಗಳು (Hlâ.). ಕೆನ್ದಳಿರ ನಾಲಗೆ (Šmd. 81). See ಎತ್ತು-, ಕಡಲ-, ಕಿಱು-, ನಿಡಿಯ-; Prv. s. ಮಗ 1; Čpr. 1, 41; 4, 86; 5, 69. 97. — ನಾಲಗೆತೀಣ್ಟೆ. Desire of the tongue (V. 8, after 3).

ನಾಲಬನ್ದಿ nâla-bandi. = ನಾಲುಬನ್ದಿ, ನಾಲುಬನ್ದು, ನಾಳಬನ್ದಿ, ಲಾಳಬನ್ದಿ. Horse or bullock shoeing (My.; Mhr., H.). 2, one who shoes horses or bullocks (My.).

ನಾಲಿ nâli. = ನಲ್ಲಿ, ನಾಡಿ, ನಾಳಿ. A hollow or tubular stalk, the stalk or culm of a plant. 2, any tubular vessel of the body; a tube. 3, a lotus flower. 4, an instrument for perforating an elephant's ear. 5, a period of twenty-four minutes. 6, a gong.

ನಾಲಿಕ nâlika. A lotus flower. 2, a kind of wind instrument. (R.).

ನಾಲಿಕಾಪಾತ್ರ nâlikâ-pâtra. A tubular vessel (V. 9, 27).

ನಾಲಿಕೆ nâlikĕ. ನಾಲಿಕಾ. A stalk, a tube.

ನಾಲಿಗೆ nâligĕ. = ನಾಲಗೆ. (ರಸಜ್ಞೆ, etc. Mr. 318; Si. 214; C.). ನಾಲಿಗೆಯ ಬುಡಂ (ಜಿಹ್ವಾಮೂಲಂ Šmd. 43 Cm.). ತನು ವಾದ್ಯಂ, ನಾಲಿಗೆ ವಾದನದಣ್ಡಂ (45, o. r. ನಾಲಗೆ). ನಾಲಿಗೆ ಬಾಜಿಸುವ ಕುಹುಹು (46, o. r. ನಾಲಗೆ). ನಾಲಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸವಿಹ (ರಸ Nr.). ಹಲ್ಲು ನಾಲಿಗೆಯಿಲ್ಲ, ಸೊಲ್ಲು ಸೋಜಿಗಮಲ್ಲ, ಕೊಲ್ಲದೆ ಮೃಗವ ಹಿಡಿಯುವುದು (a net, Sp.). ಕಣ್ಣು ಮನ ನಾಲಿಗೆಯು ತನ್ನದೆನ್ದೆನ ಬೇಡ! ಅನ್ಯರು ಕೊನ್ದರೆನ ಬೇಡ! ಇವು ಮೂಱು ತನ್ನ ಕೊಲ್ಲುವವು (Sp.). ನಾಲಿಗೆಯಿಲ್ಲದವನು ನಾರಾಯಣ ಅನ್ದಾನೇ?—ನಾಲಿಗೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕಾಲಿಗೆ ಬಡತನವೇ?—ನಾಲಿಗೆ ಒಳ್ಳೇದಾದರೆ ನಾಡೆಲ್ಲ ಒಳ್ಳೇದು (Prvs.). See Bp. 18, 60; 38, 19; 60, 28; B. 3, 60; 4, 48; 5, 71; Prv. s. ಬೆಂಕಿ; ಉರಿ-, ಎತ್ತು-, ಏಱು-, ಕಡಲ-, ಕೆನ್-, ತುದಿ-, ಮಜ್ಜಿ-; Prv. s. ಬಟ್ಟೆ 2. **2,** the tongue or clapper of a bell (My.). — ನಾಲಿಗೆಕಲ್ಲು. A projecting stone-slab (My.). — ನಾಲಿಗೆ ಕೆಡು. The tongue to be diseased so that it has no taste for any thing (My.). 2, a promise to fail (My.). — ನಾಲಿಗೆಗೂಟ. The right-hand leg of a weaver's web beam (R.). — ನಾಲಿಗೆ ತಪ್ಪು. A promise to fail. ನಾಲಿಗೆ ತಪ್ಪಿದವನು ನಾಯಿಗಿನ್ತ ಕಡೆ (Prv.). — ನಾಲಿಗೆ ತಿರುಗು. The tongue to turn round well: to be able to speak fluently or properly. ಅವನ or ಅವನಿಗೆ ನಾಲಿಗೆ ತಿರುಗುವದಿಲ್ಲ (My.). — ನಾಲಿಗೆಪ್ರಮಾಣ. Confidence derived from or placed in (another's) words or promise (My.). — ನಾಲಿಗೆ ಬೀಱು. The tongue to lose its power or become unable to speak (My.). — ನಾಲಿಗೆಯುಳಿಸು. To keep one's promise (My.). — ನಾಲಿಗೆವಾಸಿ. Trustworthiness, faithfulness in fulfilling a promise (My.). ನಾಲಿಗೆ ವಾಸಿಯಿದ್ದವನ ಮಾತು ಹಾಲಿಗಿನ್ತ ಹೆಚ್ಚು (Prv.). — ನಾಲಿಗೆ ಹೋಗು. A promise to fail (My.). 2, the tongue to be unable to speak (My.).

ನಾಲೀಕ nâlîka. = ನಾರಾಚ. A long iron arrow; a dart, a javelin, a pike. 2, the fibrous stalk of the lotus;—a lotus.

ನಾಲೀಜಂಘ nâlî-jangha. Having stalk-like legs: a raven, the carrion crow; a monkey (Rŝv. 9, 29).

ನಾಲುಕು nâluku. = ನಾ 2, etc. Four (Ch. vs. 320. 338; My.).

ನಾಲುಬನ್ದಿ nâlu-bandi. = ನಾಲಬನ್ದಿ. (My.).

ನಾಲುಬನ್ದು nâlu-bandu. = ನಾಲಬನ್ದಿ. (My.).

ನಾಲೆ nâlĕ. *The hollow or tubular stalk of a plant.* 2, = ನಾಲ 1 No. 5. (My.; Mhr., H. ನಾಲಾ). ನಾಲೆಯಿಲ್ಲದ ಊರೂ ಮಾಲೆಯಿಲ್ಲದ ಪ್ರಸ್ತವೂ ಒನ್ದೇ (Prv.).

ನಾಲ್ಕು nâlku. (Šmd. 224). = ನಾಲುಕು, etc. The state of being four; four (C.; Tě. ನಾಲುಗು; M. ನಾಂಗು; T. ನಾನ್ಗು), occasionally used indefinitely (*cf.* the English "half a dozen"), and in the sense of "all". ತೋಳ್ ನಾಲ್ಕುಂ ಕರಮ್ ಎಸೆದಿರ್ಕುಂ ಪದ್ಮೋದರಂಗೆ (Šmd. 18). ಅದು ನಾಲ್ಕುಂ ಭೇದವನಾಳ್ದು ಇರ್ಕುಂ (155). ಒನ್ದು ನಾಲ್ಕು or ಒನ್ದು ನಾಲ್ಕುಗಳ್ (170). ನಾಲ್ಕು ರೂಪಂ (279). ನಾಲ್ಕಱ (Bp. 21, 27); ನಾಲ್ಕಱಲ್ಲಿ (Šmd. 32 Cm.); ನಾಲ್ಕಱಿಂ (135); ನಾಲ್ಕಱಲಿ (Bp. 35, 32); ನಾಲ್ಕರ್ಕೆ (Šmd. 224). ನಾಲ್ಕಕ್ಕೆ, ನಾಲ್ಕಕೆ (My.), ನಾಲ್ಕನು, ನಾಲ್ಕನ್ನು (My.). ಬಿಲ್ಲ ಎದ್ದ ಕಡೆ ಸೊಣ, ದಡೆ ನಾಲ್ಕಕ್ಕೆ ಮೊಣ (Prv.). ಚತುರ್ವರ್ಗವೆನ್ದು ಮೋಕ್ಷದೊಡಗೂಡಿದ ಧರ್ಮಕಾಮ ಅರ್ಥಗಳು ನಾಲ್ಕಕ್ಕೂ ಒನ್ದೇ ಹೆಸರು (Si. 255). ನಾಲ್ಕು ಭಾಗದೊಳಗೆ ಒನ್ದು ಭಾಗ ನೀರ ಬೆರಸಿದ ಮಜ್ಜಿಗೆ (ತಕ್ರ Nr.). ತತ ಮುರಜ ಸುಷಿರ ಘನಗಳ್ ಎಮ್ಬ ನಾಲ್ಕು ವಾದ್ಯಗಳಿಗೂ ಪೆಸರು (Si. 62). See Šmd. 32. 44; Bp. 40, 73; J. 4, 2; ಅಮ್ಬುಧಿ, ಯುಗ, ಶ್ರುತಿ; Si. 256. — ನಾಲ್ಕಡಿ. -ಅಡಿ. Four feet (Bp. 2, 5; J. 11, 2). ನಾಲ್ಕಡಿಯವೆಲ್ಲಂ ಪಶುಗಳಕ್ಕು (Mr. 186). — ನಾಲ್ಕನೆಯ. -ಅನೆಯ. Fourth (J. 18, 26). ದೊರೆ ಕೊಳ್ಗುಂ ನಾಲ್ಕನೆಯಕ್ಕರದ ಅತ್ವಕ್ಕೆ ಒತ್ತುವೃತ್ತಿ (Šmd. 374). ಶೂದ್ರನಂ ನಾಲ್ಕನೆಯ ವರ್ಣಮೆಮ್ಬುದು (Hlâ.). ನಾಲ್ಕನೆಯವನು (My.). ನಾಲ್ಕನೆಯವನೊಬ್ಬ (B. 3, 71). — ನಾಲ್ಕಯ್ದುಂ. -ಅಯ್ದುಂ. Nine (Bp. 5, 64). — ನಾಲ್ಕಷ್ಟು. -ಅಷ್ಟು. Four times as much or many (My.); so much or many as four (B. 4, 117; My.). — ನಾಲ್ಕಾಱು. -ಆಱು. Four or six: several, some (B. 2, 18; 4, 19. 43; My.). — ನಾಲ್ಕಾಶ್ರಮ. The four periods in the religious life of a Brâhmaṇa. ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಮೊದಲಾದ ನಾಲ್ಕು ಆಶ್ರಮಂ ವೇದದಲ್ಲಿ ಪೇಳ್ದ ಪಟ್ಟುವು (Hlâ.). ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸಿಗೆ ಅಕ್ಕು ನೆಗಳ್ದ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಗೃಹಸ್ಥ ವಾನಪ್ರಸ್ಥ ಯತಿ ಎನಿಪ್ಪ ನಾಲ್ಕಾಶ್ರಮಗಳ್ (Mr. 249). — ನಾಲ್ಕುಂ 1. -ಉಂ 1. = ನಾಲ್ಕು. (Čpr. 5, after 76). — ನಾಲ್ಕು ಕೆಲಸ. Every kind of work; many kinds of work (My.). — ನಾಲ್ಕುಗನ್ಟೇ ಹೂ. The four-o'clock flower or marvel of

Peru, Mirabilis jalappa L. (St. & Pl.). — ನಾಲ್ಕು ಜನ. Four persons; all persons, every body (My.). — ನಾಲ್ಕು ಜಾತಿ. = ನಾಲ್ಕು ವರ್ಣ. The four castes: Brâhmaṇa, etc. (Si. 27). — ನಾಲ್ಕು ಜಾವ. Four periods or watches of three hours (Bp. 43, 25). — ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕು. The four points of the compass (My.). — ನಾಲ್ಕು ದಿವಸ. Four days; some days (My.). — ನಾಲ್ಕು ದೆಸೆ. = ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕು. (Bp. 24, 35; 43, 10). — ನಾಲ್ಕು ನೀರ್. The water used for bathing on the fourth day of menstruation (Abh. P. 15, 62; My.). — ನಾಲ್ಕು ನೂರು. Four hundred (B. 4, 80. 98; My.). — ನಾಲ್ಕು ಬೀದಿ. Four streets that form a square (My.). — ನಾಲ್ಕು ಮಾಡು. To divide into four parts (My.). — ನಾಲ್ಕು ಮಾತು. Four words; some words (My.; B. 4, 56). — ನಾಲ್ಕು ಮುಕ್ತಿ. The four kinds of final beatitude: sâlôkya, sâmîpya, sârûpya, sâyujya (Bp. 24, 18). — ನಾಲ್ಕು ರಸ. The four principal tastes. ಕಟ್ (ಕಟು), ತಿಕ್ತ, ಅಮ್ಲ, ಕಷಾಯ ಅನ್ದರೆ ಕಾರ, ಕಹಿ, ಹುಳಿ, ಒಗರುಗಳೆಮ್ಬ ನಾಲ್ಕು ರಸಂಗಳು (Nn. 119). — ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಕ. Four lacs (Bp. 22, 52). — ನಾಲ್ಕುವರೆ. ನಾಲ್ಕುಂ -ಅರೆ. Four and a half (My.; B. 4, 191). — ನಾಲ್ಕು ವರ್ಣ. = ನಾಲ್ಕು ಜಾತಿ. ನಾಲ್ಕು ವರ್ಣಂಗಳೊಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಕ್ಷತ್ರಿಯಂ ವೈಶ್ಯನ್ ಎನ್ದು ಈ ಮೂರು ವರ್ಣಂ ದ್ವಿಜಾಖ್ಯಮಕ್ಕುಂ; ತೋರ್ಪ ನಾಲ್ಕನೆಯ ವರ್ಣಂ ಶೂದ್ರಗೆ; ಅವನಿನ್ದಲಕ್ಕು ಅನ್ತ್ಯಜಾತಿಭೇದಂಗಳ್ (Mr. 248. 249). — ನಾಲ್ಕೂ. -ಊ 7. = ನಾಲ್ಕುಂ. Even the four, all the four (My.). ನಾಲ್ಕೂ ಕಡೆ (B. 4, 57. 98; B. 5, 62. 162). ನಾಲ್ಕೂ ಕಾಲು (3, 123). 2, all. ನಾಲ್ಕೂ ಜನರು (B. 5, 192; My.). — ನಾಲ್ಕೂ ಕಾಲು. Also: 4¼ (My.). — ನಾಲ್ಕೆಣ್ಟು. -ಎಣ್ಟು. Four or eight, from four to eight (My.); some (My.). ನಾಟುವ ಅಣ್ಟುಗಳು ನಾಲ್ಕೆಣ್ಟು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಮ್ಬುವವು (Prv.). See B. 2, 34; 3, 29. 40.

ನಾಲ್ವರು nâlvaru. See s. ನಾಲ್.

ನಾವ nâva. = ನೌ, ನಾವು, ನಾವೆ. A boat, a ship, a vessel.

ನಾವದಿಗೆ nâvadigĕ. (Tbh. of ನಾಪಿತ್ಯ, the trade or business of a barber?). — ನಾವದಿಗೆಯೂರ್. N. (Bp. 57, 57). — ನಾವದಿಗೆಪುರ. N. (Bp. 57, 64).

ನಾವಲಿಗ nâvaliga. = ನಾವಳಿಗ. Tbh. of ನಾಪಿತ. (ಅನ್ತಾವಸಾಯಿ, ಕೆಲಸಿ, ಗ್ರಾಮಣಿ, ದಿವಾಕೀರ್ತಿ, ನಾಪಿತ, ಮುಣ್ಡಿ, ಕ್ಷೌರಿಕ G.; ನಾಪಿತ, ನಾಪಿಗ Čb.). Plural also ನಾವಲಿಗರು: ನಾವಲಿಗರ ಹಸಿಬಿ (ಹಡಪ G.). Feminine ನಾವಲಿಗಳು (ನಾಪಿತಿ Čb.).

ನಾವಳಿಗ nâvaḷiga. = ನಾವಲಿಗ. (Čb. 34).

ನಾವಾಡಿಗ nâvâḍiga. A boatman; a helmsman (B. 5, 164. 227; Mhr. ನಾವಾಡೀ, ನಾವಾಡ್ಯಾ).

ನಾವಾರ nâvâra. Coarse and broad tape (My.; Mhr., H.).

ನಾವಾರೋಹ nau-ârôha. *A passenger on board ship: a sailor, etc.*

ನಾವಿಕ nâvika. *A passenger on board ship: a navigator, a sailor, the steersman, a pilot* (ಡೋಣಿನಡೆಯಿಸುವ Mr. 247).

ನಾವಿದ nâvida. Tbh. of ನಾಪಿತ. (ಕ್ಷುರಿ, ನಾಪಿತ, etc. Nr.; ದಿವಾಕೀರ್ತಿ, ನಾಪಿತ, etc. Hlâ.; ದಿವಾಕೀರ್ತಿ, ಕ್ಷೌರಕ Nn. 152; ಅಮ್ಬಟ Čt. I, 61). — ನಾವಿದಗತ್ತಿ. -ಕತ್ತಿ. A razor (ಕ್ಷುರ Nr.). — ನಾವಿದವಾಳ್. -ಬಾಳ್. (Šmd. I). A razor.

ನಾವಿದಿತಿ nâvida-iti. (Šmd. 246). A barber's wife.

ನಾವಿನ್ದ nâvinda. = ನಾವಿದ. (ದಣ್ಡಿಲ, etc. Mr. 376). ನಾವಿನ್ದರಾಲಯ (ಕ್ಷೌರಗೃಹ 197).

ನಾವು nâvu. = ನಮ್, etc. The plural of ನಾನ್ 1, ನಾನು 1 (C.). We. See its declension s. ನಮ್. ನೀವು ಕೊಳ್ಳಿರೆ! ನಾವು ಕೊಡುವೆವು (Bp. 58, 88). ನಾವಿಬ್ಬರ್, ನಾವಿಬ್ಬರೂ (Bp. 48, 10; B. 4, 6. 7). See Bp. 2, 18; 3, 56; 23, 80; 24, 28. 85; 40, 83; 48, 23; Bh. 2, 13, 36; J. 7, 38; 29, 16. 17.

ನಾವು nâvu. Tbh. of ನಾವ. (B. 3, 66; 4, 30; ವಹಿತ್ರ Čb.).

ನಾವೆ nâvĕ. = ನಾವ. (ನೌ Šmd. 67 Mdb. MS.; My.). ನಾವೆ ದಾಟಿಸುವದಕ್ಕೆ ನಾಗವಾದೀತೇ? (Prv.).

ನಾವ್ಯ nâvya. *Navigable.*

ನಾಶ nâša. (= ನಾಸ 2). *Disappearance, vanishing; destruction, annihilation, ruin, loss; death.* ನಾಶವಾಗೋ ವರೆಗೆ ಆಶೆ ಬಿಡದು (Prv.). See ನನ್ದು. — ನಾಶಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To destroy, to ruin, to kill (ಪ್ರಮಾಪಣ, ನಿಹನನ, ಘಾತ, ವಧ, etc. Si. 297). — ನಾಶ ಮಾಡು. = ನಾಶಗೊಳಿಸು. ನಾಶ ಮಾಡುವವನು ದಾಸನಾದರೆ ಲೇಸು ಮಾಡ್ಯಾನೇ? (Prv.). — ನಾಶ ಹೊನ್ದು. To be ruined, etc. (B. 4, 39). ನಾಶ ಹೊನ್ದಿದ (ಕ್ಷೀಣ G.).

ನಾಶಕ nâšaka. Destroying, destructive, causing to perish. See ಕುಲ-.

ನಾಶನ nâšana. Destroying, annihilating, etc.; removing; — ruin, perishing. (My.).

ನಾಶ್ಯ nâšya. Liable to be destroyed, destructible. (R.).

ನಾಷ್ಟ nâshṭa. = ನಾಸ್ತ. (My.).

ನಾಸ nâsa. 1. Tbh. of ನಾಸೆ. (Mr. 318; My.).

ನಾಸ nâsa. 2. (Tbh. of ನಾಶ). A man who destroys. See ಸುಜ-.

ನಾಸತ್ಯ (na-asatya). N. of one of the Ašvins. ನಾಸತ್ಯಂಗಳ್, *N. of the two Ašvins.*

ನಾಸಾಪುಟ nâsâ-puṭa. Nose-cup: the nostril. (J. 13, 36).

ನಾಸಿ nâsi. 1. A woman who destroys. See ಬಿಕ-, ಸುಜ-. (ಚಣ್ಡಿ Bhn. 27).

ನಾಸಿ nâsi. 2. Snuff (Mhr., H. ನಾಸ; Br. ನಾಸು). ನಾಸೀ ಪುಡಿ ಬಣ್ಣ (B. 4, 131).

ನಾಸಿಕ nâsika. = ನಾಸಿಕೆ. (ಮೂಗು Nn. 50). — ನಾಸಿಕವಡ್ಡಂ. -ಂ-ಅಡ್ಡಂ. (Šmd. 128). Across, or opposite to, the nose; the nose being across or in the way. ನಾಸಿಕವಡ್ಡಮ್ ಬನ್ದನ್ದಮನ್ ಈಕ್ಷಿಸಿ (128). ಒನ್ದೊನ್ದರ ಸೌನ್ದರ್ಯಮನ್ ಬನ್ದೀಕ್ಷಿಸಲೆನ್ದು ಬಯಸೆ ನಾಸಿಕವಡ್ಡಂ ಬನ್ದಿರೆ ಪೊಣರ್ವಳಸಿನ್ದಂ ಬನ್ದಪುದೆನೆ ನಿಮಿರ್ದುವವಳ ನಿಡುವಲಗಣ್ಗಳ್ (Lilv. 1, 41). ಒನ್ದೊನ್ದರ ಸೌನ್ದರ್ಯಮನ್ ಒನ್ದೊನ್ದೀಕ್ಷಿಸಲೊಡರ್ಚೆ ನಾಸಿಕವಡ್ಡಂ ಬನ್ದನ್ದಮನ್ ಈಕ್ಷಿಸಿ ಪೆಂರಿಗನ್ದೀಕ್ಷಿಸುವುವವಳ ನಿಡಿಯೆಸಳ್ಗಣ್ಗಳ್ (Ch. as v. 50 in two MSS., and as v. 60 in another one). — ನಾಸಿಕವೆರಳು. -ಬೆರಳು. The tip of the nose (Bh. 8, 23, 5).

ನಾಸಿಕಾಗ್ರ nâsikâ-agra. The tip of the nose (J. 13, 52).

ನಾಸಿಕಾಚೂರ್ಣ nâsikâ-čûrṇa. Snuff (My.).

ನಾಸಿಕಾಪುಟ nâsikâ-puṭa. = ನಾಸಾಪುಟ. (Bp. 47, 58).

ನಾಸಿಕೆ nâsikĕ. ನಾಸಿಕಾ. *The nose;* a trunk, a proboscis.

ನಾಸೀರ nâsîra. Advancing or skirmishing in front of an army, leaving the line and defying or challenging the enemy by shouts and gestures. (R.).

ನಾಸೆ nâsĕ. ನಾಸಾ. = ನಾಸ 1. *The nose;* a proboscis, the trunk of an elephant. 2, *a piece of wood over a door projecting like a nose, the upper timber of a door.*

ನಾಸ್ತ nâsta. = ನಾಷ್ಟ. Breakfast; luncheon; refreshment (S. Mhr.; Br., H.).

ನಾಸ್ತಿ na-asti. It is not, there is not (Bp. 51, 50); — non-existence.

ನಾಸ್ತಿಕ nâstika. Any one who denies the deity, the authority of the vêdas and purâṇas, and a future life; an atheist,

Digitized by Google

an infidel (J. 5, 63; B. 4, 186; 5, 168; My.). ನಾಸ್ತಿಕನ ಮನಸ್ಸು ಸ್ವಸ್ಥವಿದ್ದೀತೇ? (Prv.).

ನಾಸ್ತಿಕತನ nâstikatana. = ನಾಸ್ತಿಕತೆ. (My.).

ನಾಸ್ತಿಕತೆ nâstikatĕ. Denial of the deity, of a future state, of the authority of the vêdas, etc.; *infidelity, disbelief, atheism*. 2, Buddhism, Jainism, etc.

ನಾಸ್ತಿಕತ್ವ nâstikatva. = ನಾಸ್ತಿಕತೆ. (My.).

ನಾಸ್ತಿಕಾಲಯ nâstika-âlaya. A Bauddha or Jaina temple; a mosque (ಚೈತ್ಯ, ಬೌದ್ಧರ ಮನೆ, ಜೈನರ ಬಸ್ತಿ, ತುರುಕರ ಮಶೀತಿ Si. 108).

ನಾಸ್ತಿಕ್ಯ nâstikya. = ನಾಸ್ತಿಕತೆ. (My.).

ನಾಸ್ಯೆ nâsyĕ. A nose-cord, the rope or rein of a draught-ox passed through the septum of the nostrils. See ಮೂಗುನೇಣ್.

ನಾಹ nâha. Binding, confinement; obstruction; a trap. See ಆ-, ಪರಿಣಾಹ, ಸನ್-.

ನಾಹಲ nâhala. *A man of a barbarous or outcast tribe.* See Hlâ. s. ಬೇಡ 1.

ನಾಹ್ಯ nâhya. To be bound, put or gird on, etc. See ಸನ್-.

ನಾಳ್ nâḷ. ನಾಳು. A day; time (Tĕ. ನಾಡು; T. ಞಾನ್ಱು, ನಾಳ್, a day; time in general; an astrological day; M. ಞಾನ್ನು, ನಾಳ್, day; see ತಿರು-, and ಏಡು).

ನಾಳ nâḷa. 1. = ನಾಲ 1. Any pipe or tube or tubular vessel of the body; the stalk of the lotus (see Ŝmd. I. s. ನಾಡಿ; My.; see Prv. s. ನಾವೆ); a tube (My.); a nostril (Bp. 18, 44; 46, 57). 2, yellow orpiment. 3, the prow of a vessel (Mhr.; ಅರಿತ್ರ, ಕಚ್ಛ G.).

ನಾಳ nâḷa. 2. = ನಾಲ 2, etc. (My.).

ನಾಳಬನ್ದಿ nâḷa-bandi. = ನಾಲಬನ್ದಿ, etc. (My.).

ನಾಳಿ nâḷi. = ನಾಡಿ (Ŝmd. II, 127), ನಾಲಿ, ಲಾಳಿ. Further: a tube; a water-channel, see ಹರಿ-. 2, a weaver's shuttle (T. ನಾಡಾ; M., Tĕ. ನಾಡೆ). ನೆಯ್ಗೆಕಾರನ ನಾಳಿ (ವೇಮ, ವಾಯದಣ್ಡ Nr.). 3, N. of a plant (ಡೊಣ್ಣೆಳಿ Mr. 110). — ನಾಳಿಯಕೋಲ್. An arrow formed of a tubular stalk (Abh. P. 13, 61).

ನಾಳಿಕೇರ nâḷikêra. = ನಾಡಿಕೇರ. (Čpr. 1, after 101).

ನಾಳಿದ್ದು nâḷiddu. = ನಾಡದು, etc. (My.).

ನಾಳಿನ್ಧಮ nâḷi-n-dhama. = ನಾಡಿನ್ಧಮ. (ಕಲಾದ, etc., ಅಕ್ಕಸಾಲಿಯ Mr. 376).

ನಾಳಿಪತ್ರ nâḷi-patra. Any tubular vessel of the body, a blood-vessel, an artery, etc. (ಮಾಢಿ, ಸಿರೆ, ಸರೆ Hlâ.; ಸಿರೆ, ಸರೆ Mr. 456).

ನಾಳಿರ್ದು nâḷirdu. = ನಾಡದು, etc. (Bp. 14, 12; My.).

ನಾಳು nâḷu. = ನಾಲ 1, No. 5. ನಾಳೆ, ನಾಳೆ (only a rivulet I am!) ಎನ್ನು, ನಾಳು ಹೋಗಿ, ಹೊದೆಲಿ ಬನ್ದದ್ದು ಕೊಳ್ಳೇಲಿ ಹೋದೀತೇ? (Prv.).

ನಾಳೆ nâḷ-ĕ3. (Ŝmd. 400). The very next day: to-morrow (My.; M.; T. ನಾಳ್ಯ್; Tĕ. ಎಲ್ಲಿ). ಅವರ್ ನಾಳೆ ಕಾಣ್ಬ೦ (Ŝmd. 267). Declension: ನಾಳಿನ, ನಾಳಿಂಗೆ (Ŝmd. 401). ನಾಳಿನ (Bp. 41, 15; 46, 20; J. 17, 21); ನಾಳೆಗೆ (B. 3, 49; My.); ನಾಳನಲಿ (Râm. 3, 2, 19); exceptional genitive ನಾಳೇ, in ನಾಳೇ ದಿನ (ಶ್ವಃ Si. 477). ನಾಳಿನ ದಿನದೊಳ್ ನೀನುಮ್ ಆತನುಂ ಕೂಡಿದಪಿರ್ (Ŝmd. 262). ನಾಳೆಯೆಮ್ಬ ದಿನದಲ್ಲಿ ಶ್ವಃ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಮಗನ ಮದುವೆ ನಾಳೆ, ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಮಗನ ಉಪನಯನ ನಾಳೆ (Dp. 4). ನಾಳೆ ಸಾಲಿಗೆ ಹೋದರೆ ಕಬ್ಬು ತಿಮ್ಬೋದು ಯಾರು? — ಗಣಪತೀ (or ಬೆನಕನ) ಮದುವೆ ನಿತ್ಯ ನಾಳೆ. — ನಾಳೆಯೆಮ್ಬುವದು ಗಣಪತೀ ಮದುವೆಯ ಹಾಗೆ. — ನಾಳೆ ಮೂಳಹಬ್ಬ, ಹೋಳಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು. — ನಾಳೆ ನಾಳೆಯೆನ್ನು, ಹೇಡಿ, ಹೋಳಿಗೆ ತಪ್ಪಿಸಿದಿ (Prvs.). See Bp. 46, 15. 17; 49, 28; 53, 17; 60, 17; J. 10, 26. 27. — ನಾಳೆ ನಾಡಿದ್ದು. To-morrow or the day after to-morrow; any day after to-morrow (My.).

ನಾಱ್ nâḻ. = ನಾಡು, etc. ನಾಱ್ಕೆ (Ŝmd. 140). ನಾಱ್ಕಳ್ (124). ನಾಱ್ಗಳ್ (Čpr. 1, 76). — ನಾಱ್ಕಡೆ. = ನಾಡುಕಡೆ. (Ŝmd. 28. 217). — ನಾಱ್ಕಡೆಪೋಗು. -ಪೋಗು. To go to the country: to disappear, to be lost (Abh. P. 11, 136). — ನಾಱ್ಒಡೆಯ. = ನಾಡೊಡೆಯ. (Ŝmd. 167). — ನಾಱ್ತುಡುಗುಣಿ. (Ŝmd. 80). That lives on stolen things of the country, etc. — ನಾಱ್ನುಡಿ. (= ನಾಣ್ನುಡಿ). See Mr. s. ಕೌಲಿಕ. — ನಾಱ್ಪಗರಣ. (Ŝmd. 80). A country-drama.

ನಾಱಿ nâḻa. (*cf.* ನಾಲ 1). ನಾಱಿಂ ತುಮ್ಬಿನೊಳಂ ಕಟ್ಟಿನೊಳಂ ಬಿಱಿಂ; ನಾಱಿವಾಸಗೆಯೆನ್ದು ಕಳ್ಳಿವಾಸಗೆ; ನಾಳಂ ಸಂಸ್ಕೃತದೊಳ್ ಕ್ಷಳಂ (Ŝmd. I; other readings of two MSS. are: ನಾಡ್ ತುಮ್ಬಿನೊಳಂ ಕಡಿನೊಳಂ ಬಿಱಿಂ; ನಾಡಿವಾಸಗೆಯೆನ್ದು ಕಳ್ಳಿವಾಸಗೆ; ನಾಳಶಬ್ದಂ ಸಂಸ್ಕೃತದೊಳ್ ಕ್ಷಳಂ; one MS. has ಕಳ್ಳಿವಾಸಗೆ). 2, the (stem or) clapper of a bell. ನಾಱಿಮಿಲ್ಲದ ಗಣ್ಟೆ ದಾಳವಾಗಿರಲೇನು? (Dp. 148). — ನಾಱಿವಾಸಗೆ. -ವಾಸಗೆ. = ನಾಡಿವಾಸಗೆ, ಕಳ್ಳವಾಸಗೆ, ಕಳ್ಳಿವಾಸಗೆ. See above.

ನಾಱಿ nâḻi. See s. ನಾಡಿ. (T., M. ನಾಡ್, a tube, a bamboo, anything hollow).

ನಾಡ್ nâḻi. Tbh. of ನಾಡಿ (Ŝmd. 28. Mdb.). A period or hour of twenty-four minutes (ನಾಡಿ, ಗಡಿಗೆ Kk. 58. 86; Ŝm. 18). 2, = ನಾಳಿ, an instrument for perforating an elephant's ear (?); or = ನಾಳಿ, a lotus flower (?); or = ನಾಡಿ, a sort of bent grass (?). — ನಾಡಿವಾಸಗೆ. = ನಾಱಿವಾಸಗೆ. See s. ನಾಱಿ.

ನಾಡಿಗೆ nâḻigĕ. Tbh. of ನಾಡಿಕೆ. (Ŝmd. 28). (ನಾಡಿಕೆ, ಗಡಿಗೆ Ŝmd. 28).

ನಿ ni. Down, downwards, under, back; on, upon; in, into, within. 2, sometimes = ನಿಃ: without, deprived of. 3, an abbreviation of ನಿಷಾದ, one of the notes of the gamut (Mr. 76).

ನಿಃ niḥ. = ನಿ No. 2, ನಿರ್, ನಿಟ್, ನಿತ್, ನಿಪ್, ನಿಸ್ q. v., ನೀ.

ನಿಃಕಣ್ಟಕ niḥ-kaṇṭaka. = ನಿಷ್ಕಣ್ಟಕ. (Čpr. 2, after 49).

ನಿಃಕರುಣ niḥ-karuṇa. = ನಿಷ್ಕರುಣ. (Čpr. 8, 75).

ನಿಃಕಾಸಿತ niḥ-kâsita = ನಿಷ್ಕಾಸಿತ, q. v.

ನಿಃಪಕ್ಷಪಾತ niḥ-pakshapâta. = ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತ. (B. 5, 267).

ನಿಃಪೀಡನ niḥ-pîḍana. = ನಿಷ್ಪೀಡನ. Pressing out; see ಹಿಣ್ಡು. 2, probably meant for ನಿಪೀಡನ, pressing together, squeezing; see ತೀಡು.

ನಿಃಪ್ರತ್ಯೂಹ niḥ-pratyûha. = ನಿಷ್ಪ್ರತ್ಯೂಹ. (Čpr. 1, after 101).

ನಿಃಪ್ರಪಂಚ niḥ-prapañca. = ನಿಷ್ಪ್ರಪಂಚ. (Čpr. 4, 86).

ನಿಃಪ್ರಭ niḥ-prabha = ನಿಷ್ಪ್ರಭ. *Deprived of light or radiance, gloomy, obscured.*

ನಿಃಫಲ niḥ-phala. = ನಿಷ್ಫಲ. (Bp. 39, 24).

ನಿಃಶಂಕ niḥ-ŝanka. = ನಿಶ್ಶಂಕ, ನಿಸ್ಸಂಕ. Free from fear, fearless, without hesitation, misgiving or apprehension, without care. 2, = ನಿಃಶಂಕೆ. (B. 4, 167).

ನಿಃಶಂಕತೆ niḥ-ŝankatĕ. = ನಿಶ್ಶಂಕತೆ. The state of being free from fear, hesitation, etc.

ನಿಃಶಂಕೆ niḥ-ŝankĕ. = ನಿಶ್ಶಂಕೆ, ನಿಸ್ಸಂಕೆ. Fearlessness, boldness, confidence.

Digitized by Google

ನಿಃಶಠ niḥ-śaṭha. (= ನಿಷ್ಠುರ). See ನಿಶಠ.

ನಿಃಶಬ್ದ niḥ-śabda. = ನಿಶ್ಶಬ್ದ. Noiseless, not making a noise; soundlessness, silence, a calm. (Bp. 8, 5).

ನಿಃಶಲಾಕ niḥ-śalâka. = ನಿಶ್ಶಲಾಕ. Free from talking birds, as parrots, jays, or crows: *solitary, private.*

ನಿಃಶಲ್ಯ niḥ-śalya. = ನಿಶ್ಶಲ್ಯ. Freed or free from an arrow, pike, or thorn; without pain or difficulty.

ನಿಃಶಾಠ್ಯ niḥ-śâṭhya. Free from wickedness, dishonesty or deceit; true (ದಿಟದುದು, ಅನವಸ್ಕರ Hlâ., o. r. ನಿಃಶೋಧ್ಯ).

ನಿಃಶೇಷ niḥ-śêsha. = ನಿಶ್ಶೇಷ. *Having no remainder, without remainder, complete, entire, whole, all* (ಸ್ವಸ್ಥ, ಉದಾಯದಿಹುದು Mr. 453). 2, completely spent or destroyed, entirely consumed, annihilated. See ಸಮೆ.

ನಿಃಶೋಧ್ಯ niḥ-śôdhya. *Not to be purified, not requiring cleansing; clean, pure.*

ನಿಃಶ್ರೇಣಿ niḥ-śrêṇi. = ನಿಚ್ಚಣಿಕೆ, ನಿಚ್ಚಣಿಗೆ. *A ladder; a flight of stairs or steps* (ಅಧಿರೋಹಿಣಿ, ನಿಚ್ಚಣಿಕೆ, ಏಣಿ Mr. 199).

ನಿಃಶ್ರೇಯಸ niḥ-śrêyasa. Having nothing better or superior; *supreme felicity in the life to come, final beatitude* (ಮುಕ್ತಿ, ಮೋಕ್ಷ, etc. Mr. 26).

ನಿಃಶ್ವಸಿತ niḥ-śvasita. = ನಿಶ್ವಸಿತ No. 2. Breathed out; sighed.

ನಿಃಶ್ವಾಸ niḥ-śvâsa. = ನಿಶ್ವಾಸ No. 2, ನಿಶ್ಶ್ವಾಸ. Breathing out, expiration; breath; sighing, a sigh.

ನಿಃಷಮ niḥ-sama. Uneven, unequal. ನಿಃಷಮಂ, improperly; *at the wrong time, unseasonably.*

ನಿಃಸಂಶಯ niḥ-samśaya. = ನಿಸ್ಸಂಶಯ. Undoubted, infallible, unerring, certain; not doubting, not doubtful.

ನಿಃಸಂಸಾರಿ niḥ-samsâri. = ನಿಸ್ಸಂಸಾರಿ. A person not engaged in worldly or secular occupations, or the cares of a family.

ನಿಃಸಂಗ niḥ-sanga. = ನಿಸ್ಸಂಗ. Unattached, unconnected; not attached, not devoted, regardless, indifferent to; free from worldly attachment or selfish desires, unselfish, disinterested; freed from all ties and bounds; single (as an ascetic, etc.). 2, absence of attachment, disinterestedness; freedom from worldly attachment, freedom from all ties and bounds.

ನಿಃಸಂಗತ್ವ niḥ-sangatva. = ನಿಸ್ಸಂಗತ್ವ. Absence of attachment, etc. (= ನಿಃಸಂಗ No. 2).

ನಿಃಸಂಗಿ niḥ-sangi. = ನಿಸಂಗಿ, ನಿಸ್ಸಂಗಿ. Free from worldly attachment or selfish desires, etc. (= ನಿಃಸಂಗ No. 1).

ನಿಃಸತ್ವ niḥ-satva. = ನಿಸ್ಸತ್ವ. Without strength, unenergetic, weak; insignificant; unsubstantial;—absence of power, etc.

ನಿಃಸನ್ತಾನ niḥ-santâna. = ನಿಸ್ಸನ್ತಾನ. Destitute of posterity, childless.

ನಿಃಸನ್ದೇಹ niḥ-sandêha. = ನಿಸ್ಸನ್ದೇಹ. Free from uncertainty, doubtless, certain; certainty, etc.

ನಿಃಸನ್ದೇಹಿ niḥ-sandêhi. = ನಿಸ್ಸನ್ದೇಹಿ. Entertaining no doubt; being free from despair or danger.

ನಿಃಸರಣ niḥ-saraṇa. = ನಿಸ್ಸರಣ. *Going forth or out, exit.* 2, *the egress or outlet from a building, market-place, town, etc.;* the gate, the gate-way. See ಪುಲಿಮುಖ.

ನಿಃಸಹಾಯ niḥ-sahâya. = ನಿಸ್ಸಹಾಯ. Without helpers or associates, unassisted.

ನಿಃಸಾರ niḥ-sâra. = ನಿಸ್ಸಾರ. Sapless; insipid; pithless; worthless, vain, vapid, unsubstantial; saplessness, insipidity, etc.

ನಿಃಸೀಮ niḥ-sîma. = ನಿಸ್ಸೀಮ. Having no boundaries or limits, imeasurable; excessive, extravagant.

ನಿಃಸ್ಪೃಹ niḥ-spṛiha. = ನಿಸ್ಪೃಹ. Free from desire. 2, disregarding, indifferent to. 3, content, unenvious. 4, impartial.

ನಿಃಸ್ರಾವೆ niḥ-srâvĕ. = ನಿಸ್ರಾವ. *The moisture or water of boiled rice.* See Nr. s. ನಿಡಿ 2.

ನಿಃಸ್ವ niḥ-sva. = ನಿಸ್ಸ್ವ. *Deprived of one's own, having no property, poor.*

ನಿಕಟ ni-kaṭa. Situated at the side: *near, proximate;* proximity.

ನಿಕರ ni-kara. A heap; *a flock, a multitude* (ಜಾಲ, ಪಟಲ No. 34; ಸ್ತೋಮ Mr. 423); excess. 2, pith, sap, essence, substantiality. 3, a suitable gift. 4, = ನಿಗರ, a treasure; the best of anything (ಸಾರ).

ನಿಕರ್ಷ ni-karsha. Excess, excessiveness; blind determinedness of purpose or action, extreme headiness of action, the violence of oppression or injustice (Mhr.; ಸ್ವೇಚ್ಛತನ G.).

ನಿಕರ್ಷಣ ni-karshaṇa. (also ನಿಕರ್ಷ). Drawing down, drawing in or on; see ಕರ್-. 2, *an open place in a town or its vicinity;* a court at the entrance of a house. 3, a neighbourhood.

ನಿಕಷ ni-kasha. (= Sk. ನಿಕರ್ಷ). *The touchstone;* the streak of gold or test made on it (ಸಮಯನಿಕಷಂಗಳು ತಾಕರಂ ಮಯ್ಯುತ್ತಿ ನಿಸ್ಸುದದಿಪೊಳಕ್ಕು Mr. 535).

ನಿಕಷಾ ni-kashâ. *Near to, proximate, in the middle.*

ನಿಕಷಾತ್ಮಜ nikashâ-âtmaja. Born of Nikashĕ: *a râkshasa.*

ನಿಕಷೆ ni-kashĕ. = ನಿಕಸೆ. The mother of Râvaṇa; *the mother of the râkshasas in general.*

ನಿಕಸೆ nikasĕ. = ನಿಕಷೆ. (ರಕ್ಕಸರ ವೃನ್ದಮಂ ಪಡದಾಕೆ Mr. 24).

ನಿಕಾಮ ni-kâma. Desire, wish. ನಿಕಾಮಂ, *according to pleasure or to one's satisfaction, to one's heart's content; willingly.*

ನಿಕಾಯ ni-kâya. *A heap, an assemblage, a group, a class, a set; a flock, a multitude* (ಗಡಣ Čt. I, 102; ಸ್ತೋಮ Mr. 423). 2, a house, a habitation.

ನಿಕಾಯ್ಯ ni-kâyya. *A dwelling, a house.*

ನಿಕಾರ ni-kâra. 1. Putting down, bringing down; *subjugation, humiliation; injury, insult, wrong.*

ನಿಕಾರ ni-kâra. 2. (fr. ನಿಕರ). *Piling up or winnowing corn.*

ನಿಕಾರಣ ni-kâraṇa. *Killing, slaughter.*

ನಿಕಾಲಸು nikâlasu. Plain, blunt, open, as a person, speech, etc.; certainly, etc. (My.; Mhr., H. ನಿಕಾಲಸ).

ನಿಕಾವು nikâvu. An inferior kind of marriage amongst Mahomedans (My.; Mhr., H. ನಿಕಾ).

ನಿಕಾಶ ni-kâśa. = ನಿಕಾಸ, ನೀಕಾಶ. Appearance, sight. 2, having the appearance of, similar, like.

ನಿಕಾಸ ni-kâsa. = ನಿಕಾಶ. (Kâvy. V, 32).

ನಿಕುಂಚಕ ni-kuñcaka. *A measure of capacity equal to* ¼ *of a kuḍava* (ಕೊಳಗ Si. 329).

ನಿಕುಂಜ ni-kuñja. *A place overgrown with shrubs and creepers, an arbour, a thicket.* 2, a cave (see Mr. s. ಕೊಳ್ಳ 1).

Digitized by Google

ನಿಕುಮ್ಭ ni-kumbha. N. of a Dânava, etc. (Č. Bp. 47, 21). 2, *the plant Croton polyandrum* Spr.

ನಿಕುಮ್ಭಿಣಿ ni-kumbhiṇi. N. of a form of Bhadrakâlî (Râm. 6, 42, 3).

ನಿಕುಮ್ಭಿಲೆ ni-kumbhilĕ. ನಿಕುಮ್ಭಿಲಾ. A place where oblations are offered; a grove at the western gate of Lankâ for the performance of sacrificial rites. (Râm. 6, 42, 3. 4. 5).

ನಿಕುರಮ್ಬ ni-kuramba. *A flock, a mass, a multitude* (ಗೊಸ್ತಣ Čt. II, 47).

ನಿಕುರುಮ್ಬ ni-kurumba. = ನಿಕುರಮ್ಬ. *A flock, etc.*

ನಿಕೃತ ni-kṛita. Put or brought down; *humbled; insulted; injured;* tricked, cheated. See s. ದೈನ್ಯಮ್ಬಡು.

ನಿಕೃತಿ ni-kṛiti. *Dishonest practice, deception, fraud.*

ನಿಕೃಷ್ಟ ni-kṛishṭa. Drawn down; *debased, low, base, vulgar.*

ನಿಕೇತನ ni-kêtana. *A habitation, a house.*

ನಿಕೇವಲ ni-kêvala. = ನಿಷ್ಕೇವಲ. (Kâvy. V, 1).

ನಿಕೋಚಕ ni-kôčaka. *The tree Alangium decapetalum* Lam.

ನಿಕ್ಕ nikka. Tbh. of ನಿಷ್ಕ. (See Mr. s. ಪಾಗ, o. r. ನಿಲ್ಕ).

ನಿಕ್ಕುವ nikkuva. Truth, certainty; truly, certainly (ನಿಸದ, ಸತ್ಯ Čt. II, 11; ನನ್ನಿ, ನಿಸದ, ಸತ್ಯ Kk. 64; ನಿಶ್ಚಯ 79; ನಿಸದ, ನನ್ನಿ, ನಿಸನು, ವಲಂ, ವೆದಿಂ, ದಲ್, ಸಾಜ, ದಿಟ Šm. 34; Tĕ. ನಿಕ್ಕಮು, ನಿಕ್ಕೆಮು, ನಿಕ್ಕುವ). See Šmd. 128; Šm. 66; Šśv. 5, 32.

ನಿಕ್ಕುಳಿಸು nikkuḷisu. To bend one's self from coquetry or in a coquettish manner (ವಿಲಾಸಾವನಪ್ಪು Šmd. Dh.; ವಿಲಾಸದಿಂ ಬಾಗುವತನ Cm.; M. ನಿಗಳ್, ಞೆಳಿ, to stretch one's self, to strut, to swell; Tĕ. ನಿಕ್ಕು, to walk erect; to strut; to stand on tiptoe; *cf.* ನಿಗುರ್ and ನಿಲುಕು).

ನಿಕ್ತ nikta. Washed, cleaned; sprinkled. See ನಿರ್ಣಿಕ್ತ.

ನಿಕ್ವಣ ni-kvaṇa. *A tone or sound.*

ನಿಕ್ವಾಣ ni-kvâṇa. *A tone or sound.*

ನಿಕ್ಷಿಪ್ತ ni-kshipta. Thrown down, put down, laid down or in, placed, put, deposited, pledged, etc. (Šâstrasâra in W. v. 1301).

ನಿಕ್ಷೂಣ nikshûṇa. Positively, plainly, peremptorily (Mhr.; B. 5, 175).

ನಿಕ್ಷೇಪ ni-kshêpa. Placing, putting, depositing; *a deposit, a pledge, a trust.* 2, a buried or hidden treasure (My.). See Bp. 48, 20; ಬಯ್.

ನಿಕ್ಷೇಪಿಸು nikshêpisu. To deposit; to bury (Bp. 5, 57; 47, 8; My.).

ನಿಖಿಲ ni-khila. *Complete, all, whole, entire.*

ನಿಗ niga. = ನಿಗಿ. Glow (*cf.* ನೆಗಟ್ 2; Mhr. ನಿಘಾ). — ನಿಗನಿಗ. rep. Very glowingly or brightly (My.; Tĕ.). ನಿಗನಿಗ ಉರಿ (My.).

ನಿಗ niga. Tbh. of ನಿಘ. Sin (Râm. 6, 53, 103).

ನಿಗಡ ni-gaḍa. = ನಿಗಲ, ನಿಗಳ. A chain for the feet, especially *the chain used to secure the hind feet of an elephant;* a fetter or shackle in general; an ornamental foot-chain.

ನಿಗಡಿ nigaḍi. = ನೆಗಡಿ, etc. (ಪೀನಸ Mr. 386, o. r. ನೆಗಡಿ).

ನಿಗಣ್ಟು nigaṇṭu. Tbh. of ನಿಘಣ್ಟು (Šmd. 338). See *e. g.* Mr. 5. 6. 2, certainty (My.).

ನಿಗದ ni-gada. Reciting; *a prayer or sacrificial formula recited aloud.*

ನಿಗದಿ nigadi. Fixing. (as daily hire, salary, or tribute); deciding, decision (in a discussion, My., H.). ನಿಗದಿಯದ್ದವನಿಗೆ ಪಗದಿಯಿದ್ದೀತು. — ಪಗದಿ ಕೊಡದವನಿಗೆ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿ ಏನು? (Prvs.). — ನಿಗದಿ ಮಾಡು. To fix; to decide (My.).

ನಿಗದಿತ ni-gadita. Recited; told, said. (R.).

ನಿಗಮ ni-gama. 1. Going into, entering. 2, insertion, especially of the name of a deity into a liturgical formula. 3, a passage of the vêdas. 4, *the vêda* (ಶ್ರುತಿಸ್ವರ, ವೇದಸಮೂಹ Nn. 40); a sacred precept. 5, metrical science, prosody (ಛನ್ದ, ಛನ್ದಸ್ಸು 40). 6, *a town* (ನಗರ 40). 7, *a road, a market road* (ಪೇರ್ಬಟ್ಟೆ, ಹೆಬ್ಬಟ್ಟೆ 40). 8, *a trader, a merchant.* 9, a snake (ಭುಜಂಗ, ಸರ್ಪ 40).

ನಿಗಮ ni-gama. 2. (= ನಿರ್ಗಮ). Issued from; loosed, liberated, set free (ವಿಮುಕ್ತ, ಬಿಟ್ಟುದು Nn. 40).

ನಿಗಮಗೋಚರ nigama-gôčara. Šiva; Vishṇu (My.).

ನಿಗಮಾಗಮ nigama-âgama. The vêdas and śâstras (J. 7, 13).

ನಿಗರ nigara. = ನಿಗುರ, ನಿಗುರು 2, q. v. — ನಿಗರಗಿವಿ. -ಕಿವಿ. An erect ear (B. 5, 12).

ನಿಗರ nigara. Tbh. of ನಿಕರ No. 4. The uppermost or best of any thing, the state of being very charming, beautiful or good, excellence (ಅತ್ಯುತ್ತಮ Čt. I, 18, o. r. ಅತ್ಯುತ್ಕೃಷ್ಟ; ಒಳ್ Čt. II, 24; ಉತ್ತಮ II, 77; ಮನೋಹರ Šs.; Râm. 3, 6, 33; 6, 48, 39).

ನಿಗರಿಕೆ nigarikĕ. The state of being stretched or lengthened out, etc. (My.).

ನಿಗರಿಸು nigarisu. = ನಿಗುರಿಸು. (My.; ನಿಮಿರ್ G.). ಲಕ್ಷಾ ಎಮ್ಬ ಪಾರಿವಾಳಗಳು ಎದೆ ಹಾಯಿಸಿ ಕೊಣ್ಡು, ಹಿಂಗಡೆಯನ್ನು ನಿಗರಿಸಿ ಕೊಣ್ಡು, ಹಿನ್ದಕ್ಕೆ ಸರಿದಿರುತ್ತವೆ (B. 3, 114). ತಹಾಮೃಗವು ಎದೆ ಉಬ್ಬಿಸಿ ಕೊಣ್ಡು, ಡೊಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಹಡಗವರಗಳ ತೆರದಲ್ಲಿ ಹರಪಿ, ಹಿಂಗಡೆಗಳನ್ನು ನಿಗರಿಸಿ (4, 191).

ನಿಗರು nigaru. = (ಎಗರು), ನಿಗುರ್, etc. (My.). ಕುದುರೆಯ ಕಿವಿ ಯಾವಾಗಲು ನಿಗರಿ ಇರುತ್ತವೆ (B. 3, 55). ತೋಳಗಳ ಕಿವಿ ನಿಗರಿರುತ್ತವೆ (3, 85).

ನಿಗರುವಿಕೆ nigaruvikĕ. = ನಿಗರಿಕೆ. (My.).

ನಿಗರ್ಭ ni-garbha. The entire belly: the belly (Bp. 35, 18).

ನಿಗರ್ವ ni-garva. = ನಿರ್ಗರ್ವ (My.). — ನಿಗರ್ವಿ. = ನಿರ್ಗರ್ವಿ (My.).

ನಿಗಲ ni-gala. = ನಿಗಡ, ನಿಗಳ. (Sk.).

ನಿಗಳ ni-gaḷa. = ನಿಗಲ, etc. (ಕಾಲಿಯ ಸಂಕಲೆ Čt. I, 64; Bp. 14, 15; J. 2, 7). ನಿಗಳೆ, a woman with ornamental foot-chains (J. 30, 3).

ನಿಗಾ nigâ. = ನಿಗಾವಾನಿ, ನಿಗಾವು, ನಿಗೆ, ನಿಗೇವಾನಿ. Care in looking after; tending; regard to (My.; Br.; Mhr., H. ನಿಗಾ, ನಿಘಾ).

ನಿಗಾದ ni-gâda. Reciting; *a prayer or sacrificial formula recited aloud.*

ನಿಗಾರ ni-gâra. *Swallowing.*

ನಿಗಾಲ ni-gâla. *The throat or neck of a horse.*

ನಿಗಾವಾನಿ nigâvâni. = ನಿಗಾ, etc. (My.).

Digitized by Google

ನಿಗಾವು nigâvu. = ನಿಗಾ, etc. (My.).

ನಿಗಿ nigi. = ನಿಗೆ. — ನಿಗಿ ನಿಗಿ. = ನಿಗ ನಿಗ. (My.).

ನಿಗುತು nigutu. = ನಿಗುರ್ಚು. P. p. of ನಿಗುರು 1.

ನಿಗುಮ್ಬಿಸು nigumbisu. A heap to be formed of miscellaneous things, to assemble in large numbers (ಸಂಚಿತೀಭವಿಸು Šmd. Dh.; Čpr. 4, 71; 6, 90).

ನಿಗುಮ್ಬು nigumbu. = ನಿಲುಮ್ಬು 1. To heap, to lay in a heap, to amass (ಪುಂಜೀಕರಣ Šmd. Dh.); (to assemble, v. i.).

ನಿಗುರ್ nigur. = ನಿಗರು, ನಿಗುರು 1, (ನಿಗುಳ್), ನಿಮಿರ್, ನಿಮಿರು. To be stretched forth, to be extended, to lengthen out to the full; to spread, to expand; to become erect; to raise one's self, to take an upright position; to rise; to swell, to become proud, to strut (cf. ನಿಡು; see s. ನಿಕ್ಕುಳಿಸು). Present rel. P. ನಿಗುರ್ವ (see ನಿಗುವ); P. ps. (ನಿಗುತು, My.), ನಿಗುರ್ಚು (Bp. 56, 16); ನಿಗುರ್ದವವು (46, 27). See Bp. 27, 13; 31, 16; 47, 58; 59, 20. — ನಿಗುರ ತೆಗೆ. To make go out to the full length (Bp. 38, 50).

ನಿಗುರ nigura. = ನಿಗರ, etc. — ನಿಗುರಗಿವಿ. = ನಿಗರಗಿವಿ. (B. 5, 30).

ನಿಗುರಿಸು nigurisu. = ನಿಗರಿಸು, ನಿಗುರ್ಚು, ನಿಮಿರ್ಚು. To stretch forth (v. t.), stretch out to its full length, etc. (Râm. 6, 10, 12; My.; Tĕ. ನಿಗುಡಿಂಚು, ನಿವುಡಿಂಚು).

ನಿಗುರು niguru. 1. = ನಿಗುರ್, etc. (My.; Tĕ. ನಿಗಡು, ನಿಗುಡು, ನಿವುಡು, ನೆಗಡು). P. ps. ನಿಗುರಿ (Bp. 42, 15; My.), ನಿಗುತು (My.). ನಿಗುರುವ (Bp. 50, 48). ನಿಗುರಿದ ಕೆಯ್ವೆರಸಿದ ಮುಂಗೆಯ್ (ಹಸ್ತ); ನಿಗುರಿದ ಬೆರಳುಗಳುಳ್ಳ ಅಂಗೆಯ್ (ಚಪೇಟ, ಪ್ರತಲ, etc. Nr.). See Bp. 57, 16; Bh. 8, 23, 12; Râm. 3, 8, 68.

ನಿಗುರು niguru. 2. = ನಿಗರ, etc. The state of being stretched forth or lengthened out, etc. — ನಿಗುರು ತೆಗೆ. = ನಿಗುರ ತೆಗೆ. To stretch (v. t.), etc. (Bp. 15, 9).

ನಿಗುರ್ಚು nigurču. = ನಿಗುರಿಸು, etc. — ನಿಗುರ್ಚು ನಿಗುರ್ಚು. rep. (Bp. 38, 38).

ನಿಗುವ niguva. = ನಿಗುರ್ವ of ನಿಗುರ್. (Bp. 19, 10).

ನಿಗುಳ್ nigul̥. (= ನಿಗುರ್, etc., ನೀಳ್). To take an upright position, to stand erect; to expand, to increase. ನಿಗುಳ್ದು (Bp. 2, 12; 35, 8).

ನಿಗೂಢ ni-gûḍha. Hidden, concealed, secret; profound, recondite; mysterious, obscure.

ನಿಗೂಢಚತುರ್ಥ nigûḍha-čaturtha. One of the čitras in poetical composition (Kâvy. III, 2, B, 75 seq.).

ನಿಗೂಹನ ni-gûhana. *Hiding, concealing.* 2, a term used in arthâlankâra (= ಲೇಶ, Kâvy. III, 3, B, 35). See ಅವಿ.

ನಿಗೃಹ್ಯ ni-gṛihya. To be held back or restrained; to be punished, punishable, deserving chastisement. (My.).

ನಿಗೆ nigĕ. = ನಿಗಾ, etc. (My.).

ನಿಗೇವಾನಿ nigêvâni. = ನಿಗಾವಾನಿ, etc. (My.; ಅವೇಕ್ಷೆ, etc., ಎಚ್ಚರಿಕೆ Si. 397).

ನಿಗ್ಗಮ niggama. = ನಿಗ್ಗವ. (ಗಜದನ್ತ Čt. II, 95).

ನಿಗ್ಗರ niggara. (Tbh. of ನಿಗ್ರಹ). Coercion, compulsion (B. 1, 6).

ನಿಗ್ಗವ niggava. (fr. ನಿಡು-ಕವೆ). = ನಿಗ್ಗಮ. The tusks of an elephant: ivory (ಗಜದನ್ತ Šmd. II; Čt. I, 4; Kk. 77; Šm. 41; Abh. P. 10, 152; Rsv. 5, 71; Šsv. 3, 27). ನಿಗ್ಗವದ ಕರಣ್ಡಕಂ (Rsv. 5, after 25). ಯಾವರಸವನೂಡಿದ ನಿಗ್ಗವದ ಬಲಿಗಳ, ಓಲಿಗಳ ಮಿಣ್ಡವಣ್ಡತಿಯರ್ (Râghč. 17, 65).

ನಿಗ್ಗೆಡಿ niggĕḍi. A shameless (or foolish) person (? Abh. P. 6, 35).

ನಿಗ್ರನ್ಥನ ni-granthana. = ನಿಗ್ರರ್ನ್ಥನ. *Killing, destroying, slaughter.*

ನಿಗ್ರಹ ni-graha. (= ನಿಗ್ಗರ). *Keeping down or under, keeping in check; seizing, confinement, holding fast; coercion; restraint; subjugation; humbling; punishing, punishment, chastisement.* 2, rebuke, rebuff, reprimand, blame; squeezing, oppressing, paining (ಪೀಡನ, ಸ್ಪರ್ಶನ, ಗ್ರಹಣ, ಹಿಡಿಹಂ Mr. 439). 3, *aversion, dislike, disgust;* mental pain (ಮನಸ್ತಾಪ, ಅನ್ತಸ್ತಾಪ Nn. 160). 4, a boundary, a limit. 5, a strait, an obstruction (ಇಟ್ಟಳ, ಇಟ್ಟೆಡೆ 160). 6, debt (ಸಾಲ 160). See Čpr. 7, 27; Bp. 21, 38; 53, 2; 54, 86; 61, 35. — ನಿಗ್ರಹಮ್ಬಡು. -ಂಪಡು. To suffer mental pain (Bp. 56, 45).

ನಿಗ್ರಹಗ್ರಹಣ nigraha-grahaṇa. Seizing or holding with restraining or binding force. See ಇಡುಕು.

ನಿಗ್ರಹಿಸು nigrahisu. To seize; to restrain, to subdue, to subjugate, to keep in check (Bp. 21, 38; Šsv. 4, 66; Si. 69. 380); to punish, etc.;—to suffer mental pain (Bp. 49, 40). ಇನ್ದ್ರಿಯಯವ ನಿಗ್ರಹಿಸೆ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಮೆನಿಕ್ಕು (Mr. 248).

ನಿಗ್ರಹಿಸುವಿಕೆ nigrahisuvikĕ. Keeping in check, restraining. ರೂಪರಸಾದಿವಿಷಯಗಳ ದೆಸೆಯಿನ್ದ ಕಣ್ಣು ಕಿವಿ ಮೊದಲಾದ ಇನ್ದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಹಿನ್ದಿರಿಗಿಸಿ ನಿಗ್ರಹಿಸುವಿಕೆ (ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರ, etc. Si. 392).

ನಿಗ್ರಾಹ ni-grâha. = ನಿಗ್ರಹ.

ನಿಘ ni-gha. = ನಿಗ. As high as broad; *anything whose height and circumference are equal, as a ball;* a ball. 2, sin.

ನಿಘಣ್ಟು ni-ghaṇṭu. = ನಿಗಣ್ಟು. A vocabulary (Šmd. 97. 98).

ನಿಘರ್ಷಣ ni-gharshaṇa. Rubbing; friction, grinding, trituration. (Čpr. 6, 61).

ನಿಘರ್ಷಿಸು ni-gharshisu. To rub, to pound, to grind; to consider again and again (Čpr. 2, after 49).

ನಿಘಸ ni-ghasa. Eating; *food, victuals.*

ನಿಘಾತ ni-ghâta. A blow, a stroke; killing, destroying (Bp. 40, 65).

ನಿಘೃಷ್ಟ ni-ghṛishṭa. Rubbed, ground; chafed; worn. See ಸವೆ-.

ನಿಘ್ನ ni-ghna. Struck into, infixed; *dependent, subject;* dependent on.

ನಿಂಗ ninga. = ಲಿಂಗ. N. (My.). — ನಿಂಗಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. N. (My.; B. 4, 74).

ನಿಂಗಿ ningi. = ಲಿಂಗಿ. N. (My.). — ನಿಂಗವ್ವ. -ಅವ್ವ. N. (My.).

ನಿಚಯ ni-čaya. 1. Piling up; a collection, a heap; assemblage, assemblage or collection of parts constituting a whole (ಸನ್ತಾನ, ಸಮೂಹ Nn. 92; see ದಿಗು-).

ನಿಚಯ ni-čaya. 2. = ನಿಶ್ಚಯ. (Sk.).

Digitized by Google

ನಿಚಿತ ni-čita. 1. Piled up, heaped up; *full of, filled; covered, overspread.*

ನಿಚಿತ ni-čita. 2. = ನಿಶ್ಚಿತ. Determined, settled, established; innate, inherent (ನಿಶ್ಚಯಿಸಲ್ ಪಟ್ಟ Šmd. 107 Cm.; ಸಹಜ Čt. I, 74).

ನಿಚುಲ ni-čula. = ನಿಚೋಲ. 2, *the tree Barringtonia acutangula* Gaertn. (ನಿರ್ಜುಲ, ಅರ Mr. 112; ತೊಬೆಗಣಗಿಲೆ Nr.; see ಇಜ್ಜಲ, ಹಿಜ್ಜಲ).

ನಿಚೋಲ ni-čôla. A cover, wrapper; *a sort of jacket, a bodice, a mantle, a soldier's jacket serving as a cuirass or breast-plate.*

ನಿಚೋಲಕ ni-čôlaka. = ನಿಚೋಲ. A cover; *a sort of jacket, etc.*

ನಿಚ್ಚ niččа. Tbh. of ನಿತ್ಯ (Šmd. 348; Čt. I, 89; Čh. v. 16. 206; My.). See Čpr. 2, 57; 8, 11; Bp. 26, 18; 43, 47; 60, 15; J. 3, 21; ಎಡೆನಿಚ್ಚ. — ನಿಚ್ಚ ನಿಚ್ಚ. rep. (Čpr. 3, 45). — ನಿಚ್ಚಲುಂ. -ಲುಂ. Even always: continually (Čpr. 3, 37; Bp. 6, 1; 23, 4; 30, 5).

ನಿಚ್ಚಟ niččaṭa. (Tbh. of ನಿಃಶಠ). The state of being without deceit, sincerity (Bh. 4, 2, 67; 6, 5, 46; J. 23, 40; 27, 29; 31, 68). 2, natural state: nakedness (J. 26, 19).

ನಿಚ್ಚಣಿಕೆ niččaṇikĕ. = ನಿಚ್ಚಣಿಗೆ. (ನಿಃಶ್ರೇಣಿ, ಅಧಿರೋಹಿಣಿ, ಏಣಿ Mr. 199; B. 4, 150).

ನಿಚ್ಚಣಿಗೆ niččaṇigĕ. = ನಿಚ್ಚಣಿಕೆ. Tbh. of ನಿಃಶ್ರೇಣಿ. A ladder (ನಿಃಶ್ರೇಣಿ Hlâ., Nr.; Si. 112; My.). See Prv. s. ಮಾತು.

ನಿಚ್ಚಯ niččaya. = ನಿಚಯ 2. Tbh. of ನಿಶ್ಚಯ. (My.; T.).

ನಿಚ್ಚಲ niččala. = ನಿಚ್ಚಳ. Tbh. of ನಿಶ್ಚಲ (Šmd. 348; Bp. 29, 9; 35, 8; J. 6, 10).

ನಿಚ್ಚಳ niččaḷa. = ನಿಚ್ಚಲ. (J. 3, 10. 24; 8, 5; 13, 18; B. 4, 63). 2, the powder to make the middle sectarian mark on the forehead of a Vaishṇava (My.).

ನಿಚ್ಚಿನ್ತ niččinta. Tbh. of ನಿಶ್ಚಿನ್ತ (Šmd. 348).

ನಿಜ ni-ja. Innate, native, congenital, indigenous. 2, *own;* my own, his own, our own, etc.; my, his, our, etc. 3, own, peculiar. 4, own or native state, natural state, nature, inherence (Šmd. 15-18). 5, very self: real, true, actual, genuine; real state or shape; reality, truth (ಪ್ರಕೃತ, ನಿಬದ್ಧಿ, ನಿಜಮಾಡುದು Nn. 111; ಪ್ರಕೃತಿ Mr. 500; My.). 6, *continual, perpetual.* ಎರವು ನಮ್ಮ, ನಿಜಾ ಮಡಿತ. — ನಿಜವಾಗಿ ಸಾಯುವವನ ಹಾಗೆ ಮನೆ ತುಮ್ಬ ಹೇತ. — ನಿಜವಾಡಿದರೆ ನಿಷ್ಠುರ (Prvs.). See Šmd. 155; Čpr. 1, 83; Bp. 28, 44; 29, 15; 50, 70; 51, 17; B. 3, 82. 96; 4, 77. 198. 7, a short syllable (Čh.). — ನಿಜಗಲಿ. -ಕಲಿ. A truly valiant person (Bp. 51, 45). — ನಿಜವೆಡು. -ಪೆಡು. Truth to be born: to be true (Bp. 60, 33).

ನಿಜಕರ್ತೃ nija-kartṛi. The agent indicated by a verb as doing anything himself (in opposition to ಅನ್ಯ-, ಭಿನ್ನ- or ಪರ-, Šmd. 273).

ನಿಜಗುಣ nija-guṇa. A man endowed with truthful qualities: N. (My.); also ನಿಜಗುಣಿ (B. 3, 121).

ನಿಜಗೋಪಾಲಿ nija-gôpâli. N. of the author of a vocabulary (Nn. 3, o. r. ನಿಜಗೋಪಾಲ).

ನಿಜಪ್ರಿಯ nija-priya. A continually firm, true friend (see Mr. 271 s. ಮರ್ಬಲ).

ನಿಜಬಿನ್ದು nija-bindu. = ನಿತ್ಯಬಿನ್ದು. (Šmd. 47).

ನಿಜಮಾರ್ಗ nija-mârga. The proper, orderly way or method (ಪಾಡಿ Čt. I, 77).

ನಿಜರೂಪ nija-rûpa. One's own shape (My.).

ನಿಜಲಿಂಗ nija-linga. N. (My.; Bp. 59, 1).

ನಿಜವಿದ್ಯ nija-vidya. One's own learning or merits (ಫಲ, ತನ್ನ ಸಮ್ಬನ್ಧವಾದ ವಿದ್ಯಗಳು Nn. 92).

ನಿಜಸಾಕ್ಷಿ nija-sâkshi. True evidence; a true witness (My.).

ನಿಜಸ್ಥ nija-stha. Being in (something as one's) own; abiding in truth; a truthful man (Bp. 33, 9; My.).

ನಿಜಾಗಾರ nija-âgâra. One's own habitation. See ನೆಲೆ.

ನಿಜಾಮ nijâma. ನಿಜಾಮು. nijâmu. Ruler: the title of the native sovereign of Hyderabad (B. 4, 161; H.).

ನಿಟಲ ni-ṭala. = ನಿಟಿಲ. (Sk.).

ನಿಟಿಲ ni-ṭila. The forehead (ಫಾಳ Bhn. 66; Abh. P. 10, 159). 2, = ತಟಸು, q. v. (o. r. ನಿಟಲ).

ನಿಟಿಲತಟನಯನ niṭila-taṭa-nayana. Šiva (Bp. 56, 32).

ನಿಟಿಲನಯನ niṭila-nayana. = ನಿಟಿಲತಟನಯನ. (Bp. 44, 20; 50, 26; 51, 61).

ನಿಟಿಲಲೋಚನ niṭila-lôčana. Šiva (My.). ನಿಟಿಲಲೋಚನೆ, Šiva's wife Pârvatî (Grj. 9, after 35).

ನಿಟಿಲಾಕ್ಷ niṭila-aksha. = ನಿಟಿಲನಯನ. (Grj. 3, 81; Bp. 27, 32).

ನಿಟಿಲಾಮ್ಬಕ niṭila-ambaka. = ನಿಟಿಲಾಕ್ಷ. (Bp. 24, 1).

ನಿಟಿಲೇಕ್ಷಣ niṭila-îkshaṇa. = ನಿಟಿಲಾಕ್ಷ. (Grj. 8, 46).

ನಿಟ್ಟನೆ niṭṭanĕ. Whirlingly, etc. (ಬಿಟ್ಟನೆ, etc. Čt. I, 15; T. ಇಾಳಿ, to turn rapidly). *Cf.* ನೀಟಡು.

ನಿಟ್ಟಯ್ಸು niṭṭaysu. = ನಿಟ್ಟಿಸು. (Grj. 6, 57).

ನಿಟ್ಟಿಸು niṭṭisu. To look at; to look at much, scrutinously, inquisitively, or sternly; to stare (ನಿರ್ಧರಾಲೋಕ Šmd. Dh.; T. ನಾಟ್ಟ, the eye; inquiry; the aim of a thing, intention; see s. ನಾಡೆ). ನಿಟ್ಟಿಸಿದಂ (273). See Čpr. 1, 119; 4, 81; 5, 6; Grj. 9, 16; Bp. 24, 75; 35, 21; 60, 32; Č. Bp. 42, 14; Râv. 5, after 120; J. 7, 56; 8, 17; 9, 9; 13, 54; 16, 34; 23, 26. *Cf.* ನೀಟ್ಟಿಸು.

ನಿಟ್ಟು niṭṭu. = ನಿಡು, (ನೆಟ್ಟು 1). Another form of ನಿಡು or ನಿಡು (Šmd. 214). (T. ನಿಟ್ಟು, long; ನೆಡಿಲ್, length; M. ನಟ್ಟು, straight, perpendicular; *cf.* ನೆಟ್ಟಗೆ). — ನಿಟ್ಟಡಕಲ್. -ಅಡಕಲ್. (Šmd. 215). A long or high pile. — ನಿಟ್ಟಮ್ಬುಧಿ. -ಅಮ್ಬುಧಿ. An extensive sea (Râm. 6, 38, 15). — ನಿಟ್ಟಯ್ದೆ. -ಅಯ್ದೆ. (Šmd. 214). A woman of many years whose husband is still living; a woman who is going to live many years with her husband (ಅಯ್ದೆ Čt. I, 50; Grj. 10, after 82; 10, 97). — ನಿಟ್ಟಿರ್ಕೆ. -ಇರ್ಕೆ. (Šmd. 215). A long, extensive abode. — ನಿಟ್ಟುಸುರ್. -ಉಸುರ್. ನಿಟ್ಟುಸುರು. A drawn out, long, deep sigh (My.; B. 4, 176; Tĕ. ನಿಟ್ಟೂರ್ಪು). — ನಿಟ್ಟುಸುರ್ವಿಡು. -ಬಿಡು. To sigh deeply (J. 6, 2). — ನಿಟ್ಟೆಲು. -ಎಲು. = ನಿಟ್ಟೆಲುವು. (ಪೃಷ್ಠಾಸ್ಥಿ Mr. 398). — ನಿಟ್ಟೆಲುವು. -ಎಲುವು. = ನಟ್ಟೆಲುವು, ನಿಟ್ಟೆಲ್ವು, ನೆಟ್ಟೆಲುವು. The spine, the backbone (ಪೃಷ್ಠಾಸ್ಥಿ, ವಂಶ Hlâ.; ವಂಶ, ಬೆನ್ನಸ್ಥಿ Nn. 54). ಬೆನ್ನ ನಿಟ್ಟೆಲುವಿನೊಳ್ ವಂಶಂ (Mr. 474). — ನಿಟ್ಟೆಲ್ವು. = ನಿಟ್ಟೆಲುವು. (Abh. P. 11, 143). — ನಿಟ್ಟೆಸಳ್. -ಎಸಳ್. (Šmd. 214). A long leaf or petal. — ನಿಟ್ಟೆಸಳುಗಣ್. -ಕಣ್. A long eye that resembles a flower-petal (J. 2, 48). — ನಿಟ್ಟೋಟ. -ಓಟ. A long run (My.; Râv. 6, after 11). ಆನೆಯ ನಿಟ್ಟೋಟಮುತ ಸತ (ಸ್ಥೂಲೋಚ್ಚಯ Mr. 158). See Prv. s. ನೆಟ್ಟಾನ.

ನಿಟ್ಟು niṭṭu. (Tbh. of ನಿಷ್ಠ). A side or slope (of a roof, My.).

Digitized by Google

ನಿಟ್ಟುರ niṭṭura. = ನಿಟ್ಟೂರ. Tbh. of ನಿಷ್ಠುರ (Śmd. 370; Ĉt. II, 15; ಪೊಲ್ಲೆಯ, ನಿಷ್ಠುರ Śm. 49; ಪೊಲ್ಲಣ, ಪೊಲ್ಲೆಯ, ನಿಷ್ಠುರ Kk. 57, o. r. ಹೆಲ್ಲಣ; ಹೆಲ್ಲಣೆ, ನಿಷ್ಠೂರ Śs.; Grj. 2, 76).

ನಿಟ್ಟೂರ niṭṭûra. = ನಿಟ್ಟುರ. (ವೃಜನ, ನಿಷ್ಠೂರ Nn. 54).

ನಿಟ್ಟೂರಿ niṭṭûri. A harsh, cruel, etc. person (ಕ್ರೂರ Nn. 151).

ನಿಟ್ಟೆ niṭṭĕ. Tbh. of ನಿಷ್ಠೆ (Śmd. 370; Śs.; Abh. P. 9, 25; Grj. 4, 93; T.). — ನಿಟ್ಟೆ ವಡು. To be excellent (Ĉpr. 3, 37); to be full of devotion (8, 84).

ನಿಡಿ niḍi. 1. = ನಿಡು. (J. 30, 14). — ನಿಡಿಗುರುಳ್. -ಕುರುಳ್. Long hair (J. 30, 17). — ನಿಡಿದೋಳ್. -ತೋಳ್. (Śmd. 117. 64, o. r. ನಿಡು-). = ನಿಡುದೋಳ್. — ನಿಡಿಮೂಗ. (Śmd. 95, o. r. ನಿಡು-). = ನಿಡುಮೂಗ. — ನಿಡಿಯ. -ಅ 3. (Śmd. 154. 184). A tall man. — ನಿಡಿಯ ನಾಲಗೆ. (Śmd. 201). A long tongue. — ನಿಡಿಯಲರ್ಗಣೆ. -ಅಲರ್ಗಣೆ. A long flower-arrow. ಮದನನ ನಿಡಿಯಲರ್ಗಣೆಗಳನೆ ಪೋಲ್ಪುವು ಆಕೆಯ ಕಣ್ಗಳ್ (Śmd. 81). — ನಿಡಿಯೆಸಳ್ಗಣ್. -ಎಸಳ್ಗಣ್. A long petal-like eye. See Ĉh. s. ನಾಸಿಕವರ್ಣ್ಣಂ, and cf. ನಿಟ್ಟೆಸಳು-.

ನಿಡಿ niḍi. 2. Scum, froth, whey, etc. ಮೊಸರ ಮೇಲಣ ನಿಡಿ (ಮಸ್ಥ, ಮಸ್ತ Śmd. 338; ಮಸ್ತು Nr.). ಓಗರದ ಮೇಲಣ ನಿಡಿ (ಮಾಸರೆ, ಆಚಾಮ, ನಿಸ್ರಾವ; ಓಗರದ ಗಂಜಿ ಎನ್ದೂ, ಎಮ್ಬರು Nr.). ಕೂದಿ ಮೇಲಣ ನಿಡಿ (ಪಿಚ್ಚ Nr.). ಮದ್ಯದ ಮೇಲಣ ನಿಡಿ (ಕಾರೋತ್ತರ, ಸುರಾಮಣ್ಡ Nr.).

ನಿಡಿ niḍi. 3. A strong, pungent, stifling smell, as that of tobacco or tobacco-smoke, of cayenne pepper or its vapour (when being roasted, My.; T. ನೆಡಿ).

ನಿಡಿದು niḍidu. (Śmd. 96. 214). (= ನಿಡು). That which is extended, long, etc.; length, etc. (ನೀಳ್ಪು Ĉt. II, 53; ಹೆಲ್ಲ Kk. 51; Śm. 49; Tĕ. ನಿಡುದ). ನಿಡಿದಹುದು (ಆರೋಹ Nr.). ದರ್ಣ್ಡ ನಿಡಿದಾಗಿರಲು ಸ್ರಗುವಕ್ಕ (Mr. 334). ಚಿರ್ಮಗಳು ಇಪ್ಪತ್ತು ಇಂಚು ಎತ್ತರ, ಮೂಮುವರೆ ಪೂಟು ನಿಡಿದು ಇರುವವು (B. 3, 99). ಊದೀ ಬಣ್ಣದ ಕರಡಿಗಳು ಆಯ್ದೇಣು ನಿಡಿದು, ಮೂರು ಗೇಣು ನಿಲವು (3, 108). ಆನೆಗಳ ನಿಡಿದು ಸುಮಾರು ಹನ್ನೆರ್ಡು ಪೂಟ ಇರುತ್ತದೆ (5, 239). See ಬಿಲ್-; Rśv. 5, after 55.

ನಿಡು niḍu. (Śmd. 214). = ನಿಟ್ಟು, ನಿಡಿ 1, ನಿಪ್, ನಿಬ್. The state of being drawn out in length, stretched or extended; that of being long, length; that of being tall; extensiveness; greatness, bigness (T., M. ನೆಡು; Tĕ. ನಿಡಿ; cf. ನಿಗುರ್, ನೀಟ್, ನೀಡು 2, ನೀಳ್). — ನಿಡುಕರ. A stretched-out or long arm or hand (Bp. 45, 29). — ನಿಡುಕೋಲ್. A long arrow (J. 25, 31). — ನಿಡುಗಣ್. -ಕಣ್. A long eye (Śsv. 4, 37). — ನಿಡುಗಣೆ. -ಕಣೆ. = ನಿಡುಕೋಲ್. (J. 12, 23). — ನಿಡುಗರುಳ್. -ಕರುಳ್. A long entrail (J. 22, 23). — ನಿಡುಗಲ್. -ಕಲ್. A large rock (Râm. 4, 4, 22). — ನಿಡುಗವಣೆ. -ಕವಣೆ. A long sling (Bh. 1, 6, 2). — ನಿಡುಗವಲೆ. -ಕವಲೆ. A long thorny branch (Śsv. 3, 37). — ನಿಡುಗಾರಣೆ. -ಕಾರಣೆ. Long linear coloration (Râm. 1, 13, 5). — ನಿಡುಗಿಚ್ಚು. -ಕಿಚ್ಚು. An extensive, large fire (Râm. 5, 8, 62). — ನಿಡುಗೇಶ. -ಕೇಶ. Long hair (ಬಾಲ, ಉದ್ದಿಯ ಕೂದಲು Nn. 123; ಬಾಲಕ Mr. 225). — ನಿಡುಗೊಮ್ಬು. -ಕೊಮ್ಬು. A long branch (Śsv. 3, after 35). 2, a large horn or trumpet (Bh. 8, 21, 8). — ನಿಡುಗೊರಲ್. -ಕೊರಲ್. A long neck (Mr. 283; Rśv. 6, 9). — ನಿಡುಗೋಡು. -ಕೋಡು. A long branch (Rśv. 9, 24). — ನಿಡುಗೋಲು. -ಕೋಲು. A long staff; a long arrow (ಪ್ರಕ್ಷ್ವೇಡನ, ನಾರಾಚ Si. 289). — ನಿಡುಚಾಪೆ. A long mat (Bp. 38, 11). — ನಿಡುಜಂಗೆ. A long stride (Bp. 26, 31). — ನಿಡುಜಡೆ. Long matted hair or braided tresses (Rśv. 1, 135; 5, after 19; Śsv. 2, 37). — ನಿಡುದೊಳ್ಳು. = ನಿಡುದೊಳ್ಳು. (Nr. b). — ನಿಡುದನಿ. A long-drawn, high, plaintive sound, note or voice (Bp. 46, 22). — ನಿಡುದೆರೆ. -ತೆರೆ. A long, high wave (Bp. 11, 34). — ನಿಡುದೊರಳೆ. -ತೊರಳೆ. A large spleen (Râm. 6, 45, 61). — ನಿಡುದೊಳ್ಳು. A pot-belly. ನಿಡುದೊಳ್ಳುಳ್ಳವನು (ತುಣ್ಡಿಲ, ಬೃಹತ್ಕುಕ್ಷಿ, etc. Nr. a). — ನಿಡುದೋಳ್. -ತೋಳ್. (Śmd. 215). A long arm (Śsv. 2, after 42). Cf. ನಿಡಿ-. — ನಿಡುನಡೆ. One of a horse's paces: cantering (ರೇಚಿತ Si. 274). — ನಿಡುನರ. A long sinew, etc. (J. 12, 44). — ನಿಡು ನಿಡು. rep. (J. 13, 38; 22, 44). — ನಿಡುನಿದ್ರೆ. The long sleep: death (Bh. 7, 4, 14; cf. ದೀರ್ಘ-). — ನಿಡುಪತಾಕೆ. A tall banner (J. 20, 37). — ನಿಡುಪುರ್ಬು. A long brow (J. 19, 21). — ನಿಡುಬತ್ತಳಿಕೆ. A long or high quiver (Rśv. 5, 24). — ನಿಡುಬಾವಿ. A deep well (Bp. 16, 11). — ನಿಡುಬೊಬ್ಬೆ. A long-drawn, loud cry (Bp. 32, 23; 52, 47; 56, 14). — ನಿಡುಮಾರ. N. of a king (Bp. 50, 43. 46. 52). — ನಿಡುಮಾಳ. -ಎಂಳ. (Śmd. 215). A long intervening tract of country, as between two villages (ಗ್ರಾಮಾನ್ತರದೀರ್ಘ, ಪ್ರಾನ್ತರ Hlâ.). — ನಿಡುಮೀನ್. A long, big fish (Rśv. 2, after 8). — ನಿಡುಮೂಗ. (Śmd. 198. 221). A person with a long nose. — ನಿಡುಮೂಗು. A long nose. ನಿಡುಮೂಗ. A man with a long nose (see ನಿಡಿ-). — ನಿಡುಮೊಲೆ. A lengthy breast (J. 16, 36). — ನಿಡುವಯಣ. -ಪಯಣ. (Śmd. 215). A long journey. — ನಿಡುವರಿ. -ಪರಿ. A long pace. ನಿಡುವರಿಯ ಗಜ (Râm. 3, 6, 15). — ನಿಡುವಲೆ. -ಬಲೆ. A long net (Śsv. 3, 24). — ನಿಡುವಾಸಿ. -ಪಾಸಿ. Long tresses of braided hair (Rśv. 2, after 8). — ನಿಡುವುರ್ಬು. -ಪುರ್ಬು. = ನಿಡುಪುರ್ಬು. (Ĉpr. 6, after 64). — ನಿಡುವೆರಲ್. -ಬೆರಲ್. A long finger (Rśv. 11, 85). — ನಿಡುಸರ. = ನಿಡುದನಿ. (Rśv. 13, after 102; J. 3, 32; 28, 38). — ನಿಡುಸರಳ್. A long arrow (ನಿಡುಗೋಲು, etc. Si. 289; J. 12, 40; 13, 18; 28, 45). — ನಿಡುಸುಯ್ 1. To draw a deep sigh (Ĉpr. 7, 40). 2, = ನಿಡುಸುಯಿಲ್. (5, 51; Śsv. 4, 77). — ನಿಡುಸುಯಿಲ್. A drawn out, deep sigh (Bp. 17, 19; 26, 42; 35, 32). — ನಿಡುಸುಯ್ಲು. = ನಿಡುಸುಯಿಲ್. (Bh. 2, 10, 23). — ನಿಡುಸೂಳು. A long-drawn, loud sound (Bh. 8, 23, 3).

ನಿಡುಕ niḍu-ka. (Śmd. 241). A tall man (?).

ನಿತಮ್ಬ ni-tamba. *The buttocks or posteriors,* especially of a woman. See ಪೊಱವಾಟ್. 2, *the ridge, or slope, of a mountain* (ಸಾನು etc., ಗಿರಿಯ ಪೊರೆ Mr. 97).

ನಿತಮ್ಬಸ್ಥ nitamba-stha. *Being on the buttocks.*

ನಿತಮ್ಬಿನಿ nitambini. Having handsome hips: *a woman* (ಹೆಂಗೂಸು Mr. 301).

ನಿತಾನ್ತ ni-tânta. *Extraordinary, excessive, much* (Ĉh. v. 96). ನಿತಾನ್ತಂ, *exceedingly.*

ನಿತ್ತರಿಸು nittarisu. Tbh. of ನಿಸ್ತರಿಸು, q. v. (Abh. P. 4, 74; 7, 144; 9, after 39; 14, 31; Śâstrasâra in W. v. 1456; Grj. 6, 76).

ನಿತ್ತು nittu. = ನಿನ್ತು 1, ನಿನ್ದು. P. p. of ನಿಲ್ಲು. See Prvs. s. ನಕ್ಷತ್ರ, ನವಮಾಸ, ನಾಡಿ, ನಾಡು, ನೆಗಡಿ, ಬೇನೆ; Ĉpr. 4, 87.

ನಿತ್ರಾಣ nittrâṇa. = ನಿತ್ರಾಣ. Tbh. of ನಿಸ್ತ್ರಾಣ. (My.).

ನಿತ್ರಾಣಿ nittrâṇi. = ನಿತ್ರಾಣಿ. Tbh. of ನಿಸ್ತ್ರಾಣಿ. (My.).

Digitized by Google

ನಿತ್ಯ nitya. *Continual, perpetual; regularly repeated, of regular and close recurrence; endless, eternal, everlasting* (ಅನಶ್ವರ, ಕೇಡಿಲ್ಲದುದು Nn. 132; ಕೇಡಿಲ್ಲದುದು 18. 41. 59); *necessary, obligatory, essential;* regularly prescribed, handed down by vedic tradition (ಅಜಸ್ರ, ಅನುಶ್ರುತ 132). ನಿತ್ಯಂ, *perpetually.* ನಿತ್ಯಾ ಸಾಯುವವರಿಗೆ ಅಳುವವರು ಯಾರು? (Prv.). — ನಿತ್ಯಗಟ್ಟಳೆ. -ಕಟ್ಟಳೆ. A perpetual or standing order, daily observance (My.). — ನಿತ್ಯದನ್ತೆ. -ಅನ್ತೆ. As usual, as ever, as before (B. 4, 154. 183; My.). — ನಿತ್ಯದರಿದ್ರ. One who is or has been ever or always poor. ನಿತ್ಯದರಿದ್ರನಿಗೆ ಚಿನ್ತೆಯೇನು?— ನಿತ್ಯದರಿದ್ರನಿಗೆ ನಿಶ್ಚಿನ್ತೆ (Prvs.). — ನಿತ್ಯಪಯಣ. Constant travelling. ನಿತ್ಯಪಯಣ ಬುತ್ತೀ ಕೇಡು (Prv.). — ನಿತ್ಯಮುಣ್ಡೆ. Widows who customarily are forbidden to remarry. ನಿತ್ಯಮುಣ್ಡೇ ಪಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚರಿದ್ದವನೇ ಜಾಣ (Prv.). — ನಿತ್ಯಮುತ್ತಯ್ದೆ. A wife whose husband lives till her death (My.). 2, a dancing-girl or whore (My.).

ನಿತ್ಯಕರ್ಮ nitya-karma. Constant business, especially used of daily rites, etc. of Brâhmaṇas (My.).

ನಿತ್ಯಜೀವಿ nitya-jîvi. Always living: an epithet of Aśvatthâma, Bali, Vyâsa, Hanumanta, Vibhîshaṇa, Kṛipa, and Paraśurâma (My.).

ನಿತ್ಯತೆ nityatĕ. = ನಿತ್ಯತ್ವ. (Čpr. 4, after 51).

ನಿತ್ಯತ್ವ nityatva. *Invariableness, perpetuity, eternity,* eternal life (Bp. 15, 36); continual repetition; inevitableness, necessity.

ನಿತ್ಯದಾನ nitya-dâna. Daily alms-giving (My.).

ನಿತ್ಯನೇಮ nitya-nêma. (Sk. ನಿತ್ಯನಿಯಮ). Fixed rule, constant (religious) observance (Bp. 49, 4; 50, 53).

ನಿತ್ಯನೈಮಿತ್ತಕ nitya-naimittaka. Constant and occasional (My.).

ನಿತ್ಯಬಿನ್ದು nitya-bindu. = ನಿಜಬಿನ್ದು. An obligatory or inherent anusvâra (Šmd. 48).

ನಿತ್ಯಯಾತ್ರೆ nitya-yâtrĕ. The daily begging of rice: wandering about begging alms (My., also ನಿತ್ಯಾತ್ರೆ).

ನಿತ್ಯಶ್ರಾದ್ಧ nitya-śrâddha. A śrâddha which is daily to be performed for a whole year (My.).

ನಿತ್ಯಾತ್ಮ nitya-âtma. The eternal soul, the supreme soul: Vishṇu (Bhâgavata 5, 6, 42; 5, 8, 48). — ನಿತ್ಯಾತ್ಮಶುಕಯೋಗಿ. N. of the author of the Kannaḍa Bhâgavata (1 at the end, etc.).

ನಿತ್ಯಾರ್ಥ nitya-artha. The meaning of ನಿತ್ಯ. ನಿತ್ಯಾರ್ಥಾವಲಮ್ಬಿ. -ಅವಲಮ್ಬಿ. Clinging to, resting upon or having the sense of ನಿತ್ಯ (Šmd. 395).

ನಿತ್ರಾಣ nitrâṇa. = ನಿತ್ರಾಣ. (My.).

ನಿತ್ರಾಣಿ nitrâṇi. = ನಿತ್ರಾಣಿ. (My.).

ನಿದರ್ಶನ ni-darśana. Pointing to, showing; indicating; a simile. 2, an example or illustration (Čpr. 4, after 51); a kind of upamĕ (Kâvy. III, 3, B, 61. 99 seq.). 3, view; vision. 4, a foreboding, sign, mark, omen (Bp. 18, 5).

ನಿದಾಘ ni-dâgha. Burning down. 2, *heat.* 3, *the hot season.* 4, *sweat.*

ನಿದಾನ ni-dâna. 1. A tie, a rope. 2, *a first or original cause, a primary or remote cause.* 3, pathology (ರೋಗಂಗಳಂ ತಿಳಿವುದು Mr. 390). 4, *end, termination, cessation.* Feminine ನಿದಾನೆ, she who is tied (by, J. 30, 3).

ನಿದಾನ nidâna. 2. Tbh. of ನಿಧಾನ (Šmd. 339; My.; Tĕ.). ನಿದಾನವಿದ್ದವನು ಸ್ವಾಧೀನ ತಪ್ಪಾನೇ? (Prv.). — ನಿದಾನಂಗೆಯ್. -ಂ-ಗೆಯ್. To desire (Čpr. 3, after 77).

ನಿದಾನವನ್ತ nidâna-vanta. A not hasty, slow, deliberate or patient man (My.).

ನಿದಾನಸ್ತ nidâna-sta. = ನಿದಾನವನ್ತ. (My.; Tĕ.).

ನಿದಾನಿ nidâni. = ನಿದಾನಸ್ತ. (My.).

ನಿದಾನಿಸು nidânisu. To pause, to wait, to ponder (My.; Tĕ. ನಿದಾನಿಂಚು).

ನಿದಿ nidi. Tbh. of ನಿಧಿ (Šmd. 339).

ನಿದಿಗ್ಧ ni-digdha. *Smeared, anointed, plastered; sticking or clinging to.* See Nr. s. ಒದಗಿಸು.

ನಿದಿಗ್ಧಿಕೆ ni-digdhikĕ. *A species of prickly nightshade, Solanum jacquini* Willd.

ನಿದೇಶ ni-dêśa. Pointing out; *order, command, direction, instruction.*

ನಿದ್ದೆ niddĕ. Tbh. of ನಿದ್ರೆ (Šmd. 345; C.; Si. 74). — ನಿದ್ದೆಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. Sleepy eyes: drowsiness (My.). — ನಿದ್ದೆಗೆಡು. -ಕೆಡು. Sleep to be spoiled. ನಿದ್ದೆಗೆಟ್ಟವನೋ? ಬುದ್ಧಿಗೆಟ್ಟವನೋ? (Prv.). — ನಿದ್ದೆಗೆಯ್. = ನಿದ್ದೆ ಮಾಡು. (J. 30 sum.; Si. 254. 361). — ನಿದ್ದೆ ಬರು. Sleep to come. ಆ ಪಣ್ಡಿತನಿಗೆ ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಹಣ್ಣಾಗಿ ಜಾಡಿಸಿ ಹಾಸಿಗೆ ಹಾಸದಿದ್ದರೆ ನಿದ್ದೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ (B. 4, 154). — ನಿದ್ದೆ ಮಾಡು. To sleep. ನಿದ್ದೆ ಮಾಡಿದರೆ ಏನು? ಒದ್ದೆಬಟ್ಟೆ ಕೊಡಬಾರದೇ?— ನಿದ್ದೆ ಮಾಡಿದವನ ಕಾಲು ಒತ್ತಿದ ಹಾಗೆ (Prvs.). — ನಿದ್ದೆಮೊಬ್ಬು. Drowsiness (My.). — ನಿದ್ದೆಯೆಚ್ಚಱು. To become awake with regard to sleep: to awake. ಗಣ್ಟೆ ರಾಗಮಾಲಿಕೆ ಮುನ್ತಾದ ವಾದ್ಯಗಳಿನ್ದ ನಿದ್ದೆಯೆಚ್ಚಱುವನ್ತೆ ಮಾಡುವವನು (ಜಾಗ್ರಿಕ, etc. Si. 292). — ನಿದ್ದೆ ಹತ್ತು. Sleep to come to, touch, or take possession of (My.). — ನಿದ್ದೆ ಹೋಗು. To fall asleep (My.). ನಿದ್ದೆ ಹೋಗುವವನು (ನಿದ್ರಾಣ, ಶಯಿತ Si. 361).

ನಿದ್ರಾಂಗಧ್ವನಿ nidrâ-anga-dhvani. A sound of the body when asleep. See ಕೊರೆ.

ನಿದ್ರಾಣ ni-drâṇa. *Sleeping, asleep; sleepy, drowsy.*

ನಿದ್ರಾಭಾವ nidrâ-abhâva. Non-existence of sleep; cessation of sleep. See ಎಚ್ಚರ್. 2, the state of being asleep (Čpr. 8, after 4).

ನಿದ್ರಾಲು nidrâ-âlu. *Sleeping; sleepy, drowsy; slothful.*

ನಿದ್ರಾಲೋಲ nidrâ-lôla. Longing for sleep (J. 30, 19).

ನಿದ್ರಾವಧೂಟಿ nidrâ-vadhûṭi. Sleep looked upon as a woman (Čpr. 2, 40).

ನಿದ್ರಾವಿಕಾರ nidrâ-vikâra. Perturbation or disquietness in one's sleep. See ಕನವರಿಸು.

ನಿದ್ರಿತ nidrita. Sleeping, asleep.

ನಿದ್ರಿಸು nidrisu. To sleep (Bp. 18, 3; 46, 21; 47, 57; Šêv. 2, 104).

ನಿದ್ರೆ ni-drĕ. ನಿದ್ರಾ. = ನಿದ್ದೆ. *Sleep;* slumber. 2, *sleepiness, sloth.* 3, one of the sañcâribhâvas (Kâvy. IV, 2, 16). See Prv. s. ರುದ್ರ. — ನಿದ್ರೆ ಗೆಯ್. To sleep (Bp. 47, 22). ಬಾಸನೊಳ್ ನಿದ್ರೆ ಗೆಯ್ದಂ (Šmd. 163). ನಿದ್ರೆ ಗೆಯ್ದಾತನು (ನಿದ್ರಾಣ, ಶಯಿತ); ಅವನಾನೊಬ್ಬ ವಿಪ್ರನು ನಿದ್ರೆ ಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರಲು ನೋಡು ಅಸ್ಮಯಮ್ ಅದುಹುದು ಅವನು ಅಭಿನಿರ್ಮುಕ್ತ ಎನಿಸುಗು (Nr.). — ನಿದ್ರೆಗೇಡು. -ಕೇಡು. Disturbance of sleep (My.). See Prv. s. ಬಡೇ ಗುಲ್ಲು. — ನಿದ್ರೆ ತಿಳಿ. Sleep to be brightened up or be known, sleep to pass away or cease; to be brightened up as to (one's) sleep or to know about it, *i. e.* to become awake, to awake (ಎದ್ Šmd. I; ಎಚ್ಚರ್ I). ನಿದ್ರೆ ತಿಳಿದು

Digitized by Google

(ಎದ್ದಿಂ I). ಬಿಕ್ಕನೆ ತರುಣನ್ ಆಗಳೆ ನಿದ್ದೆ ತಿಳಿದೆದ್ದು (Bp. 47, 8). ನನಗೆ ನಿದ್ರೆ ತಿಳಿಯಿತು (My.). See Bp. 35, 9; 46, 22; Bh. 1, 10, 23; 3, 13, 32. — ನಿದ್ರೆ ಮಾಡು. = ನಿದ್ರೆ ಗೆಯ್. (My.; B. 5, 24). — ನಿದ್ರೆ ಮುಸುಕು. Sleep to cover, fall upon or take possession of (Bp. 35, 9). — ನಿದ್ರೆ ಹತ್ತು. = ನಿದ್ದೆ ಹತ್ತು. ಚಿನ್ತೆ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾದ ಕಾರಣ ಅತಗೆ ನಿದ್ರೆ ಹತ್ತದೆ (B. 5, 41).

ನಿಧನ ni-dhana. 1. Place of residence; = ನಿಧಾನ No. 4. 2, *race, family.* 3, *conclusion, end.* 4, *death;* destruction, loss. See ಕಡು.

ನಿಧನ ni-dhana. 2. = ನಿರ್ಧನ. — ನಿಧನವೆಱ್. -ಪೆಱ್. To become poor or wretched (Čpr. 7, 150).

ನಿಧಾನ ni-dhâna. = ನಿದಾನ 2. Putting down, laying aside, depositing. 2, *a place where anything is laid, a vessel in which anything is deposited, a receptacle.* 3, *a treasure, a hoard, wealth* (ಧನ, ಎತ್ತ Nn. 144; ನಿಧಿ, ಶೇವಧಿ Mr. 56; ಕಡವರ Čt. II, 83), especially the treasures of Kubêra (see ನವನಿಧಿ). 4, *a place of cessation or rest;* a place of residence (ನಿಜಾಗಾರ, ನೆಲೆ Šm. 106). 5, a completed work; a fulfilled intention (ಮುಗಿದ ಕಾರ್ಯ 144; ಮುಗಿದ ಬಗೆ Mr. 483). 6, effort, labour, work (ಮಾಟ, ಮಾಡುವಸ್ಥಾದು 144; mistake for ವಿಧಾನ?). 7, directing the thoughts upon, desire (ಇಚ್ಛೆ, ಬಯಕೆ 144). 8, keeping down or back, acting with restraint: slowness, deliberation, patience, pausing, pondering (not Sk., but in general use). See Prv. s. ಪ್ರಧಾನಿ.

ನಿಧಿ ni-dhi. = ನಿದಿ. Putting down, etc.: *a place where anything is laid or deposited, a receptacle.* 2, *a treasure, a hoard, wealth;* a store (ರಾಸಿ Mr. 372). See ಬಯ್. 3, the number 9 (Čh.; ಒಮ್ಬತ್ತು Mr. 347; Bp. 61, 92; see ನವನಿಧಿ). 4, the ocean. ನಿಧಿಯಿದ್ದರೂ ನಿಧಾನವಿರ ಬೇಕು (Prv.).

ನಿಧೀಶ nidhi-îša. Kubêra. (My.).

ನಿಧುವನ ni-dhuvana. Shaking to and fro. 2, *sexual intercourse.* See ಒಳ್, ಕೇ.

ನಿಧುವನಕರಣ nidhuvana-karaṇa. Performing sexual intercourse. See ಕೊನೆ (where o. r. ವಿ-).

ನಿಧ್ಯಾನ ni-dhyâna. *Intuition, looking at, beholding.*

ನಿನ್ nin. (Šmd. 178). = ನಿನ್ನು, ನೀ, ನೀಂ 1, ನೀನ್, ನೀನು. **(Thou).** See its plural ನಿಮ್. Genitive: ನಿನ್ (My.), ನಿನ (My.), ನಿನ್ನ (J. 6, 30; C.), of thee, thine, thy; ನಿನ್ನಗ, ನಿನ್ನನೆ, etc. (My.). — ನಿನತು. -ಅತು. = ನಿನತ್ತು, ನಿನ್ನದು (Šmd. 178. 179; ನಿನ್ನದು Kk. 61). That of thee, thine, thy. ನಿನತು ಬಲಮ್, ಎನತು ಶೌರ್ಯಂ (Šmd. 179). — ನಿನತ್ತು. = ನಿನತು, q. v. ಮುನಿಸಿದು ನಿನತ್ತು, ಸಯ್ರಣೆ ಎನತ್ತು (Šmd. 179). — ನಿನದು. = ನಿನ್ನದು. (My.). — ನಿನ್ನ. Of thee, thine. ನಿನ್ನ ಅಧಿಕಾರ ಹೋದರೆ ನನ್ನ ಅಧಿಕಾರ ಹೋಯಿತೋ?—ನಿನ್ನ ಸಾಲಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣು.—ನಿನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ (or also ಹೊರಿಗೆ) ನನ್ನ ಮೆಟ್ಟೀ? (Prvs.). See Šmd. 155. — ನಿನ್ನತು. = ನಿನತು. ಎಲೇ, ಅದುಗವಿ, ನಿನ್ನತಂ ನೆರವಿನೋಡಿದ ಕಬ್ಬಮನ್ ಓದದಿರ್ ಸುಧಾನಿಲಯದ ಮುನ್ದೆ (Harîšvara's girijâkalyâṇa 1, 26). — ನಿನ್ನದು. = ನಿನತು, q. v. (C.). — Dative: ನಿನಗೆ, ನಿಂಗೆ (My.). ನಿನಗೆ ಎನಗೆ ತನಗೆ ತೀರ್ಗುವೆ ಹನುಮನ್ತನ ಶಕ್ತಿಸಾಹಸಂ ರಿಪುವಿಜಯಂ? (Šmd. 178). See Šmd. 139. 150; Čpr. 7, 41. — Accusative: ನಿನ್ನ, ನಿನ್ನನು, ನಿನ್ನನ್ನು (My.), ನಿನ್ನಂ. — Locative: ನಿನ್ನಲಿ, ನಿನ್ನಲ್ಲಿ (My.). — Ablative: ನಿನಿನ್ದ, ನಿನ್ನಿನ್ದ (My.), ನಿನ್ನಿನ್ದಂ, ನಿನ್ನಿನ್ದೆ. ನಿನ್ನಿನ್ದ ಎತ್ತು ಮಾಡಿತು, ನನ್ನಿನ್ದ ಒಣ್ಣೆ ಮಾಡಿತು (Prv.).

ನಿನದ ni-nada. *Sound, noise, cry,* etc. (ಕೇಳರ್ Čt. II, 92).

ನಿನದತ್ ni-nadat. Sounding, resounding, ringing, crying, etc. (Šmd. 188).

ನಿನಾದ ni-nâda. = ನಿನದ. *Sound, etc.*

ನಿನ್ತು nintu. 1. = ನಿತ್ತು, ನಿನ್ದು. P. p. of ನಿಲ್ಲು.

ನಿನ್ತು nintu. 2. = ನಿನ್ತಿತು, ನಿನ್ದಿತು. Third person singular neuter of the imperfect of ನಿಲ್ಲು.

ನಿನ್ದಕ nindaka. Blaming, defaming, abusing; a man who ridicules or blames, a scorner (Bp. 4, 55).

ನಿನ್ದನೆ nindanĕ. (ನಿನ್ದನ). Reproach, censure, blame, abuse. ನಿನ್ದನೆ ಮಾಡುವವನಿಗೆ ವನ್ದನೆಯಿಲ್ಲ (Prv.).

ನಿನ್ದಿತ nindita. Blamed, abused, reviled; low, despicable; forbidden.

ನಿನ್ದಿತಕ್ರಮ nindita-krama. A wrong form of vâstava (Kâvy. III, 3, B, 16).

ನಿನ್ದಿದನು nindidanu. = ನಿನ್ದನು. He stood (Râm. 4, 3, 6).

ನಿನ್ದಿರಿಸು nindirisu. See s. ನಿಲ್ಲು.

ನಿನ್ದಿಸು nindisu. To blame, to censure, to abuse, etc. (Bp. 6, 4; 50, 74; 57, 40; 61, 17; J. 13, 41; My.). — ನಿನ್ದಿಸಿ ಕೊಳ್. To blame one's self (Abh. P. 15, 16; 15, after 77 & 79).

ನಿನ್ದು nindu. = ನಿನ್ತು 1, etc. P. p. of ನಿಲ್, ನಿಲ್ಲು. — ನಿನ್ದ ಬಳಿ. See s. ನಿಲ್.

ನಿನ್ದೆ nindĕ. Blame, censure, reproach, abuse, defamation, scorn, reviling (ಪದು Čt. II, 46; ತೆಗಳ್ Kk. 64; ಹುನ್ನ Čt. II, 66). See ಹುನ್ನ, ತೆಗಳ್, ತೆಗಳುಸು, ಪದು³, ಪದು.

ನಿನ್ದ್ಯ nindya. Blamable, to be censured, reprehensible, despicable; bad; forbidden.

ನಿನ್ದ್ಯವಾಕ್ಯ nindya-vâkya. A blamable, etc. word or speech (ನಿನ್ದ್ಯಾರುತ Nn. 89).

ನಿನ್ದ್ಯಾರುತ nindyâ-ruta. = ನಿನ್ದ್ಯವಾಕ್ಯ, q. v.

ನಿನ್ನ ninna. See s. ನಿನ್.

ನಿನ್ನು ninnu. (= ನಿನ್, etc.; but see ಉವಂ 2). — ನಿನ್ನುವಂ. (Bp. 2, 41; 10, 3; 12, 50; 15, 35; 18, 58; 30, 23; 42, 7; 45, 8; Râm. 3, 4, 27; 6, 51, 39).

ನಿನ್ನೆ ninnĕ. (Šmd. 400). Yesterday; time lately passed (ಹ್ಯಸ್ತನದಿನ, ಕಲ್ಯ Hlâ.; ಕಲ್ಯ, ಪೂರ್ವವಾಸರ Nn. 105; Bp. 57, 34; Dp. 4, 2; J. 9, 18; C.; Tĕ.; T. ನೆನ್ನಲ್, ನೆರುನಲ್, ನೇಱು). Declension: ನಿನ್ನಿಂಗೆ, ನಿನ್ನಿನ (Šmd. 401); ನಿನ್ನಿನ (Šmd. 183; Bp. 51, 74; My.); ನಿನ್ನೆಗೆ, ನಿನ್ನೆಯ (My.). ನಿನ್ನೆಯ ದಿನ (ಹ್ಯಸ್ Sî. 316). ನಿನ್ನೆ ಕಡೆದ ಹಾಲಿನ್ದಾದ ಬೆಣ್ಣೆ ತುಪ್ಪವು (ಹೈಯಂಗವೀನ Nr.). ನಿನ್ನಿನವು (B. 4, 187). ನಿನ್ನೆ ಉಣ್ಡದ್ದು ಬಯಸೋದು ಯಾಕೆ?—ನಿನ್ನೆಗೆ ಮೊನ್ನೆಗೆ ಚನ್ನಕ್ಕ (Prvs.).

ನಿಪ್ nip. = ನಿಡು. — ನಿಪ್ಪುರಿ. -ಉರಿ. Great heat (Râm. 6, 53, 78). — ನಿಪ್ಪೆಣ. A tall corpse (Râm. 6, 48, 29).

ನಿಪ ni-pa. Where is drunk in: *a water-jar* (ಕುಮ್ಭ, ಕುಟ, ಕಲಶ, ಕೊಡ Mr. 209).

ನಿಪಠ ni-paṭha. *Reading, recitation, studying.*

ನಿಪತನ ni-patana. Flying down, falling down, falling; descending; alighting. — ನಿಪತನಂಗೆಯ್. -ಂ-. To throw down (J. 14, 13).

ನಿಪತಿತ ni-patita. Fallen down, fallen; descended, alighted. (Bp. 19, 35; 26, 42).

Digitized by Google

ನಿಪತ್ತಿ ni-patti. Falling down, throwing one's self down. See ಪ್ರಣಿಪತ್ತಿ.

ನಿಪಾಠ ni-pâṭha. = ನಿಪಠ.

ನಿಪಾತ ni-pâta. Falling down, falling, descending; attacking; casting; dying, death; ruined state (My.). 2, putting down as irregular or exceptional, as the occurrence of a word at the beginning instead of the end of a compound, etc. 3, *a particle, the term for all adverbs including conjunctions and interjections* (Śmd. 12. 67. 70. 76; Kâvy. I, 1b, 15-22). See s. ಮಂಗಲ. — ನಿಪಾತ ಮಾಡು. To destroy (My.).

ನಿಪಾತನ ni-pâtana. *Causing to fall, throwing down, dropping, etc.;* destroying. 2, falling down.

ನಿಪಾನ ni-pâna. Drinking. 2, *any reservoir of water, any place or trough near a well for watering cattle;* a well, a pool (ಉದಪಾನ, ಉದ್ಪಾಷ್ಯ, ಬಂಜೆ Mr. 421).

ನಿಪೀಡನ ni-pîḍana. See s. ನಿಃಪೀಡನ.

ನಿಪುಣ ni-puṇa. Perfect, complete; accurate; careful. 2, *clever, adroit, skilled in, conversant with;* skilfulness, etc. (Bp. 51, 31). Feminine ನಿಪುಣೆ (My.). ನಿಪುಣನಾದವನು ಕೃಪಣನಾಗ ಬಾರದು.— ಉಪಕಾರವಱಿಯದವನ ನಿಪುಣನೆನ್ನು ಹೇದಿ ಬೇಡ (Prvs.).

ನಿಪುಣತನ nipuṇatana. = ನಿಪುಣತೆ. (ನೈಪುಣ್ಯ G.; My.).

ನಿಪುಣತೆ nipuṇatĕ. Skilfulness, cleverness, adroitness; carefulness, accuracy. (My.).

ನಿಪುಣತ್ವ nipuṇatva. = ನಿಪುಣತೆ. (My.).

ನಿಪ್ಪಡಿ nippaḍi. (fr. a ನಿಷ್ಪರ್ಣ?). — ನಿಪ್ಪಡಿಗಿಡ. A thorny leafless shrub with red flowers, Capparis aphylla Roxb. (Z.).

ನಿಪ್ಪಸರ (nip-pasara?). Severity, vehemence, impetuosity, coarseness, harshness (ಉರವಣೆ, ನಿಷ್ಠುರ Ks.; Kk. 65, where one MS. has ಉರವಣೆಯೆ ನಿಪ್ಪಸರದಿಂ ಪೋಪುದು; Râm. 6, 51, 66. 91; J. 27, 13). ಇನ್ನು ರಿಪುನಿಪ್ಪಸರದಲಿ ಕಲಿಯೇಱಿದನು, ಕೆಯ್ಕೊಳ್ಳನೀಶ್ವರನ (Bh. 8, 23, 45).

ನಿಪ್ಪಾಳೆಯ nip (*i. e.* ನಿಃ) -pâlĕya. Absence of settlement: expulsion (Bh. 1, 4, 31).

ನಿಬ್ nib. = ನಿಡು. — ನಿಬ್ಬೆಱಗು. Amazement (ತಳವೆಳಗು Ks.; Bp. 17, 1; Tĕ. ನಿವ್ವೆಱಗು).

ನಿಬದ್ಧಿ ni-baddi. ನಿಬದ್ಧಿ. Certainty, truth, reality (ಪ್ರಕೃತ, ನಿಜ Nn. 111; ಅಂಜಸಾ, ದಿಟ 129; Tĕ., T.; not in Sk.; see ನಿಬದ್ಧ).

ನಿಬದ್ಧ ni-baddha. Bound in or on, bound; fastened, connected, bound together; caught, fettered; coherent; stopped; confined; checked; composed, written; inlaid, enchased, set; etc. 2, not movable or fluctuating: a fixed rule, demonstrated truth, truth (ಕಟ್ಟಳೆ, ಸತ್ಯ Mr. 358; not in Sk.). 3, destroyed. See Bp. 19, 10. 12; 56, 9; Kâvy. IV, 1. 2. *Cf.* ನಿರ್ಬದ್ಧ.

ನಿಬನ್ಧ ni-bandha. = ನಿಬನ್ಧನ.

ನಿಬನ್ಧನ ni-bandhana. Binding, ligation; constructing, building; etc. 2, syntax. 3, *a composition, a treatise.* 4, = ನಿರ್ಬನ್ಧ, rule, governing (Čpr. 4, 21).

ನಿಬನ್ಧನೆ ni-bandhanĕ. = ನಿರ್ಬನ್ಧ. Appointing, ordering; a rule, an order (My.).

ನಿಬರ್ಹಣ ni-barhaṇa. = ನಿವರ್ಹಣ. (Bp. 38, 48b; My. Amara).

ನಿಬಾಯಿಸು nibâyisu. Tbh. of ನಿರ್ವಾಹಿಸು. (My.).

ನಿಬಾವು nibâvu. (Tbh. of ನಿರ್ವಾಹ; *cf.* Mhr., H. ನಿಭಾವ). The state of lasting (used of cloth, My.).

ನಿಬಿಡ ni-biḍa. = ನಿವಿಡ. (Bp. 42, 22; J. 3, 23. 40; My. Amara).

ನಿಬಿಡತೆ ni-biḍatĕ. The state of being close, etc. (Śiv. 3, after 35).

ನಿಬಿಡಿತ ni-biḍita. Filled, etc. (Čpr. 7, 151).

ನಿಬಿಡೀಕೃತ nibiḍî-krita. Made close, dense, full, etc. (My.).

ನಿಬುದ್ಧಿ nibuddi. = ನಿಬ್ಬುದ್ಧಿ. Tbh. of ನಿರ್ಬುದ್ಧಿ (Śmd. 380).

ನಿಬ್ಬಣ nibbaṇa. (= ದಿಬ್ಬಣ 1). (Tbh. of ನಿರ್ವಪಣ?). A marriage festival with all its display, especially with its processions and gifts. 2, the display of the gifts or the gifts themselves (ತೆಲ್ಲಣ್ಣಿ Śmd. II). ಅಬ್ಬೆಗರುವಣವೇಕೆ? ಕಬ್ಬೇಕೆ ಬೋಡಂಗೆ? ನಿಬ್ಬಣವು ಯಾಕೆ ಕುರುಡಂಗೆ? ವನದೊಳು ಬೊಬ್ಬುಲಿಯು ಯಾಕೆ? (Sp.).

ನಿಬ್ಬಣಿಗ nibbaṇiga. The friend or attendant or companion of a bridegroom (ಜನ್ಯ Nr.).

ನಿಬ್ಬನ್ದಿಗ nibbandiga. Tbh. of ನಿರ್ಬನ್ಧಿಕ (Śmd. 380).

ನಿಬ್ಬರ nibbara. Tbh. of ನಿರ್ಘರ. (ನಿರ್ಘರ Bhn. 44; ಬಟ್ಟತಮಿಳ್ಳೆಮ್ಮುಬ್ಬದರ್ಥ Čt. I, 89; Bp. 34, 11; 35, 48; 36, 1; 44, 21; 52, 20; 56, 14; Bh. 8, 23, 3; Râm. 4, 7, 10; J. 6, 17).

ನಿಬ್ಬಾರ nibbâra. Tbh. of ನೀಹಾರ. (ಮಂಜು Čt. I, 87).

ನಿಬ್ಬುದ್ಧಿ nibbuddi. = ನಿಬುದ್ಧಿ. Tbh. of ನಿರ್ಬುದ್ಧಿ (Śmd. 345).

ನಿಭ ni-bha. = ನೆಪ, ನೆವ, ನೆವನ, ನೆವನು. Having the shine or appearance of: *resembling, like, similar.* 2, *pretence, pretext, fraud, sham, trick, disguise.* 3, appearance, light, manifestation.

ನಿಭಾಯಿಸು nibhâyisu. To get through or over; to endure, to suffer, to bear (My.; Br. ನಿಭಾಯಿಂಚು; Mhr., H. ನಿಭಣೇಂ, ನಿಭಾವಣೇಂ; *cf.* ನಿರ್ವಾಹ); to succeed (Mhr., etc.).

ನಿಭಾಲನ ni-bhâlana. *Seeing, sight, perception.*

ನಿಭೃತ ni-bhrita. Borne or placed down, deposited; concealed, hidden; filled with, full of (Čpr. 1, 69. 79; 6, 2).

ನಿಮ್ nim. = ನಿಮ್ಮು, ನೀಂ2, ನೀಮ್, ನೀವು 1. The plural of ನಿನ್. (You). Genitive: ನಿಮ್ (My.), ನಿಮ (Śmd. 178; My.), ನಿಮ್ಮ (Śmd. 178; C.). ನಿಮ್ಮನೇ ಕಾಟಕ್ಕೆ ನಮ್ಮನೇ ಬಟ್ಟೆಯೇ?— ನಿಮ್ಮನೆಯೆಮ್ಮೆ ಇದ್ದರೆ ನಮ್ಮನೇ ಕೊಮ್ಮೆ ಇಡೆ.— ನಿಮ್ಮ ನೆಯೆಮ್ಮೆ, ನಮ್ಮನೇ ಕಱು; ತಾ, ತಿಮ್ಮಕ್ಕಾ, ಪಂಚೇರು ತುಪ್ಪವ!— ಬಮ್ಮೆ ನಮ್ಮನೆಯಕ್ಕಯ ಕೊಟ್ಟು, ಅಮ್ಮಾ, ನಿಮ್ಮನೇ ಪ್ರಸಾದವೇ!— ನಿಮ್ಮ ಚಿತ್ತ ದುಡೀ ಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ಸತ್ತ ಎಮ್ಮೆ ಬರ ಬೇಕು (Prvs.). ಜೀಯ್ಯ, ನಿಮ್ಮಡಿಗಳ ನಿರೂಪಮಂ ಪ್ರತಿಪಾಲಿಸಿದೆಂ (J. 31, 34). ನಿಮ್ಮನಿಬರ್ (ನಿಮ್ಮ ಇನಿಬರ್, Bp. 57, 80). ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರು (ನಿಮ್ಮ ಇಬ್ಬರು, B. 3, 127); ನಿಮ್ಮನಿಬ್ಬರಂ (ನಿಮ್ಮನ್ ಇಬ್ಬರಂ, Bp. 26, 61; 52, 37); ನಿಮ್ಮವಂ (9, 40). — ನಿಮತು. -ಅತು. = ನಿಮತ್ತು (Śmd. 178. 179), ನಿಮದು, ನಿಮ್ಮತು, ನಿಮ್ಮದು. That of you, yours, your. — ನಿಮತ್ತು. = ನಿಮತು, q. v. — ನಿಮದು. -ಅದು = ನಿಮತು. (My.). — ನಿಮ್ಮತು. = ನಿಮತು. (Kk. 61). — ನಿಮ್ಮದು. = ನಿಮದು. (My.). — ನಿಮ್ಮುತು. -ಉತು. (Śmd. 180). That of you who are in the middle, yours, your. ನಿಮ್ಮ ತಿರ್ವರುಮ್ ಎಮ್ಮುತುವ್ವರುಂ ತಮ್ಮುತಱುವರುಂ (180). Dative: ನಿಮಗೆ (C.). ಕುಡದ ನಿಮಗೆ ಈ ಎಡಬಾಯ್ತೇ? (Śmd. 125). Accusative: ನಿಮ್ಮ, ನಿಮ್ಮನು, ನಿಮ್ಮನ್ನು (My.), ನಿಮ್ಮಂ. Locative: ನಿಮಲಿ, ನಿಮಲ್ಲಿ, ನಿಮ್ಮಲಿ, ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ (My.). ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ರೊಕ್ಕ

Digitized by Google

ಉಣ್ಟೋ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಲೆಕ್ಕ ಉಣ್ಟು (Prv.). Ablative: ನಿಮಿನ್ದ, ನಿಮ್ಮಿನ್ದ (My.), ನಿಮ್ಮಿನ್ದಂ, ನಿಮ್ಮಿನ್ದೆ.

ನಿಮಗ್ನ ni-magna. Plunged in or into, immersed, submerged, sunk; sunk in, depressed, not prominent. See ಮುದುಗು.

ನಿಮಜ್ಜನ ni-majjana. Diving, immersion, sinking. 2, causing to immerse. See ಅದ್.

ನಿಮತು nimatu. ನಿಮತ್ತು nimattu. See s. ನಿಮ್.

ನಿಮನ್ತ್ರಣ ni-mantraṇa. Inviting, invitation, bidding to a feast, especially a śrâddha (My.); summoning, calling.

ನಿಮಯ ni-maya. *Barter, change, exchange.* See ವಿ-.

ನಿಮರ್ದನ ni-mardana. Crushing; destroying (ಸಂಹರ, ಮರ್ದಿಸುವುದು Nn. 105).

ನಿಮಾಜು nimâju. = ನಮಾಜು, ನಿವಾಜು. (My.; Mhr., H., Br.). — ನಿಮಾಜುಗಟ್ಟೆ. -ಕಟ್ಟೆ. A wall-like structure (on an elevation) whereat Mussulmans yearly perform worship (My.). — ನಿಮಾಜುಬೋರೆ. The elevation whereon the nimâjugaṭṭe stands (My.).

ನಿಮಾನಿಮಿ nimânimi. Exact, quite correct; exactly, etc. (My.; H.).

ನಿಮಿ nimi. N. of a king of Vidêha (Râm. 1, 16, 21). 2, N. of a son of Ikshvâku, who lost his body through the curse of Vasishṭha, etc. 3, winking of the eyes, twinkling.

ನಿಮಿತ್ತ ni-mitta. A mark, an aim; *an archer's butt, target.* 2, sign, token. 3, an omen. 4, cause, motive, reason; *instrumental or efficient cause, causa efficiens* (opposed to upâdâna). ನಿಮಿತ್ತಂ, because of, on account of. ಅವನ ಮನೋವೃತ್ತಿನಿಮಿತ್ತಮಾಗಿ (Šmd. 45).

ನಿಮಿತ್ತಗಾಱ nimitta-gâṟa. A fortune-teller (My.).

ನಿಮಿತ್ತಸ್ಥಲ nimitta-sthala. The place where the man has to stand who is the representative of the deceased one at the sâpiṇḍyaśrâddha (My.).

ನಿಮಿತ್ಯ nimitya. = ನಿಮಿತ್ತ. (Mhr.). ಇದು ನಿಮಿತ್ಯಂ, on account of this, therefore (Bp. 37, 15). ಅವನ ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ನಿಮಿತ್ಯದಿನ್ದ (B. 5, 60). ಅವರು ನಿಮಿತ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಸಾವಿರಾರು ಜನರನ್ನು ಕೊಲ್ಲಿಸುವರು (5, 108). See Prv. s. ಬೇಗೆ ಹತ್ತು.

ನಿಮಿತ್ಯಗಾಱ nimitya-gâṟa. = ನಿಮಿತ್ತಗಾಱ. (My.).

ನಿಮಿರ್ nimir. = ನಿಗುರ್, etc. To be stretched; to become straight; to stand up to one's full length; to become erect; to grow high, to be lifted up; to be unfurled; to become extensive, to spread, etc. (ಪ್ರಸಾರಣ Šmd. Dh.; T. ಞಿಮಿರ್, ನಿಮಿರ್, ನಿವರ್; M. ನಿವರು). P. p. ನಿಮಿರ್ದು (Šmd. 55). ನಿಮಿರ್ದುವು, ಪೊಳೆದುವು, ಅಲುಂಕಿದುವು.... ಅವಳ ಧವಳಕಟಾಕ್ಷಂ (264). ನಿಮಿರ್ದ ಹಾವು (ಆಶೀರ್ವಿಷ, ದೀರ್ಘಪೃಷ್ಠ Hlâ.). ಪೊಡೆಯಡರೆ ನಿಮಿರ್ದ ಪುತ್ತಿನ ಕುಡಿ ಕೆಡೆದತ್ತು (Lllv. 3, 3). ನಿಮಿರ್ದ ಕಾನ್ತಾರದಲ್ಲಿಯ ಕಿಚ್ಚು (ದಾವ Mr. 48). ಮರಳಿ ಮರಳಿ ನಿಮಿರ್ದು ಪಸ್ದಿಸಿ (Bp. 4, 47). ಅದಱ ಬೇರುಗಳ್ ಅಯ್ದೆ ಕೆಳಯಕಿಱಿದು, ನಿಮಿರ್ದಿರೆ (34, 5). ಬಂಕತನ್ದಗೆ ಕೊರಡು ಕೊನರಿ ನಿಮಿರ್ದಪೊಲ್ (38, 40). ಅವಿರಲಿತಶಿವಭಕ್ತಿಯೆಲ್ಲಾ ಬುವಿಗಳೊಳು ಪಸರಿಸಿ, ನಿಮಿರ್ದಿರೆ (58, 13). ಕುಱಿ ನಿಮಿರ್ದ ಪುರ್ಬು (Rsv. 6, 36). See Čpr. 1, 112; 2, 52; 6, 65; 7, 32. 134; Grj. 1, 96; Rsv. 5, 85; J. 8, 18; 11, 25.

ನಿಮಿರು nimiru. = ನಿಮಿರ್, etc. P. p. ನಿಮಿರಿ. ತನಯನ್ ..ಸುದತಿಯ ನಿಮಿರಿದುದರದೊಳ್ ಇರಲ್ (Bp. 3, 1). ಪುರುಷತ್ವಮ್ ಅಳವಟ್ಟು, ನಿಮಿರಿ (35, 25). ಗುರುಭಕ್ತ ನಿಮಿರಿ (39, 62). ಅಮಿತ ಕರ್ಣಂಗಳೊಳ್ ಅನೇಕಂ ನಿಮಿರಿ ಘಣಘಣ ಎನ್ದು ಮೊರೆವಾಕ್ರಮಿಪ ಘಣ್ಟೆಗಳಿನ್ದ ಘಣ್ಟಾಕರ್ಣನೆನ್ದೆಸೆದ (53, 37). See Bp. 58, 25.

ನಿಮಿರ್ಕೆ nimirkĕ. (Šmd. 248). The state of being stretched, of being spread abroad, of being increased, etc. (Čpr. 6, 32; Grj. 6, 11).

ನಿಮಿರ್ಚು nimirču. (= ನಿಗುರಿಸು, etc.). To cause to be stretched, etc.; to lengthen; to lift up, to raise; to enlarge; to cause to spread or increase, etc. (ಪ್ರಸಾರಣ Šmd. Dh., ನಿಗುರಿಸು Cm.). ನಿಮಿರ್ಚಿದಂ (Šmd. 255). ಅತ್ತನ್ದಾಗಿರ್ದ ಪಂಚಮಿಯನ್, ಅತ್ತಣಿನ್ ಎನ್ದು, ನಿಮಿರ್ಚುವರ್ (141). ಕಬ್ಬಿಗಂಗೆ ನೆಲನಂ ನಿವ್ವಾರ್ಜಿದಿನ್ದಂ ನಿಮಿರ್ಚಿದಗೆ, ಎಲ್ಲಂ ಭುವನೈಕರಾಮಮುಹಿಪಂಗೆ ಅಕ್ಕುಂ (188). See Čpr. 1, 49. 108; 2, 14; 4, 77; Abh. P. 2, 38; 3, 108. 145; Rsv. 10, after 31; s. ಬಯಲುಗ.

ನಿಮಿಷ ni-misha. = ನಿಮಿಸ, ನಿಮುಸ, ನಿಮಿಸ. Twinkling, winking; *the twinkling of an eye considered as a measure of time, a moment* (ನಿಮೇಷ, ಪಳಚುವ ಅಕ್ಷಿ Mr. 317). ನಿಮಿಷ ತಡದರೆ ಅನಿಮಿಷನಾದಾನೇ? (Prv.). 2, a minute (My.).

ನಿಮಿಷಭೇದ nimisha-bhêda. A distinction (consisting) of moments (ಕಾಲ, ಸಮಯ Nn. 56).

ನಿಮಿಸ nimisa. Tbh. of ನಿಮಿಷ (Šmd. 335. 357; My.).

ನಿಮೀಲನ ni-mîlana. Shutting the eyelids, winking or twinkling of the eyes, winking. 2, shutting, closing, as flowers; closing the eyes, looking down (ಅಕ್ಷಿಯಿಂ ಕೆಳಗೆ ನೋಡಲು Mr. 317); *closing the eyes in death; dying, death.* See ಮುಗುಳ್. 3, a kind of vâstava (Kâvy. III, 3, B, 3. 57-59).

ನಿಮೀಲಿಕೆ ni-mîlikĕ. = ನಿಮೀಲನ No. 1. (Sk.; R.).

ನಿಮುಸ nimusa. Tbh. of ನಿಮಿಷ. (My.).

ನಿಮೇಷ ni-mêsha. = ನಿಮಿಷ. Twinkling; *a moment.*

ನಿಮ್ನ nimna. Depth, low ground; a slope; *a gap, a chasm or cavity in the ground;* a depression, deepening. 2, *deep;* low, sunk. See ತಗ್ಗು, ಕುೞಿ.

ನಿಮ್ನಕುಕ್ಷಿ nimna-kukshi. A sunk, hollow belly. See ಅಳ್ಕುಳಿಸು.

ನಿಮ್ನಗೆ nimna-gĕ. She who goes downwards: *a river* (ನದಿ, etc., ತೊಱೆ³ Mr. 413).

ನಿಮ್ನಪತನ nimna-patana. Downwards-falling. See ಉರುಳ್.

ನಿಮ್ನಭೂಮಿ nimna-bhûmi. A low or deep, depressed place. See ಕುೞಿ.

ನಿಮ್ನಾಗಮಕರಣ nimna-âgama-karaṇa. Causing to course downwards. See ಉರುಳ್ಚು.

ನಿಮ್ನಾವತರಣ nimna-avataraṇa. Going downwards, descending. See ಇೞಿ.

ನಿಮ್ಬ nimba. *A tree with bitter fruits, the Nimb-tree, Azadirachta indica* Juss. See ಬೇವು.

ನಿಮ್ಬತರು nimba-taru. *The coral tree, Erythrina fulgens* Hortul. (or, according to others, Melia sempervirens), one of the trees of svarga.

ನಿಮ್ಬಿ nimbi. 1. = ನಿಮ್ಬೆ, ಲಿಮ್ಬೆ. (Sk. ನಿಮ್ಬೂಕ, the common lime, Citrus acida). See ಕಂಚಿ-.

ನಿಮ್ಬಿ nimbi. 2. (= ನಮ್ಬಿ). N. (Bp. 3, 82; 9, 41; 18, 90; 24 sum.; 24, 52. 64; 54, 73). — ನಿಮ್ಬಿಯಕ್ಕ. -ಅಕ್ಕ. N. (Bp.

Digitized by Google

24, 1. 60. 75. 85; 47, 37; 48, 26). — ನಿಮ್ಬಿಯವ್ವೆ. -ಅವ್ವೆ. N. (Bp. 48, 26).

ನಿಮ್ಬೆ nimbĕ. = ನಿಮ್ಬು 1, etc. The acid lime, Citrus medica L., var. acida (ಜಮ್ಬೀರ Mr. 112; ಜಮ್ಬೀರ, ಜಮ್ಭೀರ, ಜಮ್ಭ, ಜಮ್ಭಲ, ದನ್ತಶಠ Si. 126; My.; Tĕ. ನಿಮ್ಮ; cf. ಇಲಿಮಿಂಚಿ). See ಗಜ-. — ನಿಮ್ಬೇ ಗಿಡ. The lime tree (My.). — ನಿಮ್ಬೇ ಹಣ್. -ಹಣ್ಣು. A ripe lime (Bp. 18, 16). ನಿಮ್ಬೇ ಹಣ್ಣಾದರೆ ಹುಮ್ಬಲಿಸಿದರೆ ಬನ್ದೀತೇ? (Prv.). ಅವನಿಗೆ ನಿಮ್ಬೇ ಹಣ್ಣಿನ ಸಮ್ಬನ್ಧ ಉಣ್ಟು, he is foolish or mad (My.).

ನಿಮ್ಮ nimma. See s. ನಿಮ್.

ನಿಮ್ಮಳ nimmaḷa. Tbh. of ನಿರ್ಮಲ (Śmd. 345). Pureness; serenity: quiet, ease, comfort (My.; Tĕ. ನಿಮ್ಮಳ).

ನಿಮ್ಮು nimmu. (= ನಿಮ್, etc.; but see ಉಮಂ 2). — ನಿಮ್ಮುಮಂ (Bp. 22, 37; 14, 19; 48, 15; 55, 32).

ನಿಯತ ni-yata. Checked, restrained; governed, controlled, self-governed. 2, fixed, settled, constant, permanent, incessant. (My.). 3, certain, established, sure (ನಿಶ್ಚಿತ Śmd. 88 Cm.; ನಿಶ್ಚಯ, ನಿಶ್ಚಿತ Mr. 435); positive, definite. 4, restraint; self-restraint; a religious duty or obligation (ಗುಣ Nn. 78, one MS. ನೀತಿ; ನೀತಿ 89); the state of being fixed, settled, etc., etc. See Śmd. 77. 82. 167. 342; Kâvy. II, 2, B, 27; III, 2, B, 88; Čh. v. 93; Bp. 2, 49; 35, 40; Mr. 524; Śm. 85. — ನಿಯತಂ, *always, constantly, decidedly, positively* (ಕಟ್ಟಾಗಿ Śmd. 82 Cm.).

ನಿಯತದ್ವಿತ್ವ niyata-dvitva. A constant or obligatory reduplication (Śmd. 48).

ನಿಯತಹಾರಿ niyata-hâri. A person who removes or shakes off all self-restraint, a malevolent person (ಕುಚರ, etc., ವಕ್ರ Mr. 244).

ನಿಯತಿ ni-yati. = ನೇತಿ. Restraint, restriction; regulation, precept, rule (*e. g.* of being changed into, ನಿಯತ Śmd. 343 Cm.). 2, the fixed order of things: *destiny, fate.* 3, self-command, self-restraint. 4, a religious duty or obligation (Bp. 9, 6).

ನಿಯತೇನ್ದ್ರಿಯ niyata-indriya. Having the passions restrained or subdued (My.).

ನಿಯತ್ತು niyattu. Tbh. of ನಿಯತ. Right state of mind, truthfulness (My.; H.). ನಿಯತ್ತಿದ್ದವನಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ಚನ್ದ (Prv.).

ನಿಯನ್ತ niyanta. Tbh. of ನಿಯನ್ತೃ. (My.).

ನಿಯನ್ತೃ ni-yantṛi. Who or what restrains, subdues, tames, governs or guides; a ruler, etc. 2, *a driver, a charioteer.*

ನಿಯನ್ತ್ರ niyantra. Tbh. of ನಿಯನ್ತೃ. (Čpr. 7, 146).

ನಿಯಮ ni-yama. = ನೇಮ 1. Restraining, checking, curbing, subduing, ruling; restraint, restriction. 2, fixing, establishing (ಸಂಸ್ಥೆ Mr. 480); defining; fixed rule, a rule, a law, a precept; established order; a regular practice; appointment; certainty, ascertainment. 3, *agreement, contract, assent, promise.* 4, *any self-imposed restraint or religious observance voluntarily practised, as fasting, watching, pilgrimage, praying, etc.* ನಿಯಮವುಳ್ಳವನ್ನ ಕಣ್ಡರೆ ಯಮನಿಗೂ ಭಯ (Prv.). See Śmd. 28; Kâvy. III, 2, B, 33; B. 4, 214; ಶಿಕ್ಷಿಸು.

ನಿಯಮನ ni-yamana. Restraining, subduing; ruling, regulating; order (My.).

ನಿಯಮನಿಷ್ಠೆ niyama-nishṭhĕ. Regular and rigid observance of prescribed or meritorious rites and works. (My.).

ನಿಯಮವನ್ತ niyama-vanta. = ನೇಮವನ್ತ. A man who practises or observes religious obligations (My.).

ನಿಯಮವ್ಯವಸ್ಥೆ niyama-vyavasthĕ. A settled order of things or circumstances: one of the rules of kâvya-samaya (Kâvy. V, 40 seq.).

ನಿಯಮಸ್ಥ niyama-stha. = ನಿಯಮವನ್ತ, ನೇಮಸ್ತ. (My.; Bp. 43, 36).

ನಿಯಮಸ್ಥಿತಿ niyama-sthiti. *Steady observance of religious obligations.*

ನಿಯಮಿತ ni-yamita. = ನೇಮಿತ. Restrained, checked, subdued, ruled; being bound to a vow (Bp. 6, 31); — regulated, prescribed; fixed, appointed (Bp. 33, 2; B. 4, 87. 134).

ನಿಯಮಿಸು ni-yamisu. = ನೇಮಿಸು. To restrain, to subdue. ಎಲ್ಲಾ ಇನ್ದ್ರಿಯಂಗಳಂ ನಿಯಮಿಸುವುದು (ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ Hlå.). 2, to appoint, to fix; to lay down a rule; to give orders, to order; to nominate (Bp. 39, 14; My.).

ನಿಯಾಮ ni-yâma. = ನಿಯಮ. See ಉಯ್; Śmd. 12. 27. 28.

ನಿಯಾಮಕ ni-yâmaka. = ನಿರ್ಯಾಮಕ, ನೇಮಕ. Restraining, subduing; guiding, governing; who or what restrains, regulates or rules; a ruler. 2, a charioteer. 3, *a boatman; a helmsman; a pilot.* See ಸರ್ವ-. 4, order, rule (My.).

ನಿಯಾಮಿತ ni-yâmita. Ordered (Rśv. 6, after 43).

ನಿಯಾಮಿಸು ni-yâmisu. = ನಿಯಮಿಸು No. 2. To give orders or an order, to order, to command (ಆಜ್ಞಾಪನ Śmd. Dh.; My.).

ನಿಯುಕ್ತ ni-yukta. Fastened to, joined to, attached to; appointed; employed, assigned (ಕೂಡಲ್ಪಟ್ಟ Śmd. 24. 256 Cm.; ಒಡನೆ ಕೂಡಿದ 343 Cm.); — engaged in, attached to; — directed, enjoined; — authorized, appointed; ascertained (Čh. v. 95).

ನಿಯುಕ್ತಿ ni-yukti. The state of being joined to or endowed with (Bp. 38, 50); that of being attached to or engaged in (39, 8; 52, 10). 2, injunction, order, command. 3, appointment, charge, office.

ನಿಯುತ ni-yuta. Joined. 2, a great number: *a hundred thousand,* or *a million,* or *greater numbers.*

ನಿಯುದ್ಧ ni-yuddha. *Close fight or combat;* wrestling; pugilism. See ಮಲ್ಲಗಾಳಗ, ಮುಷ್ಟಾಮುಷ್ಟಿ.

ನಿಯೋಗ ni-yôga. Joining or attaching to; setting to. 2, application, use, employment. 3, appointment, order, command. 4, any trust or appointed task or duty, any business or function committed to one's charge. ನಿಯೋಗ ನಡೆಯಿಸುವಂ (Śmd. 234). See Śmd. 232; Bp. 5, 4. 19; 9, 49; 52, 10; ಉತ್ತ-, ಬಲು-.

ನಿಯೋಗಿ ni-yôgi. Appointed, employed, engaged in any duty or business; a functionary, an official, a minister, etc. (ಮನ್ತ್ರಜ್ಞ Mr. 268; Śmd. 232; Čpr. 2, after 49; Bp. 59, 30). 2, a class of Ârvêli Brâhmaṇas who profess to be sorcerers (My.).

ನಿಯೋಗಿಸು ni-yôgisu. To join or put to; to urge towards (B. 4, 154); to put on (somebody) or deliver over (to him, J. 29, 27), to assign; to employ; to order, to command (My.).

Digitized by Google

ನಿಯೋಜನ ni-yôjana. Uniting, attaching to; ordering; urging; appointing to. (My.).

ನಿಯೋಜಿಸು ni-yôjisu. To join or put to; to assign, to appoint, etc. (Čpr. 3, 54; 4, after 24; 6, 96; Abh. P. 3, after 92; Bp. 35, 37; 43, 2; My.).

ನಿಯೋಜ್ಯ ni-yôjya. To be joined to; fit to be appointed or employed in; proper to be enjoined. 2, *a functionary, a servant.*

ನಿರ್ nir. = ನಿಃ, etc.

ನಿರಕ್ಷ nir-aksha. Having no latitude; the terrestrial equator.

ನಿರಕ್ಷದೇಶ niraksha-dêśa. A first meridian, as Lankâ; the equatorial region. (My.).

ನಿರಕ್ಷರ nir-akshara. Illiterate (My.).

ನಿರಕ್ಷರಕುಕ್ಷಿ nirakshara-kukshi. An illiterate person (My.).

ನಿರಖು nirakhu. = ನಿರುಖು. Current price, market-rate (My.; Br., Mhr., H.). — ನಿರಖುಪಟ್ಟಿ. A price-list, a price-current (My.).

ನಿರಘ nir-agha. Sinless, blameless (Bp. 61, 44; Śśv. 2, 97).

ನಿರಂಕುಶ nir-ankuśa. Not held by a hook: *unchecked, unfettered, uncontrolled, independent, self-willed* (ಅಯನ್ತ್ರಿತ, ಉದ್ದಾಮ, etc. Hlâ.).

ನಿರಂಗ nir-anga. Having no body (Abhâ. 6, 24; Śśv. 4, 131); having no resources, deprived of expedients.

ನಿರಜ ni-raja. = ನೀರಜ. (Bp. 61, 44).

ನಿರಜೆ ni-rajĕ. = ನೀರಜೆ. (J. 18, 54).

ನಿರಜ್ಞ nir-ajña. Intelligent, wise (Bp. 61, 43).

ನಿರಂಜನ nir-añjana. Without collyrium or paint (Čpr. 3, 54): unstained, untinged, pure; free from falsehood; artless;—Śiva; Vishṇu. (Śm. 1; J. 13, 28; My.). — ನಿರಂಜನದ ಧವಳಾಯಿ. N. (Bp. 59, 6).

ನಿರತ ni-rata. Delighting in; engaged or interested in; attached or devoted to; pleased, delighted;—rested, ceased. Frequently used as a noun neuter, and occasionally as an adverb. See Bp. 38, 43; 39, 71; 43, 5. 67; 44, 38; 61, 44; J. 29, 21.

ನಿರತಿಶಯ nir-atiśaya. Unsurpassed (Kâvy. III, 1); that is unsurpassed (Čh. v. 234); the state of being unsurpassed, unsurpassedness (Čh. v. 196). See Bp. 33, 21; 35, 8; 61, 43. Feminine ನಿರತೆ (Čpr. 6, after 64).

ನಿರಧಿಕ nir-adhika. Having none above one's self, supreme (Bp. 61, 44).

ನಿರನುನಾಸಿಕ nir-anunâsika. Not nasal (Śmd. 24. 25).

ನಿರನ್ತ nir-anta. Without end, endless (Bp. 61, 44; Śśv. 5, 24).

ನಿರನ್ತರ nir-antara. Without any intermediate space, closely contiguous, close, having contact with; continuous; *without interstices, compact, dense, tight, coarse;* uninterrupted, continual, constant, incessant (Čh. v. 30). ನಿರನ್ತರಂ, without interruption, continuously, constantly, incessantly (Śmd. 230; ಸದಾ, ಅನುಶ್ರುತ Nn. 136). ನಿರನ್ತರ ಬರುವವ ಪರ್ಯನ್ತರ ದಾರನೇ? (Prv.).

ನಿರನ್ತರಗುರೂಪದೇಶ nirantara-guru-upadêśa. Doctrine uninterruptedly transmitted from one teacher to another, traditional instruction, tradition (ಸಮ್ಪ್ರದಾಯ, ಪಾರಮ್ಪರ್ಯ Mr. 252).

ನಿರನ್ತರಾವಲಿಯಮಕ nirantara-âvali-yamaka. A kind of yamaka (Kâvy. III, 2, B, 24 seq.).

ನಿರನ್ತರಿತ nir-antarita. Having no intermediate space, closely contiguous (Čpr. 5, 92).

ನಿರಪರಾಧಿ nir-aparâdhi. A faultless, guiltless or blameless person (Bp. 28, 29; 38, 30; My.; B. 5, 266).

ನಿರಪಾಯ nir-apâya. Free from misfortune, harm, trouble or danger (My.); imperishable.

ನಿರಪೇಕ್ಷೆ nir-apêkshĕ. Absence of regard, desire or expectation (My.).

ನಿರಭಿಮಾನ nir-abhimâna. Humbleness. ನಿರಭಿಮಾನವುಳ್ಳ (ವಿಶುದ್ಧ Čb.).

ನಿರಭಿಮಾನಿ nir-abhimâni. A person exempt from pride, a lowly, humble person (My.; B. 5, 184. 217).

ನಿರಯ nir-aya. Without happiness: *hell.*

ನಿರರ್ಗಲ nir-argala. *Unbarred, unobstructed, unrestrained* (Bp. 30, 3; 57, 94).

ನಿರರ್ಥ nir-artha. Devoid of meaning (Śmd. 89); nonsensical, purposeless, vain (see s. ನಿರರ್ಥಕ).

ನಿರರ್ಥಕ nir-arthaka. *Nonsensical, purposeless, useless, vain, unprofitable* (ನಿಷ್ಫಲ, ಮೋಘ, ವ್ಯಥ Mr. 462, o. r. ನಿರರ್ಥ). ನಿರರ್ಥಕವಾದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸ್ವಾರ್ಥ ಪಡೋದು ಯಾಕೆ? (Prv.).

ನಿರವಗ್ರಹ nir-avagraha. *Without obstruction, unrestrained, unchecked, uncontrolled; self-willed, head-strong* (ಸ್ವರುಚಿ, ಸ್ವಚ್ಛನ್ದ, ತನ್ನಿಚ್ಛೆಗಾದ Mr. 230).

ನಿರವದ್ಯ nir-avadya. Unblamable, blameless, unobjectionable; unblamably, etc. (ಅವಧಿಯಿಲ್ಲದೆ Śmd. 127 Cm.; J. 17, 51).

ನಿರವಧಿ nir-avadhi. Without bounds, unlimited, interminable (Bp. 6, 16; J. 6, 1; My.).

ನಿರವಧಿಕ nir-avadhika. Boundlessness, etc. (Bp. 7, 1).

ನಿರವಮಾನ nir-avamâna. Free from disrespect or contempt, not meriting disrespect (Bp. 61, 43).

ನಿರವಯ nir-avaya. = ನಿರವಯವ. (Bp. 1, 29; 61, 44). 2, a kind of upamĕ (Kâvy. III, 3, B, 81 seq.).

ನಿರವಯವ nir-avayava. Without limbs or members; without component parts, indivisible. (My.).

ನಿರವಶೇಷ nir-avaśêsha. Without a residue, complete, whole. See ಅದ್ವಾಡು.

ನಿರವಸ್ಥ nir-avastha. Being devoid of circumstances, of age or position, etc. (Śśv. 2, 103).

ನಿರವಿಸು niravisu. Tbh. of ನಿರೂಪಿಸು (Śmd. 373). ನಿರವಿಪ (ಪೇಳ್ವ Śmd. 297 Cm.). See Čpr. 1, 103. 112; 5, 135.

ನಿರಶನ nir-aśana. Abstaining from food; fasting, a fast. (My.).

ನಿರಸ ni-rasa. = ನೀರಸ. (My.). See Prv. s. ಪರಸು.

ನಿರಸತೆ ni-rasatĕ. Want of juice, dryness (Čpr. 3, after 9); insipidity.

ನಿರಸನ nir-asana. Casting out, off or away; tearing out; expelling; removing; *rejection, denial; extermination, destruction.* (Čpr. 8, 99; Bp. 38, 3; 40, 64; 57, 92).

ನಿರಸನೇನ್ದ್ರಿಯ nirasana-indriya. Having rejected or set aside, or being not attached to, the organs of sense (Bp. 61, 43).

ನಿರಸೂಯ nir-asûya. Free from envy, etc. (Bp. 61, 43).

ನಿರಸ್ತ nir-asta. Cast out, off or away; *shot off, discharged,*

Digitized by Google

as an arrow; rejected, repudiated;—uttered hurriedly or rapidly. (Bp. 39, 54; 47, 61). See ಮರುಳಾಟನುಡಿ.

ನಿರಹಂಕರಣ nir-ahaṅkaraṇa. Free from egotism, selfishness or pride, humble, lowly (Bp. 2, 31; 53, 55; 54, 54).

ನಿರಹಂಕಾರ nir-ahaṅkâra. Absence of egotism, selfishness or pride. (My.).

ನಿರಹಂಕಾರಿ nir-ahaṅkâri. = ನಿರಹಂಕರಣ. (My.).

ನಿರಹಂಕೃತ nir-ahaṅkṛita. Unselfish; humble. (My.).

ನಿರಾಕರಣ nir-â-karaṇa. = ನಿರಾಕೃತಿ 2. (My. as ನಿರಾಕರಣೆ). ನಿರಾಕರಣ ಮಾಡುವವ (ನಿರಾಕರಿಷ್ಣು); ನಿರಾಕರಣವಾದದ್ದು (ನಿರಾಕೃತ G.).

ನಿರಾಕರಿಷ್ಣು nir-â-karishṇu. Pushing or driving away; *a person who repudiates, spurns, disdains or despises.*

ನಿರಾಕರಿಸು nir-â-karisu. To push away, to repudiate, etc. (Bp. 44, 54; My.).

ನಿರಾಕಾಂಕ್ಷೆ nir-âkâṅkshĕ. Absence of desire (My.).

ನಿರಾಕಾರ nir-â-kâra. 1. Rebuke, reproach, censure, blame (ಪರಾಭವ, ಪರಿಭವ, etc., ಜರಿಹಂ Mr. 428).

ನಿರಾಕಾರ nir-âkâra. 2. Devoid of form or figure, formless, shapeless; deformed, ugly. 2, heaven; Vishṇu; Śiva; the universal soul. ನಿರಾಕಾರವಾದ್ದು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾದರೆ ಆಕಾರವಾದ್ದು ಕಾಣದೆ ಹೋದೀತು (Prv.).

ನಿರಾಕುಲ nir-âkula. Unconfused; unperplexed, unbewildered; steady, calm, quiet; clear, perspicuous. ನಿರಾಕುಲಂ, clearly, with perspicuity (Śmd. 31). See s. ನೋನಿಸು; Čpr. 3, 103; 5, 10; Grj. 10, 115.

ನಿರಾಕೃತ nir-â-kṛita. *Pushed away, removed, set aside, rejected, despised, spurned.*

ನಿರಾಕೃತಿ nir-âkṛiti. 1. Formless, shapeless; deformed, ugly. 2, a Brâhmaṇa who has not gone through a course of study (ಅನಧ್ಯಾಯ, ಓದಿಲ್ಲದಂ Mr. 253); *a Brâhmaṇa who neglects the forms or duties of his caste by not going through a regular course of studies.*

ನಿರಾಕೃತಿ nir-â-kṛiti. 2. *Repudiation, rejection.*

ನಿರಾಕ್ಷೇಪ nir-âkshêpa. Unblamable, unobjectionable, doubtless, unquestionable (My.); the state of being unobjectionable, etc. (My.).

ನಿರಾಕ್ಷೇಪಣೆ nir-âkshêpaṇĕ. The state of being unblamable, etc. (My.).

ನಿರಾಗ ni-râga. = ನೀರಾಗ. Passionless, dispassionate, devoid of lust.

ನಿರಾಗಮ nir-âgama. Not resting on the vêdas (Bp. 51, 19).

ನಿರಾಜಿ nirâji. Furnished with kalâbatu, as a cloth (My.; H.). — ನಿರಾಜಿವರಿವಟ್ಟ. A kalâbatu cloth for the head of persons who come to visit an idol (My.).

ನಿರಾಜಿಸು ni-râjisu. = ನೀರಾಜಸು. To wave lights before an idol, etc. as an act of adoration (ಆರಾತ್ರಿಕಕ್ರಿಯೆ Śmd. Dh.).

ನಿರಾತಂಕ nir-âtaṅka. Not feeling pain or uneasiness; not causing pain, ailment or disagreeable feelings. (Čpr. 2, after 49; My.).

ನಿರಾದರಣೆ nir-âdaraṇĕ. Want of respect, showing no honour (My.).

ನಿರಾಧಾರ nir-âdhâra. Void of foundation; destitute of support; poorness, etc. (My.).

ನಿರಾಧಾರಿ nir-âdhâri. A person without support; a poor person (My.).

ನಿರಾಭಾರಿ nir-â-bhâri. One who is free from burdens (Bp. 20, 23).

ನಿರಾಮಯ nir-âmaya. *Free from illness, healthy, hale;* free from defects; health, happiness, welfare. (Bp. 61, 43).

ನಿರಾಯಸ nir-âyasa. Tbh. of ನಿರಾಯಾಸ. (Bp. 4, 73; My.).

ನಿರಾಯಾಸ nir-âyâsa. Not causing trouble; not requiring efforts; not fatiguing; facility (Si. 285; My.).

ನಿರಾಲಮ್ಬ nir-âlamba. Having no prop or support; standing alone, friendless (J. 28, 19).

ನಿರಾಲಸ್ಯ nir-âlasya. Not slothful. 2, without fatigue (My.).

ನಿರಾವರಣ nir-âvaraṇa. Being free from any covering or obstruction; free from illusion (Abhâ. 5, 56; J. 13, 28).

ನಿರಾಶೆ nir-âśĕ. Freedom from desire or lust; hopelessness, despair (My.). ನಿರಾಶೆಯುಳ್ಳವನಲ್ಲಿ ಆಶೆ ಮಾಡಿದರೆ ಭೋಪ ಹೋಗದೇ? (Prv.).

ನಿರಾಶ್ರಯ nir-âśraya. Supportless; unsupported, self-supported;—without shelter or refuge, friendless, destitute. (Śsv. 5, 24; My.).

ನಿರಾಸಕ nir-âsaka. Removing; destroying (Bp. 46, 71).

ನಿರಾಹಾರ nir-âhâra. Foodlessness; not eating, fasting, abstaining from food (J. 28, 38; My.).

ನಿರಾಹಾರಿ nir-âhâri. A person who is without food, who has nothing to eat (My.); a person who abstains from food or fasts (My.).

ನಿರಾಳ nirâḷa. (Tbh. of a ನಿರಾವಿಲ, ನಿರ್‌ಆವಿಲ). The state of being devoid of (turbidness, *i. e.*) obscurity: the state of the mind when free from doubt or uncertainty, calmness of the mind (My.; Tĕ.). 2, the sky (Mhr.). — ನಿರಾಳದೇಪ. N. (Bp. 59, 2). See ನಿಸಂಗಿ-. — ನಿರಾಳಪುರ. The sky-town (Bp. 25, 7).

ನಿರಿಲೆ nirilĕ. (**ನಿಱಿಲೆ**). A certain bird (Bh. 1, 20, 53).

ನಿರೀಕ್ಷಣ nir-îkshaṇa. Looking at, regarding, seeing (Čpr. 2, 81; 6, 96), beholding closely and attentively; looking towards, expecting (My.); a look (Bp. 18, 77; My. also as ನಿರೀಕ್ಷಣೆ).

ನಿರೀಕ್ಷಿಸು nir-îkshisu. To look at, to behold, to gaze at, to behold closely and attentively (Čpr. 4, 81; 8, 33; Grj. 6, after 56). ಇನ್ತೆಸೆವ ಅನರ್ಘ್ಯಮಣಿಯಂ ನೃಪತಿರೋಮಣಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ, ಕೌತುಕಮನ್ ಆಳ್ದು (Rśv. 5, after 27). See Râm. 2, 7. 4; Rśv. 5, after 114, 120 & 127; 7, after 21; 8, 88; 10, 5; 10, after 5; 11, 106; 11, after 175; 13, after 61; J. 2, 52. 2, to expect (My.).— ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲ್ ಪಡೆ. To look at (Abh. P. 13, 44).

ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವಿಕೆ nir-îkshisuvikĕ. Looking at, regarding closely (ಆಲೋಕನ, ಈಕ್ಷಣ, etc., ಚನ್ನಾಗಿ ನೋಡುವಿಕೆ Si. 398).

ನಿರೀಕ್ಷೆ nir-îkshĕ. Looking at, regarding; consideration (Sk.; ನೋಡೋಣ G.). 2, looking towards, expectation, waiting for (Sk.; My.).

ನಿರೀಶ nir-îśa. ನಿರೀಷ. *The body of the plough, without the pole and ploughshare.*

ನಿರೀಶ್ವರ nir-îśvara. Having no master, supreme (Bp. 61, 43). 2, godless, atheistic.

ನಿರೀಶ್ವರವಾದ nirîśvara-vâda. Atheism. (My.). — ನಿರೀಶ್ವರವಾದಿ. An atheist. (My.).

ನಿರೀಹ nir-îha. Effortless; desireless. (Śsv. 5, 17. 24).

Digitized by Google

ನಿರೀಹತೆ nir-îhatĕ. Absence of desire or effort, indifference. (Čpr. 2, 85).

ನಿರುಕು niruku. = ನಿರಖು. (My.).

ನಿರುಕ್ತ nir-ukta. Uttered; explained. 2, *one of the vêdâṅgas*. 3, N. of a commentary by Yâska.

ನಿರುಗ niruga. N. of a bird. See Mr. s. ದಾತ್ಯೂಹ.

ನಿರುಜ ni-ruja. = ನೀರುಜ. (ರೋಗವಿಲ್ಲದವನು Nn. 112).

ನಿರುತ (ni-ruta). (Uncut, unbroken, undivided); undoubted, true; undoubtedness, truth, certainty; unfailingness; straightness, rectitude; properness (ಸತ್ಯ Bhn. 46; ಸಾಧ, ಸಸಿನ, ನೇರಿತು Nn. 94; ಪ್ರತ್ಯಯ, ನೇರಿತು 137; ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ, ಸಸಿನ, ತಪ್ಪದೆಮ್ಬುದು 162). ನಿರುತಂ, according to truth, in the true way (Čh. v. 227). See Bp. 2, 15; 22, 11; Mr. 349. 509. 523; J. 1, 12; 5, 62; 15, 11. 2, a man of rectitude, a truthful, pious man, a sage (ಸತ್ಯ Ct. I, 39; Bp. 6, 16).

ನಿರುತಿ niruti. Tbh. of ನೈರುಗತ, ನೈರುಗತಿ, (ನಿರುಗತಿ). A râkshasa, a fiend (ನಿಶಾಚರ, ರಾಕ್ಷಸ, ನೈಕಷೇಯ, etc. Mr. 49). 2, the regent or guardian of the south-western quarter (ದಿಶಾಧಿಪ Mr. 57; Šmd. 292; ಮೂಡಿಸಡೆಂರ, ಕೊನ್ತಗೆಯ್ಯ, ಪಿಚ್ಚವಣಿಗ Šm. 12. 13, Kk. 15).

ನಿರುತ್ತರ nir-uttara. Without a reply, being at a loss for an answer; silenced, posed (B. 4, 54; My.). 2, having no superior (Bp. 61, 43).

ನಿರುದ್ಧ ni-ruddha. Stopped, restrained, obstructed, opposed; confined. See ಅ-. 2, obstruction, impediment, etc. (J. 12, 2).

ನಿರುದ್ಯೋಗ nir-udyôga. Effortless, inactive; the state of being effortless, etc. (J. 5, 68).

ನಿರುದ್ಯೋಗಿ nir-udyôgi. One who is effortless (My.); one who is destitute of employment (My.).

ನಿರುಪದ್ರ nir-upadra. = ನಿರುಪದ್ರವ. (My.).

ನಿರುಪದ್ರವ nir-upadrava. Free from molestation, undisturbed (Sk.; My.);—harmless, inoffensive (Mhr.; B. 5, 130);—the state of being free from molestation, etc. — ನಿರುಪದ್ರವದಿನ್ದ ಇರು. To be undisturbed, etc. (My.; B. 5, 267).

ನಿರುಪಧಾವಿ nir-upadhâvi. Not running near to, not following; not having recourse to for assistance (Bp. 7, 3; 30, 3).

ನಿರುಪಮ nir-upama. Peerless, matchless, unequalled (Čh. v. 153. 308; Bp. 7, 4). 2, N. of a vritta (Čh.).

ನಿರುಪಮಾನ nir-upamâna. = ನಿರುಪಮ No. 1. (Čh. v. 153; Bp. 61, 44).

ನಿರುಪಮಿತ nir-upamita. = ನಿರುಪಮ No. 1. (Bp. 7, 13; 46, 71; 50, 70).

ನಿರುಪಯುಕ್ತ nir-upayukta. Useless (My.; B. 3, 19).

ನಿರುಪಾಧಿ nir-upâdhi. Free from cares, free from trouble (My.).

ನಿರುಪಾಧಿಕ nir-upâdhika.. = ನಿರುಪಾಧಿ. (Bp. 35, 34; My.).

ನಿರುಹರಣ niruharaṇa. Tbh. of ನಿರ್ಹರಣ. (Bp. 47, 61; see ನಿರ್ಹರುಹರಣ).

ನಿರೂಢ ni-rûḍha. Inherent; conventional, accepted (Sk.); versed in; famed (Bp. 22, 23; 41, 6; 58, 16).

ನಿರೂಢಿ ni-rûḍhi. Skilfulness, versedness (Tĕ.). 2, fame, celebrity (Sk.).

ನಿರೂಪ ni-rûpa. 1. An appointment, order, command (Bp. 43, 16; 48, 8; J. 9, 12; 10, 21; 30, 52); a representation in writing, a written order (My.; Tĕ.). ನಿರೂಪವಿದ್ದರೆ ಸ್ವರೂಪ (Prv.).

ನಿರೂಪ ni-rûpa. 2. = ನೀರೂಪ. (Bp. 61, 45).

ನಿರೂಪಣ ni-rûpaṇa. ನಿರೂಪಣೆ. nirûpaṇĕ. Performing; representing; defining, determining; investigation; determination, definition; ascertaining (Kâvy. I, 1*a*, 5; Čh. v. 71; see ಶಬ್ದ-); sight, seeing, looking for or at (ನೋಟ G.); describing; telling, narrating (Mhr.).

ನಿರೂಪಿತ ni-rûpita. Seen, beheld; discovered, found; appointed; ascertained (Kâvy. III, 2; Bp. 53, 60); described; told (Mhr.).

ನಿರೂಪಿಸು ni-rûpisu. = ನಿರವಿಸು. To order, to command, to tell (see ಪೇಳ್);—to make known, to tell; to define. See Šmd. 3. 335; Bp. 28, 38; 30, 23; 39, 48; J. 9, 2; 11, 27; 14, 28; 32, 57.

ನಿರೂಪ್ಯಮಾನ ni-rûpyamâna. Being defined, determined, ascertained, etc. (Kâvy. III, 3, B, 121).

ನಿರೆ nirĕ. To kill (Abh. P. 7, 80; T. ನೆರುಂಗು; T., M. ನೆರಿ, to be crushed; *cf.* ನೇರ್ 1). ನಿರದಂ (ಕೊನ್ದಂ Šmd. II; ಕೊನ್ದವಂ Kk. 91). ನಿರೆದಪ್ಪಂ ಮಗಧೇಶನಂ (Šmd. 276 Mdb.).

ನಿರೋಗ ni-rôga. = ನೀರೋಗ. (Bp. 49, 28; 4, 135; My.; Mhr.).

ನಿರೋಗಿ ni-rôgi. = ನೀರೋಗಿ. (Bp. 15, 34; 47, 65; My.; Mhr.).

ನಿರೋಧ ni-rôdha. Shutting in; enclosing; check, restraint, coercion, hindrance, obstruction; destruction; hurting. ನಿರೋಧವಲ್ಲದಹಂಗೆ (ಕೆಡದ ಪೊಲ್ Šmd. 334 Mdb. Cm.). See ಮನೋ-; Grj. 9, 117. — ನಿರೋಧಮ್ಬಡೆ. -ಂಪಡೆ. To be checked or impeded (Čpr. 1, after 81).

ನಿರೋಧಕ ni-rôdhaka. Obstructive, hindering, etc. (Kâvy. IV, 2, 52. 53).

ನಿರೋಧಾವರಣ nirôdha-âvaraṇa. Obstructing by shutting in. See ಮುತ್ತು.

ನಿರೋಧಿಸು ni-rôdhisu. To obstruct, to impede, to restrain, to keep back (My.).

ನಿರೋಪ nirôpa. (Tbh. of ನಿರೂಪ). A message; honourable dismission; permission to depart (Mhr.; G. 512. 514; B. 5, 284). Also ನಿರೋಪು (5, 67).

ನಿರೋಷ್ಠ nir-ôshṭha. A kind of vicchitticitra (Kâvy. III, 2, B, 58. 69 seq.).

ನಿಱ್ nir̤. = ನಿಸಿ, etc. See ನಿಱ್ಪನ್ದ. ನಿಱ್ಪನ್ನ, ನಿಱ್ಪಾವಳ.

ನಿಱದವು nir̤adavu. The water-plant Pistitia stratiotes Lin. (ವಾರಿಪರ್ಣಿ, ಕುಮ್ಭಿಕೆ, ಅನ್ತರವಳ್ಳಿ Nr.; *cf.* ಅನ್ತರಗಂಗೆ).

ನಿಱತೆ nir̤atĕ. = ನೀಱತೆ. Properness: beauty, charm, prettiness, elegance (ಚೆಸಿ, ಗಾಡಿ, ಸೊಬಗು Šs.; ಗಾಡಿ, ಸೊಬಗು, ಸುಭಗತೆ Kk. 54; ಗಾಡಿ, ಚೊಕ್ಕಟು, ಸೊಬಗು, ಗರಗರಿಕೆ, ಸುಭಗ Šm. 47; see ನೀಟು; T. ನಿಱೈ, excellency = ಮಹಿಮೆ; a constant rule; integrity; ನೆಱ್, the proper way; straightness).

ನಿಱಿ nir̤i. 1. (= ನಿಱು 1). To be properly arranged or prepared, to be ready (see ಕೆಯ್- s. ಕೆಯ್ 4, & *cf.* ನೆಱೆ 2). ಮಣ್ಡಲವ್ಯೂಹಮನ್ ಒಡ್ಡಿ, ನಿನ್ದು, ನಿಱಿಯಲ್ (Šmd. 281 Mdb.).

ನಿಱಿ nir̤i. 2. = ನಱಿ, ನಱಿಗೆ, ನಿಱಿಗೆ 1, ನೀಱಿಗೆ, ನೆಱಿ 1, ನೆಱಿಗೆ, ನೆಱೆ 4. (A fold, as of a dôtra, M. ಞಿಱಿ; Mhr.

Digitized by Google

ನಿಱಿ; M. ഞൊറി, to plait, to tuck or fold a cloth; to knit, as the brows); foldings: the folds of a garment, as of a dôtra or sîrĕ, to be tucked into the waist-band in front (ನೀವಿ Nn. 105; My.; Tĕ. ನೆಱಿ, ನೆಱಿಕೆ; M. ನെറി, folded front of a gown; see ಬಲ್-); plaits or folds made by drawing a thread through cloth, garthers (My.). ಸ್ತ್ರೀಯ ಉಡಿಯ ಸೀರೆಯ ಕಣೆ (ಸ್ತ್ರೀಕಟೀಬನ್ಧ, ನೀವಿ, ನಿಱಿ Hlâ.). ನಡ ನಡುಗೆ ನಿಱಿ (Bp. 5, 28). ನಿಱಿ ಅತ್ತ ಸಡಲುತ್ತಿರಲು (40, 22). ಮುಱಿಯಿ ಕುಸಿಕಿಲನ್! ಅದಱ ಮೇಲಣ ನಿಱಿಯನ್ ಒಡನೊತ ಸೀಲ್ದು, ಕಟ್ಟಿದ ಮಿಱುವ ತೋರಣಕೇತನಂಗಳ ನೆಱಿ ಪಱಿದು, ಕಳಯಿ! ಇದಱೆ ನೀಮ್ ಆ ಬಣ್ಡಿಯಂ ಕುಸಿಕಿಱಿದು, ಬರಲೀಸದಿರಿ! (56, 29). ನಿಱಿಯ ಸಿಂಗರದುಡಿ (J. 11, 9). ನಿಱಿಯನ್ ಓಸರಿಸುತ್ತ (Râm. 3, 4, 8). See Čpr. 7, 126. 136; 8, after 4; J. 10, 50; 11, 19; 18, 25; 26, 12. — ನಿಱಿಚಲ್ಲಣ. Breeches with garthers (ಬೊಣ್ಡಾಲ Mr. 342; My.). — ನಿಱಿವಿಡಿ. -ಪಿಡಿ. = ನೆಱಿವಿಡಿ. To lay hold of the niṟi (Čpr. 6, after 64 & 86; Rŝv. 7, 6; 8, after 5).

ನಿಱಿ niṟi. 3. = ನಿಱು 2, ನೆಱಿ 2. Orderly arrangement; beauty, fineness, elegance (*cf.* ನೆಟ್ಟಗೆ; Tĕ. ನೆಱಿ, goodness, excellence; greatness, eminence, excess; see T. s. ನಿಱತೆ). — ನಿಱಿಗುರುಳ್. -ಕುರುಳ್. = ನಿಱುಗುರುಳ್. Well-trimmed hair (Ŝs.; Bh. 1, 13, 18). — ನಿಱಿದಲೆ. -ತಲೆ. = ನಿಱುದಲೆ. (Ŝmd. 78, o. r. ನಿಱು-, q. v.; Bh. 1, 13, 30). A fine head. — ನಿಱಿದಳಿರ್. -ತಳಿರ್. Beautiful young leaves (Ŝŝv. 3, after 35). — ನಿಱಿಮುಗಿಲ್. = ನೆಱಿಮುಗಿಲು. A beautiful sky (Čpr. 6, after 64).

ನಿಱಿಗ niṟiga. = ನಿಱುಗ. A sweet mango (ಒನ್ದು ಮಾವು Ŝmd. II; ಮಾಕನ್ದ, ಇಮ್ಮಾವು Ŝm. 26).

ನಿಱಿಗೆ niṟigĕ. 1. = ನಿಱಿ 2, etc. (My.). ಗಣ್ಡಕದ ಕಾಲುಗಳ ತೊಗಲಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನಿಱಿಗೆಗಳಿರುತ್ತವೆ; ಕೆಲವುಗಳಿಗೆ ಎದುರ್ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಒನ್ದು ಸಣ್ಣ ನಿಱಿಗೆ ಇರುತ್ತದೆ (B. 5, 249).

ನಿಱಿಗೆ niṟigĕ. 2. = ನಿಱುಗೆ. Display (Bh. 4, 3, 16).

ನಿಱಿಲು niṟilu. = ನೆಱಿಲ್, q. v. — ನಿಱಿಲು ನಿಟಿಲು ಎನ್. To crash (Râm. 4, 3, 8).

ನಿಱಿಸು niṟisu. 1. (= ಇಱಿಸು). To put down, to place (Čpr. 3, 80; 9, after 42; Abh. P. 3, 6; 10, 60); to arrange; to adjust; to prepare (ನಿಱುಗೆ ಮಾಡು Ŝmd. 92. 97 Cm.). ತತ್ಪುರುಷ ಕರ್ಮಧಾರಯ ದ್ವಿಗು ದ್ವನ್ದ್ವ ಅವ್ಯಯೀಭಾವ ಬಹುವ್ರೀಹಿಗಳಂ ನಿಱಿಸಿ, ಸಪ್ತವಿಭಕ್ತಿಗಳಂ ಪತ್ತಿಸೂದು (Ŝmd. 89 Mdb.). ಎನುತಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕಂಗಳುಮ್ ಎನಿಸುವ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಭಾವವಚನಂಗಳನ್ ಆಯ್ದು, ಅನಿತರ್ಕಮ್ ಇಸುಪ್ರತ್ಯಯವನೆ ಪತ್ತಿಸಿ, ನಿಱಿಸೆ ಬರ್ಕುಮ್ ಆ ಕೃಲ್ಲಿಂಗಂ (92). ಅದು ಇದು ಅವುದು ಎಲ್ಲದು ಪೆಱತು ಎನ್ ಪೆಱದು ಎನಿಪ್ಪ ಶಬ್ದಂಗಳ್ ತಪ್ಪದೆ ಸರ್ವನಾಮಮ್ ಅಕ್ಕುಂ; ವಿದಗ್ಧರ್ ಇವನ್ ಅಱಿದು ನಿಱಿಪೆ ಲಿಂಗಸ್ಥಿತಿಯೊಳ್! (97). ತ್ರಿತ್ತಘನ ತದ್ವಚನ, etc. ಈ ತೆಱದಿಂ ನಿಱಿಸಿ, ಸಮಾಸಮಂ ಮಾಡಿ, ವಿಭಕ್ತಿಯಂ ಪತ್ತಿಸುವುದು (100 Mdb.). ಗ್ರೀವ ಗ್ರೀವೆ, ಭಿಕ್ಷ ಭಿಕ್ಷೆ ಎನ್ದು, ನಿಱಿಸುವುದು (102 Mdb.). (ಕುದುರೆಯ) ಎರಡು ಕರ್ಣದ ಮೊದಲೊಳ್ (ಸುಱಿ) ಇರೆ ಶುಭಂ, ಪಣೆಯಲ್ಲಿ ನಿಱಿಸಿದ ಒನ್ದಾದಿ ಆಯ್ದಿರೆ ಜಯಂ (Mr. 279).

ನಿಱಿಸು niṟisu. 2. Arrangement; display (Râm. 1, 5, 30). — ನಿಱಿಸು ಕೆಯ್. To arrange, to make ready (Čpr. 5, after 76).

ನಿಱು niṟu. 1. (= ನಿಱಿ 1). See P. ps. ನಿತುರ್ (Ŝmd. 79, o. r. ನಿಟ್ಟು; Kâvy. I, 1*b*, 27), ನಿದುರ್ (Abh. P. 11, 97).

ನಿಱು niṟu. 2. = ನಿಱಿ 3. — ನಿಱುಗುರುಳ್. = ನಿಱಿಗುರುಳ್. (J. 30, 6, o. r. ನಿಱಿ-). — ನಿಱುದಲೆ. = ನಿಱಿದಲೆ. ನಿಱುದಲೆ ನೀಳ್ದು ವೆತ್ತ ನಗೆಗಣ್ (Ŝmd. 78, o. r. ನಿಱಿ-).

ನಿಱುಗ niṟuga. = ನಿಱಿಗ. (ಮಾಮರ Čt. I, 62; ಇಮ್ಮಾವು Kk. 19, o. r. ನಿಱಿಗ; ಮಾವು 86).

ನಿಱುಗೆ niṟugĕ. = ನಿಱಿಗೆ 2. Putting down; arrangement; orderly arrangement (ವಿನ್ಯಾಸ Ŝmd. 5 Cm.); properness. ಪ್ರಾಸದ ಛನ್ದದ ಅನ್ವಯದ ನಿಱುಗೆಯಿಂ ಶಬ್ದಂಗಳ್ ವ್ಯತ್ಯಯಮಾಗಿರ್ಪುವು (5). ನಿಱುಗೆಯಿಂ ಪಡೆವೆಣ್ಣು ಬಂಜೆಯೆನಿಸುಗು (Ŝm. 73).

ನಿಷ್ಪನ್ದ nir-panda. = ನಿಷ್ಪನ್ದ. — ನಿಷ್ಪನ್ದತಾರತ್ವ. The state of the pupil of the eye being motionless (Čpr. 8, 86).

ನಿಷ್ಪನ್ನ nir-panna. = ನಿಷ್ಪನ್ನ. (Čpr. 2, 65).

ನಿಷ್ಪಾವಕ nir-pâvaka. = ನಿಷ್ಪಾವಕ. (Hlâ. MS.).

ನಿರ್ಋತಿ nir-ṛiti. (= ನಿಋತಿ). Decay; *decay, destruction or adversity personified, goddess of death and corruption and regent of the south-western quarter.*

ನಿರ್ಗತ nir-gata. Gone out, come forth. 2, gone away; disappeared, extinct. 3, freed from.

ನಿರ್ಗತಜ್ವಾಲೆ nirgata-jvâlĕ. That is kindled, but does not flame: a fire-brand (ಉಲ್ಕೆ, ಕೊಳ್ಳಿ Nr.).

ನಿರ್ಗತಿ nir-gati. Helplessness, misery, poverty (My.; Tĕ.).

ನಿರ್ಗಮ nir-gama. = ನಿಗಮ 2. Going forth or out, setting out; going away, receding; — departure, vanishing; — exit, outlet. See ಜಲ-.

ನಿರ್ಗಮನ nir-gamana. = ನಿರ್ಗಮ. (Čpr. 5, after 67; Bp. 51, 47; J. 32, 56).

ನಿರ್ಗರುಳ (nir-karuḷa = karaḍa, of ಕರಡು 1?). A man of mild disposition (ಕೋಮಲನು Bhn. 61).

ನಿರ್ಗಲಿತ nir-galita. Flowed out, poured forth. (Čpr. 8, 77).

ನಿರ್ಗರ್ವ nir-garva. = ನಿಗರ್ವ. Free from pride, humble. 2, humbleness (My.).

ನಿರ್ಗರ್ವತೆ nir-garvatĕ. The state of being free from pride, humbleness (Bp. 51, 47).

ನಿರ್ಗರ್ವಿ nir-garvi. = ನಿಗರ್ವಿ. An humble person (Bp. 28, 2).

ನಿರ್ಗಹನ nir-gahana. Without difficulty, easy (Čpr. 5, after 105).

ನಿರ್ಗಾದಿಗೆ nir-gâdigĕ. = ಗಾದಿಗೆ. (Abh. P. 1, 113. 114).

ನಿರ್ಗುಣ nir-guṇa. Without qualities or attributes; the supreme soul (My.); Ŝiva (Ŝŝv. 5, 24). 2, devoid of good qualities.

ನಿರ್ಗುಣಿ nir-guṇi. A being or person without qualities or attributes (Bp. 8, 13; 51, 44).

ನಿರ್ಗುಣ್ಡಿ nirguṇḍi. *A shrub or small tree, the five-leaved chaste-tree, Vitex negundo* Lin. (ಸಿನ್ದುವಾರ, ಇನ್ದ್ರಾಣಿ, ಲೊಕ್ಕಿ Mr. 114, o. r. ಲಕ್ಕಿ; ಇನ್ದ್ರಾಣಿ, ಲೊಕ್ಕಿ Nn. 28). 2, the three-leaved chaste-tree, Vitex trifolia Lin. (St. & Pl.). 3, *the small tree Nyctanthes arbor tristis* Lin.

ನಿರ್ಗ್ರನ್ಥ nir-grantha. Freed from all ties or hindrances: *a Jaina religious mendicant* (ಸವಣ Hlâ.); a Jaina guru (Mr. 222).

ನಿರ್ಗ್ರನ್ಥನ nir-granthana. = ನಿಗ್ರನ್ಥನ. *Killing, slaughter.*

ನಿರ್ಘಾತ nir-ghâta. A severe stroke (Abh. P. 13, after 54; Bp. 34, 25; 54, 39). 2, a violent gust of wind. 3, a thunder-stroke.

Digitized by Google

ನಿರ್ಘೋಷ nir-ghôsha. *Sound, noise, a loud noise.*

ನಿರ್ಘೋಷಣ nir-ghôshaṇa. = ನಿರ್ಘೋಷ. (Čpr. 4, 35).

ನಿರ್ಘೋಷಾಯಮಾಣ nir-ghôshâyamâṇa. Sounding, roaring (Čpr. 3, after 94).

ನಿರ್ಜಡ nir-jaḍa. Devoid of stupidity or dulness (Šśv. 5, 24).

ನಿರ್ಜನ nir-jana. Unpeopled, uninhabited, desolate. (My.).

ನಿರ್ಜನ್ತುಕ nir-jantuka. = ನಿರ್ಜನ. (Abh. P. 7, 82).

ನಿರ್ಜರ nir-jara. Not becoming old; undecaying, immortal. 2, *a god, a deity.*

ನಿರ್ಜರೇನ್ದ್ರ nirjara-indra. Indra (J. 25, 35).

ನಿರ್ಜಲ nir-jala. *Destitute of water,* dry (B. 5, 35).

ನಿರ್ಜಾಡಿಸು nir-jâḍisu. To sweep away; to shake vehemently; etc. (Bp. 54, 37).

ನಿರ್ಜಿತ nir-jita. *Conquered, overcome.* 2, unconquered. See Bp. 26, 56; 47, 61.

ನಿರ್ಜಿತೇನ್ದ್ರಿಯಗ್ರಾಮ nirjita-indriya-grâma. *A man who has subdued the whole assemblage of the organs of sense: a saint, a muni.*

ನಿರ್ಜೀವ nir-jîva. Lifelessness; that has no life (My.); lifeless, inanimate (Č. Bp. 47, 20; B. 5, 131).

ನಿರ್ಜೀವಿ nir-jîvi. A lifeless, dead or dying being or person (Bp. 14, 18; My.).

ನಿರ್ಜುಲ nirjula. = ನಿಜುಲ No. 2, q. v.

ನಿರ್ಝರ nir-jhara. *A waterfall, a cataract, a mountain-torrent.*

ನಿರ್ಝರಿಣಿ nir-jhariṇi. *A torrent, a river.*

ನಿರ್ಣಯ nir-ṇaya. Leading or taking away; removal. 2, tracing out; settling: *ascertainment, decision, determination* (ನಿರ್ದೇಶ Šmd. 178 Cm.); precise definition (Čh. v. 340). 3, sentence, decree, verdict. 4, final settlement, the end (ನಿರ್ವಾಹ Šmd. 178 Cm.). See ತಱಸಲ್, ತಱಸಲ. — ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡು. To make an ascertainment of, to come to a decision about; to form a resolution; to decree (B. 4, 222; 5, 263; My.).

ನಿರ್ಣಯಿಸು nirṇayisu. (Šmd. 65). = ನಿರ್ಣಯ್ಸು. To settle, to come to a decision, to decide; to give a verdict; to order; etc. (B. 4, 39. 93. 186; My.).

ನಿರ್ಣಯ್ಸು nirṇaysu. = ನಿರ್ಣಯಿಸು. (J. 7, 61; 12, 19; B. 3, 43; My.).

ನಿರ್ಣಾಮ nirṇâma. = ನಿರ್ನಾಮ. (J. 2, 42).

ನಿರ್ಣಾಯಕ nir-ṇâyaka. A man who ascertains, decides, etc. (Si. 258).

ನಿರ್ಣಿಕ್ತ nir-ṇikta. *Washed, cleansed, purified, cleaned* (ಧೌತ, ಪ್ರಕ್ಷಾಳಿತ, ತೊಳೆದುದು Mr. 255).

ನಿರ್ಣೀತ nir-ṇîta. Brought to a conclusion, ascertained, settled (Kâvy. V, 2). Fem. ನಿರ್ಣೀತೆ (Bp. 2, 47).

ನಿರ್ಣೀತಿ nir-ṇîti. Ascertainment, demonstration; narration, description (Kâvy. IV, 1).

ನಿರ್ಣೇಜಕ nir-ṇêjaka. *A washerman.*

ನಿರ್ದಯ nir-daya. Pitiless, unmerciful, unkind. (J. 16, 22). 2, = ನಿರ್ದಯೆ (My.).

ನಿರ್ದಯೆ nir-dayĕ. Unmercifulness; cruelty (Šmd. 345; My.).

ನಿರ್ದಲನ nir-dalana. Splitting, breaking (Bp. 59, 38).

ನಿರ್ದಾಯ nir-dâya. The state of being without a division, completeness (Bh. 1, 10, 11; J. 2, 36).

ನಿರ್ದಿಷ್ಟ nir-dishṭa. Pointed out; assigned; ordered, directed; described, declared, told; ascertained (Kâvy. II, 2, B, 27. 30).

ನಿರ್ದಿಷ್ಟಿತ nir-dishṭita. = ನಿರ್ದಿಷ್ಟ. (Bp. 1, 13).

ನಿರ್ದುಷ್ಟ nir-dushṭa. Free from fault (My.; Si. 48. 236).

ನಿರ್ದೇಶ nir-dêśa. Pointing out; denoting, indicating, marking; directing, ordering; *order, command, direction;* numeration; telling, declaring; *description, designation;* description, depicting. See ಶ್ರೌಢ-.

ನಿರ್ದೇಶಿಸು nir-dêśisu. To point out, to show; to order; to enumerate, to specify, etc. (My.; Si. 67).

ನಿರ್ದೇಹ nir-dêha. Without a body, bodiless, incorporeal (Bp. 8, 5).

ನಿರ್ದೈವ nir-daiva. Luckless (Râm. 6, 14, 26; Mhr.).

ನಿರ್ದೋಷ nir-dôsha. Faultless, without defect or blemish (ಅಮಲಿನ Šmd. 15; 15. 188; Kâvy. IV, 2, 54-56); innocent, guiltless. (J. 2, 13).

ನಿರ್ದೋಷತೆ nir-dôshatĕ. Guiltlessness, innocence, etc. (Čpr. 1, 47).

ನಿರ್ದೋಷಿ nir-dôshi. A person without blemish or guilt (Šmd. 163; Bp. 7, 4).

ನಿರ್ದ್ರವ nir-drava. The state of being or becoming devoid of juice or moisture. See ಅಱ್, ಬತ್ತು.

ನಿರ್ದ್ರವಕರಣ nirdrava-karaṇa. Depriving of juice or moisture. See ಪುರಿ, ಹಿೞ್, ಹುರಿ.

ನಿರ್ಧನ nir-dhana. = ನಿಧನ 2. Without money or property, poor; poverty.

ನಿರ್ಧನಿಕ nir-dhanika. A poor man (Bp. 44, 59).

ನಿರ್ಧರ nir-dhara. = ನಿರ್ಧಾರ. — ನಿರ್ಧರಂಗೆಯ್. -ಂ-. To settle in one's mind (Rśv. 13, after 26).

ನಿರ್ಧರಿಸು nir-dharisu. To determine, to ascertain, to settle, to make sure, etc. (see ನನು; Si. 265; Râm. 1, 16, 29; My.).

ನಿರ್ಧರ್ಮಿ nir-dharmi. An unjust, unrighteous, impious or irreligious person (Bp. 22, 60; 25, 31).

ನಿರ್ಧಾಟಿಸು nir-dhâṭisu. To cast or throw out (W.).

ನಿರ್ಧಾರ nir-dhâra. Taking out from, particularizing;—determining, defining, settling, ascertaining;—certainty; settledness of mind or judgment regarding anything.

ನಿರ್ಧಾರಣ nir-dhâraṇa. ನಿರ್ಧಾರಣೆ. = ನಿರ್ಧಾರ. Particularizing individuals according to their degree of merit, specifying one out of many (Šmd. 163; Kâvy. I, 2, 41-43); settling; emphasizing (Šmd. 57. 64. 68. 395).

ನಿರ್ಧಾರಿತ nir-dhârita. Particularized, specified (Kâvy. III, 3, B, 54); settled, ascertained.

ನಿರ್ಧಾರ್ಯ nir-dhârya. To be settled, determinable, ascertainable. 2, not to be restrained, acting resolutely or fearlessly, energetic (Sk.; G.).

ನಿರ್ಧಾವನ nir-dhâvana. Streaming forth from, springing from; running out, escaping from; running away. 2, washing off, washing away, cleansing. See ಪಾಱೇಱ್.

ನಿರ್ಧೂತ nir-dhûta. Shaken off; removed; rejected, etc. (Bp. 7, 2).

ನಿರ್ಧೂಮ nir-dhûma. Smokeless.

Digitized by Google

ನಿರ್ಧೂಮಧಾಮ nirdhûma-dhâma. A smokeless home: utter ruin and ashes, utter destruction (Bp. 23, 17; 56, 36). 2, a man who ruins or destroys (58, 52).

ನಿರ್ನಾಕಿ nirnâki. = ನಿರ್ನೋಕಿ, q. v.

ನಿರ್ನಾಮ nir-nâma. = ನಿರ್ನಾಮ. Without a name, nameless. 2, ruined; ruin (ನಾಶ Bhn. 19; Bp. 56, 36; Râm. 3, 6, 54; My.). 3, unnamable (Bp. 8, 5).

ನಿರ್ನಿಮಿತ್ತ nir-nimitta. Without reason or motive, causeless, groundless (Šmd. 389); causelessness (143). ನಿರ್ನಿಮಿತ್ತಂ, causelessly, without cause (111; Bp. 43, 11; Kk. 93).

ನಿರ್ನಿರ್ nirnir. = ನಿರ್ನಿರ, ನಿರ್ನೆರ್, ನಿರ್ನೆರ, ನೆರ್ನೆರ್, ನೆರ್ನೆರ. Causelessly, without cause (ನಿರ್ನಿಮಿತ್ತಾಘೋರ್ಲ್ಲಸಿತಂ Šmd. 389, o. r. ನೆರ್ನೆರ್; Šmd. II, o. r. ನೆರ್ನೆರ್).

ನಿರ್ನಿರ nirnira. = ನಿರ್ನಿರ್, etc. (ನೆರ್ನೆರಂ, ನಿರ್ನಿಮಿತ್ತಂ Kk. 93).

ನಿರ್ನಿರುಹರಣ nir-niruharaṇa. Tbh. of a ನಿರ್ನಿರ್ಹರಣ. Not taking away (Bp. 61, 43).

ನಿರ್ನೆರ್ nirnĕr. = ನಿರ್ನಿರ್, etc. (Šmd. 389, Šmd. II, as o. r.).

ನಿರ್ನೆರ nirnĕra. = ನಿರ್ನಿರ್, etc. (Šmd. 389, Šmd. II, o. r. ನೆರ್ನೆರ). ನಿರ್ನೆರಂ ಬನ್ದಂ (ನಿರ್ನಿಮಿತ್ತಂ ಬನ್ದಂ 111, o. r. ನೆರ್ನೆರಂ). ದೇವಿಯರಿರಾ, ಕಡು ಕೆಯ್ದು ಕೃತಾನ್ತನ್ ಇನ್ತು ನಿರ್ನೆರಮ್ ಎಟೆದುಯ್ಯೆ ವಾರಿಸದೆ, ಕೆಮ್ಮನೆ ಉಪೇಕ್ಷಿಸಿ, ನೋಡುತಿರ್ಪಿರೇ? (112).

ನಿರ್ನೋಕಿ nirnôki. = ನಿಮೇಕಿ, q. v.

ನಿರ್ಬದ್ಧ nir-baddha. (= ನಿಬದ್ಧ). Fixed or fastened upon; directed on; clung to; pressed hard.

ನಿರ್ಬನ್ಧ nir-bandha. Insisting upon; persistence, perseverance, pertinacity; obstinacy (Sk.). 2, determination (Mhr.). 3, restraining, hindrance, obstruction (ಅಡ್ಡಿ My.). 4, pressing or urging, importunity (Sk.). 5, force, violence (ಬಲಾತ್ಕಾರ Šmd. 72, Cm.: abnormity; Čpr. 5, 28; My.). 6, a rule, an ordinance (Mhr.; B. 4, 215; My.); control (Mhr.). ನ್ಯಾಯನಿರ್ಬನ್ಧದಿನ್ದ ಹಾದಿ' ಹೋಗುವದು (ಲಂಘಣ, ಸ್ಖಲನ Si. 74). ನಿರ್ಬನ್ಧ ಮಾಡಿದವನ ಸ್ವಬನ್ಧ ಹೋದೀತೇ? (Prv.). — ನಿರ್ಬನ್ಧಗೊಳಿಸುವಿಕೆ. -ಕೊಳಿಸುವಿಕೆ. Using force (ಪ್ರಸಭ, ಬಲಾತ್ಕಾರ, etc., ಬಲವನ್ತ ಮಾಡುವಿಕೆ Si. 295).

ನಿರ್ಬನ್ಧನ nir-bandhana. = ನಿರ್ಬನ್ಧ. (My.).

ನಿರ್ಬನ್ಧಿಕ nir-bandhika. = ನಿಬ್ಬನ್ದಿಗ. A man who insists upon or persists in, etc.

ನಿರ್ಬನ್ಧಿಸು nir-bandhisu. To restrain, to hinder, to impede; to press, to urge, to force (My.).

ನಿರ್ಬಲ nir-bala. Powerless (Sk.; My.); want of power (My.).

ನಿರ್ಬಾಧ nir-bâdha. Free from opposition or contradiction (Kâvy. III, 3, B, 30). 2, freedom from trouble or annoyance (My., also ನಿರ್ಬಾಧೆ).

ನಿರ್ಬುದ nirbuda. Tbh. of ನ್ಯರ್ಬುದ. (My.).

ನಿರ್ಬುದ್ಧಿ nir-buddhi. = ನಿಬುದ್ದಿ, ನಿಬ್ಬುದ್ದಿ. Senseless, unwise, stupid, dull.

ನಿರ್ಭಂಗ nir-bhanga. Free from defeat or ruin (Šsv. 5, 26).

ನಿರ್ಭಯ nir-bhaya. Fearless, undaunted; secure; safe;—fearlessness (My.); freedom from danger. See Bp. 59, 41; 61, 44; Šsv. 5, 24; B. 4, 104.

ನಿರ್ಭರ nir-bhara. = ನಿಬ್ಬರ. Excessive, vehement, violent; *beyond measure, much;* ardent; full, filled with;—excess; vehemence, violence (Bp. 61, 11; Šsv. 3, 57; 4, 10. 11); intent and pertinacious pursuit or purpose.

ನಿರ್ಭರಾಲೋಕ nirbhara-âlôka. Viewing excessively, etc. See ನಿಟ್ಟಿಸು.

ನಿರ್ಭವ nir-bhava. Birthless (Bp. 61, 44; Šsv. 5, 24).

ನಿರ್ಭರ್ತ್ಸನ nir-bhartsana. Threatening; *threat, menace; abuse; reproach.* See ಕೊಕ್ಕರಿಸು.

ನಿರ್ಭಾಗ್ಯ nir-bhâgya. *Unlucky, destitute of fortune.* — ನಿರ್ಭಾಗ್ಯದಾಮೋದರ. A wretched vagrant (My.).

ನಿರ್ಭಾವ nir-bhâva. = ನಿರ್ಭವ. (Bp. 54, 21).

ನಿರ್ಭಿನ್ನ nir-bhinna. Broken asunder, pierced, divided, destroyed (Sk.; My.). 2, = ಅಭಿನ್ನ, adhering closely, clinging to; undivided; unchangeable (Bp. 35, 7; 53, 3; Bh. 5, 3, 26).

ನಿರ್ಭೀತ nir-bhîta. Fearless, undaunted (J. 4, 26; My.; ಅಂಜಿಕೆಯಿಲ್ಲದವ G.).

ನಿರ್ಭೀತಿ nir-bhîti. Fearlessness (My.).

ನಿರ್ಮಜ್ಜ nir-majja. Marrowless, fatless, meagre. 2, N. of a plant (ಗೊಡ್ಡ Mr. 116).

ನಿರ್ಮದ nir-mada. Unintoxicated, sober; not proud, humble (Šsv. 5, 24); *not in rut,* as an elephant.

ನಿರ್ಮನ್ಥ nir-mantha. *Churning; rubbing.*

ನಿರ್ಮನ್ಥಕಾಷ್ಠ nirmantha-kâshṭha. *The wood used for kindling fire by friction.*

ನಿರ್ಮನ್ಥ್ಯ nir-manthya. *To be churned, rubbed, or excited by friction.*

ನಿರ್ಮರಣ nir-maraṇa. Deathless (Bp. 61, 44).

ನಿರ್ಮಲ nir-mala. = ನಿಮ್ಮಳ. Spotless, free from dirt or impurities, stainless, unsullied;—virtuous;—clear, clean, pure, serene;—shining, splendent, bright; charming, lovely (ರಾಮ, ವಿಮಲ Nn. 24; ಮನೋಹರ 91; ವಳಕನೆ, ಜಳಕನೆ Čt. II, 30). See ತಿಳಿ, ಬೆಳ್ಪಳಿ, ಬ್ರಹ್ಮ. — ನಿರ್ಮಲ ಮಾಡು. To clean, as a house, etc. (B. 4, 25; My.).

ನಿರ್ಮಲತರ nirmala-tara. Uncommonly clear or bright, etc. (Čpr. 6, 3).

ನಿರ್ಮಲತೆ nir-malatĕ. Stainlessness, purity, cleanness (Bp. 8, 48).

ನಿರ್ಮಲತ್ವ nir-malatva. = ನಿರ್ಮಲತೆ. (ರಜತ, ವಿಮಲ Nn. 104; ಪ್ರಸನ್ನತೆ G.; My.).

ನಿರ್ಮಲಿತ nir-malita. Not stained or sullied, pure (Bp. 7, 9; 49, 34; J. 15, 23).

ನಿರ್ಮಲಿನ nir-malina. = ನಿರ್ಮಲ. (My.).

ನಿರ್ಮಲೀಕೃತ nirmalî-kṛita. Freed from impurity, cleansed, cleared. (Grj. 4, after 12).

ನಿರ್ಮಲೆ nir-malĕ. A spotless female (J. 18, 52). 2, the river Šôṇa (Mr. 414).

ನಿರ್ಮಳಿ nir-maḷi. = ನೆಮ್ಮದಿ. Pureness; serenity; shine, splendour, brightness (ಬೆಳ್ಪಳಿ Kk. 86).

ನಿರ್ಮಳಿಕೆ nir-maḷikĕ. Pureness, etc. (ಬೆಳ್ಪಳಿ Kk. 53).

ನಿರ್ಮಾಂಸ nir-mâṁsa. Fleshless, emaciated. ಕುದುರೆಯ ನಿರ್ಮಾಂಸಜಂಘೆಗಳ್ (Mr. 283).

ನಿರ್ಮಾಣ nir-mâṇa. Measuring or meting out; building, forming, making, fabricating, creating; creation. (My.).

Digitized by Google

— ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡು. To fabricate, to produce (B. 4, 112; My.); to create (4, 13; My.).

ನಿರ್ಮಾತೃ nir-mâtṛi. A maker, a builder, a creator. (My.).

ನಿರ್ಮಾನುಷ್ಯ nir-mânushya. Uninhabited, desolate (My.; Sk. ನಿರ್ಮನುಷ).

ನಿರ್ಮಾಪಣ nir-mâpaṇa. Causing to be built, formed, or made (Čpr. 2, 57). See ಮಾಡಿಸು.

ನಿರ್ಮಾಯ nir-mâya. Free from illusion (Bp. 61, 44; J. 7, 18).

ನಿರ್ಮಾಲ್ಯ nirmâlya. Stainlessness, purity, cleanness; that is considered as pure: the remains of an offering to an idol, as flowers, etc., flowers and other articles of an offering now become stale (Bp. 18, 96. 104; 43, 65. 66. 70; 46, 62; 49, 16; 61, 89; My.). See ಶಿವ-.

ನಿರ್ಮಿಚು nirmicu. = ನಿರ್ಮಿಸು. To make, to fashion, to form, to produce, to fabricate, to create (Šmd. 141).

ನಿರ್ಮಿತ nir-mita. Measured out; built, formed, made, produced, created (Čpr. 1, 108. 129; Bp. 1, 35; My.).

ನಿರ್ಮಿಸು nirmisu. = ನಿರ್ಮಿಚು. (Čpr. 1, 66; Bp. 54, 36; J. 2, 23; 8, 19; B. 4, 59; My.). ಅಭಿನವನಿರ್ಗಣ್ಣನ್ ಅಭಿನವಮಂಗಂ ನಿರ್ಮಿಸಿದಂ (Mr. 540).

ನಿರ್ಮುಕ್ತ nir-mukta. Loosed, set free, liberated, disjoined, separated. 2, *a snake which has lately cast his skin.* 3, not requiring final emancipation, being always in its possession (Bp. 51, 28).

ನಿರ್ಮುಕ್ತಿ nir-mukti. Liberation, deliverance. (Čpr. 4, after 24).

ನಿರ್ಮೂಲ nir-mûla. Rootless, deprived of its root; eradicated; unfounded; eradication, extirpation (Bp. 50, 65). — ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡು. To eradicate, to extirpate (B. 4, 8; My.). — ನಿರ್ಮೂಲವಾಗು. -ಆಗು. To be extirpated. ಭೂವರನನ್ನರು ನಿರ್ಮೂಲವಾದರು (Bp. 31, 22).

ನಿರ್ಮೂಲನ nir-mûlana. The condition of being eradicated or ruined (ಪ್ರಲಯ, ಲಯವಹುದು Nn. 100). 2, uprooting, extirpating (Sk., My.).

ನಿರ್ಮೂಲಿತ nir-mûlita. Uprooted, eradicated, etc. (Bp. 29, 1; 61, 89).

ನಿರ್ಮೂಲಿಸು nirmûlisu. To uproot, to pluck out or up, to extirpate. See ಕೀಳ್.

ನಿರ್ಮೇಕಿ nirmêki. (ಬಾತ ತುಮ್ಬೆ Mr. 134, o. rs. ನಿರ್ಮೋಕಿ, ನಿರ್ಮಾಕ್ಕಿ).

ನಿರ್ಮೇಘ nir-mêgha. Cloudless (Bp. 35, 10).

ನಿರ್ಮೋಕ nir-môka. Setting loose or free, solving from. 2, *the cast off skin or slough of a snake* (ಹಾವಿನ ಪೊರೆ Nn. 44).

ನಿರ್ಮೋಕ್ಷ nir-môksha. Liberation, deliverance (ಬಿಡುಗಡೆ Nr.).

ನಿರ್ಮೋಹ nir-môha. Absence of love (Bp. 14, 33; My.).

ನಿರ್ಯತ್ nir-yat. Going out or forth, going off, departing. (Čpr. 1, after 81; 1, 130).

ನಿರ್ಯತ್ತ್ರಾಣ niryat-trâṇa. Remitted force or energy: standing still (ನಿಲ್ಲುಹದು Mr. 464).

ನಿರ್ಯಾಣ nir-yâṇa. Going forth or out, setting out, departure. 2, the cessation of a journey (ನಿಲುಪಯಣ, ಉಪ್ಪಯಣ Nn. 79; ಉಪ್ಪಯಣ, ನಿಲುಪಯಣ 90). 3, vanishing, disappearance. 4, division, separation (ಭಾಗ, ವಿಭಾಗ 79; ವಿಭಾಗ, ಭಾಗವ ಮಾಡುವುದು 90). 5, death (ಮೃತಿ, ಸಾವು 79; ಮೃತ, ಸಾವು 90). 6, *the outer corner of an elephant's eye* (ಆನೆಯ ಕಡೆಗಣ್ಣು Mr. 156).

ನಿರ್ಯಾತ nir-yâta. Gone forth or out, departed, gone (Râv. 5, after 120).

ನಿರ್ಯಾತನ nir-yâtana. *Giving back, returning, restitution, delivery of a deposit, replacing anything lost.* 2, *a gift.* 3, *requital, revenge.*

ನಿರ್ಯಾಮ nir-yâma. *A sailor; a pilot; a helmsman.*

ನಿರ್ಯಾಮಕ nir-yâmaka. = ನಿರ್ಯಾಮಕ, ನಿರ್ಯಾಮ. ತುದಿಯ ಕೂಕಮ್ಬದವನು (ನಿರ್ಯಾಮಕ, ಕರ್ಣಧಾರಕ Mr. 407).

ನಿರ್ಯಾಸ nir-yâsa. *Exudation of trees or plants, as gum, resin, juice, milk, etc.* (ಮರದ ಬಂಕೆ Si. 487).

ನಿರ್ಯೂಹ nir-yûha. = ನಿರ್ವ್ಯೂಹ. *A peg or bracket projecting from a wall to hang or place anything upon.* 2, *a chaplet worn on the crown of the head, a crest, a head-ornament;* see ಬಾಸಿಗ. 3, *a door.* 4, *extract, decoction.*

ನಿರ್ಯೋಗ nir-yôga. Inconnection, disconnection (Šâstrasâra in W. v. 1508).

ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ nir-lakshya. Disregard, contempt (My.).

ನಿರ್ಲಜ್ಜೆ nir-lajjĕ. Want of shame, indecency, impudence (My.).

ನಿರ್ಲಜ್ಜೆತನ nir-lajjĕtana. = ನಿರ್ಲಜ್ಜೆ. (ಸ್ತ್ರೀಯಾತ್ಮ G.).

ನಿರ್ಲೇಪ nir-lêpa. Unsmeared; uncontaminated, stainless, spotless; the state of being uncontaminated, spotlessness, etc. (Jns. 22, 53; My.).

ನಿರ್ಲೋಟಿಸು nir-lôṭisu. To roll or move about (Bh. 2, 9, 17).

ನಿರ್ಲೋಭ nir-lôbha. Free from desire (Sk.); freedom from desire, unavariciousness, unselfishness (My.).

ನಿರ್ಲೋಭಿ nir-lôbhi. Uncovetous, unselfish (B. 5, 228).

ನಿರ್ಲ್ವಯನಿ nir-lvayani. *The cast off skin of a snake.*

ನಿರ್ವಕ್ರ nir-vakra. Straightness, uprightness, justice (Bp. 5, 8). 2, not ambiguous, plain, evident, as guilt (22, 50).

ನಿರ್ವಂಗ nir-vaṅga. A kind of good horse (Mr. 281; ವಂಗ = ವ್ಯಂಗ?).

ನಿರ್ವಂಚಕ nir-vañcaka. Without fraud or deceit, sincere (Bp. 1, 31; My.). 2, sincerity (Bp. 28, 4; 36, 21; 59, 49).

ನಿರ್ವಂಚಕತ್ವ nir-vañcakatva. = ನಿರ್ವಂಚಕ No. 2. (Bp. 8, 22; My.).

ನಿರ್ವಂಚನೆ nir-vañcanĕ. = ನಿರ್ವಂಚಕತ್ವ. (My.).

ನಿರ್ವಪಣ nir-vapaṇa. Pouring out, sprinkling, scattering; libation, oblation; —*spending, bestowing presents;*—*gift, donation.*

ನಿರ್ವರ್ಣನ nir-varṇana. *Looking at, regarding, seeing.*

ನಿರ್ವರ್ತನ nir-vartana. *Completing, effecting, accomplishment, completion, execution.*

ನಿರ್ವರ್ತಿತ nir-vartita. Finished, completely done, accomplished (Čpr. 2, after 39; 7, after 148; 8, after 24).

ನಿರ್ವರ್ತಿಸು nir-vartisu. To complete, to accomplish, to finish (Abh. P. 7, after 47; My.).

ನಿರ್ವರ್ತ್ಯ nir-vartya. To be accomplished, to be executed or produced (adj., Šmd. 155. 156).

ನಿರ್ವಹಣ nir-vahaṇa. *Conclusion, completion, end;* the state of being spent. 2, carrying out; effecting, completing. See ಮುಗಿ, ಸಮೆ; Bp. 58, 19; 59, 38; (Šmd. 177, o. r. ನಿರ್ವಾಹಣ).

Digitized by Google

ನಿರ್ವಹಿಸು nir-vahisu. To carry out; to accomplish, to effect (Bp. 10, 54; J. 20, 7; 31, 42; Si. 238. 256. 267; My.).

ನಿರ್ವಾಣ nir-vâna. *Blown out, extinguished;* becoming extinguished. 2, *liberated from existence.* 3, dead, defunct. 4, extinction of life: *the delivery of the individual soul from the body and further transmigration, and its reunion with the universal or supreme soul* (ಕೈವಲ್ಯ, ಮೋಕ್ಷ Nn. 19; ಮುಕ್ತಿ, ಮೋಕ್ಷ, etc. Mr. 26). 5, the end of life, death (ಜನ್ಮಾಂತ, ಜನ್ಮದ ಕಡೆ 19, o. r. ಪ್ರಾಣಾಂತ್ಯ; ಜನ್ಮದವಹಣೆ Mr. 507). 6, calm; complete satisfaction or pleasure, highest felicity. 7, vacuity, vacuum. 8, setting, vanishing from sight; evening, eventide (ಅಸ್ತಮಯಸಮಯ, ಅಸ್ತಮಾನ, ಸಾಯಂಕಾಲ 19; ಅಸ್ತಮಯ 507). 9, sinking under, diving, immersion (ಮಜ್ಜನ 507). 10, a kind of penance, sanctification of the body by penance (ತಪ, ತಪೋಭೇದ 19; ವಪುಸಿದ್ಧಿ 507). 11, a Jina (507). 12, the soul (ಜೀವನು, ಆತ್ಮನು 19). 13, the body (ದೇಹ 19). 14, an elephant (ಸಾಮಜ, ಆನೆ 19; ಗಜ 507). 15, vairavaśa (ವೈರದ ವಶ 19, o. rs. ವೈರದ ತಮ, ವೈರದ ಸಮ). 16, presenting funeral oblations; funeral rites (ಉತ್ತರಕರ್ಮ, ಉತ್ತರಕ್ರಿಯೆ 19; one MS. ಉತ್ತರ = ಪ್ರತಿವಾದ; ಕರ್ಮ = ಕ್ರಿಯೆ). 17, works or performances in general (ಕಾರ್ಯ, ಕೆಲಸ, ಕಾರ್ಯಂಗಳ್ 19). 18, nakedness, nudity (My.).

ನಿರ್ವಾಣಕ್ಷೇತ್ರ nirvâṇa-kshêtra. A place where penance is performed (Śâstrasâra in W. v. 1259).

ನಿರ್ವಾಣರೇಖೆ nirvâṇa-rêkhĕ. A life-like stripe (Čpr. 6, after 64).

ನಿರ್ವಾಣಿ nir-vâṇi. A person who goes naked and is exonerated whilst living from future birth and all ritual ceremonies (Bp. 20, 16). 2, N. of an Arhat. 3, N. (My.). — ನಿರ್ವಾಣಿದೇವ. N. (Bp. 59, 3).

ನಿರ್ವಾತ nir-vâta. Free from wind; *not windy, calm, still.*

ನಿರ್ವಾದ nir-vâda. Speaking out: *obloquy, censure.* 2, *rumour, report.* 3, asseveration.

ನಿರ್ವಾಪ nir-vâpa. Pouring out, etc.; *offering oblations, especially funeral oblations;* gift, giving, alms.

ನಿರ್ವಾಪಣ nir-vâpana. 1. = ನಿರ್ವಾಪ.

ನಿರ್ವಾಪಣ nir-vâpana. 2. Blowing out, putting out, extinguishing; *extinction, annihilation; slaughter.*

ನಿರ್ವಾರ್ಯ nir-vârya. *Irresistible; acting fearlessly.*

ನಿರ್ವಾಸನ nir-vâsana. Expelling or driving from home, banishment. 2, *hurting, killing, slaughter, annihilation.*

ನಿರ್ವಾಹ nir-vâha. (= ನಿದಾವು). Causing one's self to be brought out of: bringing one's self out of, extricating one's self; a way out, an escape (My., not Sk.). ಆದಕ್ಕೆ ಆ ಮೃಗಗಳೆಲ್ಲ ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲದೇ ಒಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕಾಯಿತು (B. 4, 12). ನಿಮ್ಮ ಮಾತಿನ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡುವೆನು, ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲ (My.). ಅವನಿಗೆ ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲ (for him there is no escape, he is going to die, My.). 2, accomplishment, achievement; effecting, doing; managing. ನನ್ನಿಂದ ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲ (I cannot accomplish it, My.). ಹಾಗೆ ಮಾಡದೇ, ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲ (B. 4, 45). ಬರೆದು ತಿಳಿಸದಿದ್ದರೆ ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲ (4, 196). See Šmd. 156. 160. 173. 3, supporting, maintaining (J. 18, 15). 4, subsisting on. 5, sufficiency, adequacy, competent provision or means of living. 6, accomplished, finished (ಸಿದ್ಧ Nn. 24); completion, end. See ವಾಕ್ಯ-. — ನಿರ್ವಾಹ ಆಪ್ಪಿಸು. To effect, to bring into being (Bp. 37, 53). — ನಿರ್ವಾಹ ಮಾಡು. = ನಿರ್ವಾಹಿಸು. 2, (to shift), to live frugally or economically, to be content with so much as is absolutely necessary to sustain life (B. 4, 74). — ನಿರ್ವಾಹ ಸಾಗಿಸು. To obtain, or supply, the means of sustenance; to maintain, to sustain (B. 3, 110; 5, 88. 186). — ನಿರ್ವಾಹ ಸಾಗು. Maintenance or sustenance to take place (B. 4, 108).

ನಿರ್ವಾಹಕ nir-vâhaka. Accomplishing, performing, effecting (adj., Sk.; My.).

ನಿರ್ವಾಹಣ nir-vâhana. = ನಿರ್ವಾಹ. (Šmd. 177, see ನಿರ್ವಹಣ).

ನಿರ್ವಾಹಶಾಲಿ nirvâha-śâli. A person who has the power of accomplishing anything (My.).

ನಿರ್ವಾಹಿಸು nir-vâhisu. = ನಿಬಾಯಿಸು. To accomplish, to effect.

ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ nir-vikalpa. Not admitting an alternative (Kâvy. V, 70). 2, free from change (Bp. 18, 100; My.).

ನಿರ್ವಿಕಾರ nir-vikâra. Unchanged; unchangeable, immutable (Bp. 38, 27; 61, 43; My.).

ನಿರ್ವಿಕಾರತೆ nir-vikâratĕ. Unchangeableness, uniformity. (Šâv. 2, after 105).

ನಿರ್ವಿಕಾರಿ nir-vikâri. = ನಿರ್ವಿಕಾರ. (ಅವಿಕೃತಿ Šmd. 67. 68).

ನಿರ್ವಿಘ್ನ nir-vighna. Unobstructed, free from obstructions or difficulties; absence of obstruction or impediment (Bp. 61, 43; J. 18, 15; My.).

ನಿರ್ವಿಘ್ನತೆ nir-vighnatĕ. Absence of obstructions or difficulties (J. 1, 3).

ನಿರ್ವಿಘ್ನದಾಯಕ nirvighna-dâyaka. Gaṇêśa. (My.).

ನಿರ್ವಿಣ್ಣ nir-viṇṇa (-vinna). = ನಿರ್ವಿಣ್ಣ. Despondent; disgusted with anything; loathing; self-disparaged, overcome with fear or sorrow.

ನಿರ್ವಿಣ್ಯ nirviṇya. Tbh. of ನಿರ್ವಿಣ್ಣ. (J. 14, 10; 18, 60).

ನಿರ್ವಿಂದ nir-vinda. = ನಿರ್ವೇದ. (Čpr. 5, 96).

ನಿರ್ವಿಭವ nir-vibhava. Devoid of substance or wealth, etc. (Bp. 51, 18).

ನಿರ್ವಿರಲ nir-virala. Having no interstices (Bp. 61, 44).

ನಿರ್ವಿವಾದ nir-vivâda. Absence of contention or controversy. (My.).

ನಿರ್ವಿಶೇಷ nir-viśêsha. Absence of difference;—showing no difference, without distinction; indiscriminate (Kâvy. V, 57); without any specification (ಅವಿಶೇಷ Šmd. 123).

ನಿರ್ವಿಶೇಷಶಬ್ದ nirviśêsha-śabda. A term which does not specify (the quantity, etc., Šmd. 123).

ನಿರ್ವಿಷ nir-visha. Without venom, poisonless; innocuous (Šmd. 224; Bp. 13, 4).

ನಿರ್ವಿಷಯ nir-vishaya. Not attached to any object; separated from, or not attached to, sensual objects (Bp. 61, 43).

ನಿರ್ವೀರೆ nir-vîrĕ. *A woman whose husband and children are dead.*

ನಿರ್ವೀರ್ಯೆ nir-vîryĕ. = ನಿರ್ವೀರೆ. (ಪತಿ ಪುತ್ರರಿಲ್ಲದಳ್ Mr. 303).

ನಿರ್ವೃತಿ nir-vṛiti. = ನಿವೃತ್ತಿ. Complete satisfaction, bliss, happiness; final emancipation. (Čpr. 9, 37).

ನಿರ್ವೃತ್ತ nir-vṛitta. *Finished, completely done, accomplished.*

ನಿರ್ವೃದ್ಧ nir-vṛiddha. Not growing old, always young (Bp. 61, 44).

Digitized by Google

ನಿರ್ವೇಗ nir-vêga. Without violent motion or impetuosity, not waving, quiet, calm. (Čpr. 2, after 24).

ನಿರ್ವೇದ nir-vêda. Disgust, satiety. 2, *despondency, self-disparagement;* grief, sorrow (ಖೇದ, ಉಮ್ಮಳಿಕೆ Mr. 455). 3, one of the sañčâribhâvas (Kâvy. IV, 2, 16).

ನಿರ್ವೇಶ nir-vêśa. Entering into; gaining, obtaining. 2, *wages, hire.* 3, payment; expiation, atonement. 4, *enjoyment, enjoying* (ಉಪಭೋಗ, ಭೋಕ್ತ Mr. 457).

ನಿರ್ವೇಶನ nir-vêśana. = ನಿರ್ವೇಶ. (ಭೋಗ Mr. 514, one MS. ನಿರ್ವೇಶ).

ನಿರ್ವ್ಯಗ್ರ nir-vyagra. Not bewildered or distracted; not agitated or alarmed; steady (Čpr. 3, after 97); not eagerly engaged in (Kâvy. III, 1, A, 12).

ನಿರ್ವ್ಯಥನ nir-vyathana. *A chasm, a hole.* 2, freedom from pain.

ನಿರ್ವ್ಯಸನ nir-vyasana. The state of being unconcerned or careless (My.).

ನಿರ್ವ್ಯಾಕುಲ nir-vyâkula. Not troubled or disquieted, calm. (Čpr. 1, 91).

ನಿರ್ವ್ಯಾಜ nir-vyâja. Without deceit, candid, honest, plain, exact (Čh. v. 98. 200); honesty, etc. (Śmd. 188); without a pretext. 2, without a cause or reason (My., not Sk.).

ನಿರ್ವ್ಯಾಪಾರ nir-vyâpâra. *Without employment or business, unoccupied.*

ನಿರ್ವ್ಯೂಹ nir-vyûha. = ನಿರ್ಯೂಹ. (G.).

ನಿರ್ಹರಣ nir-haraṇa. = ನಿರುಹರಣ. Taking forth or out, rooting up, taking away, removing.

ನಿರ್ಹಾರ nir-hâra. = ನಿರ್ಹರಣ. *Extracting, extraction;* rooting up, destruction; carrying away or out; taking away, removing.

ನಿರ್ಹಾರಿ nir-hâri. *Diffusely fragrant.*

ನಿರ್ಹೇತುಕ nir-hêtuka. Causeless, reasonless. (Čpr. 3, 65).

ನಿಲ್ nil. = ನಿಲು 1, ನಿಲ್ಲು. Not to walk, to stand still; to stand; to stand up; to cease to go on, to stop; to continue in a place, to stay; to be; to wait; to remain, to be left as a remainder;—to stand or last, to continue unimpaired, as colour;—to stand, to remain fixed or without injury, as the garbha; to remain, as life; to cease, to come to an end, as rain; to cease, not to occur again, as pregnation, etc.; to make an interruption in one's work, to rest;—to endure, to be able to resist unimpaired, as the force of a blow, etc. (ಗತಿಮುಕ್ತ Śmd. Dh.; ಇರ್ Śmd. 6. 135. 174 Cm.; ನೆಲೆಗೊಳ್ 24. 70 Cm.; ನೆಲಸು 65. 122; ತಡೆ 150; My. as ನಿಲ್ಲು; T. ನಿಲ್, ನಿರ್; M. ನಿಲ್; Tě. ನಿಲು; *cf.* ನೆಲೆ). P. ps. ನಿಲ್ತು, ನಿನ್ದು (Śmd. 281). ನಿಲ್! (272), ನಿಲಲ್ (174), ನಿಲೆ (65. 70. 135), ನಿಲ್ಕುಂ (258), ನಿಲ್ಕೆ (408), ನಿಲ್ವುದು (258 Cm.), ನಿಲ್ಲದೆ (150), ನಿಲ್ಲವು (291). ಬೆನ್ನೊಳ್ ನಿಲ್ತಂ ಗಾಣ್ಡೀವಿ (288). ಗಿರಿಯುಂ ಕರಿಯುಂ ನಿಲ್ಲವು ಪವಿಮುಖದ ಕೋಟಿಗಮ್ ಅತನ ಬಾಳ್ಗಂ (291). ನಿನ್ದು ಇರ್ದಪ (ಊರ್ಧ್ವಗಜಾನು, ಸಮುತ್ಥಿತ Hlâ.). ನಿನ್ದಂ (ಸಮುತ್ಥಿತ Mr. 246). ಮಂಚದೊಳ್ ನೃಪಗೆ ನಿನ್ದು ಸೇವೆ ಮಾಡ್ಪ ದೊಮ್ಬೆಗಳು ಪಾಂಚಾಲಿಕೆಗಳು ಪುತ್ರಿಕೆಗಳಕ್ಕುಂ (204). ನಿನ್ದ ಗೆರೆ (ಲಘು 364). ನಿನ್ದುದು (ಕುಣ್ಠಿತ 453). ನಿನ್ದುದು (ಅಮೃತ 511). ನಿನ್ದಿತು (Bp. 37, 50). ತನೆ ನಿಲಲು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಂ (180). ನಿನ್ದ ಬಸುಬು (ಕೃಪೀಟ Nn. 85; Mr. 484). ದೇಶಿಗನಾಗಿ ನಿಲ್ವೆನಂ (J. 28, 20). ಅವುದು ಸಂಕಟಂ ನಿನಗೆ? ನಿಲ್ಲಜ, ನಿಲ್ಲಜ! (Śmd. 139). See Śmd. 6. 24. 153. 281; Čh. vs. 131. 140. 147. 150; Čpr. 1, 111. 136; 4, 47; 8, after 4; Bp. 12, 47; 14, 7. 21; 18, 55; 32, 28; 37, 27; 39, 62; 42, 28. 87; 43, 26; 45, 34; 54, 12. 36; 86, 38; Bh. 1, 10, 34; 2, 13, 11. 37. 39. 46; Râv. 5, 21. 129; 8, 112; J. 15, 3; 26, 4; 28, 26. 33. 35. 36; 31, 28; Râm. 1, 14, 1. — ನಿಲ್ ನಿಲ್. rep. (Bp. 26, 30). — ನಿಲೆ ನುಡಿ. To tell to stand or stop (Abh. P. 7, after 21). — ನಿನ್ದ ಬೇಕೆ. -ಅಬೇಕೆ. Authority, proof (ಸನ್ದ ಪವಣಂ Bhn. 46).

ನಿಲ nila. 1. = ನಿಲು 2. Standing. **2,** that stands upright: the side-post of a door (My.; T. ನಿಲೈ). **3,** remainder; balance; arrears (Tě. ನಿಲವೆ; T. ನಿಲುವೈ; M. ನಿಲವು). ನಿಲವಿಲ್ಲದೆ ಹಲದಿನ್ದ ಹೊಲದ ಉಕ್ಕೆ; ನಿಲ ನೋಡಿ ಸಂಸಾರ (Prv.). — ನಿಲಕಡೆ. = ನಿಲಗಡೆ, ನಿಲು-. Standing; attitude (see Mr. s. ತ್ರಿಭಂಗಿ). 2, cessation: leisure (My.). 3, waiting: patience, composure (My.). ನಿಲಕಡೆಯಿಲ್ಲದವನಲ್ಲಿ ಊಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ (as a mendicant, etc.), ಇದ್ದ ಹಲ್ಲು ಉದುರಿಸಿ ಕೊಣ್ಡ (Prv.). — ನಿಲಗಡೆ. = ನಿಲಕಡೆ. (My.). — ನಿಲದಾಳಿ. = ನಿಲ No. 3. ನಿಲದಾಳಿ ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಗೊಲ್ಲಮಿಣ್ಡನಿನ್ದ ಪೆಟ್ಟು ತಿನ್ದ (Prv.).

ನಿಲ nila. 2. = ನೆಲಹು, etc. (My.).

ನಿಲಕಿಸು nilakisu. = ನಿಲಿಕಿಸು, ನಿಲುಕಿಸು. To cause to come within reach, to make reachable (My.). **2,** to cause to stretch one's self (My.). **3,** to come within reach (My.).

ನಿಲಕು nilaku. = ನಿಲುಕು, etc. (My.). ನಾಲಿಗೆಗೆ ನಿಲಕದ ಹಾಗಿದ್ದರೆ (B. 3, 31). ಆತನ ಕೆಯ್ಗೆ ನಿಲಕದ್ದದ'ನ್ದ (3, 44).

ನಿಲಯ ni-laya. Lying or settling down; hiding one's self. 2, *a dwelling, an abode, a residence.*

ನಿಲಯವಾನ್ nilaya-vân. (ನಿಲಯವನ್ತ್). The householder who performs the domestic rites (ಗೃಹಮೇಧಿ, ಗೃಹಸ್ಥ Mr. 242).

ನಿಲವು nilavu. (Śmd. 247). = (ನಿಲ 1), ನಿಲುವು 1. Standing (Śâv. 2, 101). **2,** position, state, condition (Bp. 51, 25; Râm. 3, 6, 33). **3,** height, as that of a man, a tree, etc.; high (ಉನ್ನತ, ಉದ್ದ G.; My.; Bp. 19, 29). **4,** = ನಿಲ 1, No. 2 (My.). **5,** = ನಿಲ 1, No. 3 (My.). **6,** cessation: leisure (My.; see Prv. s. ನಿಲ 1). ಕರಡಿಗಳು ಅಯ್ಗೇಣು ನಿಡಿದು, ಮೂಡು ಗೇಣು ನಿಲವು (B. 3, 108). ತೋಳ ಸುಮಾರು ಎರ್ಡುಪರೆ ಪೂಟ ನಿಲವಾಗಿಯೂ ಮೂಡುವರೆ ಪೂಟ ನಿಡಿದಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತದೆ (5, 252). **7,** a resting place; a seat, a place of abode; an apartment in a house (ಸಂಸ್ಥಾನ, ಸನ್ನಿವೇಶ Hlâ.; ಸಂಸ್ಥಾನ Mr. 461; J. 8, 2). ಮನೆಯ ನಿಲವು (ಕಕ್ಷಾನ್ತರ, ಪ್ರಕೋಷ್ಠ Mr. 201). — ನಿಲವಂಗಿ. -ಅಂಗಿ. = ನಿಲುವಂಗಿ. A garment of a person's own height, a long, loose garment (My.). — ನಿಲವುಗೆಡಿಸು. -ಕೆಡಿಸು. To destroy one's standing, position, etc. (J. 2, 12).

ನಿಲಿ nili. An abbreviation of the P. p. ನಿಲಿಕಿ of ನಿಲಿಕು. — ನಿಲಿ ನಿಲಿಕು. rep. (Bp. 31, 5; 60, 29).

Digitized by Google

ನಿಲಿಕಿಸು nilikisu. = ನಿಲಕಿಸು, etc. (Bp. 47, 59; My.).

ನಿಲಿಕು niliku. = ನಿಲಕು, etc. See ನಿಲಿ ನಿಲಿಕು.

ನಿಲಿಮ್ಪ ni-limpa. = ನಿಳಿಮ್ಪ. A god, a deity (Mr. 8; Bp. 10, 38).

ನಿಲಿಮ್ಪನಿಲಯ nilimpa-nilaya. Heaven (ಬಡಿಗ Čt. II, 62).

ನಿಲಿಸು nilisu. = ನಿಲ್ಲಿಸು. To cause to stand, stop, cease, stay, etc. ನಿಲಿಸಿದಪಂ or ಕಿಲಿಸಿದಪ್ಪಂ (Šmd. 276). ನಿಲಿಸುವರ್ಥಂ (ನಿವಾರಣಾರ್ಥಂ 394 Cm.). See Čpr. 6, after 28; Bp. 16, 9; 18, 11; 22, 14; 28, 42; 32, 22; 40, 40; 42, 20. 28; 45, 12; 47, 58; 50, 12. 21; 51, 3. 31; 53, 14; 59, 13. 55; ಹಾ; Bh. 1, 8, 9; Rāv. 6, after 11; J. 5, 25. 43; 28, 54; 29, 32; Râm. 1, 14 sum.

ನಿಲು nilu. 1. = ನಿಲ್, etc. ನಿಲುವೆ (Bp. 44, 9). — ನಿಲು ನಿಲ್. rep. (Bp. 17, 11). — ನಿಲು ನಿಲ್ಲು. (Bp. 9, 31).

ನಿಲು nilu. 2. = ನಿಲ 1. — ನಿಲುಕಡೆ. = ನಿಲಕಡೆ. Patience, composure (ತಾಳುವದು Šm. 113; My.). 2, cessation: leisure (My.). — ನಿಲುಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. A staring condition of the eye (My.). — ನಿಲುಗನ್ನಡಿ. -ಕನ್ನಡಿ. A full length mirror (My.; Tĕ.). — ನಿಲುಗಮ್ಬ. -ಕಮ್ಬ. A post or pillar that is standing (My.). — ನಿಲುಗಮ್ಬಳಿ. -ಕಮ್ಬಳಿ. A cumley that reaches to the feet (My.). — ನಿಲುಪಯಣ. Cessation of a journey (ನಿರ್ಯಾಣ, ಉಪ್ಪಯಣ Nn. 79. 90).

ನಿಲುಕಿಸು nilukisu. = ನಿಲಕಿಸು, etc. (My.).

ನಿಲುಕು niluku. = ನಿಲಕು, ನಿಲಿಕು, ನಿಲ್ಕು, (ನಿಳ್ಕು). To stretch one's self (Bp. 3, 10; My.; see s. ನಿಕ್ಕುಳಿಸು); to stretch one's self or one's limbs, from fatigue, etc. (Bp. 32, 25; 38, 16; 59, 20); to be extended to one's full height, to reach, so as to obtain something, etc., to stand upon one's tiptoes (My.; Bp. 26, 30; 42, 3; Râm. 3, 8, 69; 6, 14, 25; J. 8, 19); ನಿಲುಕಿದರೆ ಸಿಕ್ಕದೆ ಇದ್ದದ್ದು ಕೂತರೆ ಸಿಕ್ಕೀತೇ? (Prv.);—to rise up to, to rush up to or at (Bh. 3, 13, 27). **2,** to come or be within reach, to be reachable (My.). ಅದು ನನಗೆ ನಿಲುಕುವದಿಲ್ಲ (it is not within my reach, My.). ಗೊನೆಗಳು ಬಾಯಿಗೆ ನಿಲುಕಲಿಲ್ಲ (B. 2, 16). ಕಣಿಕೆ ನನ್ನ ಕೆಯ್ಗೆ ನಿಲುಕುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ (2, 19). ಸಾರವಾನನ ಕಾಲು ಅವನಿಗೆ ನಿಲುಕಲಿಲ್ಲ (4, 181). **3,** to come within the reach of, or in contact with, something. ಯಾವ ಪ್ರಕಾರದ ದೋಷಗಳಿಗೂ ನಿಲುಕದನ್ಥ ಪರಮೇಶ್ವರನು (B. 4, 89). **4,** to apply one's self to, to begin. ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನಿಲುಕಿದನು (My.). **5,** to apply one's thoughts unto (Bh. 4, 6, 26). — ನಿಲುಕು ನಿಲುಕು. rep. (Bp. 26, 30).

ನಿಲುಮ್ಬು nilumbu. 1. (Šmd. 48). = ನಿಗುಮ್ಬು. To heap up, to heap together, to amass (ಪುಂಜೀಕರಣ Šmd. Dh.). **2,** to crowd (v. i.), to swarm, to be numerous (Rāv. 1, after 135; 2, after 8; Šāv. 2, after 42; 2, 47). **3,** to coil, as a serpent (Rāv. 5, after 55). See s. ಕುಪ್ಪಳಿಸು 1.

ನಿಲುಮ್ಬು nilumbu. 2. = ನಿಲುವು 2. To jump, to caper. See ಕುಪ್ಪಳಿಸು 1 & 2.

ನಿಲುವಿಕೆ niluvikĕ. Standing. **2,** = ನಿಲವು No. 3, height, tallness. ನಿಲುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಾಯಿಗಳೆಲ್ಲ ಒನ್ದೇ ಸವನೆ ಇರುವದಿಲ್ಲ (B. 3, 39). ಯಾವನಾದರೂ ಎತ್ತರವಾದ ನಿಲುವಿಕೆಯ ಮನುಷ್ಯನು (4, 65).

ನಿಲುವು niluvu. 1. = ನಿಲವು, etc. (Šāv. 1, after 81; My.; ಎತ್ತರ, ಸ್ಥಲ G.). ಹುಲಿಗಳ ನಿಲುವು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಎರಡು ಎರಡುವರೆ ಮೊಳ ಇರುತ್ತದೆ (B. 4, 35). — ನಿಲುವಂಗಿ. = ನಿಲವಂಗಿ. (My.). — ನಿಲುವು ಬೀಳು. To fall into, *i. e.* entering, the standing (of corn, *i. e.* entering or hiding in standing corn). ತುಡುಗ ಆವು ಗವ ಗವ ತಿನ್ದು, ಹೊಲ ಕಾಯುವವರ ಸುಡಿವು ಕಣ್ಣು ಕೂಡಲೆ ಜೋಳದ ನಿಲುವು ಬಿದ್ದು, ಓಡಿ ಹೋಯಿತು (B. 3, 22).

ನಿಲುವು niluvu. 2. = ನಿಲುಮ್ಬು 2. (Bp. 32, 37; 52, 42).

ನಿಲ್ಕ nilka. = ನಿಕ್ಕ, q. v.

ನಿಲ್ಕು nilku. = ನಿಲುಕು, etc. (Čpr. 7, 108; Grj. 5, 49).

ನಿಲ್ತು niltu. P. p. of ನಿಲ್, q. v.

ನಿಲ್ಲಿಸು nillisu. = ನಿಲಿಸು. (My.; Si. 91. 288. 393; B. 4, 13. 80. 104. 121. 134).

ನಿಲ್ಲಿಸುವಿಕೆ nillisuvikĕ. Placing, etc. (Si. 284).

ನಿಲ್ಲು nillu. = ನಿಲ್, q. v. (C.; B. 4, 195; J. 28, 45; Bp. 12, 12; 26, 28). P. ps. ನಿತ್ತು (My.), ನಿನ್ತು (C.; B. 2, 47; 3, 11. 33), ನಿನ್ದು. ನಿನ್ತಿತು (Bp. 11, 47), ನಿನ್ತು (My.), ನಿತ್ತಿತು (My.). ಚಿಕ್ಕ ಹಳ್ಳದಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿನ್ತ ಪುಟ್ಟ ಪುಟ್ಟ ಕುಣ್ಟೆ (ಪಲ್ವಲ, etc. Si. 91). ಹೊಳೆ ನಿನ್ತು ಹೋದ ಮುದಕಿಯನ್ಥವಳು (ನಿಷ್ಕಳೆ 188). ನಿನ್ತು ಹೋದ ಗಾಳಿ (ನಿರ್ವಾತ, ಗತಾನಿಲ 380). ನಿಲ್ಲುತ (Bp. 20, 13). ನಿಲ್ಲುವ, ನಿಲ್ಲುವದು, ನಿಲ್ಲುತೇನೆ, ನಿಲ್ಲುತ್ತೇನೆ (My.). ನಾಲ್ವತ್ತು ಆಯ್ವತ್ತು ವರುಷದ ಹಿನ್ದೆ ಭಾಗವತದ ಪುಸ್ತಕವು, ನೂರಿಽ ಇಪ್ಪತ್ತಯ್ದು ನೂರಿಽ ಅಯ್ವತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ನಿನ್ತಾಗ್ಯೂ, ಹೊತ್ತಿಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ (B. 4, 208). ನಿಲ್ಲದಿರುವ ಮಲ್ಲನ ಸಂಗತಿ (to a malla who is in too great a hurry to give an answer) ಕಲ್ಲು ಹೊತ್ತೀಯಾ? ಅನ್ದ ಹಾಗೆ.— ನಿಲ್ಲಲಾರದ ಗುಲ್ಲು ವಣಿ, ಕೊಲ್ಲಿಸಿ ಕೊಣ್ಡ.— ನಿಲ್ಲು! ಎನ್ದರೆ ಹಲ್ಲು ಕಿಸಿದು, ಗುಲ್ಲು ಮಾಡಿದ (Prvs.). — ನಿನ್ದರು. 1. = ನಿನ್ತರು. 3rd pers. plural imperf. They stood. — ನಿನ್ದರು. 2. = ನಿನ್ದಿರು. ನಿನ್ದರಗೊಡು (B. 5, 187). — ನಿನ್ದಿರಿಸು. (-ಇರಿಸು). To cause to stand, to place, etc. (Bp. 27, 11. 12; Râm. 4, 4, 6; 6, 40, 7). — ನಿನ್ದಿರು. -ಇರು. To stand, to remain, etc. (Bp. 27, 31; B. 5, 132). — ನಿಲ್ಲಗೊಡಿಸು. -ಕೊಡಿಸು. To allow to stand, etc. (B. 4, 45). — ನಿಲ್ಲು ನಿಲು. rep. (Bp. 44, 9). — ನಿಲ್ಲು ನಿಲ್ಲು. rep. (Bp. 21, 40; 22, 33).

ನಿಲ್ಲುವಿಕೆ nilluvikĕ. Standing, etc. (Si. 288).

ನಿವಡಿಸು nivaḍisu. To become conspicuous (for good or evil qualities, Râm. 3, 5, 3; 6, 53, 99; Mhr. ನಿವಟಣೇಂ, ನಿವಡಣೇಂ).

ನಿವರಿಸು nivarisu. To cause to pass the hand gently over, etc.

ನಿವರು nivaru. To pass the hand gently over, to stroke or rub gently (My.; Tĕ. ನಿಮುರು, ನಿವುರು. ನೆಮುರು; *cf.* ನೀವು 2, ನೇವರಿಸು).

ನಿವರ್ತಕ ni-vartaka. Completing, finishing, causing to cease (Bp. 55, 19); turning back; returning; retreating, retiring; desisting from; ceasing.

ನಿವರ್ತನ ni-vartana. (also ನಿವರ್ತನೆ, My.). Accomplishment, completion;—turning back; ceasing, not happening;

Digitized by Google

desisting from; repenting;—causing to come back or return. See ಮುಗುದ್.

ನಿವರ್ತಿ ni-varti. = ನಿವೃತ್ತಿ. See ಅ-.

ನಿವರ್ತಿಸು ni-vartisu. To turn away, to drive back, to repel; to leave off, to desist from, to remove (My.). 2, to turn back; to disappear, to cease; to be removed. ಕಪಿಧ್ವಜಂ ನಿಕ್ಕೆ ನಿವರ್ತಿಸುತ್ತುಮಿರೆ (Śmd. 280).

ನಿವರ್ಹಣ ni-varhaṇa. = ನಿಬರ್ಹಣ. Throwing down; destroying; removing; *destruction, eradication, extirpation.*

ನಿವಸನ ni-vasana. 1. *A dwelling, a habitation, a house* (ಮನೆ Mr. 194).

ನಿವಸನ ni-vasana. 2. Putting on clothes; *clothes, raiment.* 2, *an under garment.* See ಶಬ.

ನಿವಸನೋದ್ವಹನ nivasana-udvahana. Raiment at weddings. See ತೆರಣ್ಣು.

ನಿವಹ ni-vaha. Bringing near; *a multitude, a quantity, a heap* (Bp. 35, 6; 36, 33; 46, 53; 52, 41; Śm. 118).

ನಿವಳಿತ ni-vaḷita. ನಿವಲಿತ. Moved, waved (Čpr. 8, after 24).

ನಿವಳಿಸು ni-vaḷisu. (= ನಿವಾಳಿಸು). To wave (a burning lamp, Čpr. 3, after 102).

ನಿವಾಜು. = ನಿವಾಜು, etc. (My.).

ನಿವಾಡ nivâḍa. Settlement, decision (Mhr. ನಿವಾಡಾ). See Bp. 45, 26; 50, 38; 53, 52; Râm. 3, 7, 39.

ನಿವಾತ ni-vâta. *Inaccessible to the wind, not reached by the wind, calm.* 2, *a place sheltered from the wind, a sheltered spot, an asylum.* 3, *an impenetrable coat of mail.* 4, N. of a demon.

ನಿವಾತಕವಚ nivâta-kavača. A class of Dânavas or Râkshasas (J. 13, 19).

ನಿವಾಪ ni-vâpa. Pouring out; scattering; seed. 2, *an oblation or offering of water, etc. to the manes of deceased parents or relatives* (see ಪ್ರೇತತರ್ಪಣ).

ನಿವಾರ ni-vâra. = ನಿವಾರಣ. (Bp. 12, 47; see ಅ-).

ನಿವಾರಕ ni-vâraka. Keeping off, warding off, removing. (My.).

ನಿವಾರಣ ni-vâraṇa. (ನಿವಾರಣೆ). *Keeping back or off, warding off, averting;* preventing, hindering, impeding, stopping, checking, interdicting, prohibiting, suppressing. See Śmd. 393; Bp. 3, 68; B. 4, 63; 5, 20; ಜ್ಯಾಘಾತ-, ತರ್ಜಿಸು, ಮಾಣ್, ಸೊಪ್ಪು.

ನಿವಾರಿಕೆ ni-vârikĕ. = ನಿವಾರಣ. (G.).

ನಿವಾರಿತ ni-vârita. Hindered, prevented, checked, forbidden, etc. (Bp. 41, 6; Rśv. 10, after 1).

ನಿವಾರಿಸು ni-vârisu. To keep back or off, to ward off, to avert, to prevent, etc. See Grj. 10, after 61; Bp. 2, 20; 22, 29. 40; 28, 60; 37, 37; 50, 76; Śśv. 1, after 79; J. 14, 7; ಪೊಡೆ.

ನಿವಾಸ ni-vâsa. = ನಿವಸನ 1. (ಮನೆ Nn. 91; Mr. 194; Bp. 28, 48; 35, 53; 37, 34).

ನಿವಾಸಸ್ಥಾನ nivâsa-sthâna. A place of residence (J. 10, 6).

ನಿವಾಸಿ ni-vâsi. Dwelling, residing; an inhabitant (Bp. 37, 21; My.; B. 3, 110).

ನಿವಾಸಿಸು ni-vâsisu. To dwell, to reside (My., occasionally).

ನಿವಾಳಿ ni-vâḷi. The act of waving (a thing, as boiled rice, salt, pepper, a lamp, a weapon, blood, a sheep's or buffalo's head, etc., etc.) downwards in front of a person or persons, or of the goddess Kâḷi, either to ward off or remove any evil or to create a feeling of satisfaction or pleasure, etc. (Grj. 10, after 79; J. 31, 14; My.; Tĕ. ನಿವಾಳಿ, ನಿವ್ವಾಳಿ). ನಿವಾಳಿಗೆ ತನ್ನ ಬಟ್ಟೆ (for wicks) ಕಚ್ಚೆಗೆ ಆದರೆ ದಿವಾಳಿಗೆ ಏನು ಮಾಡ್ಯಾನು? (Prv.). — ನಿವಾಳಿ ತೆಗೆ. = ಇದ್ದಿದೆಗೆ, ನಿವಾಳಿ ಮಾಡು. (My.). — ನಿವಾಳಿ ಮಾಡು. = ನಿವಾಳಿಸು. (My.). ನಿವಾಳಿ ಮಾಡೋಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ದಿವಾಳಿಯಾದ (Prv.). — ನಿವಾಳಿಯ ಬೊಮ್ಮದೇವಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 2).

ನಿವಾಳಿಸು ni-vâḷisu. = ನಿವಳಿಸು. To wave (a thing) slowly downwards (in front of etc.), to perform nivâḷi (Grj. 10, after 79; Bp. 4, 6; 39, 6; 43, 20; J. 22, 7; My.). ಯುದ್ಧಪ್ರಯಾಣಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಅರಸುಗಳಿಗೆ ರಕ್ಷೆಯಾಗಿ ಆರತಿಯನ್ನು ನಿವಾಳಿಸಿ ಬೆಳಗುವಿಕೆ (ಲೋಹಾಭಿಸಾರ, ಅಸ್ತ್ರಪೃದ್ರಾಜನೀರಾಜನಾವಿಧಿ Si. 291; *cf.* ನಿರಾಜಿಸು).

ನಿವಾಳಿಸುಹ nivâlisuha. = ನಿವಾಳಿ. ಶಸ್ತ್ರಧರರಹ ಅರಸುಗಳಿಗೆ ಪರಿವಾರ ಕೆಯ್ದುಗಳ ನಿವಾಳಿಸುಹಂ (ಲೋಹಾಭಿಸಾರ Nr.).

ನಿವಿಡ ni-viḍa. (ni-vila). = ನಿಬಿಡ. *Without interstices, close, contiguous, tight, compact, thick, crowded, impervious, dense, full.*

ನಿವಿಡೀಶ ni-viḍîśa. = ನಿವಿರೀಶ.

ನಿವಿರೀಶ ni-virîśa. = ನಿವಿಡ, ನಿವಿಡೀಶ. *Without interstices, etc.*

ನಿವಿಷ್ಟ ni-vishṭa. Entered; seated; fixed on, intent upon. (Bp. 38, 51).

ನಿವಿಸ nivisa. Tbh. of ನಿಮಿಷ (Śm. 18).

ನಿವಿಸು nivisu. (fr. ನಿಭ). To disguise (Čpr. 6, 78).

ನಿವೀತ ni-vîta. Wearing the sacrificial thread round the neck (ಜನ್ನಿವಾರಮಂ ಕೊರಲಲಿಕ್ಕುವದು Mr. 255). 2, *that thread so worn.* 3, *a wrapper, a mantle, a veil* (see ಪ್ರಾವೃತ).

ನಿವೀತಿ ni-vîti. Wearing the sacrificial thread round the neck (Sk.). 2, that thread so worn (My.).

ನಿವೃತ ni-vṛita. *Surrounded, enclosed.* 2, = ನಿವೀತ No. 3.

ನಿವೃತ್ತ ni-vṛitta. Returned; returning; turned back; gone, vanished; *ceased, refrained from, abstained;* prohibited; abstaining, abstracted or abstained from this world and its acts;—finished, completed.

ನಿವೃತ್ತಿ ni-vṛitti. = ನಿವೃತಿ, ನಿವರ್ತಿ. Return; disappearance, ceasing, *cessation, abstaining from action, inactivity;*—leaving off, desisting from; resigning; abstinence; rest; cessation from worldly concerns and engagements. 2, felicity, bliss, beatitude. See Čpr. 4, after 18.

ನಿವೃದ್ಧಿ ni-vṛiddhi. Great increase or growth (? o. r. ಸಿವರ್ಧ). See ಬೀಳ್.

ನಿವೇದಕ ni-vêdaka. Communicating, relating, telling (adj.). (Čpr. 2, 90; 9, 17).

ನಿವೇದನ ni-vêdana. Making known; communication, announcement; information. (My.);—delivering, offering; an offering or gift to men or idols. (My.). See ಅತ್ಮ-.

ನಿವೇದಿತ ni-vêdita. Made known, announced, told;—presented, given. See Čpr. 6, after 18; Bp. 33, 8; Rśv. 10, after 1.

ನಿವೇದಿಸು ni-vêdisu. To make known, to tell, to state (Čpr. 3, 62; 6, after 25). 2, to present, to offer (Bh. 1, 10, 4).

ನಿವೇದ್ಯ ni-vêdya. To be communicated; fit to be reported. 2, an oblation, a gift of food to an idol. (Čpr. 6, 104).

ನಿವೇಶ ni-vêśa. Entering; settling in a place; a settlement; a dwelling-place, a house (Sk.; My.); *a halting place, a camp.*

Digitized by Google

ನಿವೇಶನ ni-vêśana. = ನಿವೇಶ. Entering, etc.; *a habitation, an abode*, etc.; building ground (My.; Si. 113).

ನಿವೇಶಿತ ni-vêśita. Made to enter; entered; placed in or upon. (Čpr. 2,* after 56).

ನಿಶ್ niś. = ನಿಃ, etc.

ನಿಶ niśa. *Night.*

ನಿಶಠ ni-śaṭha. = ನಿಃಶಠ. Not false, candid, honest; honesty, sincerity; N. (J. 7, 2).

ನಿಶಠೆ ni-śaṭhĕ. Truth, honesty. See ಅತಿದಿಟ.

ನಿಶರಣ ni-śaraṇa. *Killing, slaughter.*

ನಿಶಾ niśâ. = ನಿಷಾ. Intoxication (My.; Mhr.). 2, = ನಿಶೆ. — ನಿಶಾಖೋರ. A man who takes any intoxicating substance (My.).

ನಿಶಾಕರ niśâ-kara. The night-maker: *the moon.*

ನಿಶಾಕಾಂತ niśâ-kânta. The moon (Ršv. 11, 10).

ನಿಶಾಚರ niśâ-čara. Moving about by night. 2, the moon (ಮೃಗಾಂಕ, ಚಂದ್ರ Nn. 23). 3, a thief (ತಸ್ಕರ, ಕಳ್ಳ, ಕಳ್ಳಬಂಟ 23). 4, an owl (ಘೂಕ, ಗೂಗೆ 23). 5, a kind of owl (ಪಾಲ್ವಕ್ಕಿ, ಪಾಲುವಕ್ಕಿ 23). 6, a vicious snake (ಉಗ್ರಾಹಿ, ಕ್ರೂರಸರ್ಪ 23). 7, a kind of sheat-fish (ಪಾಠೀನ, ಮೀನ್ 23). 8, a fiend, a râkshasa (ದನುಜ, ರಾಕ್ಷಸ 23). See Prv. s. ಪಿಶಾಚ.

ನಿಶಾಚರಿ niśâ-čari. A female râkshasa (J. 2, 58).

ನಿಶಾಚೂರ್ಣ niśâ-čûrṇa. A black powder (V. 9, 110).

ನಿಶಾಟ niśâ-aṭa. A demon (Abh. P. 13, 66); an owl. — ನಿಶಾಟದಲ್ಲಣ. -ತಲ್ಲಣ. Who causes demons to tremble: Vishṇu or Kṛishṇa (J. 13, 43).

ನಿಶಾಟನ niśâ-aṭana. *An owl.*

ನಿಶಾತ ni-śâta. *Sharpened, whetted, sharp.*

ನಿಶಾದರ್ಶಿ niśâ-darśi. Seeing at night: an owl. (R.).

ನಿಶಾದಿ niśâ-âdi. = ನಿಸಾದಿ 1. The beginning of night, evening.

ನಿಶಾನಾಥ niśâ-nâtha. = ನಿಶಾಪತಿ. (My.).

ನಿಶಾನಿ niśâni. An ensign, a flag, a standard (My.; Mhr., H. ನಿಶಾಣ; Si. 84. 281. 293; B. 5, 136. 155).

ನಿಶಾಂತ niśâ-anta. 1. The end of night, break of day. (My.).

ನಿಶಾಂತ ni-śânta. 2. Quiet. 2, *a house, a habitation.*

ನಿಶಾಪತಿ niśâ-pati. *The moon.*

ನಿಶಾಮಣಿ niśâ-maṇi. The moon. (R.).

ನಿಶಾಮನ ni-śâmana. *Seeing, sight; looking at, beholding; observing; hearing.*

ನಿಶಾರಣ ni-śâraṇa. *Killing, slaughter.*

ನಿಶಾಸ್ವೈರಿಣಿ niśâ-svairiṇi. A harlot. ಭೀತಿಯಿಂ ನಿಶಾಸ್ವೈರಿಣಿ ಪೋಗೆ ಬಿದ್ದ ಕಿವಿಯೋಲೆಯ ಮೌಕ್ತಿಕಪತ್ರಮೋ? (Lilv. 3, 4).

ನಿಶಾಹ್ವೆ niśâ-âhvĕ. *Turmeric.*

ನಿಶಿ niśi. 1. (= ನಿಸಿ). Night (Mr. 65; My.).

ನಿಶಿ niśi. 2. Together with, along with, accompanied by (My.; Mhr. ನಿಶೀಂ).

ನಿಶಿಕರ niśi-kara. The moon (Mr. 86).

ನಿಶಿಚರ niśi-čara. A thief (ಕನ್ನಗಳ Mr. 226).

ನಿಶಿತ ni-śita. *Sharpened, whetted, sharp, pointed* (Bp. 39, 64); virulent, as poison (58, 67); penetrating, keen (59, 37).

ನಿಶಿತತರ niśita-tara. Uncommonly sharp (Šśv. 4, 19).

ನಿಶಿವೈರಿ niśi-vairi. The sun (Mr. 34).

ನಿಶೀಥ ni-śîtha. The time of sleep, *midnight.*

ನಿಶೀಥಿನಿ ni-śîthini. *Night.*

ನಿಶೀಥಿನೀನಾಥ niśîthinî-nâtha. *The moon.*

ನಿಶುಮ್ಭ ni-śumbha. N. of a Dânava (Bp. 47, 21).

ನಿಶುಮ್ಭನ ni-śumbhana. *Killing, slaying.*

ನಿಶೆ niśĕ. ನಿಶಾ. = ನಿಸಿ. *Night.* 2, *turmeric.*

ನಿಶ್ಚಂಚಲ niś-čančala. = ನಿಶ್ಚಂಚಲಿತ. (My.).

ನಿಶ್ಚಂಚಲಿತ niś-čančalita. Unmoved, fixed, firm, steady (Bp. 24, 3).

ನಿಶ್ಚಯ niś-čaya. = ನಿಚಯ 2, ನಿಚ್ಚಯ. Ascertainment, investigation, inquiry;—accurate or certain knowledge, a firm conviction;—*certainty, positiveness* (ನಿಶ್ಚಾನ Kk. 79);—determination, resolution, final decision, settlement (ನಿಶ್ಚಿತ, ನಿಯತ Mr. 435; My.);—fixed intention, design, purpose. See ತಬ್ಸರ್. ನಿಶ್ಚಯಕ್ಕೆ ಪಕ್ಷಪಾತವೇ? (Prv.). — ನಿಶ್ಚಯಂಗೆಯ್. -ಂ-ಗೆಯ್. To regard as decided, to fix upon, to settle (Abh. P. 14, after 81). — ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡು. To ascertain, to arrive at a certain decision (B. 5, 219); to make certain to the mind, to satisfy one's self by proof (5, 219; My.); to resolve (4, 56; My.); to appoint (My.).

ನಿಶ್ಚಯಿಸು niščayisu. = ನಿಶ್ಚಯ್ಸು. (My.). To ascertain; to investigate; to settle; to come to a certain decision, to regard as decided (B. 2, 53); to determine, to resolve (B. 3, 97); to appoint (My.). ನಿಶ್ಚಯಿಪುದು (Šmd. 253).

ನಿಶ್ಚಯ್ಸು niščaysu. = ನಿಶ್ಚಯಿಸು. (Bp. 27, 2; 28, 51; 43, 81; 53, 22; 57, 58; My.). ನಿಶ್ಚಯ್ಸಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ನಿಶ್ಚಿತ, ನಿಯತ Hlâ.).

ನಿಶ್ಚಲ niś-čala. = ನಿಚ್ಚಲ, ನಿಶ್ಚಳ. *Immovable, not moving, still, fixed, steady* (ಚಲಿಸದೆ ಇದ್ದುದು Nn. 33). 2, not subject to motion or fluctuation, *unchanging, invariable, unchangeable.* 3, a mountain (ಅಚಲ, ಪರ್ವತ Nn. 46). 4, an ascetic (ಸಂಯಮಿ, ಯತಿ 46). 5, the earth (= Sk. ನಿಶ್ಚಲಾ; ಇಳೆ, ಭೂಮಿ 46).

ನಿಶ್ಚಲತೆ niś-čalatĕ. The state of being immovable, etc. (Šśv. 4, 46).

ನಿಶ್ಚಲಾಂಗ niščala-aṅga. Having immovable limbs, firm-bodied, firm (Sk.); an immovable body (Šśv. 2, 79).

ನಿಶ್ಚಲಿತ niś-čalita. Unmoved; unchanged; etc. (Grj. 4, 33; Bp. 16, 27; 35, 19. 36; 44, 87; 52, 27).

ನಿಶ್ಚಿತ niś-čita. = ನಿಚಿತ 2. *Ascertained, settled, decided, established, certain* (ನಿಯತ, ನಿಶ್ಚಯ್ಸಲ್ಪಟ್ಟುದು Hlâ.); certainty (Sk.; B. 4, 16). ನಿಶ್ಚಿತಂ, decidedly, positively.

ನಿಶ್ಚಿತನಾಮ niščita-nâma. A word known from customary usage (ರೂಢನಾಮ Šmd. 94).

ನಿಶ್ಚಿತಾರ್ಥ niščita-artha. = ನಿಸ್ತಾರ್ತ. A fixed matter;—the ceremony of betrothing two persons in which the terms of the future marriage are settled, etc. (My.). 2, a man who has the firm conviction of getting something (Šśv. 2, 117).

ನಿಶ್ಚಿಂತ niš-činta. = ನಿಚ್ಚಿಂತ. Thoughtless, inconsiderate, careless, unconcerned. 2, free from solicitude, free from care or anxiety (Bp. 39, 17; 61, 44; My.). Fem. ನಿಶ್ಚಿಂತಳು (My.). 3, = ನಿಶ್ಚಿಂತೆ (Bp. 24, 34; 41, 15; 61, 54).

ನಿಶ್ಚಿಂತತೆ niš-čintatĕ. = ನಿಶ್ಚಿಂತೆ. (Čpr. 7, 3).

Digitized by Google

ನಿಶ್ಚಿಂತೆ niś-cintĕ. Freedom from anxiety or solicitude, ease (My.; B. 3, 96). ನಿಶ್ಚದರಿದ್ರನಿಗೆ ನಿಶ್ಚಿಂತೆ (Prv.).

ನಿಶ್ಚೇತನ niś-cêtana. Without consciousness; without reflection; unreasonable, (foolish); without animation. (Čpr. 4, 53; Bp. 8, 12; 54, 14).

ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟ niś-cêshṭa. Motionless; powerless, helpless; incapable of motion or effort. (Bp. 36, 14).

ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟಾವಲಮ್ಬನ niścêshṭâ-avalambana. Hanging down motionless. See ನೆಲಲ್.

ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟಿತ niś-cêshṭita. = ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟ. (Bp. 3, 25).

ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟೆ niś-cêshṭĕ. Motionlessness; incapability of motion or effort; want of power. See ಬಡಿಲ್ಲು.

ನಿಶ್ಚೈತನ್ಯ niś-čaitanya. Want of strength or power (My.).

ನಿಶ್ವಸಿತ ni-śvasita. Breath having been drawn in, inspired (Sk.). 2, = ನಿಃಶ್ವಸಿತ (Čpr. 3, 54).

ನಿಶ್ವಾಸ ni-śvâsa. Inspiration, inhaling; sighing (Sk.). 2, = ನಿಃಶ್ವಾಸ (Čpr. 3, after 32; 4, 40; 5, after 9; 5, 98; J. 14, 22).

ನಿಶ್ವಾಸೋಚ್ಛ್ವಾಸ niśvâsa-ucchvâsa. Inhaling and exhaling (Čpr. 4, after 76).

ನಿಶ್ಶಂಕ niś-śanka. = ನಿಃಶಂಕ. (Šmd. 335; Bp. 53, 55; My.).

ನಿಶ್ಶಂಕತೆ niś-śankatĕ. = ನಿಃಶಂಕತೆ. (Bp. 16, 18).— ನಿಶ್ಶಂಕತೆ ವಡೆ. -ಪಡೆ. To obtain freedom from fear, etc. (Šsv. 4, 58).

ನಿಶ್ಶಂಕೆ niś-śankĕ. = ನಿಃಶಂಕೆ, ನಿಸ್ಸಂಕೆ. (My.).

ನಿಶ್ಶಬ್ದ niś-śabda. = ನಿಃಶಬ್ದ. (My.).

ನಿಶ್ಶಲ್ಯ niś-śalya. = ನಿಃಶಲ್ಯ. (My.).

ನಿಶ್ಶೇಷ niś-śêsha. = ನಿಃಶೇಷ. (My.).

ನಿಶ್ಶ್ವಾಸ niś-śvâsa. = ನಿಃಶ್ವಾಸ. (My.).

ನಿಷ್ nish. = ನಿಃ, etc.

ನಿಷಂಗ ni-sanga. Union. 2, *a quiver.*

ನಿಷಂಗಿ ni-sangi. A bowman, an archer (ಬಿಲ್ಲಾಳು G.).

ನಿಷಣ್ಣ ni-sanna. Seated, sitting, perched, etc.; gone to. (Čpr. 3, after 2).

ನಿಷತ್ ni-sat. Sitting down; sinking down.

ನಿಷದ್ಯೆ ni-sadyĕ. A couch. 2, *a market-place.*

ನಿಷದ್ವರ nishat-vara. *Mud, mire.*

ನಿಷಧ nishadha. *N. of a mountain.* 2, N. of the kingdom of Nala; Nala (Râm. 3, 2, 17).

ನಿಷಾ nishâ. = ನಿಶಾ No. 1. (My.).

ನಿಷಾದ ni-sâda. *N. of a wild aboriginal tribe, described as hunters, fishermen, robbers, etc.*, a Hôlĕya (ಜನಂಗಮ, ದುಷ್ಕರ್ಮ, ಹೊಲೆಯ Mr. 381; Bp. 57, 77). 2, *the last note of the musical scale* (Mr. 76, see ಸಪ್ತಸ್ವರ). 3, = ನಿಷದ್ವರ, mud, clay (Bp. 21, 27).

ನಿಷಾದಿ ni-sâdi. = ನಿಸಾದಿ 2. Sitting down or on. 2, *an elephant-driver* (ಉದ್ದಣ್ಡಗಜವೇಋವರ Mr. 247).

ನಿಷಿಕ್ತ ni-sikta. Sprinkled, sprinkled or poured upon (Bp. 39, 68).

ನಿಷಿದ್ಧ ni-siddha. Prohibited, forbidden, kept back, prevented, denied. (My.). ನಿಷಿದ್ಧವಾದ ವಸ್ತು ಅತುದ್ಧವೆನ್ನದೆ ಕ ಸೂತಿ ಹಾಕಿದ್ದು ಯಾಕೆ? (Prv.). See Prv. s. ಪ್ರಸಿದ್ಧ.

ನಿಷೂದನ ni-shûdana. = ನಿಸೂದನ. (Sk.; My.).

ನಿಷೇಕ ni-sêka. Sprinkling, pouring upon or into; impregnation. 2, a ceremony performed before impregnation at the first menstruation (My.). 3, a ceremony performed upon impregnation (Sk.).

ನಿಷೇಧ ni-sêdha. *Prohibition, forbidding, keeping off or back, hindering, preventing; negation, denial* (Šmd. 291); discontinuance (ಬಾಧ, ಮಾಣಿಸುವುದು Nn. 64; ಮಾಣಿಸುಹ 93); exception. — ನಿಷೇಧರೂಪ. The negative form of a verb (My.).

ನಿಷೇಧಪರ nishêdha-para. Intent upon objection or denial (Kâvy. III, 3, B, 92).

ನಿಷೇಧಿಸು nishêdhisu. To prohibit, to forbid (My.).

ನಿಷೇವಣ ni-sêvana. Waiting on, serving, service, worship. (My.);—enjoying, using. See ಮರುಸ್-.

ನಿಷೇವ್ಯಮಾಣ ni-sêvyamâṇa. Being waited upon, served, attended, etc. Feminine ನಿಷೇವ್ಯಮಾಣೆ (Čpr. 3, after 50).

ನಿಷ್ಕ nishka. = ನಿಕ್ಕ. *A golden ornament for the neck or breast.* 2, *a weight of gold varying in value at different times.* 3, *gold.* See Si. s. ಬೆಸೆ 1.

ನಿಷ್ಕಣ್ಟಕ nish-kaṇṭaka. = ನಿಃಕಣ್ಟಕ. Thornless; free from danger or trouble.

ನಿಷ್ಕಪಟ nish-kapaṭa. Guileless, free from deceit or fraud. (My.). 2, guilelessness (My.).

ನಿಷ್ಕಪಟತನ nish-kapaṭatana. Guilelessness (My.; ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ G.).

ನಿಷ್ಕಪಟಸ್ಥ nishkapaṭa-stha. = ನಿಷ್ಕಪಟ No. 1. (My.).

ನಿಷ್ಕಪಟಿ nish-kapaṭi. A guileless, candid person (My.).

ನಿಷ್ಕಮ್ಪ nish-kampa. Not shaking, motionless, immovable (Šmd. 251).

ನಿಷ್ಕರ nish-kara. Taking away, removing; preparing, accomplishing. See ಉಪ-.

ನಿಷ್ಕರುಣ nish-karuṇa. = ನಿಃಕರುಣ. Pitiless, unmerciful, merciless, cruel.

ನಿಷ್ಕರುಣಿ nish-karuṇi. A pitiless, unmerciful, cruel person (Bp. 4, 55; My.).

ನಿಷ್ಕರ್ಮ nish-karma. Inactive. 2, sinless (Bp. 54, 20).

ನಿಷ್ಕರ್ಮಿ nish-karmi. Sinless (Bp. 22, 60; 51, 27).

ನಿಷ್ಕರ್ಷ nish-karsha. Drawing out, extracting; extraction of the essence: the essence of a thing, chief point, main point. 2, ascertainment, certainty, decision, settlement. (My., as ನಿಷ್ಕರ್ಷೆ).

ನಿಷ್ಕರ್ಷಿಸು nish-karshisu. To ascertain, to determine, to settle (My.).

ನಿಷ್ಕಲ nish-kala. Without parts, undivided, indivisible. (Bp. 7, 14; 51, 27; 61, 44; Šsv. 5, 24). 2, waned; impotent, barren; infirm.

ನಿಷ್ಕಲಂಕ nish-kalanka. Stainless, spotless, sinless, without blemish. (Bp. 46, 76; 61, 44; Šsv. 5, 24; My.).

ನಿಷ್ಕಲಂಕೇನ್ದು nishkalanka-indu. The moon without spots (J. 15, 36).

ನಿಷ್ಕಲೆ nish-kalĕ. *An elderly woman past childbearing or in whom menstruation has ceased* (ಹೊಲೆ ಕೆಡಲು Mr. 302). 2, absence of fine arts or skill in ನಿಷ್ಕಲಾತಿವರು (Bp. 58, 18).

ನಿಷ್ಕಾಪಟ್ಯ nish-kâpaṭya. Guilelessness (My.).

ನಿಷ್ಕಾಮ nish-kâma. Free from desire; disinterested, unselfish;—absence of desire or lust (My.).

Digitized by Google

ನಿಷ್ಕಾಮಿ **nish-kâmi.** A person free from desire or lust (Ṡmd. 64; Bp. 44, 54; My.).

ನಿಷ್ಕಾರಣ **nish-kâraṇa.** Causeless; groundless (Ċt. II, 121; Bp. 43, 15; B. 5, 180; My.).

ನಿಷ್ಕಾಸ **nish-kâsa.** Going out, exit. 2, a veranda. 3, *waning, disappearance.*

ನಿಷ್ಕಾಸಿತ **nish-kâsita.** = ನಿಃಕಾಸಿತ. *Turned out, expelled.* 2, gone forth or out. 3, reviled, reproached. 4, blown, expanded. See Mr. s. ಅವಕುಂಚಿತ.

ನಿಷ್ಕುಟ **nish-kuṭa.** *The hollow of a tree* (ಕೋಟರ, ಮರದ ಹೊಳಲು, ಹೋಟೆ Nn. 142). 2, *a garden* (or yard) *attached to a house* (ಹಿತ್ತಿಲ್, ಹಿತ್ತಲ 142; ಹಿತ್ತಲ Mr. 480).

ನಿಷ್ಕುಟಿ **nish-kuṭi.** *Large cardamoms.*

ನಿಷ್ಕುಹ **nish-kuha.** *The hollow of a tree.*

ನಿಷ್ಕೃತಿ **nish-kṛiti.** Doing away, removing. 2, *expiation, atonement; compensation, discharge of a debt or obligation.*

ನಿಷ್ಕೇವಲ **nish-kêvala.** = ನಿಕೇವಲ. Belonging exclusively.

ನಿಷ್ಕ್ರಮ **nish-krama.** Going out, coming forth. 2, *any intellectual faculty.*

ನಿಷ್ಕ್ರಮಣ **nish-kramaṇa.** Going out or forth; exit. See ಜಲ-, ತೋಡು. 2, the ceremony of taking a child out of the house for the first time to see the sun.

ನಿಷ್ಕ್ರಾಮಿತ **nish-krâmita.** Caused to go out, driven out (ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿಸಿ ಕೊಂಡ್ಡವ G.).

ನಿಷ್ಟಪ್ತ **nis-tapta.** Purified by heat, free from impurities (Ċpr. 4, after 75); burnished, made bright.

ನಿಷ್ಟ್ಯ **nishṭya.** *An outcast, a barbarian, a mlēċċha.*

ನಿಷ್ಠ **ni-shṭha.** (= ನಿಟ್ಟು). Staying or being in or on, situated on, grounded on, fixed in; firm; intent on; devoted to, practising (My.); skilled in; believing in. 2, the state of being intent on, intention, aim, object (Ṡmd. 94).

ನಿಷ್ಠಾನ **ni-sthâna.** *Sauce, condiment* (ಅಮ್ಬಲಿ Mr. 215). See ಪಳಿದ್ಯ.

ನಿಷ್ಠಿತ **ni-sthita.** = ನಿಷ್ಠ. (Bp. 3, 78; 6, 16; 21, 5; 61, 43; J. 7, 14).

ನಿಷ್ಠೀವ **ni-shṭhîva.** *Spitting, spitting out.*

ನಿಷ್ಠೀವನ **ni-shṭhîvana.** *Spitting, spitting out.*

ನಿಷ್ಠುರ **ni-shṭhura.** = ನಿಟ್ಟುರ, ನಿಟ್ಟೂರ, ನಿಷ್ಠೂರ. *Hard, rough, rugged; harsh, coarse, gruff, unkind, cruel, severe;* contumelious (ಕಠೋರ, ಏಪ Nn. 11; ಕುಮುದ, ಕಠೋರ 29; ಪರುಷ, ತೀಕ್ಷ್ಣ 119; ಹೇಯ, ಕೋಪ 137; Kâvy. III, 1, A, 15). ದುಷ್ಟನಿಗೆ ಕಷ್ಟ ಬನ್ದರೂ ನಿಷ್ಠುರಗುಣ ಬಿಡಲಾರ (Prv.). See Prv. s. ಮುನಿಸು.

ನಿಷ್ಠುರತನ **ni-shṭhuratana.** = ನಿಷ್ಠುರತೆ. (B. 4, 73; G. 348).

ನಿಷ್ಠುರತೆ **ni-shṭhuratĕ.** Harshness, gruffness (of speech); coarseness; reviling, abuse (Sk.); severity (Grj. 9, after 83).

ನಿಷ್ಠುರತ್ವ **ni-sṭhuratva.** = ನಿಷ್ಠುರತೆ. (Sk.; My.).

ನಿಷ್ಠೂರ **ni-shṭhûra.** = ನಿಷ್ಠುರ, etc. (ವ್ಯಜನ Nn. 64; ಜಠರ 146; My.). — ನಿಷ್ಠೂರನಂಜಯ. o. r. of ನಿಷ್ಠೂರಸಂಜಯ (in a My. MS.). — ನಿಷ್ಠೂರಸಂಜಯ. N. of the commentator of the Ṡabdamaṇidarpaṇa (see IV. XIII). The probably oldest copy of the Ṡmd. at Mdb. does not give the commentator's name; that copy's commentary, though essentially identical with the others used by the editor, differs, however, from them in many particulars.

ನಿಷ್ಠೆ **ni-sthĕ.** = ನಿಟ್ಟೆ. Position, station; *condition, state;* stand-point, basis. 2, devotion or attachment to, devotedness; *ordinary and uniform practice;* religious duty; believing in, faith, reliance. 2, conversancy with, skill; *eminence, excellence, perfection.* 3, *conclusion, the end or catastrophe of a drama, etc.* 4, *destruction, death.* 5, *fixed or certain knowledge, certainty.* 6, *trouble, affliction.* ನಿಷ್ಠೆಯಿದ್ದವನಿಗೆ ನಷ್ಟವಿಲ್ಲ. — ನಿಷ್ಠೆಯಿಲ್ಲದವ ಭ್ರಷ್ಟನಾದಾನು (Prvs.). See ಮಜ್ಜಾಸಾರ.

ನಿಷ್ಠೇವ **ni-shṭhêva.** *Spitting, spitting out.*

ನಿಷ್ಠೇವನ **ni-shṭhêvana.** *Spitting, spitting out.*

ನಿಷ್ಠ್ಯೂತ **ni-shṭhyûta.** *Spit out, ejected, thrown out.*

ನಿಷ್ಠ್ಯೂತಿ **ni-shṭhyûti.** *Spitting, spitting out.*

ನಿಷ್ಣಾತ **ni-snâta.** Immersed; *deeply versed in, conversant with, learned.*

ನಿಷ್ಪಕ್ವ **nish-pakva.** *Decocted, boiled.*

ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತ **nish-pakshapâta.** = ನಿಃಪಕ್ಷಪಾತ. Impartial; impartiality (My.; B. 5, 8).

ನಿಷ್ಪತ್ತಿ **nish-patti.** Going forth or out; birth. 2, being prepared; *completion, conclusion, termination, consummation.* See ತೀರ್ಚು.

ನಿಷ್ಪನ್ದ **ni-spanda.** = ನಿಷ್ಪನ್ದ. Motionless, immovable. (Ṡsr. 4, 20).

ನಿಷ್ಪನ್ನ **nish-panna.** = ನಿಷ್ಪನ್ನ. Gone forth or out; sprung up, arisen, born; *accomplished, done, finished, ready.*

ನಿಷ್ಪಾದ್ಯ **nish-pâdya.** To be effected or accomplished; achievable; to be produced; to be ripened (ವೃಷ್ಟಿನಿಷ್ಪಾದ್ಯ Hlâ. II, 6).

ನಿಷ್ಪಾಪ **nish-pâpa.** Free from sin, sinless, guiltless. (J. 32, 16).

ನಿಷ್ಪಾವ **nish-pâva.** *Fanning, winnowing, cleaning corn, etc.* 2, = ನಿಷ್ಪಾವಕ (ಅವರೆ Nr.).

ನಿಷ್ಪಾವಕ **nish-pâvaka.** = ನಿಷ್ಪಾವಕ. *A species of pulse, Phaseolus radiatus* (also Dolichos lablab, see ಅವರೆ).

ನಿಷ್ಪೀಡನ **nish-pîḍana.** = ನಿಃಪೀಡನ No. 1. (My.). See ಮುಷ್ಟಿ-.

ನಿಷ್ಪೇಷಣ **nish-pêshaṇa.** Rubbing together, grinding, pulverizing. (My.).

ನಿಷ್ಪ್ರತ್ಯೂಹ **nish-pratyûha.** = ನಿಃಪ್ರತ್ಯೂಹ. Unobstructed, unimpeded.

ನಿಷ್ಪ್ರಪಂಚ **nish-prapañca.** = ನಿಃಪ್ರಪಂಚ. Without prapañca; without deceit, pure, honest. (Bp. 29, 33).

ನಿಷ್ಪ್ರಭ **nish-prabha.** = ನಿಃಪ್ರಭ.

ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕ **nish-prayôjaka.** Useless; needless (My.). Fem. ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕಳು.

ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜನ **nish-prayôjana.** Without motives; causeless, groundless; — useless; needless; uselessness (My.).

ನಿಷ್ಪ್ರವಾಣಿ **nish-pravâṇi.** Fresh from the loom, *quite new and unbleached.*

ನಿಷ್ಫಲ **nish-phala.** = ನಿಃಫಲ. *Bearing no fruit, fruitless, barren;* — useless, unprofitable (ವ್ಯರ್ಥ, etc. Mr. 462; My.). See Bp. 23, 38; 57, 15.

ನಿಷ್ಫಲೆ **nish-phalĕ.** *A woman in whom menstruation has ceased.*

Digitized by Google

ನಿಷ್ಯನ್ದಿ ni-syandi. Moving, blowing (used of the wind, Čpr. 4, 30).

ನಿಸ್ nis. = ನಿಃ, etc. *Out, forth, outward, out of, out from, away from; no, not, without.*

ನಿಸಂಗಿ ni-saṅgi. = ನಿಃಸಂಗಿ. — ನಿಸಂಗಿನಿರಾಳದೇವ. N. (Bp. 58, 7).

ನಿಸದ nisada. (Tbh. of ನಿಶ್ಚಯ?). Certainty, truth; certainly (ನಿಶ್ಚವ, ಸತ್ಯ Čt. II, 11; ನಿಶ್ಚವ, ನಿಸ್ಸಿ, ಸತ್ಯ Kk. 64; ನಿಶ್ಚವ, ನಿಸ್ಸಿ, ನನಸು, ವಲಂ, ದಿಟಂ, ದಲ್, ಸಾಜ, ದಿಟ Šm. 84; Čpr. 2, 28; 3, 37). ನಿಸದದಿಂ (Šm. 87).

ನಿಸರ್ಗ ni-sarga. Letting go; relinquishment; evacuation, voiding excrement (ವರ್ಗಸ, ವಿಮುಕ್ತ Mr. 488, one MS. ವಿಸರ್ಗ). 2, giving away, bestowing; a grant. 3, creation. 4, *the natural state, natural or peculiar character, true or natural form* (ನಿಜ್ಜಯಾಕಾರ Šmd. 32 Cm.; 38. 45; Râm. 1, 16, 28).

ನಿಸಾದಿ nisâdi. 1. Tbh. of ನಿಶಾದಿ. (Šmd. 335).

ನಿಸಾದಿ nisâdi. 2. Tbh. of ನಿಷಾದಿ. (Šmd. 335).

ನಿಸಿ nisi. To squeeze with the thumb and forefinger (My.).

ನಿಸಿ nisi. Tbh. of ನಿಶಿ. (Šmd. 357). — ನಿಸಿವಗೆಯ. -ಪಗೆಯ. The sun (ಸಪ್ತಾಶ್ವ Kk. 45; ಸೂರ್ಯ Šm. 14).

ನಿಸೂದನ ni-sûdana. = ನಿಷೂದನ. *Killing, destroying.*

ನಿಸೃಷ್ಟ ni-srishṭa. Let go, dismissed, set free; delivered; deposited; given, bestowed; allowed (ಬಿಟ್ಟದ್ದು G.).

ನಿಸೃಷ್ಟಾರ್ಥ nisrishṭa-artha. Finished, accomplished (Čpr. 8, after 92). 2, an envoy; a messenger (6, after 18; Sk.).

ನಿಸ್ತರಂಗ nis-taraṅga. Waveless, without waves (Čpr. 1, 138).

ನಿಸ್ತರಣ nis-taraṇa. Going out or forth, coming out (of danger); crossing over; passing or spending time.

ನಿಸ್ತರಿಸು nis-tarisu. = ನಿತ್ತರಿಸು. To spend or pass time, to wait, to bear or endure (Abh. P. 11, after 107).

ನಿಸ್ತರುಣ nis-taruṇa. Not becoming a young man or boy (Bp. 61, 44).

ನಿಸ್ತರ್ಹಣ nis-tarhaṇa. *Crushing, destroying, slaughter.*

ನಿಸ್ತಲ nis-tala. *Not flat, round, globular.*

ನಿಸ್ತಾರಕ nis-târaka. Causing to pass over; rescuing, delivering; a saviour. (Bp. 58, 52).

ನಿಸ್ತಾರ್ತ nistârta. Tbh. of ನಿಶ್ಚಿತಾರ್ಥ. (My.).

ನಿಸ್ತುಲ nis-tula. Unequalled, unrivalled (Šiv. 5, 24).

ನಿಸ್ತೂಕ nis-tûka. Without weight, light, pithless, weak; weakness (My.). ನಿಸ್ತೂಕವಾದವನು ಮಸ್ತಕವನ್ನು ಎತ್ತಲಾಱ (Prv.).

ನಿಸ್ತೇಜ nis-têja. Devoid of brilliancy or energy; dull; impotent;—want of brilliancy. — ನಿಸ್ತೇಜಮಪ್ಪುದು. -ಪಡು. To become devoid of brilliancy (Abh. P. 2, 66).

ನಿಸ್ತ್ರಾಣ nis-trâṇa. = ನಿತ್ರಾಣ, ನಿತ್ರಾಣ. Want of strength, weakness.

ನಿಸ್ತ್ರಾಣಿ nis-trâṇi. = ನಿತ್ರಾಣಿ, ನಿತ್ರಾಣಿ. A weak person.

ನಿಸ್ತ್ರಿಂಶ nis-trimśa. More than thirty; more than thirty fingers in length: *a sword, a scimitar, a sacrificial knife.*

ನಿಸ್ತ್ರಿಗುಣ nis-triguṇa. Destitute of the three qualities (Bp. 61, 44).

ನಿಸ್ಪೃಹ ni-spṛiha. = ನಿಃಸ್ಪೃಹ. (My.).

ನಿಸ್ಪೃಹತೆ ni-spṛihatĕ. = ನಿಸ್ಪೃಹೆ. (Bp. 20, 27).

ನಿಸ್ಪೃಹೆ ni-spṛihĕ. Freedom from desire; absence of covetousness (My.).

ನಿಸ್ರಾವ ni-srâva. = ನಿಃಸ್ರಾವ. Flowing down or off; *the scum of boiled rice.*

ನಿಸ್ವನ ni-svana. *Noise, sound, voice.* See ಶರ; Šiv. 4, 71.

ನಿಸ್ವಾನ ni-svâna. = ನಿಸ್ವನ. *Noise, etc.*

ನಿಸ್ಸಂಶಯ nis-samśaya. = ನಿಃಸಂಶಯ. (My.).

ನಿಸ್ಸಂಸಾರಿ nis-samsâri. = ನಿಃಸಂಸಾರಿ. (Bp. 33, 17).

ನಿಸ್ಸಂಕ nis-saṅka. Tbh. of ನಿಶ್ಶಂಕ (Šmd. 335).

ನಿಸ್ಸಂಕೆ nis-saṅkĕ. Tbh. of ನಿಃಶಂಕೆ. Boldness; disrespect (ಅವಜ್ಞೆ Šmd. II; Kk. 91).

ನಿಸ್ಸಂಗ nis-saṅga. = ನಿಃಸಂಗ. (My.).

ನಿಸ್ಸಂಗತ್ವ nis-saṅgatva. = ನಿಃಸಂಗತ್ವ. (My.).

ನಿಸ್ಸಂಗಿ nis-saṅgi. = ನಿಃಸಂಗಿ. (Bp. 7, 3; 27, 42; My.).

ನಿಸ್ಸತ್ವ nis-satva. = ನಿಃಸತ್ವ. Without strength, etc., pithless, sapless; absence of power, want of energy, weakness (My.; ಎತಾನ Čb.).

ನಿಸ್ಸನ್ತತಿ nis-santati. = ನಿಸ್ಸನ್ತಾನ. (My.).

ನಿಸ್ಸನ್ತಾನ nis-santâna. = ನಿಃಸನ್ತಾನ. (Bp. 61, 38; My.).

ನಿಸ್ಸನ್ದೇಹ nis-sandêha. = ನಿಃಸನ್ದೇಹ. (My.).

ನಿಸ್ಸನ್ದೇಹಿ nis-sandêhi. = ನಿಃಸನ್ದೇಹಿ. (Bp. 51, 29; My.).

ನಿಸ್ಸರಣ nis-saraṇa. = ನಿಃಸರಣ. (My.).

ನಿಸ್ಸಹಾಯ nis-sahâya. = ನಿಃಸಹಾಯ. (Šiv. 4, after 65).

ನಿಸ್ಸಾಣ nissâṇa. = ನಿಸ್ಸಾಳ. (G.; Tĕ.; M. ನಿಷಾಣ; T. ನಿಜಾನ).

ನಿಸ್ಸಾರ nis-sâra. = ನಿಃಸಾರ. (ಲಘು Nn. 145, Mr. 528; Bp. 24, 41; 40, 80; B. 3, 36; My.).

ನಿಸ್ಸಾಳ nissâḷa. = ನಿಸ್ಸಾಣ. A kettle-drum (ಭೇರಿ Bhn. 31; Bp. 5, 39; Bh. 1, 12, 7; 8, 23, 8; J. 4, 18. 30; 7, 3; 12, 5. 12; 13, 24. 41).

ನಿಸ್ಸೀಮ nis-sîma. = ನಿಃಸೀಮ. (Bp. 24, 74; 26, 56; 61, 43; J. 27, 1).

ನಿಸ್ಸ್ವ nis-sva. = ನಿಃಸ್ವ. (My.).

ನಿಹನನ ni-hanana. *Slaying, killing.*

ನಿಹಾಕೆ ni-hâkĕ. *An iguana,* or *the Gangetic alligator* (= ಗೋಧಿಕೆ).

ನಿಹಿಂಸನ ni-himsana. *Killing, slaughter.*

ನಿಹಿತ ni-hita. *Placed, laid, deposited;* fixed; infixed, attached; treasured up (Čpr. 2, after 59; 6, 97; Bp. 19, 4).

ನಿಹೀನ ni-hîna. Deprived of;—*low, vile, of low origin.*

ನಿಹ್ನವ ni-hnava. *Denial, abnegation;* concealment, secrecy; *deception; mistrust; doubt, suspicion;* a secret;—atonement, expiation. See ಅಪನಮ್ಬುಗೆ, ಬಾಯಾರುಹ.

ನಿಹ್ರಾದ ni-hrâda. *Sound, noise.*

ನಿಳಿಮ್ಪ ni-ḷimpa. = ನಿಲಿಮ್ಪ. (Čpr. 1, 84; 4, 74; Grj. 6, 6).

ನಿಳಿಮ್ಪಕಾನ್ತೆ niḷimpa-kântĕ. The wife of a god (Šiv. 3, 22).

ನಿಳ್ಕು niḷku. (= ನಿಲುಕು, etc.). To stretch one's self upwards, to rise up to one's full height, to stretch one's self (ಉಪರಿಸ್ಪರ್ಶನ Šmd. Dh.; Čpr. 7, 127; Šiv. 1, 7). ಕಟಿದ್ವಜಂ ನಿಳ್ಕಿ, ನಿವತಿರ್ಗಸುತ್ತುಮಿರೆ (Šmd. 280). ನಲಿನಿಯಂ ನೆಲ್ ನೆಗೆದ ನಿಡುಮಿಾನ್ಗಣ್ಗಳಿಂ ನಿಳ್ಕಿ ನೋಡಿ (Rśv. 2, after 8). ತಡಿಯೊಳ್ ನಿನ್ದು ನಿಳ್ಕಿ ನೀಡಿದ ಮುದಗಜದ ಕರದ ಮಾಪೋಗಿದಿಪು

Digitized by Google

(6, after 24). **2,** to come or be within reach, to be reachable (Čpr. 7, 102; Šâv. 2, 80). *Cf.* ನೀಳ್.

ನಿಱಿ nili. = ನೆಱಿಲ್. — ನಿಱ್ ನಿಟಿಲ್. rep. The sound of breaking. ಹೂಡಿದನ್ ಅಹಿತರಿದೆ ನಿಱ್ ನಿಟಿಲೆನಲು ಧನುವ (Râm. 3, 6, 6).

ನೀ nî. = ನಿನ್, etc. Thou (My.). Plural ನೀವು. See its declension s. ನಿನ್. ನೀ ಕಪಟಿಯಾದರೆ ನಿನಗೆಲ್ಲರು ಕಪಟಿಗಳೇ! (Prv.).

ನೀ nî. = ನಿಃ, etc.

ನೀಂ nîṁ. 1. = ನೀ, etc. Thou (Šmd. 262. 263). ಕೇಳ ನೀಂ! (45). ನೀಂ ಪಶು (109). ನೀಂ ಕಾಮುಂ (110).

ನೀಂ nîṁ. 2. = ನಿಮ್, etc. You (Šmd. 262. 263; Bh. 2, 13, 36). Also ನೀಂಗಳ್ in one Šmd. MS.

ನೀಕರಿಸು nî-karisu. To disrespect, to contemn (Bp. 49, 8; Râm. 6, 53, 34; Tĕ. ನ್ಯಕ್ಕಾರ, disrespect, contempt).

ನೀಕಾಶ nî-kâša. = ನಿಕಾಶ. *Like, resembling.*

ನೀಗಿಸು nîgisu. To cause to quit, etc. (My.).

ನೀಗು nîgu. To quit, to leave, to abandon, to give up, to get rid of; to lose; to remove, to take away, to do away; to squander (ತ್ಯಜನ Šmd. Dh.; My.; Tĕ.; T. ನೀಕ್ಕು, ನೀಂಗು, ನಿಯದು; M. ನೀಕ್ಕು). (**2,** to be got rid of, to go off or away, to vanish; Tĕ. ನಿಗ್ಗು; T. ನೀಂಗು; M. ನೀಙ್ಙು). ಸಂಕಟಗಳನ್ನು ನೀಗುವದು (B. 3, 70). ಕಷ್ಟವನ್ನು ನೀಗುವದು (5, 104. 202. 205). ಹಳಿಯನ್ನು ನೀಗು (5, 296). ಅಸು ನೀಗಿತು ಅಸುರನ ತನುವ (Bh. 1, 10, 38). ಕರ್ಕೋಟಕನ ದೆಸೆಯಿನ್ದ ಅಸುವ ನೀಗದೆ, ಸಾರಿದನು ಋತುಪರ್ಣಭೂಪತಿಯು (Râm. 3, 2, 14). ಅಭಿಮಾನವಂ ನೀಗು (Bp. 21, 47). ಭಾಷೆಯುಂ ನೀಗು (39, 17). ನೀಗಿದರೂ (though I want to get rid of it) ಬಡತನ ಬಿಡದು.— ನೀಗುವವನಿಗೆ ಭಾಗ ಸಿಕ್ಕಿದರೂ ಭೋಗಕ್ಕೆ ದಾರದು (Prvs.). See Bp. 1, 36; 31, 21; 34, 10; 36, 19; 40, 8. 48; 42, 13; 54, 61; 60, 25; Č. Bp. 32, 44; Bh. 8, 22, 44; Râv. 14, 28; V. 14, 61; J. 13, 40; 14, 17; 22, 41. — ನೀಗಾಡು. -ಆಡು. To renounce. ಒಡಲ ಹೋಗಾಡಿದರು (though—) ನುಡಿ ನೀಗಾಡಿದರು (though—) ನಡೆಯೊಳು ಎಚ್ಚಱಿನು ಬಿಡದಿರಲು (though—) ಪರವಶ, ದೃಢಮನವಿಡಿದು (though—, Sp.).

ನೀಚ nîča. *Low, not high, short, small;* deep, lowered, bass (in music); situated below; *low, base, vile, mean.* ನೀಚನ ಸಂಗವೂ ಈಚಲ ನೀರೂ ನಾಚಿಗೆ ಕೆಡಿಸುವದು.— ನೀಚರ ಸಭೆಗೆ ಹೋದರೆ ನಾಚಿಕೆಗೇಡಾಗುವದು.— ನೀಚರ ಸಂಗ ಅಭಿಮಾನಭಂಗ.— ನೀಚನಿಗೆ ಊಚುವಸ್ತು ಕೊಟ್ಟರೂ ನಾಚಿಕೆಗೇಡಿತನ ಹೋದೀತೇ? (Prvs.). 2, the lowest point of a planet, the seventh house from the highest point. — ನೀಚಾಟ. -ಆಟ. Base conduct (My.). See Prv. s. ಪೇಚಾಟ.

ನೀಚಕಿ nîčaki. The top; *the head of an ox.*

ನೀಚತನ nîčatana. Lowness, meanness, vileness (My.; B. 4, 89; ನಿಕರ್ಷ G.).

ನೀಚಾತ್ಮ nîča-âtma. A mean person (B. 5, 73).

ನೀಚೈರ್ಗತ nîčais-gata. (Šmd. 99). Gone downwards.

ನೀಚೈಸ್ nîčais. (Šmd. 99). Low, down, downwards, deep;— *short, small, little, dwarfish.*

ನೀಟ nîṭa. 1. = ನೀಳ. Length (ನೀಳ Bhn. 31; My.; T. ನೀಟ್ಟ; M. ನೀಟ್ಟ, ನೀಡು; see ನಿಡು).— ನೀಟಸಾಲು. A long line or row (My.).

ನೀಟ nîṭa. 2. = ನೀಟು No. 2. (My.).

ನೀಟು nîṭu. = ನೀಟ 2. Straightness: the state of not being curved, that of standing upright; the rêpha (ೃ, ಎಸಱ Nn. 62, o. r. ಗೀಟು). **2,** properness; neatness, elegance, beauty, tidiness (My.; Tĕ. ನೀಟು, ನೇಟು; T. ನೇತ್ತಿ, ನೇಱ್ಱ; M. ನೇಱ್ಱ; Mhr. ನೀಟ; *cf.* ನಿಱತ್ತ, ನೆಟ್ಟ, ನೇರ್ 3). ಆಡಿನ ಕೋಡುಗಳು ಮೇಲುಗಡೆಗೆ ನೀಟಾಗಿರುತ್ತವೆ (B. 5, 23). ನೀಟಾಗಿ ನಡೆದರೆ ಕಾಟ ದಾರದು.— ಊಟದಲ್ಲಿ ನೀಟಾಗಿರ ಬೇಕು (Prvs.). — ನೀಟುದಾರಿ. A nice road (My.).

ನೀಟುಗಾತಿ nîṭu-gâti. A tidy woman (My.).

ನೀಟುಗಾಱ nîṭu-gâṟa. A tidy man (My.).

ನೀಡ nîḍa. = ನೀಡು, ನೀಳ. A resting place; *a bird's nest.*

ನೀಡಜ nîḍa-ja. = ನೀಳಜ. Nest-born: *a bird.*

ನೀಡಱ್ nîḍaṟ. Whirling; giddiness; swoon (Abh. P. 14, after 34; *cf.* ನಿಟ್ಟನೆ). ನೀಡಱನ್ ಎಚ್ಚತ್ತು (Abh. P. 16, 15).

ನೀಡಿಸು nîḍisu. To cause to put (Bp. 57, 85); to cause to give (My.); etc.

ನೀಡು nîḍu. 1. = ನೀಳ್. To extend, to stretch out, as the fingers, the arms, the tongue, etc. (ಪ್ರಸಾರಣ Šmd. Dh.; My.; T., M. ನೀಟ್ಟು; *cf.* ನಿಗುರ್). **2,** to hold out, to offer, to present, to give; to serve out, to set (before one, as rice); to put (My.; T., M. ನೀಟ್ಟು). ನೀಡಿದ ಬೆರಳ ತಳಂ (ಪಾಣಿ Hlâ.). ನೀಡದವನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಬೇಡಿ ಕೊಳ್ಳುವವ ಮೂಢನು.— ಚಾಪೆಯಿರುವಷ್ಟಕ್ಕೆ ಕಾಲು ನೀಡ ಬೇಕು (Prvs.). See Čpr. 5, 63. 96; Bp. 1, 46. 51; 5, 41; 8, 15; 10, 2; 11, 11; 12, 35; 14, 32; 21, 32; 24, 82; 26, 62. 67; 27, 40; 33 sum.; 33, 11; 40, 42; 43, 84; 47, 29. 39; 48, 24; 50, 4. 36; 57, 34; 59, 2. 20; 60, 23. 28; Râm. 5, 8, 57; Râv. 2, 48; 5, 21. 39; 6, after 24; J. 11, 1; 15, 20; 16, 18. 41; 29, 33. 43; Si. 288; B. 5, 41.

ನೀಡು nîḍu. 2. = (ನಿಡು, ನೀಳ), ನೀಱ್. Extension, length (ದೀರ್ಘತೆ Čt. I, 38; M., T.); delay (Grj. 6, 34; 8, 29; Šâv. 2, 64. 122). **2,** further (Šm. 24); abundantly, much, etc. (ಅಧಿಕಾರ್ಥಂ Šmd. 291; ಕರಂ, ಪೆಱ, etc., ಪಿರಿದು Kk. 49; Râv. 6, 2; 13, after 86). **3,** presenting. — ನೀಡಡಿ. -ಅಡಿ. A long foot: a stretched leg (Grj. 7, 57; 8, 24). — ನೀಡಡಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To stretch a leg (Šâv. 3, 52; 4, after 19 & 24). — ನೀಡುಂ. -ಉಂ. = ನೀಡು No. 2. (Šmd. 391; ವಿಶೇಷಮಾಗಿ 172 Cm.; Čpr. 8, after 102; 8, 43. 49). — ನೀಡು ಕರಿಸು. = ನೀದ್ಘರಿಸು, q. v. (Šmd. 28). — ನೀಡು ಮಾಡು. To make long: to raise (J. 12, 4). — ನೀಡು ಮೊನೆ. Long, persevering fighting (Bh. 3, 10, 52). — ನೀಡುಮ್ಮಾಡು. -ಂ-ಮಾಡು. Idleness, sloth (ಆಲಸ್ಯಂ Čt. I, 51). 2, to delay.

ನೀಡು nîḍu. Tbh. of ನೀಡ. (ಕರಳ, ಗೂಡು Nn. 50).

ನೀಡುಕಾಱ nîḍu-kâṟa. A man who presents (arrows to a warrior, Bh. 8, 26, 11).

ನೀಡೋದ್ಭವ nîḍa-udbhava. *A bird.*

ನೀಣ್ಟಿಸು nîṇṭisu. = ನಿಟ್ಟಿಸು. (J. 4, 9).

Digitized by Google

ನೀಣ್ಟು niṇṭu. To throw away (ಬಿಸುಡು. Ċt. I, 42, o. r. ಎಣ್ಟು).

ನೀತ nīta. Led, conducted, guided; carried; brought; well-behaved. See ಅ-, ಪ್ರಣೀತ, ವಿ-.

ನೀತಿ nīti. Leading, guiding, guidance;—conduct, propriety;—right or moral or prudent behaviour;—political wisdom or science, political economy, policy, statesmanship;—moral philosophy, ethics, precepts for prudent and moral behaviour; prudence;—acquirement, acquisition. See Nn. s. ನಿಯತ. ಸುಮ್ಮನಿಹುದಿದು ನೀತಿಯೇ ನಿನಗೆ? (Bp. 61, 18). ನೀತಿಗಳ್ (55, 6). ನೀತಿಯುಳ್ಳವನ ಮನೆದೀವದಲ್ಲಿ ಜಾತಿಭೇದವೇನು?— ನೀತಿಯುಳ್ಳವನ ಮಾತು ಕೋತಿಯಾದೀತೇ?— ನೀತಿಯುಳ್ಳವನು ಖ್ಯಾತಿ ಪಟ್ಟಾನು.— ಜಾತಿ ಕೆಟ್ಟರೂ ನೀತಿ ಬಿಡ ಬಾರದು (Prvs.). See Prvs. s. ಪ್ರೀತಿ, ಮತ. — ನೀತಿ ಗೀತಿ. reit. (Bh. 1, 5, 15).

ನೀತಿಕೆ nītikĕ. N. of a vṛitta (Ċh.).

ನೀತಿಗ nītiga. A well-conducted, virtuous man (ಸಜ್ಜರಿತ Ċt. I, 89).

ನೀತಿಪರ nīti-para. Engrossed in or intent upon political wisdom, etc. (Śmd. 138).

ನೀತಿಮಾರ್ಗ nīti-mârga. The path of morality; moral conduct (My.).

ನೀತಿಯುತೆ nīti-yutĕ. A woman possessed of proper or prudent behaviour (Ċh. vs. 127. 221).

ನೀತಿವನ್ತ nīti-vanta. A man who knows the rules of moral or prudent behaviour, a moral, just or prudent man (My.). ಮಾತು ಮಾತಿಗೆ ತಪ್ಪುವವನು ನೀತಿವನ್ತನಲ್ಲ (Prv.).

ನೀತಿವಿದ nīti-vida. A man versed in political science, etc. (J. 11, 32).

ನೀತಿವಿಹೀನ nīti-vihīna. Devoid of propriety, etc. (Bp. 45, 21).

ನೀತಿವೇದಿ nīti-vêdi. Knowing proper behaviour, etc.; *knowing policy, a politician.*

ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರ nīti-śâstra. The science of ethics or politics; any work on political economy, ethics or morals (My.).

ನೀಧ್ರ nīdhra. = ನೀವ್ರ. *The edge of a thatch, the edge of a roof.*

ನೀನ್ nīn. (Śmd. 59). = ನಿನ್, etc. **Thou.** The form of ನೀ 1 which appears before vowels. ನೀನ್ ಆರ ಮಗಳ್? (153). See Śmd. 109. 143. 155. 177. 178. 262. 263. 292. 298. 299; J. 31, 33.

ನೀನು nīnu. = ನೀನ್, etc. **Thou.** The present form of ನೀ 1 (C.); see its declension s. ನಿನ್. Its plural is ನೀವು. ನೀನು ನಾನು ಎಮ್ಬ ಭೇದ ಜ್ಞಾನಿಗುಣ್ಟೇ?—ನೀನೇ ಸಟ್ಟೆ ಅನ್ದರೆ ಮಾನದ ಅಣ್ಡಿನಲ್ಲಿ (the lower bottom part of a bamboo mâna) ಅಳದ ಹಾಗೆ (Prvs.).

ನೀಪ nīpa. Situated low, deep. 2, *the Kadamba tree, Nauclea cadamba* Roxb.

ನೀಮ್ nīm. = ನಿಮ್, etc. **You.** The form of ನೀ 2 before vowels. ನೀಮಿರೆ (Śmd. 263). ಈವೊಡೆ ನೀಮ್ ಬಳ್ಳಿದಿರ್ (298). ನೀಮ್ ಇರಲ್ ಪಟ್ಟರ್ (299).

ನೀರ್ nīr. = (ಈರ್), ನೀರು, ನೀರ್. (Said to be Tbh. of ನೀರ Śmd. 365; Ċt. II, 81). **Water** (ಅಪ, ತೋಯ, ಘನರಸ, ಪಯಸ್, ಪುಷ್ಕರ, ಮೇಘಪುಷ್ಪ, ಕ, ಪಾನೀಯ, ಸಲಿಲ, ಉದಕ, ವಾರಿ, ವಾರ್, ಶಮ್ಬರ, ಅರ್ಣಸ್, ಪಾಥಸ್, ಕುಶ, ಜಲ, ವನ, ಕ್ಷೀರ, ಅಮ್ಭಸ್, ಅಮ್ಬು, ನೀರ, ಭುವನ, ಅಮೃತ, ಜೀವನೀಯ, ದಕ Hlâ.; ಕುಶ, ಉದಕ, etc. Mr. 404; ಶೃಪೀಟ 484; ಜಲ Nn. 26; ಉದಕ 43; ಕಾಣ್ಡ 116; see Si. 81; Tĕ. ನೀರು; Tu., T. ನೀರ್; M. ನೀರ್, ನೀಱು); the colour or lustre of a gem (My.). Declension: ನೀರ, ನೀರಂ, ನೀರ್ಗೆ, ನೀರಲ್ಲಿ, ನೀರಿನ್ದ, ನೀರಿಂ; ನೀರ್ಗಳ್ (Rśv. 13, 88). ನೀರೊಳ್ ಮುಳುಂಗಿದಂ (Śmd. I). ಮರಕ್ಕೆ ಎರೆ ನೀರಂ! (115). ನೀರಲ್ಲಿ ಕೀಲಾಲ ಎಮ್ಬುದು (Hlâ.). ನೀರಿಲ್ಲದ ಭೂಮಿ (ಮರು, ಧನ್ವ); ನೀರ ದೋಣಿ (ಅವಗಾಹ, ಜಲದ್ರೋಣಿ); ತೊರೆಯ ನೀರಿಂ ಬೆಳವ ಭೂಮಿ (ನದೀಮಾತೃಕ); ಮುಗಿಲ ನೀರಿಂ ಬೆಳವ ಭೂಮಿ (ದೇವಮಾತೃಕ); ನೆಲದೊಳಗುಳ್ಳ ಪ್ರಾಣಿಗಳೆಲ್ಲಂ ನೀರೊಳಗೊಳವು (Hlâ.). ನೀರ ಸುಳಿ (ಆವರ್ತ); ನೀರ ಹೆಚ್ಚುಗೆ (ಪೂರ); ನೀರೊಳಗಣ ಹಕ್ಕಿ (ಶಂಕು); ನೀರೊಳಗಣ ಬೆಕ್ಕು (ಉದ್ರ); ನೀರೊಳಗಣ ಚಿಪ್ಪು (ಜಲಶುಕ್ತಿ); ಬಾವಿಯ ನೀರನೆತ್ತುವ ಜನ್ತ್ರವಿಶೇಷವು (ಸಲಿಲೋದ್ವಾಹನ, etc.); ನೀರ ಬೊಬ್ಬುಳಿಕೆ (ಬುದ್ಬುದ); ನಾವೆಯೊಳಗಣ ನೀರ ಚೆಲ್ಲುವ ಮರಗೆ (ಸೇಕಪಾತ್ರ); ನೀರ ಹರಿಯಲೀಯದೆ ಕಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟೆ (ಆಧಾರ); ನೀರ ನಡುವೆ ಕಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟೆ (ಸೇತು); ನಾಲ್ಕು ಭಾಗದೊಳಗೊನ್ದು ಭಾಗ ನೀರ ಬೆರಸಿದ ಮಜ್ಜಿಗೆ (ತಕ್ರ Nr.). ನೀರ ತೆರೆ (ಧಾರ, ತರಂಗ Nn. 12). ನೀರ ಹರಹು (ಅರ, ಧಾರೆ, ಪ್ರವಾಹ, etc. Mr. 415). ನೀರ ಮುರುಹು (ಚಕ್ರಾದಿ 416). ನೀರ ಹರುಕುಣಿ (ಯಾನ, etc. 422). ನೀರು ನೆರಳಿಲ್ಲದ ಠಾವು (ಮರು Nr.). ನೀರ್ ಪೊಸತಪ್ಪ ಮೌಕ್ತಿಕಂಗಳ ತೊಡವು (Abh. P. 3, 72). ಓರಿದು ಪಾಪವ ಮಾಡಿ, ಹರಿವ ನೀರೊಳು ಮುಳುಗೆ ಕರಗೊದೇ ಪಾಪ? (Sp.). ನೀರ ಬೊಬ್ಬುಳಿ ನೆಚ್ಚಿ, ಸಾರಿ, ಕೆಡದಿರು, ಮರುಳೆ! (Sp.). ನೀರಂ (Bp. 42, 4; 57, 80; 60, 8); ನೀರಲಿ (28, 65). See Ċpr. 4, 15; 5, 63; Rśv. 8, 124; 13, after 95; J. 12, 8; 15, 2; 28, 17. 55; ಎಳ-, ಕಣ್-, ಕುಡಿ-, ತಿಳಿ-, ನಡು-, ಪನ್-, ಪೊಯ್-, ಬಿಸು-, ಬೆನ್-, ಮುನ್-, ಸೊಕ್ಕು-. — ನೀರಡಕಿ. -ಅಡಕಿ. A woman who brings water to the house (ಪೋಟೆ Mr. 304, o. r. ನೀರಡಿಕಿ). — ನೀರಡಿಕೆ. -ಅಡಿಕೆ. = ನೀರಡ್ಕೆ (Śmd. 28). Thirst (ತೃಷೆ Nr.; ತರ್ಷ, ಪಿಪಾಸ Mr. 235; ಉದನ್ಯೆ, etc. Si. 317; ತೃಷ್ಣೆ 420; J. 28, 35; My.; B. 1, 18; 5, 133). — ನೀರಡಿಸು. -ಅಡಿಸು. To be thirsty (Abh. P. 7, 103; J. 26, 76; My.; B. 2, 13). ನೀರಡಿಸಿದಾತ (ತೃಷಿತ, ತರ್ಷಿತ, ಪಿಪಾಸು, ಪಿಪಾಸಿತ Hlâ.). ನೀರಡಿಸಿದಂ (ತರ್ಷಿತ, ಪಿಪಾಸಿತ Mr. 235). — ನೀರಣುಗ. -ಅಣುಗ. The moon (ಚನ್ದ್ರ Śm. 15. 16). — ನೀರ ತೇರ್. A cloud (ಮೇಘ Ṡs.; Rśv. 13, after 77). — ನೀರ ನಾಯಿ. = ನೀರು-. A water-dog, (an otter? My.; B. 4, 132; *cf.* ನೀರ ಬೆಕ್ಕು). — ನೀರ ಪೊಟ್ಟಣ. A black cloud, a cloud—of the rainy season (ಕಾರ ಮುಗಿಲ್ Ċt. I, 87). — ನೀರ ಬಟ್ಟೆ. A water-passage (ಕೋಡಿ Bhn. 4). — ನೀರ ಬೆಕ್ಕು. = ನೀರು-. (My.; ಉದ್ರ G.). — ನೀರ ಬೆತ್ತ. The tree Barringtonia acutangula (ಹಿಜ್ಜಲ G., sic!). — ನೀರ ಮಡಿ. Cloth that is simply washed in water without the addition of soap, etc. (My.). ನೀರ ಮಡಿ ತೊಳೆಯುವದು (B. 5, 287). — ನೀರ ಮಾಡು. To liquefy (My.; B. 4, 97). — ನೀರ ಹಿಪ್ಪಲಿ. The plant Jussiaea repens Lin. (ತೋಯಪಿಪ್ಪಲಿ, ಶಾರದಿ G.). — ನೀರಲೇ ಹಾವು. = ನೀರುಳ್ಳಿ-, ನೀರೊಳ್ಳೆ-. A kind of snake (ಅಲಗರ್ದ, ಜಲವ್ಯಾಲ Si. 77). — ನೀರಡ್ಕೆ. -ಅಡ್ಕೆ. = ನೀರಡಿಕೆ (Śmd. 28). (ಉದನ್ಯೆ, etc. Hlâ.; Abh. P. 1, 103). — ನೀರಾಗು. -ಆಗು. To become liquid, to melt, as metals, sugar, salt, etc. (My.; B. 4, 97). 2, the bath after menstruation to be taken. ಆಕೆಗೆ ನೀರಾಗ ಬೇಕು (My.). — ನೀರಾಟ. -ಆಟ. Sporting or gamboling in water (ಜಲಕ್ರೀಡೆ Ṡs.; Rśv. 2, after 8; Śsv. 1, 7). ಆನೆ ನೀರಾಟದಲಿ ಮೀನ ಕಣ್ಣು, ಅಂಜುವದೆ? (Sp.). ನೀರಾಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಹೇಲಾಟ ಕಳಕೊಣ್ಡ (Prv.). — ನೀರಾನೆ. -ಆನೆ. A kind of aquatic animal (J. 6, 7; Ċ. Bp. 2, 3; Si. 88). — ನೀರಾಮೆ. -ಆಮೆ. A turtle. — ನೀರಾಮೆಬಳ್ಳಿ. A species of medicinal plant (ವಾರ್ಷಿಕ, ತ್ರಾಯಮಾಣೆ, ತ್ರಾಯನ್ತಿ, ಬಲಭದ್ರಿಕೆ Si. 159). — ನಿರಾಮ್ಬು. -ಅಮ್ಬು. = ನೀರೆಸರು. (My.). — ನೀರಾರಮ್ಬ. Wet cultivation

Digitized by Google

(My.; Tĕ.). — ನೀರಾವರಿ. -ಆವರಿ. ನಿರಾವರಿಕೆ. -ಆವರಿಕೆ. Abundance of water: soil fit for wet cultivation (My.). ನೀರಾವರೀ ಬೆಳೆ (Si. 119); ನೀರಾವರೀ ಭೂಮಿ (138. 300). — ನೀರಿಡು. -ಇಡು. = ನೀರೆಱ್. (Śsv. 2, 72). — ನೀರಿಪ್ಪೆ. -ಇಪ್ಪೆ. = ನೀರು ಹಿಪ್ಪೆ. A kind of Bassia which grows in watery places (ಮಧೂಲಕ Nr.). — ನೀರಿೞ್. -ಇೞ್. To descend into water: to bathe (after mourning). ನೀರಿೞಿದವನು (ಅವಸ್ನಾತ, ಮೃತಸ್ನಾತ Nr.). 2, water to grow less (My.). — ನೀರಿೞಿಹ. -ಇೞಿಹ. Bathing (after mourning, ಅವಸ್ನಾನ, ಮೃತಸ್ನಾನ Hlâ.). — ನೀರುಡ. -ಉಡ. = ನೀರುಡು. (Si. 89). — ನೀರುಡು. -ಉಡು. The aquatic iguana (ನಿಹಾಕೆ, ಗೋಧಿಕೆ Nr.; Č. Bp. 2, 3). — ನೀರುಣ್. -ಉಣ್. To drink water (used of beasts, Čpr. 2, 22; Śsv. 2, 55). — ನೀರುಪ್ಪು. -ಉಪ್ಪು. Salt water. ನೀರುಪ್ಪಿನಲಿ ಕಲಸಿದವು (ಎಲೆ, ಕಾಯಿ, etc., ಲವಣೋದಕ Mr. 216). — ನೀರುಪ್ಪಿಗಿಡ. -ಉಪ್ಪಿ-. = ಗೊಳಗೊಳಿಕೆಗಿಡ. Barleria longiflora Lin. (St. & Pl.). — ನೀರುಳ್ಳಿ. 1. -ಉಳ್ಳಿ. The onion, Allium cepa Lin. (ಲತಾರ್ಕ, ದುದ್ರುಮ, ಹರಿತವರ್ಣವಾದ ಉಳ್ಳಿ Nr.; Si. 159; My.). *Cf.* ಈರುಳ್ಳಿ. ನೀರುಳ್ಳಿ ನೀರಲ್ಲಿ ತೊಳದರೆ ನಾಱೋದು ತಪ್ಪೀತೇ?— ನೀರುಳ್ಳಿಯವನ ಸಂಗಡ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಮೋಱಯೆಲ್ಲ ನಾಱದೇ? (Prvs.). — ನೀರುಳ್ಳಿ. 2. = ನೀರಳೆ, ನೀರೊಳ್ಳೆ. ನೀರುಳ್ಳೀ ಹಾವು (= ನೀರಳೇ ಹಾವು My., occasionally). — ನೀರೂಣ್ಬ. -ಊಣ್ಬ. Drinking of water (said of plants, Čpr. 1, 94). — ನೀರೂೞಿಗ. -ಊೞಿಗ. The service of bringing water (My.). — ನೀರೆಱ್. -ಎಱ್. To pour water. ಮರಕ್ಕೆ ನೀರೆಱುವ ಹರಿಕಣಿ (ಆಲವಾಲ Hlâ.). (ಕೂಸಿಗೆ) ಹೆಚ್ಚು ನೀರೆಱೆದು, ಇಟ್ಟು ತೊಟ್ಟಿಲೊಳ್ (Prll. 3, 26). ಎಲ್ಲರ ದಾಟ್ಗೆ ನೀರನೆಱೆದು (*i. e.* ಅದನ್ನು ಮುಱುಗಿಸಿ or ಕೆಡಿಸಿ), ಆರುಂ ಕಾಣದೇ (*i. e.* ಕದ್ದು ಕೊಣ್ಡೇ) ಭಕ್ಷಿಪಾ ಗಣಿಕಂ ಹೆಗ್ಗಣಕಂ ಸಮಂ (Śś. 94). ನೀರೆಱೆವಂ (ನೀರ್ಕುಟಿಗ Kk. 37). ಉತ್ತಮರುಗಳ ಒಕ್ಕಲಿಗೆ ನೀರೆಱೆವಂ (Abhâ. 2, 52). See Čpr. 1, 95; J. 7, 29; 15, 5. — ನೀರೆಸರು. -ಎಸರು. A kind of plain pepper-water (without the addition of pulse, My.). — ನೀರೇಱು. -ಏಱು. Water to rise (Čpr. 7, 127); to rejoice (7, 2. 127). — ನೀರೊಟ್ಟಿಲ್. -ಒಟ್ಟಿಲ್. The ocean. — ನೀರೊಟ್ಟಿಲಾಣ್ಮ. Lord of the ocean: Neptune (ವರುಣ Kk. 15, o. r. ಸೀರೊಟ್ಟಿಲಾಮ್ಬ). — ನೀರೊತ್ತು. -ಒತ್ತು. Tide (ವೇಲೆ, ವಾರಿವೃದ್ಧಿ Hlâ.). — ನೀರೊಳ್ಳೆ. = ನೀರುಳ್ಳಿ 2. A harmless water-snake (My.). — ನೀರೋಟ. -ಓಟ. Stream, current (My.). 2, the condition of a place being so as to let water run off (My.). — ನೀರೋಡು. -ಓಡು. Water to run off or dry up (Čpr. 4, 85).

ನೀರ nîra. *Water* (ನೀರ್ Śmd. 365; Čt. II, 81).

ನೀರಜ nîra-ja. 1. The garden plant Costus speciosus Sm. (ಕೋಷ್ಠ Mr. 143). 2, a lotus (Čpr. 1, 79. 81). ನೀರಜದ ಕೈರವದ ಬಳ್ಳಿ (ಬಿಸಿನಿ Mr. 420). 3, a pearl.

ನೀರಜ nî-raja. 2. = ನಿರಜ. Free from passion or impurity; free from dust (Abh. P. 3, 110); not menstruating.

ನೀರಜಮಿತ್ರ nîraja-mitra. = ನೀರಜಸಖ. (Abh. P. 3, 110).

ನೀರಜಶರ nîraja-śara. Kâma (J. 16, 10).

ನೀರಜಸಖ nîraja-sakha. Lotus-friend: the sun. (My.).

ನೀರಜೆ nîrajĕ. = ನಿರಜೆ. A woman free from impurity, etc.

ನೀರದ nîra-da. 1. Water-giving: a cloud. (Čpr. 4, 41; Rsv. 13, 19).

ನೀರದ nî-rada. 2. Toothless. (Rsv. 8, 116).

ನೀರದಮಾರ್ಗ nîrada-mârga. The sky (Čpr. 8, 39).

ನೀರದರವ nîrada-rava. (ಕಿಱುಕುಸಾಲೆ, etc. Mr. 142; *cf.* ಮೇಘನಿನದ).

ನೀರದಾಧ್ವ nîrada-adhva. The sky (Č. Bp. 47, 15).

ನೀರಧರ nîra-dhara. A cloud (Čpr. 4, 40; Bp. 61, 85).

ನೀರಧಿ nîra-dhi. The ocean. (Bp. 5, 68).

ನೀರನ್ಧ್ರ nî-randhra. Having no openings, close, uninterrupted; coarse, thick. (My.).

ನೀರರುಹ nîra-ruha. A lotus. (Čpr. 8, 9).

ನೀರಸ nî-rasa. = ನಿರಸ. Without juice, sapless, withered; powerless, unsavoury, insipid; weak. See Čpr. 7, 67; Čh. v. 40; Kâvy. II, 1, A, 12, 20-28; Bp. 1, 18; J. 16, 10.

ನೀರಸನಿ nî-rasani. (ಧಾಳವರ್ಣ, ಕುಟನ್ನಟ, ಲವಂಗ Mr. 142).

ನೀರಾಗ nî-râga. = ನಿರಾಗ. (Čpr. 6, 11).

ನೀರಾಗಿ nî-râgi. A person free from passion, anger, or envy (Bh. 2, 13, 36).

ನೀರಾಜನ nî-râjana. = ನೀರಾಜನೆ No. 1. (Čpr. 8, after 24; Bp. 47, 16; V. 9, after 21; J. 7, 17; 15, 24).

ನೀರಾಜನೆ nî-râjanĕ. Waving lights before an idol, a king, etc. as an act of adoration; the lamp used for it. 2, lustration of arms, a military and religious ceremony held by kings or generals on the 19th of Âśvina before taking the field. See ಲೋಹಾಭಿಸಾರ.

ನೀರಾಜಿತ nî-râjita. Illuminated (Čpr. 6, 43).

ನೀರಾಜಿಸು nî-râjisu. = ನಿರಾಜಿಸು, q. v. (V. 9, after 21).

ನೀರಾಂಜನ nî-rânjana. = ನೀಲಾಂಜನ. The lamp lighted before an idol (My.).

ನೀರು **nîru.** = ನೀರ್, etc. (C.). ಕಣ್ಣ ನೀರು (ಅಶ್ರು, etc.); ಹಱುಗಲಿಕ್ಕುವ ನೀರು (ನಾವ್ಯ); ಅಗರ್ತೆಯ ನೀರು (ದ್ರಾಗ್ಭೃತಕ Hlâ.). ನೀರುಗಳು (Si. 83). ನೀರಿನ (81. 83). ನೀರಿಗೆ (C.), ನೀರಿಂಗೆ Mr. 40, 4). ಒಕ್ಕಲಿಲ್ಲದ ಊರು ಕೊಱೆತು ನಾಱುವ ನೀರು (Dp. 54). ಮೀನು ಬಲ್ಲುದೆ ನೀರು ಹವುಳು ಸೋದೆಮ್ಬುದನು? (76). ನೀರ ಕಡೆಗೆ ನಾಟದ ಮರ ಚಿಗುರದೇ ಬಿಟ್ಟೀತೇ?— ನೀರಲ್ಲಿ ನೋಡಿದವನ್ನ ಊರಲ್ಲಿಡ ಬಾರದು, ಎಣ್ಣೆಲಿ ನೋಡಿದವನ್ನ ಕಣ್ಣಲಿ ನೋಡ ಬಾರದು (a proverb resting on superstition). — ನೀರಲ್ಲಿ ಬರದ ಬರಹಾನ ಹಾಗೆ. — ನೀರಾದರೂ ನಾಱಿ ಬಾರದು. — ನೀರಿನ ಒಳಗಣ ಮುಳ್ಳಿನ ಹಾಗೆ. — ನೀರಿನ ಮೇಲಣ ಗುಳ್ಳೇ ಹಾಗೆ. — ನೀರಿನಿನ್ದ ಪಾಪ ಹೋದರೆ ನೀಱೆಯಿನ್ದ ಪಾಪ ಹೋಗದೇ? — ನೀರಿನೊಳಗಣ ಕಪ್ಪೆ ಬಯ್ಲಿಗೆ ಹಾಕಿದ ಹಾಗೆ. — ನೀರಿಲ್ಲದ ತಾವು ಊರು ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ. — ನೀರು ಇದ್ದರೆ ಊರು, ನಾರಿ ಇದ್ದರೆ ಮನೆ. — ನೀರು ಎಲ್ಲಾ ಒನ್ದೇ, ಬಡಿದ ಕೋಲು ಮಾತ್ರ ಬೇಱೆ. — ನೀರು ಹಳ್ಳಕ್ಕೆ ಹೋದೀತೇ ಹೊರ್ತು ದಿನ್ನೆಗೆ ಹೋದೀತೇ? — ನೀರಾದರೂ ಮಜ್ಜಿಗೆ, ಮರುಳಾದರೂ ತಾಯಿ. — ನೀರಿನದು ನೀರಿಗೆ ಹೋಯಿತು, ಹಾಲಿನದು ಹಾಲಿಗೆ ಹೋಯಿತು. — ನೀರು ಹೊಱುವ ಬಡ್ಡಿಗೆ ಊರ ಪಾರುಪತ್ಯವು ಯಾಕೆ? — ನೀರೊಳಗಣ ಕಪ್ಪೆ ನೀರು ಕುಡಿಯದೆ ಬಿಟ್ಟೀತೇ? — ನೀರೊಳಗೆ ಮೋಱೆ ನೋಡಿ, ಮರನೇಱಿದ ಹಾಗೆ. — ನೀರು ಸೇದಿದ ಹಾಗೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಮಾತು ಆಡಿದ ಹಾಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. — ನೀರೊಳಗೆ ಹೋಮ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ (Prvs.). See Bp. 54, 11; 60, 25; Si. 81. 82. 83. 85. 90. 91. 116. 383; B. 1, 16; 3, 34; 4, 97; 5, 154. — ನೀರಿನವ. -ಅವ. A water-man (My.); ನೀರಿನವಳು, a water-woman (My.). — ನೀರುಎಮ್ಮೆ. A kind of aquatic animal (Si. 88). — ನೀರುಬಣ್ಟೆ. A kind of aquatic animal (Si. 88). — ನೀರುಕಟ್ಟು. = ನೀರುಗಣ್ಟೆ, q. v. (My. occasionally). — ನೀರು ಕಟ್ಟು. To apply water, to water, to turn water (on land, My.). — ನೀರುಕಾಗಿ. 1. = ನೀರುಗಾಗೆ, ನೀರ್ಗಾಗೆ. (ಮದ್ಗು Si. 177; My. as -ಕಾಗೆ). — ನೀರುಕಾಗಿ. 2. The plant Pistia stratiotes (ವಾರಿಪರ್ಣೀ, ಕುಮ್ಭಿಕೆ Si. 95). — ನೀರುಕಾರು. Tongs for coals, also for putting water on them, used by goldsmiths (My.; Tĕ.). — ನೀರುಕಾಲುವೆ. A channel (My.; Si. 116). — ನೀರುಕುದುರೆ. A kind of aquatic animal (Si. 88). — ನೀರುಕೊಕ್ಕರೆ. A curlew

Digitized by Google

(ಕ್ರುಂಚ್, ಕ್ರೌಂಚ Si. 174). — ನೀರುಕೋಳಿ. = ನೀರುಗೋಳಿ. (My.; Si. 174). ಚಿಕ್ಕ ನೀರುಕೋಳಿ (ಪ್ಲವ 177). — ನೀರುಗಂಗಾಳ. A circular vessel for holding water, a basin (C.). — ನೀರುಗಣಿಗಿಲು. -ಕಣಿಗಿಲು. The water hog-weed, Barringtonia acutangula (My.). — ನೀರುಗಟ್ಟಿ. -ಕಟ್ಟಿ. = ನೀರುಕಟ್ಟಿ, ನೀರುಗಟ್ಟಿಗ. A man who, according to the rates fixed by government, has to turn water from a reservoir on the surrounding fields (My.). — ನೀರುಗಟ್ಟಿಗ. -ಕಟ್ಟಿಗ. = ನೀರುಗಟ್ಟಿ. (My.). — ನೀರುಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. A small opening in a well or in the soil from which water issues: a spring (My.). — ನೀರುಗರಗ. A kind of garaga (My.). — ನೀರುಗಾಗೆ. -ಕಾಗೆ. = ನೀರುಕಾಗಿ 1, etc. A kind of cormorant, shag, diver (ಮದ್ಗು Nr.; ಮದ್ಗು, ಜಲವಾಯಸ Hlâ.);—the Javan cormorant, Crabo javannica (Bḍ.). — ನೀರುಗಾಳಿ. A cold wind that comes over water (My.). — ನೀರುಗೋಡಗ. -ಕೋಡಗ. The Gangetic porpoise, Delphinus gangeticus. ಶಿಶುಮಾರ ಎನ್ದು, ಮೊಸಳೆ; ನೀರುಗೋಡಗ ಎನ್ದೂ, ಎಮ್ಬರು (Nr.). — ನೀರುಗೋಳಿಗಿಡ. A small potherb growing wild in watery places, Portulaca oleracea L. (St. & Pl. & Z.). — ನೀರುಗೋಳಿ. -ಕೋಳಿ. = ನೀರುಕೋಳಿ. A water-fowl. ಪ್ಲವ ಎನ್ದು, ಮುಣ್ಡುಮುಡುಕ; ನೀರುಗೋಳಿ ಎನ್ದೂ, ಎಮ್ಬರು (Nr.). — ನೀರುಚಂಚಲಿ. The potherb Marsilia quadrifolia (ವಿತುನ್ನ, ಸುನಿಷಣ್ಣಕ Si. 159). — ನೀರುಚಲ್ಲಾಟ. Throwing water about (ಸೂಸಾಟ G.). — ನೀರುಚೀಲ. The bladder (ತಿಲಕ, ಕ್ಲೋಮ Si. 205). — ನೀರುತುಳಸಿಗಿಡ. = ಕಾಮಕಸ್ತೂರಿಗಿಡ. (St. & Pl.). — ನೀರುತೊಟ್ಟಿ. A water-trough (ನಿಪಾನ, ತೀರ್ಥ Si. 429; My.). — ನೀರುದಗೆ. Thirst (My.). — ನೀರುದಾರಿ. A water-course (ಜಲಮಾರ್ಗ Si. 82; My.). 2, a path leading to water (My.). — ನೀರುನಾಯಿ. = ನೀರ ನಾಯಿ. The river otter, Lutra nair (Gz.). — ನೀರು ಬಿಡು. To let on water, as from a tank; to pour water, to make a libation; to discharge, or ooze out, as water. ದಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನೀರ ಬಿಡೋಣ (ತರ್ಪಣ); ತನ್ದೆಯ ಹೆಸರಿಗೆ ನೀರ ಬಿಡೋಣ (ಪಿತೃತರ್ಪಣ); ಬೆಳದಿಂಗಳಿಗೆ ನೀರು ಬಿಡುವ ಕಲ್ಲು (ಬಿದುಗಲ್ಲು G.). — ನೀರುಬೆಕ್ಕು. = ನೀರ್-. An otter (ಉದ್ರ Si. 88). — ನೀರುಬೊಕ್ಕೆ. A water-pit (Si. 88). — ನೀರುಬ್ಬರ. -ಉಬ್ಬರ. A spring. ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ನೀರುಬ್ಬರ (ಉತ್ಸ, ಪ್ರಸ್ರವಣ Si. 115). — ನೀರುಬ್ರಹ್ಮಿ. A herb growing on the margin of tanks, etc., the Thyme-leaved Gratiola, Herpestis moniera H. B. (St. & Pl.). — ನೀರುಮಜ್ಜಿಗೆ. Butter-milk made thin with water (My.). See Prv. s. ಯಾರ್. — ನೀರುಮಳೆ. = ನೀರ್ಮಳೆ. Rain that brings water to fields, tanks, etc. (C.). — ನೀರು ಮುಟ್ಟು. To touch water after voiding urine or purging: to void urine (My.; Tĕ.); to discharge the bowels (My.). — ನೀರುಮೊಸರು. Diluted curds (ತ್ರಪ್ಸ್ಯ, ದ್ರಪ್ಸ್ಯ Nr.). — ನೀರುಮ್ಬಳಿ. A rent-free grant of government to one who has built a tank, a well, a water-course, etc. for the public welfare (My.). — ನೀರುವರಿ. 1. -ಪರಿ. Stream, current (ವೇಗ, ಪ್ರವಾಹ Nr.). — ನೀರುವರಿ. 2. Water-cess (My.). — ನೀರುವಡಿಗೋಲ್. -ಪಡಿಗೋಲ್. A rudder (ಅರಿತ್ರ Mr. 416). — ನೀರುಸೀನಿನಗಿಡ. A half shrub, Clerodendron serratum Spr. (Z.). — ನೀರುಹಕ್ಕಿ. = ನೀರ್ವಕ್ಕಿ. A water-bird: the Indian or Siberian crane, Ardea sibirica (ಪುಷ್ಕರಾಖ್ಯ, ಸಾರಸ Si. 174). ಬಣ್ಣಗಳಿನ್ದ ಚಿತ್ರಮಾಗಿರುವ ನೀರುಹಕ್ಕಿ (ಕಾರಣ್ಡವ 177). — ನೀರುಹನ್ದಿ. The skate fish (ಶಂಕು Si. 88). — ನೀರುಹಪ್ಪೆ. The water-reed Calamus fasciculatus Roxb. (ಪರಿವ್ಯಾಧ, ವಿದುಲ, ಶೀತ, ವಾನೀರ, ವಂಜುಲ Si. 128). — ನೀರುಹಲಸು. A small tree growing in wet soil, Barringtonia acutangula Gaertn. (ನಿಚುಲ, ಅಮ್ಬುಜ, ಇಜ್ಜಲ Si. 136). — ನೀರುಹಾವು. = ನೀರ್ವಾವು. A water-snake (My.). — ನೀರುಹಿಪ್ಪೆ. = ನೀರಿಪ್ಪೆ. (ಮಧೂಲಕ Si. 127). — ನೀರುಹೊಗೆ. Fog arising from water (My.).

ನೀರುಜ nî-ruja. = ನಿರುಜ. Free from sickness, well; painless.

ನೀರೂಪ nî-rûpa. = ನಿರೂಪ 2. Formless, shapeless; misshapen.

ನೀರೇಜ nîrê-ja. Born in water: a lotus (Čpr. 8, 10).

ನೀರೇಜಜ nîrêja-ja. = ನೀರೇಜಭವ.

ನೀರೇಜಜಾಣ್ಡ nîrêjaja-aṇḍa. The universe (Râm. 5, 8, 57).

ನೀರೇಜಭವ nîrêja-bhava. Brahmâ (Bp. 54, 48).

ನೀರೇರುಹ nîrê-ruha. = ನೀರೇಜ. (Abh. P. 3, 105).

ನೀರೋಗ nî-rôga. = ನಿರೋಗ. Free from sickness, healthy, well.

ನೀರೋಗಿ nî-rôgi. = ನಿರೋಗಿ. A healthy person (ಸಜ್ಜ, ಅರುಜ Nn. 101).

ನೀಱ **niṟa.** A fine, gay man, a beau; a gallant; a lover; a dear man. ಮೂಡಾಳಿಯುಮ್ ಓಡಾಳಿಯುಮ್ ಏಡಾಳಿಯುಮ್ ಅಪ್ಪನಾಗಿ, ಪಡಪಾಳಿಯೆ ಕೇಳ್, ನೀಱಂ ಜೂದಾಳಿ ಕರಂ, ನೀಱಂಗೆ ಮೂತಾಳಿ; (ಅವಳಂ) ಕಳೆಯೆ ಸಿಗ್ಗಾಳಿಯವಂ! (Šmd. 239; Kâvy. I, 4, 32). ನಗೆವಡಿಕಾಱಂ ನೀಱಂ ಬಗೆಕಾಱಂ ಪಾಡಿಕಾಱನ್ ಬಳ್ಳುಡಿಕಾಱಂ ಪಗೆಕಾಱನ್ ಆಗಿಯುಂ ಕೆಯ್ಮೆಗೆ ತಕ್ಕಂ, ಕೆಯ್ದುಕಾಱನ್ ಎನಿಸಲ್ಕಾಱಂ (235; Kâvy. I, 4, 4). See Abh. P. 1, 118; Rsv. 6, after 24; 7, 15; 13, 104; ಕಡು-.

ನೀಱತೆ **niṟatĕ.** = ನಿಱತೆ. (ಸೊಬಗು Čt. I, 77; ಬಲ್ಲ ತೆಱನದು I, 97; see ನೀಱು).

ನೀಱಲು **niṟalu.** = ನೇಱಲೆ, ನೀಱಿಲ್, ನೇಱಲ್, etc. A common tree with purple berries, Eugenia jambolana Lam. — ನೀಱಲ ಬಣ್ಣ. A purple colour (B. 4, 70). — ನೀಱಲ ಮರ = ನೀಱಲು. (ಜಮ್ಬು G.).

ನೀಱಲೆ **niṟalĕ.** = ನೀಱಲು. (Z.).

ನೀಱಿಗೆ **niṟigĕ.** = ನಿಱಿಗೆ (G.). ಉಟ್ಟು ಕೊಣ್ಡ ಸೀರೆಯ ನೀಱಿಗೆ (ನೀವಿ G.). ಸ್ತ್ರೀಲ ಅಂಗಿಯ ಎದೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾಗೂ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ನೀಱಿಗೆಗಳು ಬೀಳುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ (B. 5, 298). — ನೀಱಿಗೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. Folds, or wrinkles, to be formed. ಮೆಯ್ ಮೇಲಿನ ನೀಱಿಗೆಗಟ್ಟಿದ ಚರ್ಮ (ತೆರೆ); ನೀಱಿಗೆಗಟ್ಟಿದದ್ದು (ವಲಿ); ನೀಱಿಗೆಗಟ್ಟಿದವನು (ವಲಿನ G.).

ನೀಱು **niṟu.** Powder; ashes (T.; M. ನೀಱು, ನೂಱು; Tĕ. ನಿಗುಱು, ನಿವುಱು, ನೀಱು; T. ನೀಱು, M. ನೀಱು, ನೂಱು, to be reduced to powder; T. ನೀಱ್ಱು, ನೂಱು, M. ನೀಱು, Tĕ. ನೂಱು, to reduce to powder; *cf.* ನುಗ್ಗು 2, etc.). See ತಿರು-; Bp. 56, 35.

ನೀಱೆ **niṟĕ.** A fine, beautiful woman, a beauty; a damsel; a gay woman; a courtesan. See Šmd. s. ನೀಱ; Abh. P. 3, 40; 5, 6; 9, 162; Grj. 3, after 91; Rsv. 7, 11; 7, after 13; 7, 17; 11, 84; J. 6, 25. 28; 8, 17. 20; 16, 3; 30, 2. 14; ಕಡು-; Prv. s. ನೀರು.

ನೀರ್ **nir.** = ನೀರ್, etc. — ನೀರ್ಕಡೆ. A public necessary (My.). — ನೀರ್ಕುಟಿಕ. 1. A boatman (ಅಮ್ಬಿಗ Ss.). — ನೀರ್ಕುಟಿಕ. 2. = ನೀರ್ಕುಟಿಗ, q. v. — ನೀರ್ಕುಟಿಗ. (Šmd. 237). A man who (gratuitously) gives water (to drink, ನೀರೆಱೆವಾತ Šm. 46, o. r. ನೀರ್ಗುಟಿಕ; ನೀರೆಱೆವ Kk. 37, o. r. ನೀರ್ಕುಟಿಕ). — ನೀರ್ಗಾಗೆ. -ಕಾಗೆ. = ನೀರುಗಾಗೆ. (ಮದ್ಗು, ಜಲಕಾಕ Mr. 171). — ನೀರ್ಗಾಯ್. -ಕಾಯ್. An unripe cocoanut that

Digitized by Google

contains water (Čpr. 1, after 101). — ನೀರ್ಗಿಚ್ಚು. -ಕಿಚ್ಚು. (Šmd. 218). Submarine fire. — ನೀರ್ಗುಟಕ. -ಕುಟಕ. = ನೀರ್ಕುಟಗ, q. v. — ನೀರ್ಗುಡಿ. -ಕುಡಿ. = ನೀರಂ ಕುಡಿ (Šmd. 195). To drink water (Čpr. 5, after 39; Bp. 60, 24; J. 3, 40). — ನೀರ್ಗುಡಿಸು. -ಕುಡಿಸು. To give water to drink. ನೀರ್ಗುಡಿಪುದು (ನಿವಾಪ, ಪಿತೃತರ್ಪಣ Hlâ.). — ನೀರ್ಗುಳ್ಳೆ. A water-bubble (My. as ನೀರ್ಗುಳ್ಳೆ). ನೀರ್ಗುಳ್ಳೆ, ಗಾಳೀ ಸೊಡರ್... ಇವುಂ ಸಿರಿ ಪುಲ್ಲಗ್ರದ ತುನ್ತುಱಿಯ್! (Šś. 74). — ನೀರ್ಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To take water, to drink (Rśv. 6, 23). — ನೀರ್ತಿಳಿ. Water to become clear. ಬೆಳಗಿದುದೆಣ್ಬುಂ ದೆಸೆ, ನೀರ್ತಿಳಿದುದು (Šmd. 219). ಹಾವಸೆ ಕಿಡಲೊಡಂ ನೀರ್ತಿಳಿವುದು (295). — ನೀರ್ದಳಿ. -ತಳಿ. To sprinkle water (Čpr. 1, 123; Rśv. 12, 22). — ನೀರ್ದಾಣ. -ತಾಣ. Any piece of water, a pond, etc. (ಜಲಾಶಯ Nr.; Šśv. 3, 49; Bh. 3, 13, 15). — ನೀರ್ದೆಗೆ. -ತೆಗೆ. To draw in, as water (Čpr. 7, 140). 2, to dry up (Čpr. 5, 132; Rśv. 5, 36). — ನೀರ್ದೇರ್. -ತೇರ್. Water-vehicle: a cloud (ಮುಗಿಲ್, ಪೋಡ, ಮೇಘ Šm. 14; Kk. 12). — ನೀರ್ನೆಲೆ. A place to rest upon in water. ನೀರ್ನೆಲೆ ತಪ್ಪೆ (ಅಗುಬ್ Šmd. I). — ನೀರ್ವಡಿಸು. To soak (Šâstrasâra in W. v. 1643. 1644. 1645). — ನೀರ್ಪೊಯ್. = ನೀರ್ವೊಯ್. To pour water (J. 29, 31). — ನೀರ್ಮುಱಿ³. = ನೀರುಮುಱಿ³. — ನೀರ್ಮುಱಿಗಱಿ³. -ಕಱಿ³. To let fall abundant rain (J. 10, 8). — ನೀರ್ಮೀ. To bathe in water (Bp. 56, 54). — ನೀರ್ಮುಟ್ಟು. Water to touch (J. 9, 25). — ನೀರ್ಮೊಗೆ. To scoop or draw water (J. 3, 38; 6, 6). — ನೀರ್ಲಕ್ಕಿಗಿಡ. A large shrub, the three-leaved chaste-tree, Vitex trifolia L. (St. & Pl.). — ನೀರ್ವಕ್ಕಿ. -ಹಕ್ಕಿ. = ನೀರುಹಕ್ಕಿ. (J. 15, 9). — ನೀರ್ವನಿ. -ಪನಿ. A water-drop (Abh. P. 13, 11; Šśv. 2, 55; J. 6, 3; 19, 5). — ನೀರ್ವಾನಸೆ. -ಮಾನಸೆ. A mermaid, a nymph (Čpr. 3, 20). — ನೀರ್ವಾನಿಸ. -ಮಾನಿಸ. A merman (Čpr. 5, after 39). — ನೀರ್ವಾನಿಸೆ. -ಮಾನಿಸೆ. (Šmd. 218, o. r. ನೀರ್ವಾವಸೆ). = ನೀರ್ವಾನಸೆ. — ನೀರ್ವಾವು. -ಪಾವು. = ನೀರಳೇ ಹಾವು, etc. A water-snake (ಅಲಗರ್ದ, ಜಲವ್ಯಾಲ Hlâ., Nr.). — ನೀರ್ವುಗು. -ಪುಗು. To enter, or go into, water (Rśv. 6, after 24; 9, 11). — ನೀರ್ವುಟ್ಟು. -ಪುಟ್ಟು. A paddle (Šśv. 1, 43). — ನೀರ್ವೂ. -ಪೂ. = ನೀರ್ವೂವು. (Čpr. 1, after 101; Abh. P. 1, 114). — ನೀರ್ವೂವು. -ಪೂವು. A lotus (ಕಮಲ Šs.; ತಾವರೆ Kk. 13). — ನೀರ್ವೆರಸು. -ಬೆರಸು. Water to be mixed with (Bp. 14, 9). — ನೀರ್ವೊಗಿಸು. -ಪೊಗಿಸು. To cause to go into water (Rśv. 14, 147). — ನೀರ್ವೊನಲ್. -ಪೊನಲ್. A stream, a rivulet (Abh. P. 1, 117; 9, 151). ಬೇರ್ವೆರಸು ಕಾಯ್ತ ಪಲಸು, ಎಳನೀರ್ವೊನಲಂ ಕಱಿವ ತೆಂಗು (Šmd. 81). — ನೀರ್ವೊಯ್. = ನೀರ್ಪೊಯ್. (Abh. P. 16, 55; J. 30, 35).

ನೀರ್ಲು nir̤lu. = ನೀಱಲು, etc. ನೀರ್ಲ ಹಣ್ಣು (ಜಾಮ್ಬವ G.).

ನೀಲ nila. = ನೀಳ್. (ಉದ್ದ Nn. 30).

ನೀಲ nîla. *Dark-blue or black* (ವರ್ಣ, ವರ್ಣಭೇದ Nn. 30; ಕಪ್ಪು Mr. 511); dyed with indigo. 2, a gem, the sapphire (ಸುರತ್ನ, ರತ್ನಭೇದ 30; ರತ್ನ 511). 3, the blue mountain (ಅಚಲ, ಪರ್ವತಭೇದ 30; ಶೈಲ 511). 4, one of the monkeys attending on Râma (ವಾನರಕುಲ, ವಾನರಭೇದ 30). 5, bad; wicked, vicious; vile, low; sin, crime (ಪಾಪ, ಪಾತಕ 30; ಅಧರ 511). 6, slow, lazy, dull (ಮನ್ದ 511). 7, a vicious or silly horse (ಕಿಱುಬೆಳ್ಪುದೋಱಿ³ ನೀಲಂ Mr. 275). 8, one of the treasures of Kubêra. 9, a kind of house (ಗೃಹಭೇದ 30). 10, indigo. 11, ten palas (halas) of copper. ಹತ್ತು ಹಲ ತಾಮ್ರದೊಳು ನೀಲಂ (Mr. 60). ಎಳೆಯ ನೀಲ (ರಾಜಾವರ್ತ Kk. 85; Šm. 69). ನೀಲದ ಮಣಿ ಪವಣಿಸಿದ ನೂಲಾದರೆ ನೀಲದ (*i. e.* ನೀಲದ ಮಣಿಯ) ಕ್ರಯ ಬಾರೀತೇ?—ನೀಲ ದಾಲಕಗೆ ಚನ್ದ, ಕೋಲು ಓಲೆಕಾರಿಗೆ ಚನ್ದ.—ನೀಲ ಮಾಡಿ, ಓಲೆ ಮಾಡಿದರೂ ಸಾಲದ ಉಪದ್ರ ನಿಲ್ಲಲಿಲ್ಲ (Prvs.). — ನೀಲಗಿಡ. A low under-shrub, Indigofera aspalathoides Vahl. (St. & Pl.).

ನೀಲಕಣ್ಠ nîla-kaṇṭha. Blue-necked: *a peacock* (ಮಯೂರ, ನವಿಲ್ Nn. 49; ಕೇಕಿ Mr. 512). 2, *a sparrow* (ಗುಬ್ಬಿ 49; 512). 3, a quail (ಲಾವುಗೆ 49). 4, a serpent (ಭೋಗಿ, ಸರ್ಪ 49; ಕಾದ್ರವೇಯ 512). 5, a locust or grass-hopper (ಮಿಡಿಚೆ 49). 6, *Šiva* (ವೃಷಧ್ವಜ, ಈಶ್ವರ 49; ರುದ್ರ 512); N. (My.). ನೀಲಕಣ್ಠನ ಮುದಿವೆಗೆ ನೀಲೀ ಸೊಪ್ಪಿನ ಪಳದೆ (Prv.). 7, sign for a long letter (Čh.). 8, the nape, the neck (ಕಣ್ಠ, ಕೊರಳು 49; ಗ್ರೀವ 512). — ನೀಲಕಣ್ಠಂ. The metrical foot — ⏑ — — (Čh.). — ನೀಲಕಣ್ಠಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 59, 2).

ನೀಲಕನ್ಧರ nîla-kandhara. = ನೀಲಕಣ್ಠ. (My.).

ನೀಲಕೇತು nîla-kêtu. = ನೀಲಧ್ವಜ. (J. 9, 5. 11).

ನೀಲಗಲ nîla-gala. = ನೀಲಕನ್ಧರ. (Bp. 1, 66; 25, 11).

ನೀಲಗಾಱ nîla-gâṟa. = ನೀಲಿಗಾಱ. (S. Mhr.).

ನೀಲಗಿರಿ nîla-giri. The Neilgherries. (My.). See Prv. s. ನೀಲಮಣಿ.

ನೀಲಗ್ರೀವ nîla-grîva. *Šiva.*

ನೀಲಂಗು nîlaṅgu. *A species of worm growing in the inside of animals.* 2, an insect in general (ಪುಲ್ಲಕ, ಕ್ರಿಮಿ, ಕೀಟ, etc., ಪುಱು Mr. 396, o. r. ಪುಱು); a caterpillar (ಕೋರಿ ಹುಱು G.).

ನೀಲತೆ nîlatĕ. Blueness, blackness. See ನಿ-.

ನೀಲಧ್ವಜ nîla-dhvaja. (= ಅಸಿತಧ್ವಜ). N. of a prince (J. 8, 1 seq.).

ನೀಲಮಣಿ nîla-maṇi. The sapphire. (Čpr. 1, 39). ನೀಲಮಣಿ ಬೇಕಾದರೆ ನೀಲಗಿರಿಗೆ ಹೋಗ ಬೇಕೇ? (Prv.).

ನೀಲಮೇಘಶ್ಯಾಮ nîla-mêgha-śyâma. Kṛishṇa or Vishṇu (My.).

ನೀಲಮೇಘಶ್ಯಾಮಲ nîla-mêgha-śyâmala. = ನೀಲಮೇಘಶ್ಯಾಮ. (J. 13, 23).

ನೀಲಲೋಹಿತ nîla-lôhita. Dark-blue mixed with red: purple, dark-red. (Abh. P. 13, after 133). 2, *Šiva.*

ನೀಲಾಂಗ nîla-aṅga. Dark-bodied: Kṛishṇa; Râma (J. 18, 48). 2, the Indian crane. 3, the blue jay.

ನೀಲಾಚಲ nîla-ačala. The blue mountain (ಕಱಿವೆಟ್ಟು Šs.).

ನೀಲಾಂಜನ nîlâñjana. Tbh. of ನೀರಾಂಜನ. (My.).

ನೀಲಾಬ್ಜ nîla-abja. = ನೀಲಾಮ್ಬುಜನ್ಮ. (Čpr. 8, 101; Šśv. 1, 43).

ನೀಲಾಬ್ದ nîla-abda. A dark cloud (Šśv. 1, 43).

ನೀಲಾಮ್ಬರ nîla-ambara. *Balarâma* (ಬಲ Mr. 21).

ನೀಲಾಮ್ಬರಿ nîlâmbari. N. of a râga (My.).

ನೀಲಾಮ್ಬುಜನ್ಮ nîla-ambujanma. *The blue water-lily.* See ಕನ್ನೆಯ್ದಿಲು.

ನೀಲಾಲಕಿ nîla-alaki. A woman with dark locks (J. 16, 1).

ನೀಲಾಶ್ಮ nîla-aśma. = ನೀಲಮಣಿ. (Čpr. 1, 137).

ನೀಲಿ nîli. *The indigo shrub, Indigofera tinctoria* Lin. (ರಂಗಿಣಿ Mr. 131). 2, a kind of disease, black and blue marks on the body from bruises, etc. 3, indigo, the dye. (My.). 4, a female gnome or evil spirit (Kâlî) that uses to speak lies (My.; Tĕ., T.). 5, dark-blue (Čpr. 3, 30). — ನೀಲವ್ವ. -ಅವ್ವ. Kâlî (S. Mhr.). — ನೀಲಿಗಣ್. -ಕಣ್. A kind of eye disease (Bp. 18, 66). 2, an eye with a bluish pupil (My.). — ನೀಲಿಗಪ್ಪಡ. -ಕಪ್ಪಡ. A dark-blue

Digitized by Google

cloth (Bp.). — ನೀಲೀ ಗಿಡ. = ನೀಲಿ No. 1. (My.; B. 4, 54). — ನೀಲೀ ಬೀಜ. The seed of Cassia tora L., used by indigo dyers (Z.; My.). — ನೀಲೀ ಮಾತು. A word of Nīli: a falsehood (My.). ನೀಲೀ ಮಾತು ನಿಜವಲ್ಲ (Prv.). — ನೀಲೀ ವಾರ್ತೆ. A false report (My.).

ನೀಲಿಕ nīlika. A blue-flowering Barleria (ಬಾಣ, etc., ಗೋರಟೆ Mr. 123).

ನೀಲಿಕೆ nīlikĕ. *The small tree Nyctanthes arbor tristis* Lin. 2, the five-leaved chaste tree, Vitex negundo L. (ಕರೀಲಕ್ಕಿ G.).

ನೀಲಿಗಾರ nīli-gāra. = ನೀಲಗಾರ. A manufacturer of indigo (My.); an indigo dyer (My.).

ನೀಲಿನಿ nīlinī. *The indigo shrub.*

ನೀಲೀರಾಗ nīlī-rāga. Having the colour of indigo; as unchangeable as the indigo colour: *constant in affection;* a firm and constant friend (ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಸ್ನೇಹ ಮಾಡುವವನು Hlā.; ಎಡೆವಿಡದ ವಿನಯಿತಂ Mr. 241).

ನೀಲೋತ್ಪಲ nīla-utpala. *The blue water-lily, Nymphaea cyanea* Roxb. (ಕುಮುದ, ಕಪ್ಪೇಟ್ ಇರ್ದ ನೆಯ್ದಿಲ್ Mr. 420); a blue lotus. See ಕನ್ನೆಯ್ದಲು.

ನೀಲೋತ್ಪಲಸಖ nīlōtpala-sakha. The moon (Bp. 35, 24).

ನೀವಾಕ nī-vāka. *The increased demand for grain in times of dearth, competition of buyers in consequence of scarcity* (ಧಾನ್ಯಾದಿಗಳ ಅರ್ಥಮಂ ಪಾರ್ವುದು; ಮೇಣು ಧಾನ್ಯವ ಕೊಯಿವುದರ ಹೆಸರು Nr.); *dearth, scarcity;* collecting or laying up grain in times of dearth.

ನೀವಾರ nīvāra. *Rice growing wild* (ಹೊಡೆ Mr. 372).

ನೀವಿ nīvi. *A cloth worn round a woman's waist; the ends of the cloth passed round the loins so as to hold the whole together* (ನಿರ್ Nn. 105; ಉಡ್ಡಿಯ Mr. 343; see ನೆರ್ 1). 2, *capital, principal, stock.* 3, a stake at play, a wager (ಪಣ, ಒಡ್ಡಿದು 105). 4, junction, union (ಯೋಗ, ಕೂಟ 105). 5, a pair (ಯುಗ್ಮ, ಎರಡು 105). 6, compassion (ಕರುಣ 105). 7, a saddle (ಪಲ್ಲಣ, ಹಲ್ಲಣ 105). 8, sexual intercourse (ಮೋಹನ 105).

ನೀವಿಸು nīvisu. To cause to use gentle friction, etc. (My.).

ನೀವು nīvu. 1. = ನೀಂ 2, ನೀಮ್, etc. You. The plural of ನೀನು (C.). See its declension s. ನಿಮ್. ನೀವಾದರೇನು, ನಾವಾದರೇನು? ಬಾವಿಲಿ ನೀರು ಬನ್ದರೆ ಸರಿ.— ನೀವು ನಾಗಲೋಕದವರಾದರೆ ನಾವು ನಾಕಲೋಕದವರು (Prvs.). ನೀವೆಬ್ಬರೂ (B. 4, 6). See Bp. 14, 25; 22, 41. 61; 28, 30; 24, 24. 28; 32, 43; 37, 5; 40, 84; 47, 66; 48, 23; 58, 38; Bh. 2, 13, 36.

ನೀವು nīvu. 2. To rub softly, to use gentle friction, to stroke down any member of the body, to make straight or smooth by stroking, as the hair, the beard, cloth, etc. (ಎವು Šmd. I; Čpr. 7, 127; My.; T.; *cf.* ನಿವರು).

ನೀವೃತ್ nī-vṛit. *An inhabited country.*

ನೀವ್ರ nīvra. = ನೀಧ್ರ. *The edge of a thatch, the edge or side of a sloping roof, eaves.* 2, a thatch, a roof.

ನೀಶಾರ nī-śāra. *A warm cloth, a blanket* (ಹಚ್ಚಡ G.; ರಜಾಯಿ G.). 2, curtains. 3, an outer tent or screen.

ನೀಸು nīsu. (Tbh. of ನಯಿಸು). To cause to go: to manage, to accomplish, to fulfil (My.).

ನೀಹಾರ nī-hāra. = ನಿಹ್ಹಾರ. *Fog, mist; frost, hoar-frost; dew.* 2, evacuation (Čpr. 3, after 36).

ನೀಳ್ nīḷ. = (ನಿಗುಳ್), ನೀಡು 1. To grow long or high, to extend, to extend one's self, to be stretched out, to spread, etc. (ಪ್ರಸಾರಣ Šmd. Dh.; Čpr. 1, after 79; 1, 93. 106; 5, 40; 6, 2; 7, 44; 8, 57; Abh. P. 3, 97; 14, 106; T., M. ನೀಳ್, ನೀಳು). ನಿಜತೇಜಂ ನೀಳ್ದ ಕರ್ಣಯ್ದಿಲ ತೊಲಿರೆ (Šmd. 251, o. r. ನೀಡ್ದಿ). ನೆಗೆದಯ್ ಲೋಕದ ನೀಳ್ದ ತುತ್ತತುದಿಯಂ ನೀಂ (229). (ಭೃಂಗತತಿ) ನೀಳ್ದಿಬಗಿದ (ನೀರಜದ) ಕೀಲಿತಸಕ್ಪಟಿಯೊಳ್ ಒಯ್ಯನೆ ಜಾರ್ (Čpr. 7, 60). ನೀಳ್ದಲರ್ದ ಬಾಲ (ಲತಾಮ Mr. 498). ನೀಳ್ದ ಕುರುಳ್ (Čt. II, 98). See Grj. 8, 46; Rśv. 3, 17; 5, 85; 6, after 11; 8, 47; Č. Bp. 47, 18; Šmd. s. ಬಳ್ಳಳ್; J. 3, 5; 17, 29.

ನೀಳ nīḷa. = ನೀಟ 1, ನೀಡು 2, ನೀಲ, ನೀಳು, (ನೀಳ್ಪು), ನೀಟ್. Extension, length, height, tallness (ದೀರ್ಘ, ಆಯತ Nr.; Mr. 446; ಆಯತಿ Si. 425; ನೀಟ Bhn. 31; My.; T., M.). ಸೀರೆಯ ನೀಳ (ದೈರ್ಘ್ಯ, ಆಯಾಮ, ಆನಾಹ Nr.). ನೀಳವಾದದು (ದೀರ್ಘ, ಆಯತ Si. 372). ಬಹಳ ನೀಳವಾದದು (ಪ್ರಾಘಿಷ್ಠ 384). ನೂರು ಗಾವುದ ನೀಳವಾದ ದೊಡ್ಡ ದೆಟ್ಟದನ್ತಾ ಮಹಾ ಮೀನು (ತಿಮಿ 88). ನೀಳವಾದ ತುಂಗೇ ಗಡ್ಡೆ (ಕುರುವಿನ್ದ, etc. 162). ನೀಳಕೆಯ್ (Bp. 50, 68); ನೀಳತೋಳ್ (58, 25); ನೀಳನಾಲಿಗೆ (18, 16). ನೀಳವಾದರೂ ಗಾಳಿಗೆ ಏನು? (Prv.). See Bp. 20, 1; 35, 49; 48, 6; 51, 81; 53, 68; 60, 48.

ನೀಳ nīla. = ನೀಲ.

ನೀಳಜ nīḷa-ja. = ನೀಲಜ. (ವಜ್ರ Mr. 167).

ನೀಳಿತು nīḷitu. That is long (ದೀರ್ಘ, ಆಯತ Hlā.).

ನೀಳು nīḷu. (ನೀಳ್). = ನೀಳ, etc. (T.; M. ನೀಣ್, ನೀಳ್, ನೀಟ್). — ನೀಳದು. -ಅದು. That is long, high or tall. ನೀಳದರ ನೆರಳೂ ಬೋದಿಯ ಮಾತೂ ಗಾಳಿಯ ಹಾಗೆ.— ನೀಳದರ ಮೇಲೆ ನಿನ್ತರೆ ಗಾಳಿಗೇನು? (Prvs.).

ನೀಳ್ಕೊಳಿ nīḷ(nīḷu)-kŏḷi. (Extension-seizure): distraction; wandering. — ನೀಳ್ಕೊಳಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To become distracted, to wander or rove (J. 19, 29).

ನೀಳ್ಪು nīḷpu. Length, etc. (ನಿಡಿದು Čt. II, 53; Čpr. 3, 81). — ನೀಳ್ಪುವೆಡ್. -ವೆಡ್. To grow long, to extend. ನಿಡುದಲೆ, ನೀಳ್ಪುವೆತ್ತ ನಗೆಗಣ್ (Šmd. 78).

ನೀಟ್ nīṭ. = ನೀಡು 2, etc. Length, etc. — ನೀಟ್ಟರಿಸು. = ನೀಡು ಕರಿಸು (Šmd. 28). To make long, to lengthen, to uncoil, etc. ನೀಟ್ಟರಿಸಿದಂ (217). ಬರ್ಕುಡಿತನೀರ್ಗೆ, ಪಟ್ ಪಟ್ಟಿರ್ಕೆಯ ಪಟ್ಟಲೆಯ ಮುಡಿಗೆ ದೇಸಿಗರಂ ದೇವರ್ಕಳ್ಗೊಡೆಯರ್ (o. r. -ರ) ಮಾಟ್ಟುರೆ? ನೀಟ್ಟರಿಸದೆ ಸಿನ್ದು (o. r. ನಿಮ್ಮ) ದೊರೆಗೆ ಬೋದಿಯರ್ ಬಳರೇ? (39. 345). See Šśv. 2, 71. — ನೀಟ್ಕೆಯ್ಯು. To make long, to extend, to spread out (Grj. 1, 107).

ನು nu. 1. = ಅಂ 1 (aṁ 1), etc., *e. g.* ಇರ್ದವನು (Hlā. s. ಅಗಿ), ತಿವಿದನು (Bh. 1, 10, 38), ಕೊಡುವನು (Bp. 21, 35), ಅದನು, ಮಾಡಿದನು (22, 47).

ನು nu. 2. = ಅಂ 3 (aṁ 3), etc., *e. g.* ಅಧಿಪನು (Bp. 3, 18), ಪುತ್ರನು (3, 24), ಆತನು (18, 74), ಅವನು (20, 24), ಅಯ್ಯನು (21, 8), ಅರ್ಥಕನು (24, 84), ಬಿಜ್ಜಳನು (37, 66); ವಿಪ್ರನು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು, ಅಭ್ಯುದಿತನು (Nr. s. ಅಗು); ಕ್ಷತ್ರಿಯನು (Hlā. s. ಅಗದು), ಶೂದ್ರನು (s. ಅಗಿ);— ನೊಗನು (Nr. s. ಅರು 4), ಎರನು (s. ಎರ 1), ನೆಣನು (s. ನೆಣ), ಸೊಣನು (s. ಸೊಣ), ಮರನು (s. ಬಂಜೆಮರ), ತೋಳನು (see ವನಾಶ್ವ), ಮೊಲನು (My.), ಹೆಣನು (s. ಪರೇತ).

ನು nu. *Now? what? indeed?* 2, indeed, certainly. 3, *or.*

Digitized by Google

ನುಗಿ nugi. (= ನುಗ್ಗು 2). To reduce to fine particles, to powder, with the fingers, stones, etc. (My.).

ನುಗಿಚು nugiču. = ನುಚ್ಚು. To get out of (the hand, etc.) by wriggling (as a bird), to slip (from the hand, as a rope, generally ನುಗಿಚಿ ಕೊಳ್ಳು, My.).

ನುಗುಳ್ nugul̤. = (ನುಗ್ಗು 1), ನುಸುಳ್ 1, etc. To enter a door or a small, narrow passage or opening, to go in with difficulty, to squeeze through, to creep in, to get into, to enter (ದ್ವಾರಪ್ರವೇಶ Šmd. Dh.; see T., M. s. ನೊಟಿ). P. p. ನುಗುಳ್ದು.

ನುಗುಳ್ಚು nugul̤ču. To cause to enter a small, narrow passage, etc. (ಸೂಕ್ಷ್ಮದ್ವಾರಪ್ರವೇಶ Šmd. Dh.).

ನುಗ್ಗಿ nuggi. = ನುಗ್ಗೆ. (ಮೋಚಕ Mr. 510). See ಕಾಡು-. — ನುಗ್ಗೀ ಗಿಡ. (ಅಕ್ಷೀವ, ತೀಕ್ಷ್ಣಗನ್ಧಕ, ಮಧುಶಿಗ್ರು, ಶಿಗ್ರು G.). — ನುಗ್ಗೀ ಬೀಜ. (ಶಿಗ್ರುಜ, ಶ್ವೇತಮರಿಚ G.).

ನುಗ್ಗಿಸು nuggisu. 1. To cause to creep in or squeeze through (My.).

ನುಗ್ಗಿಸು nuggisu. 2. To cause to powder, etc. (My.).

ನುಗ್ಗು nuggu. 1. = (ನುಗುಳ್), ನುರ್ಗು 1. To pass by pressing, to squeeze through, to force one's self into, to enter without permission, as a door, a house, to creep into, as into a hole (J. 8, 32; My.). ನುಗ್ಗಿದವನಿಗೆ ಹಗ್ಗ ತಪ್ಪೀತೇ?—ಕವಿ ಕತ್ತ ಮೂದಿ ಬೇಲಿ ನುಗ್ಗ ಹೆದರುವಳೇ? (Prvs.). ದನ ಬೇಲಿ ನುಗ್ಗಿತು (My.). — ನುಗ್ಗಾಡು. -ಆಡು. To be addicted to passing through by force, as cattle through a hedge or fence (My.).

ನುಗ್ಗು nuggu. 2. = (ನುಗಿ, ನುಜು 1), ನುಜಿಸು, ನುಜುಕು, ನುಡುಗು, ನುರ್ಗು 2, ನುರ್ಚು 1, ನುಳ್ಗು. To reduce to small bits or powder by pressing with the hand, etc. or by pressing or beating with a stone, a piece of wood, etc., to crush, to powder, to grind (My.; Tĕ.; T. ನುಕ್ಕು, ನುಣಂಗು, ನುಣಿ, ನುಜುಕ್ಕು, ನೊಜುಕ್ಕು; Tĕ. also ನುಜುಜು, ನುಜುಮು, ನುಲುಚು; cf. ನೀಜು; see ನಜುಚು). **2,** to be crushed, etc. (Čpr. 2, 44; T. ನುಣುಂಗು, ನೊಜುಂಗು; M. ನುಜುಙ್ಙು). — ನುಗ್ಗೊತ್ತು. ನುಗ್ಗ ಒತ್ತು. = ನುಗೊತ್ತು. To press so as to crush (Bp. 23, 26; 52, 48).

ನುಗ್ಗು nuggu. 3. = (ನುಚ್ಚು), ನುಜು 2, ನುರ್ಗು 3, ನುರ್ಚು 2, ನುಸಿ 1, ನೂಕು 3, ನೂಗು 2, ನೂಜು 2. The state of having been, or being, crushed, etc. (My.; Tĕ.). See ನೂಕು-. — ನುಗ್ಗಾಗು. -ಆಗು. To be broken to pieces, to crumble, to fall to ruin, etc. ತಗ್ಗಿದವ ಎದ್ದಿಗೂ ನುಗ್ಗಾಗ (Prv.). See Bh. 7, 6, 56. — ನುಗ್ಗು ನುಗ್ಗು. rep. (B. 4, 134; My.). — ನುಗ್ಗು ನುಚ್ಚು. dupl. = ನುಗ್ಗು ನುಸಿ. (My.). — ನುಗ್ಗು ನುಜು. = ನುಗ್ಗು ನುಚ್ಚು. (My.). — ನುಗ್ಗು ನುಸಿ. dupl. (Bh. 1, 10, 38; 6, 7, 46; 7, 10, 63; My.).

ನುಗ್ಗೆ nuggĕ. = ನುಗ್ಗಿ. (That is proverbially brittle and weak): the horse-radish, Moringa pterigosperma Gaert. (ಶಿಗ್ರು Mr. 119; My.; Tĕ. ಮುನಗ; T. ಮುರುಂಗೈ; M. ಮುರಿಙ್ಙ). ನುಗ್ಗೆ ಕೆಮ್ಮಾದೊಡೆ ಮಧುಶಿಗ್ರು ಎನಿಸಿಗು (Nr.). ನುಗ್ಗೆಯಾದರೂ ಮಗ್ಗುಲಿಗೆ ಬದ್ದೀತೇ? (Prv.). — ನುಗ್ಗೆಯ ಬಿತ್ತು. The seed of the moringa (ಶಿಗ್ರುಜ, ಶ್ವೇತಮರಿಚ Nr.). — ನುಗ್ಗೆಯ ಮರ. The moringa tree (ಶೋಭಾಂಜನ, ಶಿಗ್ರು, ತೀಕ್ಷ್ಣಗನ್ಧಕ, ಅಕ್ಷೀವ, ಮೋಚಕ Nr.; Si. 128). — ನುಗ್ಗೇ ಕಾಯಿ. A moringa pod (My.; see Prv. s. ಮಗ್ಗಿ). — ನುಗ್ಗೇ ಗಿಡ. = ನುಗ್ಗೆಯ ಮರ. ಕೆಮ್ಪು ಹುವ್ವಿಗಳುಳ್ಳ ನುಗ್ಗೇ ಗಿಡ (ಮಧುಶ್ರಿಗು Si. 128). — ನುಗ್ಗೇ ಬೀಜ. = ನುಗ್ಗೆಯ ಬಿತ್ತು. (ಶಿಗ್ರುಜ Si. 335). — ನುಗ್ಗೇ ಸೊಪ್ಪು. Moringa leaves (My.).

ನುಂಗು nuṅgu. = ನೊಣೆ 1, (ಮಿಂಗು). To swallow; to devour (ಗಿಲನ Šmd. Dh.; C.; T. ನುಗರ್, ನುಂಗು, ನೊಣ್ಣು; M. ನುಗರು; Tĕ. ಮಿಂಗು). ಅಕೇನ್ನುಗಳಂ ತವೆ ನುಂಗಿ ಕರ್ಣಂ ಕಟ್ಟಲೆ (Šmd. 267). ನುಂಗುವುವುಮ್ ಒಳವು ದಧಿಯೊಳ್ ಮಹಾಮತ್ಸ್ಯಂಗಳ್? (292). ಅಕ್ಷರವ ನುಂಗಿ ಆಡುವ ನುಡಿ (ಲುಪ್ತವರ್ಣಪದ, ಗ್ರಸ್ತ); ತಿಮಿಯೆಮ್ಬಾ ಮೀನ ನುಂಗುವ ಮೀನು (ತಿಮಿಂಗಿಲ Nr.). ನುಂಗಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ಗಿಲಿತ Si. 384). ನುಂಗುವವಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಆಹಾರವು (ಗ್ರಾಸ, ಕಬಲ, ತುತ್ತು 317). ನುಂಗ ಬಾರದ ತುತ್ತು ತುಟಿ ಮಾಡಿದ ಹಲ್ಲೂ ಸಮ.—ನುಂಗಿದ ತುತ್ತಿನ ರುಚಿ ಮತ್ತೆ ಬಯಸಿದ ಹಾಗೆ.—ಕೋಡಿ ನುಂಗಿದ ಕಲ್ಲಿನ ಹಾಗೆ (Prvs.). See Čpr. 8, 15; Bp. 21, 17; 39, 52; 48, 15; 59, 21. 48; Rāv. 5, after 120; 6, 9; 13, 64; J. 6, 8; 8, 47; B. 2, 11; Si. 88; Prv. s. ಬೆರಳು; Sp. s. ಬೊಳ್ಳೆದು; Šš. s. ಮೆಲ್ಲು.

ನುಂಗುವಿಕೆ nuṅguvikĕ. Swallowing (ನಿಗಾರ Si. 400).

ನುಂಗುಹ nuṅguha. Swallowing (ಗೀರ್ಣ, ಗಿರ, ಗಿಲ Nr.).

ನುಚಿ nu-či. (nu-čit). Never! certainly not! (ತ್ಯಜ, ಬಿಸುಡು Nn. 166; ಬಿಟ್ಟಲ್ಲಿ Mr. 536). 2, is it not? (ಕೇಳ್ವೆಡೆ, ಕೇಳುಹ 166; ಕೇಳ್ವಲ್ಲಿ 536). 3, could it be? (ಸಂಶಯ, ಸನ್ದೇಹ 166).

ನುಚ್ಚು nuččū. (= ನುಗ್ಗು 3, etc.). That is reduced to small pieces; fragments, bits: grit, grits of any grain (ಕಣ, ಧಾನ್ಯಾಂಶ Nr.; Si. 418; ಕಣ Hlā., Mr. 372; ಕಣ, ಕ್ಷುದ್ರತಣ್ಡುಲ Nr., Hlā.; ತಣ್ಡುಲಚೂರ್ಣ Šm. 86; C.; M. ನುಚ್ಚು, ನುಜುಙ್ಙು, ನೊಚ್ಚು, ನೊಯ್; T. ನೊಜ, ನೊಯ್, ನೊಜುಂಗು; Tĕ. ನುಗ್ಗು, ನುಜುಮು, ನೂಕ, ನೆಚ್ಚು). ಇಚ್ಛೆಯಬಿದ್ದಿತ್ತ ನುಚ್ಚೊನ್ದು ಮಾಣಿಕವು; ಇಚ್ಛೆಯು ತೀರ್ದ ಬಳಿಕ್ಕ ಮಾಣಿಕವು ನುಚ್ಚಿಗು ಕಷ್ಟಂ (Sp.). **2,** wasting away, ruin, etc. (ಕ್ಷೀಣತ್ವ Šm. 86). ನುಚ್ಚು ಉಣ್ಣ ಮಗನು ಇಚ್ಚೇಲಿ ಇರುವನು, ತುಪ್ಪ ಸಕ್ಕರೆ ಉಣ್ಣ ಅಳಿಯ ತಿಪ್ಪೇಲಿ ನಿನ್ತು ಬೊಗಳುವನು.—ಕಿಚ್ಚು ನುಂಗುವವ ನುಚ್ಚು ಬಿಟ್ಟಾನೇ?—ನುಚ್ಚಾದರೂ ಹುಚ್ಚಗೆ ಬೇಕು.—ನುಚ್ಚು ಒನ್ದು ಮಾಣಿಕವು.—ನುಚ್ಚಾದರೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾವಿಸ ಬೇಕು.—ನುಚ್ಚಿಗೆ ಬಿಚ್ಚುವವ ನೊಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಡಾಡಿದರೂ ಸಚ್ಚಿಗೆ ಸಾಲದು (Prvs.). See Prv. s. ಪಚ್ಚೆ. — ನುಚ್ಚಕ್ಕಿ. -ಅಕ್ಕಿ. Broken rice (My.). — ನುಚ್ಚುಗಂಜಿ. Ganji made of nuččū (My.). See Prv. s. ಬೆಂಕಪ್ಪ. — ನುಚ್ಚುಗೋಣಿ. = ನುಚ್ಚುಗೋಳಿ. (My.). — ನುಚ್ಚುಗೋಳಿ. The herb Portulaca quadrifida L. (Z.). See ಕಲ್ಲು-. — ನುಚ್ಚು ನುಜು. = ನುಚ್ಚು ನುಸಿ. dupl. (Bp. 51, 72; My.). — ನುಚ್ಚು ನುಸಿ. dupl. (J. 8, 32). — ನುಚ್ಚು ನೂಜು. = ನುಚ್ಚು ನುಜು. (J. 21, 34).

ನುಡಿ nuḍi. 1. To sound; to utter; to speak; to say (ವಚನ Šmd. Dh.; ಹೇದ್ 88 Cm.; ಪೇದ್ 229 Cm.; C.; T., M. ನೊಡಿ; Tĕ. ನುಡುಚು, ನುಡುವು, ನೊಡುವು). ಓದಿ ನುಡಿದು (Šmd. 28). ಸತ್ಯಮಂ ನುಡಿ, ಗಡಾ, ನೀನ್ ಅತನೊಳ್,

(143). ಧೂವಲಯಾಧಿಪಂ ನುಡಿಗುಮ್ ಆ ದೂತಂಗೆ ಸ್ವಚಿತ್ತಗತಾರ್ಥಮಂ (267). ಸಮಂ ನುಡಿವೊಡೆ ಅವಂ ಪಿರಿಯಂ (297). ನುಡಿವೊಡೆ ಎಲ್ಲರುಂ ಮಾತಱಿಯರ್ (298). ಗೆಲೆ ನುಡಿವವನು (ಪ್ರಸಕ್ತ, ಪ್ರಸ್ತುತ); ಸೋಲೆ ನುಡಿವವನು (ಅಧರ, ಹೀನವಾದಿ); ಇನಿದಂ ನುಡಿವವ (ಶ್ಲಕ್ಷ್ಣ, ಮಧುರವಾಕ್); ಹೊಲ್ಲಾಗಿ ನುಡಿವವ (ಕದ್ವದ, ಗರ್ಹ್ಯವಾದಿ Hlâ.). ತನ್ನ ಸೋಲವ ನುಡಿದು ಕೊಮ್ಬಂ (ಅಧರ Mr. 237). ಅಡಿಗಡಿಗೆ ನುಡಿವ ನುಡಿ (ಅನುಲಾಪ); ಹಱಿಸಿ ಕೊಮ್ಬ ನುಡಿಯ ನುಡಿವಂ (ಗರ್ಹ್ಯವಾದಿ, ಕದ್ವದ); ನುಡಿಯಲ್ ಅಱಿಯದೆ ಕೇಳಲ್ ಅಱಿಯದೆ ಇರ್ಪವಂ (ಕಲ್ಲಮೂಕ); ನುಡಿಯ ಬಲ್ಲಾತನು (ವದ, ವದಾವದ); ಮಿಗೆ ನುಡಿಯ ಬಲ್ಲಾತನು (ವಾಗೀಶ, ವಾಕ್ಪತಿ); ಕೆರಳಿ ನುಡಿವುದು (ಆಧಾಷಣ, ಆಲಾಪ); ನುಡಿಯಲ್ ಆಗದ ನುಡಿ (ಅನಕ್ಷರ, ಅವಾಚ್ಯ Nr.). ನುಡಿವ ಸವಿಲ ಧ್ವನಿ (ಕೇಗು Kk. 24). ಏಱ! ಎನ್ದು, ಅನಿಲಜಗೆ ನುಡಿದ (Bh. 3, 15, 18). ಕೊಟ್ಟಂ, ಕೊಟ್ಟೆನ್ ಎನ್ದು, ಸಿಂಹಳೇನ್ದ್ರಂ ನುಡಿದು (Rsv. 6, after 98). ನುಡಿದನು ತಱುಸಿಕರ್ಣಜಯದ್ರಥಾದ್ಯರಿಂಗೆ (Bh. 1, 8, 4). See Šmd. 61. 68. 71. 90. 112. 200. 228. 272; Čpr. 2, after 44; 7, 27; Bp. 1, 57; 4, 65; 25, 15; 31, 10; 47, 19. 28; 51, 48; Rsv. 6, 33; 13, after 23 & 95; Bh. 1, 8, 45; 2, 13, 39; J. 2, 9. 21; 29, 16; 31, 28. 31; Dp. 148, 6; Si. 58. 362. 363. 383. 384.

ನುಡಿ nuḍi. 2. Sounding, uttering; a voice; speaking, speech; a word; a term; a promise; a language; a line in poetry that forms a complete sentence, especially one of a saṅkîrtana (ವಚನ Nn. 52; ವಾಕ್ಯ Šmd. 187 Cm.; C.; Tê.; T. ನೊಡಿ; Tê. ನುಲಿವು, sound, voice). ನುಡಿಗೆಲ್ಲಂ ಸಲ್ಲದ ಕನ್ನಡದೊಳ್ (in Kannaḍa, although it does not contain all the required words, there is) ಚತ್ತಾಣಮುಂ ಬೆದನ್ಡೆಯುಮ್! ಎನ್ದು, ಈಗಡಿನ ನೆಗಱ್ತೆಯ ಕಬ್ಬದೊಳ್ (by their poems that at present are so renowned) ಒಡಮ್ಬಡಂ ಮಾಡಿದರ್ ಪುರಾತನಕವಿಗಳ್ (Šmd. 121). ಅಭಿಧಾನ ವ್ಯಾಹಾರ ಉದೀರಣ ಕಥನ ಈ ಆ ಮೊದಲಾಗಿ ಉಳ್ಳವು ನುಡಿಯ ಭೇದಂಗಳು; ವ್ಯಾಕುಲಮಪ್ಪ ಧ್ವನಿ, ಮನ ಒನ್ದನ್ತೆ ನುಡಿವ ನುಡಿಯುಂ (ಕೋಲಾಹಲ, ಕಲಕಲ, ತುಮುಲ); ಪ್ರಿಯಮಪ್ಪ ನುಡಿ (ಸೂನೃತ); ಸ್ಪಷ್ಟಮಲ್ಲದ ನುಡಿ (ಮ್ಲಿಷ್ಟ); ಉಗುಳು ಸಿಡಿವ ನುಡಿ (ಅಮ್ಬೂಕೃತ); ಕೊಂಕುವೆರಸಿದ ನುಡಿ (ಉಲ್ಲಾಪ); ಅಡಿಗಡಿಗೆ ನುಡಿವ ನುಡಿ (ಅನುಲಾಪ, ಮುಹುರ್ಭಾಷೆ); ಸೂಱುನುಡಿ (ಸಲ್ಲಾಪ); ಎರಡು ಮೂಱು ಸೂಱು ನುಡಿವ ನುಡಿ (ಆಮ್ರೇಡಿತ Hlâ.). ಉಗುಳುವೆರಸಿದ ನುಡಿ (ಅಮ್ಬೂಕೃತ); ಒಳ್ಳಿಹ ನುಡಿ (ಸುವಚನ); ಒಳ್ಳಿಹ ನುಡಿಯುಳ್ಳಾತನು (ವಚನೇಷ್ಠಿತ); ಚಾಟುತನದ ನುಡಿ (ಚಾಟು, ಚಟು, ಶ್ಲಾಘೆ); ದಿಟದ ನುಡಿ (ಸತ್ಯ, etc.); ನಗೆವೆರಸಿದ ನುಡಿ (ಸೋಲ್ಲುಣ್ಠನ); ಅಕ್ಷರವ ನುಂಗಿ ಆಡುವ ನುಡಿ (ಗ್ರಸ್ತ, ಉಪ್ತವರ್ಣಪದ); ಹುಸಿಯೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯಮಾಗಿ ನುಡಿವ ನುಡಿ (ಆಹತ, etc. Nr.). ಕನ್ನಡದ ನುಡಿಯನ್ನು, ಉಪೇಕ್ಷಿಸಲ್ ಹಿರಿಯರಿಂಗೆ ಉಚಿತಮಲ್ಲ! (Abhi. 1, 4). ಅಱಿದ ಉಷ್ಣದ ಹಾಲಿನನ್ದದಿ ಸುಲಭಮಾಗಿರ್ಪ ಲಲಿತಮಹ ಕನ್ನಡದ ನುಡಿ (1, 5). ಕನ್ನಡದ ನುಡಿ (Čt. I, 1). ಓನ್ದೆ ಆಡುವ ನುಡಿಯು ಘೋರವಿಷ, ಮನವೆ! (Dp. 172). ಎಪ್ಪರೆನ್ದ ನುಡಿ ತಪ್ಪದು (J. 28, 29). ಸಹಜಮಾ ನುಡಿ! (Bh. 1, 8, 11). ಸವಿಲ ನುಡಿ (ಕೇಕಾರವ (Mr. 168); ಪಕ್ಷಿಗಳ ನುಡಿ (ವಿರುತ 168). ನುಡಿಯಾದರೂ ಕಡೆಯ ಬಾರದು.— ನುಡಿಗೆ ನಡೆ ಸರಿ ಬೀಳ ಬೇಕು.— ನುಡಿ ಪುರಾತನದು, ನಡೆ ಕಿರಾತನದು.— ನುಡಿಯಿನ ಊರು, ನುಡಿಯಿನ್ದ ಕಾಡು (Prvs.). See Šmd. 392; Čpr. 4, 2. 33. 35; Grj. 2, after 106; Bp. 37, 25; 40, 15; 45, 43; 56, 20; 59, 14; Kk. 68; Šm. 45. 55. 60. 64; Nn. s. ಕಿಲೆ; J. 28, 19. 28. 45; 29, 23. 37. 44; ಅಗು-, ಊರುಗ-, ಎಡೆ-, ಒಳ್-, ಚುನ್ನ-, ಜವಳಿ-, ತಪ್ಪ-, ತಳರ್-, ತೊದಲ್-, ನಾಣ್-, ಬಲು-, ಬಿನುಗು-, ಬಿಱು-, ಬಿಱುಸು-, ಬೀಸಱ್-, ಮರುಳಾಟ-, ಮೆಲ್-, ಹೊಳಹು-. — ನುಡಿಗಲ್. -ಕಲ್. To learn words; to learn to speak. ಗಿಳಿಯೊಡನೋದಿಯೋದಿ ನುಡಿಗಲ್ತು (Šmd. 230). — ನುಡಿಗಲಿ. -ಕಲಿ. = ನುಡಿಗಲ್. (Bp. 11, 40; 47, 21; 58, 48). — ನುಡಿಗಲಿಸು. -ಕಲಿಸು. To teach to speak (Abh. P. 1, 79). — ನುಡಿಗೇಡು. -ಕೇಡು. The state of words or admonitions being lost or ineffectually employed (My.). — ನುಡಿಗೇಳ್. -ಕೇಳ್. To hear a word, etc. (Čpr. 8, 83; Bp. 13, 9). — ನುಡಿಗೊಡು. -ಕೊಡು. To give one's word, to promise (My.). — ನುಡಿಜಾಣ. Talkative; eloquent (ಸಮುಖ Hlâ.; My.). Fem. ನುಡಿಜಾಣೆ (My.). — ನುಡಿ ನುಡಿ. rep. (Čpr. 6, 98). — ನುಡಿಮೆಚ್ಚು. Assent by word (Abh. P. 6, 99). — ನುಡಿಮೇಳ. A wind-instrument. See s. ಪಂಚಮಹಾವಾದ್ಯ. — ನುಡಿವಡೆ. -ಪಡೆ. To be spoken of, to become notorious (Čpr. 1, 74). — ನುಡಿವೆಣ್. -ಪೆಣ್. The goddess of speech, Sarasvatî (ಶಾರದೆ Kk. 9; ಸರಸತಿ, ಸಾರದೆ, ಅರವಿನ್ದಭವನ ಅರಸಿ Šm. 8). — ನುಡಿವೆಣ್ಣಾಳ್ದ. -ಅಳ್ದ. Brahmâ (ಬೊಮ್ಮ, etc., ಅಜ Čt. II, 3). — ನುಡಿವೆಣ್ಣಿನಿಯ. -ಇನಿಯ. Brahmâ (ಬ್ರಹ್ಮನ್ Šs.).

ನುಡಿಕಾಱ nuḍi-kâṟa. A man who utters words or speaks. See ಒಳು-, ಒಳ್-.

ನುಡಿಗಾಱ nuḍi-gâṟa. = ನುಡಿಕಾಱ. See ತಿಪಿ-.

ನುಡಿತ nuḍita. Speech (My.).

ನುಡಿಯಿಸು nuḍiyisu. = ನುಡಿಸು. To cause or induce to utter, speak, etc., to address (Grj. 2, after 106; 8, 54). ನುಡಿಯಿಸಿದಂ (Šmd. 273).

ನುಡಿಯುವಿಕೆ nuḍiyuvikĕ. Speaking, etc. (Si. 391. 395. 397).

ನುಡಿವಳಿ nuḍi-vaḷi. (Šmd. 252). Uttering, speaking, the way of speaking.

ನುಡಿವಳಿಕಾಱ nuḍivaḷi-kâṟa. (Šmd. 235). A man occupied in speaking.

ನುಡಿಸು nuḍisu. = ನುಡಿಯಿಸು. To cause to sound, utter or speak; to perform music upon, to play (ಬಾಜಿಸು Čt. II, 74; My.). ದಿಗ್ಗಜವ ನುಡಿಸುವ ಸರ್ವಸನ್ನಹವಿಜಯಬಲ (Bh. 6, 2, 3). ವೀಣೆಯನ್ನು ನುಡಿಸುವವನು (ವೀಣಾವಾದ, ವೈಣಿಕ Si. 340). See Čpr. 8, after 52; Bp. 5, 50; 12, 42; 28, 43; 40, 39; J. 1, 8; ಪಂಚಮಹಾವಾದ್ಯ.

ನುಡಿಸುಹ nuḍisuha. Making speak; addressing (ಆಧಾಷಣ, ಆಲಾಪ Nr.).

ನುಡಿಹ nuḍiha. Uttering, telling, etc. ಹಲವು ಪದಾರ್ಥಂಗಳ್ ಒಬ್ಬುಳಿಗೂಡಿ ಕ್ರಿಯೆಯ ನುಡಿಹ ಎಮ್ಬುದಱಲ್ಲಿ ಚಕಬ್ದಮ್ ಎನಿಸುಗು; ಇಲ್ಲದ ಹೊಲ್ಲಹಂ ಮೇಲಿಕ್ಕಿ ನುಡಿಹ (ಮಿಥ್ಯಾಭಿಶಂಸನ, ಅಭಿಶಾಪ Nr.). ಮರಳಿ ನುಡಿಹ (ಪುನರ್ವಚ Nn. 167).

ನುಣ್ nuṇ. = ನುಣು. Smoothness, softness, fineness; niceness, neatness, subtilty; gentleness; etc. (Tĕ. ನುನು, ನುಲಿ, ನೂ, ನೂಗು; T. ನುಣ್, slender, taper, fine; ನುಣ್ಮೈ, subtilty, nicety, delicateness, neatness; ನುನಿ, subtilty, nicety, keenness; ನುವಣ, ನುಟ್ಮೈ, ನೂಟ್ಮೈ, ನುಣಂಗು, ನುಣಿತ್ತಲ್, subtilty; ನುಣುಕ್ಕು, any minute thing; ನುಣ್ಣ, smallness, minuteness; M. ನುಣ್ಮ, minuteness; T. ನೊಯ್, ನೊಜವು, fineness, subtilty, minuteness, delicateness, slenderness = ನುಣ್ಮೈ; M. ನೊಯ್, what is minute, trifling, small, thin, weak, delicate, poor; see s. ನುಚ್ಚು). — ನುಣ್ಗಟಕಿ. -ಕಟಕಿ. Bland irony (V. 37, 13). — ನುಣ್ಗದಪು. -ಕದಪು. A soft or smooth cheek (Rsv. 13, 61; J. 19, 21; 28, 18). — ನುಣ್ಗದಿರ್. -ಕದಿರ್. A fine lustre (Rsv. 4, 31; 6, after 11). — ನುಣ್ಗಱಿ. A tender, delicate wing; a

Digitized by Google

delicate leaf (Čpr. 8, 9; Rśv. 5, 46; 8, 98; 10, after 31; V. 4, 52). — ನುಣ್ಗಱೆ. -ಕಱೆ. A fine, slight spot or stain (Čpr. 8, 58; Abh. P. 5, 39). — ನುಣ್ಗಲ್ಲ. = ನುಣ್ಗದಪು. (J. 30, 37). — ನುಣ್ಗಾರೆ. = ನುಣುಗಾರೆ. (My.). — ನುಣ್ಗುರುಳ್. -ಕುರುಳ್. Smooth or fine curls (Rśv. 1, after 135; 4, 25). — ನುಣ್ಗೂಡು. A smooth, soft nest (J. 18, 13). — ನುಣ್ಗೊದಳ್. -ಕೊದಳ್. Pleasant stammering (of children, Čpr. 3, 44). — ನುಣ್ಗೊನೆ. -ಕೊನೆ. A smooth point (Čpr. 8, 103). — ನುಣ್ಗೊರಲ್. -ಕೊರಲ್. A pretty neck or throat (Rśv. 3, 17; 8, 47; V. 5, after 14); a soft, gentle sound or voice (V. 9, 43). — ನುಣ್ಚರ. -ಸರ. (Šmd. 83). A soft, gentle sound or voice (Čpr. 1, 118; 3, 90. 95; Rśv. 1, after 135; Šśv. 2, 40). — ನುಣ್ಜಗಲಿ. A smooth, soft seat (Čpr. 8, 62). — ನುಣ್ಣರಿಸಿನ. -ಅರಿಸಿನ. (Šmd. 214). Fine turmeric. — ನುಣ್ಣುಡಿ. -ನುಡಿ. A gentle word or speech (Čpr. 3, 61; 6, 85; 7, 78; Rśv. 7, 16). — ನುಣ್ಣೆಸಳ್. -ಎಸಳ್. A smooth flower-leaf (V. 14, 29). — ನುಣ್ಣೊಸಲ್. -ನೊಸಲ್. A fine forehead (Rśv. 3, 17). — ನುಣ್ದನಿ. (Šmd. 289). = ನುಣ್ಚರ. (Čpr. 6, 64; Grj. 8, 118; J. 6, 24). — ನುಣ್ದೊಡೆ. -ತೊಡೆ. (Šmd. 52; Čt. II, 98). A soft or slender thigh (Čpr. 4, 77; 8, after 4; Rśv. 8, 82; V. 4, 18; J. 6, 21). — ನುಣ್ಮುಡಿ. = ನುಣ್ಣುಡಿ. (Čpr. 8, 70). — ನುಣ್ಬಟ್ಟ. Smooth and round. ನುಣ್ಬಟ್ಟಮೊಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕಿನ್ನರಿಯನಿಟ್ಟು (Râghȯ. 17, 66). — ನುಣ್ಬದನೆಗಾಯ್. A small, smooth brinjal fruit (V. 6, 4). — ನುಣ್ಬನಿ. -ಪನಿ. A small, fine drop (Čpr. 4, 38). — ನುಣ್ಬಸಲೆ. -ಪಸಲೆ. Soft grassy ground (Abh. P. 7, after 31; Rśv. 5, 105). — ನುಣ್ಬಸೆ. -ಪಸೆ. A soft bed (Čpr. 8, 8). — ನುಣ್ಬಳೆ. A smooth arm-ring (Rśv. 5, 110). — ನುಣ್ಬುೞಲ್. -ಪುೞಲ್. Fine sand (Čpr. 7, 106; V. 4, 52). — ನುಣ್ಬೆಮರ್ವನಿ. A fine drop of sweat (Rśv. 5, after 19). — ನುಣ್ಬೆಳಗು. A delicate, pleasant shine or lustre (Rśv. 4, after 14; 13, 72). — ನುಣ್ಬೊಗರ್. -ಪೊಗರ್. = ನುಣ್ಬೆಳಗು. (Čpr. 1, 95; Rśv. 1, 112; J. 3, 25). — ನುಣ್ಬೊಗರಿ. A smooth top or globular projection (Rśv. 10, after 31). — ನುಣ್ಬೊದೆ. -ಪೊದೆ. To be possessed of elegance (Kk. 20). — ನುಣ್ಮಣಲ್. = ನುಣ್ಮಳಲ್. (Šśv. 4, 107). — ನುಣ್ಮಣಿ. A delicate, beautiful gem (Rśv. 11, 23). — ನುಣ್ಮರಲ್. Fine, soft sand (Rśv. 3, 102). — ನುಣ್ಮಲ್ಲ. A fine, clever wrestler (Grj. 2, after 106). — ನುಣ್ಮಳಲ್. = ನುಣ್ಮರಲ್. (Grj. 8, 93; Rśv. 3, 15). — ನುಣ್ಮಾತು. = ನುಣ್ಣುಡಿ. (Rśv. 11, after 157). — ನುಣ್ಮುತ್ತು. A fine pearl (Rśv. 4, 71; Šśv. 2, 55). — ನುಣ್ಮೊಗ. A fine face (Rśv. 11, 189; J. 11, 19). — ನುಣ್ಮೊಲೆ. A smooth, fine breast (Rśv. 11, 185).

ನುಣಚು nuṇaču. = ನುಣುಚು, etc. ಕೆಯ್ಯೊಳಗಿನ್ದ ನುಣಚು (Čb. 66).

ನುಣು nuṇu. = ನುಣ್. — ನುಣುಗಾರೆ. = ನುಣ್ಗಾರೆ. Fine, smooth plaster (My.).

ನುಣುಚು nuṇučŭ. = ನುಣ್ಚು, etc. To slip, to slide, as out of the hand (ಜಾಱು G.). ಕೆಯ್ಯೊಳಗಿನ್ದ ನುಣುಚು (G. 284). 2, to slip away, to glide or move off, to escape.

ನುಣುಪು nuṇupu. = ನುಣ್ಪು. Smoothness; delicateness, fineness, etc. (ಒಪ್ಪ, ನುಣ್ G.; My.; Si. 306; Tĕ. ನುನುಪು). ತಿಳುವಾದ ಅಱೆವೆಯನ್ನು ತಿಕ್ಕಿ ನುಣುಪು ಮಾಡಿ (B. 1, 15). ದಾಡೀ ಸುಱಿಗಳು ಬಹು ನುಣುಪಾಗಿಯೂ ಕೋಮಲವಾಗಿಯೂ ಒಪ್ಪವವು (2, 37). ಬೆಕ್ಕುಗಳು ಕುಳಿತಾಗ ತಮ್ಮ ಮೆಯ್ಯನ್ನು ನೆಕ್ಕಿ ನುಣುಪು ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವವು (3, 31).

ನುಣ್ಚು nuṇču. = ನುಗಿಚು, ನುಣಚು, ನುಣುಚು q. v., ನೊಣಚು. (ಅಪಸರಣ Šmd. Dh.; ಜಗುಳ್, ಜಾಱು Ks.).

ನುಣ್ಣಗೆ nuṇṇagĕ. Smooth; smoothness (ನುಣ್ಪು G.; My.); in a levelling, razing, or sweeping off manner: completely (My.). ಮನೆಯೂ ಬದುಕೂ ನುಣ್ಣಗೆ ಹಾೞಾಗುತ್ತದೆ (B. 4, 62). ಹೊಲದೊಳಗಿನ ಪಯ್ರು ಎಲ್ಲಾ ನುಣ್ಣಗೆ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗುವದು (3, 184). ದೂರಕ್ಕೆ ಬೆಟ್ಟ ನುಣ್ಣಗೆ (Prv.). 2, the state of being powdered. ಅರಿಸಿನ, ಅಕ್ಕಿ, etc. ನುಣ್ಣಗೆ ಮಾಡು (My.). 3, the state of being smooth by shaving, baldness; bald. ಅವನ ತಲೆ ನುಣ್ಣಗೆ ಮಾಡು (My.).

ನುಣ್ಣನೆ nuṇṇanĕ. = ನುಣ್ಣಗೆ. (J. 18, 34; My.; Tĕ. ನುನ್ನನಿ). ನುಣ್ಣನೆಯ ಅಱುವೆ, etc. (My.).

ನುಣ್ಣಿತು nuṇṇitu. = ನುಣ್ಣಿತ್ತು (Šmd. 96). That is smooth, etc.

ನುಣ್ಣಿತ್ತು nuṇṇittu. = ನುಣ್ಣಿತು, q. v.

ನುಣ್ಪು nuṇ-pu. (Šmd. 248). = ನುಣುಪು, ನುಮ್ಪು. ನುಣ್ಪುಳ್ಳಂ or ನುಣ್ಪನುಳ್ಳಂ (165). ಲತಾಂಗಿಯ ಜಠರಮ್ ಅದು ದಿನದಿನಕೆ ನುಣ್ಪುಂ ಪೆಮ್ಪುಮ್ ಇಮ್ಪುಂ ಕೊನರಿ (Bp. 8, 4). ಸಮ್ಪುಳ್ಳ ಕಮಲದಲಂಗಳುಂ ನುಣ್ಪಲ್ಲವೋ? (47, 14). ಎಳೆಲತೆಗಳ ನುಣ್ಪುಗಳ, ನವಪರಿಮಲದ ಪವನನ ಸೊಮ್ಪುಗಳ ಬೆಗ್ಗಳಿಕೆ (Bh. 1, 5, 8). See Čpr. 7, 102; J. 6, 82. — ನುಣ್ಪಡರ್. -ಅಡರ್. Smoothness, fineness or pleasantness to be joined to or appear (Čpr. 1, 51). — ನುಣ್ಪಿಡು. To smoothen, etc. (ನುಣುಪು ಮಾಡು G.). — ನುಣ್ಪುವೆಱ್. -ಪೆಱ್. To obtain smoothness, fineness, etc. (Šśv. 1, 21). — ನುಣ್ಪೇಱ್. -ಏಱ್. Smoothness or bareness to be brought about (Bp. 38, 14).

ನುತ nuta. Praised, commended (ಒಳ್ಳಿಹ Nn. 163); praise (ಸ್ತುತ್ಯ 142; ಕೊಣ್ಡಾಟ 154). See Šmd. 158; Čh. v. 108.

ನುತಿ nuti. *Praise, laudation, eulogium;* worship, reverence. — ನುತಿಗೆಯ್. To praise (Grj. 4, 72; Č. Bp. 47, 3; J. 8, 42). — ನುತಿವೆಱು. -ಪೆಱು. To get praise, to be lauded, etc. (Bp. 18, 98; 19, 4; 36, 44; 61, 76; Rśv. 2, 82).

ನುತಿಸು nutisu. To praise, etc. (Bp. 4, 57; 5, 59; 30, 14; 43, 49; 54, 70; J. 8, 48). — ನುತಿಸು ನುತಿಸು. rep. (Bp. 6, 26).

ನುತ್ತ nutta. *Pushed away, pushed on, impelled, propelled; thrown; removed; sent.*

ನುದ್ nud. Pushing away; removing. See ತಮೋನುದ್.

ನುನ್ದಿಸು nundisu. = ನೊನ್ದಿಸು, etc. To extinguish (B. 5, 44. 164).

ನುನ್ದು nundu. = ನೊನ್ದು 1, etc. To be extinguished or go out, as fire (B. 5, 154).

ನುನ್ನ nunna. = ನುತ್ತ. *Pushed away,* etc. (ಕ್ಷಿಪ್ತ, ನೂಕಲ್ Mr. 484).

ನುಮ್ಪು numpu. = ನುಣ್ಪು, etc. (Bp. 27, 5; 43, 26; J. 29, 28). ವಿಮಲಾಚಾರಮಾರ್ಗದ ನುಮ್ಪು (Bp. 36, 29). — ನುಮ್ಪಿಡು. = ನುಣ್ಪಿಡು. (J. 31, 6).

ನುಱತ nuṟata. = ನುಱ್ 2, etc. (My.).

ನುಱತು nuṟatu. = ನುಱಿದು. P. p. of ನುಱ್ 1. ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಹುಟ್ಟಿದಾರಭ್ಯವಾಗಿ ಒಕ್ಕಲತನದ ಕೆಲಸದೊಳಗೆ ನುಱಿತವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ (B. 5, 121).

ನುಱಿ nuṟi. 1. (= ನುಗ್ಗು 2, etc.). To be reduced to small bits or powder, to be crushed, etc.

Digitized by Google

(ಸಂಚೂರ್ಣ Śmd. Dh.; My.). P. ps. ನುಱಿತು, ನುಱಿದು. ನುಱಿದ (ಗನ್ಧದ) ಕೊರಡು ಪರಿಮಳಿಸುವದು. — ಹಲ್ಲಿದ್ದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಕಲ್ಲು ನುಱಿ ದೀತೇ? (Prvs.). **2,** to be harassed or exercised: to become familiar with, to be inured to, to be well versed in, as in work, science, etc. (My.).

ನುಱಿ nuṟi. 2. = ನುಗ್ಗು 3, etc. (My.). See ನುಗ್ಗು-, ನುಚ್ಚು-.

ನುಱಿಸು nuṟisu. = ನುಗ್ಗು 2, No. 1. ಕುದುರೆಗಳು ಮೊದಲು ದವಡೆಗಳನ್ನ ನುಱಿಸಿ, ಆ ಮೇಲೆ ನುಂಗುತ್ತವೆ (B. 3, 57; 5, 14).

ನುಱು nuṟu. The state of being harassed or exercised, etc. — ನುಱುಪಡಿ. Familiarity with, etc. (My.).

ನುಱುಕು nuṟuku. (= ನುಗ್ಗು 2, No. 2). To wane away, to become devoid of growth or increase (ವೃದ್ಧಿಹೀನ Śmd. Dh.; *cf.* ನುಚ್ಚು No. 2). **2,** = ನುಗ್ಗು 2, No. 1, to reduce to small bits or powder, etc. (My.).

ನುಱುಗು nuṟugu. = ನುಱಿ 1, No. 2. (My.).

ನುಱುಜು nuṟuju. = ನಱುಜು, ನೊಱಜು. Gravel (My.).

ನುರ್ಗು nurgu. 1. (Śmd. 50). = ನುಗ್ಗು 1. (ಇಟ್ಟಡೆಯು ಗಮನ Śm. 84). (ಗಜಂಗಳ್) ಕೇಗರ್ಞಂ ನುರ್ಗೆ (Ŝsv. 6, after 11).

ನುರ್ಗು nurgu. 2. = ನುಗ್ಗು 2, etc. (Grj. 10, 74; Ŝsv. 1, 47; 3, 19; 4, 5). ಮದಗಜಮೆರಡಱ ದಾಲದ ಮೊದಲಂ ಪಿಡಿದೆತ್ತಿಯೊತ್ತಿ ನುರ್ಗುತ್ತಿರೆ ಅಸ್ಥಿದಿನೊಗುವ ರಕ್ತಮ್ ಉರಿಯೆನೆ ತಿದಿಯೊತ್ತುವ ಕಮ್ಮಱಂದೊಳ್ ಇರ್ದಂ ಭೀಮಂ (Śmd. 91). — ನುರ್ಗೊತ್ತು. ನುರ್ಗಿಒತ್ತು. = ನುಗ್ಗೊತ್ತು. (Bp. 34, 35).

ನುರ್ಗು nurgu. 3. = ನುಗ್ಗು 3, etc. ತಾಮಸಗೆ ತಾಗಿದ ಸುರನ (or ಅಸುರನ?) ಕಾಮುಕರಂ ಕರಮ್ ಅಡಂಗಿ ನುರ್ಗಿಪ್ಪಿನೆಗಂ ಕಾಮದನ್ ಅಡಂಗಿಪ್ಪೊಯ್ದಂ (Śmd. 293. 406).

ನುರ್ಚು nurču. 1. = ನುಗ್ಗು 2, etc. (Ŝsv. 6, 47).

ನುರ್ಚು nurču. 2. = ನುಚ್ಚು. (ನುಚ್ಚು G.).

ನುಲ nula. P. p. of ನುಲಿ 1, in ನುಲ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ನುಲಿ nuli. 1. To twist, as a rope, etc., to wring, as clothes in washing, to twist off, as a twig, to twist or curl the whiskers, to twist or wrench a bullock's tail, to turn round, as the back, to roll (as cotton, etc.) between the hands (My.; Tĕ. ನುಲುಮು; M. ನುಳ್ಳು, to pinch; *cf.* ನೂಲ್ 1). P. p. ನುಲಿದು. ಬೆನ್ನನ್ ಒಯ್ಯನೆ ನುಲಿದು ಕೊಳುತ ಆತಂ ನಿಗುರೆ (Bp. 47, 58). **2,** the intestines to gripe (My.).

ನುಲಿ nuli. 2. = ನುಲಿದು. P. p. of ನುಲಿ 1, in ನುಲಿ ನುಲಿದು. ದಾಲವಂ ನುಲಿ ನುಲಿದು ಕೊಳುತ (Bp. 51, 59).

ನುಲಿ nuli. 3. = ನುಲಿಕೆ, ನುಲಿಗೆ, (ನೂಲ್ 2). The state of being twisted (V. 4, 19); a twist, a cord, a thread, twine. ಎಟ್ಟಿನ್ದು, ಹೊರಸಿನ ನೆಯ್ಗೆಯ ಊಳೆಯ ನುಲಿಯಚ್ಚಂ (Śmd. I). **2,** griping pain in the intestines (Tĕ.). — ನುಲಿಮಂಚ. A cot with a corded bottom (R.; Tĕ. ನುಲಕಮಂಚ). — ನುಲಿಯ ಚನ್ದಯ್ಯ. N. (Bp. 36, 58; 58, 7).

ನುಲಿಕೆ nulikĕ. = ನುಲಿ 3. (ಹುರಿ Čt. I, 66).

ನುಲಿಗೆ nuligĕ. = ನುಲಿಕೆ. — ನುಲಿಗೆಕಪ್ಪ. A kappa formed of three twisted wires (My.). — ನುಲಿಗೆ ಮಾಡು. To twist (My.). — ನುಲಿಗೆಯುಗಣೆ. -ಅಗಣೆ. The twisting pin that elevates or depresses the shaft of the oil-mill (My.). — ನುಲಿಗೆಯುಡಿದಾರ. -ಉಡಿದಾರ. An uḍidâra formed by twisting (My.).

ನುಲಿಸು nulisu. To cause to twist, etc. (My.).

ನುಸಿ nusi. 1. = ನುಗ್ಗು 3, etc. The state of being crushed, strengthless, etc.; powder, dust (My.; Tĕ., M. ನುಸು, small, minute). See ನುಗ್ಗು-, ನುಚ್ಚು-. — ನುಸಿಗಣೆ. -ಕಣೆ. An arrow devoid of strength (Bh. 8, 23, 45).

ನುಸಿ nusi. 2. A minute insect that destroys wool, any cloth, and paper (My.); one that destroys grain (S. Mhr.). **2,** = ನೊರಜು, an eye-fly, a gnat (Bh. 7, 10, 113; Tĕ. ನುಸುಮು). ನುಸಿಗೆ ಯಾಕೆ ಕಸಕಸೇ ಪಾಯಸ? (Prv.). — ನುಸಿಹುಡಿ. = ನುಸಿ No. 1. (My.; Tĕ. ನುಸಿಪುರುಗು, an insect found in timber; M. ನುಚ್ಚುವುಱು, a minute insect in clothes and grains).

ನುಸಿ nusi. 3. = ನುಸುಳ್ 1, etc. To enter a door, etc., etc. (My.). P. ps. ನುಸಿದು, ನುಸ್ತು. ಊರು ಸುತ್ತಾ ಸುತ್ತಿದರೂ ಊರ ಬಾಗಲಲ್ಲಿ ನುಸಿಯ ಬೇಕು (Prv.).

ನುಸು nusu. = ನುಸಿದು. P. p. of ನುಸಿ 3, in ನುಸು ಕೊಳ್ಳು (My.).

ನುಸುಳ್ nusuḷ. 1. = ನುಗುಳ್ q. v., ನುಸಿ 3, ನುಸುಳು 1. (ದ್ವಾರಪ್ರವೇಶ Śmd. Dh.); also: to retreat, to hide one's self, to slink, to go (Bp. 24, 65; 59, 10; My. as ನುಸುಳು). ನುಸುಳ್ದಂ, ನುಸುಳ್ದಪಂ (Śmd. 49. 55). ತೋರಣದೊಳ್ ನುಸುಳ್ವನ್ತೆ (Ŝsv. 6, after 11). See Čpr. 5, 64; 5, after 64.

ನುಸುಳ್ nusuḷ. 2. = ನುಸುಳು 2. Entering a door or small, narrow opening. **2,** an artful play in not directly naming an object: one of the pêlikĕs (Kâvy. III, 2, B, 82 seq.). **3,** = ನೂಳ್, evasion, subterfuge, falsehood (V. 28, 73).

ನುಸುಳಿಸು nusuḷisu. To cause to enter a door, etc. (My.).

ನುಸುಳು nusuḷu. 1. = ನುಸುಳ್ 1 q. v., etc. (My.). P. p. ನುಸುಳಿ. ದೇವ, ಮಱಿ ಹೊಕ್ಕವರನ್ ಓವದೆ, ನುಸುಳಿ ಹೋಹದು ಇದು ಶೈವವೀರವ್ರತಕೆ ಯೋಗ್ಯವೇ? (Bp. 46, 47). ಎಪಿನದಲ್ಲಿ ನುಸುಳಿದನು (Râm. 3, 2, 14). ನುಸುಳಿದವ ಮೊಲನ್ ಉರಿಯ (Bh. 3, 13, 21). ಓಟೆಓಯಿನ್ದ ನುಸುಳುವವ ಹೆಬ್ಬಾಗಲಿನ್ದ ಬಾರನೇ? (Prv.). ಇಲಿ ತನ್ನ ಹೋರಿನೊಳಗೆ ನುಸುಳಿತು (B. 4, 91). See Râm. 4, 2, 1.

ನುಸುಳು nusuḷu. 2. = ನುಸುಳ್ 2, ನುಗುಳು 2. Entering, etc. **2,** evasion, etc. (Bp. 40, 60; Râm. 1, 5, 31; J. 2, 5; 6, 34). — ನುಸುಳುಗಣ್ಡಿ. A small passage (in a thicket, etc.) to squeeze through (My.).

ನುಸ್ತು nustu. = ನುಸಿದು. P. p. of ನುಸಿ 3. (My.).

ನುಳ್ಗು nulgu. (ನುಱ್ಗು). = ನುಗ್ಗು 2, No. 2. To be reduced to small fragments, to be powdered (ಸಂಚೂರ್ಣ Śmd. Dh.).

Digitized by Google

ನೂಕದು nûkadu. = ನೂಂಕದು, q. v.

ನೂಕಿಸು nûkisu. = ನೂಗಿಸು, ನೂಂಕಿಸು. To cause to push or turn away, etc.; (generally with ಕೊಳ್): to be pushed, etc. ಮಂಚದ ಮೇಲಿನ್ದ ನನ್ನ ನೂಕಿಸುತ್ತಾ (B. 5, 49). ನೂಕಿಸಿ ಕೊಣ್ಡವನು (ಅಧಿಕ್ಷಿಪ್ತ, ಪ್ರತಿಕ್ಷಿಪ್ತ Nr.). ನೂಕಿಸಿ ಕೊಣ್ಡು ಹೋಗೋದಕ್ಕನ್ತ ಮೇಕೆ ಕಾಯೋದು ಲೇಸು (Prv.). See Prv. s. ಬೇಕಾಗು.

ನೂಕು nûku. 1. = ನೂಗು 1, ನೂಂಕು 1. To shove, to push; to push away; to push aside; to put into shade; to push on, to drive onwards, to urge on (J. 5, 81; 11, 29; My.; Tĕ., T.; M. ನಿರಕ್ಕು; T. also ನೆಕ್ಕು, ನೆಟ್ಟು, Tĕ. also ನೆಟ್ಟು; T. ನುಡಂಗು, ನುಣಂಗು, to move, v. i.). ನೂಕುವುದು (ಕ್ಷಿಪೆ, ಕ್ಷೇಪಣ); ನೂಕಲು ಪಟ್ಟುದು (ನುತ್ತ, ನುನ್ನ, ಅಸ್ತ, ಕ್ಷಿಪ್ತ, etc. Nr.; Si. 377). ನೂಕಲ್ (ಕ್ಷಿಪ್ತ, ನುನ್ನ Mr. 484). ಬಿಲುವಿಡಿದು ನೂಕುವ ಕರಂ (ದಣ್ಡೆ Mr. 297). ಪಾದದಿಂ ಕವಿದ ಕಸವಂ ನೂಕಲೊಡನೆ (Bp. 24, 59). ರಿಪುಗಳನ್ ಅನಲಕ್ಕೆ ನೂಕಲು (44, 47). ಅತನಂ ದನ್ತಾವಲಕ್ಕೆ ನೂಕೆ (49, 38). ನೂಕಿದೊಡೆ (52, 21). ನಿದ್ರೆಯ ನೂಕುವನು (Bh. 1, 9, 8). ನಾಯ್ ನೂಕಿದವು ಹಾಸವ (3, 13, 20). ಅಖಿಲನೃಪಸಂಹಾರಬೀಜದ ಕರ್ಮಫಲಸಂಸ್ಕಾರಮ್ ಅಳ್ಳಿಯನಿಱಿದು ನೂಕಿತು ಧರ್ಮನನ್ದನನ (2, 13, 41). ಹೀಗೆ ನೂಕ ಬೇಕೇ? (B. 3, 82). ನಿನ್ನನ್ನು ನಾನು ನೂಕಲಿಲ್ಲ (3, 4). ದಱಾ ನಡಿಸೋ ಬಣ್ಣ ಬತ್ತಿ ನೂಕ್ಯಾನೇ?— ನೂಕುವವನ ಮನೆಯೂಟಕ್ಕನ್ತ ಬೋಕಿಯ ಊಟ ಲೇಸು.— ನೂಕುವವನು ಹಾಕನು, ಬೋಕಿಯವನು ಕೊಡನು (Prvs.). ಕೆಲಸವನ್ನು ನೂಕು (My.). See ಇಱಿಸು. **2,** to pass away, to spend, as time (Bh. 1, 10, 3; My.). ಆ ದಿವಸವನು ಮಧುರಗೇಯವಿನಾದದಲಿ, ಕವಿವಾದಿವಾಗ್ಮಿವಿನೋದದಲಿ ನೂಕಿದರು (Bh. 2, 13, 16). **3,** to dash, to fall upon (J. 12, 40; 13, 1). ನೀಲಧ್ವಜಂ ತಾನೆ ತುಱುಗಿದ್ದ ಸಕಲಬಲಸಹಿತ ನೂಕಿದಂ ಪಲ್ಗುಣನ ಪಡೆಯ ಮೇಲೆ (J. 8, 36). **4,** to fare, to happen well or ill, to be accomplished. ಎಮ್ಮನಿಬರನು ದೇಶಾನ್ತರಕೆ ನೇಮಿಸು, ಜೀಯ! ನೂಕದು ಭೀಮನೊಡನೆ (Bh. 1, 8, 57). ಅನಿಬರಿಂ ನೂಕದೊಡೆ (J. 2, 29). — ನೂಕಾಡು. -ಆಡು. To shove mutually, to dash against one another. ಆಡುವಾಗ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ನೂಕಾಡುವದುಣ್ಟು (B. 3, 82). — ನೂಕು ನೂಕು. rep. (J. 4, 21).

ನೂಕು nûku. 2. = ನೂಂಕು 2. Shoving, etc.; a push, a shove. ಒನ್ದು ನೂಕನ್ನು ನೂಕು (My.). ಒನ್ದೇ ನೂಕಿಗೆ ಹೋಗಿ ಹಳ್ಳದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ (My.). — ನೂಕು ನುಗ್ಗು. dupl. Shoving and crushing. ನೂಕು ನುಗ್ಗಿನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡ ಬಾರದು, ನಾಚಿಸುವವರ ಮನೇ ಬಾಗಲು ತುಱಿಯ ಬಾರದು (Prv.).

ನೂಕು nûku. 3. = ನೂಗು 2, etc. (My.).

ನೂಕುವಿಕೆ nûkuvikĕ. Shoving, etc. (ಕ್ಷಿಪೆ, ಕ್ಷೇಪಣ Si. 390).

ನೂಗಿಸು nûgisu. = ನೂಕಿಸು. ಆ ಮುವ್ವರು ಒನ್ದು ದೋಣಿಯನ್ನು ನೀರೊಳಗೆ ನೂಗಿಸಿ (B. 5, 156).

ನೂಗು nûgu. 1. = ನೂಕು 1. See ನೂಗಿಸು.

ನೂಗು nûgu. 2. = ನುಗ್ಗು 3, etc. Fragments, grit, etc. (My.).

ನೂಂಕದು nûṅkadu. = ನೂಕದು. An adverb with final ಅದು (Śmd. 389).

ನೂಂಕಿಸು nûṅkisu. = ನೂಕಿಸು. ಜನಬಸದಿಗಳ ಮೇಲಳವಡಿಪ ಶಿಖರಂಗಳಂ ಭೂತಲಕಿಱಿಯ ನೂಂಕಿಸುತವೆಲ್ಲಂ ನುಚ್ಚುನುಱಿ ಮಾಡಿ (Bp. 51, 72).

ನೂಂಕು nûṅku. 1. = ನೂಕು 1. (ಪ್ರೇರಣ Śmd. Dh.; ಕ್ಷೇಪಣ, ಕೇವಣ 346; ಪಳುಂಕು Śmd. II, Kk. 92). See Śmd. 130. 168; Čpr. 5, 36; Abh. P. 13, 73. 74; Grj. 4, 104; Bp. 18, 32. 34; 21, 30; 43, 29; 48, 29; 59, 52; Č. Bp. 31, 32; Rŝv. 6, after 11; 13, after 77; 13, 84. 86.

ನೂಂಕು nûṅku. 2. = ನೂಕು 2. — ನೂಂಕುದಡಿ. -ತಡಿ. A clog or cudgel for repelling (Čpr. 5, 104).

ನೂಂಕುಹ nûṅkuha. Pushing away, removing, etc. ನೂಂಕುಹಂ (ಅಭಿಹಾರ Nn. 151).

ನೂತ nûta. = ನುತ. Praised. See ವಿ-.

ನೂತನ nûtana. *New, novel, recent, modern; fresh, young:* curious, strange; novelty, etc. (ಪೊಸತು Čt. II, 41). ನೂತನವಾದದಕ್ಕೆ ಸೋತವನು ನಾತದ ವಸ್ತುವಿಗೆ ಸೋತಾನೇ? (Prv.). — ನೂತನಮ್ಬಡೆ. -ಂ-ಪಡೆ. To manifest novel ways (Grj. 2, after 106).

ನೂತನಗಾಱ nûtana-gâṟa. A schemer (My.).

ನೂತನಮಾರ್ಗ nûtana-mârga. A novel way (Kâvy. III, 3, B, 172).

ನೂತನಾಮ್ಬರ nûtana-ambara. New cloth (ದಶೆ, ಹೊಸ ವಸ್ತ್ರ Nn. 27).

ನೂತಿ nûti. Tbh. of ಲೂತಿ or ಲೂತೆ. A venereal, cancerous disease (My.). See ಕಣ್ಣು-, ಕೆಯ್-. — ನೂತಿಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. Nûti about and in the eye (My.).

ನೂತು nûtu. = ನೊಲ್ತು. P. p. of ನೂಲು 1.

ನೂತ್ನ nûtna. = ನೂತನ. *New, etc.*

ನೂದ nûda. *The mulberry tree, Morus indica.*

ನೂನ nûna. Tbh. of ನ್ಯೂನ (Śmd. 368).

ನೂನಂ nûnaṁ. *Probably, perhaps.* 2, *surely, indeed.*

ನೂನವಕ್ಷ nûna-vaksha. The son of a step-mother (Bh. 2, 2, 72).

ನೂನಾಟ nûnâṭa. (ಸರುಂಕೆಳೆ Śs.).

ನೂಪುರ nûpura. = ನೇವುರ. *An anklet* (ತುಲಾಕೋಟಿ, ಮಿಸುಪ ಗೆಜ್ಜೆ Mr. 344; ಕಡೆಲ್, ನೇವುರ Śs.; ಅನ್ದುಗೆ Śm. 72).

ನೂಱು nûṟu. 1. = ನೂರ್ (Śmd. 226). A hundred (ಶತ Nn. 129; Čpr. 6, 37; C.; Tĕ., T., M.; ಹತ್ತು ಹತ್ತುಗಳು Si. 327; Tu. ನೂದು). ನೂಱಱ (Śmd. 196). ನೂಱರ್ಕೆ (226). ನೂಱಱಲ್ಲಿ (Nn. 129; My.). ನೂಱನ್ನು, (ನೂಱ, ನೂಱಾ), ನೂಱಕ್ಕೆ, ನೂಱಿಗೆ, ನೂಱಲ್ಲಿ, ನೂಱಿನ, ನೂಱಿನ್ದ, ನೂಱಱಿನ್ದ (My.). ನೂಱುಗಳ್ (Śmd. 170). ನೂಱು ಸರದ ಮುತ್ತು (ದೇವಚ್ಛನ್ದ Hla.). ನೂಱು ಯೋಜನವನುಳ್ಳ ಮೀನು (ತಿಮಿ); ನೂಱು ಮಾರಳತೆಯ ಬಟ್ಟೆ (ಘಣ್ಟಾಪಥ); ವಸಿಷ್ಠಪುತ್ರ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಣ್ಡು ಬಿಷ್ಷದೆ ನೂಱು ತೆಱನಾದ ನದಿ (ಶತದ್ರು Nr.). ನೂಱು ಅಱು ಇದ್ದರೂ ಕೇಱಿ ಬೇಕು.— ನೂಱು (ತೊನ್ದರೆ) ಹಾಱಿ ಹೋಯಿತು, ಎರಡು ಬೆನ್ನಟ್ಟಿತು.— ನೂಱಿಗೆ ನೂಱಾದರೂ ಕೆಟ್ಟವನ್ನ ನಮ್ಬ ಬಾರದು (Prvs.). — ನೂಱಿಃ ಪದಿನಾಱು. 116 (Čh. v. 334). — ನೂಱ ನಾಲ್ವತ್ತು ನಾಲುಕು. 144 (Čh. v. 338). — ನೂಱನೆಯ. -ಅನೆಯ. Hundredth. ನೂಱನೆಯಂ (Śmd. 243). ನೂಱನೆಯದು (My.). — ನೂಱಿಯ್ವತ್ತಲು. -ಅಯ್ವತ್ತಲು. Fifty times hundred (My.). — ನೂಱಿಯ್ವತ್ತು. -ಅಯ್ವತ್ತು. 150 (My.). — ನೂಱರ್. = ನೂರ್ವರ್. (Bh. 1, 8, 3). — ನೂಱಾ ಅಯ್ವತ್ತು. 150 (My.; B. 4, 208). — ನೂಱಾ ಅಯ್ವರು. 105 persons. ತಮ್ಮ ಕಲಹಕ್ಕೆ ತಾವು ಅಯ್ವರು, ಪರರ ಕಲಹಕ್ಕೆ ನೂಱಾ ಅಯ್ವರು (Prv.). — ನೂಱಾ ಇಪ್ಪತ್ತಯ್ದು. 125 (My.; B. 4, 208). — ನೂಱಾ ನಾಲ್ಕು. 104 (My.; B. 5, 51). — ನೂಱಾನುಂ. -ಆನುಂ. (Śmd. 391). Though it be a hundred, even also a hundred. — ನೂಱಾರು. -ಅರು. Fully a hundred,

Digitized by Google

at least a hundred (My.; B. 8, 29. 50; 5, 50. 122). — ನೂಱಾಳು. -ಆಳು. A hundred persons (J. 20, 44). — ನೂಱು ನೂಱು. rep. (J. 21, 19). 2, 10,000 (My.). — ನೂಱು ಪಟ್ಟು. A hundred fold (B. 5, 106). — ನೂಱುಪತ್ತು. = ನೂಱ ಱ ಪತ್ತು (Šmd. 196. 201). 110, or 1000. — ನೂಱುಮಡಿ. = ನೂರ್ಮಡಿ. (Bp. 4, 30). — ನೂಱು ಯಜನದ ಜಾಣ. Indra (Râm. 2, 1, 6). — ನೂಱುಸರಮುತ್ತು. (ದೇವಚ್ಛಂದ Mr. 338). — ನೂಱು ಹತ್ತುಗಳು. 1000 (ಸಾವಿರ Si. 327). — ನೂಱೆಣ್ಬು. -ಎಣ್ಬು. 108 (Si. 407; My.). — ನೂಱೆರಡು. -ಎರಡು. 102 (Čh. v. 330. 333). — ನೂಱೆಲೆ. -ಎಲೆ. The hundred-leaved: a lotus (*cf.* ಶತಪತ್ರ). ನೂಱೆಲೆಗೆಳೆಯ, the sun (J. 3, 41). ನೂಱೆಲೆವಗೆಯ, -ಪಗೆಯು, the moon (G.). — ನೂಱೊನ್ದು. 101. ನೂಱೊನ್ದು ಕುಲದವರ್ (Č. Bp. 47, 43). ನೂಱೊನ್ದು ತಾಳಂ, ನೂಱೊನ್ದು ರಾಗಂಗಳ್ (Mr. 78).

ನೂಱು nûṟu. 2. = ನುಡಿ 2, etc. See ನುಡ್ಚು-.

ನೂರ್ nûṟ. = ನೂಱು 1, q. v. (Kâvy. I, 3, 80-83). — ನೂರ್ಕಣ್ಡುಗ. A hundred kaṇḍugas (Bp. 10, 5). — ನೂರ್ಚಾಸಿರ. -ಸಾಸಿರ. 100,000 (Šmd. 22. 83. 227). — ನೂರ್ಚಸದಿ. See ಏಱು-. — ನೂರ್ಮಡಿ. (Šmd. 227). A hundred fold (Abh. P. 3, 108; Bp. 5, 60; 45, 3). — ನೂರ್ಮಾತು. (Šmd. 227). A hundred words. — ನೂರ್ಲಿಂಗ. See ಸಾವಿರದೇಱು-. — ನೂರ್ವತ್ಸರ. See ಏಱ್-. — ನೂರ್ವರ್. (Šmd. 122). A hundred persons (Bh. 1, 8, 60).

ನೂಲ್ nûl. 1. = (ನುಲಿ 1), ನೂಲು 1. To make thread, to spin (ತನ್ತುಕರಣ Šmd. Dh.; T. ನೂಱ್, ನೂಲ್; M. ನೂಲ್, ನೂಲ್ಕ). ನೂಲ್ತು (Šmd. 287 Cm.).

ನೂಲ್ nûl. 2. (Šmd. 58). = (ನುಲಿ 2), ನೂಲು 2. Yarn, thread (of cotton, ತನ್ತುಮಾತ್ರ Šmd. Dh.; ಗುಣ Čt. I, 21; ಸೂತ್ರ, ತನ್ತು Nr.; Si. 343; ತನ್ತ್ರ, ತನ್ತು Nn. 75; ಗುಣ, ತನ್ತು 78; ಗುಣ Mr. 501; T., M.). ನೂಲಂ (Šmd. 84). ನೂಲ ಪಿಂಚ (ಕಳ್ Šm. 112). ನೂಲ ಕಂಕಣ (ಕಂಕಣ, ಹಸ್ತಸೂತ್ರ, ಪ್ರತಿಸರ Hlâ.). ಊತ ಸ್ಯೂತ ಇವು ನೂಲ ನೆಯ್ಗೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಹೊಲಿಗೆಯಲ್ಲಿಯೂ ವರ್ತಿಸುಗು; ದೊಡ್ಡ ನೂಲ ಸೀರೆ (ಸ್ಥೂಲಶಾಟಕ); ಕಾರ್ಪಾಸದಾದರ ಎಪ್ಪು ಫಲದಿನ್ದ ಆದ ನೂಲ ಸೀರೆ (ಫಾಲ Nr.). ತಾವರೆನೂಲ ನಾರಿ (Šmd. 66. 133). ತಾವರೆಯ ನೂಲಿಂ ಕೀಲಿಸಿದ ಎಳೆವಾಱೆಯ ಸುಱೆಯೆಲೆಯ ತಳತಳಿಪ ಮೇಲ್ಗಟ್ಟು (Čpr. 7, after 92). ನೂಲೆಡೆ (ಎಡೆ Šmd. I). See Bp. 18, 38; J. 31, 16; ಉಡಿ-. — ನೂಲ ತೊಂಗಲೆ. (ಘಟಸೂತ್ರ Šs.).

ನೂಲಿಗ nûliga. (That is thread-like). — ನೂಲಿಗನ ಹಾವು. The common, not venomous green tree-snake, the green whip-snake, the eye-snake, Passerita mycterizans (Bḍ.). 2, a kind of green, venomous coluber, Trimeresurus erythrurus (Bḍ.);—the green tree viper, Trimeresurus viridis (Bḍ.). See ಹಸರು-.

ನೂಲಿಗು nûligu. — ನೂಲಿಗಿನ ಹಾವು. = ನೂಲಿಗನ-. (Bḍ.).

ನೂಲಿಗೆ nûligĕ. Spinning. — ನೂಲಿಗೆನ ಪಳ್ಳ. = ನವಿಲು ಮೆಟ್ಟಿನ ಪಳ್ಳ (Z.). — ನೂಲಿಗೆನ ಹುಲ್ಲು. A common grass, Apluda aristata L. (Z.).

ನೂಲಿಸು nûlisu. To cause to spin (My.).

ನೂಲು nûlu. 1. = ನೂಲ್ 1. (C.; Tĕ.). P. p. ನೂತು (C.). ನೂತ ನೂಲ ಎಡೆ (ತನ್ತು Mr. 530). ನೂತದ್ದೆಲ್ಲ ಹಂಜ, ಕಲಿತದ್ದೆಲ್ಲ ಗಂಜ.— ನೂಲೋ ಹೆಣ್ಣತಿಯ ಬಿಟ್ಟು, ಹೇಲೋ ಮೂದಿಯ ತನ್ದ (Prv.). ಅರಳೆಯ ನೂತು (B. 4, 28). ಹತ್ತಿ ಅರಿದು, ನೂತು, ಪಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು (4, 178). ನೂಲುವ ನೇಯುವ ಯನ್ತ್ರಗಳು (4, 103).

ನೂಲು nûlu. 2. = ನೂಲ್ 2. (ಸೂತ್ರ G.). ನೂಲು ಮೊದಲಾದ ವಣ ಕಟುಕು (ಪಕ್ಷ್ಮನ್ Nr.). ನಾರು ನೂಲು ಕ್ರಿಮಿಜ ರೋಮಂಗಳಿನ್ದ ನೆಯಿದ ಆ ಸೀರೆ ನಾಲ್ಕು ತೆಱನಕ್ಕು (Mr. 341). ನೂಲಿಗೆ (Bp. 23, 36). ನೂಲಿನ (Si. 96). ಸಾಧಾಜೋಡುಗಳು ಬಿಚೀ ನೂಲಿನವು (B. 3, 102). ನೂಲಿನ (or ನೂಲಿಗೆ) ತಕ್ಕ ಸೀಲೆ, ನಾಲಿನ (or ನಾಲಿಗೆ) ತಕ್ಕ ಎಡೆ.— ನೂಲು ಹಿಡಿದು ಜೋಲುವವನ ಕಾಲು ಹಿಡಿದು ನೇತಾಡಿದ (Prvs.). — ನೂಲ ಹಬ್ಬ. A feast in the śrâvaṇa month at which wrestlers make a heap of red earth (like a hutta) in the garuḍi, worship it, and tie a thread round the wrist of their right hand (My.). 2, a feast on the eighth day of the śuklapaksha of the śrâvaṇa month when a figure of Durgâ is made of thread by wives over a small metal pot and worshipped, and the thread is tied to the wrist of their right hand (Bp. 42, 11). — ನೂಲುಕಣ್ಡಿಕೆ. = ನೂಲುಕಣ್ಡಿಕೆ. (My.). — ನೂಲುಕಣ್ಡಿಕೆ. An (oblong) ball of thread (Si. 343; My.). — ನೂಲುಕಣ್ಡ. = ನೂಲುಕಣ್ಡಿಕೆ. (My.). — ನೂಲುಬಟ್ಟೆ. Cotton cloth (My.; Si. 221; B. 4, 163). — ನೂಲುಹುಣ್ಣಿಮೆ. The day of full moon in the śrâvaṇa month on which all who wear the janivâra use to renew it (My.). — ನೂಲೇಣಿ. -ಏಣಿ. A ladder made of cotton cords for scaling a fort (My.).

ನೂಳ್ nûḷ. = ನುಸುಳ್ 2, No. 3. Falsehood, a lie (ಕಟ್ಟುಕ, ತೊದಲ್, ಪುಸಿ, ಅನೃತ Kk. 60; ತೊದಳ್, ಪುಸಿ Šm. 48). — ನೂಳ. -ಅ 3. A liar (ಪುಸಿಗ Čt. I, 58).

ನೂಳದು nûḷadu. (Šmd. 389). Much, exceedingly, etc. (ಅಧಿಕ 391; ಪಿರಿದು II; ಪಿರಿದು Kk. 84; ಅತಿಶಯ Šs.; ಅಗುನ್ದಳೆ, ಕರಂ, ನೆಱೆ, ಅಯ್ದೆ. etc., ಪಿರಿದು Kk. 49; ಕರಂ, etc., ಅಧಿಕ Šm. 58; T. ನೂಂಗು, greatness; abundance; ನೂಱಲ್, a heap).

ನೃ nṛi. *A man.*

ನೃತ್ತ nṛitta. = ನೃತ್ಯ. (Si. 62).

ನೃತ್ಯ nṛitya. *Dancing, acting, pantomime* (ಕುಣಿವುದು Nn. 129).

ನೃತ್ಯಸ್ಥಾನ nṛitya-sthâna. *A place for dancing.*

ನೃತ್ಯೇಕ್ಷಣ nṛitya-îkshaṇa. *Viewing an exhibition of dancing.*

ನೃಪ nṛi-pa. A protector of men: *a king, a prince.*

ನೃಪಕುವರ nṛipa-kuvara. A king's son (Mr. 263).

ನೃಪಕೂಟ nṛipa-kûṭa. A royal city (ಸಬ್ಬಿ, ಅರಸುಗಳ ಸ್ಥಾನ Nn. 164).

ನೃಪಖಗ nṛipa-khaga. A kind of bird (ಮಯು Mr. 174).

ನೃಪತಿ nṛi-pati. = ನೃಪ. *A king.*

ನೃಪತಿಲಕ nṛipa-tilaka. A distinguished king (Čpr. 2, 10; 5, 2).

ನೃಪತುಂಗ nṛipa-tunga. The most prominent one or chief of kings (Šmd. 171).

ನೃಪಭಾಗ nṛipa-bhâga. The king's portion: tax, revenue (ಕರ Mr. 507).

ನೃಪಲಕ್ಷ್ಮ nṛipa-lakshma. *A mark or symbol of a king, especially the white parasol with a golden staff.*

ನೃಪವಿದ್ಯೆ nṛipa-vidyĕ. State policy, political wisdom (Kâvy. II, 2, B, 24).

ನೃಪಸಭ nṛipa-sabha. *An assembly of princes.* 2, *a king's palace.*

Digitized by Google

ನೃಪಾಲ nṛi-pâla. = ನೃಪ. (Bp. 21, 46; 55, 24).

ನೃಪಾಲಕ nṛi-pâlaka. = ನೃಪಾಲ. (Bh. 1, 19, 19).

ನೃಪಾಸನ nṛipa-âsana. *A throne.*

ನೃಪೇನ್ದ್ರ nṛipa-indra. An excellent king (My.).

ನೃವಾಹ nṛi-vâha. Kubêra (Mr. 54).

ನೃಶಂಸ nṛi-śaṁsa. Hurting men: *malicious, cruel, mischievous, wicked* (ಕ್ರೂರಕರ್ಮ, ಬಿರುಸಿನವಂ Mr. 235).

ನೃಸಿಂಹ nṛi-siṁha. = ನರಸಿಂಹ. (J. 11, 36); N. (My.).

ನೃಸೇನ nṛi-sêna. *An army of men.*

ನೃಹರಿ nṛi-hari. Man-lion: Vishṇu in his fourth avatâra (Mr. 19).

ನೆಕ್ಕರೆ **nĕkkarĕ.** = ದೊಡ್ಡ ನೆಕ್ಕರೆ. (Tu.).

ನೆಕ್ಕಿ **nĕkki.** = ಲಕ್ಕಿ, etc. (My.). See ಕರಿ-, ಬಿಳೇ-.

ನೆಕ್ಕಿಸು **nĕkkisu.** To cause to lick (My.).

ನೆಕ್ಕು **nĕkku. 1.** = ನಕ್ಕು 1. To lick (My.). ನೆಕ್ಕೋ ನಾಯಿಗೆ ಲಿಂಗವೇನು? ಪೀಠವೇನು?—ನಕ್ಕರೂ ನೆಕ್ಕೋದು ಬಿಡದು.—ಕತ್ತೀ ಬಾಯಲ್ಲಿದ್ದ ತುಪ್ಪ ನೆಕ್ಕಿ, ನಾಲಿಗೆ ಸೀಳಿ ಕೊಣ್ಡ (Prvs.). See B. 3, 31. 94; Bp. 32, 28; 60, 34; Śsv. 2, 31.

ನೆಕ್ಕು **nĕkku. 2.** = ನಗ್ಗು 1, ನೆಗ್ಗು 1, ನೆಟ್ಟು. To be depressed, to sink, (to disappear, to vanish, ಅನ್ತರ್ಲೀನ Śmd. Dh.; *cf.* the Tĕ. s. ನಕ್ಕು 3).

ನೆಗ **nĕga.** = ನೆಗದು, ನೆಗೆ 3, ನೆಗೆದು. P. p. of ನೆಗೆ 2 No. 2, in ನೆಗ ನೆಗೆದು (Bp. 47, 41), ನೆಗ ನೆಗದು (My.).

ನೆಗಚು **nĕgaču.** = ನೆಗಸು, ನೆಗಿಸು. To cause to jump or jump away. ನೆಗಚಿ ಹೋದ್ದು ಮಗಚಿ ಬನ್ದೀತೇ? (Prv.).

ನೆಗಡಿ **nĕgaḍi.** = ನಗಡಿ, ನಿಗಡಿ. A cold, a catarrh (ಕಫ, ಶ್ಲೇಷ್ಮ, ಪ್ರತಿಶ್ಯಾಯ, ಪೀನಸ Hlâ.; ಪ್ರತಿಶ್ಯಾಯ, ಪೀನಸ Nr.; My.; ಪ್ರತಿಶ್ಯಾಯ G.). ನೆಗಡಿಯಾದರೆ ಲವಂಗದ ಕಷಾಯ ಕುಡಿಯುವರು (B. 3, 13). ನೆಗಡಿಯವ ಸೀನುವಾಗ್ಯೆ, ದಗಡೀ ಮಗ! ಎನ್ದರೆ, ನಿತ್ತಾನೇ?—ನೆಗಡಿಯನ್ಥ ಬಡ್ಡು ಇಲ್ಲ, ಋಗುಡಿಯನ್ಥ ಬಡವೆ ಇಲ್ಲ (Prvs.).

ನೆಗತ **nĕgata.** = ನೆಗೆತ. The act of leaping or having leaped (My.).

ನೆಗದು **nĕgadu.** = ನೆಗೆದು. P. p. of ನೆಗೆ 2 No. 2.

ನೆಗಪು **nĕgapu.** = ನೆಗವು, ನೆಗಹು 1, ನೆಗೆಪು. To raise, to lift up; to hold uplifted or elevated. (T. ನೆಕ್ಕು, ನೆಮ್ಬು; Te. ನಿಗುಡಿಂಚು). ಬನ್ದ ಬಸನ್ತಂಗನ್ದು ಅರವಿನ್ದಿನಿ, ಸೇಸಿಕ್ಕಲೆನ್ದು, ನೆಗಪಿದ ಹಸ್ತಕ್ಕೇಂ ದೊರೆವನ್ದವೊ ಜಲಲವದಿನ್ದೆಸೆವ ಉನ್ನಾಲನೀಕಚಕೋಕನದಂಗಳ್ (Čpr. 7, 59). ನೆಗಪಿದ ಕಹಳೆಯ ಆಕಾರದ ಹಾಗೆ (Śmd. 7 Cm.). ನೆಗಪಿದದು (ಊರ್ಧ್ವಾಕ್ಷಿಪ್ತ, ಉದಂಚಿತ Mr. 449). ನೃಪರಂ ನೆಗಪಿ ತಾಳ್ದುದಾನೆ (ಔಪವಾಹ್ಯ 156). ನೆಗಪಿ ನೆಟ್ಟ ಘನತ್ರಿಶೂಲಂ (Rśv. 6, after 11). See Čpr. 5, 51; 7, 60; 8, after 4; Grj. 5, 20; Bp. 2, 13; 4, 12; 54, 47; Č. Bp. 47, 46; Rśv. 6, after 11; 10, after 31; J. 5, 8. 60; Śsv. 2, 42. 56.

ನೆಗವು **nĕgavu.** = ನೆಗಪು, etc. (G. 549).

ನೆಗಸು **nĕgasu.** = ನೆಗಚು, etc. To cause to jump or jump over (My.).

ನೆಗಹು **nĕgahu. 1.** = ನೆಗಪು, etc. ನೆಗಹಿ ಪಾಡಿಸುಹ (ಊರ್ಧ್ವಕ); ನೆಗಹುವುದು (ಉನ್ನಾಯ, ಉನ್ನಯ, ಸಮುದ್ಧರಣ); ನೆಗಹಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ಉದ್ಘೂರ್ಣ, ಉದ್ಯತ); ಬಲದ ಕೆಯ್ಯ ನೆಗಹಿ ಇಕ್ಕಲು ಪಟ್ಟನ್ತಹ ಯಜ್ಞಸೂತ್ರವು (ಉಪವೀತ); ಎಡದ ಕೆಯ್ಯ ನೆಗಹಲು ಪಟ್ಟ ಜನಿವಾರವು (ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತ Nr.). See Bp. 10, 6; 19, 26; 64, 75; 61, 61; Bh. 8, 25, 8; 8, 26, 21; Râm. 5, 8, 57; 6, 9, 19; 6, 44, 51.

ನೆಗಹು **nĕgahu. 2.** Lifting up, etc. (Č. Bp. 19, 35; Bh. 2, 2, 104). ಕಡುಗದ ನೆಗಹಿನಲಿ, .. ಬಾಳ ನೆಗಹಿನಲಿ (Râm. 3, 6, 15). See ಕೆಯ್-.

ನೆಗಲ್ **nĕgal̤. 1.** To undertake; to engage in; to prepare; to perform, to do, to make, to cause to act (ಉದ್ಯೋಗ Śmd. Dh.; Śm. 115; Tĕ. ನೆಗ್ಗಿಂಚು, ನೆಗ್ಗು; T. ನಿಗಡ್, to go, go on = ನಡೆ; Tĕ. ನಿಗ್ಗು, ನೆಗ್ಗು, to go on well, be effected). ನೆಗರ್ದ್ದಂ, ನೆಗರ್ದ್ದಿ, ನೆಗರ್ದ್ದಿಂ (Śmd. 49. 55). ತಪದೊಳ್ ನೆಗರ್ದ್ದಂ (163). ಪರಿಣಯಮುಮಂ ನೆಗರ್ದ್ದು (Bp. 32, 39). ದುರ್ಧರಗ್ರೀಷ್ಮರಾಜಂ ನೆಗರ್ದ್ದ ಚತುರಂಗಂ (J. 15, 4). See Čpr. 2, 48; 3. 62; 6, 88; Rśv. 13, 4. 11. 12. **2,** (= ನೆಗಲ್ 2?) to come; to be used (ಬರ್ Śmd. 294. 344 Cm.; ಪ್ರಾಪ್ತಿಸು 175 Cm.). ಎಯ್ದ ಮುಳ್ಳಿನಲ್ಲಿ ತಲೆ, ತಲ ನೆಗರ್ದ್ದು; ಮನೆಯ ಮುನ್ದಣ ಇಕ್ಕೆಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಘಾಣ, ಅಲಿನ್ದ ನೆಗರ್ದ್ದುಂ; ಕರೆದು ಬೆಸಸುವುದು ಅವಧಾನೊನ್ದು ಉಣ್ಬ, ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಶಾಸನಶಬ್ದಂ ನೆಗರ್ದ್ದು; ಮನಕ್ಕೆ ದಾರದುದನ್ ಬಡವ್ವುದುವಲ್ಲಿ ಕಾಮಂ ಎಮ್ಬ ಅವ್ಯಯಂ ನೆಗರ್ದ್ದು (Nr.). See Śm. 10. 87; J. 5, 45; 28, 63.

ನೆಗಲ್ **nĕgal̤. 2.** = ನೆಗಳು 1. To become manifest, notorious, well known, renowned or famous; to shine; to appear; to be finished (ಖ್ಯಾತ Śmd. Dh.; ಖ್ಯಾತಿ Śm. 115; ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ Čt. II, 90; ಪ್ರಸಿದ್ಧಿವಡೆ Śmd. 39. 137. 194. 213. 260. 344 Cm.; Tĕ. ನೆಗಡು; T. ನಿಗಡ್, to shine; ನಿಗರ, light; ನೆಗಿಡಿ, ಇಗಿಡು, fire; ನೆಗಿಡ್, to bloom; ನೆರುಪ್ಪು, fire; Tĕ. ನೆರೆ, to shine). P. ps. ನೆಗರ್ದ್ದು (Śmd. 66), ನೆಗರ್ತ್ತು (Čt. II, 90). See Śmd. 130. 133; Čh. v. 4; Čpr. 2, 1; Čpr. s. ಅಗಲಳದೇವ; Abh. P. 9, 60; Bp. 55, 25; Č. Bp. 5, 2; Rśv. 5, 40; 8, 116; 13, after 64; J. 4, 7.

ನೆಗಲ್ **nĕgal̤. 3.** = ನೆಗಳು 2, ನೆಗಡ್. An alligator (ನಕ್ರ Śmd. Dh.; Śm. 115; ಅವಹಾರ, ಗ್ರಾಹ Hlâ.; Mr. 410; ಮಕರ Nr.). — ನೆಗರ್ದ್ದೇರ. -ತೇರ. Varuṇa (Kk. 15; Śm. 13).

ನೆಗಳಿಸು **nĕgal̤isu.** = ನೆಗಳ್ಚು 2. (Bp. 36, 42).

ನೆಗಳು **nĕgal̤u. 1.** = ನೆಗಲ್ 2. P. p. ನೆಗಳ್. See Bp. 10, 14; 14, 34; 46, 27; 49, 42; Č. Bp. 47, 33.

ನೆಗಳು **nĕgal̤u. 2.** = ನೆಗಲ್ 3, etc. (ನೃಜಸ, ನಕ್ರ Nn. 64; ಶಿಂಶುಮಾರ Si. 88; ನಕ್ರ, ಕುಮ್ಭೀರ, ಮೊಸಳೆ 89; My.; Tĕ. ನೆಗಡು). See Sp. s. ಮುಗುಳೆ.

ನೆಗಳೆ **nĕgal̤ĕ.** = ನೆಗಳು 2, etc. (My.). ನೆಗಳ್ ಹಾಜರ ಮುಗಿಲಿಗೆ ಮುಟ್ಟೀತೇ? (Prv.).

ನೆಗಳ್ಚು **nĕgal̤ču. 1.** To cause to undertake or do; to cause one's self to undertake, to begin; to perform; to compose, to produce, to cause (ಉದ್ಯೋಗ Śmd. Dh.; Rśv. 8, after 5; J. 2, 23; 4, 17. 50; 5, 62. 67; J. 18, 41).

ನೆಗಳ್ಚು **nĕgal̤ču. 2.** = ನೆಗಳಿಸು. To make well known, to praise;—to make one's self renowned; to cause one's self to appear, to shine (ವಿಖ್ಯಾತಿ Śmd. Dh.; Čpr. 8, after 63; Rśv. 2, 46).

ನೆಗಲ್ತೆ **nĕgal̤-tĕ. 1.** (Śmd. 247). Action; work; practice; rites; conduct (ಆಚಾರಾಧಿಕ್ರಮ, ಕ್ರಿಯೆ Hlâ.; ಕ್ರಿಯೆ Mr. 458; ಚರಿತ್ರ Śmd. II; Čpr. 3, 54; 6, 88).

Digitized by Google

ನೆಗಟ್ತೆ nĕgaltĕ.2. Fame, notoriety, accomplishment (ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ Šmd. 56 Cm.; Šmd. I; ಪ್ರಸಿದ್ಧ Čt. I, 98). ನೆಗಟ್ತೆಯ ಸಮ್ಮೋನ್ನತದ ಜನಪದಂ (Mr. 271). See Šmd. 51. 61. 121; Abh. P. 11, 78. — ನೆಗಟ್ತೆವಡೆ. -ವಡೆ. To acquire fame, to become conspicuous, famous, etc. (Rsv. 6, after 11). — ನೆಗಟ್ತೆವೆಟ್. -ವೆಟ್. = ನೆಗಟ್ತೆವಡೆ. (Abh. P. 2, 51; Šsv. 4, after 17).

ನೆಗಿಸು nĕgisu. = ನೆಗಸು, etc. (My.).

ನೆಗೆ nĕgĕ. 1. = ನೆಸೆ 1. To be purified, to become clear, to shine (ಉತ್ಪವನ Šmd. Dh. in all MSS.; is ಉತ್ಪ್ಲವನ and ನೆಗೆ 2 meant?).

ನೆಗೆ nĕgĕ. 2. = ನೆಸೆ 2. To rise (also used of light), to ascend, to go upward (ಎದ್ Šmd. I; Tĕ. ಎಗ, see s. ಎಕ್ಕಟಗ; M. ನಿಗ್). P. p. ನೆಗೆದು. ಉದ್ದಂ ನೆಗೆದುದು (ಉದಂಚಿತ, ಊರ್ಧ್ವಕ್ಷಿಪ್ತ Hlâ.). See Šmd. 294; Čpr. 4, 31; 5, after 39 & 42 (twice); Abh. P. 3, 77; 9, 41. 73; 10, 20; Kâvy. 1, 3, 76; Grj. 4, after 104; Bp. 12, 48; 19, 26; 21, 21; 25, 51; 44, 30. 32. 51. 72; 46, 59; 56, 32; 57, 18. 48. 82; 58, 36. 59; Rsv. 5, 69; 6, 6; 8, 105; 9, 4; 11, 7; 13, 19; 13, after 77; 13, 80. 90; Râm. 6, 13, 6. **2,** to jump up, to bound, to jump (ಮಿಳಿರ್ Čt. I, 36; ದಿಂತಡು I, 80; ಮಿಳ್ಳಿಸು Kk. 54; Abh. P. 11, after 143; My.; Tĕ. ಎಗೆ, ನೆಗೆ). P. ps. ನೆಗದು, ನೆಗೆದು. ನೆಗದ ನೀರು ಅಗದು ನೋಡ ಬೇಕೆನ್ದು ಬಗದ (Prv.). See Bp. 34, 28; 39, 62; 58, 61; 59, 22; Rsv. 5, 116. 117; Prv. s. ನೇಯಿಗೆ. **3,** to raise, to lift up (Grj. 6, 9; 8, 24; Bp. 60, 9).

ನೆಗೆ nĕgĕ. 3. = ನೆಗ, in ನೆಗೆ ನೆಗೆದು (Bp. 60, 25; J. 8, 39). — ನೆಗೆ ತರ್. = ನೆಗೆದು ಕೊಣ್ಡು ಬರ್. To rise (Rsv. 6, 44).

ನೆಗೆ nĕgĕ. 4. Jumping, etc. — ನೆಗೆವಾವು. -ಪಾವು. A snake that jumps (Šsv. 1, after 79).

ನೆಗೆ nĕgĕ. 5. (= ನಗೆ 3). — ನೆಗೆಣ್ಣ. = ನಗೆವೆಣ್. (ಯಾತ್ಯ, ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮನ್ದಿರ ಹೆಣ್ಡರು G.). — ನೆಗೆಳ್ಳು. = ನಗೆಯೆಳ್ಳು. (My.). *Cf.* ಎಳ್ಳುಬೆಲ್ಲ.

ನೆಗೆತ nĕgĕta. = ನೆಗತ. (My.).

ನೆಗೆಪು nĕgĕpu. = ನೆಗಪು, etc. ನೆಗೆಪುವುದು (ಉಣ್ಣಾಳ Šm. 66; Kk. 74, o. r. ನೆಗಪುವುದು).

ನೆಗೆಯುವಿಕೆ nĕgĕyuvikĕ. Rising, etc. (ಪ್ರಡೀನ, ಹಾರಾಡುವಿಕೆ Si. 178).

ನೆಗೆಹ nĕgĕha. Raising, etc. (ಉನ್ನಾಯ, ಉನ್ನಯ Nr.).

ನೆಗ್ಗಲಿ nĕggali. = ನೆಗ್ಗಲು, etc. — ನೆಗ್ಗಲಿಮುಳ್ಳು. = ನೆಗ್ಗಿಲು-. (Z.).

ನೆಗ್ಗಲು nĕggalu. = ನೆಗ್ಗಿಲ್, etc. (My.). See ಆನೆ-.

ನೆಗ್ಗಿಲ್ nĕggil. -ಲು. = ನಗ್ಗಿಲು, ನೆಗ್ಗಲಿ, ನೆಗ್ಗಲು, ನೆಗ್ಗುಲು, ನೆರಿಗಿಲು. A prostrate herb, bearing spinous fruits, the small caltrops, Tribulus terrestris or lanuginosus Lin. (ಗೋಕ್ಷುರ, ಸ್ಥಲಶೃಂಗಾಟ, ಶ್ವದಂಷ್ಟ್ರ ತ್ರಿಕಣ್ಟಕ Hlâ.; ಪಲಂಕಷೆ, ಇಕ್ಷುಗನ್ಧೆ, ಶ್ವದಂಷ್ಟ್ರೆ, ಸ್ವಾದುಕಣ್ಟಕ, ಗೋಕಣ್ಟಕ, ಗೋಕ್ಷುರಕ, ವನಶೃಂಗಾಟ Nr.; ತ್ರಿಕಣ್ಟಕ, ಗೋಕ್ಷುರ, ದಂಷ್ಟ್ರ Mr. 124; My.; T. ನೆರುಂಜ, ನೆರುಂಜಲ್; M. ಞೆರುಞ್ಞಿಲ್). See ಆನೆ-, ಕೆನ್-, ದೊಡ್ಡ-. — ನೆಗ್ಗಿಲುಮುಳ್ಳು. = ನೆಗ್ಗಿಲಿ-, ನೆಗ್ಗುಲು-. Tribulus lanuginosus (St. & Pl.; My.).

ನೆಗ್ಗು nĕggu. 1. = ನೆಕ್ಕು 2, etc. To be curved or bent inward, to sink in, to sink; to disappear; to get a bruise; to be bruised (My.; M. ಞೆಳ್ಙು). ನೆಗ್ಗಿದುದು (ನ್ಯಂಚಿತ, ಅಧಃಕ್ಷಿಪ್ತ Hlâ.). ಕಪ್ಪವಂ ನೆಗ್ಗಿದನು (Bp. 28, 55). ಪಾದಘಾತದೊಳ್ ಅಡಿಗಡಿಗೆ ನೆಗ್ಗಿದುದು ನೆಲಂ (Bh. 3, 13, 32). ಮನದ ಮುದದಕ್ಕರಿ'ನ ವಿಷಯದ ನೆನಹು ನೆಗ್ಗಿತು (Râm. 3, 4, 24). ರಥಂ ನೆಗ್ಗಿದುದು (J. 7, 46). See J. 3, 38; Bh. 3, 2, 2; 8, 24, 47.

ನೆಗ್ಗು nĕggu. 2. = ನಜುಂಗು, etc. To crush, to smash, to break, to destroy (My.; M. ಞೆಕ್ಕು; T. ನೆರಿ, see s. ನಗ್ಗು 1; ನೆಗಿದ್, ನೆರು, to be ground small). ರಿಪುಸೈನ್ಯಕಾನನವನು ನೆಗ್ಗಿದರ್ (J. 8, 32). ನೆಗ್ಗಿದ್ದು ಬಗ್ಗೀತೇ? (Prv.).

ನೆಗ್ಗು nĕggu. 3. = ನಗ್ಗ 2. (My.).

ನೆಗ್ಗುಲು nĕggulu. = ನೆಗ್ಗಿಲ್, etc. (ಪಲಂಕಷೆ, etc. Si. 145; My.). — ನೆಗ್ಗುಲುಮುಳ್ಳು. = ನೆಗ್ಗುಲು. (ಪಲ್ಲೇರುಗಿಡ, etc. Si. 145).

ನೆಗ್ರೋಧ nĕgrôdha. Tbh. of ನ್ಯಗ್ರೋಧ (Sŝ.).

ನೆಚ್ಚಿಕೆ nĕččikĕ. = ನಚ್ಚಿಕೆ, etc. (My.).

ನೆಚ್ಚಿಗೆ nĕččigĕ. = ನಚ್ಚಿಕೆ, etc. (My.).

ನೆಚ್ಚಿಸು nĕččisu. = ನಚ್ಚಿಸು. (My.).

ನೆಚ್ಚು nĕččn. 1. = ನಚ್ಚು 1. (J. 6, 31; My.). ನೆಚ್ಚಿದ ಎಮ್ಮೆ ಕೋಣನಾಯಿತು. — ನೆಚ್ಚಿದ ಕಾರ್ಯ ಪಚ್ಚಾದರೆ ಕಿಚ್ಚು ಯಾತಕೆ? — ನೆಚ್ಚಿದ ಸಿಪಾಯಿಗೆ ಬಚ್ಚಿದ ಕುದುರೆ (Prvs.). See Sp. s. ಯಾತ.

ನೆಚ್ಚು nĕččn. 2. = ನಚ್ಚು 2. (My.).

ನೆಟಿಕೆ nĕṭikĕ. = ನಟಿಕೆ, etc. (My.).

ನೆಟ್ಟಗೆ nĕṭṭagĕ. = ನೆಟ್ಟನೆ (Šmd. 389). Straightly, straight, erect; orderly, regularly; rightly, properly; nicely, neatly; plainly, clearly, distinctly (ಪರಿಸ್ಫುಟ Šmd. 393; ವ್ಯಕ್ತ Cm.; ವ್ಯಕ್ತಮಾಗಿ 265 Cm.; My.; see ನಿಟ್ಟು, ನಿಡ್ 1 & 2, ನೀಟು, ನೇಟು; Mhr. ನಿಟಸ, regular, neat; ನಿಟಾಈ, ನಿಟಾವಾ, straightness, neatness, rightness; ನೇಟಕ, neat, handsome, right, becoming). ನೆಟ್ಟಗೆ ಇರುವದು (ಋಜು, ಅಜಿಹ್ಮ Si. 372). ನೆಟ್ಟಗೆ ಹೋಗಿ, ಮುಟ್ಟಿ ಬನ್ದನ್ತೆ (Prv.). See Rsv. 13, 26; Si. 30. 230. 252. 306; B. 1, 8. 16; 2, 39; 3, 19. 30. 67. 79; 4, 37. 139; 5, 205. 238. — ನೆಟ್ಟಗಾಗು. -ಆಗು. To become straight, erect, etc. ಮೆಯ್ಯುದಲು ನೆಟ್ಟಗಾಗೋಣ (ಪುಲಕ, ರೋಮಾಂಚ G.).

ನೆಟ್ಟನ nĕṭṭu-ana2. = ನೆಟ್ಟನ್ನ (G. 550).

ನೆಟ್ಟನೆ nĕṭṭanĕ. = ನೆಟ್ಟಗೆ (Šmd. 389. 393; ವ್ಯಕ್ತಮಾಗಿ 104. 114. 243. 388 Cm.; ಅಮಲ, ವ್ಯಕ್ತ Čt. II, 87; My.; Tĕ.). Straightness, etc.; straightly, etc. ನೆಟ್ಟನೆ ಎಲ್ಲರುಂ ಪೋದರ್ (Šmd.). ನೆಟ್ಟನೆ ಮನಮ್ಮುಗುವ ನುಡಿ (ಹೃದಯಂಗಮ Mr. 85). ನೆಟ್ಟನೇ ದಾರಿ (My.). See Čpr. 4, 14; 8, 67; Bp. 6, 7; 24, 82; 27, 11; 60, 29. 32; Rsv. 13, 82. 97; Kk. 61; J. 17, 11; 19, 18. — ನೆಟ್ಟನೇ ತೆಗೆ. To make straight (Bp. 38, 50).

ನೆಟ್ಟನ್ನ nĕṭṭu-anna1. Straight, regular, proper, etc. (ಋಜು, ನೆಟ್ಟಗೆ G.). ನೆಟ್ಟನ್ನ ದಾರಿ (My.). ನೆಟ್ಟನ್ನ ಗೆರೆ (B. 3, 97).

ನೆಟ್ಟಾನ nĕṭṭu-âna2. = ನೆಟ್ಟನ್ನ. ನೆಟ್ಟಾನ ಮಾತು (My.). ನೆಟ್ಟಾನ (straight and long) ಕಲ್ಲು ನಿಟ್ಟೋಟಾ ಓಡೀತೇ? (Prv.).

ನೆಟ್ಟಾನೆ nĕṭṭu-ânĕ4. = ನೆಟ್ಟನೆ. ನೆಟ್ಟಾನೇ ಊಟ, ನೆಟ್ಟಾನೇ ಹೆಣ್ಣು (My.).

Digitized by Google

ನೆಟ್ಟಿ nĕṭṭi. = ನಟ್ಟಿ 1. Niceness, beauty, charm (ಮನೋಹರ Ś8.; *cf.* ನೀಟು).

ನೆಟ್ಟು nĕṭṭu. 1. (or ನೆಟ್ಟ). = ನಟ್ಟ, or ನಿಟ್ಟು. — ನೆಟ್ಟಿಲುವು. = ನಟ್ಟಿಲ್ವು, ನಿಟ್ಟಿಲುವು. (Bp. 21, 28. 44; 29, 4; 54, 43; Tŏ. ನಿಟ್ಟಿಮ್ಮು, ನೆಟ್ಟಿಮ್ಮು).

ನೆಟ್ಟು nĕṭṭu. 2. = ನಟ್ಟು 2. P. p. of ನೆಡು.

ನೆಟ್ಟು nĕṭṭu. 3. = ನೆಡು. ದನಗಳು ಬಾರದನ್ತೆ ಸುತ್ತಲೂ ಗೂಟಗಳು ನೆಟ್ಟಲ್ ಪಟ್ಟ ಗುಡಿ' (ಕುಕೂಲ Si. 457, *only* in Si.).

ನೆಟ್ಟು nĕṭṭu. 4. = ನೆಟಿಕೆ, etc. (My.).

ನೆಡಿಗೆ nĕḍigĕ. A post or pillar fixed in the ground (My.).

ನೆಡಿಸು nĕḍisu. = ನಡಿಸು 2. (J. 26, 50; My.). ಬಲಿದ ಶೂಲವನ್ ಒನ್ದನ್ ಅಗಳೆ ತರಿಸಿ, ನೆಡಿಸಿ (Bp. 39, 46). ತೊಡವೆನ್ ಅಂತೋಪೀರ್ ನಿಶಾಚರ ಪಡೆಯ ಭಾಗ್ಯದ ಭಾಲಲಿಪಿಯನು, ನೆಡಿಸುವೆನು ಸ್ವೈಶಾಟವಿಜಯಸ್ತಮ್ಭಡಮ್ಬರವ (Râm. 3, 6, 4).

ನೆಡು nĕḍu. = ನಡು 2, etc. To fix firmly, etc. (J. 4, 23. 44; 30, 30; My.). P. p. ನೆಟ್ಟು. ಒನ್ದು ದಸಿ ಅಂಗಾಲ ನೆಟ್ಟೊಡೆ (Bp. 43, 84). ಎರಡು ಕಮ್ಬಂಗಳಂ ನೆಟ್ಟು (49, 44). ನೆಟ್ಟ ನಿಷ್ಠಾಶಿವಪಸಾದಮ್ ಅದೆಟ್ಟದನ್ನರಿಗೆ (58, 39). ನೆಗಪಿ ನೆಟ್ಟ ಘನ ತ್ರಿಶೂಲಂ (Rśv. 6, after 11). ಪೊಡವಿ ಕಡಿಯದೆ ಬೆಳೆಯ ನೆಡುವದೇನೊ? (Dp. 148). ಅವನ ಮಾತು ಕೆಸಱನಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟ ಕಮ್ಭ (Prv.).

ನೆಡೆ nĕḍĕ. To be fixed or planted. ಕಣ್ಡೆಯದ ಮೊಳೆ ನೆಡೆದ ಖಡ್ಗದ ಹಿಣ್ಡುಗಳ ತೋಱಿಸುವೆನ್; ಏಟ್! (Bh. 3, 13, 18; ನೆಡೆದ may be a mistake for ನೆಟ್ಟ or ಪಡೆದ).

ನೆಣ nĕṇa. Fat, marrow, etc. (ವಶೆ, ಬಸೆ Śmd. 342; ವಪೆ, ಮೇದಸ್, ವಶೆ Hlâ.; ಮೇದಸ್, ಮೆದಡು Si. 204; ಮೇದ, ವಸೆ Mr. 398; Abh. P. 13, after 54; 14, 7; J. 12, 44. 45; 13, 18; 24, 34; My.; T. ನಿಣ; M. ನಿಣ, coagulated blood; blood; *cf.* ನೆಯ್ 2 & ನೆತ್ತರ್). ನೆಣನು (ಮೇದಸ್, etc. Nr.). ಮಾಂಸದಿನ್ದಾದ ನೆಣ (ಮೇದಸ್ G.).

ನೆಣ್ಟ nĕṇṭa. = ನಣ್ಟ. (J. 6, 58; My.). ನೆಣ್ಟರ ಗುಮ್ಪು (ಬನ್ಧುತೆ Si. 193). ಬಸವ, ಬಸವಾ! ಎನ್ನಡೆ... ಮುಸದ ಹಗೆಗಳು ನೆಣ್ಟರಪ್ಪರು (Bp. 8, 25). ಕಣ್ಡು ಕರೆಯದ ನೆಣ್ಟ ಗಣ್ಡುಕತ್ತೆಯ ಶಣ್ಟ (Dp. 54). ನೆಣ್ಟರು ದೂರವಿರ ಬೇಕು, ದಾಪಿ ಹತ್ತರವಿರ ಬೇಕು.— ಊರಿಗೆ ಬರುವನಕಾ ಒಬ್ಬ ನೆಣ್ಟ, ಊರಿಗೆ ಬನ್ದ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲರೂ ನೆಣ್ಟರು.— ನೆಣ್ಟರೆಲ್ಲ ಖರೆ, ಕಣ್ಟಲೆಚೀಲಕ್ಕೆ ಕೆಯ್ ಹಾಕ ಬೇಡ!— ನೆಣ್ಟರ ಮನೆಗೆ ನಾಯಿ ಹೊಕ್ಕರೆ ಎಣ್ಟು ಊರಿಗೆ (or ಮನೆಗೆ) ಬೆರಕೆ.— ನೆಣ್ಟರೊಳಗಣ ಸಾಲ ಮೆಟ್ಟನೊಳಗಣ ಕಲ್ಲು.— ನೆಣ್ಟ ನೆಣ್ಟಗೆ ಮಾರಿ, ಕುಣ್ಟೆತ್ತು ಹೊಕ್ಕಲಕ್ಕೆ (or ಹೊಲಕ್ಕೆ) ಮಾರಿ (Prvs.). ನೆಣ್ಟ ಪುರನ್ದರವಿಠಲನು, ಪ್ರಾಣಿ! (Dp. 38, 8). See Prvs. s. ಬಾಡಿಗೇ ಮನೆ and ಶಣ್ಟ. Feminine ನೆಣ್ಟಳು (My.). — ನೆಣ್ಟರಿಷ್ಟರು. -ಇಷ್ಟರು. Relations and other beloved ones (Dp. 38, 3; 40, 2).

ನೆಣ್ಟತನ nĕṇṭatana. = ನಣ್ಟತನ. (My.; ಬನ್ಧುತೆ Si. 193).

ನೆಣ್ಟಸ್ತನ nĕṇṭastana. = ನೆಣ್ಟತನ. (My.).

ನೆಣ್ಟಸ್ತಿಕೆ nĕṇṭastikĕ. = ನೆಣ್ಟಸ್ತನ. (My.).

ನೆಣ್ಟಿತಿ nĕṇṭiti. = ನಣ್ಟಿತಿ. (My.).

ನೆಣ್ಟು nĕṇṭu. = ನಣ್ಟು. (My.). ಒಕ್ಕಲಿಗನ ನೆಣ್ಟು ಒಡವೆಗೇಡು.— ಕನಸಿನ ನೆಣ್ಟು ಕನ್ನಡಿಯೊಳಗಣ ಗಣ್ಟು (Prvs.). See Prv. s. ಅಕ್ಕ 1.

ನೆಣ್ಪು nĕṇpu. = ನಣ್ಪು 1, q. v.

ನೆತ್ತ nĕtta. = **ಲೆತ್ತ.** Tbh. of ನೇತ್ರ (Śmd. 345). The eye; an eye. 2, that which has an eye, eyes or numbers: a die; a cowry used in gaming (My.). 3, gambling (Grj. 2, after 106; Bp. 43, 2. 3; 44, 61; Tĕ.). See J. 6, 39; Dp. 2, 3. — ನೆತ್ತದ ಸಾರಿ. A piece used at a kind of backgammon (or at chess, or at draughts, ಶಾರಿಕೆ Nr.); a die (ಅಕ್ಷ Nr.). — ನೆತ್ತದ ಹಲಿಗೆ. = ನೆತ್ತವಲಗೆ. (Bp. 4, 29). — ನೆತ್ತದ ಹಾಸಂಗಿ. A die (ಆಕರ್ಷ Nn. 134). — ನೆತ್ತದಾಟ. -ಆಟ. Playing at backgammon, etc. (Bp. 43, 12). — ನೆತ್ತವಲಗೆ. -ಪಲಗೆ. A checkered board (or cloth) used in playing with dice (or at chess, or draughts, ಅಷ್ಟಾಪದ, ಶಾರಿಫಲ Nr.; ಆಕರ್ಷ Nr., Mr. 492; Bp. 43, 11; Râm. 5, 8, 72). — ನೆತ್ತವಾಡು. -ಆಡು. To play at backgammon, etc. (Bp. 43, 8. 13; 44, 60; Bh. 2, 13, 34). ನೆತ್ತವಾಡುವ ಹಲಿಗೆ (ಅಷ್ಟಾಪದ, ಶಾರಿಫಲ, ಲೆತ್ತಸಾಲೆ Si. 349). — ನೆತ್ತಸಾರಿ. = ನೆತ್ತದ ಸಾರಿ, ಲೆತ್ತಸಾಲೆ. (Bh. 2, 13, 45).

ನೆತ್ತರ್ nĕttar. = ನೆತ್ತರ, ನೆತ್ತರು, ನೆತ್ರು. Blood (ಕ್ಷತಜ, ಲೋಹಿತ, ಅಸ್ರ, ರುಧಿರ, ಅಸೃಕ್, ಶೋಣಿತ, ರಕ್ತ Hlâ., Mr. 394, Nr.; ಕೆನ್ನೀರ್, ರಗುತ, ಶೋಣಿತ Śm. 44; ಕೀಲಾಲ, ರಕ್ತ Nn. 54; ರಕ್ತ 126; Tĕ. ನೆತ್ತುರು; T. ನೆಯ್; see ನೆಣ). ಸೂಸಿದ ನೆತ್ತರ್ (Čpr. 8, 27). ನೆತ್ತರ ಪೆರ್ಮಡು (Abh. P. 9, 66). ನೆತ್ತರ ತೊಱೆ (13, after 54; 13, 66). ನೆತ್ತರ ಪೆರ್ವೊನಲ್ Rśv. 5, after 25). See Bp. 15, 19; 27, 4; 32, 20; 38, 10; Śsv. 4, 88; J. 4, 32; 12, 44; 21, 49; 22, 23; 23, 40; 25, 35. 40; 28, 35. 44. 55; 30, 15; 34, 16; ಬಿಸು-.

ನೆತ್ತರ nĕttara. = ನೆತ್ತರ್, etc. (B. 2, 26. 47).

ನೆತ್ತರು nĕttaru. = ನೆತ್ತರ್, etc. (My.). ಗಲ್ಲಿಗಟ್ಟದ ನೆತ್ತರು (ಉಲ್ವ, ಕಲಲ Hlâ.). ನೆತ್ತರಾ ನೋಡಿದರೆ ಗೋತ್ರಾ ತಿಳಿದೀತೇ? (Prv.). See Bp. 22, 10; 38, 28; 46, 58. — ನೆತ್ತರುಕುರು. An abscess or boil, which when opened discharges only blood (My.). ನೆತ್ತರುಕುರುವಿನ ನೋವು ಸಲ್ಲ, ಮನ್ತ್ರಾ ಮಾಡುವರ ಸೋಗು ಸಲ್ಲ (Prv.). — ನೆತ್ತರುಮೂನ್ಯ. = ರಕ್ತಕೊಡಿಗೆ. (My.).

ನೆತ್ತಿ nĕtti. The forehead (My.; T., M. ನೆಱ್ಱಿ); the head (ಉತ್ತಮಾಂಗ, ಮಸ್ತಕ, etc. Mr. 315; ತಲೆ, ಮಣ್ಡೆ Śm. 71; Tĕ.); the crown of the head (Bp. 38, 35; My.; M. ನೆಟ್ಟಾನಿ, ನಿಱುಗೆ, ನೆಱುಗೆ). ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಕಣ್ಣು, ನೆತ್ತಿಲಿಯಾದರು ಬಾಲ (a peacock, Sp.). ತಿಗುಳಗೆ ತುತ್ತಿಗೆ ತತ್ವಾರವಾದರೂ ನೆತ್ತಿ ತುಮ್ಬಾ ನಾಮಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ.— ಗಾಣಿಗಿತ್ತಿ ಅಯ್ಯೋ ಅನ್ದರೆ ನೆತ್ತಿ ತಣ್ಣಗಾದೀತೇ?— ನೆತ್ತಿಯ ವಾಸನಿಸಿದರೆ ಸತ್ತಿಗೆ ಹಿಡಿದ ಹಾಗೆಯೇ! (Prvs.). See Čpr. 3, 44; 5, 73; Abh. P. 7, 152; Bp. 2, 52; 15, 12; 38, 56; 39, 51; Rśv. 5, 46; 6, after 11; J. 20, 6. 21; ನಡು-. — ನೆತ್ತಿಕೋಡು. A horn on the head (J. 16, 20). — ನೆತ್ತಿಮುತ್ತು. A pearl in the head (of an elephant, Śsv. 3, 58). — ನೆತ್ತಿಯೊತ್ತು. -ಒತ್ತು. The head to pain (Bp. 18, 51). — ನೆತ್ತಿವಟ್ಟಗೆ. -ಪಟ್ಟಗೆ. The periphery of a wheel (ಚಕ್ರಧಾರೆ, ಪ್ರಧಿ, ನೇಮಿ Hlâ.). — ನೆತ್ತಿವಣಿ. -ಮಣಿ. A gem in the head (of a snake, V. 4, 69). — ನೆತ್ತಿವತ್ತು. -ಪತ್ತು. To touch or affect the head (Śsv. 4, 111).

ನೆತ್ತಿಗ nĕtta-iga. A gambler. — ನೆತ್ತಿಗರಪಿಸ. -ಅಪಿಸ. The keeper of a gaming-house (ದ್ಯೂತಕಾರಕ Nr. *b*). — ನೆತ್ತಿಗರಹಿಸ. -ಅಹಿಸ. = ನೆತ್ತಿಗರಪಿಸ. (Nr. *a*).

ನೆತ್ತು nĕttu. = ನತ್ತು. (My.).

ನೆತ್ರ nĕttra. = ನೆತ್ತರ್, etc. (My.; Tĕ. ನೆತ್ರು). ಸೊಕ್ಕಿದರೆ ನೆತ್ರಾ ಕುಡಿದೇನು, ಮುಕ್ಕಿದರೆ ಮೂತ್ರಾ ಕುಡಿದೇನು ಎಮ್ಬನ್ತೆ (Prv.).

ನೆನ nĕna. 1. = ನೆನದು 1, ನೆನೆ 2. P. p. of ನೆನೆ 1, in ನೆನ ನೆನದು (Bp. 42, 27; J. 6, 2; B. 5, 146; Si. 71; My.), ನೆನಕೊಳ್ಳು (My.).

Digitized by Google

ನೆನ nĕna. 2. = ನೆನದು 2. P. p. of ನೆನೆ 3, in ನೆನ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ನೆನ nĕna. 3. = ನೆನೆ 4. The state of being moistened or soaked. — ನೆನಗಡಲೆ. -ಕಡಲೆ. Soaked kaḍalĕ (My.). — ನೆನಗಡ್ಲೆ. -ಕಡ್ಲೆ. = ನೆನಗಡಲೆ. (My.).

ನೆನದು nĕnadu. 1. = ನೆನೆ 1, ನೆನೆದು. P. p. of ನೆನೆ 1. (My.).

ನೆನದು nĕnadu. 2. = ನೆನ 2, ನೆನೆದು, ನೆನ್ದು. P. p. of ನೆನೆ 3. (My.).

ನೆನಪು nĕnapu. = ನೆನವಿ, ನೆನವು, ನೆನಹ, ನೆನಹು, ನೆಪ್ಪು 1. Thought, reflection; recollection, remembrance (ಸ್ಮರಣೆ G.; My.; T. ನಿನೈಪ್ಪು, ನಿನೈವು; M. ನಿನವು; Tĕ. ನೆಳವು, ನೆಳುವು, information, acquaintance, knowledge, experience). ನೆನಪಿಲ್ಲದ ಕೆಲಸ ಹಣಿಕಿದರೆ ಆದೀತೇ? (Prv.). ದೇವರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮಗೇನಾದರೂ ನೆನಪುಂಟೋ? (B. 3, 2). ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಆಗಾಗ್ಗೆ ನೆನಪಿಗೆ ತನ್ದು ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕು (4, 49). ಅದು ನೆನಪಾಯಿತು (4, 79). ಅದನ್ನು ನೆನಪು ಮಾಡಿ ಕೊಣ್ಡು (5, 149). See Bp. 2, 34; 6, 2; 8, 12; 35, 7; 40, 11; 43, 72. — ನೆನಪಿಡು. -ಇಡು. To think about, to consider; to remember (My.). ನೆನಪಿಡ ತಕ್ಕ ಮಾತುಗಳು (B. 3, 1). ಇವುಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ನೆನಪಿಡ ಬೇಕು (3, 3). ಅವುಗಳನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ನೆನಪಿಡಿರಿ, ಮರೆಯ ಬೇಡಿರಿ! (4, 97). See s. ಲೆಕ್ಕ ಕೊಡು.

ನೆನವಿ nĕnavi. = ನೆನಪು, etc. (Čpr. 4, after 72).

ನೆನವು nĕnavu. = ನೆನಪು, etc. (Čpr. 5, 16; My.). — ನೆನವರಿಕೆ. -ಅರಿಕೆ. Knowing a memorandum or notice: recollection (My.). ನೆನವರಿಕೆಯಾಯಿತು, ನೆನವರಿಕೆಗೆ ಬನ್ತು (My.).

ನೆನಸು nĕnasu. 1. = ನೆನೆಯಿಸು. To think; to imagine; to think of, to remember (C.; J. 2, 35). ನೆನಸಿ ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ (ಸ್ಮರಣೆ Si. 476). ಇವರ ಉಪಕಾರವನ್ನು ನೆನಸ ಬೇಕು (B. 1, 14). ಅವರ ಉಪಕಾರವನ್ನು ನೆನಸಿ (1, 25). ನಾವು ಅವರ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ನೆನಸ ಬೇಕು (2, 40). ನಿನ್ನ ಕಣ್ಠದ ಸ್ವರವು ಸುಸ್ವರವೇ ಇರ ಬಹುದೆನ್ದು ನಾನು ನೆನಸುತ್ತೇನೆ (3, 12). ನೆನಸಿದರೆ ಮನಸ್ಸು ಸ್ವಸ್ಥವಾದೀತೇ?—ಬೋಳಿ ತುಮಿಬ ನೆನಸಿ ಕೊಣ್ಡ ಹಾಗೆ (Prv.).

ನೆನಸು nĕnasu. 2. = ನನಸು 2. To make wet, to moisten, to soak (My.). ತಲೆ ಮುನ್ತಾದ ಸರ್ವಾಂಗವನ್ನು ನೀರಲ್ಲಿ ನೆನಸಿ ತೊಳೆಯುವಿಕೆ (ಆಪ್ಲಾವ, ಸ್ನಾನ Si. 225).

ನೆನಸು nĕnasu. 3. = ನನಸು 1, q. v.

ನೆನಹ nĕnaha. = ನೆನಪು, etc. ಅರಿವ ನೆನಹಂ (ಗತಿ Mr. 468).

ನೆನಹು nĕnahu. = ನೆನಪು, etc. (ಸ್ಮರಣ Šmd. 158 Cm.; ಸ್ಮೃತಿ Si. 467; ಚಿನ್ತೆ G.; My.). See Bp. 35, 20; 51, 46; Râm. 3, 4, 24; J. 13, 22; 26, 10; 27, 17; Si. 388; ಬಯಿ.

ನೆನೆ nĕnĕ. 1. To think; to think upon, to bear in mind; to be mindful of; to wish; to remember, to recollect (ಸ್ಮರಣ Šmd. Dh.; ಸಂಕಲ್ಪ Mr. 456; ಹಾ, ಸ್ಮರಣೆ Nn. 140; My.; T. ನಿನ್ನೈ; M. ನಿನೆ). P. ps. ನೆನದು, ನೆನೆದು. ನೆನೆಯಲು ಪಟ್ಟುದು (ಸ್ಮೃತ Nr.). ನೆನವ ಸುಧ್ಯಾನ (ಯೋಗ Mr. 514). ಮನದೊಳ್ ಪೊಲ್ಲಮನ್ ಎನ್ದುಂ ನೆನೆಯರ್ (Šmd. 216). ನೆನದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮನವೇ ಸಹಾಯ (Prv.). See Šmd. 68. 159. 184. 203. 270. 280. 294. 395; Čh. v. 60; Čpr. 2, 6; 5, 81. 84; 6, 28. 86; Bp. 2, 20; 30, 19; 34, 12; 35, 26; 42, 20; 43, 72; 51, 8. 22; Bh. 1, 8, 32. 55. 65. 84. 86. 87; Râv. 6, after 11; 13, after 77; 13, 100; J. 2, 17; 29, 34. 36; 31, 36; Dp. 1, 5; 4, pallavi. — ನೆನೆ ನೆನೆ. rep. (Bp. 35, 25).

ನೆನೆ nĕnĕ. 2. = ನೆನ 1. P. p. of ನೆನೆ 1, in ನೆನೆ ನೆನೆ (Bp. 35, 26), ನೆನೆ ನೆನೆದು (36, 8; Čpr. 5, 83).

ನೆನೆ nĕnĕ. 3. = ನನೆ 1. To become wet, etc. (J. 13, 34; My.). P. ps. ನೆನದು, ನೆನೆದು, ನೆನ್ದು. ಅಪ್ಪುಗಳ (-ಳಿಂ) ನೀ ನೆನೆಯಲೇಕೆ? (Bp. 18, 57; see also 27, 47). ತೇವದಲ್ಲಿ ನೆನದದು (ಆದ್ರ್ರ, ತಿಮಿತ, etc. Si. 383). ನೆನೆದ ಕಲ್ಲು ಮೆತ್ತಗೆ ಆದೀತೇ? (Prv.). — ನೆನದಕ್ಕರಡ್ಡೀ ಗಿಡ. (ಕ್ಷೀರಾವಿ, ದುಗ್ಧಿಕೆ Si. 146). — ನೆನೆ (i. e. ನೆನೆಯ) ಹಾಕು. To put into a fluid for soaking (My.). ಅರೆಕಲ್ಲು ನೆನೆ ಹಾಕಿದನ್ತೆ (Prv.).

ನೆನೆ nĕnĕ. 4. = ನೆನ 3. — ನೆನೆಯಕ್ಕಿ. -ಅಕ್ಕಿ. Soaked rice; a kind of sweetmeat (My.).

ನೆನೆಯಿಸು nĕnĕyisu. = ನೆನಸು 1. To think, etc. (Čpr. 3, 100; 7, 45; 8, 12; 9, 25; Abh. P. 3, after 83; 5, 80; 9, 166).

ನೆನೆಯುವಿಕೆ nĕnĕyuvikĕ. Becoming wet, etc. ನೀರು ಮುನ್ತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ನೆನೆಯುವಿಕೆ (ತೇಮ, ಸ್ತೇಮ, ಸಮುನ್ದನ Si. 397).

ನೆನ್ದು nĕndu. = ನೆನದು 2, etc. P. p. of ನೆನೆ 3 (My.; Si. 383).

ನೆಪ nĕpa. = ನೆವ. Reason; pretext (My.; Tĕ.).

ನೆಪ್ಪು nĕppu. 1. = ನೆನಪು, etc. Recollection (My.). ನನಗೆ ನೆಪ್ಪು ಸಾಲದು (My.). **2,** acquaintance. ನನಗೀ ಊರಲ್ಲಿ ನೆಪ್ಪಿನವರಿಲ್ಲ (My.; see Tĕ. s. ನೆನಪು).

ನೆಪ್ಪು nĕppu. 2. (= ನೆರ್ಪು). A place of (usually) coming together (Bp. 20, 14; Tĕ.).

ನೆಮರು nĕmaru. = ನಮಲು 2. (My.).

ನೆಮಲಿ nĕmali. = ನವಿಲ್, etc. — ನೆಮಲಿಕೂಗು. (ಕೇಕೆ Si. 177).

ನೆಮ್ಬಿ nĕmbi. (= ನವ್ಬಿ, ನಿಮ್ಬಿ 2). (Bp. 36, 28).

ನೆಮ್ಬುಗೆ nĕmbugĕ. = ನಮ್ಬಿಕೆ, etc. (My.).

ನೆಮ್ಮದಿ nĕmmadi. (= ನಿಮ್ಮಳ). Serenity: quiet, ease (of mind), comfort, happiness (My.; Tĕ.).

ನೆಮ್ಮದಿವನ್ತ nĕmmadi-vanta. A happy man (My.).

ನೆಮ್ಮದಿಸ್ತ nĕmmadi-sta. = ನೆಮ್ಮದಿವನ್ತ. (My.).

ನೆಮ್ಮಿ nĕmmi. Tbh. of ನೇಮಿ. The tree Dalbergia oujeinensis Roxb. (ತಿನಿಶ, ಸ್ಯನ್ದನ, ನೇಮಿ, ರಥದ್ರು, ಅತಿಮುಕ್ತಕ, ವಂಜುಲ, ಚಿತ್ರಕೃತ್ Si. 127; Tĕ.).

ನೆಮ್ಮಿಸು nĕmmisu. To impose upon a person's back: to charge with, to attribute. ಅವರ್ ಎಮ್ಮವರ ಮೇಲೆ ಇನಿತು ತಪ್ಪಂ ನೆಮ್ಮಿಸಿದೊಡೆ (Bp. 28, 35).

ನೆಮ್ಮು nĕmmu. 1. = ನೆಮ್ರ್. To place the back to: to lean on or upon, to take for one's support; to come upon (ಪೃಷ್ಠಸ್ಥಾಪನ Šmd. Dh., MSS. ಪೃಷ್ಟ-; Abh. P. 3, 108; Grj. 3, 73; J. 26, 57). ನೆಮ್ಮಲು ಪಟ್ಟುದು (ಅವಲಮ್ಬಿತ, ಅವಷ್ಟಬ್ಧ Nr.). ನೀ ನೆಮ್ಮಿ ಕೋ ಬನ್ದು ಈ ಮರನಂ (Bp. 44, 14). ಏ ಪಂಯೊಳುಂ ಮಾತಾಡನ್ ಅಯ್ಯನು ಕಮ್ಬಮಂ ನೆಮ್ಮಿ (47, 26). ಸುಮ್ಮನೇ ಪಥಶ್ರಾನ್ತನ್ ಒನ್ದಂ ನೆಮ್ಮಿ ನಿದ್ರಿಸಲ್ (47, 57). ಬಸವರಾದು, ಮೆಲ್ಲನೆ ಹದಿವಿಗೆಯ ನೆಮ್ಮಿದನು (Bh. 8, 27, 15). ಮುತ್ತಿನ ಮತ್ತವಾರಣಮಂ ತ್ರಿಭಂಗಿಯಿಂ ನೆಮ್ಮಿ ನಿನ್ದು (Râv. 11, after 86). ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲಿ ಮನ ನೆಮ್ಮದ ದರಿನ್ದಾತ್ಮಸುಖಮ್ ಅದು ದುರ್ಮತಿಗಳಿಗೆ ದೂರವಾಗಿಹುದು (Abhâ. 1, 44). See ಕೆನ್ದು 2.

ನೆಮ್ಮು nĕmmu. 2. Leaning upon; an object to lean upon, a support (Râm. 6, 40, 1).

Digitized by Google

ನೆಮ್ಮುಗೆ nĕmmugĕ. = ನಮ್ಬಿಕೆ, etc. (ಅಂಕೆ, ಅಡರ್ಪು Kk. 74; Šm. 66; ಅಂಕೆ Šm. 80; ಅಡೆ 91).

ನೆಯ್ nĕy. 1. = ನೆಯಿ 1, ನೆಯ್ಯು, ನೇ 1, ನೇಯ್ 1, ನೇಯಿ, ನೇಯು. To weave (ವಸ್ತ್ರಕ್ರಿಯೆ Šmd. Dh.; ತನ್ತುಕ್ರಿಯೆ Šm. 102; T., M.); to entwine (see ನೆಯ್ಗೆ). P. p. ನೆಯ್ದು (Bp. 11, 36; B. 3, 103; My.). ನೆಯ್ಕುರ್ (Šmd. 86), and, as an exception from the general rule, ನೆಯ್ಕಲ್ (86). ತರಳೆಯ ಹುಡಿ ಮುಕುಲಾಕಾರದಿನ್ದ ಮಾಡಿದುದ ಬಿಡಿಸಿ ನೆಯ್ದ ಸೀರೆ (ಕೌಶೇಯ Nr.).

ನೆಯ್ nĕy. 2. = ನೇಯ್ 2. (Tbh. of ಸ್ನೇಹ? *cf.* ನೇಹ 1). Ghee (ಘೃತ Šmd. Dh.; Šm. 102; T. ನೆಯ್, blood, see ನೆಣ & ನೆತ್ತರ್; fat, grease, oil; ghee; ಞೇಯ, ನೇ, ನೇಯ, love, friendship; ghee; M. ನೆಯಿ, ನೈ, Tĕ. ನೆಯ್ಯಿ, fat, grease, oil; ghee). See ನಣು-.

ನೆಯಿ nĕyi. 1. = ನೆಯ್ 1, etc. P. p. ನೆಯಿದು (B. 4, 163; My.; Si. 334). ನಾರು ನೂಲು ಕ್ರಿಮಿಜ ರೋಮಂಗಳಿನ್ದ ನೆಯಿದ ಆ ಸೀರೆ ನಾಲ್ಕು ತೆಱನಕ್ಕು (Mr. 341).

ನೆಯಿ nĕyi. 2. = ನೇ 2, ನೇಯ. Weaving; a web. See ನೆಯಿಕಾಱ.

ನೆಯಿಕಾಱ nĕyi-kâṟa. A weaver (ಕುವಿನ್ದ, ಜೇಡ G.).

ನೆಯಿಗೆ nĕyigĕ. = ನೆಯ್ಗೆ, ನೇಗೆ, ನೇಯಿಗೆ, ನೇಯ್ಗೆ. Weaving; a web (My.). — ನೆಯಿಗೆಯವ. -ಅವ. = ನೇಯಿಗೆಯವ. A weaver (Si. 387. 396; My.). — ನೆಯಿಗೆಹುಳು. A spider (ತನ್ತುವಾಯ, ಊರ್ಣನಾಭ, ಮರ್ಕಟಕ Si. 171).

ನೆಯ್ಗೆ nĕygĕ. = ನೆಯಿಗೆ, etc. (ಊಕೆ Šm. 78; ವಾಣಿ, ವ್ಯೂತಿ Nr.; My.); entwining or being entwined. ಹೊರಸಿನ ನೆಯ್ಗೆಯ ಊಕೆಯ ನುಲಿ (ಎದ್ದಿ Šmd. I). ಊತ ಸ್ಯೂತ ಇವು ನೂಲ ನೆಯ್ಗೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಹೊಲಿಗೆಯಲ್ಲಿಯೂ ವರ್ತಿಸುಗು (Nr.). — ನೆಯ್ಗೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To be entwined. ನೆಯ್ಗೆಗೊಣ್ಡಿರ್ದ ಹೊದಱ್ (ವೀರುಧ, ಗುಲ್ಮ, etc. Mr. 108).

ನೆಯ್ಗೆಕಾಱ nĕygĕ-kâṟa. A weaver (My.). ನೆಯ್ಗೆಕಾಱನ ನಾಳಿ (ವೇಮ, ವೇಮದಣ್ಡ Nr.).

ನೆಯ್ದಲ್ nĕydal. -ಲು. = ನೆಯ್ದಲೆ, ನೆಯ್ದಿಲ್, ನೆಯ್ದಿಲೆ. A water-lily (ಇನ್ದೀವರ, ಉತ್ಪಲ Hlâ.; ಕೋವಳೆ Šmd. II; ಕೋವಳ್ Šm. 26; Čpr. 1, 44; 2, 36; 9, 26; T., M.). ನೆಯ್ದಲ ವರ್ಣ (ಶ್ಯೇನಿ Hlâ.). See ಕನ್-, ಬಿಳಿಯ-. — ನೆಯ್ದಲ್ಗೊಳ. -ಕೊಳ. A pond abounding with lilies (ಕುಮುದ್ವತಿ, ಕುಮುದಿನಿ, ಕೈರವಿಣಿ Hlâ.; Abh. P. 5, 80).

ನೆಯ್ದಲೆ nĕydalĕ. = ನೆಯ್ದಲ್. (Si. 446; My.).

ನೆಯ್ದಿಲ್ nĕydil. -ಲು. = ನೆಯ್ದಲ್. (ಉತ್ಪಲ, ಕುವಲಯ Nr.; ಕಮಲ, ಉತ್ಪಲ Nn. 29; ಕುಮುದ 29; ಪದ್ಮ, ಉತ್ಪಲ 54; ಕುಮುದ Mr. 506; ಕೋಮಳೆ Kk. 85). ನೆಯ್ದಿಲ ಗಡ್ಡೆ (ಶಾಲೂಕ); ತಾವರೆಯ ನೆಯ್ದಿಲ ಕಾವು (ನಾಲ Nr.). See ಕನ್-, ಕರ್-, ಬಿಳಿಯ-; Rśv. 9, 4. — ನೆಯ್ದಿಲ ನಲ್ಲ. The moon (ಇರುಳೆಱೆಯ Čt. II, 6). — ನೆಯ್ದಿಲ ಮಯ್ದುನ. = ನೆಯ್ದಿಲ್ಗೆಳೆಯ. The moon (Bh. 1, 7, 19). — ನೆಯ್ದಿಲ್ಗೆಳೆಯ. The moon (ಚನ್ದ್ರ Kk. 44; Šm. 16). — ನೆಯ್ದಿಲ್ಗೊಳ. -ಕೊಳ. = ನೆಯ್ದಲ್ಗೊಳ. (Abh. P. 1, 105). — ನೆಯ್ದಿಲ್ನಲ್ಲ. = ನೆಯ್ದಿಲ ನಲ್ಲ (ಚನ್ದ್ರ Čt. I, 107).

ನೆಯ್ದಿಲೆ nĕydilĕ. = ನೆಯ್ದಲ್. (ಇನ್ದೀವರ, ಉತ್ಪಲ Mr. 419; ಉತ್ಪಲ, ಕುವಲಯ Si. 95; My.). ನೆಯ್ದಿಲೆಯಾದರೂ ಕೊಯ್ದರೆ ಬಯ್ದಲೇ ಮೇಲೆ (Prv.). See Si. 94. 95. 96. 153; Rśv. 9, 9; J. 2, 65; 8, 21; 26, 24. — ನೆಯ್ದಿಲೆಗಣ್ಗೆ. -ಕಣ್ಗೆ. The water-lily on account of the eye (sic! J. 30, 4).

ನೆಯ್ನಾರ್ nĕynâr. = ನಯ್ಕನಾರ್, etc. (Bp. 9, 41). See ಇಡುಗುಡಿಯ-, ಚೊಕ್ಕ-, ತಿರುವಾರೂರ-, ನಕ್ಕ-, ಪಿಳ್ಳೆ-.

ನೆಯ್ಯಿನಾರ್ nĕyyinâr. = ನೆಯ್ನಾರ್. See ಪಿಳ್ಳೆಯ-.

ನೆಯ್ಯು nĕyyu. = ನೆಯ್ 1, etc. (My.). ನೆಯ್ಯುವವನಿಗೆ ಲಾಳಿ, ನಗಕ್ಕೆ ಗಾಳಿ (Prv.).

ನೆಯ್ಸು nĕysu. = ನೇಯಿಸು. (My.).

ನೆರ nĕra. 1. = ನೆರದು, ನೆರೆ 2, ನೆರೆದು. P. p. of ನೆರೆ 1, in ನೆರ ನೆರದು (Bp. 18, 62).

ನೆರ nĕra. 2. = ನೆರವು, ನೆರೆ 3, ನೆರೆವು 2. ನೆರಂ or ನೆರವು (Šmd. 56). Adjoining, being next to or contiguous, nearness; joining, coming near (to assist); assistance (Čpr. 3, 93). — ನೆರನಾಡು. An adjoining district (B. 5, 20; My.). — ನೆರಮನೆ. = ನೆರೆ-. A neighbouring house: next door (My.; G. 108). ನೆರಮನೆ ಹಾಡಿದಾದರೆ ಕಡುಗಳ ಕಟ್ಟುವೆನು. — ನೆರೆಮನೇ ಜಕಣಿಗೆ ತವರ ಮನೇ ಸೀರೆಯೋ? — ಎರವು ಸಿರಿಯಲ್ಲ, ಬಾವು ಡೊಳ್ಳಲ್ಲ, ನೆರಮನೇ ಅಕ್ಕನ ಗಣ್ಡ ಧಾವನಲ್ಲ. — ನೆರಮನೇ ಹೋಳಿಗೆಗೆ ತುಪ್ಪ ಕಾಯಿಸಿದ ಹಾಗೆ (Prvs.). See Bp. 25, 27; 48, 20; 53, 73; J. 5, 57; Prv. s. ಪರಮುಗತಿ. — ನೆರಮನೆಯವ. -ಅವ. A neighbour (Bp. 47, 8; My.). — ನೆರಪ್ಪಡೆ. -ಂ-ಪಡೆ. To accept (with pleasure, Abh. P. 10, after 160); to take for one's assistance (12, 49). — ನೆರಮ್ಬರ್. -ಂ-ಬರ್. To come to assist (Abh. P. 14, after 128). — ನೆರಪ್ಪಿಡಿ. -ಪಿಡಿ. To lay hold on (something) as auxiliary (Čpr. 2, 27). — ನೆರವಲ. -ಬಲ. An auxiliary force (Abh. P. 10, 62). — ನೆರವೂರು. -ಊರು. = ನೆರೆ-. A neighbouring village (Bp. 44, 72). — ನೆರ ಹೊರೆಯುವರು. -ಅವರು. = ನೆರೆ-. Next door and other neighbours. ನೆರ ಹೊರೆಯುವರು ಕೂಡಿದರೂ ಬರುವ ಕೇಡು ತಪ್ಪಿಸಲಾಱರು (Prv.).

ನೆರಕೆ nĕrakĕ. = ನೆರಿಕೆ. A fence or a wall of bamboo, palm branches, etc. (My.; T. ನಿರ್ಕ್ಕೈಝ್ಹಲ್, ನಿರ್ಕೈತ್ತಲ್; M. ನಿರೆ; T. ನಿರ್ಕೈ, M. ನಿರೆ, to put in rows, to range in a line; to fence). ಮೆತ್ತಿದ ನೆರಕೆ (ಏಡೂಕ Nr. *b*).

ನೆರತು nĕratu. P. p. of ನೆರೆ 5.

ನೆರದು nĕradu. = ನೆರೆದು. P. p. of ನೆರೆ 1.

ನೆರಪು nĕrapu. = ನೆರಯಿಸು, ನೆರಸು, ನೆರಹು, ನೆರೆಪು, ನೆರೆವು 1. To bring or put together, to join, to collect, to convene (Čpr. 3, 11; Abh. P. 10, 37; Bp. 1, 11; 50 sum.; 50, 42; Rśv. 6, after 11; 13, 15; 13, after 65; J. 18, 5).

ನೆರಯಿಸು nĕrayisu. = ನೆರಪು, etc. (Bp. 16, 14).

ನೆರವಿ nĕravi. (= ನೆರವು). A union, a mass, a meeting, a crowd, a multitude, a flock, etc. (ಗುಣ್ಡು Šmd. II, Kk. 81, Šm. 95; ಗೊನ್ದಣಿ, ತೆರಳ್ಕೆ, ಸಾಲ್, etc., etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Šm. 54, Kk. 17; ಮೊತ್ತ Bhn. 10; My.). ಬೆಸದರ ನೆರವಿ (ಕೊತ್ತಳ Šmd. I). ಕಾಗೆಯ ನೆರವಿ (ಕೊತ್ತಳ Kk. 82; Šm. 30). See Čpr. 1, after 101; 5, after 39; 5, 78; 8, after 4; Grj. 10, after 79; Bp. 22, 29; 57, 45; 58, 50; Čh. v. 78; Bh. 1, 10, 18; J. 7, 4; 28, 22. — ನೆರವಿದೊಱೆ. -ತೊಱೆ. A crowd that resembles a river (J. 6, 9).

ನೆರವು nĕravu. = ನೆರ 2 (Šmd. 56). A mass. ಎಲೇ, ಅಱಿಗಎ, ನಿನ್ನತಂ ನೆರವಿನೋದಿನ ಕಬ್ಬಮನ್ ಓದದಿರ್ ಸುಧಾಸಿಲಯುದಮುನ್ದೆ! (Grj. 1, 26). 2, assistance, help (Čpr. 2, 54; 5, 98; Abh. P. 8, after 61; ಸಹಾಯ G.; C.). ಸರಸ್ವತಿ ಕೆಯ್ನೆರವಾಗೆ ಪೇಡ್ದವಳ್ (Šmd. 109). ಸಂಕಟದಲ್ಲಿ ನೆರವಾಗುವವನೇ

Digitized by Google

ಗೆಳೆಯನು (B. 1, 8). ಅವರು ತಮ್ಮ ಗಣ್ಡನ್ದಿರಿಗೆ ಯಾವಾಗಲು ಕೆಯ್ಲಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನೆರವಾಗುವರು (3, 32). ನನಗೆ ನೀನು ನೆರವಾಗುವಿಯಾ? (4, 139). ಅವನು ನನಗೆ ನೆರವಾಗಿ ಬರುತ್ತಾನೆ, ಅವನು ನನ್ನ ನೆರವಿಗೆ ಬರುತ್ತಾನೆ (My.). See Grj. 3, after 91; Bp. 29, 30; 38, 58; 57, 13; Śiv. 5, 60; B. 4, 108. 153.

ನೆರಸು nĕrasu. = ನೆರಪು, etc. (Bh. 4, 5, 26).

ನೆರಹು nĕrahu. = ನೆರಪು, etc. (Bh. 1, 10, 15; Râm. 4, 6, 29; J. 17, 57). ನೆರಹಿದ ಉಪಕರಣ (ಪರಿವರ್ಹ, ಪರಿಚ್ಛದ Mr. 202). ಕುರಿಗಳ ಹಿಣ್ಡು ಹಿಣ್ಡಂ ಛನ್ದದಲಿ ನೆರಹಿ (Bp. 28, 21).

ನೆರಳ್ nĕraḷ. = ನೆರಳು 2, etc. (J. 8, 5; 18, 23).

ನೆರಳು nĕraḷu. 1. = ನರಲ್, etc. (My.). See Prv. s. ಮರುಳ.

ನೆರಳು nĕraḷu. 2. = ನೆೞಲ್ 1, etc. Shade, etc. (ಛಾಯ, ಪ್ರತಿಬಿಮ್ಬ Si. 446; ಛಾಯೆ G. 214; C.). ತಪ್ಪ ಸಾಧಿಸುವನಲ್ಲಿ ಪ್ಪವನೆ ಕಡುಹೆಡ್ಡ, ಸರ್ಪನ ಉರಿಹೆಡೆಯ ನೆರಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಕಪ್ಪೆಯನ್ತಕ್ಕ (Sp.). ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ಹೆಣ್ಡತಿಗಿನ್ತ ಮರದ ನೆರಳು ಲೇಸು (Prv.). ಒನ್ದು ನಾಯಿ ಮಾಂಸದ ಕರಣೆಯನ್ನು ಕಚ್ಚಿ ಕೊಣ್ಡು, ಹಳ್ಳಾ ದಾಟುವಾಗ ನೀರೊಳಗೆ ತನ್ನ ನೆರಳು ಕಣ್ಡಿತು (B. 2, 4). ಆಲದ ಮರದ ನೆರಳು ದಟ್ಟವಾಗಿ, ಬಹು ತಮ್ಪುರುತ್ತದೆ (2, 22). ಕೆಟ್ಟ ಹುಡುಗರ ನೆರಳಿಗೆ ಸಹ ಹೋಗ ಬಾರದು (4, 1).

ನೆರಿಕೆ nĕrikĕ. = ನೆರಕೆ. (My.).

ನೆರಿಗಿಲು nĕrigilu. = ನೆಗ್ಗಿಲ್, etc. (St. & Pl.).

ನೆರೆ nĕrĕ. 1. To join (v. i.), to be united; to come together, to assemble; to associate with (ಸಂಯೋಗ Śmd. Dh.; ಸಮ್ಮೇಲನ Śm. 102; T. ನೆರುಂಗು, M. ഞെരുങ്ങു to be pressed, thronged). P. ps. ನೆರೆದು (Śmd. 264), ನೆರದು. ನೆರೆದ ಅರಸುಗಳನಿಬರುಮಂ ಕಾದಿಗೆಲ್ದನ್ ಒರ್ಬನೆ ಪಾರ್ಥಂ (Śmd. 122). ಜಾಣ್ ನೆರೆದುದು or ಜಾಣ್ನೆರೆದುದು (190). ಯಾಗಂಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ನೆರೆದು ಸ್ತುತಿಯಿಸುವ ತಾವು ಅವುದಾನೊನ್ದುಣ್ಟು, ಅದು ಸಂಸ್ತಾವ (Nr.). ಪರಿಜನಂಗಳು ಪುರಜನಂಗಳು ನೆರದು (Bp. 46, 35). ಜಯಜಯಧ್ವನಿ ನೆರೆಯೆ (58, 26). ಸನ್ತೆ ನೆರೆಯುವದಕ್ಕಿನ್ತ ಮುಂಚೆ ಗಣ್ಟುಗಳ್ಳರು ನೆರೆದರು (Prv.). ಸನ್ತೆ or ಸಭೆ ನೆರೆಯಿತು (My.). See Čh. v. 78; Čpr. 5, 55. 60. 61; 7, after 4; Bh. 1, 10, 89; 2, 13, 31; Bp. 27, 5; 58, 49; 61, 3; Râm. 1, 13, 12; Rśv. 6, after 11 (twice); 13, after 70; J. 1, 12; 11, 17; 16, 4; 18, 38. **2,** to have sexual intercourse (ಸುರತ Śm. 102; Čpr. 2, 40; 4, 80; 6, 79. 83; 8, after 67; Bp. 35, 30. 31; 40, 16; 42, 32; Rśv. 11, 94. 105; J. 2, 65; 5, 56; 26, 25; 28, 5; Si. 182; My.).

ನೆರೆ nĕrĕ. 2. = ನೆರ 1, etc. P. p. of ನೆರೆ 1, in ನೆರೆ ನೆರೆದು (Rśv. 6, after 11; 13, after 77; J. 3, 37; 19, 5; 29, 46).

ನೆರೆ nĕrĕ. 3. = ನೆರ 2, etc. Adjoining; proximity, neighbourhood; union, company (coition; ಕೂಟ Śmd. Dh.; Śm. 102). ಪಾರಿಜಾತಂ ನೆರೆಯೊಳ್ ಇರುತಿರೆ ಭೂರುಹಂಗಳ ನೆಱಲನರ್ಥಿಸಿ ಸಾರಿದನ ಪೋಲು (Bp. 60, 46). ಕೊಂಕುದಿಲ್ಲಿ ಕುರು ಸಲ್ಲ, ಕೊಂಕಣಿಗರ ನೆರೆ ಸಲ್ಲ.—ತಿಗಳ ತಾ ಕೆಡುತ್ತಾ ಏದು ನೆರೇ ಕೆಡಿಸಿದ (Prvs.). See Sp. s. ತರಹೀನ; Prv. s. ಅಭಿಚಾರಿ. — ನೆರೆ ಕರೆ. Neighbours and people within calling (My.). — ನೆರಮನೆ. = ನೆರಮನೆ. (B. 1, 9; 2, 7; 3, 59; My.). — ನೆರೆಯವ. -ಅವ. A neighbour (My.). — ನೆರೆಯುಪ್ಪರಿಗೆ. -ಉಪ್ಪರಿಗೆ. An adjoining palace (Bh. 1, 7, 14). — ನೆರೆಯೂರ್. -ಊರ್. = ನೆರೆವೂರ್. (V. 9, after 69). — ನೆರೆವೂರ್. -ರು. = ನೆರವೂರು. (Bp. 14, 2; 16, 1; 46, 5; B. 2, 13). — ನೆರೆಶಬ್ದ. A word with an altered initial joined to another to amplify its meaning (My.). — ನೆರೆಹಳ್ಳಿ. A neighbouring hamlet (B. 3, 121). — ನೆರೆ ಹೊರೆ. dupl. (J. 5, 59; Abhâ. 2, 52). ನೆರೆ ಹೊರೆಯ ಹಲವು ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಜಯಿಸಿ (B. 4, 218). — ನೆರೆ ಹೊರೆಯವರು. = ನೆರ-. (B. 2, 41; 3, 28; 4, 153; My.).

ನೆರೆ nĕrĕ. 4. (ನೆಱೆ). To move about, to whirl about, to be confused, to be eager or possessed of impetuous ardour (ಸಮ್ಭ್ರಮ Śs.; see ನಿಟ್ಟನೆ).

ನೆರೆ nĕrĕ. 5. = ನರೆ 1. To become grey. ನರೆತ ಕೂದಲು (My.). ಕೂದಲು ನರೆತು ಹೋಗುವಿಕೆ (ಪಲಿತ Si. 195).

ನೆರೆ nĕrĕ. 6. = ನರೆ 2. Greyness (J. 10, 38; My.).

ನೆರೆಪು nĕrĕpu. = ನೆರಪು, etc. To bring together, etc. (ಸಂಗ್ರಹ Śmd. Dh., o. r. ನೆರಪು; 402).

ನೆರೆವು nĕrĕvu. 1. = ನೆರೆಪು, etc. (Bp. 40, 89).

ನೆರೆವು nĕrĕvu. 2. = ನೆರವು, etc. Assistance (Bp. 61, 23).

ನೆಱ nĕṟa. 1. = ನೆಱು. A vital point, member or organ; a secret (ಜೀವಸ್ಥಾನ, ಮರ್ಮ Hlâ.; T. ನೆಱಿ, the vitals; a swelling on the hip, or under the arm, or on the neck, caused by a boil, or wound in another part of the body). See ಕಡು-; Abh. P. 11, after 140; 14, after 100.

ನೆಱ nĕṟa. 2. = ನೆಱೆ 3. See ನೆಱವಣಿಗೆ. ನೆಱಂ, completely, altogether (Čpr. 7, 48). — ನೆಱಜಾಣ. Replete with wisdom (My.).

ನೆಱತೆ nĕṟatĕ. Fullness, completeness (ಸಂಪೂರ್ಣ, ಭೋಗ Mr. 454, o. r. ಆಭೋಗ, probably ಆಭೋಗ; Bh. 8, 5, 15; Râm. 6, 53, 27).

ನೆಱದು nĕṟadu. = ನೆಱೆದು. P. p. of ನೆಱೆ 2.

ನೆಱನ್ nĕṟan. = ನೆಱಲ್. — ನೆಱನೆನೆ, with a crash (Abh. P. 9, 67).

ನೆಱಪು nĕṟapu. To complete (Čpr. 3, 73; 4, 18; 7, 26. 69. 74).

ನೆಱಯಿಸು nĕṟayisu. To make complete; to supply. ತದ್ಭಾಷೆಯ ಕೊಱತೆ ನೆಱಯಿಸುವಂ (Bp. 36, 13).

ನೆಱಲ್ nĕṟal. (= ನೆಱೆ 1, etc., ನೇಲ್) To hang down motionless or powerless; to faint (ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟಾವಲಮ್ಬನ Śmd. Dh.; ಜೋಲ್ Śmd. II; ನೇಲ್ Kk. 74; T., M. ನಿಱು, to weigh, poise, balance). See Kâvy. II, 1, 25; Čpr. 5, 17; 7, 102; 8, 7.

ನೆಱವಣಿಗೆ nĕṟa-vaṇigĕ (or aṇigĕ). = ನೆಱೆವಣಿಗೆ. Fullness, completeness; accomplishment; nicety, propriety; goodness, good state (ಆಭೋಗ, ಸಂಪೂರ್ಣತೆ Hlâ.; ಚೊಕ್ಕಳಿಕೆ Śmd. 387 Mdb. Cm.; ಒಳ್ಪನ Bhn. 34; see Bh. 5, 11, 8; 6, 6, 6; 8, 5, 15; 10, 7, 31; Râm. 6, 47, 26). ಆಚಾರದ ಓದಿನ ನೆಱವಣಿಗೆ (ಬ್ರಹ್ಮವರ್ಚಸ Hlâ.).

ನೆಱವು nĕṟavu. Fullness, completeness. (T., M. ನಿಱವು; T. also ನಿಱೈವು). — ನೆಱವೇರಿಸು. -ಏರಿಸು. To make complete, to fulfil, to accomplish (My.; T. ನಿಱವೇಱ್ಱು). ಇದನ್ನಷ್ಟು ನೆಱವೇರಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ (B. 4, 18). ನೆಱವೇರಿಸಲ್ ಪಟ್ಟುವದು (ಸಿದ್ಧ, ನಿರ್ವೃತ್ತ, ನಿಷ್ಪನ್ನ Si. 382). ಮಾತನ್ನು ನೆಱವೇರಿಸು (My.). — ನೆಱವೇಱು. -ಏಱು. To be completed, fulfilled or accomplished, as a work, a thought, a word, etc. (My.; Si. 404; Tĕ., T.).

Digitized by Google

ನೆಱಿ nĕṟi. 1. = ನಿಱ್ 2, etc. (My.). ನೆಱಿಯುಡಿಗೆಗಳ್ (Bh. 1, 10, 2). ಹೆಂಗಳ ಸೀರೆನೆಱಿಯ ಗಣ್ಪು (ನೀವಿ Si. 459).

ನೆಱಿ nĕṟi. 2. = ನಿಱ್ 3. — ನೆಱಿಮುಗಿಲು. = ನಿಱಿಮುಗಿಲ್. (Bh. 8, 23, 36).

ನೆಱಿ nĕṟi. 3. = ನೆಱೆ 1. To suspend (Čpr. 1, after 101; 8, after 44).

ನೆಱಿಗೆ nĕṟigĕ. = ನಿಱ್ 2, etc. (My.).

ನೆಱು nĕṟu. = ನೆಱ 1. A vital organ, etc. (ಮರ್ಮ Nr.). *Cf.* ನೆಱೆ ಕೊಳ್ No. 2 s. ನೆಱೆ 3.

ನೆಱೆ nĕṟĕ. 1. = (ನೆಱಲ್), ನೆಱ್ 3. To hang down, to be suspended. ನೆಱದನೆನೆ ಜೋಲ್ದಂ (Kk. 91).

ನೆಱೆ nĕṟĕ. 2. = ನಱ್. To become entire, full, complete, accomplished, ready, perfect, full-grown, mature, sufficient; to arrive at the age of menstruating (ಸಮಗ್ರತ್ವ Šmd. Dh.; ಸಮಗ್ರತೆ Šm. 116; ಸಮ್ಪೂರ್ಣ Kk. 71; My.; T. ನಿಱೈ; M. ನಿಱೆ; *cf.* ನಿಱ್ 1); to be realized, to occur (ಬರ್ Šmd. 183 Cm.); to become replete or plenteous, to prevail (ಪೆರ್ಚುಗೆಯಾಗು Šmd. 3 Cm.; ಬಹುಲ Šm. 116; T., M.); to suffice (Bp. 59, 2). P. ps. ನೆಱದು, ನೆಱೆದು. ಮೆಯ್ನೆಱೆಯಲ್ ಪಾಣ್ಡವರ್ಗೆ ನೆಱೆದುವು ಬರಿಸಂ (Šmd. 73). ಮೆಯ್ ನೆಱೆಯಲ್ ಅದವಳು (ನಗ್ನಿಕೆ, ಅದೃಷ್ಟರಜನಾರಿ); ಕುಡಲ್ ನೆಱೆದ ಕೂಸು (ವರ್ಯೆ, ಪತಿಂವರೆ Hlâ.). ಮೆಯ್ ನೆಱೆಯಲ್ ಆದವಳು (ಗೌರಿ, ನಗ್ನಿಕೆ, ಅನಾಗತಾರ್ತವೆ Nr.). ನೆಱೆದ ಪೆಣ್ (ತುಱುಮಿಣ್ಡೆ Šm. 73). ಹೆಣ್ಣು ನೆಱೆಯಿತು, ಅವಳು ನೆಱೆದಳು (My.). See Šmd. 118. 135. 291; Čpr. 1, 46. 48. 81. 95; 2, 16; 4, 18. 62; Abh. P. 4, after 53; Bp. 8, 8; 35, 32; Grj. 9, 51; Č. Bp. 11, 4; Râv. 4, 117; 5, 65; 8, 98. 116; J. 11, 17; Si. 184. 195. 422; ಎಡೆ ನೆಱೆ.

ನೆಱೆ nĕṟĕ. 3. = ನೆಱ 2, ನೆರ್. Completeness; maturity, etc.; (a vital organ, *cf.* ನೆಱು, etc.);— completely, perfectly, fully, well, exceedingly, much, etc. (ಅಧಿಕ Šmd. 391; Šm. 58; ಬಹುಳ Šm. 116; ಚನ್ನಾಗಿ Šmd. 31. 70. 194 Cm.; occasionally used only to complete a verse, ಪಾದಪೂರಣಾರ್ಥಂ Čt. I, 19; II, 34). ನೀನೆನಗೆ ವಸನ್ತನಾಗಮನಂ ನೆಱೆ ಸೂಚಿಸಿ (Čpr. 7, 41). See Šmd. 71. 230. 272; Čpr. 2, 20. 35. 81; Bp. 18, 18; 20, 22; 23, 27; 43, 50; Bh. 1, 5, 8; 2, 4, 12; Šm. 30. 53. 73. 83. 109. 119; Râv. 5, 21. 44; 6, 36; J. 2, 12; 25, 5; 28, 4. 18; 29, 49; Dp. 54. 2, a great flow of water (in a river), a flood (My.). — ನೆಱೆ ಕೊಳ್. To seize or use the whole substance or essence of anything, to use for one's self to the utmost (ಸರ್ವಸ್ವಹರಣ Šmd. Dh.; Šâstrasâra in W. v. 1254; Râv. 5, after 55). 2, = ನೆಱೆಗೊಳ್, to pierce or penetrate the vitals, to pierce to the quick (ಮರ್ಮಭೇದ Šmd. Dh., o. r. ವರ್ಮಭೇದ; Abh P. 14, 60). — ನೆಱೆಗಚ್ಚು. -ಕಚ್ಚು. To bite excessively (Râm. 5, 8, 59). — ನೆಱೆಗೊಳ್. = ನೆಱೆ ಕೊಳ್ No. 2. (Čpr. 8, 65; Abh. P. 9, 158; Kâvy. II, 1, 25). — ನೆಱೆಜಾಣ. = ನೆಱ-. (My.). — ನೆಱೆದಿಂಗಳ್. = ನೆಱೆವೆಱೆ. (Abh. P. 5, 66; J. 30, 9). — ನೆಱೆವೆಟ್ಟು. -ಬೆಟ್ಟು. A puncheon, a tool having a figure on it with which impressions are made (ಪಡಿಯಚ್ಚು Šm. 68; Kk. 47). — ನೆಱೆವೆಱೆ. -ಪೆಱೆ. The full moon (Râv. 11, 143; V. 5, 13).

ನೆಱೆ nĕṟĕ. 4. = ನಿಱ್ 2, etc. (My.). — ನೆಱೆವಿಡಿ. = ನಿಱಿವಿಡಿ. (Bh. 4, 8, 12).

ನೆಱೆಯುವಿಕೆ nĕṟĕyuvikĕ. Menstruation to take place. ಹೆಂಗಳು ತಿಂಗಳು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮೆಯ್ ನೆಱೆಯುವಿಕೆ (ಋತು Si. 422, *only* in Si.).

ನೆಱೆವಣಿ nĕṟĕ-vaṇi (or aṇi). = ನೆಱೆವಣಿಗೆ. (ಚೊಕ್ಕಳಿಕೆ Šmd. 387).

ನೆಱೆವಣಿಗೆ nĕṟĕ-vaṇigĕ (or aṇigĕ). = ನೆಱವಣಿಗೆ. (Šmd. 219).

ನೆರ್ nĕṟ. = ನೆಱೆ 3, etc. — ನೆರ್ಗಿಱಿಯ. -ಕಿಱಿಯ. A full (*i. e.* perfectly equal) younger brother (Abh. P. 14, 22).

ನೆರ್ನೆರ್ nĕrnĕr. = ನಿರ್ನೆರ್ q. v., etc.

ನೆರ್ನೆರ nĕrnĕra. = ನೆರ್ನೆರ್, etc. (ನಿರ್ನೆರ, ನಿರ್ನಿಮಿತ್ತಂ Kk. 93; see Šmd. s. ನಿರ್ನೆರ).

ನೆರ್ಪು nĕrpu. (Šmd. 50). (= ನೆಪ್ಪು 2).

ನೆರ್ಮು nĕrmu. = ನೆಮ್ಮು 1. (Abh. P. 5, 115; 16, 14; Šêv. 3, after 35). ಶರೀರಿಯಂ ನೆರ್ಮಿದ ಕುತ್ತಂ (Šâstrasâra in W. v. 1269).

ನೆಲ್ nĕl. (Šmd. 58). = ನೆಲ್ಲು. Paddy, rice in its husk, rice as growing; a grain of paddy (ವ್ರೀಹಿ, ಸ್ತಮ್ಬಕರಿ Hlâ.; ಅಣು Hlâ.; ಅಹು, ವ್ರೀಹಿ Nn. 86; M. ನೆಲ್; T. ನೆಲ್, ನೆಲ್ಲು). ನೆಲ್ಲುಂ ಕೌಂಗುಂ (Šmd. 84. 256). ನೆಲ್ಲಗದ್ದೆ (ವ್ರೈಹೇಯ Hlâ.). ಒನ್ದು ನೆಲ್ಲನಿತು (Bp. 40, 77).

ನೆಲ nĕla. 1. (fr. ನಿಲ್). Ground, soil; land; ground, floor; a portion of the earth: a country, a kingdom; the earth (ಅಲ್ಪವಸುಧೆ Bhn. 48; ರಾಜ್ಯ Čt. II, 63; ಇಳೆ 44; ಎಳೆ, ಬುವಿ, ಪೊಡವಿ, etc., ಮೇದಿನಿ Šm. 37; ಪೊಡವಿ, ಬೂವಿ, etc., ಧರೆ Kk. 16; C.; T., M. ನಿಲ; Tĕ. ನೇಲವು). ನೆಲದಿನ್ದುಮ್ಬಂ (Šmd. 63). ನೆಲದೊಳಗುಳ್ಳ ಪ್ರಾಣಿಗಳೆಲ್ಲಂ ನೀರೊಳಗೊಳವು (Hlâ.). ತಗ್ಗಿದ ನೆಲ (ಪ್ರವಣ); ನೆಲದಲ್ಲಿ ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಪೆಲ್ಲಿಸುವುದು (ಉಱಿತ, etc. Nr.). ಜವುಗಿನ ನೆಲ (ಪಿಪ್ಪಲ, ಶ್ಲಕ್ಷ್ಣ Nn. 62). ಉದ್ದದ ನೆಲ (ತೆವರ್ Čt. II, 35). ನೆಲದ ಪವಣ್ (ಮತ್ತರ್ II, 102). ಯಾವ ಪುರುಷನು ವ್ರತದ ವರದಿನ್ದ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಮಲಗುತ್ತಾನೋ, ಅನ್ಥಾವನು ಸ್ಥಾಣ್ಡಿಲಶಾಯಿ, etc. (Si. 250). ಉದಕವಿರುವ ನೆಲ (ಖಿಲ 100). ಗೆಯ್ದ ನೆಲ (ಸೀತ್ಯ, ಕೃಷ್ಟ, ಹಲ್ಯ 301). ನೆಲನುಮ್ ಆಗಸಮಿನ್ತು ಹಾಳಾಹಳದಹನಮಯಮ್ ಆಗಲ್ (Bp. 58, 64). ನೆಲಕ್ಕೆ ಹಲ, ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಲ.— ನೆಲದಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣುವವನ ಸಂಗಡ ಎಲೇ ಕೇಳಿದ ಹಾಗೆ.— ನೆಲದ ಸಂಗಡ ಸಾಲ ಮಾಡಿ, ಪಲಾಯನ ಮಾಡಿದನ್ತೆ.— ನೆಲದೊಳಗೆ ಇದ್ದರೂ ಖಲನಿಗೆ ಹೆದಱ ಬೇಕು.— ನೆಲ ಬಲವನ್ತನಿಗೆ, ಕುಲ ನೇಮವನ್ತನಿಗೆ.— ನೆಲು ಹಱಿದರೆ ನೆಲದ ಮೇಲೆ (Prvs.). See Šmd. 28. 94. 127. 130. 188. 225; Čpr. 1, 75. 89; 1, after 101; Bp. 42, 2; 45, 6; 52, 33; 54, 81; 55, 28. 29; 57, 48; 60, 4; Râv. 5, 34. 42; 6, 34; Bh. 1, 8, 15. 59. 86; J. 4, 12; 17, 4; Dp. 1; B. 4, 14. 25. 26; 5, 295; Prvs. s. ಬಲ 2. — ನೆಲಕಂಚಿಗಿಡ. A small shrub, Naregamia alata W. A. (St. & Pl.). — ನೆಲಕಡಲೆ. A frequently cultivated annual plant, the earth-nut or Manilla-nut, Arachis hypogaea Lin. (St. & Pl.; My.; ಕಲಾಯ, ಸತೀಲಕ, ಹರೇಣು, ಖಣ್ಡಿಕ Si. 304, sic!). — ನೆಲಗಟ್ಟು. = ನೆಲಗಟ್ಟು. ನೆಲಗಟ್ಟುಗಟ್ಟಿಸು. -ಕಟ್ಟಿಸು. (Bp. 53, 29). — ನೆಲಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. = ನೆಲೆಗಟ್ಟು. Ground smoothed and plastered, pavement (ಕುಟ್ಟಿಮ, ಬದ್ಧಭೂಮಿಕ Hlâ.; ಕುಟ್ಟಿಮ Nr., Mr. 192; G.; My.; Bh. 2, 13, 25; B. 4, 121). — ನೆಲಗನ್ನ. -ಕನ್ನ. A hole made in the ground by burglars (Bp. 31, 5). — ನೆಲಗುಮ್ಬಳ. -ಕುಮ್ಬಳ. A creep-

Digitized by Google

er, Ipomaea digitata L. (Z. ad St. & Pl.; Batatas paniculata Chois., St. & Pl.; Convolvulus paniculatus Lin.; Si. 161). — ನೆಲಗುಮ್ಮ. A kind of bird (S. Mhr.). — ನೆಲಗುಳ್ಳ. A kind of prickly nightshade, Solanum jacquini Lin. (Solanum xantocarpum Schr. & W., ನಿದಿಗ್ಧಿಕೆ, ಕಣ್ಟಕಾರಿಕೆ, ವ್ಯಾಘ್ರಿ Hlâ.; ನಿದಿಗ್ಧಿಕೆ, ಸ್ಪೃಶಿ, ವ್ಯಾಘ್ರಿ, ಬೃಹತಿ, ಕಣ್ಟಕಾರಿಕೆ, ಕುಲಿ, ಕ್ಷುದ್ರೆ, etc. Nr.; My.). See ಕಿರಿಯ-, ಬಿಳಿಯ-. — ನೆಲತಾಟಿ. = ನೆಲತಾಳೆ, ನೆಲದಾಟ್. (Si. 151). — ನೆಲತಾಳೆ. = ನೆಲದಾಟ್. (ಮುಸಲಿ, ತಾಲಮೂಲಿಕೆ Si. 151). — ನೆಲದಗಲ. -ಅಗಲ. The breadth of the ground, etc. (Č. Bp. 47, 47). — ನೆಲದಮರ್ದುಣಿಸು. = ನೆಲನಮರ್ದುಣಿಸಿ. (ಬ್ರಾಹ್ಮ Ss.). — ನೆಲದಾಣ್ಮ. -ಆಣ್ಮ. A king (J. 27, 89). — ನೆಲದಾವರೆ. 1. -ತಾವರೆ. The plant Hibiscus mutabilis Lin. (ಅವ್ಯಥೆ, ಅತಿಚರೆ, ಪದ್ಮಚಾರಿಣಿ, etc. Nr.). — ನೆಲದಾವರೆ. 2. -ಅವರೆ. = ನೆಲಾವರೆ. (St. & Pl.). — ನೆಲದಾಟ್. -ಡು. -ತಾಟ್. The plant Curculigo orchioides Roxb. (ತಾಲಮೂಲಿಕೆ, ಮುಸಲಿ Nr.). — ನೆಲದೆರೆಯ. -ಎರೆಯ. A king (J. 14, 9). — ನೆಲನಮರ್ದುಣಿ. -ಅಮರ್ದುಣಿ. A Brâhmaṇa (ದ್ವಿಜ Kk. 34, o. r. ನೆಲನಮರ್ದುಣಿಸಿ). — ನೆಲನಮರ್ದುಣಿಸಿ. = ನೆಲನಮರ್ದುಣಿ. q. v. — ನೆಲನಾರಿಂಗ. = ನೆಲಕಂಚಿ. (St. & Pl.). — ನೆಲನೆಲ್ಲಿ. A small herb, Phyllanthus madraspatensis L. (St. & Pl.). 2, a small creeping plant, Polygonum elegans Roxb. (Z.; My.). 3, = ಅಜ್ಜುಟ, ಅಮಲೆ, ಝುಟೆ, ಏತುನ್ನಕ (G.; see ಕಿರಿಯ ನೆಲ್ಲಿ). — ನೆಲನೇರಳೆ. (ನಾದೇಯಿ, ಭೂಮಿಜಮ್ಬುಕೆ Si. 130. 151). — ನೆಲನೊಡೆಯ. -ಒಡೆಯ. (Šmd. 240). The lord or owner of the land. — ನೆಲಬಣ್ಣಿಣಿ. The large black bee (Čt. I, 28). — ನೆಲಬೇವು. The plant Gentiana cherayta Roxb. (ಕಿರಾತತಿಕ್ತ, ಭೂನಿಮ್ಬ, ಅನಾರ್ಯತಿಕ್ತ Nr., Si. 157; ಭೂತಿಕ, ಭೂನಿಮ್ಬ 405; see Mr. 147 s. ಪನ್ನಂಗಿ). 2, the country chirayit, Andrographis paniculata Nees. (St. & Pl.; *cf.* ದೇಶಾವರ). — ನೆಲಮನೆ. An apartment in the ground, a cellar (My.; B. 4, 61; 5, 212; ಗುಪ್ತಿ G.; *cf.* ನೆಲಮಾಳಿಗೆ); a dungeon (ಸುರಂಗ G.). — ನೆಲಮಾಗಳಿಬೇರು. The plant Fluggea leucopyrus Willd. (St. & Pl.; My.). — ನೆಲಮಾಳಿಗೆ. = ನೆಲವಾಳಿಗೆ. A subterraneous apartment; a granary (My.; ಗರ್ತ, ಅವಟ, ನೆಲದೊಳಗಿರುವ ಕಣಜ, ಹಗೇವು Si. 75; ಗುಪ್ತಿ 426). — ನೆಲಮುಕ್ಕಜಕ್ಕ. A kind of demon (Sâstrasâra in W. v. 1269). — ನೆಲವರೆ. -ಅವರೆ. The plant Cassia abovata Collad., which is used like nĕlâvarĕ (Z.; My.). — ನೆಲವಲ. -ಬಲ. (Šmd. 386). A land-force. — ನೆಲವಾಳಿಗೆ. = ನೆಲಮಾಳಿಗೆ. (Čpr. 5, 105). — ನೆಲವೆಣ್. -ಪೆಣ್. The earth personified as a woman (Râv. 6, 24). ನೆಲವೆಣ್ಣುಮಗಳ್, Sitâ (J. 18, 60). — ನೆಲಸಮ. = ನೆಲಸಮಾನ. (My.). — ನೆಲಸಮಾನ. Level with the ground (My.). ಪಟ್ಟಣದೊಳಗಿನ ಮನೆಗಳನ್ನೂ ಮೇಲುಪ್ಪರಿಗೆಗಳನ್ನೂ ಗುಡಿಗಳನ್ನೂ ಕೆಡಿಸಿ, ನೆಲಸಮಾನ ಮಾಡಿಸಿದನು (B. 5, 45). — ನೆಲಸಮ್ಪಿಗೆ. A fragrant garden-flower, Kaemferia rotunda L. (St. & Pl.; My.). — ನೆಲಸರಿ. = ನೆಲಸಮಾನ. (Râv. 6, 34; My.). — ನೆಲಹಲಸು. The ananas (My.; S. Mhr. occasionally). — ನೆಲಹಾಗ. A sexton's fees (My.). — ನೆಲಹಾದಿ. A land-way (B. 4, 160). — ನೆಲಹಿಪ್ಪಲಿಬಳ್ಳಿ. A creeping herb, Lippia nodiflora Rich. (St. & Pl.). — ನೆಲಾವರಿಕೆ. -ಅವರಿಕೆ. = ನೆಲಾವರೆ. (St. & Pl.; My.). — ನೆಲಾವರೆ. -ಅವರೆ. (Šmd. 345). A plant furnishing the cathartic Senna leaves, Tinnevelly Senna, Cassia lanceolata Forsk. (St. & Pl.; T. ನಿಲ ಆವರೈ).

ನೆಲ nĕla. 2. = ನೆಲವು, etc. (My.).

ನೆಲಕಲ (nĕla-kala). (A man like a stone of the ground?): a miser (ಲೋಭಿ Šmd. 25; II; Čt. I, 10; II, 17; Kk. 84; Šm. 57).

ನೆಲವು nĕlavu. = ನೆಲಹು, etc. (My.).

ನೆಲಸು nĕlasu. To become established; to take up habitation, to settle; to stay, to stand; to obtain (ನೆಲೆಗೊಳ್ Šmd. 6. 94. 187. 205. 225. 289. 351 Cm.; ನಿಲ್ 65 Cm.; My.; T. ನಿಲೈ, M. ನಿಲ). See Šmd. 69. 170. 352; Čh. v. 99. 183; Čpr. 1, 76. 131; 3, 55. 84; 6, 92; Abh. P. 9, 55; Grj. 10, 115; Bp. 38 sum.; 44, 4; 50, 25; 53, 21; 56, 47; 59, 55; Râv. 13, 4; J. 5, 65. 67.

ನೆಲಹು nĕlahu. (*fr.* ನೆರ್1? or ನೇಲ್?). = ನಿಲ2, ನೆಲ2, ನೆಲವು, ನೆಲು, ನೆಲುವು, ನೆಲುಹು. A net-work of rope (or rattan), in which pots and other things are suspended from the beams of the house, or from either end of the pole on the shoulder of a carrier or porter (ಕಾಚ, ಶಿಕ್ಯ Hlâ.; My.). ಕಮ್ಬಿಯಯನ್ ಅವಲಮ್ಬಿಸಿರ್ಪ ನೆಲಹು (ವಿಹಂಗಿಕಾಲಮ್ಬಿ, ಕಾಚ); ನೆಲಹಿನಲ್ಲಿ ಇರಿಸಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ಕಾಚಿತ, ಶಿಕ್ಯಿತ Nr.).

ನೆಲು nĕlu. = ನೆಲಹು, etc. (My.). ನೆಲು ಹರಿದರೆ ನೆಲದ ಮೇಲೆ. — ನೆಲು ಹರಿದು, ಬೆಕ್ಕಿನ ಮುನ್ದೆ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ (Prvs.).

ನೆಲುವು nĕluvu. = ನೆಲಹು, etc. (My.). (ಕಾಚ, ಶಿಕ್ಯ Si. 412). ಕಾವಡಿದಬ್ಬೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲುವು (ಶಿಕ್ಯ, etc. 344).

ನೆಲುಹು nĕluhu. = ನೆಲಹು, etc. ನೆಲುಹಿನ ಗಡಿಗೆ (Bp. 14, 11). ಕಮ್ಬಿಯ ನೆಲುಹು (43, 25).

ನೆಲೆ nĕlĕ. Standing; standing place; a place of residence, an abode; an apartment of a house; a story of a house; a place; place; ground; footing; basis: firmness; certainty; certain knowledge; bottom: a mystery, a secret (ಪೊಡಲ್, ಇಕ್ಕೆ, ಹಕ್ಕೆ, ಚಾವಡಿ, ತಾಣ, ಬೀಡು, etc., ಆಶ್ರಯ Šm. 58; ನಿಜಾಗಾರ, ನಿಧಾನ 106; ಗವಿ, ಗರುಡಿ, etc., ಆಶ್ರಯ Kk. 64; ಸ್ಥಾನ Šmd. 24. 80 Cm.; ಕಕ್ಷಾನ್ತರ, ಪ್ರಕೋಷ್ಠ Hlâ.; My.; T. ನಿಲೈ, M. ನಿಲ). ಅವನಿಗೆ ನೆಪ್ಪ ನೆಲೆ ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲ (My.). ಮನೆಯ ನೆಲೆ (ಗೃಹಭೂಮಿ, ವಾಸ್ತು Hlâ.). ನೆಲೆಯ ತೀವಿದ ಉಪ್ಪರಿಗೆ (ಸುಧಾಧವಲಿತ, ಸೌಧ Mr. 193). ಅದು ನೆಲೆ! (Bp. 10, 2; 53, 19). ನೆಲೆಯಿಲ್ಲದವನ ಮಾತು ಹೊಲೆಗಿನ್ತ ಹೆಚ್ಚು (Prv.). See Čpr. 1, 77; Abh. P. 3, after 17 and 26; 4, 11; 7, after 62; Bp. 1, 30; 10, 16; 40, 40; 43, 24; 57, 15; 60, 61; Râm. 1, 7, 14; J. 26, 41; 30, 41; ಕಟ್ಟೆಲೆ. — ನೆಲೆಕಟ್ಟು. = ನೆಲೆಗಟ್ಟು. (J. 17, 23). — ನೆಲೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. = ನೆಲಗಟ್ಟು. (ಕುಟ್ಟಿಮ, ನಿಬನ್ಧಭೂಮಿ Nr.; Č. Bp. 5, 48; My.). 2, a fixed abode. ಕೋಪವೆಮ್ಬುದು, ಕೇಳಿ, ಪಾಪದ ನೆಲೆಗಟ್ಟು! ಕೂಪದೊಳು ನೇಣು ಹರಿದನ್ತೆ ನರಕಕೆ ಕೋಪಿ ತಾನ್ ಇಳಿವ (Sp.). — ನೆಲೆಗಾಣ್. -ಕಾಣ್. The bottom to appear; — to see the bottom (also figuratively, My.). ನೆಲೆಗಾಣ ಬಾರದುದು (ಅಗಾಧ Nr.). — ನೆಲೆಗಿಡು. -ಕಿಡು. The foundation to be destroyed, to be ruined (Abh. P. 6, 83). — ನೆಲೆಗೆಡಿಸು. -ಕೆಡಿಸು. To destroy one's firm position, station or welfare (J. 8, 32). — ನೆಲೆಗೆಡು. -ಕೆಡು. Footing, firm position, etc. to be impaired; to lose ground, etc. (J. 28, 40). — ನೆಲೆಗೊಳ್. -ಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್. To take footing; to take root, as plants, etc.; to take one's place; to occupy, as one's place; to touch the ground; to become established or settled; to take up habitation (ನೆಲಸು, q. v.; ನಿಲ್ Šmd. 24. 70 Čm.; My.). ಸಿರಿ ನೆಲೆಗೊಣ್ಡದಲ್ಲಿ (Šmd. 145). ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಣ್ಡುದು (ಏರ್ದೆವತ್ತಿದುದು Čt. II, 12). ವರ್ತಕನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅವನ

Digitized by Google

ಮೇಲೆ ಸಂಶಯವು ಪೂರಾ ನೆಲೆಗೊಣ್ಡಿತು (B. 4, 169). ನಾಟುವಣ್ಬುಗಳು ನಾಲ್ಕೆಣ್ಬು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಮ್ಬುವವು (Prv.). See Šmd. 209. 365; Bp. 17, 13; 46, 58; 47, 57; 50, 31; 54, 76; J. 6, 34; 18, 51; 24, 78. — ನೆಲೆಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To put down, to place, to establish, etc. (ಊಡು G.; Bp. 2, 11; Rśv. 6, after 11; J. 2, 64; 13, 37. 42; 30, 50; My.). ನೆಲೆಗೊಳಿಸೋಣ (ಸ್ಥಾಪನ G.). — ನೆಲೆದೀಪ. A lamp that is never removed from the niche in which it stands, and is adored when lighted, etc. (My.). — ನೆಲೆದೀವಿಗೆ. = ನೆಲೆದೀಪ. (My.). — ನೆಲೆ ನೆಲೆ. rep. (Č. Bp. 5, 3). — ನೆಲೆಮನೆ. An abode, a place of residence (Bp. 30, 22; Bh. 1, 8, 23). — ನೆಲೆಮಾಡ. = ನೆಲೆವಾಡ. An upper story with various apartments (Abh. P. 1, 124; Rśv. 11, after 124). — ನೆಲೆಮೊಲೆ. A stout, full breast (Šm. 118; Rśv. 7, 17; 10, after 57; J. 8, 20; 30, 7). — ನೆಲೆಯಾಗು. To become a basis, etc.; to be established, to get a firm footing, to obtain, to be in use (Čpr. 1, 93. 109; Bp. 24, 2; 51, 47; Šm. 118). — ನೆಲೆಯುಪ್ಪರಿಗೆ. An upper story with its various apartments (Bh. 1, 8, 69; 1, 7, 14). — ನೆಲೆವಡೆ. -ಪಡೆ. To take footing, to stand (Šśv. 3, after 35). — ನೆಲೆವನೆ. -ಮನೆ. A house furnished with stories (ಕರುಮಾಡ, ಉಪ್ಪರಿಗೆ Šs.). 2, = ನೆಲೆಮನೆ (Bp. 19, 25; Râm. 4, 2, 40; J. 18, 1). — ನೆಲೆವಾಡ. = ನೆಲೆಮಾಡ. (J. 10, 50; V. 5, 5. 12). — ನೆಲೆವೀಡು. -ಬೀಡು. = ನೆಲೆಮನೆ. (Čpr. 1, 99). — ನೆಲೆವೆಱ್. -ಪೆಱ್. To become constant or continual (V. 14, 27). — ನೆಲೆವೆರ್ಚಿಸು. -ಪೆರ್ಚಿಸು. To increase (v. t., Čpr. 3, 102). — ನೆಲೆವೆರ್ಚು. -ಪೆರ್ಚು. To increase in or to obtain ground, to extend, to increase (v. i., Čpr. 6, 81; 7, 127; Abh. P. 3, 52; 9, 109; 14, 2. 71; 16, 42).

ನೆಲ್ಲಿ nĕlli. The emblic myrobalan, Phyllanthus emblica Lin. (Emblica officinalis Gaert., ಧಾತ್ರಿ, ಆಮಲಕಿ, ತಿವೆ Hlâ.; Nr., except ತಿವೆ; Mr. 122; ಆಮಲಕ Nn. 6; My.; Tĕ., T., M.; Bp. 45, 39; Šśv. 3, 32; J. 19, 6). See ಅಡವಿ-, ಅರ-, ಅಡ-, ಕಿಱಿಯ-, ಕಿಱು-, ನೆಲ-, ಭೂ-. — ನೆಲ್ಲಿಚಟ್ಟು. = ಚಟ್ಟು 3. (My.). — ನೆಲ್ಲಿಯ ಕಾಯಿ. Its fruit (ಧಾತ್ರೀಫಲ Nn. 166; B. 2, 17). ನೆಲ್ಲೀ ಕಾಯಿ ಹುಲ್ಲಿಗೆ ಅದೀತೇ?—ಗಟ್ಟದ ಉಪ್ಪು, ಬೆಟ್ಟದ ನೆಲ್ಲೀ ಕಾಯಿ (Prvs.). — ನೆಲ್ಲಿಯ ಮರ. The nĕlli tree (ತಿಷ್ಯಫಲೆ, ಆಮಲಕ, ಅಮೃತ, ವಯಸ್ಥೆ Nr.; Si. 135; ಅಕ್ಷ Nn. 37; ಶ್ರೀಪರ್ಣಿ Si. 420). — ನೆಲ್ಲಿಹಿಣ್ಡಿ. A kind of nĕlli pickles (My.).

ನೆಲ್ಲು nĕllu. = ನೆಲ್. (ಶಾಲಿ, ವ್ರೀಹಿ, ಸ್ತಮ್ಬಕರಿ Mr. 373; My.; Si. 304. 305. 434; ಭತ್ತ, ವ್ರೀಹಿ G.; Oryza sativa L., Z.). ಬೇಗ ಬೆಳೆವ ನೆಲ್ಲು (ಪಾಟಲ); ಕರಿಯ ನೆಲ್ಲು (ಅಣು); ಷಷ್ಟಿಕಮೆಮ್ಬ ನೆಲ್ಲುಗಳು ಬೆಳೆವ ಭೂಮಿ (ಷಷ್ಟಿಕ್ಯ); ನೆಲ್ಲು ಕಱಿವೆಯೂ ಬೆಳೆವ ಭೂಮಿ (ವ್ರೈಹೇಯ, ಶಾಲೇಯ Nr.). ನೆಲ್ಲಪ್ಪ ಗದ್ದೆ (ವ್ರೈಹೇಯ, Mr. 94). ಸಿತಶಾಲಿ ಕೆಂಗಱಿವೆ ಕೆಮ್ಬುತ್ತಿ ರಾಜಾನ್ನಮ್ ಬಯಿಲಮ್ ಎಮ್ಬಿವು ನೆಲ್ಲ ಭೇದಂಗಳಕ್ಕು (373). ರಾಜಾನ್ನನೆಲ್ಲಿಂಗೆ (Bp. 27, 16). ನೆಲ್ಲನ್ನು, ನೆಲ್ಲಿನ, ನೆಲ್ಲಿಗೆ (My.). ನೆಲ್ಲೂ ಮೊಸರೂ ಕಲಸಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿ. -ಅಕ್ಕಿ. Rice (My.). ನಲ್ಲನ್ ಒಲ್ಲೀ ಒಲ್ಲ, ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿಬೋನೊಲ್ಲ, ಅಲ್ಲನೆ ಒಲ್ಲ, ಮೊಸರೊಲ್ಲ; ಯಾಕೊಲ್ಲ? ಇಲ್ಲದಕ್ಕೊಲ್ಲ (Sp.). — ನೆಲ್ಲುಊಬುಮುಳ್ಳು. A bristle of a beard of rice (ಕಿಂಶಾರು, ಧಾನ್ಯಶೂಕ Si. 448). — ನೆಲ್ಲುಗದ್ದೆ. A paddy-field (ವಪ್ರ, ಕೇದಾರ, ಕ್ಷೇತ್ರ Si. 302). — ನೆಲ್ಲುಹುಲ್ಲುಸರವೆ. A band of paddy straw (My.). ನೆಲ್ಲುಹುಲ್ಲುಸರವೆ ಹಾಕು, to tie a cord of paddy straw to the right leg as a challenge, expressing that all opponents are like straw (My.).

ನೆವ nĕva. = ನೆಪ, ನೆವನ, ನೆವನು. Tbh. of ನಿಭ. A pretence, a pretext, a plea (ಅಪದೇಶ Nr.; Si. 460; ನಿಭ, etc. Hlâ.; ವ್ಯವಧಾನ, ತಿರೋಧಾನ, ಅಪವಾರಣ Mr. 435; ಕೂಟ, ಕಪಟ Nn. 152; C.; Tĕ.; ನಿಮಿತ್ತ G.). ಒನ್ದದನ್ನು ತಿಳಿಸದನ್ತೆ ಮತ್ತೊನ್ದದನ್ನು ತೋಱುವದು ಮುನ್ತಾದ ನೆವವು (ವ್ಯಾಜ, ಅಪದೇಶ Si. 72). ನೆವದಿನ್ದ ಹೋದರೆ ನೋವು ತಪ್ಪೀತೇ? (Prv.). See Čpr. 1, after 101; 2, 13; 8, 29; Bp. 3, 18; 5 sum.; 35, 44. 48; 36, 47; 38, 19; 47, 19. 25. 56; J. 3, 12; 19, 50. — ನೆವಂಗೊಳ್. -ಂ-ಕೊಳ್. = ನೆವ ತೆಗೆ. (Rśv. 4, after 14). — ನೆವ ತೆಗೆ. To take a pretext, to hold out as a pretext (B. 4, 80; My.). — ನೆವ ಮಾಡು. To make a pretext, to pretend (B. 4, 6; My.). — ನೆವ ಹೇಳು. To utter a pretext, etc. (B. 4, 6; My.).

ನೆವನ nĕvana. = ನೆವ, etc. (My.; B. 1, 14).

ನೆವನು nĕvanu. = ನೆವನ. (My.; G. 87. 302). Abl. ನೆವನಿನ್ದ (My.).

ನೆವರು nĕvaru. = ನಮಲು 1. ನೆವರಿ ಕೊಣ್ಡು ಹೋಗುವವ ಬವರಕ್ಕೆ ಬನ್ದಾನೇ? (Prv.).

ನೆಸೆ nĕsĕ. 1. = ನೆಗೆ 1. (ಉತ್ಪವನ Šmd. Dh. in all MSS.; see remarks ad ನೆಗೆ 1).

ನೆಸೆ nĕsĕ. 2. = ನೆಗೆ 2. To go upwards, to jump, to jump or fly about. P. ps. ನೆಸದು, ನೆಸೆದು, ನೆಸ್ತು. (Bp. 17, 2; 24, 44; 44, 7. 47; 49, 39; 57, 45). 2, to raise. ಬಾಲಂಗಳಂ ನೆಸದು (60, 32). — ನೆಸ್ತಾಟ. -ಆಟ. Jumping about (from anger). ನೆಸ್ತಾಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಮುಸ್ತಾಟ ಹೆಚ್ಚಿತು (Prv.). — ನೆಸ್ತಾಡು. -ಆಡು. To jump about (My.).

ನೆಸೆ nĕsĕ. = ನಸಿ, etc. (My.). ನೆಸೆ ಕೊಟ್ಟವ ಹಸೆ ಕದ್ದು ಕೊಣ್ಡು ಹೋದ (Prv.).

ನೆೞ್ಳು nĕḻḻu. 1. = ನರಲ್, etc. (My.).

ನೆೞ್ಳು nĕḻḻu. 2. = ನೆೞಲ್ 1, etc. (My.).

ನೆೞಲ್ nĕḻal. 1. = ನೞ್ಳು 3, ನೆರಳ್, ನೆರಳು 2, ನೆೞ್ಳು 2, ನೆೞಲು. Shade; shadow; shelter, protection (ಆತಪತ್ರಾದಿ ಛಾಯೆ Šmd. I; T. ನಿೞಲ್, ನೀೞಲ್; M. ನಿೞಲ್; Tĕ. ನೀಡ); a reflection, a reflected counterpart (ಜಲದರ್ಪಣ ಪ್ರತಿಬಿಮ್ಬ Šmd. I; T., M., Tĕ.). ನೆೞಲ್ಗಳ್ (J. 8, 5; 15, 2). ನೀರು ನೆೞಲಿಲ್ಲದ ಠಾವು (ಮರು Nr.). See Šmd. 284; Čpr. 1, 72. 90; 6, 47; 7, 125; 8, after 4; Abh. P. 7, 52; Bp. 20, 14; 42, 5; 51, 32; 60, 46; Rśv. 5, 42; 6, after 11; J. 30, 19; ತಣ್ಣೆೞಲ್, ಪಡಿ-. — ನೆೞಲ್ಗವಿ. -ಕವಿ. Shadow to spread over (J. 29, 45).

ನೆೞಲ್ nĕḻal. 2. = ನೇೞಲ್. A certain tree (ಜಮ್ಬು ಮರಂ Šmd. Dh.). ನೆೞಲ ಮರ (ಶ್ಯಾಮೆ, ಮಹಿಳೆ, ಲತೆ, ಗೋವನ್ದನಿ, ಗುನ್ದ್ರ, ಪ್ರಿಯಂಗು, ಫಲಿನಿ, ಫಲಿ, ವಿಷ್ವಕ್ಸೇನೆ, ಗನ್ಧಫಲಿ, ಕಾರಮ್ಭೆ, ಪ್ರಿಯಕ Nr.; Si. 135, which adds = ಪ್ರೇಂಕಣಗಿಡ; cf. T., M. ಞಾವಲ್).

ನೆೞಲು nĕḻalu. = ನೆೞಲ್ 1, etc. (My.). ನೆೞಲುಗಳು (Bh. 1, 5, 5). ನೆೞಲು ಇದ್ದ ಮರ ಚನ್ದ, ನಳಿನವಿದ್ದ ಕೊಳ ಚನ್ದ.—ನೆೞಲು ಇಲ್ಲದ ಬಱೀಲಿ ಬಲವುಳ್ಳವನಾದರೂ ಕಳಕಳಿಸನೇ?—ನೆೞಲು ಬೂರಗಕ್ಕಿಲ್ಲ, ಕೂೞಿಗೆ ನೀತಿಯಿಲ್ಲ.—ನೆೞಲು ನೇರ ಬೇಕೆನ್ದು, ಹದುಪ್ಪೆ ಹೋದ ಹಾಗೆ.—ನೆೞಲು ನೋಡಿ, ನಿಜ ಮಱೆತ (Prvs.). ಪಾಣ್ಡವರ ನೆೞಲಿರಲು ನಿನಗೆ ರಾಜ್ಯವನಾಳ್ವ ಫಲ ಜನಿಸಲಱಿಯದು (Bh. 1, 8, 32). See Bp. 19, 46; 22, 29; 32, 26; Bh. 2, 13, 28. — ನೆೞಲುಗೆಡು. -ಕೆಡು. Shadow to be impaired or gone (Bp. 60, 51).

ನೆೞಿಲ್ nĕḻil. = ನಿಱಿಲು, ನಿಱ್, ನೆಱನ್. A sound imitating that of breaking (cf. ನಱ 2; M. ಞೆಟ್ಟು, to

Digitized by Google

crash, burst; ನೊಟ್ಟು, ನೊಳ್ಳು, ನೊಡೆ, crashing, etc.; T. ನೊಱುಕು, to break). — ನೆಬಿಲೆನೆ. With a crash. ನೆಬಿಲೆನೆ ನೆಲ್ಕನೆಯೆ ಮುಱಿದುದು (Šmd. I).

ನೆಲ್ಕನೆ nelkanĕ. = ನೆಬಿಲೆನೆ, q. v.

ನೆಲ್ಗು nelgu. = ನೆಕ್ಕು 2, etc. To sink, etc. (ಅನ್ತರ್ಲೀನ Šmd. Dh.; see M. s. ನಳ, ನೆಗ್ಗು 1; M. also ನೊಮುಙ್ಙು = T. ನೆಮುಙ್ಙು).

ನೇ nê. 1. = ನೆಯ್ 1, etc. (My.). P. p. ನೇದು (My.; B. 5, 122). ಮಗ್ಗ ನೇಯಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ಹಗ್ಗ ನೇಯಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದೇ? (Prv.).

ನೇ nê. 2. = ನೆಯಿ 2, etc.

ನೇಕಾಱ nê-kâra. = ನೆಯಿಕಾಱ. (B. 4, 178. 188).

ನೇಗಲ್ nêgal. ನೇಗಲು. = ನೇಗಲ, ನೇಗಲಿ, ನೇಗಿಲ್, ನೇಗಿಲು. Tbh. of ಲಾಂಗಲ. A plough (ಲಾಂಗಲ, etc. Si. 303; My.; Tĕ. ನಾಗಲಿ, ನಾಗೇಲು; T. ನಾಂಜಲ್, ನಾಯಿಲ್, ನಾಂಜಲ್; M. ನೇಙ್ಙೋಲ್, ನೆಞ್ಞಲ್; Mhr. ನಾಗರ, ನಾಂಗರ). ನೇಗಲ ಮೂಗು (ಪೋತ್ರ Si. 452). ನೇಗಲಿನ್ದ ಉಡುವವನು (ಹಾಲಿಕ 320). ನೇಗಲು ಉತ್ತರೆ ಹೊಲ, ಹಾಲು ಇದ್ದರೆ ಗೋವು (Prv.). — ನೇಗಲ ಹೊಡೆ. To drive the plough: to plough (B. 5, 99; My.). ಹೊಲವನ್ನು ನೇಗಲ ಹೊಡೆದು ಹಸನು ಮಾಡಿ (5, 115).

ನೇಗಲ nêgala. = ನೇಗಲ್, etc. (ಗೋದಾರಣ G.).

ನೇಗಲಿ nêgali. = ನೇಗಲ್, etc. (S. Mhr.). ನೇಗಲಿಯ ತುದಿ (ಪೋತ್ರ); ನೇಗಲಿಯ ಕುಡ (ನಿರೀಶ, ಕೃಷಕ, ಕುಟಕ); ನೇಗಲಿಯ ದಿಣ್ಣು (ಈಶೆ, ಈಷ್ವರಿ); ಹೊಲದೊಳಗೆ ನೇಗಲೀ ಹೊಡೆದ ಗೆರೆ (ಸೀತ G.).

ನೇಗಿಲ್ nêgil. ನೇಗಿಲು. = ನೇಗಲ್, etc. (ಹಲ, ಲಾಂಗಲ, ಸೀರ Hlâ., Mr. 370, Nr.; ಗೋದಾರಣ Nr.; ಶೀರ G.; My.). ನೇಗಿಲ ಈಸು (ಹಲದಣ್ಡ Nn. 7). ನೇಗಿಲ ಮುಖ (ಪೋತ್ರ 151; Mr. 487). ನೇಗಿಲ ಸಾಲು (ಸೀತೆ Hlâ., Nr.). ನೇಗಿಲ or ನೇಗಿಲು ಹೊಡೆ (ಉಡು G.). ನೇಗಿಲ ಹೊಡದದ್ದು (ಹಲ್ಯ G.). ಪೊನ್ನ ನೇಗಿಲೊಳ್ ಉತ್ತು, ಗುಳ್ಳದ ಬೀಜಮಂ ನೆಱೆ ಬಿತ್ತುವ ಅನ್ದದಿ (Bp. 60, 50). ಊರ ಮುನ್ದೆ ನೇಗಿಲ ಹೂಡಿದರೆ ಕಣ್ಣ ಕಣ್ಣವರಿಗೆ ಒನ್ದೊನ್ದು ಮಾತು (Prv.).

ನೇಗಿಲ nêgila. = ನೇಗಿಲ್, etc. (ಸೀರ G.).

ನೇಗೆ nêgĕ. = ನೇಯಿಗೆ, etc. (My.).

ನೇಜಕ nêjaka. A man who washes. See ನಿರ್ಣೇಜಕ.

ನೇಜಯ nêjaya. A short spear, a lance (Rśv. 6, after 11; 6, 64. 65; H. ನೇಜಾ, ನೇಜಾರ್, ನೇರಿಜಾ, ನೇರುಜಾ; cf. ನಾರಾಚ).

ನೇಜಿ nêji. = ನಾಟಿ. (Tu.).

ನೇಟು nêṭu. (= ನೀಟು, q. v.). Straightness; directness; truth (My.). ಆಕಳುಗಳ ಕೋಡುಗಳು ನೇಟಾಗಿ ಅಥವಾ ಬಾಗಿ ಇರುವವು (B. 5, 18). — ನೇಟುಸುದ್ದಿ. Direct news; true news (My.).

ನೇಣ್ nêṇ. = ನೇಣು. A cord; a rope (ಶುಲ್ವ, ರಜ್ಜು, ವಟಾರ, ವಟ, ಗುಣ, ತನ್ತ್ರಿ Hlâ., Nr., Si. 383; Grj. 1, 95; J. 11, 27; 28, 47; T. ನಾಣ್, ನಾಣಿ, ನಾಣ್; M. ನಾಣ್). ಮೂಗುನೇಣ್ಕಿದ ಹೋರಿ (ನಸ್ತಿತ, ನಸ್ಯೋತ Hlâ.). ಕುಱಿಯುರವಣಿಸಿ, ಕೊರಳ ನೇಣಂ ಪಱಿದು (Bp. 28, 9). — ನೇಣ ಹೊಲೆಯ. An outcast with a sacrificial cord: a Brâhmaṇa (Bp. 55, 18). — ನೇಣ್ಗಯ್ಯ. -ಕೆಯ್ಯ. He who has a rope or noose in his hand: Varuṇa (Šm. 13).

ನೇಣು nêṇu. = ನೇಣ್. (My.). ಎತ್ತುಗಳ ಮೂಗುನೇಣು (ನಾಸ್ಯ); ಗಾಳದ ನೇಣು (ತಣಸೂತ್ರ, ಪವಿತ್ರಕ Nr.). ಕೋಪವೆಮ್ಬುದು, ಕೇಳಿ, ಪಾಪದ ನೆಲೆಗಟ್ಟು! ಕೂಪದೊಳು ನೇಣು ಹಱಿದನ್ತೆ ನರಕಕೆ ಕೋಪಿ ತಾನಿೞಿವ (Sp.). See Bp. 2, 28; 3, 49; 35, 6; 57, 79; Si. 76. 452. — ನೇಣಿನ ಹೊಲೆಯ. = ನೇಣ-. (Bp. 60, 9). — ನೇಣು ಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳು. To hang one's self. ನೇಣು ಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳುವವನ ಹತ್ತರ ಕೋಣ ಕೇಳಿದ ಹಾಗೆ.— ಅಪ್ಪ ನೆಟ್ಟ ಆಲದ ಮರವಾದರೆ ನೇಣು ಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳ ಬಹುದೋ? (Prvs.).

ನೇಣುಗ nêṇ-uga. (Šmd. 240). A man who deals in ropes.

ನೇತಾರ nêtâra. Tbh. of ನೇತೃ (Šmd. 104).

ನೇತಿ nêti. Tbh. of ನಿಯತಿ. — ನೇತಿಗಳೆ. -ಕಳೆ. To shake the fetters off, to reject. ದುರಿತವೆಳ್ಳನಿತನಾದರು ನೇತಿಗಳೆವುದೆ ಚನ್ದ! (Kp. III, 3).

ನೇತು nêtu. P. p. of ನೇಲು.

ನೇತೃ nêtṛi. = ನೇತಾರ. Leading; *a leader, a guide; a chief, a master.*

ನೇತೃತ್ವ nêtṛitva. Leadership. (My.).

ನೇತ್ರ nêtra. = ನೆತ್ತ, ಲೆತ್ತ. A leader; leading, conducting. 2, *the eye* (ಕಣ್ Nn. 8. 29; ಅಮ್ಬಕ, ಕಣ್ಣು 66; ಅಕ್ಷಿ Mr. 516). 3, the number two (ಎರಡು Mr. 347). 4, renowned (ಖ್ಯಾತ, ಪ್ರಖ್ಯಾತ 66). 5, a good quality (ಸದ್ಗುಣ, ಒಳ್ಳೆಹ ಗುಣ 66). 6, the string with which a churning-stick is whirled round (ಗುಣ 516). 7, *the root of a tree* (ಮೂಲ, ಬೇರುಗಳು 66; ಬೇರ್ Mr. 471). 8, a pendent root (ಕುಜಾತಜಟೆ, ಮರದ ಬೀೞಲು 66). 9, *cloth, or a kind of cloth* (ಚೇಲ, ವಸ್ತ್ರ 66; ಸೀರೆ 516; *cf.* ನೆಯ್ 1). 10, the areca-nut tree (ಪೂಗ, ಅಡಕೆಯ ಮರ 66). 11, N. of a mountain (ಕುಭೃತ್, ಪರ್ವತಭೇದ 66).

ನೇತ್ರಚ್ಛದ nêtra-c̆-c̆hada. *The eyelid.*

ನೇತ್ರತ್ರಯ nêtra-traya. Šiva (My.).

ನೇತ್ರಪುತ್ರಿಕೆ nêtra-putrikĕ. The pupil of the eye (Čpr. 6, after 64; Abh. P. 11, 164).

ನೇತ್ರಬನ್ಧ nêtra-bandha. Binding or blinding the eye (by magic, ಕಣ್ಣುಗಟ್ಟು Mr. 226).

ನೇತ್ರಮೂಲಿ nêtra-mûli. A small creeping herb with sky-blue flowers, growing on the roadside, Evolvulus alsinoides Lin. (ವಿಷ್ಣುಕ್ರಾನ್ತಿ, ಜಯನ್ತಿ Mr. 128).

ನೇತ್ರರುಜ್ nêtra-ruj. *Disease of the eyes.*

ನೇತ್ರವಿರೋಧಕರಣ nêtra-virôdha-karaṇa. Causing hinderance or opposition to the eye. See ಹರಳ್ಚು.

ನೇತ್ರವೈದ್ಯ nêtra-vaidya. An oculist (My.).

ನೇತ್ರಾಮ್ಬು nêtra-ambu. Eye-water: *tears.*

ನೇತ್ರಾವತಿ nêtrâvati. N. of a river in South Canara (My.).

ನೇತ್ರಾವಳಿ nêtrâvali. A kind of sirĕ (Bp. 11, 25).

ನೇತ್ರಿ nêtri. N. of a plant (ಕೃಕವಾಕು, ಮುಸ್ತಕ, ಚಮ್ಮಿ Mr. 140).

ನೇದಿಷ್ಠ nêdishṭha. *Very near, next.*

ನೇದು nêdu. P. p. of ನೇ 1.

ನೇಪಥ್ಯ nêpathya. (= ನೈಪಥ್ಯ). *An ornament, decoration, attire* (see Hlâ. s. ತುಡುಗೆ). 2, the postscenium; the tiring-room; a stage (ರಂಗಭೂಮಿ G.).

ನೇಪಾಲ nêpâla. ನೇಪಾಳ. N. of a country, Nepal (Bp. 6, 18; 61, 30). 2, the purgative-nut plant (Mhr.; see ಜಾಪಾಳ). ನೇಪಾಳದೇಶದ ಭೂಪಾಲನಾದರೆ ಗೋಪಾಳದವನಿಗೆ ಏನು? (Prv.). — ನೇಪಾಳದ ಬೇರು. A creeper, the vomiting swallow-wort, Tylophora asthmatica W. & A. (St. & Pl.).

ನೇಮ nêma. 1. Tbh. of ನಿಯಮ (Šmd. 357. 361; Bp. 48, 21; My.; Tĕ., T., Mhr.). A rule, an order, an appoint-

Digitized by Google

ment, etc. ನೇಮವಿದ್ದರೆ ವ್ರತ, ಹೋಮವಿದ್ದರೆ ಶೋಧನ.— ನೇಮ ಹೆಚ್ಚಿ, ಹೋಮ ಮೀಱಿ, ಶ್ವಾನನ ಹಾಗೆ ತಿರಿಗಾಡುವದಾಯಿತು (Prvs.). — ನೇಮಗಲೆ. -ಕಲೆ. Prescribed skill (? J. 11, 21). — ನೇಮ ತೆಗೆ. To find out or lay down as a rule (B. 5, 171). — ನೇಮದ ವೀರಸಂಗವ್ವೆ. N. (Bp. 59, 6). — ನೇಮನಿಷ್ಠೆ. = ನಿಯಮನಿಷ್ಠೆ. (My.). — ನೇಮವ್ವೊಱು. -ಂ-ಪೊಱು. To take an observance upon one's self (Bp. 50, 53; 57, 34).

ನೇಮ nêma. 2. *Half;* a part, a portion. 2, fraud, deceit (*cf.* ನೆವ; Tĕ. ನೇವ).

ನೇಮಕ nêmaka. Tbh. of ನಿಯಾಮಕ. Ruling, etc.; a rule; an order, an appointment (My.).

ನೇಮಣೂಕ nêmaṇûka. Appointment, as to a post; allowance, stipend (Mhr.; B. 5, 269).

ನೇಮಣೂಕಿ nêmaṇûki. = ನೇಮಣೂಕ. (B. 5, 269. 272).

ನೇಮವನ್ತ nêma-vanta. Tbh. of ನಿಯಮವನ್ತ. A man who practises religious observances, caste-rules, etc. (My.). ನೆಲ ಬಲವನ್ತನಿಗೆ, ಕುಲ ನೇಮವನ್ತನಿಗೆ (Prv.).

ನೇಮಸ್ತ nêma-sta. Tbh. of ನಿಯಮಸ್ಥ. = ನೇಮವನ್ತ. (My.). 2, moderate, temperate (My.).

ನೇಮಿ nêmi. = ನೆಮ್ಮಿ, ನೇಹಿ. *The circumference or ring or felly or outer rim of a wheel. 2, a windlass or framework for the rope of a well. 3, the tree Dalbergia oujeinensis* Roxb. 4, a large tree, frequently cultivated for its eatable fruit, Mimusops kauki L. (St. & Pl.). — ನೇಮಿರಾಯ. N. (see s. ಅಮ್ಮಿ 1).

ನೇಮಿತ nêmita. Tbh. of ನಿಯಮಿತ. (My.).

ನೇಮಿಸು nêmisu. Tbh. of ನಿಯಮಿಸು. (Čh. v. 333; Bp. 2, 46; 57, 54; B. 4, 79. 143; 5, 171. 236; Šsv. 4, 46; J. 2, 66; My.). ನೇಮಿಸಲಾಱದ ಸೊಸೆಗೆ ಪಾಯಸವೇ ಕಹಿ (Prv.).

ನೇಯ್ nêy. 1. = ನೆಯ್ 1, etc. P. p. ನೇಯ್ದು (My.; B. 4, 188). ನೇಯ್ದದೇ ಬಟ್ಟೆ, ಉಱಿದದೇ ಕರೆ (Prv.).

ನೇಯ್ nêy. 2. = ನೆಯ್ 2. (ಆಜ್ಯ Šs.).

ನೇಯ nêya. = ನೆಯಿ 2, etc. See ನೇಯಕಾಱ.

ನೇಯ nêya. 1. = ನಾಯ 2. Tbh. of ನ್ಯಾಯ (Šmd. 368, o. r. ನಾಯ. 175).

ನೇಯ nêya. 2. To be conducted or guided, to be governed. See ಪ್ರಣೇಯ; ಕೆಯ್-.

ನೇಯಕಾಱ nêya-kâṟa. = ನೆಯಿಕಾಱ. (B. 3, 103).

ನೇಯಿ nêyi. = ನೇಯ್ 1, etc. P. p. ನೇಯಿದು (B. 4, 178; My.). ನೇಯಿದರೆ ಬಟ್ಟೆ, ಕಟ್ಟಿದರೆ ಮೊಟ್ಟೆ (Prv.).

ನೇಯಿಗೆ nêyigĕ. = ನೆಯಿಗೆ, etc. (My.). ನೇಯಿಗೆ ನೇಯ್ದರೆ ಕೂಡೀತಲ್ಲದೆ ನೆಗದರೆ ಕೂಡೀತೇ? — ನೇಯಿಗೆಯಾದರೂ ನಯವಿದ್ದರೆ ನಾಣ್ಯ ಸಿಕ್ಕೀತು (Prvs.). — ನೇಯಿಗೆಯವ. -ಅವ. = ನೆಯಿಗೆಯವ. (ತನ್ತುವಾಯ, ಕುವಿನ್ದ Si. 338; My.). ನೇಯಿಗೆಯವನ ಕೆಯ್ಯೂ ಓದುವವನ ಬಾಯೂ ಚುರುಕಾಗಿರ ಬೇಕು.— ನೇಯಿಗೆಯವನ ಮಟ್ಟು ಕಟ್ಟುವವ ಬಲ್ಲ.— ನೇಯಿಗೆಯವನಿಗೆ ಯಾಕೆ ಕೋತೀ ಮಱಿ? (Prvs.).

ನೇಯಿಸು nêyisu. = ನೆಯ್ಸು. To cause to weave (My.; B. 4, 159).

ನೇಯು nêyu. = ನೇಯ್ 1, etc. (My.; B. 3, 9; 4, 165; Tĕ.). ನೇಯುವದು (ವಾಣಿ, ವ್ಯೂತಿ); ನೂಲುಕಣ್ಡಿಕೆಯನಿರಿಸಿ ನೇಯುವ ಕೊಱವಿ (ವೇಮ Si. 343).

ನೇಯ್ಗೆ nêygĕ. = ನೇಯಿಗೆ, etc. (My.).

ನೇರ್ nêr. 1. To cut, to cut off (ಕೃನ್ತನ Šmd. Dh.; ಅಂ Šmd. II; Kk. 88; Čpr. 6, 49; 8, 41; Abh. P. 13, 47; *cf.* ನಿರೆ). ನೇರ್ದಂ (Šmd. 50. 55). ಬಾದುಣ್ಬೆಸ್ದು, ಹತ್ತನೆಯ ತಲೆಯುಮಂ ನೇರ್ದಾಗಳ್ (288).

ನೇರ್ nêr. 2. To accord, to agree; to yield assent, to agree to. (T., M.). ತಾರದೆ ವಿನಾಯಕರ್ ನೇರದೆ (Mr. 2).

ನೇರ್ nêr. 3. = ನೇರ, ನೇರು, ನೇರ್. Straightness, (length T.); union; agreement; harmony; rightness, propriety, fitness, order (T., M.; *cf.* ನಿಗುರ್; ನಿಱ್ 3, ನೀಟು; ನೆರೆ 1). ನೇರ್ಗಳ್ (Šmd. 51). — ನೇರ್ಗೋಲ್. -ಕೋಲ್. A long staff: a lance (J. 4, 35). — ನೇರ್ಪಡಿಸು. To make fit or nice (Šsv. 2, 60). — ನೇರ್ಪಡು. 1. To be united; to agree; to be fitting, to fit, to be proper, becoming, or pleasant (ಸಂಶ್ಲೇಷ Šmd. Dh.; ಅಮರ್ 76; ಪೊರ್ದುಗೆಯಾಗು 76 Cm.; T.: to occur, meet, appear, happen); to be obtained or gained (My.). ಅಧೋರ್ಧರುಕಂ ನೇರ್ಪಡೆ, ಚಲ್ವಂಬೀಱ (Rsv. 13, 70). ವನದ ನಡುವೆ ದಿಟ್ಟಗೆ ಕಟ್ಟೆ ನೇರ್ಪಟ್ಟ ವಾಳವೇರ ಕೇರ್ಗಟ್ಟು (Čpr. 7, after 92). See Abh. P. 10, 67; 12, 60; 16, 81; Rsv. 14, 47; Šsv. 1, 53. — ನೇರ್ಪಡು. 2. Propriety, etc. ನೇರ್ಪಡುಗಿಡು. -ಕಿಡು. Propriety, etc. to be lost (Abh. P. 7, 81; 9, 85). — ನೇರ್ವಡು. -ಪಡು. = ನೇರ್ಪಡು. 1. (Čpr. 3, 20. 85).

ನೇರ nêra. = ನೇರ್ 3. Straightness; propriety, etc., pleasantness. ಅವನು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ಬಹಳ ನೇರ (My.). ಅವನ ಮಾತಿನ ನೇರವೆಷ್ಟೆನ್ತ ಹೇಱಲಿ? (My.). ನೇರದಿಂ ಸ್ವರಗೆಯ್ತ ಕಲಪಿಕೋಚ್ಚಾರದಿಂ...ತೀರದೆಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯುಂ ನನ್ದನದೊಳು (J. 3, 28). — ನೇರ ನೇರ. rep. Quite proportionate (My.); face to face (My.). — ನೇರಬೊಟ್ಟು. A mark made with coloured clay upon the middle of the forehead of females exactly under the division of hair, either round, or slightly pointed towards that division (above which the baitalĕ bŏṭṭu is worn, ತಿಂಗಳಿಗೆ, ಜೂಳೆಯ Kk. 27; Šm. 72).

ನೇರಿತು nêritu. = ನೇರಿತ್ತು (Šmd. 96. 184). That which is straight, fit, proper or right (ಸರಲ, ಸರಿಸ Nn. 63; ಸಾಧ, ಸಸಿನ, ನಿರುತ 94; ಪ್ರತ್ಯಯ, ನಿರುತ 137; ನೇರ್ಪು Čt. I, 52; Abh. P. 11, 176). Plural ನೇರಿದುವು. ನೇರಿದುವು ಬಿರಲ್ (Šmd. 170).

ನೇರಿತ್ತು nêrittu. = ನೇರಿತು, q. v. ನೇರಿತ್ತಿದು (Šmd. 109). — ನೇರಿತ್ತಂ ಮಾಡು. To make proper, to correct (ತಿದ್ದು Šmd. 4 Cm.).

ನೇರಿದು nêridu. Propriety, rectitude, religious loyalty (ಭಕ್ತಿ Čt. I, 75). — ನೇರಿದ. -ಅ 3. (Šmd. 109. 184). A Brâhmaṇa (ಸಯ್ದ Šmd. II, Kk. 93; ದಿಮ್ಮಿದ, ಸಯ್ದ, ಗನಕ, ಇಳೆಯ ಪಿರಿಯ, ದ್ವಿಜ Kk. 34, Šm. 52; Abh. P. 4, 13). ನೇರಿದರ್ (Šmd. 258). — ನೇರಿದಳ್. (Šmd. 109). A Brâhmaṇa woman.

ನೇರು nêru. = ನೇರ್ 3. (Rsv. 5, after 19).

ನೇರೆ nêrĕ. A breakfast (Mhr. ನ್ಯಹಾರೀ, ನ್ಯಾಹಾರೀ; B. 5, 287).

ನೇಱಲ್ nêṟal. ನೇಱಲು. = ನೇಱಲ್, etc. See ಜಮ್ಬು-; Šsv. 3, 32. — ನೇಱಲುಮರ. A common tree with purple berries, Eugenia jambolana Lam. (Calyptranthes caryophyllata Swartz, My.; Tĕ. ನೇರೆಡು, ನೇರೇಡು; T. ನಾವಲ್; M. ಞಾವಲ್).

ನೇಱಲೆ nêṟalĕ. = ನೇಱಲ್. (My.).

ನೇಱಳು nêṟaḷu. = ನೇಱಲ್. See ಪನ್ನೇಱಳು.

Digitized by Google

ನೇಱಳೆ nêṟaḷĕ. = ನೇಱಲ್. (My.). See ಕಾಗಿ-, ಕುಣ್ಣ-, ಗನ್-, ಗುಡ್ಡ-, ನಾಯಿ-, ನೆಲ-. — ನೇಱಳೆಹಣ್ಣು. (ಜಮ್ಬು, ಜಾಮ್ಬವ Si. 125).

ನೇಱಿಲ್ nêṟil. ನೇಱಿಲು. = ನೀಱಲು, ನೀಱಲೆ, ನೀಱ್ಲು, ನೇಱಲ್, ನೇಱಲೆ, ನೇಱಳು, ನೇಱಳೆ, ನೇಱಿಳೆ, ನೇಱ್ಲು. The tree Eugenia jambolana Lam. (ಜಮ್ಬು Mr. 115; Šmd. 176; B. 4, 54; My.). See ಅರ-, ಅರಸು-, ನಾಯಿ-, Rśv. 2, 46. 47. — ನೇಱಿಲ ಹಣ್ಣು. (ಜಮ್ಬು, ಜಾಮ್ಬವ Nr.).

ನೇಱಿಳೆ nêṟiḷĕ. = ನೇಱಿಲ್. (Bp. 18, 16).

ನೇರ್ nêr. = ನೇರ 3, q. v.

ನೇರ್ಪು nêrpu. Straightness; propriety; regular course, order, way; rectitude, uprightness (ನೇರಿತು Čt. I, 52; ಸಯ್ಪು II, 53; ಸಯ್ತು Ŝs.; Čpr. 8, 83). — ನೇರ್ಪುವೆಱ್. -ಪೆಱ್. To become proper, etc. (Abh. P. 16, 97).

ನೇಱ್ಲು nêṟlu. = ನೇಱಿಲ್. (My.).

ನೇಲ್ nêl. = (ನೆಲ್), ನೇಲು. To be suspended, to hang, to swing, to dangle (ಅಲಮ್ಬನ Šmd. Dh.; ನೆಲ್ Kk. 74; ಎಲ್ 72; T. ತಾಲು, ನಾಲು; M. ತಾಲು, ತೀಲು; Tĕ. ವೇಲು; *cf.* ನಾಮ್ಬು 2). ನೇಲ್ದಂ (Šmd. 288). ನೇಲ್ವುದು (Kk. 72). See Rśv. 5, after 55; 5, 79.

ನೇಲಿಸು nêlisu. To suspend, etc. (Mg.).

ನೇಲು nêlu. = ನೇಲ್. P. p. ನೇತು (My.). ಜಡ್ಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟ ನೇಲುವ ಹೂಮಾಲೆ (ಪ್ರಭ್ರಷ್ಟಕ); ಬಯ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ನೇಲುವ ಹೂಮಾಲೆ (ಲಲಾಮಕ Nr.). — ನೇತಾಡು. -ಆಡು. = ನೇಲು. To hang, etc. (My.). ಜುಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನೇತಾಡುವ ಹುವ್ವಿನ ಸರ (ಪ್ರಭ್ರಷ್ಟಕ, ಶಿಖಾಲಮ್ಬ Si. 229); ಕೊರಳಲ್ಲಿ ನೇತಾಡುವ ಒಡವೆ (ಲಮ್ಬನ, ಲಲನ್ತಿಕೆ 218). ನೇತಾಡುವವನ ಹತ್ತರ ಮಾತಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಜೋತಾಡುವದು ಸಿಕ್ಕೀತು. — ಕಾಟನಾಯಕನ ಮನೆಗೆ ಕನ್ನಾ ಹಾಕಿದರೆ ನೇತಾಡುವದೆರಡು ಥಂಗೀ ಚೀಲ. — ನೂಲು ಹಿಡಿದು ಜೋಲುವವನ ಕಾಲು ಹಿಡಿದು ನೇತಾಡಿದ (Prvs.). See Prv. s. ಬೇತಾಳ.

ನೇವಣ nêvaṇa. = ನೇವಳ, etc. (Râm. 6, 53, 95).

ನೇವಣಿಸು nêvaṇisu. To make a necklace of (Bh. 10, 10, 10).

ನೇವರಿಸು nêvarisu. = ನಿವರಿಸು. To make straight, smooth or proper by gently rubbing with the hand or by fingering; to rub gently with the hand, to stroke (My.; Tĕ. ನೇವರಿಂಚು; *cf.* ನಿವರು). ಕರದೆ ನೇವರಿಸುವಲ್ಲಿ ತಡವೆಮ್ಬ ಶಬ್ದಮದು (Šm. 108). ಕುರುಳಂ ಕೊರುಗುರಿನ್ದೆ ನೇವರಿಸುತಂ (Rśv. 7, 10). ಕುರುಳಂ ನೇವರಿಸಿ (8, after 82). ಧನುವ ನೇವರಿಸಿದನು (Râm. 3, 6, 7). See Čpr. 7, 127; Râm. 3, 8, 23; 6, 12, 37; 6, 53, 29. 101; Rśv. 4, after 14; J. 26, 12.

ನೇವಳ nêvaḷa. (Šmd. 157). = ನೇವಣ, ಲೇವಳ, ಲೇವಾಳ. A necklace of silver or gold (Tĕ. ನೇವಳ, ನೇಹಳ; Grj. 3, after 91; Bp. 4, 37; 42, 11; 44, 48; *cf.* ನೇಲ್? M. ತೊಙ್ಙಲ್, ornamental hangings). **2,** a silver or gold girdle or zone (Tu.). ನೇವಳವಾದರೆ ಹವಳವ್ದು ಆದೀತೇ? (Prv.).

ನೇವುರ nêvura. Tbh. of ನೂಪುರ q. v. (ಅನ್ದುಗೆ Bhn. 21; Grj. 3, 118; 4, 19; Bp. 42, 11; V. 4, 86). See ಪಿರ-.

ನೇಸಱ್ nêsaṟ. (Šmd. 59). **ನೇಸಱು.** The sun (ಪೊತ್ತು, ಸೂರ್ಯ Šmd. I; ದಾನ ಜೊಡರ್ Čt. I, 91; ರವಿ I, 95. 103; II, 20; ನಿಸಿವಗೆಯ, ತಾವರೆಗೆಳೆಯ, ಪೊತ್ತು, etc., ಸೂರ್ಯ Šm. 14 Kk. 45; ಇನ, ಸೂರ್ಯ Si. 435; T. ಞಾಯಿಱು, ನಾಯಱು, ನಾಯಿಱು; M. ಞಾಯಱು, ಞಾಯಿಱು; T. ನೀಱಲ್ light; M. ನೇರ, the sun, daylight; *cf.* ನೆಗಱ್ 2). ನೇಸಱು ಬಟ್ಟಂ (ಪೊತ್ತು Čt. I, 35). ಆವನಾನೊಬ್ಬ ವಿಪ್ರ ನಿದ್ರೆಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರಲು ನೇಸಱು ಅಸ್ತಮಯ ಮಾಡುಹುದು, ಆವನೊಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಮಲಗಿರಲು ನೇಸಱು ಉದಯ ಮಾಡುಹುದು, ಆ ಇಬ್ಬರು ತಱುವಾಯೆನ್ದ ಅಭಿನಿರ್ಮುಕ್ತನು ಅಭ್ಯುದಿತನು ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಕುಮುದಂಗಳ ನಗೆ ಬತ್ತಿದುವು ಪಾಯ್ವ ನೇಸಱಿನ್ ಅಗಲ್ (Lliv. 3, 5). ತಱ ತಱನೆ ನೇಸಱ್ ಮೂಡಿದುದು (Šmd. I & 229). See Šmd. 156. 264; Čpr. 4, 72; Abh. P. 9, 112; J. 7, 50; Si. 255; ಪಡು-, ಮುನ್-. — ನೇಸಱಣುಗ. -ಅಣುಗ. Yama (ಜವ, ಅಱ, etc., ಅನ್ತಕ Šm. 12). — ನೇಸಱುಗಲ್. -ಕಲ್. The sun-stone: crystal (ಸೂರ್ಯಕಾನ್ತ Ŝs.). — ನೇಸಗಗಲ್. = ನೇಸಱುಗಲ್. (ಮಾರ್ತಾಣ್ಡೋಪಲ Čt. II, 81). — ನೇಸಗುವರ. -ಕುವರ. Yama (Kk. 15). — ನೇಸಪಱು. The sun to set (Abh. P. 15, after 38). — ನೇಸಮ್ರಯಣ. (Šmd. 217). The sunny season of spring.

ನೇಸ್ತ nêsta. = ನೇಹ. Love (My.).

ನೇಸ್ತಗಾತಿ nêsta-gâti. A female friend (My.).

ನೇಸ್ತಗಾಱ nêsta-gâṟa. A male friend (My.).

ನೇಹ nêha. Tbh. of ಸ್ನೇಹ. (ತಕ್ಕ Čt. II, 36; ಅಕ್ಕಱು II, 72; ಕಾದಲ್ಮೆ II, 81; Kk. 88; ಕಾದಲ್ಮೆ, ನಲ್ಮೆ, ಒಲಿಪ್, ಕೂರ್ಮೆ Šm. 75; Kk. 30; Grj. 2, after 106; Râm. 6, 53, 101). 2, a sexual organ (Bp. 42, 15). — ನೇಹಗಲಹ. -ಕಲಹ. A lover's quarrel, mere wanton quarrelsomeness (J. 26, 5).

ನೇಹಿ nêhi. Tbh. of ನೇಮಿ. A large timber tree, Ougeinia dalbergioides Benth. (St. & Pl.).

ನೇಳಿಲ್ nêḷal. = ನೆಳಲ್ 2. (ಪ್ರಿಯಂಗು, ಶ್ಯಾಮ, ಫಲಿನಿ Mr. 111).

ನೈ nĕi. nay. For Kannada (or Tbh.) words that appear with this initial in writ see ನೆಯ್ or ನಯ್.

ನೈಋತ್ಯ nairitya. Tbh. of ನೈಋರ್ತ್ಯ. (J. 15, 11; B. 4, 115).

ನೈಕ na-êka. *Not one, more than one, several, many, manifold.*

ನೈಕಭೇದ naika-bhêda. *Of many kinds, various.*

ನೈಕಷೇಯ naikashêya. (fr. ನಿಕಷೆ). A child of Nikashâ: *a râkshasa, a fiend.*

ನೈಗಮ naigama. (fr. ನಿಗಮ). Relating or belonging to the vêda. 2, *a road.* 3, *a townsman, a citizen.* 4, *a trader, a merchant* (see s. ವಣಿಜ).

ನೈಚಿಕೆ naicikĕ. (fr. ನೀಚಿ). *An excellent cow* (ತಲೆಯಾವು Hlâ.). 2, the head or forehead of an ox (ಹಣೆ Mr. 179).

ನೈಚ್ಯ naicya. (fr. ನೀಚ). Lowness, vileness; humility (My.; Tĕ.).

ನೈಜ naija. (fr. ನಿಜ). *Own, one's own,* inherent. 2, real; reality, truth (ನನ್ನಿ, ಸತ್ಯ Kk. 48). See Bp. 3, 68; 57, 19; J. 9, 27; 26, 9; 27, 20; Ŝs. s. ಬೇದ 2.

ನೈಜಾಮು naijâmu. (fr. ನಿಜಾಮು). Relating or belonging to the nijâmu, Nizâm (My.).

ನೈಪಥ್ಯ naipathya. = ನೇಪಥ್ಯ. (J. 2, 27; 10, 6; Tĕ.). — ನೈಪಥ್ಯಂಗೆಯ್. -ಗೆ-. To attire one's self (Rśv. 5, after 19). — ನೈಪಥ್ಯನ್ದಳೆ. -ತಳೆ. To put on ornaments (Rśv. 6, after 11). — ನೈಪಥ್ಯಮ್ಬಡೆ. -ಂ-ಪಡೆ. To be decorated (Rśv. 6, after 11).

ನೈಪಾಲಿ naipâli. (fr. ನೇಪಾಲ). Nepaulese. 2, *red arsenic.*

Digitized by Google

ನೈಪುಣ್ಯ naipuṇya. (fr. ನಿಪುಣ). Dexterity, cleverness, skill; dexterous, etc. (Čpr. 3, 27; 4, after 12; Bp. 46, 39).

ನೈಮಿತ್ತಕ naimittaka. (fr. ನಿಮಿತ್ತ). Accidental, occasional, produced by particular circumstances. (My.).

ನೈಮಿಷ naimisha. (fr. ನಿಮಿಷ). Momentary. 2, N. of a forest. (J. 22, 22).

ನೈಮೇಯ naimêya. = ನಿಮಯ. *Barter, exchange.*

ನೈಯಗ್ರೋಧ naiyagrôdha. (fr. ನ್ಯಗ್ರೋಧ). *Belonging to or made of the nyagrôdha.*

ನೈಯಾಯಿಕ naiyâyika. (fr. ನ್ಯಾಯ). Knowing the nyâya philosophy or the laws of logic; a dialectitian, a logician. (Čpr. 1, 25).

ನೈರಸ nairasa. (fr. ನೀರಸ). The state of being devoid of taste, unsavory; saplessness (Bp. 56, 57).

ನೈರುತಿ nairuti. Tbh. of ನೈಋತಿ. (My.).

ನೈರುತ್ಯ nairutya. Tbh. of ನೈಋತ್ಯ. (Bp. 1, 64; 2, 28; My.).

ನೈರ್ಋತ nairṛita. (fr. ನಿರ್ಋತಿ). (= ನಿರುತಿ). Relating to nirṛiti; south-western. 2, *the ruler of the south-west quarter.* 3, a child of Nirṛiti: *a râkshasa, a demon.*

ನೈರ್ಋತಿ nairṛiti. = ನೈರುತಿ. The south-west quarter. 2, a râkshasa.

ನೈರ್ಋತ್ಯ nairṛitya. = ನೈಋತ್ಯ, ನೈರುತ್ಯ. Relating to nirṛiti; south-western.

ನೈರ್ಮಲ್ಯ nairmalya. (fr. ನಿರ್ಮಲ). Stainlessness, purity; virtue (ಪುಣ್ಯ, ನಿರ್ಮಲ Nn. 68; Bp. 54, 59). See ತಿಳಿ.

ನೈಲ್ಯ nailya. (fr. ನೀಲ). Blueness; dark-blue, blackness. (My.).

ನೈವೇದ್ಯ naivêdya. (fr. ನಿವೇದ್ಯ). = ನಿವೇದನ. An offering of eatables presented to a deity, an idol or any deified object. (Bp. 33, 10; J. 30, 40; Si. 242; My.). ನೈವೇದ್ಯಕ್ಕೆ ನಾಯಿ ಮುಟ್ಟಿದರೆ ನೈಷಧಪತಿ ಏನು ಮಾಡ್ಯಾನು? (Prv.). See Jns. s. ಎಬ್ಬಿಸು. — ನೈವೇದ್ಯ ಈ. To present a naivêdya (Bp. 33, 10). — ನೈವೇದ್ಯ ಕೊಡು. = ನೈವೇದ್ಯ ಈ. (B. 4, 133). — ನೈವೇದ್ಯ ತೋರಿಸು. To show eatables at one's dinner to a deity (liṅga, etc.) before eating them (B. 5, 61; My.). — ನೈವೇದ್ಯ ಮಾಡು. = ನೈವೇದ್ಯ ಕೊಡು. (My.).

ನೈಶಾಟ naiśâṭa. (fr. ನಿಶಾಟ). Relating to a demon or demons (Râm. 3, 6, 4).

ನೈಷಧ naishadha. (fr. ನಿಷಧ). Relating to Nishadha. 2, Nala (see Prv. s. ನೈವೇದ್ಯ). 3, an epic poem treating on Nala's adventures (My.).

ನೈಷ್ಕಿಕ naishkika. (fr. ನಿಷ್ಕ). *A mint-master.*

ನೈಷ್ಠಿಕ naishṭhika. (fr. ನಿಷ್ಠೆ). Steady, firm, devoted; vowing abstinence and chastity. (My.).

ನೈಷ್ಠಿಕತನ naishṭhikatana. Constancy, steady adherence to rule, firm belief (My.).

ನೈಸರ್ಗಿಕ naisargika. (fr. ನಿಸರ್ಗ). Natural, innate, inherent, original. (My.).

ನೈಸ್ತ್ರಿಂಶಿಕ naistrimśika. (fr. ನಿಸ್ತ್ರಿಂಶ). *A swordsman.*

ನೊಗ nŏga. = ನಗ 3. Tbh. of ಯುಗ (Śmd. 343). A yoke (ಯುಗ Nn. 90; ಸಂಯ, ಸಾಮ್ಯ, ಯುಗ Mr. 286; ಕೂಬರ, ಯುಗನ್ಧರ Si. 277; J. 25, 26; C.; Tĕ.; T., M. ನುಗ). ನೊಗನು ತಲೆಯೂರು ಬಣ್ಣಿ ಎಪ್ಪಿವೆಲ್ಲಂ ಹೂಡುವ ಎತ್ತುಗಳು ಕ್ರಮದಿನ್ದ ಯುಗ್ಯ ಪ್ರಾಸಂಗ್ಯ ಶಾಕಟ ಎನಿಸುಗು; ನೊಗದ ಕೀಲು (ಯುಗಕೀಲಕ); ತಿದ್ದಲಿನ್ದು ನೊಗದ ಕೆಲದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ ಹೋರಿ (ಯುಗಪಾರ್ಶ್ವಗ, ಪೃಷ್ಠವಾಹ್ Nr.). ಬಣ್ಣಿಯ ನೊಗ (ಯುಗ Si. 410). ನೊಗ ಇದ್ದರೆ ನೇಗಲು, ಮಗ ಇದ್ದರೆ ತನ್ದೆ (Prv.). — ನೊಗಪಟ್ಟಿ. The broad strap attached to a yoke and passed round the ox's neck (My.).

ನೊಚ್ಚಗೆ nŏččagĕ. = ಲೊಚ್ಚಗೆ. Agreeableness, pleasant feeling arising *e. g.* for the body from sitting before a fire, for the mouth from eating betel-nut, or for the ear from hearing pleasant words (My.; *cf.* ನಚ್ಚು 1). ನುಚ್ಚಿಗೆ ಬೆಚ್ಚುವವ ನೊಚ್ಚಗೆಮಾತಾಡಿದರೂ ನಚ್ಚಿಗೆ ಸಾಲದು (Prv.).

ನೊಚ್ಚಿತು nŏččitu. That is one's desire: that is to the full satisfaction of one's desire (Abh. P. 10, 153).

ನೊಣ nŏṇa. = ನೊಣವು, ನೊಳ, ನೊಳವು. A fly (Bp. 46, 59; 60, 43; My.; T., M. ನುಳಮ್ಬು, ನೊಳ್ಳಲ್, a musquito or gnat; M. ನುರಿಮ್ಬು, a gnat, chiefly an eye-fly, *cf.* ನೊರಜು). ಕಾಡ ನೊಣ (ದಂಶ, ವನಮಕ್ಷಿಕೆ); ಕರಿಯ ನೊಣ (ನೀಲಮಕ್ಷಿಕೆ, ಚರ್ವಣೆ); ದೊಡ್ಡ ನೊಣ (ಪತಂಗಿಕೆ, ಪುತ್ತಿಕೆ); ಜೇನ ನೊಣನು (ಸರಘೆ, ಮಧುಮಕ್ಷಿಕೆ Nr.). ನೊಣ ಕೂಡಿಸಿದ ಜೇನು ಮಣುವಾದರೆ ಹೆಣ ಹೊತ್ತವನಿಗೇನು? — ನೊಣ ಕೂತರೆ ವ್ರಣ ಹೊರ್ತು ಹೆಣ ಜೀವಿಸೀತೇ? — ನೊಣದನ್ತೆ ತಾನೂ ಕೆಟ್ಟು, ಪರರನ್ನೂ ಕೆಡಿಸುತ್ತಾನೆ. — ನೊಣ ಬಿದ್ದ ಊಟಾ ಮಾಡಿ ಕಳಕಳಿಸಿದ ಹಾಗೆ. — ನೊಣ ಮಣುವಾದೀತೇ? — ಬೆಲ್ಲವಿದ್ದ ಕಡೆ ನೊಣ, ದಡೆ ನಾಲ್ಕಕ್ಕೆ ಮಣ (Prvs.). See Si. 175. 176. 367. — ನೊಣಕಸ. A common plant, Plectranthos cordifolius Don. (Z.). — ನೊಣಗಿಚ್ಚಯಾಟ. A play at which one loses when a fly sits down on his peg (My.). — ನೊಣದ ಗಿಡ. = ನೊಣಕಸ. (Z.). — ನೊಣಬೇಸಚಿಕ್ಕಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 11).

ನೊಣಚು nŏṇaču. = ನುಣ್ಚು, etc. (My.).

ನೊಣಬ nŏṇaba. A man of a caste-division of the Kuṛubas (My.).

ನೊಣವು nŏṇavu. = ನೊಣ. ನೊಣವಿಂಗೆ (Bp. 23, 6).

ನೊಣೆ nŏṇĕ. 1. (= ನುಂಗು). To swallow (ಗಿಲನ Śmd. Dh.; Čpr. 4, 34; Abh. P. 13, 45; Rāv. 8, 120; V. 4, 120).

ನೊಣೆ nŏṇĕ. 2. To clean with the tongue the teeth of substances lodged between them (My.).

ನೊತ್ತು nŏttu. = ನತ್ತು. (My.).

ನೊದೆ nŏdĕ. = ಮೊದೆ. (My.).

ನೊನ್ದಿಸು nŏndisu. = ನನ್ದಿಸು, ನುನ್ದಿಸು. To extinguish, to quench (Bp. 19, 58; My.; B. 4, 60; T. ನುದು, ನೊದು, ನೂರ್). ನೊನ್ದಿಸಿದಷ್ಟೂ ಉರಿದರೆ ಹನ್ದಿ ಏನು ಮಾಡೀತು? (Prv.).

ನೊನ್ದು nŏndu. 1. = ನನ್ದು 1, ನುನ್ದು. To be extinguished, to go out, to be quenched (My.; B. 4, 31. 60; T. ನೂರ್). 2, = ನೊನ್ದಿಸು (My.).

ನೊನ್ದು nŏndu. 2. P. p. of ನೋ.

ನೊಪ್ಪ nŏppa. = ನೊಪ್ಪನೆ (Śmd. 229). ನೊಪ್ಪ ನೆಗೆದು (Grj. 1, 104). — ನೊಪ್ಪ ನೊಪ್ಪನೆ. (Śmd. 229). ನೊಪ್ಪ ನೊಪ್ಪನೆ ಪೇರ್ (229 Mdb.). — ನೊಪ್ಪನೆ. = ನೊಪ್ಪ, q. v.

ನೊಯ್ nŏy. ನೊಯು. = ನೋ, etc. ನೊಯ್ಯವೇ ಕರಟಿಸರುಹಂಗಳ್? (Bp. 38, 36).

ನೊಯಿಸು nŏyisu. = ನೋಯಿಸು. To cause to feel pain (Tĕ. ನೊಂಚು). ನಿಷ್ಠುರನುಡಿಯಿನ್ದ ಅವರ ಮನಸ್ಸು ನೊ

Digitized by Google

ಯಿಸ ಬಾರದು (B. 4, 72). ನೊನ್ದವನಿಗೆ ನೊಯಿಸಿದರೆ ಕೊನ್ದ ಪಾಪ ವಲ್ಲವೇ? (Prv.).

ನೊಯ್ಯು nŏyyu. = ನೊಯ್. (My.). P. p. ನೊನ್ದು.

ನೊರಜು nŏraju. = ನೊರಂಜು (Śmd. 48), ನುಸಿ 2, No. 2. A (musquito or) gnat, an eye-fly (ತುಷ Mr. 177; ಭೃಂಗಾರಿ G.; Bh. 6, 5, 38; Śēv. 3, 45; C.; see s. ನೊಣ). ಕುರುಬು ಮೇರುವೆ ಇಲ್ಲ, ನೊರಜುಗಳ ಸ್ವರ ಹೆಚ್ಚು (Prv.).

ನೊರಂಜು nŏrañju. = ನೊರಜು, q. v.

ನೊರೆ nŏrĕ. Foam, froth, scum (ಫೇನ, ಡಿಣ್ಡೀರ, ಅಬ್ಧಿಕಫ Hlā., Nr., Mr. 415; ಫೇನ Nn. 6; ಜತ್ತುಳ Kk. 13, Śm. 35; C.; Tĕ. ನುರುಗು, ನುರುವು, ನುರ್ವು; M. ನುರೆ, T. ನುರೈ). ಸಮುದ್ರದ ನೊರೆ (ಫೇನ, etc. Si. 334). ನೊರೆ ಕಾಯುವಾಗ್ಯೆ ಹರ ಎನ್ದರೆ ಬಿಟ್ಟೀತೇ? (Prv.). See Čpr. 8, after 4; 8, 97; Bp. 51, 53; 61, 66; Č. Bp. 42, 14; Bh. 3, 6, 25; J. 6, 3. 9; ಬೆಳ್ನೊರೆ. — ನೊರೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. Foam, etc. to be formed (My.). — ನೊರೆಗಡಯಣ. -ಕಡಿಯಣ. A bit full of foam (Rām. 6, 30, 10). — ನೊರೆನೆತ್ತರ್. Foamy or scummy blood (Abh. P. 13, 47). — ನೊರೆಮಾಲೆ. A garland of foam (Rśv. 13, after 77). — ನೊರೆವಾಯ್. -ಬಾಯ್. A mouth covered with or containing foam (Bp. 20, 11; 46, 56; V. 11, 61). — ನೊರೆವಾಲು. = ನೊರೆಹಾಲು. Frothing milk fresh from the cow (My.). — ನೊರೆವಿಣ್ಣು. -ಪಿಣ್ಣು. A foam-mass (Rśv. 6, after 24). — ನೊರೆವುಲ್. -ಪುಲ್. Frothy, soft grass (Čpr. 4, 47). — ನೊರೆಹಪ್ಪಳ. A kind of rice-happaḷa (C.). — ನೊರೆಹಾಲು. = ನೊರೆವಾಲು. See Sp. s. ಉಣ್ಣೆ 2.

ನೊಱಜು nŏṟaju. = ನಱುಜು, etc. (My.).

ನೊಸಲ್ nŏsal. = ನೊಸಲು. The forehead (ಲಲಾಟ, ಅಲಿಕ, ಗೋಧಿ Nr., Hlā.; ಪಣೆ, ಹಣೆ Śm. 71. 96; T., M. ನುದಲ್; Tĕ. ನುದುರು; Tu. ನೆಸಲ್; *cf.* ಮುಸುಡು). ನೊಸಲನ್ ಅಲಿವ ಕುರುಳು (ಭ್ರಮರಕ Hlā.). ನೊಸಲೊಳ್ ಅಲೆವ ಕುರುಳ್ಗಳ್ (ಅಲಿ Mr. 320). ನೊಸಲ ಇಲುವು (ಲಲಾಟಾಸ್ಥಿ, ಶಙು Nr.). See Čpr. 2, 89; 4, 14; 5, 127; Bp. 4, 28; 38, 41; 36, 23; 43, 32; 46, 13; Rśv. 6, after 11; 13, 63; J. 5, 7; ಪೆರ್-. — ನೊಸಲಕ್ಕರ. -ಅಕ್ಕರ. The writ of destiny on the forehead (Śmd. 69; Čpr. 8, 87). — ನೊಸಲ ಕಣ್ಣು. An eye on the forehead (Bp. 27, 14). ನೊಸಲ ಕಣ್ಣ, who has an eye on the forehead: Śiva (9, 30). ನೊಸಲ ಕಣ್ಣ ದೇವ, Śiva (Śmd. 162). — ನೊಸಲ ಪಟ್ಟ. A plate on which a favourite god's name is written and put on the forehead by the bride and bridegroom; a plate on which some laudatory words are written, put on the forehead of horses; etc. (ಲಲಾಟಿಕೆ Nr.). — ನೊಸಲ ಬರಹ. = ನೊಸಲಕ್ಕರ. (Bp. 61, 7). — ನೊಸಲ ಬೊಟ್ಟು. A mark made with sandal, etc. on the forehead. ಗೋರೋಚನ ಸುಗನ್ಧದಿನ್ದ ರಚಿಸಿದ (ದೇಡತಿಯರ) ನೊಸಲ ಬೊಟ್ಟು (Rāghč. 17, 65).

ನೊಸಲು nŏsalu. = ನೊಸಲ್. (Bp. 47, 31; My.). ಆನೆಯ ನೊಸಲು (ಅವಗ್ರಹ, ಲಲಾಟ Hlā.). ನೊಸಲಿನ ಬರಹ ಬಸಲೆಯಿನ್ದ ಬರಸ ಬಹುದೇ? (Prv.).

ನೊಳ nŏḷa. = ನೊಳವು (Śmd. 56), ನೊಣ, etc. (ಮಣ್ಚು Kk. 85; Śm. 44. 85).

ನೊಳಲೆ nŏḷalĕ. (ನೊಡಿಲೆ). = ಮೊಳಲೆ. A shell or tube (?; see ನಾಯ್-, ನಾಯಿ-; *cf.* ನಳ್ಳಿ? Tu. ನೊಲ್ಲು, a kind of water-snake).

ನೊಳವು nŏḷavu. = ನೊಳ, q. v. ಸಂಚರಿಸುವ ನೊಳವು (Śmd. 56).

ನೋೞೆ nōḻĕ. = ನುಗುಳ್. To creep in, etc. (T. ನುಜ್ಜೈ, M. ನುಟ್; My. occasionally).

ನೋ nō. = ನೊಯ್, ನೊಯ್ಯು, ನೋಯು. To feel or suffer pain, to ache; pain to be felt; to be afflicted or grieved (ವ್ಯಥನ Śmd. Dh.; M.; T. ನೋ, ನೋಗು). P. p. ನೊನ್ದು (Śmd. 276). ಕಣ್ ನೊನ್ದಪುದು (190). ಕಿಮುಟ್ಟಿದ ತಳರನ್ತೆ ನೊನ್ದು (39). ನೋವುದು (ಆದೀನವ, ಆಸ್ರವ, ಕ್ಲೇಶ Nr.). ಹಸ್ತಂ ನೊನ್ದಿತು (Bp. 38, 37). ಕೆಯ್ಗಳು ನೋಯೆ (38, 36). ನೋವನ್ನು (18, 52). ಬಿಱುಹೊಯಿಲಿನಿಂ ನೊನ್ದು ಅಖಿಲ ಜೈನರು (52, 15). ಆಪತ್ತಿನ್ದೆ ನೊನ್ದು (29, 12). ನೊನ್ದು ಮನದಲಿ (36, 8). ಚಿತ್ತದಲಿ ನೊನ್ದವರು (38, 8). ಮನಸು ನೊನ್ದಪುದೋ? (38, 35). ನೋಯಲೊಲಿಲುವ ಶರಭ ಸಿಂಹ etc. (Bh. 3, 13, 28). ಶಂಕರಶರಣಜನಂ ನೋಯೆ (Rśv. 13, 25). ಮಾಯದ ವೀರನಂ ನೋಯಲಿಬೀದು (6, after 11). ಮನ ನೊನ್ದು ನುಡಿದನು (Bh. 1, 8, 4). ಚನ್ದನವ ಕರಗಿಸಲು ನೊನ್ದು ಪರಿಮಳಮಕ್ಕು, ಸನ್ದಣಿವನದಿದ ಸತ್ಪುರುಷರೆನಿಸರು ಸಯ್ರಿಸರು (Sp.). See Bp. 38, 9. 10; Rśv. 13, after 96; J. 20, 20; 28, 18. 35; ಕಡು-.

ನೋ nō. *Nor; not.*

ನೋಚು nōču. (= ನೋಯಿಸು). (Abh. P. 3, 56).

ನೋಟ nōṭa. (fr. ನೋಡು). Looking at or on; viewing, beholding, seeing; (pondering); examination; a sight, a spectacle; sight, the power of seeing; a look; appearance (ನಿಭಾಲನ, ನಿಶಾಮನ, ನಿಧ್ಯಾನ, ಅವಲೋಕನ, ಈಕ್ಷಣ, ದರ್ಶನ, ದ್ಯೋತನ, ದೃಷ್ಟಿ Hlā., Nr.; ದರ್ಶನ, ಧ್ಯಾನ, ಅವಲೋಕನ, ಲಕ್ಷಣ Mr. 316; ಸದೃಶ್ಯ Nn. 158; ಪ್ರೇಕ್ಷಣ, ಪೆಕ್ಕಣ Kk. 59; ದೃಷ್ಟಿ, ದರ್ಶನ Si. 415; ಅವಲೋಕ, ಅವೇಕ್ಷೆ G.; C.; T., M. ನೋಟ್ಟ). ಒಳ್ಳಿಹ ನೋಟವು (ವಲ್ಗುದರ್ಶನ Nr.). ಕಡೆಗಣ್ಣ ನೋಟ (ಕಟಾಕ್ಷ Hlā.; ಕಟಾಕ್ಷ, ವಿಕ್ಷೇಪ Mr. 316). ಸಿಟ್ಟಿನ ನೋಟ (ಅದೃಷ್ಟ G.). ಮುನಿದು ನೋಡುವ ನೋಟ (ಅದೃಷ್ಟಿ Nr.). ಆಟಂ ಪಾಟಂ ತೀಟಂ ನೋಟಂ (Śmd. 250). ಅವನ ನೋಟ ದೂರ ಹರಿಯುವದಿಲ್ಲ (My.). ನೋಟವಿಲ್ಲದೆ ಓಟ ಮಾಡಿದರೆ ಕಾಟಾ ತಪ್ಪದು.—ನೋಟಕ್ಕೆ ನಾಟ್ಯ, ಊಟಕ್ಕೆ ಕೂಟ.—ನೋಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಊಟಾ ಬಿಟ್ಟು, ಕಾಟಾ ತನ್ದು ಕೊಣ್ಡ.—ನಾಣ್ಯದ ನೋಟ ಬಲ್ಲವನೇ ಸೆಟ್ಟಿ.—ನೋಟದಿನ್ದ ಕಣ್ಣು ಓಟ ಆಯಿತು.—ನೋಟ ನೆಟ್ಟಗಿದ್ದರೆ ಕಾಟ ಹ್ಯಾಗೆ ಬನ್ದೀತು?—ನೋಟ ನೋಡಿದರೆ ಕಾಟ ಉಣ್ಟು.—ನೋಟ ಪೆಟಿರಿಚ್ಛೆ, ಊಟ ಮನದಿಚ್ಛೆ (Prvs.). See Śmd. 244; Čpr. 8, 53. 56; Bp. 9, 12; 10, 55; 18, 83; 34, 9; 35, 21. 23; 35, 34; 40, 4; 47, 65; 48, 31; J. 5, 60; 7, 6; 15, 43; ಕಣ್ಣೋಟ, ಬಿಱು-, ಮೆಯ್-, ಸವಿ-. — ನೋಟವನ್ದಿಗೆ. -ಅಂತಿಗೆ. To look at one another (Grj. 4, 69). — ನೋಟ ಬೇಟ. Looks and love-gestures (Abhā. 2, 78).

ನೋಟಕ nōṭaka. A looker-on, a spectator; an eye-witness. ನೆಲನ್ ಅದಿರೆ, ನೋಟಕರ್ ಕಣ್ಣಲಸೆ, ಮನಂಗೊರಗೆ (Śmd. 294). See Čpr. 5, after 76; 8, 48; Abh. P. 3, 39; Bp. 28, 50; 57, 32; 60, 32; Bh. 2, 2, 94; 3, 19, 50; Rām. 5, 8, 29; J. 15, 39; 17, 9.

ನೋಟಕಾಱ nōṭa-kāṟa. = ನೋಟಕ. (Bh. 6, 4, 26).

ನೋಟಗಾಱ nōṭa-gāṟa. A looker-on, a spectator (My.). 2, an examiner: a shroff (My.). ಕತ್ತೆ ಚಿತ್ರಗಾಱನ ಮಿಣ್ಡ, ಹಣ ನೋಟಗಾಱನ ಮಿಣ್ಡ, ಟವಣೆ ಶಾನಭೋಗನ ಮಿಣ್ಡ (Prv.).

ನೋಡಿಸು nōḍisu. To cause to look at or on, to cause to examine (ಲೋಚನಕ್ರಿಯೆ Śmd. Dh.; Bp. 2, 48; J. 30, 53; My.).

Digitized by Google

ನೋಡು nôḍu. = ನೋಳ್. To look; to look on; to look at, to view, to behold; to look after; to examine; to consider; to take care; to see (ಪ್ರೇಕ್ಷಣ Šmd. Dh.; C.; T., M. ನೋಕ್ಕು; *cf.* ಚೂಪು 1). ಅಕ್ಷಿಯಿಂ ಕೆಳಗೆ ನೋಡಲು (ನಿಮೀಲನ Mr. 317). ಮೇಲು ಕೆಳಗಂ ನೋಡುವುದು (ದೇವದತ್ತ 52). ಕೋಪಿಸಿ ನೋಡಿದಂ (ಕಿಸುಗಣ್ಣಿದಂ Čt. II, 107). ನೋಡುವಂ or ನೋಳ್ಪಂ (Šmd. 28). ಯಕಾರ ಲಕಾರಂಗಳ್ಗೆ ನೋಡಿ ಕೊಳ್ವುದು (59). ಮೊಗನ್ನೋಡಿದಂ or ಮೊಗ ನೋಡಿದಂ (200). ಸಸಿಯಂ ನೋಡಿ (267). ಹೆಚ್ಚು ಕುನ್ದುಗಳ ನೋಡುವವರು (ಸದಸ್ಯರ್); ಮುನಿದು ನೋಡುವ ನೋಟ (ಅದೃಷ್ಟಿ Nr.). ನಿನ್ನಂ ನೋಡುವೆನ್ನ ಕಣ್ಗೊಡೆಯುದಿರದಕಟ! (J. 28, 17). ಲೀಲೆ ಮಿಗೆ ನೋಡುವಚ್ಚರಿಗಳಂ ನೋಡುವಂ (28, 22). ಕನ್ನಡಿ ಸಾಲಿಡೆ ನೋಡಿ ಬೇಡರಂ (Rśv. 5, 116). ಉಲ್ಲಾಸದಿನ್ದ ಜಗಿದಾ ಡುವ ಕುದುರೆ ಮರಿಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇವೆ (B. 3, 90). ನೋಡುವ ಕನ್ನಡಿ (4, 226). ಅವನು ಊರೊಳಗಿನ ಬಡವರ ಸಾಲೆಗಳನ್ನು ನೋ ಡುತ್ತಿರ ಬೇಕು (5, 281). ನೋಡದ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣದ ಗೊಮ್ಬೆ.— ನೋ ಡದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಆಡದ (unfixed) ಸಮ್ಬಳ.— ನೋಡದ ವಸ್ತು ಆದಿದರೆ ಬನ್ದೀತೇ?— ನೋಡದೆ ಆಡಿದರೆ ಕೇಡು ತಪ್ಪದು.— ನೋಡಿ ಕೊಣ್ಡು ಉ ಣ್ಣದಿದ್ದರೆ ಮಾಡಿದವಳೆನ್ದ ಏನು?— ನೋಡಿದರೆ ಕಾಣದ್ದು ಓದಿದರೆ ಸಿಕ್ಕೀ ತೇ?— ನೋಡಿದಷ್ಟೂ ಮಗ ಬಡವನಾದರೆ ಮಾಡಿದವರ ಪುಣ್ಯ (simply: fruit of former actions).— ನೋಡಿ ನಡೆಯೋನಿಗೆ ಕೇಡು ಬಾರ ದು.— ನೋಡಿ ಬರದರೆ ಪರರನ್ನು ತಿನ್ದಿತು, ನೋಡದೆ ಬರದರೆ ತನ್ನನ್ನೇ ತಿನ್ದಿತು.— ನೋಡಿ ಗೇಯೋಕೆ ಉಣ್ಣು ಮಲಗೋಕೆ ಯಾರೂ ಕಲಿಸ ಬೇಡ.— ನೋಡಿ ಬಾ! ಎನ್ದರೆ ಸುಟ್ಟು ಬನ್ದ (Prvs.). See Šmd. 98. 112. 153. 255. 260. 272; Čpr. 1, 95; 2, 79; Bp. 4, 65. 66; 14, 18; 19, 85; 20, 13; 37, 52; 40, 14. 16. 36. 42; 45, 31. 32. 33; 49, 17; 50, 25; 52, 36; 53, 17; 54, 81; 57, 32; 58, 36; 60, 27; Bh. 2, 13, 23; Šm. 24. 33. 75; RÂm. 3, 2, 19; Rśv. 5, 39; 6, 32; J. 2, 65; 28, 35. 44; 31, 35; Si. 237. 356. 368. 378. — ನೋಡ ನೋಡು. rep. (B. 2, 30). — ನೋಡು ನೋಡು. rep. (Šmd. 230; Bp. 19, 24; 33, 3; 35, 2; 36, 51; 55, 37; J. 3, 37; 28, 26; B. 5, 143. 169). — ನೋಡೇ ನೋಡಿ. = ನೋಡಿಯೇ ನೋಡಿ. (B. 3, 2).

ನೋಡುವಿಕೆ nôḍuvikĕ. Looking, etc. (ಆಲೋಕ, ದರ್ಶನ Si. 404). ಹುಡುಕಿ ನೋಡುವಿಕೆ (ಅನ್ವೀಕ್ಷಣ, ವಿಚಯನ, ಮಾ ರ್ಗಣ, etc. 398).

ನೋತ nôta. Ache, pain (My.). ನೋತವಾದರೆ ಹೇತರೆ ತಪ್ಪೀತೇ?— ನೋತವುಳ್ಳವನು ಕೋತಿಯ ಹಾಗೆ (Prvs.). See Prv. s. ಮಣ್ಡೆ; ಮೆಯ್-.

ನೋತು nôtu. = ನೋನ್ತು. P. p. of ನೋನು.

ನೋದ nôda. Pushing, impelling, inciting. See ಎ-.

ನೋನ್ nôn. = ನೋನು. To observe a vow or religious obligation, to perform any (thing as a) meritorious act of devotion or austerity (ವ್ರತಾಚರಣ Šmd. Dh.; Tĕ. ನೋಚು, ನೋಮು; T., M. ನೋಲ್). P. p. ನೋನ್ತು (Šmd. 287 Cm.; Čpr. 1, 32. 75; Abh. P. 15, after 54; Bp. 2, 48. 51. 57; J. 18, 19). ನೋನ್ಪಂ (Šmd. 275).

ನೋನಿಸು nônisu. To cause to perform something as a meritorious act, etc. ಆಯಿರ್ದ ಮಾಟ್ಕಿಯೊಳೆ ಪರಮಾಯುಷ್ಯಾನ್ತಮ್ಬರಂ ನಿರಾಕುಲಮಾಗಿರ್ಪಾಯಿರವಿನ ಜೈನಾಭಿಪ್ರಾ ಯಂ ಪ್ರಾಯೋಪಗಮನಮಂ ನೋನಿಸಿದಂ (Šmd. 64. 128; Kâvy. I, 1*b*, 7).

ನೋನು nônu. = ನೋನ್. ನಿನ್ನಂ (*i. e.* ನಿನಗಾಗಿ) ನೋನುವೆವು (Bp. 48, 19). P. p. ನೋತು (My.).

ನೋಮ್ಪಿ nômpi. = ನೋಮ್ಪು. Any religious act or obligation enjoined by the gods; any meritorious act of devotion or austerity (Abh. P. 15, after 54; Bp. 2, 48. 49; 3, 14; J. 30, 40; My.; Tĕ. ನೋಮು; T., M. ನೋನ್ಬು; see ಉದ್ಗಿ).

ನೋಮ್ಪು nômpu. = ನೋಮ್ಪಿ. (V. 14, 56; My.).

ನೋಯಿಸು nôyisu. (Šmd. 25). = ನೊಯಿಸು. To cause to suffer pain, to pain; to afflict, to distress (C.). ನೋಯಿಸಿದಂ (Šmd. 64. 273). ನೋ ಯಿಸುವವನು (ಅರುನ್ತುದ, ವ್ಯಥಕ Hlâ.; Mr. 236). ನೋಯಿಸಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ತುನ್ನ, ಪೀಡಿತ Hlâ.). ಮರ್ಮವ ನೋಯಿಸುವುದು (ಅರು ನ್ತುದ, ಮರ್ಮಸ್ಪೃಶ್ Nr.). ಗಾಳೀ ಗುದ್ದಿ, ಮೆಯ್ ನೋಯಿಸಿ ಕೊಣ್ಡ ಹಾಗೆ (Prv.). ಆಳುಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಇತರರಿಗಾಗಲಿ ಕೆಟ್ಟ ಮಾ ತು ಆಡಿ, ಮನಸ್ಸು ನೋಯಿಸ ಬಾರದು (B. 4, 34). ನೀನ್ ಅವರು ಗಳ ನಾನಾರ್ಥನ್ದದಲಿ ನೋಯಿಸಿದೆ (Bh. 1, 8, 20). See Bp. 22, 17; 38, 10. 12. 34; J. 21, 34; Si. 89.

ನೋಯಿಸುಹ nôyisuha. Inflicting pain, etc. ಶತ್ರುಗಳ ನೋಯಿಸುಹ (ದಣ್ಡ Nr.).

ನೋಯು nôyu. = ನೋ, etc. (My.; B. 2, 24). P. p. ನೊನ್ದು. See Prv. s. ಬೆತ್ತ.

ನೋರು nôru. Fare, haulage: freight (Mhr., H.; Mg.).

ನೋವು nôvu. Ache, pain; affliction (ಪೀಡೆ, ಬಾಧೆ, ವ್ಯಥೆ Nr.; ಪ್ರಸರ Nn. 108; ವೇದನ 156; ವೇದನೆ Šmd. 393 Cm.; ಕ್ಲಮಥು, ಗ್ಲಾನಿ Mr. 384; ತುನ್ನ, ಪೀಡಿತ 448; ಕೋಟಲೆ Bhn. 41; Bp. 28, 11. 14; J. 13, 38; 19, 35; C.; T. ನೊ, ನೊಚವು, ನೋಯ್; M. ನೊಯ್, ನೋಯಿ; Tĕ. ನೊಪ್ಪಿ, ನೊಪ್ಪಿ). ಕಾಲಿಗೆ ನೋವು ಆಯಿತು (B. 1, 12). ನೋವು ಕಾಮಿಸುವರಿಲ್ಲ, ನಾ ಯಿ ಬೊಗಳಿಸುವರಿಲ್ಲ. — ಕಾವು ಕೊಟ್ಟು, ನೋವು ಪಡ ಕೊಣ್ಡಾ (Prvs.). ನಡುವಿನ ವಾಯುನೋವು (ಗೃಧ್ರಸಿ Si. 485). See ತಲೆ-, ಮಣ್ಡೆ-; Prv. s. ತನು. — ನೋವು ಕೊಡು. = ನೋಯಿಸು. (G. 304; My.). — ನೋವು ಮಾಡು. = ನೋಯಿಸು. ಬೇನೆಗಳು ಬನ್ದು ನೋವು ಮಾಡುವಾಗ (B. 5, 190; My.).

ನೋಳ್ nôḷ. To precede, to take the lead (ಅ ಗ್ರಗಮನ Šmd. Dh.).

ನೋಳ್ದು nôḷdu. — ನೋಳ್ದು ಕೊಣ್ಡನ್ತೆ ಬೆನ್ನೊಳ್ ನಿಲ್ತಂ ಗಾಣ್ದೀ ವಿ (Šmd. 288 Mdb., o. r. ನೊಳ್ಗಿ).

ನೋಳ್ಪು nôḷpu. To go fronting somebody, to go forward to meet (ಇದಿರ್ಗೆ ನಡೆ Šmd. II; ಇದಿರ್ Kk. 87).

ನೋಳ್ nôl. = ನೋಡು. ನೋಳ್ಪಂ or ನೋಡುವಂ (Šmd. 28). ನೋಳ್ಪಂ (217. 275). ನೋಳ್ಪೊಡೆ (ನೋಡುವಡೆ 198 Cm.). ನೋಳ್ಪೊಡೆ ಅವಳ್ ಕಿರು'ಯಳ್ (297). ನೋಳ್ಪಡೆ (Čt. II, 72). ನೋಳ್ದು (Čpr. 1, 93; Bp. 2, 18; Rśv. 6, after 11; 13, after 77). ನೋಳ್ಪುದು (Rśv. 2, 48). ನೋಳ್ಪಾಗಳ್ (5, after 27). See Bp. 10, 55; 32, 6; 42, 20.

ನೌ nau. For Kannaḍa words with this initial in writ see ನವ or ನವು.

ನೌ nau. *A ship, a boat.*

ನೌಕರ naukara. = ನವುಕರ, etc. (My.).

ನೌಕಾದಣ್ಡ naukâ-daṇḍa. *An oar.*

ನೌಕಾನಯನ naukâ-nayana. Ship-leading (or building. B. 5, 194).

Digitized by Google

ನೌಕೆ naukĕ. ನೌಕಾ. *A small ship, a boat.*

ನೌತಾರ್ಯ nau-târya. *Navigable.*

ನೌದಂಡ nau-daṇḍa. *An oar.*

ನ್ಯಕ್ nyak. = ನ್ಯಂಚ್.

ನ್ಯಕ್ಕು nyakku. Tbh. of ನ್ಯಂಚ್ (ನ್ಯಚ್ Śmd. 106).

ನ್ಯಕ್ಷ ni-aksha. *Low, inferior.* 2, *whole, entire.*

ನ್ಯಗ್ರೋಧ nyak-rôdha. = ನಗ್ರೋಧ. Growing downwards: *the Indian fig-tree or banyan tree, Ficus bengalensis* Lin. (Ficus indica Roxb., ವಟ, ಆಲದ ಮರ Nn. 42). 2, the tree Butea frondosa (ಪಲಾಶ, ಮುತ್ತುಗ 42). 3, the moon (ಶಶಿ, ಚನ್ದ್ರ 42). 4, *a fathom, measured by the arms extended.* 5, a road (ಮಾರ್ಗ, ಹಾದಿ 42). 6, a point of the compass (ದಿಕ್, ದಿಕ್ಕು 42). 7, fraud, etc. (ಛಲ 42). 8, a forest (ವನ, ಅರಣ್ಯ 42).

ನ್ಯಗ್ರೋಧಿ nyak-rôdhi. *The tree Salvinia cucullata* Roxb.

ನ್ಯಂಕು ni-aṅku. = ನಂಕು. *A deer, an antelope* (*cf.* ಜಿಂಕೆ). See Nr. s. ಬಿಳುಪು.

ನ್ಯಂಚ್ ni-añc. ನ್ಯಚ್. = ನ್ಯಕ್, ನ್ಯಕ್ಕು. *Going downwards, downwards, down.*

ನ್ಯಂಚಿತ ni-añcita. *Thrown or cast down, bent down.*

ನ್ಯರ್ಬುದ ni-arbuda. = ನಿರ್ಬುದ. One hundred millions.

ನ್ಯಸನ ni-asana. Casting, putting or laying down, depositing; delivering, giving up. (Kâvy. III, 3, B, 80).

ನ್ಯಸ್ತ ni-asta. *Thrown or cast down, put, placed.* 2, *delivered, deposited, consigned.*

ನ್ಯಾದ ni-âda. *Food.*

ನ್ಯಾಯ ni-âya. = ನಾಯ 2, ನೇಯ 1. *Method, way, rule, manner, system, plan.* 2, right or fit manner: *fitness, propriety, right, justice;* law; a lawful act. 3, *a lawsuit;* a dispute, a quarrel (My.). 4, judicial sentence, judgment. 5, a logical argument; a complete argument or syllogism; logic, logical philosophy; a system of philosophy delivered by Gôtama or Gautama (Bp. 51, 12; 53, 8; see ವೈಶೇಷಿಕ). 6, a general or universal rule in grammar, an axiom which precedes and must be kept in view in the explanation of special rules. ನ್ಯಾಯದಿನ್ದ ಆಯ ಹುಟ್ಟುವದು.—ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಸಹಾಯವೇ ಬಲ.—ನ್ಯಾಯವಿಲ್ಲದವ ನಾಯಿಗಿನ್ತ ಕಡೆ.—ನಿಯತ್ತಿದ್ದವನಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ಚನ್ದ (Prvs.). See Kâvy. II, 2, B, 24. — ನ್ಯಾಯಖಾತೆ. A judicial department (B. 5, 263). — ನ್ಯಾಯತೀರಿಕೆ. A lawsuit or case being settled or decided (My.; also ನ್ಯಾಯತೀರುವಿಕೆ). — ನ್ಯಾಯ ತೀರಿಸು. To settle or decide a case or quarrel (My.; B. 4, 6; 5, 228. 262). ನ್ಯಾಯ ತೀರಿಸೋಣ (ಸಾಚಿವ್ಯ G.). — ನ್ಯಾಯ ತೀರಿಸುವಿಕೆ. Settling or deciding a case (My.). — ನ್ಯಾಯದ ಕಟ್ಟು. A system of rules, a rule (My.). — ನ್ಯಾಯದೂರ. A man who is a long way off from justice, who does not care for it at all (Bp. 28, 62). — ನ್ಯಾಯವಾಡು. -ಆಡು. To engage in lawsuits (My.); to altercate, to quarrel (My.). — ನ್ಯಾಯಾಡು. -ಆಡು. = ನ್ಯಾಯವಾಡು. (B. 5, 282).

ನ್ಯಾಯಕಾರ nyâya-kâra. A quarrelsome man (Bp. 59, 37).

ನ್ಯಾಯನಿರ್ಣಯ nyâya-nirṇaya. A decision in a lawsuit, a sentence or verdict (My.).

ನ್ಯಾಯನಿರ್ಣಾಯಕ nyâya-nirṇâyaka. A judge (ಪ್ರಾಡ್ವಿವಾಕ, ಅಕ್ಷದರ್ಶಕ Si. 258).

ನ್ಯಾಯಪದ್ಧತಿ nyâya-paddhati. A guide-book on proper conduct (My.).

ನ್ಯಾಯಪ್ರಮಾಣ nyâya-pramâṇa. A standard of rules or law (My.).

ನ್ಯಾಯಮಾರ್ಗ nyâya-mârga. The way of propriety or justice (My.; ಸಂಸ್ಥೆ G.). ನ್ಯಾಯಮಾರ್ಗದಿನ್ದ ನಡೆಯೋಣ (ಮಯೂರ ಡೆ, ಸ್ಥಿತಿ G.).

ನ್ಯಾಯವನ್ತ nyâya-vanta. A properly behaving man (My.).

ನ್ಯಾಯವರ್ತಿ nyâya-varti. Well-behaved. 2, N. (J. 10, 44).

ನ್ಯಾಯವಿಚಾರಕ nyâya-vicâraka. A judge (My.).

ನ್ಯಾಯವಿಚಾರಣೆ nyâya-vicâraṇĕ. Investigation of a lawsuit (My.).

ನ್ಯಾಯವಿದ nyâya-vida. A man who knows the law: a judge (My.).

ನ್ಯಾಯವಿಧ nyâya-vidha. An arranger about lawsuits: a judge (ಅರ್ಥದೃಕ್, etc. Mr. 268).

ನ್ಯಾಯವಿಧಾಯಕ nyâya-vidhâyaka. Legislative (My.). — ನ್ಯಾಯವಿಧಾಯಕಸಭೆ. Legislative council (My.).

ನ್ಯಾಯಸಭೆ nyâya-sabhĕ. A court of justice (My.; B. 4, 169).

ನ್ಯಾಯಸ್ಥ nyâya-stha. = ನ್ಯಾಯವನ್ತ. (My.). See Prv. s. ಪ್ರಾಯಸ್ಥ.

ನ್ಯಾಯಸ್ಥಾನ nyâya-sthâna. A court, a cutcherry (My.).

ನ್ಯಾಯಾಧಿಪತಿ nyâya-adhipati. A judge; a magistrate (My.).

ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ nyâya-adhîśa. = ನ್ಯಾಯಾಧಿಪತಿ. (My.; B. 4, 7. 169).

ನ್ಯಾಯಾಸನ nyâya-âsana. The judgment-seat, the bench (My.; B. 5, 280).

ನ್ಯಾಯಾಸ್ಥಾನ nyâya-âsthâna. = ನ್ಯಾಯಸ್ಥಾನ. (My.).

ನ್ಯಾಯ್ಯ ni-âyya. *Regular, adapted, fit, proper.*

ನ್ಯಾಸ ni-âsa. Putting down, placing; depositing; laying aside; putting on, as colour; impressing, stamping; striking in, as the claw; consigning. 2, *a deposit, a pledge.* See *e. g.* ವಿ-, ಸಂ-. 3, certain religious ceremonies consisting in putting the fingers into various forms (Mhr.).

ನ್ಯಾಸಕರಣ nyâsa-karaṇa. Putting down, placing. See ಸ್ಥಾಪಿಸು.

ನ್ಯಾಸಾರ್ಪಣ nyâsa-arpaṇa. *Delivery of a deposit.*

ನ್ಯುಂಖ nyuṅkha. *Sixfold repetition of the syllable Ôm.* 2, *proper; pleasing.*

ನ್ಯುಬ್ಜ ni-ubja. *Bent downwards;* lying on the face; crooked; *hump-backed, gibbous from disease.*

ನ್ಯೂನ ni-ûna. = ನೂನ. *Lessened, diminished, deficient, defective, wanting, deprived of.* 2, *inferior, low; vile, blamable.*

ನ್ಯೂನತೆ nyûnatĕ. Deficiency, incompleteness, want. (My.; B. 5, 1).

Digitized by Google

ಪ್

P

ಪ್ p. The forty-first letter of the Alphabet (Śmd. 12. 21). It often changes places with initial ಹ್, *e. g.* ಪಲಗೆ, ಹಲಗೆ; ಪನ್ನರ್, ಹನ್ನರ್; ಪಾಸು, ಹಾಸು; ಪಲ್ಲಿ, ಹಲ್ಲಿ; ಪುಲಿ, ಹುಲಿ; ಪಲಸು, ಹಲಸು (Śmd. 191), etc., etc.; and is replaced by ಹ್ in ಅನ್ತಹ, ಇನ್ತಹ, etc. (191); it becomes ಬ್, *e. g.* in ಕಣ್ಬನಿ, ತಣ್ಬುದಿಲ್ (78); and ವ್, *e. g.* in ಮನಮ್ಬುಗು, ಬಗೆವುಗು (3), ಎಳೆನೀರ್ವೊನಲ್, ಎಳವೆಱ (81), ತಮರೂರ್ಗೆ ವೋಗು (82), ಆಡುಮ್ಬೊಲಂ, ಮಿಂಚುಮ್ಬುಬು (204), ಮಾನಮ್ಬುಬು (205), ಮಂಗಳವಱ (207), ಏವೇಱ್, ಏವೋಗು (211), ಬೆಳ್ವಲ್ (213), ನಿಡುವಯಣಂ (215), ಕುಡುವುರ್ವು, ಬಿಱುವೊಯಲ್ (218), ನಾಣಿಲಿವೆಣ್ (221), ಅಱುವತ್ತು, ನಾಲ್ವತ್ತು (224), ಮುತ್ತಲ್ವೇಱ್ (277), ಉಡವೇಱ್, ಉಡಲ್ವೇಱ್, ತರವೇಱ್, ತರಲ್ವೇಱ್ (278; ಕಿಱುಪ್ಪೊಡೆ would be wrong, it is to be ಕಿಱುವ್ಪೊಡೆ 81). *Cf.* ತಪ್ಪಂ = ತಪ್ಪಂ, ತಪ್ಪಪಂ = ತಪ್ಪಪಂ (286); and see ಇಹ, ತಹ, ಬಹ, ಬೇಹ, etc.; ದಪ 2, ದಹ; ವ್.

ಪ pa. 1. The letter ಪ್ pronounced with a short a, as is generally done at school.

ಪ pa. 2. (ಪ-ಅ 17). = ಪ್ಪ, ಬ 2, ವ 2, (ಉವ 2). A syllable used in the formation of the future tense and of the present or future relative participle (Śmd. 274), *e. g.* ಕೂರ್ಪ, ಬರ್ಪ, ಇರ್ಪ (of ಕೂರ್, etc.);— ಆರ್ಪ, ತೋರ್ಪ, ಮಾರ್ಪ (of ಅಱ್ etc.);— ಅಗಲ್ಪ, ಕೀಲ್ಪ (of ಅಗಲ್, etc.);—ದೆಗಲ್ಪ, ಬಿಸುಲ್ಪ (of ಬೆಗಡು, etc.); ನೋಲ್ಪ, ಬೇಲ್ಪ, ಮಾಲ್ಪ (of ನೋಡು, etc.);— ಅನ್ಪ, ನೋನ್ಪ, ಸೀನ್ಪ (of ಅನ್, etc.);— ಪೋಪ, ತಾಪ, ತೂಪ (of ಪೋಗು, etc.);— ಮಿಱುಪ, ತೊಳಪ, ಬೆಳಪ (of ಮಿಱುಗು, etc.);—ಓಪ (of ಓ);— ಬೆಸಪ (of ಬೆಸಸು); ಕಾಪ (of ಕಾಸು);— ತರಿಪ, ಬರಿಪ, ಇರಿಪ (of ತರಿಸು, etc.);— ಉದಯಿಪ (of ಉದಯಿಸು, Śmd. 275). See further ಉದ್ಧಾಡಿಪ (1), ಅವಧರಿಪುದು (3), ಅಂಗೀಕರಿಪುದು (5), ಆಕಾಂಕ್ಷಿಪ (8), ಪರಿಹರಿಪರ್ (141), ಪೋಷುವು (195), ಆಚರಿಪರ್ (206), ಅಗ್ಗಲಿಪುದು (209), ಸನ್ನಿಪುದು (212), ಉದಯಿಪುದು (217), ನಿರವಿಪ (297), ತೂಕಡಿಪ (Lllv. 3, 3), ಸೇವಿಪ (Rśv. 5, 26), ಮಿಱುಪ (J. 25, 5). ಪರಿಯಿಪ ನೆಟ್ಟನೆ ಅಟ್ಟುವ ಇದಿರೇಱಪ ಪಾಱಪ ಕಿಱ್ತು ದಾಣ್ಬಿಪ ಇರ್ಬರಿಯೊಳೆ ಸುತ್ತಿಪ ಆಯತಿಕೆಯಿಂ ಮಿಗೆ ನರ್ತಿಪ ದಿಣ್ಣುವಾಯುಲುಪ್ಪರಿಪ ಬೆಡಂಗಿನಿಂ ನಡಯಿಪ ಅಂಗಮ ಲುಂಗಡೆ ಪಂಚಧಾರೆಯೊಳ್ ಪರಿಣತಿದೋರ್ಪ ವಾಹಳತನಂ (Rśv. 13, 82).

ಪ pa. 3. A letter used in reiteration, *e. g.* ಅಕ್ಕ ಪಕ್ಕ, ಎತ್ತು ಪತ್ತು, ಕಲ್ಲು ಪಲ್ಲು, ಕಾಯಿ ಪಾಯಿ, ಜಡ್ಡು ಪಡ್ಡು, ತಣ್ಣನೆ ಪಣ್ಣನೆ, ಟಿಕ್ಕ ಪಕ್ಕ, ಸಕ್ಕರೆ ಪಕ್ಕರೆ, ಸುಳ್ಳು ಪಳ್ಳು (My.).

ಪ pa. 1. Guarding, protecting, ruling. See *e. g.* ಅಧಿಪ, ನೃಪ. 2, the number 1 (Mr. 349).

ಪ pa. 2. Drinking. See *e. g.* ಅಂಘ್ರಿ-, ಸಿ-, ಪಾದ-.

ಪ pa. 3. An abbreviation of ಪಂಚಮ, the fifth note of the gamut (Mr. 76).

ಪಂ paṁ. = ಪಸ್ 2, etc. Greenness, etc. (ಪಚ್ಚನೆ, ಪಚ್ಚು, ಪಸು Śmd. 215).

ಪಂಸೆ paṁsĕ. = ಹಂಸೆ. (ಹಂಸ Mr. 505).

ಪಕ paka. Imitation of the sound of laughter: ha, ha! — ಪಕ ಪಕ ನಗು. To laugh very loudly, to giggle (C.; Tĕ.). ಪಕ ಪಕ ನಗುವವರನ್ನು ನೋಡಿ, ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಅತ್ತ (Prv.). — ಪಕ ಪಕನೆ ನಗು. = ಪಕ ಪಕ-. (My.).

ಪಕ paka. = ಪ 1. See ಹಸ್ತಿ-.

ಪಕಳಿ pakaḷi. A corolla or row of petals (B. 3, 36; Mhr. ಫಕಡೀ).

ಪಕಾನ pakâna. (=ಪಕ್ವಾನ್ನ). (ಉಜ್ಜು, etc. Si. 313).

ಪಕಾರ pa-kâra. 1. The letter ಪ (Śmd. 11. 190).

ಪಕಾರ pakâra. 2. Tbh. of ಪ್ರಕಾರ. (My.).

ಪಕಾಲಿ pakâli. ಪಕಾಳಿ. A double water-skin carried on a bullock (My.; B. 5, 286; Br., T.; Mhr., H. ಪಖಾಲ; *cf.* ಕ ಪಾಲಿ 2). — ಪಕಾಲಿನೀರು. Pakâli-water. ಪಕಾಲಿನೀರು ಕುಡಿಯುವವಗೆ ಪಕ್ಷಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ಯಾಕೆ? (Prv.).

ಪಕಾಸ pakâsa. Tbh. of ಪ್ರಕಾಶ. (S. Mhr.).

ಪಕೀರ pakîra. = ಫಕೀರ. (My.).

ಪಕ್ಕ pakka. = (ಪಕ್ಕ 2), ಪಕ್ಕು 1, ಪಕ್ಕೆ, ಪಂಕ 1. Tbh. of ಪಕ್ಷ (Śmd. 346). A wing (ಗರುತ್, ಛದ, ಪತ್ರ, etc. Nr.; ಎಱಂಕೆ Kk. 69, Śm. 78; Čpr. 8, after 101; Grj. 3, after 103; C.; B. 2, 9). ಪಕ್ಕಎದ್ದರೆ ಹಕ್ಕಿ, ಹಿಡೀಲಿ ಕೊಟ್ಟ ರೊಕ್ಕಕ್ಕೆ ದುಃಖವೇನು?— ಪಕ್ಕವಿಲ್ಲದ್ದಕ್ಕೆ ಕೊಕ್ಕು ಇದ್ದರೆ ಪ್ರಯೋಜನವೇನು? (Prvs.). 2, the shoulder (ಬಟ್ಟ Kk. 69). 3, the flank or side; a side, party, faction (ಬದಿ Kk. 32; ಕೆಲ Śm. 59; ಬದಿ 70. 78. 98; C.). 4, proximity, neighbourhood (ಸಮೀಪ Kk. 33; ಪೊರೆ, ಪೊರ್ದುಗೆ, ಸನಿಹ, ಸಮೀಪ Śm. 59; ಪೊರೆ 78; ಸನಿಹ 103). 5, favour, support (ಪೋಷಣ Śm. 103). 6, the half of a lunar month (ಕಾಲಭೇದ Śm. 78). — ಪಕ್ಕಜಲ್ಲಿ. Side-hangings (Śśv. 3, 16). — ಪಕ್ಕವೆಟ್ಟ. -ಬೆಟ್ಟ. The western mountain (Abh. P. 11, 177). — ಪಕ್ಕಶೂಲೆ. Severe pain in the right or left side of the body; pleurisy (C.).

ಪಕ್ಕಡಿ pakkaḍi. The flank or side. ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ಎಡಗಡೆ ಪಕ್ಕಡಿಯಲ್ಲಿ ಗಣ್ಣು ಆಗುತ್ತದೆ, ಆ ರೋಗವು ಗುಲ್ಮ (Čb. 42).

ಪಕ್ಕಣ pakkaṇa. *The hut or abode of a savage* (ಶಬರರ ತಾಣ Śm. 32).

ಪಕ್ಕನೆ pakkanĕ. ಫಕ್ಕನೆ. Suddenly; without a why or wherefore (C.; Tĕ. ಪಕ್ಕುನ). ಆಕೆಯು ದಾಯೊಳಗೆ ಮಾತು ನಿಲ್ಲುವದಿಲ್ಲ, ಪಕ್ಕನೆ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಎರಡನೆಯವರ ಮುಸ್ತೆ ನಮ್ಮ ಗುಟ್ಟು ಒಡೆದಾಳು (B. 4, 188). ಕೋಟೆಯೊಳಗಿನ ಹದಿಬರು ಪಕ್ಕನೆ ಹೊಡಿ ಬಿದ್ದು (4, 217). — ಪಕ್ಕನೆ ನಗು. To burst out a laughing (My.; Tĕ.; T. ಪಕ್ಕು ಪಕ್ಕೆನ್ನು ನಗು).

ಪಕ್ಕರಕೆ pakkarakĕ. = ಪಕ್ಕರಕ್ಕೆ, ಪಕ್ಕರೆ, ಪಕ್ಕರಿಕ್ಕೆ, ಹಕ್ಕರಿಕೆ, (ಪಕ್ಕರೆ). Tbh. of ಪಕ್ಷರಕ್ಷೆ. ಬಿಂಚ ಗುದುಗಳು ಕುದುರೆ ಆನೆಗಳ ಪಕ್ಕರಕೆ (Śm. 41, o. r. ಪಕ್ಕರೆ). ಗುದಿಮೆನ್ನು ಆನೆ ಕುದುರೆಗಳ ಪಕ್ಕರಕೆ (Śmd. I, 32, o. rs. ಪಕ್ಕರೆ, ಪಕ್ಕರಕ್ಕೆ).

ಪಕ್ಕರಕ್ಕೆ pakkarakkĕ. = ಪಕ್ಕರಕೆ, q. v. (ಗುದಿ, ಬಿಂಚ, ತಂಗುಡ Kk. 58). ಗುದಿಮೆನ್ನು ಬಿಂಚಮೆನ್ನೊಡಮ್ ಆನೆ ಕುದುರೆಗಳ ಪಕ್ಕರಕ್ಕೆ (42, o. r. ಪಕ್ಕರಿಕ್ಕೆ). ಮಿಸುನಿಯ ಪಕ್ಕರಕ್ಕೆ (Rśv. 13, 62).

ಪಕ್ಕರಿಕೆ pakkarikĕ. = ಪಕ್ಕರಕೆ, q. v. (ಆನೆ ಕುದುರೆಗಳ ಜೂಲ G.).

ಪಕ್ಕರಿಕ್ಕೆ pakkarikkĕ. = ಪಕ್ಕರಕ್ಕೆ, q. v.

ಪಕ್ಕರೆ pakkarĕ. 1. (= ಪಕ್ಕರಕೆ, etc.? Grj. 7, 46; Tĕ.: armour,

Digitized by Google

mail, housings). ಪದಿನೆಣ್ಬಾಸಿರ ಲೋಹಪಕ್ಕರೆಯ ಜಾತ್ಯಶ್ವಂಗಳ್ (Šmd. 22. 83). ಲೋಹಪಕ್ಕರೆಯ.... ಶಾನ್ತಿ (Abh. P. 13, 60).

ಪಕ್ಕರೆ pakkarĕ. 2. = ಪಕ್ಕಲೆ, q. v.

ಪಕ್ಕಲೆ pakkalĕ. = ಪಕ್ಕರೆ 2. A kind of vessel (ಬಗರಗೆ Čt. I, 86, o. rs. ಪಕ್ಕರೆ, ಬಗರಿಗೆ; ಬಗರಗೆ, ಬಕ್ಕರೆ Kk. 56, o. r. ಬಗರಿಗೆ; ಬಗರಿಗೆ, ಬಕ್ಕರೆ Šm. 62; ಪಾತ್ರ Bhn. 24; ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ 65). ಸೊಡೆಗಳ ಬಾವಿಗಳ, ಪಕ್ಕಲೆಯ ಪನ್ನೀರುಗಳ (ಬಣ್ಣಿಗಳು) ಹಿಡಿದವು (Bh. 1, 12, 17). (ಭೀಮಂ) ಕುಡಿದು ಪಕ್ಕಲೆನೀರಂ (1, 10, 30). 2, a temporary well in a stream, etc. (ಪಜ್ಜರ, ಒಬನ್ತೆ Šs.).

ಪಕ್ಕಾ pakkâ. Tbh. of ಪಕ್ವ (Mhr.). — ಪಕ್ಕಾಖರಡೆ. The regular account compiled from the diary (Mhr.; R.). — ಪಕ್ಕಾದವ. -ಆದವ. A shrewd, cunning man (My.). — ಪಕ್ಕಾಪಾವು. A large measuring-pâvu (ಪಾವು My.). — ಪಕ್ಕಾಮಾತು. An accomplished, ready word (My.). — ಪಕ್ಕಾರಂಗು. Lasting colour (My.). — ಪಕ್ಕಾಸಿಪಾಯಿ. An accomplished, adept sipâhi (My.). — ಪಕ್ಕಾಸೇರು. A large measuring-sêru (My.).

ಪಕ್ಕಿ pakki. 1. = ಹಕ್ಕಿ, ಹಕ್ಕೆ. Tbh. of ಪಕ್ಷಿ. (ಎಕ್ಕಿರ Šmd. 350). ಪಕ್ಕಿ ಮಿಗಂಗಳ್ (89). See Šmd. I, 60. 61; Šm. 30; ಅಮಳ್ವಕ್ಕಿ, ಎಣೆವಕ್ಕಿ, ಕನ್ನಡ-, ಕೆಂಗಣ್ಣಲರ್-, ಜಕ್ಕ-, ಜೊನ್ನ-, ತಣ್ಣದಿರ್-, ಪಡಿಯಬಿ-, ಪಣ್ಡಿತ-, ಪೊಕ್ಕುಳಿ-, ಪೊಣರ್-, ಬಿಸುಲ್-, ಹಂಜರ-. — ಪಕ್ಕಿಗಳರಸ. -ಅರಸ. (ಗರುಡ Šm. 6). — ಪಕ್ಕಿಗಳಾಣ್ಮ. -ಆಣ್ಮ. (ಗರುಡ Kk. 8).

ಪಕ್ಕಿ pakki. 2. A manner, a way, a means (My.; Tĕ. ಫಕ್ಕಿ, ಫಕ್ಕಿಕೆ; Mhr. ಪಕ್ಷ).

ಪಕ್ಕು pakku. 1. = ಪಕ್ಕ, etc., ಪಕ್ಕೂ. Tbh. of ಪಕ್ಷ. (M.; T. ಪಕ್ಕರ್, relations). — ಪಕ್ಕುಗುಡು. -ಕುಡು. To give support, to nourish, etc. (Abh. P. 8, after 54).

ಪಕ್ಕು pakku. 2. Tbh. of ಪಕ್ವ. (Čpr. 1, 5; 5, after 35; Abh. P. 16, after 39; Grj. 9, 56; J. 16, 13; Rsv. 1, 45; 6, after 11).

ಪಕ್ಕುವಣಿ pakkul-vaṇi. A person of one's own side, a kinsman (ಪಕ್ಕೂವಣಿ, ಬನ್ಧು Šs.).

ಪಕ್ಕೂ pakkû. = ಪಕ್ಕು 1.

ಪಕ್ಕೂವಣಿ pakkû-vaṇi. = ಪಕ್ಕುವಣಿ, q. v.

ಪಕ್ಕೆ pakkĕ. 1. = ಪಟ್ಕಿ 1 q. v., ಹಕ್ಕೆ. Lying down, reposing; bending downwards (see ನಸುಪಕ್ಕೆ); a place (J. 20, 52). 2, a place for reposing: a dormitory (ಸಜ್ಜಮನೆ Šm. 79; Čpr. 1, 123; Tĕ.); the lair of a wild beast (see ಮಿಗಪಕ್ಕೆ); a nest (Grj. 4, 66). 3, a cow-pen, or a herd of kine (ತುರುಮನ್ದೆ Šm. 79). — ಪಕ್ಕೆವನೆ. -ಮನೆ. A dormitory (ಸಜ್ಜವನೆ, ಶಯ್ಯಾಗೃಹ Šs.).

ಪಕ್ಕೆ pakkĕ. 2. (fr. ಪಡು 1). (= ಪಟ್ಕಿ 2). Meeting with: closeness, contact, vicinity (ಪೊರ್ದುಗೆ Šm. 79; Tĕ. ಪಜ್ಜೆ). ನಿನ್ನನಿಯನ ಪಕ್ಕೆಯೊಳ್ ಇರು! ಎನ್ದು, ಸಖಿ ತೊಲಗುವುದುಂ (Šmd. 73, o. r. ಪಟ್ಕಿ). See ಮುದಪಕ್ಕೆ. — ಪಕ್ಕೆಮಟ್. A young one that is near (J. 28, 44).

ಪಕ್ಕೆ pakkĕ. 3. The tamarisk tree, Tamarix indica (Tĕ.; ಸಿಡುಲು, ಝಾವುಕ Si. 131).

ಪಕ್ಕೆ pakkĕ. = ಪಕ್ಕ, etc. The side (My.; Tĕ.); the page of a book (My.; Tĕ.).

ಪಕ್ಕೆಗ pakkĕ-ga. = ಪಟ್ಕಿಗ. A man who rests or reposes on. See ಎರಲೆಪಕ್ಕೆಗ, ಎಲರುಣಿ-, ನಾಗರ-, ಮಿಗ-, ಮುನ್ನೀರ್-.

ಪಕ್ವ pakva. = ಪಕ್ಕಾ, ಪಕ್ಕು 2. *Cooked, roasted, boiled, baked;* warmed. 2, *digested.* 3, *mature, ripe.* 4, *accomplished, come to perfection,* perfect, fully developed, ready, fair, adept; shrewd, experienced; strong, durable. 5, ripe for destruction: *on the eve of decay.* 6, grey, as the hair. See ತೂರೆ 2; Hlâ. s. ತುಪ್ಪ.

ಪಕ್ವಕೃತ್ pakva-krit. Cooking, etc. 2, the tree Azadiracta indica (ನಿಮ್ಬು). (R.).

ಪಕ್ವಧಾನ್ಯರಸ pakva-dhânya-rasa. The liquid of boiled grain. See ಕಟ್ಟು.

ಪಕ್ವಶ pakvaša. (= ಪುಲ್ಕಸ). *N. of a barbarous tribe.*

ಪಕ್ವಾನ್ನ pakva-anna. Boiled rice, cooked or dressed food, a dish; a cake (ಪೂಪ, ಅಪೂಪ, ಪೂಪಲಿಕೆ Hlâ.; My.; B. 3, 46; Bp. 36, 46). ಅಯತದ ಪಕ್ವಾನ್ನ (ಅಪೂಪ, ಪೂಪ Mr. 215). See ಪಂಚ-.

ಪಕ್ಷ paksha. = ಪಕ್ಕ, etc. *A wing.* 2, *a feather; the feathers of an arrow* (ಗರಿ Nn. 112; Mr. 497). 3, *the side of anything; a side; the flank or side of a man, etc.* (ಬರಿ, ಮಗ್ಗುಲು 112; ಬರಿ 497). 4, *a side, a part; a party, a faction* (ಪಕ್ಷೀಕರ, ಅಂಗೀಕರಿಪುದು 112). 5, *a partisan, a follower.* 6, favour; partiality (ಪರಿಗ್ರಹ 497). 7, *case: one of two cases, one side of argument, an alternative; a case in general, a supposition.* 8, *proximity, neighbourhood* (ಸಮೀಪ, ಹತ್ತಿರೆ 112; ಸಮೀಪ 497). 9, *a wall* (ಭಿತ್ತಿ, ಗೋಡೆ 112; ಗೋಡೆ 497). 10, *the half of a lunar month,* comprising fifteen days (ಮಾಸಾರ್ಧ, ಹದಿನಯ್ದು ದಿನ 112; ಮಾಸಾರ್ಧ 497). 11, the number 15 (Čh.; ಪದಿನಯ್ದು Mr. 348). 12, a multitude, a host. 13, *quantity* in composition with words signifying hair (ಅಡ್ಡಮುಡಿ Mr. 320). ಪಕ್ಷ ಪಾಣ್ಡವರಲ್ಲಿ, ಊಟ ಕೌರವರಲ್ಲಿ. — ಪಕ್ಷವಿಲ್ಲದವಗೆ ಲಕ್ಷವೇನು? — ಪಕ್ಷವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಭಕ್ಷಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯೇ? — ನಕ್ಷತ್ರಾ ತಿಳಿದವ ಪಕ್ಷಾ ತಿಳಿಯಲಾರನೇ? (Prvs.). See Šmd. 62. 143. 278. — ಪಕ್ಷ ಊಡ್. To leave a side or party (Bp. 27, 33). — ಪಕ್ಷ ಮಾಡು. To be partial. ಪಕ್ಷಾ ಮಾಡುವವ ರಕ್ಷಕನಾದಾನೇ? (Prv.). — ಪಕ್ಷ ಹಿಡಿ. To side with, to espouse a side (B. 5, 234).

ಪಕ್ಷಕ pakshaka. *A side door, a private or back door.* 2, a sidesman; a partisan.

ಪಕ್ಷಘಾತ paksha-ghâta. A stroke with the wings; moving of the wings (J. 14, 19).

ಪಕ್ಷಜ paksha-ja. The moon. (R.).

ಪಕ್ಷತಿ pakshati. *The root or insertion of a wing, the pit of a bird's wing* (ಎಐಕೆಯ ಮೊದಲ್ Hlâ.; ಮೊದಲ ಗರಿ Mr. 168). 2, *the first day of the half month.*

ಪಕ್ಷದ್ವಾರ paksha-dvâra. *A side door, an inner or back door, a private entrance.*

ಪಕ್ಷಪಾತ paksha-pâta. Espousing a side: partisanship, partiality. (My.). ನಿಜ್ಞಯಕ್ಕೆ ಪಕ್ಷಪಾತವೇ? (Prv.). 2, falling off of the feathers: the moulting of birds. 3, the flapping of wings (Čpr. 2, after 7). — ಪಕ್ಷಪಾತ ಮಾಡು. To show partiality (My.; B. 5, 8).

ಪಕ್ಷಪಾತಿ paksha-pâti. A person who sides with, or adheres to, the party of any one, a partisan, an adherent, a friend (Bp. 40, 66; 57, 28; My.; B. 4, 107. 126).

ಪಕ್ಷಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ paksha-prâyaščitta. An expiatory act performed at the šuklapaksha of a month, an offering of cooked rice, etc. being made (My.). See Prv. s. ಪಕಾಲಿ.

Digitized by Google

ಪಕ್ಷಭಾಗ paksha-bhâga. The side or flank, especially *the flank of an elephant.*

ಪಕ್ಷಭೇದ paksha-bhêda. A distinction between two parties. — ಪಕ್ಷಭೇದ ಮಾಡು. To be partial, to show partiality. ಪಕ್ಷಭೇದಾ ಮಾಡಿದವಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ತಪ್ಪದು (Prv.).

ಪಕ್ಷಮೂಲ paksha-mûla. *The root or articulation of a wing.*

ಪಕ್ಷರಕ್ಷೆ paksha-rakshĕ. = ಪಕ್ಕರಕೆ, etc. Flank-protection: the armor or gear of horses or elephants.

ಪಕ್ಷಸ್ವೀಕಾರ paksha-svîkâra. Taking or espousing the side of any one. See ಬಲವರಂಗೊಳ್.

ಪಕ್ಷಾನ್ತ paksha-anta. *The last day of the half month.*

ಪಕ್ಷಾನ್ತರ paksha-antara. Another case or supposition (Šmd. 297); another way or manner (ಮತ್ತೊನ್ದು ಪರಿ Nr.).

ಪಕ್ಷಾಪರಪಕ್ಷ paksha-apara-paksha. Siding with another party (My.).

ಪಕ್ಷಾರ್ಥ paksha-artha. The meaning of a case or supposition: a case or supposition (Šmd. 297).

ಪಕ್ಷಿ pakshi. = ಪಕ್ಕಿ 1, etc. Furnished with wings: *a bird.* 2, siding with. ಪಕ್ಷಿಗೆ ಆಕಾಶವೇ ಬಲ, ಮತ್ಸ್ಯಕ್ಕೆ ನೀರೇ ಬಲ.— ಪಕ್ಷಿಗೆ ಗೂಡು, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಾಯಿ (Prvs.). See Prv. s. ಬಲಿ.

ಪಕ್ಷಿಕ pakshika. = ಪಕ್ಷ. See ಕ್ಷುದ್ರ-.

ಪಕ್ಷಿಜ್ಯೇಷ್ಠ pakshi-jyêshṭha. A vulture (ಗೃಧ್ರ, ಹದ್ದು Mr. 175).

ಪಕ್ಷಿಣಿ pakshiṇi. *A night with the two days enclosing it.*

ಪಕ್ಷಿಭೇದ pakshi-bhêda. A kind of bird. See ಕುಕಿಲ್, ಕುಕ್ಕು, ಕೊಂಚೆ.

ಪಕ್ಷಿರಾಜ pakshi-râja. *Garuḍa.*

ಪಕ್ಷಿವಾಹನ pakshi-vâhana. Vishṇu (Bp. 54, 37; J. 26, 3).

ಪಕ್ಷೀಕರ pakshî-kara. Taking the side of or siding with (any body, ಪಕ್ಷ, ಅಂಗೀಕರಿಪುದು Nn. 112).

ಪಕ್ಷೀಕರಣ pakshî-karaṇa. = ಪಕ್ಷೀಕರ. (My.).

ಪಕ್ಷೀಕರಿಸು pakshî-karisu. To espouse a side, to become a partner (Bh. 8, 22, 6; My.).

ಪಕ್ಷೀನ್ದ್ರ pakshi-indra. = ಪಕ್ಷಿರಾಜ. (J. 14, 20).

ಪಕ್ಷ್ಮ pakshma. A wing. 2, *an eyelash* (ಕಣ್ಣಿನ ಎವೆ Nn. 86; ಅಕ್ಷಿರೋಮ, ಎವೆ Mr. 317). 3, *the filament of a flower.* 4, *the point of a thread; a thin thread.*

ಪಖ್ಖಾಳ pakhkhâḷa. (Šmd. 23). = ಪಚ್ಚಳ 2. Tbh. of ಪ್ರಕ್ಷಾಲ (346, o. r. ಪಚ್ಚಳ).

ಪಗಡಿ pagaḍi. A turban (My.; Mhr., H.). See Prv. s. ಯಾತ.

ಪಗಡೆ pagaḍĕ. = ಪೊಗಡೆ. A tree, frequently cultivated, Mimusops elengi Lin. (St. & Pl.; My.; Tĕ. ಪೊಗಡ). **2,** a small tree, wild and cultivated, Nyctanthes arbor tristis Lin. (Tĕ.).

ಪಗಡೆ pagaḍĕ. A mark on a die (Mhr. ಪಗಡಾ; T. ಪಗಡೈ, M. ಪಗಡ, ಪಗಿಡ, Tĕ. ಪಗಡ, an ace on a die); a die (or cowry) for playing a kind of back-gammon (ಅಕ್ಷ G.); a piece used at that play (My.; *cf.* Sk. ಪಟಿಕಾ). ಆಟದೊಳಗೆ ಪಗಡೇ ತಿರುಗಿಸೋಣ (ಪರಿಣಾಯ G.). 2, the play itself (My.; ದ್ಯೂತ G.). — ಪಗಡೆಯ ಕಾಯಿ. A piece used in playing pagaḍĕ (My.). ಪಗಡೇ ಕಾಯಿ ನಡಿಸುವದು (ಪರಿಣಾಯ Si. 461). — ಪಗಡೆಯ ಕೋಟೆ. The centre of a dice-cloth or board (My.). — ಪಗಡೆಯ ಪಟ್ಟ. (ಹಾಸಂಗಿ Čb., sic!). — ಪಗಡೆಯ ಬೀದಿ. = ಪಗಡೆಯ ಸಾಲು. (My.). — ಪಗಡೆಯ ಮನೆ. A square on the dice cloth or board. ಪಗಡೇ ಮನೆಯುಳ್ಳ ವಸ್ತ್ರ (ಹಾಸಂಗಿ, ಪಟ G., sic!). — ಪಗಡೆಯ ಲೆತ್ತ. A die (or cowry) at pagaḍĕ (ಅಕ್ಷ Si. 461). — ಪಗಡೆಯ ಸಾಲು. The line of squares a player's pieces have to cross to arrive at the centre of a dice-cloth or board (My.). — ಪಗಡೆಯಾಟ. -ಆಟ. The pagaḍĕ-play (My.). ಲೆತ್ತ ಪಗಡೆ ಮುನ್ತಾದ ಆಟಗಳನ್ನು ಆಡುವವ (ಅಕ್ಷದೇವಿ G.). — ಪಗಡೆಯಾಡು. To play at pagaḍĕ (J. 6, 31). ಪಗಡೆಯಾಡುವ ಪಟ (ಅಷ್ಟಾಪದ G.). ಪಗಡೆಯಾಡಿ, ಪಾಣ್ಡವರು ಕೆಟ್ಟರು (Prv.).

ಪಗದಸ್ತಿ pagadasti. Immovable, as in a determination or promise; cautious, wary, as in speech; painstaking (My.; Mhr.).

ಪಗದಸ್ತಿಗಾರ pagadasti-gâra. A painstaking man (My.).

ಪಗದಿ pagadi. = ಪೊಗದಿ q. v. Tribute, tax (My.; Tĕ. ಪಂಗ, ಪಂಜ, ಪಗಿಡಿ, ಪಗಿದಿ, ಪನ್ನು; T. ಪಗುದಿ, ಪನ್ನು; if "share, portion" be concerned, as would appear fr. T. ಪಗುದಿ, division, equal share, *cf.* T. ಪಗು, M. ಪಗು, ಪದು, to divide; ಪಂಗು, part, portion, share; see ಪಸು 3; ಬಗಿ 1; *cf.* ಬದ 2?). ಪಗದಿ ಕೊಡದವನಿಗೆ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿ, ಏನು?— ನಿಗದಿಯುದ್ದವನಿಗೆ ಪಗದಿಯಿದ್ದೀತು (Prvs.).

ಪಗರಣ pagaraṇa. Tbh. of ಪ್ರಕರಣ. See ನಾಲ್ದಿಗರಣ, ರಕ್ಕಸಗರಣ.

ಪಗಲ್ pagal. ಪಗಲು. = ಹಗಲು. Day time; a day (ದಿವಸ, ದಿವಸ Šm. 18; T., M.; Tĕ. ಪಗಲು, ಪವಲು, ಪಗುಲು; *cf.* ಪರೆ 2). ಪಗಲ or ಪಗಲಿನ (Šmd. 134). ಪಗಲಸ್ತಿರ್ದ ಅಜ್ಞತೆಳ್ಗಂಗಳನ್ ಇನಕಿರಣಶ್ರೇಣಿ ಗೆತ್ತಾಗಳ್ ಮುನಿವನ್ತಂ (134). ಪಗಲಿನ ರವಿಕಿರಣಂಗಳ್ ಮುಗುದ್ದೀಗಳ್ (134). See Čpr. 2, 52; 3, 81; Bp. 28, 57; Rśv. 8, 112; 9, 9; J. 15, 18; 28, 4. 40; ಕಡೆಪಗಲ್, ನಟ್ಟ-, ನಡು-, ಪಿಮ್ಪಗಲ್, ಮುಮ್-. — ಪಗಲ ಕೆಯ್ದೀವಿಗೆ = ಹಗಲುದೀವಟಿಗೆ. (Rśv. 6, after 11). — ಪಗಲ ಬೊಜಂಗ. The sun (ಸೂರ್ಯ Čt. I, 46; ನೇಸರ್, etc., ಸಪ್ತಾಶ್ವ Kk. 45). — ಪಗಲ ಸಿರಿ. The sun (Abh. P. 7, after 69). — ಪಗಲಿರುಳ್. -ಇರುಳ್. Day and night (J. 17, 26). — ಪಗಲುಳ್ಕೆ. -ಉಳ್ಕೆ. A day-meteor (Čpr. 6, 16; Abh. P. 13, 63; 14, 122). — ಪಗಲುಳ್ಕು. -ಉಳ್ಕು. = ಪಗಲುಳ್ಕೆ. (Rśv. 5, 80). — ಪಗಲೆಣ್ಬೆಯ. -ಎಣ್ಬೆಯ. The sun (Šm. 14). — ಪಗಲೊಡೆಯ. -ಒಡೆಯ. = ಪಗಲೆಣ್ಬೆಯ. (Bp. 11, 47). — ಪಗಲ್ಗೊಳ್. N. (Rśv. 13, 100). — ಪಗಲ್ಪಗೆಯ. The moon (ಚನ್ದ್ರ Čt. I, 107). — ಪಗಲ್ವಗೆಯ. = ಪಗಲ್ಪಗೆಯ. (ಇರುಳೆಣ್ಬೆಯ Čt. II, 6).

ಪಗಾರ pagâra. Pay, salary (Mhr., Port.; My.; ಭೋಗ, ವರ್ತನ, ಸಮ್ಬಳ Čb.).

ಪಗಿನ pagina. = ಪಗಿನು, etc. (Čpr. 5, after 64; Rśv. 5, after 55).

ಪಗಿನು paginu. = ಪಗಿನ, ಹಗಿನು. Gum, resin, exudation of trees (ರಸ Nn. 83; Mr. 499; see ಪಗಿಲ್ 1). ಪಗಿನಿನೊಳ್ (Mr. 499).

ಪಗಿಲ್ pagil. 1. (= ಜಿಗಿಲ್ 1). To be sticky, viscid, glutinous, or adhesive, to adhere, to join (ಸ್ನಿಗ್ಧ Šmd. Dh.; ಪತ್ತು Šm. 21; Čpr. 6, 70; Abh. P. 7, 165; V. 3, 2; Šśv. 4, 74; T. ಪಶೈ, ಪಯಿನ್, ಪಿಜಿನ್, M. ಪಶ್ಮ, ಪಶೆ, ಪಶೆ, Tĕ. ಪಸೆ, viscous matter, gum, resin; M. ಪಗಲೆ, ಪಯಲೆ, the pulp inside the shell forming the cocoanut). ಪಗಿಲ್ದುದು (ಪತ್ತಿದುದು Kk. 22).

ಪಗಿಲ್ pagil. 2. (= ಜಿಗಿಲ್ 2). To be afflicted, to suffer distress, etc. (ಸಂಕ್ಲೇಶ Šmd. Dh.).

ಪಗೆ pagĕ. (Šmd. 109). = ಹಗೆ. Hatred, enmity (Tĕ.,

Digitized by Google

M.; T. ಪಡಿ, ಪಡು, ಪಡರ್, ಪಗ್ಗೆ). 2, an enemy, an opponent (ಮಱುವಸಲ, ಮಾಱಡಿ Kk. 60, Šm. 40; see Šs. s. ಬೇರ 1; if "division" is concerned, see s. ಪಗಡಿ). ಸಲ ಡೊಳ್ ಪಗೆ ಪುಗೆ (Šmd. 28). ಪಗೆಯತ್ತಣಿಂ ಬನ್ದನಂ ಬನ್ದುದು (160). ಪಗೆಯನ್ತೆ ಇರ್ಪುದಂ ಕೆಡಿಸಿ (195). See Čpr. 1, 122; Bh. 1, 8, 24; Rśv. 9, 9; J. 5, 23; 7, 29; 9, 18; 28, 40; 29, 36. — ಪಗೆ ಕೆಳೆ. A foe or friend (Abh. P. 5, 4). — ಪಗೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To become hostile, to fall out with. ಅಕ್ಕಟಾ! ಮರುಳ್ದುಮ್ಬಿಗಳ್ ಏಕೆ ಸಮ್ಪಗೆಗಳೊಳ್ ಪಗೆಗೊಣ್ಡವೊ ನಿರ್ನಿಮಿತ್ತದಿಂ? (Šmd. 143). — ಪಗೆಯ. -ಅ 3. An enemy. See ಅಮರ್ದುಣಿವಗೆಯ, ಕಟ್ಟಿಲೆ-, ಜತಿ-, ನಿಸಿ-, ಬೆಟ್ಟು-, ರಕ್ಕಸ-. — ಪಗೆವ. = ಪಗೆಯ. (Abh. P. 11, 76; 12, 28). — ಪಗೆವಡೆ. -ಪಡೆ. A hostile army (ಮಱುವಕ್ಕ Čt. I, 103; Abh. P. 5, 4; 14, 159).

ಪಗೆಕಾಱ **pagĕ-kāṟa.** (Šmd. 235). An enemy.

ಪಗೆತನ **pagĕtana.** = ಹಗೆತನ. Hatred, enmity (Rśv. 2, 54).

ಪಂಕ paṅka. 1. = ಪಕ್ಕ. See ಎಡವಂಕ, ತೆಂಕವಂಕ, ಬಲವಂಕ.

ಪಂಕ paṅka. 2. = ಪಂಖೆ. A large fan, a punka (My.; Mhr. ಪಂಖಾ).

ಪಂಕ paṅka. 3. *Mud, mire* (ಕೆಸಱು Nn. 45. 94; ಅಱಲ್ Šm. 106). 2, *sin.*

ಪಂಕಜ paṅka-ja. *A lotus.* ಪಂಕಜವಾದರೆ ಮಂಡೆಗೆ ದೊಡ್ಡದೇ? (Prv.). 2, N. of a vṛitta (Čh.).

ಪಂಕಜಗರ್ಭ paṅkaja-garbha. Brahmā (My.).

ಪಂಕಜಜ paṅkaja-ja. = ಪಂಕಜಗರ್ಭ. (My.).

ಪಂಕಜನಾಭ paṅkaja-nābha. Vishṇu. (My.).

ಪಂಕಜಭವ paṅkaja-bhava. = ಪಂಕಜಜ. (Bp. 2, 25).

ಪಂಕಜವೈರಿ paṅkaja-vairi. The moon (My.).

ಪಂಕಜಾಕರ paṅkaja-ākara. A lotus pond (Rśv. 13, 43).

ಪಂಕಜಾಕ್ಷ paṅkaja-aksha. Vishṇu (My.).

ಪಂಕಜಾಗನ್ಧಿ (paṅkaja-āgandhi). A woman who is fragrant like a lotus (see Sp. s. ಮಂಕು).

ಪಂಕಜಾತ paṅka-jāta. = ಪಂಕಜ. (Rśv. 13, 90).

ಪಂಕಜಾನನ paṅkaja-ānana. The eyes of which are lotuses (J. 25, 4).

ಪಂಕಜಾನನೆ paṅkaja-ānanĕ. A woman with lotus-like eyes (Bp. 51, 7).

ಪಂಕಜಾಪ್ತ paṅkaja-āpta. The sun (My.).

ಪಂಕಜಾರಿ paṅkaja-ari. = ಪಂಕಜವೈರಿ. (My.).

ಪಂಕಜಾಸನ paṅkaja-āsana. Brahmā (ಅಜ, ಬ್ರಹ್ಮನು Nn. 47; J. 5, 27).

ಪಂಕಜಾಸ್ತ್ರ paṅkaja-astra. Kāma (My.).

ಪಂಕಜಿನಿ paṅkajini. A lotus; a lotus pond. (R.).

ಪಂಕಜೋದರ paṅkaja-udara. Vishṇu (My.).

ಪಂಕರುಹ paṅka-ruha. = ಪಂಕೇರುಹ. (Čh. v. 298).

ಪಂಕರುಹಗರ್ಭ paṅkaruha-garbha. = ಪಂಕಜಗರ್ಭ. (Bp. 46, 13).

ಪಂಕಿ **paṅki.** A perennial plant, Tephrosia purpurea Pers. (St. & Pl.).

ಪಂಕಿಲ paṅkila. *Muddy;* mud (ಜರಡ, ಕೆಸಱು Nn. 146).

ಪಂಕೇಜ paṅkē-ja. = ಪಂಕೇಜಾತ. (My.).

ಪಂಕೇಜಾತ paṅkē-jāta. = ಪಂಕಜಾತ. (Kk. 2; J. 5, 9).

ಪಂಕೇರುಹ paṅkē-ruha. *A lotus.*

ಪಂಕ್ತಿ paṅkti. = ಪನ್ತಿ, ಪನ್ತೆ, ಪನ್ಥಿ, ಪಯ್ತಿ, ಬನ್ತಿ, ಹನ್ತಿ. A row or set of five, the number five. 2, *a metre of four lines, each line consisting of 10 syllables* (Čh.; Mr. 362). 3, *the number 10.* 4, *a line, a range, a row, a series* (ಸಾಲು Nn. 138; ಪರಿವಿಡಿ, ತಗಹು Šm. 105). 5, *a group, a flock, a troop, a multitude.* 6, *a row of people sitting down at a meal: a company, a body,* a sodality. 7, fame, celebrity. ಪಂಕ್ತೀ ಊಟವಾದರೂ ಸಂಕ್ತೀ ಗುಣ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. — ಪಂಕ್ತೀಲಿರುವವನಿಗೆ ಪನ್ತಿ ಇರ ಬಾರದು. — ಪಂಕ್ತಿಗೆ ತಕ್ಕ ಪಕ್ವ ಬಡಿಸುವವನೂ ಮುಖಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಮಾತಾಡುವವನೂ ಸಮ ಸಮ (Prvs.). See ಕೇಱು, ಪಾಱು.

ಪಂಕ್ತಿಕೆ paṅktikĕ. = ಪನ್ತಿಗೆ. A row, a line.

ಪಂಕ್ತಿಗ್ರೀವ paṅkti-grīva. Rāvaṇa (My.).

ಪಂಕ್ತಿಭೇದ paṅkti-bhēda. Partiality in serving guests (Bp. 45, 14; My.).

ಪಂಕ್ತಿಭೋಜನ paṅkti-bhōjana. A meal at which people sit in a row or in rows (My.).

ಪಂಕ್ತಿಯೋಗ್ಯ paṅkti-yōgya. A man who deserves to sit in the row of people at meals, who is fit for intercourse (My.).

ಪಂಕ್ತಿರಥ paṅkti-ratha. = ಪನ್ತಿರಥ. Daśaratha (My.).

ಪಂಖೆ paṅkhĕ. = ಪಂಕ 2. (ಬೀಜನ G.).

ಪಂಗ **paṅga.** The state of being astride or forked: a fork, the forked branch of a tree (Tĕ. ಪಂಗಿ). — ಪಂಗನಾಮ. A large sprawling forehead-mark (Tĕ.; My.). — ಪಂಗನಾಮ ಬೀಳು. To be tricked (My.). ಅವನಿಗೆ ಪಂಗನಾಮ ಬಿತ್ತು (My.). — ಪಂಗನಾಮ ಹಾಕು. To trick, to deceive (My.).

ಪಂಗಡ **paṅgaḍa.** Astride, apart, distinct (Tĕ. ಪಂಗಡಿ). 2, a separate mass or heap; a party or faction of people (My.). ಪಂಗಡವಾದವ ಸಂಗಡ ಬಂದಾನೇ? (Prv.). *Cf.* ಪಂಗಡ?

ಪಂಗಿ paṅgi. = ಪಪ್ಪಾಯಿ, etc. (St. & Pl.).

ಪಂಗು **paṅgu.** = (ಅಗು 2, ಅಗುವು), ಅಂಗು, ಹಂಗು. The state of being bound by some favor rendered, that of being obliged, that of being indebted for an act of favor or kindness, obligation (Rśv. 8, 122; 12, 51).

ಪಂಗು paṅgu. *Lame, crippled.* 2, *the planet Saturn.* ಪಂಗುವಿನಾಶ್ರಯ ಮಾಡಿ, ಅಂಗ ಕಳಕೊಣ್ಡ. — ಪಂಗುವಾದರೂ ಲಿಂಗಪೂಜೆ ಇದ್ದರೆ ಭಂಗವಾಗ. — ಪಂಗುವಿಗೆ ಪರಮಹಂಸೆ ಅಲ್ಲವೇ? (Prvs.).

ಪಚ **paca.** = ಪಚೆ 2, ಪಿಚೆ. The sound proceeding from treading or walking in mud (C.; Mhr. rep. ಪಚಕನ, ಪಚಪಚ). — ಪಚ ಪಚ ತುಡು. To tread with the sound of paca paca (C.). — ಪಚ ಪಚಾ ತುಡು. ಪಚ ಪಚ ತುಡು. = ಪಚ ಪಚ ತುಡು. (C.).

ಪಚ paca. = ಪಚನ. See ಮಿತಮ್ಪಚ, ಪಚಮ್ಪಚ.

ಪಚಕ್ಕನೆ **pačakkanĕ.** (fr. ಪಚ). With the sound of pačak in treading (My.).

ಪಚಗಾರಿಸು pačagārisu. = ಪಚಾರಿಸು. (My.).

ಪಚಡಿ **pačaḍi.** = ಪಚ್ಚಡಿ. (My.).

ಪಚಣ್ಡ pačaṇḍa. Tbh. of ಪ್ರಚಣ್ಡ. (My.).

ಪಚನ pačana. Cooking, boiling; roasting; dressing; ripening; maturing; digesting, digested (My.). 2, fire. 3, a cooking utensil; a frying-pan. See ಅಡು, ಸುಡು.

Digitized by Google

ಪಚನೆ pacanĕ. = ಪಚನ. (My.).

ಪಚಮ್ಪಚೆ paca-m-pacĕ. *A species of Curcuma, Curcuma aromatica, or Curcuma xanthorrhiza* Roxb. (ಮರದ ಅರಿಸಿನ Mr. 130).

ಪಚಾರ pacâra. Upbraid, reproach (Râm. 1, 5, 31).

ಪಚಾರಿಸು pacârisu. To upbraid, to reproach, to chide, to jeer (Râm. 5, 8, 48; 6, 10, 10; 6, 14, 23; J. 23, 19. 31; 25, 28. 52; 27, 8. 45; Mhr. ಪಚ್ಚಾರ, disgracing, jeering).

ಪಚಿ pači. 1. = ಪಚ್ಚೆ 1 q. v., etc. See ಬಪ್-.

ಪಚಿ pači. 2. = ಪಚ. — ಪಚಿ ಪಚಿ ತುಂಬ್. = ಪಚ-. (My.).

ಪಚೆ pačĕ. = ಪಚ್ಚ, (ಪಚ್ಚನೆ), ಪಚ್ಚೆ q. v., etc. Greenness; unripeness, etc. (T. ಪಚ್ಚೈ). — ಪಚೆವೆಣ್. -ಪೆಣ್. A woman never having the menstrual courses; a barren or childless woman (ಬಂಜೆ Kk. 28, o. rs. ಬಿಚ್ಚವೆಣ್, ಬಚ್ಚೆ-, ವಚ್ಚೆ-; ಬಂಜೆ Šm. 73, o. r. ಪಚ್ಚೆವೆಣ್). *Cf.* ಬಿಚ್ಚೆವೆಣ್.

ಪಚೆ pacĕ. *Cooking, maturing,* etc.

ಪಚ್ಚ paččа. = ಪಚೆ, etc. Greenness; fair colour; etc. (Čpr. 7, 42; Rsv. 2, 22; Tĕ.); an emerald (Rsv. 1, 36; B. 4, 174; Tĕ.). — ಪಚ್ಚಕರ್ಪೂರ. Crude camphor, a brilliantly white drug (ಕರ್ಪೂರ, ಘನಸಾರ, etc. Si. 228; ಚನ್ದ್ರ 452; J. 31, 2; My.; Tĕ.; T. ಪಚ್ಚೈ-; see ಪಚ್ಚೆ No. 6). — ಪಚ್ಚಗುಪ್ಪಸ. -ಕುಪ್ಪಸ. = ಪಚ್ಚೆ-. A green bodice (Bp. 34, 22). — ಪಚ್ಚಟೊಪ್ಪಿಗೆ. A green hat (Bp. 34, 22). — See Prv. s. ಹುಚ್ಚ.

ಪಚ್ಚ pacca. = ಪಚ್ಚೆ, (ಪಂಜೆ, ಪಸ). Tbh. of ಪ್ರಚ್ಛದ or ಪ್ರಸಾಧನ. Dressing; dress; embellishing, adorning; an ornament (ತೊಡಿಗೆ Čt. I, 21; ತೊಡುವ ಆಭರಣ II, 54; ಪಸದನ, ತೊಡ, ಆಭರಣ Šs.; ತೊಡ, ಪಸದನ, ತೊಡಿಗೆ Kk. 26; ಪಸದನ, ತೊಡ, ತೊಡಿಗೆ Šm. 72; ತುಡುವುದು 92). See ಪನ್ದಲೆವಚ್ಚ; Rsv. 2, 22. — ಪಚ್ಚವಡಿಸು. -ವಡಿಸು. = ಪಚ್ಚೆವಡಿಸು. (Čpr. 6, after 71; 7, 70).

ಪಚ್ಚಗಾಱ pacca-gâṟa. = ಪಚ್ಚೆಗಾಱ. A man whose occupation is embellishing or adorning, a dresser, a master of the robes (ಪಚ್ಚಾಯ್ಲ Šmd. II).

ಪಚ್ಚಡ paccaḍa. = ಅಚ್ಚಡ, (ಪಚ್ಚವಡ), ಹಚ್ಚಡ. Tbh. of ಪ್ರಚ್ಛದ. A large wrapper: a stout cotton cloth, generally twenty-four cubits long and two cubits broad; to make it broader, it is cut crosswise, and the two halves are sewn together; it is used as a wrapper or cover at night (My.; Tĕ. ಪಚ್ಚ; T., M. ಪಚ್ಚವಡ, *i. e.* ಪಚ್ಚ-ಪಟ).

ಪಚ್ಚಡಿ paččaḍi. = ಪಚಡಿ. A kind of pickles generally made of green (raw), minced vegetable substances (cucumbers, unripe mangoes, plantain marrow, etc., My.; Tĕ., T., M.); a piece of the minced substances (My.).

ಪಚ್ಚಡಿಸು paccaḍisu. = (ಪಚ್ಚೆವಡಿಸು), ಹಚ್ಚಡಿಸು. To dress, to adorn. ಪಚ್ಚಡಿಪಂ (ಪಚ್ಚಾಯ್ಲಂ Kk. 36). ಪಚ್ಚಡಿಸುವಂ (ಪಚ್ಚಾಯ್ಲಂ Šm. 45).

ಪಚ್ಚನೆ paččanĕ. (Šmd. 109). = ಪಂ, ಪಸ್ 2, ಪಸು, ಪಚ್ಚು 1 (215), ಹಚ್ಚಗೆ, ಹಚ್ಚನೆ, (ಪಚೆ, etc.). Greenness, etc. (Tĕ.). ಪಚ್ಚನೆಯ ಬಣ್ಣ (ಪಲಾಶ, ಹರಿತ, ಹರಿತ್ Nr.). See Šmd. 112; Čpr. 1, 93.

ಪಚ್ಚಯಿಲ pacca-ila. (Šmd. 241, o. r. ಪಚ್ಚಾಯಿಲ). = ಪಚ್ಚಗಾಱ.

ಪಚ್ಚವಡ (pacca-paḍa). = ಪಚ್ಚಡ, etc. (My.). *Cf.* ಹಚ್ಚವಡ.

ಪಚ್ಚವಡತಿ pačča-paḍati. A woman whose occupation is dressing or adorning, a mistress of the robes (ಹಚ್ಚಡಿಸುವಾಕೆ Šmd. II; ಪಚ್ಚೆವಡಿಪಾ ಸತಿ Kk. 92).

ಪಚ್ಚವಣ paččavaṇa. O. r. of ಪುಚ್ಚವಣ 1 in Šmd. II, No. 179.

ಪಚ್ಚಳ paccaḷa. 1. Tbh. of ಪ್ರಚಲ. (J. 28, 46).

ಪಚ್ಚಳ paččaḷa. 2. = ಪಖ್ಖಾಳ (ಪಖ್ಖಳ). Tbh. of ಪ್ರಕ್ಷಾಲ. ಪಚ್ಚಳದ ಮನೆ (ಶೌಚಾಲಯ Mr. 196). *Cf.* ಬಚ್ಚಲ್.

ಪಚ್ಚಾಯಿಲ (pacca-â-ila). = ಪಚ್ಚಯಿಲ, q. v.

ಪಚ್ಚಾಯ್ಲ pačca-âyla. = ಪಚ್ಚಯಿಲ, ಪಚ್ಚಾಯಿಲ, ಪಸಾಯಿತ 2, etc. A master of the robes, etc. (ಪಚ್ಚಗಾಱ Šmd. II; ಪಚ್ಚೆಗಾಱ Kk. 75; ಪಚ್ಚಡಿಪ 36; ಪಚ್ಚಡಿಸುವ Šm. 45).

ಪಚ್ಚಾರಿ paččâri. N. of a tree (Rsv. 5, 56).

ಪಚ್ಚಿ pačči. 1. (fr. ಪಸು 3). = ಪಚಿ 1, ಪಚ್ಚು 4. A part, a portion. See ಒಪ್ಪಚ್ಚಿ.

ಪಚ್ಚಿ pačči. 2. (fr. ಪತ್ತಿಸು, ಹೆಚ್ಚು?). The condition of a precious stone being set in gold, etc. by simply bending the edge of the metal over it (My.).

ಪಚ್ಚಿಮ paccima. Tbh. of ಪಶ್ಚಿಮ. (My.). — ಪಚ್ಚಿಮದ ದೆಸೆಗೊಡೆಯ. Varuṇa (Kk. 15, o. r. ಪಶ್ಚಿಮದ-).

ಪಚ್ಚೀಸು paččîsu. Twenty-five (My.; Mhr., H. ಪಂಚವೀಸ). 2, a game with cowries, used instead of dice, and named from the highest throw, which is 25 (My.).

ಪಚ್ಚು paččŭ. 1. = ಪಚ್ಚನೆ, ಪಸು 2, ಪಂ (Šmd. 215), ಪಚ್ಚೆ, etc. Greenness, etc. — ಪಚ್ಚಡಕೆ. -ಅಡಕೆ. (Šmd. 216). A green betel-nut. — ಪಚ್ಚೆಲೆ. -ಎಲೆ. (Šmd. 216). A green, fresh leaf (J. 9, 32). — ಪಚ್ಚೋಲೆ. -ಓಲೆ. (Šmd. 216). A green cadjan leaf (Rsv. 5, 112).

ಪಚ್ಚು paččŭ. 2. P. p. of ಪಸು 3.

ಪಚ್ಚು paččŭ. 3. = ಪಚುರ್, q. v. (Čpr. 4, 83; 7, after 93).

ಪಚ್ಚು paččŭ. 4. = ಪಚ್ಚಿ 1, etc., (ಪಂಚು 2). — ಪಚ್ಚುಗುಡು. -ಕುಡು. To apportion (Abh. P. 7, after 80). — ಪಚ್ಚುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To partake (Čpr. 3, 53).

ಪಚ್ಚು paccu. = ಪೆಚ್ಚು. (My.). ನೆಚ್ಚಿದ ಕಾರ್ಯ ಪಚ್ಚಾದರೆ ಕಿಚ್ಚು ಯಾತಕೆ? — ಪಚ್ಚ ಮಾತಾಡುವವನು ಬೆಚ್ಚು ಬೀದಿನೇ? (Prvs).

ಪಚ್ಚುಗೆ paččugĕ. = ಪೆಚ್ಚುಗೆ 2, ಪೆಚುರ್ಗೆ 2, ಹಚ್ಚು 1. A lonely, retired, secret or private place; privacy; counselling, or consulting, in private (M. ಪಯ್ಯೆ, T. ಪೈ, gently; secretly; quietly; T. ಪದುಂಗು, M. ಪದುಙ್ಙು, to sneak, crouch, conceal, skulk, be cautious; *cf.* ಅಡಂಗು 2?). — ಪಚ್ಚುಗೆಗಾತಿ. -ಗಾತಿ. = ಪೆಚುರ್ಗೆಕಾತಿ. A woman who lives in privacy, is consulted and advises (ಮನ್ತ್ರಣಗಾತಿ, ಏಕಾನ್ತದವಳ್ Šs.; ಏಕಾನ್ತದವಳ್ Kk. 28, o. r. ಪೆಚ್ಚುಗೆಗಾತಿ).

ಪಚ್ಚೆ paččĕ. = ಅಚ್ಚೆ 2, ಪಂ, ಪಚೆ, ಪಚ್ಚ, (ಪಚ್ಚನೆ), ಪಚ್ಚು 1, ಪಸ್ 2, ಪಮ್, ಪಸಿ 3, ಪಸು 2, (ಹಚ್ಚಗೆ, ಹಚ್ಚನೆ), ಹಚ್ಚೆ. ಹಸಿ 1. Greenness; the colour green; a yellowish colour, a golden colour (ಜಾಗ, ಪಸುರ್ Šm. 69; ಪೀತ, ಗೌರ, ಹರಿದ್ರಾಭ, ಹಸುರುಬಣ್ಣ Si. 51; J. 6, 31; My.; M.; T. ಪಚ್ಚೈ; see ಮಾನ್ಬಣ್ಣ). **2,** young sprouts or new leaves, and their colour (ಪ್ರವಾಲ, ಪಸುರು

Digitized by Google

Nn. 7). ಎಲೆಪಚ್ಚೆ ಬಣ್ಣ (ಪಾಲಾಶ, ಪಲಾಶ, ಹರಿತ, ಬಂಗಾಲ್ Si. 51). **3, growing corn, etc., and their colour.** ಸಕಲಮಾದ ಪಯ್ರು ಪಚ್ಚೆಗಳಿನ್ದ ಸಮ್ಪೂರ್ಣಮಾದ ಕ್ರಯಭೂಮಿ (ಉರ್ವರೆ Si. 100; My.). **4, freshness; unripeness, crudeness, rawness; youngness** (T., M.; Tě. ಪಚ್ಚಿ). **5, an emerald** (ಅಶ್ಮಗರ್ಭ, ಮರಕತ, ಹರಿನ್ಮಣಿ Hlâ., Mr. 101; ಗಾರುತ್ಮತ, ಮರಕತ, etc. Nr., Si. 330; ಪಸುರ್ಗಲ್ Čt. II, 112; My.; M.; T. ಪಚ್ಚೈ; Mhr. ಪಾಚೂ). ಪಸಾಯದಪಚ್ಚ ಮುತ್ತಿನ ಪೊಸ ಪಚ್ಚೆಯಿಂ ತಳೆದ ಪೊಲ್ ಅದಿಮುರ್ತ್ತಿ ಮುಗುಳ್ದುದು (Čpr. 7, 41). See Čpr. 6, 49; Abh. P. 4, 17; Bh. 2, 13, 25; Č. Bp. 5, 3. 48; Rśv. 2, 47; J. 8, 4. ಪಚ್ಚೆಯಾದರೂ ಮೆಚ್ಚ ತೆಗದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು.— ಪಚ್ಚೆಯಾದರೆ ನುಚ್ಚಗಿನ್ತ ಕಡಿಮೆಯೇ? (Prvs.). **6, camphor** (ಪ್ರಾಲೇಯ, ಘನಸಾರ Mr. 336). **7, N. of a plant with fragrant ears** (ದೇವಕಣಿಕ Mr. 132; Rśv. 10, 2). **8, cane or ratan, Calamus fasciculatus or rotang** (ವೇತಸ, ವಂಜುಲ, ಎದುಲ, ವಾಸರ, ಶೀತ Mr. 124; ವಾಸರ = ವಾನೀರ; *cf.* ಹಚ್ಚೆ). **9, any figure punctured or tatooed into the skin because green, tattoo** (My.; Tě.). See ಕರ್ಪೂರಪಚ್ಚೆಗಿಡ; ಪುಟುಪಚ್ಚೆ. — ಪಚ್ಚೆಕಾಯಿಗಿಡ. A climbing herb, Cucumis pubescens Willd. (St. & Pl.). — ಪಚ್ಚೆಗಬ್ಬುನ. -ಕಬ್ಬುನ. The yellow-coloured metal: gold (Abh. P. 4, 83). — ಪಚ್ಚೆಗುಪ್ಪಸ. = ಪಚ್ಚಗುಪ್ಪಸ. (Śâv. 3, 27). — ಪಚ್ಚೆತೆನೆಗಿಡ. = ಪಚ್ಚೆ No. 7. (My.). — ಪಚ್ಚೆವಿಮಿರ್. -ತಿಮಿರ್. Gold-coloured unguent (Čpr. 7, 43). — ಪಚ್ಚೆದೋರಣ. -ತೋರಣ. (Śmd. 385; Kk. 97). A festoon of green leaves. — ಪಚ್ಚೆಮಾಲೆ. (Śmd. 386; Kk. 96). A garland of emeralds. — ಪಚ್ಚೆಯ ವರ್ಣ. (ಹರಿತ Nn. 60). — ಪಚ್ಚೆವಡಿಗ. -ಪಡಿಗ. A spittoon of emerald (Rśv. 2, 70). — ಪಚ್ಚೆವರಲ್. -ಪರಲ್. An emerald (Čpr. 1, after 101; Śâv. 2, after 42). — ಪಚ್ಚೆವರಿಗೆ. -ಪರಿಗೆ. A shield of emerald (Grj. 6, after 56). — ಪಚ್ಚೆವಿಲ್ಲ. -ಬಿಲ್ಲ. Kâma: a libidinous man (Rśv. 1, after 135). — ಪಚ್ಚೆವೇಸ್. = ಪಚೆವೇಸ್, q. v. — ಪಚ್ಚೆಹೆಸಱು. = ಹೆಸಱು. (St. & Pl.).

ಪಚ್ಚೆ paččě. = ಪಚ್ಚೆ. — ಪಚ್ಚೆವಡಿಸು. -ಪಡಿಸು. = ಪಚ್ಚವಡಿಸು. To decorate, to adorn. ಪಚ್ಚೆವಡಿಪಾ ಸತಿ (ಪಚ್ಚವಡಿಪ Kk. 92).

ಪಚ್ಚೆಗಾಱ paččě-gâṛa. = ಪಚ್ಚಗಾಱ. (ಪಚ್ಚಾಯ್ಲ Kk. 75).

ಪಜಕ pajaka. A kind of tree. ಕ್ರಮುಕ, ಪಟ್ಟಿಕ, ಪಟ್ಟಿ, ಲಾಕ್ಷಾಪ್ರಸಾದನ ಎನ್ದು, ಕೆಮ್ಪುಅರಗಿನ ಗಿಡ; ಪಜಕದ ಮರ ಎನ್ದು, ಕೆಲವರನ್ನುವರು (Si. 181, *only* in Si.).

ಪಜ್ಜ pad-ja. Born from the feet: *a Śûdra.*

ಪಜ್ಜಳ pajjaḷa. Tbh. of ಪ್ರಜ್ವಲ (Śmd. 351; Kk. 65). — ಪಜ್ಜಳಮ್ಬಡೆ. -ಪಡೆ. To obtain lustre or fame (Grj. 2, after 106).

ಪಜ್ಜಳಿಸು pajjaḷisu. Tbh. of ಪ್ರಜ್ವಲಿಸು. (Čpr. 3, 94; 6, 52; 7, 8; Abh. P. 16, 82; Rśv. 10, after 31; 11, after 1; 13, after 1; J. 18, 30).

ಪಜ್ಜೆ pajjě. = ಪೆಜ್ಜೆ, ಹಜ್ಜೆ, ಹೆಜ್ಜೆ. Tbh. of ಪದ್ಧತಿ (Śmd. 370). A footstep, a foot-print, a trace; a stride. (Tě. ಅಂಜೆ). See ಅಡಿವಣಿಗೆ, ಅಡಿಪಜ್ಜೆ; Śâv. 3, 45. 49. — ಪಜ್ಜೆದೋಱು. -ತೋಱು. To be marked or noticed (J. 18, 30). — ಪಜ್ಜೆವಿಡಿ. -ಹಿಡಿ. To track (Čpr. 5, after 64; Abh. P. 9, after 33; Grj. 3, after 103; Śś. 97; J. 28, 45).

ಪಂ pań. Five. — ಪಂಚೇರು. -ಸೇರು. Five sêrs. ಮುದ್ದಿಗೆ ಪಂಚೇರು. — ನಿಮ್ಮನೆಯೆಮ್ಮೆ, ನಮ್ಮನೇ ಕಱು; ತಾ, ತಿಮ್ಮಕ್ಕಾ, ಪಂಚೇರು ತುಪ್ಪವ! (Prvs.).

ಪಂಚ pañca. 1. *Five.* 2, incomparable, wonderful (ಅಪೂರ್ವ Śmd. II, o. r. ಪೂರ್ವ; Kk. 58. 77; Śm. 57; *cf.* ಪಂಚಮ No. 7). 3, a jury (Mhr.). — ಪಂಚಕಚೇರಿ. An office of jury (B. 4, 146). — ಪಂಚಬಾಬು. Five items of revenue, viz. toddy, spirituous liquor, opium, hemp, and excise (My.). — ಪಂಚಬಾಬುಕಚೇರಿ. An office of the ಪಂಚಬಾಬು (My.). — ಪಂಚವಣ್ಣಿಗೆ. -ಪಣ್ಣಿಗೆ. Wonderful or very beautiful decoration (Abh. P. 13, 59; Rśv. 8, after 5).

ಪಂಚ pañca. 2. Spreading. See ಪ್ರ-.

ಪಂಚಕ pañcaka. Consisting of five, relating to five, made of five; any collection or aggregate of five; *the number five.* See Śmd. 21. 101. 345; Kâvy. III, 2, B, 24; Ch. v. 181. 2, a field of battle. 3, a pack of five, as of paper (My.).

ಪಂಚಕಜ್ಜಾಯ pañca-kajjâya. The five pleasant articles of food: avalakki, ĕḷḷu, kaḍlĕ, kŏbari, bĕlla (My.).

ಪಂಚಕಲ್ಯಾಣ pañca-kalyâṇa. N. of writings of the Jainas (Čpr. 3, 92).

ಪಂಚಕಾರುಕ pañca-kâruka. The five artificers or artisans: carpenters, goldsmiths, blacksmiths, stone-cutters (masons), and braziers (see Nr. s. ಕಲುಕುಟಿಗ). ಶಿಲ್ಪಿ, ಕಾರು, ಪ್ರಕೃತಿ ಈ 3 ಪಂಚಕಾರುಕರು; ಪಂಚಕಾರುಕರು ಕೆಲಸಂಗೆಯ್ವ ಮನೆ (ಕರ್ಮಶಾಲೆ, etc. Hlâ.). ಪಂಚಕಾರುಕರ ಮನೆ (ಕರ್ಮಶಾಲೆ Mr. 197). *Cf.* ಪಂಚಾಳ. — ಪಂಚಕಾರುಕಕರ್ಮದಾರು. A piece of wood for the work of artisans. See ಅಡೆ.

ಪಂಚಕೋಣ pañca-kôṇa. A pentagon. (My.).

ಪಂಚಗವ್ಯ pañca-gavya. Five things derived from the cow: milk, curds, ghee, urine, and dung. (My.).

ಪಂಚಗುಪ್ತ pañca-gupta. A tortoise, turtle, as drawing in its four feet and head under its shell. (R.).

ಪಂಚಗುರುಗಳ್ pañca-gurugaḷ. The five great Jaina gurus (Čpr. 4, 86; Kâvy. III, 1). See ಪಂಚಪರಮೇಷ್ಠಿ.

ಪಂಚಗೌಡ pañca-gauḍa. = ಪಂಚಗೌಳ. (My.; Tě.).

ಪಂಚಗೌಳ pañca-gauḷa. = ಪಂಚಗೌಡ. Bengal and the northern provinces; the collective name for Brâhmaṇas of those countries (Bh. 2, 4, 11).

ಪಂಚಚಾಮರ pañca-câmara. N. of a vṛitta (Ch.).

ಪಂಚಜನ pañca-jana. The five kinds of beings: gods, men, gandharvas, apsarasas, serpents and pitṛis. 2, *man, mankind;* a man (ಮಾನವ, ಮರ್ತ್ಯ, ನರ, etc., ಗಣ್ಡುಗೂಸು Mr. 222). 3, N. of a demon in the form of a conch shell.

ಪಂಚಜನೀನ pañca-janîna. *An actor, a mimic, a buffoon* (ಆಡಿಗ Hlâ.; ಆಡಿ ಬದುಕುವವನು Mr. 238).

ಪಂಚತನ್ತ್ರ pañca-tantra. N. of a collection of stories and fables in five books or chapters. (My.; B. 4, 135).

ಪಂಚತೆ pañcatě. ಪಂಚತಾ. Fivefoldness; the aggregate of five; the five elements collectively: earth, air, fire, water and ether. 2, separation into the five elements of which the body consists: *dissolution, death.*

ಪಂಚತೋದಂಚನ pañcatâ-udañcana. The rising of death (Čpr. 5, 135).

ಪಂಚತ್ವ pañcatva. = ಪಂಚತೆ. Fivefoldness, etc. 2, *death.* ಭೀಮ, ಧೀಮ, ಗದೆಯಿಂ ಪಂಚತ್ವಮಂ ಪೊರ್ದಿಸದಯ್! (Śmd. 255).

ಪಂಚದಶ pañca-daśa. Fifteenth. 2, fifteen (Mr. 64).

ಪಂಚದಶಿ pañca-daśi. *The fifteenth day of a half month, the day of full or new moon.*

Digitized by Google

ಪಂಚದಾರ (pañca-dâra). Sugar (Tĕ.; ತವರಾಜ Si. 311).

ಪಂಚದ್ರಾವಿಡ pañca-drâviḍa. The five so-called drâviḍa Brâhmaṇas. See ದ್ರಾವಿಡ.

ಪಂಚಧಾರೆ pañca-dhârĕ. The five paces of a horse: dhôrita, valgita, pluta, uttêjita, uttêrita (Rŝv. 13, 82). See s. ನಡಿಕೆ.

ಪಂಚನಖ pañca-nakha. Five-clawed: an elephant; a tiger; a tortoise. (Ŝâstrasâra in W.).

ಪಂಚನಮಸ್ಕಾರ pañca-namaskâra. Obeisance made with the arms, knees, head, voice, and look (Abh. P. 16, after 39).

ಪಂಚಪಕ್ವಾನ್ನ pañca-pakvânna. Five pakvânnas (Bp. 8, 14; they are enumerated ad libitum, My.). *Cf.* ಪಂಚವಿಧ-, ಪಂಚಭಕ್ಷ್ಯ.

ಪಂಚಪತ್ರೆ pañca-patrĕ. N. of a plant (ದೇವಪತ್ರ, ಸಾವಿತ್ರಿ, ಗಾನ್ಧಾರಿ Mr. 132, o. r. ಮಂಚಿಪತ್ರೆ); a kind of caṇḍâlakanda or bulbous plant (Sk. as ಪಂಚಪತ್ರ).

ಪಂಚಪದ pañca-pada. A cold, indifferent relationship, indifference, apathy (Čpr. 4, 86).

ಪಂಚಪರಮೇಷ್ಠಿ pañca-paramêshṭhi. The five chief Jaina gurus: (sarasijavâsa), arha, âcârya, upâdhyâya, sarvasâdhu (Nn. 150).

ಪಂಚಪರ್ವ pañca-parva. Five fixed days in a month on which Brâhmaṇas perform special idol-worship (My.).

ಪಂಚಪಲ್ಲವ pañca-pallava. The aggregate of young shoots of the âmra, jambû, kapittha, vîjapûraka, and vilva. — ಪಂಚಪಲ್ಲವದ ವಾಜಿ. A horse which a king mounts (ರಾಜವಾಹನ Ŝmd. II; Kk. 78; Ŝm. 41).

ಪಂಚಪಾಂಡವ pañca-pâṇḍava. The five sons of Pâṇḍu: Yudhishṭhira, Bhîma, Arjuna, Nakula, and Sahadêva (C.), who are worshipped by peasants in the form of stones (S. Mhr.).

ಪಂಚಪಾತ್ರೆ pañca-pâtrĕ. Five cups or vessels collectively. 2, a metal vessel of a cylindric form (C.; Mhr.; Si. 309).

ಪಂಚಪ್ರಮೆ pañca-pramĕ. Five true perceptions (Rŝv. 4, 104).

ಪಂಚಪ್ರಾಣ pañca-prâṇa. The five vital airs: prâṇa, apâna, samâna, vyâna, and udâna. (My.).

ಪಂಚಬಾಣ pañca-bâṇa. *Kâma.*

ಪಂಚಬ್ರಹ್ಮ pañca-brahma. Ŝiva (Rŝv. 4, 104).

ಪಂಚಭಕ್ಷ್ಯ pañca-bhaksha. Five kinds of cake (Bp. 2, 53; 43, 20).

ಪಂಚಭೂತ pañca-bhûta. (Ŝmd. 101). The five elements: earth, fire, water, air, and ether (âkâŝa). ಆಕಾಶ ಹೊದಿಗಾದ ಪಂಚಭೂತ (ಅಮ್ಬರವರ್ಜಿತಪಂಚಭೂತ, ಧಾತು Nn. 82).

ಪಂಚಭೂತಾತ್ಮಕ pañcabhûta-âtmaka. Consisting of the five elements, as the âtman or person (Bp. 51, 30; ಪೃಥ್ವ್ಯಾದಿಪಂಚಭೂತ Nn. 78).

ಪಂಚಮ pañcama. The fifth (Bp. 54, 48). 2, the fifth letter of a varga (Kâvy. I, 2, 110-112). 3, forming the fifth part; a fifth. 4, a Ŝûdra (ಪದ್ಯ Mr. 375 sic!); a Čâṇḍâla (My.). 5, *the fifth* (or seventh) *note of the gamut;* see ಸಪ್ತಸ್ವರ. 6, the note of the cuckoo (ಕೋಕಿಲರವ Čt. II, 66). 7, beautiful, brilliant, elegant, pleasing (*cf.* ಪಂಚ No. 2). 8, dexterous, clever. 9, one of the râgas or musical modes. 10, copulation. ಪಂಚಮದ ಶನಿ (ŝani when in the fifth constellation) ಹಂಚಿನಲ್ಲಿ ಉಣಿಸ್ಯಾನು (Prv.). See ತುದಿ'ಲ್ಲಲ್. — ಪಂಚಮಮ್ಬೊರಿ. -೦-ಪೂರಿ. The fifth note to join (Čpr. 1, 118).

ಪಂಚಮಜಾತಿ pañcama-jâti. The fifth caste: that of the Čâṇḍâlas or Hŏlĕyas (My.).

ಪಂಚಮಶಾಲೆ pañcama-ŝâlĕ. A brazier's shop. See ಪಂಚಾಳ. — ಪಂಚಮಶಾಲೆಯವ. -ಅವ. A brazier. ಪಂಚಮಶಾಲೆಯವರ ಕಂಚು ಪಪ್ಪಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕೀತೇ? (Prv.).

ಪಂಚಮಸ್ವರ pañcama-svara. = ಪಂಚ No. 5. ಪಂಜರದಲ್ಲಿ ಕಾಗೆಯಿಟ್ಟರೆ ಪಂಚಮಸ್ವರ ಕೊಟ್ಟೀತೇ? (Prv.).

ಪಂಚಮಹಾನಿನದ pañca-mahâ-ninada. = ಪಂಚಮಹಾಶಬ್ದ. (Bp. 16, 14).

ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕ pañca-mahâ-pâtaka. The five heinous sins: killing a Brâhmaṇa, drinking intoxicating liquors, stealing gold, committing adultery with the wife of a guru (or incest with one's mother), and associating with any one guilty of these crimes (Bp. 51, 54; My.).

ಪಂಚಮಹಾಪಾಪ pañca-mahâ-pâpa. = ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕ. See Prv. s. ಪ್ರಪಂಚ.

ಪಂಚಮಹಾಯಜ್ಞ pañca-mahâ-yajña. Sacrifices or devotional acts having reference severally to the vêda, the gods, the manes of ancestors, men, and all created beings (My.).

ಪಂಚಮಹಾವಾದ್ಯ pañca-mahâ-vâdya. Five great musical instruments: a horn, a tabor, a conch-shell, a kettle-drum, and a gong. ತನ್ತ್ರಿಯಂ ಕಟ್ಟಿ ನುಡಿಸುವ ವೀಣಾದಿಕವೇ ತತವೆನಿಸುವದು, ಚರ್ಮವ ಕಟ್ಟಿ ನುಡಿಸುವ ಮುರಜಾದಿಕವೇ ಅನದ್ಧವೆನಿಸುವದು, ಕಂಚಿನ ತಾಳಾದಿಕವೇ ಘನವೆನಿಸುವದು, ಊದಿ ಬಾರಿಸುವ ನುಡಿಮೇಳ ಮೊದಲಾದುದೇ ಸುಷಿರವೆನಿಸುವದು, ಇನ್ನು ಚತುರ್ವಿಧವಾದ್ಯಂಗಳಂ,— ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅವಾನ್ತರಭೇದಗಳಾದ ಶೃಂಗವಾದ್ಯವೆಮ್ಬ ಕೊಮ್ಬು, ತಮ್ಮಟವೆಮ್ಬ ಹಲಿಗೆ, ಶಂಖವೆಮ್ಬ ದವಳ, ಭೇರಿಯೆಮ್ಬ ದಾಜಾ, ಜಯಘಣ್ಟೆಯೆಮ್ಬ ಜಾಗಟೆ ಇತ್ತಿಬದ ಪಂಚಮಹಾವಾದ್ಯಂಗಳಂ,— ಭದ್ರಮೆಮ್ಬ ಕರಡೆ, ಶಾಸಕವೆಮ್ಬ ನಗಾರಿ, ಭೀಷಣವೆಮ್ಬ ತ್ರಾಸಾ, ಘೋಷಣವೆಮ್ಬ ಹುಡುಕ್ಕಾ, ಡಿಣ್ಡಿಮವೆಮ್ಬ ಡಿಕ್ಕಿ, ಡಮರುವೆಮ್ಬ ಡೋಲು, ಝುರ್ಝುರವೆಮ್ಬ ಝಾಯಿ, ಕಾಹಲವೆಮ್ಬ ಗವುರಿಕಾಳೆ, ದುನ್ದುಭಿಯೆಮ್ಬ ಢೋರ, ಘಣ್ಟಿಕೆಯೆಮ್ಬ ಗಣ್ಟೆ ಇತ್ತಿಬದ ದಶವಾದ್ಯಂಗಳಂ ಬಾರಿಸಲುಳ್ಳ ವಿಚಕ್ಷಣರ್ (Vivêkacintâmaṇi, 4th prakaraṇa).

ಪಂಚಮಹಾವಿಸರವಾದ್ಯ pañca-mahâ-visara-vâdya. The five great musical instruments of far-spreading sound (Bp. 59, 58).

ಪಂಚಮಹಾಶಬ್ದ pañca-mahâ-ŝabda. = ಪಂಚಮಹಾನಿನದ. The sound of the ಅಯ್ದು ಉತ್ತಮವಾದ್ಯ, q. v.; or: the loud sound of the five (great musical instruments).

ಪಂಚಮಹೋರುವಾದ್ಯ pañca-mahâ-uru-vâdya. = ಪಂಚಮಹಾವಿಸರವಾದ್ಯ. (Bp. 11, 49).

ಪಂಚಮಾಸ್ಯ pañcama-âsya. The kôgilĕ or cuckoo. (R.).

ಪಂಚಮಿ pañcami. = ಪಂಚವಿ. *The fifth day of the half month.* 2, the ablative (Ŝmd. 115. 141. 159; Kâvy. I, 3, 33-35). 3, a chequered cloth or board for playing at draughts, etc.

ಪಂಚಮಿಗ pañcama-iga. A Ŝûdra (see ಪಂಚಮ No. 4).

ಪಂಚಮಿಗಿತಿ pañcamiga-iti. (Ŝmd. 244). A Ŝûdra woman.

ಪಂಚಮುಖ pañca-mukha. Five-faced; Ŝiva (Bp. 36 sum.); a lion.

ಪಂಚಮುದ್ರೆ pañca-mudrĕ. Five gestures of the fingers to be made in presenting offerings to an idol. 2, five sectarian marks of Ŝaivas (Bp. 27, 34; 49, 41); such of Mâdhvas (My.).

Digitized by Google

ಪಂಚಯಜ್ಞ pañca-yajña. = ಪಂಚಮಹಾಯಜ್ಞ. (My.).

ಪಂಚರಂಗು pañca-rangu. = ಪಂಚವರ್ಣ No. 1. (C.; V. 8, 33).

ಪಂಚರತ್ನ pañca-ratna. A collection of five jewels or precious things, as gold, the diamond, sapphire, ruby, and pearl (Abh. P. 1, 64). 2, a collection of five verses on ethical and other subjects. ಪಂಚರತ್ನಕ್ಕೆ ಮುಂಚದ ಕಾಲು ಶ್ರಯವೇ? (Prv.).

ಪಂಚರಸ pañca-rasa. Five fluids: *e. g.* ghee, milk, honey, oil, and spirituous liquor (ಘೃತಾದಿರಸಪಂಚಕ, ತುಪ್ಪ ಮೊದಲಾದ ಅಯ್ದು ರಸಂಗಳು Nn. 83).

ಪಂಚರಾತ್ರ pañca-râtra. Lasting five nights or days. 2, a general term for the doctrinal books of various Vaishṇava sects. (My.). 3, a pûjâri of a superior position among Vaishṇavas (My.).

ಪಂಚರಾಶಿ pañca-râśi. ಪಂಚರಾಶಿಕ pañca-râśika. The double rule of three. (My.).

ಪಂಚಲಕ್ಷಣ pañca-lakshaṇa. *Possessing five characteristics, as a purâṇa which should comprehend five topics: the creation of the universe, its destruction and renovation, the genealogy of gods and patriarchs, the reigns of the Manus and the legends of the solar and lunar races.*

ಪಂಚಲವಣ pañca-lavaṇa. Five kinds of salt: kâca, saindhava, sâmudra, viḍa, and sauvarcala. (My.).

ಪಂಚಲೋಭಿ pañca-lôbhi. A very avaricious person (ಕದರ್ಯ, ಕೀನಾಶ, ದೀನ Mr. 228).

ಪಂಚಲೋಹ pañca-lôha. A metallic alloy containing five metals: copper, brass, tin, lead, and iron (Sk.). 2, the five metals: gold, silver, copper, tin (lead), and iron (My.; ಧಾತು Nn. 82; Mr. 498). ಪಂಚಲೋಹದ ಹಂಡು ಆದರೆ ಪಂಚಗಾರ ಕೊಚ ದಾರದೇ? (Prv.).

ಪಂಚವಕ್ತ್ರ pañca-vaktra. = ಪಂಚಮುಖ. A lion (ಸಿಂಹ Mr. 159); Śiva.

ಪಂಚವಟಿ pañca-vaṭi. The five fig-trees; N. of a place at the source of the Gôdâvarî where Râma resided. (Râm. 3, 1 sum.).

ಪಂಚವಣ್ಣ pañca-baṇṇa. Tbh. of ಪಂಚವರ್ಣ. (Rśv. 6, after 11).

ಪಂಚವದನ pañca-vadana. = ಪಂಚಮುಖ. (Bp. 28, 4).

ಪಂಚವರ್ಗ pañca-varga. A class, group or series of five; the five classes of consonants in the alphabet (from kavarga to pavarga, Śmd. 21).

ಪಂಚವರ್ಣ pañca-varṇa. = ಪಂಚವಣ್ಣ. The five colours: white, black, red, yellow, and green (ಧಾತು Mr. 498; Nn. 82; Rśv. 14, 79). 2, five letters (Śmd. 21); five syllables (Rśv. 14, 79; *cf.* ಪಂಚಾಕ್ಷರಿ). 3, five castes.

ಪಂಚವಾದ್ಯ pañca-vâdya. The bhêri, śankha, kahaḷĕ, ganṭĕ, and vîṇĕ (My.). 2, beating one's own mouth whilst lamenting (My.). — ಪಂಚವಾದ್ಯತಟ್ಟು. A pony that walks only when all sorts of noises and other efforts are made (My.).

ಪಂಚವಿಂಶತಿ pañca-vimśati. Twenty-five. — ಪಂಚವಿಂಶತಿತತ್ತ್ವ, the twenty-five sânkhya first principles (see ತತ್ತ್ವ; Vivêkacintâmaṇi 1, 109).

ಪಂಚವಿಧಪಕ್ವಾನ್ನ pañca-vidha-pakvânna. = ಪಂಚಪಕ್ವಾನ್ನ. (Bp. 24, 3).

ಪಂಚವಿಧಾಕ್ಷರ pañca-vidha-akshara. The five kinds of letters: vowels, etc. (Śmd. 43).

ಪಂಚವಿಶಿಖ pañca-viśikha. = ಪಂಚಶರ. (My.).

ಪಂಚವಿಷಯ pañca-vishaya. The five objects of sense: rasa, rûpa, gandha, śabda, and sparśa (Mr. 501).

ಪಂಚವೆ pañcavĕ. Tbh. of ಪಂಚಮ (Śmd. 365; Śm. 19).

ಪಂಚಶರ pañca-śara. = ಪಂಚಸರ. Five-arrowed: *Kâma.*

ಪಂಚಶಾಖ pañca-śâkha. Five-branched: *the hand* (Mr. 321).

ಪಂಚಶಿಖ pañca-śikha. A man who wears the pañcaśikhâ. (My.).

ಪಂಚಶಿಖೆ pañca-śikhĕ. Five tufts of hair left by vaidika Brâhmaṇas on the head, etc. (My.).

ಪಂಚಸರ pañca-sara. Tbh. of ಪಂಚಶರ (Śmd. 376; ಅಯ್ಯಗಳು Ct. I, 92; II, 52).

ಪಂಚಸಾಯಕ pañca-sâyaka. = ಪಂಚಶರ. (My.).

ಪಂಚಸೂನಂಗಳ್ pañca-sûnangaḷ. The five things in a house by which animal life may be accidentally destroyed: the fire-place, the slab on which condiments are ground, the broom, the pestle, the mortar, and the water-pot. (R.).

ಪಂಚಾಕ್ಷರಿ pañca-akshari. The Śaiva mantra or formula of five syllables: ನಮಃ ಶಿವಾಯ (reverence to Śiva, Bp. 18, 3; 41, 28; 46, 3. 64; 49, 29; 53, 73; Śm. 1; Rśv. 4, 104).

ಪಂಚಾಗ್ನಿ pañca-agni. The five fires collectively amidst which a devotee performs penance or devotion (Grj. 9, 9. 10; Bp. 2, 13; 19, 81). 2, the vaidika fires called anvâhâryapacana, gârhapatya, âhavanîya, sabhya, and âvasathya.

ಪಂಚಾಂಗ pañca-anga. Five-membered. 2, a calendar or almanac treating chiefly of five things: solar days, lunar days, asterisms, yôgas, and karaṇas. (Mr. 68; My.; B. 5, 151). ಪಂಚಾಂಗ ಹೋದರೆ ನಕ್ಷತ್ರ ಹೋದೀತೇ? (Prv.). — ಪಂಚಾಂಗದವ. -ಆವ. An astrologer. 2, a poor man (My.). See Prv. s. ಪಂಚಾಲ. — ಪಂಚಾಂಗ ಹೇಳು. To tell all the things of an almanac (My.). 2, to tell circumstantially and verbosely (My.).

ಪಂಚಾಂಗುಲ pañca-angula. Measuring five fingers. 2, *the ricinus or castor-oil plant, Ricinus communis.*

ಪಂಚಾಚಾರ pañca-âcâra. Five rules or institutes (Rśv. 4, 104).

ಪಂಚಾನನ pañca-ânana. Five-faced: Śiva; *a lion.* (Abh. P. 10, 29; Śsv. 5, 31).

ಪಂಚಾನನವಿಷ್ಟರ pañcânana-vishṭara. Lion-seat: a throne (Cpr. 4, after 75).

ಪಂಚಾಮೃತ pañca-amṛita. The five nectarious substances: milk, curds, ghee, honey, and sugar (Sk., Mhr.), and a compound made of them (My., wherein, instead of curds, plantains are used; Bp. 18, 35; 35, 11).

ಪಂಚಾಯಿತ pañcâyita. A member of an assembly of arbritation (My.; Mhr., H.).

ಪಂಚಾಯಿತಿ pañcâyiti. An assembly of five (or more) persons to settle a matter by arbitration (My.; Br.); arbitration (My.).

ಪಂಚಾರ್ತಿ pañca-ârti. A platter with five wicks burning in ghee, and the act of waving it (My.). ತುಟಿಗೆ ತುಪ್ಪವಿಲ್ಲ, ಕಟಿಗೆ (or ತರಡಿಗೆ) ಪಂಚಾರ್ತಿ ಬಯಸಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಪಂಚಾಲ pañcâla. N. of a tribe and their country in the north (Bp. 61, 30); a prince of the Pañcâlas. ಪಂಚಾಲದೇಶದ ಪಾಲಕನಾದರೆ ಪಂಚಾಂಗದವನಿಗೇನು? (Prv.).

ಪಂಚಾವರಣ pañca-âvaraṇa. Five positions of distance in

Digitized by Google

standing around a person (Bp. 25, 46; 54, 18). 2, five powers of illusion.

ಪಂಚಾವಸ್ಥೆ pañca-avasthĕ. Five states or conditions of humanity: childhood, boyhood, youth, manhood, and old age (My.).

ಪಂಚಾಶತ್ pañcâśat (pañca-daśat). Fifty. (My.). ಪಂಚಾಶತ್ತಮ, the 50th.

ಪಂಚಾಸ್ತ್ರ pañca-astra. Kâma (Rśv. 4, 104).

ಪಂಚಾಸ್ಯ pañca-âsya. = ಪಂಚಾನನ. Five-faced; *a lion.*

ಪಂಚಾಳ pañcâḷa. = (ಪಂಚಕಾರುಕ), ಪಾಂಚಾಲ. The five classes or castes of artificers: goldsmiths, carpenters, blacksmiths, braziers, and stone-cutters (My.; Mhr.); the first three classes (My.). ಪಂಚಾಳರು ದಣ್ಣಿಗೆ ಹತ್ತಿದ ಹಾಂಗೆ (Prv.). 2, a goldsmith (My.).

ಪಂಚಿ pañci. = ಹಂಚಿ. Five or a cinque, at a game (Bp. 48, 6; Dp. 99, 5; see ಚೌ-).

ಪಂಚೀಕರಿಸು pañcî-karisu. To render fivefold (Śsv. 5, 31).

ಪಂಚು pañcu. 1. = ಅಂಚು 1, ಪಸು 3, ಹಂಚು. To divide, to share, to distribute (Bp. 43, 6; J. 26, 61; Tĕ.).

ಪಂಚು pañcu. 2. (= ಪಚ್ಚು 4). Distribution: unfair distribution (J. 6, 34, o. r. in one copy ಸಂಚು).

ಪಂಚೆ pañcĕ. = ಅಂಚೆ, (ಪಚ್ಚೆ), ಪಂಜಾ 1, ಪಂಜೆ. A small dôtra, used for various purposes (ಅಚುವೆ Kk. 54; My.; Tĕ.; Mhr. ಪಂಚಾ). ಚಿಕ್ಕ ಪಂಚೆ (ಕರ್ಪಟ Si. 495). See Mr. s. ಪಟಭೇದ.

ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯ pañca-indriya. The five organs of sense: the eye, ear, nose, tongue, and skin (Bp. 43, 6; ಇನ್ದ್ರಿಣಿ Nn. 28). 2, the five objects of sense (ಶಬ್ದ ಮೊದಲಾದ ಪಂಚೇನ್ದ್ರಿಯ Nn. 78; see ಪಂಚವಿಷಯ). 3, = ಅಂಗಜ (Nn. 53).

ಪಂಚೇನ್ದ್ರಿಯಾತ್ಮಕ pañcĕndriya-âtmaka. Having the nature of the five organs of sense (Bp. 51, 30).

ಪಂಚೇಷು pañca-ishu. Five arrows (Abh. P. 9, 84). 2, *Kâma.*

ಪಂಜರ pañjara. 1. = ಹಂಜರ (Śmd. 342), (ಪಿಂಜರ), ಹನ್ದರ. *A cage,* an aviary, a dove-cot, etc. (ದಣ್ಣಿ Ct. I, 11; *cf.* ಪನ್ದರ). 2, *a skeleton;* see ಅಸ್ಥಿ-. ಪಂಜರದಲ್ಲಿ ಕಾಗೆಯಿಟ್ಟರೆ ಪಂಚಮಸ್ವರ ಕೊಟ್ಟೀತೇ? (Prv.).

ಪಂಜರ pañjara. 2. A claw, of a cat, etc. (B. 3, 30; 4, 90; Mhr. ಪಂಜಾ, a claw, the hand of a monkey, the hand as spread abroad).

ಪಂಜರಪಕ್ಷಿ pañjara-pakshi. = ಹಂಜರಪಕ್ಕಿ. A bird in a cage.

ಪಂಜರಾಖೇಟ pañjara-âkhêṭa. A sort of basket or wicker trap in which fish are caught. (R.).

ಪಂಜಲ pañjala. A mode used in saṅgîta (V. 11, 9).

ಪಂಜಾ pañjâ. 1. = ಪಂಚೆ, etc. ಗಣ್ಣುಗಚ್ಚೆಯ ಹಾಕಿ, ತಲೆಗೆ ಪಂಜಾ ಸುತ್ತಿ ಕೊಣ್ಣು (B. 4, 179).

ಪಂಜಾ pañjâ. 2. The metal hand of Mohammadans, representing their five holy personages (My.; Mhr., see ಪಂಜರ 2).

ಪಂಜಾಬು pañjâbu. The Panjab (C.).

ಪಂಜಾರ pañjâra. Sweet cakes, fritters, pastry (T. ಪಣಿಗಾರ, ಪಣಿಯಾರ, ಪಣ್ಣಾ, ಪಣ್ಣಿಗಾರ; Tĕ. ಪಣ್ಣೀರ, ಪಣ್ಯಾರ, ಪಣ್ಯಾರ; R.).

ಪಂಜಿ pañji. = ಪಂಜಿಕೆ, etc. (My.; T., M. ಪನ್ನು).

ಪಂಜಿಕೆ pañjikĕ. = ಅಂಜ, ಪಂಜ, ಹಂಜ. *The ball or roll of cotton from which the thread is spun.* (My.). 2, *a perpetual commentary.* 3, *an almanac.* 4, *a journal; a register.*

ಪಂಜು pañju. = ಪೊಂಜು. A torch (C. Bp. 47, 37; V. 10, 12; My.; Tĕ.; T., M. ಪನ್ದ; Br., H. ಪಂಜಾಯಿ). ಕಟ್ಟು ಹರಿದ ಪಂಜು.— ತನ್ನೇ ಮದಿವೆಗೆ ಪಂಜು ಹಿಡಿಯುವ ಮಗ (Prvs.). ಏರಿಮೇಲಿಣ ಪಂಜು ನೀರೊಳಗೆ ಉರಿದನ್ತೆ, ನಾರಿಯರೊಲುವೆ ತನಗೆಮ್ಬ ಮರುಳಂಗೆ ಮಾರಿ ಹೊಡದನ್ತೆ (Sp.). — ಪಂಜುಗಳ್ಳ. -ಕಳ್ಳ. = ದೀವಟಿಗಳ್ಳ. (My.). — ಪಂಜುಹಿಡಿವ. -ಹಿಡಿವ. A torch-bearer (ದೀವಟಿಗ Ct. 1, 58).

ಪಂಜೆ pañjĕ. A poor, helpless, weak person (My.; Tĕ.; T. ಪಂಜೈ; *cf.* ಪರ³ 3); a wretch, a coward (Tĕ.; *cf.* ಪನ್ದ).

ಪಂಜೆ pañjĕ. = ಪಂಜಾ 1, etc. (C.). ಹುಡುಗರ ಸಲುವಾಗಿ ನೆಯ್ದು ರೇಷ್ಮೇ ಅಂಚಿನ ಸಣ್ಣ ದೋತರಜೋಡುಗಳಿಗೆ ಬಡಕಾನಿಯೆನ್ನುತ್ತಾರೆ; ಉದ್ದವೂ ಅಗಲವೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಉರುಟುನೂಲು ಇದ್ದರೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಪಂಜೆಗಳೆನ್ನುತ್ತಾರೆ; ನಾಲ್ಕು ಪಂಜೆಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ನೆಯ್ದಿದ್ದರೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಹೊರೆಯೆನ್ನುತ್ತಾರೆ (B. 3, 103).

ಪಂಜೆತನ pañjĕtana. Poverty; parsimoniousness (My.; Tĕ.; M. ಪಂಜ, ಪಞ್ಞ, famine, scarcity, poverty).

ಪಟ paṭa. = ಪಟ, (ಪಟಾರನೆ, ಪಟೀರ್, ಪಟ್ಟನೆ, ಪಠಿಲ್). ಪಡ 3. A sound imitating those of the flapping of wings or suspended clothes when fluttering in the wind, of a dog shaking his body, of applying blows or kicks, and of bursting.— ಪಟ ಪಟ. = ಪಡ ಪಡ. The repeated sound of ಪಟ (My.; Tĕ.; Mhr. ಫಡ ಫಡ; Bp. 51, 81). — ಪಟ ಪಟನೆ. With the repeated sound of ಪಟ (My.; Bp. 23, 16).

ಪಟ paṭa. = (ಪಟ್ಟ), ಪಡ, ಪಡು. *Cloth.* 2, *fine cloth;* = ಪಟವೆ, ಪಟ್ಟ No. 2, silk cloth, see ಪಟಾವಳಿ 2. 3, = ಪಟ್ಟ No. 7, *a veil or screen* (ತೆರೆ Śm. 105; see ಅಪಟಾನ್ತರ). 4, a sheet, an expanse; vastness, length, breadth. 5, a piece of cloth or tablet or plate on which anything may be written or painted. 6, a thatch, a roof. 7, a sail (ಹಾಕ Mr. 408; B. 3, 117). 8, a paper-kite (My.; Tĕ., T.). ಪಟ ಹಾರಿ'ದರೆ ಮಠ ಹಾರಿ'ತೇ? (Prv.). 9, a picture (My.; Tĕ., T.; Bp. 58, 31). 10, = ಪಟ್ಟ No. 8, a chequered cloth or board to play at chess, etc. (Mhr.; ಅಷ್ಟಾಪದ, ಆಕರ್ಷ G.). 11, a basin or channel for watering plants and trees (My.); = ಪಟ್ಟ 3, No. 8, & ಪಡ, No. 3, a plat (My.). 12, *the tree Buchanania latifolia* (Chironjia sapida). 13, = ಪಟ್ಟ No. 5 (see Mr. s. ಕುಪ). 14, anything well made, finished, or polished (see ಚೌಪಟ, ಚೌಪಟ No. 2).

ಪಟಕ paṭaka. 1. = ಪಟಿಕ 2, ಪಟಿಕೆ 1. Tbh. of ಸ್ಫಟಿಕಾ. Sulphate of alumina or alum (My.; Mhr. ಫಟಕೀ).

ಪಟಕೆ paṭaka. 2. = ಪಟಿಕೆ 2, ಪಳಗೆ. Cotton cloth. See ಪಟಹ 2. 2, a camp, encampment.

ಪಟಕಾರ paṭa-kâra. 1. A weaver; a painter. (R.).

ಪಟಕಾರ paṭakâra. 2. (*i. e.* ಪಟಕ1-ಕಾರ). = ಪಟಕ 1, etc., ಪಟಿಗಾರ. (My.).

ಪಟಕಾರು paṭa-kâru. Tongs, pincers (Tĕ. ಪಟಕಾರು, ಪಟುಗಾರು; T. ಪಟ್ಟಡ್ಕೈ, ಪಟ್ ರುಮ್ಬು, ಪಡ್ಡುಕುಡು; My. occasionally).

ಪಟಕುಟಿ paṭa-kuṭi. *A tent.*

ಪಟಕ್ಕನೆ paṭakkanĕ. With the sound of ಪಟ.

Digitized by Google

that is used to express "suddenly and with a noise", as ಪಟಕ್ಕನೆ ಕಿತ್ತು ಕೊಳ್ಳು, ಪಟಕ್ಕನೆ ದೀಪ ನೊಂದಿಸು, ಪಟಕ್ಕನೆ ಹಗ್ಗ ಹಟು (My.).

ಪಟಗೃಹ paṭa-gṛiha. = ಪಟಕುಟಿ. (My.).

ಪಟಚೌರ paṭa-čaura. *A cloth-stealer, a shop-lifter.*

ಪಟಚ್ಚರ paṭaččara. A thief. 2, *old or ragged clothes* (ಪೊಸ ತಬ್ಬುದು Mr. 342).

ಪಟಣೆ paṭaṇĕ. Tbh. of ಪಠನ. (My.).

ಪಟತ್ಕಾರ paṭat-kâra. A sound in imitation of that of flapping flags (Grj. 8, after 8).

ಪಟಭಿತ್ತಿ paṭa-bhitti. The canvas-wall of a tent (ಗುಡಿಯ ಸುತ್ತಣ ಸರಾತಿ Mr. 288).

ಪಟಭೇದ paṭa-bhêda. Different kinds of cloth or garments. ದಸರಿ ಗಬ್ಬಂ (o. rs. ಗಬ್ಬುಳ, ದಬ್ಬುಳಿ for ಗಬ್ಬಂ) ಗನ್ಧನೀಲಿ ಸನ್ಧ್ಯಾರಾಗ ಕುಸುರಿ (one MS. ಕುಸುಮ) ಅವಂಚಿ ದೋರಿಯ ನಾಗವಲ್ಲಿ ವಟ್ಟೆ ಸುವರ್ಣಪಟ ಮದವ ಮಂಜಿಷ್ಠೆ ದೇವಾಂಗಮ್ ಎನ್ದು, ಪಟಭೇದಮುಕ್ಕ (Mr. 342).

ಪಟಲ paṭala. 1. *A roof, a thatch.* 2, a cover, a covering, a veil. 3, *a film over the eyes.* 4, *a heap, a mass, a multitude.* 5, a basket (Abh. P. 12, after 2).

ಪಟಲ paṭala. 2. Tbh. of ಪಟೋಲ. (My.).

ಪಟಲಕ paṭalaka. = (ಪಟ್ಟಳಿಗೆ), ಪಡಲಿಕೆ, ಪಡಲಗೆ, ಪಡಲಿಗೆ, ಹಡಲಗೆ, ಹಡಲಿಗೆ. A heap, a mass, a multitude; a kind of basket (Čpr. 7, after 151; 9, 2); a jar (see ಪಟ್ಟಳಿಗೆ).

ಪಟಲಪ್ರಾನ್ತ paṭala-prânta. *The edge of a thatch.*

ಪಟವಾಸ paṭa-vâsa. 1. A tent. (My.). 2, a petticoat.

ಪಟವಾಸ paṭa-vâsa. 2. = ಪಟವಾಸಕ.

ಪಟವಾಸಕ paṭa-vâsaka. *Perfumed powder.*

ಪಟವೆ paṭavĕ. = ಪಟ, No. 2. Silk. — ಪಟವೆಗಾಱ. -ಗಾಱ. A man who dyes silk yarn, makes silken tassels, etc. (C.).

ಪಟವೇಶ್ಮ paṭa-vêśma. A tent. (R.).

ಪಟಸ್ತಮ್ಭ paṭa-stambha. A mast (B. 3, 117; My.).

ಪಟಹ paṭaha. = ಪಡಹ 1. *A kettle-drum,* a war-drum, a drum, a tabor.

ಪಟಹಾರಿ paṭa-hâri. (ಜಬ್ಬಲಿ Mr. 165).

ಪಟಾ paṭâ. = ಪಟೆ 1, etc. A stripe, a line, a streak (Mhr., H. ಪಟ್ಟಾ). — ಪಟಾಪಟಿ. Striped, etc. — ಪಟಾಪಟಿಕಬ್ಬು. Sugar-cane with stripes (My.). — ಪಟಾಪಟಿತೆರೆ. A striped curtain (My.).

ಪಟಾಕಾಶ paṭa-âkâśa. The ether within any cloth (Bp. 51, 33; *cf.* ಘಟಾಕಾಶ).

ಪಟಾಕಿ paṭâki. = ಪಟಾಕ್ಷಿ, ಪಟಾಸು. A cracker, a squib (My.; Tĕ.; Mhr., H. ಫಟಾಕಡಾ, ಫಟಾಕಾ).

ಪಟಾಕೆ paṭâkĕ. = ಪತಾಕೆ. (Sk.). See ಪಟಯಿಗೆ, etc.

ಪಟಾಕ್ಷಿ paṭâkshi. = ಪಟಾಕಿ. (S. Mhr.).

ಪಟಾಟೋಪ paṭa-âṭôpa. Pride on account of one's dress, ostentatious display of it (My.).

ಪಟಾಣ paṭâṇa. A Pathân, an Afghân (My.; Mhr., H. ಪಠಾಣ; B. 5, 38. 41). — ಪಟಾಣಿ. = ಪಟಾಣ (My.). 2, relating to the Pathâns.

ಪಟಾಯಿತ paṭâyita. Striped, as a tiger (B. 5, 245; Mhr. ಪಟ್ಟಾಈತ).

ಪಟಾರನೆ paṭâranĕ. = ಪಟ, etc. ಅವಗೆ ಪೆಟ್ಟು ಪಟಾರನೆ ಬಿತ್ತು (My.).

ಪಟಾಲಂ paṭâlaṁ. A battalion, a regiment, an army (My.; Br.; M. ಪಟ್ಟಾಳಂ).

ಪಟಾವಳಿ paṭa-âvaḷi. 1. = ಪಟ್ಟಾವಳಿ 1. Stripes, lines. — ಪಟಾವಳಿಸೀರೆ. A sîrĕ with coloured stripes (My.).

ಪಟಾವಳಿ paṭa-âvaḷi. 2. = ಪಟ್ಟಾವಳಿ 2. Woven silk. — ಪಟಾವಳಿಸೀರೆ. A silk-sîrĕ (My.).

ಪಟಾಸು paṭâsu. = ಪಟಾಕಿ. (My.; Br.; M. ಪಟ್ಟಾಸ್).

ಪಟಿ paṭi. = ಪಟ, etc. — ಪಟ ಪಟ. = ಪಟ ಪಟ. (My.).

ಪಟಿ paṭi. = ಪಡಿ 1. ಪಟ 2. A kind of cloth; coarse thick cloth; a coloured, fine garment; a curtain. See ಯೋಗ-.

ಪಟಿಕ paṭika. 1. = ಪಳಿಕ, etc. Tbh. of ಸ್ಫಟಿಕ. Crystal (Bp. 51, 33; Tĕ.; T., M. ಪಡಿಗ).

ಪಟಿಕ paṭika. 2. = ಪಟಿಕ 1, etc. (My.).

ಪಟಿಕೆ paṭikĕ. 1. = ಪಟಿಕ 2, etc. (My.).

ಪಟಿಕೆ paṭikĕ. 2. = ಪಟಿಕ 2. Woven cloth (Sk.).

ಪಟಿಗಾರ paṭigâra. (*i. e.* ಪಟಿಕ2-ಕಾರ). = ಪಟಿಕ 2, etc. (My.).

ಪಟಿಗೆ paṭigĕ. = ಪಟ್ಟಿಗೆ 1, etc. See ಗರಪಟಿಗೆ.

ಪಟಿಂಗ paṭiṅga. A man without family or retinue (Mhr. ಫಟಿಂಗ). 2, a vile wretch, an unprincipled fellow, a lecher (My.; ಅನುಕ, ಅಧಿಕ, ಕಾಮುಕ, ಜಾರ, ನರ್ಮಠ G.; B. 2, 25). ಪಟಿಂಗನ ಸಂಗದ ಪಟ್ಟಾಂಗಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಪಡಿದವಸ ಕೇತು. — ಪಟಿಂಗ ಪಟ್ಟೆಯುಟ್ಟು ಕೊಣ್ಡರೆ ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಸನ್ನಾನೇ? (Prvs.).

ಪಟಿಂಗತನ paṭiṅgatana. The state and conduct of a paṭiṅga (My.; ಅಕಾರ್ಯ, ಗುಹ್ಯ, ಕೌಪೀನ Si. 437).

ಪಟಿಮ paṭima. Sharpness, smartness, ability. (R.).

ಪಟಿಷ್ಠ paṭishṭha. Sharpest, very clever or able. (R.).

ಪಟೀಯಸ್ paṭîyas. Sharper, more clever. (R.).

ಪಟೀರ್ paṭir. = ಪಟ, etc. (My.).

ಪಟೀರ paṭîra. Sandal wood (Bp. 1, 7; 12, 4). 2, Kâma. 3, the belly. 4, a sieve. 5, a field. 6, a cloud. 7, bamboo manna. 8, a ball for playing with. 9, rheumatism; catarrh. 10, height.

ಪಟು paṭu. (Śmd. 109). Sharp, pointed, as a ray of light. 2, *fierce; pungent, hot; violent; busy, active; strong; intense, great;* shrill, ringing, sharp-sounding, clear-sounding, crackling, rustling (said of sound). 3, *sharp, clever, smart, dexterous, skilful;* crafty, sly, cunning. 4, eloquent; loquacious, talkative. 5, *hale, healthy.* 6, contumelious, as speech, etc. 7, blown, expanded. 8, cruel. 9, *the cucumber Trichosanthes dioeca* Roxb. (= ಪಟೋಲ). — ಪಟು ಮಾಡು. To kindle (My.). ಇಂಗಳವ ಪಟು ಮಾಡು (ಪೊತ್ತು Śm. 97).

ಪಟುಕ paṭuka. = ಪಟು No. 9. (Sk.; R.).

ಪಟುತಮ paṭu-tama. = ಪಟಿಷ್ಠ. (R.).

ಪಟುತರ paṭu-tara. More sharp, uncommonly sharp, etc. (Bp. 50, 26; J. 4, 18; Śâv. 4, after 6).

ಪಟುತೆ paṭutĕ. = ಪಟುತ್ವ. (Čpr. 4, 17).

ಪಟುತ್ವ paṭutva. Sharpness, keenness; cleverness, skilfulness; eloquence. (My.; see ಗೋ-, ವಾಕ್-).

ಪಟುಪರ್ಣಿ paṭu-parṇi. *A cucurbitaceous plant, Bryonia grandis* Lin.

ಪಟುವೇಕವಾಕ್ಯ paṭu-êka-vâkya. (Śmd. 63). One clever word.

ಪಟೂಕರಣ paṭû-karaṇa. Making sharp, hot, etc.; kindling. See ಅಗ್ನಿ-, ತಿಮಿ-.

Digitized by Google

ಪಟೂಕ್ತಿ paṭu-ukti. A clever word (My.).

ಪಟೆ paṭĕ. 1. = ಪಟಾ, ಪಟ್ಟಾ 2, ಪಟ್ಟ 3 No. 1, ಪಟ್ಟೆ 1 No. 2. See ಪಟಾವಳಿ 1.

ಪಟೆ paṭĕ. 2. = ಪಟ್ಟ No. 2, etc. Silk. See ಪಟಾವಳಿ 2. — ಪಟೆಗಾರ. -ಗಾರ. A man who dyes silk yarn, and weaves silk cloth (S. Mhr.).

ಪಟೆ paṭĕ. 3. = ಪಟ್ಟಾ 1. A kind of sword (ತೋಮರ, ಪಟ್ಟಿಶ G.).

ಪಟೇಲ paṭêla. The head managing officer of a village (My.; Br.; Mhr., H. ಪಾಟೀಲ).

ಪಟೋಲ paṭôla. = ಅವಲ, ಅಪ್ಲ, ಪಟಲ 2, ಪಟ್ಲ, ಪಡಲ, ಪಡವಲ 1, ಪಡುವಲ, ಪೊಟ್ಲ, ಹಡಲ, ಹಾಲೆ. *A species of cucumber, Trichosanthes dioeca* Roxb.; — the snake-gourd, Trichosanthes anguina Lin. (St. & Pl. and Z. s. ಪಡವಲ 1).

ಪಟೋಲಿ paṭôli. = ಪಟೋಲ. (ಹಡಲ Hlâ.; ಹಾಲೆ Mr. 123).

ಪಟೋಲಿಕೆ paṭôlikĕ. *The cucumber Trichosanthes dioeca* Roxb. (= ಜಾಲಿ, ಜೋತ್ಸ್ನಿ); — = ಪಡವಲ (Si. 141).

ಪಟ್ಟ paṭṭa. (= ಪಟ). It is one of the *tatsamas* (Šmd. 384; Ct. II, 480; Kk. 95; Šm. 77). Cloth. 2, = ಪಟೆ 2, ಪಟ್ಟೆ 2, ಪಟ್ಟು 2, ಪಟ್ಟೆ 2, coloured cloth, fine cloth; woven silk, silk. 3, an upper or outer garment. 4, a tablet for painting, a plate of metal for inscription or engraving royal edicts, grants, etc.; a royal order or grant. 5, a frontlet or fillet with a golden tablet, with which a king is decorated at coronation and his principal wife at the time of marriage; it is also worn by the prince, and the general, and by others who receive it as a token of royal favor; it is further tied to the head of the king's favourite horse (see ಫಾಳ-) or elephant; and the purôhita affixes it to the forehead of the bride and bridegroom at marriages (My.); the chief office of the state, royalty; a royal throne; dignity, authority, office. 6, a place where four roads meet; see ಚತುಃಪಟ್ಟ. 7, = ಪಟ No. 3, a curtain or screen; see ದ್ವಾರಪಟ್ಟ. 8, = ಪಟ No. 10. See ಪಗಡೆಯ ಪಟ್ಟ. 9, = ಪಟ್ಟಣ, a city, town, village. ಅಮ್ಮನವರು ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ, ಅಯ್ಯನವರು ಘಟ್ಟಕ್ಕೆ (Prv.). See Šmd. 155. 292; ಕೆಯ್ಪಟ್ಟ, ಪರಿವಟ್ಟ, ಮೇಲ್ವಟ್ಟ; Čpr. 4, 14. 25; J. 8, 24; 16, 1. — ಪಟ್ಟ ಕಟ್ಟು. To tie the frontlet of dignity or authority, etc. (to a person's forehead, Bp. 44, 32; 56, 6; My.). ಪಟ್ಟ ಕಟ್ಟಿದರೂ ಪಟ್ಟು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ (Prv.). — ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳು. To sit down on or come to the throne (My.; B. 4, 3. 79). — ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಕೂಡಿಸು. To place on the throne (B. 5, 42. 48. 57; My. as -ಕೂಡ್ರಿಸು). — ಪಟ್ಟ ಕೊಡು. To grant any dignity or office (My.). ದೇವರಾಜನು ಒಬ್ಬ ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಪ್ರಧಾನಿಪಟ್ಟ ಕೊಟ್ಟ (B. 4, 81). — ಪಟ್ಟ ಗದ್ದುಗೆ. (Šmd. 385). A throne. — ಪಟ್ಟಗೊಟಿ². -ಕೊಟಿ². (Šmd. 385. Mdb., o. r. ಪಟ್ಟಗಾಟಿ², which appears also Kk. 99). Silk raiment, etc. — ಪಟ್ಟಂಗಟ್ಟು. -ಂ-ಕಟ್ಟು. = ಪಟ್ಟ ಕಟ್ಟು. (Bp. 2, 25; Rśv. 4, 119). — ಪಟ್ಟದ ಚರ. = ಪಟ್ಟದಯ್ಯ. (V. 8, after 25). — ಪಟ್ಟದ ಮೇಲಿನ್ದ ತೆಗದು ಹಾಕು. To throw from the throne, to dethrone (B. 5, 52; My.). — ಪಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳು. = ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ- -. (B. 4, 3; My.). — ಪಟ್ಟದಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. A jaṅgama who has been formally installed as a spiritual guide or principal of a maṭha (My.). — ಪಟ್ಟದರಸಿ. -ಅರಸಿ. The first or properly consecrated wife of a râja, the queen (ಮಹಿಷಿ Mr. 301). — ಪಟ್ಟದರಸು. -ಅರಸು. A formally installed king (J. 31, 50). — ಪಟ್ಟದ ರಾಣಿ. = ಪಟ್ಟದರಸಿ. (J. 1, 4; 28, 14; Si. 182. 183; C.). — ಪಟ್ಟದಾನೆ. -ಆನೆ. An elephant with a paṭṭa on its forehead: a distinguished elephant, or a king's favourite, or a white elephant (ಪಟ್ಟವರ್ಧನಗಜ, ಪುನ್ನಾಗ Nn. 61). — ಪಟ್ಟಪುಣಿಜ. (ಕರ್ಣಜಲೌಕ, ಶತಪದಿ Nr., see ಚಟಿಲಿ). — ಪಟ್ಟದ ಮನೆ. -ಮನೆ. (Šmd. 385; Kk. 99). A throne (ಗದ್ದುಗೆ, ಸರೀನ್ದ್ರಾಸನ Ct. II, 51; ಸಿಂಹಪೀಠ 87; ಚಿತ್ತರಿಗೆ, ಸಿಂಹಾಸ Šs.; ಗದ್ದುಗೆ, ಸಿಂಹಾಸನ Kk. 26; ಗದ್ದುಗೆ, ಸಿಂಹಾಸನ Šm. 37). See Čpr. 6, 53; 6, after 71; Abh. P. 3, after 83; Rśv. 4, after 55; 6, after 10; 10, after 5. — ಪಟ್ಟವಾಗು. -ಆಗು. Royal power, etc. to come into one's possession (My.). ಆತನ ಮಗನಿಗೆ ಪಟ್ಟವಾಯಿತು (B. 4, 3). — ಪಟ್ಟವೇರು. -ಏರು. To ascend the throne (My.; B. 4, 8. 216; 5, 50).

ಪಟ್ಟಕಾನ್ತಾರ paṭṭa-kântâra. A large forest (Čpr. 5, after 39; see ಪಟ No. 4).

ಪಟ್ಟಗೆ paṭṭagĕ. (fr. ಪಡು 1). = ಪಟ್ಟುಗೆ 1, etc. Obtaining, catching, incurring, undergoing, etc. (*cf.* ಪಟ್ಟುತನ). See ಮೂಗುಪಟ್ಟಗೆ.

ಪಟ್ಟಡಿ paṭṭu 2-aḍi 4. = ಪಟ್ಟಡೆ, q. v. (My.; Si. 399). 2, = ಪಟ್ಟಡಿಮನೆ (My.). — ಪಟ್ಟಡಿಮನೆ. A workshop (ಆವೇಶನ, ಶಿಲ್ಪಶಾಲೆ Si. 108; My.).

ಪಟ್ಟಡೆ paṭṭaḍĕ. (ಪಟ್ಟು 2-ಅಡೆ 8). = ಪಟ್ಟಡಿ. An anvil, etc. (My., Tĕ.; T. ಪಟ್ಟಡೈ, ಪಟ್ಟಡಿ).

ಪಟ್ಟಣ paṭṭaṇa = (ಪಟ್ಟ No. 9), ಪಟ್ಟನ. Tbh. of ಪತ್ತನ (Šmd. 363. 364; ನಗರ Nn. 22. 40; ಪುರ 23; My.; Tĕ., T.). ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಅರಸು ಬಲ, ಕಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಕಲ್ಲು ಬಲ. — ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಕುಟ್ಟೋದು ತಪ್ಪದು. — ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕವಾದರೆ ನಟ್ಟಡವಿಯಲ್ಲಿದ್ದವರಿಗೆ ಏನು? (Prvs.). See ಸಂಸ್ಥಾನಪಟ್ಟಣ, ಸನ್ತೆಪಟ್ಟಣ.

ಪಟ್ಟಣಿಗೆ paṭṭaṇigĕ. Cloth; dress, attire (ಹುಟ್ಟುಗೆ, ದುಗುಲ, ಉಳ್ಳುಡಿಗೆ, ವಸನ Šs.; Čpr. 8, after 4; 8, 52; Abh. P. 3, 72).

ಪಟ್ಟತನ paṭṭatana. (fr. ಪಡು 1). Obtaining, incurring, feeling, etc. ಧೀರ ಪಟ್ಟತನ (ಧೈರ್ಯ Nn. 106).

ಪಟ್ಟನ paṭṭana. = ಪಟ್ಟಣ. (Šk.).

ಪಟ್ಟನೆ paṭṭanĕ. = ಪಟಾರನೆ, etc. (My.). ಇದ್ದೆಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟನೆ ಬಡಿದು (B. 2, 43).

ಪಟ್ಟಬದ್ಧ paṭṭa-baddha. A man to whose forehead the paṭṭa has been tied: a king, etc. (Bp. 52, 40; 55, 3).

ಪಟ್ಟಬದ್ಧೋತ್ಸವ paṭṭa-baddha-utsava. The festival of formally installing a king (Čpr. 4, after 24).

ಪಟ್ಟಮಹಿಷಿ paṭṭa-mahishi. (Šmd. 385; Kk. 99). The first wife of a king: the queen (My.).

ಪಟ್ಟಮಾರ್ಗ paṭṭa-mârga. A principal street, a main road (Čpr. 1, 124).

ಪಟ್ಟಲೆ paṭṭalĕ. A district, a community (R.).

ಪಟ್ಟವರ್ಧನ paṭṭa-vardhana. (Šmd. 385). Elevated by the paṭṭa: a distinguished elephant (ಪೂಜಾಗಜ II, 50; Šm. 38; Kk. 92; Čpr. 2, after 91). 2, a vaidika Brâhmaṇa of much reading, but devoid of any practical knowledge (My.).

ಪಟ್ಟವರ್ಧನಗಜ paṭṭavardhana-gaja. = ಪಟ್ಟವರ್ಧನ. (ಪುನ್ನಾಗ, ಪಟ್ಟದಾನೆ Nn. 61).

ಪಟ್ಟವರ್ಧನನಾರಸಿಂಹ paṭṭavardhana-nârasiṁha. N. (Bp. 56, 34).

ಪಟ್ಟಶರ paṭṭa-śara. (Šmd. 385). = ಪಟ್ಟಸರ. A large tank.

Digitized by Google

ಪಟ್ಟಶಾಲೆ patta-śâlĕ. = ಪಟ್ಟಸಾಲೆ. A reading-hall (Čpr. 1, 117). 2, a silk-shop.

ಪಟ್ಟಸ pattasa. Tbh. of ಪಟ್ಟಿಶ. (J. 12, 24).

ಪಟ್ಟಸರ patta-sara. (Kk. 99). = ಪಟ್ಟಶರ.

ಪಟ್ಟಸಹಣಿ patta-sahaṇi. A distinguished groom (Grj. 2, after 106; Rsv. 13, after 61).

ಪಟ್ಟಸಾಲಿಗ patta-sâliga. (Šmd. 233). A silk-weaver.

ಪಟ್ಟಸಾಲೆ patta-sâlĕ. = ಪಟ್ಟಶಾಲೆ (Šmd. 376). A reading-hall (Abh. P. 7, after 47; V. 4, 54).

ಪಟ್ಟಳಿಗೆ pattaligĕ. (Tbh. of ಪಟಲಿ). A jar (ಕರಗ Čt. II, 88).

ಪಟ್ಟಳೆ pattaḷĕ. (= ಪಟ್ಟಿ 1 No. 2). The broad strap tied round an ox's or horse's body, a girth, a martingal (ಉರಪಾಶ Mr. 350; Tĕ. ಪಟ್ಟಡ, ಪಟ್ಟೆಡ; cf. ಪಟ್ಟಿ 3, No. 2; ಪಟ್ಟಿ 1, No. 3).

ಪಟ್ಟಾ pattâ. 1. = ಪಟ 3, ಪಟ್ಟಿಯು. A long and broad sword (Mhr., H.; Tĕ. ಪಟ್ಟಿಯು, ಪಟ್ಟೆ, ಪಟ್ಟಸ; T. ಪಟ್ಟೈಯು; M. ಪಟಯು, ಪಟ್ಟಸ = Sk. ಪಟ್ಟಿಶ). — ಪಟ್ಟಾಕತ್ತಿ. = ಪಟ್ಟಾ. (My.; Si. 289). — ಪಟ್ಟಾವರಸೆ. Brandishing of a pattâ (My.).

ಪಟ್ಟಾ pattâ. 2. = ಪಟ 1, etc. See ಪಟ್ಟಾವಳಿ 1.

ಪಟ್ಟಾಂಶುಕ patta-amśuka. Silk cloth (Čpr. 9, 4).

ಪಟ್ಟಾಂಗ pattâṅga. Idle talk (Tu. ಪಟ್ಟಂಗ, ಪಟ್ಟಾಂಗ). ಪಟಂಗನ ಸಂಗತ ಪಟ್ಟಾಂಗಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಪಡಿದವನ ಕೇಡು (Prv.).

ಪಟ್ಟಾಭಿಷಿಕ್ತ patta-abhishikta. Having the patta sprinkled or consecrated: formally installed, as a king, etc. (My.). ಪಟ್ಟಾಭಿಷಿಕ್ತಳಾದ ರಾಣಿ (ದೇವಿ Si. 65).

ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ patta-abhishêka. The act of sprinkling water on the patta (which has been affixed to the forehead) and thereby consecrating it, as is done at the installation of a king or guru, formal inauguration, coronation (ರಾಜ್ಯಪದ, ಶುಭ Nn. 139; My.). 2, a ceremony that takes place after a reading of the whole vâlmîki-râmâyaṇa, when all persons present put flowers, akshatĕ, etc. on the book (My.).

ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಚನ patta-abhishêčana. = ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ. (J. 18, 11).

ಪಟ್ಟಾವಳಿ pattâ2-âvaḷi. 1. = ಪಟಾವಳಿ 1. (Bp. 11, 25; 27, 13; 61, 26). — ಪಟ್ಟಾವಳಿಸೀರೆ. A sîrĕ with stripes (My.).

ಪಟ್ಟಾವಳಿ patta-âvaḷi. 2. = ಪಟಾವಳಿ 2. (My.).

ಪಟ್ಟಿ patti. = ಹಟ್ಟಿ. (fr. ಪಡು 3). A place of lying down: a pen or fold, an abode; a hamlet. (T., M.; Tĕ., T. also ಪಟ್ಟು; cf. ಪಟ್ಟ No. 9). ತುರುಕಾರರ ಪಟ್ಟಿ (ಗೋಪ್ತ, ಆಭೀರಪಲ್ಲಿ Hlâ.).

ಪಟ್ಟಿ patti. 1. An ornament of the forehead (Sk., = ಪಟ್ಟ No. 5). 2, a martingal, a horse's girth (Sk.). 3, *a species of the lôdhra or lodh plant* (see ಪಟಾಳ).

ಪಟ್ಟಿ patti. 2. = ಪಟ್ಟ No. 2, etc. Silk; silk-cloth. ಪಟ್ಟವಸ್ತ್ರ (ಕ್ಷೌಮ, ರೇಶ್ಮೆ ವಸ್ತ್ರ G.).

ಪಟ್ಟಿ patti. 3. = ಪಟ 1, etc. A stripe, a line (B. 2, 26; 3, 31. 48; G. 319. 335; My.). ಪಟ್ಟಿಚರ್ಮ (B. 3, 98; 5, 254). 2, = ಪಟ್ಟಿ 1, No. 3, a strip, a slip, a strap, as of lace, cloth, etc. (Mhr. ಪಟ್ಟಾ, ಪಟ್ಟೀ; see ನೂಗ-); ಮುಲಾಮಿನ ಪಟ್ಟಿ (My.); a narrow and long piece, as of cloth, leather, metal, wood, etc., a band, etc. (Mhr. ಪಟ್ಟೀ; G. 193; My.); a bar of iron (B. 4, 148; My.); a rail for a railroad (4, 164; My.); each of the pieces of timber of a door-frame (My.); an, at least partially, squared rafter, a collar-beam, a joist, etc. (My.; Si. 111; cf. ಪಟ್ಟ 1 No. 4). 3, = ಪಟ್ಟ 1, No. 5, a zone for females made of a flat piece of metal (My.; B. 4, 125); ನಡುವಿನ ಪಟ್ಟಿ (ಕಕ್ಷ್ಯೆ, ರಶನ, ಸಪ್ತಕಿ G.); a collar of the same description for dogs, etc. (My.; see ಕೊರಳುಪಟ್ಟಿ, ಕೊಳ್-). 4, a skein of yarn (B. 4, 178). 5, a few leaves of betel joined into a packet, or a roll of them (Mhr. ಪಟ್ಟೀ; My.; Tĕ., T.). 6, a fold or plait, as of a turban (My.; Mhr.; Tĕ. ಪಟ್ಟು). 7, a strip (or strips) of silk-cloth or other fine cloth hung up for decoration's sake on festive occasions (Č. Bp. 5, 2. 3. 51; My.). 8, = ಪಟ್ಟ 1, No. 6, a plat, or a bed, in gardens or fields (B. 5, 97; My. as ಪಟ್ಟು). 9, a roll of a general collection, as by government from a village; of a general contribution for a charitable or other purpose; of an assessment in general (Mhr.; My. also as ಪಟ್ಟು). 10, the paper containing the list of a general assessment, collection, or contribution (My.; Mhr.). ಪಟ್ಟಿ ಹಾಕು, to collect money by a subscription-list (My.; B. 5, 157). 11, the money of subscription itself (B. 5, 218). 12, pay, salary (My.). ಪಟ್ಟಿಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಜಟ್ಟಿಗೆ ಬಡತನವೇ? (Prv.). 13, a roll or list, as of names, etc. (My., Tĕ.; M. ಪಟ್ಟಿಗ; Mhr. ಪಟು). 14, information, charging with fraud, informing against others (Br. as H. ಪಟ್ಟಾ; (My.). — ಪಟ್ಟಿಖೋರ. A slanderer (My.). — ಪಟ್ಟಿಗವಣೆ. -ಕವಣೆ. A flat-bottomed sling (V. 4, 19). — ಪಟ್ಟೀ ಎಲ್ಕ. = ಪಟ್ಟಿ No. 5. ಪಟ್ಟೀ ಎಲ್ಕಕ್ಕೆನ್ತ ಹೋಗಿ, ಕುಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಬನ್ದ. — ಪಟ್ಟೀ ಎಲ್ಕವಾದರೆ ಬಟ್ಟಿರಿಸಾಗದೇ? (Prvs.).

ಪಟ್ಟಿಕಾಖ್ಯ pattikâ-âkhya. *A species of the lôdhra plant.*

ಪಟ್ಟಿಕೆ pattikĕ. = ಪಟ್ಟಿಗೆ, ಹಟ್ಟಿಕೆ. A tablet; a plate of metal; a kind of necklace (see ಲೇವಳ). 2, a document. 3, a bandage, a ligature. 4, a frontlet. 5, a piece of cloth; cloth. 6, a piece of wove silk, silk cloth. 7, a board: the pieces of wood across a door (Tĕ., = ಪಟ್ಟ 3 No. 2). See ಚರ್ಮ-, ದ್ವಿ-, ರತ್ನ-.

ಪಟ್ಟಿಗೆ pattigĕ. 1. = ಪಟಿಗೆ, ಪಟ್ಟಗೆ, ಪೊಟ್ಟಿಗೆ. See ಗರಪಟ್ಟಿಗೆ.

ಪಟ್ಟಿಗೆ pattigĕ. 2. = ಹಟ್ಟಿಗೆ, q. v. See ಪರಣಪಟ್ಟಿಗೆ, ಮಸಣಪಟ್ಟಿಗೆ. *Cf.* ಪಟ್ಟಿ 3.

ಪಟ್ಟಿಗೆ pattigĕ. Tbh. of ಪಟ್ಟಿಕೆ. See ಗನ್ಧಪಟ್ಟಿಗೆ, ಜೋಗ-, ದು-, ದೂ-, ಮದ-, ರನ್ನ-. A woman's zone (My.; T., = ಪಟ್ಟಿ 3, No. 3).

ಪಟ್ಟಿಶ pattiśa. = ಪಟ್ಟಿಸ. A sort of weapon, a kind of axe; *a spear with a sharp edge* (*cf.* ಪಟ 3, etc.).

ಪಟ್ಟಿಸ pattisa. = ಪಟ್ಟಿಶ. *A spear with a sharp edge.* 2, a certain feat of wrestlers (Šsv. 4, 75).

ಪಟ್ಟು pattu. 1. (= ಪಡು 1, ಪತ್ತು 1). To seize, to catch, to hold, to take hold of;—to be held or contained; to stick to, etc. (Tĕ.). — ಪಟ್ಟಾಡು. -ಆಡು. To stick to one's own opinion, to be obstinate, to wrangle; to fight, to come to blows (My.).

ಪಟ್ಟು pattu. 2. (= ಪತ್ತು 2). Hold, seizure; a gripe, a firm grasp (My.; Tĕ.; see ಕಾಳೆಯು-, ಮುಷ್ಟ-). 2, persistence; firmness, resolution (My.; Tĕ.); pertinacy, obstinacy, stubbornness (My.); ಪಟ್ಟ ಕಟ್ಟಿದರೂ ಪಟ್ಟು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ (Prv.);—habit, character (see ಎಡಪಟ್ಟು). 3, an application to a swelling, etc. to allay pain (My.; Tĕ.; T. ಪಟ್ಟು, M. ಪತ್ತ, ಪಟ್ಟು;

Digitized by Google

see ಕಣ್ಣು-). 4, coherence, suitable connection. ನತ್ತಿ ಮಾತಾಡುವವನ ಮಾತು ಸುತ್ತಿ ತೊದಲಿದರೆ ಪಟ್ಟು ಆದೀತೇ? (Prv.). 5, a callous spot (My.). — ಪಟ್ಟುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A callous spot to be produced (My.).

ಪಟ್ಟು paṭṭu. 3. P. p. of ಪಡು 1.

ಪಟ್ಟು paṭṭu. 4. P. p. of ಪಡು 2.

ಪಟ್ಟು paṭṭu. 5. (fr. ಪಡು 3). Lying down, etc. — ಪಟ್ಟಿಸು. -ಇಡಿಸು. To put in a lying position, to lay down, to place, etc. (Rsv. 4, 60; V. 9, 25; J. 19, 50; 21, 11).

ಪಟ್ಟು paṭṭu. 1. The state of a quantity taken as often as the prefixed numeral denotes: so much as; time, repetition (Mhr. ಪಟ; My.). ನೂರು ಪಟ್ಟು (ನೂರ್ಮಡಿ G.). ಇನ್ನಾ ದೇಶದೊಳಗೆ ಪ್ರತಿವರುಷ ನೂರು ಪಟ್ಟು ಜನರು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಾಯುತ್ತಾರೆ (B. 5, 106).

ಪಟ್ಟು paṭṭu. 2. = ಪಟ್ಟ, Nos. 1 & 2, etc. Cloth (see ಎರೆವಟ್ಟು); silk; woven silk (Tĕ., T., M.; Mhr. ಪಟ್ಟ; see ಮಣಿವಟ್ಟು).

ಪಟ್ಟೆ paṭṭĕ. 1. The rind or bark of trees (My.; Tĕ., M.; T. ಪಟ್ಟೈ).

ಪಟ್ಟೆ paṭṭĕ. 2. Plantain fibres folded up so as to hold snuff, etc. (My.; *cf.* ಪೊಟ್ಟಣ).

ಪಟ್ಟೆ paṭṭĕ. 3. (= ಪಟ್ಟಿಗೆ 2). See ಮುಸಣಪಟ್ಟೆ.

ಪಟ್ಟೆ paṭṭĕ. 1. = ಪಟ್ಟ, No. 4. A plate, *i. e.* a place without hair, on the head (My.; Tĕ.; in former days such bare places used to be produced on the head of culprits as a punishment, My.). ಪಟ್ಟೆ ತೆಗೆ, to shave the hair so as to produce a paṭṭĕ or paṭṭĕs (My.).—ಪಟ್ಟೆತಲೆ. -ತಲೆ. A head with a paṭṭĕ or paṭṭĕs (My.). 2, = ಪಟ್ಟೆ 3, No. 1, etc., a stripe, as of colour (My.; M., T.). ಪಟ್ಟೆಕಮ್ಬಳಿ, a striped cumbly (My.). 3, = ಪಟ್ಟಿ 3, No. 2, broad tape, in ಪಟ್ಟೆಮಂಚ, a cot with a tape bottom (Kk. 96, o. r. ಪಟ್ಟ-; Bp. 39, 41. 42. 43. 45; My.; Si. 230); a strap, a girth, a girdle (Si. 279; Tĕ.). ಎದ್ದೆನ ಪಟ್ಟೆ (ಬಿಗಿ Śm. 81). ಕುದುರೆಗಳ ಪಟ್ಟೆ (ಮುಳಾರ Kk. 78; *cf.* ಪಟ್ಟ 1, No. 2). 4, a palmyra rafter or spar, an areca bough (Tĕ., M., T.; *cf.* ಪಟ್ಟಿ 3, No. 2). 5, = ಪಟ್ಟಿ 3, No. 3, a zone, a sash (Si. 279; M., T.). 6, = ಪಟ್ಟಿ 3, No. 8, a plat (My.). 7, the outer iron rim of a wheel (My.). 8, = ಪಟ್ಟಿ 3, No. 9, a roll of an assessment in general (My.). — ಪಟ್ಟೆಹಾವು. The venomous snake Callophis maclellandii (My.). 2, the venomous snake Bungarus fasciatus (Bḍ.).

ಪಟ್ಟೆ paṭṭĕ. 2. = ಪಟ್ಟ No. 2, etc. Silk; woven silk (ಎರೆವಟ್ಟು Ct. II, 78; ದುಕೂಲ Mr. 341; Ćpr. 7, 43; My.). ಪಟಂಗ ಪಟ್ಟೆಯುಟ್ಟು ಕೊಣ್ಡರೆ ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಸನ್ದಾನೇ?.— ಪಟ್ಟೆಗೆ ಮಯ್ಲಿಗೆ ಸಲ್ಲ, ಮುತ್ತಯ್ದೆಗೆ ಹಾದರ ಸಲ್ಲ.— ಪಟ್ಟೆಯುಟ್ಟವರೂ ಮಟ್ಟೆಯವನು ಶ್ರೇಷ್ಠ ನೇ? (Prvs.). See Si. 221. 222; Prv. s. ಬಟ್ಟೆ 2. — ಪಟ್ಟೇಮುಡಿ. Woven silk; a silk garment (Si. 222; My.). — ಪಟ್ಟೇ ಸೀರೆ. A precious silk sīrĕ (Si. 222). ತೆಂಗಿನ ಮರಕ್ಕೆ ಪಟ್ಟೇ ಸೀರೆ ಕಟ್ಟಿದ.—ಅವರೆ, ಹೋದರೆ, ಹತ್ತಿ ಬೆಳದರೆ, ಅಜ್ಜೀ, ನಿನಗೊನ್ದು ಪಟ್ಟೇ ಸೀರೆ.— ಪಟ್ಟೇ ಸೀರೆಯುಟ್ಟವರೂ ಮೊಟ್ಟೆ ಹೊರುವದು ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ (Prvs.).

ಪಟ್ಟೆ paṭṭĕ. 3. = ಪರಟೆ, etc. See ಕಲ ಪಟ್ಟೆ s. ಕಲು.

ಪಟ್ಟೆಯ paṭṭĕya. = ಪಟ್ಟಾ 1, etc. (Rśv. 6, after 11). — ಪಟ್ಟೆಯದೊಂಗಲ್. -ತೊಂಗಲ್. A cluster, or tassel, of long and broad swords (Abh. P. 13, 59).

ಪಟ್ರೆ paṭṭrĕ. = ಪೊಟ್ಟರೆ, etc. A hollow in a tree or between stones (ನಿಷ್ಕುಹ, ಕೋಟರ Si. 122).

ಪಟ್ಣ paṭṇa. = ಪಟ್ಟಣ. Tbh. of ಪತ್ತನ. (C.; Tĕ.).

ಪಟ್ಲ paṭla. = ಪಟಲ 2. The snake-gourd, Trichosanthes anguina Lin. (My.; St. & Pl.).

ಪಠ paṭha. = ಪಠನ. See ಸಿ-.

ಪಠನ paṭhana. = ಪಟಣೆ. Reciting, reading.

ಪಠನಾಗಾರ paṭhana-âgâra. A school (V. 14, after 37).

ಪಠಿಯಿಸು paṭhiyisu. = ಪಠಿಸು. (Bp. 53, 39).

ಪಠಿಲ್ paṭhil. = ಪಟೀರ್, etc. (My.; Tĕ. ಪಠಿಲ್, ಪಟೀಲ್, ಫಳೀಲ್; T. ಪಡೀರ್, ಪಳೀರ್; *cf.* ಫಡ್‌ಲ್). — ಪಠಿಲ್ಲನೆ. -ಎನೆ. (Śmd. 22). Bang! slap!

ಪಠಿಸು paṭhisu. = ಪಠಿಯಿಸು. To read or repeat aloud; to recite;—to read, to study;—to mention, to cite;—to enumerate;—to express, to describe. ಊಟ ಪಠಿಸಿದ ಹಾಗೆ (but going without one, Prv.). See Bp. 18, 106; 45, 55; 47, 70; Prv. s. ವೇದ.

ಪಠ್ಯ paṭhya. To be read, etc. (adj.); reading, reciting (Bp. 19, 8; Sk. ಪಠಿ).

ಪಡ paḍa. 1. = ಪಡದು, ಪಡೆ 2, ಪಡೆದು. P. p. of ಪಡೆ 1, in ಪಡ ಕೊಳ್ಳು (My.; B. 3, 105; 4, 174; ತಳೆ G.).

ಪಡ paḍa. 2. = ಪಡಿ 5, ಫಡ. A sound imitating that of angry language; ha! fy! (Bp. 41, 15). — ಪಡ ಪಡ. ಪಡ ಪಡಾ. = ಪಡಿ ಪಡ, ಫಡ ಫಡ, q. v. Ha, ha! oh, oh! fy, fy! (Bp. 22, 31; Bh. 4, 5, 51; 8, 23, 37; Râm. 4, 7, 10; Śśv. 4, 14; *cf.* Mhr. ಫಟಫಟ, ಫಡಾಫಡ).

ಪಡ paḍa. 3. (= ಪಟ). A sound imitating that of a cracker or squib. — ಪಡ ಪಡ. rep. = ಪಟ ಪಟ. (S. Mhr.).

ಪಡ paḍa. = ಪಡು. Tbh. of ಪಟ. Cloth, etc.; see ಪಟ್ಟವಡ, ಪಡವಳ. 2, a thatch, a roof; see ಪಡಸಾಲೆ. 3, = ಪಟ No. 11, a plat, or a bed, in gardens or fields (B. 3, 45; Mhr., H. ಫಡ, a plantation). 4, a cut with a right angle made at the end of a beam, etc. (in joinery, My.).

ಪಡಕ paḍaka. (fr. ಪಡೆ 1). A man who gets, feels, etc. See ಅಸೆಬಡಕ.

ಪಡಕು paḍaku. = ಪಡಿಕೆ. One half of a folding window (see ತಡಿಕೆ-; Mhr. ಫಡಕಾ, a flap, of a wing, etc.).

ಪಡಗು paḍagu. = ಪಡಂಗು, ಹಡಗ, ಹಡಗು. A ship, a large boat, a proa or prow (Tĕ. ಪಡವ; T., M. ಪಡಗು, ಪಡವು; Tu. ಅಡಗು, ಪಡಾವು; ಪಡ, a boat; Mhr. ಪಡಗೀ, a small kind of canoe; Mhr., H. ಪಡಾವ, a kind of boat). See ಪೆರ್ವಡಗು.

ಪಡಗು paḍagu. Tbh. of ಪಡಹು (Śmd. 348, o. r. ಹಡಹು = ಹಡಗು).

ಪಡಂಗು paḍaṅgu. (Śmd. 48). = ಪಡಗು, etc. (Śśv. 1, 34; 2, 44).

ಪಡಚ paḍaća. = ಪಡಿಚ, q. v. (My.).

ಪಡದಕ್ಕೆ paḍadakkĕ. Tbh. of ಪಟಹಡಕ್ಕೆ (Śmd. 352, o. r. ಪಡ ಡಕ್ಕೆ = ಪಡಡಕ್ಕೆ). A kettle-drum (ಆನಕ, ಪಟಹ Hlâ.).

ಪಡತಿ paḍati. A woman. (Tĕ.). See ಪಟ್ಟವಡತಿ.

ಪಡದು paḍadu. = ಪಡೆದು. P. p. of ಪಡೆ 1.

Digitized by Google

ಪಡದೆ paḍadĕ. = ಪರದ, ಪರದೆ, ಪದಾ್. A curtain; a veil (ಜವನಿಕೆ, ಪರದೆ, ತಿರಸ್ಕರಿಣಿ, ಯಮನಿಕೆ G.; My.; Mhr., H. ಪಡದಾ).

ಪಡಪಾಳಿ padapu-âli. (Śmd. 239). = ಪಡಪುಗಾರ್ತಿ. (A meretrix). See Śmd. s. ಸೀಲ.

ಪಡಪು paḍapu. (fr. ಪಡೆ 1). = ಪಡೆಪು. Getting, acquiring, attaining, gaining; gain, acquisition, wages (Bp. 52, 34; 53, 12).

ಪಡಪುಗಾರ್ತಿ paḍapu-gârti. = ಪಡೆಪುಗಾರ್ತಿ. A woman who acquires, makes acquisitions, or is industrious (ಗಡಿಸಾಡುವೆಳ್ Kk. 29); (a meretrix; Tĕ. ಪಡುಪು, prostitution).

ಪಡಪೋಸಿ paḍapôsi. Inattention, thoughtlessness, carelessness (My.; H.).

ಪಡಮ paḍama. A stuff or coarse cotton, used for bags, etc. (Mhr.; B. 3, 117).

ಪಡರಕ್ paḍarak. A sound produced when easing nature (S. Mhr.).

ಪಡಲ್ paḍal. 1. (fr. ಪಡು 3). A lying or falling down. — ಪಡಲಿಡು. -ಇಡು. To fall down here and there; to fall (ವಿಶೀರ್ಣಪತನ Śmd. Dh.; ಬೀಳ್ Śm. 60). ಪಡಲಿಟ್ಟುದು (ಬಿದ್ದುದು Ċt. II, 21; ಬಿದ್ದುದು Kk. 60). ಪಡಲಿಟ್ಟನಿತ್ತಿರೆ ಮಾಟ್ಟಿನ್ ಓವದೆ ಪಯಿಂಭಾಸಿರ್ವರಂ ಯುದ್ಧದೊಳ್ (Śmd. 226 Mdb.). See Ċpr. 7, 68; Abh. P. 13, 69. 75; V. 10, 5; Śsv. 2, 10; 3, 59. — ಪಡಲ್ಪಡಿಸು. To cause to fall (Abh. P. 2, 20; 4, 48; 5, 4; 7, 58; 14, after 141). — ಪಡಲ್ಪಡು. = ಪಡಲಿಡು. (Abh. P. 13, 45; Rśv. 5, 84; 9, 22).

ಪಡಲ್ paḍal. 2. (fr. ಪಡು 1). An incurring or suffering. — ಪಡಲ್ವಡಿಸು. -ಪಡಿಸು. To trouble, to harass (Rśv. 3, 39; o. r. ಪಡಲ್ಪಡಿಸು in MS.).

ಪಡಲ paḍala. = ಅಡಲ, etc. Tbh. of ಪಟೋಲ. (ಪಟೋಲ Mr. 146; ಕುಲಕ, ಪಟೋಲ, ತಿಕ್ತಕ, ಪಟು Nr.; My.; see ಕಹಿ-).

ಪಡಲಗೆ paḍalagĕ. = ಪಡಲಿಗೆ. (Abh. P. 5, 108).

ಪಡಲಿಕೆ paḍalikĕ. = ಪಡಲಿಗೆ, q. v.

ಪಡಲಿಗೆ paḍaligĕ. Tbh. of ಪಟಲಕ. (ಚಬ್ಬುಲ್ Mr. 207, o. rs. ಪಡಲಿಕೆ & ಚಬ್ಬಲ್). See Bp. 12, 12.

ಪಡವಲ್ paḍaval. -ಲು. = ಪಡುವಲ್, etc. The west (ವಾರುಣಿ Śi. 420; My.). ಪಡವಲಲ್ಲಿ (Śi. 114).

ಪಡವಲ paḍavala. 1. = ಪಡಲ, etc. (ಪಟೋಲಿಕೆ, etc. Śi. 151; ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಿಕೆ 405; ಜಾಲಿ 456; My.; Mhr. ಪಡವಳ, the snake-gourd; see ಕಯ್-, ಕಲ್ಲು-, ಹುಚ್ಚು-). ಪಡವಲಕಾಯಿಯೆಸರು ಎನ್ದು, ನಡುಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಓಡಿ ಹೋದ (he thought it was snake-broth etc. Prv.).

ಪಡವಲ paḍavala. 2. The trumpet flower, Bignonia suaveolens (ಕುಬೇರಾಕ್ಷಿ, ಕೃಷ್ಣವೃನ್ತಿ, ಸ್ಥಾಪನಿ G.).

ಪಡವಳ paḍa-vala. A dresser, a master of the robes (ಪಸಾಯತ Ċt. II, 40. 108; ಪಡಿಯಳ II, 84).

ಪಡಸಾಲೆ paḍa-sâlĕ. = ಪಡುಸಾಲೆ. A roof-hall: a veranda (My.; B. 3, 82; Mhr. ಪಡವೀ; Tĕ.: a hall, portico; T. ಪಟ್ಟಶ್ಶಾಲೈ, a hall, saloon, place of audience; Mhr. ಪಡಶಾಳಾ, ಪಡಸಾಳ, an out-house; a building contiguous to a temple for travellers, etc.).

ಪಡಹು paḍahu. = ಪಡಗು, q. v.

ಪಡಾವು paḍâvu. Wholesale merchandise (My.; H.). — ಪಡಾವುದಾರ. A wholesale merchant (My.).

ಪಡಿ paḍi. 1. = ಪಡಿಕೆ, ಪಡು 2, ಪಳಿ, (ವಗೆ, ವಳಿ). Incurring, undergoing, obtaining, etc. See e. g. ಶಿದ್ದುಪಡಿ, ತೀರುಪಡಿ, ನಗೆಪಡಿ, ಪಂಪಡಿ. 2, manner, way, method (T., M.; see ಅಚ್ಚುಪಡಿ). 3, a stirrup (T.; see ಅಂಗವಡಿ). — ಪಡಿಪಾಟು. = ಪಡುಪಾಟು (C.).

ಪಡಿ paḍi. 2. A measure of capacity, equal to half a seer (sêru; My.; ಕುಡುಬ Śm. 95; Śi. 327; Bp. 27, 70; Tĕ., T.: a seer and a half). ಪಟಂಗನ ಸಂಗಡ ಪಟ್ಯಾಂಗಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಪಡಿದವಸ ಕೇಡು (Prv.). ಪಡಿಯಾಸೆ ಹರದಂಗೆ, ನುಡಿಯಾಸೆ ವೇಶಿಗೆ, ಜಡೆಯಾಸೆ ಬೂದಿಗೊರವಗೆ, ಹಾದರಕೆ ಎಡೆಯಾಟದಾಸೆ (Sp.).

ಪಡಿ paḍi. 3. = ಹಡಿ 2. A door-joining (ದ್ವಾರಬನ್ಧ Śm. 95): the leaf or panel of a door (ಕವಾಟ Śs.; ಕದ Ċt. I, 84; Ċpr. 4, 62. 63; Abh. P. 10, 8; T., M. ಪಡಿ, a sill of a door or window); a door (see ಜವಳಿಪಡಿ, ಬಲ್ಪಡಿ). — ಪಡಿದೆಱೆ. -ತೆಱೆ. To open a door (Ċpr. 4, 62; Abh. P. 10, 8; V. 29, after 86).

ಪಡಿ paḍi. 4. (Probably Tbh. of ಬತ್ತ 2, ಭಾಟ, or ಭೃತ್ಯ). An (extra) allowance in food (grain, salt, vegetables and all that is required to prepare a meal, also the fire-wood), sometimes also in money, to servants (T.); a gift of the mentioned articles to friends or poor people (Bp. 9, 37; 11, 20; 25, 10; 26, 14. 18. 21; 29, 11; 47, 5. 38; 53, 12. 16. 73; My.). ಒಲ್ಲೆನೆಮ್ಬುವ ಮಾತು ಒಲ್ಲಿತಾಗಿಯೆ ಇರಲು, ತಲ್ಲಣಂ ನಿಲ್ಲಿ ದೇವ್ರಿತ್ತ ಪಡಿ ತಾನಿದ್ದಲ್ಲಿಗೇ ಬಕ್ಕು (Sp.). ಪಡಿ ಕೊಟ್ಟರೂ ಪರದೋದು ಬಿಡ. — ಪಡಿಗೆ ಬನ್ದವಗೆ ಕಡಿಯಕ್ಕಿ ಆಗದೇ? — ಊಟ ಬೇಡಿ, ಪಡಿ ಬೇಡಿ (a meal, and a padi in addition, Prvs.). — ಪಡಿಕಟ್ಟೆ. A fixed allowance in grain (My.). — ಪಡಿ ಗಿಡಿ. reit. (Bp. 29, 14). — ಪಡಿತರ. Daily allowance at a temple (My.; Tĕ., T.).

ಪಡಿ paḍi. 5. = ಪಡ 2, etc. — ಪಡಿ ಪಡ. = ಪಡ ಪಡ. (ಕೋಪವಾಚಿ Ċt. I, 84).

ಪಡಿ paḍi. 1. Tbh. of ಪಟಿ. See ಪಡಿಯಳ 2.

ಪಡಿ paḍi. 2. = ಪಡಿ 1. Tbh. of ಪ್ರತಿ. Equality, likeness, resemblance, comparison, par (ಪೋಲ್, ಅನ್ತೆ, ತೋಱು, ಸಾಮ್ಯ Ċt. I, 88; ಸಮಾನ Kk. 16; ಪಾಟಿ, ಪಾಂಗು, ಪಾಸಟಿ, etc., ಸಾಮ್ಯ Śm. 55; ಸಾಮ್ಯ 95); in the place of, instead of, in substitution; beside; against; down upon. See Grj. 10, 50; Bp. 2, 57; 27, 4; 28, 5; 36, 27; J. 17, 14; 23, 59; 31, 12. — ಪಡಚ್ಚು. = ಪಡಿಯಚ್ಚು. (My.; Tĕ.). — ಪಡಿ ಕಟ್ಟು. To produce equipoise (My.). — ಪಡಿಕಲ್ಲು. A stone, etc. used to produce equipoise (My.). — ಪಡಿಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To make similar, to cause to resemble; — to compare (J. 6, 21). — ಪಡಿಗುಣ್ಡು. A round stone used to break another one (My.). 2, stones used for the foundation of a building (My.). — ಪಡಿಗೋಟೆ. -ಕೋಟೆ. Another fort (Bh. 3, 19, 50). — ಪಡಿಚನ್ದ. Tbh. of ಪ್ರತಿಚ್ಛನ್ದ (Śmd. 376; Ċh. v. 21). — ಪಡಿತೊತ್ತು. A servant in lieu of, an extra servant. ತೊತ್ತಿಗೆ ಬನ್ದು ಪಡಿತೊತ್ತು (Prv.). — ಪಡಿನೆಬಲ್. A reflection, a reflected counterpart (ಪ್ರತಿಬಿಮ್ಬ, ಮಾರ್ಪೊಳಪು Kk. 62; Śm. 64; Rśv. 2, 49; 6, after 24; Śsv. 3, after 35). — ಪಡಿಬಲ. Tbh. of ಪ್ರತಿಬಲ. (J. 4, 25; Bh. 8, 21, 22; Rśv. 6, after 115). — ಪಡಿಥಪಿಸು. Tbh. of ಪ್ರತಿಥಪಿಸು. (Râm. 6, 30, 31). — ಪಡಿಮುಚ್ಚು. = ಪಡಿಮೆಚ್ಚು,

Digitized by Google

q. v. — ಪಡಿವಾತು. An answer (Rśv. 6, 33; Śśv. 4, 97). 2, a simile (Abh. P. 1, 113; 9, 15. 44). — ಪಡಿಮುಖ. Tbh. of ಪ್ರತಿಮುಖ. (Bh. 8, 24, 29; Râm. 6, 30, 13. 34). — ಪಡಿಮೆಚ್ಚು. Counter-approbation: irresolution, doubt (ಸಂಶಯ (Bhn. 52, o. r. ಪಡಿಮುಚ್ಚು). — ಪಡಿಯುಚ್ಚು. -ಅಚ್ಚು. A puncheon or tool having a figure on it with which impressions are struck (ನಿಲೆವೆಟ್ಟು Kk. 47; Śm. 68). — ಪಡಿಯಟ್ಟಣೆ. -ಅಟ್ಟಣೆ. A corresponding parapet (Č. Bp. 42, 24). — ಪಡಿಯಿಡು. -ಇಡು. To make equal to (Abh. P. 7, 13). — ಪಡಿಯುತ್ತರ. Tbh. of ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರ. (Râm. 4, 2, 49). — ಪಡಿವಾಘೆ. Another bridle (J. 4, 12).

ಪಡಿಕಿ paḍiki. A woman who obtains, experiences or feels. See ಅಸೆಬಡಿಕಿ.

ಪಡಿಕೆ paḍikĕ. = ಪಡಿ 1, etc., ಪಳಿಕೆ. Incurring, etc. See ಅಳವಡಿಕೆ, ಒಡಬಡಿಕೆ, ಒಡಮ್ಬಡಿಕೆ, ನಡವಡಿಕೆ, ಪೆರ್ಬಡಿಕೆ.

ಪಡಿಕೆ paḍikĕ. = ಪಡಕು. A piece of cloth, a strip, a rag, etc.; a sort of gown (Mhr. ಫಡಕಾ, ಫಡಕೇಂ). ಹೆಂಗಸರು ಉಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವ ಪಡಿಕೆ (ಜಕ್ಕಾತಕ G.).

ಪಡಿಗ paḍiga. (= ಪಳಿಗ, ಪಡೆಗ, etc.). One who incurs, etc.

ಪಡಿಗ paḍiga. Tbh. of ಪ್ರತಿಗ್ರಹ or ಪತದ್ಗ್ರಹ. A spitting-pot, spittoon (ಪ್ರತಿಗ್ರಾಹ, ಪತದ್ಗ್ರಹ Nr.; Si. 231; ಥೇಲಿಪಾತ್ರೆ Mr. 212; T. ಪಡಿಕ್ಕ, ಪಡಿಯಗ; M. ಪಡಿಕ್ಕ; Tĕ. ಪಡಿಕ, ಪಡಿಕ, ಪಡಿಗ, ಪಡಿಗಮ್ಬು). See Čpr. 6, after 86; Bp. 12, 7. 12; Bh. 2, 8, 7; Č. Bp. 51, 9; ಪಚ್ಚೆವಡಿಗ.

ಪಡಿಚ paḍiča. = ಪಡಚ. Clearance, settlement (of a debt); settled state (of an affair); consumption (of articles of provision, My.; Mhr., H. ಫಡಶಾ).

ಪಡಿತಳ (paḍi-taḷa). Effort, exertion, zeal (Râm. 3, 6, 3; 6, 31, 22).

ಪಡಿತಳಿಸು (paḍi-taḷisu). To make effort (Grj. 6, after 67; Bh. 3, 13, 30; 3, 19, 45; 7, 17, 29; Rśv. 13, after 77; J. 28, 45); to show off, to be conspicuous (Rśv. 6, after 11). 2, to grasp, to seize (Râm. 6, 14, 22; Mhr. ಪಡತಳಣೇಂ); to grasp and frighten (Râm. 6, 13, 2).

ಪಡಿಯಱ paḍiyaṟa. = ಪಡಿಯಳ 1, ಪಡಿವಳ, ಪಡಿಹಾಱ. Tbh. of ಪ್ರತಿಹಾರ. A male door-keeper (ಕಬ್ಬಿಗ Čt. I, 13; ಪ್ರತೀಹಾರ Kk. 37; ಪ್ರತಿಹಾರ Śm. 45; Abh. P. 7, after 48; 8, 24; Grj. 2, 107). — ಪಡಿಯಱಗಟ್ಟಿಗೆ. -ಕಟ್ಟಿಗೆ. A door-keeper's stick (Śmd. 16). — ಪಡಿಯಱವಕ್ಕಿ. -ಪಕ್ಕಿ. The cuckoo (ಕೋಗಿಲೆ Śmd. II; Čt. I, 62; Kk. 79; Śm. 28).

ಪಡಿಯಱತಿ paḍiyaṟati. A female door-keeper (Rśv. 5, after 19).

ಪಡಿಯಳ paḍiyaḷa. 1. = ಪಡಿಯಱ, etc. (ಪ್ರತೀಹಾರ Śs.).

ಪಡಿಯಳ paḍiyaḷa. 2. = ಪಡವಳ. (Čt. II, 84).

ಪಡಿವಳ paḍivaḷa. = ಪಡಿಯಱ, etc. — ಪಡಿವಳಗಟ್ಟಿಗೆ. = ಪಡಿಯಱಗಟ್ಟಿಗೆ. (Čpr. 7, after 81).

ಪಡಿಸಣ paḍisaṇa. Tbh. of ಪರೀಕ್ಷಣ. (ಪರೀಕ್ಷೆ Bhn. 3; Grj. 10, after 26; Bp. 9, 40; Bh. 7, 10, 119).

ಪಡಿಸು paḍisu. = ಪಳಿಸು. To cause to get, incur, etc. (C.). ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸು (B. 4, 49); ಬಾಧೆ- (4, 91); ಸುಖ- (4, 152); ಶ್ರುತ- (5, 159); ಕಷ್ಟಬಡಿಸು (5, 201). ಹಸ್ತವಿನ್ಯಾಸಾದಿಗಳಿನ್ದ ಭಾವಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯ ಪಡಿಸುವದು (ವ್ಯಂಜಕ, etc. Si. 66). ಭಾವವನ್ನು ತಿಳಿಯ ಪಡಿಸುವ ಮುಖವಿಕಾರಾದಿಗಳು (ಅನುಭಾವ 68). ಇತರರನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನ ಪಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಆಶೆ ಹುಟ್ಟಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಡುವಿಕೆ (ವಿಲಮ್ಭ, etc. 397). ಎಳೇ ಮಕ್ಕಳು ಪಡಿಸುವ ವೇಡೆ (ಈತಿ 424). ಸಮ್ಬನ್ಧ ಪಡಿಸು (229); ಪ್ರಕಟ- (294). ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸುವದು (ಆತಂಚನ 436). See ಒಡಬಡಿಸು, ಒಡಮ್ಬಡಿಸು, ಒಳಪಡಿಸು, ಪಱವಡಿಸು, ಭಂಗ ಪಡಿಸು, ಸನ್ತಾಪಬಡಿಸು, ಸನ್ತೋಷಪಮ್ಬಡಿಸು, etc.

ಪಡಿಸುವಿಕೆ paḍisuvikĕ. Causing to get, etc. ಸುಖ ಪಡಿಸುವಿಕೆ (Si. 388). ಹಿಂಸೆ ಪಡಿಸುವಿಕೆ (ಹಿಂಸೆ); ಪ್ರಕಾಶಪಡಿಸುವಿಕೆ (ಗನ್ಧ 436). ಬೇಕಾದದನ್ನು ತಿಳಿಯ ಪಡಿಸುವಿಕೆ (ಪ್ರವೇದನ 474). See ಒಡಮ್ಬಡಿಸುವಿಕೆ.

ಪಡಿಸುಹ paḍisuha. = ಪಡಿಸುವಿಕೆ. See ಬೇರ್ಪಡಿಸುಹ.

ಪಡಿಹಱ paḍihaṟi. = ಪಡಿಹಾಱ. (Bp. 53, 16). ಪಡಿಹಱಯ ದಾಸವ್ವೆ (12, 42).

ಪಡಿಹಾಱ paḍihâṟa. = ಪಡಿಯಱ, etc. (ದ್ವಾಃಸ್ಥ, ಕ್ಷತ್ತೃ Nr.; ಪ್ರತೀಹಾರ, ದ್ವಾರಪಾಲ, etc. Nr., Hlâ.). See Bp. 35, 56; 37, 22; B. 4, 155.

ಪಡಿಹಾಱ paḍihâṟi. = ಪಡಿಹಱ. A door-keeper (and, perhaps, a king's buffoon, see s. ಪ್ರತಿಹಾರಿ). See Bp. 9, 48; 36, 19; 37, 4. 13. 14. 16. 20; 53, 16; ದಾಸ-. — ಪಡಿಹಾಱದಾಟ. N. (36, 9).

ಪಡು paḍu. 1. (= ಪಡೆ 1). To get, to obtain; to catch (see ಮೂಗುವಡು); to incur, to undergo; to experience, to feel; to suffer (C.; Tĕ., T., M.); — (to be touched, to hit; to be caught; to be obtained, Tĕ., T., M.; *cf.* ಪಟ್ಟು 1 & 2). P. p. ಪಟ್ಟು. See *e. g.* ಅನುತಯಿಮ್ಬಡು, ಅಳವಡು, ಒಡಮ್ಬಡು, ಕಡೆವಡು, ದೈನ್ಯಮ್ಬಡು, ನೇರ್ವಡು, ಪಡಲ್ಪಡು, ಪಱವಡು, ಪ್ರಿಯವಡು, ಬಡವಡು, ಬೆಕ್ಕಸಮ್ಬಡು, ಬೇರ್ಪಡು, ಸನ್ತಸಮ್ಬಡು, ಹೆಸರುವಡು, etc. As in Tĕ., T. and M., so in Kannaḍa this verb (like ಪಡೆ 1) is used to form a kind of *passive voice* (ಕರ್ಮಣಿವಾಚ್ಯ; *cf.* remark *b*, ad ಕೊಳ್ 1), a use that is old, although this peculiar formation had not yet got the grammatical name of passive voice at the time of the composition of the Śabdamaṇidarpaṇa, because the sûtra which refers to it in that grammar (251*b*), is an interpolation based on the (later) Śabdânuśâsana, as it does not occur in the best MSS. (*e. g.* in that of Mûḍabidaru), and where it occurs, is introduced as an *anuktasûtra*. The author of the Śmd. has: ಅವನಿಂ ಮಾಡೆ ಪಟ್ಟುದು (154, o. r. -ಮಾಡಲ್-); ಪದಕಮ್ ಅಕ್ಕಸಾಲೆಯಿಂ ಮಾಡಲ್ ಪಟ್ಟುದು (157, o. rs. -ಮಾಡೆ-, -ಮಾಡ-). ಕಾವ್ಯಮ್ ಎನ್ನಿಂ ಪೇೞಲ್ ಪಟ್ಟುದು (157, o. r. -ಪೇೞೆ-). ಬಿಡಲ್ ಪಡು (ಬದ್ಧಿಂಕು I). Its commentator uses it frequently, *e. g.* 7. 11. 23. 27. 61. 92. 93. 107. 120. 125. 132. 243. 283. — ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಮೊದಲಾದ ನಾಲ್ಕು ಆಶ್ರಮಂ ವೇದದಲ್ಲಿ ಪೇೞಲ್ ಪಟ್ಟುವು (Hlâ.). ಬಿಡಲು ಪಟ್ಟುದು (ಅವಕೀರ್ಣ, ಅಪಧ್ವಸ್ತ, ತ್ಯಕ್ತ, etc.); ಔದಾಸೀನಂ ಮಾಡಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ಅನಾದೃತ, etc.); ಪರಿಹರಿಸಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ಪ್ರತಿಕ್ಷಿಪ್ತ, ನಿರಸ್ತ, etc.); ನೂಕಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ನುನ್ನ, ಕ್ಷಿಪ್ತ); ಸುತ್ತಲು ಪಟ್ಟುದು (ನಿವೃತ, ವೇಷ್ಟಿತ, etc.); ಮುಚ್ಚಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ಪ್ರಚ್ಛಾದಿತ, etc. Hlâ.). ಬಿಡಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ತ್ಯಕ್ತ, etc.); ಮುಚ್ಚಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ಪ್ರಚ್ಛಾದಿತ, etc.); ಸುತ್ತಲು ಪಟ್ಟುದು (ನಿವೃತ, etc.); ಅಗಲಕ್ಕೆ ಹರಹಲು ಪಟ್ಟುದು (ಪ್ರವೃದ್ಧ, etc.); ಪೊಗೞಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ಸ್ತುತ); ಹೊಱವಡಿಸಲು ಪಟ್ಟವನು (ಅಪಕೃಷ್ಟ, etc. Nr.). ಕಟ್ಟಲು ಪಟ್ಟ ಕರ್ಮ (ಸಮ್ಪಾದಿತಕರ್ಮ Nn. 148). ಸಾಧಿಸಲು ಪಟ್ಟ ಬುದ್ಧಿ (ಸಾಧಿತಬುದ್ಧಿ 148). ಹುಟ್ಟಲು ಪಟ್ಟ (ಸಂಜಾತ 159). See ಅಱಸಲ್ ಪಡು, ಅಱಯಲ್-, ಅಲುಗಲು-, ಅದಿಲಿಸಲ್-, ಉಣಲ್ಪಡು, ಎಱಸಲ್ ಪಡು, ಒಡೆಯಲ್-, ಒದಗಿಸಲ್-, ಕೀೞಲ್-, ಕೆತ್ತಲ್-, ತಗ್ಗಿಸಲ್-, ತೋಱಯಲ್-, ಮಸೆಯಲ್-, ಹಡಿಯಲ್-; Bp. 3, 16; 14, 29; 26, 38; 33, 19; 36, 60; 50, 19; 54, 10; 56, 55; 60, 20; B. 4, 58. 59. 92; 5, 255; Si. 79. 141. 293. 300.

Digitized by Google

384; G. 17. 18. 23. 28. 30, etc., etc. See also the peculiar way of expressing the passive s. ಪೇಲ್ (Śmd. 61; Śm. 27).—For ತಾಮ್ ಇರಲ್ ಪಟ್ಟರ್, etc., *without the meaning of the passive* (Śmd. 299) *cf.* remark at the end of ಪಡೆ 1.

ಪಡು paḍu. 2. = ಪಡಿ 1, etc. Getting, etc. See ನೇರ್ಪಡು 2. — ಪಡುಪಾಟು. = ಪಡಿಪಾಟು. (My.). — ಪಡುಪಾಟ್ಲು. Sufferings, troubles (My.).

ಪಡು paḍu. 3. = ಹಡು. To lie down, to repose;—to go down, to set, as the sun; to wear away, to be spent (as the day);—to have sexual intercourse;—to fall (in battle), to die (ಶಯನ Śmd. Dh., Śm. 92; ಮರಣ Śmd. Dh., Śm. 92; Abh. P. 7, after 7; 13, 44; V. 9, after 107; Tĕ., T., M.). ಪುಡಿಯಡರೆ ನಿಮಿರ್ದ ಪುತ್ತಿನ ಕುಡಿ ಕೆದೆದತ್ತಾಲಮ್ ಒಳದುದದಡಿಯೊಳ್ ತೂಂಕಡಿಪ ಮಿಗಂ ಮುನ್ದಣಗೊರ್ಗುಡಿಸಿದುದೋ ಪಡುವ (in the west) ಪಡುವ ಮೃಗಲಾಂಛನನಾ? (Lilv. 3, 2).

ಪಡು paḍu. 4. Setting: the west (My.); dying. — ಪಡುಗಡಲ್. -ಕಡಲ್. The western sea (V. 8, 42; J. 26, 4. 5). — ಪಡುಗಡೆ. -ಕಡೆ. The western side or point of the compass (My.). — ಪಡುನೇಸರ್. The setting sun (ಪಿರ್ವ್ಬೊಟ್ಟು Śs.; Čpr. 8, 6; Abh. P. 7, 89). — ಪಡುಮಿಗ. A wild beast doomed to die. — ಪಡುಮಿಗಂಗುಡು. -ಂ-ಕುಡು. To deliver (one's self into the hand of the huntsman) as a doomed beast (Čpr. 5, after 64). — ಪಡುವೆಟ್ಟು. -ಬೆಟ್ಟು. The western mountain (ಪಶ್ಚಿಮಾದ್ರಿ Śs.).

ಪಡು paḍu. 5. (fr. ಪಡು 3?). = ಪಡೆ 4. A place (hollow or hole) of refuge (for wild animals) between stones or in rocks (ಕಲ್ಲ ಮಟ್³ Śs.; *cf.* M. ಪಡುದು, a hole?).

ಪಡು paḍu. = ಪಡ. Tbh. of ಪಟ. See ಪಡುಸಾಲೆ.

ಪಡುವ paḍuva. = ಪಡವಲ್, ಪಡು 4, (ಪಡುವಣ), ಪಡುವಲ್ (Śmd. 145; My.), ಪಡುವು. The region of sunset: the west. Declension: ಪಡುವಣ, ಪಡುವಣಿಂ (Śmd. 135). ಪಡುವ ಮೂಡ ತೆಂಕ ಬಡಗ ಪೊಡವಿಪತಿಗಳೆಲ್ಲಿನಲ್ ನಡೆದು, ಗೆಲ್ದು (145). ಪಡುವಣ ಗಿರಿ (Bp. 24, 43). ಪಡುವಣ ಮನೆಗೆ ಮೂಡಣ ದೀಪ (Prv.). — ಪಡುವಣಂ. -ಅಂ. A man of the west (Śmd. 136). — ಪಡುವಣ ದೆಸೆ. The western quarter (ವಾರುಣಿ, ಪ್ರತೀಚಿ, ಪ್ರತ್ಯಂಚ್ Hlâ.). — ಪಡುವಣ ದೆಸೆಗೊಡೆಯ. -ಒಡೆಯ. Varuṇa (Śm. 13). — ಪಡುವಣ ಬಡಗಣ ದೇಶ. The north-west (ಪಶ್ಚಿಮೋತ್ತರದೇಶ Nr.).

ಪಡುವಣ paḍuvaṇa. = ಪಡುವ. ಪಡುವಣದಲ್ಲಿ (B. 3, 114; 4, 67).

ಪಡುವಲ್ paḍuval. -ಲು. = ಪಡುವ (Śmd. 145; My.), etc. (ಪ್ರತ್ಯಕ್, ಪ್ರತೀಚಿ Mr. 58; ಪ್ರತೀಚಿ Si. 28; Tĕ. ಪಡಮರ; T. ಪಡುಞಾಯಿರು, ಪಡುನಾಯಿರು; M. ಪಡಿಞ್ಞಾಯರು, ಪಡಿಞ್ಞಾರು; see ನೇಸರ್). ಪಡುವಲಾದುದು (ಪ್ರತ್ಯಕ್, ಪ್ರತೀಚೀನ Hlâ.; ಪ್ರತೀಚೀನ Mr. 58). ಪಡುವಲಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದುದು (ಪ್ರತೀಚೀನ Si. 29).

ಪಡುವಲ paḍuvala. Tbh. of ಪಟೋಲ (ಕೋಶಾತಕಿ, ಜಾಲಿ, ಪಟೋಲ G.).

ಪಡುವಿಕೆ paḍuvikĕ. Getting, incurring, experiencing, etc. ಆಶೆ ಪಡುವಿಕೆ (ದೋಹದ, ಇಚ್ಛೆ, etc. Si. 70). ಆತುರ ಪಡುವಿಕೆ (ಸಮ್ಭ್ರಮ, etc., ತ್ವರೆ ಪಡುವಿಕೆ 397). See ಒಪ್ಪುಡುವಿಕೆ.

ಪಡುವು paḍuvu. = ಪಡುವ, etc. ಪಡುವಿನ, ಪಡುವಿಗೆ, ಪಡುವಿನಲ್ಲಿ (My.).

ಪಡುಸಾಲೆ paḍu-sâlĕ. = ಪಡಸಾಲೆ. ಪಡುಸಾಲೇ ಊಟ, ನಡುಸಾಲೇ ನಿದ್ರೆ (Prv.).

ಪಡುಹ paḍuha. = ಪಡುವಿಕೆ. See ಉಪತಾಪಪಡುಹ, ಒತ್ತೆ-, ತಪಪ್ಪುಡುಹ.

ಪಡೆ paḍĕ. 1. = ಅಡೆ 5, (ಪಡು 1), ಹಡಿ 1, ಹಡೆ. To get; to incur, to undergo, to experience; to acquire, to gain, to obtain (ಉಪಾರ್ಜನ Śmd. Dh.; ಹಡೆ 11 Cm.; ಪೆಱು 141 Cm.; ತಾಳ್ 141 Mdb. Cm.; My.; Tĕ.; T. ಪಡೈ, ಪಯ). **2,** to beget: to generate, to procreate, as a father; (but especially) to bear, to give birth to, as a mother (My.; T., M.). P. ps. ಪಡದು, ಪಡೆದು. ಇನ್ನುಂ ಪೊನ್ನನೆ ಪಡೆವುದು! (Śmd. 84). ಪಡೆದಂ ಪದ್ಮಜನಿ ಜಗತ್ರಯಮುಂ (155). ಪಡೆದಪಂ (260). ಜಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವದು (Si. 263). ಪಡದ ತಾಯನ್ತೆ ಅಲಂಕಾರಭನ್ದಮನ್ ಈವುದು (Mr. 6). ವೃನ್ದಾರಕರ ಪಡದ ಸತಿ ಅದಿತಿಯೆನ್ದಿನಿಕ್ಕುಂ; ದಾನವರ ತಾಯಿ ದನುವೆನಿಕು; ರಕ್ಕಸರ ವೃನ್ದಮಂ ಪಡದಾಕೆ ನಿಕಸೆಯಕ್ಕು; ಅಸುರರ ಪಡೆದಾಕೆ ದಿತಿಯೆನಿಕ್ಕುಂ; ಇನ್ದ್ರಾರಿಯಂ ಪಡದವಳು ವಿನತೆಯಕ್ಕು; ಉರಗಸನ್ದೋಹಮಂ ಪಡದವಳು ಕದ್ರುವಕ್ಕು (24). ಪಡದ ಮಗನಿಗೆ ಕಡದ ಬೆಣ್ಣೆ ಆಗದೇ?—ಪಡದಪ್ಪ ಹಡದದ್ದಕ್ಕೆ ಹೋಗೆ, ಕಡೆಗೆ ಬಡತನ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ (Prvs.). See Śmd. 14. 123. 128. 157; Čpr. 1, 47; 2, 19. 22; Bp. 11, 23; 29, 29; 46, 43; 47 sum.; 49, 12. 13. 46; 50, 77. 78; 52 sum.; 52, 35. 36. 56; 53, 54; 57, 58; 59, 14; 60, 60; J. 18, 19; Dp. 5, 2; 63, 1; B. 5, 50; ಅನ್ತಃಕರಣಪ್ಪಡೆ, ಮುತುವಡೆ, ಎಣೆವಡೆ, ಕಡಿವಡೆ, ಗಾಯವಡೆ, ಜಾಣ್ಬಡೆ, ಪೂಜೆವಡೆ, etc., etc. In the same manner as ಪಡು 1, ಪಡೆ is used to form a sort of *passive voice, e. g.* ಪೇದಿಲ್ ಪಡೆಗುಂ (Śmd. 16. 61); ಪ್ರಯೋಗಿಸ ಪಡೆಗುಂ (135. 394); ಪೇದಿಲ್ ಪಡೆದ ಶಬ್ದಂಗಳ್ (358); ಅಯ್ದಲ್ ಪಡೆವುದು (156). *Without the meaning of the passive* this form appears *e. g.* in ಗೆಲಲ್ ಪಡೆ s. ಗೆಲ್ 1, and in ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲ್ ಪಡೆ s. ನಿರೀಕ್ಷಿಸು; *cf.* remark at the end of ಪಡು 1.

ಪಡೆ paḍĕ. 2. = ಪಡೆದು. P. p. of ಪಡೆ 1, in ಪಡೆ ಪಡೆದು. ಪಡೆ ಪಡೆದಚ್ಚರಿಯಂ (Śmd. 272).

ಪಡೆ paḍĕ. 3. Getting, etc. See ಮೆಪ್ಪಡೆ. — ಪಡೆಮಾತ. An originating, *i. e.* principal, great man (Abh. P. 7, 2).

ಪಡೆ paḍĕ. 4. = ಪಡು 5. (ಕಲ್ಲ ಮಟ್³ Kk. 70; Śm. 90; Tĕ.: an orifice or hole, as in a mountain; *cf.* ಪೊಡಗು).

ಪಡೆ paḍĕ. 5. A multitude, a host, a force, an army (ಬಲ Śmd. Dh., Śm. 40; ಪೃತನೆ, ಸೇನೆ, ಧ್ವಜಿನಿ, ಪತಾಕಿನಿ, ವಾಹಿನಿ, ಬಲ, ಸೈನ್ಯ, ಚಕ್ರ, ಚಮು, ವರೂಥಿನಿ, ಅನೀಕಿನಿ, ಅನೀಕ Hlâ.; ಕಟಕ Hlâ., Mr. 466; ಸೇನೆ Nn. 114. 127; ಬಲ, ಚಮು, etc. Mr. 291; ದಣ್ಡ 481; My.; M.; T. ಪಡೈ). ಪಡೆಯ ಹಿನ್ದಣ ಮೆಯ್ (ಪ್ರತಿಗ್ರಹ Hlâ.). See Bh. 2, 4, 12; 3, 13, 30; Rév. 6, after 11; 6, 54; 13, after 95; ಕುಱುವಡೆ, ಬೇಡವಡೆ, etc. — ಪಡೆಯ. -ಅ 3. A man who has a multitude. See ಪೆಣ್ಬಡೆಯ. — ಪಡೆವೆರಸು. -ಬೆರಸು. To be together with an army. ಪಡೆವೆರಸಿ ನಡೆವುದು (ಅಭಿಷೇಣನ Hlâ.).

ಪಡೆಪು paḍĕpu. = ಪಡಪು.

ಪಡೆಪುಗಾರ್ತಿ paḍĕpu-gârti. = ಪಡಪುಗಾರ್ತಿ. (ಗಬ್ಬಸಾಳಿವೆಣ್ Śm. 74).

ಪಡೆಯಿಲ paḍĕ-ila. (Śmd. 241). A soldier.

Digitized by Google

ಪಡೆಯುವಿಕೆ padĕyuvikĕ. = ಹಡೆಯುವಿಕೆ. Obtaining, gaining, etc. (ಪ್ರಾಪ್ತಿ Si. 424; ಸಾಧನ 437).

ಪಡೆವಳ padĕ-vaḷa. = ಪಡೆವಳ್ಳ (Śmd. 234). A general (ಸೇನಾಧಿಪತಿ Kk. 37; ಸೇನಾನಿ Śm. 45; Abh. P. 10, after 134; Tĕ. ಪಡವಾಲು).

ಪಡೆವಳ್ಳ padĕ-vaḷḷa. = ಪಡೆವಳ, q. v.

ಪಡ್ಡಮಿ paḍḍami. = ಪಾಡ್ಯಮಿ. (My.).

ಪಡ್ಡಳಿ paḍḍaḷi. (Tbh. of ಪ್ರತಿಹಾಸ). The sweet-scented oleander, Nerium odorum Ait. (ಕರವೀರ Čt. I, 11; ಕಣಲಿಗೆ Čt. II, 38; Kk. 22; Śm. 27; T. ಪಟ್ಟಿಡ್ಡೈ). See Grj. 5, 56; 7, 53; Bp. 12, 18; 19, 65; Śsv. 3, 9.

ಪಡ್ಡೆ paḍḍĕ. Maturity; fitness for breeding (My.; Tĕ.), as ಪಡ್ಡೆಯಾಕಳು, ಪಡ್ಡೆಯೆಮ್ಮೆ, ಪಡ್ಡೆಹಾವು, ಪಡ್ಡೆಹುಡುಗ, ಪಡ್ಡೆಹುಡುಗಿ, ಪಡ್ಡೆಹುಲಿ (My.). (Cf. Mhr. ಪಾಡಾ, ಪಾಡೀ).

ಪಣ್ paṇ. 1. Ripe fruit to be produced (ಪಣ್ಣು ದೋರು Śm. 22; ಪಣ್ಣಾಗು Kk. 20; Tĕ. ಪಣ್ಡು; T., M. ಪಙು; see ಪಙು). P. p. ಪಣ್ತು (Śm. 22; Kk. 20; Čpr. 8, 28; Śsv. 1, 27; 2, after 42). ತಳಿಯ ಕೂಟ್, ಇವಿರೊಳ್ ಪಣ್ತಾರವೆ (Śmd. I).

ಪಣ್ paṇ. 2. = ಪಣ್ಣು 2, ಹಣ್ಣು. A ripe fruit; ripeness (ಫಲ Śmd. Dh.; ಮೆಲ್ Čt. II, 28; Tĕ. ಪಣ್ಡು; T., M. ಪಙು). ಮರದದು ಪಣ್ (Śmd. 115). ಮರದತ್ತಣಿಂ ಪಣ್ಣುರುಳ್ವುದು (160). ಪಣ್ಗಳ್ (Čpr. 1, after 101; 2, 84. 86; 7, 48; Rsv. 2, 46). See Rsv. 9, 23; ತನಿವಣ್, ಪಲ-, ಪಾಟ್-, etc. — ಪಣ್ಗಾಯ್. -ಕಾಯ್. Ripe fruit and nuts, heads, etc. (Čpr. 1, 102; J. 15, 17). ಪಣ್ಗಾಯಿ (J. 18, 13). — ಪಣ್ಗಾಗು. -ಆಗು. Ripe fruit to be produced (see s. ಪಣ್ 1); to become ripe. ಮಿಡಿ ಪಣ್ಗಾಗದೆ? (Si. 44). — ಪಣ್ಣೆಲೆ. -ಎಲೆ. A ripe, full-grown leaf (Śmd. 39. 345). — ಪಣ್ಣೊತ್ತರ. -ಒತ್ತರ (s. ಒತ್). One of the divisions in a ripe fruit (ತೊಳೆ Čt. I, 23). — ಪಣ್ದೆನೆ. -ತೆನೆ. A ripe ear of corn (J. 25, 5).

ಪಣ pana. 1. = ಬಣ 2. Any tribe; a sectarian division (My.; Tĕ. ಫಣ; Mhr. ಫಡ, a company of actors, dancers, etc.). — ಪಣಕಟ್ಟು. Caste rules (My.).

ಪಣ paṇa. 2. = ಹಣ. Play, gaming, playing with dice, playing for a stake. 2, *a stake at play, a wager* (ಸೀವಿ, ಒಡ್ಡಿದದು Nn. 105; Bh. 2, 13, 49). 3, *wages, hire.* 4, a sum, reckoned in coins or cowries. 5, a fanam, a small coin of silver or gold (T.): four Ānĕs and eight Kāsus (My. as ಹಣ): four Pāgas (Mr. 355). 6, *a coin of a certain weight, equivalent to 80 cowries.* 7, a weight: two tolas. 8, *price.* 9, *money, wealth, property* (ದುಡ್ಡು G.). 10, a commodity for sale. 11, business, trade. 12, a shop, a stall (ಪಣ್ಯ, ವಿಪಣಿ, ಅಂಗಡಿ Mr. 195). 13, a particular measure (see Mr. 60). See ಇಪ್ಪಣ, ಒಪ್ಪಣ. — ಪಣ ಕಟ್ಟು. To wager. ಪಣ ಕಟ್ಟುವವನ ಹತ್ತರ ಹೆಣಗ ಬಹುದು, ಹಣ ಕೂಡಿಸುವವನ ಹತ್ತರ ನಿಲ್ಲಲಾಗದು (Prv.).

ಪಣ paṇa. 3. (= ಪಣೆ 5). Tbh. of ಪಣವ 1 in ಬದ್ದವಣ 1.

ಪಣಕಾನ್ತೆ paṇa-kântĕ. A venal woman, a harlot (V. 8, 25).

ಪಣತೆ paṇatĕ. = ಪಣಿತೆ. Tbh. of ಪ್ರಣೀತ. An earthen or metal saucer-formed receptacle for the oil and wick of a lamp (My.; Mhr. ಪಣತೀ; Tĕ. ಪ್ರಮಿತೆ).

ಪಣಮ್ಬು paṇambu. — ಪಣಮ್ಬೂರು. N. of a village in South Canara. See Prv. s. ವೆಂಕು.

ಪಣವ paṇava. 1. = ಪ್ರಣವ. *A small drum or tabor or a kind of cymbal, one used to accompany singing* (ಪಟಹ, ಡಿಣ್ಡಿಮ Hlâ.; ಬೊಮ್ಮುಳಿಕೆ Nr.).

ಪಣವ paṇava. 2. Tbh. of ಪ್ರಣವ No. 3 (Bp. 41, 23).

ಪಣವಕ paṇavaka. N. of a vṛitta (Čh.).

ಪಣವಧು paṇa-vadhu. = ಪಣಕಾನ್ತೆ. (Čpr. 8, 46).

ಪಣವಧೂಟಿ paṇa-vadhûṭi. = ಪಣವಧು. (V. 8, 20).

ಪಣಾಯಿತ paṇâyita. *Praised, honored.*

ಪಣಾರ್ಪಣ paṇa-arpaṇa. Retaining-fee; earnest-money (ಸಂಚಕಾರ Mr. 345). 2, making an agreement, contract.

ಪಣಿ paṇi. 1. A stout stick or bat. See ಬಟಿ-. (Cf. ಪಣೆ 2?). — ಪಣಿಚೆಣ್ಡು. A play at which a paṇi and čĕṇḍu are used (C.).

ಪಣಿ paṇi. (T. ಪಣ್ಣೈ, Ficus religiosa). — ಪಣಿಯಾಲ. (ಗರ್ದಭಾಣ್ಡ, ಕನ್ದರಾಲ, ಪ್ಲಕ್ಷ, etc., ಬಸರೀ ಗಿಡ, ಜಡೇ ಬಸರೀ ಗಿಡ Si. 132; My.).

ಪಣಿ paṇi. Tbh. of ಫಣಿ (Śmd. 338).

ಪಣಿತ paṇita. 1. *Praised, honored.*

ಪಣಿತ paṇita. 2. = ಪಣ್ತ 1. Betted; risked or hazarded; a bet, a wager, a stake.

ಪಣಿತವ್ಯ paṇitavya. *To be bought, vendible.*

ಪಣಿತೆ paṇitĕ. = ಪಣತೆ. (ಮಲ್ಲಿಕೆ Nr.; My.).

ಪಣೆ paṇĕ. 1. = ಅಣೆ 2, ಹಣೆ 3. The forehead (ನೊಸಲ್ Śm. 71; Si. 214; Čpr. 7, 87; J. 2, 28; 8, 8; 29, 40). — ಪಣೆ ಕುರುಳು. A lock of hair on the forehead (J. 28, 18). — ಪಣೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A forehead-band. ಮಣಿಯುಡಿದೊಡವಿಲುಂ ಪಿರಿಯ ಪಣೆಗಟ್ಟುಂ (Śmd. 78). — ಪಣೆಗಣ್. -ಕಣ್. An eye in the forehead (Grj. 8, 47; J. 20, 17). — ಪಣೆಗಣ್ಣ. Śiva (ಉಮೆಯಾಳ್ದ Čt. II, 5). — ಪಣೆಗತ್ತುರಿಬೊಟ್ಟು. -ಕತ್ತುರಿ-. A bŏṭṭu of musk on the forehead (Rsv. 3, 29). — ಪಣೆಯಕ್ಕರ. -ಅಕ್ಕರ. Brahmâ's writ on a man's forehead: fate (J. 24, 29). — ಪಣೆವಾಸಟ್. -ಪಾಸಟ್. A forehead like a flag-stone (Rsv. 6, after 11). — ಪಣೆವೆಟ್. -ಪೆಟ್. A forehead like the moon (Rsv. 14, after 14).

ಪಣೆ paṇĕ. 2. = ಹಣೆ 1, ಹಣೆ 1. The upper part of the stem of a tree. ಪಣೆಯಿಂ ಕೊನೆವರೆಗಂ ಪೂತುವು, ಅರರೆ, ಹಮ್ಮುಕನಿಕರಂ (Čpr. 7, 53).

ಪಣೆ paṇĕ. 3. = ಹಣೆ 2. A haunt or lair of wild beasts (ಮಿಗಮಿಪ್ಪ ತಾಣ Kk. 73; Śsv. 3, after 44; T. ಪಣ್ಣೈ, ಪಣ್ಣೈ, litter or straw laid for animals).

ಪಣೆ paṇĕ. 4. (= ಪಣ್ಣೆಯ). Ground that is worked; tillage; a quarry (M.; T. ಪಣ್ಣೈ, ಪಣ್ಣೈ; see ಪಣ್ಣು 1) See ಕಲ್ಪಣೆ.

ಪಣೆ paṇĕ. 5. (= ಪಣ 3). (T. ಪಣ್ಣೈ, a drum). See ಠಿಗ್ಗವಣೆ.

ಪಣ್ಟಿಸು paṇṭisu. To tumble, to turn over, to make a somerset (Bh. 1, 14, 21; 3, 17, 35; 8, 25, 6; see ಪೈಟಿ).

ಪಣ್ಡ paṇḍa. = ಷಣ್ಡ. *A eunuch, an impotent man.*

ಪಣ್ಡಕ paṇḍaka. *A eunuch.*

ಪಣ್ಡಿತ paṇḍita. *A Paṇḍit, a scholar, a learned or wise man, a learned Brâhmaṇa, a doctor* (ವಿದ್ವಾಂಸ Nn. 126). 2, a physician (ಮೂಲಿಕ, ವೈದ್ಯ Nn. 44; My.). ಪಣ್ಡಿತರೆನ್ದರೆ ಹೆಣ್ತೀ ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗು! ಅನ್ದ.—ಪಣ್ಡಿತನಾದರೂ ಕಣ್ಣಾಟಕ್ಕೆ ಆಡಿವಡೆ ಕುಣ್ಡೆ ಪೆಟ್ಟು ತಿನ್ದು ಹೋಗ ಬೇಕಾದೀತು (Prvs.). — ಪಣ್ಡಿತಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 43). — ಪಣ್ಡಿತವಕ್ಕಿ. -ಪಕ್ಕಿ. A parrot (ಕನ್ನವಕ್ಕಿ, ಗಿಳಿ Śmd. II; ಗಿಳಿ Čt. I, 97; ಕನ್ನವಕ್ಕಿ, ಪುರುಳೆ, ಗಿಳಿ Kk.

Digitized by Google

24; Śm. 28; Śsv. 1, 52). — ಪಣ್ಡಿತಳು. A female Pandit (My.; Si. 186).

ಪಣ್ಡೆ paṇḍĕ. Wisdom; science, learning. (R.).

ಪಣ್ಣನೆ paṇṇanĕ. To some extent, etc. (ಅರಮ, ಕೆಲ Ss.; Ĉpr. 2, 83; Rsv. 1, 128).

ಪಣ್ಣಿಕ paṇṇika. = ಪಣ್ಣಿಗೆ, ಪಣ್ಣುಗೆ. Arranging, putting in order, making ready, equipping (ಸಂಪ ರಣೆ Śm. 42; Kk. 62, o. r. ಕೆಯ್ತ; T. ಪಣಿಕ್ಕು, a plan, design, accurate performance). 2, an ornamental mark on the forehead (ತಿಲ Ss.).

ಪಣ್ಣಿಗೆ paṇṇigĕ. = ಪಣ್ಣಿಕ. See ಪಂಚವಣ್ಣಿಗೆ.

ಪಣ್ಣಿಸು paṇṇisu. To cause to make ready, etc. (Kâvy. 5, 26).

ಪಣ್ಣು paṇṇu. 1. To make ready, to prepare; to array; to equip; to dress, to decorate, to trim; to put on armour (ಸಜ್ಜೀಕರಣ Śmd. Dh.; Tĕ. ಪನ್ನು; T., M. ಪಣ್ಣು, to make, perform, produce; T. also ಪಣ್). P. p. ಪಣ್ಣಿ. ಪಣ್ಣಿದ ಮಾತ್ತಿಕ (ತೆತ್ತಿಸಿದ ಮುತ್ತು, ರಚಿತ Nn. 104). See Ĉpr. 2, after 91; 7, after 79; Abh. P. 2, 11; 13, 95; Rsv. 6, after 11 (twice); V. 5, after 4; J. 16, 17; 18, 61; 21, 12; 29 sum.; 30, 35.

ಪಣ್ಣು paṇṇu. 2. = ಪಣ್ 2, etc. — ಪಣ್ಣುದೋರು. -ತೋರು. Ripe fruit to appear or be produced (ಪಣ್ Śm. 22).

ಪಣ್ಣುಗೆ paṇṇu-gĕ. (Śmd. 248). = ಪಣ್ಣಿಗೆ, etc.

ಪಣ್ಣೆಯ paṇṇĕya. = (ಪಣೆ 4), ಪಣ್ಯ. A farm, a landed estate (My.).

ಪಣ್ಯ paṇya. = ಪಣ್ಣೆಯ. (My.).

ಪಣ್ಯ paṇya. 1. To be purchased or bought; to be sold, saleable, vendible. 2, *an article of trade, a ware.* 3, a shop (ಪಿಪಣಿ, ಅಂಗಡಿ Mr. 195).

ಪಣ್ಯ paṇya. 2. To be praised or honored.

ಪಣ್ಯವನಿತೆ paṇya-vanitĕ. = ಪಣ್ಯಾಂಗನೆ. (Mr. 514).

ಪಣ್ಯವಿಕ್ರಯಶಾಲೆ paṇya-vikraya-śâlĕ. *A hall for buying and selling.*

ಪಣ್ಯವೀಥಿ paṇya-vîthi. = ಪಣ್ಯವೀಥಿಕೆ. (My.).

ಪಣ್ಯವೀಥಿಕೆ paṇya-vîthikĕ. *A market-street, a bazar.*

ಪಣ್ಯಸ್ತ್ರೀ paṇya-strî. = ಪಣ್ಯಾಂಗನೆ. (My.).

ಪಣ್ಯಾಂಗನೆ paṇya-anganĕ. *A venal woman, a prostitute.*

ಪಣ್ಯಾಜೀವ paṇya-âjîva. *A tradesman.*

ಪಣ್ಯಾಜನ paṇyâ-jana. A harlot (Râm. 5, 8, 22).

ಪಣ್ಯೆ paṇyĕ. ಪಣ್ಯಾ. A venal woman. 2, *the heart-pea, Cardiospermum halicacabum* Lin.

ಪತ pata. 1. Tbh. of ಪಥ (Śmd. 338). See ಮಾ-.

ಪತ pata. 2. *Flying, flight.*

ಪತಗ pata-ga. *A bird.*

ಪತಂಗ pata-ṅ-ga. 1. = ಹದಗ. *A bird* (ವಿಹಂಗ, ಪಕ್ಷಿ Nn. 61). 2, *a grasshopper* (ಶಲಭ Mr. 176). 3, a fire-fly (ಶಲಭ, ಮಿಂಚುಬುಳು 61). 4, *any flying insect, especially a moth, that is attracted by a light.* 5, *the sun* (ರವಿ, ಸೂರ್ಯ 61). 6, an arrow (ಬಾಣ, ಅಮ್ಬು 61). 7, a sort of paper-kite (Mhr.; My.; B. 5, 219). — ಪತಂಗದ ಹುಳ. -ಹುಳು. = ಪತಂಗ No. 4. (My.; Si. 175. 176).

ಪತಂಗ pataṅga. 2. Tbh. of ಪತ್ರಾಂಗ. A small prickly tree yielding Sappan wood, Caesalpinia sappan L. (Mhr.; St. & Pl.). 2, red-sanders, Pterocarpus santolinus (ಪತ್ರಾಂಗ, ರಕ್ತಚನ್ದನ Nr.; G.; My.; Śsv. 3, 32).

ಪತಂಗಿಕೆ pata-ṅ-gikĕ. A small bird; *a small bee.*

ಪತಂಜಲಿ patañjali. N. of a muni, teacher of the yôga philosophy. (My.).

ಪತತ್ patat. ಪತನ್. Flying; alighting; falling. 2, *a bird.*

ಪತತ್ರ patatra. *A wing.*

ಪತತ್ರಿ patatri. *A bird.*

ಪತದ್ಗ್ರಹ patat-graha. Receiving what falls: *a spittoon.*

ಪತನ patana. Flying down; falling down; falling; going down; hanging down, becoming flaccid (ಮಂಗಲ, ಬೀಳು ವುದು Nn. 154). See ಉದಿರ್, ಕೆಡಪು, ಕೆಡೆ, ತೀರ-, ನಿಮ್ನ-, ಬಿನ್ದು-, ಬೀಳ್, ಮುಗ್ಗು; ವಿಪರೀತ-.

ಪತನಕ್ರಿಯೆ patana-kriyĕ. The act of falling. See ಬೀಳ್.

ಪತಯಾಲು patayâlu. *Flying, falling, liable to fall.*

ಪತಾಕ patâka. = ಪತಾಕೆ (Mr. 287).

ಪತಾಕಿ patâki. *A standard-bearer, an ensign.*

ಪತಾಕಿನಿ patâkini. *An army.*

ಪತಾಕೆ patâkĕ. = ಪಟಾಕೆ. *A flag, a banner, a standard* (ಟೆಕ್ಕೆ Nn. 18. 42). See ನಿಣ್ಣ-.

ಪತಿ pati. 1. *A master, an owner, a possessor.* 2, *a governor, a ruler, a lord, a sovereign* (ಒಡೆಯ Nn. 91). 3, *a husband.* ಪತಿಯಿದ್ದವಳೇ ಸತಿ, ಯತಿಯಿದ್ದದ್ದೇ ಕ್ಷೇತ್ರ.— ಪತಿಯಿಲ್ಲದ ಸತಿ, ಗತಿ ಯಿಲ್ಲದ ದಾತಾರ (Prvs.).

ಪತಿ pati. 2. Tbh. of ಪ್ರತಿ (Ĉt. I, 71; My.). — ಪತಿಮಾತು. A word to the contrary (My.).

ಪತಿಂವರೆ patiṁ-varĕ. *A young woman who has the privilege of choosing her husband.*

ಪತಿಕರಿಸು pati-karisu. Tbh. of ಪ್ರತಿಕರಿಸು. To return, etc. 2, to help, to alleviate, to succour; to favor with; to treat kindly (Bp. 3, 14; 10, 10; 28, 11; 35, 53; 40, 43; 44, 70; 46, 48; 48, 31; 50, 18; 54, 8; 55 sum.; 60, 35; Râm. 4, 2, 49; Bhâgavata 3, 2, 42; J. 21, 52).

ಪತಿಘ್ನಿ pati-ghni. A woman who murders her husband. (R.).

ಪತಿತ patita. *Fallen.* 2, *defeated in battle, overthrown.* 3, fallen (from virtue), wicked. (J. 5, 56). 4, sin (Bp. 3, 45). 5, sprung from.

ಪತಿತತ್ವ patitatva. Unrighteousness, wickedness (My.).

ಪತಿತಪಾವನ patita-pâvana. Purifier and restorer of the fallen (used of God, My.).

ಪತಿತ್ವ patitva. Mastership, lordship. 2, conjugal state, matrimony. See ಎಡೆ.

ಪತಿಪತ್ನಿ pati-patni. = ಹದಿಬತ್ತೆ. A woman who has the husband or is the legitimate wife.

ಪತಿಬಿಮ್ಬ pati-bimba. Tbh. of ಪ್ರತಿಬಿಮ್ಬ. (Bp. 57, 40).

ಪತಿಬ್ರತೆ pati-bratĕ. = ಪತಿವ್ರತೆ, ಹದಿಬದೆ.

ಪತಿಮೆ patimĕ. Tbh. of ಪ್ರತಿಮೆ. (My.).

ಪತಿಮೋಹಿ pati-môhi. N. of a minister (Rsv. 7, after 97 & 98).

ಪತಿಯಿನ pati-ina. A mock-sun, parhelion (Bp. 61, 12).

Digitized by Google

ಪತಿವತ್ನಿ pati-vatni. *A woman whose husband is living* (ಅಯ್ದೆ Mr. 303).

ಪತಿವ್ರತಾಧರ್ಮ pativratâ-dharma. Loyalty to a husband (My.).

ಪತಿವ್ರತಾಸ್ತ್ರೀ pativratâ-strî. = ಪತಿವ್ರತೆ. (My.).

ಪತಿವ್ರತೆ pati-vratĕ. -ವ್ರತಾ. = ಹದಿಬತೆ, ಹದಿಬದೆ. *A devoted and virtuous wife who is faithful to her husband* (ತಿಲಕ Nn. 48).

ಪತಿಷ್ಣು patishṇu. Flying. See ಉತ್-.

ಪತಿಶೂನ್ಯಳು pati-śûnyaḷu. A woman who is deprived of her husband. ಪತಿಶೂನ್ಯಳಾದರೂ ಮತಿಶೂನ್ಯಳಾಗಬಾರದು (Prv.).

ಪತಿಸಮ್ಬನ್ಧ pati-sambandha. Association with, or concern of, ownership (Śmd. 161).

ಪತ್ತ patta. 1. = ಪತ್ರ. (My.).

ಪತ್ತ patta. 2. Tbh. of ಪತ್ರ. See ಬೆಲ್ಲಪತ್ತ.

ಪತ್ತನ pattana. = (ಪಟ್ಟ No. 9), ಪಟ್ಟಣ, ಪಟ್ಟನ, ಪಟ್ಣ. *A town, a city.*

ಪತ್ತಲ pattala. A lower garment of females (My.; Mhr. ಪಾತಳ).

ಪತ್ತಳಿಕೆ pattaḷikĕ. 1. = ಬತ್ತಳಿಕೆ, etc. A quiver (T. ಪಟ್ಟಾಕ್ಕೈ), a cord tied round a bundle of arrows). ಅಮ್ಬಿನ ಪತ್ತಳಿಕೆ (ಕಲಾಪ, ತೂಣೀರ Nr.).

ಪತ್ತಳಿಕೆ pattaḷikĕ. 2. = ಪತ್ತಳೆ. A Tbh. of ಪತ್ರಿಕೆ. (ಕಾಗದ Mr. 359).

ಪತ್ತಳೆ pattaḷĕ. Leavings, etc. (ಎಂಜಲ್, etc. Śs.).

ಪತ್ತಳೆ pattaḷĕ. = ಪತ್ತಳಿಕೆ 2, ಪಳ್ಳಿ. See ಬಿನ್ನಪತ್ತಳೆ.

ಪತ್ತಾರಿ pattâri. An examiner of tax money and measurer of public corn. See s. ಅಯಗಾಲ.

ಪತ್ತಿ patti. = ಪತಿ, ಪಟ್ಟ, ಹಂಜಿ, ಹತ್ತಿ. Cotton in the pod, or not cleared from the seed (Tĕ.; T. ಪರಿ, ಪಂಜ, ಪಂಜು, ಪರುತ್ತಿ; M. ಪಞ್ಞಿ, ಪರುತ್ತಿ); cotton in general.

ಪತ್ತಿ patti. 1. *Going, moving, walking.* 2, *a footman, a foot-soldier, infantry.* 3, *a company consisting of 1 chariot, 1 elephant, 3 horses, and 5 foot-soldiers.*

ಪತ್ತಿ patti. 2. A share of some joint concern (Mhr. ಪಾತೀ).

ಪತ್ತಿ patti. 3. Tbh. of ಪತ್ರ. See ಎಕ್ಕಪತ್ತಿ, (ಕಟ್ಟಪತ್ತಿ s. ಕಟ್ಟ 3).

ಪತ್ತಿಗ pattiga. A partner (My.).

ಪತ್ತಿಗಾರ patti-gâra. = ಪತ್ತಿಗ. (My.; Mhr. ಪಾತೀದಾರ).

ಪತ್ತಿಗೆ pattigĕ. = ಪತ್ತುಗೆ. Joining; a hold: a wall-shelf (My.). See ಮೇಲುಪತ್ತಿಗೆ. — ಪತ್ತಿಗೆಯಾರಮ್ಬ. -ಅರಮ್ಬ. A joint farming concern (My.).

ಪತ್ತಿಗೆ pattigĕ. Tbh. of ಪತ್ರಿಕೆ. The blade of a sword; a knife; etc. See ಕಟ್ಟುಪತ್ತಿಗೆ, ಲಿಂಗಪತ್ತಿಗೆ, ಹೆಗ್ಗಟ್ಟಪತ್ತಿಗೆ.

ಪತ್ತಿಸಂಹತಿ patti-saṁhati. A body of infantry; *infantry.*

ಪತ್ತಿಸು pattisu. = ಹತ್ತಿಸು, (ಹಚ್ಚು). To cause to adhere or join; to join (v. t.), to affix, etc.; to cause to climb or ascend (ಪೊದರ್ಗೆಯಂ ಮಾಡು Śmd. 141 Cm.). See Śmd. 55. 89. 91. 118. 135; Čpr. 5, 79; 6, after 64; 7, after 92; Bp. 1, 35; Rśv. 10, after 31). ಬೆಗಲಂ ಪತ್ತಿಪಾಟ (ಪಡ್ಮಡ Śs.).

ಪತ್ತು pattu. 1. = (ಪಟ್ಟು 1), ಪತರ್, ಹತ್ತು 1. To hold to by cleaving to the surface, to stick to, to adhere; to be united, to join, to be joined to; to follow, as one's back; to be included in a number of other things; to take effect, as fire, or fire or light to catch or be kindled; to take effect, as dye; to come about, to arise, as a quarrel; to come home to, to touch, as the mind; to come toward up attack, to close with an enemy (ಸಂಶ್ಲೇಷ, ಪೊದರ್ಗೆ Śmd. Dh.; ಪಗಲ್ Kk. 23; ಪಗಲ್ Śm. 21; ಪೊದರ್ಗೆ 97; T., M. ಪಟ್ಟು). See Śmd. 115, 136. 176. 195; Čpr. 5, 48; 8, 18; Abh. P. 9, 64; Čh. v. 170; Rśv. 5, 93; 6, after 115; 13, 78. 84. 91; V. 9, 56; J. 19, 29; ಎದೆಗಪತ್ತು, ಬೆಮ್ಬತ್ತು. 2, to ascend, to climb, as a tree; to scale, as a fort (ಅಡರ್ Śm. 97; C. Bp. 42, 13; J. 2, 65). ಕೋಣ್ಬೆಯಂ ಪತ್ತುವೆಂ (Śmd. 259).

ಪತ್ತು pattu. 2. = (ಅತ್ತ 2, ಪಟ್ಟು 2), ಹತ್ತು 2. Adhesion, sticking to, hold. (T., M. ಪಟ್ಟು). 2, a close, a grapple in fight, a fight (ಕಲಹ Śmd. Dh.). 3, friendship (T. M.); trust (ನಮ್ಬಿಗೆ G.). ಎರಡನೆಯವರ ಪತ್ತು ಕೆಡಿಸಿದ ದೋಷವು (B. 4, 49). — ಪತ್ತುವಿಡಿಸು. To cause to leave, to remove (Abh. P. 10, after 195). — ಪತ್ತುವಿಡು. -ಬಿಡು. To let go the hold of; to be loosened from; to leave; to cease. ಒದೆದು, ಅದ್ರಿ ಕ್ಷಿತಿಸನ್ಧಿಪತ್ತುವಿಡೆ ಭೈ ಭೈಯೆಮ್ಬನಂ ಕಿಟ್ಟು (Śmd. 64). ಅಗುರ್ವಿಪ ಪನ್ಥಿಯ ಕೋಡ್ಗಳಿಂ ಪತ್ತುವಿಟ್ಟು ಆಗಸಿಕಾಯದೊಳ್ ಒಕ್ಕ ಎಲಮುತ್ತನ್ ಅಯ್ಯುತ್ತುಮ್ ಇವರ್ ಕಬರವಿಪ್ರಿಯಕಾಮಿನಿಯರ್ಕಳ್ (166). ಪತ್ತುವಿಡೆ ಮೂರ್ಛೆ (Abh. P. 14, 70). See Abh. P. 6, after 19 & 56; 11, 20; 14, 70. 113.

ಪತ್ತು pattu. 3. = ಪದಿ, ಪದಿನ್, ಪನ್ 1, ಪಯ್, ಪಯಿನ್, ಹತ್ತು 3, ಹದಿ, ಹದಿನ್, ಹನ್. Ten (ಸಂಖ್ಯೆ Śmd. Dh.; Śm. 97; T., M.; Tĕ. ಪದಿ). ಪತ್ತು ದೆಸೆ or ಪತ್ತು ದೆಸೆಗಳ್; ಪತ್ತು ನೂಱು or ಪತ್ತು ನೂಱುಗಳ್ (Śmd. 170). ಪತ್ತಂ (45). ಪತ್ತರ್ (226. 227). ಪತ್ತಾನುಂ (391). ಪತ್ತಬೊಳ್ (Rśv. 9, 60). See Śmd. 13; Śsv. 5, 51; J. 20, 42; 28, 57; ಅಯ್ವತ್ತು, ಅಱುವತ್ತು, ಇಪ್ಪತ್ತು, ಎಪ್ಪತ್ತು, ಎಮ್ಬತ್ತು, ಎಳ್ಪತ್ತು, ಏಳ್ಪತ್ತು, ಒಮ್ಬತ್ತು, ತೊಮ್ಬತ್ತು, ನಾಲ್ವತ್ತು, ನೂಱು ಪತ್ತು, ಮೂವತ್ತು.

ಪತ್ತು pattu. 4. = ಪೊತ್ತು 2, etc. See ಈವತ್ತು, ಒಪ್ಪತ್ತು.

ಪತ್ತು pattu. 1. = ಬತ್ತ 3, etc. See ಕಲ್ಪತ್ತು.

ಪತ್ತು pattu. 2. Credit, reputation for probity especially among mercantile people (S. Mhr.; Mhr. ಪತ).

ಪತ್ತುಗೆ pattu-gĕ. (Śmd. 248). = ಪತ್ತಿಗೆ. The state of being joined, etc., connexion (Abh. P. 14, 118). — ಪತ್ತುಗೆಗಿಡು. -ಕೆಡು. Connexion or union to be dissolved (Čpr. 8, 80). — ಪತ್ತುಗೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To be joined, etc. (ಪೊದರ್ಗೆಗೊಳ್ Śmd. 226 Cm.; ಪೊದರ್ಗೆಯಾಗು 288 Cm.; Śsv. 1, after 81; 2, after 42).

ಪತ್ತುವಳಿ pattu-vaḷi. The amount of frauds on the government or embezzlements (stuck to or) charged to a public functionary (My.).

ಪತ್ತೆ pattĕ. = ಪತ್ತ 1. Tidings; trace; clew; guide; a person's address (My.; Mhr., H. ಪತ್ತಾ).

ಪತ್ತೆದಾರ pattĕ-dâra. A detective (My.).

Digitized by Google

ಪತ್ತೇಮಾರಿ pattêmâri. A Pattimar, a large native sailing-vessel with one mast (My.; M.; B. 3, 116; Mhr. ಪತೇಮಾರೀ).

ಪತ್ನಿ patni. *A wife.* ಪತ್ನಿಯಿದ್ದವನು ಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೆ ರತ್ನ ಸಿಕ್ಕೀತೇ? (Prv.).

ಪತ್ಯ patya. Tbh. of ಪಥ್ಯ. (My.). ಪತ್ಯ ಹಾಕುವವನ ಬೆರಳು ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಪತ್ರ patra. = ಪತ್ತ 2, ಪತ್ತಿ 3. *A wing; a feather* (ಗಱ Nn. 39). 2, *a vehicle in general: a chariot, car, cart, horse, camel, etc.* (ವಾಹನ 39). 3, *a leaf* (ಪರ್ಣ, ಎಲೆ 39). 4, *the leaf of the Laurus cassia.* 5, a leaf prepared for writing on (ಓಲೆ Mr. 359). 6, *a letter, a note;* a written paper or deed. 7, the leaf of a book. 8, *the blade of a sword, knife, etc.* 9, *a knife, a dagger.* 10, = Sk. ಪತೀರ, a bird. See ಪತ್ರವಾಹನ. 11, staining the person as a decoration, lines and figures painted on the face. ಪತ್ರೆಯಿಲ್ಲದ ಪೂಜೆ, ಪತ್ರವಿಲ್ಲದ ಸಾಲ (Prv.). — ಪತ್ರದ್ವಾರಾ. By means of a letter (My.; B. 5, 157).

ಪತ್ರನಾಡಿಕೆ patra-nâḍikĕ. The fibre or vein of a leaf. (R.).

ಪತ್ರಪರಶು patra-paraśu. *A fine file or saw used by silver smiths, etc.*

ಪತ್ರಪಾಲಿ patra-pâli. *The feather of an arrow* (ಅಮ್ಬಿನ ಗಱ Mr. 295).

ಪತ್ರಪಾಶ್ಯೆ patra-pâśye. *An ornament on the forehead.*

ಪತ್ರಪುಟಿಕೆ patra-puṭikĕ. A basket made of leaves (Čpr. 2, after 59).

ಪತ್ರಭಂಗ patra-bhanga. = ಪತ್ರಲೇಖೆ. (Čpr. 2, after 14; 6, after 64; Abh. P. 1, 117).

ಪತ್ರರಥ patra-ratha. *A bird.*

ಪತ್ರಲೇಖೆ patra-lêkhĕ. (= ಪತ್ರಭಂಗ, ಪತ್ರವಲ್ಲಿ). *Drawing lines or figures on the face and person with fragrant pigments.*

ಪತ್ರವತಿ patra-vati. N. of a plant, or of a pod (ಸಿಮ್ಬು Mr. 150).

ಪತ್ರವಲ್ಲಿ patra-valli. *Lines drawn with fragrant pigments on the arms, breast, and neck* (ತೋಳು ಮೊಲೆ ಕೊರಳ್ಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಲೇಪನದಿನ್ದಂ ಬರೆದ ರೇಖೆ Hlâ.; see Mr. s. ಮಕರಿಕೆ).

ಪತ್ರವಾಹನ patra-vâhana. Vishṇu (Bp. 11, 56).

ಪತ್ರವಾಹನಪುತ್ರ patravâhana-putra. Kâma (Bp. 11, 56).

ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ patra-vyavahâra. Correspondence (My.).

ಪತ್ರಾಂಗ patra-anga. = ಪತಂಗ 2. *Sappan wood, Caesalpina sappan.* 2, *red sanders, Pterocarpus santolinus.*

ಪತ್ರಾಂಗುಲಿ patra-anguli. = ಪತ್ರಲೇಖೆ. *Drawing lines or figures etc.*

ಪತ್ರಾವಳಿ patra-âvaḷi. A plate formed of leaves (G. 6; My.; Mhr. ಪತ್ರಾವಳ). 2, a mass of leaves (J. 3, 22).

ಪತ್ರಾಶ್ರಯ patra-âśraya. The lobe of the ear (ಲಮ್ಬಿಕಾಷ್ಟ, ಹಾಲೆ Mr. 319).

ಪತ್ರಿ patri. 1. Having wings, feathers, or leaves: *a bird.* 2, *a hawk or falcon.* 3, *an arrow.* 4, a palm tree (ತಲ Mr. 111). 5, a mountain. 6, ನಾರಾಚ, ಕಣ್ಣ (Mr. 359).

ಪತ್ರಿ patri. 2. The coat of the nutmeg, mace (My.; Mhr.; B. 3, 52). — ಪತ್ರಿಗಿಡ. A herb, the thick-leaved lavender, Anisochilus carnosus Wall. (St. & Pl.).

ಪತ್ರಿಕ patrika. A man who prepares writing-leaves (ಓಲೆಗಳ ಮಾಡ್ಪವಂ Mr. 377). 2, painting lines or figures on the body by way of decoration.

ಪತ್ರಿಕೆ patrikĕ. = ಪತ್ತಳೆ 2, ಪತ್ತಿಗೆ. A leaf for writing upon, a leaf on which anything has been written. 2, a letter. (J. 30, 24; My.). 3, = ಪಟ್ಟಿ No. 5 (for a horse, J. 20, 4). 4, = ಪತ್ರ No. 8.

ಪತ್ರೀನ್ದ್ರ patri-indra. Garuḍa.

ಪತ್ರೀನ್ದ್ರವಾಹನ patrîndra-vâhana. Vishṇu (J. 2, 47).

ಪತ್ರೆ patrĕ. = ಪತ್ರಿ 2. (ಜಾಜೀ ಕಾಯಿ ಪತ್ರಿ G.; My.). 2, the leaves of the bilva or Bael tree (My., especially with the Lingavantas). ಪತ್ರೆಯಿಲ್ಲದ ಪೂಜೆ, ಪತ್ರವಿಲ್ಲದ ಸಾಲ (Prv.). See Bp. 34, 21; 43, 60. 67. 68. 83.

ಪತ್ರೋರ್ಣ patra-ûrṇa. *The tree Calosanthes indica* Blum. 2, *wove silk.*

ಪತ್ವ patva. The letter or syllable ಪ (Śmd. 248. 274. 340. 369).

ಪಥ patha. *A path, a way, a road.* See ಹೊದು[3], ಬಟ್ಟೆ, ಬಟ.

ಪಥಕಲ್ಪನೆ patha-kalpanĕ. *Juggling tricks, conjuring.*

ಪಥವರ್ತಿ patha-varti. A person who moves or goes on a path (Bp. 46, 77).

ಪಥಭೇದ patha-bhêda. A kind of road, or a division of a road. See ಅಂಚೆ; Nn. 112.

ಪಥಶ್ರಾನ್ತ patha-śrânta. Exhausted from marching (Bp. 24, 54; 47, 57).

ಪಥಿ pathi. *A way, a road.*

ಪಥಿಕ pathika. *A traveller, a wayfarer.*

ಪಥಿತ pathita. Gone, moved (Bp. 51, 39).

ಪಥಿದೇಯ pathi-dêya. *A toll levied on public roads.*

ಪಥ್ಯ pathya. = ಪತ್ಯ. Suitable for the way or course of anything: proper, fit, suitable, wholesome, agreeing with, as diet, regimen, etc. (Sk.). 2, diet; dietetics (My.). 3, the food or meal of a person under a regimen (B. 5, 206; Mhr.). See Prv. s. ತಥ್ಯ. — ಪಥ್ಯಂಗೊಡು. -ಂ-ಕೊಡು. To give suitable food (Bp. 17, 8). — ಪಥ್ಯ ಮಾಡಿಸು. To cause to eat and drink dietetically (B. 3, 32). — ಪಥ್ಯ ಮಾಡು. To eat according to prescribed rules (My.). 2, to observe dietetical rules (My.).

ಪಥ್ಯಕರ pathya-kara. Wholesome (My.).

ಪಥ್ಯೆ pathyĕ. *The tree Terminalia chebula or citrina.*

ಪದ್ pad. Going; going to; obtaining. 2, *a foot.*

ಪದ pada. = ಹದ, (ಹಪ). Proper or good state or condition; proper degree or temperature; the tempering, or seasoning, of any food; the right degree of ripeness; keenness of edge or sharpness (T., M.; Tĕ. ಪದನು, ಪದುನು; *cf.* ಪಣ್[1] 1, ಪದುಳ; M. ಪದು also: to become well tempered, red-hot). — ಪದಗುಡು. -ಕುಡು. = ಪದಂಗುಡು. (Śmd. 200, o. r. in Mdb. ಪದಗೊಳ್, ಪದಂಗೊಳ್). To give the proper state, etc. — ಪದಗೊಳ್. ಪದಂಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. -ಂ-ಕೊಳ್. (Śmd. 200 Mdb.; *cf.* 78, where Kâvy. has ಪುದುಂ-). To get the proper state, etc. — ಪದಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To bring to the proper condition; to temper; to fertilize (Śiv. 3, 41); to sharpen. ನೆಲನ ಮೂಗಿಂಗೂಱ ಹಿಣ್ಣನೊಡೆದಿಕ್ಕಲಂ ಬಳಗದಿರ್ಗಲ್ಲಿನೊಳು ದಾಡಿಯಂ ಮಸೆದು ಪದಗೊಳಿಸುವನಿತಕ್ಕೆ (Râghc. 17, 72). — ಪದಂಗುಡು. -ಂ-ಕುಡು. = ಪದಗುಡು. (Śmd. 200). — ಪದಂಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. = ಪದಗೊಳ್. See Śmd. s. ಪದಗುಡು. —

Digitized by Google

ಪದಂಗೊಳಿಸು. -ಂ-ಕೊಳಿಸು. = ಪದಗೊಳಿಸು. (Rśv. 8, after 5; 13, 66). — ಪದವ್ಪಡೆ. -ಂ-ಪಡೆ. = ಪದಗೊಳ್. (Čpr. 3, 90). — ಪದವಡಿಸು. -ಪಡಿಸು. = ಪದಗೊಳಿಸು. (Čpr. 3, 30). — ಪದವಿಲ್. -ಬಿಲ್. = ಹದವಿಲ್. A duly tempered bow, or a bow well adapted to arrows (Čpr. 7, 115; Rśv. 5, 52; Śśv. 3, 4. 10. 23). ಪದವಿಲ್ಲ. -ಅ 3. Kâma (Abh. P. 9, 164).

ಪದ pada. = ಪಯ 1. *A step, a stride.* 2, a footstep, a footprint; *a trace, a track, a mark.* 3, *a foot* (ಚರಣ, ಕಾಲು Nn. 84). 4, the number two (ಯುಗ, ಎರಡು 84). 5, a verse-line (Čh.). 6, a verse-quarter (Čh.; ವೃತ್ತಭೇದ 84). 7, a footing, a stand-point, position, station, site. 8, *an abode, a home* (ಸದನ, ಮನೆ 84). 9, a place, a post, an office, rank, degree; dignity (ಸಮೃದ್ಧಿಶೀಪ, ಐಶ್ವರ್ಯದ ಹೆಚ್ಚುಗೆ 84). 10, *an object, a thing.* 11, *occasion, cause, subject.* 12, *a pretext.* 13, *a business, an affair, a matter.* 14, *shelter, protection;* favour (ಒಲುಮೆ Mr. 267). 15, *a word* (Śmd. 8; see Kâvy. I, 3, 18-20. 64-68; II, 1, 6. 8-11; II, 2, B, 1. 2; III, 2, B, 38. 54. 55). 16, a complete word, *i. e.* an inflected word, or a word with the case-terminations added (Śmd. 46; Kâvy. I, 1*a*, 28. 29). 17, a verse, a stanza (Čh.); a piece of metrical composition (My.). ಪದ ಕಸ, ಸ್ವರ ಸರ.— ಪದ ತಪ್ಪಿದರೆ ಪ್ರಾಸು ತಪ್ಪೀತೇ?— ಪದದನ್ತೆ ತಾಳ, ಮದದನ್ತೆ ಗರ್ವ.— ಪದ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಮದ ಹೋದೀತೇ? (Prvs.). See ಅಡಿ 2; Prv. s. ರೂಢಿ. — ಪದಮಿಡು. -ಇಡು. To compose verses or poetry (Čh. vs. 37. 71). 2, to put down the feet, to walk, to proceed (v. 17; Śśv. 5, 51). — ಪದವಿಡು. -ಇಡು. = ಪದಮಿಡು No. 1. (Śmd. 407; Bh. 1, 1, 9). — ಪದವೆಟ್. -ಪೆಟ್. To obtain a place, to stand (Śmd. 170; Śśv. 1, 76).

ಪದಕ padaka. An ornament hanging over the breast like a medal (Sk.; My., Tě., T., M.; ಕಂಠಣ, ಕೌಸ್ತುಭ Nn. 45; see ಲೀವಳ; Śmd. 157). ಪದಕದ ಮಣಿ (ತರಲ, ಹಾರಮಧ್ಯಗ Si. 217). ಪದಕ ಹೋಯಿತೆನ್ತ, ಬದುಕಲಾರನೇ?— ಪದಕಕ್ಕಿನ್ತ ಬದುಕು ಲೇಸು (Prvs.). 2, relating to, or consisting of, metrical stanzas (see ಪದಕವಾದ). 3, an index, a table (My.; Tě.).

ಪದಕಮಲ pada-kamala. = ಪದರಾಜೀವ. (My.).

ಪದಕವಾದ padaka-vâda. Poetical speech (Bp. 3, 78).

ಪದಕ್ರಮ pada-krama. A mode in saṅgîta (V. 11, 9).

ಪದಗ pada-ga. Going on foot; *a pedestrian; a foot-soldier.*

ಪದಗತ pada-gata. Gone on foot; described or recorded in a line or stanza.

ಪದಗತಪಾತ padagata-pâta. One of the vicchitticitras (Kâvy. III, 2, B, 57. 60 seq.).

ಪದಗತಿ pada-gati. = ಪಯುಗತಿ. Going on foot; manner of going, gait.

ಪದಘಟ್ಟಿ pada-ghaṭṭi. Firm or well-ordered construction of a stanza (Čh.).

ಪದಘಾತ pada-ghâta. A blow with the foot (Śśv. 4, 78).

ಪದಚತುರೂರ್ಧ್ವ pada-čatur-ûrdhva. N. of a vṛitta (Čh.).

ಪದಚ್ಛೇದ pada-č-čhêda. Separation of words, resolving a sentence into its elementary parts; parsing (Śmd. 1, etc.).

ಪದಜಾತ pada-jâta. A class of words; *a mass of words, a period.*

ಪದಡಕ್ಕೆ padaḍakkĕ. = ಪಡತಕ್ಕೆ, q. v.

ಪದದೋಷ pada-dôsha. A fault or defect in words, or in stanzas (Kâvy. II, 1, A, 12 seq.).

ಪದಪದಾರ್ಥ pada-pada-artha. Various nice dishes, especially vegetable curries (Bp. 36, 46; 52, 2. 5; 60, 3; My.).

ಪದಪಾಠ pada-pâṭha. A peculiar method of reading and writing vedic texts. (My.).

ಪದಪಾತ pada-pâta. A foot-fall: a tread (Čpr. 7, 75); step, pace. 2, = ಪದಗತಪಾತ (Kâvy. III, 2, B, 60 seq.).

ಪದಪು padapu. (fr. ಪದೆ 1). = ಪದಪ್ಪು. **Eagerness, zeal; pleasurable excitement, agreeable emotion; pleasure; charm** (ಸೌರಮ್ಯ Čt. II, 44). ಅಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗೊನ್ದೊನ್ದು ಕೆನ್ದಾವರೆಯೆಸಳ್ಗಳಂ ಕೋಡು, ಕೊಸಗಿನೆಸಳ್ಗಳಂ ಬೀಡಿಗಟ್ಟಿ, ಪೊಸಯಿಸಿ, ಮನಕ್ಕೆ ಪದಪನ್ ಈವ ನವಪದಂಗಳ್ (Čpr. 7, after 92). See Čpr. 1, 97; Abh. P. 4, 27; 7, 30; 10, 214; Grj. 1, 43; Śm. 71; Kk. 20; Rśv. 2, 5; 3, 38; Śśv. 3, 64; Č. Bp. 2, 4; J. 14, 27; 17, 46; 20, 37; 24, 72.

ಪದಪುಗಾರ್ತಿ padapu-gârti. A woman who causes pleasurable excitement, etc., a charming woman (ಹೊನಹುಗಾರ್ತಿ, ಸೌರಮ್ಯವತಿ Ss.; ಹೊನಹುಗಾರ್ತಿ Kk. 29; Śm. 74).

ಪದಪೂರ pada-pûra. Filling out a verse, serving to complete a verse, expletive (ಪಾದ, ಪಾದಪೂರಣ Nn. 130).

ಪದಪೂರಕ pada-pûraka. A mere expletive (Bp. 1, 18).

ಪದಪ್ಪು padappu. = ಪದಪು. (Čpr. 8, 83).

ಪದಬನ್ಧ pada-bandha. A footstep, a step. 2, the proper construction of verses (Čt. II, 121).

ಪದಮಧ್ಯಸನ್ಧಿ pada-madhya-sandhi. Euphonic coalition of letters when terminations are added to nominal bases or to verbal forms (Śmd. 60. 61).

ಪದಮಸ್ತಕ pada-mastaka. A flying-fox, a bat (ಬಾವುಲ್ Mr. 177).

ಪದಯುಗಲೋಚ್ಚಾರಣ pada-yugala-uččaraṇa. Repetition of words (Śmd. 230).

ಪದರ padara. = ಪದರು, q. v. (ಹೊರೆ Śm. 103; My.).

ಪದರಾಜೀವ pada-râjîva. The foot considered as a lotus; a foot beautiful as a lotus (Čpr. 9, 26).

ಪದರು padaru. = ಪದರ. A fold, as of cloth (Mhr. ಪದರ; My.); a division, *e. g.* ಪದರದ ಚೀಲ, a pouch with divisions (My.); a thin layer or scale of stone (My.; B. 3, 58); a scale or coat of an onion (My.); a scale of a fish or of a crocodile (My.). 2, the lap (Mhr.) in the sense of protection (My.), *e. g.* ಒಬ್ಬನನ್ನು ತನ್ನ ಪದರಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವದು (My.). — ಪದರುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. Scales to be formed, to be scaly, as the back of a crocodile (My.; B. 4, 131). — ಪದರುಗಾಣಿಸು. -ಕಾಣಿಸು. A coat or cover to appear or exist. ಪದರುಗಾಣಿಸಿದ ಬುದ್ಧಿ ಗದಬ್ಬಿಸಿದರೂ ಹೋಗದು (Prv.).

ಪದಱು padaṟu. To be overhasty, to be precipitate (T., Tě., M.). **2, to speak unadvisedly, to blabber, to talk nonsense** (My.). — ಪದಱಾಡು. -ಆಡು. = ಪದಱು No. 2. (My.).

ಪದವರ್ಣವ್ಯಾವೃತ್ತಿ pada-varṇa-vyâvritti. The frequent repetition in the same stanza of letters, syllables (or words, ಯಮಕ Kâvy. III, 2, B, 3).

ಪದವಿ padavi. *A path, a road, a way.* 2, station, situation, rank, post, office (Bp. 2, 19. 25; B. 4, 5. 81; My.); wealth (My.). ಪದವಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಮೇಲೆ ಪದುಮನಾಭನ ಗೊಡವೆ ಏನು? (Prv.). — ಪದವಿ ಗಿದವಿ. reit. (Bp. 2, 24; 29, 14).

Digitized by Google

ಪದವಿಧಿ **pada-vidhi.** Word-rule, *i. e.* the rule that governs the changes of letters in the composition of words or that composition itself (ಸಮಾಸವಿಧಿ, ಸಮಾಸವಿಷಯ Šmd. 77. 78. 80. 99. 206; Kâvy. I, 1*b*, 23-31; I, 3, 98-103).

ಪದವಿನ್ಯಾಸ **pada-vinyâsa.** Putting down the feet, stepping. See ಮೆಟ್ಟು. 2, orderly arrangement of words (My.).

ಪದವಿರುದ್ಧ **pada-viruddha.** A perverse or repugnant word or composition (Kâvy. I, 3, 84-88).

ಪದವಿಸೃತಿ **pada-visṛiti.** The course of a verse (Kâvy. II, 2, B, 27-29; III, 1, A, 12).

ಪದಶಯ್ಯೆ **pada-šayyĕ.** The placing of words (Bp. 1, 19).

ಪದಸನ್ಧಾನ **pada-sandhâna.** The combining of words, or the composing of verses (Čh. v. 18).

ಪದಸಿದ್ಧಿ **pada-siddhi.** The correctness of a word, an accurate term (Šmd. 8).

ಪದಹತಿ **pada-hati.** (= ಪದ್ಧತಿ). Striking or beating with the foot. See ಪಟ್ಟಕಾರ.

ಪದಾಗಮಜ್ಞ **pada-âgama-jña.** A man who knows the rules of metrical composition (Kâvy. II, 1, A, 12).

ಪದಾಜಿ **pada-âji.** *A footman, a foot-soldier.*

ಪದಾತಿ **pada-âti.** *A pedestrian; a foot-soldier.*

ಪದಾತಿಕ **padâtika.** *A footman, a foot-soldier.*

ಪದಾದಿ **pada-âdi.** The beginning or first letter or syllable of a word (Šmd. 361).

ಪದಾನ್ತ **pada-anta.** The end or last letter or syllable of a word (Šmd. 363).

ಪದಾನ್ತರ **pada-antara.** *An interval of one step.* 2, another word or other words (Kâvy. I, 5, 38; II, 1, 24; IV, 1, 11; Čpr. 1, 77).

ಪದಾನ್ತಿಕೆ **pada-antikĕ.** A kind of metre (Čh. p. 75, o. r. ಪರಾನ್ತಿಕೆ).

ಪದಾನ್ತ್ಯ **pada-antya.** = ಪದಾನ್ತ; final. (Šmd. 219. 363. 365. 380; Kâvy. I, 3, 49-52).

ಪದಾನ್ತ್ಯಸನ್ಧಿ **padântya-sandhi.** Euphonic coalition of a final letter or syllable with the vowel of the next word (Šmd. 60. 61).

ಪದಾಪೂರಣ **pada-âpûraṇa.** The filling up or continuation of words or sentences (Šmd. 398).

ಪದಾಬ್ಜ **pada-abja.** = ಪದರಾಜೀವ. (J. 5, 35).

ಪದಾಮ್ಬುಜ **pada-ambuja.** = ಪದಾಬ್ಜ. (Nn. 1; J. 7, 62; 8, 19).

ಪದಾಮ್ಬುರುಹ **pada-amburuha.** = ಪದಾಮ್ಬುಜ. (Čpr. 6, 20).

ಪದಾಯುಧ **pada-âyudha.** A cock (ಕೋಡಿಕುಂಜ Nn. 121).

ಪದಾರವಿನ್ದ **pada-aravinda.** = ಪದಾಬ್ಜ. (My.).

ಪದಾರ್ಥ **pada-artha.** The meaning of a word (ಅನ್ವ, ಪದದ ಅರ್ಥ Nn. 88; ಭಾವ, ಪದದ ಅರ್ಥ 100; J. 1, 5). 2, a thing, an object. (Čpr. 5, 83; My.; B. 2, 9; 3, 30). 3, a head or topic; a category or predicament in logic. 4, a nice dish; a dish of any vegetables; curry (Bp. 8, 16; 24, 30; 33, 4. 11; 47, 17. 44; My.; Mhr.). ಪದಾರ್ಥದ ರುಚಿಯಿಲ್ಲದ ವಗೆ ಕದನ್ನವು ಯಾಕೆ? (Prv.).—See Šmd. 6. 116. 155. 197. 402; Kâvy. III, 3, B, 122.

ಪದಾವೃತ್ತಿ **pada-âvṛitti.** The repetition of a word (Kâvy. III, 3, B, 48).

ಪದಿ padi. = ಪತ್ತು 3, etc. (Šmd. 227). Ten. — ಪದಿನಾಲ್ಕು. = ಹದಿನಾಲ್ಕು. Fourteen. ಪದಿನಾಲ್ಕುಂ ಸ್ವರಂಗಳ್ (Šmd. 13). ಪದಿನಾಲ್ಕುಂ ಸ್ವರಂ (44). See 227; ಮನು; J. 13, 2. — ಪದಿಮೂಱನೆಯ. Thirteenth (Bp. 26, 3). — ಪದಿಮೂಱು. = ಹದಿಮೂಱು. Thirteen (Šmd. 227; see ಏಪ್ಪ). — ಪದಿಮೂವರ್. Thirteen persons (Bp. 27, 34; 51, 70). — ಪದಿರ್ಮಡಿಸು. -ಇರ್ಮಡಿಸು. To multiply by ten (Abh. P. 13, 8).

ಪದಿಕ **padika.** (= ಪಯಿಕ, ಪಯ್ಕ). A pedestrian; *a foot-soldier.* 2, containing only one division.

ಪದಿಟೆ **padiṭĕ.** = ಹದಿಟೆ, q. v.

ಪದಿನ್ padin. = ಪತ್ತು 3, etc. (Šmd. 227). Ten. (T., M.). — ಪದಿನಯ್ದು. -ಅಯ್ದು. = ಹದಿನಯ್ದು. Fifteen (Šmd. 228; Čh. v. 289; Bp. 43, 3; see ಪಕ್ಷ). — ಪದಿನಾಱನೆಯ. Sixteenth (Šmd. 243). — ಪದಿನಾಱು. -ಆಱು. = ಹದಿನಾಱು. Sixteen (Šmd. 228; Čh. v. 250; Čpr. 1, 76). — ಪದಿನೆಣ್. -ಎಣ್. = ಪದಿನೆಣ್ಟು. ಪದಿನೆಣ್ಟಾಸಿರ ಲೋಹವಕ್ಕರೆಯ ಜಾತ್ಯಶ್ವಂಗಳ್ (Šmd. 32. 83). — ಪದಿನೆಣ್ಬರ್. Eighteen persons; the eighteen nobles in close attendance on a king (see Mr. 272 s. ಅಷ್ಟಾದಶಪ್ರಧಾನ). — ಪದಿನೆಣ್ಟು. -ಎಣ್ಟು. = ಹದಿನೆಣ್ಟು. Eighteen (Šmd. 228; Bp. 3, 73; see ಜಾತಿ). — ಪದಿನೆಣ್ಟು ವರ್ಣ. = ಅಷ್ಟಾದಶಜಾತಿ, ಅಷ್ಟಾದಶವರ್ಣ, ಹದಿನೆಣ್ಟು ಜಾತಿ. (Bp. 55, 20; see ಜಾತಿ). — ಪದಿನೇೞು. -ಏೞು. = ಹದಿನೇೞು. Seventeen (Šmd. 228). — ಪದಿಪ್ಬರ್. Ten persons (Abh. P. 10, after 106).

ಪದಿರ್ padir. = (ಪ್ರದುರು), ಹದರ. Speech that admits of a double meaning (Grj. 4, after 70; Rśv. 11, 32). **2,** a variety of sounds. ಪದಿರ ಪಡೆ (Abh. P. 13, after 34).

ಪದುಗು padugu. = ಹದುಗು. To bend (v. i.), to bow (J. 13, 47).

ಪದುಮ **paduma.** Tbh. of ಪದ್ಮ (Šmd. 336 Mdb.; My.).

ಪದುಮನಾಭ **paduma-nâbha.** Tbh. of ಪದ್ಮನಾಭ. See Prv. s. ಪದಮ.

ಪದುಳ paduḷa. = ಹದುಳ, q. v. Well-being, prosperity, happiness, welfare; tranquillity; security, safety (ಮುಟ್ಟ or ಮುಟ್ಟಮೆ Čt. II, 79; Grj. 5, 12. 45; Bp. 1, 8; 2, 9; 3, 39; 12, 16; 13, 18; 27, 21; 41, 17; 45, 16; 49, 27; 51, 68; 53, 54; J. 7, 19. 20; 18, 53; 19 sum.; T. ಪಡು, prosperity; *cf.* ಪದ). ಏರ್ಪತ್ತರೇರ್ಪತ್ತರಂ ಪದುಳಂ ಮಾಡ್ಪುದುಚಿತಂ (Šmd. 79. 217). — ಪದುಳಮ್ಪೋಗು. -ಂ-ಪೋಗು. To become happy, etc. (Grj. 6, 39).

ಪದುಳಿಗ paduḷiga. = ಹದುಳಿಗ. A happy man (J. 17, 13).

ಪದುಳಿರ್ paduḷir. ಪದುಳಿರು. To cheer up, to become tranquil (Bp. 3, 20; *cf.* ಹದುಳಿದ, ಹದುಳಿರಿಸು).

ಪದುಳಿಸು paduḷisu. = ಹದುಳಿಸು. To become well or happy; to be calmed or soothed, as sorrow (Bp. 24, 66); to feel refreshed, to recover one's strength (J. 19, 43; 24, 69).

ಪದೆ padĕ. 1. To desire, to wish, to strive, to be eager (ಇಷ್ಟೆ Šmd. Db.; *cf.* ಪಸ; T. ಪಜ್ಜೆ, desire, love, affection; Tĕ. ಪಸೆ, inclination, addiction, devotion to, see s. ಪಗಲ್ 1; *cf.* ಅದೆ 1?). See Čh. v. 226; Čpr. 6, 24; Grj. 5, 83; Kk. 20; Rśv. 13, 77. 87; Šâv. 1, after 79.

ಪದೆ padĕ. 2. P. p. of ಪದೆ 1. — ಪದೆ ಪೊಯ್. To beat or kill with pleasure (Čpr. 6, 27. 29).

Digitized by Google

ಪಡೆ padĕ. 3. Desire, wish. — ಪಡವೆಡ್. -ಪಡ್. To get desire, etc. (Čpr. 6, 83).

ಪಡೆಯಿಸು padĕyisu. To cause to desire, etc. (ಆಪ್ಸೆ Šmd. Dh.; T. ಪಟಪ್ಪು, to charm, allure, deceive).

ಪದೇ padê. At a step. ಪದೇ ಪದೇ, at every step, everywhere, on every occasion. (My.). ಪದೇ ಪದೇ ಹೇದಿ'ದರೂ ಪದ ಕೂಡಿಸೋದು ಬಿಡ (Prv.).

ಪದೋದಕ pada-udaka. Water for washing the feet; water in which the feet have been washed. (Bp. 28, 7).

ಪದ್ಗ pad-ga. *A pedestrian; a foot-soldier.*

ಪದ್ದಂಚಿ paddańči. A swallow (S. Mhr. Gulĕdagudda).

ಪದ್ದು paddu. = ಪರ್ದು, ಹದ್ದು. A kite; a hawk or falcon; a vulture (J. 7, 28; 15, 19; 17, 18; 23, 29; 24, 34; ದಾಕ್ಷಾಯ್ಯ, ಗೃಧ್ರ Si. 173).

ಪದ್ಧತಿ pad-d-hati. = ಪಜ್ಜೆ. (A foot-stroke: a step; a foot-print). 2, *a way, a path, a road.* 3, manner, mode, usage, custom (Šmd. 97; My.). 4, a ritual, a manual. 5, *a row, a line.*

ಪದ್ಧತಿಕೆ paddhatikĕ. = ಪದ್ಧತಿ No. 3. (Kâvy. V, 965).

ಪದ್ಮ padma. = ಪದುಮ. *A lotus, Nelumbium speciosum* (ನಲಿನ, ತಾವರೆ Nn. 54; ಕಂಜ Mr. 507). 2, the water-lily, Nymphaea alba (ಉತ್ಪಲ, ನೆಯ್ದಿಲು 54). 3, *whitish or coloured marks on the body of elephants* (ಗಜಬಿನ್ದು, ಆನೆಯ ಚುಬ್ಬು 54; ದ್ವಿಪದ ಚುಬ್ಬು 507). 4, *a species of fragrant plant used in medicine.* 5, water (ವಾರಿ, ಉದಕ 54; ಉದಕ 507). 6, one of the treasures of Kubêra. 7, an army arrayed in the form of a lotus (ವ್ಯೂಹ, ಬಿಪ್ಪಭೇದ 54; ವ್ಯೂಹ 507). 8, a species of serpent (ಫಣಿ, ಸರ್ಪಭೇದ 54; ಫಣಿ 507; see ಎಣ್ಬು ಕುಲ). 9, crookedness, etc. (ವಕ್ರ, ಡೊಂಕು 54; ವಕ್ರ 507). 10, the moon (ಚನ್ದ್ರ 54). 11, a pond (ಸರ, ಕೊಳನು 54). 12, a peculiar posture of the body in religious meditation (ಆಸನ, ಕುಳಿರುವುದು 54). 13, an ascetic or N. of an ascetic (ಮುನೀನ್ದ್ರ, ಯತಿ 54). 14, thousand billions (ಸಂಖ್ಯಾಭೇದ, ಗಣನಾಭೇದ 54; ಲೆಕ್ಕದ ಸಂಖೆ 507; see Mr. s. ಖರ್ವ). 15, a steady or bold man (ಧೀರನು 54). — ಪದ್ಮದ ಹಾವು. A small venomous snake on the head of which is a padma like that of the cobra (Bd.).

ಪದ್ಮಕ padmaka. *Whitish or coloured spots on the body of elephants.*

ಪದ್ಮಗನ್ಧಿ padma-gandhi. A woman fragrant as a lotus. (My.).

ಪದ್ಮಗರ್ಭ padma-garbha. Brahmâ. (My.).

ಪದ್ಮಚಾರಿಣಿ padma-čâriṇi. *The tree Hibiscus mutabilis.*

ಪದ್ಮಜ padma-ja. Brahmâ (Šmd. 128; Bp. 1, 51).

ಪದ್ಮಜನಿ padma-jani. = ಪದ್ಮಜ. (Rsv. 4, 113).

ಪದ್ಮಜಾಣ್ಡ padmaja-aṇḍa. The universe (Čpr. 6, 32).

ಪದ್ಮನಾಭ padma-nâbha. *Vishṇu.* 2, N. of a king (Čpr. 2, 15; 2, after 21 & 48; 2, 53).

ಪದ್ಮನಾಲ padma-nâla. A lotus-stalk. (R.).

ಪದ್ಮಪತ್ರ padma-patra. *Costus speciosus.*

ಪದ್ಮಪಾಣಿ padma-pâṇi. Lakshmî (My.); Pârvatî (My.); Vishṇu; Brahmâ.

ಪದ್ಮಪುರಾಣ padma-purâṇa. N. of a Purâṇa (Bp. 43, 76).

ಪದ್ಮಪ್ರಿಯೆ padma-priyĕ. Lakshmî (My.).

ಪದ್ಮಬನ್ಧು padma-bandhu. The sun. (My.).

ಪದ್ಮಭವ padma-bhava. Brahmâ (Bp. 2, 19; 10, 31; 53, 9).

ಪದ್ಮಭವಗಣ padmabhava-gaṇa. A class of metrical feet (Ch.).

ಪದ್ಮಭು padma-bhu (bhû). *Brahmâ.*

ಪದ್ಮಮುಖಿ padma-mukhi. A woman with a lotus-like face (Ch. v. 184).

ಪದ್ಮಮುದ್ರೆ padma-mudrĕ. A certain intertwining of the fingers in devotion (My.). 2, the sectarial mark of a lotus applied by Mâdhvas to their forehead, etc. (My.).

ಪದ್ಮರಾಗ padma-râga. Lotus-coloured; *a ruby.*

ಪದ್ಮರಿಪು padma-ripu. The moon (Rsv. 4, 112).

ಪದ್ಮರೇಖೆ padma-rêkhĕ. A line in the palm of the hand indicating the acquisition of great wealth. (My.). 2, a kind of bandha; see ರಂಗನಾಲಿ.

ಪದ್ಮಲಾಂಛನ padma-lâṅčhana. A king; Brahmâ; Kubêra; the sun. (R.).

ಪದ್ಮಲೋಚನ padma-lôčana. Lotus-eyed. 2, Vishṇu (Šiv. 5, 50).

ಪದ್ಮವಾಸೆ padma-vâsĕ. *Lakshmî.*

ಪದ್ಮವ್ಯೂಹ padma-vyûha. = ಪದ್ಮ No. 7. (J. 12, 10).

ಪದ್ಮಸಖ padma-sakha. The sun (Rsv. 6, after 11).

ಪದ್ಮಸದ್ಮ padma-sadma. = ಪದ್ಮಾಕರ. (Čpr. 5, 40). 2, Brahmâ (5, 96).

ಪದ್ಮಸಮ್ಭವ padma-sambhava. Brahmâ. (My.).

ಪದ್ಮಾಕರ padma-âkara. *A lotus-pond.*

ಪದ್ಮಾಕ್ಷ padma-aksha. Lotus-eyed; N. of a king (J. 31, 77; 32, 2. 7). 2, the seed of the lotus.

ಪದ್ಮಾಟ padma-âṭa. *The medicinal plant Cassia tora* (or alata) Lin.

ಪದ್ಮಾಭಿಧಾನ padma-abhidhâna. N. of a Brahmâ (J. 32, 37).

ಪದ್ಮಾಲಯೆ padma-âlayĕ. *Lakshmî.*

ಪದ್ಮಾವತಿ padmâ-vati. N. of a beautiful woman (My.); N. of a town, Patna (My.). ಊರಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಸೂಳೆ (ಮಾತ್ರ ಇದ್ದರೆ ಅವಳು) ಪದ್ಮಾವತಿ (Prv.).

ಪದ್ಮಾಸನ padma-âsana. A particular posture (in religious meditation), sitting with the thighs crossed with one hand resting on the left thigh, the other held up with the thumb upon the heart, and the eyes directed to the tip of the nose. (Bp. 3, 5).

ಪದ್ಮಿ padmi. Possessing lotuses (J. 15, 12); having coloured marks. 2, *an elephant.* 3, the husband of Padmâ, Vishṇu (J. 15, 12).

ಪದ್ಮಿನಿ padmini. *A lotus.* 2, *a multitude of lotuses; a lake abounding in them.* 3, a woman of the first and most excellent class (Grj. 7, after 11).

ಪದ್ಮಿನೀಕಾನ್ತ padminî-kânta. The sun. (Rsv. 11, 10, as ಪದ್ಮಿನಿ-).

ಪದ್ಮಿನೀಜಾತೆ padminî-jâtĕ. A female born of a padminî woman (Bp. 41, 2).

ಪದ್ಮಿನೀಮಿತ್ರ padminî-mitra. The sun. 2, the number 12 (Ch.). See ದ್ವಾದಶಾದಿತ್ಯ, and *cf.* ಪಸ್ಮರದಿನ.

ಪದ್ಮಿನೀವಲ್ಲಭ padminî-vallabha. The sun. (My.).

Digitized by Google

ಪದ್ಮೆ padmĕ. ಪದ್ಮಾ. *Lakshmi* (ಗೋಮಿನಿ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ Nn. 54; ಇನ್ದಿರೆ Mr. 507). 2, *the plant Clorodendrum siphonantus* R. Br. 3, *the plant Hibiscus mutabilis* Lin.

ಪದ್ಮೇಶಯ padmĕ-śaya. Vishṇu. (R.).

ಪದ್ಮೋದರ padma-udara. Vishṇu (Šmd. 18).

ಪದ್ಮೋದ್ಭವ padma-udbhava. Brahmâ. (My.).

ಪದ್ಯ padya. Relating to the foot, to feet, or to a word. 2, *a Šûdra.* 3, *a verse;* metre; poetry; a piece of metrical composition (Bp. 5, 37; Šmd. 72). ಪದ್ಯ ತಿಳಿಯ ದಿದ್ದರೆ ಗದ್ಯವಾದರೂ ತಿಳಿಯದೇ? (Prv.).

ಪದ್ಯಾರ್ಧ padya-ardha. The end of half a verse (Šmd. 73).

ಪದ್ಯೆ padyĕ. *A path, a road.*

ಪನ್ pan. 1. = ಪತ್ತು 3, etc. (Šmd. 227). Ten. (T., Tĕ.). — ಪನ್ನಿಬ್ಬರ್. -ಇಬ್ಬರ್. = ಪನ್ನಿರ್ವರ್. (Bp. 5, 18. 63). — ಪನ್ನಿ ರ್ಬರ್. -ಇರ್ಬರ್. = ಪನ್ನಿರ್ವರ್. (Abh. P. 10, after 39). — ಪ ನ್ನಿರ್ವರ್. -ಇರ್ವರ್. Twelve persons (Šmd. 17). — ಪನ್ನೆರಡಿನ. -ಇನ. The twelve suns (Bp. 10, 31; see ದ್ವಾದಶಾದಿತ್ಯ). — ಪನ್ನೆರಡು. -ಎರಡು. = ಹನ್ನೆರಡು. Twelve (Šmd. 227 Mdb.; Č. v. 285). — ಪನ್ನೆರಡು ಸಾವಿರ. 12000 (Bp. 6, 33; 51, 68; 57, 12). — ಪನ್ನೊನ್ದು. -ಒನ್ದು. Eleven (Šmd. 227). — ಪನ್ನೊನ್ದು ಇನ್ದ್ರಿಯ. Eleven indriyas (Bp. 43, 2). — ಪನ್ನೊನ್ದು ರುದ್ರರ್. The eleven rudras (Bp. 10, 31; see ಏಕಾದಶರುದ್ರರ್).

ಪನ್ pan. 2. = ಪಂ, ಪಚ, ಪಚ್ಚ, ಪಚ್ಚನೆ, ಪಚ್ಚು 1, ಪಚ್ಚೆ, etc. (Šmd. 215). Greenness; freshness; etc. — ಪನ್ದಲೆ. -ತಲೆ. (Šmd. 216). A newly decapitated head (ಪಸಿಯ ತಲೆ Šm. 44; Kk. 41, o. r. ಪಸಿದಲೆ). See Abh. P. 4, 60; 13, after 54; 13, 62. 100; Rśv. 13, 137. — ಪನ್ದಲೆದರ್. -ತರ್. To bring such a head (Abh. P. 13, 135). — ಪನ್ದಲೆಪಾಣಿ. Šiva (V. 37, 83). — ಪನ್ದಲೆವಚ್ಚ. -ಪಚ್ಚ. He who is decorated with fresh skulls: Šiva (Kk. 5; ಈಶ್ವರ Šm. 23). — ಪನ್ದಳಿರ್. -ತಳಿರ್. (Šmd. 216). Fresh young leaves. — ಪನ್ದೊವಲ್. -ತೊವಲ್. (Šmd. 216). A fresh hide. — ಪನ್ದೋಲ್. -ತೋಲ್. (Šmd. 216). = ಪನ್ದೊವಲ್. — ಪನ್ನೇರಿಳುಮರ. A small evergreen tree with a very fragrant white flower, Guettarda speciosa L. (St. & Pl.; My. as ಪನ್ನೇರಿಲು; T. ಪನ್ನೀರ್ಮರ). See ಗುಡ್ಡ-.

ಪನ್ pan. 3. An abbreviation of ಪನಿ 2. — ಪನ್ನೀರ್. -ರು. Dew-water: water distilled from various flowers, perfumed water: rose-water, etc. (ಹಿಮವಾರಿ Mr. 336; My.; Tĕ., T.; M. ಪನಿನೀರ್). See Šm. 118; Bp. 4, 35; Bh. 1, 12, 17; Râm. 1, 13, 5. 9; Č. Bp. 5, 2. 5; J. 11, 41; 31, 2; 33, 18. — ಪನ್ನೀರ್ಗೊಡ. -ಕೊಡ. A pot filled with pannîr (Rśv. 8, after 5). — ಪನ್ನೀರ್ದಳಿಪ. -ತಳಿಪ. Sprinkling of pannîr (V. 5, after 43).

ಪನವು panavu. (ಪನ). A place appointed for meeting, a place of assignation (ಸಂಕೇತಸ್ಥಲ Šmd. II; ಕೊಳ, ಕೊಮ್ಬು, ಸಂಕೇತಸ್ಥಲ Kk. 74; ಕೊಮ್ಬು, ಸಂಕೇ ತದ ಸ್ಥಲ Šm. 57; Tĕ. ಪನುಪು, to send; ಪನುಪು, ಪಮ್ಪು, sending, mission, command, order; bewitching; see ಅಮ್ಬುಕ).

ಪನಸ panasa. = ಪಲಸ, ಫಲಸ, ಪಲಸು, ಹಲಸು. *The jaka or jack tree, Artocarpus integrifolia* Lin. (M. ಪಿಲಾವು).

ಪನಾಯಿತ panâyita. *Praised.*

ಪನಿ pani. 1. = ಹನಿ 1. To drop. (T.). P. p. ಪನಿತು (Čpr. 5, 125; 8, 23).

ಪನಿ pani. 2. = ಪನ್ 3, ಹನಿ 2. A drop, of water, dew, etc. (T., M.). See ಎಲೆವನಿ, ಕಣ್ಬನಿ, ಕಮ್ಬನಿ, ಗಜವ ನಿ, ನಟ್ಟಿವನಿ, ನೀರ್ವನಿ, ನುಣ್ಬನಿ, ಪಾಡುಮ್ಬನಿ, ಬೆಮರ್ವನಿ, ಮಂಜುವನಿ, ಮುಮ್ಬನಿ; Rśv. 5, 41.

ಪನಿತ panita. *Praised.*

ಪನಿಯಾಣ paniyâṇa. = ಪನಿವಾರ. A sweet cake, a fritter (V. 6, 36; T. ಪಣಿಗಾರ, ಪಣಿಯಾರ; Tĕ. ಪಣ್ಣೀರಮು, ಪಣ್ಯಾರ, ಪಣ್ಯಾರ).

ಪನಿವಾರ panivâra. = ಪನಿಯಾಣ. (My.).

ಪನೀರು panîru. Cheese (B. 5, 287; Mhr., H. ಪನೀರ, ಪನೀರ, ಪನ್ನೀರ).

ಪನೆ panĕ. 1. A bud-like, pointed, or sharp tooth (ಮೊನೆವಲ್ Kk. 70; ಮೊಳೆವಲ್ Šs.; *cf.* ಪದ?).

ಪನೆ panĕ. 2. = ಪಯ್ನೆ, etc. (Rśv. 5, 58; Šśv. 3, 32; T. ಪನೈ, a palmyra tree, Borassus flabelliformis = ತಾಲ).

ಪನ್ತ panta. 1. ಪನ್ಥ. = ಪನ್ಥ. Tbh. of ಪಣಿತ 2. A bet, a wager (My.; Tĕ. ಪನ್ತ, ಪನ್ದೆಮು, ಪನ್ನಿದ; M. ಪನ್ದಯ; T. ಪನ್ದಯ, ಪನ್ದ್ಯಯ). 2, an asseveration; an engaging for by declaration; a vaunt of what one is able to do or to do better than others; a declaration resting on truth; a promise or vow, of allegiance, etc. (Tĕ. ಪದ್ದು, ಪನ್ತ); a challenge; a song expressing allegiance, etc. (ಪಾಡು Bhn. 4; ವಾಸಿ 9). ಪಂಕ್ತಿಲಿಯಿರುವವನಿಗೆ ಪನ್ತವಿರ ಬಾರದು.— ಪಂಚಮುಶಾಲೆಯವರ ಕಂಡು ಪನ್ತಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕೀತೇ? (Prvs.). See Čpr. 5, 41; Bp. 24, 88; Bh. 8, 25, 17. 34; 8, 26, 20; Râm. 5, 9, 1; J. 22, 7. 12. — ಪನ್ತ ಕಟ್ಟು. To bet, to wager (My.). — ಪನ್ತ ಪಾಡು. dupl. = ಪನ್ತ No. 2. (J. 4, 50; 9, 15; 22, 6). ಪನ್ತ ಮಾಡು. = ಪನ್ತ ಹಾಕು. (My.). — ಪನ್ತವೊಡ್ಡು. -ಒಡ್ಡು. To put a stake or as a stake at play (My.). — ಪನ್ತ ಹಾಕು. To engage for by declaration, to vaunt to be able to do something better than others, to challenge, to vow (My.). ಹಾಕಿದ ಪನ್ತಕ್ಕೂ ಅಡಿದ ಜುಗಾರಿಗೂ ಅನ್ತರವಿಲ್ಲ.— ಪನ್ತ ಹಾಕಿದವರ ಹತ್ತರ ಶಾನ್ತನಾಗಿರ ಬೇಕು (Prvs.).

ಪನ್ತ panta. 2. A learned man, a pandit (My.; Mhr.); a schoolmaster (B. 1, 21; My.).

ಪನ್ತಗಾರ panta-gâra. A proud, obstinate assertor (My.); a wagerer (My.).

ಪನ್ತಿ panti. = ಪನ್ತೆ, ಪನ್ನಿ, ಬನ್ತಿ, ಹನ್ತಿ. Tbh. of ಪಂಕ್ತಿ. (ಆಳಿ, ಶ್ರೇಣಿ, ಆವಳಿ, ಪಂಕ್ತಿ, etc. Hlâ.; ಆಳಿ, ವೀಥಿ, ರಾಜಿ Mr. 359, o. r. ಪನ್ನಿ; ಪಂಕ್ತಿ Kk. 57; ಪಾಟಿ, ಕೇಟಿ 90; Šm. 53; ಪಾಲಿ Si. 456). ಪನ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣುವದು (ಸಹಭೋಜನ Si. 317). See ಇರವನ್ತಿ. — ಪನ್ತಿಕಣ್ಠ. = ಪಂಕ್ತಿಗ್ರೀವ. (Bp. 54, 59). — ಪನ್ತಿದಪ್ಪು. -ತಪ್ಪು. A line or an orderly state to be lost (Čpr. 8, 73). — ಪನ್ತಿರಥ. = ಪಂಕ್ತಿರಥ. (My.).

ಪನ್ತಿಗೆ pantigĕ. Tbh. of ಪಂಕ್ತಿಕೆ. See ಇರವನ್ತಿಗೆ, etc.

ಪನ್ತು pantu. (Tbh. of ಪನ್ಥ). — ಪನ್ತುವರಾಳಿ. N. of a tune (Tĕ.; My.; M. ಪನ್ತುವರಾಡಿ).

ಪನ್ತೆ pantĕ. = ಪನ್ತಿ. (ಸೇಣಿ, ಹನ್ತಿ, etc., ಸಮೂಹ Šs.).

ಪನ್ತೋಜಿ pantôji. A schoolmaster (Mhr.; My.).

ಪನ್ಥ pantha. = ಹನ್ತ 1. A path, a road (ಮಾರ್ಗ, etc., ಬಟ್ಟೆ Mr. 187).

ಪನ್ಥಿ panthi. (= ಪಥಿ). See ಪಥಿ-.

ಪನ್ದರ್ pandar. -ರು. = ಅನ್ದರ 1, ಪನ್ದರ, ಪನ್ದಲ್, ಹಂಜರ, ಹನ್ದರ, ಹನ್ದರ. A pandal, a temporary shed

Digitized by Google

of leaves, cloth, etc., erected for marriages, etc.; a trellis for vines or creepers (ಕಾವಣ, ಚಪ್ಪರ Šm. 59; Čpr. 8, after 64; Abh. P. 4, 60; Tĕ. ಪನ್ದಿರಿ, ಪನ್ದಿಲಿ; T. ಪನ್ದರ್, ಪನ್ದಲ್; M. ಪನ್ದಲ್). ಹನ್ದರ್ or ಪನ್ದರ್ (Šmd. 191). See ಪಸುರ್ವನ್ದರ್.

ಪನ್ದರ pandara. = ಪನ್ದರ್, etc. (ಚಪ್ಪರ, ಹನ್ದರ Nn. 143). See ತಳಿರ್ವನ್ದರ.

ಪನ್ದಲ್ pandal. = ಪನ್ದರ್, etc. (ಚಪ್ಪರ, ಕಾವಣ Kk. 26, one MS. ಪನ್ದರ್; ಕಾವಣ Čt. II, 93).

ಪನ್ದಿ pandi. = ಹನ್ದಿ. A hog; a pig, a swine (ಸೂಕರ, ವರಾಹ, etc. Mr. 161; Tĕ.; T. ಪನ್ದಿ; M. ಪನ್ನಿ). See Šmd. 142. 166; J. 16, 37; 28, 44. 46. 52. — ಪನ್ದಿದಲೆ. -ತಲೆ. A pig's head: a certain means of defence (Č. Bp. 42, 22. 23; Rśv. 6, 116). — ಪನ್ದಿಮೀನ್. A sort of fish (Rśv. 5, 115).

ಪನ್ದೆ pandĕ. = ಹನ್ದೆ. A coward (Abh. P. 3, 150; 12, 74; Rśv. 13, 20; J. 17, 52. 54; Tĕ.; T. ಪನಿ, trembling, fear; to tremble; *cf.* ಪಂಜೆ). ಪನ್ದೆ, ಹುಟುಕು! (Grj. 1, 23).

ಪನ್ದೆತನ pandĕtana. Cowardice (Kâvy. I, 4, 121; Abh. P. 6, 113).

ಪನ್ದ್ಯ pandya. = ಪನ್ತ 1. (ದುರೋದರ Si. 450). ಕೋಡ್ ಮೊದಲಾದ ಜನ್ತುಗಳ ಪನ್ದ್ಯ (ಪ್ರಾಣಿದ್ಯೂತ, ಸಮಾಹ್ವಯ); ಜೂಜದಲ್ಲಿ ಪನ್ದ್ಯ (ಗ್ಲಹ Si. 349). ಜೂಜು ಕೋಡ್ ಪನ್ದ್ಯ ಮುನ್ತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಇಡಲ್ ಪಡುವ ಪಣದ್ರವ್ಯ (ಪಣ 418).

ಪನ್ನ panna. Pride, haughtiness (ಕಾಮುಕರ, ಗಬ್ಬ, ಬಿಂಕ, ಮುಕ್ಕು, ಗರ್ವ Šm. 38; *cf.* ಪಡೆ 1?).

ಪನ್ನ panna. 1. *Fallen* (ಪತಿತ, ಬಿರ್ದುದು Mr. 448); falling; creeping on the ground. 2, gone to. 3, obtained, attained, gained.

ಪನ್ನ panna. 2. The breadth of cloth (My.; Mhr., H. ಪನ್ನಾ).

ಪನ್ನಗ panna-ga. *A snake, a serpent.* See Bp. 46, 25. 26. 28.

ಪನ್ನಗಕನ್ನಿಕೆ pannaga-kannikĕ. A serpent-virgin, a female serpent-demon (Bp. 27, 10).

ಪನ್ನಗಭೂಷಣ pannaga-bhûshaṇa. Šiva (My.).

ಪನ್ನಗರಾಜ pannaga-râja. The chief of serpents, Šêsha. 2, the number 1 (Čh.).

ಪನ್ನಗಶಯನ pannaga-šayana. Vishṇu (My.).

ಪನ್ನಗಾನ್ತಕ pannaga-antaka. Garuḍa (My.).

ಪನ್ನಗಾಭರಣ pannaga-âbharaṇa. Šiva (Bp. 33, 16; Č. Bp. 47, 8).

ಪನ್ನಗಾರಿ pannaga-ari. Garuḍa.

ಪನ್ನಗಾರಿಧ್ವಜ pannagâri-dhvaja. Vishṇu or Kṛishṇa (J. 6, 40; 12, 11).

ಪನ್ನಗಾಶನ pannaga-ašana. *Garuḍa.* 2, a peacock.

ಪನ್ನಗಾಶನವಾಹನ pannagâšana-vâhana. Vishṇu; Shaṇmukha (My.).

ಪನ್ನಗೇನ್ದ್ರ pannaga-indra. = ಪನ್ನಗರಾಜ.

ಪನ್ನಗೇನ್ದ್ರಸಮ್ಭವೆ pannagêndra-sambhavĕ. N. of a wife of Arjuna (J. 24, 1).

ಪನ್ನಗೇನ್ದ್ರಾಭರಣ pannagêndra-âbharaṇa. = ಪನ್ನಗಾಭರಣ. (Bp. 27, 18).

ಪನ್ನಗೇಶ್ವರ pannaga-îšvara. = ಪನ್ನಗರಾಜ. (J. 24, 25).

ಪನ್ನಂಗ pannanga. (Tbh. of ಪಲ್ಯಂಕ). The canopy over an open palanquin (Č. Bp. 47, 39; Tĕ. ಪನ್ನಾಗ; T. ಪನ್ನಾಂಗು, ಪಡಂಗು; M. ಪನ್ನಗ).

ಪನ್ನಂಗಿ pannangi. (= ಗೌರಿ, ಗೋಟಿಚ, ನೆಲಬೇವು Mr. 147; o. r. ಪನ್ನಿಗ, ಗೊಟ್ಟಿಚ, and, for ಗೌರಿ, ಕಾರಪತಿ).

ಪನ್ನತಿಕೆ pannatikĕ. Prowess, valor, courage, etc. (ಪರಾಕ್ರಮ Šmd. II; Čt. I, 70. 100; ವಿಕ್ರಮ II, 15; ಅಣ್ಮು, ಪರಾಕ್ರಮ Kk. 41, Šm. 38; Rśv. 5, after 114 & 120; 6, after 11 & 115; 13, 97). — ಪನ್ನತಿಕೆವಡೆ. -ಪಡೆ. To become valorous, to take courage, etc. (Rśv. 6, after 81).

ಪನ್ನಲಿನ pad-nalina. = ಪದಾಮ್ಬುಜ. (Bp. 45, 50).

ಪನ್ನಾಡೆ pannâḍĕ. The web which surrounds the lower part of the stem-leaves of a palm-tree (My.; M.; T. ಪನ್ನಾಡೈ).

ಪನ್ನಿ panni. Bragging, boasting; self-conceit (Tu.). ಬನ್ನಿ! ಎನ್ದರೆ ಪನ್ನಿ ಹೆಚ್ಚು (Prv.).

ಪನ್ನಿ panni. = ಪನ್ತಿ, q. v. (Čpr. 8, 51).

ಪನ್ನೆ pannĕ. Camphor (ಚೀನಿ, ತುಹಿನ, ಹಿಮವಾಲುಕ Mr. 336).

ಪನ್ನೆ pannĕ. The state of having the whiskers cleared away in a peculiar funny manner (My.; H.).

ಪಪಿ papi. Drinking. 2, the moon. (R.).

ಪಪ್ಪ pappa. Arrogance, pride (ದರ್ಪ Šm. 30, o. r. ದಪ್ಪ; ದರ್ಪ Kk. 94, o. r. ದಪ್ಪ).

ಪಪ್ಪಂ pappaṁ. = ಪಂಗಿ, ಪಪ್ಪಾಯಿ q. v., ಪೊಪ್ಪಾಯಿ. — ಪಪ್ಪಂಗಾಯಿಮರ. -ಕಾಯಿ-. = ಪಪ್ಪಾಯಿಮರ, q. v. (St. & Pl.).

ಪಪ್ಪಕ pappaka. = ಪಪ್ಪುಕ, q. v.

ಪಪ್ಪಡಿ pappaḍi. = ಪಪ್ಪಳ. See ಗುಳ-.

ಪಪ್ಪರಿಕೆ papparikĕ. = ಪರ್ಪರಿಕೆ, q. v.

ಪಪ್ಪಳ pappaḷa. = ಅಪ್ಪಡ, ಅಪ್ಪಳ, ಪಪ್ಪಡ, (ಪಾಪಡಿ), ಪಾಪಡೆ, ಹಪ್ಪಳ. Tbh. of ಪರ್ಪಟ. A thin crisp cake made of the flour of uddu or other pulse, with spices (Mhr. ಪಾಪಡ, ಪಾಪಡೀ; M. ಪಪ್ಪಡ; R.).

ಪಪ್ಪಳಿ pappaḷi. (ಪಟಿ 1-ಪಳಿ = ಪಟ). = ಪೊಪ್ಪಳಿ, ಪೊಪ್ಲಿ. A chequered garment, worn by females, the stuff called "poplin" (My.; T.).

ಪಪ್ಪಾಯಿ pappâyi. = ಪಪ್ಪಂ, etc. The Papaya (of Hayti) or Papaw (M. ಪಪ್ಪಾಯ; Tĕ. ಪಪಯಿ, ಪಪ್ಪಾಯಿ; Mhr. ಪೊಪಯ). — ಪಪ್ಪಾಯಿಮರ. The Papaw tree, Carica papaya L. (Z.).

ಪಪ್ಪು pappu. Split pulse of any kind, split almonds, etc. (Tĕ.; T. ಪರುಪ್ಪು; M. ಪರಿಪ್ಪು). See ಗೇರು-.

ಪಪ್ಪುಕ pappuka. (Šmd. 48). = ಪಪ್ಪಕ, ಪೊಪ್ಪಕ. Beating the bushes, in hunting (ಸೊಪ್ಪುಗುಟ್ಟುಹಂ Šmd. II, o. r. ಪೊಪ್ಪಕ; Kk. 94, o. r. ಪಪ್ಪಕ; ಸೊಪ್ಪುಗುಟ್ಟುವುದು Šm. 30).

ಪಬು pabu. Tbh. of ಪ್ರಭು. (Bp. 61, 86; Č. Bp. 11 sum.).

ಪಮ್ pam. = ಪೆಟ್ಟಿ, etc. ಪಮ್ಮನೆ ಪಸಿಯಾಗಿಯಿರ್ದುದು (Čt. I, 90).

ಪಮಾಣ pamâṇa. Tbh. of ಪ್ರಮಾಣ. — ಪಮಾಣಕೋಟೆ. N. of a place (Bh. 1, 6, 8).

ಪಮ್ಪು pampa. (fr. ಪಸು 3). Equal share or division (ಸಮಭಾಗ Čt. I, 105; II, 9; Tĕ. ಪಮ್ಪಕ, distribution). 2, N. of a Kannaḍa author (Čpr. 1, 66).

Digitized by Google

ಪಮ್ಪಾಕ್ಷೇತ್ರ pampâ-kshêtra. The place of pilgrimage called Pampâ or Hampĕ (My.).

ಪಮ್ಪಾಪುರ pampâ-pura. The town of Pampâ (Hampĕ; see Râghĕ. s. ಅನ್ತು).

ಪಮ್ಪಾಪುರಾಗಾರ pampâpura-âgâra. Śiva (Kk. 1).

ಪಮ್ಪಾವಿರೂಪಾಕ್ಷ pampâ-virûpâksha. Śiva of Pampâ (Č. Bp. 47, 1).

ಪಮ್ಪಾಸರೋವರ pampâ-sarôvara. The lake at Pampâ (Râm. 3, 12 sum.; My.).

ಪಮ್ಪೆ pampĕ. ಪಮ್ಪಾ. = ಹಮ್ಪೆ. The river, lake, or town of Pampâ or Hampĕ. — ಪಮ್ಪೆಯಾಳ್ವ. -ಅಳ್ವ. Śiva (Čt. II, 1).

ಪಮ್ಬಲ್ pambal. (fr. ಪದೆ 1). = ಹಮ್ಬಲ, ಹಮ್ಬಲು. Ardent desire; lookout; having the mind intently fixed on; solicitous or grievous thought (Čpr. 6, 87).

ಪಮ್ಬಲಿಸು pambalisu. = ಹಮ್ಬಲಿಸು. To desire; to look out for, to crave for; to be full of solicitous or painful thought, etc. (Čpr. 8, after 50; Abh. P. 9, 152; Râv. 18, after 130; 13, 134; J. 13, 59; 24, 26).

ಪಯ್ pay. = ಪತ್ತು 3, etc. Ten. See ಒಮ್ಬಯ್.

ಪಯ paya. 1. Tbh. of ಪದ (Śmd. 352). ಪಯಂಗಳ್ or ಪಯಗಳ್ (126). See ಬತ್ತುಪ್ಪಯ. — ಪಯಪಾಡು. Manner of (placing) the feet (Bh. 1, 7, 27; 10, 6, 22).

ಪಯ paya. 2. Tbh. of ಪಯಸ್ (Śmd. 107). (ಘೃತ, ಅಮೃತ, ಹಾಲು Nn. 24; ಅಮೃತ, ಉದಕ 65).

ಪಯಃಕೇಲಿ payas-kêli. Playing or gamboling in water (Čpr. 7, 147).

ಪಯಃಪತಿ payas-pati. Varuṇa (Śâv. 1, 67).

ಪಯಃಪೂರ payas-pûra. A stream of milk (Čpr. 8, 39). 2, a lake (Sk.).

ಪಯಗತಿ paya-gati. Tbh. of ಪದಗತಿ (Śmd. 376).

ಪಯಣ payaṇa. Tbh. of ಪ್ರಯಾಣ (Śmd. 359; ಯಾತ್ರೆ, ಪ್ರವ್ರಜ್ಯೆ, etc. Nr.; ಯಾತ್ರೆ, ಪ್ರಯಾಣ, etc. Hlâ.; ಪ್ರಸ್ಥಾನ, ಯಾತ್ರೆ Mr. 288; J. 2, 67; 4, 68; 5, 70; 6, 1; 18, 62). ಕಡಲ ಪಯಣ (B. 4, 104). ನಿತ್ಯಪಯಣ ಬುತ್ತೀ ಕೇಡು.— ಪಯಣಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ವಗೆ ಅಯನದ ಸುದ್ದಿ ಯಾಕೆ? (Prvs.). ಪಯಣದ ರಥ (ಪಾರಿಯಾತ್ರಿಕ, ಕರ್ಣೀರಥ Hlâ.). See Prv. s. ಒಣ್ಬಿಗ. — ಪಯಣಗತಿ. Travelling (J. 3, 1; 6, 1; 7, 13). — ಪಯಣಮ್ಬೋಗು. -ಂ ಪೋಗು. To enter upon a journey (Abh. P. 7, after 7). ಪಯಣಮ್ಬೋದಂ (Śmd. 200).

ಪಯಶ್ಚರ payas-čara. A fish (Śâv. 4, 110).

ಪಯಸ್ payas. = ಪಯ 2, ಪಯಸ್ಸು. *Water*. 2, *milk*. 3, a certain metrical foot (Čh.).

ಪಯಸ್ಯ payasya. *Made of milk*, as curds, butter, etc.

ಪಯಸ್ವಿನಿ payasvini. A milch cow; a river; N. of a river; the night. ಪಯಸ್ವಿನಿನದಿಗೆ ಹೋದರೆ ಪಾಯಸ ಸಿಕ್ಕೀತೇ? (Prv.).

ಪಯಸ್ಸು payassu. Tbh. of ಪಯಸ್ (Śmd. 107).

ಪಯಿಕ payika. = ಪಯ್ಕ. (Tbh. of ಪದಿಕ). A division; a district (ವಿಷಯ, ಕಮ್ಪಣ Mr. 189).

ಪಯಿನ್ payin. = ಪಯ್, etc. Ten (Śmd. 226). — ಪಯಿಂಛಾಸಿರಂ. Ten thousand (Śmd. 226). — ಪಯಿಂಛಾಸಿರ್ವರ್. Ten thousand persons (121. 226).

ಪಯಿರ್ payir. ಪಯಿರು. = ಪಯ್ರು, (ಪಸುರ್ 2, etc.). Green corn, growing corn; any green, growing crop (My.; Tĕ., M., T.; *cf.* ಪಸರ್).

ಪಯೋಜ payas-ja. A cloud. 2, the lotus (Nn. 1).

ಪಯೋಜಜ payôja-ja. Brahmâ (Čpr. 6, 80).

ಪಯೋಜನಾಭ payôja-nâbha. Vishṇu (Bp. 54, 36).

ಪಯೋಜನ್ತು payas-jantu. An aquatic animal (ಜಲಚರ Nn. 87).

ಪಯೋಜನ್ಮ payas-janma. A cloud. (R.).

ಪಯೋಜಮಿತ್ರ payôja-mitra. The sun (Nn. 1).

ಪಯೋಜಾಯತ payôja-âyata. Extended like a lotus (Nn. 95. 149).

ಪಯೋದ payas-da. A cloud. (Čpr. 4, 32; Râv. 6, 3).

ಪಯೋಧರ payas-dhara. *A cloud* (ಅಭ್ರ, ಮೇಘ Nn. 6). 2, *a breast* (ಕುಚ, ಸ್ತನ 6). 3, the ocean (ಅಮ್ಬುಧಿ, ಸಮುದ್ರ 6). 4, the eye (ನಯನ, ಕಣ್ 6).

ಪಯೋಧಿ payas-dhi. The ocean. (Râv. 13, 19).

ಪಯೋನಿಧಿ payas-nidhi. = ಪಯೋಧಿ. (J. 6, 6). 2, the milk-sea (10, 35).

ಪಯೋಭೃತ್ payas-bhṛit. A breast (Čpr. 8, 34).

ಪಯೋಮಯ payas-maya. Full of water (Čpr. 5, 37).

ಪಯೋಮುಚ್. -ಚ payas-muč. A cloud. (R.).

ಪಯೋಮ್ಬುಧಿ payas-ambudhi. The milk-sea (Čh. v. 24).

ಪಯೋರಾಶಿ payas-râśi. The ocean (Bp. 36, 50; 39, 1).

ಪಯೋರುಹ payas-ruha. The lotus (Čh. v. 70. 139).

ಪಯೋವ್ರತ payas-vrata. The act of subsisting on mere milk in consequence of a vow (My.).

ಪಯ್ಕ payka. = ಪಯಿಕ. A division, a set, a number of things or beings ranged under a common denomination (Bh. 4, 8, 5; Mhr.; Tĕ. ಪೈಕ). ಪಯ್ಕಪಯ್ಕವಾಗಿಹುದದಲ್ಲಿ ವರ್ಗ (Nn. 159).

ಪಯ್ತಿ payti. Tbh. of ಪಂಕ್ತಿ. See ಇರುಪಯ್ತಿ.

ಪಯ್ನೆ paynĕ. = ಬಯ್ನೆ, etc. (St. & Pl.).

ಪಯ್ರು payru. (ಪೈರು). = ಪಯಿರ್. (C.; Tĕ.; Si. 100. 118). ನೀಲಿಯ ಪಯ್ರು ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ (B. 4, 55). ಹತ್ತೀ ಪಯ್ರು ಬೆಳೆದು ಒಡೆದ ಬಳಿಕ (4, 178). ಮಳೆಯಿಲ್ಲದ ಪಯ್ರು ಮಾತೆಯಿಲ್ಲದ ಕೂಸೂ ಸಮ (Prv.). See Prv. s. ಬಿತ್ತು 1.

ಪಯ್ರುದಾರ payru-dâra. A broker in grain and pulse (My.).

ಪಯ್ಸರ paysara. Slipping, sliding; forfeiture, loss (Bh. 2, 2, 114; 4, 2, 62; 8, 26, 13; T. ಪಯಿಕ್ಕು, ಪಯಿವು, M. ಪಯಿಱು, to slip, etc.; *cf.* ಪಡು 3?).

ಪಯ್ಸರಿಸು paysarisu. To slip, to slide; to go to one side; to be forfeited or lost (ಜಾರು Bhn. 26; Č. Bp. 5, 13; Bh. 1, 5, 16; 3, 19, 42; J. 11, 19; Śâv. 4, 73).

ಪರ para. (= ಪಣೆ 5, ಪಱ್ 1). See ಅತ್ತ-.

ಪರ para. 1. *Distant, remote, removed, far.* 2, *opposite, ulterior, beyond, further, on the other side of* (ಪಾರ, ನದಿಯಾಚೆ Mr. 415). 3, *subsequent, succeeding, following;* next, after, future. 4, *other, another, different, foreign, alien;* a stranger. 5, *inimical, hostile; an adversary, an enemy.* 6, *very high or excellent, most excellent, best, supreme, chief.* 7, the highest point or degree; final

Digitized by Google

beatitude (môksha). 3, having anything as the highest object, completely devoted to or occupied with, intent upon, engrossed in. ಪಾಪಿ ಪರಕ್ಕೆ ಹೋದಾನೇ? — ಪರರನ್ನು ಕಾಯೋಕ್ಕಿಂತ ಪಶುಗಳ ಕಾಯೋದು ಲೇಸು.— ಪರರ ಕೇಡು ತನ್ನ ಕೇಡು.— ಪರಕೆ ಹೇಡಿ ಕೊಂಡರೆ ಪರಕ್ಕೆ ಹೋದಾನೇ? (Prvs.). ಅನ್ನವನ್ನು ಹಾಕುವದು, ನನ್ನಿಯನು ನುಡಿಯುವದು, ತನ್ನಂತೆ ಪರರ ಬಗೆದಡೆ ಕೈಲಾಸ ಬಿನ್ನಣವಕ್ಕು (Sp.). — ಪರನಾಡು. Another or foreign country (B. 3, 64; My.). — ಪರವರಿ. -ಪರಿ. A far run: great extension (Abh. P. 1, 64). — ಪರವಿಹ. -ಇಹ. The other and this (world, Bp. 43, 12). — ಪರವೂರು. -ಊರು. Another or foreign village or town (B. 5, 270; My.). — ಪರವೆಣ್. -ಪೆಣ್. = ಪರವನಿತೆ. See Šmd. s. ಪವಣ್ಸರಿ.

ಪರ para. 2. = ಪರುವ. (My.). ಬಡಿಗೆಟ್ಟ ದೇವರಿಗೆ ಪರ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಪರಂಶತ paraṁ-śata. *More than a hundred.*

ಪರಂಸಹಸ್ರ paraṁ-sahasra. *Above a thousand.*

ಪರಃ paraḥ. = ಪರಸ್.

ಪರಃಶತ paraḥ-śata. *More than a hundred.*

ಪರಃಶ್ವಸ್ paraḥ-śvas. *The day after to-morrow.*

ಪರಃಸಹಸ್ರ paraḥ-sahasra. *More than a thousand.*

ಪರಕ paraka. Tbh. of ಪರೋಕ್ಷ (Šmd. II; Kk. 84; Čt. I, 63).

ಪರಕರ parakara. (= ಪರಿಕರ). A sort of gown of little girls (Mhr.; B. 5, 297).

ಪರಕರ್ತೃ para-kartṛi. Another agent: the agent indicated by a verb as causing anything to be done by another (Šmd. 272).

ಪರಕರ್ತೃಕ para-kartṛika. = ಪರಕರ್ತೃ (Šmd. 273).

ಪರಕಾಯ para-kâya. Another's body; another body.

ಪರಕಾಯಪ್ರವೇಶ parakâya-pravêśa. Entering into the body of another, looked upon as a science (My.).

ಪರಕಾವಣೆ parakâvaṇĕ. = ಪಾರಕಾವಣೆ. Proving coin, shroffing (My.; Br., H.; Mhr. ಪರಾಖ).

ಪರಕಾಳೆ parakâḷĕ. A kind of cloth, a long cloth (My.; Tĕ.; Mhr. ಪರಕಳಾ).

ಪರಕೀಯ parakîya. Relating or belonging to another; another; a stranger. (My.; B. 4, 161); hostile.

ಪರಕೆ parakĕ. 1. = ಹರಕೆ, ಹರಿಕೆ 1. A benediction, a blessing (Čpr. 9, after 28; Abh. P. 15, after 27; Bp. 61, 22; see ನಲ್ವರಕೆ, ನಲವರಕೆ). **2,** a vow (J. 3, 22). — ಪರಕೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To take or receive a blessing (J. 8, 11; 12, 4). — ಪರಕೆಯಂ ಕೊಳ್. = ಪರಕೆಗೊಳ್. (Rśv. 5, 133). — ಪರಕೆಯುನ್. -ಎನ್. To utter a benediction (Čpr. 7, after 95). — ಪರಕೆವಡ್. -ಪಡ್. To get or receive a benediction (J. 18, 62; 29, 40). — ಪರಕೆ ಹೇಳು. To utter a vow. ಪರಕೆ ಹೇಡಿ ಕೊಂಡರೆ ಪರಕ್ಕೆ ಹೋದಾನೇ? (Prv.).

ಪರಕೆ parakĕ. 2. = ಪರಿಕೆ 1, ಪರಿಗೆ 2, ಪೊರಕೆ 2, ಪೊರಿಗೆ, ಪೋರಿಗೆ. A broom (My.; ಸಮ್ಮಾರ್ಜನಿ, ಶೋಧನಿ Si. 112; M., T. ಪೆರುಕ್ಕು, to sweep).

ಪರಗ para-ga. Being with another, present with another. See ಮಿಗೆವರಗ.

ಪರಗಣೆ paragaṇĕ. A district (My.; Mhr., H. ಪರಗಣಾ; B. 4, 81).

ಪರಗಾಮಿ para-gâmi. *Belonging or relating to another.*

ಪರಂಗಿ parangi. = ಪರೆಂಗಿ. A Frank: — a European generally (My.; T., M. ಪರಂಗಿ; Tĕ. ಪರಂಗಿ, ಪಿರಿಂಗಿ, ಫರಂಗಿ; Sk., Mhr., H. ಫರಂಗೀ). ಪಿರಂಗೀ ಗುಣ ಪರಂಗಿ ಅಡಿಯನೇ? (Prv.). — ಪರಂಗಿಚೆಕ್ಕೆ. The drug called China root, Smilax china (Br.; My.). — ಪರಂಗಿಹಣ್ಣು. = ಪಪ್ಪಾಯಿ. (My.). — ಪರಂಗಿಹಲಸು. = ಪರಂಗಿಹಣ್ಣು. (My.). — ಪರಂಗಿಹುಣ್ಣು. Syphilis (My.).

ಪರಚಕ್ರ para-čakra. *The army of an enemy.* (Abh. P. 2, 32). 2, a hostile prince.

ಪರಚು paraču. = ಪರಡು 3. (My.).

ಪರಚು paraču. = ಪರಜು, q. v.

ಪರಚಿತ್ತಗ್ರಹಣ para-čitta-grahaṇa. Seizing, or comprehending, the thoughts of another (Kâvy. III, 1, A, 12).

ಪರಚ್ಛಂದ para-č-čhanda. *Subject to the will of another, dependant.*

ಪರಜಾತ para-jâta. Born of another; *nourished or maintained by a stranger, fostered by strangers, dependant on others for sustenance.*

ಪರಜಿ paraji. = ಪರಜು. See ತೊಂಗಲ್ವರಜ.

ಪರಜಿತ para-jita. Conquered or subdued by another; *nourished by a stranger.*

ಪರಜು paraju. = ಪರಚು, ಪರಜ, ಪರುಜು. Tbh. of ಪರಂಜ. The blade of a sword or knife; a sword or scymitar. 2, a sword-hilt (ಪಾಲಿ, ಮೋಹಳ Mr. 297; Mhr. ಪರಜ; T. ಪರಿಂಜು; M. ಪರಿಜ್ಞು, ಪರಿಞ್ಞು; Tĕ. ಪರಂಜು, ಪರುಜು, ಪರುಂಜು); the sharp edge or point of a sword (ಪಾಲಿ, ಆಯುಧದ ಪರಜುಗಳ್ Nn. 31, o. rs. ಪರಚು, ಪರುಜು).

ಪರಂಜ (para-ṅ-ja). = ಪರಜು. The blade of a sword or knife. 2, a sword. 3, an oil-press. 4, froth, foam.

ಪರಂಜನ para-ṅ-jana. Varuṇa. (R.).

ಪರಂಜಯ para-ṅ-jaya. Foe-conquering. 2, Varuṇa. (R.).

ಪರಂಜ್ಯೋತಿ para-ṅ-jyôti. The supreme light (My.).

ಪರಂಜ್ಯೋತಿಸ್ವರೂಪ paraṅjyôti-svarûpa. Having the supreme light as one's own form, having the nature or character of the supreme light (Bp. 61, 45).

ಪರಂಜ್ಯೋತಿಸ್ವರೂಪಿ paraṅjyôti-svarûpi. = ಪರಂಜ್ಯೋತಿಸ್ವರೂಪ. ಶ್ರೀಪರಂಜ್ಯೋತಿಸ್ವರೂಪಿಗೆ ದೀಪವೊಂದಂ ಪತ್ತಿಸಿದ ಪೋಲ್ (Bp. 1, 35).

ಪರಟೆ paraṭĕ. = ಪಟ್ಟೆ 3, ಪಟಿರ. A platter, a pot (Mhr. ಪರಡೀಂ, ಪರಳ; Tĕ. ಪರುಟು; see ಕಲ್-). 2, the bowl of a spoon (Mhr. ಪರಡೀಂ); the blade of a hoe (My.). 3, an enclosure around a house (Mhr. ಪರಡೀಂ), a low wall around a house (My., as ಪರಟೆಗೋಡೆ).

ಪರಡಿ paraḍi. 1. A kind of dish: wheaten sâvigĕ (S. Mhr.; Bh. 1, 15, 7; J. 6, 44; *cf.* Mhr. ಪರವಡ, varied preparations of victuals). ಪರಡೀ ರುಚಿ ಕರಡಿಗೆ ತಿಳಿದೀತೇ? (Prv.).

ಪರಡಿ paraḍi. 2. = ಪರಟೆ. The bowl, *i. e.* nape, of the neck (My.).

ಪರಡು paraḍu. 1. To scrape together with the hand or a hoe and take completely away (My.). ಪಡಿ ಕೊಟ್ಟರೂ ಪರಡೋದು ಬಿಡ (Prv.).

ಪರಡು paraḍu. 2. = ಅರಡು, ಹರಡು 1. To spread, to spread out (v. t., ಪ್ರಸಾರಣ Šmd. Dh.; Bp. 21, 8; 36, 47; Tĕ. ಪರಚು). **2,** to spread (v. i.), to extend, to be diffused (ಪ್ರಸರಣ Šm. 95).

ಪರಡು paraḍu. 3. = ಪರಚು, ಹರಡು 2. To scratch with the fingers or nails, to claw (ಅಂಗುಲಿಖನನ Šmd. Dh.; T. ಪರಾಣ್ಡು, ಪುರಾಣ್ಡು, ಪರಣ್ಡು; Tĕ. ಬರುಕು; *cf.* ಬಗರು, ಬಿರಣ್ಚು).

Digitized by Google

ಪರಡು paraḍu. 4. = ಹರಡು 3, ಹರಡೆ. The ankle (ಗುಲ್ಫ Śmd. Dh.; Śm. 95; Bp. 40, 19; T. ಅರಡು, ಪರಡು; *cf.* ಪರಲ್, ಪರಳ್, etc.).

ಪರಡೆ paraḍĕ. = ಹರಡೆ 1. (Śiv. 3, 33).

ಪರಣ paraṇa. = ಹರಣ. Tbh. of ಪ್ರಾಣ. (Bp. 26, 47; 36, 57; 46, 43; 48, 31; 67, 69; My.). — ಪರಣದಾನ. Tbh. of ಪ್ರಾಣದಾನ. (Bp. 46, 41. 46; 47, 68). — ಪರಣವಟ್ಟಗೆ. -ಪಟ್ಟಗೆ. The seat of life (Bp. 43, 54).

ಪರತನ್ತ್ರ para-tantra. *Subject to another, dependant upon another* (Śmd. 174).

ಪರತನ್ತ್ರತನ paratantratana. The state of being subject to another, etc. (B. 5, 190).

ಪರತರ para-tara. Greater, higher, uncommonly excellent; farther. (Bp. 61, 45; Śiv. 4, 119). ಪರತರವಾದದ್ದು ಹರದರಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕೀತೇ? (Prv.).

ಪರತೆ paratĕ. The state of being pre-eminent; highest degree; comprehensiveness, absoluteness; posteriority; separateness, distinction; hostility; priority; the state of having anything as the highest object. (Kâvy. II, 1, 7).

ಪರತ್ರ para-tra. Elsewhere; in a future state; in the other or next world; hereafter; farther on; otherwise;—the other world. (Bp. 3, 7).

ಪರತ್ರಸೌಖ್ಯ paratra-saukhya. Future happiness, happiness in the other world (Čpr. 2, 35).

ಪರತ್ರೆ paratrĕ. The other world (Abh. P. 6, 111).

ಪರತ್ವ paratva. = ಪರತೆ. (Bp. 38, 13; 55, 42). 2, influence, sway. ಪರತ್ವದಿನ್ದ, by virtue of, by the influence of, through (B. 5, 233; Mhr. ಪರತ್ವೇಂ).

ಪರದ paradu3-a3. = ಹರದ. A dealer, a merchant (Abh. P. 16, after 37; Č. Bp. 47, 41; T.). See ಹೊಮ್ಬರದ, ಸೀರೆವರದ, ಸೊನ್ನೆವರದ.

ಪರದ parada. = ಪರದೆ. (My.).

ಪರದರ್ಶನ para-darśana. Another doctrine or system (Bp. 53, 57).

ಪರದಾರ para-dâra. Another's wife. (My.).

ಪರದಿತಿ parada-iti. A merchant woman (Abh. P. 16, after 37).

ಪರದು paradu. 1. = ಪರೆದು. P. p. of ಪರೆ 1.

ಪರಿದು paradu. 2. = ಪರಿದು. P. p. of ಪರಿ 1.

ಪರದು paradu. 3. = ಹರದು. Trade, traffic. — ಪರದುಗೆಯ್. To trade (V. 6, after 8).

ಪರದೆ paradĕ. = ಪಡದೆ, etc. (My.; B. 5, 292; G. 220, etc.). — ಪರದೇಘಾಡಾಬಟ್ಟೆ. A kind of cloth (Si. 223).

ಪರದೇಶ para-dêśa. A foreign country; a remote country. (My.; B. 4, 165; 5, 93. 301). ಪರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಪರವಾಸ ತಪ್ಪದು (Prv.).

ಪರದೇಶಸ್ಥ paradêśa-stha. A man residing abroad (B. 4, 167; My.).

ಪರದೇಶಿ para-dêśi. A foreigner (Sk.; My.); a poor wanderer, a homeless and friendless person; a wretch. ಒಕ್ಕಳ ಹೊಸ್ಸಿನ ಪರದೇಶಿ (Prv.). See Bp. 21, 19; 32, 53; 43, 45; 51, 69; 55, 17. 26; B. 3, 25; 4, 199; Prv. s. ದಾಟೇ ಹಣ್ಣು.

ಪರದೈವ para-daiva. Another deity (Bp. 53, 49. 50. 54; 54, 9).

ಪರನಾಳ para-nâḷa. Another stalk (Abh. P. 16, 89).

ಪರನಿನ್ದೆ para-nindĕ. Reviling others. ಪರನಿನ್ದೆ ಗೃಹಕ್ಷಯ, ಯತಿನಿನ್ದೆ ಕುಲಕ್ಷಯ (Prv.).

ಪರನ್ತಪ para-n-tapa. Paining enemies; vexing and annoying others; subduing a foe; a conqueror, etc. (My.).

ಪರನ್ತು param-tu. But yet, however (Mhr.; My.; B. 5, 16).

ಪರನ್ಧಾಮ para-n-dhâma. Another abode; another, or better, world. (My.). See ತಿರು-.

ಪರಪಕ್ಷ para-paksha. The side or party of an enemy or adversary; (treachery, perfidy). ಪರಪಕ್ಷ ಮಾಡುವವನಿಗೆ ಪರಲೋಕವಿಲ್ಲ (Prv.). — ಪರಪಕ್ಷದವನು. -ಅವನು. A perfidious man (ಉಪೇಕ್ಷ Mr. 243).

ಪರಪಂಚ parapañca. Tbh. of ಪ್ರಪಂಚ. (My.).

ಪರಪಾಕ para-pâka. Anything cooked by another. (My.).

ಪರಪಾಷ್ಟಕ parapâshṭaka. = ಪರ್ಪಾಟಕ. (My.).

ಪರಪಿಣ್ಡಾದ para-piṇḍa-âda. Taking another's cake or food: *feeding at another's cost; a parasite, a hanger-on;* a servant.

ಪರಪಿಣ್ಡಿ para-piṇḍi. = ಪರಪಿಣ್ಡಾದ. Maintained by others (ಪರ್ಯೆಧಿತ, ಪರಾನ್ನ, ಹೆಬಿರ್ ಆರಿಕ್ಕಿದುದ ತಿಮ್ಬುವಂ Mr. 231).

ಪರಪು parapu. = ಪರೆಪು 1. To spread about (v. t.; Čpr. 7, 39; Abh. P. 15, after 72; Rāv. 5, after 120; 13, 15; J. 6, 12; 21, 47; T. ಪರಪ್ಪು). **2,** to be spread about or be divulged (Čh. v. 22; T. ಪರವು).

ಪರಪುಟ್ಟ para-puṭṭa. Tbh. of ಪರಪುಷ್ಟ. (ಪರಜಿತ, ಪರಿಸ್ಕನ್ದ, ಪರಜಾತ, ಪರ್ಯೆಧಿತ Nr.; J. 28, 21. 22). 2, (ಕೋಗಿಲೆ Čt. I, 62; Kk. 79; Śm. 28; Rāv. 5, 59).

ಪರಪುಟ್ಟೆ para-puṭṭĕ. A female cuckoo (Bp. 45, 44).

ಪರಪುರುಷ para-purusha. Another man, a stranger. 2, the husband of another woman. 3, Vishṇu. (My.).

ಪರಪುಷ್ಟ para-pushṭa. = ಪರಪುಟ್ಟ. Fostered or nourished by a stranger. 2, *the kôkila or cuckoo.*

ಪರಪೂರ್ವೆ para-pûrvĕ. A woman who has had a former husband. (R.).

ಪರಪ್ರಕಾಶ para-prakâśa. One who has excellent lustre (Śiv. 4, 119).

ಪರಬಲ para-bala. A hostile army. ಪರಬಲವನ್ನು ಭಂಗ ಮಾಡಲೆನ್ದು, ಹೋದರು ಮಾಡುವ ಸಿಂಹನಾದವು (ಕ್ಷ್ವೇಡ Nr.).

ಪರಬೊಮ್ಮ para-bŏmma. Tbh. of ಪರಬ್ರಹ್ಮ (Śmd. 376; Grj. 3, after 91).

ಪರಬ್ರಹ್ಮ para-brahma. = ಪರಬೊಮ್ಮ. The supreme soul (Bp. 55, 39. 41; 61, 45).

ಪರಭಾಗ para-bhâga. *Superior merit, excellence* (ಗುಣೋತ್ಕರ್ಷ, ಒಳುಹು Mr. 456, o. r. ಒಳುರೂಪು).

ಪರಭಾರಿ parabhâri. ಪರಭಾರೆ. Elsewise, in some other way (My.; Mhr. -ರೀ, -ರೇ; ಪರಸ್ಪರ Čb.); assignment to others (My.). — ಪರಭಾರಿಪತ್ರ. A deed of transfer (My.).

ಪರಭಾಷೆ para-bhâshĕ. Another or foreign language (B. 5, 196; My.).

ಪರಭೃತ್ para-bhṛit. Nourishing another: *a crow* (said to nourish the cuckoo).

ಪರಭೃತ para-bhṛita. Nourished by another: *a cuckoo.*

ಪರಮ parama. Most distant. 2, highest, most excellent, best, greatest, superior. 3, extreme. 4, the utmost or

Digitized by Google

highest: the supreme soul (ಗುಣ, ಪರಮಾತ್ಮನು Nn. 78). ಪರಮಂ, *yes, very well.*

ಪರಮಗತಿ parama-gati. Any chief object or a most excellent condition; final beatitude. ಪರಮಗತಿಯೆಮ್ಬುದು ನೆರಮನೇ ಹಟ್ಟಿಯೋ? (Prv.).

ಪರಮಜಿನೇನ್ದ್ರ parama-jinêndra. A most excellent, or the highest, jinêndra (Šmd. 109).

ಪರಮಜ್ಞಾನ parama-jñâna. Superior wisdom (My.). ಪರಮಜ್ಞಾನಿ, a person of superior wisdom (My.).

ಪರಮಣ್ಡಲ para-maṇḍala. Another or foreign district or country (J. 2, 54; 17, 30).

ಪರಮಣ್ಡಲಿಕ para-maṇḍalika. The ruler of another province or country (My.).

ಪರಮತ para-mata. The opinion or doctrine of another; another doctrine; heterodoxy, heresy. (My.).

ಪರಮತ್ವ paramatva. The highest position or rank; highest end or aim. (Bp. 37, 49).

ಪರಮಪದ parama-pada. The highest rank or station; final beatitude. (My.).

ಪರಮಪದವಿ parama-padavi. = ಪರಮಪದ. (My.).

ಪರಮಪರ parama-para. Most supreme, highest of all (Bp. 61, 45).

ಪರಮಪಾತಕ parama-pâtaka. A very great crime (Bp. 28, 30).

ಪರಮಪಾತಕಿ parama-pâtaki. A person guilty of heinous sin (Bp. 52, 7).

ಪರಮಪಾವನ parama-pâvana. Most pure (Bp. 51, 60).

ಪರಮಪುರುಷ parama-purusha. A very excellent man; the supreme soul (Bp. 61, 45); Vishṇu (My.).

ಪರಮಪ್ರದೀಪಿ parama-pradîpi. A woman full of lustre (Grj. 3, 19).

ಪರಮಯೋಗಿ parama-yôgi. A very great devotee, an ascetic of the highest order (ಅಚಲ, ಎತಿ Nn. 41).

ಪರಮರ್ಷಿ parama-ṛishi. A very great ṛishi (J. 5, 32).

ಪರಮಶ್ರೀ parama-śrî. = ಪರಮಸಿರಿ. The highest prosperity, etc.

ಪರಮಸಿರಿ parama-siri. Tbh. of ಪರಮಶ್ರೀ (Šmd. 376).

ಪರಮಹಂಸ parama-haṁsa. An ascetic of the highest order. (My.).

ಪರಮಹಿತ parama-hita. Most proper or worthy (ತಕ್ಕ Šm. 47).

ಪರಮಾಗಮ parama-âgama. Holy writ of Jainas (Čpr. 3, 30).

ಪರಮಾಚಾರ್ಯ parama-âcârya. A supreme guru (Čpr. 1, 67).

ಪರಮಾಣು parama-aṇu. A infinitesimal particle, an atom. (My.).

ಪರಮಾತ್ಮ parama-âtma. The supreme soul, the soul of the universe (ಗುಣ, ಪರಮ Nn. 78; ಬ್ರಹ್ಮ, ಆತ್ಮನು 79; ಧಾವ 100; ಅನಾಧಾರತೆ, ಆಧಾರವಿಲ್ಲದುದು 157). 2, a jinêśvara (157). 3, the sun (ಇನ 120). 4, a man armed for battle (? ಸನ್ನಾಹ 105). 5, a siddha (157). ಪರಮಾತ್ಮನ್ನ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಪರಮಾನ್ನ ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯೇ? (Prv.). See Bp. 51, 30; 55, 39. 40; 61, 45; J. 6, 45; 14, 7; Dp. 1, 5; Prvs. s. ಪಾಪ, ಪಾಪಾತ್ಮ.

ಪರಮಾನನ್ದ parama-ânanda. Supreme felicity; the supreme soul; N. (My.).

ಪರಮಾನ್ನ parama-anna. Best food, *e. g.* rice boiled in milk with sugar (My.; see Hlâ. & Nr. s. ತುಯ್ಯಲ್, Prvs. s. ಪರಮಾತ್ಮ, ಮಾದಿಗ).

ಪರಮಾಯು parama-âyu. The longest period of life. ಶಾಟಿಗೆ ಪರಮಾಯು, ಲೋಭಿಗೆ ಚಿರಾಯು (Prv.).

ಪರಮಾರ್ಥ parama-artha. The highest or most sublime truth, real truth, reality, truth (ತನ್ತ್ರ, ನಿಶ್ಚಯ Nn. 75; see Mr. s. ಬಲ್ಲವ). 2, the highest and most excellent object or end of man.

ಪರಮಾವಧಿ parama-avadhi. Utmost term or limit, the extremity. (My.; B. 4, 40).

ಪರಮೆ paramĕ. The best female. 2, N. of a vṛitta (Čh.).

ಪರಮೇಶ parama-îśa. = ಪರಮೇಶ್ವರ. (ಪಾಲಿ Nn. 31, o. r. ತಿನ). ಪರಮೇಶನಾದರೂ ಸ್ಮಶಾನ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ (Prv.). See Bp. 27, 51; 54, 27; 55, 39.

ಪರಮೇಶ್ವರ parama-îśvara. Supreme lord: *Šiva; Vishṇu;* Indra. See Bp. 52, 24. 26; 61, 45; B. 4, 186.

ಪರಮೇಷ್ಠಿ paramê-sthi. Standing at the top or head, highest, chief: *Brahmâ* (ಸರಸಿಜವಾಸ, ಬ್ರಹ್ಮನು Nn. 150). 2, a Jaina guru (150; see ಪಂಚಪರಮೇಷ್ಠಿ). — ಪರಮೇಷ್ಠಿಸ್ವಾಮಿ. N. of an author (Šmd. 125).

ಪರಮೋತ್ಸವ parama-utsava. Very great joy (Čpr. 6, after 43).

ಪರಮ್ಪದ param-pada. = ಪರಮಪದ. (My.).

ಪರಮ್ಪರ param-para. One following the other, proceeding from one to another; successive, one after another, repeated. See Čh. G. MS. v. 3; Bp. 36, 49; 39, 66; 58, 26.

ಪರಮ್ಪರಾಕ param-parâka. *Immolating an animal at a sacrifice.*

ಪರಮ್ಪರಾವಾಹನ paramparâ-vâhana. *An indirect means of conveyance,* as a porter carrying a litter, a horse dragging a carriage, etc.

ಪರಮ್ಪರೆ param-parĕ. -ರಾ. An uninterrupted series, a row, a regular series, succession, order, method; race, lineage. 2, *mediate or indirect condition.* 3, injuring, killing.— See Kâvy. III, 3, B, 22-29; V, 1; ಉಪದೇಶ.

ಪರಯಿಸು parayisu. (fr. ಪರೆ 1). To spread (v. t.); to disperse, to dismiss, as an assembly (Rśv. 10, after 5).

ಪರರಾಯ para-râya. Another, or hostile, king (My.; B. 5, 109).

ಪರರಾಷ್ಟ್ರ para-râshṭra. A (partly) hostile country (ದೇಶವು ಯುದ್ಧವಲ್ಲದೆ ಇದಿರಿಪ್ಪ ಸೀಮೆ Mr. 189); another kingdom (My.).

ಪರಲ್ paral. = ಪರಳ್ (Šmd. 41), ಪರಳು, ಹರಳು. A pebble, a stone (Rśv. 2, 47; T., M.; *cf.* ಪರಡು 4). ಪರಲಿಲ್ಲಂ ಮುತ್ತು ಮಾಣಿಕಂ (Šmd. 85 Mdb.). See ಅಲಿಪರಲ್, ಕೆಮ್ಬರಲ್, ಜಾಗವರಲ್, ರನ್ನವರಲ್. — ಪರಲ್ಮೊಲೆ. A pebble-like breast (Č. Bp. 10, 19).

ಪರಲೋಕ para-lôka. The other world, the next world, the future state (whether good or bad, Sk.; My.). ಇಹಲೋಕ ಪರಲೋಕಂಗಳಿಗೆ ಜಗದೀಶರಕ್ಷಕರಕ್ಷಕಂ ನೀನಲ್ಲವಾ? ಕಣ್ಣು! (Bp. 28, 64). ದುಷ್ಟನಾದ ಮನ್ತ್ರಿ ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅರಸನನ್ನು ಕೆಡಿಸಿ, ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿ ತಾನು ಕೆಡುವನು (Pancatantra, edited by J. Garrett, pp. 48. 49). See ಪರಲೋಕಯಾನ. 2, paradise (Sk.), heaven (J. 2, 36; B. 4, 195; 5, 94; My.). ಪರಪಕ್ಷ ಮಾಡುವವಗೆ ಪರಲೋಕವಿಲ್ಲ.— ಪರಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋದವಗೆ ನರಲೋ-

Digitized by Google

ಳದ ಗೊಡವೆಯೇ?— ಪರಲೋಕವೆಮ್ಬುದು ಪಲಹಾರದ ಗುಡ್ಡೆಯೇ?— ಪರ್ವತವೇರಿದವನು ಪರಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋದಾನೇ? (Prvs.). See Prvs. s. ಪಾಪಿ, ಪ್ರಸಾದ.

ಪರಲೋಕಯಾನ paralôka-yâna. Going to the other world, death, dying (Sk.).

ಪರವತ್ para-vat. *Dependant upon another, being under the command of another.*

ಪರವನಿತೆ para-vanitĕ. Another's wife (Bp. 4, 65).

ಪರವರ್ಷಿ paravarshi. (Tbh. of ಪರಾಮರ್ಶ). Nourishing, supporting (My.; Mhr., H. ಪರವರಿಶ್).

ಪರವಶ para-vaśa. = ಹರವಸ. *Subject to another, depending on the will of another, dependant, subservient, subject;* dependence, dependency (ಪಾರವಶ್ಯ Čt. II, 115). Feminine ಪರವಶೆ (J. 5, 61). — ಪರವಶದವ. -ಅವ. A man depending upon or subject to the will of another, a dependant or subservient man (ಪರಛನ್ದ Mr. 228).

ಪರವಶತೆ para-vaśatĕ. Dependence on another or on the will of another (Čpr. 1, after 101; 6, after 91; 8, after 67).

ಪರವಶೀಭೂತ paravaśî-bhûta. = ಪರವಶ. (Bp. 8, 4).

ಪರವಶೀಯುತ paravaśî-yuta. = ಪರವಶ. (Bp. 61, 59).

ಪರವಾ paravâ. = ಪರವೆ, ಪರ್ವಾ. Care, concern about; regard, heed; anxiety (My.; Br.; M. ಪರವ; Mhr., H.). ಪರವಾ ಇಲ್ಲ, there is no anxiety, *i. e.* there is no cause for anxiety, it is of no consequence, never mind (C.).

ಪರವಾದಿ para-vâdi. A person who makes an adverse statement or raises an objection, a controversialist, a dissenter (Bp. 23, 23; 28, 47; 32, 61; 36, 43; 44, 34; 53, 32).

ಪರವಾನಾ paravânâ. ಪರವಾನೆ. An order, a pass; a commission, a sealed paper of authority (My.; Br.; Mhr., H.).

ಪರವಾರ್ಕೆ paravârkĕ. (paravâṛkĕ). See ದೋಸರ.

ಪರವಾಸ para-vâsa. A foreign place, abode or house. ಪರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಪರವಾಸ ತಪ್ಪದು (Prv.). — ಪರವಾಸ ಮಾಡು. To stay or abide in a foreign place, etc. ಪರವಾಸ ಮಾಡಿದರೂ ಸಹವಾಸ ಬೇಕು.— ಪರವಾಸ ಮಾಡುವವನ ಭರವಸ ಸಲ್ಲದು (Prvs.).

ಪರವಿ paravi. = ಹರವಿ, ಹರುವಿ. An earthen water-vessel of the form of the kôḍa, but larger (ಘಟ, ಹರವಿ Nn. 109).

ಪರವೆ paravĕ. = ಪರವಾ, etc. (B. 5, 205). 2, N. of a place (?). — ಪರವೆನಾಥ. N. (Bp. 26, 5).

ಪರವೇಶ್ಮಸ್ಥ para-vêśma-stha. *Staying or living in another's house.*

ಪರಶಕ್ತಿ para-śakti. Pârvatî. 2, he who possesses Pârvatî (Śav. 4, 19).

ಪರಶು paraśu. = ಪರಸು. *An axe, a hatchet.*

ಪರಶುಧರ paraśu-dhara. A soldier armed with an axe. 2, Paraśurâma. 3, *Gaṇêśa.*

ಪರಶುರಾಮ paraśu-râma. Râma, the son of Jamadagni (ಖಣ್ಡಪರಶು, ಜಾಮದಗ್ನ್ಯ Nn. 165; J. 2, 33), the sixth avatâra of Vishṇu (Mr. 19).

ಪರಶ್ವಧ paraśvadha. *An axe, a hatchet.*

ಪರಶ್ವಸ್ para-śvas. *The day after to-morrow.*

ಪರಸ್ paras. = ಪರಃ. Beyond, further on, on the other or opposite side, etc. See ಪರೋಕ್ಷ.

ಪರಸಮಯ para-samaya. Another, different body, congregation or sect (Bp. 29, 5; 36, 39; 49, 14; 50, 17).

ಪರಸಮಯಿ para-samayi. A person belonging to a different body, etc. (Bp. 50, 79; 53, 50. 61).

ಪರಸಾಧಕ para-sâdhaka. A means of obtaining final beatitude (My.).

ಪರಸು parasu. = ಹರಸು. To utter a benediction; to bless. (T. ಪರಚು, ಪರ್ಟ್ಟು, to praise). ಪರಸುತ್ತ ಬನ್ದಂ (Śmd. 280). See Čpr. 3, 45. 71; 5, 116; 6, 91; 9, 27; Abh. P. 9, after 15; Bp. 1, 34; 4, 43; 32, 12; 46, 8. 12; J. 2, 14. 45; 10, 54; 11, 1; 20, 22; 28, 25; 30, 25; 31, 31; 34, 37.

ಪರಸು parasu. Tbh. of ಪರಶು (Śmd. 335). 2, = ಪರುಸ 1, the philosopher's stone (Tu.). ಪರಸು ಸಿಕ್ಕಿದರೂ ನಿರಸವಿದ್ದವಗೆ ಸಲ್ಲದು (Prv.).

ಪರಸೆ parasĕ. = ಪರಿಶೆ, ಪರಿಷೆ, ಪರಿಸೆ. Tbh. of ಪರಿಷದ್. People assembled at the festival of an idol (My.; Tĕ. ಪರಸೆ, ಪರುಸೆ; M. ಪರಿಶ). ಪರಸೇ ಯಜಮಾನನೆನ್ದು, ಪರರ ಹೇಸಿಗೆ ತೆಗಸಿದ ಹಾಗೆ.— ಹತ್ತರ ಕೂಡ ಹನ್ನೊನ್ದು, ಪರಸೇ ಕೂಡ ಗೋವಿನ್ದ (Prvs.). See Prv. s. ಪರುಷ.

ಪರಸ್ತ್ರೀ para-strî. = ಪರವನಿತೆ. (My.). Also ಪರಸ್ತ್ರೀಯಳು. ಪರಸ್ತ್ರೀಯಳ ಮಗನು (ಪಾರಸ್ತ್ರೈಣೇಯ G.).

ಪರಸ್ತ್ರೀಗಮನ parastrî-gamana. Approaching the wife of another, adultery (My.).

ಪರಸ್ಥಳ para-sthala. A foreign, strange place, not one's own residence (My.; B. 4, 155).

ಪರಸ್ಥಾನ para-sthâna. Removing the baggage for a journey, on an auspicious day, to another house, when it is not convenient to start immediately one's self (My.; Tĕ.).

ಪರಸ್ಪರ paras-para. Another-another: *one another, each other, mutual; with one another, from each other, against one another, to one after another, one after the other, to one another, mutually, reciprocally.* 2, one of the vâstavas (Kâvy. III, 3, B, 3. 54-56). ಪರಸ್ಪರಂ, *mutually.*

ಪರಸ್ಪರಬನ್ಧನ paraspara-bandhana. Mutual holding fast, clasping or embracing (ಕಲ್ಕ, ಒಬ್ಬರನೊಬ್ಬರು ಕಟ್ಟುವುದು Nn. 105).

ಪರಸ್ಪರಾಸಂಗತಕ paraspara-âsaṅgataka. Strongly attached to one another. 2, one of the atiśayas (Kâvy. III, 3, B, 121. 140 seq.).

ಪರಸ್ಪರೋಪಕಾರ paraspara-upakâra. Mutual assistance or benefit (My.).

ಪರಸ್ಮೈಪದ parasmai-pada. Word to or for another: the form of the word that relates to another; the active or transitive verb. (My.).

ಪರಸ್ವ para-sva. Another's property.

ಪರಸ್ವಹರಣ parasva-haraṇa *Seizing another's property.*

ಪರಸ್ವಾಧೀನ para-svâdhîna. = ಪರಾಧೀನ. (Mhr.; My.).

ಪರಸ್ವಾಪಹರಣ parasva-apaharaṇa. = ಪರಸ್ವಹರಣ. (My.).

ಪರಹ para-ha. (ಪರಹನ್). Killing others or enemies. (R.).

ಪರಹತ್ತ para-hatta. Tbh. of ಪರಹಸ್ತ. (Čpr. 8, 82).

ಪರಹಸ್ತ para-hasta. Another's hand (B. 4, 77).

ಪರಹಿಂಸೆ para-hiṁsĕ. Injuring others (My.).

ಪರಹಿತ para-hita. Friendly to others, benevolent (Śmd. 129). 2, benevolence; the welfare of another (My.; B. 5, 210). ಪರಹಿತ ಮಾಡಿ, ತನ್ನ ಹಿತ ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಣ್ಡ (Prv.).

Digitized by Google

ಪರಹಿತಂ para-hitam. The metrical foot ◡ ◡ ◡—(Č h.).

ಪರಹೇದವ parahêda-ava. = ಪಹರೇದವ. (ವಿಶಾಯು,ಕಾವಲುದವ G.).

ಪರಳ್ paral. Vulgar form of ಪರಲ್ (Šmd. 41). See ಕಂಕಳವರಳ್; Abh. P. 7, 27.

ಪರಳಿಗ paraliga. = ಹರಳಿಗ. A gallant, a paramour, a whoremonger (ಪಾಣ್ಬ Čt. I, 43; II, 24; ಸಿ ತಗ, ಜೋಡ, ಪಾಣ್ಬ, ಜಾರ Šs.; *cf.* ಪಡು 3?).

ಪರಳು paralu. = ಪರಲ್, etc. — ಪರಳುಗಾಯಿ. -ಕಾಯಿ. Stone-fruit: a still hard, unripe fruit (ಮಿಡಿ Bhn. 58).

ಪರಾ parâ. Away, off; to, towards; over, on; back; inverted order; aside.

ಪರಾಕ parâka. Distance. See ಪರಮ್-.

ಪರಾಕು parâku. 1. Attention! take heed! listen! (My.; Tĕ.; J. 30, 46).

ಪರಾಕು parâku. 2. = ಪರಾಂಚ್. Carelessness, forgetfulness (My.; Tĕ.), inattentiveness (My.; T.).

ಪರಾಕ್ರಮ parâ-krama. Marching forth; advancing against, attacking. 2, *heroism, prowess, valour, courage, power, strength* (ಪನ್ನತಿಕೆ Čt. I, 70. 100; Kk. 77; ರಯ್ಯ Čt. I, 92; ಪನ್ನತಿಕೆ, ಅಣ್ಮು Kk. 41, Šm. 38; ಸತ್ವಗುಣ Nn. 67; ಮಿಡುಕು Bhn. 3). 2, *exertion;* endeavour, effort, enterprise.

ಪರಾಕ್ರಮಪ್ರಥಿತ parâkrama-prathita. A man famous for his power or valour (ಬಲ್ಲಿಯ್ಯ Čt. II, 52).

ಪರಾಕ್ರಮಶಾಲಿ parâkrama-šâli. Endowed with prowess, etc. (My.).

ಪರಾಕ್ರಮಿ parâkrami. Powerful, displaying strength or courage, valorous, etc. (Šmd. 251; J. 2, 28; My.; B. 5, 51).

ಪರಾಖ್ಯಾನ para-âkhyâna. Another's story: a kind of upamĕ (Kâvy. III, 3, B, 61. 96 seq.).

ಪರಾಗ parâga. *The pollen or farina of a flower* (ಮಲರ್ವುಡಿ Šm. 23; ರಜ Mr. 108). 2, *dust, powder* (ರೇಣು, ಧೂಳು Nn. 113). 3, the nectar or honey of flowers (ಮಧು, ಹೂವಿನ ಬಣ್ಣು Nn. 13, instead of ಹೂವಿನ ಬಣ್ಣು o. rs. ಪುಷ್ಪರಜ and ಪರಿಮಳ; ಉದ್ಗಮಸಾರ, ಪುಷ್ಪರಸ 113, o. r. ಪುಷ್ಪದ ಮಕರನ್ದ; ಬಣ್ಣು Šm. 23. 93). 4, fragrant powder used after bathing. 5, tawny or red colour (ಕೆಮ್ಪು, ಅರುಣ Nn. 113). 6, gold (ಕನಕ, ಚಿನ್ನ 113; ರಜತ Mr. 476). 7, an eclipse of the sun or moon.

ಪರಾಂಗನೆ para-anganĕ. = ಪರವನಿತೆ. See s. ಪುಸಿ 2.

ಪರಾಙ್ಮುಖ parâṅč-mukha. *Having the face turned away or averted, turning the back upon, averted, turned away* (ತಿರಿಗಿದವ್ಧ G.); taking to flight, retreating. See ಪೆಡಮುಗುಟ್, ಮರಲ್, ಮುಲರ್; Bp. 60, 51. 2, averse from; disinclined towards, not caring about, regardless of.

ಪರಾಙ್ಮುಖತೆ parâṅč-mukhatĕ. Turning away or averting the face; disinclination, repugnance, dislike, aversion, disgust (Sk.).

ಪರಾಙ್ಮುಖೀಕರಣ parâṅmukhî-karaṇa. Turning away or averting the face; turning the back upon, retreating. See ಮುಗುಟ್ಟು, ಮರಲ್ಚು.

ಪರಾಚೀನ parâčîna. *Turned away, turned in an opposite direction, averted;* having the hind part before (ವಿಪರೀತ, ಹಿನ್ದು ಮುನ್ದು Mr. 437).

ಪರಾಜಯ parâ-jaya. Conquest, victory. 2, *defeat.* 3, loss, losing (at play, etc.). See ಸೋಲ್. — ಪರಾಜಯ ಪಡು. To be defeated (B. 4, 216).

ಪರಾಜಿತ parâ-jita. *Defeated, overcome;* condemned by law.

ಪರಾಂಚ್ parâṅč. ಪರಾಕ್. = ಪರಾಕು 2. Turned away, averted; turning the back upon; departing or retiring from; distant; (not caring about).

ಪರಾತ parâta. = ಪರಾತು. A circular and edged dish (My.; B. 4, 55; Mhr.). See Prv. s. ಪರಾತ.

ಪರಾತು parâtu. = ಪರಾತ. (My.; B. 4, 141).

ಪರಾತ್ಪರ parât-para. Higher than the highest, of the greatest excellence, superior to the best (ಶ್ರೇಷ್ಠಕ್ಕೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ G.; My.; Bp. 2, 17; 51, 80).

ಪರಾಧಿ parâdhi. Hunting, the chase. (R.).

ಪರಾಧೀನ para-âdhîna. *Depending on another, dependant, subject, subservient.* ಪರಾಧೀನನಾದರೆ ಸರಜನ್ಮ ಹೋದಿತ್ತು (Prv.). 2, alienation, transfer, as of property (My.).

ಪರಾಧೀನತನ parâdhînatana. Dependence upon another, subjection (Čb. 10).

ಪರಾಧೀನತೆ parâdhînatĕ. = ಪರಾಧೀನತನ. (Sk.; My.).

ಪರಾನ್ನ para-anna. The food of another, food supplied by or belonging to another. ಪರಾನ್ನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಪ್ರಾಣಕಳೆಟ ಬನ್ದು (Prv.). 2, *eating the food of another, sponging* (ಪರೈಷಿತ, ಪರಪಿಣ್ಡಿ, ಹೆಱರ್ ಅರಿಕ್ಕಿದುದ ತಿಮ್ಬುವಂ Mr. 231).

ಪರಾಪರ para-apara. Remote and proximate, best and worst, etc. 2, = ಪರಾತ್ಪರ (T., My.; Bp. 18, 79).

ಪರಾಭವ parâ-bhava. Passing away, vanishing, disappearance, dissolution. 2, *defeat, overthrow, humiliation.* 3, the fortieth year in the cycle of sixty (Mr. after 540; My.). 4, contempt, disrespect; reproach (ನಿರಾಕಾರ, etc., ಜರಿಹಂ Mr. 428).

ಪರಾಭವಿಸು parâbhavisu. To defeat, to overthrow (Šiv. 4, after 99).

ಪರಾಭೂತ parâ-bhûta. *Defeated, overcome;* degraded, treated with contempt.

ಪರಾಭೂತಿ parâ-bhûti. Defeat, humiliation. — ಪರಾಭೂತಿವೆಟ್. -ಪೆಟ್. To be defeated (Šiv. 4, 95).

ಪರಾಮರಿಕೆ parâmarikĕ. = ಪರಾಮ್ಬರಿಕೆ. (Tbh. of ಪರಾಮರ್ಶೆ). = ಪರಾಮರ್ಶ, q. v. (My.; Tĕ., T.; G. 373; B. 2, 39; 3, 128).

ಪರಾಮರಿಸು parâmarisu. = ಪರಾಮ್ಬರಿಸು, ಪರಾಮ್ಮರಿಸು. Tbh. of ಪರಾಮರ್ಶಿಸು, q. v. (My.; B. 4, 142).

ಪರಾಮರ್ಶ parâ-marša. = ಪರಾಮರ್ಶೆ. Seizing, dragging, pulling; injuring, assault. 2, remembering, recollection; reflection, consideration, thought; discrimination, judgment (Sk.). 3, kindly inquiring into and relieving the wants, etc. of the poor, sick, etc.; inquiring into the health and welfare of friends (Mhr.; My.; B. 5, 95). — ಪರಾಮರ್ಶ ಮಾಡು. = ಪರಾಮರ್ಶಿಸು. (ಉಪಚರಿಸು G.).

ಪರಾಮರ್ಶಿಸು parâ-maršisu. = ಪರಾಮರಿಸು, ಪರಾಮ್ಬರಿಸು, ಪರಾಮ್ಮರಿಸು. To treat or attend kindly, to tend or take care of, to console;—to investigate, to examine, to inquire, to be considerate (My.; G. 315); to discriminate; to draw conclusions.

ಪರಾಮರ್ಶೆ parâ-maršĕ. = ಪರಾಮರ್ಶ. (ಸ್ಮರಣ Šmd. 202 Cm.; My.).

ಪರಾಮೋಷಿ parâmôshi. An unintentional fault or mistake (H. ಫರಾಮೋಷಿ; My.).

Digitized by Google

ಪರಾಮ್ಬರಿಕೆ **parâmbarikĕ.** = ಪರಾಮರಿಕೆ. (My.).

ಪರಾಮ್ಬರಿಸು **parâmbarisu.** = ಪರಾಮರಿಸು. (My.).

ಪರಾಮ್ಮರಿಸು **parâmmarisu.** = ಪರಾಮರಿಸು. (My.). ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಣ್ಡರೂ ಪರಾಮ್ಮರಿಸಿ ನೋಡಬೇಕು (Prv.). See Prv. s. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ.

ಪರಾಯ **parâ-aya.** = ಪರಾಯಣ. See ಸಂ-.

ಪರಾಯಣ **parâ-ayana** (or para-ayana). Going away; going towards; etc. 2, principal, being the chief or final end or aim. 3, *making anything one's chief object, wholly devoted to, zealously engaged in, intent on.* 4, principal object or aim. See Bp. 25, 16; 55, 24; 57, 21.

ಪರಾಯತ್ತ **para-âyatta.** *Dependant upon another, subject to another, subservient.*

ಪರಾಯಿ **parâyi.** Other, foreign; strange, new (My.; Mhr., H. ಪರಾವಾ).

ಪರಾರಿ **parâri.** *The year before last.*

ಪರಾರ್ಥ **para-artha.** The profit or interest of another. (My.).

ಪರಾರ್ಥೈಕವೃತ್ತ **parârtha-êka-vṛitta.** Working only for the interest of others (Čpr. 8, 3).

ಪರಾರ್ಧ **para-ardha.** The ulterior part, the other part. 2, a hundred thousand billions, or a lac of lacs or crores, or half the term of Brahmâ's life. 3, = ಪರಾರ್ಧ್ಯ.

ಪರಾರ್ಧ್ಯ **para-ardhya.** Most remote; *highest in rank, most excellent.*

ಪರಾವೃತ್ತ **parâ-vṛitta.** Turned back, returned, retreated; turned round, revolved; *rolling one's self.*

ಪರಾಶರ **parâ-śara.** N. of the father of Vyâsa (Sk.; J. 33, 39); N. of the author of a smṛiti or law-book (Sk.; My.); Vyâsa (ವೈಶಮ್ಪಾಯನ, ಸತ್ಯವತೀಜ, ವ್ಯಾಸ Mr. 257, sic! one MS. ಪಾರಾಶರ).

ಪರಾಶರಸುತ **parâśara-suta.** Vyâsa (J. 5, 70).

ಪರಾಶರಿ **parâ-śari.** An ascetic (ತಪಸ್ವಿ Mr. 256); a wandering mendicant.

ಪರಾಶ್ರಯ **para-âśraya.** Dependence, or reliance, upon another (My.).

ಪರಾಶ್ರಿತ **para-âśrita.** Having taken recourse to another, relying upon another; dependant, subject. (My.).

ಪರಾಸನ **parâ-asana.** *Killing, slaughter.*

ಪರಾಸು **parâ-asu.** *Dying; lifeless, dead.*

ಪರಾಸ್ಕನ್ದಿ **para-âskandi.** Assailing another: *a robber, a thief.*

ಪರಾಹ್ಣ **para-ahna.** The afternoon. (My.).

ಪರಾಳ **parâḷa.** = ಪಲಹಾರ, etc. (Mhr. ಫರಾಳ; ತಮ್ಬುಲ G.).

ಪರಿ pari. 1. = ಅರಿ 5, ಹರಿ 1. (To move); to run; to flow (ಧಾವನ Šmd. Dh.); to proceed, to advance in a satisfactory manner, as work, etc.; to go away, to disappear, as trouble; to be discharged, as a debt. P. ps. ಪರದು, ಪರಿದು. ಅರೆಗಾವುದಮುಂ ಪರಿದಂ (Šmd. 157). ಗದಿಗದಿಪನೆ ಗುಡುಗುಡುವೆನುತುಂ ಪರಿವ ಪೈನ್ನರ್ ಸೊಗಯಿಸುಗುಂ (65). ಆನೆಯ ಮೇಲೆಯುಮ್ ಆಳ ಮೇಲೆಯುಂ ಕುದುರೆಯ ಮೇಲೆಯುಂ ಪರಿದುದು ಒನ್ದೆ ಗಜಂ ಭುವನೈಕರಾಮನಾ (146). ಬೆಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲೊಳ್ ಹುಟ್ಟಿದ ಪರಿವ ತೊರೆ (ನಿರ್ಝರ Hlâ.). ಪರಿದವು ಅರುಣಾಮ್ಬುಗಳ್ (J. 22, 11). See Čpr. 1, after 101; 1, 112; Abh. P. 13, 64. 66. 74; Bp. 32, 28. 32. 38; 50, 40; 61, 22; Č. Bp. 11, 4; Rév. 5, 122; 6, 10; 6, after 11 (several times); 13, 90; 13, after 96; J. 3, 2. 8. 21; 25, 3; 28, 44; ಉರಿವರಿ, ಪೊನ್ನರಿ, ಬೀದಿವರಿ, ಮುನ್ದುವರಿ, ಮುಮ್ಬರಿ, ಮೇಲ್ವರಿ, ಎಸಟಮ್ಬರಿ, ಸಯ್ವರಿ. — ಪರದಾಟ. -ಆಟ. Running about (My.). See Prv. s. ಫಲ. — ಪರಿದಯ್ದು. -ಅಯ್ದು. To go running or with celerity (Bp. 32, 58). — ಪರಿದಾಟ. = ಪರದಾಟ. (My.). — ಪರಿದಾಡು. -ಆಡು. = ಹರಿದಾಡು. To move about, to run about (Bp. 3, 40; Šév. 5, 15).

ಪರಿ pari. 2. = ಹರಿ 2. P. p. of ಪರಿ 1, in ಪರಿ ಪರಿದು (Bp. 3, 40; J. 3, 9). — ಪರಿ ತರ್. (*i. e.* ಪರಿದು ತರ್). = ಹರಿ ತರ್. To come running or with celerity, to hasten (Tĕ. ಪರತೆಂಚು). See Čpr. 7, 79; 8, after 101; Abh. P. 14, 159; Grj. 3, 94; Bp. 2, 16; 16, 23; 22, 13; 27, 17; 32, 41; 46, 21; 60, 31; Rév. 5, 26; 6, after 11; J. 28, 59. — ಪರಿವರಿ. -ವರಿ. (Grj. 5, 7).

ಪರಿ pari. 3. = (ಪಱ್4), ಹರಿ 3. Moving, running (Bp. 32, 26; see ಅಸಗವರಿ, ಬೀದಿವರಿ 2; T.: haste, swiftness); pacing (see ನಿಡುವರಿ); flowing, streaming; stream, current (Rév. 6, after 24; see ನೀರುವರಿ); a channel; a run or course, as a measure of distance. 2, a course: a way, a manner, a kind (ಭಂಗಿ, ವ್ಯಾಕೂತಿ Hlâ., MS. ವ್ಯಾಕೃತಿ; ರೀತಿ Nr.; Čpr. 3, 47; 8, 72; My.; T., M.; Mhr. ಪರೀ). ಮತ್ತೊನ್ದು ಪರಿ (ಪಕ್ಷಾನ್ತರ Nr.). — ಪರಿಕಾಲ್. A running channel or brook (V. 4, 4; 10, 2). — ಪರಿಗಿಡು. -ಕಿಡು. A current to be impaired; to be impaired in one's current (Abh. P. 7, 86). — ಪರಿದಿಟ್ಟಿ. A roving look or eye (Rév. 1, after 135). — ಪರಿ ಪಡಿ. Running condition: fate (Abh. P. 6, 128). — ಪರಿ ಪರಿ. rep. Various ways or manners (Bp. 6, 27; 12, 45; 26, 44; 28, 57; 39, 30; 45, 42; 61, 25; Bh. 1, 8, 69). — ಪರಿಮುಱ್. = ಪಱ್ಮುಱ್, q. v. (Čpr. 6, 49; 7, 34; Abh. P. 9, 80). — ಪರಿಮುತ್ತ. A rush and falling upon: plundering, robbing (ಕವರ್ದುದು, ಇಟ್ಟುದು, ಸುಲಿವುದು, ಸೆಳೆವುದು Šm. 63; ಸೆಳೆವುದು Kk. 71). — ಪರಿಯಿಡು. -ಇಡು. To run (Abh. P. 10, 162; Rév. 13, 91). — ಪರಿವಡೆ. -ಪಡೆ. To become mannerly, to grow becoming or fit (ಒಪ್ಪ Šm. 62; Kk. 65). ಪರಿವಡದಿರೆ ಕರ್ಣಾಟಕಸರಸಕವೀನ್ದ್ರರ್ಕಳ್ ಒಳ್ಳಿತಾದುದೆನಲ್ ಚಿತ್ತರಿಸಿದನ್ ಅಭಿಧಾನಮುಂ ಬೊಮ್ಮರಸಂ (Čt. II, 122). See Grj. 2, after 106; Bp. 26, 68; 32, 29; 51, 66. — ಪರಿವಿಡಿ. -ಪಿಡಿ. Course-seizing: regular course or succession, row, order, method, etc. (ಪರಿಪಾಟಿ, ಅನುಪೂರ್ವ, ಪರ್ಯಾಯ, etc. Hlâ., Mr. 441; ತಱುವಾಯ್ Šmd. 9 Cm.; ತಱುವಾಯು, ತರ, ಕ್ರಮ Šm. 53; ತಗಹು, ಪಂಕ್ತಿ 105; Tĕ. ಪರುಪಡಿ). See Šmd. 112. 255. 269; Grj. 2, after 106; Bp. 14, 3; Č. Bp. 5, 5; Râm. 1, 13, 4; Râghč. 17, 54; Bh. 1, 7, 41. — ಪರಿವಿಡಿಗೆಯ್. To form a regular course, row, etc. (Čpr. 1, after 101; 8, 71). — ಪರಿವೆಟ್. -ಪೆಟ್. = ಪರಿವಡೆ. (Čpr. 4, 64).

ಪರಿ pari. 4. = ಪರೆ 1 (occasionally in MSS. and prints).

ಪರಿ pari. 5. = ಪೊರೆ 5, etc. A spider's web (B. 4, 113).

ಪರಿ **pari.** (ಪರೀ). Round, around, about, round about; further, in addition to; against, opposite to, towards, to; beyond, more than; from; after, successively, severally; outside of, except, with exception of; on account of, for the sake of; according to, in accordance with; much, excessively. 2, ornament, decoration, embellishment (*cf.* ಪಱ್ 5 & 6). — ಪರಿಪಾಡು. Fully equal (Râm. 6, 9, 20).

Digitized by Google

ಪರಿಃಕೃತ pari-ḥ-krita. = ಪರಿಷ್ಕೃತ. (Čpr. 5, after 2). Feminine ಪರಿಃಕೃತೆ (3, after 50).

ಪರಿಕರ pari-kara. (= ಪರಕರ). Surrounding: *attendants, dependants, retinue, train, followers;* a follower, etc. (Grj. 7, 61; Bp. 57, 51). 2, preparation. ರಚನೆಯ ಪರಿಕರ (ರಂಜನೆ Čt. I, 63). 3, *a cloth worn round the loins; a girth.* 4, beginning, commencement; effort. 5, a multitude, a crowd. 6, apparatus, articles, as the vessels, flowers, perfumes, etc. used at pûjâ (My.; Abh. P. 16, 52).

ಪರಿಕರ್ಮ pari-karma. A servant. 2, attending on, worship, adoration. 3, *personal decoration, dressing, painting, or perfuming the body;* cleansing, purifying.

ಪರಿಕಲಿಸು parikalisu. (= a ಪರಿಕರಿಸು). To become plentiful or excessive; to surround, to inclose, to extend over (Rsv. 7, after 17; V. 3, 5; Ssv. 2, after 2 & 42).

ಪರಿಕಲ್ಪಿತ pari-kalpita. Settled, decided, fixed. (J. 5, 62).

ಪರಿಕಾಂಕ್ಷಿತ pari-kânkshita. Much desired (My.). 2, a devotee (Sk.).

ಪರಿಕಾಂಕ್ಷೆ pari-kânkshĕ. Great desire (My.).

ಪರಿಕಾರ pari-kâra. Attendants, retinue (ಪರಿವಾರ, ಪರಿಷ್ಪಂದ, ಪರಿಗ್ರಹ Mr. 202; Čpr. 8, 33). 2, preparation: seasoning food with salt, pepper, etc.; condiment, spice or seasoning (ಉಪಸ್ಕರ, etc., ಊಟದ ಪರಿಕಾರ Hlâ.; My.).

ಪರಿಕಾಱ pari3-kâṟa. = ಹರಿಕಾಱ, q. v. (Abh. P. 4, 118; Mhr., Persian ಹರಕಾರ, a courier). ಪರಿಕಾಱರೊಳ್ ಈತಂ ಕಾಲ್ಬಲ್ಲಿದಂ (Smd. 163).

ಪರಿಕಿಸು parikisu. Tbh. of ಪರೀಕ್ಷಿಸು. (ವಿಚಾರಿಸು Smd. 20. 297 Cm.; Čh. v. 38; Čpr. 1, 42; 3, 23; Bp. 3, 64; 22, 64; 31, 6; Mr. 434).

ಪರಿಕೀರ್ಣ pari-kîrṇa. Scattered or strewn about; spread, diffused; crowded, full (ಪ್ರಪೂರ್ಣ, ಭರಿತ, etc., ಸನ್ದಣಿ Mr. 431). See ಸೂಸು.

ಪರಿಕೂಟ pari-kûṭa. *An embankment at the gate of a city or fort;* a large gate (ಹಸ್ತಿನಖ, ಪೆರ್ಬಾಗಿಲ್ Mr. 191).

ಪರಿಕೆ parikĕ. 1. = ಪರಕೆ 2, etc. (My.).

ಪರಿಕೆ parikĕ. 2. Running; or: speaking (*cf.* ಪರಿಸು 2). See ಕನವರಿಕೆ.

ಪರಿಕೆ parikĕ. 1. Tbh. of ಪರೀಕ್ಷೆ (Smd. 346).

ಪರಿಕೆ parikĕ. 2. Tbh. of ಪರಿಖೆ (Smd. 338); a sort of lake or pond (ದೀರ್ಘಿಕೆ Mr. 418).

ಪರಿಕ್ರಮ pari-krama. *Walking round or about,* walking for pleasure, etc.

ಪರಿಕ್ರಿಯೆ pari-kriyĕ. *Surrounding, encompassing, inclosing.*

ಪರಿಕ್ಷಿತ pari-kshit. = ಪರೀಕ್ಷಿತ್. N. of several kings. (My.).

ಪರಿಕ್ಷಿಪ್ತ pari-kshipta. Thrown about, scattered. 2, *surrounded.*

ಪರಿಕ್ಷುಬ್ಧ pari-kshubdha. Greatly agitated, stirred up, etc. (Rsv. 6, 47).

ಪರಿಕ್ಷೆ parikshĕ. Tbh. of ಪರೀಕ್ಷೆ. (My., Tĕ.).

ಪರಿಖಚಿತ pari-khačita. = ಖಚಿತ. (Čpr. 3, 17; Rsv. 14, after 106).

ಪರಿಖೆ pari-khĕ. = ಪರಿಕೆ 2. A dug-round: *a moat, a ditch* (ಗಾಡಿಗೆ Ss.).

ಪರಿಖ್ಯಾತಿ pari-khyâti. Reputation, fame, celebrity (My.).

ಪರಿಗಣನ pari-gaṇana. Complete or accurate enumeration, accurate calculation. (My.). 2, deliberate consideration (My.).

ಪರಿಗಣಿತ pari-gaṇita. Enumerated, calculated, reckoned. (My.). 2, deliberately considered (My.).

ಪರಿಗಣಿಸು pari-gaṇisu. To calculate; to consider deliberately (My.).

ಪರಿಗತ pari-gata. Gone round; spread on all sides, spread, diffused, extended (Smd. 98; Čpr. 2, 81; 4, after 18); filled with, possessed of; obtained; entered upon, having anything as one's object (ಅಯ್ದಲ್ಪಟ್ಟ 395 Cm.); known, uderstood; walking to (Râm. 3, 2, 19).

ಪರಿಗಲಿತ pari-galita. Tumbled down; sunk; flowing, fluid; melted. (Rsv. 14, after 106).

ಪರಿಗೆ parigĕ. 1. (ಪಱಿಗೆ). Roughness, the state of being unsmooth (ಕರ್ಕಶ Čt. I, 86; *cf.* ಪರ್ಪರಿಕೆ, etc.). — ಪರಿಗೆಮುಳ್ಳು. A thorny shrub, Zizyphus oenoplia Mill. (Z., as ಪರಿಗಿ-).

ಪರಿಗೆ parigĕ. 2. = ಪರಕೆ 2, etc. See ಕಸಬರಿಗೆ.

ಪರಿಗೆ parigĕ. = ಅರಿಗೆ, ಅಲಿಗೆ, ಪಲಗೆ, ಪಲಿಗೆ, ಹರಿಗೆ, ಹಲಗೆ, ಹಲಿಗೆ. Tbh. of ಫಲಕ. A shield (ಅಡ್ಡಣ Čt. I, 11; T. ಪರಿಚೈ; M. ಪರಿಚ, ಪರಿಶ). See ತಲೆವರಿಗೆ, ಪಚ್ಚೆವರಿಗೆ, ಮೊಗವರಿಗೆ, ಮೋಹರ-.

ಪರಿಗ್ರಹ pari-graha. Laying hold of, seizing, grasping; surrounding; embracing, spanning. 2, taking; accepting, receiving, acceptance; anything received, a gift (ದಾನ, ದಾನವ ಕೊಮ್ಬುದು Nn. 166); taking possession of, obtaining. 3, *possession, property.* 4, *taking a wife, marrying.* 5, honouring, favouring; grace, favour, patronage (ಪಕ್ಷ Mr. 497). 6, *a wife.* 7, *adherents, attendants, retinue.* 8, the rear or reserve of an army (ಸೇನೆ, ಸೇನೆಯ ಭೇದ Nn. 166). 9, *root, origin.* 10, a fan (ವ್ಯಜನ, ಬೀಸಣಿಗೆ 166). 11, a curse, an imprecation, *an oath;* etc. (ತನ್ತು, ಬಲುತನ್ತು Mr. 530; see ಬಯ್ಗುಳ್). 12, an eclipse of the sun.

ಪರಿಗ್ರಹಣ pari-grahaṇa. = ಪರಿಗ್ರಹ 1 & 2.

ಪರಿಗ್ರಹಿಸು pari-grahisu. To lay hold of, to take, to receive, to accept (Mr. 539; J. 18, 7. 8).

ಪರಿಘ pari-gha. *A bolt or bar for locking a door* (ಅಗುಳಿ, ಅಗುಳು Mr. 199; see ಲಾವಣಿಗೆ). 2, *an iron club, a bludgeon armed with iron.* 3, *beating, killing, injuring;* a blow.

ಪರಿಘಾತ pari-ghâta. *Beating, killing;* removing. 2, = ಪರಿಘ No. 2.

ಪರಿಘಾತನ pari-ghâtana. *A bludgeon armed with iron* (ಪರಿಘ, ಪಿಲ್ಲಣಿಗೆ Mr. 298). 2, = ಪರಿಘಾತ No. 1. 3, = ಪರಿಘ No. 1 (see ಲಾವಣಿಗೆ).

ಪರಿಚಯ pari-čaya. *Acquaintance, intimacy* (ಸಂಸ್ತವ, ಮೊಗವರ್ಚೆ Mr. 454; B. 4, 34).

ಪರಿಚರ pari-čara. Roaming about. 2, *an attendant;* a guard, *a body-guard.*

ಪರಿಚರಣ pari-čaraṇa. Attendance, homage, service (Bp. 22, 4; 34, 1; 35, 1; 39, 68; 47, 3; 57, 31). 2, an attendant, a servant.

ಪರಿಚರಣತೆ pari-čaraṇatĕ. Service, etc. (Bp. 39, 8).

ಪರಿಚರಿಯ pari-čariya. ಪರಿಚರಿಯೆ. Tbh. of ಪರಿಚರ್ಯೆ. (ಸೇವೆ Mr. 27; Bp. 4, 47; 22, 25; 39, 7; 48, 24; My.). See ಅಱ-.

ಪರಿಚರ್ಯ pari-čarya. = ಪರಿಚರ್ಯೆ. See ಅಱ-; J. 10, 24.

Digitized by Google

ಪರಿಚರ್ಯೆ pari-čaryĕ. *Waiting upon, attendance, service;* devotion, worship.

ಪರಿಚಾಯ್ಯ pari-čâyya. *A sacrificial fire heaped or arranged in a circle.*

ಪರಿಚಾರ pari-čâra. Attendance, service (Bp. 34, 7). 2, an attendant, a servant.

ಪರಿಚಾರಕ pari-čâraka. *An attendant, a servant.* See ಅಸ್ತು ಶಾಯ್ತ.

ಪರಿಚಾರಿಕೆ pari-čârikĕ. A female servant. (Čpr. 3, after 50; 6, after 80). 2, attendance; service (My.).

ಪರಿಚಿತ pari-čita. 1. Heaped, accumulated, filled with. (Čpr. 6, 2; J. 2, 13).

ಪರಿಚಿತ pari-čita. 2. Known, acquainted or familiar with. (J. 19, 11; My.).

ಪರಿಚಿತಿ pari-čiti. = ಪರಿಚಯ. (Sk.; My.).

ಪರಿಚುಮ್ಬಿಸು pari-čumbisu. To kiss heartily, to cover with kisses; to touch (Bh. 3, 18, 40).

ಪರಿಚ್ಛದ pari-č-čhada. A cover; a garment. 2, surroundings: *domestic utensils or implements, goods and chattels, furniture,* etc. (see ಪರಿವರ್). 3, *retinue, train, attendants.*

ಪರಿಚ್ಛನ್ನ pari-č-čhanna. Covered, enveloped; clothed; concealed; surrounded with. (My.).

ಪರಿಚ್ಛಾದನೆ pari-č-čhâdanĕ. Covering, wrapping round; a cover, a cloth (My.).

ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನ pari-č-čhinna. Cut on both sides or off, cut through, divided, etc.; see ಅ-. 2, positively, absolutely, expressly (Mhr.; B. 4, 75).

ಪರಿಚ್ಛೇದ pari-č-čhêda. Cutting on both sides, clipping round, cutting through, cutting off, cutting to pieces; mutilating. 2, *limit, boundary;* moderation. 3, *the division of a book, a section or chapter.* 4, exact discrimination, decision; discernment, discretion. See ಪ್ರಾಣ-.

ಪರಿಚ್ಛೇದನ pari-č-čhêdana. = ಪರಿಚ್ಛೇದ. — ಪರಿಚ್ಛೇದನಂಗೆಯ್. -ಂ-. To cut to pieces, etc. (Abh. P. 9, after 144).

ಪರಿಚ್ಛೇದಿಸು pari-č-čhêdisu. To cut on both sides, etc. (Čpr. 4, after 59; 6, after 39; Abh. P. 4, after 41; 9, after 142 & 146).

ಪರಿಚ್ಯುತ pari-čyuta. Fallen from or down; deprived of, lost, etc. See ಕರ-.

ಪರಿಜನ pari-jana. *A surrounding company of people, attendants, servants, suit*; a servant. (Čpr. 4, 23; Bp. 46, 35; 54, 1).

ಪರಿಜು pariju. Manner (see ಪರಿ3); form, shape (ರೂಪು Čt. I, 69; ರೂಪ 100; ಆಕಾರ Kk. 32; ಪಾಂಗು, ಆಕಾರ Šm. 71; Čpr. 3, 59; Tĕ. ಪರಸು; T. ಪರಿಜು; M. ಪರಿಶು). See ಎಣ್ಪರಿಜು, ಗಣ್ಡಪರಿಜು, ಬಿಗುರ್ಪರಿಜು, ಮೂಗಿಸಪರಿಜು.

ಪರಿಟವ pariṭava. = ಪರುಟವ. (Bh. 1, 4, 16).

ಪರಿಣತ pari-ṇata. Bent or bowed down; changed or transformed (Kâvy. I, 2, 58); *ripened, matured, advanced in age;* proficient, well-skilled (ಪ್ರೌಢ Šmd. 249 Cm.). See ವಾರ್-. 2, *an elephant who gives a side-blow with his tusks* (ಅಡ್ಡಎಟಿಪಾನೆ Hlâ.).

ಪರಿಣತಿ pari-ṇati. Bending down, bowing; change, alteration, transmutation, (use or form, Šmd. 152. 153); ripeness, maturity, full growth, proficiency, perfection. See Čpr. 2, after 24; 2, 33; 4, after 18; Bp. 24, 89; Rsv. 13, after 82. — ಪರಿಣತಿದೋಱು. -ತೋಱು. To exhibit proficiency (Rsv. 13, 82).

ಪರಿಣತೆ pariṇatĕ. A proficient female. See ಕನ್ಯಾ-.

ಪರಿಣಮಿಸು pari-ṇamisu. To bend down, to bow (v. i., Bp. 9, 18; 15, 17; 21, 45; 44, 69; 47, 5; 53, 28). 2, to be changed or transformed into (Čpr. 4, after 18; My.); to get the form of (Šmd. 340); to appear in the form of, to become (Šmd. 153 Cm.; 270. 400). 3, to become ripe or mature, to ripen, to come to perfection, as virtue (My.). 4, to become old (Grj. 1, 62); to elapse, to come to its end, as age (My.).

ಪರಿಣಯ pari-ṇaya. Leading round, especially leading the bride round the sacred fire; *marrying, marriage.*

ಪರಿಣಯನ pari-ṇayana. = ಪರಿಣಯ. *Marrying, marriage.*

ಪರಿಣಾಮ pari-ṇâma. Bending down or aside. 2, *change, alteration, transformation* (Šmd. 177). 3, turning round about, spreading far: expansion, magnitude (ವಿಳಸು Hlâ.; ವಿಶಾಲತೆ, ಸುತ್ತು Mr. 456; *cf.* ಪರಿಣಾಹ). 4, change for the better: health, alleviation, ease, welfare (ಸುಖ Šm. 78; Bp. 25, 2; My.). 5, end, close, termination, last stage or state, conclusion. (Čpr. 3, 66. 75). 6, end, result, consequence (Sk., Mhr.; B. 3, 97). 7, happy conclusion, as of a work (Mhr.; My.). — ಪರಿಣಾಮ ನೆಟ್ಟಗೆ ಆಗು. Welfare, etc. to thrive (C.; B. 5, 187). 2, last stage or ruin to be sure to come (My.). — ಪರಿಣಾಮಗಾಣು. -ಕಾಣು. To experience or find ease (B. 4, 43).

ಪರಿಣಾಮಶೂಲೆ pariṇâma-šûlĕ. Pain resulting from the changes of the food in indigestion, violent and painful indigestion, flatulence with pain, colic. (My.).

ಪರಿಣಾಮಿ pari-ṇâmi. Changing into, being transformed into; altering, subject to alteration (Šmd. 260; Bp. 8, 12). — ಪರಿಣಾಮಿದೇವಯ್ಯ. N. (Bp. 59, 1).

ಪರಿಣಾಮಿಸು pari-ṇâmisu. To be changed, to change, to appear in different forms (Šmd. 115. 177). 2, to be healthy or at ease, to enjoy pleasure (Bp. 4, 61. 66; 43, 57); to thrive (B. 5, 14).

ಪರಿಣಾಯ pari-ṇâya. Leading round; *moving a piece at chess, draughts, etc.*

ಪರಿಣಾಹ pari-ṇâha. Binding round, encircling; compass, extent, *width, breadth;* circumference, periphery. *Cf.* ಪರಿಣಾಮ No. 3 and see Nr. s. ಅಗಲ.

ಪರಿಣೀತ pari-ṇîta. Led round; married (Čpr. 4, after 12); completed.

ಪರಿತ parita. Tbh. of ಪರೀತ. (Bp. 18, 45).

ಪರಿತಸ್ pari-tas. *All round, from all sides.*

ಪರಿತಾಪ pari-tâpa. Burning excessively; *glow, heat, fever; pain, anguish, affliction.*

ಪರಿತುಷ್ಟಿ pari-tushṭi. = ಪರಿತೋಷ. — ಪರಿತುಷ್ಟಿವಡೆ. -ಪಡೆ. To obtain complete satisfaction, etc. (Rsv. 4, after 14).

ಪರಿತೋಷ pari-tôsha. Complete satisfaction, gratification, pleasure, delight, glee. (J. 31, 79; My.).

ಪರಿತೋಷಿ pari-tôshi. Completely satisfied, delighted; taking great delight in (Bp. 7, 4).

ಪರಿತ್ಯಜನ pari-tyajana. Abandoning, leaving, resigning; giving away. (My.).

ಪರಿತ್ಯಜಿಸು pari-tyajisu. To abandon, etc. (My.).

Digitized by Google

ಪರಿತ್ಯಾಗ pari-tyâga. Abandoning, leaving, quitting, rejecting, resigning, letting go; giving away, liberality. (My.). See ಸೂಸು.

ಪರಿತ್ಯಾಗಿ pari-tyâgi. A person who abandons, leaves, etc. (Bp. 21, 3).

ಪರಿತ್ರಾಣ pari-trâṇa. Protecting, protection, preservation, defence; means of defence. 2, *self-defence.*

ಪರಿತ್ರಾಸ pari-trâsa. Much trembling, terror, fright. (Rŝv. 5, after 120).

ಪರಿದಲಿತ pari-dalita. Full-blown (Bh. 1, 5, 8).

ಪರಿದಾನ pari-dâna. *Barter, exchange.*

ಪರಿದೇವನ pari-dêvana. *Lamentation, wailing.*

ಪರಿಧಾನ pari-dhâna. Putting or wrapping round, putting on; a garment, clothes, vesture (ತಸ್ತ್ರ, ಹೊದಕೆ Nn. 75); *an under-garment.*

ಪರಿಧಾವಿ pari-dhâvi. = ಪರೀಧಾವಿ. Running about; the forty-sixth year of the cycle of sixty. (My.).

ಪರಿಧಿ pari-dhi. Surrounding, enclosing. 2, a fence, a wall, a rampart (ವೇಗ, ಕೋಟೆ Nn. 97; ಶಾಲ, ಕೋಟೆ 121). 3, *a halo or circle round the sun or moon* (ಪರಿವೇಷ 121). 4, the horizon. 5, a circle; the circumference of a circle. 6, the periphery of a wheel. 7, *pieces or branches of fresh wood laid round a sacrificial fire;* the point of a branch of a tree (ವೃಕ್ಷಶಾಖಾಗ್ರ Mr. 475); a tree (ಭೂಜ, ಮರ 121). 8, water (ಅಮ್ಬುಸ, ಉದಕ 121).

ಪರಿಧಿಸ್ಥ paridhi-stha. A number of sentinels posted in a circle; *a body-guard; an aide-de-camp.*

ಪರಿನರ್ತನ pari-nartana. Dancing about, dancing. — ಪರಿನರ್ತನಂಗೆಯ್. -ಂ-. To dance. ಪರಿನರ್ತನಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರೆ ನವಿಲು (Râghô. 17, 71).

ಪರಿನಿರ್ಮಿಸು pari-nirmisu. To make, to fabricate, to compose (ಮಾಡು Ŝmd. 232).

ಪರಿನಿರ್ವೃತಿ pari-nirvṛiti. Final liberation, môksha. (Čpr. 9, 20).

ಪರಿನಿಷ್ಕ್ರಮಣ pari-nishkramaṇa. = ನಿಷ್ಕ್ರಮಣ. (Čpr. 4, after 18).

ಪರಿನ್ಯಸ್ತ pari-nyasta. Stretched out, extended; placed upon (Bp. 39, 54).

ಪರಿಪಕ್ವ pari-pakva. Completely cooked or dressed; quite ripe, quite mature; highly cultivated or educated, very knowing. (Čpr. 6, after 55; Kâvy. II, 2, B, 45).

ಪರಿಪಠನ pari-paṭhana. Complete enumeration (Čpr. 4, 17).

ಪರಿಪಠಿತ pari-paṭhita. Detailed, described, mentioned (Rŝv. 14, after 106).

ಪರಿಪಣ pari-paṇa. *Capital, principal, stock.*

ಪರಿಪನ್ಥಂ pari-pantham. By the way; in the way. See ಪಾರಿಪನ್ಥಿಕ.

ಪರಿಪನ್ಥಿ pari-panthi. *An antagonist, an enemy.* (Čpr. 4, after 18).

ಪರಿಪಾಕ pari-pâka. Being completely cooked or dressed; perfect maturity, perfection; the fruit or result of actions; cleverness. (My.).

ಪರಿಪಾಟ pari-pâṭa. = ಪರಿಪಾಠ. (ರೂಢಿ G.).

ಪರಿಪಾಟಿ pari-pâṭi. = ಪರಿಪಾಡಿ, ಪರಿಪಾಟಿ. *Regular course, succession; order, method, proper arrangement.*

ಪರಿಪಾಠ pari-pâṭha. = ಪರಿಪಾಟಿ. Custom, practice; fashion, rule, way (Mhr.; B. 5, 274).

ಪರಿಪಾಣ್ಡುರ pari-pâṇḍura. Very white or pale (Čpr. 8, 77; 9, 6).

ಪರಿಪಾರ್ಶ್ವ pari-pârśva. Being at or by one's side. See ಪಾರಿಪಾರ್ಶ್ವಿಕ.

ಪರಿಪಾಲ pari-pâla. A guardian, a protector, a defender (Bp. 38, 67).

ಪರಿಪಾಲಕ pari-pâlaka. = ಪರಿಪಾಲ. See ಶಿಷ್ಟ-.

ಪರಿಪಾಲನೆ pari-pâlanĕ. Protecting, guarding, nourishing, sustaining, ruling (ಭೋಗ, ರಕ್ಷಿಸುವುದು Nn. 113).

ಪರಿಪಾಲಯ pari-pâlaya. Protect! guard! (My.).

ಪರಿಪಾಲಿಸು pari-pâlisu. To protect, to guard, to keep, to maintain, to govern (Ŝmd. 269; Čpr. 1, 89; Bp. 19, 4; 21, 31; 38, 77; 49, 13).

ಪರಿಪಾಳಿ pari-pâḷi. Tbh. of ಪರಿಪಾಟಿ. (Râm. 1, 13, 1).

ಪರಿಪೀಡನ pari-pîḍana. Pressing all round, squeezing; tormenting greatly, torturing (ಸಪತ್ರಾಕರಣ, ರೋಗರನು ಬಧ್ಧಿಸ Mr. 454).

ಪರಿಪುಷ್ಟ pari-pushṭa. Nourished, fostered, cherished, furthered; amply provided with, abounding in. (Kâvy. IV, 2, 54; Bp. 33, 3).

ಪರಿಪೂತ pari-pûta. Completely purified, pure (Bp. 37, 57; J. 34, 17).

ಪರಿಪೂರ pari-pûra. = ಪರಿಪೂರ್ಣ. (Bp. 38, 4).

ಪರಿಪೂರಿತ pari-pûrita. = ಪರಿಪೂರ್ಣ. (Bp. 11, 10; 43, 3).

ಪರಿಪೂರಿಸು pari-pûrisu. To fill completely (v. t., Čpr. 4, 67).

ಪರಿಪೂರ್ಣ pari-pûrṇa. Completely filled, quite full, entire, complete, perfect (Ŝmd. 12. 251; Čh. v. 1; Čpr. 7, 73; Bp. 40, 69; see ನೆಱತು).

ಪರಿಪೂರ್ಣತೆ pari-pûrṇatĕ. *Completion, completeness, entireness, fulness;* satiety, satisfaction.

ಪರಿಪೂರ್ಣತ್ವ pari-pûrṇatva. = ಪರಿಪೂರ್ಣತೆ. (G. 43. 321; My.).

ಪರಿಪೂರ್ತಿ pari-pûrti. = ಪರಿಪೂರ್ಣತೆ. (Bp. 36, 32; 44, 42; 47, 22; My.).

ಪರಿಪೇಲ pari-pêla. = ಪರಿಪೇಲವ.

ಪರಿಪೇಲವ pari-pêlava. Very small, fine or delicate. 2, *the fragrant grass Cyperus rotundus.*

ಪರಿಪೋಷಣ pari-pôshaṇa. Nourishing, cherishing, furthering, promoting. (Bp. 39, 2).

ಪರಿಪೋಷಿತ pari-pôshita. = ಪರಿಪುಷ್ಟ. (Bp. 60, 56).

ಪರಿಪ್ರಶ್ನ pari-praśna. *Question, interrogation, inquiry.*

ಪರಿಪ್ಲವ pari-plava. Swimming about; moving to and fro; running about; *vibrating, waving, trembling, shaking, unsteady, restless.* 2, oppression, tyranny.

ಪರಿಬವಣಿಗೆ pari-bavaṇigĕ. (Tbh. of ಪರಿಭ್ರಮಣ). Turning round, revolving (of wheels, Bh. 3, 6, 79).

ಪರಿಬಾಟಿ paribâṭi. Tbh. of ಪರಿಪಾಟಿ. (Bh. 2, 7, 21).

ಪರಿಬೋಧಿಸು pari-bôdhisu. To take notice or care of (Abh. P. 14, 143).

ಪರಿಭವ pari-bhava. Becoming *i. e.* passing round, paying no attention to: *disregard, disrespect, contempt, contumely, insult, offence, disgrace.*

ಪರಿಭವಿಸು pari-bhavisu. To disregard, to slight, to disrespect, to despise, to disgrace, etc. (Čpr. 3, 59; 8, 57;

Digitized by Google

Abh. P. 9, 44; Grj. 7, 66; Bp. 23, 22; 59, 51; Rśv. 5, 27; 6, after 11; J. 14, 5).

ಪರಿಭಾಗಿಸು pari-bhâgisu. To divide; to distinguish (Bp. 57, 69).

ಪರಿಭಾವ pari-bhâva. = ಪರಿಭವ. *Disregard, disrespect, etc.* See ಅಲೆ. 2, = ಪರಿಭಾವನ; see ಒಗೆ.

ಪರಿಭಾವನ pari-bhâvana. = ಪರಿಭಾವ No. 2. Thinking about, thought, reflection, idea, opinion, supposition, conjecture, meditation. See ಅಲಿಸು, ಗಿಬ್.

ಪರಿಭಾವಿತ pari-bhâvita. = ಪರಿಭೂತ. (Kâvy. II, 2, B, 44). 2, contained, included; pervaded. 3, conceived.

ಪರಿಭಾವಿಸು pari-bhâvisu. = ಪರಿಭವಿಸು (Rśv. 13, 11). 2, to think, to reflect, to meditate; to consider, to investigate, to mind, to pay attention to (ವಿಚಾರಿಸು Śmd. 44. 260 Cm.; Čpr. 3, 7. 74; 4, 21; Bp. 2, 8; 8, 26; 24, 85; 51, 27; Rśv. 6, 132; Si. 71).

ಪರಿಭಾಷಣ pari-bhâshaṇa. Speaking much; *admonition, expression of censure or contempt, reproof, abuse;* talking, conversing with.

ಪರಿಭಾಷೆ pari-bhâshĕ. Speech; explanation, definition. (My.). 2, censure. 3, a table or list of abbreviations or signs used in any work. 4, prognosis, in medicine.

ಪರಿಭೂತ pari-bhûta. *Disregarded, despised, treated with contempt;* overpowered, conquered.

ಪರಿಭ್ರಂಶ pari-bhramśa. Falling off, falling from; escaping, escape. (Kâvy. V, 32).

ಪರಿಭ್ರಮಣ pari-bhramaṇa. Wandering round, roving or roaming about; wandering, roaming, used also of the mind (My.); turning round; revolving. See ಸುಬ್; J. 10, 20.

ಪರಿಭ್ರಾನ್ತಿ pari-bhrânti. = ಪರಿಭ್ರಮಣ. (My.).

ಪರಿಮಣ್ಡಲಿಸು pari-maṇḍalisu. To move round (v. i., Bh. 10, 6, 22).

ಪರಿಮರ್ದಿಸು pari-mardisu. To rub, to grind (Śmd. 225).

ಪರಿಮಲ pari-mala. ಪರಿಮಳ. *Exquisite fragrance, perfume, fragrant scent* (ಕಮ್ಮಿತು Kk. 68; ಸವುಸವ, ಕಮ್ಪು, ಕಮ್ಮಿತು, ಮುಗಮುಗಿಸು, ನಱು Śm. 23). 2, *the pounding or trituration of perfumes* (ಮಿದಿವುದು Hlâ.; ಸಮ್ಮರ್ದ, ಮಿದಿವುದು Mr. 456). ಪರಿಮಳದ ಹೂ ಪರಿಮಳದಲ್ಲೇ ಇರ ಬೇಕು (Prv.). — ಪರಿಮಳದಿ ರುಕ. -ತಿರುಕ. The large black bee (ತುಮ್ಬಿ Čt. I, 27).

ಪರಿಮಲಾಶೋಕ parimala-aśôka. (ಕಪಿಲೆ, ಧಸ್ಮಗರ್ಭ, ಪರಿಮಲ ಯುಕ್ತಮಾದ ಅಗುರು Si. 136).

ಪರಿಮಲಿತ pari-malita. Perfumed, scented. (Čpr. 8, after 72).

ಪರಿಮಳಿಸು parimaḷisu. To be exquisitely fragrant, to be highly perfumed (Bp. 14, 8; 18, 29; 43, 25; 44, 26; My.).

ಪರಿಮಳಿಸುಹ parimaḷisuha. Being exquisitely fragrant; smell, as one of the objects of sense (see Nr. s. ಸವಿಹ).

ಪರಿಮಾಣ್ parimâṇ. Tbh. of ಪರಿಮಾಣ. ಪರಿಮಾಣಿನನ್ದದೊಳ್ ಗೇಣಕ್ಕು (Śm. 96).

ಪರಿಮಾಣ pari-mâna. = ಪರಿಮಾಣ್. Measuring; *measure; quantity; compass; weight.* See Śmd. 94; ಅಳೆ.

ಪರಿಮಾರ್ಜ pari-mârja. Wiping all round; wiping off, cleaning; stroking, rubbing. See ತುನ್ದ-.

ಪರಿಮಾರ್ಜನ pari-mârjana. = ಪರಿಮಾರ್ಜ. (also: the act of smearing with cow-dung, My.).

ಪರಿಮಿತ pari-mita. Measured, meted; circumscribed, limited; adjusted; moderate. (Ch. v. 308; Bp. 1, 23; 5, 52; J. 16, 11).

ಪರಿಮಿತಿ pari-miti. Measure, limitation. (My.).

ಪರಿಮಿಲಿತ pari-milita. Mixed or combined with, pervaded by (Bp. 61, 45).

ಪರಿಮುಕ್ತ pari-mukta. Unloosened, unfastened, released, liberated. (My.).

ಪರಿಮುಖಂ pari-mukhaṁ. Round or about the face, round, about. (R.). ಪರಿಮುಖವಾಗಿ, through, by means of (My.; Tĕ.).

ಪರಿಮೃಜ pari-mṛija. = ಪರಿಮಾರ್ಜ. See ತುನ್ದ-.

ಪರಿಮೋಷ pari-môsha. *Theft, robbing.*

ಪರಿಮೋಷಿ pari-môshi. *A thief, a robber.*

ಪರಿಯ pariya. (= a ಪರಿಹ). Running. See ಬಿದಿಯ ಪರಿಯ.

ಪರಿಯಂಕ pariyaṅka Tbh. of ಪರ್ಯಂಕ. (Mr. 202; Bp. 39, 61; My.).

ಪರಿಯಂಕಾಱ pari-aṅka-kâṟa. A good warrior (Bh. 6, 2, 10).

ಪರಿಯಟನ pariyaṭana. Tbh. of ಪರ್ಯಟನ. (J. 25, 6).

ಪರಿಯಣ pariyaṇa. = ಪರಿಯಳ, ಪರಿಯಾಣ, ಪರಿವಾಣ q. v., ಪರ್ಯಣ, ಪರ್ಯಾಣ, ಹರಿಯಣ, ಹರಿವಾಣ. (Abh. P. 16, 90; Č. Bp. 47, 40; V. 14, 54).

ಪರಿಯನ್ತ pariyanta. Tbh. of ಪರ್ಯನ್ತ. (My.; J. 2, 18; 28, 19).

ಪರಿಯನ್ತರ pariyantara. = ಪರ್ಯನ್ತ. Tbh. of ಪರ್ಯನ್ತರ. (My.; Tĕ.; Bp. 52, 43; 54, 72).

ಪರಿಯನ್ತ್ರ pariyantra. = ಪರಿಯನ್ತರ. (My.).

ಪರಿಯಳ pariyaḷa. = ಪರಿಯಣ, etc. (Čpr. 6, after 86).

ಪರಿಯಾಣ pariyâṇa. = ಪರಿಯಣ, etc. (Abh. P. 12, after 2; Bp. 9, 40; 12, 12. 35; 33, 11. 16; 37, 49; 59, 18. 22; ಸರಾವ G.).

ಪರಿಯಾನ pari-yâna. Going about; circumambulating. See ಪಾರಿಯಾನಿಕ.

ಪರಿಯಾಪ್ತ pariyâpta. Tbh. of ಪರ್ಯಾಪ್ತ. (ಉಪಪನ್ನ, ಭೋಜನದ ಪಣಿವು Mr. 220).

ಪರಿಯಾಪ್ತಿ pariyâpti. Tbh. of ಪರ್ಯಾಪ್ತಿ. (Bh. 1, 6, 27).

ಪರಿಯಾಯ pariyâya. Tbh. of ಪರ್ಯಾಯ. (My.).

ಪರಿಯಾಸಕ pariyâsaka. Tbh. of ಪರಿಹಾಸಕ. (My.; Tĕ.; T. ಪರಿಯಾಚ = ಪರಿಹಾಸ).

ಪರಿಯಿಸು pariyisu. (= ಪರಿಸು 1, ಹರಿಸು). To cause to run; to cause to flow. See Abh. P. 13, 126; Rśv. 6, after 11 (twice); 13, 82. 87; ಅಷ್ಟಮ್ಬರಿಯಿಸು, ಕವಲ್ವರಿಯಿಸು; ತುಮ್ಬುವರಿಯಿಸು, ಪೊನಲ್ವರಿಯಿಸು, ಏಸಟಮ್ಬರಿಯಿಸು, ಸಯ್ತುವರಿಯಿಸು.

ಪರಿಯುತ pari-yuta. Completely fastened to or bound (Abhâ. 1, 52).

ಪರಿಯೋಗ pari-yôga. (= ಪರ್ಯನುಯೋಗ). Asking (for something) with words of abuse: overreaching (ಪ್ರಲಮ್ಭ, ಜುನ್ನವಾಡಿ ಬಿಸಗೊಮ್ಬುದು Mr. 90).

ಪರಿಯೋಗಿಸು pari-yôgisu. To join well; to bring about (Bp. 45, 8).

ಪರಿರಕ್ಷೆ pari-rakshĕ. Rescue, protection, preservation, guarding. See ಪಾರಿರಕ್ಷಕ.

ಪರಿರಂಜಿಸು pari-ranjisu. To cause delight; to shine (Rśv. 6, after 24; 7, after 17).

ಪರಿರಮ್ಭ pari-rambha. *Embracing, an embrace.*

Digitized by Google

ಪರಿರಮ್ಭಣ pari-rambhaṇa. *Embracing, an embrace.* — ಪರಿರಮ್ಭಣಂಗೆಯ್. -ಂ-. To embrace (Râghc. 17, 71).

ಪರಿರಾಜಿಸು pari-râjisu. To shine on all sides, to be very resplendent (Râghc. 17, 64).

ಪರಿಲಕ್ಷಿತ pari-lakshita. Greatly marked, characterized, or distinguished (Śâv. 1, 67).

ಪರಿಲಬ್ಧ pari-labdha. = ಲಬ್ಧ. (My.).

ಪರಿಲುಲಿತ pari-lulita. = ಲುಲಿತ. (My.).

ಪರಿವಟ್ಟ pari-paṭṭa. A piece of cloth put round the head of persons at a temple on particular occasions (My.; Tĕ., T.).

ಪರಿವರ್ಜನ pari-varjana. Abandoning, giving up, resigning, avoiding. 2, *killing, slaughter.*

ಪರಿವರ್ತ pari-varta. Turning round, revolving; roaming or wandering about. 2, = ಪರಿವರ್ತನ No. 2, *revolution, end of a period of time,* the periodical destruction or dissolution of the universe (Mr. 71; ಸಂವರ್ತನ 472). 3, *a year.*

ಪರಿವರ್ತನ pari-vartana. Turning round; moving to and fro, moving (ಚಲನ, ಚಂಚಲ, ಚರಿಸುವುದು Nn. 158). 2, = ಪರಿವರ್ತ No. 2 (ಸಂವರ್ತನ, ಪ್ರಲಯ 158). 3, interchanging (ಪಲ್ಲಟ, ಪ್ರತಿಪಲ್ಲಟ 158); *change, exchange, barter.* 4, inverting, taking or putting anything in a wrong direction (? ವ್ಯಸನಂಗಳು 158).

ಪರಿವರ್ತಿಸು pari-vartisu. To move; to engage in (Čpr. 2, 31); to be used (ಪ್ರವರ್ತಿಸು Śmd. 112 Cm.; ಲೇಸಾಗಿ ವರ್ತಿಸು Mdb. Cm.; Bhn. 57).

ಪರಿವರ್ಧಿತ pari-vardhita. Increased, augmented, enlarged (Rśv. 14, after 106).

ಪರಿವರ್ಧಿನಿ pari-vardhini. Increasing, augmenting.

ಪರಿವರ್ಧಿನಿಷಟ್ಪದಿ parivardhini-shaṭpadi. N. of a metre (Čh.).

ಪರಿವರ್ಹ pari-varha. That which surrounds or encompasses: *retinue, train, attendants.* 2, *goods, furniture, implements* (ಪರಿಚ್ಛದ, ನೆರಹಿದ ಉಪಕರಣ Mr. 202). 3, royal insignia; attire, trim; wealth, property. See ಬಿರುದು.

ಪರಿವಳಿಗೆ (pari-paḷigĕ). N. of a place (Bp. 52, 1. 29).

ಪರಿವಾಣ parivâṇa. = ಪರಿಯಣ, etc. A plate-like vessel of metal or wood (ಪುರುಪಾತ್ರ Mr. 212; see ಪೊಮ್-).

ಪರಿವಾದ pari-vâda. *Abuse, reproach, reproof* (ನಿನ್ದೆ Mr. 87); charge, accusation.

ಪರಿವಾದಕ pari-vâdaka. A complainant, an accuser, a plaintiff, a calumniator. (R.). 2, one who plays on the lute.

ಪರಿವಾದಿ pari-vâdi. = ಪರಿವಾದಕ.

ಪರಿವಾದಿನಿ pari-vâdini. *A viṇâ or lute of seven strings* (Mr. 80).

ಪರಿವಾಪ pari-vâpa. = ಪರೀವಾಪ. *Furniture.* 2, *sowing.* 3, *a piece of water, a pond, a reservoir.* 4, shaving.

ಪರಿವಾಪಿತ pari-vâpita. *Shaven, shorn.*

ಪರಿವಾರ pari-vâra. What surrounds: *train, suite, retinue, followers;* an army (ಭೋಗ, ಸೇನೆ, ಪಡೆ Nn. 113).

ಪರಿವಾಸ pari-vâsa. Excellent perfume (Abh. P. 4, 27).

ಪರಿವಾಹ pari-vâha. = ಪರೀವಾಹ. Overflow, an inundation. 2, *a water-course or drain to carry off excess of water; a sluice* (ಜಲೋಚ್ಛ್ವಾಸ, ಕಡೆಗೋಡಿ Mr. 418).

ಪರಿವಿತ್ತಿ pari-vitti. *An unmarried elder brother whose younger brother is married.*

ಪರಿವಿಲೀನ pari-vilîna. = ವಿಲೀನ. (Rśv. 14, after 106).

ಪರಿವಿಸ್ತರ pari-vistara. = ವಿಸ್ತರ. (Râm. 1, 13, 5).

ಪರಿವೀತ pari-vîta. Surrounded; overspread. 2, the bow of Brahmâ. (R.).

ಪರಿವು parivu. = ಹರಿವು. Running; flowing, streaming; current (J. 19, 5; Tĕ. ಪರುವು); force (ಯುಕ್ತ Mr. 490). ಪರಿವಲ್ಲಿ (490).

ಪರಿವೃಢ pari-vṛiḍha. *A superior; a master* (ಒಡೆಯ Nn. 161; Bp. 36, 53).

ಪರಿವೃತ pari-vṛita. Surrounded, encompassed, encircled; combined. See Śmd. 345; Čpr. 1, 129; 2, 92. 93; Bp. 4, 52; 18, 38; 53, 30; Rśv. 13, after 61.

ಪರಿವೃತ್ತ pari-vṛitta. Revolved, gone round; turned back; exchanged, bartered; ended. 2, *surrounded, encompassed.*

ಪರಿವೃತ್ತಯಮಕ parivṛitta-yamaka. A kind of yamaka (Kâvy. III, 2, B, 24 seq.).

ಪರಿವೃತ್ತಿ pari-vṛitti. Revolution; return. 2, *exchange* (Kâvy. III, 3, B, 3. 13-15), *barter* (ವಿನಿಮಯ, ಮಾರಾಟ Mr. 346). 3, end. 4, surrounding, encompassing.

ಪರಿವೇತೃ pari-vêtṛi, *A younger brother married before the elder.*

ಪರಿವೇಷ pari-vêsha. Surrounding, encompassing, etc.; a circle, a wreath, crown. 2, a circle; the circumference of a circle; etc. (ವಪ್ರ Nn. 61). 3, *a halo round the sun or moon* (ವೇಷ್ಟನ, ನಾನಾರೂಪು Nn. 23; Bp. 61, 11). — ಪರಿವೇಷಂಗೊಳ್. -ಂ-ಕೊಳ್. To get a halo (Abh. P. 9, after 62; Grj. 2, after 106).

ಪರಿವೇಷ್ಟಿತ pari-vêshṭita. Surrounded, enclosed, encompassed (Čh. v. 6).

ಪರಿವೇಷ್ಟಿಸು pari-vêshṭisu. To surround (Čpr. 4, 64; Grj. 5, 30; Bp. 10, 32).

ಪರಿವ್ಯಾಧ pari-vyâdha. *A species of reed, Calamus fasciculatus* Roxb. 2, *the tree Pterospermum acerifolium* Willd.

ಪರಿವ್ರಜ್ಯೆ pari-vrajyĕ. Strolling; *leading the life of a religious mendicant;* ascetic devotion, religious austerity.

ಪರಿವ್ರಾಜ್ pari-vrâj. A vagrant; *a mendicant devotee.*

ಪರಿವ್ರಾಜಕ pari-vrâjaka. *A mendicant devotee.*

ಪರಿಶಂಕೆ pari-śaṅkĕ. Apprehension, distrust, fear (Čpr. 1, 92).

ಪರಿಶಿಷ್ಟ pari-śishṭa. Left, remaining; finished (Sk.); finished state (J. 33, 37).

ಪರಿಶೀಲನ pari-śîlana. Fond pursuit of, or attachment to, study. (My.).

ಪರಿಶುದ್ಧ pari-śuddha. Completely cleansed, cleaned, purified, pure, in one's clothes, religious observances, and mind (ಪವಿತ್ರ, ಪ್ರಯತ, ಪೂತ Si. 250; J. 31, 78; 34, 18. 26; My.; *cf.* ಪರಿಶೋಧನ). 2, acquitted, discharged. 3, cleared off, paid. *Cf.* ಅತಿಶುದ್ಧ. Feminine ಪರಿಶುದ್ಧೆ (J. 18, 52; 21, 63).

ಪರಿಶುದ್ಧವನ್ತ pariśuddha-vanta. A clean, pure man (My.).

ಪರಿಶುದ್ಧಿ pari-śuddhi. Complete purification, purity. (My.).

Digitized by Google

ಪರಿಶುಷ್ಕ pari-śushka. Perfectly dried up or parched, withered, emaciated, shriveled. (R.).

ಪರಿಶೆ parišĕ. = ಪರಸೆ, etc. (My.). See Prv. s. ತೇರು.

ಪರಿಶೇಷ pari-śêsha. Remnant, remainder. (Kâvy. I, 7). 2, sequel, supplement. 3, conclusion, termination.

ಪರಿಶೋಧಕ pari-śôdhaka. A man who scrutinizes or searches (not Sk.; My.); one who corrects (My.).

ಪರಿಶೋಧನ pari-śôdhana. -ನೆ. Completely cleansing, purifying (Sk.); clarifying, straining, sifting (My.). 2, searching, seeking after, enquiry (not Sk.; My.). 3, correction (not Sk.; My.).

ಪರಿಶೋಧನಿ pari-śôdhani. A broom (ಕಸಬರಿಗೆ, ಸಮ್ಮಾರ್ಜನಿ Mr. 202).

ಪರಿಶೋಧಿತ pari-śôdhita. Cleaned; sifted, strained; scrutinized, searched; corrected (My.).

ಪರಿಶೋಧಿಸು pari-śôdhisu. To purify; to sift, to strain (My.). 2, to scrutinize; to correct (My.).

ಪರಿಶೋಭಿತ pari-śôbhita. Very beautiful, made very splendid, etc. (J. 10, 5).

ಪರಿಶೋಭಿಸು pari-śôbhisu. To shine greatly (J. 5, 12. 53; 15, 8).

ಪರಿಶೋಭೆ pari-śôbhĕ. Great lustre or beauty, etc. — ಪರಿಶೋಭೆವಡೆ. -ಪಡೆ. To be ornamented (Rsv. 13, after 77). — ಪರಿಶೋಭೆವೆಱ್. -ಪೆಱ್. To become full of lustre (Śsv. 1, 70).

ಪರಿಶ್ರಮ pari-śrama. Fatigue; laborious exertion; distress. (My.). — ಪರಿಶ್ರಮ ಮಾಡು. To toil, to labor (B. 4, 222).

ಪರಿಶ್ರಾನ್ತ pari-śrânta. Thoroughly fatigued, overcome with fatigue or distress, worn out, wearied. (Čpr. 1, after 81).

ಪರಿಶ್ರಾನ್ತಿ pari-śrânti. Fatigue, exhaustion. (My.).

ಪರಿಶ್ರುತ pari-śruta. Heard; known, renowned (Râm. 1, 1, 17).

ಪರಿಷತ್ತು pari-shattu. Tbh. of ಪರಿಷದ್ (Śmd. 106).

ಪರಿಷದ್ pari-shad. = ಪರಸೆ, ಪರಿಶೆ, ಪರಿಷತ್ತು, ಪರಿಷೆ, ಪರಿಸೆ. Sitting round. 2, *an assembly, a meeting, a congregation*. 3, an expiatory act, atonement (My.).

ಪರಿಷೆ parishĕ. = ಪರಸೆ, etc. (Bp. 6, 13).

ಪರಿಷೇಕ pari-sêka. Sprinkling over. (Čpr. 2, 37).

ಪರಿಷೇಚನ pari-sêčana. Sprinkling round. (My.).

ಪರಿಷ್ಕರಿಸು pari-sh-karisu. To prepare; to adorn; to perfect, to finish, to polish (My.).

ಪರಿಷ್ಕಾರ pari-sh-kâra. *Adorning, ornament, decoration, embellishment;* finishing, polishing.

ಪರಿಷ್ಕೃತ pari-sh-kṛita. = ಪರಿಃಕೃತ. Surrounded; prepared, equipped; adorned; highly finished, polished; *cleansed, purified* (by initiatory rites).

ಪರಿಷ್ವಂಗ pari-svanga. *Embracing, an embrace.*

ಪರಿಸ parisa. = ಪರುಸ 1, etc. Tbh. of ಸ್ಪರ್ಶ. (Čpr. 1, 46; Śsv. 3, 30).

ಪರಿಸಂಖ್ಯೆ pari-saṅkhyĕ. Enumerating one by one, computation; sum; total, a number. (Ch. v. 248).

ಪರಿಸನ parisana. = ಪರುಸನ. Tbh. of ಸ್ಪರ್ಶನ. See ಅಬ್ಬು, ಮುಟ್ಟು; V. 41, 24.

ಪರಿಸಮಾಪ್ತಿ pari-samâpti. Full completion, accomplishment, conclusion, end (ಪೂರಣೆ, ಮುಕ್ತಾಯ, ಸಮ್ಪೂರ್ಣ Nn. 157). 2, leaving, quitting, giving up (ತ್ಯಜ, ಬಿಡುವುದು 157).

ಪರಿಸರ pari-sara. Going round; standing-place, position; environs, bounds, border; *proximity, neighbourhood.* 2, death. 3, rule, precept.

ಪರಿಸರ್ಪ pari-sarpa. Going or walking round or about; *perambulation; surrounding, encircling;* going after, following.

ಪರಿಸರ್ಯೆ pari-saryĕ. Going about; *perambulation;* near approach; service.

ಪರಿಸು parisu. 1. = (ಪರಿಯಿಸು), ಹರಿಸು. To cause to move, run or flow. See ಎಡಪರಿಸು, (ಕನಪರಿಸು), ತಡಪರಿಸು, ಬೀದಿಪರಿಸು.

ಪರಿಸು parisu. 2. (= ಪಚರ್ ?). To speak, to chat (? T. ಪೆರುವು, to speak in sleep; ಪಲುಂಗು, to speak; Tĕ. ಪಲುಕು, to speak; *cf.* ಪರಿಕೆ 2, ಪಱ್ 1). See ಕನಪರಿಸು (?).

ಪರಿಸುಪ್ತಿ pari-supti. Sleep (Grj. 8, 70).

ಪರಿಸೂತ್ರ pari-sûtra. An enclosure (? Abh. P. 7, after 47).

ಪರಿಸೆ parisĕ. = ಪರಸೆ, etc. (My.).

ಪರಿಸೇವೆ pari-sêvĕ. = ಸೇವೆ. (Čpr. 4, 77).

ಪರಿಸ್ಕನ್ದ pari-skanda. *Maintained or nourished by strangers; a servant;* a day-laborer (ಪ್ರೇಷ್ಯ, ಕೂಲಿಕಾಱ Hlâ.; ಕೂಲಿಕಾಱ Mr. 236).

ಪರಿಸ್ತರಣ pari-staraṇa. Strewing round, strewing, as the darbhĕ. (Grj. 10, after 97; My.). 2, a line drawn with red clay, etc. at the foot of a wall (J. 17, 27).

ಪರಿಸ್ತೋಮ pari-stôma. *A cover, a coverlet; an elephant's coloured housings.*

ಪರಿಸ್ಪನ್ದ pari-spanda. Throbbing, trembling; movement. 2, *train, retinue.* 3, *decoration of the hair.*

ಪರಿಸ್ಫುಟ pari-sphuṭa. Very clear or manifest, quite evident or plain or distinct (Śmd. 392; Ch. v. 248).

ಪರಿಸ್ಯನ್ದ pari-syanda. Flow, stream. 2, *train, retinue.* 3, decoration of the hair.

ಪರಿಸ್ರವಣ pari-sravaṇa. Flowing, streaming, oozing, trickling.

ಪರಿಸ್ರವಣಿ pari-sravaṇi. (= ಪರಿಸ್ರುತ್). Toddy, vinous liquor (ಮೈರೇಯ, etc., ಕಳ್ Mr. 221).

ಪರಿಸ್ರುತ್ pari-srut. Flowing, dropping, trickling; *vinous or distilled liquor.*

ಪರಿಸ್ರುತ pari-sruta. Flowed, oozed.

ಪರಿಸ್ರುತೆ pari-srutĕ. *Vinous or distilled liquor.*

ಪರಿಹರ pari-hara. = ಪರಿಹಾರ. (Bp. 13, 4; 29, 12; 45, 38; My.).

ಪರಿಹರಣೀಯ pari-haraṇîya. To be shunned or avoided; avoidable. (Rsv. 13, 13).

ಪರಿಹರಿಸು pari-harisu. To abandon, to leave, to shun, to reject (ಬಿಡು Śmd. 78. 141; ನೀಗು G.); to destroy, as a paper (My.); to take away, to remove, to set aside, to clear away, to avert, to remedy (ತೀರ್ಚು Kk. 68; Śm. 51; My.); to clear off, as a debt (My.). ಈ ಯೋಗದೊಳ್ ಆವ ರೋಗಮಂ ಪರಿಹರಿಕುಂ? (Śmd. 268). ಪರಿಹರಿಸಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ಪರಿಹೃತ, etc. Hlâ.). ಗಣ್ಡಾನ್ತರ ಬನ್ದಾಗ ಹೆದರಿಬೆ, ಅದನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಬೇಕು (B. 4, 60). ಮಂಜು ಗಾಳಿ ಇವುಗಳ ಬಾಧೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವ ಹಚ್ಚಡ ಮುಸ್ತಾದ ವಸ್ತ್ರವಿಶೇಷವು (ನಿಶಾರ Si. 224). ಸಮಸ್ತಪಾಪಗ

120

Digitized by Google

ಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಜಪಿಸ ತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಗಳು (ಅಘಮರ್ಷಣ 251). See Śmd. 77; Čpr. 2, 48; Bp. 2, 27; 3, 19. 46; 6, 6; 16, 3; 32, 44; 40, 8; 43, 67; 45, 15; 46, 28; 49, 29; 50, 31; 51, 4; 54, 42; 56, 55; 57, 49; J. 2, 39; 5, 12; 9, 34; 11, 35; 15, 37. 2, to be taken away, etc. (Bp. 45, 8).

ಪರಿಹರ್ತವ್ಯ pari-hartavya. To be shunned or avoided (adj.). (Čpr. 1, 45).

ಪರಿಹಸಿತ pari-hasita. Laughed at, ridiculed (Rśv. 14, after 106).

ಪರಿಹಾರ pari-hâra. Abandoning, leaving, avoiding, shunning. 2, taking away, removing, averting; remedying or atoning for any improper action (ಪರಿಹೃತ, ನಿರಾಕೃತ, etc. Mr. 431; ದೂರ ಮಾಡೋಣ G.; Bp. 60, 57; My.). 3, exemption from taxes, immunity.

ಪರಿಹಾರಕ pari-hâraka. He who removes, averts, or remedies (My.).

ಪರಿಹಾರಣೆ pari-hâraṇĕ. = ಪರಿಹಾರ. (ದೂರ ಮಾಡೋಣ G.).

ಪರಿಹಾರ್ಯ pari-hârya. To be abandoned, shunned or avoided; to be escaped from; to be taken off or away; to be severed or separated. 2, *a bracelet.*

ಪರಿಹಾಸ pari-hâsa. = ಪರೀಹಾಸ, ಪರ್ಯಾಸ 2. Jesting, joking; a jester, a buffoon (ದ್ರುತ, etc., ನೃಪರಂ ನಗಿಸುವಂ Mr. 270; see Hlâ. s. ಮೇಳದಾತ). 2, *mirth, merriment, jest, sport;* laughter; laughing at, deriding. 3, one of sthâyibhâvas (Kâvy. IV, 2, 15).

ಪರಿಹಾಸಕ pari-hâsaka. = ಪರಿಯಾಸಕ. A jester, a buffoon (ಸಬ್ಬವಕಾಱ Śm. 48; Bp. 59, 29).

ಪರಿಹಾಸ್ಯ pari-hâsya. Laughable, ridiculous (Sk.). 2, = ಪರಿಹಾಸ No. 2. (My.).

ಪರಿಹೃತ pari-hṛita. Abandoned, quitted; *set aside, removed, rejected;* taken away. See Bp. 36, 37; 37, 64.

ಪರಿಹೃತಿ pari-hṛiti. Shunning, avoiding; removing, averting. — ಪರಿಹೃತಿಗೆಯ್. To avert (V. 9, 44).

ಪರೀಕ್ಷಕ pari-îkshaka. Looking round, *inspecting carefully, testing, examining;* a prover, a tester, an examiner.

ಪರೀಕ್ಷಣ pari-îkshaṇa. = ಪಡಿಸಣ, (ಪುಜ್ಜವಣ 1). *Trying, testing, examining, inspecting carefully* (ಧಾತು, ಅರಯ್ಕೆ Mr. 437).

ಪರೀಕ್ಷಿತ್ parî-kshit. = ಪರಿಕ್ಷಿತ್. N. of a king, son of Abhimanyu and father of Janamêjaya (Bh. 1, 2, 13).

ಪರೀಕ್ಷಿತ pari-îkshita. Carefully or accurately inspected, tried, examined, tested, proved. 2, a touch-stone (ನೇತ್ರಿ, ಒರೆಗಲ್ಲು Mr. 358).

ಪರೀಕ್ಷಿಸು pari-îkshisu. = ಪರಿಕಿಸು. To inspect carefully, to examine, to test; to investigate (Čpr. 5, 81; Bp. 18, 19; 22, 7; 31, 5; B. 4, 51. 126; 5, 20; My.).

ಪರೀಕ್ಷಿಸುವಿಕೆ parîkshisuvikĕ. = ಪರೀಕ್ಷಿಸುಹ. ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ್ದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವಿಕೆ (ತರ್ಕ, ವಿಚಾರಣೆ, etc. Si. 47).

ಪರೀಕ್ಷಿಸುಹ parîkshisuha. Trying, testing, etc. ಧರ್ಮಾದಿಗಳಿಂದ್ದ ಅರಸು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಚಿತ್ತಮಂ ಪರೀಕ್ಷಿಸುಹಂ (ಉಪಕ್ರಮ Nr.).

ಪರೀಕ್ಷೆ pari-îkshĕ. = ಪರಿಕೆ, ಪರೀಕ್ಷೆ. Investigation, examination, test, trial (ಪುಜ್ಜವಣ Kk. 83; Śm. 56; ಪಡಿಸಣ Bhn. 3); trial by ordeal of various kinds. — ಪರೀಕ್ಷೆ ಆಗು. An examination to take place (My.; B. 5, 278). — ಪರೀಕ್ಷೆ ಕೊಡು. To undergo an examination (My.); to pass an examination with success (My.; B. 5, 272). — ಪರೀಕ್ಷೆ ತೆಗೆ. = ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡು. (My.). ಅವರ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ತೆಗದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ (B. 5, 273). — ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡು. To examine (My.; B. 4, 51). ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವವನು (ಪರೀಕ್ಷಕ G.). — See Prv. s. ಮಿಣು.

ಪರೀಕ್ಷೆಗಾಱ parikshĕ-gâṛa. An examiner (My.).

ಪರೀತ pari-ita. = ಪರಿತ. Past, elapsed, expired; departed; surrounded, encompassed; filled; taken possession of, seized. (Čpr. 5, 92; Rśv. 6, 35). See Mr. s. ಜೋಗ.

ಪರೀಧಾವಿ parî-dhâvi. = ಪರಿಧಾವಿ. (My.).

ಪರೀವಾಪ parî-vâpa. = ಪರಿವಾಪ.

ಪರೀವಾಹ parî-vâha. = ಪರಿವಾಹ. (See Si. s. ಮೇಲುಹೊಱ³).

ಪರೀಷಹ parî-saha. The act of sustaining or bearing up against (Čpr. 1, 3; Abh. P. 16, 61).

ಪರೀಷ್ಟಿ pari-ishṭi. *Investigation, research, inquiry.* 2, *reverence, respect, homage.* 3, willingness, readiness, inclination.

ಪರೀಸಾರ parî-sâra. ಪರಿಸಾರ. *Going round or about, perambulation.*

ಪರೀಹಾಸ parî-hâsa. = ಪರಿಹಾಸ.

ಪರು paru. = ಪರುಸ್. (ಪರ್ವ, ಗ್ರಂಥಿ, ಗಣ್ಬು Mr. 109).

ಪರುಜು paruju. = ಪರಜು, q. v.

ಪರುಟವ paruṭava. = ಪರಿಟವ. (Tbh. of ಪ್ರಥಿಮನ್ or ಪ್ರಾಥವ). Spreading, extension; prolixity, diffuseness; verbosity; extensive work (ವಿಸ್ತರ Bhn. 11; Bh. 2, 7, 14).

ಪರುಟವಣೆ paruṭavaṇĕ. = ಪರುಟವ. (Bh. 1, 8, 70; Rśv. 6, after 11; My.).

ಪರುಟವಿಸು paruṭavisu. To spread, or put, about; to give the details of, to tell in detail (Bh. 1, 12, 7; Râm. 1, 7, 8. 9; 1, 16, 34; Śśv. 4, 29; J. 5, 20).

ಪರುತ್ parut. *Last year.*

ಪರುವ paruva. = ಪರ 2. Tbh. of ಪರ್ವ. A yearly feast at which villagers, for money raised by subscription, buy rice, have it boiled and heaped up outside of the village in front of an idol, and eat it in common (My.).

ಪರುಷ parusha. 1. Knotted, knotty; rough, rugged, uneven, shaggy; *harsh, unkind, cruel, stern, rude, severe* (ತೀಕ್ಷ್ಣ, ನಿಷ್ಠುರವಾದುದು Nn. 119; ಕೂರ Mr. 515, o. r. ಕತ್ತರಿ). 2, an enemy (ದ್ವಿಟ್, ವೈರಿ 119). 3, theft, trickery (ಚೌರ್ಯ 515). 5, courage (ಧೈರ್ಯ 119; 515). 6, spotted, variegated, party-coloured (ಪೀತ 515; the MSS. ಪೀರ & ಎರರಿ); dirty. 7, gold (ಜಾಂಬೂನದ, ಸುವರ್ಣ 119; ಪೊನ್ 515). 8, pure (ಶುದ್ಧ 515). See ಬಿಡಿಸು.

ಪರುಷ parusha. 2. = ಪರುಸ 1. A touch-stone; the philosopher's stone (Grj. 3, after 91; 3, 110; Bp. 1, 39; 23, 32; 30, 27; 36, 2; 38, 45; 39, 2; Mhr. ಪರೀಸ).

ಪರುಷನ parushana. = ಪರಿಸನ. Tbh. of ಸ್ಪರ್ಶನ. (Bp. 60, 32).

ಪರುಷವೇದಿ parusha-vêdi. = ಪರುಸವೇದಿ. Tbh. of ಸ್ಪರ್ಶವೇದಿ. The philosopher's stone (Bp. 31, 19).

ಪರುಷೆ parushĕ. = ಪರಸೆ, etc. Tbh. of ಪರಿಷತ್. (Bp. 18, 9).

ಪರುಷೋಕ್ತಿ parusha-ukti. Harsh or abusive language. (My.).

ಪರುಸ್ parus. = ಪರು. *A knot or joint of a cane or reed.*

ಪರುಸ parusa. 1. = ಪರಿಸ, ಪರುಷ 2. Tbh. of ಸ್ಪರ್ಶ (Śmd. 358).

ಪರುಸ parusa. 2. = ಹರುಸ. Tbh. of ಹರ್ಷ (Śmd. 335 Mdb.).

ಪರುಸವೇದಿ parusa-vêdi. = ಪರುಷವೇದಿ. (My.; Tĕ.).

Digitized by Google

ಪರೆ parĕ. 1. = (ಪರಿ4), ಹರೆ1. To spread (v. i.), to extend, to be diffused; to spread out or run, as creepers or roots; to disperse (v. i.), as an assembly, darkness, etc.; to be dishevelled, as hair (ಪ್ರಸಾರಣ Šmd. Dh.; M.). P. ps. ಪರದು, ಪರೆದು. ಒಲಗಂ ಪರೆವುದುಮ್ ಆಲೋಚನೆಗೆ ಪೊಕ್ಕಂ (Šmd. 295). ಪರೆಯದೆ ಸುತ್ತುತ್ತಿಹ ಕತ್ತಲೆ (ಸನ್ತಮಸ, ಅವತಮಸ Mr. 67). ಭುವನಮನ್ ಆವಗಂ ಪರೆದು ತೀವಿದ ತಣ್ಣಿದಿಗಳ್ (Lilv. 3, 7). See Šmd. 408; Čpr. 8, 29. 32. 101; Grj. 4, after 104; 10, 100; Abh. P. 6, 113; Bp. 1, 51; Rsv. 4, 25; 7, after 17 (twice); J. 2, 65; 17, 20; 19, 33; 22, 25; ಕರಿಕುಪರೆ, ಕುಸುಮಂಜಿಪರೆ, ಕುಡಿಪರೆ, ಕೊನೆಪರೆ, ತಡಮ್ಬರೆ s. ತಡ 1, ಬೇರ್ಪರೆ, ಹಿಳ್ಳಿಪರೆ. — ಪರೆಗಡಿ. -ಕಡಿ. (i. e. ಪರೆಯ-). To cut and scatter about (J. 20, 13; 23, 43. 45). — ಪರೆ ಮಾಡು. (i. e. ಪರೆಯ-). To scatter about (Abh. P. 13, 142).

ಪರೆ parĕ. 2. = ಹರೆ2. To dawn (ಕಾಲ್ಯ Šmd. Dh.; Tĕ. ಬರ್ವು, ಪರಲು, ಪೆಲಯು, T. ಪಯಂಗು, to shine; T. ಎಡಿ, to break, to dawn; to be divided, as the night from the day; cf. ಎರೆ 1?).

ಪರೆ parĕ. 3. Extension, stretch. See ತಡಮ್ಬರೆ s. ತಡ 4.

ಪರೆ parĕ. 4. = ಎರೆ5, ಪರಿ5, ಪೊರೆ5, etc. A fold (see ಹೊರೆs. ಪದರ); a scale or coat of an onion; a web or film on the eye; the skin or slough of a snake (My.); a caul (G.); the web of a spider (My.); a thin layer or scale of stone, a lamina; dry scab of a sore or on the skin (My.); scurf of the head, dandruff (My.). ಬಲಿದುದೋ (ಕಣ್ಣ) ಪರೆ? (Bp. 18, 66). ಗರ್ಭದೊಳಗಿನ ಶಿಶುವಿಗೆ ಸುತ್ತಿದ ಪರೆ (ಜರಾಯು G.). ಕೊಡಲೊಳಗೆ ಹಾಕಿದ ಪರೆ (chip, ಚಿಣಾಳ G.). ಹುಡಿಗಳು ತತ್ತಿಯಿಡುವದಕ್ಕೆ ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ ಬಿಳೀ ಪರೆಯ ಗೂಡು (G. 494). ಜೇಡಹುಳಿನ ಪರೆ (ಸನ್ತಾನಿಕೆ G.). See ಓಟ್ರರೆ. — ಪರೆಗಳೆ. -ಕಳೆ. To cast its slough, as a snake. ಪರೆಗಳೆದ ಹಾವು (ನಿರ್ಮುಕ್ತ, ಮುಕ್ತಕಂಚುಕ G.). — ಪರೆ ಬಿಡು. = ಪರೆಗಳೆ. (My.).

ಪರೆಂಗಿ parĕṅgi. = ಪರಂಗಿ. (My.). — ಪರೆಂಗಿಜಾಲಿಗಿಡ. A prickly shrub or small tree with yellow flowers, frequent on roadsides, Parkinsonia aculeata L. (Z.). — ಪರೆಂಗಿಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ. Chilli, the pod of the Spanish or Cayenne pepper, Capsicum annuum L. (St. & Pl.; My.). — ಪರೆಂಗಿಯೆಣ್ಣೆಮರ. The African oil-palm, Elaeis guineensis L. (St. & Pl.). — ಪರೆಂಗಿಹರಳುಗಿಡ. A shrub used to make hedges, native of Brazil, Jatropha curcas L. (St. & Pl.). — ಪರೆಂಗಿಹಲಸು. The pine-apple, Ananas sativus Mill. (St. & Pl.; cf. ನೆಲಹಲಸು).

ಪರೆಪು parĕpu. 1. = ಪರಪು. To spread (v. t., ಪ್ರಸಾರ Šmd. Dh.).

ಪರೆಪು parĕ-pu. 2. (Šmd. 248 Mdb.). = ಹರೆವು. Spreading, the state of being extended, diffusion, etc.

ಪರೇಂಗಿತ para-iṅgita. A hint or sign to another (Kâvy. III, 3, B, 30).

ಪರೇತ parâ-ita. *Departed, deceased, defunct, dead.* 2, a corpse (ಶವ, ಕುಣಪ, ಹೆಣನು Mr. 395). 3, a ghost, a spirit, a goblin.

ಪರೇತಕೃತ್ಯ parêta-kṛitya. Any rite connected with a deceased person, funeral rites (Bh. 1, 5, 25; Râm. 3, 12, 10).

ಪರೇತಪತಿ parêta-pati. = ಪರೇತರಾಜ್. (Bp. 41 sum.; Râm. 5, 9, 22).

ಪರೇತರಾಜ್ parêta-râj. *Yama.*

ಪರೇತವನ parêta-vana. A cemetery (Čpr. 9, 16).

ಪರೇದ್ಯವಿ parê-dyavi. *On the next day, to-morrow.*

ಪರೇಶ para-îśa. = ಪರೇಶ್ವರ. (My.).

ಪರೇಶ್ವರ para-îśvara. The supreme lord; Šiva (Bp. 61, 46); etc.

ಪರೇಷ್ಟುಕೆ parêshṭukĕ. *A cow which has often calved* (ಹಲವು ಸೂಲಿನಾಕಳು Mr. 181).

ಪರೈಧಿತ para-êdhita. *Nourished by a stranger, maintained by others* (ಪರಾನ್ನ, ಪರಪಿಣ್ಡ, ಪೆಱರ್ ಅರಿಕ್ಕೆದುದ ತಿಮ್ಬುವಂ Mr. 231). 2, the cuckoo.

ಪರೋಕ್ಷ paras-aksha. = ಪರಕ. Beyond the range of sight, invisible, imperceptible, escaping observation; invisibility; secrecy.

ಪರೋಪಕಾರ para-upakâra. The act of assisting others, doing good to another, benevolence, charity; a favour, a kindness. (J. 24, 18. 25; My.; B. 4, 181; 5, 95).

ಪರೋಪಕಾರಿ para-upakâri. A person who assists others or does good to them, a beneficient, philanthropic person (My.; B. 3, 121; 4, 3; 5, 200).

ಪರೋಷ್ಣಿ parôshṇi. *A cockroach.* See ಜೆಣ್ಡೇ ಮೂಗಕ್ಕೆ.

ಪಱ್ par̤. = ಪಱ 1. — ಪಱ್ ಪಱ್. = ಪಱ ಪಱನೆ. (S. Mhr.).

ಪಱ par̤a. 1. A sound imitating that produced by rending or tearing cloth. — ಪಱ ಪಱನೆ. rep. With the repeated sound of par̤a (My.; M. ಪಱುಪಱೆ).

ಪಱ par̤a. 2. Short P. p. of ಪಱಿಸು. — ಪಱ ಪಱಿಸು. rep. To cause one's self to run and run, to try to outrun: to emulate, etc. — ಪಱಪಱಿಸುಹ. Emulation, rivalry, competition (ಸ್ಪರ್ಧೆ, ಸಂಘರ್ಷ Hlâ.).

ಪಱಕಲು par̤akalu. (fr. ಪಱ್ 3). The state of being emaciated or lean (My.). — ಪಱಕಲ. -ಅತ. A lean man (My.). — ಪಱಕಲಿ. A lean woman (My.).

ಪಱಕು par̤aku. = ಪಱುಕು, ಹಱಕು, etc. (My., in ಹಱಕು-).

ಪಱಟೆ par̤aṭĕ. The state of being rough, harsh, bristled, bushy, or curly (M. ಪಱು, rough, harsh; see ಪರ್ಪರೀಕ). — ಪಱಟೆದಲೆ. -ತಲೆ. A rough, etc., head (T. ಪಱಟ್ಟೈತ್ತಲೈ; M. ಪಱುದಲೆ; R.).

ಪಱನೆ par̤anĕ. With the sound of ಪಱ1. — ಪಱನೆ ಹಱ್. To rend with the sound of par̤a, as cloth, paper (My.).

ಪಱಮೆ par̤amĕ. The large black bee (ಅಲವರ್ಕ, ಅಱಪ Čt. I, 62; ಬಣ್ಣಣಿ, ಭೃಂಗ II, 63; ತುಮ್ಬಿ Šmd. II; ಬಂಡ, etc. Kk. 14; ಅಱಪ, ಅಲವರ್ಕ, ಮೇಳಮ್ಬ, ಪಲ್ಲ, ಅಳಿ, ಬಂಡ, ಬಿಂಗ, ಬಣ್ಣಣಿ, ಅಲರುಣಿ, ಚಿತ್ರವಿಹಂಗ Šm. 27, Kk. 90; ಬಿಂಗ Šm. 83; Grj. 2, after 71; Č. Bp. 11, 5; J. 17, 25; T. ಪಱವೈ, M. ಪಱವೆ, a bird). — ಪಱಮೆವಱ್. -ಮಱ್. A young black bee (Čpr. 7, 34; Rsv. 2, after 8; 4, after 14; 8, after 5). — ಪಱಮೆವಱ್ದುಱುಗಳ್. -ತುಱುಗಳ್. A swarm of young black bees (Rsv. 2, after 8; Šsv. 3, after 35).

Digitized by Google

ಪಱಿ paṟi. 1. = ಅಱ್ 2, ಹಱ್ 1. To tear asunder, to tear, to rend, to break, to slit; to cut asunder; to cut off, to sever, to cut; to break off, as fruits, etc. from a tree (ವಿಚ್ಛಿತ್ತಿ Šmd. Dh.; ಉಗಿ Čt. I, 29; Bp. 22, 6. 29; 27, 18; 28, 9. 38; 39, 10; 49, 33; 54, 46; Rśv. 6, after 11; T., M.). **2,** to be torn asunder, to be torn, etc.; to cut, as a knife, etc. (Čpr. 1, 94; 2, 83; 5, after 64; 6, 35; Bp. 32, 44; Rśv. 5, 119; J. 33, 22). ಬೇರ್ ಪಱ್ದುದು (Šmd. 219). — ಪಱ್ ಪಱ್. rep. (Bp. 56, 28). — ಪಱ್ಯಲಿಸು. -ಇಸು. To shoot so that (anything) is cut asunder or off (Bp. 34, 35). — ಪಱ್ಯಲೆಸು. -ಎಸು. = ಪಱ್ಯಲಿಸು. (Bp. 44, 8). — ಪಱ್ಯ ಹೊಡೆ. To beat so that (the head, etc.) be severed (Bp. 28, 26). — ಪಱ್ಯಿಸು. -ಇಸು. = ಪಱ್ಯಲಿಸು. (Abh. P. 11, 52; 13, 87). — ಪಱ್ಯೊದೆ. -ಒದೆ. To kick so as to rend or break (Čpr. 9, 18).

ಪಱಿ paṟi. 2. = ಹಱಿ 2. P. p. of ಪಱ್ 1, in ಪಱ್ ಪಱ್ದು (Bp. 18, 53).

ಪಱಿ paṟi. 3. = ಹಱಿ 3. Tearing, etc. (T., M.). — ಪಱ್ಗಡ್ಡ. A torn, dishevelled beard (V. 11, 61). — ಪಱ್ ಪಱ್. -ಪಱ್. rep. Torn and scattered state (Čpr. 8, 24).

ಪಱಿ paṟi. 4. = (ಪರಿ 3), ಪಱು, etc. Flying, (jumping); running swiftly, etc., (floating, swimming across). (T., M. ಪಱ, to fly; to run very swiftly; to flee; cf. ಪಾಱು 1). — ಪಱ್ಗೋಲ್. = ಪಱುಗೋಲ್. See ನೀರುಪಱ್ಗೋಲ್. — ಪಱ್ಮಱ್. = ಪರಿಮಱ್. A certain game that at present (as ಹಾಱುಗುಪ್ಪೆ) is played as follows: boys form two parties both of which make a heap of sand in their front, when one of the party is ordered to jump from one heap to the other; if he is not successful, one jumps on his shoulders and drives him about (ಪೆಗಲಂ ಪತ್ತಿ ಪಾಱ Śs.; ಹಾಱುಗುಪ್ಪೆ Kk. 71, Šm. 56). ಧುರದೊಳ್ ಪಱ್ಮಱ್ಯಾಡುವ ತೆಱದಿನ್ದುಱಿದಿಱ್ದಂ (Šmd. 28, o. r. in Mdb. ಪರಿಮಱ್-). See Grj. 5, after 76; Rśv. 5, after 19. — ಪಱ್ಮಱ್ಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To undertake that game (Šśv. 1, after 79; 3, after 35).

ಪಱಿ paṟi. 5. To adorn, to decorate (ಭೂಷಣ Šmd. Dh.).

ಪಱಿ paṟi. 6. Ornament, decoration, embellishment. (T. ಪಱ್, gold; ಪೊಱ್, beauty = ಪೊಲಿವು, ಅಱಿಗು; ಪೊಱ್ = ಪೊನ್, metal; beauty; ಪೊಱ್ಪು, beauty; ornament; cf. Sk. ಪರಿ No. 2). — ಪಱ್ ಪಡಿಸು. = ಪಱ್ಪಡಿಸು, q. v. — ಪಱ್ ಪಡು. To be ornamented or decorated; to grow accomplished, finished, perfect, adept, full, fully developed, agreeable or proper; to appear; to come to an end. ಒಳ್ಪಡಿತೆನೀಗೆ, ಪಱ್ ಪಟ್ಟಿರ್ಕೆಯ ಪಣ್ಣೆಲೆಯ ಮುಡಿಗೆ ದೇಸಿಗರಂ ದೇವರ್ಕಳ್ಗೊಡೆಯರ (o. r. ಒಡೆಯರ್) ಮಾಱ್ಪರೆ? (Šmd. 345). ಅಱಿದಿಂಗಳಾಯುಮುಣ್ಪಿನೆ ಮಱುಗುವುದುಂ, ನಲ್ಲರ್ (o. r. ನಲ್ಲಳ್) ಅಲ್ಲಿ ತಮ್ಮಂ ಮುನ್ನಂ ಪಱ್ ಪಟ್ಟು ಬರೆ ಕಸಲ್ವುದುಮ್, ಅಱ್ಪನೆ ಸುರಜನರ್ಗೆ ನರಕದುಃಖದ ತೆಱನಂ? (225; Kāvy. I, 3, 72). See Čpr. 4, 18; Abh. P. 2, 21; 3, 60; 8, 53; 14, after 13; V. 2, after 9. — ಪಱ್ನಣ್ಪುತನ. Perfect, close friendship (Čpr. 5, 86). — ಪಱ್ಪಡಿಸು. -ಪಡಿಸು. To cause to become or appear beautiful or charming. — ಕಱುಮುಡುಗೊಣ್ಡು ಬಣ್ಣಿನೊಳಗೀಸಿ, ಪೊದಱ್ದುರ್ದ ಕುತ್ತಿಸಳ್ಗುಱುವದೊಳಯ್ದೆ ಮೆಯ್ಗರೆದು, ಕೇಸರದೊಳ್ ನಲುಪಿಂ ಪೊರಳ್ದು, ನೀಳ್ದೆಱಗಿದ ಕೀಱ್ಸಳ್ಪದ್ ಯೊಳೊಯ್ಯನೆ ಜಾಱ್, ಪರಾಗಪುಂಜದೊಳ್ ಪಱ್ಪಡಿಸಿತ್ತು ಭೃಂಗಶಿಶು ನೀರಜದೊಳ್ ನಿಜಪಾಂಸುಕೇಲಿಯಂ (Čpr. 7, 60, o. r. ಪಱ್ ಪಡಿಸು).

ಪಱಿಕೆ paṟikĕ. = ಪಱ್ 6. See ತೊಡಪಱ್ಕೆ.

ಪಱಿವು paṟivu. Tearing, rending, etc. (J. 12, 31).

ಪಱಿಸು paṟisu. To cause one's self to run. See ಪಱಿ ಪಱ್ಸು s. ಪಱ 2.

ಪಱು paṟu. = ಪಱ್ 4 q. v., (ಪಾಱು 2), ಪೊಱ 1, ಹಱ 2, ಹಱ್ 4, ಹಱು. Flying, etc. — ಪಱುಗುಲ್. -ಕುಲ್. = ಪಱುಗೊಲ್. (Abh. P. 9, 81). — ಪಱುಗೊಲ್. -ಕೋಲ್. = ಪೊಱಗೋಲ್, ಹಱಗಲ್, ಹಱಗೋಲ್, ಹಱ್ಗಲ್, ಹಱ್ಗೋಲ್, ಹಱುಗಲ್, ಹಱುಗೊಲ್, ಹಱುಗೋಲ್. A round basket boat lined with leather, a boat made of wicker work covered with hides (Tē. ಅರಿಗೋಲು, ಹರಿಗೋಲು; T. ಪರಚಲ್, ಪರಚೈ, ಪರಿಚು; T. ಪೊಱ್, a boat = ದೋಣಿ). ಪಱುಗೊಲೊಳ್ ಕುಳ್ಳಿರ್ದಂ (Šmd. 163). — ಪಱುಗೋಲ್. -ಕೋಲ್. = ಪಱುಗೊಲ್. (Šśv. 1, 43).

ಪಱುಕು paṟuku. = ಪಱಕು, etc. See ಹಱುಕು.

ಪಱುಂಕು paṟuṅku. ಪಱುಂಕಿದಂ (Šmd. 48, o. r. ಪಱುಂಕಿದಂ; see ಪಳುಂಕು).

ಪಱೆ paṟĕ. 1. = (ಪರ), ಹಱೆ. A drum (ವಾದ್ಯ Šm. 117; M.; T. ಪಱೈ; T. also: a word; T. ಪಱೈ, to speak; ಅಱೈ, the beating of a drum, tom-tom, cf. ಅಱೆ 1). See ಅಂಕಪಱೆ, ಕೆಯ್ಪಱೆ, ಢವಣಿಪಱೆ, ಡೊಮ್ಬಪಱೆ, ಪಲ್ಪಱೆ, ಮಂಗಳಪಱೆ, ಲಗ್ಗಪಱೆ, ಹೆಬ್ಬಱೆ; Čpr. 8, 30; Abh. P. 7, 82; 13, after 34; 13, 100. — ಪಱೆಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To beat a drum (Abh. P. 10, 144).

ಪಱೆ paṟĕ. 2. Abuse, censure, blame (ನಿನ್ದೆ Šm. 117).

ಪಱೆ paṟĕ. 3. Leanness, thinness, weakness, feebleness (ಕೃಶ Šm. 117; cf. ಪಂಜೆ; M. ಪಂಜ, ಪಞ್ಞ, poverty, scarcity, famine).

ಪಱೆ paṟĕ. 4. An eyelid (ಱೆಪ್ಪೆ Šm. 117; T. ಪಱೈ, a feather = ಇಱಗು).

ಪಱೆಯ paṟĕya. See Šmd. II s. ಪೆಱಂ. (T. ಪಱೈಯ, a Pariah).

ಪಱ್ಱ್ paṟṟ. (= ಹಱ್ಱ್). The sound of fluttering. — ಪಱ್ಱನೆ. With the sound of paṟṟ. ಪಱ್ಱನೆ ಹಾಱು (used of birds, My.). — ಪಱ್ಱೆನ್ನು. -ಎನ್ನು. To produce the sound of paṟṟ (My.).

ಪರ್ಕಟಿ parkaṭi. *The waved-leaved fig-tree, Ficus infectoria* Willd. (ಬಸುರಿ Mr. 122; see ಕಬ್ಬಸುರಿ).

ಪರ್ಕುಳ್ parkuḷ. = ಕೆರ್ಕ್ಕುಳ್, etc. See ಸುಱ್ಪರ್ಕುಳ್.

ಪರ್ಚು parču. (paṟču). = ಪಚ್ಚು 3. To whisper; to communicate by whispering (ಅವ್ಯಕ್ತಧ್ವನಿ Šmd. Dh.; Abh. P. 13, 48; cf. ಪಱಿಸು 2? T. s. ಪಱೆ 1?). ಕಿವಿಯೊಳ್ ಪರ್ಚಿದಂ (Šmd. 163).

ಪರ್ಜನಿ parjani. *The plant Cucumis aromatica* Salisb. or *C. xanthorrhiza* Roxb.

ಪರ್ಜನ್ಯ parjanya. *A rain-cloud, a thunder-cloud,* a cloud (ವಾರಿಧರ, ಮೇಘ Nn. 57). 2, the muttering of clouds, thunder (ಮೇಘಧ್ವನಿ 57; ಅಭ್ರಗರ್ಜನೆ Mr. 480). 3, *Indra* (ಪುರನ್ದರ, ಇನ್ದ್ರ 57). 4, violent, fierce, etc. (ತೀವ್ರ, ನಿಷ್ಠುರ 57).

Digitized by Google

ಪರ್ಜನ್ಯಜಪ parjanya-japa. A prayer for rain (My.).

ಪರ್ಜಿ parji. A king's councillor or minister: the queen at chess (My.).

ಪರ್ಟೆ parṭĕ. = ಪರಟೆ, etc. See ಕಲ- s. ಕಲು.

ಪರ್ಣ parṇa. *A wing.* 2, *a leaf* (ಎಲೆ Nn. 9. 39). 3, *the tree Butea frondosa* Roxb. (ಮುತ್ತುಗ ಗಿಡ G.).

ಪರ್ಣಕುಟಿ parṇa-kuṭi. A hut made of leaves and grass. (G., Mhr.).

ಪರ್ಣಘಟಿಕೆ parṇa-ghaṭikĕ. A water-pot made of a (lotus-) leaf (Abh. P. 7, 105).

ಪರ್ಣಭೋಜನ parṇa-bhôjana. Eating leaves, feeding upon leaves. (My.).

ಪರ್ಣಮನ್ದಿರ parṇa-mandira. = ಪರ್ಣಶಾಲೆ. (Râm. 3, 6, 57. 58).

ಪರ್ಣವಿಕ್ರಯಿ parṇa-vikrayi. A woman who sells (betel-) leaves (J. 5, 58).

ಪರ್ಣಶಾಲೆ parṇa-śâlĕ. *An arbour or hut made of leaves and grass,* a hermitage (ಉಟಜ Nn. 80); a similar structure for an assembly (ಸಭೆಯಿಪ್ಪದು Mr. 193).

ಪರ್ಣಾಶನ parṇa-aśana. Feeding upon leaves. (My.). 2, a cloud.

ಪರ್ಣಾಸ parṇâsa. (ಪರ್ಣಾಸಿ). *A species of Basil with small leaves* (ಕಠಿಂಜರ, ಕುಟೇರಕ, ಕಗ್ಗೊಲೆರ್, ಕಾಮಕಸ್ತೂರಿ, ಕಮ್ಮಗಗ್ರೆ Si. 141).

ಪರ್ಣಾಹಾರ parṇa-âhâra. Feeding upon leaves. (My.).

ಪರ್ಣಿಕೆ parṇikĕ. A kind of vegetable. See ಅಂಘ್ರಿ-.

ಪರ್ಣೆ parṇĕ. = ಪರ್ಣ. A leaf (Mr. 89).

ಪರ್ಣೋಟಜ parṇa-uṭaja. = ಪರ್ಣಶಾಲೆ. (R.).

ಪರ್ತಿ parti. = ಪತ್ತಿ, etc. See ಎಳವರ್ತಿ.

ಪರ್ತು partu. = ಪತ್ತು 1, etc. See ಎನೆವರ್ತು.

ಪರ್ದಾ pardâ. = ಪರದೆ, etc. (My.).

ಪರ್ದು pardu. (Šmd. 49). = ಪದ್ದು, etc. (ಎಲರುಣಿವಗೆಯು, ಪಕ್ಕಿಗಳಾಣ್ಮ, ಬಲಗರುಡ Kk. 8; ಗರುಡ, ಎಲರುಣಿವಗೆಯು, ಪಕ್ಕಿಗಳರಸ Šm. 6; Abh. P. 5, after 15; 9, after 15; 9, 56; Rśv. 13, after 104; Tĕ. ಪನ್ತ್ರ, a vulture, an eagle; ಬನ್ದು, a vulture; T. ಪಣವೈ, a vulture; ಪರುನ್ದು, ಪಾಱು, a kite; M. ಪರನ್ದು, ಪರುನ್ದು, a kite). — ಪರ್ದುದೇರ. -ತೇರ. He whose vehicle is a kite: Vishṇu (ಉಪೇನ್ದ್ರ Kk. 7; Šm. 5).

ಪರ್ಪಟ parpaṭa. = ಪಪ್ಪಳ, etc. A thin crisp cake made of any pulse. 2, = ಪರ್ಪಟಕ, (ಪಾಪಟಿ), a species of medicinal plant with bitter leaves (Oldenlandia biflora?).

ಪರ್ಪಟಕ parpaṭaka. A species of medicinal plant with bitter leaves, probably Oldenlandia biflora. See Mr. s. ಕೃತ್ತಿಕಣ್ಠಕ.

ಪರ್ಪಟಿ parpaṭi. = ಪಾಪಡಿ, etc. A sort of fragrant substance or perfume (ಜತುಕ, ಪಾಪಡಿ Mr. 141, o. r. ಪಾಪಟಿ).

ಪರ್ಪರಿಕೆ parparikĕ. (Šmd. 50). = ಪಪ್ಪರಿಕೆ. Roughness, the state of being unsmooth; harshness, unkindness, rough manners, cruelty (ಪಕ್ಕಸ Čt. I, 12; ಕರ್ಕಶತೆ Šmd. II; ಕರ್ಕಶತೆ Kk. 87, o. rs. ಪಪ್ಪರಿಕೆ and ಕಕ್ಕಸತೆ; see ಪರುಷ).

ಪರ್ಪಾಟಕ parpâṭaka. = ಪರಪಾಷ್ಟಕ. A herb, Mollugo cerviana Spr. (St. & Pl.).

ಪರ್ಬ parba. Tbh. of ಪರ್ವ. (Bp. 5, 50; 48, 16; 56, 4; 59, 6).

ಪರ್ಬತ parbata. Tbh. of ಪರ್ವತ. — ಪರ್ಬತಾಯ್. -ಅಯ್. N. (Bp. 59, 6).

ಪರ್ಬು parbu. 1. (fr. ಪರೆ 1). = ಪರ್ವು 1, ಹಬ್ಬು. To spread, to be extended, to be diffused, to prevail; to spread out or run, as creepers, etc. (ವಿಸ್ತಾರ Šmd. Dh.; ಮಡಲಿಡು Čt. I, 8; ಮಡಲ್ Šm. 23; Tĕ. ಪಮ್ಬು, ಪಮ್ಮು, ಪ್ರಬ್ಬು; T. ಪಮ್ಬು, ಪರಮ್ಬು; M. ಪಡರು). ಪರ್ಬಿದುದು ತಮಂ (Šmd. 181). See Abh. P. 2, 23; 13, 62; 14, 7; Grj. 4, 88; Bp. 57, 82; 61, 61; Rśv. 5, 44; 9, 7; 13, 61. 65; J. 25, 27. 2, to spread or run over (c. Acc., Abh. P. 14, 7; Bp. 13, 19).

ಪರ್ಬು parbu. 2. = ಪರ್ಬುಗೆ, ಪರ್ವು 2. (Grj. 10, 49).

ಪರ್ಬುಗೆ parbugĕ. = ಹಬ್ಬುಗೆ. Spreading, running, being extended, extension, etc. (J. 6, 4; 22, 2; 28, 41).

ಪರ್ಯಂಕ paryaṅka. = ಪರಿಯಂಕ, ಪಲ್ಯಂಕ. *A couch, a bedstead, a bed* (ಮಂಚ Mr. 202). 2, a palanquin. 3, *a cloth worn round the loins.*

ಪರ್ಯಟನ pari-aṭana. = ಪರಿಯಟನ. *Roaming, wandering or roving about.* — ಪರ್ಯಟನ ಮಾಡು. To wander about (B. 4, 5; My.).

ಪರ್ಯಣ paryaṇa. = ಪರಿಯಾಣ, etc. (Abh. P. 12, 7).

ಪರ್ಯನುಯೋಗ pari-anuyôga. (= ಪರಿಯೋಗ, q. v.). *Blame, censure, reproach,* etc. (ಘುನ್ನವಾಡಿ ಬೆಸಗೊಳುಹ Hlâ.).

ಪರ್ಯನ್ತ pari-anta. = ಪರಿಯನ್ತ. *An encircling boundary: bounds, border, limit.* ಪರ್ಯನ್ತಂ, ಪರ್ಯನ್ತ, until or unto, used of time or space; throughout (Šmd. 408; My.).

ಪರ್ಯನ್ತಭೂ paryanta-bhû. *Surrounding country, contiguous ground.*

ಪರ್ಯನ್ತರ pari-antara. = ಪರಿಯನ್ತರ, ಪರಿಯನ್ತ. A distance or period towards. ಪರ್ಯನ್ತರಂ, ಪರ್ಯನ್ತರ, until or unto (J. 23, 16; My.). ನಿರನ್ತರ ಬರುವವ ಪರ್ಯನ್ತರ ಬಾರನೇ? (Prv.). ಅಲ್ಲಿಪರ್ಯನ್ತರ, ಮನೆಪರ್ಯನ್ತರ, ಒನ್ದು ವರ್ಷಪರ್ಯನ್ತರ (My.). See Prv. s. ತೊಡು.

ಪರ್ಯಯ pari-aya. (= ಪಲ್ಲಟ). Going round; encompassing, encircling; revolution of time, lapse, expiration. 2, change, mutation, alteration. 3, inverted order, confusion; contrariety. 4, *deviation from enjoined or customary observances, neglect of duty.*

ಪರ್ಯಯಣ pari-ayana. Going round. 2, = ಪಲ್ಯಯನ, ಪರ್ಯಾಣ. (R.).

ಪರ್ಯವಸಾನ pari-avasâna. End, termination, conclusion, issue. (My.).

ಪರ್ಯವಸ್ಥಾತೃ pari-avasthâtṛi. *An antagonist, an adversary.*

ಪರ್ಯವಸ್ಥೆ pari-avasthĕ. *Opposition; contradiction.*

ಪರ್ಯಷ್ಟಿ pari-ashṭi. Food (Abh. P. 7, 21).

ಪರ್ಯಾಟನ paryâṭana. Tbh. of ಪರ್ಯಟನ. (ವ್ರಜ್ಯೆ G.; B. 5, 147).

ಪರ್ಯಾಣ paryâṇa. = ಪರಿಯಾಣ, etc. (ಶರಾವ G.).

ಪರ್ಯಾಣ (pari-yâna). *A saddle* (ಪಲ್ಯಯನ, ಪಲ್ಲಣ Mr. 274).

ಪರ್ಯಾಪ್ತ pari-âpta.. = ಪರಿಯಾಪ್ತ. Obtained, gained. 2, made an end of: finished, ended. 3, *adequate, enough, sufficient, abundant.* ಪರ್ಯಾಪ್ತಂ, *willingly, readily;* satisfactorily.

Digitized by Google

ಪರ್ಯಾಪ್ತಿ pari-âpti. = ಪರಿಯಾಪ್ತಿ. Attaining, obtaining, acquisition. 2, end, conclusion, close. 3, *adequacy, competency.* 4, satisfaction, repletion, satiety. 5, protecting; *warding off a blow, self-defence.* 6, willingness.

ಪರ್ಯಾಯ pari-âya. = ಪರಿಯಾಯ. Going or turning round. 2, revolution, passing away, course, expiration. 3, regular recurrence, repetition. 4, *succession, turn;* — *regular order, methodical disposition, method;* style; way, manner, mode; generic or specific character. 5, *a synonym.* 6, *opportunity, occasion.* 7, a kind of vâstava (Kâvy. III, 3, B, 3. 17-20). 8, formation, creation, preparation, artificial production.

ಪರ್ಯಾಯನಾಮ paryâya-nâma. A convertible term, a synonym (Šmd. 10).

ಪರ್ಯಾಯಶಯನ paryâya-šayana. Alternate sleeping and watching. (R.).

ಪರ್ಯಾಸ pari-âsa. 1. End, conclusion; rotation, revolution; inverted order or position. See ವಿ-.

ಪರ್ಯಾಸ paryâsa. 2. Tbh. of ಪರಿಹಾಸ. (My.).

ಪರ್ಯಾಹಾರ pari-âhâra. *A bamboo, etc. provided with strings at each end, used for carrying various articles across the shoulders.* 2, a load on the head (ವಿವಧ, ವೀವಧ, ಭಾರ, ತಲೆಹೊರೆ³ Hlâ.). 3, conveying, taking. See Nr. s. ಎಡೆಯಾಡು.

ಪರ್ಯುದಂಚನ pari-udañcana. *Debt.*

ಪರ್ಯುಪ್ತಿ pari-vapti. *Scattering seed, sowing.*

ಪರ್ಯುಷಿತ pari-ushita. Having passed the night, stale, not fresh. (My. as ಪರ್ಯೂಷಿತ).

ಪರ್ಯುಷಿತಭೋಜನ paryushita-bhôjana. Eating stale food (My.).

ಪರ್ಯುಷಿತಭೋಜಿ paryushita-bhôji. The eater of stale food (said to become a maggot or worm in the next birth). (My.).

ಪರ್ಯುಷಿತಾನ್ನ paryushita-anna. Stale rice (My., as ಪರ್ಯೂ-).

ಪರ್ಯೇಷಣೆ pari-êshaṇĕ. Seeking about for: *search, inquiry, research.* 2, serving, waiting upon, service. See G. s. ಶ್ರಾದ್ಧ.

ಪರ್ವ parva. = ಪರ 2, ಪರುವ, ಪರ್ಬ, ಹಬ್ಬ. *A knot or joint of a cane or reed* (ಪರು, ಗ್ರಂಥಿ, ಗಣ್ಣು Mr. 109); a joint of the body; a member. 2, a section, a chapter, a book. 3, a division of time: *the days of the four changes of the moon, i. e.* the full and change of the moon and the eighth and fourteenth of each half month; *the days of conjunction and opposition* or eclipse of the sun and moon. 4, a religious offering presented on the occasion of a change of the moon (ಬಲಿ, ಪರ್ವಗಳು, ನಾನಾ ಬಲಿಗಳ ಕೊಡುವುದು Nn. 16). 5, a particular period of the year, as the equinox, solstice, etc.; the moment of the sun's entering a new sign. 6, *a festival, a holiday* (ಉತ್ಸವ Si. 437). 7, opportunity, occasion (ಪ್ರಸ್ತಾವ 437).

ಪರ್ವಕಾಲ parva-kâla. The time of any of the parvas (My.). ಪರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಾರ್ವರನಾದರೆ ಗರ್ವ ಯಾಕೆ? — ಪರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹವೆಸೊಪ್ಪು ತಿನ್ದರೂ ಗರ್ವ ಹೋದೀತೇ? (Prvs.).

ಪರ್ವತ parvata. *A mountain* (ಗೋತ್ರ, ಬೆಟ್ಟ Nn. 5; ಬೆಟ್ಟ 53. 106; see ಬೆಟ್ಟ). 2, N. of the number 7 (from the 7 principal mountains; *cf.* ಎಣ್ಬು ನಗ). ಪರ್ವತದ ಅಗ್ರ (ಶೃಂಗ, ಬೆಟ್ಟದ ತುದಿ Nn. 28). ಪರ್ವತವೇರಿದವನು ಪರಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋದಾನೇ? — ಪರ್ವತ ಅಲಿವತ್ತು ಗರ್ಭಿಗೆ ಪ್ರಸವವೇದನೆ ಪಟ್ಟು ಕಡೆಗೆ ಹುಣ್ಡಿಲಿ ಹೆತ್ತನ್ತೆ (Prvs.). See Prv. s. ಅಂಗುಷ್ಠ. — ಪರ್ವತಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 59, 4). — ಪರ್ವತಹಕ್ಕಿ. = ಕಕೋಂಚಿ. (My.).

ಪರ್ವತಕಾಕ parvata-kâka. A raven. (R.).

ಪರ್ವತನಾಥ parvata-nâtha. The Himâlaya; Mêru. — ಪರ್ವತನಾಥನಣುಗ. -ಅಣುಗ. Mainâka (Bp. 38, 21).

ಪರ್ವತಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ parvata-mallikârjuna. Šiva of Srîgiri (Bp. 44, 7).

ಪರ್ವತಾರಿ parvata-ari. Indra. (My.).

ಪರ್ವತಾಶಯ parvata-âšaya. Resting on the mountains: a cloud. (R.).

ಪರ್ವತೋಪತ್ಯಕ parvata-upatyaka. Table-land, etc. (ಕಟಕ, ಬೆಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲು Nn. 127).

ಪರ್ವದಿನ parva-dina. A day on which any of the parvas takes place (My.).

ಪರ್ವಸನ್ಧಿ parva-sandhi. *The junction of the fifteenth and first of a lunar fortnight or the precise moment of the full and change of the moon.*

ಪರ್ವಳಿಸು parvaḷisu. To go to one side or aside (ಕೆಲಕೆ ಪಾಯ್ Bhn. 28).

ಪರ್ವಾ parvâ. = ಪರವಾ, etc. (My.).

ಪರ್ವು parvu. 1. = ಪರ್ಬು 1, etc. To spread (v. i.), etc.; to spread or run over (ಕವಿವರೆ Čt. II, 50; ಮಸರ್ Kk. 22). ಭೇರಿಧ್ವನಿ ಪರ್ವಿತ್ತು (Šmd. 145). ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಪರ್ವಿದ ಕತ್ತಲೆ (ಸನ್ತಮಸ Nr.). See Čpr. 1, after 101; 4, 29; 5, 46; Abh. P. 2, 23; Grj. 3, 112; Bp. 12, 37; 34, 5; J. 3, 5.

ಪರ್ವು parvu. 2. = ಪರ್ಬು 2. — ಪರ್ವುಗಿಡು. -ಕಿಡು. To cease from spreading (Čpr. 4, 46).

ಪರ್ಶುಕೆ paršukĕ. *A rib.*

ಪಲ್ pal. = ಹಲ್, ಹಲು, ಹಲ್ಲು. A tooth (ದನ್ತ, ರದನ Šm. 70; T. ಪಲ್, ಪಲ್; M. ಪಲ್, ಪಲ್ಲು; Tě. ಪಲು, ಪಲ್ಲು; Tu. ಪರು). ಪಲ್ಗಳ್ (Bp. 20, 11; Rây. 8, 124). See Bp. 38, 15; 46, 57; 59, 54; ಬೆಳ್ವಲ್, ಮೊನೆವಲ್, ಮೋಳೆವಲ್, ಸುಲಿಪಲ್. — ಪಲ್ಕಿರಿ. = ಪಲ್ಗಿರಿ. ತೆಕ್ಕೆಯಿಲ್ಲದ ಎತ್ತು ಬಿಕ್ಕ ಪಲ್ಕಿರಿದನ್ತೆ (Prv.). — ಪಲ್ಗಡಿ. -ಕಡಿ. To gnash the teeth (J. 31, 30). — ಪಲ್ಗಿರಿ. -ಕಿರಿ. To show the teeth, to grin (Bp. 1, 49; J. 13, 35; 27, 40). ಒಳಕೆಯ್ಯೊಳಿರ್ದು, ಪಲ್ಗಿರಿದು, ಒಳವಾಲಂಗೊಣ್ಡ (Šmd. 78). — ಪಲ್ಗುಟ್ಟುಹ. -ಕುಟ್ಟುಹ. Striking or breaking (another's) teeth. ಪಲ್ಗುಟ್ಟುಹಂ ಮೊದಲಾದುದು (ನಿಕಾರ, ವಿಪ್ರಕಾರ Nr.). — ಪಲ್ದುದಿ. -ತುದಿ. The point of a tooth (Šâv. 3, 54). — ಪಲ್ದೆರೆ³. -ತೆರೆ³. To uncover or show the teeth (Rây. 9, 29). — ಪಲ್ಪರೆ³. The teeth looked upon as a drum. ಪಲ್ಪರೆಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು, to beat that drum. ಪಲ್ಪರೆಗುಟ್ಟಿದಂ (Šmd. 82). — ಪಲ್ಮೊರೆ. To gnash or grind the teeth (Râv. 2, after 8; Šâv. 2, after 42; J. 12, 33; 19, 20). — ಪಲ್ಲ. See it separately. — ಪಲ್ಲಿಲಿ. See it separately.

ಪಲ pala. 1. = ಪಲವು (Šmd. 211), ಹಲ, ಹಲವು. Much; many, several, various (Šm. 119; T.; M. ಪಲ; Tě. ಪಲು). — ಪಲ ಕಾಲ. Much time, a long time (Čpr. 5, 36; J. 3, 19; 23, 51). — ಪಲಗಣ್. -ಕಣ್. = ಪಲವು ಕಣ್ (Šmd. 211). Many eyes. ಪಲಗಣ್ಣ, who has many eyes: Indra (ಇನ್ದ್ರ, ಬಲವೈರಿ, etc. Kk. 10b). — ಪಲ ತೆರ. Many kinds, etc. (Šmd. 10; Čpr. 5, after 76; 7, 56; Bp. 34, 36). — ಪಲ ದೆವಸ. = ಪಲವು ದೆವಸ (Šmd. 202. 211). Several days. —

Digitized by Google

ಪಲ ಬಗೆ. Various kinds (Rśv. 6, after 11). — ಪಲಬರ್. = ಪಲಮ್ಬರ್, ಪಲರ್ (Śmd. 122), ಪಲವರ್ (123). Many or several persons (J. 7, 11; 32, 38). — ಪಲ ಬಿರುದು. Various badges of honor (Rśv. 6, after 11). — ಪಲ ಮಾತು. Many words (Bp. 3, 56). — ಪಲ ಮೊಗ. Many faces (J. 8, 39). — ಪಲಮ್ಬರ್. = ಪಲಬರ್, q. v. (Čpr. 4, after 24). — ಪಲರ್. = ಪಲಬರ್, q. v. ಪಲರ ನುಡಿ (ಜನಶ್ರುತಿ, ಕಿಂವದನ್ತಿ Mr. 86). — ಪಲ ರೂಪು. Various forms (Śsv. 5, after 57). — ಪಲಮೆಯ್. Several times (Śmd. 243; Čpr. 3, 45). — ಪಲವಂಗ. -ಅಂಗ. = ಪಲ ಬಗೆ. (Bp. 12, 38; 25, 3; 40, 69). — ಪಲವಜ್ಜೆ. -ಪಜ್ಜೆ. Many steps (Śsv. 3, after 46). — ಪಲವಣ್. -ಪಣ್. Many ripe fruits. ಪಾದರಿಗಂ ಪಲವಣ್ಣನ್ ಆದೇನೀವಂ (Śmd. 211 Mdb.). — ಪಲವನರ್ಥಿಸು. -ಅರ್ಥಿಸು. To desire, or ask for, many things (Bp. 44, 22). — ಪಲವನ್ದ. -ಅನ್ದ. = ಪಲವಂಗ. (Bp. 40, 84; 47, 54; 53, 7; Śsv. 4, after 99). ಪಲವನ್ದಮಾಡುದು (ನಾನಾ ರೂಪ Nr.). — ಪಲವರ್. = ಪಲಬರ್, q. v. — ಪಲವರ್ಥ. -ಅರ್ಥ. Various meanings (Śmd. 288). — ಪಲವಾಕಾರ. -ಆಕಾರ. Various forms (Śmd. 11). — ಪಲವಾಡು. -ಆಡು. To utter much, to speak many or various things or words (Bp. 61, 15; Rśv. 13, after 104; 13, 134). — ಪಲವು. = ಪಲ (Śmd. 211; ಹಲವು Nn. 162). See Śmd. 59. 123. 172; Čpr. 1, after 101; 8, 70. — ಪಲವು ಕಣ್. = ಪಲಗಣ್, q. v. — ಪಲವು ತೆಱ. = ಪಲ ತೆಱ. (Śm. 119). — ಪಲವು ದಿವಸ. = ಪಲ ದಿವಸ, q. v. — ಪಲವುಪಾಯ. -ಉಪಾಯ. Many means (J. 31, 37). — ಪಲವು ಮಾತು. = ಪಲ ಮಾತು. (Bp. 28, 38). — ಪಲವು ಮೃಗಜಾತಿ. Various kinds of wild animals (J. 28, 52). — ಪಲವು ರೂಪು. = ಪಲ ರೂಪು. (Rśv. 13, after 77; J. 28, 40). — ಪಲವುಸುರ್. -ಉಸುರ್. = ಪಲವಾಡು. (Bp. 51, 8). — ಪಲವು ಸೂಲ್. Many times (Bp. 52, 12). — ಪಲವೆಣಿಕೆ. -ಎಣಿಕೆ. Much thinking, many thoughts (J. 24, 45). — ಪಲವೇಣ್ಟೆ. -ಬೇಣ್ಟೆ. Many chases (Rśv. 5, after 114; Śsv. 3, after 63).

ಪಲ pala. 2. A sound in imitation of the chirping of birds at dawn. — ಪಲ ಪಲವೆನ್ನು. -ಎನ್ನು. To produce the repeated sound of pala (My.).

ಪಲ pala. *A particular weight,* = 4 *karshas* = $\frac{1}{100}$ *of a tulâ;* the 8th part of a sêr or 3 tôlas or rupees (My.); 4 tôlas or 320 gunjĕs (G.); see ಒಪ್ಪಲ and ರೂಪಾಯಿ. 2, = ಪಳ 2, a particular measure of time (the 60th part of a ghaṭikâ, Mhr.; see ಗೋಘಟಿಲಿ). 3, *flesh.* 4, = ಪಲಾಲ.

ಪಲಗಣ್ಡ palaganda. *A plasterer, a bricklayer* (ಮುಟ್ಟಿಗ Mr. 379).

ಪಲಗೆ palagĕ. = ಪಲಿಗೆ, etc. A plank, a board (Rśv. 10, after 31); a tabor, a small drum; a shield (J. 20, 27). See ಅಡ್ಡವಲಗೆ, ಒಡ್ಡುವಲಗೆ, ಕಾಳಗವಲಗೆ, ನೆತ್ತವಲಗೆ, ಪವಳವಲಗೆ, ರಕ್ಷಸವಲಗೆ. — ಪಲಗೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A structure of boards (Čpr. 7, after 92).

ಪಲಂಕಷ pala-ṅ-kasha. A flesh-eater, a râkshasa. 2, *bdellium.*

ಪಲಂಕಷೆ pala-ṅ-kashĕ. *The plant Asteracantha longifolia* Nees. See ನೆಗ್ಗಿಲ್.

ಪಲಂಗ palanga. Tbh. of ಪಲ್ಯಂಕ. (Mhr., H.; ಪರ್ಯಂಕ, ಮಂಚ, ಖಟ್ವಾ G.).

ಪಲಂಗು palangu. = ಪಲಂಗ. (My.).

ಪಲಮ್ಬರ್ palambar. ಪಲರ್. ಪಲಮೆಯ್. See s. ಪಲ 1.

ಪಲಲ palala. 1. *Flesh, meat* (= ಪಲ). 2, a râkshasa. 3, mud, mire.

ಪಲಲ palala. 2. Tbh. of ಪಲ್ವಲ. A small pond (ಡೆಂಕೆ, ಅಲ್ಪ ಸರಸಿ Śm. 35).

ಪಲವರ್ palavar. ಪಲವು. See s. ಪಲ 1.

ಪಲಸ palasa. = ಪನಸ, etc. (Sk.).

ಪಲಸು palasu. Tbh. of ಪನಸ. (Rśv. 2, 36; Râghč. 17, 56; see ಬಕ್ಕೆವಲಸು).

ಪಲಹಾರ palahâra. = ಪರಾಳ, ಪಲಾರ, ಪಳಾರ. Tbh. of ಫಲಾಹಾರ. (My.; Tĕ., M.). ಊಟ ಹಾಗ, ಪಲಹಾರ ಮುಪ್ಪಾಗ. — ಪರ ಲೋಕವೆಮ್ಬುದು ಪಲಹಾರದ ಗುದ್ದೆಯೇ? (Prvs.).

ಪಲಾಣ್ಡು palâṇḍu. *An onion* (ಗೃಂಜನ, etc., ಉಳ್ಳಿ Mr. 137).

ಪಲಾದ pala-ada. = ಪಲಂಕಷ No. 1. (My.).

ಪಲಾಯನ palâ (= parâ)-ayana. Fleeing, flying, running away, flight; a run (ಸರಿ Čt. I, 48; B. 4, 19; My.). See ಓಡು, ತೆಗೆ, ಪೊಱಮಾಱ್, ಸರಿ.

ಪಲಾಯನಸೂಕ್ತ palâyana-sûkta. A hymn of flight. — ಪಲಾಯನಸೂಕ್ತ ಜಪಿಸು or ಪಠಿಸು, to run away (My.).

ಪಲಾಯಿತ palâyita. Fled, run away. (My.).

ಪಲಾರ palâra. = ಪಲಹಾರ. (My.).

ಪಲಾಲ palâla. *Straw;* the stalk of millet or sorghum.

ಪಲಾವು palâvu. The dish called Pulâo or Pillaw (My.; Br., H.).

ಪಲಾಶ pala-âśa. 1. = ಪಲಾದ. (My.).

ಪಲಾಶ palâśa. 2. *A leaf* (ಪತ್ರ, ಎಲೆ Nn. 147). 2, *the tree Butea frondosa* Roxb. (ಮುಳುಮುತ್ತ, ಮುತ್ತಗ 147; ಮುತ್ತುಗ 42, o. r. ಮುತ್ತಗ). 3, *the plant Curcuma zedoaria* Rosc. 4, sharp (ಕಟು, ಕಾರ 147); bitter (ತಿಕ್ತ, ಕಹಿ 147).

ಪಲಾಶದಲ palâśa-dala. The leaf of the Butea frondosa. 2, N. of a vṛitta (Čh.).

ಪಲಾಶವೃಕ್ಷ palâśa-vṛiksha. = ಪಲಾಶ No. 2. (ಮುಟ್ಟುಗ Śs.).

ಪಲಾಶಿ palâśi. = ಪಲಾಶ 1. (My.). 2, leafy; a tree. 3, a species of climbing plant.

ಪಲಿಕ್ನಿ palikni. *A grey-haired, or old, aged woman.* 2, *a cow for the first time with calf* (ತನೆ ಬಲಿಯ Mr. 180).

ಪಲಿಗೆ paligĕ. = ಪಲಗೆ, etc. See ಕಾಳಗವಲಿಗೆ s. ಅತ್ತಪರ.

ಪಲಿತ palita. (= ಪಳಿತ). Grey, grey-haired; old, aged (*cf.* ಪಱಿ); *grey hair*; old age (ಜರೆ, ನರೆ Mr. 320). 2, mud, mire (= ಪಲಲ).

ಪಲಿತಾಂಕುರ palita-aṅkura. A sprout or bud of old age (Čpr. 2, 17).

ಪಲುಗುಣ paluguṇa. = ಪಲ್ಗುಣ. Tbh. of ಫಲ್ಗುನ (Śmd. 338. 364; J. 5, 10; 8, 26).

ಪಲುಮ್ಬಿ palumbi. A crier, lamenter: a peacock (?). ಪಲುಮ್ಬಿಯ ಗಱಿ (Rśv. 6, after 11).

ಪಲುಮ್ಬು palumbu. (Śmd. 48). = ಹಲುಬು. To lament (Čpr. 3, after 50; 8, 65. 80; Grj. 8, after 73; Rśv. 13, 134; 13, after 104; T., M. ಪುಲಮ್ಬು, to sound, to clamour; to lament; *cf.* ಉಲಿ 1).

ಪಲ್ಗುಣ palguṇa. = ಪಲುಗುಣ. (J. 8, 36).

ಪಲ್ಯ palya. = ಪಲ್ಯೆ, ಪಲ್ಲೆ, ಪಲ್ಲೆಯ, (ಪಲ್ಲೆಹ), ಪಲ್ಲ್ಯ. (Perhaps connected with ಪಯಿರ್; Sk. ಫಲ್ಯ: a flower, a bud). Any garden green, any vegetable; a vegetable dish (My.; ಶಾಕ Si. 156. 310; B. 2, 37; T. ಪಚ್ಚೈ, ಪಚಿರ, ಪಯಿರಿ, ಪಚ್ಚೆ, ಪಯಲ್ಲೈ, spinage; Mhr. ಪಾಲಾ, leaves, blades, tuft of leaves).

Digitized by Google

ಪಲ್ಯಂಕ pali (= pari)-aṅka. = (ಪರ್ಯಂಗ), ಪರ್ಯಂಕ, ಪಲಂಗ, ಪಲಂಗು, ಪಲ್ಲಕಿ, ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ, (ಪಾಲಕಿ, etc.). *A couch, a bedstead.* 2, a palanquin. 3, a cloth for wrapping round the loins while sitting.

ಪಲ್ಯಯನ pali (= pari)-ayana. = ಪಲ್ಲಣ, ಹಲ್ಲಣ. *A saddle.*

ಪಲ್ಯೆ palyĕ. = ಪಲ್ಯ, etc. Genitive also ಪಲ್ಯೆದ. ಪಲ್ಯೆದ ಮಡಿ (G. 398).

ಪಲ್ಲ pal-as. 1. One with tusks: an elephant. — ಪಲ್ಲಮರಿ. The young of an elephant (ಕಲಭ Ct. I, 30. 99; II, 23; ಆನೆಯ ಮರಿ Śmd. II; Kk. 78, o. r. ಪಲ್ಲವರಿ; ಆನೆವ ರಿ Śm. 41; Čpr. 5, 64; Śśv. 3, 43; *cf.* ಪಲ್ಲವ No. 8). — ಪಲ್ಲ ಮರಿರಕ್ಕಸ. Gajâsura (Śśv. 5, 9).

ಪಲ್ಲ palla. 2. The large black bee (ಅಡಾ, ಅಲರ್ವಕ್ಕಿ, ಮೇಳವ್ವು, ಅಳಿ, ಬವರ, ಪಡಿಮೆ, etc., ಚಿತ್ರವಿಹಗ Śm. 27).

ಪಲ್ಲ palla. Tbh. of ಪಲ್ಲವ No. 11 (My.).

ಪಲ್ಲಕಿ pallaki. = ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ. (My.).

ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ pallakki. = ಪಲ್ಲಕಿ, ಪಾಲಕಿ, etc. Tbh. of ಪಲ್ಯಂಕ. A palanquin (My.; Tĕ.; M. ಪಲ್ಲಕ್ಕು, ಪಲ್ಲಂಕಿ, ಪಲ್ಲಾಕ್ಕು; T. ಪಲ್ಲಕ್ಕು; Č. Bp. 47, 39; J. 7, 3. 5; B. 4, 9; 5, 286). ನೃಪರ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ (ಅಂದಣ, ದೋಲ Mr. 262). ಕರಿದಿನಲ್ಲೇ ಪಲ್ಲಕ್ಕೀ ಸೇವೆ.— ಪಲ್ಲಕ್ಕೀಲಿ ಕೂತರೂ ನಲ್ಲನಲ್ಲಿ ಹೋಗೋದು ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ (Prvs.). — ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಬೋಯಿ. A palanquin bearer (My.).

ಪಲ್ಲಟ pallaṭa. (Tbh. of ಪರ್ಯಯ). Inversion, inverted order, irregular order, irregularity, change, confusion (ಅಸ್ತಿಸ್ತು, ವ್ಯತ್ಯಯ Śmd. 5; Bp. 37, 11; Bh. 2, 2, 19; J. 30, 27; My; Tĕ.). See ಪ್ರತಿ-. — ಪಲ್ಲಟವ್ಪಾಯ್. -ಂ-ಪಾಯ್. = ಪಲ್ಲಟವ್ಪೋಗು. (Čpr. 8, 69). — ಪಲ್ಲಟವ್ಬಿದ್. -ಂ-ಬೀದ್. = ಪಲ್ಲಟವ್ಪೋಗು. ಪಲ್ಲಟವ್ಬಿರ್ದುರ್ (Čpr. 5, after 64). — ಪಲ್ಲಟವ್ಪೋಗು. -ಂ-ಪೋಗು. To get inverted, etc. (Śmd. 14 Mdb.).

ಪಲ್ಲಟಿತ pallaṭita. Inverted, confused (J. 7, 64).

ಪಲ್ಲಟಿಸು pallaṭisu. To get or be inverted in order, to change places, to be changed, etc. (Śmd. 163. 164; ಪಲ್ಲಟವಾಗು 164 Cm.; Abh. P. 8, 14; Grj. 2, after 106; Bp. 57, 54; Bh. 8, 27, 24; My.). 2, to invert, to put in an irregular order, etc. (Bp. 39, 18). ಇವಂ ಕ್ರಮದಿನ್ದೆ ಪಲ್ಲಟಿಸೆ (Mr. 352).

ಪಲ್ಲಣ pallaṇa. = ಹಲ್ಲಣ. Tbh. of ಪಲ್ಯಯನ (Śmd. 352 Mdb.; Čt. II, 18; ನೀಎ, ಹಲ್ಲಣ Nn. 105; ಪರ್ಯಾಣ, ಪಲ್ಯಯನ Mr. 274; Rśv. 6, after 11; 11, 7; 13, 62).

ಪಲ್ಲಣಿಸು pallaṇisu. To saddle (Abh. P. 4, after 119; Grj. 6, 56; Rśv. 13, after 61).

ಪಲ್ಲವ pallava. *A sprout, a shoot;* young foliage or leaves (ತಳಿರ್ Nn. 7. 130); spreading, expanding. 2, coral (ವಿದ್ರುಮ, ಹವಳ 130). 3, a lute (ವೀಣೆ 130). 4, pearls (ರತ್ನ ನಿಚಯ 130). 5, a tail (ಲಾಂಗೂಲ 130). 6, hair (ಕೇಶ 130). 7, a libertine, a paramour (ವಿಟ 130). 8, the young of an elephant (ಕಲಭ, ಮರಿಯಾನೆ 130). 9, a boy (ಬಾಲಕ, ಸಣ್ಣವ 130). 10, a collection of words, a vocabulary (ಶಬ್ದಸಮೂಹ, ಶಬ್ದಸಂಗ್ರಹ 130). 11, a refrain (Čh.). See ಕರ-, ಪಂಚ-. — ಪಲ್ಲವಝಲ್ಲರಿ. A tassel or hangings of young leaves (Râm. 1, 13, 4). — ಪಲ್ಲವಛತ್ರಿಗೆ. An umbrella of young leaves (Bh. 1, 12, 3).

ಪಲ್ಲವಕ pallavaka. *A libertine, a gallant* (ಬೋಜಗ Mr. 239). 2, *a species of fish, Cyprinus denticulatus.* 3, N. of a country (Bp. 6, 19).

ಪಲ್ಲವಜಂಗಮ pallava-jaṅgama. A lascivious Jaṅgama (V. 8, 20).

ಪಲ್ಲವಪಾಣಿ pallava-pâṇi. A hand like a fresh shoot (My.).

ಪಲ್ಲವಪ್ರಾಪ್ತಿ pallava-prâpti. Getting shoots or young leaves. See ಎಲೆತಳರ್.

ಪಲ್ಲವಾಂಕುರ pallava-aṅkura. *A leaf-bud* (ಎಳೆಯ ಕೊನರ್ Mr. 106).

ಪಲ್ಲವಾಧರೆ pallava-adharĕ. A woman whose underlip is like a sprout, etc. (Bp. 3, 17; 40, 14).

ಪಲ್ಲವಾಸ್ತ್ರ pallava-astra. Kâma. (My.).

ಪಲ್ಲವಿ pallavi. = ಪಲ್ಲವ No. 1. (ಕೆನ್ದಳಿರ್ Mr. 120). 2, = ಪಲ್ಲವ No. 11. (My.).

ಪಲ್ಲವಿತ pallavita. Sprouted, sprouting; spread, extended. (Čpr. 1, 141; Abh. P. 12, after 2; Bp. 31, 31; 36, 49; J. 21, 36).

ಪಲ್ಲವಿಸು pallavisu. To sprout; to spread (Čpr. 2, 10; 7, 113; Grj. 4, 87; Bp. 35, 17; 37, 55; 50, 79; Bh. 8, 25, 7; J. 9, 12).

ಪಲ್ಲವೋತ್ಪತ್ತಿ pallava-utpatti. Sprouting, budding, shooting. See ಕೊನರ್, ಚಿಗುರ್, ತಳಿರ್.

ಪಲ್ಲವೋತ್ಸವ pallava-utsava. A yearly feast at which young foliage is worshipped in a temple, presented to an idol, and taken back as prasâda (My.).

ಪಲ್ಲಾ pallâ. A measure of capacity of 100 sêrs (My.), or 120 sêrs (Mhr., H.).

ಪಲ್ಲಿ palli. = ಹಲ್ಲಿ. The small house-lizard, Lacerta gecko (Sk.; My.; M., T., Tu.; Tĕ. ಪಲ್ಲಿ. ಬಲ್ಲಿ; Mhr. ಪಲ್ಲಿ, ಪಾಲ). ಪಲ್ಲೀ ಶಕುನ ಕೇಳಿ, ಕಲ್ಲಿನಿನ್ದ ಹೊಡಿ ಕೊಣ್ಣ (Prv.).

ಪಲ್ಲಿ palli. = ಪಳ್ಳಿ 1, ಹಳ್ಳಿ. A hut, a house. 2, a settlement, a small village. 3, a small house-lizard. 4, a creeping plant. See ಅಹಿರ-. — ಪಲ್ಲಿದೊಂಗಲ್. -ತೊಂಗಲ್. A cluster of creepers (Čpr. 7, after 81).

ಪಲ್ಲಿಮ್ಬ pallimba. N. of a country. ಪಲ್ಲಿಮ್ಬದೇಶಾಧಿಪ (ಮಯ್ಲಾರದೇವ Mr. 15).

ಪಲ್ಲಿಲಿ pal-ili. Toothless. **2,** the sun (ಸೂರ್ಯ Śm. 14). — ಪಲ್ಲಿಲಿವಾಯ್. -ಬಾಯ್. A toothless mouth. ಸೊಗಯಿಸುಗುಮೆ ಪಲ್ಲಿಲಿವಾಯ್? (Śmd. 221).

ಪಲ್ಲೆ pallĕ. = ಪಲ್ಯ, etc. (My.; B. 2, 5; 4, 177; 5, 278). — ಪಲ್ಲೇ ಸಪ್ಪು. dupl. ತಾನು ತಿಮ್ಬೋದು ಪಲ್ಲೇ ಸಪ್ಪು, ಹಿರೇ ಕುದುರೆ ಬೇಕ್ಪ (Prv.).

ಪಲ್ಲೆಯ pallĕya. = ಪಲ್ಲೆ, etc. (My.).

ಪಲ್ಲೆಹ pallĕha. (= ಪಲ್ಯ, etc.). — ಪಲ್ಲೆಹದಪ್ಪಿದೇವ. -ಅಪ್ಪಿ-. N. (Bp. 58, 12).

ಪಲ್ಲೇರು pallêru. The plant Ruellia longifolia Roxb. (Te.; ಪಲಂಕಷೆ, ಇಕ್ಷುಗನ್ಧ, ಶ್ವದಂಷ್ಟ್ರ, etc. Si. 145).

ಪಲ್ಲ್ಯೆ pallyĕ. = ಪಲ್ಯ, etc. (B. 5, 128. 203). ಕಹಿಪಲ್ಲ್ಯೆ (ತಿಕ್ತಶಾಕ G.).

ಪಲ್ವಲ palvala. = ಪಲಲ 2. *A small pond* (ಬೆಂಚೆ, ಅಲ್ಪಸರಸಿ Kk. 13; *cf.* ಪಳ್ಳ?).

ಪವ pava. *Winnowing, cleaning;* purity. 2, mud, mire (*cf.* ಪಂಕ, ಪಲಲ). 3, cow-dung.

ಪವಡಿಸು pavaḍisu. = ಪವಳಿಸು. To lie down, to recline in order to rest, to repose (Bp. 46, 21; 47, 22; J. 6, 36; 8, 4; 21, 36; 29, 49; My.; Mhr. ಪಹುಡಣೇಂ, ಪೌಢಣೇಂ). See ಉಪ್ಪವಡಿಸು.

Digitized by Google

ಪವಣ್ pavaṇ. (Śmd. 58). = ಪವಣ, ಹವಣ್. Tbh. of ಪ್ರಮಾಣ (Śmd. 365; Kk. 46; Śm. 63; also = ಪ್ರಮಾಣವಾಚ Śmd. 122 Cm.). ಪವಣಂ (Śmd. 122), ಪವಣ್ಗೆ (134), ಪವಣೊಳ್ (121). ಪವಣಿಲ್ಲ (85). ಪವಣ್ಗಳಂ (Abh. P. 13, 11). ಮಿಕ್ಕ ಪವಣ್ (ಘನ Mr. 510). ನೆಲದ ಪವಣ್ (ಮುತ್ತುರ್ Ċt. II, 102). See Ċpr. 1, 57; Bp. 1, 9; 28, 63; 38, 72; 49, 25; 56, 20; 58, 37. — ಪವಣ್ಗಿಡಿಸು. -ಪಡಿಸು. To measure; to compare (Abh. P. 11, 103; 14, 85); to prove (13, 11). — ಪವಣ್ಮೀರು. To exceed measure (Ċpr. 7, 106). — ಪವಣ್ಸರಿ. Proof-straightness: exact proof or certainty. ಕಣ್ಣೊಳಲಮನದಿ'ಯುಂ (*i. e.* ಅದಿ' ಯುಂ) ಪರವೆಣ್ ಸುರವಧುಗೆಣೆಯೆನಿಪ್ಪುದಂ, ತೊಡರ್ದಾತಂ ಮೇಣ್ ಸುರನಕ್ಕುಮೆ? ಅಚಲಪವಣ್ಸರಿಯೆ, ಕೇಳ್, ಸರಿಗೆವಾರನಹಿತಕೃತಾನ್ತಂ! (Śmd. 83; Kâvy. I, 1 *b*, 44).

ಪವಣ pavaṇa. = ಪವಣ್, etc. ಸನ್ದ ಪವಣಂ (ನಿನ್ದದಿ'ಕೆ Bhn. 46).

ಪವಣಿಗೆ pavaṇigĕ. Joining, entering, being threaded. (T. ಪಯಿನಿ, connexion = ಕೂಟ, *cf.* ಪಗಲ್ 1). — ಪವಣಿಗೆಯಾಗು. -ಆಗು. To enter or be threaded (ಕೋ Śmd. 398 Cm.).

ಪವಣಿಸು pavaṇisu. = ಕೋಣಿಸು. To thread, as a needle, a bead, etc. ನೀಲದ ಮಣಿ ಪವಣಿಸಿದ ನೂಲಾದರೆ ನೀಲದ ಕ್ರಯ ಬಾರಿ'ತೇ? (Prv.).

ಪವನ pavana. *Winnowing; purifying.* 2, *wind, air* (ಎಲರ್ Ċt. II, 10). 3, a certain metrical foot (Ċh.).

ಪವನಜ pavana-ja. = ಪವನಸುತ. (Bh. 1, 10, 23).

ಪವನಜೆ pavana-jĕ. The tree Terminalia catappa Ainslie (ಇಂಗಳ Mr. 135, o. r. ಇಂಗುಳ).

ಪವನನನ್ದನ pavana-nandana. = ಪವನಸುತ. (Śmd. 130. 133).

ಪವನಸುತ pavana-suta. Bhîma (Bh. 3, 13, 15). 2, Hanumat.

ಪವನಾತ್ಮಜ pavana-âtmaja. = ಪವನಸುತ. (My.).

ಪವನಾಶ pavana-âśa. = ಪವನಾಶನ.

ಪವನಾಶನ pavana-aśana. Feeding on air: *a snake.*

ಪವನಾಶನಾಶ pavanâśa-nâśa. Snake-destroyer: *Garuḍa;* a peacock.

ಪವನು pavanu. A "pound" in money, the gold sovereign (My.).

ಪವಮಾನ pavamâna. *Wind, air.* 2, a certain metrical foot (Ċh.).

ಪವಮಾನಸೂನು pavamâna-sûnu. = ಪವನಸುತ. (Śmd. 133).

ಪವರ pavara. = ಪಾನ (Bhn. 17).

ಪವರ್ಗ pa-varga. The labial series of consonants (Śmd. 80. 337).

ಪವಳ pavaḷa. = ಹವಳ. Tbh. of ಪ್ರವಾಲ. (ಪ್ರವಾಲ Ċt. II, 70; ಪ್ರವಾಲ, ಹವಳ Nn. 7; ಪ್ರವಾಲ, ಕಪೋತಾಂಘ್ರಿ, ವಿದ್ರುಮ Mr. 143; ಪ್ರವಾಲ, ವಿದ್ರುಮ, ಹವಳ Si. 331; T. ಪವಳ, ಪವಂ; M. ಪವಂ, ಪವಿಂ; Tĕ. ಪಗಡ, ಪವಡ). — ಪವಳವಲಗೆ. -ಪಲಗೆ. A coral-board (Ċ. Bp. 5, 3). — ಪವಳವಾಯು. -ಬಾಯು. A kind of fish (Rśv. 5, 115). — ಪವಳಹುವ್ವಗಿಡ. (ಕೇಸರ, ವಕುಲ Si. 137).

ಪವಳಿಸು pavaḷisu. = ಪವಡಿಸು. (My.; Si. 108. 292).

ಪವಾಡ pavâḍa. A vow or determination to effect an object; fanatical, obstinate, pompous, or marvellous words or acts (My.; Tĕ.; T. ಪಾವಾಡ; Mhr. ಪವಾಡಾ, a panegyric or encomiastic piece in a kind of recounting the achievements of a warrior, the talents of a scholar, the virtues of a person). ಪವಾಡಗಳಂ ಮಾಡಿ, ಶಿವನ ಕೃಪೆಯಂ ಪಡೆದರ್ (Ċ. Bp. 55, 47). See Bh. 1, 7, 2; ವೀರ-. — ಪವಾಡಪುರುಷ. A man of marvellous words or acts (Ċ. Bp. 6, 47).

ಪವಾಡಿ pavâḍi. A panegyrist (Bh. 7, 17, 30).

ಪವಿ pavi. *A thunderbolt.*

ಪವಿಘಾತ pavi-ghâta. The stroke of a thunderbolt (J. 6, 1).

ಪವಿತ್ರ pavitra. A means of purification: a filter, a strainer, etc.; purifying. 2, *the kuśa grass* (ದರ್ಭೆ Nn. 111). 3, a ring of kuśa grass worn on the fourth finger on particular occasions (My.); a gold-ring worn on that finger (My.). 4, the middle finger (ಮಧ್ಯಾಂಗುಲಿ Mr. 324, o. r. ಪವಿತ್ರಿ). 5, the sacrificial thread. 6, a kind of ear-ornament (ತವಿದುಡಿಗೆ Śmd. II; Kk. 85). 7, *pure, clean,* as cloth, a house, water, etc. (ಘನ, ಶುದ್ಧಮಪ್ಪುದು Nn. 52; My.); pure in mind, sinless, holy (Sk.; ಏಸ್ತರ, ಸಾದ್ಗುಣ Nn. 140; Mhr.); cleanness, purity (ಶುಚಿ, ಶುದ್ಧತ್ವ Nn. 111). See Bp. 54, 85; B. 5, 279. 301; Prv. s. ಪಶು.

ಪವಿತ್ರಕ pavitraka. *Pack-thread, or a rope or net made of pack-thread.* 2, at the end of a compound = ಪವಿತ್ರ.

ಪವಿತ್ರತೆ pavitratĕ. Cleanness, purity (Ċpr. 1, 75; Bp. 4, 30).

ಪವಿತ್ರಾಂಗುಲಿ pavitra-aṅguli. = ಪವಿತ್ರ No. 4. The middle or ring-finger. ಗೇಣಿನೊಳ್ ಪವಿತ್ರಾಂಗುಲಿ (ಗೋಕರ್ಣ Mr. 324).

ಪವಿತ್ರಿತ pavitrita. Cleansed, purified, clean, pure. (My.).

ಪವಿತ್ರೆ pavitrĕ. = ಪವಿತ್ರ No. 4, q. v.

ಪವಿಧರ pavi-dhara. Indra (Bp. 19, 27).

ಪವಿಮೂರ್ತಿ pavi-mûrti. = ಕಾಣಿೞಿ, q. v.

ಪವುಜು pavuju. = ಪೌಜು. (My.).

ಪವುಂಚಿ pavuñci. = ಪೊಹಚಿ, ಪೋಚಿ, ಪೋಂಚಿ. An ornament for the wrist of females (My.; Si. 219; Mhr., H. ಪೋಂಚೀ, — of males).

ಪವುಡ pavuḍa. Tbh. of ಪ್ರೌಢ. (Ċ. Bp. 63, 38).

ಪವುಡವತಿ pavuḍa-vati. Tbh. of ಪ್ರೌಢವತಿ. (Bp. 40, 3. 6. 23. 88).

ಪವುಡೆ pavuḍĕ. Tbh. of ಪ್ರೌಢೆ. (Bp. 40, 18).

ಪವುತಿ pavuti. Deceased, defunct (My.).

ಪವುಥೀಯ pavuthîya. Wove silk (ಪತ್ರೋರ್ಣ, ಕೌಶೇಯ Mr. 341).

ಪವುಸೆ pavusĕ. — ಮೊಲೆ ಗಲ್ಲ ತೋಳ್ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ತೀವಿ ಸದಿ'ಯಿಂ ಬರದ ಪವುಸೆ ಲತೆಗಳ್ (ಪತ್ರವಲ್ಲಿ, ಮಕರಿಕೆ Mr. 339). 2, N. of a tree (My.).

ಪವುಳಿ pavuḷi. ಪೌಳಿ. A parapet or low wall of stones loosely thrown up (Mhr. ಪೌಳ), a surrounding wall, an enclosure; a rampart (Bp. 26, 30; My.; ಪ್ರಾಕಾರ, ವರಣ, ಸಾಲ Si. 107; see Si. 113. 262).

ಪವ್ವನೆ pavvanĕ. = ಹವ್ವನೆ, q. v. Suddenly, unexpectedly (ಅಕಸ್ಮಿಕ Ċt. I, 33; Kk. 50; Ċpr. 5, 7; Abh. P. 9, 28; V. 3, after 21; Śav. 4, 112).

ಪಶು paśu. = ಪಸು, ಹಸ, ಹಸಿವು, ಹಸು, ಹಸುವು. Cattle, both singly and collectively (especially a cow); any domestic animal; *a brute, a beast;* a mere animal in sacred things, an ignorant person; a victim. ಪಶುವಿದ್ದರೆ ಪವಿತ್ರ, ಹಸಿವಿದ್ದರೆ ಊಟ (Prv.).

ಪಶುಕರ್ಮ paśu-karma. Acting like cattle, conduct of cattle; copulation; sacrifice.

ಪಶುಕರ್ಮಜೀವಿ paśukarma-jîvi. A person who lives or behaves like cattle (Bp. 54, 7).

Digitized by Google

ಪಶುಕರ್ಮಿ paśu-karmi. A person who acts like cattle (Bp. 50, 47; 57, 77; 60, 40).

ಪಶುತುಂಡ paśu-tuṇḍa. A cow's mouth (ಗೋಮುಖ, ಗೋವಿನ ಮುಖ Nn. 20).

ಪಶುಪ paśu-pa. = ಪಶುಪತಿ. (Bp. 2, 6; 22, 60; 32, 29; 37, 29; 50, 47).

ಪಶುಪತಿ paśu-pati. = ಪಸುಪತಿ. *Śiva;* a bull. (Bp. 51, 36).

ಪಶುಪಾಲ paśu-pâla. = ಪಶುಪಾಲಕ. See ಪಾಶುಪಾಲ್ಯ.

ಪಶುಪಾಲಕ paśu-pâlaka. A keeper of herds, a herdsman (ಗೋಪ, ಗೋರಕ್ಷಕ Nn. 53).

ಪಶುಪ್ರೇರಣ paśu-prêraṇa. *The driving of cattle.*

ಪಶುರಜ್ಜು paśu-rajju. *A cord for tethering cattle.*

ಪಶುರೋಗ paśu-rôga. A cattle-disease. See ಕುಸ್ಸ.

ಪಶುವ್ರಜ paśu-vraja. A station for cattle, a cow-pen; a herd of kine, kine (ಗೋತ್ರ, ಗೋಸಮೂಹ Nn. 16; ಮೃಗ, ಗೋವುಗಳ್ 81).

ಪಶುಸ್ತನಿ paśu-stani. = ಗೋಸ್ತನಿ. (ದ್ರಾಕ್ಷೆ Mr. 112).

ಪಶ್ಚಾತ್ paścât. From behind; *behind;* after, afterwards (ಚರಮ, ಬಳಿಕ Mr. 434). 2, from the west; *westward.*

ಪಶ್ಚಾತ್ಕರಿಸು paścât-karisu. To come behind (Śêv. 1, 16).

ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ paścât-tâpa. After-pain: *sorrow, regret, repentance, remorse.* ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. (My.; B. 3, 38). ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಡು (My.; B. 5, 53). ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಹುಟ್ಟು (My.; B. 5, 94).

ಪಶ್ಚಾದರ್ಥ paścât-artha. The meaning of paścât. See ಹಿಂದು; ಬಳಿಕ, etc.

ಪಶ್ಚಾದ್ವಿವೇಕ paścât-vivêka. Knowledge that comes after an act (J. 11, 39).

ಪಶ್ಚಿಮ paścima. = ಪಚ್ಚಿಮ. Being behind, hinder, hindmost; the back (ಪೃಷ್ಠ, ಬೆನ್ನು Mr. 327). 2, *western; the west.* — ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟ. The western ghauts (B. 3, 29; 4, 163; My.). — ಪಶ್ಚಿಮದ ದೆಸೆಗೊಡೆಯ. = ಪಚ್ಚಿಮದ-, q. v.

ಪಶ್ಚಿಮಾಚಲ paścima-acala. = ಪಶ್ಚಿಮಾದ್ರಿ. (J. 8, 46).

ಪಶ್ಚಿಮಾದ್ರಿ paścima-adri. The western mountain (ಪಡುವೆಟ್ಟು Ss.).

ಪಶ್ಚಿಮಾಬ್ಧಿ paścima-abdhi. The western sea (J. 8, 49).

ಪಶ್ಚಿಮೋತ್ತರ paścima-uttara. *North-western; the north-west.*

ಪಶ್ಯ paśya. Seeing, beholding. See ಉತ್-.

ಪಶ್ಯತ್ paśyat. = ಪಶ್ಯ.

ಪಶ್ಯತೋಹರ paśyataḥ-hara. *Stealing in the very sight of the possessor; a thief* (ಎಲ್ಲರೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕಳುವವಂ Mr. 226).

ಪಸ pasa. Wish, great desire, eagerness (ದಾಹುಳಿ, ಮೊಗಸು, ಇಚ್ಛೆ Ss.; ಆತ Kk. 55; ಉರವಣೆಗೆ Śm. 62; see ಪದೆ 1). — ಪಸವಡು. -ಪಡು. To desire (Abh. P. 7, 141).

ಪಸ pasa. (= ಪಚ್ಚ). See ಪಸಾಯತ 2, ಪಸಾಯಿತ 2, ಪಸಾಯ್ತ 1, (ಕಡವಸ).

ಪಸದನ pasadana. Tbh. of ಪ್ರಸಾಧನ (Śmd. 873, Čt. II, 40; ತೊಡ, ಪಚ್ಚ, ತೊಡಿಗೆ Kk. 26, Śm. 72; Tê.). See ಗಣ್ಣವಸದನ, ಬೆಳ್ವಸದನ, ಮಂಗಳವಸದನ; Čpr. 6, 67; Rśv. 6, after 11. — ಪಸದನಂಗೊಳ್. -ಂ-ಕೊಳ್. = ಪಸದನಮ್ಬಡೆ No. 1. (Čpr. 7, after 115). 2, to decorate (Grj. 5, after 76; Rśv. 8, after 5). — ಪಸದನಮ್ಬಡೆ. -ಂ-ಪಡೆ. To decorate one's self (Rśv. 13, after 65). 2, to become beautiful (Rśv. 8, after 5).

ಪಸನ pasana. See ಗಣ್ಣವಸನ.

ಪಸನ್ದು pasandu. Approved, admitted; agreeing to (Mhr., H. ಪಸನ್ದ, ಪಸನ್ದ); agreeable, comely, pleasing (My.; Br.).

ಪಸರ pasara. = ಹಸರ. Tbh. of ಪ್ರಸರ (Čt. II, 40; ಪ್ರಸರಣ Śm. 103; ಸಮೂಹ Ss., Śm. 103; ಪ್ರಸುರತೆ Čt. I, 74; ಸನ್ದಣಿ, ಹಿಣ್ಡು, ಸೇಣಿ, ಮೊತ್ತ, ಮೊಕ್ಕಳ, etc. Śm. 54; ಸೇಣಿ, ಹಿಣ್ಡು, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17; Čpr. 5, after 39; 6, after 88; Bp. 30, 6; 37, 65. 66; 61, 40). 2, = ಪಸಾರ, a shop (J. 6, 19; My. as ಹಸರ). See ದೂಸಿಗವಸರ; ರನ್ನವಸರ. ಒಸೆದೆಣ್ಬು ದಿಕ್ಕಿನ ಮಿಸುನಿಗಿಣಿಲುಗಿಣ್ಡೆ ಹುಸಿದು ಮಾಡುವವನ ಪೂಜೆ ದೋಗಾಣ ಪಸರ ವಿಟ್ಟನ್ತೆ (Sp.). 3, a gift (ಉಪಹಾರ Bhn. 54). — ಪಸರಮ್ಬಡೆ. -ಂ-ಪಡೆ. To spread (v. i.), etc. ಪಸರಮ್ಬಡೆದಂ (Śmd. 200). — ಪಸರಮ್ಬೆಟ್. -ಪೆಟ್. To extend (v. i.), to form a multitude (V. 8, 35).

ಪಸರಿಕೆ pasarikĕ. = ಪಸರ No. 1. (Râm. 6, 12, 37). 2, articles of a shop (1, 16, 36).

ಪಸರಿಗ pasariga. One who spreads about (Abh. P. 3, 19).

ಪಸರಿಸು pasarisu. = ಪ್ರಸರಿಸು, ಹಂಜರಿಸು. To proceed; to spread (v. i.), to spread abroad (Čpr. 2, after 93; 6, 58; 7, after 92; Bp. 46, 59; 60, 21). ಕೂಪಾದಿಗಳಿನ್ದುದಕ ಹೊರ ವಟ್ಟು ಚಕ್ರಾಕಾರವಿನ್ದೆಲ್ಲಾ ದೆಸೆಯಲ್ಲಿ ಪಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದದು (ಚಕ್ರ, ಪುಟಭೇದ, ಮೊರಹು Nr.). ಪಸರಿಸಿದತ್ತು ಮೂಡಣ (o. r. ಮೂಡ) ದೆಸೆಯೊಳ್ ಬೆಳಗೆಮ್ಬುದಯಂ (Śmd. 266). ಪಸರಿಸಿದ ಬೇರ್ (ಪಾದ, ಮೂಲ Mr. 104). 2, to spread, etc. (v. t., Čpr. 1, after 101; Bp. 2 sum.; 18, 107; 61, 79; Č. Bp. 47, 10; B. 4, 113). ಮಾರಿದರ್ ಬೀದಿ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಪಸರಿಸಿದ ದ್ರವ್ಯವ (ಕ್ರಯ್ಯ Nr.).

ಪಸಲೆ pasalĕ. = ಹಸಲೆ. Young, green grass, pasturage, a place overgrown with grass (Grj. 5, after 67; Rśv. 5, 103; Bhâgavata 10, 18, 8; M. ಪಯಲ್; *cf.* ಪಸುರ್). See ಸುಣ್ಬಸಲೆ, ಬಳ್ಳಿವಸಲೆ.

ಪಸಾ paśâ. A sound produced when digging. — ಪಸಾ ಪಸಾ. rep. (S. Mhr.).

ಪಸಾದ pasâda. = ಪಸಾಯ, ಹಸಾದ. Tbh. of ಪ್ರಸಾದ. See Čpr. 7, 107; 8, 56; Bp. 29, 7; 31, 6; 37, 65; 58, 32; ತಿನ-.

ಪಸಾಯ pasâya. = ಪಸಾದ, etc. A present of clothes or other articles (ಉಡುಗೊರೆ Ss.). ನನ್ದನವನಲಕ್ಷ್ಮಿ ಕೀರದವಿಸಂ ಪೊಗಿಸ್ದು, ಇತ್ತ ಪಸಾಯದಚ್ಚಮುತ್ತಿನ ಪೊಸ ಪಚ್ಚೆಯಂ ತಳೆದ ಪೋಲ್ ಅದಿಮುರ್ತ್ತೆ ಮುಗುಳ್ದುದೆತ್ತಲುಂ (Čpr. 7, 41). See Bh. 1, 7, 13; ತಿನ-. — ಪಸಾಯಂಗೊಡು. -ಂ-ಕೊಡು. To give presents (V. 8, 25).

ಪಸಾಯತ pasâyata. 1. = ಪಸಾಯಿತ 1, ಪಸಾಯ್ತ 2. Tbh. of ಪ್ರಸಾದಿತ. See Grj. 10, after 110; ತಿನ-.

ಪಸಾಯತ pasa-âyata. 2. = (ಪಚ್ಚಾಯ್ತ), ಪಸಾಯಿತ 2, ಪಸಾಯ್ತ 1. A master of the robes (ಪಡವಳ Čt. II, 40. 108).

ಪಸಾಯನ pasâyana. Tbh. of ಪ್ರಸಾದನ. A gift, a present (Grj. 4, after 104). ತೋಟಿವಾಳಂಗೆ ಪಸಾಯಮುನ್ನಿತ್ತು (Rśv. 10, after 5).

ಪಸಾಯಿತ pasâyita. 1. = ಪಸಾಯತ 1, etc. See ಲಿಂಗ-, ತಿನ-, ಸಂಕರ-.

ಪಸಾಯಿತ pasa-âyita. 2. = ಪಸಾಯತ 2, etc. (Bp. 59, 26).

ಪಸಾಯ್ತ pasa-âyta. 1. = ಪಸಾಯಿತ 2, etc. (Bh. 2, 13, 15. 31).

ಪಸಾಯ್ತ pasâyta. 2. = ಪಸಾಯತ 1, etc. (Bh. 8, 21, 26).

ಪಸಾಯ್ತೆ pasa-âytĕ. A mistress of the robes (Bh. 2, 13, 12).

ಪಸಾರ pasâra. = ಪಸರ No. 2, ಪಸಾರೆ. (Tbh. of ಪ್ರಸಾರ). Spread out state: things lying spread about; a sort of

Digitized by Google

tray to hold the measures, etc. of a shop (Mhr. ಪಸಾರಾ); a grocer's shop' (Tĕ.; Mhr. ಪಸಾರೀ, a grocer; H. ಪಸಾರ, ಪಂಸಾರ, the trade of a druggist; ಪಸಾರಿ, ಪಂಸಾರಿ, a druggist).

ಪಸಾರೆ pasârĕ. = ಪಸಾರ, etc. A grocer's shop (My.; Tĕ.).

ಪಸಿ pasi. 1. = ಹಸಿ 1. To hunger (Čpr. 5, 63; Šsv. 2, 65; J. 19, 50; T. ಪಶ, M. ಪಯಿ). ಪಸಿದುಣ್ಣಂ (Šmd. 63).

ಪಸಿ pasi. 2. = ಪಸಿವು, ಪಸು 1, ಹಸಿವಿ, ಹಸಿವು, ಹಸುವು. Hunger (T. ಪಶ; M. ಪಯಿ, ಪೈ, ಪೈಕ್ಕ). — ಪಸಿವೆಡ್. -ಪೆಡ್. To get hungry (Rśv. 5, 79).

ಪಸಿ pasi. 3. = ಪಚ್ಚೆ, etc. Greenness, etc. (Grj. 5, 59; Rśv. 5, after 55; Tĕ.; T. ಪೈ; M. ಪಯಿ, ಪೈ). ಪಸಿಯ ಬಣ್ಣಂ (Šmd. 201). ಪಸಿಯ ತಲೆ (ಪಸ್ಸಲೆ Kk. 41; Šm. 44). — ಪಸಿದೊಗಲ್. -ತೊಗಲ್. A fresh hide (J. 16, 24). — ಪಸಿವರೆ. -ಪರೆ. Greenness or freshness to go away (Rśv. 2, 22).

ಪಸಿಮೆ pasimĕ. Freshness: the state of being not yet dry (used of grain and wood, My.).

ಪಸಿಯಿಸು pasiyisu. = ಪೊಸಯಿಸು 2. To stir up, to rub, to excite, to shake, to churn. (ಬ್ರಹ್ಮನು) ಲಿಂಗಮುಂ ಪಿಡಿದು, ಪಸಿಯಿಸಿ, ಜಡಿಯಲ್ ಮತ್ತಿನ್ನಿಯಂ ಪದ್ಮದೊಳ್ ಒಕ್ಕುತ್ತೆ (Šâstrasâra in W. v. 1396).

ಪಸಿರ್ pasir. = ಪಸುರ್ 2, etc. — ಪಸಿರ್ಗಲ್. -ಕಲ್. An emerald (Šsv. 3, 30). — ಪಸಿರ್ನವಿಲ್. A green-coloured peacock (Abh. P. 7, 141 MS.).

ಪಸಿವು pasivu. = ಪಸಿ 2, etc. (J. 28, 35).

ಪಸು pasu. 1. (ಪಸುವು). = ಪಸಿ 2, etc. (Bp. 3, 1).

ಪಸು pasu. 2. (Šmd. 215). = ಪಚ್ಚೆ, etc. Greenness, etc.; youngness (T., M. ಪಜು; T. also ಪಾಜು). — ಪಸುಗೂಸು. -ಕೂಸು. = ಹಸುಗೂಸು. A young child (Abh. P. 2, 46; Bp. 52, 37). — ಪಸುಂಗಡ್. -ಂಗಡ್. (Šmd. 216). A green leaf of a palm, etc. — ಪಸುಸಂಜೆ. A gold-coloured evening (Abh. P. 9, 71, o. r. in MS. ಶಸು-).

ಪಸು pasu. 3. (Šmd. 90). = ಪಂಚು 1, etc. To divide, to separate, to part, to cut; to apportion, to distribute, to assign, to share (ವಿಭಜನ Šmd. Dh.; Šm. 109; see s. ಪಗಿರು); to be divided, etc. P. p. ಪಸ್ಸು (Šmd. 284. 287; Čpr. 5, 42; Abh. P. 13, 142). See ಮನಪ್ಪುಸು; Šmd. s. ಮಿಡ್ಡು. — ಪಸೆಯಿರ್. -ಇರ್. To be ready or willing to share in or with. ಪಸೆಯಿರ್ದಂ ಗರುಡವೇಗನ್ನಪನನ್ನನೆಯೊಳ್ (Šmd. 64. 282).

ಪಸು pasu. Tbh. of ಪಶು (Šmd. 335). (ಜೀವಧನ Šmd. II; ಜೀವಧನ, ಅಜ್ಞಾನಿ Šm. 109; Tĕ. ಪಸಿ, ಪಸು; M. ಪೈ).

ಪಸುಗೆ pasu-gĕ. (Šmd. 248) = ಹಸಿಗೆ, ಹಸುಗೆ. Dividing, separating; division; part, portion, share; apportionment; arrangement, disposition. See ಪಿಂಜು; Čpr. 8, after 87; Abh. P. 4, 11; 6, 165; 16, after 5; J. 5, 44; 19, 49; ತೋಳ್ಪಸುಗೆ.

ಪಸುಪತಿ pasu-pati. Tbh. of ಪಶುಪತಿ (Šmd. 376).

ಪಸುಬ pasuba. (fr. ಪಸು 2) = ಪಸುಮ್ಬ. ಹಸುಬ, ಹಸುಮ್ಬ. A kind of bird with greenish plumage (ಚಂಚುಕ Mr. 174; Tĕ. ಪಸಪು, a goldfinch; a bottle-nest bird).

ಪಸುಬೆ pasubĕ. (fr. ಪಸು 3). = ಪಸುಮ್ಬೆ, ಹಸಿಬೆ, ಹಸುಬೆ, ಹಸುಮ್ಬೆ. A long bag that has its opening in the midst and is thrown over the shoulder so as to form two divisions (M. ಪಯಿಮ್ಪೆ, ಪೈ; T. ಪೈ; Tĕ. ಅಸಿಮಿ-ಸಂಚಿ).

ಪಸುಬೆವಳ pasubĕ-vaḷa. A man who carries a pasubĕ: a merchant (ವೈಶ್ಯ Kk. 34; Šm. 67).

ಪಸುಮ್ಬ pasumba. = ಪಸುಬ, etc. ಗಿಳಿ ಪಸುಮ್ಬಗಳ ಗಱಿಯನ್ತಪ್ಪ ವರ್ಣಂ (ಹರಿಣ Mr. 444; Šsv. 3, 33).

ಪಸುಮ್ಬೆ pasumbĕ. = ಪಸುಬೆ, etc. ಕಕಾರಮುಚ್ಚಾರಣಾರ್ಥಮಾಗಿ ಉದಿದ, ಪಸುಮ್ಬೆಯ ಲಕ್ಷಣದನ್ತಿರ್ದ ವರ್ಣಂ ಜಿಹ್ವಾಮೂಲೀಯಮೆಮ್ಬುದು (Šmd. 26).

ಪಸುರ್ pasur. 1. To be green (ಹರಿತಭಾವ Šmd. Dh.; T. ಪೈ).

ಪಸುರ್ pasur. ಪಸುರು. 2. = (ಪಯಿರ್, ಪಯ್ರು), ಪಸಿರ್, ಹಸರು, ಹಸಿರು, ಹಸುರು, ಹಸ್ರು. Green colour, greenness, yellowishness; youngness, freshness; unripeness; tenderness; young, green grass; an emerald (ಜಾಗ, ಪಚ್ಚೆ Šm. 69; see Čt. II s. ಪೊಮ್ಬಣ್ಣ; ಮೆಯ್ಪಸುರ್). ಪಸುರ್ಗಳ್ (Šmd. 52). ಪಸುರ್ಗೆ (J. 20, 5). ತನೆಸೋಗೆವಸುರ ಕಬ್ಬಿನ ಕೊಱು (Č. Bp. 11, 11). — ಪಸುರಂಗಿ. -ಅಂಗಿ. A green coat (Šsv. 3, 16). — ಪಸುರುಗೂಳು. -ಕೂಳು. Rice mixed with green-colouring substances and used for nivâḷi (Râm. 1, 16, 44). — ಪಸುರುಡಿಗೆ. -ಉಡಿಗೆ. A green cloth (J. 3, 22). — ಪಸುರುವಡು. -ಪಡು. To grow green (Bp. 26, 41). — ಪಸುರುವಣಿ. -ಮಣಿ. = ಪಸುರ್ವಣಿ. (ಜಾಗವರಲ್, ಮರಕತ Šm. 68). — ಪಸುರುವೊಗರ್. -ಪೊಗರ್. A green lustre (J. 3, 5). — ಪಸುರೆಸಳ್. -ಎಸಳ್. A green leaf or petal (J. 15, 10). — ಪಸುರ್ಗಂಕಣ. -ಕಂಕಣ. An emerald bracelet (Abh. P. 9, 171). — ಪಸುರ್ಗಲ್. -ಕಲ್. An emerald (ಪಚ್ಚೆ Čt. II, 112). — ಪಸುರ್ಗಾಯ್ತೊಡಮ್ಬೆ. -ಕಾಯ್-ತೊಡಮ್ಬೆ. A cluster of young fruits (Šsv. 2, after 42). — ಪಸುರ್ಮಿಡಿ. A green, very small fruit (Čpr. 7, after 115; V. 2, 43). (ಮಾಮರಂ) ಪಸುರ್ಮಿಡಿಯಿನ್ದಮೊರ್ಮೆ, ಕಾಯ್ಗಳಿನಿರದೊರ್ಮೆ, ಪಣ್ಗಳಿನ್ದದೊರ್ಮೆ ಜನಕ್ಕೆ ಮನಃಪ್ರಮೋದಮಂ ಬಳಯಿಸಿ (Čpr. 7, 49). — ಪಸುರ್ವಣಿ. -ಮಣಿ. An emerald (ಜಾಗವರಲ್, ಮರಕತ Kk. 48). — ಪಸುರ್ವಣ್ಣ. -ಬಣ್ಣ. Green, yellowish colour. 2, a male person so coloured: Vishṇu (ಪೊಡೆಯಲರಂ Čt. II, 31). — ಪಸುರ್ವನ್ದರ್. -ಪನ್ದರ್. (Šmd. 216). A green pandal (Čpr. 1, after 101; Rśv. 8, after 5). — ಪಸುರ್ವರಲ್. -ಪರಲ್. = ಪಸುರ್ಗಲ್. (V. 4, 14; Šsv. 1, 45). — ಪಸುರ್ವಿಡಿ. -ಪಿಡಿ. To get green foliage. ಉರುತಮ್ಬುಪಸುರ್ವಿಡಿದ ಮಾವು (Râghč. 17, 54). — ಪಸುರ್ವುಲ್. -ಪುಲ್. Green grass (Abh. P. 7, 157). — ಪಸುರ್ವೆಳಗು. -ಬೆಳಗು. Green or fresh light or lustre (Čpr. 6, 52; J. 8, 4).

ಪಸುರ್ಪು pasur-pu. (Šmd. 248). Greenness, the colour of the emerald (ಜಾಗ Kk. 25; Abh. P. 3, after 33; Grj. 7, 39; V. 4, 14; T. ಪಜಪ್ಪು, ಪಯಪ್ಪು, ಪಚುಪ್ಪು). — ಪಸುರ್ಪುವೆಡ್. -ಪೆಡ್. To become green (Šsv. 3, 9).

ಪಸುಳ pasuḷa. = ಪಸುಳೆ. ಪಸುಳರ್ (Bp. 24, 63).

ಪಸುಳೆ pasuḷĕ. (fr. ಪಸು 2). = ಹಸುಳೆ. A child (T. ಪಜಲ್, ಪಯಲ್, ಪೈದಲ್, ಪೈಯಲ್; M. ಪೈದಲ್). See J. 4, 34. 40; 7, 42; 19, 23; 20, 14. 16. 20; 21, 24; 28, 16. 19. 22. 25. 27. 33. 35; 29, 24. — ಪಸುಳೆಬಿಸಿಲ್. -ಬಿಸಿಲ್. = ಎಳೆಬಿಸಿಲ್. (J. 9, 14).

Digitized by Google

ಪಸುಳೆತನ pasuḷĕtana. Childhood (J. 28, 61).

ಪಸೆ pasĕ. 1. (fr. ಪಸು 3). = ಹಸೆ. A layer; a bed; a beautiful seat. ಕುಸುಮದೆಸಳ ಪಸೆಗಳೊಳ್ ಅಮರ್ದ ತಾವರೆಯ ನೂಲಿಂ ಕೀಲಿಸಿದೆಳೆವಾಟಿಯ ಸುಟಿಯೆಲೆಯ ತಳತಳಪ ಮೇಲ್ಗಟ್ಟು (Čpr. 7, after 92). See Šmd. 214; Čpr. 6, after 77; 8, after 53; Grj. 5, after 67; ಅಲರ್ಪಸೆ, ಎಸಳ್ಪಸೆ, ತಳಿರ್ಪಸೆ, ತಾವರೆಪಸೆ, ನುಣ್ಪಸೆ, ಪೂಪಸೆ, ಪೊಸಪಸೆ. — ಪಸೆಗೆಯ್. To make (something) one's bed (J. 22, 14). — ಪಸೆ ನಿಲ್. To be on a seat (V. 8, 35). — ಪಸೆಯಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To put a seat (Grj. 4, after 159).

ಪಸೆ pasĕ. 2. A meaningless, vain word (ಪುರುಳಿಲ್ಲದ ಮಾತು Čt. I, 72, o. r. ಹು-; *cf.* ಪದಱು, ಪಚೆ 2).

ಪಸೆ pasĕ. 3. = ಪಸಿಮೆ. (My.).

ಪಸ್ತಕ pastaka. Tbh. of ಪುಸ್ತಕ. (My.).

ಪಸ್ತಗ pastaga. = ಪಸ್ತಕ. (My.).

ಪಸ್ತ್ಯ pastya. *A house.*

ಪಸ್ನೆ pasnĕ. Tbh. of ಪ್ರಶ್ನೆ. (Bp. 51, 16; My.).

ಪಹಡು pahaḍu. A hill (My.; Mhr., H. ಪಹಾಡ).

ಪಹರೆ paharĕ. (fr. ಪ್ರಹರ). = ಪಾರಾ, ಪಾರೆ 1, ಪಾಹರೆ. A period of three hours, a watch; a watch or a guard; the business of a guard, the state of guarding (Mhr., H. ಪಹಾರ, ಪಹಾರಾ; Si. 268. 278; My.; Br. ಪಾರಾ). — ಪಹರೆ ಕೊಡು. To watch (My.). — ಪಹರೇ ಕಾಯು. To watch. ಕೋಟೆ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಪಹರೇ ಕಾದರು (Prv.). — ಪಹರೇ ತಿರುಗು. To go about on guard. ಪಹರೇ ತಿರುಗುವ ಕಾವಲುಗಾರರು (Si. 398). — ಪಹರೇದವ. -ಅವ. A guard, a sentinel (My.).

ಪಳ paḷa. = ಪಟ 1. The sound of rain or tears falling in big drops, that of fruits falling in numbers when shaking a tree (My.); that of leaves agitated by wind (S. Mhr.). — ಪಳ ಪಳ. rep. (S. Mhr.). — ಪಳ ಪಳನೆ. With the repeated sound of ಪಳ (My.).

ಪಳ paḷa. 1. Tbh. of ಫಲ (Šmd. 338).

ಪಳ paḷa. 2. = ಪಲ No. 2. (Mhr. also ಪಳ; B. 5, 226).

ಪಳಕ್ paḷak = ಚೊಳಕ್. A sound produced when an earthen vessel with water breaks (S. Mhr.).

ಪಳಕನೆ paḷakanĕ. = ಪಳಚನೆ, ಪಳಚ್ಚನೆ, ಪಳಂಚೆ. With a glitter, with pure brightness, with a flash; brightness, pureness, etc. (ಜಳಕನೆ, ನಿರ್ಮಲಾರ್ಥಂ Čt. II, 30; T. ಪಳಬಳ, ಪಳಿಚ್ಚು; Tĕ. ಪಳಪಳ; M. ಪಳುಜ್ಜು, to glitter).

ಪಳಕು paḷaku. = ಪಳುಕು, etc. (Č. Bp. 5, 48; J. 8, 4; 17, 23).

ಪಳಂಕು paḷaṅku. = (ಪಳಂಚು 1, etc.), ಪಳುಂಕು (ಪಡುಂಕು). To touch with force or roughly, to strike or dash against, to strike, to push, etc. (ಗಾಢಸ್ಪರ್ಶನ Šmd. Dh., o. r. ಪಳುಂಕು; T. ಪದುಕ್ಕು, to beat; to dash against).

ಪಳಚನೆ paḷačanĕ. = ಪಳಕನೆ. etc. (Rśv. 6, 2).

ಪಳಚು paḷaču. = ಪಳಂಚು 1, etc. ಪಳಚುವ ಅಕ್ಷಿ (ನಿಮಿಷ, ನಿಮೇಷ Mr. 317).

ಪಳಚ್ಚನೆ paḷaččanĕ. = ಪಳಕನೆ, etc. (ಜಲಕ್ಕನೆ, ನಿರ್ಮಲ Kk. 52; Šśv. 1, 46; 5, 8). — ಪಳಚ್ಚನಾಗು. -ಆಗು. To become bright (Čpr. 1, 123); to become pure (V. 3, 18).

ಪಳಂಚು paḷañču. 1. (Šmd. 48). = (ಪಳಕು), ಪಳಚು, ಹಳಚು. To strike against, to strike, to touch, to dash against; to clash together, to encounter; to oppose, to resist (ಸಂಘಟ್ಟನ Šmd. Dh.; ತಾಂಗು, ಸಂಘಟ್ಟನ Kk. 58, o. r. ತಾಗು; Šm. 44; ಅಣ್ಣಲೆ, etc., ಪ್ರತಿಹತ Šs.). ಪಳಂಚಿದಪೊಡೆ ಕೊಣ್ಡಪಂ (Šmd. 298). See Abh. P. 3, 51; 10, 57; 13, 38. 144; Grj. 2, after 106; Rśv. 5, 77. 123; 6, after 11 (twice); 13, after 54; 13, 61; 13, after 71; 13, 83; 13, after 83; 13, 85. 92; J. 3, 3; 22, 28; 26, 10. — ಪಳಂಚಲೆ. -ಅಲೆ. To strike against and shake or put into commotion (Čpr. 1, 33; 2, 7; 7, 127; Abh. P. 12, 11; 16, 42).

ಪಳಂಚು paḷañču. 2. Opposition, resistance, backwardness (J. 6, 34).

ಪಳಂಚೆ paḷañčĕ. = ಪಳಕನೆ. etc. (ಎಮಲಾರ್ಥಂ Čt. II, 59).

ಪಳದಿ paḷadi. = ಹಳದಿ. Tbh. of ಹರಿದ್ರೆ or ಹಲದಿ. Turmeric; the colour of turmeric, yellow (Rśv. 6, after 11, twice; J. 6, 31; 8, 4; Mhr. ಹಳದ; Tĕ. ಪಸಪು, *cf.* ಪಸುಪು).

ಪಳದಿಯ paḷadiya. = ಪಳದೆ, etc. (My.).

ಪಳದೆ paḷadĕ. = ಪಳದಿಯ, ಪಳದೇಯ, ಪಳದ್ಯ. (Perhaps connected with Sk. ಫಾಣಿ, ಫಾಣಿತ, flour or meal mixed with curds; a decoction; or Tbh. of ಪ್ರಣೀತ?). Boiled and seasoned vegetables mixed with flour, curds, etc. and used as sauce (ತೇಮನ, ಪ್ರಣೀತ G.). ಮೊಸರ ಪಳದೆ (ಸೂಪ G.). See G. s. ಜಾಡಿಸು 1.

ಪಳಮಂಜರಿ paḷa-mañjari. N. of a râga (J. 21, 56).

ಪಳಯ paḷaya. Tbh. of ಪ್ರಲಯ. (Bp. 59, 49; Č. Bp. 48, 29). — ಪಳಯವಹ್ನಿ. = ಪ್ರಲಯವಹ್ನಿ. (Bp. 56, 37).

ಪಳಯಿಸು paḷayisu. = ಪಳವಿಸು, ಹಳವಿಸು. Tbh. of ಪ್ರಲಪಿಸು. To talk incoherently or deliriously, to cry, to lament, to wail (Grj. 8, 79; Rśv. 13, after 104, 110 & 130; Tĕ. ಪಲವಿಂಚು).

ಪಳವಿಸು paḷavisu. = ಪಳಯಿಸು, etc. (Grj. 8, after 73).

ಪಳವೆ paḷavĕ. (or ಪಡಿವೆ?). (Šmd. 247).

ಪಳಾರ paḷâra. = ಪಲಹಾರ, etc. (G. 490; My.).

ಪಳಾಳ paḷâḷa. Cunning, deceit, craft (ಟಕ್ಕು Šmd. II; Abh. P. 11, 8).

ಪಳಿ paḷi. = ಪಡಿ 1, etc. See *e. g.* ನಗೆವಳಿ, ನಡವಳಿ, ಸಾಗುವಳಿ.

ಪಳಿಕ paḷika. = ಪಟಿಕ 1, ಪಳಕು, ಪಳಿಕು, ಪಳುಕು. Tbh. of ಸ್ಫಟಿಕ. Crystal (Šmd. 31; T. ಪಳಿಂಗು, M. ಪಳುಂಗು).

ಪಳಿಕು paḷiku. = ಪಳಿಕ (Šmd. 358. 364; see ಅಚ್ಚಪಳಿಕು, ತೆಳ್ಪಳಿಕು, ಬಾಯ್ಪಳಿಕು; Čpr. 1, 120; 6, after 71).

ಪಳಿಕೆ paḷikĕ. = ಪಡಿಕೆ, etc. See ಅಳವಳಿಕೆ (s. ಅಳ 2), ನಡವಳಿಕೆ, (ಪಡಿವಳಿಗೆ).

ಪಳಿಗ paḷiga. (= ಪಡಿಗ, ಪಡಿಗ, etc.).

ಪಳಿಗೆ paḷigĕ. Tbh. of ಪಟಿಕ 2. See ಜಾವಳಿಗೆ.

ಪಳಿತ paḷita. (ಪಡಿತ). = ಪಳಿಕೆ, etc. See ನಡವಳಿತ.

ಪಳಿತ paḷita. A certain measure of time (Abh. P. 1, 67).

ಪಳಿತೋಪಮ paḷita-upama. Equal to a paḷita (Abh. P. 1, 67. 68; 1, after 68).

Digitized by Google

ಪಳಿದೇಯ **paḷidēya.** = ಪಳದೆ, etc. (ರಸಮ್ ಅದಿಗಳು ಪಾಶಗೊಣ್ಡಿದಲು Mr. 217).

ಪಳಿದ್ಯ **paḷidya.** = ಪಳಿದೇಯ, etc. (ವ್ಯಂಜನ, ನಿಷ್ಠಾನ Nr.; ತೇಮನ, ನಿಷ್ಠಾನ Si. 313; Č. Bp. 5, 60; J. 6, 44; My.). ಮಜ್ಜಿಗೆಯ ಪಳದ್ಯ (ತೇಮನ, ನಿಷ್ಠಾನ Nr.; Si. 436). ಮಕ್ಕಳಿಗೆಲ್ಲ ಬೆಕ್ಕಿನ ಪಳಿದ್ಯವೇ? (Prv.).

ಪಳಿಸು paḷisu. = ಪಡಿಸು. See ಅಳವಳಿಸು.

ಪಳುಕು **paḷuku.** = ಪಳಿಕ, etc. (ಸ್ಫಟಿಕ Čt. II, 84; Nn. 13, o. r. ಪಳಿಕು; J. 8, 4; Rsv. 5, after 55). — ಪಳುಕುಗೊಡ. -ಕೊಡ. A water-pot of crystal (Rsv. 13, 55; Ssv. 2, 103). — ಪಳುಕುವಣಿ. -ಮಣಿ. A bead of crystal (V. 37, 16). — ಪಳುಕುವಾಸಱ್. -ಪಾಸಱ್. A flag-stone of crystal (Rsv. 1, after 130).

ಪಳುಂಕು paḷuṅku. = ಪಳಂಕು, q. v. (ಸೂಂಕು Smd. II; Kk. 92).

ಪಳ್ಳ paḷḷa. (fr. ಪಡು 3). = ಹಳ್ಳ. Depth (T.; My. as ಹಳ್ಳ); a pit, a hole in the ground, or in the surface of a thing (T., also ಪಡುಗಂ; M.; Tĕ. ಪಲ್ಲ; My. as ಹಳ್ಳ); low ground (Ssv. 4, 23; J. 10, 8; 5, 6; M.; Tĕ. also ಪಡುವ; My. as ಹಳ್ಳ); a nullah, a stream (Bp. 55, 23; My. as ಹಳ್ಳ).

ಪಳ್ಳಿ paḷḷi. 1. (fr. ಪಡು 3). = Sk. ಪಲ್ಲಿ Nos. 1 & 2, ಹಳ್ಳಿ. A settlement, an abode; a hamlet, a village (Bp. 18, 7; J. 6, 47; T., M.; Tĕ. ಪಲ್ಲಿಯ, ಪಲ್ಲೆ; T., M. also: a couch, bed, dormitory). ಬೇಡರ ಪಳ್ಳಿ (ಪಕ್ಕಣ, ಶಬರಾಲಯ Hlâ.). See ತುಱು-.

ಪಳ್ಳಿ paḷḷi. 2. (fr. ಪಡು 1?). A play at which two boys mutually seize their left hands and try to hold them fast in spite of the contrary endeavours of others (Tu.). ಪಳ್ಳಿಯಾಡಿದರೂ ತಳ್ಳಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗದು (Prv.).

ಪಳ್ಳಿ **paḷḷi.** = ಪತ್ತಳೆ. See ಎದುರ್ಪಳ್ಳಿ.

ಪಱ್ paḻ. = ಪಱ 1, q. v. — ಪಱ್ಪಱ. rep. = ಪಱ ಪಱ. (Smd. 65). — ಪಱ್ಪಱನೆ. = ಪಱ ಪಱನೆ. (Smd. I).

ಪಱ paḻa. 1. = ಪಳ, ಪಟ್. A sound in imitation of the rattling or pattering of the fall of loose or single things, as of hail-stones. — ಪಱ ಪಱ. rep. The repeated sound of paḻa. ಪಱ ಪಱ ಪಱ್ಪಱಯೆನ್ದು ಆಲಿಕಲ್ಗಳ್ ಉದಿರ್ದುವು ನಭದಿಂ (Smd. 65). — ಪಱ ಪಱನೆ. With the repeated sound of paḻa (ಏರಲಾಧಣ Smd. I). ಗಗನಸ್ಥಲದಿನ್ದುತುಗಳ್ ಪಱ ಪಱನುದುರ್ವ ಪೊಲ್ ಎಡೆವಿಡದಿಱ್ವ ಆಲಿಪರಲು ಮಱ್ (Rsv. 8, 113).

ಪಱ paḻa. 2. (Smd. 70). = ಪಱ್, ಹಳ, ಹಳ್. (Ripeness): old; worn out; ancient (T.; M. ಪಱ್; Tĕ. ಪ್ರಾ; see ಪಣ್ 1 & 2; T., M. ಪಱು, to ripen; to grow old). — ಪಱಅಲಗು (Smd. 70). An old knife-blade. — ಪಱಗನ್ನಡ. -ಕನ್ನಡ. Ancient Kannada (Smd. 78). — ಪಱನೆಲ್. Old paddy (ಅಜ, ಹಳೆಯ ನೆಲ್ಲು Nn. 47). — ಪಱವಾನಿಸ. -ಮಾನಿಸ. An old man. ಕಳೆಯಲ್ಕಾಗದು ನರಪತಿಕುಲವನ್, ಅದಱ್ವ ಪಱವಾನಿಸನಂ (Smd. 81).

ಪಱಕ paḻaka. (= ಬಱಕೆ). Use, practice, habit, custom (My.; M.; T. ಪಱಕ್ಕ, ವಱಕ್ಕ, ಪಱಕ್ಕು).

ಪಱಕಿಸು paḻakisu. = ಪಱಗಿಸು. To accustom, to make familiar by use, to habituate, to inure one to anything, to train; to practise; to use (T. ಪಱಕ್ಕು, ಪಯಿಲು; M. ಪಱಕ್ಕು; R.; T. ಪಱ, to become habitual by learning or exercising; ಪಱಗು, ಪಱಂಗು, to be used to, etc.; to be in use; M. ಪಯಱ್ಕ್ಕು, to bring into use; M. ತಱ್, to be habituated, practised; ತಱಕ್ಕು, to exercise, habituate, train; cf. ಪಳಕ 1).

ಪಱಗ paḻaga. A withered or dry leaf (ಒಣಗಿದೆಲೆ Smd. I; M. ಪಱುತ್ತಿಲೆ; T. ಪಱುಪ್ಪು, the withering of leaves, the ripening of fruit).

ಪಱಗಿಸು paḻagisu. = ಪಱಕಿಸು. (My.).

ಪಱಗು paḻagu. To become used to or familiar with, to be trained, etc.; to be in use. ಪಱಗಿದ ಎತ್ತು (My.). ಪಱಗಿದ ಪಾತ್ರ (My.).

ಪಱದು paḻadu. (Smd. 70). = ಹಱದು, ಹಳದು. That is old, worn out, faded or decayed (ಜೀರ್ಣ Smd. I; T. ಪಱಜು).

ಪಱಪು paḻapu. A black colour applied to grey hair (ನರೆಗಿಕ್ಕುವ ಕಪ್ಪು Smd. I; cf. ತಳಪ; T. ಪಱುಪ್ಪು, that which has a yellow colour, as withering leaves; a yellow sulphuret = ಅರಿತಾರ; ಪಯಪ್ಪು, ಪಜಪ್ಪು, a yellow paleness; a golden colour; colour; Tĕ. ಪಲ್ಲೆ, reddish; ಪಯ್ಯ, ಪಯ್ಯ, dun, sorrel; red colour = ಪಾಟಲ; cf. ಪಸುಪ್ಪು).

ಪಱಯಿಗೆ **paḻayigĕ.** = ಪಱವಿಗೆ, ಹಱಯಿಗೆ, ಹಱವಿಗೆ. Tbh. of ಪಟಾಕೆ (or a ಪತಾಕಿಕೆ). A banner, a flag (ಕೇತನ Smd. I, o. r. ಪಱವಿಗೆ; ಕೇತು, ಕೇತನ Nr., o. r. ಪಱವಿಗೆ; ಕೇತನ Bhn. 32). See Abh. P. 3, 60; 13, 68; Rsv. 6, after 11; 13, 69; 13, after 71; ಕೆಮ್ಬಱಯಿಗೆ, ಗೋಣ್ಡಪಱಯಿಗೆಯ, ಪೊಗೆಪಱಯಿಗೆಯ, ಮಿಮ್ಬಱಯಿಗೆಯ.

ಪಱವಿಗೆ **paḻavigĕ.** = ಪಱಯಿಗೆ, q. v. See J. 12, 51; 16, 9; ಮಿಮ್ಬಱವಿಗೆಯ. — ಪಱವಿಗೆಗೆಯ್. -ಕೆಯ್. A flag-staff (J. 17, 9). — ಪಱವಿಗೆದುದಿ. -ತುದಿ. The point of a flag (16, 33).

ಪಱಸು paḻasu. = ಹಱಸು. To become old or worn out, to decay, to go to ruin, to be spoiled (ಬಱ್ Smd. I). ನವವಿಧರತೋಪಚಾರದಿನ್ ಎನ್ದುಂ ಪಱಸದು ಬೇಟಂ (291).

ಪಱಹ **paḻaha. 1.** Tbh. of ಪಟಹ. (ವಾದ್ಯವಿಶೇಷ Smd. I; ಡಿಣ್ಡಿಮ, ಪಣವ Hlâ.; V. 5, after 21).

ಪಱಹ **paḻaha. 2.** (Tbh. of ಪಟಕ 2). A screen for hunting purposes (ಬೇಣ್ಟೆಯ ತೆರೆ Smd. I; T. ಪಡಂಗು, a tent; any cloth covering).

ಪಱಿ paḻi. 1. = ಹಱಿ. To revile, to scold, to rebuke, to scorn, to upraid, to deride (ನಿನ್ದೆ Smd. Dh.; ದೂಷಣ, ತೆಗಱ್ Smd. I; ಧಿಕ್ಕಾರ Čt. II, 22; ತೆಗಱ್ Sm. 115; T., M.). ಪೆಱರಂ ಪಱಿದಲ್ಲದೆ ನಿಲ್ಲಂ (Grj. 1, 23). See Čpr. 7, 31; Bp. 4, 25; Râghč. 17, 66; Rsv. 1, 45; 7, after 98; 13, 60; Ssv. 4, 54; J. 4, 1; 9, 4; 15, 10; Jns. 1, 16.

ಪಱಿ paḻi. 2. = ಪಱಿವು, ಹಱಿವು. Blame, rebuke; fault, guilt (Rsv. 1, 45; 13, 12; 14, after 14; T., M.). — ಪಱಿಕೆಯ್. To revile (Ssv. 1, 19; 5, 4; see ಪಿಮ್ಬಱಿಕೆಯ್). — ಪಱಿವೊಱಿಸು. -ಪೊಱಿಸು. To bring blame upon (J. 18, 15).

ಪಱಿ paḻi. 3. To beat or drive dogs (ನಾಯ್ಯ ಸೋವುವುದು Smd. I; T. ಅಱ, ಪಱ, to beat).

ಪಱಿ paḻi. 4. A pig or bar of metal (ಲೋಹದ ಘಟ್ಟಿ Smd. I; T. ಪಾಳಕ್ಕಟ್ಟಿ; see ಪಾಳ).

ಪಱಿ paḻi. 5. (ಪಳಿ). = ಪಱು 2. (ಕಳಿ Čt. I, 60, o. r. ಪಳಿ).

Digitized by Google

ಪೞಿ paḻi. 1. = ಪಡಿ 2. Tbh. of ಪ್ರತಿ. Equality, likeness; a counterpart; an equivalent; compensation for injury; amends (ಸರಿ, ದೊರೆ, ಪಡಿ, ಪಾಸಟ, ಎಣೆ, ಮಾರ್ಪಡೆ, ಜೋಡು, etc., ಸಮಾನ Ss.). ಎನ್ನ ತಿರಮ್ ಇದರ್ಕೆ ಪೞಿ'! (Rśv. 14, after 14). See ಪೞಿವಾವುಗೆ, ಪೞಿಹತ್ತ, ಬೆಟ್ಟವೞಿ. — ಪೞಿ ಈ. = ಪೞಿ ಗೊಡು. To give or offer as an equivalent. ಈ ತಿರಕೆ ಪೞಿ ಯನ್ ಎನ್ನಯ ತಿರಮಂ ಪದೆದೀವುದು ಉಚಿತಂ (Rśv. 14, 14). — ಪೞಿಗೊಡು. -ಕೊಡು. = ಪೞಿ ಈ. ಈತನ ತಿರಮನ್ ಅಱಿದು, ಈ ತಿತು ತಿರಕ್ಕೆ ಪೞಿಗೊಡುವುದು! (Rśv. 14, after 14). — ಪೞಿ ನೋಡು. To look upon as an equivalent (Rśv. 14, 75).

ಪೞಿ paḻi. 2. Tbh. of ಪಟ. (ವಸ್ತ್ರವಿಶೇಷ Śmd. Dh., Śmd. I; Čt. II, 46; ದೂಸು Śm. 115). See ಜೋನೆಗವೞಿ, ವೀರಪೞಿ. ನವರಂಗದ ಸುವರ್ಣಪೞಿ (Rśv. 6, after 11). — ಪೞಿಯುಡೆ. -ಉಡೆ. A garment of paḻi (V. 37, 16).

ಪೞಿವಾವುಗೆ paḻi-pâvugĕ. Tbh. of ಪ್ರತಿಪಾದುಕ (Śmd. 30).

ಪೞಿವು paḻivu. = ಪೞಿ 2, etc. (ಸಿಂಧೆ Čt. II, 46; ಹೇಲೆ, ಜಟಿ ವುದು Nn. 108; J. 7, 10; 18, 42; 28, 62).

ಪೞಿಹತ್ತ paḻi-hatta. Tbh. of ಪ್ರತಿಹಸ್ತ (Śmd. 30).

ಪೞು paḻu. 1. (Śmd. 59). = ಪೞುವ, ಹೞುವ. A forest, a jungle (ಅಡವಿ Śmd. I; ಬಿಂಜ, ಅರಣ್ಯ Čt. II, 62; ಕಾನನ, ಕಾಡು, ಬಿಂಜ, ಅಡವಿ Śm. 21; ಬಿಂಜ 112). ಪೞುವಂ ಕಡಿದಂ (Śmd. 156). See ಪೇಂಗಿ-; Abh. P. 1, 102. — ಪೞುಗೞಿ. -ಕೞಿ. A forest to be left far behind (Abh. P. 7, 130). — ಪೞು ವಡು. -ವಡು. To get into a forest (Abh. P. 8, after 5; 8, 15).

ಪೞು paḻu. 2. (ಪಳು). = ಪೞಿ 5. Rubbish, sweepings, weeds (ಕಸ Śm. 112).

ಪೞುಂಕು paḻuṅku. See ಪೞುಂಕು, ಪಳುಂಕು.

ಪೞುವ paḻuva. = ಪೞು 1, etc. — ಪೞುವಗಿಚ್ಚು. -ಕಿಚ್ಚು. Jungle-fire (ಕಾಡ್ಗಿಚ್ಚು Čt. II, 113).

ಪೞೆ paḻĕ. = ಪೞ 2 (Śmd. 185), etc. (T. ಪೞೈಯ). — ಪೞೆಗಬ್ಬ. -ಕಬ್ಬ. Ancient poetry (Čt. I, 1). — ಪೞೆಗರ್ಪಡ. -ಕರ್ಪಡ. An old ragged garment (V. 12, 20). — ಪೞೆಗೊಳ್ಳಿ. -ಕೊಳ್ಳಿ. An old fire-brand (J. 31, 55). — ಪೞೆಗೋಣ್ಡೆ. An old ox (V. 10, 7). — ಪೞೆದಾಮ್ರ. -ತಾಮ್ರ. Old copper (ಕಿಸುವೊನ್ Čt. I, 32). — ಪೞೆಯಂ. -ಅಂ 3. An old man; ಪೞೆಯಳ್, an old woman (Śmd. 185). — ಪೞೆಯೋಲ್. -ಓಲ್. As before (J. 30, 29). — ಪೞೆವಾತು. -ಮಾತು. = ಹೞೆವಾತು. The vêda (Kk. 70; Śm. 34; Śsv. 2, 12).

ಪೞ್ಕೆ paḻkĕ. 1. (fr. ಪಡು 3). = ಪಕ್ಕೆ 1, etc. Lying down, etc. (ಶಯನ, ಶಯನಸ್ಥಾನ Śmd. I; ಶಯನ Ss.; ಸೆಜ್ಜೆ, ಶಯ್ಯೆ Kk. 30; Śm. 76, o. r. ಸಜ್ಜೆ).

ಪೞ್ಕೆ paḻkĕ. 2. = (ಪಕ್ಕೆ 2). — ಪೞ್ಕೆ ತಬ್ಬಿಕೆಯ್ಸು. To embrace closely (see Śmd. s. ತಡಕೆಯ್). — ಪೞ್ಕುಱ. -ಇಱ. To come about (Grj. 6, 7, ಪೞ್ಕಱ in print).

ಪೞ್ಕೆಗ paḻkĕga. = ಪಕ್ಕೆಗ. See ಎರಲುಣಿಪೞ್ಕೆಗ, ಮುನ್ನೀರ್ಪೞ್ಕೆಗ.

ಪೞ್ಗಿ paḻgi. = ಹೞ್ಗಿ. q. v. (M. ಪೞುಕ್ಕ, a fruit put to ripen; see ಪಡಿ 2).

ಪೞ್ತಿ paḻti. = ಪತ್ತಿ, etc. (ಕಾರ್ಪಾಸ Śmd. I; Te. ಪ್ರತ್ತಿ; cf. Sk. ಬದರೀ, ಬದರಾ).

ಪಾಂಶು pâṁśu. = ಪಾಂಸು. Dust, etc. See ಕೃತ್ತಿಕಣ್ತಿಕೆ.

ಪಾಂಶುಲೆ pâṁśulĕ. = ಪಾಂಸುಲೆ. An unchaste woman.

ಪಾಂಸು pâṁsu. *Dust, powder, sand;* dung, manure. 2, a species of plant (= ಪರ್ಪಟಕ).

ಪಾಂಸುಲೆ pâṁsulĕ. A menstruous woman. 2, *a licentious, unchaste woman.*

ಪಾಕ್ pâk. = ಪವಡಿಸಿ, in ಪಾಕ್ಕೊಳ್ಳು, to lie down (My.).

ಪಾಕ pâka. (T.: a village near Madras, inhabited only by Brahmans; M. ಪಾಕ್ಕನಾರ್, a famous low-caste sage). — ಪಾಕನಾಡು. N. of a country or district. — ಪಾಕನಾಡು ಜೋಗಿ. A sort of Śûdra beggars, who hunt, sell palmyra writing-leaves and drugs, and are fortune-tellers (My.).

ಪಾಕ pâka. 1. Very young (*cf.* K. ಪಸು 2); simple; honest; ignorant. 2, *the young of animals;* a child (see Hlâ. s. ಮಗವು). 3, N. of a daitya.

ಪಾಕ pâka. 2. *Cooking, baking, roasting, boiling, dressing food, maturing.* 2, the state of being well boiled, etc.; *maturity, ripeness, perfect development;* completion, perfection, accomplishment. ಪಕ್ವಾನ್ನಂಗಳ್ ಅವು ಪಾಕಕ್ಕೆ ಬರೆ (Bp. 36, 46). ತೂಕಕ್ಕೆ ದಯವಿಲ್ಲ, ಪಾಕಕ್ಕೆ ಹಸಿಯಿಲ್ಲ (Prv.). 3, digestion. 4, decoction (Mhr.). 5, syrup (My.; Mhr., also ಪಾಂಕ). — ಪಾಕಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To become well boiled, etc. ರಸಮ್ ಆದಿಗಳು ಪಾಕಗೊಣ್ಡಿರಲು (ಪಳಿದೇಯ Mr. 217). — ಪಾಕಂಗೆಯ್. -ಅಂ. = ಪಾಕ ಮಾಡು. (J. 10, 29). — ಪಾಕ ಮಾಡು. To cook, to roast, etc. (Bp. 57, 34). ಪಾಕಾ ಮಾಡಿದವನು ಪಾಕವನೇಋುವನೋ? (Prv.).

ಪಾಕಯಜ್ಞ pâka-yajña. A simple or domestic sacrifice. 2, cooking (My.).

ಪಾಕರಿಪು pâka-ripu. Indra.

ಪಾಕರಿಪುತನಯ pâkaripu-tanaya. Arjuna (Śsv. 4, 82).

ಪಾಕಲ್ pâkal. Tbh. of ಪ್ರಕಾರ (Śm. 57).

ಪಾಕಲ pâkala. *The drug Costus speciosus or arabicus.*

ಪಾಕಲಾಲಿತ್ಯ pâka-lâlitya. Accomplished charm (in poetry, Grj. 2, after 106).

ಪಾಕಶಾಲೆ pâka-śâlĕ. A cook-room, a kitchen. (My.).

ಪಾಕಶಾಸನ pâka-śâsana. Punisher of the daitya Pâka: *Indra.*

ಪಾಕಶಾಸನಿ pâka-śâsani. Indra's son *Jayanta;* Arjuna.

ಪಾಕಶಾಸ್ತ್ರ pâka-śâstra. A book on cookery (My.).

ಪಾಕಸ್ಥಾನ pâka-sthâna. *A place for cooking, a kitchen.*

ಪಾಕಾರಿ pâka-ari. Indra (Śsv. 1, 83).

ಪಾಕಿ pâki. 1. = ಪಾಕು 2. A side of a roof (Mhr. ಪಾಖ, ಪಾಖೇಂ; see ಓರ-).

ಪಾಕಿ pâki. 2. Being cooked, becoming mature, ripening; being digested. 2, a cook (My.).

ಪಾಕೀಟು pâkîṭu. A "pocket" (My.).

ಪಾಕು pâku. 1. An exclamation of praise (ಕೊಣ್ಡಾಟದ ನುಡಿ Bhn. 38, o. r. ಪಾಯ್ಕು).

ಪಾಕು pâku. 2. = ಪಾಕಿ 1. See ಓರ-.

ಪಾಕ್ಯ pâkya. To be cooked; obtained by cooking; *factitious salt; saltpetre.*

ಪಾಖಣ್ಡ pâkhaṇḍa. = ಪಾಷಣ್ಡ. (Sk., Mhr.; ನಾಸ್ತಿಕ G.).

ಪಾಖಣ್ಡಿ pâkhaṇḍi. = ಪಾಷಣ್ಡಿ. Heterodox, heretic (Mhr.; B. 5, 170. 176).

ಪಾಗ pâga. = ಹಾಗ. Tbh. of ಪಾದ. The fourth part of a paṇa: 1 aṇĕ 2 kâsus (My.). ಸಿಕ್ಕಿಸಲು ಬೇಳೆಯೆರಡುಮನ್ ಒನ್ದು ಪಾಗಮ್, ಅವು ನಾಲ್ಕಾಗೆ ಪಣಮ್ ಎನಿಕ್ಕು; ಅವು ದಶಂ ತಾಕ

ಕ್ಕೆ ನಿಕ್ಕಮ್ (o. r. ನಿಲ್ಕಮ್); ಈರೆಣ್ಬಾಗೆ ಪಲಮ್ ಅಕ್ಕು; ಅವು ಇಪ್ಪತ್ತನಲ್ಕೆ ಬೀಸಿಗೆಯೆನಿಕ್ಕು; ನಿಕ್ಕಮ್ ಅಯ್ದಾಗಲ್ಕೆ ತೊಲೆ; ಅನ್ತವು ಇಪ್ಪತ್ತಿರಲ್ಕೆ ಧಾರಂ; ನಾಲ್ಕು ಸೊಲ್ಲಿಗೆಗೆ (o. r. ಸೊಲ್ಲಗೆಗೆ) ಮಾನಮ್; ಅವು ನಾಲ್ಕಾಗೆ ಬಳ್ಳಮ್; ಅವು ನಾಲ್ಕೆನಲು ಕೊಳಗಮ್; ಅವು ಎಂಟತಿಗೆ ಕಣ್ಡುಗಾಖ್ಯಂ (Mr. 355). See ಮುಪ್ಪಾಗ.

ಪಾಗಡ pâgada. Tbh. of ಪ್ರಾಕೃತ (Šmd. 338. 353; Kk. 58; Šm. 44).

ಪಾಗರ pâgara. = ಪಾಗಲ್, etc. (My.).

ಪಾಗಲ್ pâgal. = ಪಾಗರ, ಪಾಗಲ, ಪಾಗಾರ. Tbh. of ಪ್ರಾಕಾರ (Šmd. 367; Kk. 93).

ಪಾಗಲ pâgala. = ಪಾಗಲ್, etc. (ಪ್ರಾಕಾರ Šmd. II).

ಪಾಗಾ pâgâ. A horse stable (Mhr., H.). ಕುದುರೇ ಪಾಗಾ (ಮನ್ದುರೆ, ವಾಜಶಾಲೆ G.).

ಪಾಗಾರ pâgâra. = ಪಾಗಲ್, etc. (Bh. 2, 13, 25). ಪಾಗಾರಾ ಹಾಬಿದವನು ಸಾಗರ ಹಾಬ್ಯಾನೇ? (Prv.).

ಪಾಗು pâgu. A kind of turban (My.; Si. 217. 461; T. ಪಾಗು, ಪಾಗೈ; Br. ಪಾಗಾ; Mhr., H. ಪಾಗೋಟೀಂ; see ಕುಸುಮ್ಬ-).

ಪಾಗುಡ pâguda. = ಪಾವಡ 2, ಪಾವುಡ 2. Tbh. of ಪ್ರಾಭೃತ. (ಪ್ರಾಭೃತ, ಪ್ರದೇಶನ Nr.; ಉಪದೆ, ಪ್ರಾಭೃತ, ಉಪಗ್ರಾಹ್ಯ, etc. Hlâ.).

ಪಾಂಕ್ತೇಯ pânktêya. (fr. ಪಂಕ್ತಿ). Fit to sit in the general row at meals, fit to be associated with. (My.).

ಪಾಂಗು pângu. Manner, form, shape (ಆಕಾರ Šmd. 7. 8; ಪರಿಜು, ಆಕಾರ Šm. 71; ಆಕಾರ 83; Čh. v. 232); (fittingness, fitness, propriety, agreement; beauty T.; M. ಪಾಂಗು, ಪಾಙ್ಙು); likeness, similitude, resemblance (ಬಂಗಿ, ಸಾಮ್ಯ Čt. II, 101; ಪೋಲ್, etc., ಸಾಮ್ಯ II, 32; ಸದೃಶ Kk. 31; ಪಡಿ, ಪಾಟ, ಪಾಸಟಿ, etc., ಸಾಮ್ಯ Šm. 55; ಸಾಮ್ಯ 83; *cf.* ಪಾಡು 3). ಪಿನಾಕಿಯುಂ ನಾಕಿಯುಮೆನ್ದ ಪಾಂಗಿಂ, ಘನಸ್ತನೇ, ಕೇಳ್, ಅದುಪೇನ್ದ್ರ ವಜ್ರಂ (Čh. v. 133). ಮುನಿಸಿಲ್ಲಿಮುಗಾತನೊಳ್ ಆವ ಪಾಂಗಿನಿಂ (Šmd. 290, o. r. ಮುನಿಸಲ್ತು). ಒರ್ವ ಬಿನ್ನಣಿಯಪ್ಪ ಬಡಗಿಯ ಪಾಂಗಿನಿನ್ದೆಲ್ಲವಂ ಮಾಡ್ಪಿ ತಾಮಿರ್ವರುಂ ಕೆಯ್ದುವಂ ಬಿಸುಟರ್ (121). ಕಣ್ಗೊಲ್ಸ ದೆನಲ್ ಒಲ್ದ ಪಾಂಗು (Čt. II, 26). See Čpr. 5, 90; 6, 72. — ಪಾಂಗಱ್. -ಅಱ್. To know, or follow, the proper manner or method (ಪ್ರಕಾರಗಮನ Šmd. Dh.; Čpr. 6, 83). — ಪಾಂಗಡ್. -ಅಡ್. To deviate from the proper manner. ಜಡಿದು ಸಾರಥಿಯುಂ, ಪಾಂಗಡೆ‌ದು, ನಿಲಲೀಯದೆ, ಅಲ್ಲಿನ್ದೆಡೆಯೊಯ್ವನ್ತೆ ಒಯ್ದನ್ ಆತ್ಮವರನಂ ನರನಂ (Šmd. 28). — ಪಾಂಗುಗಿಡು. -ಕೆಡು. To lose one's form, to be defaced (Čpr. 5, 19).

ಪಾಚಕ pâčaka. Cooking; maturing; digestive (Sk.; B. 4, 25); a cook (Sk.; My.).

ಪಾಚಿ pâči. 1. = ಪಾಸಿ, etc. (My.).

ಪಾಚಿ pâči. 2. Milk, in children's language (My.; Tĕ., T., M.).

ಪಾಚಿ pâči. Tbh. of ಪ್ರಾಚಿ. (My.).

ಪಾಚಿಕೆ pâčikĕ. Tbh. of ಪಾಚಕ. (Si. 349. 441. 461; Tĕ.; T. ಪಾಚ್ಚ, ಪಾಚ್ಚಕ್ಕೈ; M. ಪಾಚ್ಚಗ).

ಪಾಚಿಸು pâčisu. To cook, boil or roast (J. 26, 49).

ಪಾಚ್ಛ pâčcha. = ಪಾತಪಾಹ, ಪಾದಷಹ. A king, a Pasha (My.; Mhr., H. ಪಾಚ್ಛಾಯ, ಪಾದಶಾಹಾ; Br. ಪಾದುಷಾ; M. ಪಾಶ್ಶಾವು). *Cf.* ಪಾದಶಹ.

ಪಾಜಿ pâji. Low, mean; a scrub, a sorry fellow (My.; Mhr., H., Br.). ಕಾಜ ಪಾಜಿ, ಪಾಜ ಕಾಜ (Prv.).

ಪಾಂಚಜನ್ಯ pâñcajanya. (fr. ಪಂಚಜನ). *N. of the conch of Kṛishṇa which was taken by him from the demon Pañcajana* (ಶಂಖ Nn. 65). 2, relating or belonging to the five classes of beings (ಕುಲಭೇದ 65). 3, fire (ಅನಲ, ಅಗ್ನಿ 65). 4, the moon (ಹಿಮಾಂಶು, ಚನ್ದ್ರ 65).

ಪಾಂಚಜನ್ಯಧರ pâñcajanya-dhara. Kṛishṇa. (My.).

ಪಾಂಚರಾತ್ರ pâñcarâtra. (fr. ಪಂಚರಾತ್ರ). A vaishṇava sect following the doctrine of the pañcarâtra books. (My.).

ಪಾಂಚಾಲ pâñcâla. (fr. ಪಂಚಾಲ). Relating or belonging to pañcâla (Bp. 40, 18); the country of the pañcâlas (Bp. 6, 18) or a ruler of them. 2, = ಪಂಚಾಳ No. 1, an association of five guilds, viz. those of the carpenter, weaver, barber, washerman, and shoemaker (Sk.), or those of the carpenter, brazier, ironsmith, goldsmith, and stonemason (My.). 3, a kind of poetical rîti (Kâvy. IV, 2. 5. 6. 9).

ಪಾಂಚಾಲತನಯ pâñcâla-tanaya. The brother of Draupadî (Bh. 5, 11, 84).

ಪಾಂಚಾಲತನುಜೆ pâñcâla-tanujĕ. = ಪಾಂಚಾಲಿ. (J. 32, 56).

ಪಾಂಚಾಲಿ pâñcâli. Draupadî. (Sk.; My.).

ಪಾಂಚಾಲಿಕಾನೀಕ pâñcâlikâ-anîka. An image (ಪ್ರತಿಮೆ Nn. 102).

ಪಾಂಚಾಲಿಕೆ pâñcâlikĕ. = ಪಾಂಚಾಲ No. 3 (Kâvy. IV, 9). 2, *a doll, a puppet* (see Mr. s. ಪುತ್ರಿಕೆ).

ಪಾಂಚಾಳೆ pâñcâlĕ. = ಪಾಂಚಾಲಿ. (J. 2, 50; 4, 72; 8, 43).

ಪಾಟ್ pâṭ. *An interjection used in calling.*

ಪಾಟ pâṭa. (fr. ಪಾಡು, Šmd. 246. 250). Singing; a song (Tĕ. ಪಾಟ; T., M. ಪಾಟ್ಟು). ಆಟ ಪಾಟ ಕೂಟಂಗಳ ಕೇಲಿ (198).

ಪಾಟ pâṭa. 1. Breadth, expanse, extension. See ಪಾಟಿಸು 1.

ಪಾಟ pâṭa. 2. Tbh. of ಪಾಠ. (My.). See ಪಠ-.

ಪಾಟಂಚರ pâṭañcara. (fr. ಪಟಚ್ಚರ). *A shop-lifter, a thief.*

ಪಾಟನ pâṭana. Splitting, cleaving; breaking, destroying; tearing. See ಉತ್-.

ಪಾಟಲ pâṭala. = ಪಾದರಿ. *Pale red, pink-coloured.* 2, the trumpet flower, Bignonia suaveolens. 3, *a species of rice ripening in the rains.*

ಪಾಟಲಿ pâṭali. ಪಾಟಳಿ. = ಪಾಟಲ. *The trumpet flower, Bignonia suaveolens* (ಪಾಟಲ, ಪಾದರಿ Mr. 118; ಪಾದರಿ Šm. 25; ಹರಸುಪಾದರೀ ಗಿಡ Si. 134).

ಪಾಟಲಿತ pâṭalita. = ಪಾಟಲ No. 1. (Abh. P. 12, after 2, Šiv. 4, after 70).

ಪಾಟಲಿಪುತ್ರ pâṭali-putra. The capital of Magadha, Palibothra, the modern Patna. (My.).

ಪಾಟಲಿಮ pâṭalima. A pale-red or rose colour. (Čpr. 4, after 88).

ಪಾಟವ pâṭava. (fr. ಪಟು). Sharpness, acuteness; cleverness; energy; rashness; health. (My.). See ಅ-.

ಪಾಟಾ pâṭâ. = ಪಾಟ 2. Ruin, demolition (Mhr.). 2, a line as drawn through a letter (My.; Mhr., H. ಫಾಟಾ, ಫಾಟಾ; Br.); a mark put to an item in an account (My.).

ಪಾಟಿ pâṭi. 1. = (ಪಾಟು 2), ಪಾಸ್ಟಿ. Manner, form, shape (My.; Tĕ.); degree, extent, size (My.; Tĕ.); fitness, propriety, agreeableness (Bh. 1, 12, 20; J. 34, 30); likeness, similitude, resemblance (ಪಡಿ, ಪಾಂಗು, ಪಾಸಟಿ, etc., ಸಾಮ್ಯ Šm. 55; ಸಾಮ್ಯತ್ವ 90; Bp. 6, 10; 35, 55; 54, 17; *cf.* ಪಾಡಿ 2, ಪಾಡು). ಪಾಟಿಯಿಲ್ಲದವನು

Digitized by Google

ಸಾಟಿಯೊಗದಾನೇ? (Prv.). — ಪಾಟಿಕುಮ್ಮ. A proper vessel (Bp. 9, 12). — ಪಾಟಿದೈವ. A fit deity (Bp. 51, 75).

ಪಾಟಿ pâṭi. 2. (fr. ಪತು 3). Downfall, ruin, defeat, discomfiture (ಭಂಗ Śm. 90; *cf.* ಪಾಟು 1).

ಪಾಟಿ pâṭi. 1. = ಪಾಟಿ, (ಪಾಟ'). See ಪರಿಪಾಟಿ.

ಪಾಟಿ pâṭi. 2. = ಪಾಟಾ No. 2. (My.).

ಪಾಟಿ pâṭi. 3. = ಪಾಡಿ. A gang of workmen (My.).

ಪಾಟಿತ pâṭita. Split, cleft, broken, torn, plucked. See ಉತ್-.

ಪಾಟಿಸು pâṭisu. 1. (fr. ಪಾಟಿ 1). To extend (v. t.), to spread out, to build on a large scale (Bp. 16, 11). 2, to be excessive, to surpass, to excel (J. 34, 10).

ಪಾಟಿಸು pâṭisu. 2. Tbh. of ಪಾಠಿಸು. (Bp. 51, 75; J. 6, 37).

ಪಾಟು pâṭu. 1. (fr. ಪಡು 3). (= ಪಾಟ್). Falling; a fall (Tĕ.; M. ಪಾಡು). See ಟಿಪ್ಪ-. **2,** a declining state (Tĕ.). **3,** the ebb of the tide (Tĕ.).

ಪಾಟು pâṭu. 2. (fr. ಪಡು 1). = ಪಾಡು 3, ಹಾಡು 3. Obtaining, incurring, undergoing, experiencing, feeling, suffering (Tĕ.; T., M. ಪಾಡು). See ಏರ್ಪಾಟು, ತಿದ್ದು-, ತೀರು-, ಪಡಿ-, ಪಡು-. **2,** manner of being, state, nature, manner, mode (My.; Tĕ.; T. ಪಾಟ್ಟು; M. ಪಾಡು; see ಹೊಲೆ-). **3,** proper state, fitness (My.; M. ಪಾಡು). **4,** measure of space and time (M.); time, occasion (Tĕ.). **5,** capture (T.); obstruction, detaining, arresting (M.).

ಪಾಟೆ pâṭĕ. = ಪಾಟಿ 1. Regular or successive order, series, succession. *Cf.* ಪಾಟ್.

ಪಾಟ್ಲಿ pâṭli. A bracelet of gold, pearls, etc. (Mhr. ಪಾಟಲೀ; My.).

ಪಾಠ pâṭha. (fr. ಪಠ). = ಪಾಟಿ 2. *Recitation, recital;* declaration. 2, *reading, perusal, study.* 3, a lesson (My.; Mhr.; B. 3, 1). 4, the text of a book. ಪಾಠದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಯಾದರೂ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ. — ಪಾಠ ಪಾಠದಿದ್ದರೂ ಆಟ ಬರುತ್ತದೆ. — ಪಾಠವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ನೋಟವಿರ ಬೇಕು. — ಪಾಠಾ ಹೇಳುವವಗೆ ಕೋಟಿದ ಸುದ್ದಿ ಯಾಕೆ? — ಪಾಡ್ಯ ಪಾಠಕ್ಕಾಗದು, ಮೌಢ್ಯ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗದು (Prvs.). — ಪಾಠ ಮಾಡು. To learn by heart. 2, to instruct, teach (My.).

ಪಾಠಕ pâṭhaka. A reciter; a reader; a student (ಓದಾಳಿ Čt. II, 39); a lecturer; a teacher. See ಮಂಗಲ-; Čpr. 6, after 97; Bp. 59, 29.

ಪಾಠಕ್ರಮ pâṭha-krama. The way or manner of reading (Śmd. 11).

ಪಾಠದೋಷ pâṭha-dôsha. An error in a text, a false reading. (My.).

ಪಾಠಶಾಲೆ pâṭha-śâlĕ. A school, a college. (My.).

ಪಾಠಾನ್ತರ pâṭha-antara. Another reading, a variation of reading in a book or MS. (My.).

ಪಾಠಿ pâṭhi. One who has read or studied; conversant with. 2, *lead-wort, Plumbago zeylanica.*

ಪಾಠಿಸು pâṭhisu. = ಪಾಟಿಸು 2. To recite; to learn; to declare.

ಪಾಠೀಣ pâṭhîṇa. = ಪಾಠ Nos. 1 & 2 (Bp. 27, 80).

ಪಾಠೀನ pâṭhîna. A public reader, a lecturer. 2, *a kind of sheat fish, Silurius pelorius* B. Mss., or *Si. boalis* Ham. (ಸಿಸಾಠರ, ಮೀನ್ Nn. 23; ಮಕರ Mr. 410).

ಪಾಠೆ pâṭhĕ. *A climbing plant possessing various medicinal properties, Clypea hernandifolia* W. & A. (see ಅಗುಳ್ ಸುಣ್ಣಿ). 2, the root of Bignonia suaveolens.

ಪಾಡ್ pâḍ. = ಪಾಡು 1. P. p. ಪಾಡ್ಡು (J. 21, 57).

ಪಾಡ pâḍa. (= ಪಾಟು 2). Place, situation (M.; see ಕೆಯ್ಪಾಡ No. 1). **2,** = ಪಾಡು 3. See ಕೆಯ್ಪಾಡ No. 2. **3,** a frame. See ಬಾಗಲಪಾಡ.

ಪಾಡಗ pâḍaga. = ಹಾಡಗ. The teak tree (ತೇಗಿನ ವೃಕ್ಷ Śs.; ತೇಗು Kk. 71).

ಪಾಡಗ pâḍaga. Tbh. of ಪಾದಕಟಕ. An anklet worn by children and women (ಪಾದಾಂಗದ, ಪಾದಕಟಕ, etc. Si. 220; Grj. 3, after 91; My.; Tĕ., T., M.).

ಪಾಡಾವಳಿಬಳ್ಳಿ pâḍâvaḷi-baḷḷi. (= ಪಾಠೆ). A climbing shrub, Clypea burmanni W. & A. (St. & Pl., Kŏnkaṇi).

ಪಾಡಿ pâḍi. (fr. ಪಡು 3). A settlement, a hamlet, a village (T.; My. at the end of many compounds; Mhr. ಪಾಡಾ). See *e. g.* ಕನ್ನಮ್ವಾಡಿ, (ಬಲ್ಲಪಾಡಿ), ದಾಗಪಾಡಿ, ಹಾಗಲಪಾಡಿ.

ಪಾಡಿ pâḍi. = ಪಾಟಿ 3. (My.).

ಪಾಡಿಯ pâḍiya. = ಪಾಡ್ಯ, etc. (Mr. 68; My.; Mhr. ಪಾಡವಾ).

ಪಾಡಿವ pâḍiva. = ಪಾಡಿಯ. See ಎಳೆಪಾಡಿವ.

ಪಾಡಿಸು pâḍisu. = ಹಾಡಿಸು. To cause to sing (ಗಾನ Śmd. Dh.).

ಪಾಡು pâḍu. 1. = ಪಾಡ್, ಹಾಡು 1. To sing (ಗಾನ Śmd. Dh.; Śm. 93; Tĕ., T., M.). ಅಮರಾಂಗನೆಯರ್ ಜೋಯೆನು ಪಾಡಿದರ್ ಜೋಗಳಮಂ (Śmd. 64). ಪಾಡಿದುದು ತುಮ್ಬಿ (169). ಗಾಯಕಂ ಪಾಡೆ ದೇವಂ ಮೆಚ್ಚಿದಂ (296). ಪಾಡುವೆಂ (91). ಬಿದಿರ ಕೇಳುವನೆ ಸಂಗೀತವನು ಪಾಡಿದರೆ? (Dp. 87). See Śmd. 153. 201. 255. 272; Čpr. 2, 7; Grj. 2, after 106; Č. Bp. 4, 7; Rśv. 12, 23; 13, after 45; J. 2, 65; 5, 57; 8, 16; 28, 22. — ಪಾಡು ಅಡು. (Bp. 28, 56). — ಪಾಡು ಹಾಡು. (Bp. 6, 26).

ಪಾಡು pâḍu. 2. = ಹಾಡು 2. Singing; a song (J. 21, 57). **2,** = ಪದ್ಯ 1 (Bhn. 4; Bh. 1, 8, 1). See Kâvy. V, 963; ಪದ್ಯ-. — ಪಾಡುಗಬ್ಬ. -ಕಬ್ಬ. A kind of poetical composition (Kâvy. V, 964). — ಪಾಡು ಪದ್ಯ. = ಪದ್ಯ ಪಾಡು. (Râm. 4. 3, 6).

ಪಾಡು pâḍu. 3. = ಪಾಟು 2, etc. Obtaining, etc.; suffering, trouble (ಬಲಬಲಿಕೆ Śm. 93; My.); state, manner, mode, form (Bh. 2, 13, 32; My.); proper state; fitness (My.). **3,** likeness, similarity, resemblance (ಸದೃಶ Bhn. 30; Bp. 5, 41; 27, 44; 37, 68; 42, 6; 50, 36; 51, 9; J. 21, 2; 27, 35). See ಅಣಿ-, ಏರ್ಪಡು, ಪಯು-, ಪರಿ- (s. Sk. ಪರಿ). — ಪಾಡುಗೆಯ್. To make proper (Râm. 5, 9, 1). — ಪಾಡಟ್. -ಅಡ್. The proper state or form to be lost (Grj. 6, 80; J. 19, 38).

ಪಾಡು pâḍu. Ripeness and readiness to be gathered (My.; ಹಣ್ಣಿಗೆ ಬನ್ದದ್ದು G.; Mhr. ಪಾಡ). ಕಾಯಿಗಳು ಪಾಡಾಗಿ ಬೀಜ ಹತ್ತಿದ ಬಳಿಕ (B. 2, 51). ಕಾಯಿಗಳು ಪಾಡಿಗೆ ಬನ್ದು (3, 37).

ಪಾಡುಂಗಾಱ pâḍu-ṅ-gâṟa. (Śmd. 236). = ಹಾಡುಗಾರ A singer, a minstrel.

ಪಾಡ್ಯ pâḍya. = ಪಾಡಿಯ, ಪಾಡಿವ. Tbh. of ಪ್ರತಿಪದ್. The first day of a lunar fortnight (ಪ್ರತಿಪತ್ತು Śm. 19; ಪ್ರತಿಪದ Nn. 155; Si. 39). ಪಾಡ್ಯ ಪಾಠಕ್ಕಾಗದು, ಮೌಢ್ಯ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗದು. — ಪಾಡ್ಯವಾದರೂ ಸತ್ಯವಿರ ಬಾರದು (Prvs.).

Digitized by Google

ಪಾದ್ಯಮಿ pâdyami. = ಪಡ್ಡಮಿ, ಪಾಡ್ಯ, etc. (Si. 39; My.; Tĕ.; *cf.* **Mhr.** s. ಪಾಡಿಯ).

ಪಾಣವಿಕ pâṇavika. A man who beats the paṇava (Čpr. 6, after 86).

ಪಾಣಿ pâṇi. 1. *The hand.* 2, holding in one's hand, wearing; see ಶೂಲ-. See Prv. s. ಪ್ರಾಣ.

ಪಾಣಿ pâṇi. 2. = ಪಾಣಿಯ. — ಪಾಣಿವಟ್ಟಲು. -ಬಟ್ಟಲು. A pedestal with a spout (for a linga, to carry off the water, My.).

ಪಾಣಿಗೃಹೀತಿ pâṇi-grihîti. *He whose hand has been taken hold of: a woman married according to the ritual,* a bride, a wife.

ಪಾಣಿಗ್ರಹಣ pâṇi-grahaṇa. *Taking by the hand: marrying, marriage.* ಪಾಣಿಗ್ರಹಣವಾದರೆ ಗಾಣಗಿತ್ತಿಗೆ ಏನು? (Prv.). — ಪಾಣಿಗ್ರಹಣಂಗೆಯ್. -ಂ-. To take by the hand, to marry (Śâstrasâra in W. after v. 1559).

ಪಾಣಿಘ pâṇi-gha. *Striking the, or with the, hands: one who plays on a tabor or other hand-instrument; one who claps the hands together.*

ಪಾಣಿಜ pâṇi-ja. *A finger-nail.*

ಪಾಣಿತಲ pâṇi-tala. The palm of the hand (ಅಂಗೆಯ್ Mr. 322).

ಪಾಣಿದಣ್ಡ pâṇi-daṇḍa. An oar (ಗಟಿ, ಹುಟ್ಟು Mr. 416).

ಪಾಣಿನಿ pâṇini. N. of an eminent grammarian. (My.). ಪಾಣಿನಿಯ ಸೂತ್ರ (Bp. 35, 29).

ಪಾಣಿನ್ಧಮ pâṇi-n-dhama. Blowing through or into the hands. (G.).

ಪಾಣಿಪೀಡನ pâṇi-pîḍana. *Pressing the hand: marrying, marriage.*

ಪಾಣಿಮುಕ್ತ pâṇi-mukta. *A weapon thrown by the hand.*

ಪಾಣಿಮೂಲ pâṇi-mûla. The root of the hand: *the extremity of the arm,* the wrist (ಮಣಿಕಟ್ಟು Mr. 322, o. r. ಮಣಿಬನ್ಧ).

ಪಾಣಿಯ pâṇiya. = ಪಾಣಿ 2. Tbh. of ಪಾನೀಯ. See ಪಾಣಿಯ ಬಾರ.

ಪಾಣಿಯಬಾರ pâṇiyabâra. Tbh. of ಪಾನೀಯದ್ವಾರ (Śmd. 384).

ಪಾಣಿಲಾಘವ pâṇi-lâghava. Manual readiness, smartness, legerdemain (J. 22, 6. 12).

ಪಾಣಿವಾದ pâṇi-vâda. *One who plays on a tabor or other hand-instrument; one who claps the hands together.*

ಪಾಣಿಶಾಖಾಪರ್ವ pâṇiśâkhâ-parva. A finger-joint (ಬೆರಳುಗಳ ಗಣ್ಣು Mr. 322).

ಪಾಣಿಶಾಖೆ pâṇi-śâkhĕ. A hand-branch: a finger (ಅಂಗುಲಿ, ಬೆರಳ್ Mr. 322).

ಪಾಣ್ಟಿ pâṇṭi. = ಪಾಟಿ 1. (ಪೋಲ್ಟಿ Čt. I, 42).

ಪಾಣ್ಡರ pâṇḍara. *Whitish-yellow, whitish, white, pale.* 2, a white-robed mendicant. 3, red chalk.

ಪಾಣ್ಡವ pâṇḍava. A descendant or son of Pâṇḍu; see ಪಂಚ-. 2, a partisan of the sons of Pâṇḍu. ಪಾಣ್ಡವನಾಗಿ ಖಾಣ್ಡವನಾ ದಹಿಸಲಿಲ್ಲವೇ?—ಪಾಣ್ಡವರನ್ದರೆ ವಣ್ಡಾರಕಮ್ಬಳದ ಕೋಣಗಳೋ?—ಪಗಡೆಯಾಡಿ ಪಾಣ್ಡವರು ಕೆಟ್ಟರು.—ಪಕ್ಷ ಪಾಣ್ಡವರಲ್ಲಿ, ಊಟ ಕೌರವರಲ್ಲಿ (Prvs.). See Śmd. 73. 287. 288. 292; J. 2, 4. 47; 5, 3. — ಪಾಣ್ಡವಮದ್ದು. (ಪೌಣ್ಡರೀಕ, ಪೌಣ್ಡರ್ಯ, ಪೆಣ್ಡಾರೇ ಗಡ್ಡೆ, ಬಿಳಿನೆಲ್ಲಿಲೇ ಗಡ್ಡೆ Si. 153).

ಪಾಣ್ಡಿ pâṇḍi. ಪಾಣ್ಡ್ಯ. A village-officer (Mhr. ಪಾಣ್ಡ್ಯಾ; see ದೇಶ-).

ಪಾಣ್ಡಿತ್ಯ pâṇḍitya. (fr. ಪಣ್ಡಿತ). Scholarship, erudition; cleverness, skill. (Bp. 2, 31; J. 2, 27; B. 2, 8; My.).

ಪಾಣ್ಡು pâṇḍu. *Yellowish-white, white, pale.* 2, yellow disease: jaundice (ಪಾಣ್ಡುಕ Mr. 387, o. r. ಪಿಣ್ಡಿಕ). 3, N. of a son of Vyâsa, brother of Dhṛitarâshṭra and Vidura, father of the Pañcapâṇḍavas. (Bh. 1, 5 sum.). 4, Dhṛitarâshṭra (ಅನ್ಧರಾಜ, ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ Mr. 264).

ಪಾಣ್ಡುಕ pâṇḍuka. A yellowish-white or pale colour. 2, jaundice (see ಪಾಣ್ಡು No. 2). 3, a kind of cucumber (ಕುಲಿಕ, ಕಹಿಪಡಲ Mr. 146).

ಪಾಣ್ಡುಕಮ್ಬಲ pâṇḍu-kambala. *A white blanket.*

ಪಾಣ್ಡುಕಮ್ಬಲಿ pâṇḍu-kambali. *A carriage covered with a white woolen cloth.*

ಪಾಣ್ಡುತನುಜ pâṇḍu-tanuja. A son of Pâṇḍu (Śmd. 266).

ಪಾಣ್ಡುಪುತ್ರ pâṇḍu-putra. = ಪಾಣ್ಡುತನುಜ. Arjuna (J. 8, 38).

ಪಾಣ್ಡುಭೂಮ pâṇḍu-bhûma. *A country with a yellowish soil.*

ಪಾಣ್ಡುರ pâṇḍura. *Yellowish-white, white, pale.* 2, jaundice. 3, *the white leprosy, vitiligo.*

ಪಾಣ್ಡುರಂಗ pâṇḍu-ranga. Having a yellowish-white colour: Kṛishṇa (My.). 2, N. of a man (Bp. 4, 5; 9, 43; 50, 13; 61, 33). — ಪಾಣ್ಡುರಂಗವಿಟ್ಠಲ. Kṛishṇa (My.).

ಪಾಣ್ಡುರತರ pâṇḍura-tara. Uncommonly white (Čpr. 8, 34).

ಪಾಣ್ಡುರಿತ pâṇḍurita. = ಪಾಣ್ಡುರ No. 1. (Abh. P. 12, after 2).

ಪಾಣ್ಡುರೋಗ pâṇḍu-rôga. = ಪಾಣ್ಡುರ No. 3. (C.).

ಪಾಣ್ಡುಸುತ pâṇḍu-suta. = ಪಾಣ್ಡುತನುಜ. (J. 24, 16).

ಪಾಣ್ಡ್ಯ pâṇḍya. N. of a people and of the country in the Dekhan inhabited by them (T. ಪಾಣ್ಡಿ, ಪಾಣ್ಡಿಯ); a prince of the Pâṇḍyas. See Bp. 6, 18; 11, 16. 17; ಕೂನ-, ಸೌನ್ದರ-, ಹೊರಟ-, and s. ಮಂಗಳಾಪುರ. — ಪಾಣ್ಡ್ಯಮಣ್ಡಲ. The country of the Pâṇḍyas (Bp. 27, 20). — ಪಾಣ್ಡ್ಯಮಹೀತಲ. = ಪಾಣ್ಡ್ಯಮಣ್ಡಲ. (Bp. 50, 50). — ಪಾಣ್ಡ್ಯವಸುಮತಿ. = ಪಾಣ್ಡ್ಯಮಹೀತಲ. (Bp. 50, 45).

ಪಾಣ್ಬ pâṇba. A whoremonger; an adulterer (ಜೋಡ, ಸಿತಗ Śmd. II; Kk. 89; ಸಿತಗ Čt. I, 16; ಪರಳಿಗ Čt. I, 43; II, 24; Abh. P. 8, after 50; 15, 39; *cf.* ಪಡು 3; ಪಾಬು 3).

ಪಾಣ್ಬೆ pâṇbĕ. (Śmd. 245). A whore; an adulteress (ಜೋಡೆ, ಸಿತಗೆ Śmd. II; Kk. 89; ಜೋಡೆ Čt. I, 38; ಹಾದರಗಿತ್ತಿ, ಜೋಡೆ, ಬೆದೆಗಾತಿ, ಸಿತಗೆ, ಜಾರೆ Kk. 29; Śm. 75).

ಪಾತ pâta. 1. Flying; falling, fall; a cast, a throw; a stroke; an attack; defect, fault. See ಅತಿ-, ಉತ್-, ತಾಲ-, ನಿ-, ಪಾದ-, Śmd. 112.

ಪಾತ pâta. 2. Watched, protected, preserved.

ಪಾತಕ pâtaka. Causing to fall or sink; *sin, crime* (ಸೆರಗ Čt. I, 59). — ಪಾತಕ ಅಟು. Sin to be destroyed or blotted out (Bp. 30, 14). — ಪಾತಕಂಗೆಯ್. -ಂ-ಗೆಯ್. To commit a sin (J. 19, 27). — ಪಾತಕ ಪರಿಹರಿಸು. Sin to be removed (Bp. 45, 8). — ಪಾತಕ ಹಿಡಿ. Sin to take possession of one, or to undertake or incur sin (Bp. 28, 24).

ಪಾತಕತನ pâtakatana. Sinful state or behaviour; sin (My.; Jmt. 22 s. ಕೇಡು).

ಪಾತಕಿ pâtaki. Guilty of a crime, sinful; a sinner (Bp. 14, 30; 52, 7; J. 13, 31).

ಪಾತನ pâtana. Causing to fall, etc. See ನಿ-.

ಪಾತರ pâtara. Tbh. of ಪಾತ್ರ. (Sp. s. ಬಾಯು; My.; Tĕ.). — ಪಾತರದವಳು. -ಆವಳು. = ಪಾತ್ರದವಳು. A dancing girl, a harlot (ಗಣಿಕೆ, ಪಣ್ಯಸ್ತ್ರೀ, ವಾರಸ್ತ್ರೀ, ವೇಶ್ಯೆ G.; My.). ಸ್ವರ್ಗಲೋ

Digitized by Google

ಕದ ಪಾತರದವಳು (ಸ್ವವೇಶ್ಯೆ G.). ಪಾತರದವರ ಮನೆ (ವೇಶಿ); ಪಾತರದವರ ಸಮುದಾಯ (ಗಾಣಿಕ್ಯ G.).

ಪಾತರಗಿತ್ತಿ pâtara-gitti. = ಪಾತರದವಳು. (My.). 2, a butterfly (C.; B. 4, 1).

ಪಾತಲಿಮರ pâtali-mara. = ಪಾದರಿಮರ. (St. & Pl.; *cf.* ಪಾದರಿ 1).

ಪಾತಶ್ಹಾಹ pâtashâha. = ಪಾಚ್ಛ. (B. 5, 38. 108). — ಪಾತಶಾಹಿ, relating to or granted by a Pasha; kingly; grand, noble; royalty, reign of a king (B. 5, 266; Mhr., H. ಪಾದಶಾಹೀ).

ಪಾತಾಲ pâta-âla (= âlaya). = ಪಾತಾಳ. *One of the seven regions under the earth and the abode of the nâgas or serpents and demons;* a general name for the seven regions, hell (ಭೋಗವತಿ, ಅಧೋಲೋಕ Nn. 22). 2, *submarine fire.* ಸ್ವರ್ಗ ಮರ್ತ್ಯ ಪಾತಾಲದೊಳಗುಳ್ಳಖಿಲಶಬ್ದಪ್ರವರ್ತನೆಯನ್ ಅಭಿಧಾನಮಾಗಿ ಪೇಳ್ದಂ (Mr. 2).

ಪಾತಾಲಗಂಗೆ pâtâla-gaṅgĕ. The Ganges of the lower regions. (Bp. 19, 55).

ಪಾತಾಲನಿಲಯ pâtâla-nilaya. *An asura, a demon;* a nâga.

ಪಾತಾಲಲೋಕ pâtâla-lôka. The pâtâla region (ಅಧೋಭುವನ, etc. Mr. 392).

ಪಾತಾಳ pâtâḷa. = ಪಾತಾಲ. ಪಾತಾಳವಾದರೆ ಪಾತ್ರಮೇಳದವರಿಲ್ಲವೇ?— ಪಾಪಿಯಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪಾತಾಳ (Prvs.). — ಪಾತಾಳಗಡ. A grappling hook or drag to catch things under water (My.; B. 3, 118). — ಪಾತಾಳಗರಡಿ. = ಪಾತಾಳಗಡ. (My.). — ಪಾತಾಳಗರುಡ. = ಗರುಡಪಾತಾಳ. A medicinal herb, said to be an antidote to snake-bites, Ophiorrhiza mungos L. (St. & Pl.). 2, = ಪಾತಾಳಗರಡಿ (My.). — ಪಾತಾಳಭೇದಿ. = ಪಾತಾಳಗಡ. (Tĕ.; My.). — ಪಾತಾಳಲಂಕೆ. The Laṅkâ of the lower regions (Abh. P. 9, 196).

ಪಾತಿ pâti. A basin for water round the foot of a tree, etc. (Bp. 57, 91; My.; Tĕ. ಪಾತಿ, ಪಾತು, ಪಾದಿ, ಪಾದು; T., M. ಪಾತ್ತಿ). **2,** a garden bed (My.; Tĕ., T., M.).

ಪಾತಿ pâti. 1. Tbh. of ಪಾರ್ವತಿ. (My.). — ಪಾತಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. N. of women (My.).

ಪಾತಿ pâti. 2. = ಪತಿ. (Sk.).

ಪಾತಿತ pâtita. Made to fall, felled, thrown down, etc. (Čpr. 4, 27).

ಪಾತಿವ್ರತೆ pâti-vratĕ. = ಪಾತಿವ್ರತ್ಯ. (Bp. 25, 37).

ಪಾತಿವ್ರತ್ಯ pâtivratya. (fr. ಪತಿವ್ರತಾ). Devotedness or loyalty to a husband, conjugal fidelity. (My.; B. 5, 292).

ಪಾತುಕ pâtuka. *Apt or disposed to fall;* falling.

ಪಾತ್ರ pâtra. = ಪಾತರ, ಪಾತ್ರೆ. A drinking vessel; a goblet, a cup, etc. 2, *a vessel in general.* ಪಾತ್ರವಿದ್ದಷ್ಟೆ ನೀರು ಸಿಕ್ಕೀತು (Prv.). 3, *any kind of sacrificial vessel.* 4, *the channel or bed of a river* (ತೊರೆಯ ನಡುವು Mr. 415). 5, a utensil (ಅದ್ದಣಿಗೆ 212). 6, a receptacle, a recipient or a person in whom any quality is contained: *a fit or competent or worthy person or man,* a person or man worthy to receive gifts; fit for; a recipient or subject also of curses, blame, etc. Feminine ಪಾತ್ರಳು (My.). ತರಹರಿಸಲಾರದವಳು ಮರಣಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರಳು (Prv.). 7, a king's counseller or minister. 8, an actor, dramatis persona. ಪಾತ್ರವಾಡೆ ವಾದಕಂ ಬಾಜಿಸಿದಂ (Šmd. 296). 9, a part in a play (Sk.); a disguise, an assumed character (My.; Mhr.); performing, dancing (Mhr. ಪಾತ್ರಾ, a dancing girl). ಪಾತ್ರವನಾಡುವವಳು (ನರ್ತಕಿ, ಲಾಸಿಕೆ Nr.). ಕೊತ್ತೀ ಪಾತ್ರ ಒಲೇ ಮುಂದೆ.— ಅಮುಗದಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರವಾಡುವಾಗ ಮಧ್ಯಲೇ ಎರವು ಬೇಡಿದರಂತೆ (Prvs.). — ಪಾತ್ರದವಳು. = ಪಾತರದವಳು. (My.). — ಪಾತ್ರಪಸಿವಿ. A shrub with long continuous rows of circular bracts hiding the flowers, Desmodium pulchellum Benth. (Z.).

ಪಾತ್ರತೆ pâtratĕ. Capacity, fitness, worthiness. (My.).

ಪಾತ್ರತ್ವ pâtratva. = ಪಾತ್ರತೆ. (My.).

ಪಾತ್ರದ pâtra-da. A balance (ತ್ರಾಸು Mr. 358).

ಪಾತ್ರವಿಶೇಷ pâtra-višêsha. A distinguished person (Šmd. 125).

ಪಾತ್ರೀಭೂತ pâtrî-bhûta. Having become a fitting receptacle or recipient, fit for (Abh. P. 1, 4).

ಪಾತ್ರೆ pâtrĕ. = ಪಾತ್ರ Nos. 1-3. (ತಟ್ಟೆ Mr. 212; My.; B. 5, 142). See ಜಲ-, ಮೃಣ್ಮಯ-, ಸು-.

ಪಾಥಸ್ pâthas. *Water.*

ಪಾಥೇಯ pâthêya. (fr. ಪಥ). *Provisions for a journey* (ಸಮ್ಬಳ Mr. 234).

ಪಾಥೋದ pâthas-da. A cloud. (My.).

ಪಾಥೋಧರ pâthas-dhara. A cloud. (My.).

ಪಾಥೋಧಿ pâthas-dhi. The ocean. (My.).

ಪಾಥೋನಿಧಿ pâthas-nidhi. The ocean. (My.).

ಪಾಥೋಭೃತ್ pâthas-bhṛit. A cloud (ಮೋಡ G.; My.).

ಪಾಥೋರುಹ pâthas-ruha. The lotus.

ಪಾಥೋರುಹಾಕ್ಷ pathôruha-aksha. Vishṇu (J. 7, 56).

ಪಾದ್ pâd. = ಪಾಯ್. A foot. See ಗೂಢ-, ಬಹು-.

ಪಾದ pâda. = ಪಾಗ, ಪಾಯ 1, ಪಾವ 1, ಪಾವು. *A foot* (ಅಂಘ್ರಿ, ಕಾಲು Nn. 130; ಕಾಲು 77; ಅಡಿ, ಕಾಲ್ Šm. 70). 2, *an affix to proper names as a title of respect.* 3, *the foot of a mountain, a hill at the foot of a mountain.* 4, *the root of a tree* (Mr. 104). 5, *a ray of light;* lustre (ತೇಜ, ತೇಜಸ್ಸು Nn. 130). 6, *a quarter, a fourth part.* 7, a verse-quarter (Čh.). 8, a verse-line (Čh.). 9, a quarter of a weight of gold. 10, = ಪದಪೂರ, ಪಾದಪೂರಣ (Nn. 130). 11, a part in general. 12, combination (? ಬೆರಕೆ Mr. 460). ಪಾದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪಾಪೋಸು, ಪಾಪಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ.— ಪಾದಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದರೂ ನಾಗಪ್ಪ ಕಚ್ಚದೆ ಬಿಡ. — ಪಾದಗಾಣಿಕೆ. -ಕಾಣಿಕೆ. A gift placed at the feet of a guru (My.). 2, price (of a thing, My.).

ಪಾದಕಟಕ pâda-kaṭaka. (= ಪಾಡಗ). *An anklet.*

ಪಾದಗ್ರಹಣ pâda-grahaṇa. *Laying hold of or clasping the feet of a person, as a mark of respectful salutation.*

ಪಾದಚಾರಿ pâda-čâri. *Walking on foot;* a footman.

ಪಾದಜ pâda-ja. A Šûdra. (My.).

ಪಾದತಲ pâda-tala. The sole or lower part of the foot (Kk. 98).

ಪಾದತೀರ್ಥ pâda-tîrtha. Water in which the feet (of superiors) have been washed (My.).

ಪಾದತ್ರಾಣ pâda-trâṇa. Foot-protecting: a sandal, a shoe, a boot. See ಮೆಟ್ಟು.

ಪಾದನ pâdana. Causing to go or to obtain. See ಪ್ರತಿ-.

ಪಾದಪ pâda-pa. Drinking with the root: *a tree* (ಮರ Nn. 28).

ಪಾದಪಟ್ಟ pâda-paṭṭa. = ಪಾಯವಟ್ಟ. A badge of honour for the foot; an ornament for it.

ಪಾದಪದ್ಮ pâda-padma. A lotus-like foot, a foot beautiful as a lotus. (My.).

Digitized by Google

ಪಾದಪಯೋಜ pâda-payôja. = ಪಾದಪದ್ಮ. (Šêv. 5, 56).

ಪಾದಪಾಗ್ರ pâdapa-agra. The top of a tree (ಶಿಖಿ, ಮರದ ತುದಿ Nn. 4).

ಪಾದಪಾತ pâda-pâta. A foot-fall, a tread, a kick (Čpr. 5, after 76).

ಪಾದಪಾಶ pâda-pâša. = ಪಾದಪಾಸ. A foot-rope for cattle, etc.; an anklet of small bells, etc.

ಪಾದಪಾಶನ pâdapa-ašana. Eating trees: fire. 2, a certain metrical foot (Čh.).

ಪಾದಪೀಠ pâda-pîṭha. A foot-stool. (My.).

ಪಾದಪೂಜೆ pâda-pûjĕ. Homage paid to the feet of gurus (My.).

ಪಾದಪೂರಣ pâda-pûraṇa. Filling out a part or a line of a verse, expletive; the act of filling out a line or the measure of a verse; *an expletive*, like ನೆರೆ, ಸಲೆ, etc. (Čt. I, 19; II, 34).

ಪಾದಪ್ರಹರಣ pâda-praharaṇa. A kick. See ಒದೆ.

ಪಾದಬನ್ಧ pâda-bandha. *Any tie for the foot.*

ಪಾದಬನ್ಧನ pâda-bandhana. *Any tie for the foot.* 2, *a stock of cattle.* See ಗುದಿ.

ಪಾದರ pâdara. = ಹಾದರ. (Tbh. of ಪಾರದಾರ್ಯ?). Adultery (J. 2, 5). *(Cf.* ಪಾಱು 3 ?).

ಪಾದರಕ್ಕೆ pâda-rakkĕ. Tbh. of ಪಾದರಕ್ಷೆ (Šmd. 376).

ಪಾದರಕ್ಷಣ pâda-rakshaṇa. Foot-guarding: *a sandal, a shoe, a boot.*

ಪಾದರಕ್ಷೆ pâda-rakshĕ. = ಪಾದರಕ್ಕೆ, ಪಾದರಕ್ಷಣ. (ಉಪಾನಹ್, ಪಾದರಕ್ಷಣ Hlâ.; ಪಾದು, ಪಾದುಕೆ, ಉಪಾನಹ್ Si. 344; Bp. 55, 57).

ಪಾದರಸ pâda-rasa. Quicksilver, mercury (ಸೂತ Nn. 32; ಪಾರದ 83; ಸೂತ, ರುಚಿರಾಮ 131; ಚಪಲ, ರಸ, ಪಾರದ, etc. Si. 332; My.).

ಪಾದರಿ pâdari. An adulteress (J. 5, 61).

ಪಾದರಿ pâdari. 1. = ಹಾದರಿ. Tbh. of ಪಾಟಲ (Šmd. 364, o. r. ಹಾದರಿ; ಪಾಟಲ, ಪಾಟಲಿ Mr. 118; ಪಾಟಲಿ Šm. 25; ಪಾಟಲಿ, etc. Si. 134; ಮೋಘ G.; Čpr. 7, 56. 69; Tĕ., T., M. ಪಾದಿರಿ). — ಪಾದರೀ ಮರ. A high tree, Stereospermum chelonoides D. C. (St. & Pl.).

ಪಾದರಿ pâdari. 2. = ಪಾದ್ರಿ. A padre or priest (Portuguese; My.; M.; B. 5, 272).

ಪಾದರಿಗ pâdara-iga. = ಹಾದರಿಗ. An adulterer. ಪಾದರಿಗಂ ಪಲವಣ್ಣನ್ ಅದೇನ್ ಈವಂ? (Šmd. 211. Mdb.).

ಪಾದವಲ್ಮೀಕ pâda-valmîka. *Elephantiasis.* See ಒಬಲಿಗಾಲ್.

ಪಾದವಾಸ pâdavâsa. Tbh. of ಪಾದಪಾಶ (Šmd. 380).

ಪಾದವಿನ್ಯಾಸ pâda-vinyâsa. = ಪದವಿನ್ಯಾಸ. 2, the putting down or spreading of rays (Čpr. 1, 47).

ಪಾದಶಾಖೆ pâda-šâkhĕ. A toe. (R.).

ಪಾದಶೃಂಖಲೆ pâda-šṛinkhalĕ. = ಪಾದಸಂಕಲೆ. A chain for the foot.

ಪಾದಷಹ pâdashaha. = ಪಾಚ್ಛ, etc. (My.).

ಪಾದಸಂಕಲೆ pâda-sankalĕ. Tbh. of ಪಾದಶೃಂಖಲೆ (Šmd. 176).

ಪಾದಸಂಘಟ್ಟನ pâda-sanghaṭṭana. Striking or crushing with the foot. See ತುಡಿ.

ಪಾದಸರೋಜ pâda-sarôja. = ಪಾದಪದ್ಮ. (Šêv. 2, 100).

ಪಾದಸ್ಫೋಟ pâda-sphôṭa. *A blister or sore on the foot.*

ಪಾದಾಗ್ರ pâda-agra. *The point or extremity of the foot.*

ಪಾದಾಂಗದ pâda-angada. *An ornament for the feet or toes, an anklet.*

ಪಾದಾತ pâda-âta. *A foot-soldier.* 2, *infantry.*

ಪಾದಾತಿ pâdâti. = ಪಾದಾತಿಕ. (Sk.; R.).

ಪಾದಾತಿಕ pâdâtika. *A foot-soldier.*

ಪಾದಾದಿಯಮಕ pâda-âdi-yamaka. A kind of yamaka (Kâvy. III, 2, B, 3 seq.).

ಪಾದಾಮ್ಬುಜ pâda-ambuja. = ಪಾದಪದ್ಮ. (J. 9, 27).

ಪಾದಾಮ್ಬುರುಹ pâda-amburuha. = ಪಾದಾಮ್ಬುಜ. (Čpr. 3, 72).

ಪಾದಾವರ್ತ pâda-âvarta. *A wheel worked with the feet for raising water from a well.*

ಪಾದಿ pâdi. 1. (fr. ಪಾಯ್ 1). = ಪಾಯ್ 2, etc., ಹಾದಿ. A road. ಗಜಂ ಪೋದ ಪಾದಿಯಿದು! (Râghč. 17, 68).

ಪಾದಿ pâdi. 2. (= ಪಾಟಿ 1; ಪಾದ 1?). (ಸರಿ, ದೊರೆ, ಪಡಿ, ಗಡೆ, ಪಾಸಟಿ, ಎಣೆ, etc., ಸಮಾನ Ss.).

ಪಾದಿತ pâdita. Gone to; obtained. See ಆ-.

ಪಾದು pâdu. ಪಾದೂ. = ಪಾದುಕೆ. *A shoe, etc.*

ಪಾದುಕ pâduka. = ಪಾದುಕೆ, ಪಾವುಗೆ, ಹಾವಿಗೆ, ಹಾವುಗೆ, q. v. (ಅನುಪದೀನ, ಹಾವಿಗೆ Mr. 205, o. r. ಹಾವುಗೆ).

ಪಾದುಕಾಕಾರ pâdukâ-kâra. *A shoemaker.*

ಪಾದುಕಾಸಿದ್ಧಿ pâdukâ-siddhi. A magical slipper or shoe, supposed to have the power of conveying the wearer wherever he likes. ಪಾದುಕಾಸಿದ್ಧಿಯಿದ್ದರೂ ನಾಚಿಕೋದು ತಪ್ಪದು (Prv.).

ಪಾದುಕೆ pâdukĕ. = ಪಾದುಕ, etc. *A wooden shoe, a shoe, a slipper* (ಎಕ್ಕವಡ Kk. 39). 2, an impression of a foot on stone or wood, worshipped as the trace of some god or guru (My.; Mhr.).

ಪಾದೂಕೃತ್ pâdû-kṛit. *A shoemaker.*

ಪಾದೆ pâdĕ. — ಪಾದೆಮುಳ್ಳುಗಿಡ. A perennial herb, Polycarpea corymbosa Lam. (St. & Pl. = M. ಪಾರಮುಳ್).

ಪಾದೋದಕ pâda-udaka. Water for washing the feet; water in which the feet of a person have been washed (Grj. 4, after 48).

ಪಾದ್ಯ pâdya. Relating to the foot; *water for washing the feet.* 2, washing the feet (Mhr.). ಪಾದ್ಯಕ್ಕೆ ನೀರು ಇಲ್ಲ, ಊಟಕ್ಕೆ ಮಜ್ಜಿಗೆಯೆಲ್ಲಿ? (Prv.).

ಪಾದ್ರಿ pâdri. = ಪಾದರಿ 2. (My.; B. 5, 206).

ಪಾನ pâna. (= ಪಾನೆ). Drinking; enjoying. 2, a drink, a beverage. 3, a drinking vessel. 4, *a water-conduit, a canal.* See ಈಣ್ಬು, ಕುಡಿ; ಕೊಡ-.

ಪಾನಕ pânaka. A draught, a drink, a beverage (Sk.); hydromel, beverage made of jaggory, sugar, etc. and water, and drunk as sherbet (Tĕ.; My.). ಕುಡಿಯುವ ಪಾನಕದಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಹಾಗೆ. — ಪಾನಕಾ ಕುಡಿಯುವಾಗ್ಗೆ ಮೂಣಿ ಕುತ್ತಿಗೇ ಹಿಡಿದ. — ಪಾನಕಾ ಬೇಕೆನ್ದು, ತುನಕಕ್ಕೆ ಕರದ ಹಾಗೆ (Prvs.).

ಪಾನಗೋಷ್ಠಿ pâna-gôshṭhi. *A drinking party; a place where people drink together* (ಆಪಾನ, ಮಿಾಟು ಕುಡಿವುದು Mr. 221).

ಪಾನಗೋಷ್ಠಿಕೆ pâna-gôshṭhikĕ. = ಪಾನಗೋಷ್ಠಿ. *A drinking party, etc.*

ಪಾನಪಾತ್ರ pâna-pâtra. *A drinking vessel, a goblet, etc.*

ಪಾನಭಾಜನ pâna-bhâjana. *A drinking vessel, a goblet, etc.*

ಪಾನಾಮ್ಬು pâna-ambu. Drinking-water (Bp. 12, 9).

Digitized by Google

ಪಾನಿ pâni. Water (My.; H.; Mhr. ಪಾಣೀ).

ಪಾನೀಯ pânîya. = ಪಾಣಿ 2, ಪಾಣಿಯ. To be drunk, drinkable. 2, a beverage, a drink. 3, *water*.

ಪಾನೀಯಜ pânîya-ja. A lotus.

ಪಾನೀಯಜಾಸನ pânîyaja-âsana. Brahmâ (Râm. 4, 2, 13).

ಪಾನೀಯದ್ವಾರ pânîya-dvâra. = ಪಣಿಯಬಾರ. An outlet for water.

ಪಾನೀಯಮಣ್ಡಪ pânîya-maṇḍapa. = ಪಾನೀಯಶಾಲಿಕೆ. (Čpr. 1, after 94).

ಪಾನೀಯಶಾಲಿಕೆ pânîya-śâlikĕ. *A shed on the road-side for providing passengers with water.*

ಪಾನು pânu. A leaf; the leaf of a book (Mhr.; My.); the leaf of piper betel; the roll of this leaf with betel-nut, spices and lime, Pan (Mhr.; My.).

ಪಾನೆ pânĕ. (Tbh. of ಪಾನ). A pot of metal or earth (T. ಪಾನೈ; M. ಪಾನಿ; see ಇಪ್-, ಒಪ್-, ಕೊಡ-).

ಪಾನ್ತ pa-anta. A term ending in pa (Śmd. 316).

ಪಾನ್ಥ pântha. (fr. ಪಥಿ). *A wanderer, a traveller.*

ಪಾನ್ಥಸ್ಥ pânthastha. = ಪಾನ್ಥ. (Mhr.; B. 4, 155).

ಪಾಪ pâpa. = ಪಾಪೆ, etc. A small child (My.).

ಪಾಪ pâpa. *Bad, wicked, vicious, sinful,* etc. 2, a bad man. 3, *sin, vice, crime, wickedness, guilt* (Bp. 55, 7). 4, bad fortune, bad state, misery, a scrape, a strait. ಪಾಪ, O misery! etc. (My.; B. 2, 38. 44; 3, 89; 4, 44). ಪಾಪ ಬರಬಾರದೆನ್ದು, ಶಾಪ ಕೊಣ್ಡ.— ಪಾಪದಲ್ಲಿ ತಾಪ ತಪ್ಪದು.— ಪಾಪ ಹೋಗಬೇಕೆನ್ದು, ತೋಪಿಯಿಟ್ಟು ಕೊಣ್ಡ.— ಪಾದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪಾಪೋಸು, ಪಾಪಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ.— ಮನವಱಿಯದ ಪಾಪವಿಲ್ಲ, ತನು ತಿಳಿಯದ ನೋಎಲ್ಲ.— ಪಾಪಕ್ಕೆ ಹೆಣ್ಡತಿ, ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ತಾಯಿ. (Prvs.). See Prv. s. ಭಾರ. — ಪಾಪ ಅಱ್. Sin to be destroyed (Bp. 1, 25). — ಪಾಪ ಕೆಡೆ. Sin to fall, perish or vanish (Bp. 45, 34). — ಪಾಪ ಪ್ರಹರಿಸು. To repel or remove sin (Bp. 61, 79). — ಪಾಪ ಹರಿ. Sin to go away (Bp. 45, 8). — ಪಾಪ ಹೊಱು. To bring sin upon one's self (Bp. 60, 9).

ಪಾಪಕರ್ಮ pâpa-karma. An evil deed, a bad action, etc. (Bp. 57, 58). ವ್ಯಾಪಾರಮ್ ಅಱಿದಲ್ಲದಾ ಪರವು ಕಾಣಿಸದು, ಪಾಪ ಕರ್ಮಗಳ ಅತಿಗಳೆದು ನಿನ್ದವಗೆ ಕೋಪಮ್ ಎಲ್ಲಿಹುದು? (Sp.).

ಪಾಪಕ್ಷಯ pâpa-kshaya. The destruction of sin. ಪಾಪಕ್ಷಯವಾಗಲೆನ್ದು, ಕಾಸಿಗೆ ಹೋದರೆ ಕುಲಕ್ಷಯವಾಗಲೆನ್ದು, ಮೊಸಳೆ ಎಱಕೊಣ್ಡು ಹೋಯಿತು (Prv.).

ಪಾಪಗ್ರಹ pâpa-graha. A planet of evil or malignant aspect, as râhu, kêtu, śani and mangala. (My.).

ಪಾಪಚಿತ್ತ pâpa-čitta. Evil-minded, being of an evil disposition (Bp. 32, 51).

ಪಾಪಚೇಲಿ pâpa-čêli. *The creeper Clypea hernandifolia* W. & A. See ಅಗುಳುಸುಣ್ಟಿ.

ಪಾಪಟೆ pâpaṭĕ. = ಪಾಪಡಿ, q. v. 2, (Tbh. of ಪರ್ಪಟ). = ಪಾಪರೆ, ಪಾವಟೆ. See ಕಾಡ-. — ಪಾಪಟೆಗಿಡ. ಎಶಾಲೆ, ಇನ್ದ್ರವಾರುಣಿ ಅನ್ದರೆ ಹಾವುಮೆಕ್ಕೇ ಗಿಡ; ಪಾಪಟೆಗಿಡವೆನ್ದು, ಕೆಲವರರ್ಥ ಹೇಳುವರು Si. 161); a shrub or small tree, Pavetta indica Lin. (Ixora pavetta Roxb., St. & Pl.; Ixora tomentosa, Tĕ.).

ಪಾಪಡಿ pâpaḍi. = ಪಾಪಟೆ. Tbh. of ಪರ್ಪಟ. (ಜತುಕೆ, ಪರ್ಪಟ Mr. 141, o. r. ಪಾಪಟೆ).

ಪಾಪದೂರ pâpa-dûra. A man who is far from sin (Bp. 27, 78).

ಪಾಪನಾಶನ pâpa-nâśana. The destruction of sin (Bp. 27, 26).

ಪಾಪನಿವಾರಣ pâpa-nivâraṇa. Keeping off, checking or averting sin (My.).

ಪಾಪನಿಷ್ಕೃತಿ pâpa-nishkṛiti. Atonement for sin (My.).

ಪಾಪರಾಸಿ pâpa-râsi. = ಪಾಪೌಘ. ಪಾಪರಾಸಿಗಳು (ಪಾಪೌಘ, ವಿಷ್ಟ Nn. 103).

ಪಾಪರೆ pâparĕ. = ಪಾಪಟೆ. The bitter apple, colocynth; the bitter melon vine (Tĕ.). See ಕಾಡ-, ಹಿಲ್ಲ-. — ಪಾಪರೆಬಳ್ಳಿ. (ಚಿತ್ರ, ಗವಾಕ್ಷ, ಗೋಡುಮ್ಬ Si. 161; Tĕ. = ಪಾಪರೆ).

ಪಾಪರ್ದ್ಧಿ pâpa-ṛiddhi. Sin-prosperity: *getting a living by hunting;* the chase.

ಪಾಪವಿಮೋಚನ pâpa-vimôčana. Liberation from sin (My.).

ಪಾಪಾತ್ಮ pâpa-âtma. Evil-minded; a sinner, a reprobate, a very wicked person. (My.). ಪಾಪಾತ್ಮನ್ನ ಪರಮಾತ್ಮ ಹಿಡಿಯನೇ? (Prv.).

ಪಾಪಾಸು pâpâsu. = ಪಾಪೋಸು (My.; Tĕ.; T. ಪಾಪಾಟ್ಟಿ). — ಪಾಪಾಸುಕಳ್ಳಿ. The prickly pear (My.).

ಪಾಪಿ pâpi. = ಪಾಯಿ 2. Wicked, sinful, bad; a sinner, a criminal (ಪೋಟ, ನಿಕೃಷ್ಟ, ಕಷ್ಟ, etc. Mr. 225; Śmd. 287; Bp. 13, 20; 28, 38; 45, 10; B. 3, 96). ಪಾಪಿಯಿದ್ದಲ್ಲಿ ಬಾಳ. — ಪಾಪಿಗಳ ದೇವರೆನ್ದು, ಪಾಪೋಸಿನಿನ್ದ ಹೊಡೆಯ ಬಾರದು.— ಪಾಪಿಗೆ ಪರಮಾಯು, ಲೋಭಿಗೆ ಚಿರಾಯು.— ಪಾಪಿಗೆ ಪರಲೋಕವಿಲ್ಲ, ಪಾಪೋಸಿಗೆ ಮಡಿಯಿಲ್ಲ.— ಪಾಪಿಗೆ ಪಾರಾಯಣದ ಯೋಚನೆಯುಣ್ಟೇ?— ಪಾಪಿ ಗಳಿಸಿದ್ದು ಪರರ ಪಾಲು.— ಪಾಪಿ ಪರಕ್ಕೆ ಹೋದಾನೇ?— ಪಾಪಿ ಪರರ ಕಷ್ಟ ಬಲ್ಲನೇ?— ಪಾಪಿಯ ಕೆಡಿಸಿದವರಿಲ್ಲ, ಪುಣ್ಯವನ್ತನ ಬದುಕಿಸಿದವರಿಲ್ಲ.— ಪಾಪಿಯ ಧನ ಪರರಿಗೆ, ಲೋಭಿಯ ಧನ ಕತ್ತೆಗೆ.— ಪಾಪಿಯಾದವ ಭೂಪತಿಯಾದಾನೋ?— ಪಾಪಿ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಮೊಣಕಾಲುದ್ದ ನೀರು.— ಪಾಪೀ ಗಣ್ಡ ಪರರಿಗೆ, ಮುಣ್ಡೇ ಗಣ್ಡ ಕಣ್ಣವರಿಗೆ.— ಪಾದಕ್ಕೆ ಪಾಪೋಸು, ಪಾಪಿಗೆ ಪುಟಗೋಸಿ (Prvs.).

ಪಾಪಿಷ್ಠ pâpishṭha. Most wicked, worst, exceedingly bad (Bp. 60, 20; My.).

ಪಾಪೆ pâpĕ. = ಪಾಪ, ಹಾಹೆ. A figure, an ornamental form, a puppet, a doll; a badge, an ensign;—the pupil of the eye (Abh. P. 3, 39; 4, 12; My.; Tĕ. ಅಬೆ, ಪಾಪೆ, the pupil of the eye; ಪಾಪೆ also: a child; T. ಪಾವೈ, M. ಪಾವೆ, a doll, puppet; Tĕ. ಪಾಪಡು, a little boy, *cf.* ಪಸುಳ and ಪಾಂಗು). (ರಥದ) ಪಾಪೆ ರೂಪುಗೆಟ್ಟುದು (Abh. P. 13, 69).

ಪಾಪೋಸು pâpôsu. = ಪಾಪಾಸು. A shoe or slipper (My.; M.; Mhr., H. ಪಾಯಪೋಸ). See Prvs. s. ಪಾದ, ಪಾಪಿ.

ಪಾಪೌಘ pâpa-ôgha. A heap of inauspicious things: the feces, excrement (ವಿಷ್ಟ, ಪಾಪರಾಸಿಗಳು Nn. 103).

ಪಾಪ್ಮ pâpma. *Evil, sin, crime.*

ಪಾಮ pâma. *Herpes, itch, scab* (ಕಜ್ಜಿ, ಖಸ, ಕೆರಕು Mr. 394).

ಪಾಮನ pâmana. = ಪಾಮರ. *Diseased with herpes, etc.*

ಪಾಮರ pâmara. *Diseased with herpes, scabby.* 2, *low, vulgar;* stupid. 3, a man of the lowest extraction: a Kirâta (ಅಚಲ, ಕಿರಾತ Nn. 41; ಕ್ಷುಲ್ಲಕ Mr. 517); an unrefined, vulgar man, etc. (ಪ್ರಾಕೃತ, ಬರ್ಬರ, ಇತರ ಶಾಸ್ ಬಲ್ಲದಂ Mr. 229, o. r. ತನಗಲ್ಲದವಂ).

ಪಾಮರತನ pâmaratana. Lowness, rudeness, etc. (My.).

ಪಾಮರಿ pâmari. A Śabara or Kirâta female (ಕ್ರಿಷಿಣೆ, ಶಬರಸ್ತ್ರೀ Nn. 92; Č. Bp. 11, 9; J. 3, 5. 6. 8).

ಪಾಮೆ pâmĕ. *Herpes, scab.*

ಪಾಮ್ಬ pâmba. A powerful, heroic or eminent man (ವೀರವಡೆದಂ Čt. I, 61; *cf.* ಅಣ್ಬ).

Digitized by Google

ಪಾಯ್ pây. 1. (Śmd. 53). = ಪಾಯಿ 1, ಹಾಯ್, ಹಾಯಿ 1, ಹಾಯು. To jump over; to step over, to pass over, to cross; to jump, to leap; to leap against, to assault (ಲಂಘನ Śmd. Dh.; My. as ಹಾಯ್; T., M.); to step, to advance, to go, to flow (My. as ಹಾಯ್; T., M.); to run against, to butt, to gore (My. as ಹಾಯ್; T., M.); to knock against (v. i.), as the head (My. as ಹಾಯ್). P. p. ಪಾಯ್ದು. ಮರನಂ ಪಾಯ್ದುಂ (Śmd. 195). ಪೊಳೆಪಿಂಚವೋಯ್ದು, ತಾರಗೆ ಬೆಳ ಗುದಿದುವು, ಹಿಮಕರಂಗೆ ಪಾಯ್ವ ಚಕೋರಾವಳಿ ಬೆಡಗಾದುದು, ಕು ಮುದಂಗಳ ನಗೆ ಬತ್ತಿದುವು ಪಾಯ್ವ ನೇಸರದಿನಾಗಳ್ (Lilv. 3, 5). ಕೆಲಕೆ ಪಾಯ್ (ಪರ್ವಿಸು Bhn. 28). See Čpr. 2, 24; Bp. 22, 15. 34; Rsv. 5, 117; 6, after 11 (twice); 13, 78. 91; J. 3, 32; 14, 9; 31, 62; ಕಡೆವಾಯ್, ದಿಣ್ಣುವಾಯ್, ಮೇಲ್ವಾಯ್.

ಪಾಯ್ pây. 2. = ಪಾದಿ 1, ಪಾಯ, ಪಾಯಿ 2, ಪಾಯು, ಹಾಯಿ 2. Going; course, way; manner, propriety, fitness. See ತಱುವಾಯ್.

ಪಾಯ್ pây. 3. = ಪಾಯ್ದು. P. p. of ಪಾಯ್ 1. — ಪಾಯ್ ತರ್. To run, to flow (Abh. P. 13, 128; Śsv. 4, 22); to come (Śsv. 3, 62; 4, 11. 43).

ಪಾಯ್ pây. (= ಪಾಯ 1, etc.). Tbh. of ಪಾದ್. — ಪಾಯ್ದಳ. Infantry (My.). — ಪಾಯ್ಖಾನೆ. = ಪಾಯಖಾನೆ, q. v. (My.). — ಪಾಯ್ಶುದ್ಧಿ. = ಪಾಯಾಶುದ್ಧಿ, q. v. (My.).

ಪಾಯ pâya. = ಪಾಯ್ 2, etc. See ತಱುವಾಯ.

ಪಾಯ pâya. 1. = ಪಾಯಿ 3. Tbh. of ಪಾದ. See ಪಾಯವಟ್ಟ. — ಪಾಯಖಾನೆ. = ಪಾಯ್ಖಾನೆ, ಪಾಯಿಖಾನೆ. A privy (My.; Mhr., H., Br.). — ಪಾಯದಳ. = ಪಾಯ್ದಳ. (J. 4, 31; 17, 30. 45; 20, 23).

ಪಾಯ pâya. 2. = (ಪಾಯ್, ಪಾಯ 1), ಪಾಯಾ, q. v. (My.).

ಪಾಯಕ pâyaka. = ಪಾಯಿಕ. (Bh. 3, 5, 22).

ಪಾಯವಟ್ಟ pâya-patta. Tbh. of ಪಾದಪಟ್ಟ (Śmd. 380; ಪೆಣ್ಡೆಯ Mr. 344; Čpr. 7, after 115; Bp. 4, 36; 42, 12; in Tĕ. = ಅಣ್ಡಿಗೆ).

ಪಾಯಸ pâyasa. (fr. ಪಯಸ್). = ಪಾಯಿಸ. Made of milk; food prepared with milk; *a dish (or oblation) of milk, rice, and sugar, etc.*; milk; —*the resin of Pinus longifolia.* ಪಾಯಸವಾದರೂ ಆಯಾಸದ ಹೊತ್ತರ್ ಸಿಕ್ಕದು. — ಪಾಯಸಕ್ಕೆ ಆಯಾಸ ಪಟ್ಟು, ವಾಯಸಾ ಕೊಣ್ಡು, ತಿನ್ದ. — ನಿಯಮಿಸಲಾಱದ ಸೊಸೆಗೆ ಪಾಯಸವೇ ಕಹಿ. — ನುಸಿಗೆ ಯಾಕೆ ಕಸಕಸೆಪಾಯಸ? — ಪಯಸ್ವಿನಿನದಿಗೆ ಹೋದರೆ ಪಾಯಸ ಸಿಕ್ಕೀತೇ? (Prvs.). See ಕಡ್ಲೆ-; Prv. s. ಬೇಯಿಸು; Hlâ. & Nr. s. ತುಯ್ಯಲ್.

ಪಾಯಾ pâyâ. = ಪಾಯ 2. A foundation (My.; Br.; Mhr.; B. 4, 151).

ಪಾಯಾಶುದ್ಧಿ pâyâ-śuddhi. A firm, regular, correct foundation (of a building or business, Mhr.; My.).

ಪಾಯಿ pâyi. 1. = ಪಾಯ್ 1, etc. ಬೆಂಗೆವಾಯಿದುದು (ಎದ್ದು ಬಿಟ್ಟದುದು, ಬೆನ್ನಟ್ಟಿದುದು, etc. Śs.). See ಮೇಲ್ವಾಯಿ.

ಪಾಯಿ pâyi. 2. = ಪಾಯ್ 2, etc. See ತಱುವಾಯಿ.

ಪಾಯಿ pâyi. 1. Drinking. See ಮದ್ಯ-, ಮಧು-.

ಪಾಯಿ pâyi. 2. Tbh. of ಪಾಪಿ. See ಬಡ-.

ಪಾಯಿ pâyi. 3. = ಪಾಯ 1. — ಪಾಯಿಖಾನೆ. = ಪಾಯಖಾನೆ. (My.; Br.). — ಪಾಯಿದಳ. = ಪಾಯ್ದಳ, ಪಾಯದಳ. (My.).

ಪಾಯಿಕ pâyika. = ಪಾಯಕ. A foot-soldier (Sk.).

ಪಾಯಿಕೆ pâyikĕ. Drinking. See ತೈಲ-.

ಪಾಯಿಜಾಮೆ pâyijâmĕ. Trowsers (My.; Si. 224; Mhr., H. ಪಾಯಜಮಾ).

ಪಾಯಿದಾ pâyidâ. Advantage, profit (My.; Mhr., H. ಫಾಯದಾ).

ಪಾಯಿದೆ pâyidĕ. = ಪಾಯಿದಾ. (My.).

ಪಾಯಿಸ pâyisa. = ಪಾಯಸ. (My.; ತರಲ G.).

ಪಾಯಿಸು pâyisu. = ಹಾಯಿಸು. To cause to jump over; to cause to cross; to cause to flow (Abh. P. 13, 62. 66).

ಪಾಯು pâyu. = ಪಾಯ್ 2, etc. See ತಱುವಾಯು.

ಪಾಯು pâyu. *The anus.*

ಪಾಯ್ಕು pâyku. = ಪಾಕು 1, q. v.

ಪಾಯ್ಯ pâyya. *Measure.*

ಪಾರ್ pâr. = ಹಾರು 1. To seek for a time or an occasion; to look for; to wait for; to look to, to look after; to consider, to regard; to desire (ಸಮಯಾನ್ವೇಷಣ Śmd. Dh.; ಬಯಸು Śmd. 174 Cm.; Čpr. 2, 72; 5, after 36; 5, 137; 6, 21; 8, 11. 51; Abh. P. 13, 94; 15, 39; Grj. 8, 44; Bp. 4, 65; J. 1, 5; T., M.; *cf.* ಅರಯ್). ಪಾರ್ದಂ (Śmd. 50, o. r. ಪೋರ್ದಂ). ಇದಂ ಪಾರದೆ (174). ರಥಿಗಳ ನೆಱಗಂ ಪಾರದೆ (Abh. P. 13, 70). ಪೆಱ ಗರ್ಗಳಂ ಪಾರದೆ (Mr. 2). ಧಾನ್ಯಾದಿಗಳ ಅರ್ಘಮಂ ಪಾರ್ವುದು (ನೀ ವಾಕ, ಪ್ರಯಾಮ Nr.). — ಪಾರ್ಬ. = ಪಾರ್ವ. (Bp. 53, 40; 56, 43; 57, 79; 60, 4). — ಪಾರ್ವ. = ಪಾರ್ಬ, ಪಾರುವ, ಹಾರುವ, ಹಾರ್ವ. A Brâhmaṇa (ವೇದಾಳಿ Čt. I, 21; ಎಪ್ರ II, 50; Bp. 8, 73; 56, 25; T., M. ಪಾಪ್ಪಾನ್, ಪಾರ್ಪ್ಪಾನ್; Tĕ. ಪಾರುವ). See Śmd. 120. 121. 300; Abh. P. 16, after 38; Bh. 1, 8, 87; J. 2, 25. ಜಾತಿಮಾತ್ರವನೆ ತೋಱಿ ಬಾಳ್ವ ಪಾರ್ವಂ (ಬ್ರಾಹ್ಮಣಬ್ರುವ Hlâ.). ಪಾರ್ವನೆನೆ ತನ್ನ ಜಾತಿಯಂ ತೋಱಿ ಬಾಳ್ವಂ (ಬ್ರಹ್ಮಬ್ರುವ Mr. 254). See ಪಾರ್ತಿ separately.

ಪಾರ pâra. = ಪಾರು, ಹಾರು. *The further shore or opposite bank of a river* (ನದಿಯಾಚೆ Mr. 415). 2, the end or limit of anything. 3, across, over, through. — ಪಾರ ಕಾಣಿಸು. = ಪಾರುಗಾಣಿಸು. To cause to look through; to be pellucid (B. 4, 96). 2, to cause to see the other side: to convey to the other side (of a river, trouble, etc.), to help to cross. ನದಿಯನ್ನು ಪಾರ ಕಾಣಿಸು (My.); ಕಷ್ಟದಿನ್ದ ಪಾರ ಕಾಣಿಸು (My.). — ಪಾರಗಾಣು. -ಕಾಣು. = ಪಾರುಗಾಣು. To see to the other side or through, to see the end of (My.). — ಪಾರಗೆಯ್. To convey to the other side, to drive away (Ss. in B. 5, 87). — ಪಾರ ಮಾಡು. To convey to the other side, across or through, to help out of (B. 3, 19; 5, 165; My.). — ಪಾರವಯ್ಸು. -ಅಯ್ಸು. To carry to the end, to cause to come to a successful end; to make pass or cross over; to deliver, to save. See Bp. 1, 7; 24, 41; 35, 54; 37, 47; 54, 16. — ಪಾರವಯ್ದು. -ಅಯ್ದು. To pass or cross over (Bp. 60, 46). — ಪಾರಾಗು. To get to the other side, over or through; to be saved from; to get out of (C.; B. 2, 44; 4, 43. 60. 192; 5, 85). ಇಕ್ಕಟ್ಟಿನೊಳಗಿನ್ದ ಪಾರಾಗು (G. 300).

ಪಾರಕ pâraka. Carrying over, bearing across, saving. 2, an usher (Bp. 61, 29).

ಪಾರಕಾವಣೆ pârakâvaṇĕ. = ಪರಕಾವಣೆ. (My.).

Digitized by Google

ಪಾರಗ pâra-ga. Going through or across; completely familiar or conversant with, well versed in. (My.).

ಪಾರಗತ pâra-gata. = ಪಾರಂಗತ. Passed through or over, crossed.

ಪಾರಂಗತ pâra-ṅ-gata. Thoroughly versed in, adept, proficient (Mbr., My.; Bp. 46, 2).

ಪಾರಜ pâraja. Tbh. of ಪಾರದ. (ರಸ Mr. 499; ಚಪಲ, ಪಾರದ G.; B. 4, 226).

ಪಾರಣ pâraṇa. = ಪಾರಣೆ. Bringing over, etc. 2, concluding a fast: eating after a fast, breakfast. (My.). ಏಕಾದಶೀ ಉಪವಾಸ, ದ್ವಾದಶೀ ಪಾರಣ (Prv.).

ಪಾರಣಕ್ಷಮ pâraṇa-kshama. Able to finish (another's) fasting (Čpr. 8, 35).

ಪಾರಣೆ pâraṇĕ. = ಪಾರಣ. (Čpr. 8, after 4; Bh. 2, 10, 22; 3, 2, 38). ಪಾರಣೆಯಾದರೂ ಪಾರಾಯಣ ತೀರಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ಪಾರತನ್ತ್ರ್ಯ pâratantrya. (fr. ಪರತನ್ತ್ರ). *The state of being subject to another, dependence.*

ಪಾರದ pârada. = ಪಾರಜ. *Quicksilver.*

ಪಾರದರ್ಶಕ pâra-darśaka. Pellucid, transparent (B. 4, 225; 5, 136).

ಪಾರದಾರ್ಯ pâradârya. (fr. ಪರದಾರ). Adultery (*cf.* ಪಾದರ?).

ಪಾರಮಾರ್ಗ pâra-mârga. A way through; complete attainment (Šmd. 231).

ಪಾರಮಾರ್ಥ pâramârtha. = ಪರಮಾರ್ಥ. See Prv. s. ಪ್ರಪಂಚ.

ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ pâramârthika. (fr. ಪರಮಾರ್ಥ). Supremely good, excellent; spiritual; essential, real, true; spiritually minded, studious of divine knowledge. (My.).

ಪಾರಮ್ಪರ್ಯ pâramparya. (fr. ಪರಮ್ಪರಾ). Continuous order or hereditary succession. 2, *traditional instruction, tradition.*

ಪಾರಮ್ಪರ್ಯೆ pâramparyĕ. = ಪಾರಮ್ಪರ್ಯ. (ನಿರನ್ತರಗುರೂಪದೇಶ, ಸಮ್ಪ್ರದಾಯ Mr. 252).

ಪಾರಮ್ಪರ್ಯೋಪದೇಶ pâramparya-upadêśa. *Traditional instruction.*

ಪಾರಮ್ಬಿ pârambi. The descending shoots of Ficus indica, etc. which take root and re-ascend (Mhr.; ಅವರೋಹ, ನೇತ್ರ, ಶಾಖಾಶಿಫೆ, etc. G.).

ಪಾರಯ್ಸು pâraysu. = ಹಾರಯ್ಸು. To desire (Čpr. 2, 72; 6, 78).

ಪಾರಲೌಕಿಕ pâralaukika. (fr. ಪರಲೋಕ). Relating to the next world (Bh. 1, 10, 13; My.).

ಪಾರವಶ್ಯ pâravaśya. (fr. ಪರವಶ). Dependence (ಪರವಶ Čt. II, 115); rapture, ecstasy (Bp. 3, 11; 34, 4).

ಪಾರವಾರ pâravâra. Tbh. of ಪಾರಾವಾರ. (B. 5, 146).

ಪಾರಶವ pâraśava. (fr. ಪರಶು). *Iron;* steel (ಉಕ್ಕು Mr. 98); an iron weapon. 2, *the son of a Brâhmaṇa by a Śûdra woman.*

ಪಾರಶಿಕ pâraśika. = ಪಾರಸೀಕ, (ಪಾರಸಿ). (ಕುದುರೆ ಪಾರಶಿಕದೇಶದೊಳ್ ಪುಟ್ಟಿರೆ ವನಾಯುಜಂ Mr. 282).

ಪಾರಶ್ವಧಿಕ pâraśvadhika. *A man armed with an axe.*

ಪಾರಸೀಕ pârasîka. = ಪಾರಶಿಕ. A Persian. 2, *a Persian horse.*

ಪಾರಸ್ತ್ರೈಣೇಯ pârastraiṇêya. (fr. ಪರಸ್ತ್ರೀ). *A son by another's wife.*

ಪಾರಾ pârâ. = ಪಹರೆ. (My.).

ಪಾರಾಪತ pârâpata. = ಪಾರಾವತ, etc. (Čpr. 1, after 101; 3, 17; 3, after 96; 8, 36).

ಪಾರಾಯಣ pâra-ayana. Going over or across. 2, *reading from one end to the other, reading through, perusal* (ಸಾಕಲ್ಯವಚನ, ಕಡೆ ಮುಟ್ಟಲ್ ಓದುವುದು Hlâ.); studying, study; a man who has read very much (ಮಿಗೆ ಓದಿದವಂ Mr. 252); a man who is devoted to (ತತ್ಪರ, ಪ್ರೇಮಿ, ಪ್ರಬುದ್ಧ, ಪ್ರೇಮುಗೆಯ್ವವ 229).

ಪಾರಾವತ pârâvata. = ಅರಿವಾಳ, ಪಾರಾಪತ, ಪಾರಿವ, ಪಾರಿವಾಣ, ಪಾರಿವಾಳ, ಪಾರುವಾಣ 2, ಹಾರವಾಣ, ಹಾರುವಾಣ, ಹಾಲಿವಾಣ, ಹಾಲುವಾಣ. *A pigeon, a dove* (ಪಾರಿವ Čt. II, 56; ಪಾರಿವಾಳದ ಹಕ್ಕಿ Nn. 10, o. r. ಪಾರಿವಾಣ-; Tĕ. ಪಾರುವ, ಪಾವುರ, ಪಾವುರಾ, ಪಾವುರಾಯಿ; T. ಪುರವು, ಪುರಾವು; M. ಪುರಾವು, ಪ್ರಾವು; Mhr., H. ಪಾರವಾ, the blue pigeon).

ಪಾರಾವತಾಂಘ್ರಿ pârâvata-aṅghri. Pigeon's foot: *the heart-pea, Cardiospermum halicacabum* Lin.

ಪಾರಾವಾರ pâra-avâra. = ಪಾರವಾರ. *The further and the nearer bank or shore.* 2, bounds (Mhr.). 3, *the ocean.*

ಪಾರಾಶರ pârâśara. (fr. ಪರಾಶರ). Coming from Parâśara. 2, Vyâsa (Mr. 257). 3, the rules of Parâśara for the conduct of the mendicant order.

ಪಾರಾಶರಿ pârâśari. *A mendicant of the school of Parâśara.*

ಪಾರಾಶರ್ಯ pârâśarya. *Vyâsa.*

ಪಾರಿ pâri. The two side-posts of a cart wherein the pegs are fastened (My.; V. 38, 93).

ಪಾರಿ pâri. *A drinking vessel, a cup.*

ಪಾರಿಕಾಂಕ್ಷಿ pârikâṅkshi. *An ascetic.*

ಪಾರಿಖತ್ತು pârikhattu. A deed of relinquishment of claim for partition of property, a partition-deed (My.; Mhr., H. ಪಾರಖತ).

ಪಾರಿಜಾತ pârijâta. (fr. ಪರಿಜಾತ). = ಪಾರಿಜಾತಕ. (Bp. 55, 22).

ಪಾರಿಜಾತಕ pârijâtaka. *The coral tree, Erythrina indica* Lam., *one of the five trees in svarga* (see ದೇವತರು).

ಪಾರಿತಥ್ಯೆ pâritathyĕ. *A trinket worn on the forehead where the hair is parted; a string of pearls for binding the hair* (ಮುಡಿಯ ಮೇಗಣ ಮುತ್ತಿನ ಸಣ್ಣು, ಮುತ್ತಿನ ದಣ್ಡೆಯೆನ್ದು ಎಮ್ಬುರು Nr.).

ಪಾರಿತೋಷಿಕ pâritôshika. (fr. ಪರಿತೋಷ). A reward, a gratuity, a present. (Čpr. 2, 91; My.).

ಪಾರಿಪಕ್ಷ pâripaksha. One kind of the horse's teeth (Mr. 281).

ಪಾರಿಪನ್ಥಿಕ pâripanthika. (fr. ಪರಿಪನ್ಥಂ). *A highwayman, a robber, a thief.*

ಪಾರಿಪಾತ್ರಕ pâripâtraka. = ಪಾರಿಯಾತ್ರಕ.

ಪಾರಿಪಾರ್ಶ್ವಿಕ pâripârśvika. (fr. ಪರಿಪಾರ್ಶ್ವ). *Retinue, attendants.*

ಪಾರಿಪ್ಲವ pâriplava. (fr. ಪರಿಪ್ಲವ). *Moving to and fro, shaking, tremulous, unsteady;* perturbed. 2, N. of a country (J. 15, 2. 7. 41).

ಪಾರಿಭದ್ರ pâribhadra. (fr. ಪರಿಭದ್ರ). *The coral tree, Erythrina indica* Lam. See ಪಾರುವಾಣ 1.

ಪಾರಿಭದ್ರಕ pâribhadraka. *The tree Erythrina fulgens.* 2, a species of pine, Pinus dêvadâru.

ಪಾರಿಭಾವ್ಯ pâribhâvya. *A species of costus, Costus speciosus or arabicus.*

Digitized by Google

ಪಾರಿಭಾಷಿಕ pâribhâshika. (fr. ಪರಿಭಾಷಾ). Universally received, common. (My.). 2, technical, as a term.

ಪಾರಿಯಾತ್ರ pâriyâtra. N. of a mountain. (My.).

ಪಾರಿಯಾತ್ರಕ pâriyâtraka. = ಪಾರಿಪಾತ್ರಕ. *N. of a mountain range, the central or western portion of the Vindhya* (Bp. 6, 19).

ಪಾರಿಯಾತ್ರಿಕ pâriyâtrika. (fr. ಪರಿಯಾತ್ರಾ). A travelling coach (ಅಧ್ವನ್ಯ, ಕರ್ಣೀರಥ, ಪಯಣದ ರಥ Hlâ. MS.).

ಪಾರಿಯಾನಿಕ pâriyânika. (fr. ಪರಿಯಾನ). *A travelling coach.*

ಪಾರಿರಕ್ಷಿಕ pârirakshika. (fr. ಪರಿರಕ್ಷಾ). *An ascetic or religious mendicant.*

ಪಾರಿವ pâriva. Tbh. of ಪಾರಾವತ, q. v. (ದೃಷದಾಶನ Mr. 174; ಪಾರಾವತ Čt. II, 56; Čpr. 8, after 67; Rśv. 6, after 11; J. 15, 47; 28, 38). ಪಾರಿವದ ಹಕ್ಕಿ (ಪಾರಾವತ, ಕಲರವ, etc. Nr.).

ಪಾರಿವಾಣ pârivâṇa. = ಪಾರಿವಾಳ, etc. (ಪಾರಾವತ, ಕಲರವ, ಕಪೋತ Si. 171; My.).

ಪಾರಿವಾಳ pârivâḷa. = ಪಾರಿವ, etc. (ಹರಿ, ಪಾರಾವತ Nn. 10; C.; B. 2, 23; 3, 112).

ಪಾರಿಶುದ್ಧ್ಯ pâriśuddhya. (fr. ಪರಿಶುದ್ಧ). Purity (Si. 235; My.).

ಪಾರಿಷದ pârishada. (fr. ಪರಿಷದ್). Belonging to an assembly or council; *a king's companion or attendant; the retinue or attendants of a god.*

ಪಾರಿಸಿ pârisi. = (ಪಾರಶೀಕ), ಪಾರ್ಸಿ. Persian; a Parsee (B. 4, 92; Mhr., H. ಪಾರಶೀ). — ಪಾರಿಸಿಲಿಪಿ. Persian letters (Bp. 5, 53).

ಪಾರಿಹಾರಿಕ pârihârika. (fr. ಪರಿಹಾರ). A maker of garlands. (R.).

ಪಾರಿಹಾರ್ಯ pârihârya. *A bracelet.* See ಕಡೆಯ.

ಪಾರೀಣ pârîṇa. Being on, or crossing to, the other or opposite side; completely familiar with, well acquainted with (Bp. 39, 53).

ಪಾರೀನ್ದ್ರ pârîndra. A lion; a boa. (R.).

ಪಾರು pâru. 1. = ಪಾರ್. Looking to or after. — ಪಾರುಪತಿಗಾಱ. = ಪಾರುಪತ್ಯಗಾಱ, ಪಾರ್ಪತಿಗಾಱ. (My.). — ಪಾರುಪತ್ಯ. = ಪಾರ್ಪತ್ಯ. Local government or administration, of a temple, an alms-house, or a sub-district (My.; Tĕ. ಪಾರುಪತ್ಯ; T. ಪಾರಪತ್ತಿಯ; M. ಪಾರ್ವತ್ಯ). ಚೇಟಿಗೆ ಪಾರುಪತ್ಯಾ ಕೊಟ್ಟರೆ ಜಾವಕ್ಕೊನ್ದು ಸರ್ತಿ ಮುಟ್ಟಸಿತು. — ತೇಟೇ ಗಂಜ ಕುಡಿಯೋನಿಗೆ ಏಟೇಟು ಪಾರುಪತ್ಯ? — ನೀರು ಹೋಗುವ ಬಡ್ಡಿಗೆ ಊರ ಪಾರುಪತ್ಯವು ಯಾಕೆ? (Prvs.). See Prvs. s. ಫಲ, ಬಣ್ಣವಾಳ, ಮಂಗ. — ಪಾರುಪತ್ಯಗಾಱ. An officer in charge of a temple, etc. (My.; Tĕ.); a subordinate collector and magistrate (T. ಪಾರಪತ್ತಿಯಕ್ಕಾರ, M. ಪಾರ್ವತ್ಯಕಾರ). ಪಾರುಪತ್ಯಗಾಱನಾದರೆ ಹಾಱ ಹೋದಾನೋ? (Prv.).

ಪಾರು pâru. 2. To grow, to become (Tĕ.). See ಒಣ್ಣುದಾರು, ಹಣ್ಣುದಾರು.

ಪಾರು pâru. Tbh. of ಪಾರ. End; a side of a roof (*cf.* ಪಾಳಿ 1). See ಒಪ್-. — ಪಾರುಗಾಣಿಸು. = ಪಾರಕಾಣಿಸು. (My.). — ಪಾರುಗಾಣು. = ಪಾರಗಾಣು. (My.). — ಪಾರು ಮಾಡು. = ಪಾರ ಮಾಡು. (My.). ತಾವದಲಿ ಸಂಸಾರಕೂಪದಲಿ ಬಿದ್ದವರ ಕೂಪದಿಂ ಪಾರು ಮಾಡುವ ಗುರುಕರುಣಸೋಪಾನ ಕಣ್ಡ್ಯಾ? (Sp.).

ಪಾರುಖಾಣ pârukhâṇa. = ಪಾರುಖಾಣೆ. A gratuity, a present (ಉಚಿತವಱಿತು ಕೊಡುವ ವಸ್ತು Śs.).

ಪಾರುಖಾಣೆ pârukhâṇĕ. = ಪಾರುಖಾಣ. A clerk's account (ಕರಣಿಕರ ಕರಣಸಂಖ್ಯೆ Bhn. 57, o. r. ಲೆಕ್ಕಸಂಖೆ; Mhr., H. ಪಾರಖಣೇಂ, to try or examine money, etc.). 2, a present (ಅರಸರ್ ಎಯ್ದುಧಾಳಿಗೆ ಈಯುವ ಅರ್ಘ್ಯಂ 57). 3, death (ಮರಣ 57). 4, pain of lust (ಮದನತಾಪ 57).

ಪಾರುವ pâruva. = ಪಾರ್ವ (s. ಪಾರ್), etc. (ಮಾನಿಸವರಿಜು Čt. I, 69).

ಪಾರುವಾಣ pâruvâṇa. 1. = ಪಾರಿಯಾಳ, ಹಾರಿವಾಳ, ಹಾಲಿವಾಣ. (Tbh. of ಪಾರಿಭದ್ರ). (My.).

ಪಾರುವಾಣ pâruvâṇa. 2. = ಪಾರಿವ, etc. (Si. 111; My.).

ಪಾರುವೇಟೆ pâruvêṭĕ. (Tbh. of ಪಾಪರ್ದ್ಧಿ?). The chase; game that is hunted (Tĕ. ಪಾರುವೇಟ; My.; Mhr. ಪಾರಧ).

ಪಾರುಷ್ಯ pârushya. (fr. ಪರುಷ). Roughness, harshness; *harshness of language, abuse, opprobrious or unfriendly speech;* violence. See ಪಾಕ್-.

ಪಾರೆ pârĕ. 1. = ಪಹರೆ, etc. (My.).

ಪಾರೆ pârĕ. 2. = ಅರೆ 3, ಹಾರೆ. A crowbar (Mhr. ಪಹಾರ; Kônkaṇi ಪಾರಾಯಿ; Tu. ಪಾರಂಗಿ; Tĕ. ಪಾರೆ; T. ಪಾರೈ; R.).

ಪಾಱ್ pâṟ. = ಪಾಱು 1, etc. P. p. ಪಾರ್ದು. ಪಾರ್ದುವು (Abh. P. 13, 74). ಪಾರ್ವ (Rśv. 6, after 11).

ಪಾಱಿಸು pâṟisu. = ಹಾಱಿಸು. To cause to jump, etc. (Čpr. 5, 9; Rśv. 18, 82).

ಪಾಱು pâṟu. 1. = ಪಾಱ್, ಹಾಱು 1. To leap up; ot jump, to spring; to run; to fly; to fly about; to palpitate (ಉತ್ಪ್ಲವನ Śmd. Db.; Śm. 117; My. as ಹಾಱು; Tĕ., T., M.; see ಪಱ 4, ಪಱು); to cross by jumping, as a stream (My. as ಹಾಱು); to spring on, to copulate, as a bull (My. as ಹಾಱು). P. p. ಪಾಱಿ. See Śmd. 79. 142. 166. 289; Čpr. 5, 7. 76; 6, 39; 7, 52; Abh. P. 13, 63; Bp. 1, 50; 18, 62; 32, 28. 38; 40, 76; Śm. 110; Rśv. 5, 41. 46; 8, 98; 9, 26; 13, 69. 78; J. 7, 47; 13, 11; 28, 4.

ಪಾಱು pâṟu. 2. = (ಪಱು, etc.), ಹಾಱು 2. Running, flying, etc. 2, a kind of boat or ship (ವಹಿತ್ರಭೇದ Śmd. Dh., o. r. ಬಹಿತ್ರ-; ಬಹಿತ್ರಭೇದ Śmd. II, Śm. 35; ಬಹಿತ್ರ Śm. 117; ಬಹಿತ್ರದ ಭೇದ Kk. 93; ಹಡಗುಗಳ ಭೇದ Čt. I, 77; T., M.; Tu. ಪಾತಿ; M. ಪಾಱಲ್, a float, raft). 3, a flying vehicle: a self-moving chariot of the gods (ನಡೆಮಾಡು, ವಿಮಾನ Śs.; ನಡೆಮಾಡ, ವ್ಯೋಮಯಾನ Śm. 10, o. r. ನಡೆಮಾಡು; see ಗಱ-). — ಪಾಱಿಱ್. -ಅಱ್. = ಪಾಱುಗೆಡು. (Rśv. 14, after 106). — ಪಾಱುಗೆಡು. -ಕೆಡು. Leaping, running, etc. to cease (Śśv. 3, after 35). — ಪಾಱುಮ್ಬನಿ. -ಂ-ಪನಿ. Flying drops, drizzling rain (ತುಷಾರ Mr. 44; M. ಪಾಱಲ್). — ಪಾಱುಮ್ಬಳೆ. -ಂ-ಬಳೆ. (Śmd. 204). A discus (ಚಕ್ರ Čt. I, 77; II, 75; Abh. P. 13, 89; 14, 188; Rśv. 6, after 11; J. 20, 50). — ಪಾಱುಮ್ಬಳೆಗೆಯ್ಯ. -ಕೆಯ್ಯ. (ವಿಷ್ಣು Śs.). — ಪಾಱುಮ್ಬಳೆಯ ಕೆಯ್ಯ. Vishṇu (ಉಪೇನ್ದ್ರ Kk. 7). — ಪಾಱೇಱ್. -ಏಱ್. To commence to run, to run away (ನಿರ್ಧಾವನ Śmd. Dh.). 2, to become contemptuous (ಅವಮಾನ Śmd. Dh.).

ಪಾಱು pâṟu. 3. Whoredom, adultery (ಸಿತಗತನ Śm. 117). 2, a profligate woman (ಸಿತಗೆ Śmd. II; ಪಸ್ತುಂಡೆ, ಸಿತಗೆ Kk. 91, Śm. 75). See ಮುದಿ-, ಮುದು-. — ಪಾಱುಗೆಯ್ತ. -ಕೆಯ್ತ. = ಹಾಱುಗೆಯ್ತ. Whoredom, adultery (V. 9, 9; Śśv. 1, 32).

ಪಾರ್ pâr. = ಪಾರು 1. — ಪಾರ್ಪತಿಗಾಱ. ಪಾರ್ಪತ್ಯ. ಪಾರ್ಪತ್ಯಗಾಱ. = ಪಾರುಪತಿಗಾಱ, etc. (My.).

Digitized by Google

ಪಾರ್ಥ pârtha. (fr. ಪೃಥು). A king. 2, Arjuna (Nn. 12; J. 5, 9; 8, 25. 26. 40). ತೀರ್ಥಕ್ಕಿನ್ತ ಶ್ರೇಷ್ಠವಿಲ್ಲ, ಪಾರ್ಥಗಿನ್ತ ದೊರೆಯಿಲ್ಲ (Prv.).

ಪಾರ್ಥವ pârthava. (= ಪರುಟವ). Width, greatness, immensity.

ಪಾರ್ಥಿ pârthi. A son of Arjuna, Babruvâhana (J. 22, 35; 24, 28. 45).

ಪಾರ್ಥಿವ pârthiva. Earthen, terrestrial; ruling or possessing the earth. 2, *a prince, a king* (ನರೇನ್ದ್ರ, ಅರಸು Nn. 32). 3, Śiva (ಶಂಕರ, ಈಶ್ವರ 32). 4, a tree (ಪೃಥುವೀಜಾತ, ವೃಕ್ಷ 32). 5, the sky (ನಭ, ಆಕಾಶ 32). ಪಾರ್ಥಿವವಿಭೇದ (ಕ್ಷತ್ರಿಯರ ಭೇದ 157). 6, nineteenth year in the cycle of sixty (My.).

ಪಾರ್ಥಿವಾಕ pârthivâka. A judge (ಅರ್ಥದೃಕ್, ನ್ಯಾಯವಿಧ Mr. 268, one MS. ಪಾರ್ಥಪಾಲ).

ಪಾರ್ಬ pârba. See s. ಪಾರ್.

ಪಾರ್ಬಿಕೆ pârbikĕ. (fr. ಪಾರ್, q. v.). = ಪಾರ್ವಿಕೆ. Brâhmanism (Bp. 3, 51).

ಪಾರ್ವ pârva. See s. ಪಾರ್.

ಪಾರ್ವಣ pârvaṇa. (fr. ಪರ್ವ, ಪರ್ವನ್). The general funeral ceremony to be offered to all the near deceased ancestors at the parva or conjunction of the sun and moon. (My.).

ಪಾರ್ವತಿ pârvatî. (fr. ಪರ್ವತ). = ಪಾತಿ 1. *The daughter of Himavat, Pârvatî or Durgâ.* — ಪಾರ್ವತಿಯಿನೆಯ. -ಇನೆಯ. Śiva. (Bp. 27, 8).

ಪಾರ್ವತೀನನ್ದನ pârvatî-nandana. *Kârttikêya.*

ಪಾರ್ವತೀಶ pârvatî-îśa. Śiva (Bp. 51, 18).

ಪಾರ್ವತೀಶ್ವರ pârvatî-îśvara. = ಪಾರ್ವತೀಶ. (Bp. 25, 14; 38, 27).

ಪಾರ್ವಿಕೆ pârvikĕ. = ಪಾರ್ಬಿಕೆ. (Bp. 3, 74).

ಪಾರ್ವಿತಿ pârva-iti. A Brâhmaṇa woman (Abh. P. 16, after 38).

ಪಾರ್ಶ್ವ pârśva. (fr. ಪರ್ಶು = ಪರ್ಶುಕೆ). *The region of the ribs, the part of the body below the armpit;* the side, the flank. 2, *side, vicinity* (ಸಮೀಪ Mr. 425). See ನೆರೆ.

ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ pârśva-nâtha. N. of a Jaina Arhat. (My.).

ಪಾರ್ಶ್ವಭಾಗ pârśva-bhâga. *The side or flank of an elephant.*

ಪಾರ್ಶ್ವವರ್ತಿ pârśva-varti. Standing by the side; an attendant. (My.).

ಪಾರ್ಶ್ವವಾಯು pârśva-vâyu. Rheumatism in one side, partial paralysis (My.).

ಪಾರ್ಶ್ವಶೂಲೆ pârśva-śûlĕ. A shooting pain in the side, stitch; pleurisy. (My.).

ಪಾರ್ಶ್ವಸ್ಥ pârśva-stha. Standing at the side or next to, adjacent; an associate, a companion. (My.).

ಪಾರ್ಶ್ವಾಸ್ಥನ್ pârśva-asthan. *A rib.*

ಪಾರ್ಶ್ವಾಸ್ಥಿ pârśva-asthi. *A rib.*

ಪಾರ್ಷದ pârshada. (fr. ಪರ್ಷದ್). A person present in a congregation, a spectator. (R.).

ಪಾರ್ಷ್ಣಿ pârshṇi. *The heel* (ಮಡ Nn. 134; Mr. 484). 2, the backside, the back (ಹಿನ್ತು, ಹಿನ್ದಣ ಭಾಗ 134); *the rear of an army; the rear of a battle* (ಹಿನ್ದ ಹಿಡಿವುದು 484). 3, the extremity of the fore-axle.

ಪಾರ್ಷ್ಣಿಗ್ರಾಹ pârshṇi-grâha. *Seizing from behind, an enemy in the rear.*

ಪಾರ್ಸಿ pârsi. = ಪಾರಸಿ. (B. 4, 217; My.).

ಪಾಲ್ pâl. 1. (Śmd. 58). = ಹಾಲ್, ಹಾಲು. Milk; the white juice of some plants; the juice of sugar-cane and that of a cocoa-nut (C. as ಹಾಲು; T., M.; Tĕ. ಪಾಲು; Tu. ಪೇರ್); vaccine matter (My. as ಹಾಲು). ಪಶುವಂ ಪಾಲಂ ಕರೆದಂ (Śmd. 157). See Čpr. 5, after 64; Bp. 1, 20; 14, 8; 51, 32; 57, 15. 75; 59, 30; 60, 42; 61, 71; Śsv. 3, 43; J. 19, 51; ಕೆನೆವಾಲ್, ಕೊರ ವಾಲ್, ಗಿಣ್ಣುವಾಲ್, ಮೊಗೆವಾಲ್. — ಪಾಲುಂಡೆ. -ಉಣ್ಡೆ. A kind of sweetmeat (ಪೀಯೂಷಪಿಣ್ಡ Mr. 215). — ಪಾಲ್ಕುರಿಕೆ. N. of a village in S. Mhr. (Nîlakaṇṭha's vîramâhêśvara-saṅgraha v. 16; Gubbi Malhaṇârya's bhâvacintâratna v. 9; Bp. 1, 14; 4, 76; 61, 94). — ಪಾಲ್ಗಂಟಿ. -ಕಂಟಿ. N. of a plant. See Mr. s. ಕೋಳಿ. — ಪಾಲ್ಗಡಲ್. -ಕಡಲ್. The milk-sea (Čpr. 8, 44; Abh. P. 7, 79; J. 6, 40). ಕಡಯಿಸಿದಂ ಸುರರಿನ್ ಅಸುರರಿಂ ಪಾಲ್ಗಡಲಂ (Śmd. 273). — ಪಾಲ್ಗಡಲ ಕುವರಿ. Lakshmî (ಸಿರಿ, ಲಕುಮಿ, etc., ಇನ್ದಿರೆ Śm. 6). — ಪಾಲ್ಗಡಲೊಡೆಯ. -ಒಡೆಯ. Vishṇu, Kṛishṇa (J. 24, 67). — ಪಾಲ್ಗರೆ. -ಕರೆ. To draw milk, to milk (Bp. 50, 12). — ಪಾಲ್ಕುಡಿ. -ಕುಡಿ. To drink milk (V. 9, after 71; 9, 81). — ಪಾಲ್ಗೆನೆ. -ಕೆನೆ. Milk (and) cream (J. 6, 47). — ಪಾಲ್ತುತ್ತ. = ಹಾಲ್ತುತ್ತ. White vitriol (My.; Tĕ.). — ಪಾಲ್ದೆನೆ. -ತೆನೆ. A milky ear of corn (J. 3, 5. 7). — ಪಾಲ್ದೊರೆ. -ತೊರೆ. Milk to collect in the breast (J. 18, 21). — ಪಾಲ್ಬಟ್ಟಲ್. A milk cup (Bp. 14, 28; V. 9, after 71). — ಪಾಲ್ವಕ್ಕಿ. -ಪಕ್ಕಿ. = ಹಾಲವಕ್ಕಿ, ಹಾಲು ಹಾಲಿಹಕ್ಕಿ, ಹಾಲ್ವಕ್ಕಿ. A small owl that flies about especially in moon-light nights and mimics the human voice (ನಿಶಾಚರ, ಹಾಲುವಕ್ಕಿ Nn. 23; My.; *cf.* ಪಾಲೆ 1; ಪಿಂಗಲಿ).

ಪಾಲ್ pâl. 2. (fr. ಪಸು 3). = ಪಾಲು. A division; a part, a portion, a share; a share in a joint property; joint property (T., M.; Tĕ. ಪಾಲು). See ಪಾಲ್ದಾರ, etc., ಮಣ್ಣುಪಾಲ್.

ಪಾಲ pâla. 1. A guard, a protector, a nourisher, a keeper, etc. See *e. g.* ಕಕ್ಷ-, ಕರ-, ನರ-, etc.

ಪಾಲ pâla. 2. Tbh. of ಫಾಲ (Śmd. 338).

ಪಾಲ pâla. 3. A bridge (My.; T., M.; *cf.* Sk. ಪಾಲಿ No. 3).

ಪಾಲಕ pâlaka. Guarding, protecting, nourishing; a guardian, etc.; a prince, a ruler, a king (Śmd. 13). ಪಾಲಕನು ಬಾಲಕನಾದರೆ ಹಾಲಿಗೇನು ದರಿದ್ರವೋ? (Prv.). Feminine ಪಾಲಕಿ (My.).

ಪಾಲಕಿ pâlaki. = ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ, ಪಾಲಕ್ಕಿ, ಪಾಲಿಕಿ, ಪಲ್ಯಂಕ, etc. A palanquin (Mhr., H. ಪಾಲಖೀ; My.; Tĕ.). ಎಲ್ಲರೂ ಪಾಲಕಿಯ ಕೂತರೆ ಹೊರುವೋರು ಯಾರು? (Prv.). — ಪಾಲಕಿತೊಟ್ಟಿಲು. A palanquin-like cradle (My.; G. 347).

ಪಾಲಕ್ಕಿ pâlakki. = ಪಾಲಕಿ, etc. (My.; Si. 275).

ಪಾಲಕ್ಯ pâlakyĕ. A species of beet-root, Beta bengalensis (ಹಡುಜೆ Hlâ. MS. 2, 10*a*).

ಪಾಲಘ್ನ pâla-ghna. *A mushroom* (ಕೊಡೆ ಹುಲ್ಲು Si. 165).

ಪಾಲಂಕಿ pâlaṅki. *The resin of Boswellia thurifera, gum olibanum.*

ಪಾಲನ pâlana. Guarding, protecting, fostering, nourishing, cherishing; maintaining, keeping, observing. See ಓವು, ರಕ್ಷಿಸು.

ಪಾಲನೆ pâlanĕ. = ಪಾಲನ. (ಭೋಗ Mr. 514). ಪಾಲನೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬಾಲನೆಗೆ ಕಡಿಮೆಯೇ? (Prv.). See Prv. s. ಬಾಲನೆ.

Digitized by Google

ಪಾಲಾಶ pâlâśa. (fr. ಪಲಾಶ). = ಪಾಳಾಸ. Made of the wood of the palâśa tree (Bp. 3, 54). 2, *green* (see Mr. s. ಶ್ಯಾಮ).

ಪಾಲಿ pâli. 1. Guarding, protecting, cherishing, nourishing; Śiva (ಪರಮೇಶ್ವರ, ಪರಮೇಶ Nn. 31). — ಪಾಲಿ ಕಾಯು. To guard, to watch (My.; see Prv. s. ಊರು).

ಪಾಲಿ pâli. 2. ಪಾಳಿ. (= ಪಾಟಿ 1, ಪಾದ'.). *A line, a row.* 2, a multitude (ಸಂಚಯ, ಸಮೂಹ Nn. 31). 3, *a raised bank, a dike, a causeway, a bridge* (ಅಲಿ, ಏರಿ Mr. 417). 4, a wall (ಭಿತ್ತಿ, ಗೋಡೆ 31). 5, binding or fastening on different or both sides or completely (ವಿಬನ್ಧ, ಅತಿಬನ್ಧನ 31). 6, place, site, etc. (ಅಸ್ಪದ 31). 7, a certain place or region, etc. (ಕ್ಷೇತ್ರ, ಕ್ಷೇತ್ರಭೇದ 31, o. r. ಸ್ಥಲಭೇದ). 8, a point of the compass (ಅಸೆ, ದಿಕ್ಕು 31). 9, a part, a portion (ವಿಭಾಗ, ಭಾಗೆಯ 31; *cf.* ಪಾಲು). 10, an edge, a margin; *the sharp side of anything, the sharp edge or point of a sword or any cutting instrument;* a sword-hilt (ಆಯುಧದ ಪರಜುಗಳು 31; ಪರಜು, ಮೋಹಳ Mr. 297). 11, beginning, commencement, priority (ಆದಿ, ಪೂರ್ವ 31). 12, the tip of the ear; the ear (ಶ್ರೋತ್ರ, ಕಿವಿ 31). 13, *the hip, the haunch;* the lap. 14, the body (ಗಾತ್ರ, ದೇಹ 31, o. r. ಶರೀರ). 15, a mark, a spot, a stain. 16, a banner (ಧ್ವಜ, ಪತಾಕೆ 31). 17, a thread, a string, etc. (ಸೂತ್ರ 31). 18, a creeper (ಲತೆ, ಬಳ್ಳಿ 31). 19, an arrow (ಶರ, ಬಾಣ 31). 20, fire (ಅಗ್ನಿ 31). 21, a division of the vêda (ಶ್ರುತಿಭೇದ, ವೇದಭೇದ 31). 22, shame (ಲಜ್ಜೆ 31). 23, moisture; ginger in its undried state (ಆರ್ದ್ರವ, ಹಸಿಯ 31, o. rs. ಆರ್ದ್ರಕ, ಹಸಿಯ ಸುಣ್ಟಿ). 24, a louse (*cf.* ಪೇನ್?).

ಪಾಲಿಕಿ pâliki. = ಪಾಲಕಿ, etc. (Čb.).

ಪಾಲಿಕೆ pâlikĕ. Guarding, protecting, etc. See ಕಷ್ಟ-, ಕಪೋಲ-. 2, a collection of five earthen vessels containing offerings of pulse or grain for Brahmâ, Indra, Yama, Varuṇa, and Sôma, used at marriages (My.; T.).

ಪಾಲಿತ pâlita. *Guarded, protected, cherished, nourished; blessed.* See Bp. 30, 25; 61, 89; ಗೋ-.

ಪಾಲಿನ್ಧಿ pâlindhi. *A species of Ipomoea with dark blossoms.*

ಪಾಲಿಸು pâlisu. = ಪಾಳಿಸು 1. To guard, to protect, to cherish, to nourish; to rule, as a kingdom (My.); to follow, to obey, as a command (B. 3, 53. 54; 5, 279; My.); to observe, as a rule (4, 152; My.); to give, as an order, a gift, etc. (My.); to present, to exhibit to view. See Śmd. 268. 269; Čpr. 2, after 49; Bp. 18, 25; 36, 42; 46, 50; J. 2, 7. 22. 34.

ಪಾಲಿಸುವಿಕೆ pâlisuvikĕ. Guarding, etc. ಗೋ ಮಹಿಷ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುವಿಕೆ (ಪಾಶುಪಾಲ್ಯ Si. 299).

ಪಾಲು pâlu. = ಪಾಲ್ 2. (My.). ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪಾಲು (ಪಾದ Si. 330). ಚನ್ದ್ರನಲ್ಲಿ ಎಣಿಸಪಾಲು (ಕಲೆ 31). ಆಹಸ್ಸನ್ನು ಹದಿನಯ್ದು ಪಾಲು ಮಾಡಿ (244). ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳು ತಲೆಗೆ ಅಯ್ದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಪಾಲು ಹಂಚಿ ಕೊಣ್ಡು ಬೇರೆಯಾದರು (B. 2, 25). ಪಾಲು ಕೊಡುವದು (ವಿನಿಯೋಗ G.). ಪಾಲು ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಚೀಟಿ ಹಾಕೋಣ (G. 574). ಪಾಲಿನಲ್ಲಿ ಹದಿನೆಯಾದರೂ ಹಾಳ ಬಾರದು.— ಪಾಲು ತೀರಿ ಹೋದರೆ ಹಾಲು ಕೊಡ ಬಾರದೇ?— ಪಾಲು ಮಾಡಿದರೆ ಹಾಡು.— ಪಾಪಿ ಗಡಿಸಿದ್ದು ಪರರ ಪಾಲು (Prvs.). ನಿನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ಆಣೆ ಬನ್ದೀತು (B. 3, 77). ಕುರುಡನ ಪಾಲಿಗೆ ಜಗವೇ ಇಲ್ಲದ ಹಾಗಾಯಿತು (3, 90). ಪತ್ತು ಕೆಡಿಸಿದ ದೋಷವು ನಮ್ಮ ಪಾಲಿಗೆ ಬರುವದು (4, 49). See B. 4, 10. 139. 159; 5, 173. — ಪಾಲಾಗು. -ಆಗು. To be divided; to become the portion, possession or prey of anything. ತುಪ್ಪದನ್ನ ಮಾತಿಗೆ ಒಪ್ಪಿ ಕೊಣ್ಡು, ತಿಪ್ಪೇಪಾಲಾದ (Prv.). ಬಡಿವಾರದ ನರಿ ನಾಯಿಗಳ ಪಾಲಾಗಿ ಸತ್ತು ಹೋಯಿತು (B. 2, 40). See B. 3, 126; 4, 215; 5, 115.

ಪಾಲುಕಾರ pâlu-kâra. A partner in business, an associate (B. 5, 218. 301); a partner, a sharer. Feminine ಪಾಲುಕಾರಳು (5, 47).

ಪಾಲುಗಾರ pâlu-gâra. A partner in business; a man who gets a portion or share; one who acts, enjoys or suffers with another (My.). Feminine ಪಾಲುಗಾರಳು (My.).

ಪಾಲುಗಾರಿಕೆ pâlu-gârikĕ. Sharing in; partnership (My.; G. 336). — ಪಾಲುಗಾರಿಕೆಪತ್ರ. A deed of partnership (My.).

ಪಾಲುಗಾರ್ತಿ pâlu-gârti. A woman who gets a portion or share (My.); a woman who acts, enjoys or suffers with another (B. 4, 175; My.).

ಪಾಲುಗುಣ pâluguṇa. Tbh. of ಫಾಲ್ಗುನ (Śmd. 338).

ಪಾಲುವನ್ತಿಗೆ pâlu-vantigĕ. Sharing in; partnership (My.).

ಪಾಲೆ pâlĕ. 1. = ಹಾಲೆ 1. The bird called the blue jay (Br.; ಚಾಷ, ಕಿಕೀದಿವಿ, ಹಂಗ, ಶಕುನದ ಹಕ್ಕಿ Si. 172; *cf.* ಪಾಲ್ವಕ್ಕಿ).

ಪಾಲೆ pâlĕ. 2. = ಆಲೆ 6, ಹಾಲೆ 2. A large tree, frequently cultivated for its eatable fruit, Mimusops kauki Lin. (ರಾಜಾದನ, ಫಲಾಧ್ಯಕ್ಷ, ಕ್ಷೀರಿಕೆ, ಹಾಲೇ ಗಿಡ Si. 132; Tĕ.; T.: Mimusops hexandra). 2, a large ever-green tree, Alstonia scholaris R. Br. (Echites sholaris Lin.; T., M.; St. & Pl.).

ಪಾಲೆ pâlĕ. 3. = ಆಲೆ 4, ಹಲ್ಲೆ, ಹಾಲೆ 3. The lobe of the ear (Čpr. 6, after 64).

ಪಾಲ್ದಾರ pâl-dâra. = ಪಾಲುಗಾರ. (My.).

ಪಾಲ್ದಾರಿಕೆ pâl-dârikĕ. Partnership (My.).

ಪಾಲ್ಯ pâlya. (= ಪಾಳ್ಯ?). To be watched, kept, protected, defended, guarded (adj.).

ಪಾವ pâva. 1. = ಪಾವು. ಪಾವಸೇರು (B. 5, 162; ಕುಡಪ G.).

ಪಾವ pâva. 2. = ಪಾವಳ. See ನಿಪ್-.

ಪಾವಕ pâvaka. Purifying; pure, clear, bright. 2, *fire* (ವೈಶ್ವಾನರ, ಅಗ್ನಿ Nn. 122; ಅಗ್ನಿ Mr. 526). 3, religious custom (ಆಚಾರ 122; ಉತ್ತಮಾಚಾರ 526). 4, a burning wick (ಉರಿವತ್ತಿ 526). 5, a fire-poker (ಕಿಚ್ಚುಗೋಲ್ 122; 526). 6, apparent, manifest, evident (? ಉಲ್ಬಣ, ಭಿದ್ರತರವಾದುದು 122). 7, the marking nut tree, Semecarpus anacardium L. f. (ಗೇರು, ಭಲ್ಲಾತಕ 122; ಗೇರ್ 526). 8, an under-shrub, the Ceylon leadwort, Plumbago zeylanica L. (ಚಿತ್ರಕ, ಚಿತ್ರಮೂಲ 122; ಚಿತ್ರಮೂಲ 526). 9, the tree Premna spinosa (ನರುವಲ್ 122; 526). 10, completiom (ಪೂರಣ, ಮುಕ್ತಾಯ 122). 11, a certain metrical foot (Čh.).

ಪಾವಕನಯನ pâvaka-nayana. Śiva (Bp. 33, 20).

ಪಾವಕಾಕ್ಷ pâvaka-aksha. = ಪಾವಕನಯನ. (Bp. 60, 7).

ಪಾವಕಾಮ್ಬಕ pâvaka-ambaka. = ಪಾವಕಾಕ್ಷ. (Bp. 53, 1).

ಪಾವಕಾಸ್ತ್ರ pâvaka-astra. = ಆಗ್ನೇಯಾಸ್ತ್ರ. (J. 13, 11).

Digitized by Google

ಪಾವಕೆ pâvakĕ. (ಬಿಸಿಲ್ Mr. 207, o. r. in two MSS. ಸಾಮಿ against prâsa).

ಪಾವಟಿಗೆ pâvaṭigĕ. A step, a stair (My.; Mhr. ಪಾಯಟಾ, ಪಾವಠಾ, ಪಾಂವಡಾ; Tĕ. ಪಾವಂಚಿ, ಪಾವಟ; B. 4, 62.121; ಆರೋಹಣ, ಸೋಪಾನ Si. 112).

ಪಾವಟಿ pâvaṭĕ. = ಪಾವಟಿಗೆ s. ಪಾವಟಿ. (St. & Pl.).

ಪಾವಡ pâvaḍa. 1. = ಪಾವಡೆ, ಪಾವುಡ 1, ಪಾವುಡೆ. Tbh. of ಪ್ರಾವೃತ. Cloth (Bp. 47, 15; My.); a girl's petticoat (My.; Tĕ. ಪಾವಡ); a woman's garment (My.; T. ಪಾವಾಡೈ; T. ಪಾವಾಡೈ, M. ಪಾವಾಡ, cloths spread in the streets at a great solemnity; M. also: awning).

ಪಾವಡ pâvaḍa. 2. = ಪಾವುಡ 2 q. v., etc. A present (in cloth, ಉಡುಗೊರೆ Bhn. 22; Bh. 1, 17, 24).

ಪಾವಡಿಗ pâvu-aḍiga. (Śmd. 239, o. r. ಹಾ-). = ಹಾವಡಿಗ, ಹಾವಾಡಿಗ. A snake-catcher and exhibiter, a snake-charmer (ಗಾರುಡ Ct. I, 58).

ಪಾವಡೆ pâvaḍĕ. = ಪಾವಡ 1, etc. (ಪ್ರಾವಾರ, ಉತ್ತರಾಸಂಗ, ಉತ್ತರೀಯ, etc. Si. 224; My.).

ಪಾವನ pâvana. Purifying; sanctifying. 2, *purified, pure, holy.* 3, fire. 4, a means of purification: penance; water; cow-dung. 5, N. of a vṛitta (Ch.).

ಪಾವನತರ pâvana-tara. Uncommonly pure (Bp. 57, 71; J. 1, 2).

ಪಾವನತೆ pâvanatĕ. = ಪಾವನತ್ವ. (Bp. 32, 63).

ಪಾವನತ್ವ pâvanatva. Purity; the property of purifying. (Bp. 1, 60).

ಪಾವನಿ pâvani. A son of Pavana or the wind-god: Hanumat; Bhîma (My.).

ಪಾವಮಾನಿ pâvamâni. Hanumat (J. 27, 35. 48).

ಪಾವಲ pâvala. = ಪಾವಲಿ, ಪಾವಲೆ. A quarter of a Rupee (Mhr. ಪಾವಲಾ; My.). 2, a footstep (My.; Mhr.).

ಪಾವಲಿ pâvali. = ಪಾವಲ No. 1. (My.; G. 442).

ಪಾವಲೆ pâvalĕ. = ಪಾವಲಿ. (S. Mhr.; Br. ಪಾವುಲಾ). ಪಾವಲೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ದರಣ ಕೊಡ ಬಾರದೇ? (Prv.).

ಪಾವಸೆ pâvasĕ. (fr. ಪಸಿ 3). = ಪಾಚಿ, ಪಾಸಿ, (ವಾಚಿ), ಹಾಚಿ, ಹಾಂಚಿ, ಹಾಂಸೆ, ಹಾವಸೆ. Green stuff or slime (algae) produced in or on stagnant water, or on stones near water, or in vessels containing water; the weed growing upon standing water or duck-weed; green mouldiness (lichens) upon stones, walls, and wood; yellowish frowzy slime of the teeth (T. ಪಾಜ; M. ಪಾಯಲ್, ಪಾಯಿ, ಪಾಯಿಲ್; Tĕ. ಪಾಚಿ, ಪ್ರಾಚಿ). See ನೀರ್ವಾಸೆ. — ಪಾವಸಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To get, or be covered with, pâvasĕ (Čpr. 5, after 39). — ಪಾವಸೆಮುಗಿಲ್. A cloud in which pâvasĕ has grown (Čpr. 9, 5). — ಪಾವಸೆವಲ್. -ವಲ್. A tooth or teeth covered with pâvasĕ (V. 11, 60).

ಪಾವು pâvu. = ಹಾವು. A snake (Čpr. 5, 75; Abh. P. 3, 52; Tĕ. ಪಾಮು; T., M. ಪಾಮ್ಬು). ಪಾವಂ ದಾಣ್ಟಿದಂ (Śmd. 157). ಮಣ್ಣೊಳ್ ಜೀವಿಸುವ ಪಾವು (ಮಣ್ಣುಳಿಗ 237). ದಾಂಗೆಸೆವ ಪಾವು (ರಾಹು Kk. 11*b*). See Śsv. 2, 69; 5, 54; 13, 19; J. 28, 44; ಆರೆಪಾವು, ಎಲರ್ವಟ್ಟೆಪಾವು, ನೀರ್ವಾವು. — ಪಾವುಮೀನ್. A sort of fish (Rśv. 5, 115). — ಪಾವುವೆಡಗೆ. -ವೆಡಗೆ. A snake-basket (ವೇಳ್ಗೆ Ct. I, 45).

ಪಾವು pâvu. = ಪಾವ 1. Tbh. of ಪಾದ. A quarter (My.; Br.; Mhr. ಪಾವ). ಪಾವುಗುಂಜತೂಕ (B. 4, 194). ಪಾವುಸೇರು (My.; Mhr. ಪಾವಶೇರ).

ಪಾವುಗೆ pâvugĕ. Tbh. of ಪಾದುಕ (Śmd. 364; Čpr. 6, after 86; My.). See ಚನ್ದವಾವುಗೆ, ಜೋಗವಾವುಗೆ, ಪಡಿವಾವುಗೆ, ಮಣಿವಾವುಗೆ.

ಪಾವುಡ pâvuḍa. 1. = ಪಾವಡ 1, etc. A girl's petticoat (My.); a cloth waved like a fan in front of a procession (Rśv. 6, after 11; My.).

ಪಾವುಡ pâvuḍa. 2. = ಪಾಗುಡ, etc. Tbh. of ಪ್ರಾಭೃತ. (ಉಪಾಯನ, ಉಪಗ್ರಾಹ್ಯ, ಉಪದೆ, ಪ್ರಾಭೃತ Mr. 269).

ಪಾವುಡೆ pâvuḍĕ. = ಪಾವುಡ 1, etc. (My.).

ಪಾಶ pâśa. = ಪಾಸ, (ಪಾಸು), ಹಾಸ, (ಹಾಸು). *A tie, a cord, a rope, a fetter, a chain* (ದಾಮ, ಹಗ್ಗ Nn. 33); a noose, a snare. 2, (after hair) *abundance, quantity;* braided hair (ಹಿಣಿಲು Mr. 320). 3, expressive of admiration, as in ಕರ್ಣ-. 4, expressive of contempt, at the end of some compositions.

ಪಾಶಕ pâśaka. = ಪಾಚಿಕೆ, ಪಾಸಂಗಿ, ಹಾಸಂಗಿ. = ಪಾಶ (at the end of a compound). 2, *a die used in playing* (ಅಕ್ಷ, ದೇವನ, ಹಾಸಂಗಿ Nr.).

ಪಾಶಪಟ್ಟ pâśa-paṭṭa. A snare, a trap. ಗಜಾದಿಗಳ ಹಿಡಿಯಲೆನ್ದು, ಕಟ್ಟಿದ ಪಾಶಪಟ್ಟವಿಶೇಷಂಗಳು (ಕೂಟಯನ್ತ್ರ, ಬೋರ Nr.).

ಪಾಶಪಾಣಿ pâśa-pâṇi. Noose in hand: *Varuṇa.*

ಪಾಶವಾರ pâśavâra. A fisherman (ಕೈವರ್ತ, ಧೀವರ, etc., ಮೀನಿನ ಬಲೆಗಾರ, ಬೆಸ್ತರವ Si. 86; My.).

ಪಾಶಹರ pâśa-hara. Removing fetters (Bp. 58, 17).

ಪಾಶಿ pâśi. Having a noose: *Varuṇa.* 2, a rope (for the gallows, My.; H.). — ಪಾಶಿ ಕೊಡು. To hang (My.). — ಪಾಶಿಸಜಾ. Punishment of hanging (My.). — ಪಾಶಿ ಹಾಕು. = ಪಾಶಿ ಕೊಡು. (My.).

ಪಾಶಿತ pâśita. Tied, fettered, snared (Dhw.).

ಪಾಶೀಖೋರ pâśî-khôra. A man who ensnares: a cheat (My.). 2, a man condemned to be hanged (My.).

ಪಾಶುಪತ pâśupata. (fr. ಪಶುಪತಿ). Relating, belonging or sacred to Śiva paśupati (Bp. 46, 72; 54, 60; 58, 15); a follower of Śiva paśupati. 3, N. of a weapon (Bp. 22, 41; Bh. 3, 7 sum.; J. 23, 32). 4, *the plant Aeshynomene grandiflora* (Agati grandiflora Desv.; see ಬಕಪುಷ್ಪ).

ಪಾಶುಪತಾಸ್ತ್ರ pâśupata-astra. Śiva's trident. 2, a weapon presented by Śiva (Śsv. 2, 116. 118).

ಪಾಶುಪತಿ pâśupati. Śiva (Bp. 54, 22; 60, 40).

ಪಾಶುಪಾಲ್ಯ pâśupâlya. (fr. ಪಶುಪಾಲ). *The occupation of a grazier or keeper of cattle.*

ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ pâścâtya. (fr. ಪಶ್ಚಾತ್). Hinder; *posterior, last;* western.

ಪಾಶ್ಯೆ pâśyĕ. = ಪಾಸಿ, ಪಾಸೆ. A number or multitude of nooses or ropes, or of braided hair; *a net.*

ಪಾಷಣ್ಡ pâshaṇḍa. = ಪಾಖಣ್ಡ. Heresy. 2, heretical; a *heretic.*

ಪಾಷಣ್ಡಿ pâshaṇḍi. = ಪಾಖಣ್ಡಿ, ಪಾಸಣ್ಡಿ. A heretic. (J. 5, 69; 18, 51).

ಪಾಷಾಣ pâshâṇa. = ಪಾಸಾಣ. *A stone, a rock* (ಕಲ್ಲು Nn. 106; see ಕಲ್). 2, arsenic and other poisons (My.). ಪಾಷಾಣಭೋಗ ಸ್ಮಶಾನದ ಸ್ಥಿತಿ ಯಾರು ಬಲ್ಲರು? (Prv.). See Prv. & ಪಾಷಾಣ್ಡಿ.

Digitized by Google

ಪಾಷಾಣದಾರಣ pâshâṇa-dâraṇa. *An instrument for cutting stones, a stone-cutter's hammer or chisel.*

ಪಾಷಾಣಭೇದಿ pâshâṇa-bhêdi. The plant Plectranthus scutellarioides, used as a remedy for stone in the bladder. (R.).

ಪಾಷಾಣಸನ್ಧಿ pâshâṇa-sandhi. *A chasm in a rock.*

ಪಾಷಾಣ್ಡಿ pâshâṇḍi. = ಪಾಸಾಣ್ಡಿ. A heretic. ಪಾಷಾಣ್ಡಿಗೆ ಲೋಕವಿಲ್ಲ, ಪಾಷಾಣಕ್ಕೆ ರೋಗವಿಲ್ಲ (Prv.).

ಪಾಸ pâsa. Tbh. of ಪಾಶ (Šmd. 335). See ತೋಳ್ಪಾಸ, ಪಾದಪಾಸ.

ಪಾಸಗೆ pâsagĕ. = ಪಾಸಿಕೆ, ಪಾಸುಗೆ, ಹಾಸಿಕೆ, ಹಾಸಿಗೆ, ಹಾಸುಗೆ. That is spread: a bed. See ಕಳ್ಳಪಾಸಗೆ, ನಾಱಪಾಸಗೆ. **2,** one of the feats of wrestlers (Čpr. 5, 77).

ಪಾಸಂಗಿ pâsangi. = ಹಾಸಂಗಿ. Tbh. of ಪಾಶಕ. (Bp. 48, 11. 13).

ಪಾಸಟಿ pâsaṭi. Likeness, similitude, resemblance (ಪೋಲಿಸುವೆಡೆ, etc. Ċt. I, 88; ತೋಱು, ಒರೆ, ದೊರೆ, ಸರಿ, ತೊಣೆ, ಸರಿಸ, ಸಾಮ್ಯ II, 25; ಸಮಾನ, ಪ್ರಕಾರ, ಸಮ, etc. Mr. 427; ಪಡಿ, ಪಾಟಿ, ಪಾಂಗು, etc., ಸಾಮ್ಯ Šm. 55; Abh. P. 3, 72; Râm. 4, 2, 49; J. 6, 24).

ಪಾಸಣ್ಡಿ pâsaṇḍi. Tbh. of ಪಾಷಣ್ಡಿ (Šmd. 335 Mdb.).

ಪಾಸಲೆ pâsalĕ. Relating to the vicinity of; connected with or near unto by position in space, etc. (Mhr., H. ಪಾಸಲಾ);—along the ground (Mhr.);—distance (My.).

ಪಾಸಾಣ pâsâṇa. Tbh. of ಪಾಷಾಣ (Šmd. 335). ದಾಸಾಣದ ಹೂ ಪಾಸಾಣದ ಮೇಲೆ ಮೊಳದೀತೇ? (Prv.).

ಪಾಸಾಣ್ಡಿ pâsâṇḍi. Tbh. of ಪಾಷಾಣ್ಡಿ (Šmd. 335).

ಪಾಸಾದ pâsâda. Tbh. of ಪ್ರಾಸಾದ. (Bh. 2, 13, 16).

ಪಾಸಾಲೆ pâsâlĕ. An earthen saucer-like vessel (My.).

ಪಾಸಿ pâsi. = ಪಾಚಿ, ಪಾವಸೆ, etc. (My.).

ಪಾಸಿ pâsi. = ಪಾಸೆ. Tbh. of ಪಾಶ್ಯ. See ಎಳೆಪಾಸಿ, ನಿಡುಪಾಸಿ.

ಪಾಸಿಕೆ pâsikĕ. = ಪಾಸಗೆ, etc. (Bp. 3, 17).

ಪಾಸು pâsu. 1. (fr. ಪಡು 3; or fr. ಪಾಯ್ 1?). = ಹಾಸು 1. To spread, as a blanket, a carpet, a mat, leaves, etc., to lay (ಅಸ್ತರಣಕ್ರಿಯೆ Šmd. Dh.; T. ಪಾವು, to pass over; to lay things regularly on the ground, as bricks, planks, etc.). See Čpr. 2, 20; 5, 22; 8, after 4; 8, 92; Abh. P. 3, 116; Grj. 5, after 67; Râv. 2, 78; 5, after 120; 19, 34; 29, 49.

ಪಾಸು pâsu. 2. (Šmd. 191; Ċt. II, 59). = ಹಾಸು 2 (ಪಸೆ 1). That is spread or laid flat: a bed (ತಲ್ಪ Šmd. Dh.; ತಲ್ಪ Šm. 110); the bed called a litter (ಶ್ರೈವಕ Mr. 207). ಪಾಸಿನೊಳ್ ನಿದ್ರೆಗೆಯ್ದು (Šmd. 163). See Čpr. 8, 62; Râv. 1, after 135; ಅಡಿಗಲ್ಪಾಸು, ಅಲರ್ವಾಸು, ತಳಿರ್ವಾಸು, ಮೆಲ್ಪಾಸು, ಮೇಲ್ಮಡಿಪಾಸು, ಮೇಲ್ಪಾಸು. — ಪಾಸಱೆ. -ಅಱೆ. A flat-stone, a slab (Čpr. 8, after 4; Abh. P. 4, 17; 10, 159; Grj. after 131; Šiv. 2, 32; J. 29, 45; see ಪಳುಕುಪಾಸಱೆ, ರನ್ನಪಾಸಱೆ). — ಪಾಸುಮಣೆ. A kind of table (Bp. 12, 9). — ಪಾಸುವಲೆ. -ಬಲೆ. A kind of net (Râghô. 17, 67).

ಪಾಸು pâsu. = ಹಾಸು. (Tbh. of ಪಾಶ). A tie for the neck of dogs (Ċt. II, 59).

ಪಾಸುಗೆ pâsugĕ. = ಪಾಸಗೆ, etc. (Čpr. 8, 69).

ಪಾಸೆ pâsĕ. = ಪಾಸಿ. See ಕೊನೆಪಾಸೆ.

ಪಾಹರೆ pâharĕ. = ಪಹರೆ, etc. (My.).

ಪಾಹಿ pâhi. Guard! protect! (Bp. 61, 48; My.).

ಪಾಳ pâḷa. (= ಪಟ್ 4). An ingot or a bar of gold or silver (My.; Tĕ., T.; M. ಪಾಳ, ಪಾಳ).

ಪಾಳತಿ pâḷati. A narrow and covert watching over the doings and goings of another, spying; a tracing or searching out, as of a theft (Mhr. ಪಾಳತ; My.). — ಪಾಳತಿ ನೋಡು. To lurk, to spy (My.).

ಪಾಳತಿಗಾಱ pâḷati-gâṟa. A man set to watch the conduct of another, a watcher, a spy (My.; Mhr. ಪಾಳತ್ಯೆ).

ಪಾಳಯ pâḷaya. = ಪಾಳೆಯ, etc. (Bh. 3, 18, 42; J. 7, 12; 35, 39. 49).

ಪಾಳಾಸ pâḷâsa. Tbh. of ಪಾಲಾಶ. A post of palâśa wood (Grj. 2, after 106).

ಪಾಳಿ pâḷi. = ಪಾಲಿ 2. A raised bank (ಒಡ್ಡು Mr. 371 in two MSS.; o. rs. ಪೋಳಿ or ಪೋಳೆ in one MS., ಬಿದುಹು in one MS.). 2, = ಪಾಲಿ, a mass, a multitude; see ಪಾಳಿಸು 2. 3, a wooden bowl (Si. 241; Mhr. ಪಾಳೀಂ). 4, the raised edge of the mouth of a hand-mill (B. 5, 134; Mhr. ಪಾಳ).

ಪಾಳಿವ pâḷiva. A mode in sangîta (V. 11, 9).

ಪಾಳಿಸು pâḷisu. 1. = ಪಾಲಿಸು. (Abh. P. 3, 155; 13, 62. 63; 14, 29).

ಪಾಳಿಸು pâḷisu. 2. (fr. ಪಾಳಿ No. 2). To unite, to be united with, to associate, to be joined, etc. (ಮೇಳಿಸು Šmd. Dh.; ಸಂಯೋಗ Šmd. Dh.).

ಪಾಳೆ pâḷĕ. = ಪಾಳೆಯ, etc. (T. ಪಾಳಿ).

ಪಾಳೆಗಾಱ pâḷĕ-gâṟa. = ಪಾಳೆಯಗಾಱ, etc. (ಮನ್ನೆಯ, ಸಾವನ್ತ G.; My.).

ಪಾಳೆಯ pâḷĕya. = ಪಾಳಯ, ಪಾಳೆ, ಪಾಳೆವು, ಪಾಳೇ, ಪಾಳ್ಯ, ಪಾಳ್ಯೆ, ಪಾಳ್ಯೆ. (Connected with ಪಾಲಿ, or with ಪಾಲ್ಯ, or ಪಾಡಿ). An encampment, a camp; a settlement, a hamlet (My.; T. ಪಾಳೈಯ, M. ಪಾಳಯ). ಅರಸು ಬಿಡುವ ಪಾಳೆಯ (ನಿವೇಶ, ಶಿಬಿರ, ಕಣ್ಣ); ಪಾಳೆಯದ ಕಾಪು (ಸಜ್ಜನ, ಉಪರಕ್ಷಣ Nr.). ದಣ್ಡು ಬಿಡಿರುವ ಪಾಳೆಯ (ನಿವೇಶ, etc. Si. 268). See Bh. 1, 16, 15; 2, 4, 7; 6, 2, 1; Č. Bp. 42, 13. 15; 47, 12. 47; J. 2, 65; 16, 1; 17, 11. — ಪಾಳೆಯಪಟ್ಟು. A district in the hold of a Poligar (My.). — ಪಾಳೆಯಂಗೆಯ್. -ಂ-. To encamp (Râv. 6, after 24).

ಪಾಳೆಯಗಾಱ pâḷĕya-gâṟa. = ಪಾಳೆಗಾಱ, ಪಾಳೇಗಾಱ, ಪಾಳ್ಯಗಾಱ, ಪಾಳ್ಯೆಗಾಱ, ಪಾಳ್ಯೆಗಾಱ. A Poligar, a feudal chieftain; occasionally: a revolted ryot setting himself up as a petty chieftain (My.; T. ಪಾಳೈಯಕ್ಕಾರ, M. ಪಾಳಯಕ್ಕಾರ; Mhr. ಪಾಳೇಗಾರ).

ಪಾಳೆವು pâḷĕvu. = ಪಾಳೆಯ, etc. (Tĕ. ಪಾಲೆಮು; My.).

ಪಾಳೇ pâḷê. = ಪಾಳೆಯ, etc.

ಪಾಳೇಗಾಱ pâḷê-gâṟa. = ಪಾಳೆಯಗಾಱ. (My.; B. 4, 80).

ಪಾಳ್ಯ pâḷya. = ಪಾಳೆಯ, etc. (My.). ಸೂಳೆಯರ ಪಾಳ್ಯ (ವೇಶ, ವೇಶ್ಯಾಜನಸಮಾಶ್ರಯ, ಸೂಳೆಗೇರಿ Si. 106); ಗೊಲ್ಲರಿರುವ ಪಾಳ್ಯ (ಘೋಷ, ಅಭೀರಪಲ್ಲಿ, ಗೊಲ್ಲರ ಪಳ್ಳಿ 113); ಬೇಡರ ಪಾಳ್ಯ (ಪಕ್ಕಣ, ಶಬರಾಲಯ, ಬೇಟೆಗಾಱರಿರುವ ಹಳ್ಳಿ 114). ನಾಯಿ ಬೊಗಳೆ, ಪಾಳ್ಯಕ್ಕೆ ಕೇಡು ತನ್ನು (Prv.). See Prv. s. ಪ್ರಳಯ.

ಪಾಳ್ಯಗಾಱ pâḷya-gâṟa. = ಪಾಳೆಯಗಾಱ, etc. (My.).

ಪಾಳ್ಯೆ pâḷyĕ. = ಪಾಳೆಯ, etc.

ಪಾಳ್ಯೆಗಾಱ pâḷyĕ-gâṟa. = ಪಾಳೆಯಗಾಱ, etc. (ಸಾಮನ್ತ, ನಾಡೊಡೆಯ G.).

Digitized by Google

ಪಾಳ್ಳೆ pâḷḷĕ. = ಪಾಳೆಯ, etc.

ಪಾಳ್ಳೆಗಾಱ pâḷḷĕ-gâṟa. = ಪಾಳೆಯಗಾಱ, etc. (My.; ಮಣ್ಡಲೇಶ್ವರ, ಮಣ್ಡಳಿಕಅರಸು G.).

ಪಾೞ್ pâḻ. = (ಪಾೞು 1), ಹಾೞ್, ಹಾೞು. Ruin, desolation; a waste (ಶೂನ್ಯಸ್ಥಲ Šmd. I; ಇರಣ, ಶೂನ್ಯ Si. 421; T., M.; Tĕ. ಪಾಡು). See Šmd. 256 s. ಬೆಳಸು 2. — ಪಾೞಟವಿ. -ಅಟವಿ. A desolate jungle (J. 29, 24). — ಪಾೞ್ಗೀಡ್. -ಎಡ್. To begin to be destroyed (Rsv. 12, 13). — ಪಾೞ್ಗಬ್ಬ. -ಕಬ್ಬ. A useless, good-for-nothing poetry. See s. ದುರದೃಷ್ಟ. — ಪಾೞ್ಗೆಯ್. To ruin (Bp. 11, 6; V. 8, 8). — ಪಾೞ್ದೇಗುಲ. A temple in ruins (Bp. 32, 52; 50, 54). — ಪಾೞ್ಮನೆ. (Šmd. 82). A house in ruins (Čpr. 8, 60). — ಪಾೞ್ಪೊಲ. -ಪೊಲ. A waste field (Rsv. 11, 68).

ಪಾೞಿ pâḻi. (Another form of K. ಪಾೞಿ 1, or Tbh. of ಪಾೞಿ 1 or of ಪಾಲಿ). A row, a line; regularity; regular or proper order or way; order, method, rule (ಕ್ರಮ Šmd. I, Čt. I, 17, Bhn. 6; ತಱುವಾಯ, ಕ್ರಮ Šs.; ಪಂಕ್ತಿ Šmd. II; ಶೇಡಿ, ಪದ್ಧತಿ Kk. 90, Šm. 53; ನಿಜಮಾರ್ಗ Čt. I, 77). See Čh. v. 347; Abh. P. 4, 11; 9, 178; 14, 29. 87; Rsv. 2, 59; 6, 23; 6, after 24; ಲಘು-. — ಪಾೞಿವಡೆ. -ಪಡೆ. To be in rows or properly arranged (Rsv. 6, after 11).

ಪಾೞಿಕಾಱ pâḻi-kâṟa. (Šmd. 235, o. r. ಪಾೞಕಾಱ). An arranger.

ಪಾೞ್ತನ pâḻtana. = ಹಾೞುತನ. A ruined state (Čpr. 8, 81).

ಪಿ pi. An affix to form nouns, *e. g.* ಕಳ್ಪಿ (Šmd. 248), ಸೋಪ್ಪಿ.

ಪಿಕ pika. *The cuckoo, Cuculus indicus* (ಕೋಗಿಲೆ Mr. 169).

ಪಿಕಲಕ್ಕಿ (pikal-akki). The common Madras bulbul, Pycnonotus haemorhous (Bd.). See ಪಿಕ್ಕುಳಿಕೆ.

ಪಿಕಲಾರಿ pikalâri. = ಪಿಕಲಕ್ಕಿ. (Bd.).

ಪಿಕಾಸಿ pikâsi. A "pickaxe" (My.; Si. 399; Mhr. ಪಿಕಾವ).

ಪಿಕ್ಕಾ pikkâ. Faint, pale; weak, vapid; faded in look, pallid; of no vigour, poor (My.; Mhr., H. ಫಿಕ್ಕಾ).

ಪಿಕ್ಕು pikku. = (ಪಿಂಜು 1), ಹಿಕ್ಕು. To separate, to disunite, to disentangle, to comb (ಎವರಣ Šmd. Dh.; Rsv. 11, 115; T., M. ಪಿರಿ). See ತಲೆವಿಕ್ಕು, ಮುಡಿವಿಕ್ಕು. — ಪಿಕ್ಕು ಪಿಕ್ಕು. rep. (Abh. P. 3, 88).

ಪಿಕ್ಕುಳಿಕ pikkuḷika. = ಪಿಕ್ಕುಳಿಕೆ, q. v. (Râm. 3, 3, 18).

ಪಿಕ್ಕುಳಿಕೆ pikkuḷikĕ. N. of a bird (ರಕ್ತಚ್ಛದ Mr. 175, o. r. ಪಿಕ್ಕುಳಿಕ; Tĕ. ಪಿಕಿಲಿ, ಪಿಗಿಲಿ, the hill bulbul; see ಪಿಕಲಕ್ಕಿ).

ಪಿಕ್ಕೆ pikkĕ. = ಪಿಟ್ಕೆ, etc. (My.).

ಪಿಂ piṅ. (Šmd. 198). = ಪಿನ್, ಪಿಮ್, (ಪಿಱ), (ಪೂಱ), (ಪೆಡೆ), (ಪೆಱ, etc.), ಹಿಂ (ಹಿಜ್), etc. The state of being behind, back or after. — ಪಿಂಗಡೆ. -ಕಡೆ. The backside; backwards (ಪೆಡ, ಪೆಱಗು, ಪಿನ್ತಿಲ್ Kk. 46; Šm. 60; Bp. 4, 12; Šsv. 4, after 17). — ಪಿಂಗಾಲ್. -ಕಾಲ್. (Šmd. 199). The hind-leg (Râghč. 17, 73; Rsv. 6, after 11, twice).

ಪಿಂಗ piṅga. *Reddish-brown, tawny.* 2, the bird ಬೆಳವ (Mr. 177).

ಪಿಂಗಚಕ್ಷುಸ piṅga-čakshus. A crab (Sk.). 2, Duryôdhana (Šsv. 3, 29).

ಪಿಂಗಲ piṅgala. (= ಪಿಂಜರ). *Reddish-brown, tawny.* 2, *an attendant of the sun.* 3, N. of a fabulous being in the form of a nâga: the author of the čhandas or prosody (Čh.). 4, a small kind of owl. 5, the fifty-first year of the cycle of sixty.

ಪಿಂಗಲಾಕ್ಷಿ piṅgala-akshi. A tawny eye (Šsv. 3, 53).

ಪಿಂಗಲಾಹಿ piṅgala-ahi. = ಪಿಂಗಲ No. 3. (Čh. v. 202).

ಪಿಂಗಲಿ piṅgali. (= ಪಿಂಗಲೆ). N. of a bird, a kind of owl (ಗೂಗೆ Mr. 170; ಶಕುನ್ತ, ಭಾಸ, ಹಾಲುವಕ್ಕಿ 174; ಶಕುನ್ತ, ಭಾಸ Hlâ.; ಸಕುನವಕ್ಕಿ Čt. I, 73).

ಪಿಂಗಲೆ piṅgalĕ. A kind of owl (Sk.; Mhr. ಪಿಂಗಳಾ, a little spotted owl). 2, *the female elephant of the south quarter.* 3, a particular vessel or artery, said to be the path of the fifteen vital airs (Mr. 52).

ಪಿಂಗಾಕ್ಷ piṅga-aksha. The francoline partridge (ಕವುಜು Mr. 175, o. r. ಕಣಜು).

ಪಿಂಗಾಣಿ piṅgâṇi. Crockery: procelain, China ware, dishes, plates, etc. (My.; Tĕ.; M. ಪಿಙ್ಞಾಣಿ, Pers. finjân; T. ಪಿಙ್ಗಾನ್).

ಪಿಂಗಿಸು piṅgisu. = ಹಿಂಗಿಸು. To cause to go back, to remove, etc. (Čpr. 2, 43; 8, 68; Abh. P. 14, 33; 16, 56). ನಾಣಂ ಪಿಂಗಿಸಿ, ಮುಗ್ಧೆಗೆ ಜಾಣಂ ಕೆಯ್ಕೊಳಿಸುವನ್ತೆ (Šmd. 84).

ಪಿಂಗು piṅgu. = (ಪಿಂಚು), ಹಿಂಗು 1. To go back, to retreat, to go away; to be removed from; to keep at a distance; to fail, to be lacking (ಅಪಸರಣ Šmd. Dh.; ಉಡಿ 78; ತೊಲಗು 17. 118 Cm.). ಮದವೆ ಪಿಂಗದಂ (ಎದ್ದುತ್ತಂ Šmd. I). See Čpr. 2, 42; 4, 2. 17. 19; 6, 25; Grj. 10, after 45; Rsv. 9, 4; 5, 21; 13 after 65 & 71; J. 6, 13; 19, 6; Šm. 17; ಪೆಱ-.

ಪಿಚ್ piĉ. A sound in imitation of spitting (S. Mhr.). 2, a sound to express emptiness. — ಪಿಚ್ ಪಿಚ್. rep. (S. Mhr.). — ಪಿಚ್ಚೆನ್ನು. -ಎನ್ನು. To appear quite empty (My.).

ಪಿಚಕಾರಿ pičakâri. A syringe (My.; Mhr., H. ಪಿಚಕಾರೀ; cf. ಪೀಚು).

ಪಿಚಣ್ಡ pičaṇḍa. *The belly.*

ಪಿಚಣ್ಡಿ pičaṇḍi. 1. The thigh (ಊರು, ಪೆರ್ದೊಡೆ Mr. 331).

ಪಿಚಣ್ಡಿ pičaṇḍi. 2. = ಪಿಚಾಡಿ. — ಪಿಚಣ್ಡಿ ಬಿಗಿ. To pinion, to tie the hands from behind (My.).

ಪಿಚಣ್ಡಿಲ pičaṇḍila. *Gorbellied, corpulent.*

ಪಿಚವ್ಯ pičavya. *The cotton plant* (ಕಾರ್ಪಾಸ, ಬಾದರ, ಹತ್ತಿ Mr. 128).

ಪಿಚಾಚಿ pičâči. Tbh. of ಪಿಶಾಚ. (My.).

ಪಿಚಾಡಿ pičâḍi. The hinder parts; the hinder legs of a horse: the heel-ropes (My.; Br.; Mhr., H. ಪಿಛಾಡೀ).

ಪಿಚಿ piči. = ಪಚ, etc. (My.).

ಪಿಚಿಣ್ಡ pičiṇḍa. *The belly.*

ಪಿಚಿಣ್ಡಿಲ pičiṇḍila. *Gorbellied.*

ಪಿಚು piču. *The cotton plant; cotton* (ತೂಲಕ, ಅರಳೆ Mr. 128). 2, the plant Vanqueria spinosa. See Nr. s. ಅಲಂಗಿ.

ಪಿಚುತೂಲ piču-tûla. *Cotton.*

ಪಿಚುಮನ್ದ piču-manda. *The neem or nimb tree, Azadirachta indica* A. Juss.

ಪಿಚುಮರ್ದ piču-marda. *The neem tree.*

Digitized by Google

ಪಿಚುಲ piċula. Cotton (ಹತ್ತಿ Nn. 107). 2, *the tamarisk, Tamarix indica.* 3, the plant Barringtonia acutangula.

ಪಿಚ್ಚ piċċa. (Tbh. of ಪಿಶಿತ? or *cf.* ಪಿಟಿ?). See ಪಿಚ್ಚವಣಿಗ.

ಪಿಚ್ಚಟ piċċaṭa. Pressed flat; a substance pressed flat, a cake. 2, an inflammation of the eyes. 3, *tin.*

ಪಿಚ್ಚವಣಿಗ piċċa-vaṇiga. A râkshasa, and the guardian of the south-eastern quarter (ಮೂಡಿಸಡೆಯ, ಕೊನ್ನಗೆಯ್ಯ, ನಿರುತಿ Šm. 12. 13; ಮೂಡಿಸಡೆಯ, ನಿರುತಿ Kk. 15).

ಪಿಚ್ಚು piċċu. = ಪಿಸರು, etc. Slimy impurities of the eye, rheum (S. Mhr.; Tĕ. ಪುಸಿ; T. ಪೀಳೈ, ಪಿಳಿಚ್ಚೈ; M. ಪೀಳ). See ಕಣ್ಣು-.

ಪಿಚ್ಚೆ piċċĕ. Shortness or deficiency in measure or weight (My.; Tĕ.; M. ಪೀಚ್ಚ, what is small, dwarfish, immature; *cf.* ಪೀಚು 2). ಆ ಸೇರು ಪಿಚ್ಚೆಯಾಗಿದೆ (My.). — ಪಿಚ್ಚೆಮೊಳ. A deficient cubit (My.). — ಪಿಚ್ಚೆಸೇರು. A lesser or deficient sêru (My.; Tĕ.).

ಪಿಚ್ಛ piċċha. = ಪಿಂಛ. *The tail of a peacock;* the feathers of an arrow or of a peacock's tail. 2, *a wing.*

ಪಿಚ್ಛಂಡ piċċhanda. = ಪಿಚ್ಛನ. (Si. 109; My. Amara).

ಪಿಚ್ಛಿಲ piċċhila. *Slimy, lubricous, slippery, smeary.* 2, a muddy place (ಪಿಚಿಪಿಲ, ಕೆಸರುಳ್ಳ ಎಡೆ Hlâ.); muddy water (ಕೆಸರ ನೀರ್ Mr. 418).

ಪಿಚ್ಛಿಲೆ piċċhilĕ. *The silk-cotton tree, Bombax heptaphyllum* Roxb. 2, *the tree Dalbergia sissoo* Roxb.

ಪಿಚ್ಛೆ piċċhĕ. *Slime or scum of boiled rice, etc.* 2, *the gum of the silk-cotton tree* (ಬೂರುಗೆಬಂಕೆ, ಎಲವದ ಮೇಣ Si. 133). 3, the saliva of a snake.

ಪಿಂಚು pinċu. = (ಪಿಂಗು), ಹಿಂಚು. To be behind, to be or come afterwards or later, to be or come too late (ಪಶ್ಚಾದರ್ಥ Šmd. Dh.).

ಪಿಂಚೆ pinċĕ. (Tbh. of ವೀಚಿ). A wave (ವೀಚಿ Čt. I, 18).

ಪಿಂಛ pinċha. = ಪಿಚ್ಛ No. 1. (My.; Tĕ.). See ತಿಪಿ-.

ಪಿಂಜ pinja. Confused, confounded, disturbed in mind, bewildered. 2, injured, killed; killing, injury. 3, *the moon* (*cf.* ಪಟ್). 4, power, might.

ಪಿಂಜರ pinjara. (= ಪಿಂಗಲ). *Reddish-yellow, tawny.* 2, gold. 3, *yellow orpiment.* 4, a cage (Sk.; ಪಂಜರ G.). 5, a skeleton. 6, a horse. 7, N. of a bird (Râm. 3, 3, 18).

ಪಿಂಜರಿ pinjari. (Tbh. of ಪಿಂಜರ ?). = ಹಿಂಜರಿ. Silver (ಬೆಳ್ಳಿ Kk. 47; Šm. 68; see ಪಟ್). — ಪಿಂಜರಿವೆಟ್ಟು. -ಬೆಟ್ಟು. The silver-mountain (ಬೆಳ್ಳಿಬೆಟ್ಟು, ರಜತಾದ್ರಿ Šm. 10).

ಪಿಂಜರಿತ pinjarita. Coloured reddish-yellow (Abh. P. 12, after 2).

ಪಿಂಜಲ pinjala. *Extremely confused or perplexed, overcome with terror or grief.*

ಪಿಂಜಾರ pinjâra. A carder or comber of cotton (C.; B. 5, 122; Mhr., H. ಪಿಂಜಾರೀ; Br. ಪಿಂಜರಿ, ಪಿಂಜಾರಿ).

ಪಿಂಜಾವಳಿ pinjâvaḷi. A sort of cloth or garment (Bp. 11, 24).

ಪಿಂಜಿ pinji. (= ಉಂಜ, ಹುಂಜ). A quantity or skein of cotton yarn (My.). ನೂಲ ಪಿಂಜ (ಕಳ್ Šm. 112; Sk. ಪಿಂಜಣ).

ಪಿಂಜು pinju. 1. = (ಪಿಶ್ಯು), ಹಿಂಜು, (ಹೀಚು 2). To divide (ಪಸುಗೆ Šm. 87). **2,** to separate; to card cotton (ಪೃಥಕ್ಕರಣ Šmd. Dh.; ಕಾರ್ಪಾಸವಿವರಣ Šm. 87; Tĕ.; M. ಪೀಂಜ್ಞು; T. ಪನ್ನು, ಪಿಯ್; Tĕ. ಪಿಗುಲು, to be burst; M. ಪಿಡರು, ಪಿಡಲು, to burst, to split; Mhr., H. ಪಿಂಜಣೇಂ, to card or comb, as cotton; to split, as bamboos; to tear lengthwise, as cloth). **3,** to go asunder, to be rent, as cloth (My. as ಹಿಂಜು).

ಪಿಂಜು pinju. 2. = ಈಚು 2, ಹೀಚು. A fruit newly come forth from blossom (My.; T., M.; Tĕ. ಪಿನ್ದಿಯು, ಪಿನ್ದ; Tĕ. ಪಿನ, ಪಿನ್ನ, little, small, young, *cf.* ಪಿಳ್ಳೆ).

ಪಿಂಜೂಷ pinjûsha. The wax of the ear. (R.).

ಪಿಂಜೆ pinjĕ. Injuring; injury. 2, turmeric. 3, cotton. 4, a switch.

ಪಿಟ್ piṭ. A sound produced when easing nature. — ಪಿಟ್ ಪಿಟ್. rep. (C.).

ಪಿಟ piṭa. (= ಪೆಟ್ಟಿ). *A basket, a box; a basket for holding grain.* 2, a house, a hovel. 3, a roof.

ಪಿಟಕ piṭaka. The tailor bird, Orthotonues longicauda (Sylvia sutoria, Bd.).

ಪಿಟಕ piṭaka. = ಪೆಟ್ಟಿಗೆ, (ಎಡಕ). *A basket, a box.* 2, *a boil, a blister, an ulcer* (ಸ್ಫೋಟಕ, ಮುಳ್ಳುಬೊಕ್ಕೆ Mr. 384, one MS. ಮುಗುಳು-, another one ಹುಗುಳು-).

ಪಿಟಿ piṭi. A sound in imitation of indistinct, mumbling speech (used also in muttering mantras). — ಪಿಟಿ ಪಿಟಿ. The repeated sound of piṭi. — ಪಿಟಿ ಪಿಟಿಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To utter with the sound of piṭi piṭi (My.).

ಪಿಟೀಲು piṭîlu. A "fiddle" (My.).

ಪಿಟ್ಟು piṭṭu. A formation from ಪಿಡುಗು. — ಪಿಟ್ಟು ಪಿಡುಗನೆ ಸಾಯು. ಪಿಟ್ಟು ಪಿಡುಗಾಗಿ ಸಾಯು. To die as suddenly as if struck by a thunderbolt, to die quite unexpectedly (My.).

ಪಿಟ್ಟು piṭṭu. = ಪಿಟ್ಟೆ, ಹಿಟ್ಟು. Tbh. of ಪಿಷ್ಟ (Šmd. 370; My.; Tĕ., T., M.; Mhr. ಪಿಠೀ). — ಪಿಟ್ಟವ್ವೆ. -ಅವ್ವೆ. N. (Bp. 15, 24; 24, 73; 26, 54; 38, 56; see ಕಪಾಲಿ-).

ಪಿಟ್ಟೆ piṭṭĕ. = ಪಿಟ್ಟು. (My.).

ಪಿಠರ piṭhara. *A pot* (ಚರು, ಕುಮ್ಭ, ಕುಣ್ಡ, ಉಖೆ, etc., ಮಡಕೆ Mr. 209). 2, *the root of Cyperus rotundus.* 3, a churning stick.

ಪಿಡಗ piḍaga. = ಪಿಡಗು, ಪಿಡುಗು. Trouble, affliction, disease (B. 5, 181. 203; Mhr. ಪಿಡಣೇಂ, to be in trouble or pain).

ಪಿಡಗು piḍagu. = ಪಿಡಗ, etc. (B. 5, 210; My.).

ಪಿಡಿ piḍi. 1. = ಹಿಡಿ 1. To seize, to lay hold of, to catch, to take, to grasp; to deduct from wages; to hold (ಗ್ರಹಣ Šmd. Dh.; Šm. 92; T., M.); to apply to the mouth for blowing, as a trumpet, etc.;—to occupy as a place of refuge;—to begin, as rain, etc. (My. as ಹಿಡಿ);—to be required, as time, people, etc. for anything (My. as ಹಿಡಿ);—to comprise, to inclose, to be able to receive, as a sack, a cart (My. as ಹಿಡಿ);—to be so spacious as to let (a thing) pass through, as a window or door (My. as ಹಿಡಿ). ಮದಗಜಮೆರಡಱ ಬಾಲದ ಮೊದಲಂ

Digitized by Google

ಪಿಡಿದು (Śmd. 91). ಪಿಡಿವಂ (260). ಪಿಡಿವ ಕಹಳೆ (201). See Čpr. 4, 47; 5, after 39; 5, 63; 7, after 81; 7, 87; Bp. 8, 43; 46, 59; 57, 56; Rśv. 5, 44. 120; 6, after 10 & after 11 (twice); 10, 7; J. 2, 41; 3, 32; 4, 23; 30, 48; ಇತ್ತರಮ್ಬಿಡಿ, ಕಪ್ಪಮ್ಬಿಡಿ, ಕಾಲ್ಬಿಡಿ, ಕೆಯ್ದುವಿಡಿ, ಕೆಯ್ವಿಡಿ, ಕೊಡೆವಿಡಿ, ಕ್ರಮವಿಡಿ, ತಡಿವಿಡಿ, ದೀವಿಗೆವಿಡಿ, ಪಜ್ಜೆ-, ಪಂಜು-, ಪಸುರ್ವಿಡಿ, ಬಟ್ಟೆ-, ಬನ್ದಿ-, ಬದ-, ಬಿಲ್-, ಸಾಲ್-, ಸೆರ-; Mr. s. ತ್ರಾಣ. — ಪಿಡಿದಾಡು. -ಆಡು. To lay hold of and speak, to hold fast by deed and word (Bp. 3, 79).

ಪಿಡಿ piḍi. 2. = ಪಿಡಿದು, ಹಿಡ, ಹಿಡಿ 2, ಹಿಡು. P. p. of ಪಿಡಿ 1, in ಪಿಡಿ ಪಿಡಿದು (Bp. 61, 25). — ಪಿಡಿ ತರ್. (= ಪಿಡಿದು ಕೊಣ್ಡು ಬರ್). To seize or take and bring (Bp. 28, 38). — ಪಿಡಿ ತರಿಸು. To cause to seize, etc. and bring (Bp. 11, 17; 50, 42. 51). — ಪಿಡಿ ಪಡೆ. = ಪಿಡಿ ಪೆಱು. (Abh. P. 10, 220). — ಪಿಡಿ ಪೆಱು. To get (Abh. P. 11, 133; 14, 78).

ಪಿಡಿ piḍi. 3. = ಹಿಡಿ 3. A seizing, hold, etc. 2, grasping, closing the hand, clenching the fist; a grasp, a handful (ಮುಷ್ಟಿಗ್ರಾಹ್ಯ Čt. II, 14). 3, the closed or clenched hand, the fist. 4, a handle; a hilt. ಅಡಾಯುಧಗಳ ಪಿಡಿ (ಛುರು Mr. 298). ಕತ್ತಿಯ ಪಿಡಿ (ತ್ಸರು, etc. Si. 289). 5, a broom (My. as ಹಿಡಿ). See ಒಪ್-, ಒ-, ಒಡೆವಿಡಿ, ಕೆಯ್ವಿಡಿ, ಪರಿವಿಡಿ; Čpr. 7, 87; J. 6, 21. ಪಿಡಿಯೊಳ್ ತುಮ್ಬಿರೆ ಪಂಕ ಮೇಲೆ ತೋರೆಯುಲ್ ತಾಂ ತು ದ್ಧನೇ? (Śā. 164). — ಪಿಡಿ ಕೆಯ್ಯು. To cause to make a grasp or fist; to close the fist; to grasp or hold tightly. ಬೆಮ ಗರಳನೂದಿ, ಸುಣ್ಣೊ ಡೆಗಳಂ ಪಿಡಿ ಕೆಯ್ಸಿ (Śmd. 52). — ಪಿಡಿಗುದುರೆ. -ಕುದುರೆ. A horse that is led (Rśv. 10, 13). — ಪಿಡಿ ಪಡು. To be seized (Abh. P. 4, 115). — ಪಿಡಿವಡೆ. -ಪಡೆ. To be grasped, attacked, or harassed. ಜಗೆಯ ಕೆಯ್ಯಲ್ಲಿ ಪಿಡಿವಡೆ ದವನು (ಪುರಸ್ಕೃತ Nr.).

ಪಿಡಿ piḍi. 4. = ಹಿಡಿ 4. A female elephant (ಕರಿಣಿ Śmd. Dh., Śm. 92, Čt. II, 14; ಕರಿ Čt. I, 30; ಹಸ್ತಿನಿ I, 102; ಕರಿಣಿ, etc., ವೇಶ್ಯಾನ Mr. 153; T., M.; T., M. also: the female of camels, pigs; M. ಪಿಡ, the female of birds; the female of deer; T. also ಪಿಣ್ಣೆ; Sk. ಪಿಲ್ಲಕಾ; see s. ಪೆಣ್). See ತಾಯ್ವಿಡಿ; Čpr. 5, 63; 7, after 81; Abh. P. 7, after 105; Rśv. 10, 13. — ಪಿಡಿಯಾನೆ. -ಆನೆ. = ಪಿಡಿ. (ಧೇನುಕೆ Hlā.). ಎಳೆ ಯ ಪಿಡಿಯಾನೆ (ಧೇನುಕೆ Mr. 471). — ಪಿಡಿಸವತಿ. A female elephant (ಪೆಣ್ಣಾ Bhn. 58, o. rs. -ಸವಡಿ, ಸವದಿ).

ಪಿಡಿತೆ piḍitĕ. Seizure, etc. See ಕೆಯ್ವಿಡಿತೆ.

ಪಿಡಿಪು piḍipu. The state of seizing or of being seized. — ಪಿಡಿಪೀ. -ಈ. To deliver into (one's) power, to make over (Abh. P. 11, 134).

ಪಿಡಿಯಿಸು piḍiyisu. = ಹಿಡಿಯಿಸು. To cause to seize, etc. (Bp. 27, 65). 2, to castrate.

ಪಿಡಿಸು piḍisu. = ಹಿಡಿಸು. To cause to seize, etc. (Bp. 26, 25; Č. Bp. 47, 12).

ಪಿಡಿಹ piḍiha. Seizing, etc. See ಬನ್ದಿವಿಡಿಹ.

ಪಿಡುಗು piḍugu. (= ಪಿಟ್ಟು). A thunderbolt (My.; Tĕ.; M. ಪಿಣರ್; T. ಇಡಿ, ಇಗಳಿ, ಏದು, ವೆಡಿ, see ಪೆಟಲ್; M. ಪಿಣರ್, ತಿಣರ್, ಟಿಣರ್, also: grossness, what is thick, stiff; to grow thick, coagulate, become thick, swell; cf. ಪಿಣಿಲ್ 2, etc.). — ಪಿಡುಗ. -ಅ 3. A man like a thunderbolt: a dauntless, bold man (My.).

ಪಿಡುಗು piḍugu. = ಪಿಡಗ, etc. (B. 5, 203. 205. 206; My.).

ಪಿಣ piṇa. = ಪಣ, ಪೊಣ, ಪೊನ್. Metal. See ಕಬ್ಬಿಣ, and cf. Sk. ಪಿಣ್ಡ No. 8.

ಪಿಣಿಲ್ piṇil. 1. = ಹಿಣಿಲ್ 2, etc. A braid of hair (Abh. P. 13, 79; see ಕರುಳ್ವಿಣಿಲ್; cf. ಪೆಣೆ).

ಪಿಣಿಲ್ piṇil. 2. = ಹಿಣಿಲ್ 1, etc. A hump (Čpr. 5, 59; see M. s. ಪಿಡುಗು).

ಪಿಣ್ಡ piṇḍa. = ಪಿಣ್ಡು, ಹಿಣ್ಡು. *A lump, a clod, a round mass, a ball, a globe.* 2, *a heap, a quantity, a collection, a cluster.* 3, a bite, a morsel, a mouthful. 4, a cake or ball of meal offered to the Manes; *a ball or lump of meat or rice mixed up with milk, curds, flowers, etc. and offered to the Manes;* food (Sk., My.; Tĕ.). 5, the embryo or fetus. 6, *the body.* 7, *myrrh, incense.* 8, *iron.* ಪಿಣ್ಡಕ್ಕೆ ಬಗೆಯಿಲ್ಲದವ ದಣ್ಡವೇನು ಕೊಟ್ಟಾನು? — ಪಿಣ್ಡ ಹಾಕಿದರೂ ಬಣ್ಡನೆ ನಿಸಿ ಕೊಳ್ಳೋದು ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ (Prvs.).

ಪಿಣ್ಡಕ piṇḍaka. *Incense, myrrh.*

ಪಿಣ್ಡಖರ್ಜೂರ piṇḍa-kharjūra. = ಪಿಣ್ಡಿ-, ಪೆಣ್ಡಿ-, q. v. (Sk.).

ಪಿಣ್ಡಜ piṇḍa-ja. Embryo-born: men and beasts. (My.).

ಪಿಣ್ಡಪ್ರದಾನ piṇḍa-pradāna. The offering of piṇḍas, as oblation of them; supplying with food (My.). ತಿಲೋದಕ ಪಿಣ್ಡಪ್ರದಾನಗಳು (ನಿವಾಪ Si. 243). ಪಿಣ್ಡಪ್ರದಾನ ಮಾಡಿದರೂ ರಣ್ಡೆಯರಿಗೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲ (Prv.).

ಪಿಣ್ಡಾಣ್ಡ piṇḍa-aṇḍa. The egg of the embryo or of the body, being considered, in its construction and arrangement, to be identical with the brahmāṇḍa (My.; Dp. 30, 3).

ಪಿಣ್ಡಿ piṇḍi. = ಪುಣ್ಡಿ No. 1. — ಪಿಣ್ಡಿಸೊಪ್ಪು. Deckanee hemp, Hibiscus cannabinus Lin. (St. & Pl.; T. ಪುಳಿಚ್ಚ-ಕೀರೈ).

ಪಿಣ್ಡಿ piṇḍi. 1. = (ಪಿಣ್ಡು), ಪೆಣ್ಟೆ, ಪೆಣ್ಡೆ 2. A bundle, a pack, a mass (My.; Tĕ. ಪೆಣ್ಡೆ; Mhr. ಪೇಣ್ಡ, ಪೇಣ್ಢೀ). — ಪಿಣ್ಡಿಖರ್ಜೂರ. = ಪಿಣ್ಡಖರ್ಜೂರ, etc. (My.).

ಪಿಣ್ಡಿ piṇḍi. 2. (= ಪೆಣ್ಡೆ 1). Possessing a body; (possessing the body of or being related to).

ಪಿಣ್ಡಿಕ piṇḍika. (= ಪಿಣ್ಡಿಕೆ). A globular swelling or protuberance, etc. (Sk.; see Mr. s. ಪಾಣ್ಡು No. 2).

ಪಿಣ್ಡಿಕೆ piṇḍikĕ. = ಪಿಣ್ಡಿಗೆ. *A globular swelling or protuberance, a fleshy swelling in the shoulders, arms, legs, etc.* 2, *the nave of a wheel* (ನಾಭಿ, ಕೊಟಿದುಮ್ಬು Mr. 285). 3, the calf of the leg. 4, a stool or seat of various shapes. 5, a base or pedestal. 6, the instep.

ಪಿಣ್ಡಿಗೆ piṇḍigĕ. Tbh. of ಪಿಣ್ಡಿಕೆ (Śmd. 338). See ರಾಜಪಿಣ್ಡಿಗೆ.

ಪಿಣ್ಡಿತ piṇḍita. Made into a lump or ball; heaped together, etc. See ಸಮ್-.

ಪಿಣ್ಡಿಪಾಲ piṇḍipāla. = ಪಿಣ್ಡಿವಾಳ, etc. (Sk.).

ಪಿಣ್ಡಿವಾಳ piṇḍivāḷa. Tbh. of ಭಿಣ್ಡಿವಾಲ (Śmd. 369; ಭಿಣ್ಡಿಪಾಲಿ, ಸೃಗ Hlā.; see s. ಮುಸುಣ್ಡಿ).

ಪಿಣ್ಡಿಶೂರ piṇḍi-śūra. = ಪಿಣ್ಡೀಶೂರ. (ಚೇಟ್ ಗೃಹದೊಳ್ ಗರ್ಜನಂ Mr. 236).

ಪಿಣ್ಡೀತಕ piṇḍītaka. *The tree Vangueria spinosa Roxb.* See ಬೋಣಗಾರೆ.

ಪಿಣ್ಡೀಶೂರ piṇḍī-śūra. = ಪಿಣ್ಡಿಶೂರ. A cake-hero: *a cowardly boaster, a poltroon.*

ಪಿಣ್ಡು piṇḍu. = ಹಿಣ್ಡು, q. v. To squeeze, etc. (Abh. P. 1, 94; Tĕ. ಪಿಡುಚು, ಪಿಣ್ಚು; cf. ಪಿಡ್).

Digitized by Google

ಪಿಣ್ಡು piṇḍu. = ಹಿಣ್ಡು. Tbh. of ಪಿಣ್ಡ. A collection, a multitude, a mass; a herd, a flock, a drove, etc. (ಜಂಗುಳಿ, ನೆರವಿ, ಹೊರಳಿ, ಸಾಲ್, ಗೊಣ್ಡಣೆ, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17; Šm. 54; Čpr. 7, after 81; Grj. 10, after 79; Tĕ.). ಗಿಳಿಯ ಪಿಣ್ಡು (Šmd. 161). ಅಂಚೆಯ ಪಿಣ್ಡು (Rśv. 6, 6). See ಅಂಚೆವಿಣ್ಡು, ತುಱುವಿಣ್ಡು, ನೊರೆವಿಣ್ಡು. — ಪಿಣ್ಡಡಿ- -ಅಡಿ. A herd to be scattered (Abh. P. 3, 119). — ಪಿಣ್ಡಾನೆ. -ಆನೆ. Elephants assembled together, a herd of elephants (Rśv. 6, after 11). — ಪಿಣ್ಡುಗಂಕಣ. -ಕಂಕಣ. A number of bracelets (Abh. P. 3, 106; 12, 44. V. 4, 86; 9, 6). — ಪಿಣ್ಡುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To be amassed or accumulated (Rśv. 5, after 120).

ಪಿಣ್ಡೋತ್ಪತ್ತಿ piṇḍa-utpatti. The birth or formation of the fetus (My.).

ಪಿಣ್ಯಾಕ piṇyâka. *An oil-cake.* 2, *incense.*

ಪಿತ pita. Tbh. of ಪಿತೃ (Nom. ಪಿತಾ). (ಪ್ರಪೂರ್ವ Mr. 314). ಪಿತನಿಲ್ಲದ ಮಗನ್ನ ಸಾಕಿದವನೇ ತನ್ದೆ.— ಪಿತಾ ಮಾತಾ ಮುನಿದ ಸುತನಿಗೆ ಗತಿಯೇನು? (Prvs.). See ಕನ್ನು-, ಮದನ-; Prv. s. ಪಿತೂರಿ.

ಪಿತರ pitara. Tbh. of ಪಿತೃ (Šmd. 105; Kâvy. I, 2, 93 seq.). ಬಡವರ ಪಿತರರನ್ನ ಮುಱುಗುತ್ತಿರ್ಕುಂ (Šmd. 105).

ಪಿತರೌ pitarau. Sk. dual of ಪಿತೃ. *Mother and father, parents.*

ಪಿತಾಮಹ pitâ-maha. *A paternal grand-father* (ತಾತ, ತನ್ದೆಯ ತನ್ದೆ Nn. 22). 2, Brahmâ (ಧಾತ, ಬ್ರಹ್ಮನು 22; Bp. 54, 31). 3, a king (ಭೂನಾಥ, ಅರಸು 22). 4, a self-knowing, or soul-knowing, man (ಮನೋಜ್ಞಾನಿ, ಆತ್ಮಜ್ಞ 22).

ಪಿತುರ pitura. = ಪಿತೂರಿ. (G. 151).

ಪಿತೂರಿ pitûri. Revolt, defection, plot, perfidy (My.; Mhr., H. ಫಿತುರೀ, ಫಿತೂರ; B. 5, 54. 221). ಪಿತೂರಿ ಮಾಡಿದರೂ ತುತೂರೀ ಧ್ವನಿ ತಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಕೂಡಲಿಲ್ಲ.— ಪಿತೂರಿ ಮಾಡಿದವ ಪಿತನಿಗೆ ಬಲ್ಲನೇ? (Prvs.).

ಪಿತೃ pitṛi. = ಪಿತ, ಪಿತರ. (Sk. Nom. ಪಿತಾ). *A father.* ಪಿತೃಗಳು, fathers; forefathers, ancestors; the spirits of departed and deified ancestors, the manes or spirits of the dead. ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥರಪ್ಪ ಪಿತೃಗಳ್ (Šmd. 105).

ಪಿತೃಕರ್ಮ pitṛi-karma. Obsequial rites, oblations offered to the manes or deceased ancestors. (Si. 243).

ಪಿತೃಕಾನನ pitṛi-kânana. A grove of ancestors: *a cemetery.*

ಪಿತೃತರ್ಪಣ pitṛi-tarpaṇa. *Oblations giving satisfaction to the manes;* water out of the right hand as a daily offering to the manes (My.); the act of throwing sesamum and water out of the right hand as an offering to deceased ancestors at parvas or śrâddhas (My.).

ಪಿತೃತಿಥಿ pitṛi-tithi. The death-day of either deceased parent appointed for obsequial rites to them (My.).

ಪಿತೃತ್ವ pitṛitva. Fatherhood, paternity. 2, the state or condition of a pitṛi or deified progenitor. ಪಿತೃತ್ವವನ್ನು ಹೊನ್ದಿದವರು ತೃಪ್ತಿ ಪಡುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮಾಡಲ್ ಪಡುವ ದಾನ (ಶಿವಾವ Si. 243).

ಪಿತೃದಾನ pitṛi-dâna. *A gift in honour of deceased ancestors, an offering to the manes.*

ಪಿತೃದಿನ pitṛi-dina. = ಪಿತೃತಿಥಿ. (My.).

ಪಿತೃದೀಕ್ಷೆ pitṛi-dîkshĕ. A course of austerities (as not shaving the head, abstinence from sexual intercourse, etc.) for the first year after one's father's death (My.).

ಪಿತೃದ್ರೋಹಿ pitṛi-drôhi. A traitor to his father (My.).

ಪಿತೃಧನ pitṛi-dhana. A father's property (ಗ್ರನ್ಥ, ತನ್ದೆ ಗಳಿಸಿದ ಧನ Nn. 141). 2, patrimony.

ಪಿತೃಪಕ್ಷ pitṛi-paksha. Siding with one's father (Bh. 1, 8, 17). 2, the dark half in the bhâdrapada month peculiarly appointed for the celebration of obsequial rites to the Manes (My.).

ಪಿತೃಪತಿ pitṛi-pati. *Yama.*

ಪಿತೃಪಿತೃ pitṛi-pitṛi. *A father's father.*

ಪಿತೃಪ್ರಸು pitṛi-prasu. A father's mother. 2, mother of the Manes: *twilight.*

ಪಿತೃಪ್ರಿಯ pitṛi-priya. Yama (Mr. 49).

ಪಿತೃಮೇಧ pitṛi-mêdha. Obsequial offerings to the Manes. (My.).

ಪಿತೃಯಜ್ಞ pitṛi-yajña. = ಪಿತೃಮೇಧ. (My.).

ಪಿತೃಋಣ pitṛi-ṛiṇa. A debt to the Manes: the generation of a son (My.).

ಪಿತೃವನ pitṛi-vana. = ಪಿತೃಕಾನನ. *A cemetery.*

ಪಿತೃವಸತಿ pitṛi-vasati. An abode of ancestors: *a cemetery.*

ಪಿತೃವಿಯೋಗ pitṛi-viyôga. The loss, or death, of a father (Čpr. 2, 49; My.).

ಪಿತೃವ್ಯ pitṛivya. *A paternal uncle.*

ಪಿತೃಶೇಷ pitṛi-śêsha. Remains of the meal of an obsequial rite (My.).

ಪಿತೃಸ್ವಸೃ pitṛi-svasṛi. *A father's sister, paternal aunt.*

ಪಿತೃಸನ್ನಿಭ pitṛi-sannibha. *Like a father, fatherly, paternal.*

ಪಿತೃಸ್ಥಾನ pitṛi-sthâna. The place in the house where a deceased father is summoned to sit down (My.).

ಪಿತ್ತ pitta. = ಪುಚ್ಚು, ಪಚ್ಚು, etc. *Bile; the bilious humour.* 2, foolishness, madness (not Sk.; My.); choler, irascibility, irritability of temper (Mhr.). ಪಿತ್ತ ತಲೆಗೇಱಿದವನಿಗೆ ಶಂಖ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಣ್ಡರೆ ಅದರ ಬಣ್ಣ ಕೆಟ್ಟೀತೇ?— ಪತ್ಯ ಮಾಡಿ ಮಾಡಿ ಪಿತ್ತ ಹೆಚ್ಚಿತು.— ಪಿತ್ತವಿದ್ದರೆ ಚಿತ್ತ ಸಿಕ್ಕೀತೇ? (Prvs.). See Prv. s. ಮರುಳ.

ಪಿತ್ತಕಾಮಾಲೆ pitta-kâmâlĕ. A kind of jaundice (My.).

ಪಿತ್ತಗನ್ದಿ pitta-gandi. Small swellings in the skin produced by bile (My., also ಪಿತ್ತಗನ್ದೆ).

ಪಿತ್ತಘ್ನಿ pitta-ghni. The plant Cocculus cordifolius. (R.).

ಪಿತ್ತಜ್ವರ pitta-jvara. Bilious fever. (My.).

ಪಿತ್ತನಾಡಿ pitta-nâḍi. The middle vein of the wrist which is said to indicate the amount of the body's bile (My.).

ಪಿತ್ತಭ್ರಮೆ pitta-bhramĕ. Bile-erring, disorder in the action of the liver. ಪಿತ್ತಭ್ರಮೆಯಿದ್ದವನಿಗೆ ಚಿತ್ತಭ್ರಮೆಯಾಗದೇ? (Prv.). 2, madness (My.).

ಪಿತ್ತಲ್ pittal. = ಪಿತ್ತಿಲ್, etc. (V. 83, 28; 41, 42).

ಪಿತ್ತಲ pittala. 1. = ಹಿತ್ತಳಿ, ಹಿತ್ತಳೆ, ಹಿತ್ತಾಳಿ, ಹಿತ್ತಾಳೆ. Brass (Sk.; Mhr., H. ಪಿತಳ; Tĕ. ಪಿತ್ತಳ; T. ಪಿತ್ತಳೈ; M. ಪಿಚ್ಚಳ).

ಪಿತ್ತಲ pittala. 2. Relating to the bilious humour, bilious, secreting bile (Sk.). 2, roguish behaviour (T. ಪಿತ್ತನ್, a mad man; a rogue). — ಪಿತ್ತಲಾಟ. -ಆಟ. Trickery, lying, deceit, defrauding (My.; T., M.; Tĕ. ಪಿತಲಾಟ; My. also ಪಿತ್ತಾಲಾಟ).

ಪಿತ್ತಿಲ್ pittil. = ಪಿನ್ತಿಲ್ (s. ಪಿನ್ತು), etc. (ನಿಚ್ಚುಟ Nn. 142, o. rs. ಹಿತ್ತಲ್, ಹಿತ್ತಿಲ್).

ಪಿತ್ರ್ಯ pitrya. *Paternal, patrimonial, ancestral.* 2, *referring to the Manes, devoted to the Manes, obsequial.*

ಪಿತ್ಸತ್ pitsat. ಪಿತ್ಸನ್ತ್. Habitually falling or flying; *a bird.*

ಪಿಧಾನ pi(*i. e.* ಅಪಿ)-dhâna. *Covering, shutting.* 2, *a cover, a lid* (ಉದಂಚನ, ಎಸಮುಚ್ಚು Mr. 210). 3, a wrapper, a cloak.

Digitized by Google

ಪಿನ್ pin. = ಪಿಂ (ಪಿಜ್), etc. The state of being behind, etc. (T., M.; M. also: other, see ಪೆಱ). — ಪಿನ್ದಿರುಗು. -ತಿರುಗು. = ಪಿನ್ದಿರುಗು. (Rśv. 5, after 120). — ಪಿನ್ದಿರುಗು. -ತಿರುಗು. To turn backwards (v. i., ಪೆಱ ತಗೆ Kk. 72). 2, to turn backwards (v. t.). — ಪಿನ್ದಗೆ. -ತಗೆ. To retreat (Śsv. 4, 74). — ಪಿನ್ನೆಲೆ. Back ground (J. 8, 31).

ಪಿನದ್ಧ pi(*i. e.* ಅಪಿ)-naddha. Tied on, put on, fastened; *dressed, accoutred;* covered.

ಪಿನಸ pinasa. = ಪೀನಸ. (Sk.; see Mhr. s. ಪಿನಸಿ).

ಪಿನಸಿ pinasi. = ಪೀನಸ. ಪಿನಸಿರೋಗ (ಪೀನಸ, ಪ್ರತಿಶಾಯ, ನೆಗಡಿ G.; S. Mhr.; Mhr. ಪಿನಾಸ, purulent deflection in the nose).

ಪಿನಾಕ pinâka. *A three-pronged spear, a trident, especially that of Śiva.* 2, *Śiva's bow.*

ಪಿನಾಕಧರ pinâka-dhara. Śiva (Mr. 12).

ಪಿನಾಕಿ pinâki. *Śiva.*

ಪಿನಾಕಿನಿ pinâkinî. N. of a river, the Pĕnnâr. (My.; Tĕ.).

ಪಿನ್ತು pin-tu. = ಪಿನ್ತೆ (Śmd. 146), ಪಿನ್ದು (146), ಪಿನ್ದೆ, ಹಿನ್ದು (64 Cm.), ಹಿನ್ತೆ, ಹಿನ್ದೆ. That which is back, behind, previous; that which is afterwards or hereafter (ಪೆಱಗು Śmd. 199; ಪೆಱತು Čt. II, 110); and *adverbially.* ಪಿನ್ತಣ, ಪಿನ್ತಣಂ (Śmd. 135). ಪಿನ್ತಣ ಮೆಯ್ಯೊಳ್ (ಪೆಱಗೆ 201). ಪಿನ್ತಗ್ಗ (see below). — ಪಿನ್ತಣಂ. -ಅಂ. (Śmd. 136). A man that is behind or belongs to the rear. — ಪಿನ್ತಗ್ಗವರ್. -ಬರ್. To retreat, etc. (ಮೆಯ್ದುಗೆ, ಒಳ ಸೋರ್, ಪೆಡ ಮೆಟ್ಟು, ಪೆಱ ಹೋಗು, ಪಾಱು, ಅಕ್ಕಳಿಸು, etc., ಅಪಸರಣ Ss.). — ಪಿನ್ತಾಗು. -ಆಗು. To be behind (Śsv. 4, 40). — ಪಿನ್ತಿಲ್. -ಇಲ್. (Śmd. 198. 199). = ಪಿತ್ತಲ್, ಪಿತ್ತಿಲ್, ಹಿತ್ತಲ್, ಹಿತ್ತಲ, ಹಿತ್ತಿಲ್, ಹಿತ್ತುಲ್. The back-place, the rear, etc. (ಹಿಂಗಡೆ, ಪೆಡ, ಪೆಱಗು Śm. 60; Kk. 46; ಪೆಡಮೆಟ್ಟು, ಪೆಱಗು, ಪೆಱತು, ಹಿಂಗಡೆ Ss.); a back-yard. — ಪಿನ್ನೊಲೆ. -ಒಲೆ. (Śmd. 199). A back-fireplace.

ಪಿನ್ತೆ pintĕ. = ಪಿನ್ತು (Śmd. 146), ಪಿನ್ದೆ (115), ಹಿನ್ತೆ (285 Cm.), etc. The rear, the back-side or part, etc. (ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ, ಹಿನ್ದಣ ಭಾಗ Nn. 134); behind, in a preceding place (ಹಿನ್ದುಗಡೆಯಲ್ಲಿ Śmd. 52 Cm.; J. 7, 23), in the first place (Ch. v. 111); formerly, previously (J. 2, 3. 25; 10, 18; 29, 34). ಪಿನ್ತೆಗೆ (Bp. 34, 21).

ಪಿನ್ದನೆ pindanĕ. Behind (in place, Abh. P. 11, 96).

ಪಿನ್ದು pindu. = ಪಿನ್ತು, ಪಿನ್ದೆ (Śmd. 146; Tĕ. ಪಿಱಿ, ಪಿಱುನ್ದು), etc. ಅವರ್ಗಂ ಪಿನ್ದು (47). ಪಿನ್ದುಗಳ್ (198). ಪಿನ್ದಗ್ಗ (Čpr. 1, 102). ಹಡಗಿನ ಪಿನ್ದು (ಚುಕ್ಕಣ Mr. 408). — ಪಿನ್ದಣನ್ತೆ. -ಅನ್ತೆ. As before (Śmd. 146). — ಪಿನ್ದಯ್ದು. -ಅಯ್ದು. To go or come at the back. ಪಿನ್ದಯ್ದಿ ಪೋಪುದು (ಬರ್ ಸಲ್ Čt. I, 85). — ಪಿನ್ದುಗಡೆ. -ಕಡೆ. A place that is behind (ಪೆಱಗೆ Śmd. 201 Cm.). — ಪಿನ್ದುಗಳೆ. -ಕಳೆ. To reject, to scorn (Rśv. 5, after 19). — ಪಿನ್ದುಗೆಯ್. To throw back (Śsv. 4, 40). — ಪಿನ್ದುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To follow (Rśv. 1, after 135; 2, after 76). — ಪಿನ್ದು ಮುನ್ದು. That is behind and in front (Č. Bp. 47, 23). 2, the hind part being in front, reversed position, inversion, disorder, confusion (My. as ಹಿಂ-).

ಪಿನ್ದೆ pindĕ. = ಪಿನ್ದು (Śmd. 146), ಪೆಱಗೆ (114 Cm.), etc. ಪಿನ್ದೆ ಹೋದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ (ಅತೀತಾರ್ಥದಲ್ಲಿ) ಪ್ರಾಕ್ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಮುನೆ ಒತ್ತಕ್ಕರಮ್ ಇರಲು ಪಿನ್ದೆ ಗುರುವಕ್ಕು (Mr. 363). — ಪಿನ್ದೆ ಬರ್. To come behind, to follow (ಬೆಮ್ಬಱ Śmd. I.; Rśv. 18, 95).

ಪಿನ್ನಿ pinni. (= ಪಿನ್ತೆ?). — ಪಿನ್ನಿಪಾಲದ ಮರ. A common roadside tree, Urostigma retusum Miquel (Z.).

ಪಿನ್ನೆ pinnĕ. = ಪಿನ್ದೆ. Formerly, in old times (Rśv. 1, 77; T.).

ಪಿಪಾಸ pipâsa. = ಪಿಪಾಸೆ. (Mr. 285).

ಪಿಪಾಸಿತ pipâsita. *Wishing to drink, thirsty.*

ಪಿಪಾಸು pipâsu. *Thirsty.*

ಪಿಪಾಸೆ pipâsĕ. *Thirst.*

ಪಿಪೀಲಿಕ pipîlika. An ant (ಕ್ಷುದ್ರ, ಇರುಹೆ Mr. 165). 2, a kind of gold supposed to be collected by ants.

ಪಿಪೀಲಿಕಾಸ್ತ್ರ pipîlikâ-astra. A weapon that takes the form of ants when thrown (J. 24, 34).

ಪಿಪೀಲಿಕೆ pipîlikĕ. -ಕಾ. *An ant;* the common small red ant. See Prv. s. ಲಿಪಿ.

ಪಿಪ್ಪಲ pippala. = ಪಿಮ್ಪಲ. *The holy fig-tree, Ficus religiosa* (ಕುಜಭೇದ, ಮರಗಳ ಭೇದ Nn. 62). 2, water (ಜಲ, ಉದಕ 62). 3, swampy ground (ಶ್ಲಕ್ಷ್ಣ, ಜವುಗಿನ ನೆಲ 62). 4, dirt, filth, impurity (ಮಲಿನ, ಮಾಸಿದುದು 62). 5, an ascetic (ಯೋಗೀಶ್ವರ, ಯತೀನ್ದ್ರ 62).

ಪಿಪ್ಪಲಿ pippali. = ತಿಪ್ಪಲಿ, ಹಿಪ್ಪಲಿ (Śmd. 342), ಹಿಪ್ಪಿಲಿ. *Long pepper, Piper longum* Lin.

ಪಿಪ್ಪಲೀಮೂಲ pippalî-mûla. *The root of long pepper.*

ಪಿಪ್ಲು piplu. *A freckle, a mark, a mole.*

ಪಿಮ್ pim. = ಪಿಂ (ಪಿಜ್), etc. The state of being behind, afterwards, later, etc. — ಪಿಮ್ಪುಱ ಕೆಯ್. To rebuke in by-gone days (Čpr. 8, after 53). — ಪಿಮ್ಪಗಲ್. -ಪಗಲ್. The latter part of the day, eventide (ಕಡೆಪಗಲ್ Śm. 18). — ಪಿಮ್ಬೆಡೆ. -ಬೆಡೆ. (Śmd. 199). = ಹಿಮ್ಬೆಡೆ. The latter time of sowing seed. — ಪಿಮ್ಪೊಱ್ತು. -ಪೊಱ್ತು. (Śmd. 199). The setting sun (ಪಡುನೇಸರ್ Ss.).

ಪಿಮ್ಪಲ pimpala. = ಪಿಪ್ಪಲ. (ಗೋಳಿ Mr. 118, o. r. ಗೋಣಿ; Mhr. ಪಿಮ್ಪಳ).

ಪಿಮ್ಪು pimpu. = ಪೆಮ್ಪು. ಮೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಪಿಮ್ಪಿನ್ದಗುನ್ದಲೆಯಾಗಿರ್ಪುದು (Śmd. 223 Mdb.).

ಪಿಯ piya. Tbh. of ಪ್ರಿಯ (Č. Bp. 10, 9).

ಪಿಯಾಲ piyâla. = ಪ್ರಿಯಾಲ. *The tree Buchanania latifolia* Roxb., *and its fruit* (Chironjia sapida R. MSS.). See ಮೊರಟೆ.

ಪಿರಂಗಿ pirangi. = ಪೆರಂಗಿ. A great gun or cannon (My.; V. 10, after 10; B. 4, 141. 146. 217; Si. 287; Tĕ., H. ಫಿರಂಗಿ, ಫಿರಿಂಗಿ; T. ಪೀರಂಗಿ; M. ಪೀರಂಗಿ, ಬೀರಂಗಿ, ಫೀರಂಗಿ). ತುಪಾಕೀ ಹೊಟ್ಟೇಲಿ ಪಿರಂಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ.—ಕೋವೀ ನೋಡಿ ಹೆದರುವವ ಪಿರಂಗಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ಕೊಟ್ಟಾನೇ?—ಪಿರಂಗೀ ಗುಣ ಪರಂಗಿ ಅರ್ಯಾನೇ? (Prvs.). — ಪಿರಂಗಿಗಾಡಿ. A gun-carriage (Si. 275; My.).— ಪಿರಂಗಿಬಾಯಿ. The muzzle of a gun (My.).

ಪಿರಿ piri. = ಹಿರಿ 1, ಹಿರೆ. Extensiveness, largeness; abundance; numerousness, frequency; greatness, pre-eminence; advanced age (T. ಪೆರು, ಪರು; M. ಪೆರಿ, ಪೆರು; T., M. ಪೆರುಗು, to be multiplied, grow large; T. ಪಿಱಂಗು, to be full, increase; see ಪೆ 1, etc.). — ಪಿರಿದಾಗು. ಪಿರಿದು ಆಗು. To become extensive, plentiful, abundant, great, conspicuous, etc. (J. 16, 34). ಪಿರಿದಾದುದು (ಮಿಗು Śm. 81). ದೇವನಾಲಂ ಪಿರಿದಾಗಿರ್ಪ ಭೂಮಿ (ನದಪ್ರಾಯ, etc.); ಪಿರಿದಹ ಇಚ್ಛೆಯನುಳ್ಳವನು (ಮಹೇಚ್ಛ Nr.).

Digitized by Google

ಕಿಱಿದಾಗಿರುವದನ್ನು ಪಿರಿದಾಗಿ ಮಾಡುವಿಕೆ (ವಿಸ್ತಾರ, etc. Si. 395). — ಪಿರಿದಾಸೆ. -ಆಸೆ. Great desire (ದಾಹುಳಿ Šm. 51). — ಪಿರಿದೀ. -ಈ. To give much (Rśv. 11, 165). — ಪಿರಿದೀವಂ. -ಈವಂ. (Šmd. 90). A liberal man. ಅಃ, ಪಿರಿಯಂ! ಪಿರಿದೀವನ್ ಇತ್ತುದಂ ನೆನೆವನೆ? ಚಃ, ಅದಂ ನೆನೆಯಂ! (68. 184). — ಪಿರಿದು. = ಪೆಮ್ಪು (Šmd. 249), ಹಿರಿದು. That is extensive, large, big, great, etc., and of advanced age (ದಿಮ್ಮಿತು Čt. I, 22; T. ಪೆರಿಬು, ಪೆರಿದು, ಪೆರಿಯದು; M. ಪೆರುದು). ತಾನದು ಪಿರಿದು (Šmd. 174). ಪಿರಿದುಜಾಗಂ (291). ಪಿರಿದಱೊಳ್ ನಾನಾ ಎನಿಸ್ಕು (Mr. 537). ತಿಮಿಂಗಿಲಾದಿಗಳ್ ಅದೊಡ್ಡಕ್ಕೊನ್ದು ಪಿರಿದಪ್ಪ ಮೀನಕ್ಕು (410). ಪಿರಿದು ಮಾಡ್ಪುದು (ವಿಸ್ತರ, ಬಿತ್ತರ, ವ್ಯಾಸ, etc. 447). ಕಿಱಿದಂ ಪಿರಿದು ಮಾಡುವುದು (ವಿಸ್ತಾರ, etc. Nr.). Conjugation: ಪಿರಿಯನೆಂ, ಪಿರಿಯರೆವು, ಪಿರಿಯೆವು (Šmd. 258). See Rśv. 6, 34; 12, 39; 13, after 71; J. 2, 32; 17, 20. 2, = ಪಿರಿದುಂ, extensively, greatly, much, frequently, etc. (ಘನಮಾಗಿ Šmd. 237; ವೆಗ್ಗಳಮಾಗಿ Cm.; ಕಾಮಂ, ಪ್ರಕಾಮಂ, ಅತ್ಯರ್ಥಂ, etc. Mr. 436; ಅಣಿಯರ, ಅಗುನ್ದಲೆ, ನೂಳದು, etc. Kk. 84). See Šmd. 225; Bp. 32, 39; 46, 34. 35; 52, 3. 15; Prll. 8, 26; J. 5, 57; 20, 31. — ಪಿರಿದುಂ. -ಉಂ. Extensively, greatly, much, conspicuously, frequently; further; indeed (ನಾಡೆ, ಎಡೆ, ನೆಱೆ, ನೀಡುಂ, ಮಿಗೆ, etc., ಅಧಿಕಂ Šmd. 391; ಸೋಽಡಂ, ದಾಡಂ 393; ಪೀನಂ 108; ನಾಡೆ, etc., ಅತ್ಯರ್ಥಂ Čt. II, 25; ಬಹುಳಮಾಗಿ Šmd. 42. 52. 58 Cm.; ವೆಗ್ಗಳಮಾಗಿ, ದೊಡ್ಡಿತಾಗಿ 108 Cm.; ವಿಶೇಷಮಾಗಿ 140. 297. 394). See Čpr. 1, 49. 78; 2, 54; 3, 3; Rśv. 8, 98. — ಪಿರಿದುರಿ. -ಉರಿ. A great flame (Bp. 44, 21; 45, 31). 2, to burn greatly (50, 28). — ಪಿರಿಪಿರಿದು. rep. (Bp. 59, 18). — ಪಿರಿಯ. *Genitive* of ಪಿರಿ. (According to grammar a formation from ಪಿರಿದು, Šmd. 184). ಮಣಿಯುಡಿದೊವಲುಂ ಪಿರಿಯ ಪಣೆಗಟ್ಟುಂ (78). ಪಿರಿಯ ಮಗಂ (201). ಪಿರಿಯ ವಿಖಾನ್ (Čpr. 5, 40). ಪಿರಿಯ ಕಡುಪು (Abh. P. 10, 158). ಪಿರಿಯ ಕಣಜ (Bp. 53, 26). ಪಿರಿಯ ಕರ (22, 6). ಪಿರಿಯ ಕಲ್ (20, 14). ಪಿರಿಯ ಧ್ವನಿ (53, 25). ಪಿರಿಯಯ್ಯ (3, 82). ಪಿರಿಯವ್ವೆ (V. 9, 124). ಪಿರಿಯ ನೇಜಯ (Rśv. 6, after 11). ಮುತ್ತಿನೊಡ್ಡರವವನ ಪಿರಿಯುರದೊಳ್ ಇಟ್ಟು (Rághč. 17, 71). ಪಿರಿಯವು (Šmd. 117. 119). 2, ಪಿರಿ-ಅ 3. = ಹಿರಿಯ. (T., M. ಪೆರಿಯ). A great, eminent, noble man (ಮಹಾತ್ಮ, ಉದೀರ್ಣ Mr. 233); a chief (see ಇಳಿಯ-, ಕನಸುಗಾಣದರ-, ಸಗ್ಗಿಗರ-); a wise man, a scholar (ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ವಿದ್ವಾಂಸ Šmd. 38 Cm.; ವಿದ್ವಾಂಸ 260 Cm.); a Bráhmaṇa (ದ್ವಿಜ Šm. 52); a man more advanced in age, one who is older; an elder, a senior (see ಜಗುನೆಯ ಪಿರಿಯ). ಕೃಷ್ಣನತ್ತಣಿಂ ಬಲಧರ್ಮಂ ಪಿರಿಯಂ (Šmd. 160). ಸಮಂ ನುಡಿವೊಡೆ ಅವಂ ಪಿರಿಯಂ (297). ಪಿರಿಯಂ, ಕಿಱಿಯಂ (184). ಪಿರಿಯಳ್ (245). — ಪಿರಿಯಕ್ಕರ. -ಅಕ್ಕರ. N. of a metre (Čh.; see an instance in Čpr. 4, 18).

ಪಿರಿಕಿ piriki. = ಪಿರಕಿ. A range, division, jurisdiction. (H.; My.).

ಪಿರಿಯ piriya. Tbh. of ಪ್ರಿಯ. (My.).

ಪಿರಿಯಾದಿ piriyâdi. = ಫಿರ್ಯಾದಿ, q. v. ಪಿರಿಯಾದಿ ಮಾಡದ ಹೊರ್ತು ದಾವಾದಿ ಕೇಳ (Prv.).

ಪಿರೀತಿ pirîti. Tbh. of ಪ್ರೀತಿ. (My.).

ಪಿರೂತಿ pirûti. = ಪಿರೀತಿ. (S. Mhr.).

ಪಿಱಿದು piṟadu. O. r. of ಪೆಱದು, q. v. s. ಪೆಱ. ಪಿಱವುಂ (plural of ಪಿಱದು -ಉಂ), other (Abh. P. 12, after 40).

ಪಿಱಿ piṟi. = ಪಿಶು. Flesh (? Tĕ. ಪೆರಸು, T. ಇರೈ, ಇಱೈಚ್ಚಿ, ಪುಲ್ಸು, flesh, see s. ಎರೆ 3; *cf.* ಪಿಚ್ಚೆ?), or a sheep, a goat (? T. ಪೆಱಿ, Tĕ. ಪೇಟ, a sheep or goat for slaughter). ಪೊಯ್ದಾಡಿ ಮಡಿದ ಕಲಿಗಳ ಶರೀರಂಗಳಂ ಪೊಯ್ದುದಿದು ಪಿಱಿ ತಿಮ್ಬ ಮರುಳ್ಗಳ್ (J. 8, 83). — ಪಿಱಿತಿನಿ. A piṟi-eater: a demon (ಮರುಳ್ Šmd. II; Šm. 53; Kk. 91, o. r. ಪಿಱು-; Kâvy. II, 1, 27). — ಪಿಱಿತಿನಿಯಣ್ಣ. -ಅಣ್ಣ. Šiva (Kk. 5). — ಪಿಱಿತಿನಿಯಾಳ್ವ. -ಆಳ್ವ. = ಪಿಱಿತಿನಿಯಣ್ಣ. (ಈಶ್ವರ Šm. 3).

ಪಿಱಿಕಿ piṟiki. A timid man, a coward (Tĕ.; T. ಪಿಱಿಕ್ಕು, ಪಱಪ್ಪು, ಎಱಪ್ಪು, fear; ಪಿಱಿಱು, to tremble; ಎಱ, to fear; *cf.* ಪುಕ್ಕ 1, ಬೆಱಗು). ಭಯ ಪಡುವ ಪಿಱಿಕ (ತ್ರಸ್ನು, ಭೀರು, ಭೀರುಕ, ಭೀಲುಕ, ಹೆದಱುವವನು Si. 360).

ಪಿಱು piṟu. = ಪಿಱಿ. — ಪಿಱುತಿನಿ. = ಪಿಱಿತಿನಿ, q. v.

ಪಿಱೆ piṟĕ. (= ಪೂಱ, ಪೆಱ). The hind part: the posteriors, a buttock (My.; Tĕ. ಪಿಱುದು, ಪಿಱ್ರು; M. ಪೂನಲ್, ಪೂಱ, ಪೂಱು, see s. ಪುಕ್ಕ 2; Mhr. ಪುತಾ; T. ಪುಱ, the behind-side; see ಪಿಂ, ಪಿಱ; *cf.* ಪೊಱವಾಱ). ಪಿಱೆಗಳು (ಕಟ, ಶ್ರೋಣಿ, ಕಕುದ್ಮತಿ, ಅಣ್ಣುಗಳು); ಹೆಂಗಳ ಹಿನ್ನುಗಡೇ ಪಿಱೆಗಳು (ನಿತಮ್ಬ Si. 208).

ಪಿಲು pilu. = ಪೀಲು. N. of a tree (ಕುಜಾತ, ವೃಕ್ಷ Nn. 126; ಮರ Mr. 489; ಸಹಸ್ರಾಂಗಿ, ಉಗುನಿ Mr. 146). 2, grass (ತೃಣ, ಹುಲ್ಲು 126; ಹುಲ್ಲು 489). 3, a stone (ಅಶ್ಮ, ಕಲ್ಲು 126).

ಪಿಲ್ಲ pilla. = ಪಿಳ್ಳ, 1, ಪಿಳ್ಳೆ. Smallness (Tĕ. ಪಿಲ್ಲ). — ಪಿಲ್ಲಪಾವರೆಚಟ್ಟು. (ಚಿತ್ರ, ಗವಾಕ್ಷ, etc., ಹೆಮ್ಮಕ್ಕೆರು, ಬುಡುಮಕಾಯಿ Si. 161). — ಪಿಲ್ಲಪಿಚ್ಚರೆ. (Tĕ. ಪಿಲ್ಲಪೀಚರ; ಶತಮೂಲಿ, ಬಹುಸುತೆ, ಅಭೀರು, ಭೀರುಪತ್ರಿ, ಶತಾವರಿ, etc. Si. 146).

ಪಿಲ್ಲ pilla. *Blear-eyed, moist-eyed.* See ಅಱಿಗಣ್ಣವನು.

ಪಿಲ್ಲಕೆ pillakĕ. A female elephant (Sk.; see ಪಿಡಿ 4).

ಪಿಲ್ಲಣಿಗೆ pillaṇigĕ. A club, a bludgeon (ಪಂಘ, ಪರಿಘಾತನ Mr. 298; Tĕ. ಪುಲ್ಲತಿ; *cf.* ಪುಟ್ಟಗೋಲ್?). ಪಿಲ್ಲಣಿಗೆಯನುಂ ಕೊಡಲಿಯನುಂ ಆಯುಧಮಾಗುಳ್ಳವನು (ಯಾಷ್ಟೀಕ, ಪಾರಶ್ವಧಿಕ Nr.).

ಪಿಲ್ಲಿ pilli. 1. A silver ring worn on the second toe by married women (Bp. 4, 36; My.; Tĕ. ಪಿಲ್ಲಾಣಿ; T., M. ಪೀಲಿ). See ಕಾಲ್-.

ಪಿಲ್ಲಿ pilli. 2. (= ಜೋಲಿ). A cat (Tĕ., T.; R.; *cf.* Mhr. ಪಿಲೂಂ; *cf.* ಪುಲಿ?).

ಪಿಶಂಗ piśaṅga. *Reddish-brown, reddish, tawny.*

ಪಿಶಂಗಾಶ್ಮ piśaṅga-aśma. A kind of precious stone (ಗೋಮೇದಕ, ಬಸ್ವುರ Mr. 101).

ಪಿಶಂಗೀಭೂತ piśaṅgî-bhûta. = ಪಿಶಂಗ. (Čpr. 4, after 75).

ಪಿಶಾಚ piśâča. *A male spirit, a fiend, a goblin, a malevolent being, a devil.* See Mr. s. ದೇವಯೋನಿ. ಪಿಶಾಚ ಬಿಟ್ಟರೂ ಪಿಶಾಚರ ಬಿಡ. — ಪಿಸರು ತೆಗದರೂ ಪಿಶಾಚ ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ (Prvs.). — ಪಿಶಾಚಗಳೊಡೆಯ. -ಒಡೆಯ. Šiva (G. 333).

ಪಿಶಾಚಿ piśâči. = ಪಿಶಾಚ. A female imp, a she-demon (Sk.; Bp. 13, 21; 40, 52). 2, a male, female, or neuter spirit, etc. (My.; ಗ್ರಹ G.). ಪಿಶಾಚಿಯ ಬಾಧೆ (ಆವೇಶ G.). See Prv. s. ಬೆನ್ನು; *cf.* ಪೇ 1.

ಪಿಶಾಚು piśâču. = ಪಿಶಾಚಿ No. 2. (My.).

ಪಿಶಿತ piśita. = (ಪಿಷ್ಟ), ಪಿಸಿತ. *Flesh, meat.*

ಪಿಶಿತಾಶ piśita-âśa. = ಪಿಶಿತಾಶನ. (My.).

ಪಿಶಿತಾಶನ piśita-aśana. Flesh-eating: *a demon, râkshasa or piśâča.*

ಪಿಶಿತೆ piśitĕ. Spikenard, Nardostachys jatamansi (ಜಟಾಮಾಂಸಿ Mr. 143).

ಪಿಶುನ piśuna. = ಪಿಸುಣ, ಪಿಸುಣು, ಹಿಸುಣ. *A betrayer, an informer, a tale-bearer, a backbiter, a calumniator, a*

Digitized by Google

slanderer. 2, informing against, calumny, slander. 3, *cruel, wicked, malignant* (ನೀಚ, ಖಲ, ದುರ್ಜನ Mr. 229). 4, *saffron*. 5, making known, indicating, displaying, making manifest.

ಪಿಶುನತ್ವ piśunatva. Slander, scandal, tale-bearing, backbiting (My.).

ಪಿಶುನೆ piśunĕ. *The plant Medicago esculenta* Rottl., Roxb.

ಪಿಷ್ಟ pishṭa. = ಪಿಟ್ಟು, ಹಿಟ್ಟು. Ground, pounded, crushed, bruised; squeezed. 2, flour, meal. 3, lead.

ಪಿಷ್ಟಕ pishṭaka. *A cake;* bread.

ಪಿಷ್ಟತನ್ತು pishṭa-tantu. A kind of vermicelli (ಸೇವಗೆ Mr. 213, o. r. ಸೇವಿಗೆ).

ಪಿಷ್ಟಪ pishṭapa. = ವಿಷ್ಟಪ. *A world, a division of the universe.*

ಪಿಷ್ಟಪಚನ pishṭa-pacana. *A pan, a boiler, a seether.*

ಪಿಷ್ಟಾತ pishṭâta. *Perfumed powder,* for scenting rooms, garments, etc.

ಪಿಷ್ಟಾತಕ pishṭâtaka. = ಪಿಷ್ಟಾತ. (Čpr. 3, after 96; Abh. P. 4, 27).

ಪಿಸರು pisaru. = ಪಿಚ್ಚು, ಪಿಸುರು. Filth of the body, the rheum of the eye, etc. (My.; Tĕ.; *cf.* ಪೀ, etc.).

ಪಿಸರು pisaru. Infatuation: foolish pride, arrogance, refractoriness (My.; H.; Tu.: anger; Mhr. ಪಿಸಾ, mad; ಪಿಸಾಟಣೇಂ, ಪಿಸಾಳಣೇಂ, to become rabid). ಪಿಸರು ಇದ್ದವನ ಹತ್ತರ ಉಸುರ ದಾರದು (Prv.). — ಪಿಸರು ತೆಗೆ. To reprove, to scold. ಪಿಸರು ತೆಗದರೂ ಪಿಶಾಚ ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ (Prv.).

ಪಿಸಾಯ್ pisây. The mouse deer, Memimna indica (Gz.; H.).

ಪಿಸಿ pisi. = ಪಿಸು. A sound in imitation of whispering. — ಪಿಸಿ ಪಿಸಿ ಮಾತಾಡು. To whisper (My.).

ಪಿಸಿತ pisita. Tbh. of ಪಿಶಿತ. (Bp. 24, 17. 21).

ಪಿಸು pisu. = ಪಿಸಿ. — ಪಿಸುಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To whisper (My.).

ಪಿಸುಕು pisuku. = ಪಿಸುಂಕು, ಹಿದುಕು, ಹಿಸಕು, ಹಿಸಿಕು, ಹಿಸುಕು. To squeeze, to press, as a fruit; to press closely, as the throat; to knead; to shampoo (My. ಹಿದುಕು, etc.; Tĕ. ಪಿಸುಕು, ಪಿದುಕು, ಪಿಸುಕು; T., M. ಪಿದುಕ್ಕು; Tu.; M. ಪಿಶುಕ್ಕು, the remains of expressed cocoanuts; *cf.* ಪಿಟಿ). 2, to treat with great disrespect or contempt (ಅವಜ್ಞಾತಿಶಯ Šmd. Dh.).

ಪಿಸುಂಕು pisuṅku. = ಪಿಸುಕು No. 2. (Šmd. Dh.).

ಪಿಸುಣ್ pisuṇ. Fury, rage. — ಪಿಸುಣ್ಬೇಟ್. To become furious or very angry (Čpr. 5, after 64; 7, 143; Abh. P. 8, after 52).

ಪಿಸುಣ್ pisuṇ. = ಪಿಸುಣ. ಪಿಸುಣೆನ್ದು ಕುತ್ಸಿತಂ (Kk. 72). — ಪಿಸುಣಾಡಿಸು. -ಆಡಿಸು. To cause to slander (Čpr. 8, 73). — ಪಿಸುಣಾಡು. -ಆಡು. To slander (V. 8, after 4; Šsv. 1, 50). — ಪಿಸುಣ್ಗಡೆ. -ಕಡೆ. To drop slander: to slander (V. 8, after 16, twice).

ಪಿಸುಣ pisuṇa. Tbh. of ಪಿಶುನ. A betrayer, etc. (ದುರ್ಜನ, ಪಿಶುನ Hlâ.). 2, slander, etc. (ಕೊಣ್ಡೆಯ, ಚಾಡಿ, ಕುತ್ಸಿತ Šm. 65; ಎಡೆನಿಷ್ಠ Čt. I, 13). ಆತನುಂ ನೀನುಮ್ ಅನುಂ ಪೊಣಗಾಗಿರ್ದೆ ವವನಿಪತಿಗೆ ಪಿಸುಣಂ (Šmd. 262). ಪಿಸುಣನ ದ್ರವ್ಯ ಲೋಭಿ ಬಯಸಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). ಬಿಸಲೊಳಗೆ ಬಿದ್ದ ಮೊಸಳೆಯ ಅಸುವಬಿಯದ ಹಾಗೆ ತನ್ನು, ನೀರೊಳ್ ಬಿಡಲಾ ಮೊಸಳೆ ಮರಳವನ ನುಂಗಿತು; ಪಿಸುಣಂಗುಪಕಾರ ಮಾಡೆ ತಪ್ಪದು ಕೇಡು (Subhâshitakandapadya). — ಪಿಸುಣಪಸರಿಗ. One who spreads about slander: Nârada (Abh. P. 3, 19).

ಪಿಸುಣತನ pisuṇatana. = ಪಿಶುನತ್ವ. (My.).

ಪಿಸುರು pisuru. = ಪಿಸರು, etc. (My.).

ಪಿಸ್ತೂಲು pistûlu. A "pistol" (My., also ಪಿಸ್ತೋಲು).

ಪಿಹಿತ pi(*i. e.* api)-hita. *Shut, covered, hidden;* filled with.

ಪಿಳ್ pil. — ಪಿಳ್ಪಸಿಕನ ಬಳ್ಳಿ. or ಪಿಳ್ಳಿಸದುಬಳ್ಳಿ. A climbing plant, Phaseolus trinervius Heyne (Z.).

ಪಿಳಿಗು piḷigu. = ಹಿಳ್ಗು, q. v. To break, to crack, to burst (Čpr. 6, 32; Abh. P. 13, 35).

ಪಿಳಿಲ್ piḷil. To unfasten, or to loosen, or to throw from the hand, or with the hand (ಹಸ್ತೋನ್ಮುಕ್ತ Šmd. Dh.).

ಪಿಳುಕು piḷuku. = ಪಿಳ್ಕು, ಹಿಳುಕು. The lower part of an arrow which comes in contact with the bow-string and contains the feathers and shaft (ಕತರ್ಗಿ, ಪುಂಖ Hlâ.; ಸಾಯಕದ ಪುಂಖ Ši.; T. ಪುಟುದು).

ಪಿಳ್ಕು piḷku. = ಪಿಳುಕು, etc. The lower part of an arrow (Abh. P. 14, 175). 2, the curved end of a bow, the notched extremity or horn of a bow (ಗೊಲೆ, ಕೊಪ್ಪು, ಧನುಃಕೋಟಿ Kk. 39, o. r. ಹಿಳುಕು; ಗೊಲೆ, ಕೊಪ್ಪು, ಕೋಟಿ Šm. 43). ಪೂದೊಪಮ್ಮೆ ಪಿಳ್ಕಾದುದು (Šmd. 289).

ಪಿಳ್ಳ piḷḷa. 1. = ಪಿಳ್ಳೆ, etc. See ಒಡೆಯ-. — ಪಿಳ್ಳಾವಡ್ಡಿ. -ಉಡ್ಡಿ. A group or company of children (My. among Telugus).

ಪಿಳ್ಳ piḷḷa. 2. A sound in imitation of that of a pipe or flute (T. ಪಿಳಿಱು, to sound; T., M. ವಿಳಿ, to call, invite; to sound, blow; *cf.* ಬಿದ್ದಣ; ಸಿಳ್ಳು? ಸೀಟಿ?). — ಪಿಳ್ಳಂಗೋವಿ. -ಂ-ಕೋವಿ. A pipe or flute (My.; ಸುಷಿರ Si. 62; T. ಪಿಲ್ಲಂಗುದಿಲ್, ಪಿಲ್ಲಾಂಗುದಿಲ್, ಪಿಳ್ಳಾಂಗುದಿಲ್; Tĕ. ಪಿಲ್ಲಂಗೋವಿ, ಪಿಲ್ಲಗ್ರೋವಿ). ಪಿಳ್ಳಂಗೋವಿ ಊದುವವನು (ವೇಣುಧ್ಮ, ವೈಣವಿಕ Si. 340).

ಪಿಳ್ಳೆ piḷḷĕ. = ಪಿಲ್ಲ, ಪಿಳ್ಳ 1. That is small or petty (Tĕ. ಪಿಲ್ಲ; *cf.* ಪಿಂಜು 2). 2, a child; the young of any animals (My.; Tĕ.; T. ಪಿಳ್ಳೈ; M. ಪಿಳ್ಳ; ಪೋತ, ಪಾಕ, ಅರ್ಭಕ, ಡಿಮ್ಭ, ಪೃಥುಕ, ಶಾಬಕ, ಶಿಶು, ಮರಿ, ಮಗು Si. 179; Mhr. ಪಿಲು, a young one in general). 3, an epithet of Bhairava (T.); N. of a caste (T.). ವಿಶಾಸುಗರ ಪಿಳ್ಳೆಗಳು (ಗಡಕ, ತಕುಲಾರ್ಥಕ Si. 87). ಗಣ್ಡುಗುಬ್ಬಚ್ಚೀ ಪಿಳ್ಳೆ (ಚಾಟಕೈರವ 173). — ಪಿಳ್ಳೆನೆಯ್ನಾರ್. N. (Bp. 44, 53). — ಪಿಳ್ಳೆ ಪಿಸುಕು. reit. (My.). — ಪಿಳ್ಳೆಯನಾರ್. N. (Bp. 54, 75). — ಪಿಳ್ಳೆಯ ನೆಯ್ನಿನಾರ್. N. (Bp. 50, 1. 16). *Cf.* Mhr. ಪಿಲೂ.

ಪಿಟಿ piḷi. = ಹಿಟಿ. To wring or squeeze out; to press out juice, to deprive of juice or moisture, to make sapless or dry (ನಿಷ್ಪೀಡನ Šmd. Dh.; T., M.; Mhr. ಪಿಳಣೇಂ, to wrench, squeeze, etc.). 2, to become sapless or dry (see Bh. s. ಹಿಟಿ). See Abh. P. 1, 94; 7, 79; Râv. 5, 38.

Digitized by Google

ಪಿಲ್ಕೆ pil̤kĕ. = ಪಿಕ್ಕೆ, ಹಿಕ್ಕೆ. The dung of goats, sheep, deer, rats, etc. (V. 6, 15. 16; T. ಪಿಲುಕ್ಕೈ, M. ಪಿಲುಕ್ಕು, ಪಿಟ್ಟ).

ಪೀ pi. = ಪೇ 2. Man's dung (T., M.; Tĕ. ಪಿಯ್ಯಿ; *cf.* ಪೇಲ್).

ಪೀಕ್ pîk. ಪೀಕ. Spittle ejected from the mouth (Mhr., H. ಪಿಂಕ, ಪೀಕ). 2, = ಪಿಕ, cuckoo (Mhr.). 3, ripeness of the crop; crop (Mhr.). — ಪೀಗ್ಜಾಲಿ. also ಪೀಗ್ಗಾಲಿ. = ಹೀಗ್ಗಾಲಿ. A thorny shrub with very fragrant yellow flower-head, Acacia farnesiana Willd. (Z.).

ಪೀಕದಾನಿ pîka-dâni. A spit-box, a spittoon (My.; Mhr., H. ಪಿಂಕದಾನೀ, ಪೀಕದಾನೀ).

ಪೀಕು pîku. To pull out, to pluck up (Tĕ.; M. ಪಿಱು; *cf.* Tĕ. ಪೆಕಲಿಂಚು, ಪೆರುಕು; T. ಪಿಡುಂಗು, ಪಿಯರ್; M. ಪೇಱು); to pull, to wrest, to tear (Tĕ.); to turn out, to dismiss, to excommunicate (T.; M. ಪಿಱುಕ್ಕು). — ಪೀಕಲಾಟ. -ಆಟ. Quarrel (Tĕ.); trouble (My.; Tĕ.).

ಪೀಚು pîču. 1. To squirt, to syringe (My.; T., M.; T. also ಪೀಱ್ಚು; *cf.* ಪೀಚ್ 1?).

ಪೀಚು pîču. 2. Squirting. — ಪೀಚುಗೊಳವಿ. -ಕೊಳವಿ. A syringe (M. ಪೀಚ್ಚಾಂಗು಴ಲ್; T. ಪೀಱ್ಚಾಂಗು಴ಲ್; R.; *cf.* ಪಿಚಕಾರಿ).

ಪೀಚು pîču. 3. Shortness, smallness (*cf.* ಪಿಂಚು 2, ಪಿಳ್ಳೆ). ಈ ಆಳು ಪೀಚಾಗಿದ್ದಾನೆ (My.). — ಪೀಚುಗಡ್ಡ. A small, somewhat projecting beard about the chin, as is occasionally seen also about that of women (My.).

ಪೀಠ pîṭha. *A stool, a low seat.* 2, the pedestal or seat of an idol (J. 31, 68; My.); a round stone altar (frequently eight such altars are round a big temple for offering rice, etc. upon, My.). 3, a basis, a basement. 4, a seat or spot of eminent residence, of a guru (My.). ಪೀಠ ಸಿಕ್ಕಿದರೂ ಕಾಟಕತನ ಬಿಟ್ಟಾನೇ? — ಪೀಠ ಶುದ್ಧವಿದ್ದರೆ ಶಿಖರ ಶುದ್ಧವಿದ್ದೀತು (Prvs.).

ಪೀಠಮರ್ದಕ pîṭha-mardaka. A man who has to take part in promoting the amusements of a prince (Čpr. 8, after 44).

ಪೀಠವರ್ಧನ pîṭha-vardhana. A servant who bestows the benefit of seats (Bp. 26, 20).

ಪೀಠಿಕಾಗ್ರ pîṭhikâ-agra. An elevated seat (Čpr. 7, 70).

ಪೀಠಿಕಾಸನ್ಧಿ pîṭhikâ-sandhi. An introductory chapter (Bp. 1, after 66).

ಪೀಠಿಕೆ pîṭhikĕ. ಪೀಠಿಕಾ. = ಪೀಠಿಗೆ, ಪೀಳಿಗೆ, ಪೀಟಿಗೆ. A seat; a base, a pedestal (Sk.). 2, the whole of any business, story; all the particulars, points, etc. (Mhr.). 3, an introduction, a preface.

ಪೀಠಿಗೆ pîṭhigĕ. Tbh. of ಪೀಠಿಕೆ. ಪೀಠಿಗೆ ತಿಳಿಯದವ ಮಂಗಲವರಿಯನ್ತರ ಹೇದ್ಯಾನೇ? (Prv.).

ಪೀಡನ pîḍana. Squeezing, pinching, pressing, rubbing; inflicting pain, molesting, vexing, harassing, annoying, tormenting; hurting, harming, injuring. See ಅತಿ-, ನಿಃ-, ಪಾಣಿ-; Mr. s. ನಿಗ್ರಹ No. 2.

ಪೀಡಿ pîḍi. A generation (My.; Mhr., H. ಪಿಢೀ; Br.). ಏಳು ಪೀಡಿಯ ತನಕ ಪುರುಷರು (ಸನಾಭಿ); ಏಳು ಪೀಡಿಯೊಳಗಿನವನು (ಸಪಿಣ್ಡ G.).

ಪೀಡಿತ pîḍita. *Squeezed, pressed; pained, afflicted, distressed; hurt, injured* (ತುನ್ನ, ನೋವು Mr. 448; Abh. P. 1, 34; B. 4, 126).

ಪೀಡಿಸು pîḍisu. (fr. ಪೀಡನ). To squeeze, etc., etc. (My.). ಹಿರಿದಾಗಿ ಪೀಡಿಸುವುದು (ಸಪತ್ರಾಕರಣ Hlâ.). ಪರರಂ ಪೀಡಿಪ ಪಾಪಿಗೆ ಪರರರ್ಥಂ ಗತಿಯ ಕೇಡು (Jmt. 22). See Bp. 36, 43; B. 2, 42. 44; 5, 239.

ಪೀಡೆ pîḍĕ. Pain, torment, affliction, trouble, etc. (ದುಃಖ, ಬಾಧೆ, ವೇದನೆ, ವ್ಯಥೆ, ಆರ್ತಿ Mr. 398; ಸಾಧನ 501). 2, a pest, a plague; a devil (Bp. 42, 6; 51, 42; My.); demoniac possession (My.). — ಪೀಡೆ ಪಡು. To experience or suffer pain, etc. ಪೀಡೆ ಪಟ್ಟರೂ ಆಡೋದು ಬಿಡ. — ಪೀಡೆ ಪಟ್ಟರೂ ಮೂಢತ್ವ ಹೋದೀತೇ? (Prvs.). — ಪೀಡೆ ಮಾಡು. To cause or give pain, etc. ಎರಡನೆಯವರಿಗಾದರೂ ನೀನು ಪೀಡೆ ಮಾಡ ಬಾರದು (B. 2, 44).

ಪೀತ pîta. 1. *Yellow; yellow colour* (ರಜನಿವರ್ಣ, ಹರಿದ್ರ Mr. 444). 2, a topaz. 3, turmeric (ಹರಿದ್ರೆ, etc., ಅರಿಸಿನ Mr. 130). 4, gold. 5, a species of Barleria with yellow flowers (ಸಹಚರಿ, ಕೆಮ್ಮುಗೋರಟಿ Mr. 124).

ಪೀತ pîta. 2. Drunk, quaffed, imbibed; — drinking. See ವನಧಿ-, ಪೀತಾಬ್ಧಿ.

ಪೀತಕ pîtaka. *Of a yellow colour, yellow.*

ಪೀತಕಾನ್ತ pîta-kânta. A topaz (ಪುಷ್ಯರಾಗ Mr. 101).

ಪೀತತೆ pîtatĕ. Yellowness. See ಅತಿ-.

ಪೀತದಾರು pîta-dâru. *A species of pine, Pinus deodora* Roxb.

ಪೀತದ್ರು pîta-dru. *A species of pine, Pinus longifolia.* 2, *Curcuma aromatica* Salisb., or *Curcuma xanthorrhiza* Roxb.

ಪೀತನ pîtana. *The hog-plum, Spondias mangifera* Pers. 2, *saffron.*

ಪೀತಪುಚ್ಛ pîta-puččha. A yellow tail (J. 2, 26).

ಪೀತಪುಷ್ಪಿ pîta-pushpi. The plant Momordica charantia Lin. (ಕರ್ಕೋಟಕಿ, ಹಾಗಲ್ Mr. 146).

ಪೀತಫೇನ pîta-phêna. The soap-berry plant, Sapindus detergens Roxb. (ಅರಿಷ್ಟಕ, ಅರಿಟಾಳ Mr. 141).

ಪೀತರಕ್ತ pîta-rakta. *Yellowish-red, orange.*

ಪೀತರಾಗ pîta-râga. One whose affection is as transient as the colour of turmeric (ಎಡೆವಱಿವ ಎನಯಿತಂ Mr. 241; *cf.* ಹರಿದ್ರಾರಾಗ).

ಪೀತವಾಸ pîta-vâsa. Tbh. of ಪೀತವಾಸಸ್. (ಕೃಷ್ಣನು Nn. 123; Mr. 17; Bp. 54, 39; J. 13, 26).

ಪೀತವಾಸಸ್ pîta-vâsas. Dressed in yellow: *Vishṇu or Kṛishṇa.*

ಪೀತಸಾಲ pîta-sâla. *The tree Terminalia tomentosa* W. & A.

ಪೀತಸಾಲಕ pîta-sâlaka. *The tree Terminalia tomentosa.*

ಪೀತಾಬ್ಧಿ pîta-abdhi. By whom the ocean was drunk: Agastya. (My.).

ಪೀತಾಮ್ಬರ pîta-ambara. Clad in yellow: *Vishṇu or Kṛishṇa.* 2, a garment of yellow silk (J. 14, 26). ಪೀತಾಮ್ಬರ ಉಟ್ಟರೂ ಕೋತಮ್ಬರಿ ಮಾಡೋದು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ಪೀತಿ pîti. 1. Drinking; a drink, a draught. See ಸ-, ಸೋಮ-.

ಪೀತಿ pîti. 2. = ಪೀತಿ. *A horse.*

ಪೀತೆ pîtĕ. *Turmeric.*

ಪೀತ್ಕೃತ pît-kṛita. The scream of a young elephant (Mr. 89; *cf.* ಫೂತ್ಕೃತ).

ಪೀನ pîna. (= ಪೀವ). *Fat, fleshy, muscular;* swelling, swollen, large, thick, plump; full, round. 2, profuse (Sk.); ex-

Digitized by Google

tensive; extension. ಪೀನಂ, profusely, extensively, much, frequently, further (ವಿಶೇಷವಾಗಿ Šmd. 97. 103. 178. 241. 358 Cm.; ವೆಗ್ಗಳವಾಗಿ 108 Cm.; ಪಿರಿದುಂ 108. 178 vritti; ದೊಡ್ಡಿತ್ತಾಗಿ 108 Mdb. Cm.; ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ 178 Mdb. Cm.).

ಪೀನಗ್ರಹಣ pîna-grahana. (= ಪ್ರಚುರಗ್ರಹಣ, ಬಹುಳಗ್ರಹಣ). The extension, or comprehensiveness, of a rule. ಪೀನಗ್ರಹಣವಿನ್ನೆ (ಆದಂ Šmd. 102 Cm.; ಪೀನಂ 380 vritti); ಪೀನಗ್ರಹಣದಿಂ (ಪೀನಂ 103 vritti).

ಪೀನಸ pînasa. = ಪಿನಸ, ಪಿನಸಿ. Cough, catarrh; *cold affecting the nose, inflammation of the nasal membrane, purulent deflection in the nose* (ನೆಗಡಿ Mr. 386, o. r. ನಿಗಡಿ).

ಪೀನೋದರ pîna-udara. A man with a fat or thick belly (Čpr. 2, 59).

ಪೀನೋಧ್ನಿ pîna-ûdhni. *A cow with full or swelling udders.*

ಪೀಪಾಯಿ pîpâyi. = ಪೀಪು. A cask, a barrel, a tub (My.; B. 4, 54; Mhr., Portuguese ಪೀಪ; M. ಪೀಪ್ಪ).

ಪೀಪಿ pipi. A thing that when blown, produces the sound of ಪೀ, as a rolled up young leaf, a small bamboo tube, a child's pipe, etc. (My.).

ಪೀಪು pîpu. = ಪೀಪಾಯಿ. (B. 4, 54).

ಪೀಯೂಷ pîyûsha. = ಪೇಯೂಷ. *The milk of a cow during the first seven days after calving; milk.* 2, *ambrosia, nectar.*

ಪೀಯೂಷಪಿಣ್ಡ pîyûsha-pinda. A kind of sweetmeat (ಪಾಲುಣ್ಡೆ Mr. 215).

ಪೀಯೂಷರುಚಿ pîyûsha-ruči. Bright with nectar: *the moon.*

ಪೀರ್ pir. = ಹೀರ್, ಹೀರು. To suck, to suck up or in, as water, as the fluid in a saucer, the juice of fruits, milk from the breast, etc., to drink (ಈಂಟು Čt. I, 7; Tě. ಪೀಲ್ಚುರು, ಪೀಲುಚು; T. ಪೀರ್, M. ಪೀರೆ, milk). P. p. ಪೀರ್ದು (Šmd. 50). ರಸಮಂ ಪೀರ್ದಂ (156). ತುಮ್ಬಿ ಪೀರ್ವ ಪೊರ್ ಎಂ ಪೀರ್ದಪುದೇ ಕಡನ್ದು ಬಿಡೆ ನವ್ಯಾಮೋದಮಂ ಪೂಗಳೊಳ್? (Jnv. 1, 13). See Čpr. 1, 61. 81; 4, 34; 6, 49; Abh. P. 1, 65; 12, 94; Bp. 11, 11; 59, 49; Ršv. 8, 117. 122; 9, 60; J. 6, 2.

ಪೀಱ್ pir. ಪೀಱು. 1. = ಪೇಱು 1. To scatter or spread in different directions, to throw about, etc. (ವಿಕೀರ್ಯ, ಚೆಲ್ಲೂದು Šmd. Dh., o. r. ಪೇಱು); to spread about, to unfold. (T. ಪೀಱು, to rend, tear to pieces; *cf.* ಬೀಱು?).

ಪೀಱ್ pir. ಪೀಱು. 2. The state of being scattered about (Abh. P. 9, 124).

ಪೀಲಕ pîlaka. The large black ant. (R.).

ಪೀಲಿ pili. = ಹೀಲಿ, q. v. A peacock's tail (ಚುಲ, ಹೀಲಿ Nn. 22, one MS. ಹಿಲ್ಲಿ; Čpr. 4, 50; Ršv. 5, 43; T.; see ಕಿಱುಪೀಲಿ). 2, a feather of a peocock's tail (Čpr. 8, 52; 5, 114; Ššv. 3, 9. 16; M.). 3, an eye in a peacock's tail (ಚನ್ದ್ರ, ನವಿಲ ಹೀಲಿಯ ಕಣ್ಣು Nn. 69). — ಪೀಲಿಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A tie of peacocks' feathers (Ššv. 3, 27). — ಪೀಲಿಗರಗ. -ಕರಗ. A water-jar decorated with peacocks' feathers (Čpr. 5, after 19; 7, after 81). — ಪೀಲಿದಣ್ಡೆ. A head-tie of peacocks' feathers (Ššv. 3, 11). — ಪೀಲಿದಟ್. -ತಟ್. An umbrella made of peacocks' feathers (Č. Bp. 19, 23). — ಪೀಲಿವಿಜ್ಜಣಿಗೆ. -ಬಿಜ್ಜಣಿಗೆ. A fan made of peacocks' feathers (Čpr. 8, 62).

ಪೀಲು pîlu. = ಪಿಲು. *The tree Careya arborea* Roxb.; or (according to others) *Salvadora persica* Lin. (see ಆಕ್ಷೋಡ, ಆಕ್ಷೋಟ, ಉಗುನಿ, ಬಗನಿ & ಗೋನು). 2, *a flower.* 3, *an arrow.* 4, *an elephant.* 5, a worm, an insect (*cf.* ಪುಳು). 6, an atom. 7, N. of a tune (My.).

ಪೀಲುಕ pîluka. = ಪೀಲು. See ಕಾಕ-.

ಪೀಲುಪರ್ಣಿ pîlu-parni. *The plant Sanseviera zeylanica* Willd. 2, *the plant Momordica monadelpha* Roxb.

ಪೀವ pîva. (= ಪೀನ, ಪೀವರ). *Swelling, full, fat, large; stout, strong, robust.*

ಪೀವರ pîvara. = ಪೀವ. *Fat, stout, large, fleshy, corpulent, strong, plump, thick, dense* (ಸ್ಥೂಲ, ಬಹುಲ, ಬಲವನ್ತ, ದೊಡ್ಡತಪ್ಪವಂ Mr. 232).

ಪೀವರಸ್ತನಿ pîvara-stani. A woman with large breasts; *a cow with a large udder.*

ಪೀಳಿಗೆ pîlige. (= ಪೀಡಿಗೆ). A series of generations, pedigree (My.; Mhr. ಪೀಳಿಕಾ); progeny, offspring (B. 3, 113). ಪೀಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹೇಳಿಗೆ ಮುಚ್ಚ ಕೂಡದೇ? — ಪೀಳಿಗೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಹೋಳಿಗೆ ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಏನು? (Prvs.).

ಪೀಡಿಗೆ pîlige. (= ಪೀಳಿಗೆ). Tbh. of ಪೀಠಿಕೆ (Šmd. 30 Mdb. MS. and another one, o. r. ಪೇಠಿಕೆ = ಪೇಡಿಗೆ, see ಪೇಡಿಗೆ; Šmd. 341: ಪೀಠಿಕೆ = ಪಿಡಿಗೆ probably is to be ಪೀಠಿಕೆ = ಪೀಡಿಗೆ).

ಪು pu. 1. = (ವು 3), ಹು 1. An affix for the formation of nouns, *e. g.* ಪಡೆಪು, ಪರೆಪು, ಕಡುಪು, ಬಲ್ಪು, ಮೆಲ್ಪು, etc. (Šmd. 248).

ಪು pu. 2. = (ಇಸು 4), ಹು 2. An affix to form transitive verbs, see *e. g.* ಆಡಿಪು, ತಿರುಪು, ನೆರೆಪು, ಪರೆಪು, ಮಡಿಪು, ಸಲಪು.

ಪುಂ pum. = ಪುಂಸ್, ಪುನ್, ಪುಮ್, ಪುಲ್. Male; masculine; a male; the masculine gender (ಪುಲ್ಲಿಂಗ Šmd. 108. 120. 121. 126. 147. 148).

ಪುಂಯಿ pumyi. The sound of the pipe called ಪುಂಗಿ (C.) and that of the ನಾಗಸರ (C.).

ಪುಂಯೋಗ pum-yôga. *Connexion with a male.*

ಪುಂಶ್ಚಲಿ pums-čali. Running after men: *a harlot, an unchaste woman.*

ಪುಂಸ್ pums. = ಪುಂ. *A man, a male.*

ಪುಂಸ pumsa. = ಪುಂಸ್. See ಸ್ತ್ರೀ-.

ಪುಂಸತ್ವ pumsatva. = ಪುಂಸ್ತ್ವ. (My.).

ಪುಂಸವನ pum-savana. A religious and domestic festival held on the mother's perceiving the first signs of a living conception. (Čpr. 3, after 92; J. 18, 37; My.).

ಪುಂಸ್ಕಟಿ pums-kati. *A man's hip.*

ಪುಂಸ್ಕೋಕಿಲ pums-kôkila. A male cuckoo. ಪುಂಸ್ಕೋಕಿಲಲಪ್ತಿತಾನಿರಲೆವೋಯ್ತು (Šmd. 289).

ಪುಂಸ್ತ್ರೀ pum-strî. Masculine and feminine in gender (Šmd. 108. 109).

ಪುಂಸ್ತ್ವ pumstva. The state of a male, manhood, virility. 2, *the masculine gender.*

ಪುಕ puka. A sound in imitation of the palpitation of the heart from fear. — ಪುಕ ಪುಕವೆನ್ನು.

Digitized by Google

-ಎನ್ನು. To palpitate with repeated ಪುಕ, as the chest (My.).

ಪುಕಸಾಟೆ pukasâṭĕ. = ಪುಕ್ಕಟೆ, etc. (My.).

ಪುಕಳಿ pukaḷi. = ಪುಕುಳಿ, ಪುಕ್ಕು 2 q. v., ಪುಜ್ಜಿ, ಪುಚ್ಚಿ. The female organ of generation (My.). **2,** = ಮುಕಳಿ, etc., the anus (My.; *cf.* ಪೂಟಿ).

ಪುಕಾರ pu-kâra. The syllable ಪು (Šmd. 248).

ಪುಕಾರು pukâru. Loud bawling; crying out (My.; Br. ಪುಕಾರೆ; Mhr., H. ಪುಕಾರ, ಪುಕಾರಾ).

ಪುಕುಳಿ pukuḷi. = ಪುಕಳಿ, etc. (My.).

ಪುಕ್ಕ pukka. = ಪುಚ್ಛ. (Tbh. of ಪುಚ್ಛ). The tail of a bird (My.). ನವಿಲು ಆಡಿದರೆ ಕೆಮ್ಬೋತ ಪುಕ್ಕ ತೆರೆ ಕೊಣ್ಡಿತು (Prv.).

ಪುಕ್ಕಟೆ pukkaṭĕ. = ಪುಕಸಾಟೆ, ಪುಕ್ಕಸಾಟೆ, ಪುಕ್ಸಟ್ಟಿ, ಪುಗಟೆ, ಪುಗಸಾಟೆ, ಪುಗುಟೆ, ಪುಗುಸಟೆ. For nothing, gratis; without remuneration; worthless (My.; B. 4, 179. 180; Tu. ಪೊಕ್ಕಡೆ; Mhr. ಫುಕಟ, ಫುಕಟತಾಳ, ಫುಕಟಾ, ಫುಕಟ್ಯಾ, ಫುಕಟಾಚ; M. ಪಕ್ಕಡೆ, ಪೊಕ್ಕಟ್ಟಿ, bad, mean).

ಪುಕ್ಕತನ pukkatana. = ಪುಕ್ಕುತನ. (My.).

ಪುಕ್ಕಲು pukkalu. = ಪುಕ್ಕು 1. (My.). — ಪುಕ್ಕಲ. -ಅ 3. = ಪುಕ್ಕ. (My.).

ಪುಕ್ಕಸ pukkasa. A degraded mixed caste, the offspring of a Nishâda by a Šûdra female; *a Čaṇḍâla*.

ಪುಕ್ಕಸಾಟೆ pukkasâṭĕ. = ಪುಕ್ಕಟೆ. (My.).

ಪುಕ್ಕು pukku. 1. = ಪುಕ್ಕಲು. Fear, timidity (ಭೀರುತ್ವ Šm. 78; My.; *cf.* ಉಗಿ 3? ಪಿಟಿ). — ಪುಕ್ಕ. -ಅ 3. A timid man, a coward (My.). ಪುಕ್ಕನಾದರೂ ಮುಕ್ಕೋಕೆ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ.— ಪುಕ್ಕನಾದವ ಮಕ್ಕ ಹೋದಾನೇ? (Prvs.).

ಪುಕ್ಕು pukku. 2. = ಪುಕುಳಿ, etc. The female organ of generation (ಯೋನಿ Šm. 78; Tĕ. ಪೂಕು, ಪೂಕೆ; M. ಪೊಚ್ಚಿ, ಪೊಜ್ಜೆ, ಪೂನಲ್, ಪೂಟಿ, ಪೂಟು, see ಪಿಟಿ).

ಪುಕ್ಕುತನ pukkutana. = ಪುಕ್ಕತನ. Cowardice (ಭಯ Čb.).

ಪುಕ್ಸಟ್ಟಿ puksaṭṭi. = ಪುಕ್ಕಟೆ, etc. (My.).

ಪುಗಟೆ pugaṭĕ. = ಪುಕ್ಕಟೆ, etc. (My.). ಪುಗಟೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಬಟಿದೆ ಹೋಯಿತು (Prv.).

ಪುಗಲ್ pugal. = ಪುಗಿಲ್ 1. One of the notes of the cuckoo. (T., M. ಪುಗಲು, ಪುಗಲ್, to speak; T. ಪೋಗಿಲ್, the kôkila). — ಪುಗಲ್ ಪುಗಲ್. The repeated sound of ಪುಗಲ್ (Čpr. 2, after 93). ಕವಕ್ಕವ ಎಲೇ ಒಟ ಪುಗಲ್ ಪುಗಲೆನ್ದೊಟ್ಟತಮೂಲ್ವ ಕೋಗಿಲೆಯಂ (Šmd. 74, o. r. ಉ ಊ). ಬನದಲ್ಲಿ ಪುಗಲ್ ಪುಗಲೆಮ್ಬ ಗಣ್ಡುಗೋಗಿಲೆ (277).

ಪುಗಸಾಟೆ pugasâṭĕ. = ಪುಕ್ಕಟೆ, etc. (My.; B. 5, 118).

ಪುಗಿಲ್ pugil. 1. = ಪುಗಲ್. — ಪುಗಿಲ್ ಪುಗಿಲ್. = ಪುಗಲ್ ಪುಗಲ್. (ಕೋಕಿಲನಿನದ Čt. II, 93).

ಪುಗಿಲ್ pugil. 2. (fr. ಪುಗು 1). Entering; entering place, door (Čpr. 8, after 44); entry, arrival. ಅಬ್ಜಿನಿ ಪೋದುದು, ಸುಣ್ಣನಿ ನವಿಲ್ಗೆ ಸರದದ ಪುಗಿಲೊಳ್ (Šmd. 289, o. r. ಪೋದನ್ದು).

ಪುಗಿಸು pugisu. = ಪೊಗಿಸು, ಹೊಗಿಸು. To cause to enter (ಪ್ರವೇಶಮಂ ಮಾಡಿಸು Šmd. 173. 265; Čpr. 8, after 4; Bp. 14, 32). ಮೂದೇವರುಮಪೊಕ್ಕೋಣೆವುಗಿಸುಗುಮ್ ಅಸುರರ್ (Šmd. 267).

ಪುಗು pugu. 1. = (ಉಗಿ 5, ಒಗು 3), ಪೊಗು 1, ಹುಗು, ಹೊಗು. To enter in, to enter (ಪ್ರವೇಶ Šmd. Dh.; ಪ್ರವೇಶಮಾಗು 54. 72. 168. 213. 274. 390 Cm.; T. ಪುಗು, ಪುಗುದು, ಪೂದು, ಪೂರು; M. ಪುಗು, ಪೂಗು; *cf.* ಪುದಿ 1). P. p. ಪೊಕ್ಕು (282. 284. 287). ನೆಲದೊಳ್ ಪಗೆ ಪುಗೆ (28). ರಕ್ಕಸಿಯ ಮಾಡಮದಟಿೊಳ್ ಪೊಕ್ಕವರ್ ಉಡಿದವರೆ? (287). ಫಣಿ... ಪುಗೆ ಸೋಗೆಯ ಸೊಮ್ಪುದರ್ದ ಪೊಸ ಪೀಲಿಯೊಳ್ (Rśv. 5, 43). ಸಮಾಸಲಕ್ಷಣಮಂ ಪೊಕ್ಕ ಚತುರ್ಥಿ (Šmd. 139). ಜನಂ ಪೊಕ್ಕು ಶಾಲೆಯಂ (224). ಬೆಳೆಗಳ್ ಕಳನಂ ಪೊಕ್ಕುವು (256). ಪೊಕ್ಕನನ್ದು ನಿಜಮನ್ದಿರಮಂ ಪರಸೈನ್ಯಭೈರವಂ (284). ವಸನ್ತಗೃಹಮಂ ಪೊಕ್ಕು (Čpr. 7, after 92). ಆರುಮಂ ಪುಗಲೀಯದೆ ರಾಣಿವಾಸಮಿಹುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯಮಾಡೊಡೆ ವನವೆ ಪ್ರಮುದವನ ಎನಿಸುಗು (Nr.). See Šmd. 234. 294; Čpr. 2, 24; 5, 71; Abh. P. 7, after 125; 15, 28; Bp. 26, 34; 28, 9; 55, 10; Rśv. 5, 122; 6, after 115; 10, after 1 & 5; 13, 79; 13, after 95 & 97; J. 3, 1; 6, 9; 15, 4; 19, 7; 28, 16; 29, 48; 30, 42; ಒಳ-, ಕೆಯ್ಪುಗು, ಕೆಲಸಮ್ಪುಗು, ನೀರ್ವುಗು, ಬಗೆವುಗು, ಬರೆವಮ್ಪುಗು, ಮಜ್ಜನಮ್ಪುಗು, ಮನಮ್ಪುಗು, ಮಱೆವುಗು, ರಂಗಮ್ಪುಗು. — ಪುಗು ಪುಗು. rep. (Bp. 35, 4; J. 28, 43).

ಪುಗು pugu. 2. P. p. of ಪುಗು 1 (= ಪೊಕ್ಕು). — ಪುಗುತರ್. (= ಪೊಕ್ಕು ಕೊಣ್ಡು ಬರ್). To enter (Abh. P. 4, 44; Grj. 4, after 15 & 111; 9, after 86).

ಪುಗು pugu. 3. Entering, etc. See ಮುಳ್ಪುಗು, ಮೊಗಮ್ಪುಗು 2.

ಪುಗುಟೆ puguṭĕ. = ಪುಕ್ಕಟೆ, etc. (My.).

ಪುಗುತೆ pugu-tĕ. (Šmd. 247). Entering.

ಪುಗುಸಟೆ pugusaṭĕ. = ಪುಕ್ಕಟೆ, etc. (My.).

ಪುಗುಳ್ pugul. = ಹುಗಳು, ಹುಗುಳು. A blister, a vesicle (Rśv. 5, 39; V. 9, 61. 62; M. ಪೊಕ್ಕುಳ, a blister, a bubble, a water-bladder; T. ಪೊಗುಟ್ಟು, a water-bubble; Mhr. ಫುಗಾರಾ, a bladder or blister; see ಪೊಕ್ಕುಡ್ and ಪುಗ್ಗು). **2,** blisters or sores in the mouth (My. as ಹುಗುಳು; see ಬಲ್ಪುಗುಳ್). ಪುಗುಳ್ಗೆ, ಪುಗುಳ್ಗಳ್ (Šmd. 52).

ಪುಗ್ಗಿ puggi. = ಪುಟ್ಗಿ. See ಅಡುವುಗ್ಗಿ.

ಪುಗ್ಗಿ puggi. Tbh. of ಪುಗಿಗ (Šmd. 345, o. r. in Mdb. ಸುಗಿಗ = ಸುಗ್ಗಿ).

ಪುಗ್ಗು puggu. = ಪುರ್ಗ. Pride, arrogance (ಗರ್ವ Kk. 57; T. ಪುದೈ, to swell; ಪೊಡಿ, to rise up, as pimples; ಪೊದಿಲ್, greatness; ಪೊಂಗರ್, a mountain; Tĕ. ಪೊಗರು, pride, arrogance; ಪೊಡಗು, to grow, increase; ಪೊಡಗು, ಪೊಡುಗು, ಪೊಡುವು, height, loftiness, length, stature; ಒಡುಚು, ಪೊಡುಚು, to rise, as the tide, the sun, the moon, a star; ಪೊಡುಪು, the swell of a river, the rising of the sun; M. ಪೊಜ್ಜು, to boil over, bubble up; to rise, as out of the water; to spread, as light, noise, report; ಪೊಜ್ಜಲ್, boiling, bubbling up; ostentation; T., M. ಪೊಕ್ಕು, height, increase; boiling over; ಪೊಕ್ಕು, a boil, blister; Tĕ. ಪುಲುಸು, pride; see ಪುಟ್ಗಿ, ಪೊಂಗಲು, ಪೊಂಗು 1; *cf.* ಪುರಿ 4; ಉರ್ಕು 1 & 2; ಪೊಣ್ಮು; ಪೊರ್ಕುಳಿ; ಬುಗುಡು; ಬುಗ್ಗೆ). — ಪುಗ್ಗಾಯಿಲ. -ಆಯಿಲ. (Šmd. 252, o. r. in Mdb. ಪುರ್ಗಾಯಿಲ). A proud or arrogant man (ಗರ್ವಿತ Čt. I, 5). — ಪುಗ್ಗಾಯ್ಲ. -ಆಯ್ಲ. = ಪುಗ್ಗಾಯಿಲ. (ಗರ್ವಿತ Šmd. II; Kk. 77; Šm. 52).

ಪುಂಖ puṅkha. *The feathered part of an arrow, the lower part of an arrow which comes in contact with the bowstring and contains the feathers and shaft* (ಶರಮೂಲ, ತೆತ್ತಿಸು

ವ ಹಿಳುಕು Mr. 295; ಕೆಯ್ಗೊಡೆ Šm. 43). ಸಾಯಕದ ಪುಂಖ (ಕೆಯ್ಗೊಡೆ Kk. 39). 2, a hawk, a falcon.

ಪುಂಗವ puṁ-gava. A bull (ಗೂಳಿ Nn. 99. 143). 2, at the end of a compound: *a hero, an eminent person, best, most excellent.* 3, a kind of plant (ನನ್ದಿ Mr. 121), or a kind of drug (Sk.).

ಪುಂಗವಧ್ವಜ puṅgava-dhvaja. Śiva (V. 29, 65).

ಪುಂಗಳಿ puṅgaḷi. (= ಪೊಂಗಲು?). See ಬೇಳಿ-.

ಪುಂಗಿ puṅgi. A sort of musical pipe (My.; Mhr. ಪುಂಗೀ). *Cf.* ಪುಂಯಿ.

ಪುಚಕ್ಕನೆ pučakkanĕ. Suddenly and with a small noise, as when a mouse quickly enters its hole, spittle is ejected with force, a lancet is quickly inserted into a boil, a stick is moved up and down in mud, etc. (My.).

ಪುಚ್ಚ pučča. Tbh. of ಪುಚ್ಛ. (My.).

ಪುಚ್ಚವಣ puččavaṇa. 1. = ಪಚ್ಚವಣ. (Tbh. of ಪರೀಕ್ಷಣ?). Trial, examination (ಪರೀಕ್ಷೆ Šmd. II, 54; Kk. 83; Šm. 56).

ಪುಚ್ಚವಣ puččavaṇa. 2. (Tbh. of ಪುಂಸ್ತ್ವ?). Manliness, valor (ಅಣ್ಮು Šmd. II; Kk. 83).

ಪುಚ್ಚಳಿ puččaḷi. Ruin, destruction; wickedness (ಕೇಡು Šmd. I & II; Kk. 75; Šm. 56; Tĕ. ಪುಚ್ಚು, to decay, rot;—rotten state, *cf.* ಪುಚ್ಚು, ಪುಟಿ, ಪುಡುಕು; T., M. ಪೊಡಿ, to be pulverized; to be destroyed, perish, see ಪುಡಿ). — ಪುಚ್ಚಳಿಯಳ್. -ಅಳ್. A wicked woman (Abh. P. 16, 35).

ಪುಚ್ಚಳಿಸು puččaḷisu. To be ruined or destroyed, to perish (ಲಯ Šmd. Dh.).

ಪುಚ್ಚಿ pučči. = ಪುಕಳಿ, etc., ಪುಚ್ಚೆ. (My.; T. ಪೊಚ್ಚು, the anus).

ಪುಚ್ಚು pučču. = ಪೆಚ್ಚು, etc. See ಹುಚ್ಚು-.

ಪುಚ್ಚೆ puččĕ. = ಪುಕಳಿ No 1, etc. (Abhâ. 2, 80).

ಪುಚ್ಛ puččha. = (ಪುಕ್ಕ), ಪುಚ್ಚ. *A tail;* the tail of a peacock; a horse's tail. 2, the hinder part. 3, the end of anything.

ಪುಚ್ಛಮೂಲ puččha-mûla. *The tip of the tail.*

ಪುಜಿನ pujina. = ಪುದಿನ. (Z.).

ಪುಂಜ punja. = ಉಂಜ, ಪುಂಜು, ಹುಂಜ, ಹುಂಜು. A cock (My.; Tĕ. ಪುಂಜು; M. ಹೂವನ್; *cf.* ಪುಂಸ್?).

ಪುಂಜ punja. *A heap, a lump, a mass, a quantity, a collection, a multitude.* ಸಗಣಿಪಿಣ್ಡದ ಪುಂಜ (Šm. 100). ಯಮುನ ಧಿಕನಾರಕಪುಂಜಂ (Bp. 56, 22).

ಪುಂಜಿಕ punjika. = ಪುಂಜ. (Čpr. 6, 54).

ಪುಂಜಿತ punjita. Piled up, heaped. (Čpr. 1, 98).

ಪುಂಜಿಸು punjisu. To be heaped, amassed, etc. (ರಾಶಿ Šmd. Dh.). ಪುಂಜಿಸಿತು (ತುಡುಗಲ್ Čt. I, 63).

ಪುಂಜೀಕರಣ punjî-karaṇa. Heaping, laying in a heap, collecting, etc. See ಒಟ್ಟಿಸು, ಕುಪ್ಪೆ, ಗುಡಿಯಿಸು, ನಿಗುಮ್ಮು, ನಿಲುಮ್ಮು, ದಾಟುರ್.

ಪುಂಜು punju. = ಪುಂಜ, etc. (My.).

ಪುಟ puṭa. 1. Bouncing, leaping up, jumping; a bounce, etc. ಪುಟದ ಕನ್ದುಕದನ್ತೆ ಫಣಿ ಲಟಲಟಸಲ್ ಅವುಕಿತು (Bh. 3, 13, 34). — ಪುಟಚೆಣ್ಡು. A kind of play at which a ball is made to bounce (C.). — ಪುಟ ನೆಗೆ. To rise, or jump up, with a bounce. ಅಡಗಿ ಪುಟ ನೆಗೆವ ಮೃಗಕುಲಂಗಳ್ (Râghô. 17, 56). ಬೇಡರ್..ಬಿಲ್ಲಮ್ಬುನಾಗಳೆಯೆಡದ ಕೆಯ್ಗಳ್ ಅಳವಡಿಸಿ, ಪುಟ ನೆಗೆದು, ಮದಕರಿತಿರವ ಬಿರಿಯಲೊದೆದು (17, 70). ಬೇಡಂ..ಘುರುಲನೆ ಅಲಗಂ ಕಿತ್ತು, ಪುಟ ನೆಗೆದು, ಲಾಗಿಸುತ ಫಲಿಯ ಬೆಂಗಡೆಗಯ್ದು (17, 73). See Bp. 21, 42; 32, 24; Bh. 4, 2, 53; Râm. 5, 8, 31; J. 23, 19. 21. — ಪುಟ ನೆಗೆ ನೆಗೆ. rep. (J. 8, 39). — ಪುಟನ್ನೆಗೆ. -ಂನೆಗೆ. = ಪುಟ ನೆಗೆ. (Šêv. 3, 54; 4, 16). — ಪುಟವಿಡು. -ಇಡು. To jump or bounce about (Bh. 1, 20, 55). — ಪುಟವೇಱ್. -ಏಱ್. = ಪುಟ ನೆಗೆ. (Grj. 3, 9. 111; Rêv. 13, 84). — ಪುಟ ಹಾಱು. To bounce, etc. (My.).

ಪುಟ puṭa. 2. = ಪುಟ್ಟ. — ಪುಟಗೋಸಿ. = ಪುಟ್ಟ-. A small cloth to cover the privities (My.). ಪಾದಕ್ಕೆ ಪಾಪೋಸು, ಪಾಸಿಗೆ ಪುಟಗೋಸಿ. — ಪುಟಗೋಸಿಗಿನ್ತ ದರಿದ್ರವಿಲ್ಲ, ಮರಣಕ್ಕಿನ್ತ ಶಿಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲ (Prvs.).

ಪುಟ puṭa. = ಪೊಟ 1, ಹೊಟ, (ಪೊಟ್ಟಣ, etc.). A fold, a pocket. 2, a concavity. 3, a cup or concavity made of a leaf folded or doubled. 4, a basket or vessel or dish made of leaves. 5, a shallow cup, as the hollow of the hand. 6, a folding or doubling of anything so as to form a cup or concavity, *e. g.* joining the palms of the hands in token of respect. 7, a cover, covering, wrapper; a cloth to cover the privities. 8, an eyelid. 9, the pod or capsule which envelopes young shoots (*cf.* ಪೊಟ್ಟು, ಪೊಡೆ 3). 10, a casket. 11, a horse's hoof. 12, a nutmeg. 13, a nostril (Mhr.). 14, a crucible (Mhr.). 15, N. of a vṛitta (Čh.). 16, the leaf of a book (My.; B. 1, 23); a page, one side of a leaf (My.; Tĕ.). 17, a single application unto, as, in preparing medicaments, of fire to bake, of sun, air, etc. to dry (My.; Mhr.). 18, a layer of mud in raising a wall (My.). 19, a foot-print (ಒತ್ತಿ ತೋಱುವ ಹೆಜ್ಜೆ Mr. 82). — ಪುಟಕ್ಕೆ ಹಾಕು. To put into a crucible in order to prepare drugs (B. 4, 149; My.); to refine, as metals (My.). — ಪುಟಮಿಡು. -ಇಡು. = ಪುಟವಿಕ್ಕು. (Šêv. 1, after 81). — ಪುಟವಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To apply fire in order to refine metals, etc.; to burn (v. t., My.). ಪುಟವಿಕ್ಕಿದರೂ ಸಟೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.). — ಪುಟವಿಡು. = ಪುಟಮಿಡು. (Grj. 3, after 119). — ಪುಟ ಹಾಕು. = ಪುಟವಿಕ್ಕು. (My.).

ಪುಟಕ puṭaka. = ಪುಟ 1. 2. 3. 4. 5. 12. See ಸಮ್-. 2, a lotus.

ಪುಟಪಾಕ puṭa-pâka. A particular method of preparing drugs or refining metals, the various substances being wrapped up in leaves, covered with clay, and roasted in the fire (My.).

ಪುಟಭೇದ puṭa-bhêda. *The bend of a river* (ತೊಱೆಯ ಮುರಿವು Hlâ.).

ಪುಟಭೇದನ puṭa-bhêdana. *A town, a city.*

ಪುಟಾಣಿ puṭâṇi. = ಪುಟಾಣೆ. (My.). — ಪುಟಾಣಿಸೀರೆ. A woman's cloth with the color of the ಪುಟಾಣಿ (My.).

ಪುಟಾಣೆ puṭâṇĕ. Bengal gram soaked and parched (My.; Mhr. ಫುಟಾಣಾ).

ಪುಟಿ puṭi. To bounce, as a ball; to spring, to rise in jets, as water (S. Mhr.).

ಪುಟಿ puṭi. = ಪುಟ, ಪುಡಿ. (Sk.).

ಪುಟಿಕೆ puṭikĕ. = ಪುಟ No. 4. A small basket (Tĕ.). ತರವೇಱ್ ಮಾಣಿಕ್ಯಭಣ್ಡಾರದ ಪುಟಿಕೆಗಳಂ! (Šmd. 377). See ಪತ್ರ-.

Digitized by Google

ಪುಟಿತ putita. Embraced, clasped, folded; bound together, sewn, stitched. 2, rubbed, ground, reduced to powder. 3, become small, contracted. 4, shown, appeared, irradiated. 5, spoken.

ಪುಟಿಸು putisu. To cause to bounce (S. Mhr.).

ಪುಟೀಪು putipu. A compartment with raised margins, a panel (My.; H.).

ಪುಟುಕು putuku. A sound in imitation of the noise caused by a shoe beating the heal of its wearer when walking quickly. — ಪುಟುಕು ಪುಟುಕು. The repeated sound of ಪುಟುಕು (My.).

ಪುಟ್ಟ puṭṭa. = ಪುಟ 2, ಪುಟ್ಟ 1. Smallness in size, shortness, littleness; small, etc.; a small, short man (My.; Tĕ. ಪೊಟ್ಟಿ; T. ಪೊಡಿಚು; see ಪುಡಿ; ಹುಡಗ; cf. ಚಿಟ್ಟು 1, ಪಿಲ್ಲ). ಪುಟ್ಟನಾದರೂ ದಿಟ್ಟನಾಗಿದ್ದಾನೆ (Prv.). — ಪುಟ್ಟಕ್ಕಿ. -ಅಕ್ಕಿ. A small kind of rice (My.). — ಪುಟ್ಟಗೋಸಿ. = ಪುಟ-. (My.). — ಪುಟ್ಟಡಿ. -ಅಡಿ. The small step of children (My.). — ಪುಟ್ಟದು. -ಅದು. That is small (My.). — ಪುಟ್ಟನೆಲ್ಲು. Small paddy (My.). — ಪುಟ್ಟ ಪುಟ್ಟ. rep. ಚಿಕ್ಕ ಹಳ್ಳದಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿನ್ತ ಪುಟ್ಟ ಪುಟ್ಟ ಕುಣ್ಟೆಗಳು (ವೇಶನ್ತ, ಪಲ್ವಲ Si. 91); ಪುಟ್ಟ ಪುಟ್ಟ ಕೊಮ್ಬೆಗಳೂ ಜಡೆಗಳೂ ಉಳ್ಳ ಕುಳ್ಳಾದ ಬಲ್ಲ ಮರ (ಕ್ಷುಪ 120). — ಪುಟ್ಟಮಗು. A little child (My.). — ಪುಟ್ಟರಾಜಕ್ಕಿ. A kind of small, good rice (My.). — ಪುಟ್ಟಸಾಲಗ್ರಾಮ. A small sâlagrâma (J. 28, 23).

ಪುಟ್ಟ putta. Tbh. of ಪುಷ್ಪ. See ಪರ-.

ಪುಟ್ಟಿ puṭṭi. 1. = ಪುಟ್ಟ, etc. — ಪುಟ್ಟಗೋಲ್. -ಕೋಲ್. A short cudgel (Rśv. 18, after 83; Tĕ. ಪೊಟ್ಟಿಕೋಲ, ಪೊಟ್ಟಿಯ-). — ಪುಟ್ಟದುಪ್ಪುಡ್ಮೀಸೆ. -ತುಪ್ಪುಡ್-. A mustache of short, fine down (J. 23, 26).

ಪುಟ್ಟಿ puṭṭi. 2. = ಬುಟ್ಟಿ. A smaller or larger basket made of cane, bamboo, palmyra leaves, etc. (My.; B. 4, 59; T. ಪುಟ್ಟಿ, ಪುಟ್ಟಿಲ್, ಪೊಟ್ಟಿ; M. ಪುಟ್ಟಿಲ್; Tĕ. ಪುಟ್ಟಿಕೆ; M. ಪಿರಿ, ಪುರಿ, to twist, cf. ಹುರಿ, twist, etc.; cf. Sk. ಪುಟ). 2, the belly (ಹೊಟ್ಟೆ My.). ಪುಟ್ಟಿ ತುಮ್ಬಿದರೂ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಮ್ಬಲಿಲ್ಲ (Prv.). — ಪುಟ್ಟಿಹಣ್ಣು. The ripe fruit of the ಶೆಕ್ಕರಬಳ್ಳಿ (Z.).

ಪುಟ್ಟಿ puṭṭi. 3. = ಉಟ್ಟಿ 3, ಹುಟ್ಟಿ 1, etc. A comb (of wax in which bees store their honey; see ಜೇನ ಪುಟ್ಟಿ, ಜೇನುಪುಟ್ಟಿ).

ಪುಟ್ಟಿಸು puṭṭisu. = ಹುಟ್ಟಿಸು. To cause to be born, to create, etc. ವೈರಮಂ ಪುಟ್ಟಿಸಲು ಭೇದಮೆನಿಸಿಕ್ಕು (Mr. 267). ಪೊಸ ಮಿಣ್ಡಿವೆಣ್ಡಿತಿಯರ್ ಇನಿಯರ್ಗೆ ಹರುಷಮಂ ಪುಟ್ಟಿಸುತ ನಡೆ ತನ್ದರು (Râghĉ. 17, 65). See Čpr. 1, 103; 5, 8; Abh. P. 13, 59; Bp. 51, 44.

ಪುಟ್ಟು puṭṭu. 1. = ಉಟ್ಟು 5, ಹುಟ್ಟು 1. To arise, to originate, to come into existence, to be born, to be produced, to spring up (ಉತ್ಪತ್ತಿ Šmd. Dh.; Šm. 88; ಜನಿಯಿಸು Šmd. 7. 46 Cm.; Tĕ. ಪುಟ್ಟು, ಪೊಡಮು, ಪೊದಲು, ಪೊರೆ; T. ಪುಯ್; ಪುದಲ್ವನ್, a son; M. ಪೊಡಿ, to spring up, as seed; see ಪುಗ್ಗು, ಪೊದರ್, ಒಗೆ 1). ಅಸಹ್ಯೋಕ್ತಿ ಪುಟ್ಟಿ (Šmd. 74). ದುಃಪ್ರತೀತಿ ಪುಟ್ಟುವೊಡೆ (75). ಸದ್ವಂಶದತ್ತಣಿಂ ಪುಟ್ಟಿದಂ (160). ತಾವರೆಯೊಳ್ ಪುಟ್ಟಿದಂ or ತಾವರೆಗೆ ಪುಟ್ಟಿದಂ (167). ವಿಪುಲಕಲಾಪಕೋಪತಿಖಿ ಪುಟ್ಟಿದು (291). ಆತಂಗಮಾಕೆಗಂ ವಿಖ್ಯಾತಯಶಂ ಪುಟ್ಟಿದಂ (138). ವಾಕ್ಯಮಪ್ಪ ಅರ್ಥವನು ಆಶ್ರಯ್ಸಿ ಪುಟ್ಟುವ ಮನದ ವಿಕಾರಮಂ ಭಾವ ಎಮ್ಬುದು; ಬೆಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲೊಳ್ ಪುಟ್ಟಿದ ಪರಿವ ತೊರೆ (ನಿರ್ಝರ); ಪ್ರಸಿದ್ಧನಪ್ಪ ತನ್ದೆಗೆ ಪುಟ್ಟಿದಾತನು (ಆಮುಷ್ಯಾಯಣ); ನಾರು ನೂಲು ಕ್ರಿಮಿಜ ರೋಮಗಳಿಂ ಪುಟ್ಟುವುವು (ಸೀರೆಗಳ್) ನಾಲ್ಕು ತೆರನಕ್ಕುಂ (Hlâ.). ನಿರುತಂ ಸತ್ಕವಿಗೊರ್ವ ಗರ್ವವಿಘಾತನುಂ ಲೋಭಿಯಾಗಲ್, ಧರೆಯೊಳ್ ದಾತರು ಪುಟ್ಟರೇ? (Šś. 8). ತೊತ್ತಿಂಗೆ ಪುಟ್ಟಿದಂ (ಗೋಪ್ಯ Mr. 310). See Čpr. 2, 15; 3, 93; Bp. 51, 44; 61, 57; J. 3, 36; Šśv. 4, 135; ಒಡವುಟ್ಟು.

ಪುಟ್ಟು puṭṭu. 2. = ಹುಟ್ಟು 2, etc. Birth, origin (Šśv. 5, 39); produce; progeny; family (My. as ಹುಟ್ಟು). See ಕಡೆವುಟ್ಟು. — ಪುಟ್ಟುಂಗುರುಡ. -ಂ-ಕುರುಡ. (Šmd. 203). A man born blind.

ಪುಟ್ಟು puṭṭu. 3. = ಹುಟ್ಟು 3. A wooden. ladle or spoon; a paddle (ದಾರುಹಸ್ತ Šmd. Dh.; ಮರಗೆಯ್ Šm. 88; Abh. P. 13, 66). See V. 37, 36; ನೀರ್ವುಟ್ಟು.

ಪುಟ್ಟು puṭṭu. 4. Salted dough baked in steam (My.; T., M. ಪುಟ್ಟು, ಪಿಟ್ಟು, a thin meal cake; cf. ಪುಗ್ಗು?). — ಪುಟ್ಟಿಟ್ಟು ರಸ ತೆಗೆ. To extract the juice of herbs that have been exposed to steam (My.).

ಪುಟ್ಟುಹ puṭṭuha. Birth, etc. (ಜನನ, ಜನ್ಮ Nr.).

ಪುಡ puda. A sound in imitation of the noise of quick steps. — ಪುಡ ಪುಡನೆ. rep. With the repeated noise of ಪುಡ. ಪುಡ ಪುಡನೆ ಬನ್ದನು (My.).

ಪುಡಿ pudi. = ಹುಡಿ. Powder; dust; pollen (ಕೊಷ್ಟ Šs.; My.; T., M. ಪುಡುದಿ, ಪೂಡ್, ಪೊಡಿ; Tĕ. ಪೊಡಿ; Mhr. ಪೂಟ, ಪೂಡ; T. also: that which is small, little, minute; Tĕ. also: small, young; see ಪುಚ್ಚಡ್, ಪುಟ್ಟ 1; cf. ಪೊಡೆ 1). ಅಲರ ಪುಡಿ (ಪರಾಗ, etc. Si. 124). ಬಣ್ಣದ ಪುಡಿ (ಉದ್ವರ್ತನ, ಮೆಯ್ಗೆ ಉಜ್ಜಿ ತೊಳೆಯುವ ಪುಡಿ 225). ಒನ್ದು ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಕುಟ್ಟಿದ ಪುಡಿ (ರೇಣು, ಧೂಳಿ, etc. 292). ಕೆಂಗುಡಿಯ ಪುಡಿಯ ಮುತ್ತಿನ ಕೊಡೆ (Šmd. 216). ಪುಡಿಯಡರೆ ನಿಮಿರ್ದ ಪುತ್ತಿನ ಕುಡಿ ಕೆಡೆದತ್ತು (Lilv. 3, 3). ಕೋಧಿಸೆಯುರ್ಕಿನ ಪುಡಿಯೆನಿಪಾ ದುಷ್ಕವಿತೆಗಳನ್ ಎಣಿಸಲೇಕೆ? (Grj. 1, 21). ಚಿನ್ನದ ಮಣ್ಣು ತನ್ದು, ಸಣ್ಣಾಗಿ ಪುಡಿ ಮಾಡಿ (B. 4, 105). See Čpr. 5, after 19; J. 20, 30; Rśv. 5, 34; 6, 84; Si. 229. 334. 379; ಅಲರ್ವುಡಿ, ಮಲರ್ವುಡಿ. — ಪುಡಿಗಡಬು. -ಕಡಬು. A pulverized kadabu-cake. (ಬೆಳವಲನಾಡೊಳ್) ಕಡಲೆಯನು ಗೋಧಿಯನು ಮಡಿಕುದ್ದು ಬೆಳದರೂ ಸುಡ ಬೇಕು ನಾಡೆನ್ದವನ ಬಾಯೊಳಗೆ ಪುಡಿಗಡಬು ಬೀಡ್ಗೆ! (Sp.). — ಪುಡಿಗತ್ತುರಿ. -ಕತ್ತುರಿ. Powdered musk (Čpr. 2, 70; 8, after 4; Rśv. 7, after 17). — ಪುಡಿಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To pulverize by beating, to pound (My.). — ಪುಡಿಗೆಯ್. To reduce to powder (J. 20, 59). — ಪುಡಿ ಪುಡಿ. rep. ಪುಡಿ ಪುಡಿ ಮಾಡು. = ಪುಡಿವುಡಿ-. (My.). — ಪುಡಿವಡೆ. -ಪಡೆ. To be powdered (J. 4, 23; 12, 7; 16, 47). — ಪುಡಿವುಡಿ. -ಪುಡಿ. = ಪುಡಿ ಪುಡಿ. ಪುಡಿವುಡಿ ಮಾಡು. To reduce to very fine powder (Abh. P. 14, 179). — ಪುಡಿಸಕ್ಕರೆ. Fine-grained sugar (My.; B. 3, 45).

ಪುಡಿ pudi. Tbh. of ಪುಟಿ. A small bundle, as of medicine-powder, etc. (B. 4, 159; Mhr.).

ಪುಡುಕು puduku. = ಪುಡುಂಕು, ಹುಡುಕು, ಹುಡಿಕು, ಹುಡುಕು. To search or feel for with the hands, to grope in search of (ಕರಾನ್ವೇಷಣ Šmd. Dh.; Tĕ. ಪುಡುಕು, ಪುಣುಕು). 2, to seek for, to seek.

ಪುಡುಂಕು pudunku. = ಪುಡುಕು (Šmd. Dh.; ಅರಿಸು Kk. 62, o. r. ಅರುಸು).

Digitized by Google

ಪುಣ್ punֹ. = ಹುಣ್, ಹುಣ್ಣು. A sore, an ulcer; a wound; a boil (ಅರುಸ್, ವ್ರಣ Mr. 398; T., M.; Tĕ. ಪುಣ್ಣು; *cf.* the terms s. ಪುಗ್ಗು?). ಪುಣ್ ನಾಳಿ ಪೋದಪುದು or ಪುಣ್ಣಾಳಿವೋದಪುದು (Śmd. 190, o. r. ನಾಡಿ). ಮನದೊಳ್ ದಯ ಮಿಲ್ಲದವನ ಕಣ್ಣೇಂ? ಪುಣ್ಣೇಂ? (84). — ಪುಣ್ನೋವು. -ನೋವು. The pain of a sore, etc. (ಕೊಡತ Śm. 97). — ಪುಣ್ಬಡಿಸು. -ಪಡಿಸು. To inflict a wound or wounds (Abh. P. 10, 161). — ಪುಣ್ಬಡೆ. -ಪಡೆ. To be wounded (Čpr. 6, 38; Abh. P. 4, 49). — ಪುಣ್ಬೆಟ್. -ಪೆಟ್. = ಪುಣ್ಬಡೆ. (Abh. P. 9, 64).

ಪುಣಗು puṇagu. = ಪುಣುಗು, etc. (My.).

ಪುಣಜಿ puṇaji. = ಪುಣುಜಿ. Dust-like, dry soil in which a sort of paddy is sown (My.; *cf.* T. ಪೊಡಿಬು s. ಪುಟ್ಟ, & ಪುಡಿ).

ಪುಣಮ್ಬು puṇambu. = ಪುಣುಮ್ಬು, q. v.

ಪುಣಿಜ puṇija. A kind of insect (Tĕ. ಪಿಡುಜು, ಪಿಡುದು, ಪುಣುಜು, ಪುಣುದು, a tick). See ಪಟ್ಟ-.

ಪುಣಿಸೆ puṇisĕ. (fr. ಪುಳಿ). = ಹುಣಿಸಿ, ಹುಣಿಸೆ. The tamarind (ಅಮ್ಲ, ತಿನ್ತ್ರಿಣೀಕ Mr. 125). See ಪುಳುಮ್ಬುಣಿಸೆ; Śśv. 3, 32. — ಪುಣಿಸೆವಣ್. -ಪಣ್. A ripe tamarind fruit (Rśv. 5, 114).

ಪುಣುಗು puṇugu. = ಪುಣಗು, ಪುನಗು, ಪುನುಗು, ಪುಲಿ, ಪುಡಿ 2, ಪುಬಿ 2. Civet (ಜೇಲಿಕೆ Mr. 336; My.; Tĕ. ಪುನುಗು; T. ಪುಝುಗು; M. ಪುಝು, ಪುಝುಗು; J. 28, 43). ಪುಣುಗು ತೆಗೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಜುಣುಗು ಬಿಟ್ಟರೆ ಆದೀತೇ? (Prv.). — ಪುಣುಗಿನ ಬೆಕ್ಕು. The Paradoxurus prehensillis (Bd.; Gz.); the Indian civet cat, Viverra civetta (My.; Bd.; Gz.).

ಪುಣುಜಿ puṇuji. = ಪುಣಜಿ. (My.).

ಪುಣುಮ್ಬು puṇumbu. = ಪುಣಮ್ಬು, ಪುಣ್ಬು, ಪೊಣ್ಬು. (A reed), an arrow (ಬಾಣ, etc. Śs.; ಕಣೆ, ಕೋಲ್, ಸರಲ್, ಅಮ್ಬು Śm. 43, o. r. ಪುಣಮ್ಬು; see M. s. ಚಿತ್ರ). See ಪೂ-.

ಪುಣ್ಡ (puṇḍu-a3). Refractory, turbulent; a free-booter (My.; Mhr.); a rascal, a rogue, a lawless fellow, a low, shameless man (My.); a licentious, depraved man, especially also a fornicator (My.). ಪುಣ್ಡನಾದವ ಉಣ್ಡಾನಕ ಹೋಗ (Prv.). See B. 4, 80; 5, 10. 105. 106. — ಪುಣ್ಡಾಟ. -ಆಟ. = ಪುಣ್ಡತನ. (My.). — ಪುಣ್ಡಾಟಿಕೆ. -ಆಟಿಕೆ. = ಪುಣ್ಡಾಟ. (My.).

ಪುಣ್ಡಗಾತಿ puṇḍa-gâti. A low woman, especially an adulteress (My., also ಪುಣ್ಡಗಾತ್ರ್).

ಪುಣ್ಡಗಾಱ puṇḍa-gâṛa. A low man, especially a fornicator (My.). ಸೂಳೆಮನೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ಬಿದ್ದರೆ ಪುಣ್ಡಗಾಱ ಅಣ್ಣು ಕಾಸಿದ (Prv.).

ಪುಣ್ಡತನ puṇḍatana. = ಪುಣ್ಡುತನ. Refractoriness, lawless proceedings; brigandage (My.; B. 5, 51; Mhr. ಪುಣ್ಡಾಈ); depravity, wickedness, especially also adultery or fornication (My.). ಪುಣ್ಡತನ ಮಾಡಿದವ ಬಣ್ಡಾಟ ಬಿಟ್ಟಾನೇ? (Prv.).

ಪುಣ್ಡರೀಕ puṇḍarîka. A lotus-flower, especially *a white lotus* (ವನೇಜಾತ, ತಾವರೆ Nn. 18; ಬಿಳಿಯ ತಾವರೆ Mr. 419; ಸಿತಾಬ್ಜ 504). 2, a white umbrella (ಸಿತಾತಪತ್ರ, ಬಿಳಿಯ ಸತ್ತಿಗೆ 18; ಛತ್ರ 504). 3, *a tiger* (ಚಮೂರ, ಹುಲಿ 18; ಪುಲಿ 504). 4, a sectarial mark on the forehead. 5, a frog (ಭೇಕ, ಕಪ್ಪೆ 18; ಭೇಕ 504). 6, *the elephant of the south-east quarter* (ಇನ್ದ್ರೇಭ, ಅಯಿರಾವತ 18). 7, an elephant of one of the eight quarters (ದಿಗ್ದನ್ತಿ, ದಿಕ್ಕಿನ ಆನೆ 18; ದಿಗ್ಗಜ 504). 8, one of the trees of svarga (ಕಲ್ಪಕುಜ, ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ 18). 9, a banner (ಕೇತನ, ಪತಾಕೆ, ಟೆಕ್ಕೆ 18). 10, Brahmâ (ಅಮ್ಭೋಜಸಮ್ಭವ, ಬ್ರಹ್ಮ 18). 11, an ascetic (ಮುನಿ, ಯತಿ 18; ಮುನೀನ್ದ್ರ 504). 12, eminence (? ಶೇಷವು 18). 13, neighing (ವಾಜಿಧ್ವಾನ, ಕುದುರೆಯ ಧ್ವನಿ 18). 14, a plant, a kind of Artemisia.

ಪುಣ್ಡರೀಕಾಕ್ಷ puṇḍarîka-aksha. Lotus-eyed: *Vishṇu or Krishṇa.*

ಪುಣ್ಡರೀಕಾಕ್ಷಿ puṇḍarîka-akshi. A woman with lotus-eyes (Bp. 42, 19).

ಪುಣ್ಡರೀಕಾಮ್ಬಕ puṇḍarîka-ambaka. = ಪುಣ್ಡರೀಕಾಕ್ಷ. (J. 26, 64).

ಪುಣ್ಡರ್ಯ puṇḍarya. *A medicinal plant used as a remedy for diseased eyes,* etc. (= ಪೌಣ್ಡರೀಕ, ಪುಣ್ಡರೀಕವೆಮ್ಬ ಗನ್ಧದ್ರವ್ಯ, ಪೆಣ್ಡಾರೇ ಗಡ್ಡೆ, ಪಾಣ್ಡವರ ಮುದ್ದು, ಇದು ಬಿಳಿನೆಯ್ದಿಲೇ ಗನ್ಧೆ Si. 153).

ಪುಣ್ಡಾಯಿ puṇḍâyi. = ಪುಣ್ಡತನ, q. v. (B. 5, 2).

ಪುಣ್ಡಿ puṇḍi. = ಪಿಣ್ಡಿ. A generally cultivated plant, the Deckanee hemp, Hibiscus cannabinus Lin. (My.; Z.). 2, Roselle, red sorrel, Hibiscus sabdariffa Lin. (St. & Pl.). 3, = ಪೀಲು (Si. 455). — ಪುಣ್ಡಿಕಡ್ಡಿ. The stalks of the hemp (My.). — ಪುಣ್ಡಿನಾರು. The fibres of the hemp (My.). — ಪುಣ್ಡಿಸೊಪ್ಪು. The leaves of the hemp used as a vegetable (My.).

ಪುಣ್ಡು puṇḍu. = ಪುಣ್ಡುತನ. (My.; *cf.* T., M. ಪಿರಟ್ಟು, ಪುರಟ್ಟು, deceit; lewdness, adultery). — ಪುಣ್ಡುಕೆಲಸ. A vile deed (My.). — ಪುಣ್ಡುಪೂಜಾರಿ. A depraved pûjâri. See Prv. s. ತುಣ್ಡು 2. — ಪುಣ್ಡುಮಾತು. A vile word (My.).

ಪುಣ್ಡುತನ puṇḍutana. = ಪುಣ್ಡತನ. (Abhâ. 2, 2; My.).

ಪುಣ್ಡ್ರ puṇḍra. *A red variety of the common sugar-cane, Saccharum officinarum.* 2, *a mark or line made on the forehead with sandal, etc., a sectarial mark* (ಲಲಾಮ, ತಿಲಕ Nn. 68; ತಿಲಕ Mr. 520). 3, N. of a people and of their country, Bengal and Behar (ನಾಡು, ದೇಶ 68; ಜನಪದ 520). 4, a river (ನದಿ 68; *cf.* ಪೊಡಿ). 5, a painting (ಚಿತ್ರ, ಬರೆದ ಚಿತ್ರ 68; ಚಿತ್ರ 520). 6, an ornament (ಭೂಷಣ, ಆಭರಣ 68). 7, a worm (*cf.* ಪುಝು).

ಪುಣ್ಡ್ರಕ puṇḍraka. = ಪುಣ್ಡ್ರ Nos. 1, 2 & 3. 4, *the creeper Gaertnera racemosa.*

ಪುಣ್ಡ್ರೇಕ್ಷು puṇḍra-ikshu. = ಪುಣ್ಡ್ರ No. 1. (Grj. 2, 14).

ಪುಣ್ಡ್ರೇಕ್ಷುಕೋದಣ್ಡ puṇḍrêkshu-kôdaṇḍa. Kâma (My.).

ಪುಣ್ಣಮೆ puṇṇamĕ. = ಪುಣ್ಣಿವೆ, ಹುಣ್ಣಮೆ, ಹುಣ್ಣವೆ, ಹುಣ್ಣಿಮೆ, ಹುಣ್ಣಿವೆ, ಹುಣ್ಣುಮೆ, ಹುಣ್ಣುವೆ, ಹುಣ್ಮೆ. Tbh. of ಪೂರ್ಣಮೆ (ಪೂರ್ಣಿಮೆ). ಪುಣ್ಣಮೆ ಆದರೆ ಹುಣ್ಣೆಮ್ಮೆ ಬಿಡ ದಾರದೇ? (Prv.).

ಪುಣ್ಣಿವೆ puṇṇivĕ. = ಪುಣ್ಣಮೆ. (My.).

ಪುಣ್ಬು puṇbu. = ಪುಣುಮ್ಬು, etc. (ಕೋಲ್, ಸರಲ್, ಕಣೆ Kt. 40, o. r. ಪೊಣ್ಬು).

ಪುಣ್ಮು puṇmu. = ಪೊಣ್ಮು. (R.).

ಪುಣ್ಯ puṇya. = ಪೂಣ್ಯ, ಹುಣ್ಯ (Čt. II, 58), ಹೂಣ್ಯ. Beautiful, fine, bright, pleasing; *good, pure, right, righteous, virtuous, just, holy* (Bp. 47, 61); happy, prosperous, favourable, propitious, auspicious, lucky. 2, *good, right, virtue, moral or religious merit* (ಸಯ್ಪು Čt. I, 12. 93; II, 110; ಧರ್ಮ Nn. 68; Mr. 521). 3, *a good or meritorious act* (ಸುಕೃತ, ಸುಕೃತಿ 68; ಸುಕೃತ 521). 4, purity (ನೈರ್ಮಲ್ಯ, ನಿರ್ಮಲ 68; ಅಕಲಂಕ 521). 5, auspiciousness (ಸೌಮ್ಯ 521).

Digitized by Google

6, beauty (ಚೆಲ್ವು, ರೂಪು 68). 7, fame (ಪ್ರಖ್ಯಾತವು 68; ಉದ್ಧ 521). 8, a habitation (ಆವಾಸ, ಮನೆ 68). ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಫಲವೇ ಸಾಕ್ಷಿ, ದಾವಿಗೆ ಜಲವೇ ಸಾಕ್ಷಿ.— ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಪಾಪ ಬನ್ತು.— ಪುಣ್ಯ ಮಾಡದೆ ಕೆಟ್ಟ, ಹೆಣ್ಣು ಹುಟ್ಟಿ ಕೆಟ್ಟ.— ಪುಣ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಕಣ್ಣು ಕಿತ್ತುಕೊಣ್ಡರೆ ಹೆಣ್ಣು ಸಿಕ್ಕೀತೇ?— ಪುಣ್ಯವೆಮ್ಬುದು ಸಣ್ಣದೇ? ಹಣ್ಣು ತಿನ್ದ ಹಾಗಲ್ಲ.— ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಸೀರೆ ಉಡಿಸಿದರೆ ಹನ್ನೆರಡು ಮೊಳ ಅನ್ದಳು.— ಪುಣ್ಯದ ಊರಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಆದರೆ ಪಾಪಿಯ ಊರ ಮುನ್ದೆ ಹಳ್ಳ ಹರಿಯಿತು (Prvs.). — ಪುಣ್ಯಂಗೆಯ್. -ಂ-ಗೆಯ್. To perform a meritorious act, etc. ಪುಣ್ಯಂಗೆಯ್ವುದ ಪಾಪಿಗೆ ಪುಣ್ಯಂ ಬರ್ಪಿಕೆಕೆ ಮಱುಗಿ ಕುಎಡೊಡೆ ಬರ್ಕುಂ? ಪುಣ್ಯದೊಳೆ ತೊಡರು ಬೇಗಂ! ಪುಣ್ಯಂ ಪುಣ್ಯಾನುಬನ್ಧಿ! (Jmt. 17). See Bp. 3, 15; 5, 51. — ಪುಣ್ಯವೀಡು. -ಬೀಡು. A settlement of mérit: virtue (ಸಯ್ಪು Kk. 89).

ಪುಣ್ಯಕ puṇyaka. *A religious ceremony.*

ಪುಣ್ಯಕರ್ಮ puṇya-karma. A virtuous or meritorious act or performance. (My.; G. 500).

ಪುಣ್ಯಕಾರ್ಯ puṇya-kârya. = ಪುಣ್ಯಕರ್ಮ. (My.).

ಪುಣ್ಯಕಾಲ puṇya-kâla. An auspicious time (My.).

ಪುಣ್ಯಕ್ಷಯ puṇya-kshaya. Decay or loss of virtue or religious merit. (My.).

ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ puṇya-kshêtra. *A holy place,* a place by visiting which merit is acquired.

ಪುಣ್ಯಚರಣ puṇya-čaraṇa. Krishṇa (J. 13, 26).

ಪುಣ್ಯಜನ puṇya-jana. A good or virtuous man (ಸುಹೃತ್, ಸಜ್ಜನ Nn. 95). 2, *a yaksha or attendant of Kubêra.* 3, *a fiend, a râkshasa* (ದೇವವೈರಿ, ರಾಕ್ಷಸ 95). See Hlâ. s. ರಕ್ಕಸ.

ಪುಣ್ಯಜನೇಶ್ವರ puṇyajana-îśvara. *Kubêra.*

ಪುಣ್ಯಜೀವಿ puṇya-jîvi. A person rich in moral merit (Bp. 38, 3).

ಪುಣ್ಯತರ puṇya-tara. Uncommonly good, etc. (Čpr. 5, 16).

ಪುಣ್ಯತೀರ್ಥ puṇya-tîrtha. A bathing place by visiting which purity is obtained. (My.).

ಪುಣ್ಯದೇಹಿ puṇya-dêhi. = ಪುಣ್ಯಶರೀರ. (My.).

ಪುಣ್ಯಪಾಠಕ puṇya-pâṭhaka. A proclaimer of (a person's) fame, or a man who utters benedictions (Abh. P. 3, 115).

ಪುಣ್ಯಭೂಮಿ puṇya-bhûmi. *The holy land, Âryâvarta.*

ಪುಣ್ಯಮಾನಸ puṇya-mânasa. A pure-minded man (Bp. 55, 21).

ಪುಣ್ಯಮಾರ್ಗ puṇya-mârga. The right way. ಪುಣ್ಯಮಾರ್ಗ ಬಿಟ್ಟವ (ಭ್ರಷ್ಟ G.).

ಪುಣ್ಯಮೂರ್ತಿ puṇya-mûrti. A personification of virtue, a person rich in moral merit (My.).

ಪುಣ್ಯಲೋಕ puṇya-lôka. Heaven. (My.).

ಪುಣ್ಯವನ್ತ puṇya-vanta. A man possessing merit, a pure, pious, virtuous man (My., ಶ್ರೇಯಸ್ವಿ G.). 2, a man of fortune, a rich man (My.). Feminines: ಪುಣ್ಯವನ್ತಳು, ಪುಣ್ಯವನ್ತೆ (My.). ಪುಣ್ಯವನ್ತ ಹಾಡಿದ್ದೇ ರಾಗ, ವೈದ್ಯ ಹೇಳಿದ್ದೇ ರೋಗ.— ಪಾಪಿಯ ಕೆಡಿಸಿದವರಿಲ್ಲ, ಪುಣ್ಯವನ್ತನ ಬದುಕಿಸಿದವರಿಲ್ಲ (Prv.).

ಪುಣ್ಯವರ್ಜಿತ puṇya-varjita. = ಪುಣ್ಯಹೀನ. (J. 13, 30).

ಪುಣ್ಯವಾಸನೆ puṇya-vâsanĕ. The perfuming of virtue; consciousness of past virtue (J. 8, 6).

ಪುಣ್ಯವಾಸರ puṇya-vâsara. A good, auspicious day (Čpr. 2, after 57).

ಪುಣ್ಯಶರೀರ puṇya-śarîra. A man who has a pure body: a virtuous man (Bp. 28, 58).

ಪುಣ್ಯಶರೀರಿ puṇya-śarîri. = ಪುಣ್ಯಶರೀರ. (My.).

ಪುಣ್ಯಶೀಲ puṇya-śîla. Virtuous, good. (B. 3, 21).

ಪುಣ್ಯಶ್ಲೋಕ puṇya-ślôka. Well spoken of, of good fame or reputation. 2, an epithet of Nala and others (see Mr. s. ಅಱುವರ್; Râm. 3, 2, 18).

ಪುಣ್ಯಹೀನ puṇya-hîna. Devoid or destitute of merit or virtue (Bp. 55, 21).

ಪುಣ್ಯಾತ್ಮ puṇya-âtma. Pure-souled, righteous, virtuous, pious. (My.).

ಪುಣ್ಯಾಹ puṇya-aha. *A good or happy or auspicious day.*

ಪುಣ್ಯಾಹವಾಚನ puṇyâha-vâčana. Uttering "a good day", wishing any one a happy day at sacrifices, etc. (My.).

ಪುಣ್ಯೋದಯ puṇya-udaya. The resulting of good fortune, as the effect of virtuous acts done in a former life. (My.).

ಪುತ್ put. A particular hell to which the childless are condemned. (My.).

ಪುಟ puṭa. *A buttock (cf.* ಪಿಟ್[3], etc.).

ಪುತ್ತ putta. = ಪುತ್ತು, etc. (J. 32, 27). — ಪುತ್ತಪೊಗು. -ಪೊಗು. To enter an ant-hill (J. 12, 39; 18, 47).

ಪುತ್ತಲಿಕೆ puttalikĕ. = ಪುತ್ತಳಿಗೆ, ಪುತ್ಥಳಿ. A puppet, etc. (= ಪುತ್ರಿಕೆ).

ಪುತ್ತಳಿ puttaḷi. = ಪುತ್ತಟಿ (Śmd. 39), ಪುತ್ಥಳಿ. Tbh. of ಪುತ್ರಿಕೆ (Śmd 345; also Sk. ಪುತ್ತಲೀ = ಪುತ್ರಿಕೆ; Mhr. ಪುತಳೀ). A puppet, etc. (ಕರು Čt. I, 53; ಹರಿಣಿ, ಪಾಂಚಾಲಿಕೆ Nn. 95; ಪುತ್ರಿಕೆ Kk. 55; Čpr. 7, 145; Śsv. 3, after 35). 2, a gold coin valuing about four rupees (Mhr.; My.: a varaha of pure gold); pure gold (My.; Tĕ. ಪುತ್ತಡಿ). ಪುತ್ತಳಿಗಿನ್ತ ಮೇಲು ಬಂಗಾರವಿಲ್ಲ, ಮಕ್ಕಳಿಗಿನ್ತ ಮೇಲು ತೊಡವು ಇಲ್ಲ (Prv.). — ಪುತ್ತಳಿಗೊಮ್ಬೆ. = ಪುತ್ತಳಿ. (Dp. 19, 13).

ಪುತ್ತಳಿಗೆ puttaḷigĕ. Tbh. of ಪುತ್ತಲಿಕೆ. (ಪಾಂಚಾಲಿಕೆ, ಪುತ್ರಿಕೆ Hlâ.).

ಪುತ್ತಟಿ puttaḷi. = ಪುತ್ತಳಿ (Śmd. 39).

ಪುತ್ತಿಕೆ puttikĕ. The white ant or termite. 2, *a small kind of bee.*

ಪುತ್ತಿಗೆ puttigĕ. Tbh. of ಪುತ್ರಿಕೆ (Śmd. 345).

ಪುತ್ತು puttu. = ಪುತ್ತ, ಹುತ್ತ, ಹುತ್ತು. A white ant-hill (wherein often snakes are found; Rśv. 5, 122; Tĕ. ಪುಟ್ಟ; T., M. ಪುಟ್ಟು). ಪುಡಿಯದರೆ ಸಿಮಿರ್ದ ಪುತ್ತಿನ ಕುಡಿ ಕೆಡೆದತ್ತು (Lllv. 3, 3).

ಪುತ್ರ putra. *A son;* a child (ದಾಯಿಗ, ಮಕ್ಕಳು Nn. 140). ಪುತ್ರನಾದರೆ ಅವಸಾನದಲ್ಲಿ ಹತ್ತರ ಇದ್ದಾನು.— ಪುತ್ರನಿಲ್ಲದವಗೆ ನಾಕವಿಲ್ಲ.— ಪುತ್ರನಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹೆಬಲಿಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯೇ?— ಪುತ್ರರಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಗೋತ್ರಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯೇ?— ಪುತ್ರರಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗ ಬಾರದೇ?— ಪುತ್ರರಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಒನ್ದು ಕಷ್ಟ, ಪುತ್ರರಿದ್ದರೆ ಒಮ್ಬತ್ತು ಕಷ್ಟ (Prvs.).

ಪುತ್ರಕಾಮೇಷ್ಟಿ putra-kâma-ishṭi. An oblation or sacrifice made by one desirous of (male) offspring. (Râm. 1, 7, 1; J. 18, 1).

ಪುತ್ರಕಾಮ್ಯಾಧ್ವರ putra-kâmyâ-adhvara. A sacrifice made from the wish for a son or sons (My.).

ಪುತ್ರಕೆ putrakĕ. A daughter. 2, *a puppet, a doll.*

ಪುತ್ರಜೀವ putra-jîva. An ornamental tree, the wild olive, Putranjiva roxburghii (Sk.; St. & Pl.).

ಪುತ್ರಜೀವಿ putra-jîvi. A woman whose children are alive (ಮಕ್ಕಳು ದಾಪ್ಪ ಸತಿ Mr. 303). 2, the seed of the putra-jîva (My.).

Digitized by Google

ಪುತ್ರದೋಹಳ putra-dôhaḷa. The craving after a son or sons (Čpr. 3, after 44 & 62).

ಪುತ್ರವತಿ putra-vati. She who has a son or sons, or who possesses offspring (J. 18, 19).

ಪುತ್ರವಧು putra-vadhu. *A son's wife.*

ಪುತ್ರವನ್ತ putra-vanta. He who has a son or sons (My.).

ಪುತ್ರವಿರಹಿತ putra-virahita. A sonless man; a man who is separated from his son; a man whose son is dead (My.).

ಪುತ್ರಸನ್ತಾನ putra-santâna. Male progeny or offspring (My.).

ಪುತ್ರಸ್ವೀಕಾರ putra-svîkâra. Adoption (My.).

ಪುತ್ರಾನ್ತರ putra-antara. Another son (J. 18, 16).

ಪುತ್ರಿ putri. *A daughter.* 2, having a son or sons.

ಪುತ್ರಿಕಾಪುತ್ರ putrikâ-putra. A daughter's son who by agreement or adoption becomes the son of her father. (My.). 2, a grandson.

ಪುತ್ರಿಕೆ putrikĕ. = ಪುತ್ತಳಿ, ಪುತ್ತಡಿ, ಪುತ್ತಿಗೆ, (ಪುತ್ರಕೆ), ಪುಕ್ಲಿ. A daughter. 2, *a puppet, a doll, a figure of stone, wood, lac, etc.* ಮುಂಚಡೊಳ್ ನೃಪಗೆ ನಿನು ಸೇವೆ ಮಾಡ್ಪ ಬೊಮ್ಮೆಗಳು ಪಾಂಚಾಲಿಕೆಗಳು ಪುತ್ರಿಕೆಗಳಕ್ಕುಂ (Mr. 204). 3, a copy or transcript from an original (My.; *cf.* ಮಾತೃಕೆ).

ಪುತ್ರೇಷಣೆ putra-îshaṇĕ. Desire or longing for a son (My.; G. 65; correct Sk. ಪುತ್ರೈಷಣೆ).

ಪುತ್ರೋತ್ಸವ putra-utsava. Rejoicings on the birth of a son (J. 28, 15).

ಪುತ್ರೋದಯ putra-udaya. The birth of a son (J. 19, 42).

ಪುತ್ರೌ putrau. The Sk. dual of ಪುತ್ರ: two sons. 2, *a son and daughter.*

ಪುಕ್ಲಿ putli. = ಪುತ್ತಳಿ. (My.).

ಪುಕ್ಲಿಕೆ putlikĕ. Tbh. of ಪುತ್ತಲಿಕೆ. (My.).

ಪುದಿ pudi. 1. = (ಪೊದೆ 1, etc.), ಹುದಿ. To enter into, to enter, to come or go into; to touch (ಪ್ರವೇಶಮಾಗು Šmd. 53. 57. 126. 148. 189. 264. 353. 358. 363 Cm.; *cf.* ಪುಗು); to join (v. i.); to combine; to be joined to, to be attached to; to be put into (ಪತ್ತು 148; ಪೊರ್ದುಗೆಯಾಗು 148. 375 Cm.). **2,** to be involved, inwrapped or covered, to be hidden or concealed (ಆಚ್ಛಾದನ Šmd. Dh.; T. ಪುದೈ, M. ಪುದೆ; T., M. ಪೊದಿ, to involve, cover, inwrap; to set jewels; *cf.* ಪೊದುಂಕು, ಪೂಡು). **3,** to inwrap, to cover (Grj. 4, after 70; Bp. 9, 2). ಪುದಿಯೆ ತಮಂ ಮನಮಂ (Abh. P. 7, 15). ವಜ್ರಕವಚಂಗಳ ಕಾನ್ತಿ ದಿಗನ್ತರಾಲಮುಂ ಪುದಿವಿನೆಗಂ (13, 60).— ಪುದಿದಂಗಮುಂ ಬಲಿದಿಹುದು ಅನಿಲಂ (ಕೂರ್ಮ Mr. 51). ಲವಣದೊಳು ಪುದಿದ ಫಲವು (ಉಪ್ಪುಗಾಯಿ 219). See Čh. v. 100. 173. 226; Čpr. 1, 79. 80. 125; 5, 49; 7, 63; 8, 96; 9, 16; Abh. P. 3, 114. 117. 127; 9, 94; 16, 75; Grj. 4, 138; Bp. 20, 17; 34, 5; 43, 72; Rśv. 1, 35; 6, after 11 (twice); 9, 18; J. 11, 23; 22, 4; 26, 17. 20; 33, 36; Č. Bp. 47, 44.

ಪುದಿ pudi. 2. The side of a door (ದ್ವಾರಪಾರ್ಶ್ವ Šmd. Dh.).

ಪುದಿ pudi. 3. = (ಪುದು), ಪುಲಿ 2. — ಪುದಿವಟ್ಟು. = ಪುಲಿವಟ್ಟು. A banked fund set apart for religious uses (My.).

ಪುದಿನ pudina. = ಪುಜಿನ. Mint, Mentha sativa Willd. (Mhr., Persian ಪುದಿನಾ; Z.; My.).

ಪುದು pudu. = ಪುದುವು q. v., ಹುದು, ಹುದುವು. Entering in; union, junction, etc.; joint concern, holding in common, partnership (Abh. P. 2, 66; Tĕ. ಪೊತ್ತು). — ಪುದುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. = ಪುದುಂಗೊಳ್. — ಪುದುಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. = ಪುದುಂಗೊಳಿಸು (Šmd. 200). — ಪುದುಂಗೊಳ್. -ಂ-ಕೊಳ್. To get an entry: to be joined or linked to. ಪಱಗನ್ನಡದ ಪುದುಂಗೊಳೆ, ಕೊಡೆಸಕ್ಕದಮಂ ತಗುಳ್ಚಿ, ಜಾಣ್ಗಿಡೆ ಮುತ್ತುಂ ಮೊಡಿಸುಂಗೋದನ್ತಿರೆ ಪೇಳ್ವಡೆಗವಿಗಳ ಕವಿತೆ ಬುಧರನ್ ಎರ್ದೆಗೊಳಿಸುಗುಮೇ? (Kâvy. I, 1*b*, 24; Šmd. 78). — ಪುದುಂಗೊಳಿಸು. -ಂ-ಕೊಳಿಸು. (Šmd. 200). To join (v. t.), to unite. ಅಱಿನಂ (virtue) ಪಾಡೆಯುಮಂ ಪುದುಂಗೊಳಿಸಿ ಕೊಣ್ಡೆ: ಧೂಮಿವಂ ಚಲ್ವಿನಿಂ ನೆಡೆಯಾಳ್ಗೆ! (Čh. v. 347; from ಕೊಣ್ಡೆ o. rs. begin). 2. to make one's self united, to form one's self into a body: to manifest one's self (Čpr. 7, 132). ಈ ಸುರಗಿರಿವೆಮ್ಮುವೇಂ ಪುದುಂಗೊಳಿಸಿದುದೋ! (Šmd. 226). — ಪುದುವಾಣ್. -ವಾಣ್. To live together with (Abh. P. 6, 33; 12, 84). — ಪುದುವಾಳ್ತನ. -ವಾಳ್ತನ. Joint living or concern (Rśv. 13, 27). — ಪುದುವುಗು. -ವುಗು. To enter conjointly in or upon (Abh. P. 6, 47).

ಪುದುಗಿಸು pudugisu. = ಪುದಿಗಿಸು, ಪೊದಗಿಸು, ಪೊದಿಗಿಸು, ಹುದುಗಿಸು, ಹೊದಗಿಸು. To cause to enter, to insert, to put into, to set as precious stones, to sheathe, to enwrap; to cover, to hide; to shelter, to protect (My.; Tĕ. ಪೊದಗು, ಪೊದುಗು, ಪೊದುವು).

ಪುದುಗು pudugu. = ಹುದುಗು. To enter; to be covered or hidden, to hide (J. 13, 47; 18, 19; 26, 11; 28, 48; 29, 36). **2,** to insert; to hide; to shelter (J. 28, 4). (Tĕ. ಪೊದುಗು, ಪೊದುವು, to cover; to envelop; to surround, encircle; to set as precious stones; to sit on eggs).

ಪುದುರು puduru. = ಪದರ್, etc. (My.).

ಪುದುವು puduvu. = ಪುದು. A joining, a combination (Čpr. 1, after 101); connexion (Abh. P. 12, 77); a multitude, a thicket. ಅರಮೆ ಅರಲ್ದ ಬಮಲ್ದಾವರೆಗಳ ಪುದುವುಗಳ್ (Šmd. 68).

ಪುದೆ pudĕ. = ಪೊದೆ 2, ಹೊದೆ. Wherein anything is put, or whatever envelops: a quiver (ದೊಣೆ Čt. I, 87, o. r. ಪೊದೆ; Tĕ., M. ಪೊದಿ; M. also: a bundle, a load). **2,** a covering, a cover (M. ಪುದೆ; T. ಪುದೈ, concealment): a thatch, a roof. **3,** a bundle. **4,** a bush, a thicket.

ಪುದ್ಗಲ pudgala. Beautiful, handsome. 2, the body; matter (ಮೂರ್ತಿಮದ್ವಸ್ತುಸಮ್ಮದ, ಮೂರ್ತಿಯನುಳ್ಳ ವಸ್ತುಗಳು Nn. 96 as ಮುದ್ಗಲ). 3, the soul or individuality (ಸಂಸಾರಿ, ಆತ್ಮ Nn. 96 as ಮುದ್ಗಲ); personal identity. ಪುದ್ಗಲಂಗಳ್ ಎರಡುಂ ಶರೀರವನೂ ಆತ್ಮವನೂ ಹೇಱುವವು (Nr.). 4, shattered, broken to pieces; wrecked, decayed, etc. (ವಿಶೀರ್ಣ, ಒಡದುದು 96 as ಮುದ್ಗಲ).

ಪುನ್ pun. = ಪುಂ (puṁ), etc.

ಪುನ puna. = ಪಿಂ, etc. See ಕರ್ಬುನ.

ಪುನಃ punaḥ. = ಪುನರ್ q. v., ಪುನಹ, ಪುನಹಾ.

ಪುನಃಪಾಕ punaḥ-pâka. (Šmd. 99). Cooking afresh; a repeated baking.

Digitized by Google

ಪುನಃಪುನಃ punah-punah. *Again and again, frequently.*

ಪುನಃಪ್ರೋಕ್ತಿ punah-prôkti. = ಪುನರುಕ್ತಿ. (Mr. 2).

ಪುನಃಸಂಸ್ಕಾರ punah-samskâra. Renewed investiture, repetition of any essential ceremony. (Bh. 1, 5, 29).

ಪುನಃಸ್ವಯಂವರ punah-svayamvara. Renewed svayamvara (Râm. 3, 2, 17).

ಪುನಗು punagu. = ಪುನುಗು, etc. (My.). — ಪುನಗಿನ ಬೆಕ್ಕು. = ಪುಣುಗಿನ ಬೆಕ್ಕು. (My.; ಗನ್ಧಮಾರ್ಜಾಲ G.).

ಪುನರ್ punar. = ಪುನಃ (Šmd. 99). Further; *again; back, in return; on the other hand, on the contrary, but; indeed* (ಮತ್ತೆ Šmd. 395; Čt. I, 40).

ಪುನರಪಿ punar-api. Even again, and on the other hand, also. (Bp. 38, 50; 50, 69; 56, 45. 46).

ಪುನರಾಗತ punar-âgata. Come back, returned. (My.).

ಪುನರಾಗತಿ punar-âgati. = ಪುನರಾಗಮನ. (My.).

ಪುನರಾಗಮನ punar-âgamana. The act of returning to the place set out from. (My.).

ಪುನರುಕ್ತ punar-ukta. Said again, reiterated; repetition, useless repetition, tautology (Šmd. 251).

ಪುನರುಕ್ತಿ punar-ukti. Saying again, useless repetition, tautology; a mere, empty word. (Râm. 3, 8, 41).

ಪುನರುತ್ಥಾನ punar-utthâna. Rising again, resurrection (Sk.).

ಪುನರುದ್ವಾಹ punar-udvâha. = ಪುನರ್ವಿವಾಹ. (My.).

ಪುನರುಪನಯನ punar-upanayana. Renewel of the upanayana (My.).

ಪುನರ್ಜನ್ಮ punar-janma. = ಪುನರ್ಭವ. A new or second birth, regeneration, future birth by transmigration, metempsychosis. (J. 25, 35; My.).

ಪುನರ್ಜಾತ punar-jâta. Born again, regenerated. See ಅ-.

ಪುನರ್ದರ್ಶನ punar-daršana. Seeing again. (My.).

ಪುನರ್ದಾರಕ್ರಿಯೆ punar-dâra-kriyĕ. Taking a second wife after the death of the first. (R.).

ಪುನರ್ನವ punar-nava. Becoming new or young again; *a finger-nail.*

ಪುನರ್ನವೆ punar-navĕ. *Hog-weed, Boerhavia procumbens* Roxb. See ಗಣಜಲೆ 2.

ಪುನರ್ಭವ punar-bhava. Born again; new birth, regeneration, transmigration (ಮರಳಿ ಮರಳಿ ಹುಟ್ಟುಹ Nn. 114). 2, *a finger-nail.* — See Bp. 53, 3; 54, 74.

ಪುನರ್ಭೂ punar-bhû. ಪುನರ್ಭೂ. Reproduced, born again. 2, *a virgin widow re-married.* See ದಿಗ್ವಿಧು.

ಪುನರ್ವಚ punar-vača. Saying again, repeating (ಮರಳಿ ನುಡಿಹ Nn. 167).

ಪುನರ್ವಸು punar-vasu. The seventh (or the fifth) of the lunar asterisms. (My.).

ಪುನರ್ವಿವಾಹ punar-vivâha. Second marriage. (My.).

ಪುನಶ್ಚ punar-ča. And again, still again (Mhr.; My.).

ಪುನಶ್ಚರಣೆ punar-čaraṇĕ. = ಪುರಶ್ಚರಣ. (J. 11, 39; My.).

ಪುನಹ punaha. = ಪುನಹಾ. (My.).

ಪುನಹಾ punahâ. Tbh. of ಪುನಃ (My.; Mhr. ಪುನ್ಹಾ). ಪುನಹಾ ಹೋದರೆ ಶನೀ ಕಾಟ ತಪ್ಪೀತೇ? (Prv.).

ಪುನೀತ punîta. Made clean or pure, purified, pure, clean (Bp. 3, 56; 6, 13; 31, 18; J. 18, 45). Feminine ಪುನೀತೆ (Bp. 2, 47).

ಪುನುಗು punugu. = ಪುಣುಗು, etc. — ಪುನುಗುಬೆಕ್ಕು. = ಪುಣುಗಿನ-. (My.). ಪುನುಗುಬೆಕ್ಕಿನ ಪರಿಮಳ (ಜವಾದಿ, ಪುಣುಗು G.).

ಪುನ್ನಪುಂಸಕ pun-napumsaka. Masculine and neuter in gender (Šmd. 108).

ಪುನ್ನಾಗ pun-nâga. = ಮುನ್ನಾಗ. An elephant among men: a distinguished man (ನರಶ್ರೇಷ್ಠ, ಪ್ರಧಾನಪುರುಷ Nn. 61). 2, a white elephant; a distinguished elephant (ಪಟ್ಟವರ್ಧನ ಗಜ, ಪಟ್ಟದಾನೆ 61). 3, a buffalo (ಲುಲಾಯ, ಕೋಣನು 61). 4, a serpent (ಫಣಿ, ಸರ್ಪನು 61). 5, *the tree Rottleria tinctoria* Roxb. (ಅವನಿಜಾತ, ವೃಕ್ಷಭೇದ 61; ಸುರಹೊನ್ನೆ Mr. 126).

ಪುನ್ನಿಕೆ punnikĕ. = ಪೊನ್ನೆ, etc. See ಸುರ-.

ಪುಪ್ಪ puppa. Tbh. of ಪುಷ್ಪ. (My.; Tĕ.).

ಪುಬ್ಬು pubbu. = ಪುಬ್ಬ, etc. (My.).

ಪುಬ್ಬೆ pubbĕ. = ಉಬ್ಬೆ, ಹುಬ್ಬೆ. Tbh. of ಪೂರ್ವ. The eleventh of the lunar mansions (My.; Tĕ.).

ಪುಮ್ pum. = ಪುಂ (pum), etc. (ಪುರುಷ Čt. I, 90).

ಪುಮಪತ್ಯ pum-apatya. *Male offspring.*

ಪುಮಾಂಸ್ pumâms. = ಪುಮಾನ್. *A male, a man.* 2, *the soul.*

ಪುಮಾಖ್ಯೆ pum-âkhyĕ. *A designation of a male being.*

ಪುಮಾನ್ pumân. = ಪುಮಾಂಸ್. (ಮಾನವ, ಮರ್ತ್ಯ, etc. Mr. 222).

ಪುಮ್ಭಾವ pum-bhâva. = ಪುಂಸ್ತ್ವ, ಪುರುಷತ್ವ (G.; Čpr. 7, 132).

ಪುಮ್ಭೂಮನ್ pum-bhûman. *A word of the masculine gender in the plural number.*

ಪುಯ್ puy. = (ಬಗೆ 4, ಪೊಡೆ 1), ಪೊಯ್ 1, ಪೊಯಿ, ಹುಯ್, ಹುಯಿ, ಹೊಯ್, ಹೊಯಿ. To beat, to strike, to smite; to kill; to throb; to fling, to throw; to cast, to pour; to drive; etc. (M. ಪೊಯ್ಯು, to fight). ಪುಯ್ಯೆ (Šmd. s. ಬಕ್ಕಳ).

ಪುಯಲ್ puyal. = ಪುಯ್ಯಲ್ 1, ಪೊಯಿಲ್, etc. Beating, striking, etc. ಪುಯಲ್ಗೆ ಪೋದಂ or ಪುಯಲ್ಪೋದಂ (Šmd. 195).

ಪುಯಲ್ಚು puyalču. = ಪುಯ್ಯಲ್ಚು. To call or cry out, to vociferate; to lament (ಆಕ್ರೋಶಧ್ವನಿ Šmd. Dh.).

ಪುಯ್ಯಲ್ puyyal. 1. = ಪುಯಲ್. Beating, etc.; a blow, blows (J. 4, 41). ಪುಯ್ಯಲ್ಗೆ ಪೋದಂ (ಸೂಡುಗರೆವಂ Šm. 42).

ಪುಯ್ಯಲ್ puyyal. 2. = ಹುಯ್ಯಲು. Vociferation; lamentation (Abh. P. 9, 195; J. 4, 16; see ಬೆಬ್ಬುಯ್ಯಲ್); lamentable communication; solicitation. — ಪುಯ್ಯಲಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To lament (Grj. 8, 79); to solicit (6, 25). — ಪುಯ್ಯಲಿಡು. -ಇಡು. To solicit (Čpr. 7, 101); to communicate lamentably (Abh. P. 11, after 100; Grj. 2, after 71); to lament (Abh. P. 10, after 175; Grj. 6, 13; J. 3, 24).

ಪುಯ್ಯಲ್ಚು puyyalču. = ಪುಯಲ್ಚು. (Abh. P. 2, 49; 9, 139. 142; 10, 58; 10, after 176).

ಪುರ್ pur. = ಪುರ 1. *A town.* 2, the body.

ಪುರ pura. A stream, a rivulet, a brook, a water channel (ಪೊನಲ್ Šm. 35; ಪೊನಲ್ 102; ಕಾಲ್, ಕಾಲ್ವೆ Čt. II, 58; T. ಪುದಲ್, anything which is hollow; a

Digitized by Google

water-course, drain, see ಪೊನಲ್; ಪುರಳ್, M. ಪಿರಳ್, Tĕ. ಪೊರಲು, to roll, welter; to roll over, overflow, be full;—an inundation; *cf.* ಪೊರಳ್, ಪ್ರೊಟೆ³ 1, and Sk. ಪೂರ; see s. ಪುಗ್ಗು & ಪುರಿ). See ಕಾಟ್ಪುರ.

ಪುರ pura. 1. = ಪುರ್ (Šmd. 106). A fortress, a castle; *a town, a city* (ಪುಟಭೇದನ, ಪಟ್ಟಣ Nn. 72; ಪೊಡಲ್ Šm. 102). 2, *a house, an abode.* 3, *the body* (ಕಳೇವರ, ದೇಹ 72). 4, a mode of counting (ಗಣನೆ, ಲೆಕ್ಕಭೇದ 72; = No. 7?). 5, ಲಿಂಗಭೇದ (ಲಿಂಗವಸರ 72). 6, *bdellium.* 7, the number 3 (Čh.; ಮೂಱು Mr. 347, on account of ತ್ರಿಪುರ). 8, a certain metrical foot (Čh.). 9, N. of a demon.—ಪುರ ಹೋದರೆ ಪರ ಹೋದೀತೇ? (Prv.).

ಪುರ pura. 2. Tbh. of ಪೂರ. See ಕನ್ನಪುರ, ಬಣ್ಣಪುರ.

ಪುರಃ puraḥ. = ಪುರಸ್, q. v.

ಪುರಃಸರ puraḥ-sara. = ಪುರಸ್ಸರ. Going before or in advance: *a forerunner, a leader, a harbinger.*

ಪುರಃಸರಣ puraḥ-saraṇa. = ಪುರಸ್ಸರಣ. Going before or in advance.

ಪುರಕ puraka. (Tbh. of ಪೂರಕ?). = ಪುರುಕ. See ಅಬಿಯುರಕ, ಅಸಿ-.

ಪುರಕ್ಷಯ pura-kshaya. The destroyer of Tripura: Šiva (Bp. 61, 47).

ಪುರಚಿ puraci. (= ಪುಣಸೆ). See ಪಲ್ಲಮ್-, ಪುಳ್ಳಮ್-.

ಪುರತಸ್ puratas. *In front, in advance, before, forward.*

ಪುರತ್ರಯ pura-traya. Tripura (Bp. 54, 54).

ಪುರದನುಜಹರ pura-danuja-hara. The destroyer of the Dânavas of Tripura: Šiva (Bp. 54, 25).

ಪುರದ್ವಾರ pura-dvâra. *The gate of a city.*

ಪುರಧ್ವಂಸಿ pura-dhvaṁsi. Šiva (My.).

ಪುರನ್ತ puranta. = ಪುರಾತ. (Bp. 61, 58; My.).

ಪುರನ್ದರ pur-an-dara. Town-splitter: *Indra.* 2, Šiva. ಪುರನ್ದರನಿಗೂ ತೊನ್ದರೆ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ (Prv.).—ಪುರನ್ದರದಾಸ. N. of a Vaishṇava poet (My.). 2, a poor wretch (My.).—ಪುರನ್ದರವಿಟ್ಠಲ. N. of Krishṇa (My.; B. 5, 322).

ಪುರನ್ಧ್ರಿ pura-n-dhrî. *A woman whose husband and children are living, a respectable matron;—a woman* (see ಪಾರ-).

ಪುರಭಿತ್ತಿ pura-bhitti. A city-wall, a rampart, etc. (ಪ್ರಾಕಾರ, ವಪ್ರ, ಶಾಲ, ಕೋಟೆ Mr. 191).

ಪುರಮಥನ pura-mathana. Crusher of Tripura: Šiva (Šîv. 4, 47). 2, sign for a long letter (Čh.).—ಪುರಮಥನಂ. The metrical foot ◡◡◡◡— (Čh.).

ಪುರಮರ್ದನ pura-mardana. Šiva (J. 2, 12).

ಪುರಯಮ pura-yama. Restrainer or punisher of Tripura: Šiva (Mr. 12).

ಪುರಲೆ puralĕ. = ಪುರ್ಲೆ, ಪುಳ್ಳೆ q. v. (My.).

ಪುರವಾರ pura-vâra. Eating by turns in the houses of a town. ಇರವಾರ ಕೆಟ್ಟು, ಪುರವಾರ ಸೇರಿದ (Prv.).

ಪುರಶಾಸನ pura-šâsana. Chastiser of Tripura: Šiva. (My.).

ಪುರಶ್ಚರಣ puras-čaraṇa. = ಪುನಶ್ಚರಣೆ. Repetition of the name of a deity or of a mantra. (My.).

ಪುರಸ್ puras. = ಪುರಃ. *Before, in front, in advance, in the presence of.*

ಪುರಸತ್ತು purasattu. = ಪುರಸುತ್ತಿಗೆ. Leisure; interval; time yet to run (My.; Mhr., H. ಫುರಸತ, ಫುರಸೂತ್). See Prv. s. ಉದ್ದಿಮಿಗಾಬಿ.

ಪುರಸುತ್ತಿಗೆ purasuttigĕ. = ಪುರಸತ್ತು. (ಸಮಯ Čb.).

ಪುರಸ್ಕಾರ puras-kâra. The act of placing before or in front; showing respect, etc. (ಸನ್ಮಾನ G.; My.).

ಪುರಸ್ಕೃತ puras-krita. *Placed before or in front.* 2, *distinguished, honoured.* 3, *harassed or attacked by an enemy.*

ಪುರಸ್ತಾತ್ purastât. *Before, in front of, in advance, in the first place, at the beginning; previously, formerly, first;* in the presence of. 2, *eastward; in the east; from the east.*

ಪುರಸ್ಸರ puras-sara. = ಪುರಃಸರ. (Čpr. 2, after 93).

ಪುರಸ್ಸರಣ puras-saraṇa. = ಪುರಃಸರಣ. See ಮುನ್ನು.

ಪುರಹರ pura-hara. Šiva (Šmd. 192; Bp. 39, 20; 57, 28). ಪುರಹರನ ಅರಸಿ (Grj. 3, after 12).

ಪುರಾ purâ. *In former times, formerly, of old, of yore.* 2, *before, ere.*

ಪುರಾಕೃತ purâ-krita. Done formerly or of old, done long ago (Bp. 34, 32; 49, 32).

ಪುರಾಗ್ರಿಮ pura-agrima. An excellent town (Čpr. 6, 20).

ಪುರಾಣ purâṇa. *Belonging to ancient or olden times, ancient, old.* 2, long, very long (ಕಡುದೀರ್ಘ, ಅತಿದೀರ್ಘ Nn. 138; ದೀರ್ಘ Mr. 519). 3, worn out (ಜರಠ, ಹಳೆದು 138; ಜೀರ್ಣ 519). 4, *a tale of the past, history legendary and traditionary, legend, a purâṇa* (ಆದಿಕಥೆ, ಮೊದಲಕಥೆ 138; ಆದಿಕಥೆ 519; see ಪಂಚಲಕ್ಷಣ; Bp. 43, 76. 77). ಪುರಾಣಾ ತಿಳಿದರೂ ಮಾರಣ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ.—ಪುರಾಣಾ ತಿಳಿದವನಾದರೆ ಹರಣ ಉಳಿಸಲಿ.—ಪುರಾಣಾ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ನಾರಾಯಣ ಎನ್ನಲಿಕ್ಕೇನು?—ಪುರಾಣಾ ಹೇಳಿದರೆ ಪುಷ್ಪ ಬಿದ್ದಾವೇ?—ಪುರಾಣಾ ಹೇಳಿ ಹೋಗುವಾಗ್ಗೆ ಬಾಗಲ ಮುಚ್ಚಿ ಹೋಗಿ! ಎಮ್ಬನ್ತೆ (Prvs.). See Prvs. s. ಗಾದೆ, ಪೂರ್ವಿಕ.

ಪುರಾಣಕವೀಶ್ವರ purâṇa-kavîšvara. A great poet of the past (Kâvy. III, 2).

ಪುರಾಣಪುರುಷ purâṇa-purusha. The primeval male; Vishṇu (My.); Râma (J. 21, 29); Šiva.

ಪುರಾಣವೈರಾಗ್ಯ purâṇa-vairâgya. Momentary freedom from worldly passion derived from hearing or reading a purâṇa, distaste of worldly vanities whilst listening to a purâṇa (My.).

ಪುರಾಣಶ್ರವಣ purâṇa-šravaṇa. Listening to a purâṇa (My.).

ಪುರಾಣಿ purâṇi. = ಪುರಾಣಿಕ.—ಪುರಾಣಿಭಟ್ಟ. N. (Bp. 57, 28).

ಪುರಾಣಿಕ purâṇika. A man well read in the purâṇas; a public expounder of them (ಪೌರಾಣಿಕ, ಸೂತ Nn. 32; Bp. 57, 21. 30). ಆಚಾರ್ಯರ ಮಗನಾಗಿ, ಪುರಾಣಿಕನ ಅಳಿಯನಾಗಿ, ಘೃತ ಅನ್ದರೆ ಅದೇನೆಯೆನೇ ಎಮ್ಮೆಸಗಣಿಯೇ? (Prv.).

ಪುರಾತ purâta. = ಪುರನ್ತ. Tbh. of ಪುರಾತನ. (Bp. 22, 67; 25, 17; 45, 47; 48, 17). Fem. ಪುರಾತೆ (Bp. 12, 42).—ಪುರಾತರೆಬ್ಬೆವ್ವೆ. N. (Bp. 59, 6).

ಪುರಾತನ purâtana. = ಪುರನ್ತ, etc. *Belonging to the past, former, old, ancient.* 2, a man who lived in former ages, a venerable man, or a scholar, or a devotee, of the past (ಪೂರ್ವದ ಶಿವ Šmd. 11 Cm.). 3, an ancient story, a legend. ಪುರಾತನದ ಕಥೆ ಕಿರಾತ ಏನು ಬಲ್ಲ? (Prv.). See Prv. s. ಸುತಿ 2.

ಪುರಾನ್ತಕ pura-antaka. Šiva (Bp. 21, 4).

ಪುರಾನ್ತರ pura-antara. Another city (Bh. 1, 8, 67).

ಪುರಾರಿ pura-ari. Šiva. 2, Vishṇu. 3, a certain metrical foot (Čh.).

Digitized by Google

ಪುರಾವೃತ್ತ purâ-vṛitta. A former conduct or mode of action. 2, *a legend*.

ಪುರಿ puri. 1. = ಹುರಿ 1. To dry by exposure to the heat of fire: to parch, as grain, pulse, etc. (ನಿರ್ದ್ರವಕರಣ Šm. 106; T., M. ಪೊರಿ; Tĕ. ಪೊರಟು, ಪೊಗಚು; ಪೇಲು, to be parched). ಪುರಿದ ಯವೆ (ಧಾನೆಗಳು Nr.). ಧಾನ್ಯಾದಿ ಪಿಷ್ಟಮಂ ಮಿಸಿದು ಪುರಿಯಲ್ಕೆ ಸತ್ತುಗಮಕ್ಕು (Mr. 219). ಮಿಗೆ ಪುರಿದ ಬಿಸಿಯ ಮಳಲ್ (Bp. 11, 19). 2, to roast, as coffee, Cayenne pepper, cocoanut-kernels, castor-oil-seeds, happaḷas, etc. (My. as ಹುರಿ).

ಪುರಿ puri. 2. = ಹುರಿ 2. Parching; roasting; (frying). 2, what is parched: partly boiled and then parched rice (My.; T., M. ಪೊರಿ). — ಪುರಿಗಡಬು. -ಕಡಬು. A flat wheaten cake that is filled with a mixture of jaggory and Bengal gram flour, and then fried in ghee (V. 9, 78).

ಪುರಿ puri. 3. = ಹುರಿ 3. Twisting; that is twisted: twist, twine, string, pack-thread (of cotton thread or fibres, ತನ್ತು Šm. 106; Tĕ., T., M.; M. ಪಿರಿ, ಪುರಿ, to twist). — ಪುರಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To get twisted: to join together (Bp. 4, 58).

ಪುರಿ puri. 4. = ಪೊರೆ 2, ಹುರಿ 4. Strength, refreshment, spirit, courage, valour (Tĕ.); pride (Tĕ., *cf.* ಪುಗ್ಗು; T. ಪುಟಿ, strength; ಪುರ, to keep, save, protect; to establish, confirm, see ಪೊರೆ 1; *cf.* ಪುರುಳ್ 1; Tĕ. ಪುರಿ ಕೊನು, to gain strength or spirits, be refreshed; the heart to be pricked; ಪುರಿ ಕೊಲುಪು, to spur on, prick on, instigate, incite, stir up). — ಪುರಿಗೂಡಿಸು. -ಕೂಡಿಸು. = ಹುರಿಗೂಡಿಸು. (G.).

ಪುರಿ purī. A castle; *a town, a city*.

ಪುರಿಡಿಸು puriḍisu. = ಪುರುಡಿಸು, q. v.

ಪುರಿತತ್ puritat. = ಪುರಿತತ್ತು, ಪುರೀತತ್.

ಪುರಿತತ್ತು puritattu. Tbh. of ಪುರಿತತ್ (Šmd. 106).

ಪುರೀತತ್ purītat. *An entrail* (ಅನ್ತ್ರ, ಕರುಳು Mr. 396).

ಪುರೀಷ purīsha. Dust, mould, rubbish; *feces, excrement, ordure*.

ಪುರೀಷೋತ್ಸರ್ಗ purīsha-utsarga. The voiding of excrement. See ಬಾಸು.

ಪುರು puru. = ಪುಲ. *Much, many, abounding, abundant*. 2, the brother of Yadu.

ಪುರುಕ puruka. = ಪುರುಕ. See ಅಂಜು-, ಅಡು-, ಉಜ್ಜುಬುರುಕ, etc.

ಪುರುಕಿ puruki. Feminine of ಪುರುಕ. See ಅಂಜುಬುರುಕಿ, ಉಜ್ಜ-, etc.; Prv. s. ಬಳ್ಳಿ.

ಪುರುಕುತ್ಸ puru-kutsa. N. (see Mr. s. ಅಜುವರ್).

ಪುರುಜ puru-ja. *Much, many*.

ಪುರುಡಿ puruḍi. = ಪುರುಳ್ 2. (Čpr. 8, after 9).

ಪುರುಡಿಗ puruḍiga. = ಹುರಿಡಿಗ. An envious man (V. 29, 24).

ಪುರುಡಿಸು puruḍisu. = ಪುರಿಡಿಸು, ಹುರುಡಿಸು. To stand in competition with or vie with, to rival; to be filled with envious feelings, to envy (Grj. 10, 42; Rāv. 2, after 8; 11, 167; Šiv. 4, 41; J. 1, 8; Tĕ. ಪುರಡಿಂಚು, ಪುರಣಿಂಚು, ಪುರುಡಿಂಚು, ಪುರುಣಿಂಚು, to resemble; to vie with, emulate; to contemn; ಪುರುಡು, likeness, similarity; ಪೊರೆ, to agree with; T. ಪೊರು, to resemble = ಪೊರುವು; to fight in battle; ಪೊರುದು, to fight; ಪೊರುನ್ದು, to join; to agree; to be agreeable or pleasing; to possess, as a quality or attribute; M. ಪೊರು, ಪೊರುದು, to meet in battle, fight; to vie, emulate; ಪೊರುದುವು, to emulate; to outdo; to scold. See ಪೊರೆ 3, ಪೊರ್ದು, ಪೋಟಿ, ಪೋರ್ 1). ಪುರುಡಿಕ್ಕುಂ (Šmd. 268, o. r. ಪುರಿಡಿಕ್ಕುಂ). ಸವತಿಗೆ ಸವತಿ ಪುರುಡಿಪಳ್ (159, o. r. ಪುರುಡಿಸುವಳ್).

ಪುರುಡು puruḍu. 1. = ಹುರಿಡು, ಹುರುಡು. Rivalry; envy, jealousy (Čpr. 2, 40; 3, 12; 7, after 62; 8, after 79; 8, 81; Abh. P. 3, 45; V. 4, 9; J. 5, 34. 37). — ಪುರುಡು ದೋಱು. -ತೋಱು. To show envy (V. 29, after 25). — ಪುರುಡುವಾತು. -ಮಾತು. A word of rivalry or envy (Šiv. 4, 130).

ಪುರುಡು puruḍu. 2. Ceremonial uncleanness after child-birth (My.; Tĕ.; T. ಪುನಿಟು; M. ಪುಲೆ; see ಪೊಲೆ). ಪುರುಡಿನ ಮನೆ (ಅರಿಷ್ಟ, ಸೂತಿಕಾಗೃಹ Si. 108).

ಪುರುದ puru-da. Gold. (R.).

ಪುರುದನ್ತಿ puru-danti. N. of a female elephant (see Mr. s. ದ್ವಿಪ).

ಪುರುಪಕ್ಷ puru-paksha. A peacock (ನವಿಲ್ Mr. 168).

ಪುರುಪಾತ್ರ puru-pâtra. A kind of vessel (ಪರಿವಾಣ Mr. 212).

ಪುರುಪೃಷ್ಠ puru-prishṭha. A serpent (ಸರ್ಪ Mr. 399).

ಪುರುಲೆ purulĕ. 1. That joins or sticks to (?). See ಅಣ್ಬು-.

ಪುರುಲೆ purulĕ. 2. (= ಪುಡುಲೆ). See ಕಾಬುರುಲೆ.

ಪುರುವ puruva. = ಪುರ್ಬು, etc. (My.).

ಪುರುಷ purusha. *Man, mankind; a man, a male;* a person; a husband. 2, *the soul*. 3, the soul of the universe; Vishṇu (Mr. 17); Brahmâ; Šiva. 4, the masculine gender (ಪುಲ್ಲಿಂಗ Šmd. 135. 140 Cm.; 258). 5, a person in grammar (see ಪ್ರಥಮ-, ಮಧ್ಯಮ-, ಉತ್ತಮ-; Kâvy. I, 5, 6-12. 18-20). 6, *the tree Rottleria tinctoria* Roxb. 7, the penis (My.). ಪುರುಷನಾದರೆ ಹರುಷ ಬೇಕು. — ಪುರುಷನಿಗೆ ಮರ್ಸ ಸಲ್ಲದು (Prvs.). See Bp. 47, 26; 48, 3. 20; 52, 24.

ಪುರುಷತನ purushatana. = ಪುರುಷತ್ವ No. 1. (Bp. 38, 22; 46, 10; Râm. 4, 2, 18).

ಪುರುಷತ್ರಯ purusha-traya. The three persons in grammar (Šmd. 254. 259. 261. 263. 291. 297. 299).

ಪುರುಷತ್ವ purushatva. Manhood, virility; manliness, valour, prowess; the state of man, manly nature or property. 2, the penis (Bp. 35, 25). ಪುರುಷತ್ವವಿಲ್ಲದವ (ನಪುಂಸಕ G.).

ಪುರುಷಮೇಧ purusha-mêdha. The vedic sacrifice of a man or of men. (My.).

ಪುರುಷರತ್ನ purusha-ratna. A perennial herb, Ionidium suffruticosum Ging. (St. & Pl.; My.).

ಪುರುಷರಾಗ purusha-râga. A male musical mode (Bp. 19, 18).

ಪುರುಷವಾಚಕ purusha-vâčaka. A masculine noun (Šmd. 187; Kâvy. I, 2, 7-11).

ಪುರುಷವ್ಯಕ್ತಿ purusha-vyakti. A person, an individual (ಪುರುಷ G.).

ಪುರುಷಸನ್ತತಿ purusha-santati. = ಪುತ್ರಸನ್ತಾನ. (My.).

Digitized by Google

ಪುರುಷಸೂಕ್ತ purusha-sûkta. A vedic hymn about the soul of the universe (Rigv. 10, 90; My.).

ಪುರುಷಾಟವಿ purusha-aṭavi. N. of a forest (Čpr. 5, 45).

ಪುರುಷಾದ purusha-ada. A cannibal, a râkshasa. (My.).

ಪುರುಷಾಧಮ purusha-adhama. A low man, an outcast. (J. 16, 22).

ಪುರುಷಾನ್ತರ purusha-antara. Another man (J. 5, 59).

ಪುರುಷಾಮೃಗ purushâ(*i. e.* purusha)-mṛiga. A four-legged animal with a human face (My.; Rsv. 1, after 135).

ಪುರುಷಾರ್ಥ purusha-artha. Any one of the four objects or aims of man or of the soul, viz. dharma (discharge of duty), artha (acquirement of wealth), kâma (the gratification of desire), môksha (final emancipation, ಧರ್ಮಾದಿ Mr. 259; Kâvy. III, 3, B, 2; Abh. P. 3, 144. 145; Bp. 38, 43*b;* 40, 15; J. 3, 31. 39; Si. 255).

ಪುರುಷಾರ್ಥಿ purushârthi. A man who has ಪುರುಷಾರ್ಥ (J. 6, 53).

ಪುರುಷೋತ್ತಮ purusha-uttama. An excellent man. 2, *Vishṇu* (Mr. 17). 3, a jina.

ಪುರುಹ puruha. *Much, many.*

ಪುರುಹೂತ puru-hûta. Much invoked: *Indra.*

ಪುರುಹೂತಗಣ puruhûta-gaṇa. A kind of metrical foot (Čh.).

ಪುರುಹೋತ್ರ puru-hôtra. N. (see s. ಅಂತು).

ಪುರುಳ್ purul. 1. ಪುರುಳು. = ಪುರುಳು, ಹುರುಳ್, ಹುರುಳು. (Joining, see ಪುರುಡಿಸು); fitness, suitableness, propriety (ಯೋಗ್ಯತೆ Čt. I, 43); that is true or good (ಒಳ್ಳಿತು Bhn. 11, o. r. ಹುರುಳ್; ಸಿರಿ, ವಸ್ತು Nn. 150); the power or sense of a word, meaning (ಅಭಿಧಾನ Šs.; Kk. 65; ಅರ್ಥ Šmd. 88 Cm.; Čt. II, 3; My.); power, strength of the body, of a tree (My. as ಪುರುಳು; T. ಪೊರುಳ್, the meaning of a word; superiority; money, riches; utensils; a child; gold; truth; a thing, that which exists; ಪೊರುಟ್ಟು, a thing of use; cause = ನಿಮಿತ್ತ; M. ಪೊರುಳ್, what belongs to one; contents, meaning; the cause; ಪೊರುಟ್ಟು, cause, sake; Tĕ. ಪೊಟ್ಟು, on account of). ಪುರುಗ್ಗಳ್ (Šmd. 52). ಪದಂಗಳ ಪುರುಳ್ (ಪದದರ್ಥಂ 46 Cm.). See ಪೆರ್ಪುಮ್ಪುರುಳ್; Čpr. 2, 30. 54; Rsv. 11, 167; V. 2, 21; 5, after 78.

ಪುರುಳ್ purul. 2. (= ಪೊರಳ್, etc.). ತೆಪ್ಪತೆಪ್ಪನೆ ಪುರುಳ್ (Šmd. 229 Mdb.).

ಪುರುಳಿ puruḷi. 1. A notable, influential or high position (ಕುಲಸ್ಥಲ Šm. 113, o. rs. ಕುಲಸ್ಥ, ಕುಲಾರ್ಥ; T. ಪುಳ್ಳಿ, estimation, valuation; M. ಪುಳ್ಳಿ, an article or person, and their valuation; ಪುಳ್ಳಿಕ್ಕಾರ, a man of note, influential).

ಪುರುಳಿ puruḷi. 2. = ಪರುಡಿ. (That imitates or rivals): a female parrot (ಸಾರಿಕೆ, ಪೆಣ್ಗಿಳಿ Šs.); a young parrot (ಗಿಳಿವಱ Čt. I, 28, o. r. ಗಿಣಿ-); a parrot (ಕನ್ನಡವಕ್ಕಿ, ಪಣ್ಡಿತವಕ್ಕಿ, ಗಿಳಿ Šm. 28; Kk. 24; ಶುಕ Šm. 113). See Čpr. 8, after 67; Abh. P. 3, 108; Rsv. 8, after 5.

ಪುರುಳು puruḷu. = ಪುರುಳ್, etc. (My.).

ಪುರೂರವ purû-rava. Tbh. of ಪುರೂರವಸ್ (Šmd. 106; see Mr. s. ಅಱುವರ್; J. 2, 52; 18, 54).

ಪುರೂರವಸ್ purû-ravas. Crying much or loudly. 2, N. of a prince.

ಪುರೆ purĕ. = ಪೊರೆ6. A boil, an ulcer. (T. ಪುರೈ, the hollow of a pipe, tube, etc.; a fistula, or sinuous ulcer; ಪುಟ್ಟೈ, the hollow in a pipe, a tube; anything which is hollow = ಪುಡಿಲ್; Mhr. ಪುಳೀ, a pimple; a phagedenic ulcer). See ಏಬ್ಬುರೆ.

ಪುರೋಗ puras-ga. Going before, preceding, leading; a *leader;* first, chief, principal.

ಪುರೋಗತಿ puras-gati. Preceding; precedence. (My.).

ಪುರೋಗಮ puras-gama. = ಪುರೋಗ. Leading; *a leader;* etc.

ಪುರೋಗವ puras-gava. = ಪುರೋಗಮ. See ಪೌರೋಗವ.

ಪುರೋಗಾಮಿ puras-gâmi. *A leader.*

ಪುರೋಚನ purôčana. N. of a man (Bh. 1, 8, 87).

ಪುರೋಡಾಶ puras-ḍâśa. *A sacrificial cake of ground rice* (ಯಾಗಾರ್ಥಮಹ ಹೋಳಿಗೆ Nr.; J. 20, 33).

ಪುರೋದ್ಯಾನ pura-udyâna. A pleasure-garden belonging to a town, a park. (J. 17, 11).

ಪುರೋಧ puras-dha. Tbh. of ಪುರೋಧಸ್. (Mr. 266).

ಪುರೋಧಸ್ puras-dhas. *A family-priest, a prince's domestic priest.*

ಪುರೋಭಾಗ puras-bhâga. The front or fore part. (Čpr 5, after 64). 2, *forwardness, obtrusiveness, meddlesomeness;* malevolence. 3, the entrance or neighbourhood of a town (ಪ್ರತೀಹಾರ, ಪಟ್ಟಣದ ಸಮೀಪ Nn. 100; Čpr. 1, after 134).

ಪುರೋಭಾಗಿ puras-bhâgi. Obtrusive. 2, malevolent; *censorious.* 3, double-tongued, deceitful (ದ್ವಿಜಿಹ್ವ, ಎರಡು ನುಡಿವಂ Mr. 230).

ಪುರೋಽವಗಮನ puras-avagamana. Going, or going away, before or in advance; learning, comprehending, or considering beforehand. See ಮುಮ್ಬುಡು.

ಪುರೋಹಿತ puras-hita. Placed foremost or in front; one holding a charge or commission; the family-priest (ಪುರೋಧ Mr. 266; Šmd. 129; Bp. 55, 7; J. 26, 33).

ಪುಱ್ puṟ. A sound in imitation of breaking wind (*cf.* ಬುಱ), and **2,** of easing nature (C.).

ಪುಱಿಲೆ puṟilĕ. = ಪುಱುಲೆ, q. v.

ಪುಱುಲೆ puṟulĕ. = (ಪುರುಲೆ2), ಪುಱಲೆ, ಪೊಱಲೆ. N. of a bird (ಹಂಡಲ Mr. 175, o. rs. ಪುಱಲೆ, ಪೊಱಲೆ).

ಪುಱ್ಪ puṟpa. = ಪುಷ್ಪ. (Hlâ. MS.; Čpr. 3, 61; 8, 106).

ಪುಱ್ಪಕ puṟpaka. = ಪುಷ್ಪಕ. (Hlâ. MS.).

ಪುಱ್ಪಕದಮ್ಬ puṟpa-kadamba. = ಪುಷ್ಪಕದಮ್ಬ. (Čpr. 1, 141).

ಪುಱ್ಪಚಾಪ puṟpa-čâpa. = ಪುಷ್ಪಚಾಪ. (Abh. P. MS. 1, 116).

ಪುಱ್ಪದನ್ತ puṟpa-danta. = ಪುಷ್ಪದನ್ತ. (Hlâ. MS.; Abh. P. MS. 1, 10).

ಪುಱ್ಪಧನ್ವ puṟpa-dhanva. = ಪುಷ್ಪಧನ್ವ. (Hlâ. MS.).

ಪುಱ್ಪಪತ್ರ puṟpa-patra. = ಪುಷ್ಪಪತ್ರ. (Hlâ. MS.).

ಪುಱ್ಪಮಾಲಿಕೆ puṟpa-mâlikĕ. = ಪುಷ್ಪಮಾಲಿಕೆ. (Čpr. 6, 81).

ಪುಱ್ಪರಥ puṟpa-ratha. = ಪುಷ್ಪರಥ. (Čpr. 10, 6).

ಪುಱ್ಪರಸ puṟpa-rasa. = ಪುಷ್ಪರಸ. (Hlû. MS.).

ಪುಱ್ಪಲಿಹ್ puṟpa-lih. = ಪುಷ್ಪಲಿಹ್. (Hlâ. MS.).

ಪುಱ್ಪವತಿ puṟpa-vati. = ಪುಷ್ಪವತಿ. (Hlâ. MS.).

ಪುಱ್ಪವಾಟಿ puṟpa-vâṭi. = ಪುಷ್ಪವಾಟಿ. (Hlâ. MS.).

Digitized by Google

ಪುಷ್ಪಸಾಯಕ puṣpa-sâyaka. = ಪುಷ್ಪಸಾಯಕ. (Čpr. 6, 80).

ಪುಷ್ಪಹೀನೆ puṣpa-hīnĕ. = ಪುಷ್ಪಹೀನೆ. (Hlâ. MS.).

ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿ puṣpa-añjali. = ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿ. (Čpr. 8, 30).

ಪುಷ್ಪಾಪಚಯ puṣpa-apačaya. = ಪುಷ್ಪಾಪಚಯ. (Čpr. 8, after 28).

ಪುಷ್ಪಿತ puṣpita. = ಪುಷ್ಪಿತ. (Čpr. 2, 73; 3, 51).

ಪುರ್ಕು purku. A sound expressing disdain (My.). ಪುರ್ಕು ಅನ್ದರೆ ಹರ್ಕು ಮುಚ್ಚೀತೇ? (Prv.).

ಪುರ್ಗಿ purgi. = ಪುಗ್ಗಿ, q. v.

ಪುರ್ಗು purgu. = ಪುಗ್ಗು. See ಪುಗ್ಗಾರ್ಯಿಲ s. ಪುಗ್ಗು.

ಪುರ್ಚು purču. Ruin; wickedness (*cf.* ಪುಚ್ಚಟಿ, ಪುಟಿ, and ಪುಡುಕು). — ಪುರ್ಚುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To be ruined or wicked (V. 41, 39).

ಪುರ್ಬು purbu. = ಉಬ್ಬು, ಪುಬ್ಬು, ಪುರುವ, ಪುರ್ವು, ಹುಬ್ಬು, ಹುರ್ಬು. Tbh. of ಭ್ರೂ or ಭ್ರುವ. An eyebrow, the brow (Bp. 47, 58; Rśv. 5, 51; 6, 36; T. ಪುರುವ, ಪುರೂರ, ಪೀರು; M. ಪುರಿಯ, ಪುರಿಗ). ಕುದುರೆಯ ಪುರ್ಬಿನೊಳು ಕದಪಿನೊಳು ಬೆನ್ನೊಳು ಉರದೊಳು ಪೆಗಲೊಳು ಉದರದೊಳ್ etc. ಸುದತಿ ಪುಬ್ಬಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪಮುಕ್ಕುಂ (Mr. 280). ಪುರ್ಬು ಬಿಚ್ಚಿದಿಹುದು (ಭೃಕುಟಿ 463). — ಪುರ್ಬಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To frown (Rśv. 5, after 55; 9, 29).

ಪುರ್ಲೆ purlĕ. = ಪುರಲೆ, etc. (My.).

ಪುರ್ವು purvu. = ಪುರ್ಬು, etc. (Čpr. 5, 69. 97; 6, 23; Grj. 5, 20; Bp. 20, 12). ಬೇಡತಿ... ಪುರ್ವಿನಿಂ ಜರ್ವುತಿನೆಯಂ (Râghô. 17, 66). See ಕುಡುಪುರ್ವು. — ಪುರ್ವುರ್ವು. -ಉರ್ವು. The brows to be raised (Abh. P. 9, 12).

ಪುಲ್ pul. = ಪುಲು, ಪುಲ್ಲು, ಹುಲು, ಹುಲ್ಲು. Grass; straw (ಬಾಣ Nn. 7; Čpr. 5, after 64; T., M.; Tĕ. ಪುಲು, ಪುಲ್ಲು, ಪೂರಿ). ಮರಗಿಡುಬಳ್ಳಿಪುಲ್ ಪೊದರ್ (Šmd. 89. 113. 129). ಪುಲ್ಲುಂ ಹುಟ್ಟಗೆಯುಂ (84). ಮಾನಿಸರಂ ಪುಲ್ಗೆ ಕಷ್ಟಮಾಗೆ ನೆನೆವಂ (159). ಪುಲ್ಲ ಮೊನ್ದೆ (Rśv. 6, 116). ಪುಲ್ಗಳ್ (J. 15, 17; 20, 5). ಇನ್ನುವುಂ ಸಿರಿ ಪುಲ್ಲಗ್ರದ ತುನ್ತುಬಿಯ್! (Śś. 74). See ಎಳೆವುಲ್. — ಪುಲ್ಗಚ್ಚು. -ಕಚ್ಚು. = ಪುಲ್ಗರ್ಚು. (Č. Bp. 32, 42). — ಪುಲ್ಗರ್ಚು. -ಕರ್ಚು. To gnaw grass, to feel one's self overpowered, to humble one's self (Rśv. 5, 122). — ಪುಲ್ದೇಗುಲ. A temple built of grass (V. 6, after 9). — ಪುಲ್ದೊಡ್ಡೆ. A bundle of grass or straw (Č. Bp. 42, 33). — ಪುಲ್ಮರುಳ್. A weak, worthless demon (Abh. P. 13, 66). — ಪುಲ್ಮೃಗ. A grass-eating, weak beast (Rśv. 5, 130). — ಪುಲ್ಮೇವು. Grass and food (J. 19, 32). — ಪುಲ್ಲಂ ಕರ್ಚು. = ಪುಲ್ಗರ್ಚು. (Rśv. 9, 27; 11, 15). — ಪುಲ್ಲ ಮುರಿ. A ring of grass (Rśv. 13, 24). — ಪುಲ್ವೊರೆ. -ಪೊರೆ. A load of grass or straw (Č. Bp. 42, 29. 30).

ಪುಲ್ pul. = ಪುಂ, etc. See ಪುಲ್ಲಿಂಗ.

ಪುಲ pula. = ಪುಟಿ, etc. — ಪುಲಕಾಪು. = ಪುಟಿಕಾಪು. (ಪರಿಕರ್ಮ, ಶರೀರದ ಮೇಲೆ ಉಜ್ಜ ತೊಳದು ಕೊಟೇ ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ಸೊಗಸು ಮಾಡುವಿಕೆ Si. 225). — ಪುಲಕಾಪುಸೇವೆ. The ceremony of undressing an idol, rubbing it with an ointment of civet, etc., and sprinkling paččakarpûra powder over it (My.).

ಪುಲ pula. = ಪುರು. See ವಿ-.

ಪುಲಕ pulaka. = ಪುಳಕ, ಪುಳಕೆ. *Erection or bristling of the hairs of the body* occasioned by delight, etc., horripilation (ಪೊಮ್ಮುಬ್ಬು Ct. I, 105; II, 9; Kk. 31; Šm. 76. 111; ರೋಮಾಂಚನ, ಪುಳಕೆ Nn. 145). 2, *any kind of insect or vermin infesting animals* (*cf.* ಪುಡು). 3, (= ಪುಲಾಕ) a ball of boiled rice (ಕೂಳಿ ಅಗುಳು 145, o. r. ಅಗುಳು; ಅನ್ನದ ಅಗುಳು Mr. 486). 4, (= ಪುಲಾಕ) grain (ಧಾನ್ಯ, ಧಾನ್ಯಗಳು 145).

ಪುಲಕಾಂಕುರ pulaka-aṅkura. Horripilation (Śśv. 2, 94).

ಪುಲಕಿತ pulakita. Having the hairs of the body erect or bristling up, thrilled with joy. (Abh. P. 5, 7).

ಪುಲಕಿಸು pulakisu. = ಪುಳಕಿಸು, ಪುಳುಕಿಸು. The hairs of the body to become erect or to bristle (Bp. 45, 53; 57, 46).

ಪುಲಕೋದ್ಗಮ pulaka-udgama. = ಪುಲಕ No. 1. Horripilation. (My.).

ಪುಲಸ್ತ್ಯ pulastya. N. of a ṛishi (see ಮುಖ್ಯಋಷಿ; J. 33, 40). 2, N. of one of the seven prajâpatis.

ಪುಲಸ್ತ್ಯಾತ್ಮೋದ್ಭವ pulastya-âtmôdbhava. Kubêra (Mr. 54).

ಪುಲಹ pulaha. N. of an ancient ṛishi, son of Brahmâ. See ಪ್ರಜಾಪತಿ.

ಪುಲಾಕ pulâka. (= ಪುಲಕ Nos. 3 & 4). *Shrivelled or blighted or empty grain.* 2, *a lump of boiled rice* taken from the mass and kneaded into a ball (see ಅಗುಳು, ಕಳಗೂಟ). 3, *brevity, abbreviation, abridgment.*

ಪುಲಿ puli. 1. (Šmd. 113. 129). = ಹುಲಿ. A tiger (ಪುಣ್ಡರೀಕ Mr. 504; Tĕ., T., M.; Tu. ಪಿಲಿ; T. also ಪಿಲಿ; *cf.* ಪಿಲ್ಲಿ 2?). ಪುಲಿಯ ಬಾಯ್ಯಿಂ ಬಿಡ್ಡುಂಕಿದಂ (Šmd. 1). ಈದ ಪುಲಿಯಾ ಪೋಲ್ ಇರ್ದರ್ಳ್ (Šmd. 144). ಒನ್ದಡೆಯೊಳ್ ಕಟ್ಟುವುದೆ ಪಿರಿಯ ಪುಲಿಯುಮುಂ ಕಿವಿಲೆಯುಮುಂ? (150). ಪುಲಿ ಗರ್ಜಸುತ ಬರಲ್ (Râghč. 17, 70. 73). ಪುಲಿಯ ಚರ್ಮದ... ಬಿರುದು (Rśv. 6, after 11). ಪಾಲು ನೀಡಿ ಪುಲಿಯಂ ಸಾಕಲ್ಕೆ ವಿಶ್ವಾಸಿಯೇ? (Śś. in B. 5, 41). See J. 15, 32. 33. 39; 28, 44. 46. 48. — ಪುಲಿಕಲ್ಲು. N. of a village in Mysore (My.). 2, a play at which three big stones represent tigers, and fifteen smaller ones huntsmen (My.). — ಪುಲಿಗೆರೆ. -ಕೆರೆ. = ಹುಲಿ-. N. of a village (Bp. 44, 4; 51, 76. 83). — ಪುಲಿದೊವಲ್. -ತೊವಲ್. A tiger-skin (Rśv. 2, 96; 14, after 106). — ಪುಲಿಮುಖ. = ಹುಲಿ-. An egress or outlet from a fort, made to resemble a tiger's face (ನಿಃಸರಣ Mr. 191; M.). — ಪುಲಿಮೊಗ. = ಪುಲಿಮುಖ. (Č. Bp. 42, 26). — ಪುಲಿಯಾರ್. -ಆರ್ (= ಅವರ್). See ಪೆನುಬಟ್ಟ-. — ಪುಲಿಯುಗುರ್. -ಉಗುರ್. = ಹುಲಿ-. A tiger's claw; an ornament of tiger-claws (Abh. P. 3, 141; Tĕ. ಪುಲಿಗೋರು). ಪುಲಿಯುಗುರ ಪಟ್ಟು (Bp. 11, 25). — ಪುಲಿಯುಡುಪ. -ಉಡುಪ. N. (Bp. 21, 12). — ಪುಲಿಸಮ್ಮ. = ಪುಲಿದೊವಲ್. (V. 9, 104).

ಪುಲಿ puli. 2. = ಪುದಿ 3. — ಪುಲಿವಟ್ಟು. = ಪುದಿವಟ್ಟು. (My.).

ಪುಲಿಗಿಲ್ puligil. = ಪುಲಿಂಗಿಲ್, ಹುಲಿಗಿಲು, etc. (Śśv. 3, 32).

ಪುಲಿಂಗ pulinga. The hold of a ship (ಮಂಗ, ನಾವೆಯ ಬಸುರು Hlâ.; ಮಂಗ, ಹಡಗಿನ ಇದ್ದೆಸೆ Mr. 408).

ಪುಲಿಂಗಿಲ್ pulingil. = ಪುಲಿಗಿಲ್, etc. (Rśv. 5, 56).

ಪುಲಿನ pulina. = ಪುಳಿನ್. A sandbank; *an island of alluvial formation, or one from which the water has recently withdrawn, a small island or bank left in the middle of a river by the subsiding of its waters, an islet* (ಸೈಕತ, ದ್ವೀಪ, ಮಳಲೊಟ್ಟಲ್ Mr. 414).

ಪುಲಿನ್ದ pulinda. = ಪುಳಿನ್ದ. *N. of a barbarous tribe* (ಬೇಡಜಾತಿ Mr. 379); a man of this tribe.

ಪುಲಿನ್ದಿನಿ pulindini. = ಪುಳಿನ್ದಿನಿ. A female of the Pulinda tribe (Śśv. 5, 13).

ಪುಲು pulu. = ಪುಲ್, etc. (ಬಾಳ, ಹುಲ್ಲು Nn. 123; Bp. 11, 11; 24, 57). — ಪುಲುದೇಗುಲ. = ಪುಲ್ದೇಗುಲ. (Bp. 9, 6). — ಪುಲುವಟ್ಟೆ. -ಬಟ್ಟೆ. A grassy path (Čpr. 5, after 52).

Digitized by Google

ಪುಲೋಮ pulôma. *N. of a demon,* the father-in-law of Indra by whom he was destroyed. 2, N. of a ṛishi (see ಮುಕ್ಕುಮುಷಿ).

ಪುಲೋಮಜಾತೆ pulôma-jâtĕ. = ಪುಲೋಮಜೆ (ಇನ್ದ್ರಾಣಿ, ಶಚಿದೇವಿ Nn. 28).

ಪುಲೋಮಜಿತ್ pulôma-jit. Indra. (R.).

ಪುಲೋಮಜೆ pulôma-jĕ. *Śaci, the wife of Indra.*

ಪುಲೋಮಜೇಶ pulômajâ-îśa. Indra (My.).

ಪುಲ್ಲ pulla. = ಪುಳಿ, etc. (Tĕ. ಪುಲ್ಲೆ, sour, acid; Tĕ. ಪುಲ್ಲೆ, T. ಪುಲ್ಲೈ, a pale, dun, yellowish, grizzled colour). — ಪುಲ್ಲ ಮ್ಪುರಚಿ. -ಂ-ಪುರಚಿ. = ಪುಳ್ಳಮ್ಪುರಚಿ, q. v. (Si. 157).

ಪುಲ್ಲ pulla. = ಫುಲ್ಲ q. v. (Sk.). — ಪುಲ್ಲವಡಕಾಡಿ. -ವಡಕಾಡಿ. = ಪುಲ್ಲವಡಿಗ. (ಅರಲ್ವಡಿಗ Kk. 35; Śm. 67). — ಪುಲ್ಲವಡಿಗ. -ವಡಿಗ. (Śmd. 234). A man who grows and sells flowers (ಪೂವಡಿಗ Ct. I, 93; II, 97).

ಪುಲ್ಲಕ pullaka. = ನೀಲಂಗು, q. v. (*cf.* ಪುಲಕ No. 2).

ಪುಲ್ಲನಾಭ pulla-nâbha. Vishṇu (Bp. 54, 34).

ಪುಲ್ಲಶರ pulla-śara. Kâma (Abh. P. 8, 14; Rśv. 1, after 135).

ಪುಲ್ಲಿಗೆ pulligĕ. Tbh. of ಪೋಲಿಕೆ. (Bh. 1, 15, 7).

ಪುಲ್ಲಿಂಗ pul-linga. The masculine gender; a term of that gender (Śmd. 108. 112. 119. 128. 138. 147. 181. 185; Kâvy. I, 2, 20-22. 31. 32. 71-73 *b*).

ಪುಲ್ಲು pullu. = ಪುಲ್, etc. (Bp. 60, 23).

ಪುಲ್ಲೆ pullĕ. = ಹುಲ್ಲೆ. A deer, an antelope (ಚಿಗರಿ G.). ಈ ಪುಲ್ಲೆ ಬನ್ದುವು (Śmd. 169). See Rśv. 5, 122; 13, 90; 30, after 104; J. 15, 19; 28, 37. 44. — ಪುಲ್ಲೆವಱ. -ಮಱ. A young antelope (Rśv. 5, 71).

ಪುಲ್ಲೆಗ pullĕga. A talkative or foul-mouthed man (ಸೊರಹುಗಾಱ Ct. I, 59; Tĕ. ಪುಲುಗು, T., M. ಪುಳ್, a bird; see ಪಲುಮ್ಬು).

ಪುವ್ವು puvvu. = ಪೂ 2, ಪೂವು, ಹುವ್ವು, ಹೂ 2, ಹೂವು. A flower, a blossom (Tĕ. ಪುವು, ಪುವ್ವು; *cf.* ಪುಷ್ಪ; see ಪೂಲಿ). 2, a disease of the eye: albugo (My. as ಹೂ; Tĕ.; *cf.* ಪುಷ್ಪ No. 2). See ಗಱವುವ್ವು.

ಪುಷಿತ pushita. = ಪುಷ್ಟ. (ರಕ್ಷಿಸಲ್ ಪಟ್ಟ G.).

ಪುಷ್ಕರ pushkara. (= ಒಕ್ಕರಿ). *A lotus* (ಸರಸಿಜ, ತಾವರೆ Nn. 27; ಬಿಸಜ Mr. 496). 2, *a species of costus, Costus speciosus or arabicus.* 3, *the tip or extremity of an elephant's trunk* (ವಾರಣಹಸ್ತದ ಅಗ್ರ, ಆನೆಯ ಸುಣ್ಡಿಲ ತುದಿ 27; ಗಜಹಸ್ತದ ಅಗ್ರ 496). 4, the skin of a drum or place where any musical instrument is struck (ವಾದ್ಯಮುಖ 27; ವಾದ್ಯತುಣ್ಡ 496). 5, the mouth of a vessel (ಭಾಣ್ಡಮುಖ 27; ಘಟತುಣ್ಡ 496). 6, *the Indian crane, Ardea sibirica* (ಸಾರಸ, ಪೆಣ್ಣುಲಕ್ಷಣ Mr. 172). 7, *the blade of a sword;* a sword (ತರವಾರಿ, ಖಡ್ಗ 27; ಅಸಿ 496). 8, *the sky, the atmosphere* (ಗಗನ, ಆಕಾಶ 27; ಗಗನ 496). 9, *water* (ತಮ್ಬುರ, ನೀರ್ 27; ಕುಶ 496). 10, *a celebrated place of pilgrimage* in the province of Ajmere (ಉತ್ತಮತೀರ್ಥ 27; ಸುತೀರ್ಥ 496). 11, the face or mouth of a snake (ಅಹಿತುಣ್ಡ, ಹಾವಿನ ಮುಖ 27). 12, a (good) quality (? ಗುಣ 27; *cf.* ಪುಷ್ಕಲ). 13, a kind of vicchitticitra (Kâvy. III, 2, B, 57. 60 seq.). 14, N. of a dvîpa or great division of the universe. 15, a remedy; any drug or medicament (ಭೇಷಜ, ವೈದ್ಯ 27; ಔಷಧ 496). 16, N. of a prince, the brother of Nala.

ಪುಷ್ಕರಮೂಲ pushkara-mûla. = ಪುಷ್ಕರ No. 2. A garden plant, Costus speciosus Sm. (St. & Pl.).

ಪುಷ್ಕರಾಹ್ವ pushkara-âhva. *The Indian crane, Ardea sibirica.*

ಪುಷ್ಕರಿ pushkari. An elephant. (R.).

ಪುಷ್ಕರಿಣಿ pushkariṇi. = ಒಕ್ಕರಣೆ, ಹೊಕ್ಕರಣೆ. *A lotus-pool: an artificial tank, a square or large tank.* 2, a female elephant.

ಪುಷ್ಕಲ pushkala. *Much, many, abundant;* splendid, magnificent; *eminent, excellent, best.*

ಪುಷ್ಟ pushṭa. = ಪುಟ್ಟ. *Nourished, cherished, fed, well-fed;* thriving, strong; *abounding, abundant, much;* rich, well-supplied; eminent.

ಪುಷ್ಟಿ pushṭi. (= ಪುಸ್ತಿ). A well-nourished condition, fatness, plumpness. 2, growth, increase, advance, thriving; comfort, wealth, means, property. 3, strength, power (My.). 4, cherishing, nourishing, nourishment, maintenance, support. 5, propping, backing, aid (Mhr.). ಪುಷ್ಟಿಯಾದವ ತುಷ್ಟಿಯಿದ್ದಾನು (Prv.). See ವಾರ್-.

ಪುಷ್ಟಿಕರ pushṭi-kara. Nourishing, causing to thrive or grow. (My.).

ಪುಷ್ಟಿಕಾರಕ pushṭi-kâraka. = ಪುಷ್ಟಿಕರ. (My.; B. 4, 41).

ಪುಷ್ಟಿಕಾರಿ pushṭi-kâri. = ಪುಷ್ಟಿಕರ. (My.; Si. 143).

ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸು pushṭî-karisu. To cause to thrive, to nourish, to strengthen, to establish firmly, etc. (My.).

ಪುಷ್ಪ pushpa. = ಪುಪ್ಪ, ಪುಪ್ಪಿ. *A flower, a blossom* (see ಪೂ, ಅರಲ್, ಅಲರ್, ಮರಲ್, ಮಲರ್). 2, a disease of the eyes, albugo. 3, *the menstrual flux.* ಪುರಾಣಾ ಹೇಳಿದರೆ ಪುಷ್ಪ ಬಿದ್ದಾವೇ? (Prv.).

ಪುಷ್ಪಕ pushpaka. = ಪುಪ್ಪಕ. A flower (ಕುಸುಮ, ಪುಷ್ಪ Nn. 123). 2, albugo (ಅಕ್ಷಿರೋಗ, ಕಣ್ಣಿನ ರೋಗಭೇದ 123; ನಯನರೋಗ Mr. 527). 3, calx of brass, green vitriol; brass (ರೀತಿಕೆ, ಹಿತ್ತಾಳೆ 123; ಹಿತ್ತಾಳೆ 527). 4, a gem, a pearl (ಮಣಿ, ರತ್ನ 123; ರತ್ನ 527). 5, heat of the sun (ಆತಪ, ಬಿಸಿಲು 123). 6, a frying-pan (ಅಮ್ಬರೀಷ, ಅಡುದಾಣಲೆ 123). 7, a woman recently delivered (ಸೂತಕಿ, ಸೂತಕವಾದ ಸ್ತ್ರೀ 123; ಬಾಣತಿ 527). 8, a bracelet (ಕಂಕಣ, ಕೈಯ್ಯ ಕಂಕಣ 123; ಕಂಕಣ 527). 9, *the self-moving aerial car of Kubĕra;* a self-moving car (ವಿಮಾನ 123; ವಿಮಾನ 527; ದೇವರಥ, ಸುರರ ರಥ Mr. 285). 10, Kubêra (ಧನದ, ಕುಬೇರ 123; ಕುಬೇರ 527).

ಪುಷ್ಪಕದಮ್ಬ pushpa-kadamba. = ಪುಪ್ಪಕದಮ್ಬ. A multitude of flowers.

ಪುಷ್ಪಕುಟ್ಮಲ pushpa-kuṭmala. The opening bud of a flower. See ನನೆ.

ಪುಷ್ಪಕೇತನ pushpa-kêtana. Kâma. (My.).

ಪುಷ್ಪಕೇತು pushpa-kêtu. *Calx of brass.* 2, Kâma.

ಪುಷ್ಪಗಿರಿ pushpa-giri. N. of a mountain (Bp. 54, 64).

ಪುಷ್ಪಚಾಪ pushpa-câpa. = ಪುಪ್ಪಚಾಪ. A bow of flowers. 2, Kâma (Grj. 8, 25).

ಪುಷ್ಪದತ್ತ pushpa-datta. N. (Bp. 9, 35).

ಪುಷ್ಪದನ್ತ pushpa-danta. = ಪುಪ್ಪದನ್ತ. *The elephant of the north-west quarter.* 2, N. of several persons. ಪುಷ್ಪದನ್ತೌ (ಪುಷ್ಪದನ್ತಗಳು as dual), *sun and moon.* See Sâ. s. ಸುರಪೆಣ್.

ಪುಷ್ಪಧನು pushpa-dhanu. Having a bow of flowers: *Kâma.*

ಪುಷ್ಪಧನ್ವ pushpa-dhanva. = ಪುಪ್ಪಧನ್ವ. *Kâma.*

ಪುಷ್ಪಧಾರಣ pushpa-dhâraṇa. Holding, putting on, bearing or wearing flowers. 2, Kṛishṇa. See ಸೂಡು.

Digitized by Google

ಪುಷ್ಪಪತ್ರ pushpa-patra. = ಪುಷ್ಪಪತ್ರ. *A kind of arrow.*

ಪುಷ್ಪಪುತ್ರಿಕೆ pushpa-putrikĕ. A puppet or figure made of flowers (Rśv. 8, 7).

ಪುಷ್ಪಫಲ pushpa-phala. *The elephant or wood-apple tree, Feronia elephantum* Corr.

ಪುಷ್ಪಮಂಜರಿ pushpa-manjari. A cluster of blossoms (Rśv. 8, 7).

ಪುಷ್ಪಮಾಲಿಕೆ pushpa-mâlikĕ. = ಪುಷ್ಪಮಾಲಿಕೆ. A garland of flowers (ಪ್ರಾಲಮ್ಬ Si. 230).

ಪುಷ್ಪಮಾಲೆ pushpa-mâlĕ. = ಪುಷ್ಪಮಾಲಿಕೆ. (My.).

ಪುಷ್ಪಮಾಸ pushpa-mâsa. Flower-month: the spring. (My.).

ಪುಷ್ಪರಥ pushpa-ratha. = ಪುಷ್ಪರಥ. Flower-chariot: *a pleasure-van* (ಮೇಳದ ರಥ Mr. 285).

ಪುಷ್ಪರಸ pushpa-rasa. = ಪುಷ್ಪರಸ. Flower-juice: *the nectar or honey of flowers.*

ಪುಷ್ಪರಾಗ pushpa-râga. = ಪುಷ್ಯರಾಗ. A topaz (Sk.).

ಪುಷ್ಪಲಕ pushpalaka. *A post, a pin, a stake, a peg, a wedge* (Hlâ. MS. and one MS. of Mr. read ಪುಲಕ).

ಪುಷ್ಪಲಾವ pushpa-lâva. A flower-gatherer, a flower-seller. (R.).

ಪುಷ್ಪಲಿಹ್ pushpa-lih. = ಪುಷ್ಪಲಿಹ್. *The bhramara or large black bee.*

ಪುಷ್ಪವತ್ pushpa-vat. -ವನ್ತ್. Having flowers, decorated with flowers, flowery. ಪುಷ್ಪವನ್ತೌ (dual), *sun and moon.* ಆಕೇಳನ್ದುಗಳ್ ಕೂಡಿರಲು ಪುಷ್ಪವನ್ತರೆನಿಸಿರ್ಕುಂ (Mr. 72).

ಪುಷ್ಪವತಿ pushpa-vati. = ಪುಷ್ಪವತಿ. *A menstruous woman* (ಕಡು ರುತುವಿನವಳು Mr. 302). ಪುಷ್ಪವತಿಯಾದವಳ್ (ತುಱುಮಿಣ್ಡಿ Kk. 27).

ಪುಷ್ಪವನ್ತ pushpa-vanta. Tbh. of ಪುಷ್ಪವತ್, q. v.

ಪುಷ್ಪವಾಟಿ pushpa-vâṭi. = ಪುಷ್ಪವಾಟಿ. *A flower garden.*

ಪುಷ್ಪವಾಟಿಕ pushpa-vâṭika. = ಪುಷ್ಪವಾಟಿಕೆ. (Bp. 19, 70).

ಪುಷ್ಪವಾಟಿಕೆ pushpa-vâṭikĕ. = ಪುಷ್ಪವಾಟಿ. (Bp. 57, 48; My.).

ಪುಷ್ಪವಾಸನೆ pushpa-vâsanĕ. The fragrance or smell of flowers (My.).

ಪುಷ್ಪವಿಶಿಖ pushpa-viśikha. Kâma (My.).

ಪುಷ್ಪವೃಕ್ಷ pushpa-vṛiksha. A tree bearing blossoms; (ಅತಿಮುಕ್ತ, etc., ಕಾಡಿರುವನ್ತಿಗೆ Si. 189).

ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿ pushpa-vṛishṭi. A shower of flowers. (My.).

ಪುಷ್ಪಶರ pushpa-śara. Kâma (Grj. 8, 8).

ಪುಷ್ಪಸಂಕೋಚನ pushpa-sańkôčana. The closing or shutting of flowers. See ಮುಗಿ.

ಪುಷ್ಪಸಮಯ pushpa-samaya. Flower-season: *the spring.*

ಪುಷ್ಪಸಮ್ಭವ pushpa-sambhava. Birth or production of flowers. See ಪೂ.

ಪುಷ್ಪಸಾಯಕ pushpa-sâyaka. = ಪುಷ್ಪಸಾಯಕ. Kâma (Śśv. 4, 128).

ಪುಷ್ಪಸ್ತಬಕ pushpa-stabaka. Kâma (Grj. 7, 10).

ಪುಷ್ಪಹೀನೆ pushpa-hînĕ. = ಪುಷ್ಪಹೀನೆ. *A woman with whom menstruation has ceased, one past child-bearing.*

ಪುಷ್ಪಾಂಜನ pushpa-anjana. *Calx of brass* employed as a collyrium.

ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿ pushpa-anjali. = ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿ, ಪುಷ್ಪಾಂಜುಲಿ. (J. 3, 27; 25, 12; Śśv. 1, after 79).

ಪುಷ್ಪಾಂಜುಲಿ pushpa-anjuli. An anjuli full of flowers, for presenting (Bp. 32, 30; 60, 51).

ಪುಷ್ಪಾಪಚಯ pushpa-apačaya. = ಪುಷ್ಪಾಪಚಯ. Gathering or collecting of flowers (Grj. 5, 51).

ಪುಷ್ಪಾಯುಧ pushpa-âyudha. Kâma (Mr. 32).

ಪುಷ್ಪಾಯುಧವೈರಿ pushpâyudha-vairi. Śiva (Rśv. 14, 43).

ಪುಷ್ಪಾಸವ pushpa-âsava. Decoction of flowers; honey. (My.).

ಪುಷ್ಪಾಸ್ತ್ರ pushpa-astra. Kâma. (My.).

ಪುಷ್ಪಿಣಿ pushpiṇi. Flowering, etc. (fem.); a woman during menstruation. (J. 3, 23).

ಪುಷ್ಪಿತ pushpita. = ಪುಷ್ಪಿತ. Flowered, in flower or blossom, bearing flowers, blooming. (J. 8, 16).

ಪುಷ್ಪಿತೆ pushpitĕ. = ಪುಷ್ಪವತಿ. ಪುಷ್ಪಿತೆಯಾದ ಕಾನ್ತೆ (ತಱುಮಿಣ್ಡಿ Śs.).

ಪುಷ್ಪೇಷು pushpa-ishu. Kâma. (My.).

ಪುಷ್ಯ pushya. Blossom. 2, a topaz (ತಿಲೆ, ಕಲ್ಲು Nn. 130). 3, *the* (sixth or) *eighth lunar mansion* (ತಾರಗೆ, ನಕ್ಷತ್ರಭೇದ 130; ಆರ್ದ್ರೆ, ಉಬ್ಬೆ Mr. 39). 4, the month pausha (December-January, ಮಾಸಭೇದ 130). 5, honour, worship (ಅರ್ಚನ, ಅರ್ಚಿಸುವುದು 130). 6, price (ಬೆಲೆ 130). 7, a dot or cypher (? ಶೂನ್ಯ 130).

ಪುಷ್ಯಮಾಸ pushya-mâsa. = ಪುಷ್ಯ No. 4. ಪುಷ್ಯಮಾಸವಾದರೆ ನಸ್ಯ ಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳ ಬಾರದೇ? (Prv.).

ಪುಷ್ಯರಾಗ pushya-râga. = ಪುಷ್ಪರಾಗ. A topaz (ಪೀತಕಾನ್ತ Mr. 101; J. 17, 23; Śśv. 1, 70).

ಪುಸ್ pus. A sound in imitation of a slight breaking of wind, used also in the phrase ಪುಸ್ಸಾಗಿ ಹೋಯಿತು, nothing has become of it (My.). *Cf.* ಪೂಸು 3. See Prv. s. ಹಳ್ಳಿ.

ಪುಸಕ್ಕನೆ pusakkanĕ. = ಉಸಕ್ಕನೆ, ಪುಸುಕ್ಕನೆ. Suddenly, all at once, quickly (My.).

ಪುಸಲಾಯಿಕೆ pusalâyikĕ. Cajoling, coaxing (My.; Mhr. ಫುಸಲಾವಣೀ).

ಪುಸಲಾಯಿಸು pusalâyisu. To cajole, to coax (My.; Br.; Mhr., H. ಫುಸಲಾವಣೇಂ).

ಪುಸಿ pusi. 1. = ಹುಸಿ 1. To become or prove untrue or false (J. 31, 36). **2,** to lie (J. 4, 3; 12, 30; 13, 44; T. ಪೊಯ್). ಪುಸಿದೊಡೆ ಬಿಟ್ಟಂ (Śmd. 298). ಪುಸಿಯದುದು ಪರಾಂಗನೆಗಾಸಿಸದುದು ಕೊಲ್ಲದುದು ಮೋಹಮಿಲ್ಲದುದಱಿಂ ಪಸರಿಸುವುದು ವೈರಾಗ್ಯದ ದೆಸೆಗೆಸಗಿವ ಧರ್ಮಮ್, ಅದಱ ತದಪಧರ್ಮಂ (Pampa's Âdipurâṇa 5, 101). **3,** to bear no fruit, as flowers, not to attain perfection or ripeness, as fruits (My. as ಹುಸಿ).

ಪುಸಿ pusi. 2. = ಹುಸಿ 2. A falsehood, a lie; hypocrisy; vain, idle prattle; denial (ಅಪಾಹ್ನ, ಹುಸಿ Nn. 158; ವಾಯ Bhn. 5; ಗಱಪತ್ತ Čt. II, 46; ತೊದಳ್ Śmd. II; ತೊದಳ್, ನೂಳ್ Śm. 48; ಕಟ್ಟುಕ, ತೊದಲ್, ನೂಳ್, ಅನೃತ Kk. 60; T. ಪೊಯ್; M. ಪೊಯ್, ಪೊಯಿ; Tĕ. ಉಳಕ್ಕು, ಪುಲುಗು, ಹುಳಕ್ಕು, ಹುಳಂಕ, ಹುಳಿಕ್ಕೆ; T. ಪುಳುಗು); uselessness, bearing no fruit (used of blossoms), not attaining perfection or ripeness (used of fruits, My. as ಹುಸಿ). ಪುಸಿಯ ಭೇದಂ (ತೊದಳ್ Kk. 88). See Abh. P. 6, 113; 15, 76; Bp. 1, 37; Bh. 1, 8, 28; J. 2, 5; 4, 4; 6, 34; 7, 26; 29, 23. 34. — ಪುಸಿನಣ್ಪು. Untrue, insincere

Digitized by Google

affection (Abh. P. 10, after 192). — ಪುಸಿನುಡಿ. A lie (Abh. P. 6, 113). — ಪುಸಿಮನ್ನಣೆ. False, insincere respect (Čpr. 8, 61). — ಪುಸಿಮುಳಿಸು. Affected anger (Čpr. 8, 10; 8, after 53). — ಪುಸಿಲಜ್ಜೆ. Insincere modesty (J. 5, 60). — ಪುಸಿವೇೞ್. -ಪೇೞ್. To utter a falsehood (J. 20, 57).

ಪುಸಿಗ pusiga. (Šmd. 233). = ಹುಸಿಗ. A liar, etc. (ನೂಳ Čt. I, 58; My.).

ಪುಸುಕ್ಕನೆ pusukkanĕ. = ಪುಸಕ್ಕನೆ, etc. (My.).

ಪುಸ್ತ pusta. *Smearing, anointing, plastering (cf.* ಪೂಸು); writing, writ (see Nr. s. ಬರಹ). 2, *anything made of metal or wood or clay or glass* (ಮಣಿ ಗಾಸ ಮೊದಲಾದವದಿ ನ್ದ ಮಾಡಿದ ಪುತ್ತಳಿ Nr.).

ಪುಸ್ತಕ pustaka. = ಪಸ್ತಕ, ಪಸ್ತಗ, ಪುಸ್ತುಕ, ಪೊಸ್ತಕ, ಪೊಸ್ತಗ, ಪೊಸ್ತಗ, ಪೊತ್ತಗೆ, ಪೊತ್ತಿಗೆ, ಹೊತ್ತಗೆ, ಹೊತ್ತಿಗೆ. A book (ಶ್ರೀತಳೀಪೆ, ಬಿತ್ತಿ Mr. 359). ಪುಸ್ತಕ ಅಬದ್ಧವಾದರೆ ನಾಲಿಗೆ ಅಬದ್ಧವೇ? — ಪುಸ್ತಕವಿದ್ದರೆ ಅಕ್ಷರ ತಿಳಿಯದವರಿಗೇನು? (Prvs.).

ಪುಸ್ತಕರ್ಮ pusta-karma. *Using a mixture of earth, lime, cowdung and water as a mortar, plastering.*

ಪುಸ್ತರ್ಕನ ಹುಲ್ಲು pustarkana hullu. The grass Panicum brizoides Jacq. (Z.).

ಪುಸ್ತಕವಲ್ಲಿ pustaka-valli. N. of a plant (see ಧ್ರುವಣಿ).

ಪುಸ್ತಿ pusti. Tbh. of ಪುಷ್ಟಿ. (= ಪುಷ್ಟಿ No. 5, My.; Mhr.). 2, a paper required from school-boys exhibiting their progress in writing (B. 1, 20; Mhr.).

ಪುಸ್ತುಕ pustuka. Tbh. of ಪುಸ್ತಕ. (Râm. 5, 8, 69; My.; Tĕ.).

ಪುಸ್ಸನೆ pussanĕ. With the sound of ಪುಸ್, q. v. (My.).

ಪುಳ puḷa. Tbh. of ಸ್ಫುಟ (Šmd. 31).

ಪುಳಕ್ pulak. A sound produced in swallowing anything (S. Mhr.; *cf.* ಗುಳಕ್).

ಪುಳಕ puḷaka. = ಪುಲಕ. (ಮೆಯ್ಯುಲಿದ್ ಮೂಡಿತು Čt. II, 76; Čpr. 2, 72).

ಪುಳಕಿಸು puḷakisu. = ಪುಲಕಿಸು, etc. (Grj. 3, 75. 111; 4, 86; Bp. 47, 31; 48, 4).

ಪುಳಕೆ puḷakĕ. = ಪುಳಕ. (ಪುಲಕ, ರೋಮಾಂಚನ Nn. 145).

ಪುಳಿ puḷi. = ಉಳಿ 8, ಪುಲ್ಲಿ, ಪುಳು, ಪುಳ್ಳ, ಹುಳಿ 2. Acidity, sourness (T., M.; Tĕ. ಪುಲಿ, ಪುಲುಸು). See ಇಮ್ಮುಳಿ. — ಪುಳಿಚಾಱು. A broth or sauce made of tamarind, salt, etc. (ತಿನ್ತಿಡೀಕ, ಚುಕ್ರ, ವೃಕ್ಷಾಮ್ಲ Nr.; My.; M. ಪುಳಿಞ್ಞಾಱು). — ಪುಳಿ ಎಡಿ. -ಪಿಡಿ. To seize or try to find out acidity (J. 1, 7).

ಪುಳಿನ್ದ puḷinda. = ಪುಲಿನ್ದ. (ಶಬರ, ಕಿರಾತ Nn. 20; Bp. 44, 3; J. 28, 44).

ಪುಳಿನ್ದಿ puḷindi. = ಪುಳಿನ್ದೆ. (Šsv. 3, 9. 10).

ಪುಳಿನ್ದಿನಿ puḷindini. = ಪುಲಿನ್ದಿನಿ. (J. 10, 4).

ಪುಳಿನ್ದೆ puḷindĕ. = ಪುಳಿನ್ದಿನಿ. (J. 28, 42).

ಪುಳು puḷu. = ಪುಳಿ, etc. — ಪುಳುಮ್ಪುಣಿಸೆ. -ಮ್-ಪುಣಿಸೆ. = ಪುಲ್ಲಮ್ಪುರಚಿ, ಪುಳ್ಳಮ್ಪುಣಿಸೆ, ಪುಳ್ಳಮ್ಪುಣಿಸೆ q. v., ಪುಳ್ಳಮ್ಪುರಚಿ, ಹುಳಿ ಹುಣಿಚೆ. A troublesome weed, the yellow wood-sorrel, Oxalis monadelpha Roxb. (O. corniculata Lin., ಲೋಣಿಕೆ, ಕ್ಷುಲ್ಲಕಾಮ್ಲ Mr. 141).

ಪುಳುಕಿಸು puḷukisu. = ಪುಲಕಿಸು, etc. (Bp. 18, 29; 24, 21; 30, 11).

ಪುಳ್ಳ puḷḷa. = ಪುಳಿ, etc. — ಪುಳ್ಳಮ್ಪುಣಿಸೆ. -ಮ್-ಪುಣಿಸೆ. = ಪುಳ್ಳಮ್ಪುಣಿಸೆ. (St. & Pl.). — ಪುಳ್ಳಮ್ಪುಣಿಸೆ. -ಮ್-ಪುಣಿಸೆ. = ಪುಳುಮ್ಪುಣಿಸೆ, etc. (ಚಾಂಗೇರಿ, ಚುಕ್ರಿಕೆ, ಅಮ್ಲಪತ್ರೆ, etc. Nr.). — ಪುಳ್ಳಮ್ಪುರಚಿ. = ಪುಳ್ಳಮ್ಪುಣಿಸೆ. (St. & Pl.).

ಪುಳ್ಳೆ puḷḷĕ. (fr. ಪುರಿ?). = ಪುರಲೆ, ಪುರ್ಲೆ, ಹುಳ್ಳೆ. A small bit of very dry wood (My.; Tĕ. ಪುಡಕ, ಪುಲ್ಲ; T. ಚುಳ್ಳಿ, ಚುಪ್ಪಿ, M. ಚುಳ್ಳಲ್, ಚುಳ್ಳಿ, dry spray, sprig, brushwood, chip, fuel stick, probably from ಚುಡು = ಸುಡು; M. ಪೊಳುಳ್ಳ, splinters as from stones cut, wood-shavings). — ಪುಳ್ಳೆಮಾತು. A dry, senseless, useless word (My.).

ಪುೞ puḻa. 1. = ಪುೞು 1, (ಪೂಚಿ), ಹುೞ, ಹುೞುವ, ಹುೞು. A worm, an insect in general, a snake, etc. (ಪುಲ್ಲಕ, ಕ್ರಿಮಿ, ಕೀಟ, ನೀಲಂಗು Mr. 396, o. r. ಪುೞು; T., M. ಪುೞು; Tĕ. ಪುರುಗು).

ಪುೞ puḻa. 2. = ಪುಣುಗು, etc. — ಪುೞಕಾಪು. = ಪುಲು-, ಪುೞು-. A mixture of civet, etc., which is smeared on idols, then removed, and sold at a high price (My.; T.).

ಪುೞಿ puḻi. = ಹುೞ್. To be eaten or infected by worms, to get worm-eaten, to putrefy (V. 39, 18; T., M. ಪುೞು, Tu. ಪುರ್ಹ; *cf.* ಪುೞ್ಹ).

ಪುೞಿಚಿಲ್ puḻičil. Rottenness, cariousness (V. 35, after 55).

ಪುೞಿಲ್ puḻil. Tbh. of ಪುಲಿನ (Šmd. 30; ಸಿಕತ Čt. II, 10; ಮಳಲ್ Kk. 13; ಮಣಲ್, ಮರಲ್, ಮಲರ್, ಸಿಕತ Šm. 36). ಕುಸುವ ಪುೞಿಲ್ (Šmd. 201). See ತಣ್ಪುೞಿಲ್, ನುಣ್ಪುೞಿಲ್; Čpr. 7, 149.

ಪುೞು puḻu. 1. (Šmd. 59). = ಪುೞ 1, etc. (ಕೀಟ Šmd. I). See ಕೆಮ್ಬುೞು, ಗೊಣ್ಣೆಪುೞು, ಮಿಂಚುಪುೞು, ಎಱಿಪ್ಪುೞು; Čpr. 5, after 64. — ಪುೞುವಚ್ಚೆ. -ಪಚ್ಚೆ. The insect-emerald, *i. e.* the emerald-coloured wings of the tumbi (Šsv. 3, 9).

ಪುೞು puḻu. 2. = ಪುೞ 2, etc. — ಪುೞುಕಾಪು. = ಪುೞಕಾಪು. (My.).

ಪುೞುಕು puḻuku. = ಹುೞುಕು. That is eaten by vermin: a pock-mark (My. as ಹುೞುಕು). 2, the state of being worm-eaten or decayed (My. as ಹು-). 3, baseness. 4, an ulcer, a sore (ವ್ರಣ Kk. 91).

ಪುೞ್ಗಿ puḻgi. = ಪುಗ್ಗಿ, ಪೊಂಗಲು q. v., ಹುಗ್ಗಿ. Rice (or other grain, as wheat, barley) boiled with any kind of pulse, salted, or sweetened with jaggory or sugar (ಉದುರ್ ಕಡಲೆ ತೊವರಿ ಗೋದುವೆ ಹೆಸರು ಮೊದಲಾದುವನಿಕ್ಕಿ ಅಟ್ಟ ಕೂಳ್ Šmd. I; Tĕ. ಪುಲಗ; M. ಪುೞುಕ್ಕು; T. ಪುಳಗ, boiled rice; T. ಪುೞುಂಗು, M. ಪುೞುಙ್ಙು, to be boiling or preparing in water by means of boiling, to be stewed, steamed; Tu. ಪುಗುರ್, to be well boiled, as rice; see ಪುಗ್ಗು, ಪೊಂಗು 1).

ಪುೞ್ಗು puḻgu. To burn (ದಹನಕ್ರಿಯೆ Šmd. Dh.; T. ಪುೞುಕ್ಕು, to singe, scorch, sear; ಪೊೞುಂಗು, to be singed or scorched, as hair, skin, etc.; M. ಪೊಳುಗು, to burn, blister; *cf.* ಉರಿ 1).

ಪೂ pū. 1. = ಹೂ 1. Flowers to be produced, to flower, to bloom (ಪುಷ್ಪಸಮ್ಭವ Šmd. Dh.; ಪೂವಾಗು Šm. 22; Tĕ. ಪೂಚು, ಪೂಯು; T., M. ಪೂ). P. p. ಪೂತು (Šmd. 279. 287). ಪಣೆಯಿಂ ಕೊನೆವರೆಗಂ ಪೂತುವರಲೆ ಪಮ್ಮುಕಿವರು

Digitized by Google

(Čpr. 7, 53). See Čpr. 6, 37; Abh. P. 3 after 132; Rsv. 2, 38; 8, 122; J. 17, 4.

ಪೂ pû. 2. = ಪುಷ್ಪ, etc. A flower, a blossom; etc. (ಪುಷ್ಪ Šmd. Dh.; ಮಲರ್, ಅರಲ್, ಕುಸುಮ Šm. 23; Tĕ., T., M.; M. also ಪೂವು). ಎಸಳ್ಗಳೆನ್ದು ಪೂವಿನವು (Šmd. 52). ಪೂವಿನ ಬಿಲ್ಲ ಕೊಪ್ಪನೊಡೆದು (66. 133). ಪೊಸ ಪೂವಿನ ಗೊಂಚಲನ್, ಅಕ್ಕ, ನಿನಗೆ ತನ್ದಪ್ಪೆಂ (73). ಮಧುರಮಧುವಿಲ್ಲದ ಪೂ (67). ಪೂವಂ ಮೂಸಿದಂ (156). ಪೂವಿನೊಳ್ ಕಮ್ಪು (163). ದೇವರಂ ಪೂವಿನ್ದ ರ್ಚಿಸಿದಂ (165). ಕೇದಗೆಯ ಪೂ (ಗಜವೃಷ್ಪ II). ಪೂಗಳ ಬೆಳ್ಪು or ಪೂಗಳ ಬೆಳ್ಪುಗಳ್ (170). ಬಣ್ಣವಾಗಿರ್ಪ ಪೂಗಳ್ (ವರ್ಣಪುಷ್ಪ, ಅಮಿಲಾತ Mr. 124). ಪೂಗಳೆನಿದು (ಮಕರನ್ದ 108). ಪುಷ್ಪಮೊನ್ದು ಬಡಿಲಲ್ ಭೃಂಗಕ್ಕೆ ಪೂವಿಲ್ಲವೇ? (Sš. 8). See Bp. 46, 6; J. 3, 25. 36; 11, 11. 37; 15, 20; 28, 2; Šsv. 4, 100. — ಪೂಗಣೆ. -ಕಣೆ. An arrow of flowers (especially of Kâma, Čpr. 6, 64; 8, 65; Abh. P. 4, 10; J. 6, 24). — ಪೂಗಣೆಯ. -ಅ 3. = ಪೂಗಣೆಯವ. Kâma (Grj. 8, 47; Rsv. 10, 55). — ಪೂಗಣೆಯವ. -ಅವ. Kâma (Bp. 45, 3). — ಪೂಗಣ್ಣ. -ಕಣ್ಣು-ಅ 3. The flower-eyed: Vishnu; one who has the albugo (Rsv. 1, 102). — ಪೂಗಮ್ಪು. -ಕಮ್ಪು. The fragrance of flowers (Č. Bp. 5, 5; J. 3, 8). — ಪೂಗಲ್. pû-kal. A stone in the form of a lotus-flower on which a linga stands (Bp. 50, 75; 57, 43). — ಪೂಗಳಚು. -ಕಳಚು. Flowers to fall off or drop (Abh. P. 11, 13). — ಪೂಗುಡಿ. (ಪೂ-ಕುಡಿ, or ಪೂ-ಗುಡಿ). Flowers at the extremity or point; or a cluster of flowers. ಎನ್ನ ಬಿಳ್ಗೆ ಸಂಗತತರಮ್ ಆದ ಪೂಗುಡಿಗಳ್ ಆವ ಮರಕ್ಕೊಳವು? (Čpr. 7, 45). ತಳಿರ್ಗಳೊಮ್ಮೆ, ಪೂಗುಡಿಯಿನೊಮ್ಮೆ... (ಮಾಮರಂ) ಜನಕ್ಕೆ ಮನಃಪ್ರಮೋದಮಂ ಬಳಯಿಸಿ (7, 48). ಇಮ್ಮಾವಿನೆಳೆದಳಿರ ಪೊಳೆವ ಪೂಗುಡಿ (7, after 92). ಮೃದುತಳಕಾನ್ತಿಯಿಂ ಮಿಳಿರ್ಪ ಪೂಗುಡಿ (7, 108). See Čpr. 2, 84; 3, 96; Abh. P. 12, 25; Šsv. 2, 44; Rsv. 2, 35; V. 4, 36. — ಪೂಗೆಣ್ಡ. -ಕೆಣ್ಡ. A flower as red or bright as a live coal (Rsv. 9, 50). — ಪೂಗೊಂಚಲ್. A bunch of flowers (ಗುಚ್ಛ, ಸ್ತಬಕ, etc. Mr. 107; Šsv. 3, 64; 4, 109). — ಪೂಗೊಯ್. -ಕೊಯ್. To cut or gather flowers (J. 8, 19; Rsv. 10, 55). — ಪೂಗೊಳ. -ಕೊಳ. A pond in which flowers, i. e. lotuses, grow (Čpr. 3, 10; 7, 126. 128. 150; Abh. P. 1, 64; Râm. 2, 7, 3; Rsv. 2, 35). — ಪೂಗೋಲ್. -ಕೋಲ್. = ಪೂಗಣೆ. (V. 4, 85; J. 12, 31; 15, 26; 20, 15). ಪೂಗೋಲ. = ಪೂಗಣೆಯ. (My.). — ಪೂದಟ್. -ತಟ್. To pluck or gather flowers (V. 7, 13). — ಪೂವಳಿರ್. -ತಳಿರ್. A young shoot with flowers (Abh. P. 3, 114; J. 15, 17; 18, 13). — ಪೂದಿರಿ. -ತಿರಿ. To wander about in quest of flowers (Šsv. 3, after 35). — ಪೂದುರುಮ್ಬು. -ತುರುಮ್ಬು. A bundle of hair in which flowers are inserted (Grj. 4, after 21). — ಪೂದೂಳಿ. = ಪೂದೂಳು. (Šsv. 2, 72). — ಪೂದೂಳು. The pollen of flowers (ಪರಾಗ Si. 409). — ಪೂದೊಂಗಲ್. -ತೊಂಗಲ್. A cluster of flowers (J. 3, 28). — ಪೂದೊಡಮ್ಬೆ. -ತೊಡಮ್ಬೆ. A flower stalk (ಪ್ರಸವಬನ್ಧ, ವೃನ್ತ Mr. 107). See Šmd. s. ಪಿಳ್ಳು; Šsv. 3, after 35. — ಪೂದೊಡವು. -ತೊಡವು. An ornament of flowers (Šsv. 2, 39). — ಪೂದೋಟ. -ತೋಟ. A flower garden (J. 20, 6). — ಪೂದೋಣ್ಟ. -ತೋಣ್ಟ. = ಪೂದೋಟ. (Grj. 2, after 71). — ಪೂದೋಱಿಸು. -ತೋಱಿಸು. To cause flowers to appear (J. 30, 5). — ಪೂಪುಣಮ್ಬು. = ಪೂಪುಣುಮ್ಬು, q. v. — ಪೂಪುಣುಮ್ಬು. (Šmd 82). = ಪೂಗಣೆ. ಪೂಪುಣುಮ್ಬ. -ಅ 3. Kâma (ಮನ್ಮಥ Kk. 8; Šm. 7, o. r. ಪೂಪುಣಮ್ಬ). — ಪೂಮರ. A tree bearing blossoms (Abh. P. 11, 13). ಇರ್ತಡಿಯ ಪೂಮರಂಗಳ ಪೊರ್ತಂ ಕಪಿಕುಲದೊಳಾಡೊಡ ಮೊಕ್ಕಲರಿಂ (Šmd. 222 Mdb.). — ಪೂಮಟ್. A shower of flowers (Abh. P. 11, 13; 15, 6; 16, 83; Bp. 18, 78; 44, 72; Šsv. 5, 53; J. 21, 12. 36. 51). — ಪೂಮಾಲಿಕೆ. = ಪೂಮಾಲೆ. (Bp. 41, 10). — ಪೂಮಾಲೆ. A garland of flowers (Čpr. 8, 99; Bp. 27, 31). ಪೂಮಾಲೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ರೂಮಾಲೆ ಬೇಡವ್ವೋ? (Prv.). — ಪೂಮಾಲೆದುರುಮ್ಬು. -ತುರುಮ್ಬು. (Šmd. 387). A knot of hair with a garland of flowers. — ಪೂಮಿಡಿ. A very small fruit round which the flower still stands (Čpr. 1, after 101). — ಪೂಬಿವಕೆ. A bodice with flowers. It is forbidden to form the following compound (Šmd. 75): ಪೂಬಿವಕೆಯನ್ತರವೇಬಿನೆ? (i. e. ಪೂಬಿವಕೆಯನ್ ತರವೇಬಿನೆ?), as it might be read: ಪೂಬಿವ ಕೇಯನ್, ಅನ್ತರವೇಬಿನೆ? — ಪೂವಲಿ. Ornamental lines or figures drawn with flour, etc. on the ground, etc. (ಕಡೆ, ರಂಗವಲಿ Šs.; see ಕಡೆ 2). ಸೌರಭದ ಪೂವಲಿಗಳಲಿ ಸಿಂಗಾರಿಸಿದ ಬೀದಿಗಳ್ (Prll. 3, 4). See Čpr. 4, 64; Abh. P. 4, 28. — ಪೂವಸೆ. -ಪಸೆ. A bed or seat made of flowers (Rsv. 1, after 135; 5, 105). — ಪೂವಟ್. = ಪೂಮಟ್. (Grj. 9, 120). — ಪೂವಾಗು. -ಆಗು. Flowers to be produced, to blossom (see ಪೂ 1). — ಪೂವಾಸು. -ಪಾಸು. A bed of flowers (Šsv. 3, after 35). — ಪೂವುಗು. -ಪುಗು. To go into a flower or flowers (Rsv. 9, 60). — ಪೂವುಡಿ. -ಪುಡಿ. The pollen of flowers (V. 4, 34). — ಪೂವೆಸರ್. -ಪೆಸರ್. The name of a flower (J. 31, 7). — ಪೂಸರ. A garland or chaplet of flowers (Bh. 8, 23, 45). ಮಣ್ಡೆಯೊಳು ಮುಡಿದ ಪೂಸರ (ನಿಯೂಹ Si. 466). — ಪೂಸರಲ್. = ಪೂಗಣೆ. (Rsv. 9, 51; 13, 87; J. 6, 17; 30, 37).

ಪೂಕು pûku. = ಪುಕ್ಕು 2. (Tĕ.). — ಪೂಕುತಿತ್ತಿ. A pair of trowsers (My.).

ಪೂಗ pûga. *A heap, a multitude, an assembly.* 2, *the areca or betel-nut tree and its nut, Areca catechu* Lin. (ಅಡಕೆಯ ಮರ Nn. 66; ಅಡಕೆ 102). See ತುತ್ತಿ, and Nr. s. ಬ್ರಹ್ಮವೃಕ್ಷ.

ಪೂಗಿ pûgi. = ಪೂಗ No. 2.

ಪೂಗೀಫಲ pûgî-phala. A betel-nut (Mhr.; My.). ನಾಗವಲ್ಲಿಯೆಲೆಯಾದರೂ ಪೂಗೀಫಲವಿಲ್ಲದೆ ಸಲ್ಲದು (Prv.).

ಪೂಚಿ pûči. = ಪುಚಿ 1, etc., ಬೂಚಿ No. 1. (T., M.; My. occasionally).

ಪೂಜಕ pûjaka. Honouring, worshipping, respecting; a worshipper (Bp. 10, 54; 54, 24; 60, 10; B. 4, 133).

ಪೂಜನ pûjana. Reverencing, honouring; worshipping; worship, respect. (Bp. 53, 1; Šsv. 4, 133; My.). See ಲಿಂಗಜಂಗಮು-, ಸಮ್-.

ಪೂಜನೀಯ pûjanîya. To be revered or honoured, entitled to homage; venerable; adorable. (My.).

ಪೂಜನೆ pûjanĕ. = ಪೂಜನ. (Bp. 35, 11).

ಪೂಜಾಕಾಲ pûjâ-kâla. The time for showing respect or for worship (My.); the time of giving presents (My.).

ಪೂಜಾಗಜ pûjâ-gaja. A greatly respected royal elephant (ಪಟ್ಟವರ್ಧನ Šmd. II; Kk. 92; Šm. 38).

ಪೂಜಾಪರಿಕರ pûjâ-parikara. The articles used at pûjâ (Čpr. 2, after 93; My.).

ಪೂಜಾರಿ pûjâri. The officiating Brâhmana or other person of a temple (ಗುಡಿಗೆ ದೇವರ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವವನು, ದೇವಾಜೀವ, etc. Si. 339; My.; Tĕ., T.; Mhr. ಪುಜಾರೀ; Bp. 9, 35; 17, 1; 26, 17). ತಾ ಕಾಣದ ದೇವರು ಪೂಜಾರಿಗೆ ವರಾ ಕೊಟ್ಟೀತೇ? — ದೇವರು ಕೊಟ್ಟರೂ ಪೂಜಾರಿ ಕೊಡ. — ಹನುಮನ್ತರಾಯ ಹಗ್ಗ ತಿನ್ದರೆ ಪೂಜಾರಯ್ಯ ಸಾವಿಗೆ ಬಯಸಿದನನ್ತೆ (Prvs.). See Prv. s. ಗಾಣಿಗ, ತುಣ್ಡು 2.

ಪೂಜಾವಚನ pûjâ-vacana. A word or title of respect (ತತ್ರಭವತ್, etc. Hlâ.). ಹೆಸರ ಕಡೆಯೊಳು ಪೂಜಾವಚನ (ಪಾದ, etc. Hlâ.).

Digitized by Google

ಪೂಜಾವಾಜಿ pûjâ-vâji. A greatly respected royal horse (Abh. P. 14, after 128).

ಪೂಜಿ pûji. = ಪೂಜೆ 2. (My.).

ಪೂಜಿತ pûjita. *Honoured, respected, reverenced; worshipped, adored.*

ಪೂಜಿಸು pûjisu. To honour, to revere, to worship, to adore; to receive with honour or hospitably (ಅರ್ಚನವಿಧಿ Šmd. Dh.; Čpr. 2, 88; Bp. 6, 29; 13, 19; 18, 12; 24, 23; 29, 29; 33, 6; 39, 6; 43, 39; 49, 22; 53, 51; 60, 8; Šsv. 4, 100; J. 5, 71). ಪೂಜಕೆ or ಪೂಜಕ್ಕೆ (Šmd. 270). ಅತಿಥಿ ಪ್ರಾಘುಣಕ ಬಿದ್ದಿನಂ; ಅತಿಥೇಯನ್ ಎನಲ್ ಅವರ ಪೂಜಿಸುವಂ (Mr. 238). ಇದಿರ ಪೂಜಿಸುವಂ (ಪ್ರತೀಕ್ಷ್ಯ 243). ತೋಳು ಪೂಜಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಮೂಟಿನಾದ (Prv.).

ಪೂಜಿಸುವಿಕೆ pûjisuvikĕ. Honouring, etc. (ಪೂಜೆ, etc. Si. 246).

ಪೂಜೆ pûjĕ. 1. ಪೂಜಾ. (= ಪೂಜ್ಯೆ). *Honour, respect, reverence, veneration, homage to superiors, adoration or worship of the gods or idols.* ಪೂಜೆ ಪೂಜಿಸು (Bp. 43, 39). ಪೂಜೆ ಮಾಡಿದರೂ ಹೂಜೆ ಸಜ್ಜು ಆಗಲಿಲ್ಲ (Prv.). — ಪೂಜೆಗೆಯ್ಸು. To cause to show respect, etc. (J. 10, 29). — ಪೂಜೆವಡೆ. -ವಡೆ. To be honoured, etc. (Kâvy. I, 5, 50; Bp. 54, 6). ಪೂಜೆವಡೆದಂ (ಗುರು, ಉಪಚಿತ Mr. 243). — See Prv. s. ಶಂಖ.

ಪೂಜೆ pûjĕ. 2. = ಪೂಜ, ಪೂಜ್ಯ 2. A dot; the nasal sound; a cipher; a nought in calculation (Mhr. ಪೂಜ; My.; Tĕ. ಪೂಜ್ಯ; T. ಪೂಜ್ಜಿಯ).

ಪೂಜೋಪಕರಣ pûjâ-upakaraṇa. = ಪೂಜಾಪರಿಕರ. (My.).

ಪೂಜ್ಯ pûjya. 1. *To be honoured, honourable, respectable, venerable, worshipful;* recommendable. 2, *a father-in-law.* ಕುದುರೆಯೊಳ್ ಬಿಳಿದಾಗಿರ್ಪ ಹಲ್ಲಾಗೆ ಪೂಜ್ಯಮದು (Mr. 277). ಧಾನ್ಯ ಧನವಾಗದೇ ಮಾನ್ಯ ಪೂಜ್ಯನಾಗನೇ? — ಉಚ್ಚ ಸ್ಥಾನವೇ ಪೂಜ್ಯ (Prvs.). Feminine ಪೂಜ್ಯಳು (My.).

ಪೂಜ್ಯ pûjya. 2. = ಪೂಜೆ 2. (My.). See Prv. s. ಮಾಘಸ್ನಾನ.

ಪೂಜ್ಯತೆ pûjyatĕ. Honourableness, venerableness. (My.).

ಪೂಜ್ಯಪಾದ pûjya-pâda. N. of a Jaina svâmi (Šmd. 125; Čpr. 1, 20).

ಪೂಜ್ಯಪಾದತೆ pûjya-pâdatĕ. The state of being like Pûjya-pâda svâmi (Čpr. 1, 31).

ಪೂಜ್ಯಾರ್ಥ pûjya-artha. The meaning of honourableness (My.).

ಪೂಜ್ಯೆ pûjyĕ. A respectable woman (Sk.; My.). 2, Tbh. of ಪೂಜೆ 1. ಪೂಜ್ಯಾ ಮಾಡೋಣ (ಸಮ್ಮಾವನ Čb.).

ಪೂಟು pûṭu. A bit, a small portion or sum, fractional quantities (My., H.). — ಪೂಟಜರ್. -ಅರ್ಜ್. A summary arji (My.).

ಪೂಟು pûṭu. 2. Foot (My.; B. 2, 23; 3, 99); also ಪೂಟ (B. 5, 239).

ಪೂಡಿಸು pûḍisu. = ಹೂಡಿಸು. To cause to join or put to (J. 29, 25); to cause to yoke (12, 4); to have conveyed to (29, 9), to have brought near (34, 7); etc.

ಪೂಡು pûḍu. 1. = ಊಡು 2, ಪೂಣ್ 1, ಹೂಡು. To join (v. t.), to unite; to put to, to tie to (J. 31, 26; 22, 24); to yoke; to put oxen, horses, etc. to carts, carriages, ploughs, etc. (Rsv. 6, after 11; J. 26, 26; 33, 34; My. as ಹೂಡು); to tie or fix carts, etc. to oxen, etc. (My. as ಹೂಡು); to put together, as stones for a fire-place (My. as ಹೂಡು); to fix, as an arrow (J. 4, 32; 12, 41. 46; 13, 15. 17; Šsv. 4, after 19 & 24); to make ready, to prepare (Č. Bp. 47, 6), to arrange, to establish, as a play, a shop (My. as ಹೂಡು; T., M. ಪೂಟ್ಟು); to bring about, to create (J. 30, 18); to shut, as a door (17, 21). 2, to begin (v. i., J. 17, 58).

ಪೂಡು pûḍu. 2. Established state (?). — ಪೂಡೂರು. -ಊರು. N. (Bp. 28, 3).

ಪೂಣ್ pûṇ. 1. = ಪೂಡು 1. P. p. ಪೂಣ್ದು. To fix, as an arrow (J. 6, 17; 7, 49). 2, to begin (v. i., J. 12 sum.; 22, 47). (M. ಪೂಣು, to be yoked, put to; to embrace; to put on, as cloth, etc. = T. ಪೂಣ್; Tĕ. ಪೂನು, to undertake, to begin, to engage in any enterprise; to bear a burden). See ಪೊಣರ್ 1.

ಪೂಣ್ pûṇ. 2. To admit, to acknowledge, to assent, to consent; to promise; to vow; to challenge; to bring forward or introduce, etc. (ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ Šmd. Dh.). ಬಗೆದನ್ತಾಗೆ ಸುರೇನ್ದ್ರರಿಂ ಕ್ರಮದೆ ಕಲ್ಯಾಣದ್ವಯಂ, ಜೈನದೀಕ್ಷೆಗೆ ಪೂಣ್ದು (132 Mdb). ಏಕೆ ನಿರ್ವಹಣಕ್ಕೆ ಸಲ್ಗುಮೊ ಪೂಣ್ದೊದಂ ಕೃತಿಬನ್ಧಮಂ? (177, o. r. ನಿರ್ವಾಹಣಕ್ಕೆ). ಪೂಣ್ಬಂ (275), ಪೂಣ್ದಂ (288). See Čh. v. 16; Čpr. 2, 35; Abh. P. 9, 64; 16, 35; Šsv. 2, after 91.

ಪೂಣ್ pûṇ. 3. Admission, etc. (ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ Šs.).

ಪೂಣಿಕೆ pûṇikĕ. A vulgar form of ಪೂಣ್ಕೆ (Šmd. 248; Tĕ. ಪೂನಿಕೆ, assumption, persistence).

ಪೂಣಿಗ pûṇiga. An archer (Čpr. 10, 68).

ಪೂಣಿಪು pûṇipu. To intend, to aim at, to make one's aim (Čpr. 10, 103).

ಪೂಣ್ಕೆ pûṇkĕ. (Šmd. 248). Admission, etc.; promise; vow (Abh. P. 2, 36; 4, 105; 7, 34; 10, 52). — ಪೂಣ್ಕೆದಪ್ಪು. -ತಪ್ಪು. A promise or vow to be deviated from (Abh. P. 7, 36). — ಪೂಣ್ಕೆವುಗು. -ಪುಗು. To enter upon a vow (Abh. P. 13, 44. 47).

ಪೂಣ್ಬು pûṇbu. = ಪುಣ್ಬು, q. v.

ಪೂಣ್ಯ pûṇya. = ಹೂಸ್ಯ. See ಪೂಣ್ಯವನ್ತ s. ಹೂಸ್ಯವನ್ತ.

ಪೂತ pûta. 1. *Made clean or pure, purified, pure, clean.* 2, *threshed, winnowed.* See Nr. s. ತೂರು 1.

ಪೂತ pûta. 2. Putrid, fetid (*cf.* ಪುಟಿ).

ಪೂತನಾರಿ pûtanâ-ari. The enemy of Pûtanâ: Krishṇa (My.).

ಪೂತನಿ pûtani. = ಪೂತನೆ No. 1. (J. 21, 3).

ಪೂತನೆ pûtanĕ. ಪೂತನಾ. N. of a female demon which was sent by Kaṁsa to destroy the infant Kṛishṇa, and was killed by Kṛishṇa. 2, atrophy and wasting in a child. 3, *yellow myrobalan, Terminalia chebula or citrina.*

ಪೂತಿ pûti. 1. Purity, purification.

ಪೂತಿ pûti. 2. Stench, stink, fetor, putrefaction, pus. 2, the substance called civet. — ಪೂತಿವೆಕ್ಕು. -ಬೆಕ್ಕು. A civet-cat (Rsv. 5, 114; Šsv. 3, 34).

Digitized by Google

ಪೂತಿಕ pûtika. Foul, stinking, putrid. 2, *a species of plant, grey bonduc, Guilandina bonduc* Lin. (see ತಪಸಿಗಿಡ).

ಪೂತಿಕರಜ pûti-karaja. *The plant Guilandina bonduc.*

ಪೂತಿಕಾಷ್ಠ pûti-kâshṭha. *The pine Pinus deodora* Roxb. 2, *the pine Pinus longifolia.*

ಪೂತಿಗನ್ಧ pûti-gandha. *Having an offensive smell, stinking;* a fetid odour, stench.

ಪೂತಿಗನ್ಧಿ pûti-gandhi. *Ill-smelling.*

ಪೂತಿಫಲಿ pûti-phali. *A species of medicinal plant, Serratula anthelminthica* Roxb.

ಪೂತು pûtu. 1. P. p. of ಪೂ 1.

ಪೂತು pûtu. 2. P. p. of ಪೂನ್.

ಪೂತು pûtu. 3. Bravo! well done! (ಕೊಣ್ಡಾಟದ ನುಡಿ Bhn. 38; Bh. 8, 24, 56; T. ಪೋಟ್ಟು, to praise). — ಪೂತುರೆ. -ಉರೆ. ಪೂತುರೇ. Well done indeed! (ಕೊಣ್ಡಾಟ Čt. II, 103; Bp. 36, 55; J. 4, 38; 13, 6). — ಪೂತು ಮಝುರೇ. = ಪೂತುರೆ. (Bh. 8, 24, 56).

ಪೂತ್ಕರಿಸು pût-karisu. To blow, to puff, to sneeze, etc. (Rśv. 5, 73; 8, 109; Šsv. 1, 7; 2, 57).

ಪೂನ್ pûn. To attempt, to essay (see Tĕ. s. ಪೂಣ್ 1, and *cf.* ಪೂಣ್ 2). P. p. ಪೂತು. See ಏಪ್ಪೂನ್ s. ಏಳ್ 2.

ಪೂಪ pûpa. *A kind of cake, a cake* (ಅಪೂಪ, ಅಯತದ ಪಕ್ವಾನ್ನ Mr. 215).

ಪೂಪಲಿಕೆ pûpalikĕ. *A cake.*

ಪೂಯ pûya. *Pus, matter, discharge from a wound or sore.*

ಪೂಯನ pûyana. = ಪೂಯ. (Sk.; R.).

ಪೂರ pûra. = ಪುರ 2, (ಪೂರಾ), ಹೂರ. Filling, making full; satisfying;—filled, full, complete, whole (My.). 2, *a swelling of rivers; a large quantity of water, a piece of water;* a stream, flood (ಹೂರ Čt. II, 56; ಬನ್ದ ತೊಟೆ Mr. 415). 3, the cleansing or healing of ulcers or wounds. 4, a cake.

ಪೂರಕ pûraka. *Filling, making full;* satisfying. 2, closing the right nostril and drawing up air through the left as a religious exercise (ನಾಸಿಕದಿ ಸೇದುವ ಅನಿಲಂ Mr. 53). 3, a cake. 4, the multiplier. 5, = ಪದಪೂರಕ. ಮತ್ತೆಮ್ಬ ಪೂರಕದ ಬಟಿ ಅವ್ಯಯಮಾಗಿ ಬರಿಂ (Šmd. 37).

ಪೂರಣ pûraṇa. = ಪೂರಣೆ. Filling, making full; filling out, filling up; completing, accomplishing, supplying a deficiency; puffing or swelling up; fulfilling; completion (ಪಾವಕ, ಮುಕ್ತಾಯ Nn. 122); fulness, mass (J. 12, 44); filling with wind, blowing; drawing or bending a bow. 2, a cake. 3, an epithet of the ordinal numbers. See ಉಬ್ಬರಿಸು, ತಿಮ್ಬು, ತುಮ್ಬು. — ಪೂರಣಂಗೆಯ್. -ಂ-. To fill (Šm. 91).

ಪೂರಣಿ pûraṇi. *The silk-cotton tree, Bombax heptaphyllum* (Bombax malabaricum Dec.).

ಪೂರಣೆ pûraṇĕ. Completion, end (ಇತಿ, ಮುಕ್ತಾಯ, ಮುಕ್ತಮಾಡುದು Nn. 93; ಪರಿಸಮಾಪ್ತಿ, ಮುಕ್ತಾಯ, ಸಮ್ಪೂರ್ಣ 157).

ಪೂರತೆ pûratĕ. = ಪೂರ್ತಿ. ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪೂರತೆ ತಾವೇ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕು (B. 5, 125).

ಪೂರಯ pûraya. Tbh. of ಪೂರ್ಯ. See ದಾಹು-.

ಪೂರಯಿಸು pûrayisu. = ಪೂರಯ್ಸು, ಪೂರವಿಸು, ಪೂರಿಸು. To fill; to fill up, to complete; to accomplish; to effect; to fulfil; to blow, to sound (v. t.); to draw or bend. 2, to be filled, to become abundant, to fill; to stream; to be completed, finished (Bh. 1, 10, 33), effected, or fulfilled; to be accomplished or produced; to make a noise, to sound; to be drawn or bent. ಪೂರಯಿಸಿದಂ (Šmd. 65). ದೇವತಾದ್ವಾರೋದ್ದೇಶದೊಳ್ ಎರ್ದು, ಶಂಖಮನೆ, ಘು ಘೂ ಘೋ ಎನ್ದು, ಪೂರಯಿಸಿದಂ (19).

ಪೂರಯ್ಯ pûrayya. = ಪೂರಯ. See ದಾಹು-.

ಪೂರಯ್ಸು pûraysu. ಪೂರೈಸು. = ಪೂರಯಿಸು, etc. (Bp. 59, 5; B. 4, 77; My.). ಪೂರಯ್ಸಿ ವೇದಘೋಷದಿಂ (ಅನೂಚಾನ Mr. 250). 2, (ಪೂರಿಸು Šmd. 367 Cm.; Bp. 47, 58; My.). ಪೂರಯ್ಸುವ ಶಂಖಂ (Šmd. 201; Rśv. 6, after 11). ಮಾತನ್ನು ಪೂರಯ್ಸು, ಮಾತು ಪೂರಯ್ಸಿತು (My.). See Grj. 10, after 79; V. 5, 22; J. 7, 34; 13, 61. 62; 15, 27; 25, 34.

ಪೂರವಿಸು pûravisu. = ಪೂರಯಿಸು, etc. To fill, etc. 2, to be filled, etc. (Bp. 35, 15; 43, 14; 44, 15).

ಪೂರಾ pûrâ. (= ಪೂರ). Fully, completely, wholly (My.; B. 4, 34. 52. 154).

ಪೂರಾಮ್ಬು pûra-ambu. The water of a stream (Čpr. 4, 48).

ಪೂರಾಯ pûrâya. (= ಪೂರ್ಯ). Completeness; largeness. ಪೂರಾಯದೇರ್ದಿನ ಕರಡಿ (Bh. 3, 13, 28). — ಪೂರಾಯಗಾಯ. A large wound (Bp. 61, 31; J. 7, 45; 12, 28; 20, 31).

ಪೂರಾಯತ pûra-âyata. Fully extended, very much lengthened (J. 21, 58).

ಪೂರಿ pûri. = ಪೂರ No. 4. A thin cake made of wheat-flour and baked in ghee or oil, a sort of pan-cake (My.; T., Tĕ.).

ಪೂರಿಕೆ pûrikĕ. = ಊರಿಗೆ, (ಪೂರಿ), ಪೂರಿಗೆ, ಹೂರಿಗೆ. A sort of unleavened cake fried with ghee or oil (Sk.).

ಪೂರಿಗು pûrigu. Fulness, completeness, exuberance; severity, rigour, cruelty (ಕಠೋರ Bhn. 51).

ಪೂರಿಗೆ pûrigĕ. Tbh. of ಪೂರಿಕೆ (Šmd. 338 Mdb.; V. 14, 80; M.; T. ಪೂರಿಗ್ಗೆ).

ಪೂರಿತ pûrita. *Filled, full.* ಪೂರಿತನಲದು ಪೂರ್ಣಂ (Čt. I, 80).

ಪೂರಿಸು pûrisu. = ಪೂರಯಿಸು, etc. (ಪೂರ್ಣವಂ ಮಾಡು Šmd. 298 Cm.). ಅಹಿತಯ್ಕೆಯನೇರ್ದಿದನ್, ಅಯ್ವಾಯ್ತುಶಂಖಮಂ ಪೂರಿಸಿದಂ (224). 2, (ಆಗು Šmd. 367; ಪೂರಯ್ಸು Cm.). — See Čpr. 2, 92; 5, 17. 36; 6, 73; Bp. 5, 42; 18, 48; 37, 62.

ಪೂರುಷ pûrusha. = ಪುರುಷ. *A man, mankind.* ಮಾಡೆ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ರಮದೊಳ್ ಅಭಿವಾದನಂಗೊಳ್ಳ ಪೂರುಷರ್ (Mr. 250).

ಪೂಱ pûṟa. = ಪಿಟ, ಪುಠಳ, etc. See Šmd.'s ಪೂಱವಳ s. ಪೂ 2. (T. ಪುಱ, the back).

ಪೂರ್ಣ pûrṇa. = ಹೂರಣ, ಹೂರ್ಣ. *Filled, full; full of.* 2, fulfilled, finished, ended, accomplished. 3, *complete, all, entire, perfect.* 4, drawn, bent, as a bow. 5, full-sounding, sonorous. 6, strong, powerful, able. 7, the filling or stuffing of cakes (My.; Tĕ. ಪೂರಣ, ಪೂರ್ಣ). ಅನವರತಂ ಸಂಡರಿಸೆ ಪೂರ್ಣಮಕ್ಕುಂ (Mr. 53). ಪೂರ್ಣವಿದ್ದರೂ ಸ್ವರ್ಣದ ಬಯಕೆ ತೀರದು.— ಪೂರ್ಣವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹೂರ್ಣ ಮಾಡ ಬಾರದೇ? (Prvs.).

ಪೂರ್ಣಕುಮ್ಭ pûrṇa-kumbha. A full cup or jar; *a vessel filled with water from a holy place* (see Si. 268).

ಪೂರ್ಣಗರ್ಭಿಣಿ pûrṇa-garbhiṇi. A woman ready to bring forth (My.).

ಪೂರ್ಣಚನ್ದ್ರ pûrṇa-čandra. The full moon (Nn. 1. 3).

ಪೂರ್ಣತೆ pûrṇatĕ. Fulness; plenty. See ಸಮ್-.

ಪೂರ್ಣಪಾತ್ರ pûrṇa-pâtra. A full vessel or cup. 2, a particular measure of capacity: 256 handfuls of rice,

Digitized by Google

or as much as will satisfy one great eater. 3, a vessel full of rice presented at a sacrifice to the superintending and officiating priests. 4, a box or basket filled with clothes and ornaments scrambled for by guests and relations at a festival or distributed as presents. 5, a ghee-vessel used at a hôma (My.).

ಪೂರ್ಣಮಾಸಿ pûrṇa-mâsi. *The day or night of full moon.*

ಪೂರ್ಣಮೆ pûrṇamĕ. = ಪೂರ್ಣಿಮೆ, ಪುಣ್ಣಮ್ಮೆ, etc. (ಹುಣ್ಣಮೆ Šm. 19; Sk., also ಪೂರ್ಣಮಾ).

ಪೂರ್ಣವಿರಾಮ pûrṇa-virâma. A full stop (B. 3, 5).

ಪೂರ್ಣಶಶಿ pûrṇa-šaši. The full moon (Bp. 37, 54).

ಪೂರ್ಣಾ pûrṇâ. N. of the fifth, tenth and fifteenth tithis (My.).

ಪೂರ್ಣಾಂಕ pûrṇa-aṅka. A full figure or number: an integer. (My.).

ಪೂರ್ಣಾಹುತಿ pûrṇa-âhuti. An offering made with a full ladle (Sk.). 2, the last offering at a hôma (J. 31, 67; My.).

ಪೂರ್ಣಿಮಾನ್ತ pûrṇimâ-anta. The end of the day of full moon.

ಪೂರ್ಣಿಮಾನ್ತಮಾಸ pûrṇimânta-mâsa. A month that is reckoned from the end of the day of full moon to the first day of full moon (B. 5, 307. 308; My.; *cf.* ಅಮಾನ್ತ ಮಾಸ).

ಪೂರ್ಣಿಮೆ pûrṇimĕ. = ಪೂರ್ಣಮೆ, etc. *The day or night of full moon.*

ಪೂರ್ಣೇನ್ದು pûrṇa-indu. The full moon. See ಸಮ್-; J. 28, 37.

ಪೂರ್ಣೇನ್ದುಮುಖಿ pûrṇêndu-mukhi. A woman with a full moon-like face (Bp. 42, 49; J. 6, 29).

ಪೂರ್ತ pûrta. = ಪೂರ್ತಿ. Filled, full; complete. 2, fulfilling, fulfilment. 3, fulness, completion: (full, proper) compass or extent (ಈಗಿನ ಪೂರ್ತ ಸಾಕು;—ನನ್ನ ಪೂರ್ತಕ್ಕೆ ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ;—ಇದರ ಪೂರ್ತ; etc., My.); satiety, satisfaction. 4, *an act of pious liberality*, as digging a well, planting a grove, etc.

ಪೂರ್ತಿ pûrti. Fulness; satiety; perfection. See ದಿನ-, ಪ್ರ-; J. 5, 67.

ಪೂರ್ತೆ pûrtĕ. = ಪೂರತಿ. Tbh. of ಪೂರ್ತ. Used = ಪೂರ್ತ No. 3. ಅವನು ತನ್ನ ಪೂರ್ತೆ ತಿನ್ದಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು (B. 5, 96). ಒಬ್ಬನು ಪೇಟೆಯೊಳಗೆ ಹೋಗಿ, ತನ್ನೊಬ್ಬನ ಪೂರ್ತೆ ಅಡಿಗೇ ಸಾಮಾನ ತರುವ ವೇಳೆ (125). ನನ್ನ ಶರೀರಪೂರ್ತೆಯಾದ ಸ್ಥಲ (177). ಅಷ್ಟರ ಪೂರ್ತೆ (201). ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಇದ್ದ ಸಾಲದ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ತೀರಿಸುವ ಪೂರ್ತೆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡ ಬೇಕಾದರೆ (225). ಆ ಸಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಪೂರ್ತೆ ಮಾತ್ರ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ (277). ಮನಿತನ ಮಾಡುವ ಪೂರ್ತೆ ಹಣಾ ಗಳಿಸುವದಕ್ಕೆ ತೊನ್ದರೆ ಬರುತ್ತದೆ (290).

ಪೂರ್ದ್ವಾರ pûr (*i. e.* pur)-dvâr. *The gate of a city.*

ಪೂರ್ದ್ವಾರ pûr-dvâra. *The gate of a city.*

ಪೂರ್ಯ pûrya. = ಪೂರಯ, ಪೂರಯ್ಯ, ಪೂರಾಯ. To be filled or satisfied (Sk.). 2, fulness, perfection, largeness (Bp. 7, 6; 22, 24). 3, filling.

ಪೂರ್ವ pûrva. Being before or in front of, fore, first, foremost; previous to, earlier than. 2, *former, prior; anterior, preceding, antecedent.* 3, first in a series, initial. 4, *ancient*, customary. 5, *eastern, easterly.* 6, *an ancestor, a forefather.* 7, preceded by; accompanied by, attended with (Bp. 5, 17). 8, an ancient tradition; former or ancient times; former events; an ancient custom (ಪೂರ್ವಪದ್ಧತಿ, ಮಂಗಲ Nn. 154). 9, a kind of atišaya (Kâvy. III, 3, B, 121. 135 seq.). ಅದರ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವರ್ಷ (B. 4, 7). ಆ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಎರಡು ಸಾವಿರದ ಮುನ್ನೂರು ವರ್ಷಗಳ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಆಳಿದನು (218). ಪೂರ್ವದಲಿ (Râm. 3, 2, 13). ಪೂರ್ವ ತಿಳಿದವನು ಗರ್ವಿಯಾದಾನೇ?—ಪೂರ್ವ ಹೇಡಿ'ದರೆ ಹಾವ ಓಡ್ಯಾನು (Prvs.). 10, = ಪೂರ್ಣ, full, all, entire.—ಪೂರ್ವಂ, *at first, formerly.* — ಪೂರ್ವಾಡು. -ಆಡು. To tell events or news of former days (Bp. 27, 40).

ಪೂರ್ವಕ pûrvaka. Earlier, former, prior, previous, anterior, etc. 2, preceded by (Šmd. 197); accompanied by, connected with, with. See ಅನು-, ಕೃತಜ್ಞತಾ-, ಪ್ರಿಯ-, ಬುದ್ಧಿ-, ಮನಃ-, ವಿನಯ-, etc.; Bp. 51, 49; 57, 67. 3, an ancestor, a forefather.

ಪೂರ್ವಕರ್ಮ pûrva-karma. Actions done in a former state of being (Bp. 51, 26).

ಪೂರ್ವಕಾಲ pûrva-kâla. Earlier time, former times, past time.

ಪೂರ್ವಕಾಲಕ್ರಿಯೆ pûrvakâla-kriyĕ. The past participle (Šmd. 86. 278), the preterite tense.

ಪೂರ್ವಕ್ರಿಯೆ pûrva-kriyĕ. = ಪೂರ್ವಕರ್ಮ. 2, = ಪೂರ್ವಕಾಲಕ್ರಿಯೆ (Kâvy. I, 5, 34. 35).

ಪೂರ್ವಗಿರಿ pûrva-giri. = ಪೂರ್ವಪರ್ವತ. (Č. Bp. 47, 48).

ಪೂರ್ವಜ pûrva-ja. Born or produced before, former; elder; ancient. 2, *an elder brother.* 3, *an ancestor.*

ಪೂರ್ವಜನ್ಮ pûrva-janma. A former birth, former state of existence or life (Bp. 45, 10).

ಪೂರ್ವಣಿ pûrvaṇi. That belongs to a previous matter: continuation of a series (My.).

ಪೂರ್ವದಿಕ್ಪತಿ pûrva-dik-pati. The regent of the east quarter: *Indra.*

ಪೂರ್ವದಿಗ್ದೇವ pûrva-dik-dêva. Indra (Mr. 41).

ಪೂರ್ವದೇಶ pûrva-dêša. An eastern country; the eastern part of India. (My.).

ಪೂರ್ವನೇತ್ರ pûrva-nêtra. The root of the eye (ಅಕ್ಷಿಮೂಲ, ಮೊದಲುಗಣ್ Mr. 317).

ಪೂರ್ವಪಕ್ಷ pûrva-paksha. The first half of a lunar month. 2, the first side or part of an argument, the primâ facie argument or assertion, the proposition, thesis. (My.). 3, the complaint in law.

ಪೂರ್ವಪಕ್ಷಸಿದ್ಧಾನ್ತ pûrvapaksha-siddhânta. A demonstration that rests only on the proposition (My.).

ಪೂರ್ವಪದ್ಧತಿ pûrva-paddhati. An ancient custom (ಮಂಗಲ, ಪೂರ್ವ Nn. 154).

ಪೂರ್ವಪರ್ವತ pûrva-parvata. *The eastern mountain from behind which the sun is supposed to rise.*

ಪೂರ್ವಪೂರ್ವ pûrva-pûrva. The oldest or first of all (J. 15, 23).

ಪೂರ್ವಫಲ್ಗುನಿ pûrva-phalguni. The eleventh nakshatra. (My.).

ಪೂರ್ವಭಾಷಿ pûrva-bhâshi. Condescending to speak first, polite, complaisant. (R.).

ಪೂರ್ವಮೀಮಾಂಸೆ pûrva-mîmâṁsĕ. *A systematical inquiry into the first or ritual portion of the vêda,* founded by Jaimini (*cf.* ಉತ್ತರ-).

ಪೂರ್ವರಂಗ pûrva-raṅga. *The commencement or prelude of a drama* (ಮೊದಲ ನರ್ತನಂ Mr. 79).

Digitized by Google

ಪೂರ್ವರಾತ್ರಿ pûrva-râtri. -ರಾತ್ರಿ. The first part of the night, from dusk to midnight. (My.; B. 4, 25. 135).

ಪೂರ್ವಲಿಖಿತ pûrva-likhita. Fate written on the forehead in a former birth (Bp. 48, 12).

ಪೂರ್ವವಯಸ್ಸು pûrva-vayassu. The first period or stage of life, youth (My.; B. 4, 113).

ಪೂರ್ವವಾಸರ pûrva-vâsara. Yesterday (ಕಲ್ಯ, ನಿನ್ನೆ Nn. 105).

ಪೂರ್ವವಿದೇಹ pûrva-vidêha. The eastern part of Vidêha (Čpr. 1, after 78).

ಪೂರ್ವಸುರ pûrva-sura. A daitya (Mr. 9).

ಪೂರ್ವಳಿಹುಲ್ಲು pûrvaḷi-hullu. The grass Andropogon Iwarancusa Roxb. (St. & Pl.).

ಪೂರ್ವಾಚಲ pûrva-ačala. = ಪೂರ್ವಪರ್ವತ. (ಮೂಡಬೆಟ್ಟು Šs.; Grj. 4, 44; J. 2, 65).

ಪೂರ್ವಾನುಭವ pûrva-anubhava. That has been experienced in former days (Čpr. 8, after 75).

ಪೂರ್ವಾನುರಾಗ pûrva-anurâga. A kind of vipralambha in šringârarasa (Kâvy. IV, 2, 26).

ಪೂರ್ವಾಪರ pûrva-apara. Being before and behind: eastern and western. 2, antecedent and subsequent (J. 10, 22; My.). 3, connection. See Kâvy. II, 2, B, 13.

ಪೂರ್ವಾ ಭಾದ್ರಪದೆ pûrvâ bhâdrapadĕ. The twenty-fifth nakshatra. (B. 5, 308; My.).

ಪೂರ್ವಾ ಭಾದ್ರೆ pûrvâ bhâdrĕ. = ಪೂರ್ವಾ ಭಾದ್ರಪದೆ. (My.; see ತ್ರಿಪಾದಿ).

ಪೂರ್ವಾಶಾಲತಿಕೆ pûrva-âšâ-latikĕ. The eastern region looked upon as a creeper (J. 9, 12).

ಪೂರ್ವಾಶ್ರಮ pûrva-âšrama. Any of the periods of religious life or âšramas which precede that of a sannyâsi (My.).

ಪೂರ್ವಾಶ್ರಯ pûrva-âšraya. The former asylum, connection or caste (Bp. 55, 15).

ಪೂರ್ವಾಷಾಢೆ pûrva-âshâḍhĕ. The (eighteenth or) twentieth nakshatra (My. as ಪೂರ್ವಾಷಾಢ).

ಪೂರ್ವಾಸನ pûrva-âsana. The customary seat (Grj. 3, 112. 113).

ಪೂರ್ವಾಹ್ಣ pûrva-ahna. The earlier part of the day, forenoon. (My.).

ಪೂರ್ವಿ pûrvi. N. of a tune (My.).

ಪೂರ್ವಿಕ pûrvika. Previous, former; formerly or previously come, etc. 2, = ಪೂರ್ವಕ No. 3 (B. 4, 190; My.). ಪೂರ್ವಿಕರು ಹೇಳಿದ್ದೇ ಪುರಾಣ, ಊರ್ವಿಕರು ಹೇಳಿದ್ದೇ ಗಾದೆ (Prv.).

ಪೂರ್ವಿಗ pûrviga. Tbh. of ಪೂರ್ವಿಕ. See ಅಪೂರ್ವಿಗ.

ಪೂರ್ವೆ pûrvĕ. = ಉಚ್ಚೆ, ಪುಚ್ಚೆ, ಹುಚ್ಚೆ. *The eastern quarter, the east.* 2, the eleventh nakshatra (My., also the 18th, 20th and 25th).

ಪೂರ್ವೇತರ pûrva-itara. Other than eastern: western (Râv. 11, 19).

ಪೂರ್ವೇದ್ಯುಸ್ pûrvê-dyus. *On the day before, yesterday.*

ಪೂರ್ವೋಕ್ತ pûrva-ukta. Said before, aforesaid, beforementioned. (Si. 304).

ಪೂರ್ವೋತ್ತರ pûrva-uttara. North-eastern. 2, antecedent and subsequent (My.).

ಪೂಲ್ pûl. A flower (Mhr. ಫೂಲ).—ಪೂಲ್ಸಜ್ಜಿಗೆ. Boiled sajjigĕ the granules of which do not stick together (My.).

ಪೂಲ pûla. = ಪೂಲು. A bridge (Mhr., H.; B. 5, 299; ಅಲಿ, ಸೇತು G.).

ಪೂಲಿ pûli. A sort of pagoda worth 3½ rupees, a star pagoda (My.; Tĕ., M.). See ಕಾಲ್ಪೂಲಿ. — ಪೂಲಿವರಹ. A certain old pagoda (R.; M.).

ಪೂಲು pûlu. = ಪೂಲ. (ಪಾಲಿ, ಸೇತುವೆ, ಸೇತು Čb.).

ಪೂವಡಿಗ pû-aḍiga. (Šmd. 239). = ಹುವ್ವಾಡಿಗ, ಹೂವಡಿಗ, ಹೂವಾಡಿಗ. A dealer in flowers, a florist (ಪುಲ್ಲವಡಿಗ Čt. I, 93; II, 97; ಪೂವಳ Kk. 34; Šm. 67; Bp. 9, 35; 16, 13; 24, 78; V. 6, 31). — ಪೂವಡಿಗವೆಣ್. -ಪೆಣ್. The wife of a florist, or a female florist (J. 6, 16).

ಪೂವಳ pû-vaḷa. = ಪೂವಡಿಗ. (Šm. 67; Kk. 34).

ಪೂವು pûvu. = ಪೂ 2, etc. See ನೀರ್ಪೂವು. ಪೂವಿನ ಸಸ್ತೆ (V. 4, 86).

ಪೂಷ pûsha. *The sun.* 2, *a kind of mulberry, Morus indica.*

ಪೂಷಣ pûshaṇa. The sun. (My.).

ಪೂಸು pûsu. 1. = ಹೂಸು 1. To smear, to daub; to smear over, to spread over, to apply; to besmear, to anoint; to plaster (ಎಲೇಪನ Šmd. Dh.; Tĕ. ಪೂಯು; T., M. ಪೂಶು; *cf.* ಊಡು 2). ಪೂಸಿದ ಘಸೃಪರಾಗಂ (Šmd. 201). ಪರಿಮಳಿಸುವುದು ದುತ್ತೂರರಸಮನ್, ಇಮ್ಬಾಗಿ ಪಿರಿದು ನೆಲದೊಳ್ ಲವಣಂ ಬೆರಸೂರಿಸಿ ಕೊಣ್ಡು ಪೂಸುಗೆ; ಕರಗುಗುಮ್ ಎಟ್ಟೊರೆಯೆನಿಪ್ಪ ಕುರುವಂ ಬೇಗಂ (225). ತರುಗಳ್ ಅದಿಗುಂ, ಬೆಟಟದೊಳ್ ಉದಿರ ನೆಲಾವರೆಯ ಬೇರನಾಮಲಕಮುಡುಂ ಬರ್ದಿಲಿಮಿಂಚೆಯ ರಸದೊಳ್ ನಿರ್ದಯೆಯಿನ್ನೂರಸಿ ಪೂಸೆ, ದಿನಪಂಚಕದೊಳ್ (345). ಪೂಸಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ದಿಗ್ಧ, ಲಿಪ್ತ Nr.). ತೀವಿ ಪೂಸುವುದು (ಅಂಗರಾಗ, ಉದ್ವರ್ತ, ಎಲೇಪನ Mr. 339). ನಂಜು ಪೂಸಿದ ಕೋಲು (ದಿಗ್ಧ, ಲಿಪ್ತಕ Si. 289). ಪೂಸುವದು ಮೊದಲಾದ ಕ್ರಿಯೆ (ಪುಸ್ತ 495). ಒದಿ, ಬೂದಿಯು ಪೂಸಿ, ತೇದು ಕಾವಿಯ ಹೊದೆದು ಹೋಪಾತ ಯೋಗಿಯೆನ ಬೇಡ (Sp.). See Čpr. 5, 119; Grj. 4, 109; Bp. 3, 32; 10, 2; 32, 51; 43, 30. 78; 46, 61; 47, 7. 26. 31; 50, 48. — ಪೂಸಲ್. Smearing, etc. ಪೂಸಲನ್ನುಣಾರ್. N. (Bp. 27, 68).

ಪೂಸು pûsu. 2. The act of smearing, etc. (Bp. 27, 4); oil, etc. for smearing on the body. ಹಾಸುವಿಲ್ಲದ ನಿದ್ರೆ, ಪೂಸುವಿಲ್ಲದ ಮಿಾಯು, ದಾಸೆಯಿಲ್ಲದನ ಗೆಳೆತನ ಮೋಟಕೆಯ್ ಬೀಸಿ ಕರೆದನ್ತೆ (Sp.).

ಪೂಸು pûsu. 3. = ಹೂಸು 2. To break wind, to fart (ಅಪಾನವಾಯು Šmd. Dh.; *cf.* ಪುಸ್).

ಪೂಸುವಿಕೆ pûsuvikĕ. Smearing, etc. (ಸಮಾಲಮ್ಭ, ಎಲೇಪನ Si. 397).

ಪೂೞ್ pûḻ. = ಪೂೞು, ಹೂೞು, ಹೂಳು. To inwrap, to insert, to cover; to bury (ಆಚ್ಛಾದನ Šmd. Dh.; Tĕ. ಪೂಡು; M. ಪೂೞು, to be buried; ಪೂನ್ದು, to sink in the ground; *cf.* ಪುದಿ 1, ಹುಗಿ). ದೂವೆಯೊಳ್ ತದಿಲಂ ಪೂೞ್ದ ಕ್ರಿಯೆ (ಹಟ್ಟಿ Šmd. I, o. r. ಪಟ್ಟಿ). See Čpr. 5, after 86; 5, 112; Abh. P. 12, 34. 44; V. 5, 26.

ಪೂೞು pûḻu. = ಪೂೞ್. ಪೂೞುವರ್ (J. 22, 31).

ಪೃಕ್ಕೆ pṛikkĕ. *The leguminous plant Trigonella corniculata Lin.*

ಪೃಕ್ತ pṛikta. Mixed, mingled, combined, touched, etc. See ಸಮ್-.

ಪೃಕ್ತಿ pṛikti. *Touch, contact.*

ಪೃಚ್ಛೆ pṛiččhĕ. Asking, inquiring; *a question, an inquiry.*

ಪೃಚ್ಛ್ಯ pṛiččhya. To be asked or inquired after.

Digitized by Google

ಪೃಚ್ಛ್ಯಾವಭಾಷ pṛiċċhya-avabhâsha. Speaking with the object of inquiring after (ಬೆಸಗೊಮ್ಬುದು Nn. 89).

ಪೃತನಾಷಾಹ್ pṛitanâ-sâh. Winning battles: *Indra.*

ಪೃತನೆ pṛitanĕ. ಪೃತನಾ. A battle. 2, *an army.* 3, *a small army consisting of* 243 *elephants,* 243 *chariots,* 729 *horse, and* 1215 *foot.*

ಪೃಥಕ್ pṛithak. (Śmd. 99). *Separately, singly, severally* (ಹಱ, ಬೇಱು ಮಾಡುವುದು Nn. 163; ವಿನಾ, etc., ಬೇಱು ನುಡಿವೆಡೆ Mr. 534); apart from, with exception of, except; *without.*

ಪೃಥಕ್ಕರಣ pṛithak-karaṇa. Making separate, separating. See ಕಲಿಲ್ಲು, ಪಿಂಜು.

ಪೃಥಕ್ಚರಿತ್ರ pṛithak-ċaritra. (Śmd. 99). Going separately or alone. 2, a separate story.

ಪೃಥಕ್ತ್ವ pṛithaktva. Separateness, diversity, severalty; singleness, individuality. (My.).

ಪೃಥಕ್ಪರ್ಣಿ pṛithak-parṇi. *The plant Hemionitis cordifolia* Roxb.

ಪೃಥಗರ್ಥ pṛithak-artha. The meaning of "separately" (ಬೇರ್ ಬೇರ್ Śmd. 392). 2, a separate, distinct meaning (Kâvy. III, 3, B, 159).

ಪೃಥಗಾತ್ಮತೆ pṛithak-âtmatĕ. Separateness, severalty;—*discrimination, judgment.*

ಪೃಥಗಾತ್ಮಿಕೆ pṛithak-âtmikĕ. *Individual existence, individuality.*

ಪೃಥಗ್ಜನ pṛithak-jana. A man of the lower classes or of low caste; *a man of low character or profession; an ignorant man.*

ಪೃಥಗ್ವಿಧ pṛithak-vidha. *Of different kinds, multiform, various.*

ಪೃಥಾಕು pṛithâku.= ಪೃದಾಕು. A serpent (ಸರ್ಪ Mr. 399; My. Amara).

ಪೃಥಿವಿ pṛithivi. -ವೀ. The wide one: *the earth.* 2, land, ground, soil. 3, *earth regarded as one of the elements.*

ಪೃಥಿವಿಜೆ pṛithivi-jĕ. Sîtâ (J. 18, 5).

ಪೃಥಿವಿಪತಿ pṛithivi-pati. A king (J. 7, 39).

ಪೃಥಿವಿಪಾಲ pṛithivi-pâla.= ಪೃಥಿವೀಪಾಲ. (My.).

ಪೃಥಿವೀಪಾಲ pṛithivî-pâla. A king. (My.).

ಪೃಥಿವೀಭೃತ್ pṛithivî-bhṛit. A mountain. 2, a king. (A.).

ಪೃಥಿವೀಶ್ವರ pṛithivî-îśvara. A king (Čpr. 9, 6).

ಪೃಥು pṛithu. (also ಪ್ರಥು). *Broad, wide, expansive, spacious; large, great* (ದೊಡ್ಡಿತು Nn. 82); numerous; various; important. 2, N. of several persons (J. 18, 54). 3, *a small pungent seed, Nigella indica* Roxb. 4, *a drug composed of a leaf resembling that of Asa fetida.*

ಪೃಥುಕ pṛithuka. *Rice scalded with hot water and then dried over a fire and flattened in a mortar* (ಅವಲಕ್ಕಿ Mr. 375). 2, *the young of any animal;* a child, a boy.

ಪೃಥುನಿ pṛithuni. A body of forces: three vâhinis (Mr. 291, one MS. ಪ್ರಥುನಿ).

ಪೃಥುಮಾಲಿ pṛithu-mâli. N. of a daitya (G. 132).

ಪೃಥುರೋಮ pṛithu-rôma. *A fish.*

ಪೃಥುಲ pṛithula. *Broad, large, great.*

ಪೃಥುವಿ pṛithuvi. Tbh. of ಪೃಥ್ವಿ. (ಪೃಥ್ವಿ, ಭೂಮಿ, etc. Mr. 91).

ಪೃಥುವೀಜಾತ pṛithuvî-jâta. N. of a tree (ಪಾರ್ಥಿವ, ವೃಕ್ಷ, ಮರ Nn. 32).

ಪೃಥುಸ್ಥಾನ pṛithu-sthâna. A town (ನಗರ, etc., ಪಟ್ಟಣ Mr. 190).

ಪೃಥೆ pṛithĕ. Kuntî, one of the two wives of Pâṇḍu (Śmd. 263; J. 13, 21; 33, 3).

ಪೃಥ್ವಿ pṛithvi. = ಪೃಥುವಿ, ಪೊಡವಿ. The wide one: *the earth;* land, ground, soil; a country. 2, earth as an element. 3, = ಪೃಥು No. 3, *Nigella indica.* 4, = ಪೃಥು No. 4, *N. of a drug.* 5, N. of a vritta (Ch.).

ಪೃಥ್ವಿಕೆ pṛithvikĕ. Cumin seed (ಅಜಾಜಿ, ಜೀರಿಗೆ Mr. 137).

ಪೃಥ್ವೀಕೆ pṛithvîkĕ. *Large cardamoms.* 2, small cardamoms. 3, = ಪೃಥ್ವಿ No. 4.

ಪೃಥ್ವೀಧವ pṛithvî-dhava. A king (Râv. 5, 16).

ಪೃಥ್ವೀಪಾಲ pṛithvî-pâla. A king (Râm. 1, 13, 1).

ಪೃದಾಕು pṛidâku. = ಪೃಥಾಕು. *A snake.*

ಪೃಶ್ನಿ pṛiśni. Variegated, party-coloured, dappled, speckled, spotted. 2, dwarfish, short, small; *a dwarf.* 3, a ray of light; etc.

ಪೃಶ್ನಿಪರ್ಣಿ pṛiśni-parṇi. = ಪೃಥಕ್ಪರ್ಣಿ. *Hemionitis cordifolia.*

ಪೃಷತ್ pṛishat. = ಪೃಶ್ನಿ No. 1. 2, *a drop of water,* spray.

ಪೃಷತ pṛishata. = ಪೃಷತ್ No. 1. 2, *the spotted antelope, the porcine deer* (ಎರಳೆ Nn. 47; ಸಾರಂಗ Mr. 508). 3, *a drop of water,* spray (ಪೃಷದ, ಕೆದರ್ದ ತುಱುವನಿಗಳ್ Mr. 418).

ಪೃಷತ್ಕ pṛishatka. *An arrow.*

ಪೃಷದ pṛishada. = ಪೃಷತ No. 3, q. v.

ಪೃಷದಶ್ವ pṛishat-aśva. Having piebald horses: *air, wind, Vâyu.*

ಪೃಷದಾಜ್ಯ pṛishat-âjya. Sprinkled butter, *ghee mixed with curds forming an oblation.*

ಪೃಷ್ಟ prishṭa. Asked, inquired, questioned.

ಪೃಷ್ಠ prishṭha. *The back.* 2, *the hinder part of anything, the rear.*

ಪೃಷ್ಠಗ್ರನ್ಥಿ prishṭha-granthi. *A knot or hump on the back* (ಬೆನ್ನ ಕುರು Mr. 385).

ಪೃಷ್ಠಚಕ್ಷುಸ್ prishṭha-ċakshus. A crab. (R.).

ಪೃಷ್ಠಮಾಂಸಾದನ prishṭha-mâṁsa-adana. Eating the flesh of the back: backbiting. (R.).

ಪೃಷ್ಠವಾಹ್ಯ prishṭha-vâhya. *An ox carrying burdens.*

ಪೃಷ್ಠಸ್ಥಾಪನ prishṭha-sthâpana. Putting the back on or to. See ನೆಮ್ಮು.

ಪೃಷ್ಠಾಸ್ಥಿ prishṭha-asthi. *The back-bone.*

ಪೃಷ್ಠ್ಯ prishṭhya. *A pack-horse, or a horse for riding.*

ಪೃಷ್ಣಿ prishṇi. = ಪೃಶ್ನಿ. (ಸಣ್ಣಶರೀರ G.).

ಪೆ pĕ. Feminine of ಪ 2. See ಪ್ರ-.

ಪೆಕ್ಕಣ pĕkkaṇa. = ಪೆಗ್ಗಣ, q. v. Tbh. of ಪ್ರೇಕ್ಷಣ (Śmd. 346. 356; ಪ್ರೇಕ್ಷಣ, ನೋಟ Kk. 59; ಪ್ರೇಕ್ಷಣ Sm. 66; ನಟ್ಟಣ Ch. 1, 34). ರಮ್ಭೆ ಕೇಳಿಕ್ಕಂ ಪೆಕ್ಕಣಮಂ (Śmd. 268). See ಸಂಗಪೆಕ್ಕಣ; Čpr. 4, 71; 5, 53.

ಪೆಕ್ಕಳಿಸು pĕkkaḷisu. = ಹೆಕ್ಕಳಿಸು. To act overbearingly, arrogantly or proudly (J. 14, 6; see Tô. s. ಪೆಗ್).

Digitized by Google

ಪೆಗ್ pĕg. = ಪೆರ್ 1, etc. Largeness, greatness, etc. (Tĕ. ಪೆಕ್ಕು, T. ಪೆಡ, plenty, much). — ಪೆಗ್ಗಡೆ. = ಪೆರ್ಗಡೆ, q. v. (Tĕ. ಪೆಗಡ, ಪ್ರೆಗಡೆ, ಪ್ರೆಗ್ಗಡೆ, ಪ್ರೆಗ್ಗಡೆ, an elder, noble, minister). See ತೊತ್ತುವೆಗ್ಗಡೆ, ದಾಣಸುವೆಗ್ಗಡೆ, ಮನೆವೆಗ್ಗಡೆ. — ಪೆಗ್ಗಣ. = ಹೆಗ್ಗಣ. A large rat, a bandicoot (ಖನಕ, ಉಂದುರ Mr. 164).

ಪೆಗಲ್ pĕgal. = ಕೆಗಲ್, ಕೆಗಳ್, ಹೆಗಲ್, ಹೆಗಲು. The shoulder (ತೆಗಳ್ Šmd. II). See Čpr. 5, 59; 7, 79; Abh. P. 16, 53; Mr. 280; Rāv. 1, after 135; ಎಡವೆಗಲ್.

ಪೆಗ್ಗಣ pĕggaṇa. See s. ಪೆಗ್.

ಪೆಗ್ಗಣ pĕggaṇa. = ಪೆಕ್ಕಣ. See ಸಂಗಡವೆಗ್ಗಣ.

ಪೆಗ್ಗು pĕggu. (= ಪೆಱಗು, what is back). — ಪೆಗ್ಗ. -ಅ 3. A backward, dull man, a fool. ಪೆಗ್ಗ ಆದರೂ ಅಗ್ಗದಲ್ಲಿ ತನ್ದ (Prv.).

ಪೆಂ pĕṅ. (ಪೆಣ್). = ಪೆಣ್, etc. — ಪೆಂಗೂಸು. -ಕೂಸು. = ಪೆಣ್ಗೂಸು, ಹೆಂಗೂಸು. A woman. — ಪೆಂಗೂಸುಮೆಯ್ಯ. Šiva (Č. Bp. 47, 19).

ಪೆಂಗ pĕṅga. A simpleton, a fool (Tu. ಪೆಂಗೆ, ಪೆಂಙ³; Tĕ. ಪೆಂಕೆ; *cf.* ಪೆಗ್ಗು and ಪೇ 1). ಪೆಂಗನಾದರೂ ಭಂಗ ಬಿಡದು (Prv.).

ಪೆಚ್ಚಱ pĕččaṟa. = ಎಚ್ಚಱ, etc., ಹೆಚ್ಚಱ. Waking, etc. (J. 3, 24 Bangalore prints).

ಪೆಚ್ಚಿ pĕčči. = ಪೆದ್ದಿ, etc. A stupid, mad female (My.).

ಪೆಚ್ಚಿಸು pĕččisu. = ಪೆರ್ಚಿಸು, etc. (Bp. 59, 21; Tĕ. ಪೆಂಚು).

ಪೆಚ್ಚು pĕččŭ. 1. = ಪೆರ್ಚು 1, etc. To increase, etc. (Mr. 325; Bp. 55, 46; J. 3, 22. 24; 6, 10; 8, 41. 49; 13, 18).

ಪೆಚ್ಚು pĕččŭ. 2. = ಪೆರ್ಚು 2, etc. Increase, etc. (J. 3, 39; 10, 14; Tĕ. ಪೆಚ್ಚು, ಪೆಂಚು, surplus).

ಪೆಚ್ಚು pĕčču. = ಪಚ್ಚು, ಪುಚ್ಚು, ಪೆದ್ದು, ಹುಚ್ಚು. Tbh. of ಪಿತ್ತ. Foolishness, madness (My.; Tĕ. ಪಿಚ್ಚ, ಪಿಚ್ಚೆ; M. ಪಿಚ್ಚು; T. ಪಿಚ್ಚು, ಪಿತ್ತು, bile; Mhr. ಪಿಸಾ, mad; *cf.* ಪಿಂಜ). — ಪೆಚ್ಚ. -ಅ 3. = ಪೆದ್ದ, ಹುಚ್ಚ. A foolish or mad man (ಉನ್ಮತ್ತ, ಉನ್ಮಾದವತ್, ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದವನು Si. 203; My.). — ಪೆಚ್ಚಾಟ. -ಆಟ. = ಹುಚ್ಚಾಟ, q. v. (My.).

ಪೆಚ್ಚುಗೆ pĕččugĕ. 1. = ಪೆರ್ಚುಗೆ 1, etc. Increase, etc. (J. 6, 2; 26, 14. 15; ದೆಪ್ಪಾಳ Bhn. 65).

ಪೆಚ್ಚುಗೆ pĕččugĕ. 2. = ಪಚ್ಚುಗೆ, etc. — ಪೆಚ್ಚುಗೆಗಾತಿ. = ಪಚ್ಚುಗೆಗಾತಿ, q. v.

ಪೆಚ್ಚುತನ pĕččutana. = ಹುಚ್ಚುತನ. Madness, foolishness (ಉನ್ಮಾದ, ಚಿತ್ತವಿಭ್ರಮ, ಹುಚ್ಚು, etc. Si. 70; My.).

ಪೆಜ್ಜೆ pĕjjĕ. = ಪಜ್ಜೆ, etc. ಮೃಗಗಣಮಂ ಪೋದ ಪೆಜ್ಜೆಯಿಂ ಕಾಣಿಸಿದಂ (Šmd. 273). ಇದು ಪಸ್ಸಿಗಳ ಪೆಜ್ಜೆ (Rāghč. 17, 68). — ಪೆಜ್ಜೆವತ್ತು. -ಪತ್ತು. The foot to be impressed, a foot-print to be formed (J. 3, 26). — ಪೆಜ್ಜೆವಿಡಿ. -ಪಿಡಿ. = ಪಜ್ಜೆವಿಡಿ. (J. 28, 45).

ಪೆಂಚೆ pĕṅčĕ. A peacock (? J. 17, 25; *cf.* ಪಿಂಛ?).

ಪೆಟಲ್ pĕṭal. ಪೆಟಲು (Rām. 6, 11, 4). = (ಪಟಿಲ್), ಪೆಟ್ಟಲು, ಪೆಟ್ಲು. A sound in imitation of exploding, going off as a gun, cracking as a rocket, etc. (Tĕ.; T. ವೆಡಿ, ವೆಡಿಲ್; T. ವೆಡಿ, Mhr. ಪೇಟ, the report of a gun). — ಪೆಟಲುಪ್ಪು. -ಉಪ್ಪು. = ಪೆಟ್ಲುಪ್ಪು. The explosive salt: saltpetre (Rāv. 6, 116; Tĕ. ಪೆಟ್ಲುಪ್ಪು; T. ಪೊಟ್ಟಲುಪ್ಪು, ವೆಡಿಲುಪ್ಪು; M. ಪೊಡಿಯುಪ್ಪು).

ಪೆಟಾರಿ pĕṭāri. A large box or chest of wood or metal (My.; ಪಿಟಕ, ಪೇಟಕ, etc. Si. 344; Mhr. ಪೇಟಾರಾ).

ಪೆಟಾರಿಗೆ pĕṭārigĕ. = ಪೆಟಾರಿ. (B. 4, 55).

ಪೆಟ್ಟ pĕṭṭa. = ಪೆಟ್ಟಿ, ಪೆಂಟೆ, ಹೆಟ್ಟಿ, ಹೆಂಟೆ, ಹೆಂಡೆ. A lump of earth, a clod, a flake; a lump (ಹೆಂಟೆ Šm. 64; Tĕ. ಪೆಡ್ಡ, ಪೆಲ್ಲ, ಪೆಳ್ಳ, ಪೇಟು). — ಪೆಟ್ಟಮೇಱ್. -ಏಱ್. Clods, *i. e.* uneven, wrong things, to rise or appear (Abh. P. 1, 19).

ಪೆಟ್ಟಣಿಗೆ pĕṭṭaṇigĕ. The tool called a road tamper (My.). ಒಗವ ಪೆಟ್ಟಣಿಗೆ (ಕರಪೀತ Mr. 158).

ಪೆಟ್ಟಲು pĕṭṭalu. ಪೆಟ್ಟಲ್. (= ಪೆಟಲ್, etc.). A pop-gun (My., also ಪೆಟ್ಲು; T. ಪಿಟ್ಟಲಿಕ್ಕುಬಲ್).

ಪೆಟ್ಟಿ pĕṭṭi. Tbh. of (ಪಿಟಿ), ಪೇಟಿ 1. A box of any size, a chest, a trunk, etc. (ಪಿಟಕ, ಪೇಟಕ, ಪೇಟಿ, ಮಂಜೂಷ Nr.; Hlā.; My.; T., M.; Tĕ. ಪೆಟ್ಟೆ).

ಪೆಟ್ಟಿಗೆ pĕṭṭigĕ. = ಪೆಟ್ಟಯ, (ಪೆಡಗೆ), ಪೇಳಿಗೆ, ಹೇಳಿಗೆ, etc. Tbh. of (ಪಿಟಕ), ಪೇಟಿಕೆ (Šmd. 338; ಪೇಟಿ, etc. Nr.; ಮಂಜೂಷ Mr. 208; ಪೇಟಿ Si. 498; C.; T., M. ಪೆಟ್ಟಗ; Si. 344; Bp. 11 sum.; 31, 12; Šmd. 75; Rāv. 6, after 11). ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಕದ್ದ ಕಳ್ಳ ಬೀಗದ ಕೆಯ್ಗೆ ಬನ್ದಾನೇ? — ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ತುಮ್ಬ ಹಣವಿದ್ದರೂ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಹೊರ್ತು (for the funeral) ಗತಿಯಿಲ್ಲ (Prvs.). — ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಾಡಿ. A bullock-coach (My.; Si. 275; Tĕ. ಪೆಟ್ಟೆಬಣ್ಡಿ).

ಪೆಟ್ಟಿಯ pĕṭṭiya. = ಪೆಟ್ಟಿಗೆ, etc. (ಪಿಟಕ, etc. Hlā.; Tĕ. ಪೆಟ್ಟಯ).

ಪೆಟ್ಟು pĕṭṭu. 1. = ಹೆಟ್ಟು 1. To beat, as with the hand, a staff, a hammer, etc. (My.). **2,** to push the penis into the vagina.

ಪೆಟ್ಟು pĕṭṭu. 2. = ಎಟ್ಟು 2, ಹೆಟ್ಟು 2. Striking; a blow, a stroke; a hurt (ಪ್ರಹಾರ, ಹತಿ G.; My.; Tĕ.). ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಪೆಟ್ಟು, ರೊಟ್ಟಿಗೆ ತುಪ್ಪ. — ಒರಳಲ್ಲಿ ಕೂತರೆ ಒನಕೇ ಪೆಟ್ಟು ತಪ್ಪೀತೇ? — ಗುಟ್ಟು ಸಾವಿರಾಳ ಪೆಟ್ಟು (Prvs.). See Prvs. s. ಜಾಣ, ಬೆತ್ತ, ಮದ್ದು. — ಪೆಟ್ಟಾಗು. -ಆಗು. A blow, or blows, to take place, come, etc. (My.). ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಪೆಟ್ಟಾದರೂ ಸಿಟ್ಟು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.). — ಪೆಟ್ಟು ಕೊಡು. To give or deal a blow or blows. ಪೆಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟಾಗ್ಯೂ ಹಿಟ್ಟು ಬೇಡೋದು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.; see s. ಪೆಟ್ಟು ತಿನ್ನು). — ಪೆಟ್ಟು ತಗಲಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು. = ಪೆಟ್ಟು ಹಚ್ಚಿ ಕೊಳ್ಳು. (My.). — ಪೆಟ್ಟು ತಗಲು. = ಪೆಟ್ಟು ತಾಗು. (B. 5, 25). — ಪೆಟ್ಟು ತಾಗು. A blow or blows, or a hurt, to touch: to be beaten, struck, or hurt (My.). ದೊಡ್ಡ ಬೋರ್ಲ ಬಿದ್ದು, ಬಹಳ ಪೆಟ್ಟು ತಾಗುವದು (B. 4, 61). — ಪೆಟ್ಟು ತಿನ್ನು. To eat, *i. e.* to suffer, a blow or blows, to be beaten (My.). ನಿಲಪಾಕ ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಗೊಲ್ಲಮಣ್ಣಿನಿನ್ದ ಪೆಟ್ಟು ತಿನ್ದ. — ಪೆಟ್ಟು ತಿನ್ದವನೂ ಬಲ್ಲ, ಪೆಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟವನೂ ಬಲ್ಲ. — ಪೆಟ್ಟು ಬೆನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತದೆ, ಹೊಟ್ಟೆ ಅನ್ನ ತಿನ್ನುತ್ತದೆ (Prvs.). — ಪೆಟ್ಟು ಬೀಳು. A blow or blows to fall upon (one, My.). — ಪೆಟ್ಟುಮಣೆ. = ಪೆಟ್ಟಣಿಗೆ. (My.). — ಪೆಟ್ಟು ಹಚ್ಚಿ ಕೊಳ್ಳು. To be hurt. ಅಡುಗಳು ಅನ್ಧ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನೊಳಗಿನ್ದಾದರೂ ಕೆಳಗೆ ಹಾರಿ, ಪೆಟ್ಟು ಹಚ್ಚಿ ಕೊಳ್ಳದೆ ದಾಟ ಹೋಗುವವು (B. 3, 10). — ಪೆಟ್ಟು ಹತ್ತು. A hurt to be attached: to be hurt (My.). ಆ ಹೊಡತದಿನ್ದ ಅವನ ಮೊಣಕೆಯ್ಗೆ ಬಹಳ ಪೆಟ್ಟು ಹತ್ತಿತು (B. 2, 31). — ಪೆಟ್ಟು ಹಾಕು. To apply a blow or blows: to beat (My.). — ಪೆಟ್ಟು ಹೊಯ್. = ಪೆಟ್ಟು ಹಾಕು. ಬಯ್ದ ಬಾಯಿಗೆ ಹೊಯ್ದ ಪೆಟ್ಟು (Prv.).

ಪೆಟ್ಟು pĕṭṭu. 3. = ಬೆಟ್ಟು 3. Pride, domineering, daring, boldness (ದರ್ಪ, ಅದಟು, ಅರ್ಪು, ಸಾಸ, ಪೆರ್ಚು Šm. 38; *cf.* ಪೆಟ್ಟು 2? ಎಟ್ಟು 1?). — ಪೆಟ್ಟುವೆರ್ಚು. -ಪೆರ್ಚು. 1.

Digitized by Google

Pride, etc. to become excessive: to be exceedingly proud, etc. (ದರ್ಪ Śmd. Dh., o. r. ಬಿಟ್ಟು-). — ಪೆಟ್ಟುವೆರ್ಚು. -ವೆರ್ಚು. 2. Daring, etc. (ಅದಟು, ದಪ್ಪ, ದರ್ಪ Kk. 66, o. r. ಪೆಮ್ಪು ಪೆರ್ಚು).

ಪೆಟ್ಟು pĕṭṭu. (= ಪೆಟ್ಟಿ). Tbh. of ಪೇಟ 1 (Śmd. 364).

ಪೆಟ್ಟೆ pĕṭṭĕ. = ಪೆಟ್ಟ, etc. (ಹೆಟ್ಟೆ Śs.).

ಪೆಟ್ಟೆ pĕṭṭĕ. (= ಪೆಟ್ಟು). An ícalu mat that has been sewn into the form of a basket and is used as a receptacle of grain (My.).

ಪೆಟ್ಲು pĕṭlu. = ಪೆಟಲ್, etc. — ಪೆಟ್ಲುತುರುವೆ. The plant Sida mauritiana Herit. (St. & Pl.). — ಪೆಟ್ಲುಪ್ಪು. = ಪೆಟಲುಪ್ಪು. (My.; B. 4, 161). See ಪೆಟ್ಟಲು.

ಪೆಡ pĕḍa. = ಪಿಂ (ಪಿಜ್), etc., ಹೆಡ. The state of being behind, back or after; the back or hinder part; backwards (ಪೆಱಗು Śmd. 206; ಪೆಱಗು, ಪಿನ್ತಿಲ್, ಹಿಂಗಡೆ Kk. 46, Śm. 60; Tĕ. ಪಿಱು, ಪಿಱುನ್ದು, ಪೆಡೆ; T. ಪಿಡಂಗು, ಪಿಡರ್, ಪಿಡರಿ, ಪೆಡವ). — ಪೆಡಗೆಯ್. -ಕೆಯ್. = ಪೆಡಂಗೆಯ್ (Śmd. 206). The back of the hand (Tĕ. ಪೆಡಚೆಯಿ, the tip of the hand). — ಪೆಡಂಗೆಯ್. -ಂ-ಕೆಯ್. = ಪೆಡಗೆಯ್, q. v. — ಪೆಡದಲೆ. -ತಲೆ. = ಪೆಡನ್ದಲೆ (Śmd. 206). The back of the head (Abh. P. 9, 49; Śśv. 4, 79; T. ಪಿಡರ್ತಲೈ). — ಪೆಡನ್ದಲೆ. -ಂ-ತಲೆ. = ಪೆಡದಲೆ, q. v. — ಪೆಡ ಮುಗುಱ್. = ಪೆಡಮ್ಮುಗುಱ್. To turn the face backwards, to turn round (ಪರಾಙ್ಮುಖ Śmd. Dh.). — ಪೆಡ ಮೆಟ್ಟು. 1. = ಪೆಡಮ್ಮೆಟ್ಟು (Śmd. 206). To step or go backwards, to retreat (ಮೆನ್ದುಗೆ, ಅಳ್ಕುಳಿಸು, etc., ಅಪಸರಣ Śs.; ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟು Kk. 70; ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟು Śm. 64; ಬೀಗು 82). ಪೆಡ ಮೆಟ್ಟ ಬರ್ಪ ದುರ್ಯೋಧನನ್ ಇಭಘಟೆಯುಂ (Śmd. 206 Mdb.). — ಪೆಡ ಮೆಟ್ಟು. 2. The back part (ಪೆಱಗು, ಪೆಱತು, ಪಿನ್ತಿಲ್, ಹಿಂಗಡೆ Śs.). — ಪೆಡಮ್ಮುಗುಱ್. -ಂ-ಮುಗುಱ್. = ಪೆಡ ಮುಗುಱ್. (Abh. P. 5, after 78; 7, after 59). — ಪೆಡಮ್ಮೆಟ್ಟು. -ಂ-ಮೆಟ್ಟು. = ಪೆಡ ಮೆಟ್ಟು 1, q. v. (Grj. 1, 103; Rśv. 13, 45. 85). ಪೆಡಮ್ಮೆಟ್ಟದೆ ಸೂಟ್ಗಿವನ್ದಿಱುದುದೆಲಱಿದಿಭಂ ಭುವನೈಕರಾಮನಾ (Śmd. 206 Mdb.).

ಪೆಡಗೆ pĕḍagĕ. = ಎಡಗೆ, ಎಡಿಗೆ, ಪೆಟ್ಟಗೆ, etc., ಪೇಳಿಗೆ, ಹೆಡಗೆ, ಹೆಡಿಗೆ, ಹೇಳಿಗೆ, ಹೇಳ್ಗಿ. Tbh. of ಪೇಟಿಕೆ. See ಪಾವುಪೆಡಗೆ.

ಪೆಡಸು pĕḍasu. = ಎಡಚು 2, ಎಡಸು. Hardness (as of metal); callousness; stiffness, inflexibility (My.; Tĕ. ಪೆಲುಚು, ಪೆಳುಚು; cf. ಬಿಱುಸು). 2, brittleness (My.; B. 4, 158). ನಾಲಿಗೇ ಪೆಡಸು, callousness or stiffness of the tongue: a tongue with an imperfect pronunciation (My.). ನೀರಿಲ್ಲ ಮೆಯ್ಯುಣ್ಣು, ಸೂಡಿಗಳ ಪೆಡಸು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ (B. 4, 158). 3, harshness, offensiveness (of speech, My.). 4, difficulty, trouble (as of a business, My.). — ಪೆಡಸುಮರ. Hard wood; brittle wood (My.). — ಪೆಡಸುಮಾತು. An offensive word (My.).

ಪೆಡೆ pĕḍĕ. = ಹೆಡೆ. Tbh. of ಸ್ಫಟ (Ct. II, 91; ಫಣ, ಸ್ಫಟ Mr. 401; Čpr. 7, 144; Rśv. 5, 44). The expanded hood of a cobra. ಪೆಡೆಯುಡುಗಿದ ಭೋಗಿ (Čpr. 5, 99). — ಪೆಡೆವಣಿ. -ಮಣಿ. The gem of the cobra's hood (Śmd. 260 Mdb.; Abh. P. 1, 32; Rśv. 5, 43. 46; J. 9, 14; 15, 2; 24, 32). — ಪೆಡೆವಣಿದುಱುಗಲ್. -ತುಱುಗಲ್. A number of such gems (Śśv. 3, after 35).

ಪೆಡೆಯ pĕḍĕya. = ಎಡೆಯ. (A back-sider, an outer man), another man, a stranger (ಪೆಱಂ Kk. 91).

ಪೆಣ್ pĕṇ. = ಪೆಂ (ಪೆಂಜ್), ಪೆಣ್ಣು, ಹೆಂ, ಹೆಣ್, ಹೆಣ್ಣು. A female; a woman (T. ಪೆಣ್, ಪೆಣ್ಡು, ಪೇಡು, ಪೇಡೈ; M. ಪೆಣ್, ಪೆಡೆ, ಪಿಡೆ, ಪೇಡೆ, see ಪಿಡಿ 4; Čpr. 5, 115; 8, 61; Bp. 54, 37; J. 9, 20; 11, 19; 15, 28; 18, 56). ಆ ಪೆಣ್ ಜಾಣೆ; ಆ ಪೆಣ್ ಬನ್ದುದು; ಅವಳ್ ಸಜ್ಜನವೆಣ್, ಅದು ಸಜ್ಜನವೆಣ್ (Śmd. 109). ಚಿತ್ರದ ಪೆಣ್ಣನ್ತಿರ್ಪೋಲ್ ಉಣ್ಣಳ್ (84). ಪೊನ್ನಿಂ ಸಮನಿಸುಗುಮಲ್ತೆ ಪೆಣ್ಣುಂ ಮಣ್ಣುಂ (84). ಪೆಣ್ಗೆ (139). Plural ಪೆಣ್ಗಳ್ (ಪೆಂಗಳ್). ನೆಱಿದ ಪೆಣ್ (ತುಱುಮಣ್ಡಿ Śm. 73). See ಅದ್ವೆಣ್, ಕನ್ನೆವೆಣ್, ಗಱಿಸಾಳೆವೆಣ್, ದೆಸೆವೆಣ್, ನಗೆವೆಣ್, ನಾಣಿಲಿವೆಣ್, ಪಡೆ-, ಪರ-, ಪೊಱಲ್-, ಬಿತ್ತಗ-. — ಪೆಣ್ಗಜ. A female elephant (Bhn. 58). — ಪೆಣ್ಗಣ. A multitude of females (Rśv. 2, 16; V. 4, 18). — ಪೆಣ್ಗಣ್ಣು. A woman and a man (J. 18, 13). — ಪೆಣ್ಗಪ್ಪೆ. -ಕಪ್ಪೆ. A female frog (ಭೇಕಿ, etc. Mr. 411). — ಪೆಣ್ಗಿಣಿ. A she-parrot (ಪುರುಳಿ, ಸಾರಿಕೆ Śs.). — ಪೆಣ್ಗಿಳಿ. = ಪೆಣ್ಗಿಣಿ. (ಸಾರಿಕೆ Kk. 24; ಸಾರಿಕೆ Śm. 28. 29; Rśv. 2, 35). — ಪೆಣ್ಗುದುರೆ. -ಕುದುರೆ. A mare (J. 15 sum.; 15, 7, etc.). — ಪೆಣ್ಗೂಡು. A cage for females (J. 6, 20; o. r. ಪೆಣ್ಗಾಡು). — ಪೆಣ್ಗೂಸು. -ಕೂಸು. A female child; a woman. See ಒಳುವೆಣ್ಗೂಸು; Abh. P. 4, after 14; 4, 15. — ಪೆಣ್ಗೊಲೆ. -ಕೊಲೆ. Murder of a woman (J. 16, 12). — ಪೆಣ್ಗೋಡಗ. -ಕೋಡಗ. A female monkey (Rśv. 5, after 55). — ಪೆಣ್ಗಾನೆ. -ಆನೆ. A female elephant (ಕರಿಣಿ, etc., ಪಿಡಿ Mr. 153; ಪಿಡಿ Śm. 41; J. 16, 5). — ಪೆಣ್ಣುಡೆ. -ಉಡೆ. (Śmd. 214). The waist of a female. — ಪೆಣ್ಣೆಕ್ಕೆ. -ಎಕ್ಕೆ. = ಪೆಣ್ಣುಎಕ್ಕೆ. (Bp. 17, 7). — ಪೆಣ್ದನ್ತಿ. = ಪೆಣ್ಣಾನೆ. (ಕರೇಣು, ಹೆಣ್ಣಾನೆ Nn. 120). — ಪೆಣ್ದಱಿ. An army of women (J. 16, 8). — ಪೆಣ್ದುಮ್ಬಿ. -ತುಮ್ಬಿ. A female black bee (Čpr. 2, after 93; Abh. P. 1, 110; Rśv. 1, 84). — ಪೆಣ್ದೊಡೆಯ. -ತೊಡೆ-ಅ 3. He who has a woman on his thigh: Śiva (Kk. 4; ಈಶ್ವರ Śm. 2). — ಪೆಣ್ದೊಱೆ. -ತೊಱೆ. A female river (see ಗಣ್ಡುದೊಱೆ). — ಪೆಣ್ಪಡೆಯ. -ಪಡೆ-ಅ 3. He whose army are women: Kâma (ಮನ್ಮಥ Kk. 8; Śm. 7). — ಪೆಣ್ಬುಯ್ಯಲ್. -ಪುಯ್ಯಲ್. Lamentation of a woman (Čpr. 8, after 67; Abh. P. 9, 142). — ಪೆಣ್ಬುಲಿ. -ಪುಲಿ. A tigress (Abh. P. 2, 53; Śśv. 2, 65). — ಪೆಣ್ಮಗುವು. A female child; a woman. ಕುಸುಮಾಯುಧ, ನಿನ್ನ ಬಲ್ಪು ಪೆಣ್ಮಕ್ಕಳೊಳಲ್ಲದಿಲ್ಲ! (Śmd. 151). — ಪೆಣ್ಮಣಿ. A gem-like woman (Rśv. 3, 21; 7, 99). — ಪೆಣ್ರೂಪು. The form of a female. ಪರಮಜನೇನ್ದ್ರವಾಣಿಯು ಸರಸ್ವತಿ ಬಿಱಿದು, ಪೆಣ್ರೂಪಮಂ ಧರಿಯಿಸಿ, ನಿನ್ತುದಲ್ತದುವೆ? (Śmd. 109). — ಪೆಣ್ಸೆಱೆ. The captivity of a woman or of women (Rśv. 1, 54).

ಪೆಣ pĕṇa. = ಹೆಣ. A corpse; a carcass (T., M. ಪಿಣ; Tĕ. ಪೀನಿಗೆ, ಪೀನುಗೆ, ಪೀನ್ಗು). See Abh. P. 13, 66; 16, after 55; Bp. 61, 12; Bh. 1, 10, 39; Rśv. 5, after 120; J. 4, 16; 5, 28; ಪೆರ್ವೆಣ, ಡಾಬ್ವೆಣ. — ಪೆಣಮಯ. Full of corpses (J. 22, 23).

ಪೆಣಗಿಸು pĕṇagisu. = ಹೆಣಗಿಸು. To cause to fight. See ತಗರ್ವೆಣಗಿಸು.

ಪೆಣಗು pĕṇagu. = ಪೆಣಸು 1, ಹೆಣಗು. To wrangle, to quarrel, to fight (J. 20, 31; 22, 32; 23, 23; Tĕ. ಪೆನಗು, ಪೆನುಗು, to surround, encompass; to fight; cf. ಪೆಣಸು).

ಪೆಣಲ್ pĕṇal. = ಹಿಣಲು, etc. (ಹೆರಳು G.).

ಪೆಣಸು pĕṇasu. 1. = ಪೆಣಗು. (Bh. 1, 7, 50; M. ಪಿಣಪ್ಪು, to be entangled; to quarrel, etc.; ಪಿಣಗು, to wrangle, quarrel).

ಪೆಣಸು pĕṇasu. 2. Union, embrace. See ಬಲ್ಪೆಣಸು.

ಪೆಣೆ pĕṇĕ. 1. = ಎಣೆ 2, ಹಣೆ 2, ಹೆಣೆ 1. To unite or tie different things together, to intertwine, to

Digitized by Google

twist, to twine, to plait, to braid (ಮಿಶ್ರಬನ್ಧನ Šmd. Dh.; T., M. ಪಿನ್ನು, to be intricate, entangled; to twist, etc.; Tĕ. ಪೇಡು, ಪೇನು; *cf.* ಪಿಣಿಲ್ 1). ಎಳೆತಂಗಿನಸೆಳೆಯ ಲೆಯನ್ ಅಮರ್ಕೆಗೊಳೆ ಪೆಣೆದು, ಸಮ್ಪಿಗೆಯ ಮುಗುಳ ಮೊಳೆಗಳಂ ತೆತ್ತಿಸಿದ ಬಿತ್ತರಮ್ಬಡೆದ ಜವಳವಡಿಗಳ್ (Čpr. 7, after 92). **2**, to be joined, to unite, to be joined together, to be intertwined, to get entangled (ಸಂಯೋಗ Šmd. Dh.; ತಳ್ Čt. I, 35; Čpr. 4, 71; 7, 89; Abh. P. 11, 164; Rśv. 13, 86; *cf.* ಅಣಿ 1 & 2; T. ಪಿಣಂಗು, M. ಪಿಣ, Tĕ. ಪೆನೆ, to be entangled; T. ಎಡ್ಕೆ, to be joined; see ಪೆಣಸು 1; *cf.* also T. ಪಿಣಿ, ಪಿಣ್ಕೆ, M. ಪಿಣ, to tie together, yoke, bind, ensnare; T. ಪಿಣ್ಕೆ, a tie, band; consent, agreement; a bail, a surety; M. ಪಿಣ, tying, yoking; coupling, equal; bail, surety; *cf.* ಎಣೆ 1; ಪೂಣ; Tĕ. ಪೆನೆ, a twist, a cord coupling animals together). See ತಟ್ಟೆಪೆಣೆ.

ಪೆಣೆ pĕṇĕ. 2. = ಎಣೆ 1. An entwined state (see ಜಡೆ ಪೆಣೆ). **2**, union, company. — ಪೆಣೆವಕ್ಕ. -ವಕ್ಕ. = ಎಣೆ ವಕ್ಕ. (J. 8, 47).

ಪೆಣ್ಟೆ pĕṇṭĕ. = ಪೆಟ್ಟ, etc. A clod (My.); a lump, a concrete mass (Mhr. ಪೇಣ್ಡಾ, a mass of slightly wetted earth adhering to the feet in walking). ಕಬ್ಬಿಣದ ಕಿಟ್ಟವು ಅಱ್, ಕಲ್ಲಿನನ್ತೆ ಘಾರವುಳ್ಳ ಪೆಣ್ಟೆಗಳಾಗುತ್ತವೆ (B. 4, 148). — ಪೆಣ್ಟೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To coalesce into a mass, to concrete (B. 4, 148); to become one mass (My.).

ಪೆಣ್ಟೆ pĕṇṭĕ. = ಪೆಣ್ಡೆ 2, etc. A bundle (My.; Mhr. ಪೇಣ್ಡೀ).

ಪೆಣ್ಡ pĕṇḍa. A female, a woman (T. ಪೆಣ್ಣು; M. ಪೆಣ್ಣ್, a girl, woman; Tĕ. ಪೆಣ್ಟಿ, the female of any animal). Plural ಪೆಣ್ಡಿರ್ (Šmd. 120; Čpr. 4, 78; J. 24, 58; Abh. P. 4, 81), ಪೆಣ್ಡಿರು (Bp. 2, 55), ಪೆಣ್ಡಿರುಗಳ್ (18, 54). ಅವರ್ ಪೆ ಣ್ಡಿರ್ (Šmd. 109). ಸಾಸಿರ ಪೆಣ್ಡಿರ್ (111). ತುರುಗಳ ಪೆಣ್ಡಿರ, ಪಾರ್ವರ ಮಱಿವೊಕ್ಕರ (120 Mdb.). See ಕಿಱುವೆಣ್ಡಿರ್, ಪೊದಿಲ್ವೆಣ್ಡ. — ಪೆಣ್ಡವಾಸ. A queen's apartments (Abh. P. 5, after 123; 9, 172; ರಾಣೀವಾಸ Kk. 63; ರಾಣಿವಾಸ Šm. 37). — ಪೆಣ್ಡೆ ಗಾಳಗ. -ಕಾಳಗ. A fight of women (Abh. P. 13, 139).

ಪೆಣ್ಡತಿ pĕṇḍati. = ಪೆಣ್ಡತಿ, ಹೆಣ್ಡತಿ. A wife (Bp. 27, 9; 18, 46; 26, 64; Tu. ಬೊಡೆದಿ). ಸಹಜಮುಳ್ಳ ಪೆಣ್ಡತಿ (ಹದಿಬತ್ತೆ Čt. I, 81). It is conjugated *e. g.* in ಪೆಣ್ಡತಿಯೆಂ (Šmd. 257).

ಪೆಣ್ಡಾರ pĕṇḍāra. = ಪೆಣ್ಡಾರಿ. (My.).

ಪೆಣ್ಡಾರಿ pĕṇḍāri. A Pindaree, marauder, a freebooter (of former days; My.; Tĕ.; Mhr. ಪೇಣ್ಡಾರೀ; at present the Pindarees are horse-dealers, etc.). ಪೆಣ್ಡಾರಿಯರು ಬರುವಾ ಗ ಹೆಣ್ಡಿರ ಗೊಡವೆಯೇನು? (Prv.).

ಪೆಣ್ಡಾರೆ pĕṇḍārĕ. (Tbh. of ಪುಣ್ಡರ್ಯ). — ಪೆಣ್ಡಾರೇ ಗಡ್ಡೆ. (ಪ್ರ ಪೌಣ್ಡರೀಕ, ಪುಣ್ಡರ್ಯ, ಪುಣ್ಡರೀಕವೆಮ್ಬುವ ಗನ್ಧದ್ರವ್ಯ, ಪಾಣ್ಡವರ ಮದ್ದು, ಬಿಳಿನೆಯ್ದಿಲೇ ಗಡ್ಡೆ Si. 153).

ಪೆಣ್ಡಿ pĕṇḍi. 1. (Tbh. of ಪಿಣ್ಡ 2, or = ಪೀಡಿ). See ಅರಸು-, ರಾಜ-.

ಪೆಣ್ಡಿ pĕṇḍi. 2. = ಪಿಣ್ಡ 1, etc. — ಪೆಣ್ಡಿಖರ್ಜೂರ. = ಪಿಣ್ಡ-, ಪಿಣ್ಡಿ-. An inferior kind of dates that are in lumps (My.).

ಪೆಣ್ಡಿತಿ pĕṇḍiti. = ಪೆಣ್ಡತಿ, etc. (Rághč. 17, 65).

ಪೆಣ್ಡೆಯ pĕṇḍĕya. = ಪೆಣ್ಡೆಹ. A badge of honour or a trinket for the foot (ಪಾಯವಟ್ಟ Mr. 344; Bp. 61, 27); a badge of honour in the form of a ring made of metal, grass or rope for the foot (My.; Tĕ. ಪೆಣ್ಡೆಮು, ಪೆಣ್ಡೇರ; Mhr. ಪೇಣ್ಡೀಂ, a necklace composed of strings of pearls; a loop or ring; ಪೇಟೀ, an ornament for the arm; T. ಪೆಣ್ಡೆ ಯು, a ring, a trinket, of women, etc.).

ಪೆಣ್ಡೆಹ pĕṇḍĕha. = ಪೆಣ್ಡೆಯ. (Bp. 16, 17).

ಪೆಣ್ಣ pĕṇṇa. — ಪೆಣ್ಣಮಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Čh. v. 6; Tĕ. ಪಿ ನ್ನಯ್ಯ, a father's younger brother).

ಪೆಣ್ಣು pĕṇṇu. = ಪೆಣ್, etc. — ಪೆಣ್ಣುಲಕ್ಷ್ಮಣ. A female Indian crane (ಪುಷ್ಕರ, ಸಾರಸ Mr. 172). — ಪೆಣ್ಣುವಿಣ್ಣು. -ವಿ ಣ್ಣು. A multitude of women (J. 8, 18).

ಪೆಣ್ತನ pĕṇ-tana. (Šmd. 248). The state of being a female; a feminine character or behaviour. — ಪೆಣ್ತನಂಗೊಳಿಸು. -ಂ-ಕೊಳಿಸು. To cause to take the form of a female (V. 37, 110).

ಪೆತ್ತು pĕttu. = ಹೆತ್ತು. P. p. of ಪೆಱ್ (ಪೆಱು) 1 & 2.

ಪೆದೆ pĕdĕ. = ಹೆದೆ. A bow-string (Šśv. 2, 12; 4, after 24; 4, 39). See ಅಳಿವೆದೆ, ಎಲರುಣಿವೆದೆಯ, ಬಣ್ಣುಣಿವೆದೆಯ. — ಪೆದೆವಿಲ್. -ಬಿಲ್. A bow-string and bow (Rśv. 8, 38).

ಪೆದ್ದ pĕdda. Largeness, bigness, greatness (Tĕ. ಪೆದ್ದ). — ಪೆದ್ದಸದಾಪ. (ಶತಪುಷ್ಪ, ಸಿತಛತ್ರ, etc., ಕಾಡುಸಬ್ಬಸಿಗೆ Si. 160).

ಪೆದ್ದಿ pĕddi. A great or an old person, an elder, a senior (Tĕ.); N. (Bp. 56, 27. 36; see ಅಚ-).

ಪೆದ್ದಿ pĕddi. = ಪೆಚ್ಚ, ಹುಚ್ಚ. A foolish or mad female (My.).

ಪೆದ್ದು pĕddu. = ಪೆಚ್ಚು, etc. (My.). — ಪೆದ್ದ. -ಅ 3. A foolish or mad man (My.).

ಪೆನು pĕnu. = ಪೆರ್ 1, etc. (Tĕ. ಪೆನ್, ಪೆನು). — ಪೆನುಬಟ್ಟೆ. -ಪಟ್ಟೆ. Large stripes. ಪೆನುಬಟ್ಟೆಪುಲಿಯಾಳ್. N. (Bp. 27, 57).

ಪೆನ್ನೆ pĕnnĕ. N. of two rivers, one falling into the sea near Nellore, the other near Cuddalore (My.; Tĕ. ಪೆನ್ನ, ಪಿನಾಕಿನಿ; T. ಪೆಣ್ಣೈ, ಪೆಣ್ಣಾಱು; M. ಪೆಣ್ಣಾಱು).

ಪೆಮ್ಪು pĕmpu. (fr. ಪಿರಿದು Šmd. 249; Kk. 49). = ಪಿಮ್ಪು. Largeness, greatness; abundance; grandeur, eminence, sublimity (ಉನ್ನತಿ Čt. I, 95; II, 20; ಅಧಿಕ Šm. 58; Tĕ.). ಧರೆಯೊಳ್ ವೀರದ ಪೆಮ್ಪಿನ ನರನಿನ್ದಿರ್ಪುದು (Šmd. 81). ಪೆಮ್ಪಿನೊಳ್ ಎಸೆವ ಕರ್ಣನೊಳ್ಪುದು (133). ಏನೆಮ್ಬ ಪೆಮ್ಪೊ! (175). ಏವೇಟ್ಸಿನವನ ಚಾಗದ ಪೆಮ್ಪಂ! (211). See Čpr. 1, 80; 9, 39; Šmd. s. ತಿರ್ದು 1; Bp. 3, 4; 6, 8; 19, 28; 30, 3; 32, 39; 57, 71; Č. Bp. 5, 5; Rśv. 6, 23; Šśv. 1, 28. 37; J. 3, 1. 15; 6, 3. — ಪೆಮ್ಪುವೆಱ್. -ಪೆಱ್. To obtain eminence, etc. (Abh. P. 3, 1. 35; Rśv. 4, 96). ಗುಣವ್ರಾತದಿ ಪೆಮ್ಪುವೆತ್ತು ಮೆಱೆಗುಂ ನಾನಾರ್ಥರತ್ನಾಕರಂ (Nn. 168).

ಪೆರಂಗಿ pĕrangi. = ಪಿರಂಗಿ. (My.).

ಪೆರಣ pĕraṇa. Tbh. of ಪ್ರಾಣ. ಉಣ್ಬು ಪಕ್ಕದಕನ್ನು ಪಕ್ಷಿಜಾತಲ್ಲ; ಬಿಟ್ಟರದು ಹಾರುವದು, ಗಿಡಗ ತಾನಲ್ಲ; ದಿಟ್ಟರಿಗೆ ಪೆಟ್ಟುವದು, ಪೆರಣ ತನಗಿಲ್ಲ; ಸಿಟ್ಟಿಯೊಳು ಕುಸಲರೇ, ಹೇಳು ನೀವೆಲ್ಲ! (an arrow, Bĕdagučaupadi).

ಪೆರೆ pĕrĕ. = ಎರೆ 5, ಪೊರೆ 5, etc., ಹೆರೆ. The skin or slough of a serpent (J. 5, 56; 18, 57; 20, 54). — ಪೆರೆಗಳೆ. -ಕಳೆ. To cast the skin (J. 21, 51). — ಪೆರೆಯಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. = ಪೆರೆಗಳೆ. (Abh. P. 10, 31).

ಪೆಱ್ pĕṟ. ಪೆಱು. 1. = ಹೆಱ್, (ಹೆಱು 1). To get; to acquire, to gain, to obtain, to reach; to incur, to undergo, to experience (ಉಪಲಬ್ಧಿ Šmd. Dh.; ಪಡೆ

Digitized by Google

141 Cm.; ಆಗು 186 Cm.; T., M. ಪೆಱು; M. also ಪೆಪು; *cf.* ಪಡೆ 1). **2,** to beget: to generate, to procreate; to bear, to give birth to (ಪ್ರಸೂತ Šmd. Dh.; Šm. 117; T., M. ಪೆಱು; T., M. ಪಿಱ, to proceed from, be born, arise; Tĕ. ಪೆಱುಗು, to grow, increase, = T. ಪಿಱ). P. p. ಪೆತ್ತು (Šmd. 285). ಪೆತ್ತಂ, ಪೆತ್ತರ್ (287). ಜಾತವೇದಂ ಪಟುಕ ಪಟಮುಯವ್ಯಾಜದಿಂ ಬೇಡಿ, ಪೆತ್ತಂ (285). ವೀರರನ್ನು ಪೆತ್ತ ತಾಯಿ (ವೀರಮಾತೃ, ವೀರಸೂ Si. 187). ಪೆತ್ತುದೋ ನಥಂ? (Rśv. 6, 34). See Čpr. 3, 85; Abh. P. 13, 87; ಅತಿಘೀಕರಾಕೃತಿವೆಱ್, ಅನ್ನಮ್ಮೆ ಱ್, ಅಮುನ್ಸಾನನ್ನಮ್ಮೆಱ್, ಇನ್ದ್ರಚಾಪಮ್ಮೆಱ್, ಏಪೆಱ್, ಒಪ್ಪಮ್ಮೆಱ್, ಓಜೆವೆಱ್, ಓಳ-, ಕಜ್ಜಾಳನನ್ನುಱ್, ಕಡಿವೆಱ್, ಕಳಕಳವೆಱ್, ಗೂಡು ವೆಱ್, ಚೆಲ್ವುವೆಱ್, ತರಮ್ಮೆಱ್, ದೊರೆವೆಱ್, ನನೆವೆಱ್, ನುತಿವೆಱ್, ಪದ-, ಪೆಮ್ಪು-, ಪೆರ್ಮೆ-, ಬಂಗಿ-, ಬಿಂಕಮ್ಮೆಱ್, ಬೆಡಂಗುವೆಱ್, ಮೆಯ್-, ಮೊತ್ತಮ್ಮೆಱ್, ಬೂಥಿ-, ಸಿರಿವೆಱ್, ಸುಕುರ-, etc.

ಪೆಱ್ pĕṟ. ಪೆಱು. 2. = ಹೆಱ್ (ಹೆಱು 2). To thicken, to congeal, to curdle, as ghee, curds, or oil (ಆಜ್ಯಗಟ್ಟ Šm. 117; T. ಉಱ್ಯಿ; M. ಪಿರಿ, to coagulate as milk; to become disjoined, separate, *cf.* ಪಿರಿ; ಪಿರನ್ನು, ಪೆರುಕ್ಕು, to grow thick, curdle, spoil as milk; Tĕ. ಎರುಗು, to break, go to pieces; to curdle). P. p. ಪೆತ್ತು (My. as ಹೆತ್ತು).

ಪೆಱ pĕṟa. = (ಪೆರ, ಪೊಱ 1), ಹೆಱ, (ಪಿಂ, etc.). Hind part, hind place, backside; backwards;— outer place, outer side, other side (T. ಪಿಱ, outer, foreign, other; T., M. ಪಿಱನ್, another; T. ಪಿಱಿದು, another thing; M. ಪುಱ, the back; the outside; see ಪಿನ್, ಪಿಱ್; Tĕ. ಪೆಱಡು, the back yard of a house; ಪೆಱ್, other; strange, foreign). — ಪೆಱಂ. (fr. ಪೆಱತು Šmd. 183). A man of the back or outer side: another, a stranger (ಅನ್ಯ Čt. II, 86; ಪೆರೆಯ Kk. 91; ಎಡೆಯ Šmd. II, o. rs. ಪೆಱೆಯ, ಸಡೆಯ, ಸೆಡೆ ಯ). ಪೆಱಂ (Šmd. 111; Abh. P. 14, 84). ಪೆಱರ್ (121); ಪೆಱಗರ ಳ್ (Mr. 2). ಬನ್ದನೀಗಳ್ ಪೆಱನಲ್ಲಂ, ದುರ್ಜಯಂ ಕೌರವಕುಲನಲಿ ನೀಕುಂಜರಂ ಭೀಮಸೇನಂ (Šmd. 91). ನರನೆಮ್ಮುತಂ ಪೆಱನಲ್ಲ, ಈತ ನಾಗಲ್ವೇಡ್ಕುಂ (184). ಪೆಱರುಮನಱ ನೀನುಮುಮ್, ಆರಯ್ಸಿ ವಿದಗ್ಧ ರಿಂ (121). ಪೆಱರುಮೆನ್ದರ್ (184). ಎಲ್ಲಂ ಭುವನೈಕರಾಮಮುಖ ಪಂಗಕ್ಕುಂ, ಪೆಱಗರ್ಕ್ಕುಮೇ? (188). ಪೆಱರ ಕಾಡುವಾತಂ (ನವಸೆಗ Kk. 37; Šm. 46). See Čpr. 6, 82; 7, 10; Abh. P. 10, 8; Bp. 11, 11; 45, 20. It is conjugated, *e. g.* ಪೆಱನ್, ಪೆಱರ್, ಪೆಱಯ್, ಪೆಱರ್ (Šmd. 257). ಆಂ ಪೆಱನೆನೆನ್ದು, ಬಗೆಯಲಿಮಾಗ ಳ್! (258). — ಪೆಱಕಾಲ್. A hind leg. ಪೆಱಕಾಲ್ಗೊಳಿಸು. -ಕೊ ಳಿಸು. To make stand on the hind legs (Rśv. 13, 85). — ಪೆಱಗಾಲ್. = ಪೆಱಕಾಲ್. (Čpr. 5, 64). — ಪೆಱತು. (Šmd. 96. 111. 183; Čpr. 1, 85; 2, 33; Abh. P. 10, 94; Bp. 3, 57; J. 18, 16). That which is other: another thing, anything different, another (ಅನ್ಯ Čt. II, 86; Šmd. 213. 295. 207 Cm.); the back side, etc. (ಪಿನ್ತು Čt. II, 110; ಪೆಡಮೆಟ್ಟು, ಪೆಱ ಗು, ಪಿನ್ತಿಲ್, ಹಿಂಗಡೆ Šs.). ಬಗೆಯೊಳ್ ಪೆಱತೊನ್ದನ್ ಅಣಂ ಬಗೆಯ ಲ್, ಗಡ, ನಿನಗೆ ಸುಮತಿ ಬೇಱ್, ಆಂ ಬೇಱಂ (Šmd. 277). See Kāvy. s. ಮಱುಸುನ್ದು. Its plural is ಪೆಱವು (287; Čpr. 3, 42; Abh. P. 14, 127). ಓಹೋ, ಇರಲಿ ಪೆಱವಱ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮುಂ! (Šmd. 68). ಪೆಱವಱೊಳ್ (123. 207). ಪೆಱವಱ್ (295). ಪೆಱ ವಱ ಧರ್ಮಂಗಳನೇ ತಿಱಿದಿರ್ದಂ ತನ್ದು, ಪೆಱವಱೊಳ್ ಪತ್ತಿಸಿ, ಕನ್ದೆಱ ಯ ಚತುರೋಕ್ತ್ಯಕೃತಿಯೊಳ್ ನೆಱೆದಿರೆ ಪೇಱ್ವುದು ಸಮಾಧಿಯೆನೆ ಪೆಸ ರ್ವಡೆಗುಂ (118. 135). — ಪೆಱ ತೆಗೆ. To turn backwards, to retreat (ಪಿನ್ದಿರುಗು Kk. 72; Č. Bp. 50, 27; J. 25, 8). — ಪೆಱ ದು. = ಪೆಱತು (Šmd. 96. 97, o. r. ಪಿಱದು. 183; Čpr. 3, 73. 92). — ಪೆಱದೆಗೆ. -ತೆಗೆ. To take back (J. 3, 23). — ಪೆಱ ಪಿಂಗು. To go backwards, to go away, to disappear (Čpr. 4, 77; Abh. P. 14, 72). — ಪೆಱವುದು. -ಉದು. A leaving of what is behind: afterwards (Šmd. I, p. 37 Mdb., o. r. ಪೆಱವುದು). — ಪೆಱ ಸಾರ್. To go back or to the rear, to withdraw (Grj. 10, after 65; Rśv. 5, 21). — ಪೆಱ ಹೋ ಗು. To retreat, to flinch (ಅಳ್ಕುಳಿಸು, etc., ಅಪಸರಣ Šs.). — ಪೆಱಳ್. Another woman (Šmd. 111. 245; ಅನ್ಯಳ್ Čt. II, 86; Čpr. 8, after 76; 8, 88).

ಪೆಱಗು pĕṟagu. = ಪೆಱಗೆ (Šmd. 145). The back side; that is behind, after or backwards, etc., afterwards (ಪಿನ್ತು Šmd. 199; ಪೆರ 206; ಪೆಡಮೆಟ್ಟು, ಪೆಱಕು, ಪಿನ್ತಿಲ್, ಹಿಂಗಡೆ Šs.; ಪೆರ, ಪಿನ್ತಿಲ್, ಪಿಂಗಡೆ Kk. 46, Šm. 60; T., M. ಪಿಱಗು; *cf.* ಹೆಱಗು). — ಪೆಱಗಣ. -ಅಣ್-ಅ. Of the back side or part, etc. (Šmd. 52. 53. 249). — ಪೆಱಗಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To put, or push, back; to leave behind (Abh. P. 3, 47; 7, after 26; 13, after 87; 13, 88; 14, after 25; 14, 99; J. 8, 36; 20, 56). — ಪೆಱಗಿರಿಸು. -ಇರಿಸು. = ಪೆಱಗಿಕ್ಕು. (Abh. P. 11, after 132).

ಪೆಱಗೆ pĕṟagĕ. = ಪೆಱಗು, q. v. (ಪಿನ್ದೆ Šmd. 114. 246 Cm.; ಪಿನ್ದುಗಡೆಯಲ್ಲಿ 201 Cm.). See Šmd. 64. 235. 293; Čpr. 7, 150.

ಪೆಱೆ pĕṟĕ. = ಹೆಱೆ. The crescent (see *e. g.* ಪೆಱೆಯ ಮ್ಬು, & Abh. P. 4, 119; M. ಪಿಱ, T. ಪಿಱೈ); the moon (ತಿಂಗಳ್, ಚನ್ದ್ರ Čt. I, 96; ಎರಳೆಗುಱುಪ, ಚನ್ದಿರ, ಮಿಗಲಚ್ಛನ, etc., ಚನ್ದ್ರ Šm. 16; Čpr. 3, 60; Abh. P. 4, 119; T. ಪಿಱಪ್, to shine; ಪಿಱಂಗು, to be full, increase; *cf.* ಪಿಂಜರಿ). See ಅರೆ ಪೆಱ್, ಎಳ-, ಕುಡು-, ಪಸಿ-. — ಪೆಱೆಗೊಡೆಯ. -ಕೊಡೆಯ. Whose umbrella is the moon: Kāma (ಮನ್ಮಥ Kk. 8; Šm. 7). — ಪೆಱೆದಲೆಯ. -ತಲೆಯ. On whose head is the crescent: Šiva (Kk. 4; Šm. 2. 3; ಮಹಾದೇವ, etc., ಉಮೆಯಾಳ್ವ Čt. II, 5; V. 9, 61). — ಪೆಱೆನೊಸಲ್. (Šmd. 212; Abh. P. 5, 57; Šs.; J. 2, 48; 13, 51; 19, 21). A moon-like forehead. — ಪೆಱೆ ಮೀನ್. A kind of fish (Rśv. 5, 115). — ಪೆಱೆಯಮ್ಬು. -ಅ ಮ್ಬು. An arrow with a crescent-like head (Abh. P. 13, 87). — ಪೆಱೆ ಸೂಡಿದಂ. Šiva (Grj. 3, 88).

ಪೇ pĕr. 1. (fr. ಪಿರಿದು Šmd. 212. 213). = ಪೆಗ್, ಪೆಂ (ಪೆರ್ಬಾ, ಪೆಮ್ಪು, ಪೆರ್, ಹೆಗ್, ಹೆಜ್, ಹೆತ್, ಹೆದ್, ಹೆನ್, ಹೆಬ್, ಹೆಮ್, ಹೇ, ಹೇರ್. Largeness, tallness, greatness. — ಪೆರ್ಗ ಡಲ್. -ಕಡಲ್. A large sea (Šśv. 3, 19; J. 3, 38). — ಪೆರ್ಗ ಡೆ. -ಕಡೆ. = ಪೆಗ್ಗಡೆ, ಹೆಗ್ಗಡೆ. A man of a high position, a headman, a chief, a minister, a superintendent (ಮುಖ್ಯ Kk. 38; Šm. 47; Abh. P. 16, after 3 & 4). See Mr. s. ದು ಬ್ಬಲ. — ಪೆರ್ಗಣಿಗಿಲ್. -ಕಣಿಗಿಲ್. (ಉನ್ಮತ್ತಕ, ದ್ವಿಪ Mr. 139). — ಪೆರ್ಗಣೆ. -ಕಣೆ. A large arrow. — ಪೆರ್ಗಣೆದುಡು. -ತುಡು. To place a large arrow on the bow (Rāghč. 17, 69). — ಪೆರ್ಗದವು. -ಕದವು. A large door (Bp. 57, 37). — ಪೆರ್ಗರು ಳ್. -ಕರುಳ್. A large entrail (Rśv. 5, 119). — ಪೆರ್ಗವೆ. -ಕವೆ. The hand with its fingers widely extended (J. 6, 21). — ಪೆರ್ಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. Great darkness (Grj. 4, 73. 80). — ಪೆರ್ಗಾಡು. -ಕಾಡು. A large jungle or forest (Rśv. 5, 58; Šśv. 3, 31. 45). — ಪೆರ್ಗಿಚ್ಚು. -ಕಿಚ್ಚು. A large fire (J. 13, 12). — ಪೆರ್ಗುಡುಗು. Heavy, loud thunder (Rśv. 8, 102). — ಪೆರ್ಗುಱಿ. -ಕುಱಿ. A large sheep (Rśv. 11, 165). — ಪೆರ್ಗೂ ಳಿ. -ಕೂಳಿ. A large fishing-basket (Rśv. 5, after 114). — ಪೆರ್ಗೆಱೆ. -ಕೆಱೆ. A large tank (Abh. P. 7, 88). — ಪೆರ್ಗೊತ್ತ ಳ. -ಕೊತ್ತಳ. A large bastion (V. 10, after 10). — ಪೆರ್ಗೊ

Digitized by Google

ನೆ. A large bunch (J. 3, 27. 31). — ಪೆರ್ಗೊಮ್ಬು. -ಕೊಮ್ಬು. A large branch (Śsv. 3, after 35). — ಪೆರ್ಗೊರಡು. -ಕೊರಡು. A large log, large pieces of wood (J. 11, 31). — ಪೆರ್ಗೋಣಿ. (Śmd. 385). A large sack. — ಪೆರ್ಜೊಡರ್. -ಸೊಡರ್. A lamp with a great flame; a large flame (Č. Bp. 42, 9; Rśv. 1, 134). — ಪೆರ್ಜ್ವಾಲೆ. A large flame. ಉರಿಯ ಪೆರ್ಜ್ವಾಲೆ (ತೀಲಕ Mr. 47). — ಪೆರ್ತಟಿ. A large palisade (Č. Bp. 42, 28). — ಪೆರ್ದಡಿ. A big cudgel (V. 39, 8). — ಪೆರ್ದಾರಿ. A large, chief, or long, road (ಬಟ್ಟೆಸಳ್ತು Čt. I, 35). — ಪೆರ್ದಿತ್ತಿ. -ತಿತ್ತಿ. A large bag (Rśv. 6, 116). — ಪೆರ್ದೆಪ್ಪ. -ತೆಪ್ಪ. A large raft (Rśv. 5, after 114). — ಪೆರ್ದೆರೆ. -ತೆರೆ. A large wave (Rśv. 6, after 11; 13, 45; J. 6, 3. 4; 7, 31). — ಪೆರ್ದೊಡವು. -ತೊಡವು. A large ornament (Abh. P. 14, 126). — ಪೆರ್ದೊಡೆ. -ತೊಡೆ. The thigh (ಊರು, ಪಿಚಣ್ಡಿ Mr. 331); a stout thigh (V. 11, 60). — ಪೆರ್ದೊಱೆ. -ತೊಱೆ. = ಪೆರ್-. A large stream or river (Bp. 19, 81; Rśv. 5, after 114; J. 3, 2). ಪೆರ್ದೊಱೆಯುಂ ಕೆಱೆಯುಂ ಕೊಳನುಂ ಮುತ್ತುಂ ಕೆಮ್ಬುರಲೊಗೆವ ತಾಣಂ (Čt. II, 67). — ಪೆರ್ದೊಲೆ. -ತೊಲೆ. A large beam (Rśv. 6, 116). — ಪೆರ್ನಗೆ. Great, violent laughter (Rśv. 6, 4). — ಪೆರ್ನೊರೆ. Much froth (Čpr. 5, 59). — ಪೆರ್ವಕ್ಕಿ. -ಪಕ್ಕಿ. A large kind of bird (Rśv. 5, after 55; 5 59). — ಪೆರ್ವಟ್ಟೆ. A large or long road; a market road (ನಿಗಮ, ಹೆಬ್ಬಟ್ಟೆ, ಹೆದ್ದಾರಿ Nn. 40). ಅತಿವಿಟ್ಟತಪ್ಪ ಪೆರ್ವಟ್ಟೆ (ಕಾನ್ತಾರ Mr. 478). See Abh. P. 7, after 126; J. 24, 30. — ಪೆರ್ವಡಿಕೆ. -ಪಡಿಕೆ. Largeness; greatness, parade, coquetry (V. 28, 71). — ಪೆರ್ವಡೆ. -ಪಡೆ. A large army (J. 12, 15; 20, 23; 25, 27). — ಪೆರ್ವಲ. = ಪೆರ್ಬಲ. A large force (Bp. 11, 2; Rśv. 5, 119). — ಪೆರ್ವಲೆ. A large net (Rśv. 5, 52). — ಪೆರ್ವಸಿಱ್. A large belly (V. 11, 60). — ಪೆರ್ವಳ್ಳಿ. A large creeper (Rśv. 5, after 55). — ಪೆರ್ಬಾಗಿಲ್. A large gate, the principal gate (ಪರಿಕೂಟ, ಹಸ್ತಿನಖ Mr. 191; J. 3, 40; 5, 28. 31; 9, 17). — ಪೆರ್ಬಾವು. -ಪಾವು. A large snake; the boa (Rśv. 5, 68). — ಪೆರ್ಬಿದಿರ್. A thick bamboo (J. 10, 3). — ಪೆರ್ಬಿಲ. (Śmd. 386; Kk. 98). A large hole. — ಪೆರ್ಬುಲಿ. -ಪುಲಿ. A large, or royal, tiger (Čpr. 5, after 64; Bp. 9, 15; 56, 26; Č. Bp. 47, 10; J. 15 sum.; 22, 34; Śsv. 3, 48). — ಪೆರ್ಬುಸಿ. -ಪುಸಿ. A great lie (V. 38, 122). — ಪೆರ್ಬೆಟ್ಟು. A large mountain (J. 21, 21). — ಪೆರ್ಬೆಟ್ಟು. = ಪೆರ್ಬೆಟ್ಟು. (J. 4, 29). — ಪೆರ್ಬೊಗೆ. -ಪೊಗೆ. Excessive, dense smoke (Bp. 57, 14). — ಪೆರ್ಬೊಡೆಯ. -ಪೊಡೆ-ಅ 3. The big-bellied one: Gaṇêśa (ವಿನಾಯಕ Śm. 3. 4). — ಪೆರ್ಬೊಱೆ. -ಪೊಱೆ. A large load (J. 5, 72). — ಪೆರ್ಮಗ. An elder son (Abh. P. 9, 43). — ಪೆರ್ಮಡು. A very deep pool (J. 27, 56; 28, 28). — ಪೆರ್ಮರ. (Śmd. 213). = ಹೆಮ್ಮರ, q. v. A large, tall tree, etc. (Čpr. 8, after 4; Abh. P. 7, 85). ಸ್ವರ್ಗಸ್ತ್ರೀಧಬೀಜಂ ಕೆಲಂ ಪಿಡಿದುಂ ಪೆರ್ಮರನಾಗದೇ? (Sś. 44). — ಪೆರ್ಮರಗಾಡು. -ಕಾಡು. A forest with large trees (Abh. P. 7, 86). — ಪೆರ್ಮರಗೊಮ್ಬು. -ಕೊಮ್ಬು. A large branch of a tree (Śsv. 4, 62). — ಪೆರ್ಮರುಳ್. A huge demon (J. 31, 56). — ಪೆರ್ಮರೆ. A large deer (Rśv. 5, 83; Śsv. 3, 48). — ಪೆರ್ಮಱವೆ. Total unconsciousness: death (J. 20, 60). — ಪೆರ್ಮಲ. Dysentery (ಗ್ರಹಣಿ Mr. 387). — ಪೆರ್ಮಳೆ. Excessive, heavy rain (Abh. P. 9, 66; Grj. 10, 115; Bp. 2, 12; Rśv. 8, 109; J. 15, 17). — ಪೆರ್ಮಾತು. A great, noble word (Śmd. 128. 213). — ಪೆರ್ಮಾರಿ. A great Mâri (Abh. P. 4, 108). — ಪೆರ್ಮಿಣಿ. A long leather-rope (V. 34, 47). — ಪೆರ್ಮುಡಿ. Large braids of hair (Bp. 25, 9). — ಪೆರ್ಮೂಗು. A large nose (V. 11, 61; Śsv. 3, 62). — ಪೆರ್ಮೊರಚು. A loud tinkling sound (Bp. 17, 15). — ಪೆರ್ಮೊಲ. A large hare (Śsv. 3, 50). — ಪೆರ್ಮೊಲೆ. A large, full breast (Śmd. 213; Čt. II, 98; Čpr. 4, 77; 7, 107; Abh. P. 3, 108; Rśv. 11, after 86; J. 6, 12). — ಪೆರ್ಮೊಲೆಗೊಡ. -ಕೊಡ. A pitcher-like full breast (Abh. P. 1, 103). — ಪೆರ್ವಡಗು. -ಪಡಗು. A large ship (Č. Bp. 2, 4). — ಪೆರ್ವನ್ದಿ. -ಪನ್ದಿ. A large hog (Grj. 1, 110). — ಪೆರ್ವಲ. (Śmd. 207 Mdb.; 386). = ಪೆರ್ಬಲ. — ಪೆರ್ವಲೆ. -ಬಲೆ. A large net (Śsv. 3, 24; 4, 10). — ಪೆರ್ವಡು. -ಪಡು. A large forest (Abh. P. 7, after 103; 7, 130; 8, after 67; 10, 130; 13, 48). — ಪೆರ್ವಱ್. = ಪೆರ್ಮಱ್. (Śsv. 1, 45). — ಪೆರ್ವಾವು. -ಪಾವು. A large snake (Abh. P. 6, 132). — ಪೆರ್ವೆಣ. -ಪೆಣ. A huge corpse (Abh. P. 13, 49; Rśv. 5, after 120). — ಪೆರ್ವೆಸರ್. -ಪೆಸರ್. A great name (Rśv. 3, 12). — ಪೆರ್ವೆಳಗು. -ಬೆಳಗು. A great shine, lustre or light (ಬೆಳ್ಪಳಿ Čt. I, 23; Bp. 27, 8). — ಪೆರ್ವೊದಱ್. -ಪೊದಱ್. A large bush (Čpr. 5, 49). — ಪೆರ್ವೊನಲ್. -ಪೊನಲ್. A large stream (Rśv. 5, after 120). — ಪೆರ್ವೊಱ್. -ಪೊಱ್. A large river (Rśv. 6, after 24).

ಪೆರ್ pĕr. 2. = ಪೆಱ್, instead of which it is customarily used in ಪೆರ್ಗತ್ತು and ಪೆರ್ಗಳ (Śmd. 50; Tĕ. ಪೆಲುಚ, ಪೆಚ್ಚ, excessively, much; ಪೆಲ್ಲು, much, exceeding; excess; T. ಪಿಱಮ್ಬು, wide extent, intensity, aggregation; ಪೆರ, plenty, much; ಪೆಯರ್, ಪೇರ್, ಪೇಱ್, greatness; see s. ಪಿರುಗು). — ಪೆರ್ಗತ್ತು. -ಕತ್ತು. (Śmd. 50). A large neck. — ಪೆರ್ಗಳ. -ಕಳ. (Śmd. 50). A large threshing floor.

ಪೆರ್ಚಿಸು pĕrčisu. = ಪೆಚ್ಚಿಸು, ಹೆಚ್ಚಿಸು. To cause to increase, to multiply, etc. (ವರ್ಧನ Śmd. Dh.; Čpr. 1, 86; 3, 73; 5, 134; 6, 70. 101; Bp. 50, 45). ಪೆರ್ಚಿಕೆ or ಪೆರ್ಚಿಕ್ಕೆ (Śmd. 270 Mdb.). ನರನಾಥನಾ ತೆಱದಿಂ ಪೆರ್ಚಿಕ್ಕೆ ದೇಶಂಗಳಂ (270 ditto).

ಪೆರ್ಚು pĕrču. 1. = ಎಚ್ಚು 3, ಪೆಚ್ಚು 1, ಹೆಚ್ಚು 1. To become more extensive or greater in bulk, quantity, number, etc., to increase, to thrive, to grow, to be augmented, to swell, to superabound; to become lofty or proud (ವಿಸ್ತಾರ Śmd. Dh.). ಕಾಮಂ ಪೆರ್ಚಿದುದು (109). ಮತಿ ಪೆರ್ಚಿದುದು (187). ಪೆರ್ಚಿದುದು (ಉತ್ಕಟ, ಉದ್ಭಟ, ಉದ್ಧತ, ಉಲ್ಬಣ, ಉತ್ಕೃಷ್ಟ Mr. 446). ಉಡುರಾಜಂ ಕಳೆಗುನ್ದಿ, ಪೆರ್ಚಿದಿಹನೇ? (Sś. 44). ಪೆರ್ಚಿದ ಅಯ್ಬಲ್ (J. 28, 2). ಇನ್ದು ಪೆರ್ಚಿದ ಪೌರ್ಣಮಿ (ರಾಕೆ Mr. 69). See Čpr. 1, 96; 3, 38. 85; 5, 2; Č. Bp. 5, 3; J. 2, 6; 6, 7; 8, 3; Śsv. 4, 67. 89; ಎಱೆಪೆರ್ಚು, ಮುಮ್ಮೆರ್ಚು.

ಪೆರ್ಚು pĕrču. 2. = ಎಚ್ಚು 4, ಪೆಚ್ಚು 2, ಹೆಚ್ಚು 2. Increase, growth; largeness; rising, swelling, flood; spreading out, extension; eminence, supremacy, riches; valuableness; superabundance; moreness (more); excess, surpassing the due measure; superfluity; surplus; exaggeration; elation; pride; daring (ಉಬ್ಬರ Śm. 38). ಸುತರ ಪೆರ್ಚು (ಬಳವಿಗೆ Čt. I, 53). ರತ್ನಾಕರಂ ಪೆರ್ಚಿನಿಂ ಮೇರೆವರಿಯೆ (J. 1, 1). See Čpr. 1, 132; 8, 11. — ಪೆರ್ಚುನೀರ್. Water (poured over a young child) for (its) growth (Čpr. 3, 45). — ಪೆರ್ಚುಮ್ಬುರುಳ್. -ಂ-ಪುರುಳ್. (Śmd. 204). Increasing fitness, etc.

ಪೆರ್ಚುಗೆ pĕrčugĕ. 1. = ಪೆಚ್ಚುಗೆ 1, ಹೆಚ್ಚಿಗೆ, ಹೆಚ್ಚುಗೆ. Increase, etc. (= ಪೆರ್ಚು 2, q. v.; ಆಸ್ಫಾಲ್ಯ Śmd. Cm. s.

Digitized by Google

ಸಡೆ; ವಿತಾನ, ಹೆಚ್ಚುಗೆ Nn. 115; ಉನ್ನತಿ Šmd. 158 Cm.; ಪೊಮ್ಪುಱ್ Šmd. I; ಉಬ್ಬರ Kk. 55; ಬುಲ್ಲವಣೆ Bhn. 14). ಸಸ್ಯಾದಿ ತರುಲತಾವಳಿಯ ಪೆರ್ಚುಗೆ (Šmd. 256). See Rśv. 9, 4; J. 26, 14, o. r. ಪೆಚ್ಚುಗೆ. — ಪೆರ್ಚುಗೆಯಾಗು. -ಆಗು. Increase to be produced, to increase, etc. (ನೆಱೆ[3] Šmd. 3 Cm.). — ಪೆರ್ಚುಗೆವಡೆ. -ಪಡೆ. To get increase, etc. (ಅಗ್ಗಲಿಸು Šmd. 187 Cm.).

ಪೆರ್ಚುಗೆ pĕrčugĕ. 2. = ಪಚ್ಚುಗೆ, etc. — ಪೆರ್ಚುಗೆಕಾತಿರ್. = ಪಚ್ಚುಗೆಗಾತಿರ್. (ಏಕಾನ್ತದಳ್ Šm. 74).

ಪೆರ್ಪೆ pĕrpĕ. (Šmd. 50).

ಪೆರ್ಮೆ pĕr-mĕ. (Šmd. 248). = ಹೆಮ್ಮೆ. Increase; greatness, excellency, ascendancy, magnificence, grandeur, honour; pride (ಹೆಮ್ಮೆ Čt. II, 76; ಬಿಂಕ Čt. I, 9; T. ಪೆರುಮ್ಮೆ, Tĕ. ಪೇರಿಮೆ). See Čpr. 1, 69; 2, 5; 6, 88; Rśv. 13, 21. 69; Śsv. 2, 28. 67; J. 7, 18; 9, 25; 27, 21. — ಪೆರ್ಮಡಿ. -ಅಡಿ. = ಪೆರ್ಮಡಿಯ, ಹೆಮ್ಮಡಿ. See ಇಡುಗುಡಿಯು-. — ಪೆರ್ಮಡಿಯ. -ಅಡಿ-ಅ 3. N. (Bp. 54, 74). — ಪೆರ್ಮೆಯೊಡೆಯ. -ಒಡೆಯ. (Šmd. 242). A grand ruler, etc. — ಪೆರ್ಮೆವಡೆ. -ಪಡೆ. To obtain grandeur, to distinguish one's self, etc. (Rśv. 13, 83). — ಪೆರ್ಮೆವೆಱ್. -ಪೆಱ್. = ಪೆರ್ಮೆವಡೆ. (Čpr. 7, 29; Rśv. 6, after 11).

ಪೆಸರ್ pĕsar. = ಪೆಸರು, ಹೆಸರು. A name, an appellation; greatness, fame, celebrity (ಗೋತ್ರ Mr. 503; Tĕ. ಪೇರು; T. ಪೆಯರ್, ಪೇರ್; M. ಪಿಯರ್, ಪೆಯರ್, ಪೇರ್; Tu. ಪುದರ್). ತರಳೆ, ಏಱೇಱ್! ಎನುತ ಪೆಸರಲಿ ಕರೆಯಲ್ (Bp. 32, 44). ಅವನಿಯೊಳು ಪೆಸರ ಓಳಿವೆತ್ತ ಆರುಹತರ್ (50, 46). ಇರ್ಪುದು ಬೇಡರೊರ್ಗಿನಿಂ ನಗರಮುದ್ದೊನ್ದು, ಸನ್ದ ಪೆಸರಿನ್ದೆ ಪುಳಿನ್ದಪುರಂ (Rśv. 5, 28). ಭಕ್ತಿಯಣುಗಂ ಶಂಕರನೆಮ್ಬ ಪೆಸರ ಪಂಚವರ್ಣದ ಕುಮಾರಂ (13, after 95). ತನ್ನ ತನ್ದೆಯ ಪೆಸರ ಬರಹಮಿರೆ (J. 30, 24). ಪೆಸರ ನಾಯಕರ್ (Abh. P. 11, after 132). See ಪೆರ್ವೆಸರ್, ಸವಿವೆಸರ್; Čpr. 1, 77; 2, 11. — ಪೆಸರಂ ಕೊಡು. To give a name. ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣಮೆಮ್ಬ ಪೆಸರಂ ಕೊಟ್ಟು (Šmd. 3 Cm.). — ಪೆಸರಂ ಪೊಱು. To assume, adopt or bear a name. ಶಿವಾನನ್ದೋತ್ತಮಂ ತಾನೆಮ್ಬ ಪೆಸರಂ ಪೊತ್ತು (Bp. 34, 4). — ಪೆಸರ ಹೊಱು. = ಪೆಸರಂ ಪೊಱು. (Bp. 54, 45). — ಪೆಸರಾಗು. -ಆಗು. A name to come into being or to arise or to come to; a name to be. ಚನ್ದ್ರಹಾಸನೆನ್ದು. ಇಳೆಯೊಳೀತಂಗೆ ಪೆಸರಾಗಲಿ! (J. 28, 60). ನಿನಗೆ ವಸನ್ತದೂತಿಕೆವೆಸರಪ್ಪುದು (Čpr. 7, 41). ಅಱುಮೊಗನೆನಲು ಗುಹನ ಪೆಸರಪ್ಪುದು (Šm. 4). 2, fame to come into being, to become or be famous or known. ಪೆಸರಪ್ಪ ಮೂಪಗಳೊಳ್ ಉದ್ರ್ (Šm. 99). See Abh. P. 1, 78. — ಪೆಸರಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. = ಪೆಸರಂ ಕೊಡು. ನಿಮ್ಮಯ ಪೆಸರನಿಕ್ಕುವೆಂ (Bp. 2, 54). — ಪೆಸರಿಡು. -ಇಡು. = ಪೆಸರಿಕ್ಕು. ಅಂಕಿತನಾಮಂ ಪೆಸರಿಡುವ ನಿತ್ಯದಿನ್ ಎನ್ತಾದೊಡಮಿರ್ಪುದು (Šmd. 94). ಸಮಸಂಸ್ಕೃತವೆಸರನಿಟ್ಟು (98). See Abh. P. 1, 78. — ಪೆಸರೀ. -ಈ. = ಪೆಸರಿಡು. ಆನಿದಕೆ ಶೋಭಿಸುವ ಕಬ್ಬಿಗರ ಕೆಯ್ಪಿಡಿಯೆನ್ದು ಪೆಸರನಿತ್ತು (Kk. 3). — ಪೆಸರೆನಿಸು. -ಎನಿಸು. To make one's name to be spoken of, to make famous or known. ವಾರಸತಿಯರ ಮೊತ್ತದಲಿ ಪೆಸರೆನಿಸಿ ನಿನ್ನುವನ್ ಈ ಕಟಕದೊಳಗೆ (Bp. 28, 22). — ಪೆಸರ್ಗಡಂಗು. To strive after excellence or fame (Čh. v. 15). — ಪೆಸರ್ಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. = ಪೆಸರುಗೊಳ್. To get a name or fame (Bp. 29, 16). 2, to take up or mention one's name; to name or mention (J. 11, 35). ವಿಕಾಸಮುಖದಿಂ ನೋಡಿ, ಪೆಸರ್ಗೊಣ್ಡು, ಆ ಸುಪುತ್ರನ ಕರೆಯಲೊಡನೆ (Bp. 48, 29). — ಪೆಸರ್ವಡೆ. -ಪಡೆ. To get a name, to be called (Šmd. 118). 2, to get fame, to become famous (Abh. P. 1, 78; Bp. 31, 1; 50, 31; J. 24, 18). — ಪೆಸರ್ವೆಱ್. -ಪೆಱ್. = ಪೆಸರ್ವಡೆ No. 2. (Bp. 28, 13; Râghč. 17, 65). — ಪೆಸರ್ವೆಸರ್. -ಪೆಸರ್. Various names (Čpr. 7, 153).

ಪೆಸರಿಸು pĕsarisu. = ಹೆಸರಿಸು. To name, to mention, to tell (J. 6, 24. 25. 26; 18, 43).

ಪೆಸರು pĕsaru. = ಪೆಸರ್, etc. ಪೆಸರುಗಳು (Bp. 19, 72). ಸ್ವರ್ಗ, etc. ದೇವಲೋಕದ ಪೆಸರು; ಅಮರ, etc. ದೇವರ್ಕಳ ಪೆಸರು; ಪ್ರಣವ, etc. ಓಂಕಾರಕ್ಕೆ ಪೆಸರು; ವರಿವಸ್ಯೆ, etc. ಬೆಸಕೆಯ್ವುದಕ್ಕೆ ಪೆಸರು (Hlâ.). — ಪೆಸರುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. = ಪೆಸರ್ಗೊಳ್ No. 2. (Bp. 3, 40; 26, 60; 59, 35). — ಪೆಸರು ಬರ್. A name to come into existence or spring up. ಬಸವನ ಅಲವು ಇದು ಎಮ್ಬುದು ಏತಕೆ ಪೆಸರು ಬನ್ದಿತ್ತು? (Bp. 32, 19). — ಪೆಸರುವೆಱು. -ಪೆಱು. To get a name or fame (Bp. 30, 6).

ಪೆಸಱ್ pĕsaṟ. (Šmd. 59). = ಹೆಸಱ್, ಹೆಸಱು. A kind of pulse, green gram, Phaseolus mungo Willd. (T. ಪಯಱು; M. ಪಯರ್, ಪಯಱು; Tĕ. ಪೆಸಲು; *cf.* ಪಯಿರ್). ಪೆಸರ್ಗಳ್ (Šmd. 53).

ಪೆಳಗು pĕḷagu. Fear, alarm (T. ವೆಳ್ಗು = ಅಂಜು, = Tĕ. ಬೆಡುಕು; *cf.* ಬೆಡಗು). See ತಳವೆಳಗು.

ಪೆಳಱ್ pĕḷaṟ. ಪೆಳಱು. 1. To tremble, to fear (ಭಯ Šmd. Dh.; Abh. P. 13, after 54). ಕಣೆಯೇಱಿಂಗೆ ವಿಶಾಗಜಂ ಪೆಳಱಿ[3] (Abh. P. 13, 80). ಪೆಳಱಿತ್ತು (5, 98). ಪೆಳರ್ದು (V. 9, after 71; 14, 62; Śsv. 1, 39).

ಪೆಳಱ್ pĕḷaṟ. ಪೆಳಱು. 2. (Šmd. 40). Fear, alarm (ಅಳಱ್, ಅದಿರ್ಪು, ಭಯ Kk. 42; ಅಳಱ್, ಭಯ Šm. 40).

ಪೆಳಱಿಸು pĕḷaṟisu. To cause to fear, to frighten (Abh. P. 4, 56).

ಪೆಳವು pĕḷavu. (Šmd. 247). A flaw (? Čpr. 1, 36, text doubtful; T. ಪಿಳವು, a cleft, split, slice; M. ಪೆಳ, ಪೊಳ, a burst, rent, chip; *cf.* ಪೋೞ್ 1 and ಹಿಳಿ).

ಪೆಳ್ಪಳಿಸು pĕḷpaḷisu. (ಪೆಳ್ಪಿಳಿಸು). = ಬೆಳ್ಪಳಿಸು. To tremble, to fear (Abh. P. 12, 18; 14, 141).

ಪೆೞ್ pĕḻ. See ಪೆ 2.

ಪೆೞಕು pĕḻaku. A wrangle, a quarrel, a fight (ಜಗಳ Šmd. I & II; see ಪೆಣಗು, ಪೆಣಸು 1).

ಪೆೞವ pĕḻava. = ಹೆಳವ. A lame man, a cripple (ಕಾಲಿಲ್ಲದವ Šmd. I; Śsv. 2, 87; M. ಪೇಚ್ಚಕ್ಕಾಲನ್, dragging one leg). ಪೆೞವನ ಕಣ್ಗಳ್, ಅನ್ಧಕನ ಕಾಲ್ಗಳ್ ಇವೆನ್ತೊಡಗೂಡಿ ಗಾವುದುಂ ತಳರ್ದೊಡೆ ಬಲ್ಲಿದಂ ನಡೆದ ಮಾಡ್ಕೆಯೆನಿಪ್ಪುದೆ? (Grj. 1, 26).

ಪೆೞವಿ pĕḻavi. = ಹೆಳವಿ. A lame woman (J. 6, 49).

ಪೇ pê. 1. = ಹೇ. Madness, rage, confusion, viciousness; meanness, worthlessness, growing wild, as plants (T., M.; *cf.* ಪೆಱ್; T. ಪಿಣ, ಪೇಯ್, M. ಪೇ, ಪೇನೆ, ಪೇಯಿ, a ghost, devil, demon; *cf.* Sk. ಪಿಶಾಚ; Sk. ಛ, anger, passion; a wicked man). — ಪೇಪಡು. -ಪಡು. To become worthless (Čpr. 10, 64).

ಪೇ pê. 2. = ಪೀ. — ಪೇನಾಱ್. The Poon tree, Sterculia foetida Lin. (St. & Pl.; T. ಪೀನಾಱ್ಱ).

ಪೇಂಕುಣಿ pê-n̄-kuṇi. = ಪೇಂಕುಳಿ, etc. (ಮರುಳುತನ Ks.).

ಪೇಂಕುಳಿ pê-n̄-kuḷi. (Šmd. 48. 239). = ಪೇಂಕುಣಿ, ಹೇಂಕುಳಿ. A demon. 2, madness, fury, etc. (ಮರುಳ್ Kk. 65, o. r. ಮರುಳ್ತನ; ಮರುಳ್ತನ Šm. 49; V. 35, after 55). ಪೇಂಕುಳಿಯ ನಾಯಿ (ಅಲರ್ಕ Hlâ., = T. ಪೇಯ್ನಾಯ್; Tĕ. ಪಿ...

Digitized by Google

ಬೇಪಿ, ವೇಪಿ). — ಪೇಂಕುಳಿವಾಲ್. -ಪಾಲ್. Devil's milk (V. 37, 89).

ಪೇಚ pêca. A trouble; a strait, scrape (Mhr.). — ಪೇಚಾಟ. -ಆಟ. Trouble, difficulty, strait (My.). ಈಡಿಲದ ಮರ ಹೀನ, ನೀಡರದು ನೆರೆ ಹೀನ, ಮೋಚದ ಹೆಣ್ಣು ತರಹೀನ, ಮನೆಯೊಳಗೆ ಪೇಚಾಟ ಹೀನ (Sp.). ಪೇಚಾಟದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದರೆ ನೀಚಾಟವೇ ಸರಿ (Prv.). — ಪೇಚಾಡು. -ಆಡು. To be involved in trouble and difficulties (My.).

ಪೇಚಕ pêcaka. *An owl.* 2, *the tip or the root of an elephant's tail* (ಮೊದಲ ಬಾಲ Hlâ.; ಬಾಲ Mr. 156). 3, a louse (*cf.* ಪೇನ್).

ಪೇಚಕಿ pêcaki. An elephant. (R.).

ಪೇಜ pêja. (= K. ಪೇ 1) in ತಿಲ-. 2, a drink, a beverage.

ಪೇಟ pêṭa. 1. = ಪೆಟ್ಟು. *A basket; a chest.* 2, a multitude. 3, a retinue.

ಪೇಟ pêṭa. 2. = ಪೇಟಣೆ. A small kind of turban (My.; Mhr., H. ಫೇಟಾ, ಫೇಟ್ಟಾ).

ಪೇಟಕ pêṭaka. = ಪಿಟಕ, ಪೇಟಿಕೆ, etc. *A basket; a box, a chest.* 2, *a multitude, a company.* 3, an attendant (Čpr. 5, after 76).

ಪೇಟಣೆ pêṭaṇĕ. = ಪೇಟ 2. (Rsv. 13, 72).

ಪೇಟಾರಿ pêṭâri. = ಪಟಾರಿ. (My.).

ಪೇಟಿ pêṭi. 1. = ಪೆಟ್ಟಿ. *A basket; a chest.*

ಪೇಟಿ pêṭi. 2. (ಪೇಠಿ). = ಪೇಟು. Ornamental work woven in the borders of cloth (My.; B. 3, 103).

ಪೇಟಿಕೆ pêṭikĕ. = ಪೇಟಕ, ಪೆಟ್ಟಿಗೆ (Šmd. 338), etc., ಪೇಳಿಗೆ (Šmd. 31), etc.

ಪೇಟು pêṭu. = ಪೇಟ 2. (My.).

ಪೇಟೆ pêṭĕ. 1. = ಪೇಟ 1, (ಪೇಳಿ). *A basket; a chest, a box.*

ಪೇಟೆ pêṭĕ. 2. A pettah, an emporium, a mart, a market-town; a place of sale, a long street of shops in a town (ಮಾರುವ ಠಾವು Mr. 350; My.; Tĕ., M.; T. ಪೇಟ್ಟೈ; Mhr., H. ಪೇಠ, ಪೇಣ್ಠ). ಪೇಟೆಗೆ ಬಿಟ್ಟ, ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಟ್ಟ. — ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿರುವ ವಗೆ ಬೇಟೆಯ ಸುದ್ದಿ ಯಾಕೆ? — ಪೇಟೆಗೆ ಹೋದರೆ ಸಾಲಗಾರರ ಕಾಟ, ಮನೆಗೆ ಬಂದರೆ ಹೆಣ್ಡತಿಯ ಕಾಟ (Prvs.). ತರಗಿನ ಪೇಟೆ (ಎಪಣಿ, ಪಣ್ಯವೀಥಿ Si. 106).

ಪೇಠಿಕೆ pêṭhikĕ. Probably a wrong reading of ಪೀಠಿಕೆ (see ಪೀಠಿಗೆ).

ಪೇಡ pêḍa. = ಪೇಡೆ. A sweetmeat composed of milk and sugar (My.; Mhr., H. ಪೇಢಾ).

ಪೇಡೆ pêḍĕ. = ಪೇಡ. — ಪೇಡೇ ಬರ್ಫ. A snow-cake (B. 3, 101).

ಪೇಣಿ pêṇi. (*cf.* ಫೇನ). Frothy scum; rice-flour, etc. beaten up to a frothy consistence (V. 9, 78; My.; Mhr. ಫೇಣೀ).

ಪೇಂಟೆ pêṇṭĕ. = ಪೇಟೆ 2. (My.).

ಪೇತ pêta. Tbh. of ಪ್ರೇತ. See ನರ-.

ಪೇತು pêtu. Confusion or distraction of mind (T. ಪೇದು): a demon (My.; see ಪೇ 1).

ಪೇದಾ pêdâ. = ಪೇದೆ. — ಪೇದಾಮಾತು. Checkmate with a pawn (My.; Mhr., H. ಪ್ಯಾದೇಮಾತ).

ಪೇದೆ pêdĕ. = ಪ್ಯಾದೆ. A foot-soldier; a peon (My.); a pawn at chess (My.; Tĕ. ಪೇದಾ, ಪ್ಯಾದಾ; Mhr., H. ಪ್ಯಾದಾ, ಪ್ಯಾದೇಂ).

ಪೇನ್ pên. 1. Lice to increase or grow greatly (ಯೂಕಸಮೃದ್ಧಿ Šmd. Dh.). P. ps. ಪೇನ್ತು, ಪೇನ್ದು (287 Cm.).

ಪೇನ್ pên. 2. (Šmd. 59). = ಹೇನ್, ಹೇನು. A louse. (T., M.; Tĕ. ಪೇನು).

ಪೇನ pêna. Tbh. of ಫೇನ (Šmd. 338).

ಪೇನಾರಿ pênâri. See s. ಪೇ 2.

ಪೇಪೀಯಮಾನ pêpîyamâna. Drinking repeatedly. (Čpr. 1, 135).

ಪೇಯ pêya. To be drunk, drinkable, potable; tastable, sapid; a drink, a beverage; a libation. See Ch. v. 73; ವಾಜ-.

ಪೇಯೂಷ pêyûsha. = ಪೀಯೂಷ. *The milk of a cow,* etc. etc.

ಪೇರ್ pêr. = ಪೆ 1 (before *vowels,* Šmd. 213. 214), etc., ಹೇರ್. Largeness, etc. (T., M.; Tĕ. ಪೇರು). — ಪೇರಡಗು. -ಅಡಗು. Excessive, much flesh (V. 28, 71). — ಪೇರಡವಿ. -ಅಡವಿ. (Šmd. 214). A large forest or jungle (Bp. 18, 9; 26, 33; Šsv. 3, after 28; J. 12, 15). — ಪೇರಡಿ. -ಅಡಿ. (Šmd. 214). A long foot. 2, the long-paced one: a dog (ಸೊಣಗು, ಜಾಯಿಲ, ಕುಕ್ಕುರ, ಶುನಿ Ss.; ಸೊಣಗ Čt. II, 59, originally ಪೇರಡಿ; Rsv. 5, 52; 5, after 85; V. 14, after 81). — ಪೇರಣಿ. -ಅಣಿ. A large array (Čpr. 6, 35). — ಪೇರರಿವ್. -ಅರಿವ್. Extensive knowledge (Čpr. 5, 86). — ಪೇರರ್ಬಿ. -ಅರ್ಬಿ. A large water-fall (Abh. P. 7, 31). — ಪೇರಾನೆ. -ಆನೆ. (Šmd. 214). A large elephant (Čpr. 5, after 39; 7, after 81). — ಪೇರಾಲ. -ಆಲ. A large banyan tree (Rsv. 9, 24). — ಪೇರಾಮೆ. -ಆಮೆ. A large tortoise (Čpr. 5, after 39). — ಪೇರಾಳ್. -ಆಳ್. A great soldier (Abh. P. 13, 120). — ಪೇರೀಳಿ. -ಈಳಿ. A large kind of orange tree (Rsv. 2, 36; *cf.* ಹೇರಳಿ). — ಪೇರುಜ್ಜುಗ. -ಉಜ್ಜುಗ. A grand business or profession (ಉದ್ಯೋಗ Čt. I, 16). — ಪೇರುರ. -ಉರ. A large, broad chest (Mr. 283; Abh. P. 3, 157; 11, 1; Bp. 18, 58; Bh. 3, 18, 33; J. 11, 41; Šsv. 4, 59). — ಪೇರುರಿ. -ಉರಿ. A great flame or blaze (ದಳ್ಳುರಿ, ಘನಜ್ವಲಿತ Šm. 11; Bp. 19, 57; 58, 28; V. 9, after 21). — ಪೇರುಲ್ಲಾಸ. -ಉಲ್ಲಾಸ. Great sport; great delight (Bp. 23, 25). — ಪೇರುಸುರ್. -ಉಸುರ್. Excessive, strong breath (Bp. 54, 40). — ಪೇರೆತ್ತು. -ಎತ್ತು. A large ox (Č. Bp. 47, 40). — ಪೇರೆಲೆ. -ಎಲೆ. A large leaf (Bp. 18, 31). — ಪೇರೆಬ್ಬು. -ಎಬ್ಬು. = ಪೇರೆತ್ತು. (V. 38, 69). — ಪೇರೊಕ್ಕಲ್. (Šmd. 214). A great farmer. — ಪೇರೊಡಲ್. -ಒಡಲ್. A large belly (J. 16, 35). — ಪೇರೊಸಗೆ. -ಒಸಗೆ. A great festivity (Rsv. 4, 42). — ಪೇರೋಟ. -ಓಟ. A great run (Bp. 26, 32; 57, 44). — ಪೇರೋಲಗ. -ಓಲಗ. A large assembly, a great audience, etc. (Bp. 1, 51). ಪೇರೋಲಗಂಗೊಡು. -ಓಲಗ-ಂ-ಕೊಡು. To hold a grand levee, etc. (38, 10).

ಪೇರಣಿ pêraṇi. = ಪೇರಣೆ. Dancing, skipping (Tĕ., also ಪೇರವಣಿ; ಪೇರಿ, course, pace, running, gallop; Mhr. ಫೇರ, ಫೇರಾ, turning round in a ring, or galloping up and down, as a horse; forming a ring and dancing and capering; *cf.* ಪೇರಿ); a sword-dance (My.).

ಪೇರಣಿಗ pêraṇiga. A dancer, an actor (ಕುಶೀಲವ, ಚಾರಣ Nr.).

ಪೇರಣೆ pêraṇĕ. = ಪೇರಣಿ. Dancing (Bp. 4, 7; 5, 42).

ಪೇರಲ pêrala. = ಪೇರಳ, ಪೇರ್ಲ. (fr. Dutch *peer* or Portuguese *pêra,* a pear). The guava, Psidium guyava Lin. (B. 3, 20. 114; M. ಪೇರ, ಪೇರು³; Mhr. ಪೇರೂ; *cf.* ಬಿಕ್ಕೆ).

ಪೇರಳ pêraḷa. = ಪೇರಲ. (St. & Pl.; Z.).

ಪೇರಿ pêri. Galloping, running, as men, horses, etc. (My.; see ಪೇರಣಿ). ಕುದುರೆಯ ಪೇರಿ (ವಯ್ಯಾಳಿ G.; Cb.).

ಪೇರು pêru. = ಏರು. Difference or unevenness in scales (My.; Mhr. ಫೇರ). — ಪೇರು ಕಟ್ಟು. To stop, *i. e.* to remove, that unevenness (My.).

Digitized by Google

ಪೇಱಿಸು pêṟisu. 1. To cause to display or be covered with. See ತಳಿವೇಱಿಸು.

ಪೇಱಿಸು pêṟisu. 2. = ಹೇಱಿಸು. To cause to load, etc. (J. 4, 67).

ಪೇಱು pêṟu. 1. = ಪೀಱ್ (ಪೀಱು). P. p. ಪೇಱ್. To scatter about (Čpr. 7, 55); to spread about, to unfold, to display (6, 72).

ಪೇಱು pêṟu. 2. = ಹೇಱು 1. To lift up and put upon; to load, to lade, to freight; to pile up (J. 15, 43; M.). P. p. ಪೇಱಿ. ನೂಱು ವಿಧದ ಪದಾರ್ಥಂಗಳ ಬಾಸಣಿಸಿ, ಎವರದೊಳು ಬೇಱಿ ಬೇಱುಬಿ ಕಮ್ಬುಗಳೊಳಗೆ ಪೇಱಿ (Bp. 6, 32). ಪೇಱಿ ಮುಹುಮಗಳ (36, 28). ಸಾಲಿಗರ್ ಕಲುಗುಣ್ಡಂ ಮಿಗೆ ಪೇಱುವರ್ (Ši. in B. 5, 87).

ಪೇಱು pêṟu. 3. = ಹೇಱು 2. A load, especially a bullock-load (J. 5, 13).

ಪೇರ್ಲೆ pêrlĕ. = ಪೇರಲ, etc. (My.).

ಪೇಲ್ pêl. 1. = ಹೇಲು 1. To void excrements (especially used of men and carnivorous animals, ಮಲ ವಿಸರ್ಜನ Šmd. Dh.; T. ಪೇಲು; see ಪಿಕ್ಕೆ).

ಪೇಲ್ pêl. 2. = ಹೇಲು 2. Excrement, the dung of man, dogs, cats, etc. (ಮಲ Šmd. Dh.).

ಪೇಲ pêla. Going. 2, a small part. 3, a testicle. 4, = ಪೇಲವ. See ಪಱಿ-.

ಪೇಲವ pêlava. *Delicate, fine, soft, tender, thin, slender, small.* See ಪಱಿ-.

ಪೇಲೆ pêlĕ. A cup, a bowl (My.; B. 4, 125. 225; Mhr., H. ಪೇಲಾ).

ಪೇಶಲ pêšala. *Beautiful, charming.* 2, *skilful, dexterous, clever; deceitful, crafty.*

ಪೇಶವೆ pêšavĕ. = ಪೇಶ್ವ. The Peshwâ, the head minister of the Mahratha empire (B. 4, 216; Mhr., H. ಪೇಶವಾ).

ಪೇಶಿ pêši. A piece of flesh or meat; etc. 2, an egg (ಕೋಶ, ಅಣ್ಡ, ತತ್ತಿ Mr. 167).

ಪೇಶೀಕೋಶ pêši-kôša. *An egg.*

ಪೇಷಣ pêshaṇa. Pounding, grinding, crushing, triturating, pulverizing by means of a mill. See ಅರೆ. 2, (ಪೇಷಣಿ G.), a hand-mill. — ಪೇಷಣಂಗೆಯ್. -ಂಗೆಯ್. To grind, to mill. ಪೇಷಣಂಗೆಯ್ವ ಶಿಲೆ (ಕಲ್ಲು Šm. 98).

ಪೇಷಣಾಗ್ರಶಿಲೆ pêshaṇa-agra-šilĕ. The top-stone in grinding. See ಕಲ್ಲು.

ಪೇಷ್ಕಷು pêshkashu. Tribute paid by a zemindar, etc. (My.; Br., H.).

ಪೇಷ್ಕಾರ pêshkâra. A revenue officer secondary to an Amaladâra (My.; Br., H.).

ಪೇಷ್ವ pêshva. = ಪೇಶವೆ. (My.).

ಪೇಸಿಕೆ pêsikĕ. = ಹೇಸಿಕೆ. Aversion, disgust; nastiness (Bh. 1, 4, 42).

ಪೇಸು pêsu. 1. = ಹೇಸು 1. To feel aversion (Abh. P. 4, 81; 8, 52).

ಪೇಸು pêsu. 2. = ಹೇಸು 2. Aversion, disgust. — ಪೇಸೇಱ್. -ಏಱ್. Disgust to arise (Abh. P. 11, after 132; 13, 96; 15, after 56).

ಪೇಳಿ pêḷi. = ಪೇೞ್ (Šmd. 39).

ಪೇಳಿಗೆ pêḷigĕ. = ಪೆಡಗೆ, etc. Tbh. of ಪೇಟಿಕೆ (Šmd. 31; ಪೆಟ್ಟಿಗೆ Čt. II, 13; V. 8, 4. 16). — ಪೇಳಿಗೆದೀವು. -ತೀವು. To be filled into a box (V. 8, 3).

ಪೇಳಿಸು pêḷisu. (Šmd. 40).

ಪೇಳೆ pêḷĕ. Tbh. of ಪೇಟಿ 1. (Čpr. 6, 35).

ಪೇೞ್ pêḻ. = ಪೇೞು, ಹೇೞು. To utter, to say, to speak; to mention; to adduce; to narrate, to relate; to tell; to command, to order (ನಿರೂಪಿಸು Šmd. I; ಎನ್ Šmd. 20. 24 Cm.; T., M. ಪೇಱು; Tĕ. ಪೇಲು, ಪ್ರೇಲು, M. ಪೇೞು, to chatter, as birds; T. ಏವು, M. ಏಗು, to order, command). P. p. ಪೇೞ್ದು. ಶಬ್ದಶಾಸ್ತ್ರಮಂ... ಬಗೆವುಗೆ ಪೇೞ್ದಂ (Šmd. 3). ಕವಿಮಾರ್ಗಗತಸಮಾಸಮನ್ ಅವನ್ ಎನ್ನದುವನಿತನ್ ಆಯ್ದು ಪೇೞ್ದಂ (231). ಇದರೊಳ್ ಸಾಕಲ್ಯಸಂಜ್ಞೆ ಪೇೞವು (are not adduced, *passive sense*) ಎನಲ್ ಬೇಡ (61). ಲಿಂಗಮುಮ್ಬುದು ವಸ್ತುವಿನ ಕುಱುಪಂ ಪೇೞ್ವುದು (154). ತೃತೀಯೆ ಸಲೆ ಕರ್ತೃಕರಣಹೇತುಸ್ಥಿತಿಯೊಳ್ ಪೇೞಲ್ ಪಡೆಗುಂ (157). ನೆನೆದು, ಪೇೞ್ದಂ (280). ಏವೇೞ್ವೆನ್ ಅವನ ಚಾಗದ ಪೆಮ್ಪಂ? (211). ಈ ಪೇೞ್ದ ವಿಭಕ್ತಿಗಳ್ (164). ಪೇೞಲ್ಕೆ ಕೇಳ್ದಂ (278). ಚಿತ್ರಂಕಲ್ಲೆ ಪೇೞ್ ಸುವರ್ಣೋತ್ಕರಮಂ! (278). ನೃಪಂ ಪೇೞ್ (164). ಅಂತೆ ಪೇೞ್, ಉಡಲ್ವೇೞ್; ತರವೇೞ್, ತರಲ್ವೇೞ್ (278); ತರವೇೞ್ ಸಕ್ಕಿಧ ವಾಜಸಾಧನಮಂ! (278 Mdb.). ತರವೇೞ್ದಂ (82). ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಮೊದಲಾದ ನಾಲ್ಕು ಆಶ್ರಮಂ ವೇದದಲ್ಲಿ ಪೇೞ್ ಪಟ್ಟುವು (Hlâ.). ಪೇೞ್ವನು (ಸೂಚಕ, ಹೇೞುವನ್ಹಾವನು Nn. 122). ಪೇೞ್ವುದು (ಆಜ್ಞೆ, ಶಾಸಿತ, ಪ್ರಯೋಗ, ಶಾಸನ Mr. 440). ಅಜ್ಜಗೆಯನೆ ಇರವಸ್ಸಿಗೆಯೊಳ್ ಪೇೞ್ಗು (either: they use to say, or: it is said, or explained by, Šm. 27); ಪೇೞ್ಗು ಪಿಡಿಯೆನಲ್ ಪೆಣ್ಣಾನೆ (41). ಲಿಂಗ, ಪೇೞ್! ಎನಲ್ ಬಲ್ಲರ್, ಇದನ್ ಅಂ ಪೇೞ್ದನು (Kk. 3). ಇವನದೇಂ ಘೀತಿಯುಂ ಪೇೞ್ವೆಂ? (Râv. 13, 8). ಎಲೆ, ಮುನಿಪ, ನೀ ನನ್ನಯನೆ ಪೇೞ್! (Bp. 1, 55). ಆ ಅಯ್ಯನ ಅಮಲಚರಿತ್ರಂ ಪೇೞಲ್ಕೆ (60, 13). See Čpr. 1, 48. 62. 63; 3, 90; 5, 44.

ಪೇೞಿ pêḻi. = ಪೇಳಿ, q. v.

ಪೇೞಿಕೆ pêḻikĕ. = ಹೇೞಿಕೆ. Saying, telling; talk, rumour. 2, a saying, an enigma, a puzzle, a sort of čitra (Kâvy. III, 2, B, 81; *cf.* ಪ್ರಹೇಳಿಕೆ).

ಪೇೞಿಗೆ pêḻigĕ. = ಪೇೞಿಕೆ. Saying, etc. 2, notoriety, fame. ನೀನುಳ್ಳೊಡುಮ್ಬು ರಾಜ್ಯಂ; ನೀನುಳ್ಳೊಡೆ ಪಟ್ಟುಮ್ಬು, ಪೇೞಿಗೆಯುಮ್ಬು (Šmd. 155. 292; it is possible that here the term is ಪೇಳಿಗೆ, *i. e.* boxes with money, etc.).

ಪೇೞಿಸು pêḻisu. = ಹೇೞಿಸು. To cause to tell, etc. (J. 1, 8; 9, 12; 10, 27).

ಪೇೞು pêḻu. = ಪೇೞ್, etc. P. p. ಪೇೞ್. See Bp. 2, 43; 5, 57; 10, 7; 23 sum.; 45 sum.; J. 29, 24. ಪೋಗಿ ಪೇೞುವಂ (ದೂತ Mr. 245). ಓದೆನ್ದು ಪೇೞುವನು (ಉಪಾಧ್ಯಾಯ 251).

ಪೇೞುವಿಕೆ pêḻuvikĕ. Saying, telling. ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ಪೇೞುವಿಕೆ (ನಿಗಾದ, etc. Ši. 391).

ಪೈ pay. 1. For Kannaḍa words with this initial syllable in MSS. or books see ಪಯ್, *e. g.* ಪೈರು = ಪಯ್ರು.

ಪೈ pay. 2. Upper; external; extra; upon (Tĕ. ಪಯಿ, ಪಯಿನೆ, ಪೈ). — ಪೈಗಸ್ತಿ. ಪೈಗಸ್ತು. An extra overseer or superintendent (My.); a patrole (My.; Br., H.).

ಪೈ pay. A copper coin, the 12th part of an Ana, a Pie (My.; B. 4, 51. 180). ನಾಲ್ಕು ಪೈ (ಪಣ G.).

ಪೈಕ payka. 1. = ಪಯ್ಕ.

Digitized by Google

ಪೈಕ **payka. 2.** Money (Mhr. ಪೈಸಾ; R.; Tĕ. ಪೈಕ, a small copper coin, a farthing, a half penny; cash, money).

ಪೈಕಿ **payki.** Of or out of; from amongst (My.; Br., Mhr.).

ಪೈಗಮ್ಬರ **paygambara.** A prophet; a messenger from heaven (Mhr., H. ಪೇಗಮ್ಬರ; My.).

ಪೈಗು **paygu.** = ಪೈಗೋ. Pegu (My.).

ಪೈಗೋ **paygô.** = ಪೈಗು. (My., T.; Si. 272).

ಪೈಂಗಲ **paiṅgala.** (fr. ಪಿಂಗಲ). The fifty-first year of the cycle of sixty (My.).

ಪೈಜಣ **paijaṇa.** Small tinkling bells for the feet (ಕಿರುಗೆಜ್ಜೆ, ಸಣ್ಣ ಗೆಜ್ಜೆ G.; B. 4, 125).

ಪೈಜಾರು **paijâru.** A shoe (My.; Br.; Mhr., H.).

ಪೈಟಿ **paiṭi.** A summerset (My.; H.). See ಪಲ್ಟಿಸು.

ಪೈಠಣ **paiṭhaṇa.** N. of a town (B. 3, 103).

ಪೈಠಣಿ **paiṭhaṇi.** Manufactured at Paiṭhaṇa (Mhr.; Br., My.). ಪೈಠಣಿಸೀರೆ, a kind of silk garment (My.).

ಪೈಠರ **paiṭhara.** (fr. ಪಿಠರ). *Boiled in a pot.*

ಪೈತೃಕ **paitṛika.** (fr. ಪಿತೃ). = ಪೈತಿಗೆ. Paternal; ancestral. 2, a śrâddha in honour of deceased ancestors (J. 10, 26. 27).

ಪೈತೃಕಕರ್ಮ **paitṛika-karma.** = ಪೈತೃಕ No. 2. (Si. 244).

ಪೈತೃಕಧನ **paitṛika-dhana.** Property acquired by a father, ancestral property, patrimony. (My.).

ಪೈತೃಷ್ವಸೇಯ **paitṛishvasêya.** (fr. ಪಿತೃಷ್ವಸೃ). *A paternal aunt's son.*

ಪೈತೃಷ್ವಸ್ರೀಯ **paitṛishvasrîya.** *A paternal aunt's son.*

ಪೈತ್ಯ **paitya.** Tbh. of ಪಿತ್ತ (or of Sk. ಪೈತ್ತ, bilious). Bilious humour (ವಾಯು, ಪಿತ್ತ Si. 203); choler; foolishness, madness (My.). ಪೈತ್ಯವಾದವನಿಗೆ ಸ್ವೈತ್ಯವಾಗದೋ? — ಪೈತ್ಯವಾದವಗೆ ಪೈತ್ಯವೆಮ್ಬುವದೇನು? (Prvs.).

ಪೈತ್ಯಗಾತಿ **paitya-gâti.** A foolish, mad woman (My.).

ಪೈತ್ಯಗಾಱ **paitya-gâṟa.** A foolish, mad man (My.).

ಪೈತ್ರ **paitra.** *Paternal; ancestral.* 2, the part of the hand between the thumb and fore-finger (ಹೆಬ್ಬೆರಳು ಮತ್ತು ತೋರುಬೆರಳು ಇವುಗಳ ನಡುವಿನ ಅನ್ತರ G.); the root of the fore-finger.

ಪೈಮಾಯಿಷಿ **paimâyishi.** Surveying and measuring of lands (My., Br.; Mhr., H. ಪೈಮಾಷೀ).

ಪೈಲವಾನ **pailavâna.** An athlete, a professional wrestler (My.; B. 5, 165; Mhr. H. ಪಹಿಲವಾನ, ಪಹಲವಾನ, ಪೈಲವಾನ; Br. ಪೈಲುವಾನ).

ಪೈವಸ್ತಿ **paivasti.** Endorsement of a letter specifying the date of its receipt (My., also ಪೈವಸ್ತಾ; Mhr., H.).

ಪೈಶಾಚ **paiśâca.** (fr. ಪಿಶಾಚ). Relating or belonging to a piśâca; infernal, demoniacal. 2, a piśâca (J. 2, 60). 3, the lowest form of marriage.

ಪೈಶಾಚಿಕ **paiśâcika.** = ಪೈಶಾಚ No. 1. 2, a sort of Tadbhava, gibberish (Ch. p. 22).

ಪೈಶುನ್ಯ **paiśunya.** (fr. ಪಿಶುನ). Information, tale-bearing, backbiting, calumny, reporting evil of others. See ಚಾಡಿ.

ಪೈಸ **paisa.** A copper coin, the 3rd part of an Aṇa, or 4 Pays, or 1 Duḍḍu (My.; M. ಪೈಸ್ಸ; Mhr. ಪೈಸಾ); money (My.; Mhr.). See ಕಾಸ್.

ಪೈಸಲಾತಿ **paisalâti.** Final settlement (My.; H.).

ಪೈಸಲು **paisalu.** Decision of a case or dispute; settlement of a debt (My.; Mhr., H. ಫೈಸಲ). — ಪೈಸಲುಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To get a decision in one's favour. ಪೈಸಲುಗೊಣ್ಡ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಮೆಯ್ಸಾಲ ನವ್ವರು (Prv.). — ಪೈಸಲುನಾಮೆ. A written adjudgment of any case (My.).

ಪೊಕ್ಕು **pŏkku.** = ಪೊಕ್ಕು. P. p. of ಪುಗು 1 and ಪೊಗು 1.

ಪೊಕ್ಕುಳ **pŏkkuḷa.** (fr. ಪೊರೆ 1). = ಪೊಕ್ಕುಳಿ 1. The state of having one's self fed (by others; *cf.* ಪರಪುಷ್ಟ). — ಪೊಕ್ಕುಳವಕ್ಕಿ. -ಪಕ್ಕಿ. = ಪೊಕ್ಕುಳಿ-. The cuckoo (ಕೋಗಿಲೆ Śmd. II, o. r. ಪೊಕ್ಕುಳಿ-; Śm. 28).

ಪೊಕ್ಕುಳಿ **pŏkkuḷi. 1.** = ಪೊಕ್ಕುಳ, etc. — ಪೊಕ್ಕುಳಿಯ ಪಕ್ಕಿ. (ಕೋಗಿಲೆ Kk. 79). — ಪೊಕ್ಕುಳಿವಕ್ಕಿ. = ಪೊಕ್ಕುಳವಕ್ಕಿ, q. v.

ಪೊಕ್ಕುಳಿ **pŏkkuḷi. 2.** = ಪೊಕ್ಕುೞ್, q. v.

ಪೊಕ್ಕುೞ್ **pŏkkuḻ.** = ಪಕ್ಕುೞ್, ಪೊಕ್ಕುೞ್, ಹೊಕ್ಕುೞು, ಹೊಕ್ಕುೞು, ಹೊಕ್ಕುಳು. The navel (ನಾಭಿ Śmd. I; Nr.; see Mr. s. ಅವಲಗ್ನ; T. ಪೋಗಿಲ್, ಪೊಕ್ಕುಳ್; M. ಪೊಕ್ಕಳ್, ಪೊಕ್ಕುಳ್, ಪೋಡು; Tĕ. ಪೊಕ್ಕಿಲಿ, ಬೊಡ್ಡು; T. also: a bubble, water-bladder; see ಪುಗುಳ್, ಪುಗ್ಗು). ಪೊಕ್ಕುೞ್, ಪೊಕ್ಕುೞ್ಗಳ್ (Śmd. 52). ಹರಿಯ ಪೊಕ್ಕುೞ ತಾವರೆ (162). ಬೆಱಣ್ಬುವು ಪೊಕ್ಕುೞಿನ್, ಉಗುಂಪಿಸಿದುವು ತುಱುಮ್ಬು (288). See ಅಲರ್ಪೊಕ್ಕುೞು, ತಾವರೆ-.

ಪೊಗದಿ **pŏgadi.** = ಪಗದಿ. Tribute, tax (My.; Tĕ. ಪುಡುಕು, giving; to give; T. ಪೊಱದಲ್, giving; ವಱಿಂಗು, to give, *cf.* ಬಱ, gift). ಪೊಗದೀ ತೆಱುವಿಕೆ (ದಾನ Si. 263).

ಪೊಗರ್ **pŏgar.** = ಹೊಗರು. Shine, brightness, lustre, colour (ಕಳೆ, ಕದಿರ್, ಮಿನುಗು, ಪೊಳಪು, etc., ಕಾನ್ತಿ Kk. 25; Śm. 15; Tĕ. ಪೊಗರು, ಪೊಗುರು; T., M. ಪುಗರ್; *cf.* ಪೊಂ, ಪೊಚ್ಚೞು, ಪೊಡಪ್ಪು, ಪೊಳೆ 1). ಪೊಗರಪ್ಪ ರಜತಾದ್ರಿ (ಪಿಂಜರಿವಟ್ಟು Śm. 10). See Abh. P. 1, 113; Rśv. 13, 72; V. 4, 36; J. 12, 19; 22, 21; ನುಣ್ಪೊಗರ್, ಪಸುರುವೊಗರ್. — ಪೊಗರಾನ್. -ಆನ್. To obtain brightness or lustre (Śsv. 4, 42). — ಪೊಗರಿೞಿಸು. -ಇೞಿಸು. To lose one's lustre (Abh. P. 9, 21). — ಪೊಗರೇಱು. -ಏಱು. Brightness to increase (J. 24, 66). — ಪೊಗರೊಗು. -ಒಗು. Lustre to come forth or proceed from (Bh. 3, 13, 22; J. 16, 4; 17, 7). — ಪೊಗರ್ಗಣೆ. -ಕಣೆ. A bright arrow (J. 22, 11). — ಪೊಗರ್ದೋಱು. -ತೋಱು. Bright colour to appear (J. 5, 60). — ಪೊಗರ್ವಟ್ಟೆ. -ಬಟ್ಟೆ. (Śmd. 54, o. r. -ಟ್ಟ). A bright garment. — ಪೊಗರ್ವೊಗೆ. -ಮೊಗೆ. Lustre to become abundant (J. 18, 34).

ಪೊಗಸು **pŏgasu.** Expansion (Cpr. 6, 58; 8, after 4; see ಪೊಂಗು 1 and ಪೊಚ್ಚ 1).

ಪೊಗೞ್ **pŏgaḻ. 1.** = ಪೊಗೞು, ಹೊಗೞು. To praise (ಸಂಸ್ತವನ Śmd. Dh.; ಕೊಣ್ಡಾಡು 366 Cm.; T., M. ಪುಗೞ್; Tĕ. ಪೊಗಡು, ಪೊಗುಡು; Tu. ಪುಗರ್). P. p. ಪೊಗೞ್ದು (49). ಗೊರವನಲ್ಲದೆ ಪೊಗೞೆಂ (57). ಕುಲಮಂ ಛಲಮಂ ವಿದ್ಯಾಬಲಮಂ ಶೌರ್ಯಾವಲೇಪಮಂ ಪೊಗೞ್ ನೆಲಂ (128. 130). ಮೞ್ಚಿ ಪೊಗೞ್ದಂ (280). ವನ್ದಿ ಪೊಗೞ್ ಚಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಂ (296). ಪೊಗೞ್ದಂ, ಪೊಗೞ್ಗೆ, ಪೊಗೞ್ಗುಂ (55). ನನ್ದನವನಲಕ್ಷ್ಮಿ (ವಸನ್ತದೂತಿಯಂ) ಕೀರರವದಿಂ ಪೊಗೞ್ದು (Cpr. 7, 41). ಬೇಡಂ... ಮುತ್ತಂ ತೆಗೆದು, ಸತಿಗೀಯೆ ಪೊರೆಯ ಬೇಡರು ಪೊಗೞ್ದರು (Râghc. 17, 69). ಪೊಗೞಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ಸ್ತುತ Nr.). See Cpr. 1, 41; 2, 71; 6, after 69; 7, 42; Śsv. 1, after 79; J. 3, 40.

ಪೊಗೞ್ **pŏgaḻ. 2.** (Śmd. 59). Praise; renown (T., M. ಪುಗೞ್; Tĕ. ಪೊಗಡು). — ಪೊಗೞ. -ಅ 3. A renowned man (ಸತ್ಪ್ರಾಘಿಕ, ಉತ್ತಮ, ಶಕ್ತ, ಕ್ಷಮ Mr. 246).

Digitized by Google

ಪೊಗಳಿಸು pŏgaḷisu. = ಹೊಗಳಿಸು. To cause to praise (Čpr. 2, 57; 4, 78; Abh. P. 13, 84; Bp. 36, 42). ಪೊಗಳಿಸಲ್ಕಂ (Šmd. 268).

ಪೊಗಳು pŏgaḷu. = ಪೊಗಳ್ 1, etc. P. p. ಪೊಗಳ್ದು. ಪೊಗಳ್ದೊ ತಲೆ (Bp. 49, 21). ಪೊಗಳ್ದರ್ (Č. Bp. 5, 52).

ಪೊಗಳ್ಕೆ pŏgaḷkĕ. = ಹೊಗಳಿಕೆ. Praising, praise (Č. Bp. 47, 5; J. 4, 6; 23, 48; 34, 53; Tu. ಪುಗರಿಗೆ).

ಪೊಗಳ್ತೆ pŏgaḷ-tĕ. (Šmd. 247). = ಹೊಗಳಿಕೆ. Praising, praise (ಕೀರ್ತನ Šmd. I; Grj. 10, after 61; Tĕ. ಪೊಗಡ್ತ). — ಪೊಗಳ್ತೆವಡೆ. -ವಡೆ. To be praised (Rśv. 4, after 112).

ಪೊಗಿಸು pŏgisu. = ಪುಗಿಸು, etc. To cause to enter (Bp. 55, 14; Bh. 1, 8, 35; Rśv. 5, after 23; 5, 24; J. 8, 31; 17, 57; see ಮಜ್ಜನಮ್ಪೊಗಿಸು).

ಪೊಗು pŏgu. 1. = ಪುಗು 1, etc. To enter, etc. (J. 15, 49; 28, 59; Šśv. 4, 74; see ಕಿವಿವೊಗು). P. p. ಪೊಕ್ಕು. ಪೊಗಲ್ ಅರಿದಾದುದು (ಕಲಿಲ, ಗಹನ Nr.). ಧುರವ ಪೊಗುವುದು (ಅಭಿಹಾರ Mr. 490). — ಪೊಗವೇೞ್. -ವೇೞ್. To tell to enter (Grj. 6, 26).

ಪೊಗು pŏgu. 2. = ಒಗು 1, etc. (J. 3, 25; T. ಪೊಙು).

ಪೊಗೆ pŏgĕ. 1. = ಹೊಗೆ 1. To smoke; to be smoked (Šśv. 4, 37; T. ಪುಗೈ, M., Tu. ಪುಗೆ, Tĕ. ಪೊಗ).

ಪೊಗೆ pŏgĕ. 2. = ಪೊಗೆದು, ಹೊಗೆ 2. Short P. p. of ಪೊಗೆ 1, in ಪೊಗೆ ಪೊಗೆದು (J. 26, 13).

ಪೊಗೆ pŏgĕ. 3. = ಹೊಗೆ 3. Smoke; steam, vapour (ಧೂಮ Mr. 47; T. ಪುಗೈ; Tĕ. ಪೊಗೆ, ಪೊಗ). See Čpr. 5, after 64; 5, 132; 8, after 4; Č. Bp. 5, 2; Rśv. 1, 43; 9, 18. 23; J. 15, 24; ಕಾರ್ಮೊಗೆ. — ಪೊಗೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To be smoked (Abh. P. 11, 83). — ಪೊಗೆ ಪೊಣ್ಗು. To become full of smoke (Abh. P. 16, 57). — ಪೊಗೆ ಮೊಗವಾಗು. Smoke to begin to appear (Abh. P. 16, 93). — ಪೊಗೆವಡಿಯಗೆಯ. -ವಡಿಯಗೆ-ಅ 3. He whose standard is smoke: Agni, fire (ಕೃಶಾನು Kk. 21; ಅನಲ Šm. 11).

ಪೊಂ poṅ. ಪೊಙ್. = ಪೊನ್, etc. Gold (ಕಲ Čt. I, 47; Tĕ.). ಬುಧರಿಗೆ ಸಕಲರಿಗೆ ಪೊಂಗಳನು...ದಾನವ ಮಾಡಿದನು (Prll. 3, 12). — ಪೊಂಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A golden high structure (Čpr. 10, 66). — ಪೊಂಗದ. -ಕದ. A golden or gilt half of a folding door (Č. Bp. 5, 48). — ಪೊಂಗರಿ. A feather of gold (of an arrow, Abh. P. 13, 43). — ಪೊಂಗಲಸ. -ಕಲಸ. A golden vessel (Abh. P. 5, 125; Bp. 58, 68; Rśv. 11, 81; J. 3, 11; 34, 1-4). — ಪೊಂಗವಚ. -ಕವಚ. A golden coat of mail (Čpr. 10, 64). — ಪೊಂಗವಡಿಕೆ. -ಕವಡಿಕೆ. A golden (crescent-formed) ornament of the forehead (swinging about, Čpr. 3, 47). — ಪೊಂಗಲಸಿಗೆ. A golden water-jar (Čpr. 8, 62). — ಪೊಂಗಾಳೆ. -ಕಾಳೆ. A golden horn (Č. Bp. 5, 7). — ಪೊಂಗಿಣ್ಡಿ. A golden giṇḍi (Rśv. 14, 158). — ಪೊಂಗಿಡುಗಟೆ. Gold castanets (Bp. 5, 41). — ಪೊಂಗುಡುಪು. -ಕುಡುಪು. A golden drum-stick (Rśv. 6, after 30). — ಪೊಂಗುಪ್ಪಸ. -ಕುಪ್ಪಸ. A golden bodice. ಪೊಂಗುಪ್ಪಸನ್ದುಡು. -ಂ-ತುಡು, to put on a golden bodice (Rśv. 13, 70). — ಪೊಂಗುಳಿಗೆ. A gold ball (Bp. 4, 17). — ಪೊಂಗೆಜ್ಜೆ. A small gold bell ornament (My.). — ಪೊಂಗೇದಗೆ. -ಕೇದಗೆ. A gold-coloured Pandanus (Rśv. 10, after 31). — ಪೊಂಗೊಡ. -ಕೊಡ. A golden water-vessel (Grj. 3, after 91; V. 5, 7; J. 3, 7; 6, 30; 11, 17). — ಪೊಂಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To take gold (Šâstrasâra in W. v. 1270). — ಪೊಂಗೊಡಲ್. -ಕೊಡಲ್. A golden fife (Bhâgavata 10, 18, 18). — ಪೊಂಗೋಲ್. -ಕೋಲ್. A golden staff (Grj. 10, 60).

ಪೊಂಗ pŏṅgu2-a3. A man of ebullition, or of elated courage. See ಚಿನ್ನ-.

ಪೊಂಗರ pŏṅgara. = ಹೊಂಗರ. (St. & Pl.).

ಪೊಂಗಲು pŏṅgalu. = ಪುಙ್ಗ q. v., etc., ಪೊಂಗಲ್. (My.; T. ಪೊಂಗಲ್; Tĕ. ಪೊಂಗಲಿ, ಪೊಂಗಳಿ; T. ಪೊಂಗಲ್ also: a boiling, a bubbling up; T. ಪುಗರ್ಚು, ಪುನ್ನ, ಪೊಮ್ಮಲ್, boiled rice; *cf.* ಬೋನ; see s. ಪುಗ್ಗು). — ಪೊಂಗಲುಹಬ್ಬ. A festival in honor of the sun on its entering the sign of capricorn when pŏṅgalu is eaten (My.; T.; Tĕ. ಪೊಂಗಲಿ-).

ಪೊಂಗಿಲ್ pŏṅgil. = ಪೊಂಗಲು, etc. (Šâstrasâra in W. v. 1270).

ಪೊಂಗಿಸು pŏṅgisu. To cause to expand, etc. (Bp. 1, 49; Šâstrasâra in W. v. 1270). ಪೊಂಗಿಸಿದಂ (Šmd. 274).

ಪೊಂಗು pŏṅgu. 1. To boil over (ಅಳವಂದು ಬೇಯುವು Čt. I, 73; see ಪುಗ್ಗು). **2,** to burst open, to expand, to open, to blossom, to swell, to be elated, to exult, to be overjoyed (to become manifest, ಸ್ಫುಟನ Šmd. Dh.; Tĕ.; *cf.* ಪೊಗಸು, ಪೊಮ್ 2). ಪೊಂಗಿ ಪೊಸ ವಡುಹಂ (ನಮು, ವರ್ಧನ Mr. 461). See Čpr. 5, 98; 8, 103; Bp. 4, 66; 9, 10; 21, 9; 23, 35; 24, 35; 29, 24; 35. 2; 48, 56; 48, 24; 50, 41; 53, 59; Šśv. 4, 12. 74; ಬಿಮ್ಮೊಂಗು.

ಪೊಂಗು pŏṅgu. 2. Boiling over; expanding, etc. (Čpr. 9, 71; Tĕ.; see ಪೊಂಗ).

ಪೊಚ್ಚ pŏčča. 1. (Manifestation, see ಪೊಂಗು 1): clearness, brightness, whiteness. ಪೊಚ್ಚಪೊಸ್ತಾದ ಠ (J. 3, 8; 8, 4). ಪೊಚ್ಚಕಿಡಿಗೆ (Bp. 14, 15). — ಪೊಚ್ಚ ಪೊಸ. Bright and new or fresh (Abh. P. 3, 35; 7, 29; 8, 47; 17, 7; 30, 2). See ಪೊಸ-.

ಪೊಚ್ಚ pŏčča. 2. A stream, a river (ಪೊಱ Šmd. II; ಪೊಱು, ತೊಱೆ Šm. 36; see s. ಪುಗ್ಗು). ಶಾನೆಚ್ಚಂ ಪೊಚ್ಚಮಲ್ಲದ ಅರಿವಾಹಿನಿಯುಂ (Šmd. 263). See Rśv. 6, 23; ದಾಮ್ಪೊಚ್ಚ.

ಪೊಚ್ಚರಿಸು pŏččarisu. (To break forth), to start into view, to become evident or manifest, to appear; to shine (ಕಣ್ಣಲೆ, ಪೊಡಕರಿಸು Šmd. II; Kk. 75).

ಪೊಚ್ಚಱು pŏččaṟu. (= ಪೊಚ್ಚರಿಸು). To appear, etc. (ಸ್ಫುರಣ Šmd. Dh.; *cf.* ಪೊಸರ್). ಪೊಚ್ಚಱುಗುಂ ತೃತೀಯ ಬಪ್ಪ ಅನ್ತರಿಮೆಮ್ಪು ಪದಕ್ಕಂ (Šmd. 398; Cm.: ಪೊರ್ಮುಗೆಯಪ್ಪದು).

ಪೊಚ್ಚಳಿ pŏččaḷi. Either = ಪೊಚ್ಚ 2, a river, or = ಪೊಳೆ 4, shine, effulgence (ಪೊಳೆ Kk. 75, which also may be ಪೊಱ³).

ಪೊಜ್ಜಲಿಸು pŏjjalisu. = ಪಜ್ಜಳಿಸು. Tbh. of ಪ್ರಜ್ವಲಿಸು. (Bp. 26, 10).

ಪೊಂ poṅ. ಪೊಙ್. = ಪೊನ್, etc. Gold. — ಪೊಂಬಣಿಗೆ. A golden bench or seat (Rśv. 10, after 31; Šśv. 2, after 42). — ಪೊಂಬಳಪ್ಪು. A golden veil (V. 10, 4). — ಪೊಂಬಾಸಿಗೆ. A sack filled with gold coins (V. 8, 4). — ಪೊಂಬುರಿಗೆ. -ಸುರಿಗೆ. (Šmd. 83). A golden knife or dagger (Rśv. 6, after 11). ಕಟ್ಟಿದ ಪೊಂಬುರಿಗೆಯೊಳಂ ಜನಮ್ ಎಂ ಮನಂಗೊಳಿಸಿದುದೇ? (Šmd. 83). — ಪೊಂಜೂಡಗ. -ಸೂಡಗ. A gold bracelet (Čpr. 10, 7).

Digitized by Google

ಪೊಂಚು pŏñcu. = ಹೊಂಚು 1. To be in wait; to lurk (J. 26, 24; Tĕ.).

ಪೊಂಜು pŏnju. = ಪಂಜು. ಪೊಂಜು ಸುಟ್ಟರೂ ಮಂಜು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ಪೊಟ್ಟಗೆ pŏṭṭagĕ. = ಪಟ್ಟಿಗೆ 1, etc. See ಗರಪೊಟ್ಟಗೆ.

ಪೊಟ್ಟಣ pŏṭṭaṇa. = ಪೊಟ್ಟಳ, ಪೊಟ್ಣ, ಪೊಟ್ಲ 1. (Tbh. of ಪುಟ; cf. ಪೊಡ 1). A small cup or packet made of leaves, paper, etc. (My.; Bp. 8, 60; 17, 8; Rśv. 13, 88; T. ಪೊಟ್ಟಣ, ಪೊಟ್ಟಲ; Tĕ. ಪೊಟ್ಟ, ಪೊಟ್ಲ; cf. Tbh. ಪುಡಿ); a bag. ನೀರ ಪೊಟ್ಟಣ (ಕಾರ ಮುಗಿಲ್ Ċt. I, 87). ಪೊಟ್ಟಣ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಣ್ಡರೆ ತಟ್ಟನೆ ಹೋಗನೇ? (Prv.). — ಪೊಟ್ಟಣಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To tie or prepare a pŏṭṭaṇa (Bp. 18, 60). — ಪೊಟ್ಟಣವಾರಿ. Water in a cup of leaves. ಸರೋರುಹದ ಪತ್ರದಲಿ ಪೊಟ್ಟಣವಾರಿಯನು ಕಟ್ಟು! (Bh. 3, 23, 12).

ಪೊಟ್ಟರೆ pŏṭṭarĕ. = ಪಟ್ರ, ಪೊಟ್ಟೆ 1, ಪೊಟ್ರೆ, ಪೋಟೆ, (ಪೋಟಲ್), ಹೊಟ್ಟೆ 2, ಹೊಟ್ರೆ, ಹೋಟೆ, ಹೋಟ್ರೆ. A hole in a tree, the hollow of a tree (My.; T. ಪೊತ್ತಲ್, ಪೊಯ್, ಪೊಳ್ಳ್, ಪೋಟ್ರೈ; see ಪೊಳ್ಳು).

ಪೊಟ್ಟವಣಿ pŏṭṭavaṇi. A term used in saṅgita (Bp. 19, 8).

ಪೊಟ್ಟಳ pŏṭṭaḷa. = ಪೊಟ್ಟಣ, etc. (My.).

ಪೊಟ್ಟು pŏṭṭu. = ಹೊಟ್ಟು. Chaff, husk, a pod emptied of its contents (ಕಡಂಗರ, ಬುಸ Nr.; Ċpr. 6, 39; M. ಪುಟ್ಟಲ್; Tĕ.; T., M. ಪೊಟ್ಟು, an empty, or blighted, ear of corn; useless; M. ಪುಟ್ಟಲ್ also: a basket; ears of corn just before shooting forth, see ಪೊಡೆ 3; M. ಪೊಟ್ಟ, what is broken, maimed, see ಪುಡಿ).

ಪೊಟ್ಟೆ pŏṭṭĕ. 1. = ಪೊಟ್ಟರೆ, etc. ಮರದ ಪೊಟ್ಟೆ (ಪೋಟಲ್ Śmd. I, o. r. -ಪೋಟೆ).

ಪೊಟ್ಟೆ pŏṭṭĕ. 2. = (ಪಟ್ಟೆ 2, No. 2), ಪೊಡೆ 3, ಹೊಟ್ಟೆ. The belly, the paunch, the stomach; the womb; the cavity or body, as of a ship (ಪೊಡೆ, ಬಸಿಱ್ Śm. 70; Tĕ.; Mhr. ಪೋಟ). See Ċpr. 8, 61; ಕಿಚ್ಚುಪೊಟ್ಟೆ, ಕಿಚ್ಚೊಪ್ಪೊಟ್ಟೆ.

ಪೊಟ್ಣ pŏṭṇa. = ಪೊಟ್ಟಣ, etc. (My.).

ಪೊಟ್ರೆ pŏṭrĕ. = ಪೊಟ್ಟರೆ, etc. (My.).

ಪೊಟ್ಲ poṭla. 1. = ಪೊಟ್ಟಣ, etc. (My.).

ಪೊಟ್ಲ pŏṭla. 2. Tbh. of ಪಟೋಲ. (My.; T. ಪುಡಲ್, ಪುಡೋಲ್).

ಪೊಡ pŏḍa. 1. = ಪುಟ, etc. Tbh. of ಪುಟ. A cup or hollow formed by folding, especially that formed by joining the palms of the hands in token of respect. — ಪೊಡ ಮಡಸು. = ಪೊಡ ಮಡಿಸು. (Bp. 48, 30; 53, 62). — ಪೊಡಮಡಿಕೆ. = ಪೊಡವಡಿಕೆ. (ತುಱುಲ್ Kk. 76). — ಪೊಡ ಮಡಿಸು. To cause to salute respectfully (Bp. 4, 43). 2, to have one's self saluted (4, 68). — ಪೊಡ ಮಡು. = ಪೊಡವಡು. To join the palms of the hands into a cup (and thus to lift them up towards the forehead in token of respect), to make obeisance, to salute respectfully (ನಮಸ್ಕಾರ Śmd. Dh., o. r. ಪೊಡವಡು; Grj. 4, after 55; 5, after 42; Bp. 4, 1. 11; 46, 52; 47, 46; Rśv. 14, after 5; V. 9, 59; J. 5, 30). ಪೊಡ ಮಡು, ಪೊಡ ಮಡು. rep. (Bp. 6, 27). — ಪೊಡವಡಿಕೆ. -ಮಡಿಕೆ. A respectful salutation (ತುಱುಲ್ Śmd. I & II; ತುಱುಲ್, ಎಱಗು, ಮೊಗ್ಗು, ಮಣಿ, ಕುಮ್ಬು, ನಮಸ್ಕಾರ Śm. 34). — ಪೊಡವಡು. = ಪೊಡ ಮಡು. (ಮುಗ್ಗು Śmd. I; Ċpr. 4, after 13 & 14; 4, 74; 5, after 91 & 121; Abh. P. 10, after 181). ದೇವರ್ಗೆ ಪೊಡವಟ್ಟಂ (Śmd. 159, o. r. ಪೊಡ ಮಟ್ಟಂ). ವಿದ್ಯಾದೇವತೆಗೆ ಪೊಡವಟ್ಟು (Abh. P. 14, after 105). — ಪೊಡವಡುಹ. -ಮಡುಹ. Saluting respectfully. ಪೊಂಗಿ ಪೊಡವಡುಹಂ (ನಮ, ವನ್ದನ Mr. 461).

ಪೊಡ pŏḍa. 2. (Tbh. of ಸ್ಫುಟ). (Manifestation), appearance; form, figure, shape (Tĕ. ಪೊಡ; cf. ಪೊಡಕು; also the Tĕ. s. ಪುಗ್ಗು?). — ಪೊಡಕರಿಸು. = ಹೊಡಕರಿಸು. To make one's appearance, to come in sight, to appear, to become manifest (ಕಣ್ಣಲೆ, ಪೊಚ್ಚಱಿಸು Śmd. II; Kk. 75; Ċ. Bp. 10, 21; Tĕ. ಪೊಡಗಟ್ಟು). ಪೊಸಗಾರ ಸಿಡಿಲ ಮಸಕಮುನ್ ಅಸಕಱಿದು, ಕೃತಾನ್ತಜಹ್ವೆ ಪೊಡಕರಿಸುವ ಪೊಲ್, ಬೆಸಸು ಬೆಸಸೆನ್ದು, ಕರಮ್ ಅಬಿಸೆ ಸನ್ನಿಧ ಮಾಯ್ತು ವಿದ್ಯೆ ರಾವಣನಿದಿರೊಳ್ (Abh. P. 14, 105).

ಪೊಡಪು pŏḍapu. = (ಪೊಡರ್ಪು), ಪೊಳಪು 1, etc. Shine, etc. See ಮಾಪೊರ್ಡಪು.

ಪೊಡಯಿಸು pŏḍayisu. = ಪೊಡಸು, ಪೊಡೆಯಿಸು, ಹೊಡಸು, ಹೊಡಿಸು. To cause to beat, etc. (Grj. 6, after 54; Rśv. 5, 128).

ಪೊಡರ್ pŏḍar. To tremble, to throb, to quiver (Rśv. 5, 118; 10, 7; V. 4, 18; Rām. 1, 8, 3); to start into view, to manifest itself, to appear (Ċpr. 6, 32; Abh. P. 11, 105); to flash, to shine, to glitter (ಸ್ಫುರಣ Śmd. Dh.). ದಾಡ್ವಿಣಂ ಪೊಡರೆ ಬಳ್ಕುವ ಸಮ್ಮನ ತೂಲ ಪಾಲಡೊಳ್ (Śmd. 204).

ಪೊಡರ್ಕೆ pŏḍarkĕ. Quivering, shaking, contracting (Ċpr. 6, 23).

ಪೊಡರ್ಪು pŏḍarpu. Glitter, shine, lustre, brightness; glory; power (Abh. P. 3, 60; 9, 70; 11, 141. 177; 14, 143; Grj. 6, 11; Rśv. 5, 28; 6, after 11; cf. ಪೊಗರ್). — ಪೊಡರ್ಪಗಿಡು. -ಕಿಡು. Brightness, etc. to be impaired or gone (Abh. P. 2, 60; 13, 62; 14, 49. 136; 14, after 188). — ಪೊಡರ್ಪುಗುನ್ದಿಸು. -ಕುನ್ದಿಸು. To cause lustre, etc. to decrease (Abh. P. 13, 143). — ಪೊಡರ್ಪುಗೆಯ್. To use one's power, to exert one's self (Ċpr. 9, 76). — ಪೊಡರ್ಪುದೋಱ್. -ತೋಱ್. To show forth or evince power (Abh. P. 13, 32. 113). — ಪೊಡರ್ಪುವೆಱ್. -ಪೆಱ್. To become glorious or grand (Śsv. 1, 34; 3, 52).

ಪೊಡವಿ pŏḍavi. A kind of swing or palankeen (ಆನ್ದೋಲಭೇದ Śm. 108; T. ಪೊಡ್ಚೈ, to move = ಅಲೈ; cf. ಪೊಳಪು 2).

ಪೊಡವಿ pŏḍavi. Tbh. of ಪೃಥ್ವಿ. (ತಿರೆ, ಧಾತ್ರಿ Ċt. II, 71; ಧರೆ Kk. 16; ಇಳೆ, ಬೂಮಿ, ಬುವಿ, ಧರೆ, ನೆಲ, ತಿರೆ, ರತ್ನವಸಿಬಳ್, ಮೇದಿನಿ Śm. 37; ವಸುಧೆ 108; Mr. 539; Bp. 2, 14; 50, 32; Prll. 3, 6; Rśv. 5, 33; 13, after 95; J. 12, 7; 28, 27; Tĕ. ಪುಡಮಿ; T. ಪುಡವಿ). ಕಡಲ್ ಉಡಿಗೆಯಾದ ಪೊಡವಿ (Śmd. 12). ಪೊಡವಿ ಕಡಿಯದೆ ಬೆಳೆಯ ನೆಡುವದೇನೋ? (Dp. 148). ಪೊಡವಿಯಲ್ಲಿದ್ದವಗೆ ಅಡವೀ ಗೊಡವೆ ಯಾಕೆ? -ಪೊಡವಿಯಾಗಲಿ ಅಡವಿಯಾಗಲಿ ಬಡವಗೇನು? (Prvs.). — ಪೊಡವಿಜ. -ಜ. Earth-born: the planet Mars (ಕೇಸೊಡಲ, ಮಂಗಲ Śm. 17). — ಪೊಡವಿದೇವತೆ. The goddess Earth (Dp. 119). — ಪೊಡವಿಪ. -ಪ. = ಪೊಡವಿಪತಿ. (Bp. 28, 43; 53, 12). — ಪೊಡವಿಪತಿ. A king (Bp. 19, 30; J. 13, 36; 28, 17). ಪಡುವ ಮೂಡ ತೆಂಕ ಬಡಗ ಪೊಡವಿಪತಿಗಳ್ (Śmd. 145). — ಪೊಡವಿಯೊಡೆತನ. -ಒಡೆತನ. The possession of, or rule over, a country (Bh. 1, 8, 23). — ಪೊಡವಿಯೊಡೆಯ. -ಒಡೆಯ. A king (Bp. 24, 80; 46, 22. 42). — ಪೊಡವೀಶ. -ಈಶ. A king. ಬಡವನ್ ಒಳ್ಳಿಯ ಮಾತ ನುಡಿದರಲ್ಲಿಮ್ಬುವರು, ಪೊಡವೀಶ ಜೊಲ್ಲೊಡನೆ ತಾ ಕೂಗಿದರೆ ಕಡು ಮೆಚ್ಚುತಿಹರು (Sp.). — ಪೊಡವೆಣ್. -ಪೆಣ್. The woman Earth (Śsv. 3, after 28).

Digitized by Google

ಪೊಡಸು pŏḍasu. = ಪೊಡಯಿಸು, etc. (Č. Bp. 47, 22).

ಪೊಡೆ pŏḍĕ. 1. = (ಪುಯ್, etc.), ಹೊಡಿ, ಹೊಡೆ. To strike, to beat, to smite; to cast, to throw, as a stone; to shoot, as an arrow; to fire, as a gun; to drive, as cattle, etc.; to drive, as a cart, a plough, etc.; to drive away, as birds; to fall plentifully or pour, as rain; to fall, as a thunderbolt; to smite, as a demon, fever, etc. (ಪ್ರಹರಣ Šmd. Dh.; ತಾಡನ Šm. 90; T. ಪುಡೈ; My. as ಹೊಡೆ); to beat off, to drive back, to keep off, to ward off, to prevent, to hinder, etc. (ನಿವಾರಿಸು Šm. 90; ಹರಿಯಿಡು, ಎಡೆಗಡಿಸು, etc., ಪ್ರತಿಹತ Šs.); to cut off, as the head (Bp. 51, 72); to fell, as a tree; to pitch, as a tent; to force into (one's body), to devour (My. as ಹೊಡೆ). ಪೊಡೆವ ಭೇರಿ (Šmd. 201). See Rśv. 6, after 10, 11 & 30; 8, 102. 113; 13, after 64 & 95; J. 4, 23; 5, 9; 13, 1; 23, 61.

ಪೊಡೆ pŏḍĕ. 2. Beating, etc. — ಪೊಡೆಗಲ್. -ಕಲ್. A stone for throwing (in battle, J. 22, 26). — ಪೊಡೆಚೆಣ್ಡು. = ಪೊಡೆಸೆಣ್ಡು 1 (Grj. 10, 74); = ಪೊಡೆಸೆಣ್ಡು 2 (J. 23, 19). — ಪೊಡೆಸೆಣ್ಡು. Game of throwing and catching handballs (ಅವ್ವಾಲೆ Šs.). 2, game of making a ball bounce repeatedly from the ground by hitting it with the palm of the hand (My.).

ಪೊಡೆ pŏḍĕ. 3. = ಪೊಟ್ಟೆ 2, etc. The belly, etc. (ಕುಕ್ಷಿ Šmd. Dh.; ಉದರ Čt. I, 102, Bhn. 58; ಜಠರ Čt. II, 46; ಬಸಿರ್ Kk. 32; ಪೊಟ್ಟೆ, ಬಸಿಱ್ Šm. 70; ಬಸಿಱ್ 90; Rśv. 5, after 120; Šsv. 4, 79; J. 2, 9; 11, 9). 2, pregnancy (of beasts, ಗಬ್ಬ Šm. 101). 3, a pregnant ear of corn: an ear of corn just before shooting forth (My. as ಹೊಡೆ; see M. ಪುಟ್ಟಿಲ್ s. ಪೊಟ್ಟು); a plump ear of corn (ಕೊಬ್ಬಿದತೆನೆ Šm. 90). See ಅಲರ್ಪೊಡೆಯ, ಕಿಬ್ಬೊಡೆ, ಪೆರ್ಬೊಡೆಯ, ಪೊಮ್ಬೊಡೆಯ. — ಪೊಡೆ ಮರಳ್. The belly to be turned (upwards, J. 21, 13). — ಪೊಡೆಯಲರ. -ಅಲರ್-ಅ 3. Vishnu (ವಸುವರ್ಣ್ಣ Čt. II, 31). 2, a class of metrical feet (Čh.).

ಪೊಡೆ pŏḍĕ. 4. Extension, height, length, stature (see Tĕ. ಪೊಡಗು, etc. s. ಪುಗ್ಗು). — ಪೊಡೆಗೆಡೆ. -ಕೆಡೆ. To fall to one's full length (or headlong, Grj. 5, after 42; J. 4, 46; 20, 52; 21, 47; 22, 33).

ಪೊಡೆ pŏḍĕ. 5. (*cf.* Tbh. ಪೊಡೆ 1). A pouch formed by folding or doubling a part of one's cloth in front (ಸೋಗಿಲ್, ಉಡಿಲ್, ಮಡಿಲ್ Šm. 71; see ತೆರೆಪೊಡೆ). 2, the part of an arrow that is taken hold of by an archer in shooting. See ಕೆಯ್ಪೊಡೆ.

ಪೊಡೆಯಿಸು pŏḍĕyisu. = ಪೊಡಯಿಸು, etc. (Rśv. 6, after 10).

ಪೊಣ pŏṇa. = ಪಿಣ, etc. See ಕಾಬೋಣ.

ಪೊಣರ್ pŏṇar. 1. = ಪೊಣರು, (ಪೊಣ್ 1). To be joined or united, to join, to couple (Čpr. 8, after 44; T., M. ಪುಣರು; in M. = ಪೂಣು, see ಪೂಣ್ 2; M. ಪುಣೆ, to copulate; to undertake; see ಪೊಣ್ 1). 2, to close or grapple with (an enemy), to fight (Rśv. 13, after 86; Šsv. 2, 42; 4, 72. 117. 125; J. 4, 34; 7, 54; 12, 33. 36). P. p. ಪೊಣರ್ದು. ಆರ್ ಮೆಯ್ದೋರ್ವರ್? ಆರ್ ನಿಲ್ವರ್? ಆರ್ ಪೊಣರ್ವರ್? (Šmd. 183). See ಮುಮ್ಪೊಣರ್.

ಪೊಣರ್ pŏṇar. 2. (= ಪೊಣ್ 2). Union, coupling; a couple (ಅವಳ್, ಜುಗವು, ಜವಳ, ಎರಡು Kk. 60; ಅವಳ್ Čt. II, 23; Abh. P. 15, 78; T. ಪುಣರ್; M. ಪುಣರ್, ಪುಣೆ, ಪೂಣ್; T. ಪುಣ್ಣೈ, ಪುನ್ಮೈ, fetters). 2, a fight, a combat (ಕೊಳುಗುಳ, ಬಣ್ಣಣ, ಜುದ್ಧ, ಮೊನೆ, ಕಾಳಗ Šm. 39; Kk. 41). See ಕಣ್ಪೊಣರ್. — ಪೊಣರ್ವಕ್ಕಿ. -ಪಕ್ಕಿ. The ruddy goose (ಚಕ್ರವಕ್ಕಿ, ಎಣೆವಕ್ಕಿ, etc., ಚಕ್ರವಾಕ Šm. 28; Kk. 14).

ಪೊಣರು pŏṇaru. = ಪೊಣರ್ 1. ಪೊಣರುವ (J. 22, 29).

ಪೊಣರ್ಕೆ pŏṇarkĕ. Fighting; a fight (Abh. P. 13, 138; 16, after 4; Rśv. 5, 128; Šsv. 4, 86). ಕಾರವಾರಿ ಗಡಿಗೊಳೆ ಪೊಣರ್ಕೆಗೆ ಆವಂ ನಿಲ್ವಂ? (Šmd. 200).

ಪೊಣರ್ಚು pŏṇarču. To join, to be joined, united or mixed; to join (with accusative, ಸಂಯುಗ, ಬೆರೆ Šmd. Dh.; Abh. P. 11, 9; 14, after 158).

ಪೊಣೆ pŏṇĕ. = ಹೊಣೆ. Bond, bail; a bondsman, a surety, a bail (J. 23, 64; Tĕ. ಪೂಟ; see T., M. s. ಪೆಣೆ; *cf.* ಒಲ್ 2). See ಕಾಲ್ಪೊಣೆ, ತೋಳುಮ್ಪೊಣೆ.

ಪೊಣ್ಮಿಸು pŏṇmisu. To cause to rise or swell, etc. (Čpr. 5, 4; Grj. 4, 98).

ಪೊಣ್ಮು pŏṇmu. = ಉಣ್ಮು, (ಪುಣ್ಮು), ಹೊಮ್ಮು. To rise; to swell; to spring up; to break out, to come forth; to be produced (ಉದ್ಗಮನ Šmd. Dh.; see Kk. s. ಎಜ್ಜು 1; see s. ಪುಗ್ಗು; *cf.* ಪೊದಱ್ 1). ಪೊಣ್ಮುವ ಘರ್ಮಜಲಂಗಳ್ (Šmd. 201). ಪೊಣ್ಮಿತ್ತು ಬೃಂಹಿತಂ (Abh. P. 10, 157). ಮೆಯ್ಯ ಪುಳಕದಿಂ ಪೊಣ್ಮೆ (J. 11, 19). See Čpr. 1, 51. 86; 2, 7; 3, 56; 8, 94; Abh. P. 14, 106; 16, 37; Grj. 3, 111; 4, 86; Rśv. 5, 36; 9, 22; 10, 6; 13, 84; Bp. 27, 4. 71; 42, 15; 51, 59; Č. Bp. 44, 29; J. 6, 40; ಪೊಣ್-.

ಪೊತ್ತ pŏtta. A treasure-bag (Mhr., H. ಪೋತೇಂ; Tĕ. ಪೊತ = ಪೊಟ್ಲ, see s. ಪೊದೆ 2). ಕೆಯ್ಪೊತ್ತಂ (a small bag, a purse) ಬಿದ್ದಿದ್ದುದವರನ್ನ (Šâstrasâra in W. v. 1321).

ಪೊತ್ತಗೆ pŏttagĕ. Tbh. of ಪುಸ್ತಕ (Šmd. 355). See ಮಾಸಿಪೊತ್ತಗೆ; V. 38, after 98.

ಪೊತ್ತಱ್ pŏttaṟ. = ಪೊತ್ತಱ್, etc. Day-time (Abh. P. 8, 60; 10, 94).

ಪೊತ್ತಱೆ pŏttaṟĕ. = ಪೊತ್ತಱ್, ಪೊದ್ದಱ್, etc. Day-break; at day-break; etc. (ನಸಿ Čt. I, 19; ಪಗಲ್ Čt. II, 34).

ಪೊತ್ತಿ pŏtti. (= ಪೊತ್ತಿಯ?). (Tbh. of ಪೋತ?). Cloth (Bp. 31, 3; 55, 25; Tĕ. integument, coat, skin, bark; T. a garment of fibres; T. ಪುನಿಯು = ತೋಲ್; *cf.* ಪೊದೆ 1?). See ವಾರಾಸಿಯ ದಸರಿಯ-.

ಪೊತ್ತಿಗೆ pŏttigĕ. Flaming, flame (J. 13, 12).

ಪೊತ್ತಿಗೆ pŏttigĕ. Tbh. of ಪುಸ್ತಕ. (Bp. 2, 48).

ಪೊತ್ತಿಯ pŏttiya. (= ಪೊತ್ತಿ 1?). (Tbh. of ಪತ್ರೋರ್ಣ?). Wove silk (ಪತ್ರೋರ್ಣ, ಧೌತಕೌಶೇಯ Hlâ.).

ಪೊತ್ತಿಸು pŏttisu. = ಹೊತ್ತಿಸು. To cause to burn with flame, to kindle, to light. ಸೊಡರಂ ಪೊತ್ತಿಸಿ

Digitized by Google

(Abh. P. 3, 149). ಬನಮೆಮ್ಮ ಮದನನೃಪನರಮನೆಯೊಳ್ ಪೊತ್ತಿಸಿದ ದೀಪಮಾಲೆಯ ಮಾತಕ್ಕನುರೂಪಮಾಗಿ ಪಣೆಯಿಂ ಕೊನೆವರೆಗಂ ಪೂತುವು, ಅರರೆ, ಚಮ್ಪಕನಿಕರಂ (Čpr. 7, 53). See Grj. 4, after 70; Bp. 3, 6; 16, 22; 27, 7; 50, 53. 59.

ಪೊತ್ತು pŏttu. 1. = ಹತ್ತು 3, ಹೊತ್ತು 1. To begin to burn with flame, to be kindled, to catch fire, to flame (Grj. 4, 116; J. 11, 31; 26, 13); (and in the *transitive* sense, ಅಗ್ನಿಪಟೂಕರಣ Šmd. Dh.; ಇಂಗಳವ ಪಟು ಮಾಡು Šm.).

ಪೊತ್ತು pŏttu. 2. = ಪೊಯ್ತು, etc. Flaming. **2,** the sun. **3,** time (Čpr. 4, 28; 6, 86; Bp. 41, 23; J. 28, 24). — ಪೊತ್ತುಗಳೆ. -ಕಳೆ. To spend time (Čpr. 2, after 57; J. 26, 55; 32, 30). — ಪೊತ್ತುಂಗೊಳಚು. -ಂಕೊಳಚು. (Šmd. 203). A flaming piece of wood. — ಪೊತ್ತುವೆಳಗು. -ಬೆಳಗು. Time and light (J. 2, 16).

ಪೊತ್ತು pŏttu. 3. = ಹತ್ತು 5, ಹೊತ್ತು 3. To be burnt, as rice, etc., at the bottom of the cooking vessel, to be boiled or baked too much, to be overdone (ಅತಿಪಕ್ವಾನ್ನ Šmd. Dh.; ಅತಿಪಕ್ವ Šm. 97; V. 9, 74; *cf.* ಪುರಿ 1).

ಪೊತ್ತು pŏttu. 4. = ಹೊತ್ತು 4. P. p. of ಪೊರ್, ಪೊಱು.

ಪೊದಕುಳಿ pŏdakuḷi. = ಹೊದಕುಳಿ. Affliction, pain, grief, distress. (Tĕ. ಪೊಕ್ಕು, to be blistered, scalded; to grieve much; ಪೊಗಲು, to burn; to grieve; T. ಪೊದಿರ್, fear, trembling through fear). — ಪೊದಕುಳಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To begin to grieve, etc. (J. 19, 12).

ಪೊದಕೆ pŏdakĕ. = ಹೊದಕೆ, ಹೊದಿಕೆ, (ಹೊದ್ದಿಕೆ). A cover, a covering, a wrapper (thrown over one's self especially also at night, My. as ಹೊದಕೆ). **2,** a thatch, a roof (J. 17, 23). ಮನೆಗೆ ಏಱಿಸಿದ ಪೊದಕೆ (ವಲಭಿ, ಛದಿ Mr. 200).

ಪೊದದು pŏdadu. P. p. of ಪೊದೆ 1.

ಪೊದಯಿಸು pŏdayisu. = ಪೊದೆಯಿಸು, etc. (Čpr. 7, after 92; 8, after 4).

ಪೊದಱ್ pŏdar̤. = (ಪೊದೆ 2 No. 3), ಪೊದಱು, ಹೊದಱು. That covers: a bush, a thicket, a thick tuft of trees (ಕುತ್ತುಱ್ Čt. II, 90; Kk. 22; Šm. 24; ಗಿಡಗಳ ಗುಮ್ಪು G.; My.; T. ಪುದರ್, ಪುದಲ್, ಪೂಡು, ಪೊಚ್ಚೆ, ಪೊಟ್ಟೆ; *cf.* ಪುದುವು). ಮರ ಗಿಡು ಬಳ್ಳಿ ಪುಲ್ ಪೊದಱ್ (Šmd. 89. 113. 129). ಕಮ್ಮಂಗಣೆಯಿನ್ದೆಚ್ಚಪನ್, ಇಮ್ಮಾವಿನ ಪೊದಱೊಳ್ ಇರ್ದು (210). ಪೊದಱ್ಗಳ್ (J. 28, 47). See Čpr. 7, 91; Šsv. 4, 23; J. 2, 57; ಪವ್ರೋದಱ್. — ಪೊದಱ್ವರೆ. -ಪರೆ. Bushes, etc. to abound (J. 26, 33).

ಪೊದಱು pŏdar̤u. = ಪೊದಱ್, etc. — ಪೊದಱುವೆಳಗು. -ಬೆಳಗು. Clustered light (J. 10, 36).

ಪೊದಲ್ pŏdaḹ. 1. (To rise): to come forth (ಪೊಱಪೊಣ್ಮು Čt. II, 75. 90; *cf.* ಪುಟ್ಟು 1); to spring up; to become conspicuous, famous or well-known, to come in sight (ಪ್ರಸಿದ್ಧಪಡೆ Šmd. 7. 56 Cm.; ಪ್ರಸಿದ್ಧಮಾಗು 31 Cm.); to have currency, to be used or employed (ಪೊರ್ದುಗೆಯಾಗು 147 Cm.). ಕಲಾಗುಣಂ ಪೊದದ್ದಿಳವಡೆ ದಾಲಭಾವದೊಳ್ ಭಾವಕಿಯರ್ ಬೆಳೆವರ್ ನಿರನ್ತರಂ (230). ಭುವನಮುನ್ ಅವಗಂ ಪರಿದು ತೀವಿದ (ಚನ್ದ್ರನ) ತಣ್ಣಿದಿರ್ಗಳ್ ಪೊದದ್ದು, ಕೈರವವನಮ್ ಅದುವು, ಅಯ್ದ್ದೆ ಪೊಸ ಮಲ್ಲಿಗೆಯಾದುವು (Lilv. 3, 7). ಭೃಂಗತತಿ..ಕಿಱುಮುಡುಗೊಣ್ಡ ಬಣ್ಣಿನೊಳಗೀಸಿ, ಪೊದದ್ದಿದಿರ್ದ ಕುತ್ತಸಳ್ಗುಱುವದೊಳ್ ಅಯ್ದೆ ಮಯ್ಗರೆದು (Čpr. 7, 60). See Čpr. 2, 14; 4, 46; 5, after 64; Abh. P. 1, 103; 6, 49; Rsv. 6, 23; 7, 17; 9, 18; J. 6, 46; 8, 18; Râm. 1, 8, 3.

ಪೊದಲ್ pŏdaḹ. 2. = ಪೊದಱ್ದು. P. p. of ಪೊದಱ್ 1. — ಪೊದಱ್ ತರ್. To manifest itself, to appear (Čpr. 4, 48).

ಪೊದಲ್ಕೆ pŏdaḹkĕ. Arising; appearing; conspicuousness (Šsv. 1, 34; 5, 14). — ಪೊದಲ್ಕೆಗುನ್ದು. -ಕುನ್ದು. To disappear (Čpr. 4, 46).

ಪೊದಲ್ಚು pŏdaḹču. To bring about, to perform (Čpr. 6, 83).

ಪೊದಿಸು pŏdisu. = ಪೊದಯಿಸು, ಪೊದೆಯಿಸು, ಹೊಚ್ಚು, ಹೊದಸು, ಹೊದಿಸು. To put over; to put on; to cover; to hide. See Rsv. 4, 14; 6, 10; J. 28, 4. 20.

ಪೊದುಂಕು pŏduṅku. To hide (ಅಡಗಿಸು Šs.).

ಪೊದೆ pŏdĕ. 1. = (ಪುದಿ 1), ಹೊದಿ, ಹೊದೆ. To put on; to put over; to wrap round (see T., M. s. ಪುದಿ 1). P. ps. ಪೊದದು, ಪೊದೆದು, ಪೊದ್ದು. ಪೊದೆದಿಹ ರತ್ನಗಮ್ಬಳಿ (Bp. 3, 26). ಪೊದವ ಉತ್ತರಾಸಂಗ (ಶಾಟ, ಬೃಹತಿಕೆ, ವೈಕಕ್ಷ Mr. 256). ಪೊದೆದ ಪಾವಡೆ (Si. 224).

ಪೊದೆ pŏdĕ. 2. = ಪುದೆ, etc. A quiver (ದೊಣೆ Čt. I, 37, o. r. ಪುದೆ; ದೊಣೆ, ಬತ್ತಳಿಕೆ, ಮೂಡಿಗೆ Šm. 43; Čpr. 6, 37; 7, 44; Abh. P. 9, 164; Rsv. 6, after 11; Tĕ. ಪೊತ, a packet, a bittle bag). **2,** a thatch (ಕುಟುಂಗಳ Si. 490). **3,** a bush (My.; Tĕ.). ಬಳ್ಳಿಗಳ ಗುಮ್ಪುಳ್ಳ ಪೊದೆ (ಗುಲ್ಮಿನಿ, etc. Si. 121). **4,** a bundle (My.). — ಪೊದೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To prepare a quiver or quivers (Čpr. 5, 53). — ಪೊದೆಗೆದಱು. -ಕೆದಱು. To scatter about (the contents) of a quiver (Čpr. 8, after 4; Abh. P. 1, 118).

ಪೊದೆಯಿಸು pŏdĕyisu. = ಪೊದಿಸು, etc. To put on; to cover; to hide (ಆಚ್ಛಾದನ Šmd. Dh.).

ಪೊದ್ದಿಸು pŏddisu. = ಹೊದ್ದಿಸು. To join or put to; to order to do (J. 5, 9).

ಪೊದ್ದು pŏddu. 1. = ಹೊದ್ದು 1. P. p. of ಪೊದೆ 1. ಪೊದ್ದ ಅಂಗವಸ್ತ್ರ (ಪ್ರಾವಾರ, etc. Si. 224). ಪೊದ್ದು ಕೊಳ್ (Grj. 4, 109).

ಪೊದ್ದು pŏddu. 2. = ಪೊರ್ದು 1, etc. (J. 10, 16; 22, 24; 23, 7; 28, 37). ಉತ್ಕಿತಂ ಪೊದ್ದದೆ (18, 39). ಪೊದ್ದಿದ ಅಪವಾದ (18, 49).

ಪೊನ್ pŏn. (Šmd. 59). = ಪೊಣ, etc., ಪೊಂ (ಪೊಙ್), ಪೊಂ (ಪೊಙ್ಙ್), ಪೊಮ್ 1, ಹೊಂ (ಹೊಙ್), ಹೊನ್, ಹೊನ್ನು. ಹೊಮ್. Metal; gold (ಪರುಷ Mr. 515; M.; Tĕ. ಪೊನ್ನು; T. ಪೊನ್, ಪೊಱ್, metal; gold; lustre; beauty; ಪೊಲ, gold; beauty; M. ಪೊರ್, gold; see ಪೊಲ್). ಮಿಸುನಿಯ ಪೊನ್ (ಕಸವರ Šmd. 11). ಪೊನ್ನುಳ್ಳವನೆ ಕುಲೀನಂ ಚೆನ್ನಂ ಕಲಿ ಸತ್ಯವಾದಿಯೆನಿಸುಗುಮ್, ಅದಱಿನ್ದೆನ್ನುಂ ಪೊನ್ನನೆ ಪಡೆವುದು; ಪೊನ್ನಿಂ ಸಮನಿಸುಗುಮಲ್ತೆ ಪೆಣ್ಣುಂ ಮಣ್ಣುಂ (84. 174). ಪೊನ್ನಂ ಬಡ್ಡಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಂ (165). ಪೊನ್ನ ಕೋಲ್ (162). ಪೊನ್ನ ಮಡ್ (Abh. P. 3, 142). ಪೊನ್ನ ಕೊಪ್ಪಂಗೆ (Bp. 58, 57). ಪೊನ್ನ ತಮ್ಬುಗೆ (58, 68). ಪೊನ್ನ ನೇಗಿಲ್ (60, 50). ಪೊನ್ನ ಪೂ (4, 38). ಪೊನ್ನ ಪೇಟಣೆ (Rsv. 13, 72). ಪೊನ್ನ ಬತ್ತಳಿಕೆ (6, after 11). ಪೊನ್ನ ಪೊದಕೆ (J. 17, 23). ಕೊಡು, ಕೊಡು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ಪೊನ್ನೆಲ್ಲವಂ! (Bp. 11, 3). See ಕಾರ್ಪೊನ್, ಕಿಸುಪೊನ್,

Digitized by Google

ಚಮ್ಬೂನ್; Čpr. 1, 131. — ಪೊನ್ದವಕೆ. A golden spittoon (Šsv. 1, 78). — ಪೊನ್ದಟ್ಟೆ. -ತಟ್ಟೆ. A golden platter (J. 11, 7. 11). — ಪೊನ್ದಣ್ಡಿಗೆ. A golden palankeen (Bp. 50, 16). — ಪೊನ್ದಳಿಗೆ. -ತಳಿಗೆ. A golden plate (Šsv. 2, after 42; J. 31, 18; 33, 23). — ಪೊನ್ದಳಿರ್. -ತಳಿರ್. Gold-coloured young foliage (Čpr. 7, after 115). — ಪೊನ್ದಱೆ. -ತಱೆ. A golden parasol (V. 5, after 21). — ಪೊನ್ದಾವರೆ. -ತಾವರೆ. A gold-coloured lotus (Rsv. 10, after 31; J. 3, 8; 8, 4). — ಪೊನ್ದಾವರೆಗೊಳ. -ಕೊಳ. A pond with gold-coloured lotuses (Abh. P. 1, 104). — ಪೊನ್ದೆನೆಗೊನೆ. -ತೆನೆ-ಕೊನೆ. The point of a gold merlon of a fort (Čpr. 1, 112). — ಪೊನ್ದೆರೆ. -ತೆರೆ. A golden veil (Rsv. 5, after 19; 10, 6). — ಪೊನ್ದೇರ್. -ತೇರ್. A gilt chariot (Č. Bp. 42, 15; J. 12, 4; 22, 8). — ಪೊನ್ದೊಡರ್. -ತೊಡರ್. A gold chain (Rsv. 6, after 11; 13, 70). — ಪೊನ್ದೊಡವು. -ತೊಡವು. A gold ornament (J. 12, 7). — ಪೊನ್ದೊಡಿಗೆ. -ತೊಡಿಗೆ. A gold trinket (J. 28, 17). — ಪೊನ್ನನ್ದಣ. -ಅನ್ದಣ. = ಪೊನ್ನನ್ದಳ. (J. 31, 13. 30). — ಪೊನ್ನನ್ದಳ. -ಅನ್ದಳ. A golden palankeen (Šmd. 75). — ಪೊನ್ನನ್ದುಗೆ. -ಅನ್ದುಗೆ. A gold anklet (Bp. 14, 15). — ಪೊನ್ನಱೆ. -ಅಱೆ. A golden stone-slab (Grj. 3, 110). — ಪೊನ್ನೊಡೆಯ. -ಒಡೆಯ. Kubêra (ಕುಬೇರ Kk. 16; ಕಿನ್ನರಪತಿ Šm. 13). — ಪೊನ್ನೊರೆ. -ಒರೆ. Equality to gold (Abh. P. 9, 177). — ಪೊನ್ನೋಲೆ. -ಓಲೆ. A golden palm-leaf (Grj. 3, 82; Bp. 11, 43).

ಪೊನಲ್ pŏnal. = ಹೊನಲ್. A stream, a river (ಪುರ Šm. 102; Abh. P. 9, 30; 13, 46; J. 12, 8; 31, 57; T. ಪುನಲ್; M. ಪುಣಲ್, ಪುನಲ್; T. ಪುಡೈಲ್, any thing which is hollow; a drain, water-course, see ಪುರಿ). ಗದಿಗದಿಪ ಗುದುಗುದುಯೆನುತುಂ ಪರಿವಪೊನಲ್ ಸೊಗಯಿಸುಗುಂ (Šmd. I). ಗುದುಗುದು ಗದಿಗದಿಯೆನುತುಂ ಪರಿವಪೊನಲ್ ಸೊಗಯಿಸುಗುಂ (65). See ಕಾಡ್ಪೊನಲ್, ಬೆಳ್ಪೊನಲ್. — ಪೊನಲಿಡು. -ಇಡು. To form a stream (J. 25, 35). — ಪೊನಲ್ಪರಿ. -ಪರಿ. To flow in streams (Rsv. 8, 124; J. 19, 37). — ಪೊನಲ್ಪರಿಯಿಸು. -ಪರಿಯಿಸು. To cause streams to flow (Rsv. 8, 112).

ಪೊನ್ದು pŏndu. 1. = ಪೊರ್ದು 1, etc. To join, etc. (ಪೊರ್ದುಗೆ Šm. 98; Čpr. 2, 24; Šsv. 4, 135; Tĕ. ಒನ್ದು, ಪೊನ್ದು). See ಅಡಕಿಲ್ಪೊನ್ದು.

ಪೊನ್ದು pŏndu. 2. = ಪೊರ್ದು 2. Union, concourse, collection (Č. Bp. 2, 4).

ಪೊನ್ದು pŏndu. 3. = ಹೊನ್ದು 2. To die (ಮರಣ Šm.; T. ಪೊನ್ದು; Tĕ. ಒಲಿ, ಪೊಲಿ, ಪೊಲೆ, to die; to perish; M. ಪೊಲಿ, to be extinguished).

ಪೊನ್ನ pŏn-na. N. of a Kannaḍa author (Čpr. 1, 66).

ಪೊನ್ನೆ pŏnnĕ. = ಹೊನ್ನೆ, q. v. (Tĕ.; see ಕೋಲು, s. ಕೋಲು).

ಪೊಪ್ಪಳಿ pŏppaḷi. = ಪಪ್ಪಳಿ, etc. (My.; Tĕ.).

ಪೊಪ್ಪಾಯ pŏppâya. = ಪಪ್ಪಾಯಿ, etc. (St. & Pl.).

ಪೊಪ್ಪಿಳಿ pŏppiḷi. A diffuse shrub yielding a yellow dye, Morinda umbellata Lin. (St. & Pl.).

ಪೊಪ್ಪುಕ pŏppuka. = ಪಪ್ಪುಕ, q. v.

ಪೊಪ್ಳಿ pŏpḷi. = ಪೊಪ್ಪಳಿ, etc. (My.).

ಪೊಮ್ pŏm. 1. = ಪೊನ್, etc. Gold. — ಪೊಮ್ಬುಕ್ಕರಗೆ. -ಪಕ್ಕರಗೆ. Gilt armor or gear (Čpr. 10, 78). — ಪೊಮ್ಬಟ್ಟ. -ಪಟ್ಟ. A golden frontlet, etc. (J. 2, 28). — ಪೊಮ್ಬಟ್ಟಲ್. A golden cup (V. 9, after 71; J. 15, 45. 46). — ಪೊಮ್ಬಟ್ಟೆ. Gold-coloured silk-cloth (Bp. 11, 26; Rsv. 8, after 5; 13, 69; J. 14, 27). — ಪೊಮ್ಬಣ್ಣ. Gold-colour, a reddish or brown colour (ಪಸುರುಂ ಕರಿದುಂ ತಮ್ಮೊಳ್ ಐಕ್ಯವರ್ಣ Čt. II, 67; ಕಪಿಲೆ ವಣ್ಣ Šm. 69, Kk. 26; J. 3, 6; Šsv. 1, 68). — ಪೊಮ್ಬರದ. -ಪರದ. A dealer in gold, a money-changer (ಸೊನ್ನೆವರದ Šm. 67; Šsv. 2, after 42). — ಪೊಮ್ಬರಿಯಣ. -ಪರಿಯಣ. A pariyaṇa vessel of gold (V. 5, after 61; Šsv. 3, 22). — ಪೊಮ್ಬರಿಯಾಣ. -ಪರಿಯಾಣ. A pariyâṇa vessel of gold (Rsv. 13, after 45). ಪೊಮ್ಬರಿವಾಣ. -ಪರಿವಾಣ. A parivâṇa vessel of gold (J. 6, 44). — ಪೊಮ್ಬಸಿಱ. Hiraṇyagarbha, Brahmâ (ಬ್ರಹ್ಮನ್ Šs.). — ಪೊಮ್ಬಸುಱ. = ಪೊಮ್ಬಸಿಱ. (ಬೊಮ್ಮ, etc., ಅಜ Čt. II, 3). — ಪೊಮ್ಬಾಸಿಗ. A golden bâsiga (Bp. 4, 40). — ಪೊಮ್ಬಾಱ್. = ಹೊಮ್ಬಾಱ್. ಪೊಮ್ಬಾಱಿಯ ಕಮ್ಬಂಗಳ್ (Čpr. 7, after 92). ನಟ್ಟ ಪೊಮ್ಬಾಱಿಯ ಬಾಳ್ಗಮ್ಬಂಗಳ್ (Rsv. 10, after 31). See V. 4, 24; J. 3, 27. — ಪೊಮ್ಬಿಸಿಲ್. Gold-coloured or purple sun-light (Abh. P. 11, 177; Grj. 2, 82; Rsv. 12, 39; J. 1, 3). — ಪೊಮ್ಬುಡಿ. -ಪುಡಿ. Gold dust, gold powder (Šsv. 2, after 42; J. 33, 22). — ಪೊಮ್ಬುಲಿ. -ಪುಲಿ. A gold-coloured tiger (Rsv. 5, after 25; 5, 114, Šsv. 3, 16). — ಪೊಮ್ಬೆಟ್ಟ. = ಪೊಮ್ಬೆಟ್ಟು. (Abh. P. 1, 44; 3, 28; 4, 119). — ಪೊಮ್ಬೆಟ್ಟು. The golden mountain: Mêru (ಸುರಗಿರಿ Šm. 10). — ಪೊಮ್ಬೆತ್ತ. A cane covered with gold, or a gold-coloured cane (Šsv. 1, after 79). — ಪೊಮ್ಬೆಸೆ. Gold to be joined or attached (Rsv. 6, after 11). — ಪೊಮ್ಬೆಳಗು. Gold-coloured light (Grj. 8, 47). — ಪೊಮ್ಬೊಡೆಯ. -ಪೊಡೆಯ. = ಪೊಮ್ಬಸುಱ. (ಬೊಮ್ಮ Kk. 9; ಬ್ರಹ್ಮನ್ Šm. 8). — ಪೊಮ್ಬೊಪ್ಪುಮೀನ್. A sort of fish (Rsv. 5, 115). Could it be ಪೊಮ್ಬು (= ಪೊಮ್)-ಒಪ್ಪು-ಮೀನ್? — ಪೊಮ್ಮದಿಲ್. (Šmd. 193 Mdb.). A golden wall. — ಪೊಮ್ಮಱ. = ಹೊಮ್ಮಱ q. v. A gold-coloured young antelope. ಪೊಮ್ಮಱಪೋಲ್ ಪೊಳೆದು ಪಾಱ್ ಪೋದಂ ಶ್ವೇತಂ (Šmd. 289). — ಪೊಮ್ಮಱ್. A shower of gold (V. 37, 126). — ಪೊಮ್ಮಾಡ. A golden building (V. 4, 88). — ಪೊಮ್ಮುಗಿಲ್. A gold-coloured cloud (Čpr. 1, 111).

ಪೊಮ್ pŏm. 2. Increasing, swelling, rising (see ಪೊಂಗು 1). — ಪೊಮ್ಮುಱ್. (a sort of reduplication). Increase, growth; greatness (ಪೆರ್ಚುಗೆ Šmd. I, Čt. I, 106; ಒದಿದು Kk. 49, o. r. ಸೊಮ್ಮುಱ್; ಪೆಮ್ಪು, etc., ಅಧಿಕ Šm. 58; ಒದಿದು 111; Čpr. 2, 14; 6, 48; 7, 118; Tĕ. ಬೊಮ್ಮರಿ; T. ಪೊಮ್ಮಲ್, increase = ಪೊಲಿವು; plenty; ಪೊರುಮು, ಪೆರಮು, to be swelled; ಪುರ್ಕೆ, height; T., M. ಪೊಲಿ, Tĕ. ಪೊರೆ, to be accumulated; to be elevated; to increase). 2, erection of the hairs of the body (ಪುಲಕ Čt. I, 105; II, 9; Kk. 31; Šm. 76. 111). — ಪೊಮ್ಮುಱ್ವೋಗು. -ಪೋಗು. To feel elated (V. 14, 56).

ಪೊಮ್ಮು pŏmmu. A tax on tobacco (My.).

ಪೊಯ್ pŏy. 1. = ಪುಯ್, etc. To beat, etc.; to pour; to cast (ತಾಡನ Šmd. Dh.; ಮೋದು Kk. 59; see *the meanings of* ಪೊದೆ 1; T. ಪೊಯ್, to pour; to pour down or out; Tĕ. ಪೋಯು, to pour; to cast in metal). ಪೊಮಲುಂ or ಪೊಯ್ಯಲುಂ (Šmd. 86). ಗದೆಯಿಂ ಪೊಯ್ದಂ (165). ಪೊಯ್ವ ಸಿಡಿಲ್ (218 Mdb.). ಪುಲಿನ್ದನ... ಪೊಡವರ ಎದೆ, ಪೊಯ್ವ ಕಟಾರಿ (Rsv. 5, 118). ಪೊಯ್ದು ಬಱ್ (ದಾಸುದ್ Šmd. I). ಅಗೆ ಭೂತಂ ಪೊಯ್ದುದು? (J. 6, 51). See Šmd. 231. 294; Čpr. 5, 10; 8, 56; Abh. P. 13, 62; Bp. 1, 50; Rsv. 5, 117. 123; 6, after 11; 8, 116; J. 4, 43. 44; 8, 33; 18, 10; 28, 45; ಅಡಂಗೆಪೊಯ್, ಕೆಯ್ಪೊಯ್, ತಳ್ಪೊಯ್, ನನ್ದಪೊಯ್, ಮನಪ್ಪೊಯ್, ಮಾರ್ಪೊಯ್. — ಪೊಯ್ದಾಡು. -ಆಡು. To beat mutually or repeatedly; to fight (Bp. 57, 44; J. 8, 33; 22. 6. 7; 28, 15).

Digitized by Google

ಪೊಯ್ pŏy. 2. Beating; pouring; a blow (see ಅಸಗವೊಯ್). — ಪೊಯ್ಗೊಣ್ಣು. = ಪೊಡೆಸಣ್ಣು No. 1. (Ṡsv. 3, 19). — ಪೊಯ್ನೀರ್. Water that is poured (Abh. P. 5, 125; Rsv. 14, 148). ಮಱೆಯಿಲ್ಲದೆ ಪೊಯ್ನೀರಿಂ ಬೆಳಗುಮೆ ಧರೆ? (Ĉh. v. 20). — ಪೊಯ್ವಡೆ. -ಪಡೆ. To receive blows (Abh. P. 14, 106).

ಪೊಯಿ pŏyi. = ಪೊಯ್ 1, etc. (ಮೋದು, ಎಱಗು Ṡs.). ಪೊಯಿದ ಎಡೆ (ದಾಸುಬ Ĉt. I, 17). ಪೊಯಿದುದು (ಬಿಸಸನ Ṡs.). — ಪೊಯಿದಾಡು. = ಪೊಯ್ದಾಡು. (J. 8, 31. 32).

ಪೊಯಿಲ್ pŏyil. = ಪೊಯ್ಲು, etc. (Grj. 1, after 120).

ಪೊಯಿಸು pŏyisu. = ಪೊಯ್ಸು, ಹೊಯಿಸು, ಹೊಯ್ಸು. To cause to beat, etc. (Ĉ. Bp. 47, 32; J. 5, 72; 10, 47).

ಪೊಯ್ಲು pŏylu. = ಪುಯಲ್, ಪುಯ್ಯಲ್ 1, ಪೊಯಿಲ್, ಹೊಯಿಲು, ಹೊಯ್ಲು. Beating, striking; a blow, a stroke. See Ĉpr. 1, after 101; 8, 66; J. 3, 21; ಅಱಿಬೊಯ್ಲು, ತಿರುಪೊಯ್ಲು, ತೆರೆಪೊಯ್ಲು, ಬಿಱುಪೊಯ್ಲು.

ಪೊಯ್ಸು pŏysu. = ಪೊಯಿಸು, etc. (Ĉpr. 7, after 78; Rsv. 10, after 10; Ĉ. Bp. 47, 30; J. 7, 1).

ಪೊರಕೆ pŏrakĕ. 1. = ಪೊರೆ 7. — ಪೊರಕೆಯೇಱು. = ಪೊರೆಯೇಱು. (My.).

ಪೊರಕೆ pŏrakĕ. 2. = ಪರಕೆ 2, etc. (My.; Tĕ.).

ಪೊರದು pŏradu. = ಪೊರೆದು. P. p. of ಪೊರೆ 1 & 3.

ಪೊರಮ pŏrama. Nourishing, fostering, rearing (Ĉ. Bp. 53, 20).

ಪೊರಳ್ pŏraḷ. = (ಉರುಳ್ 1, etc., ಪುರುಳ್ 2), ಪೊರಳು, ಹೊರಡು 1, ಹೊರಳು. To roll; to welter, to wallow (ಉಠನ Ṡmd. Dh.; ಪರಿಲುಠನ Ṡmd. Dh. Cm. ad ಹೊರಡು; Tĕ. ಪೊರಲು; M. ಪಿರಟ್ಟು; T. ಪಿರಟ್ಟು, ಪುರಟ್ಟು, ಪುರುಳು; see s. ಪುರ). P. p. ಪೊರಳ್ದು (Ṡmd. 55). ಭೃಂಗತತಿಉ...ಕೇಸರದೊಳ್ ನಲುವಿಂ ಪೊರಳ್ದು (Ĉpr. 7, 60). See Ĉpr. 1, 41; Bp. 52, 4; 3, 26; 11, 34; 13, 35. 50. 58; 14, 14; 19, 20; 22, 21.

ಪೊರಳಿ pŏraḷi. = ಹೊರಳಿ. A heap, etc. (J. 22, 26; see s. ಪೊಮ್ಮುಡಿ).

ಪೊರಳು pŏraḷu. = ಪೊರಳ್, etc. P. p. ಪೊರಳಿ. — ಪೊರಳು ಪೊರಳು. rep. (Bp. 6, 24; 56, 53; 57, 45. 60).

ಪೊರಳ್ಚು pŏraḷĉu. = ಹೊರಳಿಸು. To cause to roll, etc. (ಉಠನ Ṡmd. Dh.; J. 4, 44; 21, 32; 24, 34). ಕಾಳದೊಳಗೆ ಕಾಮರ್ಗಿಲಂಜನವ ಕಲಸಿ, ತನಿರಸದೊಳು ನೆಱೆ ಪೊರಳ್ಚಿದ ನೀಲ ಪುತ್ರಿಕೆಗಳನ್ತೆ...ಕಿರಾತರ ತನುಚ್ಛವಿ ಮುಸುಕೆ (Râghĉ. 17, 64). See ಹೊರಡು 1.

ಪೊರಿಗೆ pŏrigĕ. = ಪರಕೆ 2, etc. See ಕಸಬೊರಿಗೆ.

ಪೊರೆ pŏrĕ. 1. = ಹೊರೆ 1. To nourish, to cherish, to foster, to support, to sustain, to preserve, to invigorate (ಪೋಷಣ Ṡmd. Dh.; see s. ಪುರಿ 4; T. ಪೋಱ್ಱು, Tĕ. ಪ್ರೋಚು, to preserve, save). P. ps. ಪೊರದು, ಪೊರೆದು. ಪೊರೆವುದು (ರಕ್ಷ, ತ್ರಾಣ Si. 388). ಪೊರೆಯಲ್ ಪಟ್ಟದು (ಪುಷ್ಟ, ಪುಷಿತ 380; ತ್ರಾತ, ರಕ್ಷಿತ, ಗುಪ್ತ, etc. 383). ಪೊರೆವಂ (ಅರ್ದ್ದಂ Ĉt. I, 27). See Ĉpr. 8, 13; Bp. 13, 18; 32, 47; 40, 44; 47, 45; 50 sum.; 54, 70; J. 5, 16; 8, 18; 18, 8. 15; 19, 27. **2**, to be nourished or fed (J. 1, 1).

ಪೊರೆ pŏrĕ. 2. = ಪುರಿ 4, etc. Nourishing; invigoration, refreshment, etc. — ಪೊರೆಯೇಱಿಸು. -ಏಱಿಸು. To refresh, etc. (Grj. 7, after 11; Ṡsv. 2, after 42). — ಪೊರೆಯೇಱು. -ಏಱು. A refreshing or an invigorating feeling or elation to rise; to feel animated or elated, etc. (Ĉpr. 6, 89; Grj. 3, 17; 9, after 6; V. 5, after 74; J. 28, 59).

ಪೊರೆ pŏrĕ. 3. = (ಪೊಲ್ 1), ಹೊರೆ 2. To be joined, to join; to be put or attached to; to be applied to (see ಪುರುಡಿಸು); to join (v. t.); to come near; etc. ಪೊರೆದ ಕೊಂಕು (ಕುಟಿಲ, ಕುಚಿತ, etc. Mr. 429). See Ĉpr. 8, 32. 101; Bp. 20, 11; Ĉ. Bp. 5, 51; Rsv. 13, 87; J. 12, 8; ಪಂಚಪ್ಪೊರೆ, ಮುದಪ್ಪೊರೆ.

ಪೊರೆ pŏrĕ. 4. = ಹೊರೆ 3. Joining; union; connection; nearness, neighbourhood, vicinity; side (ಉಪಸರ್ಗ Ṡmd. Dh.; ಪಕ್ಕ, ಪೊರ್ದುಗೆ, ಕೆಲ, etc., ಸಮೀಪ Kk. 33, Ṡm. 59; ಪಕ್ಕ Ṡm. 78; ಕಟಕ Mr. 523; Tĕ. ಪೊರುಗು). ಅತುಲಪರ್ವತದ ಪೊರೆ (ವಪ್ರ Mr. 477); ಗಿರಿಯ ಪೊರೆ (ಸಾನು, ಕಟಕ, ಭೃಗು, ತಟ, ನಿತಮ್ಬ 97). See Bp. 1, 54; 11, 43; 27, 11; 28, 35; 41, 4; 42, 19; Râghĉ. 17, 69. 70; Ṡsv. 4, 47; 5, 12.

ಪೊರೆ pŏrĕ. 5. = ಪರಿ 5, ಪರೆ 4 q. v., ಪೆರೆ, ಹೆರೆ, ಹೊರೆ 4. A fold; a layer, a stratum, etc. etc. (ಉಪಶಲ್ಯ Ṡmd. Dh.; Ĉpr. 9, 71; My., Tĕ.; T. ಪುರೈ, a separation in a bag; a room, also M.; a niche in a wall; Sk. ಪುರ, skin). ಪೊರೆ ಕಳಚಿದ ಹಾವು (ನಿರ್ಮುಕ್ತ, ಮುಕ್ತಕಂಚುಕ Si. 77). See ಬೆಳ್ಮುಗಿಲ್ಪೊರೆ, ಮುಗಿಲ್ಪೊರೆ. — ಪೊರೆಪೊರೆಗೊಳ್. -ಪೊರೆ-ಕೊಳ್. To take the form of layers or strata (Abh. P. 7, 165).

ಪೊರೆ pŏrĕ. 6. = ಪುರೆ. See ಎಱ್ಪೊರೆ.

ಪೊರೆ pŏrĕ. 7. = ಪೊರಕೆ 1, ಹೊರೆ 5. Error, mistake, wrongness, fault (Tĕ.; T. ಪುರೈ, ಪಱು). **2**, the wrong way in drinking or swallowing (Tĕ.), and the choking sensation arising from food or liquid entering the windpipe (T. ಪುರೈ, the upper part of the windpipe). — ಪೊರೆಯೇಱು. -ಏಱು. A choking sensation to arise from a mouthful going the wrong way (My.).

ಪೊರೆಯಿಸು pŏrĕyisu. = ಹೊರಿಸು. To cause to nourish, etc. (Bp. 5, 68);—to have one's self nourished, to depend on any body for one's sustenance.

ಪೊಱ್ pŏṟ. ಪೊಱು. = ಹೊಱು. To take upon or bear on the head (ಶಿರೋಧಾರಣ Ṡmd. Dh.); to bear, as a burden, etc., to carry; to support; to hold up; to take possession of mentally, to entertain, as lust; to assume or adopt, as a name; to undertake; to endure (T., M. ಪೊಱು). P. p. ಪೊತ್ತು (Ṡmd. 285). ಪೊತ್ತಂ, ಪೊತ್ತರ್ (287). ಹಲಮಿಲ್ಲದೆ ಶಕಟಮಂ ಪೊಱಲಱಿಯದ, ಶಕಟಮಿಲ್ಲದೆ ಹಲಮಂ ಪೊಱಲಱಿಯದ ಎನ್ದು, ಇನ್ತು ಏಕಧುರಮಹ ಎತ್ತಿನೊಳು ಏಕಧುರೀಣ ಏಕಧುರ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಪುಸ್ತಕಮಂ ಪೊತ್ತಿಪ್ಪ ಕೋಲ್ (ತವನಿಕ Mr. 359). ದುರಾಶೆಯಂ ಪೊತ್ತು (Bp. 1, 36). ಅಮಲಾಮ್ಬುವಂ ತಾಂ ಪೊತ್ತು ತನ್ದು (18, 34). ಒರ್ವಯ್ಯಂ ಶಿವಾನನ್ದೋತ್ತಮಂ ತಾನೆಮ್ಬ ಪೆಸರಂ ಪೊತ್ತು (34, 4). ಕಬ್ಬಂ ಪೊತ್ತೂಡೆ (38, 58). ಕಮ್ಬಿಯಂ ಪೊತ್ತು (43, 27). ನಾಂ ಪೊತ್ತ ಹಿನ್ದಣ ಕೆಲಸಮ್ ಇನ್ದಾಯಿತ್ತು (61, 34). See Ĉpr. 1, 76; 3, 81; 4, 19; J. 4, 19; 17, 20.

Digitized by Google

— ಪೊತ್ತು ತರ್. To load upon one's self and come (Bp. 18, 34; 32, 55). — ಪೊಱು ಪೊಱು. rep. ಮಣ್ಣಂ ಪೊತ್ತು ಪೊತ್ತು (Bp. 38, 56).

ಪೊಱ pŏṟa. 1. = ಪಱು, etc. — ಪೊಱಗೋೞ್. = ಪಱುಗೊಳ್, etc. (Śâstrasâra in W. 1256).

ಪೊಱ pŏṟa. 2. = (ಪಱ, etc.), ಹೊಱ. The outside; outside (ಪೊಱಗು Śmd. 70). — ಪೊಱ ಅಡಿ. (Śmd. 70). The upper part of the foot. — ಪೊಱ ಕಾಲ್. = ಪೊಱ ಅಡಿ. ಪೊಱ ಕಾಲ್ಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To put down the upper or front part of the hoof. ಮುಂಗಾಲ್ಗಳಂ ನೆಗಪಿ ನಿಲ್ವ, ಪಿಂಗಾಲ್ಗಳಂ ಕಿಱ್ತು ದಾಣ್ಬುವ, ಪೊಱ ಕಾಲ್ಗೊಳ್ವ, ಮರಳಿ ಮೆಟ್ಟುವ... ಅಶ್ವಂಗಳ್ (Rśv. 6, after 11). — ಪೊಱ ತೊಲಗು. To have the menstrual discharge. ಕಾನ್ತೆಯರ್ ಪೊಱ ತೊಲಗೆ ಋತು ಎನಿಕು (Mr. 468). — ಪೊಱದಡಿ. -ತಡಿ. The opposite shore (Čpr. 8, after 4). — ಪೊಱದೋಣ್ಟ. -ತೋಣ್ಟ. A garden at the outside (of a town, J. 31, 54). — ಪೊಱ ಪಾಯ್. To go or come forth (Čpr. 8, 61; Abh. P. 9, 48). — ಪೊಱ ಪೊಣ್ಮು. To come forth, etc. as precious stones, words, lustre, moonshine; to go through and come out on the other side, as a discharged arrow (ಪೊಱಪಟ್ Čt. II, 75; ಉಚ್ಚಳಿಸು Kk. 74, Śm. 65; Čpr. 3, 61; Abh. P. 12, 96; Grj. 3, 42; Rśv. 1, 84). — ಪೊಱ ಬಳಸು. Environs (Č. Bp. 42, 24). — ಪೊಱ ಬೀಡು. An outer halting-place or encampment (Č. Bp. 47, 32). — ಪೊಱಮಡಿಸು. -ಪಡಿಸು. = ಹೊಱಪಡಿಸು, ಹೊಱವಣ್ಡಿಸು. To cause to go out; to cause to start; to cause to leave; to turn out, to expel (Bp. 26, 17; Rśv. 6, after 11; J. 5, 27; 21, 5). — ಪೊಱಮಡು. -ಪಡು. = ಹೊಱಪಡು, ಹೊಱವಣ್ಡು. To obtain or get to, the outside: to go outside, to egress; to set out, to start;—to leave, to quit (T. ಪುಱಪ್ಪಡು; M. ಪುಱಪ್ಪೆಡು; Śmd. 67. 234; Čpr. 2, 39. 47; 4, 15; 5, 105; Grj. 2, after 106; Bp. 32, 24; 44, 15; 47, 23. 53; 53, 63; 58, 63; 61, 34; Č. Bp. 5, 7; Rśv. 5, 119; 6, after 10 & 116; J. 2, 46. 67; 3, 9; 6, 1; 8, 3; 31, 53. 54; 28, 4. 16. 48; 29, 32; 33, 19). P. p. ಪೊಱಮಟ್ಟು. — ಪೊಱಮಾಱ್. -ಱು. (-ಪಾಱ್, or -ಮಾಱ್). 1. To flee (ಪಲಾಯನ Śmd. Dh.). ಪೊಱಮಾಱದೆ, ಸಯ್ತು ಪೋಕುಮೇ ಪರಸೈನ್ಯಕ್ಕಂ? (290, o. r. ಸಯ್ತೆ). — ಪೊಱಮಾಱ್. -ಱು. 2. Flight (ಬೆನ್ನೀಹ Śmd. II; ಬೆನ್ನೀವುದು Kk. 79). — ಪೊಱಮಾಱ್. -ಱು. 3. = ಪೊಱವಾಱ್. (ಕೊಂಚೆ Čt. I, 62). — ಪೊಱ ಮಿಂಚು. Outward shine: vain display of what is not one's own. ಪೊಱ ಮಿಂಚುಗೆಯ್, to make a vain display etc. (Rśv. 11, 92. 165). — ಪೊಱ ಮುಯ್ಯು. The back-portion of the shoulder (Čpr. 6, 37; Abh. P. 13, 47. 87. 142). — ಪೊಱ ಮೆಯ್. The outside of the body (Śśv. 2, 84). — ಪೊಱ ವಳೆಯ. Environs (J. 17, 22). — ಪೊಱವಾಱ್. -ಱು. (-ಪಾಱ್). (Śmd. 59). = ಪೊಱಮಾಱ್ 3, ಹೊಱವಾಱ್. A buttock; the posteriors, the buttocks (ಜಘನ Čt. II, 75; ನಿತಮ್ಬ Śm. 70; Č. Bp. 37, 43; J. 30, 6; *cf.* ಪಿಱ್, ಪೂಱ). ಪೊಱವಾರ್ಗೆ (Śmd. 139). — ಪೊಱವೊೞಲ್. -ಪೊೞಲ್. The outside of a town (Čpr. 5, 86; Abh. P. 3, after 35; 7, after 126). — ಪೊಱ ಸೂಸು. = ಹೊಱ ಸೂಸು. To run, flow, or come out or forth (Čpr. 8, 50; Rśv. 13, 96; J. 3, 9).

ಪೊಱಗು pŏṟagu. = ಪೊಱ 2 (Śmd. 70), ಪೊಱಗೆ (145), ಹೊಱಗು, ಹೊಱಗೆ. The outside; outside (ಬಹಿಸ್ Nr.). Declension: ಪೊಱಗಣ, ಪೊಱಗಣಿಂ (135). ಹಱುಗವಿಗಳ ಕಬ್ಬಂಗಳ ಪೊಱಗೊಳಗಕ್ಕರದ ಹೊಲಿಗೆ ಬಿರ್ಚದೊಡೆ (Ch. v. 19; repeated in Grj. 1, 30). — ಪೊಱಗಣಂ. -ಅಂ. (Śmd. 136). A man who is outside.

ಪೊಱಗೆ pŏṟagĕ. = ಪೊಱಗು, q. v. ಕವಿ ಪೊಱಗಿರೆ, ಕೀಡ್ ಒಳಗಿರೆ ಅವಿರಲವೋ? ತುರಗಮುಖಮೊ? ನೃಪಮನ್ದಿರಮೋ? (Śmd. 145). See Čpr. 1, 120; V. 9, 59; J. 2, 46; 29, 24. — ಪೊಱಗಾಗು. -ಆಗು. To get outside, to be removed from or disconnected; not to belong to (Čpr. 3, 7). ಆತನುಂ ನೀನುಮ್ ಆನುಂ ಪೊಱಗಾಗಿರ್ದಪ್ಪು ಉರ್ವೀಪತಿಗೆ ಪಿಸುಣರಿಂ (Śmd. 262). — ಪೊಱಗಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To put or place outside (Bp. 3, 58; Rśv. 6, after 10). — ಪೊಱಗೆ ಪುಟ್ಟು. To be born or originate outside;—to be different from. ಆ ರತಿಸ್ಥಿತಿಯುನ್ದ ಪೊಱಗೆ ಪುಟ್ಟುವ ಮನವಿಕಾರಂ ಸ್ವಭಾವಮಕ್ಕು; ಅದು ರಸಮೆನಿಕ್ಕು (Mr. 75).

ಪೊಱಬಿಗ pŏṟabiga. An outsider: a stranger, an alien (J. 21, 59).

ಪೊಱಲೆ pŏṟalĕ. = ಪುಱುಲೆ, q. v.

ಪೊಱಿಗೆ pŏṟigĕ. = ಹೊಱಿಗೆ. The act of taking upon the head, etc.; assuming, undertaking; burden (Bp. 35, 22; J. 31, 42); business, work (C. as ಹೊ-).

ಪೊಱಿಸು pŏṟisu. = ಹೊಱಿಸು. To cause to take upon the head; to lade, to load; to cause to carry;—to impose, as a charge. ಪಾಳಿಮ್ಬುವ ಣ್ಗೊನೆಗಳಂ ಮುಕ್ಕಣ್ಣನೆಡೆಗೆ ವನಪಾಲಕಂ ಪೊಱಿಸಿ ಕೊಣ್ಡು ಅಯ್ತನ್ದಂ (Č. Bp. 45, 29). ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳಿಗೆ ಪಱ ಪೊಱಿಸದೆ (J. 18, 15). See J. 34, 1.

ಪೊಱು pŏṟu. = ಪೊಱ್, q. v.

ಪೊಱೆ pŏṟĕ. = ಹೊಱೆ. A load, a burden (ಭಾರಣೆ Čt. I, 82). 2, the burden: bulk, measure, quantity, size, extent (ಮಾತ್ರೆ, ಹೊಱೆ Nn. 157). See ತಳವೊರ್ಱೆ, ಬಿಣ್ಪೊಱೆ, ಬೆಟ್ಟುವೊಱೆ; Čpr. 5, 106; Abh. P. 4, 41; J. 13, 21. — ಪೊಱೆಯಾಳು. -ಆಳು. A porter (J. 5, 73; 7, 5).

ಪೊರ್ಕುೞಿ pŏrkuḷi. (Śmd. 239, o. r. ಹೊರುಕುೞಿ). = ಪೊಕ್ಕುಳಿ 2. A wave (ಅಲೆ Kk. 53, o. r. ಪೊಕ್ಕುಳಿ; see s. ಪುಗ್ಗ, ಪೊಮ್ಪುೞಿ, & *cf.* ಪುರ).

ಪೊರ್ಕುೞ್ pŏrkuḷ. = ಪೊಕ್ಕುೞ್, etc. (Abh. P. 13, after 54; Rśv. 6, after 11).

ಪೊರ್ತು pŏrtu. = ಪೊೞ್ತು, etc. (Čpr. 8, 55).

ಪೊರ್ದು pŏrdu. 1. = ಪೊನ್ದು 2, ಪೊನ್ದು 1, ಹೊದ್ದು 2, ಹೊನ್ದು 1. To join; to be or come in contact, to unite; to go or come nigh, to approach; to enter; to fit; to agree;—to come by, to obtain, to get, to attain, to reach;—to come upon (a person), as blame (ಸಮೀಪ Śmd. Dh.; ಪೊರ್ದುಗೆಯಾಗು 195 Cm.; see ಪುರುಡಿಸು, ಪೊಣರ್ 1, ಪೊರೆ 3). ಪೊರ್ದಿದುದು (ಉಪನತ, ಉಪಸನ್ನ, ಉಪಸ್ಥಿತ Hlâ.). ಪಱ ಪೊರ್ದದ ಅಮಲತರಂ (Rśv. 14, after 14). ಪಂಚತ್ವಮುಂ ಪೊರ್ದದಯ್! (Śmd. 255). See Śmd. 278. 289. 298; Čpr. 1, 5. 78; 2, 40; 3, 41; 4, [illegible] Abh. P. 10, 94.

ಪೊರ್ದು pŏrdu. 2. = ಪೊನ್ದು 2, ಪೊರ್ದುಗೆ. (Čpr. 4, 88).

ಪೊರ್ದುಗೆ pŏrdugĕ. = ಹೊದ್ದಿಕೆ, ಹೊದ್ದಿಗೆ, ಹೊದ್ದುಗೆ, ಹೊನ್ದಿಕೆ, ಹೊರ್ದುಗೆ. Joining; contact, touch; connection; union; harmony; nearness, vicinity,

Digitized by Google

proximity (ಪತ್ತುವುದು, ಸಂಶ್ಲೇಷ Śmd. Dh. s. ಪತ್ತು; ಪತ್ತುವುದು Śm. 97; ಪೊನ್ದುವುದು 98; ಸಮ್ಬನ್ಧ Śmd. 6; ಉಪಹ್ವರ Hlā.; ಸನ್ನಿಧಿ, ಸನ್ನಿಕರ್ಷಣ Nr.; ಸಂಹರ, ಹೊದ್ದುಗೆ Nn. 105; ಕೆಲ, ಪಕ್ಕ, ಪೊರೆ, etc., ಸಮೀಪ Kk. 33, Śm. 59; ಪಕ್ಕೆ Śm. 79; Čpr. 7, 69. 79). **2,** what is appended: an appendage, something subordinate or inferior. — ಪೊರ್ದುಗೆಯಂ ಮಾಡು. To join (v. t.), etc. (ಪತ್ತಿಸು Śmd. 141 Cm.; ಪೊಸಯಿಸು 268 Cm.). — ಪೊರ್ದುಗೆಯಾಗು. -ಆಗು. To join (v. i.), etc. (ಅಮರ್ Śmd. 3. 46. 52. 76 Cm.; ಸನ್ಧಿಸು 114 Cm.).

ಪೊರ್ದುಗೆಕಾಱ **pördugĕ-kāṟa.** A companion (V. 6, 41).

ಪೊಲ್ **pŏl. 1.** = (ಪೊರೆ 3), ಹೊಲಿ, ಹೊಲೆ 1. (To join, v. i.; to agree with, to liken, *cf.* ಒಲ್ 1 & 2, ಪೋಲ್ 1); to be fit, befitting, or proper; to excel. **2,** (to join), to sew (ಸ್ಯೂತ Śmd. Dh.; M. ಪೊಲ್ಲು; T. ಪೊರ್ರು, to compare; to sew; T. ಪುಲ್ಗು, to embrace; ಪುಲ್ಲು, v. i., to unite, copulate; to consent, agree; to draw near, be near; to join, couple; M. ಪುನೆ, ಪುಲ್ಗು, ಪುಲ್ಲು, to embrace; see ಪುಣರ್ 1; ಪೆಣಸು; T. ಉಲ್ಲು, to mend or braid a net). P. p. ಪೊಲ್ತು (Śmd. 287 Cm.). ಕವಿತಾಪ್ರೌಢನೆ ಪೊಲ್ವ ಪೊಲ್ ಕೃತಿಯೊಳ್ ಅಜ್ಞಂ ಪೊಲ್ವನೇ? (Jnv. 1, 13). ಎಲೆ ದೇವ, ಬುಧಂ ನೆಗಪಿಲ್ ಅಕ್ಕುಮೇ ಪೊಲ್ಲದುದಂ? (Rśv. 13, 11).

ಪೊಲ್ **pŏl. 2.** = (ಪೊಲೆ No. 2), ಹೊಲ್. Meanness, vileness, badness, impropriety, disagreeableness, adverseness, inauspiciousness, noxiousness. — ಪೊಲ್ಲಂ. -ಅಂ. A mean, etc. man. ಪೊಲ್ಲರಲ್ಲದರಂ ಪೊಲ್ಲರೆನ್ದು, ನುಡಿದು (Abh. P. 16, after 39). — ಪೊಲ್ಲದು. -ಅದು. = ಪೊಲ್ಲ, q. v. That is mean, etc. (Čpr. 2, after 93; 4, 58; Abh. P. 8, after 56; 11, after 100; 16, after 39; V. 9, 59). ಆ ಕನ್ನಿಕೆ ಪೊಲ್ಲದು (Śmd. 109). ಎನಿತುಂ ಕಾಯ್ದುಂ ಬೆನ್ನೀರ್ ಮನೆ ಸುಡದೆಮ್ಬನ್ತೆ ನಿನಗವರ್ ನಿಲೆ ಕಾಯ್ದುಂ ಮನದೊಳ್ ಪೊಲ್ಲದನೆನ್ದುಂ ನೆನೆಯರ್; ಅದಂ ನಮ್ಬು, ಕುರುಕುಲಾನ್ವಯಭಾನೂ (216, o. r. ಪೊಲ್ಲಮನೆನ್ದುಂ). — ಪೊಲ್ಲಳ್. -ಅಳ್. A mean, etc. woman (Abh. P. 6, 35).

ಪೊಲ **pŏla.** (Śmd. 94). = ಹೊಲ, (ಪೊಲಬು, etc.). A plough-field; a corn-land (V. 4, 3; J. 3, 4; 18, 25; 33, 5; Tĕ.; T., M. ಪುಲ). ಪೊಲನಂ (Śmd. 130). ಪೊಲಕೆ or ಪೊಲಕ್ಕೆ (139). ಪೊಲಗಳ್ or ಪೊಲಂಗಳ್ (126). ಪೊಲದಲ್ಲಿ ಇರ್ದಂ, ಪೊಲದೆ ಎರ್ದನ್ದಂ (63). ಪೊಲ ಗದ್ದೆಗಳ ಕೊಯ್ವುದು (ಲವ, etc. Nr.). **2,** a place (Abh. P. 5, 18; 6, 113; T. ಪುಡ, ಪುಡೈ, ಪುಲ; M. ಪುಡೆ, ಪುಲ); an object of sight; direction, a point of the compass (T. ಪುಲ; see s. ಪೊಳೆ). ಪೊಲನಱಿಯದ, ನೆಲನಱಿಯದ, ಕೆಲನಱಿಯದ, ಮಿಗದ ಮೂಱು ವಿಧವಱಿಯದ (Śmd. 127). ದಿಟ್ಟಿಗೆ ಪೊಲನಾದುದು ಪೊಮ್ಬೆಟ್ಟಂ (Abh. P. 1, 44). See ಅಮುಮ್ಬೊಲ, ಕಣ್ಬೊಲ, ಕೆಯ್ಬೊಲ, ಪಾಟಿಬೊಲ, ಬೆಳಪೊಲ. — ಪೊಲಗಾಯ್. -ಕಾಯ್. To watch a field (J. 3, 8).

ಪೊಲತಿ **pŏlĕ-ti.** (Śmd. 240). = ಹೊಲತಿ. A low-caste woman.

ಪೊಲದಿ **pŏladi.** A lewd, profligate man (ಪಿತಗ, ಸೊನ್ಡೆ Śmd. II, Śm. 57; ಪಿತಗ Kk. 84; M. ಪುಲಯಾಡಿ).

ಪೊಲಬು **pŏlabu.** = (ಪೊಳೆ), ಪೊಲಮ್ಬು, ಹೊಲಬು. (A clear place, a clearing, see s. ಪೊಳೆ): a way; a manner, a mode, a circumstance (J. 18, 4; Tĕ. ಪೊಲುಪು). — ಪೊಲಬಱಿ. -ಅಱಿ. To know the circumstances (J. 31, 47). — ಪೊಲಬುಗಾಣ್. -ಕಾಣ್. To see the ways of—(J. 5, 62).

ಪೊಲಮ್ಬಿಗ **pŏlambu-iga.** (Śmd. 233). A man who knows his where-abouts, etc.

ಪೊಲಮ್ಬು **pŏlambu.** = ಪೊಲಬು, etc. — ಪೊಲಮ್ಬುಗಿಡು. -ಕಿಡು. One's way to be lost: to be at a loss (Grj. 2, after 106). — ಪೊಲಮ್ಬುದಪ್ಪು. -ತಪ್ಪು. One's manner to fail: to lose one's discretion (Čpr. 8, 81). 2, one's way to be lost: to go astray (Rśv. 5, after 55).

ಪೊಲಸು **pŏlasu.** = ಹೊಲಸು. Impurity, etc. (V. 28, 70).

ಪೊಲಿಗೆ **pŏligĕ.** = ಪೊಲ್ಗೆ, ಹೊಲಿಗೆ. Sewing; needle-work (ಸೇವನ, ಸೀವನ, ಸ್ಯೂತಿ Nr.).

ಪೊಲೆ **pŏlĕ.** = ಹೊಲೆ 2. The menstrual flux, the lochia; impurity from childbirth (ಮುಟ್ಟಲ್, ಮುಟ್ಟುವೆ, ಮಾಣಿಕ, ಸೂತಕ Čt. II, 51; M. ಪುಲೆ; T. ಪೊಲಿ, to shine; ಪುಲರಿ, the dawn; ಪೊಲ, beauty; gold = ಪೊನ್; ಪೊಲಿವು, ಪೊಲ್ಪು, lustre; ಪೊಱಿ, beauty; a spark; ಪುಟ್ಕು, ಪುಲ್ಲೈ, a brown, yellowish colour; M. ಪುಲರು, to dawn, light to appear; ಪುಲರ್, ಪುಲರ್ಚ, dawn, day-break; ಪುಲರ್ತು, to bring to light; ಪೊರಿ, a spark; Tĕ. ಒಲೆ, ಪೊಲಯು, ಪೊಲುಚು, to appear, come to light; ಪೊಲಿ, bloom, freshness; see ಪುರುಡು 2, ಪೊನ್; *cf.* ಪೊಳೆ 1). **2,** taint, pollution, defilement in general; meanness, baseness, sin (Abh. P. 10, 94; J. 5, 25). — ಪೊಲೆಗಲಸು. -ಕಲಸು. Intermixture with impurity (with regard to caste, J. 2, 5). — ಪೊಲೆಗಿಡು. -ಕಿಡು. Impurity, etc. to be lost or gone (Čpr. 4, 72). — ಪೊಲೆಯ. -ಅ 3. = ಹೊಲೆಯ. An impure, or base, man, a sinner (Abh. P. 10, 94); a low-caste man, an out-caste, a Puliah or Pariya (ದಿವಾಕೀರ್ತಿ, ಹೊಲೆಯ Nn. 152; M. ಪುಲಯ; T. ಪುಲೈಯ, ಪುಲೈಯ). — ಪೊಲೆವಾತು. -ಮಾತು. A mean word (V. 6, 14).

ಪೊಲ್ಗೆ **pŏl-gĕ.** (Śmd. 248). = ಪೊಲಿಗೆ, etc.

ಪೊಲ್ಲ **pŏlla.** (fr. ಪೊಲ್ 2). = ಹೊಲ್ಲ. An abbreviation of ಪೊಲ್ಲದು, q. v. (Śmd. 210). Meanness, etc. (T. ಪೊಲ್ಲಾ, ಪೊಲ್ಲಾದು, which forms seem to belong to ಪೊಲ್ 1). ಕಾಗೆ ಗೂಗೆ ಹುಲಿ ಕತ್ತೆ ಹೊಗೆ ಅನ್ತಪ್ಪ ವರ್ಣಂ (ಕುದುರೆಯಲ್ಲಿ) ಪೊಲ್ಲಂ (Mr. 278, o. r. ಹೊಲ್ಲಂ); (ಅದಱ) ಹಲ್ಲು ಕಪ್ಪಾಗಿರಲು ಪೊಲ್ಲ (o. r. ಹೊಲ್ಲ 277). See V. 6, 6. — ಪೊಲ್ಲಗೆಯ್. To commit a vile or sinful act (Abh. P. 9, 9; 10, 168). — ಪೊಲ್ಲಮಾತು. A bad, adverse word (Abh. P. 9, 167). — ಪೊಲ್ಲಮಾನಿಸ. A bad man. ಪೊಲ್ಲಮಾನಿಸರ ಪೊಲ್ಲಮೊಗಂಗಳ್ (Śmd. 210). — ಪೊಲ್ಲಮೊಗ. (= ಪೊಲ್ಲದು ಮೊಗ Śmd. 210). A bad, evil face or look. — ಪೊಲ್ಲವಾರ್ತೆ. Bad, inauspicious news (Abh. P. 14, 109).

ಪೊಲ್ಲಣ **pŏllaṇa.** = ಪೊಲ್ಲೆಯ. Badness, contumeliousness, etc. (ನಿಟ್ಟುರ, ನಿಷ್ಠುರ Kk. 57, o. r. ಹೊಲ್ಲೆಯ).

ಪೊಲ್ಲಮೆ **pŏllamĕ.** = ಹೊಲ್ಲಮೆ, ಹೊಲ್ಲವೆ. Badness, vileness, etc. (Abh. P. 3, 33).

ಪೊಲ್ಲೆಯ **pŏllĕya.** = ಪೊಲ್ಲಣ, etc. (ನಿಷ್ಠುರ Śm. 49).

ಪೊಸ **pŏsa.** = ಹೊಸ. (An abbreviation of ಪೊಸತು 1, Śmd. 70). That which is new; newness; freshness; beauty; novelty, remarkableness, wonder-

fulness; new, etc. (Tu.; T., M. ಪುದು; Tĕ. ಕೊತ್ತ). ಪೊಸ ಅಡಿಕೆ (Šmd. 70). ಪೊಸ ಕನ್ನಡಿ (Rśv. 13, 63). ಪೊಸ ಕಮ್ಪು (Bp. 6, 8). ಪೊಸಕೆಮ್ಪು (Šśv. 5, 4). ಪೊಸ ಗನ್ಧ (Bp. 47, 14). ಪೊಸ ಗಾಡಿ (-charm, J. 18, 34). ಪೊಸ ಗೀತಶಾಲೆ (Č. Bp. 5, 49). ಪೊಸ ಜವ್ವನ (Čpr. 4, 8; 6, 80; J. 6, 27). ಪೊಸ ಟೊಪ್ಪಿಗೆ (Šmd. 78). ಪೊಸ ತೇರ್ (Rśv. 13, 83). ಪೊಸ ನನೆ (Abh. P. 7, after 163). ಪೊಸ ಪತ್ತೆ (Čpr. 7, 41). ಪೊಸ ಪರಿ (Čpr. 6, after 64; Bp. 53, 24; Šśv. 3, 64). ಪೊಸ ಪೀಲಿ (Rśv. 5, 43). ಪೊಸ ಪೂ (Šmd. 73). ಪೊಸ ಮಂಜುವಾರ್ಧಿ (Rśv. 9, 4). ಪೊಸ ಮಲ್ಲಿಗೆ (Lilv. 3, 7; Rśv. 8, 3). ಪೊಸ ಮಾಣಿಕವಲ್ಲಣಂ (Rśv. 13, 62). ಪೊಸ ಮಾವು (2, 35. 37; J. 8, 4). ಪೊಸ ರತ್ನಪೂರಂ (Rśv. 5, 117). ಪೊಸ ರಂಗವಾಲಿ (Bp. 41, 21). ಪೊಸ ವಾಜಿ (Rśv. 13, 4). ಪೊಸ ಸಣ್ಣಿಗೆ (J. 15, 9). ಪೊಸ ಸಮ್ಮ (V. 5, 53). ಪೊಸ ಸವಗಂ (Rśv. 6, after 11). ಪೊಸ ಸೀರೆ (ಅನಾಹತ Mr. 342). — ಪೊಸಗಮ್ಪು. -ಕಮ್ಪು. An excellent smell (Čpr. 7, 49; J. 19, 46). — ಪೊಸಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. An uncommon darkness (Grj. 4, 73). — ಪೊಸಗಾರ್. -ಕಾರ್. A remarkable rainy season, or the outbreak of that season (Abh. P. 7, 157; 14, 105). — ಪೊಸಗಾಸೆ. -ಕಾಸೆ. A new cloth for girding the loins (Rśv. 9, 58). — ಪೊಸ ಗೆಲ್ಲ. A new gain or victory (V. 29, 55). — ಪೊಸ ಜಾಗ. A beautiful emerald (V. 5, 3). — ಪೊಸದಳೆರ್. -ತಳೆರ್. (Čpr. 7, after 92). — ಪೊಸ ಪೊಚ್ಚ. Newness and brightness (Čpr. 6, 82). — ಪೊಸ ಪೊಸ. rep. (Bp. 33, 11). — ಪೊಸ ಮಸೆ. The state of being newly whetted (Čpr. 6, 36; Abh. P. 9, 60; J. 7, 44. 61; 13, 18). — ಪೊಸವಸೆ. -ಪಸೆ. A new, beautiful seat (Šśv. 2, after 42). — ಪೊಸವಿಸಿಲ್. -ಬಿಸಿಲ್. Beautiful, gold-coloured sunshine (Rśv. 6, after 11). — ಪೊಸವುಲ್. -ಪುಲ್. New, fresh grass (V. 10, 7). — ಪೊಸವೂ. -ಪೂ. A new or beautiful flower (Čpr. 2, 86). — ಪೊಸವೆಳ್ದಿಂಗಳ್. -ಬೆ-. Beautiful moonshine (Čpr. 8, 79). — ಪೊಸವೆಳ್ಪು. -ಬೆಳ್ಪು. Remarkable whiteness (V. 3, 3). — ಪೊಸವೇಟ. -ಬೇಟ. Charming love-gestures (Čpr. 5, 115).

ಪೊಸಗೆ pŏsagĕ. = ಒಸಗೆ 1, ಹೊಸಗೆ 1. Joy (J. 7, 2).

ಪೊಸತು (pŏsa-atu). 1. = ಪೊಸ (Šmd. 70), ಹೊಸತು, ಹೊಸದು, ಹೊಸ್ತು (ನೂತನ Čt. II, 41; ನವ, ನವೀನ, ನೂತನ, etc. Mr. 435; Čh. v. 16; Čpr. 1, 134; 7, 57; Bp. 4, 27; Rśv. 13, 25; J. 8, 6; 16, 2. 42; 28, 45; 31, 35; 33, 18). ಪೊಡವಿಗಿದು ಪೊಸತು! (Prll. 3, 6). ಪೊಸತಬ ಕಡೆ (Šmd. 184). ಪೊಸತಹುದು (ನವ, ನೂತನ, etc. Nr.). ಪೊಸತಬುದುದು (ಸೀರೆ) ಪಟಪ್ಟರಮ್ ಅಕ್ಕ (Mr. 342).

ಪೊಸತು pŏsatu. 2. P. p. of ಪೊಸೆ 1, q. v.

ಪೊಸದು pŏsadu. = ಪೊಸೆದು. P. p. of ಪೊಸೆ 1.

ಪೊಸನ್ತಿಲ್ pŏsantil. (Šmd. 48). = ಒಸಲು, ಹೊಸತಿಲು, ಹೊಸಲು, ಹೊಸ್ತಲು, ಹೊಸ್ತಿಲು. A door-sill, a threshold (ದೇಹಲಿ Kk. 47; Šm. 57; Grj. 2, after 106).

ಪೊಸಮ್ಬ pŏsamba. (Šmd. 185). = ಹೊಸಬ. A new man. ವಿಚಾರಿಸದೆ ಉನ್ತೆ ಪೊಸಮ್ಬರ್ ಒತ್ತೆಯಂ ಕೊಳ್ವುದು ತಕ್ಕುದಲ್ತು! (185).

ಪೊಸಯಿಸು pŏsayisu. 1. = ಪೊಸವಿಸು. To join (v. t.), to unite; to apply to; to attach (ಪೊರ್ದುಗೆಯಂ ಮಾಡು Šmd. 268 Cm.; T. ಪೊಜುಂಗು, Tĕ. ಪೊಸಗು, to agree, fit, suit; cf. ಪುದಿ 1). ಅಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗೊನ್ದೊನ್ದು ಕೆನ್ದಾವರೆಯೆಸಳ್ಗಳಂ ಕೋದು ಕೊಸಗಿನೆಸಳ್ಗಳಿಂ ಬೀದಿಗಟ್ಟಿ ಪೊಸಯಿಸಿ ಮನಕ್ಕೆ ಪದಪನೀವ ನವಪದಂಗಳ್;...ಅಶೋಕೆಯ ಮಿಸುಪ ಪೊಸದಳಿಂನ್ದೆ ಪೊಸಯಿಸಿ ವಾಸನ್ತಿಯ ಮುಗುಳ ಸೂಸಕದಿನ್ದೆಸೆವೆದ್ದಾ ಏಲಾಸಾವಾಸಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಜುಂಜನನ್ತೆ ಚಂಚುರವಮಾದ ಜುಂಜುಲೋವೆಗಳ್ (Čpr. 7, after 92). See Čpr. 1, after 101; 1, 116; 5, 44; 7, 145; 8, after 4; Abh. P. 3, 142; 4, 92; 9, 165; V. 9, 9.

ಪೊಸಯಿಸು pŏsayisu. 2. = ಪಸಿಯಿಸು, q. v. To stir round, to churn, to shake about (ಮಥಿಸು Čt. I, 78, o. r. ಮಡಿಸು).

ಪೊಸವಿಸು pŏsavisu. = ಪೊಸಯಿಸು 1. (Kâvy. III, 3, 96).

ಪೊಸೆ pŏsĕ. 1. = ಹೊಸೆ 1. To shake, to agitate; to churn; to rub; to generate fire by friction; to beat (ಮಥನಿಸು Šm. 62; ಕಡೆ Kk. 62; T. ಒಜಿ, to shake, move; cf. ಪೊಯ್ 1?). P. p. ಪೊಸದು (Čpr. 6, 29), ಪೊಸೆದು (Grj. 8, after 74), once ಪೊಸತು (Abh. P. 3, 160). ಬಿಸಿದಂ ಪೊಸೆದು, ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ ಪಾಯಂ ಬಿಟ್ಟು (Rśv. 13, after 104). ಕಿಚ್ಚಂ ಪೊಸವ ಕೋಲ್ (ಅರಣಿ Mr. 260). See Čpr. 6, 96; Grj. 10, 74; J. 8, 18; 13, 53; 20, 20.

ಪೊಸೆ pŏsĕ. 2. A churning-stick (ಮನ್ಥದಣ್ಡ Šmd. Dh.).

ಪೊಸೆ pŏsĕ. 3. = ಹೊಸೆ 2. To twist, to plait, to make rope (ರಜ್ಜುಕ್ರಿಯೆ Šmd. Dh.; Rśv. 13, after 104; Tĕ. ಒಡುಕು, ವಡುಕು, to turn the spinning wheel, spin; cf. ಪೊಸಯಿಸು 1; ಪುರಿ 3?).

ಪೊಸ್ತಕ pŏstaka. Tbh. of ಪುಸ್ತಕ. (My.).

ಪೊಸ್ತಗ pŏstaga. = ಪೊಸ್ತಕ. (My.).

ಪೊಸ್ತುಕ pŏstuka. = ಪೊಸ್ತಕ. (My.).

ಪೊಹಚಿ pŏhaci. = ಪವುಂಚಿ, etc. (B. 4, 200).

ಪೊಳಕು pŏḷaku. = ಪೊಳಂಕು (Šmd. 48). To chew (ಚರ್ವಣಕ್ರಿಯೆ Šmd. Dh.).

ಪೊಳಂಕು pŏḷaṅku. = ಪೊಳಕು, q. v. (ಚರ್ವಣಕ್ರಿಯೆ Šmd. Dh.).

ಪೊಳಪು pŏḷapu. 1. (fr. ಪೊಳೆ 1). = ಒಳಪ 2, ಒಳಪು, ಪೊಳಪು, ಪೊಳೆವು, ಹೊಳಪು, ಹೊಳಹು 1. Radiance, lustre, brightness, clearness, as of the sky after rain, etc. (ತೊಳಪು, ತೊಳಗು, ಪೊಗರ್, ಬೆಳಗು, ಚವಿ, ಕಾನ್ತಿ Šm. 15; Kk. 25, o. r. ಪೊಳೆಪು). See ಕಣ್ಬೊಳಪು, ಕೆಮ್ಬೊಳಪು, ಮಾರ್ಪೊಳಪು; Šśv. 4, 4. 42.

ಪೊಳಪು pŏḷapu. 2. (fr. ಪೊಳೆ 2). = ಹೊಳಹು 2. Trembling, shaking, rolling; a swing, a hammock (ಪ್ರೇಂಖ, ಹೊಳಹು Nn. 129; cf. ಪೊರಳು).

ಪೊಳಯಿಸು pŏḷayisu. = ಹೊಳಪಿಸು 1. To cause to roll; to cause to go round in a circle; to brandish (Abh. P. 15, 9; Rśv. 6, after 11; 13, 85).

ಪೊಳಲೆ pŏḷalĕ.(?). See ಬೆಮ್ಬೊಳಲೆ.

ಪೊಳೆ pŏḷĕ. 1. = ಹೊಳೆ. To shine, to be bright (T. ಒಳಿ, ಒಳಿವು, splendour, light; ಒಳಿರ್, to shine; cf. ಅಲ್ಲು 3, ಒಲೆ 4, ಪೊಗರ್, ಪೊಡರ್, ಪೊಲೆ). ಖಡ್ಗಾಯುಧಚಾಪಮಂ ಪೊಳೆವ ಮಿಂಚನೆ ಪೋಲ್ತಿರೆ ಬೀಸು (Šmd. 272). ಇವಸ್ಥಾವಿನೆಳೆದಳಿರ ಪೊಳೆವ ಪೂಗುಡಿ (Čpr. 7, after 92). See Čpr. 1, 79. 82; Abh. P. 3, 113; Rśv. 5, 24; 13, 78; Č. Bp. 42, 13; J. 3, 4. 16; 6, 3. 16; 28, 18; ತಿಬಿಮ್ಬೊಳೆ, ಮಾರ್ಪೊಳೆ.

ಪೊಳೆ pŏḷĕ. 2. To roll, to roll about, to move about, to move to and fro, to wallow, to

Digitized by Google

welter, to move in a circle (ಉಠನ Śmd. Dh.; M. ಪುಳೆ, to twirl about, riggle; to twine one's self round, as a snake; to roll one's self). ಪೊಮ್ಮಡಿವೋಲ್ ಪೊಳೆದು ಪಾಡಿ ಪೋದಂ ಶ್ವೇತಂ (Śmd. 289). See Śmd. 264; Abh. 13, 60; Rśv. 5, after 114.

ಪೊಳೆ pŏlĕ. 3. P. p. of ಪೊಳೆ 1, in ಪೊಳೆ ಪೊಳೆ (J. 12, 38; 22, 8).

ಪೊಳೆ pŏlĕ. 4. = ಪೊಳಪು 1. See Kk. s. ಪೊಚ್ಚಳಿ. — ಪೊಳೆವಲ್. -ವಲ್. Shining teeth (J. 2, 48; 30, 2).

ಪೊಳೆಪು pŏlĕpu. = ಪೊಳಪು 1 q. v., etc. (Abh. P. 3, 113). ಪೊಳೆಪು ಈಂಚುವೋಯ್ತು, ತಾರಗೆ ಬೆಳಗುದಿ'ದುವು (Lilv. 3, 5).

ಪೊಳ್ಳು pŏḷḷu. = ಹೊಳ್ಳು. Hollowness; emptiness; a hole in a tree; a hollow in the soil, etc; looseness of soil; unsubstantialness; want of strength; trash, worthless stuff (My.; M.; Tĕ. ಪೊಲ್ಲು; Mhr. ಪೋಲ; see ಪುರೆ, ಪೊಟ್ಟರೆ, ಪೊಟ್ಟು; T. ಪೊಳ್ಳು, to bore or make a hole; to chisel; see ಉಳಿ 4). See B. 3, 27. 29. 31; 5, 31; Śśv. 4, 9; J. 24, 35. — ಪೊಳ್ಳುಕೂಗು. A vain outcry, a false report (My.). — ಪೊಳ್ಳುಗಳೆ. -ಕಳೆ. = ಹೊಳ್ಳುಗಳೆ. To throw away (a thing) declaring it to be hollow or worthless, to despise (J. 2, 12). — ಪೊಳ್ಳುಜಾಲಿ. A worthless jāli tree. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರು ಪೊಳ್ಳುಜಾಲಿಯ ಮುಳ್ಳು (Sp.). — ಪೊಳ್ಳುಮಾತು. An empty, vain word (My.). — ಪೊಳ್ಳುಸುದ್ದಿ. A vain, groundless report (My.). — ಪೊಳ್ಳುಹಲ್ಲು. A hollow tooth (My.; B. 2, 26).

ಪೊಱಕು pŏṟaku. Form, shape (ಸಾಮಾನ್ಯಾಕೃತಿ Śmd. I; see s. ಪೊಡಕರಿಸು).

ಪೊಱಲ್ pŏṟal. ಪೊಱಲು. = ಒಱಲ್, ಹೊಱಲ್. A dwelling place: a town, a city (ಪುರ Śmd. I; Śm. 102; ಗವಿ, ಗರುಡಿ, ಗೊತ್ತು, ನೆಲೆ, ಇಕ್ಕೆ, ಹಕ್ಕೆ, ಜಾವಡಿ, ತಾಣ, ಬೀಡು, ಇಮ್ಮು, ಆಡುಮ್ಬೊಲ, ಆಶ್ರಯ Śm. 58, Kk. 64; Tĕ. ಪ್ರೋಲು; T. ಪೊಱಲ್, the world in general, a country, the earth; greatness). See Śmd. 112. 235; Čpr. 2, 90; Bp. 61, 3; J. 2, 46; 3, 19; 28, 16. 27; 31, 29. 54; ದಾಮ್ಬೊಱಲ್, ಪೊಱವೊಱಲ್, ಮುಪ್ಪೊಱಲ್. — ಪೊಱಲಾಣ್ಮ. -ಅಣ್ಮ. The ruler of a town (J. 17, 9). — ಪೊಱಲ್ವೆಣ್ಣ. -ಪೆಣ್ಣ. A towns-woman (Rśv. 13, after 77).

ಪೊಱಲಿಱ pŏṟal-iča. (Śmd. 236; see 203). A man born in a town.

ಪೊಱೆ pŏṟĕ. 1. = ಹೊಱೆ. A river (ನದಿ Śmd. Dh.; ತೊಱೆ Śmd. I; ಪೊಣ್ಣ II; ಪೊಣ್ಣ, ತೊಱೆ Śm. 36; ನದಿ 114; see Kk. s. ಪೊಣ್ಣಳಿ; cf. ಪುರ & see s. ಪುಗ್ಗು; cf. ಒಱ್ಱು 1). See J. 9, 24.

ಪೊಱೆ pŏṟĕ. 2. A path, a road (ಬಟ್ಟೆ Śmd. I; ಪಥ Śm. 114; cf. ಪೊಲ; T. ಉಱ್ಱೈ, a place; ಪುಱ್ಱೈ, anything that is hollow; a wicket in a gate; ಒಱುಗು, to go, walk; ಒಱುಗ್ಗೈ, a carriage).

ಪೊೞ್ತಿಱೆ pŏltu-aḍĕ 2. = ಪೊತ್ತಱೆ, ಪೊತ್ತಱೆ, ಪೊಱ್ಱಱೆ, ಪೊಱ್ಱಱೆ, ಹೊತ್ತಱೆ, ಹೊತ್ತಾಱೆ, ಹೊತ್ತಱು. The time of sunrise, day-break, dawn (ಉದಯಕಾಲ Śmd. II). Declension: ಪೊಱ್ತಱಿಂಗೆ, ಪೊಱ್ತಱಿನ (401).

ಪೊೞ್ತಱ್ pŏltar. = ಪೊಱ್ತಱೆ, etc. (ಪ್ರಭಾತಕಾಲ Kk. 90).

ಪೊೞ್ತಱೆ pŏltu-aṟĕ 6. = ಪೊಱ್ತಱೆ, etc. (ಉಷಃಕಾಲ, ಮುಮ್ಬಗಲ್ Śm. 18).

ಪೊೞ್ತು pŏltu. = ಒತ್ತು 6, ಪತ್ತು 4, ಪೊತ್ತು 2, ಪೊರ್ತು, ಹೊತ್ತು 2. The sun (ನೇಸಱ್, ಸೂರ್ಯ Śmd. I; ಸೂರ Čt. I, 31; ನೇಸಱ ಬಟ್ಟೆ I, 35, o. r. -ತೇಜ; ನೇಸಱ್, etc., ಸಪ್ತಾಶ್ವ Kk. 45; ನೇಸಱ್, etc., ಸೂರ್ಯ Śm. 14; T., M. ಪೊಱುದು; T. also ಪೋ, ಪೋದು, ಪೋದ್ದು, M. ಪೋದ್; Tŏ. ಪೊದ್ದು, ಪೊದ್ದು; see ಪುಗ್ಗು). **2,** time in general (ಸಾಮಾನ್ಯಕಾಲ Śmd. I; T., M., Tĕ.). **3,** the time for bringing forth young (ಪ್ರಸವಕಾಲ Śmd. I). See Rśv. 5, after 114; 6, after 11; 13, after 95; ಪಿಮ್ಪೊೞ್ತು, ಮುಮ್ಪೊೞ್ತು.

ಪೋ pô. = ಹೋ 1. Going, departing (Tĕ.; T. ಪೋಂ), proceeding; having gone (ಪೋಗು Śmd. 211; T.). See Abh. P. 14, 77. 93. — ಪೋ ಕಳೆ. To cast out (Abh. P. 16, 24). — ಪೋ ತರ್. (= ಪೋಗು ತರ್ Śmd. 211). To go and bring (T. ಪೋದರು). ಪೋ ತನ್ದಂ (211). — ಪೋ ನಲಿ. To rejoice at a going or spending (of riches, Abh. P. 6, 116). — ಪೋ ನುಂಗು. To swallow so that (a thing) goes or disappears (Čpr. 8, 15). — ಪೋಮರಣ. Death through which one departs (Abh. P. 11, 140).

ಪೋಕ pôka. = ಹೋಕ. A goer, wanderer (M.); a stroller, a vagabond, a worthless man (ವಿವೃತ್ತ Mr. 246, o. r. ಅವಿವೃತ್ತ; My.; T.); a dissolute, profligate fellow, a villain, a blackguard, a rogue, a prodigal (My.). ಕಾಕುವಮಾತು ಆಡ ಬೇಡ, ಪೋಕವಿದ್ಯೆಗೆ ಹೋಗ ಬೇಡ. — ಪೋಕನ ಮಾತು ಕಾಕು, ಸುಳ್ಳನ ಮಾತು ಬೊಳ್ಳು. — ಪೋಕನಿಗೆ ನಾಕ ಸಲ್ಲ, ಮೂಕನಿಗೆ ಸ್ವಪ್ನ ಸಲ್ಲ (Prvs.).

ಪೋಕರಿ pôkari. = ಪೋಕ, (ಪೋಲಿ). A dissolute, profligate, prodigal fellow, etc. (My.; Tĕ., T., M. ಪೋಕರಿ).

ಪೋಕರಿತನ pôkaritana. (= ಪೋಲಿತನ). The ways of a pôkari (My., also as ಪೋಕತನ; Tĕ. ಪೋಕರಿತನ).

ಪೋಕಿ pôki. A person who goes. See ತಿರುಪೋಕಿ.

ಪೋಗಣ್ಡ pôgaṇḍa. Not full-grown or adult, young; a boy. 2, *deformed, deficient in a member; having a redundant member.*

ಪೋಗಣ್ಡಿಕೆ pô-gaṇḍikĕ. A prowess that goes or disappears (when proved). See ನಲ್ಲಪೋಗಣ್ಡಿಕೆ.

ಪೋಗಿಸು pôgisu. = ಹೋಗಿಸು. To cause to go, etc. (Śśv. 2, 112).

ಪೋಗು pôgu. 1. = ಓಗು 2, ಹೋಗು 1. To go; (to enter or get any state or condition); to go away; to pass away, to be spent (ಗಮನ Śmd. Dh.; Śm. 82; ಕಳೆ Śm. 82; T., M.; Tĕ. ಪೋವು). P. p. ಪೋಗಿ; relative present participle ಪೋಪ; relative past participle ಪೋದ (Śmd. 289); present ಪೋದಪೆಂ, etc. (289); 3rd person singular future ಪೋಕುಂ (290); 3rd person imperative ಪೋಕೆ (290); imperfect ಪೋದೆಂ, ಪೋದಯ್, ಪೋದಂ, ಪೋದಳ್, ಪೋದುದು or ಪೋಯ್ತು, etc. (289, ಪೋಯಿತು, ಪೋಯಿತ್ತು). ಪೋಯ್ತು (Čpr. 4, 2). ಬನದೊಳಗೆ ಪೋಗಿ, ಪೊಸ ಪೂವಿನ ಗೊಂಚಲನ್, ಅಕ್ಕ, ನಿನಗೆ ತನ್ದಪ್ಪೆಂ (Śmd. 73). ನೆಟ್ಟನೆ ಎಲ್ಲರುಂ ಪೋದರ್ (112). ಎಲ್ಲಿಗೆ ಪೋದಪಯ್? (153). ಎತ್ತಕ್ ಪೋದಂ? (211). ಪೋದ ವರ್ತಿಪ ಬರ್ಪ ಕಾಲತ್ರಯಂಗಳ್ (259). ಪೋಪಂಗೆ ಬರ್ಪಂಗೆ ಅನಾಕುಲಂ (289). ಪೋಕೆ! ಏಂ? ಬರ್ಕೆ! ಮುಳಿಸಿಲ್ಲಿಮ ಗಾತನೊಳ್ ಆವ ಪಾಂಗಿನಿಂ (290). ಪೊಡಿಮಾಱಿದೆ ಸಯ್ತೆ ಪೋಕುಮಾ

Digitized by Google

ಪರಸ್ವೈಸ್ಯಂ (290). ಗಿರಿನಗರಾದಿಗಳ ಬತ್ತುವಿಡಿದು ಪೋಪುದು (ಪರಿಸರ್ಯೆ, ಪರೀಸಾರ Nr.). ಪೋಗಿ ಪೇಳುವಂ (ದೂತ Mr. 245). ಪೋಗು, like ಹೋಗು, is frequently used to intensify the meaning, *e. g.* ಕೆಟ್ಟು ಪೋಗು (ಕಾಡಾಗು Bhn. 63). See ಈಡು ಪೋಗು, ಏಪೋಗು, ಕಡಿಪೋಗು, ದೂರಪ್ಪೋಗು, ಮುರಿಪೋಗು, ಮೂರ್ಛೆವೋಗು, ಮೊಳೆವೋಗು, ಹಮ್ಮದಪ್ಪೋಗು, etc.; Abh. P. 6, 35; 6, after 35; Bp. 47, 24; Rsv. 6, after 115; 13, 102 (ಪೋದೆ instead of ಪೋದಯ್); J. 2, 24. 39; 7, 46. — ಪೋಗಲುಳ್ಳ. -ಉಳ್ಳ. Being to go, likely to go, going. ಭ್ರಾಂತಿ ಕಲ್ಪಿತಮಾಗಿ ಆದಕೆ ಆಧಿಷ್ಠಾನಮಾದ ರವಿಕಿರಣದ ಆದುಹಿನಿಂ ಪೋಗಲುಳ್ಳ ಪ್ರಾತಿಭಾಸಿಕಜಲ (ಮರೀಚಿಕೆ Si. 36).

ಪೋಗು pôgu. 2. = ಪೋ q. v., ಹೋಗು 2. Going, going away, etc. ಬರವುಂ ಪೋಗುಮುಂ (Abh. P. 11, 113). ತನ್ನೊಡಮೆಯ ಪೋಗಿಂಗಂ ಅವಳ ಪೋಗಿಂಗಂ (6, 35). See ಮೇಲ್-, ಮೇಲು-. — ಪೋಗು ತರ್. = ಪೋ ತರ್. (Šmd. 211).

ಪೋಗುಹ pôguha. Going, etc. See ಹರೆಯಪೋಗುಹ.

ಪೋಚಲ್ pôčal. Pouring water (T.). — ಪೋಚಲದೇವಿ. N. (Bp. 59, 7).

ಪೋಚಿ pôči. — ಪೋಚಿದೇವ. N. (Bp. 58, 12).

ಪೋಚೆ pôčĕ. = ಪವುಂಚ, etc. (ಆಪಾಪಕ G.).

ಪೋಂಚೆ pôñčĕ. = ಪೋಚೆ, etc. (ಪಾರಿಹಾರ್ಯ G.).

ಪೋಟ pôṭa. 1. A coward (ಧುರದೊಳ್ ಓಡಿ ಬಹಂ Mr. 269; Bp. 16, 15; T. ಪೋಂ, fear; Tĕ. ಓಟಿ, fear; Tu. ಪೋಡಿ, to fear; ಪೋಡಿಗೆ, fear; *cf.* ಹೇಡಿ).

ಪೋಟ pôṭa. 2. = ಪೋಕರಿ. (My.). ಪುಣ್ಡತನದಲಿ ಹೆಣ್ಡರನು ಬಿಟ್ಟರ್ದ ಪೋಟರು (Abhâ. 2, 2).

ಪೋಟಗಲ pôṭagala. *The reed Arundo tibialis.* 2, *the grass Saccharum spontaneum* Lin.

ಪೋಟತನ pôṭatana. = ಪೋಕರಿತನ. (My.; Bp. 54, 40).

ಪೋಟಾ pôṭâ. — ಪೋಟಾಪೋಟ. rep. = ಪೋಟ No. 2. (My.; Tu.).

ಪೋಟಿ pôṭi. = ಹೋಟಿ. Joining, uniting: resemblance, likeness, similarity (Tĕ.; see s. ಪುರುಡಿಸು). 2, competition, out-bidding, rivalry (My.; Tĕ., T.; see Prv. s. ಗಾದೆಮಾತು). 3, what is joined or put to, any piece that is joined to wood, cloth, a rope, etc. (My.).

ಪೋಟಿಗಾಱ pôṭi-gâṟa. A competitor, an outbidder (My.; Tĕ., T.).

ಪೋಟೆ pôṭĕ. = ಪೊಟ್ಟರೆ, etc. A hole in a tree (My.; T. ಪೋಟು); a cavern, etc. ಪೋಟೆಗಳು ಮೊದಲಾದ ಗುಹೆಗಳು (ಕೋಟ, ಕೋಟರ Nn. 43, o. r. ಹೋಟೆಗಳು). 2, a hollow in general. ಕಾಡಿಗೆ ಅತ್ತು, ಕಣ್ಣು ಪೋಟೆ ಹೋಯಿತು (Prv.). — ಪೋಟೆಗೊಮ್ಬು. -ಕೊಮ್ಬು. A branch in which are holes (J. 24, 35).

ಪೋಟೆ pôṭĕ. (= ಪೋಟಿ). A woman with a beard. 2, *a hermaphrodite.* 3, *a female servant* (ಸೀರಡಿಕೆ Mr. 304).

ಪೋಡಿ pôḍi. A slice, a bit, of fruits, nuts, etc. (My.; Mhr. ಫೋಡ; *cf.* Sk. ಸ್ಫೋಟ; ಪೋಡ್ 2).

ಪೋಡು pôḍu. 1. (= ಪೋಟಿ, ಪೋಡ್ 3). Combination. See ಮೇಲ್-.

ಪೋಡು pôḍu. 2. (= ಪೋಡ್ 2). Splitting, etc.

ಪೋಡುಗಾಱ pôḍu-gâṟa. A splitter or cutter of wood (Abh. P. 4, 40; 13, 104).

ಪೋಣಿಸು pôṇisu. = ಪವಣಿಸು. To couple, to unite, to string together; to thread, as a needle, etc. (My.; Tĕ. ಪೋಹಣಿಂಚು; Tĕ. ಪೋಲಿ, resembling, similar, like; ಪೋಲಿಮಿ, ಪೋಣಿಮಿ, proportion, fitness, *cf.* ಪೋಲು). ಒನ್ದಕ್ಕೊನ್ದು ಹತ್ತರವಾಗಿ ಪೋಣಿಸಲ್ ಪಟ್ಟಿರುವ ಮುತ್ತಿನ ದಣ್ಡೆ (ಸಾರ, etc. Si. 218). ಕಟ್ಟಲ್ ಪಟ್ಟ ಅಥವಾ ಪೋಣಿಸಲ್ ಪಟ್ಟ ಪುಷ್ಪಮಾಲಾದಿಗಳು (ಗ್ರಥಿತ, etc. 377).

ಪೋತ pôta. = ಪಿತ 2, ಹೋತ, q. v. See ತಿಣ್ಡಿ-.

ಪೋತ pôta. *The young of any animal* (ಶಿಶು, ಬಾಲಕ, ಅರ್ಭಕ, etc., ಪಶದ ಕೂಸು Mr. 308); *a colt* (ಕಿಶೋರ, ಮರಿಗುದುರೆ 273). 2, *a boat, a ship.* 3, *cloth, a garment.*

ಪೋತಕ pôtaka. = ಪೋತಕ. The young of any animal.

ಪೋತಕಿ pôtaki. = ಪೋದಗೆ. The potherb Basella lucida or rubra (ಮನ್ದಬಾಲಿ, ಬಸಲೆ Mr. 148).

ಪೋತಕೆ pôtakĕ. = ಪೋತಕ. See ಮರಿ.

ಪೋತವಣಿಜ್ pôta-vaṇij. *A sea-trader.*

ಪೋತವಾಹ pôta-vâha. *A boatman, a sailor, a steersman.*

ಪೋತಾಧಾನ pôta-âdhâna. *Small fry, a shoal of young fish.*

ಪೋತ್ರ pôtra. *The snout of a hog* (ಸೂಕರಾಸ್ಯ, ಹನ್ದಿಯ ಮುಖ Nn. 151; ಹನ್ದಿಯ ಮುಖ Mr. 487). 2, *a ploughshare* (ಹಲಾಸ್ಯ, ನೇಗಿಲ ಮುಖ 151; ನೇಗಿಲ ಮುಖ 487). 3, *a hoe* (ಗುದ್ದಲಿ 151, o. r. ಗುದ್ದಲಿ).

ಪೋತ್ರಿ pôtri. *A hog, a boar.*

ಪೋದ pôda. Relative P. p. of ಪೋಗು 1, q. v.

ಪೋದಗೆ pôdagĕ. Tbh. of ಪೋತಕಿ (Čt. II, 7).

ಪೋಪ pôpa. = ಹೋಹ. Relative present participle of ಪೋಗು 1, q. v.

ಪೋಪು pôpu. = ಹೋಹು. To be zealously active in going (ಆಸನ್ನಗಮನ, ಗಮನೋದ್ಯುಕ್ತ Šmd. Dh.).

ಪೋಯ್ತು pôytu. 3rd person singular of the imperfect of ಪೋಗು 1, q. v. (T. ಪೋಯ್ = ಪೋಗಿ).

ಪೋರ್ pôr. 1. = (ಪೊಱು 1). ಹೋರ್, ಹೋರು 1. To wrestle; to fight; to strive in opposition (ಮಲ್ಲಯುದ್ಧ Šmd. Dh.; ಕಾಳಗ Šm. 102; Čpr. 5, 78; Šsr. 4, 72; see T., M. s. ಪುರುಡಿಸು; Tĕ. ಪೋರು). ಪೋರ್ವ (Čpr. 2, 22; 5, after 39). ಪೋರ್ದಂ (Šmd. 50). ಪೋರ್ದರ್ (Čpr. 5, 78). ಸದರ್ಥಕ್ಕೆ ಪೋರದೆ (Mr. 2).

ಪೋರ್ pôr. 2. = (ಪೊಱು 2). ಪೋರ್, ಹೋರು 2. Wrestling; quarrel, fight, battle (T.; Tĕ. ಪೋರು).

ಪೋರ್ pôr. 3. = ಪಿರ್ 2, (ಹೊದರು), ಹೋರು 2. A hole (ಬಿಲ Šmd. Dh.; Šm. 102). ಪೋರ್ಗಳ್ (J. 4, 35).

ಪೋರ pôra. A child; a little boy; a little girl; a young and inexperienced person (My., Tĕ.; Mhr.). ಪೋರನಿಗೆ ಸೀರಿ ಕೊಣ್ಡು, ಹಾರೋ (*i. e.* ಹಾರುವನೆಮ್ಬ) ಕುನ್ನಿ ಸೋತು ಹೋಪ.— ಪೋರನಾದರೂ ಹೀರೇ ಪಳದೇ ರುಚಿ ಅರಿಯನೇ? (Prvs.).

ಪೋರತನ pôratana. Childhood; boyishness, childishness (My.).

ಪೋರಿ pôri. A little girl (My.). See ದೊಮ್ಬರ-.

ಪೋರಿಗೆ pôrigĕ. = ಪರಕೆ 2, etc. See ಕಸಪೋರಿಗೆ.

Digitized by Google

ಪೋರಿಸು pôrisu. = ಹೋರಿಸು. To cause to fight, etc. (Čpr. 9, 107).

ಪೋರ್ pôr. = ಪೋರ್ 2, q. v.

ಪೋರ್ಕುಳಿ pôr-kuḷi. (Šmd. 239, o. r. in Mdb. ಹೋರು ಕುಳಿ). A wrestler, etc. **2,** wrestling, fight, struggle, opposition, etc. (ತಳ್ಳಿಯ, ತಡಪ್ಪುರೆ, ತೂ ಡಿದುರ್ದು, ಮಾರ್ಕೊಣ್ಣುದು, ಉರ್ಕಿಕ್ಕೆ, etc., ಪ್ರತಿಹತ Šs.; Čpr. 8, 73; Abh. P. 11, 61).

ಪೋರ್ಕೆ pôrkĕ. = ಹೋರ್ಕೆ. Fighting; a battle, a fight (ಹೋರಟೆ Bhn. 25, o. r. ಹೋರ್ಕೆ).

ಪೋರ್ತ pôr-ta. (Šmd. 247). Wrestling, etc.

ಪೋಲ್ pôl. 1. = ಓಲು 1, (ಪೊಲ್ 1), ಹೋಲ್, ಹೋಲು. To be like, to resemble (ಸಾದೃಶ್ಯ Šmd. Dh.; Tĕ., T., M. ಪೋಲು). P. p. ಪೋಲ್ತು (288), ಪೋಲ್ದು (J. 3, 7; 17, 3). ಮದನನ ನಿಡಿಯಲರ್ಗಣೆಗಳನೆ ಪೋಲ್ತುವಾಳೆಯ ಕಣ್ಗಳ್ (Šmd. 81). ಬಿನ್ದು ಮುತ್ತಂ ಪೋಲ್ತು (19). ಖಡ್ಗಾಯುಧಚಾಪಮಂ ಪೋಲ್ವ ಮಂ • ಡನೆ ಪೋಲ್ತಿರೆ ಬೀಸು! (272). ಪೋಲ್ತುವು (Abh. P. 3, 95). ಪೋಲದೆ (Bp. 30, 24). See Čpr. 3, 88; 4, 44; 6, 78. 95; Rsv. 5, 97; J. 7, 49.

ಪೋಲ್ pôl. 2. (= ಒಲ್ 2, etc.). Resemblance, equality; like, as (T., M.; Tĕ. ಪೋಲಿ; R.).

ಪೋಲಿ pôli. (= ಪೋಲು). (Contraction of a ಪೋಕಲಿ = ಪೋಕಿಲ). Going, strolling: ruin, destruction, waste state;—stray; abandoned state, profligateness, wickedness, viciousness, prodigality. **2,** = ಪೋಕಿಲ (My.). See ಅಪಾ-. — ಪೋಲಿ ಮಾಡು. To ruin, to waste, to squander, etc. ಪೋಲಿ ಮಾಡುವವಗೆ ಕೋಟಿ ಮಟಿ ಆಗದೇ? (Prv.). — ಪೋಲಿಯವ. -ಅವ. = ಪೋಲಿ No. 2 (My.). ಪೋಲಿಯವನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ತೈಲಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಪಾಲಿಯಾಗದೇ?—ಪೋಲಿಯವನ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಬೇಲಿಯುಣ್ಟೇ? (Prvs.). — ಪೋಲೀ ಜನ. Abject, mean, profligate, or prodigal people (My.). — ಪೋಲೀ ದನ. Stray cattle (My.). ಪೋಲೀ ದನಕ್ಕೆ ಹಾಲು ಹೆಚ್ಚು, ಕೂಲೀ ಮುಣ್ಡೆಗೆ ನಾಲಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು (Prv.). — ಪೋಲೀ ನಾಯಿ. A stray dog, a dog without an owner (My.).— See Prv. s. ಹೋಳಿಗೆ.

ಪೋಲಿಕೆ pôlikĕ. = ಪುಲ್ಲಿಗೆ, ಪೋಳಿಗೆ, ಹೋಳಿಗೆ. A flat cake made of barley or wheat, etc. (Sk., also ಪೂಲಿಕೆ).

ಪೋಲಿತನ pôlitana. = ಪೋಕರಿತನ. (My.).

ಪೋಲಿಸು pôlisu. = ಓಲಿಸು, ಹೋಲಿಸು. To cause to resemble; to make analogous; to compare. ಎಲ್ಲನ್ದದೋಳಂ ಪೋಲಿಸುವಲ್ಲಿ ಗುಣಾಧಿಕರೊಳ್ ಅನ್ತೆಪೋಲಿನಲಕ್ಕು (Šmd. 73). ಪೋಲೆಪ್ಪು ಅನ್ತೆಯೆಂಬ ಎರಡುಂ ಪೋಲಿಸುವೆಡೆಗಾದುವು (250). ಪೋಲಿಸುವೊಡೆ ಇವರ್ಗರುಂ ತಕ್ಕರ್ (298). ಪೋಲಿಸುವರ್ಥಂ (ಉಪಮಾನಾರ್ಥಂ 397 Cm.). ಅನ್ತೆಪೋಲ್ ಅನ್ತಿರೆಯು ಪೋಲ್ ಎನ್ದೊಡೆ ಪೋಲಿಪ ಅರ್ಥಮಕ್ಕುಂ (Šm. 55). ಅನ್ನನ್, ಅನ್ತಹಂ, etc. ನೆಟ್ಟನೆ ಪೋಲಿಪ ಎಡೆಗಕ್ಕುಂ (Kk. 61). ಒಲ್ ಪೋಲಿಪ ಎಡೆಗಕ್ಕು ನಾಮಂ (63). ಅವುದಾನೊನ್ದರೊಳಗೆ ಪೋಲಿಸುವುದು (ಉಪಮೆ, ಉಪಮಾನ Nr.). ಪೋಲಿಪುದು (ರುಚಾಳಿಸಿತು Šs.).

ಪೋಲು pôlu. (fr. a ಪೋಕಲು). (= ಪೋಲಿ No. 1). The state of going or being gone: wasted state, ruin; wasting, squandering. — ಪೋಲಾಗು. -ಆಗು. To be ruined, spoiled, or squandered (My.). ಪೋಲಾದ ವಸ್ತು ಹಾಲಿನ ಹಾಗಿದ್ದರೇನು? (Prv.). — ಪೋಲಾದಾಯಿ. -ದಾಯಿ. A female spendthrift (My.). — ಪೋಲು ಮಾಡು. To waste, to squander, as one's fortune (My.).

ಪೋಲ್ಕೆ pôlkĕ. = ಹೋಲಿಕೆ. Resemblance, similitude, likeness (Čpr. 7, after 115; J. 15, 37).

ಪೋಲ್ವೆ pôlvĕ. = ಹೋಲುವೆ. Resemblance, similitude, likeness (ಪಾಣ್ಬೆ Čt. I, 42).

ಪೋಷಕ pôshaka. A nourisher, a supporter, a fosterer, a preserver (ಅಕ್ಷ, ರಕ್ಷಿಸುವವನು Nn. 37).

ಪೋಷಣ pôshaṇa. Nourishing, cherishing, fostering, bringing up, supporting. See ಪೊರೆ, ಹೊರೆ. ಪೋಷಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಭೂಷಣ ಕಳ ಕೊಣ್ಡ (Prv.).

ಪೋಷಣೆ pôshaṇĕ. = ಪೋಷಣ. (My.). See Prv. s. ಧಾವೆ ಕೊಡು.

ಪೋಷಾಕ pôshâka. Apparel (ವೇಶ Čb.; Mhr., H.).

ಪೋಷಾಕು pôshâku. = ಪೋಷಾಕ. (My.).

ಪೋಷಾಗು pôshâgu. = ಪೋಷಾಕು. (B. 5, 48).

ಪೋಷಿತ pôshita. Nourished, cherished, fostered, supported. (My.; see ಪರಿ-).

ಪೋಷಿಸು pôshisu. To nourish, to cherish, etc. (Čpr. 2, after 49; J. 2, 60).

ಪೋಷ್ಟೃ pôshṭṛi. *A nourisher, a cherisher, a man who brings up.*

ಪೋಷ್ಯ pôshya. To be nourished or cherished, fit to be taken care of, etc.

ಪೋಷ್ಯವರ್ಗ pôshya-varga. A class of persons to be cherished or taken care of, as parents, etc. (My.; Si. 358).

ಪೋಳಕ pôḷaka. — ಪೋಳಕಬ್ಬೆ. -ಅಬ್ಬೆ. N. (Ch. v. 13, 14; Tĕ. ಪೋಲೆರಮ್ಮ, a certain village goddess).

ಪೋಳಿಗೆ pôḷigĕ. = ಹೋಳಿಗೆ. Tbh. of ಪೋಲಿಕೆ. A stuffed wheaten cake (ಪೌಲಿ G.).

ಪೋೞ್ pôḻ. ಪೋೞು. 1. = ಹೋೞ್, ಹೋೞು 1. To cleave, to split, to divide into parts (ವಿದಾರಣ Šmd. Dh.; T. ಪೋೞ್, ಪಿಳ; T. ಪೊರುಕ್ಕು, what is almost loose from the remainder; M. ಪುಳ, to be split; ಪಿಳರು, ಪುಳರು, to split; ಪೊರಿ, to become disconnected; ಪೊಳಿ, to break open; ಪೊಳುಕ್ಕು, a piece, slice, splinter; see Tbh. ಪೋಡಿ; see ಪೆಳವು; *cf.* ಉಱು 1). ಕಾಯಂ ಪೋೞ್ದಂ (Šmd. 156). ಪೋೞ್ದು (Rsv. 5, after 55). ಗಜಾಸುರನ ಪೋೞುವ ತೆಱದಿ (ಬೇಡಂ ಮುತ್ತೇಭನ) ನೆತ್ತಿಯ ಸೀಳ್ದು (Râghč. 17, 69).

ಪೋೞ್ pôḻ. 2. = (ಬಿೞ್), ಓೞು 2, (ಪೋಡು 2), ಹೋೞು 2. A split, a piece, a slice (ಸೀಳ್ದ ಭಾಗ Šmd. I; ಖಣ್ಡ Šmd. Dh.; J. 12, 21; 26, 65. 66. 67; Tu. ಪೂಳು). ಪೋೞ್ಗಳ್ (J. 4, 46). — ಪೋೞಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To split (Grj. 2, after 106).

ಪೋೞ್ pôḻ. 3. Arranging, constructing, contriving; forming, making; composing, composition; embellishing; any artificial or ornamental fabric (ವಿರಚನಾರ್ಥ Šmd. Dh.; *cf.* ಪೋಱು 1).

ಪೋೞಲ್ pôḻal. = ಹೋೞಲ್. The hollow of a tree (ಮರದ ಪೊಟ್ಟೆ Šmd. I, o. r. -ಪೋೞೆ; see ಪೊಟ್ಟರೆ; T. ಪುದಲ್, anything that is hollow).

ಪೌಜು pauju. = ಪವುಜು, ಫೌಜ, ಫೌಜು. An army, a body of troops (ಒಡ್ಡ Čt. II, 38; My.; Br., T.; Mhr., H. ಫೌಜ); a display of troops on the ವಿಜಯದಶಮಿ (My.).

Digitized by Google

ಪೌಜುದಾರ pauju-dâra. = ಫೌಜದಾರ. A native that commands a body of troops (My.; Mhr., H.). 2, a native criminal judge or magistrate (Mhr., H.).

ಪೌಜುದಾರಿ pauju-dâri. = ಫೌಜದಾರಿ, q. v.

ಪೌಜುದಾರಿಕೆ pauju-dârikĕ. The office of a ಪೌಜುದಾರ (My.).

ಪೌಂಚಾಯಿಸು pauñcâyisu. To instruct illicitly (My.; H.).

ಪೌತವ pautava. A kind of measure (ವಲಕರ್ಷಾದಿಗಳನ್ನಳೆವ ಅಳತೆ Nr., o. r. ಯೌತವ).

ಪೌತಿ pauti. = ಪವೃತಿ. Death (My.; Br. ಫೌತು, H. faut). — ಪೌತಿಯಾಸಾಮಿಬಾಕಿ. -ಆಸಾಮಿ-. The balance due to government from a deceased person (My.).

ಪೌತ್ತಿಕ pauttika. (fr. ಪುತ್ತಿಕಾ). A kind of honey. (Si. 334).

ಪೌತ್ರ pautra. (fr. ಪುತ್ರ). Belonging or relating to a son or to children. 2, *a grandson* (ಮಗನ ಮಗ Mr. 314).

ಪೌತ್ರಿ pautri. *A grand-daughter.*

ಪೌನಃಪುನ್ಯ paunaḥpunya. (fr. ಪುನಃಪುನಃ). Frequent reiteration, constant repetition. (My.).

ಪೌನರ್ಭವ paunarbhava. (fr. ಪುನರ್ಭೂ). The son of a widow remarried. (My.).

ಪೌರ paura. (fr. ಪುರ). Belonging to a town or city. 2, *a townsman, a citizen.* See *e. g.* Bp. 32, 59; 49, 15; Bh. 1, 10, 28. 3, *a species of fragrant grass.*

ಪೌರಣಿಮೆ pauraṇimĕ. Tbh. of ಪೌರ್ಣಿಮೆ. (Čb. 175).

ಪೌರಲೋಕ paura-lôka. Citizens (Čpr. 7, 155).

ಪೌರವನ paura-vana. A garden in the neighbourhood of a city (Čpr. 3, 69).

ಪೌರಸ್ತ್ಯ paurastya. (fr. ಪುರಸ್). Situated in front. 2, *previous, prior, first.* 3, *eastern.*

ಪೌರಾಣ paurâṇa. (fr. ಪುರಾಣ). Belonging or relating to the past; old, ancient (ಚಿರ, ಹಲೆಯದು Nn. 165); relating to the purâṇas; a purâṇa (Nn. 138).

ಪೌರಾಣಿಕ paurâṇika. = ಪುರಾಣಿಕ (ಸೂತ, ಪುರಾಣಿಕ Nn. 32; My.). — ಪೌರಾಣಿಕರ ಬಲಭದ್ರ. N. (Bp. 56, 41).

ಪೌರುಷ paurusha. (fr. ಪುರುಷ). = ಪೌರುಸ. Belonging or relating to a man or to man. 2, being of the length of a man with both arms elevated and the fingers extended (ಅಳತೆ Nn. 166; ಅಳತೆಯಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಟಿ ಪೌರುಷಮೆಮ್ಬುದು Mr. 474, one MS. ಮುಟ್ಟು); the measure of a man. 3, virility; *manliness, heroism, strength, power, vigour* (ಪೌರುಷ್ಯ, ಪ್ರತಾಪ, ಪುರುಷರಿನ್ದಾದ ಕಾರ್ಯ 166). 4, action of men, man's work, action.

ಪೌರುಷೇಯ paurushêya. Derived from or relating to man, incidental to man, made by man, human, manly; coming from the soul; a line or lineage of males (My.).

ಪೌರುಷ್ಯ paurushya. = ಪೌರುಷ No. 3, q. v.

ಪೌರುಸ paurusa. Tbh. of ಪೌರುಷ (Šmd. 335).

ಪೌರೋಗವ paurôgava. (fr. ಪುರೋಗವ). An overseer of a royal household, especially *the inspector of the royal kitchen* (ಸೂಪಕರರ ಕರ್ತ Mr. 269).

ಪೌರೋಹಿತ paurôhita. (fr. ಪುರೋಹಿತ). Belonging to a purôhita; the office of a purôhita (Mhr.); the family-priest (see Mr. s. ಅಷ್ಟಾದಶಪ್ರಧಾನ; My.).

ಪೌರೋಹಿತ್ಯ paurôhitya. The character or office of a family-priest. (My.).

ಪೌರ್ಪ paurpa. = ಪೌಷ್ಪ in Hlâ. MS.; Čpr. 10, 48.

ಪೌರ್ಣಮಾಸ paurṇamâsa. (fr. ಪೂರ್ಣಮಾಸ). Relating or belonging to the full moon. 2, *a ceremony performed at the full moon.*

ಪೌರ್ಣಮಾಸಿ paurṇamâsi. *A day or night of full moon.*

ಪೌರ್ಣಮಿ paurṇami. (fr. ಪೂರ್ಣಿಮಾ). A day of full moon (Bp. 4, 28). ಪಾಡಿಯಂ ಮೊದಲು ಪೌರ್ಣಮಿಯಮುವಾಸೆ ಕಡೆ ಮಾಡಿ ರವಿಯಾದಿವಾರಂಗಳಕ್ಕಂ (Mr. 68).

ಪೌರ್ಣಿಮೆ paurṇimĕ. = ಪೌರಣಿಮೆ, ಪೌರ್ಣಮಿ. (My.).

ಪೌರ್ವಾಹ್ಣಿಕ paurvâhṇika. (fr. ಪೂರ್ವಾಹ್ಣ). Belonging or relating to the morning or forenoon. (My.).

ಪೌಲಸ್ತ್ಯ paulastya. (fr. ಪುಲಸ್ತ್ಯ). Descended from Pulastya: *Kubêra.*

ಪೌಲಿ pauli. *Grain half dressed or scorched or fried with ghee and made into a sort of cake* (ಪೋಳಿಗೆ, ಹೋಳಿಗೆ, ರೊಟ್ಟಿ G.).

ಪೌಲೋಮಿ paulômi. (fr. ಪುಲೋಮ). The daughter of Pulôma: *the wife of Indra.*

ಪೌವನೆ pauvanĕ. = ಪವ್ವನೆ, q. v.

ಪೌಷ pausha. (fr. ಪುಷ್ಯ). Relating to the time when the moon is in the asterism pushya; *the month pausha* (December-January).

ಪೌಷ್ಪ paushpa. (fr. ಪುಷ್ಪ). = ಪೌರ್ಪ. *Belonging or relating to flowers, made of flowers.*

ಪೌಷ್ಪಕ paushpaka. *Oxide of brass, green vitriol.*

ಪ್ಪ ppa. = ಪ2, etc., *e. g.* ತೊಳಪ್ಪಂ, ಬೆಳಪ್ಪಂ, ಬೆಸಪ್ಪಂ (Šmd. 275 Mdb.), ಉದಯಿಪ್ಪಂ (275). *Cf.* ಅನ್ತಪ್ಪಂ, ಇನ್ತಪ್ಪಂ, ಉನ್ತಪ್ಪಂ; ದಪ, ದಪ್ಪ.

ಪ್ಯಾಟ್ pyâṭ. *Ho! hallo!*

ಪ್ಯಾದೆ pyâdĕ. = ಪೇದೆ. (My.; Tĕ.).

ಪ್ರ pra. Before, forward, in advance, in front, onward, forth, away; pre-eminently, excessively, very, much.

ಪ್ರಕಟ pra-kaṭa. *Evident, clear, manifest, apparent, displayed, unfolded;* published; public, commonly known; noted, notorious; visible (ಪ್ರಸಿದ್ಧ Šmd. 124 Cm.; ಹರವರಿ Kk. 52; ಪ್ರಖ್ಯಾತ Nn. 89). ಪ್ರಕಟವಾದರೂ ಆಗಡುತನ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.). — ಪ್ರಕಟಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To cause to become manifest, etc. (My.). ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಪ್ರಕಟಗೊಳಿಸುವ ಚೇಷ್ಟೆ (ಆಕಾರ, ಇಂಗಿತ, ಇಂಗ Si. 392). — ಪ್ರಕಟಮ್ಮಾಡು. -ಂ-. To manifest, etc. (Čpr. 7, after 77).

ಪ್ರಕಟತರ prakaṭa-tara. Uncommonly or very evident, etc. (ಪ್ರಸಿದ್ಧ Šmd. 21 Cm.; Kâvy. IV, 2, 30; Čpr. 1, 58; Bp. 36, 48; 46, 3).

ಪ್ರಕಟಣೆ prakaṭaṇĕ. Tbh. of ಪ್ರಕಟನ. (My.).

ಪ್ರಕಟನ prakaṭana. Manifesting, bringing to light, disclosing, revealing (Sk.); publishing, as by letter, etc., notification (My.). See ಇಷ್ಟಾರ್ಥ-. — ಪ್ರಕಟನಪತ್ರ. A writing which communicates information, a notification (My.).

ಪ್ರಕಟಿತ prakaṭita. Manifested; evident, apparent; displayed (Čpr. 1, 126; Bp. 21, 5; 26, 11); published, proclaimed (My.).

ಪ್ರಕಟಿಸು prakaṭisu. To manifest; to disclose; to promulgate; to publish, to proclaim (Čpr. 2, 5; 3, 4; 7, 131; Bp. 3. 51; 33, 30; 51, 31. 45; 54, 23; Râv. 10, after 10; J. 11, 25; My.).

Digitized by Google

ಪ್ರಕಟೀಕೃತ prakaṭī-kṛita. Manifested, brought to light, unfolded, displayed. (Čpr. 4, after 42).

ಪ್ರಕಮ್ಪನ pra-kampana. Great trembling, shaking, violent or excessive motion. 2, one of the sâtvikabhâvas (Kâvy. IV, 2, 17).

ಪ್ರಕರ pra-kara. 1. Doing much or well; achieving, making, performing, etc. 2, war, a battle (ಸಮರ, ಕಾಳೆಗ Nn. 45). 3, an ass (ಗರ್ದಭ, ಕತ್ತೆ Nn. 45).

ಪ್ರಕರ pra-kara. 2. Scattering forth; a scattered heap; *a heap, a multitude.* 2, wealth, property (ಕಸ್ವರ, ವಿತ್ತ Nn. 45).

ಪ್ರಕರಣ pra-karaṇa. = ಪಗರಣ. Doing much or well; treating, expounding, discussion, explanation. 2, *a subject, a topic, a province, a department.* 3, a section, a chapter, a book, a paragraph (Šmd. 61; Čh. p. 24). 4, opportunity, occasion. 5, an introduction, a prologue, a prelude. 6, a poetical fiction or poem, in which the story and principal persons are wholly imaginary. 7, a drama, a kind of drama with a fictitious plot. See ಧಾತು-, ರಾಕ್ಷಸ-.

ಪ್ರಕರ್ಷ pra-karsha. *Pre-eminence, excellence, eminence, distinction, high degree, superiority* (ಹೆಚ್ಚುಗೆ Si. 467).

ಪ್ರಕಲಿತ pra-kalita. Driven onwards, chased; urged on;—attached, affixed, furnished with (Bp. 46, 69).

ಪ್ರಕಾಣ್ಡ pra-kâṇḍa. *The stem or trunk of a tree from the root to the branches* (ಮರದ ಕವಲೊತ್ತು Mr. 105); the stalk of a lotus (ಮೃಣಾಲ, ತಾವರೆಯ ದಣ್ಡ Nn. 60). 2, *the upper part of the arm* (ಮೊಣಕೆಯ್ಯ ಮೇಲು Mr. 323). 3, a branch, a shoot; the fingers of the hand (ಕರಾಂಗುಲಿಗಳ್, ಕೆಯ್ಯ ಬೆರಳುಗಳು 60). 4, a division of time (ಕಾಲ, ಕಾಲಭೇದ 60). 5, a kind of tree (ತರುಭೇದ, ವೃಕ್ಷಭೇದ 60; *cf.* No. 1?). 6, at the end of a composition: *anything excellent of its kind.*

ಪ್ರಕಾಮ pra-kâma. Desire, delight, pleasure. ಪ್ರಕಾಮಂ, according to wish or desire; with great pleasure; *to the heart's content; very much.*

ಪ್ರಕಾರ pra-kâra. = ಪಕಾರ 2, ಪಾಕಲ್. *Sort, kind, species.* 2, *way, mode, fashion, manner.* 3, *particularity, speciality.* 4, *similitude.*

ಪ್ರಕಾರಗಮನ prakâra-gamana. Going mannerly. See ಪಾಂಗಟ್.

ಪ್ರಕಾಶ pra-kâśa. = ಪಕಾಸ. *Visible, manifest, clear, evident; open, public; generally or universally known, noted, celebrated;* bright, shining. 2, at the end of a composition: *having the appearance of, looking like, similar.* 3, *clearness, brightness, brilliance, lustre, splendor, shine;* sunshine; elucidation; display, manifestation, expansion, diffusion; fame, celebrity. ಪ್ರಕಾಶವಿಲ್ಲದವ ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಹೋದ ರೇನು? (Prv.). — ಪ್ರಕಾಶಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To cause to obtain lustre, to illuminate, to make bright or full of light (My.); to cause to obtain diffusion, to develop. ಸುಗನ್ಧ ದ್ರವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಗಿ ಕೊಣ್ಡಿರುವ ಪರಿಮಳಾದಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಗೊಳಿಸುವ ತೈಲಾದ್ಯುತ್ತೇಜಕಸಾಮಗ್ರಿ (ಪ್ರಬೋಧನ Si. 225). — ಪ್ರಕಾಶಗೊಳಿಸುವಿಕೆ. -ಕೊಳಿಸುವಿಕೆ. Causing to obtain lustre, etc. (ದೇವನ Si. 436). — ಪ್ರಕಾಶಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To obtain lustre, to begin to shine, etc. (My.).

ಪ್ರಕಾಶನ pra-kâśana. Illuminating, giving light; *making known.*

ಪ್ರಕಾಶಿತ pra-kâśita. Become visible, manifest; displayed; illumined, enlightened. (Čpr. 1, 126; My.).

ಪ್ರಕಾಶಿಸು pra-kâśisu. To become manifest; to be well known; to shine forth, to shine, to be full of lustre (My.; B. 3, 27; ಮಿಂಚು, ಹೊಳೆ G.). ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ (ಸ್ಫುರತ್ Šmd. 73 Cm.). ಪ್ರಕಾಶಿಸಲ್ ಪಟ್ಟ (ಸ್ಫುರಿತ 153 Cm.). ಪ್ರಕಾಶಿಪುದು (ಉಜ್ಜ್ವಲ 400 Cm.).

ಪ್ರಕೀರ್ಣ pra-kîrṇa. Scattered forth, scattered; spread abroad; dishevelled, loose; waved, waving; etc.;—a confused mass, miscellany; a collection, a mass (Bp. 6, 21).

ಪ್ರಕೀರ್ಣಕ pra-kîrṇaka. *A chowrie, the tail of the Bos grunniens used as a fan,* etc. (ಸುತ್ತ ಕೆದರುವ ಚಾಮರ Mr. 265).

ಪ್ರಕೀರ್ತಿತ pra-kîrtita. Announced, proclaimed; pronounced, declared, said; renowned, celebrated. (My.).

ಪ್ರಕೀರ್ಯ pra-kîrya. To be scattered forth, fit to be diffused, etc. 2, *the plant Guilandina bonduc* Juss. (see ತಪಸಿಗಿಡ).

ಪ್ರಕೃತ pra-kṛita. Made, accomplished; *commenced, begun; that which is now in hand or under consideration;* original, natural; genuine, real (ನಿಜ, ನಿಜದ್ದು Nn. 111, o. r. ನಿಜ ಮಾಡುದು; Bp. 40, 67). 2, the present moment or time (My.).

ಪ್ರಕೃತವಿಕೃತ prakṛita-vikṛita. A natural and an unnatural condition, an innate and a modified condition (Bp. 40, 67).

ಪ್ರಕೃತಿ pra-kṛiti. *The original or natural form of anything, natural condition or state* (ತನ್ನ ಸ್ವರೂಪ Nn. 111; ಸ್ವರೂಪ Mr. 500). 2, *nature, character;* constitution of body (B. 3, 28; 4, 123; My.); disposition of mind; temperament. 3, genuineness, reality (ನಿಜ 500, *cf.* ಪ್ರಕೃತ). 4, *the equipoise of the three constituent qualities of nature: satva, rajas and tamas* (ಗುಣತ್ರಯ, ಸತ್ವ ರಜಸ್ ತಮಮೆಮ್ಬ ಗುಣತ್ರಯ 111). 5, the mind, in which the three qualities reside (ಚಿತ್ತ 111; ಸತ್ವಾದಿಗುಣಮಿಪ್ಪ ಚಿತ್ತ 500). 6, *the five elements.* 7, *the seven constituent parts of a kingdom:* the king, his minister, his ally, territory, fortresses, treasury, and army (ಸಪ್ತಾಂಗ 111). 8, *the minister (or ministers) of a king* (ಉತ್ತಮದ ಸಚಿವರ್ 500). 9, the Jinas of a town (ಪತ್ತನಜನಂಗಳ್ 500). 10, *the subjects of a king, the artizans,* etc. (ಜನ, ಜನರುಗಳು 111). 11, a woman, womankind (ಸ್ತ್ರೀಯರು 111). 12, the original source of, or passive power of creating, the material world, Nature (mâyâ, pradhâna) as opposed to Purusha (soul, or the primeval male). 13, work or business to be done (ಕಾರ್ಯ 111; 500). 14, cause (ಕಾರಣ 111; 500). 15, a rule, a pattern, a model. 16, a peculiar practice: the suppression of any feeling etc. (ಶೀಲ, ಸ್ತಮ್ಭ Nn. 76). 17, tax, tribute, etc. (ಬಲಿ Nn. 16). 18, that which is most excellent (ಮುಖ್ಯ, ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದು 111). 19, beginning and end (ಆದಿ ಅನ್ತ್ಯ, ಮೊದಲು ಕಡೆ 111). 20, leaving, abandoning (ತ್ಯಜ, ಬಿಡುವುದು 111). 21, acting, behaviour, practice, etc. (ಚಾರಿತ್ರ, ಚರಿತ್ರ 111). 22, a multitude (ವ್ರಜ, ಸಮೂಹ 111). 23, dust (ರಜ, ದೂಳು 111). 24, *the crude or elementary form of a word, an uninflected word, the radical form of a word before the case-terminations and other affixes are subjoined* (Šmd. 6 Cm.; 46. 60. 62. 98; 105 Cm.; 137. 178. 281; Kâvy. I, 1*a*, 28. 29; I, 1*b*, 1-5; I, 5, 32-47; ಲಿಂಗ Mr. 514). 25, N. of a type of metres (Čh.; ಛನ್ದೋಭೇದ 111; Mr. 362). 26, *the female organ of generation.* 27, *the*

Digitized by Google

male organ of generation.—ಪ್ರಕೃತಿಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ವಿಕೃತಿ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ಪ್ರಕೃತಿಗುಣ prakṛiti-guṇa. *One of the three constituent qualities of nature.*

ಪ್ರಕೃತಿತ್ವ prakṛititva. Natural state, genuine form (Čpr. 8, 2).

ಪ್ರಕೃತಿಸ್ವರೂಪ prakṛiti-svarûpa. The original form of the verbal theme (Šmd. 270).

ಪ್ರಕೃಷ್ಟ pra-kṛishṭa. Drawn forth; drawn out; distinguished, excellent, exalted, eminent, etc. (ಮನೋಹರ, ಶುಭ, etc. Mr. 424).

ಪ್ರಕೋಪ pra-kôpa. Excitement, emotion; violent anger, rage, fury; irritation, provocation, exasperation (Šmd. 178; Kâvy. III, 3, B, 57; IV, 2, 15). 2, excess, superabundance. See ವಾತ-.

ಪ್ರಕೋಷ್ಠ pra-kôshṭha. *The fore-arm* (ಮುಂಗೆಯ್ Mr. 322). 2, *a court in a house, an open space surrounded by buildings* (ಅಕ್ಷಾನ್ತರ, ಮನೆಯ ನಿಲವು Mr. 201).

ಪ್ರಕ್ರಮ pra-krama. Striding forwards, stepping; proceeding; a step; *commencement, beginning.*

ಪ್ರಕ್ರಯ pra-kraya. *Price, worth, value* (ಕ್ಷಿಪ್ರಕ, ಬೆಲೆ Hlâ.).

ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ pra-kriyĕ. Conduct, manner, way; a rite, a ceremony. 2, *elevation, precedence, prerogative, dignity, high position.*

ಪ್ರಕ್ವಣ pra-kvaṇa. *The sound of a lute.*

ಪ್ರಕ್ವಾಣ pra-kvâṇa. *The sound of a lute.*

ಪ್ರಕ್ಷಮ pra-kshama. Very patient (Bp. 46, 3).

ಪ್ರಕ್ಷಾಲ pra-kshâla. = ಪಖ್ಖಾಳ, ಪಚ್ಚಳ 2, ಪ್ರಕ್ಷಾಲನ. See ತಣ್ಣುಲು-.

ಪ್ರಕ್ಷಾಲನ pra-kshâlana. Washing, washing off, cleaning, cleansing; bathing; water for washing. See ಅರ್ಚು, ತೊಳೆ. — ಪ್ರಕ್ಷಾಲನಗೆಯ್. -ಂ-. To wash (Bp. 39, 5; 52, 4).

ಪ್ರಕ್ಷಾಲಿತ pra-kshâlita. *Washed, cleansed.*

ಪ್ರಕ್ಷಾಲಿಸು pra-kshâlisu. To wash (ಅರ್ಚು Čt. I, 24).

ಪ್ರಕ್ಷೇಪಣ pra-kshêpaṇa. Throwing, casting, placing, depositing. (My.).

ಪ್ರಕ್ಷೇಪಿತ pra-kshêpita. Thrown, cast, placed, deposited. (My.).

ಪ್ರಕ್ಷ್ವೇಡನ pra-kshvêḍana. Clamour. 2, *an iron arrow.*

ಪ್ರಖ್ಯ pra-khya. Visible, clear; at the end of compounds: *resembling, like.* 2, Tbh. of ಪ್ರಖ್ಯೆ (Bp. 38, 44).

ಪ್ರಖ್ಯಾತ pra-khyâta. *Celebrated, renowned, famous, noted, notorious.*

ಪ್ರಖ್ಯಾತಿ pra-khyâti. Notoriety, celebrity, fame, praise. (My.). ಪ್ರಖ್ಯಾತಿ ಹೊನ್ನು, ಅಪಖ್ಯಾತಿ ಪಟ್ಟ (Prv.).—ಪ್ರಖ್ಯಾತಿವೆಡ್. -ವೆಟ್. To get fame, to become famous (Čpr. 4, 92).

ಪ್ರಖ್ಯೆ pra-khyĕ. = ಪ್ರಖ್ಯ No. 2. Look, appearance; making manifest; fame, renown.

ಪ್ರಗಣಿತ pra-gaṇita. Reckoned up, calculated (Bp. 19, 10).

ಪ್ರಗಣ್ಡ pra-gaṇḍa. *The upper part of the arm from the elbow to the shoulder.*

ಪ್ರಗತ pra-gata. Gone forward, gone forth; gone in a distinct manner (ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅಯ್ದಲ್ ಪಟ್ಟ Šmd. 269 Cm.); separate, apart.

ಪ್ರಗತಜಾನುಕ pragata-jânuka. *Having the knees far apart, bandy-legged.*

ಪ್ರಗಲ್ಭ pra-galbha. *Bold, confident;* resolute, energetic; spirited, daring; proud; eminent.

ಪ್ರಗಲ್ಭತೆ pra-galbhatĕ. Boldness, confidence; *energy, resolution, resoluteness;* arrogance; wilfulness; power, eminence, consequence; ingenuity, intellect (ಪ್ರತಿಪತ್ತಿ, ಜಾಣ್ಮೆ Mr. 458).

ಪ್ರಗಾಢ pra-gâḍha. Entered; dipped into. 2, *much, excessive.* 3, *hard, difficult.* 4, hard, firm.

ಪ್ರಗುಣ pra-guṇa. Having excellent qualities; *being in the right state or order, straight;* honest, upright.

ಪ್ರಗುಮ್ಫನ pra-gumphana. Stringing together, arranging (Čpr. 1, 59).

ಪ್ರಗೇ pra-gê. *Early in the morning, at day-break.*

ಪ್ರಗ್ರಹ pra-graha. = ಹಗ್ಗ. Holding in front or forth. 2, taking, laying hold of, grasping, seizing; a police-officer (ಗ್ರಾಹಕ, ಬನ್ದಿವಿಡಿಹ Mr. 462); a leader, a ruler. 3, *a rope, a rein, a bridle, a halter, etc.* 4, *the string suspending a balance.* 5, *a captive, a prisoner.* 6, *a ray of light.* 7, the arm. 8, kindness, favour.—See ಬನ್ದಿ 1.

ಪ್ರಗ್ರಾಹ pra-grâha. Seizing, etc. 2, *a rein, a halter, etc.* 3, *the string suspending a balance.*

ಪ್ರಗ್ರೀವ pra-grîva. *An air-hole, a window;* a balcony; a summer-house, a pleasure-house; a building on the top of a palace; a wooden balustrade or fence round a building; a stable; the top of a tree.

ಪ್ರಘಟ್ಟಕ pra-ghaṭṭaka. A precept, rule, doctrine. (Čpr. 8, 89).

ಪ್ರಘಣ pra-ghaṇa. *A porch before the door of a house, a terrace before a house, a portico* (ಅಲಿನ್ದಕ, ಮೊಗಸಾಲೆ Mr. 199). 2, an iron mace.

ಪ್ರಘಾತ pra-ghâta. *A battle, a combat.*

ಪ್ರಘಾಣ pra-ghâṇa. *A terrace before a house.* 2, *that part of the stem of a tree where the branches begin* (ಸ್ಕನ್ದ, ಮರನ ಕವಲ್ Mr. 105). 3, an iron mace.

ಪ್ರಘೋಷಣ pra-ghôshaṇa. Sound, noise, roar (Bp. 37, 69).

ಪ್ರಚಕ್ರ pra-čakra. *An army in motion.*

ಪ್ರಚಣ್ಡ pra-čaṇḍa. = ಪಚಣ್ಡ. Excessively violent, vehement, furious; very hot or burning; fierce; intolerable; terrible; bold, presuming; stupendous. ಪ್ರಚಣ್ಡದ ಎತ್ತೇಱುವವಂ (ಅನಡ್ವಾಹ, ಶಾಕ್ವರಾರೋಹ Mr. 247).

ಪ್ರಚಣ್ಡಿ pra-čaṇḍi. A cow fit for the bull (ಸೂರತೆ, ಬೆದೆಯಾವು Hlâ.; ಬೆದೆಯಾಕಳ್ Mr. 180, o. r. ಬೆದೆಯಾವು).

ಪ್ರಚಯ pra-čaya. Collecting, gathering; a heap, a quantity, a number, a multitude (Bp. 42, 38; Kk. 1); slight union. 2, the neutral accentless tone (Bp. 55, 51).

ಪ್ರಚರ pra-čara. Going forth; going about, roaming, wandering (Bp. 43, 62); proceeding, behaviour; course; a road; usage, custom.

ಪ್ರಚರ್ಯ pra-čarya. = ಪ್ರಚರ. (Bp. 36, 57).

ಪ್ರಚಲ pra-čala. = ಪಚ್ಚಳ 1. *Being in motion, moving to and fro, trembling, unsteady.*

ಪ್ರಚಲಾಕ pra-čalâka. *A peacock's tail.*

ಪ್ರಚಲಾಕಿ pra-čalâki. *A peacock.*

ಪ್ರಚಲಾಯಿತ pra-čalâyita. Moving to and fro, tossed about; *nodding the head* (while asleep in a sitting posture).

Digitized by Google

ಪ್ರಚಾರ pra-câra. Coming forth; becoming manifest or public, appearing, appearance, manifestation; being in actual use, currency; being used or applied; going, wandering, roaming (Râv. 13, 19; J. 7, 36; 12, 15); *conduct, behaviour; prevalence, custom, usage* (B. 4, 214). — ಪ್ರಚಾರಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To make public (My.).

ಪ್ರಚಾರತೆ pra-câratĕ. Moving about (Grj. 4, 58).

ಪ್ರಚಿನ್ತ್ಯ pra-cintya. To be reflected or meditated upon; to be found out, devised or contrived. See ಅ-.

ಪ್ರಚುರ pracura. *Much, many, abundant;* plenteous, plentiful, frequent; abounding in; abundance, augmentation, increase; frequent, prevalent, notorious (ಪ್ರಸಿದ್ಧ Šmd. 291 Cm.). — ಪ್ರಚುರ ಪಡಿಸು. To make known, to publish (My.).

ಪ್ರಚುರಗ್ರಹಣ pracura-grahaṇa. The extension, or comprehensiveness, of a rule (ಪಿರಿದುಂ Šmd. 153).

ಪ್ರಚುರತರ pracura-tara. Very much, very many, etc. (A.).

ಪ್ರಚುರತೆ pracuratĕ. Abundance, plentifulness, plenty; multitude; increase; prevalence, notoriety (ಪಸರ Čt. I, 74; ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ Šmd. 107 Cm.; Kâvy. III, 1, A, 24).

ಪ್ರಚೇತಸ್ pra-cêtas. = ಪ್ರಚೇತಸ. Wise, intelligent. 2, *Varuṇa.* 3, N. of one of the prajâpatis or ancient sages.

ಪ್ರಚೇತಸ pra-cêtasa. Yama (Mr. 49).

ಪ್ರಚೋದನ pra-côdana. Instigating, inciting, exciting, animating; directing, ordering.

ಪ್ರಚೋದನಿ pra-côdani. *The plant Solanum jacquini* Willd.

ಪ್ರಚೋದಿತ pra-côdita. Driven on, impelled, instigated; decreed; prescribed, commanded. (My.).

ಪ್ರಚ್ಛದ pra-c-chada. = (ಪಚ್ಚ), ಪಚ್ಚಡ, ಹಚ್ಚಡ. Covering, enveloping, clothing with: *a cover, a coverlet, a wrapper, a blanket,* (a cloth, a garment, ಹಚ್ಚಡಗೆ Hlâ.).

ಪ್ರಚ್ಛದಪಟ pracchada-paṭa. *A cover, a wrapper.*

ಪ್ರಚ್ಛನ್ನ pra-c-channa. Covered, enveloped; concealed, hidden; clothed, clad; *private, secret, unavowed, disguised.* 2, *a private door inside a house.* 3, a lattice, a loop-hole.

ಪ್ರಚ್ಛನ್ನಪ್ರಕಟ pracchanna-prakaṭa. Unriddling (Kâvy. III, 2, B, 81).

ಪ್ರಚ್ಛರ್ದಿಕೆ pra-c-chardikĕ. *Vomiting.*

ಪ್ರಚ್ಛಾದನ pra-c-châdana. Covering, concealing, hiding. 2, *an upper or outer garment.*

ಪ್ರಚ್ಛಾದಿತ pra-c-châdita. *Covered;* hidden; clothed.

ಪ್ರಚ್ಛೋದಿತ pracchôdita. Amazement (ಸಂಪಿತ, ಬೆರಗು Mr. 463, in two MSS., o. rs. ಪ್ರಚ್ಯೋದಿತ, ಪ್ರಜ್ಯೋದಿತ, and in two MSS. ಸಸ್ಮಿತ).

ಪ್ರಜ praja. Tbh. of ಪ್ರಜೆ. (B. 5, 232).

ಪ್ರಜನ pra-jana. Begetting; impregnating; a generator; impregnation or pregnancy of cattle; *the season for a cow's taking the bull.*

ಪ್ರಜನನ pra-janana. Generation, procreation; bringing forth, birth; production; the penis; the vulva. (My.).

ಪ್ರಜವಿ pra-javi. *Hastening, rapid, quick.*

ಪ್ರಜಾಗರ pra-jâgara. *Waking, watching, being awake;* taking care.

ಪ್ರಜಾತ pra-jâta. Born, produced (Bp. 40, 65).

ಪ್ರಜಾತೆ pra-jâtĕ. *A woman who has borne a child.*

ಪ್ರಜಾಧಿಪ prajâ-adhipa. A king (ಅರಸು Mr. 262).

ಪ್ರಜಾಪತಿ prajâ-pati. Lord of creatures; lord of the people: *Brahmá.* 2, ten personages or ancient ṛishis first created by Brahmâ: Marîci, Atri, Aṅgiras, Pulastya, Pulaha, Kratu, Pracêtas, Vasishṭha, Bhṛigu, and Nârada. 3, *a king.* 4, the penis (My.).

ಪ್ರಜಾವತಿ prajâ-vati. A woman who has children, a mother; a pregnant woman. 2, *a brother's wife* (ಭ್ರಾತೃ ವಧು, ನಾದುನಿ Hlâ.; ನಾದುನಿ Mr. 312).

ಪ್ರಜೆ pra-jĕ. ಪ್ರಜಾ. *Progeny, offspring, children.* 2, *a created being, a creature.* 3, *people, the inhabitants of a country, subjects.* See Prv. s. ರಾಜ.

ಪ್ರಜೇಶ್ವರ prajâ-îśvara. A king. (My.).

ಪ್ರಜೋತ್ಪತ್ತಿ prajâ-utpatti. The raising up of progeny. 2, the fifth year in the cycle of sixty (My.).

ಪ್ರಜ್ಞ pra-jña. Wise, intelligent, learned. (Bp. 8, 12).

ಪ್ರಜ್ಞಾಚಕ್ಷುಸ್ prajñâ-cakshus. Having the understanding or wisdom as the only eyes: blind (Sk.). 2, the mental eye (My.).

ಪ್ರಜ್ಞಾನ pra-jñâna. *Knowledge, wisdom, intelligence;* discrimination. 2, *a mark, a token, a memorial.*

ಪ್ರಜ್ಞು pra-jñu. *Bandy-legged.*

ಪ್ರಜ್ಞೆ pra-jñĕ. ಪ್ರಜ್ಞಾ. A clever or sensible woman. 2, *understanding, intellect, wisdom, knowledge;* discrimination.

ಪ್ರಜ್ವಲ pra-jvala. = ಪಜ್ಜಳ, ಪ್ರಜ್ವಲನ.

ಪ್ರಜ್ವಲನ pra-jvalana. Blazing up, being in flames, flaming, blazing brightly, shining; taking fire, kindling. (Si. 240).

ಪ್ರಜ್ವಲಿತ pra-jvalita. Being in flames, flaming, blazing, burning, shining. (Bp. 24, 38).

ಪ್ರಜ್ವಲಿಸು pra-jvalisu. = ಪಜ್ಜಳಿಸು, ಪೊಜ್ಜಳಿಸು. To catch fire, to be in flames, to blaze up, to shine, to be full of lustre, etc. (Bp. 47, 17; J. 26, 13).

ಪ್ರಡೀನ pra-ḍîna. Flying forward; *taking flight.*

ಪ್ರಣತ pra-ṇata. Bent forwards, crooked; *bowed, bowing to;* bending; humble. 2, skilful, clever. See ಎರಗು.

ಪ್ರಣತಿ pra-ṇati. *Bowing, salutation, obeisance.*

ಪ್ರಣತೆ praṇatĕ. = ಪಣತೆ, etc. Tbh. of ಪ್ರಣೀತೆ. (My.).

ಪ್ರಣಮ pra-ṇama. = ಪ್ರಣಾಮ. See ದಣ್ಡ-.

ಪ್ರಣಯ pra-ṇaya. A leader. 2, guidance. 3, *confidence, familiarity, trust, intimacy.* 4, *friendly acquaintance, friendly or fond regard, friendship, affection, love, fondness, favour, kindness* (ಪ್ರಸಾದ, ತಿಳಿವು Mr. 455). 5, *affectionate solicitation.* See ಒಲುಮೆ.

ಪ್ರಣಯಕಲಹ praṇaya-kalaha. A lovers' quarrel, mere wanton quarrelsomeness. (Grj. 2, after 106).

ಪ್ರಣಯವಚೋವಿಲಾಸ praṇaya-vacas-vilâsa. Sportive declaration of love or affection (Čpr. 4, 19).

ಪ್ರಣಯಿ pra-ṇayi. A friend; a lover, a husband; a lord, a master (ಒಡೆಯ Mr. 227); a petitioner; a humble servant.

ಪ್ರಣಯಿನಿ praṇayiṇi. A female friend; a mistress, wife. (Čpr. 1, 64).

Digitized by Google

ಪ್ರಣವ pra-ṇava. = ಪಣವ 1 & 2. Roaring, crying, sounding, humming, etc. 2, *a small kind of drum or tabor.* 3, *the mystic syllable ôṁ* (Bp. 57, 76).

ಪ್ರಣವಪೂರ್ವಕ praṇava-pûrvaka. Preceded by the syllable ôṁ (Čpr. 6, after 71).

ಪ್ರಣಾದ pra-nâda. A loud sound, noise, etc.; any loud noise, *especially one expressing approbation or delight.*

ಪ್ರಣಾಮ pra-nâma. Bending, bowing; prostration, obeisance. See ದಣ್ಡ-, ಸಾಷ್ಟಾಂಗ-.

ಪ್ರಣಾಯ್ಯ pra-nâyya. To be led forwards; to be regarded with affection;—to be done away with: *disapproved, disagreeing, contemptible.*

ಪ್ರಣಾಲ pra-nâla. = ಪ್ರಣಾಲಿ. See ಜಲ-; Čpr. 6, 48.

ಪ್ರಣಾಲಿ pra-nâli. *A channel, a gutter, a drain, a waste-pipe, a water-course* (ಜರಿನಾಳಿ Mr. 422).

ಪ್ರಣಿಧಾನ pra-nidhâna. Laying on, imposing; employing; turning or directing upon, as the eyes or thoughts. 2, respectful conduct or behaviour towards. 3, *profound religious meditation.* 4, great effort, energy.

ಪ್ರಣಿಧಿ pra-nidhi. Observing, scrutinizing, spying out. 2, *a spy, a secret agent.* 3, *a request.*

ಪ್ರಣಿಪತ್ತಿ pra-nipatti. = ಪ್ರಣಿಪಾತ. (Bp. 21, 7; 30, 15; 55, 2).

ಪ್ರಣಿಪಾತ pra-nipâta. Falling at one's feet, prostration, *humble submission to; salutation, obeisance.*

ಪ್ರಣಿಪಾತಿ pra-nipâti. = ಪ್ರಣಿಪಾತ. (ಅನುನಯ, ಪ್ರಣತಿ, ಸನ್ನವಣೆ Mr. 455).

ಪ್ರಣಿಹಿತ pra-nihita. Laid on, imposed; *laid down, deposited;* delivered, consigned; having the thoughts concentrated on one point, intent; *obtained, attained, acquired.*

ಪ್ರಣೀತ pra-nîta. Led forwards, led; conveyed; brought; offered, given; effected, accomplished; made, done; *prepared, dressed, as food, cooked* (ಪಳಿದ G.). 2, *fire consecrated by mantras* (ಕಿಚ್ಚು Mr. 260).

ಪ್ರಣೀತೆ pra-nîtĕ. = ಪಣತೆ, ಪಣಿತೆ, ಪ್ರಣತೆ, ಹಣತೆ, ಹಣಿತೆ. A vessel used at sacrifices, a sort of cup (Sk.).

ಪ್ರಣುತ pra-nuta. *Praised, lauded.*

ಪ್ರಣುತಿ pra-nuti. Praise (Bp. 35, 3).

ಪ್ರಣುತಿಸು pra-nutisu. To praise (Bp. 1, 39; 39, 2).

ಪ್ರಣೂತ pranûta. = ಪ್ರಣುತ. (Čpr. 5, after 51; 7, 92).

ಪ್ರಣೇಯ pra-nêya. To be led or guided; *ductile, docile, submissive, obedient.*

ಪ್ರತತ pra-tata. Spread; spread abroad, diffused (ವಿಸ್ತಾರ G.).

ಪ್ರತತಿ pra-tati. Spreading, expansion, extension; a multitude (ಸಮೂಹ Nn. 84; ಸ್ತೋಮ Mr. 422; see ವಸ್ತು-). 2, *a creeping plant, a creeper.*

ಪ್ರತನ pratana. *Ancient, old.*

ಪ್ರತರ್ಕ pra-tarka. Conclusion, supposition, conjecture.

ಪ್ರತರ್ಕಿಗ pra-tarkiga. A logician, a disputant, a reasoner. See ತು-.

ಪ್ರತರ್ಕ್ಯ pra-tarkya. Conceivable, comprehensible, imaginable. See ಅ-.

ಪ್ರತಲ pra-tala. *The open hand with the fingers extended.* 2, one of the divisions of the lower regions.

ಪ್ರತಾನ pra-tâna. Branching out, ramification, spreading; a multitude (Grj. 10, after 79; Bp. 7, 16); a shoot, a tendril; a creeping plant, a creeper.

ಪ್ರತಾನಿನಿ pra-tânini. Having tendrils: *a spreading creeper, a climbing plant.*

ಪ್ರತಾಪ pra-tâpa. Glowing heat, heat. 2, splendor; *glory, majesty, dignity.* 3, *ardour, zeal, vigour, power, energy, prowess, valour* (ಪೌರುಷ Nn. 166).

ಪ್ರತಾಪನ pra-tâpana. Making hot; burning; paining, distressing;—a particular hell. (My.).

ಪ್ರತಾಪಶಾಲಿ pratâpa-śâli. A powerful, valourous man (B. 4, 7. 126; My.).

ಪ್ರತಾಪಸ pra-tâpasa. *A species of gigantic Asclepias with white flowers, Calotropis gigantea alba* R. Br.

ಪ್ರತಾಪಿ pra-tâpi. (Šmd. 90 Mdb.). Hot, burning; paining, distressing, harassing; majestic, dignified, powerful. 2, N.

ಪ್ರತಾರಣ pra-târaṇa. Ferrying over or across; crossing over (Čpr. 3, after 9); *deception, deceit, fraud.*

ಪ್ರತಿ prati. = ಪಡಿ 2, ಪತಿ 2, ಪಡ಼ 1. *Towards, to; against, in opposition to; over against, opposite, contra; in the presence of, before; on a par with, on an equality with; as, like; in the vicinity of, near, beside, by, at, on; on the side of, in favor of; in each, at or in every, according to each, severally: every, each; with regard to; concerning; on account of; according to; back, back again, again, in return; in return for, as compensation for; in the place of, in lieu of, instead of.* (In Kannaḍa the Sk. indeclinable particle is used also as a *noun).* 2, a copy, a transcript from an original, a print; one of a series of imitations or repetitions of an original work (My.; Mhr. ಪ್ರತ; B. 4, 196). ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಬರಿಸು (B. 4, 103). ಪ್ರತಿಯೆತ್ತಿ ಬರೆ (My.); ಪ್ರತಿ ಮಾಡು (My.). — ಪ್ರತಿಗೆಯ್. To give an answer. ಮೇಳದ್ಯು ನಾನಾರವಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಗೆಯ್ವಂ (ವಾಗ್ಮಿ, ಚಮೂಣ Mr. 360, o. r. ಚವರ್ಣ). — ಪ್ರತಿದೋಱು. -ತೋಱು. An equal to appear; to show an equal or what is equal (Bp. 28, 65; 49, 13; 52, 31; 57, 79). — ಪ್ರತಿನಾಡು. Every country (B. 3, 115; My.). — ಪ್ರತಿ ನಿಲ್. To stand in opposition (Bp. 57, 49). — ಪ್ರತಿಯಿಡು. -ಇಡು. To requite (Bp. 23, 40). — ಪ್ರತಿಯೊನ್ದು. -ಒನ್ದು. Every one, each one, (every, each). ಪ್ರತಿಯೊನ್ದು ಗೋತ್ರದಲ್ಲಿ (B. 4, 98). ಪ್ರತಿಯೊನ್ದು ಮಹಾದ್ವೀಪವು (4, 98). ಪ್ರತಿಯೊನ್ದು ಅನ್ತಸ್ತಿನ ಮೇಲ್ಭಾಗ (4, 121). ಪ್ರತಿಯೊನ್ದು ಊರವರು (4, 142). ಪ್ರತಿಯೊನ್ದು ನಾಡಿನ ಜನರು (4, 206). — ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ. -ಒಬ್ಬ. Every man, each man, (every, each). ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು (B. 4, 178).

ಪ್ರತಿಕಕ್ಷಿ prati-kakshi. An opponent, as in a quarrel or a lawsuit (My.).

ಪ್ರತಿಕರ prati-kara. Acting against, counteracting; requital, compensation. See ಅ-.

ಪ್ರತಿಕರಿಸು prati-karisu. = ಪತಿಕರಿಸು. To return, to repay, to recompense, to requite, to retaliate; to treat or attend to, as a physician; to succour; to repair, to mend, to restore; to counteract.

ಪ್ರತಿಕರ್ಮ prati-karma. Requital, retaliation; redress, remedy; counteraction. 2, *decoration, toilet, personal embellishment* (ಪ್ರಸಾಧನ, etc., ಸಿಂಗರಂಗೆಯ್ವುದು Mr. 333).

ಪ್ರತಿಕಾಯ prati-kâya. *An effigy, an image, a likeness.*

ಪ್ರತಿಕಾರ prati-kâra. = ಪ್ರತೀಕಾರ. Rendering back, requital, reward, retaliation, retribution; revenge. 2, counteraction, application of an antidote or remedy, remedying,

Digitized by Google

prevention, remedy (ಮನ್ತ್ರತನ್ತ್ರಗಳು with regard to snakes, Mr. 391). 3, opposition. 4, help against, help, care, alleviation. See ಒದ್ದು.

ಪ್ರತಿಕಾಶ prati-kâśa. = ಪ್ರತೀಕಾಶ.

ಪ್ರತಿಕೂಲ prati-kûla. Against the bank: *contrary, adverse, opposed;* inauspicious (ವಾಮ Nn. 24). Feminine ಪ್ರತಿಕೂಲೆ (My.).

ಪ್ರತಿಕೂಲತೆ prati-kûlatĕ. Adverseness, opposition, hostility. (J. 10, 25).

ಪ್ರತಿಕೃತ prati-kṛita. Rendered back, returned, repaid; *recompensed, requited, retaliated;* recompense, requital. 2, counteracted; resistance, opposition; remedied.

ಪ್ರತಿಕೃತಿ prati-kṛiti. *Resistance.* 2, requital, retaliation; revenge (ಪ್ರತಿಯಾತನ, ಮುಯಿ Mr. 458). 3, a reflected image; *an effigy, an image, a likeness.*

ಪ್ರತಿಕೃಷ್ಟ prati-kṛishṭa. Thrust back, repulsed, rejected, despised; *inferior, low, vile.*

ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ prati-kriyĕ. = ಪ್ರತಿಕಾರ. ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಾರ್ಥಂ (ಹಾಹಾ Mr. 533). See ದುರ್-.

ಪ್ರತಿಕ್ಷಣಂ prati-kshaṇam. *Every moment, repeatedly.*

ಪ್ರತಿಕ್ಷಿಪ್ತ prati-kshipta. *Rejected;* sent; abused.

ಪ್ರತಿಖೇದಿಸು prati-khêdisu. To press down in opposition, to reject (Ćpr. 2, after 43).

ಪ್ರತಿಖ್ಯಾತಿ prati-khyâti. Renown. (G.).

ಪ್ರತಿಗ್ರಹ prati-graha. (= ಪಡಿಗ). Receiving, accepting; receiving kindly, friendly reception; marrying; favour, grace;—*the reserve of an army;*—a spitting pot, a spittoon.

ಪ್ರತಿಗ್ರಾಹ prati-grâha. *A spittoon.*

ಪ್ರತಿಘ prati-gha. Repulsing; opposing; mutual beating, combat;—*anger, wrath, passion, rage.*

ಪ್ರತಿಘಾತ prati-ghâta. Repulse; warding off a blow; a blow (Abh. P. 13, 75).

ಪ್ರತಿಘಾತನ prati-ghâtana. Repulsing; *killing, slaughter.*

ಪ್ರತಿಘೋಷ prati-ghôsha. = ಪ್ರತಿಧ್ವನಿ. (Ćpr. 5, 76).

ಪ್ರತಿಚ್ಛನ್ದ prati-c-čhanda. = ಪಡಿಚನ್ದ. *A reflected image, a likeness, an image;* a substitute.

ಪ್ರತಿಚ್ಛಾಯ praticčhâya. = ಪ್ರತಿಚ್ಛಾಯೆ. (ಪ್ರತಿಯುಪ್ಪ ರೂಪು Mr. 28).

ಪ್ರತಿಚ್ಛಾಯೆ prati-c-čhâyĕ. *A reflected image, a likeness, an image, a picture;* a shade, shadow.

ಪ್ರತಿಜಾಗರ prati-jâgara. *Watchfulness, attention.*

ಪ್ರತಿಜ್ಞಾತ prati-jñâta. Asserted; admitted; *promised, agreed.*

ಪ್ರತಿಜ್ಞಾನ prati-jñâna. *Admission, assent, agreement, promise;* assertion.

ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ prati-jñĕ. Admission, acknowledgment; *consent, assent; a solemn declaration, agreement, engagement, promise; a vow;* bringing forward or introducing, as a topic; a statement, an assertion, an affirmation, a declaration, an allegation; a proposition (in logic, etc.), the assertion to be proved. See Bp. 36, 48; 54, 34; ಕೆಯ್ಕೊಯ್, ಪೂಣ್, ದಾಯ್ಕಾಡು, ಹೂಣಿಸು. — ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಗೆಯ್. To make a solemn declaration; to promise (Abh. P. 16, after 26; J. 2, 55).

ಪ್ರತಿಟ್ಟಿಸು pratiṭṭisu. Tbh. of ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸು, q. v.

ಪ್ರತಿದಾನ prati-dâna. *Giving back, restoring a deposit, restitution, restoration;* a gift in return; barter.

ಪ್ರತಿದಿನ prati-dina. -o. Day by day, daily, every day. (J. 5, 62; 10, 24; My.; B. 4, 171. 186).

ಪ್ರತಿದೇಯ prati-dêya. What is to be given back; what is to be given as an equivalent, a gift in return; a pledge, a pawn. (My.).

ಪ್ರತಿಧ್ವನಿ prati-dhvani. A reverberated sound, echo (Bp. 51, 33; My.; B. 4, 17).

ಪ್ರತಿಧ್ವಾನ prati-dhvâna. *Echo.*

ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ prati-nitya. = ಪ್ರತಿದಿನ. (My.; B. 4, 25. 177. 188).

ಪ್ರತಿನಿಧಾನ prati-nidhâna. = ಪ್ರತಿನಿಧಿ (Śmd. 158 Cm.; 159).

ಪ್ರತಿನಿಧಿ prati-nidhi. Substitution. 2, *a substitute,* a representative, a proxy, a deputy, a vice-regent, a viceroy (see ಪ್ರತಿನಿಧಾನ; B. 5, 269. 279; My.). 2, a surety. 3, *a resemblance of a real form, a likeness, an image* (ಪ್ರತಿಯುಪ್ಪ ರೂಪು Mr. 28).

ಪ್ರತಿನಿಮಿಷ prati-nimisha. Every moment (B. 4, 194; My.).

ಪ್ರತಿನಿಯತ prati-niyata. Settled, of general prevalence (Kâvy. III, 2, B, 75; IV, 2, 15).

ಪ್ರತಿನಿರ್ಯಾತನ prati-niryâtana. Giving back; *retaliation.*

ಪ್ರತಿನೋದ್ಧೃತ (prati-na-uddhṛita). That which is ruined or spoiled (ಪ್ರತೀಷ್ಟ, ಕೆಟ್ಟಾಗು ಮಾಡಲ್ ಪಟ್ಟುದು Hlâ.; ಪ್ರತೀಷ್ಟ, ಕೆಟ್ಟುದಂ ಮಾಡ್ಪುದು Mr. 458, o. r. ಪ್ರತಿನೋದ್ಧೃತ).

ಪ್ರತಿಪಕ್ಷ prati-paksha. The opposite side or party; opposition. 2, *an adversary, an enemy.* 3, a respondent, a defendant.

ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಿ prati-pakshi. An opponent, an adversary. (My.).

ಪ್ರತಿಪತ್ prati-pat. (Śmd. 106). = ಪ್ರತಿಪದ್, etc.

ಪ್ರತಿಪತ್ತ prati-patta. Tbh. of ಪ್ರತಿಪದ್. The being approached: nearness (ಆಸನ್ನ, ಸಮೀಪ Nn. 167). 2, the first day of a lunar fortnight (ಪಾಡ್ಯ 167). 3, a multitude of good women (ಸದ್ವನಿತಾಸಂಚಯ, ಒಳ್ಳಿಹ ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು 167).

ಪ್ರತಿಪತ್ತಿ prati-patti. Gaining, obtaining, acquirement, gain. 2, perception, observation, ascertainment, determination, knowledge. 3, *intelligence, intellect* (ಪ್ರಗಲ್ಭತೆ, ಜಾಣ್ಮೆ Mr. 458). 4, assertion, statement. 5, assent. 6, undertaking; doing, acting, action; use; giving; etc. 7, elevation, exaltation, promotion, preferment, special regard. 8, acquirement of rank or dignity, reputation, fame, renown. 9, *resoluteness, boldness, confidence.* — ಪ್ರತಿಪತ್ತಿಗೆಯ್. To honor (Abh. P. 7, after 47).

ಪ್ರತಿಪತ್ತು prati-pattu. (Śmd. 106). Tbh. of ಪ್ರತಿಪದ್. Understanding (Mr. 473). 2, ಪಾಡ್ಯ (Śm. 19).

ಪ್ರತಿಪದ್ prati-pad. = ಪಡ್ಡಮಿ, ಪಾಡಿಯ, ಪಾಡಿವ, ಪಾಡ್ಯ, ಪಾಡ್ಯಮಿ, ಪ್ರತಿಪತ್, ಪ್ರತಿಪತ್ತ, ಪ್ರತಿಪತ್ತು, ಪ್ರತಿಪದಿ. Stepping up to, going towards, approaching, etc.; access, ingress; beginning, commencement. 2, *the first day of a lunar fortnight, the first day of a moon's increase or wane.* 3, *understanding, intelligence, intellect.* 4, rank, consequence.

ಪ್ರತಿಪದ prati-pada. A corresponding term, a synonym (My.); each word (My.).

ಪ್ರತಿಪದಿ prati-padi. The first day of a lunar fortnight (ಪಾಡ್ಯ Nn. 155). 2, preferment, regard, honor (ಮನ್ನಣೆ

Digitized by Google

155). 3, (the being proceeded against), the state of being vile or low (ಕೀಬ್ 155).

ಪ್ರತಿಪನ್ನ prati-panna. Come up to, approached, reached, obtained; etc. 2, *known, understood, ascertained.*

ಪ್ರತಿಪಲ್ಲಟ prati-pallaṭa. Interchanging (ಪಲ್ಲಟ, ಪರಿವರ್ತನ Nn. 158).

ಪ್ರತಿಪಾಕ prati-pâka. A medicinal mixture. ಔಷಧಂ ಬೇಯಲು ಕಷಾಯಮೆನಿಕ್ಕು, ಹಸಿ ಬೆರಸೆ ಪ್ರತಿಪಾಕಮಕ್ಕುಂ (Mr. 390).

ಪ್ರತಿಪಾದನ prati-pâdana. Causing to reach or obtain. 2, *imparting, giving; donation, gift.* 3, *producing, exciting, causing.* 4, explaining, teaching, declaring. 5, establishing, proving, substantiating.

ಪ್ರತಿಪಾದಿಸು pratipâdisu. To produce, to use (ಉತ್ಪಾದಿಸು Śmd. 142 Cm.); to teach, to declare; to establish (B. 4, 186; My.); to charge with, to accuse (My.). ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲ್ ಪಟ್ಟ (ಅಪಾದಿತ Śmd. 160 Cm.); ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲ್ ಪಡುವುದು (ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯಂ 279 Cm.; ಆಪಾದಿತಂ 354 Cm.). See Kâvy. III, 3, B, 80.

ಪ್ರತಿಪಾದುಕ prati-pâduka. 1. = ಪದಿ'ವಾವುಗೆ. Each shoe (? or = ಪ್ರತಿಪಾದುಕ 2 ?).

ಪ್ರತಿಪಾದುಕ prati-pâduka. 2. Determining, ascertaining; making manifest or clear; causing, effecting.

ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯ prati-pâdya. To be produced, fit to be used (Śmd. 278); to be treated of, explained or expounded; to be proved.

ಪ್ರತಿಪಾಲ prati-pâla. A protector, a guardian, a king (Bp. 28, 36).

ಪ್ರತಿಪಾಲನ prati-pâlana. Protecting, guarding, cherishing, nourishing. (My.).

ಪ್ರತಿಪಾಲಿಸು prati-pâlisu. To protect, to guard; to cherish, to nourish; to observe, to keep, to maintain; to fulfil (Abh. P. 12, after 51; Bp. 5, 4. 71; J. 31, 34).

ಪ್ರತಿಪ್ರಾಣ prati-prâṇa. An image, a likeness (ಪ್ರತಿಯುಪ್ಪ ರೂಪು Mr. 28).

ಪ್ರತಿಫಲ prati-phala. (or ಪ್ರತಿಫಲನ). Reward, remuneration, requital, retaliation, retribution. (My.). 2, a reflection, a reflected image.

ಪ್ರತಿಫಲಿತ prati-phalita. Reflected, shadowed. (Čpr. 8, after 24). 2, requited, returned.

ಪ್ರತಿಫಲಿಸು prati-phalisu. To shine back, to be reflected (My.).

ಪ್ರತಿಬದ್ಧ prati-baddha. Bound to, tied to, bound; obstructed, hindered, opposed, prevented; *disappointed, thwarted;* set, enchaised, inlaid. See Kâvy. III, 3, B, 4; V, 54.

ಪ್ರತಿಬನ್ಧ prati-bandha. *An obstacle, a hinderance, an impediment, a blocking up* (ವಿಷ್ಕಮ್ಭ, ತಗಹು Mr. 453; B. 4, 24; 5, 104; My.). See ಸಿಕ್ಕುಗ.

ಪ್ರತಿಬನ್ಧಕ prati-bandhaka. Obstructing, obstructive, hindering, etc.; that hinders, an obstacle (Čpr. 3, 76; B. 4, 189; 5, 83); a demon, a devil (My.).

ಪ್ರತಿಬನ್ಧನ prati-bandhana. Binding, keeping off, blocking up, obstructing, impeding. See ಜಬ-.

ಪ್ರತಿಬನ್ಧಿಸು prati-bandhisu. To hinder, to stop, to prevent, to check (B. 4, 221).

ಪ್ರತಿಬಲ prati-bala. = ಪಡಿಬಲ. Having equal strength or power, equally matched; able, adequate, powerful (Sk.). 2, another army; an opposing force.

ಪ್ರತಿಬಿಮ್ಬ prati-bimba. = ಪಡಿಬಿಮ್ಬ, ಪ್ರತಿವಿಮ್ಬ. The disk of the sun or moon reflected in water: a reflection, a reflected image (ಪಡಿನೆಳಲ್, ಮಾರ್ಪೊಳಪು Kk. 62, Śm. 64; Bp. 51, 33; 56, 8); *a counterpart of real forms, an image, a likeness, a picture, a shadow* (ಪ್ರತಿಯುಪ್ಪ ರೂಪು Mr. 28).

ಪ್ರತಿಬಿಮ್ಬಿಸು prati-bimbisu. To be reflected (Čpr. 6, 4; Bp. 5, 23; B. 3, 18; My.).

ಪ್ರತಿಬುದ್ಧ prati-buddha. Awakened, awake; illuminated, enlightened; observed; known, celebrated; exalted, great (Kâvy. I, 5, 48).

ಪ್ರತಿಭಟ prati-bhaṭa. Vying with, rivalling, emulating (Sk.). 2, an opposing soldier (J. 13, 37).

ಪ್ರತಿಭಟಿಸು prati-bhaṭisu. To rival; to oppose (My.).

ಪ್ರತಿಭಯ prati-bhaya. *Exciting fear, formidable, terrible;* dangerous.

ಪ್ರತಿಭವಿಸು prati-bhavisu. = ಪಡಿಭವಿಸು. To become equal to, to be on a par with, to have a corresponding character or disposition.

ಪ್ರತಿಭಾನ್ವಿತ pratibhâ-anvita. *Endowed with knowledge, intelligent.* 2, *endowed with audacity, bold, confident, proud.*

ಪ್ರತಿಭಾವ prati-bhâva. Corresponding character or disposition, congeniality (Kâvy. II, 1, 1-5).

ಪ್ರತಿಭಾಸ prati-bhâsa. Appearance, look, similitude, a reflected image; illusion. See ಪ್ರಾತಿಭಾಸಿಕ.

ಪ್ರತಿಭು prati-bhu. ಪ್ರತಿಭೂ. A surety, a security, a bail (ಪ್ರಲಗ್ನಕ, ಹೊಣೆಕಾಱ Mr. 238).

ಪ್ರತಿಭೆ prati-bhĕ. ಪ್ರತಿಭಾ. Light, splendor. 2, a flashing thought, brilliant conception. 3, *understanding, intelligence, intellect; genius, wit, ingenuity* (Śmd. 175). 4, audacity, boldness, impudence.

ಪ್ರತಿಮ pratima. Tbh. of ಪ್ರತಿಮೆ. ದ್ವಿಪದನ್ತದ ಅನ್ತ್ಯ (ಆನೆಯ ದಾಡೆಯ ತುದಿ Nn. 102). 2, a mirror (ಮುಕುರ, ಕನ್ನಡಿ 102). 3, ಪಾಂಚಾಲಿಕಾನೀಕ (ಪ್ರತುಮೆಗಳು 102). 4, brightness, pureness (ನಿರ್ಮಲವು 102). 5, at the end of a composition: a man who is like (Śmd. 138; see ಅ-).

ಪ್ರತಿಮಾನ prati-mâna. *A likeness, an image, a picture* (ಪ್ರತಿಯುಪ್ಪ ರೂಪು Mr. 28); *an idol.* 2, similarity, likeness. 3, *the part of an elephant's head between the tusks* (ಆನೆಯ ದನ್ತಮೆರಡಱ ನಡುವು Mr. 155).

ಪ್ರತಿಮಾಲೆ prati-mâlĕ. An exercise analogous to capping verses, reciting verse for verse as a trial of memory or skill. (R.).

ಪ್ರತಿಮುಕ್ತ prati-mukta. *Clothed, armed, accoutred.*

ಪ್ರತಿಮುಖ prati-mukha. = ಪಡಿಮುಖ. Standing before the face, facing, opposite, near at hand. 2, a secondary plot or incident calculated either to hasten or retard the catastrophe (Kâvy. V, 967). ಪ್ರತಿಮುಖಂ, in front, before.

ಪ್ರತಿಮುಖಾವಲೋಕನ pratimukha-avalôkana. Looking towards or at (ಅಭೀಕ್ಷಣ Śmd. 230; ಅಭಿಮುಖವಾಗಿ ನೋಡುವುದು Cm.).

ಪ್ರತಿಮೆ prati-mĕ. -ಮಾ. = ಪಡಿಮೆ, ಪ್ರತಿಮ, ಪ್ರತುಮೆ. *A likeness, an image, a picture, a figure, a puppet; an idol* (ಅರ್ಚ Mr. 28); a symbol; a reflection; at the end of compositions: *like, similar.* 2, the part of an elephant's head between the tusks.

Digitized by Google

ಪ್ರತಿಯತ್ನ prati-yatna. Exertion for anything, effort. 2, *a making or preparing, elaboration.* 3, *desire, wish.* 4, *taking prisoner, making captive.* 5, retaliating.

ಪ್ರತಿಯಾತನ prati-yâtana. Requital, retaliation (ಪ್ರತಿಕೃತಿ, ಮುಯಿ Mr. 458).

ಪ್ರತಿಯಾತನೆ prati-yâtanĕ. *A counterfeit, a picture, an image.*

ಪ್ರತಿರವ prati-rava. Echo. — ಪ್ರತಿರವಂಗುಡು. -ಂ-ಈಡು. To echo (Śsv. 4, 5).

ಪ್ರತಿರೂಪ prati-rûpa. = ಪ್ರತಿರೂಪು. Like a model, similar, corresponding. 2, *the counterpart of any real form, an image, a representation, a likeness, a picture;* a reflected form. See ಅ-.

ಪ್ರತಿರೂಪು pratirûpu. Tbh. of ಪ್ರತಿರೂಪ. (ಬಿಮ್ಬ Nn. 69). ಪ್ರತಿರೂಪಿನ ಬೊಮ್ಬೆ (ಚರ್ಚ 73).

ಪ್ರತಿರೋಧ prati-rôdha. *Opposition, impediment, hinderance;* an opponent; siege, blockade; theft.

ಪ್ರತಿರೋಧಕ prati-rôdhaka. *A thief, a robber.*

ಪ್ರತಿರೋಧಿ pratirôdhi. *A thief, a robber.*

ಪ್ರತಿಲೋಮ prati-lôma. Against the hair or grain: *contrary to the natural course or order, reverse, inverted;* disagreeable; hostile; low, vile; left, not right.

ಪ್ರತಿಲೋಮಜ pratilôma-ja. Born in the inverse order of the castes, as of a Kshatriya father and Brâhmaṇî mother, or of a Vaiśya father and Kshatriyâ or Brâhmaṇî mother, in which cases the wife is of a higher caste than the husband. (R.).

ಪ್ರತಿವಚನ prati-vaćana. = ಪ್ರತಿವಾಕ್ಯ (ಉತ್ತರ G.; My.).

ಪ್ರತಿವತ್ಸರಂ prati-vatsaraṁ. *Every year.*

ಪ್ರತಿವರ್ಷ prati-varsha. Every year (B. 3, 58; 4, 163; My.).

ಪ್ರತಿವಸ್ತು prati-vastu. A counterpart, an equivalent; anything given in return; anything contrasted with another, a parallel: one of the upamĕs (Kâvy. III, 3, B, 61. 80 seq.).

ಪ್ರತಿವಾಕ್ಯ prati-vâkya. *An answer, a reply.*

ಪ್ರತಿವಾದ prati-vâda. An answer; a counter assertion, a contradiction; a rejection. (Bp. 54, 34; see ವಾದ-).

ಪ್ರತಿವಾದಿ prati-vâdi. An opponent; a defendant, a respondent (in law, My.; see ವಾದಿ-).

ಪ್ರತಿವಿದ್ಯೆ prati-vidyĕ. A marvellous skill or capability, supposed to give the power of instantly going wherever one likes (Abh. P. 10, 193; 10, after 193).

ಪ್ರತಿವಿಮ್ಬ prati-vimba. = ಪ್ರತಿಬಿಮ್ಬ.

ಪ್ರತಿವಿಷೆ prati-vishĕ. *A birch tree.*

ಪ್ರತಿವೀರ prati-vîra. A well-matched opponent, an antagonist. (Bp. 20, 38).

ಪ್ರತಿಶಬ್ದ prati-śabda. Echo. (ಪ್ರತಿಧ್ವಾನ G.; My.).

ಪ್ರತಿಶಾಸನ prati-śâsana. Giving orders; *sending a servant on a message.*

ಪ್ರತಿಶ್ಯಾಯ prati-śyâya. *A cold, a catarrh.*

ಪ್ರತಿಶ್ರಯ prati-śraya. Refuge, help; a place of refuge, an asylum, *an alms-house, a place where food, etc. is given away* (ಛತ್ರದ ಗೃಹ Mr. 196). 2, a house. 3, *an assembly.*

ಪ್ರತಿಶ್ರವ prati-śrava. *A promise, an agreement, assent.*

ಪ್ರತಿಶ್ರುತ್ prati-śrut. *Echo.* 2, a promise.

ಪ್ರತಿಷಿದ್ಧ prati-siddha. Warded off; hindered; forbidden, prohibited, interdicted; refused, denied; contradicted. See ವಿ-, ಮೂಸ್ದು; Ćpr. 9, 124.

ಪ್ರತಿಷೇಧ prati-sêdha. Keeping or warding off; forbidding, prohibition (Śmd. 276); denial, refusal; negation, contradiction; a negative word or particle (57); the negative mood (86). See Kâvy. I, 5, 38-40; III, 3, B, 130.

ಪ್ರತಿಷೇಧಕ್ರಿಯೆ pratishêdha-kriyĕ. The negative mood (ಅಭಾವಕ್ರಿಯೆ Śmd. 253 Cm.; 254. 260. 282. 291; ವಿಲೋಮಕ್ರಿಯೆ 282 Cm.).

ಪ್ರತಿಷೇಧವಿಧಿ pratishêdha-vidhi. A prohibition changed into a command (Śmd. 278).

ಪ್ರತಿಸ್ತಮ್ಭ prati-stambha. *Obstruction, obstacle, impediment.*

ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಲು pratishṭhâ-âlu. ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಳು. An illustrious, celebrated person (My.).

ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ prati-sthita. Set up, erected; established, fixed; comprised; placed, situated; staying; endowed or portioned; established in life, etc.; installed, consecrated, as a person in office, a new idol; completed, effected; famous, celebrated, illustrious, honourable; honorary; fine, splendid, prized, valued. See Ćpr. 6, 6; Bp. 21, 5; 53, 26; 57, 53.

ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸು pratishṭhisu. = ಪ್ರತಿಟ್ಟಿಸು. To establish; to set or place; to set up with the prescribed rites, as an idol; to install, as a person into a dignity, to consecrate; to demonstrate or prove; etc. (Ćpr. 4, 76; 6, 24; Bp. 22, 26; 50, 50; 51, 64. 73; 53, 10; My.). ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸುವುದು (ಹಃ Nn. 163, o. r. ಪ್ರತಿಟ್ಟಿಸುವುದು, ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸುಹ).

ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸುಹ pratishṭhisuha. Establishing, etc. See Nn. s. ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸು.

ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ prati-sthĕ. ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ. = ಪದವಿ, ಹದವಿ. Staying, standing;—a high or honourable position;—*honour, celebrity, fame, notoriety,* name;—pride (My.);—installation, as of a king, etc., consecration, the setting up of an idol (see ಪ್ರಾಣ-);—the performance or institution of any rites;—accomplishment, completion;—N. of a type of metres (Ćh.; Mr. 362). ಕುಚೇಷ್ಟೆಯಿಲ್ಲದೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ದಾರದು (Prv.).

ಪ್ರತಿಷ್ಠೆವನ್ತ pratishṭhĕ-vanta. A celebrated, illustrious man (My.; B. 5, 194. 220).

ಪ್ರತಿಸರ prati-sara. Going towards; going back. 2, *a cord used as an amulet worn round the neck or wrist at nuptials,* etc. (ನೂಲ ಕಂಕಣ Hlâ.). 3, bracelet (ಬಳೆ Mr. 340). 4, a wreath, a garland. 5, a follower, a servant. 6, *the rear of an army.*

ಪ್ರತಿಸಾರ prati-sâra. Causing to go back, returning. See ವಿ-.

ಪ್ರತಿಸೀರೆ prati-sîrĕ. *A curtain* (ತೆರೆ Hlâ.).

ಪ್ರತಿಸೂರ್ಯ prati-sûrya. Opposite to the sun, in the sun. 2, a mock sun, parhelion.

ಪ್ರತಿಸೂರ್ಯಶಯಾನಕ pratisûrya-śayânaka. Lying or basking in the sun: *a chameleon, a gecko.*

ಪ್ರತಿಹತ prati-hata. Struck in return or back, beaten back; hurt, killed; repulsed, repelled; impeded, opposed, obstructed; averted; overthrown, fallen; disappointed; adverse; etc. (ತಡಮ್ಬರೆ, ಮಾಕೊಳ್, ಮಿಗು, etc. Śs.; see ತಗೆ 1, ತಳ್ವೊಯ್).

Digitized by Google

ಪ್ರತಿಹಸ್ತ prati-hasta. = ಪಡಿಹಸ್ತ. A deputy, a substitute, a proxy.

ಪ್ರತಿಹಾರ prati-hâra. = ಪಡಿಯಲಿ, ಪಡಿಯಳ 1, ಪಡಿಹಾಱ, ಪ್ರತೀಹಾರ. *A door, a gate.* 2, a door-keeper, a porter. 3, a juggler. 4, juggling, trick, disguise.

ಪ್ರತಿಹಾರಿ prati-hâri. = ಪಡಿಹಱ್, ಪಡಿಹಾಱ್, ಪ್ರತೀಹಾರಿ. A female door-keeper, a portress (Sk.). 2, (= a Sk. ಪ್ರತಿಹಾರಿನ್) a porter. 3, (= ಪ್ರತಿಹಾರ No. 3) a king's buffoon (see Mr. s. ಅಪ್ಪಾದಕಪ್ರಧಾನ).

ಪ್ರತಿಹಾಸ prati-hâsa. (= ಪಡ್ನಳ), ಪ್ರತೀಹಾಸ. Laughing with or at. 2, *fragrant oleander, Nerium odorum* Ait.

ಪ್ರತಿಹಿಂಸೆ prati-himsĕ. Retaliation, revenge. (R.).

ಪ್ರತೀಕ pratîka. Turned towards; *adverse, contrary; inverted, reversed, contrary to the natural order or condition.* 2, *a part, a portion; a limb.*

ಪ್ರತೀಕಾರ pratî-kâra. = ಪ್ರತಿಕಾರ. *Retaliation; revenge.*

ಪ್ರತೀಕಾಶ pratî-kâśa. = ಪ್ರತಿಕಾಶ. Reflection; look, appearance; at the end of compounds: *looking like, similar, resembling, like.*

ಪ್ರತೀಕ್ಷಣ prati-îkshaṇa. (Sk.). = ಪ್ರತೀಕ್ಷೆ.

ಪ್ರತೀಕ್ಷಿಸು prati-îkshisu. To look towards or forward to, to look out for, to expect; to wait for, to await.

ಪ್ರತೀಕ್ಷೆ prati-îkshĕ. Looking to or at; looking forward to, waiting for, expectation, hope (Sk.).

ಪ್ರತೀಕ್ಷ್ಯ prati-îkshya. To be looked forward to or expected;—to be looked at, worthy of consideration: *respectable, venerable* (ಇದಿರ ಪೂಜಿಸುವಂ Mr. 243).

ಪ್ರತೀಚಿ pratîci. *The western quarter, the west.*

ಪ್ರತೀಚೀನ pratîcîna. *Western* (ಪಡುವಲಾದುದು Mr. 58).

ಪ್ರತೀಚ್ಯ pratîcya. Being in the west, western. (My.).

ಪ್ರತೀತ prati-ita. Gone towards; acknowledged, proved, true; experienced; *known, well-known, famous, renowned;* convinced, having a firm conviction; *satisfied, glad, pleased, delighted.*

ಪ್ರತೀತಿ prati-iti. Going towards;—clear apprehension or insight into anything, definite perception, distinct conception;—complete understanding, knowledge, experience; conviction; belief, faith; fame, notoriety; delight. ಕಾಬ್ಯುರಮಾಗೆ ಕಾವ್ಯರಸಮ್ ಅರ್ಥಮುಮ್ ಅಕ್ಕರಮುಂ ಪ್ರತೀತಿಯುಂ ಮಾಡ್ಪನೆಗಂ (Śmd. 80). See Kâvy. I, 1, A, 13-15; III, 3, B, 38; IV, 1, 10; Ch. v. 18; Cpr. 1, 47; ದುಃ-, ಸಾಮ್ಯ-.

ಪ್ರತೀಪ pratîpa. (fr. ಪ್ರತಿ-ಅಪ್). Against the stream: *adverse, contrary, reverse;* inverted, out of order; perverse; retrograde; turned away, averted. 2, inverse comparison as a figure of speech, *e. g.* "the lotus resembles thine eyes" instead of "thine eyes resemble the lotus" (Kâvy. III, 3, B, 61. 112 seq.).

ಪ್ರತೀಪದರ್ಶಿನಿ pratîpa-darśini. She who turns away the face: *a woman.*

ಪ್ರತೀರ pra-tîra. *A shore, a bank.*

ಪ್ರತೀವಾಪ pratî-vâpa. *Throwing* (one substance) *into* (another, as buttermilk into fresh milk, to alter its form or state); *calcining or fluxing metals.* See ಹೆಪ್ಪುಹುಯ್.

ಪ್ರತೀಷ್ಟ (prati-ishṭa?). = ಪ್ರತಿನೋದ್ಧೃತ, q. v.

ಪ್ರತೀಹಾರ pratî-hâra. = ಪ್ರತಿಹಾರ. Striking back, repelling; avoiding, abandoning (ವಿಸರ್ಜನ, ತ್ಯಜಿಸುವುದು Na. 100). 2, a door, a gate (ದ್ವಾರ, ಬಾಗಿಲು 100). 3, a doorkeeper, a porter (ದ್ವಾರಪಾಲ, ಬಾಗಿಲ ಕಾವವನು 100; ಕಟ್ಟೆಗಾಱ Ct. II, 108; ಪಡಿಯಱ Kk. 37). 4, a place in front of or near a town (ಪುರೋಭಾಗ, ಪಟ್ಟಣದ ಸಮೀಪ 100).

ಪ್ರತೀಹಾರಕ pratî-hâraka. A juggler. 2, a door-keeper (Abh. P. 2, 2; Rśv. 5, 23).

ಪ್ರತೀಹಾರಿ pratî-hâri. = ಪ್ರತಿಹಾರಿ. *A portress.*

ಪ್ರತೀಹಾಸ pratî-hâsa. = ಪ್ರತಿಹಾಸ.

ಪ್ರತುಮೆ pratumĕ. Tbh. of ಪ್ರತಿಮೆ. (ಶಶಿ Nn. 73, Mr. 522; My.; see s. ಪ್ರತಿಮ). ಮರದಿನ್ದ ಮಾಡಿದನ್ಥಾ ಪ್ರತುಮೆಗಳು (ಪ್ರಷ್ಠ Nn. 164). ಲೋಹದ ಪ್ರತುಮೆ (ಸೂರ್ಮ Mr. 28); ಹೇಮದ ಪ್ರತುಮೆ (ಹರಿಣಿ 28). See ಅರುಹ-, ಗೋವಿನ್ದ-, ಜಿನ-, ವನಮಾಲಿ-.

ಪ್ರತೂರ್ಣ pra-tûrṇa. *Quick, fleet.*

ಪ್ರತೋದ pratôda. *A goad for driving cattle.*

ಪ್ರತೋಲಿ pra-tôli. *A high-road.*

ಪ್ರತ್ನ pratna. *Former; old, ancient.*

ಪ್ರತ್ಯಕ್ pratyak. = ಪ್ರತ್ಯಕ್ಕು, ಪ್ರತ್ಯಚ್, ಪ್ರತ್ಯಂಚ್. Backwards; *behind in time or place; in former times;* westwards; the western quarter (ಪ್ರತೀಚಿ, ಪಡುವಲ್ Mr. 58).

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಕು pratyakku. Tbh. of ಪ್ರತ್ಯಚ್ (Śmd. 106 Cm.).

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಪರ್ಣಿ pratyak-parṇi. *The plant Achyranthes aspera.*

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಶ್ರೇಣಿ pratyak-śrêṇi. *The plant Anthericum tuberosum* Roxb. 2, *the plant Croton polyandrium* Roxb., or *Croton tiglium* Lin.

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ prati-aksha. Being present before the eyes, *perceptible to the eye, visible, in sight; clear, distinct, evident, undoubted, actual, real* (ನಿರುತ, ಸಹಿತ, ತಪ್ಪದೆಮ್ಬುದು Na. 162); cognizable by any of the organs of sense. 2, perceptibility, ocular evidence, clearness, distinctness. 3, a point of the compass (ದೆಸೆ, ದಿಕ್ಕು 162). 4, a bed (ತಲ್ಪ, ಹಾಸಿಗೆ). 5, all, all things (ಸರ್ವ, ಎಲ್ಲವು 162). 6, in very truth, verily: self; distinctly, etc. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕಣ್ಣರೂ ಪರಾಮ್ಮರಿಸಿ ನೋಡ ಬೇಕು (Prv.; *cf.* the Prv. s. ಪ್ರಮಾಣಿಸು).— ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗು. -ಆಗು. To become visible, to appear, etc. ನಿರಾಕಾರವಾದ್ದು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾದರೆ ಆಕಾರವಾದ್ದು ಕಾಣದೆ ಹೋದೀತು (Prv.). ಸೋಮೇಶ್ವರನೊಸೆದು ನಿನಗಿಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾದಹನು (Bp. 53, 18).

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಪ್ರಮಾಣ pratyaksha-pramâṇa. Ocular or visible proof, the evidence of the senses. (My.). 2, axiom (Mhr.).

ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮ pratyak-âtma. The individual soul. (My.).

ಪ್ರತ್ಯಗಾಶಾಪತಿ pratyak-âśâpati. The regent of the western quarter: *Varuṇa.*

ಪ್ರತ್ಯಗ್ದಿಶಾರಮಣ pratyak-diśâ-ramaṇa. Varuṇa (Mr. 49).

ಪ್ರತ್ಯಗ್ಭವ pratyak-bhava. = ಪ್ರತೀಚೀನ (Si. 29; My. Amara).

ಪ್ರತ್ಯಗ್ಭೂಧರ pratyak-bhûdhara. The western mountain (Cpr. 8, 3).

ಪ್ರತ್ಯಗ್ರ prati-agra. *Fresh, recent, new, young* (ಸದ್ಯಸ್ಕ, ಸಜ್ಜುಕ Mr. 447).

ಪ್ರತ್ಯಂಗ prati-anga. A minor or secondary member of the body, as the forehead, nose, chin, etc. (My.). 2, a division, a section.

Digitized by Google

ಪ್ರತ್ಯಚ್ pratyac. (Śmd. 106 Cm.). = ಪ್ರತ್ಯಂಚ್.

ಪ್ರತ್ಯಂಚ್ prati-anc. Proceeding to, turned towards; being behind, coming from behind; subsequent, following; turning the back upon; *west, western*; turned inwards, inner, interior.

ಪ್ರತ್ಯನೀಕ prati-anîka. *Hostile*; *an enemy*; a hostile army; hostility; a hostile position.

ಪ್ರತ್ಯನ್ತ prati-anta. Bordering on, contiguous to, near; a border; a bordering country; *a country occupied by barbarians or savages*.

ಪ್ರತ್ಯನ್ತಪರ್ವತ pratyanta-parvata. *An adjacent hill, a small hill near a mountain*.

ಪ್ರತ್ಯನ್ತರ prati-antara. Another copy (My.).

ಪ್ರತ್ಯನ್ತರಾಜ pratyanta-râja. A neighbouring king (Cpr. 5, after 2).

ಪ್ರತ್ಯಭಿಯೋಗ prati-abhiyôga. A counter plaint or charge, an accusation brought against the accuser or plaintiff. (R.).

ಪ್ರತ್ಯಮ್ಬರ prati-ambara. A surrounding screen (ಅಪಟ, ಕಾಣ್ಡಪಟ, ಯವನಿಕೆ, ಸುತ್ತುದೆರೆ Mr. 203).

ಪ್ರತ್ಯಯ prati-aya. Going towards. 2, *belief, firm conviction, trust, reliance, confidence* (ವಿಶ್ವಾಸ, ನಮ್ಬುಗೆ Nn. 137; ವಿಶ್ವಾಸ Mr. 493). 3, *certainty, ascertainment, positiveness* (ನಿರುತ, ನೇರಿತು, ನೇರಿತಾಗಿಪ್ಪುದು 137; ನಿಶ್ಚಯ 493). 4, clear insight into any thing (ಅರಯ್ಕೆ 493); *knowledge, experience; apprehension, understanding, intellect* (ಅಱಿವು 137; 493). 5, acceptation, idea, notion, conception. 6, *ground, motive* (ಕಾರಣ, ಕಾರಣಗಳು 137). 7, a co-operating cause (? ಲಕ್ಷಣ, ಲಕ್ಷಣಭೇದ 137). 8, celebrity, fame. 9, *an oath, an ordeal* (ಸೂಳುಳ್ 493). 10, *a dependent, a subject*. 11, a hole (see ಜಲ-). 12, *a suffix, or affix*, a case-termination, a personal termination, etc. (Śmd. 6 Cm.; 46. 47. 60. 64. 91. 232. 233. 235. 236-238. 240-242. 247. 251-253; Kâvy. I, 1a, 28. 29; I, 4, 1. 2. 13. 14. 31. 32).

ಪ್ರತ್ಯಯಾನ್ತ pratyaya-anta. A term with a suffix at its end (Śmd. 377).

ಪ್ರತ್ಯಯಿತ prati-ayita. *Confided in, trusted, confidential*.

ಪ್ರತ್ಯಯೋಪಮೆ pratyaya-upamĕ. A kind of upamĕ (Kâvy. III, 3, B, 63 seq.).

ಪ್ರತ್ಯರ್ಥಿ prati-arthi. *An opponent, an adversary*.

ಪ್ರತ್ಯವಸಾನ prati-avasâna. *Consuming, eating*.

ಪ್ರತ್ಯವಸಿತ prati-avasita. *Consumed, eaten*.

ಪ್ರತ್ಯವಾಯ prati-ava-aya. *Decrease, diminution, privation, detriment, harm;* separation (ವಿಯೋಗ, ಅಗಲಿಕೆ Nn. 149; ಅಗಲಿಕೆ Mr. 483; ಅಗಲ್ಕೆ Hlâ.); that which is adverse, disagreeable or bad (ಹೊಲ್ಲಮೆ Hlâ.); defeat (ಅಪಜಯ 149; 483).

ಪ್ರತ್ಯಹ prati-aha. -ಂ. Day by day, daily. (My.).

ಪ್ರತ್ಯಾಕಾರ prati-âkâra. A sheath, a scabbard (ಕೋಶ, ಒಱೆ Mr. 298).

ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾತ prati-âkhyâta. *Denied, disallowed, refused, rejected, set aside*. 2, celebrated, notorious.

ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾನ prati-âkhyâna. *Denial, disallowance, refusal, rejection, disregard, reproach*.

ಪ್ರತ್ಯಾಗತ prati-âgata. Come back or again, returned; arrived at. See ಗತ-.

ಪ್ರತ್ಯಾದಿಷ್ಟ prati-âdishṭa. *Rejected, repulsed, removed, set aside*.

ಪ್ರತ್ಯಾದೇಶ prati-âdêśa. *Rejection, repudiation, refusal, denial*.

ಪ್ರತ್ಯಾಬ್ದಿಕ prati-âbdika. Yearly (My.).

ಪ್ರತ್ಯಾಭಿಹಾರ (prati-âbhihâra). (ಸ್ವರ Mr. 500).

ಪ್ರತ್ಯಾಮ್ನಾಯ prati-âmnâya. Contrary or altered determination (Sk.). 2, instead of, in lieu of (My.).

ಪ್ರತ್ಯಾರಮ್ಭ prati-ârambha. *Beginning again, entering on* (an action) *repeatedly, recommencement*.

ಪ್ರತ್ಯಾಲೀಢ prati-âlîḍha. *An attitude in shooting, the left foot advanced and right drawn back*.

ಪ್ರತ್ಯಾಸಕ್ತಿ prati-âsakti. Great attachment or devotedness (My.).

ಪ್ರತ್ಯಾಸತ್ತಿ prati-âsatti. Immediate proximity; close contact; analogy. (R.).

ಪ್ರತ್ಯಾಸನ್ನ prati-âsanna. Near at hand, contiguous, near, proximate; imminent.

ಪ್ರತ್ಯಾಸನ್ನಮತಿ pratyâsanna-mati. A contiguous, analogous idea (My.).

ಪ್ರತ್ಯಾಸಾರ prati-âsâra. *The rear of an army*.

ಪ್ರತ್ಯಾಹತ prati-âhata. Driven back; beaten in return or in response (in music, J. 21, 57).

ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರ prati-â-hâra. Drawing back; retreat; withholding. 2, *withdrawing the senses from external objects, restraint of the organs of sense*.

ಪ್ರತ್ಯುಕ್ತಿ prati-ukti. A reply, an answer, a rejoinder. (My.).

ಪ್ರತ್ಯುತ್ಕ್ರಮ prati-utkrama. Setting out; *undertaking, beginning*.

ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರ prati-uttara. = ಪಡಿಯುತ್ತರ. A rejoinder, an answer, a reply. (My.). ಆ ಮಾತಿಗೆ ಈ ಮಾತು ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವಹೆ, ಮುಣ್ಡೆ! ಅನ್ದರೆ ಮುಣ್ಡೇ ಗಣ್ಡ! ಎಮ್ಬುವದು.—ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರ ವಱಿಯದ ಮೂಕ ಮತ್ತೇನಾದರೂ ಹೇಳ್ಯಾನೇ? (Prvs.). — ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರಂಗೊಡು. -ಂ-ಕೊಡು. To give an answer (J. 6, 50).

ಪ್ರತ್ಯುತ್ಥಾನ prati-utthâna. Rising from a seat as a mark of respect, rising to welcome a visitor. (My.).

ಪ್ರತ್ಯುತ್ಪನ್ನ prati-utpanna. Existing at the present moment, present; prompt, ready.

ಪ್ರತ್ಯುತ್ಪನ್ನಮತಿ pratyutpanna-mati. *Having presence of mind or a prompt understanding*.

ಪ್ರತ್ಯುದ್ಗಮನ prati-udgamana. Going out to meet; rising from a seat as a mark of respect. (My.).

ಪ್ರತ್ಯುಪಕಾರ prati-upakâra. A favor in requital, return of a kindness. (My.; B. 4, 91).

ಪ್ರತ್ಯುಪಕೃತಿ prati-upakṛiti. = ಪ್ರತ್ಯುಪಕಾರ. — ಪ್ರತ್ಯುಪಕೃತಿವಡೆ. -ಪಡೆ. To receive a favor in requital (Cpr. 10, 42).

ಪ್ರತ್ಯುಪಮಾನ prati-upamâna. The counterpart of a likeness, a copy, a model, a pattern; a counter comparison (ವಾ, ಪ್ರತ್ಯುಪಮೆ Nn. 139).

ಪ್ರತ್ಯುಪಮೆ prati-upamĕ. = ಪ್ರತ್ಯುಪಮಾನ, q. v. (ವಾ Mr. 533).

ಪ್ರತ್ಯುಷಸ್ prati-ushas. Every morning (My.).

Digitized by Google

ಪ್ರತ್ಯೂಷ prati-ûsha. *Day-break, dawn, morning.*

ಪ್ರತ್ಯೂಷಸ್ prati-ûshas. *Day-break, dawn, morning.*

ಪ್ರತ್ಯೂಹ prati-ûha. *An impediment, an obstacle.*

ಪ್ರತ್ಯೇಕ prati-êka. Each one, each single one, every one. (J. 12, 50). 2, separate, different; separately (My.). ಪ್ರತ್ಯೇಕಂ, one by one, one at a time, singly, severally (Smd. 251. 254. 255; ಬೇಱೆ ಬೇಱೆ 255 Cm.; J. 2, 27).

ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸು pratyêkisu. To separate (My.).

ಪ್ರಥನ prathana. Extending; celebrating; praise, fame (Abh. P. 1, 23).

ಪ್ರಥಮ prathama. *Foremost, first;—first, chief, principal, most excellent.* 2, the first person, *i. e.* the *third* person in European grammars (Smd. 267; Kâvy. I, 5, 6-12). 3, the first consonant of a varga.

ಪ್ರಥಮಋತು prathama-ṛitu. (ಪ್ರಥಮರ್ತು). The first menstrual flux. See ಸಱಿಮೆಣ್ಡ್.

ಪ್ರಥಮಕಲ್ಪ prathama-kalpa. A primary or principal rule. See ಪ್ರಾಥಮಕಲ್ಪಿಕ.

ಪ್ರಥಮತ್ವ prathamatva. The state of being the first consonant of a varga, and its form (ಮೊದಲಕ್ಷರದ ಭಾವಂ Smd. 283 Cm.).

ಪ್ರಥಮಪುರುಷ prathama-purusha. = ಪ್ರಥಮ No. 2. (Smd. 54. 255. 262. 263. 266).

ಪ್ರಥಮಸಂಗಮ prathama-sangama. The first sexual intercourse (when the first menstrual flux has taken place, Čpr. 6, 83; My.).

ಪ್ರಥಮಾನ್ತ prathamâ-anta. Having the termination of the first or nominative case (Smd. 171 Cm.).

ಪ್ರಥಮಾ ವಿಭಕ್ತಿ prathamâ vibhakti. The first or nominative case (Smd. 154. 171).

ಪ್ರಥಮೆ prathamĕ. ಪ್ರಥಮಾ. = ಪ್ರಥಮಾ ವಿಭಕ್ತಿ. (Smd. 107. 111. 115. 128. 137. 150. 166. 172. 177).

ಪ್ರಥಮೈಕವಚನ prathamâ-êkavačana. The nominative singular (Smd. 128. 129; Kâvy. I, 2, 12. 13).

ಪ್ರಥಮೈಕಾದಶಿ prathama-êkâdaśi. The êkâdaśi of the śukla-paksha in the month of âshâḍha (My.).

ಪ್ರಥಿತ prathita. Extended, spread; made known, published, openly announced; manifested; *famed, famous, celebrated, renowned;* intent upon.

ಪ್ರಥಿಮನ್ prathiman. (ಪ್ರಥಿಮ). (= ಪರುಟಿವ). Extension, width, breadth, greatness, magnitude.

ಪ್ರಥೆ prathĕ. Extension, spreading out; *fame, celebrity, notoriety.*

ಪ್ರದ pra-da. *Giving away, giving, yielding, granting, conferring.*

ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ pra-dakshiṇa. Moving to the right, standing on the right. 2, circumambulation of an object (as of an idol, a Brâhmaṇa, etc., by way of reverence) keeping the right side towards it. (My.). — ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂಗೆಯ್. -ಂ-. To perform the pradakshiṇa (Čpr. 3, after 2).

ಪ್ರದಕ್ಷಿಣನಮಸ್ಕಾರ pradakshiṇa-namaskâra. A pradakshiṇa and a namaskâra (My.).

ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ pra-dakshiṇĕ. = ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ No. 2. (My.). ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಗೆ ಹೋಗಿ, ಸ್ವದಕ್ಷಿಣೆ ತಪ್ಪಿತು (Prv.). — ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಮಾಡು. To circumambulate an object etc. ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಮಾಡಿದರೂ ದಕ್ಷಿಣಾ ಯಾತ್ರೆ ತಪ್ಪದು (Prv.). 2, to go or travel round about (the earth) in a straight course (B. 4, 68; My.).

ಪ್ರದರ pra-dara. Splitting, rending, tearing; a fracture, a breach, a crack, a crevice, a cleft in the earth; *scattering, the dispersion of an army.* 2, *a particular disease of women, maenorrhagia.* 3, *an arrow.*

ಪ್ರದರ್ಶಕ pra-darśaka. Showing, exhibiting; he that shows (My.). 2, foreshowing, foretelling, presaging; a prophet (Sk.).

ಪ್ರದರ್ಶನ pra-darśana. Showing, pointing out, displaying, exhibiting. (My.). 2, foreshowing, prophesying. 3, explaining, teaching. 4, an example.

ಪ್ರದರ್ಶಿತ pra-darśita. Shown, displayed, exhibited. (My.). 2, foreshown, prophesied.

ಪ್ರದಾನ pra-dâna. Giving away, giving, offering, presenting, bestowing; an oblation; a gift, a present. See ಕ, ಕನ್ಯಾ; ಪಿಣ್ಡ-, ಸ್ವೇಚ್ಛಾ-, ಹವಿ-.

ಪ್ರದಾಯ pra-dâya. Giving away; handing down; a present. See ಸರ್-.

ಪ್ರದಾಯಕ pra-dâyaka. Giving, granting, bestowing. (Bp. 46, 4; J. 1, 3).

ಪ್ರದಿಗ್ಧ pra-digdha. Smeared over, besmeared; a kind of sauce or gravy. (R.).

ಪ್ರದಿಶ್ pra-diś. -ದಿಕ್. Pointing to; a quarter, a region of the sky; *an intermediate point of the compass or half quarter,* as north-east, etc.

ಪ್ರದಿಶೆ pra-diśĕ. = ಪ್ರದಿಶ್. (ಅನ್ತರಾಲ, ವಿದಿಶೆ Mr. 59).

ಪ್ರದೀಪ pra-dîpa. *A light, a lamp.*

ಪ್ರದೀಪಕಲಿಕೆ pradîpa-kalikĕ. The bud-like flame of a lamp (Čpr. 1, 37).

ಪ್ರದೀಪನ pra-dîpana. Inflaming, illuminating, igniting, exciting. 2, *a sort of mineral poison.*

ಪ್ರದೀಪ್ತಿ pra-dîpti. Great light, lustre, splendor, brilliancy. (My.).

ಪ್ರದೀಯಮಾನ pra-dîyamâna. Being given (adj., Čpr. 8, after 83).

ಪ್ರದೇಶ pra-dêśa. Pointing to or out, showing. 2, *a place, a spot, a region;* a country, a district. 3, a short span measured from the tip of the thumb to that of the forefinger (ಚೋಟು Mr. 324; *cf.* ಪ್ರಾದೇಶ).

ಪ್ರದೇಶನ pra-dêśana. *A gift, a present.*

ಪ್ರದೇಶನಿ pra-dêśani. *The index finger, the forefinger.*

ಪ್ರದೇಶಿನಿ pra-dêśini. *The index finger.*

ಪ್ರದೋಷ pra-dôsha. Corrupt, bad; offence, sin, etc. 2, *the first part of the night, evening twilight, nightfall.* 3, a vrata in worship of Śiva (Mhr.).

ಪ್ರದ್ಯುತಿ pra-dyuti. Lustre, shine (Râv. 6, 20).

ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನ pra-dyumna. The pre-eminently mighty one: *Kâma.* 2, N. of a son of Kṛishṇa (J. 7, 2. 34. 36, etc.; 8, 10. 29).

ಪ್ರದ್ಯೋತ pra-dyôta. Splendor; *a ray of light.*

ಪ್ರದ್ಯೋತನ pra-dyôtana. Blazing, shining; *the sun.*

ಪ್ರದ್ಯೋತಿ pra-dyôti. Illuminating; lustre, shine (Čpr. 1, 125).

ಪ್ರದ್ಯೋತಿತ pra-dyôtita. Illuminated; shining (ಪ್ರಕಾಶಿಸು G.; My.).

ಪ್ರದ್ರಾವ pra-drâva. Running away; *flight, retreat.*

Digitized by Google

ಪ್ರಧನ pra-dhana. Spoil taken in battle;—*a contest, a fight, a battle, war;*—tearing; destroying.

ಪ್ರಧರ್ಷಣ pra-dharshaṇa. Attacking, assailing; molesting. See ದುಷ್ಪ್ರಧರ್ಷಣ.

ಪ್ರಧಾನ pra-dhâna. That which is placed or set before. 2, *chief, main, principal*; pre-eminent, most excellent, best; prevalent. 3, a chief or principal thing, chief object. 4, *primary or original matter, the first evolver or source of the material world, nature or matter* (as opposed to soul or purusha). 5, *the supreme or universal soul.* 6, *intellect, understanding.* 7, *the first companion or attendant of a king, his minister or counsellor* (ಮನ್ತ್ರಿ Nn. 160); any one of the other seventeen chief officers of state (ತೀರ್ಥ, q. v.). 8, a man of noble birth (ಸತ್ಕುಲಜ, ಒಳ್ಳಿಹ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವನು 160). 9, a man of good conduct (ಸಚ್ಚರಿತ, ಒಳ್ಳಿಹ ಚಾರಿತ್ರ 160). 10, the penis (My.). 11, the principal or primary member of a compound (in grammar). See ಅಪ್ರಾಧಾ-.

ಪ್ರಧಾನಕ್ರಿಯೆ pradhâna-kriyĕ. The principal verb in a sentence (My.).

ಪ್ರಧಾನಪುರುಷ pradhâna-purusha. A most distinguished man, the best of men (ಪುನ್ನಾಗ, ನರಶ್ರೇಷ್ಠ Nn. 61);—Śiva.

ಪ್ರಧಾನಭೂತೆ pradhâna-bhûtĕ. A pre-eminent, etc. woman (Čpr. 2, after 10).

ಪ್ರಧಾನವಾಕ್ಯ pradhâna-vâkya. Principal sentence (My.).

ಪ್ರಧಾನಿ pra-dhâni. = ಪ್ರಧಾನ No. 7. ಜೈನಪಣ್ಡಿತನಿಗೆ ಪ್ರಧಾನೀ ಕೆಲಸ ಕೊಟ್ಟು (B. 4, 80). ಕುಚೋದ್ಯದ ಅರಸಗೆ ಕುಲಗೇಡಿ ಪ್ರಧಾನಿ.—ಪ್ರಧಾನಿಯಾದವಗೆ ನಿಧಾನವಿರ ಬೇಕು (Prvs.).

ಪ್ರಧಾನಿಕೆ pradhânikĕ. The office of minister or counsellor (Bp. 11, 7).

ಪ್ರಧಾರಣ pra-dhâraṇa. Resolving, determining; keeping, protecting. See ಸಮ್-.

ಪ್ರಧಾವನ pra-dhâvana. Rubbing or washing off. See ಈಷತ್-.

ಪ್ರಧಿ pra-dhi. *The circumference or periphery of a wheel* (ನೇಮಿ, ಮೇಲುವತ್ತಿಗೆ Mr. 285). 2, *a well* (*cf.* ಪ್ರಹಿ).

ಪ್ರಧ್ವಂಸ pra-dhvaṁsa. Utter destruction, annihilation;—scattering, sprinkling;—annoyance, molestation (ಬಾಧೆ Nn. 25, o. r. ಬನ್ಧನ);—an enemy (ರಿಪು, ವೈರಿ 25, o. r. ವೈರ);—fire in a forest (ದವ, ದಾವಾಗ್ನಿ 25);—the female breast (ಕುಚ, ವಕ್ಷೋರುಹ 25);—the sky (ವಿಹಾಯಸ, ಆಕಾಶ 25).

ಪ್ರಧ್ವಂಸನ pra-dhvaṁsana. Destroying, annihilating. (Čpr. 1, 5).

ಪ್ರಧ್ವಾನ pra-dhvâna. Great noise (Čpr. 8, 17).

ಪ್ರನಾಶ pra-nâśa. Disappearance; destruction. See ಅ-.

ಪ್ರಪಂಚ pra-pañca. = ಪರಪಂಚ, ಪ್ರಪಂಚು. Spreading out, development, diffusion, display, expansion; expanse, extent (ಬಿತ್ತರ, ವಿಸ್ತರ, ವ್ಯಾಸ, etc., ಹಿರಿದು ಮಾಡುವುದು Mr. 447); *prolixity, diffuseness, copiousness,* as in style or composition; heap, abundance, quantity. 2, the expansion of the universe, the world as the scene of manifold action, the visible world or universe. 3, the business of life (Mhr.; My.). 4, manifoldness, diversity. 5, error, illusion, deceit, trick. ಪ್ರಪಂಚ ಬಿಟ್ಟರೂ ವಂಚನೆ ಬಿಡ.—ಪ್ರಪಂಚ ಬಿಟ್ಟರೆ ಪಾರಮಾರ್ಥ ಬಿಟ್ಟೀತೇ?—ಪ್ರಪಂಚ ಬಿಡುತ್ತೇನೆನ್ನು, ಪಂಚಮಹಾಪಾಪ ಹೊನ್ದಿ ಕೊಣ್ಡ (Prvs.).— ಪ್ರಪಂಚ ಮಾಡು. To perform or carry on the business of life (B. 4, 153; 5, 159).

ಪ್ರಪಂಚಿತ prapañcita. Spread, amplified, expanded, diffused, etc.; beguiled. (Kâvy. III, 3, B, 1. 62).

ಪ್ರಪಂಚಿಸು prapañcisu. To develop, to spread, to become prolix, etc. (Čpr. 3, 29).

ಪ್ರಪಂಚು prapañcu. Tbh. of ಪ್ರಪಂಚ. Display; abundance (J. 26, 10).

ಪ್ರಪತತ್ pra-patat. Flying forwards or down; falling (Čpr. 2, 52).

ಪ್ರಪತ್ತಿ pra-patti. Refuge, succour (Śśv. 2, 117).

ಪ್ರಪದ pra-pada. *The fore part of the foot;* the tip of the toes.

ಪ್ರಪನ್ನ pra-panna. One who seeks for protection or refuge. (My.).

ಪ್ರಪನ್ನತ್ವ pra-pannatva. The state of a prapanna (My.).

ಪ್ರಪಾಂಗನೆ prapâ-anganĕ. A woman who accommodates travellers with water (Abh. P. 1, 103).

ಪ್ರಪಾತ pra-pâta. Flying or rushing forwards; flying or rushing down; falling down. 2, *an assault, a sudden attack, a sortie* (ಅವಸ್ಕನ್ದ, ದಾಡಿ Mr. 287). 3, *a steep rock, a cliff, a precipice.* 4, *a steep bank or shore.* 5, a cascade, a waterfall. 6, a stroke (Čpr. 10, 96).

ಪ್ರಪಾನ pra-pâna. Drinking, sipping. (Čpr. 1, 91).

ಪ್ರಪಾಶಾಲೆ prapâ-śâlĕ. = ಪ್ರಪಾ No. 2. (J. 8, 11).

ಪ್ರಪಿತಾಮಹ pra-pitâmaha. *A paternal great-grandfather.*

ಪ್ರಪಿತಾಮಹಿ pra-pitâmahi. *A paternal great-grandmother.*

ಪ್ರಪುನಾಟ prapunâṭa. *The ringworm shrub, Cassia alata* Lin.

ಪ್ರಪುನ್ನಾಡ prapunnâḍa. *The ringworm shrub.*

ಪ್ರಪೂರಿತ pra-pûrita. Filled up, completed; filled, become full. (Bp. 4, 76; 27, 81; 61, 94).

ಪ್ರಪೂರ್ಣ pra-pûrṇa. Filled, full of, crowded (ಭರಿತ, ಪರಿಪೂರ್ಣ, etc., ಸನ್ದಣಿ Mr. 431; Čpr. 1, 80; 9, 6); completed.

ಪ್ರಪೂರ್ತಿ pra-pûrti. Fullness, abundance, accomplishment, etc. (Bp. 5, 47; 46, 40).

ಪ್ರಪೂರ್ವ pra-pûrva. First, coming first, initial (ಆದಿಯಾದ Śmd. 143. 201 Cm.).

ಪ್ರಪೆ pra-pĕ. ಪ್ರಪಾ. Drinking. 2, *a shed on the roadside for accommodating travellers with water* (ಕುಡಿನೀರ ಮನೆ Mr. 196).

ಪ್ರಪೌಣ್ಡರೀಕ prapauṇḍarika. *A small herbaceous plant, used as a remedy for ulcers and bad eyes and as a perfume.*

ಪ್ರಪೌತ್ರ pra-pautra. A great-grandson. (My.).

ಪ್ರಫುಲ್ಲ pra-phulla. *Blown, as a flower, flowering, covered with blossoms.*

ಪ್ರಬನ್ಧ pra-bandha. A connection, a tie. 2, a continuous series. 3, continuous application or action. 4, *a connected discussion or narrative.* 5, composition, any literary composition, a treatise. See Kâvy. III, 3, B, 170; Bp. 41, 22; Ch. v. 16.

ಪ್ರಬನ್ಧಕಲ್ಪನೆ prabandha-kalpanĕ. *A feigned story, a work of imagination* (whether founded on fact or not).

ಪ್ರಬರ್ಹ pra-barha. = ಪ್ರವರ್ಹ. *The best, most excellent, principal, chief.* 2, totally devoted to (ಪ್ರೇಮಿ, ಪರಾಯಣ, ತತ್ಪರ, ಪ್ರೇಮುಗೆಯ್ವುವ Mr. 229).

Digitized by Google

ಪ್ರಬಲ pra-bala. Prevailing, predominant; strong, powerful, mighty; abounding with or in. (Bp. 59, 33; My.). — ಪ್ರಬಲ ಪಡಿಸು. To increase (v. t., My.).

ಪ್ರಬಲಿತ pra-balita. Become predominant, strong or powerful (Bp. 39, 67).

ಪ್ರಬಲಿಸು prabalisu. To begin to prevail, to increase greatly (My.).

ಪ್ರಬಾಲ pra-bâla. = ಪ್ರವಾಲ, q. v. *A young shoot, a sprout, a new leaf.* 2, *coral.* 3, *the neck of a lute.*

ಪ್ರಬುದ್ಧ pra-buddha. Awakened, awake, roused. 2, *clear-sighted, clever, wise, learned* (ವಿದ್ವಾಂಸ Mr. 223). 3, expanded, blown, in bloom; developed.

ಪ್ರಬುದ್ಧಿ pra-buddhi. Knowledge, doctrine. See ಜನ-.

ಪ್ರಬೋಧ pra-bôdha. Awaking; becoming conscious, consciousness (Čpr. 2, 28); vigilance; intellect, understanding, knowledge, wisdom, intelligence. 2, causing to know, explaining, instructing. 3, a bard, an encomiast (ವನ್ದಿ, ವೈತಾಲಿಕ, ಮಾಗಧ, ಸೂತ, ಕೀರ್ತಿಪ ನರ Mr. 270).

ಪ್ರಬೋಧಕ pra-bôdhaka. A man who awakens; *a bard or minstrel whose duty is to wake the king with music and song.* 2, intelligible.

ಪ್ರಬೋಧಕರ prabôdha-kara. Waking up, awakening, arousing (Čpr. 3, 8).

ಪ್ರಬೋಧಚನ್ದ್ರ prabôdha-čandra. The moon of knowledge: N. of a composition of Kêśava (Śmd. 408).

ಪ್ರಬೋಧನ pra-bôdhana. Waking, awaking;—awakening, arousing, exciting, reviving;—knowledge, understanding;—instructing, explaining;—*reviving the fragrance of a perfume which has lost its scent.* See Kâvy. V, 70.

ಪ್ರಬೋಧಿಸು pra-bôdhisu. To instruct; to teach (Bp. 53, 27).

ಪ್ರಬೋಧೆ pra-bôdhĕ. = ಪ್ರಬೋಧ. See ಕು-.

ಪ್ರಬ್ಬಲಿ prabbali. (= ಹಬ್ಬೆ). — ಪ್ರಬ್ಬಲಿಗಿಡ. -ಚಟ್ಟು. The rattan (Tĕ. ಪ್ರಬ್ಬಲಿ, ಪಬ್ಬಲಿ). ಪ್ರಬ್ಬಲಿಗಿಡಗಳುಳ್ಳದು (ವೇತಸ್ವನ್ತ್ Si. 102). ಪ್ರಬ್ಬಲಿಚಟ್ಟು (ವೇತಸ, ಎದುಲ, etc., ಹಬ್ಬೇ ಗಿಡ 128).

ಪ್ರಭ pra-bha. (fr. ಪ್ರಭೆ). At the end of compounds: shining; appearing like, resembling (Čpr. 2, 46; Abh. P. 8, after 48; Rśv. 6, 35; 8, 104).

ಪ್ರಭಂಜನ pra-bhañjana. Breaking down; destroying;—*wind, storm, tempest;*—one of the vital airs (ಮೇಲಕ್ಕೆ ಚಿಗಿವುದು Mr. 52).

ಪ್ರಭಂಜನಪ್ರಿಯ prabhañjana-priya. Agni (Čpr. 1, 42).

ಪ್ರಭದ್ರೆ pra-bhadrĕ. N. of a plant. 2, N. of a woman (J. 33, 42).

ಪ್ರಭವ pra-bhava. Production, birth; becoming manifest, appearing; increasing. 2, *origin, source, cause of existence; birthplace.* 3, *generative cause, the base or root of being or existence.* 4, strength, might, superiority, power, majesty. 5, the first year of the cycle of sixty (My.). 6, *springing or originating from; born, produced.* 7, prominent, excellent. See Kâvy. IV, 2, 49; V, 40.

ಪ್ರಭವಿಷ್ಣು pra-bhavishṇu. = ಪ್ರಭೂಷ್ಣು. Pre-eminent; mighty; a lord, a master. (Rśv. 6, 35).

ಪ್ರಭವಿಷ್ಣುತೆ pra-bhavishṇutĕ. *Supremacy, dominion, power.*

ಪ್ರಭವಿಸು pra-bhavisu. To come into being, to arise, to originate, to become manifest (ಹುಟ್ಟು Śmd. 154 Cm.; Bp. 6, 23; 30, 30; 35, 13; 51, 62).

ಪ್ರಭಾಕರ prabhâ-kara. Causing light or splendor (Rśv. 1, 8): *the sun.* 2, the moon. 3, fire. 4, the ocean.

ಪ್ರಭಾತ pra-bhâta. Shone forth; begun to become clear or light. 2, *dawn, morning.* 3, N. of a vṛitta (Čh.).

ಪ್ರಭಾತಕಾಲ prabhâta-kâla. The time of day-break or dawn (ಪೊಟ್ಟಿದ್ Kk. 90).

ಪ್ರಭಾಮಣ್ಡಲ prabhâ-maṇḍala. A circle or crown of rays. 2, N. (Abh. P. 12, after 40).

ಪ್ರಭಾಲಕ್ಷ್ಮಿ prabhâ-lakshmi. Splendor considered as Lakshmî (J. 3, 4).

ಪ್ರಭಾವ pra-bhâva. *Strength, might, power.* 2, *majesty, dignity, glory, grandeur, superiority.* 3, superhuman strength or power. 4, splendor, brilliance. 5, high spirit, spirit, magnanimity. 6, tranquillizing. See Bp. 36, 47; 39, 30; 44, 73; 50, 16; 51, 56; ಎಗತ-.

ಪ್ರಭಾವತಿ prabhâ-vati. N. of various females (Čpr. 4, 12; 4, after 28; J. 4, 67; 5, 16).

ಪ್ರಭಾವತೆ pra-bhâvatĕ. = ಪ್ರಭಾವ No. 2. *Supremacy, great power, dominion* (ಹಿರಿದಪ್ಪ ಹೆಮ್ಮೆ Hlâ.; Rśv. 8, 99).

ಪ್ರಭಾವನ pra-bhâvana. Mighty, powerful, ruling. (Bp. 59, 47).

ಪ್ರಭಾವನೆ pra-bhâvanĕ. Greatness, abundance (Bp. 46, 63).

ಪ್ರಭಾವಳೆ prabhâ-vaḷĕ. Radiance-circle: the "glory" surrounding the head of an idol, either in its niche, or in the chair in which it is carried about (My.; T.).

ಪ್ರಭಾಸ್ವಾಮಿ prabhâ-svâmi. N. (Śmd. 125, not in Mdb.).

ಪ್ರಭಿನ್ನ pra-bhinna. Split asunder; broken to pieces; pierced; cut off, detached; different, various (Čpr. 2, 62). 2, *an elephant in rut.*

ಪ್ರಭು pra-bhu. = ಪಬು, ಹಬು. Powerful, mighty; excellent; able, capable. 2, *a superior, a master, a lord* (ಸ್ವಾಂಗ, ಮುಖ್ಯ Nn. 28).

ಪ್ರಭುತೆ prabhutĕ. *Lordship, supremacy, ascendency, power, dominion, rule.*

ಪ್ರಭುತ್ವ prabhutva. = ಪ್ರಭುತೆ. (My.).

ಪ್ರಭುಶಕ್ತಿ prabhu-śakti. The power derived from proper rulership, the majesty or pre-eminence of the king himself (My.).

ಪ್ರಭೂತ pra-bhûta. Sprung from;—increased; *much, abundant; numerous, many; large, great, high, lofty;* abounding in; mature, perfect. 2, an oblation of rice, buttermilk, etc. on the tenth day after the death of a person (My.; see ಪ್ರೇತಬಲಿ).

ಪ್ರಭೂತಪದಯೋನಿ prabhûta-pada-yôni. A source of high rank or value (ಆಕರ Nn. 91).

ಪ್ರಭೂರಿ pra-bhûri. Very much, very abundant; a large quantity (ಬಹುಲ, ಪುಷ್ಕಲ, etc., ಮೊತ್ತ Mr. 430).

ಪ್ರಭೂಷ pra-bhûsha. Ornament, decoration; ornamented (Rśv. 1, 9).

ಪ್ರಭೂಷ್ಣು pra-bhûshṇu. = ಪ್ರಭವಿಷ್ಣು. (Sk.; R.).

ಪ್ರಭೃತಿ pra-bhṛiti. Leading or bringing forwards; beginning, commencement; at the end of compounds: commencing with; from, since; et caetera. (Kâvy. V, 3. 18).

ಪ್ರಭೆ pra-bhĕ. ಪ್ರಭಾ. = ಹಬೆ. *Light, splendor, radiance, effulgence.* 2, *a ray of light.* — ಪ್ರಭೆವೆಡ್. -ಪೆಡ್. To get

Digitized by Google

splendor;—splendor to be generated (Bp. 3, 12; 22, 20; 53, 57).

ಪ್ರಭೇದ pra-bhêda. Splitting;—division, separation, distinction, difference, disparity; kind, sort. (Kâvy. III, 3, B, 121. 148).

ಪ್ರಭೇದಿಕೆ pra-bhêdikĕ. Splitting, cleaving, severing; piercing. See ಚರ್ಮ-.

ಪ್ರಭೋಗ pra-bhôga. Beginning to eat or to enjoy. See ಉಪ-.

ಪ್ರಭ್ರಷ್ಟ pra-bhrashṭa. Fallen off, fallen, dropping; hanging down from; broken.

ಪ್ರಭ್ರಷ್ಟಕ pra-bhrashṭaka. *A chaplet or wreath of flowers suspended from the lock on the crown of the head.* ಮಾಲೆ ಯಂ ಜಡ್ಡೆಕೆಯೊಳ್ ಇಕ್ಕೆ ಪ್ರಭ್ರಷ್ಟಕಂ (Mr. 334).

ಪ್ರಮತಿ pra-mati. N. of a mantri (J. 10, 37).

ಪ್ರಮತ್ತ pra-matta. Excited, wanton; drunken, intoxicated; impassioned, actuated by passion for (Bp. 24, 1). 2, careless, inattentive, negligent, unmindful.

ಪ್ರಮಥ pra-matha. Stirring about; a tormentor or destroyer; a class of fiends attending on Śiva, *an attendant on Śiva.* ಮಹಾಶಿವಗಣಂಗಳು ಪ್ರಮಥರಕ್ಕು (Mr. 14). See Bp. 44, 29; 48, 17; 61, 22; ಅದಿ-, ಮಹಾಕಾಲ.

ಪ್ರಮಥಗಣ pramatha-gaṇa. The host of the pramathas (Bp. 37, 50; 49, 5).

ಪ್ರಮಥತ್ವ pramathatva. The state of being a pramatha (Bp. 27, 46).

ಪ್ರಮಥನ pra-mathana. Stirring about; agitating, churning (Bp. 36, 48); tormenting, paining, injuring; *killing.*

ಪ್ರಮಥನಾಥ pramatha-nâtha. Chief of the pramathas; Śiva (Bp. 54, 73). 2, Gaṇapati.

ಪ್ರಮಥನಾಯಕ pramatha-nâyaka. = ಪ್ರಮಥನಾಥ. (Bp. 2, 7; 27, 27; 44, 32).

ಪ್ರಮಥಲೋಕ pramatha-lôka. The world of the pramathas (Bp. 49, 5; 54, 73).

ಪ್ರಮಥಾಧಿಪ pramatha-adhipa. *Śiva.* ಪ್ರಮಥಾಧಿಪಂ, the foot ◡◡–◡– (Ch.).

ಪ್ರಮದ pra-mada. *Joy, pleasure, delight, rapture.* 2, wanton; mad, intoxicated; impassioned; careless.

ಪ್ರಮದವನ pramada-vana. *A royal garden or pleasure-ground attached to the gynecaeum* (ರಾಣಿವಾಸಸಹಿತ ಅರಸು ಬಿಡ್ತಿಹ ಚೆಲ್ವಿನ ಅರವೆ Mr. 152).

ಪ್ರಮದಾವನ pramadâ-vana. = ಪ್ರಮದವನ. (My.).

ಪ್ರಮದೆ pra-madĕ. ಪ್ರಮದಾ. *A handsome or beautiful woman; a woman in general* (ಹೆಂಗೂಸು Mr. 301).

ಪ್ರಮನಸ್ pra-manas. *Cheerful-minded, happy, delighted.*

ಪ್ರಮಯೆ pra-mayĕ. (ಪ್ರಮಯ). Ruin, death; — *killing, slaughter* (ಕೊಲೆ Hlâ.).

ಪ್ರಮಾಣ್ pramâṇ. ಪ್ರಮಾಣು. Tbh. of ಪ್ರಮಾಣ. (ವೇಲೆ, ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಪ್ರಮಾಣ, ಸೂರುಳು Nn. 152). ಅಂಗುಲಿಗಳ ಬಿಸ್ದೊಡ್ಡದಿ ಪ್ರಮಾಣೆಣ್ಬು ಜವೆಯಳತೆಯಕ್ಕುಂ (Mr. 324).

ಪ್ರಮಾಣ pra-mâṇa. = ಪಮಾಣ, ಪವಣ್, ಹವಣ್, ಪ್ರಮಾಣ್. *Measure, scale, standard; measure in general* (whether of weight, length, or capacity, ಅಳತೆ Nn. 129; ಪರಿಮಾಣ Śmd. 94 Cm.); *quantity; magnitude, extent, circumference, length, duration; weight, quantity; limit* (ಮರ್ಯಾದೆ Mr. 529); bank, shore (ತಟ, ದಡ Nn. 139). 2, evenness, etc. (ಸಮತೆ 529). 3, even or level ground (ಸಮಸ್ಥಾನ 139; ಸಮವೆಮ್ಬ ತಾಣ 529). 4, that which is beautiful, agreeable or good (ಮಂಜುಲ, ಒಳ್ಳಿತ್ತು 139). 5, that which is perpetual (ನಿತ್ಯ, ಕೇಡಿಲ್ಲದುದು 139; ನಿತ್ಯ 529). 6, that which is true (ಸತ್ಯ, ತಪ್ಪದೆಮ್ಬುದು 139; ಸತ್ಯ 529). 7, rule; the rule by which a thing is determined or adjusted. 8, *ground of assurance*; means of proof. 9, *proof, authority*; support, warrant; *testimony, evidence.* 10, an oath, adjuration (My.; see Nn. s. ಪ್ರಮಾಣ್). 11, a correct notion, right conception. 12, *a work of sacred authority* (ಶಾಸ್ತ್ರ 139; 529). 13, statute, law, etc. (ಧರ್ಮ 139). 14, *cause, motive* (ಕಾರಣ 139; 529). 15, proximity (ಸನ್ನಿಧಿ, ಸಮೀಪ 139). 16, mixing with, etc. (ಮಿಲನ, ಕೂಟ 139). 17, a horn (or branch? ಕೋಡು, ಕೋಡುಗಳು 139). 18, a decider, one whose advice or decision is an authority (Sk.; ಸತ್ಯವಾದಿ G.). ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೂ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೂ ತಾಳಿ ಇರ ಬೇಕು (Prv.). See Prv. s. ಪ್ರಸ್ತ. — ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡು. To swear, to take an oath (My.). ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡಿದರೂ ಮಾಣಿಕ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ (Prv.). — ಪ್ರಮಾಣವಾಗಿ ಹೇಳು. To tell correctly (My.). — ಪ್ರಮಾಣ ಹೇಳು. To tell the quantity, etc. (of anything, My.). 2, = ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡು. ಪ್ರಮಾಣ ಹೇಳಿ, ಭ್ರಮಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ (Prv.).

ಪ್ರಮಾಣಪೂರಣ pramâṇa-pûraṇa. Filling out or completing measure or scale: gradation (Śmd. 242. 243).

ಪ್ರಮಾಣವಾಕ್ಯ pramâṇa-vâkya. Authoritative statement, authority. (My.). 2, a formula used in taking an oath (My.).

ಪ್ರಮಾಣವಾಚಿ pramâṇa-vâċi. A term denoting quantity (ಪವಣ್ Śmd. 122. 135 Cm.).

ಪ್ರಮಾಣಸೂಚಕ pramâṇa-sûċaka. A term that indicates measure or quantity. ಅನಿತಿನಿತೆನಿತು ಎನಲ್ ಪ್ರಮಾಣಸೂಚಕ ಮಕ್ಕು (Kk. 61).

ಪ್ರಮಾಣಿಕ pramâṇika. Forming a measure or standard; forming an authority;—true, fair, equitable (Mhr.). 2, N. of a vṛitta (Ch.). 3, *a cubit* (ಅಳವ ಮೊಳ Mr. 323). See ಮೊಳ.

ಪ್ರಮಾಣಿಕತನ pramâṇikatana. Truthfulness, fairness, honesty (B. 2, 25).

ಪ್ರಮಾಣಿಸು pramâṇisu. To measure, to compute, to understand (ಅಳೆ Śmd. 45 Cm.); to discern, to discriminate, to examine (My.). ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾದರೂ ಪ್ರಮಾಣಿಸಿ ನೋಡ ಬೇಕು (Prv.).

ಪ್ರಮಾತಾಮಹ pra-mâtâmaha. *A maternal great-grandfather.*

ಪ್ರಮಾತೃ pra-mâtṛi. Knowing truly or well; *any person who gives evidence or proof, an authority.*

ಪ್ರಮಾಥಿ pra-mâthi. Stirring about, agitating, churning; breaking; afflicting; killing; a destroyer. See ಸೋಮ-. 2, N. of the thirteenth year of the cycle of sixty (My.).

ಪ್ರಮಾದ pra-mâda. Intoxication; madness, insanity, confusion; *inadvertence, negligence, inattention, carelessness;* error, inaccuracy, a blunder, mistake;—distress, misfortune (Bp. 13, 13; My.).

ಪ್ರಮಾದತ್ಯಜನ pramâda-tyajana. Throwing away with heedlessness or unconcern. See ಈಡಾಡು, ಬಿಸುಡು, ಬೀಸಾಡು, ಹೋಗಾಡು.

ಪ್ರಮಾದೀಚ pramâdîċa. N. of the forty-seventh year of the cycle of sixty (My.).

ಪ್ರಮಾಪಣ pra-mâpaṇa. Murdering; *killing, slaying, slaughter.*

Digitized by Google

ಪ್ರಮಾರ್ಜನ pra-mârjana. Washing out, cleansing; wiping off, wiping away, wiping out; rubbing off, rubbing. See ತೀಡು.

ಪ್ರಮಿತ pra-mita. Measured; understood; demonstrated, proved; adjusted, conformed, as by some rule. (My.).

ಪ್ರಮಿತಿ pra-miti. Measure;—*a correct notion, right conception, true knowledge, knowledge established by proof.*

ಪ್ರಮೀತ pra-mîta. *Killed, slain, immolated;—dead* (ಮೃತ, ಸಂಸ್ಥಿತ, etc., ಸತ್ತ Mr. 394).

ಪ್ರಮೀಲೆ pra-mîlĕ. Shutting the eyes; *lassitude, weariness, enervation.* 2, N. of a female (J. 16, 1. 2. 3 etc., as ಪ್ರಮೀಳೆ).

ಪ್ರಮುಕ್ತ pra-mukta. Loosened, untied; liberated; hurled, cast, shot (Rśv. 6, 46).

ಪ್ರಮುಖ pra-mukha. Turning the face towards, facing; in front of. 2, *first, foremost, chief, principal, main, best;* a chief, a respectable man (B. 4, 217; My.). 3, at the end of a compound: *having as chief, headed by, preceded by, accompanied with, and so on, et caetera.* ಪ್ರಮುಖನಾದವನು ವಿಮುಖನಾಗ ಬಾರದು (Prv.).

ಪ್ರಮುಗ್ಧ pra-mugdha. Bewildered; fainting, unconscious. 2, very charming. (R.).

ಪ್ರಮುದ pra-muda. = ಪ್ರಮೋದ. (Bp. 2, 7; 30, 31).

ಪ್ರಮುದಿತ pra-mudita. *Delighted, pleased, happy, glad, content* (Śmd. 6; Ch. v. 231; Bp. 35, 16).

ಪ್ರಮುಷ್ಟ pra-mushṭa. Stolen away, taken away; (shortened), small, little, rare (ಅಲ್ಪ, etc., ಕಿರಿದು Mr. 427).

ಪ್ರಮೆ pra-mĕ. ಪ್ರಮಾ. A measure; *true perception, correct notion, accurate conception, true and certain knowledge.*

ಪ್ರಮೇಯ pra-mêya. To be measured, measurable, finite, to be fathomed (see ಅ-); demonstrable; discernible;—topic to be discussed or established. 2, a subject, a topic in general (= ವಿಷಯ, My.).

ಪ್ರಮೇಹ pra-mêha. Urinary disease, including strangury, stone or gravel, etc. (ಅಶ್ಮರಿ Mr. 387).

ಪ್ರಮೋದ pra-môda. *Excessive joy, delight, pleasure, happiness.* 2, the fourth year of the cycle of sixty (Sk.).

ಪ್ರಮೋದಿತ pra-môdita. Delighted, rejoiced, pleased, happy. (My.).

ಪ್ರಮೋದಿಸು pra-môdisu. To rejoice, to be delighted (My.).

ಪ್ರಮೋದೂತ pramôdûta. (Tbh. of ಪ್ರಮೋದ). = ಪ್ರಮೋದ No. 2 (My.).

ಪ್ರಯತ pra-yata. Well restrained, well governed, keeping the organs of sense under control;—*pious, virtuous, pure.*

ಪ್ರಯತ್ನ pra-yatna. Persevering effort, continued exertion or endeavour, great exertion; an effort (J. 24 sum.); an endeavour, essay. (My.). 2, difficulty. ಪ್ರಯತ್ನವಿಲ್ಲದೆ (ಅಯತ್ನ Śmd. 125 Cm.). ಯತ್ನ ತಪ್ಪುವದು (B. 5, 128). — ಪ್ರಯತ್ನ ನಡಿಸು. To make effort, to endeavour, to try (B. 3, 123; 4, 218). — ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡು. To endeavour, etc. (My.). — ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡು. = ಪ್ರಯತ್ನ ನಡಿಸು. (B. 5, 170; My.).

ಪ್ರಯತ್ನತೆ prayatnatĕ. = ಪ್ರಯತ್ನ. (Bp. 38, 65).

ಪ್ರಯತ್ನಿಸು prayatnisu. To make effort; to essay, to attempt, to undertake, as a work (My.).

ಪ್ರಯಸ್ತ prayasta. *Seasoned, dressed with sauces and condiments.*

ಪ್ರಯಾಗ pra-yâga. A sacrifice;—the very place of sacrifice: a celebrated place of pilgrimage (Allahabad) at the confluence of the Gangâ and Yamunâ (J. 14, 21. 23; Si. 101; My.). ಪ್ರಯಾಸ ಪಡದೆ, ಪ್ರಯಾಗ ಸಿಕ್ಕೀತೇ? (Prv.).

ಪ್ರಯಾಣ pra-yâṇa = ಪಯಣ, q. v. Going forwards, setting out, starting on a journey (My.); a journey, a march; *the march of an army, an expedition, an attack, an invasion.* 2, departure, death. — ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡು. To start (My.). 2, to journey (B. 4, 116; My.). 3, to die (My.).— ಪ್ರಯಾಣ ಹೊರಡು. To start for a journey or voyage (My.).

ಪ್ರಯಾಣಸನ್ನಹ prayâṇa-sannaha. ಪ್ರಯಾಣಸನ್ನಾಹ prayâṇa-sannâha. Making one's self ready for a journey or march (My.).

ಪ್ರಯಾಣಸ್ಥ prayâṇa-stha. A traveler; a voyager (My.; B. 5, 126).

ಪ್ರಯಾಣಿಕ prayâṇika. = ಪ್ರಯಾಣಸ್ಥ. (My.; B. 5, 154).

ಪ್ರಯಾತ pra-yâta. Gone towards, advanced; gone, departed. (Cpr. 1, 141; see ಘುಜಂಗ-).

ಪ್ರಯಾಮ pra-yâma. Restraining;—*dearth, scarcity, dearness; competition of buyers in consequence of scarcity.*

ಪ್ರಯಾಸ pra-yâsa. Effort, exertion, endeavour, labour, pains; difficulty. (J. 5, 34; My.). See Prv. s. ಪ್ರಾಯ.— ಪ್ರಯಾಸ ಪಡು. To endeavour, to labour, to take pains (B. 5, 128; My.). ಪ್ರಯಾಸ ಪಟ್ಟವನಿಗೆ ಆಯಾಸವಿಲ್ಲವೇ?— ಪ್ರಯಾಸ ಪಡದೆ, ಪ್ರಯಾಗ ಸಿಕ್ಕೀತೇ? (Prvs.)— ಪ್ರಯಾಸಪಡು. = ಪ್ರಯಾಸ ಪಡು. (B. 4, 221). — ಪ್ರಯಾಸವಾಗು. -ಆಗು. To become or be troublesome or difficult, to require pains (B. 4, 102. 221; My.).

ಪ್ರಯುಕ್ತ pra-yukta. Joined to; used, employed; associated or connected with; endowed with (ಅನ್ವಿತ, ಸಂಹಿತ, ಯುತ, etc., ಕೂಡಲ್ Mr. 440; ಒಡನೆ ಕೂಡಿದ Śmd. 299 Cm.; Bp. 2, 6; 36, 55). 2, produced or occasioned by;—a cause;—on account of, *e. g.* ಊಟದ ಪ್ರಯುಕ್ತ, ಕೆಲಸದ ಪ್ರಯುಕ್ತ, ಪ್ರಸ್ತಪ್ರಯುಕ್ತ (My.).

ಪ್ರಯುಕ್ತಿ pra-yukti. Use, employment, application; impulse, instigation; cause, main object or end, consequence, result. (Bp. 39, 17; 53, 7; 60, 13).

ಪ್ರಯುತ pra-yuta. Joined, combined, united. (Bp. 21, 3; 38, 45; 46, 64; 57, 63). 2, a million. 3, disjoined, separated.

ಪ್ರಯೋಕ್ತಿ pra-yôkti. = ಪ್ರಯುಕ್ತಿ (Bp. 46, 63).

ಪ್ರಯೋಕ್ತೃ pra-yôktṛi. One who employs or makes use of; one who performs or directs; *one who lends money on usury;* one who shoots, as an arrow.

ಪ್ರಯೋಗ pra-yôga. Joining together. 2, *application, employment, use.* 3, *undertaking, beginning, commencement.* 4, an order, a precept (ಅಜ್ಞೆ, ಶಾಸಿತ, ಆದೇಶ, ಪೇಳ್ವುದು Mr. 440). 5, a design, a device, a plan, a contrivance. 6, use, usage, practice (My.). 7, ceremonial form, course of proceeding; the learning and business of a purôhita (My.). 8, hurling, throwing, casting, as an arrow. 9, exhibition of a dance, performance or representation of a drama. 10, lending money on usury. 11, the form (of a word) which is commonly used, usual form. 12, the application of a grammatical rule (Śmd. 24. 28. etc. etc.). See ಶ್ರೀ-. ಪ್ರಯೋಗವರ್ಯದವ ಪ್ರಯೋಜನ ಮಾಡ್ಯಾನೇ? (Prv.). — ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡು. To use, to employ (ಪ್ರಯೋಗಿಸು Śmd. 22 Cm.; B. 5, 219; My.). 2, to throw, as an arrow (My.).

ಪ್ರಯೋಗತರ prayôga-tara. Common, general use (Ch. v. 340).

Digitized by Google

ಪ್ರಯೋಗದೃಷ್ಟ prayôga-dṛishṭa. (A word) seen in actual use (Šmd. 37).

ಪ್ರಯೋಗಿ prayôgi. *Being employed or used, usual.* 2, using, applying.

ಪ್ರಯೋಗಿಸು prayôgisu. To use, to employ (Šmd. 22. 134. 142. 394; My.). 2, to throw, as an arrow (My.).

ಪ್ರಯೋಜಕ pra-yôjaka. Occasioning, effecting, etc. 2, useful, beneficial (My., not Sk.); a useful man (My.).

ಪ್ರಯೋಜನ pra-yôjana. Application, employment, use. 2, need of, necessity for. 3, *cause, occasion, motive, origin.* 4, *purpose, object, aim, intention, design, scope* (ವಿಷಯ Šmd. 60 Cm.; ಕಾರ್ಯ 7 Cm.). 5, profit, interest (Sk.); gain, usefulness, advantage, benefit, use (ಹಿತ Nn. 84; ದೇಕಾದುದು 132; ಅರ್ಥ, ಯೋಗ್ಯ 156; ಅರ್ಥ Mr. 497; ಬಾದ್ರೆ Šmd. I). ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕೆ ಬಾರದವ ಪ್ರಸ್ತಕ್ಕೆ ಬನ್ದಾನೇ? (Prv.). 6, a festive occasion (Mhr.; My.). See ಶ್ರಾದ್ಧ-; Prv. s. ಹೊಸ್ತಿಲು.

ಪ್ರಯೋಜನವಸ್ತು prayôjana-vastu. A thing or article that is originated or used (Šmd. 273. 274).

ಪ್ರಯೋಜನಸ್ಥಾಪನ prayôjana-sthâpana. The establishment of the great aim (Kâvy. II, 1, 7).

ಪ್ರಯೋಜನೀಯ pra-yôjanîya. Fit to be used (My.).

ಪ್ರಯೋಜ್ಯ pra-yôjya. To be used, employed or practised, fit to be used (My.); — to be cast or thrown. 2, a servant. 3, that which is put out to interest: capital.

ಪ್ರರತ್ನ pra-ratna. An excellent gem (Grj. 3, 2).

ಪ್ರರೂಢ pra-rûḍha. Grown forth or up, full-grown; shot, budded; increased. (Šmd. 71; Čpr. 2, after 53; 10, after 2).

ಪ್ರರೋಹ pra-rôha. Growing or shooting forth; germinating, sprouting, budding; a bud, a sprout. (Čpr. 1, 118).

ಪ್ರರೋಹಕ್ರಿಯೆ prarôha-kriyĕ. Sprouting, budding. See ಮೊಳೆ.

ಪ್ರಲಗ್ನಕ pra-lagnaka. A surety, etc. (ಪ್ರತಿಭು, ಹೊಣೆಕಾರ Mr. 238).

ಪ್ರಲಪನ pra-lapana. Speaking forth, speaking; talking idly or incoherently, prattling; crying, lamenting. (My.).

ಪ್ರಲಪಿತ pra-lapita. Spoken, uttered, said; chattered; lamented. (My.).

ಪ್ರಲಪಿಸು pra-lapisu. = ಪಳಯಿಸು, etc. To speak, to talk; to prattle; to speak incoherently or deliriously; to lament, to wail (My.).

ಪ್ರಲಬ್ಧ pra-labdha. Overreached, cheated. See ವಿ-.

ಪ್ರಲಮ್ಬ pra-lamba. Hanging down, on or from. 2, N. of a daitya slain by Balarâma.

ಪ್ರಲಮ್ಬಘ್ನ pralamba-ghna. The slayer of Pralamba: *Balarâma, Baladêva.*

ಪ್ರಲಮ್ಬಾರಿ pralamba-ari. The enemy of Pralamba: Balarâma (My.).

ಪ್ರಲಮ್ಭ pra-lambha. Overreaching, cheating, fooling (ಪರಿಯೋಗ, etc. Mr. 90; ವಿಪ್ರಲಾಪ, ವಂಚನೆ 449).

ಪ್ರಲಯ pra-laya. = ಪಳಯ, ಪ್ರಳಯ, ಪ್ರಳೆಯ. Dissolution, destruction (ನಿರ್ಮೂಲನ, ಲಯವಹುದು Nn. 100). 2, *the destruction of the world at the end of a kalpa.* 3, death. 4, *fainting, syncope.* 5, heat of the sun, sunshine (ಆತಪ, ಬಿಸಿಲು 100). See Kâvy. IV, 1, 9; IV, 2, 17.

ಪ್ರಲಯಕಾಲ pralaya-kâla. The time of universal destruction (ಸಂವರ್ತ G.).

ಪ್ರಲಯದೂರ pralaya-dûra. Far from or free from destruction (Bp. 8, 3).

ಪ್ರಲಯವಹ್ನಿ pralaya-vahni. = ಪಳಯವಹ್ನಿ. The fire at the destruction of the world.

ಪ್ರಲಯಾಗ್ನಿ pralaya-agni. = ಪ್ರಲಯವಹ್ನಿ. (Bp. 54, 56).

ಪ್ರಲಾಪ pra-lâpa. Talk, conversation, discourse. 2, *unmeaning or senseless talk,* incoherent or delirious speech, prattling, prate, chattering. 3, lamentation. — ಪ್ರಲಾಪಂಗೆಯ್. -ಂ-. To lament, etc. (Abh. P. 7, after 13). — ಪ್ರಲಾಪಸನ್ನಿ. A sanni that produces delirious speech (My.).

ಪ್ರಲಾಪಿಸು pralâpisu. To speak, to talk. 2, to talk incoherently; to rave. 3, to lament, to wail. See Bp. 13, 8; 36, 8; 57, 15.

ಪ್ರಲೀನ pra-lîna. Dissolved; absorbed; vanished; destroyed; unconscious. See Bp. 36, 12; 53, 36.

ಪ್ರವಚ pra-vača. A loud sound; a declaration, a proclamation, an announcement (ಕವಚ, ದೊಡ್ಡ ಧ್ವನಿ Nn. 88, o. r. ದೊಡ್ಡ ದನಿ).

ಪ್ರವಚನ pra-vačana. Speaking, speech; proclamation; expounding, interpretation; excellent speech or language, eloquence; sacred writings, especially the so-called brâhmaṇas; the sacred writings of the Jainas (Čpr. 4, 17).

ಪ್ರವಚನೀಯ pra-vačanîya. To be spoken or declared, fit to be spoken (My.). 2, a good speaker; a teacher.

ಪ್ರವಣ pravaṇa. *A declivity, a steep descent, a precipice.* 2, declining, bent, sloping down, steep, abrupt. 3, *inclined to, disposed to, devoted to, applying one's self to, addicted, prone;* accomplished (ಪ್ರಸಿದ್ಧ Šmd. 240 Cm.). 4, *a place where four roads meet.*

ಪ್ರವಯಣ pra-vayaṇa. A goad. (Colebr.).

ಪ್ರವಯಸ್ pra-vayas. *Advanced in age, old.*

ಪ್ರವರ pra-vara. A call, a summons. 2, a line of ancestors; a family, race or lineage. 3, one of the forty-nine gôtras. 4, an ancestor. 5, offspring, descendants. 6, *most excellent, chief, principal, best* (ಅತ್ಯನ್ತಶ್ರೇಷ್ಠ Šmd. 2 Cm.); feminine ಪ್ರವರೆ (Ch. v. 75). 7, N. of a vṛitta (Ch.). 8, verbosity, prolixity (My.). See Bp. 36, 49; 46, 63. 9, N.

ಪ್ರವರಾಕ್ಷರ pravara-akshara. N. of a vṛitta (Ch.).

ಪ್ರವರ್ಗ pra-varga. Sacrificial fire; an excellent assemblage. (R.).

ಪ್ರವರ್ತ pra-varta. Engaging in, occupied in, undertaking. (Bp. 19, 3; 46, 6).

ಪ್ರವರ್ತಕ pra-vartaka. Setting in motion, setting on foot; producing, causing, originating (Bp. 55, 19); causing to go on well, promoting (J. 26, 38); instigating, urging. 2, the original instigator of any act, an originator, a founder; a promoter.

ಪ್ರವರ್ತಕಿ pravartaki. A female who instigates; a pimp (J. 5, 58).

ಪ್ರವರ್ತನ pra-vartana. Going or moving forwards; happening, coming to pass, appearing; becoming, existing. 2, activity, action, acting; business; — course, proceeding; — occupying one's self in; behaviour, conduct;

Digitized by Google

procedure, way, manner, mode. (Abh. P. 1, after 68; Bp. 3, 79; 39, 29). 3, pushing forwards, setting on foot, etc.

ಪ್ರವರ್ತನೆ pra-vartanĕ. = ಪ್ರವರ್ತನ. (Bp. 4, 61; Mr. 3).

ಪ್ರವರ್ತಿ pra-varti. Moving forwards, going on well; coming forth or into being, coming to light (Kâvy. IV, 2, 37); occupying one's self in, practising (Bp. 48, 1).

ಪ್ರವರ್ತಿಸು pra-vartisu. To go on well; to be much used or employed (ಲೇಸಾಗಿ ವರ್ತಿಸು Śmd. 113 Mdb. Cm.); to be used (256); to proceed, to go on, to go, as law, time, etc. (J. 10, 52; My.); to come to pass, to appear (Śmd. 5. 196); to engage in, to be occupied in (ವರ್ತಿಸು Śmd. 237 Cm.; Bp. 61, 2; My.); to act (J. 28, 25). 2, to set in motion or action, to carry on, to perform, as a business (My.).

ಪ್ರವರ್ಧ pra-vardha. Causing to grow, increasing (Bp. 21, 29).

ಪ್ರವರ್ಧನ pra-vardhana. Causing to grow or increase. 2, augmenting, increase. (Bp. 20, 29; 37, 34; 59, 46).

ಪ್ರವರ್ಧಮಾನ pra-vardhamâna. Growing up, growing, increasing (Čpr. 6, after 86; My.).

ಪ್ರವರ್ಧಿತ pra-vardhita. = ಪ್ರವೃದ್ಧ. (Bp. 43, 75).

ಪ್ರವರ್ಧಿಸು pra-vardhisu. To grow, to increase (My.).

ಪ್ರವರ್ಹ pra-varha. = ಪ್ರಬರ್ಹ.

ಪ್ರವಲ್ಲಿಕೆ pra-vallikĕ. = ಪ್ರವಹ್ಲಿಕೆ. (ಪ್ರವಹ್ಲಿಕೆ, ಪ್ರಹೇಲಿಕೆ, ಒಗಟು Mr. 90).

ಪ್ರವಹ pra-vaha. Carrying forwards, dragging onwards. 2, *flowing or streaming forth.* 3, wind, air.

ಪ್ರವಹಣ pra-vahana. Going forth; run or course (ಪಯನ, ರಥದ ಹರಿ Hlâ.; ಪಯನ, ಭಣ್ಡಿಯ ಹರಿಹು Mr. 284); *a ship, a boat* (ಪೋತ, ಚಿತ್ರ, ಹಡಗು Mr. 407); *a covered carriage, a kind of litter.*

ಪ್ರವಹಿಸು pra-vahisu. To flow (My.). 2, to drag or draw, as a carriage (My.).

ಪ್ರವಹ್ಲಿಕೆ pra-vahlikĕ. = ಪ್ರವಲ್ಲಿಕೆ, etc. *A riddle, an enigma.*

ಪ್ರವಾಣಿ pra-vâṇi. A weaver's shuttle. See ನಿಸ್-.

ಪ್ರವಾದ pra-vâda. Speaking forth, uttering; mentioning; proclaiming, declaring, declaration; spreading a rumour;—discourse, conversation;—a saying, popular talk, rumour, report (My.; Si. 55);—a fable, a myth.

ಪ್ರವಾದಿ pra-vâdi. Giving forth a sound, uttering a cry; speaking, speaking of, reporting (Sk.).

ಪ್ರವಾರಣ pra-vâraṇa. *Granting what is desired.* See ವಿ-.

ಪ್ರವಾಲ pra-vâla. = ಪವಳ, ಹವಳ, ಪ್ರಬಾಲ, q. v. A young shoot, etc. (ಎಳೆಯ ಕೊನರ್ Mr. 106; ಪಲ್ಲವ, ತಳಿರ್ Nn. 7; ನವಪಲ್ಲವ Mr. 505). 2, greenness (ಪಚ್ಚೆ, ಹಸುರು 7). 3, redness (ಅರುಣ, ಕೆಮ್ಪು 7). 4, coral (ಪವಳ, ಹವಳ 7; ಎಳೆಯ ಪವಳ 505). 5, the hair of the head (ನವಿರ್, ಮಣ್ಡೆಯ ಕೂದಲ್ 7; ಕೇಶ 505). 6, a tail (ವಾಲ, ಬಾಲ 7; ಅಲರ್ದ ಬಾಲ 505). 7, the neck of a lute (ವಿಪಂಚಿ, ವೀಣೆಯ ಹೊಳಹು 7; ವಲ್ಲಕಿ 505).

ಪ್ರವಾಲಕೀಟಕ pravâla-kîṭaka. The coral-polyp (B. 4, 173).

ಪ್ರವಾಲಭಸ್ಮ pravâla-bhasma. Calx or ashes of coral, used medicinally. (My.).

ಪ್ರವಾಸ pra-vâsa. *Sojourning abroad, foreign residence, being away from home; a temporary sojourn;* a foreign abode. ದುಃಖವನ್ನು ಮರೆಯ ಬೇಕೆನ್ದು, ಪ್ರವಾಸಕ್ಕೆ ಹೊರಟನು (B. 5, 200). 2, a kind of śṛingâra (Kâvy. IV, 2, 28).— ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡು. To sojourn abroad, to go abroad (B. 4, 188).

ಪ್ರವಾಸನ pra-vâsana. Causing to live abroad, exile, banishment. 2, dwelling abroad. 3, *killing, slaying.*

ಪ್ರವಾಸಿ pra-vâsi. He that lives away from home or resides abroad. (B. 4, 214; My.).

ಪ್ರವಾಹ pra-vâha. Flowing or streaming forth; *a stream, a current, a flow, a flux, a course; continuous flow or passage.* See ಒಯ್ಯು, ನದಿ-. — ಪ್ರವಾಹಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To begin to stream or flow (forth, ಒಗು G.).

ಪ್ರವಾಹಿಕೆ pra-vâhikĕ. *Diarrhoea.* See ಎಕ್ಕು.

ಪ್ರವಾಹಿಸು pra-vâhisu. To stream, to flow in a current (J. 8, 30; 9, 5).

ಪ್ರವಿಖ್ಯಾತಿ pra-vikhyâti. *Fame, celebrity.*

ಪ್ರವಿಘಟನ pra-vighaṭana. Dividing, breaking up; destruction, ruin (Bp. 51, 62).

ಪ್ರವಿಚರಣ pra-vičaraṇa. Discernment, discrimination (Čpr. 9, 56).

ಪ್ರವಿದಾರಣ pra-vidâraṇa. Causing to burst asunder. 2, *war, battle.*

ಪ್ರವಿದಿತ pra-vidita. Made known, known (ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ Śmd. 155 Cm.; ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ 158 Cm.; ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ 344 Cm.; ಪ್ರಸಿದ್ಧ 374 Cm.).

ಪ್ರವಿಭಾಗ pra-vibhâga. Parting asunder, division, distribution, classification; a part, a portion. (Kâvy. III, 3, B, 164).

ಪ್ರವಿಮಲ pra-vimala. Very pure, etc. (Bp. 2, 3; 12, 24; 18, 50; 36, 49; 59, 44).

ಪ್ರವಿಲಸತ್ pra-vilasat. Very brilliant, beautiful or splendid (Kâvy. III, 3, B, 173).

ಪ್ರವಿಲೋಮ pra-vilôma. Reverse order, reverse: negation.

ಪ್ರವಿಲೋಮಕ್ರಿಯೆ pravilôma-kriyĕ. The negative mood (ಪ್ರತಿಷೇಧಕ್ರಿಯೆ Śmd. 291 vṛitti & Cm.).

ಪ್ರವಿವೇಕ pra-vivêka. Great knowledge or skill (Bh. 1, 6, 20).

ಪ್ರವಿಶ್ಲೇಷ pra-viślêsha. *Separation, parting.*

ಪ್ರವಿಷ್ಟ pra-vishṭa. Entered into, entered, gone into, come into. (Śmd. 90).

ಪ್ರವೀಣ pra-vîṇa. *Skilful, clever, proficient, erudite, conversant with.* Feminine ಪ್ರವೀಣೆ (My.).

ಪ್ರವೀಣತೆ pravîṇatĕ. Skill, proficiency. (Bp. 3, 42; 45, 2; My.).

ಪ್ರವೀಣತ್ವ pravîṇatva. = ಪ್ರವೀಣತೆ. (My.).

ಪ್ರವೀರ pra-vîra. Heroic, powerful; best, most excellent; a hero, a warrior, a chief; N. (J. 8, 15. 25. 26. 28, etc.).

ಪ್ರವುಢ pravuḍa. Tbh. of ಪ್ರೌಢ. (My.).

ಪ್ರವುಡಿಕೆ pravuḍikĕ. Tbh. of ಪ್ರೌಢಿಕೆ. (My.).

ಪ್ರವುಡಿಮೆ pravuḍimĕ. Tbh. of ಪ್ರೌಢಿಮೆ. (My.).

ಪ್ರವೃತ್ತಿ pra-vṛitti. Going forwards, proceeding; *continuous flow;*—purging (My.);—progress, advance, procession. 2, active life, as opposed to nivṛitti (My.). 3, *news, tidings, intelligence.* 4, prevalence.

ಪ್ರವೃದ್ಧ pra-vṛiddha. *Grown up, full grown*; increased, spread about; large. See Nr. s. ಅಗಲ.

Digitized by Google

ಪ್ರವೃದ್ಧಿ pra-vriddhi. Growth, increase; prosperity. See ಬಳೆ, ಧರ್ಮ-; Čpr. 9, after 10.

ಪ್ರವೇಕ pra-vêka. *Choicest, most excellent, best, chief.*

ಪ್ರವೇಣಿ pra-vêni. A braid of hair, *the hair twisted and unadorned as worn by widows and by wives in the absence of their husbands.* 2, *a piece of coloured woollen cloth, used instead of a saddle; the housings of an elephant* (see Mr. s. ಅತ್ತರಣ).

ಪ್ರವೇಶ pra-vêśa. *Entering into, entering, entrance.* 2, *coming in, setting on, commencement.* See ಪುಗು, ಸಲ. — ಪ್ರವೇಶಂಗೆಯ್. -ಂ-ಗೆಯ್. To make one's entrance, to enter (J. 28, 15). — ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡು. = ಪ್ರವೇಶಂಗೆಯ್. ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡದ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಆವೇಶ ಬನ್ದರೆ ಸೇರ್ಯಾನೇ?—ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಲಾಱದವಗೆ ಆವೇಶವಿದ್ದರೇನು? (Prvs.).

ಪ್ರವೇಶನ pra-vêśana. Entering into, entering. 2, conducting into, leading into, introducing.

ಪ್ರವೇಶಿ pra-vêśi. Entering; having an entrance. (Bp. 40, 65).

ಪ್ರವೇಶಿಸು pravêśisu. To enter into, to enter, to come into, to go into; to enter upon (Bp. 53, 49; 55, 7; J. 5, 32). ಮನೆಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸು, ಮನೆಯಲ್ಲಿ-, ಮನೆಯನ್ನು-, ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ- (My.).

ಪ್ರವೇಷ್ಟ pra-vêshṭa. *An arm*; the fore-arm or wrist.

ಪ್ರವೇಷ್ಟನ pra-vêshṭana. Covering over, encompassing, covering, surrounding. See ವಸ್ತ್ರ-.

ಪ್ರವ್ಯಕ್ತ pra-vyakta. *Evident, apparent, manifest.*

ಪ್ರವ್ರಜನ pra-vrajana. Going abroad, travelling abroad, migrating. (My.).

ಪ್ರವ್ರಜಿತ pra-vrajita. Gone abroad. (My.). 2, a religious mendicant. 3, the pupil or attendant of a Jaina or Buddhist mendicant.

ಪ್ರವ್ರಜ್ಯೆ pra-vrajyĕ. Going abroad, migration, wandering about, especially as a religious mendicant. (My.).

ಪ್ರವ್ರಾಜಕ pra-vrâjaka. A religious mendicant. (My.).

ಪ್ರವ್ರಾಜನ pra-vrâjana. = ಪ್ರವ್ರಜ್ಯೆ. (My.). 2, sending abroad; banishing (Sk.).

ಪ್ರಶಂಸಿಸು pra-śaṁsisu. To praise, to eulogize (My.).

ಪ್ರಶಂಸೆ pra-śaṁsĕ. *Praise, eulogy* (ಕೊಣ್ಡಾಟ Śmd. Dh. s. ಹೇಂಕರಿಸು). 2, fame, glory. See ಅಪ್ರಸ್ತುತ-.

ಪ್ರಶಮ pra-śama. Calmness, tranquillity, peace, composure (Bp. 49, 3; My.). 2, tranquillizing, calming, assuagement, removing. 3, abatement, cessation.

ಪ್ರಶಮನ pra-śamana. = ಪ್ರಶಮ 1-3. (Bp. 26, 45). 4, *killing, slaughter.*

ಪ್ರಶಮಿತ pra-śamita. Tranquillized, appeased; quelled, quenched. (My.).

ಪ್ರಶಮಿತತಮ praśamita-tama. A man whose mental darkness has been destroyed (Čpr. 2, 16).

ಪ್ರಶಮಿಸು pra-śamisu. To become calm, to be appeased, to be soothed (Abh. P. 14, 60).

ಪ್ರಶಸ್ತ pra-śasta. *Praised, commended; eulogized, extolled; laudable; commendable, admirable, excellent; good, best* (ಸಂಸ್ಕೃತ, ಅನ್ದಗೆಯ್ವುದು Mr. 458); happy; well; right. 2, = ಪ್ರಸಕ್ತ, ಪ್ರಸ್ಕೃತ, well-behaved, etc. (ಪ್ರಶ್ರಿತ, ಗೆಲ ನುಡಿವವಂ Mr. 237). ಪ್ರಶಸ್ತವಾದ ವಸ್ತುವಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳ ಬೇಕೇ? (Prv.).

ಪ್ರಶಸ್ಯ pra-śasya. *Commendable, praiseworthy, excellent.*

ಪ್ರಶ್ಚಿಮೆ praśčimĕ. Tbh. of ಪ್ರಶ್ನ. (My.).

ಪ್ರಶ್ನ praśna. = ಪಶ್ನೆ, ಪ್ರಶ್ಚಿಮೆ, ಪ್ರಶ್ನೆ. *A question, an inquiry, an interrogation, a query*;—a point at issue; a problem for calculation. — ಪ್ರಶ್ನ ಕೇಳು. To ask a question (B. 4, 64); to inquire about. — ಪ್ರಶ್ನ ಮಾಡು. To ask (B. 4, 126).

ಪ್ರಶ್ನಚಿಹ್ನ praśna-čihna. A sign of interrogation (B. 3, 5).

ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ praśna-arthaka. Interrogative (My.).

ಪ್ರಶ್ನೆ praśnĕ. Tbh. of ಪ್ರಶ್ನ (Śmd. 102; ಬೆಸಗೊಮ್ಬುದು Nn. 167; My.). — ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳು. = ಪ್ರಶ್ನ ಕೇಳು. ಪ್ರಶಸ್ತವಾದ ವಸ್ತುವಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳ ಬೇಕೇ?—ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದರೆ ವ್ಯಸನ ಬಿಟ್ಟೀತೇ? (Prvs.). — ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡು. = ಪ್ರಶ್ನ ಮಾಡು. (My.). — ಪ್ರಶ್ನೆಯೆತ್ತು. -ಎತ್ತು. To raise a question (Bp. 53, 59). — ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕು. = ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡು. (My.).

ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ praśna-uttara. Questions and answers: conversation, a dialogue (B. 4, 156; 5, 78; My.). 2, a particular figure of speech (Kâvy. III, 2, B, after 87. 100-102). ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರದಿನ್ದ ಮಾತಾಡೋಣ (ಸಲ್ಲಾಪ, ಸಮ್ಭಾಷಣೆ G.). 3, a catechism (My. schools).

ಪ್ರಶ್ರಯ pra-śraya. *Respectful demeanour, affection, regard, respect, courtesy, civility, modesty.*

ಪ್ರಶ್ರಿತ pra-śrita. *Of respectful demeanour, modest, humble, courteous, civil, well-behaved* (ಪ್ರಶಸ್ತ, ಗೆಲ ನುಡಿವವಂ Mr. 237).

ಪ್ರಷ್ಠ pra-stha. Standing in front, prior; chief;—*a leader.*

ಪ್ರಷ್ಠವಾಹ್ prashṭha-vâh. *A young bull or steer training for the plough.*

ಪ್ರಷ್ಠೌಹಿ prashṭhauhi. *A cow for the first time with calf* (ತನೆ ನಿಲುಉ Mr. 180).

ಪ್ರಸಕ್ತ pra-sakta. Attached to, connected with;—*feeling affection for, devoted to, addicted to*;— = ಪ್ರಶಸ್ತ No. 2. (ಪ್ರಸ್ಕೃತ, ಗೆಲೆ ನುಡಿವವನು Hlâ.).

ಪ್ರಸಕ್ತಿ pra-sakti. Connection;—devotion to;—engagedness, the being occupied with;—the topic or subject of conversation;—perseverance, energy;—effort (B. 4, 57). — ಪ್ರಸಕ್ತಿ ತೆಗೆ. To take up as a topic of conversation (B. 4, 34; My.).

ಪ್ರಸಂಗ pra-saṅga. (= ಪ್ರಸಕ್ತಿ). Connection; union, association, intercourse, meeting (Bp. 45, 15; 61, 41). 2, subject, topic, the case as stated, a topic under discussion, a subject of conversation; discussion (My.). ಪ್ರಸಂಗ ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದಲ್ಲಿ ಬೆಸನವಾದಳು.—ಪ್ರಸಂಗ ಕೇಳಿದರೂ ಅಸಂಗತಿ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prvs.). 3, circumstances, incident, event (Bp. 46, 35; J. 26, 38). 4, the fit time, season;—the occurred time; an occasion, a time (Mhr.; ಅವಸರ, ಹಾವು, ಪರ್ಯಾಯ, ಪ್ರಸ್ತಾವ, ವಾರ G.; B. 3, 7. 19. 93; 4, 37. 48. 50. 79. 89. 123. 134. 142; B. 5, 43. 90); an adverse time (B. 5, 41). — ಪ್ರಸಂಗಂಗೆಯ್. -ಂ-ಗೆಯ್. To make a discussion of, to discuss (Rśv. 7, after 97). — ಪ್ರಸಂಗ ನಡಿಸು. = ಪ್ರಸಂಗಂಗೆಯ್. (B. 4, 186; My.). — ಪ್ರಸಂಗ ಮಾಡು. = ಪ್ರಸಂಗಂಗೆಯ್. (My.); (to proclaim, preach, ಸಾಱು G., Čb., according to the use of missionaries).

ಪ್ರಸಂಗತಿ pra-saṅgati. Connection, union (Bp. 31, 19).

ಪ್ರಸಂಗಾವಧಾನ prasaṅga-avadhâna. Attention or care meet for the emergency (B. 4, 61).

ಪ್ರಸಂಗಿ pra-saṅgi. Attached to, devoted to; a devotee (Bp. 7, 3). 2, a discusser (My.).

ಪ್ರಸಂಗಿಸು prasaṅgisu. = ಪ್ರಸಂಗ ಮಾಡು. (My.).

Digitized by Google

ಪ್ರಸನ್ನ pra-sanna. Settled down;—*clear, bright, pellucid, limpid, pure, clean;*—tranquil; soothed, propitiated, pleased, delighted;—gracious, propitious, kind, kindly disposed towards, pleased with;—true. 2, one of the guṇas (Kâvy. III, 1, A, 3. 15-17). — ಪ್ರಸನ್ನಂಗೆಯ್ಯು, -ಂಗೆಯ್ಯು. To cause to become gracious (Bp. 54, 68).

ಪ್ರಸನ್ನತ pra-sannata. Pleased (Bp. 17, 11).

ಪ್ರಸನ್ನತರ prasanna-tara. Uncommonly clear, etc. (Râv. 13, after 23).

ಪ್ರಸನ್ನತೆ pra-sannatĕ. *Clearness, brightness, pellucidness, purity;* — favour, kindness, propitiousness; good humour.

ಪ್ರಸನ್ನತ್ವ pra-sannatva. = ಪ್ರಸನ್ನತೆ. See ತಿಳಿ.

ಪ್ರಸನ್ನಭಾವ prasanna-bhâva. = ಪ್ರಸನ್ನತ್ವ. (ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷದ ಭಾವ Śmd. 367 Cm.). See ತಿಳಿ.

ಪ್ರಸನ್ನೀಕೃತ prasannî-krita. Favoured (Čpr. 4, after 28).

ಪ್ರಸನ್ನೆ pra-sannĕ. (feminine). Pleasing;—*spirituous liquor.*

ಪ್ರಸನ್ನೇರೆ prasanna-îrĕ. *Spirituous liquor.*

ಪ್ರಸಭ pra-sabha. Force, violence, importunity (ಬಲುಹು Hlâ.; see s. ಬಲುಹು). ಪ್ರಸಭಂ, *forcibly, violently.*

ಪ್ರಸರ pra-sara. = ಪಸರ, ಹಸರ. Moving forwards. 2, *spreading; extending;* extent, dimension, diffusion, dispersion (ವಿಸ್ತಾರ, ಹರಹಿದಸ್ಥಾನದು Nn. 108);—a sort of spreading itch (see Nr. s. ವಿಸರ್ಪಣ). 3, expansion. 4, a multitude, an assemblage. 5, a stream, flow, current. 6, morbid displacement of the humours of the body (ನೋವು 108). 7, *speed, velocity;* force (ಹರ, ಬಲುಹು Mr. 461); sharpness, power, strength, etc. (ತೇಜ, ತೇಜಸ್ 108). 8, *affectionate solicitation, affection, amiability.*

ಪ್ರಸರಣ pra-saraṇa. Going forward or forth; spreading, etc. (ಪಸರ Śm. 103). 2, *surrounding an enemy.*

ಪ್ರಸರಣಯೋಗ್ಯತೆ prasaraṇa-yôgyatĕ. The capability of extension, extensibility (B. 4, 97).

ಪ್ರಸರಣಶೀಲ prasaraṇa-śîla. Extensible (B. 4, 106. 124).

ಪ್ರಸರಿಸು pra-sarisu. = ಪಸರಿಸು. To move forwards; to spread abroad; to be extended; to be diffused (My.). 2, to spread (v. t., My.).

ಪ್ರಸರ್ಪಣ pra-sarpaṇa. Creeping or crawling forth or on; going forwards, proceeding. (My.).

ಪ್ರಸವ pra-sava. Procreating, generating; *bringing forth or bearing young, childbirth, parturition* (ಪ್ರಸೂತ, ಹೆರುವುದು Nn. 120); *birth.* 2, *offspring, progeny.* 3, *a flower, a blossom* (ಲತಾಂತ, ಪುಷ್ಪ 120). 4, *fruit.* 5, opening, budding, flowering (ವಿಕಾಶ, ಅಲರುವುದು 120). 6, furtherance, assistance; what is good (ಒಳ್ಳು, ಒಳ್ಳಿತು 120). 7, rousing up, excitement, animation;—infatuation, the state of being greatly enamoured (ಅತಿಮೋಹ 120; ಮೋಹ Mr. 476).

ಪ್ರಸವಕಾಲ prasava-kâla. The time of childbirth or of travail. See ಪೊತ್ತು. ಪ್ರಸವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದ ಕೇಳಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಪ್ರಸವನ pra-savana. Bringing forth.

ಪ್ರಸವನಕ್ರಿಯೆ prasavana-kriyĕ. The act of bringing forth, the state of being in travail. See ಮುಲುಕು.

ಪ್ರಸವಬನ್ಧ prasava-bandha. = ಪ್ರಸವಬನ್ಧನ. (Mr. 107).

ಪ್ರಸವಬನ್ಧನ prasava-bandhana. *The foot-stalk of a leaf or flower, the leaf-stalk or peduncle.*

ಪ್ರಸವವೇದನ prasava-vêdana. The throes of childbirth (My., also as -ವೇದನೆ). See ಮುಲುಕು; Prv. s. ಬೇತಾಳ.

ಪ್ರಸವಿತ pra-savita. Flowered, full of blossoms (Bp. 36, 49).

ಪ್ರಸವಿತೃ pra-savitṛi. A procreator, a generator, a father. (R.).

ಪ್ರಸವಿಸು prasavisu. To beget, to bring forth (My.).

ಪ್ರಸವ್ಯ pra-savya. Turned towards the left; *contrary, reverse, reverted, inverted.* 2, favourable.

ಪ್ರಸಹ್ಯ pra-sahya. Having withstood;—*forcibly, violently, by force.*

ಪ್ರಸಾದ pra-sâda. = ಪಸಾದ, etc. Settling down, becoming clear; *clearness, brightness, pellucidness, limpidness, purity, cleanness;*—clearness of style, perspicuity. 2, calmness, tranquillity, absence of excitement, repose, composure;—serenity of disposition, good humour, good temper. 3, *graciousness, propitiousness, favour, kindness, kind behaviour* (ಪ್ರಣಯ, ತಿಳಿಪುವುದು Hlâ.; ಪ್ರಣಯ, ತಿಳಿವು Mr. 455). 4, *a portion or remnant of anything (food, fruit, flowers, etc.) that has been presented to an idol, given by the pûjâri as a blessing to a worshipper, any gift (food, fruit, water, ashes, etc.) that comes from a guru or idol.* (My.). 5, a free gift, a gratuity. ಪ್ರಸಾದ ಕೇಳಿ ಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಪ್ರಾಸಾದದಿನ್ದ ಬಿದ್ದ.—ಪ್ರಸಾದ ಕೇಳಿದರೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಹೋದೀತೇ?—ಪ್ರಸಾದವಿದ್ದರೆ ಪರಲೋಕ ಸೇರ್ಯಾನೇ?—ಪ್ರಸವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದ ಕೇಳಿದ ಹಾಗೆ (Prvs.). See ಒಲುಮೆ; Kâvy. IV, 1, 3; Bp. 1, 14; 2, 35. 55; 24, 34. 43; 30, 11. 12; 31, 30; 37, 49; 39, 50; 43, 67; 44, 23; 47, 17; 48, 6. 22. 24. 31; 49, 35; 56, 8-11. 46; 57, 4; 58, 20. 26. 41. 46. 69; 59, 23; 61, 20. 55. 61; ಉಭಯಲಿಂಗ-, ಜಂಗಮ-, ತ್ರಿವಿಧ-, ಲಿಂಗ-, ಶಿವಲಿಂಗ-, ಶಿವ-, ಸಿದ್ಧ-; Prv. s. ಪ್ರಸ್ತಾಪ.

ಪ್ರಸಾದನ pra-sâdana. = ಪಸಾಯನ. Rendering clear, cleaning; tranquillizing; gratifying; rendering gracious;—boiled rice;—a gratuity.

ಪ್ರಸಾದನೆ pra-sâdanĕ. Gratifying; *service, worship* (ಉಪಾಸ್ತಿ, etc., ಸೇವೆ Mr. 27).

ಪ್ರಸಾದಶರೀರಿ prasâda-śarîri. A person to whose body prasâda (ashes, etc.) has been attached (Bp. 49, 34).

ಪ್ರಸಾದಿ prasâdi. Calming, tranquillizing; showing favour, treating with kindness;—bright. 2, come from an idol, a guru, a king, etc. as a gift of blessing (Mhr.; My.). 3, one who distributes prasâda (Bp. 9, 45). 4, a person that has received (or receives) prasâda (56, 29; 60, 9). See ಅ-, ಆದಿ-, ಸು-. — ಪ್ರಸಾದಿಯ ದಾಸಿದೇವಯ್ಯ. N. (Bp. 82, 33).

ಪ್ರಸಾದಿತ pra-sâdita. = ಪಸಾಯಿತ 1, etc. Purified;—pleased; propitiated;—worshipped;—having received prasâda or as prasâda;—a present. See ತಂಬರ-; ಶಿವ-; Čpr. 8, after 24; 10, after 2.

ಪ್ರಸಾದಿಸು prasâdisu. To grant graciously (Bp. 2, 24; 23, 41).

ಪ್ರಸಾಧನ pra-sâdhana. = (ಪಚ್ಚ), ಪಸದನ. Bringing about, accomplishing; arranging; setting in order. 2, *decorating, decoration, embellishment, ornament, dress, toilet* (ಪ್ರತಿಕರ್ಮ, etc., ಸಿಂಗರಂಗೆಯ್ವುದು Mr. 333).

ಪ್ರಸಾಧನಿ pra-sâdhani. *A comb.*

ಪ್ರಸಾಧಿತ pra-sâdhita. Accomplished, done. 2, *ornamented, decorated.*

Digitized by Google

ಪ್ರಸಾರ pra-sâra. Going forth, spreading, extending;—going out to forage;—stretching or spreading out. See ಪರಿಪ್ಪು, ಹರಡು.

ಪ್ರಸಾರಣ pra-sâraṇa. Causing to go forwards, stretching out, extending, spreading, spreading abroad, diffusing, diffusion, expanding, expansion, increase;—displaying, unfolding, exhibiting, exposing for sale;—going about. See ನಿಮಿರ್, ನಿಮಿರ್ಚು, ನೀಡು, ನೀಳ್, ಪರೆ, ಹರಡು.

ಪ್ರಸಾರಣಿ pra-sâraṇi. = ಹೆಸರಣೆ. *The creeper Paederia foetida* Lin.

ಪ್ರಸಾರಿ pra-sâri. Coming forth; going along; *extending, spreading.*

ಪ್ರಸಾರಿತ pra-sârita. Moved forwards, held out; stretched out, expanded, extended, spread, diffused; laid out, exhibited, exposed (for sale). (My.).

ಪ್ರಸಿತ pra-sita. Bound to, bound, fastened;—adhering to, engaged in; *diligent, attentive.*

ಪ್ರಸಿತಿ pra-siti. *A bandage, a tie, a fetter.*

ಪ್ರಸಿದ್ಧ pra-siddha. Accomplished, effected; prospered; gained, obtained; established;—*well known, notorious, renowned, famous, celebrated,* public (ನೆಗಟ್ಟಿ Čt. I, 98; ಆಪ್ತರ Nn. 9; ವಿಶ್ರುತ Śmd. 161 Cm.);—adorned, ornamented. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದದ್ದು ನಿಷಿದ್ಧವಾಗದೇ? (Prv.). — ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪಡಿಸು. To make known, to publish (My.). — ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಾಡಿಸು. To cause to make known, to cause to publish (My.; ಸಾರಿಸು G.). — ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಾಡು. To make known, to make notorious (My.).

ಪ್ರಸಿದ್ಧತನ prasiddhatana. = ಪ್ರಸಿದ್ಧತೆ. (B. 5, 172. 179. 282).

ಪ್ರಸಿದ್ಧತೆ prasiddhatĕ. The state of being well kown, celebrity, notoriety (Bp. 46, 11).

ಪ್ರಸಿದ್ಧಪತ್ರ prasiddha-patra. A notification (My., also as -ಪತ್ರಿಕೆ).

ಪ್ರಸಿದ್ಧಪ್ರಸಾದ prasiddha-prasâda. A prasâda coming from a jangama. See ತ್ರಿವಿಧಪ್ರಸಾದ.

ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ pra-siddhi. Accomplishment, success, attainment. 2, the state of being generally known, celebrity, fame, notoriety, publicity (ನೆಗಟ್ಟುದು Čt. II, 90; see ನೆಗಟ್ಟಿ). — ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಗೆ ಬರು. To come to fame (B. 5, 220). — ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಮಾಡು. = ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಾಡು. (My.). — ಪ್ರಸಿದ್ಧಿವಡೆ. -ಪಡೆ. To become well known, etc. (ದೊರೆವಡೆ Śmd. 129 Cm.; ನೆಗಟ್ 137. 344 Cm.; ಪೊಡದ್ 355 Cm.).

ಪ್ರಸು pra-su. ಪ್ರಸೂ. Bringing forth; see ಪಿತೃ-. 2, *a mother.* 3, *a mare.*

ಪ್ರಸೂತ pra-sûta. Procreated, begotten; brought forth, born; begetting; bringing forth; having brought forth. See ಜೀವಧನ-, ನವ-, ಪೆಟ್.

ಪ್ರಸೂತಿ pra-sûti. Procreating, begetting; *bringing forth, bearing;* birth; *offspring, children.* (Bp. 57, 91).

ಪ್ರಸೂತಿಕೆ pra-sûtikĕ. *A woman who has had a child, a woman recently delivered.*

ಪ್ರಸೂತಿಜ prasûti-ja. Birth-produced: *pain or affliction resulting as a necessary consequence of birth.*

ಪ್ರಸೂತಿವೈರಾಗ್ಯ prasûti-vairâgya. Temporary renouncement of worldly desires and appetites simply from the pangs of child-birth (My.).

ಪ್ರಸೂತೆ pra-sûtĕ. = ಪ್ರಸೂತಿಕೆ. *A woman who has brought forth a child.*

ಪ್ರಸೂನ pra-sûna. Born, produced; birth (ಉತ್ಪತ್ತಿ, ಹುಟ್ಟುವುದು Nn. 25). 2, *a blossom, a flower* (ಲತಾಂತ, ಹೂವು 25). 3, *fruit* (ಸತ್ಫಲ, ಒಳ್ಳಿಹ ಫಲ 25). 4, the mind (ಮಾನಸ, ಮನಸ್ಸು 25). 5, innumerable (ಅಸಂಖ್ಯಾತ, ಲೆಕ್ಕಿಸ ಬಾರದು 25).

ಪ್ರಸೂನಕ pra-sûnaka. *A blossom, a flower.*

ಪ್ರಸೂನೇಷು prasûna-ishu. Kâma. (My.).

ಪ್ರಸೃತ pra-sṛita. Gone forwards, gone; stretched out, stretched, extended; spread abroad; lengthened. 2, *modest, humble, well-behaved* (ಪ್ರಸಕ್ತ, ಗೆಲೆ ನುಡಿವವನು Hlâ.). 3, *the palm of the hand stretched out and hollowed as if to hold liquids.* 4, *attached to, longing for, eager for* (ಉತ್ಸುಕ, ತ್ವರಿತ, ತೂರ್ಣ, ಚಚ್ಚರಿಗ Mr. 233). 5, a handful, as a measure.

ಪ್ರಸೃತಿ pra-sṛiti. *The palm of the hand hollowed* (ಅಂಗುಲಿ ಮಡಿದ ಕುಡಿತೆ Mr. 323).

ಪ್ರಸೃತೆ pra-sṛitĕ. *The leg;* the shank (= ಜಂಘೆ, q. v.).

ಪ್ರಸೇವ pra-sêva. *A sack,* a leathern bottle. 2, = ಪ್ರಸೇವಕ Nr. 2.

ಪ್ರಸೇವಕ pra-sêvaka. A sack; see ಚರ್ಮ-. 2, *a wooden vessel covered with leather and placed under the neck of a lute to render the sound deeper and fuller.*

ಪ್ರಸ್ಕನ್ನ pra-skanna. Sprung forward or forth;—dropped, fallen (ಸ್ಖಲಿತ, ಬಿಳ್ದಿಸಿದವಂ Mr. 300);—*defeated in battle.*

ಪ್ರಸ್ತ prasta. = ಪ್ರಸ್ತುತ 2. (Tbh. of ಪ್ರಾಶಿತ?). An auspicious ceremony, a festive occasion, *e. g.* the ತಿಥಿ, ಉಪನಯನ, ನಾಮಕರಣ, ವಿವಾಹ, etc., always connected with a dinner (My.; Si. 244). ಪ್ರಸ್ತಕ್ಕೆ ಭಕ್ಷ್ಯ, ವೈಷ್ಣವರಿಗೆ ಕಕ್ಷ, ನಾರಾಯಣ ಅನ್ನವಗೆ ಮೋಕ್ಷ.—ಪ್ರಸ್ತದ ಊಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಸ್ವಸ್ತವಿಲ್ಲದೆ ಬಿದ್ದ.—ಪ್ರಸ್ತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣದ ಗೊಡವೆಯೇ?—ನಾಲೆಯಿಲ್ಲದ ಊರೂ ವಾಲೆಯಿಲ್ಲದ ಪ್ರಸ್ತವೂ ಒಂದೇ.—ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕೆ ಬಾರದವ ಪ್ರಸ್ತಕ್ಕೆ ಬನ್ನಾನೇ? (Prvs.). See Prv. s. ಪ್ರಸ್ತಾವ.

ಪ್ರಸ್ತರ pra-stara. Any thing strewed about or spread out; *a couch of leaves and flowers; a bed or couch in general.* 2, a flat surface, a plain. 3, *a stone, a rock.* 4, = ಪ್ರಸ್ತಾರ No. 3 (Mr. 369).

ಪ್ರಸ್ತರಘಟನೋಪಕರಣ prastara-ghaṭana-upakaraṇa. *An instrument for breaking or splitting stones.*

ಪ್ರಸ್ತರಿಸು pra-starisu. = ಪ್ರಸ್ತಾರಿಸು. To strew about; to spread out. 2, to perform the ಪ್ರಸ್ತಾರ No. 3 (Čh. v. 297).

ಪ್ರಸ್ತಾಪ prastâpa. Tbh. of ಪ್ರಸ್ತಾವ. (My.; Si. 437). ಪ್ರಸ್ತಾಪಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಗಾದೆ ಪ್ರಸ್ತಕ್ಕೆ ಆಗದ ಕಜ್ಜಾಯ.—ಪ್ರಸ್ತಾಪದಿನ್ದ ಪ್ರಕಟವಾದ್ದು ಪ್ರಸಾದ ಕೇಳಿದರೆ ಸಿಕ್ಕೀತೇ? (Prvs.).

ಪ್ರಸ್ತಾಪನೆ prastâpanĕ. Tbh. of ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ. (My.).

ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸು prastâpisu. Tbh. of ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸು. (My.).

ಪ್ರಸ್ತಾರ pra-stâra. Strewing about; spreading out; a bed; a flat surface, a plain. 2, a jungle. 3, arrangement of syllables to obtain feet and combinations of feet (Čh.).

ಪ್ರಸ್ತಾರಿಸು pra-stârisu. = ಪ್ರಸ್ತರಿಸು. (Čh. v. 31).

ಪ್ರಸ್ತಾವ pra-stâva. = ಪ್ರಸ್ತಾಪ. Praising before anything else; speaking, saying, relating, propounding;—an introductory eulogy, introduction; preface (s. Mr. s. ಶಾಣ್ಣ No. 3). 2, the prologue of a drama. 3, *beginning, commencement.* 4, introducing a topic for conversation, the conversation on or discussion of a topic, the topic or subject itself (My. as ಪ್ರಸ್ತಾಪ); affair, pursuit (Čpr. 4, 28); the state of being under disquisition, disquisition,

Digitized by Google

narration, news (My. as ಪ್ರಸ್ತಾಪ). 4, *occasion, opportunity, time, season, a favourable moment* (ಹೇಳಿ Nn. 152); convenience. ಪ್ರಸ್ತಾವ ನುಡಿಯಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತವಾಗಿರ ಬೇಕು, ಪ್ರಸ್ತಾವ ತಪ್ಪಿ ನುಡಿದರೆ ದೇವಾಂಗದುಸ್ತು ಬಿದ್ದಂತೆ (Sp.).

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ pra-stâvanĕ. = ಪ್ರಸ್ತಾಪನೆ. Causing to be praised; causing to speak of or to mention. 2, = ಪ್ರಸ್ತಾವ No. 1. 3, = ಪ್ರಸ್ತಾವ No. 2. 4, introducing a topic for conversation, the conversation on a topic (= ವಿಷಯವನೆತ್ತಿ ಮಾತಾಡುವದು (My. as ಪ್ರಸ್ತಾಪನೆ).

ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ pra-stâvita. Caused to be told or related; mentioned. (R.).

ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸು pra-stâvisu. = ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸು. To introduce a topic and converse on it (My. as ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸು).

ಪ್ರಸ್ತುತ pra-stuta. 1. Praised, eulogized;—declared, under discussion, said;—expected, desired;—ready; come to pass; proximate; done with effort or energy;—that which is propounded, any object under discussion, a proposition. See ಅ-; Čpr. 2, after 14; 2, 87; 3, after 28; 5, after 121; 6, 44; Bp. 2, 35; 5, 37; 19, 6; 39, 54; 40, 62. 2, at present (Mhr., My.).

ಪ್ರಸ್ತುತ prastuta. 2. = ಪ್ರಸ್ತ. (My.).

ಪ್ರಸ್ಥ pra-stha. Going forth or to; visiting, abiding in, see ವನ-; expanding. 2, *table-land on the top of a mountain* (ಸಾನು, ಬೆಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲು Nn. 108; ಸಾನು, etc., ಗಿರಿಯ ತೊರೆ Mr. 96). 3, *a measure of capacity containing four kuḍavas* (ಬಳ್ಳ 108; ಅಳತೆಯ ಬಳ್ಳ Mr. 472; Si. 329). 4, a stone, a rock (ಗ್ರಾವ, ಕಲ್ಲು 108).

ಪ್ರಸ್ಥಪುಷ್ಪ prastha-pushpa. *A species of plant, a variety of tulasi or basil with small leaves.*

ಪ್ರಸ್ಥಾನ pra-sthâna. Going forth, proceeding; *a march, an expedition*; a journey (ಯಾತ್ರೆ, ಪಯಣ Mr. 288); *a method, a system.*

ಪ್ರಸ್ಥಾನತೂರ್ಯ prasthâna-tûrya. Musical instruments used when starting for an expedition (Čpr. 7, after 78).

ಪ್ರಸ್ಥಾಪಿತ pra-sthâpita. Made to depart, sent away, dismissed, sent, dispatched.

ಪ್ರಸ್ಥಾವಿತ pra-sthâvita. = ಪ್ರಸ್ಥಾಪಿತ. (Čpr. 6, 42).

ಪ್ರಸ್ಥಿತಿ pra-sthiti. Going forth or away; a march, a journey. (R.).

ಪ್ರಸ್ಪರ್ಧಿ pra-spardhi. Rivalling, emulating, competing (Čpr. 5, 138).

ಪ್ರಸ್ಫುಟ pra-sphuṭa. Cleft open, expanded; manifest, clear, apparent, appearing (Rîv. 14, 152).

ಪ್ರಸ್ಫುರಿತ pra-sphurita. Become tremulous, quivering, vibrating (Rîv. 13, 67).

ಪ್ರಸ್ಫೋಟನ pra-sphôṭana. Cleaving open;—expanding, opening, budding, blooming;—manifesting;—striking, threshing, winnowing;—*a winnowing basket.*

ಪ್ರಸ್ರವ pra-srava. Flowing forth, oozing out, dropping; a flow, a stream; *a fall of water, a cascade.*

ಪ್ರಸ್ರವಣ pra-sravaṇa. Flowing forth; *a fountain, a spring* (ಉತ್ಸ, ಒರತೆ Mr. 418; see s. ಒಜ್ಜರ). 2, N. of a range of mountains.

ಪ್ರಸ್ರಾವ pra-srâva. Flowing forth; *urine.*

ಪ್ರಹತ pra-hata. Struck, beaten; wounded; killed; repelled; spread, expanded;—*learned, accomplished; conversant with the principles of science* (ಶಿಕ್ಷಿತ Mr. 228). See ಅ-.

ಪ್ರಹರ pra-hara. Striking at; attacking; killing; repelling, removing (Bp. 7, 16; see ತೂರ್ಯ-). 2, *the eighth part of a day, a watch.*

ಪ್ರಹರಣ pra-haraṇa. Striking at; striking, beating; casting, throwing; repelling, removing, expelling; *fighting, war, battle*;—*a weapon.* See ಅಂಗುಲಿ-.

ಪ್ರಹರಣಕಲಿತ praharaṇa-kalita. N. of a vṛitta (Čh.).

ಪ್ರಹರಣೆ pra-haraṇĕ. = ಪ್ರಹರಣ (Śmd. 364).

ಪ್ರಹರಿ pra-hari. One who announces the hours by striking a bell, etc.; a watchman; a sentry. (R.).

ಪ್ರಹರಿಸು pra-harisu. To strike; to repel, to remove, to drive away (Bp. 41, 27; 61, 79).

ಪ್ರಹರ್ಷ pra-harsha. Extreme joy, hilarity, mirth, delight. See ಸಮ್-.

ಪ್ರಹಸನ pra-hasana. Violent or hearty laughter, mirth; mocking, deriding; sarcasm, satire; a kind of comedy, a farce. (My.).

ಪ್ರಹಸಿತ pra-hasita. Laughing, cheerful; laughter, mirth (Bp. 43, 63).

ಪ್ರಹಸ್ತ pra-hasta. *The open hand with the fingers extended.* 2, N. of a râkshasa (Abh. P. 13, 12. 88. 90).

ಪ್ರಹಾರ pra-hâra. Striking, beating, hitting; *a stroke, a blow, a kick, a shot, a hit.*

ಪ್ರಹಾರಕ pra-hâraka. Striking, etc.; one who beats, one who attacks, one who repels or drives away (Bp. 53, 3).

ಪ್ರಹಾರಿ pra-hâri. Striking, etc.; attacking; killing; removing (Bp. 58, 41; 59, 34).

ಪ್ರಹಿ prahi. *A well.*

ಪ್ರಹಿತ pra-hita. 1. Sent forth, sent, dispatched; shot, discharged.

ಪ್ರಹಿತ pra-hita. 2. Put forth, placed (Rîv. 9, 22); stretched out, extended.

ಪ್ರಹುಡ prahuḍa. Tbh. of ಪ್ರೌಢ. (My.). See Prv. s. ಪ್ರೌಢಕಣೆ.

ಪ್ರಹುಡಿಕೆ prahuḍikĕ. Tbh. of ಪ್ರೌಢಿಕೆ. (My.).

ಪ್ರಹುಡಿಮೆ prahuḍimĕ. Tbh. of ಪ್ರೌಢಿಮೆ. (My.).

ಪ್ರಹೇಲಿಕೆ pra-hêlikĕ. = ಪ್ರವಲ್ಲಿಕೆ, ಪ್ರವಹ್ಲಿಕೆ, ಪ್ರವಹ್ಲೀಕೆ. *A riddle, an enigma*, a puzzling question (ಒಗಟ Mr. 90).

ಪ್ರಹ್ಲನ್ನ pra-hlanna. *Pleased, glad, happy.*

ಪ್ರಹ್ಲಾದ pra-hlâda. Pleasure, gladness, happiness, joy. 2, sound, noise. 3, N. of a daitya who was remarkable for his devotion to Vishṇu and was on this account persecuted by his father Hiraṇyakaśipu (J. 11, 35; 28, 30; 29, 14).

ಪ್ರಹ್ವ pra-hva. Bent forwards; *bent, bowed, stooping;—inclined towards, bent on, intent upon.*

ಪ್ರಹ್ವಲೀಕೆ pra-hvalîkĕ. = ಪ್ರಹೇಲಿಕೆ. *A riddle.*

ಪ್ರಳಯ pralaya. = ಪ್ರಲಯ. ಪ್ರಳಯಕ್ಕೆ ಹೆದರದವ ಬಾಳ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆದರ್ಯಾನೇ? (Prv.).

ಪ್ರಳೇಯ praḷêya. = ಪ್ರಳಯ. (frequently in Nn., *e. g.* 158. 160). ಪ್ರಳೇಯರುದ್ರ (Bp. 22, 13).

ಪ್ರಾ prâ. (Śmd. 103 Mdb.). Filling.

ಪ್ರಾಂಶು pra-aṁśu. *High, tall, lofty*; long.

Digitized by Google

ಪ್ರಾಕ್ prâk. (fr. ಪ್ರಾಂಚ್). *Before* (in place or time or order), *in front, first, at first, formerly, in the former part;*—in the east;—*at dawn.*

ಪ್ರಾಕಟ prâkaṭa. (fr. ಪ್ರಕಟ). = ಪ್ರಕಟ; and = Sk. ಪ್ರಾಕಟ್ಯ: publicity, manifestation, notoriety (Bp. 2, 38; 5, 17; 21, 26; 35, 36; 36, 62).

ಪ್ರಾಕಾಮ್ಯ prâkâmya. (fr. ಪ್ರಕಾಮ). Freedom of will; wilfulness; irresistible will or fiat; attainment of every wish. (My.).

ಪ್ರಾಕಾರ prâ-kâra. prâ (= pra)-kâra. = ಪಾಗಲ್, etc. *An encircling wall, a surrounding wall elevated on a mound of earth, a rampart, a fence, an enclosure* (ಕೋಟೆ Hlâ.; ವಪ್ರ, ಪುರಭಿತ್ತಿ, ಶಾಲ, ಕೋಟೆ Mr. 191).

ಪ್ರಾಕಾರಾಗ್ರ prâkâra-agra. *The coping of a wall.*

ಪ್ರಾಕಾಶ್ಯ prâkâśya. (fr. ಪ್ರಕಾಶ). The state of being evident or manifest; *celebrity, fame.*

ಪ್ರಾಕೃತ prâkṛita. (fr. ಪ್ರಕೃತಿ). = ಪಾಗಡ. Original, natural, native, unchanged, unmodified;—*ordinary, usual, common, uncultivated, unrefined, plebeian, vulgar, low, base* (ಪಾಮರ, etc., ತಾನೊಲ್ಲದಂ Mr. 229);—vernacular. 2, *any provincial or vernacular dialect akin to saṁskṛita, especially spoken by the female characters and the inferior personages of plays* (Ch.). 3, an animal to be immolated (ಯಾಗಕೆ ಅಯ್ದಿದ ಪಶು Mr. 461).

ಪ್ರಾಕ್ಕು prâkku. Tbh. of ಪ್ರಾಚ್ (Śmd. 106 Cm.).—ಪ್ರಾಕ್ಕು ಮುತ್ತಯ್ದೆ. A former muttaydĕ, a matron whose husband has died (My.).

ಪ್ರಾಕ್ತನ prâktana. Former, prior, previous, preceding (Ch. v. 55; Čpr. 1, 67; 3, 8). 2, fate, destiny (Mhr.).

ಪ್ರಾಕ್ಪದ prâk-pada. *A preceding word, the first member of a compound.*

ಪ್ರಾಗಲ್ಭ್ಯ prâgalbhya. (fr. ಪ್ರಗಲ್ಭ). Boldness, confidence, energy; resoluteness, determination; pride; pomp; proficiency (Čpr. 2, after 14).

ಪ್ರಾಗಾರಭ್ಯ prâk-ârabhya. Beginning from the former or past time (My.).

ಪ್ರಾಗುದಯ prâk-udaya. Rising in the east (My.).

ಪ್ರಾಗ್ಜನ್ಮ prâk-janma. A former birth. (My.).

ಪ್ರಾಗ್ಜ್ಯೋತಿಷ prâk-jyôtisha. N. of a city; N. of a country, the western portion of Assam (My. Amara).

ಪ್ರಾಗ್ದಕ್ಷಿಣ prâk-dakshiṇa. *South-eastern.*

ಪ್ರಾಗ್ಭವ prâk-bhava. Born in the east (ಪ್ರಾಚೀನ, ಮೂಡಲಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದದು Si. 29; My. Amara).

ಪ್ರಾಗ್ಭಾಗ prâk-bhâga. *The fore part.*

ಪ್ರಾಗ್ರ pra-agra. *The highest point, the summit.*

ಪ್ರಾಗ್ರಹರ prâgra-hara. Taking the top: *chief, principal.*

ಪ್ರಾಗ್ರ್ಯ prâgrya. *Chief, principal.*

ಪ್ರಾಗ್ವಂಶ prâk-vaṁśa. *The space before the vêdi.*

ಪ್ರಾಘಾರ prâghâra. Dropping, trickling out, *aspersion or pouring out of any oily substance.*

ಪ್ರಾಘುಣಕ prâghuṇaka. *A guest, a visitor, one demanding hospitality* (ಅಗನ್ತು, ಅತಿಥಿ, ಬಿದ್ದಿನ Mr. 238).

ಪ್ರಾಂಗಣ pra-aṅgaṇa. *A court, a yard, a court-yard* (ಅಂಗಣ Nn. 117; ಚಪ್ಪರ, ಅಂಗಳ 143).

ಪ್ರಾಙ್ನ್ಯಾಯ prâk-nyâya. A former trial of a cause, the plea of a former trial, special plea. (R.).

ಪ್ರಾಚ್ prâč. = ಪ್ರಾಂಚ್. (ಪ್ರಾಕ್ಕು Śmd. 106 Cm.).

ಪ್ರಾಚಿ prâči. ಪ್ರಾಚೀ. *The east.*

ಪ್ರಾಚಿಕೆ prâčikĕ. *A kind of falcon* (ಗಿಡಗ Hlâ.; ಶ್ಯೇನ, etc., ಗಿಡುಗ Mr. 174). 2, a musquito.

ಪ್ರಾಚೀನ prâčîna. Belonging to the front or east; former, prior, ancient, old; *eastern, easterly;* born in the east (My. Amara). 2, the sacrificial cord worn over the right shoulder and passed under the left arm (ಜನ್ನಿವಾರ ಮನ್ ಎಡನ್ಗೊಡಲ್ Mr. 255). 3, the doings in antecedent births and their consequences. ಪ್ರಸಾದ ಕೇಳಿದರೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಹೋದೀತೇ? (Prv.). 4, a hedge, a wall.—See Prv. s. ಪ್ರಾಯಸ್ಥ.

ಪ್ರಾಚೀನತಿಲಕ prâčîna-tilaka. The moon. (R.).

ಪ್ರಾಚೀನಬರ್ಹಿಸ್ prâčîna-barhis. *Indra.*

ಪ್ರಾಚೀನಾಮಲಕ prâčîna-âmalaka. The plant Flacourtia cataphracta. (R.).

ಪ್ರಾಚೀನಾವೀತ prâčîna-âvîta. *The sacrificial cord worn over the right shoulder and passed under the left arm.*

ಪ್ರಾಚೀನಿತಮ್ಬಿನಿ prâčî-nitambini. The east considered as a woman (J. 26, 15).

ಪ್ರಾಚೀನೆ prâčînĕ. *The plant Clypea hernandifolia* Wight. and Arn. (See ಅಗುಳುಸುಬ್ಬಿ).

ಪ್ರಾಚೀರ prâčîra. = ಪ್ರಾಚೀನ No. 4. *An enclosure, a hedge, a wall.*

ಪ್ರಾಚೇತಸ prâčêtasa. (fr. ಪ್ರಚೇತಸ್). *Vâlmiki.*

ಪ್ರಾಚ್ಯ prâčya. Being in front; *eastern, easterly;* prior; ancient;—an inhabitant of the east;—the country south or east of the Sarasvatî.

ಪ್ರಾಚ್ಯವೃತ್ತಿಕೆ prâčya-vṛittikĕ. A kind of metre (Ch. p. 75).

ಪ್ರಾಛ್ prâčh. ಪ್ರಾಟ್. *Asking, inquiring.*

ಪ್ರಾಜನ pra-ajana. *A whip, a goad* (ಮುಳುಹು Mr. 371).

ಪ್ರಾಜಾಪತ್ಯ prâjâpatya. (fr. ಪ್ರಜಾಪತಿ). Relating to prajâpati;—a kind of marriage in which the father gives his daughter to the bridegroom without receiving a present from him, but with the conviction that the two will live faithfully together. (My.). 2, a mode of penance. (My.). 3, a particular sacrifice. 4, the asterism rôhiṇî. 5, procreative power.

ಪ್ರಾಜಿತೃ pra-ajitṛi. *A driver, a charioteer.*

ಪ್ರಾಜ್ಞ prâjña. (fr. ಪ್ರಜ್ಞಾ). *Intelligent, wise, clever;* a wise or learned man, a skilful man.

ಪ್ರಾಜ್ಞಕ prâjñaka. = ಪ್ರಾಜ್ಞ. (Śâv. 5, 35).

ಪ್ರಾಜ್ಞಿ prâjñi. *A clever or intelligent woman.*

ಪ್ರಾಜ್ಞೆ prâjñĕ. *A clever or intelligent woman.*

ಪ್ರಾಜ್ಯ prâjya. *Abundant, plentiful, much, many;* great, important, best (Čpr. 1, 45); lofty.

ಪ್ರಾಂಚ್ pra-añč. = ಪ್ರಾಕ್, ಪ್ರಾಕ್ಕು. Turned towards the front;—previous, prior, former;—in front, before;—*eastern, easterly.*

ಪ್ರಾಡ್ವಿವಾಕ prâch-vivâka. A man who interrogates and discriminates: *a judge.* See Nr. s. ಬಲ್ಲಾತನು.

ಪ್ರಾಣ pra-ana. = ಪರಣ, ಪೆರಣ, ಹರಣ. Breathing; breath, respiration, inspiration and expiration. 2, air, wind. 3, a vital air, that which has its seat in the lungs (ಹೃದಯಾನಿಲ Mr. 51). 4, *life, vitality.* 5, the soul, as op-

Digitized by Google

posed to the body;—the soul or purusha. 6, *strength, power, might.* 7, breathing, aspiration in the pronunciation of letters. 8, *myrrh.* ಪ್ರಾಣವಿರುವಾಗ್ಗೆ ಕೂಡಿಸಿದ ಹಣ ಹೆಣವಾದ ಮೇಲೆ ಬನ್ದೀತೇ?—ಪ್ರಾಣಾ ಹೋಗುವಾಗ್ಗೆ ಕೋಣನ ಯೋಚನೆಯೇನು?—ಪ್ರಾಣಾ ಹೋಗುವಾಗ್ಗೆ ಪಾಣಿ ಮೇಲಾಗಿರಬೇಕು (Prvs.). See Prv. s. ಮಾನ 2. — ಪ್ರಾಣ ಕೊಡು. To give or offer one's life for the benefit of another (My.). 2, to die (B. 5, 44; My.). — ಪ್ರಾಣಗೆಳೆಯ. A dearly loved friend (My.). — ಪ್ರಾಣ ತಕ್ಕೊಳ್ಳು. To take away life, to kill. ಮಗಳ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವದು (B. 5, 71). 2, to commit suicide (My.). — ಪ್ರಾಣ ತುಮ್ಬು. To fill life into (Bp. 46, 78). — ಪ್ರಾಣ ತೆಗೆ. To kill (My.). — ಪ್ರಾಣದಿನ್ದ ಹೋಗು. To die (B. 5, 156). 2, to remain alive, to escape death (My.). — ಪ್ರಾಣದೊಡನೆ ಹೋಗು. = ಪ್ರಾಣದಿನ್ದ ಹೋಗು No. 2. (My.). — ಪ್ರಾಣ ಪಡೆ. To obtain life (Bp. 55, 27). — ಪ್ರಾಣಮ್ಬಡೆ. -ಂ-ಪಡೆ. = ಪ್ರಾಣ ಪಡೆ. (Bp. 49, 15). — ಪ್ರಾಣ ಬಿಡು. To abandon life, to die (Bp. 27, 18; C.). ಪ್ರಾಣ ಬಿಟ್ಟರೂ ತಕ್ಕೊಂಡರೂ ಸತ್ತನೆಂಬದು ನಿಜ.—ಪ್ರಾಣಾ ಬಿಟ್ಟರೂ ಮಾನ ಬಿಡಬಾರದು (Prvs.).

ಪ್ರಾಣಕಂಟಕ prâṇa-kaṇṭaka. Danger of life (My.). 2, a man who endangers another's life (My.).

ಪ್ರಾಣಕಾನ್ತ prâṇa-kânta. A dearly beloved husband or gallant (My.). Feminine ಪ್ರಾಣಕಾನ್ತೆ (My.).

ಪ್ರಾಣಘಾತಕ prâṇa-ghâtaka. Life-destroying, killing (My.). 2, money (My.).

ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗ prâṇa-tyâga. Abandonment of life, suicide. (My.).

ಪ್ರಾಣದಾನ prâṇa-dâna. = ಮರಣದಾನ. The gift or restoration of life, saving any one's life. (My.). 2, resigning or laying down life. (My.). See Bp. 46, 49. 51. — ಪ್ರಾಣದಾನ ಈ. To give or restore life (Bp. 32, 48; 46, 80; 48, 17).

ಪ್ರಾಣದೇಹಾರ್ಥ prâṇa-dêha-artha. Life, body, and property (Bp. 39, 27).

ಪ್ರಾಣನಷ್ಟ prâṇa-nashṭa. = ಪ್ರಾಣಹಾನಿ. (My.).

ಪ್ರಾಣನಾಥ prâṇa-nâtha. Lord of life: a husband, a lover; Śiva (Bp. 27, 9. 69; 61, 86); = ಪ್ರಾಣಕಾನ್ತ (My.). Feminine ಪ್ರಾಣನಾಥೆ, a wife (J. 26, 60).

ಪ್ರಾಣನಾಯಕ prâṇa-nâyaka. = ಪ್ರಾಣನಾಥ. (My.).

ಪ್ರಾಣನಿಧಿ prâṇa-nidhi. The treasure-house or treasure of life (Bp. 33, 12).

ಪ್ರಾಣಪತಿ prâṇa-pati. = ಪ್ರಾಣನಾಥ. (My.).

ಪ್ರಾಣಪದ prâṇa-pada. A dearly loved object (Bp. 51, 20-24).

ಪ್ರಾಣಪದಕ prâṇa-padaka. = ಪ್ರಾಣಪದ. (My.).

ಪ್ರಾಣಪರಿಚ್ಛೇದ prâṇa-paric̄chêda. Cutting off life. — ಪ್ರಾಣಪರಿಚ್ಛೇದಂಗೆಯ್. -ಂ-ಗೆಯ್. To cut off life, (to threaten to kill). ಪ್ರಾಣಪರಿಚ್ಛೇದಂಗೆಯ್ವವನು (ಆಯುಃಶೂಲಿಕ Hlâ.).

ಪ್ರಾಣಪ್ರತಿಷ್ಠೆ prâṇa-pratishṭhĕ. The rite of bringing life into an idol (My.).

ಪ್ರಾಣಪ್ರಿಯ prâṇa-priya. A man dear as one's own life, a dearly loved man (My.).

ಪ್ರಾಣಬಾಧೆ prâṇa-bâdhĕ. Danger to life, extreme peril (ತಟಪಟ Bhn. 66).

ಪ್ರಾಣಮಿತ್ರ prâṇa-mitra. A dearly loved friend (Bp. 36, 32).

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ prâṇa-linga. The characteristic shape or the phallus in the shape of the soul, the soul or life itself (Bp. 2, 41; 6, 5; 18, 4; 27, 7. 28. 36; 32, 47; 33, 11; 35, 50).

ಪ್ರಾಣವಂಚಕ prâṇa-vañc̄aka. A man who practises fraud with regard to his life (in his not giving it to whom it is due, Bp. 39, 19).

ಪ್ರಾಣವಲ್ಲಭ prâṇa-vallabha. = ಪ್ರಾಣಕಾನ್ತ. (My.).

ಪ್ರಾಣಸಂಕಟ prâṇa-sankaṭa. A perilous case or state, jeopardy of life, extreme distress (Bp. 56, 38; B. 4, 38; My.). ಅತ್ತೆಗೆ ಒನ್ದು ಮಾತು, ಸೊಸೆಗೆ ಪ್ರಾಣಸಂಕಟ.—ಬೆಕ್ಕಿಗೆ ಚಲ್ಲಾಟ, ಇಲಿಗೆ ಪ್ರಾಣಸಂಕಟ.—ಮರಾನ್ನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಪ್ರಾಣಸಂಕಟ ಬನ್ತು (Prvs.).

ಪ್ರಾಣಸ್ನೇಹ prâṇa-snêha. Very intimate friendship (My.). — ಪ್ರಾಣಪ್ರಾಣಸ್ನೇಹ. Mutual intimacy. ಪ್ರಾಣಪ್ರಾಣಸ್ನೇಹವಾದರೂ ವಿಷಾನಿನ ಬುಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಯ್ ಹಾಕ ಬೇಡ (Prv.).

ಪ್ರಾಣಹತ್ಯ prâṇa-hatya. Murder (B. 5, 10; My.).

ಪ್ರಾಣಹರ prâṇa-hara. Taking away life, causing death (Si. 78).

ಪ್ರಾಣಹಾನಿ prâṇa-hâni. Damage to life, loss of life (My.).

ಪ್ರಾಣಹಿಂಸೆ prâṇa-himsĕ. Injury to life, destroying life (My.).

ಪ್ರಾಣಾಂಗವಿತ್ತ prâṇa-anga-vitta. = ಪ್ರಾಣದೇಹಾರ್ಥ. (Bp. 49, 37).

ಪ್ರಾಣಾಧಾರ prâṇa-âdhâra. Support of life (My.).

ಪ್ರಾಣಾಧಿನಾಥ prâṇa-adhinâtha. *A husband, a lover.*

ಪ್ರಾಣಾನ್ತ್ಯ prâṇa-antya. End or cessation of life or human existence (ಜನ್ಮಾನ್ತ, ನಿರ್ವಾಣ, ಜನ್ಮದ ಕಡೆ Nn. 19).

ಪ್ರಾಣಾಪಹರಣ prâṇa-apaharaṇa. Taking away life, killing. See ಅಸುಂಗೊಳ್.

ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ prâṇa-âyâma. Restraining the breath or breathing through the nostrils with certain closings and openings of them during the mental recitation of the names of some deity. (Grj. 10, after 97).

ಪ್ರಾಣಿ prâṇi. *A living or sentient being, any living creature, an animal;* a person (B. 3, 59. 89; My.). ಪ್ರಾಣಿಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗೆನ್ತ ಗೋಣಿ ಉಟ್ಟರೆ ಆದೀತೇ? (Prv.).

ಪ್ರಾಣಿಕೋಟಿ prâṇi-kôṭi. The animal branch or kingdom (B. 4, 14. 94; My.).

ಪ್ರಾಣಿದ್ಯೂತ prâṇi-dyûta. *Setting animals to fight for wagers: cock-fighting, ram-fighting,* etc.

ಪ್ರಾಣೇಶ prâṇa-îśa. Lord of life: a husband, a lover. (Bp. 39, 12; 60, 23).

ಪ್ರಾಣೇಶ್ವರ prâṇa-îśvara. = ಪ್ರಾಣೇಶ. (Bp. 27, 15).

ಪ್ರಾಣೇಶ್ವರಿ prâṇa-îśvari. A wife (J. 33, 16).

ಪ್ರಾಣ್ಯನಾದರಸ್ಮರಣ prâṇi-anâdara-smaraṇa. Thinking of animals or persons in a disrespectful manner (ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಉದಾಸೀನದ ನೆನಹು Śmd. 158 Cm.).

ಪ್ರಾತಃ prâtaḥ. = ಪ್ರಾತರ್.

ಪ್ರಾತಃಕಾಲ prâtaḥ-kâla. Morning time, the early morning (Śmd. 99).

ಪ್ರಾತಃಸ್ನಾನ prâtaḥ-snâna. Bathing at sun-rise, morning ablution. (My.).

ಪ್ರಾತರ್ prâtar. (Śmd. 99). *Early in the morning, at day break.*

ಪ್ರಾತರ್ಕ್ಯ prâtarkya. (fr. ಪ್ರತರ್ಕ್ಯ). Conceivable, understood (Grj. 3, 2).

ಪ್ರಾತರ್ಭೋಜನ prâtar-bhôjana. The morning meal, breakfast (My.). ಅಷ್ಟಿಕ ಮಾಡದೆ ಪ್ರಾತರ್ಭೋಜನ ಮಾಡುವವನು ಪ್ರೇತದ ಪಾಲಿಗೆ ಸೇರ್ಯಾನು (Prv.).

Digitized by Google

ಪ್ರಾತಾಪನಾರಾಯಣಪುರ prâtâpa-nârâyaṇa-pura. N. (Bp. 53, 31).

ಪ್ರಾತಿಕೂಲ್ಯ prâtikûlya. (fr. ಪ್ರತಿಕೂಲ). Contrariety, adverseness, opposition, hinderance. (My.).

ಪ್ರಾತಿಪದಿಕ prâtipadika. (fr. ಪ್ರತಿಪದ್). The crude form or base of a noun, a noun in its uninflected state. (My.).

ಪ್ರಾತಿಭಾವ್ಯ prâtibhâvya. (fr. ಪ್ರತಿಭೂ). The act of becoming bail or surety, suretiship. (R.).

ಪ್ರಾತಿಭಾಸಿಕ prâtibhâsika. (fr. ಪ್ರತಿಭಾಸ). Having only the appearance of, existing only in appearance. (My.). ಪ್ರಾತಿಭಾಸಿಕಜಲ (ಮರೀಚಿಕೆ Si. 36). 2, looking like.

ಪ್ರಾತಿಹಾರಿಕ prâtihârika. (fr. ಪ್ರತಿಹಾರ). *A juggler, a conjurer.* 2, a wreath-maker (? ಮಾಲೆಗಾಱ Hlâ.; is ಮಾಟಗಾಱ meant?).

ಪ್ರಾತಿಹಾರ್ಯ prâtihârya. Juggling, conjuring; working miracles; a miracle, a miraculous phenomenon (Čpr. 2, 64).

ಪ್ರಾಥಮಕಲ್ಪಿತ prâthamakalpita. (fr. ಪ್ರಥಮಕಲ್ಪ). *One who has just commenced the perusal of the vêda, a student.*

ಪ್ರಾಥು prâthu. = ಪ್ರಾದು, q. v.

ಪ್ರಾದು prâdu. N. of a plant (see Mr. s. ಕುರುಟಿಗೆ).

ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವ prâdus-bhâva. *The becoming manifestor visible, arising, coming into existence, existence, appearance, manifestation.* See ಆಗು.

ಪ್ರಾದುಸ್ prâdus. Apparently, evidently, manifestly, visibly.

ಪ್ರಾದೇಶ prâdêśa. (fr. ಪ್ರದೇಶ). *The span of the thumb and forefinger, the space measured by the span of the thumb and forefinger.*

ಪ್ರಾಧಾನ್ಯ prâdhânya. (fr. ಪ್ರಧಾನ). *The state of being chief or foremost, pre-eminence, superiority, supremacy; prevalence, ascendancy* (B. 4, 108; My.).

ಪ್ರಾಧ್ವ pra-adhva. Being on a road or journey: distant, remote, long. 2, *bent, bowed, inclined; crooked.* 3, *favourable, conformable, agreeable* (ಎರಕ Nn. 122; Mr. 488). 4, *binding, confining* (ಬನ್ಧನ Nn. 122; Mr. 488).

ಪ್ರಾನ್ತ pra-anta. *Edge, margin, verge, border;*—boundary, bound, extremity, end (ಸ್ವಸ್ತಿ Mr. 532); a point, a tip. 2, a country; a region; a place (Mbr.; B. 3, 79; 4, 81; (My.).

ಪ್ರಾನ್ತತಸ್ prânta-tas. *Along the edge or border* (of anything).

ಪ್ರಾನ್ತರ pra-antara. *An intervening long and lonesome tract of country between two villages; a long desolate road.*

ಪ್ರಾನ್ತಲೋಪ prânta-lôpa. Elision of a final syllable (Kâvy. I, 3, 80-83).

ಪ್ರಾನ್ತ್ಯ pra-antya. = ಪ್ರಾನ್ತ No. 2. (My.). ಪ್ರಾನ್ತ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದರೂ ಭ್ರಾನ್ತಿ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ಪ್ರಾಪಕ pra-âpaka. Causing to arrive at, conveying; causing to obtain, providing with, procuring. (My.).

ಪ್ರಾಪಂಚಕ prâpañcaka. (fr. ಪ್ರಪಂಚ). Worldly, secular, etc. (Bp. 28, 4; 38, 3; 61, 65).

ಪ್ರಾಪಂಚಿತ prâpañcita. Expanded, etc.; mistaken; tricked, beguiled. See ಮುಃ-.

ಪ್ರಾಪಣ prâpaṇa. Obtaining, receiving. 2, bringing to; procuring (Čpr. 1, after 122).

ಪ್ರಾಪಣಿಕ prâpaṇika. *A trader, a merchant.*

ಪ್ರಾಪಿಸು pra-âpisu. = ಪ್ರಾಪ್ತಿಸು. (Bp. 18, 23; 19, 88).

ಪ್ರಾಪ್ತ pra-âpta. Attained to, reached, arrived at;—come upon, met with, found;—*obtained, got, gained, acquired, procured;*—arrived, come; arisen unto;—following from a rule;—fixed, placed;—*fit, proper, right;*—a learned man (ವಿದ್ವಾಂಸ Mr. 223).

ಪ್ರಾಪ್ತಪಂಚತ್ವ prâpta-pañcatva. *Arrived at dissolution into the five elements, dead.*

ಪ್ರಾಪ್ತರೂಪ prâpta-rûpa. Of a proper form; *handsome, beautiful.*

ಪ್ರಾಪ್ತಿ pra-âpti. Attaining to, reaching, arriving at;—coming upon, meeting with, finding;—*obtaining, getting, gaining;—acquisition, profit, gain, advantage;*—arising unto; befalling, happening; hap, portion, lot;—one of the superhuman faculties: the power of obtaining everything;—good luck. ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಿದ್ದರೆ ಗೋಪ್ಯವಾದ್ದು ಸಿಕ್ಕೀತು (Prv.).

ಪ್ರಾಪ್ತಿಸು prâptisu. = ಪ್ರಾಪಿಸು. To be obtained, to be got;—to arise, to come to pass;—to come into being;—to become one's portion;—to happen to one (to be caught by one, as a disease);—to be met with, to occur, to appear, to be found;—to come to, to meet with;—to come; to take place (ಒದವು Śmd. 15. 46. 123. 138. 151. 160. 235. 264. 392 Cm.; ಸಮನಿಸು 117 Cm.; ಸವನಿಸು 125. 341 Cm.; ದೊರೆ ಕೊಳ್ 136. 203 Cm.; ಆಗು 117. 136. 138 Mdb. Cm.; My.). See Bp. 43, 4; 60, 10. 11.

ಪ್ರಾಪ್ಯ prâpya. To be attained, to be arrived at (Śmd. 155), *attainable, obtainable, procurable.*

ಪ್ರಾಬಲ್ಯ prâbalya. (fr. ಪ್ರಬಲ). Powerfulness; prevalence (B. 4, 81; 5, 233; My.).

ಪ್ರಾಬೋಧಿಕ prâbôdhika. (fr. ಪ್ರಬೋಧ). Dawn, day-break. (R.).

ಪ್ರಾಭವ prâbhava. (fr. ಪ್ರಭವ). Pre-eminence, supremacy. (R.).

ಪ್ರಾಭೃತ prâbhṛita. (fr. ಪ್ರಭೃತಿ). = ಪಾಗುಡ, ಪಾವಡ 2, ಪಾವುಡ 2. *An offering; a present, a gift.*

ಪ್ರಾಮಾಣ್ prâmâṇ. Tbh. of ಪ್ರಾಮಾಣ. ಪ್ರಾಮಾಣಿನೊಳಗೆ ಆಳಿ (is used, Śm. 111).

ಪ್ರಾಮಾಣ prâmâṇa. Tbh. of ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ, q. v.

ಪ್ರಾಮಾಣಪುರುಷ prâmâṇa-purusha. A man of authority (Śmd. 32).

ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ prâmâṇika. (fr. ಪ್ರಮಾಣ). *Forming or being a measure;*—established by proof, being of authority;—authentic, credible; true, just, fair; a man who can be depended upon (My.).

ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತನ prâmâṇikatana. = ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ. (My.; B. 3, 72).

ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ prâmâṇikatĕ. = ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ No. 5. (My.).

ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ prâmâṇya. = ಪ್ರಾಮಾಣ್, ಪ್ರಾಮಾಣ. Measure, see ಪ್ರಾಮಾಣ್. 2, the being established by proof. 3, proof, evidence, authority. 4, authenticity, credibility, genuineness. 5, truth, equity, veracity, honesty (My.).

ಪ್ರಾಯ pra-aya. = ಹರಯ, ಹರೆಯ. Setting out; going away. 2, departure from life: *seeking death by fasting* (as a religious act, etc., ಅನ್ನವರ್ಜಿತವ್ರತಂಗಳು Nn. 88; ಅನಶನ, ಉಣ್ಣದಿರುಹಂ Mr. 460). 3, like, similar (ಉಪಮಾನ 88). 4, principal part (ಪ್ರಧಾನ, ಮುಖ್ಯವು 88). 5, surpassing all reasoning (ಅತರ್ಕ್ಯ, ಗೆಲ ಬಾರದದು 88). 6, *frequency, abundance, excess.* 7, purity (ನಿರ್ಮಲವು 88). 8, a stage or condition of life; any period of life, age (ವಯ, ವಯಸ್ಸು 88; My.); the time of youth, the prime of life (My.).

Digitized by Google

ಪ್ರಾಯ ಹೆಚ್ಚಾದರೂ ಬಾಯಿ ಚನ್ನಾಗಿರ ಬೇಕು.— ಪ್ರಾಯ ಹೋದರೂ ಪ್ರಯಾಸ ಬಿಡದು.— ಪ್ರಾಯ (youth) ಬನ್ದರೆ ನಾಯಿಯಾದರೂ ಚನ್ದವಾಗಿದೆ (Prvs.). — ಪ್ರಾಯ ತುಮ್ಬು. A stage or period of age to be fulfilled or reached. ಮೂಱು ವರುಷದ ಪ್ರಾಯ ತುಮ್ಬಿತು (My.). — ಪ್ರಾಯದವ. -ಅವ. A young man (ಸುವಯೋವಿದ Mr. 310; My.). — ಪ್ರಾಯ ಸಲ್ಲು. Age to pass, depart or decline (My.).

ಪ್ರಾಯತ prâyata. = ಪ್ರಯತ. (J. 10, 41). Feminine ಪ್ರಾಯತೆ (15, 42).

ಪ್ರಾಯಶಃ prâya-śaḥ. ಪ್ರಾಯಶಸ್. For the most part, mostly, generally, usually, always, commonly; to all appearances, likely (B. 4, 106. 146. 188; My.).

ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ prâya-ś-citta. An expiation, an expiatory act, an atonement, penance, amends, compensation. (J. 11, 39; My.). ಪಾಪಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪಾಪೋಸು, ಪಾಪಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ (Prv.).

ಪ್ರಾಯಸ್ prâyas. *For the most part, mostly, generally, usually.*

ಪ್ರಾಯಸಮರ್ಥ prâya-samartha. A male full of the strength of youth (My.). Feminine ಪ್ರಾಯಸಮರ್ಥೆ. ಅಮ್ಮನವರು ಪ್ರಾಯಸಮರ್ಥೆಯಾಗುವಾಗ ಅಯ್ಯನವರಿಗೆ ಕೈಲಾಸ (Prv.).

ಪ್ರಾಯಸ್ಥ prâya-stha. A young man. ಪ್ರಾಯಸ್ಥನಾದರೂ ಪ್ರಾಚೀನ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ.— ಪ್ರಾಯಸ್ಥನಾದವ ನ್ಯಾಯಸ್ಥನಾಗಿರ ಬೇಕು (Prvs.). Feminines: ಪ್ರಾಯಸ್ಥಳು, ಪ್ರಾಯಸ್ಥೆ (My.).

ಪ್ರಾಯಿಕ prâyika. Common, usual, general. (Si. 403; My.).

ಪ್ರಾಯೋಪಗಮನ prâya-upagamana. = ಪ್ರಾಯ No. 2. (Śmd. 128).

ಪ್ರಾಯೋಪವೇಶ prâya-upavêśa. = ಪ್ರಾಯೋಪಗಮನ. (My.).

ಪ್ರಾರಬ್ಧ pra-ârabdha. Begun, commenced, beginning; an undertaking. 2, merit and demerit during some former stage of existence considered as coustituting the occasion of the present birth, and as regulating the allotment to it of physical good and evil: fortune, destiny (Mhr., My.). ಪ್ರಾಣದ ಆಶೆಗೆ ಪಲಾಯನ ಮಾಡಿ, ಪ್ರಾರಬ್ಧವೆನ್ದನನ್ತೆ.— ಊರು ಬೇಡಿಯಾದರೂ ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಬೇಡಿಯೇ? (Prvs.).

ಪ್ರಾರಮ್ಭ pra-ârambha. Beginning, commencement (Śmd. 2; J. 8, 1; My.); an undertaking, enterprise. See ತೊಡಗು.

ಪ್ರಾರಮ್ಭಿಸು prârambhisu.. To begin (v. t., My.). 2, to commence (v. i., My.).

ಪ್ರಾರಮ್ಭಿಸುವಿಕೆ prârambhisuvikĕ. Beginning (ಆರಮ್ಭ, etc. Si. 396). ವೇದವನ್ನು ಓದಿ ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಮ್ಭಿಸುವಿಕೆ (249).

ಪ್ರಾರ್ಥನೀಯ pra-arthanîya. To be wished for, fit to be asked or begged, fit to be prayed for. (My.).

ಪ್ರಾರ್ಥನ pra-arthana. = ಪ್ರಾರ್ಥನೆ. (Sk.; My.).

ಪ್ರಾರ್ಥನೆ pra-arthanĕ. Desire, wish. 2, *requesting, asking, begging, beseeching, praying; a prayer, an entreaty, a request, an application, petition.* 3, a vow (to an idol, My.). — ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡು. To ask for, to beg for, to beg, to petition anything (with accusative, My.). 2, to pray any body (with acc.); to pray to (with dative, My.). 3, to pray, to prefer a petition, to make a request. ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗಳಂ ಮಾಡಿ (Bp. 26, 67). ನಾನಾ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯರು ದೇವರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ (B. 4, 144). ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸಿಕ್ಕದ್ದು ಕೀರ್ತನೆ ಹೇಳಿದರೆ ಸಿಕ್ಕೀತೇ? (Prv.). 4, to vow, to dedicate (as money to an idol, My.).

ಪ್ರಾರ್ಥಿತ pra-arthita. Wished for; requested, asked for, prayed for (Bp. 6, 28; My.). 2, killed, hurt;— obstructed or opposed by an enemy;— attacked.

ಪ್ರಾರ್ಥಿಸು pra-arthisu. = ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡು. ದೇವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ (B. 4, 108; My.). ಎಲ್ಲರನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿದ ದೇವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾರೆ (B. 5, 282). ದೇವರಿಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ (My.). ವರವನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ (My.). See Bp. 32, 60; 46, 59; 61, 54; J. 5, 35. 36. 44; 8, 41; 9, 26; 15, 38; 20, 39; 24, 71; 30, 40.

ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವಿಕೆ prârthisuvikĕ. Praying, etc. ಪ್ರೀತಿಯಿನ್ದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವಿಕೆ (ಪ್ರಸರ Si. 396).

ಪ್ರಾಲಮ್ಬ prâlamba. (fr. ಪ್ರಲಮ್ಬ). Hanging down, pendent;— *a garland hanging round the neck and reaching to the breast.*

ಪ್ರಾಲಮ್ಬಕ prâlambaka. *A garland hanging round the neck and reaching to the breast.*

ಪ್ರಾಲಮ್ಬಿಕೆ prâlambikĕ. *A kind of golden necklace.*

ಪ್ರಾಲೇಯ prâlêya. (fr. ಪ್ರಲಯ). Produced by melting; easily dissolved. 2, *hail, snow, frost, hoar-frost, dew, cold.* 3, camphor (ಘನಸಾರ, ಪಚ್ಚೆ Mr. 336).

ಪ್ರಾಲೇಯಾಂಶು prâlêya-amśu. *The moon.*

ಪ್ರಾವರಣ pra-âvaraṇa. *A cover, an upper garment, a cloak* (ಉತ್ತರೀಯ, ಮೇಲುದು Mr. 343).

ಪ್ರಾವಾರ pra-âvâra. *An upper garment* (ಮೇಲುಮುಸುಕು, ಹೊದ್ದು ಕೊಮ್ಬ ಸೀರೆಯೆನ್ದು, ಉಣ್ಬ Nr.).

ಪ್ರಾವೃಟ್ prâvṛiṭ. = ಪ್ರಾವೃಷ್. The rainy season comprising the months ನಭ and ನಭಸ್ಯ (Mr. 70).

ಪ್ರಾವೃಟ್ಟು prâvṛiṭṭu. Tbh. of ಪ್ರಾವೃಟ್ (Śmd. 106).

ಪ್ರಾವೃಡ prâvṛiḍa. Tbh. of ಪ್ರಾವೃಟ್. (ಮಱೆಗಾಲ Mr. 72).

ಪ್ರಾವೃತ pra-âvṛita. = ಪಾವಡ 1, etc. Covered, enclosed, encompassed, screened (Čpr. 6, 97);— *a wrapper, a cloak, a mantle, a veil* (ನಿವೀತ, ಹೊದಕೆಯ ಸೀರೆ Nr.).

ಪ್ರಾವೃಷ್ prâvṛish. = ಪ್ರಾವೃಟ್, ಪ್ರಾವೃಟ್ಟು, ಪ್ರಾವೃಡ. *The rainy season comprising the months śrâvaṇa and bhâdra* (July, August and September).

ಪ್ರಾವೃಷಾಯಣಿ prâvṛishâyaṇi. *The plant Mucuna pruritus* Hook.

ಪ್ರಾಶನ pra-aśana. Eating, feeding upon, absorbing, drinking. (B. 5, 54; My.).

ಪ್ರಾಶಿತ pra-aśita. (= ಪ್ರಸ್ತ?). Eaten, devoured, swallowed, well eaten, absorbed, drunk. (My.). 2, an offering of rice or water to the manes of pitṛis, obsequies to deceased ancestors.

ಪ್ರಾಶ್ಯ pra-aśya. To be eaten, eatable, edible. (My.).

ಪ್ರಾಸ pra-asa. = ಪ್ರಾಸು. Throwing forth, casting, discharging; putting in front or at the beginning. 2, *a dart; a lance* (ಕುನ್ತ, ಸಬಳ Mr. 298). 3, alliteration (Čh.; Śmd. 5. 13. 26. 28).

ಪ್ರಾಸಂಗ prâsanga. (fr. ಪ್ರಸಂಗ). *A kind of yoke for cattle.*

ಪ್ರಾಸಂಗಿಕ prâsangika. (fr. ಪ್ರಸಂಗ). Derived from close connection; connected with, innate; belonging to any topic, relevant; opportune, seasonable;— occasionally connected, occasional, incidental, accidental. (My.).

ಪ್ರಾಸಂಗ್ಯ prâsangya. *Yoked;*— an animal harnessed with a yoke (see Nr. s. ಅರು 4).

Digitized by Google

ಪ್ರಾಸಾದ prâsâda. (fr. ಪ್ರಸಾದ). = ಪಾಸಾದ. A building erected on high foundations and approached by means of steps; *a temple*; *a palace* (ಇಟ್ಟಿಗೆಯುಳ್ಳ ಮನೆ Mr. 192). ಪ್ರಸಾದ ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಪ್ರಾಸಾದದಿನ್ದ ಬಿದ್ದ (Prv.). 2, = ಪ್ರಸಾದ No. 4 (Bp. 39, 16; 59, 56).

ಪ್ರಾಸಾದಶೇಷ prâsâda-śêsha. The remnant of a prâsâda No. 2 (Bp. 59, 25).

ಪ್ರಾಸಿಕ prâsika. *Armed with a dart or lance.*

ಪ್ರಾಸು prâsu. Tbh. of ಪ್ರಾಸ. Alliteration (Śmd. 12, 27. 38 Cm.). See ಜಡ-. ಪದ ತಪ್ಪಿದರೆ ಪ್ರಾಸು ತಪ್ಪೀತೇ? (Prv.).

ಪ್ರಾಹ್ಣ pra-ahna. *The early part of the day, forenoon.*

ಪ್ರಾಹ್ಲಾದ prâhlâda. (fr. ಪ್ರಹ್ಲಾದ). Pleasure, joy, happiness (Čpr. 4, 84).

ಪ್ರಿಯ priya. ಪಿಯ, ಪಿರಿಯ, ಪ್ರೀಯ. *Beloved, dear to; dear, valued, amiable, agreeable, pleasing, desirable*; loving, kind, affectionate;—dear, expensive, high in price (Sk.; My.);—favour, love (Śmd. 3; ಪ್ರೀತಿ 4 Cm.; Bp. 5, 17; 28, 4; 35, 28; 39, 70; 48, 5; My.); pleasure;—*a husband*, a lover. See ನಿಜ-. — ಪ್ರಿಯನ್ನುಡಿ. -ಂ-ನುಡಿ. (Śmd. 200). To speak kindly. — ಪ್ರಿಯಮ್ಬಡಿಸು. -ಂ-ಪಡಿಸು. To please, to gratify (Bp. 28, 7). — ಪ್ರಿಯಪಡು. -ಪಡು. To be pleasant, etc. ಪ್ರಿಯವಟ್ಟ ನುಡಿ (ಚಟು, ಚಾಟು Mr. 85). — ಪ್ರಿಯವು ಗಿಯವು. reit. (Bp. 42, 18). — ಪ್ರಿಯವೆಡ್. -ಪೆಡ್. To get or derive pleasure from (Bp. 8, 15). — ಪ್ರಿಯವೊನ್ದು. -ಒನ್ದು. Favour or love to be joined or attached to (Bp. 52, 28).

ಪ್ರಿಯಂವದ priya-m-vada. *Speaking kindly or pleasantly, sweet speaking, agreeable.*

ಪ್ರಿಯಕ priyaka. (= ಪ್ರೇಂಕಣ). *A kind of variegated or spotted deer.* 2, *the plant Nauclea cadamba* Roxb. 3, *the plant Terminalia tomentosa* W. & A. 4, = ಪ್ರಿಯಂಗು No. 2.

ಪ್ರಿಯಕರ priya-kara. Exciting or attracting love, giving pleasure. (B. 3, 61; 5, 247; My.).

ಪ್ರಿಯಕೃತಿ priya-kriti. A kind act, kindness (Čpr. 2, 50).

ಪ್ರಿಯಂಗು priyangu. *The Indian millet, Panic seed, Panicum italicum* Lin. 2, *a kind of tree; a certain medicinal plant* (= ಫಲಿನಿ No. 1; see ನೆಟಿಲ್ 2). See ಬರಗು.

ಪ್ರಿಯತಮ priya-tama. Most beloved, very dear; a lover, a husband (ಕಾದಲ, etc. Śs.). Feminine ಪ್ರಿಯತಮೆ (ನಲ್ಲಳ್, ಇನಿಯಳ್, ಒಪಳ್, ಕಾದಲೆ, ಮನದನ್ನೆ Śm. 74; ಮನದನ್ನಳ್, etc. Kk. 80).

ಪ್ರಿಯತರ priya-tara. More beloved, dearer, uncommonly dear, etc. (Kâvy. III, 3, B, 166; Čpr. 6, 74; Bp. 41, 18).

ಪ್ರಿಯತೆ priyatĕ. The being dear, dearness; the being fond of, *affection, love.*

ಪ್ರಿಯಧರ್ಮ priya-dharma. N. of a yati (Čpr. 6, 8).

ಪ್ರಿಯಪೂರ್ವಕ priya-pûrvaka. The state of being endowed with love (Bp. 25, 47).

ಪ್ರಿಯಪ್ರಾಯ priya-prâya. Equal to joy, like pleasure (Čpr. 8, after 56); exceedingly kind or amiable.

ಪ್ರಿಯವಾಚ್ priya-vâč. -ವಾಕ್. Kind speech;—*kind in speech, affable in address.*

ಪ್ರಿಯವಾದಿ priya-vâdi. Speaking kindly or agreeably; a person who speaks kindly (My.); flattering.

ಪ್ರಿಯಾಲ priyâla. = ಪಿಯಾಲ. *The tree Buchanania latifolia.*

ಪ್ರಿಯೆ priyĕ. A beloved female: *a wife, a mistress.*

ಪ್ರೀಣನ prînana. *The act of pleasing or delighting, gladdening, satisfaction.*

ಪ್ರೀಣಿತ prînita. Pleased, delighted, gratified (Rśv. 1, 17).

ಪ್ರೀತ prîta. *Pleased, delighted*;—joyful, content;—dear, beloved, loved;—agreeable, pleasing (ಮನೋಹರ, ಕಮನೀಯ, etc. Mr. 424).

ಪ್ರೀತಿ prîti. = ಪಿರೀತಿ, ಪಿರೂತಿ. *Pleasure, joy, gladness, happiness;* gratification, satisfaction. 2, graciousness, grace, favour, kindness, amity; *affection, love.* See ಅಕ್ಕರ್, ಎಲಿಕ, ಒಲಿಲ್. — ಪ್ರೀತಿಯಿನ್ದ ನೀತಿ ಹುಟ್ಟುವದು, ಭೀತಿಯಿನ್ದ ಗಜ್ಜ ಹುಟ್ಟುವದು. — ಪ್ರೀತಿಯಿದ್ದರೂ ನೀತಿ ಬಿಡ ಬಾರದು. — ಪ್ರೀತಿಯಿದ್ದರೂ ಭೀತಿಯಿರ ಬೇಕು (Prvs.). ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಎರಡನೆಯವರ ಪ್ರೀತಿಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಮಗೆ ಸುಖವಾಗದು (B. 3, 105). ಗಣ್ಡನ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳವಳು (5, 203). ಶ್ರೀಮನ್ತನ ಪ್ರೀತಿಯ ಗಳಿಸುವದು (5, 234). ಅವನಿಗೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ or ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿಯುಣ್ಟು (My.). — ಪ್ರೀತಿಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To cause pleasure or happiness, to gratify (J.). — ಪ್ರೀತಿ ಮಾಡು. To show affection or love, to bestow or put love (on anything), to love. ನೀನು ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಪ್ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತೀ (B. 2, 36). ಅದರ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ಪ್ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು (3, 22). ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ಗಣ್ಡನು ಪ್ರೀತಿ ಮಾಡುವನು (3, 61). ಅವನ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ಪ್ರೀತಿ ಮಾಡ ಹತ್ತಿದರು (3, 61). ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿ ಮಾಡಳು (3, 78). ಅವರ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲರೂ ಪ್ರೀತಿ ಮಾಡುವರು (3, 104). ಹೆಚಿವರ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಮಾಡ ಬೇಕು (3, 105). ಅದಕ್ಕೆ, or ಅವನಿಗೆ, or ಅವನ ಮೇಲೆ, or ಅದನ್ನು, or ಅವನನ್ನು ಪ್ರೀತಿ ಮಾಡು (My.). — ಪ್ರೀತಿಯಿಡು. -ಇಡು. To put or bestow love (upon anything). ಸತ್ಯದ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿಯಿಡಿರಿ! (B. 3, 96). ಅವನಲ್ಲಿ or ಅವನ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿಯಿಡು (My.). — ಪ್ರೀತಿವಡು. -ಪಡು. To get or enjoy love, to be loved. ಪ್ರೀತಿವಟ್ಟಂ (ಅಕ್ಕರ್ತಂ Śmd. I; ಗುಣಕಟುಗೊಣ್ಡಂ, ಕೂರ್ತು ಮಟುಗಿದಂ, ಒಲಿಲ್ದಂ, ಅಕ್ಕರ್ತಂ Kk. 80).

ಪ್ರೀತಿವನ್ತ prîti-vanta. A man full of affection, a loving or kind man (B. 4, 3; My.).

ಪ್ರೀತಿಸು prîtisu. To love (with accusative, My.).

ಪ್ರೀಯ prîya. = ಪ್ರಿಯ. Favour, love (J. 23, 62; 29, 17). See ಅ-.

ಪ್ರುಷ್ prush. Scattering down in drops, sprinkling. See ವಿ-.

ಪ್ರುಷ್ಟ prushta. = ಪ್ಲುಷ್ಟ. *Burnt, consumed.*

ಪ್ರೇಕ್ಷಣ pra-îkshaṇa. = ಪೆಕ್ಕಣ, ಪೆಗ್ಗಣ. Looking at, viewing, seeing, being a spectator;—any public show or spectacle, a sight (ಪೆಕ್ಕಣ, ನೋಟ Kk. 59); a place where public exhibitions are held.

ಪ್ರೇಕ್ಷೆ pra-îkshĕ. Looking at, viewing. 2, *seeing a play or dance.* 3, any public show or spectacle, a sight. 4, *conception, understanding, intellect.*

ಪ್ರೇಂಕಣ prênkaṇa. (Tbh. of ಪ್ರಿಯಕ). = ಪ್ರಿಯಕ. (ಶ್ಯಾಮೆ, ಗುನ್ದ್ರ, ಪ್ರಿಯಂಗು, ಫಲಿನಿ, ಪ್ರಿಯಕ, etc. Si. 135; Tĕ. ಪ್ರೇಂಖಣ = ಪ್ರಿಯಕ No. 2).

ಪ್ರೇಂಖ pra-înkha. Trembling, shaking, vibrating, swinging (ಪೊಳಪು, ಹೊಳಹು Nn. 129). 2, a swing (ಉಯ್ಯಲು 129; ಉಯ್ಯಾಲೆ Mr. 527). 3, dancing (ನೃತ್ಯ, ಕುಣಿವುದು 129; ನೃತ್ಯ 527).

ಪ್ರೇಂಖಿತ pra-înkhita. *Swung, shaken, set in motion.*

ಪ್ರೇಂಖೆ pra-înkhĕ. *A swing.* See ಉಯ್ಯಲ್, ಪ್ರೇಂಖ.

ಪ್ರೇಂಖೋಲನ prênkhôlana. *A swing, a hammock*; a dooly, a palanquin (ಡೋಲ, ಬಲಹು Mr. 461).

ಪ್ರೇಂಖೋಲಿತ prênkhôlita. *Swung, shaken, set in motion.*

Digitized by Google

ಪ್ರೇತ pra-ita. = ಪೇತ. Gone forth, departed; *deceased, dead; a dead person* (ಪರೇತ Mr. 395). 2, *the spirit of a departed person, a spirit abiding in the lower world, the spirit before all the necessary obsequial rites are performed.* 3, *a ghost, an evil being.* 4, a dead body, a corpse (ಶವ, ಹೆಣನು 395); a carcass (ಕುಣಪ, ಹೆಣನು 395). ಪ್ರೇತಕ್ಕೆ ಹೆದ ಱುವವ ಭೂತಕ್ಕೆ ಹೆದಱನೇ?— ಪ್ರೇತದ ಭೀತಿ ಹೋದರೂ ನಾತದ ಭೀತಿ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ (Prvs.). See Prv. s. ಪ್ರಾತರ್ಭೋಜನ.

ಪ್ರೇತಕರ್ಮ prêta-karma. Funeral rites. (My.).

ಪ್ರೇತತರ್ಪಣ prêta-tarpaṇa. A libation or offering of water, etc. as one of the funeral rites (ನಿವಾಪ, ಕರ್ಮದ ತಿಲೋದಕ Mr. 395).

ಪ್ರೇತನಾಥ prêta-nâtha. = ಪ್ರೇತಪತಿ. (Bp. 41, 28).

ಪ್ರೇತಪತಿ prêta-pati. *Yama.*

ಪ್ರೇತಬಲಿ prêta-bali. Food that, after cremation, is cooked in the cemetery, and daily, for nine days, offered to the departed spirit (ghost) when on the tenth day the prabhûta is presented (My.); thereupon, after some other ceremonies, the prêta (ghost) ceases to be a prêta and becomes a pitṛi (My.).

ಪ್ರೇತಮುದ್ರೆ prêta-mudrĕ. A worthless seal, stamp or sign (Bp. 49, 41).

ಪ್ರೇತವಿಪಿನ prêta-vipina. Grove of the dead: a cemetery (ಪಿತೃವನ, ಶ್ಮಶಾನ Mr. 395).

ಪ್ರೇತಸಂಸ್ಕಾರ prêta-saṁskâra. The burning of a corpse, the mixing of its ashes with water, and the carrying of them to a stream (My.; B. 4, 215).

ಪ್ರೇತಸೂತಕ prêta-sûtaka. Impurity contracted from connection with a corpse (Bp. 18, 98).

ಪ್ರೇತ್ಯ prêtya. *After death, in the next world, in the life to come.*

ಪ್ರೇಮ prêma. *Love, affection, kindness;* see ಅಕ್ಕಱ್. 2, joy, gladness, pleasure. 3, N. of two vṛittas (Ch.). ತನ್ನ ತಾಯಿಗಳ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಪ್ರೇಮ ಬಹಳ (B. 4, 108). ಪ್ರೇಮದಿನ್ದ ಹೇಮ ಕೂಡಿಸಿ, ಹೋಮಕ್ಕೆ ತಕ್ಕೆ ತೀರಿಸಿದ (Prv.). — ಪ್ರೇಮಂಗೆಯ್. -ಂಗೆಯ್. To love, to be attached to. ಪ್ರೇಮಂಗೆಯ್ವವಂ (ತತ್ಪರ, etc. Mr. 229). — ಪ್ರೇಮ ತೋಱಿಸು. To show love, to love (B. 4, 16).

ಪ್ರೇಮಿ prêmi. Loving, affectionate, attached to; a friend (ತತ್ಪರ, etc., ಪ್ರೇಮಂಗೆಯ್ವವ Mr. 229; ಸಂಗಡಿಗ, ಮಿತ್ರ, ಸಖ 311).

ಪ್ರೇಯ prêya. Tbh. of ಪ್ರೇಯಸ್. (Kâvy. III, 3, B, 166).

ಪ್ರೇಯಸ್ prêyas. Dearer, uncommonly dear, more agreeable, etc.

ಪ್ರೇಯಸಿ prêyasi. An uncommonly beloved woman: a mistress, a wife. (Čpr. 2, 58).

ಪ್ರೇರಕ pra-îraka. Setting in motion, urging on, pushing on, impelling, inciting; sending; a pusher, etc. (My.). See ದುಃಸ್ಥಿತಿ-; Šiv. 5, 31.

ಪ್ರೇರಣ pra-îraṇa. The act of driving on or forwards, pushing on, pushing, inciting, urging, instigating; directing, ordering, order; direction; sending, dispatching; impulse, passion. See ನೂಂಕು, ಪತು-; Čpr. 1, 64; 2, after 85.

ಪ್ರೇರಣಿಸು prêraṇisu. = ಪ್ರೇರಿಸು. See Nn. 93 s. ಪ್ರೇರಣೆ.

ಪ್ರೇರಣೆ pra-îraṇĕ. = ಪ್ರೇರಣ. (ಇತಿಹ, ಪ್ರೇರಣೆಸುವುದು Nn. 93, o. r. ಪ್ರೇರಿಸುವುದು; Rśv. 5, after 23; My.).

ಪ್ರೇರಿತ pra-îrita. Driven forwards, impelled, instigated, incited, urged; sent, directed, dispatched; ordered. (Čpr. 3, 69; Rśv. 6, after 30; My.; B. 5, 226).

ಪ್ರೇರಿಸು prêrisu. (Šmd. 92). To drive forwards, to impel, to push, to urge on, to stimulate, to instigate (My.); to direct, to order; to send. See Nn. s. ಪ್ರೇರಣೆ.

ಪ್ರೇರೇಪಣೆ prêrêpaṇĕ. = ಪ್ರೇರಣೆ. (My.).

ಪ್ರೇರೇಪಿಸು prêrêpisu. = ಪ್ರೇರಿಸು. (My.). ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವಿಕೆ (ಕ್ಷಿಪ್ತಿ, ಕ್ಷೇಪಣ, ಹಾಕುವಿಕೆ, ನೂಕುವಿಕೆ Si. 390). ದನಗಳನ್ನು ಗಮನಾದಿಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವಿಕೆ (ಉದಜ, ಪಶುಪ್ರೇರಣ 400).

ಪ್ರೇಷಣ pra-ishaṇa. Driving forth, driving on; *sending, dispatching, as a messenger; sending on a commission, commissioning, ordering, directing;* executing a commission.

ಪ್ರೇಷಿತ pra-ishita. Sent, dispatched, as on an errand, commissioned and sent forth (Čpr. 5, after 2; Rśv. 7, after 97; My.); ordered, directed.

ಪ್ರೇಷ್ಠ prêshṭha. (fr. ಪ್ರಿಯ). *Dearest, most beloved, best.*

ಪ್ರೇಷ್ಯ pra-ishya. To be sent, proper to be sent; a messenger; *a male servant;* a menial, a slave.

ಪ್ರೇಷ್ಯೆ prêshyĕ. A female messenger; *a female servant.*

ಪ್ರೈಷ praisha. Sending, dispatching; — *an order, a command.* 2, *sorrow, distress, affliction.* 3, phrenzy.

ಪ್ರೈಷ್ಯ praishya. *A male servant.*

ಪ್ರೈಷ್ಯೆ praishyĕ. *A female servant.*

ಪ್ರೋಕ್ತ pra-ukta. Spoken to; — announced, declared, laid down as a rule, said, told. (Bp. 55, 20; J. 26, 38).

ಪ್ರೋಕ್ತಿ pra-ukti. Declaration, utterance, speech, word (Bp. 55, 36; 61, 41; see ಪುನಃ-).

ಪ್ರೋಕ್ಷಣ pra-ukshaṇa. *The act of sprinkling with water* for purification, consecration by sprinkling (of a sacrificial animal, etc.). 2, *immolation of victims, killing animals in sacrifice.*

ಪ್ರೋಕ್ಷಣೆ prôkshaṇĕ. = ಪ್ರೋಕ್ಷಣ. (My.). ಪ್ರೋಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ಪ್ರಹುತನಾದಾನೇ? (Prv.).

ಪ್ರೋಕ್ಷಿತ pra-ukshita. Sprinkled, purified by sprinkling; offered in sacrifice; *immolated, slaughtered.*

ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸು prôkshisu. To sprinkle (J. 21, 50; My.).

ಪ್ರೋತ pra-ûta. Sewed, stitched; tied, strung. See ಓತ.

ಪ್ರೋತ್ತುಂಗ pra-uttuṅga. Very high or lofty, elevated, prominent. (Čpr. 2, 46).

ಪ್ರೋತ್ಪನ್ನ pra-utpanna. Produced, originated, developed (Bp. 28, 69).

ಪ್ರೋತ್ಪಿಹಿತ pra-utpihita. Covered all about (Rśv. 8, 106).

ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ pra-utsâha. Great effort, great zeal, ardour 2, stimulus, incitement. — ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಗೊಳಿಸು. -ಗೊಳಿಸು. To incite, to instigate, to inspirit, to encourage (My.). — ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಪಡಿಸು. = ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಗೊಳಿಸು. (My.).

ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿತ pra-utsâhita. Incited, stimulated, encouraged (My.).

ಪ್ರೋತ್ಸುಕ pra-utsuka. Very full of eagerness or desire (Rśv. 5, 78).

ಪ್ರೋಥ prôtha. *The nostrils of a horse;* the nose of a horse or the tip of it. 2, the loins or hip; see ಕಟಿ. 3, an excavation or cave. 4, a traveller. 5, notorious famous.

Digitized by Google

ಪ್ರೋದ್ಗತ pra-udgata. Projecting, prominent, great. (Grj. 3, 4).

ಪ್ರೋದ್ದಂಶ pra-ud-damśa. Greatly cutting (Čpr. 10, 23).

ಪ್ರೋದ್ದಂಡ pra-uddanda. Very large; very violent or severe (Bp. 17, 18).

ಪ್ರೋದ್ದಾನ pra-ud-dâna. Excessive fluid from an elephant's temples (Rśv. 13, 67). 2, very large.

ಪ್ರೋದ್ದಾಮ pra-uddâma. Unbounded, immense, vast, huge. (Čh. v. 76. 207).

ಪ್ರೋದ್ಭವ pra-udbhava. Sprung up, born (Rśv. 6, 35).

ಪ್ರೋದ್ಭಾಸಿ pra-udbhâsi. Very shining, very radiant, very graceful (Čh. v. 210).

ಪ್ರೋದ್ಭೂತ pra-udbhûta. Sprung up, born (Rśv. 1, 102).

ಪ್ರೋದ್ಯತ್ pra-udyat. Very great (Bp. 3, 6).

ಪ್ರೋನ್ನತಿ pra-unnati. Great loftiness, greatness (Śśv. 4, 106).

ಪ್ರೋನ್ಮತ್ತ pra-unmatta. Grown very furious or mad (Čpr. 2, 34).

ಪ್ರೋನ್ಮುದ್ರಿತ pra-unmudrita. Fully unsealed, opened, or displayed (Čpr. 8, 41).

ಪ್ರೋಲ್ಲಸತ್ pra-ullasat. Shining brightly, glittering (Śmd. 127).

ಪ್ರೋಲ್ಲಾಸ pra-ullâsa. Great joy (Bp. 27, 9).

ಪ್ರೋಷ್ಠ prôshṭha. A bull, an ox. 2, a stool, a bench.

ಪ್ರೋಷ್ಠಪದ prôshṭha-pada. *N. of a double nakshatra: the third and fourth lunar mansions;* — the month bhâdra (August-September).

ಪ್ರೋಷ್ಠಿ prôshṭhi. *A sort of carp, Cyprinus pausius* (ಕಫರಿ, ಮೀನಿನೊಳು ಹೆಣ್ಣುಮೀನು Mr. 409).

ಪ್ರೌಢ pra-ûḍha. = ಪವುಡ, ಪ್ರವುಡ, ಪ್ರಹುಡ. *Grown up, full-grown, fully developed, matured, perfected* (as the body, mind, or person); mature, adult, old; — married; — proficient (My.; J. 17, 15); — great, illustrious, grand, mighty, strong, dignified; ornate; polite; — thick, dense, as darkness; — impetuous, impulsive, violent; — *confident, bold, arrogant, audacious;* — forward; — raised up, lifted up; — at the end of a compound: filled with, full of. 2, = ಪ್ರೌಢಿ (occasionally). See ಬಡುಗ, ಬಿತ್ತಿಗ; J. 2, 11; 26, 8; 31, 33; ವಾರ್-.

ಪ್ರೌಢತನ prauḍhatana. = ಪ್ರೌಢತೆ. (My.).

ಪ್ರೌಢತರ prauḍha-tara. Very grand (J. 4, 8).

ಪ್ರೌಢತೆ prauḍhatĕ. -ತಾ. The state of being grand, etc. See ಅ-; Čpr. 5, 138. 2, confidence, arrogance.

ಪ್ರೌಢವತಿ prauḍha-vati. = ಪವುಡವತಿ. A fully developed and perfected woman, a woman bold in her ways, a proficient or clever woman (Bp. 45, 2).

ಪ್ರೌಢವತ್ಸೆ prauḍha-vatsĕ. *A cow that has full-grown calves* (see ವತ್ಸಯಿಣಿ).

ಪ್ರೌಢಸಮಾಗಮ prauḍha-samâgama. A kind of sambhôga (Kâvy. IV, 2, 24).

ಪ್ರೌಢಿ pra-ûḍhi. Growth, increase; — maturity, perfect state of body or mind; — elevation, greatness, grandeur, pomp; — proficiency; — self-confidence, arrogance; — boldness; — zeal, enterprise, exertion. See Śmd. 301; Rśv. 13, 8; J. 3, 13; 23, 59; 26, 17; Sp. s. ತರುಣತ್ವ; ಬಡುಗ, ಬಲ್ಲತನ. — ಪ್ರೌಢಿವಡೆ. -ಪಡೆ. To become zealous, etc. (Čpr. 1, 3).

ಪ್ರೌಢಿಕೆ prauḍhikĕ. = ಪ್ರವುಡಿಕೆ, ಪ್ರಹುಡಿಕೆ. Grandeur, proficiency (My.).

ಪ್ರೌಢಿಮೆ prauḍhimĕ. = ಪ್ರವುಡಿಮೆ, ಪ್ರಹುಡಿಮೆ. Grandeur, proficiency (My.).

ಪ್ರೌಢೆ prauḍhĕ. = ಪವುಡೆ. A female arrived at puberty (J. 10, 53); — a married woman from thirty to thirty-five years of age; — a violent or impetuous woman who stands in no awe of her lover or husband, a woman of impetuous desires; — a proficient or accomplished woman. See ಬಿತ್ತಿಗವೆಣ್.

ಪ್ರೌಢ್ಯ prauḍhya. = ಪ್ರೌಢ. (Bp. 46, 71).

ಪ್ರೌಷ್ಠಪದ praushṭhapada. (fr. ಪ್ರೋಷ್ಠಪದ). *The month bhâdra* (August-September).

ಪ್ರೌಷ್ಠಪದೆ praushṭhapadĕ. = ಪ್ರೋಷ್ಠಪದ. *N. of a nakshatra.*

ಪ್ಲಕ್ಷ plaksha. *The waved-leaf fig-tree, Ficus infectoria* Willd. (see ಕಬ್ಬುಸುರಿ & ಬಸರಿ, ಎತ್ತಿಗುಬಿ). 2, *the tree Thespesia populneoides* Wall. (Hibiscus populneoides Roxb.). 3, the holy fig-tree, Ficus religiosa. 4, one of the seven dvîpas or continents.

ಪ್ಲವ plava. Swimming, floating; — leaping, jumping; a tumbler; — *a float, a raft* (ಉಡುಪ, ನೀರ ನಡೆ ಹಾಯ್ವ ತೆಪ್ಪ Mr. 416). 2, *a kind of duck* (see ಮುಣ್ಣುಮುಟುಕ). 3, *a frog.* 4, *a Čaṇḍâla (cf.* ಪೊಲೆಯ). 5, a monkey. 6, a species of grass, Cyperus rotundus.

ಪ್ಲವಕ plavaka. *A frog;* — a tumbler; — a Čaṇḍâla.

ಪ್ಲವಗ plava-ga. Going by leaps: *a frog;* — *a monkey.*

ಪ್ಲವಂಗ plava-ṅ-ga. Going by leaps: a frog (ಭೇಕ, ಕಪ್ಪೆ Nn. 46); — *a monkey* (ಕಪಿ, ಮರ್ಕಟ 46); — a horse (ತುರಂಗ, ಕುದುರೆ 46); — the forty-first year of the cycle of sixty (ವತ್ಸರವಿವರ, ವತ್ಸರಭೇದ 46; My.).

ಪ್ಲವಂಗಮ plava-ṅ-gama. *A frog;* — *a monkey.*

ಪ್ಲವನ plavana. Swimming, floating; jumping, leaping; flying; capering; — declivity, inclination. See ತಂಕು.

ಪ್ಲವಾಕೆ plavâkĕ. A float, a raft. (R.).

ಪ್ಲಾಕ್ಷ plâksha. (fr. ಪ್ಲಕ್ಷ). *The fruit of the Ficus infectoria.* See ಬಸರಿ.

ಪ್ಲಾನ್ plân. Flannel (Si. 221; *cf.* ಪ್ಲಾನಲ್). 2, a "plan" (My.).

ಪ್ಲೀಹ plîha. *The spleen;* — disease of the spleen.

ಪ್ಲೀಹಶತ್ರು plîha-śatru. *The medicinal plant Amoora rohitaka.* See ಮುಳ್ಳುಮುತ್ತಗ.

ಪ್ಲುತ pluta. Floated, floating, swimming; bathed in; submerged, wet; — jumped, leaped, having gone by leaps or jumps; leaping, jumping; — one of a horse's paces: *capering, vaulting* (ಬಿದಿಯುವರಿಯ Nr.); — protracted, lengthened to three prosodial instants, as a vowel in pronunciation; a vowel thus lengthened (Śmd. 17. 19. 67. 68; Kâvy. I, 1a, 10. 16).

ಪ್ಲುಷ್ಟ plushṭa. = ಪ್ರುಷ್ಟ. *Burnt.*

ಪ್ಲೋಷ plôsha. *Burning, combustion.*

ಪ್ಸಾತ psâta. Chewed, eaten. 2, *hungry* (ಹಸಿದಾತ Hlâ.).

ಪ್ಸೆ psĕ. Eating, food. 2, *hunger* (ಹಸಿವು Hlâ.).

ಪ್ಲಾನಲ್ plânal. = ಫಲಾನಿಲಿ. Flannel (Si. 276; My.).

Digitized by Google

ಫ್

PH

ಫ್ ph. The forty-second letter of the Alphabet (Śmd. 12. 21). In Kannaḍa it is used in a few imitative sounds, and in a few nouns (22. 23). For some Mhr. and H. words not found under this letter see under ಪ್.

ಫ pha. The letter ಫ pronounced with a short a, as is generally done at school.

ಫ pha. The number 2 (Mr. 349).

ಫಕಾರ pha-kâra. The letter ಫ (Śmd. 11).

ಫಕೀರ phakîra. = ಪಕೀರ. A Mahommadan mendicant;—a man free from worldly cares (Mhr., H.; My.; B. 4, 168).

ಫಕೀರಿ phakîri. Relating to a ಫಕೀರ (Mhr.); a ಫಕೀರ (My.).

ಫಕ್ಕನೆ phakkanĕ. = ಪಕ್ಕನೆ, q. v.

ಫಜೀತು phajîtu. ಫಜೀತಿ. Disgrace, ignominy; annoyance, harassment (Mhr., H.; My.; Br.).

ಫಂಜಿಕೆ phañjikĕ. *The plant Clerodendrum siphonanthus* R. Br. (see ಬಾರಂಗಿ).

ಫಟಕೆ phaṭakĕ. A sound in imitation of that produced by a vigorous caning, slapping or cuffing (Mhr. ಫಟಕನ, ಫಡ ಫಡಾಟ; B. 5, 268; *cf.* ಪಟ).

ಫಟಿಕೆ phaṭikĕ. = ಫಟಕೆ. (B. 3, 43).

ಫಟೆ phaṭĕ. = ಎಡೆ 2, ಪೆಡೆ, ಹೆಡೆ. *The hood of the cobra or coluber nâga.*

ಫಡ phaḍa. = ಪಡ 2, etc. (Grj. 6, 36; 8, 40; Bh. 8, 26, 4; J. 13, 8; 25, 35. 54). — ಫಡ ಫಡ. = ಪಡ ಪಡ, etc. Ha, ha! etc. (ಎಲೆ ಎಲೆ Kk. 43; Śm. 60; Bh. 8, 24, 50; Rsv. 13, 97; J. 12, 38).

ಫಣ phaṇa. = ಫಟೆ. *The hood of the cobra.*

ಫಣಭೃತ್ phaṇa-bhṛit. The cobra di capello. 2, *a snake in general.*

ಫಣಾಧರ phaṇâ-dhara. A snake (ಸರ್ಪ Mr. 399).

ಫಣಾಮಣಿ phaṇâ-maṇi. Hood-gem: a jewel supposed to be found on the hood of a cobra (My.).

ಫಣಿ phaṇi. = ಪಣಿ. *A snake;* a cobra.

ಫಣಿಕಟಕ phaṇi-kaṭaka. Śiva (Bp. 50, 11).

ಫಣಿಕುಂಡಲ phaṇi-kuṇḍala. Śiva (Śiv. 1, 74).

ಫಣಿಗಣೇಶ್ವರ phaṇi-gaṇa-îśvara. The serpent śêsha (J. 24, 17).

ಫಣಿಜ್ಝಕ phaṇijjhaka. *Marjoram and another similar plant.* 2, a species of Basil (see ಮರು). See ಬಿಳೀ ಮರುಗ.

ಫಣಿತಲ್ಪ phaṇi-talpa. Vishṇu (Bp. 2, 19; J. 18, 32).

ಫಣಿಧರ phaṇi-dhara. Śiva (Mr. 12).

ಫಣಿಪ phaṇi-pa. The serpent śêsha (Č. Bp. 47, 31; Śiv. 4, 71).

ಫಣಿಪಕಂಕಣ phaṇipa-kaṅkaṇa. Śiva (Bp. 16, 28).

ಫಣಿಪತಿ phaṇi-pati. = ಫಣಿಪ. (Bp. 51, 75; J. 24, 62. 82).

ಫಣಿಭುಜ್ phaṇi-bhuj. An ophiophagous serpent (ರಾಜಫಣಿ, ಅರಿಪಾವು Mr. 401). 2, a peacock.

ಫಣಿರಾಜ phaṇi-râja. = ಫಣಿಪ. (Bp. 54, 55; J. 23, 4).

ಫಣಿರಾಜಶಯನ phaṇirâja-śayana. Vishṇu (J. 2, 50).

ಫಣಿಲೋಕ phaṇi-lôka. = ನಾಗಲೋಕ. (Abh. P. 7, 31).

ಫಣಿವರಕಟಕ phaṇi-vara-kaṭaka. = ಫಣಿಕಟಕ. (Bp. 48, 15).

ಫಣಿವಿಭೂಷಣ phaṇi-vibhûshaṇa. Śiva (Bp. 61, 70).

ಫಣಿವೇಣಿ phaṇi-vêṇi. Braided hair that resembles snakes (J. 1, 4); a woman who has such braided hair (My.).

ಫಣೀಂದ್ರ phaṇi-indra. A cobra (Śmd. 142. 166). 2, Śiva (ಶಿವ, ಧರಣೀಂದ್ರ Nn. 6; ಹರ Mr. 495). 3, the serpent śêsha.

ಫಣೀಂದ್ರಸುತೆ phaṇîndra-sutĕ. The daughter of the serpent śêsha: N. of a wife of Arjuna (J. 24, 81).

ಫಣೀಶ phaṇi-îśa. = ಫಣಿಪ. (Čpr. 2, 71).

ಫಣೀಶ್ವರ phaṇi-îśvara. = ಫಣೀಶ. (J. 24, 75).

ಫಣೆ phaṇĕ. ಫಣಾ. *The hood of a cobra.*

ಫನ phana. Annihilation, ruin (My.; H.).

ಫರ phara. = ಫಲ. A shield (Sk.).

ಫರಮಾಯಿಶಿ pharamâyiśi. Made to order, commissioned as an article (Mhr., H. ಫರಮಾಶಿ, ಫರಮಾಸಿಲ್). 2, superlatively excellent (My.; Mhr.).

ಫರಮಾಯಿಸು pharamâyisu. To order, to direct, to bid (My.; Mhr. ಫರಮಾವಿಣೇಂ).

ಫರವಾಣ pharavâṇa. A royal mandate, order; a firman (My.; Mhr., H. ಫರಮಾನ).

ಫರಾಮೋಷಿ pharâmôshi. Forgetfulness, oversight (My.; Br.; H.). ಫರಾಮೋಷಿಯಾದರೂ ಪರಪೋಷಿಯಾಗ ಬಾರದು (Prv.).

ಫರಾರಿ pharâri. 1. A fluttering rag (Mhr. ಫರಾರಾ); a sail (B. 4, 161).

ಫರಾರಿ pharâri. 2. Absconded or emigrated (My.; Mhr., H.).

ಫಲ phala. = ಪಳ 1, ಫರ, ಫಳ. *Fruit;* a fruit (ಫಲೋತ್ಕರ, ಎಲ್ಲಾ ಫಲಂಗಳು Nn. 92). 2, produce, crop;—*profit, gain, advantage, benefit* (ಅತೀವಲಾಭ, ವಿಶೇಷವಾದ ಲಾಭ 92). 3, offspring, progeny. 4, *recompense, reward, retribution* (good or bad). 5, one's own learning or merits (ಸಿಜವಿದ್ಯಂಗಳ್, ತನ್ನ ಸಮ್ಬನ್ಧವಾದ ವಿದ್ಯಂಗಳು 92). 6, the product or quotient. 7, final liberation (ಮುಕ್ತಿ, ಮೋಕ್ಷ 92). 8, *a blade of a sword or knife.* 9, *a tablet, a board.* 10, *a shield.* 11, *the wood of a plough, exclusive of the pole and share.* 12, a ploughshare. ಫಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಬೀಜ, ನೆಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ನೀರು.—ಫಲವಿದ್ದ ಬದೇಲಿ ಪಾರುವತ್ತ ಚನ್ದ.—ಫಲವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪರಪಾಟವಾದರೂ ಲೇಸು.—ಫಲವಿಲ್ಲದ ಮರ ಹೊಲದಲ್ಲಿದ್ದರೇನು?—ಫಲಾ ನೋಡದೆ ಕೆಟ್ಟಿತು, ಹೊಲಾ ಹೂಡದೆ ಕೆಟ್ಟಿತು.—ಫಲಾ ನೋಡಿದರೆ ಪಾಯಾದಳೆ ನಿತ್ರೀತೇ?—ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಫಲವೇ ಸಾಕ್ಷಿ, ಪಾಪಿಗೆ ಜಲವೇ ಸಾಕ್ಷಿ.—ಫಲಾ ಬಿತ್ತಿ, ಪಾಪಾ ಕಳೆ! (Prvs.). See ಪಲ್. — ಫಲ ಕೊಡು. To yield or produce fruit (B. 4, 183; My.). — ಫಲಂಗಿಡ್. -ಂಗಿಡ್. To imagine to be fruit (Rsv. 6, 20). — ಫಲ ನಿಲ್ಲು. = ಫಲ ವಾಗು No. 2. (My.). — ಫಲವಾಗು. -ಆಗು. Fruit or gain to

Digitized by Google

be produced (My.). 2, pregnancy to take place (My.). — ಫಲ ಹಿಡಿ. To come at fruits, to bear fruits (My.; see ಫಲಹೀನ).

ಫಲಕ phalaka. = ಪಲಿಗೆ, etc., ಫಲಂಕ. A board, a plank. 2, *a shield.* 3, a slab or tablet for writing on. 4, any flat surface.

ಫಲಕಪಾಣಿ phalaka-pâṇi. *A soldier armed with a shield.* See Nr. s. ಕಡಿತಲೆಗಾಱ.

ಫಲಕಾಲ phala-kâla. The time of fruits, fruit-season. (My.).

ಫಲಂಕ phalaṅka. A board for playing with dice (ಅಕ್ಷಪಟ, ಹಲಗೆ, ನೆತ್ತದ ಹಾಸಂಗಿಯ ಹಲಿಗೆ Nn. 134).

ಫಲತ್ರಿಕ phala-trika. = ತ್ರಿಫಲೆ, q. v. *The three myrobalans.*

ಫಲದ phala-da. Yielding or bearing fruit; giving a reward, rewarding. (Rśv. 13, 16).

ಫಲದಾನ phala-dâna. A present of fruits (My.).

ಫಲದಾಯಕ phala-dâyaka. He who gives a reward or rewards, he who retributes, used of God (My.).

ಫಲಪೂಜೆ phala-pûjĕ. Worship of corn trodden out by oxen; worship of ripe fruits newly plucked; etc. (My.).

ಫಲಪೂರ phala-pûra. Full of kernels: *the citron, Citrus medica* (ಮಾದೀಫಲ ಗಿಡ, ಮಾದಾಳದ ಗಿಡ Si. 141; *cf.* ಬೀಜಪೂರ).

ಫಲಪೂರ್ಣ phala-pûrṇa. Full of fruits (My.).

ಫಲಭರಿತ phala-bharita. Laden with fruit or fruits, full of fruit or fruits (My.).

ಫಲಭಾಗಿ phala-bhâgi. Sharing in a good or bad result of actions (My.).

ಫಲರಾಜಿತ phala-râjita. N. of a plant (ಗಿರಿಕರ್ಣಿಕೆ q. v., etc. Mr. 113).

ಫಲವತ್ phala-vat. *Fruit-bearing, laden with fruits, fruitful.*

ಫಲಶ್ರುತಿ phala-śruti. Advantage, profit (Mhr.; My.).

ಫಲಸ phalasa. = ಪನಸ, etc. (Sk.).

ಫಲಸಿದ್ಧಿ phala-siddhi. Reaping fruit, realising an object; a prosperous issue (Kâvy. III, 3, B, 144; My.).

ಫಲಹೀನ phala-hîna. Void of fruit, yielding no fruit or profit (ಫಲ ಹಿಡಿಯದುದು ಮರಂ Mr. 103).

ಫಲಹೀನತೆ phala-hînatĕ. The state of being void of fruit (Čpr. 7, 96).

ಫಲಾದನ phala-adana. The eating of fruits (Śiv. 2, 99); a fruit-eater: a parrot.

ಫಲಾಧ್ಯಕ್ಷ phala-adhyaksha. Superintendent of fruits;—*the tree Mimusops kauki.*

ಫಲಾನ phalâna. = ಫಲಾಣೆ. Such a one (Mhr., H. ಫಲಾಣಾ; My.; Br. ಫಲಾಣೆ).

ಫಲಾನಿಲಿ phalânili. = ಪ್ಯಾನಲ್. (B. 5, 146).

ಫಲಾನುಭೋಕ್ತೃ phala-anubhôktṛi. A person who suffers, or enjoys, the due consequence of his actions (My.).

ಫಲಾಣೆ phalânĕ. = ಫಲಾನ. (My.).

ಫಲಾಫಲ phala-aphala. Profit and loss (My.).

ಫಲಾಶನ phala-asana. = ಫಲಾದನ. (My.).

ಫಲಾಹಾರ phala-âhâra. = ಪರಾಳ, ಪಲಹಾರ, ಪಲಾರ. Feeding on fruits; a slight repast consisting chiefly of fruits (My.).

ಫಲಿ phali. *Bearing fruit, being in fruit, fruitful;*—a tree. 2, *a kind of medicinal plant* (= ಫಲಿನಿ No. 1).

ಫಲಿತ phalita. That has produced fruit, bearing fruit, yielding fruit, having got fruits (Čpr. 2, 91; Bp. 36, 49).

ಫಲಿತಮಪ್ಪುದು (ಫಲಿಯಿಸುವುದು Śmd. 396 Cm.). ಮರಗಳೊಳು ಫಲಿತಮೆನೆ ಫಲವುಳ್ಳವು (Mr. 103). 2, involved (Mhr.).

ಫಲಿತರಸಾಲ phalita-rasâla. A mango tree in fruit (ಬನ್ನಮಾವು Śm. 26).

ಫಲಿತಾಮ್ರ phalita-âmra. = ಫಲಿತರಸಾಲ. (ಬನ್ನಮಾವು Kk. 66).

ಫಲಿತಾರ್ಥ phalita-artha. Result (My.).

ಫಲಿನ phalina. *Bearing or yielding fruit, fruitful.* 2, = ಪನಸ, ಫಲಸ. (Sk.).

ಫಲಿನಿ phalini. *A certain medical plant* (= ಪ್ರಿಯಂಗು, etc.; see ಜಾಲಿನಿ, ನೆದಿಲ್ 2). 2, *the medicinal plant Menispermum cordifolium* Willd. 3, a species of herb, Echites dichotoma. 4, a species of flower, Celosia cristata.

ಫಲಿಯಿಸು phaliyisu. = ಫಲಿಸು. To bear fruit, etc.; to be produced (ಫಲಿತಮಾಗು Śmd. 396 Cm.; Čpr. 7, 93).

ಫಲಿಸು phalisu. Fruit to be produced, fruit to grow (ಕಾಯ್ Čt. I, 39); to grow, to be produced (Bp. 41, 11; 45, 42);—to bear fruit, to become fruitful (My.; B. 2, 52); to bear or produce good or bad results (My.).

ಫಲೀನ phalîna. Fruit (ಫಲ Nn. 45). 2, a good man (ಉತ್ತಮ, ಉತ್ತಮಪುರುಷ 45, o. r. ಸತ್ಪುರುಷ). 3, an ascetic (ಮುನಿ, ಯತಿ 45). 4, final liberation (ಮೋಕ್ಷ, ಮುಕ್ತಿ 45). 5, the hair of the head (ಶಿರೋರುಹ, ಮಣ್ಡೆಯ ಕೂದಲ್ 45). 6, mud, mire (ಪಂಕ, ಕೆಸಱ್ 45).

ಫಲೇಗ್ರಹಿ phalê-grahi. *Bearing fruit in season, fruitful.*

ಫಲೇರುಹೆ phalê-ruhĕ. *The trumpet-flower, Bignonia suaveolens.*

ಫಲೋತ್ಕರ phala-utkara. Multitude of fruit, all sorts of fruit (ಫಲ, ಎಲ್ಲಾ ಫಲಂಗಳು Nn. 92).

ಫಲೋತ್ಪತ್ತಿ phala-utpatti. Coming forth or growing of fruit, production of fruit. See ಕಾಯ್.

ಫಲೋದಯ phala-udaya. Coming forth or appearance of fruit;—appearance of consequences or results, result, recompense, reward. (My.).

ಫಲ್ಗು phalgu. Small, minute;—*pithless, sapless;—worthless, vain, useless;—week, feeble, insignificant.* 2, *the opposite-leaved fig-tree, Ficus oppositifolia* Roxb.

ಫಲ್ಗುನ phalguna. = ಪಲುಗುಣ, ಪಲ್ಗುಣ. Arjuna (ಇನ್ದ್ರಜ, ಸಿತಹಯ, ಗಾಣ್ಡೀವಿ, ಜಿಷ್ಣು, ಹರಿಬನ್ಧು Mr. 264; Śmd. 270. 281).

ಫಲ್ಗುನಿ phalguni. N. of a double nakshatra or asterism (pûrvâ and uttarâ). See ಫಾಲ್ಗುನ.

ಫಸಲಿ phasali. = ಫಸಲು. 2, the harvest-year: the official revenue-year, originated with the emperor Shâh Jehân; the addition to the phasali, to convert it into the Christian year, is 590 (My.; Mhr.).

ಫಸಲು phasalu. A crop, a harvest (My.; Si. 123. 166; Mhr., H.).

ಫಳ್ phaḷ. A sound in imitation of briskly boiling rice. — ಫಳ್ ಫಳ್. rep. (S. Mhr.).

ಫಳ phaḷa. A sound produced by the feet of running bullocks. — ಫಳ ಫಳ. rep. (S. Mhr.).

ಫಳ phaḷa. = ಫಲ (Śmd. 25).

ಫಳೆಯಕಾಱ phaḷĕya-kâṟa. (Śmd. 23).

ಫಟಿಲ್ phaḷil. An imitative sound (*cf.* ಪಟಿಲ್).— ಫಟಿಲೆನೆ. With the sound of ಫಟಿಲ್ (Śmd. I; 22).

Digitized by Google

ಫಾಜಿಲ್ phâjil. ಫಾಜಲ್. Overplus, excess; surplus or spare; whatever is realized over and above the estimated produce; extra (My.; Br.; Mhr., H. ಫಾಜೀಲ).

ಫಾಣಿ phâṇi. Unrefined sugar, molasses;—flour or meal mixed with curds.

ಫಾಣಿತ phâṇita. (= ಫಾಣ್ಟ). *The inspissated juice of the sugar-cane, raw sugar*; the inspissated juice of other plants. See Nr. s. ಬೆಲ್ಲ.

ಫಾಣ್ಟ phâṇṭa. (= ಫಾಣಿತ). Obtained by straining or filtering, *readily or easily prepared*, anything made by an easy process, as a decoction, etc.;—*a decoction*, etc.

ಫಾಮು phâmu. Self-collectedness (Mhr., H.; see ಬೇ-).

ಫಾಯಿದಾ phâyidâ. ಫಾಯಿದೆ. Advantage, profit (My.; Br.; Mhr., H. ಫಾಯದಾ). ಫಾಯಿದೆ ನೋಡಿ, ವಾಯಿದೆ ಕಳ ಕೊಡ್ಡು (Prv.).

ಫಾಯಿಷ್ phâyish. Published, proclaimed, notified (My.; H.).

ಫಾಲ phâla. = ಪಾಲ 2. *A phoughshare*. 2, a bundle. 3, the forehead. 4, *made of cotton*.

ಫಾಲಾಕ್ಷ phâla-aksha. Śiva (My.).

ಫಾಲಾಮ್ಬಕ phâla-ambaka. = ಫಾಲಾಕ್ಷ. (My.).

ಫಾಲ್ಗುಣ phâlguṇa. Tbh. of ಫಾಲ್ಗುನ. (My.).

ಫಾಲ್ಗುನ phâlguna. (fr. ಫಲ್ಗುನಿ). = ಪಾಲುಗುಣ, ಫಾಲ್ಗುಣ. Belonging to the asterism phalgunî. 2, *N. of a month* (February-March). 3, Arjuna.

ಫಾಲ್ಗುನಿ phâlguni. = ಫಲ್ಗುನಿ. 2, *the day of full moon in the month phâlguna*.

ಫಾಲ್ಗುನಿಕ phâlgunika. *The month phâlguna*.

ಫಿದಿವಿ phidivi. A servant (My.; Br.; H. fidwî).

ಫಿರಕ phiraka. = ಪಿರಕ, etc. A part, a subdivision (My.; Br., H. ಫಿಕಾಕ); a department (My.).

ಫಿರ್ಯಾದಿ phiryâdi. = ಪಿರಿಯಾದಿ, ಫಿರ್ಯಾದು. A representation of injury and an application for redress; a complaint, a suit, an action (My.; ಅಭಿಗ್ರಹ, ಅಭಿಯೋಗ, ಅಭಿಕಾರ, ಮೊದ[3] G.; Mhr., H. ಫಿರ್ಯಾದ). 2, a complainant, a plaintiff (My.; Mhr., H. ಫಿರ್ಯಾದೀ). ಫಿರ್ಯಾದಿ ಮಾಡು (ದೂರು); ಫಿರ್ಯಾದಿ ಹೇಳು (ಮೊದಲಿಯಿಡು G.). See B. 4, 7. 169; 5, 264. 265.

ಫಿರ್ಯಾದು phiryâdu. = ಫಿರ್ಯಾದಿ No. 1. (My.).

ಫುತ್ಕೃತ phut-kṛita. = (ಪೀತ್ಕೃತ), ಫೂತ್ಕೃತಿ. Blowing, hissing; screamed aloud; screaming, shrieking, screeching, a scream, a shriek.

ಫುಪ್ಫುಸ phupphusa. The lungs. (B. 4, 85).

ಫುರೋಕ್ತು phurôktu. = ಫ್ರೋಕ್ತು. Sale, selling, vent (My.; Br.; H. furôkht).

ಫುಲ್ಲ phulla. = ಪುಲ್ಲ. *Expanded, blown, as a flower;* in full bloom, flowering; opened wide, dilated, as the eyes;—a full-blown flower.

ಫುಲ್ಲಿತ phullita. = ಫುಲ್ಲ. See ಪು-.

ಫೂತ್ಕಾರ phût-kâra. = ಫುತ್ಕೃತ. (Čpr. 10, 67; Grj. 8, after 8).

ಫೂತ್ಕೃತಿ phût-kṛiti. = ಫೂತ್ಕಾರ. (Čpr. 7, 38).

ಫೆಳಯಿಲ phĕḷa-ila. (Śmd. 241 Mdb.).

ಫೆಳಾವುಗ phĕḷâvuga. (Śmd. 23).

ಫೆಳಿ phĕḷi. (Śmd. 23).

ಫೇಡಾ phêḍâ. = ಫೇಣಿ. (My.; Mhr., H.).

ಫೇಣಿ phêṇi. A dough of wheaten flour in fine granules worked into fine vermicelli of which some portion is coiled and baked in ghee (V. 14, 80; C.).

ಫೇತ್ಕಾರ phêt-kâra. Howling. (Čpr. 10, 67).

ಫೇನ phêna. = ಪೇನ. *Foam, froth, spume;* scum (ತಿವ, ನೊರೆ Nn. 6). 2, *white cuttle-fish bone, Os sepiae*.

ಫೇನಿಲ phênila. Foamy, frothy, spumous. 2, *the soap plant, Sapindus detergens* Roxb. 3, a species of tree with beautiful flowers (ಕಿಲಕವರು, ಕ್ಷುರಕ Mr. 119). See ರಂಗುವಾಲ.

ಫೇರಣ್ಡ phêraṇḍa. *A jackal*.

ಫೇರವ phêrava. *A jackal;*—a râkshasa, a goblin, a demon;—fraudulent, crafty; a rogue.

ಫೇರಿಸ್ತು phêristu. A list, a catalogue, a roll, an inventory (My., also as ಫೇರೀಸ್ತು; Br.; Mhr., H. ಫೇರಿಸ್ತ, ಫೇರೀಸ್ತ).

ಫೇಲ phêla. = ಫೇಲಿ. (Sk.; R.; *cf.* ಪೇಲ್ 2).

ಫೇಲಿ phêli. = ಫೇಲೆ. (Sk.). ಭೋಜನಕಾಗಿ ಮಿಕ್ಕುದು ಎಫಾಸಮ್; ಉಣ್ಡ ಭಾಜನದೊಳ್ ಇರ ಫೇಲಿ ಉಚ್ಛಿಷ್ಟಮ್ ಎನಿಸಿಕ್ಕು (Mr. 220).

ಫೇಲಿಕೆ phêlikĕ. = ಫೇಲೆ. *Remnants of food, etc.* (ಮುಸಗೂದ್ Hlâ.).

ಫೇಲಿಪಾತ್ರೆ phêli-pâtrĕ. A spittoon (ಪಡಿಗ Mr. 212).

ಫೇಲೆ phêlĕ. *Remnants of food, leavings of a meal, droppings from the mouth, refuse, orts*.

ಫೊಟ್ phŏṭ. An imitative sound.—ಫೊಟ್ಟನೆ. With the sound of ಫೊಟ್ (Śmd. 22, o. r. ಫೊಡನೆ; Tĕ. ಫೊಟುಕ್ಕನ, suddenly).

ಫೌಜ phauja. = ಪೌಜು, etc.

ಫೌಜದಾರ phauja-dâra. = ಪೌಜುದಾರ No. 2. (B. 5, 106).

ಫೌಜದಾರಿ phauja-dâri. Criminal (Mhr.; B. 5, 265).

ಫೌಜು phauju. ಫೌಜ್. = ಫೌಜ. (J. 25, 10; Si. 268. 279). ಆ ದಾಳು ಮೂರು ಫೌಜು (Prv.).—ಫೌಜ್ ಫಿರಕಾದವನು (ಫಪ್, etc., ಅಗ್ಗದವ Si. 278).

ಫ್ರೋಕ್ತು phrôktu. = ಫುರೋಕ್ತು. (My.).

Digitized by Google

ಬ್

B

ಬ್ b. The forty-third letter of the Alphabet (Šmd. 12. 21). In compounds it is often changed into ವ್, *e. g.* ಎಳವಳ್ಳಿ, ಕಡುವೆಳ್ಪು, ಬೇರ್ವೆರಸು, ಅಳ್ವಲ್ಕೆ ತೋಳ್ವಲ್ಕೆ, ಕಣ್ವಟ್ಟು, ಗೇಣ್ವಾಯಿ (81), ತಳ್ವಸಿಬ್ (212), ಬೆಳ್ವಯಲ್ (213), ಕಿಱುವಲೆ (215), ವಲ್ಲಿಲಿವಾಯ್ (221), ಕುಡುವಿಲ್ಲಂ (220), ನಾಲ್ವೆರಲ್ (224);—ಕೆಲಸಕ್ಕೆವರ್, ಬೆಂಗೆವರ್, ನೆಲೆಗೆವರ್ (82), ಬಗೆಗೆವರ್ (216); ಮುನಿವರ್ (134), ಏವರ್ (211);—ಇರ್ವರ್ (122), ಒರ್ವ (158); see ವ್. Exceptions are, *e. g.* ಇರ್ಬಾಳ್ (81), ಕಣ್ಬೇಟಂ, ಸುಡುಬಾಡು (82). Frequently it takes also the place of ಪ್, *e. g.* ಕಣ್ಬನಿ, ತಣ್ಬುದಿಲ್, ಕಣ್ಬೊಲಂ (78), ಅಡುಮ್ಬೊಲಂ, ಮಿಂಚುಮ್ಬುಡಿ, ಪೆರ್ಮುಮ್ಬುರುಳ್, ಇಬಿ'ಯುಮ್ಬೆಟ್ಟು, ಬಿಟ್ಟುಮ್ಬೊಬ್ (204).

ಬ ba. 1. The letter ಬ್ pronounced with a short a, as is generally done at school.

ಬ ba. 2. (ಬ-ಅ 17). = ಪ 2, etc., *e. g.* ನಾಬ್ವಂ (ನಾಮ್ಬಂ), ಎಬ್ವಂ (ಎಮ್ಬಂ), ತಿಬ್ವಂ (ತಿಮ್ಬಂ), ಉಣ್ಬಂ, ಕಾಣ್ಬಂ, ಪೂಣ್ಬಂ (Šmd. 275).

ಬ ba. The number 3 (Mr. 349).

ಬಂಹಿಮ bamhima. Muchness, abundance, multitude, greatness.

ಬಂಹಿಮವತ್ bamhima-vat. Having abundance or greatness (Kâvy. V, 44; Abh. P. 7, 22).

ಬಂಹಿಷ್ಠ bamhishṭha. *Very much, very many, most abundant, very great, excessive.*

ಬಕ್ bak. = ಬಗದು, etc. P. p. of ಬಗೆ 1, in ಬಕ್ ಕೊಳ್ಳು. (My.).

ಬಕ baka. = ಬಗೆ, ವಕ. A heron, a crane (ವಕ, etc. Nr.; ಧ್ವಾಂಕ್ಷ Hlâ., Nn. 120; ಬಕೋಟ Mr. 172; see ಕಾಡು-). ಬಕ ನಲ್ಲಿ (Nn. 120). 2, a man of great cunning like a crane, a cheat, a rogue. 3, N. of a râkshasa or demon killed by Bhîma (Šmd. 183; Bh. 1, 10, 1, etc.; J. 16, 25). 4, N. of an asura conquered by Kṛishṇa. 5, the tree Sesbana grandiflora (see ಬಕಪುಷ್ಪ). ಬಕ ತಪಸು ಮಾಡಿದರೆ ಮುಕರಗೆ ಭಯವೇನು?—ಬಕನ ದಾರಿ (the turn of being devoured by Baka) ಮಗನ ಮದಿವೆ (Prvs.). See Prv. s. ದಾಡೆ ಪಡು.

ಬಕದಾಲ್ಭ್ಯ bakadâlbhya. N. of a ṛishi (J. 24, 43; 32 sum.; 32, 25, etc.).

ಬಕಪುಷ್ಪ baka-pushpa. The tree Sesbana grandiflora Poir. (Agati grandiflora Desv., ಶಿವಮಲ್ಲಿ, ಪಾತುವತ, ಬಕ, etc. Nr. *b*; ಶಿವಮಲ್ಲಿ, ಏಕಾಷ್ಠೀಲ, ವಕ, etc., ಕೊಕ್ಕರೆಹುವ್ವಿನ ಗಿಡ Si. 142).

ಬಕರೆ bakarĕ. = ಬಕ್ಕರೆ 1, ಬಕ್ರಿ. A potsherd (occasionally used for parching seeds, etc., and as a lid, My.).

ಬಕರೆ bakarĕ. ಬಕರ. A he-goat (Mhr. ಬಕರಾ); a goat without reference to sex (Mhr. ಬಕರೀಂ, My.). — ಬಕರಕಸಾಯಿ. A mutton-butcher (My.; Mhr.).

ಬಕವಿಡಮ್ಬನ baka-viḍambana. The deceit or imposture of a crane, hypocrisy (Bh. 8, 22, 22).

ಬಕವೈರಿ baka-vairi. Kṛishṇa. 2, Bhîma (J. 4, 60).

ಬಕವ್ರತಿ baka-vrati. One whose acts are like those of a crane: a false devotee, a religious hypocrite (Bh. 3, 4, 26).

ಬಕಷಿ bakashi. = ಬಕ್ಷಿ. A general (My.; Mhr., H. ಬಖ್ಷೀ, ಬಕ್ಷೀ); the head of a department (My.).

ಬಕಷಿಗಿರಿ bakashi-giri. The employment of a bakashi (My.).

ಬಕಾರ ba-kâra. The letter ಬ (Šmd. 11).

ಬಕಾರಿ baka-ari. = ಬಕವೈರಿ. (Šmd. 81).

ಬಕಾಸುರ baka-asura. = ಬಕ Nos. 3 & 4. 2, a term for a voracious eater (My.; Mhr.). ಬಕಾಸುರನ ಊಟ, ಕುಮ್ಭಕರ್ಣನ ನಿದ್ದೆ (Prv.).

ಬಕಾಳ bakâḷa. (Mhr. ಬಕಾಲ, a shopkeeper with contemptuous implication). — ಬಕಾಳಭಾತು. Shopkeepers' rice: rice mixed with curds, butter, and milk (My.).

ಬಕುತ bakuta Tbh. of ಭಕ್ತ. (My.).

ಬಕುತಿ bakuti. Tbh. of ಭಕ್ತಿ. (My.).

ಬಕುಳ bakuḷa. = ವಕುಲ. (ವಕುಳ Čt. II, 60; ನಾಗಕೇಸರ Mr. 125). ಬಕುಳದ ಮರ (ವಕುಲ, ಕೇಸರ Nr.).

ಬಕೋಟ bakôṭa. = ವಕೋಟ. (ಬಕ Mr. 172).

ಬಕ್ಕ bakka. (fr. ಬರಿ). = ಬಕ್ಕಟ, q. v. — ಬಕ್ಕಮ್ಬಯಲ್. -ಂ-ಬಯಲ್. (Šmd. 205). = ಬಕ್ಕಟಬಯಲ್ q. v., ಬಟ್ಟಬಯಲ್. An empty, void place, a wide, open plain; a void, a vacuum, vacuity; vanity, illusion; disappearance; ruin. ಬಕ್ಕಲಿತಿ ಜೋಡೆಯಾದನ್ತಕ್ಕಂ, ಅವಳ್ ಸಿತಗೆ, ಪತಿಗೆ ಮಿಗೆ ಕಾಯ್ದುಳ್ ನೋಟಕ್ಕೆ, ಕಡುಸೊನ್ದಿ (o. r. ಕಡುಸಾಮು), ನಾಣಿಲಿ, ಬಕ್ಕಮ್ಬಯಲೊಳಮ್ ಅದಾರುಮಂ ಧಂಜಿಸುವಳ್ (Šmd. 244; Kâvy. I, 4, 12).

ಬಕ್ಕ bakka. = (ದಾಕ), ಬೊಕ್ಕ 3. Tbh. of ಭಕ್ಷ. See ಕೂಡು-, ತಿನಸು-, ತಿನಿಸು-.

ಬಕ್ಕಟ bakkaṭa. = (ಬಕ್ಕ, ಬಟ್ಟ), ಬರ್ಕಟ. Bareness, voidness (*cf.* Mhr. ಬಖಳ, open space; any void spot). — ಬಕ್ಕಟಬಯಲ್. = ಬಕ್ಕಮ್ಬಯಲ್. (ಶೂನ್ಯ Čt. I, 86, o. r. ಬಕ್ಕಮ್ಬಯಲ್; Abh. P. 11, after 155). ಬೆನ್ದ ವ್ಯಾಮೋಹದೆ ಇನ್ನುವರಂ ಬಕ್ಕಟಬಯಲೊಡನೆ ಪೊರ್ದಿ, ಎನಗುಳ್ಳಾಯುಮಂ ಜ್ಞಾನಮಂ ಬಡಿ'ದೆ ಬಡಿ ಕೆಯಿದು, ಹಾದಿಯಾಗಿ, ಬಕ್ಕಟಬಯಲ್ಗೆ ಬಿರ್ದು ಕೆಟ್ಟೆಂ (Sânandapurâṇa kathâvâkyârthasûcaka).

ಬಕ್ಕರಸೆ bakkarasĕ. (Šmd. 49).

ಬಕ್ಕರಿ bakkari. = ಬಕ್ರಿ. Bread (My.; Mhr. ಭಾಕರಿ). See ಕೋಣದ-; Prv. s. ಭಕ್ತ. — ಬಕ್ಕರಿಹಂಚು. A platter for baking bread (B. 3, 58).

ಬಕ್ಕರೆ bakkarĕ. 1. = ಬಕರೆ, etc. (My.).

ಬಕ್ಕರೆ bakkarĕ. 2. = ಬಗರಗೆ 2 q. v., etc. (ಪಕ್ಕಲೆ, ಬಗರಗೆ Kk. 56, o. r. ಬಗರಿಗೆ; ಪಕ್ಕಲೆ, ಬಗರಿಗೆ Šm. 62, o. r. ಬಗರಗೆ; *cf.* ಭಕ್ಷಣ?).

ಬಕ್ಕಸ bakkasa. = ಬೆಕ್ಕಸ, etc. — ಬಕ್ಕಸಮ್ಬಡು. = ಬೆಕ್ಕಸಮ್ಬಡು. ಬಕ್ಕಸಮ್ಬಟ್ಟು ದಾಯುಂ ಬಿಟ್ಟರ್ (Šmd. 287, o. r. ಬೆ-).

Digitized by Google

ಬಕ್ಕಸ bakkasa. = ಬೊಕ್ಕಸ, q. v. (ಕೋಶ Si. 262; ಕೋಶ, ಅರ್ಥ 460).

ಬಕ್ಕಸೆ bakkasĕ. (Śmd. 49, o. r. ಬಕ್ಕಸಿ).

ಬಕ್ಕಳಿ bakkaḷi. ಮೆಯ್ಯ ಮಸಿ ಕೊರಲ ಬಕ್ಕಳಿ ಪುಯ್ಯೆ ಘಂಟ್ಟರವ ಕೆಯ್ಯ ಕಂಕರಿಕೆ (Śmd. 84 in two MSS., o. r. ಬಕ್ಕಳಿ).

ಬಕ್ಕು bakku. = ಬಕುರ್ of ಬಕ 1. See Śś. s. ಬಡಿಗೋಲ್.

ಬಕ್ಕುಡಿ bakkuḍi. 1. To be astonished or amazed. ಬಕ್ಕುಡಿದಂ (Śmd. 49).

ಬಕ್ಕುಡಿ bakkuḍi. 2. = ಬಕ್ಕುಡೆ, ಬಳ್ಕುಡಿ. Agitation; amazement; alarm; fear; grief (ತಲ್ಲಣ, ತಳವೆಳಗು, ಬೆಗಡ್, ಗುರ್ಬು, ಮಲ್ಲಡ್, ಬಿಗುಡ್, ಬೆಪ್ಪಳ, ತಳಮಳ, ಬೆಬಗಪ್ಪ ಭಾವ Śm. 49; Kk. 42, o. r. ಬಳ್ಕುಡಿ).

ಬಕ್ಕುಡಿ bakkuḍi. 3. N. of a plant (ವಕ್ತ್ರ Mr. 145; cf. Sk. ವಕ್ತ್ರ?).

ಬಕ್ಕುಡೆ bakkuḍĕ. = ಬಕ್ಕುಡಿ. — ಬಕ್ಕುಡೆಯ. -ಅ 3. A man full of alarm or fear (Bp. 38, 70).

ಬಕ್ಕೆ bakkĕ. Sweetness, goodness (M. ವರಿಕ್ಕ; M. ವಯಿಕ್ಕ, T. ವಯುಕ್ಕೈ, the tender pulpy substance inside a young cocoanut; see ಬಕಳ & ಬೆಣ್ಣೆ; cf. Mhr. ಬರಕಾ, soft, fluid, used of the pulp of a kind of jack, etc.). — ಬಕ್ಕೆವಲಸು. -ಪಲಸು. (Śm. 118). A sweet kind of jackfruit (ಸ್ವಾದುಪನಸ 26; Č. Bp. 45, 29; Śśv. 2, after 42; T. ವಯುಕ್ಕೈಪ್ಪಲಾ; M. ವರಿಕ್ಕಪ್ಪಲಾವು).

ಬಕ್ರಿ bakri. = ಬಕ್ಕರಿ. (My.).

ಬಕ್ರೆ bakrĕ. = ಬಕರೆ, etc. (My.).

ಬಕ್ಷಿ bakshi. = ಬಕಷಿ. (My.). — ಬಕ್ಷೀಸಾಹೇಬ. Mr. general. See Prv. s. ಬಲಿ ಹಾಕು.

ಬಕ್ಷೀಸ್ bakshīs. A gift (My.; Mhr., H. ಬಕ್ಷೀಸ, ಬಕ್ಷೀಸ್).

ಬಖೇಡಿ bakhēḍi. Contention (My.; Mhr., H., Br. ಬಖೇಡಾ); a troublesome business (My.; Mhr.).

ಬಗ್ bag. The burning sensation caused by chillies when entering the mouth or the eye. — ಬಗ್ ಬಗ್ rep. (C.).

ಬಗ baga. A sound used to express suddenly blazing up, the crackling of flames, shining brightly, and also burning of the body. Cf. ಬಗ್ಗನೆ; Sk. ಭಗ. — ಬಗಬಗ. rep. (C.; Tĕ., T.; Mhr. ಭಕ್ಭಕಣ). — ಬಗಬಗ ಎನ್. To crackle as flames (Bp. 16, 25). — ಬಗಬಗನೆ. With the sound of ಬಗಬಗ (Bp. 53, 53; My.). — ಬಗಬಗನೆ ಉರಿ. To blaze with a crackling noise. 2, to burn, as the eyes, the hands, the sole of the foot (My.).

ಬಗಟು bagaṭu. To disjoin the thighs, to open the legs, to straddle (ಊರುವಿಶ್ಲೇಷ Śmd. Dh.; cf. T., M. ವಗು, to divide, separate).

ಬಗಡೆ bagaḍĕ. Rice roughly cleaned (Mhr. ಬಗಡ). — ಬಗಡೆಯಕ್ಕಿ. -ಅಕ್ಕಿ. An inferior kind of rice used to feed elephants, buffaloes, etc. (My.).

ಬಗದಾಳ bagadāḷa. A certain collection of ślokas (My.; see Prv. s. ಬಾಯಿಗೆ ಬರು).

ಬಗದು bagadu. = ಬಕ್, ಬಗೆದು. P. p. of ಬಗೆ 1.

ಬಗರ bagar. Without (Mhr., H.). — ಬಗರ್‌ಬಡ್ಡಿ. Without interest (My.). — ಬಗರ್‌ಬದಲಿ. Without a substitute (My.). — ಬಗರ್‌ರಜಾ. Without leave (My.). — ಬಗರ್‌ಹುಕುಂ. Without permission (My.).

ಬಗರಗೆ bagaragĕ. 1. = (ಬಜ್ಜರ), ಬಗರಿಗೆ 1, ಬಗಿರಗೆ 1, (ಬಜ್ಜರಕ್ಕೆ, ವಜ್ಜರಕ್ಕೆ). A hole dug for water in the dry bed of a river or stream, a spring (ಕೂಪಕ, ಎದಾರಕ Nr.; ಬಜ್ಜರಕ್ಕೆ, ಒಬಿನ್ತ Kk. 56; cf. ಬಸಿ 1? ಬಸರ್ 1?).

ಬಗರಗೆ bagaragĕ. 2. = ಬಕ್ಕರೆ 2, ಬಗರಿಗೆ 2, ಬಗಿರಗೆ 2. A kind of vessel (ಪಕ್ಕಲೆ Čt. I, 86, o. r. ಬಗರಿಗೆ; ಪಕ್ಕಲೆ, ಬಕ್ಕರೆ Kk. 56, o. r. ಬಗರಿಗೆ; ಪಕ್ಕಲೆ, ಬಕ್ಕರೆ Śm. 62, o. r. ಬಗರಿಗೆ).

ಬಗರಿ bagari. = ಬುಗರಿ 1. A boy's spinning top (S. Mhr.; Tĕ. ಬಂಗುರ, ಬೊಂಗರ, ಬೊಮ್ಮರ; T., M. ಪಮ್ಬರ; cf. Tbh. ಬವರಿ & Mhr. s. ಬುಗರಿ 1).

ಬಗರಿಗೆ bagarigĕ. 1. = ಬಗರಗೆ 1, etc. (ಪಕ್ಕಲೆ, ವಜ್ಜರ, ಒಬಿನ್ತ Śs.).

ಬಗರಿಗೆ bagarigĕ. 2. = ಬಕ್ಕರೆ 2, ಬಗರಗೆ 2, q. v.

ಬಗರು bagaru. (= ಬಗಿ 1). To scratch with the nails or claws (My.; cf. ಪರಚು 3).

ಬಗಲ್ bagal. ಬಗಲು. The armpit; a side (My.; Br.; B. 4, 157; ಕಂಕುಳ, ಕಕ್ಷ, ಕೊಂಕುಳ್, ಬದಿ, ಪಾರ್ಶ್ವಮೂಲ G.; Mhr., H. ಬಗಲ). See Prv. s. ತಗಲುಗಾಣಿ. — ಬಗಲಂಗಿ. -ಅಂಗಿ. A jacket with sleeves that cover only a small portion of the upper arm (My.). — ಬಗಲುಚೀಲ. A bag that is put over the shoulder and hangs under the arm (My.). — ಬಗಲೊಡೆ. -ಒಡೆ. To branch off (ಟಿಸಲೊಡೆ G. 40).

ಬಗಲ bagala. An Arab boat of a particular description (B. 3, 116; Mhr. ಬಗಲಾ).

ಬಗಸಿಗೆ bagasigĕ. = ಬಗಸೆ, ಬೊಗಸು, ಬೊಗಸೆ. The palms of the hands joined so as to form a cup. ಕುಂಚಿತಾಂಗುಲಿಗಳನುಳ್ಳ ಅಂಗೆಯ್ ಪ್ರಸೃತಿಯೆನಿಸುಗು, ಅದು ಕುಡಿತೆ; ಆ ಎರಡೂ ಕೂಡಿದರೆ ಅಂಜಲಿಯೆನಿಸುಗು, ಅದು ಬಗಸಿಗೆ (Nr., MS. ಬಗಸಿರೆ).

ಬಗಸು bagasu. = ಬಯಸು. (My.).

ಬಗಸೆ bagasĕ. = ಬಗಸಿಗೆ, etc. (ಅಂಜಲಿ, ಬೊಗ್ಗಸಿ ಸೇರಿಸಲ್ ಪಟ್ಟ ಅಂಗೆಯ್ಗಳು Si. 212; My.). ಕೆಯ್ಯ ಬಗಸೆ (ಕುಡಪ, ಅಂಜಲಿ Nn. 107). ಬಗಸೆ ಹಿಡಿದ ಹಾಂಗೆ ಕೆಯ್ ಮುಗಿಯುವಿಕೆ (ಬ್ರಹ್ಮಾಂಜಲಿ Si. 248). — ಬಗಸೆಗಣ್. -ಕಣ್. (Śm. 118). An eye like a bagasĕ, a large eye.

ಬಗಳಾ bagaḷā. ಬಗಳೆ. = ವಗಲಾ. (Tĕ. ಬಕಲಾ, ಬಗಳಾ, ವಗಲಾ). — ಬಗಳಾದೇವಿ. One of the śakti deities by means of which one may shut the mouth of an opponent, etc. (My.).

ಬಗಳು bagaḷu. = ಬಗುಳು 1, etc. (My.). ಬಗಳೋನು ಕಚ್ಚನು, ಕೂಗಿಬಂದೋನು ಬಗಳನು (Prv.).

ಬಗಾರ್ bagār. Seasoning (= ಒಗ್ಗರಣೆ My.; H.).

ಬಗಿ bagi. 1. (= ಬಗರು). To separate, to disunite; to divide, to make pieces, to cleave, to tear, to lacerate, to scratch, to dig (ವಿಶ್ಲೇಷ, ಭಾಗ Śmd. Dh.; T. ವಗಿರ್, to divide, slice; T. ವಗು, M. ವಗು, ವಗೆ, to separate, divide; T. ವಗೈ, M. ವಗೆ, division, portion; see s. ಪಗದಿ). See Bp. 14, 32; 61, 12; J. 4, 44; 31, 56. 2, to scrape and remove, as rice from the bottom of a pot by means of a spoon, to

Digitized by Google

scratch and take out of a vessel with the nails or a spoon, as sugar that sticks together, to dig up with the snout, as wild hogs the soil, etc. (My.). — ಬಗಿ ಬಗಿ. rep. (Bp. 47, 30).

ಬಗಿ bagi. 2. = ಬಗಿದು. P. p. of ಬಗಿ 1 in ಬಗಿ ಬಗಿದು (Bp. 47, 10; 55, 25).

ಬಗಿ bagi. 3. = ಬಗೆ 3. Dividing, tearing, etc. See ಉಗಿ-, ಇಬ್ಬಗಿ.

ಬಗಿನಿ bagini. = ಪಯ್ನಿ, ಬಯ್ನಿ q. v. (My.; Č. Bp. 47, 45).

ಬಗಿಸು bagisu. To cause to scrape or scratch and remove, as the filth of a drain (My.).

ಬಗುಡ bagụḍa. (fr. a ಬಗುಡು, = ಬುಗುಡು, -ಅ 3). A man with a prominent navel (ತುಣ್ಡಿ, ಉನ್ನತನಾಭಿ Hlā.). See ಬುಗುಡು.

ಬಗುತ baguta. Tbh. of ಭಕ್ತ (Bp. 51, 77; 57, 75; My.).

ಬಗುಳ್ bagụḷ. 1. = ಬಗಳು, ಬಗುಳು 1, ಬೊಗಳು 1, ಬೊಗುಳು 1. To bark (ಕುಕ್ಕುರಧ್ವನಿ Šmd. Dh.); to cry out. P. p. ಬಗುಳ್ದು.

ಬಗುಳ್ bagụḷ. 2. To suffer from dysentery (ಸಾರಣ Šmd. Dh.; *cf.* ಬಸು in ಬಸುಗುತ್ತ?).

ಬಗುಳು bagụḷu. 1. = ಬಗುಳ್ 1, etc. P. p. ಬಗುಳಿ (My.). ತಿಗಳತೀ ದಾಯಿ ಕೆಣಕ ಬೇಡ, ಬಗುಳೋ ನಾಯಿ ಬಡಿಯ ಬೇಡ (Prv.).

ಬಗುಳು bagụḷu. 2. = ಬೊಗುಳು 2, ಬೊಳ್ಳು. Barking; crying out. — ಬಗುಳುಸನ್ನಿ. A kind of delirious fever in which the patient cries out (My.).

ಬಗೆ bagĕ. 1. To think; to consider, to mind, to think of (ಚಿತ್ತ Šmd. Dh.; My.); to opine, to suppose, to conjecture, to take for; to know (ಪರಿಭಾವ Šmd. Dh.; ವಿಚಾರಿಸು 72 Cm.; ಭಾವಿಸು 110 Cm., ಅರ್ Mdb. Cm.; My.; Mhr. ಬಗಣೇಂ, to see; to look, direct the eye to). P. ps. ಬಗದು, ಬಗೆದು. ಬಗೆದಯ್ ನನ್ನನೆ (Šmd. 255). ಕೂಡಿದಂಗೆರಡಂ ತಾಂ ಬಗೆವಾತನುಂ ನರಕದೊಳ್ ಬೀಟ್ವಲ್ಲಿಗೇಂ ಸನ್ದಯಂ? (89). ಚಿನ್ತಿಸಿಯುಪಾಯಮಂ ಪಜ್ಜನೆ ಕೆಜ್ಜನೆ ಬಗೆಯಂ (112). ಅಂ ಪೆಡಿನೆನ್ದು, ಬಗೆಯಲಿವಿಗಾಗಳ್! (258). ಬಗೆಯೊಳ್ ಪೆಡಿತೊರ್ದನ್ ಅಣಂ ಬಗೆಯಲ್, ಗಡ, ನಿನಗೆ ಸುಮತಿ ಬೇಡ್? ಅಂ ಬೇಡು (277). ಬಗೆಯದವನು (ವಿಯಾತ, ಧೃಷ್ಟ Hlā.). ಇದಿರಂ ಬಗೆಯುದವಂ (ಅದುಷ್ಟ Mr. 237). ನಾನೊನ್ದು ಬಗೆಯೆ ದೇವರೊನ್ದು ಬಗದನು. — ಉಣ್ಣ ಮನೆಗೆ ಎರಡು ಬಗೆಯ ಬಾರದು (Prvs.). ಅನ್ನವನ್ನು ಹಾಕುವದು, ನನ್ನಿಯನು ನುಡಿಯುವದು, ತನ್ನನ್ತೆ ಪರರ ಬಗೆದ ಡೆ ಕೈಲಾಸಬಿನ್ನಣವಕ್ಕು (Sp.). See Čh. v. 21; Bp. 2, 19; 24, 25; 31, 15; 32, 32; 40, 90; 45, 19; 47, 41; 51, 47; 61, 4. 5; Rśv. 4, 118; 5, 124; 13, after 2; 13, 4. 100. 103.

ಬಗೆ bagĕ. 2. Thought; concern, regard; notion, idea; intention, purpose, object, aim; the mind (ಭಾವ Nn. 100, Kk. 31, Šm. 56; ಆಕೂತ, ಅಭಿಪ್ರಾಯ Hlā., Mr. 460; ಚಿತ್ತ Čt. II, 60; My.; *cf.* ಬಗ್ಗ, ಬಗ್ಗೆ). ಮನದ ಬಗೆ (ಸಂಕಲ್ಪ Hlā.). ಮುಗಿದ ಬಗೆ (ನಿಧಾನ Mr. 483). ಬಗೆಯಂ ಬಗೆ (Abh. P. 14, 82). ಬಗೆ ಪೋಯ್ತಾಗಳ್ (Šmd. 68. 289). ಅಪಾರ ಬಗೆಗಂ ಮಾಸರಮಾದ ನಾಗಕೇಸರದ ರಚಿದ ರಂಗವಲಿ (Čpr. 7, after 92). See Šmd. 277; Čpr. 3, 16; 5, 77; 8, 51; Rśv. 13, 8. 26. 100; Rām. 3, 8, 69; J. 2, 46; 6, 34. — ಬಗೆಗಿಡಿಸು. -ಕಿಡಿಸು. To cause one's thoughts to fail, to bewilder, to confuse (Abh. P. 16, 53). — ಬಗೆಗಿಡು. -ಕಿಡು. Thought to fail, to be bewildered (Čpr. 8, 7; Rśv. 13, after 102). — ಬಗೆಗುನ್ದು. -ಕುನ್ದು. One's aim to fail, to get disappointed, to begin to feel sad (Grj. 4, 69; V. 8, 44; Śiv. 3, 48). — ಬಗೆಗೆಡಿಸು. -ಕೆಡಿಸು. = ಬಗೆಗಿಡಿಸು. — ಬಗೆಗೆಡು. -ಕೆಡು. = ಬಗೆಗಿಡು. (J. 19, 38). — ಬಗೆಗೆವರ್. -ಬರ್. To come to one's mind or notice, to become noticeable (ಬಗೆವುಗು Šmd. 3 Mdb. Cm.). ಪನ್ದಳಿರ ತೋರಣಂ ತಳ್ತೊನ್ದಿದ ಕೆಂಗುಡಿಯ ಪುಡಿಯ ಮುತ್ತಿನ ಕೊಡೆ, ಚೆಲ್ವಿನ್ದೆಸೆವ ಮಂಗಲಾನಕದೊನ್ದು ರವಂ ಬಗೆಗೆವನ್ದುದನ್ದರ ಮನೆಯೊಳ್ (Šmd. 216). — ಬಗೆಗೆಳಸು. -ಎಳಸು. To act according to one's pleasure (J. 8, 22). — ಬಗೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To attract one's thought or attention; to be observed, to appear; — to take notice of, to mind, to heed. See Bp. 38, 20; 41, 15; 43, 51; 53, 33; 55, 5. 11; 57, 57; 60, 17; Rśv. 13, 82. 84; Śev. 1, 34; 5, 37; J. 11, 17. — ಬಗೆಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To cause one's attention to be attracted, etc. (Čpr. 7, 152; Rśv. 6, 113; J. 6, 44). — ಬಗೆದರ್. -ತರ್. To take to heart, to mind (Čpr. 1, 60; 4, 3; 8, 81; Abh. P. 14, 29). — ಬಗೆ ನೋ. To get mentally afflicted, to grieve (Śev. 4, 136). — ಬಗೆ ಮರಳ್. The mind to turn round (towards an object, Čpr. 4, 64). — ಬಗೆಯೊಳೊಗೆ. -ಒಗೆ. To be born in the mind. ಬಗೆಯೊಳೊಗೆದವ, Kāma (ಮನ್ಮಥ Kk. 8; Šm. 7). — ಬಗೆವಡೆ. -ಪಡೆ. To think, to reflect (J. 2, 34; 3, 35). — ಬಗೆವನೆ. -ಮನೆ. The abode of thought, the mind (V. 23, 15). — ಬಗೆವುಗು. -ಪುಗು. To enter the mind, to be understood, to recommend itself (ಮನಮ್ಬುಗು Šmd. 3 Cm.; ಬಗೆಗೆ ಬರ್ Mdb. Cm.). — ಬಗೆವೆಚ್ಚು. -ಪೆಚ್ಚು. To begin to cheer up (Grj. 4, 113). — ಬಗೆ ಹರಿ. (One's) thought or purpose to proceed without any impediment (My.).

ಬಗೆ bagĕ. 3. = ಬಗಿ 3. A division, a portion, a part (see ಇಬ್ಬಗೆ, & T., M. s. ಬಗಿ 1). **2,** a division or section, a kind, a sort, a variety; a class, a caste; a manner, a mode, a way (My.; Tĕ., M. ವಗೆ; T. ವಗೈ; ವೃತ್ತಾನ್ತ, ಪ್ರಕಾರ Si. 423). See Rśv. 6, after 11; 13, 69; J. 1, 10; 3, 17; 6, 37; 28, 18. 57; Si. 21. 48. 70. 78. 90. 241. etc. — ಬಗೆಗಾಣ್. -ಕಾಣ್. To see a way (J. 23, 6). — ಬಗೆ ಬಗೆ. rep. Different or various or manifold kinds, etc. ಬಗೆ ಬಗೇ ಭಕ್ಷ್ಯ ಬಯಸಿದರೆ ಬನ್ದೀತೇ? (Prv.). See Si. 62. 180; B. 1, 5; 3, 81. — ಬಗೆ ಹರಿ. The (proper) mode to run, a way to be opened: to be settled, to be adjusted (My.). — ಬಗೆ ಹರಿಸು. To settle, to adjust (My.).

ಬಗೆ bagĕ. Tbh. of ಬಕ. ಬಗೆಯ ಪುಷ್ಪ (ಶಿವಮಲ್ಲಿ, ಪಾಶುಪತ, ಬಕ, etc. Nr. *a;* see ಬಕಪುಷ್ಪ).

ಬಗೆಕಾರ bagĕ-kāra. A man who is mindful. See Šmd. s. ನೀಲ.

ಬಗೆಯಿಸು bagĕyisu. To cause to mind; to captivate the mind (J. 29, 46).

ಬಗೆರಗೆ bagĕragĕ. 1. = ಬಗರಗೆ 1, etc. A temporary well, etc. (ಕುರಿ, ಕುಣ್ಡಿ, ಕೂಪಕ Hlā.).

ಬಗೆರಗೆ bagĕragĕ. 2. = ಬಗರಗೆ 2, etc. (Rām. 5, 8, 69).

ಬಗ್ಗ bagga. = ಬಗ್ಗು 1. Tbh. of ವ್ಯಾಘ್ರ (Šmd. 345. 356). — ಬಗ್ಗದೊವಲ್. -ತೊವಲ್. A tiger-skin (V. 14, after 31). —

Digitized by Google

ಬಗ್ಗದೊವಲುಡಿಯ. -ಉಡಿಯ. Śiva (ಈಶ್ವರ Śm. 2; ಶಿವ Kk. 4, o. r. -ಉಡೆಯ). — ಬಗ್ಗಸಮ್ಮು = ಬಗ್ಗದೊವಲ್. (Śiv. 3, 3).

ಬಗ್ಗಡ baggaḍa. Sediment, settlings, dregs as of oil, the mud or mire in a well, cow-dung mixed with water (My.; Mhr. ವಗಳ, refuse, dregs; ವಂಗಳ, bad, foul, nasty).

ಬಗ್ಗಡಿಯ baggu 1-aḍiya. A babbler (Bp. 57, 29; T. ವಕ್ಕು, a sound, also that of barking; ವಗುಳ, a sound).

ಬಗ್ಗಡೆ baggaḍĕ. A kind of fish (Rśv. 5, 115; cf. T. ವಗುಲಿ, Mhr. ವಾಗಟಿ).

ಬಗ್ಗಡೆಯತನ baggaḍĕyatana. Babble (Râm. 6, 44, 11).

ಬಗ್ಗಣೆ bagganĕ. (Śmd. 49). (= ಬಗ್ಗು 1). Cooing, etc. (Śiv. 2, 45).

ಬಗ್ಗನೆ bagganĕ. With the sound of (ಬಗ್ or) ಬಗ: flashingly (My.; Tĕ. ಭಗ್ಗುನ). **2,** quickly (My.).

ಬಗ್ಗರಿ baggari. The thorax (My.).

ಬಗ್ಗಿ baggi. A "buggy" (Sl. 275; My.).

ಬಗ್ಗಿಸು baggisu. 1. To cry, to coo, to chirp, to chatter, to sing (ಜೆಂಕಿಸು Ċt. I, 4). ಪಾಡೆಲೆ, ತುಮ್ಮಿ! ಬಗ್ಗಿಸೆಲೆ, ಕೋಗಿಲೆ! ತೀಡೆಲೆ, ಗನ್ಧವಾಹ! (Śmd. 153. 272). ಖಡು ಲೆ ನುಡಿದು, ಅದಿಲೆ ಬಗ್ಗಿಸಿ, ಫಡ'ಲನೆ ನಡೆ! ಎನ್ದು, ಜಡಿದು ಸಾರಥಿ ಯಂ (28). ಬಗ್ಗಿಪ ಕಲಕಣ್ಠಂ (Rśv. 2, 38). **2,** to cry out, to vociferate (Abh. P. 12, 77; Grj. 6, after 56).

ಬಗ್ಗಿಸು baggisu. 2. = ಬೊಗ್ಗಿಸು. To bend (v. t.), etc. (My.).

ಬಗ್ಗು baggu. 1. = ಬಗುರ್. The crying, cooing, chirping, chattering or singing of birds (ಜಂಕಣೆ Ċt. II, 22; ಬೆಜ್ಜ, ಜಡಿಪ, ಬಿಪ್ಪಣ್ಣ, ಬಪ್ಪರಣೆ Śm. 29. 30; ಬಿಪ್ಪಣ್ಣ 84; Kk. 42, o. r. ಬಗುರ್; ಬಿಪ್ಪಣ್ಣ, ಬಪ್ಪರಣೆ Kk. 77; Tĕ. ವಾಗು, to sound, ring, talk, chatter).

ಬಗ್ಗು baggu. 2. = (ಬಂಕು), ಬೊಗ್ಗು i. To bend, to bow (v. i.; ವಾಗು Śm. 84; My.); to become submissive (My.; T. ವಣಂಗು, ವಳ್ಳಿ, M. ವಣಙ್ಙು, ವಬಙ್ಙು, ವಳೆ, to bend; cf. ಬಗ್ಗು 3, ಬಳ್ಕು 2). ನೆಗ್ಗಿದ್ದು ಬಗ್ಗೀತೇ?—ಬಗ್ಗಿ ದವನಿಗೆ ಒನ್ದು ಗುದ್ದು ಹೆಚ್ಚು (Prvs.). See Prv. s. ಮಣಗು.

ಬಗ್ಗು baggu. 1. = ಬಗ್ಗ. ಬಗ್ಗನೆ ವ್ಯಾಘ್ರಂ (Bhn. 58).

ಬಗ್ಗು baggu. 2. Tbh. of ಭಾಗ್ಯ (Ċt. II, 41).

ಬಗ್ಗೆ baggĕ. = ಬಗ್ಯೆ, q. v. (C.). ತಾಯಿ ತನ್ದೆಗಳ ಕೂಡ ನಡ ಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ (B. 3, 24). ಆ ಗೃಹಸ್ಥನು ಅದರ ಬೆಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಡಿ (2, 33). ಕಲಿತ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯ ಪಶು ಪಕ್ಷಿ ಗಿಡ ಮುನ್ತಾ ದವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪಾಠಗಳುಣ್ಟು (3, 1). ಇದರ ಹೊರ್ತು ದೇವರ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತೇನಾದರೂ ಬಲ್ಲಿಯಾ? (3, 2). ಯಾವ ಕೋಡುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಬಹಳ ಗರ್ವ ಬನ್ದಿತ್ತೋ, ಆ ಕೋಡುಗಳೇ ಕಡೆಗೆ ನನ್ನ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಮು ಳುವು ಆದವು (3, 19). ಒಬ್ಬ ವರ್ತಕನು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತನದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದನು (3, 72). ಮುನ್ದೆ ಹುಟ್ಟುವ ಮರಿ'ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವುಗ ಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಮಾತ್ರವಾದರೂ ಚಿನ್ತೆ ಇರುವದಿಲ್ಲ (4, 119).

ಬಗ್ಯೆ bagyĕ. (i. e. ಬಗೆಯೆ, fr. ಬಗೆ 2). = ಬಗ್ಗೆ. The very thought, intention, purpose or concern; with the thought or purpose; on account of, for; with regard to, concerning (C.). ದಾಪೀ ಬರೀ ಪಶುಗಳು ನೀರು ಕುಡಿಯುವ ಬಗ್ಗೆ ಕಟ್ಟಲ್ ಪಟ್ಟ ನೀರುತೊಟ್ಟಿ (Sl. 90). ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರವನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಾಡ ತಕ್ಕ ಬಗ್ಯೆ ಸಂಸ್ಕರಿಸಲ್ ಪಟ್ಟ ಸ್ಥಾನ (238). ಗೂಳಿಬಸವನಾಗ ತಕ್ಕ ಬಗ್ಯೆ ತಕ್ಕ ಹೋರಿಗರು (319).

ಬಂಕ baṅka. (= ವಂಕ). N. (Bp. 9, 24; 49, 23). 2, a bend: a corner (Śiv. 1, 67; B. 4, 155). — ಬಂಕತನ್ದೆ. N. See ಮೊರ ಟಿದ-. — ಬಂಕನಾಥನ ಬಂಕಿದೇವಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 24). — ಬಂಕ ಯ. -ಅಯ. N. (Bp. 47, 35; 49, 24). — ಬಂಕಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 39).

ಬಂಕಾ baṅkâ. (= ವಂಕಾ for ವಂಕ). — ಬಂಕಾಪುರ. N. of a place. ಬಂಕಾಪುರಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಡೊಂಕು ಬಿಟ್ಟೀತೇ? (Prv.).

ಬಂಕಿ baṅki. = ಬೊಂಕಿ, (ವಂಕಿ). — ಬಂಕಿದೇವ. N. (Bp. 9, 23. 38; see ಮೊರಟಿದ-).

ಬಂಕು baṅku. (= ಬಗ್ಗು 3, ಬಗ್ಗು 2). To be crooked, to bend (ಕೌಟಿಲ್ಯ Śmd. Dh.; Tĕ. ಬಂಗು, ವಂಗು; cf. Sk. ವಂಕ್, to be crooked).

ಬಂಕುಡಿ baṅkuḍi. = ವಂಕುಡಿ. (V. 42, after 21).

ಬಂಕೆ baṅkĕ. = ಬೊಂಕೆ, ಬೊಂಕೆ. Gum, glue, resin (My.; Tĕ.; ನಿರ್ಯಾಸ Sl. 487; M. ವಬುಪ್ಪು, slipperiness; glue, mucus; T., M. ವಬುಕ್ಕು, to slip, slide; see ಬಳ್ಕೆ; ಬ ಮ್ಮು; ಬೂರಗಬಂಕೆ).

ಬಂಗ baṅga. Tbh. of ಭಂಗ (My.). ಬಂಗ ಪಡಿಸುವವನ ಹತ್ತರ ಬಂಗಾರದಾಸೆಯೇ? (Prv.). See Prvs. s. ಬಣ್ಣ 5, ಬಸ್ತಾರ.

ಬಂಗಡ baṅgaḍa. — ಬಂಗಡಬಳ್ಳಿ. The creeper Ipomaea biloba Forsk. (St. & Pl.).

ಬಂಗಡ್ಡ baṅ-kaḍḍa. = ಬಿಳ್ಗಡ್ಡ. The grass ಮರಹಾನ್ತಿ when dry (Z.).

ಬಂಗರಳಿ baṅgarali. N. of a plant (ಹಿಲ Mr. 119).

ಬಂಗಲೆ baṅgalĕ. A bungalow (My.; Mhr., H. ಬಂಗಲಾ).

ಬಂಗಾರ baṅgâra. = ಬಂಗಾರ, ಭಂಗಾರ, ವಂಗಾರ. Tbh. of ಭೃಂಗಾರ. Gold (C.; Tĕ.; T. ವಂಗಾರು, ವಂಗಾರ). ಅಂಗರಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲದ ವನಿಗೆ ಬಂಗಾರವು ಯಾಕೆ?—ಬಂಗಾರದ ಕತ್ತಿಯಾದರೆ ರಕ್ತ ದಾರ ದೇ?—ಬಂಗಾರದ ಸೂಜಿಯೆನ್ತ, ಹಿಂಗದೆ ಕಣ್ಣು ಕುಕ್ಕಿ ಕೊಳ್ಳ ಬಹು ದೇ?—ಬಂಗಾರವಿದ್ದರೆ ಶೃಂಗಾರ.—ಬಂಗಾರವೊನ್ದು, ಒಡವೆ ಹಲವು.—ಪುತ್ರಳಿಗಿನ್ತ ಮೇಲು ಬಂಗಾರವಿಲ್ಲ, ಮಕ್ಕಳಿಗಿನ್ತ ಮೇಲು ತೊಡಲು ಇಲ್ಲ (Prvs.). See B. 1, 18. 19; Prv. s. ಬಂಗ. — ಬಂಗಾರಕಡ್ಡಿ ಬತ್ತ. A kind of very good paddy (My.). — ಬಂಗಾರಕ್ಕ. -ಅಕ್ಕ. N. (My.). — ಬಂಗಾರಕಾಯಿಮರ. The Arnotto tree, Bixa orellana Lin. (St. & Pl.). — ಬಂಗಾರದ ನೀರು. The cover of gold on a chemically plated thing (My.). — ಬಂ ಗಾರದ ಮುಲಾಮು. Gold laid on the surface of a thing, gilt (My.). — ಬಂಗಾರದವಳು. -ಅವಳು. A king's concubine (ರಾಜನ ಉಪಪತ್ನಿ My.). — ಬಂಗಾರದ ಸ್ತ್ರೀ. = ಬಂಗಾರದವಳು. (My.; ಭೋಗಿನಿ Sl. 183). — ಬಂಗಾರದರಳು. = ಬಂಗಾರದ ಸೀರು (My.).

ಬಂಗಾಳ baṅgâḷa. N. of the country Bengal (Bp. 16, 18). ಅಂಗಾಲಿಗೆ ತ್ರಾಣವಿದ್ದರೆ ಬಂಗಾಳಕ್ಕೆ ಹೋಗ ಬಹುದು.—ಬಂಗಾಳಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಗವುಡ ಬಂಗಾಳಿ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prvs.).

ಬಂಗಾಳಿ baṅgâḷi. Relating to Bengal. 2, = ಬಂಗಾಳಿತನ. (My.; see Prv. s. ಬಂಗಾಳ). — ಬಂಗಾಳಿದುಡ್ಡು. An ancient copper coin equal to four cash (My.). — ಬಂಗಾಳಿಮರ. The Portia tree, Thespesia populnea Corr. (St. & Pl.; Z.).

ಬಂಗಾಳಿತನ baṅgâḷitana. Trickery (My.).

ಬಂಗಾಳಿವಿದ್ಯೆ baṅgâḷi-vidyĕ. Jugglery; trickery (My.).

Digitized by Google

ಬಂಗಿ baṅgi. 1. Tbh. of ಭಂಗಿ, q. v. Appearance, semblance: likeness, similarity (ಪಾಂಗು, ಸಾಮ್ಯ Čt. II, 101; ಪಡಿ, ಪಾಟಿ, ಪಾಂಗು, ಪಾಸಟಿ, etc., ಸಾಮ್ಯ Šm. 55). — ಬಂಗಿವೆಟ್. -ವೆಟ್. To get the appearance of, to resemble. ಬಂಗಿವೆತ್ತು, ಕನ್ನು ರಾಜನ ಮನ್ತ್ರಶಾಲೆಯುಂ ಕೈತ್ಯದ ನೃತ್ಯಭವನಮುಂ ಕಮ್ಮಿನ ಕಾರಾಗಾ ರಮುಂ ಚಳ್ವಿನ ಕುಲಗೃಹಮುಮಿರ್ಪನ್ತಿರ್ದ ವಸನ್ತಗೃಹಂ (Čpr. 7 after 92).

ಬಂಗಿ baṅgi. 2. Tbh. of ಭಂಗಿ. Hemp (ವಿಜಯಿ Mr. 116; Č. Bp. 47, 45; My.; Mhr. ಭಾಂಗ); a potion prepared from it (My.). 2, a person addicted to the use of smoking, eating or drinking hemp: a crazy person, a crack (My.; Mhr. ಭಂಗೀ). ಎಲ್ಲಾ ಬಿಟ್ಟ ಮಗ ಬಂಗೀ ನಟ್ಟ.—ಅಂಗಿ ಕೊಟ್ಟು, ಬಂಗಿ ಸೇದಿ, ಮಂಗನಾದ.—ಬಂಗಿ ಕುಡಿಯುವವನಿಗೆ ಹಂಗು ಯಾರದು?—ಬಂಗಿ ಮುಕ್ಕುವವನಿಗೆ ಅಂಗಿಯಾದರೂ ಉದಿ'ಯದು.—ಬಂಗಿ ಸುಟ್ಟರೂ ಹಂಗು ಸುಡಲಿಲ್ಲ (Prvs.). See Prv. s. ಕಾಟನಾ ಯಕ. — ಬಂಗಿದಾಸಯ್ಯ. A crazy devotee (My.). — ಬಂಗಿ ಸೊಪ್ಪು. Hemp leaves (My.).

ಬಂಗಿ baṅgi. 3. = ಬಾಂಗಿ, q. v. (My.; Tē.).

ಬಂಗು baṅgu. A disease of the skin at which it uses to get black, red and white spots (My.; T. ವಂಗು, black spots in the face; Mhr. ವಾಂಗ, a purple or dark discoloration of the skin, a mole; M. ವಕ್ಕು, ವಬ್ಬು, to be singed).

ಬಚಕಾನಿ baca-kāni. = ಬಚ್ಚಕಾನೆ, q. v. (My.; B. 3, 103).

ಬಚನಾಗ bacanāga. Poison-root, the root of Gloriosa superba (Mhr., H.; ವತ್ಸನಾಭ G.).

ಬಚಾರಿ bacāri. — ಬಚಾರಿಮರ. The tree Albizzia odoratissima Benth. (St. & Pl.).

ಬಚಾವು bacāvu. Protection; deliverance, escape, getting safely through (My.; Br.; Mhr., H.).

ಬಚ್ಚ bačča. 1. (= ಬಿಚ್ಚಯ, etc.). That which is bad (ಕೆಟ್ಟುದು Čt. II, 54). — ಬಚ್ಚನಾಲಿಗೆ. A bad tongue, a tongue that speaks lies (J. 6, 31).

ಬಚ್ಚ bačča. 2. = ಪಚೆ, q. v. Greenness, etc. — ಬಚ್ಚಂಗಾಯಿಬಳ್ಳಿ. -ಂ-ಕಾಯಿ-. The water-melon, Cucumis vulgaris Schrad. (St. & Pl.).

ಬಚ್ಚ bačča. 3. A small, flat, circular stone (My.). See ಕುದುರೆ-.

ಬಚ್ಚ bačča. Tbh. of ವತ್ಸ. A young one; a boy (My.; Mhr., H. ಬಚ್ಚಾ, ಬಚ್ಚಾ); a calf, etc. — ಬಚ್ಚಬರಿ. -ಹರಿ. To become a calf, to behave like a calf (Abhā. 2, 84).

ಬಚ್ಚಕಾನೆ bačča-kānĕ. = ಬಚಕಾನಿ. A cloth for boys (My.; Br.).

ಬಚ್ಚಣೆ baččaṇĕ. 1. = ಬಚ್ಚಳೆ 1, q. v.

ಬಚ್ಚಣೆ baččaṇĕ. 2. (= ಬಾಸಣೆ). A cover (Grj. 6, after 56).

ಬಚ್ಚರ baččara. = ಬಜ್ಜರ. (ಕುಲಿಶ Čt. I, 21).

ಬಚ್ಚರಣೆ baččaraṇĕ. The business of cutting and polishing diamonds (?). — ಬಚ್ಚರಣೆಗಾಱ. (Rām. 5, 8, 51).

ಬಚ್ಚರೆ baččarĕ. Heaven (ಬಱಿಲ, ಸಗ್ಗ, ಅಮರಲೋಕ Kk. 10a).

ಬಚ್ಚಲ್ baččal. ಬಚ್ಚಲು. A drain or little kennel from a bathing room through the wall (ಕಿಸ ಱಿಗೆ Šs.); the bathing room itself (My.; Si. 82. 94; cf. ಬಸಿ 1; ಪಚ್ಚಳ 2). ಬಚ್ಚಲ ನೀರಿನ ಕುಣಿಯೊಳಗೆ ಬಹು ದಿವಸ ಕೊಳೆತು ದುರ್ಗನ್ಧವಾದ ನೀರು (B. 4, 185). ದುರ್ಜನರ ಕೂಡ ಬಡನಾಟ ಬಚ್ಚಲ ರೊಜ್ಜನನ್ತಿಹುದು (Sp.). See Prv. s. ಬದಿ' 4; Abhā. 2, 84. — ಬಚ್ಚಲುಕುಣಿ. The pit outside a bathing room into which water drains off (My.). — ಬಚ್ಚಲುಕೋಣೆ. A bathing room (My.). — ಬಚ್ಚಲುಗಜ್ಜು. The filthy water in the drain-pit (My.). — ಬಚ್ಚಲುಗಣ್ಡಿ. The kennel for the egress of water (My.). — ಬಚ್ಚಲುನೀರು. = ಬಚ್ಚಲು ಗಜ್ಜು. (My.). — ಬಚ್ಚಲುಬಾಯಿ. The opening of a drain (My.). — ಬಚ್ಚಲುಮನೆ. = ಬಚ್ಚಲುಕೋಣೆ. (My.). — ಬಚ್ಚಲು ಪೊಲೆ. -ಒಲೆ. The fire-place in a bathing room for heating water (My.). — ಬಚ್ಚಲುಹುಣಿಸೆ. A kind of sorrel (ಸಹಸ್ರ ವೇಧಿ, ಚುಕ್ರ, ಅಮ್ಲವೇತಸ, ಶತವೇಧಿ Si. 157).

ಬಚ್ಚಲಿ baččali. = ಬಚ್ಚಲೆ. (Tē.). See ಬಳ್ಳಿ-.

ಬಚ್ಚಲೆ baččalĕ. = ಬಚ್ಚಲಿ, (ಬಸಳೆ). Spinage. See ಕಾ ವುಬಚ್ಚಲೆ, and T. s. ಪಲ್ಕು. — ಬಚ್ಚಲೆಬಳ್ಳಿ. A small diffuse annual plant, Portulaca quadrifida Lin. (St. & Pl.).

ಬಚ್ಚಳೆ baccaḷĕ. 1. = ಬಚ್ಚಣೆ 1. Tbh. of ವತ್ಸಲೆ (Šmd. 348, o. r. ಬಚ್ಚಣೆ).

ಬಚ್ಚಳೆ baccaḷĕ. 2. (= ಬತ್ತಳಿಕೆ). (J. 13, 18).

ಬಚ್ಚಿಸು baccisu. Tbh. of ಭಕ್ಷಿಸು (G.).

ಬಚ್ಚು baččŭ. 1. = ಬಯ್ಚು. To deposit;—to put aside, to conceal, to hide, to cover (T. ಪದಿ, ಪದುಕ್ಕು, M. ಪದುಕ್ಕು, v. a., to conceal = ಪುದ್ಗು, ಪುದೆ, see ಪುದಿ 1; T. ಪದುಂಗು, M. ಪದುಙ್ಙು, to sneak unseen). See ಕಣ್ಬಚ್ಚು.—ನಾವು ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ, ಆತನಿಗೆ ತಿಳಿಯದ ಹಾಗೆ ಅದ ನ್ನು ಬಚ್ಚುವದು ನಿಮ್ಮನ್ದಾಗುವದೋ? (B. 3, 2). ಜನರು ಸತ್ಯವಕ್ಷವ ನ್ನು ಬಚ್ಚುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಾ ಮಾಡಿದಾಗ್ಯೂ ಅದು ಒಮ್ಮೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಒಮ್ಮೆ ಹೊರ ಬಿದ್ದೀತು (5, 170). — ಬಚ್ಚಿಡು. -ಇಡು. = ಬಚ್ಚು, ಬಯ್ಚಿಡು. To deposit, etc. (ಬಯ್ Šs.; My.). ಬಚ್ಚಿಟ್ಟು ಕೊಣ್ಡು ಇದ್ದದನ್ನು ಮರಳಿ ಕೊಡುವಿಕೆ (ಪ್ರತಿದಾನ Si. 325). ಬಚ್ಚಿಟ್ಟು ಕೊಣ್ಡದ್ದನ್ನು ಹಿನ್ದಕ್ಕೆ ಕೊಡುವಿಕೆ (ನಿರ್ಯಾತನ 437). ಬಚ್ಚಿಡಲ್ ಪಟ್ಟದು (ಗೂಢ, ಗುಪ್ತ 377). ಬಚ್ಚಿಡ ತಕ್ಕದು (ಗುಹ್ಯ 445). ಹೊತ್ತು ಮುದಿಗಲು ಪಾಡಿ ಬಚ್ಚಿಡುವದಲ್ಲ (an umbrella or parasol, Bēdagučaupadi). ಗಣ್ಡುಕರಡಿಗಳು ತಮ್ಮ ಮದಿ'ಗ ಳನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತವೆನ್ದು, ಹೆಣ್ಣುಕರಡಿಗಳು ಮದಿ'ಗಳನ್ನು ಬಚ್ಚಿಡುತ್ತವೆ (B. 5, 260). — ಬಚ್ಚಿಡುವಿಕೆ. -ಇಡುವಿಕೆ. Depositing, etc. (ಉಪ ನಿಧಿ, ನ್ಯಾಸ Si. 325; ನಿಹ್ನವ 458). — ಬಚ್ಚಿಪೋಗು. -ಪೋಗು. To hide one's self (J. 21, 34).

ಬಚ್ಚು baččŭ. 2. = ಬತ್ತು 1. To grow lean, etc. (My.). ನೆಚ್ಚಿದ ಸಿಪಾಯಿಗೆ ಬಚ್ಚಿದ ಕುದುರೆ (Prv).

ಬಚ್ಚೆ baččĕ. = ಪಚೆ. Cf. ಬಿಚ್ಚ. — ಬಚ್ಚೆವೆಣ್. = ಪಚೆವೆಣ್, q. v.

ಬಜ baja. (= ಬಜೆ?). See ಕಾಡ-.

ಬಜನ್ತರಿ bajantari. A wind musical instrument (My.; Mhr. ವಾಜನ್ತ್ರ). 2, a performer upon the bajantari (My.; Mhr. ವಾಜನ್ತ್ರೀ).

ಬಜನ್ತ್ರಿ bajantri. = ಬಜನ್ತರಿ. (My.; ವಾದಿತ್ರ Cb.).

ಬಜಾಯಿಸು bajāyisu. To beat, to play a musical instrument (My.; Mhr. ಬಜಾವಿಣೇಂ). 2, to achieve, to execute, as a decree (My.; B. 5, 269; Mhr. ಬಜಾವಿಣೇಂ).

ಬಜಾರ bajāra. = ಬಜಾರು, ಬಾಜಾರ, ಬಾಜಾರು. A market; the business of a market (My.; ಆಪಣ, ಪೇಟೆ, ಸನ್ತೆ, ಹಟ್ಟ G.; Mhr., H. ಬಾಜಾರ).

ಬಜಾರಿ bajāri. = ಬಾಜಾರಿ. Relating to a market; low, disreputable (Mhr. ಬಾಜಾರೀ);—a low, disreputable woman, a jade, a scold (My.; Tē.; T. ಪಜಾರಿ).

ಬಜಾರು bajāru. = ಬಜಾರ, etc. (My.; M. ಬಜಾರ್).

Digitized by Google

ಬಜಾವಣೆ bajâvaṇĕ. Play (of a musical instrument), musical performance (or skill, Rśv. 10, 32).

ಬಜಿ baji. = ಬಜೆ. (ಉಗ್ರಗನ್ಧ, ಗೋಲೋಮಿ G.).

ಬಜೆ bajĕ. Tbh. of ವಚೆ (Śmd. 338; ವಚೆ, ಉಗ್ರಗನ್ಧೆ, etc. Nr.; ವಚೆ, ಉಗ್ರಗನ್ಧೆ Mr. 136; ವಚೆ, etc., ಮಕ್ಕಳ ತಾಯಿ, ಕವಣದ ಕಡ್ಡಿ Si. 146; My.). See ಅತಿ-, ಬಿಳಿಯ ಬಜೆ. — ಬಜೇ ಬೆಣ್ಣೆ. A compound of bajĕ and butter used as a medicine for a new-born infant (My.).

ಬಜ್ಜರ bajjara. = ಬಜ್ಜರ. Tbh. of ವಜ್ರ (Čt. II, 87; Śm. 68; Kk. 48, o. r. ಬಜ್ಜರ; My.; T. ವಜ್ಜಿರ, ವಯಿರ). See ಒಪ್ಪವಜ್ಜರ. — ಬಜ್ಜರಗಮ್ಬ. -ಕಮ್ಬ. A pillar of diamonds (Rśv. 8, 2). — ಬಜ್ಜರಗವಿ. A cave made of diamonds (Śśv. 3, 30). — ಬಜ್ಜರಗೊತ್ತಳ. -ಕೊತ್ತಳ. A bastion of diamonds (Śśv. 1, 54). — ಬಜ್ಜರದಾರವನ್ದ. A door-frame of diamonds (V. 5, 2).

ಬಜ್ಜರಕ್ಕೆ bajjarakkĕ. (= ಬಗರಗೆ 1, etc.). A hole dug for water in the dry bed of a river or stream (ಬಗರಗೆ, ಒಬನ್ತ Kk. 56, o. r. ವಜ್ಜರಕ್ಕೆ; *cf.* ಬಸಿ 1?).

ಬಜ್ಜಿ bajji. (Tbh. of ಭೃಜ್). A čaṭni made of roasted brinjals, chillis, etc. that are bruised with the fingers and mixed with curds, etc. (My.). ಬಜ್ಜಿಗೆ ಮಜ್ಜಿಗಿಲ್ಲ; ಅಜ್ಜಿಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಮೊಸರು? (Prv.). See Prv. s. ಬದನೆ. 2, a bruised state, a bruise. ಮೆಯ್ಯೆಲ್ಲಾ ಬಜ್ಜ ಬಜ್ಜ ಆಯಿತು (My.). — ಬಜ್ಜಬದನೆ. A large round badanĕ, especially used for bajji (My.). — ಬಜ್ಜ ಮಾಡು. To bruise, as the body by blows (My.). — ಬಜ್ಜಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ. A large kind of chilli used for bajji (My.).

ಬಜ್ಜಿರ bajjira. Tbh. of ವಜ್ರ (see Kk. s. ಬಜ್ಜರ). 2, a warrior armed with a discus (ವಜ್ರದಂಕವೀರ Kk. 11*a*).

ಬಜ್ಜೆ bajjĕ. (= ಬಂಜೆ 2). — ಬಜ್ಜೆಗೂಣ್ಟಣಿ. -ಕೂಣ್ಟಣಿ. A crafty procuress (Čpr. 2, after 60).

ಬಂಚ bañča. Tbh. of ವಂಶ (Śmd. 348; Čt. I, 18; Kk. 58; Śm. 64; Čpr. 7, 97).

ಬಂಚನೆ bañčanĕ. Tbh. of ವಂಚನೆ (Śmd. 342).

ಬಂಚರ bañčara. A pandore or bandore, a kind of guitar (Rśv. 5, after 19; Śśv. 2, after 42; ವೀಣೆ, ತಮ್ಬೂರಿ G.).

ಬಂಚಿಸು bañčisu. Tbh. of ವಂಚಿಸು. (Abh. P. 7, 59).

ಬಂಜರ bañjara. = ಬಂಜರು. (My.).

ಬಂಜರು bañjaru. Waste land (My.; Br.; H.). See ಅನಾದಿ-. — ಬಂಜರುಜಮೀನು. = ಬಂಜರುಭೂಮಿ. (My.). — ಬಂಜರು ದಿಣ್ಣೆ. A waste hillock (Si. 100). — ಬಂಜರು ಬೀಳು. To become waste (My.). — ಬಂಜರುಭೂಮಿ. Waste or fallow-land (My.).

ಬಂಜೆ bañjĕ. 1. Tbh. of ವನ್ಧ್ಯೆ (Śmd. 344) or ಬನ್ಧ್ಯೆ. A barren or childless woman (My.; Tĕ.; Mhr. ವಾಂಝ); a woman who has no menstrual courses (ಪಚೆವೆಣ್ Śm. 73). 2, a barren cow (ವಶೆ, ವನ್ಧ್ಯೆ Hlâ.; ವಶೆ Mr. 181; ವಶೆ, ವನ್ಧ್ಯೆ, ಬಂಜೆಯಾದ ಆಕಳು Si. 321; Tĕ.). 3, unproductiveness, barrenness, sterility, vainness (My.; Mhr. ವಾಂಝೂ, barren). ಬಂಜೆ ಹೋದಲ್ಲೇ ಸಂಜೆ (Prv.). See Prv. s. ನಂಜು 2. — ಬಂಜೆಮರ. A barren tree, a tree without fruit (ವನ್ಧ್ಯ, ಅಫಲ Nr.; ಅವಕೇಶಿ Mr. 103; ವನ್ಧ್ಯ, ಅವಕೇಶಿ Si. 120). ಬಂಜೆಮರನು (ಅವಕೇಶಿ Hlâ.). — ಬಂಜೆ ಮಾಡು. To waste (v. t., Abh. P. 9, 165). — ಬಂಜೆಯಾಗು. -ಆಗು. To become barren (My.). 2, to become unproductive, fruitless or vain (J. 4, 3; 29, 37; My.). — ಬಂಜೆವಡಿಸು. -ಪಡಿಸು. To waste (v. t., Čpr. 2, 47). 2, to allay, to cool, as passion (5, 49). — ಬಂಜೆಹಸು. A barren cow (ವಶೆ, ವನ್ಧ್ಯೆ Si. 460).

ಬಂಜೆ bañjĕ. 2. (= ಬಜ್ಜೆ). Tbh. of ವಿದ್ಯೆ (Čt. I, 63, o. r. ಬಂಜ; Grj. 4, after 120).

ಬಂಜೆತನ bañjĕtana. Barrenness (J. 28, 59).

ಬಟ bata. 1. = ಬಣ್ಟ 2. Tbh. of ಭಟ. A brave warrior (My.). 2, = ಬಟ್ಟ 2. — ಬಟಮಾನ್ಯ. Free land granted by a ruler to a learned Brâhmaṇa (My.).

ಬಟ baṭa. 2. = ಬಟ್ಟ 1. — ಬಟಗಡ್ಲೆ. -ಕಡ್ಲೆ. = ಬಟ್ಟಗಡಲೆ. (ಕಲಾಯ, ರೇಣುಕ, ಸತೀನಕ, ಹರೇಣು G.).

ಬಟತನ baṭatana. Bravery, prowess, valour. ನಾಲಿಗೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕಾಲಿಗೆ ಬಟತನವೇ? (Prv.).

ಬಟವಾಡೆ baṭavâḍĕ. Distributing of wages (My.; Mhr., H. ಬಟವಡಾ).

ಬಟವೆ baṭavĕ. A draw-purse (Mhr. ಬಟವಾ; T. ವಟ್ಟುವ; Tĕ. ವಟ್ರು). ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ ಹಾಕುವ ಬಟವೆ (G. 159. 566).

ಬಟಾ baṭâ. = ಬಟ್ಟ, etc. — ಬಟಾಬಯ್ಲು. = ಬಟ್ಟಬಯಲ್. (My.).

ಬಟಾಟಿ baṭâṭi. A potato (B. 5, 203).

ಬಟಾಣಿ baṭâṇi. The common pea, Pisum sativum Lin. (My.; Mhr., H. ವಾಟಾಣಾ).

ಬಟಾಯಿ baṭâyi. Tax paid in kind to the proprietor of the land (My.; Mhr. ಬಟಾಈ).

ಬಟು baṭu. = ಬಟುವು, etc. (My.; ವೃತ್ತ, ದುಣ್ಣಗೆ G.).

ಬಟುವು baṭuvu. (fr. ವೃತ್ತ). = ಬಟು, ಬಟುಹು, (ಬಟ್ಟ 1, etc.). Roundness; a circle; regularity in form, beauty (My.; Tĕ.; ವೃತ್ತ Nn. 112; Mr. 529, o. r. ಬಟುಹು; ಉರಟು, ದುಣ್ಡು G.). ಬಟುವಿನಲ್ಲಿ (Nn. 112). ಚಿಕ್ಕನ ಕಣ್ಣೊಳಗಿನ ಗೊಮ್ಬೆಗಳು ಹಗಲು ಸಣ್ಣ ಗೆರೆಗಳನ್ತೆ, ಇರುಳು ದೊಡ್ಡವಾಗಿ ಬಟುವಾಗಿ ತೋರುತ್ತವೆ (B. 3, 31).

ಬಟುಹು baṭuhu. = ಬಟುವು, q. v. (ಚಕ್ರ, ವೃತ್ತ Nn. 49, o. r. ಬಟ್ಟತ್ತು; ಹರಿಣಿ, ವೃತ್ತ 95, o. r. ವೃತ್ತಭೇದ; ವರ್ತುಲ, ವೃತ್ತ, ನಿಸ್ತಲ Mr. 447).

ಬಟ್ಟ baṭṭa. = ಬಕ್ಕ, ಬಕ್ಕಟ, ಬಟಾ, ಬಟ್ಟ. Bareness; voidness. — ಬಟ್ಟತಲೆ. A bald head (My., also ಬಟ್ಟದಲೆ). ಬಟ್ಟತಲೆಯವನು (ತಿಪಿವಿಷ್ಟ, ಖಲತಿ Si. 414). ಬಟ್ಟತಲೆಯವನಾದರೆ ಹೆಟ್ಟಿಗೆ ಹೊತ್ತಾನೇ? (Prv.). — ಬಟ್ಟಬಯಲ್. -ಬಯಲು. = ಬಕ್ಕಮ್ಬಯಲ್, q. v. (My.; Tĕ.; Bp. 51, 48; Abhâ. 2, 6; J. 7, 48). ಕೊಟ್ಟಾತ ಬದಿತಾದ, ಬಿಟ್ಟಾತ ಹಯನಾದ, ಕೊಟ್ಟವಳ ಪಡವೆನೆನುವಾತತಾ ಮೊದಲೆ ಬಟ್ಟಬಯಲಾದ (Sp.).

ಬಟ್ಟ baṭṭa. 1. (fr. ಬಟ್ಟತ್ತು Śmd. 212). = ಬಟ 2, ಬಟ್ಟು 1, ಬೊಟ್ಟು 2 q. v., ವಟ್ರ. Tbh. of ವೃತ್ತ. That is round, circular, spherical or globular; a circle, a disk (T., M. ವಟ್ಟ, ವಟ್ಟು); that is well proportioned, regular or beautiful; that is uniform, as colour; round, etc. ನೇಸರ ಬಟ್ಟು (ಪೊಡ್ಡು Čt. I, 35). 2, a mark on the forehead in the form of a circlet. — ಬಟ್ಟಕುದುರೆ. A one-colored (chestnut) horse (My.). — ಬಟ್ಟಗಡಲೆ. -ಕಡಲೆ. Peas, the round pea, Pisum arvense Shakesp., etc. (ಕಲಾಯ, ಸತೀಲಕ, ಹರೇಣು, ಖಣ್ಡಿಕ, etc. Nr., Hlâ.; Si. 304; My.; see ಸಣ್ಣ-). — ಬಟ್ಟಗಡ್ಲೆ. -ಕಡ್ಲೆ. = ಬಟ್ಟಗಡಲೆ. (B. 4, 32; My.). — ಬಟ್ಟಗಿವಿ. -ಕಿವಿ. A round ear (B. 4, 210). — ಬಟ್ಟಗೆಯ್ದು. -ಕೆಯ್ದು. A circular weapon: the discus (Čt. II, 77). — ಬಟ್ಟಜವ್ವನ. Beautiful youth (Rśv. 1, after 185). — ಬಟ್ಟದಲೆ. -ತಲೆ. A round head (B. 5, 30; My.). — ಬಟ್ಟದೆನೆ. -ತೆನೆ. A round top of a rampart (Grj. 2, 79). — ಬಟ್ಟದೊಡೆ. -ತೊಡೆ. (Śmd. 212). A round

thigh (J. 28, 18). ಬಟ್ಟದೊಡೆಯಂ (Šmd. 220), a man with round, well formed thighs. — ಬಟ್ಟಬಲ್ಮೊಲೆ. A round, stout female breast (J. 8, 19; 26, 11; 30, 2). — ಬಟ್ಟಬಾಣ. The fine asura called Bâṇa (Bp. 38, 39). — ಬಟ್ಟಮೀನು. A species of fish (ರಾಜೀವ Nr.). — ಬಟ್ಟಮುತ್ತು. A round pearl (Râv. 12, after 56). — ಬಟ್ಟಮೊಗ. A round, handsome face (Râv. 4, after 14; J. 8, 17; 16, 3). ಬಟ್ಟಮೊಗ ಬಟ್ಟಲ್ಲ ಆದೀತೇ? (Prv.). — ಬಟ್ಟಮೊಲೆ. A round female breast (Čpr. 8, after 4; Râghč. 17, 66; V. 4, 18; J. 31, 6). — ಬಟ್ಟವೆಱ್. -ಪೆಱ್. The full moon (Râv. 4, after 14).

ಬಟ್ಟ baṭṭa. 2. = ಬಟು 1 No. 2. Tbh. of ಭಟ್ಟ. A learned Brâhmaṇa (My.). 2, a pûjâri (My.). 3, a praiser, a panegyrist, an encomiast, a bard (My.; Mhr., H. ಭಾಟ). 4, = ಬಣ್ಬ 1, a cook (Mg.). ಬಟ್ಟ ಕೆಟ್ಟ ಕೂಟ ತಿನ್ನು, ನಿಟ್ಟುಸುರು ಬಿಟ್ಟ. — ಬಟ್ಟ ಕೊಟ್ಟಷ್ಟು ಕೊಂಡರೆ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗಲಾಱ. — ಬಟ್ಟನಿಗೆ ಮನ ಕಡಿಮೆಯಾದರೂ ಹೊಟ್ಟೆ ದೊಡ್ಡದು. — ಬಟ್ಟರಿಗೆ ಮನ್ತ್ರ ಸ್ವಲ್ಪ, ಉಗುಳು ಬಹಳ. — ಬಟ್ಟರೇ, ತುಪ್ಪವಲ್ಲ, ರಕ್ತ! ಅನ್ದ ಹಾಗೆ. — ಬಟ್ಟರೇ, ಯಾವಾಗ ಬನ್ದಿರಿ? ಅನ್ದರೆ ಉಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಬಟ್ಟೆಯಿಲ್ಲ ಅನ್ದ. — ಬಟ್ಟರೇ, ಕ್ಷೇಮವೋ? ಅನ್ದರೆ ಎರಡು ದುಡ್ಡು ಇಂಗಿ! ಅನ್ದ. — ಪಟ್ಟೇ ಏಳ್ಯವಾದರೆ ಬಟ್ಟರಿಗಾಗದೇ? (Prvs.). See Prv. s. ಬೆಟ್ಟ 1; ಕುಣ್ಡೆ-. — ಬಟ್ಟಮಾನ್ಯ. = ಬಟಮಾನ್ಯ. (My.).

ಬಟ್ಟ baṭṭa. 3. Tbh. of ಭ್ರಷ್ಟ. See ತಾಣಬಟ್ಟ.

ಬಟ್ಟಗೆ baṭṭagĕ. Roundness, (round, fat). (My.). ಬಟ್ಟಗೆಯಿದ್ದ (ಸೊನ್ನಲಿಗೆ G.). ಚಿಕ್ಕನ ತಲೆ ಬಟ್ಟಗೆ (B. 3, 30). ಕರಡಿಯ ಓವಿಗಳು ಬಟ್ಟಗೆ (3, 108). ಆನೆಯ ಹೆಜ್ಜೆಗಳು ಬಟ್ಟಗಾಗಿರುತ್ತವೆ (5, 238). ತುಪ್ಪಯಾದಾಗ (ಮಾಡಿ) ಕೊಟ್ಟರೆ ಬಟ್ಟಗಾದ (Prv.).

ಬಟ್ಟಂಗಿ baṭṭaṅgi. = ಬಟ್ಟ 2, No. 3. — ಬಟ್ಟಂಗಿಯವ. -ಅವ. (ವನ್ದಿ, ಅರಸನನ್ನು ಕೊಣ್ಡಾಡುವ ಜನ G.).

ಬಟ್ಟನೆ baṭṭanĕ. In a turning-round manner: whirlingly (ತಿಱ್ಱನೆ, ತಿಟ್ಟನೆ, ಭ್ರಮಾರ್ಥ Šmd. 392, o. r. ಬಿಟ್ಟನೆ; ತಿಟ್ಟನೆ, ತಿಱ್ಱನೆ, ನಿಟ್ಟನೆ, ಸುಱ್ದು ಬಪ್ಪ ತೆಱಂ Čt. I, 15). — ಬಟ್ಟನೆವರ್. -ಬರ್. To turn or whirl round (ಸುಱ್ Šmd. I).

ಬಟ್ಟನ್ನ baṭṭal-annal. Round, circular (My.). ಗಡಿಯಾರದ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒನ್ದು ಬಟ್ಟನ್ನ ತಗಡು ಕೂಡ್ರಿಸಿ (B. 3, 86).

ಬಟ್ಟಲ್ baṭṭal. ಬಟ್ಟಲು. = ಬಟ್ಟಲ, ಬಟ್ಲ, ಬಟ್ಲು. (Tbh. of ವರ್ತುಲ). A concave metal vessel: a bowl, a cup, a basin, a goblet (ಚಷಕ Mr. 212; My.; T. ವಟ್ಟಿಲ್, M. ವಟ್ಟಿ, ವಟ್ಟಗೆ; Tĕ. ಬಟುವ; M. ವಟ್ಟಳ, a large cooking vessel, a brass pan; T. ವಟ್ಟ, a large water-pot; Mhr. ವಾಟಗ, a large metal dish; ವಾಟೀ, a saucer-form vessel of metal; a half of a cocoanut shell; the pan of the knee; ವಾಟೋಳಾ, round). ಉದಕವ ಕುಡಿವ ಬಟ್ಟಲು (ಕಂಸ, ಪಾನಭಾಜನ); ಮದ್ಯವ ಕುಡಿವ ಬಟ್ಟಲು (ಚಷಕ, ಪಾನಪಾತ್ರ Nr.). ವಾರುಣಿ ಕಳ್ಳನೀಣ್ಟೆ ಮಱ್ದಿಕ್ಕದ ಬಟ್ಟಲೊ? (Lllv. 3, 4). ಎನ್ನ ಮೋಱ್ ಬಟ್ಟಲು ಕದ್ದ ಹಾಗಿತ್ತೇ? (Prv.). See ಕೆಯ್ಬಟ್ಟಲ್, ಗುಣ್ಡಬಟ್ಟಲ್, ಬೆಳ್ಳಿಬಟ್ಟಲ್, Bp. 14, 5; 33, 18.

ಬಟ್ಟಲ battala. = ಬಟ್ಟಲ್, etc. (B. 1, 9; 2, 50).

ಬಟ್ಟಿ baṭṭi. 1. (= ಬಱಿ? Tĕ. ವಟ್ಟಿ, empty, vain, useless). — ಬಟ್ಟಿಗಱಿಕೆ. -ಕಱಿಕೆ. The plant Uraria lagopodioides DC. (ಗಾಂಗೇರುಕಿ, ನಾಗವಲೆ, ಹ್ರಸ್ವಗವೇಧುಕ, etc. Nr.).

ಬಟ್ಟಿ baṭṭi. 2. (The belly, M.; cf. ಬಸಿಱ್). **2,** (Tbh. of ವರ್ತಿ), a rupture, hernia (M. ವಟ್ಟ; T. ಪಿಟ್ಟೈ, ವಟ್ಟ, ವಳಿ). — ಬಟ್ಟಿ ಬೀೞು. A rupture to take place (My.). — ಬಟ್ಟಿಯೆತ್ತು. -ಎತ್ತು. To raise and replace a rupture (My.).

ಬಟ್ಟಿ baṭṭi. A kiln, a furnace; a spirit-still; the matter prepared in a kiln (Mhr., H. ಭಟ್ಟೀ; My.; Tĕ.). ಸಾರಾಯ ಬಟ್ಟಿ (ಕನ್ದು, ಸ್ವೇದನಿ G.). — ಬಟ್ಟಿಯಿಱ್. -ಇಱ್. To fall in drops, to distill (My.). — ಬಟ್ಟಿಯಿಱಿಸು. -ಇಱಿಸು. To distill, as brandy, etc. (My.).

ಬಟ್ಟಿತು baṭṭitu. = ಬಟ್ಟಿತ್ತು. (ಸನ್ನಲಿಗೆ Šs.; ಸೊನ್ನಲಿಗೆ Kk. 48, o. r. ಸ-; see ಅತಿ-).

ಬಟ್ಟಿತ್ತು baṭṭittu. = ಬಟ್ಟ 1 (Šmd. 212), ಬಟ್ಟಿತು. That which is round, etc. (ವರ್ತುಲ, ನಿಸ್ತಲ, ವೃತ್ತ Nr., Hlâ.; Bp. 15, 8). ಬಟ್ಟಿತ್ತಲ್ಲಿ (Nn. 49). Plural ಬಟ್ಟಿದುವು (Šmd. 170). ಬಟ್ಟಿತ್ತಾಗಿರ್ಪುದು (ಚಕ್ರವಾಲ, ಮಣ್ಡಲ Nr.; ವೃತ್ತತೆ Šmd. 19 Cm.). ಬಿನ್ದು ಮುತ್ತಂ ಪೋಲ್ತು ಸೊನ್ನೆಯನ್ತೆ ಬಟ್ಟಿತ್ತಾಗಿರ್ಪುದಱಿಂ ಶೂನ್ಯಶಬ್ದಂ (Šmd. 19). ಕೆಯ್ವಾರಮಂ ಬೀಸಿದನ್ತೆ ಬಟ್ಟಿತ್ತಾಗಿ ತೋರ್ಪುದು ಸೊನ್ನೆ (26).

ಬಟ್ಟು baṭṭu. = ಬಟ್ಟ. — ಬಟ್ಟುಬಱ್ದು. = ಬಟ್ಟುಬಯಲು. (ಬಱೀ ಬಯಲು G.).

ಬಟ್ಟು baṭṭu. 1. = ಬಟ್ಟ 1, etc. (ಇನ್ದುಮಣ್ಡಲ Kk. 45; ಮಣ್ಡಲ Šm. 16). ನಸು ಬಿಳಿದಾಗಿ ಮಿಂಡುಹ, ಬಟ್ಟುಹ ತೂನ್ನು (ಕೋಶ, ಮಣ್ಡಲಕ Nr.). 2, a round thing used for weighing (My.; Mhr. ಬಟ, a large marble, a taw). 3, = ಬಟ್ಟ 1, No. 2. (Čpr. 8, 73; My.). ಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ಹಚ್ಚಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಕಸ್ತುರಿ ಮುನ್ತಾದವುಗಳ ಬಟ್ಟು (ಅಪಾಂಗ G.). — ಬಟ್ಟುಕುದುರೆ. A dapple horse (My.). — ಬಟ್ಟುಗೆಯ್ದು. -ಕೆಯ್ದು. = ಬಟ್ಟುಗೆಯ್ದು. — ಬಟ್ಟುಗೆಯ್ದುಗೆಯ್ಯ. -ಕೆಯ್ಯ. Vishṇu (ಉಪೇನ್ದ್ರ Šm. 5. 6). — ಬಟ್ಟುದಾಲಿ. -ತಾಲಿ. A hemispheric plain tâli used as an ornament (My.). — ಬಟ್ಟುಹಸು. A dapple cow (My.).

ಬಟ್ಟು baṭṭu. 2. = ಬೆಟ್ಟು, ಬೊಟ್ಟು 1. A finger; a toe (My.; Mhr. ಬೋಟ). 2, a drop (My.). — ಬಟ್ಟಾಡು. -ಆಡು. To fall in drops (Č. Bp. 35, 18).

ಬಟ್ಟೆ baṭṭĕ. = ಬಿಟ್ಟಿ, q. v.

ಬಟ್ಟೆ baṭṭĕ. 1. = ಬಣ್ಟೆ. (Tbh. of ವಾಟ; cf. ಬಾಟೆ). A path, a road, a way (ವರ್ತ್ಮ, ಮಾರ್ಗ Nn. 86; ಏಕಪದಿ, ಮಾರ್ಗ Mr. 187; ಅಧ್ವ, ಪನ್ಥ, ಪದ್ಧತಿ, ಮಾರ್ಗ, etc. Hlâ.; ಅಯನ, ಮಾರ್ಗ, etc. Nr.; ಪೊಱ್, ಬಱ್ Šmd. I; ಪಥ Šm. 89; My.; M. ವಟ್ಟಿ; T. ವಟ್ಟೈ; Mhr. ವಾಟ). ಬಟ್ಟೆಗೂಡಿದ ಎಡೆ (ಶೃಂಗಾಟಕ); ಬೆಟ್ಟಹ ಬಟ್ಟೆ (ಕಾನ್ತಾರ); ಬಟ್ಟೆ ನಡೆವಾತಂ (ಪಾನ್ಥ, ಅಧ್ವಗ, ಪಥಿಕ, etc. Hlâ.). ಉದಕದ ಬಟ್ಟೆ (ಭ್ರಮ, ಜಲನಿರ್ಗಮ); ಉದಕ ಹರಿವ ಬಟ್ಟೆ (ಪ್ರಣಾಲಿ); ಲೇಸಪ್ಪ ಬಟ್ಟೆ (ಸುಪನ್ಥ, etc.); ಹೊಲ್ಲಹ ಬಟ್ಟೆ (ಕಾಪಥ, ವಿಪಥ, etc.); ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲದ ಬಟ್ಟೆ (ಅಪಥ, etc.); ನಾಲ್ಕು ಬಟ್ಟೆಗೂಡಿದ ಬಟ್ಟೆ (ಶೃಂಗಾಟಕ, ಚತುಷ್ಪಥ); ದೂರಮಾಗಿಹ ಹಾಱುಬಟ್ಟೆ (ಪ್ರಾನ್ತರ); ಹೋಗ ಬಾರದ ಬಟ್ಟೆ (ಕಾನ್ತಾರ, ದುರ್ಗ); ಬಟ್ಟೆಯ ನಡೆವಾತಂ (ಪಾನ್ಥ, ಪಥಿಕ, etc.); ನೂಱು ಮಾರಳತೆಯ ಬಟ್ಟೆ (ಘಣ್ಟಾಪಥ, etc. Nr.). ನೀರ ಬಟ್ಟೆ (ಕೋಡಿ Bhn. 4). ಅಱುಹಿನ ಬಟ್ಟೆ (Sp.). ನಡೆ, ಧರ್ಮದ ಬಟ್ಟೆಯಱಿತು! (Jmt. 24). See Čpr. 5, 70; Grj. 9, 14; Abh. P. 12, 96; Bp. 40, 71; 41, 8; 53, 68; Râv. 6, after 120; J. 19, 30. 50; 33, 28; ಎಲರ್ವಟ್ಟೆ, ಕರ್ಬಟ್ಟೆ, ಕಾಲುಬಟ್ಟೆ, ಗಾಳಿವಟ್ಟೆ, ತಾರಗೆವಟ್ಟೆ, ನಾಲ್ವಟ್ಟೆ, ಮಿಗವಟ್ಟೆ, ಮಾನ್ವಟ್ಟೆ, ಮಾಮ್ಬಟ್ಟೆ, ಮುಗಿಲ್ವಟ್ಟೆ; Prv. s. ದಾರಿ. — ಬಟ್ಟೆಗಾಣ್. -ಕಾಣ್. To see a way (Čpr. 8, after 4). — ಬಟ್ಟೆಗಾವಲ್. -ಕಾವಲ್. A convoy or guard to protect a traveler (J. 4, 69). — ಬಟ್ಟೆಗೆಡು. -ಕೆಡು. A road to fail; to lose the way (J. 19, 18). — ಬಟ್ಟೆಗೊಡು. -ಕೊಡು. To give room (J. 6, 2). — ಬಟ್ಟೆದಪ್ಪು. -ತಪ್ಪು. A road to be lost (Čpr. 7, 22). — ಬಟ್ಟೆ ಬಟ್ಟೆ. rep. (J. 3, 9). — ಬಟ್ಟೆವಿಡಿ. -ಪಿಡಿ. To enter on a journey, to start (J. 26, 4; 29, 44).

ಬಟ್ಟೆ baṭṭĕ. 2. (Tbh. of ವಸ್ತ್ರ). Cloth (ಅಱುವೆ Šm. 89; ವಸ್ತ್ರ, ಆಚ್ಛಾದನ, ವಾಸ, ಚೇಲ, ವಸನ, ಅಂಶುಕ Si. 223; My.; Tĕ.; T. ವಟ್ಟ, ವಟ್ಟುಡೈ). ಬಟ್ಟೆಯಿನ್ದ ಆಗುವನ್ತಾದು ಬೊಟ್ಟನಿನ್ದ ಆದೀತೇ? — ಬಟ್ಟೆ ಸುಟ್ಟು ಹೋಯಿತನ್ದರೆ ಸೆಟ್ಟಿ ಬಿಟ್ಟಾನೇ? — ಬಟ್ಟೆಯಿಲ್ಲದವಗೆ ಪಟ್ಟೆ, ಊಟವಿಲ್ಲದವಗೆ ಜೇರಿಗೆಸಾಲೆ. — ಬಟ್ಟೆಗೆ ಹಾಕಿದ ಕೆಯ್ ಬಱಿಗೆ

Digitized by Google

ಯ್.—ಬಟ್ಟೆ ಮಾಸಿದರೆ ಅಗಸಗೆ, ನಾಲಿಗೆ ಮಾಸಿದರೆ ಕೆರಕ್ಕೆ.—ನಿಮ್ಮ ನೇ ಕಾಟಕ್ಕೆ ನಮ್ಮನೇ ಬಟ್ಟೆಯೇ?—ನೇಯಿದರೆ ಬಟ್ಟೆ, ಕಟ್ಟಿದರೆ ಮೊಟ್ಟೆ (Prvs.). See Si. 60. 187. 204. 221. 222. 223. 224. 276. 279; ಕೆಮ್ಬಟ್ಟೆ, ನವುರು-, ನೂಲು-, ಪೊಗರ್ವಟ್ಟೆ, ಪೊಮ್ಬಟ್ಟೆ, ಬೆಳ್ಳು ವ್ವಟ್ಟೆ, etc.; Prv. s. ಮಾನ 2. — ಬಟ್ಟೆಗುತ್ತೆ. -ಕುತ್ತೆ. A female who bears disease in her clothes (Bp. 40, 56). — ಬಟ್ಟೆಗೇಡು ಬರೆಗೇಡು. Ruin of cloth and raiment. ಬಟ್ಟೆಗೇಡು ಬರೆಗೇಡು, ಬಡ್ಡೀ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಬಟ್ಟೆ ಬರೆ. reit. (My.).

ಬಟ್ಟೆಗ baṭṭe-ga. One who has a road or track. See ಕಾರ್ವ ಟ್ಟೆಗ, ಗಾಳಿವಟ್ಟೆಗ.

ಬಟ್ಲ baṭla. = ಬಟ್ಲು, etc. (ಚಷಕ G.; B. 3, 58).

ಬಟ್ಲು baṭlu. = ಬಟ್ಟಲ್, etc. (My.; ಕಂಸ, ಪಾನಭಾಜನ Si. 309). ಚಿನ್ನದ ಬಟ್ಲು (ಶೃಂಗಾರ 268). ಹೆಣ್ಣು ಕುಡಿಯುವ ಬಟ್ಲು (ಚಷಕ, ಪಾನಪಾತ್ರ 348). — ಬಟ್ಲ ಹೂವು. A much cultivated ornamental herb or half shrub with rose-coloured or white flowers, Vinca rosea L. (Z.).

ಬಡ baḍa. 1. = ಬಡದು, ಬಡೆದು. Short P. p. of ಬಡೆ 1, in ಬಡ ಕೊಳ್ಳು (My.; B. 1, 10; 2, 17; 5, 164. 169). — ಬಡ ಬಡ. = ಬಡೆದು ಬಡೆದು, in ಬಡ ಬಡ ಕೊಳ್ಳು (B. 2, 43; My.).

ಬಡ baḍa. 2. (fr. ಬಡವು Šmd. 210). Poorness; weakness, feebleness; miserableness; thinness, leanness; humbleness; — poor, etc. (My.; M. ವಡು; T., M. ವಡಿ, to dry up, decrease, be diminished; cf. ಬಟಲ್, ಬಾಡು). ಬಡವಾದ ದೇಹ (ತಳ್ಳ, ಕೃಶಾಂಗ No. 157). ಕರಗಸದ ನಡು ಬಡವಾದರೆಯು ಕೊಯ್ದಿಕ್ಕದೇ? (Bh. 1, 8, 28). — ಬಡ ಎತ್ತು. A lean, miserable bullock. ಬಡ ಎತ್ತಿಗೆ ಪರೇ ಮೇಲಣ ಹುಲ್ಲೇ? (Prv.). — ಬಡ ಕರಿ. A miserable elephant (Bp. 22, 17). — ಬಡ ಕಾಯಕ. A miserable, low occupation (Bp. 47, 5). — ಬಡ ಕುಟುಮ್ಬ. A poor family (B. 5, 91). — ಬಡ ಗಿಡ. The plant Phyllanthus bada Schold. (St. & Pl.). — ಬಡಗುದುರೆ. -ಕುದುರೆ. A miserable, lean horse (Bp. 22, 55). — ಬಡಗೆಲಸ. -ಕೆಲಸ. = ಬಡ ಕಾಯಕ. (Bp. 23, 18). — ಬಡ ದನ. Lean cattle (My.). — ಬಡ ತಪಸ್ವಿ. A poor ascetic (Bp. 32, 52). — ಬಡ ದಾಸ. A poor vaishṇava mendicant. ಬಡ ದಾಸಗೆ ನಾಮವೇ ಆಧಾರ (Prv.). — ಬಡ ದೇವ. = ಬಡ ದೈವ. ಬಡ ದೇವರನ್ನು ಕಣ್ಡರೆ ಬಿಲ್ಪತ್ರೆ ಬುಸ್ಸೆನ್ನುತ್ತದೆ (in worship, Prv.). — ಬಡ ದೈವ. A miserable, weak deity (Bp. 54, 28). — ಬಡನಡು. (Šmd. 210; Čt. II, 98; Bp. 3, 3; 4, 20; Rāv. 10, 7; V. 5, 7). A thin, small waist (ಅಸಿನಡು G.). — ಬಡ ನಣ್ಟ. A poor relative. ದೊಡ್ಡವರ ಮನೆಗೆ ಬಡ ನಣ್ಟ ಹೋದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಬಡ ನುಡಿ. An humble, timid word (Bp. 59, 14). — ಬಡ ಪಾಪಿ. A weak person (My.). — ಬಡ ಪಾಯಿ. = ಬಡಪಾಪಿ. (My.). — ಬಡ ಪಾರ್ವ. A poor Brâhmaṇa (Bp. 56, 25). — ಬಡ ಬಗ್ಗ. reit. A poor, or very poor, man (My.; B. 2, 32; 3, 110). — ಬಡ ಬಡ. rep. — ಬಡ ಬಡಾಗು. -ಆಗು. To become very small or short, etc. (Čpr. 7, after 62). — ಬಡ ಬಡಾದಂ. -ಆದಂ (Šmd. 63). One who is very poor or feeble. — ಬಡ ಬಡಕ. A poor, feeble male (Râm. 6, 46, 39). — ಬಡ ಬಡಕಲು. dupl. The state of being very weak, feeble or thin (My.). ಬಡ ಬಡಕಲುಮೆಯ್ಯುಳ್ಳವನು. = ಬಡ ಮೆಯ್ಯವನು (ಅಮಾಂಸ, ದುರ್ಬಲ, ಛಾತ Si. 196). — ಬಡ ದಾಸೆ. = ತೆಳುವಾಸಿ. The thin perpendicular line of hair growing in the centre of a person's breast (Rāv. 7, 32; 10, 82; V. 4, 103; ರೋಮ ರಾಜಿ G.). — ಬಡ ಭಕ್ತ. A poor devotee (Bp. 29, 10). — ಬಡ ಮಗುವು. A poor child (Bp. 14, 19). — ಬಡ ಮತಿ. A weak or feeble mind or understanding (Bp. 1, 14). — ಬಡ ಮನ. An humble mind (My.). — ಬಡ ಮನಸು. = ಬಡ ಮನ. (Dp. 161, 8; My.). — ಬಡ ಮಕ್ಕಳು. Poor people (B. 5, 203. 235). — ಬಡ ಮಾತು. = ಬಡ ನುಡಿ. (My.). — ಬಡ ಮಾತೆ. A poor, feeble mother (Bp. 15, 7). — ಬಡ ಮುನಿಸು. Feeble anger (Bp. 47, 22). — ಬಡ ಮೆಯ್ಯವ. A man who has a weak, feeble or thin body (ಅಮಾಂಸ, ದುರ್ಬಲ, ಛಾತ Nr.). — ಬಡವ. -ಅವ. A poor, ill-conditioned, miserable, weak man (ಕ್ಷುದ್ರ, ದರಿದ್ರ, ಅಕಿಂಚನ, ದುರ್ವಿಧ, ದುಃಸ್ಥ, ದುರ್ಗತ, ದೀನ, ನಿಸ್ವ Hlâ., Nr.; Si. 367; ದುಸ್ತರ, ಅಕಿಂಚನ, ದುರ್ಗತ, ದುರ್ವಿಧ, ದರಿದ್ರ Mr. 230; My.). ಗಿಡ್ಡನಾಗಿ ಬಡವನಾಗಿದ್ದವನು (ವೃಕ್ಷಿ, etc. Nr.). ದೈವದೊಲ್ಮೆಯಿರಲುಂ ಕಾಲಾನುಕಾಲಕ್ಕೆ ತಾಂ ಬಡವಂ ಬಲ್ಲಿದ ನಾಗನೇ? (Śś. 44). ಬಡವಗೆ ಆಸೆ ಹೇಳಿ ಬೇಡ, ಬಲ್ಲಿದವಗೆ ದಾಸೆ ಹೇಳಿ ಬೇಡ.—ಬಡವಗೆ ನಾದ ಮಾತು ಯಾಕೆ?—ಬಡವಗೆ ಯಾಕೆ ಸಿರಿವನ್ತನ ಹೆಣ್ಣು?—ಬಡವನ ಬಿನ್ನಹ ಎಡೆಯಲಿ ಹೋಯಿತು (fell between, did not reach).—ಬಡವನ ಸಿಟ್ಟು ದವಡೆಗೆ ಮೂಲ.—ಬಡವನ ಸಂಕಟ ಮನೆಯೆಲ್ಲ, ಅರಸನ ಸಂಕಟ ರಾಜ್ಯವೆಲ್ಲ.—ಬಡವನ ಹೆಣ್ಡತಿ ಎಲ್ಲರ ಅತ್ತಿಗೆ.—ಬಡವ, ನೀ ಮಡಗಿದ ಹಾಗಿರು!—ಬಡವ ಹಾಕಿದ್ದಾನೆ ಕಡೆಕೇರಲಿ.—ದೊಡ್ಡವನ ಮನೇ ನೋಟ, ಬಡವನ ಮನೇ ಊಟ.—ದೊಡ್ಡವನಾದಿದ್ದೇ ಆಟ, ಬಡವನಾದಿದ್ದೇ ಬಣ್ಡಾಟ.—ದೊಡ್ಡ ವನು ಉಣ್ಡರೆ ಮದ್ದು, ಬಡವನು ಉಣ್ಡರೆ ಹೇಸಿಗೆ.—ಬಡವ ತಿನ್ದರೆ ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದೆ ತಿನ್ದ, ಇದ್ದವ ತಿನ್ದರೆ ಮದ್ದಿಗೆ ತಿನ್ದ.—ದೊಡ್ಡವರ ನಣ್ಟ ತನ ಬಡವನಿಗೆ ಬಣ್ಡಾಟ (Prvs.). See Čpr. 6, 82; Bp. 20, 9; 23, 30; 30, 11; J. 2, 35; B. 3, 22; Prvs. s. ಅವುಡು 2, ಬಲ್ಲಿದ. — ಬಡವಡು. -ಪಡು. To become poor, feeble, lean, etc. (ಸಣ್ಣನಾಗು Čt. I, 15). — ಬಡವಳು. -ಅವಳು. A poor, etc. woman (C.). — ಬಡವಾಗು. -ಆಗು. To become poor, etc. (Čpr. 5, 123; Bp. 22, 54; 35, 32; J. 8, 21). See it again above and s. ಬಡವು. — ಬಡವೆ. = ಬಡವಳು. (My.). — ಬಡವೊಡ ಲ್. -ಒಡಲ್. A weak, lean body (Bp. 44, 9). — ಬಡ ಹಗೆ. A paltry foe (ಕಣ್ಟಕ, ಕ್ಷುದ್ರಶತ್ರು Nr.). — ಬಡ ಹೊಲತಿ. A poor, miserable outcaste-woman (Bp. 57, 57).

ಬಡ baḍa. 3. = ಬಡಗ. (My.; T. ವಡ, M. ವಡಿ).

ಬಡ baḍa. = ವಟ 1. An imitative sound. — ಬಡಬಡ. rep. = ವಟವಟ. Gabble, jabber, prate (Mhr.; My.; Tē. ವಡವಡ; T., M. ವಳವಳ). — ಬಡಬಡಮಾತಾಡು. To gabble, to babble, to prate (My.). — ಬಡಬಡಮಾತು. = ಬಡಬಡ. (My.). ನಿನ್ನ ಬಡಬಡಮಾತು ಸಾಕು, ನನ್ನ ಬಡದ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿ ತಾ! (Prv.). — ಬಡಬಡಿಸು. To gabble. 2, to rave (B. 2, 31; Mhr. ಬಡ ಬಡಣೇಂ).

ಬಡಕ baḍaka. 1. A lean, thin, feeble male (ಅ ರ್ಭಕ Čb.; B. 3, 22; see ಬಡ-). — ಬಡಕದನ. Lean cattle (My.).

ಬಡಕ baḍa-ka. 2. (Šmd. 241). = ಬಡಿಕ, ಬುಡುಕ. A man who beats or bangs. See ಎಡೆ, ದಾಯಿ-, ಬೂದಿ-, etc.

ಬಡಕಲು baḍakalu. The state of being weak, thin, etc. (My.). ಗಿಡ್ಡು ಬಡಕಲವನು (ವೃಕ್ಷಿ, ಅಲ್ಪತನು (Si. 198). — ಬಡಕಲ. -ಅ 3. A weak, etc. man (My.).

ಬಡಗ baḍaga. = ಬಡ 3, ಬಡಗಲ್ (Šmd. 145), ಬಡಗು. The north; in the north (145; Tē. ವಡಕು; T., M. ವಡಕ್ಕು; J. 15, 1; My.). Genitive ಬಡಗಣ, ablative ಬಡಗಣಿಂ (Šmd. 135). ಬಡಗದಲ್ಲಿ (B. 2, 23); ಬಡಗಕ್ಕೆ (4, 67). ಬಡಗಣ ತಡಿ ಯೊಳ್ (Čpr. 3, after 9). ಪಡುವ ಮೂಡ ತೆಂಕ ಬಡಗ ಪೊಡವಿವತಿ ಗಳಿಲ್ಲ! ಎನಲ್ ನಡೆದು, ಗೆಲ್ದು (Šmd. 145). ಪಡುವಣ ಬಡಗಣ ದೇಶ (ಪಶ್ಚಿಮೋತ್ತರದೇಶ Nr.). — ಬಡಗಣಂ. -ಅಣ್-ಅಂ 3. (Šmd. 136). A man of the north, a northerner. — ಬಡಗಣ ದಿಕ್ಕು. The north quarter. ಬಡಗಣ ದಿಕ್ಕಿನರಸ, Kubêra (ಕಿನ್ನರವತಿ

Digitized by Google

Šm. 13). — ಬಡಗಣ ದೆಸೆ = ಬಡಗಣ ದಿಕ್ಕು. (ಕೌಬೇರಿ, ಉತ್ತರೆ, ಉದೀಚಿ Hlâ.).

ಬಡಗ baḍaga. (Tbh. of ವಟುಕ?). A servant (ಭೃತ್ಯ Bhn. 27).

ಬಡಗಲ್ baḍagal. = ಬಡಗ (Šmd. 145), etc. (ಉತ್ತರ, ಉದೀಚಿ Mr. 58; My. as ಬಡಗಲು). ಬಡಗಲಾದುದು (ಉದೀಚೀನ, ಉದಕ್ Hlâ.; ಉದೀಚೀನ Mr. 58). ಬಡಗಲ ಕಡೆ (ಉದೀಚಿ, ಉತ್ತರದಿಶ್ Si. 28). ಬಡಗಲಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದದು (ಉದೀಚೀನ 29).

ಬಡಗಲೆ baḍagalĕ. A certain Vaishṇava mode of putting the nâma, drawing a line across the upper part of the nose, as is done by northerners (My.). *Cf.* ತೆಂಗಲೆ.

ಬಡಗಿ baḍagi. = ಬಡಾಯಿ 1, ಬಡಿಗ, ಬಡಿಗಿ, ಬಡಿಗೆ, ಬಡಿಗ್ಯಾ, ಬಡ್ಡಗಿ. Tbh. of ವರ್ಧಕಿ (Šmd. 370). A carpenter (ವರ್ಧಕಿ, etc. Nr., Hlâ.; Mr. 376, o. r. ಬಡಿಗಿ; Bp. 16, 13; 21, 29; Râm. 5, 8, 50; My.). ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದ ಬಡಗಿ (ವಿಶ್ವಕರ್ಮ Nr.). ದೇವರ ಬಡಗಿ (ವಿಶ್ವಕರ್ಮ, ದೇವವರ್ಧಕಿ, etc. Hlâ.). ದಣೀ ಹೇದಾಟ, ಬಡಗೀ ಮಾಡಾಟ (Prv.). — ಬಡಗಿಮಾಚಲದೇವಿ. N. (Bp. 55, 14). — ಬಡಗಿಯರ ಹಕ್ಕಿ. The hoopoe, Upupa epops (Pr.).

ಬಡಗಿತನ baḍagitana. = ಬಡಿಗತನ. Carpentry (My.).

ಬಡಗು baḍagu. = ಬಡಗ, etc. — ಬಡಗ. -ಅ 3. = ಬಡಗಣಂ. (My.). — ಬಡಗುಕಡೆ. = ಬಡಗಣ ದಿಕ್ಕು. (My.). — ಬಡಗುದಿಕ್ಕು. = ಬಡಗುಕಡೆ. (My.).

ಬಡತ baḍata. = ಬಡಿತ. Beating, thrashing; a stroke, a blow (My.). ದುಡುಕು ಇದ್ದವಗೆ ಬಡತ ತಪ್ಪದು (Prv.). ಎಷ್ಟನ್ನ ಬಡತಾ ತಾಳಲಿ? ಈ ಬಡತದ ಕಾಲೊಳಗೇ ಹಿಸ್ತಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ದೇನೇ ಬಿದ್ದಿದ್ದನು (B. 3, 59). ಆಗಲೆ ಅವನಿಗೆ ಬಡತ ಬಿದ್ದವು (2, 23). ಎಷ್ಟು ದಿನ ಆಳಿಗೆ ಬಡತ ಬೀಲಿಲ್ಲ (3, 60). See Prv. s. ಬಡ್ಡುಕುದುರೆ.

ಬಡತನ baḍatana. Thinness (Čpr. 6, 69; J. 26, 11; 29, 28); poverty (Čpr. 6, 93; Bp. 22, 55; ದೌರ್ಭಾಗ್ಯ G.; C.). ಎಲ್ಲದಕ್ಕೆ ಬಡತನವಾದರೆ ಹಿಡಿ ತುಮ್ಬು ಗಡ್ಡಕ್ಕೂ ಬಡತನವೇ?— ದೀನನ ಸಿರಿಗಿನ್ತ ದಾನಿಯ ಬಡತನವೇ ಲೇಸು.— ದೊರೆತನಕ್ಕೆ ಬಡತನವೇ? (Prvs.). See Prvs. s. ಬಡಿ 1, ಸಮುದ್ರ 1.

ಬಡದು baḍadu. = ಬಡೆದು. P. p. of ಬಡೆ 1.

ಬಡಬಾಗ್ನಿ baḍabâ-agni. = ವಡವಾಗ್ನಿ. (ಕಡಲ್ಗಿಚ್ಚು Šm. 12; My.).

ಬಡಬಾಬ್ಧಿವಹ್ನಿ baḍabâ-abdhi-vahni. = ಬಡಬಾಗ್ನಿ. (Šêv. 4, 72).

ಬಡಬಾನಲ baḍabâ-anala. = ವಡವಾನಲ. (My.).

ಬಡಬೆ baḍabĕ. ಬಡಬಾ. = ವಡವೆ.

ಬಡಲುವಿಕೆ baḍaluvikĕ. = ಬಲಿಕೆ. Fatigue (ಕ್ಲಮಥ, ಕ್ಲಮ, ಬಲಿಯೋಣವು Si. 390, *only* in Si.; Tĕ. ಬಡಲಿಕ; Tĕ. ಬಡಲು, ವಡಲು = ಬಡಲ್ 1).

ಬಡವಾ baḍavâ. A pimp, a procurer (My.; Mhr., H. ಭಡವಾ).

ಬಡವು baḍavu. = ಬಡ 2 (Šmd. 210; ಶಾರದೆ, ಕೃಶ Nn. 28; ಕಾಶ್ಯ, ಕೃಶ 33; Tĕ. ಬಡುಗು). ಬಡವಿನಲ್ಲಿ (Nn. 28. 33). ತೊಡಗಿದ ಕೃತಿಗಳೊಳ್ ಅನಿನದು ಬಡವೇ! (Šmd. 407). — ಬಡವಾಗು. -ಆಗು. To become thin, lean, etc. (ಕಡಲ್, ತುದು Šmd. I; ನಸಿ Čt. I, 71). ಬಡವಾದಿರ್, ಅರಸ! ಕಾಲೊಳ್ ನಡಪಿರ್! ಬಡನಾರುಮ್ ಇಲ್ಲ! (Šmd. 125). See it again s. ಬಡ 2, & Prv. s. ಅಕ್ಕ.

ಬಡಸ್ತನ baḍastana. = ಬಡತನ. (My.).

ಬಡಸ್ತಿಕೆ baḍastikĕ. = ಬಡಸ್ತನ. (My.). ಬಡಸ್ತಿಕೆ ಎದಿಗೊಡದು, ದೊಡ್ಡಸ್ತಿಕೆ ಮಲಗಗೊಡದು (Prv.).

ಬಡಹ baḍaha. (= ಬಡವು). Thinness, leanness, fineness (Čpr. 4, 47; 8, after 44).

ಬಡಾಯಿ baḍâyi. 1. = ಬಡಗಿ, etc. (My.; Br.; Mhr., H. ಬಢಈ).

ಬಡಾಯಿ baḍâyi. 2. Greatness; vain pomp; bragging (Mhr., H. ಬಢಾಈ; My.; Br.). ಬಡಾಯಿ ಬಲ್ಲವನು ಲಡಾಯಿ ಬಲ್ಲನೇ? (Prv.). — ಬಡಾಯಿಮಾತು. An empty, vain word (My.).

ಬಡಾಯಿಖೋರ baḍâyi-khôra. A braggart (Mhr.; My.).

ಬಡಾಯಿಗಾರ baḍâyi-gâra. = ಬಡಾಯಿಖೋರ. (My.).

ಬಡಾಯಿಸು baḍâyisu. To become great, to increase, to grow (My.). 2, to increase (v. t., My.).

ಬಡಿ baḍi. 1. = ಬಡೆ 1, ಬೊಡಿ, ಬೊಡೆ 1. To beat, to strike, to thrash, to bang, to pound (ತಾಡನ Šmd. Dh.; Šm. 92; My.; M. ವಡಿ.; Mhr. ಬಡವಿಣೇಂ; *cf.* ಬಡಿ 4). **2,** to sweep away, to carry away. ನಾವಿಬ್ಬರೇ ಆ ಬದುಕು ಎತ್ತಿ ಬಡಿಯ ಬೇಕು (B. 3, 101). ಹೊದಿ ಮರವನ್ನು ಬಡಿ ಕೊಣ್ಡು ಹೋಯಿತು (My.). ಹಿಡಿಗು ಬಡಿವ ಎತ್ತು (ಜಾತೋಕ್ಷ Nr.). ತುದುಬು ಬಡಿಯದೆ, ದನಿಯ ಕೊಡುವದೇನೋ? (Dp. 148). ಅವರಿಗೆ ಬಡಿ ಕೊಣ್ಡ ಸುಳ್ಳ ದೆವ್ವನ್ನು ಬಿಡಿಸ ಬೇಕು (B. 5, 169). ಬಡಿಯೋನ ಹತ್ತರ ಹೋದರೆ ಬಡತನ ಹೋದೀತೇ?— ಇದ್ದವರು ಇದ್ದ ಹಾಗೆ, ಸಿದ್ದಾದೇವಿಗೆ ಸಿಡಿಲು ಬಡೀತು (Prvs.). See Čpr. 7, 87; Bp. 1, 20; 21, 19; 51, 59. 67; 60, 60; Bh. 2, 4, 6; Šêv. 3, 50; J. 3, 32; 4 sum.; B. 2, 19. 48; 3, 23. 59. 101; 4, 158; 5, 287. 293. — ಬಡಿದಾಟ. -ಆಟ. Excessive beating, mutual striking, fighting, wrangling (My.). — ಬಡಿದಾಡು. -ಆಡು. To strike mutually, to fight, to wrangle (My.). ಬಡಿದಾಡುವವರ ಹತ್ತರ ಬಡಿವಾರವೇ? (Prv.).

ಬಡಿ baḍi. 2. = ಬಡು, ಬಡಿದು. P. p. of ಬಡಿ 1, in ಬಡಿ ಬಡಿದಾಡು (Bp. 38, 32).

ಬಡಿ baḍi. 3. = ಬಡೆ 2, ಬೊಡೆ 2. Beating, etc.; a blow; castration. **2,** a short, thick stick, a cudgel (ಸ್ವಲ್ಪದಣ್ಡ Šmd. Dh., o. r. ಅಲ್ಪ-; ಸ್ವಲ್ಪದಣ್ಡ Šm. 92; Čpr. 5, 75). — ಬಡಿ ಕೊಳ್. To receive blows, to be wounded by them (Abh. P. 4, 110). — ಬಡಿಕೋಲ್. A staff for striking, beating or pounding (ದಂಡೆ Šs.; ದಂಗಿ, ಟಂಕೆ Šm. 81; Râghô. 17, 67. 74; Rêv. 5, 52; Šêv. 3, 23; J. 28, 47). — ಬಡಿಗಲ್ಲು. -ಕಲ್ಲು. A stone-trap (for catching bandicoots, Abhâ. 2, 72). — ಬಡಿಬಡಿಗೆ. = ಬಡಿಕೋಲ್. (B. 3, 28). — ಬಡಿಮಣೆ. An instrument for levelling a surface by beating (B. 4, 121). — ಬಡಿಪಡೆ. -ಪಡೆ. To get blows, to be struck (J. 16, 42). — ಬಡಿಹೋರಿ. A gelded young bull (Bh. 2, 10, 9; 4, 4, 61). — ಬಡಿಹೋರಿಬೊಮ್ಮಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 4).

ಬಡಿ baḍi. 4. = ಬರಿ 2, etc. See ಕಟ್ಟುಬಡಿ.

ಬಡಿಕ baḍika. = ಬಡಕ 2, etc. See ಕೂಟ್-, ತೊತ್ತು-, ಬಾಯ್-, ಬಾಯಿ-.

ಬಡಿಕೆ baḍikĕ. Beating, etc. **2,** trouble, the trouble of old age. ನಾಲ್ವತ್ತರ ಮೇಲೆ ನಡಿಕೆ, ಎಪ್ಪತ್ತರ ಮೇಲೆ ಬಡಿಕೆ, ತೊಮ್ಬತ್ತಕ್ಕೆ ಶಯನ, ನೂರಕ್ಕೆ ಪಯಣ (Prv.).

ಬಡಿಗ baḍiga. One who serves up, as a meal. See ಉಣ-. **2,** one who beats or beats off. See ಕುಂಬಡಿಗ, ಸಡೆಬಡಿಗ, & *cf.* ಪಡಿಗ.

ಬಡಿಗ baḍiga. = ಬಡಗಿ, etc. (ತಕ್ಷ G.; B. 2, 24; 5, 80). ಬಡಿಗನ ಉಳಿ (G. 82). ಊರ ಬಡಿಗ (ಗ್ರಾಮತಕ್ಷ G.). — ಬಡಿಗನ ಹಕ್ಕಿ. (ದಾರ್ವಾಘಾಟ, ಶತಪತ್ರಕ G.).

Digitized by Google

ಬಡಿಗಿ baḍigi. = ಬಡಗಿ q. v., etc. (B. 4, 122). ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದ ಬಡಿಗಿ ಮಕ್ಕಳ ಕುಂಡೆ ಕೆತ್ತಿದ (Prv.). See ಹಾವು-. — ಬಡಿಗಿಕೆಲಸದವನು. = ಬಡಿಗಿ. (ತ್ವಷ್ಟೃ Si. 414). — ಬಡಿಗಿಯವನು. -ಅವನು. = ಬಡಿಗಿ. (Si. 399).

ಬಡಿಗಿತನ baḍigitana. = ಬಡಗಿತನ. (B. 5, 82).

ಬಡಿಗೆ baḍigĕ. A stick, a staff, a cudgel (B. 4, 55; Bp. 16, 21; My.; Tĕ. ಬಡಿಯೆ; Mhr. ವಡಗಾ). **2,** a hammer, a mallet. ಕಬ್ಬುನದ ಬಡಿಗೆ (ಕೂಟ Nr.; ದ್ರುಘಣ, ಮುದ್ಗರ Nr.). ಬಡಿಗೆಯಿಲ್ಲದ ಚಿನ್ನ ಕಡಗವಾಗುವದೇನೋ? (Dp. 148).

ಬಡಿಗೆ baḍigĕ. = ಬಡಿಗಿ, etc. — ಬಡಿಗೆಯವ. -ಅವ. = ಬಡಿಗಿಯವನು. (ತಕ್ಷ, ವರ್ಧಕಿ, ತ್ವಷ್ಟೃ, ರಥಕಾರ, ಕಾಷ್ಠತಕ್ಷ Si. 339; ಸೂತ 422; B. 4, 151). ಊರಿಗೆ ಅಧೀನನಾಗಿ ಗೇಯುವ ಬಡಿಗೆಯವನು (ಗ್ರಾಮತಕ್ಷ Si. 339). — ಬಡಿಗೇರವ. *i. e.* ಬಡಿಗೆಯರ ಅವ. = ಬಡಿಗೆಯವ. (ಓಜ, ತ್ವಷ್ಟೃ, etc. G.).

ಬಡಿಗ್ಯಾ baḍigyâ. = ಬಡಿಗೆ, etc. (S. Mhr.; ತಕ್ಷ Čb.).

ಬಡಿತ baḍita. = ಬಡತ. (My.).

ಬಡಿವಾರ baḍivâra. (= ಬಡಾಯಿ 2). Greatness, grandeur (Mhr.). 2, brag, bragging (My.; ಅಟ್ಟಹಾಸ G.; B. 2, 40). ಬಡಿವಾರದವನ ಸಂಗಡ ಹೋಗಿ, ನಡುದಾರಿಲಿ ಬಿದ್ದ.—ಬಡಿದಾಡುವವರ ಹತ್ತರ ಬಡಿವಾರವೇ?—ಬಡಿವಾರದ ಮೂಬಿನನ್ನು ಬಡಿಗೇಲಿ ಬಡಿದರೆ ಅಡಿಗೆಯ ಮನೆತನಕ ಗುಡುಗುಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದ.—ಅದಿ ಜಾಬ' ಬಿದ್ದಲ್ಲಿಂದ ಬಡಿವಾರ ಮಾಡಿದನನ್ತೆ (Prvs.).

ಬಡಿಸ baḍisa. Tbh. of ವಡಿಶ. (ಗಾಳ Śm. 31).

ಬಡಿಸು baḍisu. 1. = ಬೊಡಿಸು 1. To cause to beat, etc. (My.).

ಬಡಿಸು baḍisu. 2. = ಬೊಡಿಸು 2. To help (to food) at meals, to distribute (food), to serve up or out (ವಾಲಗಕ್ರಿಯೆ Śmd. Dh., o. r. ವಾಲಕ್ರಿಯೆ; My.; M. ವಡೆ; T. ಪಡ್ಯೆ, ವಟ್ಟ, ವಿಳಮ್ಬು; Tĕ. ಒಡ್ಡಿಂಚು, ವಡ್ಡಿಂಚು; Mhr. ವಾಢಣ, serving food around at a meal). See Bp. 8, 14; 47, 40; Bh. 8, 27, 1; B. 2, 50; 3, 111; Prv. s. ಮಣ್ಡಿಗೆ.

ಬಡು baḍu. = ಬಡಿ 2. P. p. of ಬಡಿ 1, in ಬಡು ಕೊಳ್ಳು (My.). ಅತ್ತಿತ್ತಲ ಮಾರಿ ಬನ್ದು, ಅತ್ತೆಯ ಬಡು ಕೊಣ್ಡು ಹೋಗಲಿ! (Prv.).

ಬಡುಕ baḍuka. = ಬಡಕ 2, etc. See ದಾಯ್-, ದಾಯಿ-.

ಬಡುಕತನ baḍukatana. Beating, etc. See ದಾಯಿ-.

ಬಡೆ baḍĕ. 1. = ಬಡಿ 1, etc. P. ps. ಬಡಮು, ಬಡೆದು (My.). See ಜೀವಡೆ 1. — ಬಡದಾಟ. = ಬಡಿದಾಟ. (My.; B. 5, 139; ಹಣಾಹಣಿ G.). ದೀನನ ಸಂಗಕ್ಕನ್ತಲೂ ದಾನಿಯ ಬಡದಾಟ ಲೇಸು (Prv.). — ಬಡದಾಡು. = ಬಡಿದಾಡು. (My.; B. 1, 16).

ಬಡೆ baḍĕ. 2. = ಬಡಿ 3, etc. See ಜೀವಡೆ 2. — ಬಡೆಗೋಲ್. = ಬಡಿಕೋಲ್. ಬಡೆಗೋಲಂ ಸಮ ಮಾಡಲ್ ಅಕ್ಕು; ಅಕ್ಕಟಿಯೊಳುಂ ಕೂಪಂಗಳಂ ತೋಡಲ್ ಅಕ್ಕು; ಇಡಿದು, ಉಕ್ಕಂ ಮೃದು ಮಾಡಲ್ ಅಕ್ಕು; ಮಳಲೊಳ್ ತೈಲಂಗಳಂ ತೋದಲ್ ಅಕ್ಕು; ಅಡವೀ ಸಿಂಗನ ತಿದ್ದಲ್ ಅಕ್ಕು; ಕರೆಯಲ್ ಬಕ್ಕು ಉಗ್ರವ್ಯಾಘ್ರಂಗಳಂ;—ಕಡುಮೂರ್ಖಂ ಮತಿಗೇಳಂ (Śś. 90, o. r. ಬಡಿಕೋಲಂ).

ಬಡೆ baḍĕ. Great, big (My.; Mhr., H. ಬಡಾ). — ಬಡೇಸೋಪು. Sweet fennel; anise-seed (My.; ಮಧುರಿಕೆ, ಶಾಲೇಯ, ಶಿತಶಿವ G.; ಮಧುರ Čb.; Mhr., H. ಬಡೀಶೋಪ).

ಬಡ್ಡ baḍḍu-as. A blunt, dull man (My.; see Prv. s. ಅಡ್ಡೇಟು).

ಬಡ್ಡಗಿ baḍḍagi. = ಬಡಗಿ, etc. Tbh. of ವರ್ಧಕಿ (Śmd. 370; Tĕ. ವಡ್ಡಂಗಿ).

ಬಡ್ಡಿ baḍḍi. 1. = (ಬಣ್ಡೆ 1, *cf.* ಘಾಟಿ), ಬೊಡ್ಡಿ 1. A strumpet; a fornicatress (My.; T. ಪಟ್ಟಿ). ಓಡಿ ಹೋಗುವ ಬಡ್ಡಿ ಹಾಲಿಗೆ ಹೆಪ್ಪ ಹಾಕ್ಯಾಳೇ?—ಅಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹಾರಿದ ಬಡ್ಡಿ ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಹಾರ್‍ಯಾಳೇ?—ಎದ್ದೇಳಲಾರದ ಬಡ್ಡಿ ಕೊಗ್ಗಿಡಿಗಿಡಾ ತನ್ದಾಳೋ?—ಕಲಿತ ಬಡ್ಡಿ ಹಾಡದೆ ಬಿಟ್ಟಾಳೇ?—ಕುಟ್ಟಲಾರದ ಬಡ್ಡಿ ಊದ್ಯಾದಿ ನೋಡಿದಳನ್ತೆ.—ಕಾರೇ, ಬಡ್ಡಿ, ನೀರಾ! ಎನ್ದರೆ ತರುವೆನು, ನಿಲ್ಲೋ, ತಿರುಕಮುಂಡುವ!—ನೀರು ಹೊರುವ ಬಡ್ಡಿಗೆ ಊರ ಪಾರುಪತ್ಯವು ಯಾಕೆ?—ಬಟ್ಟೆಗೇಡು ಬರೆಗೇಡು, ಬಡ್ಡೀ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ.—ಬಡ್ಡೀ ದಾಯಿಗೆ ಅಂಜೇಯಾ? ದೊಡ್ಡತ್ತಿನ ಕೋಡಿಗೆ ಅಂಜೇಯಾ?—ಹಾಗೆ ಕುಣಿಯುವ ಬಡ್ಡಿ ಹರೆಯಕ್ಕೆ ಬನ್ದರೆ ಬಿಟ್ಟಾಳೇ?—ಬಡ್ಡಿಗೆ ಯಾತಕ್ಕೆ ಬದುಕಿನ ಯೋಚನೆ? (Prvs.). See Prvs. s. ಗೇರು & ತಂಗಳು.

ಬಡ್ಡಿ baḍḍi. 2. Tbh. of ವೃದ್ಧಿ 1. Interest on money; usury (ವೃದ್ಧಿ Hlâ.; ಕಲಾನ್ತರ, ವೃದ್ಧಿ Mr. 346; ವೃದ್ಧಿಜೀವಿಕೆ, etc. Si. 299; My.; Tĕ. ವಡ್ಡಿ; T., M. ವಟ್ಟಿ; B. 5, 92. 98. 99; ಅರ್ಥಪ್ರಯೋಗ, ವೃದ್ಧಿ G.). ಮನ್ದಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟು ಅದರ ಬಡ್ಡೀ ಹಣದಿನ್ದ ಉಪಜೀವಿಸುವವನು (ವಾರ್ಧುಷಿ G.). ಬಡ್ಡಿ ತಲವಾಸಿ ಮುನ್ತಾದ ಹುಂಗಡಿಲಾಭದಿನ್ದ ಬದುಕುವವನು (ವೃದ್ಧ್ಯಾಜೀವ, etc. Si. 300). ಬೊಡ್ಡಿಮಗನಾದರೆ ಬಡ್ಡಿಗೆ ಅಡ್ಡಿಯೇನು? (Prv.). See Prv. s. ಸವದೆ.— ಬಡ್ಡಿ ಕೊಡು. To lend money on interest. ಬಡ್ಡಿಯ ಕೊಡುಹ (ಅರ್ಥಪ್ರಯೋಗ, ವೃದ್ಧಿಜೀವಿಕೆ); ಬಡ್ಡಿಯ ಕೊಟ್ಟಾಡಿ ಬದುಕುವವನು (ವೃದ್ಧ್ಯಾಜೀವ); ಬಡ್ಡಿಯ ಕೊಟ್ಟು ಸಂಪನ್ನನಾದವನು (ಕುಸೀದಿಕ, etc. Nr.). 2, to pay interest (My.). — ಬಡ್ಡಿಗುಡು. -ಕುಡು = ಬಡ್ಡಿ ಕೊಡು No. 1. ಬಡ್ಡಿಗುಡುವವನು (ವಾರ್ಧುಷಿಕ, ವೃದ್ಧ್ಯಾಜೀವ, etc. Hlâ.). — ಬಡ್ಡಿಗೆ ಕೊಡು. To lend money on interest (My.). ಬಡ್ಡಿಗೆ ಕೊಟ್ಟವ ಬೊಡ್ಡಿಮಗ (Prv.). — ಬಡ್ಡಿಗೊಡು. -ಕೊಡು. = ಬಡ್ಡಿಗುಡು. ಬಡ್ಡಿಗೊಡುವವನು (ವೃದ್ಧ್ಯಾಜೀವಿ Mr. 345). — ಬಡ್ಡಿ ತೀರಿಸು. To pay or discharge interest (My.; B. 5, 225). — ಬಡ್ಡಿಯುಣ್. -ಉಣ್. To take or receive interest (My.). ಬಡ್ಡಿಯುಮ್ಬಂ (ಕುಸೀದ Mr. 345).

ಬಡ್ಡಿಸ baḍḍisa. = ಬಡ್ಡಿಸು, ಬದ್ದಿಸ, ಬದ್ದಿಸು 1. Pressing or holding firmly (ಅವುಂಕುಹಂ Śmd. II, o. r. ಬದ್ದಿಸ).

ಬಡ್ಡಿಸು baḍḍisu. = ಬಡ್ಡಿಸ, etc. (ಅವುಂಕುಹಂ Kk. 88, o. r. ಬದ್ದಿಸು).

ಬಡ್ಡು baḍḍu. = ಬಬಡು, etc. Barrenness, vainness, unprofitableness (see Prv. s. ನೆಗಡ); bluntness; dullness (My.);—ಬಡ್ಡುಅರಸು. A dull, foolish king. ಬಡ್ಡುಅರಸಿನ ಬಣ್ಟನೊಡ್ಡೊಕ್ಕರೆ ಏನು? (Dp. 148). — ಬಡ್ಡುಕತ್ತಿ. A blunt knife (My.). — ಬಡ್ಡುಕುದುರೆ. A barren mare (My.). 2, a stupid, sluggish horse (My.). ಬಡ್ಡುಕುದುರೆಗೆ ಬಡತವೇ ಮದ್ದು (Prv.). — ಬಡ್ಡುಬಣಗು. A very contemptible person (C. Bp. 42, 28). — ಬಡ್ಡುಮನುಷ್ಯ. A dull, foolish man (My.). — ಬಡ್ಡುಹಸ. A barren cow (My.). 2, a useless cow (My.).

ಬಡ್ಡೆ baḍḍĕ. = ಬೊಡ್ಡಿ 2, etc. (My.).

ಬಣ baṇa. 1. An imitative sound. — ಬಣಬಣ. rep. Buzzing, humming, howling, singing or sounding from very emptiness or barrenness, as an empty house, a deserted village, etc. 2, dreariness or dismalness of a place (Mhr. ಭಣಭಣ; B. 5, 60).

ಬಣ bana. 2. = ವಣ 1. (S. Mhr.).

ಬಣಗು baṇagu. A wretch; a poor person; a worthless person (Bh. 1, 6, 4; 2, 3, 8; see ಬಡ್ಡು-; *cf.* ಬಿನುಗು or ಬಡವು). ಕೂಡಿಬಣಗಿಗೆ ನೆರವು ತಪ್ಪಿದುದೆಮ್ಮ ಸಾಣ್ಮಡಿಯಾಯಿತು (Bp. 57, 13). — ಬಣಗುಕವಿ. A worthless, wretched poet (Bh. 1, 1, 11). — ಬಣಗುಗವಿ. -ಕವಿ. = ಬಣಗುಕವಿ. (One MS. of Čh. in its v. 26). — ಬಣಗುತಪಸಿ. A

Digitized by Google

wretched ascetic (Bp. 32, 53). — ಬಣಗುದೇವ. = ಬಣಗು ದೈವ. (Bp. 16, 28). — ಬಣಗುದೈವ. A worthless deity (Bp. 23, 22). — ಬಣಗುಭಕ್ತ. A poor devotee (Bp. 30, 17. 24). — ಬಣಗುಮರ್ತ್ಯ. A miserable mortal (Abhâ. 2, 51). — ಬಣಗುಮಾನವ. A worthless man (Râm. 3, 6, 17).

ಬಣಗುತನ banagutana. Wretchedness (Abhâ. 2, 51).

ಬಣಜಿಗ banajiga. = ಬಣಂಜಗ, ಬಣಜಗ. Tbh. of ವಣಿಜಕ. A merchant: a merchant caste (My.; B. 2, 25; 4, 61; 5, 107; ಆವಣಿಕ, ನಿಗಮ, ವಣಿಜ್ G.). ಬಣಜಗನ ಭಣ್ಡಮೊದಲಿನಲ್ಲಿ (ಮೂಲವಣಿಗ್ಧನದಲ್ಲಿ) ಧಾಣ್ಡಮೆನಿಸುಗು (Nr.). ಎಳ್ಳು ಗಾಣಿಗ ಬಲ್ಲ, ಸುಳ್ಳು ಸಿಮ್ಪಿಗ ಬಲ್ಲ, ಕಳ್ಳರನು ಬಲ್ಲ ತಲವಾರ; ಬಣಜಗನೆಲ್ಲವನು ಬಲ್ಲ (Sp.). ಬಣಜಗ (ಬೇಡಿಯೊಬ್ಬರ ಸಂಗಡ) ಕೂಡಿ ಕೆಟ್ಟ, ದೊಮ್ಬ ಆಗಲಿ ಕೆಟ್ಟ (Prv.).

ಬಣಜಿತನ banajitana. Trade, traffic (ವಣಿಜ್ಯ, ಬಣಜಗನ ಕರ್ಮ G.).

ಬಣಂಜಿಗ bananjiga. (Šmd. 48). = ಬಣಜಗ, etc.

ಬಣಂಜಿಸು bananjisu. To trade. ಬಣಂಜಿಸುವವಂ (ಏವಣಿಕ, etc. Mr. 345).

ಬಣಬೆ banabĕ. = ಬಣಮ್ಬೆ, etc. (My.; Tĕ. ಬಣ್ಣಮು).

ಬಣಮ್ಬೆ banambĕ. (Šmd. 48). ಬಣಬೆ, ಬಣವೆ, ಬಳಬೆ, ಬಣಿವೆ, (ವಾಮೆ). A stack, a rick (ಕುತ್ತಟ Mr. 371; T. ಪಟ್ಟಡೈ; M. ವಣ್ಣ, stoutness, bigness; ವಣ್ಣಿ, to become stout; *cf.* ಬಮ್ಬಲ್).

ಬಣವತಿ banavati. N. of a plant (ಬಿಣಿಕೆ Mr. 139).

ಬಣವೆ banavĕ. = ಬಣಮ್ಬೆ, etc. (My.).

ಬಣಿಜ banija. = ವಣಿಜ. The sixth karaṇa of the day (Sk.).

ಬಣಿಜಿಗ banijiga. = ಬಣಜಗ, etc. (G.).

ಬಣಿತೆ banitĕ. (Tbh. of ಭಣಿತ). Uttering, mentioning, adducing; talk, conversation; friendly discourse (Čpr. 8, after 64; Č. Bp. 47, 15; J. 22, 12; Dp. 167, 3). ಇವನ್ (ತತ್ಸಮಂಗಳನ್) ಆಣಿಯರಂ ಲಾಕ್ಷಣಿಕಕವಿಮಾರ್ಗದೊಳೆ ಸನು ಬಣಿತೆಯಾಗಿರ್ಪ ಉದಾಹರಣಂಗಳಿಂ ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ವುದು ಅತಿರಸಿಕವಿ ಸರಂ (Šm. 77).

ಬಣಿವೆ banivĕ. = ಬಣಮ್ಬೆ, etc. (My.; B. 4, 16). ಹೊಟ್ಟು ಕಣಿಕೆಯ ಬಣಿವೆ (G. 366).

ಬಣು banu. See ಬಣುಕ.

ಬಣುಕ banu-ka. (Šmd. 241).

ಬಣ್ಕಡ್ಡ ban-kadda. = ಬಂಗಡ್ಡ. (Z.).

ಬಣ್ಟ banta. 1. Tbh. of ವಣ್ಠ (Šmd. 338 Mdb., o. r. ವಣ್ಟ). A servant (ಚೇಟ, ಭುಜಿಷ್ಯ, ಕಿಂಕರ Hlâ.; ಭೃತ್ಯ, ದಾಸೇರ, ದಾಸೇಯ, ದಾಸ, ಗೋಪ್ಯಕ, ಚೇಟಕ, ನಿಯೋಜ್ಯ, ಕಿಂಕರ, ಪ್ರೇಷ್ಯ, ಭುಜಿಷ್ಯ, ಪರಿಚಾರಕ Nr.; ಭೃತ್ಯ, ದಾಸೇರ, etc., ಚಾಕರಿಯವನು Si. 341; ಕೀನಾಶ, ಕಿಂಕರ Nn. 92; My.). See Bp. 27, 73; 29, 14; 59, 26; ಬಲ್ಲಬಣ್ಟ; Prvs. s. ಮೂಗ and ಸಮಯ. ಅರಸು ಆಡು ಮೊಡಿ, ಬಣ್ಟ ಎಣ್ಟು ಮೊಡಿ. — ತುಣ್ಟನಿಗೆ ನಣ್ಟರೆಲ್ಲ ಬಣ್ಟರ ಹಾಗೆ. — ತುಣ್ಟನ ಕೆಯ್ಯಲ್ಲಿ ಗಣ್ಟು ಕೊಟ್ಟರೆ (ತಾನೇ) ಬಣ್ಟನನ್ತಿರುವನು (Prvs.).

ಬಣ್ಟ banta. 2. = ಬಟ 1, ಬಣ್ಟು. Tbh. of ಭಟ. A warrior, a soldier; a hero, a valiant man (ತುರಿಲಾಳ್, ಘನವೀರನಪ್ಪವಂ Kk. 43; Šm. 42; Tĕ. ಬಣ್ಟು; T. ವಣ್ಡ). ದಣ್ಡಿಗಂಜುವ ಬಣ್ಟನ್ ಒಡಕುಹರಿವಯ ಕಣ್ಟ (Dp. 54). ಬಡ್ಡುಆರಸಿನ ಬಣ್ಟನ್ ಒಡ್ಡೊಕ್ಕ ರೇನು? (148). ಒಡವೆಯಿದ್ದರೆ ಬಣ್ಟ ಬಿಡದೆ ಸೇವೆಯ ಮಾಡ್ಪ (148). See Prvs. s. ಬತ್ತಿ. 2, the farmer-caste of the Tulu country, corresponding to that of the Nâyas of Malabar (M. ಬಣ್ಣ). ಬಣ್ಟರಲ್ಲಿ ತಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು, ನಣ್ಟರಲ್ಲಿ ಗರ್ವ ಹೆಚ್ಚು (Prv.).

ಬಣ್ಟ banta. 3. A particular thing or article of a peasant's cart (S. Mhr.).

ಬಣ್ಟತನ bantatana. The state of being a servant (My.).

ಬಣ್ಟವಾಳ banta-âla. N. of a place in the Tulu country (My.; Sk. ವಣ್ಟಾಲ, the contest of heroes). ಅಣ್ಟವಾಳದ ಕಾಯಿಗೆ ಬಣ್ಟವಾಳಕ್ಕೆ ಹೋಗ ಬೇಕೇ? — ಬಣ್ಟವಾಳಸುಂಕದ ಪಾರುಪತ್ಯದ ಹಾಗೆ (Prvs.).

ಬಣ್ಟು bantu. = ಬಣ್ಟ 2, etc. ಬಣ್ಟಿಂಗೆ (Čpr. 5, 111). See ಬಣ್ಟುತನ.

ಬಣ್ಟುಗೆ bantugĕ. = ಬಣ್ಟುತನ. (Râm. 4, 2, 25).

ಬಣ್ಟುತನ bantutana. Valour, heroism, bravery. (Tĕ.). ಬಣ್ಟುತನಮಿಲ್ಲದಲ್ಲಿ ವಿಕ್ರಮಹೀನ, ಕ್ಲೀವ ಎಮ್ಬುದು (Hlâ.).

ಬಣ್ಟೆ bantĕ. = ಬಟ್ಟೆ 1. — ಬಣ್ಟೆಗೆಡು. = ಬಟ್ಟೆಗೆಡು. (J. 13, 62).

ಬಣ್ಡ banda. = ಬಣ್ಡೆ 1. Wool (My.; *cf.* ಬೊಚ್ಚು). See ಅಡಿ- No. 1.

ಬಣ್ಡ banda. 1. = ವಣ್ಡ. Maimed, defective, crippled. 2, impotent, emasculated. 3, *an ox without a tail* (ಬಾಲ ಮೋಟಾದ ಎತ್ತು Nr.).

ಬಣ್ಡ banda. 2. Tbh. of ಭಾಟ. Price, fee, fare. ಛೈತ್ರದಲ್ಲಿ ಇಕ್ಕುವ ಬಣ್ಡ (ಆತರ, ತರಪಣ್ಯ Nr.).

ಬಣ್ಡ banda. 3. = ಭಣ್ಡ 1. Tbh. of ಭಾಣ್ಡ. Capital, property, wealth, goods (ವಿತ್ತ, ವಸ್ತು Mr. 346). ಹಡಗು ಸರಿಯಲ್ಲಿ ಪಿಡಿವ ಬಣ್ಡಂ (ತ್ರಾಣ Mr. 408; T., M. ಪಣ್ಡ). ಬಣ್ಡದ ಲಾಭ ಹೆಣ್ಡದಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತು (Prv.). See Prv. s. ಬಣ್ಡ 5.

ಬಣ್ಡ banda. 4. Tbh. of ಭಣ್ಡ (Šmd. 339).

ಬಣ್ಡ bandu-a3. 5. (fr. ಬಣ್ಡು). A shameless, dishonorable, lewd, profligate man (ಕೊಟ್ಟ Šm. 89; ಬೂತು Bhn. 21; J. 26, 64; My.; T. ವಣ್ಡ; Tĕ. ಬಣ್ಡ; Mhr. ಭಣ್ಡ, contumacious; exposure, public disgrace). See Bp. 28, 17; 38, 25; 51, 53. ಬಣ್ಡನಿಗೆ ಪಿಣ್ಡದ ಯೋಚನೆಯೇ? — ಬಣ್ಡನ ಕಣ್ಡರೆ ಕಣ್ಡೇಲಿ ಆದರೂ ಹೊಗ ಬೇಕು. — ಬಣ್ಡನ ಕೊಲ್ಲುವವರಿಲ್ಲ, ನಾಯಿ ತಿನ್ನುವವರಿಲ್ಲ. — ಬಣ್ಡನ ಸ್ನೇಹ ಮಾಡಿ, ಇದ್ದ ಬಣ್ಡ (or ಬಣ್ಡವಲ) ಕಳ ಕೊಣ್ಡ. — ಬಣ್ಡನ ಸ್ನೇಹ ಮಾಡಿದರೆ ಬಂಗ ತಪ್ಪದು (Prvs.). 2, = ಬಣ್ಡು. (B. 5, 185). — ಬಣ್ಡಜನ್ಮ. A contumacious existence or life. See Prv. s. ಬೇಡು 1. — ಬಣ್ಡಮಾತು. = ಬಣ್ಡು-. (My.; T. ವಣ್ಡಪ್ಪೇಚ್ಚು). — ಬಣ್ಡಳು. = ಬಣ್ಡೆ 1. A shameless, etc. woman (My.; Sk. ಬಣ್ಡಾ, ವಣ್ಡಾ, an unchaste woman).

ಬಣ್ಡಗ bandaga. Shamelessness (one Čh. MS. in its v. 27).

ಬಣ್ಡಣ bandana. Tbh. of ಭಣ್ಡನ. A battle; war (ಕಾಳಗ Šmd. II; ಕೊಲುಗುಳ Čt. I, 28; ಮೊನೆ, ಪೊಣರ್, ಕಾಳಗ, etc. Kk. 41, Šm. 39; ಕಾಳೆಗ Kk. 81).

ಬಣ್ಡತನ bandatana. = ಬಣ್ಡುತನ. Shamelessness, shameless behaviour, obscenity, profligacy (J. 2, 60; My.).

ಬಣ್ಡಲು bandalu. = ಬಣ್ಡು, etc. Lees, dregs, sediment, the mud or mire in tanks (T. ವಣ್ಡಲ್; R.; T. ಪಡಿ, to settle, sink in the water, *cf.* ಪಡು 3).

ಬಣ್ಡವಲ bandavala. (fr. ಬಣ್ಡ 3). = ಬಣ್ಡವಲು, ಬಣ್ಡವಾಲ, ಬಣವಾಲು, ಬಣ್ಡವಾಳ, ಬಣ್ಡವಾಳು. Capital, funds; stock, store (My.; ನೀವಿ G.; Tĕ., also ಬಣ್ಡಾಲ; Mhr. ಭಾಣ್ಡವಲ; B. 5, 99-101).

ಬಣ್ಡವಲು bandavalu. = ಬಣ್ಡವಲ, etc. (My.).

ಬಣ್ಡವಾಲ bandavâla. = ಬಣ್ಡವಲ. (ಭಾಣ್ಡ, ಮೂಲಧನ G.; My.).

ಬಣ್ಡವಾಲು bandavâlu. = ಬಣ್ಡವಲ, etc. (My.).

Digitized by Google

ಬಣ್ಡವಾಳ baṇḍavâḷa. = ಬಣ್ಡವಲ. (My.). ಬಣ್ಡವಾಳದ ಒಡವೆ (ನೀವಿ, ಪರಿಪಣ, ಮೂಲಧನ Si. 324. 459). ವರ್ತಕನ ಬಣ್ಡವಾಳ ದ್ರವ್ಯ (ಭಾಣ್ಡ, ಮೂಲವಣಿಗ್ಧನ 417). See Prv. s. ಥರವಸ.

ಬಣ್ಡವಾಳು baṇḍavâḷu. = ಬಣ್ಡವಲ, etc. (My.).

ಬಣ್ಡಾಯ baṇḍâya. = ಬಣ್ಡಾಯಿ. Quarrelling; revolt (My.; B. 5, 2. 51; Mhr. ಭಣ್ಡಾಣ).

ಬಣ್ಡಾಯಿ baṇḍâyi. = ಬಣ್ಡಾಯ. (My.; B. 5, 51; G. 238. 263. 277).

ಬಣ್ಡಾರ baṇḍa3-âra1. = ಭಣ್ಡಾರ, q. v. (My.; Si. 263). ಬಣ್ಡಾರ ದ್ರೋಹ ಮಾಡಿ, ದೋಬಿಮುಣ್ಡೇ ಮಟ್ ಬಿದ್ದ.—ಬಣ್ಡಾರವಿದ್ದರೂ ಬಂಗ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ (Prvs.).

ಬಣ್ಡಾರಿ baṇḍâri. = ಭಣ್ಡಾರಿ. (My.).

ಬಣ್ಡಾರಿಸು baṇḍârisu. To go to the store-room, to be stored (Bh. 5, 1, 39). 2, to store up (see Prv. s. ಎಡ್ಡ).

ಬಣ್ಡಿ baṇḍi. (ಭಣ್ಡಿ). A wheel (My.; Tē.; M. ವಣ್ಡಿ, ವಣ್ಡಿಲ್; Tē. also ಬಣ್ಡಿಕಲ್ಲು; Sk. ವರ್ತನಿ). ದಾಮಿಗೆ ಸಮ್ಬನಿಸಿದ ಬಣ್ಡಿ (ನೇಮಿ, ತ್ರಿಕೆ Si. 90). **2,** a bandy, a cart, a carriage (ಅನಸ್, ಶಕಟ Nr., Si. 275; ಶಕಟ Nn. 10; ಅಕ್ಷ, ಶಕಟ 37; ಸ್ಯನ್ದನ, ಶಕಟ, etc. Mr. 284; My.; Tē.; T. ವಣ್ಡಿ, ವಟ್ಟಿ, ವಣ್ಡಿ, ವಣ್ಡಿಲ್; M. ವಣ್ಡಿ, ವಣ್ಡಿಲ್). ಎತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹೂಡುವ ಬಣ್ಡಿ (ಗನ್ತ್ರಿ, ಕಮ್ಬಲಿವಾಹ್ಯಕ); ಬಣ್ಡಿಯ ಹೊಟ್ (ಶಾಕಟಧಾರ, ಆಚಟ Nr.). ಕಾಳಗದ ಬಣ್ಡಿಯಂ ಹತ್ತಿ ಹೊಡಹಂ (ರಥಿಕ, ಸ್ಯನ್ದನಾರೋಹ Mr. 247). ಬಣ್ಡಿ ಹೊಡೆಯುವ ಆಳು (ಸಾರಥಿ, etc. Si. 278). ನಡೆಕೆಗೆ ಹವಣಾಗಿ ತಿದ್ದಲ್ ಪಟ್ಟ ಎತ್ತುಗಳು ಕಟ್ಟ ತಕ್ಕ ಬಣ್ಡಿ (ಗನ್ತ್ರಿ, etc. 275). ಮರದ ಹಲಿಗೆ ಹೊದಿಕೆಯುಳ್ಳ ಬಣ್ಡಿ (ದಾರವ 276). ಚಕ್ರದ ಕಣ್ಣುಗಣ್ಡಿ ನೊಗ ಅಚ್ಚು ಕಡಾಣಿ ಬಳಿ ಮುನ್ತಾದ ಬಣ್ಡಿಯ ಅವಯವಗಳು (ಅವಸ್ಕರ, ರಥಾಂಗ 276). ಬಣ್ಡಿಯನ್ನು ಸೆಳೆಯುವ (!) ಎತ್ತು (ಶಾಕಟ 320). ಬಣ್ಡಿಯ ಕಣ್ಣು (ಅಧಿಷ್ಠಾನ 438). ಹೂಡು ಬಣ್ಡಿಯಂ! (Bh. 1, 10, 24). ಹೇಟಿಸಿದನ್ ಅನುಪಮದ ವಸ್ತುವನ್ ಆಱು ಸಾವಿರ ಬಣ್ಡಿಯಲಿ (2, 4, 8). ಬಣ್ಡಿಯ ತಿರದ ಹಲಿಗೆಯನತ ರಿದನು (1, 10, 27). ಬಣ್ಡಿ ತುಮ್ಬಿದ ಕೂದಿನ್ ಇವನುಣ್ಬ (1, 10, 31). ಎತ್ತು ಕೋಣಗಳು ಬಣ್ಡಿ ಎಟಿಯುತ್ತವೆ (B. 1, 18). ಆ ನಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಣ್ಡಿಗೆ ಹೂಡಿ (2, 23). ಬಣ್ಡಿ ಹೊಡೆಯುವವನು (2, 23). ತಳಾ ಬಿಟ್ಟು, ಬಣ್ಡಿ ಹಾರಿದು.—ಬಣ್ಡಿ ಬಣ್ಡಾಟ, ಹೇಱು ಹೆಟ್ಟಾಟ, ತಲೆಮೊಟ್ಟೆ ಪರಮುಸುಖ (Prvs.). See Bp. 21, 16; 46, 8; 51, 69; 56, 5. 6. 9. 12. 13. 15. 18. 28; J. 5, 13; 7, 59; 8, 38; Prv. s. ಮೂವರ್.—ಬಣ್ಡಿಬಸವ. A toy of wood or stone drawn by children (My.).—ಬಣ್ಡಿಬೋವ. A bandy-foreman (Bp. 59, 27; Bh. 8, 26, 19).—ಬಣ್ಡಿಯವ. -ಅವ. The owner of a bandy (My.); a carter, a driver (My.).—ಬಣ್ಡಿಯಾಳು. -ಆಳು. A driver (My.).

ಬಣ್ಡಿಕಾಱ baṇḍi-kâṟa. A Śūdra servant in connection with a temple who is in charge of the idol-car (My.).

ಬಣ್ಡಿತೆ baṇḍitĕ. = ಬಣ್ಡೆ. A shameless woman (Bp. 40, 52).

ಬಣ್ಡಿಸು baṇḍisu. To behave in a shameless, improper manner (Bp. 38, 13. 18; 40, 34).

ಬಣ್ಡು baṇḍu. 1. Honey (ಮಕರನ್ದ, ಪುಷ್ಪರಸ Nr.; ಮಕರನ್ದ Śs., Kk. 14; ಮಧು, ಹೂವಿನ ಬಣ್ಡು Nn. 13, o. rs. ಪುಷ್ಪರಜ, ಪರಿಮಳ). **2,** the pollen of flowers (ಮಲಪೂರಿ, ಪರಾಗ Śm. 23; ಪರಾಗ 93). ಹೂವಿನ ಬಣ್ಡು (ಮಕರನ್ದ, ಮಧು Hlâ.). ಬಿರಿಮುಗುಳ ಬಣ್ಡು (ಮಧು Mr. 509). ಹುವ್ವಿನ ಬಣ್ಡು (ಮಕರನ್ದ, ಪುಷ್ಪರಸ, ಹುವ್ವಿನ ಜೇನು, ಅಲರ ಸೀಯಿ Si. 124). ಕಿಱು ಮಡುಗೊಣ್ಡ ಬಣ್ಡಿನೊಳಗೀಸಿ,... ಪರಾಗಪುಂಜದೊಳ್ ಪಟಿವಡಿಸಿತ್ತು ಭೃಂಗಕಿಶು ನೀರಜದೊಳ್ ನಿಜಪಾಂಸುಕೇಲಿಯಂ (Čpr. 7, 60). See Čpr. 7, 52; Abh. P. 1, 106; J. 3, 37; ಅಲರ್ಬಣ್ಡು.—ಬಣ್ಡುಣಿ. -ಉಣಿ. The large black bee (ಪರಿಮೆ, ಭೃಂಗ Čt. II, 63; ಅಱಿದಿ, ಅಲರ್ವಕ್ಕಿ, ಅಲರುಣಿ, etc., ಚಿತ್ರವಿಹಗ Śm. 27; ಪರಿಮೆ, ಅಲರುಣಿ, etc. Kk. 14).—ಬಣ್ಡುಣಿವೆದೆಯ. -ಪೆದೆಯ. Kâma (ಮನ್ಮಥ Kk. 8; Śm. 6. 7).

ಬಣ್ಡು baṇḍu. 2. = ಬೆಣ್ಡು, q. v.—ಬಣ್ಡೇಟ್. -ಏಟ್. = ಬೆಣ್ಡೇಟ್. (ತೇಲ್ Čt. I, 28).

ಬಣ್ಡು baṇḍu. The state of being destitute of shame or void of modesty, shamelessness, impudence, indecency, obscenity, lewdness (ಲಜ್ಜಾವಿಹೀನತ್ವ Śm. 93; My.; Tē.; see ಬಣ್ಡ 5; cf. ಬಿಡಿಮುಖಿ). 2, an incident or business by which one is, or feels one's self, dishonored or humbled; untowardness, awkwardness, trouble, disgrace (see ಬಣ್ಡಾಟ; B. 4, 80).—ಬಣ್ಡಾಟ. -ಆಟ. A disgraceful position; a disgraceful act; disgrace, cause of shame or reproach; a very awkward and troublesome affair (My.). ದೊಡ್ಡವ ನಾಡಿದ್ದೇ ಆಟ, ಬಡವನಾಡಿದ್ದೇ ಬಣ್ಡಾಟ.—ದೊಡ್ಡವರ ಸಣ್ಣತನ ಬಡವನಿಗೆ ಬಣ್ಡಾಟ.—ಪುಣ್ಡತನ ಮಾಡಿದವ ಬಣ್ಡಾಟ ಬಿಟ್ಟಾನೇ?—ಬಣ್ಡಿ ಬಣ್ಡಾಟ, ಹೇಱು ಹೆಟ್ಟಾಟ (or ಹೆಡ್ಡಾಟ), ತಲೆಮೊಟ್ಟೆ ಪರಮುಸುಖ (Prvs.). See Prv. s. ಮಲ್ಲಾಟ.—ಬಣ್ಡುಗೆಡೆ. -ಕೆಡೆ. To utter shameless words (Bp. 42, 19).—ಬಣ್ಡುಚಿತ್ರ. An obscene picture (My.). ಬಣ್ಡುಚಿತ್ರ ಕಣ್ಡ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಬರೆದವನನೇ ದಣ್ಡಿಸಲಿ (Prv.).—ಬಣ್ಡುಪದ. An obscene piece of poetry (My.).—ಬಣ್ಡುಬಾಱು. A life or state of existence full of disgrace and trouble (My.).—ಬಣ್ಡುಮಾತು. A shameless, obscene word (My.).—ಬಣ್ಡುಹೆಣ್ಡತಿ. A shameless, lewd wife. ಬಣ್ಡುಹೆಣ್ಡತಿಯಾಗಿ, ತುಣ್ಡುಬಟ್ಟ ಸೊಸೆಯಾಗಿ, ಕಣ್ಣಿಲ್ಲಿ ತಿರಗೋ ಮಗನಾದರೆ ಮನೆಗೆ ದಣ್ಡ ತಪ್ಪದು (Sp.).

ಬಣ್ಡುತನ baṇḍutana. = ಬಣ್ಡತನ. (My.).

ಬಣ್ಡೆ baṇḍĕ. 1. = ಬಣ್ಡು. Wool. ಕುರೀ ಬಣ್ಡೆ ಮುನ್ತಾದ ಕೂದಲು (ಊರ್ಣ Si. 419).

ಬಣ್ಡೆ baṇḍĕ. 2. A rock, a block or slab of stone, a vast stone (My.; Tē.; B. 4, 101. 158. 171). ಬಣ್ಡೆ ಒಡದು, ದಿಣ್ಡೆಯನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿದ.—ಬಣ್ಡೆ ಒಡೆಯ ಬಹುದು, ರಣ್ಡೇ ಮನಸು ಒಡೆಯ ಕೂಡದು.—ಬಣ್ಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂತರೆ ಬಣ್ಣ ಬನ್ದೀತೇ? —ಕುಣ್ಡೆಯಿನ್ದ ಬಣ್ಡೆ ಒಡೆದನನ್ತೆ (Prvs.).

ಬಣ್ಡೆ baṇḍĕ. 1. = ಬಣ್ಡು s. ಬಣ್ಡು. ರಣ್ಡೆಗೆ ಗಣ್ಡನಿಲ್ಲ, ಬಣ್ಡೆಗೆ ನಾಚಿಯಿಲ್ಲ (Prv.).

ಬಣ್ಡೆ baṇḍĕ. 2. (= ಭಣ್ಡಿ?). N. of a plant (Mr. 134; MSS. out of order; one MS. = ಬಣ್ಡೆ; two MSS. = ದಣ್ಡೆ; one MS. = ಖಣ್ಡೆ).

ಬಣ್ಣ baṇṇa. Tbh. of ವರ್ಣ (Kk. 63; ರಚನೆ Čt. I, 74; Čpr. 3, 102). Colour, etc. (C.). ಬಿಳುಪು ಮುನ್ತಾದ ಬಣ್ಣ (ವರ್ಣ Si. 419). ಬಣ್ಣದ ಭೇದ (ವರ್ಣದ ಭೇದ Nn. 55). ಅರಿಸಿನದ ಬಣ್ಣ (ಹಾರಿದ್ರ, etc.); ಬಣ್ಣದ ಹೂ (ವರ್ಣಪುಷ್ಪ, ಅಮಲಾತಕ Hlâ.). See ಕಪಿಲವಣ್ಣ, ಕಿಸು-, ಕೆಮ್ಬಣ್ಣ, ಪೊಮ್-, ಬೆಳವರ್ಣ, ಬೆಳು-, ವಿವರ್ಣ, ಹೊಮ್-. ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ ಬರದರೂ ಕಣ್ಣು ಹನ್ದಾಗಿರ ಬೇಕು.—ಬಣ್ಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂತರೆ ಬಣ್ಣ ಬನ್ದೀತೇ? (Prvs.). See Sp. s. ವೀಳ್ಯ.—ಬಣ್ಣ ಎದ್ದು. To dip into colour, to dye (B. 4, 178. 204; My.).—ಬಣ್ಣ ಏಱು. Colour to increase or become brighter (C.; Grj. 3, 39; B. 4, 106).—ಬಣ್ಣ ಕಟ್ಟು. To fix a colour or make it permanent (My.).—ಬಣ್ಣಗೂಟ್. -ಕೂಟ್. Coloured rice used for oblations (J. 31, 55).—ಬಣ್ಣದ ಅರಗು. A kind of lac (Si. 226).—ಬಣ್ಣದ ಹಕ್ಕಿ (ಜೀವಂಜೀವ Si. 178).—ಬಣ್ಣಮೀನ್. A kind of fish (Riv. 5, 115).—ಬಣ್ಣವ್ವಡೆ. -ಂ-ಪಡೆ. To get (the) colour (of any-

Digitized by Google

thing, Šsv. 3, 7). — ಬಣ್ಣವಿಡು. -ಇಡು. = ಬಣ್ಣ ಹಾಕು. (Grj. 3, after 119; My.). — ಬಣ್ಣ ಹಾಕು. To apply colour to; to dye (B. 5, 122).—See Prv. s. ಮಸಿ.

ಬಣ್ಣಗಾರ baṇṇa-gâra. A dyer; a painter (C.; B. 4, 178; 5, 122).

ಬಣ್ಣಣೆ baṇṇaṇĕ. Tbh. of ವರ್ಣನೆ. (My.; Dp. 126, 1).

ಬಣ್ಣವಿಸು baṇṇavisu. = ಬಣ್ಣಿಸು. Tbh. of ವರ್ಣಿಸು. (Grj. 4, 109).

ಬಣ್ಣಪುರ baṇṇa-pura. Tbh. of ವರ್ಣಪೂರ (Šmd. 380; Čpr. 4, 64; 6, 53).

ಬಣ್ಣಸರ baṇṇa-sara. Tbh. of ವರ್ಣಶರ (Šmd. 376). 2, Tbh. of ವರ್ಣಸರ (Bp. 14, 4; Šsv. 3, 9; Bh. 1, 12, 12).

ಬಣ್ಣಿಸು baṇṇisu. = ಬಣ್ಣವಿಸು. Tbh. of ವರ್ಣಿಸು. (Čpr. 4, 79; Bp. 29, 16; Rsv. 14, 113; 14, after 115; J. 6, 41; 7, 18; 31, 31. 78). ಬಣ್ಣಿಸಲ್ ಪಟ್ಟದು (ಈಡಿತ, ಪಣಿತ, ವರ್ಣಿತ, etc., ಹೊಗಡಲ್ ಪಟ್ಟದು Si. 384). ಬಣ್ಣಿಪೆನ್ ಆನ್ ಜಯದಂಕರಾಮನಂ (Šmd. 255).

ಬತ bata. Tbh. of ವ್ರತ. (V. 36, 60; G.; Tĕ.).

ಬತೆ batĕ. = ಬದೆ. Tbh. of ವ್ರತೆ. See ಹದಿ-.

ಬತೇರಿ batêri. = ಬತ್ತೇರಿ. (My.).

ಬತ್ತ batta. 1. = ಭತ್ತ, ಭಾತು. Paddy, rice in the husk (ಶಾಲಿ G.; My.; Tĕ., T. ವರಿ; Mhr. ಭಾತ). ಪೂತ ಬಹುಲೀಕೃತ ಎಸ್ಡೊಡೆ ತೂರ್ದ ಬತ್ತವು, ರಾತಿ ಮಾಡಿದ ಬತ್ತವೆನ್ದೂ, ಎಮ್ಬರು; ಅರಣ್ಯನೀವಾರಬತ್ತದಿನ್ದಲೂ ಹಕ್ಕಲನಾಯ್ದ ಬತ್ತದಿನ್ದಲೂ ಬದುಕುವುದು (ಶುತ Nr.). ಬತ್ತದ ಉಬು (ಕಂಶಾರು, ಸಸ್ಯಶೂಕ, ಧಾನ್ಯದ ಮುಳ್ಳು Si. 305). ಬತ್ತದ ಗುಡ್ಡೆ (ಪುಂಜ, etc. 181). ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಯಾರಿನ್ದಲೂ ಬಿತ್ತಲ್ ಪಡದೆ ತಾನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಯಜ್ಞಬತ್ತವೂ ನವಣೆ ಮುನ್ತಾದವುಗಳೂ (ನೀವಾರ 307).—ಬತ್ತ ಕತ್ತೆ ಹೊತ್ತರೆ ಅತ್ತೆ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಳೇ? (Prv.). See Prv. s. ಮುತ್ತು; ಕಿಬು-, ಕೆಮ್ಬಾರದ-, ಜಳ್ಳು-, ಜೀರಿಗೆಸಮ್ಬಾರದ-, ಬಂಗಾರಕಡ್ಡಿ-, etc. — ಬತ್ತಭರಣ. Nutriment, or wages, of paddy (Bp. 40, 44); paddy and other articles of food (My.).

ಬತ್ತ batta. 2. = ಬತ್ಯ. Batta, an allowance beyond the settled rate of pay given on occasions of extraordinary service, extra allowance; allowance made by a creditor to one detained by him in prison, subsistence-money generally to prisoners, to attending witnesses, to peons executing processes, etc. (My.; Br.; M. ಬತ್ತೆ; Mhr. H. ಭತ್ತಾ; *cf.* ಭೃತ್ಯ).

ಬತ್ತ batta. 3. = ಪತ್ತು 1, ಬತ್ತು. (Mhr. ಬತಾ, ಬತ್ತಾ, ಬತ್ತಾ್ಯ, a pestle). See ಕಲ-.

ಬತ್ತಲು battalu. (fr. ಬತ್ತು 1). Dried vegetable fruit (My.; T. ವಟ್ಟಲ್).

ಬತ್ತಲೆ battalĕ. (fr. ಬತ್ತು 1). = ಬೆತ್ತಲೆ. Bareness, nakedness (My.; Tĕ. ಪಟ್ಟ; T., M. ವಬು, ವೆಬು, ವೆಟ್ಟು). ಬತ್ತಲೆಯಿಹವನು (ನಗ್ನ, ದಿಗಮ್ಬರ); ಬತ್ತಲೆಯಿರ್ದವಳು (ನಗ್ನಿಕೆ, ಕೋಟವಿ Nr.). ಬತ್ತಲೆಯಿದ್ದವಗೆ ಎತ್ತಲೂ ಭಯವಿಲ್ಲ.—ಬತ್ತಲೆಯಾದ ಮಾತ್ರದಿನ್ದ ದಿಗಮ್ಬರನಾದಾನೇ? (Prvs.). See Bp. 18, 14; 51, 53; Prv. s. ಬದಗು 1.

ಬತ್ತಳಿಕೆ battaḷikĕ. = ಪತ್ತಳಿಕೆ 1, (ಬಚ್ಚಳೆ). A quiver (ಶರಧಿ, ಬಾಣಗೇಹ Nn. 11; ದೊಣೆ, ಮೂಡಿಗೆ, ಕಣೆಯ ಹೊದೆ Kk. 40; ದೊಣೆ, ಮೂಡಿಗೆ, ಪೊದೆ Šm. 43; ದೊಣೆ 96; Rsv. 6, after 11; Šsv. 3, 16. 27; J. 8, 38; My.; Mhr. ಭಾತಡೀ, ಭಾತಾ). ಅಮ್ಬಿನ ಬತ್ತಳಿಕೆ (ಇಷುಧಿ Nr.). ಸರಳ ಬತ್ತಳಿಕೆ (ತೂಣ, ಇಷುಧಿ, etc. Si. 289; ಕಲಾಪ 439).

ಬತ್ತಾಸು battâsu. N. of a sweetmeat (Mhr., H. ಬತಾಸಾ, ಬತಾಸಾ; My.; see ಬೆಣ್ಣ-).

ಬತ್ತಿ batti. Tbh. of ವರ್ತಿ (Šmd. 345). A wick, the wick of a lamp (ದಶೆ Si. 460; Mhr., H. ಬತ್ತೀ; T. ವತ್ತಿ; My.); a candle (My.);—a cigar (My.). ಎಣ್ಣೆಬತ್ತೀ ದೀವಿಗೆ, ಮೇಣದ ಬತ್ತೀ ದೀವಿಗೆ (Si. 231). See ಉರಿವತ್ತಿ. ದಡಾ ನಡಿಸೋ ಬಣ್ಣ ಬತ್ತಿ ನೂಕ್ಯಾನೇ?—ಬತ್ತಿ ನೂಕಲಾರದ ಬಣ್ಣ ದಡ ನಡಿಸ್ಯಾನೇ? (Prvs.). — ಬತ್ತಿ ಕೊಡು. To cheat (My.).

ಬತ್ತೀಸ battîsa. (ಬತ್ತೀಸು). Thirty-two (Čh.; Bp. 19, 6; 53, 53; Mhr. ಬತ್ತೀಸ).

ಬತ್ತು battu. 1. (fr. ಬಱು). = ಬಚ್ಚು 2. (To become bare or empty): to grow dry, as a stream; to dry or dry up, to evaporate wholly, as water; to grow lean, to wither, to fade (ನಿರ್ದ್ರವ Šmd. Dh.; C.; T., M. ವಟ್ಟು, ವಱಳು; M. also ವರಳು; Tĕ. ಒಟ್ಟು, ವಟ್ಟು). ದಾಮ್ಬೋಟೆ ಬತ್ತಿತ್ತು (Rsv. 5, 36). ಕೊಳದಮ್ಬು ಬತ್ತೆ (5, 38). ಸಲೆ ಬತ್ತಿದ ಸರೋವರಕೆ ನವಜಲಮೊದವಿದನ್ತೆ (J. 28, 63). ಬತ್ತಿದ ಕಾಲ್ (Šmd. 286). ಕುಮುದಂಗಳ ನಗೆ ಬತ್ತಿದುವು ಪಾಯ್ವ ನೇಸರ್ದಿನಾಗಳ್ (Lilv. 3, 5). ಕಾಯು ಬತ್ತಿದ ಪಾಲ್ (ಚಿರಪಾಲ್ Mr. 215). ನೀರು ಬಿಸಲಿಗೆ ಬತ್ತಿ ಹೋಗಿ (B. 4, 202). ಬತ್ತಿದ ಕೆರೆಲಿ ಬದನೆ ಹಾಕಿದರೆ ಕದನಕ್ಕೆ ಕಾರಣ.—ದಿಗಿಲು ತಾಗದೆ, ಮಗಳು ಬತ್ತಿದಳು.—ತೂಬುಳ್ಳ ಕೆರೆಯು ತುಳುಕಿದರೆ ಬತ್ತೀತೇ? (Prvs.). See Bp. 20, 17; 57, 47; Šsv. 3, 51.

ಬತ್ತು battu. 2. Growing or being dry, etc. (T. ವಟ್ಟ). — ಬತ್ತುಮ್ಬಯು. -ಂಪಯು. (Šmd. 204). A dry station; a lean or withered foot. — ಬತ್ತುಮ್ಬಟ್. -ಂಪಟ್. (Šmd. 204). Dry cloth.

ಬತ್ತು battu. = ಬತ್ತ 3. See ಕಲ್ಬತ್ತು.

ಬತ್ತುಗೆ battugĕ. Dryness (Čpr. 5, 11).

ಬತ್ತೇರಿ battêri. = ಬತೇರಿ. A "battery" (My.; Br., H. ಫತ್ತೇರಿ, ಬತ್ತೇರಿ).—ಕುತ್ತದಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹತ್ತಲು ಬತ್ತೇರಿಗೆ ಓಡಿದರೆ ನಿನ್ದೀತೇ? (Prv.).

ಬತ್ಯ batya. = ಬತ್ತ 2. (My.).

ಬತ್ವ batva. The letter ಬ (Šmd. 121. 250. 341).

ಬದ bada. = ಬದುವು, etc. (My.). ಬದದ ಮೇಲೆ ತಿರಿಗಾಡುತ್ತಾರೆ (My.). See ಗದ್ದೆ-. **2,** the haunch (? see ಮುಮ್-).

ಬದ bada. ಬದ್. Bad (Mhr., H.; see ಬದನಾಮಿ). — ಬದ್ಚಾಲು. Bad conduct (My., H.).

ಬದಕು badaku. 1. = ಬದುಕು 1, etc. (My.).

ಬದಕು badaku. 2. = ಬದುಕು 2, etc. (My.; B. 5, 93). ಬದಕು ಮಾಡಿಸು (5, 90; see ಬದುಕು-). ಬದಕು ಮಾಡು (5, 115; see ಬದುಕು-). ಬದಕು ಅಳದೆ ಹೋಯಿತು, ದಾಡಿ ನೋಡದೆ ಹೋಯಿತು.—ಬೆದಕುವವನು ಬದಕು ಮಾಡ್ಯಾನೇ? (Prvs.). See Sp. s. ತಿಳಿ 4.

ಬದಗ (badagu1-a3). = ಬಡಿಗ, ಬಡಿಗ. A low man or servant (ಕೀಳಾಳ್ Šs.; Abhâ. 2, 95; Bh. 2, 2, 72; 3, 19, 25).

ಬದಗು badagu. 1. Drudgery (My.).

ಬದಗು badagu. 2. = ಬದಸು, q. v.

ಬದಣಿ badaṇi. = ಬದಣೆ, ಬದನೆ 1, ಬದ್ನೆ. The brinjal or egg-plant, Solanum melongena Lin. (ವಾರ್ತಾಕ Hlâ.; ವಾರ್ತಾಕಿ, ಭಣ್ಟಾಕಿ, ಹಿಂಗುಲಿ, ಸಿಂಹಿ, ದುಷ್ಪ್ರಧರ್ಷಣಿ Nr.; Sk. also ವಾರ್ತಾಕ, ವಂಗ, ವೇರ; T. ವಡುದಲೈ; M. ವಟುದಿನಿ, ವಟುದಿನೆ; Tĕ. ವಂ, ವಂಗೆ; H. ಬೈಂಗನ್; Mhr. ಬೈಂಗಣೀ, ಬೈಂಗನೀ, of the colour of the brinjal).

ಬದಣೆ badaṇĕ. = ಬದಣಿ, etc. (ವಾರ್ತಾಕ Mr. 95).

Digitized by Google

ಬದನಾಮಿ bada-nâmi. Ignominy, infamy (My., also as ಬದಲಾಮಿ; Br.; Mhr., H.).

ಬದನಿಕೆ badanikĕ. = ಬನ್ದಣಿಕೆ, etc. (My.; Tĕ. ಬದನಿಕೆ, ಬವನಿಕೆ, ವದನಿಕೆ). ಗಿಡಬದನಿಕೆ (ಕಾಮಿನಿ Si. 435).

ಬದನೆ badanĕ. 1. = ಬದಣೆ, etc. (C.). ಬದನೇ ಗಿಡದಲ್ಲಿ ಮುಳ್ಳು ಜಾತಿ (ವಾರ್ತಾಕ, etc. Si. 149). See ಕರಿಯ-, ಬಜ್ಜ-, ಮೊಗರು. ಒಲೆ ಸೊಟ್ಟಾದರೆ ಬದನೆಕಾಯಿ ಬೇಯದೇ?—ಬದನೆಕಾಯಿ ಬಜ್ಜ ಮೆಯ್ಯೆಲ್ಲ ಗಜ್ಜ.—ಬತ್ತಿದ ಕೆಬೀಲಿ ಬದನೆ ಹಾಕಿದರೆ ಕದನಕ್ಕೆ ಕಾರಣ.—ಪುಸ್ತಕದೊಳಗಿನ ಬದನೆಕಾಯಿ (Prvs.). See Prvs. s. ದಾಟೀ ಹಣ್ಣು, ಶಾಸ್ತ್ರ.

ಬದನೆ badanĕ. 2. = ಬದ್ದಿಕೆ No. 2. (My.).

ಬದರ badara. = ಬದರಿ. 2, *the fruit of the jujube* (ಬೋರೆಯ ಹಣ್ಣು G.).

ಬದರಿ badari. = ದಾರೆ 1, etc. *The jujube tree, Zizyphus jujuba* Lam. (or Z. scandens). 2, the cotton plant. 3, = ಬದರಿಕಾಶ್ರಮ. (My.).

ಬದರಿಕಾಶ್ರಮ badarikâ-âśrama. N. of a hermitage in the Himâlaya. (My.).

ಬದರಿಕೆ badarikĕ. 1. A convoy or guard on the road (My.; Br., H. ಬದರಕಾ).

ಬದರಿಕೆ badarikĕ. -ಕಾ. 2. N. of one of the sources of the Ganges and of a neighbouring hermitage.

ಬದರೆ badarĕ. = ವದರೆ. *The cotton plant.* 2, *a particular species of bulbous plant* (= ಗೃಷ್ಟಿ, ವಾರಾಹಿ).

ಬದಲ್ badal. ಬದಲು. Changing; change, alteration; exchange; retaliation; instead of; other (ಮಾರ್ಪು G.; My.; Br., M. ಬದಲ್, ವದಲ್, ವದಿಲ್; Mhr., H.). ಒನ್ದು ಬಗೇ ಜನುಸು ಕೊಟ್ಟು, ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಮತ್ತೊನ್ದು ಬಗೇ ಜನುಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ (ಪರಿದಾನ, etc. Si. 325). ಪ್ರಾಚೀನಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದಗಳೊಳಗಿನ ಸಕಾರಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಉತ್ತರಸೀಮೆಯ ಜನರು ಹಕಾರವನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸುವದುಣ್ಟು (B. 4, 114). ಅವುಗಳ ಬದಲಾಗಿ ಉತ್ತಮ ಹೊಸ ನಡತೆಗಳನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕು (4, 189). ದಣ್ಡು ಇಡುವದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ (4, 216). ಒನ್ದು ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಅದರ ಬದಲು ಮತ್ತೊನ್ದು ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಇಸ ಕೊಳ್ಳುವನ್ತೆ (B. 5, 107). ಇವನ ನಡತೆ ಮುಂಚಿನ ಹಾಗೇ ಇತ್ತಲ್ಲದೆ ಬದಲಾಗಲಿಲ್ಲ (5, 217). ಆ ರಥದ ಕುದುರೆಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಗೆ ಬದಲಾಗುತ್ತವೆ (5, 299).—ಬದಲಾಗು. -ಆಗು. To change, to be changed (ಪರಿಣಮಿಸು My.). See s. ಬದಲ್.—ಬದಲು ಕೊಡು. To give in exchange or instead of; to give as a substitute (ಪದಿ ಕೊಡು G.; My.).—ಬದಲು ಮಾಡು. To change (v. t.); to alter, to make differ (ಪಲ್ಲಟಿಸು G.; My.). ಗುರುವಿನ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ತೆ ಆಶ್ರಮವನ್ನು ಬದಲು ಮಾಡುವವನು (ಸಮಾವೃತ್ತ G.). ಉಣ್ಣುವ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಬದಲು ಮಾಡುತ್ತಿರ ಬೇಕು (B. 4, 25). ರಥಕ್ಕೆ ಹೂಡಿದ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರಡು ಮೈಲುಗಳ ಮೇಲೆ ಬದಲು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ (5, 299).—ಬದಲುಮಾತು. A word in reply; another word; a receding or an evasive word, a contradiction (My.). ಬದಲುಮಾತಾಡಿದರೂ ತೊದಲು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ.—ಬದಲುಮಾತಾಡುವವನು ಬೆದರಿಸಿದರೆ ಬಿಟ್ಟಾನೇ? (Prvs.).—ಬದಲು ಹೇಳು. To reply (My.).

ಬದಲಾಬದಲಿ badalâ-badali. Exchange, interchange (My.; see Mhr. s. ಬದಲಿ).

ಬದಲಾಯಿಸು badalâyisu. = ಬದಲು ಮಾಡು. (My.; B. 5, 231. 267). 2, to change (v. i., My.).

ಬದಲಾವಣಿ badalâvaṇi. Changing, exchanging (My., also as ಬದಲಾವಣೆ). ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬದಲಾವಣಿಯಿನ್ದ ಅನ್ದರೆ ಒನ್ದು ಕೊಟ್ಟು ಮತ್ತೊನ್ದು ತೆಗದು ಕೊಳ್ಳುವದರಿನ್ದ ಉಣ್ಟಾಗುವ ಲಾಭ (ಅಪಮಿತ್ಯಕ, etc. Si. 300).

ಬದಲಿ badali. Exchange or relief, as of a guard; a substitute (used of persons, My.; Mhr., H.).

ಬದಲಿಸು badalisu. = ಬದಲಾಯಿಸು. To change, etc. (v. t., My.). ಉಡುಗೆ ತೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ಬದಲಿಸುವದು (G. 100). 2, to alter, to change (v. i., My.). ಈ ತಾರೆಗಳ ಸ್ಥಾನಗಳು ಯಾವಾಗಲು ಬದಲಿಸುತ್ತವೆನ್ದು, ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿಯಿತು (B. 5, 174).

ಬದಲೆ badalĕ. (= ಬದಲ್). (Mhr. ಬದಲಾ, for; instead; see ಮೂ-).

ಬದಸು badasu. = ಬದಗು 2. Crookedness (ಕೌಟಿಲ್ಯ Šmd. II, o. r. ಬದಗು).

ಬದಿ badi. 1. Mud, mire, slush, ooze (ಕೆಸರ್ Šm. 98; My.; T. ವದಿ; Tĕ. ಬಾಡೆ; T. ವಡಿ, a lump of butter or of ointment; ವಡುಮ್ಬು, slimy mucus; suet, fat; *cf.* ಬಸಿ 1). ನದೀ ದಾಟಿ, ಬದೀಲಿ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಬದಿ badi. 2. = ಬರಿ 1, (ಬಡಿ 1). The side, the flank (ಪಕ್ಕ Kk. 32; Šm. 70. 78. 98; Bp. 20, 109; 55, 16; Bh. 4, 2, 64; Šśv. 4, 15; My.; B. 4, 168. 171); nearness, proximity, vicinity (My.; Tĕ. ವದೆ). ಜೀರಿಗೆಯ ಚೀಲದ ಬದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕರೀ ಬೀಜದ ಚೀಲವು (B. 4, 62). See ಕಿಬ್ಬದಿ.—ಬದಿಗಾಗು. -ಆಗು. To go aside, to make room (My.; ಕೆಲಸಾರು G.).—ಬದಿಗೆ ಮಾಡು. To put or remove to one side (My.; ಒತ್ತಿಸು G.).—ಬದಿಯೆಲು. -ಎಲು. A rib (Bh. 1, 10, 38).

ಬದಿಕಿಸು badikisu. = ಬದುಕಿಸು. (Bp. 37, 20; My.). ಬದಿಕಿಸುವ ಮದ್ದು (ಜೀವಾತು, ಜೀವನೌಷಧ Si. 298).

ಬದಿಕು badiku. = ಬದುಕು 1, etc. (Bp. 41, 13; My.). ಬದಿಕಿರುವವನು (ಜೀವ, ಅಸುಧಾರಣ); ಬದಿಕಿರುವ ಕಾಲ (ಆಯುಸ್, etc. Si. 298).

ಬದಿಗ badiga. = ಬದಗ, etc. (ಕೀಲಾಳ್ Šm. 46, o. r. ಬದೆಗ).

ಬದಿನಿಕೆ badinikĕ. = ಬನ್ದಣಿಕೆ, etc. (ವನ್ದೆ, ವೃಕ್ಷಾದನಿ, ವೃಕ್ಷರುಹೆ, ಜೀವನ್ತಿಕೆ, ಗಿಡದ ರೆಮ್ಬೆ ಕೊನೆಯೊಳಗೆ ಗಣ್ಟು ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ ಇರುತ್ತದೆ, ತಾನ್ತ್ರಿಕರಿಗೂ ವೈದ್ಯರಿಗೂ ಉಪಯುಕ್ತ Si. 142).

ಬದು badu. = ಬದುವು, etc. (My.; see ಗದ್ದೆ-).

ಬದುಕಿಸು badukisu. = ಬದಿಕಿಸು. To cause to live or subsist; to support; to cause to continue in existence, to save from death; to raise to life (Bp. 13, 7. 13; 50, 71; 5, 165; My.; B. 3, 123). ಪಾಪಿಯ ಕೆಡಿಸಿದವರಿಲ್ಲ, ಪುಣ್ಯವನ್ತನ ಬದುಕಿಸಿದವರಿಲ್ಲ (Prv.).

ಬದುಕು baduku. 1. = ಬದಕು 1, ಬದಿಕು, ಬದುಂಕು, ಬರ್ದುಕು 1, ಬರ್ದುಂಕು, ಬದ್ದುಂಕು. To live, to be alive; to subsist; to make a livelihood, to live by; to continue in existence, to remain alive; to revive, to return to life (My.). See Bp. 1, 34; 20, 9; 43, 79; 48, 14. 19; 56, 38. 39; 58, 57; 60, 2; Bh. 1, 10, 31; J. 2, 18; 14, 9; 28, 49; 24, 9. 65; B. 5, 104; Prvs. s. ದಾಯಿ, ದಾಯು.—ಜೀವಧನದಿನ್ದ ಬದುಕುವ ಸ್ತ್ರೀ (ಅಭೀರಿ, ಮಹಾಶೂದ್ರಿ); ಬದುಕುವ ಕಾಲ (ಜೀವಿತಕಾಲ, ಆಯುಸ್); ಆರಮ್ಬದಿನ್ದ ಬದುಕುವವನು (ಕ್ಷೇತ್ರಾಜೀವ); ಕೆಯ್ದುವ ಹಿಡಿದು ಬದುಕುವಂ (ಶಸ್ತ್ರಾಜೀವ); ಬಡ್ಡಿಯ ಕೊಟ್ಟಾಡಿ ಬದುಕುವವನು (ವೃದ್ಧ್ಯಾಜೀವ); ಅರಣ್ಯನೀವಾರಬತ್ತದಿನ್ದವೂ ಹಕ್ಕಲನಾಯ್ದ ಬತ್ತದಿನ್ದವೂ ಬದುಕುವುದು (ಋತ Nr.). ಆಡಿ ಬದುಕುವವನು (ಪಂಚಜನೀನ Si. 238). ಹೊಟೆಯ ಹೊತ್ತು ಬದುಕುವನು (ಭಾರೋಪಜೀವಿ Nn. 86). ಬಹುಕಾಲ ಬದುಕುವವನು (ಜೈವಾತೃಕ, etc. Si. 353).—ಬದುಕಗೊಡು. -ಕೊಡು. To let live, etc. (B. 5, 72).

Digitized by Google

ಬದುಕು baduku. 2. = ಬದಕು 2, ಬರ್ದುಕು 2. Living, life (My.); livelihood, profession (Bp. 45, 39; My); — property, things, articles, goods (My.; B. 3, 41. 101; 4, 61. 169; 5, 84; Bp. 30, 24; 47, 5; J. 4, 68; ಸಮ್ಪತ್ತಿ G.). ಹಸನಾಗಿದೆ ಬದುಕು, ಸಾಯಲಾಟಿನು! ಅದ್ಬುಯಾಗಿದೆ ಬದುಕು, ಸಾಯಲಾಟಿನು (Dp. 4). ಬಡ್ಡಿಗೆ ಯಾತಕ್ಕೆ ಬದುಕಿನ ಯೋಚನೆ (Prv.). — ಬದುಕು ಬಾಳು. dupl. (My.). ಜೀವದಲ್ಲಿರುವನಕ ಬದುಕು ಬಾಳು, ಸತ್ತ ಬಳಿಕ ಮಕ್ಕಳ ಪಾಲು— ಮುದುಕನ ಬಾಯಿ ತೀರಿದ ಮೇಲೆ ಬದುಕು ಬಾಳು ಇದ್ದು ಫಲವೇನು? (Prvs.). — ಬದುಕು ಮಾಡಿಸು. To cause to carry on a business, etc. (My.; see ಬದಕು-). — ಬದುಕು ಮಾಡು. To carry on a business or profession (My.; see ಬದಕು-).

ಬದುಂಕು badunku. (Šmd. 48, not in Mdb.). = ಬದುಕು 1, etc. (Bp. 45, 46). ಆಡಿಂ ಬದುಂಕುವವನು (ಜಾಬಾಲ, ಅಜಾಜೀವ Hlâ.).

ಬದುವು baduvu. = ಬದ, ಬದು, ಬದುಹು q. v. (My.; T. ವರಪ್ಪು, ವರಮ್ಬು, ವರ್ಮ್ಬು, ವರ್ಮ್ಪು, ವರ್ಮ್ಬು; M. ವರಪ್ಪು; Tĕ. ವರುಜು, ವರವೆ). ಹೊಲ ಗದ್ದೆಗಳ ಬದುವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತೋಟದ ಸಾಗೇ ಬದುವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಗುಮ್ಪಾಗಿ ಬೆಳದಿರುವ ಹುಲ್ಲುಗಳ ಸಮೂಹ (ನಡ್ವೆ, ನಡಸಂಹತಿ Si. 165).

ಬದುಹು baduhu. = ಬದುವು, etc. A raised bank in fields, a low ridge (ಪಾಳಿ Mr. 371, one MS. ಬಿದುಹು).

ಬದೆ badĕ. = ಬತೆ. See ಹದಿ-.

ಬದೆಗ badĕga. = ಬದಗ, etc. (ಕೀರಾಟ Kk. 87, o. r. ಬದಗ).

ಬದ್ದ badda. Tbh. of ಬದ್ಧ. Firm; true; truth; firmly, certainly (ಗಾಢ Šmd. II; Šm. 65; ಗಾಢ Kk. 76, o. r. ಬಿದ್ದ; My.; Mhr.: fully, completely). ಬದ್ದ ನಡೆ ನುಡಿಯಿದ್ದರೆ ಕಾತಿ (Dp. 165).

ಬದ್ದಕಿ baddaki. N. of a plant (ಬಸುರಿ Mr. 149).

ಬದ್ದಣ baddaṇa. = ಬದ್ದವಣ 1. (ಬಸಗೆವಣ Čt. II, 47; Šs.).

ಬದ್ದರ baddara. Tbh. of ಭದ್ರ. An ox; an elephant (Čpr. 5, 105; Č. Bp. 42, 24. 27; Bh. 3, 17, 29).

ಬದ್ದವಣ (badda-paṇa = bhadra-paṇa). 1. A drum used on festive occasions (ಮಂಗಳವಣ Šmd. II; Šm. 37; Čpr. 4, 42; Abh. P. 3, 28. 114; 4, 28; 13, 100).

ಬದ್ದವಣ baddavaṇa. 2. Tbh. of ವರ್ಧಮಾನ (ಅಭ್ಯುದಯ Šmd. 373).

ಬದ್ದಿ baddi. (Tbh. of ವೃದ್ಧಿ).

ಬದ್ದಿಕಾರ baddi-kâra. One who causes increase, a promoter (Râm. 6, 47, 56).

ಬದ್ದಿಕೆ baddikĕ. = ಬದ್ದಿಗೆ, ಬದ್ದುಗೆ. Tbh. of ಬನ್ಧಕ. A band, a tie;—a border, the ends or skirt of a cloth. (Tĕ. ಬದ್ದೆ). ಬಟ್ಟೆಯ ಬದ್ದಿಕೆ (ದಶೆ, ವಸ್ತಿ Si. 222). 2, = ಬದನೆ 2, comparing anything with, or examining anything according to, a standard, as weights, measures or money (My.).

ಬದ್ದಿಗ baddiga. = ಬದ್ದಿಗ. See ನೆರೆವದ್ದಿಗ s. additions.

ಬದ್ದಿಗೆ baddigĕ. = ಬದ್ದಿಕೆ, etc. (ದಶೆ Si. 460).

ಬದ್ದಿಸ baddisa. = ಬದ್ಧಿಸ, q. v.

ಬದ್ದಿಸು baddisu. 1. = ಬದ್ಧಿಸು, q. v.

ಬದ್ದಿಸು baddisu. 2. Tbh. of ಬನ್ಧಿಸು. To compare anything with, or examine anything according to, a standard (My.). 2, to be bound, to be obstructed, as the excrements from costiveness (My.).

ಬದ್ದು baddu. = ಬರ್ದು 3. Proficiency, skill (Čpr. 4, 78).

ಬದ್ದು baddu. A hole in the ground into which children play marbles (My.; Mhr., H. ಬದ್).

ಬದ್ದುಗೆ baddugĕ. = ಬದ್ದಿಗೆ, etc. A band, a tie (Bp. 61, 26; Bh. 3, 4, 26).

ಬದ್ದೆ baddĕ. (fr. ಬದ್ದ). A truthful woman (Râm. 6, 53, 82).

ಬದ್ಧ baddha. = ಬದ್ದ. *Bound, tied, fixed, fastened; fettered; caught, captured, confined;* arrested, held back, checked; joined, connected, combined, united; inlaid, studded; composed, as verses; constructed; formed, set, as fruit; bearing, as fruit; struck, as a root; firmly rooted, firm, (true); placed side by side; clenched; entangled; *put on, dressed.* See ಅ-.

ಬದ್ಧಕಂಕಣ baddha-kankaṇa. = ಕಂಕಣಬದ್ಧ No. 2. (My.).

ಬದ್ಧಪ್ರಕೃತಿ baddha-prakṛiti. A constitution subject to costiveness (My.).

ಬದ್ಧಭೂಮಿಕ baddha-bhûmika. *Having an inlaid floor.*

ಬದ್ಧಭ್ರುಕುಟಿ baddha-bhṛikuṭi. = ಭೃಕುಟಿ. (J. 12, 46; 22, 37; 27, 41).

ಬದ್ಧಮುಷ್ಟಿ baddha-mushṭi. Having a closed fist; covetous, penurious, miserly.

ಬದ್ಧಮುಷ್ಟಿಕರ baddhamushṭi-kara. *The hand with closed fist.*

ಬದ್ಧವಿರುದ್ಧ baddha-viruddha. = ಬದ್ಧವೈರ. (Bp. 58, 27).

ಬದ್ಧವೈರ baddha-vaira. One who has contracted confirmed hostility; fixed and deadly hatred. (My.).

ಬದ್ಧಾಂಜಲಿ baddha-anjali. Having the palms joined so as to form a cup and raising them up to the breast, as in humble entreaty or representation, etc. (Râv. 6, after 132).

ಬದ್ನೆ badnĕ. = ಬದನೆ, etc. (My.).

ಬಧಿರ badhira. *Deaf.*

ಬಧಿರತ್ವ badhiratva. Deafness. (My.).

ಬಧಿರೀಕೃತ badhirî-kṛita. Made deaf, deafened (Râv. 6, after 137).

ಬನ bana. = ವನ, q. v. (ವನ Kk. 18; ಅರವೆ, ಅರಾಮ Šm. 21; Čpr. 1, 104; 2, 71). ಬನಕ್ಕೆ or ಬನಕೆ (Šmd. 139). ಇನ್ದ್ರನ ಬನಂ (ನನ್ದನ); ಕುಬೇರನ ಬನಂ (ಚೈತ್ರರಥ); ಬೆಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲ ಬನಂ (ಉಪತ್ಯಕೆ); ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲಣ ಬನಂ (ಅಧಿತ್ಯಕೆ); ಅರಮನೆಯ ಸಮೀಪದ ಬನಂ (ಉದ್ಯಾನವನ); ಸಮುದ್ರದ ತಡಿಯ ಬನಂ (ವೇಲಾವನ Hlâ.). — ಬನಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. The darkness of a wood, etc. (Râv. 2, 54; V. 4, 46). — ಬನದುಮುಬಿ. -ತುಮುಬಿ. = ಬನ್ದರಿಕೆ, ಬನ್ದಾರೆ. An evergreen shrub, Dodonaea viscosa L. (Z.). — ಬನಪನಿ. A wild hog (Šiv. 3, 34). — ಬನಮ್ಬುಡಿ. -ಂಪಿಡಿ. To seize, *i. e.* to enter, a forest or wood (Čpr. 1, 106). — ಬನವಸೆ. N. of a town (Prll. 3, 2 seq.). — ಬನವಾಸೆ. = ಬನವಸೆ. (My.). ಬನವಾಸೆಗೆ ಹೋದರೂ ಬಣಗಾಲ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ (Prv.). — ಬನವೆಂಕೆ. -ಬೆಂಕೆ. Forest-fire (ದಾವಾಗ್ನಿ Šs.).

ಬನಪು banapu. A large timber tree, Terminalia tomentosa, var. coriacea, Clarke (St. & Pl.; Tu.; Kônkaṇi ಬಣಪು).

ಬನಾತು banâtu. Broad-cloth, woollen (H., Tĕ.; My.).

ಬನಾಯಿಕೆ banâyikĕ. = ಬನಾವಣೆ. (My.).

ಬನಾಯಿಸು banâyisu. To make, to fabricate (My.; Tĕ.; Mhr., H. ಬನಾವಣೆಂ).

Digitized by Google

ಬನಾವಣಿ banâvaṇi. = ಬನಾವು. (My.; Mhr.).

ಬನಾವು banâvu. The act of making, fabricating or bringing about (My.; Mhr., H. ಬನಾವ). 2, good understanding together, mutual agreement (My.; Mhr., H.).

ಬನಿ bani. Substance, essence, as of grains, milk, butter or vegetables (My.).

ಬನಿಯನ್ baniyan. A waistcoat with short sleeves (My.; H.).

ಬನ್ತಿ banti. = ಪನ್ತಿ. (ಆಳಿ, ಪಂಕ್ತಿ, etc., ಸಾಲು Si. 119).

ಬನ್ತು bantu. = ಬನ್ದಿತು, ಬನ್ದುದು. Third person singular neuter of the imperfect of ಬರ್ 1, ಬರು. (C.).

ಬನ್ತೆ bantĕ. = ಬೊನ್ತೆ, q. v. (My.). — ಬನ್ತೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To be stitched together like a quilt. ಅವನ ಕೂದಲು ತೊಡಕಾಗಿ ಬನ್ತೆಗಟ್ಟಿದೆ (My.). — ಬನ್ತೆಗಮ್ಬಳಿ. -ಕಮ್ಬಳಿ. A quilted blanket (My.). — ಬನ್ತೆಗಳ್ಳಿ. = ಬೊನ್ತೆಕಳ್ಳಿ. (My.).

ಬನ್ದ banda. Tbh. of ಬನ್ಧ (Šmd. 339). A bond, etc. 2, in the sense of ಬದ್ಧ: formed, set, as fruit; bearing, as fruit; etc. See ದಾರ-, ಸಂಕಲೆವನ್ದ, ಸರವನ್ದ. — ಬನ್ದಕಟ್ಟು. Moderateness (My.). ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾದ ಕೆಲಸ ಚನ್ದ, ಬನ್ದಕಟ್ಟಾದ ಊಟ ಚನ್ದ (Prv.). 2, caste-rules (My.). — ಬನ್ದದ ಮರ. The wild mangosteen, Diospyros embryopteris Pers. (St. & Pl.). — ಬನ್ದಮಾವು. A mango tree in fruit (ಫಲವಾದ ಮಾಮರ Čt. II, 119; ಫಲಿತಾಮ್ರ Kk. 66; ಫಲಿತರಸಾಲ Šm. 26; Čpr. 7, 43).

ಬನ್ದಗಿ bandagi. Slavery (My.; Mhr., H.).

ಬನ್ದಣಿಕೆ bandaṇikĕ. = ಬದನಿಕೆ, ಬದಿನಿಕೆ, ಬನ್ದಳಿಕೆ, ಬನ್ದುರಿಕೆ, ದಾನ್ದುರಿಕೆ, ಬೊನ್ದರಿಗೆ. Tbh. of ವನ್ದಾಕೆ, etc. A parasitical plant; the parasitical plant Epidendrum tesselatum, etc. (ಜೀವನ್ತಿಕೆ, ವೃಕ್ಷಾರುಹೆ, ವನ್ದೆ, ವೃಕ್ಷಾದನಿ Nr.; ವನ್ದೆ, ಕಾಮಿನಿ Nr. *a*, ಬನ್ದಳಿಕೆ Nr. *b*; ತರುರುಹ, ಮಾರ Mr. 142).

ಬನ್ದನೆ bandanĕ. Tbh. of ಬನ್ಧನ. (My.).

ಬನ್ದರ bandara. 1. Tbh. of ಬನ್ಧನ. See ದಾರಬನ್ದರ, ದಾರವನ್ದರ.

ಬನ್ದರ bandara. 2. = ಬನ್ದರು. A port; a port-town; a landing place on a coast or in an inlet (H., Mhr.; B. 3, 116).

ಬನ್ದರಿಕೆ bandarikĕ. = ಬನದುಮುಬಿ. See s. ಬನ. (My.).

ಬನ್ದರು bandaru. = ಬನ್ದರ 2. (My.; Tĕ.; M. ಬನ್ದರ್). 2, N. of Masulipatam (Tĕ.; My.).

ಬನ್ದಳಿಕೆ bandaḷikĕ. = ಬನ್ದಣಿಕೆ, q. v.

ಬನ್ದಾನ bandâna. Tbh. of ಬನ್ಧನ. (My.).

ಬನ್ದಾರೆ bandârĕ. = ಬನದುಮುಬಿ, etc. (My.; Tĕ.).

ಬನ್ದಿ bandi. 1. = ವನ್ದಿ 1. One of the *tatsamas* (Šmd. 384; Šm. 77; Kk. 95). A captive or prisoner in general, male or female (ಪ್ರಗ್ರಹ, ಗ್ರಹಕ, ವನ್ದಿ Hlâ.). 2, an obstacle, an impediment; stop, cessation (Mhr.. H. ಬನ್ದೀ); confinement, imprisonment (see ಬಲ್ಬನ್ದಿ; M. ವನ್ದಿ). 3, a tie: an armlet (My.; T. ವನ್ದಿ); a gold wire worn round the neck by females (My.). ತೋಳ ಬನ್ದಿ (Šm. 162). 4, plunder, booty, spoil (Sk.; Bp. 9, 1; V. 6, 6; J. 23, 15). — ಬನ್ದಿಕಾಱ. -ಕಾಱ. (Šmd. 235). A robber, a thief (Bp. 9 sum.; Sk. ಬನ್ದೀಕಾರ); a man who takes prisoner. See ಬಲ್-. — ಬನ್ದಿಗ್ರಹಣ. (Šmd. 386; Kk. 99). Taking prisoner; seizing plunder. — ಬನ್ದಿಯವ. -ಅವ. = ಬನ್ದಿವಾನ. (B. 5, 202. 206). — ಬನ್ದಿಯವಳು. -ಅವಳು. = ಬಂಗಾರದವಳು. (My.). — ಬನ್ದಿವಾನ. = ಬನೀವಾನ. (B. 5, 202. 208; My.). — ಬನಿ ಎಡಿ. -ಪಿಡಿ. To take captive (Čpr. 1, 127); to plunder. ಬನ್ದಿವಿಡಿದಂ ಬಿಮ್ಬಾಧರ ಸ್ಥಾನಮಂ (Šmd. 386). — ಬನ್ದಿಎಡಿಹ. -ಪಿಡಿಹ. A man who takes prisoner (ಗ್ರಾಹಕ, ಪ್ರಗ್ರಹ Mr. 462); a plunderer. — ಬನ್ದೀಖಾನೆ. -ಖಾನೆ. A prison (ಕಾರೆ, ಬನ್ಧನಾಲಯ, ಸೆರೆಮನೆ Si. 298; My.; Br.; Mhr., H. ಬನ್ದೀಖಾನಾ). — ಬನ್ದೀವಾನ. -ವಾನ. A prisoner (ಪ್ರಗ್ರಹ, etc., ಸೆರೆಮನೆಯೊಳಗಿರುವವನು Si. 298; My.; Br.; Mhr., H.).

ಬನ್ದಿ bandi. 2. = ವನ್ದಿ 2. (Sk.; Bh. 1, 7, 34; Mhr.).

ಬನ್ದಿ bandi. 3. N. of a plant. See ಚಿಕ್ಕಣಿಕೆ.

ಬನ್ದಿಕ್ಯಾ bandikyâ. A shrub, Memecylon amplexicaule Roxb. (St. & Pl.).

ಬನ್ದಿಗ bandiga. = ಬದ್ದಿಗ. Tbh. of ಬನ್ಧಕ (ಬನ್ಧಕ). See ಸಿಪ್ಪು ನ್ದಿಗ and ಸರವನ್ದಿಗ.

ಬನ್ದಿಸು bandisu. = ವನ್ದಿಸು. (Abh. P. 15, after 42).

ಬನ್ದು bandu. P. p. of ಬರ್ 1, ಬರು.

ಬನ್ದು bandu. 1. = ಬೊನ್ದು. (Tbh. of ವನ್ದ). Praise, eulogy (see ಬನ್ದುಕ).

ಬನ್ದು bandu. 2. Tbh. of ಬನ್ಧ. Any tie, a bond, a fetter; confinement; restriction (B. 5, 141. 142. 144. 255; My.; Br.; Mhr., H. ಬನ). 2, a fold of a sheet of country paper (My.; Mhr., H.). — ಬನ್ದುಕಟ್ಟು. The state of being well ordered, regulated or compact; caste-rules (My.). — ಬನ್ದು ಮಾಡು. To close, to shut (My.).

ಬನ್ದು bandu. 3. Tbh. of ಬನ್ಧು. (My.).

ಬನ್ದುಕ bandul-ka. (Šmd. 239, o. r. in three MSS. ಬೊನ್ದುಕ). A man who gets his food by flattering, coaxing or wheedling (ಚಲ್ಲವತ್ತ, ನಮ್ಬಿಸಿಯೆ ತಿಮ್ಬುತ Šm. 46; Kk. 66, o. r. ಬೊನ್ದುಕ).

ಬನ್ದುಗೆ bandugĕ. Tbh. of ಬನ್ಧೂಕ (Šmd. 359; Čt. II, 19; Mr. 127; Šm. 27; Hlâ., Nr.; Grj. 7, after 11; 7, 53; Bp. 58, 22; Si. 139).

ಬನ್ದುರಿಕೆ bandurikĕ. = ಬನ್ದಣಿಕೆ. (Z.).

ಬನ್ದೂಕ bandûka. = ಬನ್ದೂಕು. (My.; Mhr., H.).

ಬನ್ದೂಕು bandûku. A musket or firelock; a matchlock (My.; Br.).

ಬನ್ದೋಬಸ್ತಿ bandôbasti. = ಬನ್ದೋಬಸ್ತು. (My.; B. 5, 268; Mhr., H.).

ಬನ್ದೋಬಸ್ತು bandôbastu. Settlement, adjustment; fitly arranged or well-ordered condition, secure, firm condition; order (B. 5, 268; My.; Br.; Mhr., H.).

ಬನ್ಧ bandha. = ಬನ್ದ, ಬನ್ದು 2. Binding, tying; *a bond, a tie, a chain, a fetter, any tie;* (a regulation, a rule Mhr.); catching; fettering, confining, checking; imprisonment, custody, check, restriction; joining, uniting; — forming, constructing, building, erecting; embanking, an embankment; — any posture or position of the limbs or body generally, a position or posture; a particular position of the hands and feet, etc.; — connection; — agreement, union; — a border; — bondage; — combination of sounds, construction of words; a composition. See Čh. v. 1; Kâvy. III, 1, A, 4; IV, 1; IV, 2, 62; ರಂಗವಾಲಿ; Šâv. 4, 75.

ಬನ್ಧಕ bandhaka. = ಬದ್ದಿಕೆ, etc. A binder; a catcher; — a violator, a ravisher; — a band, a tie; — a bank, a dam; — binding, confinement; — hindrance, impediment (My.); — *pledging; a pledge, a deposit, a pawn.*

Digitized by Google

ಬನ್ಧಕಿ bandhaki. *An unchaste woman.*

ಬನ್ಧತನ್ತ್ರ bandha-tantra. A complete army, or one possessing the four divisions of chariots, elephants, horse, and foot. (R.).

ಬನ್ಧನ bandhana. = ಬನ್ಧರ 1, ಬನ್ಧಾನ, ಬನ್ಧ. Binding, tying, fettering, fastening; tightening; — holding fast, arresting, checking; — binding on, putting on; — catching, capturing; — *confining, confinement, captivity, bondage, imprisonment* (Šmd. 160; ಕಟ್ಟು Mr. 267); inflicting pain, hurting; — joining, connecting, uniting; — building, construction; — *a bond, a band, a chain, a fetter, any tie;* — a stalk, a stem, a peduncle. See ಕಟ್ಟಿಸು, ಕಟ್ಟು, ಕೆತ್ತು, ತೊಡರ್, ತೊಡರ್ಪು, ಬಿಗಿ; ಪ್ರಸವ-.

ಬನ್ಧನಗ್ರನ್ಥಿ bandhana-granthi. *A noose.*

ಬನ್ಧನಾಕುಲತೆ bandhana-âkulatĕ. Bewilderment from being in captivity (Čpr. 5, 35).

ಬನ್ಧನಾಲಯ bandhana-âlaya. *A prison, a jail.*

ಬನ್ಧನಿ bandhani. = ಬನ್ಧನ. See ಮೃಗ-.

ಬನ್ಧವಿದ bandha-vida. One who knows how to put on (decorations) or to decorate (Čpr. 6, 47).

ಬನ್ಧನೆ bandhanĕ. = ಬನ್ದನೆ, ಬನ್ಧನ. (My.).

ಬನ್ಧಸ್ತಮ್ಭ bandha-stambha. *The post to which an elephant is tied.*

ಬನ್ಧಿಕ bandhika. = ಬನ್ದಿಗ, ಬನ್ಧಕ. See ನಿರ್ಬನ್ಧಿಕ, ವಸನಬನ್ಧಿಕೆ.

ಬನ್ಧಿಸು bandhisu. = ಬನ್ದಿಸು 2. To bind, to tie, to fetter, etc. (Čpr. 3, after 2); to bind on one's self, to put on (Bp. 4, 11); to connect, to join, to unite, etc.; to inflict punishment, to chastise, to inflict pain. ರೋಗರನು ಬನ್ಧಿಸಲ್ (ಪರಿಪೀಡನ, ಸನತ್ರಾಕರಣ Mr. 454). ವೃಕ್ಷವೆರಡು ಬನ್ಧಿಸಿದಲ್ಲಿ ಪಣ್ಣವೆನಿಕ್ಕು (Mr. 476). See Bp. 27, 18; 32, 55; 44, 47; 54, 15; J. 20, 9.

ಬನ್ಧು bandhu. = ಬನ್ದು 3. Connection, relationship. 2, one who is connected with or belongs to; — *a kinsman, a relation, a relative* (ಗೋತ್ರ Nn. 16; ನಣ್ಪ 140; ಪಕ್ಕವಣಿ, ಪಕ್ಕೂವಣ Ss.). 3, a cognate kinsman in a remote degree. 4, a friend. — ಬನ್ಧು ಬಳಗ. dupl. The whole body of relations, kinsfolk (Bp. 40, 41; Dp. 61, 2; My.; B. 2, 41; 3, 2. 90; 4, 153). ಬನ್ಧು ಬಳಗವು ಕೂಡಿ, ಹೊನ್ದಿ, ಜೋಗಳ ಪಾಡಿ, ಹಿನ್ದೆ ಸತ್ತವರ ಹೆಸರಿಟ್ಟು, ಗುಗ್ಗರಿ ತಿನ್ದು, (ಕೂಸಂ) ತೂಗುವರು (Sp.). — ಬನ್ಧು ಬಳಗ. = ಬನ್ಧು ಬಳಗ. (Bp. 61, 87; My.).

ಬನ್ಧುಕ bandhuka. = ಬನ್ಧುಲ. *The son of a harlot, a bastard.*

ಬನ್ಧುಕಿ bandhuki. *An unchaste woman.*

ಬನ್ಧುಜನ bandhu-jana. A kinsman; kinsfolk, relations. (My., also as ಬನ್ಧು-).

ಬನ್ಧುಜೀವ bandhu-jîva. *The flower Pentapetes phoenicea.*

ಬನ್ಧುಜೀವಕ bandhu-jîvaka. *The flower Pentapetes phoenicea.*

ಬನ್ಧುತೆ bandhutĕ. *Relations collectively, kindred, kin.* 2, relationship, affinity, relation (My.).

ಬನ್ಧುತ್ವ bandhutva. = ಬನ್ಧುತೆ No. 2. (My.).

ಬನ್ಧುರ bandhura. 1. *Uneven, undulating, wavy.* 2, *bowed, bent, inclined* (ನಮ್ರ, ನತ, ಎರಗೂಡು Mr. 454); crooked. 3, pleasing, delightful, handsome, beautiful; beauty (Čh. v. 1; Kâvy. IV, 1; Bp. 5, 18; Mr. 3). 4, a kind of precious stone (ಗೋಮೇದಕ, ಪಿತಂಗಾತ್ಮ Mr. 101). 5, a goose. 6, injurious.

ಬನ್ಧುರ bandhura. 2. = ವನ್ಧುರ. (A.).

ಬನ್ಧುರತರ bandhura-tara. Uncommonly beautiful, etc. (Šiv. 2, 63).

ಬನ್ಧುಲ bandhula. *The son of a harlot, a bastard* (ಕಟ್ಟುವಳ ತನುಜ Mr. 310).

ಬನ್ಧೂಕ bandhûka. = ಬನ್ಧುಗೆ. *A shrub bearing a red flower, Pentapetes phoenicea.*

ಬನ್ಧೂಕಪುಷ್ಪ bandhûka-pushpa. *The tree Terminalia tomentosa W. & A.*

ಬನ್ಧೂರ bandhûra. = ಬನ್ಧುರ 1, No. 3. (Sk.; A.).

ಬನ್ಧ್ಯ bandhya. = ವನ್ಧ್ಯ. To be bound or fettered; to be confined or imprisoned; to be constructed; — *not bearing fruit in due season, barren, unfruitful, unproductive, useless, vain;* — not having the menstrual courses; — destitute, deprived of.

ಬನ್ಧ್ಯೆ bandhyĕ. = ಬಂಜೆ 1, ವನ್ಧ್ಯೆ. A woman not having the menstrual courses; a barren or childless woman. 2, *a barren cow.*

ಬನ್ಧ್ರ bandhra. = ಬನ್ಧನ, etc. See ಅ-.

ಬನ್ನ banna. Tbh. of ಭಂಗ (or ಭಗ್ನ). (ಭಂಗ Čt. I, 32. 100; II, 16; Kk. 48; Šm. 51; Abh. P. 11, 78; 13, 134). ಪತಿಗೆ ನ್ನು ಯುದ್ಧದೊಳ್ ಬನ್ನಮುಂ ತಾರಂ (Šmd. 283). ಮಹೇಶ್ವರ, ನಿಮ್ಮ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಬನ್ನವುಣ್ಟೇ? (Bp. 48, 13). ಬನ್ನದಿಂ ಬಗೆಗೆಟ್ಟು (J. 19, 38). — ಬನ್ನಬಡಿಸು. -ಪಡಿಸು. To cause to suffer discomfiture, etc. (Bp. 38, 30). — ಬನ್ನಬಡು. -ಪಡು. To suffer ruin, etc. (J. 5, 41). ಅನ್ನದಾನಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಿಲ್ಲ, ಬನ್ನಬಡುವದು ತಪ್ಪ ವದಿಲ್ಲ (Prv.). — ಬನ್ನಮ್ಬಡಿಸು. -ಂ-ಪಡಿಸು. = ಬನ್ನಬಡಿಸು. (Šiv. 4, 104).

ಬನ್ನಿ banni. 1. Imperative plural of ಬರ್ 1 q. v., ಬರು.

ಬನ್ನಿ banni. 2. A prickly tree with an eatable pod, Prosopis spicigera Lin. (ಶಮಿ, ಸಕ್ತುಫಲೆ, ಶಿವೆ Nr.; Si. 134; ಶಮಿ Mr. 115; T., M. ವನ್ನಿ). ಬನ್ನಿಯ ತರು ಪಕ್ಕೆಗೆ (Šmd. 75). 2, Acacia ferruginea (My.; Van Someren). — See ಕಿಬ್ಬಯ ಬನ್ನಿ; Bp. 45, 37; Bh. 4, 1, 11. — ಬನ್ನಿಕಾಯಿ. The pod of the banni tree (ಸಂಗರ, ಶಮಿಫಲಿನ Nn. 19). — ಬನ್ನೇರುಗಟ್ಟ. N. of a place near Bangalore (My.).

ಬನ್ನಿ banni. A portion of grain given to a labourer in requital of his services (H.); tax (see ಹುಲ್ಲು-).

ಬಪ್ಪ bappa. = ಬರ್ಪ, ಬರುವ, ಬಹ, etc. Present relative participle of ಬರ್ 1, q. v.

ಬಬ್ಬರ babbara. Tbh. of ಬರ್ಬರ (Šmd. 345). = ಗೊಬ್ಬಳಿ, ಗೊಬ್ಬಳಿ, ಬಬ್ಬುಲಿ, ಬಬ್ಬುಳಿ, ದೊಬ್ಬುಲಿ, ದೊಬ್ಬುಳಿ. ಬನ್ದ ದೇಶಂ (345). 2, ನಾಡುವ ಬೇಳೆ (345). 3, ದೊಬ್ಬುಲಿ (345). *Cf.* ಬರ್ಬೂರ, etc.

ಬಬ್ಬುಲಿ babbuli. = ಬಬ್ಬುಳಿ, etc. (Mdb. MS. in Šmd. 359. 364).

ಬಬ್ಬುಳಿ babbuḷi. Tbh. of ಬರ್ಬೂರ (ವರ್ಬೂರ). = ಬಬ್ಬರ, etc. The thorny Babool tree, Acacia arabica Willd. (ಜಾಲಿ, ಬರ್ಬೂರ Si.; ಜಾಲೀ ಗಿಡ G.; Mhr. ಬಾಭಳ, ಬಾಭಳೀ, ಬಾಭೂಳ).

ಬಭ್ರು babhru. *Brown, tawny* (ಕಾಂಚನವರ್ಣ, ಹೊಮ್ಬಣ್ಣ Nn. 125). 2, *a large kind of ichneumon* (mungoose); *an*

Digitized by Google

ichneumon generally (ನಕುಲ, ಮುಂಗುರಿ 125; ಮುಂಗುಲಿ Mr. 481). 3, *Kṛishṇa* (ಹೃಷೀಕೇಶ, ಕೃಷ್ಣ 125). 4, fire. 5, Šiva. 6, N. of various men.

ಬಭ್ರುವಾಹನ **babbhru-vâhana.** N. of a son of Arjuna. (J. 9, 33; 17, 1, etc.). ಬಭ್ರುವಾಹನನ ತಾಯಿ (ಚಿತ್ರಾಂಗದೆ G.).

ಬಮ್ಪು bampu. = ಬೊಮ್ಪು, ಬೊಮ್ಬಲು. A slimy and sticky vegetable substance used as soap (My.; T. ವಯಿಪ್ಪು; see ಬಕ್ಕೆ, ಬಂಕೆ).

ಬಮ್ಬ **bamba.** A pump; a fire-engine (B. 5, 286; Mhr., H., Port.).

ಬಮ್ಬಲ್ bambal. A heap, a mass, a swarm, a cluster (ತೊಮ್ಬ Čt. I, 25; ಜಂಗುಳಿ, ಹರಿ, ಬಳಗ, ವಂಗಡ, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17; ಬಳಗ, ವಂಗಡ, ಗುಮ್ಮ, ತುಱುಗ, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Šm. 54; Čpr. 5, after 64; Abh. P. 3, after 75; Mhr. ಬಮ್ಬಾಳ, ಬಮ್ಭಾಳ, huge, vast, large, extensive; T., M. ವನ್, ವಲ್ = K. ಬಲ್; M. ವನ್ಬು, greatness; stoutness;—to grow large). ಜಿಡೆಗಳ ಬಮ್ಬಲ್ (Čh.'s one MS. in its v. 2). ತುಮ್ಬಿಗಳ ಬಮ್ಬಲ್ (Rśv. 2, 39). — ಬಮ್ಬಲ್ಗಡಿ. -ಕಡಿ. To cut (one's way through) a mass (Čpr. 5, 59). — ಬಮ್ಬಲ್ಜಡೆ. Massive matted hair (V. 5, 43; 9, 123). — ಬಮ್ಬಲ್ಸರಿ. A heavy rain. ಪೊನಲ್ವರಿಯಿಪ ಬಮ್ಬಲ್ಸರಿ (Rśv. 8, 112).

ಬಮ್ಬಳ bambaḷa. = ಬಮ್ಬಳನೆ. (Abh. P. 3, 108).

ಬಮ್ಬಳನೆ bambaḷanĕ. From great fatigue or distress (Abh. P. 15, 4; *cf.* ಬಲಬಲಿಕೆ, ಬಡಲ್ 1).

ಬಮ್ಬು bambu. = ಬೊಮ್ಬು. A large hollow bamboo (My.; M. ವಂಚಿ, ವಞ್ಞಿ, ವಮ್ಬು; Tĕ. ಬೊಂಗು; Mhr. ಬಾಮ್ಬೂ; *cf.* Sk. ವಂಶ; see ಬೆತ್ತ). ಬಮ್ಬು ಹೊಡುವವರ ಸಂಗಡ ಹಮ್ಬಲಿಸಿದರೆ ಇಮ್ಬು ಸಿಕ್ಕೀತೇ? (Prv.).

ಬಮ್ಭರ **bambhara.** = ಭ್ರಮರ. (ತುಮ್ಬಿ, etc. Si. 176; My. Amara).

ಬಮ್ಭಾರವ **bambhâ-rava.** Shouting (J. 22, 4).

ಬಯ್ bay. 1. (Šmd. 58 Mḍb.). = ಬಯಿ 1. An open spot, a parting. (T. ವಗಿರ್ = ಬಯ್ತಲೆ; see ದಾಚು 1). — ಬಯ್ತಲೆ. A separation or parting of the hair on each side of the head so as to leave a line (ಸೀಮನ್ತ Nr., Hlâ., G.; ಸೀಮನ್ತ Mr. 320, o. r. ಬಯಿತಲೆ; Bp. 4, 40; Râm. 6, 12, 38; J. 8, 45; V. 5, after 14; My.). ಬಯ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ನೇಲುವ ಹೂಮಾಲೆ (ಲಲಾಮಕ Nr.). ಸ್ತ್ರೀಯರು ಬಯ್ತಲೆಯೊಳಗೆ ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವ ಆಭರಣ (ಪಾರಿಪಥ್ಯ); ಬಯ್ತಲೆಯಲ್ಲಿಡುವ ರತ್ನ (ಮುಡಿವಣಿ G.). ಮುತ್ತಿನ ಬಯ್ತಲೆ (ಜೂಳಯ Šs.). ಬಯ್ತಲೆಯುಳ್ಳಾಕೆ (ಸೀಮನ್ತಿನಿ Dhw.). — ಬಯ್ತಲೆಬೊಟ್ಟು. A round gold ornament with a precious stone worn by females on the baytalĕ (My., see s. ನೇರ; ಪತ್ರಪಾಶ್ಯ, ಲಲಾಟಿಕೆ, ಹಣೆಗೆ ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವ ದಾಸಿಂಗದ ಬಡವೆ Si. 218, sic!). — ಬಯ್ದಲೆ. = ಬಯ್ತಲೆ. ನೆಯ್ದಿಲೆಯಾದರೂ ಕೊಯ್ದರೆ ಬಯ್ದಲೇ ಮೇಲೇ? (Prv.).

ಬಯ್ bay. 2. (= ಒಯ್ 2). To deposit; to put aside; to hide (ನಿಕ್ಷೇಪ Šmd. Dh., o. r. ವಿಕ್ಷೇಪ; ನಿಧಿ Šm. 102; T. ವೈ, M. ವೆ; Tĕ. ವೇ, to throw, cast, fling, discharge; to place, etc.). ಬಯ್ಯುವ, ಬಯ್ಯಲುಂ (Šmd. 86); ಬಯ್ಕುವ, ಬಯ್ಯದೆ (87). P. p. ಬಯ್ತು (Čpr. 8, 78; 9, 12; Grj. 3, 102; Bp. 24, 24). ಬಯ್ತುದು (ಇರಿಸಿದರ್ಥಂ Čt. I, 39; ಬಚ್ಚಿಡುವುದು Šs.). ಬಯ್ತ ಬಯ್ಕೆ (Abh. P. 3, 42).

ಬಯ್ bay. 3. = ಬಯಿ 2, ಬಯ್ಯು, ಬೊಯಿ 1, ಬೊಯ್ಯು. To abuse, to revile; to use bad language (ಗಾಳಿವಾತು Šm. 102; T. ವೈ; T. ವೈದಲ್, reviling; ವಜವು, ವಜೈವು, abuse, bad language). P. p. ಬಯ್ದು (Čpr. 8, 65). ಆಗಳಿನ ಕಜ್ಜಮನ್ ಏಗಮೆ ಗೆಯ ವುದು! ಎನ್ದು? ಅವ ರೀತಿ? ಪೇಡ್! ಎನ್ದೊಡೆ ಬಯ್ವರ್ ಈಗಳಿನ ದೆಸೆಗೆವಿದ್ದ ಮಹಾಕವೀಶ್ವರರ್ (Šmd. 134). ಬಯ್ಕೆ (Čpr. 8, 56. 95). ಪಿರಿಯನೆನೆನ್ದು, ಧಿಕ್ಕರಿಸಿ ಬಯ್ವುದು ತಕ್ಕುದೆ? (258). ಸಸಿಯಂ ನೋಡಿ, ತಲೋದರಿ ಬಿಸುಸುಯ್ದುಂ, ಬಯ್ದುಮಿನ್ತು ಮಾಡಿದ ಬಿದಿಯಂ (267). ಬಯ್ದುದು (ಆಕ್ರೋಶನ, ಅಭಿಷಂಗ Nr.). ಸುತನಂ ಬಯ್ದು (J. 31, 30). ಕಾನ್ತೆಯಂ ಬಯ್ದು (Bp. 57, 65). ಬಯ್ವುತ (9, 13). See Bp. 47, 49; J. 5, 31; 8, 33; 28, 33; 31, 26. 31. 35; Prvs. s. ದಾಯಿ 1, ವೈದಿಕ.

ಬಯ್ bay. 4. = ಬಯ್ಗು. — ಬಯ್ತನಕ. Till evening (My.). — ಬಯ್ಸಾರಿ. Evening-time (My.).

ಬಯಕೆ bayakĕ. 1. = ಒಯ್ಕೆ, ಬಯ್ಕೆ 1. A deposit, a trust; a treasure, a hoard (ಕಡವರ Čt. II, 21; Šs.; see Čt. I s. ಬಯ್ಕೆ 1). ಹೊನ್ನ ಬಯಕೆ (ನಿಕ್ಷೇಪ, ಉಪನಿಧಿ Mr. 56).

ಬಯಕೆ bayakĕ. 2. (Šmd. 25). = ಬಯಿಕೆ, ಬಯ್ಕೆ 2, ಬವಕೆ. Longing, wish, desire; hope; a desired object (ಕಾಂಕ್ಷೆ, ಇಚ್ಛೆ, ಸ್ಪೃಹೆ, ವಾಂಛೆ, ಕಾಮ, etc. Nr.; ಶ್ರದ್ಧೆ, ವಿಶ್ವಾಸ Nr.; ಮನೋರಥ Hlâ.; ಅಬ್ಧಿ Nn. 89; ಅಲಿ, ಬೇಕೆನ್ದೆಮ್ಬುದು 138; ಇಚ್ಛೆ 144; ಕಾಂಕ್ಷೆ 148; ಕಾಮ 163; ದೋಹದ, ದೋಹಳ, ದೌರ್ಹೃದ, etc. Mr. 307; ಈಪ್ಸಿತ, ಕಾಂಕ್ಷೆ, ಇಚ್ಛೆ, ಕಾಮ, etc. 433; My.; T. ವಯವು, ವಯಾವು; Tĕ. ಬಯ್ಕು). ಮನಸಿನ ಬಯಕೆ (ಮನೋರಥ Nn. 101). ಬಯಕೆಯಾದ್ದು ಬಾಡಿಸಿದರೆ ಸಿಕ್ಕೀತೇ?—ಬಯಕೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ಬಯ್ಸಿ ಕೊಮ್ಬುದು ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ.—ಬಯಕೆ ಹಾಕಿದರೂ ಬಯಸುವದು ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ.—ಪೂರ್ಣವಿದ್ದರೂ ಸ್ವರ್ಣದ ಬಯಕೆ ತೀರದು (Prvs.). See Čpr. 1, 102; 3, 91. 92; Abh. P. 3, 98. 100. 101; Bp. 17, 13; 24, 18; 38, 52; J. 18, 40. 58. — ಬಯಕೆಗಪ್ಪು. -ಕಪ್ಪು. The desired black pigment or collyrium (ಅಂಜನ Čt. II, 18).

ಬಯಲ್ bayal. (Šmd. 25). **ಬಯಲು.** = ಬಯಿಲ್, ಬಯ್ಲು. An open space, field or plain (My.; Tĕ. ಬಯಲು, ಬಯಿಲು, ಬಯ್ಲು; T., M. ವಯಲ್);—a wild, a waste (ತಳಪಟ Bhn. 29);—the state of being open to the view: publicity: conspicuousness, distinction, celebrity;—a vacuum; vacuity; nonentity; disappearance; vanity (My.; ಆಕಾಶ, ಪೊಳ್ಳು G.); uselessness (My.). See Čpr. 1, 87; 5, 114; 7, 72; Bp. 1, 50; 8, 37; 19, 81; 42, 3. 18; Rśv. 13, after 82; Šsv. 4, 61; Râm. 3, 8, 39; J. 7, 6; ಬಕ್ಕಮ್ಬಯಲ್, ಬಕ್ಕಟ-, ಬಟ್ಟ-, ಬೆಳ್ವಯಲ್. — ಬಯಲ ನುಡಿ. To speak vain words (Bh. 4, 4, 13). — ಬಯಲಾಗಮ. -ಆಗಮ. A well known âgama. ಬಯಲಾಗಮದ ಹವಿ ವಷಟ್ಕೃತಮಕ್ಕು (Mr. 261). — ಬಯಲಾಗು. -ಆಗು. To become a waste, to disappear, to be ruined (Bp. 2, 14; 16, 5; 36, 2; 45, 31; J. 20, 16; 28, 29); to become vain or fruitless, as desire (My.). 2, to come to light, to appear; to become public (My.). 3, to become an open, empty space (Abh. P. 9, 69). — ಬಯಲಾಸೆ. -ಆಸೆ. A vain wish (My.). — ಬಯಲಿಗೆ ಬರು. = ಬಯಲಾಗು No. 2. (My.). — ಬಯಲಿಗೆ ಬೀಳು. = ಬಯಲ್ಬೀಳ್. (My.). — ಬಯಲಿಗೆ ಹಾಕು. To bring to light, to make public, to reveal, to show (My.). ಪೂರ್ವವೃತ್ತಾನ್ತವನ್ನು ಬಯಲಿಗೆ ಹಾಕುವದು (G. 67). ಎರಡನೇವರ ದೋಷಗಳನ್ನು ಬಯಲಿಗೆ ಹಾಕುವವ (ಕುಚರ, ನಿನ್ದಕ G.). ಗುಪ್ತವನ್ನು ಬಯಲಿಗೆ ಹಾಕುವದು (G. 185). — ಬಯಲಿಡ್. -ಇಡ್. To strike the vacuum or

Digitized by Google

the air (Bp. 26, 13). — ಬಯಲ್ಕಡಿ. A public privy (My.). See Prv. s. ಮೊಲ. — ಬಯಲ್ಗೆ ಬರ್. To come to the open plain. ಬಯಲ್ಗೆ ಬನ್ದಪರೊ? ಪೇಳ್! ಅನಿತರ್ಕಮ್ ಒಳಂ ಪುರಾನ್ತಕಂ (Šmd. 140 Mdb.). — ಬಯಲ್ದಾವರೆ. -ತಾವರೆ. A field-lotus. ಅರಮೆ ಅರಲ್ದ ಬಯಲ್ದಾವರೆಗಳ್ (Šmd. 68). — ಬಯಲ್ದಾವರೆದಾಣ. -ತಾಣ. A place where field-lotuses grow (Abh. P. 12, 93). — ಬಯಲ್ದೇಶ. = ಬಯಲ್ಕಡಿ. (My.). — ಬಯಲ್ದೊಟಿ. -ತೊಟಿ. Mirage (ಬಿಸಿಲ್ಗುದುರೆ, ಮರೀಚಿಕಾಜಲ Kk. 11b; ಮರೀಚಿಕೆಯ ಜಲ 12; Abh. P. 9, 30; J. 15, 5). — ಬಯಲ್ಪಡಿಸು. = ಬಯಲಿಗೆ ಹಾಕು. (My.). — ಬಯಲ್ಬಿಡ್. To come to light, to appear (Čpr. 5, 42).

ಬಯಲುಗ bayaluga. A vacuist: a man who is not a Liṅgâyta, a vain Vêdântist. ಯೋಗಾರಮ್ಭದ ಗ್ರನ್ಥವನರಿಯದ ಗುರುವನರಿಯದ ಮೂಢಂ ಆ ಬಯಲುಗನಪ್ಪ ಸನತ್ಕುಮಾರಂ ಶೂನ್ಯಹೃದಯಾನ್ಧಕಂ ಕಣ್ಮುಚ್ಚಿ, ಗೋಣ ನಿಮಿರ್ಚಿ, ಬಯಲುಗರಂ ಹೊಡದನ್ತೆ ಬೆಬ್ಬನೆ ಬೆರತಿರೆ (Sadânandapurâṇa).

ಬಯಸಿ bayasi. Long pepper (? see Mr. s. ಕೋಲೆ).

ಬಯಸು bayasu. = ಬಗಸು, ಬಯಿಸು 1, ಬವಸು. To desire, to wish; to long for (ಆಕಾಙ್ಕ್ಷಿಸು Šmd. 8; ಇಚ್ಛೆಯನಾಶ್ರಯಿಸು 299 Cm.; ಬೇಡು 387 Cm.; My.). ಬಯಸುವುದು (ಕಾಮ Nn. 163). ಬಯಸುವಾತನು (ಗೃಧ್ನು, ಗರ್ಧನ); ಗಣ್ಡನು ಬಯಸುವನ್ತೆ ಅಪ್ಪವಳು (ಕಾನ್ತೆ Nr.). ಭೋಗವನ್ನು ಬಯಸುವವಳು (ಇಚ್ಛಾವತಿ, ಕಾಮುಕಿ Si. 184). ಮೇಲ ಬಯಸುವಂ (ಲುಬ್ಧ, ತೃಷ್ಣಕ, etc. Mr. 232). ಪರರ ಅಭ್ಯುದಯವನೆ ಬಯಸುವರು (Bh. 1, 8, 10). ಕಾನ್ತಾಲಿಂಗಮನೆ ಬಯಸಿದುದು ಕಾಮುಕಜನಂ (J. 28, 2). ಬಯಸಲ್ ತಕ್ಕ ಮೋಕ್ಷಂ (Šmd. 8 Cm.). ತೀರಿದ ಅಡಿಗೆ ತಿರಿಗಿ ಬಯಸಿದರೆ ಬನ್ದೀತೇ?—ನಿನ್ನೆ ಉಣ್ಡದ್ದು ಇನ್ದು ಬಯಸೋದು ಯಾಕೆ?—ಬಗೆ ಬಗೇ ಭಕ್ಷ ಬಯಸಿದರೆ ಬನ್ದಿತೇ?—ಬಯಸಿದ್ದು ಹಾಲನ್ನ, ವೈದ್ಯ ಹೇಳಿದ್ದು ಹಾಲನ್ನ.—ಬಯಕೆ ಹಾಕಿದರೂ ಬಯಸುವದು ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ.—ಬರಗದ ಅನ್ನ ತಿನ್ನುವವ ಹೂರಿಗೆ ಬಯಸಿದ ಹಾಗೆ (Prvs.). See Šmd. 124. 197. 299. 301; Čpr. 2, 73; 3, 24; 5, 17; Bp. 4, 65; 11, 9; 24, 81; 37, 54; 47, 32; 56, 21; 60, 28; Šsv. 2, 117; J. 2, 19. — ಬಯಸು ಬಯಸು. rep. (J. 3, 10). ಬಯಸಿ ಬಯಸಿ ಬಾಯಿ ಹೊಕ್ಕರೆ ಬಯ್ಯೊ ಗಣ್ಡ ಬನ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಬಯಸುವಿಕೆ bayasuvikĕ. Desiring, etc. (ದೋಹದ, ಇಚ್ಛೆ, ಕಾಙ್ಕ್ಷೆ, ಸ್ಪೃಹೆ, ಈಹೆ, ತೃಷ್, ವಾಞ್ಛೆ, ಲಿಪ್ಸೆ, ಮನೋರಥ, ಅಭಿಲಾಷ, ತರ್ಷ Si. 70).

ಬಯಿ bayi. 1. = ಬಯ್ 1. — ಬಯಿತಲೆ. = ಬಯ್ತಲೆ. (see Mr. s. ಬಯ್ತಲೆ).

ಬಯಿ bayi. 2. = ಬಯ್ 3, etc. P. p. ಬಯಿದು. (Bp. 42, 18; J. 5, 29; Dp. 32, 1; My.).

ಬಯಿಕೆ bayikĕ. = ಬಯಕೆ 2, etc. (ವಾಞ್ಛೆ, ಸಾಪೇಕ್ಷೆ Čb.; My.).

ಬಯಿಗಳ್ bayigaḷ. = ಬಯಿಗುಳ್, ಬಯ್ಗಳ್, ಬಯ್ಗುಳ್ q. v., ಬೋಗಳ. (ಅಭಿಷಂಗ Mr. 492, o. r. ಬಯಿಗುಳ್; My.).

ಬಯಿಗುಳ್ bayiguḷ. = ಬಯಿಗಳ್, q. v. (My.).

ಬಯಿಗೆ bayigĕ. = ಬಯ್ಗು. ಬಯಿಗೇ ಹೊತ್ತು (My.).

ಬಯಿಲ್ bayil. ಬಯಿಲು. = ಬಯಲ್, etc. (My.). — ಬಯಿಲು. A kind of paddy (see Mr. s. ನೆಲ್ಲು).

ಬಯಿಸು bayisu. 1. = ಬಯಸು, etc. (My.; ಅಪೇಕ್ಷಿಸು G.; ಪಡೆ Čb.; B. 2, 44; 3, 128).

ಬಯಿಸು bayisu. 2. = ಬಯ್ಸು. (My.).

ಬಯ್ಕೆ baykĕ. 1. = ಬಯಕೆ 1, etc. (ಉಪನಿಧಿ, ನ್ಯಾಸ Nr.; ಕಡವರ Čt. I, 8, o. r. ಬಯಕೆ; Abh. P. 3, 42). ಬಯ್ಕೆಯ ಮಗುಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವುದು (ಪ್ರತಿದಾನ Nr.).

ಬಯ್ಕೆ baykĕ. 2. = ಬಯಕೆ 2, etc. (Abh. P. 3, 67; My.). ಬಸುರಿನ್ದ ಬಯ್ಕೆಯುಳ್ಳವಳು (ಶ್ರದ್ಧಾಲು, ದೋಹದವತಿ Si. 188).

ಬಯ್ಗಳ್ baygaḷ. ಬಯ್ಗಳು. = ಬಯ್ಗುಳ್, etc. (ಗಾಳಿವಾತು, ತಿಟ್ಟು Kk. 90; ಜುಗ್ಗ G.; My.; B. 2, 31; Bp. 25, 31).

ಬಯ್ಗು baygu. = ಬಯ್ 4, ಬಯಿಗೆ. The close of day, evening, evening-twilight (Čpr. 8, after 4; J. 8, 46; My.; T., M. ವೈ to stay, halt at night; to be late; T. ವೈಗಲ್, the passing day; a halt in a journey; dawn = ಎಡಿಯಲ್; ವೈಗಲ್ಕ್ಕೆ, the morning watch; the dawn = ಎಡಿಯಲಿಗಾಲ; M. ವಯೊಟ್ಟು, ವೈಗೀಟ್ಟು, in the evening; ವೈಗುನೇರ, ವೈನೇರ, evening; Te. ವೇಗು, to dawn; ವೇಗುಜಾಮು, the morning watch; ವೇಗುಜುಕ್ಕೆ, the morning star; ವೇಗುಪ್ರೊದ್ದು, the time of dawn; T. ವಯಂಗು, to shine). ಬಯ್ಗಿನಲ್ಲಿ (ಸಾಯಂ Nr.). ಬಯ್ಗಿನ ಹೊತ್ತು (ಸಾಯಂ Hlâ.). ಬಯ್ಗಿನ ಕೆಮ್ಬಿಸಿಲೆಳಸಲ್ ಎಸೆದುವು ಆಶ್ರಮತರುಗಳ್ (Šmd. 297). ಹೊತ್ತಾಟಿ ಬಯ್ಗಿಂಗೆ ಮತ್ತೆ ದಾರ್! ಎನ್ದೆನುತಾ, ಹೊತ್ತನೆ ಕೊನ್ದು, ಹುಸಿಯುವನಿಗಿನ್ದಲು ಸತ್ತಾತ ಲೇಸು! (Sp.). ಹೊತ್ತಡೇರುತ ಬಯ್ಗು ಮುಟ್ಟಲು ತೊತ್ತುಕೆಲಸಂಗೆಯ್ಯಲ್ (Bp. 29b). — ಬಯ್ಗಿರುಳ್. -ಇರುಳ್. (Šmd. 198). The night just after the setting of the sun, the night's beginning. — ಬಯ್ಗುಕೆಮ್ಪು. The red colour of evening twilight (J. 8, 46). — ಬಯ್ಗುಪೊತ್ತು. -ಪೊತ್ತು. Evening-time (Čpr. 9, 69).

ಬಯ್ಗುಳ್ bayguḷ. (Šmd. 198). **ಬಯ್ಗುಳು.** = ಬಯಿಗಳ್, etc. Reviling, abuse, bad language, cursing (ಶಾಪ, ಆಕ್ರೋಶ, ಆಕ್ಷೇಪ, ಕ್ಷಾರಣೆ, ಸೋಲ್ಲುಣ್ಠ, ಸೋತ್ಪ್ರಾಸ, ಸೋಪಹಾಸ Hlâ.; ಶಾಪ, ಪರಿಗ್ರಹ Nr.; ಶಾಪ, ಆಕ್ಷೇಪ, etc. Mr. 88; ಅಭಿಷಂಗ Nn. 122; ತಿಟ್ಟು, ಗಾಳಿವಾತು Šmd. II, o. r. ಬಯ್ಗಳ್; ತಿಟ್ಟು Čt. I, 47; ತಿಟ್ಟು, ಗಾಳಿವಾತು Šm. 58; ತಿಟ್ಟು 88; My.).

ಬಯ್ಚು bayču. = ಬಚ್ಚು 1 q. v. — ಬಯ್ಚಲ್. Depositing, etc. ಬಯ್ಚಲ ದೇವಿ. N. (Bp. 59, 7). — ಬಯ್ಚಿಡು. -ಇಡು. = ಬಚ್ಚಿಡು. (My.). ಬಯ್ಚಿಡಲು ಪಟ್ಟುವುದು (ಗೂಢ, ಗುಪ್ತ Nr.). ಬೇವು ಫಲವಾಗಲ್ ಅದು ಸೇವಿಸಲ್ ಯೋಗ್ಯವೇ? ಗಾವಿಲನ ಧನ ಘನವಾಗಿ ಬಯ್ಚಿಟ್ಟ ಠಾವಿಲೀ ಇಕ್ಕು (Sp.). See Bp. 5, 58; 14, 12; 25, 26; J. 4, 29. — ಬಯ್ಚಿರಿಸು. -ಇರಿಸು. = ಬಯ್ಚಿಡು. (Râm. 4, 2, 12).

ಬಯ್ನೆ baynĕ. = ಬಗಿನಿ, etc. The bastard sago tree, Caryota urens Lin. (from which also toddy is drawn, ವಾರುಣಿ Mr. 117; My.; St. & Pl.).

ಬಯ್ಯು bayyu. = ಬಯ್ 3, etc. (My.). P. p. ಬಯ್ದು. ಇನ್ನಾಥ ಹುಡುಗನು ತನ್ನನ್ನು ಬಯ್ದನೆನ್ದು ದೂಡಿದನು (B. 3, 13). ಆಕೆ ಅವನನ್ನು ಬಾಯಿಗೆ ಬನ್ದ ಹಾಗೆ ಬಯ್ದು (4, 185). ಬಯ್ದ ಬಾಯಿಗೆ ಹೊಯಿದ ಪೆಟ್ಟು.—ತಾನು ಬಾದಿಲಾದಿದೆ, ಎಥಿಯ ಬಯ್ವನ್ತೆ.—ಬಯಸಿ ಬಯಸಿ ಬಾಯಿ ಹೊಕ್ಕರೆ ಬಯ್ಯೊ ಗಣ್ಡ ಬನ್ದ ಹಾಗೆ.—ಬಯ್ದು ಹೊಯಿದು ಕೊಟ್ಟದು ಧರ್ಮಕ್ಕಾದರೂ ಬೇಡ (Prvs.). — ಬಯ್ದಾಟ. -ಆಟ. Abusing, etc. (ಅಜ, ಹೊಲ್ಲಾಹೊಲ್ಲಿ G.; My.). — ಬಯ್ದಾಡು. -ಆಡು. To use bad language, etc. (My.). ಬಯ್ದಾಡುವ ನಡತೆ ಬಹಳ ಕೆಟ್ಟದ್ದು (B. 3, 14). ಮದಿರಾಪಾನಮದದಿಂ ಹಲರು ದುರುವಚನಂಗಳಲಿ ತಮ್ಮೊಳಗೆ ಬಯ್ದಾಡಿದರು, ಹೊಯಿದಾಡಿದರು ಮುಷ್ಟಿಯಲಿ (Bhâgavata 3, 2, 48).

ಬಯ್ರಾಗೆ bayragĕ. = ಬಯ್ರಿಗೆ. (My.).

ಬಯ್ರಿ bayri. The tree Antiaris saccidora Dalz. (St. & Pl.). — ಬಯ್ರಿಬತ್ತ. A common kind of paddy (My.).

ಬಯ್ರಿಗೆ bayrigĕ. = ಬಯ್ರಗೆ, ಬರಮಾ. A kind of auger, a gimlet, a drill and bow (My.; Mhr., H. ಬರಮಾ; M. ಬ

Digitized by Google

ಮರ್, ವರುಮೆ, ವೆಱುಮೆ; Port. verruma). ರತ್ನಾದಿಗಳಿಗೆ ಯಜ್ಜಗಳು ಹಾಕುವ ಬಯ್ರಿಗೆ (ಆಸ್ಫೋಟನಿ, ವ್ಯಧನಿಕೆ Si. 345). ಬಯ್ರಿಗೆಯಿನ್ದ ಹೂಱಿಗೆ ಆದೀತೇ? (Prv.). — ಬಯ್ರಿಗೆ ಹಿಡಿ. To apply the bayrigĕ: to bore holes (My.). ಯಾವದಱಿನ್ದ ತೂತು ಕೊಱೆಯಲ್ ಪಡುತ್ತೊ, ಅದು ಆವಿಧ, ಅನ್ದರೆ ರತ್ನಾದಿಗಳಿಗೆ ಬಯ್ರಿಗೆ ಹಿಡಿಯುವ ವಜ್ರಸಲಾಕಿ ಮುನ್ತಾದದು (Si. 399).

ಬಯ್ಲು baylu. = ಬಯಲ್, etc. (B. 1, 16; 3, 56; My.). ಬೈರಾಗಿಗೆ ಬಯ್ಲಾದರೇನು? ಬೇಲಿಯಾದರೇನು? (Prv.). ಊರ ಸುತ್ತಣ ಬಯ್ಲು (ಸಂಸ್ತ್ಯಾಯ Si. 445). See Si. 113. — ಬಯ್ಲಾಗು. -ಆಗು. = ಬಯಲಾಗು No. 1. (My.; B. 5, 199. 203). 2, = ಬಯಲಾಗು No. 2. (My.). — ಬಯ್ಲಿಗೆ ತೆಗೆ. To make public (My.; B. 5, 175). — ಬಯ್ಲಿಗೆ ಬರು. To come to light, to appear (My.). ನಮ್ಮ ಮೂಢತನ ಮಾತ್ರ ಬಯ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ (B. 4, 49). — ಬಯ್ಲಿಗೆ ಹಾಕು. = ಬಯಲಿಗೆ ಹಾಕು. (B. 5, 173. 280; My.). ಗುಪ್ತವನ್ನು ಬಯ್ಲಿಗೆ ಹಾಕುವವ (ಮರ್ಮಸ್ಪೃಶ್ G.). — ಬಯ್ಲುಉಡ. A land-iguana. (Si. 89). — ಬಯ್ಲುಕಡೆ. = ಬಯಲ್ಕಡೆ. (My.). — ಬಯ್ಲುಗಮ್ಮಾರ. -ಕಮ್ಮಾರ. A blacksmith who puts up outside a village, a travelling smith (B. 2, 12). — ಬಯ್ಲುಭೂಮಿ. An open plain (My.). 2, a public privy (My.). — ಬಯ್ಲುಸೀಮೆ. An open country, a plain (B. 4, 122; My.).

ಬಯ್ಸು baysu. = ಬಯಿಸು 2. To cause to abuse, etc. (My.); to cause one's self to be abused, etc. (with ಕೊಳ್, My.). ಬಯ್ಸಿ ಕೊಣ್ಡವನು (ಆಕ್ಷಾರಿತ, ಕ್ಷಾರಿತ, ಅಭಿಶಸ್ತ Nr.). ಬಯಳೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ಬಯ್ಸಿ ಕೊಮ್ಬುದು ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ಬರ್ bar. 1. = ಬರು q. v., ಬಾ, ಬಾರ್ 1 No. 1. To come; to arrive (ಆಗಮನ Šmd. Dh.); to arrive at; (to take place, to happen). **2,** to accrue (to any one, etc.), to fall to the share (of any one), to be gotten;—(anything) to come into and be in the possession (of any one so as to understand and use it), to become an acquisition. **3,** (any thing) to be a matter of possibility (for any one to do, etc.), to be possible. **4,** (the bodily members) to be at (one's) command or under (one's) control (so as to have the use of them). **5,** to be becoming, fit, suitable, useful, befitting, proper, or advisable; to be allowed, permitted, or unobjectionable (especially in ಬಹುದು and in the negative ಬಾರದು). **6,** to suffice for

P. p. ಬನ್ದು (Šmd. 280);—present ಬನ್ದಪಂ, ಬನ್ದಪೆಂ, etc. (280. 281), ಬನ್ದಹಂ (Bp. 8, 8);—present relative participle ಬರ್ಪ (Šmd. 259. 293), ಬಪ್ಪ (Bp. 61, 28), ಬಹ q. v., ಬಾಹ q. v.;—future ಬರ್ಪಂ (Šmd. 275), ಬರ್ಪುದು (93), ಬರ್ಕುಂ (177. 185), ಬಪ್ಪೆಂ (Bp. 47, 21), ಬಪ್ಪುದು (36, 56); ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರೂ ಮನೆಗೆ ಬಪ್ಪ (Prv.); ನಾಡಿಗಿಬ್ಬರು ಅರಸರಾದರೆ ಕೇಡು ಬಪ್ಪದು ತಪ್ಪದು (Prv.); also ಬರ್ಕು, ಬರ್ಕ್ಕ (Šś. s. ಬಡೆಗೋಲ್), ಬಹುದು q. v.;—3rd person singular neuter of the imperfect ಬನ್ದುದು, ಬನ್ದತ್ತು; ಬನ್ದಿತು (My.; Dp. 126, 1), ಬನ್ತು;—imperative singular ಬರ್ (Šmd. 269), ಬಾ, q. v., ಬಾರ್, q. v.; imp. plural ಬನ್ನಿಂ (281 Cm.), ಬನ್ನಿ (Bp. 4, 4; 21, 22; 24, 30; 51, 80; 59, 16; My.); ಬನ್ನಿ! ಎನ್ದರೆ ಪನ್ನಿ ಹೆಚ್ಚು (Prv.); ಬನ್ನಿರಿ (Bp. 32, 17; 56, 30; My.);—negative participle ಬಾರದೆ (Šmd. 282), exceptionally ಬರದೆ (Bp. 44, 10; B. 5, 52. 299; My.). ಸಂಗಡದಿಂ ಬನ್ದಂ (Šmd. 157). ವಸನ್ತದೊಳ್ ಮಾವು ಬನ್ದುದು (163). ಬನ್ದು ದಿವಸದೊಳ್ ಬನ್ದಂ or ಬನ್ದು ದಿವಸಂ ಬನ್ದಂ (167). ನಗುತುಂ ಬನ್ದಂ (280). ನದಿ ಬನ್ದುದು (187, came down in a flood). ಪೋದ ವರ್ತಿಪ ಬರ್ಪ ಕಾಲತ್ರಯಂಗಳ್ (259). ಬೇಡಲ್ಕೆ ಬನ್ದಂ (278). ಈಯಲ್ ಬನ್ದತ್ತು ಕರ್ಮಾಂಪ್ರವಮ್ ಅಭಿಮತಮಂ (64. 277). ಓನ್ದೆ ಬರ್ಪುದು (ಬೆಪ್ಪುದು I). ಸುತ್ತಿಬರ್ಪುದು (ಮಲ್ಲದು I). ಆನೆ ಬೀದಿಯಲಿ ಬರೆ ಸೋನ ಕಾ ಬೊಗಳುವದು (Sp.). ಅಡುವರೆ ಬರ ಹೇಱು (Bh. 2, 13, 34). ಉರ್ವಿ ಬರ್ಪ ತೆರೆ (Rśv. 2, 59). ಮುನ್ದೆ ಏಂ ಬರ್ಪುದೊ? (13, 20). ಬರ್ಪುದನ್ ಈಶಂ ಬಲ್ಲಂ (13, 101). ಏಂ, ಪೆರ್ಮೆಗೆ ಹಾನಿ ಬರ್ಪುದೆ? (13, 21). ಈ ತರುಣನೆಲ್ಲಿನ್ದ ಬನ್ದಂ? (J. 28, 26). ನಿಜಪುರಕೆ ಬರುತಿರ್ದನು (28, 57). ಬನ್ದು ಕುನ್ತಲನಗರಿಗೆ (29, 19). ಕುನ್ತಲಪುರದ ಬಾಹ್ಯೋಪವನಕೆ ಬರಲು (29, 44). ಬನ್ದ ಕಾರ್ಯಮಂ (the business for which he came) ತನಗೊರೆವುದೆನ್ದು, ಮದನಂ ಚನ್ದ್ರಹಾಸನಂ ಕೇಳ್ದೊಡೆ (30, 49). ಮನ ಬನ್ದನ್ತೆ ನುಡಿವ ನುಡಿ (ಕೋಲಾಹಲ, etc.); ಹಾರ ಗುಚ್ಛ ಅರ್ಧಗುಚ್ಛ ಗೋಪುಚ್ಛ ಎಮ್ಬವು ಕ್ರಮದಿನ್ದಂ ಕುಸ್ತುತ್ತುಂ ಬರಲಪ್ಪುವು (Hlā.). ಯಜ್ಞಶಾಲಾರಕ್ಷಣಾರ್ಥಮಾಗಿ ಸುತ್ತು ಬರಲಿಕ್ಕಿದ ಬೇಲಿ (ಕುಮ್ಬ Nr.). ಬಿನ್ದುವಿಂಗೆ ಬನ್ದುದಲ್ಲದ ನಿಜಮಕಾರಂ (Šmd. 127 Cm.). See Šmd. 93. 177. 281; Čpr. 2, after 59; Bp. 38, 54; 48, 8; 60, 26; Bh. 1, 10, 24. 26; 1, 19, 19; 1, 13, 7; J. 8, 2; 15, 3; 17, 1; 28, 20; 29, 40; ಎಡವಲವರ್, ಕಣ್ಗವರ್, ದೊರೆವರ್, ದೊರೆಗೆವರ್, ಬಲವರ್, etc. — ಬರ್ ಬರ್. rep. (Bp. 52, 22; 40, 3). — ಬರ ಬರ್. = ಬರೆವರ್. (Bp. 19, 35; 61, 24). — ಬರಲಾಗು. -ಆಗು. = ಬರ್ No. 1. (Bp. 40, 48). 2, = ಬರ್ No. 5. (Bh. 1, 8, 27). — ಬರವೇೞ್. -ಪೇೞ್. To tell or order to come (Šmd. 293; Čpr. 2, after 59; Bp. 53, 74; 58, 29). — ಬರ ಸೆಳೆ. To draw so as to come, to draw towards one's self (Bp. 21, 42; 22, 15; J. 28, 55). ಬರ ಸೆಳವ ಕೆಯ್ (ಆಕರ್ಷ Mr. 297). See Šmd. s. ಎಱ್ 1; J. 11, 27; Rām. 6, 53, 11. — ಬರೆ ತೆಗೆ. = ಬರ ಸೆಳೆ. (Abh. P. 3, 79). — ಬರೆವರ್. -ಬರ್. To come onward, to continue coming (Rśv. 10, after 31; 13, after 88). — ಬಾರ್ 1. = ಬಾರ್ 1 No. 2. Lengthened base used to form the *negative* (ಬಾರೆಂ, etc., ಬಾರದು, etc., ಬಾರದೆ). Meaning of the negative forms: Not to come, etc. ನೃಪಂ ಬೆಮ್ಬುದ್ದಂ ದೂದಟ್ಟಯುಂ ಬಾರಂ (Šmd. 283). ಬಾರದು (ವ್ಯವಹರಿಸದು 68 Cm.). ಭವಿಷ್ಯನ್ತಿಯ ವಕಾರಕ್ಕೆ ಇದಾಗಮಂ ಬಾರದು (259 Cm.). ಭೂತಕಾಲದ ದಕಾರಂ ಬಾರದು (292 Cm.). ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಬಾರದನ್ತೆ ಸರಿ ನೋಡುತ್ತಿರುವ ಋತ್ವಿಕ್ಕು (ಸದಸ್ಯ Si. 237). ದನಗಳು ಬಾರದನ್ತೆ ಸುತ್ತಲೂ ಗೂಟಗಳು ನೆಟ್ಟಲ್ ಪಟ್ಟ ಗುಡಿ (ಕುಕೂಲ 457). ಭೋಗಗನಪಾತಾಲದ ಅರಮನೆಗಳ್ ಇದದೊಡನೆ ತೂಗೆ ಸರಿ ಬಾರವು (Č. Bp. 5, 52). 2, not to accrue, etc. ಅ ಆ ಬಾರದಿದ್ದರೆ (if a and ā are not known to him) ಅಮರವಾದರೂ ಹೇಡಿಮ್ಬನ್ತೆ.— ಪದ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಮದ ಹೋದೀತೇ? — ಮನೆ ಮನೆ ತಿರುಗುವವಗೆ ಮಾತು ಬಾರದೆ ಬಿಟ್ಟೀತೇ? — ಬಾರದ ಬರಹ (a writing that is unknown to them) ಹರದರಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕೀತೇ? (Prvs.). ಎಣಿಕೆ ಬಾರದ ಮನುಜ ಕರಣೀಕನ ಹರೆ ಏನು? (Dp. 167). 3, not to be possible, etc., (to be very difficult). ಉಚ್ಚರಿಸಲ್ ಬಾರದುವು ಅಕ್ಕರಮಲ್ತು (Šmd. 10). ಚನ್ದ್ರನಂ ಕಾಣಲು ಬಾರದ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ (ಕುಹು Hlā.). ನೆಲೆಗಾಣ ಬಾರದುದು (ಅಗಾಧ); ಹೋಗ ಬಾರದ ಬಟ್ಟೆ (ಕಾನ್ತಾರ, ದುರ್ಗ); ಸೊಗಸುವುದಾಗಿ ಅಱಿಯ ಬಾರದ ಧ್ವನಿ (ಕಲ); ಹೋಗ ಬಾರದುದು (ಗಹನ, ಕಲಿಲ Nr.). ಕಾಣ ಬಾರದೇ ಹೋಗುವಿಕೆ (ಅಸ್ತ, ಅದರ್ಶನ Si. 475). ಲೆಕ್ಕಿಸ ಬಾರದು (ಪ್ರಸೂನ, ಅಸಂಖ್ಯಾತ Nn. 35); ಲೆಕ್ಕಿಸ ಬಾರದುದು (ಕೋಟಿ, ಅಗಣಿತ 43); ಹೋಗ ಬಾರದಸ್ಥಾನದು (ಅಕ್ಷರ, ಅಸಂಗತ 75); ಗೆಲ ಬಾರದುದು (ಅತರ್ಕ್ಯ 88. 90). ತಡೆಯ ಬಾರದು (ad No. 4) ಕಣ್ಣು, ಮಱೆದು ಕಣ್ದೆಱೆಯೆ ದಿಕ್ಕಱಿಯ ಬಾರದು

Digitized by Google

(J. 4, 10). ತಿನ್ನ ಬಾರದ ತೇಜ ಉದ್ಧಮಾಗಿರಲೇನು? (Dp. 148). ಸುಂಗ ಬಾರದ ತುತ್ತೂ ತುಟಿ ಮಾಡಿದ ಹಲ್ಲೂ ಸಮ (Prv.). See B. 2, 9. 4, not to be becoming, etc. ಇವಂ ಬೆರಳು ಕೊರಳೆ ವ್ಯನ್ವಿತ ಕುಳನಾಗಿ ಉಚ್ಚರಿಸ ಬಾರದು (-ಉಚ್ಚರಿಸಲಾಗದು Šmd. 41 vritti). ಅಲ್ಲಿ ಬಹುಲಸ್ಥಿತಿಯಂ ಪರಿಹರಿಸಲ್ ಬಾರದು (77). ಮಾಡ ಬಾರದು (ದುಷ್ಕರಂ 190 Cm.). ಸುರಿಗೆ ಮೊದಲಾದುದು ಕೆಯ್ಯಿಂ ಬಿಡಲ್ ಬಾರದು (ಅಮುಕ್ತ Hlâ.). ಮನಕ್ಕೆ ಬಾರದುದನೊಡವ್ವುದು ವಲ್ಲಿ ಕಾಮಮೆನ್ನು ಅವ್ಯಯಂ ನೆಗಟ್ದು (Nr.). ತನ್ನಿಚ್ಛೆಗಂ ಬಾರದುದು (ಹರಣ, ತನ್ನಿಚ್ಛೆಗೆ ಬಾರದ ಕಾರ್ಯಂ Nn. 165). ಹೇಳಿ ಬಾರದ ಬೊಯಿಲು (ಅವಾಚ್ಯ Si. 59). ಮಾಡ ಬಾರದ ಕೆಲಸ (ಕಟು 414; ಕೌಪೀನ 437). ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕಾಣ ಬಾರದೇ ಇರುವ ಅರಸಿನ ಅನ್ತಃಪುರ (ಶುದ್ಧಾನ್ತ 423). ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಮೆಯ್ಗಳ್ಳ ಮುಕ್ಕ (ಅಕರಣಿ 401). ಬಿಟ್ಟಯಾಳು ಆದರೆ ಹಟ್ಟ ಕಟ್ಟ ಬಾರದೇ?— ಬಿಡಿಸುವವನ ಸಂಗಡ ಬಿಗಿ ಮಾಡ ಬಾರದು.— ಬುಧವಾರವಾದರೆ ಯಾಯವಾರ ಇಕ್ಕ ಬಾರದೇ?— ಬುರುಬು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕುರುಬು ಆದರೂ ಕಟ್ಟ ಬಾರದೇ?— ಬೇಡಿ ಕೊಣ್ಡು ತಿನ್ನ ಬಹುದು, ಕದ್ದು ಕೊಣ್ಡು ತಿನ್ನ ಬಾರದು.— ಮಂಕಿ ಮಗನಾದರೆ ಸುಂಕ ಕೊಡ ಬಾರದೇ?— ಮುಣ್ಡೇ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿದ ನೀರು ಕಾಲಿಗೆ ಬಾರದೇ?— ಮಚ್ಚನಾಲಿಗೆ ಇದ್ದವನ ಸಂಗಡ ಕಚ್ಚಾಟ ಮಾಡ ಬಾರದು.— ಮಟ್ಟು ತಿಳಿದವನ ಹೆಟ್ಟಾಟ ಮಾಡ ಬಾರದು.— ಮಟ್ಟು ತಿಳಿಯದೆ ಮಾತಾಡ ಬಾರದು.— ಮುಪ್ಪಾದ ಮೇಲೆ ಮೂರು ದಿನವಿರ ಬಾರದು.— ಲಗ್ನಕಾಲಕ್ಕೆ ವಿಘ್ನ ಮಾಡ ಬಾರದು.— ಸೇವಕರಿಗೆ ಠಾವಕತನವಿರ ಬಾರದು.— ಮಾಡ ಬಾರದ್ದು ಮಾಡಿದರೆ ಆಗ ಬಾರದ್ದು ಆಗುವದು (Prvs.). ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಮೇಲೆ ಮಸೀ ಚೆಲ್ಲ ಬಾರದು; .. ಧ್ವನಿ ತೆಗೆದು ಓದ ಬಾರದು; ಓದುವಾಗ ಅವಸರ ಮಾಡ ಬಾರದು, ತಡ ಮಾಡಿ ಓದ ಬಾರದು (B. 2, 1). ಹುಡುಗರು ಹದಿನಾರು ವರ್ಷದವರಾಗುವ ತನಕ ಸ್ವಬುದ್ಧಿಯಿನ್ದ ನಡೆಯ ಬಾರದು; .. ಸಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸ ಬಾರದು; .. ದಿನಾಲು ಏನಾದರೂ ಹೊಸದಾಗಿ ಕಲಿಯದೆ ಹೊತ್ತುಗಳೆಯ ಬಾರದು; .. ತುಣ್ಟ ಹುಡುಗರು ಕರೆದರೆ ಅವರ ಕೂಡ ಆಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗ ಬಾರದು (1, 12. 13). ತುಡುಗು ಮಾಡ ಬಾರದು (2, 29). ಸಣ್ಣ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಪೀಡಿಸ ಬಾರದು (2, 42). ಅಂಗಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೋ? ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳ ಬಾರದೋ? (4, 93). 5, not to be at (one's) command etc. ಕೆಯ್ ಕಾಲು ಬಾರದವನು (My.). For instances from the Bp. see s. ಬಾರ್ 1 No. 2. ಬಾರ್ 2. Lengthened base used also for the *affirmative* mood; see ಬಾರ್ 1 No. 1.

ಬರ್ bar. 2. Coming, etc.; that from which comes. See ಕಿಸುವರ್.

ಬರ್ bar. 3. ಬರು. = ವ್ಬರ್, ವರ್. An affix for the masculine and feminine plural, *e. g.* ಇರ್ಬರ್, ಪಲಬರ್, ಕೆಲಬರ್, ಅನಿಬರ್, ಇನಿಬರ್, ಎನಿಬರ್ (Šmd. 122. 123).

ಬರ bara. 1. = ಬರವು (Šmd. 56). See Šsv. 5, after 114.

ಬರ bara. 2. = ಬರದು, ಬರೆದು. Short P. p. of ಬರೆ 1, in ಬರ ಕೊಳ್ಳು (B. 3, 49; 5, 303; My.).

ಬರ bara. (= ಬರೆ, ವರೆ 1, ವರೆ 1). Tbh. of ವರ. Compass, space, room: limit; up to, till (*cf.* T., M. s. ಬದುವು). ಅಯ್ದಕ್ಕರವ್ಬರಂ (Šmd. 94); ಪರಮಾಯುಷ್ಯಾನ್ತವ್ಬರಂ (128). See ಅನ್ನಬರ; Abh. P. 13, 62. 64; Šsv. 1, 54. 2, a boon, etc. — ಬರವ್ಪಡೆ. -ಂ-ಪಡೆ. To obtain a boon (Čpr. 5, 123). ಬರವ್ಪಡೆವನ್ನಮ್ ಆರಾಧಿಸಿದಂ (Šmd. 295).

ಬರಕತ್ತು barakattu. Success, happy termination; successfulness; overplus (My.; Br.; Mhr., H.).

ಬರಕಿ baraki. = ಬರಿ 1. — ಬರಕಿಯೆಲುವು. A rib (B. 3, 123; Mhr. ಬರಗಡಿ).

ಬರಖಾಸ್ತು barakhâstu. Risen, broken up, as an assembly (My.; Br.; Mhr., H.).

ಬರಗ baraga. = ಬರಗು. ಬರಗದ ಅನ್ನ ತಿನ್ನುವವ ಹೂಂಗೆ ಬಯಸಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಬರಗು baragu. = ಬರಗ. A kind of grain, Paspalum frumentaceum (My.; T., M. ವರಗು). **2,** Indian millet (ಪ್ರಿಯಂಗು Mr. 374; Sk. ವರುಕ, a species of inferior grain; Mhr. ಬರಗಜ, millet). **3,** a kind of hill grass of which writing pens are made (My.). — ಬರಗುಕಡ್ಡಿ. (ಕತ್ತೃಣ, ಪೌರ, etc. Si. 165); a pen of ಬರಗು (My.).

ಬರಂಗಿ barangi. The Papaw tree, Carica papaya L. (St. & Pl.).

ಬರಡು baraḍu. = ಬರಿದು, etc. — ಬರಡುಕುಮ್ಭ. An empty pot (Bp. 9, 27).

ಬರಣಿ baraṇi. (ಭರಣಿ). A small box, a casket, a China jar or vase (ಸಮುದ್ಗಕ, ಸಮ್ಪುಟಕ Si. 231; G.; My.; Bp. 12, 12; J. 6, 22; Tĕ.; M. ಪರಣಿ, ಬರಣಿ; T. ಪರಣಿ; Mhr. ಬರಣೀ). ಬರಣಿಯಾದರೆ ಕರಣಿಕ ಮಾಡ್ಯಾನೇ? (Prv.). See Prv. s. ಅರಣಿ.

ಬರತರಫ baratarapha. Dismissed, discharged; dismissal (My.; Br.; Mhr., H.).

ಬರತಿ barati. Tbh. of ಭರ್ತಿ. (My.).

ಬರತಿದಾರ barati-dâra. A merchant who has bandy-loads conveyed from one place to another (My.).

ಬರದಾಸ್ತು baradâstu. Hospitable entertainment (of a guest, etc., Mhr., H.). 2, pardon (My.).

ಬರದು baradu. = ಬರೆದು. P. p. of ಬರೆ 1.

ಬರಪ barapa. = ಬರಹ. (Abh. P. 9, 157).

ಬರಪು barapu. = ಬರವು. — ಬರಪಾಡು. -ಅಡು. To announce the arrival (Čpr. 8, after 94).

ಬರಮ barama. Tbh. of ಬ್ರಹ್ಮ (C.). — ಬರಮದೇಶ. Birma, Burma (My.).

ಬರಮಾ baramâ. = ಬಯ್ರಿಗೆ, q. v. (My.).

ಬರಲು baralu. = ಬರ್ಲು, ಬೊರಲು 1. A broom (My.; *cf.* ಪರಕೆ 2).

ಬರವಣಿಗೆ baravaṇigĕ. Writing (ಲಿಪಿ, ಲಿವಿ Si. 261; My.).

ಬರವಸ baravasa. = ಬರಾಸ, ಭರವಸ, q. v. (Bp. 12, 49; My.). 2, perseverance, persistance (Tĕ.; see ಬರವಸಿಗ).

ಬರವಸಿಗ baravasiga. (ಭರವಸಿಗ). An active, industrious, strenuous man (ಕ್ರಿಯಾವತ್, ಕರ್ಮಸೂದ್ಯುಕ್ತ Hlâ.; ಉದ್ಯುಕ್ತ Mr. 230).

ಬರವಿಕೆ baravikĕ. = ಬರುವಿಕೆ. (My.).

ಬರವಿಗ baraviga. A man that is to arrive, an arrival (Čpr. 8, after 61).

ಬರವು baravu. (ಬರ್-ಅ-ವು Šmd. 247). = ಬರ 1 (56), ಬರಪು. Coming; arrival (Čpr. 2, 72; 5, 26; 6, 98; Grj. 4, 40. 41; Bp. 3, 2; 21, 19. 39; 37, 54; 53, 24; 60, 3; Bh. 1, 10, 26; Č. Bp. 47, 16; J. 10, 9. 17; My.; T. ವರವು). ನಿಮ್ಮ ಬರವಿನಿನ್ದ ನನಗೆ ಸನ್ತೋಷವಾಯಿತು (My.). ಮಕ್ಕಳು ತಾಯಿ ಬರವಿಗೆ ಕಾದಿರುತ್ತವೆ (My.).

ಬರಸ barasa. (*cf.* ಬರ್ಸನ?). — ಬರಸಗಿಡ. A name applied to several small species of Euphorbia (Z.). See ಸಣ್ಣ-, ಹಿರೇ-.

ಬರಸು barasu. 1. = ಬರಿಸು 1. To cause to come (My.). ತೆಂಕಣ ಗಾಳಿ ಮುಂಕುಮುಟ್ ಬರಸೀತು (Prv.).

Digitized by Google

ಬರಸು barasu. 2. = ಬರಿಸು 2, ಬರೆಯಿಸು, ಬರೆಸು. To cause to write, to have written, etc. (J. 30, 27; Dp. 1; My.).

ಬರಹ baraha. = ಬರಪ, ಬರಾ, ಬರಾವು, ಬರೆಪ. Writing, drawing; writ, scripture, written letters (ಅಕ್ಷರ, ಲಿಪಿ, ಲೇಖನ Mr. 360; My.). ಚಿತ್ರದ ಬರಹಮುಮ್ ಅಕ್ಷರದ ಬರಹಮುಂ ಲಿಪಿಯೆಮ್ಬುದು (Hlâ.). ಹೊತ್ತಗೆ ಮೊದಲಾದವರ ಬರಹಂ (ಪುಸ್ತ Nr.). ಬರಹದಲ್ಲಿದ್ದ ಕರಿ ಮಣಿ ಹಾಕೀತೇ?—ಬರಹ ಬಲ್ಲವನಾದರೂ ತರಹರಿಕೆ ಇರ ಬೇಕು.—ನೀರಲ್ಲಿ ಬರದ ಬರಹಾನ ಹಾಗೆ.—ನೊಸಲಿನ ಬರಹ ಬಸಲೆಯಿನ್ದ ಒರಸ ಬಹುದೇ?—ದಾರದ ಬರಹ ಹರದರಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕೀತೇ? (Prvs.). See Bp. 3, 42; J. 30, 24. 50; 31, 36; B. 1, 11; 5, 77. 93. 108. 168; ನೊಸಲ-; ಹಣೆಯ-; Prv. s. ರಜಪುತ್ರ.

ಬರಾ barâ. = ಬರಹ. (My.). ಜರಾ ಬನ್ದು, ಬರಾ ಮಣಿತು ಹೋಯಿತು (Prv.).

ಬರಾಬರ್ barâbar. Equal; exact, correct; proper, fit; even (Mhr., H.; My.).

ಬರಾಬರಿ barâbari. Equality; evenness. 2, = ಬರಾಬರ್ (Mhr., H.; Br.; My.).

ಬರಾಮಣ barâmaṇa. Tbh. of ಬ್ರಾಹ್ಮಣ. (C.).

ಬರಾಯಿಸು barâyisu. To fill or enter (items into a book, My.; H.).

ಬರಾವರ್ದು barâvardu. Working out, or the rule of working, arithmetically: a monthly statement of amounts now payable (My.; Mhr., H. ಬರಾವರ್ದ, ವರಾವರ್ದ). 2, a list of public servants (My.). — ಬರಾವರ್ದುದಾರ. A man whose name has been entered into the list of public servants (My.).

ಬರಾವು barâvu. = ಬರಹ. (My.).

ಬರಾಸ barâsa. = ಬರವಸ. (My.).

ಬರಿ bari. 1. = ಬಡಿ 4, ಬದಿ 2, (ಬರಕಿ). The side, the flank (ಪಕ್ಷ, ಮಗ್ಗುಲು Nn. 112; ಪಕ್ಷ Mr. 497; Čpr. 5, 58. 59; 8, 57; Čpr. 9, 92; Bp. 59, 39; Rśv. 5, after 55; My.; Tĕ.). ಆನೆಯ ಬರಿ (ಪಕ್ಷಭಾಗ, ಪಾರ್ಶ್ವಭಾಗ); ಬರಿಯ ಅಸ್ಥಿ (ಪರ್ಶುಕೆ); ಬರಿಯ ಎಲುಗಳ ಸಮೂಹಂ (ಪಾರ್ಶ್ವ Nr.). — ಬರಿಮೂಳೆ. A rib (My.).

ಬರಿ bari. 2. = ಬಡ್ 2, etc. See ಅಟ್ಟವಮ್ಬರಿ.

ಬರಿ bari. 3. = ಬರೆ 1. (My.; B. 5, 171; T., M. ವರಿ).

ಬರಿ bari. = ಭರಿ, q. v. — ಬರಿಕೆಯ್. = ಭರಿಕೆಯ್. (Śśv. 4, 3; J. 15, 20). — ಬರಿಕೆಯ್ಬಿಲ. -ಬಿಲ. The hole in an elephant's trunk (Śśv. 3, 58).

ಬರಿಸ barisa. Tbh. of ವರ್ಷ (Śmd. 336 Mḍb.; ವರುಷ Śs.; ವರ್ಷ Śm. 20; My.; see Śmd. 73). — ಬರಿಸಕಾಲ. The rainy season (ಕಾರು Śm. 102).

ಬರಿಸು barisu. 1. = ಬರಸು 1. (Śmd. 71; Čpr. 2, after 40; 5, after 136; Bp. 10, 7; 20, 30; 24, 65; 37, 35; 44, 70; 50, 26. 64; 53, 13. 27; 59, 25; Rśv. 6, after 10; 13, after 61; J. 3, 13; 11, 3; 16, 16; My.). ಬರಿಪಂ (Śmd. 275). ಕಪ್ಪೆ ಕೂಗಿ ಮಳೆ ಬರಿಸಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಬರಿಸು barisu 2. = ಬರಸು 2. (My.). ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಲೇಖಕರ ಕೆಯ್ಲಿ ಬರಿಸ ಬೇಕಾದರೆ (B. 4, 103).

ಬರು baru. = ಬರ್ 1, etc. (My.; T., M. ವರು; Tĕ. ವಚ್ಚು). P. p. ಬನ್ದು. Imperative ಬಾ; plural ಬರ್ರಿ (B. 3, 81, My.; ಬನ್ನಿ, ಬನ್ನಿರಿ; see ಬರ್ 1). ಆ ಹೆಂಗಸು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಏನು ಹೊತ್ತು ಕೊಣ್ಡು ಬರುತ್ತಾಳೆ? (B. 1, 1). ಮುಂಜಾನೆ ಎದ್ದು ಕಲಿತರೆ ವಿದ್ಯೆಯು ಬೇಗ ಬರುವದು; ವಿದ್ಯೆ ದಾರದೆ ಜ್ಞಾನವು ಬರುವದಿಲ್ಲ, ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮಾನ ಬರುವದಿಲ್ಲ; ಚಿಕ್ಕತನದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯೆ ಬನ್ದ ಹಾಗೆ ದೊಡ್ಡವರಾದ ಬಳಿಕ ಬರುವದಿಲ್ಲ (1, 4). ಬರುವೆನು (2, 26). ಬರುವ ಹಗಲಿನೊನ್ದಿಗೂ ಈಗಿನ ಹಗಲಿನೊನ್ದಿಗೂ ಕೂಡಿದ ರಾತ್ರಿ (ಪಕ್ಷಿಣಿ Si. 38). ಇನ್ದ್ರಿಯಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಯ ಬರುವವಾಗಿ ಅವುಗಳೆಲ್ಲ (ವಿಷಯ 49). ಕಾಯಿಗೆ ಬನ್ದ ಮಗ್ಗು (ಕಲಿಕೆ, etc. 123). ತತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿಕಸಿತವಾಗ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಹದಕ್ಕೆ ಬನ್ದ ಹುವ್ವಿನ ಮಗ್ಗು (ಕುಟ್ಮಲ, etc. 124). ರೋಗದ ದೆಸೆಯಿನ್ದ ಈಚೆಗೆ ಬನ್ದವನು (ನಿರಾಮಯ, etc. 202). ಮುನ್ದೆ ಬರುವ ಸಮಯ (ಆಯತಿ, ಉತ್ತರಕಾಲ 266). ಕತ್ತೆಯ ಹಾಗೆ ಹೊರಳಾಡಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎದ್ದು ಬನ್ದ ಕುದುರೆ (ಉಪಾವೃತ್ತ, etc. 274). ಸಂಗಡ ಬನ್ದವನು (ಸಹಾಯ, ಅನುಚರ 281). ಯುದ್ಧಾದಿಕೃತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಬನ್ದನ್ತೆ ನುಗ್ಗಿ ಹೋಗುವ ಸ್ವತನ್ತ್ರಪು (ಕಾಮಂಗಾಮಿ 283). ಅರುವತ್ತು ದಿನಕ್ಕೆ ಬೆಳದು ಬರುವ ಚಿಲ್ಲರೆ ಧಾನ್ಯಗಳು (ಶಾಲಿಗಳು 307). ಈ ಹಣ ಮೂರು ದಿವಸಕ್ಕೆ ಬರುವದು (My.). ಧಾನ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿದವಗೆ ಮಾನ್ಯ ಬರುವದು. — ಬರುವವರ ಸಂಗಡ ಬನ್ದರೂ ಬರಿಗಾಲ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ.—ಮಾತು ಬನ್ದಾಗ ಸೋತು ಹೋದವನೇ ಜಾಣ.—ಮಾತು ಬನ್ದವ ಮಾಣಿಕ ತನ್ದ, ಮಾತು ಅರಿಯದವ ಜಗಳ ತನ್ದ.—ಬರುವಾಗ ನರಿಯ ಕಣ್ಣರೆ ಕರಕರೆಯಿಲ್ಲ.—ಬರುವಾಗ ಹುಲಿಯ ಹಾಗೆ, ಹೋಗುವಾಗ ಇಲಿಯ ಹಾಗೆ.—ಬಲಿ ಕೊಡದವ ಬಲಕ್ಕೆ ಬನ್ದಾನೇ?—ದಾದ್ಯನಾದರೂ ಸ್ವಾಧೀನ ಬರಲಿಲ್ಲ.—ಬಾರೇ ಹಣ್ಣು ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ಬನ್ದೀತೇ?—ಬಣ್ಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂತರೆ ಬಣ್ಣ ಬನ್ದೀತೇ?—ಬನ್ದದ್ದು ಬರಲಿ ಬಣ್ಡಹಳ್ಳಿಸುಂಕ!—ಬನ್ದದೆಲ್ಲ ಬರಲಿ! ಗೋವಿನ್ದನ ದಯ ನಮಗಿರಲಿ! (Prvs.). ತಿಳಿಗೇಡಿಹುಡುಗರು ಯಾವ ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಬರುವದಿಲ್ಲ (B. 1, 18). ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣು? ಇವು ನಿನಗೆ ಎಲ್ಲಿನ್ದ ಬನ್ದವು? (2, 35). ಅಕ್ರೋಡದ ಎಣ್ಣೆ ದೀವಿಗೆಗೂ ಉಣ್ಣುವದಕ್ಕೂ ಬರುತ್ತದೆ (3, 115). ಈ ಪಾಲು ನನಗೆ ಬರ ತಕ್ಕದು (4, 12). ಅವರಿನ್ದ ಲಾಭವಿಲ್ಲೆನ್ದು, ಕಣ್ಣು ಬನ್ದರೆ (4, 16). ಬಹುತರಮನುಷ್ಯಮಾತ್ರಕ್ಕೆಲ್ಲ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಸಿಟ್ಟು ಬನ್ದೇ ಬರುತ್ತದೆ (4, 16). ಮರಣವು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ನಿನಗೆ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಬರುವದೆನ್ದು, ನನ್ನ ಬುದ್ಧಿಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ (4, 42). ಎರಡು ಆಣೆ ಕೊಡದೆ, ಹೊಸ ಪುಸ್ತಕ ಬರುವದಿಲ್ಲ (4, 44). ತುಟಿಗಳು ಅಲ್ಲಾಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತವೆ (4, 84). ಕರಡಿಗಳಿಗೆ ಮರ ಏರುವದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ (5, 258). ಶುದ್ಧ ಬರಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಬರ ಬೇಕು (5, 275). ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಆನೆಯ ಕೋರೆಗಳು ನಾಲ್ಕೈದು ಫೂಟು ಉದ್ದ ಬರುತ್ತವೆ (5, 238). ಔಷಧಕ್ಕೆ ಬರುವ ಹಿಪ್ಪಲಿ (G. 573). ನನಗೆ ನಿದ್ದೆ ಬರುವದು (4, 155). ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೆಯ್ ಕಾಲು ಬನ್ದ ಮೇಲೆ ಎತ್ತೆತ್ತಲು ತಿರಿಗ್ಯಾಡುತ್ತವೆ (My.). ದಾಯ್ ಬರು (My.). See Prvs. s. ಬಡಿ. — ಬರಗೊಡು. -ಕೊಡು. To allow to come (B. 3, 48. 113). — ಬರ ಬರ. More and more, by degrees, in course of time (My.; T. ವರವರ). — ಬರ ಬರು. To continue coming, as time. ಬರ ಬರುತ್ತ, in course of time, by and by, etc. (My.). ಅಡವೀ ಕುರಿಗಳು ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಮೊದಲು ಹೆದರಿದಾಗ್ಯೂ ಬರ ಬರುತ್ತ ಈಲಾಗುತ್ತವೆ (B. 3, 10). ಬರ ಬರುತ್ತಾ ಸರ್ವಸಾಧಾರಣಜನರು ಹೊಸ ನಡತೆಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರು (4, 189). See B. 5, 228. — ಬರ ಮಾಡು. To make come, to cause to come (B. 3, 127; My.); to recover, as money or property (My.). — ಬರ ಹೋಗು. = ಬರು ಹೋಗು. To come and go (My.). ಬರ ಹೋಗುವ ಹಡಗಗಳು (B. 4, 172). ಬರ ಹೋಗುವದಕ್ಕೆ ಹಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ (5, 117). ಕುದುರೆಯ ಮೇಲೆ ಇಲ್ಲವೆ ರಥಗಳೊಳಗೆ ಕೂತು ಕೊಣ್ಡು ಬರ ಹೋಗುವವರು (5, 300). — ಬರು ಬರು. rep. To continue coming (My.). ಹಡಗವು ತೆಂಕಣಕ್ಕೆ ಬನ್ದ ಬನ್ದ ಹಾಗೆ ಧ್ರುವನಕ್ಷತ್ರವು ಕೆಳಗೆ ಇಳಿದನ್ತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ (B. 4, 67). 2, to come one after the other or in crowds. ಬನ್ದ ಬನ್ದವರು ನಿನ್ದಿಸಿದರೆ ಗಣ್ಡ ಸತ್ತ ದುಃಖ ಬಿಟ್ಟು ಹೋದೀತೇ? (Prv.).—ಬರುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಾ. = ಬರ ಬರುತ್ತ. (My.). ಬರುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಾ ರಾಯನ ಕುದುರೆ ಕತ್ತೆ ಆಯಿತು (Prv.). — ಬರು ಹೋಗು. = ಬರ ಹೋಗು. (My.). ಬರು ಹೋಗುವ ಪಾನ್ಥಸ್ಥರು (B. 4, 155).

Digitized by Google

ಬರುವಿಕೆ baruvikĕ. Coming, etc. (Si. 380. 392-394. 341).

ಬರೆ barĕ. 1. = ಬರಿ 3. To write; to draw (ಎಲೇಖನ Šmd. Dh.; ಲಿಖಿಸು 5 Cm.; My.; T. ವರೈ, M. ವರೆ; Tĕ. ವ್ರಾ). P. ps. ಬರೆದು (Šmd. 5; Čpr. 2, 47; 5, 125), ಬರದು (Bp. 46, 13; 50, 36). ಬರೆದುದು (Šmd. 264). ಬರೆದಪಂ or ಬರೆದಪ್ಪಂ (276). ಬರೆಯಲುಮ್ ಉಚ್ಚರಿಸಲ್ ಬಾರದುವಕ್ಕರಂಗಳ್ ಅಲ್ತು (10). ತೋಳು ಮೊಲೆ ಕೊರಳ್ಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಲೇಪನದಿನ್ದಂ ಬರೆದ ರೇಖೆ (ಪತ್ರವಲ್ಲಿ Hlâ.). ಚಿತ್ರವ ಬರೆವ ಲೆಕ್ಕಣಿಕೆ (ತೂಲಿಕೆ, etc. Nr.). ಬರದ ಚಿತ್ರ (ಚಿತ್ರ Nn. 8. 50); ಬರೆಯದ ಓಲೆ (ಅಲೇಖ 96). ಗಣಕರ್ ಬರೆವ ಗೃಹ (ಕರಣಶಾಲೆ Mr. 197). ಈಕ್ಷಿಸುವ ಭಿತ್ತಿಯೊಳು ಬರೆದ ಚಿತ್ರಂಗಳ್ (ಜ್ವಲಿಕಾರಕ 201). ಮೊಲೆ ಗಲ್ಲ ತೋಳ್ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ತೀವಿ ಸಱಯಿಂ ಬರೆದ ಪವುಸೆ ಲತೆಗಳ್ (ಪತ್ರವಲ್ಲಿ, ಮಕರಿಕೆ 329). ಬರೆಯುವವನು (ಲಿಪಿಕಾರ, ಲೇಖಕ, etc. Si. 271). ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಅಕ್ಷರಗಳ ಆಕಾರಸ್ಥಿತಿ (ಲಿಪಿ, etc. 271). ಚಿತ್ತಾರ ಬರೆಯುವವನು (ಚಿತ್ರಕರ, ರಂಗಾಜೀವ 338). ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ ಬರದರೂ ಕಣ್ಣು ಚನ್ದಾಗಿರ ಬೇಕು.—ಬರದು ತಿಳಿಯದ ಲೆಕ್ಕ ಕಡೆಗೆ ದುಕ್ಕ.—ಬರೆಯದ ಕೆಯ್ಯಿ, ಕರೆಯದ ಬಾಯಿ.—ಬರೆಯಲಾಱದವ ಕುಱ ಕಾಯುವವನಿಗಿನ್ತ ಕಡೆ.—ಬರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಹ್ಯಾಗೂ ಬರೆಯ ಬಹುದು; ಸುಡೋದು ಹ್ಯಾಗೆ?—ಬರೆಯುವವನ ಸಂಗಡ ದ್ವೇಷ, ದಾಯಾದಿಯ ಸಂಗಡ ಸ್ನೇಹ.—ನಡೆಯುವವ ಎಡವುತ್ತಾನೆ, ಬರೆಯುವವ ತಪ್ಪುತ್ತಾನೆ.—ನೋಡಿ ಬರದರೆ ಪರರನ್ನು ತಿನ್ದಿತು, ನೋಡದೆ ಬರದರೆ ತನ್ನನೆ ತಿನ್ದಿತು.—ಹೊಯಿಗೇಲಿ ಬರೆದು, ಉಡೀಲಿ ಹಾಕಿ ಕೊಣ್ಡ ಹಾಗೆ (Prvs.). See Bp. 38, 48; 42, 3; Č. Bp. 5, 51; Rŝv. 6, after 11; J. 29, 38; 30, 28. 29; 31, 36.

ಬರೆ barĕ. 2. Writing; lines or stripes (made with a hot iron; T. ವರಿ; M. ವರಿ, ವರೈ). — ಬರೆಗುಡ. -ಕುಡ. = ಬರೆಗುಱ. (B. 2, 12). — ಬರೆಗುಱ. -ಕುಱ. An iron used in cauterizing or firing cattle for diseases, lameness, etc. (My.). — ಬರೆಗೋಲು. -ಕೋಲು. = ಬರೆಗುಱ. (My.). — ಬರೆ ಹಾಕು. To apply lines or stripes by cauterizing (My.; B. 2, 12). See Prv. s. ಎತ್ತು 4.

ಬುರೆ barĕ. (= ಬರ, etc.). (ಪರ್ಯನ್ತ Šmd. 12; ಪರಿಯನ್ತರಂ 11 Cm.). ಳಕಾರಮ್ಬರೆಗಂ (11). ಅಗ್ರಮ್ಬರೆಗಂ (Čpr. 8, 57). See ಅನ್ನ-, ಅಮ್ಬರಮ್-.

ಬರೆಪ barĕpa. = ಬರಹ, etc. — ಬರೆಪಮ್ಬುಗು. -ಂ-ಪುಗು. To enter writ: to be written (ಬರೆವುದಂ ಪುಗು Šmd. 10 Cm.). ಬರೆಪಮ್ಬೊಕ್ಕು ಉಚ್ಚರಿಸಲ್ ಬಾರದುವು ಅಕ್ಕರಮಲ್ತು (10).

ಬರೆಯಿಸು barĕyisu. = ಬರಸು 2, etc. (ಲೇಖನ Šmd. Dh.; B. 5, 304).

ಬರೆಸು barĕsu. = ಬರೆಯಿಸು, etc. (J. 31, 33. 35; My.).

ಬಱ bara. = ಬಱಹು. (Bareness); dryness, barrenness;—dearth, famine, drought (My.; T. ವಱಡ್ಚಿ, ವಱುಮೈ, ವರ್ಪ, ವೆಱುಪ್ಪು; M. ವಱ, ವಱವು, ವಱುದಿ, ವಱುಮೆ; Tĕ. ವರಪು, ವರುಪು); scarcity; emptiness, hollowness; ruin. **2,** dry fire-wood (ಕೃಪೀಟ No. 85; T. ವೆಱು). ತುಱಸಿ ಕೊಣ್ಡರೆ ಬಱ ಬಿಟ್ಟೀತೇ? (Prv.). ನೀರ ಬಱ, ಮುಱಯು ಬಱ (My.). See Prvs. s. ದಣ್ಡು, ಬಱೀ ಮಾತು, ಬಾಯಿ. — ಬಱಗರುಗ. Garuga that grows in dry places (My.). — ಬಱಗಾಲ. -ಕಾಲ. A time of famine (My.; ದುರ್ಭಿಕ್ಷ G.; B. 4, 76; 5, 103). ಅಧಿಕಮಾಸ ಬಱಗಾಲದಲ್ಲಿ ಬನ್ದ ಹಾಗೆ.—ಬನವಾಸೆಗೆ ಹೋದರೂ ಬಱಗಾಲ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ.—ಬರುವವರ ಸಂಗಡ ಬನ್ದರೂ ಬಱಗಾಲ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ (Prvs.). — ಬಱಗೆಡು. To be ruined by want of food or fasting. ಬಱಗೆಟ್ಟ ಬಡ ಹುಡುಗರು (B. 4, 77). See Prv. s. ಪರ 2. — ಬಱನಾಗು. -ಆಗು. To be ruined or lost (Šsv. 4, 89). — ಬಱ ಬರು. A famine to happen. ಬಱ ಬನ್ದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಗ ಉಮ್ಬೋಕೆ ಕಲತ (or ಕಲಿತ).—ಬಱ ಅನ್ದರೆ ಬಿದರಕ್ಕಿ.—ಬಱ ಬನ್ದರೆ ಊರ ಬಿಡ ಬಾರದು, ದಣ್ಡು ಬನ್ದರೆ ಊರಲ್ಲಿರ ಬಾರದು (Prvs.). — ಬಱ ಬೀಱು. = ಬಱ ಬರು. (My.; B. 4, 74; 5, 102. 205). — ಬಱವಱ. -ಬಱ. rep. Great or complete dryness; so as to become completely dry. ಬಱವಱ ಬತ್ತಿ (Abh. P. 9, 30). — ಬಱವಱಾಗು. -ಆಗು. To become completely dry (Čpr. 8, 6). — ಬಱವೇಱು. -ಏಱು. = ಬಱ ಬರು. (My.). — ಬಱಸಿಡಿಲ್. -ಲು. A dry, or an empty, thunder-bolt, *i. e.* either one unaccompanied by rain, or one not causing combustion (Čpr. 9, 13; Bp. 45, 10; 50, 60; J. 4, 10; 8, 32; Rŝv. 8, 105).

ಬಱಟಿ baraṭi. = (ಬಟ್ಟಿ 1), ಬೆಱಟಿ, ಬೆಱಣಿ. Dried cow-dung, used as fuel (T. ವರಾಟ್ಟಿ, ವಱಾಟ್ಟಿ, ವರಳಿ; M. ಪರಳಿ, ವರಡಿ, ವರಳಿ, ವಱಳಿ; Tĕ. ಪರಣ್ಟಿ, ವರಟಿ; *cf.* ಬಱ No. 2). ತರ್ದುಗಳ್ ಅಱಗುಂ ಬಱಟಿಯೊಳ್ ಉರ್ದಿ, ನೆಲಾವರೆಯ ಬೇರನ್ ಆಮಲಕಮುಮಂ ಬರ್ದಿಲಿಮಿಂಚಿಯ ರಸದೊಳ್ ನಿರ್ದಯೆಯಿನ್ದೊರಸಿ, ಪೊಸೆ ದಿನಪಂಚಕದೊಳ್ (Šmd. 345 Mdb., o. r. ಬೆಱಟಿ).

ಬಱಡು baraḍu. = ಬಱ್ಡು, ಬರಡು. Bareness, emptiness; vainness, unprofitableness; barrenness, sterility; dullness (My.; T., M. ವರಡು, dryness, meagerness, sterility; Tĕ. ವಟ್ಟಿ). — ಬಱಡ. -ಅ 3. A man who has no children (My.; T. ವಱಡ). 2, a vain or useless man; a man destitute of good qualities, a niggard; a dull, foolish man (Râm. 6, 2, 25; My.). ತ್ಯಾಗಿಯುಂ ಬಱಡಂ... ಜಱಯಲ್ (Sŝ. 103). See ಮನ-; Sp. s. ಬಟ್ಟ. — ಬಱಡಾಕಳು. -ಆಕಳು. A barren cow (My.; T. ವಱಟ್ಟು ಮಾವು; Tĕ. ವಟ್ಟ ಆವು). — ಬಱಡಿ. A barren woman (My.; T., M. ವಱಡಿ). — ಬಱಡುಕೆಲಸ. Useless work (My.). — ಬಱಡುಪಶು = ಬಱಡಾಕಳು. (Bp. 9, 26). — ಬಱಡುಮನ. An empty, hollow mind (Râm. 2, 3, 13; My.). — ಬಱಡುಮಾತು. A vain or useless word (My.). — ಬಱಡೆಮ್ಮೆ. -ಎಮ್ಮೆ. A barren buffalo (My.). ಆದಷ್ಟು ಆಯಿತು, ಬಱಡೆಮ್ಮೇ ಹಾಲು.—ಬಱಡೆಮ್ಮೆಗೆ ಕರಡುಹುಲ್ಲು (Prvs.).

ಬಱತು baratu. P. p. of ಬಱ್ 1.

ಬಱಪ barapa. Dryness; emptiness: want of satisfaction (Čpr. 8, 71).

ಬಱಲು baralu. Bareness. — ಬಱಲಾಗು. -ಆಗು. To become bare, as trees (My.). — ಬಱಲು ಮಾಡು. To make bare, as trees (C.).

ಬಱಹು barahu. = ಬಱ. ಮುಱಯ ಬಱಹಿನಲ್ಲಿ ಅವಗ್ರಾಹ ಅವಗ್ರಹ ಎನಿಸುಗು (Nr.).

ಬಱಿ bari. = ಬಱು, ಬಱ್ 2. Bareness; nakedness; emptiness; (dryness); mereness: the state of being only this and nothing else, simpleness, soleness; vainness, worthlessness, unprofitableness, uselessness (My.; T. ವಱು, ವೆಱು, ವೆಱ್ಱು; M. ವಱು, ವೆಱು; Tĕ. ಉತ್ತ, ವಟ್ಟಿ, ವೆಡ). — ಬಱಕಷ್ಟ. Nothing but trouble (My.). — ಬಱ ಕೆಯ್. To make bare, empty or void, to annihilate, to ruin (Rŝv. 5, 129; J. 4, 37; 12, 20; 23, 13). — ಬಱ ಕೆಯಿ. = ಬಱ ಕೆಯ್. See s. ಬಕ್ಕಟಬಯಲ್. — ಬಱಕೊಬ್ಬು. Nothing but fat (My.). — ಬಱಗಣ್ಟು. An empty bundle (My.). — ಬಱಗಾಲು. -ಕಾಲು. A naked foot (My.; B. 5, 159). — ಬಱಗೆಯ್. -ಕೆಯ್. 1. An empty hand (Sŝ. 26; My.). — ಬಱ ಗೆಯ್. 2. = ಬಱ

Digitized by Google

ಕೆಯ್. (Bp. 31, 14; Bh. 2, 4, 10; Râm. 6, 30, 7; J. 27, 38). — ಬಱಿ'ತಾಱ್'ಗ. A mere dry, sapless mass (Ch. v. 19). — ಬಱಿ'ದು. That which is empty, void, barren, vain, idle, etc. (ಸೋಡಂ ಬಾಡಂ Šmd. 110; Čt. II, 22; ಸೋಡಂ ಬಾಡಂ, ಉಣ್ಣವಳಿಯದು Kk. 89; My.; T. ಪಱಿ'ದು). ಬಱಿ'ದಹುದು (ಶೂನ್ಯ, ವತಿಕ, ತುಚ್ಛ, ರಿಕ್ತಕ Nr.). — ಬಱಿ'ದಾಗು. To become empty (Čpr. 6, 82; Šsv. 4, 60; My.); to be ruined or gone, as a house or property (My.); to be nothing but—. ಬಱಿ'ದಾದ ಕ್ಷೀಣಂ (ಜಱಿ Čt. I, 29). — ಬಱಿ'ದು ಮಾಡು. To empty, as a box (My.); to make void, to ruin, as a house (My.). — ಬಱಿ'ದೆ. -ಎ 3. ಬಱಿ'ದೇ. -ಏ 2. That which is empty indeed, etc. 2, voidly, vainly, causelessly, for nothing, idly (ಸುಮ್ಮನೆ, ಅಲ್ಲವಱಿ, ಅಕಾರಣ Šmd. 397. 110; ಸುಮ್ಮನೆ 242 Cm.; My.). ಬಱಿ'ದೆ ತಿನುತಿರ್ಪಂ (242). ಬಱಿ'ದೆ ಹೊತ್ತು ಕಳೆಯದಿರು! (Dp. 34). ಪುಗಟೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಬಱಿ'ದೆ ಹೋಯಿತು (Prv.). See Čpr. 2, 54; 5, 128; 6, 22. 55; Bh. 1, 8, 57; 1, 10, 26; Bp. 14, 22; 58, 34; Šsv. 4, 36; J. 1, 6; 4, 22. 49. — ಬಱಿ'ದೇರ್. -ತೇರ್. An empty chariot (J. 27, 45). — ಬಱಿ'ದೊಗಲ್. -ತೊಗಲ್. Nothing but a skin (J. 16, 20). — ಬಱಿ'ದೊಱೆ. -ತೊಱೆ. A dry river or stream (Bh. 4, 3, 12). — ಬಱಿ'ನುಡಿ. An idle word (Bp. 29, 28). — ಬಱಿ'ನೆನಹು. Mere thought or fancy (ಸ್ವಪ್ನ Mr. 317, o. r. ಬಱು-). — ಬಱಿ'ಬಾಯಿ. An empty mouth (My.). 2, a person who only speaks, but does not act (My.). — ಬಱಿ'ಬೇಟ. Mere, or vain, erotic play (J. 15, 5). — ಬಱಿ'ಬೊಬ್ಬಾಟ. Idle bellowing or outcrying (Bh. 2, 13, 47). — ಬಱಿ'ಮಾತು. = ಬಱುಮಾತು. An idle word; senseless talk (ಪ್ರಲಾಪ Hlâ.); nothing but a word or words, mere words (Bp. 45, 40). — ಬಱಿ'ಮಾಯೆ. Nothing but fraud or tricks (J. 4, 15). — ಬಱಿ'ಮೆಯ್. A naked body (My.). ಹುಡುಗರು ಬಱಿ'ಮೆಯ್ಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತವೆ (B. 5, 145). — ಬಱಿ'ಯ. = ಬಱಿ'ದೆ. ಅನ್ನಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡದೆ ಬಱಿ'ಯ ತಿನ್ನೋಣ ಕುಡಿಯೋಣ (B. 5, 86). — ಬಱಿ'ಯಂ. (fr. ಬಱಿ'ದು Šmd. 184). A vain man. — ಬಱಿ'ಯ ಕನ್ನಡ. Nothing but Kannaḍa: pure Kannaḍa. ಸಂಸ್ಕೃತಂ ಬೆರೆಯದ ಬಱಿ'ಯ ಕನ್ನಡಂ (ಅಚ್ಚಗನ್ನಡಂ Šmd. 45 Cm.). — ಬಱಿ'ಯ ಕನ್ನಡವಾಸೆ. = ಬಱಿ'ಯ ಕನ್ನಡ. (Bp. 1, 21). — ಬಱಿ'ಯ ಕರ್ಮ. Mere sin, nothing but sin (Bp. 60, 24). — ಬಱಿ'ಯ ಠಕ್ಕು. Mere trickery (Bp. 56, 17). — ಬಱಿ'ಯದು. = ಬಱಿ'ದು. ಉರಿ ಬನ್ದು ಬೇಲಿಯನು ಹಱಿ'ದು ಹೊಕ್ಕದ ಕಣ್ಡೆ; ಬಱಿ'ಯದು, ಬೇಗೆಯಱಿ'ಯದುದು (sun-rays, Sp.). — ಬಱಿ'ಯ ಬೇಟ. = ಬಱಿ'ಬೇಟ. (Bp. 42, 7). — ಬಱಿ'ಯ ಮಣ್. Nothing but earth (Bp. 60, 49). — ಬಱಿ'ಯ ವೈಸಿಕ. Mere trickery (Bp. 40, 51). — ಬಱಿ'ಯ ಹುಸಿ. A mere lie (Bp. 40, 60). — ಬಱಿ'ಯ ಸಜ್ಜೆ. An empty liṅga-box (Bp. 38, 15). — ಬಱಿ'ಯ ಹೇಯ. Mere sorrow (Bp. 40, 78). — ಬಱಿ'ಯಾಟ. -ಆಟ. Useless play (Bp. 15, 24). — ಬಱಿ'ವಾತು. = ಬಱಿ'ಮಾತು. — ಬಱಿ'ವಾತುಗಾಱ. An idle talker (Rśv. 11, 92). — ಬಱಿ'ಸಜ್ಜೆ. = ಬಱಿ'ಯ ಸಜ್ಜೆ. (Bp. 38 sum.). — ಬಱಿ'ಸುಳ್ಳ. A bare-faced liar. See Prv. s. ಸರಸ. — ಬಱಿ'ಹೆಡೆಗೆ. An empty basket (Bh. 1, 10, 30). — ಬಱಿ'ಹೊಟ್ಟೆ. An empty stomach (My.). — ಬಱಿ'ೞ ಕೆಯ್. = ಬಱಿ'ಗೆಯ್ 1. (My.). — ಬಱಿ'ೞ ಗುಲ್ಲು. A useless noise. ಬಱಿ'ೞ ಗುಲ್ಲು ನಿದ್ರೆಗೇಡು (Prv.). — ಬಱಿ'ೞಗೆಯ್. = ಬಱಿ'ೞ ಕೆಯ್. (My.). ಬಱಿ'ೞಗೆಯ್ಲಿ (with the hand without any cloth) ಮೊಱ ಪಾಕಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಬಱಿ'ೞದು. = ಬಱಿ'ದು. (My.; Si. 369). — ಬಱಿ'ೞ ಮಾತು. = ಬಱಿ'ಮಾತು. ಬಱಿ'ೞ ಮಾತಿಗೆ ಮರುಳಾದರೆ ಬಱ ತಪ್ಪೀತೇ?—ಬಱಿ'ೞ ಮಾತಿನವನಿಗೆ ನರೆಯದ್ದರೇನು?—ಬಱಿ'ೞ ಮಾತಿನವ ಹೊಱೆ ಹೊತ್ತಾನೇ? (Prvs.). — ಬಱಿ'ೞ ಹೇಲು. Mere faeces. ನರಿೞ ಕೊನ್ದರೆ ಬಱಿ'ೞ ಹೇಲು (Prv.).

ಬಱು baṟu. = ಬಱಿ, etc. — ಬಱುಗೆಣ್ಡ. -ಕೆಣ್ಡ. An uncovered live-coal. ಬಱುಗೆಣ್ಡದೊಳು ಸುಟ್ಟ ಅಡಗು (ಧೂತಿ Mr. 217). — ಬಱುಗೆಯ್. -ಕೆಯ್. An empty hand (Čpr. 2, 43). — ಬಱುಗೋಣಿ. Mere sack-cloth (ಕನ್ದಣಿಕೆ Mr. 350). — ಬಱುಚೆನ್ನ. (Šmd. 78 Mdb.). A handsome man and nothing besides. — ಬಱುನೆನಹು. = ಬಱಿ'ನೆನಹು, q. v. — ಬಱುಮಾತು. = ಬಱಿ'ಮಾತು. (ಪ್ರಲಾಪ Mr. 88). See s. ಮಾತುಗುಟ್ಟು. — ಬಱುಮೆಯ್. A naked body (Čpr. 8, 64). — ಬಱುವ. (fr. ಬಱಿ'ದು Šmd. 185). A vain man.

ಬಱೆ baṟe. 1. To grow dry, to dry up; to grow lean; to disappear, etc. (ಇಂಗು Šm. 83; ಆಱ್ Kk. 60; Čpr. 8, 81; T. ಪಱ; M. ವರಳು, ವಱಳು). P. ps. ಬಱತು (Bp. 11, 12; 12, 48; 20, 12; 21, 46; 27, 5; 35, 32; 58, 49; V. 39, 17; J. 15, 2; 16, 45), ಬಱೆತು. See Bp. 38, 1; Čpr. 10, 71; ಅಂಗುಳವಱೆ. My. only: ಬಱ ಬಱತು ಹೋಯಿತು.

ಬಱೆ baṟe. 2. = ಬಱಿ, etc. **2,** dry soil (My.). — ಬಱೆಕೂಟ. A useless, unprofitable intercourse. ಬಱೆಕೂಟ ತನ್ನನ್ನ ಇಱಿ'ದು ಕೊಣ್ಡನ್ತೆ (Sp.). — ಬಱೆಗುಡುಹು. -ಕುಡುಹು. A mere drum-stick (Bp. 20, 12). — ಬಱೆಪೆಟ್ಟಿಗೆ. An empty box (My.). — ಬಱೆಮಾತು. = ಬಱಿ'ಮಾತು. (My.; ಪ್ರಲಾಪ G.). — ಬಱೆಯೊಡಲು. -ಒಡಲು. A mere, or vain, body. ಜ್ಞಾನವುಳ್ಳವರೊಡಲು ಧಾನುಮುಣ್ಣಲದನ್ತೆ; ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದರ ಬಱೆಯೊಡಲು ಅಗಸರ ಬಾನೆಯನ್ತಕ್ಕು (Sp.). — ಬಱೆಹಾಲು. Nothing but milk (My.). — ಬಱೆೞ ನೂಲು. Nothing but cotton-thread (B. 3, 102). — ಬಱೆೞ ಬಯ್ಲು. A bare plain (G. 366). — ಬಱೆೞ ಸೆಱೆ. A mere prison (B. 5, 268).

ಬಱ್ರನೆ baṟranĕ. With a whir or flur or sudden and noisy vibration of wings. (Mhr. ಧರಾಕಾ, ಧರಾರ). ಹಕ್ಕಿ ಬಱ್ರನೆ ಹಾಱುತ್ತದೆ (My.). ಆ ಹದ್ದು ಬಱ್ರನೆ ಎಱಗಿ (B. 2, 28). **2,** with a rush or dash, smartly, swiftly (B. 2, 12; 5, 138; My.).

ಬರ್ಕಟ barkaṭa. = ಬಕ್ಕಟ. — ಬರ್ಕಟಬಯಲ್. = ಬಕ್ಕಬಯಲ್. (Grj. 5, 5).

ಬರ್ಕರಕರ್ಕರ barkara-karkara. Pleasure and grief (? Čpr. 10, after 55; the word appears in Sk. as ವರ್ಕರಕರ್ಕರ, where it has tentatively been translated by "of all kinds or sorts").

ಬರ್ಗು bargu. = ಬಗ್ಗು 1, q. v. (T. ವಱಂಗು, to speak).

ಬರ್ಚಣೆ barčaṇĕ. Paint, colour (Tĕ. ಬಚ್ಚೆನ). (ಸಿಸ್ಪ ರಂಗಳ) ಬಿಡುವೋಳ್ ಬರೆದು ಬರ್ಚಿಸಿದ ಬರ್ಚಣೆಯ, ಪಣೆವಾಸದೊಳ್ ಅಮರ್ಚಿ ರಚಿಸಿದ ತಮಾಲರೇಖೆಯ... ವಿಲಾಸಮುಳವವೆ (Rśv. 6, after 11).

ಬರ್ಚಿ barči. = ಬರ್ಚ. A sort of spear (B. 5, 48; Mhr., H. ಬರಚೀ). — ಬರ್ಚಕಟ್ಟಿಗೆ. (ಶಲ್ಯ G.). ಬರ್ಚಕಟ್ಟಿಗೆಯಿನ್ದ ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವವ (ಕೌನ್ತಿಕ G.). ಬರ್ಚಕಟ್ಟಿಗೆಯುಳ್ಳವ (ಶಾಕ್ತೀಕ G.). — ಬರ್ಚಕೋಲು. (ಕಟ Čb.).

ಬರ್ಚಿಸು barčisu. To paint, to colour (Čpr. 6, after 64; 6, 67; see Rśv. s. ಬರ್ಚಣೆ).

ಬರ್ಜಿ barji. = ಬರ್ಚ. (My.).

ಬರ್ತನ bartana. The act of coming. See ಎನ್ಬರ್ತನ.

ಬರ್ದು bardu. 1. To die (ಮರಣ Šmd. Db.; cf. ಬಡು 3; T. ವಡ್ಗು, to be destroyed; ಎಡು, to grow less; to die; Tĕ. ಬಿದ್ದು, to die).

Digitized by Google

ಬರ್ದು bardu. 2. = ಬರ್ದುಗೆ. Death (ಸಾವು Śm. 44; *cf.* ಬಿದಿ).—ಬರ್ದಿಲ. -ಇಲ (see s. ಇಲ್ 1). A male who is free from death: a deity (ಸಗ್ಗಿಗ, ಸುರ Śm. 9). 2, a place at which there is no death: heaven (ಸಗ್ಗ Śmd. 55; ನಿಲಿಮ್ಪನಿಲಯ Čt. II, 62; ಸ್ವರ್ಗ Kk. 10*b*; ಬಚ್ಚರೆ, ಸಗ್ಗ, ಅಮರ ಲೋಕ 10*a*, o. rs. ಬರ್ದಿಲ್, ಬರ್ದಿಲೆ).—ಬರ್ದಿಲಾಳ್ದ. -ಆಳ್ದ. Indra (ಸಗ್ಗಿಗರೊಡೆಯ, ಸುರಪತಿ Śm. 9).

ಬರ್ದು bardu. 3. (fr. ಬರ್). = ಬದ್ದು. Increase; greatness; perfection; proficiency, skill (V. 11, 13). ಬರ್ದಿನ್ದು ಪ್ರೌಢಿ (Śmd. II). **2,** = ಬರ್ದುಗ. ಬರ್ದಿನೆ ಕರಂ ಪ್ರೌಢನಕ್ಕುಂ (Kk. 87).—ಬರ್ದಿಲಿಮಂಚಿ. -ಇಲಿಮಂಚಿ. A well-matured lemon. See Śmd. s. ಬಲಿ.

ಬರ್ದುಕು barduku. 1. = ಬದುಕು 1, etc. (ಜೀವನಾರ್ಥ Śmd. Dh.; ಬಾಳ್ Śm. 115; Čpr. 8, 91).

ಬರ್ದುಕು barduku. 2. = ಬದುಕು 2, etc. ವಸನ್ತರಾಜನ್ ಎ ದ್ದಿನ್ದಪನ್, ಇನ್ದು ನಾಳೆ ಬರ್ದುಕಿಲ್ಲ ವಿಯೋಗಿಗೆ (Śmd. 260 Mdb. and another MS.).

ಬರ್ದುಗ barduga. A man of acquirements, a proficient man (ಬಿತ್ತಗ, ಪ್ರೌಢ Kk.; ಬಿತ್ತಗ, ಬಿನ್ನಣಿ, ವರ ಪ್ರೌಢ Śm. 47).

ಬರ್ದುಗೆ bardugĕ. = ಬರ್ದು 2. Death (ಸಾವು Śmd. II; Kk. 93).

ಬರ್ದುಂಕು bardunku. = ಬರ್ದುಕು 1 (Śmd. Dh.; Abh. P. 10, 218; 14, 24; Grj. 10, 19), etc. ಬರ್ದುಂಕುವಂ (ಬಾಳ್ವಂ Śmd. 237 Cm.).

ಬರ್ಫ barpha. = ಬರ್ಫ. Snow; hoar-frost; ice (ತುಷಾರ, ಪ್ರಾಲೇಯ, ಮಹಿಕೆ G.; Mhr., H. ಬರಫ).

ಬರ್ಫೆ barphĕ. = ಬರ್ಫ. See ಪೇಡೇ-.

ಬರ್ಬರ barbara. = ಬಬ್ಬರ (Śmd. 345), etc., ವರ್ವರ. N. of a district or country (Bp. 6, 18; 61, 30). 2, *a man of low origin, a low fellow, not an Ârya, a barbarian* (ಪಾಮರ, ಪ್ರಾಕೃತ, ಇತರ, ಕಾನೊಲ್ಲದಂ Mr. 229). 3, a kind of sandalwood, yellow and said to smell like a ripe mango (Sk.; ಹರಿಚನ್ದನ Mr. 335). 4, *a kind of shrub, Clerodendrum syphonanthus R. Br.* 5, = ಬರ್ಬರೆ Nr. 1, ವರ್ವರೆ (ನಾಯಿವ ಬೇಳೆ Śmd. 345). 6, the thorny Babool tree, Acacia arabica (ಬೊಬ್ಬುಲಿ Śmd. 345).

ಬರ್ಬರೆ barbarĕ. = ವರ್ವರೆ. *A kind of Ocymum or basil* (see ಬರ್ಬರ No. 5 and ನಾಯಿವ ಬೇಳೆ). 2, a strongly smelling annual herb, Cleome pentaphylla L. (see ನಾಲ ವ್ವೇಳೆ).

ಬರ್ಬುಲ barbula. = ಬರ್ಬೂರ, etc. (ಬೊಬ್ಬುಲಿ Śmd. 364, o. r. ಬಬ್ಬುಲಿ).

ಬರ್ಬೂರ barbûra. = ಬಬ್ಬುಳಿ 1 q. v., ಬರ್ಬುಲ, ಬರ್ಬೂಲ, ಬೊಬ್ಬುಲಿ, etc. The thorny Babool tree, Acacia arabica Willd. (ಬೊಬ್ಬುಲಿ Śmd. 359, o. rs. ಬರ್ಬೂಲ, ಬಬ್ಬುಲಿ).

ಬರ್ಬೂಲ barbûla. = ಬರ್ಬೂರ, q. v.

ಬರ್ಮ barma. Tbh. of ಬ್ರಹ್ಮ (Śmd. 353; Śm. 8). 2, Birma or Burma (My.).

ಬರ್ಲು barlu. = ಬರಲು. (My.).

ಬರ್ಸನ barsana. See ಗೋಲ- (and *cf.* ಬರಸ).

ಬರ್ಹ barha. Coming. ಬದ್ದು ಇದಿರ್ ಬರ್ಹಂ (ಅಭ್ಯುತ್ಥಾನ Mr. 462).

ಬರ್ಹ barha. = ವರ್ಹ. The tail of a bird; *a peacock's tail.* 2, *a leaf.* 3, a retinue, train.

ಬರ್ಹಿ barhi. 1. *A peacock.*

ಬರ್ಹಿ barhi. 2. Tbh. of ಬರ್ಹಿಸ್. (My.).

ಬರ್ಹಿಃಶುಷ್ಮ barhis-śushma. Fire, Agni (My. Amara).

ಬರ್ಹಿಣ barhiṇa. = ವರ್ಹಿಣ. *A peacock.*

ಬರ್ಹಿಣವಾಹನ barhiṇa-vâhana. *Skanda, Kârtikêya.*

ಬರ್ಹಿಧ್ವಜ barhi-dhvaja. N. of a king (J. 25, 15).

ಬರ್ಹಿಪುಷ್ಪ barhil-pushpa. *A kind of perfume.*

ಬರ್ಹಿರ್ಜ್ಯೋತಿಸ್ barhis-jyôtis. *Fire, Agni.*

ಬರ್ಹಿರ್ಮುಖ barhis-mukha. *A deity, a god.*

ಬರ್ಹಿಷದ್ barhi2-sad. Seated on kuśa grass: a pitṛi or deified progenitor. (R.).

ಬರ್ಹಿಷ್ಕೇಶ barhis-kêśa. Fire, Agni. (My.).

ಬರ್ಹಿಷ್ಠ barhishṭha. = ವರ್ಹಿಷ್ಠ. (fr. ಬೃಹತ್). Largest, strongest. 2, a species of fragrant grass, Andropogon muricatus. 3, the resin of Pinus longifolia. (My.).

ಬರ್ಹಿಸ್ barhis. = ಬರ್ಹಿ 2. *Kuśa grass, sacrificial grass.* 2, a bed or layer of kuśa grass. 3, *sacrifice.* 4, *fire.*

ಬಲ್ bal. 1. (= ಬಲಿ 1). To grow strong or firm, to be full-grown, etc. P. p. ಬಲ್ತು (Śmd. 287 Cm.). ಬಲ್ತ ಮರ (Si. 120; My.). ಬಲ್ತ ಕಾಯಿ, ಬಲ್ತ ಕೊಬ್ಬರಿ (My.).

ಬಲ್ bal. 2. (fr. ಬಲ್ಲಿತು or ಬಲ್ಲಿತ್ತು Śmd. 212. 213). = ಬಲು, ಬೊಲು. Strength, firmness, bigness, greatness, abundance, excess, etc. (T., M. ವಲ್, ವಲು; Tĕ. ಬಲು).—ಬಲ್ಗಣೆ. -ಕಣೆ. A strong arrow (Abh. P. 13, 79. 80).—ಬಲ್ಗಣ್ಡೆ. (Śmd. 248). Great prowess (Rśv. 5, 99).—ಬಲ್ಗಣ್ಡು. = ಬಲ್ಗಣ್ಡೆ. (Abh. P. 9, 156).—ಬಲ್ಗಣ್ಣೆ. -ಕಣ್ಣೆ. A strong rope (J. 18, 60).—ಬಲ್ಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. = ಬಲುಗತ್ತಲೆ. Thick or dense darkness (J. 2, 16; 5, 15).—ಬಲ್ಗತ್ತಿ. -ಕತ್ತಿ. = ಬಲುಗತ್ತಿ. A large knife (J. 4, 19).—ಬಲ್ಗದ. -ಕದ. A strong or large door (Č. Bp. 10, 10).—ಬಲ್ಗಮ್ಬ. -ಕಮ್ಬ. A strong post (Čpr. 8, after 44; Rśv. 6, after 11).—ಬಲ್ಗರ. A powerful demon (Abh. P. 5, after 78).—ಬಲ್ಗರಡಿ. -ಕರಡಿ. A huge bear (Rśv. 5, 79).—ಬಲ್ಗರುಳ್. -ಕರುಳ್. Large entrails (Abh. P. 13, 81).—ಬಲ್ಗಱ. Large feathers (of an arrow, Śsv. 4, 42).—ಬಲ್ಗಿಚ್ಚು. -ಕಿಚ್ಚು. A large fire (J. 13, 59).—ಬಲ್ಗುಡಿ. A large temple (V. 37, 26).—ಬಲ್ಗುರುಜು. -ಕುರುಜು. A large ಕುರುಜು (Č. Bp. 5, 2).—ಬಲ್ಗೆಚ್ಚು. -ಕೆಚ್ಚು. Strong or hard core (Rśv. 6, after 11).—ಬಲ್ಗೆಯ್. -ಕೆಯ್. A strong hand (J. 20, 5).—ಬಲ್ಗೆಯ್ತ. -ಕೆಯ್ತ. Great dexterity (Abh. P. 13, 79), etc.—ಬಲ್ಗೆಯ್ಯ. -ಕೆಯ್ಯ. A man of a strong hand: one famous for his power or valour (ಪರಾಕ್ರಮಪ್ರಥಿತಂ Čt. II, 52).—ಬಲ್ಚಾಟಿ. A large whip (ಕಂಕರಿಗೋಲ್ Čt. I, 79).—ಬಲ್ಜನ್ತೆ. A stout jantĕ (Rśv. 10, after 31).—ಬಲ್ದಲೆಯ. -ತಲೆಯ. (Śmd. 220). A man with a big head.—ಬಲ್ದಸಿ. = ಬಲುದಸಿ. A large pointed stake (Čpr. 5, 104).—ಬಲ್ದೊಱೆ. -ತೊಱೆ. A large stream (Śsv. 3, 30).—ಬಲ್ನಿಱಿ. Thick foldings (Rśv. 7, 11; 13, 102).—ಬಲ್ನಿಱಿಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A tie of thick foldings (Śsv. 3, 9).—ಬಲ್ಪನ್ದಿ. A large hog (Śsv. 4, after 19).—ಬಲ್ಪುಗುಳ್. Many blisters or sores (V. 9, 63).—ಬಲ್ಪಿಣಸು. A firm or close embrace (Čpr. 6, 83).—ಬಲ್ಬಣ್ಟ. A very valourous man (ತುಱುಲಾಳ್ Čt. I, 6; II, 70; ಉಗ್ರಾಳ್, ಬಲ್ಲಾಳ್, etc., ಪರಾಕ್ರಮವುಳ್ಳವನು Śs.).—ಬಲ್ಬನ್ದಿ. Firm confinement, imprisonment (ಸೆಱೆ Čt. I. 29).—ಬಲ್ಬರ. A great drought or famine (V. 8, 36).—ಬಲ್ಬಿ

Digitized by Google

ರುದು. A great mark of honour (Č. Bp. 47, 12). — ಬಲ್ಭಾರ. = ಬಲುಭಾರ. A heavy weight or burden. ಮರನಿರ್ದೇನ್? ಆದಬ್ದಲೆತ್ತಲಹುದೇ ಬಲ್ಭಾರಮಂ? ಸನ್ನೆ ಸಾವಿರ ಕಾಲಾಳಿನ ಸತ್ವ ಮಯ್! (Śś. 11). — ಬಲ್ಮನೆ. A large house (V. 4, 36). — ಬಲ್ಮರ. A large tree (Rśv. 5, 89). — ಬಲ್ಮರೆ. A large deer (Rśv. 5, 113). — ಬಲ್ಮುಗುಳ್. (Śmd. 197. 213). A thick bud (Rśv. 9, 4). — ಬಲ್ಮುಡಿ. A large knot of hair (Śśv. 1, 74; 3, 7. 15). — ಬಲ್ಮುಸುಡು. A large snout (Śśv. 4, 9). — ಬಲ್ಮೊನೆ. An object with a strong and sharp point (Rśv. 6, 116). — ಬಲ್ಮೊಲ. A large hare (Rśv. 5, 113). — ಬಲ್ಮೊಲೆ. A stout breast (J. 6, 17; 8, 19; 11, 9; 26, 11). — ಬಲ್ಮೊಬಿಗು. Loud thunder (J. 7, 51). — ಬಲ್ಲಡವಿ. -ಅಡವಿ. A large jungle (Abh. P. 7, after 99; 7, 114). — ಬಲ್ಲಳ. Another form of ಬಲ್ಲಾಳ, q. v. (Bp. 9, 41; Tě. ಬಲ್ಲಡು). See ಸಿನ್ಧು-. — ಬಲ್ಲಳದಟ್ಟಿ. = ಬಲ್ಲಾಳದಟ್ಟಿ. (Bp. 11, 26). — ಬಲ್ಲಾಟವಿಕ. -ಆಟವಿಕ. A great cheat (Rām. 1, 5, 32). — ಬಲ್ಲಾಳ್. -ಆಳ್. = ಬಲ್ಬಣ್ಣ, q. v. (Abh. P. 7, 59; 11, 36; 13, 98). — ಬಲ್ಲಾಳಗ್ಗಣ್ಣ. A man prominent among very valourous men (Abh. P. 12, 73; T. ವಲ್ಲಾಳಗ್ಗಣ್ಣ). — ಬಲ್ಲಾಳ. -ಆಳ. = ಬಲ್ಲಳ, ಬಳ್ಳಾಳ. N. (Bp. 25, 9, see ಸಿನ್ಧು-; Tě. ಬಲ್ಲಾಡ; T. ವಲ್ಲಾಳ = K. ಬಲ್ಲಾಳ್). 2, the Ballâḷa country or dynasty. — ಬಲ್ಲಾಳದಟ್ಟಿ. = ಬಲ್ಲಳದಟ್ಟಿ. A Ballâḷa waistband or girth (ಸಜ್ಜನ, ಉಪರಕ್ಷಣ Nr.). — ಬಲ್ಲಾಳದಡ್ಡಿ. A Ballâḷa screen or tatty (Rām. 1, 13, 7; Bh. 1, 12, 11; 5, 11, 44). — ಬಲ್ಲಾಳ್ತನ. Great valour (ಶಾಣ್ಡ Čt. II, 76; Abh. P. 10, after 220; 15, 45). — ಬಲ್ಲೆತ್ತು. -ಎತ್ತು. A large ox or bull (ಮಹೋಕ್ಷ, ಉಕ್ಷತರ Hlâ.; Bp. 56, 6). — ಬಲ್ಲೆಱೆಯ. -ಎಱೆಯ. A powerful lord. ಸಾರಲಿಂ! ಬಲ್ಲೆಱೆಯನ್ ಎನ್ದುದೆ ಮಾತು! (Śmd. 277). — ಬಲ್ವಡಿ. -ಪಡಿ. A strong door (V. 39, 8). — ಬಲ್ವಡಿಕಾಱ. -ಬಡಿಕಾಱ. (Śmd. 286; Kk. 99). A great thief. ಬಲ್ವಡಿಕಾಱನ ಪೋರ್ ಹಿಂಡ್ಡೊಡೆದೊನ್ದೆ ಪೋಯ್ತು (Śmd. 386). — ಬಲ್ವಲ. -ಬಲ. A great force (Abh. P. 9, 97). — ಬಲ್ವಳ. -ಬಳ. Great power (Čpr. 1, 79; 5, 128). — ಬಲ್ಬಿಸಿ. -ಬಿಸಿ. Great heat (V. 9, 74). — ಬಲ್ಲೊತ್ತರ. -ಒತ್ತರ. Great impetuousness or force (J. 26, 6). — ಬಲ್ಸರಿ. A heavy rain (Abh. P. 13, 76; Grj. 3, 61). — ಬಲ್ಸಿಡಿಲ್. A large thunderbolt (Śśv. 3, 61; 4, 4). — ಬಲ್ಸಿರ. Large heads (Abh. P. 3, 158). — ಬಲ್ಸೆಱೆ. = ಬಲ್ಬಣ್ಣಿ. (Abh. P. 5, 38). — ಬಲ್ಸೂಱೆ. A great pillage or ravage (ದಱುದುಱ Śmd. I). — ಬಲ್ಸೋನೆ. A strong, continuous drizzle. ಮಾವಿನೊಳ್ ಮಸಗುತಮಿರ್ದ ಬಲ್ಸೋನೆಯ ಸೋನೆಗೆ ಕಾಂಚನಕೇತಕೀವನವ್ರಸರದಲಂಗಳ್ ಬಲಿಗುದೆ (Śmd. 83 Mdb. and another MS.).

ಬಲ bala. The right (not the left), the right side (ಅಪಸವ್ಯ, ದಕ್ಷಿಣ Hlâ., Mr. 436; ದಕ್ಷಿಣ Śm. 108; C.; T., M. ವಲ; Tě. ವಲಿ). ಶರೀರದ ಬಲಭಾಗವು (ಅಪಸವ್ಯ, ದಕ್ಷಿಣ); ಸಾರಿಗಳನು ಎಡ ಬಲ ಸ್ಥಾನಂಗಳಿಗೆ ಅಯ್ದಿಸುವುದು (ಪರಿಣಾಯ); ಬಲದ ಕೆಯ್ಯ ನೆಗಹಿ ಇಕ್ಕಲು ಪಟ್ಟನ್ತಹ ಯಜ್ಞಸೂತ್ರವು (ಉಪವೀತ); ಎಡದ ಕಾಲನುಮುಗಿ ಬಲದ ಕಾಲ ಮುನ್ದೆ ಇಕ್ಕುವುದು (ಅಲೀಢ), ಬಲದ ಕಾಲನುಮುಗಿ ಎಡದ ಕಾಲ ಮುನ್ದೆ ಇಕ್ಕುವುದು (ಪ್ರತ್ಯಾಲೀಢ Nr.). ಎಡಬಲ (Bh. 3, 13, 27; Rām. 1, 13, 4; Č. Bp. 5, 8). ಕೆಲ ಬಲ (Bh. 2, 4, 12; J. 30, 29). ಹೊಲೆಯುವವನ ಬಲಕ್ಕಿರ ಬೇಡ, ಆಮಿವವನ ಎಡಕ್ಕಿರ ಬೇಡ (Prv.). See Si. 205. 212. 288. 376; Bp. 24, 28. 42; 50, 27. 28; 55, 16. — ಬಲಕಡೆ. = ಬಲಗಡೆ. The right side (My.). ಮೆಯ್ಯ ಬಲಕಡೆ (ಅಪಸವ್ಯ Si. 376). — ಬಲಕಣ್ಣು. = ಬಲಗಣ್ಣು. The right eye (My.). — ಬಲಕೆಯ್. The right hand (My.). — ಬಲಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To cross one's path from left to right (C.). — ಬಲಗಡೆ. = ಬಲಕಡೆ. (My.; Si. 342). ಬಲಗಡೆಯ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗಿನ ಮಾಂಸಪಿಣ್ಡ (ಯಕೃತ್ G.). — ಬಲಗಣ್. -ಕಣ್. = ಬಲಕಣ್ಣು. (Bp. 18, 46). — ಬಲಗಣ್ಣು. = ಬಲಗಣ್. (My.; B. 4, 168). — ಬಲಗಾಲು. -ಕಾಲು. The right foot (B. 5, 161; My.). — ಬಲಗೆಯ್. -ಕೆಯ್. The right hand (Bp. 52, 41). 2, a superior caste of Hŏlĕyas (My.). ಬಲಗೆಯ್ಯವನು, a Hŏlĕya of that caste (My.). — ಬಲಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To circumambulate from left to right so that the right side is towards the person or object saluted. ನನ್ದಿಯಂ ಬಲಗೊಣ್ಡು ವನ್ದಿಸಿ (Bp. 2, 55). See Bp. 43, 21; 46, 55; 51, 79; 57, 50. — ಬಲಗೋಲು. -ಕೋಲು. The right, i. e. to the right, of the pole of a cart, as an ox (My.). — ಬಲತಾಯಿ. A step-mother (Dp. 32, 1; My.). Cf. ಮಲ-. — ಬಲದಂ. -ಅಂತ. (Śmd. 136). A man of the right. — ಬಲದೆಸೆ. The right direction or side (Bp. 53, 36). — ಬಲತೊಡೆ. -ತೊಡೆ. The right thigh (Bp. 13, 16; 55, 17; My.). — ಬಲದೋಳ್. -ಉ. -ತೋಳ್. The right arm (Bp. 28, 46; 37, 46; My.). — ಬಲನ್ತೊಡು. -ಂತೊಡು. To put to, or wear on, the right side (i. e. over the left shoulder and under the right arm). ಜನ್ನವಿರಮಂ ಬಲನ್ತೊಡುವುದು (ಉಪವೀತ Hlâ.). — ಬಲಭಾಗ. The right part; the right side (ದಕ್ಷಿಣ Nn. 14; ಅಪಸವ್ಯ Si. 376. — ಬಲಮುರಿ. Turning or winding to the right; a place at which a river turns to the right; N. of places (My.). ಕನ್ನಮ್ಬಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಮ್ಬಳೀ ಕಿತ್ತು ಕೊಣ್ಡರೆ ಬಲಮುರಿಯಲ್ಲಿ ಹಲ್ಲು ಮುದೀ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಣ್ಡ (Prv.). — ಬಲಮುರಿಶಂಖ. A conch that winds to the right (My.). — ಬಲಮ್ಮುರಿ. -ಂಮುರಿ. To turn or wind to the right, as a river, etc. (Bp. 32, 36). — ಬಲವಂಕ. -ವಂಕ. The right side (My.). — ಬಲವರ್. -ಬರ್. To come to the right side: to move round a person or an object, or circumambulate them, with the right side turned towards them. ಅಲರ ಪೊಸಗಮ್ಪಿನ್ದಮಗೆ ಅಲಮ್ಪಿನಗ್ಗಲಿಸಿ ನೀನೆ ರಕ್ಷಿಪುದೆನುತಂ ಬಲವನ್ದು ಎಱಗುವ ತೆಱದಿಂ ಬಲವನ್ದು ಎಱಗಿದುದು ತುಮ್ಬಿಗಳ್ ಪಾದರಿಯೊಳ್ (Čpr. 7, 55). See Śmd. 24. 75; Čpr. 7, 56; Abh. P. 14, after 105; Grj. 3, 72; Rśv. 2, 38; J. 18, 62; ಎಡವಲವರ್. — ಬಲವಾಗು. -ಆಗು. To become to the right side: to cross one's path from left to right (My.). — ಬಲವಯ್ದಿಸು. -ಅಯ್ದಿಸು. To cause to go or turn to the right (Bp. 32, 27).

ಬಲ bala. 1. = ಛಲ. See ಚಾಂಗು-.

ಬಲ bala. 2. = ಬಳ, ವಲ. (One of the *tatsamas* Śmd. 384; Kk. 95; Śm. 77). *Power, strength, might, vigour:* force, virtue in things or persons (ಶಕ್ತಿ Nn. 14; Mr. 503). 2, force, violence, rigour, severity;—daring, rashness, etc. (ಸಾಹಸ Śm. 108). 3, help, means, influence (ಸಹಾಯ 14). 4, *massiveness, bulkiness* (ದೊಡ್ಡಿತು, ಸ್ಥೂಲ 14). 5, *forces, troops, a host, an army* (ಸೈನ್ಯ 14; ವಾಹಿನಿ Śm. 108; ದಳ, ಸೇನೆ Nn. 9; see ಪಡೆ 5 and ಮೊಗ್ಗರ). 6, body, form, figure, shape (ರೂಪ 14). 7, *semen virile* (ಇನ್ದ್ರಿಯ 14; 503). 8, a *crow* (ವಾಯಸ, ಕಾಗೆ 14; ಕಾಗೆ 503). 9, *Balarâma*, the elder brother of Kṛishṇa, also called Baladêva, Balabhadra, etc. (ಅಸಿತಾಮ್ಬರ, ಬಲಭದ್ರ 14; ಮುಸಲಿ 503). 10, N. of a demon (ದನುಜ, ರಾಕ್ಷಸಭೇದ 14; ರಕ್ಕಸ 503). 11, N. of an author (Nn. 3). 12, the sky (ವಿಹಾಯಸ, ಆಕಾಶ 14). 13, water (ವಾರಿ, ಉದಕ 14; ನೀರ್ 503). 14, black (ಅಸಿತ, ಕಪ್ಪು 14). 15, an oblation (ಆಹುತಿ, ಹುತಾಹುತಿ 14; ಆಹುತಿ 503). ಬಲದಲ್ಲಿ ವಾಲಿ ಮೇಲು, ಛಲದಲ್ಲಿ ರಾಮ ಮೇಲು.—ಬಲವಿದ್ದಮ್ಮಲಯವಾದ ಮೇಲೆ ಭಯ ಪಡುವದೇ ಸರಿ.—ಬಲವಿದ್ದರೂ ಕಾಲ ನೋಡ ಬೇಕು.—ಬಲವಿದ್ದರೆ ನೆಲ.—ಬಲವಿದ್ದಷ್ಟೇ ಹೊತ್ತರೆ ಸಳ್ಳೆ

Digitized by Google

ಯಾಕೆ ಬೀಡುವನು?— ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಅರಸು ಬಲ, ಕಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಕಲ್ಲು ಬಲ (Prvs.). — ಬಲಗುಸ್ಸು. Strength to decrease; to decrease in strength (My.; B. 4, 134). — ಬಲಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. ಬಲಗೊಳ್ಳು. To get strength, to become strong (Bp. 2, 55; My.). — ಬಲಗೊಳಿಸು. To strengthen (My.). — ಬಲಂಗಿಡು. -ಂ-ಕಿಡು. Strength to be destroyed or lost; to lose strength (Grj. 9, after 58). — ಬಲಂಗೆಯ್ಯು. To make effort (Čpr. 9, after 92). — ಬಲ ಪಡಿಸು. To strengthen (My.; ಬಲಿಸು G.). — ಬಲರಕ್ಕಸಿ = ಬಲರಾಕ್ಷಸಿ No. 1. (St. & Pl.). 2, a kind of eatable Arum (My.; see ಮರಸಣಿ, ಮರಸಣಿಗೆ). — ಬಲಪಡ್. -ಅಡ್. = ಬಲಂಗಿಡು. (Čpr. 2, 42).

ಬಲಕರ bala-kara. Strengthening. (My.).

ಬಲಕಾಯಿಸು balakâyisu. = ಬಲಗಾಯಿಸು. To strengthen; to increase (v. t., My.; H. ಬಲ್ಕಾಯಿಸು); to grow strong (My.).

ಬಲಕ್ಷ balaksha. = ವಲಕ್ಷ.

ಬಲಗಾಯಿಸು balagâyisu. = ಬಲಕಾಯಿಸು. (My.).

ಬಲಗಾಱ bala-gâṛa. A strong, powerful man; a rich man (My.).

ಬಲಜ bala-ja. = ವಲಜ. *A city-gate.* 2, *a field.* 3, a pretty figure.

ಬಲಜೆ bala-jĕ. = ವಲಜೆ. *A pretty or handsome woman.*

ಬಲದೇವ bala-dêva. *The elder brother of Kṛishṇa.* 2, N. (Bp. 3, 86; 9, 48).

ಬಲಬಲಿಕೆ balabalikĕ. Suffering, distress, trouble (ಪಾಡು Śm. 93; Tĕ. ವಲ್ಲನ್ತೆ; Mhr. ಬಲಬಲ, disorder, confusion; Mhr., H. ಬಲಾಯ, misfortune).

ಬಲಭದ್ರ bala-bhadra. A strong, robust man. 2, *the elder brother of Kṛishṇa* (ಬಲ, ಅಸಿತಾಮ್ಬರ Nn. 14; Śmd. 251). 3, N. See ಪೌರಾಣಿಕರ-.

ಬಲಭದ್ರಿಕೆ bala-bhadrikĕ. *A species of medicinal plant.*

ಬಲಭಿದ್ bala-bhid. The slayer of the demon Bala: Indra. (My.).

ಬಲಭೇದಿ bala-bhêdi. = ಬಲಭಿದ್. (My.).

ಬಲಯುಕ್ತ bala-yukta. Endowed with strength or power (My.).

ಬಲಯುತ bala-yuta. = ಬಲಯುಕ್ತ. (J. 2, 13). 2, being together with Bala (2, 13).

ಬಲರಾಕ್ಷಸಿ bala-râkshasi. = ಬಲರಕ್ಕಸಿ, ಬಲಾರಾಕ್ಷಸಿ. An undershrub, Pavonia odorata Willd. (St. & Pl.). 2, = ಬಲರಕ್ಕಸಿ No. 2. (My.; Tĕ. ಬಲುರಕ್ಕಸ, Arum macrorhizon). — ಬಲರಾಕ್ಷಸಿಗಡ್ಡೆ. A kind of perfume (ರಾಕ್ಷಸಿ, ಚಣ್ಡೆ, etc., ಕರೀಕಚೋರ Si. 154).

ಬಲರಾಮ bala-râma. = ಬಲಭದ್ರ No. 2. (Mr. 19); N. — ಬಲರಾಮಪಣ್ಡಿತ. N. (Bp. 56, 27).

ಬಲವತ್ bala-vat. *Possessing power, mighty, strong; stout, lusty;* — vehement, violent; — dense, thick. 2, *in a high degree, much, very, well.*

ಬಲವತಿ bala-vati. A powerful, strong woman. (My.).

ಬಲವನ್ತ bala-vanta. (Tbh. of ಬಲವತ್). = ಬಳವನ್ತ. Strong (Râghô. 17, 73); a powerful, mighty, influential man; a stout or lusty man (ಸ್ಥೂಲಂ, ಬಹುಲಂ, ಪೀವರಂ, ದೊಡ್ಡಿತಪ್ಪವಂ Mr. 232; see ಅಂಸಳಕ; Bp. 18, 36; 10, 32; My.); a rich man (My.). ಸುತ್ತಲೂ ಇರುವ ಅರಸುಗಳಲ್ಲಿ ಬಲವನ್ತನು (ಅಧೀಶ್ವರ Si. 256). ಬುದ್ಧಿವಂತನೇ ಬಲವನ್ತನು. — ನೆಲ ಬಲವನ್ತನಿಗೆ, ಕುಲ ನೇಮವನ್ತನಿಗೆ (Prvs.). 2, force, rigour, violence (My.). ಬಾಡಿಗೆಗೀಸದ ಮನೆಯ ಬಲವನ್ತವೇನು? (why should one use force in order to live in etc.? Dp. 148). — ಬಲವನ್ತ ಮಾಡುವಿಕೆ. Doing (anything) by force, acting with violence, etc. (ಪ್ರಸಭ, ಬಲಾತ್ಕಾರ Si. 295).

ಬಲವನ್ತಿಕೆ balavantikĕ. = ಬಲವನ್ತ No. 2. (My.).

ಬಲವರ್ಧನ bala-vardhana. Increasing power, strengthening. (My.).

ಬಲವಲ balavala. = ಬಲೋಲ, ಬೆಳಲ q. v., etc. (Z.).

ಬಲವಿನ್ಯಾಸ bala-vinyâsa. *Array of troops.*

ಬಲವಿರೋಧಿ bala-virôdhi. Indra (Śmd. 200).

ಬಲವು bal-a-vu. (Śmd. 247). = ಬಲುಹು.

ಬಲವೈರಿ bala-vairi. Indra (ವಲಗಣ್ಣ, ಇನ್ದ್ರ, etc. Kk. 10b; Śmd. 251).

ಬಲಶಾಲಿ bala-śâli. Possessing strength, strong, vigorous. (My.).

ಬಲಶಾಸನ bala-śâsana. Indra (My.).

ಬಲಸೂದನ bala-sûdana. *Indra.*

ಬಲಸೋದರ bala-sôdara. Kṛishṇa (My.).

ಬಲಹರಿ bala-hari. N. — ಬಲಹರಿದೇವಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 9).

ಬಲಹೀನ bala-hîna. Destitute of strength, weak, infirm. (My.; B. 5, 115).

ಬಲಹೀನತೆ bala-hînatĕ. = ಬಲಹೀನತ್ವ. (My.).

ಬಲಹೀನತ್ವ bala-hînatva. Weakness, prostration of strength, infirmity. (My.).

ಬಲಾಕ balâka. = ಬಲಾಕೆ. (ಬಿಸಕಣ್ಠ, ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿ Mr. 172).

ಬಲಾಕೆ balâkĕ. *A kind of crane* (ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿ Hlâ.).

ಬಲಾಢ್ಯ bala-âḍhya. Abounding in strength or power, strong, etc. (ಬಲಾನ್ವಿತ, ಶಕ್ತ Nn. 60; Śmd. 251; My.; B. 4, 144. 228).

ಬಲಾತ್ balât. By force, with violence.

ಬಲಾತ್ಕರಿಸು balât-karisu. = ಬಲುಕರಿಸು. To do (any thing) by force, to act with violence, to use or employ force; to constrain or compel (My.). ರೈತರ ಮೇಲೆ ಬಲಾತ್ಕರಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವು (B. 5, 8).

ಬಲಾತ್ಕಾರ balât-kâra. *Doing anything by force, force, violence* (ಬಲವನ್ತ ಮಾಡುವಿಕೆ Si. 295; B. 5, 2. 84). ಬಲಾತ್ಕಾರದಿನ್ದ ತನ್ದ ನಾಯಿ ಮೊಲನ ಹಿಡಿದೀತೇ? — ಬಲಾತ್ಕಾರವಿದ್ದರೂ ಚಮತ್ಕಾರವಿರಬೇಕು (Prvs.). — ಬಲಾತ್ಕಾರ ಮಾಡು. = ಬಲಾತ್ಕರಿಸು. (My.).

ಬಲಾಧ್ಯಕ್ಷ bala-adhyaksha. A general. 2, an ox or bull (ಎತ್ತು Mr. 178).

ಬಲಾನ್ವಿತ bala-anvita. Possessed of power, powerful, strong (ಶಕ್ತ, ಬಲಾಢ್ಯ Nn. 60).

ಬಲಾಬಲ bala-abala. Strength and weakness, comparative strength and want of strength, relative importance and insignificance. (My.).

ಬಲಾರಾಕ್ಷಸಿ balâ-râkshasi. = ಬಲರಾಕ್ಷಸಿ No. 2. (My.).

ಬಲಾರಾತಿ bala-arâti. = ವಲಾರಾತಿ. Indra. (My.).

ಬಲಾರಿ bala-ari. Indra. 2, N. of a female demon (Śâstrasâra in W. v. 1259).

ಬಲಾಹಕ balâhaka. *A cloud.*

ಬಲಿ bali. 1. (= ಬಲ್ 1). To increase, to grow, to become larger; to become abundant; to grow strong; to become big or stout; to become tight, firm, or hard; to become full

Digitized by Google

grown (ವರ್ಧನ Šm. 108; My.; T. ವಲಿ, ವಲು; M. ವಲ್ಲು; Te. ಬಲಿ, ಬಲುಸು; cf. ಬಳೆ 1). P. ps. ಬಲಿದು (Bp. 1, 38; etc., etc.), ಬಲಿತು (My.). ಫಲವಾಗಿ ಬಲಿಯಲೊಡನೆ ತಾವೆ ಕೆಡುವ ಧಾನ್ಯಂಗಳು ಓಷಧಿಗಳೆನಿಸುಗು (Nr.). ಬಲಿತಿರುವಿಕೆ (ಸಾರ, ಮರ್ಷ, ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿರುವಿಕೆ Si. 122; ಬಲ, ಸ್ಥೌಲ್ಯ 455). ಸ್ವಲ್ಪ ಬಲಿತ ಮಗ್ಗು (ಕಲಿಕೆ, etc., ಕಾಯಿಗೆ ಬನ್ದ ಮಗ್ಗು 123). ಬಲಿತವನು (ಬಲವತ್, ಮಾಂಸಲ 196). ಬಲಿತದು (ಪೀನ, ಸ್ಥೂಲ, ಪೀವರ, etc. 370). ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಲಿತದು (ಸ್ಥವಿಷ್ಠ 384). ಬಲಿತು ತೋರವಾಗಿರುವವನು (ಸ್ಥೂಲ 417). ಬಲಿತು ದೊಡ್ಡವಾದವನು (ಸ್ಥೂಲ 457). ಬಲಿದ ಕತ್ತಲೆ (ಅನ್ಧತಮಸ Mr. 67). ಬಲಿದ ಮದಲ್ (ಅವರೋಹ, ಲತೋದ್ಗಮ 106). ತನೆ ಬಲಿಯೆ ವಲಿಕ್ಕಿಯಕ್ಕು (180). ಬಳಗಿನ ಚಿಪ್ಪು ಬಲಿಯುವದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಆಕ್ರೋಟದ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ (B. 3, 114). ಹತ್ತಿಯ ಕಾಯಿಗಳು ಬಲಿತು ಹಣ್ಣಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಎರಡು ತಿಂಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ (4, 27). See Bp. 1, 8; 8, 1. 4; 12, 37; 15, 28; 18, 55. 66; 20, 25; 24, 58; 27, 57; 39, 46; 42, 31; 44, 13. 46; 47, 23; 50, 67; 55, 10; 57, 47; Râm. 1, 13, 2; Bh. 1, 8, 18. **2**, to increase (v. t.); to make strong; to fix firmly; to clench; to fasten (My.). ಪುದಿದ ಅಂಗಮಂ ಬಲಿದಿಹ ಅನಿಲಂ (ಕೂರ್ಮ Mr. 51). ಬಲಿದು ಹಿಡಿಗೆಯ್ದ ಕೆಯ್ (ಮುಷ್ಟಿ 323). See Abh. P. 10, 186; Bp. 21, 29; Bh. 1, 10, 33; 6, 4, 140; J. 8, 3; 9, 17; 13, 42; 14, 3; 31, 33.

ಬಲಿ bali. 2. = ಬಟ್ 1, No. 2. See ಸುತು-, ಸೊತ-.

ಬಲಿ bali. 3. = ಬಟ್ 2. See ಅಟ್ಟುವಟ್ಟಲಿ, ಬದಿವಲಿ, ಬಯಿವಲಿ.

ಬಲಿ bali. *Tax, impost, tribute, royal revenue* (ಕರ Nn. 19; ಪ್ರಕೃತಿ 16). 2, *an oblation or religious offering, any oblation or act of worship not being a real sacrifice* (ಅರ್ಚೆ, ಸಪರ್ಯೆ, ಉಪಹಾರ, ಪೂಜೆ Mr. 28; ಉಪಹಾರ Šm. 108). 3, *the offering of a portion of the daily meal of ghee, boiled rice, etc. to all creatures of every description, i. e. to gods* (especially to the gṛihadêvatâs or household spirits), *semi-divine beings, men, animals, trees, etc., and inanimate objects*, performed by throwing up into the air, generally at the door of the house, the remains of the morning and evening meal, uttering at the same time a mantra to some of the inferior deities, to the guhyakas, etc., or to the spirits of trees, waters, etc., the real consumers of the offering being the birds, dogs, insects, etc. in the neighbourhood of the house;—a daily offering of boiled rice to the viśvadêvas before the afternoon-meal to be consumed by dogs (My.);—any religious offering (not real sacrifice) presented on the occasion of a change of the moon (ಪರ್ವಗಳ್, ನಾನಾ ಬಲಿಗಳ ಕೊಡುವುದು 16). 4, an offering to demons (especially also Durgâ or Kâlî), etc., performed by putting heaps of boiled rice, or by killing sheep, buffaloes, etc., and also men (My.; see ಅಸುರ-, ಎಡೆವಲಿ, ದಿಕ್ಪಲಿ, ನರ-, ಪ್ರೇತ-, ಭೂತ-; J. 31, 55). 5, boiled rice (ಅನ್ನ, ಓದನ, etc. Mr. 214). 6, *N. of a daitya, son of Virôčana*, who by Vishṇu (as vâmana) was tricked out of heaven and earth which belonged to his dominions, when Vishṇu, in consideration of his virtues, left pâtâla still in his dominion (ಬಲೀನ್ದ್ರ 16; Šmd. 251; Bp. 54, 38; 57, 23; J. 29, 1. 14). 7, powerful, strong; *a soldier;*—a general (ಚಮೂಪ, ಸೇನಾಪತಿ 16). 8, a virtuous man (ಸುಜನ, ಸಜ್ಜನ 16). 9, power, virtue (ಬಲ, ಶಕ್ತಿ 16). 10, good report, fame (ಕೀರ್ತಿ 16). 11, a festival, etc. (ಉತ್ಸವ, ಉತ್ಸಾಹ 16). 12, a washerman (ರಜಕ, ಅಗಸ 16). 13, a crow (ವಾಯಸ, ಕಾಗೆ 16; ಕಾಗೆ Mr. 476). 14, sulphur (ಗನ್ಧಕ 16). 15, = ವಲಿ 1, No. 2, q. v. — ಬಲಿ ಇಕ್ಕು. = ಬಲಿ ಕೊಡು. ಹರಸಿ ಬಲಿಗಳನಿಕ್ಕಿದರೆ ಗೋಚರಿಸದೇ ರಣವಿಜಯನಿಧಿ? (Bh. 10, 6, 3). — ಬಲಿ ಕೊಡು. = ಬಲಿಗೊಡು, q. v. To present a bali. ಬಲಿ ಕೊಡದವ ಚಲಕ್ಕೆ ಬನ್ದಾನೇ? (Prv.). ಬಲಿ ಕೊಡೋಣ (ಶಾಮಿತ್ರ G.). — ಬಲಿ ಗಟ್ಟು. -ಚಟ್ಟು. To make a bali (of somebody, Rśv. 11, 165; V. 14, 38). — ಬಲಿಗಮ್ಬ. -ಕಮ್ಬ. A post to which the victims are tied that are offered to a demon (My.). — ಬಲಿಗಲ್ಲು. -ಕಲ್ಲು. A stone on which a victim's blood is shed, its flesh (or parts of it) is put, and oblations of rice, flowers, etc. are deposited (My.). — ಬಲಿಗೆದರು. -ಕೆದರು. To throw any balis about (Rśv. 14, after 5). — ಬಲಿಗೊಡು. -ಕೊಡು. = ಬಲಿ ಕೊಡು (J. 5, 72, q. v.). — ಬಲಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To take as a gift or oblation (Rśv. 3, 101; Šśv. 4, 6). — ಬಲಿ ತಿನ್ನು. To eat a bali. ಬಲಿ ತಿಮ್ಬುದವನ ಕೂಡೆ ಕುಲದ ಕೇಳೋದೇನು? (Prv.). — ಬಲಿ ಹಾಕಿಸು. To cause to offer any balis (especially bloody ones, buffaloes, sheep, etc. to bhûtas, Mârî, Durgâ, etc., My.). 2, to cause to dispossess or eject evil spirits by means of mantras and the offering of a fowl (My.). — ಬಲಿ ಹಾಕು. To offer as a victim or immolate, as a buffalo, a sheep, a goat, a fowl, etc., to evil spirits (My.); to offer boiled rice to them (My.). 2, to dispossess or eject evil spirits by means of mantras and the offering of a fowl (My.). ಬಲಿ ಹಾಕುವದಕ್ಕೆ ಬಕ್ಷೀಸಾಹೇಬರ ಅಪ್ಪಣೆ ಬೇಕೇ? (Prv.).

ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿ bali-čakravarti. = ಬಲಿ No. 6. (My.).

ಬಲಿದಾನ bali-dâna. Oblation of a bali. ಬಲಿದಾನ ಕೊಟ್ಟರೂ ಸಮಾಧಾನ ಬೇಕು (Prv.).

ಬಲಿಧ್ವಂಸಿ bali-dhvaṁsi. *Vishṇu.*

ಬಲಿನ balina. = ವಲಿನ. (ಮೆಯ್ ಮೇಲೆ ನಿರಿಗೆಗಟ್ಟಿದವನು G.).

ಬಲಿನಿಕೇತನ bali-nikêtana. Bali's habitation: pâtâla (Mr. 392; see ಬಲಿ No. 6).

ಬಲಿಪಾಡ್ಯ bali-pâdya. A yearly feast on kârtikaśukla-pâdya in memory of Vishṇu's humbling Bali (My.).

ಬಲಿಪೀಠ bali-pîṭha. A structure of stone (altar) for putting boiled rice, fruits, flowers, and oblations of water upon, as a secondary pûjâ; there is either one such pîṭha in front of a temple or there are eight round about it (My.).

ಬಲಿಪುಷ್ಟ bali-pushṭa. Nourished by balis: *a crow.*

ಬಲಿಪ್ರದಾನ bali-pradâna. The act of putting the offerings on the balipîṭha or the balipîṭhas (My.).

ಬಲಿಬನ್ಧಾಕ್ಷಿ bali-bandha-akshi. The bitter apple, Cucumis colocynthis (ವಾರುಣಿ, ಹಾವುಮೆಕ್ಕೆ Mr. 146).

ಬಲಿಬರ್ದ balibarda. = ಬಲಿವರ್ದ. (Čpr. 2, after 24).

ಬಲಿಭುಜ್ bali-bhuj. ಬಲಿಭುಕ್. Devouring balis: *a crow* (ಕಾಗೆ Nn. 97).

ಬಲಿಮುದ್ರೆ bali-mudrĕ. A seal or mark applied to the body of the victim of a bali. ಬಲಿಮುದ್ರೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ಸುಣೆ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ಬಲಿಯಿಸು baliyisu. = ಬಲಿಸು. To make firm, to fasten (Abh. P. 14, 180).

ಬಲಿವರ್ದ balivarda. = ಬಲಿಬರ್ದ, ಬಲೀವರ್ದ. (ಮುರಿ Šm. 105).

ಬಲಿಶಿಕ್ಷಕ bali-śikshaka. Vishṇu (My.).

Digitized by Google

ಬಲಿಷ್ಠ balishṭha. (fr. ಬಲಿನ್). Most powerful, strongest, very strong or powerful. (My.; Bp. 30, 4; 44, 16; B. 4, 12; 5, 12. 130).

ಬಲಿಸದ್ಮ bali-sadma. *The abode of Bali: pâtâla* (see ಬಲಿ No. 6).

ಬಲಿಸು balisu. = ಬಲಿಯಿಸು. To make strong or firm (ಬಲ ಪಡಿಸು G.); to increase (v. t., J. 6, 37); to clinch; to fix firmly, to fasten, to tie, to tighten (Bh. 6, 4, 140; My.); to plant, as a garden (B. 3, 63); to found, as a town (B. 5, 195).

ಬಲಿಹ baliha. Making firm, clinching, etc. ಮುಷ್ಟಿಯ ಬಲಿಹ (ಮುಷ್ಟಿಬನ್ಧ, ಸಂಗ್ರಾಹ Nr.).

ಬಲಿಹರ bali-hara. Vishṇu (Mr. 18).

ಬಲೀನ್ದ್ರ bali-indra. = ಬಲಿ No. 6. (ಬಲಿ Nn. 16).

ಬಲೀನ್ದ್ರಪೂಜೆ balîndra-pûjĕ. Worship of Bali in the form of a ball of cow-dung ornamented with flowers, on the balipâḍya (My.).

ಬಲೀಮುಖ balî-mukha. = ವಲೀಮುಖ. Wrinkled-faced: *a monkey* (ಕೋಡಗ Mr. 161).

ಬಲೀವರ್ದ balîvarda. = ಬಲಿವರ್ದ. *A bull or ox.*

ಬಲು balu. = ಬಲ್ 2. Strength, etc. — ಬಲು ಕೆಟ್ಟದು. That which is very bad (My.; B. 4, 154). — ಬಲುಕೋರೆ ದಾಡೆ. Huge, sharp tusks (Č. Bp. 47, 14). — ಬಲುಗಡಲ್. -ಕಡಲ್. A great ocean (Bh. 5, 11, 40). — ಬಲುಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. = ಬಲ್ಗತ್ತಲೆ. Thick or dense darkness (Bp. 16, 23; Bh. 1, 8, 93; 1, 16, 15; J. 4, 12). — ಬಲುಗತ್ತಿ. -ಕತ್ತಿ. = ಬಲ್ಗತ್ತಿ. A large knife (Bp. 25, 25). — ಬಲುಗಬ್ಬ. Great pride (ಗರ್ವ Čt. I, 26). — ಬಲುಗರ. -ಕರ. 1. A powerful hand or ray (Bp. 44, 45; 50, 24). — ಬಲುಗರ. 2. Much or strong poison (J. 18, 51). — ಬಲುಗರ್ವ. = ಬಲುಗಬ್ಬ. (My.). — ಬಲುಗಲಹ. -ಕಲಹ. A great battle (Râm. 6, 50, 21). — ಬಲುಗಳವೆಗೂಳು. -ಕಳವೆ-ಕೂಳು. Much boiled rice of the kaḷavĕ kind (Râm. 6, 55, 15). — ಬಲುಗಾಯ. A severe wound (My.). — ಬಲುಗುತ್ತ. -ಕುತ್ತ. A severe illness (Bp. 15, 19). — ಬಲುಗುದ್ದು. A severe blow with the fist (Râm. 6, 38, 12). — ಬಲುಗೆಯ್ದು. -ಕೆಯ್ದು. A large weapon (Bh. 3, 6, 23). — ಬಲುಗೆಯ್ಬಣ್ಟ. -ಕೆಯ್-. A warrior with a powerful hand, one of great strength (Bh. 2, 2, 77). — ಬಲುಗೆರಹುಗಾಲ್. -ಕೆರಹು-ಕಾಲ್. A foot with large shoes (Bp. 18, 22). — ಬಲುಗೆಲಸ. -ಕೆಲಸ. Much work (My.). — ಬಲುಗೆಲಸಿ. -ಕೆಲಸಿ. An assiduous or laborious person (ಕರ್ಮಣಿ, ಕರ್ಮಶೂರ Mr. 236). — ಬಲುಗೋಡೆಗನ್ನ. -ಕನ್ನ. A hole (made by burglars) in a thick wall (Bp. 31, 5). — ಬಲುಗೋಪ. -ಕೋಪ. Great anger (ಕಾಯ್ಪು Čt. I, 12). — ಬಲುಚೋದ್ಯ. Great astonishment or wonder (ಕಂಗು Čt. I, 73). — ಬಲುಜಾಣ. A very knowing or clever man (B. 4, 30). — ಬಲುತನ್ತ್ರ. Severe cursing (ತನ್ತ್ರು, ಪರಿಗ್ರಹ Mr. 630); excessive trickery. — ಬಲುದಗರ್. -ತಗರ್. A large ram (Grj. 6, 59). — ಬಲುದರ್ಪ. Great pride (Bp. 32, 33). — ಬಲುದಸಿ. = ಬಲ್ದಸಿ. A large pointed stake (Bp. 16, 11). — ಬಲುದುತ್ತು. -ತುತ್ತು. A large mouthful of food (Bh. 1, 10, 33). — ಬಲುದೆಪ್ಪ. -ತೆಪ್ಪ. A large or firm raft (Bp. 60, 46). — ಬಲುದೈನ್ಯ. Great humbleness (B. 4, 90). — ಬಲುಧನ. Great riches (Dp. 1). — ಬಲುಧನಿಕ. A very opulent man (Bp. 22, 54). — ಬಲುನಿಯೋಗ. An important business or office (Bp. 5, 4). — ಬಲುನುಡಿ. A severe, harsh word (ವಿಕ್ರುಷ್ಟ Mr. 84). — ಬಲುಪಾಪ. Great, or much, sin (Bh. 1, 8, 67). — ಬಲು ಬಲು. rep. A very great quantity, very much or many (My.). — ಬಲುಬಲೆ. A large or strong net. ಮೋಹ ಮೆಮ್ಬ ಬಲುಬಲೆ (Jmt. 24). — ಬಲುಬಿದ್ದು. A great banquet (Bh. 4, 2, 58). — ಬಲುಬೊಬ್ಬೆ. A loud bellowing, etc. (Bh. 6, 2, 4). — ಬಲುಭಟ. A strong warrior (J. 4, 18). — ಬಲುಭಾರ. = ಬಲ್ಭಾರ. Excessive weight, a heavy burden (ಭಾರಣೆ Bhn. 51). — ಬಲುಮದ್ದುಗಾತಿ. A great female poisoner (Bp. 40, 56). — ಬಲುಮುನಿಸು. = ಬಲುಗೋಪ. (Bp. 47, 47). — ಬಲುಮೆಳೆ. A large clump of trees (Bh. 6, 4, 108). — ಬಲುಯೋಚನೆ. Deep thought (My.); great sorrow (My.). — ಬಲುವಿಡಿ. -ಪಿಡಿ. 1. To seize or lay hold of with one's whole mind (Râm. 3, 7, 22). — ಬಲುವಿಡಿ. -ಪಿಡಿ. 2. Firm seizure, fast hold (Bh. 8, 27, 27). — ಬಲುಸನ್ತೋಷ. Much pleasure (B. 4, 18). — ಬಲುಸಱ್. Great stickiness (Râm. 6, 49, 35). — ಬಲುಸಾಹಸ. Great boldness, etc. (Bh. 8, 13, 17). — ಬಲುಸೂತ್ರ. A firm, or stout, cord (Bp. 49, 44). — ಬಲುಹಾನಿ. A serious damage, loss or calamity (My.). — ಬಲುಹುರಿ. Many twists (Bh. 1, 10, 27). — ಬಲುಹೊದಱ್. A thick bush (Bh. 1, 20, 60). — ಬಲುಹೋರಿ. A large bull or ox (Bp. 56, 28).

ಬಲುಕರಿಸು balukarisu. = ಬಲಾತ್ಕರಿಸು. (Bp. 28, 11; 38, 24; 40, 50).

ಬಲುಮೆ balumĕ. = ಬಲ್ಮೆ. Strength, power;—force, violence, rigour (My.; Tĕ. ಬಲಿಮಿ). ನಮ್ಮ ಮೇಲೆಯೇ ಇಷ್ಟು ಬಲುಮೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ನಾವೇನು ಅನ್ಯಾಯದ್ದು ಆತನಿಗೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ? (B. 2, 45). See Bp. 51, 72; 52, 32; 58, 30; 61, 77.

ಬಲುಹು baluhu. = ಬಲವು, ಬಲ್ಪು, ಬಲ್ಮೆ. Increase;—strength, power, vigour, ability; firmness; influence, importance (ಪ್ರಾಣ, ಸ್ಥಾಮನ್, ಬಲ, ದ್ಯುಮ್ನ, ಓಜಸ್, ಶುಷ್ಮನ್, ತರಸ್, ಸಹಸ್ Hlâ.; ಸತ್ವ Nr.; ಅಕ್ಷ, ಬಲ್ಪು Nn. 37; My.);—force, violence, compulsion (ಹಠ, ಪ್ರಸಭ Hlâ.; ಹರ, ಪ್ರಸರ Mr. 461 in three MSS., one MS. ಬಲ್ಪು). ದೇಹದ ಬಲುಹು (ಬಲ, ವೀರ್ಯ); ಬುದ್ಧಿಯ ಬಲುಹು (ಧೀಶಕ್ತಿ, ನಿಷ್ಕ್ರಮ); ಬಲುಹಾಗಿ ಕಟ್ಟುಹ (ಗ್ರಹ Nr.). ತಿವಿದರು ತೋಳ ಬಲುಹಿನಲಿ (Bh. 1, 10, 37). ಮನದ ಬಲುಹಂ ನೋಡಿದಪೆಂ (Bp. 19, 85). See Bp. 19, 26; 21, 47; 26, 25; 40, 45. 46; 50, 25; 51, 81; 58, 37; 59, 13; Abhâ. 1, 35; Râm. 3, 8, 69; Dp. 148, 1; ಅತಿ-.

ಬಲೆ balĕ. A net (ಆನಾಯ, ಜಾಲ, ಕುವೇಣಿ, ಮತ್ಸ್ಯಬನ್ಧನಿ Hlâ., Nr., Mr. 378; Si. 86; ಜಾಲ Nn. 34. 47; My.; M., Tĕ. ವಲೆ; T. ವಲೈ). ಮೃಗಗಳ ಹಿಡಿವ ಬಲೆ (ವಾಗುರೆ Nr.; Si. 343). ಕಾನನದಿ ಬೀಸಿದ ಬಲೆ (Bh. 1, 8, 53). ಭೂಪತಿಲಕ ಸಿಲುಕಿದನ್ ಅವದಿರೊಡ್ಡಿದ ಬಲೆಗೆ (2, 13, 45). ಬಲೆಗೆ ಸಿಕ್ಕದ್ದು ಕೋಲಿಗೆ ಸಿಕ್ಕೀತೇ?—ಬಲೆ ನೇಯ್ದ ಮರಕಾಲ ಬಟ್ಟೆ ನೇಯ್ದಾನೇ?—ಬಲೆಗೆ ಸಿಕ್ಕದ ಪಕ್ಷಿ, ಬಲೆಗೆ ಸಿಕ್ಕದ ಇಱುವೆ (Prvs.). See Bp. 27, 20. 23. 24; 54, 29; Bh. 3, 13, 19; Šśv. 3, 49; J. 28, 47; 30, 15; ಇಱುವಲೆ, ಕಣ್ಣವಲೆ, ಕಣ್ಣಿ-, ಕಾರ್ಬಲೆ, ಗುಣ್ಡುವಲೆ, ಗೋರಿ-, ತಡಿಕೆ-, ತೊಡಕು-, ದಣ್ಡೆ-, ದುಣ್ಡು-, ಪಾಸು-, ಬಲುಬಲೆ, ಬಳ್ಳಿವಲೆ, ಬಿರ್ಱು-, ಬೀಸು-, ಬೆಳ್ಳಾರ-, ಮಣ್ಣವಿಗೆ-, ಸಿಡಿ-, ಹಿಣ್ಡು-. — ಬಲೆಗಣ್. -ಕಣ್. A mesh of a net (V. 2, 32). — ಬಲೆದೊಡಕು. -ತೊಡಕು. Entangling in a net (Bp. 40, 57). — ಬಲೆವೀಸು. -ಬೀಸು. To throw a net (Râv. 5, 84; Šśv. 3, 50).

ಬಲೆ balĕ. *An aquatic plant, a species of mallow, Sida cordifolia.*

Digitized by Google

ಬಲೆಗಾಱ balĕ-gāṟa. A man using a net or nets (ಜಾಲಿಕ, ವಾಗುರಿಕ Nr.; ಸೂತ, ಜಾಲಿ, ಬಲೆಯ ಬೀಸುವವನು Nn. 32);—a fisherman (My.). ಮೀನಿನ ಬಲೆಗಾಱನು (ಕೈವರ್ತ, ದಾಶ, ಧೀವರ Si. 86);—a man who hunts with a net (My.). ಮೃಗದ ಬಲೆಗಾಱ (ಜಾಲಿಕ, etc. 340). See Bp. 21, 28; ಚಿಗರಿ-.

ಬಲೋದ್ಬನ್ದಿ balōdbandi. Force, violence, compulsion (My.; Br.).

ಬಲೋಲ balōla. = ಬಲವಲ. (Z.).

ಬಲೌಘ bala-ōgha. A multitude of troops or forces, a numerous force. (J. 4, 29; 20, 61).

ಬಲ್ಪು bal-pu. (Śmd. 248). = ಬಲುಹು q. v., etc. ಬಲ್ಪಿನ ಆಧಾರ (ಅಕ್ಷ Mr. 494). ಬಲ್ಪಿನ ಎತ್ತು (ಉಕ್ಷತರ, ಮಹೋಕ್ಷ 178). ಮುಪ್ಪು ಬಲ್ಪಾಗೆ ಶಿಥಿಲನಕ್ಕುಂ (310). ಕುಸುಮಾಯುಧ, ನಿನ್ನ ಬಲ್ಪು ಪೆಣ್ಮಕ್ಕಳೊಳ್ ಅಲ್ಲದಿಲ್ಲ! (Śmd. 151). See Čpr. 7, after 115; Bp. 2, 19; J. 1, 11; 2, 42; ಅತಿ-. — ಬಲ್ಪಡರ್. -ಅಡರ್. Strength to arise (Čpr. 4, 2). — ಬಲ್ಪಱ್. -ಅಱ್. Strength to fail; to lose strength (Grj. 8, after 77; Rśv. 5, 39). — ಬಲ್ಪುಗಿಡು. -ಕಿಡು. = ಬಲ್ಪಱ್. (Abh. P. 13, 88; Grj. 6, after 40). — ಬಲ್ಪು ದೋಱು. -ತೋಱು. To evince vigour (Grj. 2, after 106). — ಬಲ್ಪೇಱು. -ಏಱು. Strength to increase (Čpr. 5, 73).

ಬಲ್ಬಜ balbaja. = ವಲ್ವಜ. *A species of coarse grass* (growing in solitary patches and not liked by cattle), *Eleusine indica Gaertn.* See Si. 369; ಗಂಜಳದ ಹುಲ್ಲು.

ಬಲ್ಮು balmu. = ಬಲ್ಪು, etc. ನಿಜ್ಜ ಫಲ ಪಯ್ರಿನ್ದುರ್ವಿಯಂ ಬಲ್ಮೆನಲ್ (Śi. 96).

ಬಲ್ಮೆ bal-mĕ. (Śmd. 248). = ಬಲುಮೆ. Strength, etc. See Čh. v. 21; Bp. 44, 8; J. 12, 33; 14, 20; 15, 31; ಅಳ್ವಲ್ಮೆ, ತೋಳ್ವಲ್ಮೆ, ಬಿಲ್ವಲ್ಮೆ.

ಬಲ್ಮೆವನ್ತ balmĕ-vanta. A strong, powerful man (ಬಲಾನ್ವಿತ, ಬಲಾಢ್ಯ Nn. 60).

ಬಲ್ಯ balya. = ಬಲ್ಲೆ, ಬಲ್ಲೆಯ, ಬಲ್ಲೆವು, ಬಲ್ಲೆಹ, ಭಲ್ಲೆಯ, ಭಾಲೆ. A spear, a pike, a lance, a javelin (My.; Mhr. ಭಾಲಾ; *Cf.* Sk. ಭಲ್ಲ?).

ಬಲ್ಲ balla. ಬಲ್2-ಅ3. A man who possesses ability, skill, or erudition; a man who kens or knows. ಬಲ್ಲರ್ (ಬಲ್ಲ ವಿದ್ವಾಂಸರ್ Śmd. 150. 395 Cm.; ಬಲ್ಲವರ್ 144 Cm.). ಬಲ್ಲರ ಮತಂ (144. 302). ಕ್ರಿಯಾವಿಶೇಷಣಕ್ಕಂ ಬಲ್ಲರಿನ್ದೇಕವಚನಮಕ್ಕುಂ (175). ಬಲ್ಲರ್ಗಳ್ ಮೆಚ್ಚುತಿರೆ (384). See Kk. 16; J. 28, 5; Rśv. 13, 25. **2,** it is used like *a relative present participle:* knowing, etc. (*cf.* ಬಲ್ಲವ). ಬಲ್ಲ ವಿದ್ವಾಂಸರ್ (Śmd. 150. 395 Cm.). ಬಲ್ಲ ಬಲ್ಲಿದರ್ (J. 16, 21). ಬಲ್ಲನ್ತೆ (Bp. 35, 49; Rśv. 14, after 115; My.). ನೀನು ಬಲ್ಲಷ್ಟು ಹೇಱು! (B. 3, 1; My.). ಬಲ್ಲುದು, that which knows. ಕಾದ ಬಲ್ಲುದು (ಸನ್ನಾಹ್ಯ Mr. 156). ಪ್ರಜೆಯಂ ಪಾಲಿಸ ಬಲ್ಲದಾತನ್ ಅರಸಂ (Śi. 58).—It is *conjugated* (according to Śmd. 256 seq.): ಬಲ್ಲೆಂ (Bp. 20, 8; Bh. 2, 13, 47), ಬಲ್ಲೆನು, I know; ಬಲ್ಲೆಯ್ (Rām. 3, 2, 13. 20), ಬಲ್ಲೆ, thou knowest; ಬಲ್ಲಂ (Bp. 29, 20; 45, 4; 61, 72; Rśv. 6, 132; 13, after 96; J. 3, 19), ಬಲ್ಲನು, he knows; ಬಲ್ಲಳ್, ಬಲ್ಲಳು, she knows; ಬಲ್ಲುದು, ಬಲ್ಲದು, (ಬಲ್ಲಿತು), it knows; ಬಲ್ಲೆವು (Bp. 18, 24), we know; ಬಲ್ಲಿರ್, ಬಲ್ಲಿರಿ, you know; ಬಲ್ಲರ್ (Bp. 29, 20; J. 29, 36; Bh. 2, 13, 14), ಬಲ್ಲರು, they know; ಬಲ್ಲುವು, ಬಲ್ಲವು, they know. ಅರಿದಲ್ಲ ಈ ಮಾತು! ನಿಜ್ಜಯಂ ಬಲ್ಲೆ (Sp.). ಬಲ್ಲೆನೆನ್ದೆಮ್ಮವರೆಲ್ಲವರು ಹಿರಿಯರೇ? (Sp.). ಬರ್ಪುದನೀತಂ ಬಲ್ಲಂ (Rśv. 13, 101). ಜಗದೇದಿಯನೇ ಬಲ್ಲಂ (J. 4, 10). ಹಾಪು ಬಲ್ಲನೆ ಪರರ ಸುಖದುಃಖದಿಂಗಿತವ? ಕೋಟಿ ಬಲ್ಲನೆ ದಾಸಥ ಮರ್ಗಗಳ ಗುಣವ? ಕತ್ತೆ ಬಲ್ಲುದೆ ಹೊತ್ತ ಕಸ್ತುರಿಯ ಪರಿಮಳವ? ಮೃತ್ಯು ಬಲ್ಲಳೆ ವೇಳ್ಯ ಹೊತ್ತಮ್ಮುದ? ತೊತ್ತು ಬಲ್ಲಳೆ ಮಾನವಳಮಾ ನವೆಮ್ಮುದನು? ಕೊತ್ತಿ ಬಲ್ಲುದೆ ಹಾಲು ಮಾಸಲೆಮ್ಮುದನು? (Dp. 76). ಕಳ್ಳ ಕಳ್ಳಗೆ ಬಲ್ಲ.— ಕಳ್ಳನ ಹೆಜ್ಜೆ ಕಳ್ಳ ಬಲ್ಲ.— ಹಾವಿನ ಹೆಜ್ಜೇ ಹಾವೇ ಬಲ್ಲುದು.— ಕೂಗೋ ಕೋಱಿಗೆ ಕುಣ್ಡೇ ನೂಸ್ದೀತೇ? (no! early) ಎದ್ದು ರಾಗೀ ಬೀಸುವಳೇ ಬಲ್ಲಳು.— ಸೋಕಿದ ನಾಯಿ ಒಡೆಯನ ಗುಟುತ ಬಲ್ಲಿತೇ (or ಬಲ್ಲದೇ)? (Prvs.). — ಬಲ್ಲವ. ಬಲ್ಲ No. 2 -ಅವ. = ಬಲ್ಲ No. 1. (ಚತುರ, ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞ, ಕೃತಹಸ್ತ, ಕೃತಮುಖ, ದಕ್ಷ, ಕುಶಲ, ಅಭಿಜ್ಞ, ನಿಷ್ಣಾತ, ಶಿಕ್ಷಿತ, ಪ್ರವೀಣ Hlā.; ವಿದ್ವಸ್, ಬುಧ, ಧೀರ, ಪಣ್ಡಿತ, etc. Nr.; ಚತುರ, ಪ್ರವೀಣ, etc. Mr. 224; ವಿಘ, ವಿಚಕ್ಷಣ Nn. 21). ಬಲ್ಲವರ್ (ಬಲ್ಲರ್ Śmd. 144 Cm.; ಅಱಿವರ್ 175 Cm.; ಬಲ್ಲ ವಿದ್ವಾಂಸರ್ 146 Cm.; ಚದುರರ್ 296 Cm.; ಅಱಿತವರ್ 301 Cm.). ಕವಿಮಾರ್ಗಮಂ ಬಲ್ಲವರ್ (ಮಾರ್ಗವಿದರ್ 22 Cm.); ವಾಕ್ಯಮಂ ಬಲ್ಲವರ್ (ವಾಗ್ವಿದರ್ 399 Cm.). ಶಾಸ್ತ್ರವಂ ಬಲ್ಲವಂ (ಅನ್ತರ್ವಾಣಿ); ಬಿಲ್ಲ ವಿದ್ಯೆಯಂ ಬಲ್ಲವನು (ಕೃತಪುಂಖ Hlā.). ವಿಶೇಷಾರ್ಥವ ಕಾಣ ಬಲ್ಲವನು (ಪ್ರಗಲ್ಭ, ಪ್ರತಿಭಾನ್ವಿತ); ಶೈವಸಿದ್ಧಾನ್ತವ ಬಲ್ಲವನು (ಜ್ಞಾತಸಿದ್ಧಾನ್ತ, ತಾನ್ತ್ರಿಕ Nr.). ಬಿಲ್ಲ ವಿದ್ಯೆಯಂ ಬಲ್ಲವಂ (ಕೃತಪುಂಖ Mr. 294). ಪರಮಾರ್ಥವ ಬಲ್ಲವನು (ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ 79). ಎಲ್ಲವಂ ಬಲ್ಲವನು (ಲಘು, ಮನೋಜ್ಞ Nn. 145, o. r. only ಬಲ್ಲವನು). ರನ್ನದ ಪರೀಕ್ಷೆಯಂ ಬಲ್ಲವಂ (Śm. 67). ಬಲ್ಲವರೊಡನಾಟ ಬೆಲ್ಲವಂ ಮೆದ್ದನ್ತೆ (Sp.). ಬಲ್ಲವನ ಗುಣ ಮಲ್ಲಿಗೇ ಹಾಗೆ.— ಬಲ್ಲವನೇ ಬಲ್ಲ ಬೆಲ್ಲದ ಸವಿ.— ಬರಹ ಬಲ್ಲವನಾದರೂ ತರಹರಿಕೆಯಿರ ಬೇಕು. — ಬಲ್ಲವನಾದರೂ ಕಲ್ಲು ತಗಲಿದರೆ ತಲ್ಲಣಿಸದೆ ಇರನು (Prvs.). See Čpr. 1, 48; Bp. 34, 28; Bh. 1, 8, 13; B. 1, 28. — ಬಲ್ಲವಾಡಿ. (-ವಾಡಿ). N. of a place. ಬದ್ದುದು ಬಲ್ಲವಾಡಿ, ನೆಱೆ ನಷ್ಟಮಾದುದು, ಆರುಹತಂ ಜನೇನ್ದ್ರನನ್ತಿರ್ದ ಮಹಾನುಭಾವ (Śmd. 38, o. r. ಬಳ್ಳವಾಡಿ). — ಬಲ್ಲಾತ. ಬಲ್ಲ2-ಆತ. = ಬಲ್ಲವ. (My.). ನುಡಿಯ ಬಲ್ಲಾತನು (ವದ, ವದಾವದ); ಮಿಗೆ ನುಡಿಯ ಬಲ್ಲಾತನು (ವಾಗೀಶ, ವಾಕ್ಪತಿ); ಸ್ಮಾರ್ತಧರ್ಮವ ಬಲ್ಲಾತನು (ಪ್ರಾಡ್ವಿವಾಕ Nr.). ಮಾತ ಬಲ್ಲಾತಂಗೆ ಮುತ್ತೊನ್ದು ಮಾಣಿಕವು (Sp.).

ಬಲ್ಲತನ ballatana. Ability, erudition, knowledge, good sense (ವೇದನ Nn. 156; ವೇದನೆ Mr. 479; My.). ಕವಿತ್ವದ ಬಲ್ಲತನದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮನೆ ಕರ್ತೃ (Śmd. 301 Cm.). ಉಲಿಯದೇ, ಕೆಲೆಯದೇ, ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನೋಡದಲೆ, ಬಲುಬಲ್ಲತನವಿಯಿರುವವಲು ದೊರೆವುದು ಸಲೆ ಗುರುಕರುಣ (Sp.). See Bp. 5, 5; 40, 14; Rśv. 13, 4.

ಬಲ್ಲನ್ದ ballanda. = ಬಲ್ಲತನ. (Bp. 37, 15).

ಬಲ್ಲವಿಕೆ ballavikĕ. = ಬಲ್ಲತನ. (Č. Bp. 8, 13).

ಬಲ್ಲಹ ballaha. = ಬಲ್ಲವ. ಮಾತಿನ ಬಲ್ಲಹಂ or ಮಾತುಬಲ್ಲಹಂ (Śmd. 196, o. r. ಮಾತುವಲ್ಲಹಂ). ಬಲ್ಲಹರ ಬಲ್ಲಹಂ (Bhāgavata 10, 1, 13). See Bp. 9, 46; 53, 53; 51, 63; 53, 70.

ಬಲ್ಲಹ ballaha. Tbh. of ವಲ್ಲಭ (Śmd. 369; ಆಣ್ಮ Čt. I, 59; ಆಣ್ಮ, ಒಡೆಯ, ಅಧಿಪತಿ Śs.). ಗರಂಗಳ ಬಲ್ಲಹಂ (ನೇಸಱ್, etc. ಸಪ್ತಾಶ್ವ Kk. 45). See Bp. 8, 1; 21, 14. 22; 55, 6; 61, 8; J. 18, 49.

ಬಲ್ಲಿತು ballitu. = ಬಲ್ಲಿತ್ತು (Śmd. 96; = ಬಲ್ 212. 213). That which is strong, firm, etc. (J. 14, 9). ಬಲ್ಲಿತಹುದು (ಸಾರ, ಸ್ಥಿರಾಂತ Nr.). ವಿಪುಲವಿನ್ಯಮಂ ಬಲ್ಲಿತಾಗಿಮೆ ಶಿಕ್ಷಿಪಾತಂ (ಕಲ್ಲಾಯ್ತು, ಒಜ Śm. 46). — ಬಲ್ಲಿದ. A man who is strong, able, clever or great (ಬಲವತ್, ಅಂಸಲ Hlā.; ದಕ್ಷ, ಸತ್ವವುಳ್ಳವ Nn. 121; ಹಂಸ Mr. 505; ಅಗ್ಗಳೆಯ Bhn. 13; My.); a rich man (My.). ಎನಗೆ ಬಲ್ಲಿದರಾಗಲಾವರೆ ಗಾಬರ್? (Śmd. 121). ಕಾದುವೊಡೆ ಬರ್ವನೆ ಬಲ್ಲಿದಂ (298). ಕೆಲಸ

Digitized by Google

ಬಲ್ಲಿದ (ಕರ್ಪೂರ, ಕರ್ಪೂರ Hlå.). ನಾ ಬಲ್ಲಿದ, ತಾ ಬಲ್ಲಿದ ನೆನ್ನು, ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರ್ ಅಹಂಕರಿಸುತಂ (ಅಹಮಹಮಿಕೆ Nr.). ದೈವದ ಬಲ್ಮೆಯಿರಲುಂ ಕಾಲಾನುಕಾಲಕ್ಕೆ ತಾಂ ಬಡವಂ ಬಲ್ಲಿದನಾಗನೇ? (Śś. 44). ಬಡವಗೆ ಆಸೆ ಹೇಡಿ ಬೇಡ, ಬಲ್ಲಿದವಗೆ (ಬಲ್ಲಿದ ಅವಗೆ) ದಾಸೆ ಹೇಡಿ ಬೇಡ.—ಬಲ್ಲಿದವನ ಹಗೇವು ತೆಗೆಯೋ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಬಡವನ ಪ್ರಾಣ ಹೋಯಿತು (Prvs.). See ಕಡು-; Bp. 21, 40; 58, 21. 35; 61, 8; Śś. s. ಬಲ್ಮೆ; J. 16, 2. 21; 31, 12.

ಬಲ್ಲಿತ್ತು ballittu. = ಬಲ್ಲಿತು, q. v.

ಬಲ್ಲೆ ballĕ. Increase: further, and (ಬಡ್, ಮತ್ತೆ Śmd. 398. 110).

ಬಲ್ಲೆ ballĕ. = ಬಲ್ಕು, etc. (My.).

ಬಲ್ಲೆಯ balleya. = ಬಲ್ಲೆ, etc. (My.; T. ವಲ್ಲೆಯ; M. ವಲ್ಲಯ; Tĕ. ಬಲ್ಲಿಯಮು, ಬಲ್ಲೆಮು).

ಬಲ್ಲೆವು ballĕvu. = ಬಲ್ಲೆಯ, etc. (My.; ಶಕ್ತಿ, ಕಾಸು Sl. 423).

ಬಲ್ಲೆಹ ballĕha. = ಬಲ್ಲೆವು, etc. (Grj. 7, 54; Rśv. 6, after 11).

ಬವ bava. The first karaṇa or astrological division of the day (Sk.; My.).

ಬವಕೆ bavakĕ. = ಬಯಕೆ 2. (My.).

ಬವಣಿ bavaṇi. = ಬವಳಿ. Tbh. of ಭ್ರಮಣಿ. Turning round; confusion, etc. (J. 23, 32; 30, 20). — ಬವಣಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To begin to move about circularly; to become dizzy (J. 28, 5).

ಬವಣಿಗೆ bavaṇigĕ. = ಬವಣಿ. See ಪರಿಬವಣಿಗೆ.

ಬವಣೆ bavaṇĕ. Tbh. of ಭ್ರಮಣ. (Č. Bp. 47, 25).

ಬವನಾಸಿ bavanâsi. = ಬೋನಾಸಿ. A mendicant's vessel of metal for receiving alms (My.; Tĕ.).

ಬವರ bavara. 1. Battle, war (ಸಂಗ್ರಾಮ Bhn. 33; ಕಲಹ, ಜಗಳ, ಕಾಳಗ, ಯುದ್ಧ Sl. 294; Bh. 4, 6, 24; 8, 28 sum.; J. 7, 53; 12, 49; 13, 33; My.; Tĕ.; *cf.* Sk. ಭಣ್ಡರ, a particular kind of combat = ಕಲಹವಿಶೇಷ, and ಬಣ್ಣಣ). — ಬವರಂಗೆಯ್. -ಂ-. To fight (Abh. P. 14, 203).

ಬವರ bavara. 2. Tbh. of ಭ್ರಮರ (Śmd. 345; Čt. I, 99; II, 55; ಅಳಿ, ಬಿಂಗ, ಪಡಿಮ, etc. Śm. 27, Kk. 14; ತುಮ್ಬಿ, etc. Kk. 90).

ಬವರಿ bavari. Tbh. of ಭ್ರಮರಿ. The act of turning about, swinging or brandishing (ಭ್ರಮರಿ Bhn. 33; Bh. 1, 7, 2. 3. 28). 2, a beam in a mill by which its kanĕ is turned (ಕತ್ತರಿ Mr. 213). 3, revolving, moving in a circle or to and fro, as in a single combat (Râm. 4, 4, 26). — ಬವರಿಗಡ್ಡ. = ಬವರಿಯ ಗಡ್ಡ. (Râm. 4, 1, 1). — ಬವರಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To cause to move about (Rśv. 5, 113). — ಬವರಿಯ ಗಡ್ಡ. A curled beard about the chin (Bp. 3, 27). — ಬವರಿವರಿ. -ವರಿ. To run in a circular manner (Rśv. 6, after 11 twice; Śsv. 4, after 17).

ಬವರಿಗ bavariga. (fr. ಬವರ 1). A warrior (Râm. 6, 14, 21).

ಬವರಿಸು bavarisu. = ಬೆವರಿಸು. (My.).

ಬವರಿಸು bavarisu. To go or move about: to be used (Kâvy. I, 5, 24; III, 1, 24; IV, 37).

ಬವರು bavaru. = ಬೆವರು 3. (My.).

ಬವಸು bavasu. = ಬಯಸು. (My.).

ಬವಸು bavasu. Tbh. of ವ್ಯವಸಾಯ (Śmd. II; Kk. 83; ಕೃಷಿ Čt. I, 49).

ಬವಸೆ bavasĕ. (= ಬವಸು). Tbh. of ವ್ಯವಸಾಯ. Wish, desire (Čpr. 3, 38; 7, after 48; Abh. P. 2, 16). *Cf.* K. ಬವಸು?

ಬವಳಿ bavaḷi. = ಬವಣಿ. (ಮೂರ್ಛೆ G.).

ಬವಿ bavi. Tbh. of ಭವಿ (Śmd. 339).

ಬವುಳಿಕೆ bavuḷikĕ. = ಬವಳಿ. (ಕಶ್ಮಲ, ಮೂರ್ಛೆ G.).

ಬಶ್ರುತಿ ba-śruti. The sound, or the syllable, *ba* (Śmd. 121).

ಬಸ basa. A sound in imitation of that of a mill-stone when turned (My.). — ಬಸ ಬಸ. rep. (My.). 2, imitation of the sound of clouds of dust rising and whisking (Mhr. ಭಸಭಸ, ಭಸಾಭಸ). ಕಸಾ ಗುಡಿಸು! ಅನ್ದರೆ ಬಸ ಬಸ ಸುರೀತೋ? (Prv.).

ಬಸ basa. 1. Tbh. of ವಶ. (Rśv. 13, 5; T. ವಯ, ವಜ, subjection, etc.; strength, power, might). See ಮೆಯ್ವಸ. — ಬಸವಡ್. -ಅಡ್. Power to be ruined: to be reduced in power, to fade more or less (ಸತ್ವಸಾಮಾನ್ಯತೆ Čt. I, 78). See Čpr. 2, 24; Bp. 13, 16; 14, 17; 23, 18; 32, 20; 44, 15; 52, 18; 53, 64; 56, 42; Č. Bp. 42, 27; Śsv. 1, after 79; J. 2, 14; 19, 30.

ಬಸ basa. 2. = ಬಸವ (My.), *e. g.* ಚನ ಬಸಪ್ಪಾ, ಬಸಲಿಂಗಪ್ಪಾ (Čb.'s third title-page). Also shortened into ಬ, see ಬಸೆಟ್ಟಿ.

ಬಸತಿ basati. = ವಸತಿ. See ಬಸದಿ.

ಬಸದಿ basadi. = ಬಸತಿ, ಬಸ್ತಿ. Tbh. of ವಸತಿ (Śmd. 338. 342, where o. r. ಬಸತಿ; ಸವಣ್ಣನ Čt. II, 100; My.). A Jaina monastery or temple. See Abh. P. 7, after 137; Bp. 49, 12. 42. 46; 50, 80; 51, 1. 52. 53. 64. 66. 73. 78; 52, 11. 13. 17. 22. 23. 32. 34. 36. 48; 54, 8; 56, 36.

ಬಸದು basadu. = ಬಸಿದು. — ಬಸದಾಗಿಸು. -ಆಗಿಸು. To cause to become sharp, acute, or ardent (Čpr. 4, 78; Abh. P. 10, 40). — ಬಸದಾಗು. -ಅಗು. To become sharp, etc.; to increase (Čpr. 8, 68); to become full of ardent desire (Abh. P. 9, 163; 13, 51).

ಬಸನ basana. 1. = ವಸನ 1. (Čpr. 3, 38).

ಬಸನ basana. 2. = ವಸನ 2. (Čpr. 8, after 48).

ಬಸನ basana. 3. Tbh. of ವ್ಯಸನ. (Čpr. 2, 28; 8, after 56). See ಬೇಣ್ಟೆವಸನ.

ಬಸನ್ತ basanta. = ವಸನ್ತ. (Śmd. 342; Čt. II, 69; Kk. 18; Śm. 20; see Śmd. 127; T. ವಯನ್ತ).

ಬಸರಿ basari. = ಬಸಿರಿ, ಬಸುರಿ. The waved-leaved fig-tree, Ficus infectoria Willd. (Ficus venosa Ait., ಪ್ಲಕ್ಷ, ಜಟಿ, ಪರ್ಕಟಿ Sl. 128); the high tree Ficus tsicla Roxb. (Z.; My.). 2, the tree Hibiscus populneoides Roxb. (ಕನ್ದರಾಲ, ಗರ್ದಭಾಣ್ಡ, ಕಪೀತನ, ಸುಪಾರ್ಶ್ವಕ, ಪ್ಲಕ್ಷ, ಪಣಿಯಾಲ Sl. 181). See ಜಡೇ ಬಸರೀ ಗಿಡ.

ಬಸಱ್ basar̤. ಬಸಱು. = ಬಸುಱ್ q. v., etc. (C.). ಗೂಳಿ ಬಸಱು ಮಾಡುವಿಕೆ (ಪ್ರಜನ, ಉಪಸರ Sl. 396). ಬಸಱು ಬನ್ದಾಕ್ಷಣ ಹಸುರುತಾಲೆ ಸಿಕ್ಕೀತೇ? (Prv.). — ಬಸಱೂರು. -ಊರು. N. of a place on the western coast. ವಣ್ಡಾರ ಕವ್ಪುಳ, ಬಸಱೂರ ಜಪ್ಪಳ, ಕೋಟೇಶ್ವರ ಕೋಡೀ ಹಬ್ಬ ಮೂಱು ಕಣ್ಡರೆ ಮೋಹ. —ಬಸಱೂರಿನವರು (or ಗೋಕರ್ಣದವರು) ಹಾದರ ಮಾಡಿದರೆ ಕುಮಟಿಯವರು (the people of Coompta on the western coast) ದಣ್ಡ ತೆರ ಬೇಕನ್ತೆ (Prvs.). — ಬಸಱೊಸಗೆ. -ಒಸಗೆ. A festivity held at the first pregnancy of a woman (My.), or at the first sîmantônnaya (My.).

ಬಸಱಿ basar̤i. = ಬಸುಱಿ. (My.).

ಬಸಲೆ basalĕ. = (ಬಚ್ಚಲಿ, ಬಚ್ಚಲೆ), ಬಸಳೆ, (ವಸಲೆ). The plant Basella cordifolia Lam. (ಉಪೋದಿಕೆ Nr.;

Digitized by Google

see T. s. ವಳ್ಳಿ); the plant Basella lucida or rubra (ಮಸ್ತಕಾಲಿ, ಪೋತಕಿ Mr. 148). See ಉಲಿಮಿಱಿ-, ಮಡಿವಸಲೆ, ಮದವಸಲೆ. ನೊಸಲಿನ ಬರಹ ಬಸಲೆಯಿನ್ದ ಬರಸ ಬಹುದೇ? (Prv.).

ಬಸವ basava. = ಬಸ 2. Tbh. of ವೃಷಭ (Śmd. 353. 369; Ćt. II, 42). A bull (ವೃಷ, ಗೂಳಿ Nn. 16; ವೃಷಭ 26; Śm. 5; ಬಲೀವರ್ದ, ವೃಷಭ, etc., ಎತ್ತು Si. 318; Ćpr. 2, 24);—the bull on which Śiva rides;—its stone-image worshipped by the Liṅgâytas;—and its incarnation on earth: Basava, the founder of the liṅgâyta sect (Bp. 2, 39; 3, 21. 33; 22, 46. 52; 61, 10. 41. 60. 63. 86; Si. 318);—a bull at liberty dedicated to some deity (= ಗೂಳಿ-, My.);—a man who (like a ಗೂಳಿ) roams about idly and leads a shameful life (My.). ಬಸವನ ಹಿನ್ದೆ ಬಾಲ (said of a man when he continually follows one).—ಬಸವಾ! ಎನ್ದರೆ ಪಾಪ! ಎನ್ದರೆ ಸೊಸೆಗೆ ಮಜ್ಜಿಗೆನೀರು ತಾ! ಎನ್ದ (Prvs.). — ಬಸವಚರಿತೆ. The legend of Basava, the founder of the liṅgâyta sect, finished in Kannaḍa A. D. 1369 (Bp. 61, 92). — ಬಸವಣ. -ಅಣ. Basava, the founder of the liṅgâyta sect (Bp. 31, 13; 55, 11; cf. ಅನ್ನ-). — ಬಸವಣ್ಣ. -ಅಣ್ಣ. = ಬಸವಣ. (Bp. 1, 8; 4, 65; 37, 29; 54, 83; 55, 12; Mhr.). —ಬಸವದಣ್ಣನಾಯಕ. = ಬಸವಣ್ಣ. (Bp. 29, 18). — ಬಸವದೇವ. N. (Bp. 58, 3; 59, 1). — ಬಸವನ ಕೊಮ್ಬಿನ ಹುಳು. A snail (My.). — ಬಸವನ ಕೋಡಿನ ಹುಳು. A snail (My.). — ಬಸವನ ಗಿಡ. The tree Credela toona Roxb. (ತುನ್ನ, ನನ್ದಿವೃಕ್ಷ, etc. Si. 153). — ಬಸವನ ಮುದ್ರೇ ವರಹ. A gold pagoda, worth five Rupees (My.). — ಬಸವಪಾದದ ಹೂ. A garden-plant, growing wild also, Impatiens balsamina L. (Z.), the lady's slipper. — ಬಸವಪುರಾಣ. = ಬಸವಚರಿತೆ. (Bp. 1, 16; 61, 79. 80. 91). — ಬಸವಭಣ್ಡಾರಿ. = ಬಸವಣ್ಣ. (Bp. 29, 23). — ಬಸವಮೂರ್ತಿ. = ಬಸವಣ್ಣ. (Bp. 58, 55). — ಬಸವಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. = ಬಸವಣ್ಣ & N. (Bp. 9, 48; 36, 8; 55, 3; 57 sum.; 58, 21). — ಬಸವರಸ. -ಅರಸ. = ಬಸವಣ್ಣ. (Bp. 1, 29; 58, 20). — ಬಸವರಾಜ. = ಬಸವರಸ. (Bp. 47, 33; 57, 88; 61, 40). — ಬಸವಸಚಿವ. = ಬಸವಣ್ಣ. (Bp. 35, 1; 55, 8). — ಬಸವಾಮಾತ್ಯ. -ಅಮಾತ್ಯ. = ಬಸವಸಚಿವ. (Bp. 55, 10; 57, 75. 81). — ಬಸವೇಶ. -ಈಶ. = ಬಸವರಸ. (Bp. 55,86; 60 sum.). — ಬಸವೇಶ್ವರ. -ಈಶ್ವರ. The bull on which Śiva rides (C.); its stone-image (C.); the founder of the liṅgâyta sect (C.).

ಬಸವಿ basavi. = ಬಸಿವಿ. A prostitute (like a she-gûḷi) in temples or maṭhas (My.; T. ವಟುವಿ, ವದಿಂಗಿ; Tĕ. ಬಸಿವಿ; Mhr.).

ಬಸಳೆ basaḷĕ. = ಬಸಲೆ. A twining succulent herb, the Malabar night-shade, Basella alba Lin. (My.; St. & Pl.; M. ವಶಳ, Portulaca oleracea; ಬೆಳ್ಳವಶಳೆ, Basella alba). See ಕೆಮ್ಬು-. ಬಸಳೇ ಸಪ್ಪು ಬಸವಗೆ ಯಾಕೆ? (Prv.).

ಬಸಿ basi. 1. = ಬೊಸೆ. To drip, to drop, to trickle, to ooze, as water through the small openings in a well, blood from a wound, etc., to flow;—to pour off the water from boiled rice, etc., by inclining the vessel, to strain (ಗಲನ Śmd. Dh.; My.; T., M. ವಡಿ, ವಡ್; Tĕ. ವಡ; cf. ಬಡಿ 3, ಬಟ್ಟಲ್, ಬಡಿ 1; ಪಾರ್ 4). P. ps. ಬಸಿದು, ಬಸ್ತು. ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳ ಬಸಿದ ನೀರು (ಮಣ್ಡ Si. 315). ಬಸಿವ ಬಿಸಿನೆತ್ತರ್ (J. 12, 25). ಬಸಿವ ನೆತ್ತರ ಗಾಯಂ (28, 35; see also 19, 37). ಸಗ್ಗಳೆಯ ನೀರಿನ್ದ ಕಾಲ್ದುದಿಯೊಳ್ ಬಸಿವ ನೆತ್ತರಂ ತೊಳೆದು (28, 55). ಬಸಿವುದು ಅರುಣಾಮ್ಬುಗಳ್ ಇದಂ ಖಣ್ಡಿಸಿದೊಡೆ (Bp. 32, 21). ರುಧಿರಮ್ ಇನಿತು ಬಸಿಯದೆ (39, 64). ಮೇಲಿನ ತಿಳಿನೀರೆಲ್ಲ ಬಸಿದು ತೆಗೆಯುವರು (B. 4, 55). ಬಸ್ತ ಎಸರು. = ಬಸ್ತ ಸಾರು (My.). — ಬಸ್ತ ಗಂಜಿ. Conjee that has been poured off from boiled rice (My.). — ಬಸ್ತ ಸಾರು. Broth that has been poured off from boiled vegetables (My.).

ಬಸಿ basi. 2. To be pointed, to be sharpened;—to point (a thing), to sharpen (ತಾತ Śmd. Dh.; Ćpr. 5, 53; T. ವಡಿ; see Tbh. ಬಾಚಿ 2; cf. ಮಸೆ).

ಬಸಿ basi. 3. = ಬಸೆ. (A pointed object; Tĕ. ವಡಿ, sharpness; ವಸಿ, a spike, a wooden pin; T. ವಚು, ವೈ, ವಲ್, sharpness; the point or edge of a thing; a pointed stake; a sword; a trident); the tongue of a balance (ದಣ್ಡಮಧ್ಯ Śmd. Dh.).

ಬಸಿದು basidu. (Śmd. 95. 96. 183). = ಬಸದು. That which is pointed, sharp, keen, or acute (ಕೂರಿತು Śm. 50). — ಬಸಿಯಂ. (fr. ಬಸಿದು Śmd. 184). A sharp (or rigorous) man.

ಬಸಿರಿ basiri. = ಬಸರಿ, etc. (My.).

ಬಸಿಱ್ basiṟ. (Śmd. 59). = ಬಸಱ್, ಬಸುಱ್, ಬಸ್ಱು. The belly, the abdomen (ಪೊಟೆ Kk. 32; ಪೊಟೆ, ಹೊಟ್ಟೆ Śm. 70; ಪೊಟೆ 90; Ćpr. 3, 45. 85. 92; 5, 11; Rîv. 13, after 104; T. ವಯಿಱು; M. ವಯಱು). ಬಸಿಱಗಳ್ (Śmd. 53). ತನ್ನ ಬಸಿಱ ಹೊರೆವವ (ಅದ್ಯೂನ, ಔದರಿಕ Hlâ.). See ಎಲರುಣಿವಸಿಱ, ಪೊಮ್ಬಸಿಱ, ರನ್ನವಸಿಱಳ್. — ಬಸಿಱುಗತ್ತ. Diarrhoea. ಬಸಿಱುಗತ್ತಮುಳ್ಳವನು (ಅತಿಸಾರಕಿ Hlâ.).

ಬಸಿವಿ basivi. = ಬಸವಿ. (My.).

ಬಸು basu. 1. A short P. p. of ಬಸಿ 1, in ಬಸುಕೊಳ್ಳು (My.).

ಬಸು basu. 2. Oozing, etc. — ಬಸುಕುತ್ತ. Diarrhoea (ಅತಿಸಾರ Mr. 386, one MS. ಬಸುಗುತ್ತ, another one ಬಸುಕುತ್ತ; cf. ಬಸಿಱುಗತ್ತ).

ಬಸುಮ basuma. Tbh. of ಭಸ್ಮ. (My.).

ಬಸುರಿ basuri. = ಬಸರಿ, etc. (ಪಠಗಟ Mr. 122; ಬದ್ಧಕ 149; Bp. 45, 36; see ಕಡ್-).

ಬಸುಱ್ basuṟ. ಬಸುಱು. = ಬಸಱ್, etc. The belly; the womb (C.);—pregnancy; the embryo (C.; ಗರ್ಭ, ಭ್ರೂಣ Si. 194; ಗರ್ಭ 441); the inside, the hold of a ship, etc. ಬಸುಱ ಒಳಗು (ಕೋಷ್ಠ, ಅನ್ತರ್ಗತ); ತನ್ನ ಬಸುಱಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗನು (ಸ್ವಜಾತ, ಔರಸ Nr.). ಬಸುಱ ಹೆಣ್ಡತಿ (ಆಪನ್ನಸತ್ವೆ, ಗುರ್ವಿ, ಅನ್ತರ್ವತ್ನಿ, ಗರ್ಭಿಣಿ; ಭ್ರೂಣ, ಗರ್ಭಿಣಿ); ನಾವೆಯ ಬಸುಱು (ಪುಲಿಂಗ, ಮಂಗ Hlâ.). ಬಸುಱತಿ (ಭ್ರೂಣ Mr. 476). ಹೆಂಗಳ ಬಸುಱು (ಭ್ರೂಣ Si. 418). ಬಸುಱಿನ ಬಯ್ಕೆಯುಳ್ಳವಳು (ಶ್ರದ್ಧಾಲು, ದೋಹದವತಿ 188). ಬಸುಱೊಳಗೆ ಸುತ್ತಿ ಕೊಣ್ಡಿರುವ ಮಾಪಿಳೆ (ಗರ್ಭಾಶಯ, ಜರಾಯು 194). ಮುಮುಕಾರ ಮೋಹಿನಿದೇವಿಯರ ಬಸುಱಲಿ ವರರಾಜೀವಲೋಚನೆ...ಹುಟ್ಟಿದಳ್ (Prll. 3, 10). ಬಸುಱುಹೆಣ್ತಿ, ಮಗನ ಮದುವೆ ನಾಳೆ (Dp. 4). ಕಾಡುಪಾವ್ವನ ಬಸುಱೊಳ್ ಉದಯಿಸಿ (Bp. 50, 62). ಬಸುಱುಳ್ಳವಳು (ಗರ್ಭಿಣಿ G.). ಬಸುಱನಲ್ಲಿ (Nn. 85). See Grj. 8, after 74; Bp. 1, 49; 3, 14; 12, 48; 45, 32; 46, 58; 59, 10; J. 17, 54; 19, 24; ಕಟ್ಟುಬಸುಱ್, ಚೊಚ್ಚಲುಬಸುಱ್, ತೆಳ್ಪಸುಱ್, ಪೊಮ್ಬಸುಱು. — ಬಸುಱಾಗು. -ಆಗು. To become pregnant. ಬಸುಱಾದವನ್ಥಾ ಸ್ತ್ರೀ (ಗರ್ಭಿಣಿ Nn. 133). ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೆ ಬಸುಱಾಗಿ, ಹೆಡುವದಕ್ಕೆ ತಾವಿಲ್ಲ (Prv.).—

Digitized by Google

ಬಸುಱುದಣಿ. -ತಣಿ. The belly to be satiated (Bp. 30, 5). — ಬಸುಱುದುಮ್ಮು. -ತುಮ್ಮು. The belly to be filled (Bp. 15, 23). — ಬಸುಱು ನಿಲ್. Pregnancy to take place. ನಿನ ಬಸುಱು (ಕೃಪೀಟ Nn. 85; Mr. 484; My.). — ಬಸುಕುರ್ತ್ತ. = ಬಸಿಕುರ್ತ್ತ, ಬಸುಕುತ್ತ, q. v.

ಬಸುಱಿ basuṟi. = ಬಸಱ್. A pregnant woman (ಆಪನ್ನಸತ್ವೆ, ಗುರ್ವಿಣಿ, ಅನ್ತರ್ವತ್ನಿ, ಗರ್ಭಿಣಿ Si. 188; Bp. 3, 17; 57, 15; My.). ಬಸುಱಿಯರ ಗುಮ್ಪು (ಗಾರ್ಭಿಣ್ಯ Si. 189).

ಬಸೆ basĕ. = ಬಸಿ 3. A small pointed object that sticks in the ground, a stubble of tŏgari, etc. (but not a kôli, S. Mhr.).

ಬಸೆ basĕ. 1. Tbh. of ವಶೆ. A barren cow (ಗೊಡ್ಡಾಕಳ್ Śmd. 342). 2, a female elephant (ಹೆಣ್ಣಾನೆ 342).

ಬಸೆ basĕ. 2. Tbh. of ವಸೆ. Fat (ನೆಣ Śmd. 342). ಬಸೆಯೆಮ್ಬ ನಾತ (Mr. 278). ಪರಿವ ನೆತ್ತರ (ಮತ್ತೆ) ಬಸೆಯ ಜಗಿ (J. 22, 23). ಬಸೇ ವಾಸನೆಯಲ್ಲಿ ಸೊಸೆಯ ಹ್ಯಾಗೆ ಕರ ತರೋದು? (Prv.).

ಬಸೆಟ್ಟಿ ba-sĕṭṭi. (*i. e.* ಬಸವಸೆಟ್ಟಿ). N. (My.; B. 3, 28).

ಬಸ್ತ basta. = ವಸ್ತ. (Sk.).

ಬಸ್ತಿ basti. = ಬಸದಿ, etc. (My.; Mhr.; ನಾಸ್ತಿಕಾಲಯ Si. 108).

ಬಸ್ತು bastu. = ದೊಸ್ತು. A P. p. of ಬಸಿ 1, q. v. (My.).

ಬಸ್ತು bastu. A bale of goods; a packet of letters (My.; Br., H.).

ಬಸ್ರು basṟu. = ಬಸಿಱ್, etc. (My.).

ಬಹ baha. = ಬಪ್ಪ, etc., ಬಾಹ. Present relative participle of ಬರ್ 1. ಮನಕ್ಕೆ ಬಹ ಮಾತು (ಹೃದಯಂಗಮ); ಜವೆ ಕಿಱುಜವೆ ಅಱುವತ್ತು ದಿನಕ್ಕೆ ಬೆಳೆದು ಬಹ ಭೂಮಿ (ಯವ್ಯ Nr.). ಚನ್ದ್ರನಂ ಕಾಣ ಬಹನ್ತಹ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ (ಸಿನೀವಾಲಿ Hlâ.). ಬೞಿವಿಡಿದು ಬಹವನು (ಅನುಚರ, etc. Nr.). ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಣ ಬಹನ್ತಾದು (ವ್ಯಕ್ತ Nn. 115). ಆರಯ್ದು ಬಹ ಗಾಳಿ (ಮನ್ದಾನಿಲ), ಮೞೆಯ ಸಾರಿ ಬಹ ಗಾಳಿ (ಝುಂಝಾನಿಲ Mr. 50). ಕಾನ್ತನ ಹತ್ತಿರ ಬಹ ಸಮಯದೊಳು ಸಮ್ಭ್ರಮದಿಂ ಮಾಡುವ ತೊಡಿಗೆಯ ಪಲ್ಲಟ (ವಿಭ್ರಮ Nr.). See Bp. 4, 63; 24, 35; J. 4, 19; 26, 11; 28, 52; 33, 23. — ಬಹರೆ. = ಬನ್ದರೆ. (Bh. 1, 8, 11; 3, 13, 21). — ಬಹೆಂ (Bp. 14, 12; 60, 58), ಬಹೆನು (Bh. 1, 10, 23) = ಬರುವೆನು;—ಬಹಂ (Bp. 53, 15), ಬಹನು = ಬರುವನು;—ಬಹಿರಿ (Bh. 3, 8, 40) = ಬರುವಿರಿ;—ಬಹರ್ (Bp. 40, 33) = ಬರುವರು. — ಬಹುದು = ಬರುವದು: it will come, etc.;—it is a matter of possibility;—it is possible;—it is becoming, fit, suitable, useful, proper, or advisable;—it is allowed, permitted, or unobjectionable; it may (one may);—what comes, etc. ನಿಮ್ಮ ಭಕ್ತರ ದೆಸೆಯೊಳ್ ಆರಿಗೆ ಬದುಕ ಬಹುದು? (Bp. 21, 18). ಕಾಣ ಬಹುದು (what can be seen, ರೂಪ Nr.). ನಿನ್ನೆ ಕೊಣ್ಡ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಫಲವು ಬಹುದು (Dp. 4). ದುಷ್ಟವ್ಯಾಘ್ರನ ಕೆಯ್ಯ ಮುಟ್ಟಿ ಹಿಡಿ ತರ ಬಹುದು, ಅಟ್ಟಿ ಬಹ ಮದಕರಿಯ ಕಟ್ಟ ಬಹುದು, ಕೃಷ್ಣಸರ್ಪನ ಹುತ್ತ ಕಲಕಿ ಜೀವಿಸ ಬಹುದು; ದುಷ್ಪಾತ್ಮರಾದವರ ಬಿಟ್ಟು ಕಳೆ, ಮನವೆ! (Dp. 172). ಪಾಱಿಟವಿಯೊಳ್ ಪಸುಳೆಯಂ ಕೊನ್ದು, ಬಹುದು! (kill...and come! J. 29, 24). ಅಂಗಾಲಿಗೆ ತ್ರಾಣವಿದ್ದರೆ ಬಂಗಾಳಕ್ಕೆ ಹೋಗ ಬಹುದು.—ಧಾರಾಳಿದ್ದವನ ಹತ್ತರ ಹೇರಾಳ ಕೇಳ ಬಹುದು.—ನೊಸಲಿನ ಬರಹ ಬಸಲೆಯಿನ್ದ ಒರಸ ಬಹುದೇ?—ಬಣ್ಡೆಯೊಡೆಯ ಬಹುದು, ರಣ್ಡೇ ಮನಸು ಒಡೆಯ ಕೂಡದು.—ಬಡಿಕೆಯಿದ್ದಲ್ಲಿ ಬಾದಿ ಬಹುದು, ಚಳೀ ಕಾಟ ಸಯ್ರಿಸ ಕೂಡದು.—ಬಂಗಾರದ ಸೂಜಿಯೆನ್ತ, ಹಿಂಗಡೆ ಕಣ್ಣು ಕುಕ್ಕಿ ಕೊಳ್ಳ ಬಹುದೇ?—ಮಂಚದ ಕಾಲು ಆದರೆ ಹಂಡು ಮಾಡ ಬಹುದೇ?—ಮೊಱದಿನ ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು ಹೊಡಿ ಹಾಕ ಬಹುದೇ?—ಸಂಸಾರ ಬೆಳೀತೆನ್ತ, ಮಾಂಸಾರ ಮಾಡ ಬಹುದೇ? (Prvs.). See Bp. 1, 31; 35, 51; 36, 56; 40, 25. 38; 44, 8. 11; 55, 36; 57, 39; 60, 41; Bh. 2, 13, 35; J. 1, 10; 6, 48; 13, 38; B. 2, 29.

ಬಹನೆ bahanĕ. A false plea, pretext (My.; Br. ಬಹನಾ; Mhr., H. ಬಹಾಣಾ).

ಬಹಲ bahala. = ಬಹಳ, ಬಹುಲ. (Sk.).

ಬಹಲಿ bahali. Establishment in an office (My.; Mhr., H. ಬಹಾಲೀ). — ಬಹಲಿ ಬರತರಫ. Establishment and dismissal (My.).

ಬಹಲು bahalu. Established in or invested with (Mhr., H. ಬಹಾಲ). 2, = ಬಹಲಿ (My.).

ಬಹಳ bahaḷa. = ಬಾಳ 3. Tbh. of ಬಹಲ. Abundant, exuberant, copious, much, many; a large quantity, abundance, etc. (C.; Mhr.; ಬಹು Nn. 15; ಅದಭ್ರ 96; ಬಹು 105; ಅಗುನ್ದಲೆ Čt. I, 101; Čpr. 4, 48; Si. 317. 384. 443. 452. 465. 471). ಬಹಳದಲ್ಲಿ (Nn. 96). See Nr. ಬಳ್ಪು. — ಬಹಳ ಮಾಡಿ. (Having made much): commonly, usually, frequently; to all appearances, likely, probably; almost, nearly (B. 5, 15. 16. 31. 52. 74. 97. 141. 310). — ಬಹಳೇ. -ಏ. Even much, very much;—greatly, abundantly (B. 4, 50. 76. 87. 198. 199).

ಬಹಾದರ್ bahâdar. = ಬಹಾದೂರ್, ಬಾಹಾದೂರ್. A hero, a warrior (H.); a title of honour given to the nobles of the court; a title of honour given to persons of inferior, although respectable, station (My.; H.).

ಬಹಾದರಿ bahâdari. Belonging to the ruler Bahâdar Shâh. — ಬಹಾದರೀ ವರಹ. A gold pagoda worth about four Rupees (My.; Br.).

ಬಹಾದೂರ್ bahâdûr. = ಬಹಾದರ್, etc. (My.; H.).

ಬಹಿಃಶಂಕೆ bahis-śaṅkĕ. Voiding excrement (My.).

ಬಹಿಕರಿಸು bahikarisu. Tbh. of ಬಹಿಷ್ಕರಿಸು. (Râm. 5, 3, 60).

ಬಹಿತ್ರ bahitra. = ಭೈತ್ರ (Śmd. 361), ವಹಿತ್ರ, q. v. See ಪಾಱು.

ಬಹಿತ್ರಕ bahitraka. = ವಹಿತ್ರಕ. See ಭೈತ್ರ.

ಬಹಿರ್ bahir. = ಬಹಿಸ್. (Śmd. 99).

ಬಹಿರಂಗ bahir-aṅga. The outside body: the outside; publicity; notoriety (Bp. 33, 9; J. 4, 65; My.). — ಬಹಿರಂಗಕ್ಕೆ ಬರು. = ಬಹಿರಂಗವಾಗು. (My.). — ಬಹಿರಂಗ ಪಡಿಸು. To make public, to make known (My.). — ಬಹಿರಂಗ ಮಾಡು. = ಬಹಿರಂಗ ಪಡಿಸು. (My.). — ಬಹಿರಂಗವಾಗು. -ಆಗು. To become public or known. ಬಹಿರಂಗವಾದರೆ ಬಹಿಷ್ಕರಿಸ್ಯಾರು.—ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಹೇೞಿದ ಗುಟ್ಟು (Prvs.). See Prv. s. ಬಹಿಷ್ಕಾರ.

ಬಹಿರರ್ಥ bahir-artha. An external object; an external cause. (Kâvy. IV, 2, 18).

ಬಹಿಱ್ಪುರ bahiṟ-pura. The outskirts of a town (Čpr. 2, after 21; Abh. P. 7, 129).

ಬಹಿಱ್ಪುಷ್ಕರ bahiṟ-pushkara. The tip of an elephant's trunk (that was) outside (the water, Čpr. 9, 69).

ಬಹಿರ್ದೇಶ bahir-dêśa. The outside (of a town, etc., Râv. 13, after 82; My.). 2, = ಬಹಿರ್ಭೂಮಿ (My.).

ಬಹಿರ್ದ್ವಾರ bahir-dvâra. *An outer gate; a house door;* the space outside a gate or door; *the ornamental arch of a gateway; decoration of the gate-post;* — adultery (Mhr.).

ಬಹಿರ್ಭಾಗ bahir-bhâga. The outer portion, the outside (J. 8, 14).

ಬಹಿರ್ಭೂಮಿ bahir-bhûmi. A public necessary (My.); voiding excrement (used with ಆಗು and ಮಾಡು, My.).

ಬಹಿರ್ಮುಖ bahir-mukha. One who turns his face away, indifferent to, averse from. (My.).

Digitized by Google

ಬಹಿಯೋರ್ಗ bahir-yôga. *Relating to the exterior, external.*

ಬಹಿರ್ವಾಸ bahir-vâsa. Tbh. of ಬಹಿರ್ವಾಸಸ್. (V. 5, 43).

ಬಹಿರ್ವಾಸಸ್ bahir-vâsas. = ಭೈರವಾಸ. An outer or upper garment. (Si. 222).

ಬಹಿಷ್ಕರಿಸು bahis-karisu. = ಬಹಿಕರಿಸು. To put outside, to expel; to exclude (from caste, etc.), to excommunicate (Ŝsv. 2, after 42; My.). ಬಹಿರಂಗವಾದರೆ ಬಹಿಷ್ಕರಿಸ್ಯಾರು (Prv.).

ಬಹಿಷ್ಕಾರ bahis-kâra. = ಬೈಷ್ಕಾರ. Putting outside, expulsion, exclusion (from caste, etc., My.). ಬಹಿಷ್ಕಾರದವನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವೇ?—ಗುಟ್ಟು ಬಹಿರಂಗವಾದ ಮೇಲೆ ಬಹಿಷ್ಕಾರವಾದರೇನು? ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವಾದರೇನು? (Prvs.).

ಬಹಿಷ್ಕೃತ bahis-kṛita. Turned out, expelled (from caste, etc.); excepted. (Bp. 36, 38).

ಬಹಿಷ್ಕ್ರಿಯೆ bahis-kriyĕ. An outer act, external rite or ceremony. (My.).

ಬಹಿಷ್ಕ್ಷೇತ್ರ bahis-kshêtra. = ಬಹಿಷ್ಪ್ರದೇಶ. (J. 8, 7).

ಬಹಿಷ್ಪ್ರದೇಶ bahis-pradêśa. A place outside a town or village, the out-skirts of a town or village (My., never used in the sense of ಬಹಿರ್ಭೂಮಿ).

ಬಹಿಸ್ bahis. = ಬಹಿರ್, ಬಹಿಶ್, ವಹಿಸ್. *Out, without, outside; on the outside, outwards, out-of-doors; except; apart, away from others.*

ಬಹು bahu. *Much, abundant; many* (ಬಹಳ Nn. 15); large, great, mighty.

ಬಹುತರ bahu-tara. More, more abundant, more numerous; uncommonly abundant, very numerous; very many. ಬಹುತರಂ (adv.), more, very much, for the greater part, chiefly, frequently, often. ಬಹುತರ is also used instead of the adverb ಬಹುತರಂ (My.), *e. g.* B. 4, 60. See B. 4, 16. 73. 80. 94. 106. 157. 163. 204.

ಬಹುತೆ bahutĕ. = ಬಹುತ್ವ. The plural number (Ŝmd. 168).

ಬಹುತೇಕ bahutêka. Many a one, several (Mhr.; Mg.).

ಬಹುತ್ವ bahutva. *The state of being much or many, abundance, multitude;* plurality, majority. 2, the plural number (Ŝmd. 115. 116. 124. 152. 167. 263. 291; Kâvy. I, 2, 4-7. 44-46. 62-65. 96-103).

ಬಹುದು bahudu. See s. ಬಹ.

ಬಹುಧಾನ್ಯ bahu-dhânya. Abounding in corn;—the twelfth year in the cycle of sixty (My.; Mr. 540).

ಬಹುನಾಯಕ bahu-nâyaka. Governed by many, possessing polyarchy (My.).

ಬಹುನಾಯಕತ್ವ bahu-nâyakatva. Government by many, polyarchy (My.).

ಬಹುಪದ್ bahu-pad. Many-footed: *the Indian fig-tree.*

ಬಹುಪಾದ್ bahu-pâd. *The Indian fig-tree.*

ಬಹುಪುಷ್ಪಿ bahu-pushpi. N. of a plant (see Mr. s. ಆವರೆ; Sk. ಬಹುಪುಷ್ಪ, the coral tree).

ಬಹುಪ್ರದ bahu-prada. *Much-bestowing, liberal, munificent.*

ಬಹುಭಾರ್ಯಾಯೋಗ bahu-bhâryâ-yôga. An astrological position of particular stars in a man's horoscope by which he is supposed to be destined to have more than one wife in succession (My.).

ಬಹುಭಾಷಣ bahu-bhâshaṇa. Talking much, talkativeness, garrulity, loquaciousness. See Bp. 40, 60; 50, 71; ಗಬಷು.

ಬಹುಭಾಷಿ bahu-bhâshi. A great talker, a loquacious person. (My.).

ಬಹುಭಾಷೆ bahu-bhâshĕ. = ಬಹುಭಾಷಣ. See ಜಬುಜು.

ಬಹುಮಂಜರಿ bahu-mañjari. The holy basil, Ocymum sanctum Lin. (ತುಲಸಿ, ಸುರಸೆ Mr. 129).

ಬಹುಮಾನ bahu-mâna. Respectability, dignity (My.):—great respect or regard for (My.). 2, honourable reception, obliging behaviour (My.). 3, a present; a prize (My.; B. 266). See B. 4, 35. 171. 222.

ಬಹುಮೂತ್ರ bahu-mûtra. Making water in excess; afflicted with diabetes;—excessive discharge of urine; diabetes (ಅತಿಮೇಳಿ, ಅತಿಮೂತ್ರ Nn. 132; Si. 201; C.).

ಬಹುಮೂಲ್ಯ bahu-mûlya. *High-priced, costly, precious.*

ಬಹುರೂಪ bahu-rûpa. Many-formed, multiform, variously shaped (Kâvy. III, 3, B, 92); many-hued; manifold. 2, *the resin of Shorea robusta.* 3, a chameleon. 4, the sun. 5, theatrical representation (Mhr.; My.; see ಬಹುರೂಪಿಣಿ).

ಬಹುರೂಪಕ bahu-rûpaka. Multiform, manifold; manifoldness (Kâvy. I, 5, 47).

ಬಹುರೂಪಿಣಿ bahu-rûpiṇi. An actress, a female pole-dancer (ಕೊಲ್ಲಟಗಿತ್ತಿ Ĉt. II, 91).

ಬಹುರೂಪಿಣೀಯ bahu-rûpiṇîya. The faculty of assuming many forms (Abh. P. 14, 85).

ಬಹುರೂಪೆ bahu-rûpĕ. *N. of one of the seven tongues of fire.* See ಏಳುನಾಲಿಗೆ.

ಬಹುರೇಖೆ bahu-rêkhĕ. Many lines, many wrinkles, many furrows, many marks of care or pain. See ಸೊಪ್ಪು.

ಬಹುಲ bahula. = ಬಹಲ, ಬಹುಳ. *Abundant, exceeding, numerous, manifold, much, many;* frequent. 2, *thick, dense, compact, solid; fat, corpulent, stout.* 3, broad, wide, wide-spread, spacious; capacious, ample, large. 4, variously applicable, comprehensive, as a rule. 5, *black.* 6, *the dark half of a lunar month.*—ಬಹುಲಂ, often, frequently (Sk.); much, fully, well, etc. (see ಬಹುಳ = ನೆರೆ[3]).

ಬಹುಲತೆ bahulatĕ. (Sk.). = ಬಹುಳತೆ, q. v.

ಬಹುಲತ್ವ bahulatva. (Sk.). = ಬಹುಳತ್ವ, q. v.

ಬಹುಲಿಮ bahulima. Abundance, etc. (Ĉpr. 4, 6).

ಬಹುಲೀಕೃತ bahulî-kṛita. Made much or manifold; extended; augmented. 2, *threshed, winnowed.* See Nr. s. ತೂರು 1.

ಬಹುಲೆ bahulĕ. *A cow.* 2, *large cardamoms.* 3, ಬಹುಲೆಗಳ್, *the Pleiades or kṛittikâs.*

ಬಹುವಚ bahu-vaċa. A man who talks much or is loquacious (ಗಡಬಹುವಂ Mr. 442; Mhr. ಬಹುವಚಸ್).

ಬಹುವಚನ bahu-vaċana. The plural number (Ŝmd. 97. 107. 111. 116. 117. 140. 151. 153. 168. 174. 182. 255. 258. 262; Kâvy. I, 5, 27-31).

ಬಹುವರ್ಣ bahu-varṇa. Many-hued, many-coloured; many colours. (My.).

ಬಹುವಾದ್ಯ bahu-vâdya. Many or various musical instruments. ಬಹುವಾದ್ಯ ಮೊದಲಾದುವು ಲಗ್ಗೆಯಿಕ್ಕುತ್ತಂ (Mr. 288).

ಬಹುವಾರಕ bahu-vâraka. *The plant Cordia myxa* Lin.

ಬಹುವಿಧ bahu-vidha. *Of many sorts or kinds, manifold, various.*

ಬಹುವ್ಯಯಿ bahu-vyayi. *Spending much, lavish, prodigal.*

Digitized by Google

ಬಹುವ್ರೀಹಿ bahu-vrîhi. Possessing much rice. 2, *a relative or adjective compound, a class of compounds in which the last member being a substantive loses its independance as well as its original grammatical character, and together with the first member serves only to qualify or define another word* (Šmd. 89 Mdb. Cm.; 110. 197. 219. 220; Kâvy. I, 3, 10-15. 57-59).

ಬಹುಶ bahuśa. = ಬಹುಶಾ. Tbh. of ಬಹುಶಸ್. (B. 4, 25; My.; also ಬಹುಶಃ, 4, 142. 188; My.).

ಬಹುಶಸ್ bahu-śas. Much, abundantly, in great numbers; generally speaking, for the most part.

ಬಹುಶಾ bahuśâ. = ಬಹುಶ. (My.).

ಬಹುಶ್ರುತ bahu-śruta. One who has heard or studied much, very learned; well versed in the vêda. (Šmd. 129).

ಬಹುಸಂಕಥನ bahu-saṅkathana. Containing a combination (of words or sentences) in narration (Kâvy. III, 3, B, 21).

ಬಹುಸುತೆ bahu-sutĕ. A woman who has many children;— *the plant Asparagus racemosus* Willd.

ಬಹುಸೂತಿ bahu-sûti. *A cow that calves often.*

ಬಹುಸ್ವನ bahu-svana. Making many sounds; an owl. (R.).

ಬಹುಳ bahuḷa. = ಬಹುಲ. (ನೆರ° Šm. 116). Often used as a noun: muchness, abundance, multiplicity, frequency (Šmd. 78, 81), etc. (ಬಹುಳತೆ 66. 213 & 217 Cm.). ಬಹುಳದಿಂ (203. 214), ಬಹುಳದಿನ್ದ (212), ಬಹುಳದಿನ್ದಂ (346), ಬಹುಳದ (78. 80 Cm.).

ಬಹುಳಗ್ರಹಣ bahuḷa-grahaṇa. (= ಪೀನಗ್ರಹಣ, ಪ್ರಚುರಗ್ರಹಣ). The comprehensiveness of a rule (ಆದಂ Šmd. 102).

ಬಹುಳತೆ bahuḷatĕ. = ಬಹುಲತೆ. Muchness, multiplicity, abundance, frequency; various applicability, comprehensiveness. See Šmd. 65. 78. 82. 212. 354.

ಬಹುಳತ್ವ bahuḷatva. = ಬಹುಲತ್ವ, ಬಹುಳತೆ. See Šmd. 66. 212.

ಬಹುಳಪಕ್ಷ bahuḷa-paksha. = ಬಹುಲ No. 6. (Bp. 61, 92).

ಬಹುಳವೃತ್ತಿ bahuḷa-vritti. Frequent occurrence, frequency (ಬಹುಳದ ವರ್ತನೆ Šmd. 80 Cm.).

ಬಹುಳಸ್ಥಿತಿ bahuḷa-sthiti. = ಬಹುಳತೆ (Šmd. 78; ಬಹುಳದ ಸ್ಥಿತಿ 78 Cm.).

ಬಹೂಕ್ತಿ bahu-ukti. The plural number (ಬಹುವಚನ Šmd. 269 Cm.).

ಬಹೂಪಮೆ bahu-upamĕ. A kind of upamĕ (Kâvy. III, 3, B, 68 seq.).

ಬಹ್ವಾರಮ್ಭ bahu-ârambha. Many efforts (Čpr. 4, 59).

ಬಹ್ವಾಶಿ bahu-âśi. Eating much; a glutton. (My.).

ಬಳ್ bal. = ಬೆಳ್ 1. — ಬಳ್ಳುಳ್ಳಿ. -ಉಳ್ಳಿ. = ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ. (ಗೃಂಜನ, ಮಹಾಕನ್ದ, ರಸೋನಕ, ಲಶುನ G.).

ಬಳ baḷa. 1. = ಬಳ್ಳ. See ಇಬ್ಬಳ.

ಬಳ baḷa. 2. = ವಳ. See ಅಡಬಳ.

ಬಳ baḷa. Tbh. of ಬಲ (Šmd. 25). See ಬಲ್ಲಳ. — ಬಳಗೂಡು. -ಕೂಡು. To join troops (Râv. 13, 4). — ಬಳನನುಜ. -ಅನುಜ. Krishṇa (Grj. 4, 71). — ಬಳಮದ್ದು. = ಬಳವದುರ್, q. v. — ಬಳಮದುರ್. (ಅಂಕದೌಷಧ Šmd. II; Šm. 39; ಜಗಳದ ಮದ್ದು G.). Gun-powder (?). — ಬಳವದುರ್. = ಬಳಮದುರ್. (ಅಂಕದೌಷಧ Kk. 84, o. r. ಬಳಮದ್ದು).

ಬಳಕ baḷaka. = ಬೆಳುಕ, q. v.

ಬಳಕಿಸು baḷakisu. = ಬಳುಕಿಸು. To shake (v. t.), as a long split of bamboo, a thin blade of a sword, etc. (My.).

ಬಳಕು baḷaku. = ಒಣಕು 2, ಬಳಿಕು, ಬಳುಕು 1, ಬಳ್ಕು 1. To shake (v. i., My.); to tremble (Bp. 26, 30).

ಬಳಗ baḷaga. A mass, a multitude, an assemblage, a troop, etc. (ಗೊನ್ದಣಿ, ತರಳ್ಕೆ, ವಂಗಡ, ಪಿಣ್ಡು, ಬಮ್ಬಲ್, ಗಡಣ, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Šm. 54; ಜಂಗುಳಿ, ವಂಗಡ, ಬಮ್ಬಲ್, ಹರಿ, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17; My.; Tĕ. ಬಲಗ);— the family-circle, relations (My.; Tĕ.). See Čpr. 7, after 62; Bp. 58, 28; 59, 50; J. 3, 8. 25. 38; 8, 3; 28, 43.

ಬಳಂಕು baḷaṅku. = ಬಳ್ಕು 2, etc. To bend (v. i., Grj. 1, 86; T. ವಳೈ, M. ವಳಿ).

ಬಳಪ baḷapa. = ಬಳಹ, ಬಳಾಪ. A whitish pot-stone, Lapis ollaris, frequently used (as a substitute for slate pencil, etc.) in writing (ಕುಧ್ರೂಪಲ Mr. 359, o. r. ಬಳಹ; My.; T. ವಲಪ್ಪ, ವಲಪ್ಪ; Tĕ. ಬಲಪ). — ಬಳಪಂಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To seize the pot-stone pencil. ಸವಣಂ ಬಳಪಂಗೊಳೆ, ಗಾಣ್ಡಿವ ಬಿಲ್ಗೊಳೆ, ಬಲವಿರೋಧಿ ವಜ್ರಂಗೊಳೆ, ದಾನವರಿಪು ಚಕ್ರಂಗೊಳೆ, ಕೌರವಾರಿ ಗದೆಗೊಳೆ, ಪೊಣರ್ಕೆಗಾವಂ ನಿಲ್ವಂ? (Šmd. 200).

ಬಳಬೆ baḷabĕ. = ಬಣಮ್ಬೆ, etc., ಬಳುವೆ. A stack, a rick. ಕರಡದ ಬಳಬೆ (Bhâgavata 3, 2, 40).

ಬಳಯಿಸು baḷayisu. (fr. ಬಳೆ 1). = ಬಳೆಯಿಸು. To cause to increase; to cause to abound; to cause to grow (Čpr. 1, 86; 5, 11; 8, 60; Abh. P. 15, 58; Grj. 3, after 119). (ಮಾಮರಂ) ಕಾಯ್ಗಳಿನಿರದೊರ್ಮೆ, ಪಣ್ಗಳಿನದೊರ್ಮೆ ಜನಕ್ಕೆ ಮನಃಪ್ರಮೋದಮಂ ಬಳಯಿಸಿ, ಮಾಣದಿತ್ತು ಸವಿಯಂ (Čpr. 7, 48).

ಬಳಲ್ baḷal. — ಬಳಲೊಡ್ಡುಗಿನ ಮರ. A shrub or small tree yielding a red dye, Symplocos racemosa Roxb. (St. & Pl.).

ಬಳವನ್ತ baḷa-vanta. = ಬಲವನ್ತ. (Grj. 1, 108).

ಬಳವಿ baḷĕ-vi. (Šmd. 247. 255). Increase, growth (Čpr. 6, after 64). (T. ವಳಪ್ಪ, ವಳಮ್ಬೈ). ತನುಜನ ಬಳವಿಯನೆ ನೋಡಿ, ಜನಕಂ ನಲಿದಂ (Šmd. 256).

ಬಳವಿಗೆ baḷavigĕ. = ಬಳವಿ, ಬಳೆವಿಗೆ. (ಸುತರ ಪೆರ್ಚು Čt. I, 53).

ಬಳಸಿಗ baḷasiga. (Šmd. 40).

ಬಳಸು baḷasu. 1. To go in a circle or round, to move round; to have a circular motion (Râv. 6, after 11); to walk or wander about (Bp. 16, 18; 18, 40; J. 3, 28); to go round, as a rêpha round a consonant (Šmd. 345; ಭ್ರಮಣ Šmd. Dh.; ಸುತ್ತು 345; ತಿರುಗು Šm. 110; Mhr. ವಳಣೇಂ, to turn, move round; *cf.* Sk. ವಲ್); to turn round or take one's course towards (Bp. 43, 60). 2, to be surrounded (Bp. 56, 38; J. 3, 3); to be wrapped up (Bh. 1, 10, 25). 3, to go round, to circumambulate (Bp. 23, 18; 39, 7; 41, 22; 60, 28; 58, 23; 60, 32; Bh. 3, 13, 27; Râm. 1, 16, 52); to surround; to environ (Râv. 13, after 59, twice; Bp. 54, 19; J. 3, 22; 5, 12; 6,

Digitized by Google

1; Si. 93); to cover (Rsv. 2, 35); to be in one's company (Bp. 44, 52; Rsv. 4, after 14). ಬಳಸಿ ಬಪ್ಪುದು (ಕಪ್ಪರೆ Kk. 59). See Čpr. 1, 73; 1, after 101; 1, 109. 111. 136; 2, 69. 86; Abh. P. 5, after 53; 11, after 82; 12, 95; ತಲೆವಳಸು; ಮೂವಳಸು 1. — ಬಳಸು ಬಳಸು. rep. (Bp. 58, 23; 60, 32).

ಬಳಸು baḷasu. 2. (Šmd. 40). (= ಬಾಜೆ). The act of surrounding or encompassing (Bh. 2, 2, 103); the state of being round about (Abh. P. 3, 87; 4, after 128; 5, after 53; see ಪೊಡ-). 2, what surrounds: a kind of bodice, a coat of mail (ಕಂಚುಕಾಂಗ Šmd. Dh.; ಕಂಚುಕ Šm. 110). ಗರುಡಿಯ ಬಳಸಿಂ, ಬಿಜ್ಜೋದರಗಳದಿನ್ದೆ, ಆನೆ ಹೋರಲಿಕ್ಕಿದ ತಡಿ'ಯಿಂ (Šmd. 131). 3, the state of being circuitous, as a road (My.). 4, one round or turn, as of a rope, a dôtra, a sîrĕ, etc. (My.). 5, a turn in serving up dinner (My.). See ಮೂವಳಸು 2.

ಬಳಹ baḷaha. = ಬಳಪ, etc. (Bp. 31, 3. 10; Bh. 1, 1, 9; My.; see Mr. s. ಬಳಪ).

ಬಳಹರಿ (baḷa-hari). (= ಬಳಾರಿ). — ಬಳಹರಿಮೂರಿ. N. (Bp. 23, 19).

ಬಳಾಪ baḷâpa. = ಬಳಪ, etc. (My.).

ಬಳಾಯಿ baḷâyi. (ಧವಲ Čb. 63).

ಬಳಾರಿ baḷâri. (= ಬಳಹರಿ). The demon Baḷâri or Mahâkâḷî (ಮಹಾಕಾಳಿ Čt. II, 119). ಅತನ ಬಲಿಗಟ್ಟ, ಮನ್ಮಥಬಳಾರಿಗೆ ಪೆರ್ಗು ಡಿ ಮಾಡಿ, ಪೊಯ್ದುಪೆಂ (Rsv. 11, 165).

ಬಳಿಕು baḷiku. = ಬಳ್ಕು 1, etc. (Bp. 55, 10).

ಬಳಿಂಕ baḷiṅka(?). A part of a ship (? Mr. 408, text corrupt).

ಬಳಿದು baḷidu. The state of being (bent or) sloping, as a roof (My.); the state of not being steep or of gradual ascent, as a hill (My.); that of inclining from a horizontal direction, as the haft of a hoe, etc. (My.; T. ವಳವು).

ಬಳುಕಿಸು baḷukisu. = ಬಳಕಿಸು. (My.).

ಬಳುಕು baḷuku. 1. = ಬಳಕು, etc. (Bp. 14, 17; 38, 30; My.).

ಬಳುಕು baḷuku. 2. = ಬಳ್ಕು 2, etc. ಉದ್ದಮಾಗಿ ಬಳುಕಿದುದು (ಬನ್ಧುರ, ಉನ್ನತಾನತ Nr.). ಉರಗರಾಜನ ಹೆಡೆ ಬಳುಕಿದಡೆ (Bp. 11, 12).

ಬಳುಂಕು baḷuṅku. = ಬಳುಕು 2, etc. (Grj. 5, after 42). ಚನ್ದ್ರಕೀರ್ತಿ ಬಳುಂಕಿದನು, ರಾಜೇನ್ದ್ರಮುನಿ ಕೊಂಕಿದನು (Bp. 52, 18). ಬಡನಡು ಬಳುಂಕೆ (Rsv. 10, 7).

ಬಳುವೆ baḷuvĕ. = ಬಳಬೆ, etc. A large heap (Râm. 6, 55, 15).

ಬಳುವಳಿಕೆ baḷuvaḷikĕ. Increase, growth (Čpr. 4, 2).

ಬಳುವು baḷuvu. Heaviness, weight (My.; T. ಪಳುವು).

ಬಳೆ baḷĕ. 1. (= ಬೆಳೆ 1; *cf.* ಬಲಿ 1). To increase, to become large, to grow up, to prosper (used only with regard to man and other animals and their bodies according to Šmd. 256; ಪ್ರವೃದ್ಧಿ Šmd. Dh.; ವೃದ್ಧಿ Šm. 114; Čpr. 1, 91; 3, 104; Grj. 4, 2. 38; T., M. ವಳರು). ಬಾಲಭಾವದೊಳೆ ಭಾವಕಿಯರ್ ಬಳೆವರ್ ನಿರನ್ತರಂ (Šmd. 230). ಮೃದುಮುಗ್ಧಾಲಾಪಂ ಬಳೆದಂ ಸರಸ್ವತೀಮಣಿಹಾರಂ (256). ಎನಿತ್ತನಿತ್ತು ಅಮ್ಬುಜಪತ್ರನೇತ್ರೆಯಾ ಘನಸ್ತನಂಗಳ್ ಬಳೆಗುಂ ಕಿರಾತೆಯಾ, ಅನಿತ್ತನಿತ್ತಂ ವನದೊಳ್ ವನೇಚರಂ ತನತ್ತು ಬಿಲ್ಲಾನದನ್ ಅನ್ತೆ ಕೀಸುಗುಂ (144). (ಆ ಕುಮಾರರ್) ಇನ್ತು ಬಳೆವುತ್ತಮಿರೆಯಿರೆ (Rsv. 4, after 75). ಉತ್ತಮನೃಪಸುತ—ಮನ್ತ್ರಿಪುತ್ರರ್ವೆರ್ ಬಳೆದರ್ (4, 78). ನೃಪೋತ್ತಮನ ಸುಕುಮಾರಿ ಮಿಗೆ ಬಳೆವುತ್ತಿರ್ದಳು (Prll. 3, 23). Note: The meaning of ಬೆಳೆ 1 appears in Čpr. 1, 82. 90; 1, after 101; 2, 91; 3, 12; 5, 49.

ಬಳೆ baḷĕ. 2. = ಬೆಳು, etc. — ಬಳೆಗಾರ. -ಕಾರ. = ಬೆಳುಗಾರ (S. Mhr.).

ಬಳೆ baḷĕ. Tbh. of ವಲಯ. A ring; an armlet, an armring, a bracelet of glass, etc. for females (ಕಾಚಭೂಷಣ Šmd. Dh.; ಬಾಲೆಯರ ಕಾಚವಲಯ Šm. 114; ಪ್ರತಿಸರ Mr. 340; ವೃತ್ತಿಕೆ 285; Čpr. 8, 64; C.; M. ವಳ, T. ವಳೈ; Mhr. ವಾಳಾ). ದನ್ತದ ಬಳೆ (Rsv. 5, 24). ನಿಗ್ಗದ ಬಳೆಗಳ್ (Râghč. 17, 65). ಯೂಪಸ್ತಮ್ಭದಲ್ಲಿ ಮರದಿನ್ದ ಮಾಡಲ್ ಪಟ್ಟ ಬಳೆ (ಚಷಾಲ, ಯೂಪಕಟಕ Si. 238). ಚಕ್ರದ ಕಣ್ಣುಗಣ್ಣೆ, ನೊಗ, ಅಚ್ಚು, ಕಡಾಣಿ, ಬಳೆ ಮುನ್ತಾದ ಬಣ್ಡಿಯ ಅವಯವಗಳು (ಅಪಸ್ಕರ); ಬಣ್ಡಿಯ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚು ಸೇರುವ ಕಣ್ಣಿನ ಸುತ್ತು ಲೋಹದ ಬಳೆ (ನೇಮಿ, etc. 276). ಕುದುರೆವಾಯ ಪೊದಿಗಣ ಬಳೆ (ಕವಿ Šm. 109). ಬಿಂದಿನ ಬಳೆ (ಕಸ್ತಬಿ Kk. 75). ಬಳೆಗಳ್ ಗುಲ್ಲುಗ್ಗಲಿನೆ ಗಿಳಿ ಸೋವಾಕೆಗಳನ್ ಬಚ್ಚುಗುಃ ಕೆಲವೆಡೆಯೊಳ್ (Šmd. 231). See ಕೆಯ್-, ಪಾಮುಮ್-, ಬಾಹು-; B. 4, 122; Prvs. s. ಬಾಯಿ 1, ಸನ್ತೆ 1. 2, a series (in algebra, B. 1, 11; Mhr. ವಲ್ಲೀ). — ಬಳೆಗಡಕಹಾವು. -ಕಡಕ-. = ಬಳೆವಡಕ ಹಾವು. (B. 2, 26). — ಬಳೆದುಡು. -ತುಡು. To put on a ring. ಬಳೆದೊಟ್ಟಂ (Šmd. 200). — ಬಳೆದೊಡಿಸು. -ತೊಡಿಸು. To cause to put on a ring or rings (Č. Bp. 47, 42). — ಬಳೆಮಲಾರ. The bundle of glass rings strung on strings that is carried by bracelet vendors (My.). — ಬಳೆಯವ. -ಅವ. A bracelet maker; a bracelet vendor (My.). — ಬಳೆಯುಪ್ಪು. -ಉಪ್ಪು. A sort of salt (ವಸು Mr. 143; My.). — ಬಳೆವಡಕಗಿಡ. (-ಒಡಕ-). A prostrate herb, the spreading hog-weed, Boerhavia diffusa Lin. (Z.; St. & Pl. as ಬಳೆವಡಕೆ-). — ಬಳೆವಡಕಹಾವು. -ಒಡಕ-. A venomous snake, the Trimeresurus anemallensis (Bd.); the venomous snake Dipsas gokool (Bd.). — ಬಳೆಪೊಡಕಹಾವು = ಬಳೆವಡಕಹಾವು. (My.).

ಬಳೆಗಾಱ baḷĕ-gâṟa. (Šmd. 235). = ಬಳೆಯವ. (Râm. 5, 8, 51; C.). ಬಳೆಗಾಱನ ಅಂಗಡೀಲಿ ಬಾಡೇ ಹಣ್ಣು ಸಿಕ್ಕೀತೇ? — ಬಳೆಗಾಱನ ಮೊಟ್ಟೆ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದರೆ ತೆಗೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಹದಿಗೆ ಬೇಕು (Prvs.).

ಬಳೆಗಾರ್ತಿ baḷĕ-gârti. (Šmd. 246). A female bracelet maker and vendor (My.).

ಬಳೆಯಿಸು baḷĕyisu. = ಬಳಯಿಸು. (Čpr. 1, 91; 5, 126).

ಬಳೆವಿಗೆ baḷĕvigĕ. = ಬಳವಿಗೆ. (Čpr. 1, after 101).

ಬಳ್ಕಿಸು baḷkisu. To cause to bend, to bend (v. t., Čpr. 7, 107).

ಬಳ್ಕು baḷku. 1. = ಬಳಕು, etc., (ಅಳುಕು 5). To shake (v. i.); to tremble; to fear (ಭಯವನ್ ಅನ್ Kk. 72; ಸಡೆ, ಅಳ್ಕು, ಸುಗಿ, ಬೆಮರ್, ಸುರುಳ್, ಅಗಿ, ಭಯವನ್ ಅನ್ Šm. 40).

ಬಳ್ಕು baḷku. 2. = (ಬಗ್ಗು 2), ಬಳಂಕು, ಬಳುಕು 2, ಬಳುಂಕು. To bend (v. i., ನಮನ Šmd. Dh.; Grj. 2, after 106). ಬಾಷ್ಪೆಣಂ ಪೊಡರೆ ಬಳ್ಕುವ ಸಮ್ಮನ ತೂಲವಾಲದೊಳ್ (Šmd. 204,

Digitized by Google

o. r. ಬಬ್ಬುವು). ಬಳ್ಕುವ ನಡುವು (Rśv. 5, 87). ಫಣಿರಾಜಂ ಬಳ್ಕೆ (6, 11). ತೆಳ್ಳಡು ಬಳ್ಕೆ (7, 17). ಬಾಲಂ ಮೇಣ್ ಬಳ್ಕೆ (9, 29). ತಾನ್ ಅಳ್ಕೆ, ಬಳ್ಕೆ (J. 6, 28).

ಬಳ್ಕುಡಿ balkudi. = ಬಕ್ಕುಡಿ 2, q. v. Fear (ಗುರ್ವು, ದಿಗಿಲ್, ದಿಬ್ಬಳ, ಅಳಿಲ್, etc., ಭಯ Śs.).

ಬಳ್ಪಳ balpala. (= ಬೆಳವಲ). Growth (ಬೆಳೆದುದು Čt. II, 37). ತೊಳವ ದನ್ತಮರೀಚಿಸನ್ತತಿ ಪರ್ವೆ ಬಳ್ಪಳ(೦) ನೀಳ್ದು (Śmd. 275 Mdb.).

ಬಳ್ಪಳಿಕೆ balpalikĕ. Growth, greatness; or great lustre (*cf.* ಬೆಳ್ಪಳ; Čpr. 8, after 51).

ಬಳ್ಳ balla. = ಬಳ 1. A measure of capacity, the 4th part of a kŏlaga or 4 mânas (C.; Mr. 355, see s. ಪಾಗ and ಖರ್ವ; ಶಿವ Mr. 206; ಪ್ರಸ್ಥ Hlâ., Nr., Nn. 108, Mr. 472, Si. 329. 429; T. ವಳ್ಳ; M. ವಲ್ಲ; Tĕ. ಬಲ್ಲಿ; T., M. ವಳ್ಳ also: a canoe or boat of one trunk; a brazen charger or eating dish; Tĕ. ವಲ್ಲ, a purse; M. ವಲ್ಲ = Sk. ವಲ್ಲ, a large bamboo basket to hold grain, etc.). ಬಳ್ಳದು (Śmd. I). See Bp. 9, 17; 42, 5; V. 9, after 71; J. 2, 27; Prv. s. ಬೆಳಸು 1. — ಬಳ್ಳದ ಮರ. A cross piece of wood on the wheel of an idol car (My.). — ಬಳ್ಳಾರಿ. N. of a town in Tĕlugu (My.; B. 3, 46; 5, 122). — ಬಳ್ಳೇಶ್ವರ. -ಈಶ್ವರ. N. (Bp. 9, 11). ಬಳ್ಳೇಶ್ವರನ ಮಲ್ಲಯ್ಯ (Bp. 9, 46; 47, 38).

ಬಳ್ಳವಳ್ಳ (balla-balli, *i. e.* balli-balli). Creepers and creepers, *i. e.* turnings and turnings (? Abh. P. 3, 115; 12, 87).

ಬಳ್ಳಾಳ ballâla. = ಬಲ್ಲಾಳ. (My.).

ಬಳ್ಳಿ balli. Tbh. of ವಲ್ಲಿ. A creeper, a vine (ಲತೆ, ಪ್ರತಾನಿನಿ, ವಲ್ಲಿ, ಪ್ರತತಿ, ವ್ರತತಿ Hlâ.; ಲತೆ Nn. 31; ವಲ್ಲಿ 102; ವಲ್ಲಿ, etc. Mr. 106; C.; Tĕ. ವಲ್ಲಿ; T., M. ವಳ್ಳಿ). ಎಲೆಯ ಬಳ್ಳಿ (ತಾಮ್ಬೂಲವಲ್ಲಿ Hlâ.). ನೀರಜದ ಕ್ಷೀರವದ ಬಳ್ಳಿ (ಬಿಸಿನಿ Mr. 420). ಬಿಳೀ ನೆಯ್ದಿಲೇ ಬಳ್ಳಿ (ಕುಮುದ್ವತಿ, etc.); ತಾವರೇ ಬಳ್ಳಿ (ನಲಿನಿ, etc. Si. 95). ಮರ ಗಿಡು ಬಳ್ಳಿ ಪುಲ್ ಪೊದಱ್ (Śmd. 89. 113. 129). ಬಳ್ಳಿ ಹಿಡಿದು, ಕಾಯಿ ಕೊಯ್ಯ ಬೇಕು (Prv.). See ಅಲರ್ವಳ್ಳಿ, ಎಳೆವಳ್ಳಿ; Č. Bp. 11, 5; Śśv. 3, 33; 4, 23. — ಬಳ್ಳಿಗಱುಕೆ. -ಕಱುಕೆ. White bent-grass, Panicum dactylon (ಗಣ್ಡಾಲಿ, ಶಕುಲಾಕ್ಷಕ Nr.). — ಬಳ್ಳಿದುಱುಚೆ. -ತುಱುಚೆ. = ಬಳ್ಳಿದುರುಚೆ. (ಯಾಸ, ಯವಾಸ, etc. Si. 144). — ಬಳ್ಳಿದುರುಚೆ. -ತುರುಚೆ. The plant Alhagi maurorum Tournef. (ಯಾಸ, ಯವಾಸ, ದುಃಸ್ಪರ್ಶ, ಧನ್ವಯಾಸ, etc. Nr.). — ಬಳ್ಳಿಬಚ್ಚಲಿ. (ಕಲಮ್ಬಿ Si. 162). — ಬಳ್ಳಿಮಾಡ. Tbh. of ವಲ್ಲಿಮಾಟ (Śmd. 380). See Čpr. 6, after 88; V. 5, 6; 9, 7. — ಬಳ್ಳಿಮಾವು. A kind of mango tree (Čpr. 6, after 88; 8, after 78). — ಬಳ್ಳಿಮಿಂಚು. Chain-lightning, lightning in zigzag (Abh. P. 13, 76; Bp. 11, 34; Rśv. 5, after 19; Bh. 6, 1, 6). — ಬಳ್ಳಿಮೀನು. A polyp (? Si. 88). — ಬಳ್ಳಿವರಿ. -ಪರಿ. A creeper to spread out or run: to spread like a creeper (Grj. 2, after 106; 3, after 26; Rśv. 4, after 14; 7, after 17). — ಬಳ್ಳಿವರ್ಬು. -ಪರ್ಬು. = ಬಳ್ಳಿವರಿ. (Čpr. 8, after 44). — ಬಳ್ಳಿವಲೆ. -ಬಲೆ. A kind of net (Rśv. 5, after 114). — ಬಳ್ಳಿವಸಲೆ. -ಪಸಲೆ. A green spot of creepers (Čpr. 8, after 4). — ಬಳ್ಳಿವೆಳಗು. -ಬೆಳಗು. Zigzag-light (Grj. 5, 61; 5, after 76; Rśv. 6, after 11; 13, after 77).

ಬಳ್ಳು ballu. = ಒಳ್ಳು 2, q. v. A jackal (ಘೂರಿಮಾಯ, ಗೋಮಾಯು Mr. 162; Abh. P. 14, 122; J. 19, 3; My.; Tĕ. ಪರದು, ಪರುದು, an old fox; M. ವವ್ವಾಯಿ, ವವ್ವಾಲಿ, a fox; Mhr. ಭಾಲೂ, a bear; an old female jackal; *cf.* ಭಲ್ಲ No. 2).

ಬಳ್ಳೆ ballĕ. N. of a plant (ಕುಶಲತೆ Mr. 149). — ಬಳ್ಳೆಸೊಪ್ಪು. = ಬಳ್ಳೆ. (My.). ಬಡಾಯಿ ಬಡಾಯಿ, (ನಿನಗೆ) ಬಳ್ಳೆಸೊಪ್ಪು, ಸೋತ ಪುರುಷಗೆ ಸೋರೆಸೊಪ್ಪು (Prv.).

ಬಱ್ bal. (= ಬಾೞ್ 1). To live (ಜೀವಿಸು Śmd. I). ಬಱ್ದಂ (49). ಬಱ್ದಿಳ್ (Čpr. 1, after 101). ದೈವದಿಂ ಬಱ್ದಂ (Śmd. 157). ಬಱ್ದುದು ಬಲ್ಲವಾಡಿ (38). ಬೇಟಮುಂ ಹಡೆದನೆ? ಬಾೞ್ಗೆ ಬಾೞ್ವುದಿನಿತಿಲ್ಲದ ಬಾೞ್ವಿಣನೇಕೆ ಬಱ್ದಪಂ? (81 Mdb.). **2,** to begin to live prosperously (ಅಕ್ಕಲಾಗು Śmd. I).

ಬಱಿ bala. 1. = ಬೞಿ 2, etc. — ಬಱಿವಲಿ. = ಬಱಿವಟ್ಟಿ. (G.). — ಬಱಿವಟ್ಟಿ. = ಬೞಿವೞಿ. (ಯೌತಕಾದಿಯದ್ದೇಯಂ, ಸುದಾಯ, ಹರಣ, ಮದುವೆ ಮುನ್ತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಮಗಳಿಗೂ ಅಳಿಯನಿಗೂ ಕೊಡತಕ್ಕ ಬಱಿವಟ್ಟಿ ಮುನ್ತಾದ ಬಹುಮಾನ Si. 266, *only* in Si.).

ಬಱಿ bala. 2. = ಬಱು 2. Short P. p. of ಬೞ್ 4, in ಬಱಿ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ಬಱಿಕೆ balakĕ. = (ಪಱಕ), ಬೞಕೆ No. 1. Course, way of action, plan, contrivance (Bh. 1, 3, 61. 76). **2,** use;—custom, practice; exercise;—the state of being well known or understood by practice; conversancy with;—intimate and frequent converse or association, familiarity, familiar intercourse (Śmd. 262, v. 224, which is an *interpolation,* as it does not occur in Mdb.; My.; B. 5, 155; T. ಪಱಕ್ಕ, ಪಱಕ್ಕ, ಪೞ). ಬಱಿಕೆಯಿಲ್ಲದಲ್ಲಿ ಬಾದಿ ಬಹುದು, ಹಳೀ ಕಾಟ ಸಯ್ರಿಸ ಕೂಡದು (Prv.). See Prv. s. ಬೆಳಕು.

ಬಱಿಚು balaču. 1. To cause to smear (a floor, etc. with cow-dung, My.).

ಬಱಿಚು balaču. 2. (ಬಳಚು). = ಬೞಚು. (To cause to go?), to cut off (Râm. 3, 4, 27).

ಬಱಿದು baladu. = ಬೞದು. P. p. of ಬೞ್ 4. (My.).

ಬಱಿಲ್ balal. 1. = ಬಱಲು 1. To become weary, to be fatigued; to droop, to fade; to be cast down, to be distressed (ಎಱಿಲ್ Śmd. I; ಶ್ರಾನ್ತಿ Śmd. Dh.; ಸೇದೆ Śm. 107; see ಬಱಲುವಿಕೆ; T. ಪೞಿಕ್ಕೈ, weariness, etc.; *cf.* ಬಾಡು 1). P. p. ಬಱಿಲ್ದು (Śmd. 49). ಪುಷ್ಪಮೊನ್ದು ಬಱಿಲದ್ ಭೃಂಗಕ್ಕೆ ಪೂವಿಲ್ಲವೇ? (Śś. 8). See Čpr. 5, 63; 7, 41; 8, 71; Bp. 42, 31; Rśv. 5, 39; 11, 7; J. 4, 35; 13, 5; 26, 4; 28, 5. 16; 29, 49; ಕಡು-.

ಬಱಿಲ್ balal. 2. = ಬೞಲ್. To become slack or loose; to swing, to dangle; to slip (ಜೋಲ್ Śm. 107; T., M. ವೞುಕ್ಕು, to slide or slip; M. also ವೞುದು). ಬಱಿಲ್ದ ಉಡಿ (Čpr. 7, 117).

ಬಱಿಲ್ balal. 3. = ಬಱಲು 2. The state of being loose, etc. (ಜಂಗಳ, ಸೋರ್, ಸಡಿಲ್ದುದು Śm. 49). — ಬಱಿಲ್ಗಿವಿ. -ಕಿವಿ. A flapping ear (J. 13, 60). — ಬಱಿಲ್ದುರುಬು. -ತುರುಬು. A loose bundle of hair (J. 18, 25). — ಬಱಿಲ್ಮುಡಿ. A loose knot or braid of hair (Abh. P. 3, after 67; Śm. 118; Rśv. 7, 17).

ಬಱಿಲಿಕೆ balalikĕ. = ಬಱಲ್ಕೆ. Weariness, fatigue, distress (ದವಥು, ಪರಿತಾಪ Hlâ., Mr. 385; ಆಟಕಟ Bhn. 66; Bp. 18, 12; 29, 13; 59, 15; Râm. 3, 2, 15; J. 5, 61; My.; T. ಪೞಲಿಗ್ಗು). ಬಹಳ ಬಱಿಲಿಕೆ (ಪ್ರಗಾಢ Si. 417).

Digitized by Google

ಬೞಲಿದು balalidu. A wrong form of ಬದಲ್ದು. P. p. of ಬದಲ್ 1 (Râm. 2, 7, 3).

ಬೞಲಿಸು balalisu. = ಬೞಲ್ಚು. (Râm. 3, 2, 27; J. 7, 60; 13, 19. 33. 55; My.).

ಬೞಲು balalu. 1. = ಬದಲ್ 1. P. p. ಬೞಲಿ. (Bp. 24, 61; 47, 40; 57, 14; Râm. 3, 8, 69; J. 7, 39; 10, 50; 15, 5; 18, 17; My.). ಬೞಲೋಣವು (ಶ್ಲಮಥ, ಶ್ಲಮ, ಬಡಲುವಿಕೆ Si. 390). ಶಕ್ತಿ ಬೞಲುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವ ರೋಗಾದಿಗಳು (ಸ್ರಸ್ತ, ಸ್ರಸ್ತ್ರ, ಉಪತಪ್ತ 392).

ಬೞಲು balalu. 2. = ಬದಲ್ 3. — ಬೞಲುಗೊರಲ್. -ಕೊರಲ್. A slack neck (Râm. 3, 3, 18).

ಬೞಲ್ಕೆ balalkĕ. = ಬೞಲಿಕೆ. (ಸೇದೆ Ċt. I, 50; II, 37; Kk. 46; Šm. 59; Bp. 12, 47; J. 4, 48; 32, 28).

ಬೞಲ್ಚು balalču. = ಬೞಲಿಸು. To deprive of motion or activity: to exhaust, to weary (ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟ Šmd. Dh.; Šiv. 5, 3).

ಬೞಸು balasu. = ಬೞಸು 1. (To cause to go); to use; to spend, as time, etc. (My.; Bp. 16, 19; 20, 8; Bh. 1, 1, 9; 1, 10, 1; Râm. 3, 2, 18; Si. 36; B. 5, 92. 103; T. ವೞಂಗು, to walk; to pass current; to be in use;—to conduct; ವೞಂಗು, to conduct, carry on; ವೞಣ, ವೞನ, way, manner; Tĕ. ವರಸ, way, mode; usage; see ಪೞಕಿಸು; cf. also Tbh. ವಯಿನ and ವಾಡಿಕೆ). ಬೞಸದಿರ್ಪುದು (ಮಾಸರ್ Bhn. 9). See Prv. s. ಬೆಳಸು 1.

ಬೞಿ bali. 1. = (ಬೞ 2), ಬಳಿ 2. (Going; passing); a way, a road (ಮಾರ್ಗ Šmd. Dh.; ಬಟ್ಟೆ I; ಪಥ Šm. 115; My.; T. ವೞಿ, ವೞ, ವೞಿ; M. ವೞಿ). **2,** a place, a spot (ಎಡೆ, ಠಾವು Nn. 128; Čpr. 6, 48; T.). ಪೊಯ್ದ ಬೞಿ (ಬಾಸುದಿ Šmd. I). ನಗಳುಲದ ಬೞಿಗಳು (Râm. 3, 2, 16). See ಎಸಳ್ವೞಿ. **3,** vicinity, nearness; company (ಸನಿಹ Šm. 115; ಸಮೀಪ, ನಿಕಟ, ಸನೀಡ, ಸದೇಶ, ಸವಿಧ, ಸಮರ್ಯಾದ, etc., ಹತ್ತಿರ Si. 371; My.). ಕಡು ತಾಯ ಬೞಿಯನುಱಿಯದ ತೞಿದಿನ್ನಂ (Šmd. 194). ಈತನಂ ಕಳುಹಿದೆವು ನಿನ್ನ ಬೞಿಗೆ (J. 30, 25). See Šmd. 5; Bh. 1, 8, 94; 1, 10, 23; J. 10, 43; 13, 53; Si. 90. 201. **4,** way, mode, order: regularity, proper course, right behaviour (T., M. ವೞಿ; see ಗಟ್ಟೆವೞಿ). **5,** race, lineage (ವಂಶ Šmd. Dh. & I; Šm. 115; M. ವೞಿಪಾಡು; Tu. ಬೞ). **6,** passing on: following: later or succeeding time; after, afterwards; further, and (ಮತ್ತೆ Šmd. I; ಬಳ್ಲಿ, ಮತ್ತೆ 398; T. ವೞಿ). ಬೞಿಯೊಳ್ (Čpr. 3, 39). **7,** the place of the throat next to the artery called piṅgalĕ (ಪಿಂಗಳೆಯ ಬೞಿಗೊರಲ್ Šmd. I). — ಬೞಿ ಕೊಳ್. To take the proper way or order: to place together in regular order (ಕ್ರಮ ಸನ್ನಾನ Šmd. Dh.). — ಬೞಿಗೆಲಸ. -ಕೆಲಸ. Work in the vicinity or about (a person), waiting upon, attendance, service (Bp. 16, 13; 18, 12; 25, 8; 26, 20. 62). — ಬೞಿಗೆಲಸಿ. -ಕೆಲಸಿ. An attendant, a servant (Bp. 47, 36). — ಬೞಿಗೊರಲ್. -ಕೊರಲ್. The place of the throat next to—(see s. ಬೞಿ No. 7). — ಬೞಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To occupy a place, to plant one's self (Rsv. 5, 42). — ಬೞಿಗೋಲು. -ಕೋಲು. Another arrow (Bh. 8, 10, 39). — ಬೞಿದಪ್ಪು. -ತಪ್ಪು. The road to be lost: to lose one's road (Čpr. 5, after 64). — ಬೞಿಯಂ. -ಅಂ. A man of good manners, a submissive man (ವಿಧೇಯಂ Šmd. I). See another ಬೞಿಯಂ s. ಬೞಿಯ. — ಬೞಿವೞಿ. -ವೞಿ 2. 1. = ಬೞಿವೞಿ, ಬೞಿವಟ್ಟು, ಬೞುವೞಿ, ಬೞುವೞಿ. A company-gift: a gift that does not come alone, but is followed by another, two and more presents (ಕೊಟ್ಟ ವಸ್ತುವಿನ ಬೞಿಯೊಳ್ ಕುಡುವುದು Šmd. I); especially the present to one's daughter, and other presents besides, given at the time of marriage (ಅಟ್ಟುವಟ್ಟಿ Kk. 53; ಅಟ್ಟುವಟ್ಟಿ Šm. 61). — ಬೞಿವೞಿ. -ವೞಿ. 2. Different ways or roads (Rsv. 11, 166). — ಬೞಿವಿಡಿ. -ಪಿಡಿ. To take a way;—to join (v. i.);—to follow;—to observe a regular order;—to conduct in accordance with, to comply with (ಬೆಪ್ಪುದಿ ಎಡಿ Šmd. 195 Cm.). ಬೞಿವಿಡಿದು ಬಹವನು (ಅನುಪ್ಲವ, ಸಹಾಯ, ಅನುಚರ, etc.); ಬೞಿವಿಡಿದುದು (ಅನ್ವಂಚ್, ಅನುಗ, etc.); ಬೞಿವಿಡಿದುದು (ಅನುರೋಧ, ಪ್ರಸಾದ Nr.). ಬೞಿವಿಡಿದು ವರುಶಕ್ಕೆ ಈವುದು (ಸಮಾಂಸಮೀನ Mr. 181). See Šmd. 298; Bp. 28, 28; 38, 18; 46, 21; 53, 64; 57, 46; Šiv. 4, after 24; J. 3, 3; 5, 31; 20, 34; 30, 15. — ಬೞಿ ಸಲ್. To go after, to follow (ಅನುಗಮನ Šmd. Dh.; ಪಿನ್ನಯ್ದಿ ಪೋಪುದು Ċt. I, 85; Šmd. 281, o. r. ತೞಿ-; Abh. P. 13, 35; Bp. 4, 61; 56, 48; Bh. 1, 8, 45; Šiv. 2, after 42; J. 28, 52). — ಬೞಿ ಸಲಿಸು. To place behind (Râm. 6, 11, 2); to put into the shade (6, 30, 9); to come one after the other (6, 30, 13). — ಬೞಿಸಲುಹ. Following (ಅನುಪದ, ಅನ್ವಂಚ್, ಅನ್ವಕ್ಷ Hlâ.). — ಬೞಿಸಳ್ಳು. A large, etc. road (ಪೆರ್ದಾರಿ Ċt. I, 35). — ಬೞಿ ಸಾರ್. To approach (Šiv. 2, 47). — ಬೞಿಸೂರ್ಯಕರ್ತಯಾನಕ. A chameleon (ಗೋಸುಂಬೆ Mr. 164).

ಬೞಿ bali. 2. = ಬಱಿ 2, ಬಳಿ 3, ಬೞ 1, ಬೞಿಸೆ, ಬೞು 1, ಬಳ್ಪು. A gift, a present. (T. ಅಳಿ, to bestow, grant; ವೞಂಗು, to give; to distribute; M. ವೞಿಪ್ಪು, to grant a favour; T. ವೞಿ, offerings of rice, etc.; ವೞಿತ್ತರ್, giving in possession; cf. ದಾಗಿನ; ವೞ 3). See ಉಪ್ಪುವೞಿ, ಬೞಿವೞಿ, ಬೞುವೞಿ.

ಬೞಿ bali. 3. A man who calls or invites (ಆಹ್ವಾನಪುರುಷ Šmd. Dh.; ಕರೆವಂ I; T. ಅೞೈ, to call, summon; T., M. ವಿಳಿ, to call, invite;—a call, cry, summons; Tĕ. ಪಿಲುಚು, to call, invite; ಪಿಲುಪು, a call, cry; an invitation; cf. ಬಿದ್ದಣ). — ಬೞಿಯಟ್ಟು. -ಅಟ್ಟು. To send one that calls or invites to come (Čpr. 7, 48; Abh. P. 6, after 42; 12, after 40; 16, after 4).

ಬೞಿ bali. 4. = ಬೊೞಿ. To sweep together, as dust (My.);—to wipe off or aside with the hand (Râm. 3, 6, 57; My.);—to scrape together with the hand (Bh. 2, 13, 50). **2,** to put on or apply to, as lime (white-wash), mud, etc. to a wall, cow-dung to the floor of a house, etc., an ointment to the body (My.);—to besmear, as the floor of a house, etc. with cow-dung; to anoint (ಸಮ್ಮಾರ್ಜನ Šmd. Dh., Šm. 115; ಲೇಪಿಸು Šmd. I; Rsv. 11, 67; My.; T. ವೞಿ; M. ವೞ; cf. ಬಾಚು 2). P. ps. ಬೞಿದು, ಬೞಿದು. ಬೞಿದ ಎಣ್ಣೆ (the oil applied to the body) ಬಚ್ಚಲಿಗೆ (Prv.). — ಬೞಿದು ಕೊಳ್ಳು. To smear, as paint on the face (My.). ಬೞಿದು ಕೊಣ್ಡು ಹೋಗು, to rob (My.).

ಬೞಿಕ balika. ಬೞಿಕಂ. = ಬೞಿ 1 No. 6, ಬೞಿಕೆ No. 2, ಬೞಿಕ್ಕ, ಬೞಿಕ್ಕೆ, ಬೞಿಯ. After, afterwards;

Digitized by Google

further, and (ಪಶ್ಚಾದರ್ಥ Šmd. I; 896; ಮತ್ತಮ್ಮರ್ಥ 397 Cm.; ಪಶ್ಚಾತ್, ಪರಮ Hlâ., Mr. 434; My.; Tĕ. ವೆನಕ, ವೆನುಕ; Čpr. 2, 41; Bp. 37, 15; 49, 40; Jmt. 17; Bh. 1, 8, 88; 1, 10, 36; Šm. 27. 39; J. 2, 4. 47; Si. 801. 398). — ಬಳಿಕಲೆ. Even afterwards (Bp. 3, 84).

ಬಳಿಕೆ baḻikĕ. = ಬಳಕೆ. Use, etc. (My.; Si. 15. 102. 320; B. 4, 53. 141; 5, 60. 226). **2,** = ಬಳಿಕ, etc. (Šmd. I; 396; Šm. 37. 58. 118). — ಬಳಿಕೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To obtain use, to be used (My.; Si. 19).

ಬಳಿಕ್ಕ baḻikka. ಬಳಿಕ್ಕಂ. = ಬಳಿಕ, etc. (Šmd. I; 396; Bp. 13, 6; 42, 30; 49, 13).

ಬಳಿಕ್ಕೆ baḻikkĕ. = ಬಳಿಕ, etc. (Šmd. I; 396).

ಬಳಿಗೆ baḻigĕ. = ಬಳಿ 2, etc. See ಉಪ್ಪಬಳಿಗೆ.

ಬಳಿಚು baḻiču. (ಬಳಿಚು). = ಬಳಚು 2. (J. 4, 44).

ಬಳಿಯ baḻiya. ಬಳಿಯಂ. = ಬಳಿಕ, etc. (Šmd. I; 396; Čpr. 5, after 44; Râv. 13, 99). ಅಲ್ಲಿಂ ಬಳಿಯಂ (Lîlv. 3, after 3). See another ಬಳಿಯಂ s. ಬಳಿ 1.

ಬಳಿಲ್ baḻil. = ಬಳಲ್ 2. (ಜಗುಲ್ Šmd. I).

ಬಳಿಲ್ಚು baḻilču. To cause to slip, drop or fall down (ಅಧಃಸ್ರಂಸನ Šmd. Dh.).

ಬಳಿಸು baḻisu. 1. = ಬಳಸು. (My.; B. 4, 141. 194).

ಬಳಿಸು baḻisu. 2. = ಬೊಳಿಸು. To cause to sweep together, etc. (My.).

ಬಳು baḻu. 1. = ಬಳಿ 2, etc. — ಬಳುವಲಿ. -ಬಲಿ. = ಬಳುವಳಿ. (Nr. *a*; J. 31, 19). — ಬಳುವಳಿ. -ಬಳಿ. = ಬಳಿವಳಿ 1. (Bh. 8, 27, 22; J. 27, 54). ಮದುವೆ ಮೊದಲಾದವಲ್ಲಿ ಕೊಡುವ ಬಳು ವಳಿ ಮೊದಲಾದುದು ಆನೊನ್ದು, ಅದು ದಾಯ ಎನ್ದೂ ಹರಣ ಎನ್ದೂ ಎನಿಸುಗು (Nr. *b*).

ಬಳು baḻu. 2. = ಬಳ 2. P. p. of ಬಳಿ 4, in ಬಳು ಕೊಳ್ಳು (My.).

ಬಳು baḻu. 3. Putting on or applying to. — ಬಳುಗಾರೆ. Mortar that is applied to a wall, etc. for smoothing and finishing (My.).

ಬಳ್ದುಂಕು baḻduṅku. = ಬದುಕು 1, etc. To live, etc. (ಜೀವಿಸು Šmd. I); to remain alive, to be saved (ಬಿಡಲ್ ಪಡು I). ಪುಲಿಯ ಬಾಯಿಂ ಬಳ್ದುಂಕಿದಂ (I).

ಬಳ್ಳಿ baḻḻi. = ಬಳಿ 2, etc. See ಬಳಿವಳ್ಳಿ.

ಬಾ bâ. 1. Imperative singular of ಬರ್ 1: Come! (C.; Bh. 1, 8, 61; 2, 13, 8. 9; T., M. ವಾ). — ಬಾ ಬಾ. rep. (Bp. 24, 82; 27, 61).

ಬಾ bâ. 2. = ಬಾಯು. To swell, to tumefy (ಶೋಥ Šmd. Dh.; ಬೀಗು Bhn. 21). P. ps. ಬಾದು (Šmd. 265 Cm.; 279 Cm.), ಬಾತು (Šmd. 287 Cm.). ಬಾದುಣ್ಬನ್ನ, ಹತ್ತನೆಯ ತಲೆಯುಮಂ ನೇರ್ದಾರ್ಗಳ್ (Šmd. 288).

ಬಾ bâ. = ಬಾವ 1. — ಬಾ ಮಯ್ದುಳು. = ಬಾವ ಮಯ್ದುನ್ನರು. (My.). — ಬಾ ಮಯ್ದ. = ಬಾವ ಮಯ್ದ. (My.).

ಬಾಂವಿ bâṁvi. = ಬಾವಿ. (ವಾಪಿ Cb.).

ಬಾಕ bâka. Tbh. of ಭಾಕ್ಷ. See *e. g.* ಹೊಟ್ಟೆ-. Feminine ಬಾ ಕಳು, see *e. g.* ಹೊಟ್ಟೆ-.

ಬಾಕತನ bâkatana. Gluttony. See *e. g.* ಹೊಟ್ಟೆ-.

ಬಾಕಲ್ bâkal. ಬಾಕಲು. = ಬಾಗಿಲ್, etc. (ದ್ವಾರ, ಪ್ರತೀ ಹಾರ Si. 111; My.). See Si. 111. 112; B. 5, 27.

ಬಾಕಲ bâkala. = ಬಾಕಲ್, etc. (B. 5, 126. 140).

ಬಾಕಲು bâkalu. = ಹಕ್ಕಲು. — ಬಾಕಲಾಯು. -ಆಯು. = ಹಕ್ಕಲಾಯು. (My.).

ಬಾಕಿ bâki. 1. (fr. ಬಾಕ). A female eater or devourer. See ಹೊನ್ನು-.

ಬಾಕಿ bâki. 2. Remainder; balance; balance outstanding (of a sum or an account); debt; remaining (My.; Mhr., H., Br.; Cb. 143). ತತ್ತಷ್ಟು ಬಾಕಿ ಬಿದ್ದರೆ ಮತ್ತೇನು ಕೊಟ್ಟಾನು? — ಅಸಲು ಬಾಕಿಯಾದರೂ ಬಡ್ಡಿ ಕೆಯ್ಲಿ ಬನ್ತು (Prvs.). — ಬಾಕಿ ಸಾಕಿ. Balance outstanding (My.; Mhr. ಬಾಕೀ ಸಾಕೀ).

ಬಾಕಿದಾರ bâki-dâra. A man from whom a balance is due, one who is in arrears (My.).

ಬಾಕು bâku. 1. A bend, a curve (Mhr., H. ಬಾಕ, ಬಾಂಕ, ವಾಕ, ವಾಂಕ). ಹುಬ್ಬಿನ ಬಾಕು (ಭ್ರೂಲತೆ Cb.).

ಬಾಕು bâku. 2. = ಬಾಗು. A dagger (My.; T. ವಾಂಗು, M. ವಾಕ್ಕು, ವಂಗಿ; Br., H.).

ಬಾಕುಳ bâkuḷa. = ಬಾಕುಳಿ. (Bp. 40, 58).

ಬಾಕುಳಿ bâkuḷi. Excessive desire (ಪಸ, ಬೊಗಸು, ಇಚ್ಛೆ Ks.; ಅತ್ಯಾಸೆ Kk. 67; ಪಿರಿದಾಸೆ Šm. 51; *cf.* ಬಯಸು). **2,** an inordinately desirous, covetous person (Bh. 3, 7, 87).

ಬಾಗ್ bâg. ಬಾಗು. A garden (Mhr., H. ಬಾಗ; see ಲಾಲ್-).

ಬಾಗ bâga. 1. (Tbh. of ಭಾಗ್ಯ). One of the qualities of sâtvati (Kâvy. IV, 2, 60; Tĕ. ಬಾಗು). — ಬಾಗವಾಡಿ. N. of a place (Bp. 2, 45; 5, 49; see ಇಂಗಳೇಶ್ವರ-).

ಬಾಗ bâga. 2. Tbh. of ಭಾಗ. (My.). See ಕಡಿವಾಗ.

ಬಾಗ bâga. 3. = ಬಾಗ್. See ಬಾಗವಾನ.

ಬಾಗಲ bâgala. = ಬಾಗಲು, etc. See ಅಗಸೆ-. — ಬಾಗಲವಾಡ. -ವಾಡ. = ಬಾಗಿಲ್ವಾಡ. A door-frame (My.).

ಬಾಗಲು bâgalu. = ಬಾಗಿಲ್, etc. (My.). ಊರೆಲ್ಲ ಸೂರೆ ಆದ ಮೇಲೆ ಬಾಗಲು ಹಾಕಿದರು. — ಬಾಗಲು ಮುಚ್ಚಿದು ಹೋಗುವವ ನಿಗೆ ಬೀಗದ ಕೆಯ್ ಯಾಕೆ? (Prvs.).

ಬಾಗವಾನ bâga3-vâna. A gardener; one of a caste that buy and sell vegetables and flowers (S. Mhr.; Mhr., H.).

ಬಾಗಾಯತಿ bâgâyati. Relating to garden-land (Mhr., H. ಬಾಗಾಇತೀ); a garden (My.).

ಬಾಗಾಯತು bâgâyatu. Garden-land, a garden (My.; Mhr., H. ಬಾಗಾಇತ).

ಬಾಗಿ bâgi. = ಬಾಗೆ. N. of a tree (ಶಿವಾಂಗಿ Mr. 127, o. r. in two MSS. ಬಾಗೆ; Bp. 45, 36); the tree Calosanthes indica Blum. (St. & Pl.; Oroxylum indicum Vent., Z.).

ಬಾಗಿ bâgi. 1. Tbh. of ಭಾಗಿ 1. An owner; a master, a lord (Abh. P. 5, 3).

ಬಾಗಿ bâgi. 2. (Tbh. of ಭಾಗ್ಯ). = ಭಾಗಿ 3. N. (My.). — ಬಾಗಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. N. (My.).

ಬಾಗಿನ bâgina. = ಬಾಯಿನ. Tbh. of ವಾಯನ. A present, a gift (My.; T. ವಾಗೈ; *cf.* ಬಳಿ 2).

ಬಾಗಿಲ್ bâgil. ಬಾಗಿಲು. = ಬಾಕಲ್, ಬಾಕಲ, ಬಾಗಲ, ಬಾಗಲು, ಬಾಗಿಲ. A door, a gate, a door-way (ದ್ವಾರ್, ದ್ವಾರ, ಬಲಜ Hlâ.; ದ್ವಾರ್, ದ್ವಾರ, ಪ್ರತೀಹಾರ Nr., Si. 111; ದ್ವಾರ, ಪ್ರತೀಹಾರ Nn. 100; Čpr. 2, after 93; 3, 97; 7, after 79; Bp. 55, 10; B. 2, 45. 52; 4, 57; Č. Bp. 5, 48. 51. 52; Bh. 1, 8, 70; J. 3, 9; 5, 57; 17, 6. 21; C.; T. ವಾಜ

Digitized by Google

ಲ್, ವಾಯಲ್, ವಾಯಿಲ್; M. ವಾದಿಲ್; Tĕ. ವಾಕಿಲಿ; Tu. ಬಾಕಿಲ್). ಬಾಗಿಲ ಹೊರಗಣ ತೋರಣ ತೋರಣ, ಬಹಿರ್ದ್ವಾರ; ಹೊರಗಣ ಬಾಗಿಲೆನ್ದೂ, ಎಮ್ಬರು (Nr.). ಒಳಗಣ ಬಾಗಿಲು (ಪ್ರಘಣ್ಣ, ಅನ್ತರ್ದ್ವಾರ); ಪಟ್ಟಣದ ಬಾಗಿಲು (ವಲಜ); ಮನೆಯ ಕೆಲದ ಬಾಗಿಲು (ಪಕ್ಷದ್ವಾರ Nr.). ಬಾಗಿಲ ಹೊಸ್ತಲು (ದೇಹಲಿ); ಬಾಗಿಲ ಕೆಳಗಡೆ ಹೊಸ್ತಲ ಬದೀ ಅಡ್ಡವಾಗಿ ತುದಿಯುವದಕ್ಕೆ ಹಾಕಲ್ ಪಟ್ಟಿರುವ ಮೆಟ್ಟುಹಲಿಗೆ (ತಿಲಿ Si. 110); ಬಾಗಿಲು ಮುಚ್ಚ ತೆಗೆಯುವ ಕದ (ಕವಾಟ, ಅರರ 112). ಬಾಗಿಲ ಕಾವವನು (ದ್ವಾರಪಾಲ, ಪ್ರತೀಹಾರ Nn. 100). ಬಾಗಿಲು ಕಾಯುವ ಜವಾನ (ದ್ವಾರಪಾಲ, etc. Si. 258). ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಕಾಯಿದು ಕೊಣ್ಡಿರುವವನು (ಕ್ಷತ್ತೃ, ದ್ವಾಃಸ್ಥ 422). — ಬಾಗಿಲವ. -ಅವ. A doorkeeper, a warder (ದವ್ವಾರಿಕ, ದ್ವಾಸ್ಥ Mr. 266; Bp. 16, 13; 35, 47; My.). — ಬಾಗಿಲುವಾಡ. -ಮಾಡ. A tower, or an upstair house, over the gate of a place (ಗೋಪುರ, ಪುರದ್ವಾರ Hlâ.). — ಬಾಗಿಲ್ಮಾಡ. = ಬಾಗಿಲುವಾಡ. (Abh. P. 4, after 81). — ಬಾಗಿಲ್ವಾಡ. -ವಾಡ. = ಬಾಗಲವಾಡ. (Rśv. 8, after 5; 10, after 31; Śśv. 1, 61).

ಬಾಗಿಲ bâgila. = ಬಾಗಿಲ್, etc. (Bp. 31, 16; B. 4, 217; see ಅಗಸೆ-). — ಬಾಗಿಲವಾಡ. (= ಬಾಗಿಲುವಾಡ). N. of a place (Bp. 12, 8).

ಬಾಗಿಸು bâgisu. To bend (v. t.; My.; Bp. 9, 31; 32, 27; J. 8, 22; see ತಲೆವಾಗಿಸು). 2, to cause to bend, to have bent (by another, My.).

ಬಾಗು bâgu. 1. To bend (v. i.), to bow, to incline, to stoop (ನಮ್ರತ್ವ Śmd. Db.; ಬಗ್ಗು Śm. 84; My.; T. ವಾಂಗು, M. ವಾಙ್ಙು). ಬಾಗಿದುದು (ಅವಾಗ್ರ, ಅವನತ, ಆನತ Nr.). ಅತಿ ಬಾಗಿದುದು (ಮಣಿ, ಏನಮ್ರ Nn. 67); ಬಾಗದುದು (ಸ್ತಬ್ಧ, ಅನತ 76). 2, to bend (v. t., My.); (to pour off the water from boiled rice, etc. by inclining the vessel). ತಿರವ ಬಾಗುವಂ (ಅಧೋಮುಖ Mr. 243). ಬಾಗಿದ ಗಂಜಿ (ಆರನಾಲಕ, etc. Nr.; Si. 311).— ಬಾಗದರೂ ಬೀಗೋದು ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ (Prv.). See Bp. 24, 43; 27, 11; 43, 85; 46, 57; 57, 47. 59; 59, 22; 60, 28. 34; Č. Bp. 11, 10; Rśv. 2, 49. 50; 13, 65; J. 3, 31; 19, 6; 28, 46; 31, 6; B. 4, 60; ತಲೆವಾಗು. — ಬಾಗೊತ್ತು. ಬಾಗ ಒತ್ತು. To press down so as to bend (J. 14, 24).

ಬಾಗು bâgu. 2. Bending, inclining; a bend, a curve;—a bow, an obeisance (ಮೊಙ್ಗು, etc., ನಮಸ್ಕಾರ Śs.). See B. 4, 47; 5, 238; Bh. 2, 4, 10; Mr. s. ತ್ರಿಭಂಗಿ; ತಾಗು ಬಾಗು. — ಬಾಗುವೆಟ್. -ಪೆಟ್. To begin to bend (v. i., Bp. 4, 29).

ಬಾಗು bâgu. = ಬಾಕು 2. (Bp. 6, 9).

ಬಾಗುರಿ bâguri. = ಭಾಗುರಿ. N. of a ṛishi (J. 33, 39).

ಬಾಗುವತನ bâguvatana. The state of being bent. ವಿಲಾಸದಿಂ ಬಾಗುವತನಂ (ವಿಲಾಸಾವನಮ್ರಂ Śmd. Dh. ad ನಿಕ್ಕುಳಿಸು).

ಬಾಗುಹ bâguha. Bending. See ತಲೆವಾಗುಹ.

ಬಾಗುಳ್ bâguḷ. = ಬಾಗುಳ. Tbh. of ವ್ಯಾಕುಲ (Śmd. II; Kk. 93; *cf.* ಬಾವಳಿಸು).

ಬಾಗುಳ bâguḷa. = ಬಾಗುಳ್. (ವ್ಯಾಕುಲ Śm. 48; ಚಿನ್ತೆ Ŏt. I, 71; V. 3, 9).

ಬಾಗೆ bâgĕ. = ಬಾಗಿ, q. v. 2, the tree Acacia (or Mimosa) seeressa Roxb. (Albizzia lebbeck Benth., ಶಿರೀಷ, ಕಪೀತನ, ಭಣ್ಡಿಲ, ಭಣ್ಡೀರ Si. 136; My.; ಸಿರಿಸ Mr. 119; T. ವಾಗೈ, Mimosa flexuosa Rottl.; M. ವಾಗ, Acacia odoratissima).

ಬಾಗೆ bâgĕ. Tbh. of ಭಾಗ. (Bp. 56, 85; Hlâ. s. ಮೇಗು).

ಬಾಂ bân. ಬಾನ್. = ಬಾನ್ 3, etc. — ಬಾಂಗಡಲ್. -ಕಡಲ್. The sky-sea: the celestial Ganges (Rśv. 10, 82; Śśv. 3, 3). — ಬಾಂಗೆರೆ. -ಕೆರೆ. The sky-tank (Rśv. 12, 12; V. 3, 14). — ಬಾಂಗೆಸೆವ ಹಾವು. -ಎಸೆವ-. Râhu (Kk. 11*b*).

ಬಾಂಕಿ bânki. A kind of bugle (My.; Mhr., H.).

ಬಾಂಗಿ bângi. = ಬಂಗಿ 3. A pole with a sling attached to each end, carried across the shoulder and bearing packages in the slings; the packages conveyed: the bangy post or mail (My.; Mhr., H. ಬಂಗೀ, ಬಹಂಗೀ).

ಬಾಚ bâča. = ಬಾಚಿ 1. N. — ಬಾಚಪಡಿಹಾರ್. (Bp. 87, 3).

ಬಾಚಣಿಗೆ bâčanigĕ. A comb (My.; ಪ್ರಸಾಧನಿ, ಕಂಕತಿ Si. 231). ಬಾಚಣಿಗೆಯಿನ್ದ ಬಾಚದವಳು ಬಾಚಿಯಿನ್ದ ಬಾಚ್ಯಾಳೇ? (Prv.). — ಬಾಚಣಿಗೆಹಲ್ಲು. The tooth of a comb (My.).

ಬಾಚಲ bâčala. = ಬಾಚಲದೇವಿ. N. (Bp. 59, 7).

ಬಾಚಿ bâči. (= ಬಳಸು 2). A bodice; a coat of mail (ಕಂಚುಕ, ವಾರವಾಣ, ಚೋಲಕ, ಕುಪ್ಪಸ Mr. 343; *cf.* ಬಾಸಣಿ?).

ಬಾಚಿ bâči. 1. = ಬಾಚ. N. See ಪಡಿಹಾರ್-. — ಬಾಚಯ. -ಅಯ. N. (Bp. 53, 32; see ಬಿಬ್ಬಿ-). — ಬಾಚಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 53, 8. 74. 75; 54, 83. 85; see ಬಿಬ್ಬಿ-, ಸೊಡ್ಡಳದೇವ-). — ಬಾಚರಸ. -ಅರಸ. N. (Bp. 37, 7. 14; 53 sum.; 53, 6. 16. 18. 23. 27; 53, 72; 54, 1; see ಸೊಡ್ಡಳದೇವ-, ಸೊಡ್ಡಳ-). — ಬಾಚರಸಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 53, 30; see ಸೊಡ್ಡಲದೇವ-). — ಬಾಚಿದೇವಯ್ಯ. N. See ಸೊಡ್ಡಳ-. — ಬಾಚಿರಾಜ. N. (Bp. 53, 29; 54, 82; see ಸೊಡ್ಡಳ-).

ಬಾಚಿ bâči. 2. (Tbh. of ವಾಶಿ, ವಾಸಿ 5). An adze (ದಣ್ಣಿ Mr. 383; My.; Bp. 24, 81; ವೃಕ್ಷಭೇದಿ G.; T. ವಾಚ್ಚಿ, ವಾಚ್ಚಿ, ವಾಚ್ಚಿ; M. ವಾಚ್ಚಿ; Tĕ. ಬಾಡಿತೆ, ಬಾಡಿಸೆ; Tĕ. ವಾಡಿ, ವಾಡಿಮಿ, ವಾಲಾರು, sharpness of weapons and instruments, *cf.* ಬಸಿ 2 & 3). See Prvs. s. ಕಾವು 2, ಬಾಚಣಿಗೆ.

ಬಾಚಿಗ bâčiga. = ಬಾಸಿಗ, q. v. See ಎಗಚಿಗ-, and My. s. ಭಾಸ್ಕರ.

ಬಾಚಿಸು bâčisu. 1. To cause to comb (My.).

ಬಾಚಿಸು bâčisu. 2. To cause to gather up etc. (My.).

ಬಾಚು bâču. 1. To comb (Bp. 47, 30; My.; ಹಿಕ್ಕು G.; Tu. ಬರ್ಚು; T. ವಾರು, M. ವಾರು, ವಾಱು, ವಾಳು, to cut lengthwise; to trim a palm leaf to write upon, see ಬಾರ್ 2;— to put the hair in order by a comb, to comb; T., M. ವಗಿರ್, to cut in longitudinal little pieces, to divide, slice; to part or disentangle, as the hair, see ಬಯ್ 1). See Prv. s. ಬಾಚಣಿಗೆ.

ಬಾಚು bâču. 2. (= ಬಾಚ್ರು). To scrape together with the hand, etc. and gather up, as sweepings, etc., to make a heap of and take away (My.; T., M., Tĕ. ವಾರು; *cf.* ಬರ್ 4); to take away and rob everything, to spoliate (My.; Bp. 31, 7; Dp. 55, 3).

ಬಾಜನೆ bâjanĕ. Tbh. of ವಾದನ (Śmd. 338; Kk. 51). — ಬಾಜನೆಗಬ್ಬ. -ಕಬ್ಬ. A kind of poetical composition (Kâvy. V, 965).

ಬಾಜಾ bâjâ. = ಬಾಜಿ. Tbh. of ವಾದ್ಯ. Playing upon musical instruments, instrumental music (My.; Mhr., H.); a

Digitized by Google

musical instrument (see s. ಪಂಚಮಹಾವಾದ್ಯ). — ಬಾಜಾಬ ಜನ್ತ್ರಿ. Music played upon all sorts of instruments (My.).

ಬಾಜಾರ bâjâra. = ಬಜಾರ, etc. (My.; Dp. 169, 3).

ಬಾಜಾರಿ bâjâri. = ಬಜಾರಿ. (My.).

ಬಾಜಾರು bâjâru. = ಬಾಜಾರ, etc. (My.).

ಬಾಜಿಬನ್ದು bâji-bandu. = ಬಾಜುಬನ್ದು. (My.; Br.).

ಬಾಜಿಸು bâjisu. = ಬಾಜಿಸು. Tbh. of ವಾದಿಸು. To sound, to sound or play a musical instrument, to strike a musical instrument, to strike or knock so as to produce a sound (ನುಡಿಸು Čt. II, 74; Abh. P. 4, 31; V. 9, after 21; Tĕ. ವಾಯಿಂಚು). ವೀಣೆಯಂ ಬಾಜಿಸುತೆ (Bp. 1, 53). ಬಾಜಿಸುವ ಕುಡುಹು (ವಾದನದಣ್ಡ Šmd. 46; ಕೋಣ Hlâ.; ವಾದ್ಯಕೋಣ, ದಣ್ಡ Nn. 127). ವಾದ್ಯಮಂ ಬಾಜಿಸುವ ಕುಡುಹು (ಕೋಣ Mr. 80). ಪಾತ್ರವಾಡೆ ವಾದಕಂ ಬಾಜಿಸಿದಂ (Šmd. 296).

ಬಾಜು bâju. (= ಬಾದಿ 1). A side; any part of the body opposed to any other part; verge, border (ಪಕ್ಕ Čb.; My.; Br.; Mhr., H. ಬಾಜೂ); party, faction; a patron, helper (Mhr., H.). 2, Tbh. of ಬಾಹು. — ಬಾಜು ಆಗು. To go to one side or aside (My.).

ಬಾಜುಬನ್ದ bâju-banda. = ಬಾಜಿಬನ್ದು, ಬಾಜೂಬನ್ದ, ಬಾಜೂಬನ್ದು. A bracelet worn on the upper arm (ಅಂಗದ, ಕೇಯೂರ, ಬಾಹುಭೂಷಣ G.).

ಬಾಜೂಬನ್ದ bâjû-banda. = ಬಾಜುಬನ್ದ. (ಕೇಯೂರ Čb.).

ಬಾಜೂಬನ್ದು bâju-bandu. = ಬಾಜೂಬನ್ದ. (ಕೇಯೂರ, ಅಂಗದ Si. 220).

ಬಾಜೆ bâjĕ. = ಬಾಜಾ. (My.).

ಬಾಜೇ bâjê. Miscellaneous (Br., H.). — ಬಾಜೇ-ಬಾಬು, a miscellaneous head in accounts (My.; Br., H.).

ಬಾಂಚೋಟು bâṅčôṭu. Incest committed with one's elder sister; a man who commits that crime (My.; H.).

ಬಾಟೆ bâṭĕ. A road (My.; Br., H.; Sk. ವಾಟ). See ರಾಜ-.

ಬಾಡ bâḍa. ಬಾಡಂ. Tbh. of ವಾಢ. Much, further (ಅತ್ಯರ್ಥ Nr.; ಸೋಽಡಂ, ಪಿರಿದುಂ Šmd. 393; ಪಿರಿದು, ಸೋಽಡಂ, ಉಣ್ಣವಳಿಯದು Šmd. II); very well, indeed, yes, surely (ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ Nr.). 2, in vain, causelessly (ಸೋಽಡಂ, ಸುಮ್ಮನೆ Čt. I, 14; ಸೋಽಡಂ, ಬಱಿದು Čt. II, 22; ಸೋಽಡಂ, ಉಣ್ಣವಳಿಯದು, ಬಱಿದು Kk. 89; ಸೋಽಡಂ, ಬಱಿದು Šmd. 110 Mdb. MS. and another one; *cf.* ವಾಯ 1; Mhr. ವಾಡ, room, vacancy: leisure).

ಬಾಡಗ bâḍaga. Tbh. of ವಾಟಕ (Čt. II, 109).

ಬಾಡಗೆ bâḍagĕ. = ಬಾಡಿಗೆ. Tbh. of ಭಾಟಕ. Hire; rent; fare (ಭಾಟಕ, ಅವಕ್ರಯ Hlâ.; T., M. ವಾಡಗ್ಗೆ, ವಾಡಗೆ; Tĕ. ಬಾಡಿಗೆ). — ಬಾಡಗೆಯ ದಾಸಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 5).

ಬಾಡಬ bâḍaba. = ಬಾಡವ, ವಾಡವ. (Bp. 55, 37; 56, 30).

ಬಾಡಬಾಗ್ನಿ bâḍabâgni. = ವಾಡವಾಗ್ನಿ. (My.).

ಬಾಡಬಾನಲ bâḍabânala. = ವಾಡವಾನಲ. (My.).

ಬಾಡಬೇಯ bâḍabêya. = ವಾಡವೇಯ. (ಎತ್ತು Mr. 178).

ಬಾಡವ bâḍava. = ಬಾಡಬ, etc. (ತುಟಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ Nn. 18; ಬ್ರಾಹ್ಮಣ Mr. 248).

ಬಾಡಿಗೆ bâḍigĕ. = ಬಾಡಗೆ. (My.; B. 4, 160). ಗುಡುಸಲಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ,... ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬಾಡಿಗೆಯ ತಕ್ಕೊಳ್ಳದೆ (B. 5, 204). See ಎತ್ತು ಬಾಡಿಗೆ. — ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಕೊಡು. To hire out (My.). — ಬಾಡಿಗೆಯವ. -ಅವ. A man who has hired or tenanted (My.). — ಬಾಡಿಗೆಯೆತ್ತು. -ಎತ್ತು. A hired ox (My.). — ಬಾಡಿಗೇ ಕುದುರೆ. A hired horse (ಸ್ಥೌರಿ G.). — ಬಾಡಿಗೇ ಬಣ್ಡಿ. A hired cart (B. 3, 77). — ಬಾಡಿಗೇ ಮನೆ. A rented house. ಬಾಡಿಗೇ ಮನೆ, ಕೂಡಿಕೇ ನೆಣ್ಟರು (Prv.).

ಬಾಡಿಗೆದಾರ bâḍigĕ-dâra. A man who hires out, as cattle, houses (My.; B. 5, 122).

ಬಾಡಿಸು bâḍisu. 1. (= ಬಾಯ್ ಆಡಿಸು). To eat any pungent food to excite drinking or appetite. ಕುಡಿವುತ್ತ ಬಾಡಿಸುವದು (ಉಪದಂಶ, ಅವದಂಶ, ಚಕ್ಷಣ Hlâ.). ಬಾಡ ಬಾಡಿಸುತ ಕಳ್ಳುಗುಡಿವುದು (ಅವದಂಶ, ಉಪದಂಶ Mr. 221). ಮದ್ಯಪಾನ ಮಾಡುವಾಗ್ಗೆ ಬಾಡಿಸಿ ಕೊಮ್ಬುವ ಮಾಂಸ ಮೊದಲಾದುದು, ಭೋಜನದಲ್ಲಿ ಬಾಡಿಸಿ ಕೊಮ್ಬುವ ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳು, ನಂಚಿ ಕೊಳ್ಳ ತಕ್ಕದು (ಉಪದಂಶ, etc. Si. 347). ವಳದೆ ಮುನ್ಸಾದ ಬಾಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಪದಾರ್ಥ (ನಿಷ್ಠಾನ); ಬಾಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಪದಾರ್ಥ (ವ್ಯಂಜನ, ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿ, ಕೋಸಮ್ಬರಿ G.).

ಬಾಡಿಸು bâḍisu. 2. To cause to fade (My.); to scorch or singe by fire, as slices of dried flesh or leaves (My.). ಸುಡುವದೂ ಬಾಡಿಸುವದೂ (ಓಷ, ಪ್ಲೋಷ Si. 389).

ಬಾಡು bâḍu. 1. To wither, to fade, as flowers; to die away, as shrubs, etc.; to grow dry, as wounds; to grow weary or languid; to become weak or feeble; to pine away, to lose colour; to be dispirited, downcast, or sad (ಮ್ಲಾನ Šmd. Dh.; Šm. 93; ಕನ್ದು G.; My.; T., M. ವಾಡು; T. ವದಂಗು, to wither, fade away, grow dried, scorched, or parched; Tĕ. ವಡಲು, see ಬಡಲ್ 1; Mhr. ದಾವಣೇಂ, ವಾಳಣೇಂ). ಬಾಡಿದ ಹೂ ನಾಡಿನವರಿಗೆ ಯಾಕೆ? (Prv.). See Čpr. 2, 20; 4, 85; 8, 99; Bp. 54, 81; Rśv. 5, 39. 40; 9, 28; J. 9, 13; 11, 37; 15, 18; 19, 30. 32; Č. Bp. 4, 7; B. 3, 7.

ಬಾಡು bâḍu. 2. Flesh (ಮಾಂಸ Šmd. Dh.; Šm. 98; Bhn. 20; ಬಿಕ್ಕ, ಅಡಗು Šm. 32; My.; see Mr. 221 s. ಬಾಡಿಸು 1; ಸುಡು-).

ಬಾಡು bâḍu. Tbh. of ವಾಟ. (ಕಾಕಕಾಕಟ, etc., ಕಾಯ ತೋಣ್ಟ Hlâ.).

ಬಾಣ bâṇa. = ಬಾನ್ 3, etc. (My.).

ಬಾಣ bâṇa. = ವಾಣ. Grass (ಪುಲ್ Nn. 7, = ಬಾಳ 1?); a shaft made of a reed, *an arrow* (ಅಮ್ಬು Nn. 5. 35; ಶರ, ಅಮ್ಬು 7); — a rocket (My.; Tĕ.; T. ಪಾಣ, M. ವಾಣ). 2, the number 5 (Čb.; ಸಂಖ್ಯೆ, ಗಣನಾಭೇದ 7, see ಪಂಚಬಾಣ). 3, *N. of an asura*, a sun of Bali (ದೈತ್ಯ, ರಾಕ್ಷಸಭೇದ 7; Bp. 26, 50. 52; 54, 69; J. 7, 40). 4, N. of an author (Bp. 1, 13). 5, a kind of raiment (ನಿವಸನ, ವಸ್ತ್ರಭೇದ 7). 6, *a blue-flowering Barleria* (ಗೋರಟೆ 7; Mr. 505). 7, alone, solitary (= ಕೇವಲ). ಬಾಣ ಎದ್ದರೂ ತ್ರಾಣವಿರ ಬೇಕು. — ಬಾಣವಿಲ್ಲವೆನ್ದು, ಗೋಣ ಕೊಯ್ಕಿದರೆ ಆದೀತೇ? (Prv.). — ಬಾಣ ಎಸೆ. To shoot an arrow (G. 86). — ಬಾಣ ಏಱಿಸು. To put the arrow on the bow (G. 251. 252). — ಬಾಣ ಬಿಡು. = ಬಾಣ ಎಸೆ. ಬಿಟ್ಟ ಬಾಣ (ನಿರಸ್ತ G.). — ಬಾಣ ಹೊಡೆ. = ಬಾಣ ಎಸೆ. (G. 86).

ಬಾಣಗಾರ bâṇa-gâra. A preparer and exhibiter of fireworks (My.).

ಬಾಣಗೇಹ bâṇa-gêha. A quiver (ಶರಧಿ, ಬತ್ತಳಿಕೆ Nn. 11).

ಬಾಣಜಾತೆ bâṇa-jâtĕ. Ushâ, the daughter of the asura Bâṇa (J. 25, 21).

ಬಾಣತಿ bâṇati. = ಬಾಣತ್ತಿ, ಬಾಣನ್ತಿ. A puerperal woman, a woman recently delivered, a woman just brought to bed, a lying-in woman (ಜಾತಾಪತ್ಯೆ, ಪ್ರಜಾತೆ, ಪ್ರಸೂತೆ, ಪ್ರಸೂತಿಕೆ

Digitized by Google

Nr.; ಪ್ರಜಾತೆ, ಪ್ರಸೂತೆ Mr. 308; ಪುಷ್ಪಕ 527; Bp. 53, 12; My.; Tĕ. ಬಾಲಿಂತ್ರ; M. ವಣ್ಣ; Mhr. ಬಾಳಂತ್ರ, ಬಾಳಂತ್ರೀಣ). ಬಾಣತಿಯ ಕೋಣೆ (ಅರಿಷ್ಟ); ಬಾಣತಿಯ ಮನೆ (ಸೂತಿಕಾಗೃಹ G.).

ಬಾಣತಿತನ bâṇatitana. Nursing, or attending upon, a lying-in woman (My.; B. 5, 158. 304).

ಬಾಣತ್ತಿ bâṇatti. = ಬಾಣತಿ, etc. (Abhâ. 2, 106; My.).

ಬಾಣದಾಯಕ bâṇa-dâyaka. A servant who hands arrows to a warrior in battle (Bh. 8, 21, 4).

ಬಾಣಂತಿ bâṇanti. = ಬಾಣತಿ, etc. (ವಿಜಾತೆ, ಪ್ರಜಾತೆ, ಪ್ರಸೂತೆ Hlâ.; My.). — ಬಾಣಂತಿಬಾಳ. Socotrine aloes, given to a woman in child-bed (My.; ಬೋಲ, ಗನ್ಧರಸ, etc., ಬೋಳ Si. 384; Mhr. ಬಾಳಂತಬೋಳ). — ಬಾಣಂತಿಬೋಳ. = ಬಾಣಂತಿಬಾಳ. (My.).

ಬಾಣಪೀಠ bâṇa-pîṭha. N. of a pedestal or seat of a liṅga (Bp. 57, 53; *cf.* ಬಾಣಲಿಂಗ).

ಬಾಣಮುಕ್ತಿ bâṇa-mukti. *Shooting an arrow.*

ಬಾಣಲಿ bâṇali. = ಬಾಣಲೆ, ಬಾಣ್ಡ್ಲಿ, ಬಾಳಲಿ, ಬಾಣ್ಲೆ. (Tbh. of ಭ್ರಾಷ್ಟ್ರ). A frying pan of stone or metal (My.; ಅಮ್ಬರೀಷ, ಭ್ರಾಷ್ಟ್ರ Si. 308; ಋಜೀಷ, ಪಿಷ್ಟಪಚನ 309; Tĕ.; T. ವಾಣಾಯ್).

ಬಾಣಲಿಗೆ bâṇaligĕ. (Tbh. of ಭ್ರಾಷ್ಟ್ರಕ). = ಬಾಳಿಗೆ, q. v.

ಬಾಣಲಿಂಗ bâṇa-liṅga. N. of a liṅga (Bp. 9, 5; 38, 53; 57, 53; 58, 31; Sk. ವಾಣ-).

ಬಾಣಲೆ bâṇalĕ. = ಬಾಣಲಿ, etc. (My.; ಅಂಗಾರಶಕಟಿ Mr. 211; see ಅಡು-).

ಬಾಣಸ bâṇasa. = ಬಾಣಸು. (Tbh. of ಮಹಾನಸ). A kitchen; cookery (Bh. 1, 10, 14; Č. Bp. 47, 41; J. 2, 61; Tĕ. ಪಾನಸ). ಬಾಣಸದ ಮನೆ (ರಸವತಿ, ಪಾಕಸ್ಥಾನ, ಮಹಾನಸ Nr.; ರಸವತಿ, ಮಹಾನಸ Mr. 196). — ಬಾಣಸದ ಶಿವದೇವ. N. (Bp. 58, 11).

ಬಾಣಸಿ bâṇasi. A cook (Bh. 4, 2, 56. 58).

ಬಾಣಸಿಗ bâṇasiga. = ವಾಣಸಿಗ. A cook (ಸೂಪಕಾರ, ವಲ್ಲವ, ಆರಾಲಿಕ, ಸೂದ, etc. Nr., Hlâ., Si. 308; ಸೂದ Nr.; ಅಡುಳ Šmd. II, Kk. 36, Šm. 45; ಉಣಬಡಿಗ Čt. I, 5; ಅಡಿಗೆಯವ Bhn. 53; T. ಪಾನಚಯು, Tĕ. ಪಾನಸೀಡು). See Šmd. 283; Bp. 47, 34; 59, 29; J. 2, 60. ಬಾಣಸಿಗನಾದರೆ ಹುಣಿಸೆಯಿಲ್ಲದೆ ಅಟ್ಟಾನೇ? (Prv.).

ಬಾಣಸಿಗಿತ್ತಿ bâṇasiga-itti. A female cook (Bp. 9, 40).

ಬಾಣಸು bâṇasu. = ಬಾಣಸ. ಬಾಣಸಿನ ಮನೆ (ಪಾಕಸ್ಥಾನ, ರಸವತಿ, ಮಹಾನಸ Hlâ.; Bh. 4, 2, 54). — ಬಾಣಸುಗೆಯ್. To cook (Abh. P. 10, 136; 13, 28. 131). — ಬಾಣಸುವೆಗ್ಗಡೆ. -ಪೆಗ್ಗಡೆ. A kitchen-master (ಪೌರೋಗವ, ಸೂದಾಧ್ಯಕ್ಷ Hlâ.).

ಬಾಣಹರ bâṇa-hara. Vishṇu or Kṛishṇa (Mr. 18).

ಬಾಣಾರಿ bâṇa-ari. = ಬಾಣಹರ. (My.).

ಬಾಣಾಶ್ರಯ bâṇa-âśraya. *A quiver.*

ಬಾಣಾಸನ bâṇa-asana. Arrow-discharger: *a bow* (Čpr. 5, 56); — a bow-string.

ಬಾಣಾಸುರ bâṇa-asura. = ಬಾಣ No. 3. (My.).

ಬಾಣಿ bâṇi. = ವಾಣಿ 1. (ವಾಣಿ, ಸರಸತಿ, etc. Kk. 9).

ಬಾಣೆ bâṇĕ. *A blue-flowering Barleria* (see ಬಾಣ No. 6).

ಬಾಣೋಚ್ಛಿಷ್ಟ bâṇa-uččhishṭa. Orts of the poet Bâṇa (who is said to have used all words in his works and thus to have made, so-to-say, orts of them, Bp. 1, 13).

ಬಾಣ್ಡು bâṇḍu. A "bond" (My.). 2, a "band" of musicians and their music (My.).

ಬಾಣ್ಡ್ಲಿ bâṇḍli. = ಬಾಣಲಿ, etc. (My.).

ಬಾತ bâta. Idle talk (Mhr., H.).

ಬಾತಮಿ bâtami. Intelligence, news (My.; Mhr., H.). ಬಾತಮಿ ಹೇಳುವವ (ಸೂಚಕ Čb.).

ಬಾತಮಿದಾರ bâtami-dâra. An intelligencer (My.; Mhr.); a spy (Mhr.; ಅವಸರ್ಪ, ಚರ, ಚಾರ, etc. Si. 260).

ಬಾತಾಖಾನಿ bâtâkhâni. An idle talker, a loquacious man (My.; Br.).

ಬಾತಾಳ bâtâḷa. The Poon-tree, Sterculia foetida Lin. (St. & Pl.).

ಬಾತು bâtu. 1. = ಬಾದು. P. p. of ಬಾ 2 & ಬಾಯು, q. v.

ಬಾತು bâtu. 2. = ಬಾರ್ತು. A p. p. of ಬಾರ್ 4. ಬಾತುದು (ಗೂನ, ಹಪ್ಪ Nr.).

ಬಾತು bâtu. = ಬಾತೆ. A duck (My.; Br.; M. ಬಾತ್ತು; Port. pato; Arabic baṭ). — ಬಾತುಕೋಳಿ. = ಬಾತು. (My.; ಕಾರಣ್ಡ, ಕಾರಣ್ಡವ G.).

ಬಾತೆ bâtĕ. = ಬಾತು. (ಕೋಳಿ Bhn. 20).

ಬಾದಣ bâdaṇa. = ಬಾದವಣ. Tbh. of ವಾತಾಯನ. (ವಾತಾಯನ, ಗವಾಕ್ಷ Nr.; Čpr. 8, after 44; Râm. 6, 30, 16, a hole).

ಬಾದರ bâdara. (fr. ಬದರ). Made of cotton; — *cotton-cloth;* — *the cotton-plant* (ಪಿಚವ್ಯ, ಕಾರ್ಪಾಸ, ಹತ್ತಿ Mr. 128); — silk.

ಬಾದರಾಯಣ bâdarâyaṇa. N. of a ṛishi: Vyâsa (ಕೃಷ್ಣ, ವೇದವ್ಯಾಸ Nn. 47; Bp. 54, 32; Bh. 1, 10, 1; J. 2 sum.; 2, 36).

ಬಾದವಣ bâdavaṇa. = ಬಾದಣ. (ವಾತಾಯನ, ಗವಾಕ್ಷ, ಜಾಲಕ, etc. Hlâ.).

ಬಾದಶಹ bâdaśaha. = ಬಾದಶಾಹ. (My.; B. 4, 8. 146).

ಬಾದಶಾಹ bâdaśâha. A king, used only of the Mahammadan or of foreign kings or emperors (My.; Mhr., H. ಬಾದಶಾಹಾ; *cf.* ಪಾಚ್ಛ).

ಬಾದಾಮ bâdâma. = ಬಾದಾಮು. The almond-tree, Amygdalus communis and amara; — an almond (Mhr., H.). ಬಾದಾಮದ ಗಿಡ (ಮಧುರ Čb.).

ಬಾದಾಮಿ bâdâmi. = ಬಾದಾವಿ. Relating to almonds (Mhr.); — an almond (My.; T. ವಾದುಮೈ). — ಬಾದಾಮಿಮರ. The Indian almond-tree, Terminalia catappa Lin. (St. & Pl.). — ಬಾದಾಮಿಯೆಣ್ಣೆ. -ಎಣ್ಣೆ. Almond-oil (My.).

ಬಾದಾಮು bâdâmu. = ಬಾದಾಮ. (My.; Br.).

ಬಾದಾವಿ bâdâvi. = ಬಾದಾಮಿ. (B. 3, 19. 20). — ಬಾದಾವಿಗಿಡ. The almond-tree (B. 3, 19. 20).

ಬಾದಿ bâdi. 1. (= ಬಾಜು). A patron, a helper. ಬಾದಿಯಿಲ್ಲದ ಮನುಷ್ಯ ಬೂದೀ ಸಮಾನ (Prv.).

ಬಾದಿ bâdi. 2. Weight, load (My.; see Prv. s. ಹೇಣ).

ಬಾದು bâdu. = ಬಾತು 1. P. p. of ಬಾ 2.

ಬಾದು bâdu. 1. Tbh. of ವಾದ (Šmd. 364 Mdb.; Tĕ. ವಾದು).

ಬಾದು bâdu. 2. Deducted (from a number, list, etc.); deduction (My.; Mhr., H. ಬಾದ).

ಬಾಧ್ಯ bâdya. (A formation fr. ಬನ್ಧು and ಬಾನ್ಧವ). A man who is connected or related: a relative, a relation (My., Tĕ.). ಅವನು ನನಗೆ ಬಾಧ್ಯನು (My.). 2, a man who has a right or claim to (My.; Tĕ.; T. ಪಾತ್ತಿಯ). ಈ ಮನೆಗೆ ಅವನು ಬಾಧ್ಯನು (My.); an heir (My.; T.). 3, a right or claim to possession (My.; Tĕ., T.; M. ಬಾಧ್ಯ). ತನ್ದೆಯ ಆಸ್ತಿಗೆ ಮಗನಿಗೆ ಬಾಧ್ಯವುಣ್ಟು (My.). 4, property, inheritance (ದಾಯ G.). ಬಾಧ್ಯತೆಗೆ ಬಾಧ್ಯನಾದರೆ ಜೋಧ್ಯವೇನು? — ಬಾಧ್ಯನಾದರೂ ಸ್ವಾಧೀನ ಬರಲಿಲ್ಲ (Prvs.).

ಬಾಧ್ಯತನ bâdyatana. = ಬಾಧ್ಯತೆ, ಬಾಧ್ಯತ್ವ. (My.; ಸ್ವಾಮ್ಯ G.; B. 5, 183). ಆ ಹಣದ ಮೇಲೆ ಆ ಮಗಳ ಬಾಧ್ಯತನವಿರುತ್ತದೆ (B. 5, 291).

ಬಾಧ್ಯತೆ bâdyatĕ. A right or claim to possession (My.;

Digitized by Google

Tĕ.; B. 5, 8). 2, that to which one has a right or claim. ಬಾದ್ಯತೆಗೆ ಬಾದ್ಯನಾದರೆ ಚೋದ್ಯವೇನು? (Prv.). 3, heirship (My.; Tĕ.).

ಬಾದ್ಯತ್ವ bâdyatva. = ಬಾದ್ಯತನ, etc. (My.).

ಬಾದ್ಯಸ್ತ bâdya-sta. A man who has a right or claim to (My.; B. 4, 5). 2, the rightful owner (My.; Tĕ.; B. 5, 276). 3, an heir (My.; B. 4, 51). 4, a man who has the duty (of performing something, My.; M.).

ಬಾದ್ಯಸ್ತಿಕೆ bâdya-stikĕ. A right or claim to possession (My.; B. 5, 114).

ಬಾಧ bâdha. = ಬಾಧೆ. Pain, suffering, grief, sorrow, affliction (ದುಃಖ Nn. 64); — annoyance, molestation, trouble (ಅತಿಶಯ 64); — resistance, opposition, obstruction; — opposing, opposition, hindrance, obstacle; — objection; prohibition; a contradiction (ನಿಷೇಧ, ಮಾಣಿಸುವುದು 64); — injury, hurt, damage; — swearing, an oath (ಭೃಶ, ಸೂರುಳ್ 64); — an opposer, an enemy (ಅರಾತಿ, ಹಗೆ 64); — ಬುದ್ಧನು (64); — necessity (ಅವಶ್ಯ 488); — the body (ಉದರ, ಹೊಟ್ಟೆ 64); — a species of tree (ಕುಜ, ಮರನು 64; *cf.* ಬಾಧಕ). See ಅಗ್ನಿ-.

ಬಾಧಕ bâdhaka. A man who oppresses, harasses, troubles, etc. (Bp. 60, 55). 2, suspending, setting aside, as a rule. 3, a species of tree. 4, = ಬಾಧ. ಬಾಧಕ ಬರುವಾಗ್ಗೆ ಸಾಧಕವೇನು? — ಸೋಮಾರಿಹುಡುಗಗೆ ಬೋಧಕನಾದರೂ ಬಾಧಕನೇ (Prvs.). See Prv. s. ಶೋಧಕ.

ಬಾಧನ bâdhana. = ಬಾಧ. Opposing, annoying, etc. See ಅಗ್ನಿ-.

ಬಾಧಿಸು bâdhisu. To oppress, to harass, to pain, to torment, to trouble, to vex, etc. (Bp. 16, 2; 49, 26; J. 10, 38; B. 4, 61; 5, 166; My.).

ಬಾಧೆ bâdhĕ. = ಬಾಧ. *Pain, etc.* (ಆಪತ್ತು Mr. 487); — *annoyance, etc.;* — *opposition, hindrance;* — objection; prohibition; a contradiction (ನಿಷೇಧ 487); — *refutation.* — ಬಾಧೆ ಪಡಿಸು. = ಬಾಧಿಸು. (B. 4, 91; My.). — ಬಾಧೆ ಪಡು. To suffer distress, etc. ಬಾಧೆ ಪಡುವ ಬಾಲೆಗಿನ್ತ ಬಳಿಕ ಬಾಯಿಗೆ ಬೀಲೋದುತ್ತಮ (Prv.). — ಬಾಧೆಬಡಿಸು. -ಪಡಿಸು. = ಬಾಧೆ ಪಡಿಸು (Śâstrasâra in W. v. 1259).

ಬಾಧ್ಯ bâdhya. To be harassed, etc.; — contradictory, absurd.

ಬಾನ್ bân. 1. To make or fashion, as a potter does, to form earthen ware, to make pots, etc. (ಕುಲಾಲಕರಣ Śmd. Dh.; Tĕ. ವಾನು; M. ಮನಿ, ಮನೆ; T. ಮನ್ನೈ, ವನೈ).

ಬಾನ್ bân. 2. = ಬಾನ 1. A pile of earthen vessels (ಕುಮ್ಭದೊಟ್ಟಿಲ್ Śm. 100; T. ವಾನ್ = ಪೆರು, greatness). 2, a heap of cakes of (dried) cow-dung (ಗೋಮಯಪಿಣ್ಡಪುಂಜ Śmd. Dh.; ಸಗಣಪಿಣ್ಡದ ಪುಂಜ Śm. 100). — ಬಾನಂಗುಳಿಗೆ. -ಅಂ-ಗುಳಿಗೆ. (Śmd. 205). A bolus of cow-dung.

ಬಾನ್ bân. 3. (Śmd. 59). = ಬಾಂ (ಬಾಙ್), ಬಾಣ, ಬಾನ 2, ಬಾಮ್. The sky (ಆಕಾಶ Śmd. Dh., Čt. I, 100, Śm. 100; ಗಗನ Śmd. II, Kk. 88; ಎಲರ್ವಟ್ಟೆ, ಅಗಸ, ಅಬ್ಲ್ವಟ್ಟೆ, ಸಗ್ಗಗವಟ್ಟೆ, ಅಮ್ಬರ Śm. 14; ಮಾನ್ವಟ್ಟೆ, ಅಬ್ಲ್ವಟ್ಟೆ, etc., ಆಕಾಶ Kk. 12; Rśv. 6, after 11; Śśv. 4, 78; J. 4, 14; T. ವಾನ್; M. ವಾನ್, ವಾನ; T. ವಾನ್ also: a cloud; rain; Tĕ. ವಾನ, rain). ಆ ತೋರ್ಪುದಾ ತೋರ್ಪುದೆ ಬಾನೊಳ್ ಧ್ವಜಪಟಂ! (Śmd. 230). — ಬಾನಕ್ಕಿ. -ಅಕ್ಕಿ. A kind of bird (My.). — ಬಾನಜೊಡರ್. -ಅ (= ಅಂ) -ಸೊಡರ್. The lamp of the sky: the sun (ನೇಸಱ್ Čt. I, 91). — ಬಾನಾಡಿ. -ಆಡಿ. The bird Parra jacana, the lapwing (ಟಿಟ್ಟಿಭ Śs.; Rśv. 5, 59). — ಬಾನುದ್ದ. -ಉದ್ದ. (Śmd. 84). As high as the sky. — ಬಾನೆಡೆ. -ಎಡೆ. = ಬಾನ್ದಳ. (J. 22, 46; 23, 18; 32, 39). — ಬಾನ್ದಳ. -ತಳ. The region of the sky, the sky (J. 3, 5; 4, 15; 16, 36; Śśv. 1, 55). — ಬಾನ್ದೊಱೆ. -ತೊಱೆ. The celestial Ganges (Bp. 17, 11). ತೊಡರೆ ಮೀನ್ ಮೃಗಲಾಂಛಧೀವರಂ ತಡಿಗೆ ಬೀಸಿದ ಜಾಲಮನ್ ಒತ್ತಿ ತನ್ದಡಸಿ ಬಾನ್ದೊಱೆಯೊಳ್ ತೆಗೆವನ್ತೊನ್ದೆಡೆಗೆ ಬನ್ದುವು ತಣ್ಗದಿರೋಳಿಗಳ್ (Lflv. 3, 2). — ಬಾನ್ದೊಱೆಯಳದ. -ತಳದ. Śiva (ಉಮೆಯಾಳ್ದ Čt. II, 5). — ಬಾನ್ನವಿರ. Whose hair are the clouds: Śiva (ಶಿವ Kk. 4; ಈಶ್ವರ Śm. 23; Śśv. 5, 90). — ಬಾನ್ಮಣಿ. The sun (ನೇಸಱ್, etc., ಸಪ್ತಾಶ್ವ Kk. 45).

ಬಾನ bâna. 1. = ಬಾನ್ 2, No. 2. See ಕುಳ್ಳು-.

ಬಾನ bâna. 2. = ಬಾನ್ 3, etc. (My.).

ಬಾನ bâna. 3. = ಬಾನೆ, etc. (Bp. 24, 55).

ಬಾನಲ್ bânal. The state of becoming or being dim or discoloured (ಮಸುಳ್ದುದು Čt. II, 117; Čpr. 5, 11; *cf.* ಬಾಪ್ಪು?). ತಾಱುಮ್ಬುಱ್ ಎದ್ದ ಹುಂಡು, ಬೆಮರಿಂ ಕಡೆಗೆನ್ನೆಯ ಬಾನಲಾದ ಬೊಟ್ಟು (Śmd. 205 Mdb.). ಹುಮ್ಮಿಸಿ ಬೀಗಿ ಬೆಳ್ಪಡರ್ದ ಬಾಯ್ದೆಱೆಯಾಳಿಸಿದ ಅಪ್ಪಿನೊತ್ತಿನಿನ್ದಂ ಬಿದೆ ಗುಜ್ಜುಗೊಣ್ಡ ಮೊಲೆ ಪೋರ್ಕುಳಿಯನ್ದಮೆ ಪಸ್ತಿದಪ್ಪ ತಾಱುಮ್ಬುಱ್ಯಂ ತರಳ್ದ ಕುರುಳ್ಕೆ ಬೆಮರ್ ನಸುಬಾನಲಾದ ಬಟ್ಟೆವ್ವಿವು ಕೂಟದೊನ್ದು ಸವಿಯಂ ಪಿಸುಣಾಡಿಪುವು ಈ ಲತಾಂಗಿಯ (Čpr. 8, 73).

ಬಾನಿ bâni. = ಬಾನೆ, etc. (My.; ಆಹಾವ G.). ಕಾಱು ತುಮ್ಬುವ ಮಣ್ಣಿನ ಬಾನಿ (G. 99).

ಬಾನೆ bânĕ. (fr. ಬಾನ್ 1?). = ಬಾನ 3, ಬಾನಿ. A large earthen pot with a broad mouth (My.; Tĕ.; ಗುಡಾಣ G.). ಕಾಱುಗಳನ್ನು ಹಾಕುವ ಬಾನೆ (G. 153). ಹಿಟ್ಟು ತೊಡಿಸುವ ಬಾನೆ (ಖುಜೀಪ, ಪಿಷ್ಟಪಚನ Si. 309). See Sp. s. ಬಱ್ಯೊಡಲ.

ಬಾನ್ತ ba-anta. A term with final ಬ (Śmd. 317).

ಬಾನ್ದಿ bândi. A female slave (My.; Br., H.); a whore (My.; H.).

ಬಾನ್ದಿತನ bânditana. Slavery (of females, My.).

ಬಾನ್ದು bându. A dam, a mole; a heap of stones, etc., used as a landmark (My.; Mhr. ಬಾನ್ದ, ಬಾನ್ಧ). — ಬಾನ್ದಿನವ. -ಅವ. A surveyor (My.). — ಬಾನ್ದುಕಲ್ಲು. A landmark-stone (My.).

ಬಾನ್ದುರಿಕೆ bândurikĕ. = ಬನ್ದುರಿಕೆ, etc. (Z.).

ಬಾನ್ಧಕಿನೇಯ bândhakinêya. (fr. ಬನ್ಧಕಿ). *The son of an unmarried woman, a bastard.*

ಬಾನ್ಧವ bândhava. (fr. ಬನ್ಧು). *A relation* (near or remote), *a kinsman;* — a friend.

ಬಾಪು bâpu. Boiled rice (in the language of children, My.).

ಬಾಪು bâpu. 1. = ಭಾಪು, q. v. (Tĕ.; Br. makes it H.). — ಬಾಪುರೆ. -ಉರೆ. (ಕೊಣ್ಡಾಟ Čt. II, 103).

ಬಾಪು bâpu. 2. (= ಬೊಪ್ಪ). A father (My.; Mhr., H. ಬಾಪ).

ಬಾಪುರಿ bâpuri. = ಬಾಹುಪುರಿ, etc. (ಅಂಗದ, ಕೇಯೂರ, ಬಾಹುಭೂಷಣ G.; V. 4, 86).

ಬಾಬತ್ bâbat. An article, an item; a point of view (My.; Mhr., H.).

ಬಾಬರಿ bâbari. See Mr. s. ಕಗ್ಗೊಲಿ.

Digitized by Google

ಬಾಬು bâbu. An article, an item, a point (My.; Mhr., H.). See ವಂಚ-, ವಾಜೇ-.

ಬಾಮ್ bâm. = ಬಾನ್ 3, etc. — ಬಾಮ್ಬಟ್ಟೆ. The sky (Śiv. 3, after 35). — ಬಾಮ್ಬಾವು. -ಪಾವು. Râhu (Kk. 12). — ಬಾಮ್ಬೊಟ್ಟ. -ಪೊಟ್ಟ. The celestial Ganges. — ಬಾಮ್ಬೊಟ್ಟದಲೆಯ. -ತಲೆಯ. Śiva (ಶಿವ Kk. 4; ಈಶ್ವರ Śm. 2. 3). — ಬಾಮ್ಬೊಲ. -ಪೊಲ. The sky considered as a field (Rśv. 12, 13). — ಬಾಮ್ಬೊದಿಲ್. -ಪೊದಿಲ್. Tripura (Śiv. 5, 9). — ಬಾಮ್ಬೊದಿಲುರಿಕ. -ಉರಿಕ. Śiva (ಪರಮೇಶ್ವರ Śs.). — ಬಾಮ್ಬೊದ³. -ಪೊದ³. = ಬಾಮ್ಬೊಟ್ಟ. (ಮನ್ದಾಕಿನಿ Čt. II, 10; ಸಗ್ಗವೊನಲ್, ಸಗ್ಗಿಗಡೊದ³, ಸ್ವರ್ನದಿ Śm. 10). See Rśv. 5, 86; 6, 6; 13, 77. — ಬಾಮ್ಬೊದವಲೆಯ. -ತಲೆಯ. Śiva (ಪರಮೇಶ್ವರ Śs.).

ಬಾಮಿ bâmi. = ಬಾವಿ. Tbh. of ವಾಪಿ 2. (My.; Śi. 90. 242).

ಬಾಮ್ಬ bâmba. 1. (fr. ಬಾನ್ 1). A potter (ಕುವರ, ಕುಮ್ಬರ Čt. II, 105; ಕುಮ್ಬರ Śmd. II, o. r. ಕುಬುಮ್ಬ; ಕುಮ್ಬರ, ಕೋವ Kk. 91, o. r. ಕುಬುಬ).

ಬಾಮ್ಬ bâmba. 2. A Kuruba or Kurumba (ಕುರುಬ Čt. I, 61; ಕುರುಗಾವ I, 13, o. r. ಕುರುಗೋವ; see s. ಬಾಮ್ಬ 1).

ಬಾಯ್ bây. (Śmd. 58). = ಬಾಯಿ. The mouth;— the mouth of a vessel, bag, drain, etc.; the head of a drum, etc. (ಮುಖ, ವಕ್ತ್ರ, ವದನ, ಲಪನ, ಆನನ, ತುಣ್ಡ, ಆಸ್ಯ Mr. 315; My.; T., M. ವಾಯ್; Tĕ. ವಾಯಿ). ಬಿಸುನೆತ್ತರ ಧಾರೆಗೆ ಬಾಯನೊಡ್ಡಿ (Śmd. 216). ಪುಲಿಯ ಬಾಯಿಂ ಬದ್ದುಂಕಿದಂ (I). ಬಾಯ ಪೊಗೆ (Rśv. 9, 23). ಬಾಯ್ಗೆ (J. 1, 7). ಬಾಯ್ಗಳ್ (8, 3). ಬಾಯೊಳ್ (Bh. 1, 10, 32). ಅವನ ಬದುಕು ಕೆಯ್ ಬಾಯ್ ಹತ್ತದ ಹಾಗಾಯ್ತು (My.). ನೇಯಿಗೆಯವನ ಕೆಯ್ಯೂ ಓದುವವನ ಬಾಯೂ ಚುರುಕಾಗಿರ ಬೇಕು.—ಬಾಯಿನ್ದ ಕೆಟ್ಟ ನಾಯಿ ನ್ದಮುದುವ.—ಬಾಯಿನ್ದ ಬನ್ತು ಭಗಂದರ.—ಬಾಯಿನ್ದ ಹೇಡಿದ್ದು ಗಾಳಿಗೆ ಹೋಯಿತು.—ಬಾಯಿದ್ದರೆ ಮಗ ಬದುಕ್ಯಾನು.—ಬಾಯೊಳಗೆ ಬೊಮ್ಮ, ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ಗುಮ್ಮ (Prvs.). ಅಸನದಲಿ ಉಮ್ಮುವದು, ಸೂಸುವದು ಬಾಯಲ್ಲಿ (a syringe, Sp.). See Čpr. 5, 11; Bp. 22, 18; 38, 19; 45, 6; 47, 1; 51, 53; Śm. 41; Rśv. 5, 34; 5, after 120; ಕಟವಾಯ್, ಕುದುರೆವಾಯ್, ನೊರೆವಾಯ್, ಪಲ್ಲಿಲಿವಾಯ್, etc. 2, the edge of any cutting instrument (My.; T., M., Tĕ.). ನೇಗಿಲ್ವಾಯ ಕರ್ಬುನಂ (ಕುರಿಂ Śmd. I). — ಬಾಯ ತುತ್ತು. A morsel: food (J. 26, 44). — ಬಾಯ ತುಮ್ಬಾ. So that the mouth becomes quite full (B. 3, 59). — ಬಾಯ ಪಾಠ. = ಬಾಯಿಪಾಠ. Learning by rote or by heart (G., ಸೂಚನೆ). — ಬಾಯ ಬಿಡು. = ಬಾಯಮ್ಬಿಡು, ಬಾಯಿ ಎಡು, ಬಾಯ್ಬಿಡು, ಬಾಯ್ವಿಡು. To open the mouth with the utterance of the sound of *ah* in order to express pain, sorrow, etc., to cry *ah* from pain, etc. (My.; Bp. 32, 42; J. 24, 37; 31, 54); to grow low-spirited, to humble one's self (see s. ಬಾಯ್ವಿಡು). 2, to open the mouth, to speak, to beg (My.; J. 3, 9). ಭ್ರಷ್ಟದೈವಕೆ ಬಾಯ ಬಿಟ್ಟಲ್ಲಿ ಫಲಮಿಲ್ಲ (Sp.). 3, to divulge, as secretly spoken words (My.). 4, to crack (v. i.), to burst (My.). — ಬಾಯ ಮಾಡು. = ಬಾಯಿ ಮಾಡು, ಬಾಯ್ಮಾಡು. To use abusive language, to chide (My.; B. 3, 60). — ಬಾಯಮ್ಬಿಡು. -ಬಿಡು. = ಬಾಯ ಬಿಡು, etc. ಬಿಕ್ಕಸಮ್ಬಟ್ಟು ಬಾಯಮ್ಬಿಟ್ಟರ್ ಭೀಷ್ಮರ್ (Śmd. 287). See Rśv. 13 after 95 & 104. — ಬಾಯದಿಕೆ. = ಬಾಯಾದಿಕೆ. ಬಾಯದಿಕೆಯುಳ್ಳ ಮೃಗಗಳು (Śi. 36). — ಬಾಯ ಸವಿ. Savouriness. ಬಾಯ ಸವಿಯಿಲ್ಲದ ರಸಾಯನದ ಲೇಸು? (Dp. 167). — ಬಾಯದ್. -ಅದ್. The mouth to be destroyed: to lament excessively (Grj. 8, 16; V. 9, after 80). ಹಾ, ರಾಮಾ! ಎನ್ದು, ಸೀತೆ ಬಾಯದದತ್ತಿರ್ (Śmd. 68). — ಬಾಯಾದಿಸು. -ಅದಿಸು. To eat (My.). 2, to tell (My.). — ಬಾಯಾಡು. -ಆಡು. To eat (My.). — ಬಾಯಾರ್. -ರು. -ಆರ್. The mouth to cry aloud: to vociferate (J. 19, 30); to claim or demand forcibly. ಒಬ್ಬರ ಬದುಕು ಬಾಯಾರೋಣ (ಅಪಚಯ, ಅಪಹಾರ G.). — ಬಾಯಾರ. -ಆರ. = ಬಾಯಾರೆ. So that the mouth is filled: much, to one's heart's content, in ಬಾಯಾರ ಮಾತಾಡು (My.). 2, through the mouth, in ಬಾಯಾರ ಕೆಡು (My.). — ಬಾಯಾರುಹ. -ಅರುಹ. = ಬಾಯಾಲುಹ. Argumenting noisily in support of falsehood (ಅಪಲಾಪ, ನಿಹ್ನವ Nr. *a*). — ಬಾಯಾರೆ. -ಆರೆ. = ಬಾಯಾರ. (Bp. 6, 26). — ಬಾಯಾರ್. -ಆರ್. The mouth to be parched; to become thirsty. ಬಾಯಾರ್ವಳ್ (Śmd. 84). — ಬಾಯಾರಿಕೆ. -ಆರಿಕೆ. Thirst (ಉದನ್ಯೆ, ಪಿಪಾಸೆ, ತೃಷೆ, ತರ್ಷ Śi. 317; My.). ಫಲಾ ನೋಡಿದರೆ ಬಾಯಾರಿಕೆ ನಿತ್ತೀತೇ?—ಬಾಯಾರಿಕೆ ಬನ್ದಾಗ ಬಾವಿ ತೋಡಿದ ಹಾಗೆ (Prvs.). — ಬಾಯಾರು. -ಆರು. = ಬಾಯಾರ್. (J. 19, 31; 24, 1; My.). ಬೇಡೂರ ಸ್ನೇಹಕ್ಕೆ ಹಾರ್ ಹೋಗುವ ಹೆಡ್ಡ; ಮಾರಿದ ತೂಲದ ಹೆಣಕೊಲಿದು, ನರಿ ಬಾಯಾರ್, ಸತ್ತನ್ತೆ (Sp.). — ಬಾಯಾಲುಹ. -ಆಲುಹ. = ಬಾಯಾರುಹ. (ಅಪಲಾಪ, ನಿಹ್ನವ Nr. *b*). — ಬಾಯುಪಚಾರ. -ಉಪಚಾರ. Empty compliments (My.). — ಬಾಯುಗುಳ್. -ಉಗುಳ್. Spittle of the mouth (V. 9, 57). — ಬಾಯೆತ್ತು. -ಎತ್ತು. = ಬಾಯ್ಕೆತ್ತು. To lift up, or open, the mouth for speaking (Bp. 38, 8; V. 37, 54; My.). — ಬಾಯೆಲರ್. -ಎಲರ್. Breath (Čpr. 8, 91). — ಬಾಯ್ಕಟ್ಟು. 1. = ಬಾಯಿ ಕಟ್ಟು. (My.). — ಬಾಯ್ಕಟ್ಟು. 2. A fastening for the mouth, a muzzle (Bp. 31, 4). 2, the state of the mouth being shut by incantations or charms (My.). — ಬಾಯ್ ಕೇಳ್. To listen to (another's) words (Abh. P. 10, 213). — ಬಾಯ್ಕೇಳಿಸು. To name or to enumerate orally (Abh. P. 10, after 155; 16, after 5). — ಬಾಯ್ಕೂಟ. -ಕೂಟ. A kiss (Čpr. 6, 84). — ಬಾಯ್ಗೂಡು. -ಕೂಡು. To join the mouths (Śiv. 1, 52). — ಬಾಯ್ಗೆಡು. -ಕೆಡು. The mouth to lose its taste (My.). — ಬಾಯ್ಗವರ್. -ಬರ್. To come to or into the mouth (Abh. P. 15, 73). — ಬಾಯ್ಗೇಡಿ. -ಕೇಡಿ. A person who talks much and foolishly (ಜಲ್ಪಾಕ, ವಾಚಾಲ, ಬಹುಗರ್ಹ್ಯವಾಕ್, etc. Nr.). — ಬಾಯ್ಗೊಲೆ. -ಕೊಲೆ. Killing with the mouth (Rśv. 6, after 11). — ಬಾಯ್ದುಮ್ಬಿಸು. -ತುಮ್ಬಿಸು. To have (anything) filled into the mouth (Bp. 11, 19). — ಬಾಯ್ದೆರೆ. -ತೆರೆ. The screen of the mouth (J. 18, 20). — ಬಾಯ್ದೆರ್³. -ತೆರ್³. 1. To open the mouth. ಬೆಳಗೆಮ್ಬನ ಪೆಮ್ಬನಾಲ್ದ ಬಾಯ್ದೆರ್! (Śmd. 78). See Čpr. 5, after 39; Bp. 1, 49; 8, 2; 60, 23; J. 16, 36. 37. 41; 26, 14. — ಬಾಯ್ದೆರ್³. -ತೆರ್³. 2. The state of the mouth being opened (Čpr. 8, 73). — ಬಾಯ್ಧಾರೆ. A sharp edge (Čpr. 1, 94; Abh. P. 9, 23; Bh. 8, 27, 22). — ಬಾಯ್ನೆರವು. Help of the mouth (V. 9, 56). — ಬಾಯ್ಪಳಿಕು. Mouth-crystal: a mouth like crystal (Abh. P. 3, 72). — ಬಾಯ್ಬಡಿ. To beat the mouth (of a person): to prevent one from speaking, to silence one (My.). — ಬಾಯ್ಬಡಿಕ. = ಬಾಯ್ಬಡುಕ, ಬಾಯಿಬಡಕ, ಬಾಯಿಬಡಿಕ, ಬಾಯಿಬಡುಕ. One who prevents (another) from speaking; one who talks much and foolishly (Bp. 40, 46; Râm. 5, 3, 59; Dp. 3, 4; My.). — ಬಾಯ್ಬಡುಕ. = ಬಾಯ್ಬಡಿಕ. (J. 5, 69; My.). — ಬಾಯ್ಬಿಡು. = ಬಾಯ ಬಿಡು, etc., ಬಾಯ್ವಿಡು. (Bp. 15, 22; 45, 27; Râm. 6, 12, 32; J. 4, 28). — ಬಾಯ್ಬೀಗ. A lock for the mouth, consisting of wire, occasionally put on by devotees of any sect who have taken on them a vow of silence (My.). — ಬಾಯ್ಬೇ. The mouth to burn (Bp. 2, 13). —

Digitized by Google

ಬಾಯ್ಮೆಚ್ಚುಕ. Empty words of love (Čpr. 8, 69). — ಬಾಯ್ಮಾಡು. = ಬಾಯ ಮಾಡು. (My.). 2, to assert, to vow, etc. (ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ Šmd. Dh.). — ಬಾಯ್ಮೆತ್ತು. = ಬಾಯೆತ್ತು. (Bp. 53, 61). — ಬಾಯ್ಬಾಯ್. -ಬಾಯ್. rep. (Čpr. 8, 54). — ಬಾಯ್ಬಿಡು. -ಬಿಡು. = ಬಾಯ ಬಿಡು q. v., etc. (ದೈನ್ಯ Šmd. Dh.). See Čpr. 5, 32; 8, 78; Abh. P. 11, 9; Bp. 45, 50; 48, 9; 52, 13; 56, 43; 60, 30; Râv. 5, 33. 36. 40; 13, after 102; 13, 103; V. 9, 81. — ಬಾಯ್ವೆರಸು. -ವೆರಸು. Together with the mouth (Šâv. 3, 51). — ಬಾಯ್ಸವಿ. = ಬಾಯ ಸವಿ, ಬಾಯಿಸವಿ. Sweetness or savour of the mouth, i. e. of words (Č. Bp. 19, 32). ಬಾಯ್ಸವಿಗೆ ಮೆಯ್ಸವಿ ಕಣ್ಸವಿಯಪ್ಪ ರೂಪು (Šmd. 83). 2, savouriness. 3, an article savoury to the mouth.

ಬಾಯಿ bâyi. = ಬಾಯ್. The mouth, etc. (ವಕ್ತ್ರ, ಆಸ್ಯ, ವದನ, ತುಣ್ಡ, ಆನನ, ಲಪನ, ಮುಖ Si. 213; C.). ವೀಣೆಯ ತನ್ತ್ರೀ ಕಟ್ಟುವ ಬಾಯಿ (ಉಪನಾಹ, ನಿಬನ್ಧನ Si. 63). ಜೊಲ್ಲುನೀರು ಸುರಿಯುವದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಬಾಯಿಯಂಚು (ಸೃಕ್ವನ್ 214). ಢೋಲು ಮದ್ದಳೆ ಘಡಾ ಮುನ್ತಾದ ವಾದ್ಯಗಳ ಬಾಯಿ (ಪುಷ್ಕರ 453). ಬಾಯಿ ಒಳ್ಳೇದಾದರೆ ಊರು ಒಳ್ಳೇದು.—ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಬಸಪ್ಪ, ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ವಿಷಪ್ಪ.—ಬಾಯಿಯುಳ್ಳವನಾದರೆ ಬಡಿದಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಬದುಕ್ಯಾನು.—ತಾಯಿ ಬೇಕು, ಇಲ್ಲವೆ ಬಾಯಿ ಬೇಕು.—ಪ್ರಾಯ ಹೆಚ್ಚಾದರೂ ಬಾಯಿ ಚನ್ನಾಗಿರ ಬೇಕು (Prvs.). 2, the edge of any cutting instrument (ಕೋಣ, ಪಾಲಿ, ಅಶ್ರಿ, ಕೋಟಿ, ಧಾರೆ Si. 391; My.). See Bp. 48, 11; 56, 21; 59, 14; B. 2, 31; 3, 28; 4, 49. 57. 71. 158. 187; 5, 143; ಕಟವಾಯಿ; Prv. s. ಬೇ. — ಬಾಯಿ ಕಟ್ಟು. = ಬಾಯ್ಕಟ್ಟು 1. To shut the mouth (of an opponent in argument, My.). 2, to restrain the appetite, to observe regimen (My.). 3, to shut any man's or beast's mouth by charms (My.). — ಬಾಯಿಕಡಾಣಿ. The bit of a bridle (ಕವಿಕೆ, ಖಲೀನ Si. 274). — ಬಾಯಿಗೂಡು. -ಕೂಡು. The whole number of teeth to grow in the mouth of cattle (My.). 2, conformability to take place, to become conformable (B. 5, 309). — ಬಾಯಿಗೆ ಕೊಡು. To give something for the mouth, as betel-nut, etc. (My.). 2, to put into a person's mouth (My.). — ಬಾಯಿಗೆ ಬರು. To come to one's mouth, as words in speaking. ಆಕೆ ಅವನನ್ನು ಬಾಯಿಗೆ ಬನ್ದ ಹಾಗೆ (inconsiderately) ಬಯ್ದು (My.; B. 4, 185). 2, = ಬಾಯಿಪಾಠವಾಗು. (My.). ಬಾಯಿಗೆ ಬನ್ತು ಬಗದಾಳ, ಬೆನ್ನಿಗೆ ಬನ್ತು ಬೇತಾಳ (Prv.). 3, to become an object of fruition. ಕೆಯ್ಗೆ ಬನ್ದರೂ ಬಾಯಿಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ (Prv.). — ಬಾಯಿಗೆ ಬೀಳು. To fall into the mouth (of wild animals, etc.; see Prv. s. ಬಾಯಿ 2);—to fall into the mouth (of people, to be slandered, etc., My.). — ಬಾಯಿಗೆ ಮಣ್ಣು ಬೀಳು. Fruition (of property, etc.) to fail or cease (My.). — ಬಾಯಿಗೆ ಮಣ್ಣು ಹಾಕು. To destroy a person's welfare (My.). — ಬಾಯಿಗೆ ಹಾಕು. To put into the mouth (My.). 2, to give a bribe (My.). — ಬಾಯಿಚಿಕ್ಕ. The muzzle of an ox (ಕವಿಕೆ, etc. Si. 274). — ಬಾಯಿಜೊಲ್ಲು. Saliva (ಸೃಣಿಕೆ, ಸ್ಯನ್ದಿನಿ, ಲಾಲೆ Si. 206; My.). — ಬಾಯಿತಪ್ಪು. A slip of the tongue (My.). — ಬಾಯಿತೀಟೆ. An itching desire to raise quarrels (My.). — ಬಾಯಿತೀಟೆಗಾಱ. A man who is fond of, or raises, altercation (My.). — ಬಾಯಿದೆಱೆ. -ತೆಱೆ. = ಬಾಯ್ದೆಱೆ 1. (Bp. 51, 24). — ಬಾಯಿಪಾಠ. = ಬಾಯ ಪಾಠ. ಬಾಯಿಪಾಠವಾಗು, to be learned by rote or by heart. ಶಾಸ್ತ್ರವು ಅವನಿಗೆ ಬಾಯಿಪಾಠವಾಯಿತು (My.).—ಬಾಯಿಪಾಠ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳು, to learn by rote or by heart (My.). — ಬಾಯಿಬಡಕ. = ಬಾಯಿಬಡಿಕ, etc. (My.). — ಬಾಯಿಬಡಕಿ. A female ಬಾಯಿಬಡಕ (My.). — ಬಾಯಿ ಬಡಿ. = ಬಾಯ್ಬಡಿ. (My.). — ಬಾಯಿಬಡಿಕ. = ಬಾಯ್ಬಡಿಕ, etc. (Bh. 8, 26, 9; AbhA. 1, 32; My.). — ಬಾಯಿಬಡುಕ. = ಬಾಯಿಬಡಿಕ. (My.). — ಬಾಯಿಬಡುಕತನ. The behaviour of a ಬಾಯಿಬಡುಕ (My.). — ಬಾಯಿಬಡುಕಿ. = ಬಾಯಿಬಡಕಿ. (My.). — ಬಾಯಿ ಬಡು ಕೊಳ್ಳು. To beat one's own mouth with the palm of the hand from fear or grief (My.). — ಬಾಯಿ ಬಿಚ್ಚು. To open the mouth (B. 4, 185; My.). — ಬಾಯಿ ಮಾಡು. = ಬಾಯ ಮಾಡು. (My.). — ಬಾಯಿಮಾತು. A spoken word or spoken words; a mere word or mere words; a vain word (My.); oral tradition (B. 5, 280). — ಬಾಯಿಯಿಲ್ಲದವ. -ಇಲ್ಲದವ. A dumb man (My.; ಮೂಕ G.); a man who cannot speak well when necessity requires it (My.). — ಬಾಯಿಯೊಣಗು. -ಒಣಗು. = ಬಾಯಾಱು. (My.). — ಬಾಯಿವಿಡು. = ಬಾಯ್ವಿಡು. (J. 31,54). — ಬಾಯಿಸವಿ. = ಬಾಯ್ಸವಿ, etc. An article savoury to the mouth (B. 5, 302). ಬಾಯಿಸವಿ ತಿನ್ದು ನಾಯಿೂ ಸಾವು ಸತ್ತ (Prv.). — ಬಾಯಿಹಗ್ಗ. A mouth-rope (ಕವಿಕೆ, etc. Si. 274). — ಬಾಯಿ ಹಾಕು. To put the mouth into, as dogs, etc. into pots, etc. (My.). 2, to throw out words: to utter, to speak (My.; B. 4, 184).

ಬಾಯಿ bâyi. A term of respectful compellation for one's mother or an elderly female; an affix of respect to the names of females generally (My.; Mhr. ಬಾಈ; see ಪೋಲಾ-).

ಬಾಯಿನ bâyina. = ಬಾಗಿನ. (Čpr. 6, 81; 8, 47; Grj. 2, after 71; Râv. 4, after 56). — ಬಾಯಿನಂಗುಡು. -ಂ-ಕುಡು. To give a present (Čpr. 8, 60).

ಬಾಯು bâyu. = ಬಾ 2. To swell (My.; Tĕ. ವಾಚು; T., M. ವಾಯ್). P. p. ಬಾತು (My.; Bp. 32, 52; 39, 64; 46, 58). (ಮಲನಾಡಿನಲ್ಲಿ) ಸೀತಧಾತುಗಳುಣ್ಟು, ಬಾತಿಹವು ಕುಕ್ಷಿಗಳು, ಪಾತರವು ಮರದಿ; ತಿರಿದುಮ್ಬ ನಾಡಿಗೆ ಯಾತಕೆ ಬಹರು? (Sp.). ಅಂಗುಷ್ಟ ಬಾತರೆ ಪರ್ವತವಾದೀತೇ?—ಬಾತವರು ಬದುಕುವದಿಲ್ಲ, ಸೀತವರು ಸಾಯುವದಿಲ್ಲ.—ಬಾತಿದ್ದವನಿಗೆ ಹೂಸಿದಷ್ಟು ವಾಸಿ (Prvs.). See Prv. s. ಬೆರಳು.

ಬಾರ್ bâr. 1. = ಬರ್ 1, etc. To come, etc. (lengthened base of the *affirmative mood).* (ಬಾರ್), ಬಾರ, come! (Šmd. 283; Bp. 25, 1; 39, 62; 47, 27. 55; Bh. 1, 8, 61; 2, 13, 9; Râv. 13, 102), ಬಾರಾ (Bp. 24, 37; 47, 29), ಬಾರೊ (47, 29), ಬಾರೊ, ಬಾರೋ, ಬಾರೆ, ಬಾರೇ (My.). ಬಾರ, ಮರಾಳಿಕಾಗಮನೆ! ನೋಡ, ಚಕೋರವಿಲೋಲನೇತ್ರೆ! (Šmd. 153. 283). 2, (lengthened base of the *negative mood).* See ಬಾರ್ 1 s. ಬರ್ 1.—ಬಾರನ್ (Bp. 53, 33. 34), ಬಾರರ್ (53, 35); ಬಾರದು (9, 20; 11, 22; 20, 2; 21, 18; 32, 54; 37, 46. 67; 40, 8; 43, 45. 84; 44, 11. 63; 48, 3; 51, 30. 68; 53, 12; 57, 39); ಬಾರದೆ (22, 30; 23, 40; 51, 47; 53, 44; 61, 84).

ಬಾರ್ bâr. 2. To make creepers of leather: to cut leather lengthwise or in straps (ಚರ್ಮವಲ್ಲೀಕರಣ Šmd. Dh.; see T., M. s. ಬಾಚು 1). ಬಾರ್ದಂ (Šmd. 50).

ಬಾರ್ bâr. 3. = ಬಾರ, ಬಾರು 1. A strap of leather, a thong (My.; T. ವಗಿರ್, ವಾರ್; M. ವಾರ್; Tĕ. ವಾರು; Tu. ಬಾರ). ಬಾರ ಮಿಳಿ (ನಧ್ರಿ, ವಧ್ರಿ, ವರತ್ರ); ಬಾರ ಸೆಳೆ (ಪ್ರಾಜನ, ತೋದನ, ತೋತ್ರ Nr.). 2, length (T., M.). 3, a line, a row (M.; Tĕ. ಬಾರು).

ಬಾರ್ bâr. 4. To set free a fluid, to pour out (ದ್ರವದ್ರವ್ಯನಿರ್ಮುಕ್ತಿ Šmd. Dh.; T. ವಾರ್, ವಾಕ್ಕು, M. ಓಲು, ವಾರ್, ವಾಲು, to pour, pour out; to cast melted metal into a form;—to flow down; to be strained off, = Tĕ.

Digitized by Google

ಪಾರು, ವಾರು; *cf.* ಬಸಿ 1); to purge (Tĕ.; see ದಾತು 2; *cf.* ದಾಸು).

ಬಾರ್ bâr. = ದಾರು 1. — ದಾರ್ಸಿಪಾಯಿ. A foot-soldier (ಪದಾತಿ, etc., ಕಾಲುನಡೆಯ ಭಟ Si. 280; My.).

ಬಾರ bâra. = ಬಾರ್ 3, etc. ತೊಗಲಿನ ಬಾರ (ವಧ್ರಿ); ಆನೆಯ ನಡುವಿಗೆ ಕಟ್ಟುವ ತೊಗಲಿನ ಬಾರ (ವರತ್ರ G.).

ಬಾರ bâra. 1. Tbh. of ದ್ವಾರ. See ಕಣ್ಬಿಯ-, ಪಾಣಿಯ-, ವಂಕ-, ಸಿರಿಯ-.

ಬಾರ bâra. 2. Twelve (My.; Mhr. ಬಾರಾ).

ಬಾರ bâra. 3. = ದಾರು 2. Tbh. of ಭಾರ. (My.). See ಮುಮ್-, ರಾಯ-, ಹಿಮ್-.

ಬಾರಂಗಿ bârangi. Tbh. of ಭಾರ್ಗಿ. (ವಲ್ಕಿನಿ Mr. 121; ಫಂಜಿಕೆ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿ, ಭಾರ್ಗಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಯಷ್ಟಿಕೆ, ದಾಲೀಯಶಾಕ, etc. Si. 143). See ಗಣ್ಬು-.

ಬಾರವಣೆ bâravaṇĕ. (= ಭಾರಣೆ). Weightiness; weight, importance, dignity (Bh. 7, 1, 4; 8, 26, 28; Mhr. ಭಾರಮಾನ, gravity or weight).

ಬಾರವಿಸು bâravisu. To become heavy (Râm. 6, 88, 14).

ಬಾರಾ bârâ. (= ಬಾರ 2). — ಬಾರಾಬಂಗಾಳಿವಿದ್ಯೆ. Jugglery and trickery (My.).

ಬಾರಿ bâri. 1. = ಭಾರಿ. Weightiness, importance, greatness, muchness, abundance, excess, high price, valuableness, opulence (My.; Tĕ. ಬಾರಿ, ಭಾರಿ; M. ಭಾರಿ; T. ವಾರಿ; Mhr. ಭಾರೀ; Bp. 54, 47). ಬಹಳಕ್ರಯವುಳ್ಳ ಬಾರೀ ಬಟ್ಟೆ (ಮಹಾಧನ Si. 222). ಬಾರಿಸಂಕಲೆ (Râv. 6, after 11). ಬಾರಿಯ ಬದಲಿಕೆ (Râm. 3, 2, 15). See ರಾಯ-.

ಬಾರಿ bâri. 2. = ಬಾರೆ 2, ವಾರ 1. A time, a turn (ಸೂಟ್ Śmd. I, Čt. I, 45; My.; Tĕ. ಪಾರಿ; Mhr., H. ಬಾರ, ಬಾರೀ); a season, a year (My.). ಒನ್ದು ಬಾರಿ, once (ಒರ್ಮೆ Śmd. 122 Cm.; ಏಕ ವಾರ, ಸಕೃತ್ Nr.). ಒನ್ದೆ ಬಾರಿ (ಯುಗಪದ್, ಏಕದಾ); ಹದಿನೆಣ್ಟು ಬಾರಿ ಎವೆಯಿಕ್ಕುವಷ್ಟು ಹೊತ್ತು (ಕಾಷ್ಠೆ); ಮೂಱು ಬಾರಿ ಉತ್ತ ಕೆಯಿ (ತ್ರಿಗುಣಾಕೃತ Nr.). ಬಕನ ಬಾರಿ ಮಗನ ಮದಿವೆ (Prv.). See Abh. P. 14, 201; Bp. 6, 2; 13, 8; 26, 50; 48, 13; 50, 38. 77; Bh. 1, 10, 12; J. 5, 41. — ಬಾರಿ ಬಾರಿ. rep. = ಬಾರಿ ಬಾರಿಗೆ. ಬಾರಿ ಬಾರಿ ಬನ್ದವರು ಹಾಱ ಹಾಱ ಹೋಗರೇ? (Prv.). — ಬಾರಿ ಬಾರಿಗೆ. Repeatedly, frequently, again and again (ಅಗಾಗ್ಗೆ G.; J. 25, 34; 32, 32; My.). — ಬಾರಿ ಬಾರಿಗೂ. = ಬಾರಿ ಬಾರಿಗೆ. (ಶಶ್ವತ್ Si. 467; ಮುಹುಃ, ಪುನಃ, ಶಶ್ವತ್, ಅಭೀಕ್ಷ್ಣ, ಅಸಕೃತ್ 471; My.). See Si. 58. 246. 274. 360.

ಬಾರಿ bâri. 3. The passage (or slope) at the side of a great well for bullocks to run down in drawing up water (in a leather-bag) by a rope running over a pulley (My.; Tĕ.; Mhr., H. ಬಾರೀ, a ravine, defile; a passage through a fence). ಬಾವಿಯ ಮೊಟ್ಟೆಯ ಬಾರಿ (ವೀನಾಹ, ಯಾತದ ಬಾರಿ G.).

ಬಾರಿ bâri. 4. = ಬಾರೆ 1, etc. (My.). See ಅಡವಿಯ ಬಾರಿಗಿಡ.

ಬಾರಿಕೇರ bârikêra. A man of a caste in S. Mhr. that is a little superior to that of the Bêdas and a little inferior to that of the Kurubas (S. Mhr.).

ಬಾರಿಸು bârisu. To cause to tremble, throb or quiver; — to set in rapid motion, to shake, as a weapon (ಅಳ್ಳಿಱಸು Čt. I, 87). ಮುಗ್ಗಳ್ ಅಂಘ್ರಿಯಂ ಬಾರಿಪುದೆನ್ದು, ಬಿಟ್ಟುದೆ ಮದದ್ವಿರದಂ ಗಹನಪ್ರಚಾರಮಂ? (Râv. 13, 19). ಕೂರಂಕುಶಮಂ ಬಾರಿಸುತಮ್ ಆನೆಗಳನಾ ಚೋರರ ವಾರಣ ದೊಳ್ ಆಣಿದು ನೂಂಕಿದರ್ ಅಗಳ್ (Abh. P. 13, 73).

ಬಾರಿಸು bârisu. 1. = ವಾರಿಸು (Čt. II, 73). To restrain, to keep back, to keep off, to ward off; to prevent; to impede, to check, to stop; to remove; to destroy. ಅಂಗದ ಅಣ್ಬು ಬಾರಿಸುವುದು (ಆಡಮನ, ಉಪಸ್ಪರ್ಶನ Hlâ.). ಬಾರಿಸಿದುವು, ದಿಡವೆ ಜಡಿದು ವನದೇವತೆಗಳ್ (Śmd. 109). ದೇವಿಯರಿರಾ, ಕಡುಕೆಯ್ದು, ಕೃತಾನ್ತನ್ ಇನ್ತು ನಿರ್ನೆರಮ್ ಎಡೆದುಯ್ಯೆ, ಬಾರಿಸದೆ ಕೆಮ್ಮನೆಯು ಪೇಕ್ಷಿಸಿ, ನೋಡುತಿರ್ಪುದೇ? (112). See Abh. P. 6, 165; 7, 35; 8, 53; 9, after 151; 11, 72; 14, after 84; 15, after 74; 16, after 39.

ಬಾರಿಸು bârisu. 2. To become weighty or great, to increase (J. 32, 12).

ಬಾರು bâru. 1. = ಬಾರ್ 3, etc. (My.). ಬಾರು ಮಿಳಿಗಳ ಮಾ ಡುವವನು (ಚರ್ಮಕೃತ್ Nn. 152). ಆನೆಯ ಬೆನ್ನಿಗೆ ಬಿಗಿಯುವ ಬಾರು (ಕಕ್ಷ್ಯೆ); ತೊಗಲಿನ ಬಾರು (ನಧ್ರಿ); ಕತ್ತಿ ಕಠಾರಿ ಮುನ್ತಾದವು ಗಳ ಹಿಡಿಕೆಗೆ ಕಟ್ಟಿದ ಬಾರು (ಮೇಖಲೆ G.). ಬಾರು ಬಿಗಿದರೆ ಮದ್ದಳೆ, ನಾರಿಯಿದ್ದರೆ ಶೋಭನ (Prv.). — ಬಾರ ಕೋಲು. = ಬಾರುಕೋಲು (G. 163; C.). — ಬಾರುಕಾಲವ. A long-shanked man, a man of long strides (ಊರ್ಧ್ವಜ್ಞು, ಊರ್ಧ್ವಜಾನು Si. 198). — ಬಾರು ಕೋಲು. A whip made from twisted leather-straps (C.).

ಬಾರು bâru. 2. To tremble (Râm. 5, 8, 84. 85).

ಬಾರು bâru. 1. = ಬಾರ್. A charge (of a gun); explosion: the report or noise; a musketeer (Mhr., H. ಬಾರ). — ಬಾರ ಕೋಠು. Infantry-barracks (My.). — ಬಾರಿನವ. -ಅವ. A musketeer, a foot soldier (My.). ಬಾರಿನವರಿಗೆ ಬೇರಿನ ಯೋಚನೆ ಯಾಕೆ? (Prv.). — ಬಾರುಕಚೇರಿ. The head quarters or office of the infantry (My.). — ಬಾರು ಮಾಡು. To load a gun and be ready for firing (My.; Tĕ. ಬಾರು ಚೆಯು).

ಬಾರು bâru. 2. = ಬಾರ 3. — ಬಾರು ಮಾಡು. To fill or enter (items) into a book (My.; H.).

ಬಾರೆ bârĕ. 1. = ಬಾರಿ 4, ಬೋರೆ. Tbh. of ಬದರಿ. The jujube tree (My.; Z.).

ಬಾರೆ bârĕ. 2. = ಬಾರಿ 2. A time, etc. (B. 5, 51. 52; My.).

ಬಾರೆಕ್ಸ್ bârĕks. Barracks (Si. 278; Tĕ. ಬಾರಕಾಸು, ಬಾರ್ಕಸು, ಬಾರ್ಕುಜು).

ಬಾಱಸು bâṟisu. = ಬಾಜಿಸು, q. v. (My., also: to strike or beat with a whip, etc.). ತನ್ತ್ರಿಯ ಕಟ್ಟ ಬಾಱಸುವ ದಣ್ಡಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಕಂಕಣ ಮೊದಲಾದುವು (ತತ, ವೀಣಾದಿವಾದ್ಯ); ಗಣ್ಟೆಯ ಬಾಱಸಿ ಸಾಱುವವರು (ಘಾಣ್ಟಿಕ, ಚಕ್ರಿಕ Nr.). ಕುಣಿಯುವದು ಹಾಡುವದು ಬಾಱಸುವದು ಎವ್ಬು ಮೂಱು ಕೂಡಿದ ನಾಟ್ಯ (ತೌರ್ಯತ್ರಿಕ Si. 64). ಜೋಗಿಗಳು ಬಾಱಸುವ ವಾದ್ಯ (ಡಮರು G.). ಜಾಣೆಯಾದರೆ ವೀಣೆ ಬಾಱಸ್ಯಾಳು.— ಬಯಕೆಯಾದ್ದು ಬಾಱಸಿದರೆ ಸಿಕ್ಕೀತೇ? (Prvs.). See Bp. 22, 64; 38, 33; 43, 32; 56, 14; Si. 295; B. 5, 70. 288. 294; Prv. s. ವಾತರೋಗ.

ಬಾಱಸುಹ bâṟisuha. Sounding, playing any instrument, etc. ಮೆಲ್ಲ ಬಾಱಸುಹ (ವಿಲಮ್ಬಿತ); ಬೇಗ ಬಾಱಸುಹ (ದ್ರುತ); ಹವಣಿತಾಗಿ ಬಾಱಸುಹ (ಮಧ್ಯ); ನೆಗಹಿ ಬಾಱಸುಹ (ಊರ್ಧ್ವಕ); ತೊಡೆಯ ಮೇಲಿಕ್ಕಿ ಬಾಱಸುಹ (ಅಂಕ್ಯ); ವಂಶ ಮೊದಲಾಗಿದ್ದ (ದು) ಹಿಡಿದು ಬಾಱಸುಹ (ಸುಷಿರ Nr.).

ಬಾಷ್ಪ bâṣpa. = ಬಾಷ್ಪ, ವಾಷ್ಪ. (ಊಷ್ಮ, ಸೆಕೆ Hlâ. MS.; ಅಶ್ರು, ಕಣ್ಣ ನೀರು Hlâ. MS.; see ಸನ್ತೋಷ).

ಬಾಷ್ಪಜಲ bâṣpa-jala. = ಬಾಷ್ಪಜಲ. (Čpr. 5, 11; 8, 85).

ಬಾಷ್ಪಬಿನ್ದು bâṣpa-bindu. A tear-drop, a tear (Abh. P. 4, 26).

ಬಾಷ್ಪವಾರಿ bâṣpa-vâri. = ಬಾಷ್ಪಜಲ. (Čpr. 8, 6).

ಬಾಷ್ಪಾಮ್ಬು bâṣpa-ambu. = ಬಾಷ್ಪಾಮ್ಬು. (Čpr. 8, 86).

ಬಾರ್ಕು bârku. Bark. — ಬಾರ್ಕಿನ ಮರ. The cinchona tree, Cinchona cordifolia Mutis. (St. & Pl.).

ಬಾರ್ಚು bârču. (= ಬಾಚು 2). To heap (ಪುಂಜೀಕರಣ Śmd. Dh.).

Digitized by Google

ಬಾರ್ತೆ bârtĕ. = ವಾರ್ತೆ. (Bp. 28, 18; 29, 29). — ಬಾರ್ತೆಗೆಯ್. To bring or convey intelligence (Abh. P. 9, 163; 11, 77).

ಬಾರ್ಪು bârpu. Want of brightness, etc. (ಅತೇಜ Ct. I, 51; the one MS. in which it occurs, does not clearly show whether ಅತೇಜ or ತೇಜ is meant; cf. ಬಾಡ ಲ್?). — ಬಾರ್ಪಂ. -ಅಂ. A man who is devoid of brightness or vigour (Bp. 54, 30).

ಬಾರ್ಲಿ bârli. Barley (My.).

ಬಾರ್ಹತ bârhata. (fr. ಬೃಹತ್). *The fruit of the bṛihati, a variety of the solanum.*

ಬಾರ್ಹಸ್ಪತ್ಯ bârhaspatya. (fr. ಬೃಹಸ್ಪತಿ). Relating to or coming from bṛihaspati; a method of reckoning time. (My.).

ಬಾಲ bâla. = ಬಾಳ್, ಬಾಳ 1, ಬಾಳು, ವಾರ 2, ವಾಲ 1, ವಾಳ. *Young,* infantine, immature, not full-grown; newly risen, as the sun, new or waxing, as the moon. 2, *childish, puerile, ignorant, foolish.* 3, *the young of an animal.* 4, a child, an infant (ಅರ್ಭಕ, ಮೊಲೆಯ ಮಗುವು Nn. 123 as ಬಾಳ);—*a boy.* 5, *a colt, a foal.* 6, a tail (ಲೋಮ ಪುಚ್ಛ, ಲಾಂಗೂಲ, ವಾಲಹಸ್ತ, ವಾಲಧಿ Hlâ.; ಪುಚ್ಛ 123; ಪ್ರವಾಲ 7; ಲಲಾಮ 26; ಪೇಚಕ Mr. 156; C.; Tĕ. ವಾಲು, T., M. ವಾಲ್; Tu. ಬೀಲ). 7, hair; long hair (ನಿಡುಗೇಶ, ಉದ್ದಿಯ ಕೂದಲು 123). 8, grass (ಪುಲು, ಹುಲ್ಲು 123). 9, a grass with fragrant roots used for fans, etc., the cuscus-grass, Andropogon muricatus Retz. (ಲಾಮಜ 123; see ಮುಡಿ ವಾಳ). 10, fire (ಅಗ್ನಿ 123). 11, the sun (ಪ್ರದ್ಯೋತನ, ಸೂರ್ಯ 123). 12, the moon (ಶೀತಮರೀಚಿ, ಚನ್ದ್ರ 123). 13, Kṛishṇa (ಪೀತವಾಸ, ಕೃಷ್ಣ 123). 14, a finger-ring (ಮಣಿ ಮುದ್ರಿಕೆ, ಕೆಯ್ಯ ಉಂಗುರ 123). 15, a kind of fish, Cyprinus denticulatus or Cyprinus rohita (*cf.* ಬಾಳೆ). ಹೇಡಿ ಬಾಲ (ದ್ರುತಪುಚ್ಛ, ಆಲ Mr. 403). ಬಾಲವಿದ್ದರೆ ತನ್ನ ಹಾಳೆತಕ್ಕೆ ಬೀಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.—ಬಾಲ ಹುಟ್ಟಿದರೂ ಹಾಲಿಗೆ ಬಗೆಯಿಲ್ಲ.—ಬಸವನ ಹಿನ್ದೆ ಬಾಲ.—ನಾಯಿಗೆ ಹೇಡಿದರೆ ನಾಯಿ ತನ್ನ ಬಾಲಕ್ಕೆ ಹೇಡಿತು.—ಕುದುರೆಗೆ ಬಾಲವಿದ್ದರೆ ಲಾಯಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಬೀಸೀತೇ? (no, only for its own benefit, Prvs.). See Śmd. 81. 91; Čpr. 4, 47; 5, 59; Bp. 32, 25; 60, 25. 32. 48. — ಬಾಲಚುಕ್ಕಿ. A comet (My.; ಧೂಮಕೇತು G.). — ಬಾಲಂಗಚ್ಚೆ. -ಂಗಚ್ಚೆ. The tail of a kite (My.). — ಬಾಲಚುಕ್ಕೆ. = ಬಾಲಚುಕ್ಕಿ. (My.; Tĕ. ವಾಲು ಚುಕ್ಕ, the planet Venus, ಶುಕ್ರ). — ಬಾಲಜಾಯಿಲ. A young dog (Bp. 55, 53). — ಬಾಲದೊಡಿಗೆ. -ತೊಡಿಗೆ. Ornaments or trinkets for children (Grj. 3, after 89; Bp. 14, 4; 40, 39; Prll. 3, 25). — ಬಾಲಮೆಣಸು. Cubeb, the spicy berry of Piper cubeba Lin. (My.). — ಬಾಲಸುಡುಕ. Who has burnt his tail: Hanumat (Râm. 6, 10, 39). — ಬಾಲಹುಳು. A tailed worm found in drains, etc. (Bp. 37, 67; 57, 30; C.).

ಬಾಲಕ bâlaka. = ವಾಲಕ. Young. 2, a child, an infant (ತರಳ, ಹಸುಮಗುವು Nn. 63; ಕಡುಶಿಶು Mr. 525); a boy (ಸಣ್ಣವ Nn. 130). 3, a tail (ಬಾಲ 525). 4, long hair (ನಿಡುಗೇಶ 525). 5, the cuscus-grass (ಲಾಮಂಚ 525). 6, a seal-ring (ಮುದ್ರಿಕೆ 525; *cf.* ವಾಲಕ). 7, the sun (ಸೂರ್ಯ 525). 8, the moon (ಚನ್ದ್ರ 525). 9, fire emitting sparks (ಕಿಡಿಗೆದಱುವ ಅಗ್ನಿ 525). 10, Kṛishṇa (ದೇವಕೀತನಯ 525). 11, the plant Hibiscus mutabilis.

ಬಾಲಕರೇಣು bâla-karĕṇu. A young elephant (ಮರಿಯಾನೆ Nn. 98).

ಬಾಲಕಿ bâlaki. (= ಬಾಲೆ). A girl (Bp. 14, 32; 40, 18; J. 2, 59). 2, = ಅರನೆಲ್ಲಿ (Mr. 121, o. r. ಅರೆ-).

ಬಾಲಕೃಷ್ಣ bâla-kṛishṇa. The boy Kṛishṇa or his image (Sk.).

ಬಾಲಕೇಳಿ bâla-kêli. Children's play, childish sport, juvenile pastime (My.).

ಬಾಲಗರ್ಭಿಣಿ bâla-garbhiṇi. *A cow with calf for the first time.*

ಬಾಲಗೋಪಾಲ bâla-gôpâla. The boy-cowherd: Kṛishṇa. (My.).

ಬಾಲಗ್ರಹ bâla-graha. A demon that delights in seizing, teasing and injuring children. (My.).

ಬಾಲಘ್ನಿ bâla-ghni. A murderess of children, a râkshasî. (My.).

ಬಾಲಚನ್ದ್ರ bâla-čandra. The young or waxing moon. (My.).

ಬಾಲಚನ್ದ್ರಾಚೂಡ bâlačandrâ-čûḍa. Śiva (Bp. 27, 68).

ಬಾಲತನ bâlatana. = ಬಾಲತ್ವ. (Bp. 50, 62).

ಬಾಲತನಯ bâla-tanaya. A young son. 2, *the tree Acacia catechu* Willd.

ಬಾಲತೃಣ bâla-tṛiṇa. *Young grass.*

ಬಾಲತ್ವ bâlatva. Childhood; boyhood. (My.). See Sp. s. ತರುಣತ್ವ.

ಬಾಲಧಿ bâla-dhi. = ವಾಲಧಿ. (J. 18, 6).

ಬಾಲಪಾಶ್ಯೆ bâla-pâśyĕ. = ವಾಲಪಾಶ್ಯೆ. (ಸ್ತ್ರೀಯರು ಬಯ್ತಲೆಯೊಳಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಆಭರಣ; ಹೆಳಲಿನ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ ಮುತ್ತಿನ ಸರ G.).

ಬಾಲಬನ್ದು bâla-bandu. = ಬಾಳಬನ್ದು. Simple (Mhr. ಬಾಳಬ ದ);—the Mahratta, or dêvanâgarî, character (Br.).

ಬಾಲಬೋಧೆ bâla-bôdhĕ. Instruction of or for the youthful (name of various works adapted to the capacity of the young, My.). 2, = ಬಾಲಬನ್ದು (Mhr. ಬಾಲಬೋಧ; C.).

ಬಾಲಭಾಷೆ bâla-bhâshĕ. The language or the mode of speaking of children (My.). 2, the prâkṛita language (Mhr.; B. 4, 128; My.).

ಬಾಲಮೂಷಿಕೆ bâla-mûshikĕ. *A small rat, a mouse.*

ಬಾಲಮೃಗ bâla-mṛiga. A young deer, a fawn. (Bh. 2, 13, 18).

ಬಾಲರಕ್ಷೆ bâla-rakshĕ. Taking care of children and preserving them (by mantras, etc.) against evil spirits, etc., anything used as a preservative or charm for that purpose (My.).

ಬಾಲಲಿಂಗ bâla-linga. A boy and N. (Bp. 47, 29. 40. 47. 53).

ಬಾಲಲೀಲೆ bâla-lîlĕ. = ಬಾಲಕೇಳಿ. (J. 18, 20).

ಬಾಲವ bâlava. = ವಾಲವ. (My.).

ಬಾಲವಾಯಜ bâla-vâyaja. *Lapis lazuli or a kind of turkois.* (See ವೈಡೂರ್ಯ).

ಬಾಲಶಯ್ಯೆ bâla-śayyĕ. A cradle (ಶಯನಶಿವಿ, ತೊಟ್ಟಿಲ್ Mr. 203).

ಬಾಲಶಶಿ bâla-śaśi. = ಬಾಲಚನ್ದ್ರ.

ಬಾಲಶಶಿಮೌಲಿ bâlaśaśi-mauli. Śiva (Bp. 37, 40).

ಬಾಲಶಾರದೆ bâla-śâradĕ. A young or newly risen Sarasvatî. ಬಾಲಶಾರದೆಯೆನಿಪ್ಪ ಮಂಗನ ಕೃತಿ (Mr. 2).

ಬಾಲಶಿಕ್ಷಾದಣ್ಡ bâlaśikshâ-daṇḍa. A staff for punishing children. See ಸೆಳೆ.

ಬಾಲಶಿಕ್ಷೆ bâla-śikshĕ. -ಕ್ಷಾ. Punishment, or instruction, of children. (Śmd. 44).

ಬಾಲಸನ್ಯಾಸಿ bâla-sanyâsi. A man who has been an ascetic, or a religious mendicant, from his youth. ಬಾಲ

Digitized by Google

ಸನ್ಯಾಸಿ ಕೆಟ್ಟರೆ ಕೂದಿನಾಯಿಗಿನ್ನ ಕಡೆ.—ಬಾಲಸನ್ಯಾಸಿಗೆ ಹಾದಿಹರಟೆ ಯಾಕೆ? (Prvs.).

ಬಾಲಸರಸ್ವತಿ bâla-sarasvati. = ಬಾಲಶಾರದೆ. ಬಾಲಸರಸ್ವತಿಮಂಗರಾಜ (Mr. after 90).

ಬಾಲಹತ್ಯ bâla-hatya. Child-murder, infanticide (B. 5, 158; My.).

ಬಾಲಹಿಮಕರ bâla-himakara. = ಬಾಲಚಂದ್ರ.

ಬಾಲಹಿಮಕರಮೌಲಿ bâlahimakara-mauli. Śiva (Bp. 24, 4; 60, 41).

ಬಾಲಾತಪ bâla-âtapa. The morning-sunbeams. (Čpr. 5, 20; ಎಳೆಬಿಸಲು G.).

ಬಾಲಾರಿಷ್ಟ bâla-arishṭa. = ಬಾಲಗ್ರಹ. (My.).

ಬಾಲಾರ್ಕ bâla-arka. The newly risen sun. (My.).

ಬಾಲಿ bâli. = ವಾಲಿ. N. of a monkey, brother of Sugrîva. (Abh. P. 11, after 175; G. 485). 2, a kind of ear-ring (*cf.* ಬಾವಲಿ).

ಬಾಲಿಕೆ bâlikĕ. A female child or infant; a girl. (My.).

ಬಾಲಿಶ bâliśa. *Young, of tender years, puerile.* 2, *childish, ignorant, foolish; a fool* (ಮೂರ್ಖ, ಮೂಢ Nn. 131 as ಬಾಲಿಶ). 3, a child (ತನುಜಾತರ್, ಮಕ್ಕಳು 131); an infant (ಅತಿಬಾಲ Mr. 475). 4, Kṛishṇa (ವಿಷ್ವಕ್ಸೇನ, ಕೃಷ್ಣ 131). 5, a cushion, a pillow.

ಬಾಲಿಸು bâlisu. To tail, to follow like a tail, to follow. See ಹಿಮ್ಬಾಲಿಸು.

ಬಾಲೆ bâlĕ. A female child, a girl; a young woman not more than sixteen years of age (ಕನ್ನೆ, ಕೊಸಗೂಸು Nn. 21). 2, a woman, a female. ಬಾಲೆಯರ ಕಾಚವಲಯಂ (ಬಳೆ Śm. 114).

ಬಾಲೇನ್ದು bâla-indu. = ಬಾಲಚನ್ದ್ರ.

ಬಾಲೇನ್ದುಧರ bâlêndu-dhara. Śiva (Bp. 13, 25; 35, 4).

ಬಾಲೇನ್ದುಮೌಲಿ bâlêndu-mauli. Śiva (Bp. 28, 5; 44, 24).

ಬಾಲೇಯ bâlêya. Fit or proper for children; soft, tender. 2, *an ass.*

ಬಾಲೇಯಶಾಕ bâlêya-śâka. *The vegetable Siphonanthus indica* (= ಅಂಗಾರವಲ್ಲಿ).

ಬಾಲೋಪದೇಶ bâla-upadêśa. Instruction of or for the youthful (My.).

ಬಾಲ್ಯ bâlya. *Childhood, infancy, youth.* 2, childishness, folly.

ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆ bâlya-avasthĕ. The circumstances, or period, of childhood, childhood (My.).

ಬಾವ bâva. 1. = ಬಾ, ಭಾವ 1, q. v. Tbh. of ಭಾಮ. A sister's husband (My.; Tĕ. ಬಾವ). ಬಾವನ್ದರು (ದೇವೃ, ದೇವರ, ಗಣ್ಡನಿಗೆ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದ ಗಣ್ಡುಸರು, ಮಯ್ದುನ್ದರು Si. 192). ಉಮ್ಬುವದಕ್ಕೆ ಉಡುವದಕ್ಕೆ ಅಕ್ಕನ್ನ ಕರೆ! ಕೋಳಕ್ಕೆ ಹೆಟ್ಟೋದಕ್ಕೆ ಬಾವನ್ನ ಕರೆ!— ಎರವು ಸಿರಿಯಲ್ಲ, ಬಾವು ಡೊಳ್ಳಲ್ಲ, ನೆರಮನೆಯಕ್ಕನ ಗಣ್ಡ ಬಾವನಲ್ಲ.—ಬಾವನಾದರೆ ಬಾರವಾದ ಹೊಡೆ ಹೊತ್ತಾನೇ? (Prvs.). See Prvs. s. ಅ 9, ಅಕ್ಕ 1, ಸತ್ತಿಗೆ. — ಬಾವನಣ್ಣ. The relative who is called a sister's husband. ಬಾವನಣ್ಣ ಬನ್ದಾಗ್ಯೂ ಹಾಲು ಹಲ್ಲೋದು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.). — ಬಾವಮಯ್ದ. = ಬಾಮಯ್ದ. A wife's brother (My.). 2, a husband's brother (My.). — ಬಾವಮಯ್ದನ್ದ್ಯರು. = ಬಾಮಯ್ಯಳು, ಭಾವಮಯ್ದುನ್ದರು. The brothers of one's wife (My.). 2, the husband's brothers (My.). — ಬಾವಮಯ್ದುನ. = ಬಾಮಯ್ದ, ಬಾವಮಯ್ದ, ಭಾವಮಯ್ದುನ. (My.).

ಬಾವ bâva. 2. Tbh. of ಭಾವ 2. (My.).

ಬಾವಂಚಿ bâvanji. (The plant Flacourtia sapida, Mhr. ಬಾವಚಿ). — ಬಾವಂಚಿಗಿಡ. An erect annual herb, Psoralea corylifolia L. (Z.).

ಬಾವಟ bâvaṭa. = ಬಾವುಟ, etc. (My.).

ಬಾವಟಿ bâvaṭi. = ಬಾವಟ, etc. (ಸಿನ G.).

ಬಾವಟೆ bâvaṭĕ. = ಬಾವಟ, etc. (My.).

ಬಾವನ್ನ bâvanna. Sandalwood (ಮಲಯಜಾತ ಓ. II, 63; ಸಿರಿಗನ್ಧ, ಶ್ರೀಖಣ್ಡ Kk. 19; Śm. 24; Râv. 5, 25; J. 31, 2). — ಬಾವನ್ನಗಮ್ಪು. -ಕಮ್ಪು. The fragrance of sandalwood (J. 31, 7). — ಬಾವನ್ನದಮ್ಪು. -ತಮ್ಪು. The refreshing quality of sandalwood (J. 11, 37). — ಬಾವನ್ನದಿಗುರು. -ತಿಗುರು. Sandal unguent (J. 11, 41). — ಬಾವನ್ನದೆಟ್ಟು. -ಬೆಟ್ಟು. The Malaya mountain, the Malabar hills (ಮಲಯಾಚಲ Śs.).

ಬಾವನ್ನ bâvanna. Fifty-two (Mhr., H.). — ಬಾವನ್ನಾಕ್ಷರ. -ಅಕ್ಷರ. The fifty-two letters (ವರ್ಣ, ಅಯ್ವತ್ತೆರಡು ಅಕ್ಕರಂಗಳು Nn. 71).

ಬಾವಲ್ bâval. = ಬಾವಲಿ, ಬಾವುಲ್, ಬಾವುಲಿ. A bat; the flying fox (Nr. in ಕಿರು-, ಹೆಬ್-; T. ಅವಾಲ, ವಾವಲ್, ವಾವಾಲ್; M. ವಾದಿಲ್; Tĕ. ಗಬ್ಬಿಲ; Mhr. ವಾಗೋಳ, ವಾಗೂಳ, ವಾಘೂಳ; M. ಅವಲ್, ವಾವಲ್, ವವ್ವಾಲ್, a large bat; Sk. ವಲ್ಗುಲ, Mhr. ವಾಗೂಳ, ವಾಘಳ, ವಾಘೂಳ, the flying fox).

ಬಾವಲಿ bâvali. = ಭಾವಲ್, etc. (My.).

ಬಾವಲಿ bâvali. = ಬಾವುಲಿ. A kind of ornament of gold, pearls, precious stones, etc. worn on the tip of the ear (My.; Tĕ. ಬಾವಲಿ, ಬಾವಿಲಿ; *cf.* Sk. ಬಾಲಿ; Mhr. ಬಾಳೀ, an ornament for the ear).

ಬಾವಳಿಸು bâvaḷisu. Tbh. of ವ್ಯಾಕುಲಿಸು. To be confused, bewildered or confounded (Mhr. ಬಾವರಣೇಂ, ಭಾಮ್ಬವಣೇಂ; *cf.* ಬಾಗುಳ್, ಬಾಗುಳ). ಬಾವಳಿಪವನು (ವ್ಯಾಕುಲ, ವಿಹಸ್ತ Hlâ.).

ಬಾವಿ bâvi. Tbh. of ವಾಪಿ 2 (Śmd. 342; Śm. 36). A well, etc. (ಅನ್ಧು, ಕೂಪ Hlâ.; ತೀರ್ಥ, ಕೂಪ Nn. 48; Bp. 20, 21; 49, 44; 56, 38; B. 5, 74; G. 71. 266. 462; C.; Tĕ.; T. ಬಾವಿ). ಸಣಬಾವಿ ಕೆರೆಗಳ್ (ತೀರ್ಥ Mr. 532). ನೀರಿಪ್ಪ ಬಾವಿ (ಅನ್ಧು, ಕೂಪ 421). ಸೇದುವ ಬಾವಿ (ಅನ್ಧು, etc. Si. 90). ಬಾವೀ ನೀರಾದರೆ ಭಾವಿಸಿದರೆ ಬನ್ದೀತೇ?—ಮೂಡಿದ ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಫಲವೇ ಸಾಕ್ಷ್ಯ, ತೋಡಿದ ಬಾವಿಗೆ ಜಲವೇ ಸಾಕ್ಷ್ಯ.—(ತುರಕ) ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದರೂ ಬಾಂಕೋಕು ಬಿಡ.—ನೀವಾದರೇನು? ನಾವಾದರೇನು? ಬಾವಿಲಿ ನೀರು ಬನ್ದರೆ ಸರಿ.—ಇರುಳು ಕಣ್ಡ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ಹಗಲು ಬಿದ್ದನನ್ತೆ (Prvs.). See ಅಂಗಣಬಾವಿ; Prvs. s. ನೆಣ್ಟ, ಬಾಯಾಡಿಳೆ, ಬೆಂಕಿ ಹತ್ತು. — ಬಾವಿದೋಡು. -ತೋಡು. To dig a well (Abh. P. 11, 100).

ಬಾವು bâvu. (fr. ಬಾ 2). = ಬಾಹು. A swelling, an intumescence (ಶೋಫ, ಶ್ವಯಥು, ಶೋಥ Si. 200; ಶೋಫ G.; C.). ಬಾವು ಎದ್ದರೆ ಬಡ ಕೊಣ್ಡರೆ ಹೋದೀತೇ?—ಎರವು ಸಿರಿಯಲ್ಲ, ಬಾವು ಡೊಳ್ಳಲ್ಲ, ನೆರಮನೆಯಕ್ಕನ ಗಣ್ಡ ಬಾವನಲ್ಲ (Prvs.).

ಬಾವುಗ bâvuga. A male cat, a tom cat (B. 5, 32; Mhr. ಬೋಕಾ; Tĕ. ಬಾವುರುಗಾಡು, ಬಾವುರುಪಿಲ್ಲಿ; ಬಾವರುಮಸು, to resound, as an empty house; to make a caterwauling).

ಬಾವುಜಿಗೆ bâvujigĕ. = ಬಾವುಜೆ, ಬಾಹುಚಿಗೆ. Tbh. of ವಾಕುಚಿ (ವಾಕುಚಿ). (ಅವಲ್ಗುಜ, ಸೋಮರಾಜ, ಸುವಲ್ಲಿ, ಸೋಮವಲ್ಲಿಕೆ, ಕಾಲಮೇಷಿ, ಕೃಷ್ಣಫಲೆ, ವಾಕುಚಿ, ವಾಗುಚಿ, ಪೂತಿಫಲಿ Nr.).

ಬಾವುಜೆ bâvujĕ. = ಬಾವುಜಿಗೆ. (ವಾಕುಚಿ Mr. 122).

ಬಾವುಟೆ bâvuṭĕ. = ಬಾವಟ, ಬಾವಟಿ, ಬಾವಟೆ. A flag (My.; Mhr., H. ಬಾವಟಾ).

ಬಾವುಲ್ bâvul. = ಬಾವಲ್, etc. (ಪದಮುಸ್ತಳ Mr. 177). See ಹೆಬ್ಬಾವುಲ್.

ಬಾವುಲಿ bâvuli. = ಬಾವುಲ್, etc. See ತೊಗಲು.

Digitized by Google

ಬಾವುಲಿ bâvuli. = ಬಾವಲಿ. (Grj. 2, after 106; Bp. 5, 40; 16, 17; Râv. 6, after 11; 12, after 56). ಕಿವಿಯೊಳಗಿನ ಬಾವುಲಿ (ಕುಣ್ಡಲ G.).

ಬಾಷ್ಪ bâshpa. = ಬಾಷ್ಪ, ವಾಷ್ಪ. (ಅಶ್ರು, ಅಕ್ಷಿಯ ಆನನ್ದಜಲ Mr. 816).

ಬಾಷ್ಪಜಲ bâshpa-jala. = ಬಾಷ್ಪಜಲ. A tear, tears (ಕಣ್ಣ ನೀರ್ Nn. 86).

ಬಾಷ್ಪಾಮ್ಬು bâshpa-ambu. = ಬಾಷ್ಪಾಮ್ಬು, ಬಾಷ್ಪಜಲ. (Bp. 40, 69).

ಬಾಸಣಿ bâsaṇi. (fr. ವಾಸನ 3). (= ಬಚ್ಚಣೆ 2). The state of being enveloped or covered (ಮುಸುಂಕಿದರ್ಥಂ Čt. II, 58; *cf.* K. ಬಾಚಿ?).

ಬಾಸಣಿಸು bâsaṇisu. To cover (Čpr. 1, 92; 3, 11; 5, 20; Abh. P. 4, 12; Grj. 5, after 67; Bp. 6, 32; 12, 33; 18, 29; 46, 54; Râv. 6, after 11). 2, to put as a cover to, to cover with. ಎಕ್ಕಡದ ಬಾಸಣಿಸಿ ಪದತಲಕೆ (Râm. 3, 8, 34). 3, to be included in, to join. ಅವಕೆ (ಆ ಮೂರು ಗ್ರಾಮಕೆ) ಪದಿನೆಣ್ಟು ಜಾತಂ ಬಾಸಣಿಸಿರಲ್ಕೆ (Mr. 78; see s. ರಾಗ).

ಬಾಸನ್ತಿ bâsanti. Tbh. of ವಾಸನ್ತಿ (Šmd. 342).

ಬಾಸರ bâsara. (Tbh. of ವಾಸ್ತ್ರ). An exhilerating, gladdening, lovely sound (ಮದ್ಯವಾಚ, ಕಲರವ Čt. I, 41).

ಬಾಸಳಿಕೆ bâsaḷikĕ. = ಬಾಸುಳ್, etc. (B. 5, 222).

ಬಾಸಳಿಸು bâsaḷisu. To produce a wale or wales (Râm. 6, 47, 37).

ಬಾಸಿಗ bâsiga. 1. = ಬಾಸಿಂಗ. A garland or chaplet of flowers worn on the top of the head (ಆಪೀಡ, ಶೇಖರ Hlâ.; ನಿರ್ಯೂಹ Nr.; ಆಪೀಡ, ದಣ್ಡೆ Nr.; ಹೂಮಾಲೆ Šs., Kk. 26, Šm. 72; T. ವಾಚಿಗ್ಮೆ; see Šmd. s. ಅಳ್ 3; Čpr. 7, 78; Abh. P. 9, 80; 12, 22; Grj. 10, after 61 & 79). 2, an ornament of gold, coloured wood or pith, paper, or flowers worn on the forehead (on the head, Mhr.) of the bride and bridegroom (Bp. 2, 52; 32, 29; 56, 6; Râm. 1, 16, 41; J. 30, 54; 31, 23. 32; My.; Tĕ.; Mhr. ಬಾಶಿಂಗ). See ಪೊಮ್ಬಾಸಿಗ.— ಬಾಸಿಗವಾದರೆ ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಯಾಕೆ? (Prv.).

ಬಾಸಿಗ bâsiga. 2. = ಬಾಚಿಗ, ಬಾಸೆಗ. A speaker, a talker, a jester (My.).

ಬಾಸಿಂಗ bâsinga. = ಬಾಸಿಗ 1. (ಶೇಖರ, ಅವತಂಸ, ಸಿರದ ರತ್ನಚೂಡಾಮಣಿ Mr. 333). ಹಣೆಗಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವ ಬಾಸಿಂಗದ ಒಡವೆ (ವಸ್ತ್ರಪಾತ್ರೆ, ಲಲಾಟಿಕೆ Sl. 218).

ಬಾಸು bâsu. To void excrement (ಪುರೀಷೋತ್ಸರ್ಗ Šmd. Dh.; *cf.* ಬಾರ್ 4).

ಬಾಸು bâsu. Stench (S. Mhr.; ನಾತು G.; Mhr., H. ಬಾಸಾ, smelling, stale, not fresh).

ಬಾಸುಗಿ bâsugi. Tbh. of ವಾಸುಕಿ. (ಶೇಷ Čt. I, 88).

ಬಾಸುಣ್ಡೆ bâsuṇḍĕ. = ಬಾಸುಳ್, etc. (My.). — ಬಾಸುಣ್ಡೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A wale to be formed (My.).

ಬಾಸುಳ್ bâsuḷ. (fr. ಬಾ 2, ಬಾಯು). = ಬಾಸಡಿಕೆ, ಬಾಸುಣ್ಡೆ, ಬಾಸುಡಿ, ಬಾಸುಲ್, ಬಾಸುಳ್. A wale or mark caused by a blow or stroke (ಪೊಯ್ದ ಬಡು Šmd. I; ಪೊಯಿದ ಎಡೆ Čt. I, 17). ಬಾಸುಳ್ಗಳ್, ಬಾಸುಳ್ಗಳ್ (Šmd. 52). See Čpr. 5, 11; Abh. P. 9, 30; Šâv. 5, 41; ಕಿಸು-. — ಬಾಸುಳೇಳ್. -ಎಳ್. A wale to rise (Bp. 52, 11; Bh. 4, 4, 10).

ಬಾಸುಳ bâsuḷa. = ಬಾಸುಳ್, etc. (G. 504).

ಬಾಸುಳಿ bâsuḷi. = ಬಾಸುಳ್, etc. (Bp. 52, 16).

ಬಾಸುಳೆ bâsuḷĕ. = ಬಾಸುಳ್. (G. 495).

ಬಾಸೆ bâsĕ. (fr. ಬಾರ್ 3?). The central line of hair in the bosom and down the belly (ನಾಭಿಯ ರೋಮ Mr. 819). See ತೆಳುಬಾಸೆ, ಬಡ ಬಾಸೆ; Čpr. 2, 14; 3, 85; 8, after 4; Abh. P. 3, 97; Grj. 3, 39; Râv. 4, 35. 37; J. 8, 19. — ಬಾಸೆವಳ್ಳಿ. -ಬಳ್ಳಿ. A creeper-like bâsĕ (Râv. 10, 86). — ಬಾಸೆಪಿಡಿ. -ಪಿಡಿ. To lay hold of the bâsĕ (Čpr. 7, 137).

ಬಾಸೆ bâsĕ. 1. = ಭಾಷೆ. Tbh. of ಭಾಷೆ, q. v. (Šmd. 24. 335). Speech; language;—a promise;—an oath (Bp. 35, 53; 42, 23; 52, 37; My.). ಬಡವಗೆ ಆಸೆ ಹೇಳಬೇಡ, ಬಲ್ಲಿದವಗೆ ಬಾಸೆ ಹೇಳಬೇಡ (Prv.). See Prv. s. ಏಸ. — ಬಾಸೆ ಕೊಡು. To promise (My.). — ಬಾಸೆಗಳ್ಳ. -ಕಳ್ಳ. = ಬಾಸೆಗೆಡುಕ. (G.; My.). — ಬಾಸೆ ಗೀಸೆ. reit. (Bp. 36, 15). — ಬಾಸೆಗೆಡುಕ. -ಕೆಡುಕ. A man who breaks his promise; a perjurer (My.). — ಬಾಸೆ ಮಾಡು. To assure solemnly, to swear (My.). — ಬಾಸೆಯಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To appeal to by an oath (My.). — ಬಾಸೆಯಿಲ್ಲದ. -ಇಲ್ಲದ. = ಬಾಸೆಗೆಡುಕ. ಹಾಸುವಿಲ್ಲದ ನಿದ್ರೆ, ಹೂಸುವಿಲ್ಲದ ವಾಯು, ಬಾಸೆಯಿಲ್ಲದನ ಗೆಳೆತನ ಮೋಟೆಕೆಯ್ ಬೀಸಿ ಕರೆದನ್ತೆ (Sp.). — ಬಾಸೆವನ್ತ. A man who sticks to his promise; faithful (Bp. 9, 38). — ಬಾಸೆವೆಣ್. -ಪೆಣ್. Sarasvatî (ಶಾರದೆ Kk. 9). — ಬಾಸೆವೆಣ್ಣಿನೆಯ. -ಇನೆಯ. Brahmâ (ಬ್ರಹ್ಮ Kk. 9). — ಬಾಸೆಹೀನ. = ಬಾಸೆಯಿಲ್ಲದ. (Bp. 28, 27).

ಬಾಸೆ bâsĕ. 2. A rafter; a pole viewed as fit for a rafter (My.; Mhr. ವಾಸಾ, ವಾಂಸಾ).

ಬಾಸೆಗ bâsĕ-ga. (= ಬಾಸಿಗ, etc.). (Tbh. of ಭಾಷಿಕ). A man who speaks or talks. See ಬಾಚಿ-.

ಬಾಹ bâha. = ಬರ್ಪ, etc. Present relative participle of ಬರ್ 1. ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣ ಬಾಹನ್ತಾದು (ಲೋಚನಗೋಚರ Nn. 87); ಕಿರಿಗೆ ಬಾಹನ್ತಾದು (ಎಥಮ 129). 2, future (or present) of ಬರು. ತಮ್ಬುಗೆಯು ತಪ್ಪಲೆಯು ಅವು ತಾಮ್ ಕುದಿವದಕೆ ಬಾಹವು;...ತಮ್ಬುಗೆಯು ತಪ್ಪಲೆಯು ಕೊಣ್ಡರೆ ಉಮ್ಬದಕೆ ಕುದಿವದಕೆ ಬಾಹವು (Jns. 42, 14). ಸುಮ್ಮನೆ ಬಾಹುದೆ ಮುಕ್ತಿ? (Dp. 16).

ಬಾಹ bâha. = ಬಾಹು. See ಬಾಹಾಸ್ಫಾಲನ.

ಬಾಹಟ bâhaṭa. = ಬಾಹುಟ. N. of an author, and of a work on medicine composed by him (My.).

ಬಾಹತ್ತರ bâhattara. Seventy-two (Mhr.); much, many (Bp. 48, 28; Bh. 1, 8, 35).

ಬಾಹಪ್ಪಳಿಸು bâhu-appaḷisu. To strike the arm (ಭುಜವ ಹೊಯ್ Bhs. 32; Bh. 1, 10, 21). Also ಬಾಹಸ್ ಅಪ್ಪಳಿಸು (Grj. 2, after 106).

ಬಾಹಾದೂರ bâhâdûr. = ಬಹಾದರ್, etc. (G. preface; B. 5, 6; Sk. ಬಾಹಾದುರ).

ಬಾಹಾಸ್ಫಾಲನ bâha-âsphâlana. Striking the arm (Čpr. 5, 76). — ಬಾಹಾಸ್ಫಾಲನಂಗೆಯ್. -ಗೆಯ್. To strike the arm (Šâv. 4, 70).

ಬಾಹಿರ bâhira. (fr. ಬಹಿರ್). Being outside, situated without; outer, external; expelled from, excluded from; devoid of;—a foreigner; an outcast; an abject man. See Bp. 35, 7; 38, 54; 50, 54; Bh. 1, 8, 86; J. 2, 36; 9, 7; ವೇದ-.

ಬಾಹಿರಗಿತ್ತಿ bâhira-gitti. An outcast, abject woman (Bp. 40, 55).

ಬಾಹಿರಂಗ bâhiranga. (fr. ಬಹಿರಂಗ). Relating to the outside, outer, external (J. 13, 56).

ಬಾಹಿರಾತ್ಮ bâhira-âtma. An abject person (Bp. 43, 46).

Digitized by Google

ಬಾಹು bâhu. = ಬಾವು. (ಶೋಫ, ಶ್ವಯಥು Hlâ.; ಶೋಫ Mr. 385; Abh. P. 16, after 39, twice).

ಬಾಹು bâhu. = ಬಾಜು No. 2, ಬಾಹ. *The arm;* the upper arm. — ಬಾಹುರಕ್ಕೆ. Tbh. of ಬಾಹುರಕ್ಷೆ. (Râv. 6, after 11).

ಬಾಹುಜ bâhu-ja. Arm-born: *a Kshatriya.*

ಬಾಹುಜಿಗೆ bâhujigĕ. = ಬಾವುಜಗೆ. (ಅವಲ್ಗುಜ, ಕಾಲಮೇಷಿ, ವಾಗುಜ, etc., ಕ್ರಾಲುಜೆಟ್ಟು Si. 145).

ಬಾಹುಟ bâhuṭa. = ಬಾಹಟ. (My.).

ಬಾಹುತಳ (bâhu-taḷa). N. of a feat of wrestlers (Šâv. 4, 75).

ಬಾಹುದಣೆ bâhudaṇĕ. N. of a feat of wrestlers (Čpr. 5, 77).

ಬಾಹುದೆ bâhu-dĕ. *N. of a river.*

ಬಾಹುಪುರಿ bâhu-puri. = ಬಾಹುಪೂರಯ, etc. (ಕೇಯೂರ, ಅಂಗದ Si. 220; Tĕ.; T. ವಾಗುಬುರಿ).

ಬಾಹುಪೂರಯ bâhu-pûraya. = ಬಾಪುರಿ, ಬಾಹುಪುರಿ, ಬಾಹುಲಿ. A bracelet worn on the upper arm (ಕೇಯೂರ Mr. 340; Grj. 7, after 11; 10, 36; 10, after 61).

ಬಾಹುಬಳೆ bâhu-baḷĕ. Tbh. of ಬಾಹುವಲಯ (Šmd. 376).

ಬಾಹುಭೂಷಣ bâhu-bhûshaṇa. = ಬಾಹುಪೂರಯ. (ತೋಳ ಬಾಪುರಿ G.).

ಬಾಹುಭ್ರಾನ್ತಿ bâhu-bhrânti. The act of turning round the arm (Šâv. 4, 78).

ಬಾಹುಮೂಲ bâhu-mûla. The root of the arm: the armpit, *the extremity of the upper part of the arm,* the shoulder-blade, the region of the shoulder.

ಬಾಹುಯುದ್ಧ bâhu-yuddha. *A close fight, personal struggle, wrestling.*

ಬಾಹುರಕೆ bâhurakĕ. = ಬಾಹುರಿಕೆ, etc. (Bh. 7, 4, 45).

ಬಾಹುರಕ್ಷೆ bâhu-rakshĕ. = ಬಾಹುರಕ್ಕೆ (s. ಬಾಹು), ಬಹುರಕೆ, ಬಾಹುರಿಕೆ. A protection (armour) for the arm (ಬಾಹುರಿಕೆ Bhn. 45).

ಬಾಹುರಿಕೆ bâhurikĕ. Tbh. of ಬಾಹುರಕ್ಷೆ. (ಬಾಹುರಕ್ಷೆ Bhn. 45).

ಬಾಹುಲ bâhula. (fr. ಬಹುಲ). Manifoldness. 2, *the month kârttika.*

ಬಾಹುಲಿ bâhuli. Tbh. of ಬಾಹುಪೂರಯ. (Grj. 7, after 11; 10, after 61).

ಬಾಹುಲೇಯ bâhulêya. *Kârttikêya,* son of Šiva.

ಬಾಹುಲ್ಯ bâhulya. Abundance, plenty, multitude. See ಗೊನ್ದಣಿಸು, ಸನ್ದಣಿಸು.

ಬಾಹುವಲಯ bâhu-valaya. = ಬಾಹುಬಳೆ (Šmd. 376). An arm-ring.

ಬಾಹೂರ್ bâhûr. N. of a place (Bp. 22, 28; 24, 77). — ಬಾಹೂರ ಬೊಮ್ಮ. N. (Bp. 25, 4; 28, 52). — ಬಾಹೂರ ಬೊಮ್ಮಯ. -ಅಯ. N. (Bp. 22 sum.; 47, 37). — ಬಾಹೂರ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 16; 22, 23).

ಬಾಹೆ bâhĕ. Tbh. of ಬಾಹ್ಯ. The outside, of a town, etc. (Bh. 1, 7, 65; 1, 10, 39; 2, 2, 107).

ಬಾಹ್ಯ bâhya. = ವಾಹ್ಯ No. 2. Being outside, situated without (J. 29, 44);—*outer, external* (B. 4, 133);—excluded from; devoid of;—a foreigner; an outcast. See ವೇದ-.

ಬಾಹ್ಯಮತಿ bâhya-mati. Regard for outer things (Šâv. 2, 103).

ಬಾಹ್ಲಿಕ bâhlika. = ವಾಹ್ಲಿಕ. N. of a country, Balkh (Bp. 6, 19). 2, *a horse from Balkh.* 3, *saffron.* 4, Asa foetida.

ಬಾಹ್ಲೀಕ bâhlîka. = ವಾಹ್ಲೀಕ. Balkh. 2, *saffron.* 3, *Asa foetida.* (ಕುದುರೆ) ಬಾಹ್ಲೀಕದೇಶದೊಳ್ ಪುಟ್ಟಿ ಕಾಷ್ಮೀರಜಂ (Mr. 282).

ಬಾಳ್ bâḷ. = ಬಾಳು. A knife, a sword (ಖಡ್ಗ Šmd. Dh., Šm. 111. 115; ಕಳ್ಗ, ಕಡುಗ Čt. I, 11; T., M. ವಾಳ್; Tĕ. ವಾಲು; *cf.* ಕರ-ಬಾಲ, ಕರ-ವಾಲ; ಭಿನ್ದ-ಮೂಲ; ಫಾಲ). ಬಾಳೊಪ್ಪಂ (Šmd. 84). ತೋಳ ಬಾಳ ಕಾನ್ತಿ (162). ಗಿರಿಯುಂ ಕರಿಯುಂ ಸಿಲ್ಲವ ಪವಿಮುಖದ ಕೋಡ್ಗಮ್ ಆತನ ಬಾಳ್ಗಂ (291). ಬಾಳ ಮಸೆ (Abh. P. 14, 198). See ಕರವಾಳ್, ಕೂರ್ವಾಳ್, ನಾಖಿದವಾಳ್, ಹರಗುವಾಳ್; Abh. P. 9, 22; 13, 68; Râv. 5, 128; J. 29, 35. — ಬಾಳ್ದೊದಲ್. The hilt of a sword (Čpr. 7, 102). — ಬಾಳ್ಮೊನೆ. (Šmd. 82). The point of a sword. — ಬಾಳ್ವಾಸೆ. -ಬಾಸೆ. A challenge (Abh. P. 14, 148). — ಬಾಳ್ವೇಲಿ. -ವೇಲಿ. A hedge of swords (as that of the kêtakî, Čpr. 1, after 101; 1, 102).

ಬಾಳ್ bâḷ. = ಬಾಳ 1, ಬಾಳು, etc. (ಲಾಮಜ್ಜ Šm. 111).

ಬಾಳ bâḷa. 1. Tbh. of ವಾಲ (Šmd. 342). = ಬಾಲ, etc. A boy, etc. 2, the cuscus-grass (ಲಾಮಂಚ Čt. I, 70; ಹ್ರೀವೇರ, ಲಾಮಂಚ Mr. 131; ಕೂಕವೇರು, ಲಾಮಜ್ಜ Šm. 27). See ಕರಿಯ-, ಬಿಳಿ-, ಬಿಳಿಯ-, ಮುಡಿವಾಳ. — ಬಾಳಗೊಲೆಯ. -ಕೊಲೆಯ. A killer of young people (Č. Bp. 35, 14). — ಬಾಳವೇರ್. -ವೇರ್. The root of cuscus (see Čpr. s. ಕೇರ್; Čpr. 8, after 64; Râv. 10, after 31).

ಬಾಳ bâḷa. 2. = ಬೋಟಿ. See ಬಾಣನ್ತಿ-; ರಕ್ತ-.

ಬಾಳ bâḷa. 3. = ಬಹಳ. (C.; Dp. 148, 1).

ಬಾಳ bâḷa. 4. Tbh. of ಫಾಲ. The forehead (Grj. 10, 48).

ಬಾಳಬನ್ದು bâḷa-bandu. = ಬಾಲಬನ್ದು. (My.).

ಬಾಳಲಿ bâḷali. = ಬಾಣಲಿ, etc. ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಟ್ಟನಡುವ ಪಾಳಲಿ (ಪುಜೀಷ, ಪಿಷ್ಟಪಚನ Nr.).

ಬಾಳಲೋಚನ bâḷa-lôčana. = ಫಾಳಲೋಚನ. Šiva (Grj. 8, 1).

ಬಾಳಾಕ್ಷ bâḷa-aksha. Tbh. of ಫಾಳಾಕ್ಷ. Šiva (Grj. 8, 81).

ಬಾಳಾಮ್ಬಕ bâḷa-ambaka. = ಫಾಳಾಮ್ಬಕ. Šiva (Grj. 10, after 8).

ಬಾಳಿಗೆ bâḷigĕ. Contraction of ಬಾಣಲಿಗೆ. ಕರಿಯುವ ಬಾಳಿಗೆ (ಕಟಾಹ, ಕಾವಲಿ, ಪಿಷ್ಟಪಚನ, ಭ್ರಾಷ್ಟ್ರ, ಸಿರಿವನ್ತಿಗೆ G.).

ಬಾಳು bâḷu. = ಬಾಳ್. — ಬಾಳುಮೀನು. A kind of fish, Ophiocephalus Wrahl. (ಶಾಲ Nr.). — ಬಾಳುಹೊಯ್ಲು. A blow or stroke with a sword (Bh. 2, 2, 104).

ಬಾಳು bâḷu. = ಬಾಳ್, etc. — ಬಾಳುಬುರ್. -ಪುರ್. = ಬಾಳ್. (ಅಸೆ Mr. 110).

ಬಾಳೆ bâḷĕ. A sea-fish, Trichiurus lepturus (M. ವಾಳ, T. ವಾಳೈ, Tĕ. ವಾಲುಗೆ; Râv. 6, after 11; J. 6, 23). — ಬಾಳೆಗಣ್. -ಕಣ್. An eye like that of the bâḷĕ (V. 4, 7); the bâḷĕ being the eye (of a river, Šâv. 2, 53).

ಬಾಳ್ಳೆ bâḷḷĕ. = ಬಾಣಲಿ, etc. (My.).

ಬಾಳ್ bâḷ. 1. = (ಬದ್), ಬಾಡು 1. To live; to be alive; to remain in existence; to subsist; to make a livelihood, to live by; to live prosperously or happily; (to increase); to be preserved, as fruit, etc. (ಜೀವನ Šmd. Dh.; Šmd. I; ಬರ್ದುಕು 237 Cm.; ಬರ್ದುಕು Šm. 115; T., M. ವಾಳು); to cultivate (M.; see ಬಾಟ್ 1). P. p. ಬಾಳ್ದು. ಇವನ್ ಇದರೊಳ್ ಅನುಕೂಲಂ ಬಾಳ್ವಂ (Šmd. 237). ಊಟಮೇ ಜೀವಿತ ಮಾಗಿ ಬಾಳ್ವನೊಳ್ ವಣಿಗಪ್ರತ್ಯಯಮಕ್ಕುಂ (242). ಸೀಳ್ದೊಡಗಿ ಬಾಳ್ದ ಶಾಖಂ (ಬಾಡಿಸುಕಂ I). ಜಾತಿಮಾತ್ರವನೆ ತೋರ್ದ ಬಾಳ್ವ ಬಾರ್ವಂ (ಬ್ರಾಹ್ಮಣಬ್ರುವ Hlâ.). ಮಕ್ಕಳು ಬಾಳ್ವ ಸತಿ (ಪುತ್ರಜೀವಿ Mr.

Digitized by Google

303). ಮುದುತಪಸಿಗಳ ಮನ್ತ್ರಯನ್ತ್ರಾಳಿ, ವನಿತೆ, ನಿನ್ನಂ ಬಾದಿಲೀ ಯವು; ಮನೆಯೊಳ್ ಇರವೇಡ! (Bp. 52, 21). ಭೃತ್ಯನಂ ಕೊಲಿಸಿ, ತಾ ಬಾಳ್ವಿನ್ ಎಮ್ಬುಜ್ಜುಗದೊಳು ಆ ಕುಮತಿಯಹ ಮನ್ತ್ರಿ ಬರೆಸಿಕೊನ್ಡು ಲೇಖನವನ್ ಏಕಾನ್ತದೊಳ್ ಬರೆದು (J. 29, 38). ಅತಿಶಾಯ್ಯದೊಳ್ ಒಪ್ಪಿರೆ ವಿನಯಮನಾಳ್ದು ಬಾಳ್ದವಂಗೆಣೆಯುಣ್ಟೇ? (Rśv. 13, 10). See ಪುದುವಾಳ್. 2, to have sexual intercourse (see ಮಱವಾಳ್).

ಬಾಳ್ bāḷ. 2. = ಬಾಳು 2. Living; life, condition of life; subsisting; livelihood, profession; the state of living prosperously or happily; conjugal life, married state, marriage; property. ಬಾಳ್ಗಳ್ (Grj. 10, 55). ಎಲ್ಲರ ಬಾಳ್ಗೆ ನೀರನೆರೆದು (Śi. 94). See ಮಱುವಾಳ್. — ಬಾಳ್ಗಮ್ಬ. -ಕಮ್ಬ. A living post, as the stock of a plantain, etc. (Čpr. 7, after 92; Rśv. 10, after 31). — ಬಾಳ್ದಲೆ. -ತಲೆ. A living head (though being cut off, Abh. P. 7, 62; 10, after 210; 13, 65. 135; 14, 34; Rām. 6, 2, 12). — ಬಾಳ್ಮೊದಲ್. The beginning, or the chief thing, of a prosperous life (Čpr. 3, 38). — ಬಾಳ್ವೆಣ. -ಪೆಣ. A living corpse. ಬೇಟಮುಂ ಪಡೆದನೆ? ಬಾಳ್ಗೆ? ಬಾಳ್ಪಡಿಸಿಲ್ಲದ ಬಾಳ್ವೆಣನ್ ಏಕೆ ಬದ್ದವಂ? (Śmd. 81 Mdb.). ಬಾಳ್ವೆಣಂ ಪೊಡರೆ ಬಳ್ಳುವ ಸಮ್ಮನ ತೂಲವಾಲದೊಳ್ (204). — ಬಾಳ್ವೆಳೆ. -ಬೆಳೆ. A thriving crop (Rśv. 12, 13).

ಬಾಳಕ bāḷaka. = ಬಾಳುಕ. (My.; Mhr. ವಾಳಕಾ, dried up, see ಬಾಡು 1).

ಬಾಳಿ bāḷi. A person who lives, etc. See ಜೋಳವಾಳಿ.

ಬಾಳಿಕೆ bāḷikĕ. = ಬಾಳ್ಕೆ. (ವಾರ್ತೆ, ವೃತ್ತಿ, ಜೀವನ Mr. 345; Rām. 3, 6, 54; J. 2, 4). ಇನ್ನವರ ಬಾಳಿಕೆಗೆ ಆಪವಿಯೇ ನೆಲೆಮನೆ! (Bh. 1, 8, 23). — ಬಾಳಿಕೆವಳ್ಳಿ. A creeping or twining weed, Convolvulus arvensis L. (Z.).

ಬಾಳಿವೆ bāḷivĕ. = ಬಾಳ್ವೆ. — ಬಾಳಿವೆ ಮಾಡು. To live. ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಣ್ಡು, ಸುಖದಿನ್ದ ಬಾಳಿವೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು (B. 2, 25).

ಬಾಳಿಸು bāḷisu. To cause to live, etc. (Abh. P. 6, 138; 14, 191; Bp. 27, 54; 46, 12. 36).

ಬಾಳು bāḷu. 1. = ಬಾಳ್ 1. (C.); also: to be worth, to fetch, to sell for (My.). P. p. ಬಾಳಿ. ಮಕ್ಕಳು ಬಾಳುವವರು (ಜೀವತ್ತೋಕೆ, ಜೀವಸು); ಮಕ್ಕಳು ಬಾಳಿದವರು (ನಕ್ಷತ್ರ ಸೂತಿ, ಭಿನ್ದು Hlā.). ಉತ್ತು ಬಾಳುವ ಒಕ್ಕಲುಮಗನು (ಕರ್ಷಕ, ಕೀನಾಶ Nr.). ಆಹೇಯನೊರ್ವ ಪ್ರಮಥನಿಚ್ಛೆಯೊಳ್ ಆ ಅಜಾಣ್ಡನೀಕಮ್ ಆಗಿಗು, ಉದಯಿಸುಗು, ಬಾಳುವುದು (Bp. 8, 50). ಬಾಳುವನು ಗವುಡಂ (51, 23). ಅಹಿಪತಿಯ ಹುತ್ತಿನೊಳಗಿಹ ಪೋಲು ಸಲೆ ಬಾಳುತ್ತಲೆ ಅನ್ತಃಪುರದೊಳ್ ಅರಸು ಇರುತ ಅತ್ಯಧಿಕದ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿರ ಬೇಕು (Bh. 1, 8, 34). ಬಾಳುಗೆ! (J. 20, 43). ಬಾಳಿಲೀಸದ ಮನೆಯ ಬಲವನ್ತಮೇನು? (Dp. 148). ಬಾಳಿ ಬದುಕಿದರೆ ಅಕ್ಕ ತಂಗಿ, ಕೆಟ್ಟರೆ ಸ್ನೇಹಿತ.— ಬಾಳುವ ಮನೆಗೆ ಬೊಗಳುವ ನಾಯಿ.— ಬಾಳುವವನಿಗೆ ಒನ್ದು ಮಾತು, ಬಾಳಿಗೊನ್ದು ಗೂನೆ.— ಬಾಳುವವನಿಗೆ ಹಾದೂರ ಸುದ್ದಿ ಯಾಕೆ?— ಬಾಳುವವರ ಮುನ್ದೆ ಬೋಳುಮುಣ್ಡೆ ಬಯ್ದು ಕೊಣ್ಡು ಅತ್ತ ಹಾಗೆ.— ಶಾಳಿದವನು ಬಾಳ್ಯಾನು.— ನೀಲದ ಮಣಿ ಪವಣಿಸಿದ ನೂಲಾದರೆ ನೀಲದ ಕ್ರಯ ಬಾಳೀತೇ? (Prvs.). ಬಹು ದಿವಸ ಬಾಳ ತಕ್ಕನ್ಥ ಲೇಖಗಳನ್ನು ಚರ್ಮದ ಮೇಲೆ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ (B. 1, 15). ಎಮ್ಮೆಗಳು ಹದಿನಯ್ದು ವರ್ಷ ಬಾಳುತ್ತವೆ (3, 24). ಸನ್ತೆಯೊಳಗೆ ಒನ್ದು ರೂಪಾಯಿ ಬಾಳುವ ಜೋಡು ಶ್ರೀಮನ್ತನ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ ಬಾಳೀತೆಮ್ಬುವ ಹಾಗಲ್ಲ; ಶ್ರೀಮನ್ತನು ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿಯಿನ್ದ ಒನ್ದು ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಇನಾಮು ಆಯಿತು, ಅದು ವ್ಯಾಪಾರದ ಮಾತಲ್ಲ (5, 120). See Prvs. s. ಬೀಡು ಬೀಡು, ಬುಡ, ಮುಣ್ಡೆ, ಸನಿ 2.

ಬಾಳು bāḷu. 2. = ಬಾಳ್ 2. (C.). ಬಾಳು ತಪ್ಪಿದ ಬಡಿಕ ಬಳೆಯ ಯೋಚನೆ ಯಾಕೆ?— ಬದಕು ಆಳದೆ ಹೋಯಿತು, ಬಾಳು ನೋಡದೆ ಹೋಯಿತು.— ಬಯಸಿ ಬಯಸಿ, ಬಾಳು ಹೊಕ್ಕರೆ ಬಯ್ಕೊ ಗಣ್ಡ ಬನ್ದ ಹಾಗೆ.— ಬಾಧೆ ಪಡುವ ಬಾಳಿಗಿನ್ತ ಬಿಕನ ಬಾಯಿಗೆ ಬೀಳೋದು ಉತ್ತಮ (Prvs.). See Bp. 6, 10; 28, 46; 45, 40; 51, 23; ಬಣ್ಡು-; Prv. s. ಮೂಲು. — ಬಾಳುಗೆಡಿಸು. -ಕೆಡಿಸು. To ruin one's married state (J. 23, 55).

ಬಾಳುಕ bāḷuka. = ಬಾಳಕ. Vegetables (or fruits) that have been split, dried, and thus preserved (ಸೀಳ್ದೊಣಗಿ ಬಾಡ್ದ ಶಾಕ Śmd. I; J. 6, 44).

ಬಾಳುವಿಕೆ bāḷuvikĕ. = ಬಾಳ್ವಿಕೆ. Living, etc. (B. 5, 3; My.).

ಬಾಳುವೆ bāḷuvĕ. = ಬಾಳ್ವೆ. (Bh. 1, 8, 48; J. 8, 27. 47; 13, 60). — ಬಾಳುವೆಗೆಡು. -ಕೆಡು. Prosperity to be ruined (see Sp. s. ಬಿಸಲಾಗು).

ಬಾಳೆ bāḷĕ. 1. (fr. ಬಾಳ್ 1). Cultivation of the soil (especially ploughing, see ಇರ್ಬಾಳೆ).

ಬಾಳೆ bāḷĕ. 2. (**ಬಾಳೆ**). The plantain or Banana; the plantain tree, Musa paradisiaca Lin. (M. sapientum Roxb.; ಮೋಚೆ, ಕದಲಿ, ವಾರಣಬುಸೆ, ರಮ್ಭೆ, ಅಂಶುಮತ್ಫಲೆ, ಕಾಷ್ಠೀಲೆ Nr.; ರಮ್ಭೆ, etc. Mr. 111; ಮೋಚಕ 510; ಮೋಚ, ಕದಲಿ Nn. 20; ರಮ್ಭೆ, ಮೋಚ 62; ವೃಕ್ಷ, ಮೋಚ 110; Čpr. 1, 102; 5, 132; 5, after 19; C.; M. ವಾಳ, T. ವಾಳೈ; Tĕ. ಅರಟಿ; Tu. ಬಾರೆ). ಬಾಳೆಗೆ ಕಡಗು, ಸೂಳೆಗೆ ಬೆಡಗು.— ಬಾಳೆಗೆ, ಕಾಳಿಯಾದರೇನು? ಬೋಳಿಯಾದರೇನು? ನೀರು ಹೊಯಿದರೆ ಸರಿ.— ಬಾಳೆಯೊಳಗೆ ಸೀಗೆಯಿದ್ದ ಹಾಗೆ.— ಬಾಳುವವನಿಗೆ ಒನ್ದು ಮಾತು, ಬಾಳೆಗೊನ್ದು ಗೊನೆ (Prvs.). See Bp. 35, 38; 45, 40; Rśv. 2, 50; J. 6, 23; Śiv. 2, 50. 61; ಅಡಿಕೆ-, ಏಲಕ್ಕಿವಾಳೆ, ಕಾಡು-, ಪೊಮ್ಬಾಳೆ. — ಬಾಳೆಕಾಯಿ. (or ಬಾಳೇ-). An unripe plantain (C.). — ಬಾಳೆಮಾವು. A sort of mango (B. 2, 51). — ಬಾಳೆವಣ್. -ಪಣ್. = ಬಾಳೇ ಹಣ್ಣು. (Rśv. 10, 2). — ಬಾಳೇ ಗಿಡ. The plantain tree (ಕದಲಿ, ಕಾಷ್ಠೀಲೆ, ಮೋಚ, ಮೋಚೆ G.; B. 2, 37; C.). ಬಾಳೇ ಗಿಡ ನಟ್ಟರೆ ಹಾಯಿಹುಲ್ಲು ಆದೀತೇ? (Prv.). — ಬಾಳೇ ತೋಟ. A plantain garden. ಬಾಳೇ ತೋಟಕ್ಕೆ ಆನೆ ಬನ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಬಾಳೇ ಹಣ್ಣು. A ripe plantain. ಬಾಳೇ ಹಣ್ಣಿಗೆ ಕರಗಸವು ಯಾಕೆ?— ಬಾಳೇ ಹಣ್ಣು ತಿನ್ನ ಬೇಕಾದರೆ ಬೋಡಪ್ಪನಾಯಕನ ಅಪ್ಪಣೆ ಬೇಕೇ?— ಬಾಳೇ ಹಣ್ಣು ತಿನ್ನುವ ವರದೇತಿ ಸಿಪ್ಪೆ ಈಚೆಗೆ ಬಿಸಾಡು! ಅನ್ದ.— ಬಾಳೇ ಹಣ್ಣು ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ಬನ್ದೀತೇ?— ಬಾಳೇ ಹಣ್ಣಿಗೆ ಬೆಲ್ಲ ಹಾಕ ಬೇಕು, ಬದನೇ ಕಾಯಿಗೆ ಕಾರ ಹಾಕ ಬೇಕು.— ಬಳೆಗಾರನ ಅಂಗಡೀಲಿ ಬಾಳೇ ಹಣ್ಣು ಸಿಕ್ಕೀತೇ?— ಘಟ್ಟರೇ, ಬಾಳೇ ಹಣ್ಣು ತಿನ್ನುತ್ತೀರೋ? ಅನ್ದರೆ ಹೇಷ್ಟೆ ಮಾಡುತ್ತೀರೋ? ಅನ್ದನನ್ತೆ (Prvs.). ಸುಲಿದ ಬಾಳೆಯ ಹಣ್ಣಿನನ್ದದಿ... ಸುಲಭಮಾಗಿರ್ದ ಲಲಿತಮಹ ಕನ್ನಡದ ನುಡಿ (Abhā. 1, 5).

ಬಾಳ್ಕೆ bāḷkĕ. = ಬಾಳಿಕೆ. Living; way or condition of life; livelihood; profession; household (ಆಜೀವ, ಜೀವಿಕೆ, ವೃತ್ತಿ, ವರ್ತನ, etc. Nr.; Čpr. 2, 26. 31; 8, 67; J. 18, 56; 19, 18. 29; 28, 63).

ಬಾಳ್ತನ bāḷtana. Living, etc. See ಪುದುವಾಳ್ತನ.

ಬಾಳ್ತೆ bāḷtĕ. Living; prosperity, etc.; profit, advantage, use (ಪ್ರಯೋಜನ Śmd. I; Čpr. 6, 108; V. 39, after 18). See ಏವಾಳ್ತೆ s. ಏ 6. — ಬಾಳ್ತೆಗೆಯ್. To use for one's own purpose (Čpr. 2, 47; V. 6, 30).

ಬಾಳ್ವಿಕೆ bāḷvikĕ. = ಬಾಳುವಿಕೆ. (C.). ಮಾನವಿಲ್ಲದ ಬಾಳ್ವಿಕೆಗಿನ್ತ ಸಾವು ಲೇಸು (B. 4, 194).

Digitized by Google

ಬಾಳ್ವೆ bâḷvĕ. = ಬಾಳುವೆ, ಬಾಳುವೆ. Living; life; prosperity; livelihood; profession; household; property (ಜೀವಿತ Śmd. 242 Cm.; C.; B. 1, 8). ಮೂರು ದಿನದ ಬಾಳ್ವೆಗೆ ಆರು ಜೋಡು ಒಲೆ (Prv.).

ಬಿಂ biṁ. = ಬಿಕೋ. A sound used to express emptiness. — ಬಿಮ್ ಎನ್ನು. To be empty or vacant, as a house deprived of its furniture, etc. (My.).

ಬಿಂಹ bimha. = ಬಿಂಬ. (Dp. 32, 30).

ಬಿಕ್ bik. 1. = ಬಿಗಿದು. P. p. of ಬಿಗಿ 1, in ಬಿಕ್ಕೊಳ್ಳು (My.).

ಬಿಕ್ bik. 2. = ಬಿಗು. — ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು. A difficult obstacle; great difficulty, strait, trouble (C.; B. 3, 10; 4, 152; 5, 24. 43. 62; Mhr. ಬಿಕಟ, difficult, hard).

ಬಿಕ bika. Tbh. of ಭಿಕ್ಷೆ. — ಬಿಕನಾಶಿ. One who destroys, *i. e.* is inimical to, (any body's) asking alms: an avaricious woman (My.).

ಬಿಕರಿ bikari. (Tbh. of ವಿಕ್ರಯ). Selling, sale (My.; Mhr., H. ವಿಕರಾ, ವಿಕರೀ).

ಬಿಕರಿದಾರ bikari-dâra. That sells, a vender (My.).

ಬಿಕಸ bikasa. Tbh. of ಭಿಕ್ಷೆ. (C.).

ಬಿಕಾರಿ bikâri. A beggar, a poor person (My.; Čb. 34; Mhr., H. ಭಿಕಾರೀ; *cf.* ಬಿಕ್ಕೆ).

ಬಿಕಾರಿತನ bikâritana. Poverty, wretchedness (My.).

ಬಿಕೋ bikô. = ಬಿಂ. — ಬಿಕೋ ಎನ್ನು. = ಬಿಮ್ ಎನ್ನು. (My.).

ಬಿಕ್ಕನೆ bikkanĕ. (fr. ಬಿರಿ 1). With the sound produced by bursting, etc. (Bp. 52, 18; 57, 80; 61, 39; Râm. 5, 8, 75; Śiv. 2, after 42).

ಬಿಕ್ಕಲು bikkalu. = ಬಿಕ್ಕು 2. (My.). — ಬಿಕ್ಕಲ. -ಅ 3. A stammerer, a stutterer (My.). — ಬಿಕ್ಕಲುಮಾತು. A faltering word or speech (My.).

ಬಿಕ್ಕಳಿಕೆ bikkaḷikĕ. (= ಬಿಕ್ಕುಳಿ). Hiccough (My.; ಹಿಕ್ಕೆ Si. 484; Tĕ. ಎಕ್ಕಿಲಿ, ವೆಕ್ಕಿಲಿ).

ಬಿಕ್ಕು bikku. 1. To take a deep breath, to sigh, to pant (ಉಚ್ಛ್ವಾಸ Śmd. Dh.; Śm. 78; Abh. P. 13, 39; M. ವಿಕ್ಕಣ);—to sob in crying (My.; Tĕ. ವೆಕ್ಕು);—to hiccough (My.; T. ವಿಕ್ಕು);—to hesitate or falter in speaking, to stammer, to stutter (My.; M. ಮಿಕ್ಕು, ವಿಕ್ಕು). ತಿಕ್ಕೆಯಿಲ್ಲದ ಎತ್ತು ಬಿಕ್ಕಿ ಸಕ್ಕಿಂದತ್ತ (Prv.). — ಬಿಕ್ಕು ಬಿಕ್ಕು. rep. (Bp. 50, 7; B. 3, 84; C.). ಪಕ ಪಕ ನಗುವವರನ್ನು ನೋಡಿ, ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಅತ್ತ. — ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಅತ್ತರೆ ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲು ತಿರುಗೀತೇ? (Prvs.).

ಬಿಕ್ಕು bikku. 2. Sobbing (Grj. 8, after 77; Râm. 4, 47, 38; My.; Tu.); stammering (My.; ಉಗ್ಗು Ŏt. II, 105; M. ವಿಕ್ಕ, ವಿಕ್ಕು); hiccough (My.). ಅವನಿಗೆ ಬಿಕ್ಕು ಬಂತು (My.). ಅವನ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಬಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಏನೂ ಗೊತ್ತಾಗುವದಿಲ್ಲ (My.). — ಬಿಕ್ಕ. -ಅ 3. A stammerer, a stutterer (My.).

ಬಿಕ್ಕು bikku. 3. The heart (ಮಾಂಸಭೇದ Śmd. Dh.; ಅಗ್ರಮಾಂಸ, ಬುಕ್ಕ Hlâ., Mr. 398);—flesh (ಅಡಗು, ಜಾಂಗಲ Kk. 41; ಅಡಗು, ದಾಡು Śm. 32; ಮಾಂಸ 78; Čpr. 5, 59; Rśv. 5, 114; T., M. ಎಡಕ್ಕು).

ಬಿಕ್ಕುಳಿ bikkuḷi. Throwing or vomiting up; the state of being thrown up (into the throat, etc.). ತಾಳಿಗೆಯ (ಉಳ್) ಮೂಗಿನೊಳ್ ಒಕ್ಕ ಬಿಕ್ಕುಳಿಯ ರುಧಿರದ ಧಾರೆ (Bh. 1, 10, 38).

ಬಿಕ್ಕುಳಿಸು bikkuḷisu. To throw up, to vomit up, to eject (ಉದ್ಗಾರ Śmd. Dh.).

ಬಿಕ್ಕುಳು bikkuḷu. Sobbing (Râm. 5, 8, 89; 6, 12, 36).

ಬಿಕ್ಕೆ bikkĕ. = ಬಿಟ್ಟೆ. N. of a small forest tree with eatable fruit, Gardenia gummifera (My.; ಕಮ್ಮು Mr. 120).

ಬಿಕ್ಕೆ bikkĕ. Tbh. of ಭಿಕ್ಷೆ (Śmd. 346; C.). ಈ ಮುದುಕ ಬಿಕ್ಕೆ ಬೇಡಿ, ಕಾದು ತರುತ್ತಾನೆ (B. 2, 38). ಉಣ್ಣರು ಬಿಕ್ಕೆ ಬೇಡ ಬನ್ನರೆ (5, 34). ಕತ್ತೆ ಬೆಲ್ಲಾ ಹೇರದರೆ ದೊಬ್ಬಿಗೆ ಯಾಕೆ ಬಿಕ್ಕೆ? (Prv.).

ಬಿಗಡಾಯಿಸು bigaḍâyisu. To be in a disunited state, to be out of order, as one's health; to disagree, as the mind (My.).

ಬಿಗಡಾವು bigaḍâvu. Disunited state, that of being out of order; disagreement (My.; Mhr. ಬಿಘಡ).

ಬಿಗಿ bigi. 1. To bind, to fasten; to tighten; to gird; to compress; to tie firmly to; to restrain, as desire; to amass firmly (ಬನ್ಧನ Śmd. Dh.; Śm. 81; C.; T. ಪಿಗಿ, ವಿಜ; Tĕ. ಬಿಗಿಂಚು). P. p. ಬಿಗಿದು. ಬಿಗಿದಂ (Śmd. 260 Mdb.). ಆನೆಯ ಪಡುಕ ಬಿಗಿದ ಮಿಳೆ (ಕಕ್ಷ್ಯೆ Nr.). ಬಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಿಗಿಯುವ ತೊಗಲಿನ ಹಗ್ಗ (ಜ್ಯಾ, ಸಿಂಜಿನಿ, etc. Si. 288). ಅತಿಯನ್ನು ಬಿಡದೆ ಬಿಗಿದು ಹಿಡಿಯುವಿಕೆ (ಧೃಢಹಾರ, etc. 392). ದಾರು ಬಿಗಿದರೆ ಮದ್ದಳೆ, ನಾರಿಯಿದ್ದರೆ ಕೋಧನ (Prv.). See Čpr. 5, 51; Bp. 25, 30; 31, 12; 60, 48; Bh. 1, 10, 25. 38; 3, 13, 33. 35; 6, 2, 4; Râm. 1, 13, 8; Rśv. 6, after 11; 10, after 31; 11, 23; J. 11, 27; 12, 51; Si. 279. **2,** to be tightened, to become tight or firm; to become stiff; to become quite full, as the belly; to become full of sleep, as the eyes; to be stretched or strained, to be put to the utmost strength, as voice (My.; Bp. 27, 37; 46, 56. 67; Bh. 5, 2, 4; Tĕ.). **3,** to become proud or arrogant (My., the P. p. being ಬಿಗಿತು; Tĕ.). — ಬಿಗಿದಪ್ಪು. -ಅಪ್ಪು. To embrace tightly (Bp. 2, 35; 32, 16; 39, 63; 45, 53; 61, 62; J. 27, 53). — ಬಿಗಿ ಬಿಗಿ. rep. (Bp. 47, 30).

ಬಿಗಿ bigi. 2. = ಬಿಗಿ 1, ಬಿಗಿದು. P. p. of ಬಿಗಿ 1, in ಬಿಗಿ ಬಿಗಿದು (Bp. 4, 34; 12, 18; 21, 8; 43, 25; 55, 25). — ಬಿಗಿಯಪ್ಪು. -ಅಪ್ಪು. = ಬಿಗಿದಪ್ಪು. (Bp. 47, 42; Bh. 1, 8, 61; J. 2, 49; 4, 60; 7, 18; 28, 55. 59).

ಬಿಗಿ bigi. 3. Tightness, tension (My.; Tĕ.; J. 11, 19);—firmness, strength, as of a house (My.);—the state of being well secured; well-ordered condition; firm regulation. **2,** a girth for horses or oxen (ಹಯಪರಿಕರ Śmd. Dh.; ಎದ್ದಿನ ಪಟ್ಟೆ Śm. 81; My.). **3,** (refractoriness), pride (ಕಾಮುಕರ Śm. 81; Tĕ.; T. ಪಿಗುವು, ವಿಗು; *cf.* ಬಿಂಕ). — ಬಿಗಿಯಾಗು. -ಆಗು. To become tight (My.); a well-ordered condition to be produced, as in a country (My.; B. 5, 106). — ಬಿಗಿ ಯೊಳಗೆ ಇಡು. To fasten or secure well, to keep under control (B. 5, 258; My.). — ಬಿಗಿ ಮಾಡು. To tighten. 2,

Digitized by Google

to enjoin, to order, to enact (B. 3, 23; 5, 106. 107; My.). 3, to behave arrogantly (My.; see Prv. s. ಬಿಡಿಸು). — ಬಿಗಿ ಹಿಡಿ. To hold firm (B. 3, 60; 4, 48).

ಬಿಗಿತ bigita. Tightening; the state of being made tight, tightness (My.; Tĕ. ಬಿಗುತು). ಕಟ್ಟಿನ ಬಿಗಿತ (ನಿಬಿಡ್ಡನ, etc. Si. 63).

ಬಿಗಿತು bigitu. = ಬಿಗಿದು. P. p. of ಬಿಗಿ No. 3. (My.).

ಬಿಗಿಪು bigipu. = ಬಿಗುಹು, etc. (Čpr. 6, 85).

ಬಿಗಿಸು bigisu. To cause to fasten, tighten, girt, etc. (My.; J. 30, 42; B. 4, 169).

ಬಿಗಿಹು bigihu. = ಬಿಗುಹು, etc. Reticence (Č. Bp. 19, 35).

ಬಿಗು bigu. = ಬಿಗ 2, ಬಿಗಿ 3. See ಬಗು-. — ಬಿಗುನಡೆ. (ರೇ ಚಿತ Si. 274). — ಬಿಗುವೂನ. Reticence (My.).

ಬಿಗುರ್ bigur. 1. To be afraid, to fear; to get amazed (ಭಯ Šmd. Dh.; *cf.* ಬೆಗಡು 1). P. p. ಬಿಗುರ್ತು (Abh. P. 1, 23). ಬಲಧಾರಕ್ಕೆ ಬಿಗುರ್ತು ಸುಯ್ಯೆ ಫಣಿರಾಜಂ (Abh. P. 4, 54). See Grj. 6, 6; V. 9, 57.

ಬಿಗುರ್ bigur. 2. = ಬೆಗರ. Fear; amazement; dreadfulness (ಬಿಕ್ಕುಡಿ, ಬೆಗಡು, ಬೆಪ್ಪರ, ತಲ್ಲಣ, etc., ಬಿಜ ಗಪ್ಪ ಭಾವ Kk. 42; Šm. 49). — ಬಿಗುರ್ವರಿಜ. -ವರಿಜು-ಅ 3. He who has a terrible form: Bhairava (ಭೈರವ Kk. 6; Šm. 5).

ಬಿಗುರ್ವು bigurvu. (= ಬಿಗುರ್ಬಣೆ). That which is formidable or terrific (ಗುರ್ವು, ಭಯಾನಕ Čt. II, 50).

ಬಿಗುವು biguvu. = ಬಿಗುಹು. (My.; Tĕ.; Č. Bp. 47, 31).

ಬಿಗುಹು biguhu. = ಬಿಗಿಪು, ಬಿಗಿಹು, ಬಿಗುವು. Tightness, tension, firmness, etc.; tightening, compression; grasping tightly, firm grasp; reticence; heaping or amassing firmly; the state of being stretched or strained, or of being put to the utmost strength, as voice. ಬಿಗುಹಾದುದು (ದೃಢಸಂಧಿ, ಸಂಹತ Nr.). See Bp. 19, 30; 40, 6; Bh. 2, 2, 103; 2, 13, 50; 3, 13, 34. 35; 7, 1, 22; Râm. 4, 3, 8; 6, 13, 6; 6, 30, 10; Č. Bp. 48, 51.

ಬಿಘೆ bighĕ. A certain land measure (B. 5, 121; Mhr. ಬಿಘಾ).

ಬಿಂಕ binka. (= ಬಿಗಿ 3, No. 3). Pride; pompousness (ಗರ್ವ Čt. II, 47; ಹನ್ನೆ, ಗಬ್ಬು, ಮುಸುರ್, ಗರ್ವ Kk. 57; ಕಾಮು ಕರ, ಗಬ್ಬು, ಪನ್ನ, ಮುಕ್ಕು, ಗರ್ವ Šm. 38; ಗಬ್ಬ 101; ಪೆರ್ಮೆ Čt. I, 9; My.; Tĕ.; *cf.* ಬೀಗು 2). ಬಿಂಕ ಮಾಡಿದರೆ ಡೊಂಕು ಹೋ ದೀತೇ?—ಕಣ್ಣರೆ ಸುಂಕ, ಕಾಣದಿದ್ದರೆ ಬಿಂಕ.—ಡೊಂಕ ಮುರಿದರೂ ಬಿಂಕ ಮುರಿಯಲಿಲ್ಲ (Prvs.). See Grj. 2, after 106; 5, after 42; Bp. 12, 45; 16, 18; 21, 15; 51, 7; 52, 35; 54, 23; 56, 16; Rsv. 5, after 19; 5, 126; 6, after 11; J. 4, 49; 7, 29; 11, 12; 22, 12; 23, 15; Bh. 9, 2, 45. — ಬಿಂಕಂಗುಂದು. -ಂ-ಕು ನ್ದು. Pride to become less; to be humbled (Šsv. 3, after 35). — ಬಿಂಕವ್ಮೆಟ್. -ವೆಟ್. To become proud or haughty, etc. ಬಿಕ್ಕುಮ್ಮೆತ್ತೆಸವಂತೆಯ ಸಂಕುಲಂ (Šmd. 24).

ಬಿಂಕಕಾತಿ binka-kâti. A proud, arrogant woman (Č. Bp. 45, 33).

ಬಿಂಕಣ binkana. = ಬಿಂಕಣಿ. (Tbh. of ವ್ಯಜನ or ವ್ಯಂಜನ). A fan. — ಬಿಂಕಣಗಿವಿಯ. -ಕಿವಿಯ. Ganêśa (with a fan-like ear, ವಿನಾಯಕ Kk. 5).

ಬಿಂಕಣಿ binkani. = ಬಿಂಕಣ. — ಬಿಂಕಣಿಗಿವಿಯ. = ಬಿಂಕಣಗಿವಿಯ. (ಬೆನಕ, ಬಿಜ್ಜವಳ, ಕರಿಮೊಗ, etc. Šm. 4, o. r. ಬಿಂಕಣ-).

ಬಿಂಕು binku. Crookedness, dishonesty, guile (ಕುಟಿಲಭಾವ Čt. I, 8; see Sp. s. ಕಂಟಿ).

ಬಿಂಗ binga. Tbh. of ಭೃಂಗ (Šmd. 353). Talc, glasies mariae, or mica (ಭೃಂಗ, ಅಭ್ರಕ Nn. 45; ಅಭ್ರಕ Šm. 83; ಅಬ ರಂಗ G.; My.). 2, the black humble bee (ಬವರ, etc., ಚಿತ್ರ ವಿಹಗ Šm. 27; ಪರಿಮೆ 83). 3, a kind of plant (ಲತೆ 83).

ಬಿಂಗಾರ bingâra. = ಬಿಂಗಾರಿ. Tbh. of ಭೃಂಗಾರ (Šmd. 353). 2, = ಬಿಂಗ (My.).

ಬಿಂಗಾರಿ bingâri. (= ಭೃಂಗಾರಿ). Tbh. of ಭೃಂಗಾರ (Šmd. 364; Bh. 1, 12, 12; Râm. 1, 13, 8).

ಬಿಂಗು bingu. (= ಬಿಂಗ). ಬಿಂಗಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಹಿಂಗು ಹಚ್ಚಿದನ್ತೆ (Prv.).

ಬಿಚಾನ bičâna. A mattress, mat, anything spread for bedding (My.; Br.; Mhr., H. ಬಿಛಾನಾ).

ಬಿಚಾಯಿಸು bičâyisu. To spread, as a carpet or bed (My.; Mhr. ಬಿಛಾವಿಣೇಂ).

ಬಿಚ್ಚ bičča. Tbh. of ಭಿಕ್ಷೆ. (My.).

ಬಿಚ್ಚಗಾರ bičča-gâra. A beggar (My.).

ಬಿಚ್ಚಟೆ biččaṭĕ. Tbh. of ಭಿಕ್ಷಾಟನ. (Râm. 5, 8, 53).

ಬಿಚ್ಚಣಿಸು biččanisu. = ಬಿಚ್ಚಳಿಸು. (Bp. 56, 5).

ಬಿಚ್ಚಣ್ಡ biččanda. = ಬಿಚ್ಚಣ್ಣ. Tbh. of ವಿಚ್ಛನ್ದ (Šmd. 352).

ಬಿಚ್ಚತ biččata. The state of being opened or wide; that of being extended; that of being much; that of being without restraint or confinement; widely, greatly, etc. (Čpr. 1, after 101; 6, 41; Abh. P. 7, 126; 10, 144). — ಬಿಚ್ಚತಮ್ಪಾರು. -ಂ-ಪಾರು. To fly to a great distance (Čpr. 5, after 39).

ಬಿಚ್ಚನೆ biččanĕ. (fr. ಬಿಚು 1). = ಬೆಚ್ಚನೆ 2. Roughly, harshly, vehemently, rapidly. ಬಿಚ್ಚನೆ ಬಿಟ್ಟ ಬಿಟ್ಟ ಸಿಡಿಲಂ ಕಿರ್ದ್ಯಾಡೆ (Abh. P. 13, 76). ಬಿಚ್ಚನೆ ಬಿಟ್ಟ ಬಿಟ್ಟಗಳ್ (14, 6).

ಬಿಚ್ಚನ್ದ biččanda. = ಬಿಚ್ಚಣ್ಣ. Tbh. of ವಿಚ್ಛನ್ದ (Šmd. 340).

ಬಿಚ್ಚರಿಕೆ biččarikĕ. = ಬಿಚ್ಚಳಿಕೆ, q. v.

ಬಿಚ್ಚಳಿಕೆ biččaḷikĕ. (fr. ಬಿಚ್ಚು 1 -ಅಳಿಕೆ = ಅರಿಕೆ 1). Expansion, extension, spreading, prolixity, diffuseness (ವಿಸ್ತಾರ Šm. 56; Kk. 18, o. r. ಬಿಚ್ಚರಿಕೆ, on account of which the ಳ appears to be right).

ಬಿಚ್ಚಳಿಸು biččaḷisu. = ಬಿಚ್ಚಣಿಸು. To spread out, to extend, to amplify; to make much use of; to make broad or wide; to tell diffusely (ವಿಸ್ತರಿಸು Šmd. Dh.; Kâvy. IV, 1; V. 37, after 132).

ಬಿಚ್ಚಿಸು biččisu. To cause to loosen, etc. (My.; B. 2, 30).

ಬಿಚ್ಚು biččn. 1. = (ಬಿಡಿಸು?), ಬಿಚುರ್ 1. To loosen, to untie, to open, to undo, as a bundle, etc. (Bh. 3, 13, 34; B. 2, 29. 30; 3, 122; C.; Tĕ. ವಿಚ್ಚು); to unfold or expand, as the eye-brows, ಪುರ್ಬು ಬಿಚ್ಚ ವಿಹುದು (ಭ್ರುಕುಟಿ Mr. 463); to divide, as a crowd (Bp. 40, 76); to cause to be loosened or fail,

Digitized by Google

to give up, as steadfastness (22, 38; 40, 61); to cut through (Râm. 6, 44, 12; J. 13, 18); to leave, to abandon (19, 31); to open, to lay open, as the mind, etc., to solve (B. 4, 57; My.); to draw, as a sword (My.). **2,** to become loose or open, as a tie, a bundle, etc. (My.; Tĕ.); to be cracked or broken, as the head or a nut by a blow (My.; Tĕ.); to fail (Čpr. 2, 83); to be disconnected or disunited. ಬೇಧದೊಳಂ (ಸಂಧಿ) ಬಿಚ್ಚುಗುಂ (Šmd. 69). — ಬಿಚ್ಚಿ ಹೇಳು. To tell plainly or minutely (B. 4, 76; C.). ಬಿಚ್ಚಿ ಹೇಳಿದರೂ ಹುಚ್ಚು ಹೋಗದು (Prv.).

ಬಿಚ್ಚು bičču. 2. = ಬಿಚ್ಚುಗೆ 2. Loosening, etc.; becoming loose; unfolding; being separated (J. 8, 47); being drawn. — ಬಿಚ್ಚಲರ್. -ಅಲರ್. An unfolded, opened flower (J. 3, 39). — ಬಿಚ್ಚುಕತ್ತಿ. = ಬಿಚ್ಚುಗತ್ತಿ. (My.; Tĕ. ಎಚ್ಚು-). — ಬಿಚ್ಚುಗತ್ತಿ. -ಕತ್ತಿ. A drawn sword (B. 5, 49; My.). — ಬಿಚ್ಚೋಲೆ. -ಓಲೆ. A coloured palmyra-leaf rolled up and put in the pierced ears of women which uncoils when taken out (My.; Tĕ. ವಿಚ್ಚು ಕಾಕು).

ಬಿಚ್ಚು biččn. Tbh. of ಭಿಕ್ಷ (Šmd. 346).

ಬಿಚ್ಚೆ biččĕ. (= ಬಚ್ಚೆ). — ಬಿಚ್ಚೆವೆಣ್. -ಪೆಣ್. A barren woman (ಬಂಜೆ Šs.).

ಬಿಚ್ಚೆ biččĕ. Tbh. of ಭಿಕ್ಷೆ. (My.).

ಬಿಜ bija. = ಬಿಜಯ, etc. — ಬಿಜ ಮಾಡಿಸು. To cause to walk, to carry about, as an idol (My.). — ಬಿಜ ಮಾಡು. = ಬಿಜಯ ಮಾಡು. (My.).

ಬಿಜಯ bijaya. (fr. Sk. ವಿ, ವ್ಯಯ್, to go, move?). = ಬಿಜ, ಬಿಯ. Going; coming. — ಬಿಜಯಂಗಯಿಸು. = ಬಿಜಯಂಗೆಯಿಸು. (Bp. 24, 22). — ಬಿಜಯಂಗೆಯ್. -ಂ-ಗೆಯ್, (or -ಂ-ಕೆಯ್). To walk; to go; to come. (Tĕ.). ಬಿಜಯಂಗೆಯ್ದಂ (Šmd. 200, o. r. ಬಿಯಂಗೆಯ್ದಂ). See Abh. P. 14, after 3; Grj. 3, 115; 4, 44; Bp. 1, 60; 5, 10; 23, 31; 37, 5; 45, 5; 47, 45; Bh. 1, 3, 18; 2, 13, 23; J. 5, 19; 7, 13; 9, 6. — ಬಿಜಯಂಗೆಯಿ. = ಬಿಜಯಂಗೆಯ್. (Bp. 51, 7; 59, 1). — ಬಿಜಯಂಗೆಯಿಸು. -ಂ-ಗೆಯಿಸು. To cause to walk, etc. (Grj. 5, after 12; Bp. 46, 52; 52, 4). — ಬಿಜಯಂಗೆಯ್ಸು. = ಬಿಜಯಂಗೆಯಿಸು. (Grj. 3, 112; 4, 47; Bp. 8, 42; 32, 10; 51, 4; J. 5, 73). — ಬಿಜಯ ಮಾಡು. = ಬಿಜಯಂಗೆಯ್. (J. 26, 32).

ಬಿಜಾಗರಿ bijâgari. A jointed hinge, jummers (My.; Mhr.).

ಬಿಜ್ಜ bijja. (= ಬಿಜ್ಜೆ). — ಬಿಜ್ಜಮಹಾದೇವಿ. N. (Bp. 15, 1; *cf.* ಬಿಜ್ಜಾಯಿ).

ಬಿಜ್ಜಣ bijjaṇa. = ಬಿಜ್ಜಣಿಗೆ. (J. 28, 36).

ಬಿಜ್ಜಣಿಗೆ bijjaṇigĕ. = ಬಿಜ್ಜಣ. Tbh. of ವ್ಯಜನ. (ಬೀಸಣಿಗೆ Čt. II, 47; ಆಲವಟ್ಟ, ತಾಲವೃಂತ Šs.; Šsv. 1, after 79). See ಎಲೆ ವಿಜ್ಜಣಿಗೆ, ಪೀಲಿ-. — ಬಿಜ್ಜಣಿಗೆಯವ. -ಅವ. A fanner (ಚಳಮ್ಹಾಬಿ ಯ್ಯ Kk. 36; Šm. 45).

ಬಿಜ್ಜಲ bijjala. = ಬಿಜ್ಜೆ q. v., ಬೆಜ್ಜ. — ಬಿಜ್ಜಲಬಿಟ್ಟೇಱು. A kind of large missile (ಹಿರಿಯ ಬಿಟ್ಟೇಱು Šmd. II).

ಬಿಜ್ಜಳ bijjaḷa. N. of a king (Bp. 3, 86; 5 sum.; 5, 6. 13; 10, 1. 2; 52, 38; 53, 14. 28. 33; 54 sum.; 54, 2. 18; 55, 3. 8. 10; 56, 49; 57 sum.; 57, 66. 74. 85; 58, 21; 59, 55. 57. 58; 61, 3. 7. 10. 30. 31. 33. 38).

ಬಿಜ್ಜಾಯಿ bijja-âyi. N. (Bp. 15, 10).

ಬಿಜ್ಜು bijju. 1. A voracious bird, Palla's paradoxurus, Paradoxurus pallassii (Bd.; My.; see ಮರ-). **2,** ruin. ಅವನಿಗೆ ಬಿಜ್ಜು ಬಡಿಯಿತು (My.).

ಬಿಜ್ಜು bijju. 2. = ಬೆಜ್ಜ. ಬಿಜ್ಜನ್ನು ಚಪ್ಪರಣೆ (Kk. 88, o. r. ಬಿಜ್ಜೆಯನೆ ಚಪ್ಪರಣೆ).

ಬಿಜ್ಜೆ bijjĕ. = ಬಿಜ್ಜಲ, etc. Greatness (T. ವಿಚ್ಚು, ವಿಂಚು, abundance; ವಿಮ್ಮೆ, ವಿಯ, ವಿಯನ್, ವಿಯಲ್, ವಿರಲ್, greatness; width, extension; *cf.* ಬಿಟ್ಟಳ, ಬಿಸ್, ಬಿಟ್ಟಿ). — ಬಿಜ್ಜೆಬಿಟ್ಟೇಱು. = ಬಿಜ್ಜಲಬಿಟ್ಟೇಱು. (ಹಿರಿಯ ಬಿಟ್ಟೇಱು Kk. 89, o. r. ಬಿಜ್ಜಬಿಟ್ಟೇಱು).

ಬಿಜ್ಜೆ bijjĕ. (= ಬಿಜ್ಜ). Tbh. of ವಿದ್ಯೆ (Šmd. 343; Čt. I, 16; Kk. 9; My.; see ಚಪ್ಪಗ-). — ಬಿಜ್ಜೆವೆಣ್. -ಪೆಣ್. Sarasvatî (Kk. 9).

ಬಿಜ್ಜೆಗ bijjĕga. A man who has the knowledge of —. See ವೇದ-.

ಬಿಜ್ಜೆವಳ bijjĕ-vaḷa. Gaṇêša (ವಿನಾಯಕ Kk. 5; ವೆನಕ, ಕಾರಿಮೊಗ, etc. Šm. 4).

ಬಿಜ್ಜೋದರ bijjôdara. Tbh. of ವಿದ್ಯಾಧರ (Šmd. 343; Kk. 11*a*: ದೇವಕುಲ 10*b*; see Šmd. 131). — ಬಿಜ್ಜೋದರಗಳ. -ಕಳ. A battle-field of Bijjôdaras (Šmd. 131).

ಬಿಜ್ಜೋದರಿ bijjôdari. Tbh. of ವಿದ್ಯಾಧರಿ (Čt. II, 82; Šsv. 1, 43; 3, after 35).

ಬಿಂಜ binja. Tbh. of ವಿಂಧ್ಯ (Šmd. 344; Kk. 40). A forest (ಪಡು, ಅರಣ್ಯ Čt. II, 62; ಕಾನನ, ಕಾಡು, ಪಡು, ಅಡವಿ Šm. 21; ಪಡು 112; ಅರಣ್ಯ Bhn. 64; T. ವಿಡ, ವಿಡರ್, ವಿಯಲ್). **2,** the Vindhya range (T. ವಿಂದ್ಯ). — ಬಿಂಜವೆಟ್ಟು. -ಬೆಟ್ಟು. The Vindhya range (ವಿಂಧ್ಯಾಚಲ Šs.).

ಬಿಟ್ಟನೆ biṭṭanĕ. = ಬಟ್ಟನೆ, q. v. (Tĕ. ಬಿಟ್ಟ-ಬಿರ್ರುಗಾ, at once, suddenly).

ಬಿಟ್ಟಳ biṭṭaḷa. Hugeness. (Tĕ. ಬಿಟ್ಟು, greatness, muchness, excess; see ಬಿಜ್ಜಲ). ಮುಟ್ಟಿತು ಮುಟ್ಟದು ದಿವಮುಂ, ಮೆಟ್ಟಿತು ಮೆಟ್ಟದು ರಸಾತಲಾಗ್ರಮನ್ ಎಮ್ಮ ಬಳ್ಳಿಟ್ಟಳಮಾಗಿರೆ ದಿವಿಜರ ಬಿಟ್ಟಳಿಗೆ ಸೊಗಯಿಪುದು ಮುನ್ದೆ ಮನ್ದರಶೈಲಂ (Šmd. 266; Kâvy. 1, 5, 22).

ಬಿಟ್ಟಿ biṭṭi. = ಬಿಡಿ. — ಬಿಟ್ಟೀ ಬೇಸರು. = ಬಿಡಿ. Disregard, unconcernedness, negligence (B. 1, 23).

ಬಿಟ್ಟಿ biṭṭi. Tbh. of ವಿಷ್ಟಿ. Unpaid labour, labour exacted by a government or a person in power without giving remuneration for it, press-service (My.; ಅಳಲಾಯಂ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಿಕೆ Si. 79; Mhr. ವೇಠ). See Bp. 15, 24; 23, 18; 26, 55; 27, 52; 42, 13; B. 5, 267; Prv. s. ಚಟ್ಟ. — ಬಿಟ್ಟಕೂಳು. Boiled rice (or food) obtained gratis (My.). — ಬಿಟ್ಟಿಕೆಲಸ = ಬಿಟ್ಟಿ (My.). — ಬಿಟ್ಟಿಗಣ್ಣು. A load carried by a person (or animal) pressed (My.); that which is without remuneration or worthless (My.); money obtained without exertion or labor (My.). — ಬಿಟ್ಟಿಗೆಯ್. To perform biṭṭi (Bp. 26, 55; 52, 10). — ಬಿಟ್ಟಿಗೆಲಸ. = ಬಿಟ್ಟಿಕೆಲಸ. (Bp. 61, 57). — ಬಿಟ್ಟಿಗೆಲಸದವ. -ಅವ. A man pressed to carry a load, etc. (My.). — ಬಿಟ್ಟಿ ಮಾಡು. = ಬಿಟ್ಟಿಗೆಯ್. (My.). — ಬಿಟ್ಟಿಯಾಳು. -ಆಳು. = ಬಿಟ್ಟಿಗೆಲಸದವ. (My.). ಬಿಟ್ಟಿಯಾಳು ಅವರೆ ಹಟ್ಟ ಕಟ್ಟ ದಾರದೇ? (Prv.). — ಬಿಟ್ಟಿಯೂಟ. -ಊಟ. A meal obtained gratis. ಬಿಟ್ಟಿಯೂಟ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಕಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿ (tying up for another meal) ಉಣ್ಣಾನು (Prv.). — ಬಿಟ್ಟಿಯುಸಗು. -ಎಸಗು. = ಬಿಟ್ಟಿಗೆಯ್. (V. 9, 107). — ಬಿಟ್ಟಿ ಹಿಡಿ. To exact forced labour (My.). ಬಿಟ್ಟಿ ಹಿಡಿಯುವುದು (ವಿಷ್ಟಿ, ಅಜು Si. 79). —

Digitized by Google

ಬಿಟ್ಟಹೊರೆ³. A bundle of grass or fire-wood to be furnished gratis (My.).

ಬಿಟ್ಟು biṭṭu. P. p. of ಬಿಡು 1.

ಬಿಟ್ಟೆ biṭṭĕ. = (ಬಟ್ಟೆ), ಬೆಟ್ಟ 2, etc. Harshness, etc. (ಬಿಡು Čt. I, 29, o. r. ಬಟ್ಟೆ).

ಬಿಟ್ಟೇಱು biṭṭēṟu. A missile weapon: a dart, spear, javelin (ಇಟ್ಟ Čt. II, 69; Râm. 6, 11, 11; Bh. 3, 19, 11; 6, 2, 6; 7, 6, 18; T. ಏಟ್ಟೇಱು, ಎಟ್ಟೇಱು; M. ಎಟ್ಟೇಱು; see ಎಱು 4). ಬಿಟ್ಟೇಱು ಮೊದಲಾದುದು (ಪಾಣಿಮುಕ್ತ Hlâ.). See ಬಿಜ್ಜಲ-, etc.

ಬಿಡ biḍa. 1. = ಬಿಡದೆ, in ಬಿಡ ಬಿಡದೆ (J. 12, 38).

ಬಿಡ biḍa. 2. = ಬಿಡು 2. — ಬಿಡಗಡೆ. = ಬಿಡುಗಡೆ. (My.). — ಬಿಡ ಬೀಸು. 1. Not to blow, as the wind (Râm. 6, 47, 37). — ಬಿಡಬೀಸು. 2. The state of being without any occupation or that of doing no work (My.).

ಬಿಡತೆ biḍatĕ. = ಬಿಡಿತೆ. Leaving space or room; space; interval; cessation, intermission; leisure (My.; ತೆರಪು G.). ಬಿಡತೆಯಿಲ್ಲದೆ ಇಡು (ಅಡಕು); ಬಿಡತೆಯಿಲ್ಲದೆ ತುಮ್ಬು (ಅಡೆ); ಬಿಡತೆಯಿಲ್ಲದವಸ್ಥೆ (ಅವಿರಲ, ಅಖಣ್ಡಿತ G.).

ಬಿಡದಿ biḍadi. (= ಬಿಡಾರ, etc.). Lodgings provided for visitors (My.; Tĕ. ವಿಡಿದಿ; T., M. ಎಡುದಿ).

ಬಿಡಯ biḍaya. 1. A mass, a great number, a flock, a swarm, etc. (Bh. 3, 8, 20; J. 3, 3; 8, 15; 27, 38; 28, 43; Mhr. ಭೀಡ, crowdedness; *cf.* ಬಿಜ್ಜೆ, ಬೀಡು 3).

ಬಿಡಯ biḍaya. 2. Anger, wrath (ಸೆಣಸು Bhn. 16, o. r. ತಣಸು; Bh. 8, 25, 26; T. ಎದ್ಯೆ, ಎಯುರ್, ಎಳಿ, ವೆದಿರ್, to be angry).

ಬಿಡಯ biḍaya. (= ಬಿಡಿಯ). Kindness, civility, etc. (ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ Čt. II, 65).

ಬಿಡವು biḍavu. = ಬಿಡುವು, ಬಿಡುಹು. A leaving: leaving space, room, or time; space, room; interstice; a gap; an interval of time, cessation, intermission; leisure (My.). ಬಿಡವಿಲ್ಲದುದು (ಅವ್ಯವಹಿತ, ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನ, ಸಂಸಕ್ತ Nr.).

ಬಿಡಾರ (biḍu2-âra1). = ಬೀಡಾರ, etc. The place or house where one ceases walking or halts: a dwelling-place, a house, lodgings (My.). ಅರಸುಗಳ ಬಿಡಾರ (ಉಪಕಾರ್ಯೆ, ಉಪಕಾರಿಕೆ Si. 109). ಬಿಡಾರವಿರುವವನಿಗೆ ನಡುಮಧ್ಯವಾದರೇನು? (Prv.).

ಬಿಡಾಲ biḍâla. = ಬಿಡಾಲ. (ಬೆಕ್ಕು Nn. 122; Mr. 163; see s. ಬೆಕ್ಕು).

ಬಿಡಿ biḍi. = ಬಿಡು 2, etc. (My.; Tĕ. ವಿಡಿ). — ಬಿಡಿಕಟ್ಟಿಗೆ. Untied, loose pieces of wood (B. 2, 30; My.). ಬಿಡಿಕಟ್ಟಿಗೆ ಯಾದರೂ ಕಿಡಿ ಹತ್ತಿದರೆ ಸುಡದೇ? (Prv.). — ಬಿಡಿ ಬಿಜ್ಜಲು. The state of being loose or unrestrained. ಮನಸು ಬನ್ದ ಹಾಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಬಿಡಿ ಬಿಜ್ಜಲಾಗಿರುವದು (ಯದೃಚ್ಛೆ, ಸ್ವೈರತೆ Si. 386). — ಬಿಡಿಬೇಸರ. = ಬಿಟ್ಟೇ ಬೇಸರ. (ಅನಾದರ G.). — ಬಿಡಿಯೆಲೆ. -ಎಲೆ. Leaves used as plates, that are not stitched together (My.). — ಬಿಡಿಹೂ. A plucked flower (My.); — flowers that are not threaded to form a garland (My.). ಬಿಡಿ ಹೂವಾದರೂ ಹುಡಿಗಿ ಮುಡಿದು ಕೊಳ್ಳ ಬಾರದೇ? (Prv.).

ಬಿಡಿಕು biḍiku. = ಬಿಡುಕು. Separation; a crack. ಮರಬಿಡಿಕು (ಹಿಳ Mr. 385, one MS. ಮಡಬಿಡುಕು, another ಮಡಬಿರಿಕು).

ಬಿಡಿಕೆ biḍikĕ. Interval, etc. (ಎರಲ Čt. I, 43, o. r. ಬಿಡಿತೆ).

ಬಿಡಿತೆ biḍitĕ. = ಬಿಡತೆ. See s. ॰ಬಿಡಿಕೆ.

ಬಿಡಿಯ biḍiya. (= ಬಿಡಯ, ಬಿಡೆ). Respect, regard, consideration, regardful feelings towards, deference for (Mhr. ಭೀಡ; B. 5, 288). 2, (probably Tbh. of ವ್ರೀಡೆ) shame, bashfulness (Tĕ., R.; T. ವೆಡ್ಗ, M. ವೆಕ್ಕ; T. ವೆಡ್ಗು, ವೆಳ್ಗು, M. ವೆಳ್ಗು, to be ashamed; to fear). — ಬಿಡಯದವಳು. -ಅವಳು. A considerate woman (B. 5, 154).

ಬಿಡಿಯತನ biḍiyatana. = ಬಿಡಿಯ No. 1. (B. 5, 51).

ಬಿಡಿಸು biḍisu. To loosen; to cause to leave; to remove; to cast out; to liberate; to separate what is entangled; to cause to leave and let grow, as a tuft of hair; to pull out, off, or from, to pluck; etc. (C.). ಬಿಡಿಸ್ಯಂ (Šmd. 269). ವಂಚಿಸುವುದವಂಗೆಯುಂ ನಿನಗೆಯುಂ ಸಹಜಂ! ಬಿಡಿಸಲ್ಕೆ ಬರ್ಕುಮೆ? (150). ಬೇಡ, ಬೇಡ! ಎನ್ನು, ಬಿಡಿಸಿದಂ (272). ತೆರಳೆಯ ಹುಬು ಮುಕುಲಾಕಾರದಿನ್ದ ಮಾಡಿದುದ ಬಿಡಿಸಿ ನೆಯ್ದ ಸೀರೆ (ಕೌಶೇಯ Nr.). ಅವನು ಆ ಹಾವಿಗೆ ಕಲ್ಲು ಒಗೆದು, ಹದ್ದು ಬಿಡಿಸಿದನು (B. 2, 28). ಆ ಹುಡುಗರನ್ನು ಊರ ಬಿಡಿಸಿ, ಹೊಱಗೆ ಹಾಕ ತಕ್ಕದು (3, 13). ನಿನ್ನನ್ನು ಮನೆ ಬಿಡಿಸಿ, ಹೊಱಗೆ ಹಾಕಿದಾಗ (3, 25). ತಾಯಿ ತನ್ದೆಗಳು ಎದ್ಯೆ ಕಲಿಸದಿದ್ದರೆ ಅವರೇ ಸುಖದ ದಾರಿಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ, ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ದುಃಖದ ದಾರಿಯನ್ನು ತೋಱಿಸಿ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಆಗುವದು (3, 33). ಅರಳೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ತನ್ದು (4, 27). ಮಾಧವನ ಹುಚ್ಚು ಬಿಡಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ (4, 57). ಕೂಲಿಯ ಹೆಂಗಸರು ಹತ್ತೀ ಬಿಡಿಸಿದರು (4, 178). ಅವನನ್ನು ಸೆಱೆಯೊಳಗಿನ್ದ ಬಿಡಿಸಿ (5, 39). ಅವರಿಗೆ ಬಡಕೊಣ್ಡ ಸುಳ್ಳ ದೆವ್ವನ್ನು ಬಿಡಿಸ ಬೇಕು (5, 169). ಅವರ ಹುಚ್ಚುತಿಳುವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ, ಜನರನ್ನು ಜಾಣರಾಗ ಮಾಡ ಬೇಕು (5, 191). ಚಣ್ಡಿಕೆಯ ಬಿಡಿಸೋಣ (ಚವುಲ); ನಾಚಿಕೆಯ ಬಿಡಿಸು (ನಾಣ್ಗೆಡಿಸು G.). ಬಿಡಿಸುವವನ ಸಂಗಡ ಬಿಗಿ ಮಾಡ ಬಾರದು (Prv.). See Bp. 22, 8; 28, 15. 40; 39, 15; 40, 45; 47, 23; Č. Bp. 47, 22; Bh. 1, 8, 71; V. 9, 44; J. 2, 29; 5, 44; 7, 66; 8, 3. 49; Si. 93.

ಬಿಡು biḍu. 1. To let loose; — to discharge, to throw, to shoot, as an arrow, etc.; – to emit, as breath, etc.; — to void, as excrement; — to let drop, to put (on or in), as water, juice, etc.; — to let on, as water from a tank; — to let out, or down, as a rope; to let hang down; — to set to, as men to work; to set on, as dogs; — to quit hold, to let go; to leave, as a remainder; — to quit, to leave; to abandon; to give up; — to leave out, to omit; — to set aside, to disregard, to leave alone; — to take off, as something from the price; — to quit, as a debt; — to leave off, as work; — to leave, to permit or allow, to let; — to open wide, as the eyes or the mouth; — to spare or let live; — to let grow, as the beard; — to cause to walk or run, to drive, as a horse, a cart; to dispatch, to send, as a servant, a

Digitized by Google

letter, etc.;—to put forth, to produce, as leaves, flowers, fruits;—to stop a cart and loosen the bullocks (ವಿಮೋಚನ Śmd. Dh.; ಉದ್ I; ಕಳೆ 45 Cm.; ಪರಿಹರಿಸು 78. 141 Cm.; C.; Tĕ., T., M. ವಿಡು). P. p. ಬಿಟ್ಟು (Śmd. 284. 287). ಬಿಡುವುದು (ವಿಸರ್ಜ, ತ್ಯಜ Nn. 62; ಪ್ರಕೃತ, ತ್ಯಜ 111; ತ್ಯಜಯಿಸುವುದು 155; ಪರಿಸಮಾಪ್ತಿ, ತ್ಯಜ 157; ತ್ಯಜ 166); ಬಿಟ್ಟುದು (ವಿಮುಕ್ತ 40). ಬಿಡಲ್ ಪಡು (ಬದ್ಧಿಕು Śmd. I). ಅಗ್ನಿಯಂ ಬಿಟ್ಟವನು (ವೀರಹ); ಅಮ್ಬು ಬಿಡುವುದು (ವ್ಯವಚ್ಛೇದ); ಸುರಿಗೆ ಮೊದಲಾದುದು ಕೆಯ್ಯಿಂ ಬಿಡಲ್ ಬಾರದು (ಅಮುಕ್ತ); ಬಿಡಲು ಪಟ್ಟುದು (ಅವಕೀರ್ಣ, ತ್ಯಕ್ತ, ಉತ್ಸೃಷ್ಟ, ಉಜ್ಝಿತ Hlâ.). ಬಿಡಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ತ್ಯಕ್ತ, ಹೀನ, ವಿಧುತ, ಸಮುಜ್ಝಿತ); ಹಿಡಿಕೆಯ ಹಿಡಿದು, ಕಿರುಕುಣಿಕೆಯ ಬಿಟ್ಟು, ಅಳೆದ ಮೊಳ (ಅರತ್ನಿ Nr.). ಕೆಯ್ಯಿನ್ದ ಬಿಡುತಿರ್ಪ ಶಸ್ತ್ರ (ಕರಮುಕ್ತ Mr. 293). ನಾಸಿಕದಿ ಬಿಡುವ ಅನಿಲಂ (ರೇಚಕ 53). ಬಿಟ್ಟು ಪೋದ್ದು (ಹಿಂಗಿದುದು Bhn. 39). ಬಿಟ್ಟವೆ (Bp. 17, 3). ತನ್ದೆಯ ಹೆಸರ್ಲಿ ನೀರ ಬಿಡೋಣ (ಪಿತೃತರ್ಪಣ); ಬೆಳದಿಂಗಳಿಗೆ ನೀರು ಬಿಡುವ ಕಲ್ಲು (ಒಸರ್ಗಲ್, ಚನ್ದ್ರಕಾನ್ತ); ಟೊಂಗಿಗಳಿಲ್ಲದೆ ಬೇರಿನೊಳಗೆ ಎಲೆ ಬಿಡುವ ಗಿಡ (ಗುಲ್ಮ); ಮೊಗ್ಗೆ ಬಿಡು (ನನೆ, ಮುಗುಳ್ G.). ಹುವ್ವು ಇಲ್ಲದೇ ಕಾಯಿ ಬಿಡುವ ಹಲಸು ಮುನ್ತಾದ ಗಿಡಗಳು (ವನಸ್ಪತಿ Si. 119). ತತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟಿರುವ ಮರ (ಫಲವತ್, ಫಲಿನ 120). ಹೊರೆ ಬಿಟ್ಟ ಹಾವು (ನಿರ್ಮುಕ್ತ, etc. 77). ನಾಲ್ಕು ಕಡೆಯೂ ಅಭಿಮುಖವಾಗಿ ಕೆಯ್ಸಾಲೆ ಕಟ್ಟಿ, ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಂಗಳವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಣ್ಡಿರುವ ಮನೆ (ಚತುಃಶಾಲ, ಸಂಜವನ 107). ಪಟ್ಟಣದ ಸುತ್ತಲೂ ಪುರಜನಸಂಚಾರಾದಿಗಳಿಗಾಗಿ ಬಿಡಲ್ ಪಟ್ಟಿರುವ ಬಯ್ಲು (ಸನ್ನಿವೇಶ, etc. 113). ಬಿಡಲ್ ಪಟ್ಟ ಬಾಣ (ನಿರಸ್ತ, etc. 289). ಎರಡು ಕಾಲುಗಳಿಗೂ ನಡುವೆ ಒನ್ದು ಗೇಣಗಲ ಬಿಟ್ಟು ನಿಲ್ಲೋಣ (ವಿಶಾಖ 288). ದಣ್ಡು ಟಾಣ್ಯದ ಸ್ಥಲ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟುದು (ಪ್ರಚಕ್ರ 291). ಬಿಡಲ್ ಪಟ್ಟ ಮಲ (ಗೂನ, ಹನ್ನ); ಬಿಡಲ್ ಪಟ್ಟ ಮೂತ್ರ (ಮೀಢ, ಮೂತ್ರಿತ 380). ದಾರಿಯನು ಬಿಡು ಗಜಕೆ ಮೂರು ಸಾವಿರವನ್ನು (Dp. 172). ಪುಣ್ಡತನ ಮಾಡಿದವ ಬಣ್ಣಾಟ ಬಿಟ್ಟಾನೇ?—ಡಮಾರದ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಕೆಯ್ ಕಾಲು ಬಿಟ್ಟ.—ತಟ್ಟನೆ ಬಾ! ಎನ್ದರೆ ತುಟೀ ಬಿಟ್ಟನನ್ತೆ.—ಬಿಟ್ಟ ಮನೆಗೆ ಸುಟ್ಟ ಒಕ್ಕಲು.—ಬಿಡದ ಮನೆಗೆ ನುಡಿದದೇ ಗುರ್ತು.—ಪುಣುಗು ತೆಗೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಜುಣುಗು ಬಿಟ್ಟರೆ ಆದೀತೇ?—ಬಿಟ್ಟ ಸಾಲ ಕುಟ್ಟ ಕೊಣ್ಡರೆ ಬನ್ದೀತೇ?—ತಾನೂ ಕುಡಿಯ, ಕುಡಿಯುವವನಿಗೂ ಬಿಡ (Prvs.). ತನ್ನ ಕರ್ಮ ತನಗೆ ಬಿಡದು (B. 3, 100; My.). ಹೋಗ ಬಿಡು (Bp. 59, 13; 60, 15. 25). **2,** to be loosened, to be separated, to part;—to cease, to stop;—to halt, to stop, to remain; to settle;—to go away (C.; Tĕ., M.). ಅಂಗಿಯ ಹೊಲಿಗೆ ಬಿಟ್ಟಿತು (My.). ಗೋತ್ರಾದಿಗಳ ಬೆಸಿಗೆಯು ಬಿಡೆ (Bp. 2, 14). ದಾರಿಸಿದುವು ಬಿಡದೆ ಜಡಿದು ವನದೇವತೆಗಳ್ (Śmd. 109). ಈತನಿದಂ ಬಿಡದಿಕ್ಕುವಂ (233). ಬಿಡದೆ ಇಹ ರೋಗ (ಸರಲ, ಸರೋಗ Nn. 63). ತಾಂ ಬಿಡದೆ ಸುರಿವ ಮಬ್ (ಆಸಾರ Mr. 44). ಕಲಮಸ್ತ್ರೀಯ ಪರಿಚರ್ಯಮುಂ ಬಿಡದೆ ಮಾಡ್ಪ ಕೆಳದಿಯರ್ (J. 3, 6). ಸುಬ್ಬ ಗಾಳಿಗೆ ಬಿಡದೆ ನರ್ತಿಪ ಲತೆಗಳ್ (J. 3, 25). ಸೆಟ್ಟ ಬಿಟ್ಟದೇ ಪಟ್ಣ (Prv.). ಗಿರಿವ್ರಜದೊಳಗೆ ಪಾಳೆಯ ಬಿಟ್ಟುದು (Bh. 2, 4, 7). ಸೇನೆ ಬಿಟ್ಟುದು ಪುರದ ಬಹಿರೋದ್ಯಾನವೀಥಿಗಳೊಳಗೆ (2, 13, 6). ಜ್ವರ ಬಿಟ್ಟವನು (My.). ಮದ ಬಿಟ್ಟ ಆನೆ (ನಿರ್ಮದ Si. 269). ತುಬ್ಸಿ ಕೊಣ್ಡರೆ ಬಡ ಬಿಟ್ಟೀತೇ?—ತೊನ್ನು ಹತ್ತಿದವ, ಹೊನ್ನು ಕರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೇನೆನ್ದು, ಗನ್ನಾ ಹೇಬ್ದರೆ ಬಿಟ್ಟೀತೇ?—ಧ್ವನಿ ಮಾಡಿದರೆ ಹನಿ ಬಿಟ್ಟೀತೇ?—ನೊರೆ ಕಾದುವಾಗ್ಗೆ ಹರ! ಎನ್ದರೆ ಬಿಟ್ಟೀತೇ?—ಪ್ರಪಂಚ ಬಿಟ್ಟರೆ ಪಾರಮಾರ್ಥ ಬಿಟ್ಟೀತೇ? (Prvs.).—See Śmd. 77. 81. 280;. Čpr. 1, 108. 127; Bp. 20, 11. 22; 21, 45; 27, 18; 28, 16. 50; 31, 3; 39, 45; 40, 30. 49; 42, 9; 44, 6; 48, 9; 51, 9; 58, 36. 56; 59, 13; 60, 45. 49; Č. Bp. 11, 11; J. 2, 12. 16; 15, 3; 28, 46; Bh. 1, 8, 8. 20. 21. 28. 58; Śm. 81. 94; Râv. 2, 37; 5, 118; 9, 22; 13, 29; 13, after 95; Dp. 4; 148; Si. 371. 392. 393. 394. 437; B. 1, 17. 27; 2, 41. 44. 51. 53; 3, 3. 29. 106. 122; 4, 2. 16. 17. 27. 33. 40. 49. 51. 53. 54. 132. 148. 152. 154. 155. 184. 187. 200. 222. 223; 5, 48. 58. 246. 266. 317; ಎದೆವಿಡು, ಎದಿಲೆವಿಡು, ಕಣ್ಬಿಡು, ನಾಯಿವಿಡು, ಪತ್ತುವಿಡು, ದಾಯ್ವಿಡು, ಬೆಮ್ಬಿಡು, etc.; Prvs. s. ಮರ, ಮಲಮೂತ್ರ.—ಬಿಡು, especially in *common* language, is often joined to a P. p. to lay stress upon its meaning or to express, so to say, the completion of the action, *e. g.* ಮಾಡ್ ಬಿಟ್ಟನು, ಹೊಡೆದು-, ಹೋಗಿ- (My.). — ಬಿಟ್ಟಾಡು. To reject one and speak, to disclaim connection with, to disown, to deny; to slight, to speak ill of any one (Dp. 54,5; My.). — ಬಿಟ್ಟು ನುಡಿ. = ಬಿಟ್ಟಾಡು. (My.). — ಬಿಡು ಬಿಡು. rep. (Bp. 11, 14; 20, 22; 56, 19; Č. Bp. 2, 4; B. 5, 54). — ಬಿಡೆ ನುಡಿ. To speak so as to leave or reject, to disavow; to slight (Abh. P. 9, 183; 15, 60). — ಬಿಡೆ ಪಳುಂಕು. To push so that one goes away (Kk. 92).

ಬಿಡು biḍu. 2. = ಬಿಟ್ಟ, ಬಿಡ2, ಬಿಡಿ. Loosening, etc.;—the state of being loose, separated, freed, dishevelled, opened, etc. — ಬಿಡುಗಡೆ. -ಕಡೆ. The state of being loosened, freed from, liberated, release, freedom, etc. (ನಿರ್ಮೋಕ್ಷ Nr.; My.; ಮೋಚನೆ G.; B. 2, 19; 3, 19). ಇಲ್ಲಿಂದ ಬಿಡುಗಡೇ ಹೊನ್ದುವ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡುವಾ! (B. 4, 175). ಸೆಬ್ಯೊಳಗಿನ್ದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿ (5, 161). ಅವನಿಗೆ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಯಿತು (5, 200). ಬಿಡುಗಡೆಯಾದವ (ನಿರ್ಮುಕ್ತ G.). ಬಿಡುಗಡೆಯಾದರೂ ನಡುರಾತ್ರಿ ಸಂಚಾರ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.). ಕರ್ಮದ ಬಿಡುಗಡೆ (ದಶೆ, ಕರ್ಮಪರಿಪಾಕ Nn. 27). — ಬಿಡುಗಣ್. -ಕಣ್. (Śmd. 204). An open eye (Č. Bp. 19, 31; Râm. 6, 14, 20). — ಬಿಡುಗಣ್ಣಿ. A kind of sluice or flood-gate (My.). — ಬಿಡುಗಣ್ಣ. -ಕಣ್-ಅ3. A man with (always) open eyes: a deity (ನಿರ್ಜರ Kk. 10*a*; Râv. 13, 65). — ಬಿಡುಗಣ್ಣವ. -ಕಣ್ಣ-ಅವ. = ಬಿಡುಗಣ್ಣ. (ಸುರ Śm. 9). — ಬಿಡುಗೇಶ. -ಕೇಶ. Dishevelled hair (Râm. 6, 47, 37). — ಬಿಡುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To scatter about (J. 25, 8). — ಬಿಡುದಲೆ. -ತಲೆ. A head of dishevelled hair (Râm. 6, 19, 16; Bh. 2, 14, 62; 8, 24, 44). — ಬಿಡುಮಿದುಳ್. Loosened brain (J. 12, 44). — ಬಿಡುಮುಡಿ. A loose knot or braid of hair (Râm. 5, 8, 38; J. 19, 36). ಬಿಡುಮುಡಿ ಬೆನ್ನಪ್ಪಳಿಸೆ (Śmd. 84). — ಬಿಡುಮುತ್ತು. Loose pearls, pearls that are not threaded (Čpr. 6, 91; Abh. P. 12, 7; Śâv. 5, after 57; My.). — ಬಿಡುವಲೆ. -ಬಲೆ. A kind of net (Râv. 5, 52; Śâv. 8, 24). — ಬಿಡುವಾಯ್. -ಬಾಯ್. (Śmd. 204). An open mouth (J. 28, 46).

ಬಿಡು biḍu. 3. P. p. of ಬಿಡು 1. — ಬಿಡು ತರ್. (= ಬಿಟ್ಟು ಕೊಣ್ಡು ಬರ್). To unfold itself, to develop, to increase (Čpr. 4, 39). ಮದಂ ಬಿಡು ತರೆ (Abh. P. 13, 75).

ಬಿಡುಕು biḍuku. = ಬಿಡಿಕು, q. v.

ಬಿಡುವಿಕೆ biḍuvikĕ. Leaving, giving up, etc. (Si. 243. 397. 487).

ಬಿಡುವು biḍuvu. = ಬಿಡವು, etc. (My.).

ಬಿಡುಹ biḍuha. Leaving, etc.;—the state of being left, abandoned, etc. (ಉತ್ಸೃಷ್ಟ, ಉಜ್ಝಿತ, ಅವಕೀರ್ಣ, etc. Mr. 433).

ಬಿಡುಹು biḍuhu. = ಬಿಡವು, etc. Leaving, starting; release (Bh. 6, 2, 2; Tĕ. ವಿಡುಪು).

ಬಿಡೆ biḍĕ. (= ಬಿಡಿಯ). (ಪರಾಮರ್ಷ, ಸಂಕೋಚ Čb.; Bh. 1, 7, 2).

ಬಿಡೌಜ biḍauja. Tbh. of ವಿಡೌಜಸ್. (ಇನ್ದ್ರ, ದೇವೇನ್ದ್ರ Nn. 10; ಇನ್ದ್ರ Mr. 40).

Digitized by Google

ಬಿಡ್ಡು biḍḍu. (*fr.* ಬಿಡು 1). A strain, a violent effort (? ಮುಕ್ಕಿದಾಡುದು Čt. 1, 11).

ಬಿಣ್ bin. (*fr.* ಬಿಣ್ಣಿತು Śmd. 213. 96). Stoutness, bigness, heaviness. (*Cf.* ಬಿಜ್ಜ, ಬೀಗು 2; Tĕ. ವೆಡದ, ವೆಡಲ್ಪು, ವೆಣದ, broad, large, big; ವೆಯಿ, ವೆಯ್ಯಿ, a thousand).— ಬಿಣ್ಗೆಚ್ಚಲ್. -ಕೆಚ್ಚಲ್. A big, or full, udder (J. 18, 13).— ಬಿಣ್ಗೊನೆ (Śmd. 213). A large, or heavy, bunch (Čpr. 1, 102; Śáv. 1, 51). — ಬಿಣ್ಪೊರೆ. (Śmd. 213). A large, or heavy, load. — ಬಿಣ್ಮೊಲೆ. A stout, or full, breast (Č. Bp. 10, 21; J. 11, 19).

ಬಿಣಿಕೆ biṇikĕ. N. of a plant (ಬಣವತಿ Mr. 139).

ಬಿಣಿತೆ biṇitĕ. Ponderousness: strength, force (J. 22, 12).

ಬಿಣ್ಡಿಗ bindiga. N. of a plant. See Mr. s. ಅರುಣಮೂಲ.

ಬಿಣ್ಡು bindu. = ಬೆಣ್ಡು. See ಕಣ್ಬಿಣ್ಡು.

ಬಿಣ್ಣಿತು biṇṇitu. = ಬಿಣ್ಣಿತ್ತು (Śmd. 96). That which is stout, big, or heavy (ಬಿಣ್ಪು, ಭಾರ Kk. 63).

ಬಿಣ್ಣಿತ್ತು biṇṇittu. = ಬಿಣ್ಣಿತು, q. v.

ಬಿಣ್ಪಿದ biṇpida. = ಬಿಣ್ಮಿದ, q. v.

ಬಿಣ್ಪು biṇpu. (= ಬಿಮ್ಮು). Largeness, stoutness; heaviness; hugeness; gravity, dignity (ಕಡು ದೊಡ್ಡಿತು Čt. I, 65; ದಿಮ್ಮಿದುದು, ಗೌರವ II, 79; ಬಿಣ್ಣಿತು, ಭಾರ Kk. 63; Čpr. 5, 59; 6, 69; 7, 107; Abh. P. 3, 105; Grj. 2, after 71; J. 18, 25. 34). ನೆನೆಯದ ಕಜ್ಜದ ಬಿಣ್ಪಂ ಮುನಿವಯ್ ನೀನ್? ಒರ್ವನೆಮ್ಮ ಹರಿಗಮ್ ಅಸಾಧ್ಯಂ! (Śmd. 270). ಫಲಿತ ಜಾತದ ಬಿಣ್ಪುಗಳ್ (Bh. 1, 5, 8). **2**, a metrically long syllable (Čh.; ಕೊಂಕು, ಗುರು Śm. 55).— ಬಿಣ್ಪುದೋಱು. -ತೋಱು. To become apathetic (J. 18, 34).

ಬಿಣ್ಮಿತು biṇmitu. = ಬಿಣ್ಮಿತ್ತು (Śmd. 96), ಬಿಣ್ಣಿತು. (T. ವಿಮ್ಮು, to be extended; to be stout, swell; to be hard, not flexible, *cf.* ಬಿಱಿಸು, etc.).

ಬಿಣ್ಮಿತ್ತು biṇmittu. = ಬಿಣ್ಮಿತು, q. v.

ಬಿಣ್ಮಿದ biṇmida. A stout, heavy, (venerable) man. ಗಿರಿಯನ್ತೆ ಬಿಣ್ಮಿದಂ, ಸುರಕರಿಯನ್ತೆ ಬಲಾಢ್ಯನ್, ಅಬ್ಧಿಯನ್ತೆ ಗಭೀರಂ (Śmd. 251, o. r. ಬಿಣ್ಪಿದಂ).

ಬಿತ್ತ bitta. = ಬಿತ್ತು 2, etc. (Śáv. 2, after 42; My.).

ಬಿತ್ತಗ bittaga. = ಬಿತ್ತಗ, q. v. (ತುತ್ತಿದಂ Śmd. II).

ಬಿತ್ತನೆ bittanĕ. The act of putting seeds or sowing (My.).

ಬಿತ್ತರ bittara. Tbh. of ವಿಸ್ತಾರ (Śmd. 349; Čt. I, 69; II, 12; ವಿಸ್ತರ Kk. 68; Śm. 51; ವಿಸ್ತರ, etc., ಹಿರಿದು ಮಾಡ್ಪುದು Mr. 447; J. 17, 19; 20, 42). ಬಿತ್ತರದ ತಾಮ್ಬೂಲಸಂಗ್ರಹಂ ಹಡಪಮಳ್ಕ (Mr. 265). ಬಿತ್ತರದೊಳ್ ಉಮ್ಬ ಮನೆ (ಭುಕ್ತಗೃಹ 196). ಬಿತ್ತರದಿ ಕವಿವ ಕಾಳಗಂ (ಸೌಪ್ತಿಕ 288).— ಬಿತ್ತರಮ್ಬಡೆ. -ಂ-ಪಡೆ. To become extensive, large, great, etc. (Čpr. 7, after 92; Grj. 2, after 106; Rśv. 6, after 11). — ಬಿತ್ತರಮ್ಬೆಱ್. -ಂ-ಬೆಱ್. = ಬಿತ್ತರಮ್ಬಡೆ. (Čpr. 1, after 101). — ಬಿತ್ತರವೆಱ್. -ವೆಱ್. = ಬಿತ್ತರಮ್ಬೆಱ್. (Rśv. 8, 2).

ಬಿತ್ತರಿ bittari. = ಬಿತ್ತಾರಿ. (Bp. 40, 55).

ಬಿತ್ತರಿಗೆ bittarigĕ. A throne (ಪಟ್ಟವಣೆ, ಸಿಂಹಾಸನ Śs.; Abh. P. 5, after 38). *Cf.* ವಿತರ್ದಿಕೆ, ವಿಸ್ತರ & ವಿಸ್ತರ.

ಬಿತ್ತರಿಸು bittarisu. Tbh. of ವಿಸ್ತರಿಸು or ವಿಸ್ತಾರಿಸು. To extend (v. t.), to expand, to make broad, wide, large or prolix, to spread, to amplify (ವಿಸ್ತಾರ Śmd. Dh.). See Śmd. 278; Čpr. 6, 71; Abh. P. 14, 70; Kāvy. IV, 11; Čt. II, 122; Bp. 9, 51; 55, 55; Śm. 1; J. 11, 24; 31, 31. 2, to extend (v. i.), etc. (Čpr. 8, 8; J. 4, 19).

ಬಿತ್ತಾರಿ bittāri. = ಬಿತ್ತರಿ. A woman full of disguise (My.).

ಬಿತ್ತಿ bitti. 1. A book (ಶ್ರೀತಲೀಪಿ, ಪುಸ್ತಕ Mr. 359).

ಬಿತ್ತಿ bitti. 2. Tbh. of ಭಿತ್ತಿ (My.). 2, support (My.).

ಬಿತ್ತಿಗ bittiga. = ಬಿತ್ತಗ. (ಬಿನ್ನಣಿ Čt. II, 102).

ಬಿತ್ತಿಗೆ bittigĕ. The act of sowing (B. 4, 26).

ಬಿತ್ತಿಸು bittisu. To cause to sow (Bp. 28, 18; 60, 19; C.). ಉತ್ತ ಹೊಲ ಬಿತ್ತಿಸಿ ಕೊಣ್ಡೇತು, ಸತ್ತ ಹೆಣ ಸುಡಿಸಿ ಕೊಣ್ಡೇತು (Prv.).

ಬಿತ್ತು bittu. 1. To put seeds, to sow (ಬೀಜಸ್ಥಾಪನ Śmd. Dh.; C.; Tĕ. ವಿತ್ತು; T. ವಿತ್ತು, ವಿದೈ, ವಿರೈ; M. ವಿದೆ, ವಿರೆ, *cf.* ಬಿದೆ 1). ಕಸಮಂ ಸೋದಿಸದೆ ಬಿತ್ತಿದೊಕ್ಕಲಿಗನ ವೋಲ್ (Śmd. 267). ಕಣ್ಡುಗ ಬೀಜ ಬಿತ್ತುವ ಕೆಯಿ (ಪಾರೀಕ Nr.). ಬಿತ್ತಿದ ಪಯ್ರು ಕೆತ್ತಿದರೆ ಆದೀತೇ?— ಬಿತ್ತಿದ ಬೀಜಕ್ಕೆ ಸತ್ತಿಗೆ ಹಿಡಿದ ಹಾಗೆ.— ಬಿತ್ತಲಿಲ್ಲ, ಬೆಳೆಯಲಿಲ್ಲ, ಎತ್ತಲಾಗಿನ್ದ ಬನ್ದಿಯೋ, ಹಕ್ಕಿರಾಜ?— ಬಿತ್ತುವಾಗ ಮಲಗಿದರೆ ಕೊಯ್ಯುವಾಗ ಹಗುರವಾಯಿತು.— ಅಂಗಲಾಗಿ ಬಿತ್ತಿದ್ದು ಅಗಲವಾಗಿ ಏಱುವದು.— ಉತ್ತು ಬಿತ್ತಿದ ಬಿತ್ತವಾದರೂ ಮದಿಯಿಲ್ಲದೆ ಮೊಳೆಯದು (Prvs.). See Čpr. 8, after 44; Bp. 3, 75; 26, 25; 38, 42; 60, 17. 19. 50; Bh. 1, 8, 27; J. 11, 14; Si. 301. 307. 396; B. 4, 26.

ಬಿತ್ತು bittu. 2. = ಬಿತ್ತ, ಬಿಱ್ತು. Seed, a seed (ಬೀಜ Śmd. Dh.; My.; T. ವಿತ್ತು, ವಿದೈ, ವಿರೈ; M. ವಿದೆ, ವಿರೆ; Tĕ. ವಿತ್ತು, ವಿತ್ತನ; see ಬಿದೆ 1). ನುಗ್ಗಿಯ ಬಿತ್ತು (ಶಿಗ್ರುಜ Nr.). See Śmd. 112. 133; Grj. 3, after 69; 4, 97; Bp. 26, 25; 30, 1; 40, 62; 60, 17; Śáv. 1, after 81.

ಬಿತ್ತು bittu. 3. Third person singular of the imperfect of ಬೀಱು 1.

ಬಿತ್ತೆ bittĕ. (Tbh. of ವಿತ್, ವಿದಾ). Knowledge, learning, acquirements.

ಬಿತ್ತೆಗ (bittĕ-ga). = ಬಿತ್ತಗ, ಬಿತ್ತಿಗ. A man of acquirements, a proficient man, a clever, well-educated and polite man (ಪ್ರೌಢ Śmd. II; ಬಲ್ಲವ 399 Cm.; ನಾಗರೀಕ Čt. I, 40; ಬದುರ್ಗ, ಪ್ರೌಢ Kk. 35; ತುತ್ತಿದ, ಪ್ರೌಢ 82, o. r. ಬಿತ್ತಿಗ; ಬದುರ್ಗ, ಬಿನ್ನಣಿ Śm. 47; Abh. P. 13, 48). — ಬಿತ್ತಗವೆಣ್. -ಪೆಣ್. An accomplished woman (ಪ್ರೌಢೆ Śm. 73; Kk. 28, o. r. ಬಿತ್ತಿಗ-).

ಬಿದನು bidanu. = ಬಿದರು. — ಬಿದನೂರು. = ಬಿದರೂರು. See s. ಇಕ್ಕೇರಿ.

ಬಿದರು bidaru. = ಬಿದಿರ್ 2, etc. (C.). ಬಿದರೆ ಅನ್ನವಕ್ಕು, ಬಿದರೆ ಸತ್ತಿಗೆಯಕ್ಕು, ಬಿದರಿನ್ದ ಸಕಲಪದವಕ್ಕು; ಲೋಕದೊಳು ಬಿದಬಿದವ ಕೆಟ್ಟ (Sp.). ಬಿದರ ಲೆಕ್ಕಣಿ (B. 3, 57). ಬಿದರ ಸುಣ್ಣ (ವಂಶರೋಚನ); ಬಿದರ ಬುಟ್ಟಿ (ಪಿಟ G.).— ಬಿದರಕ್ಕಿ. -ಅಕ್ಕಿ. = ಬಿದಿರಕ್ಕಿ. Bamboo seed (occasionally used as food). ಬಡಿ ಬನ್ದರೆ ಬಿದರಕ್ಕಿ (Prv.).— ಬಿದರುತಟ್ಟಿ. A bamboo screen; a bamboo mat (My.). ಬಿದರುತಟ್ಟಿ ಮಾದಿದಾಕ್ಷಣ ಸೆಟ್ಟಿ ಆದಾನೇ? (Prv.). — ಬಿದರೂರು. -ಊರು. = ಬಿದನೂರು. N. of a place in the Nagara division of Mysore.

ಬಿದಱ್ bidaṟ. = ಬೆದಱ್ 1. See Sp. s. ಬಿದರು.

ಬಿದಿ bidi. An abbreviation of ಬಿದಿರ್, in ಬಿದಿಗು (Bp. 14, 17, = ಬಿದಿಗುಱ).

Digitized by Google

ಬಿದಿ bidi. Tbh. of ವಿಧಿ (Šmd. 339. 342, see 267; ಬ್ರಹ್ಮ Šm. 8; ಬೊಮ್ಮ Čt. I, 7; Kk. 9; ಅಜ Čt. II, 3; Čpr. 8, 14; Abh. P. 11, 140). — ಬಿದಿಯ ತೇರ್. A swan, a goose (ಹಂಸ, ಅಂಚೆ Kk. 9).

ಬಿದಿಗ bidi-ga. (Šmd. 237). A man who observes the prescribed form or ritual.

ಬಿದಿಗೆ bidigĕ. Tbh. of ದ್ವಿತೀಯೆ (Šmd. 343. 359. 373; Šm. 19; ದ್ವಿತಿಯೆ, ತಿಥಿಭೇದ Nn. 136; My.; Tĕ. ವಿದಿಯೆ, T. ಎದಿಯ್ಯೆ). ಪಾಡ್ಯ ಮೊದಲಾದ ಬಿದಿಗೆ ತದಿಗೆಯೆಮ್ಬಿವೆಲ್ಲಂ ತಿಥಿಗಳೆನಿಸುಗು (Nr.). ನದೀ ದಾಟ ಬೇಕಾದರೆ ಬಿದಿಗೆಯೇ ಆಗ ಬೇಕೇ? (Prv.).

ಬಿದಿಯ bidiya. (= ಬಿಜಯ? Sk. ವಿಜಯ, going, moving; dancing; one of a horse's paces). — ಬಿದಿಯವರಿಯ. -ವರಿ ಯ. Capering, vaulting (ಪ್ಲುತ Nr.).

ಬಿದಿರ್ bidir. 1. = (ಬಿದಿ), ಬಿದರು 1, ಬಿದುರ್. To be scattered or spread about, etc. (Rsv. 9, 28; J. 6, 6). **2,** to scatter about, to spread about; to throw about, to toss about; to open, as the mouth; to unfold, as the wings, etc.; to stretch out; to loosen, to untie (ವಿಕೀರ್ಣ Šmd. Dh.; Šm. 102; Abh. P. 11, 143; 12, 25; Rsv. 5, after 55; 8, 13; Šsv. 4, 16; M. ವಿದಱು, to scatter, strew; Tĕ. ವದಲು, ವದುಲು, to loosen, be untied). P. p. ಬಿದಿರ್ದು. ಬಿದಿರ್ದಂ (Šmd. 55).

ಬಿದಿರ್ bidir. 2. = ಬಿದನು, ಬಿದರು, ಬಿದಿರು 2, ಬಿದುರು, ಬಿದ್ರು. The bamboo, Bambusa arundinacea Lin. (ವೇಣು Šmd. Dh., Šm. 102; ತ್ವಚಿಸಾರ, ವಂಶ, ವೇಣು, ತ್ವಕ್ಸಾರ, ಮಸ್ಕರ Hlâ.; ವಂಶ Nn. 54; ತ್ವಕ್ಸಾರ 55. 131; ವಂಶ, etc. Mr. 125. 519; Šsv. 3, 32; Tĕ. ವೆದುರು; T. ವೆದಿರ್). ಬಿದಿರ್ಗಳ್ (Šmd. 52). ಬಿದಿರಿಂ (142. 166). ಬಿದಿರ ಕುಡಿ (ಕದಳಿ I). ಬಿದಿರ ಕಣಿಲೆ (ಕರೀರ, ವಂಶಾಂಕುರ Nn. 136). ಬಿದಿರ ಗಿಣ್ಣು (ಗ್ರನ್ಥಿ, ಪರ್ವ, ಪರುಸ್); ಬಿದಿರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಗೋರೋಚನ (ತ್ವಕ್ಕ್ಷೀರೆ, ವಂಶರೋಚನೆ Nr.). ಬಣಗಿದ ಬಿದಿರ ಮೆಳೆ (Bh. 1, 20, 27). See ಹೆಬ್-. — ಬಿದಿರಕ್ಕಿ. = ಬಿದರಕ್ಕಿ. (ವೈಣವ Nr.; Bp. 18, 17; Rsv. 5, 110). — ಬಿದಿರ್ದಟ್ಟೆ. -ತಟ್ಟೆ. (Šmd. 54). = ಬಿದರುತಟ್ಟೆ.

ಬಿದಿರು* bidiru. 1. = ಬಿದಿರ್ 1, etc. P. p. ಬಿದಿರಿ. To be scattered, etc. (J. 13, 47). **2,** to throw about, etc. (Bp. 26, 43; J. 15, 31; 18, 21). ಕುದುರೆಯಾ ಹದುರೆಯಾ ಹದಿರೆರದುಮ್ ಒನ್ದಯ್ಯ; ಹದುರನೇಱಿದರೆ ಕುಣಿವದು, ಬೆಳ್ಳಾಳ ಬಿದಿರಿ ಹಾಕುವದು (Sp.). See ಮೆಯ್-.

ಬಿದಿರು bidiru. 2. = ಬಿದಿರ್ 2, etc. (My.; Bp. 16, 21). ಗಾಳಿಗೆ ದನಿಗೆಯ್ವ ಬಿದಿರು (ಕೀಚಕ Hlâ.). ಗಾಳಿಗೊದಱುವ ಬಿದಿರು (ಕೀಚಕ Mr. 125).

ಬಿದಿರ್ಚು bidirču. To spread out, to unfold (J. 28, 36); to unharness, to unyoke (ರಥವಿಮೋಚನ Šmd. Dh.); to loosen or free one's self. (Šsv. 4, 10. 73. 74).

ಬಿದು bidu. 1. = ವಿದು 2. Tbh. of ವಿಧು. (ಚನ್ದ್ರ, etc., ಶಶಿ Kk. 44; ಉಪೇನ್ದ್ರ Šm. 5. 6). — ಬಿದುಗಲ್. -ಕಲ್. The moonstone (Rsv. 4, 21; ಬೆಳದಿಂಗಳಿಗೆ ನೀರು ಬಿಡುವ ಕಲ್ಲು G.).

ಬಿದು bidu. 2. = ವಿದು 1. (Rsv. 6, after 11, twice). ಅದಟ (ಆನೆಯ ಕುಮ್ಭಸ್ಥಲದ) ನಡು ಬಿದುವಕ್ಕು (Mr. 154).

ಬಿದುರ್ bidur. To unloosen, to untie, to unfetter (ಅಶೃಂಖಲಿ Šmd. Dh.; Tĕ. ವಿದುಲು, to shake off).

ಬಿದುರು biduru. = ಬಿದಿರ್ 2, etc. (My.; ವಂಶ, ತ್ವಕ್ಸಾರ, ಶಮ್ಬರ, ತ್ವಚಿಸಾರ, ತೃಣಧ್ವಜ, ಶತಪರ್ವ, ಯವಫಲ, ವೇಣು, ಮಸ್ಕರ, ತೇಜನ Si. 163; cf. Sk. ವಿದುಲ). See ಕಾಗಿ-, ದೆಲ್ಲೆ-, ಸಾರೇ-. — ಬಿದುರುಕೊಮ್ಬು. (ಕರೀರ Si. 140). — ಬಿದುರುಕೋಲು. A bamboo stick (Si. 250. 271). — ಬಿದುರುಗೆಣ್ಣು. A bamboo knot or joint (ಗ್ರನ್ಥಿ, ಪರ್ವ, ಪರುಸ್ Si. 163; My.). — ಬಿದುರುಮೆಳೆ. A bamboo bush (My.). — ಬಿದುರುಮೊಳೆ. A bamboo shoot (ಕರೀರ Si. 140; My.). — ಬಿದುರುಮೋಳೆ. = ಬಿದುರುಮೊಳೆ. (ಕರೀರ Si. 140; My.). — ಬಿದುರುಸೀಲು. (ಕ್ಷ್ವೇಡೆ Si. 417).

ಬಿದುಹು biduhu. = ಬಿದುರು, q. v.

ಬಿದ್ದ bidda. 1. = ಬದ್ಧ, q. v.

ಬಿದ್ಧ bidda. 2. Tbh. of ವಿದ್ಧ. Penetrated, etc. (Abh. P. 3, 134). — ಬಿದ್ಧಂ (adverbially), so that (the points of the compass) are penetrated (4, 28). — ಬಿದ್ಧಂ ಪೋಗು. To be penetrated or holed (8, 29). — ಬಿದ್ಧಮ್ಬರಿ. -ವರಿ. To penetrate into (12, 54).

ಬಿದ್ದಣ biddaṇa. = ಬಿದ್ದನ, ಬಿದ್ದಿನ 2, (ಬಿದ್ದು 1), ಬಿರ್ದಣ, (ಬಿರ್ದು 1). An invitation to dinner; a banquet, a feasting, an entertainment, a meal (ಆವುತಣ Kk. 26, o. r. ಬಿದ್ದನ; ಅವುತಣ Šm. 63, o. r. ಬಿರ್ದಣ; T., M. ವಿಳಿ, Tĕ. ಪಿಲುಚು, to call, to invite; see s. ಬಱ್ 3; ಪಿಳ್ಳ 2); a prey.

ಬಿದ್ದನ biddana. = ಬಿದ್ದಣ, q. v.

ಬಿದ್ಧಿ biddi. = ವಿದ್ಧಿ, q. v. ಬಿದ್ಧಿಗಾ ಪೊದಲಿಚರ್ ವಚಸ್ಯದೊಕ್ಕರ್ (Šmd. 203 Mdb.).

ಬಿದ್ದಿನ biddina. 1. = ಬಿದ್ದುನ. A guest (ಆವೇಶಿಕ, ಪ್ರಾಘುಣಕ, ಆಗನ್ತು, ಅತಿಥಿ Hlâ.; Mr. 238; Čpr. 7, 84; Bp. 29, 7; T. ಎರುನ್ದು, M. ವಿರುನ್ನು, Tĕ. ವಿನ್ದು);—a relative by marriage (ಬೀಗ Bhn. 59, o. r. ಬಿದ್ದುನ; Bh. 3, 19, 25; 8, 24, 57). ಬಿದ್ದಿನ ಬನ್ದು ಹಾಡು, ಮನೆಯೊಡೆಯ ಕೂತು ಹಾಡು (Prv.).

ಬಿದ್ದಿನ biddina. 2. = ಬಿದ್ದಣ, etc. (Bh. 3, 10, 46).

ಬಿದ್ದು biddu. 1. = (ಬಿದ್ದಣ), ಬಿರ್ದು 1. A banquet, a feasting, a meal (ಅವುತಣ Šs.; Râm. 6, 54, 4; T. ವಿರುನ್ದು, M. ವಿರುನ್ನು, Tĕ. ವಿನ್ದು; T. ವಿದವು, ವಿದಾ, a festival, holiday); a prey. See ಬಲು-.

ಬಿದ್ದು biddu. 2. = ಬಿರ್ದು 2, ಬಿದ್ದು. P. p. of ಬಿೞ್, ಬೀೞ್ 1. ಬೀೞು 1. — ಬಿದ್ದಿನ. -ಇನ. The sun which has set (ಜಲಮೊಳ್ ಅದ್ದ ಭಾಸ್ಕರ Bhn. 59; Grj. 4, 68).

ಬಿದ್ದುನ bidduna. = ಬಿದ್ದಿನ, q. v.

ಬಿದ್ರು bidru. = ಬಿದುರು, etc. (My.).

ಬಿನದ binada. Tbh. of ವಿನೋದ. (Čpr. 4, 79; 7, 81; Grj. 2, after 71 & 106). — ಬಿನದವ್ಬಡೆ. -ಒಂವಡೆ. To feel pleasure, to be amused (Rsv. 2, 126).

ಬಿನದಿಸು binadisu. Tbh. of ವಿನೋದಿಸು. (Šsv. 1, 48; 4, after 17; J. 6, 39; 15, 9). ಮುರವಾಯಿದು ಬಿನದಿಪುದು (ಕುಳಿರ್ Šs.). ಗೋಣ್ಪುಗಳೊಳ್ ಬಿನದಿಪಾಟಂ (ವಿರಲ್, ದಿಂಕು Šs.).

ಬಿನುಗು binugu. A low, base, mean person (ಪಾಮರ, ನೀಚ, ವಿವರ್ಣ, ಪ್ರಾಕೃತ, ಪೃಥಗ್ಜನ, ನಿಹೀನ, ಅಪಸದ, ಜಾಲ್ಮ, ಕ್ಷುಲ್ಲಕ Nr.; Râm. 5, 8, 53; Bh. 8, 24, 50; My.; cf. ಬಣಗು? T. ವಿನೈ, M. ವಿನ, action; sin, evil, pain, misery; malignity, malice). — ಬಿನುಗುನುಡಿ. Whispering words (ಗುಜುಗುಜು Bhn. 43).

Digitized by Google

ಬಿನ್ದ binda. Tbh. of ಬೃನ್ದ (Śmd. 353; ಥಟ್ಟು, ತಿನ್ತಿಣಿ, ತಮ್ಮಲ್, etc., ಸೇಣಿ Kk. 17, Śm. 54; ಸೇಣಿ Śm. 96).

ಬಿನ್ದಿಗೆ bindigĕ. A kind of metal water-vessel (Bp. 12, 34; 47, 13; Si. 309; My.; Mhr. ಬಿನಗಾ; Tĕ. ಬಿನ್ದೆ, M. ಪಿನ್ದಿ). ಬಿನ್ದಿಗೆ ಒಡದರೆ ಹನ್ದಿಗೆ ನೀರು ಎಲ್ಲಿ? (Prv.).

ಬಿನ್ದು bindu. = ಪಿನ್ದು. *A drop of water or other liquid* (ಸುರಿವ ಹನಿ Mr. 418); semen virile (C.). 2, a dot, a mark; whitish spots on the body (ಚುಬ್ಬು, ಪದ್ಮ Mr. 154). 3, a cypher or dot representing the anusvâra (ಅನುಸ್ವಾರ, ಸೊನ್ನೆ Śmd. 19; Mr. 363). See Śmd. 19. 25. 47. 126. 127. 128. 138. 151. 184. 198. 199. 203. 205. 206. 236. 238. 248. 250. 257. 370. 371. 400; Kâvy. I, 2, 14-16; 110-112; I, 3, 16. 17.

ಬಿನ್ದುಚ್ಯುತ bindu-čyuta. A kind of vicchitticitra (Kâvy. III, 2, B, 58. 69 seq.).

ಬಿನ್ದುಜಾಲಕ bindu-jâlaka. = ಪಿನ್ದುಜಾಲಕ. *A mass of dots or spots.*

ಬಿನ್ದುಪತನ bindu-patana. Falling of drops. See ಹನಿ.

ಬಿನ್ದುಮನ್ತ bindu-manta. Tbh. of ಬಿನ್ದುಮತ್. Possessing drops, etc.;—having the anusvâra (Śmd. 371).

ಬಿನ್ದುಮಾಧವ bindu-mâdhava. N. of an idol of Vishṇu. (My.).

ಬಿನ್ನ binna. 1. Tbh. of ಭಿನ್ನ. (My.).

ಬಿನ್ನ binna. 2. A curtailed form of ಬಿನ್ನಪ.— ಬಿನ್ನ ಮಾಡು. To invite (for dinner, C.).— ಬಿನ್ನವತ್ತಳೆ. -ಪತ್ತಳೆ. Tbh. of ವಿಜ್ಞಾಪನಪತ್ರಿಕೆ. A letter of respectful communication and petition (Râm. 1, 7, 10; 1, 16, 2; My.). ಬಿನ್ನವತ್ತಳೆ ಬರದರೆ ಹೊನ್ನು ಬನ್ದ ಹಾಗಾಯಿತೇ? (Prv.).

ಬಿನ್ನಗೆ binnagĕ. = ಬಿನ್ನನೆ (Śmd. 389). Silently, etc. (ರೆಕ್ಕಟ, ಬಿನ್ನನೆ, ಸುಮ್ಮಗೆ Śs.; ಗುಜುಗುಮ್ಮನೆ, ರಿಕ್ಕಟ, ಬಿನ್ನನೆ, ಮೌನ Kk. 50).

ಬಿನ್ನಣ binnaṇa. = ಬಿನ್ನಾಣ, ಪಿನ್ನಾಣ. Tbh. of ವಿಜ್ಞಾನ (Śmd. 354. 364). Knowledge; skill, proficiency, dexterity; ingenuity, art; device (ಚೊಕ್ಕೆಯತನ Bhn. 56). ಅನ್ನವನ್ನು ಹಾಕುವದು, ನನ್ನಿಯನು ನುಡಿಯುವದು, ತನ್ನನ್ತೆ ಪರರ ಬಗೆವದೆ ಕೈಲಾಸಬಿನ್ನಣವಕ್ಕು (Sp.). See Śmd. 167; Čpr. 5, 78; Čh. v. 286; Grj. 5, after 76; Bp. 13, 29; 29, 16; Śsv. 4, 10; J. 31, 58.— ಬಿನ್ನಣನೆಡ್ಡೋಜಿ. -ಂ-ತೋಱು. To evince skill (Grj. 2, after 106).— ಬಿನ್ನಣವಪ್ಪುಡೆ. -ಂ-ಪಡೆ. To obtain or gain skill (Rśv. 5, after 114).

ಬಿನ್ನಣಿ binnaṇi. Tbh. of ವಿಜ್ಞಾನಿ. A man who is learned, clever, skilful, proficient, ingenuous, deviceful, conversant (ಬಿತ್ತಿಗ Čt. II, 102; ಬಿತ್ತಿಗ, ಬಲ್ಲುಗ Śm. 47; Tĕ. ವಿನ್ನಾಣಿ). See ಮಲ್ಲಿನ್ನಣಿ, ಸಬಳವಿನ್ನಣಿ; Śmd. s. ಬಿಸುಡು.

ಬಿನ್ನಣಿಗ binnaṇiga. Tbh. of ವಿಜ್ಞಾನಿಕ. (Č. Bp. 45, 40).

ಬಿನ್ನನೆ binnanĕ. = ಬಿನ್ನಗೆ, q. v. (Čpr. 8, after 78).

ಬಿನ್ನಪ binnapa. = ಬಿನ್ನ 2, ಬಿನ್ನಹ. Tbh. of ವಿಜ್ಞಾಪನ (Śmd. 354. 366; Tĕ. ವಿನ್ನಪ). Representing, informing; respectful communication or representation; respectful petition. See Śmd. 151. 264; Čpr. 7, after 69; Abh. P. 12, after 51; Bp. 10, 33; 50, 74; 51, 3; Rśv. 5, after 23; J. 5, 44.— ಬಿನ್ನಪಂಗೆಯ್. -ಂ-. To make a respectful representation or humble petition (Rśv. 10, after 5; Śsv. 2, after 2).

ಬಿನ್ನಯಿಸು binnayisu. = ಬಿನ್ನವಿಸು, etc. (Bp. 33, 5).

ಬಿನ್ನಯ್ಸು binnaysu. = ಬಿನ್ನಯಿಸು, etc. (Bp. 1, 55; 2, 39; 14, 6; 26, 45; 35, 49; 37, 4; 61, 73; J. 2, 45).

ಬಿನ್ನವಿಸು binnavisu. = ಬಿನ್ನಯಿಸು, ಬಿನ್ನಯ್ಸು. Tbh. of ವಿಜ್ಞಾಪಿಸು. To communicate or represent respectfully; to petition respectfully (ವಿಜ್ಞಾಪನ Śmd. Dh.). See Śmd. 294; Čpr. 2, after 62; 3, after 62; 6, after 100; Abh. P. 14, after 59; Bp. 5, 11; 10, 47; 32, 8; 36, 9; 46, 63; 50, 27; 61, 54; Rśv. 5, 125.

ಬಿನ್ನಹ binnaha. = ಬಿನ್ನಪ, etc. (Bp. 26, 17; 37, 6; 51, 8; 53, 74; Bh. 1, 8, 16. 59; Râm. 1, 16, 5; My.). ಬಡವನ ಬಿನ್ನಹ ಎಡೇಲೆ ಹೋಯಿತು (Prv.).— ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡು. = ಬಿನ್ನಪಂಗೆಯ್. (Bh. 1, 8, 32; 3, 13, 15; B. 4, 30).

ಬಿನ್ನಾಣ binnâṇa. = ಬಿನ್ನಣ, etc. (Bh. 1, 7, 49; 1, 8, 69. 71; J. 17, 6; 22, 6. 12; My.; Tĕ. ವಿನ್ನಾಣ).

ಬಿನ್ನಾಣಗಾತಿ binnâṇa-gâti. A clever woman (My.).

ಬಿನ್ನಾಣಗಾಱ binnâṇa-gâṟa. A clever man (My.).

ಬಿನ್ನಾಣಿ binnâṇi. A clever woman (My.).

ಬಿಪ್ಪಣ್ಡು bippaṇḍa. (Śmd. 48; 191, o. r. ಬಿರ್ಪಣ್ಡು). = ಬಿರ್ಪಣ್ಡು. The crying or chirping of birds (ಬಗ್ಗು, ಒಲೆ, ಚಪ್ಪರಣೆ Kk. 42, o. r. ಬಿರ್ಪಣ್ಡು; ಬಗ್ಗು, ಚಪ್ಪರಣೆ 77; ಬಿಜ್ಜೆ, ಜಡಿವ, ಬಗ್ಗು, ಚಪ್ಪರಣೆ Śm. 29. 30; ಬಗ್ಗು 84; T. ವಿಮ್ಮು to cry; to sound; to weep; ವಿಱಲಿ, a songstress).

ಬಿಬ್ಬಿ bibbi.— ಬಿಬ್ಬಿಬಾಚಯ. = ಬಿಬ್ಬಿಬಾಚಯ್ಯ. (Bp. 56, 47).— ಬಿಬ್ಬಿಬಾಚಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 45; 56 sum.; 56, 1. 10. 14. 25. 30. 40).

ಬಿಬ್ಬೋಕ bibbôka. = ವಿಬ್ಬೋಕ. *Affectation of indifference towards a beloved object through pride and conceit.*

ಬಿಮ್ಬ bimba. = ಪಿಮ್ಬ. *The disk of the sun or moon;* any disk, a ball, hemisphere; any round or disk-like appearance or object (ಸುವೃತ್ತ, ಅತಿಬಟ್ಟಿತು Nn. 69; ಚಟುಳು Mr. 330). 2, a looking-glass, a mirror. 3, a reflected form, a reflection; an image, a picture (ಪ್ರತಿರೂಪು 69; see ಜನ-). 4, a rain-bow (ಇನ್ದ್ರಚಾಪ, ಇನ್ದ್ರನ ಬಿಲ್ಲು 69). 5, a ray (ಮಯೂಖ, ಕಿರಣ 69). 6, the sky (ನಭ, ಆಕಾಶ 69). 7, rain (ವೃಷ್ಟಿ, ಮಱೆ 69). 8, cloth (ಅಂಬರ, ವಸ್ತ್ರ 69). 9, the fruit of Momordica monadelpha Roxb. of a bright-red colour (ಬಿಮ್ಬಿಕೆ, ತೊಣ್ಡೆ, ತೊಣ್ಡೆಹಣ್ಣು 69; ಓಷ್ಟ, ತೊಣ್ಡೆ, ತುಣ್ಡಿಕೆ Mr. 127). 10, a lizard.

ಬಿಮ್ಬಾಧರ bimba-adhara. A lip red like the bimba fruit (Kâvy. V, 947).— ಬಿಮ್ಬಾಧರೆ. A red-lipped woman (Grj. 10, 45).

ಬಿಮ್ಬಾಧರಸ್ಥಾನ bimbâ-dhara-sthâna. The place of Bimbâdhara. ಬನ್ದಿಎಡಿದಂ ಬಿಮ್ಬಾಧರಸ್ಥಾನಮಂ (Śmd. 386).

ಬಿಮ್ಬಿ bimbi. = ಪಿಮ್ಬಿ. *A plant bearing a bright-red gourd, Momordica monadelpha* Roxb.

ಬಿಮ್ಬಿಕೆ bimbikĕ = ಪಿಮ್ಬಿಕೆ. *Momordica monadelpha* Roxb. (ಬಿಮ್ಬ, ತೊಣ್ಡೆ Nn. 69).

ಬಿಮ್ಬಿಸು bimbisu. To be reflected or mirrored (Bp. 5, 23; 6, 22; Śsv. 2, 31).

ಬಿಮ್ಬೆ bimbĕ. ಬಿಮ್ಬಾ. = ಬಿಮ್ಬಿ. 2, N. of women.

ಬಿಮ್ಬೋಷ್ಠಿ bimba-ôshṭhi. A woman with lips as red as a Momordica fruit. (My.).

ಬಿಮ್ಮಗೆ bimmagĕ. (fr. ಬಿಙ್, or ಬಿಱು 1). = ಬಿಮ್ಮನೆ. Firmly, tightly (as in seizing, tying, embracing, standing, etc., My.), loudly (as in calling, My.), powerfully (as in beating, My.).

Digitized by Google

ಬಿಮ್ಮಗೆ ಹಿಡಿದರೆ ಹಮ್ಮು ಹೋಗದೇ?—ಕಮ್ಮಗೆ ಉಣಿಸಿ, ಬಿಮ್ಮಗೆ ಕಟ್ಟಿದ (Prvs.).

ಬಿಮ್ಮನಿಸಿ bimmanisi. A pregnant woman (My.).

ಬಿಮ್ಮನೆ bimmanĕ. = ಬಿಮ್ಮಗೆ. (My.). ಬಿಮ್ಮನೆ ಬಿಗಿಯ ಬೇಡ, ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಹಾಕ ಬೇಡ, ಬೇಕಾದಷ್ಟು ದಿನ ದಾಟ್ಯೇನು (Prv.). See Prv. s. ಮುದುಕ.

ಬಿಮ್ಮು bimmu. (= ಬಿಂಪು. or fr. ಬಿಲು 1). Largeness, greatness (Bh. 1, 13, 46); pride. — ಬಿಮ್ಮಡ್. -ಅಡ್. Pride to abate or go away (Bp. 32, 36). — ಬಿಮ್ಮುಗೆಡು. -ಕೆಡು. = ಬಿಮ್ಮಡ್. (Bp. 56, 43).

ಬಿಯ biya. = ಬಿಜ, etc. — ಬಿಯಂಗೆಯ್. = ಬಿಜಯಂಗೆಯ್, q. v.

ಬಿಯದ biyada. (Śmd. 25). Tbh. of ವ್ಯಾಧ (Śmd. 337; Ćt. II, 35; ಅಡಗುಲಿ, ಬಿಲ್ಲ, ವ್ಯಾಧ Kk. 39; Bp. 34, 2; Rāv. 5, after 80; 5, 85; see ಕಾಟ್ಬೊಯದ). — ಬಿಯದವೆಣ್. -ಪೆಣ್. A woman of the hunter-caste (Śāv. 3, after 28).

ಬಿಯದಿ biyadi. Tbh. of ವ್ಯಾಧಿ (Śmd. 337).

ಬಿಯಸ biyasa. Tbh. of ವ್ಯಾಸ. — ಬಿಯಸಹಸ್ತ. = ವ್ಯಾಸ-. A Vyâsa's hand (Bp. 6, 21).

ಬಿಯಸಂಗ biyasaṅga. Tbh. of ವ್ಯಾಸಂಗ (Śmd. 337).

ಬಿಯಳ biyaḷa. (Śmd. 25). Tbh. of ವ್ಯಾಲ (337). — ಬಿಯಳ ಕಟಕ. Śiva (Bp. 27, 46).

ಬಿಯ್ಯ biyya. = ಬೀಯ. Tbh. of ವ್ಯಯ. (Bp. 42, 9).

ಬಿಯ್ಯಗ biyyaga. 1. (fr. ಬಿಗಿ 1). = ಬೀಗ 1. A lock (ಖ, ಅಗಗಲ Nn. 116; ಗೃಹಬನ್ಧನ Mr. 191; Bp. 12, 10; 43, 46; Bh. 3, 17, 28).

ಬಿಯ್ಯಗ biyyaga. 2. = ಬೀಗ 2. (Râm. 1, 16, 17).

ಬಿರ bira. = ಬಿರಿ 2, ಬಿರು 1. Short P. p. of ಬಿರಿ 1, in ಬಿರ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ಬಿರಕು biraku. = ಬಿರಿಕು, etc. (My.).

ಬಿರತು biratu. = ಬಿರದು, ಬಿರಿತು, ಬಿರಿದು. P. p. of ಬಿರಿ 1 (My.; Si. 314).

ಬಿರದು biradu. = ಬಿರತು, etc. (My.).

ಬಿರಯ biraya. Tbh. of ವಿರಹ.

ಬಿರಯಿ birayi. Tbh. of ವಿರಹಿ. (Ćpr. 4, 33. 34; 7, 44. 53; Rāv. 5, 34). ಬಿರಯಿಗೆ (Śmd. 16 Mdb.). ಬಿರಯಿಗಳ ಸುಯ್ಲುಗಳ್ (119).

ಬಿರಯಿಸು birayisu. Tbh. of ವಿರಹಿಸು. To be separated from, etc. (Ćpr. 8, 29).

ಬಿರವು biravu. = ಬಿರುವು. A fissure, a crack (My.). ಬಿರವು ಬಿಟ್ಟಿತು (My.).

ಬಿರಹ biraha. = ವಿರಹ.

ಬಿರಹಿ birahi. = ವಿರಹಿ (Ćt. II, 88).

ಬಿರಾಣೆ birâṇĕ. A grain, as of gunpowder (My.; Mhr. ಬಿರಾಣಾ).

ಬಿರಾದಾರಿ birâdâri. A band (of peons, etc., of men in general), a company, a herd (My.; Br.; H.).

ಬಿರಾಮಣ birâmaṇa. Tbh. of ಬ್ರಾಹ್ಮಣ. (My.).

ಬಿರಿ biri. 1. To burst; to be rent asunder, to burst open, to split open, to part asunder, to separate, to crack;—to break away, to escape from restraint;—to burst forth, as tears;—to break forth, to expand, to open, to blossom, to blow (ಸ್ಫುಟನ Śmd. Dh.; My.; Tĕ., T., M. ವಿರಿ). P. ps. ಬಿರಿದು (Ćpr. 1, 103), ಬಿರಿತು (Râm. 5, 8, 74), ಬಿರದು, ಬಿರತು. ಹಿಲ್ಲ ಬಿರಿದುದು (Śmd. II). ಬಿರಿದುದು (ಬೀತು Kk. 67). 3rd pers. sing. imperfect ಬಿರಿಯಿತು, ಬಿರಿ ತು, ಬಿರೀತು (My.). See Bp. 2, 15; 9, 8; 20, 11; 50, 17; 52, 18; 57, 30. 60; 59, 58; 61, 39; Rāv. 5, 53. 41. 46; Ć. Bp. 4, 7; J. 1, 1; 2, 65; 4, 26; ಅರೆವಿರಿ, ಇನಿವಿರಿ; Prv. s. ಕೆಮ್ಮು.

ಬಿರಿ biri. 2. = ಬಿರ, etc. P. p. of ಬಿರಿ 1, in ಬಿರಿ ಬಿರಿದು (Bp. 16, 5; Râm. 5, 8, 89).

ಬಿರಿ biri. 3. = ಬಿರು 2. Bursting; opening, etc.; a fissure, a crack (ಬಿರುಗ Ćt. I, 48). See ಕೋಟಿವಿರಿ. — ಬಿರಿಮುಗುಳ್. = ಬಿರುಮುಗುಳ್. An opening, or opened, flower-bud (Bp. 22, 9; Rāv. 4, after 14; 10, after 31; J. 11, 9). ಬಿರಿಮುಗುಳ ಬಣ್ಣ (ಮಧು Mr. 509).

ಬಿರಿಕು biriku. = ಬಿರಕು, ಬಿರುಕು, ಬಿರ್ಕು. A cleft, a fissure, a crack (My.; see o. r. s. ಬಿಡಿಕು).

ಬಿರಿತು biritu. P. p. of ಬಿರಿ 1. (My.).

ಬಿರಿದು biridu. = ಬಿರುದ, ಬಿರುದು. Tbh. of ವಿರುದ. Panegyric, praise (Bp. 35, 53; 50, 16; Ć. Bp. 11, 11; Rāv. 6, after 11). 2, an honorary distinctive mark, a badge of honour (Bp. 47, 2; 60, 61; Rāv. 6, after 11). 3, distinction: developed power, valour (Bp. 23, 26). ಬಿರಿದಿನ ಬಳೆ (ಕಕ್ಕ Kk. 75). ಬಿರಿದಿನ ಹಾಹೆ (ತೊಡರ್ 67). — ಬಿರಿದ. -ಅ 3. = ಬಿರು ದ. A man of distinction, a brave, valourous man (Bh. 8, 3, 4). — ಬಿರಿದಂಕ. -ಅಂಕ. A man marked with badges of honour (Si. in B. 5, 50). *Cf.* ಬಿರುದಂಕ. — ಬಿರಿದಿನಾಳ್. -ಆಳ್. A man of distinction (Bp. 36, 26). — ಬಿರಿದುಪಾಡು. A panegyric (Bh. 1, 8, 1).

ಬಿರು biru. 1. = ಬಿರ, in ಬಿರು ಕೊಳ್ಳು. (My.).

ಬಿರು biru. 2. = ಬಿರಿ 3. — ಬಿರುಮುಗುಳ್. = ಬಿರಿಮುಗುಳ್. (J. 15, 24; 18, 23). — ಬಿರುಹುರಿ. The being (partly) untwisted (Bp. 47, 30).

ಬಿರುಕು biruku. = ಬಿರಿಕು, etc. (ಬೀತು Kk. 67, o. r. ಬಿರಿ ದುದು; My.). ಹಾಯಿಗೋಡೆಯ ಬಿರುಕುಗಳು (B. 2, 2; 3, 27).

ಬಿರುದ biruda. = ಬಿರಿದು, etc., ವಿರುದ.

ಬಿರುದಶೃಂಖಲೆ biruda-śriṅkhalĕ. A chain, or another badge, of honour (ತೊಡರ್ Śmd. Dh.).

ಬಿರುದಾವಳಿ biruda-âvaḷi. A line or number of distinctions (J. 2, 67): an enumeration of distinctions or marks of distinctions (Śmd. 207).

ಬಿರುದು birudu. = ಬಿರಿದು, etc. (My.; Tĕ.; T., M. ವಿರುದು; ಬಿರು ವರ್ Si. 466; see ಅಭಿಜನ). ಬಿರುದಿಂಗೆ (Śmd. 207). ಬಿರುದಿನ ಬಳೆ (ಕಟ್ಟದ Śmd. II; Śm. 40). ಬಿರುದಿನ ಹಾಹೆ (ತೊಡರ್ Śm. 51). ಬಿರುದಿನ ತೊಡರ್ (Rāv. 6, after 11). See Bp. 37, 60; 46, 46; Rāv. 6, after 11; J. 2, 28; B. 4, 5. ಬಿರುದಿನ ಹಾಹೆ (Grj. 2, after 106). — ಬಿರುದ. = ಬಿರಿದ. (Bh. 6, 2, 4; T., M. ವಿರುದ). ಬಿರುದರ ಕರುಳಂ ಕೊಡಿ ಕೊಡಿದು (Śmd. 27). ಬಿರುದ ಗೆ ಬಿರುದರ್ ಸೆಣಸುವರ್ (159). — ಬಿರುದಂಕ. -ಅಂಕ. = ಬಿರಿ ದು (Ćpr. 7, 43).

ಬಿರುವು biruvu. = ಬಿರವು. (My.).

ಬಿರಡೆ biraḍĕ. (ಬಿರಡೆ). A peg or screw to tighten the strings of musical instruments; a stopple of wood, metal, etc., a cork (My.; Si. 63; Tĕ. ಬಿರಡಾ).

Digitized by Google

ಬಿಱನೆ birane. = ಬಿಱಾನೆ. Swiftly, quickly (My.).

ಬಿಱಸ birasa. = ಬಿಱಸು, etc. — ಬಿಱಸಗೂದಲು. -ಕೂದಲು. Rough hair (B. 5, 255).

ಬಿಱಸು birasu. = ಬಿಱುಸು q. v., etc. Hardness, firmness (as of sweetmeats, boiled rice, metals, or of soil, My.; B. 4, 125); roughness, coarseness; harshness (My.);—briskness, swiftness (My.). **2,** = ಬಿಱು 1, whirring: what whirs: a rocket, a cracker (My.; T. ಎಱುಬು, Tĕ. ಬಿಱುಸು). — ಬಿಱಸುಗೂದಲು. = ಬಿಱಸುಗೂದಲು. (B. 5, 255; My.). — ಬಿಱಸುಬಟ್ಟೆ. Coarse cloth (My.). — ಬಿಱಸುಮಾತು. A harsh word (My.). — ಬಿಱಸುಹುಲ್ಲು. Coarse grass (B. 3, 48; My.).

ಬಿಱಾನೆ birāne. = ಬಿಱನೆ. (My.; Tĕ.).

ಬಿಱಿ biri. = ಬಿಱು 1. Firmness, etc. **2,** tightness: fastening, as a door by means of a piece of wood that on the inside is put across it: the wood itself (My.; Tĕ. ಬಿಙ್ಕು; T. ಎಱ, ವೆಱ, to be narrow, straitened, pressed). — ಬಿಱಿ ಕಟ್ಟು. To fasten (a door) by means of the biri (My.). — ಬಿಱಿಗಾಳಿ = ಬಿಱುಗಾಳಿ. (B. 5, 128; G. 542). — ಬಿಱಿದನಿ. = ಬಿಱುದನಿ. (Râm. 6, 11, 16). — ಬಿಱಿಹಗ್ಗ. A rope to secure a door by means of the biri (My.). — ಬಿಱಿ ಹಾಕು. = ಬಿಱಿ ಕಟ್ಟು. (My.).

ಬಿಱಿಸು birisu. = ಬಿಱಸ, ಬಿಱಸು q. v., ಬಿಱುಸು. (ಬೆಟ್ಟಿತು Bhn. 36; My.; T. ಎಱ್ಕಿ, M. ಎಱ, to grow stiff, as from cold, to grow thick or compact). ಬಿಱಿಸಿಹುದು (ಪರುಷ, ತುಕ್ತ Nr.). ಬಿಱಿಸಿನ ಹೆದ್ದಾರಿ (ಕಾನ್ತಾರ, ವಿಷಮಾರ್ಧ್ವ Nn. 106, o. r. ಬಿಱಸಿನ-). ತಱುಬಿಲ್ಲದ ಒಡ್ಡನು, ಬಿಱಿಸಿಲ್ಲದ ಹುರಿಯು (Prv.). See Bp. 28, 26; 37, 15; 40, 24. 60; 52, 9. 11; Râm. 4, 6, 7. — ಬಿಱಿಸಿನವ. -ಅವ. A rough, cruel man (ಕ್ರೂರಕರ್ಮ, ನೃಶಂಸ Mr. 235). — ಬಿಱಿಸುಕೂದಲು. = ಬಿಱಸುಗೂದಲು. (B. 3, 99).

ಬಿಱು biru. 1. (fr. ಬೆಟ್ಟಿತು Śmd. 218). = ಬಿಱಿ. Hardness, firmness (Tĕ. ಬಿಙ್ಕು);—roughness; rudeness; vehemence;—swiftness (Tĕ.; T. ವೆಱ);—whirring (ಬಿಟ್ಟೆ Ċt. I, 29; T. ಎಱ್ಜಿನ್, to whir in the air);—rudely (Abh. P. 8, 29). — ಬಿಱುಗಲ್. -ಕಲ್. A firm, strong stone (V. 9, 106). — ಬಿಱುಗಹಳೆ. -ಕಹಳೆ. A loud-sounding horn (Bp. 50, 17; 56, 17). — ಬಿಱುಗಾಳಿ. (Śmd. 218). A strong or high wind, a gale, a hurricane (ಪ್ರಕಮ್ಪನ, ಮಹಾವಾತ G.). ಬೀಸುವ ಬಿಱುಗಾಳಿ (Śmd. 219 Mdb.). ಬಿಱುಗಾಳಿಗೆ ಹಿಡಿದರೆ ಸರಿಗೆ ಆದೀತೇ? (Prv.). See Ċpr. 4, 16; Bp. 22, 8; 45, 31; V. 39, 17; J. 4, 10; 8, 32; B. 4, 223. — ಬಿಱುಗೋಲ್. -ಕೋಲ್. A strong stick, a club (Bh. 7, 10, 17). — ಬಿಱುದನಿ. A harsh, disagreeable sound (J. 31, 55). — ಬಿಱುನಡೆ. A brisk, quick walk (Bp. 34, 36; ಧೌರಿತಕ Si. 274, see ಧರದಾಣ್ಣು). — ಬಿಱುನುಡಿ. A harsh, unkind, abusive word or speech (Bp. 24, 12; Râm. 3, 4, 21; J. 17, 56). ಹೀನಮಾನವರ ಬಿಱುನುಡಿಗೆ ಸತ್ವದ ಜ್ಞಾನಿಯುಂಜುವನೆ? (Sp.). — ಬಿಱುನೋಟ. An unkind look (ಅದೃಷ್ಟಿ Si. 74; My.). — ಬಿಱುಬಿದ. (-ಎದ). A rough manner (Śmd. 218 Mdb., o. rs. -ಬರ್ದ, -ಬಿರ್ದ). — ಬಿಱುಮೊಲೆ. A firm, hard breast (J. 16, 41). — ಬಿಱುವಡೆ. -ಪಡೆ. (Śmd. 218). A brisk, etc. force. — ಬಿಱುವರಿ. -ಪರಿ. 1. To run swiftly (Bh. 7, 4, 81). — ಬಿಱುವರಿ. -ಪರಿ. 2. A swift run. — ಬಿಱುವರಿವರಿ. -ಪರಿ. To run very swiftly (Abh. P. 4, 107). — ಬಿಱುವಟ್. -ಮಟ್. A heavy rain (Grj. 3, 61; J. 12, 20; 27, 41). — ಬಿಱುವಾತು. -ಮಾತು. = ಬಿಱುನುಡಿ. (V. 18, 11). — ಬಿಱುವಿಸಿಲ್. -ಬಿಸಿಲ್. Excessive heat of the sun (Rśv. 5, 78; Śśv. 3, after 85). — ಬಿಱುವೆಲರ್. -ಎಲರ್. = ಬಿಱುಗಾಳಿ. (J. 25, 27). — ಬಿಱುವೊಯ್ಲು. -ಪೊಯ್ಲು. (Śmd. 218). A severe blow or stroke (Rśv. 8, 105). — ಬಿಱುಸರಳ್. A swift arrow (J. 12, 31; 27, 38). — ಬಿಱುಹೊಯಿಲು. = ಬಿಱುವೊಯ್ಲು. (Bp. 52, 15). — ಬಿಱುಹೊಯ್ಲು. = ಬಿಱುಹೊಯಿಲು. (Bh. 2, 2, 104).

ಬಿಱು biru. 2. To become stiff; to be astounded (*cf.* ಬೆಱ್). P. p. ಬಿಱುತು (Ċpr. 4, 15; Abh. P. 10, after 136; 14, 184).

ಬಿಱುಬು birubu. = ಬಿಱುವು, ಬಿಱುಹು. Hardness, firmness, (compactness); vehemence; violence, etc. (ಬೆಟ್ಟಿತು Kk. 60, o. r. ಬಿಱುವು; Râm. 6, 47, 8; Śśv. 2, 66; J. 5, 48). ಬಿಱುಬಿನಗ್ಗದ ಸೋನೆ (Râm. 3, 6, 9). — ಬಿಱುಬುನಾಲಗೆ. A violent, fierce tongue (Bh. 6, 4, 36).

ಬಿಱುವು biruvu. = ಬಿಱುಬು, q. v.

ಬಿಱುಸು birusu. = ಬಿಱಿಸು, etc. (My.; Tĕ.). ಅಕ್ರೋಡದ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಬಿಱುಸು (B. 3, 115). ಚನ್ನವು ಸೀಸಕ್ಕಿನ್ತ ಬಿಱುಸು (4, 106). See ಕುಡಿಕೆ-. — ಬಿಱುಸುಕೂದಲು. = ಬಿಱಿಸುಕೂದಲು. (B. 3, 30). — ಬಿಱುಸುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To prepare a rocket (Śśv. 2, after 42). — ಬಿಱುಸುಗೂದಲು. = ಬಿಱುಸುಕೂದಲು. (B. 4, 191). — ಬಿಱುಸುನುಡಿ. Harsh, contumelious language (ನಿಷ್ಠುರ, ಪರುಷ Nr.). — ಬಿಱುಸುಮೀಸೆ. Rough, or stiff, whiskers (B. 4, 35).

ಬಿಱುಹು biruhu. = ಬಿಱುಬು, etc. (Bp. 44, 9).

ಬಿಱ್ಱನೆ birrane. An imitative sound used in the wind's blowing strongly (My.).

ಬಿರ್ಕು birku. = ಬಿರಿಕು, etc. (My.).

ಬಿರ್ಚು birču. 1. = ಬಿಚ್ಚು 1. To loosen, to disunite, etc. (ವಿಘಟನ Śmd. Dh.; Čh. v. 19; Bp. 8, 86; Rśv. 5, after 114). **2,** to be disunited, etc.; to open (Ċpr. 6, after 106; Grj. 9, after 65, twice; V. 23, after 11).

ಬಿರ್ಚು birču. 2. = ಬಿಚ್ಚು 2. (ಬೇರ್ಕೆಯ್ವ ಭಾವ Ċt. I, 24; ಬಿರಿ I, 48). — ಬಿರ್ಚುವಲೆ. -ಬಲೆ. A kind of net (Rśv. 5, after 114).

ಬಿರ್ದಣ birdaṇa. = ಬಿದ್ದಣ, q. v.

ಬಿರ್ದು birdu. 1. (Śmd. 49). = ಬಿದ್ದು 1. (Ċpr. 4, 41; Abh. P. 15, 10; V. 37, after 10). ಈ ವಿದ್ಯಾಧರಸ್ತ್ರೀಯುಮಂ ನಿಮಿಷದಿಂ ಪರ್ದಿಂಗೆ ಬಿರ್ದಿಕ್ಕುವೆಂ (Abh. P. 9, 56).

ಬಿರ್ದು birdu. 2. = ಬಿದ್ದು 2, ಬಿದ್ದು (of which it is a later form). ಬಿರ್ದುದು (ಸ್ರಸ್ತ, ಧ್ವಸ್ತ, ಭ್ರಷ್ಟ, etc. Nr.; ಪಡಲಿಟ್ಟುದು Ċt. II, 21; ಪನ್ನ, ಪತಿತ Mr. 448). See Ċpr. 4, 40; 5, 5. 37; Abh. P. 13, 77; Bp. 18, 6; 23, 38; 40, 33; 49, 10; 52, 34; 56, 58; ಕೆಟ್ಟು ಬಿರ್ದು, ತಕ್ಕ-, ಪಲ್ಲಟಮ್ಬಿರ್ದು.

ಬಿರ್ಪಣ್ಡ birpaṇḍa. = ಬಿಪ್ಪಣ್ಡ, q. v.

ಬಿಲ್ bil. 1. = ಬಿಲಿ 1. To sell (ವಿಕ್ರಯ Śmd. Dh.; M. ವಿಲ್, T. ವಿಲ್, Tĕ. ವಿಲುಚು; see ಬಿಲಿ); to buy (Tĕ.; see ಬಿಲಿ 1).

ಬಿಲ್ bil. 2. (Śmd. 58). = ಬಿಲು, ಬಿಲ್ಲು. A bow (ಕೋದಣ್ಡ Śmd. Dh., Śm. 107; ಅಸ್ತ್ರ, ಧನುಸ್, ಕೋದಣ್ಡ, ಚಾಪ, etc. Hlâ.; see Mr. s. ಶೋಧ; ಕಾರ್ಮುಕ Nn. 63; T., M. ವಿಲ್).

Digitized by Google

ಬಿಲ್ಲ ದನಿ (ವಿಸ್ಫಾರ); ಬಿಲ್ಲ ತಿರು (ಮೌರ್ವಿ, ಜ್ಯಾ, ಸಿಂಜನಿ, ಗುಣ, ಜೀವೆ); ಬಿಲ್ಲ ಕೊಪ್ಪು (ಕಾರ್ಮುಕಕೋಟಿ, ಅಟನಿ); ಬಿಲ್ಲ ವಿದ್ದೆಯಂ ಬಲ್ಲವನು (ಕೃತಪುಂಖ Hlâ.). ಬಿಲ್ಲ ನಾರಿ (ಸಿಂಜನಿ); ಬಿಲ್ಲ ಜೇವೊಡೆಯ ಧ್ವನಿ (ವಿಸ್ಫಾರ Nr.). ಬಿಲ್ಲ ಕೊಪ್ಪು (ಕೋಟಿ, ಚಾಪದ ಅಗ್ರ Nn. 43). ಬಿಲ್ಲ ನಡು (ಮುಷ್ಟಿ Mr. 294). ಬಿಲ್ಲ ನಾರಿ (ತಿರು, ತಿರ್ಪು Kk. 39). ಬಿಲ್ಗೆ (Šmd. 139). ಬಿಲ್ಲನದಂ or ಬಿಲ್ಲಾನದಂ (144). ಒಕ್ಕೆಯಿಸ್ಸಿ ಬಿಲ್ಲಮುಮ್ಮುಮಂ (79). ಪೂವಿನ ಬಿಲ್ಲ ಕೊಪ್ಪನೊದೆದೇಡಿಸಿ ತಾವರೆ ನೂಲ ನಾರಿಯಂ, ಜೇವಡೆಗೆಯ್ದು (66. 133). ಕೆಲದೊಳ್ ಒಕ್ಕ ಬಿಲ್ ಸರಳ್ಗಳ್ (Râv. 5, after 10). See Čpr. 1, 106; 4, 45; ಇನ್ದಿರ ವಿಲ್, ಇಂಗೋಲ್ವಿಲ್ಲ, ಕುಡಿವಿಲ್ಲ, ಪದವಿಲ್, ಚಟ್ಟುವಿಲ್ಲ, ಮಿಡಿವಿಲ್, etc. 2, the measure of a bow (Abh. P. 1, 62. 67. 68). — ಬಿಲ್ಗೊಳ್ಳುಕೆ. -ಕೊಳ್ ತಕೆ. To take a bow and arrows (Râghe. 17, 70). — ಬಿಲ್ಗೊಡು. -ಕೊಡು. To give a bow (J. 20, 41). — ಬಿಲ್ಗೊಲೆ. The notched extremity of a bow (V. 37, 111). — ಬಿಲ್ಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To take a bow (J. 8, 29). ಗಾಣ್ಡಿವ ಬಿಲ್ಗೊಳೆ (Šmd. 200). — ಬಿಲ್ಜಾಣೆ. Skill in archery. ದ್ರೋಣಂಗಂ ನಿನಗಂ ಬಿಲ್ಜಾಣೆಯದು ಸಕ್ಕಸಮನೆ? (Šmd. 150, o. r. ಸಕ್ಕಸಮೆ). — ಬಿಲ್ದನಿ. The sound of a bow (J. 28, 50). — ಬಿಲ್ದಿರುವು. -ತಿರುವು. A bow-string (ಗುಣ Mr. 501; J. 4, 26; 16, 14; 20, 8. 43). — ಬಿಲ್ನಿಡಿದು. A bow-length (Abh. P. 1, 67). — ಬಿಲ್ಪಿನ್ನಣ. = ಬಿಲ್ಜಾಣೆ. (Šsv. 4, after 52). — ಬಿಲ್ಲ. -ಅ3. A bow-man, a Bêḍa (ಬೇಡ Ĉt. I, 93; ಬೇಡ, ಬಿಯದ, ಶಬರ Šm. 32; ಬಿಯದ, ಅಟುಗುಲಿ Kk. 39; Grj. 8, 37; *cf.* ಭಿಲ್ಲ). ಬಿಲ್ಲಮೊತ್ತ (Bp. 59, 53). — ಬಿಲ್ಲಣಿ. -ಅಣಿ. A force of archers (Abh. P. 13, 39. 48). — ಬಿಲ್ಲನ್ತರ. -ಅನ್ತರ. The measure of a bow (J. 14, 12). — ಬಿಲ್ಲಾಳ್. -ಆಳ್. An archer (ಧನ್ವಿ, ಧನುಷ್ಮತ್, etc. Nr.). — ಬಿಲ್ಲಾಳ್ತನ. -ಆಳ್ತನ. = ಬಿಲ್ಜಾಣೆ. (Šsv. 4, 49). — ಬಿಲ್ಲೆಸಿಗೆ. -ಎಸಿಗೆ. A bow-shot; the distance of a bow-shot. ಇನ್ನೂಱು ಬಿಲ್ಲೆಸಿಗೆ ದೂರವು (Si. 285). — ಬಿಲ್ವಡೆ. -ಪಡೆ. = ಬಿಲ್ಲಣಿ. (Abh. P. 9, 61; 13, 44. 47). — ಬಿಲ್ವಲ್ಮೆ. -ಬಲ್ಮೆ. = ಬಿಲ್ಜಾಣೆ. (Abh. P. 3, 151). — ಬಿಲ್ವಿಡಿ. -ಪಿಡಿ. To seize a bow (J. 25, 44; 28, 52). — ಬಿಲ್ವೆದೆ. -ಹೆದೆ. A bow-string (J. 7, 41).

ಬಿಲ bila. (One of the *tatsamas* Šmd. 384; Kk. 95; Šm. 77). = ಎಲ. *A hole* (as of a mouse, snake, wild beast, etc.), *a hollow, a cavity;* a gap, a chasm; an opening, an outlet. ಬಿಲನಂ (Šmd. 130). See ಪೋರ್.

ಬಿಲಕನ್ನೆ bila-kannĕ. A female elf (Bp. 19, 83).

ಬಿಲದ್ವಾರ bila-dvâra. (Šmd. 386; Kk. 99). The mouth of a hole or hollow passage.

ಬಿಲಸಗ್ಗ bila-sagga. (Tbh. of ಬಿಲಸರ್ಗ). (Šmd. 386, o. r. -ಸರ್ಗ; Kk. 98).

ಬಿಲಸರ್ಗ bila-sarga. = ಬಿಲಸಗ್ಗ, q. v. Quitting a hole. 2, a subterraneous passage (My.).

ಬಿಲಾರ bilâra. The Coromandel ebony-tree, Diospyros melanoxylon Roxb. (St. & Pl.). *Cf.* ಬಿಲ್ವರ, etc.

ಬಿಲಿ bili. 1. = ಬಿಲ್ 1. To sell;—to buy (Bp. 28, 8. 10. 13. 14. 17. 21). P. p. ಬಿಲಿತು.

ಬಿಲಿ bili. 2. = ಬಿಲಿತು, ಬೆಲೆ2. P. p. of ಬಿಲಿ1. — ಬಿಲಿತರ್. = ಬಿಲಿತು ಕೊಣ್ಡು ಬರ್. (Bp. 28, 21. 23).

ಬಿಲಿ bili. 3. = ಬೆಲೆ 1. (Bp. 60, 14).

ಬಿಲಿ bili. 4. A small tree with red flowers, Rhododendron arboreum Smith (St. & Pl.).

ಬಿಲಿಮ್ಬಿ bilimbi. The Bilimbi tree, Averrhoa bilimbi Lin. (St. & Pl.; T. ಪಿಲಿಂಜ, ಪಿಲಿಮ್ಬಿ; M. ವಿಲಿಮ್ಬಿ, ವಿಲುಮ್ಬಿ).

ಬಿಲು bilu. = ಬಿಲ್ 2, etc. (Bp. 4, 26; 61, 25; Tĕ. ವಿಲು). — ಬಿಲುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. = ಬಿಲ್ಗೊಳ್. (Bh. 6, 4, 103). — ಬಿಲುಜಾಗೋಲ್. -ಕೋಲ್. = ಬಿಲುಸರಳು. (Bh. 6, 4, 107). — ಬಿಲುಜಾಣ. A man skilled in archery (Râm. 3, 6, 12). — ಬಿಲುಟಂಕಾರ. The twang of a bow-string (Bh. 8, 23, 4). — ಬಿಲುದನಿ. The sound of a bow (Bh. 8, 23, 9). — ಬಿಲುದಿರುವು. -ತಿರುವು. A bow-string (Bh. 8, 23, 32). — ಬಿಲುವಿದ್ಯೆ. Archery (Bh. 1, 8, 13). — ಬಿಲುಸರಳು. A bow and arrows (Bh. 3, 13, 22).

ಬಿಲುಗಾಱ bilu-gâṟa. = ಬಿಲ್ಗಾಱ, ಬಿಲ್ಲುಗಾಱ. A bow-man, an archer (ಧನ್ವಿ, ಧನುಷ್ಮತ್, ನಿಷಂಗಿ, etc. Nr.; Bh. 1, 7, 5; Si. 271. 288). See ಅಲರುವಿಲುಗಾಱ.

ಬಿಲೇಶಯ bilĕ-šaya. Any animal living in holes: *a snake*, a rat; a hare.

ಬಿಲ್ಗಾಱ bil-gâṟa. = ಬಿಲುಗಾಱ. (Râv. 6, 46).

ಬಿಲ್ಗಾಱತನ bil-gâṟatana. Archery (J. 22, 12. 38).

ಬಿಲ್ಪತ್ರೆ bilpatrĕ. Tbh. of ಬಿಲ್ವಪತ್ರೆ. (My.; see Prv. s. ಬಸವ ದೇವ).

ಬಿಲ್ಲ billa. N. of a plant (ಸಿಧ್ರಕೆ Si. 484; Tĕ. ಬಿಲ್ಲು, the satin-wood tree,—the wood resembles box,—Swietania chloroxylon Roxb.).

ಬಿಲ್ಲ billa. Tbh. of ಬಿಲ್ವ. (ಬಿಲ್ಲವತ್ತ Ĉt. I, 93). — ಬಿಲ್ಲಪತ್ರೆ. = ಬಿಲ್ವಪತ್ರೆ. (My.).

ಬಿಲ್ಲಿ billi. The eyebrow (ಹುಬ್ಬು, ಭ್ರೂ Mr. 317).

ಬಿಲ್ಲು billu. = ಬಿಲ್ 2, etc. (ಧನು Nn. 72; C.; Tĕ. ವಿಲ್ಲು). ಮಹಾದೇವನ ಬಿಲ್ಲು (ಪಿನಾಕ, ಅಜಗವ); ನಾರಾಯಣನ ಬಿಲ್ಲು (ಶಾರ್ಙ್ಗ); ಇನ್ದ್ರನ ಬಿಲ್ಲು (ಋಜುರೋಹಿತ Hlâ.). ಬಿಲ್ಲಿನ ಕೊಪ್ಪು (ಅಟನಿ Nr.). ಇನ್ದ್ರನ ಬಿಲ್ಲು (ಇನ್ದ್ರಚಾಪ Nn. 69). ಬಿಲ್ಲಿಗೆ (Si. 76). ಬಿಲ್ಲಿಂಗೆ (Mr. 293). ಬಿಲ್ಲಾದರೆ ಹುಲ್ಲು ಕೊಯ್ಯಕ್ಕೆ ಆದೀತೇ? (Prv.). See Si. 287. 288. 415. — ಬಿಲ್ಲವ. -ಅವ. A bow-man. 2, a man of the toddy-drawer caste (Tu.). ದೊಮ್ಬರ ಸಾವು ಗಣೆಯ ಮೇಲೆ, ಬಿಲ್ಲವರ ಸಾವು ಮರದ ಮೇಲೆ (Prv.). — ಬಿಲ್ಲ ಹಾವು. = ಬಿಲ್ಲೂಱಿಹಾವು. (S. Mhr.). — ಬಿಲ್ಲೂಱಿಹಾವು. N. of a long, green venomous snake, living in trees (My.).

ಬಿಲ್ಲುಗಾಱ billu-gâṟa. = ಬಿಲುಗಾಱ, etc. (My.).

ಬಿಲ್ಲೆ billĕ. A circular object, a round plate of metal, etc.; the breast-plate of a belt, as of a peon (My.; Tĕ.; T. ಪಿಲ್ಲೈ, ವಿಲ್ಲೈ; M. ವಿಲ್ಲೆ; Mhr., H. ಬಿಲ್ಲಾ). ಗನ್ಧದ ಬಿಲ್ಲೆ (ಗಾತ್ರಾನುಲೇಪನಿ, ವರ್ತಿ Si. 228). ಮೂಱು ಕಾಸಿನ ಬಿಲ್ಲೆ, ಆಱು ಕಾಸಿನ ಬಿಲ್ಲೆ (My.). See ಜಡೆ-; Prv. s. ಮುದ್ದೇ ಕಪ್ಪಿನ. — ಬಿಲ್ಲೆಯವ. -ಅವ. A peon (My.). — ಬಿಲ್ಲೆಯುಂಗರ. -ಉಂಗರ. A ring with a round plate upon (My.; Si. 220). — ಬಿಲ್ಲೆಹುಳು. An insect of a shining greenish colour that does much damage to jôḷa (S. Mhr.).

ಬಿಲ್ವ bilva. = ಬಿಲ್ಲ, ಬೆಲವು, ಎಲ್ವ. *A thorny tree, the Bael or Bel tree, Aegle marmelos* Corr. (ತ್ರಿಫಲ, ಮಾಲೂರ, ಬೆಲ್ವತ Mr. 112).

ಬಿಲ್ವಪತ್ರೆ bilva-patra. (also ಬಿಲ್ವಪತ್ರೆ, *e. g.* Bp. 43, 19. 26). = ಬಿಲ್ಪತ್ರೆ, ಬೆಲಪತ್ರೆ, ಬೆಲ್ಲಪತ್ರೆ, ಬೆಲ್ಲವತ್ತ, ಬೆಲ್ವತ, ಬೆಲ್ಪತ್ತ. A Bael leaf, or Bael leaves.

ಬಿಲ್ವರ bilvara. N. of a plant (ಧನ್ವಿ Mr. 130). *Cf.* ಬಿಲಾರ, ಬಿಲ್ಲಾರ.

Digitized by Google

ಬಿಲ್ವಾರ bilvâra. = ಬಿಳಿವಾರ. (My.).

ಬಿಲ್ಹಣ bilhaṇa. N. of a poet. (My.).

ಬಿಸ bisa. 1. = ವಿಸ 1. Tbh. of ವಿಷ (Śmd. 357, Čt. II, 61; ನಂಜು Śm. 87; Grj. 4, 104). See ದಿಟ್ಟಬಿಸ. — ಬಿಸ ಕೊಳ್. To take poison (V. 9, 104). — ಬಿಸಂಗೊಳ್. -ಂ-ಕೊಳ್. = ಬಿಸ ಕೊಳ್. (V. 9, 44). — ಬಿಸಮುಣ್. -ಉಣ್. To eat poison (V. 9, 48).

ಬಿಸ bisa. 2. = ವಿಸ 2. (ನಾಳ, ಮೃಣಾಲ Hlâ.).

ಬಿಸಕಣ್ಠ bisa-kaṇṭha. (= ವಿಸಕಣ್ಠಿಕೆ). A kind of crane (ಬಲಾಕ, ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿ Mr. 172).

ಬಿಸಕಾಣ್ಡ bisa-kâṇḍa. = ಬಿಸ 2. (Čpr. 6, 49; Śśv. 3, 44).

ಬಿಸಜ bisa-ja. = ವಿಸಜ. A lotus (ತಾವರೆ Nn. 56; ಪುಷ್ಕರ Mr. 496).

ಬಿಸಜನಯನೆ bisaja-nayanĕ. A lotus-eyed woman (Bp. 32 sum.).

ಬಿಸಜಲೋಚನೆ bisaja-lôcanĕ. = ಬಿಸಜನಯನೆ. (Bp. 43, 11).

ಬಿಸಜೋದ್ಭವ bisaja-udbhava. Brahmâ (Čpr. 4, 33).

ಬಿಸದಳ bisadaḷa. = (ಬಿಸವನ್ದ, ಬಿಸುವನ್ದ), ಬಿಸುದಳ. Surprise, astonishment, wonder; a wonder (ಚೋದ್ಯ Čt. I, 57, o. r. ಬಿಸುದಳ; ವಿಸ್ಮಯ Čt. II, 94, Kk. 49).

ಬಿಸರು bisaru. (= ಬಿಚ್ಚು 1?). (Abhâ. 2, 53).

ಬಿಸರುಹ bisa-ruha. = ಬಿಸಜ. (Čh. v. 299; Bp. 38, 36).

ಬಿಸರುಹಜನ್ಮ bisaruha-janma. Brahmâ.

ಬಿಸರುಹಜನ್ಮಗಣ bisaruhajanma-gaṇa. A class of metrical feet (Čh.).

ಬಿಸರುಹೋದ್ಭವ bisaruha-udbhava. Brahmâ.

ಬಿಸರುಹೋದ್ಭವಗಣ bisaruhôdbhava-gaṇa. A class of metrical feet (Čh.).

ಬಿಸಲ್ bisal. ಬಿಸಲು. = ಬಿಸಿಲ್, etc. (ಜಳ Śm. 15, o. rs. ಬಿಸಿಲ್, ಬಿಸುಲ್; My.; B. 1, 25; T. ವೆಯ್ಯಿಲ್). ಬಿಸಲಲ್ಲಿ ಹೋಗುವಾಗ ಹಸೇ ಸುದ್ದಿ ಯಾಕೆ? — ಬಿಸಲು ಬನ್ದ ಕಡೆಗೆ ಕೊಡೆ ಹಿಡಿಯುತ್ತಾನೆ (Prvs.). See ಬೆಮ್ಬಿಸಲ್. — ಬಿಸಲಡಿಗೆ. -ಅಡಿಗೆ. A meal prepared and eaten whilst the sun is shining, on the day that immediately precedes the marriage festival (My.). — ಬಿಸಲ್ಕುದುರೆ. = ಬಿಸಲ್ಗುದುರೆ. (ಮರೀಚಿಕೆ, ಮೃಗಜಲ G.). — ಬಿಸಲ್ಗುದುರೆ. -ಕುದುರೆ. = ಬಿಸಿಲುಗುದುರೆ. (ಮರೀಚಿ Śm. 15). — ಬಿಸಲ್ವಕ್ಕಿ. -ಪಕ್ಕಿ. The ruddy goose (ಜಕ್ಕವಕ್ಕಿ, ಪೊಣರ್ವಕ್ಕಿ, etc., ಚಕ್ರವಾಕ Śm. 28).

ಬಿಸಲತೆ bisa-latĕ. A lotus-plant (Čpr. 7, 142; 8, 41).

ಬಿಸವನ್ದ bisavanda. = (ಬಿಸದಳ, etc.), ಬಿಸುವನ್ದ. (Tbh. of ವಿಸ್ಮಾಪನ?). A surprising object, a wonder; wonder (ಕೌತುಕ Śmd. II; Śm. 5; Kk. 83, o. r. ಬಿಸುವನ್ದ).

ಬಿಸಸನ bisasana. (Tbh. of ವೈಶಸನ). Striking, killing (ಪೊಯಿದುದು Śs.); distress, pain, calamity, misery (? ವೈಶಸಮ್ಯ Čt. II, 115).

ಬಿಸಸೂತ್ರ bisa-sûtra. A lotus-fibre (Čpr. 6, 54).

ಬಿಸಾಟು bisu2-âṭu. 1. = ಬಿಸಾಡು. ಬಿಸಾಟ ಒಗೆಯೋಣ (ಕ್ಷಿಪ್ತಿ); ಬಿಸಾಟೋಣ (ಕ್ಷೇಪಣ Čb.). ತನ್ನ ಕೋಲು ಬಿಸಾಟದನು (B. 3, 124).

ಬಿಸಾಟು bisâṭu. 2. P. p. of ಬಿಸಾಡು. (My.). ಪಾಯಸದ ಬಟ್ಟಲವನ್ನು ಬಿಸಾಟು (B. 2, 50). ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಯಾಕೆ ಅಲೆಯುತ್ತೀಯೇ? ಇಲ್ಲಿ ಬಾ, ಬಿಸಾಟ ಹಾಗೆ ಸಾಯುವನ್ತೆ! (Prv.).

ಬಿಸಾಡು bisu2-âḍu. (= ಬೀಸಾಡು). To throw away, to throw (ಚಲ್ಲಿ ಬಿಡು G.). P. p. ಬಿಸಾಟು. ದಾಟೀ ಹಣ್ಣು ತಿನ್ನುವ ಪರದೇಶಿ ಸಿಪ್ಪೆ ಈಚೆಗೆ ಬಿಸಾಡು! ಅನ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಬಿಸಾಡುವಿಕೆ bisâḍuvikĕ. Throwing away. ಹಿಡಿದು ಸೆಳದು ಎತ್ತಿ ಬಿಸಾಡುವಿಕೆ (ನಿರ್ಹಾರ, ಆಧ್ಯವಕರ್ಷಣ Si. 393).

ಬಿಸಿ bisi. = ಬಿಸು 1. (ಸನ್ತಾಪ, ಸಂಜ್ವರ Si. 25; C.). ಕಾಯ್ದು ಬಿಸಿಯಾಗಿರ್ದ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅವುಪಾನೊನ್ದು ಮೊಸರ ಹೊಯ್ದುದರಿನ್ದ ಅನ್ನ ಒಡೆದುದು (ಆಮಿಕ್ಷೆ Nr.). ಸ್ವಲ್ಪ ಬಿಸಿ (ಮನ್ದೋಷ್ಣ Si. 36). ಅಜೀರ್ಣದಿನ್ದ ಮೆಯ್ ಬಿಸಿಯಾಗುವಿಕೆ (ಜ್ವರ 201. 400). ಬಿಸಿಯಾದ ಗಂಜ (ಯವಾಗು, ಉಷ್ಣಿಕೆ, etc. 315). ಬೆಂಕಿಯ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟ ಪದಾರ್ಥ ಹ್ಯಾಗೆ ಬಿಸಿಯಿರುವದೋ, ಹಾಗೇ ಈ ಶರೀರಾಗ್ನಿಯಿನ್ದ ನಮ್ಮ ಮೆಯ್ ಯಾವಾಗಲೂ ಬಿಸಿಯಿರುವದು (B. 4, 31). ಹಾಲು ಕಡು ಬಿಸಿಯಾದವೋ? (Bp. 14, 8). ಬಿಸಿಯಾದ್ದು ಆರ್ಸ ಬೇಕು, ಹಸಿಯಾದ್ದು ಕಾಯಿಸ ಬೇಕು. — ಬಿಸಿಯಿಲ್ಲದೆ ಬೆಣ್ಣೆ ಕರಗದು. — ದೋಸೆ ಬಿಸಿಯೆನ್ದು, ಮಸಿಕೆಣ್ಡ ತಿನ್ದ (Prvs.). See ಬಲ್ಬಿಸಿ. — ಬಿಸಿಗಣ್. -ಕಣ್. A fiery eye (Grj. 8, 48). — ಬಿಸಿಗದಿರ. -ಕದಿರ. = ಬಿಸುಗದಿರ. (ಪೊದ್ರು, etc., ಸಪ್ತಾಶ್ವ Kk. 45). — ಬಿಸಿಗುನ್ದು. -ಕುನ್ದು. Heat to become less; to cool (Śśv. 4, 67). — ಬಿಸಿನೀರ್. -ನೀರು. Hot water (My.; Č. Bp. 47, 41; B. 1, 24. 158; 5, 143). — ಬಿಸಿನೆತ್ತರ್. Very warm blood, such as issues from a fresh wound (J. 12, 25; 25, 24). — ಬಿಸಿಪಾಲ್. Hot milk (Bp. 9, 38). — ಬಿಸಿ ಬಿಸಿ. rep. Very hot (My.; B. 5, 186). — ಬಿಸಿಬೆಲ್ಲ. Jaggory that is still hot (My.). — ಬಿಸಿಮಾಂಸ. Hot meat (B. 5, 287). — ಬಿಸಿಯ ನೆತ್ತರ್. = ಬಿಸಿನೆತ್ತರ್. (J. 25, 35). — ಬಿಸಿಯನ್ನ. -ಅನ್ನ. Hot boiled rice (My.). — ಬಿಸಿಯ ಬಿಸಿಲ್. = ಬಿಸಿವಿಸಿಲ್. (J. 3, 41; 15, 17). — ಬಿಸಿಯ ಮಳಲ್. Hot sand (Bp. 11, 19). — ಬಿಸಿವಿಸಿಲ್. -ಬಿಸಿಲ್. Hot, burning sunshine (Rśv. 5, 32. 45).

ಬಿಸಿನಿ bisini. = ವಿಸಿನಿ. (ನೀರಜದ ಕ್ಷೈರವದ ಬಳ್ಳಿ Mr. 420).

ಬಿಸಿಲ್ bisil. ಬಿಸಿಲು. = ಬಿಸಲ್, ಬಿಸುಲ್. The heat and glare of the sun, sunshine (ಆತಪ, ಪ್ರಕಾಶ, ದ್ಯೋತ Nr., Si. 36; ಆತಪ, ರೌದ್ರ Hlâ.; ಆತಪ Nn. 100, o. r. ಬಿಸುಲು; ಪುಷ್ಕಳ, ಆತಪ 123; ಆತಪ 176; My.; T. ವೆಯಿಲ್, ವೆಯ್ಯಿಲ್; M. ವೆಯಿಲ್; Tč. ವೆಟ್ಟ; see ಬಿದೆ 2). ಜುರ್ಚದ ಪೋಲ್ ಬಿಸಿಲಳುರೆ ಕಿಮುಟ್ಟಿದ ತಳರನ್ತೆ ನೊನ್ದು (Śmd. 38). See Čpr. 5, after 39; 7, 82; Bp. 28, 37; Rśv. 5, 37. 42. 47; J. 15, 2; 17, 20; 28, 1. 36; 29, 49; B. 4, 190; ಎಳೆವಿಸಿಲ್, ಕಡು-, ಕೆಮ್ಬಿಸಿಲ್, ತಣ್-, ಪೊಮ್-, ಪೊಸವಿಸಿಲ್. — ಬಿಸಿಲಡಿಗೆ. -ಅಡಿಗೆ. = ಬಿಸಲಡಿಗೆ. (My.). — ಬಿಸಿಲುಕುದುರೆ. = ಬಿಸಿಲುಗುದುರೆ. (ಖರಕಿರಣ, etc. Si. 36; My.). — ಬಿಸಿಲುಗುದುರೆ. -ಕುದುರೆ. The mirage (ಖರಕಿರಣ, ಮರೀಚಿಕೆ, ಮೃಗತೃಷೆ Nr.). — ಬಿಸಿಲುಚಪ್ಪರ. A screen to keep off the sun (My.). — ಬಿಸಿಲುದೆಗಹು. -ತೆಗಹು. Removal or decrease of sunshine (Râm. 6, 11, 14). — ಬಿಸಿಲುದೊಱೆ. -ತೊಱೆ. The mirage (ಖರಕಿರಣ, etc. Si. 36; Abhâ. 6, 26). — ಬಿಸಿಲುಮಾಳಿಗೆ. The unprotected open flat roof of a house (My.). — ಬಿಸಿಲ್ಗುದುರೆ. = ಬಿಸಿಲುಗುದುರೆ. (ಬಯಲ್ದೊಱೆ, ಮರೀಚಿಕಾಜಲ Kk. 11b; ಮರೀಚಿಕೆಯ ಜಲ 12; Abh. P. 4, 107; 11, 154; 13, 60; J. 15, 4). — ಬಿಸಿಲ್ವಕ್ಕಿ. = ಬಿಸಲ್ವಕ್ಕಿ. (ಎಣೆವಕ್ಕಿ, etc., ಚಕ್ರವಾಕ Kk. 14).

ಬಿಸು bisu. 1. = ಬಿಸಿ, ಬೆಂ (ಬೆಚ್) 1, ಬೆಚ್ಚನೆ, ಬೆಸ 1 (Śmd. 215. 216), ಬೆಮ್ 1 (198). Heat, (fieriness; the sun; see ಬಿದೆ 2). — ಬಿಸುಗಣ್. -ಕಣ್. = ಬಿಸಿಗಣ್. (Grj. 8, 57; 10, after 61). — ಬಿಸುಗಣ್ಣ. -ಕಣ್-ಅ 3. He with the fiery eye: Śiva. — ಬಿಸುಗಣ್ಣಣುಗ. -ಅಣುಗ. Śiva's son Vîrabhadra (ವೀರಭದ್ರ Śm. 4. 5). — ಬಿಸುಗಣ್ಣನ ಮಗ. Vîrabhadra (Kk. 6). — ಬಿಸುಗದಿರ್. -ಕದಿರ್. (Śmd. 216). A hot ray (Śśv. 2, 66). — ಬಿಸುಗದಿರ. -ಅ 3. The sun (ಸೂರ್ಯ Śm. 14). — ಬಿಸುಗಲ್. -ಕಲ್. The sun-stone (ರವಿಕಾನ್ತ Čt. II, 112; ಸೂರ್ಯಕಾನ್ತ Śs.). — ಬಿಸುಗಾಳಿ. (Śmd. 216). A hot wind. — ಬಿಸು

Digitized by Google

ನಯನ. A fiery eye (Bp. 51, 81). — ಬಿಸುನೀರ್. (Šmd. 216). = ಬಿಸಿನೀರ್. — ಬಿಸುನೆತ್ತರ್. (Šmd. 216). = ಬಿಸಿನೆತ್ತರ್. ಬಿಸುನೆತ್ತರ ಧಾರೆಗೆ ಬಾಯನೊಡ್ಡಿ (216). See Abh. P. 8, after 46; 13, 45. 48. 81. 123. — ಬಿಸುಸುಯ್. 1. To sigh hotly, fervidly or deeply. See Šmd. 267; Bp. 18, 57; Bh. 1, 20, 61; J. 18, 16. 47; 19, 7; 28, 16. 17. 33; 30, 35. — ಬಿಸುಸುಯ್. 2. Hot breath; a fervid, deep sigh (Rāv. 5, 32; Šāv. 2, after 42; 4, 93; J. 15, 8).

ಬಿಸು bisu. 2. (= ಬೀಸು 1). See ಬಿಸಾಟು 1, ಬಿಸಾಡು.

ಬಿಸು bisu. 3. = ಬೆಸು, ಬೆಸೆ 1. To unite firmly, to solder (ಲೋಹಸನ್ಧಾನ Šmd. Dh.; T. ಏಚ್ಚು, to join, be united; T., M. ಎಳಕ್ಕು, to solder); to join, to be united. P. p. ಬೆಚ್ಚು (282. 284. 287; Čpr. 1, 64; 4, 47; Abh. P. 14, 50; 16, 85; V. 23, after 11; Šāv. 2, 102; J. 5, 7; 10, 11; 30, 22). ಕಳ್ಳವೆಳ್ಳವಟ್ಟಲ್ ದಾಯೊಳ್ ಬೆಚ್ಚನ್ತಿರೆ (Šmd. 284).

ಬಿಸು bisu. 4. Soldering (Šmd. 250).

ಬಿಸುಗೆ bisu-gĕ. 1. (Šmd. 248). = ಬೆಸಗೆ, ಬೆಸವು, ಬೆಸಿಕೆ, ಬೆಸಿಗೆ, ಬೆಸುಗೆ No. 1. Soldering; the state of being soldered or firmly united, close connection; composition.

ಬಿಸುಗೆ bisugĕ. 2. A piece at chess or backgammon (? ಸಾರಿ, ಡಂಚೆಯ Šmd. II; ದುಣ್ಡಿಚೆ, ಸಾರಿ Kk. 81; Šm. 39).

ಬಿಸುಟ bisuṭa. = ಎಸಟ. — ಬಿಸುಟವ್ಪೋಗು. -ಂ-ಪೋಗು. To go or proceed ad libitum (Rām. 6, 44, 12).

ಬಿಸುಟು bisuṭu. 1. = ಬಿಸುಟ್ಟು. P. p. of ಬಿಸುಡು.

ಬಿಸುಟು bisuṭu. 2. = ಬಿಸುಡು. ತಿರವನ್ ಅಗ್ರಹಿಸುತಾಗಳೆ ಚಿವುಟಿ ಬಿಸುಟದನು (Bp. 54, 48).

ಬಿಸುಟ್ಟು bisuṭṭu. = ಬಿಸುಟು 1.

ಬಿಸುಡಿಸು bisuḍisu. To cause to throw away; to throw away. See Bp. 40, 61; 49, 45; Rām. 6, 12, 37; J. 5, 28; 11, 33.

ಬಿಸುಡು bisuḍu. = ಬಿಸುಟು 2, ಬಿಸುರ್, ಬಿಸುದ್. To throw, cast or fling away madly, furiously, carelessly, heedlessly or inconsiderately, to hurl; to leave abruptly (ಪ್ರಮಾದತ್ಯಜನ, ಬೀಸಾಡು Šmd. Dh.; ಎಣ್ಣು Čt. I, 42; Tĕ. ಎಸರು, ಎಸುರು, to blow, as the wind; to wave, as a fan; to turn, as a mill; to cast, fling or hurl, as a stone). P. ps. ಬಿಸುಟ್ಟು (Čpr. 2, 80; 5, 31; 5, after 75), ಬಿಸುಟು (5, 75). ಒರ್ವ ಬಿನ್ನಣಿಯವ್ವ ಬಡಗಿಯ ಪಾಂಗಿನ್ದೆಲ್ಲವಂ ಮಾಡ್ದಿ ತಾಮಿರ್ವರುಂ ಕೆಯ್ದುವಂ ಬಿಸುಟರ್ (Šmd. 121). See Bp. 2, 3; 14, 30; 18, 53; 21, 13. 44; 27, 30; 37, 24; 49, 19; 52, 33; 60, 38; Č. Bp. 47, 46; Bh. 1, 8, 21; 8, 37, 34; Rām. 3, 2, 14; Rāv. 6, after 11; Šāv. 1, 18; J. 5, 46.

ಬಿಸುದಳ bisudaḷa. = ಬಿಸದಳ, q. v.

ಬಿಸುಪು bisu-pu. (Šmd. 248). Heat (Čpr. 7, after 62; Abh. P. 9, 117; Grj. 4, after 120; 9, after 27; V. 9, 74. 76). See ನಸು-.

ಬಿಸುರ್ bisur. = ಬಿಸುದ್, etc. ಬಿಸುರ್ಪುದು (Abh. P. 14, 23).

ಬಿಸುಲ್ bisul. ಬಿಸುಲು. = ಬಿಸಿಲ್ q. v., etc. — ಬಿಸುಲುಗುದುರೆ. -ಕುದುರೆ. = ಬಿಸಿಲುಗುದುರೆ. (ಬಯಲ್ದೂಡಿ G.).

ಬಿಸುೞ್ bisuḻ. = ಬಿಸುಡು, before ಪ್. ಬಿಸುೞ್ಪುದು (Šmd. 222). ಬಿಸುೞ್ಪಂ (217. 275).

ಬಿಸುವನ್ದ bisuvanda. = ಬಿಸವನ್ದ, q. v. (ವಿಸ್ಮಯ Ša.).

ಬಿಹ್ವ bihva. = ಬಿಂಹ. Tbh. of ವ್ಯೂಹ. (ಚಕ್ರ, ಬಿಹ್ವಭೇದ Ša. 49; ಪದ್ಮ ವ್ಯೂಹ, ಬಿಹ್ವಭೇದ 54; ಶಂಖ, ವ್ಯೂಹ, ಬಿಹ್ವಭೇದ 66).

ಬಿಳ biḷa. = ಬಿಳು, ಬೆಳು, etc. — ಬಿಳಗಾರ. -ಕಾರ. = ಬೆಳುಗಾರ, etc. Borax (My.).

ಬಿಳದು biḷadu. = ಬಿಳಿದು, etc. (My.; ಅವದಾತ, ಅವಲಕ್ಷ G.; B. 5, 12).

ಬಿಳನ್ದು biḷandu. A large timber-tree, Lagerstroemia microcarpa R. W. (St. & Pl., L. lanceolata Wall.).

ಬಿಳಪು biḷapu. = ಬಿಳುಪು, etc. (My.; ರಜತ, ಸಿದ್ಧ G.; B. 5, 255).

ಬಿಳಿ biḷi. = ಬಿಳೆ, ಬೆಳಿ. Whiteness (My.; M. ವೆಳ್ಳ, T. ಎಳಂಗು, Tŏ. ವೆಲೆ, to shine, etc.; cf. ಬೆಳ್ 1). Genitive: ಬಿಳಿಯ or ಬಿಳೀ. — ಬಿಳಿಕಬ್ಬು. = ಬಿಳಿಯ ಕಬ್ಬು. (My.). — ಬಿಳಿಕಲ್ಲುಸಕ್ಕರೆ. White sugar-candy (My.). — ಬಿಳಿಕಾಗದ. White writing paper (My.). — ಬಿಳಿಕೇದಗೆ. A white sort of Pandanus (My.). — ಬಿಳಿಗಡ್ಡ. A white or grey beard (My.). — ಬಿಳಿಗಮ್ಬಳಿ. -ಕಮ್ಬಳಿ. A white blanket (My.). — ಬಿಳಿಗಡಾಕೆ. -ಕಡಾಕೆ. = ಬಿಳಿಯ ಕಡಾಕೆ. (My.). — ಬಿಳಿಗೂದಲು. -ಕೂದಲು. White or grey hair (My.). — ಬಿಳಿಗೆಣಸು. A white gĕṇasu (My.). — ಬಿಳಿಗೆಮ್ಪು. -ಕೆಮ್ಪು. Pale red, pink (ಅವ್ಯಕ್ತರಾಗ, ಪಾಟಲ, ಶ್ವೇತರಕ್ತ G.; My.). — ಬಿಳಿಚಿಗ್ಗನ ಗಿಡ. ಬಿಳಿಚಿಗ್ಗ. ಬಿಳಿಚಿಗ್ಗನ ಕಸ. The common weed Striga densiflora Benth., and a similar species: Striga euphrasioides Benth. (Z.). — ಬಿಳಿಜಾಲಿ. Acacia leucophlaea (My.). — ಬಿಳಿಜೋಳ. = ಬಿಳೀ ಜೋಳ. (My.). — ಬಿಳಿದಾವರೆ. -ತಾವರೆ. A white lotus (My.). — ಬಿಳಿನಾಗರಹಾವು. A variety of Naga tripudians (Bḍ.; My.). — ಬಿಳಿಬಣ್ಣ. White colour (My.). — ಬಿಳಿಬಾಳ. = ಬಿಳಿಯ ಬಾಳ. ಬಿಳಿಬಾಳದ ಬೇರು (ಉಶೀರ, ಲಾಮಜ್ಜಕ, etc., ಲಾಮುಜ Nr.). — ಬಿಳಿಮೆಣಸು. A whitish kind of mĕṇasu (My.). — ಬಿಳಿಮೊಗದವ. A man with a white face, a European (My.). — ಬಿಳಿಮೋಡ. A white, rainless cloud (My.). — ಬಿಳಿಯ ಕಣ್. A white eye. (ಕುದುರೆಗೆ) ಬಿಳಿಯ ಕಣ್ಣಿರೆ ಮಲ್ಲಿಕಾಕ್ಷಂ (Mr. 276). — ಬಿಳಿಯ ಕಬ್ಬು. (ತಾಕ್ಷ್ಣ, ರಸಾಲ Nr.). — ಬಿಳಿಯ ಕಮ್ಬಳಿ. = ಬಿಳಿಗಮ್ಬಳಿ. ಬಿಳಿಯ ಕಮ್ಬಳಿಯನ್ನ ಹೊದಿಸಿದ ರಥವು (ಪಾಣ್ಡುಕಮ್ಬಲಿ Nr.). — ಬಿಳಿಯ ಕದಾಕೆ. (ಸಿತದೂರ್ವ Mr. 109). — ಬಿಳಿಯ ಕಬ್ಬು. (Šmd. 201). = ಬಿಳಿಯ ಕಬ್ಬು. — ಬಿಳಿಯ ಕುದುರೆ. (ಕರ್ಕ Hlā.; ಸಿತ, ಕರ್ಕ Nr.). — ಬಿಳಿಯಕ್ಷತೆ. -ಅಕ್ಷತೆ. Uncoloured akshatĕ (used at śrāddhas, etc., My.). — ಬಿಳಿಯ ಗಗ್ರೆ. (ಅರ್ಜುಕ, ಬಿಳಿಯ ಕಗ್ಗೊರ್ Śi. 141). — ಬಿಳಿಯ ಗದಾಕೆ. (ಗೋಲೋಮಿ, ಶತವೀರ್ಯ Śi. 161). — ಬಿಳಿಯ ಗೋರಟೆ. (ಕಿಂಕಿರಾತ, ಕುರುಣ್ಟಕ Mr. 124). — ಬಿಳಿಯ ಚಾಮರ. A white tail-fan (Rāv. 6, after 11). — ಬಿಳಿಯ ಜಾದರ (ಖ ತಡೆಯ. (ಸಿತಖದಿರ, ಸೋಮವಲ್ಕ Nr.). — ಬಿಳಿಯ ತಾವರೆ. (ಪುಣ್ಡರೀಕ Hlā., Mr. 419; ಪುಣ್ಡರೀಕ, ಸಿತಾಮ್ಭೋಜ Nr.). — ಬಿಳಿಯ ತಿಗಡೆ. (ಸರ್ವಾನುಭೂತಿ, ಸರಲೆ, ತ್ರಿಪುಟ Nr.). — ಬಿಳಿಯ ತೊನ್ನು. (ಕುಷ್ಠ, etc. Nr.). — ಬಿಳಿಯದು. -ಅದು. = ಬಿಳಿದು. ಖರಗವರ್ಣಂ ಬಿಳಿಯದಾಗೆ ಕರ್ಕಮದಕ್ಕು (Mr. 275). Plural ಬಿಳಿಯವು (Šmd. 119 Mdb.). — ಬಿಳಿಯ ನೆಯ್ದಿಲು. (ಕುಮುದ, ಕೈರವ Hlā.). — ಬಿಳಿಯ ನೆಯ್ದಿಲ್. (ಕುಮುದ, ಕೈರವ Nr., Mr. 420). — ಬಿಳಿಯ ನೆಲಗುಳ್ಳ. (ಕ್ಷೀರವಿದಾರಿ, ಮಹಾಶ್ವೇತೆ, ಮುಕ್ತಗುಚ್ಛ

Digitized by Google

Nr.). — ಬಿಳಿಯ ಬಜೆ. (ಹೈಮವತಿ Nr.). — ಬಿಳಿಯ ಬಳ್ಳಿ. A white creeper (Bp. 34, 8). — ಬಿಳಿಯ ದಾಳ. (ಉತ್ತೀರ, ಎರಣೇಮೂಲ Hlā.; ಎರಣ, ಎರತರ Nr.). — ಬಿಳಿಯ ರೇಖೆ. A white stripe. ಬಿಳಿಯ ರೇಖೆಯುಳ್ಳ ಸಾರಂಗ (ರುರು Nr.). — ಬಿಳಿಯ ಸತ್ತಿಗೆ. (ಸಿತಾತಪತ್ರ Nn. 18). — ಬಿಳಿಯ ಸಾಸವಿ. (ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ, ಸರ್ಷಪ Hlā.). — ಬಿಳಿಯ ಸಾಸುವೆ. (ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ Si. 304; My.). — ಬಿಳಿಯ ಸೀರೆ. A white sīrĕ (Bp. 38, 15). — ಬಿಳಿಯ ಹತ್ತಿ. A sort of cotton (Si. 150). — ಬಿಳಿಯ ಹೊಲೆಯ. A white Hŏlĕya. ಕರಿಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ನಚ್ಚು ದಾರದು, ಬಿಳಿಯ ಹೊಲೆಯನ ನಚ್ಚು ದಾರದು (Prv.). — ಬಿಳಿಯಾನೆ. -ಆನೆ. A white elephant (My.). — ಬಿಳಿಯೆಕ್ಕೆ. -ಎಕ್ಕೆ. A white sort of ĕkkĕ (My.). — ಬಿಳಿಲಕ್ಕಿ. A white kind of lakki (My.). — ಬಿಳಿಸಂಪಿಗೆ. A white sort of sampigĕ (My.). — ಬಿಳಿಹೂವಿನ ಲಕ್ಕಿ. A small evergreen tree with a very fragrant white flower, Guettarda speciosa L. (St. & Pl.).

ಬಿಳಿದು bilidu. (Šmd. 96). = ಬಿಳದು, (ಬಿಳಿಯುದು), ಬಿಳಿದು. That which is white; the colour white (ಗೌರ, ಶ್ವೇತ, ಸಿತ, ಶುಭ್ರ, ವಲಕ್ಷ, ಧವಲ, ಅರ್ಜುನ, ಹರಿಣ, ಅವದಾತ, ವಿಶದ, ಪಾಣ್ಡರ, ಪಾಣ್ಡು Hlā., Nr.; ಸಿತ Nn. 4; ಧವಲ 6; ಶುಚಿ, ಧವಲ 18; ರಾಮ, ಧವಲ 24; ಲಲಾಮ, ಧವಲ 26; ಶಾರದೆ, ಧವಲ 28; ಶುಕ್ಲ, ಸಿತ 32; ತಾರ, ಶುಭ್ರ 40; ಕಲಧೌತ, ಸಿತ 44; ಶ್ವೇತ 66. 103; ಬೆಳವಣ್ಣ Kk. 25; ಬೆಳುವಣ್ಣ Šm. 69; My.). Its genitive (as follows from Hlā.'s ಬಿಳಿದದಲ್ಲಿ) is ಬಿಳಿದದ, or (as follows from Nr.'s ಬಿಳಿದಿನಲ್ಲಿ) ಬಿಳಿದಿನ; its dative (as follows from Mr.'s ಬಿಳಿದಿಗೊರೆದ) may be also ಬಿಳಿದಿಗೆ. ಬಿಳಿದದಲ್ಲಿ ಶುಚಿ ಎಮ್ಬುದು (Hlā.). ಬಿಳಿದಿನಲ್ಲಿ ಸಿತ ಎಮ್ಬುದು (Nr.; ಬಿಳಿದಿನಲ್ಲಿ appears also Nn. 4. 6. 18. 28. 32. 40. 66). ಬಿಳಿದಿಗೊರೆದ ಕೆಮ್ಪಿರೆ (ತುರುಗಂ) ಜನ್ನನದು (Mr. 275). ರಾಮ ಬಿಳಿದಿನೊಳ್ ಅಕ್ಕು (504). (ಕುದುರೆಗೆ) ಬಿಳಿದಾಗಿರ್ದ ಹಲ್ಲಾಗೆ ಪೂಜ್ಯಮದು (277). ಲೊಕ್ಕ ಬಿಳಿದಾದೊಡೆ ಶ್ವೇತಸುರಸೆ ಧೂತವೇಶಿ ಎನಿಸುಗು; ಬಿಳಿದು ಬೆರಸಿದ ಹೊಮ್ಬಣ್ಣ (ಪಿಂಗ, ಪಿಶಂಗ, etc. Nr.). See Čpr. 5, 124; Grj. 2, after 106; Bp. 60, 48; ನಸು-.

ಬಿಳಿವಾರ bilivāra. = ಬಿಲ್ವಾರ. A large and valuable forest tree, Albizzia odoratissima (Van Someren; My.).

ಬಿಳು bilu. = ಬಿಳ, etc. — ಬಿಳುಗಾರ. -ಕಾರ. = ಬಿಳಗಾರ, etc. (My.).

ಬಿಳುಪು bilupu. = ಬಿಳಪು, ಬಿಳ್ಪು, ಬೆಳುಪು, ಬೆಳ್ಪು. Whiteness; the colour white (My.; Bp. 3, 1; B. 3, 99). ಬಿಳುಪುಬಣ್ಣ (ಶುಕ್ಲ, ಶುಭ್ರ, ಶುಚಿ, ಶ್ವೇತ, ವಿಶದ, etc.); ಬಿಳುಪು ಪಚ್ಚೆ ಎರಡೂ ಬೆರತ ಬಣ್ಣ (ಹರಿಣ, ಪಾಣ್ಡುರ, ಪಾಣ್ಡು); ಕೆಮ್ಪು ಬಿಳುಪು ಬೆರತಿರುವ ಬಣ್ಣ (ಪಾಟಲ, ಶ್ವೇತರಕ್ತ Si. 51). ಮುದಿತನದಿನ್ದ ಕೂದಲು ಮುನ್ತಾದ ರೋಮುಗಳಲ್ಲಿ ಉಣ್ಟಾಗುವ ಬಿಳುಪು (ಪಲಿತ 195). ಬಿಳುಪು ಹಳದಿ ಬೆರತ ಪದಾರ್ಥ (ಹರಿಣ 419). ಬಿಳುಪು ಕೆಮ್ಪು ಬೆರಸಿದುದು (ಪಾಟಲ, etc.); ಬಿಳುಪು ಮಿಕ್ಕ ಕಣ್ಣವಳು (ವಾಮಲೋಚನೆ); ಮನ್ದೆಯ ಕೂದಲು ಮೊದಲಾದವಲ್ಲಿ ಮುಪ್ಪಿನಿನ್ದಾದ ಬಿಳುಪು (ಪಲಿತ); ಬಿಳುಪು ಘನವೂದ ಸಾರಂಗ (ನ್ಯಂಕು Nr.).

ಬಿಳೆ bilĕ. = ಬಿಳಿ. (My.). Genitive ಬಿಳೆಯ, ಬಿಳೇ. — ಬಿಳೆಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿ. The pure white heron, Ardea modesta (Bd.). — ಬಿಳೆಯೆಲೆ. -ಎಲೆ. A white, good kind of betel-leaf. ಅಲ್ಲ ಅರಿಸಣವುಣ್ಟು, ಬೆಲ್ಲ ಬಿಳೆಯೆಲೆಯುಣ್ಟು, ಒಳ್ಳೆ ಹಲಸುಣ್ಟು; ಮಲೆಲಿಕ್ಕೆ ಮಲನಾಡನ್ ಅಲ್ಲೆನ್ನ ಬಹುದೇ? (Sp.). — ಬಿಳೆಹದ್ದು. The white-dotted eagle, Aquila punctata (Bd.). — ಬಿಳೇ ಉಡ. A kind of Agames, Physignathus mentager (Bd.). — ಬಿಳೇ ಎಕ್ಕೆ. (ಅಲರ್ಕ, ಪ್ರತಾಪಸ G.). — ಬಿಳೇ ಕಮಲ. (ಕುಮುದ G.). — ಬಿಳೇ ಕರಡಿ. A white bear (B. 3, 108). — ಬಿಳೇ ಕಬಕೆ. (ಶಕುಲಾಕ್ಷಕ, ಶತಪೀರ್ಯ G.). — ಬಿಳೇ ಕಾಗದ. White paper (B. 4, 209). — ಬಿಳೇ ಕಾಚನ ಗಿಡ. (ಕದರ G.). — ಬಿಳೇ ಕುಮ್ಬಳಬಳ್ಳಿ. The white gourd, Beninkasa cerifera Savi. (St. & Pl.). — ಬಿಳೇ ಗಣಜಲೆಗಿಡ. A prostrate herb, Trianthema monogyna L. (St. & Pt.). — ಬಿಳೇ ಗುಲಾಬಿ. (ಸಹಾ G.). — ಬಿಳೇ ಗುಳ್ಳಗಿಡ. (ಗುಳ್ಳಗಿಡ St. & Pl.). — ಬಿಳೇ ಗೆಣಸು. A prickly kind of yam, Dioscorea tomentosa Spr. (St. & Pl.; My.). — ಬಿಳೇ ಜಾಲಿಮರ. The tree Acacia leucophlea Willd. (St. & Pl.). — ಬಿಳೇ ಜೇನುತುಪ್ಪ. A white kind of honey (G. 311). — ಬಿಳೇ ಜೋಳ. Great millet, Sorghum vulgare Pers. (St. & Pl.). — ಬಿಳೇ ತಾಡಿಗಿಡ. (ಸೋಮವಲ್ಲ Si. 405). — ಬಿಳೇ ತಾವರೆ. (ಬಿಳೇ ನೆಯ್ದಿಲೆ St. & Pl.). — ಬಿಳೇ ತೋಳ. A white wolf (B. 3, 85; 5, 252). — ಬಿಳೇದು (ಬಿಳಿಯ ಅದು, My.). That which is white. Plural ಬಿಳೇವು (B. 3, 55. 113). — ಬಿಳೇ ನನ್ದಿಮರ. (ನನ್ದಿಮರ Z.). — ಬಿಳೇ ನಾಗದನ್ತಿ. The Indian jalap, Ipomaea turpethum R. Br. (St. & Pl.). — ಬಿಳೇ ನೆಕ್ಕಿ. A shrub or small tree, Vitex negundo L. (St. & Pl.). — ಬಿಳೇ ನೆಯ್ದಿಲೆ. The water-plant Nymphaea lotus L., var. pubescens Hook. f. (St. & Pl.). — ಬಿಳೇ ಬೂರಗದ ಮರ. A kind of silk-cotton tree, Eriodendron anfractuosum D. C. (St. & Pl.). — ಬಿಳೇ ಬೋವುಮರ. A tree yielding a kind of lac, Shorea talura Roxb. (St. & Pl.). — ಬಿಳೇ ಭೋಗಿಮರ. = ಬಿಳೇ ಬೋವುಮರ. (St. & Pl.). — ಬಿಳೇ ಮತ್ತಿ. The timber tree Terminalia paniculata Roth (Z.). — ಬಿಳೇ ಮನ್ದಾರ. A shrub with geminate leaves and white flowers, Bauhinia acuminata L. (St. & Pl.). — ಬಿಳೇ ಮರುಗದ ಗಿಡ. (ಫಣಿಜ್ಝಕ G.). — ಬಿಳೇ ಮಳಲು. White sand (B. 4, 225). — ಬಿಳೇ ಮೇಹ. A kind of mēha (G. 425). — ಬಿಳೇ ಲಕ್ಕಿ. (ಧೂತವೇಶಿ, ಶ್ವೇತಸುರಸ G.). — ಬಿಳೇ ಸೂಲಿಗಿಡ. A common shrub with white berries, Flüggea leucopyros Willd. (Z.). — ಬಿಳೇ ಹಣಜ. (ಗೋಲೋಮಿ G.). — ಬಿಳೇ ಹುಚ್ಚುತರ್ಕನ ಕಸ. The herb Heliotropium ovalifolium Forsk. (Z.). — ಬಿಳೇ ಹೂವಿನ ಜಾಲಿ. (ಅರ್ಜಕ G.).

ಬಿಳೆದು bilĕdu. = ಬಿಳಿದು, etc. (B. 1, 1).

ಬಿಳ್ಪು bilpu. = ಬಿಳುಪು, etc. (ಗಾಂಗೇಯ, ಧವಲ Nn. 44; ಶುಭ್ರ 75; ಅರ್ಜುನ Mr. 508, o. r. ಬೆಳ್ಪು; My.). ಬಿಳ್ಪಿನಲ್ಲಿ (Nn. 26. 44).

ಬಿೞ್ bil̤. 1. = ಬೀೞ್ 1 (Šmd. 285), ಬೀೞು. To fall (ಪತಿಸು Kk. 60; T. ವಿಳು, ವೀೞ್, M. ವೀೞು; Tu. ಬೂರು); to fall out, to happen: to happen to come: to turn out: to become;—to slip from the hand (ಕೆಯ್ಯೊೞ್ಚಲ್ Šmd. I; M. ವಿೞುಕ್ಕು). **2**, to go to ruin, to be spoiled (ಪತಿಸು Šmd. I; T. ವಿಳು, ವಿೞ್; M. ವೀೞು);—to die (ಸಾಯ್ Šmd. I; T. ವಿೞ್, ವಿಳು, ವಿೞ, ವೀೞು, M. ವೀೞು; Tĕ. ಬಿದ್ದು; Tu. ಬೂರು). P. ps. ಬಿದ್ದು (Čpr. 5, 42 twice), ಬಿರ್ದು q. v., ಬಿದ್ದು, and abnormally ಬಿದ್ದು (Bp. 44, 28). ಬಿದ್ದುದು (ಪನ್ನ, ಪತಿತ Hlā.). ಬಿದ್ದಂ (Šmd. 49. 285. 288). ಈಗಳನ ದೆಸೆಗೆವಿದ್ದ (-ಬಿದ್ದ) ಮಹಾಕಾಳೇಶ್ವರರ್ (134). ನೆನದನಾ ಹಿರಣ್ಯಕನನ್ದು ಬಿದ್ದನ್ದಮಂ (203). See Abh. P. 13, 69; Grj. 10, 92; Rāv. 5, 39; 8, 124; 13, after 96; ಇದಿರ್ವಿೞ್, ಬಯಲ್ವಿೞ್.

ಬಿೞ್ bil̤. 2. P. p. of ಬಿೞ್ 1. — ಬಿೞ್ ತರ್. (= ಬಿದ್ದುಕೊಣ್ಡು ಬರ್). To fall (Abh. P. 8, 29; 11, 107; 15, 63).

ಬಿೞಲ್ bil̤al. ಬಿೞಲು. = ಬಿೞಲ್ No. 1, ಬೀೞಲ್, ಬೀೞಲ್, ಬೀೞುಲ್. A root that (falls or) grows down-

Digitized by Google

wards from the branches of a banian and other trees, a pendent root (ಜಟೆ, ನೇತ್ರ Si. 452; My.; T. ವಿಯುದು, ವೀಲ್; M. ವಿಯುದು, ವಿಡುವೇರ್, ವೇಡು). See Čpr. 8, after 44; Grj. 5, after 42; Si. 120. 121. 415. — ಬಿಬಿಲ್ವರಿ. -ಪರಿ. To spread like pendent roots (Čpr. 6, 59).

ಬಿಳಿಚು biḷiču. = ಬಿಳ್ಚು. To cause to fall, to put down (Bh. 4, 4, 101).

ಬಿಳಿಲ್ biḷil. ಬಿಳಿಲು. = ಬಿಬಿಲ್, etc. (ಜಟೆ Mr. 518; My.). **2,** N. of a plant (ಓಷ್ಯ Mr. 121; T. ವಿಬಿಲ್, the grass Andropogon muricatum). — ಬಿಬಿಲ್ವಿಡಿ. -ಪಿಡಿ. To seize a pendent root (Šsv. 3, after 35).

ಬಿಳ್ಕೆ biḷkĕ. = ಬಿಕ್ಕೆ, q. v. (ಒನ್ದು ಮರಂ Šmd. I).

ಬಿಳ್ಚು biḷču. = ಬಿಲಿಚು. To cause to fall, to fell (J. 20, 34).

ಬಿಳ್ತು biḷtu. = ಬಿತ್ತು 2. Falling, a fall (Abh. P. 11, 143); seed, a seed (Ršv. 11, 68).

ಬೀ bi. To end, to cease (v. i.); to fail; to fall away or off; to fade; to perish; to die (ಅವಸಾನ Šmd. Dh.; ತೀರ್ Bhn. 21; ಸವರ್, ತೀರ್ 83, o. r. ಸವೆ; ಬೀಡಾಗು, ಬೀಕಲಾಗು Šm. 22; T. ವೀ, act of forsaking; death). P. p. ಬೀತು (Šmd. 287 Cm.; Čpr. 7, 118). See Čpr. 8, 69; Bp. 22, 8; 26, 42; 37, 22; 40, 86; 47, 7; Bh. 7, 1, 8; 8, 26, 36; 9, 2, 45; J. 5, 48; 10, 14; 15, 17. 18; 18, 13; 24, 60.

ಬೀಕಲ್ bikal. Ending, etc. (ಬೀತುದು, ಬೀಡಾದುದು Šm. 22).

ಬೀಗ biga. 1. = ಬಿಯ್ಯಗ 1. A lock, a pad-lock (My.; B. 4, 148; Tĕ.; T., M. ವೀಗ; T. ವೀಕ್ಕು, to bind; cf. ಬಿಸು 3). — ಬೀಗದ ಕೆಯ್. A key (My.). ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಕದ್ದ ಕಳ್ಳ ಬೀಗದ ಕೆಯ್ಗೆ ಬನ್ದಾನೇ? (Prv.). — ಬೀಗದ ಮರ. The tree Elaeocarpus lanceaefolius Roxb. (St. & Pl.). — ಬೀಗಮುದ್ರೆ. A seal upon a door; shutting a door, locking up (My.; T., Tĕ.).

ಬೀಗ biga. 2. = ಬಿಯ್ಯಗ 2. A relative by marriage (My.; ನಣ್ಟ, ಶ್ಯಾಲ G.; ಬಿದ್ದಿನ Bhn. 59, o. r. ಬಿದ್ದುನ; B. 5, 49; Tĕ. ವಿಯ್ಯ, ವೀಯ; M. ವೇಟ್ಟ, connexions and relations). ಬೀಗನ ಹತ್ತರ ಹೋಗಿ, ಹಾಗೂ ವೀಸ ಕೇಳಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). See Prv. s. ಮನೆ.

ಬೀಗತನ bigatana. Relationship by marriage (My.).

ಬೀಗತಿ bigati. A female relative by marriage (My.).

ಬೀಗಿತಿ bigiti. = ಬೀಗತಿ. (My.).

ಬೀಗು bigu. 1. To go backwards, to recede, to retreat (ಪಿಡ ಮೆಟ್ಟು Šm. 82; Č. Bp. 1, 2; J. 16, 39; Tĕ. ವೀಗು; T. ವಿಲಗು; M. ವಿಲಙ್ಙು, to go aside).

ಬೀಗು bigu. 2. To become large, stout, bulky or big, to swell (ಸ್ಥೌಲ್ಯ Šmd. Dh., Šm. 82; ಡಾ Bhn. 21; Čpr 4, 48; Abh. P. 7, 157; Râm. 3, 8, 4; Šsv. 1, 51; Tĕ. ವೀಗು, ವಿಕ್ಕು; T. ವೀಂಗು; M. ವೀಙ್ಙು, ವೀರ್ಕು; T., M. ವೀಙು, to be great or grand; to be puffed up, inflated, proud; cf. ಬಿಣ್);—to behave proudly. ಬಾಗಿದರೂ ಬೀಗೋದು ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ (Prv.). See Prv. s. ತೇಗು 2. **2,** to be elated, to rejoice (ಹರ್ಷಭಾವ Šmd. Dh.; ಹಿಗ್ಗು Šm. 82; Čpr. 8, 73; V. 5, 67; Šsv. 5, 37; J. 22, 41).

ಬೀಜ bija. = ವೀಜ 1. *Seed (of plants, etc.), seed-corn, grain; semen virile.* 2, *source, cause, origin, beginning.* 3, algebra. 4, a testicle (Tĕ.; Mhr. ಬೀ). See ಬಿತ್ತು. ಬೀಜವೊನ್ದಾದರೆ ಫಲವೊನ್ದೇ?—ಬೀಜವಿಲ್ಲದೆ ಮರವಿಲ್ಲ, ಮರವಿಲ್ಲದೆ ಬೀಜವಿಲ್ಲ.—ಬೀಜ ಸಣ್ಣದಾದರೆ ಮರ ಸಣ್ಣದೋ?—ಬಿತ್ತಿದ ಬೀಜಕ್ಕೆ ಸತ್ತಿಗೆ ಹಿಡಿದ ಹಾಗೆ (Prvs.). — ಬೀಜಗಾಣಿಸು. -ಕಾಣಿಸು. To sow (My.). — ಬೀಜಗಾಣು. -ಕಾಣು. To see seed: to be sown with seed (My.). ಮಳೆಯಾಗದಿದ್ದರೆ ಹೊಲಗಳು ಬೀಜಗಾಣುವದಿಲ್ಲ (B. 2, 49). — ಬೀಜವರಿ. The amount of seed required for a portion of land (My.; Tĕ.). ಇಕ್ಕಳ ಬೀಜವರೀ ನೆಲ (ಪ್ರಣಿಕ); ಒನ್ದು ಕಣ್ಡುಗ ಬೀಜವರೀ ನೆಲ (ಖಾರೀಕ, etc. Si. 302).

ಬೀಜಕೋಶ bija-kôśa. *A seed-vessel, the pericarp of a flower; the seed-vessel of the lotus* (ಕಣಿಕೆ Mr. 420).

ಬೀಜಕೋಶಿ bija-kôśi. *A pod, a legume.*

ಬೀಜಗಣಿತ bija-gaṇita. Algebra. (My.).

ಬೀಜಪೂರ bija-pûra. *Common citron.* 2, *a variety of citron, Citrus medica* Lin.

ಬೀಜಸಂಜ್ಞಕ bija-sanjnaka. Being called seed or source. ಬೀಜಸಂಜ್ಞಕಮ್ ಅಹ ಸುರಾರಮ್ಭದ್ರವ್ಯ (ಕಿಣ್ವ, ನಗ್ನಹು Nr.).

ಬೀಜಸ್ಥಾಪನ bija-sthâpana. Planting or putting seed. See ಬಿತ್ತು.

ಬೀಜಾಕೃತ bijâ-kṛita. *Harrowed or ploughed over after sowing.*

ಬೀಜಾಕ್ಷರ bija-akshara. The principal syllable of a mantra; a syllable that is used to represent a certain mantra. (Râm. 1, 2, 9).

ಬೀಜಾವಾಪ bija-âvâpa. Sowing seed (My.).

ಬೀಜಿ biji. Possessing, or bearing, seed; being of the race of. See ರಾಜ-.

ಬೀಜ್ಯ bijya. Sprung from seed; *sprung from or belonging to any family.*

ಬೀಟಿ biṭi. = ಬೀಟೆ 1. (St. & Pl.; Tu.).

ಬೀಟೆ biṭĕ. 1. = (ಇಬಡಿ, ಇಬ್ಬಡಿ), ಬೀಟಿ. The black-wood tree, Dalbergia latifolia Roxb. (My.; M. ವೀಟ್ಟಿ; ಮಜ್ಜಿ Mr. 120).

ಬೀಟೆ biṭĕ. 2. = ಬೀಡಿ, ಬೀಡು 1, ಬೀಷೆ. (A separation), a chink, a fissure, a crack, a crevice (My.; Bp. 27, 17; Tĕ. ಬೀಟಿಕೆ, ವೀಟಿಕೆ; cf. ಬೇಡ್, ಬೇಡ್). — ಬೀಟೆ ಬಿರಿ. = ಬೀಟೆ ಬೀಳು. (My.). — ಬೀಟೆ ಬೀಳು. A crack to occur, to crack, to be cleft (My.).

ಬೀಡಾರ (biḍu2-âra1). = (ಬಿಡಾರ), ಬಿಡಾರ. A halting- or dwelling-place: a house (ಮನೆ Bhn. 40; T., M. ವೀಡಾರ). ಅರಸುಗಳ ಬೀಡಾರ (ಉಪಕಾರ್ಯ, ಉಪಕಾರಿ Hlâ.). See Bp. 27, 52; Č. Bp. 47, 33; Bh. 1, 8, 71; 1, 12, 6. — ಬೀಡಾರ ಮಾಡು. To take lodgings, to lodge. ವಿಪ್ರನೊಬ್ಬನ ಭವನದಲಿ ಮಾಡಿದರು ಬೀಡಾರವನು (Bh. 1, 10, 3).

ಬೀಡಿ biḍi. = ಬೀಟೆ 2. (Bh. 8, 10, 10).

ಬೀಡಿ bîḍi. A small shiroot, a cigarette (My.; H.).

ಬೀಡಿಕೆ biḍikĕ. Halting; a halting- or resting-place: a camp (ನಿವೇಶ, ಶಿವಿರ Hlâ.; Čpr. 3, 67; Râm. 6, 55, 15). ಬೀಡಿಕೆಯೆತ್ತು ಆದರೆ ಹಾಡಿಕೆಯೆನ್ದ ಒಡ್ಡಿಕೆ? (Prv.).

ಬೀಡು biḍu. 1. = ಬೀಟೆ 2, etc. (ಬಿರಿದುದು Kk. 67, o. r. ಬಿರುಕು; Bh. 3, 19, 37; T. ವೀಡ್ಡು).

Digitized by Google

ಬೀಡು **bīḍu. 2.** = ಬೀಡ್ 3. (fr. ಬಿಡು Šmd. 250). Leaving; leave;—dismission;—discharging (an arrow, Abh. P. 9, 63);—halting, stopping (ಬಿಡುವ ಭಾವ Šm. 94); that which is left out or omitted. **2,** a halting place, a camp, a habitation, an abode, a residence, a house, a place (ನೆಲೆ, ಪೊಡಲ್, ಇಕ್ಕೆ, ಹಕ್ಕೆ, ತಾಣ, ಇಮ್ಮು, etc., ಆಶ್ರಯ Šm. 58; ಮನೆ 94; ನೆಲೆ, ಪೊಡಲ್, etc., ಆಶ್ರಯ Kk. 64; T., M., Tĕ. ವೀಡು; Tu. ಬೂಡು). ಕುಬೇರನ ಬೀಡು (ಅಲಕೆ); ರಾಜಧಾನಿಯ ಕೆಲದ ಬೀಡು (ಶಾಖಾನಗರ, ಉಪನಗರ); ಜನಕನ ಬೀಡು (ಮಿಥಿಲೆ Hlâ.; Mr. 190). ನಗರದೊತ್ತಿನ ಬೀಡು (ಉಪನಗರ Mr. 190). ಅರಸುಗಳ ಬೀಡು (ಉಪಕಾರಿಕೆ 191). ರಾಗವೇ ಮೂಡಲೂ, ಯೋಗವೇ ಬಡಗಲೂ, ರೋಗವೇ ತುದ್ಧ ಪಡವಲೂ, ತೆಂಕಲೂ ಭೋಗದ ಬೀಡು (Sp.). See Šmd. 84 & 281 (Mdb.); Čpr. 5, 102; Abh. P. 7, after 80; 14, after 3, 33 & 105; Bp. 9, 8; 43, 52; Prll. 3, 2; ಕಣ್ಬೀಡು, ತಲೆವೀಡು, ತಾಯ್ವೀಡು, ನೆಲೆವೀಡು, ಪುಣ್ಯವೀಡು, ಪೊಡ ಬೀಡು, ಸಂಕಲೆವೀಡು. — ಬೀಡಂ ಬಿಡಿಸು. To encamp (v. t., J. 7, 8). — ಬೀಡಂ ಬಿಡು. = ಬೀಡುವಿಡು. (Abh. P. 12, after 40). — ಬೀಡಾಗು. -ಆಗು. To become a place for— (Šsv. 4, 133). 2, to encamp (v. i., J. 26, 2). — ಬೀಡು ಕೊಳ್. = ಬೀಡ್ಕೊಳ್ (Šmd. 28). To take leave, etc. — ಬೀಡುಗಲಹ. -ಕಲಹ. Quarrel in a camp, etc. (Bh. 1, 8, 2). — ಬೀಡುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To encamp (J. 2, 65). — ಬೀಡುದಾಣ. -ತಾಣ. Lodgings (Čpr. 5, after 121). — ಬೀಡು ಬೀಡು. rep. (J. 5, 70). — ಬೀಡುವಿಡು. -ಬಿಡು. To encamp (v. i., Čpr. 6, after 88; Abh. P. 15, after 55).

ಬೀಡು **bīḍu. 3.** A mass, a pile, a heap (J. 10, 3; 17, 20).; a crowd (of people, Bh. 1, 8, 84; Tu. ಬೀಡು; T. ಪೀಡು, greatness; strength; *cf.* ಬಿಡಯ 1, ಬಿಸು 3, ಬೀಗು 2).

ಬೀಡು **bīḍu. 4.** (fr. ಬಿಡ್ 1, ಬೀಡ್ 1; *cf.* ಬೀ). = ಬೀಡ್ 2. A waste, a wild, uncultivated, waste land (My.; Tĕ. ಬೀಡು, ಬೀಳು). — ಬೀಡಾಗು. -ಆಗು. To perish; to become waste (ಬೀ, ಬೀಳಲಾಗು Šm. 22). — ಬೀಡು ಬಿಡು. To let remain waste or uncultivated (My.). — ಬೀಡು ಬೀಳು. = ಬೀಳು ಬೀಳು. To become or remain uncultivated (My.).

ಬೀಡೆ **bīḍĕ.** = ಬೀಟೆ 2, etc. (Rśv. 5, 33). — ಬೀಡೆವಿಂ. -ಬಿಂ. = ಬೀಟೆ ಬಿಂ. (Šsv. 2, after 42).

ಬೀಣೆ **bīṇĕ.** = ವೀಣೆ (Šmd. 342). See Šmd. 81. 408; Čpr. 7, 97.

ಬೀತು **bītu.** P. p. of ಬೀ.

ಬೀದಿ **bīdi.** Tbh. of ವೀಥಿ (Šmd. 341; ಪ್ರತೋಲಿ, etc. Hlâ.; ವಿಶಿಖೆ, etc. Mr. 191; C.). ಬೀದಿಲಿ ಬೆಲ್ಲ ಸುರಿದು, ಹಾದಿಯವರ ಸಂಗಡ ಜಗಳಾಡಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಬೀದಿಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To construct a line or road (Čpr. 7, after 92). — ಬೀದಿಗಲಹ. -ಕಲಹ. = ಬೀದಿಜಗಳ. (Bh. 1, 8, 2). — ಬೀದಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To form a line; to take and follow a road (Rśv. 6, after 11). — ಬೀದಿಜಗಳ. A street quarrel (My.). ಹಾದಿಜಗಳ ಹಣವಷ್ಟ (or ಹಣಹಾಗಿ), ಬೀದಿಜಗಳ ಮುಪ್ಪಾಗ (Prv.). — ಬೀದಿ ಬೀದಿ. rep. (Bp. 10, 5; 28, 18). — ಬೀದಿವರಿ. -ಪರಿ. 1. To run from street to street: to run at one's pleasure (ಜರಗು, ಎಸಟುಪ್ಪುರಿ Bhn. 10; Grj. 2, after 106; 4, after 104; Râm. 5, 8, 74; Rśv. 5, after 19; 6, after 11; J. 14, 6). — ಬೀದಿವರಿ. -ಪರಿ. 2. A run ad libitum (Râm. 5, 8, 73). — ಬೀದಿವರಿಸು. -ಪರಿಸು. To cause to run ad libitum (J. 25, 49).

ಬೀಬಿ **bībi.** = ಬೂಬು. A Musalman lady (Mhr., H. ಬೀಬೀ). — ಬೀಬಿಸಾಹೇಬು. A lady (My.); a wife (My.).

ಬೀಭತ್ಸ **bībhatsa.** Loathsome, disgusting, nauseous, detestable, hideous; loathing, detesting;—*mischievous, cruel.* 2, *disgust, abhorrence; the disgusting sentiment or rasa* (Kâvy. IV, 1, 10; IV, 2, 42. 46. 52).

ಬೀಭತ್ಸು **bībhatsu.** = ಬೀಭತ್ಸ. 2, N. of Arjuna. (J. 7, 23; 13, 15).

ಬೀಮ **bīma.** Tbh. of ಭೀಮ (Šmd. 339; C.).

ಬೀಯ **bīya.** Rice when cleared from the husk (Tĕ. ಬಿಯ್ಯ, ಬೀಯ): food. ಉಣ್ಣದರ ಬೀಯ (ಅಮೃತ, ಅಮದುರ್, etc. Kk. 10*a*).

ಬೀಯ **bīya.** = ಬಿಯ್ಯ. Tbh. of ವ್ಯಯ. (Bp. 25, 10; 28, 22; 29, 30; Bh. 1, 10, 14; 2, 1, 39; 7, 1, 16; 8, 18, 23). 2, in a destructive, hurtful manner (Bh. 1, 10, 26).

ಬೀರ **bīra.** = ಈರ 1, ವೀರ (Šmd. 342), ಬೀರೆ. A hero, a brave man, a warrior. 2, Vīrabhadra (Kk. 6; Šm. 5; V. 4, 36), who is especially the shepherd caste's deity; a common proper name among shepherds (My.). 3, heroism, valour (see Šmd. s. ಬೆಗಗು 1; Abh. P. 11, 36; 14, 119). — ಬೀರಗಚ್ಚೆ. -ಕಚ್ಚೆ. A kaččĕ fit for warriors or brave men (Rśv. 6, after 11; My.). — ಬೀರಜೇಗಟೆ. A jĕgaṭĕ fit for warriors etc. (Rśv. 6, after 11). — ಬೀರದವುಡೆ. A davuḍĕ fit for warriors etc. (Rśv. 6, after 11). — ಬೀರಮದ್ದಳೆ. -ಮದ್ದಳೆ. A maddaḷĕ fit for warriors etc. (Čpr. 7, 43; Abh. P. 13, after 34). — ಬೀರಸಿರಿ. Tbh. of ವೀರಶ್ರೀ (Šmd. 376: Abh. P. 12, after 49; Rśv. 6, after 11).

ಬೀರಿ **bīri.** N. of shepherds' women (My.).

ಬೀರು **bīru.** A "bureau" (My.). 2, "beer" (My.).

ಬೀರೆ **bīrĕ.** = ಬೀರ. Vīrabhadra (My.). — ಬೀರೆದೇವ. = ಬೀರೆ. (My.). ಮಾರಮ್ಮನಿಗೆ ಗಣ್ಣನಿಲ್ಲ, ಬೀರೆದೇವರಿಗೆ ಹೆಣ್ಣತಿಯಿಲ್ಲ (Prv., used of unchaste widows).

ಬೀಱ್ **bīṟ.** (Šmd. 59). **ಬೀಱು. 1.** To throw away: to fling, to throw, as an arrow, a stone, stick, etc. (J. 22, 15; 33, 11, where ಬೀಱುರ್; My.; T. ವೀಚು; *cf.* ಬೀಸು 1);—to give away according to one's inclination or at one's pleasure, to spend or bestow profusely, to give liberally or magnanimously (ಸ್ವೇಚ್ಛಾಪ್ರದಾನ Šmd. Dh.; T. ವೀಱಲ್, a liberal giving); to spread (v. t.). P. p. ಬೀಱ್ (Čpr. 6, 82), ಬೀಱುವ (1, 51). ಎಲ್ಲಾ ರತ್ನಂಗಳುಮನ್ ಒಳಕೊಣ್ಡಾ ಶ್ವಸಮ್ಯೋನಿಧಿ ಲೋಕಕ್ಕೆಲ್ಲಂ ಬೀಱಲ್ (Šmd. 208). See Čpr. 3, 16. 81; Abh. P. 1, 103; 8, 12; Grj. 4, after 89; 4, 96; Bp. 1, 50; 26, 8; 42, 18; Rśv. 8, 99; 13, 69. 91; Šsv. 3, 62; Prll. 3, 31; Râghč. 17, 74; J. 15, 43; B. 2, 14. **2,** to spread, to become extensive (Bp. 10, 8; 36, 28; J. 15, 9, where ಬೀಱರ್).

ಬೀಱ್ **bīṟ. ಬೀಱು. 2.** Throwing, flinging;—spending profusely (Bp. 40, 57). — ಬೀಱುಗುಣ್ಡು. A ball that is thrown (Č. Bp. 42, 27).

ಬೀಱಗ **bīṟiga.** A scattered, disorderly mass (Čh. v. 19).

ಬೀವು **bīvu.** A kind of utensil (ಕೃತ್ತಿಕೆ Mr. 207).

Digitized by Google

ಬೀಸ bīsa. = ಬೀಸು 2. — ಬೀಸಗತ್ತಿ. -ಕತ್ತಿ. A kind of knife or sword (ತೋಮರ, ಪಟಿ G.).

ಬೀಸಣಿಕೆ bīsaṇikĕ. = ಬೀಸಣಿಗೆ. (My.; ತಾಲವೃನ್ತಕ, ವ್ಯಜನ G.; B. 3, 80; 5, 238).

ಬೀಸಣಿಗೆ bīsaṇigĕ. (fr. ಬೀಸು 1). A fan (ತಾಲವೃನ್ತ, ವ್ಯಜನ Hlā., Mr. 208; ವ್ಯಜನ, ತಾಲವೃನ್ತಕ Nr., Si. 231; ಪರಿಗ್ರಹ, ವ್ಯಜನ Nn. 166; ಬಿಜ್ಜಣಿಗೆ Čt. II, 47; Bp. 12, 9; Si. 240; T. ವಿಚಿಱ್; M. ವೀಶೇಱ್; Tĕ. ವೀಚೋಪು, ವೀವನೆ).

ಬೀಸರ bīsara. (fr. ಬೀ). End; destruction (Čpr. 8, after 4; Abh. P. 14, 119). ಆ ಸುಯೋಧನಸುತರ ಸರಳ ವಿಲಾಸವನು ಖಣ್ಡಿಸಿದನ್, ಆತನ ಬೀಸರಕೆ ಬನ್ದಡ್ಡ ಬೀಳುವ ಭಟರ ಕೆಡೆಯೆಚ್ಚಂ (Bh. 7, 6, 83). — ಬೀಸರವಪ್ಪುಗು. -ಂ-ಪೋಗು. To reach the end, to terminate, to have an end. ಪಲವು ಬಗೆಯ ಗಾಣಂಗಳಂ ಬಿರ್ದುವಲೆ ಬಳ್ಳಿವಲೆ ಗೋರಿವಲೆ ಕಣ್ಣಳವಲೆಗಳೆಪ್ಪಿವಂ ಬೀಸರಮ್ಬೋಗಡೆ ಬಿರ್ಟ ಬೀಸಿದಾಗಳ್ (Rśv. 5, after 114).

ಬೀಸಿಗೆ bisigĕ. Tbh. of ವಿಂಶತಿ. Twenty (My.). 2, twenty palas (see Mr. s. ಪಾಗ).

ಬೀಸಿಸು bīsisu. To cause to turn round, mill, etc. (My.; B. 5, 139).

ಬೀಸು bīsu. 1. (= ಬಿಸು 2). To swing, to turn round, to whirl, to wave, to brandish;—to fan (Čpr. 5, after 19; 8, 91);—to throw, as a net;—to blow, as the wind (Čpr. 8, 98);—to mill, to grind (ಆವರ್ತನ Śmd. Dh.; C.; T. ವೀಚು; M. ವೀಚು, ವೀಯು, ವೀತು; Tĕ. ವಿಸರು, ವೀಚು, ವೀವು; *cf.* ವೀಜನ). ಕೆಯ್ವಾರಮಂ ಬೀಸಿದನ್ತೆ ಬಟ್ಟತ್ತಾಗಿ ತೋರ್ಪುದು ಸೊನ್ನೆ (Śmd. 26). ನಯದಿಂ ಬೀಸುಗುಂ ಗನ್ಧವಾಹಂ (267). ಖಡ್ಗಾಯುಧಚಾಪಮಂ ಪೊಳೆವ ಮಿಂಚಿನ ಪೋಲ್ತಿರೆ ಬೀಸು! (272). ಗಾಳಿ ಬೀಸಲೊಡಮ್ ಎಲೆ ಕಲಿಲ್ದುವು (297). ಬೀಸುವ ಚಾಮರಂ (201). ತೊಡರೆ ಮೀನ್ ಮೃಗಲಾಂಛನಧೀವರಂ ತಡಿಗೆ ಬೀಸಿದ ಜಾಲಮನ್ ಒತ್ತಿ (Lilv. 3, 2). ಬೀಸುವ ಮುಣ್ಡಿಗೆ ಮುಕ್ಕದ್ದೇ ಲಾಭ.—ಬೀಸೊ ಕೆಯ್ (or ಬೀಸೊ ದೊಣ್ಣೆ) ತಪ್ಪಿದರೆ ಸಹಸ್ರಕಾಲ (Prvs.). ಬಲೆಯ ಬೀಸುವವನು (ಸೂತ, ಜಾಲಿ, ಬಲೆಗಾರ Nn. 32). See Bp. 27, 20. 23. 26; 32, 25; 36, 47; 38, 9; 61, 11; Bh. 1, 8, 53; 3, 13, 30; Rśv. 5, 32; 11, 23; Śiv. 1, after 79; 3, 64; J. 8, 2; 15, 3. 17; 28, 36; Si. 267. 306; B. 5, 129. 238; ಕೆಯ್ಬೀಸು, ಬಲೆವೀಸು; Prv. s. ಯಾವ. 2, to cast, *i. e.* to put, bamboo rafters on a sloping roof (My.). — ಬೀಸಾಡು. -ಆಡು. (= ಬಿಸಾಡು). To swing and let go from the hand: to fling, to throw away (ಶರವಿಮೋಚನ Śmd. Dh.; Dp. 119, 3; My.); to cast away carelessly, etc. (ಪ್ರಮಾದತ್ಯಜನ, ಬಿಸುಡು Śmd. Dh.; My.). 2, to turn or swing about, as an elephant's ears (v. i., B. 4, 22). 3, to be flung away or lost from carelessness (My.). — ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲು. A millstone (ಸಂಘಟಿ Mr. 206). ಬಿಕ್ಕ ಬಿಕ್ಕ ಅತ್ತರೆ ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲು ತಿರುಗೀತೇ? (Prv.). See Prv. s. ತೋಯಿಸು. — ಬೀಸೂ ಕಲ್ಲು. = ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲು. (B. 5, 129. 134. 148. 180; My.).

ಬೀಸು bīsu. 2. = ಬೀಸ. Swinging, etc. See ಬಿಡ-. — ಬೀಸುಗಲ್ಲು. -ಕಲ್ಲು. A millstone (My.). — ಬೀಸುಗೆಯ್. -ಕೆಯ್. An arm or hand that is swung about (Bp. 20, 11). — ಬೀಸುದೋಳ್. -ತೋಳ್. An arm that is swung about (V. 11, 60). — ಬೀಸುವಲೆ. -ಬಲೆ. A variety of net (Bh. 3, 13, 23; Śiv. 3, 23). ಪಾಸುವಲೆ ಬೀಸುವಲೆ (Rāghō. 17, 67).

ಬೀಲ್ bīḻ. ಬೀೞು. 1. = ಬಿೞ್ 1, q. v. To fall, etc. (ಪತನ Śmd. Dh., Nn. 154, Śm. 115; ಪತನಕ್ರಿಯೆ Śmd. I; ಪತಲಿತು Śm. 60). The P. ps. ಬಿೞ್ದು, ಬಿರ್ದು, ಬಿದ್ದು are taken from ಬಿೞ್ 1, as also the forms of the 3rd person singular imperfect ಬಿೞ್ದುದು, ಬಿರ್ದುದು, ಬಿದ್ದುದು, ಬಿತ್ತು. ಬೀೞ್ವ (Bp. 45, 26. 33; 46, 57; 60, 57), ಬೀೞುವ, ಬೀೞೋ (C.). ಕೂಡಿದಂಗೆ ರಥಂ ಬಗೆದಾತನುಂ ನರಕದೊಳ್ ಬೀೞ್ವಲ್ಲಿಗೇಂ ಸನ್ದಯಂ? (Śmd. 89). ಕಡೆಯಿಲ್ಲದ ಸಂಸಾರದ ನಡುಗಡಲೊಳ್ ಮೋಹಮೆಮ್ಬ ಬಿಳುಬಲೆಯೊಳ್ ನೀಂ ತೊಡರ್ದು ಬೀೞದೆ, ಜೀವನೆ, ನಡೆ, ಧರ್ಮದ ಬಟ್ಟೆಯದ್‌ತು (Jmt. 24). ವಸಿಷ್ಠಪುತ್ರ ಶೋಕದಿನ್ದ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಣ್ಡು ಬಿದ್ದರೆ ನೂರು ತೆರನಾದ ನದಿ (ಶತದ್ರು); ಹನಿತು ಬೀೞಲಾದುದು (ವಿನಾಶೋನ್ಮುಖ, ಪಕ್ವ Nr.). ಬೀೞೋ ಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳವನು (ಪತಯಾಲು, ಪಾತುಕ Si. 360). ತಿರಿಗಿ ಬಿದ್ದುದು (ಪ್ರಸವ್ಯ, ಪ್ರತಿಕೂಲ, ಅಪಸವ್ಯ, ಅಪಷ್ಠು 376). ಜಾಱ್ ಬಿದ್ದದು (ಸ್ರಸ್ತ, ಧ್ವಸ್ತ, ಭ್ರಷ್ಟ, ಪನ್ನ, ಚ್ಯುತ, etc. 382). ಮಾತುಗಳಱ್‌ಯದಧಮರಿಗೆ ಮಾಣಿಕವು ತೂತು ಬಿದ್ದನ್ತೆ (Sp.; see ತೂತು ಬೀೞು). ಸೂರ್ಯನು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಕತೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಹಳಿ ಬೀೞುತ್ತಿತ್ತು (B. 2, 24). ಎಷ್ಟೋ ಹುಡುಗರು ಕೆಟ್ಟ ಸಂಗತಿಗೆ ಬಿದ್ದು ... ವೇಳೆಯನ್ನು ಸುಮ್ಮನೆ ಕಳೆಯುವರು (4, 1). ಈಗ ನೀನು ಉಪವಾಸ ಬಿದ್ದು ಸತ್ತರೆ ಯಾರೇನು ಮಾಡ ಬೇಕು? (4, 2). ಹೊತ್ತು ಬನ್ದಾಗ ಅದು ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದೀತು (4, 12). ತಮಗಿನ್ತ ಬಲಿಷ್ಠರಾದವರ ಕೂಡ ಸರಿಕತನದ ಸಮ್ಬನ್ಧ ಮಾಡುವ ಭರಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಬೀೞ ಬಾರದು (4, 12). ಖನಿಜಕೋಟಿ ಹಲವು ರೀತಿಯಿನ್ದ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬೀೞುತ್ತವೆ (4, 15). ತುಳಾಪುರವೆಮ್ಬ ಹೆಸರು ಬೀೞಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನಾಯಿತೆನ್ದರೆ (4, 30). ದೂರ ದೂರದ ಸ್ಥಲಗಳಿಗೆ ಪತ್ರ ಕಳುಹಿಸ ಬೇಕಾದರೆ ಅರ್ಧ ರೂಪಾಯಿ, ಮುಕ್ಕಾಲು ರೂಪಾಯಿ, ಒನ್ದು ರೂಪಾಯಿಯ ತನಕ, ಬೀೞುವದು (are to be laid or paid down as price or postage, 4, 87). ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಅವುಗಳ ಕಾರಣ ಬೀೞುತ್ತದೆ (4, 88). ಕಬ್ಬಿಣ ಮುನ್ತಾದ ಧಾತುಗಳು ಹಲವು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ತಕ್ಕ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿಪುಲವಾಗಿ ದೊರೆಯುವ ಕಾರಣ ಅವುಗಳಿಗೆ ಕ್ರಯ ಕಡಿಮೆ ಬೀೞುವದು (4, 95). ಇನ್ನಾದ್ದೊನ್ದು ಪತ್ರದ ಎರಡೂ ಮೆಯ್ ಚಾಪಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಎರಡೂವರೆ ವಿಪಳ ಸಹ ಬೀೞಲಿಲ್ಲ (are not required, 4, 103). ಉಗಿಯ ಯನ್ತ್ರದಿನ್ದ ಸ್ವಲ್ಪ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಶ್ರಮ ಬೀೞದೆ ದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಯಗಳು ಆಗುತ್ತವೆ (4, 103). ನನ್ನ ತಿಗಟಯನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಱ್ತು ಹೋಗಿದ್ದೆನು, ಮುನ್ದೆ ಅದರ ಕಾರಣ ಬಿದ್ದದಱ್ನ್ದ (4, 110). ಇನ್ನು ಮುನ್ದೆ ಪರದೇಶಗಳಿನ್ದ ಈಗಿನಷ್ಟು ಕಲ್ಲಿದ್ದಲೀ ತರಿಸುವ ಕಾರಣ ಬೀೞಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ (4, 165). ಅಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡು ಬೀೞದೆ ನಿನಗೆ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿಗಳು ದೊರೆಯುವವು (4, 180). ಶಹಾಪ್ಪುಗದ ಗಱ್ಗಳಿಗೆ ಕ್ರಯ ಬಹಳ ಬೀೞುವದು (4, 193). ನೊಣ ಬಿದ್ದ ಊಟಾ ಮಾಡಿ ಕಳಕಳಿಸಿದ ಹಾಗೆ.—ದಾಥೆ ಪಡುವ ದಾರಿಗಿನ್ತ ಬಿಕನ ದಾಯಿಗೆ ಬೀೞೋದುತ್ತಮ.—ಬಿದ್ದ ಬಱ್ಲಿ ಬಿರಿಸಿ ಆಯ ಬೇಕು, ಇದ್ದ ಬಱ್ಲಿ ಇರ ಬೇಕು (Prvs.). See Bp. 5, 52; 16, 5; 20, 21; 40, 6; 46, 44; 47, 19; 52, 17; 55, 4; 58, 28; 61, 11; Bh. 1, 8, 91; 1, 19, 19; 2, 13, 16; Rām. 3, 2, 21; Si. 83. 87. 115. 267. 274. 299; B. 5, 280. 301; ಕಾವೀೞ್, ಜರ್ಗುವೀೞ್, ಬೆಮ್ಬೀೞ್; Prvs. s. ತಾನು. — ಬಿದ್ದು ಕೊಳ್ಳು. To lie down (B. 2, 50; 3, 10. 109; 4, 213; C.). — ಬಿದ್ದು ಬಿದ್ದು ನಗು. To wallow from laughter (B. 2, 34; C.). — ಬೀೞಿಗೆ ಹಿಸು. -ಕೆಡಹಿಸು. To cause to fell (Bh. 6, 5, 13). — ಬೀೞಗೆಡಹು. -ಕೆಡಹು. To fell (Rām. in W. v. 449). — ಬೀೞ ಸಡೆ. To beat down (Bp. 14, 20). — ಬೀೞ ಹೊಡೆ. = ಬೀೞ ಸಡೆ (Bp. 49, 10).

ಬೀಲ್ bīḻ. ಬೀೞು. 2. = ಬೀಡು 4. A waste, etc. (ಮಾಡದ ಕೆಯ್ Śmd. I; ಖಿಲಕ್ಷೇತ್ರ Śmd. Dh., Śm. 115; My.). 2, that which is inferior or bad (My.; see ಮೇಲು ಬೀೞು). 3, a mistake, as in writing (J. 30, 28). 4, prostration (from disease, My.). — ಬೀೞು ಕೆಡವು. To leave uncultivated or fallow (My.). — ಬೀೞುಗೆಡವು. -ಕೆಡವು. = ಬೀೞು ಕೆಡವು. (B. 5, 85). — ಬೀೞು ಬೀೞು = ಬೀೞು ಬೀೞು. To remain untilled (B. 5, 99. 105; My.). ತಾಕ್ಕೆಯು

Digitized by Google

ಷ್ಟ ಪುರುಷನಲ್ಲಿ ಬೀಱು ಬಿದ್ದರೆ ದಾಟ್ಯಾನು (Prv.). — ಬೀಱುಭೂಮಿ. = ಬೀಱು. (My.). ಬೀಱುಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಸಾಗು ಮಾಡೋಣ (G. 127). — ಬೀಱುಬಿಟ್ಟೆ. A powerless arm (My.). ಹಾಱುತೋಟಕ್ಕೆ ನೀರು ಹಾಕಿ, ಬೀಱುಬಿಟ್ಟೆ ಬಿದ್ದು ಹೋಯಿತು (Prv.). — ಬೀಱುವಚನ. A bad, worthless word or speech (Bh. 8, 9, 12). — ಬೀಱ್ಮಾಡು. To worst (Râm. 1, 5, 32). — See Prv. s. ತಾನು.

ಬೀೞ್ bīḻ. ಬೀೞು. 3. = ಬೀಡು 2 (Śmd. 28). Leaving, leave, etc. — ಬೀೞಕ್ಕರ. -ಅಕ್ಕರ. A consonant (ವ್ಯಂಜನ Śmd. 146; Śs.; *cf.* ಬೀೞು 2? M. ವಿೞಿಕ್ಷರ, a letter that might be left out). — ಬೀೞು ಕೊಡು. = ಬೀೞ್ಕೊಡು. (Bh. 1, 8, 60; 2, 13, 13). — ಬೀೞುಡೆ. -ಉಡೆ. A garment that has been (worn and) left or put away (as unclean, Abh. P. 9, 178; V. 38, 66). — ಬೀೞ್ಕೊಡು. = ಬೀೞು ಕೊಡು. To give leave to go: to dismiss (with accusative, Râv. 13, after 97; Śâv. 5, 55; 5, after 55; J. 7, 35; 18, 39; 31, 53). — ಬೀೞ್ಕೊಳ್. = ಬೀಡು ಕೊಳ್ (Śmd. 28). To take leave to go: to quit (with accusative, Čpr. 3, after 80; 7, after 28; Abh. P. 7, after 7; Bh. 1, 8, 60. 66; J. 2, 45; 5, 60; 18, 6; 29, 26. 27. 40). — ಬೀೞ್ಕೊಳಿಸು. To give leave to go: to dismiss (with accusative, Abh. 7, after 84). — ಬೀೞ್ಗೊಳ್. = ಬೀೞ್ಕೊಳ್. (with accusative, Bp. 4, 49).

ಬೀೞಲ್ biḻal. ಬೀೞಲು. = ಬಿೞಲ್, etc. ಮರದ ಬೀೞಲು (ಜಟೆ, ಶಿಫೆ Hlâ.; ಜಡೆ Kk. 19, o. r. ಬೀೞಲ್). ಗುಡ್ಡಗೊಮ್ಮನ ಬೀೞಲು (ಕ್ಷುಪ, ಹ್ರಸ್ವಶಾಖಾಶಿಫ Nr.).

ಬೀೞಿಲ್ biḻil. ಬೀೞಿಲು. = ಬೀೞಲ್, etc. (ಮರದ ಜಡೆ Śmd. I, Śm. 24; ಶಿಫೆ, ಜಟೆ Mr. 106). ಮರದ ಬೀೞಿಲು (ಶುಖಾ ತಜಟೆ Nn. 66; ಶಿಫೆ, ಜಟೆ 100, o. r. ಬೀೞಲು).

ಬೀೞಿಸು biḻisu. To cause to fall; to fell, etc. (My.; J. 22, 7; Bh. 4, 4, 99).

ಬೀೞು biḻu. 1. 2. 3. = ಬೀೞ್ 1. 2 (C.). 3. P. p. of the verb: ಬಿದ್ದು (C.).

ಬೀೞು biḻu. 4. A creeping plant, a creeper (My.; see Prv. s. ತಾನು).

ಬೀೞುಲ್ biḻul. ಬೀೞುಲು. = ಬೀೞಲ್, etc. ಕೊಮ್ಬಿನ ಬೀೞುಲು (ಶಾಖಾಶಿಫೆ, ಅವರೋಹ Nr.).

ಬೀೞುವಿಕೆ biḻuvikĕ. Falling, etc. (ವ್ಯಸನ, ಭ್ರಂಶ Si. 437).

ಬು bu. An imitative sound. — ಬು ಬು ಬು. rep. (Bp. 9, 12; 58, 23). — ಬು ಬೂ ಬೂೞ. rep. The sound of a large kahaḷĕ (My.).

ಬುಕ bu̇ka. = ವುಕ. (ಗೋಳೀ ಹೂವು G.).

ಬುಕಣಿ bukaṇi. Powder (My.; Mhr. ಬುಕಟೀ, ಬುಕಣೀ, ಬುಕೀ).

ಬುಕ್ಕ bukka. 1. *The heart* (ಅಗ್ರಮಾಂಸ, ಬಹ ಬಿಕ್ಕ Mr. 398). 2, a goat.

ಬುಕ್ಕ bukka. 2. (Tbh. of ಭುಕ್). — ಬುಕ್ಕರಾಯ. N. of a king. ಬುಕ್ಕರಾಯ ಮೆಚ್ಚಿ, ಬೆಕ್ಕಿನ ಮಱಿ ಕೊಟ್ಟ (Prv.).

ಬುಕ್ಕಿ bukki. A fragrant powder, much used in offering to idols (Mhr. ಬುಕಾ, ಭುಕಾ). — ಬುಕ್ಕಿಟ್ಟು. = ಬುಕ್ಕಿ, ಬುಕ್ಕಿಹಿಟ್ಟು. (My.; ಪಟವಾಸಕ, ಪಿಷ್ಟಾತ G.; B. 4, 147). — ಬುಕ್ಕಿಟ್ಟುಗಾಡಿ. (ಸುಗನ್ಧಿ G.). — ಬುಕ್ಕಿಹಿಟ್ಟು. = ಬುಕ್ಕಿಟ್ಟು. (ಚರ್ಚೆ, etc. Si. 225). See ಮೇಲು-.

ಬುಕ್ಕೆ bukkĕ. *The heart.*

ಬುಗ buga. = ಭುಗ, ಭುಗಿ, etc. — ಬುಗ ಬುಗನೆ. rep. With the repeated sound of ಬುಗ (My.).

ಬುಗಡಿ bugaḍi. = ಬುಗುಡಿ. An ear-ornament of females worn in the upper part of the ear (My.; T. ಪುಗಿಡಿ, Tĕ. ಬೊಗಡೆ; Mhr. ಬುಗಡಿ). ಬುಗಡಿಯಾದರೆ ದಗಡೀ ಮಗಳಿಗೆ ಆಗದೇ? (Prv.). See Prvs. s. ದಗಡಿ and ಬೇಗಡೆ 1. — ಬುಗಡಿಯಂಚು. -ಅಂಚು. A kind of ornamental border (My.).

ಬುಗರಿ bugari. = ಬುಗುರಿ. The porcher tree, Hibiscus populneoides Roxb. (Thespesia populnea Corr.; My. = T. ಪೂವರಜು; its fruits are used like tops).

ಬುಗರಿ bugari. = ಬಗರಿ, ಬುಗುರಿ, ಬೊಗರಿ. A spinning top (J. 13, 5; My.; Mhr. ಭೋವರಾ, ಭೋಂವರಾ, fr. ಭೋವಣೇಂ, to turn round). — ಬುಗರಿಯಾಟ. -ಆಟ. A game at tops (My.). — ಬುಗರಿಯಾಡಿಸು. -ಆಡಿಸು. To spin a top (My.).

ಬುಗಿ bugi. = ಭುಗಿ, etc. (My.).

ಬುಗಿಲ್ bugil. = ಭುಗಿಲ್. (My.).

ಬುಗಿಲನೆ bugilanĕ. = ಭುಗಿಲನೆ. (My.).

ಬುಗು bugu. = ಭುಗು. (My.).

ಬುಗುಟಿ buguṭi. = ಬುಗುಡು. (Bp. 38, 28).

ಬುಗುಡಿ buguḍi. N. of a milky plant (ಕ್ಷೀರವತಿ Mr. 147).

ಬುಗುಡಿ buguḍi. = ಬುಗಡಿ. (My.; Si. 218).

ಬುಗುಡು buguḍu. = ಬುಗುಟಿ. A swelling, an eminence, an elevation, a protuberance (Tĕ. ಪುಂಗುಡು, ಬುಡಿಪಿ; Tĕ. ಬೊಡ್ಡು, a prominent navel; see ಪುಗ್ಗು; *cf.* ಬಗುಡ, ಬುಡ್ಡೆ, ಬೋರೆ). See ಅತಿನಳ್ಳುಬುಗುಡು. ಹೊಕ್ಕುಳು ಬುಗುಡುಳ್ಳವನು (ತುಣ್ಡಿಲ, ತುಣ್ಡಿಭ Nr.). — ಬುಗುಡುಹೊಕ್ಕುಳ್. A prominent navel (ತುಣ್ಡಿ Mr. 388).

ಬುಗುರಿ buguri. = ಬುಗರಿ. (My.). **2,** = ಅಸ್ಕನ್ದ (Mr. 117, where another MS., instead of ಬುಗುರಿ, reads ಊಬು).

ಬುಗುರಿ buguri. = ಬುಗರಿ, etc. (My.; Si. 72).

ಬುಗ್ಗಿ buggi. The cheek (? Tĕ. ಬುಗ್ಗ). ಹೆಗ್ಗಳದ ಭಾಗ್ಯವು ಗದುಗೇಲಿ ಹೋಗುವಾಗ ಬುಗ್ಗಿಯ ಹೊಯ್ಕೊಣ್ಡು ಹೋದೆಯಲೊ ಪ್ರಾಣ! (Dp. 38, 2).

ಬುಗ್ಗೆ buggĕ. A spring of water, the source of a river, a fountain (B. 4, 172; Tĕ.; *cf.* ಪುಗ್ಗು; ಪುಟ). ಬುಗ್ಗೆಯ ನೀರು ತೆಗೆಯುವವಕ್ಕೆ ಹಗ್ಗ ಬೇಕೇ? (Prv.).

ಬುಜ buja. 1. Tbh. of ಭೂರ್ಜ. — ಬುಜಪತ್ರಗಿಡ. (ಭೂರ್ಜ, ಚರ್ಮಿ, ಮೃದುತ್ವಚ್ Si. 132). — ಬುಜಪತ್ರ. Birch-bark (My.; Mhr. ಭುಜಪತ್ರ).

ಬುಜ buja. 2. Tbh. of ಭುಜ. (My.).

ಬುಜಿಸು bujisu. Tbh. of ಭುಜಿಸು. (My.).

ಬುಜ್ಜಯಿಸು bujjayisu. = ಬುಜ್ಜವಿಸು. To cajole, to flatter, to console, to persuade (Tĕ. ಬುಜ್ಜಗಿಂಚು; *cf.* ಪುಸಲಾಯಿಸು, ಬುಲ್ಲಯಿಸು 1, ಬೋಸರಿಸು, ಬೋಳಯಿಸು). ಬುಜ್ಜಯಿಸುವ ನುಡಿ (ಸಾನ್ತ್ವ Hlâ.).

ಬುಜ್ಜವಿಸು bujjavisu. = ಬುಜ್ಜಯಿಸು. (Bp. 22, 38).

ಬುಟೆ buṭĕ. = ಬುಟ್ಟ, ಬುಟ್ಟೆ, ಬೂಟೆ. A flower or other figure worked, painted or drawn (Mhr., H. ಬುಟಾ, ಬುಟ್ಟಾ; My.; Br.).

ಬುಟೇದಾರ buṭĕ-dâra. Decorated with flowery work (Mhr.; My., also ಬುಟೇದಾರಿ). ಬುಟೇದಾರಿಹಚ್ಚಡ ಮದುಮಗನಿಗಲ್ಲದೆ ಮುದಿಮುದುಕನಿಗೆ ಒಪ್ಪೀತೇ? (Prv.).

ಬುಟ್ಟ buṭṭa. = ಬುಟೆ, etc. (My.).

Digitized by Google

ಬುಟ್ಟಿ butti. = ಪುಟ್ಟಿ 2, ಬುಟ್ಟಿ. A basket of bamboo, etc. of various shapes, especially for flowers, fruits, fishes, etc. (C.; B. 4, 62. 178; Si. 86; Tĕ. ಬುಟ್ಟ). ಗೋಪಾಳಬುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಶನೀಶ್ವರ ಹೊಕ್ಕ ಹಾಗೆ.— ಪ್ರಾಣ ಪ್ರಾಣಸ್ನೇಹವಾದರೂ ಮಾನಿನ ಬುಟ್ಟಿಗೆ ಕೈಯ್ ಹಾಕ ಬೇಡ (Prvs.). 2, a mere basket: an untrimmed object. ಈಕೆಯ ತಲೆ ನೋಡು! ಹ್ಯಾಗೆ ಬುಟ್ಟಿ ಆಗಿದೆ! (B. 1, 6). See Prv. s. ಮುಡಿ ಕಟ್ಟು 1.

ಬುಟ್ಟೆ buttĕ. = ಬುಟ್ಟಿ. (S. Mhr.).

ಬುಟ್ಟೆ buttĕ. = ಬುಟೆ, etc. (My.).

ಬುಡ buḍa. = ಬುಡು, ಬೊಡ. A sound in imitation of that produced by a vessel, etc. when immersed into water, or by water issuing from the spout of a vessel, and of that produced by the buḍabuḍikĕ (C.; Tĕ.; Mhr. ಬುಡ ಬುಡಣೇಂ, to bubble; to mumble, mutter). — ಬುಡ ಬುಡನೆ. With a repetition of the sound of buḍa (My.). — ಬುಡ ಬುಡಿಕೆ. = ಬುಡುಬುಡಿಕೆ. (My.; ಡಮರು Si. 63). — ಬುಡ ಬುಡಿಸು. To have or produce the repeated sound of buḍa (Râm. 3, 8, 4).

ಬುಡ buḍa. = ಬುಡಕು, (ಬೊಡ್ಡಿ 2, ಬೊಡ್ಡೆ). (Tbh. of ಬುಧ್ನ). The bottom or lowest part of anything, the place or side underneath, the lower side, the foot of a tree, the root of the tongue, etc. (C.; Tĕ.; ಬುಧ್ನ, ಬೊಡ್ಡೆ G.; Mhr. ಬುಡಖಾ, ಬುಡೂಖ, ಬೂಡ). ಮರದ ಬುಡ (ಮೂಲ, ಬುಧ್ನ Si. 122). ಮರದ ಬುಡದಿನ್ದ ತುದಿಯ ವರೆವಿಗೂ ಹಬ್ಬಿದ ಬಳ್ಳಿಗಳು (ಅವ ರೋಹ 121). ಬುಡದ ಬೇರಿನ ದಿಮ್ಮಿ (ತಾಲೂಕ 95). ಬೆಕ್ಕಿಗಳ ಬುಡ (ವಕ್ಷತಿ, ವಕ್ಷಮೂಲ 178. 425). ಬೆನ್ನುಮೂಳೆಗೆ ಬುಡ (ತ್ರಿಕ, ಬೆನ್ನೆಲುವಿನ ಕೆಳಗಡೆ 209). ಆನೆಯ ಕಿವಿಯ ಬುಡ (ಚೂಲಿಕೆ, ಕರ್ಣ ಮೂಲ 270). ನಾಲಿಗೆಯ ಬುಡ (ಜಿಹ್ವಾಮೂಲ Smd. 43 Cm.). ಕುದುರೆಯ ಜೀನದ ಬುಡಕೆ ಹಾಕುವದು (ಅಮಳಾರ); ಗಿಡಗಳ ಬುಡ ಕ್ಕೆ ಮಾಡುವ ನೀರಿನ ಕಟ್ಟೆ (ಆಲವಾಲ); ಹಕ್ಕೀ ಪಕ್ಕದ ಬುಡ (ವಕ್ಷತಿ); ಗಿಡದ ಬುಡ (ಮೂಲ); ಬುಡದಲ್ಲಿಯೇ ಟೊಂಗೆಗಳು ಒಡೆಯುವ ಗಿಡ (ಸ್ತಮ್ಬ G.). ಮೊಗ್ಗೇ ಬುಡದಲ್ಲಿ ತುಮ್ಬು ಇರುತ್ತದೆ (B. 3, 36). ರಸವನ್ನು... ಒಲೆಗುಣ್ಡಿನ ಮೇಲಿಟ್ಟು, ಬುಡಕ್ಕೆ ಉರೀ ಹಚ್ಚಿ (3, 46). ಲಂಗರವು ತಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಬುಡದೊಳಗಿನ ಕೆಸರೊಳಗೆ ಸಿಕ್ಕೊಣ್ಡು (3, 118). ನೀಲಿಯ ಎಲೆಗಳು ದೇಣ್ಟಿನ ಬುಡದಿನ್ದ ತುದಿಯ ತನಕ ಎರಡೆರಡರನ್ತೆ ಸಾಲುಗೊಣ್ಡಿರುತ್ತವೆ (4, 54). ಸಮುದ್ರದ ನೀರು ಕೊ ಪ್ಪರಿಗೆಗಳೊಳಗೆ ಹಾಕಿ, ಒಲೆಯ ಮೇಲೆ ಏರಿಸಿ, ಬುಡಕ್ಕೆ ಉರೀ ಹಚ್ಚಿ (4, 203). ಆ ಹೂಜಯನ್ನು ಬುಡ ಮೇಲು ಮಾಡಿ ಹಿಡಿದನು (5, 143). ಗೇಣ್ಹಾಮೃಗದ ಕೋಡಿನ ಬುಡದ ಸುತ್ತಳತೆ (5, 249). ಮರ ದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಕೂತು ಕೊಣ್ಡು, ಮಾತಾಡುತ್ತಾರೆ (My.). ಬುಡ ಕಡಿದ ಮೇಲೆ ಮರ ದಾಟೋದುಣ್ಟೇ?—ಬುಡ ಹತ್ತಲಡ'ಯದವ ನಡು ಹತ್ತ್ಯಾ ನೇ?—ಎಣ್ಣೇ ಹಾಕಿದರೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಗುಣ, ಮಣ್ಣು ಹಾಕಿದರೆ ಬುಡಕ್ಕೆ ಗುಣ.—ಕಬ್ಬು ಕೊನೆಯಿನ್ದ ಮೆದ್ದರೂ ಬುಡದಿನ್ದ ಮೆದ್ದರೂ ಸವಿಯೊ ನೇ.—ನಡುಮರಾ ಹತ್ತಿ, ಬುಡಾ ಕಡಿದ (Prvs.). — ಬುಡಕಟ್ಟು. A clan, a family (My.). — ಬುಡಭಾಗ. The bottom; the root; the foot. ನಾಲಿಗೆಯ ಬುಡಭಾಗ (ಸೂನೆ, ಕೆಳನಾಲಿಗೆ G.). ಆ ಗುಡ್ಡದ ಬುಡಭಾಗವು (B. 5, 46). — ಬುಡಮೆಯ್. The lower side (S. Mhr.).

ಬುಡಕು buḍaku. = ಬುಡ. ಗುಡ್ಡದ ಬುಡಕಿನ ಭೂಮಿ (ಉಪತ್ಯಕ G.).

ಬುಡಕ್ಕನೆ buḍakkanĕ. With the sound of ಬುಡ (My.; Mhr. ಬುಟಕನ).

ಬುಡಮೆ buḍamĕ. = ಬುದುಮೆ. A sort of cucumber (Tĕ.; My.).

ಬುಡು buḍu. = ಬುಡ, etc. — ಬುಡುಬುಡಿಕೆ. = ಬುಡಬುಡಿಕೆ. A small rattle-drum (My.). 2, untruth (My.). — ಬುಡು ಬುಡಿಕೆಯವ. -ಅವ. A fantastically dressed Mahratta śûdra and mendicant fortune-teller, who carries a buḍubuḍikĕ (My.).

ಬುದು budu. (= ಬುಡ). — ಬುದುಜಾಗನ ಗಡ್ಡೆ. A perennial creeping plant forming roundish prickly heads of flowers close to the earth, Lepidagathis cristata Willd. (Z.).

ಬುದುಮೆ budumĕ. = ಬುಡಮೆ. See ಕಾಡು. — ಬುದುಮೆ ಕಾಯಿ. (ಚಿತ್ರ, etc., ಹೆಮ್ಮೆಕ್ಕಿರು, ಪಾಪರೆಚಟ್ಟು Si. 161). — ಬುದು ಮೆಬಳ್ಳಿ. A climbing herb, Cucumis trigonus Roxb. (St. & Pl.).

ಬುಡ್ಡಿ buḍḍi. 1. (= ಬುರುಡಿ). A (glass) bottle (for ink, My.; Tĕ., T.).

ಬುಡ್ಡಿ buḍḍi. 2. See s. ಬುಡ್ಡು.

ಬುಡ್ಡು buḍḍu. = ಬುರುಡು, etc. Roundness, curvedness. — ಬುಡ್ಡ. -ಅ 3. A bandy-legged man (My.). Feminine ಬುಡ್ಡಿ (My.).

ಬುಡ್ಡೆ buḍḍĕ. (fr. ಬುಗುಡು). A rising or swelling: a swollen testicle (My.; Tĕ.; ಬುಡ್ಡೆ ಇಡಾಯಿತು, My.; see Prv. s. ನಮ್ಬು).

ಬುಣ್ಡೆ buṇḍĕ. = ಬುರುಡೆ, etc. (My.).

ಬುತ್ತಿ butti. (Tbh. of ಭುಕ್ತಿ). Food (prepared for a journey, especially boiled rice), travelling provisions (C.; Tĕ.; Abhâ. 2, 96). ಅವನು ತನಗೆ ಹತ್ತುವಷ್ಟು ರೊಟ್ಟೀ, ಬುತ್ತೀ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಣ್ಡಿದ್ದನು (B. 3, 121). ಅವನು ನಾಯಿಗೆ ಒನ್ದು ತುಣುಕು ರೊಟ್ಟಿ ತುಸು ಬುತ್ತೀ ಹಾಕಿದನು (3, 122). ಅವನು ಆ ಬಡ ಸಿಪಾಯಿಗೆ ತನ್ನ ಬಡ'ಯಲ್ಲಿದ್ದಷ್ಟು ಬುತ್ತೀ ಕೊಟ್ಟು (3, 124). ಬುತ್ತಿಯಿದ್ದವ ಎತ್ತಲೂ ಉಣ್ಣಾನು.— ನಾಯಿಯ ತಲೇ ಮೇಲಣ ಬುತ್ತಿಯ ಹಾಗೆ.— ನಿತ್ಯವಯಣ ಬುತ್ತೀ ಕೇಡು (Prvs.). — ಬುತ್ತಿಗಣ್ಟು. A bundle of travelling provisions (My.). ಅವನು ಬುತ್ತಿಗಣ್ಟು ಬಿಚ್ಚಿ (B. 3, 122). — ಬುತ್ತಿಗಳ್ಳ. -ಕಳ್ಳ. A thief who steals travelling provisions. ಬುತ್ತಿಗಳ್ಳರಿಗೇಕೆ ಸತ್ಯವ್ರತಸದಾಚಾರ? (Abhâ. 1, 41).

ಬುದ buda. Tbh. of ಬುಧ (Smd.-339; ಶಿಂಗಣಬುಗ, ಸೌಮ್ಯ Sm. 17).

ಬುದುಬುದ budubuda. Tbh. of ಬುದ್ಬುದ. (Bp. 37, 25; Bh. 1, 15, 19; 6, 4, 27; see ಜಲ-).

ಬುದ್ದನಿಗೆ buddanigĕ. = ಬುದ್ದಲಿ, ಬುದ್ದಲಿಕೆ, ಬುದ್ದಿ. A bottle made of skin to hold oil, ghee, etc. (My.; Tĕ. ಬುದಿಗೆ; Mhr. ಬುದಲೇಂ, ಬುಧಲೇಂ). ತೊಗಲ ಬುದ್ದನಿಗೆ (ಕೃತ್ತಿಸ್ನೇಹಪಾತ್ರ, ಕುತು); ಆ ಸ್ನೇಹಪಾತ್ರ ಕಿದ'ದಾದೊಡೆ ಕುತುವ ಎನಿಸುಗು, ಅದು ಕೆಯ್ಯುದ್ದಿಗೆ (Nr.).

ಬುದ್ದಲಿ buddali. = ಬುದ್ದನಿಗೆ, etc. (My.). ತೊಗಲ ಬುದ್ದಲಿ (ಕುತು, ಎಣ್ಣೇ ಬುದ್ದಲಿ, ಸಿದ್ದಿಗೇ ಬುಡಿದ); ಚಿಕ್ಕದಾದ ಚರ್ಮದ ಬುದ್ದಿ ಗೇ ಬುಡಿದ (ಕುತಪ, ಕೆಯ್ಯುದ್ದಲಿ Si. 309).

ಬುದ್ದಲಿಕೆ buddalikĕ. = ಬುದ್ದನಿಗೆ, etc. (ಚರ್ಮಗಡಲಿಕೆ q. v. Mr. 213).

ಬುದ್ದಿ buddi. Tbh. of ಬುದ್ಧಿ. (My.). See Prv. s. ಕದ್ದು.— ಬುದ್ದಿಗಲಿಸು. -ಕಲಿಸು. To impart knowledge, to give instruction (J. 17, 35). — ಬುದ್ದಿಗಿಡು. -ಕಿಡು. = ಬುದ್ದಿಗೆಡು. (Grj. 8, 23). — ಬುದ್ದಿಗೆಡು. -ಕೆಡು. Understanding to be lost: to lose one's intellect. ಸಿದ್ದಿಗೆಟ್ಟನೋ? ಬುದ್ದಿಗೆಟ್ಟನೋ? (Prv.). — ಬುದ್ದಿಗೇಡಿ. -ಕೇಡಿ. A person who has ruined or lost his intellect (B. 2, 47; 3, 70). — ಬುದ್ದಿಗೇಡಿತನ. -ಕೇಡಿತನ. The

Digitized by Google

state of having lost one's intellect (My.). — ಬುದ್ಧಿದೊಱಸು. -ತೊಱಸು. To cause to abandon one's understanding, to stupify (J. 2, 12).

ಬುದ್ದಿವನ್ತ buddi(*i. e.* buddali)-vanta (*i. e.* panta = pantha). 1. The vessel by means of which a buddali, etc. are filled (My.).

ಬುದ್ದಿವನ್ತ buddi-vanta. 2. Tbh. of ಬುದ್ಧಿವನ್ತ. (My.).

ಬುದ್ದಿವನ್ತಿಕೆ buddivantikĕ. = ಬುದ್ಧಿ. (My.).

ಬುದ್ಧ buddha. Observed; known, understood; wakened, awake;—completely conscious, clever, wise, knowing; a wise or learned man (ವಿದ್ವಾಂಸ Mr. 223). 2, a Buddhist or Jaina; a saint of the Bauddha or Jaina sect; *a Buddha* (ಜಿತಕಾಮ, ಬೌದ್ಧ Nn. 44; ಬೌದ್ಧ Mr. 23). 3, the last one of the twenty-four Buddhas (or Arhats), the Buddha of the present cycle: Śâkya muni or Śâkya simha, Gautama, sometimes regarded as the ninth incarnation of Vishṇu.—See Bp. 53, 3; 54, 7.

ಬುದ್ಧಸಮಯ buddha-samaya. A congregration of Buddhas (Bp. 50, 50).

ಬುದ್ಧಾಣ್ಡಕ buddhâṇḍaka. *A building in which relics of Buddha are preserved.*

ಬುದ್ಧಾವತಾರ buddha-avatâra. The last but one or ninth incarnation of Vishṇu (ಶ್ರೀಧನ G.; My.).

ಬುದ್ಧಿ buddhi. = ಬುದ್ದಿ. *Perception; intelligence, understanding, intellect, judgment, discernment, wisdom, sense:*— comprehension, knowledge;—opinion, notion, view, idea; purpose. 2, in accosting: well! right! etc. (B. 4, 127. 156). ಅಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಒಲೆ ಉರಿಯಿತು, ಕೆಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಬುದ್ಧಿ ಬನ್ತು. — ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದ ಮುಕ್ಕ ಇದ್ದವರಿಗೆಲ್ಲ ಕೇಡು ತನ್ದ.—ಬುದ್ಧಿ ಇರುವಾಗ ಗಣ್ಡನಿಲ್ಲ, ಗಣ್ಡನಿರುವಾಗ ಬುದ್ಧಿ ಇಲ್ಲ.—ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದವನ ಸ್ನೇಹ ಇದ್ದ ಮಾನಕ್ಕೆ ಹಾನಿ (Prvs.). See Prvs. s. ಮೂಢ, ಮೂಱು ವರುಷ, ವಿದ್ಯ. — ಬುದ್ಧಿಯಾಡು. -ಆಡು. = ಬುದ್ಧಿ ಹೇೞು. ಬುದ್ಧಿಯಾಡುವದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಗುದ್ದ್ಯಾಡುವದಕ್ಕೆ ಬನ್ದ (Prv.). — ಬುದ್ಧಿವೇೞ್. -ಪೇೞ್. = ಬುದ್ಧಿ ಹೇೞು. (Ĉpr. 6, after 88). — ಬುದ್ಧಿ ಹೇೞು. To advise, to instruct, to exhort (B. 4, 139). ಬುದ್ಧಿ ಹೇೞಿದವರ ಸಂಗಡ ಗುದ್ದ್ಯಾಟಕ್ಕೆ ಹೋದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಬುದ್ಧಿಕ್ಷೀಣ buddhi-kshîṇa. A man whose intellect is diminished or lost (My.). 2, diminution or loss of intellect (My.).

ಬುದ್ಧಿಪೂರ್ವಕ buddhi-pûrvaka. Designedly, purposely (Mhr.; B. 4, 154; My.).

ಬುದ್ಧಿಬಲ buddhi-bala. The power of intellect; intellectual prowess (My.).

ಬುದ್ಧಿವನ್ತ buddhi-vanta. = ಬುದ್ದಿವನ್ತ 2. Tbh. of Sk. ಬುದ್ಧಿಮತ್. An intelligent, sensible, judicious, or learned man (ಮತಿವನ್ತ Śmd. 279 Cm.; ಧೀಮಾನ್ Nn. 59; B. 1, 17; 3, 61; 4, 176). Feminines ಬುದ್ಧಿವನ್ತಳು, ಬುದ್ಧಿವನ್ತೆ (My.; ಪ್ರಾಜ್ಞ G.). ಬುದ್ಧಿವನ್ತನೇ ಬಲವನ್ತನು.—ಬುದ್ಧಿವನ್ತಗೆ ಮೂಱು ಕಡೆ, ಅಪ್ರಬುದ್ಧಗೆ ಒನ್ದೇ ಕಡೆ.—ಬುದ್ಧಿವನ್ತ ಬೆಣ್ಣೆ ತಿನ್ದ, ಅಪ್ರಬುದ್ಧನ ಬಾಯಿಗೆ ಒರಸಿದ.—ಬುದ್ಧಿವನ್ತರ ಮೋಟೆ ಮುದ್ದಿನ ಹಾಗೆ ಇದ್ದೀತು.—ಬುದ್ಧಿವನ್ತರ ತಾಯಿಯೆಲ್ಲಾ ಬಿದ್ದಾಕೆ (Prvs.).

ಬುದ್ಧಿವಾನ್ buddhi-vân. = ಬುದ್ಧಿವನ್ತ. (ವಿದ್ವಾಂಸ Mr. 223); a councillor (ಮನ್ತ್ರಿ, ಅಮಾತ್ಯ Mr. 266).

ಬುದ್ಧಿವಾನ buddhi-vâna. = ಬುದ್ಧಿವಾನ್. (ಧೀರ Ĉb.; Mhr. ಬುದ್ಧಿಮಾನ).

ಬುದ್ಧಿವಿಕಲ buddhi-vikala. A man defective in intellect (My.).

ಬುದ್ಧಿವಿಕಾರ buddhi-vikâra. Perverseness or confusion of understanding (My.).

ಬುದ್ಧಿವೈಕಲ್ಯ buddhi-vaikalya. Defect in intellect (My.).

ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿ buddhi-śâli. Intelligent; an intelligent person. (My.).

ಬುದ್ಧಿಸಹಾಯ buddhi-sahâya. *A councillor, a minister.*

ಬುದ್ಧಿಸಾಮರ್ಥ್ಯ buddhi-sâmarthya. = ಬುದ್ಧಿಬಲ. (My.).

ಬುದ್ಧಿಸ್ಖಾಲಿತ್ಯ buddhi-skhâlitya. Error of judgment (My.).

ಬುದ್ಧಿಹೀನ buddhi-hîna. Destitute of intelligence, ignorant, foolish, stupid; a stupid man. (My.; B. 3, 121). ಉದ್ದು ಮೇದ ಕತ್ತೆಯ ಹಾಗೆ ಬುದ್ಧಿಹೀನನು (Prv.). Feminines ಬುದ್ಧಿಹೀನಳು, ಬುದ್ಧಿಹೀನೆ (My.).

ಬುದ್ಧೀನ್ದ್ರಿಯ buddhi-indriya. = ಜ್ಞಾನೇನ್ದ್ರಿಯ. A perceptive organ of sense, of which five are enumerated: eye, ear, nose, tongue, and skin, or seeing, hearing, smelling, tasting, and feeling, the mind (manas) being both an organ of perception and of action. (My.). *Cf.* ಕರ್ಮೇನ್ದ್ರಿಯ.

ಬುದ್ಬುದ budbuda. = ಬುದುಬುದ. *A bubble;* a spontaneously grown thing (ಜರ್ಜ, ತನಗೆ ತಾನೆ ಹುಟ್ಟುವುದು Nn. 73).

ಬುದ್ಲಿ budli. = ಬುದ್ದಣಿಗೆ, etc. (My.).

ಬುಧ್ budh. = ಬುಧ. (Śmd. 106).

ಬುಧ budha. = ಬುದ. *Wise, intelligent, sensible, prudent; a wise or learned man.* 2, *the planet Mercury, regarded as a son of the moon.*

ಬುಧಚಯ budha-ćaya. A congregation of scholars (ವಿದ್ವತ್ಸಮೂಹ Śmd. 253 Cm.).

ಬುಧವಾರ budha-vâra. Wednesday. (My.; B. 1, 7). ಬುಧವಾರವಾದರೆ ಯಾಯವಾರ ಇಕ್ಕ ಬಾರದೇ?—ಬುಧವಾರವಾದರೆ ಸದೆಗೂಡಿಸ ಬಾರದೇ? (Prvs.).

ಬುಧಾಗ್ರಣಿ budha-agraṇi. An eminent scholar (Kâvy. III, 3, B, 35).

ಬುಧಿತ budhita. *Known, understood.*

ಬುಧ್ನ budhna. = (ಬುಡ), ಬ್ರಧ್ನ. *Depth, lowest part; the bottom of a vessel; the foot or root* (of a tree, etc., ಮೂಲ, ಮೊದಲು Nn. 136; ತೊಡವು Mr. 486). 2, height, bulkiness (ಔನ್ನತ್ಯ, ದೊಡ್ಡಿತ್ತಾದದ್ದಾದು 136); a large abdomen (ಉನ್ನತೋದರ 486). 3, Śiva (ತಿತಿಕಣ್ಣ, ಈಶ್ವರ, 136; ಶಿವ 486).

ಬುಧ್ಯ budhya. To be understood, observable, noticeable, noteworthy. (Bp. 24, 20).

ಬುಧ್ಯಾ budhyâ. Designedly, purposely (B. 4, 123).

ಬುನಗು bunagu. = ಬುನುಗು. The rear (My. as ಗುನಗು). ದಣ್ಡಿನ ಹಿನ್ದಿನ ಬುನಗು (ಪರಿಗ್ರಹ G.).

ಬುನಾದಿ bunâdi. The foundation of a building (My.; Br.; H. ಬುನಿಯಾದ್, bunyad).

ಬುನುಗು bunugu. = ಬುನಗು. ದಣ್ಡಿನ ಬುನುಗು (ಪ್ರತ್ಯಾಸಾರ G.).

ಬುನ್ದಿ bundi. A granule of gram-flour, etc. passed through a sieve and fried (My.; Mhr. ಬುನ್ದೀ).

ಬುನ್ದು bundu. = ಬುನ್ನು, ಬೂನ್ದು, ಬೋನ್ದು. A coffee-berry (B. 4, 205; My.; Mhr., H. ಬುನ್ದ, ಬೂನ್ದ).

ಬುನ್ನು bunnu. = ಬುನ್ದು, etc. (St. & Pl.; M.).

ಬುಭುಕ್ಷಿತ bubhukshita. *Hungry;* needy. (B. 4, 17).

ಬುಭುಕ್ಷೆ bubhukshĕ. *Appetite, hunger.*

Digitized by Google

ಬುರಕಿ buraki. = ಬುರಿಕಿ. A veil; a cover of cloth of a carriage, palankeen, etc.; a cloth covering the body and head of a horse; a top to a carriage (My.; G. 119; B. 5, 39; Mhr., H. ಬುರಕಾ, ಬುರಖಾ, ಬುರಖೀ, ಘುರಕೀ).

ಬುರಗಲು buragalu. = ಬುರುಗಲು. (My.).

ಬುರಲಿ burali. (ಬುಱಲಿ). = ಬುರುಲಿ, ಬುರ್ಲಿ. A quail (Pr.).

ಬುರಿಕಿ buriki. = ಬುರಕಿ. (Si. 277; My.).

ಬುರುಗಲು burugalu. = (ಪುರಿ 2), ಬುರಗಲು. Parched rice (that is also put into the mouth of a dead person, My.; Tĕ. ಬೊರುಗುಲು, ಬೋರುಲು). ಹುರಿದ ಬುರುಗಲು (ಧಾನ, ಭೃಷ್ಟಯವ Si. 314).

ಬುರುಗು burugu. 1. Foam, lather, scum (ಸೀವರ್ನಿ Čb.; Mhr. ಬುರಬುರಣೇಂ, to mumble, mutter; to drizzle).

ಬುರುಗು burugu. (ಬುಱುಗು). **2.** (= ಬು, ಬುರ್). Imitation of a harsh, loud sound. — ಬುರುಗು ಗಾಳಿ. -ಕಾಳಿ. = ಬುರ್ಗಾಳಿ. A kind of kâḷĕ (Č. Bp. 5, 7).

ಬುರುಜು buruju. A bastion (My.; ಅಟ್ಟಾಲಿಕ G.; Tĕ. ಬುರುಜು; Mhr., H.). ಬುರುಜು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕುರುಜು ಆದರೂ ಕಟ್ಟ ಬಾರ ದೇ? (Prv.). 2, = ಬೂಜು No. 1. A drawn play at chess (My.).

ಬುರುಂಟಿ buruṇṭi. = ಬುರುಂಟೆ. A woman of the Burûḍa caste (Mhr. ಬುರೂಡ, Sk. ಬುರುಡ), who are basket-makers and workers in bamboo and cane (ಮೇದಾರವಳು G.).

ಬುರುಂಟೆ buruṇṭĕ. = ಬುರುಂಟಿ. (J. 5, 58).

ಬುರುದೆ burudĕ. Mud, mire (Tĕ. ಬುರದ, ಬುರುದ; Jns. 22, 53).

ಬುರುಲಿ buruli. (ಬುಱುಲಿ). = ಬುರಲಿ, etc. (See ಹಕ್ಕಿ; Râm. 3, 3, 18, where ಬುರುಳಿ).

ಬುರ್ನಿಸ್ burnis. A kind of felt (My.; Si. 221; Tĕ. ಬುರ್ನೀಸು; Mhr. ಬುರಣೂಸ).

ಬುಱ bura. (ಬುರ). = ಬುಡು, (ಬುಜ್ಜ). A sound in imitation of that of a rash movement, as when a swelling arises from a blow, or as when dough rises. **2,** an imitation of the sound produced by a bird rising suddenly, or by breaking wind (*cf.* ಪುರ್). — ಬುಱ ಬುಱನೆ. With the repeated suddenness or sound of ಬುಱ (My.; Tĕ. ಬುರ ಬುರೆ).

ಬುಱದೆ buradĕ. = ಬುದ್ದಿ 1, ಬುಸ್ಡೆ, ಬುಱುಡಿ, ಬುಱುಡು, ಬುಱುಡೆ. A gourd-bottle, a calabash, a gourd-cup, a dry gourd, used, as a bladder, in swimming, the nut or shell of a cocoanut with the kernel scooped out and used as a bottle, etc., a bilva-fruit cleansed from the pulp, an inkstand of earth, etc., a snuff-box of horn, etc.; the skull (My.; Tĕ. ಬುಙ್ಡ, ಬೊಂಡೆಯು, ಬೊಜ್ಜಿ; Tĕ. ಪೊಂಡೆಯು, ಪೊಜ್ಜಿ, the skull; *cf.* ಪುರೆ). ತೆಂಗಿನ ಬುಱದೆ (Čb. 36). ಜೋಗಿ ಜೋಗಿ ತಟ್ಟಾಡಿದರೆ ಬುಱದೆ ಬುಱದೆ ತಟ್ಟಾಡಿತು (Prv.). See Si. s. ಬುದ್ದಲಿ. **2,** a hollow thing: a lie, untruth (My.).

ಬುಱು buru. = ಬುಱ. — ಬುಱು ಬುಱನೆ. = ಬುಱ ಬುಱನೆ. (My.).

ಬುಱುಡಿ burudi. = ಬುಱದೆ, etc. ತೆಂಗಿನ ಬುಱುಡಿ (G. 144). ತಲೆಯ ಬುಱುಡಿ (ಕರೋಟಿ, ಕರ್ಪರ G.).

ಬುಱುಡು burudu. = ಬುದ್ದು, ಬುಱದೆ, etc. Globularness, roundness. — ಬುಱುಡುಗಾಲು. -ಕಾಲು. A round, beautiful heel (My.). — ಬುಱುಡುಮೊಗ. A round, beautiful face (My.).

ಬುಱುಡೆ burudĕ. = ಬುಱದೆ, etc. (My.; Si. 309; B. 4, 82; see ಈಜು-, ಉಜ್ಜ-, ಗುಡುಗುಡಿ-, ತಲೆ-, ಮಸಿ-, ಸೋರೆ-). ಗಂಗೆಗೆ ಹೋಗಿ, ತೆಂಗಿನ ಬುಱುಡೇ ತನ್ದ.— ಬುಱುಡೆಯಾದರೆ ಬಡಿದಮ್ಮೇ ಹಾಲು ಕಡಿಯೋಕ್ಕಾಗದೇ? (Prvs.). ಸೋರೆಯ ಬುಱುಡೆ (Râghv. 17, 67). — ಬುಱುಡೆಮನುಷ್ಯ. A liar (My.). — ಬುಱುಡೆಮಾತು. An untrue word (My.). — ಬುಱುಡೆ ಹೊಡೆ. To utter lies, to brag (My.).

ಬುಱ್ burr. = ಬುಱ No. 2. (C.).

ಬುಱ್ರನೆ burranĕ. With the sound of ಬುಱ್. ಭರ ಭರನೆ ಹೋಗಿ, ಬುಱ್ರನೆ ಹಾರಿ ಬನ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಬುರ್ಲಿ burli. (burli). = ಬುರಲಿ, etc. See ಕನ್ನ-. — ಬುರ್ಲಿಹುಳು. An insect that is very hurtful to grain (S. Mhr.).

ಬುಲಾಕು bulâku. A jewel worn (by women) in the centre of the nostrils (My.; Br.; H.).

ಬುಲ್ಬುಲ್ bulbul. The so-called Persian (Indian) nightingale, Pycnonotus jocosus (Mhr., H.; My.).

ಬುಲ್ಲ bulla. = ಬುಲ್ಲಿ. The male generative organ (My.; Tĕ. ಬುಲ್ಲಿ). — ಬುಲ್ಲಕಾಯಿ. = ಬುಲ್ಲ. (My.; Tĕ.). 2, an ornament used to cover the membrum of naked children (My.).

ಬುಲ್ಲಯಿಸು bullayisu. 1. = ಬುಲ್ಲವಿಸು 1. To coax; to fondle (Bp. 2, 40; Tĕ. ಬೆಲ್ಲಿಂಚು; Mhr. ಭುಲವಿಣೇಂ, to captivate, beguile, make forget, infatuate; M. ಪುನ್ನಾರ, ಕೊನ್ನಾರ, flattering, coaxing; *cf.* ಬುಜ್ಜಯಿಸು, etc.).

ಬುಲ್ಲಯಿಸು bullayisu. 2. = ಬುಲ್ಲಯ್ಸು, ಬುಲ್ಲವಿಸು 2. To become large or extensive; to be elated. (Tu. ಬುಲ್ಲು). ಹೇಳಗೆಯ ಮುಟ್ಟಳ ಜಾಡಿಸಿದ ಫಣಿಯನ್ತೆ ಬುಲ್ಲಯಿಸಿತ್ತು ಕುರುಸೇನೆ (on account of its present success in the battle, Bh. 8, 23, 39). ಕ್ರೋಧಶಿಖಿ ಬುಲ್ಲಯಿಸೆ (ಅರ್ಜುನಂ) ಮುಳಿದು (8, 23, 46).

ಬುಲ್ಲಯ್ಸು bullaysu. = ಬುಲ್ಲಯಿಸು 2. (Bh. 3, 19, 37).

ಬುಲ್ಲವಣೆ bullavaṇĕ. 1. Flattering, coaxing (Bp. 42, 7).

ಬುಲ್ಲವಣೆ bullavaṇĕ. 2. Increase, etc.; elation, etc. (ಪಿಡುಗಿ Bhn. 14).

ಬುಲ್ಲವಿಸು bullavisu. 1. = ಬುಲ್ಲಯಿಸು 1. (Bp. 47, 32; Râghv. 13, 10; Rśv. 8, after 82).

ಬುಲ್ಲವಿಸು bullavisu. 2. = ಬುಲ್ಲಯಿಸು 2. (J. 17, 47; 30, 5).

ಬುಲ್ಲಿ bulli. = ಬುಲ್ಲ. (My.). — ಬುಲ್ಲಿಕಾಯಿ = ಬುಲ್ಲಕಾಯಿ (My.).

ಬುವಿ buvi. Tbh. of ಭೂಮಿ. (ಭೂವಿ, ಇಳೆ, ಧರೆ, ನೆಲ, ಕಿರೆ, ರತ್ನಗರ್ಭೆ, ಪೊಡವಿ, ಮೇದಿನಿ Šm. 37; see 19).

ಬುವ್ವ buvva. = ಬೂವ. Boiled rice (in children's language, My.; Tĕ.; *cf.* ಬಾವು).

ಬುಸ್ bus. = ಬುಸು, ಬುಸ್ಸು, ಬೊಸ್, ಮುಸು 1. A sound to imitate the puffing or hissing of a serpent, of a pair of bellows, of the snorting of cattle, etc. (C.). ಬಡ ದೇವರನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಬಿಟ್ಟತ್ತೆ ಬುಸ್ಸನ್ನುತ್ತದೆ (Prv.). — ಬುಸ್ ಬುಸ್. rep. (C.).

Digitized by Google

ಬುಸ busa. (also ಬುಶ, ಬುಷ). *Chaff* and other refuse of grain (ಕಡಂಗರ, ಹೊಟ್ಟು Mr. 372);—refuse, rubbish;—dry cow-dung.

ಬುಸು busu. = ಬುಸ್, etc. (Tĕ. ಬುಸ). — ಬುಸುಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To puff, to hiss (C.; Tĕ. ಬುಸಕೊಟ್ಟು). ಹಾವಿನ ಬುಸುಗುಟ್ಟೋಣ (ಘೂತ್ಕೃತ G.). — ಬುಸು ಬುಸ. ಬುಸು ಬುಸು. A repeated sound of ಬುಸು. ನಸುನಗೆಯಿಲ್ಲದವನ ಮೋಡಿ ಬುಸು ಬುಸ ಎಮ್ಬುವದು (Prv.).

ಬುಸ್ತ busta. (= ಭುಸ್ತ). *The burnt exterior of roast meat.* 2, the husk or shell of fruit.

ಬುಸ್ಸು bussu. = ಬುಸ್, etc. — ಬುಸ್ಸೆನ್. -ಎನ್. = ಬುಸುಗುಟ್ಟು. (Bp. 17, 19). — ಬುಸ್ಸು ಬುಸ್ಸೆನ್. To puff or hiss repeatedly (Bp. 17, 18).

ಬುಳ್ಳೆ bul̤l̤ĕ. — ಬುಳ್ಳೆಕಡಲೆ. = ಬೇಳೆಕಡಲೆ (Si. 304, *only* in Si.).

ಬೂ bû. Tbh. of ಭೂ. — ಬೂತಾಳ್. A kind of Pandanus, used for hedges (My.).

ಬೂಚಿ bûči. = ಪೂಚಿ. A worm, an insect (My. in children's language). 2, urine (My. in children's language, *cf.* ಉಚ್ಚೆ).

ಬೂಚು bûcu. A stopple; a bung, cork (My.; Mhr. ಬೂಚ, ಬೂಚ).

ಬೂಜು bûju. = ಬೂಜೆ, ಬೂಷ್ಟ, ಬೂಸಿ, ಬೂಸು. Mould, white mould, mildew, mustiness (My.; Tĕ., where also: dirt, cobwebs, trash; T. ಪೂಂಜ, ಪೂಂಜು; Tu. ಬೂಚ, ಬೂಜು, ಬೂಜು; Mhr. ಬುರಸೀ, ಬುರಸಾ, ಬುರಾ, ಭೂರ; Mhr., H. ಭುಸಾ, chaff; powder, dust, etc., as of sawn wood). — ಬೂಜುಗುಮ್ಬಳ. (Si. 161, *only* in Si.; *cf.* ಬೂದು-). — ಬೂಜುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. Mould to form or be produced (My.). — ಬೂಜು ಹಿಡಿ. Mould to seize or fall upon (anything, My.).

ಬೂಜು bûju. = ಬುರುಜು No. 2. (My.). 2, a play at cards at which the looser has to give some cards as a tribute to the winner (My.).

ಬೂಜೆ bûjĕ. = ಬೂಜು, etc. (My.).

ಬೂಟ bûṭa. = ಬೂಟಕ, (ಬೂತು). (My.).

ಬೂಟಕ bûṭaka. Trickery, deceit; fraudulent assumption and display; a lie, a falsehood (Dp. 99, 3; My.; Tĕ.; T. ಪೂಟ್ಟಗ, anything unsubstantial; boast, bragging; M. ಪೂಳ, a lie).

ಬೂಟಕತನ bûṭakatana. = ಬೂಟಕ. (My.). ಬೂಟಕತನ ಮಾಡಿದರೆ ಕಾಟಕತನ ತಪ್ಪೀತೇ? (Prv.).

ಬೂಟಾಟ bûṭa-âṭa. = ಬೂಟಕ. (My.).

ಬೂಟಾಟಗಾಱ bûṭâṭa-gâṟa. A pretender, a boaster, a bragger, a liar (My.; Tĕ., T.).

ಬೂಟಾಟಿಕೆ bûṭa-âṭikĕ. = ಬೂಟಾಟ. (My.).

ಬೂಟೆ bûṭĕ. = ಬುಟೆ, etc. (My.; Mhr., H. ಬೂಟ).

ಬೂತ bûta. Tbh. of ಭೂತ. — ಬೂತಗನ್ನಡಿ. -ಕನ್ನಡಿ. A magnifying glass, a microscope (My.; M. ಭೂದಕ್ಕಣ್ಣಾಡಿ; T. ಪೂದಕ್ಕಣ್ಣಾಡಿ; Tĕ. ಭೂತಅದ್ದಮು). — ಬೂತನ ಕಸ. A common medicinal plant of a hoary appearance, Crozophora plicata Ad. Juss. (Z.).

ಬೂತು bûtu. Foul, shameless, obscene language; obscenity (Tĕ.; T. ಪೂದ). 2, a shameless, obscene man (ಬಣ್ಣ Bhn. 21). — ಬೂತಾಟ. -ಆಟ. Obscene, shameful language (Bh. 2, 13, 47; 3, 5, 22; Śiv. 4, 37). — ಬೂತುಗೆಡಹು. -ಕೆಡಹು. = ಬೂತುಗೆಡೆ. (Bh. 3, 8, 48). — ಬೂತುಗೆಡೆ. -ಕೆಡೆ. To let drop or utter foul words (Râm. 3, 4, 22).

ಬೂತುಗ bûtu-ga. (Śmd. 237). A shameless man; (a boaster). ಮೂತುಗಂ ಬೂತುಗಂ (237).

ಬೂದ bûda = ಬೂದಿ, etc. — ಬೂದಗಮ್ಬಳಿ. -ಕಮ್ಬಳಿ. An ash-coloured blanket (My.). — ಬೂದಗುಮ್ಬಳ. -ಕುಮ್ಬಳ. = ಬೂದಿಕುಮ್ಬಳ. (My.). — ಬೂದನ ಬಳ್ಳಿ. A common creeper with hoary leaves, Lettsonia aggregata Roxb. (Z.). — ಬೂದನ ಬುಕ್ಕಗಿಡ. A shrub with greyish leaves, Grewia villosa Herb. Miss. (Z.). — ಬೂದಬುಕ್ಕನ ಬಳ್ಳಿ. = ಬೂದನ ಬಳ್ಳಿ. (Z.). — ಬೂದಬೆಳವ. The dove turtle, the ring dove (Pr.). — ಬೂದೆತ್ತು. An ash-coloured bullock (My.).

ಬೂದಿ bûdi. = ಬೂದ, ಬೂದು. Tbh of ಭೂತಿ (Śmd. 338; Śm. 12). Ashes (ಭೂತಿ, ಭಸ್ಮ, etc. Hlâ., Si. 424; ಭೂತಿ Nn. 106; C.; Tĕ.); ash-colour (My.; Tĕ.). ಸಾರಿಪ್ಪ ಬೂದಿ (ಕ್ಷಾರ, ಭಸ್ಮ, ವಿಭೂತಿ, etc. Mr. 48). See Dp. 118. ಮೂದಿಗ ಬೂದಿ ಬಡ ಕೊಣ್ಡು ಮಾಧವನೆನ್ದರೆ ಓದಾಳಿಯಾದಾನೇ? (Prv.). — ಬೂದಿಕುಮ್ಬಳ. The white gourd, Beninkasa cerifera Savi. (St. & Pl.; My.). — ಬೂದಿಗುಮ್ಬಳ. -ಕುಮ್ಬಳ. = ಬೂದಿಕುಮ್ಬಳ, ಬೂದುಗುಮ್ಬಳ. (My.). — ಬೂದಿಗೊರವ. A religious mendicant with ashes on his body. ಪಡಿಯಾಸೆ ಹರದಂಗೆ, ನುಡಿಯಾಸೆ ವೇಶ್ಯೆಗೆ, ಜಡೆಯಾಸೆ ಬೂದಿಗೊರವಗೆ, ಹಾದರಕೆ ಎಡೆಯಾಟದಾಸೆ (Sp.). — ಬೂದಿಬಡಕ. A man who covers his body with ashes (My.); Śiva (Č. Bp. 47, 19). — ಬೂದಿಬಣ್ಣ. Ash-colour (B. 3, 55. 108. 113; 5, 12). — ಬೂದಿಬಾಳೆ. A kind of plantain (B. 2, 38; My.). — ಬೂದಿಯುಣ್ಡೆ. -ಉಣ್ಡೆ. A ball of cow-dung ashes (My.). — ಬೂದಿಹುಣ್ಣಿವೆ. The Hôli feast (My.).

ಬೂದಿಗ bûdiga. — ಬೂದಿಗನ ಕಸ. An ash-coloured herb, Aerva lanata Juss. (Z.).

ಬೂದು bûdu. = ಬೂದಿ, etc. (My.). See Prv. s. ಬೆಟ್ಟಕರ್ಪೂರ. — ಬೂದುಗುದುರೆ. -ಕುದುರೆ. An ash-coloured horse (My.). — ಬೂದುಗುಮ್ಬಳ. = ಬೂದಿಗುಮ್ಬಳ. (My.). — ಬೂದುಬಣ್ಣ. = ಬೂದಿಬಣ್ಣ. (My.). — ಬೂದುಬಾಳೆ. = ಬೂದಿಬಾಳೆ. (My.).

ಬೂನ್ದು bûndu. = ಬುನ್ದು, etc. (My.; B. 4, 163).

ಬೂಬು bûbu. = ಬೀಬಿ. (My.; Br.; Mhr., H. ಬುಬೂ).

ಬೂಮಿ bûmi. Tbh. of ಭೂಮಿ. (My.).

ಬೂರ bûra. = ಬೂರಗ, etc. (V. 41, 42).

ಬೂರಗ bûraga. = ಬೂರುಗ, etc. ನೆರಿಲು ಬೂರಗಕ್ಕಿಲ್ಲ, ಕೂಬಿಗೆ ನೀತಿಯಿಲ್ಲ (Prv.).

ಬೂರಾ bûrâ. — ಬೂರಾಸಕ್ಕರೆ. A white sort of finely granulated sugar (My.).

ಬೂರುಗ bûruga. = ಬೂರ, ಬೂರಗ, ಬೂರುಸೆ, ಬೂರ್ಲ. The silk-cotton tree, Bombax (ಪಿಚ್ಛಿಲೆ, ಪೂರಣಿ, ಮೋಚೆ, ಸ್ಥಿರಾಯು, ಶಾಲ್ಮಲಿ, ಹಕ್ಕಮುಕ್ಕೀ ಹತ್ತೀ ಗಿಡ, ಬೆಣ್ಣುಹತ್ತೀ ಗಿಡ, ಎಲವದ ಮರ Si. 132; My.; Tĕ. ಬುರಗೆ; M. ಪೂಳ, T. ಪೂಳೈ, silk-cotton, and the tree). See ಕೆಮ್ಪು-, ಬಿಳೀ-, ಬೆಟ್ಟ-. ಬೂರುಗದ ಮರ ಗಿಣಿ ಕಾದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಬೂರುಗಬಂಕ. = ಬೂರುಗೆಬಂಕ. (ಪಿಚ್ಛ Si. 484).

ಬೂರುಗೆ bûrugĕ. = ಬೂರುಗ, etc. — ಬೂರುಗೆಬಂಕ. (ಪಿಚ್ಛ, ಶಾಲ್ಮಲೀವೇಷ್ಟ Si. 133).

Digitized by Google

ಬೂರ್ bûr. = ಬುರುಗು 2. — ಬೂರ್ಗಾಳಿ. = ಬುರುಗುಗಾಳಿ. (My.).

ಬೂರ್ಲ bûrla. = ಬೂರುಗ, etc. (Z.). 2, a species of birch (ಭರ್ಜ, ಭೂರ್ಜ, ಮೃದುತ್ವಚ್ G.).

ಬೂವ bûva. = ಬುವ್ವ. (My.).

ಬೂವಿ bûvi. Tbh. of ಭೂಮಿ (Šmd. 347; ಧರೆ Kk. 16; ಬುವಿ, etc., ಮೇದಿನಿ Šm. 37).

ಬೂಷ್ಟೆ bûshṭĕ. = ಬೂಜು, etc. (My.).

ಬೂಸ bûsa. A generic term for the cereal grains, the grasses, and the esculent culms (B. 4, 147; My.; Mhr. ಭುಸಾರ, ಭುಂಸಾರ, ಭೂಸ, ಭೂಂಸ). — ಬೂಸಡಗರಿಗೆ (?). A corn-dealer (Râm. 5, 8, 51).

ಬೂಸಿ bûsi. = ಬೂಜು, etc. (My.).

ಬೂಸು bûsu. = ಬೂಜು, etc. (My.).

ಬೃಂಹಿತ briṁhita. = ವೃಂಹಿತ. (ಮದಗಜಧ್ವನಿ Mr. 89). — ಬೃಂಹಿತಂಗೆಯ್. -ಂ-. To roar (Rŝv. 6, after 11).

ಬೃನ್ದ brinda. = ಬಿನ q. v., ವೃನ್ದ.

ಬೃಹತ್ brihat. = ಬೃಹತ್ತು, ವೃಹತ್. *Great, large, vast.*

ಬೃಹತಿ brihati. *N. of a type of metres* (Čh.; Mr. 362). 2, N. of a vritta (Čh.). 3, *a sort of prickly nightshade, Solanum jacquini* Willd. (see ಗುಳ್ಳ). 4, *another kind of Solanum* (= ಕ್ಷುದ್ರವಾರ್ತಾಕಿ). 5, *a large lute, the lute of Nârada.*

ಬೃಹತಿಕೆ brihatikĕ. *An upper garment, a wrapper.*

ಬೃಹತ್ಕುಕ್ಷಿ brihat-kukshi. *Pot-bellied, corpulent.*

ಬೃಹತ್ತು brihattu. Tbh. of ಬೃಹತ್ (Šmd. 106 Cm.).

ಬೃಹದಾರಣ್ಯಕ brihat-âraṇyaka. N. of an âraṇyaka. (My.).

ಬೃಹದ್ಭಾನು brihat-bhânu. *Fire, Agni.*

ಬೃಹದ್ರಥ brihat-ratha. Indra. 2, N. (My.).

ಬೃಹನ್ತ brihanta. (fr. ಬೃಹತ್). A great man (Šmd. 106 Cm.).

ಬೃಹಸ್ಪತಿ brihas-pati. = ಬೇಸ್ತ, ಬ್ರಹಸ್ಪತಿ. Lord of increase: *the planet Jupiter.* 2, *the preceptor or purôhita of the gods.*

ಬೃಹಸ್ಪತಿವಾರ brihaspati-vâra. = ಬೇಸ್ತವಾರ, ಬೇಸ್ತ್ವಾರ. Thursday (My.; B. 1, 7).

ಬೃಹಸ್ಪತಿಸವ brihaspati-sava. *N. of a festival lasting one day, said to confer the rank of purôhita on those observing it.*

ಬೆಕ್ಕರಿಸು bĕkkarisu. O. r. of ಬೆಕ್ಕರಿಸು, q. v. (Mhr. ಬೇಂ, to bleat; *cf.* ಬ್ಯಾ).

ಬೆಕ್ಕಸ bĕkkasa. = ಬಕ್ಕಸ. Astonishment, amazement, surprise (ಆಶ್ಚರ್ಯ Čt. II, 100; Šm. 66; Rŝv. 5, 103; Šêv. 5, 62; *cf.* ಬೆಗಡು, ಬೆಬಗು). — ಬೆಕ್ಕಸಬೆಬಗು. dupl. (My.). — ಬೆಕ್ಕಸಮುಣು. -ಉಣು. Astonishment to arise (Čpr. 4, 70; Abh. P. 5, 81. 86). — ಬೆಕ್ಕಸಮ್ಬಡು. -ಂ-ಪಡು. To be astonished, etc. (ವಿಸ್ಮಯ Šmd. Dh.; Čpr. 5, after 19; Abh. P. 6, 124; Bp. 5, 61; 23, 24; 31, 29; V. 3, after 31). — ಬೆಕ್ಕಸಪಡು. -ಪಡು. = ಬೆಕ್ಕಸಮ್ಬಡು. (ಕೌತುಕಾರ್ಥಂ Čt. I, 50).

ಬೆಕ್ಕಸನೆ bĕkkasanĕ. (fr. ಬೆಟ್). Stiffly, stubbornly (Abhâ. 2, 54).

ಬೆಕ್ಕು bĕkku. = ಬೆರ್ಕು. A cat (ಓತು, ಬಿಡಾಲ, ಮಾರ್ಜಾರ, ವೃಷದಂಶ, ಆಖುಭುಕ್ Hlâ., Nr., Ši. 168; ಬಿಡಾಲ Ns. 122; ಮಾರ್ಜಾರ, etc. Mr. 163; C.; T. ಪೆರುಗು; M. ಎರುಗು, ಪೆರುಗು; Tĕ. ಪಿಲ್ಲಿ; Sk. also ಬಿರಾಲ, ಬಿಲಾಲ; Bp. 15, 13; J. 28, 43; B. 1, 27; see ಕಾಡು-, ನೀರು-, ಪುಣುಗಿನ-, ಮಣ್ಣ-, ಸುಟ್ಟುಮ್ಮೆಕ್ಕು). ನೀರೊಳಗಣ ಬೆಕ್ಕು (ಉದ್ರ Nr.). ಇಲಿ ಹಿಡಿಯಲು ಅನುಗೆಯ್ವ ಬೆಕ್ಕು (ಜಾಹಕ, ಗಾತ್ರಸಂಕೋಚಿ, ಮಣ್ಡಲಿ Hlâ.). ಇಲಿಯ ತಿನಲ್ ಅನುಗೆಯ್ವ ಬೆಕ್ಕು (ಜಾಹಕ, ಮಣ್ಡಲಿ Mr. 164). ಬೆಕ್ಕಿಗೆ ಚಲ್ಲಾಟ, ಇಲಿಗೆ ಪ್ರಾಣಸಂಕಟ. — ನೆಲು ಹಡಿದು, ಬೆಕ್ಕಿನ ಮುನ್ದೆ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ. — ಮಕ್ಕಳಿಗೆಲ್ಲ ಬೆಕ್ಕಿನ ಪಳಿದ್ಯವೇ? — ಬೆಕ್ಕು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಹಾಲು ಕುಡಿದರೆ ಹೊಕ್ಕವರಿಗೆ ಕಾಣದೇ? (Prvs.). See Prvs. s. ಬೆಣ್ಣು 2, ಮಣ್ಣು. — ಬೆಕ್ಕಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. = ಬೆಕ್ಕು. ಬೆಕ್ಕಪ್ಪ ಇಲ್ಲದಲ್ಲಿ ಇಲಿಮುಮ್ಮ ಲಂಗ ಬಿಗಿಯಿತು (Prv.). — ಬೆಕ್ಕಿನ ಕಣ್ಣಿನ ಬಣ್ಣ. (ಓಂಗ, ಓಂಗು, ಬಭ್ರು G.). — ಬೆಕ್ಕಿನ ತನ್ಗ ಗಿಡ. = ಬೆಕ್ಕಿನ ತೊಣ್ಣ ಗಿಡ. (Z.). — ಬೆಕ್ಕಿನ ತೊಣ್ಣ ಗಿಡ. = ಬೆಕ್ಕಿನ ತೊರಡಿನ ಗಿಡ. (Z.). — ಬೆಕ್ಕಿನ ತೊರಡಿನ ಗಿಡ. A climbing herb, the smooth-leaved heart-pea, Cardiospermum halicacabum L. (Z.). — ಬೆಕ್ಕಿನ ಹೆಜ್ಜೆ. A winding herb, Ipomaea palmata Forsk. (Z.). — ಬೆಕ್ಕುಜ್ಜ ಗಿಡ. -ಉಜ್ಜ-. The lantana, Lantana aculeata Lin. (My., occasionally). — ಬೆಕ್ಕುಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. A cat's eye, an eye like that of a cat (My.). — ಬೆಕ್ಕುಮೂಳೆಗೆ. An opening in the mâligĕ, for the egress of smoke (My.).

ಬೆಗಡು bĕgaḍu. 1. = (ಬಿಗುರ್ 1), ಬೆಗದ್ 1 (Šmd. 28). To be amazed or astonished; to fear (Tĕ. ಬೆಗಡು, ಬೆಗ್ಗಡಿಂಚು, ಬೆಗ್ಗಿಲು).

ಬೆಗಡು bĕgaḍu. 2. = (ಬಿಗುರ್ 2, ಬೆಗರ್), ಬೆಗದ್ 2. Amazement; fear, alarm (ಭಯ Šmd. II; ತಂಕೆ Čt. I, 9; ಅಳ್ಕು, ಭಯ Kk. 83, o. r. ಬಿಗುರ್; ತಲ್ಲಣ, ತಳವೆಳಗು, ಬೆಕ್ಕುಡಿ, ಗುರ್ಬು, ಮಲ್ಲಡ, ಬಿಗುರ್, ಬೆಪ್ಪಳ, ತಳಮಳ, ಬೆದಿಗಪ್ಪ ಭಾವ Šm. 49; Tĕ. ಬೆಗಡು, ವೆಗಡು, ಬೆಗ್ಗಲ, ಬೆಗ್ಗಿಲ). — ಬೆಗಡ. -ಅ 3. A wonderful man: a very clever man (ಚದುರ Bhn. 60). — ಬೆಗಡುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To become amazed; to begin to fear (Čpr. 5, after 64 & 79; Bp. 28, 54; 58, 61; J. 26, 53). ಬೆಗಡುಗೊಣ್ಡವನು (ವಿಕ್ಲವ Nr.). — ಬೆಗಡುಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To frighten, etc. (Bh. 3, 13, 22). — ಬೆಗಡುವಡೆ. -ಪಡೆ. = ಬೆಗಡುಗೊಳ್. (J. 17, 50). — ಬೆಗಡು ಹತ್ತು. Amazement, etc. to attack: to become amazed, etc. (Bp.). — ಬೆಗಡೊನ್ದು. -ಒನ್ದು. To become afraid, etc. (Bp. 15, 9; 26, 30).

ಬೆಗರ್ bĕgar. = ಬಿಗುರ್ 2, (ಬೆಗಡು 2, etc.). Amazement; fear (ಗುರ್ಬು, ಬೆಬ್ಬಳ, ಅಳುರ್, etc., ಭಯ Šm.).

ಬೆಗಳ bĕgala. (?). See s. ಕತ್ತುಪೆಸ.

ಬೆಗಲ್ bĕgal. 1. = ಬೆಗಡು 1, before the letter ಪ ಬೆಗಡುವಂ becomes ಬೆಗಪ್ಪಂ (Šmd. 28. 217. 275). Cf. ಬೆಮರ್ 1.

ಬೆಗಲ್ bĕgal. 2. = ಬೆಗಡು 2. (ಗುರ್ಬು Šm. 49; see Kk. s. ಬೆಬ್ಬಳ). — ಬೆಗಲ್ಗೊಳಿಸು. = ಬೆಗಡುಗೊಳಿಸು. (Rŝv. 5, 130).

ಬೆಂ bĕṅ. (ಬೆಮ್). 1. = ಬಿಸು 1 (Šmd. 216), etc. Heat. — ಬೆಂಗದಿರ್. -ಕದಿರ್. (Šmd. 216). A hot ray. — ಬೆಂಗದಿರ. -ಅ 3. The sun (ಕಮಲಮಿತ್ರ Čt. II, 18; ಸೂರ್ಯ Kk. 114, Šm. 14). — ಬೆಂಗದಿರನುಗ. -ಅನುಗ. Yama (G.). — ಬೆಂಗಲ್. -ಕಲ್. (Šmd. 216). A hot stone. — ಬೆಂಗಳೂರು. -ಕಳೂರು. Bangalore (My.). — ಬೆಂಗಾಡು. -ಕಾಡು. A jungle or uncultivated wild where the grass is scorched (My.). — ಬೆಂಗಾಲ್. -ಕಾಲ್. (Šmd. 198). A hot foot; the hot season.

Digitized by Google

ಬೆಂ bĕn̄. (ಬೆಣ್). 2. = ಬೆನ್ 2, etc. The back. ಬೆಂಗೆ or ಬೆನ್ನೆ (Šmd. 139). ಬೆಂಗೆ ಅಲಗು ಬಳಯೆ (Abh. P. 13, 128). — ಬೆಂಕಟ್ಟು. The ridge of the roof of a building (B. 4, 122). — ಬೆಂ ಕೊಳ್. = ಬೆಂಗೊಳ್. (Abh. P. 9, 142; Č. Bp. 19, 32; Rsv. 5, after 19; 5, 82). — ಬೆಂಗಡೆ. -ಕಡೆ. The backside (Râghč. 17, 73). — ಬೆಂಗಲ್ಲಿ. -ಕಲ್ಲಿ. A bag that is worn on the back (Râghč. 17, 67; Šsv. 3, 23). — ಬೆಂಗಾವಲ್. -ಕಾವಲ್. -ಉ. A rear-guard: a body-guard (J. 28, 7; My.). — ಬೆಂಗಾವಲ. -ಕಾವಲ. = ಬೆಂಗಾವಲ್. (B. 3, 40). — ಬೆಂಗುಡು. -ಕುಡು. = ಬೆಂಗೊಡು. (Abh. P. 12, 28; 13, 80). — ಬೆಂಗೂನ್. -ಕೂನ್. A hump on the back (V. 34, 95). — ಬೆಂಗೆವರ್. -ಬರ್. (Šmd. 82). To come afterwards, to follow. ಬೆಂಗೆವನ್ದಂ, a younger brother (ತಮ್ಮ G.). — ಬೆಂಗೆವಾಯಿ. -ಪಾಯಿ. To jump upon one's back: to pursue (ಎಬ್ಬಟ್ಟು, ಬೆನ್ನೀಡು, etc. Šs.). — ಬೆಂಗೊಡು. -ಕೊಡು. To flinch, to withdraw, to retreat (ಮೆಯ್ದೆಗೆ, ಪೆಡಮೆಟ್ಟು, ಅಕ್ಕಳಿಸು, etc., ಅಪಸರಣ Šs.; Bp. 34, 26; Šsv. 4, after 17 & 22; 4, 68; J. 18, 31). — ಬೆಂಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To follow, to run after (ಅನುಧಾವನ Šmd. Dh.; J. 10, 10; Šsv. 4, after 17).

ಬೆಂಕಿ bĕn̄ki. = ಬೆಂಕೆ, (ಬೆಂಗೆ). Heat; fire (ನಿದಾಘ, ಘರ್ಮ Hlâ.; ಅಗ್ನಿ, ವೈಶ್ವಾನರ, ವಹ್ನಿ, etc. Si. 24; ಶುಚಿ, ಪಾವಕ 412; C.; M. ವೆಕ್ಕೆ, T. ವೆಕ್ಕೈ, heat; M. ವೆಪ್ಪು, to grow hot). ಬೆಂಕಿಯ ಉರಿ (ಹೇತಿ Si. 425). See Si. 308. 461; B. 4, 31; J. 13, 12; 17, 20; 26, 13; Prv. s. ಮಂಕುಮೂಡಿ. ಬೆಂಕಿ ಆರಿದರೂ ಸುಂಕ ಆರಲಿಲ್ಲ. — ಬೆಂಕಿ ದೊಂಗೆ (of a tree), ಬೆಣ್ಣೆ ನೀರಿಗೆ. — ಬೆಂಕಿಯಿನ್ದ ಸುಟ್ಟ ಹುಣ್ಣು ಮಾಯುವದು, ನಾಲಿಗೆಯಿನ್ದ ಸುಟ್ಟ ಹುಣ್ಣು ಮಾಯದು. — ಒಲೆ ಊದಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಮೀಸೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ತಾಗಿತು (Prvs.). — ಬೆಂಕಿಕಡ್ಡಿ. A match (My.). — ಬೆಂಕಿಪೆಟ್ಟಿಗೆ. A match-box (My.). — ಬೆಂಕಿಪೊಟ್ಣ. = ಬೆಂಕಿಪೆಟ್ಟಿಗೆ. (My.). — ಬೆಂಕಿ ಬೀಳು. Fire to fall upon or attack (My.). — ಬೆಂಕಿ ಮಾಡು. To make a fire (My.). — ಬೆಂಕಿಯಾಗು. -ಆಗು. To become very angry (B. 2, 44; My.). — ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚು. To put fire to, to set fire; to kindle; to burn up (B. 4, 45; 5, 268; My.). — ಬೆಂಕಿ ಹತ್ತಿಸು. = ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚು. (My.). — ಬೆಂಕಿ ಹತ್ತು. Fire to be attached or to touch; fire to kindle (B. 4, 60). ಮನೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹತ್ತಿದಾಗ ಬಾವೀ ಕಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದರು (Prv.). — ಬೆಂಕಿ ಹಾಕು. = ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚು. ಬೆಂಕಿ ಹಾಕಿದರೆ ಸಂಕನ ಮನೆ ಸುಡದೇ? (Prv.). — ಬೆಂಕಿ ಹಿಡಿ. Fire to kindle (My.).

ಬೆಂಕೆ bĕn̄kĕ. = ಬೆಂಕಿ. See ಬನವೆಂಕೆ, ಮುನ್ನೀರ್ವೆಂಕೆ.

ಬೆಂಗಾರು bĕngâru. Land that has not sufficient water for growing rice (My.; H.).

ಬೆಂಗೆ bĕngĕ. = (ಬೆಂಕೆ), ಬೇಗೆ. See ಘಟ್ಟುರಿ.

ಬೆಚ್ಚಗೆ bĕččagĕ. = ಬೆಚ್ಚನೆ 1, ಬೆಚ್ಚಿಗೆ. (My.). ಬೆಚ್ಚಗಿರುವ ಮೆತ್ತನ್ನ ಸ್ಥಲ (B. 3, 31). ಮೀನುಗಳ ರಕ್ತವು ಮನುಷ್ಯರ ರಕ್ತದನ್ತೆ ಬೆಚ್ಚಗಲ್ಲ, ತಣ್ಣಗಿರುತ್ತದೆ (4, 119). ಬೆಂಕೀ ಹತ್ತರ ಬೆಚ್ಚಗೆ ಕಾಯಿಸಿಕೊಣ್ಡನು (My.). ಬೆಚ್ಚಗೆ ಹೊದ್ದು ಕೊಣ್ಡನು (My.). — ಬೆಚ್ಚಗೆ ಮಾಡು. To make warm (B. 3, 106; 5, 135. 140; My.); to beat soundly (My.); to give a bribe (My.). — ಬೆಚ್ಚಗೆಯಿಡು. -ಇಡು. To keep warm (B. 4, 25; My.).

ಬೆಚ್ಚನೆ bĕččanĕ. 1. (fr. ಬಿಸು Šmd. 216). = ಬೆಚ್ಚಗೆ, etc. Heat; warmth;—hot; warmly; warm (Šsv. 4, 22; J. 30, 22; My.; Tĕ. ವೆಚ್ಚನಿ). ಬೆಚ್ಚನೇ ಬಟ್ಟೆ (My.).

ಬೆಚ್ಚನೆ bĕččanĕ. 2. = ಬಿಚ್ಚನೆ. (Abh. P. 9, 127).

ಬೆಚ್ಚನ್ನ bĕččanna. Warm, etc. ಬೆಚ್ಚನ್ನ ಉಸುರುಗರೆ (ಬಿಸುಸುಯ್ G.). ಬೆಚ್ಚನ್ನ ಉರಿ (G. 379). ಅವರ ಬಟ್ಟೆಗಳು ಚಳಿಯ ಸಲುವಾಗಿ ಬೆಚ್ಚನ್ನವಿರುತ್ತವೆ (B. 5, 296).

ಬೆಚ್ಚರ bĕččara. 1. Haste, speed; quickly, etc. (ಚೆಕ್ಕನೆ, ಚೆಚ್ಚರ, etc., ಶೀಘ್ರಾರ್ಥಂ Šmd. 391; ಚೆಚ್ಚರ, ಬೇಗ, ಚಟುಪುಡನೆ, ಚೆಕ್ಕನೆ, etc., ಶೀಘ್ರಾರ್ಥಂ Šm. 61; Kk. 50; J. 31, 68).

ಬೆಚ್ಚರ bĕččara. 2. = ಬೆಜ್ಜರ. Bewilderment (J. 3, 24); roaming, straying. ಭ್ರಮಂಯೊಳ್ ಭ್ರಮಿಯಿಸ್ತಿರೆ ಬೆಚ್ಚರಾಗು! (Šmd. 272).

ಬೆಚ್ಚಳಿಸು bĕččaḷisu. To be confused, to become perplexed or bewildered, to be deprived of consciousness; to be beguiled (and transitive- ವಿಮೋಹ Šmd. Dh.).

ಬೆಚ್ಚಿಗೆ bĕččigĕ. = ಬೆಚ್ಚಗೆ, etc. (My.).

ಬೆಚ್ಚಿಸು bĕččisu. = ಬೆದರಿಸು. To frighten (Čpr. 1, 93; 5, 74; Bp. 32, 26; 40, 41; My.).

ಬೆಚ್ಚು bĕččù. 1. = ಬೆದರ್ 1. To be frightened, to be scared, to fear (Čpr. 5, after 39; Abh. P. 13, 65; Grj. 2, after 106; Bp. 1, 49; 22, 33; 32, 26; 37, 39; 40, 4; 44, 22; V. 5, 22; J. 17, 40; My.; Tĕ. ವೆರಚು, ವೆಱಚು; T. ವೆಱಿ, ವೆಱ್, fear, awe; ವಿರಳು, ವೆರುಳ್, ವಿಱಿ, ವಿಱ್, ವೆಱ್, M. ಮೆರುಳು, ವೆರುಳು, to fear, etc.; *cf.* ಬೆದಗು, ಬೆಳ್ಕಱ್, ವೆಱ್). ಬೆಚ್ಚುವವನಿಗೆ ಕಚ್ಚಿದ ಹಾಗೆ. — ನುಚ್ಚಿಗೆ ಬೆಚ್ಚುವವ ನೊಚ್ಚಗೆ ಮಾತಾಡಿದರೂ ನಚ್ಚಿಗೆ ಸಾಲದು. — ಹುಚ್ಚಿಗೆ ಬೆಚ್ಚಿ, ಕಿಚ್ಚಿಗೆ ಬಿದ್ದಾ (Prvs.).

ಬೆಚ್ಚು bĕččù. 2. = ಬೆದರ್ 2. Fear, dread;—a scare; crow (M. ವೆರಳ; Tĕ. ವೆಱಿಬೊಮ್ಮ; Bp. 28, 47). ಹೊಲದೊಳಗಿನ ಬೆಚ್ಚು (ತೃಣಪುರುಷ G.). — ಬೆಚ್ಚು ಬೀಳು. To be seized with alarm (My.). ವಚ್ಚ ಮಾತಾಡುವವನು ಬೆಚ್ಚು ಬೀಳನೇ? (Prv.). — ಬೆಚ್ಚುಪಡು. -ಪಡು. To fear (J. 25, 20).

ಬೆಚ್ಚು bĕččù. 3. P. p. of ಬಿಸು 3.

ಬೆಚ್ಚು bĕččù. 4. (fr. ಬಿಸು 3). The state of being soldered or united (Šmd. 68; T. ಪಿಟ್ಕೆಚ್ಚು). — ಬೆಚ್ಚುಬೆಸುಗೆ. dupl. Firm union or connection (Šmd. 69 Cm.).

ಬೆಜವಾಡ bĕjavâḍa. N. of a town in Telugu (Bp. 21, 21; 40, 3; My. as ಬೇಜವಾಡ).

ಬೆಜ್ಜ bĕjja. = ಬಿಜ್ಜೆ, q. v.

ಬೆಜ್ಜ bĕjja. 1. = ಬೆಜ್ಜು. Tbh. of ವೈದ್ಯ (Šmd. 343. 357; Čt. I, 16). See Šmd. 89 (Mdb.). 234; V. 6, 39.

ಬೆಜ್ಜ bĕjja. 2. = ಎಜ್ಜ, ಯಜ್ಜ, ವೆಜ್ಜ. Tbh. of ವೇಧ 1. A perforation, a bore, a hole, in a gem, etc.; the eye of a needle, etc. (ಬೇಗಡೆ Bhn. 12; My.; Tĕ.; Mhr. ವೇಜ). ಬೆಜ್ಜಮಾಡೋಣ (ವ್ಯಧ, ವೇಧ, ತೂತು ಕೊರೆಯುವಿಕೆ, ಚುಚ್ಚುವಿಕೆ Si. 388).

ಬೆಜ್ಜರ bĕjjara. = ಬೆಚ್ಚರ 2. Fear (My.), bewilderment (J. 2, 5).

ಬೆಜ್ಜು bĕjju. = ಬೆಜ್ಜ 1. (Tĕ. ವೆಜ್ಜು). ಬೆಜ್ಜನ್ದು ವೈದ್ಯಂ (Šmd. II; Kk. 86; Šmd. 248 Mdb., where probably ಬಿಜ್ಜು 2 is meant).

ಬೆಜ್ಜೆ bĕjjĕ. = ಬಿಜ್ಜು 2, q. v. The crying or chirping of birds (ಚಪ್ಪರಣೆ Šmd. II; ಜಡಿವ, ಬಗ್ಗು, ಬಿಪ್ಪಣ್ಣ, ಚಪ್ಪರಣೆ Šm. 29. 30; T. ಮಿಱಿಚ್ಚು, to speak; to prattle; ಪಿದಱ್ಚು, to speak without ceasing; *cf.* ಪದಱು?).

ಬೆಂಚು bĕn̄ču. A bench (Si. 231; My.).

ಬೆಂಚೆ bĕn̄čĕ. (= ಬಂಚೆ). (Tbh. of ವೇಶನ್ತ?). A small pond (ವೇಶನ್ತ, ಪಲ್ವಲ Nr.; ಆಹಾವ, ನಿಪಾನ, etc. Mr. 421;

Digitized by Google

ಪಲ್ಲವ, ಅಲ್ಪಸರಸಿ Ss., Kk. 13; ಸರಸಿ Čt. II, 40, Kk. 85; ಪಲಲ, ಅಲ್ಪಸರಸಿ Šm. 35; Kāvy. III, 3, 98; Grj. 9, 21; Bp. 60, 23; Tĕ. ವೆಂಚೆ).

ಬೆಂಜನ bĕñjana. Tbh. of ವ್ಯಂಜನ (Šmd. 357. 368; V. 5, 80. 82).

ಬೆಟ್ಟ bĕṭṭa. 1. (Šmd. 113. 180). = ಬೆಟ್ಟು 2. A big hill, a mountain (ಅಚಲ, ತಿಲೋಚ್ಚಯ, ಶೈಲ, ಕ್ಷಿತಿಧರ, ಗಿರಿ, ಪರ್ವತ, etc. Hlâ., Nr.; ಜೀಮೂತ Hlâ.; ಗ್ರಾವ Hlâ.; ಪರ್ವತ Nn. 5. 53; ಗ್ರಾವ, ಪರ್ವತ 106; ಅದ್ರಿ, etc. Mr. 96; ಗ್ರಾವ 474; Si. 114. 448; My.; T. ಎಱ, to increase; ಏಱು, to be great; ವೆಟ್ಟು, a hill; *cf.* ಬಿಜ್ಜೆ). ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲಣ ಬನಂ (ಅಧಿತ್ಯಕೆ); ಬೆಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲೊಳ್ ಪುಟ್ಟಿದ ಪರಿವ ತೊಱೆ (ನಿರ್ಝರ); ಬೆಟ್ಟದಿನ್ದ ಉರುಳ್ದ ದೊಡ್ಡ ಕಲ್ (ಗಣ್ಡಶೈಲ Hlâ.). ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದನ್ತಾ ಅಗನಿ (ಅಕ್ಷೋಟ, etc.); ಬೆಟ್ಟದ ಒಜ್ಜರ (ಉತ್ಸ, ಪ್ರಸ್ರವಣ); ಬೆಟ್ಟದ ಕೋಡು (ಶೈಲಶೃಂಗ, ಕೂಟ); ಬೆಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲು (ಕಟಕ, etc.); ಬೆಟ್ಟ ಮೊದಲಾದ ತೆವರು (ಕೋಟ್ಟಾರ); ಬೆಟ್ಟದತ್ತಣಿನ್ದ ಉರುಳ್ವ ದೊಡ್ಡಿಹ ಕಲ್ಲುಗಳು (ಗಣ್ಡಶೈಲಂಗಳ್ Nr.). ಬೆಟ್ಟದ ತುದಿ (ಶೃಂಗ, ಪರ್ವತಾಗ್ರ Nn. 28). ಬೆಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲು (ಕೇಟ, ಗಿರಿಸಾನು 23; ಸಾನು 90. 108). ಬೆಟ್ಟ ಅಗಿದು, ಇಲಿ ಹಿಡಿದ ಹಾಗೆ.—ಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗುವವನ ಸೊಣ್ಣದಲ್ಲಿ ಕುಡುಗೋಲು ಸಿಕ್ಕಿಸಿದ ಹಾಗೆ.—ಬೆಟ್ಟದ ನಾಯಿಗೆ ಹಿಟ್ಟೂ ಇಲ್ಲ, ಪೆಟ್ಟೂ ಇಲ್ಲ.—ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಕೂತ ಬಟ್ಟ ಬೆಲ್ಲ ಬಯಸಿದ ಹಾಗೆ.—ಬೆಟ್ಟ ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಬೆಯ್ಯುತ್ತದೆ ಎನ್ದು, ಸೆಟ್ಟಿ ಅತ್ತ ಹಾಗೆ (Prvs.). See Čpr. 5, 70; 6, 39; Abh. P. 14, 146; Bp. 10, 2; 19, 78; 22, 52; 55, 23; J. 16, 34; Si. 88. 114-117. 421. 429; ಕಿಱು-, etc.; ಪಕ್ಕಬೆಟ್ಟ; Prvs. s. ದೂರ and ಬೆಳಗಾಗು. — ಬೆಟ್ಟಕರ್ಪುರ. As much camphor as a mountain. ಬೆಟ್ಟಕರ್ಪುರವ್ವರಿದು, ಬೊಟ್ಟಿಡಲ್ ಬೂದಿಲ್ಲ; ನೆಟ್ಟನೆ ಗುರುವಿನುಪದೇಶದಿಂ ಕರ್ಮ ಮುಟ್ಟವು (Sp.). — ಬೆಟ್ಟಕುಮ್ಬಳ. (Si. 161). — ಬೆಟ್ಟಕುಱ್. = ಬೆಟ್ಟಹುಲ್ಲೆ. (ರೌಹಿಷ Si. 169). — ಬೆಟ್ಟಜಲಮೆ. (ಉತ್ಸ, ಪ್ರಸ್ರವಣ Si. 115; My.). — ಬೆಟ್ಟಜವುಗು. = ಬೆಟ್ಟಜಲಮೆ. (Si. 115; My.). — ಬೆಟ್ಟದ ಕುಱುಬ. A class of Kuṛubas who live in the mountains by agriculture, hunting, etc. (My.). — ಬೆಟ್ಟದ ಗೋನುಮರ. (ಅಕ್ಷೋಟ, ಕನ್ದರಾಲ Si. 127). — ಬೆಟ್ಟದ ನೆಲ್ಲಿ. A nĕlli with larger fruits (My.). — ಬೆಟ್ಟದಾವರೆ. -ತಾವರೆ. The hill lotus: the tree Pterospermum acerifolium Willd. (ಕೊಸಗು Čt. II, 42; ಕೊಸಗು, ಕರ್ಣಿಕಾರವೃಕ್ಷ Ss.; ಕೊಸಗು, ಮರದಾವರೆ Kk. 19, Šm. 25; ಸಾರಸ Mr. 117, one MS. ಗಿರಿಸಾರಸ; ಕರ್ಣಿಕಾರ, ಕೊಸಗು, ಗುಡ್ಡದಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಗೂಗೇ ಹೂವು G.; My.). — ಬೆಟ್ಟದುದಿ. -ತುದಿ. The summit of a mountain (J. 16, 32). — ಬೆಟ್ಟದೊಱೆ. -ತೊಱೆ. A mountain-stream (My.). — ಬೆಟ್ಟಬೂರುಗ. (ರೋಚನ, etc. Si. 133). — ಬೆಟ್ಟಬೇಗೆ. Wild fire in hills (My.). — ಬೆಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆ. (ಕುಟಜ, ಶಕ್ರ, etc. Si. 137; My.). — ಬೆಟ್ಟವಡ್. -ಪಡ್. Mountain-likeness: the state of being like a mountain (J. 22, 26). — ಬೆಟ್ಟಸಿಲೆ. = ಬೆಟ್ಟಸಲೆ. (ಗೋನಸ, ತಿಲಿತ್ಸ Si. 76). — ಬೆಟ್ಟಸಲೆ. The Indian python, the rock snake, Python molurus (My.). — ಬೆಟ್ಟಹುಲ್ಲೆ. = ಬೆಟ್ಟಕುಱ್. (Si. 169).

ಬೆಟ್ಟ bĕṭṭa. 2. (fr. ಬೆಟ್ಟಿತು Šmd. 212). = ಬಿಟ್ಟಿ, ಬೆಟ್ಟಿ, ಬೆಟ್ಟು 1, ಬೆಟ್ಟೆ, ವೆಟ್ಟ 2. Firmness, hardness, excessive hardness of metals, harshness, rudeness, etc. — ಬೆಟ್ಟಬೇಸಗೆ. A severe hot season (Abh. P. 7, 139). — ಬೆಟ್ಟವೆಸಗೆ. -ಬೆಸಗೆ. (Šmd. 212). A firm soldering or union.

ಬೆಟ್ಟನೆ bĕṭṭanĕ. With harshness, force, fierceness or vehemence (Čpr. 6, 95). See ಬೆಟ್ಟುವೆಟ್ಟನೆ.

ಬೆಟ್ಟಿ bĕṭṭi. = ಬೆಟ್ಟ 2, etc. **2,** = ಎಟ್ಟಿ, a rude person, a plague (Bp. 40, 56). — ಬೆಟ್ಟಿಚಿನ್ನ. Hard, unpliant (brittle) gold. ಬೆಟ್ಟಿಚಿನ್ನವಾದರೆ ಸೆಟ್ಟಿಗೆ ಆಗದೇ? (Prv.). — ಬೆಟ್ಟಿಚೇಳ್. A centiped-like kind of crustacean articulate that appears after the first rains (S. Mhr.).

ಬೆಟ್ಟಿ bĕṭṭi. = ಭಟ್ಟ, etc. (B. 5, 60).

ಬೆಟ್ಟಿತು bĕṭṭitu. (fr. ಬಿಱು Šmd. 218). = ಬೆಟ್ಟ 2 q. v., ಬೆಟ್ಟಿತ್ತು (95. 96). That which is hard, firm, strong, stiff, harsh, fierce, rough, rude, difficult, etc. (ಪರುಷ, ಅಸ್ನಿಗ್ಧ (Hlâ., Mr. 456; ಜರಠ Hlâ.; ಜರಠ Mr. 484; ಬಿಱು Šm. 50; ಬಿಱುಬು Kk. 60; ಬಿರುಸು Bhs. 36; Tĕ. ಬೆಟ್ಟಿದ). Its plural is ಬೆಟ್ಟಿದುವು (Šmd. 117. 120). ಬೆಟ್ಟಿತರ್ಕ (218). ಬೆಟ್ಟಿತಱಿಲ್ಲ (Mr. 484). ಬೆಟ್ಟಿತಪ್ಪ ಧ್ವನಿ (ಪ್ರುಷ್ಟ Hlâ.). ಬೆಟ್ಟಿದುವುಮೆನಿಪ್ಪ ಲೋಹಖುರವಳಿಯಂಗಳ್ (Šmd. 120). ಬೆಟ್ಟಿದುವು ಮೊಲೆ (170, o. r. ಬ-). See Bp. 15, 22; Bh. 1, 8, 20; ಅತಿ-, ಕಡುವೆಟ್ಟಿತು. — ಬೆಟ್ಟಿದಂ. (Šmd. 84). A man who is firm, harsh, fierce, etc. (ಖರ, ಕಠೋರ, ಕಠಿನ, ಕರ್ಕಶ, ಕರ್ಕಶ, ದೃಢ Hlâ.).

ಬೆಟ್ಟಿತ್ತು bĕṭṭittu. = ಬೆಟ್ಟಿತು, q. v. See Šmd. 27 Cm. & vṛitti; Grj. 3, 101.

ಬೆಟ್ಟು bĕṭṭu. 1. = ಬೆಟ್ಟ 2, etc. (Tĕ.). ಬೆಟ್ಟಿಹ ಬಟ್ಟೆ (ಕಾನ್ತಾರ Hlâ.). ಬೆಟ್ಟಿಹವ (ಕರ್ಕಶ, ಕಠಿನ, ಕಠೋರ, ಖರ Mr. 228). — ಬೆಟ್ಟುಗೂಣ್ಟ. A firm peg or plug (Čpr. 5, 53). — ಬೆಟ್ಟುಮುರಿ. The state of stiffness, etc. being bent: downcast, perplexed state (ಮಯ್ಯೆ Ss.). — ಬೆಟ್ಟುವ್ಹೊಱೆ. -ಒಱೆ. (Šmd. 204). A hard, tight, or heavy load. — ಬೆಟ್ಟುವೆಟ್ಟನೆ. -ಬೆಟ್ಟನೆ. With great harshness or severity (Abh. P. 6, 139; 11, 23; 11, after 104; 15, 73).

ಬೆಟ್ಟು bĕṭṭu. 2. = ಬೆಟ್ಟ 1. (ಪರ್ವತ Šmd. Dh.; ಗಿರಿ Šm. 88; ಮೊರಡಿ 95). ಬೆಟ್ಟುವಿನೊಳ್ (Šm. 95). See ಅಂಗಣವೆಟ್ಟು (?), ಅಯ್ಕಿಲ್ವೆಟ್ಟು, ಕುಳಿರ್ವೆಟ್ಟು, ದಳ-, ಪಡು-, ಪಿಂಜರಿ-, ಪೊಮ್ಬೆಟ್ಟು, ಪಾವನ್ನವೆಟ್ಟು, ಬಿಂಜ-, ಮೂಡ-, ಬೆಳ್ಳಿ-, ಸೊನ್ನ-; Sir. 4, 23. — ಬೆಟ್ಟುವಗೆಯ. -ಪಗೆಯ. Indra (ಸುರಪತಿ Šm. 9). — ಬೆಟ್ಟುವಿಲ್ಲ. -ವಿಲ್ಲ. Paramēšvara (Ss.).

ಬೆಟ್ಟು bĕṭṭu. 3. = ಪೆಟ್ಟು 3, (ಬೆಟ್ಟು 1?). See s. ಬೆಟ್ಟುವೆಡ್.

ಬೆಟ್ಟು bĕṭṭu. 4. To cause to enter firmly, to strike forcibly into, to impress, to stamp, to coin (ಗಾಢಪ್ರವೇಶ Šmd. Dh.; Šm. 88; Bh. 6, 4, 140; Mhr. ಬೇಟಣೆಂ, to impress or hammer down; to take an impression or stamp; *cf.* ಪೆಟ್ಟು 1 & 2; T. ವೆಟ್ಟು, to cut with a sword, etc.; to dig a well; to engrave any hard substance; M. ವೆಟ್ಟು, a blow, stroke, cut = Tĕ. ವೇಟು). ಹೇಮರೂಪಾರ್ಕಪರ್ಣದಿಂ ಬೆಟ್ಟಿದ ನಾಣ್ಯ (ಕಾರ್ಷಾಪಣ, ಕಾರ್ಷಿಕ); ತಾಮ್ರದಿನ್ದೆ ಬೆಟ್ಟಿದ ಕಾರ್ಷಿಕ (ಪಣ); ಹೊನ್ನನೂ ಬೆಳ್ಳಿಯನೂ ಅಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಟ್ಟಿದೊಡೆ ರೂಪ್ಯ ಎನಿಸುಗು (Nr.).

ಬೆಟ್ಟು bĕṭṭu. 5. A tool for making impressions. See ನೆಱೆವೆಟ್ಟು.

ಬೆಟ್ಟು bĕṭṭu. = ಬಟ್ಟು 2, etc. (ಅಂಗುಲಿ, ಕರಶಾಖೆ Si. 211; My.; see ಹೆಬ್-). — ಬೆಟ್ಟು ಮುರಿ. To make the finger-joints crack (My.).

ಬೆಟ್ಟುಸಿ bĕṭṭusi. One of the feats of wrestlers (Čpr. 5, 77).

ಬೆಟ್ಟೆ bĕṭṭĕ. = ಬೆಟ್ಟ 2, etc. (T. ವೆಟ್ಟೈ). — ಬೆಟ್ಟಡಕೆ. -ಅಡಕೆ. A hard, round areca nut (My.; B. 1, 21; 2, 16). — ಬೆಟ್ಟ

Digitized by Google

ಚಿನ್ನ-. = ಬೆಟ್ಟಿ-. (My.). — ಬೆಟ್ಟಿಬೆಳ್ಳಿ. Hard, unpliant (brittle) silver (My.).

ಬೆಡಗಿ bĕḍagi. A showy woman, a coquette (My.).

ಬೆಡಗು bĕḍagu. = ಬೆಡಂಗು. Novelty, beauty, elegance, grace, fineness, pleasantness (Tĕ. ಬೆಡಕು, ಬೆಡಗು, ಬೆಡಂಗು, ಬೆಣಗು; Tĕ. ಬ್ರೇಕ, ಬ್ರೇಗು, wonder, marvel; ವೇಡುಕೆ, ವೇಡ್ಕ = ಬೆಡಗು; M. ವೆಡಿಪ್ಪು, cleanness, neatness, elegance, clearness, correctness; T. ವೈಪ್ಪು, greatness; ವೇಡಿಕ್ಕೈ, a show; pomp; *cf.* ಬೆಡಿಗು?). ಗೋಪಾಲಕನ ಬೆಡಗು (Mr. 4). ಒನ್ದು ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಹಲವರ್ಥಮುಂ ಹಲವರ್ಥಕೊನ್ದು ಶಬ್ದವ ನುಡಿವ ಬೆಡಗುಮುಂ ನಾನಾರ್ಥಮೆನ್ದು ಪೇಳ್ದಿಂ (465). **2,** showiness, ostentatiousness, airs (My.; Tĕ.). ಬಾಡಿಗೆ ಕಡಗು, ಸೂಳೆಗೆ ಬೆಡಗು.—ಬೆಡಗು ಮಾಡುವಾಕೆ ಮಡಗಿ ಬೀಳದೆ ಇರಲು (Prvs.). See Bp. 6, 20; 11, 51; 21, 9; 24, 60; 37, 24; 40, 62; 61, 62; Č. Bp. 2, 4; J. 7, 6; 21, 57; 30, 18. — ಬೆಡಗಿ. -ಅ 3. A novel man (Bp. 30, 21); a showy man (Tĕ. ವೇಡುಕಗಾಡು).

ಬೆಡಂಗು bĕḍangu. (Šmd. 48). = ಬೆಡಗು. (ಮನೋಹರ Šs.; ರಮ್ಯ Kk. 32). See Čpr. 1, 97. 126; 3, 27. 96; 8, 34. 104; Čh. vs. 173. 177. 189; Abh. P. 3, 38; 4, 31; Rāv. 13, 82; J. 11, 16. — ಬೆಡಂಗುವಡೆ. -ವಡೆ. = ಬೆಡಂಗುವೆಡ್. (Čpr. 1, after 101; 7, 112). — ಬೆಡಂಗುವೆಡ್. -ವೆಡ್. To obtain beauty, to become beautiful (Abh. P. 5, 53; 15, 22; Rāv. 13, 91).

ಬೆಣಚಿ bĕṇači. (fr. ಬೆಳ್). = ಬೆಣಚು. The white stone: quartz, white spar (T. ವೆಣ್ಗಲ್; M. ವೆಳ್ಳಾರಲ್ ಕಲ್ಲು). — ಬೆಣಚಿಕಲ್ಲು. = ಬೆಣಚಿಗಲ್ಲು. (My.). — ಬೆಣಚಿಗಲ್ಲು. -ಕಲ್ಲು. Quartz, etc. (My.; B. 4, 225; 5, 184).

ಬೆಣಚು bĕṇaču. = ಬೆಣಚಿ. — ಬೆಣಚುಕಲ್ಲು. = ಬೆಣಚಿಕಲ್ಲು. (My.). — ಬೆಣಚುಗಲ್ಲು. = ಬೆಣಚುಕಲ್ಲು. (My.; B. 3, 45).

ಬೆಣತಿಗೆ bĕṇatigĕ. = (ಬೆಣತು), ಬೆಳತಿಗೆ. — ಬೆಣತಿಗೆಯಕ್ಕಿ. -ಅಕ್ಕಿ. = ಬೆಣತಕ್ಕಿ. (My.).

ಬೆಣತು bĕṇatu. (= ಬಿಳಿದು). — ಬೆಣತಕ್ಕಿ. -ಅಕ್ಕಿ. White rice: rice which is not kusalakki (My.).

ಬೆಣೆ bĕṇĕ. A peg, a plug; a stopple, a cork (My.; B. 4, 54; 5, 143; see T. s. ಬಿಸು 3).

ಬೆಣ್ಟು bĕṇṭu. = ಬೆರಟು, etc. (My.).

ಬೆಣ್ಡು bĕṇḍu. = ಬಣ್ಡು 2. The white and light corky wood of the bĕṇḍu kasa, used in making hats, etc.: cork, pith, a soft, light (useless) substance (Abh. P. 9, 37; My.; Tĕ.; T. ವೆಣ್ಡು, the hollowness of a thing, as of a tube, pipe, or cane; ವೆಱು, ವೆಟ್ಟು, empty, void, see ಬಱ್); faintness (see ಕಳ್-). ತಿರುಳು ಹೋಗಿ ಬೆಣ್ಡು ಉಳೀತು.—ಬೆಂಕಿ ಮೂಂಗೆ, ಬೆಣ್ಡು ನೀರಿಗೆ.—ಬೆಣ್ಡಲ್ಲ ಬೆನಕನಲ್ಲ, ಉಣ್ಡೆಗಡುಬು ತನ್ದು ಉಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು (Prvs.). ಬೆಣ್ಡರಡೆ ಮುಡುಗಿದರು, ಗುಣ್ಡದ್ದು ತೇಲಿದರು, ಬಣ್ಣಿಯ ನೋಗವು ಚಿಗಿತರು ಸಾಲಿಗನು ಕೊಣ್ಡದ್ದು ಕೊಡನು (Sp.). ತೊಣ್ಡಲ್ ತಿರೋಗ್ರನ್ಥಿಯೆನಿಸಿಕ್ಕು, ಅವಂ ಮಾಡ್ದ ಬೆಣ್ಡು ಚಿತ್ರಕಮಕ್ಕು (Mr. 334). ಅಚ್ಚಿಗೆ ಕಡೆಗೆ ಬೆಣ್ಡುಗಳ್ ಎದ್ದಿವಲ್ಲದೆ ನೆಗವವೇ ಗುಣ್ಡು? (Bp. 58, 36). — ಬೆಣ್ಡಾಗು. -ಆಗು. To become like mere pith, to lose one's strength, to faint, etc. (My.). ಬಲವಿಲ್ಲದೆ ಬೆಣ್ಡಾದ ಆನೆಯೂ ಕುದುರೆಯೂ (ವೀತ Si. 271). ಆನೆ ಬೆಣ್ಡಾದರೆ ಕೊಟ್ಟಿಗೇ ಹೋಕ್ಕೀತೇ? (Prv.). See Rām. 1, 14, 24; Bh. 8, 25, 8; J. 2, 15; 8, 18; 9, 17; 11, 25; 13, 85; 14, 20; 15, 3; 19, 30; 30, 5; B. 5, 72. — ಬೆಣ್ಡುಕಸ. A tall annual plant, Aeschynomene indica Wall. (Z.; A. aspera Lin.; Tĕ.). — ಬೆಣ್ಡುಬತ್ತಾಸು. The sweetmeat battāsu, when hollow (My.; B. 3, 62. 77). — ಬೆಣ್ಡುಹತ್ತಿಗ ತ (ಪಟ್ಟಿಲೆ, etc. Si. 133). — ಬೆಣ್ಡೇಱ್. -ಏಱ್. = ಬಣ್ಡೇಱ್, q. v. To float; to lose one's strength, to faint (ತೇಕು, ತೇಲ್ Šs.; ತೇಲ್ Kk. 67; Čpr. 8, 69). — ಬೆಣ್ಡೋಲೆ. -ಓಲೆ. A hollow ear-ōlĕ of metal (My.).

ಬೆಣ್ಡೆ bĕṇḍĕ. A tall herb, the esculent okra or edible Hibiscus, Hibiscus esculentus Lin. (ಲೋಮಕ Mr. 149; My.; Tĕ.; T. ವಣ್ಡೈ, ವೆಣ್ಡೈ; M. ವೆಣ್ಡ; Mhr. ಭೇಣ್ಡೀ). See ಅವಾ-. — ಬೆಣ್ಡೆಕಾಯಿಗಿಡ. = ಬೆಣ್ಡೆ. (ಗೋಜಹ್ವೆ, ದಾವರ್ಕೆ Si. 151).

ಬೆಣ್ಡೇಕು bĕṇḍēku. (M. ವೆಣ್ಡೇಕ್ಕು). — ಬೆಣ್ಡೇಕ ಮರ. = ಬಿಳನ್ದು-. A large timber tree, Lagerstroemia lanceolata Wall. (St. & Pl.).

ಬೆಣ್ಣಿ bĕṇṇi. 1. = ಬೆರಣಿ, etc. (My.).

ಬೆಣ್ಣಿ bĕṇṇi. 2. = ಬೆಣ್ಣೆ. (B. 1, 15).

ಬೆಣ್ಣೆ bĕṇṇĕ. (ಬೆಳ್ 1 -ನೆಯ್ 2?). = ಬೆಣ್ಣೆ 2. Butter (ದಧಿಸಾರ, ನವನೀತ, ನವೋದ್ಧೃತ Hlā., Nr., Si. 318; C.; Tĕ. ವೆನ್ನ; T. ವೆಣ್ಣೆಯ್; M. ವೆಣ್ಣ, ವೆಣ್ಣನೆಯಿ; T. ಎರುಮ, ಏಳರ್, fat; whiteness; ಏಱುಕ್ಕು, fat, suet; *cf.* ಬಕ್ಕೆ, ಬಂಕೆ). ನಿನ್ನೆ ಕಡೆದ ಹಾಲಿನ್ದ ಆದ ಬೆಣ್ಣೆ ತುಪ್ಪವು (ಹೈಯಂಗವೀನ Nr.). ಕಡೆಗೋಲು ಹೊಱತಾಹ ಬೆಣ್ಣೆ ತೋಱುವದೇನೋ? (Dp. 148). ಎಣ್ಣೆ ಬೆಣ್ಣೆಯ ರಿಣವು, ಅನ್ನ ವಸ್ತ್ರದ ರಿಣವು, ಹೊನ್ನು ಹಣ್ಣ ರಿಣವು ತೀರಿದಾ ಕ್ಷಣದಿ ಮಣ್ಣುಪಾಲ್ (Sp.). ಮಣ್ಣು ಹೊರುವವನು ತಲೆಗೆ ಬೆಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿ ಕೊಣ್ಡನ್ತೆ.—ಬಿಸಿಯಿಲ್ಲದೆ ಬೆಣ್ಣೆ ಕರಗದು (Prvs.). See Bp. 30, 28; 42, 2; 54, 40; J. 6, 47; 28, 17; Prvs. s. ಕೂದಲು, ಬೆಳಗು 2, ಮನ್ಥನ, ಹದ, ಹಲ್ಲು. — ಬೆಣ್ಣೆಗರುಗ ಗಿಡ. A shrubby plant, Sida rhombifolia L. (St. & Pl.). — ಬೆಣ್ಣೆಗಳ್ಳ. -ಕಳ್ಳ. Kṛishṇa (My.; J. 7, 29; Tĕ. ವೆನ್ನದೊಂಗ). — ಬೆಣ್ಣೆಗಾರಿಗೆ. A gārigĕ with butter fried in ghee (My.). — ಬೆಣ್ಣೆಬಿದುರು. (ಎತಲ್ಕ, ಅಗ್ನಿತಿಖೆ, ಫಲಿನಿ, ಶಕ್ರಪುಷ್ಪ Si. 156).

ಬೆತಿರೇಕ bĕtirēka. Tbh. of ವ್ಯತಿರೇಕ (Šmd. 357, o. r. ವೆ-).

ಬೆತೆ bĕtĕ. Tbh. of ವ್ಯಥೆ (Šmd. 357. 368, o. rs. ಬೆದೆ, ವೆತೆ, ವೆಥೆ; Tĕ. ವೆತ, ವೆದ).

ಬೆತ್ತ bĕtta. Tbh. of ವೇತ್ರ (Šmd. 345; Mr. 145; C.; Tĕ.; T. ಪಿರಮ್ಬು; M. ಪುನಮ್ಬು, ಪುರಮ್ಬು, ಪೆರಮ್ಬು; see ಪ್ರಮ್ಬಲಿ & ಹಚ್ಚೆ). ಬೆತ್ತದ ಹಕ್ಕಳಂ (ವೇತ್ರಾಸನ, ಆಸನ್ದಿ Hlā.). ಬೆತ್ತದ ಪೆಟ್ಟು ಹೆತ್ತವರು ಹೊಡದರೆ ನೋಯದೇ?—ಬೆತ್ತ ಮೆತ್ತಗಾದರೂ ದೆಬ್ಬೆ ನೋಯಿಸದಿರದು (Prvs.).

ಬೆತ್ತಲೆ bĕttalĕ. = ಬತ್ತಲೆ. (My.; Tĕ. ಬಿತ್ತಲಿ). ಬಟ್ಟೆ ಉಡದೇ ಬೆತ್ತಲೆಯಿರುವವರು (ನಗ್ನಿಕೆ, ಕೋಟವಿ Si. 187). ಬೆತ್ತಲೆಯಾಗಿರುವವನು (ನಗ್ನ, ದಿಗಮ್ಬರ, ಅವಾಸಸ್ 364). ಅತ್ತಲೋ? ಇತ್ತಲೋ? ಮತ್ತತ್ತಲೋ? ಈ ಸಂಸಾರ ಬೆತ್ತಲೆಯು ಬೆತ್ತಲೆಯು, ಫಲವಿಲ್ಲಾ, ಫಲವಿಲ್ಲ! (Dp. 30).

ಬೆದ bĕda. = ಬೆದೆ 2. See ಬೆದಗಾಱ. **2,** hotly, fiercely (used of boiling). — ಬೆದ ಬೆದ. rep. Very fiercely (Bp. 56, 40; My.). — ಬೆದ ಬೆದನೆ. = ಬೆದ ಬೆದ. (Bp. 24, 66; 26, 8; 50, 28; 52, 14; 59, 50; My.).

ಬೆದಕು bĕdaku. 1. To strike with the nails or claws (ನಖಘಾತ Šm. 80).

ಬೆದಕು bĕdaku. 2. To seek, to search for, to look for (ಅನ್ವೇಷಣ Šmd. Dh.; ಅಱಸು Šm. 80; Bp. 24,

Digitized by Google

66; My.; Tē. ವೆತಕು, ವೆತುಕು, ವೆದಕು). ಬೆದಕುತ್ತ ಮೃಗಕುಲದ (Rāghō. 17, 68). ಬೆದಕುವವನು (one who idles away his time by seeking for) ಬದಕು ಮಾಡ್ಯಾನೇ? (Prv.). — ಬೆದಕಾಟ. -ಆಟ. Searching for (My.).

ಬೆದಕು bĕdaku. 3. Search. — ಬೆದಕುಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To search for. ಇದಕೊ, ಕಾತಿಯನು, ಮನವೇ, ಬೆದಕುಗೊಳ್ಳಲು ಬೇಡ! ತೋಱುವೆನು (Dp. 165).

ಬೆದಗಾರ್ತಿ bĕda-gārti. = ಬೆದೆಗಾರ್ತಿ, q. v.

ಬೆದಣ್ಡೆ bĕdaṇḍĕ. (Śmd. 48). Tbh. of ವೈದಣ್ಡಿಕ (Śmd. II; Kk. 81; Śm. 52). Criticism, critical skill, exactness. ನುಡಿಗೆಲ್ಲಂ ಸಲ್ಲದ ಕನ್ನಡದೊಳ್ ಜತ್ತಾಣಮುಂ ಬೆದಣ್ಡೆಯುಮ್! ಎನ್ದೀಗಡಿನ ನೆಗಟ್ತೆಯ ಕಬ್ಬದೊಳ್ ಒಡಮ್ಬಡಂ ಮಾಡಿದರ್ ಪುರಾತನಕವಿಗಳ್ (Śmd. 121). — ಬೆದಣ್ಡೆಗಬ್ಬ. -ಕಬ್ಬ. Skilful song-poetry. ಪಾಡುಗಳಿಂದಂ ತಱಸಲೆ ಮಾಡಿದುದು ಪಾಡುಗಬ್ಬಮದೆನ್ದು ಬುಧರ್ ಕೊಣ್ಡಾಡಿದರ್, ಅದಱಿಂ ದರ್ ಮೇಲ್ವಾಡುಂ ರೂಢಿಯ ಬೆದಣ್ಡೆಗಬ್ಬಮದಕ್ಕುಂ (Kāvy. V, 964).

ಬೆದಱ್ bĕdar̤. ಬೆದಱು. 1. = ಬಿದಱ್. To be agitated, confounded, bewildered, alarmed or frightened, to take fright, to fear (ವ್ಯಸ್ತ Śmd. Dh.; My.; Tē. ಬೆದರು, ಬೆದುರು; T. ಎದಿರ್, ವೆದಿರ್; T. ಎದಱು, to be overhasty; Mhr. ಭೇದರಣೇಂ, to take fright; see also s. ಬಿದಿಯು). ಬೆದರ್ವ ಮನಂ (Rāv. 5, 86). ಬೆದರ್ವ ಅಕ್ಷಿ (5, 118). ಬೆದರ್ದು (Śāv. 3, 51; J. 5, 40). Old and common P. p. ಬೆದಱಿ (Čpr. 5, 58. 120; 7, 109; My.). See Bp. 1, 49; 2, 14; 32, 26; 37, 39; 45, 52; Bh. 3, 13, 30. 31; J. 6, 8; 8, 38; 19, 3. 39; 20, 9. ದನಕ್ಕೆ ಬೆದಱಿ, ಹುಲಿಯ ಬಾಯಿಗೆ ಬಿದ್ದಾ (Prv.). — ಬೆದಱಟ್ಟು. -ಅಟ್ಟು. To pursue so that (one) is frightened (Abh. P. 3, 54).

ಬೆದಱ್ bĕdar̤. ಬೆದಱು. 2. Agitation, alarm, fright, fear (J. 2, 5; Tē. ಬೆದಿರ, ಬೆದಿರಮ್ಬು, ಬೆದರು, ಬೆದುರು; T. ಎದರ್ಪ್ಪು, ಎದಲ್ಪೈ). **2,** a scare-crow (ಹೊಲದೊಳಗೆ ಮಾಡಿದ ಬೆಚ್ಚು, ಗುಮ್ಮ G.). — ಬೆದರಸ. (i. e. ಬೆದರ್‌ರಸ). The sentiment of alarm (Bp. 55, 5). — ಬೆದಱುಪೊನಲ್. -ಪೊನಲ್. A stream of agitation (J. 30, 31). — ಬೆದಱೆತ್ತು. -ಎತ್ತು. A bullock that is easily frightened (My.).

ಬೆದಱಣೆ bĕdar̤aṇĕ. Alarm, etc. (My.; Si. 469). — ಬೆದಱಣೆಸೊಲ್ಲು. Menace, reproach (ಭರ್ತ್ಸನ, ಅಪಕಾರಗೀ Si. 57).

ಬೆದಱಿಕೆ bĕdar̤ikĕ. Fright, alarm (My.; B. 4, 72).

ಬೆದಱಿಸು bĕdar̤isu. To alarm, to frighten (My.; B. 2, 21; 4, 90; Bhāgavata 10, 18, 2). ಬದಲುಮಾತಾಡುವವನು ಬೆದಱಿಸಿದರೆ ಬಿಟ್ಟಾನೇ?—ದಾಯಿನ್ದ ಬೆದಱಿಸಿ ಹೂಸು ಮಱಸಿದ ಹಾಗೆ (Prvs.).

ಬೆದಱಿಸುವಿಕೆ bĕdar̤isuvikĕ. Frightening (My.; ವಿಭರ್ತ್ಸನ Si. 467).

ಬೆದರ್ಕೆ bĕdar̤kĕ. Agitation, alarm, fright (J. 26, 10).

ಬೆದೆ bĕdĕ. 1. Sowing, sowing seed (My.; Tē. ವೆದ; M. ಎದ, ಎರಿ); seed (see ಬಿತ್ತು 1 & 2). See ಪಿಣ್ಬೆದೆ, ಮುಮ್ಬೆದೆ. — ಬೆದೆಗಾಲ. -ಕಾಲ. Sowing season (J. 11, 14; My.). — ಬೆದೆಗೂಡಿಸು. -ಕೂಡಿಸು. To prepare for sowing or to make sowing possible (Abh. P. 13, 49). — ಬೆದೆಮುಱ. Rain at the sowing season (My.). — ಬೆದೆವಡೆ. -ಪಡೆ. To obtain seed: to be sown (Bp. 60, 17).

ಬೆದೆ bĕdĕ. 2. = ಬೆದ No. 1. Heat; rutting; ruttishness, sensual longing (My.; Tē. ವೆದ; T. ಎದುಪ್ಪು, ಎಟ್ಕೈವು, ವೆದುಪ್ಪು, ವೆಪ್ಪ, ವೆಪ್ಪಮ್, ವೆಪ್ಪು, ವೆಪ್ಪಮ್, ವೆಮ್ಬಲ್, ವೆಮ್ಮೈ; M. ವೆದುಪ್ಪು, ವೆಪ್ಪ, ವೆಮ್ಬಲ್; T. ಎದುಕ್ಕು, to be sensually inclined; ಎಟ್ಕಿ, ಎದುಮ್ಮು, ಎರುಮ್ಮು, to desire; M., T. ವೆದುಮ್ಬು, to be gently heated; see ಬಿಸಿಲ್). — ಬೆದೆಗಾಲ. -ಕಾಲ. Rutting time; time of being ready for the bull (My.). — ಬೆದೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. -ಗೊಳ್ಳು. To rut, to seek copulation (used of men and beasts, My.; Grj. 2, after 106). — ಬೆದೆನಾಯಿ. A dog in rut (My.). — ಬೆದೆಯಾಕಳ್. -ಆಕಳ್. -ಕು. A cow ready for the bull (ಪ್ರಜಣ್ಣಿ Mr. 180; My.). — ಬೆದೆಯಾಗು. -ಆಗು. Rutting to take place, etc. ಕಾಲಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗಿ ಬೆದೆಯಾದ ಆಕಳು (ಕಾಲ್ಯೆ, ಉಪಸರ್ಯೆ, ಕಟ್ಟುಗಡಸು Nr.). — ಬೆದೆಯಾವು. -ಆವು. = ಬೆದೆಯಾಕಳ್. (ಪ್ರಜಣ್ಣಿ, ಸೂರಡೆ Hlā.; My.; Tē. ವೆದಾವು).

ಬೆದೆ bĕdĕ. = ಬೆತೆ, q. v.

ಬೆದೆಗಾಱ bĕdĕ-gār̤a. A sensual, lewd man (My.); Kâma (ನನೆಗಾಱ, ಕಾಮ G.).

ಬೆದೆಗಾರ್ತಿ bĕdĕ-gārti. A lewd woman, a harlot, an adulteress (ಸಿತಗೆ, ಜೋಡೆ, ಪಾಣ್ಬೆ, ಜಾರೆ Śa.; ಹಾದರಗಿತ್ತಿ, ಜೋಡೆ, ಪಾಣ್ಬೆ, ಸಿತಗೆ, ಜಾರೆ Śm. 75; Kk. 29, o. r. ಬೆದಗಾರ್ತಿ; My.).

ಬೆನ್ bĕn. 1. = ಬಿಸು 1, etc. (Śmd. 216). Heat, etc. — ಬೆನ್ನೀರ್. Hot water (Abh. P. 9, 31; Grj. 9, 18; Tē., M. ವೆನ್ನೀರ್). ಎನಿತುಂ ಕಾಯ್ದುಂ ಬೆನ್ನೀರ್ ಮನೆ ಸುಡದು (Śmd. 216).

ಬೆನ್ bĕn. 2. (Śmd. 59). = ಬೆಂ (ಬೆಱ್)2, ಬೆನ್ನು, ಬೆಮ್ಬ. The back (ಪೃಷ್ಠ, ಪಶ್ಚಿಮಭಾಗ Hlā.; ಪೃಷ್ಠ, ಪಶ್ಚಿಮ Mr. 327; T. ವೆನ್, ವಿಂನ್; Tē. ವೆನ್ನು, ವೀಪು, ವೀವು; Tu. ಬೆರಿ). ಬಿಸುಮುಡಿ ಬೆನ್ನಪ್ಪಳಿಸೆ (Śmd. 84). ಬೆನ್ನೊಳ್ ನಿಲ್ವಂ ಗಾಣ್ಡೀವಿ (281). ಬೆನ್ನ ಕುರು (ಪೃಷ್ಠಗ್ರನ್ಥಿ, ಗಡು Hlā.). ಬೆನ್ನೆಲುಗಳ ಸಮೂಹಂ (ಪೃಷ್ಠ್ಯ); ಬೆನ್ನ ಹೊರಡು (ಗಡು Nr.). See Čpr. 4, 48; 8, 18; Bp. 20, 41; 38, 17; 47, 58; Rāv. 5, 24; 6, after 11 (thrice); 6, after 115; J. 24, 47; 28, 46. 53. — ಬೆನ್ತಟ್ಟು. To pat one's back, to encourage, to persuade (My.). — ಬೆನ್ತಗುಳ್. -ತಗುಳ್. To follow, to pursue (Abh. P. 4, 50. 87; 7, after 59). — ಬೆನ್ದೊಗಲ್. -ತೊಗಲ್. The skin of the back (Abh. P. 7, 93). — ಬೆನ್ನಟ್ಟು. -ಅಟ್ಟು. To follow, to pursue (ಎಬ್ಬಿಟ್ಟು, ತೂಳ್, ಅರೆಯಟ್ಟು, ಬೆಂಗೆವಾಯಿ, ಬೆನ್ನೇಱು Śa.; Čpr. 8, 33; Bp. 54, 52; My.; B. 4, 41). — ಬೆನ್ನಸ್ಥಿ. -ಅಸ್ಥಿ. The backbone (ವಂಶ, ಬೆನ್ನ ನಿಟ್ಟೆಲು Nn. 54). — ಬೆನ್ನೀ. -ಈ. To turn the back, to retreat, to flee (Abh. P. 5, 81; 9, 64; Śāv. 2, 75; see ಪೊಱಮಾಱ್ 2). — ಬೆನ್ನೀಹ. -ಈಹ. Flight (ಪೊಱಮಾಱ್ Śmd. II). — ಬೆನ್ನುಡುಗು. -ಉಡುಗು. The back to contract or to be bent (Bp. 2, 14). — ಬೆನ್ನೇಱ್. -ಏಱ್. -ಱು. = ಬೆನ್ನಟ್ಟು, q. v. — ಬೆನ್ನೊಗ್ಗು. -ಒಗ್ಗು. To follow, to pursue (Bp. 54, 38). — ಬೆನ್ನತ್ತು. = ಬೆನ್ನ ಹತ್ತು. (My.).

ಬೆನಕ bĕnaka. Tbh. of ವಿನಾಯಕ (Śmd. 357. 373. 375; Śm. 4). See Prvs. s. ಬೆಣ್ಣು, ಮದುವೆ. — ಬೆನಕನ ಎಕ್ಕೆ. (ಕ್ಷೀರಾರ್ಕ Si. 141).

ಬೆನ್ತರ bĕntara. Tbh. of ವ್ಯನ್ತರ. (Bp. 23, 20).

ಬೆನ್ದು bĕndu. P. p. of ಬೇ 1, etc.

ಬೆನ್ದುಱು bĕndur̤u. (Śmd. 48).

ಬೆನ್ನನೆ bĕnnanĕ. At the back, after, behind (Čpr. 8, 63; Śāv. 3, after 28; 5, 57; Tē. ವೆನ್ನನ; see ಬೆಮ್ಬನ್ನಸು).

Digitized by Google

ಬೆನ್ನು bĕnnu. = ಬೆನ್ 2, etc. (ಪೃಷ್ಠ, ತನುಜಠರಮು Si. 209; C.). ಬೆನ್ನಿನ (Bp. 20, 11). ಇವನು ನನ್ನ ಬೆನ್ನಿನಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವನು, he is younger than I (My.). ಬೆನ್ನು ಬಿಡದ ಪಿಶಾಚಿ ಹೊನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ನಿತ್ತೀತೇ?—ಬೆನ್ನ ಹಿಂದೆ ಬಂದು ಬೇತಾಳ.—ಪೆಟ್ಟು ಬೆನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತದೆ, ಹೊಟ್ಟೆ ಅನ್ನ ತಿನ್ನುತ್ತದೆ (Prvs.). See Bp. 44, 5; 52, 12. 18; 60, 25; Bh. 1, 10, 33; Dp. 4, 2. — ಬೆನ್ನ ಹತ್ತು. To follow; to pursue (My.; B. 3, 62; 4, 212. 218; 5, 36). ನಾಯಿ ಮನುಷ್ಯರ ಬೆನ್ನ ಹತ್ತಿ (3, 40). — ಬೆನ್ನ ಹಿಂದು. Later or succeeding time. ಅವನ ಬೆನ್ನ ಹಿಂದಿನವನು, his younger brother (B. 5, 43; My.). — ಬೆನ್ನಾಗು. -ಆಗು. To become accustomed to carry loads, a saddle, a rider, as bullocks or horses (My.). 2, the back (of an ox, a horse, etc.) to get sore (from riding, etc.); to get sore-backed (My.). — ಬೆನ್ನಾಸರೆ. -ಆಸರೆ. Support, help (My.). — ಬೆನ್ನಿನವನು. -ಅವನು. A younger brother (My.). — ಬೆನ್ನು ಕೊಡು. To retreat, to flee (My.). — ಬೆನ್ನುದಬ್ಬೆ. The upper or outer side of a split bamboo or rattan (My.). — ಬೆನ್ನು ಬೀಳು. To follow. ಅವನ ಬೆನ್ನು ಬಿದ್ದು ಹೋದನು (My.). 2, to take (another's) shelter or refuge (My.). — ಬೆನ್ನುಮೂಳೆ. The backbone. ಬೆನ್ನುಮೂಳೆಗೆ ಬುಡ (ತ್ರಿಕ Si. 209). — ಬೆನ್ನುಹಂಚು. A tile on the ridge of a building, or one fit for it (My.). — ಬೆನ್ನು ಹತ್ತು. = ಬೆನ್ನ ಹತ್ತು. (My.; ಎಬ್ಬಟ್ಟು, ಬಡಿವಿಡಿ G.; B. 5, 62. 63. 68. 252). — ಬೆನ್ನುಹುರಿ. The spine. ಗೇಣ್ದಾಮೃಗಗಳ ಬೆನ್ನು ಹುರಿ ಬಾಗಿರುತ್ತದೆ (B. 5, 248). — ಬೆನ್ನೆಲುಬು. -ಎಲುಬು. The backbone, the spine (My.; B. 4, 118). — ಬೆನ್ನೆಲುವು. = ಬೆನ್ನೆಲುಬು. (ಕಶೇರುಕ Si. 206). ಬೆನ್ನೆಲುವಿನ ಕೆಳಗಡೆ (ತ್ರಿಕ Si. 209).

ಬೆಪ್ಪಳ bĕppaḷa. = (ಬೆಪ್ಪು), ಬೆಬ್ಬಳ, ಬೆಬ್ಬಳೆ, (ಬೆಳ್ಪಳ). Amazement, alarm, fear, etc. (ತಲ್ಲಣ, ತಳವೆಳಗು, ಬಳ್ಕುಡಿ, ಬೆಗಡು, ಗುರ್ವು, ಮಲ್ಲಡ, ಬಿಗುರ್, ತಳಮಳ, ಬೆಬಗಪ್ಪ ಭಾವ Šm. 49).

ಬೆಪ್ಪು bĕppu. (= ಬೆಪ್ಪಳ, etc.). Wandering of mind, confusion (My.; Tĕ. ವೆಱಪು, ವೆಱುಪು, fear; T. ವೆರುವು, ವೆಱುಪ್ಪು, fear; confusion; wrath). See Prv. s. ಶಿವಲೀಲೆ. — ಬೆಪ್ಪ. -ಅ 3. A confused, stupid man (My.).

ಬೆಬ್ bĕb. 1. (= ಪೆಬ್?). — ಬೆಬ್ಬಕ್ಕಿ. -ಹಕ್ಕಿ. ನವುಲುಟಿಕ್ಕೇ ಬೆಬ್ಬಕ್ಕಿ (ಜೀವಂಜೀವಕ Si. 178).

ಬೆಬ್ bĕb. 2. An abbreviation of ಬೆಬಗು. — ಬೆಬ್ಬೆಬಗು. Amazement (Bp. 13, 22; 30, 22; 36, 19).

ಬೆಬ್ಬನೆ bĕbbanĕ. (fr. ಬೆಬ್). With a puff or sudden inflation of pride (Bp. 26, 13; 38, 16; 39, 43; see s. ಬಯಲುಗು). 2, (fr. ಬಿರಿ 1), with a burst (Grj. 2, 59).

ಬೆಬ್ಬರಿಸು bĕbbarisu. (= ಬೆಳ್ಪಳಿಸು). To get bewildered from fear, to be greatly frightened (Č. Bp. 46, 20).

ಬೆಬ್ಬಳ bĕbbaḷa. = ಬೆಪ್ಪಳ, q. v. (ಬೆಗರ್, etc., ಭಯ Šs.; ಬಳ್ಕುಡಿ, ಬಿಗುರ್, ಬೆಗಡ್, etc. Kk. 42). 2, confusion, agitation, distress (ವಿಕಲತ್ವ Bhn. 44; Râm. 6, 37, 9).

ಬೆಬ್ಬಳೆ bĕbbaḷĕ. = ಬೆಬ್ಬಳ. — ಬೆಬ್ಬಳೆವೋಗು. -ಪೋಗು. To get amazed, etc. (V. 5, after 23; 14, after 55).

ಬೆಮ್ bĕm. 1. = ಬಿಸು 1, q. v. Heat, etc. — ಬೆಮ್ಬಿಸಲ್. (Šmd. 198). Hot sunshine. — ಬೆಮ್ಬೂದಿ. Hot ashes (My.). — ಬೆಮ್ಬೆಮರ್. Hot sweat (Abh. P. 14, 106). — ಬೆಮ್ಬೆಳಲೆ. -ಪೊಳಲೆ. (Šmd. 216 Mdb., o. r. ಬೆಣ್ಣೊಳಂ).

ಬೆಮ್ bĕm. 2. = ಬೆನ್ 2, etc. The back. — ಬೆಮ್ಬೊಂಗು. The back to swell or be raised (Čpr. 4, 47). — ಬೆಮ್ಬತ್ತು. -ಪತ್ತು. = ಬೆನ್ನು ಹತ್ತು. (Čpr. 4, 47; Bp. 3, 36; 27, 30; 28, 9; 32, 28; 34, 35; 52, 26; J. 28, 54). — ಬೆಮ್ಬಲ. Rear-force: help, aid, countenance (Abh. P. 9, 97; My.). — ಬೆಮ್ಬಳಿ. Following; joining, company, association; the rear (ಹಿಂದೆ ಬರ್ಪುದು Šmd. I; ಬಡಿ 194 Cm.; ಅನುಪದ, ಅನ್ವೇಷ, ಅನ್ವಂಗ Mr. 445). See Šmd. 8; Abh. P. 12, 90; Bp. 57, 55; Rsv. 6, after 11. — ಬೆಮ್ಬಳಿವಿಡಿ. -ಪಿಡಿ. To follow; to be together or in company with (ಬಡಿವಿಡಿ Šmd. 195 Cm.; Abh. P. 12, 28; Rsv. 6, after 11). — ಬೆಮ್ಬಳಿಸು. To follow (B. 4, 191). — ಬೆಮ್ಭಾಗ. The back part of the body (My.);—the ridge of a building (My.). — ಬೆಮ್ಬಿಡಿ. -ಪಿಡಿ. To follow (Č. Bp. 19, 34). — ಬೆಮ್ಬಿಡು. To withdraw or depart from (Prl. 3, 32; J. 10, 9; 27, 2). — ಬೆಮ್ಬಿಡ್. ಬೆಮ್ಬೀಡ್. = ಬೆನ್ನು ಬೀಳು. ನೃಪಂ ಬೆಮ್ಬಿಬಿದ್ದಂ ದೂದಟ್ಟೆಯುಂ ದಾರಂ (Šmd. 283). See Bp. 37, 39; 47, 6; 48, 17. — ಬೆಮ್ಬಿನ್ನನೆ. Behind (Čpr. 9, after 18). — ಬೆಮ್ಮರ. The beam on the ridge of a building (My.).

ಬೆಮರ್ bĕmar. 1. To be alarmed, to fear (ಸೆಡೆ, ಅಳ್ಕು, ಸುಗಿ, ಬಳ್ಕು, ಸುರುಳ್, ಅಗಿ, ಭಯವನಾನ್ Šm. 40; Kk. 72; *cf.* ಬೆಗಡ್ 1).

ಬೆಮರ್ bĕmar. 2. = ಬೆಮರು 1, ಬೆವರು 1. To perspire, to sweat (ಸ್ವೇದಭಾವ Šmd. Dh.; Bp. 59, 22; T. ವಿಯರ್, ವೇರ್; M. ವಿಯರ್; Tĕ. ಬೆಮರ್ಚು; Tu. ಬೆಗ, ಬೆಗರ್). P. ps. ಬೆಮರ್ದು, ಬೆಮರ್ತು (Šmd. 286. 287). ಬೆಮರ್ವ (Čpr. 6, 93). ಬೆಮರ್ದು (J. 2, 16), ಬೆಮರ್ತು (Rsv. 13, 89; Šsv. 4, 90).

ಬೆಮರ್ bĕmar. 3. (Šmd. 58). = ಬೆಮರು 2, ಬೆವರು 2. Perspiration, sweat (ಘರ್ಮ, ನಿದಾಘ, ಸ್ವೇದ Nr.; ಘರ್ಮ Nn. 22; Čpr. 8, 73; Bp. 15, 19; Rsv. 5, 118; J. 11, 23. 25; T., M. ವಿಯರ್, ವೇರ್; Tĕ. ಚೆಮಟ; Tu. ಬೆಗರ್). ಬೆಮರ (not ಬೆಮರಿನ, Šmd. 134). ಬೆಮರ್ಗಳನೂದಿ (52). ಕುದುರೆಯ ಬೆಮರಲ್ಲಿ... ಮಾತುಲಂಗದ ತಿಳಿದ ಕಮ್ಪು ಉತ್ತಮಂ (Mr. 278). ಬೆಮರ ಪಿಂದು (Čpr. 7, 117). — ಬೆಮರಾರಿಸು. -ಆರಿಸು. To cause one's sweat to grow dry: to take rest (My.). — ಬೆಮರಾರು. -ಆರು. Sweat to grow dry: the body to feel cool and refreshed (Čpr. 3, 15; My.). — ಬೆಮರುಣ್ಮು. -ಉಣ್ಮು. Sweat to issue (Čpr. 7, 64). — ಬೆಮರ್ವನಿ. -ಪನಿ. (Šmd. 54). A drop of sweat (J. 11, 24). See ಸುಣ್-.

ಬೆಮರು bĕmaru. 1. = ಬೆಮರ್ 2. P. p. ಬೆಮರಿ (J. 10, 50; My.). ಬೆಮರುವ (J. 30, 22).

ಬೆಮರು bĕmaru. 2. = ಬೆಮರ್ 3, etc. (My.; ಘರ್ಮ, etc. Si. 72).

ಬೆಮರುವಿಕೆ bĕmaruvikĕ. Perspiring. ಬೆಮರುವಿಕೆಯೇ ಸಾತ್ವಿಕ (Si. 66).

ಬೆಮರ್ಚು bĕmarču. To cause to perspire (ಸ್ವೇದಕರಣ Šmd. Dh.).

ಬೆಮಿಸು bĕmisu. Tbh. of ಭ್ರಮಿಸು. (My.; Dp. 4, 1).

ಬೆಮೆ bĕmĕ. Tbh. of ಭ್ರಮೆ. (My.). 2, desire (My.). — ಬೆಮೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To become confused or perplexed (Č. Bp. 47, 23; My. as ಬೆಮೆಗೊಳ್ಳು). — ಬೆಮೆಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To confuse or perplex (Bp. 40, 20; My.).

ಬೆಯಿಸು bĕyisu. = ಬೇಯಿಸು, etc. (My.). ತುಪ್ಪವನ್ನೂ ಕಸಕಸಿಯನ್ನೂ ಹಚ್ಚಿ ಬೆಯಿಸಿದ ಹೋಳಿಗೆ (G. 85). ಬೆಯಿಸಿದ ಮಾಂಸ (ಭಟಿತ್ರ); ಬೆಯಿಸಿದ ಅನ್ನ (ಭಕ್ಷ್ಯ G.).

Digitized by Google

ಬೆಯ್ಯು bĕyyu. = ಬೇ1, etc. (My.). ಬಿಟ್ಟ ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಬೆಯ್ಯುತ್ತದೆ ಎನ್ನು, ಸಟ್ಟೆ ಅತ್ತ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಬೆರ bĕra. P. p. of ಬೆರೆ, in ಬೆರ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ಬೆರಕೆ bĕrakĕ. (fr. ಬೆರೆ). = ಬೆರಿಕೆ. The state of being united, mixed, or mingled, union, mixture, combination (ಸಂಯೋಗ Šmd. 60 Cm.; ಪಾದ Mr. 460; My.; T. ಎರವು). ನೀರ ಬೆರಕೆ (ಸಂಗಮ Mr. 415). **2,** touch, contamination (My.). ನೆಣ್ಬರ ಮನೆಗೆ ನಾಯಿ ಹೊಕ್ಕರೆ ಎಣ್ಬು ಊರಿಗೆ ಬೆರಕೆ (Prv.). — ಬೆರಕೆವಣ್. -ಪಣ್. A fruit partly ripe, partly unripe (Čpr. 1, after 101). — ಬೆರಕೆವ ರ್ಣ. A variegated colour (ಸಾರಂಗ, ಶಬಲ Hlå.). — ಬೆರಕೆ ವೆಳಗು. -ಬೆಳಗು. Variegated lustre (Čpr. 6, 46; 6, after 64).

ಬೆರಗು bĕragu. Haste, speed, expedition (see ತ್ವರಗು); importunity; impertinence, rudeness (T. ವಿರೈ, M. ವಿರ, to make haste; to be eager or importunate; T. ವಿರೈವು, M. ವಿರವು, speed, haste). ಸೆರಗಂ ಬೆರಗಂ ಬಗೆಯದೆ, ಪುರಮಂ ಪೊಱಮಟ್ಟು (Abh. P. 10, 19). ಸೆರಗಂ ಬೆರಗಂ ಬಗೆಯದೆ (13, 57). — ಬೆರಗ. -ಅ3. A hasty, impertinent, rude man. ಪಿರಿದೀವಂ ನಿಲೆನುಡಿವಂ ಸೆರಗಂ ಬೆರಗಂ ಪ್ರತಾಪಿ (Šmd. 90 Mdb. and another MS.).

ಬೆರಂಜು bĕrañju. To gather together, to collect, to put together, to heap up (ಚಯನ, ಒಟ್ಟುಗೂಡು Šmd. Db.).

ಬೆರಟು bĕraṭu. = ಬೆಳ್ಟು, ಬೆರಣ್ಟು. (Bp. 32, 25; My.).

ಬೆರಡು bĕraḍu. Hunting, the chase (ಸರಡು, ಸರವ Šs.; *cf.* ಬೇಡ 1; M. ಪಿರಕ್ಕು, to set an elephant to work, drive him, urge on cattle).

ಬೆರಣ್ಟು bĕranṭu. = ಬೆರಟು, etc. To dig or scratch with the nails, claws or talons, to scratch (ನಖಖನನ, ಕೆರಣ್ಬು Šmd. Dh.; Grj. 1, 120; 1, after 131; Rŝv. 5, after 55; Šŝv. 3, 55; *cf.* ಪರಡು 3). **2,** to make a certain performance with the fingers (ಅಂಗುಲಿಕ್ರಿಯೆ Šmd. Dh.).

ಬೆರತು bĕratu. = ಬೆರೆದು. P. p. of ಬೆರೆ.

ಬೆರಲ್ bĕral. = ಬೆರೞ್ (which is an improper form, Šmd. 41), ಬೆರಳು. A finger; a toe; the tip of an elephant's trunk (Čpr. 6, after 64; 7, 100; Bp. 5, 41; 31, 16; Rŝv. 9, 22; T., M. ವಿರಲ್; Tĕ. ವ್ರೇಲು, ವ್ರೇಲು). ಬೆರಲೆ (Šmd. 170). ನೇರಿದುವು ಬೆರಲ್ (170). See ಅಡುವೆರಲ್, ಕಿಱು-, ನಾಲ್-. — ಬೆರಲೆತ್ತು. -ಎತ್ತು. To lift up the fore-finger or index (Šŝv. 4, 48). — ಬೆರಲ್ಮಿಡಿ. To fillip (from amazement, Čpr. 1, 134).

ಬೆರಸು bĕrasu. 1. = ಬೆರಿಸು. To mingle together, to mix, to unite, to join;—to be mixed, to be united with (ಸಮ್ಮಿಶ್ರ, ಕಲಸು Šmd. Dh.; ಒಡನೆ ಕೂಡು 38 Cm.; My.). ಬೆರಸಿದುದು (ಚಿತ್ರ, ಕಿರ್ಮೀರ, ಕಲ್ಮಾಷ, ಶಬಲ, etc.); ಆಳೆ ಬೆರಸಿದ ಮೊಸರು (ದ್ರಪ್ಸ); ಪ್ರಿಯವಚನಂ ಬೆರಸಿ ಕೊಡುವವನು (ವದಾನ್ಯ); ಬೆರಳುಂ ತಳಮುಂ ಬೆರಸಿದಡೆ ಪ್ರತಲ ಎಮ್ಬುದು; ಅಕ್ಕರಂ ಬೆರಸಿರ್ದ ಉಂಗುರಂ (ಮುದ್ರೆ Hlå.). ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲ ಇಕ್ಕೆಲದಲುಮ್ ಒಳಗಣ ಮೆಯ್ಯೊಳಂ ಸೋಪಾನಂ ಬೆರಸಿ ಮಾಡಿದ ಮಣ್ಣರಾಶಿ (ಹಸ್ತಿನಖ); ಕಪ್ಪು ಬೆರಸಿದ ಹೊಮ್ಬಣ್ಣ (ಪಿಂಗಲ, etc.); ಬೆರಸಿ ಕಾದುಹ (ತುಮುಲ, etc.); ಬಿಳುಪು ಕೆಮ್ಪು ಬೆರಸಿದುದು (ಶ್ವೇತರಕ್ತ, etc.); ಕೆಮ್ಪು ಬೆರಸಿದ ಅರಸಿನಬಣ್ಣ (ಪಿಂಗ, etc.); ಕಪ್ಪು ಬೆರಸಿದ ಅರಿಸಿನಬಣ್ಣ (ಶ್ಯಾವ, etc.); ಜೇನ ತುಪ್ಪ ಬೆರಸಿದ ಮದ್ಯ (ಮಧು, etc.); ಬಿಳಿದು ಬೆರಸಿದ ಹೊಮ್ಬಣ್ಣ (ಪಿಂಗ, ಪಿಶಂಗ, etc.); ನಾಲ್ಕು ಭಾಗದೊಳಗೊನ್ದು ಭಾಗ ನೀರ ಬೆರಸಿದ ಮಜ್ಜಿಗೆ (ತಕ್ರ Nr.). ಅರಸಿವೆರಸು (-ಬೆರಸು, Rŝv. 10, after 31). ಕರ್ಣಾಭರಣ(?)ರಸು (5, 51). ಸೊರೆಮಾಲೆವೆರಸು (13, after 77). ಸೋಗೆವೆರಸು (10, after 31). ಚರಣಯುಗವೆರಸು (Šm. 110). ಅನುಚರವೆರಸು (J. 30, 42). ನಸುನಗೆವೆರಸು (30, 49). ಸೇವಕವೆರಸು (29, 39). See Šmd. 91. 98. 106. 346; Čpr. 1, 110. 133; Bp. 1, 57; 3, 72; 18, 34; 26, 16; 37, 1; 40, 43; 44, 64. 66; 47, 17; 51, 46; 54, 75; 60, 15; 61, 66. 71; Bh. 1, 8, 45; 2, 13, 44; Č. Bp. 5, 5; Rŝv. 6, 116; J. 29, 35. 46; Dp. 172, 3; ಒಡನೆವೆರಸು, ಕೆಯ್ವೆರಸು, ಕೊಂಕು-, ದಕ್ಕು-, ನಗೆ-, ನಾಣ್ವೆರಸು, ಪಡೆವೆರಸು, ಮುದ್-, ಮುಳ್-, ರೇಖೆ-; Prv. s. ಸರಸ.

ಬೆರಸು bĕrasu. 2. (Union): in union with, in company with, together with, combined with, with. ಮನಃಪ್ರೀತಿವೆರಸು ತಿರ್ದುವುದು (Šmd. 4). ಬಿನ್ದುವೆರಸು-ಗೆ (138). ದೀರ್ಘಮ್ವೆರಸು-ತಕಾರಾದೇಶಂ (182). ಬಿನ್ದುವೆರಸು-ಬಕಾರಂ (184). ಲೋಪಮ್ವೆರಸು-ಉಚಿತಾಕ್ಷರಾಗಮಂ (209). ಸೊನ್ನೆವೆರಸು (293). ಅಮ್ಬರಮ್ವೆರಸು (Čpr. 8, 31). ಕೊಡ್ಗಮುಕ್ವೆರಸು (Abh. P. 13, 74). ವಿನಯಮ್ವೆರಸು (Grj. 4, 61). See Rŝv. 4, 105. 119; 5, after 50; 5, 133; 6, after 11 (twice); 6, after 115 & 137; 10, after 10; 11, after 1. — ಬೆರಸುಲೆಕ್ಕ. Addition (Bp. 53, 73).

ಬೆರಸುಹ bĕrasuha. Mingling, etc. ಸಮ್ಮಿಶ್ರಣ, ಅಭಿವ್ಯಾಪ್ತಿ ಎನ್ದಡೆ ಹಸರಿಸಿದುದು; ಲೇಸಾಗಿ ಬೆರಸುಹವೆನ್ದು, ಎಮ್ಬರು (Nr.).

ಬೆರಳ್ bĕraḷ. = ಬೆರಲ್, etc. (ಅಂಗುಲಿ, ಕರಶಾಖೆ Nr.; ಅಂಗುಲಿ, ಕರ್ಣಿಕೆ Hlå.; ಅಂಗುಲಿ, ಪಾಣಿಶಾಖೆ Mr. 322). ನೀಡಿದ ಬೆರಳ ತಳಂ ಪಾಣಿ ಎಮ್ಬುದು, ಬೆರಳುಂ ತಳಮುಂ ಬೆರಸಿದಡೆ ಪ್ರತಲ ಎಮ್ಬುದು (Hlå.). ಆನೆಯ ಬೆರಳ್ಗಳ್ (ಕರ್ಣಿಕೆ Mr. 155). ಬೆರಳ ಗಣ್ಬುಗಳು (ಪಾಣಿಶಾಖಾಪರ್ವ 322). See Bp. 20, 11; Bh. 1, 10, 32; J. 28, 33; ಕೆಯ್ವೆರಳ್. — ಬೆರಳೆತ್ತಿ ತೋಱಿಸು. To lift up the fore-finger and show (J. 17, 9).

ಬೆರಳು bĕraḷu. = ಬೆರಳ್, etc. (C.; ಅಂಗುಲಿ, ಕರಶಾಖೆ, ಬೆಟ್ಟು Si.). **2,** a small point on rocks (Bh. 8, 4, 22); a tip (see ನಾಸಿಕವೆರಳು). ನಿಗುರಿದ ಬೆರಳುಗಳುಳ್ಳ ಅಂಗೆಯ್ (ಚಪೇಟ, etc.); ಹೆಬ್ಬೆಟ್ಟಿನ ಒತ್ತಿನ ಬೆರಳು (ತರ್ಜನಿ, ಪ್ರದೇಶಿನಿ); ಹೆಬ್ಬೆಟ್ಟು ನಡುವಣ ಬೆರಳೂ ಕೂಡಿ ಅಳವಡೆ ತಾಲ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಕೆಯ್ಯ ಬೆರಳುಗಳು (ಪ್ರಕಾಣ್ಡ, ಕರಾಂಗುಲಿಗಳ್ Nn. 60). ಬೆರಳಿಂಗೆ (Mr. 324). ಬೆರಳು ತೋಱಿಸಿದರೆ ಕೆಯ್ ನುಂಗುತ್ತಾನೆ.—ಬೆರಳು ಬಾತರೆ ಒರಳಷ್ಟು ಆದೀತೇ? (Prvs.). See Bp. 54, 55; Si. 211. 212. 253). — ಬೆರಳಾಡಿಸು. -ಆಡಿಸು. To move a finger about, to tickle the throat with a finger in order to produce vomiting (My.). — ಬೆರಳುಗಿಣ್ಣು. A finger knuckle (My.). — ಬೆರಳುಗೇಣ್. A finger span. ದರ್ಭೆಯ ಬೆರಳುಗೇಣ್ (ಗೋಕರ್ಣ Hlå.). — ಬೆರಳುಚಾಳಿ. The (silly habit of the) interlocking of the fingers intertwined with the ends downwards. ಆಯುತೇಯುತ ಬೆರಳುಚಾಳಿ ಮಿಡುಕುವ ಬಾಯಿ ಮೇಳದೊಳ ತೊಡಕ ಬಿಡದವನ ಜವವದು ಹಾಯಿಮನೆಯನ್ತೆ (Sp.).

ಬೆರಿಕೆ bĕrikĕ. = ಬೆರಕೆ, q. v. (My.). — ಬೆರಿಕೆಜಾತಿ. A mongrel caste (My.). — ಬೆರಿಕೆಮಣ್ಣು. Various kinds of earth mixed together (My.). — ಬೆರಿಕೆಮನುಷ್ಯ. A man of mixed blood (My.). — ಬೆರಿಕೆಸೊಪ್ಪಿನ ಪಲ್ಲೆ. Mixed vegetables worked together (My.). — ಬೆರಿಕೆಹುಲ್ಲು. Various kinds of grass mixed together (My.; Si. 165).

Digitized by Google

ಬೆರಿಸು bĕrisu. = ಬೆರಸು 1. (My.; B. 4, 106. 141. 162).

ಬೆರೆ bĕrĕ. To be joined or united, to join, to be mingled or mixed, to associate, etc. (ಪೊಣರ್, ಸಂಯುಗ Śmd. Dh.; My.; T. ವಿರವು; M. ವಿರಗು; Mhr. ಘೇಲಣೇಂ, ಘೇಳಣೇಂ; Tĕ. ಬೆರೆ, to be touched, contaminated). P. ps. ಬೆರೆದು, ಬೆರದು, ಬೆರತು (B. 4, 94. 224; My.). ಸಂಸ್ಕೃತಂ ಬೆರೆಯದ ಬಱಿಯ ಕನ್ನಡಂ (ಅಚ್ಚಗನ್ನಡಂ Śmd. 45). ಬೆರೆಯಿತು (My.). See Si. 51. 93. 206. 240. 316. 371. 376. 419; Čpr. 8, 65; Rśv. 9, 28; ಒಡವೆರೆ, ಗಱ-, ತೆರೆ-. — ಬೆರೆ ಬೆರೆ. rep. (J. 19, 5).

ಬೆಱಗು bĕṟagu. = ಬೆಱ 2. Amazement, astonishment, alarm (ತಳಮಳ, ತಲ್ಲಣ, ತಳವೆಳಗು, ಬಿಕ್ಕಣ, ಬೆಗಡು, ಗುರ್ವು, ಮಲ್ಲಡಿ, ಬಿಗುರ್, ಬೆಪ್ಪಳ Śm. 49; Bp. 40, 60; J. 28, 38; My.; Tĕ. ವೆಱಗು; Tĕ. ವೆಱ್ಱಿ, madness; M. ವೆಱಿ, intoxication, fury; T. ವೆಱಿ, ವೆಱುಪ್ಪು, fear; confusion, perturbation, giddiness; see s. ಬೆಚ್ಚು 1 and ಪಿಱಿ+, ವೆಱಿ). **2,** wandering or confusion of mind (My.). See ಸಂಎತ. — ಬೆಱಗಾಗಿಸು. -ಆಗಿಸು. To cause to become amazed, etc. (J. 2, 12). — ಬೆಱಗಾಗು. -ಆಗು. To become amazed, etc. ಬೆಱಗಾದುದು (ತಳಮಳ Čt. I, 3; ತಳವೆಳಗು II, 96). ಬೆಱಗಾದವನು (ವಿಸ್ಮಯಾನ್ವಿತ Nr.). ಉತ್ತರಮೊತ್ತಿದನ್ತೆ ಬೆಱಗಾಗೆ ಕೃಪಾದಿಗಳ್ ಒತ್ತೆ (Śmd. 16). ಹಿಮಕರಂಗೆ ಪಾಯ್ವ ಚಕೋರಾವಳಿ ಬೆಱಗಾದುದು (Llīv. 3, 5). See Čpr. 7, 86; Grj. 4, 61; Bp. 60, 32; 61, 62; Bh. 1, 8, 88; 1, 10, 31; J. 7, 32; 28, 26; 30, 19; 31, 34. 35. — ಬೆಱಗಾಗುಹ. -ಆಗುಹ. Becoming amazed, etc. (ತಳಮಳ Śmd. II; ತಳವಳ Kk. 80). — ಬೆಱಗು ಬಿನ್ನಾಣ. Skill of confusion or of making confuse (Bh. 1, 8, 71). — ಬೆಱಗುವಡು. -ಪಡು. To feel amazed, etc. (Č. Bp. 47, 20; V. 8, after 20; Śśv. 4, after 52). — ಬೆಱಗುವೆಱ್. -ಪೆಱ್. To get amazed, etc. (J. 13, 14). — ಬೆಱಗೊನ್ದು. -ಒನ್ದು. = ಬೆಱಗುವಡು. (Bp. 3, 25; 8, 44; 11, 42; 39, 40).

ಬೆಱಟಿ bĕṟaṭi. = ಬಿಱಟಿ q. v., ಬೆಱಣಿ, etc.

ಬೆಱಣಿ bĕṟaṇi. = ಬೆಣ್ಣ 1, ಬೆಱಟಿ, etc. (My.; Bp. 15, 12; 28, 8). ಬೆಱಣಿ ಮುನ್ತಾದವುಗಳ ಗುಮ್ಪು (ಕಾರೀಷ, ಸಗಣಿತೊಪ್ಪೆ Si. 402). ಬೆಱಣಿಯ ಬೆಂಕಿ (ಕರ್ಷ 461). ಬೆಱಣಿ ಸುಟ್ಟ ಬೂದಿಯಾದರೂ ಧರಣೀ ಮೇಲಿರುತ್ತದೆ.— ಬಿದ್ದ ಬಱೀಲಿ ಬೆಱಣಿ ಆಯ ಬೇಕು, ಇದ್ದ ಬಱೀಲಿ ಇರ ಬೇಕು (Prvs.). See ಕಾಡು-.

ಬೆಱತು bĕṟatu. P. p. of ಬೆಱ್.

ಬೆಱೆ bĕṟĕ. (fr. ಬಿಱು 1 or 2). To become (firm or) stiff, as from cold, wind, rain, death, etc. (My.; Bp. 15, 18; 20, 12; 32, 52; 46, 57; 58, 49). P. p. ಬೆಱತು (J. 31, 63). ಬೆಱತಿಹನ್ಥಾದು (ಅನತ, ಸ್ತಬ್ಧ, ಬಾಗದುದು Nn. 76). **2,** to behave proudly or arrogantly, to be haughty or conceited (ಅಹಂಕಾರಭಾವ Śmd. Dh.; Abh. P. 4, 41; Bp. 26, 13; 38, 16; 39, 43. 58; 42, 16; 59, 22; Rśv. 5, 127; J. 27, 37; see s. ಬಯಲುಗ). P. ps. ಬೆಱೆದು, ಬೆಱದು, ಬೆಱತು. (J. 23, 37; Abhś. 2, 54). ಪರವಾದಿನೇನ್ದ್ರ ವಾಣಿಯೇ ಸರಸ್ವತಿ ಬೆಱದು, ಪೆಣ್ರೂಪಮಂ ಧರಿಯಿಸಿ ನಿನ್ನುದಲ್ತು ದುವೆ? (Śmd. 109). ಬೆಱತಿಪ್ಪುದು (ಹಮ್ಮು Čt. I, 44).

ಬೆರ್ಕು bĕrku. = ಬೆಕ್ಕು. ಅವು ಪಿರಿಯವು ಭಾವಿಪೊಡಿನ್ತಿವು ಕಿಱಿಯವೆನಿಪ್ಪುದುವೆ ಭೇದಂ! ಪೆಱತಿಲ್ಲೆನಬೆವೆನ್ತರಮ್! ಎನಿಸುವುವವನೀಧರಣೀಯ ಹುಲಿಗಳುಂ ಬೆರ್ಕುಗಳುಂ (Śmd. 117; Kāvy. I, 2, 6).

ಬೆರ್ಚಿಸು bĕṟčisu. = ಬೆಚ್ಚಿಸು. To frighten (ಭಯ Śmd. Dh.; Čpr. 6, 41; Abh. P. 10, 157; Śśv. 4, 5).

ಬೆರ್ಚು bĕṟču. 1. = ಬೆಚ್ಚು 1. To be terrified, to fear (ಸನ್ತ್ರಾಸ Śmd. Dh.; ಭಯ Śm. 85). ಬೆರ್ಚಿ ಬೆಳ್ಪಳಿಸಿ ಬನ್ದಂ (Śmd. 20). ಉದಿಮೆ? ಅಂಜಿಮೆ? ಬೆರ್ಚಮೆ? ಬೆಸಕೆಱಗೆಮೆ, ದೇವ? (177). See Čpr. 4, 18; 5, 79; Grj. 2, 58; Rśv. 5, 86. 118; 11, 10; 13, 65.

ಬೆರ್ಚು bĕṟču. 2. = ಬೆಚ್ಚು 2. A scare-crow (ತೃಣಪುರುಷ Śmd. Dh.; Śm. 85).

ಬೆರ್ಮೆ bĕrmĕ. Tbh. of ಭ್ರಮೆ. — ಬೆರ್ಮೆಗೊಳು. = ಬೆಮೆಗೊಳ್ಳು. (Dp. 53, 4).

ಬೆಲಗು bĕlagu. (fr. ಬೆರೆ). A beam (B. 4, 121; see ಅಡ್ಡ-, ತಲೆ-).

ಬೆಲಪತ್ರೆ bĕlapatrĕ. Tbh. of ಬಿಲ್ವಪತ್ರ. (My.).

ಬೆಲಿ bĕli. = ಬಿಳಿ, etc. (Tĕ. ವೆಲಿ). — ಬೆಲಿದೇವಿಯರ ವೇಮಯ್ಯ. N. (Bp. 46, 1). — ಬೆಲಿದೇವಿಯರ ವೇಮಾರಾಧ್ಯ. N. (Bp. 46, 80).

ಬೆಲೆ bĕlĕ. 1. = ಬಿಲಿ 3. Price, cost (ಭೃತಿ, ಭೃತ್ಯೆ, ಕರ್ಮಣ್ಯೆ, ವೇತೆ, ಮೂಲ್ಯ, ವೇತನ Hlā.; ಪ್ರಕ್ರಯ, ಕ್ಲಪ್ತಿಕ Hlā.; ಮೂಲ್ಯ, ವಸ್ನ, ಅವಕ್ರಯ Nr., Si. 324; ಅರ್ಘ್ಯ, ಮೌಲ್ಯ Nn. 102; ಪುಷ್ಯ Nn. 130; ಅರ್ಘ Mr. 482; ಅರ್ಘ, ಮೂಲ್ಯ Si. 412; C.; Tĕ. ವಿಲುವ, ವೆಲೆ; M. ವಿಲೆ; T. ವಿಲೈ); (wages, hire). ಕೊಣ್ಡ ಬೆಲೆ (ನೀವಿ, ಪರಿಪಣ, ಮೂಲಧನ); ಪಿರಿಯ ಬೆಲೆಯ ಸೀರೆ (ಮಹಾದಾನ Nr.). ಹೊತ್ತ ಬೆಲೆ (ಕ್ಲಪ್ತ, ವೇತನ, ಮೌಲ್ಯ Mr. 346). ಅತ್ತೆ ಒಡೆದ ಮಡಿಕೆಗೆ ಬೆಲೆ ಇಲ್ಲ.— ಬೆಲೆಯಿಲ್ಲದ ಸರಕಾದರೆ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಚೆಲ್ಲ್ಯಾರೇ? (Prvs.). ಕಾಡ ಕಪಿ ಬಲ್ಲುದೇ ಮಾಣಿಕದ ಬೆಲೆಯ? (Dp. 76). See Čpr. 1, 66; Bp. 28, 10; 29, 14; J. 23, 31; Si. 395; B. 2, 33; 4, 162; Prvs. s. ಕಟ್ಟು 4, ರತ್ನ. — ಬೆಲೆ ಕೊಡು. To give a price, to pay for (B. 5, 118). — ಬೆಲೆಗಾಣಿಸು. -ಕಾಣಿಸು. To sell (v. t., My.). — ಬೆಲೆಗಾಣು. -ಕಾಣು. To see a price: to be sold for (My.). ಕತ್ತೆಗಳು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ತನಕ ಬೆಲೆಗಾಣುತ್ತವೆ (B. 3, 48). ಹನ್ದನದ ಕೊರಡುಗಳು ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆಗಾಣುತ್ತವೆ (3, 79; see 3, 103; 5, 118). — ಬೆಲೆಗುಡು. -ಕುಡು. To give the price (of something, Abh. P. 8, after 54). — ಬೆಲೆ ತಗ್ಗು. Price to become less or fall (My.). — ಬೆಲೆ ಬರು. Price to come or be attached to. ಒನ್ದು ಪದಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಬರ ಬೇಕಾದರೆ (B. 5, 118). — ಬೆಲೆ ಬೀಳು. Price to be paid for—(My.). ಅದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಬೆಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ (B. 5, 117). 2, price to fall. ಬೆಲೆ ಬಿದ್ದ ಸರಕಿನಲ್ಲಿ ಲಾಭವುಣ್ಟೇ? (Prv.). — ಬೆಲೆವೂ. -ಪೂ. A dear flower (Čpr. 8, after 4). — ಬೆಲೆವೆಣ್. -ಪೆಣ್. ಬೆಲೆವೆಣ್ಣು. A prostitute (Kāvy. I, 5, 35; Bp. 3, 75; 40, 80). ಸುಂಕಿಗನು, ಹುರಿಹಲು, ಬಿಂಕಿನ ಬೆಲೆವೆಣ್ಣು, ಕಂಕಿಯು, ಸುಂಕ, ನಸುಗುನ್ನಿ ಈ ಆಱು ಸೊಂಕಿದರೆ ಬಿಡವು (Sp.). — ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚು. Price to increase (My.). — See Prv. s. ಸಿಕ್ಕು 1.

ಬೆಲೆ bĕlĕ. 2. = ಬಿಲಿ 2. — ಬೆಲೆ ತರ್. = ಬಿಲಿ ತರ್. (Bp. 24, 9).

ಬೆಲೆಗು bĕlĕgu. A digit of the moon (ಕಲೆ Čt. I, 88; T. ವಿಳಕ್ಕು; see ಬೆಳಗು 1 & 2).

ಬೆಲ್ಲ bĕlla. Coarse dark sugar, jaggory (ದಣ್ಡ, ಗುಡ Nn. 176; ಗುಡ, ಇಕ್ಷು ಪಾಕ Si. 416; C.; Tĕ.; T., M. ವೆಲ್ಲ; B. 2, 16; 3, 46; Čh. v. 2; J. 31, 16; Si. 348). ಮತ್ಸ್ಯಣ್ಡಿ, ಫಾಣಿತ ಎನ್ದೊಡೆ ಬೆಲ್ಲದ ಪಾಕ; ಬೆಲ್ಲವೆನ್ದೂ, ಎಮ್ಬುರು (Nr.). ಬೆಲ್ಲದಿನ್ದಿನಿಯಂ (Śmd. 68. 184). ಬಲ್ಲವರೊಡನಾಟ ಬೆಲ್ಲವನ್ನು ಮೆದ್ದನ್ತೆ (Sp.). ಬೆಲ್ಲವಿದ್ದ ಕಡೆ ನೊಣ, ದಡೆ ನಾಲ್ಕಕ್ಕೆ ಮಣ.— ಬೆಲ್ಲವೆಲ್ಲವಿದ್ದರೆ ಬೆಲ್ಲದನ್ತ ಮಾತು ಇಲ್ಲವೇ?— ಅಳುವ ಮಕ್ಕಳ ಕೆಯ್ಗೆ ಬೆಲ್ಲಾ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ.— ಕತ್ತೆ ಬೆಲ್ಲಾ ಹೇತರೆ ದೊಮ್ಬಗೆ ಯಾಕೆ ಬಿಕ್ಕೆ?— ಬಲ್ಲವನೇ ಬಲ್ಲ ಬೆಲ್ಲದ ಸವಿ.— ಬೆಲ್ಲದ ದೇವರಿಗೆ ಅಲ್ಲೇ ನೈವೇದ್ಯ.— ಬೆಲ್ಲದ ಗಣಪತಿಗೆ ತೊಡೆಯ ಚಿವುಟೇ ನೈವೇದ್ಯ.— ಬೆಲ್ಲ ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಅನ್ನ ಗಟ್ಟಿ,

Digitized by Google

ಸೂಸೆ ಬನ್ದರೆ ಮಾಯಿ ಗಟ್ಟ.—ಬೀದೀಲಿ ಬೆಲ್ಲ ಸುರಿದು, ಹಾದಿಯವರ ಸಂಗಡ ಜಗಳಾಡಿದ ಹಾಗೆ.—ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಕೂತ ಬಟ್ಟ ಬೆಲ್ಲ ಬಯಸಿದ ಹಾಗೆ.—ಬೆಲ್ಲವು ಹೋಯಿತು, ಬೆಲ್ಲಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದ ಕಲ್ಲೂ ಹೋಯಿತು.—ಎಲ್ಲಾ ದೋಷ ಬೆಲ್ಲದಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರ (Prvs.). See Prvs. s. ಬಾಡಿಹಣ್ಣು, ಸವಿ 4.

ಬೆಲ್ಲಪತ್ರೆ bĕllapatrĕ. = ಬೆಲ್ಲವತ್ತ, etc. (Bp. 48, 29). — ಬೆಲ್ಲಪತ್ರೆಯ ಕೊಪ್ಪದೇವ. N. (Bp. 58, 12).

ಬೆಲ್ಲವತ್ತ bĕlla-patta. Tbh. of ಬಿಲ್ವಪತ್ರ (Śmd. 351. 357; ಬಿಲ್ಲ Ct. I, 93; ಅಸುರ Mr. 117; My.).

ಬೆಲ್ಲೊಟ್ಟಿ bĕllōṭṭi. A shrub with yellow flowers contrasting with a large white calycine leaf, Mussaenda frondosa Lin. (St. & Pl., Kōṅkaṇi).

ಬೆಲ್ವತ bĕlvata. = ಬೆಲ್ಲವತ್ತ. (ಶ್ರೀಫಲ, ಬಿಲ್ವ, ಮಾಲೂರ Mr. 112).

ಬೆಲ್ವತ್ತ bĕlvatta. = ಬೆಲ್ವತ. (My.).

ಬೆಲ್ವತ್ತಕ bĕlvattaka. = ಬೆಲ್ವತ್ತ. (Rśv. 5, 56).

ಬೆವತು bĕvatu. (= ಬೆವರ್ತು). A P. p. of ಬೆವರು 1 (ಬೆವರ್). (My.; ಬೆಮರ್ತು G.). Cf. ಬೆವಿ.

ಬೆವರಿಸು bĕvarisu. = ಬವರಿಸು. To cause to take away superficially etc. (My.).

ಬೆವರು bĕvaru. 1. = ಬೆಮರ್ 2, etc. (My.). P. ps. ಬೆವರಿ, ಬೆವತು.

ಬೆವರು bĕvaru. 2. = ಬೆಮರ್ 3, etc. (My.; B. 4, 24). ಬೆವರು ಸುರಿದರೂ ಶೌರ್ಯ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ (Prv.). — ಬೆವರಟ್ಟೆ. -ಅಟ್ಟೆ. A sole inside a shoe (My.). — ಬೆವರಿಡು. -ಇಡು. To perspire (Bp. 52, 13). — ಬೆವರುಗುಳ್ಳೆ. The prickly-heat (My.). — ಬೆವರುನೀರು. = ಬೆವರು. (My.). — ಬೆವರುಸಾಲೆ. = ಬೆವರುಗುಳ್ಳೆ. (My.). — ಬೆವರುಹನಿ. = ಬೆಮರ್ವನಿ. (My.).

ಬೆವರು bĕvaru. 3. = ಬವರು. To take away superficially, as rubbish (by means of the hand or of a broom, My.). **2,** to move or stir a heap of grain with the hand so as to remove impurities (My.).

ಬೆವಸಾಯ bĕvasāya. Tbh. of ವ್ಯವಸಾಯ. Cultivation, agriculture (My.). ಬೆವಸಾಯದವನಾದರೂ ಜನಸಹಾಯ ಬೇಕು (Prv.).

ಬೆವಿ bĕvi. To perspire (ಬೆಮರು G.).

ಬೆವಿಸು bĕvisu. Tbh. of ಭ್ರಮಿಸು. (Bp. 28, 54).

ಬೆಸ bĕsa. 1. (Tbh. of ವಿಧ, ವಿಧಾ compared with ವಿಧಾನ). (= ಬೆಸನ 1). Performing, making;—the performance of prescribed acts or rites: act of worship;—a demand, an order, an injunction (Čpr. 8, after 44; Abh. P. 7, 47; 11, 90);—questioning, asking, inquiry. ಬೆಸೆಬೆಸಗೆಮೆ, ದೇವ? (Śmd. 177). — ಬೆಸ ಗೆಯ್. To make, to perform; to produce (Abh. P. 3, 152; 15, after 30);—to worship; ಬೆಸಗೆಯ್ವುದು (ವರಿವಸ್ಯೆ, ಪರಿಚರ್ಯೆ, ಶುಶ್ರೂಷೆ, ಉಪಾಸನೆ, ಉಪಾಸ್ತಿ, ಪರೀಷ್ಟಿ, ಸೇವೆ, ಭಕ್ತಿ, ಪ್ರಸಾದನೆ, ಆರಾಧನೆ, ಉಪಚಾರ Hlā.);—to be submissive, to obey (Čpr. 6, 88; Abh. P. 15, 11; 16, after 39; Bp. 39, 48). ಬೆಸ ಗೆಯ್ಯುದಲ್ಲದೆ ಇದಿರಿಪ್ಪ ಸೀಮೆ (ಪರರಾಷ್ಟ್ರ Mr. 189). ಅನುಂ ನೀನುಮ್ ಅತನುಂ ಬೆಸ ಗೆಯ್ವೆವು (Śmd 262, o. r. -ಗೆಯ್ವಂ). See Grj. 1, 66; 2, 105. — ಬೆಸ ಗೆಯ್ಸು. To subject, to rule. See ಇಸುಬೆಸ ಗೆಯ್ಸು. — ಬೆಸಗೆಯ್. To worship, to honor (Bh. 1, 19, 35);—to make; to use (Śāstrasāra in W. v. 1258. 1259). — ಬೆಸಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To demand, to enquire, to ask, to question, to solicit. ಬೆಸಗೊಮ್ಬುದು (ಪ್ರಶ್ನ Nr.; ಪ್ರಶ್ನೆ Nn. 167; ಅನುಯೋಗ, ಪ್ರಶ್ನ Mr. 90; ಅಥ, ಪೃಚ್ಛಾ, ಅವಧಾಪ Nn. 89). ಹುಸ್ನವಾಡಿ ಬೆಸಗೊಮ್ಬುದು (ಪ್ರಲಮ್ಭ, ಪರಿಯೋಗ Mr. 90). ಗುರುವಂ ಜ್ಞಾನಮಂ ಬೆಸಗೊಣ್ಡಂ (Śmd. 157). ಮಾಣವಕನಂ ಕಾರ್ಯಮಂ ಬೆಸಗೊಣ್ಡಂ (165). ಗುರುವನಿಂ ತತ್ವಮಂ ಬೆಸಗೊಳಲ್ ವಟ್ಟಂ (300). See Čpr. 1, 57; 3, 5; 7, 18; Bp. 10, 7. 47; 30, 16; 47, 53; 51, 52; Č. Bp. 47, 16; Śsv. 2, after 52; J. 2, 2; 30, 48. — ಬೆಸಗೊಳುಹ. -ಕೊಳುಹ. Asking, etc. (ಪ್ರಶ್ನ, ಅನುಯೋಗ, ಪೃಚ್ಛೆ Nr., Hlā.). ಹುಸ್ನವಾಡಿ ಬೆಸಗೊಳುಹ (ಪರ್ಯನುಯೋಗ, ಉಪಾಲಮ್ಭ Hlā.). — ಬೆಸಂಗೆಯ್. -ಂ-ಗೆಯ್. To make, to cultivate. See ತೀಕ್ಷ್ಣವೆಸಂಗೆಯ್. — ಬೆಸವ್ಪಡೆ. -ಂ-ಪಡೆ. = ಬೆಸವಡೆ (Śmd. 200). To get an order, to obtain permission (Abh. P. 5, after 56; J. 12, 14). — ಬೆಸವ್ಪೆಱ್. -ಂ-ಪೆಱ್. = ಬೆಸವ್ಪಡೆ. (Čpr. 8, 33). — ಬೆಸವಡೆ. -ಪಡೆ. = ಬೆಸವ್ಪಡೆ, q. v. — ಬೆಸವೇೞ್. -ಪೇೞ್. To give an order, to command (J. 2, 53).

ಬೆಸ bĕsa. 2. = ಬೆಸಿ. (My.).

ಬೆಸಕಿಲ್ bĕsakil. A broom (? ಬಾವಳಿ Mr. 207). Cf. ಬೆಸಕೋಲ್?

ಬೆಸಗೆ bĕsagĕ. = ಬಿಸುಗೆ 1, etc. Soldering, etc. (My.). See ಬೆಟ್ಟವೆಸಗೆ. — ಬೆಸಗೆ ಹಾಕು. To solder (My.).

ಬೆಸದ bĕsada. = ಬೆಸ್ತ. A fisherman (who also hires himself as palanqueen bearer). ಬೆಸದರ ನೆರವಿ (ಕೈವರ್ತ Śmd. I). — ಬೆಸದವ. -ಅವ. = ಬೆಸದ. (ಕುಂಗ Śmd. II).

ಬೆಸದು bĕsadu. = ಬೆಸೆದು, ಬೆಸ್ತು. P. p. of ಬೆಸೆ 1.

ಬೆಸನ bĕsana. = ಬೆಸಲ್, etc. (Č. Bp. 47, 33). ಪ್ರಸಂಗ ಸೀಳಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದಲ್ಲಿ ಬೆಸನವಾದಳು (Prv.). (Could it be Tbh. of ವೈಜನನ?).

ಬೆಸನ bĕsana. 1. (= ಬೆಸ 1, q. v.). Tbh. of ವಿಧಾನ. Order, command (Bp. 2, 44. 56; 3, 20; 46, 56; 47, 18; 60, 61; 61, 6). — ಬೆಸನಂ ಪೇೞ್. = ಬೆಸನೀ. (J. 13, 54). — ಬೆಸನಂ ಮಾಡು. = ಬೆಸನೀ. (Rśv. 5, 130). — ಬೆಸನಂ ಸಾರ್. To get an order (Śsv. 2, after 42). — ಬೆಸನ ಹೇಱಿಸಿ ಕೊಳ್. To obtain permission. ಬೆಸನ ಹೇಱಿಸಿ ಕೊಳುಹ (ಅನುಜ್ಞೆ Nr.). — ಬೆಸನೀ. -ಈ. To give an order (Bp. 5, 6; 61, 7; Śsv. 2, 116).

ಬೆಸನ bĕsana. 2. Tbh. of ವ್ಯಸನ (Ct. II, 108; Tĕ. ವೆಸನ, T. ವಿಜನ). ಎದಿಂ ಬೆಸನಮುಮಂ ನರಪಾಲನ್ ಉದಿಗೆ (Śmd. 16 Mdb. & a. o. MS.). See ಎಱ್ಬೆಸನ; Śsv. 2, 90.

ಬೆಸಲ್ bĕsal. = ಬೆಸನ, ಬೆಸಲೆ. Birth, production, bringing forth. — ಬೆಸಲಾಗು. -ಆಗು. To bear, to bring forth, as children; to be delivered. ಬೆಸಲಹ ತಿಂಗಳು (ಸೂತಿಮಾಸ, ವೈಜನನ); ಬೆಸಲಹ ದುಃಖ (ಅಮಾನಸ್ಯ, ಪ್ರಸೂತಿಜ Nr.). ಪುಣ್ಯಂಗೆಯ್ದು ಸತಿಯರು ತರುಣರಂ ಬೆಸಲಹರು, ನವಮಾಸಂಗಳಂ ತೊತ್ತು (Bp. 3, 15). ಧೂತಲಂ ಬೆಸಲಾದುದು (6, 13). ಮೇಲೆಱೆಯ ದಧಿಕರೋಳ್ ಕಾಳಗದ ತೊಡಕಿದರೆ ಬಾದುವೆಗಟ್ಟು, ಬಡವಕ್ಕು, ಬೆಸಲಾದ ಹೇಱಿನನ್ತಕ್ಕು (Sp.). See Rśv. 6, 34; J. 10, 3; 18, 55.

ಬೆಸಲೆ bĕsalĕ. = ಬೆಸಲ್. ನೆಲಂ ಬೆಸಲೆಯಾದ ಪೂಲ್ (Abh. P. 4, 53). See Śāstrasāra in W. v. 1273.

ಬೆಸವು bĕsavu. = ಬೆಸಗೆ, etc. See ಹೊಮ್ಬೆಸವು.

ಬೆಸಸು bĕsasu. To order, to command, to tell (ನಿರೂಪಿಸು Śmd. 3 Cm.);—to declare, to communicate;—to request;—to grant. ಬೆಸಸಂ or ಬೆಸಸ್ವಂ (Śmd. 275). ಕರೆದು ಬೆಸಸುವುದು ಅವುದಾನೊನ್ದುಣ್ಟು, ಅದಱಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಶಾಸನಕಬ್ಬಂ ನೆಗಬ್ಗಂ (Nr.). See Śmd. 61. 271; Čpr. 2, after 62 & 93; 6, after 44; 7, 28; Abh. P. 16, after 39; Bp. 1, 62; 10, 34; 22, 46; 34, 11; 39, 44; 47, 18. 40; Kk. 3; Rśv. 6, after 10; 13, 4. 42;

Digitized by Google

13, after 61 & 64; 14, after 12; J. 2, 39. — ಬೆಸಸು ಬೆಸಸು. rep. (Abh. P. 14, 105).

ಬೆಸಳಿಗೆ bĕsaligĕ. (fr. ಬಿಸು 1). A fire-pan (ಅಂಗಾರ ಶಕಟ, ಹಸನ್ತಿ, ಹಸನ್ತಿಕೆ Hlâ.; ಹಸನ್ತಿ, ಹಸನ್ತಿಕೆ Mr. 210).

ಬೆಸಿ bĕsi. = ಬೆಸ 2. Odd, not even (My.; Tĕ. ಬೇಸಿ; *cf.* ವಿಷಮ).

ಬೆಸಿಕೆ bĕsikĕ. = ಬೆಸಿಗೆ, etc. (My.).

ಬೆಸಿಗೆ bĕsigĕ. = ಬೆಸನೆ, etc. (My.; Si. 114; Bp. 2, 14). — ಬೆಸಿಗೆಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To be soldered. ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಬೆಸಿಗೆಗೊಣ್ಡಿರುವಿಕೆ (ದೃಢಸನ್ಧಿ, ಸಂಹತ Si. 373).

ಬೆಸು bĕsu. = ಬೆಸೆ 1, etc. (Bh. 2, 2, 105; 6, 4, 141 twice).

ಬೆಸುಗೆ bĕsugĕ. = ಬೆಸಿಗೆ, etc. ಅಚ್ಚಗನ್ನಡದ ಹಲ್ಲುಮಂ ತಧ್ಭವದ ಬೆಸುಗೆಯಂ... ಉಸುರ್! (Kk. 3). ಸೂತತನಯನ ತಲೆಯ ಬೆಸುಗೆಯು ಬಿಡಿಸುವಮ್ಬಿನ ಹಿಳುಕನುಗಿ! (Bh. 8, 23, 44). See ಬೆಚ್ಚು-; Bh. 2, 2, 105; Râm. 6, 1, 13. **2,** the root of the ear. ಕಳಚಿದನು ಕರ್ಣದ್ವಯದ ಬೆಸುಗೆಗಳ (Râm. 3, 4, 27).

ಬೆಸೆ bĕsĕ. 1. = ಬಿಸು 3, ಬೆಸು. To solder; to unite firmly (My.). P. ps. ಬೆಸೆದು (Šmd. 255), ಬೆಸದು, ಬೆಸ್ತು. ಅಸಿಯ ಒಡೆ ಬೆಸೆದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ (75). ಬೆಸೆಯಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ಸಂಯೋಜಿತ, ಉಪಾಹಿತ Si. 379). ಚಿನ್ನಕ್ಕೆ ಬೆಸೆಯುವ ಟಂಕ (ನಿಘ 407). ಬೆಳ್ಳಿ ಬೆಸೆಯ ಬೇಕಾದರೆ ಕಳ್ಳೀ ಹಾಲು ಬೇಕೇ? (Prv.). See ಪೊಮ್ಬೆಸೆ, ಮಿಸುನಿವೆಸೆ. **2,** to be established or in use. ಪೊರ್ದುಗೆ ಮರಣಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಸೆಗು ಪೊಣ್ಡೆಮ್ಬುದು (Šm. 98). See ಬೇಗಡೆವೆಸೆ. **3,** (to be stiff, *cf.* ಬೆಟ್?), to be haughty or proud (ಗರ್ವ Šmd. Dh.; ಕಾಮುಕರ Šm. 111).

ಬೆಸೆ bĕsĕ. 2. (fr. ಬಿಸು 2). A swinge: a stroke with a whip, etc., a blow (J. 20, 25; My.). **2,** a bow for dressing cotton (ಕಾರ್ಪಾಸಚಾಪ Šmd. Dh.; Šm. 111; ಕೋಧ, ಬಿಲ್, ಕುಡುಹು Mr. 206). — ಬೆಸೆಕೋಲ್. (Šmd. 78).

ಬೆಸ್ತ bĕsta. = ಬೆಸದ. (My.; Tĕ.). — ಬೆಸ್ತರವ. -ಅವ. = ಬೆಸ್ತ. ಮೀನುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯುವ ಬೆಸ್ತರವನು (ಕೈವರ್ತ, ದಾಶ, ಧೀವರ Si. 86).

ಬೆಸ್ತು bĕstu. = ಬೆಸೆದು, etc. P. p. of ಬೆಸೆ 1. (My.). ಬೆಸ್ತರೆ ಕೂಡದ್ದು ಸಸ್ತರೆ ಕೂಡೀತೇ? (Prv.).

ಬೆಳ್ bĕḷ. 1. (fr. ಬಿಳಿದು Šmd. 212. 213). = ಬಳ್, ಬಳೆ 2, ಬಿಳ, ಬಿಳು, ಬೆಳ 1, ಬೆಳು. Whiteness; brightness (T. ವೆಣ್, ವೆಳ್; M. ವೆಣ್). — ಬೆಳ್ಗದಿರ್. -ಕದಿರ್. A white ray (V. 36, 68). — ಬೆಳ್ಗದಿರ. -ಅ 3. The moon (ಚನ್ದ್ರ, etc., ಶಶಿ Kk. 44). — ಬೆಳ್ಗರಿ. A white feather (Râv. 6, after 11; 13, 62). — ಬೆಳ್ಗಚ್ಚುರ. -ಕರ್ಪುರ. = ಬಿಳಿಯ ಕರ್ಪುರ. (Čpr. 4, 45). — ಬೆಳ್ಗಾಡು. -ಕಾಡು. A forest that appears white on account of white flowers (Čpr. 1, 87). — ಬೆಳ್ಗೊಡೆ. -ಕೊಡೆ. A white umbrella (Abh. P. 9, 172; 12, 24; Bp. 3, 26; J. 6, 9). ನೀನುಳ್ಳೊಡುಣ್ಬ ಬೆಳ್ಗೊಡೆ (Šmd. 155. 292). — ಬೆಳ್ಜಸ. White or bright splendour or fame (Râv. 13, 18; Šâv. 5, 9). — ಬೆಳ್ದಾವರೆ. -ತಾವರೆ. A white lotus (Čpr. 1, 87; 8, 97; Abh. P. 12, 24; J. 3, 4). — ಬೆಳ್ದಿಂಗಳ್. -ತಿಂಗಳ್. -ಳು. (Šmd. 213). The bright moon: moonlight (ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಾ, ಚನ್ದ್ರಿಕೆ Nr.; ಚನ್ದ್ರಿಕೆ, ಕೌಮುದಿ, etc. Mr. 36; ಜೊನ್ನ Kk. 11 *b*. 45; My.). ಚನ್ದ್ರಕಾನ್ತವೊಸರ್ವನ್ತಿರೆ ಗೋಳಿಕಲ್ಲೊಸರ್ಗುಮೇ ಬೆಳ್ದಿಂಗಳೊಳ್ (Jnv. 1, 13). See Šmd. 89. 134; Čpr. 3, 81; 6, 48; Abh. P. 8, 12; Bp. 11, 34; Râv. 9, 9; J. 1, 1; 8, 6; 25, 5; 28, 1; ಕಿಡುವೆಳೆ ಂಗಳ್. — ಬೆಳ್ದೊನ್ನು. -ತೊನ್ನು. White leprosy (ಶ್ವಿತ್ರ Hlâ.). — ಬೆಳ್ನಗೆ. A bright smile (J. 8, 17; 30, 11. 18). — ಬೆಳ್ನೊರೆ. White foam (Čpr. 8, 8; Bh. 8, 25, 6; J. 6, 6; 9, 24). — ಬೆಳ್ಪಕ್ಕ. = ಬೆಳ್ವಕ್ಕ. (ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷ Kk. 59). — ಬೆಳ್ಮಣ್. White light-coloured or chalky earth or soil. ಬೆಳ್ಮಣ್ ಬೆರಸಿದ ಮಹೀಪ್ರದೇಶಂ (ಪಾಣ್ಡುಭೂಮ Nâgavarma nighaṇṭu MS. p. 50). — ಬೆಳ್ಮಳ. (Whitish impurity): the mirage (ಮರೀಚಿಕೆ Čt. II, 96, o. r. ಬೆಳ್ಮಳ). — ಬೆಳ್ಮಿಗ. Any wild quadruped that is not a beast of prey, so called on account of its turning pale from fear when attacked (Abh. P. 7, 35). — ಬೆಳ್ಮಿಂಚು. Bright lightning (J. 4, 13). — ಬೆಳ್ಮೃಗ. = ಬೆಳ್ಮಿಗ. (ಮೃಗ, ನಾನಾಮೃಗ Nn. 81). — ಬೆಳ್ಮುಗಿಲ್. (Šmd. 213). A white cloud, or white clouds (Čpr. 6, 53; Râv. 6, 5. 6; 10, after 31; J. 6, 10). See ಕಿಡುವೆಳ್ಮುಗಿಲ್. — ಬೆಳ್ಮುಗಿಲ್ವೊರೆ. -ಪೊರೆ. A layer or stratum of white clouds (Čpr. 4, 61). — ಬೆಳ್ವಕ್ಕ. -ಪಕ್ಕ. The bright lunar fortnight (ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷ Šm. 20). — ಬೆಳ್ವಕ್ಕೆ. -ಪಕ್ಕೆ. = ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿ. (Abh. P. 9, 58). — ಬೆಳ್ವಯಲ್. -ಬಯಲ್. (Šmd. 213). An open plain with glaring light (Abh. P. 7, 86; M. ವೆಳಿ). — ಬೆಳ್ವಲ್. -ಪಲ್. (Šmd. 213). A white tooth. — ಬೆಳ್ವಸದನ. -ಪಸದನ. Bright decoration or ornaments (Abh. P. 3, 72; 15, 62). ಬೀರಸಿರಿಯ ಬೆಳ್ವಸನದ ಬೆಳಗಿನನ್ತೆ ದನ್ತಕಾನ್ತಿ ಪಸರಿಸೆ (12, after 49). — ಬೆಳ್ವೆಳಗು. -ಬೆಳಗು. = ಬೆಳುವೆಳಗು. A white, pale, or bright lustre (Râv. 12, 13; V. 4, 78). — ಬೆಳ್ವೊಗರ್. -ಪೊಗರ್. = ಬೆಳ್ವೆಳಗು. (J. 11, 10). — ಬೆಳ್ವೊನಲ್. -ಪೊನಲ್. A white, shining stream (J. 19, 4). — ಬೆಳ್ಸರಿ. A rain of white colour. ಸೋನೆಯ ಕೆಸರ್ಗಳಲರ್ಗಳ ಬೆಳ್ಸರಿ (Šmd. 83). — ಬೆಳ್ಸುಳಿ. A white fold of a young leaf (of the screw-pine, Abh. P. 7, 139). — ಬೆಳ್ಳಕ್ಕರಿಗ. -ಅಕ್ಕರಿಗ. (A man whose letters are white or colourless, *i. e.* one who cannot write at all): a rustic, a Šûdra (ಕಾಲುರಿಚ, ಗ್ರಾಮ್ಯ Šs.). — ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿ. -ಅಕ್ಕಿ. = ಬೆಳ್ವಕ್ಕಿ. The Indian white heron, Ardea orientalis (Bd.; ಬಲಾಕೆ, ವಿಸಕಣ್ಠಿಕೆ Hlâ., Nr.; ಬಲಾಕ, ಬಿಸಕಣ್ಠ Mr. 172; Si. 175; C.; G. 116. 118. 162. 168. 169. 368. 376). See ಕುಡ್ಡ-, ಬಿಳಿ-. — ಬೆಳ್ಳಂಗೆಡೆ. -ಅಂಕೆಡೆ. To fall with whiteness or brightness (Čpr. 8, after 44). — ಬೆಳ್ಳಡಕಿಲ್. -ಅಡಕಿಲ್. N. of a plant. See ಕಡಿಲ್ಲಕ. — ಬೆಳ್ಳಡಿ. -ಅಡಿ. A man of a white foot: Gŏrava or Šiva (ಗೊರವ Šmd. II; Kk. 76, o. r. ಬೆಳ್ಳಡಿಯ; ಶಿವ Kk. 5, o. r. ಬೇಳಡಿ; Râv. 5, 60). — ಬೆಳ್ಳಾನೆ. -ಆನೆ. (Šmd. 214). A white elephant. — ಬೆಳ್ಳಾಳ್. -ಆಳ್. (Šmd. 214, Mdb. MS. ಒಳ್ಳಾಳ್). A white person. — ಬೆಳ್ಳುಮ್ಬಟ್ಟೆ. -ಉಂ-ಬಟ್ಟೆ. (Šmd. 205). White cloth, or a white garment. — ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ. -ಉಳ್ಳಿ. Garlic, Allium sativum Lin. (ಮಹೌಷಧ, ಲಶುನ, ಗೃಂಜನ, ಅರಿಷ್ಟ, ಮಹಾಕನ್ದ, ರಸೋನಕ Nr.; My.; Tĕ. ಎಲ್ಲುಲ್ಲಿ, ವೆಲ್ಲುಲ್ಲಿ; T. ವೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ). ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಯಾದರೆ ಹಳ್ಳಿಯವಗೆ ಆಗದೇ? — ನಾಯಿಯುಳ್ಳೀ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳೀ ಒಗ್ಗರಣೆ. — ನೀರುಳ್ಳಿ ಮುಟ್ಟದ ಬಟ್ಟ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ನುಂಗಿ ಬಿಟ್ಟ (Prvs.). — ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳೀ ಗಡ್ಡೆ. (ಮಹೌಷಧ, etc. Si. 159). — ಬೆಳ್ಳೆರಲೆ. -ಎರಲೆ. = ಬೆಳ್ಮಿಗ. (Abh. P. 15, 60). — ಬೆಳ್ಳೆಲೆ. -ಎಲೆ. A white, excellent kind of betel leaf (Râv. 4, 41). — ಬೆಳ್ಳೊಳ್ಳಿ. -ಒಳ್ಳಿ. = ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ. (G. 27. 189).

ಬೆಳ್ bĕḷ. 2. = ಬೆಳ 4, etc. Growth, growing. — ಬೆಳ್ಳಾಳ. A man of a certain agricultural caste; a rustic (My.; T. ವೆಳ್ಳಾಳ). ಕುದುರೆಯಾ ಹದುರೆಯಾ ಹದಿರೆರಡುಮೊನ್ದಯ್ಯ! ಹ ದುರನೇರಿದರೆ ಕುಣಿವದು, ಬೆಳ್ಳಾಳ (*i. e.* ಬೆಳ್ಳಾಳನನ್ನು) ಬಿದಿರಿ ಹಾಕುವದು (Sp.).

ಬೆಳ bĕla. 1. = ಬೆಳ್ 1, etc. — ಬೆಳಗುದುಗೆ. A white bludgeon (Bp. 29, 4). — ಬೆಳಗೆಮ್ಮು. -ಕೆಮ್ಮು. = ಬೆಳಗೆಮ್ಮು, q. v. —

Digitized by Google

ಬೆಳದಿಂಗಳ್. -ತಿಂಗಳ್. -ಉ. = ಬೆಳ್ದಿಂಗಳ್. (ಚನ್ದ್ರಿಕೆ, ಕೌಮುದಿ, ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನೆ Si. 32; C.). See Bp. 42, 4; J. 1, 1; 8, 4; B. 2, 46; 3, 125; G. 202. — ಬೆಳದಿಂಗಳ ಹಕ್ಕಿ. (ಚಕೋರ Si. 178).

ಬೆಳ bĕḷa. 2. = ಬೆಳಕು, etc. — ಬೆಳಕಣ್ಡಿ. An opening for light: a window (ಗವಾಕ್ಷ, ವಾತಾಯನ Mr. 201; My.). — ಬೆಳಕಿಣ್ಡಿ. = ಬೆಳಕಣ್ಡಿ. (B. 3, 26; ಗವಾಕ್ಷ, ಜಾಲ, ಪ್ರಗ್ರೀವ, ವಾತಾಯನ G.). — ಬೆಳ ತನಕ. Till light, till it becomes light or dawns (My.; B. 5, 125. 135). — ಬೆಳ ತನ್ಕ. = ಬೆಳ ತನಕ. (My.).

ಬೆಳ bĕḷa. 3. = ಬೆಳದು, etc. P. p. of ಬೆಳೆ 1, in ಬೆಳ ಕೊಳ್ಳು (My.; B. 4, 142. 162; 5, 296). — ಬೆಳ ಬೆಳೆ. rep. in ಬೆಳ ಬೆಳದು (Bp. 26, 40; J. 3, 37).

ಬೆಳ bĕḷa. 4. = ಬೆಳ್ 2, ಬೆಳೆ 2. — ಬೆಳಸಾಲ ಕುನ್ಟೆ. An instrument for removing the weeds from both sides of a furrow of a green, growing crop (S. Mhr.). — ಬೆಳಪೊಲ. -ಪೊಲ. (Šmd. 81 Mdb., o. r. ಬೆಳೆ-). A field of standing corn.

ಬೆಳ bĕḷa. 5. An abbreviation of ಬೆಳಗಿ, P. p. of ಬೆಳಗು 1. — ಬೆಳ ಬೆಳಗು. rep. To become very bright. ಚನ್ದ್ರನುದಯಂಗೆಯ್ಯೆ ದೆಸೆದೆಸೆಗಳೆಲ್ಲಮುಂ ಚನ್ದ್ರಿಕೆಗಳಿನ್ದ ಬೆಳ ಬೆಳಗಿ, ಬೆಳ್ಪೆಯೊಲಾಯ್ತು (J. 26, 17).

ಬೆಳಕು bĕḷaku. = ಬೆಳ 2, ಬೆಳಗು 2. Light;—a lamp (My.; M. ವೆಳಕ್ಕು; ಆಲೋಕ Si. 404; ಛಾಯೆ, ಕಾನ್ತಿ 446). ಬೆಳಕು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಬದುಕಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ.—ಬೆಳಕು ಇಲ್ಲದೆ ಹೋಳಕು ಕಣ್ಣೀತೇ?—ಕೋಣೇಲಿ ಬೆಳಕಿಲ್ಲೆನ್ನು, ರಾತ್ರೀಲಿ ಕಿಟಕಿ ತೆಗೆದನನ್ತೆ (Prvs.). — ಬೆಳಕರೆ. -ಅರೆ (= ಪರೆ). To dawn (My.). — ಬೆಳಕಿಡು. -ಇಡು. To place a lamp. ಬೆಳಕಿಡುವದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲದವ ಮಲಕು ಬಯಸಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಬೆಳಕುದೋಱು. -ತೋಱು. To show or manifest light (Č. Bp. 47, 24). — ಬೆಳಕು ಬಿಡು. To give passage to the light: to stand out of the light (My.). — ಬೆಳಕು ಮಾಡು. To light, to give light to (My.). ದೀಪಿಗೆಗಿನ್ತ ಹೆಚ್ಚು ಹೊಳೆದು ಜಗವೆಲ್ಲಾ ಬೆಳಕು ಮಾಡುವವನ್ನಾ ಒಡವೆಯಾವದು? ಸೂರ್ಯನು (B. 2, 24).

ಬೆಳಗಿಸು bĕḷagisu. To lighten, to fill with light (as the sun the points of the compass, J. 20, 42). **2,** to cause to make bright, to cause to scour or polish (My.).

ಬೆಳಗು bĕḷagu. 1. To shine, to become bright; to manifest one's self (ತೊಳಗು, ಕಾನ್ತಿ Šmd. Dh.; ಕಾನ್ತ 399 Cm.; Tĕ. ವೆಲುಗು; T. ವಿಳಂಗು). ಬೆಳಪಂ or ಬೆಳಪ್ಪಂ (Šmd. 275). ಗಣ್ಡಮಾರ್ತಣ್ಡನ್ ಅಲರ್ದುಗೆಮ್ಮಂ! ಗೆಲ್ದು ಬೆಳಪ್ಪನ್ ಈಗೆ ಬೀರಂಗಳಂ! (275 Mdb.). ಬೆಳಗಿದುದೆಣ್ಬಂ ದೆಸೆ (219). ಹಬ್ಬುಗೆಯ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಲೋಕದ ಮಬ್ಬುಗಳನೀಡಾಡಿ ನಭದೊಳಗೊಬ್ಬನೇ ರವಿ ತೊಳಗಿ ಬೆಳಗುವ ಪೋಲು (Bh. 1, 8, 9). ಭಾನು ಬೆಳಗಲು ಲೋಕ ಚೇಷ್ಟಿಸುವುದು (Abhå. 6, 23). ಸದಮಲೋದಕಕಣಂಗಳು ... ವಿಲಸಿತರತ್ನಾದಿಗಳ ಪೊಲು ತವೆ ಬೆಳಗುತಿರಲ್ (Bp. 22, 56). ಶರಣನಿಧಿಸೌರಾಷ್ಟ್ರಸೋಮೇಶ್ವರನ್ ಅನಶ್ವರಮೂರ್ತಿ ಶಬರೇಶ್ವರನ ರೂಪಂ ಧರಿಸಿ, ತಾ ತದ್ಭಸ್ಮಚಿಹ್ನೆಗಳುವೆರಸಿ ತೋಱಲು ಮಸಿಯದುವೆಯಾವರಿಸಿ ಬೆಳಗುವ ನೂತ್ನರತ್ನದ ಪರಿಯೊಳ್ (44, 1). ಕೋಣನ ಜಲದಲಿ ಕೋಟಿದೀಪಂ ಬೆಳಗೆ (50, 58). ಬೆಳಗುವ ಚನ್ದ್ರದೀಪ್ತಿ (51, 19). ಬೆಳಗುವನಲಂ (53, 53). ಮನೆ ಬೆಳಗಿದುದು (—was kindled, 56, 33). ಅತುಲದಿವ್ಯಾಮೃತನವೀನದ್ಯುತಿ ಬೆಳಗೆ (57, 85). ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವದು (ತುಭ್ರ, ದೀಪ್ತ Si. 455). See Čpr. 1, 113; 9, 30; Bp. 30, 21; 38, 60; Râm. 1, 13, 8. **2,** to cause to shine; to fill with light; to manifest (Čpr. 1, 65; 8, 35; 9, 32; J. 31, 18). ತೆಗೆದಯ್ ಮೋಕ್ಷದ ಬಟ್ಟೆಯಂ, ಬೆಳಗಿದಯ್ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯದೊಳ್ ಧರ್ಮಮಂ (Šmd. 255 from Lilv.). **3,** to kindle, as a lamp (Bp. 31, 6; Tĕ. ವೆಲುಗಿಂಚು). **4,** to scour, to polish (My.; Bp. 12, 34; 14, 9; 47, 13; B. 1, 19; 5, 284).

ಬೆಳಗು bĕḷagu. 2. = ಬೆಳಕು, etc. Shine, lustre, light (ಪ್ರಕಾಶ, ಆಲೋಕ, ಉದ್ಯೋತ Hlâ.; ಕಳೆ, ಕದಿರ್, ಮಿನುಗು, ಚಬಿ, ಮಿಂಚು, ದಾಳ, ಮಿಱುಗು, ಪೊಳಪು, ತೊಳಪು, ಕ್ಷೋಭ್, ತೊಳಗು, ಚಾಯೆ, ಕಾನ್ತಿ Šm. 15; Kk. 25; Tĕ. ವೆಲುಗು, ವೆಲುಂಗು);—the dawn (My.; B. 4, 136). ತಿಳಿಯ ಬೆಳಗು (ಆಲೋಕ, ಉದ್ಯೋತ Mr. 47). ಬೆಳಗಿನ ಜಾಮ (ಉಷಃ Si. 476). ಅಳಿಯನ ಕುರುಡು ಬೆಳಗಾದರೆ (ಕಾಣುವದು).—ಬೆಳಗ ವರೆಗೆ ಕಪದ ಬೆಲ್ಲ ಮೋಳೆ ಬೆಕ್ಕನ ಪಾಲು ಆಯಿತು (Prvs.). ನೇಸರ್ದಿನ ಬೆಳಗಿಗೆ ಗೂಗೆಗಳು ಸಂಚರಿಸುವವೆ? (Abhå. 1, 42). See Čpr. 1, after 101; 6, 48. 59; Grj. 4, 36; Bp. 3, 34; 12, 34. 46. 50; 15, 24; 22, 7; 27, 77; 42, 24; Č. Bp. 4, 7; Šâv. 2, 114; Râm. 6, 12, 34; J. 8, 18; ಕಮ್-, ಕೆಮ್-, ತಾಣದೀಪಿಗೆವೆಳಗು, ನುಣ್-, ಪಸುರ್ವೆಳಗು, ಪೆರ್ವೆಳಗು, ಬಳ್ಳಿವೆಳಗು, ಬಿರಿಕೆವೆಳಗು, ಬೆಳ್ವೆಳಗು, ಮೆಯ್ವೆಳಗು, ರನ್ನವೆಳಗು, etc., etc.; Prvs. s. ಭ್ರಮರ, ಶಕುನ. — ಬೆಳಗಡಗು. -ಅಡಗು. Light to disappear, to grow dark (Bh. 1, 8, 93). — ಬೆಳಗ ಜಾವ. (Bp. 39, 30). ಬೆಳಗ ಜಾವು (22, 7. 25). The period of dawn. — ಬೆಳಗಂಜಾವ. -ಂ. = ಬೆಳಗ ಜಾವ. (My.). — ಬೆಳಗನ್ನಕ. -ಅನ್ನಕ. Till dawn (Bp. 37, 15). — ಬೆಳಗಱ್. -ಅಱ್. Light to go out or become less, to grow dark or dim. ಬೆಳಗಱ್ದುದು (ಮುಸಮುಸವಾದುದು Kk. 70; ಮುಸಮುಸ Šm. 65). — ಬೆಳಗಾಗು. -ಆಗು. Light to appear; to dawn. ಬೆಳಗಾದ ಮೇಲೆ ಬೆಟ್ಟದ ಯೋಚನೆ (Prv.). See Bp. 41, 23; 43, 48; 50, 14; 53, 23; B. 3, 25; 5, 42; Prv. s. ಸಾ ಡುವಿರುಳು. — ಬೆಳಗಾತ. = ಬೆಳಗಾನಾ. Till dawn; at dawn (My.). ಅಳಿಯನ ಮೋಟು ಬೆಳಗಾತ ಕಾಣ ಬಹುದು (Prv.). — ಬೆಳಗಾನಾ. = ಬೆಳಗಾತ. (My.). ಬೆಳಗಾನಾ ರಾಮಾಯಣ ಕೇಳಿ, ರಾಮನಿಗೆ ಸೀತೆ ಏನಾಗ ಬೇಕೆನ್ದ (Prv.). — ಬೆಳಗಿಲಿ. -ಇಲಿ. Devoid of light. — ಬೆಳಗಿಲಿಗಣ್. -ಕಣ್. (Šmd. 221). A blind eye. — ಬೆಳಗುಜಾವ. = ಬೆಳಗ ಜಾವ. — ಬೆಳಗುಜಾವಗೋಡ್. -ಕೋಡ್. A cock of the (*i. e.* which crows at) dawn (Č. Bp. 4, 7). — ಬೆಳಗುಮುಂಜಾನೆ. At day-break (B. 2, 32). — ಬೆಳಗುಸೊಡರ್. A burning lamp. See Bĕḍagučaupadi s. ನಸು 1. — ಬೆಳಗುಡು. -ಉಡು. To lose one's lustre. ತಾರಗೆ ಬೆಳಗುಡುವು (Lilv. 3, 5). — ಬೆಳಗೊಣ್ಡಿಸು. -ಒಣ್ಡಿಸು. To kindle. ಬಹುದೀಪಂಗಳಂ ಬೆಳಗೊಣ್ಡಿಸುವ ಪೋಲ್ (Bp. 50, 56).

ಬೆಳಗುವಿಕೆ bĕḷaguvikĕ. Shining; causing to shine (ದೇಪನ Si. 437). ಯುದ್ಧಪ್ರಯಾಣಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಅರಸುಗಳಿಗೆ ರಕ್ಷೆಯಾಗಿ ಆರತಿಯನ್ನು ನಿವಾಳಿಸಿ ಬೆಳಗುವಿಕೆ (291).

ಬೆಳತಿಗೆ bĕḷatigĕ. = ಬೆಳನ್ತಿಗೆ (Šmd. 48), ಬೆಳತಿಕೆ. Whiteness; brightness. — ಬೆಳತಿಗೆಗಣ್. -ಕಣ್. A bright eye (Čpr. 6, after 64; 7, 106; Grj. 3, 109). — ಬೆಳತಿಗೆವೆಳ್ದಿಂಗಳ್. Bright moonshine (Grj. 4, after 104). — ಬೆಳತಿಗೆಯ್ಕ್ಕೈ. = ಬೆಣತಿಗೆಯಕ್ಕಿ. (My.; Tu. ಬೊಳನ್ತೆಯರಿ).

ಬೆಳತು bĕḷatu. = ಬೆಳತುರ್ of ಬೆಳರ್ 1. (J. 8, 4; 25, 3).

ಬೆಳದು bĕḷadu. = ಬೆಳೆದು. P. p. of ಬೆಳೆ 1, *e. g.* Bp. 1, 38; 25, 7; 50, 79; 57, 23; 59, 12.

ಬೆಳನ್ತಿಗೆ bĕḷantigĕ. = ಬೆಳತಿಗೆ, q. v.

ಬೆಳಯಿಸು bĕḷayisu. = ಬೆಳಸು 1, etc. To cause to grow or increase, etc. (Bp. 6, 7).

ಬೆಳರ್ bĕḷar. 1. To become white or bright (ಧಾವಳ್ಯ Šmd. Dh.; M. ವಿಳರ್, ವಿಳಱು). P. pe. ಬೆಳರ್ದ,

Digitized by Google

ಬೆಳತುರ್ (287 Cm.; Abh. P. 3, 72; Rāv. 7, 9; V. 3, 2), ಬೆಳ ತು (q. v.).

ಬೆಳರ್ bĕḷar. 2. = ಬೆಳುರ್. A white or shining white colour (T. ವೆಳರ್). — ಬೆಳರ್ಗೆಂಪು. -ಕೆಂಪು. (Śmd. 54; Čpr. 6, 69; Abh. P. 5, 58; Rāv. 11, 100). A dazzlingly red colour. ಬೆಳರ್ಗೆಂಪಿನ ಪೆಂಪುನಾಳ್ದ ಬಾಯ್ದೆರೆ! (Śmd. 78, o. r. ಬೆಳಗೆಂಪಿನ). ಪಸರಿಸಿದತ್ತು ಮೂಡಣ ದೆಸೆಯೊಳ್ ಬೆಳರ್ಗೆಂಪು (266, o. r. ಬೆಳಗೆಂಪು). — ಬೆಳಮಾಡ. A shining white upstair house (Rāv. 12, 53). — ಬೆಳವರ್ಣ. -ಬಣ್ಣ. = ಬೆಳರ್. (ಧವಳಕಾಂತಿ Čt. II, 28; ಬಿಳಿದು Kk. 25, two MSS. ಬೆಳುವರ್ಣ; V. 3, 3; 9, 31). — ಬೆಳವಾಯ್. -ಬಾಯ್. A shining bright mouth (on account of its teeth, Grj. 3, after 91).

ಬೆಳರ್ಪು bĕḷarpu. Shining white colour (Čpr. 3, 102).

ಬೆಳಲ bĕḷala. = ಬಲವಲ, ಬಲೋಲ, ಬೆಳವಲ್, ಬೆಳವಲ 1, (ಬೆ ಬಲ್?), ಬೇಲ. A small spinous tree, the elephant- or wood-apple tree, Feronia elephantum Corr. (T. ವಿಳವು, ವಿಳಾ, ವೆಳ್ಳಿಲ್; M. ವಿಳಾ; Tĕ. ವೆಲಗ). ಬೆಳಲಮರ (ಕಪಿತ್ಥ, ದಧಿತ್ಥ, ಗ್ರಾಹಿ, ಮನ್ಮಥ, etc. Nr.; cf. Sk. ಮಾಲೂರ).

ಬೆಳವ bĕḷava. = ಬೆಳುವ. A wild pigeon (My.; Tĕ. ಬೆಳವೆ; see ಬೂದ-, ಹಸರು-).

ಬೆಳವಣಿಗೆ bĕḷavaṇigĕ. = ಬೆಳವಳಿಗೆ, ಬೆಳೆವಣಿಗೆ, ಬೆಳುವಣಿಗೆ. Growing, growth; increase, prosperity (ವರ್ಧನ G.; My.; see B. 3, 17; 5, 50. 250). — ಬೆಳವಣಿಗೆಕಾಲ. Time of growth or increase (ಆಯತಿ G.).

ಬೆಳವಲ್ bĕḷaval. ಬೆಳವಲು. = ಬೆಳಲ, etc. (ಕಪಿತ್ಥ Mr. 115).

ಬೆಳವಲ bĕḷavala. 1. = ಬೆಳವಲ್, etc. (ಕಪಿತ್ಥ, ಗ್ರಾಹಿ, ದನ್ತಶಠ, ಮನ್ಮಥ G.; B. 2, 3).

ಬೆಳವಲ bĕḷavala. 2. (= ಬಳ್ವಳ, or ಬೆಳವೊಲ s. ಬೆಳ 4?). (Abundant growth): N. of a fruitful tract of country, partly belonging to Mysore, partly to South-Mahratta. See Sp. s. ತೂಗ.

ಬೆಳವಳಿಗೆ bĕḷavaḷigĕ. = ಬೆಳವಣಿಗೆ, etc. (J. 29, 12).

ಬೆಳವಾರ bĕḷa-vāra. An outcast, a low man (Tĕ. ವೆಲಿ, outside; excommunication or exclusion from caste; ವೆಲಿವಾಡ, a village of Pariars). ಎಲ್ಲರಂ ದಾಡಿಪಾ ತಳವಾರಂ ಬೆಳವಾರಂ (Śś. 97).

ಬೆಳವಿಗೆ bĕḷavigĕ. Growth, growing up, increase (Bh. 1, 8, 28; J. 30, 39; 31, 18. 70; 32, 56).

ಬೆಳವು bĕḷavu. Tbh. of ಬಿಲ್ವ (Śiv. 3, 32). ಬೆಳವಿನ ಮರ (ಬಿಲಪತ್ರೆಮರ St. & Pl.).

ಬೆಳಸು bĕḷasu. 1. = ಬೆಳಯಿಸು, ಬೆಳಿಸು, ಬೆಳೆಯಿಸು, ಬೆಳೆಸು. To cause to grow; to increase (v. t.); to grow (v. t.), to raise, as a crop;—to bring up to maturity, to rear, to foster (Bp. 25, 7; 40, 40; My.); to use more words than are necessary (My.). ಬೆಳಸುವವ ಬಿಡಿಸಿದರೆ ಬಳ್ಳಕಾದು ಇಲ್ಲವೇ? (Prv.).

ಬೆಳಸು bĕḷasu. 2. Growth, increase (ಪರಿಣಾಮ Hlā.); that which has grown and stands in a field: a crop of corn, etc. growing, standing corn, etc. (of five colours, Abh. P. 1, 64; My.). ಬೆಳಸುಂ ಕುನ್ದದು ಪಾಡಿನೊಳ್ (?) ಎನ್ನಲ್ಕಂ (Śmd. 256). See Bp. 30, 12; 35, 37; 40, 58; 57, 14; J. 25, 5; ಅಯ್ದುಬೆಳಸು, ಮೂಬೆಳಸು.

ಬೆಳಸೆ bĕḷasĕ. Millet or other grain not yet hard (ದುಗ್ಧಕಾಷ್ಠ Mr. 375). See ಗುಬ್ಬಿಬೆಳಸೆ.

ಬೆಳಗ್ಗೆ (bĕḷagu2-ggĕ). When it dawns, at dawn (ಹಗಲಿನಾದಿ Si. 37; My.; B. 2, 45. 49; 3, 22).

ಬೆಳಗ್ಯೆ (bĕḷagu2-gyĕ). = ಬೆಳಗ್ಗೆ. (ಪ್ರತ್ಯೂಷ, ಅಹರ್ಮುಖ, ಕಾಲ್ಯ, ಉಷಃ, ಪ್ರಭಾತ, etc., ಪ್ರಾತಃಕಾಲ Si. 37; My.; B. 3, 121; 5, 183).

ಬೆಳಿವಣಿಗೆ bĕḷivaṇigĕ. = ಬೆಳವಣಿಗೆ, etc. (ವರ್ಧನ Čb.).

ಬೆಳಿಸು bĕḷisu. = ಬೆಳಸು 1, etc. (C.). ಬಿಸಿಲನು ಬೆಳಿಸಿದನು ಗ್ರೀಷ್ಮರ್ತು (Bhāgavata 10, 18, 2). ಉಪಜೀವನದ ಸಲುವಾಗಿ ಜಡೆಗಳನ್ನು ಬೆಳಿಸಿ ಕೊಂಡು ಸೋಗ ಮಾಡುವವ (ಧರ್ಮಧ್ವಜ G.). ಅವನು ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ತನ್ನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಬಹಳ ಬೆಳಿಸಿದನು (B. 4, 81). ಅಂಗಡಿಕಾರರು ಹದಿನಯ್ದು ಹರದಾರಿಯೊಳಗೆ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿಯ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಮೂರು ಪಾಲು ಬೆಳಿಸಿದರು (4, 179). ಅವನ ಅಪ್ಪನಾದ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು ಅವನ ಸಲಹಿ ಬೆಳಿಸಿದನು (B. 5, 229).

ಬೆಳು bĕḷu. = ಬೆಳ್ 1, etc. — ಬೆಳುಗನ್ನಡ. -ಕನ್ನಡ. Bright, splendid Kannaḍa (Subhâshitanîtikanda). — ಬೆಳುಗಾಯಿ. -ಕಾಯಿ. A white kâyi (V. 37, after 10; J. 30, 4). — ಬೆಳುಗಾರ. -ಕಾರ. = ಬಳಿ-, ಬಿಳ-, ಬಿಳು-. Borax (ಟಂಕಣ, ರಸಯೋನಿ Nr.; ಟಂಕಣ Mr. 102; My.; Tĕ. ವೆಲಿಗಾರ, T. ವೆಣ್ಕಾರ, ವೆಲಿಗಾರ). — ಬೆಳುಗೊಡೆ. -ಕೊಡೆ. = ಬೆಳ್ಗೊಡೆ. (Bp. 50, 16; Bh. 6, 8, 12; Rām. 1, 13, 4). — ಬೆಳುದಿಂಗಳ್. -ತಿಂಗಳ್. -ಳು. = ಬೆಳ್ದಿಂಗಳ್. (ಚನ್ದ್ರಿಕೆ, ಕೌಮುದಿ, etc. Hlā.; ಮೇಚಕ, ಕೌಮುದಿ Nn. 60; My.; Čpr. 8, 40; Bp. 8, 25; 12, 37). ಬೆಳುದಿಂಗಳೊಡನೆ ಕೂಡದ ಇರುಳು (ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಿ Nr.). — ಬೆಳುನಗೆ. = ಬೆಳ್ನಗೆ. (Bh. 1, 15, 19). — ಬೆಳುವಟ್ಟೆ. -ಪಟ್ಟೆ. A white waistband (Rām. 3, 6, 5; 6, 44, 7). — ಬೆಳುವಣ್ಣ. -ಬಣ್ಣ. White colour or lustre (ಧವಳಕಾಂತಿ Čt. I, 2; ಬಿಳಿದು Śm. 69). — ಬೆಳುವೆಳಗು. -ಬೆಳಗು. = ಬೆಳ್ವೆಳಗು. (Čpr. 6, 52).

ಬೆಳುಕ bĕḷu-ka. (Śmd. 241, Mdb. ಬಳಕ).

ಬೆಳುಪು bĕḷupu. = ಬಿಳುಪು, etc. (Čpr. 8, 42; Bp. 4, 25; 34, 5). ತೆಳುಪಾದ ಮೆಯ್, ಬೆಳುಪಾದ ಗಮ್ಮು ಎಮ್ಮನ್ತೆ (Prv.).

ಬೆಳುರ್ bĕḷur. = ಬೆಳರ್ 2. — ಬೆಳುವರ್ಣ. -ಬಣ್ಣ. = ಬೆಳವರ್ಣ, q. v. (cf. ಬೆಳುವಣ್ಣ).

ಬೆಳುವ bĕḷuva. = ಬೆಳವ. (Rām. 3, 3, 18).

ಬೆಳುವಣಿಗೆ bĕḷuvaṇigĕ. = ಬೆಳವಣಿಗೆ, etc. (B. 3, 40; 4, 48; My.).

ಬೆಳೆ bĕḷĕ. 1. (= ಬಳಿ 1, the grammatically peculiar meanings of which are commonly given also to ಬೆಳೆ). To grow (v. i.), as corn, grass, trees, etc. (ಸಸ್ಯವೃದ್ಧಿ Śmd. Dh.; ಸಸ್ಯಾವಳಿ 255; C.; T. ವಿಳೈ, M. ವಿಳ); to increase, etc. P. ps. ಬೆಳೆದು, ಬೆಳದು (q. v.). ನೆಲ್ಲುಂ ಕೌಂಗುಂ ಮಾವುಂ ಮಲ್ಲಿಗೆಯುಂ ಬೆಳೆವುವಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿನ ರಸದಿಂ (256). ಜವೆ ಕಿರುಜವೆ ಅರುವತ್ತು ದಿನಕ್ಕೆ ಬೆಳೆದು ಬಹ, ಷಷ್ಟಿಕಮೆಂಬ ನೆಲ್ಲುಗಳು ಬೆಳೆವ ಭೂಮಿ (ಯವ್ಯ, ಷಷ್ಟಿಕ್ಯ); ನೆಲ್ಲು ಕಡಿವೆಯೂ ಬೆಳೆವ ಭೂಮಿ (ವ್ರೈಹೇಯ, ಶಾಲೇಯ); ಹಾರಕು ಬೆಳೆವ ಕೆಯಿ (ಕೌದ್ರವೀಣ); ಹೆಸರು ಬೆಳೆವ ಕೆಯಿ (ಮೌದ್ಗೀನ Nr.). ಬೆಳದ ತೆನೆ (ಕಣಿಶ Mr. 372). ಬೆಳೆದುದು (ಹೊಡೆ ಮರಳಿದುದು Bhn. 16). ಬೆಳೆದುದು (ಮೂರ್ಧಿತ, ಸೋಢ್ಯಯ Si. 428). ಬೆಳೆದನ್ತಾದು (ಪ್ರವೃದ್ಧ, ಪ್ರೌಢ, ಏಧಿತ 374). ಕಡೆಗೂ ಬೆಳದಿ

Digitized by Google

ರುವದು (ಪ್ರವೃದ್ಧ, ಪ್ರಸೃತ 377). ಬಹಳ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬೆಳದದು (ಉಚ್ಚ, etc. 372). ಉದ್ದವಾಗಿ ಬೆಳದು ಬೊಗ್ಗಿದನ್ತಾದು (ಬನ್ಧುರ, ಉನ್ನತಾನತ 372). ಗಣ್ಡುಸರ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಬೆಳದ ಕೂದಲು (ಶ್ಮಶ್ರು 216). ತಲೇ ಮೇಲೆ ಕೂದಲು ಬೆಳೆಯದ ಬೋಡುತಲೆಯವನು (ಮುಣ್ಡ, etc. 198). ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವು ಬಹಳೀ ಬೆಳೆದದೆ (B. 4, 87). See Grj. 4, 86; Rāv. 6, after 24; Č. Bp. 11, 4; J. 8, 5; Dp. 54, 1. **2**, to bear a crop. ಅಱುವತ್ತು ದಿನಕ್ಕೆ ಬೆಳೆವ ಷಷ್ಟಿಕಗದ್ದೆ (ಷಷ್ಟಿಕ್ಯ); ತೊಱೆಯ ನೀರಿಂ ಬೆಳವ ಭೂಮಿ (ನದೀಮಾತೃಕ); ಮುಱೆಯ ನೀರಿಂ ಬೆಳವ ಭೂಮಿ (ದೇವಮಾತೃಕ Hlā.). ಧರೆ ಬೆಳೆದುದು (Šmd. 187). ಮುಱೆಯಿಲ್ಲದೆ ಪೊಯ್ನೀರಿಂ ಬೆಳಗುಮೆ ಧರೆ? (Čh. v. 20). See Bp. 55, 13; 60, 23; J. 3, 4. **3**, to grow (v. t.), to raise, as a crop (My.; M., T.). ಎಲ್ಲಾ ಧಾನ್ಯವ ಬೆಳವ ಭೂಮಿ (ಉರ್ವರೆ, ಸರ್ವಸಸ್ಯ Hlā.). ಕಱಮೆಯಂ ಬೆಳವ ಕೆಯ್ (ಶಾಲೇಯ Mr. 94). ಎಲ್ಲವಂ ಬೆಳವ ಮಹಿ (ಉರ್ವರೆ 92). See Bp. 60, 19; B. 5, 100. 819).

ಬೆಳೆ bĕḷĕ. 2. = ಬೆಳ್ 2, ಬೆಳ 4. Growing; growth; produce, crop (My.; B. 5, 99; M. ವಿಳ); standing corn, etc. (My.). ಬೆಳೆದ ಬೆಳೆಗಳ್ (Č. Bp. 11, 4). ಹತ್ತೀ ಬೆಳೆಗೆ ಉಪ್ಪಹವೆ ಬೇಕು (B. 4, 26). ಮುಱೆಯಿಲ್ಲದ ಬೆಳೆ, ಮತಿಯಿಲ್ಲದ ಕೂಸು ಸಮ.—ಬೆಳೆ ಹೊಗದಾಸಿ ಉಣ್ಣ ಬೇಕು, ಹಯನು ಹಂಗಿಸಿ ಉಣ್ಣ ಬೇಕು.—ಬೆಳೇ ಸಿರಿ ಮೊಳೆಯಲೇ ಕಾಣುವದು (Prvs.). ಹೊಲ ಗದ್ದೆ ಮುನ್ತಾದ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಕುಯ್ಯುವಿಕೆ (ಲವ, etc. Si. 395). **2**, what is to grow: seed, seedlings. — ಬೆಳೆಗೆಯ್. -ಕೆಯ್. A field of standing corn, etc. (see Šmd. & Kāvy. s. ಛಲಲಲಿ). — ಬೆಳೆಗೇಡು. -ಕೇಡು. A failure of crops (B. 5, 102; My.). — ಬೆಳೆದಾಳ್. -ತಾಳ್. To bear or have a crop (Rāv. 6, 2). — ಬೆಳೆ ನೆಡು. To plant seedlings. ಪೊಡವಿ ಕಡಿಯದೆ ಬೆಳೆಯ ನೆಡುವದೇನೊ? (Dp. 148). — ಬೆಳೆ ಬಿತ್ತು. To sow (My.). — ಬೆಳೆ ಮಾಡು. To raise a crop (My.). — ಬೆಳೆಯಿಡಿಸು. To have planted or sown (My.). ಹೊಲ ಗದ್ದೆ ಮುನ್ತಾದ ಭೂಮಿಯ ಬೆಳೆಯಿಡಿಸಿ ಬದುಕುವವನು (ಕ್ಷೇತ್ರಾಜೀವ, ಕರ್ಷಕ, etc. Si. 300). — ಬೆಳೆಯಿಡು. -ಇಡು. To plant; to sow (My.). — ಬೆಳೆಯಿಡುವಿಕೆ. -ಇಡುವಿಕೆ. Planting, etc. ಉತ್ತು ಬೆಳೆಯಿಡುವಿಕೆ (ಕೃಷಿ Si. 298). ಉತ್ತು ಬೆಳೆಯಿಡುವಿಕೆ ಮುನ್ತಾದ ಕೃಷಿಕರ್ಮದಿನ್ದ ಜೀವಿಸುವಿಕೆ (ಅನೃತ, ಕೃಷಿ 299). — ಬೆಳೆವಿಣಿಲು. -ಹಿಣಿಲು. A big hump (Bh. 8, 17, 36). — ಬೆಳೆವೊಲ. -ಪೊಲ. = ಬೆಳವೊಲ, q. v. — ಬೆಳೆಸಾಲ ಕುಣ್ಟೆ. = ಬೆಳಸಾಲ ಕುಣ್ಟೆ. (My.).

ಬೆಳೆಯಿಸು bĕḷĕyisu. = ಬೆಳಯಿಸು, etc. (J. 3, 31).

ಬೆಳೆಯುವಿಕೆ bĕḷĕyuvikĕ. Growing, etc. (ಸ್ಫಾತಿ, ವೃದ್ಧಿ Si. 389). ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳು ಗದ್ದೆ ಬೆಳೆಯುವಿಕೆ (ವಿದ್ರಧಿ 201).

ಬೆಳೆಸು bĕḷĕsu. = ಬೆಳಸು 1, etc. (B. 4, 55; My.).

ಬೆಳ್ಕಱ್ bĕḷkar̤. To become afraid, to fear (ಅಳ್ಕಱ್, ಭಯ Šmd. Dh., o. r. ಬೆಳ್ಕಱ್; Abh. P. 9, 4; 15, 66; V. 37, 190; Tĕ. ವೆಲ್ಕುಱು; T. ವೆಕ್ಕು, ವೆಳ್ಗು, to fear; to be ashamed; see ಬಿಱಿಯ). P. p. ಬೆಳ್ಕತು, (ಬೆಳ್ಕತ್ತು, Abh. P. 5, 81; 15, 30). ಉರಗರಗಿದರ್, ದೈತ್ಯರ್ ಬೆಳ್ಕತರ್, ಅಳ್ಕಿದನಿನ್ದ್ರನ್, ಈಶ್ವರನ ಮನಮಲ್ಲಾಡಿತ್ತು (Šmd. 266).

ಬೆಳ್ಪಳ bĕḷpaḷa. (Šmd. 109). (= ಬೆಪ್ಪಳ, etc.). Trembling, tremulousness, quivering, moving about, agitation; tremblingly, unsteadily, etc. (ತರಳಾರ್ಥಂ Šmd. 395; ಸಂಚಲ Šmd. II, Kk. 86; ಸಂಚಲ Kk. 53, o. r. ಬೆಬ್ಬಳ; cf. ಮೆಳ್?).

ಬೆಳ್ಪಳಿ bĕḷpaḷi. Great lustre (ಪೆರ್ಮೆಳಗು Čt. I, 23), brightness, splendour (ನಿರ್ಮಳ Kk. 86, o. r. ನಿರ್ಮಲ; ನಿರ್ಮಳಿಕೆ 53, o. r. ನಿರ್ಮಲತೆ; ನಿರ್ಮಲ Šm. 69).

ಬೆಳ್ಪಳಿಸು bĕḷpaḷisu. = ಪೆರ್ಪಳಿಸು, (ಬೆಬ್ಬರಿಸು). To tremble, to be full of agitation (Šiv. 4, 113). ಬೆರ್ಚಿ ಬೆಳ್ಪಳಿಸಿ ಬನ್ದಂ (Šmd. 20).

ಬೆಳ್ಪು bĕḷpu. = ಬಿಳುಪು, etc. Whiteness, etc. (ನಿರ್ಮಲತೆ Šmd. II). ಅಲರೊಳ್ ಬೆಳ್ಪು or ಅಲರ್ಗೆ ಬೆಳ್ಪು (167). ಪೂಗಳ ಬೆಳ್ಪು or ಪೂಗಳ ಬೆಳ್ಪುಗಳ್ (170). ಕುದುರೆಯ ದಾಳ ಬೆಳ್ಪಾಗೆ ತಿಲಕನ್, ಅಡಿ ಬೆಳ್ಪಾಗೆ ಕಣಬನ್ ಅಕ್ಕುಂ (Mr. 276). See Čpr. 3, 81; 7, after 62; 8, 73. 75; Bp. 12, 20; 46, 56; Rāv. 6, 4; J. 18, 36; 25, 5; ಕಡುವೆಳ್ಪು, ಒಡುಬೆಳ್ಪು, ಪೊಸವೆಳ್ಪು. — ಬೆಳ್ಪುದೋಱು. -ತೋಱು. Whiteness to appear: to be white. ಕುದುರೆಯ ಮುಖ ಬೆಳ್ಪುದೋಱಿರೆ ಬೊಲ್ಲನಕ್ಕು, ಕಾಲ್ಗೊಗಮ್ ಅಪ್ಪೊಡೆ ಬೆಳ್ಪುದೋಱಿರೆ ಮಂಗಲಂ (Mr. 276).

ಬೆಳ್ಳ bĕḷḷ-as. A white or bright man: an innocent, harmless man (Bp. 9, 19; My.).

ಬೆಳ್ಳಗೆ bĕḷḷagĕ. Whiteness; white (C.). ಇಜ್ಜಿಲ್ಲಾ ತೊಳೆದರೂ ಮಸಿ ಬೆಳ್ಳಗಾಗದು (Prv.). ಬೆಳ್ಳಗಿರುವ ಹಾಲು (My.). See B. 3, 30. 36; 4, 36. 71; Prv. s. ಮೆಯ್.

ಬೆಳ್ಳನ್ನ bĕḷḷ-anna. White (C.). ಬೆಳ್ಳನ್ನ ಹಾಲು (B. 2, 32; see 3, 44; 4, 71).

ಬೆಳ್ಳವಾರ bĕḷḷavāra. = ಬೆಳ್ವಾರ. A snare, a net for for snaring game, a noose (ಪಾಶ, ಬನ್ಧನಗ್ರನ್ಥಿ, ವಾಗುರೆ, ಮೃಗಜಾಲಿಕೆ Hlā.; Tĕ. ವಲ್ಲೆ, ವಲ್ಲೆ-ತಾಡು, a noosed rope, a noose for catching cattle; ವೇಲು, to hang, dangle).

ಬೆಳ್ಳಾನೆ bĕḷḷ-ānĕ4. = ಬೆಳ್ಳಗೆ. (My.). ಬೆಳ್ಳಾನೆಯದು; ಬೆಳ್ಳಾನೇ ಬಟ್ಟೆ; ಬೆಳ್ಳಾನೇ ಹಾಲು (My.).

ಬೆಳ್ಳಾರ bĕḷḷāra. = ಬೆಳ್ಳವಾರ. (ಜಾಲಿಕ, ವಾಗುರ Mr. 380; Šiv. 3, 23. 25. 49; J. 6, 20). — ಬೆಳ್ಳಾರವಲೆ. -ಬಲೆ. = ಬೆಳ್ಳಾರ. (Bh. 1, 20, 51; 3, 13, 10. 23. 25). — ಬೆಳ್ಳಾರಸುತ್ತು. An encompassment with snare-nets (Bh. 3, 13, 24).

ಬೆಳ್ಳಿ bĕḷḷi. The white metal: silver (ರಜತ, ಕಲಧೌತ, ರೂಪ್ಯ, ತಾರ Hlā., Mr. 98; ಶ್ವೇತ Hlā., Mr. 467, Nn. 103; ದುರ್ವರ್ಣ, ರಜತ, ರೂಪ್ಯ, ಖರ್ಜೂರ, ಶ್ವೇತ Nr.; ಕಲಧೌತ, ರಜತ Nn. 44; ಹಂಜರಿ Čt. II, 80; ಹಂಜರಿ Kk. 47, Šm. 68; Si. 331; My.; T., M. ವೆಳ್ಳಿ, ವೆಳ್ಳಿ, ವೆಳ್ಳಿ; Tĕ. ವೆಲ್ಲಿ, ವೆಣ್ಡಿ). ಹೊನ್ನು ಬೆಳ್ಳಿಯುಂ (ಕುಪ್ಯ Hlā.). ಹೊನ್ನು ಬೆಳ್ಳಿಗಳನು ಕರಗಿಸಿ ಮಾಡಿದುದು (ಕೃತ); ಹೊನ್ನನೂ ಬೆಳ್ಳಿಯನೂ ಅಚ್ಚಾಗಿ ಬಟ್ಟಿದೊಡೆ ರೂಪ್ಯ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಬೆಳ್ಳಿ ಬಿಸಿಯ ಬೇಕಾದರೆ ಕಳ್ಳೀ ಹಾಲು ಬೇಕೇ?—ಬೆಳ್ಳಿಯಾದರೂ ಬಳ್ಳಿ ಮಾತ ಬೇಕಾದರೆ ಕೊಳ್ಳಿ ಬೇಕು.—ಬೆಳ್ಳಿಯುಂಡರೆ ಕಳ್ಳಗೆ ಅಗದೇ?—ಬೆಳ್ಳಿಯಿದ್ದವನಿಗೂ ಕೊಳ್ಳೀ ಭಯ ತಪ್ಪದಿಲ್ಲ (Prvs.). **2**, the planet Venus (My.; T., M. ವೆಳ್ಳಿ). See Bp. 34, 5; 58, 31; Rāv. 11, 23; J. 26, 17; Si. 330; Prv. s. ಮಾಣಿ. — ಬೆಳ್ಳಿಗೊಪ್ಪರಿಗೆ. -ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ. A kŏpparigĕ of silver (Č. Bp. 47, 40). — ಬೆಳ್ಳಿ ಬಂಗಾರ. Silver and gold (B. 3, 15). — ಬೆಳ್ಳಿಯ ಬೆಟ್ಟ. = ಬೆಳ್ವೆಟ್ಟು (Grj. 6, 40). — ಬೆಳ್ವಟ್ಟಲ್. -ಬಟ್ಟಲ್. A cup of silver (Grj. 4, 130). — ಬೆಳ್ವೆಟ್ಟು. -ಬೆಟ್ಟು. The silver mountain (ಹಿಂಜರಿವೆಟ್ಟು, ರಜತಾದ್ರಿ Šm. 10).

ಬೆಳ್ಳುಚಿ bĕḷḷuči. N. of a plant (ಗೂಡೆ Mr. 134, see MS. ಬೆಳ್ಳುಚಿ).

ಬೆಱಲ್ bĕṟal. (= ಬೆಳಲ, etc.?). N. of a tree (ಬಿಲ್ವಮರಂ Šmd. I).

ಬೇ bē. 1. = ಬೆಯ್ಯು, ಬೇಯು. To be consumed with fire, to be burnt up;—to be burnt or scorched by the sun's heat, etc.;—to be prepared, as

Digitized by Google

food for the table, by boiling, to be cooked;— to burn with a fever, with grief, etc. (ದಾಹ Šmd. Dh.; My.; T., M. ವೇ; Tĕ. ವೇಗು; *cf.* ಬಿಸು 1, etc.). P. p. ಬೆಂದು (Šmd. 276. 279; Čpr. 5, 132; Bp. 16, 25; 54, 80; 56, 36; 60, 18; C.); third person singular imperfect also ಬೇಯಿತು (My.), ಬೇಯಿತ್ತು (Bp. 56, 35). ಬೇವ (J. 31, 55). ಅರೆ ಬೆನ್ದುದು (ಅಪಕ್ವ, ಪೌಲಿ Nr.). ಔಷಧಂ ಬೇಯಲು ಕಷಾಯಮೆನಿಕ್ಕು (Mr. 390). ಒಲೆ ಸೊಟ್ಟಾದರೆ ಬದನೆಕಾಯಿ ಬೇಯದೇ?—ಬೆನ್ದ ಬಾಯಿಗೆ (to one who has no real knowledge) ಬನ್ದದೇ ಮಂಗಲಾಷ್ಟಕ.—ಬೆನ್ದ ಮನೆಗೆ ಹಿರಿದದೇ ಲಾಭ (Prvs.). See Čpr. 4, 45; Bp. 2, 13; 18, 88; 36, 8; 50, 28. 33. 37; 52, 14; 54, 50; 56, 38; 60, 58; Rŝv. 5, 36. 37. 46; Bh. 1, 8, 89. 90; J. 15, 3; 24, 37. 47.

ಬೇ bê. 2. (= ಬ್ಯಾ). An humble, pitiable sound (used in begging). **2,** to beg with an humble, pitiable voice. P. p. ಬೇತು. ಬೇತು ಕೊಣ್ಡು ನಿಲ್ಲುತ್ತಾನೆ (My.).

ಬೇ bê. Without (Mbr., H.; see ಬೇಕೂಬ, etc.).

ಬೇಕರೆ bê2-karĕ. A person who cries out for alms with an humble, pitiable voice (My.).

ಬೇಕು bêku. = ಬೇಲ್ಕು, ಬೇಲ್ಕುಂ, (ಬೇಹು 1). Third person singular future of ಬೇಡು 1: It desires: it is wished, desired, solicited or requested; it is desirable; it is requisite, it is required, it is necessary; it is wanted; it is fit; it is due, it must;—he or she is desirable, etc., etc.;—thou art desirable, etc., etc.; you are desirable, etc., etc.;—they are desirable, etc., etc. (ಬೇಹು Bhn. 45; C.; T. ವೇಣುಂ, ವೇಣ್ಡುಂ; M. ವೇಣಂ, ವೇಣ್ಡು; Tu. ಬೋಡು). ಪುರುಷರೊಳಗಭಿಮಾನವೇ ಬೇಕು (Bp. 40, 48). ಅಂಗಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೋ? ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳ ಬಾರದೋ? (B. 4, 93). ಬೇಕು ಬೇಡೆನ್ದು, ಉಸುರಲೊಲ್ಲೆ (Bp. 14, 10). ಬೆಳ್ಳುಗಳು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬೆಳೆಯ ಬೇಕಾದರೆ ಹದಿನೆಣ್ಟು ತಿಂಗಳು ಬೇಕು (B. 5, 33). ಒನ್ದು ವಿದ್ಯದೊಳಗೆ ತುಮ್ಬಾ ಜ್ಞಾನವುಳ್ಳವನಾಗಿ ಹಸ್ತಾಗಿ ಕೆಲಸಾ'ಮಾಡ ಹತ್ತ ಬೇಕಾದರೆ ಬಹಳ ದಿವಸ ಬೇಕು (5, 81). ಕರೆದೆವಾಂ ಬೂಜಂಗೆ, ಬೇಕೇ? (Bh. 2, 13, 39). ತೋಟ ಬೇಕೇ? (2, 13, 47). ಒನ್ದು ತೆಐದ ಮಗನಾದೊಡಂ ಬೇಕು (J. 28, 57). ಸಚೇಲಸ್ನಾನವ ಮಾಡಲಿಕೆ ಬೇಕು (Bp. 55, 35). ಇವನನಟ'ಯಲು ಬೇಕು (Râm. 3, 2, 22). ಅರ್ಥಮಂ ತತ್ಕಾಲಕೇಯ ಬೇಕು (J. 29, 17). ಕಣ್ಡುದ ನುಡಿಯ ಬೇಕು (Bh. 1, 8, 16). ವಿನಾಶವಹಸಗ ಬೇಕು (1, 8, 56). ದ್ರೋಹ ಮಾಡ ಬೇಕೆಮ್ಬ ಕೆಟ್ಟ ಇಚ್ಛೆ (ವ್ಯಾಪಾದ Si. 48). ಪೆರರ ಒಡವೆಯನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿ ದಕ್ಕಿಸಿ ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೆಮ್ಬುವ ದುರಾಶೆ (ಅಭಿಧ್ಯೆ 68). ಬೇಟೆಯಾಡುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನಾಯಿಗಳು ಬೇಕೇ ಬೇಕು (B. 3, 40). ಬಿಸಿಯಾದ್ದು ಆರ'ಸ ಬೇಕು, ಹಸಿಯಾದ್ದು ಕಾಯಿಸ ಬೇಕು.—ಬೇಗೆ ಹತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ ಹೊಗೆಗೆ ನಿಮಿತ್ತ ಕೇಳ ಬೇಕೇ? (Prvs.).—Occasionally the form ಬೇಕಿಲ್ಲ is used instead of ಬೇಡ (but not in My.).— ಬೇಕಾಗು. -ಅಗು. To be solicited, to be desired, to be required, to become or be necessary, etc. (ಬೇಡಿ ಇರು Šmd. 60 Cm.). ಎಣಿಸ ಬೇಕಾದುದು (ಗಣನೀಯ Nr.). ಬೇಕಾದುದು (ಪ್ರಯೋಜನ Nn. 132). ಬೇಕಾದನಿತನ್ ಆದದೆ ತನ್ದಪೆಂ (Bp. 14, 11). ಬೇಕಾದನಿತು ಎತ್ತವನಿತ್ತು (28, 22). ಬೇಕಾದಷ್ಟು (ಕಾಮ, ಪ್ರಕಾಮ, ಇಷ್ಟ, etc. Si. 317). ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬೇಕಾದದು (ಅಭೀಷ್ಟ, ಹೃದ್ಯ, etc. 368). ಬೇಕಾದದು (ಲಘು, ಇಷ್ಟ 412). ಮಾಡ ಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವಿಕೆ (ಪರಾಕ್ರಮ 441). ತನಗೆ ಬೇಕಾದನ್ತಾ ಪುರುಷನು (ರಮಣ, etc. Dhw.). ಎಳೆಯಂಗೆ ಬೇಕಾದುದು ಇಲ್ಲದಿರೆ ಮಱುಗುವಳ್ (J. 28, 16). ಬೇಕಾದ್ದು ಇದ್ದರೂ ಸೋಕೋದು ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ.—ಬೇಕಾದ್ದು ಕೊಟ್ಟರೂ ನೂಕಿಸಿ ಕೊಳ್ಳೋದು ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ.—ಬೇಕಾದದಾದರೆ ಬೇಗ ಸಿಕ್ಕೀತೇ? (Prvs.). ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ (ಪ್ರಕಾಮ G.). ಕಡುವಿಗೆ ತುಸ ಹುಲ್ಲು ಬೇಕಾಗಿತ್ತು (B. 2, 21). ಎಲೆಗಳ ತೂತುಗಳಲ್ಲಿ ಹವೆಯೊಳಗಿನ್ದ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ವಾಯುವನ್ನು ಹೀರಿ ಕೊಣ್ಡು, ಬೇಡಾದನ್ಥ ತಮ್ಮೊಳಗಿನ ವಾಯುವನ್ನು ಹೊರಗೆ ಬಿಡುವ ಗುಣವುಣ್ಟು (3, 36). ಕಾಯಿ ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ (3, 91). ಅವಳು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ನೆವ ಹೇಳಿ' (4, 6). ವಿಜಯನಗರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಸುಲಿಗೇ ಮಾಡಿ (4, 10). ಕೊತವಾಲನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬೇಕಾದವನಾಗಿದ್ದನು (4, 20). ಹತ್ತೀ ಕಾಯಿಗಳು ಬಲಿತು ಹಣ್ಣಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಎರಡು ತಿಂಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ (4, 27). ಒಳ್ಳೇ ನಡತೆಯ ಮನುಷ್ಯನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬೇಕಾದವನು (4, 35). ಈ ಅಚ್ಚುಕೂಟದಲ್ಲಿ ಒನ್ದು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಹೊಡಿಯುವಷ್ಟು ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಲೇಖಕರ ಕೆಯ್ಲಿ ಬರಿಸ ಬೇಕಾದರೆ ಹದಿನಯ್ದು ಲಕ್ಷ ಲೇಖಕರು ಬೇಕಾಗುವರು (4, 103). ಸೂಜೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ಮನ್ದಿ ಇನ್ನೊನ್ದು ಯಾವ ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಬೇಕಾಗುತ್ತಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ (4, 157). ಮಾವತನು ಆನೆಯ ಗಣ್ಡಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ತಿವಿದು, ಬೇಕಾದತ್ತ ಅದನ್ನು ತರುತ್ತಾನೆ (5, 240). ಆ ಮೊಸಳೆಗಳಿಗೆ ಬೇಕು ಬೇಕಾದನ್ಥ ಸವಿ ಸವಿ ಆಹಾರಗಳನ್ನು ಒಯಿದು, ನೈವೇದ್ಯ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು (4, 132). ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಕೆತ್ತಿ, ಬೇಕು ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಜೋಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು (4, 152). ಆ ಹಾಳೆಯನ್ನು ಬೇಕು ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಕೊಟಿ'ದು (4, 225).— ಬೇಕನ್ನು. -ಅನ್ನು. To say "it is wished or desired", "it is desirable," etc., etc. ಬೇಕನ್ದಾಕ್ಷಣ ನಾಕ ಸೇರುವನೇ?—ಬೇಕನ್ತ ಬಯಸಿದ್ದು ಬೇಸಬವಾದೀತೇ? (Prvs.). It is used to express "purposedly": ನಾನು ಬೇಕನ್ತ ಕನ್ನಡಿಯನ್ನು ಒಡೆದೆನೋ? (B. 3, 82). ಬೇಕನ್ತ ಅಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವನು (5, 205). ಬೇಕನ್ತ ತಡ ಮಾಡಿದನು (5, 236).— ಬೇಕೆನ್ನು. -ಎನ್ನು. = ಬೇಕನ್ನು. (Bp. 24, 76; J. 5, 23).

ಬೇಕೂಬ bê-kûba. Not proper: foolish, silly; a fool (My., Si. 401; Mhr., H.).

ಬೇಗ bêga. Tbh. of ವೇಗ (Šmd. 342; Čpr. 5, 8. 106; Bp. 46, 56; 57, 2). Speed; quickly (C.). ಅಮ್ಬಿನ ಬೇಗ (ದೀಪ್ತಿ, ವೇಗ, ತೀವ್ರತೆ Hlâ.). ಬೇಗ ನಡಿಯುವವನು (ಜಂಘಾಲ, etc. Si. 282).— ಬೇಗನೆ. ಬೇಗನೇ. Quickly (C.; B. 1, 10; 3, 124; 5, 72).— ಬೇಗ ಮಾಡು. To hasten, to act with precipitance (Bp. 56, 20; ಸರಸರಿಸು G.). ಬೇಗ ಮಾಡಿದವನಿಗೆ (ಒನ್ದು ಹಣಕ್ಕೆ) ಹಾಗೂ ವೀಸ (Prv.).

ಬೇಗಡಿ bêgaḍi. = ಬೇಗಡೆ 1. (B. 1, 5).

ಬೇಗಡೆ bêgaḍĕ. 1. Talc mineral, Mica resembling glass (Tĕ.);—laminae of tin covered over with some colouring substance (My.; Tĕ.; Mhr. ಬೇಗಡ). ಬೇಗಡೇ ತಗಡಾದರೆ ಬುಗಡಿಗೆ ಆದೀತೇ? (Prv.).— ಬೇಗಡೆವೆಸ. -ಬೆಸೆ. To affix such laminae (Čpr. 1, 134).

ಬೇಗಡೆ bêgaḍĕ. 2. A bore, a hole, as in a gem (ಬೆಜ್ಜ Bhn. 12; Bh. 7, 1, 10; 8, 4, 15; 8, 26, 17).

ಬೇಗಾರಿ bêgâri. Labour exacted by a government or a person in power without giving remuneration for it (My.; Mhr., H. ಬಿಗಾರ).

ಬೇಗು bêgu. 1. ಕೆಯ್ಮಾಡೆನೆ ಬೇಗೆಮ್ಬುದರ್ಥಂ (Ċt. I, 51).

ಬೇಗು bêgu. 2. = ಬೇಹು 2. Spying (My.; Tĕ. ವೇಗು, ವೇಗು; T. ವೇ, ವೇಯ್, ವೇಗು, ವೇವು; M. ವೇವು; Tĕ. ವೇಗಿಂಚು, to keep awake, v. i.; ವೇಗು, to watch without sleeping; ವೇಚು, to wish for, hope, expect, watch for; *cf.* ಬೇಡು 1?).

ಬೇಗುಗಾಱ bêgu-gâṟa. = ಬೇಹುಕಾಱ. (My.; T. ವೇವುಕಾರ; Tĕ. ವೇಗುಲವಾಡು).

144*

Digitized by Google

ಬೇಗುದಿ (bê-kudi2). Burning heat: affliction, distress, grief (ಸನ್ತಾಪ Čt. II, 89; Šs.; Bhn. 12; Bh. 8, 23, 40). — ಬೇಗುದಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To begin to grieve, etc. (J. 13, 12; 19, 13).

ಬೇಗೆ bêgĕ. = ಬೆಂಕೆ. Fire; heat; wild fire in jungles (My.; Bp. 54, 54; 56, 24; 60, 58; Rŝv. 5, 45; J. 13, 47; Tĕ. ವೇಕ, fever). — ಬೇಗೆಗಿಚ್ಚು. -ಕಿಚ್ಚು. Wild fire (Abh. P. 13, 48; 15, after 39). — ಬೇಗೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To be heated, burnt (or boiled, Rŝv. 5, 36). — ಬೇಗೆ ಬೀಳು. Wild fire to originate (My.). — ಬೇಗೆ ಹತ್ತು. Wild fire to break out (My.). ಬೇಗೆ ಹತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ ಹೊಗೆಗೆ ನಿಮಿತ್ತ ಕೇಳ ಬೇಕೇ? (Prv.).

ಬೇಚಿರಾಕು bê-čirâku. Untenanted, desolate (My.; Br.; Mhr., H. ಬೇಚಿರಾಖ).

ಬೇಜಾ bê-jâ. Meaningless, senseless, groundless, bad (My.; Br., H.).

ಬೇಜಾರು bê-jâru. Weariness (from fatigue, pain, vexation), annoyance (My.; Br.; Si. 398; Mhr. ಬೇಜಾರ).

ಬೇಟ bêṭa. 1. (fr. ಬಿಡು 1). Separation, parting, especially the separation of lovers (ವಿರಹಾರ್ಥ Bhn. 41; Bh. 2, 9, 17).

ಬೇಟ bêṭa. 2. (fr. ಬೇಡು 1). = ಬೇಣ್ಟ. Longings (T. ವೇಟ್ಟಲ್, ವೇಡ್ಕೈ, ವೇಳ್, desire, lust): sexual passion, erotic sentiments, the pleasures of sense; amorous pastime; love-gestures (ಉಬುಗು Šmd. 1). ನವವಿಧರತೋಪಚಾರದಿನ್ ಎನ್ದುಂ ಪದಿಸದು ಬೇಟಂ (Šmd. 291; see Šmd. s. ದಾಬ್ಬಿಣ). ಹಣವುಳ್ಳಂ ಹೆಣನಾದೊಡಂ, ಒಲಿದ ಪೋಲಾರೆ ನ್ದಡಂ ಬಿಟ್ಟರರ್ ಕ್ಷಣಮಾತ್ರಂ; ಬಡು ಕೂಟ ಬೇಟಗಳಲೇ ಸೋತನ್ದದಿಂ ಹಾಲ ಮುನ್ದಣ ಬೆಕ್ಕಾಡುವೋಲ್ ಅಡಿ, ಸರ್ವಧನ ತಾಂ ಪೋಗಲ್ಕೆ ಮಾತಾಡರ್ ಆಯ್; ಗಣಿಕಾಸ್ತ್ರೀಗುಣಮೇತಕಯ್? (Sâ. in W. v. 614). ಪರಸತಿಯ ಬೇಟದಿ ಪುಣ್ಣತನದಲಿ ಹೆಣ್ಣರನು ಬಿಟ್ಟರ್ದ ಪೋಟರು (Abhâ. 2, 2). See Čpr. 3, 42. 43; 5, 121; 8, 53. 56; Grj. 2, after 106; Bp. 40, 40; 42, 7; 45, 29; Č. Bp. 47, 15; Râm. 1, 5, 32; 1, 14, 24; 3, 7, 22; Rŝv. 11, 93. 152. 156; J. 6, 34; 7, 6; 15, 5. 26; 26, 7; 29, 35; 30, 23; Abhâ. 2, 78. 102; ಒಳ್ವೇಟ, ಕಣ್ಬೇಟ, ಕಿವಿವೇಟ, ತನಿವೇಟ, ಪೊಸವೇಟ.

ಬೇಟಕಾರ್ತಿ bêṭa-kârti. (Šmd. 244). A woman of erotic sentiments; one making love-gestures (Râm. 1, 5, 32).

ಬೇಟಿ bêṭi. = ಬಿಟ್ಟಿ, etc. (My.).

ಬೇಟೆ bêṭĕ. = ಬೆರಡು, ಬೇಣ್ಟೆ. Hunting, the chase (Čpr. 5, 120; Šsv. 8, 2; J. 5, 67; C.; ಆಚ್ಛೋದನ, ಮೃಗಯೆ, etc. Si. 342; Tĕ. ಏಟ, ವೇಟ; T. ವೇಟ್ಟ, ವೇಟ್ಟೈ, ವೇಡು; M. ವೇಟ್ಟ; Tu. ಬೋಣ್ಟೆ). ಬೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಕುಶಲವಾದ ನಾಯಿ (ವಿಶ್ವಕದ್ರು Si. 342). ಬೇಟೆಯಲ್ಲಿರುವವಗೆ ಬೇಟೆಯ ಸುದ್ದಿ ಯಾಕೆ?— ಬೇಟೆಗೋಸ್ಕರ ಬನ್ದು, ಊಟ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ (Prvs.). 2, animals persued and taken by sportsmen, game (C.; B. 3, 31; 4, 10. 11. 212). — ಬೇಟೆನಾಯಿ. A hunting dog (B. 4, 41; ವಿಶ್ವಕದ್ರು Čb.). — ಬೇಟೆಯಾಡು. -ಆಡು. To hunt (C.). ಬೇಟೆಯಾಡಲ್ ಪಡುವ ಬೇಟೆ ಬೇಟೆ ಮೃಗಜಾತಿಗಳು (ಕೃಷ್ಣಸಾರ, ರುರು, ನ್ಯಂಕು, etc. Si. 170). ಬೇಟೆಯನಾಡಲೆನ್ದು, ನಡೆ ತಹ ಕಿರಾತರ್ (Râghč. 17, 64). ಬೇಟೆಯಾಡುವದಕ್ಕೆ ಕಲಿತ ಮಲ್ಲ ಬೇಟೆ ನಾಯಿಯು ಟೊಂಕ ಮುರಿದ (Prv.). See J. 6, 20; B. 3, 75; 5, 28.

ಬೇಟೆಕಾತಿ bêṭĕ-kâti. A huntswoman. See ಬಡೆವೇಟೆಕಾತಿ.

ಬೇಟೆಕಾರ bêṭĕ-kâra. = ಬೇಟೆಗಾರ, ಬೇಣ್ಟೆಕಾರ. A hunter, a sportsman. ಹಕ್ಕಿಯ ಬೇಟೆಕಾರಂ (ಜೀವಾನ್ತಕ, ಶಾಕುನಿಕ Nr.).

ಬೇಟೆಗಾರ bêṭĕ-gâra. = ಬೇಟೆಕಾರ, etc. (My.; B. 3, 10). ಬೇಟೆಗಾರ ತೋಟ ಮಾಡ್ಯಾನೇ? (Prv.). See Prv. s. ಮೊಲ. — ಬೇಟೆಗಾರನ ಹಕ್ಕಿ. The common Indian king-fisher, Alcedo bengalensis (Bd.; My.).

ಬೇಡ bêḍa. 1. A huntsman (ಶಣ್ಬರ, ಉಬ್ಧಕ Nn. 39; T., M.; T. ವೆಟ್ಟು, to cut down; cf. ಬೆರಡು); a tribe of forest people living by the chase (ಬಿಲ್ಲ Čt. I, 93; ಬಿಯದ, ಬಿಲ್ಲ, ಶಬರ Šm. 32; C.; the Bêḍas at present are fowlers, farmers, merchants, peons, etc.). ಬೇಡರ ಪಳ್ಳಿ (ಪಕ್ಕಣ, ಶಬರಾಲಯ Hlâ.). ಬೇಡರ ಹಳ್ಳಿ (ಪಕ್ಕಣ, etc. Nr.). ಬೇಡರ ತಾಣ (ಪಕ್ಕಣ Šm. 32). ಬೇಡರ್ ಮೊದಲಾಗುಳ್ಳ ಅನ್ತ್ಯಜಾತಿಗಳು (ಕಿರಾತ, ಶಬರ, ಪುಲಿನ್ದ, ಭಟ, ಮೂಲ, ಮ್ಲೇಚ್ಛ Hlâ.). ಬೇಡರ ಪಾಳ್ಯ (ಪಕ್ಕಣ, etc. Si. 114). ನವಿಲುಗರಿಯುಟ್ಟ ಬೇಡನು (ಕಿರಾತ); ಸೊಪ್ಪನುಟ್ಟ ಬೇಡನು (ಶಬರ); ಬೇಡರ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಲ್ಲವನು (ಪುಲಿನ್ದ Si. 341). ಬೇಡರ ಪೋಲ್ ಮುಸಗಿ ತುಡುಗೊಳಲ್ ಬದ್ ಸನ್ದಂ (Šmd. 281). See Bp. 54, 76; 58, 36. 48. 57. 64; Rŝv. 5, 28. 122; Šsv. 4, 6. 92; J. 28, 52; ಮ್ಲೇಚ್ಛ. — ಬೇಡಜಾತಿ. A Bêḍa-tribe. ಭಿಲ್ಲರ್ ಕಿರಾತರ್ ಪುಲಿನ್ದ ಶಬರರ್ ಅಟವಿಕರರ್ ಬೇಡಜಾತಿಗಳು (Mr. 379). — ಬೇಡರವನು. -ಅವನು. = ಬೇಡ. (ವ್ಯಾಧ, ಮೃಗವಧಾಜೀವ, ಮೃಗಯು, ಉಬ್ಧಕ Si. 341). ಬೇಡರವಗೆ ಗಾಡೀ ಸವಾರಿ ಯಾಕೆ? (Prv.). — ಬೇಡರಸ. -ಅರಸ. A chief of huntsmen (Abh. P. 4, 38). — ಬೇಡವಟ್ಟ. -ಹಟ್ಟ. A village of huntsmen (Abh. P. 8, after 54). — ಬೇಡವಡೆ. -ಪಡೆ. A company or force of huntsmen (Abh. P. 4, after 37; 7, after 115; Râghč. 17, 68. 73; J. 28, 40). — ಬೇಡವೆಣ್. -ಪೆಣ್. A Bêḍa woman (Rŝv. 5, after 55; 5, 112).

ಬೇಡ bêḍa. 2. A short form of ಬೇಡದು, 3rd person singular negative of ಬೇಡು 1 (the contrary of ಬೇಕು). It does not desire: it is not wished, desired, solicited or requested; it is not desirable; it is not requisite, required or necessary; it is not wanted; it is not fit; it is not due, it must not;—he or she is not desirable, etc., etc.;—thou art not desirable, etc., etc.;—you are not desirable, etc., etc.;—they are not desirable, etc., etc. (C.; ನಿಷೇಧ Si. 469; ವಾರಣ 473; T. ವೇಣ್ಡಾಂ; M. ವೇಣ್ಡ; Tu. ಬೊಡ್ಚಿ). In politely accosting the forms ಬೇಡಿರಿ or ಬೇಡರಿ are used (B. 4, 75. 76. 77; 5, 132. 133). ಇದರೊಳ್ ಸಾಕಲ್ಯಸಂಶ್ಲೆ ಪೇಳದಿವೆನಲ್ ಬೇಡ! (Šmd. 61). ಬೇಡ ಗಡಾ, ಬೇಡ ಗಡಾ ನಿನಗಾತನೊಳ್ ಛಲಂ! (143). ಕಿವಿಗೆ ಸುಗಯಿಸದೆದೆಯೊಳ್ ಅದನೆಸಗಲ್ ಬೇಡ (268). ಸೊಪ್ಪಿಕ್ಕುಮೆಸವೇಡ (269). ನಮ್ಮೊಳು ಭೀತಿ ಬೇಡ! (Bh. 1, 8, 74). ಪಾತಕನ ಹೆಸರ ಮೂರು ಲೋಕದೊಳಗೆ ಯಾತಕ್ಕು ಬೇಡ (Sp.). ಕುಶಲತ್ವವಿಲ್ಲದೇ ನೀನೀಕನೆನ್ತಾದಿ? ಕುಶನೀಕನೆನ ಬೇಡ! ಲೋಕಕೆ ಮಾನೀಕನೆ ಕುಶ (Sp.). ಅಸೂಯೆಗೀಡಾಗ ಬೇಡ! (J. 29, 17). ಇದನ್ನು ಮಾಡು! ಅದನ್ನು ಮಾಡ ಬೇಡ! ಎನ್ದು, ಹಿರಿಯರು ಕಿರಿಯರಿಗೆ ಹೇಳುವದೇ ಆಜ್ಞೆ (B. 3, 53). ಮೆತ್ತಗಾಗಿರ ಬೇಡವೇ? (Bp. 38, 35). ಇತ್ತ ಬರ ಬೇಡ! ಎಲವೊ, ಹೋಗು! (40, 12). ಅರಿಯಬೇಡ (40, 24). ನಿಮ್ಮ ದುರುಕ್ತಿಗಳು ಬೇಡ (56, 24). ಶಾಕುಮಾತು ಅದ ಬೇಡ, ಪೋಕವಿಷ್ಯೆಗೆ

Digitized by Google

ಹೋಗ ಬೇಡ.— ಹೂಮಾಲೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ರೂಮಾಲೆ ಬೇಡವೋ?— ಬಡವಗೆ ಆಸೆ ಹೇಳಬೇಡ, ಬಲ್ಲಿದವಗೆ ಬಾಸೆ ಹೇಳ ಬೇಡ.— ಹಾರುವನಿಗೆ ಆಳಾಗ ಬೇಡ, ಗಾಣಿಗನಿಗೆ ಎತ್ತಾಗ ಬೇಡ (Prvs.). ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಮಾಸ ಬೇಡ! (B. 2, 1). ಪೊಱ ಬೇಡಂಗಡಿಸಾಲವೂರ ಹೊಣೆಯಂ ನಿಸ್ಸಂಗಳಂ ಪಾಪವಂ, ಮಱೆವೇಡಾತ್ಮಜಮಿತ್ರಸೈಜಸತಿಯೊಳ್ ನ್ಯಾಯಂಗಳೊಳ್ ಸತ್ಯಮಂ, ನೆಱೆವೇಡಂಗನೆಪಕ್ಷವೃದ್ಧತರುಣೀಗೋವಿಪ್ರ ದಾರಿದ್ರರಂ, ತೆಱ ಬೇಡೊತ್ತೆಗೆ ಬಡ್ಡಿಯಂ (Śi. 34). Honorific plural ಬೇಡಿರಿ! (C.), ಬೇಡಿ! (My.). — ಬೇಡನ್ನು. -ಅನ್ನು. = ಬೇಡೆನ್ನು. ಯಾರು ಬೇಡನ್ನುತ್ತಾರೆ? (who does object? My.). ಬೇಡನ್ದರೂ ಮಗ ಆಡು ಕಾಯೋದು ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ (Prv.). — ಬೇಡ ಬೇಡ. rep. (Bp. 21, 47; 43, 52). ಬೇಡ ಬೇಡೆನ್ದು, ಬಿಡಿಸಿದಂ (Śmd. 272). — ಬೇಡವಾಗು. -ಆಗು. = ಬೇಡಾಗು. (My.). ಬೇಡವಾದ್ದು ಕೂಡಿಸಿದರೆ ಆದೀತೇ? (Prv.). — ಬೇಡವೆನ್. -ಎನ್. = ಬೇಡೆನ್. ಬೇಡವೆಮ್ಬುದು (ವಾರಣ Nr.). — ಬೇಡಾಗು. -ಆಗು. To be undesirable, etc., etc. ಎಲೆಗಳ ತೂತುಗಳಲ್ಲಿ ಹವೆಯೊಳಗಿನ್ದ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ವಾಯುವನ್ನು ಹೀರಿ ಕೊಣ್ಡು, ಬೇಡಾದದ್ದನ್ನು ತಮ್ಮೊಳಗಿನ ವಾಯುವನ್ನು ಹೊಱಗೆ ಬಿಡುವ ಗುಣವುಣ್ಟು (B. 3, 86). ಬೇಡನ ಬಱಿಯಲ್ಲಿ ಕಾದು ಇದ್ದುದಱಿನ್ದ ಅವನಿಗೆ ಅವು ಬೇಡಾಗಿದ್ದರೆ (3, 91). ಲೋಕಾಪವಾದದಿನ್ದ ಜನರಿಗೆ ಬೇಡಾದವನು (ಅಭಿಶಸ್ತ G.). — ಬೇಡೆನ್. -ಎನ್. ಬೇಡೆನ್ನು. To forbid, etc.; to refuse, etc. ಬೇಡೆನುಹ (ನಿಷೇಧ); ಬೇಡೆನ್ದು ಒಱಲುಹ (ಆಕ್ರೋಶನ, etc. Nr.). ಬೇಡೆನ್ದು ಬಿಟ್ಟವನು (My.). ಬೇಡೆನವೇಡ! (Rśv. 18, 26).

ಬೇಡ bêḍa. 3. A man of a timid heart, a timid man (ಭೀತಚಿತ್ತ Bhn. 4; Bp. 9, 32; 31, 6; see ಬೆಳ್ಳಱ್).

ಬೇಡತಿ bêḍati. A female of the Bêḍa tribe (ಶಬರಿ G.; My.; see Rághc. 17, 66; Śśv. 3, 7; Bh. 1, 8, 87; ಎಳೆವೇಡತಿ).

ಬೇಡಿ bêḍi. A chain, a fetter (My.; Br.; B. 5, 151; Mhr., H.). ಆನೇ ಬೇಡಿ (ಶೃಂಖಲ, ಅನ್ದುಕ, ನಿಗಲ Si. 271). ಬೇಡಿಲಿ (or ಬೇಡೀಲಿ) ಇದ್ದವಗೆ ನಾಡಿನ ಯೋಚನೆಯೇ?— ಬೇಡಿಲಿ ಬಿದ್ದರೂ ಕೇಡು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prvs.).

ಬೇಡಿಕೆ bêḍikĕ. Asking, entreating (My.).

ಬೇಡು bêḍu. 1. (Śmd. 90). = ಬೇಱ್. To wish, to desire (ಬಯಸು Śmd. 387 Cm.; T. ವೇಣ್ಡು);—to solicit, to beg, to pray, to entreat, to request (ಯಾಚ್ಞೆ Śmd. Dh.; Śm. 95; C.; T. ವೇಣ್ಡು; Tĕ. ವೇಡು; Tu. ಬೇಡು; T. also: to be necessary, be wanted; see ಬೇಕು, ಬೇಡ 2, ಬೇಹ). ಬೇಡಿದನಿಷ್ಟಮಂ ಸಲಿಪುದು ಕರ್ಣಂಗೆ ಜನ್ಮವ್ರತಂ (Śmd. 89). ಜಾತವೇದಂ ಪಟುಕಪಟಮಯವ್ಯಾಜದಿಂ ಬೇಡಿ, ಪೆತ್ತಂ (285). ಕುರುಪತಿಯಂ ಎಷ್ಟು ಬೇಡಿದಂ ಧರೆಯುರೆಯಂ (77). ದಾನಿಯಂ ದಾನಮಂ ಬೇಡಿದಂ (157). ಆವುದು ಮಾಡಲ್ ಬೇಡಿದುದು, ಅದುವೆ ಕರ್ಮಂ (155). ಬೇಡುವಂ or ಬೇಟ್ಟಂ (28). ಬೇಡುವವ (ಅರ್ಥಿ, ಮಾರ್ಗಣಕ, ಯಾಚಕ, ವನೀಪಕ Hlâ.). ಬೇಡುವಂ (ಎರೆವಂ, ಯಾಚಿಸುವಂ Śm. 47). ಬೇಡುವವನು (ಮಾರ್ಗಣ, ಯಾಚಕಜನ Nn. 70). ಬೇಡುವವನು (ವನೀಪಕ, ಯಾಚನಕ, ಮಾರ್ಗಣ, ಯಾಚಕ, ಅರ್ಥಿ, ಕೇಳುವವನು Si. 367). ಮಾಡಲ್ ಬೇಡಿ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಪಸರಿಸಿದ ದ್ರವ್ಯವು (ಕ್ರಯ್ಯ); ಆಗಲು ಬೇಡಿದುದು (ಭಾವುಕ, ಭವಿಕ, ಭವ್ಯ); ಬೇಡಿಕೊಳುಹ (ಪ್ರಾರ್ಥನ Nr.; cf. ಬೇಡುಹ). ಬೇಕಾದದು ಹೋಗಿ ಬೇಡದ್ದು ಆಗುವಿಕೆ (ಪ್ರಪಂಚ, ವಿಪರ್ಯಾಸ Si. 412). ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಇನ್ಥಾ ಕೇಡುಗಳು ಉಣ್ಟಾಗ ದಾರದೆನ್ದು, ನಾವು ದೇವರನ್ನು ಕುಱಿತು ಬೇಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ (B. 5, 2). ಅವನು ಅರಸನಲ್ಲಿ ಏನಿಕೆ ದ್ರವ್ಯ ಬೇಡಿದ್ದನು (5, 67). ತನ್ದೆಯ ಕೀರ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಲೆನ್ದು, ದೇವರಿಗೆ ಬೇಡಿ ಕೊಣ್ಡೆನು (5, 72). ಈ ಮುದುಕ ಬಿಕ್ಕೆ ಬೇಡಿ, ಕಾದು ತರುತ್ತಾನೆ (2, 38). ಕುಣ್ಟರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಿಕ್ಕೆ ಬೇಡ ಬನ್ದರೆ ತಮ್ಮ ಕೆಯ್ಲಾದದು ಕೊಟ್ಟು, ಅವರನ್ನು ಕಳುಹಿಸ ಬೇಕು (4, 34). ತಲೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಇಲ್ಲ, ತನು ಮೃಗನಾಭಿ ಬೇಡಿತು.— ಸಾನಾರಾಯನ ಹತ್ತರ ಹೋಗಿ, ನಾಲ್ಕು ಕಾಸು ಬೇಡಿದ.— ಪೆಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟಾಗ್ಯೂ ಹಿಟ್ಟು ಬೇಡೋದು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ.— ಬೇಡಿ ಉಣ್ಣ ನಾಲಿಗೆ ನಾಡು ಕಣ್ಡಿತು.— ಕಳ್ಳತನ ಎಮ್ಬ ಕಾಮಧೇನು ಇರುವಾಗ ಬೇಡಿ ತಿಮ್ಬುವ ಬಣ್ಣಜನ್ಮ ಯಾಕೆ?— ಬೇಡಿ ಕೊಣ್ಡಷ್ಟೂ ಹೇಡಿತನ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ.— ಬೇಡಿ ಕೊಣ್ಡು ತಿನ್ನ ಬಹುದು, ಕದ್ದು ಕೊಣ್ಡು ತಿನ್ನ ದಾರದು.— ಬೇಡುವದೇ ಕಷ್ಟ, ಬೇಡಿದರೂ ಇಲ್ಲವೆನ್ನುವದು ಅತಿಕಷ್ಟ (Prvs.). See Čpr. 3, 103; 5, 102; Bp. 1, 65; 9, 32. 49; 22, 40; 26, 14. 67; 30, 30; 32, 63; 42, 6; 43, 60; 46, 47. 51; 47, 39; 50, 68. 80; 53, 39; Č. Bp. 47, 3; J. 4, 65; 5, 12. 59; 26, 52; Sp. s. ಮುನ್ನೀ; Prv. s. ಓಕೆ.

ಬೇಡು bêḍu. 2. A multitude of huntsmen or Bêḍas (ಬೇಡರ ಸಮೂಹ Śmd. Db.; ಶಬರಸಮೂಹ Śm. 95; ಬೇಡರ ಗೊನ್ದಣ Śm. 32; cf. ಬೀಡು 3; T. ವೇಡು, a tribe of wild people).

ಬೇಡುವಿಕೆ bêḍuvikĕ. = ಬೇಡಿಕೆ. (My.; B. 5, 67; ಯಾಚ್ಞೆ, ಅಭಿಶಸ್ತಿ, ಯಾಚನೆ, ಅರ್ಥನೆ, ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುವದು Si. 245; ಯಾಚ್ಞೆ, ಭಿಕ್ಷೆ, ಅರ್ಥನೆ, ಅರ್ದನೆ, ಕೇಳುವಿಕೆ, ತಿರಿದಾಡುವಿಕೆ 287).

ಬೇಡುಹ bêḍuha. Soliciting, begging, praying, etc. (ಅಧ್ಯೇಷಣೆ, ಏಷಣೆ, ಯಾಚ್ಞೆ, ಯಾಚನೆ, ಪ್ರಾರ್ಥನೆ Hlâ.; ಯಾಚೆ, ಭಿಕ್ಷೆ, ಅರ್ಥನೆ, ಅರ್ದನೆ Nr.).

ಬೇಡೆ bêḍĕ. = ವೇಡೆ 1. *A boat.*

ಬೇಣ್ಟ bêṇṭa. = ಬೇಟ 2. (Čpr. 6, 85).

ಬೇಣ್ಟಿಗ bêṇṭiga. A hunter (Śśv. 3, 24).

ಬೇಣ್ಟೆ bêṇṭĕ. (Śmd. 48). = ಬೇಟೆ, etc. (ಆಚ್ಛೋಟನ, ಮೃಗಯೆ, ಮೃಗವ್ಯ, ಪಾಪರ್ಧಿ, ಆಖೇಟಕ Hlâ., Mr. 270; ಸರವಿ Śmd. II, Čt. I, 7, Śm. 108; ಸರಡು, ಸರವಿ Kk. 51; ಸರ, ಸರವಿ Śm. 31; My.; Bp. 27, 22). ಬೇಣ್ಟೆಯ ಉಳಿ (Śmd. I). ಬೇಣ್ಟೆಯ ತೆರ (ಪದಿಹ I). ಬೇಣ್ಟೆಯ ಕೆರ (ಎಕ್ಕವಡ Čt. II, 36). ಬೇಣ್ಟೆಯ ನಾಯಿ (ಎತ್ತಕದ್ರು Hlâ.). ಮುಳಲ ಬೇಣ್ಟೆಯಂ ಮಾಡಿದ ಪೋಲ್ (Śmd. II). See Rśv. 5, 52; Śśv. 3, 48. 64; J. 2, 54; 28, 40; 29, 23; ಮಿಗವೇಣ್ಟೆ. — ಬೇಣ್ಟೆಯಾಡು. = ಬೇಟೆಯಾಡು. (Bp. 34, 17; Rághc. 17, 67). — ಬೇಣ್ಟೆವಸನ. -ಬಸನ. Pursuit of hunting (Čpr. 8, after 4). — ಬೇಣ್ಟೆವೋಗು. -ಪೋಗು. To go a hunting, to go to the chase (Rśv. 5, after 50).

ಬೇಣ್ಟೆಕಾಱ bêṇṭĕ-kâṟa. = ಬೇಟೆಕಾಱ, etc. (ವ್ಯಾಧ, ಮೃಗವಧಾಜೀವ, ಮೃಗಯು, ಲುಬ್ಧಕ Nr.; Bp. 9, 48; 34, 23. 36; 47, 36).

ಬೇತಾಳ bêtâḷa. = ವೇತಾಲ. (Abh. P. 14, after 90; J. 22, 23; My.). ಬೇತಾಳನಾದರೆ ನೇತಾಡ್ಯಾನು, ಮಾತಿಗೆ ಪ್ರಸವವೇದನೆ.— ಬೆನ್ನ ಹಿನ್ದೆ ಬನ್ದು ಬೇತಾಳ.— ಬೇತಾಳಗೆ ಜ್ಯೇಷ್ಠಾದೇವಿಯೇ ಒಪ್ಪಿದ ಹೆಣ್ಡತಿ.— ಕಾಡು ಬೆಳದರೆ ಬೇಡನಿಗೆ ಬಿಡ ಬೇಕು, ನಾಡು ಸೊಕ್ಕಿದರೆ ಬೇತಾಳನಿಗೆ ಬಿಡ ಬೇಕು (Prvs.). See Prv. s. ಬಾಯಿಗೆ ಬರು.

ಬೇತು bêtu. P. p. of ಬೇ 2.

ಬೇತು bêtu. Plan, scheme, plot; purpose, design; method; form (Mhr., H.; ಉದ್ದೇಶ, ಸಂಕೇತ Čb.).

ಬೇದ bêda. 1. Tbh. of ವೇದ (Čt. II, 44). — ಬೇದಬಿಜ್ಜಗ. Brahmâ (ಅಜ್ಜ Čt. II, 3; ಬೊಮ್ಮ Kk. 9; ಬಿದಿ, ಅಲರಿಚ, ಬೊಮ್ಮ, etc., ಬ್ರಹ್ಮ Śm. 8).

ಬೇದ bêda. 2. Tbh. of ಭೇದ (My.; B. 5, 23).

ಬೇದನೆ bêdanĕ. Tbh. of ವೇದನೆ (Śmd. 342).

ಬೇನೆ bênĕ. (Heat; T., M. ವೇನಲ್, ವೇನಿಲ್): pain; sickness, disease (C.). ಬೇನೆ ತಗಲುವಿಕೆ (ಸ್ಪರ್ಶ, ಸ್ಪೃಷ್ಟಿ, ಉಪತಪ್ತ Si. 392). ಒಳಗೊಳಗೆ ಬಸುಱಿವ ಬೇನೆ (Bp. 3, 14). ಬೇನೆ ಗಾನದಿನ್ದ ಹೋದೀತೇ?— ಬೇನೆ ನಿತ್ತರೂ ಹೇನಿನ ಕಾಟ ನಿಲ್ಲಲಿಲ್ಲ (Prvs.). See ಇಬ್ಬೇನೆ, ಕಣ್-, ಹೊಟ್ಟೆ-. — ಬೇನೆ ಬರು. Pain

Digitized by Google

or disease to come, be brought on or be created (B. 4, 32. 53. 141; My.). — ಬೇನೆ ಬೀಳು. Pain or disease to happen: to become unwell (My.). ಹಿನ್ದಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಬೇನೇ ಬಿದ್ದಿದ್ದನು (B. 3, 59). ಮಱುದಿವಸವೇ ಬೇನೆ ಬೀಳುತ್ತಾನೆ (4, 139). ಕುಟುಮ್ಬದೊಳಗಿನವರು ಬೇನೆ ಬೀಳುತ್ತಾರೆ (5, 90). ಯಾರಾದರೂ ಬೇನೆ ಬಿದ್ದರೆ (5, 304). — ಬೇನೆಯವ. -ಅವ. A sick, diseased man (ಅಭ್ಯಮಿತ, ರೋಗಿ, ಅಭ್ಯಾನ್ತ, ಆಮಯಾವಿ G.; B. 4, 76).

ಬೇಪರವಾ bê-paravâ. Carelessness, inattention (My.; Br., Mhr., H.).

ಬೇಪಾರ bêpâra. Tbh. of ವ್ಯಾಪಾರ. (My.; Br.; Mhr., H.). — ಬೇಪಾರ ಸಾಪಾರ. reit. (My.).

ಬೇಫಾಮು bê-phâmu. Inadvertence, heedlessness (My.; Br., Mhr., H.).

ಬೇಬನ್ದು bê-bandu. Devoid of order, confused; disorder, etc. (My.; Br., Mhr., H.).

ಬೇಯಿಸು bêyisu. = ಬೆಯಿಸು, ಬೇಸು. To consume with fire, to burn up. 2, to prepare, as food for the table, by boiling;—to bake, as bread (My.; Tĕ. ವೇಯಿಂಚು). ಬೇಯಿಸಿದ ಅನ್ನ ಪಾಯಸವಾಗದೇ? (Prv.). 2, to pain (v. t.), to afflict (J. 8, 47).

ಬೇಯು bêyu. = ಬೇ 1, etc. P. p. ಬೆನ್ದು. ಬೇಯುವದು (C.).

ಬೇರ್ bêr. (Šmd. 58). = ಬೇರು, ಬೇಱ್ 1. A root (ನೇತ್ರ Hlâ., Mr. 471; ಮೂಲ Nn. 66; ಜಟೆ Mr. 518; T., M. ವೇರ್). ಬೇರ್ಗಳ್ (Šmd. 51. 112. 133; Čpr. 1, 90; J. 3, 36). ನೆರಾವರೆಯ ಬೇರಂ (Šmd. 345). ಬೇರ್ ಪಱಿದುದು (219). ಪಸರಿಸಿದ ಬೇರ್ (ಪಾದ, ಮೂಲ Mr. 104). ಸಂಶಯದ ಬೇರ್ (Bp. 11, 15). ಭವದ ಬೇರ್ (37, 24). ಬೇರಿಂ (Čpr. 1, 71). — ಬೇರಿೞ್. -ಇೞ್. A root to descend. ಬೇರಿೞಿಯೆ ಜಡೆಗಳ್ (Râv. 1, 184). — ಬೇರೂಱು. -ಊಱು. To fix the root, to root, as plants, etc.; to take root, to be established; to spring up, to originate. See Bh. 2, 2, 114; J. 30, 30.

ಬೇರ bêra. 1. Tbh. of ವೈರ (Šmd. 357). Enmity (Tĕ. ವೇರ). 2, an enemy (ಮಱುವಸಲ, ಮಾಱಿಱಿ, ಪಗೆ Šs.; see ರಕ್ಷಸಬೇರ).

ಬೇರ bêra. 2. Tbh. of ವ್ಯಾಪಾರ. (My.; Tĕ.). — ಬೇರ ಮಾಡು. To traffic (My.).

ಬೇರಿ bêri. 1. Tbh. of ವ್ಯಾಪಾರಿ. (Si. 298; Tĕ.; M. ಬಿಯಾರಿ).

ಬೇರಿ bêri. 2. Tbh. of ಭೇರಿ (Šmd. 339; My.).

ಬೇರೀಜು bêrîju. The total of an addition: an amount (Mhr.); the total assessment of a land, a village, a district, etc. (My.; Br.). ಒಟ್ಟುಬೇರೀಜು (ಸಮಾಮ್ನಾಯ Čb.).

ಬೇರು bêru. = ಬೇರ್, etc. (C.; Tĕ. ವೇರು). ಮರದ ಬೇರು (ಪಾದ, ಮೂಲ Hlâ.). ಮೂಲ ಎನ್ದಿಡೆ ಬೇರಿಂಗೆ ಪೆಸರು (Nr.). ಕುಲದ ಬೇರಿಗೆ (Bp. 3, 58). ದುರ್ಭವದ ಬೇರು (61, 79). ಯುದ್ಧದ ಬೇರನ್ನು ಕಿತ್ತು ಚೆಲ್ಲ ಬೇಕು (B. 5, 70). ಕಬ್ಬಿನ ಬೇರುಗಳು (ಮೋರಟ, ಐಕ್ಷವಮೂಲ Si. 335). ಬೇರು ಇಲ್ಲದ ವೃಕ್ಷವೇಱಿ ನೋಡುವದೇನು? (Dp. 167). ಬೇರು ಇದ್ದರೆ ನಾರು ಸಿಕ್ಕೀತು.—ಬೇರು ಬಲ್ಲವಗೆ ಎಲೆ ತೋಱಿಸೋದು ಯಾಕೆ?—ಬೇರು ಹೋದ ಮೇಲೆ ಮರದ ಯೋಚನೆ ಯಾಕೆ? (Prvs.). — ಬೇರಿನ ಪಲ್ಲೆ. Roots used as vegetables (My.). — ಬೇರುಕಡಲೆ. = ನೆಲಕಡಲೆ. (St. & Pl.). — ಬೇರುಗೊಲೆ. -ಕೊಲೆ. Destruction of the root, utter ruin (Bh. 7, 19, 22). — ಬೇರು ಧರಿಸಲೆ (= ಧರಿಸಲೆ). With the roots, by the roots (My.). ಕಬ್ಬು ಸೀಯೆನ್ದು, ಬೇರು ಧರಿಸಲೆ ತಿನ್ನ ಬಾರದು (Prv.). — ಬೇರು ಬಿಡು. To begin to root (My.). ಒನ್ದು ತೊಲೆಕೆ ಕೆಳಗೆ ನೆಲದೊಳಗಿಱಿದು ಬೇರು ಬಿಡುತ್ತದೆ (B. 3, 85). — ಬೇರುವೆರಸಿ. -ವೆರಸಿ. With the roots (My., also ಬೇರುವರಿಸೆ, ಬೇರುವೆರಸಲೆ). — ಬೇರು ಸಹ. = ಬೇರು ವರಿಸೆ (ಸಮೂಲ Čb.; My.). — ಬೇರು ಸಹಿತ. = ಬೇರು ಸಹ. (Bp. 57, 16; My.).

ಬೇರುಗ bêr-uga. (Šmd. 240). A man who deals in, or sells, roots.

ಬೇರುಣ್ಡ bêrunda. Tbh. of ಭೇರುಣ್ಡ. (My.).

ಬೇರುಷ್ಟ bêrushta. See Mr. s. ಗೇರ ಕಾಯ್.

ಬೇರೋಜು bê-rôju. Without wages for a day.

ಬೇರೋಜುಗಾಱ bêrôju-gâṟa. A man without employment, an unemployed man (My.). ಬೇರೋಜುಗಾಱ ಸರ್ಮುಖ್ತ್ಯಾರ (is entirely his own master, Prv.).

ಬೇರೋಜುದಾರ bêrôju-dâra. = ಬೇರೋಜುಗಾಱ. (My.).

ಬೇಱ್ bêṟ. ಬೇಱು. = ಬೇಱ್ 2. Separation; the state of being separate, apart, or different (ಇತು Nn. 164; T. ಎೞು, ವೇಱು, ವೇಱ್ದು; M. ವೇಱ್, ವೇಱು; Tĕ. ವೇಱು; cf. ಬೀಱು 2; Tĕ. ಬಿಱು, to separate or fly off, as a splinter, etc.; ಎೞು, to be separated, loosened; T. ಎೞು, to be split, cleft = ಎಱಿ; to be alone; Tĕ. ಎೞು, to split, burst asunder). — ಬೇಱು ನುಡಿ. To express separation, etc. ಬೇಱು ನುಡಿವೆಡೆಯೊಳ್ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಪೃಥಕ್ ಎನಾ ಅಕ್ಷರಮೆಮ್ಬ ಪೆಸರ್ಗಳಕ್ಕು (Mr. 534). — ಬೇಱು ಮಾಡು. To separate, to set apart. ಬೇಱು ಮಾಡುವುದು (ಹಿ, ಪೃಥಕ್ Nn. 163).

ಬೇಱೆ bêṟĕ. (= ಬೇಱ್). Separation, etc.;—separate, apart, different, other, else; separately, etc. (My.; ಅನ್ಯವಾಗಿ Šmd. 74 Cm.; Tĕ. ವೇಱೆ; T., M. ವೇಱೆ); further (Bp. 36, 28; ತಿರ್ದಿ ನರನ್ ಉದ್ಯಮಿಸೆ ಬೇಱೆಟ್ಟಿಂ Šmd. 280). ಬಗೆಯೊಳ್ ಪೊದತೊನ್ದಿಸ್ ಅಣಂ ಬಗೆಯಲ್ಗಡ ನಿನಗೆ ಸುಮತಿ ಬೇಱಾಂ ಬೇಱೆಂ (Šmd. 277; Kâvy. 1, 5, 39). ಬೇಱೆಲ್ಲಿ? (Bp. 57, 70). ಬೇಱೇಂ ಗತಿಗಳುಣ್ಟೇ? (51, 6). ಬೇಱೆ ಪಾಣ್ಡವರಿರಲಿ! ರಾಯನ ನೂಱು ಮಕ್ಕಳು ಪುರವನಾಳಲಿ! ಬೇಱೆ ಕೌರವರಿರಲಿ! ಪಾಣ್ಡವರಾಳಲಿ ಇಭಪುರಿಯ! ನೂಱಿರೊಡನೆ ಅಯ್ವರನು ಧರಿಸಿರಲಾಱದು ಪುರಿ (Bh. 1, 8, 3). ಬೇಱೇನು? (2, 13, 24). ನೃಪತಿಲಕರಿದ್ದರು ಬೇಱೆ ರಚಿಸಿದ ರಾಜಭವನದಲಿ (2, 13, 14). ಗುಡಿಯ ಬೋದಿಗೆ ಕಲ್ಲು, ನಡುರಂಗ ಕಾ ಕಲ್ಲು, ಕಡೆ ಮೂಲೆ ಸೆರಗು ಕಾ ಕಲ್ಲು; ವರವನು ಕೊಡುವಾತ ಬೇಱೆ (Sp.). See Čpr. 3, 16; 8, 42; J. 3, 18. — ಬೇಱೂರ್. -ಊರ್. ಬೇಱೂರು. Another town or village (Čpr. 5, after 66; V. 9, after 71; B. 3, 72; see Sp. s. ಡಾಯಾಱು). — ಬೇಱೆ ಬೇಱೆ. rep. Separately, one by one, severally; separate, different; various, many (ಪೃಥಗರ್ಥಂ Šmd. 392; ಪ್ರತ್ಯೇಕ 255 Cm.; ಒನ್ದೊನ್ದಾಗಿ 353 Cm.; ಪರಸ್ಪರ, ಮಿಥಸ್, ಅನ್ಯೋನ್ಯ, ಇತರೇತರ Hlâ.; ಇತರೇತರ, ಅನ್ಯೋನ್ಯ, ಪರಸ್ಪರ Mr. 437). ಹಿಮವತ್ ನಿಷಧ ವಿನ್ಧ್ಯ ಮುನ್ತಾದವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಸಿದ್ಧಗಳಾದ ಆಯಾ ಬೆಟ್ಟಗಳ ಬೇಱೆ ಬೇಱೆ ಹೆಸರುಗಳು (Si. 115). ಬೇಱೆ ಬೇಱೆ ರೂಪವುಳ್ಳದು (ವಿವಿಧ, ಬಹುವಿಧ, ನಾನಾರೂಪ, ಪೃಥಗ್ವಿಧ 279). ಒನ್ದೊನ್ದು ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಬೇಱೆ ಬೇಱೆ ಮಾಡಿ ಮುಱಿಯ ಹೇೞಿದನು (B. 2, 30). ಬೇಱೆ ಬೇಱೆ ಮಾಡು (ಹಿಂಚು G.). See Bp. 51, 6; Bh. 2, 18, 9. 12; Râv. 5, after 22; 6, after 11; J. 2, 27; Si. 170. 237. 284. — ಬೇಱೆ ಮಾಡು. To separate (B. 4, 27; G. 382. 532). ಬೇಱೆ ಮಾಡಿದರೆ ನಾಱೋದು ತಪ್ಪೀತೇ? (Prv.). 2, to change, to alter (v. t., My.). — ಬೇಱೆಯಾಗು. -ಆಗು. (also ಬೇಱಾಗು, see Šs. s. ಮೆಳೆ). To become separate, to separate (v. i.); to be removed or withheld; to become different, changed, etc. ಬೇಱೆಯಾಗಿರುವಿಕೆ (ಪ್ರಕಾರ, ಭೇದ Si. 448). ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳು ತಲೆಗೆ ಅಯ್ದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಪಾಲು ಹಂಚಿ ಕೊಟ್ಟು, ಬೇಱೆ

Digitized by Google

ಯಾದರು (B. 2, 25). ಬೇಱೆಯಾದರೂ ಹಾಱ್ಯಾಡೋದು ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ (Prv.). See Si. 47. 183. 257. — ಬೇಱೆವೇಱೆ. = ಬೇಱೆ ಬೇಱೆ. (Čpr. 7, after 120). — ಬೇಱೊನ್ದು. -ಒನ್ದು. Another thing, something else; another. ಪುರೋಚನನು ತಾನೊನ್ದು ನೆನೆದರೆ ದೈವಗತಿ ಬೇಱೊನ್ದ ನೆನೆದುದು (Bh. 1, 8, 87). ಆ ಕುಮತಿ ಬೇಱೊನ್ದು ಉಪಾಯಮಂ ಚನ್ತಿಸಿ (J. 28, 29). ಬೇಱೊನ್ದು ದಿನ (ಅನ್ಯೇದ್ಯುಸ್); ಇನ್ನು ಬೇಱೊನ್ದು ದಿನ (ಇತರೇದ್ಯುಸ್ Si. 477). See Šmd. 181; Čpr. 5, after 59; Bp. 41, 17; 47, 50; 48, 28; 55, 28; B. 2, 4. — ಬೇಱೊಬ್ಬ. -ಒಬ್ಬ. Another man; another (Si. 258; B. 4, 49).

ಬೇರ್ bêr. 1. = ಬೇರ್, etc. — ಬೇರ್ಗೊಲೆ. -ಕೊಲೆ. = ಬೇರುಗೊಲೆ. Root-killing: entire destruction or ruin (J. 7, 40). — ಬೇರ್ವರೆ. -ಪರೆ. A root, or roots, to spread (Čpr. 3, 20; Bp. 38, 42; Šîv. 2, 69). — ಬೇರ್ವೆರಸು. -ಬೆರಸು. Together with the root or roots, from the root. ಬೇರ್ವೆರಸು ಕಾಯ್ತ ಪಲಸು, ಎಳನೀರ್ವೊಱಲಂ ಕಱೆವ ತೆಂಗು (Šmd. 81).

ಬೇೞ್ bêṛ. 2. = ಬೇಱ್. — ಬೇರ್ಪಡು. To separate; to disjoin (ಎರಲಂ ಮಾಡು Šmd. 336; ಬೇಱ್ ಮಾಡು Mdb. Cm.; ಕಳೆ Mdb. Cm. in vritti 98; see 163). ಬೇರ್ಪಡಿಸುವ ಭಾವಂ (ವಿಧುರ Čt. I, 24). — ಬೇರ್ಪಡಿಸು. To make a difference; to distinguish (J. 6, 42); to separate. — ಬೇರ್ಪಡಿಸುಹ. Making a difference, etc. (ಭೇದ, ಅನ್ತರ Nr.). — ಬೇರ್ಪಡು. To be separated, to separate (ವಿವಿಕ್ತ Šmd. Dh.; Čpr. 2, 42). 2, to be spread out, opened, unfolded or exposed (ವಿವರ Šmd. Dh.). ಬೇರ್ಪಟ್ಟಂ (Šmd. 79. 217). 3, to become different, to be altered (*only* in Si.). ಬಣ್ಣವೇ ಮೊದಲಾಗುಳ್ಳ ಬೇರ್ಪಟ್ಟಿರುವದು (ವರ್ಣಾದಿಭೇದ Si. 321). ಬೇರ್ಪಟ್ಟವನು (ಇತರ, ಅನ್ಯ 454).

ಬೇಲ bêla. = ಬೆಳಲ, etc. (ಕಪಿತ್ಥ, ದಧಿತ್ಥ, ಗ್ರಾಹಿ, ಮನ್ಮಥ, ದಧಿಫಲ, ಪುಷ್ಪಫಲ, ದನ್ತಶಠ Si. 126; see Mr. 117 s. ಯಾಱ; My.). ಆನೇ ಹಿನ್ದೆ ಬೇಲದ ಕಾಯಿಯಾ ಹಾಗೆ (also ಆನೆ ನುಂಗಿದ ಬೇಲದ ಕಾಯಿಯಾ ಹಾಗೆ, Prv.). See Šîv. 3, 32; ಆನೆ-, ನಾಯಿ-, ನಾಯ್-, ಹುಳಿ-.

ಬೇಲಿ bêli. A hedge, a fence (ಆವೇಷ್ಟಕ, ವೃತಿ Hlâ.; ಆರಘಟ್ಟಕ, ವೃತ್ತಿ Mr. 192; ತೋಹು Mr. 380; C.; B. 5, 20. 115. 302; T., M. ವೇಲಿ). ಯಜ್ಞಶಾಲಾರಕ್ಷಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಸುತ್ತು ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಇಕ್ಕಿದ ಬೇಲಿ (ಕುಮ್ಪೆ Nr.). ಊರ ಸುತ್ತಲೂ ಹಾಕಿರುವ ಬೇಲಿ ಮುನ್ತಾದ ತಡೆಗಳು (ಪ್ರಾಚೀನ Si. 107). ಬೇಲಿಯೆದ್ದು ಹೊಲ ಮೇಯುವಾಗ್ಗೆ ಕಾಯೋದು ಯಾರು?—ಗೋಡೇ ಹಾಱುವವ ಬೇಲೀ ಹಾಱನೇ?—ಹೋಲಿಯವನ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಬೇಲಿಯುಣ್ಟೇ?—ಬೈರಾಗಿಗೆ ಬಯ್ಲಾದರೇನು? ಬೇಲಿಯಾದರೇನು? (Prvs.). See Prv. s. ಜೋಲಿಗಾಱ. — ಬೇಲೂರು. -ಊರು. N. of places (My.).

ಬೇವಸ bêvasa. (fr. ಬೇ 1). Sorrowful thought, grief, anxiety (ಚಿನ್ತೆ Čt. I, 58. 95; II, 20; ದುಮ್ಮಾನ, ಉಮ್ಮಳ Ša.; ಚನ್ತಿಪುದು, ತನ್ನೊಱಿಪುದು Kk. 52). See Abh. P. 13, 125; 14, 184; 15, 65; Šîv. 2, 25.

ಬೇವಾರಸು bê-vârasu. Without heir, master or proprietor (My.; Br., Mhr., H.).

ಬೇವು bêvu. The neem tree or margosa tree, Melia azadirachta Lin. (ಅರಿಷ್ಟ, ಸರ್ವತೋಭದ್ರ, ಹಿಂಗುನಿರ್ಯಾಸ, ನಿಮ್ಬ, etc. Nr.; ನಿಮ್ಬ, ಅರಿಷ್ಟ, ಪಿಚುಮನ್ದ Mr. 115; C.; T., M. ವೇಪ್ಪು, ವೇಮ್ಬು; Tĕ. ವೇಮು). ಬೇವಿನ ಗಿಡ (ಅರಿಷ್ಟ, etc. Si. 136). ಬೇವು ಸೀಯಾಗದು, ಸಕ್ಕರೆ ಕಹಿಯಾಗದು (Prv.). See Bp. 3, 75; 60, 49; Šîv. 3, 32; B. 5, 41; ಆರೆ-, ಕಱಿ-, ಗನ್ಧ-, ಗರಡ-, ನೆಲ-; Sp. s. ಬಯ್ಗಿಡು.

ಬೇಷು bêshu. Good, proper, well (My.; Mhr., H. ಬೇಶ).

ಬೇಸಕಿ bêsaki. = ಬೇಸಗೆ, etc. (B. 5, 141. 205).

ಬೇಸಗೆ bêsagĕ. (fr. ಬಿಸು 1). = ಬೇಸಕಿ, ಬೇಸಿಗೆ. The hot season (from the middle of March to the middle of June, My.; ನಿದಾಘ, ಗ್ರೀಷ್ಮ Hlâ.; ನಿದಾಘ Mr. 72; ಮುಕೀರ, ಗ್ರೀಷ್ಮ Nn. 91; T. ವೇನಲ್, ವೇನಿಲ್, see ಬೇಗೆ, ಬೇನೆ; Tĕ. ವೇಸಗಿ, ವೇಸಂಗಿ, ವೇಸಲಿ, ವೇಸವಿ; Tĕ. ವೇಡಿ, ವೇಡಿಮಿ, heat). See Râghc. 17, 64; Rśv. 5, 32. 46; J. 13, 10; 15, 3. 18; 21, 36. — ಬೇಸಗೆಕಾಲ. The hot weather (My.; ಉಷ್ಣೋಪಗಮ, ಗ್ರೀಷ್ಮಋತು G.). — ಬೇಸಗೆಗಾಲ. = ಬೇಸಗೆಕಾಲ. (Abh. P. 7, 85). — ಬೇಸಗೆಪಯಿರು. Vegetables grown in the hot weather (My.).

ಬೇಸಗೆ bêsagĕ. Tbh. of ವೈಶಾಖ (Šmd. 340. 357; Šm. 20).

ಬೇಸತ್ತು bêsattu. P. p. of ಬೇಸಱ್ 1.

ಬೇಸದರ್ bê-sadar. That is not the heading. See ಸದರ್-.

ಬೇಸಱ್ bêsaṟ. ಬೇಸಱು. 1. To grow weary or fatigued; to get tired of, to be disgusted, to be vexed (ಅಸಱ್, ಅಲಸ್ಯ Šmd. Dh.; C.; Tĕ. ವೇಸರು, ವೇಸಾರು; T. ವೇಱಾರು). P. p. ಬೇಸತ್ತು (Šmd. 285 Cm.; Čpr. 1, 76; C.). See Bp. 18, 7. 51; 28, 9; 38, 31; Bh. 1, 8, 45; J. 2, 62; 16, 26; 22, 30; B. 3, 125.

ಬೇಸಱ್ bêsaṟ. ಬೇಸಱು. 2. = ಬೇಸಱ. Weariness, fatigue; disgust, vexation, dispiritedness (Čpr. 8, after 4 & 79; J. 2, 43; 17, 1; 18, 39; My.; Tĕ. ವೇಸಟ; T. ವೇಱ್ಱ್ಮೈ). ಬೇಸಱ್ಗೆನ್ನಾ, ಹಾಸರಕತ್ತೆ ಅಡಿಸಿದ (Prv.). — ಬೇಸಱಾಗು. -ಆಗು. = ಬೇಸಱ್ 1. To grow weary or fatigued; to get tired of, to feel dislike, etc. ರಾಜನು ತನ್ನ ಎಱ್ಪನೇ ಮಗನ ಮೇಲೆ ಬೇಸಱಾಗಿ (B. 5, 47). ನಿನಗೆ ಬೇಸಱಾಗುವ ಕೆಲಸಾ ನಾವು ಹೇಱಲಾಱೆವು (5, 134). 2, to become a matter of dislike, etc. (see ಬೇಸಱ). — ಬೇಸಱುಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. = ಬೇಸಱಾಗು. (My.). ತನ್ನ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸಿದ್ಧಿಗೆ ಒಯ್ಯ ಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟೋ ಸಂಕಟಗಳು ತಟ್ಟಿದರೂ ಬೇಸಱುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ (5, 207). — ಬೇಸಱುನುಡಿ. (Šmd. 217). A word of disgust; a disgusting word.

ಬೇಸಱ bêsaṟa. = ಬೇಸಱ್ 2. (Bp. 2, 42; 14, 8; C.; ಉದಾಸ G.). ಒನ್ದೇ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಕುಳಿತು, ನಿಮಗೆ ಬಹಳ ಬೇಸಱ ಬನ್ದಿದ್ದೀತು (B. 3, 67). ನಿದ್ದೆಯ ಹೊತ್ತಾಯಿತನ್ದರೆ... ತನ್ನ ಕೆಯ್ ಕಾಲು ಎತ್ತಿ ಕೊಳ್ಳುವದು ತನಗೇ ಬೇಸಱವಾಗುತ್ತದೆ (4, 134). ಬೇಸಱ ಹುಟ್ಟಿ (4, 154). ಬೇಕನ್ತ ಬಯಸಿದ್ದು ಬೇಸಱವಾದೀತೇ? (Prv.). ಆಸನದಲುಮ್ಮುವದು, ಸೂಸುವದು ಬಾಯಲ್ಲಿ, ಬೇಸಱದ ಹೊತ್ತು ಕೊಟ್ಟಿಹುದು (a syringe or fountain, Sp.). — ಬೇಸಱಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. = ಬೇಸಱುಗೊಳ್ಳು. (B. 5, 169; My.).

ಬೇಸಱಕೆ bêsaṟakĕ. = ಬೇಸಱಿಕೆ. (B. 5, 231. 282).

ಬೇಸಱಿಕೆ bêsaṟikĕ. = ಬೇಸಱಕೆ. Weariness, etc. (= ಬೇಸಱ್ 2; Bh. 2, 2, 103; My.; ತ್ರಾಸ G.).

ಬೇಸಱಿಸು bêsaṟisu. = ಬೇಸಱ್ 1. (Čpr. 4, 34; Dp. 119, 1; My.).

ಬೇಸಾಯ bêsâya. Tbh. of ವ್ಯವಸಾಯ. Agriculture (My.). ಬೇಸಾಯ ಮಾಡಿದವ ಬೇಗ ಸಾಯ (Prv.).

ಬೇಸಾಯಗಾಱ bêsâya-gâṟa. An agriculturist, a farmer (My.; ಕ್ಷೇತ್ರಾಜೀವ, ಕರ್ಷಕ, etc. Si. 300).

ಬೇಸಿಗೆ bêsigĕ. = ಬೇಸಗೆ, etc. (C.; B. 2, 48; J. 15, 2; 17, 1).

ಬೇಸು bêsu. = ಬೇಯಿಸು, etc. To consume with fire, to burn up (J. 15, 17). 2, to prepare by

Digitized by Google

boiling, etc. (C.). ತಿನ್ನುವದಕ್ಕೆ ಬಿಸಿ ಬಿಸಿ ರೊಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಬೇಡುತ್ತಿ; ಬೇಸುವದಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ, ಯಾಕೆ? (B. 5, 186).

ಬೇಸ್ತವಾರ bêsta-vâra. Tbh. of ಬೃಹಸ್ಪತಿವಾರ. (My.; Tĕ.).

ಬೇಸ್ತ್ವಾರ bêstvâra. = ಬೇಸ್ತವಾರ. (My.).

ಬೇಹ bêha. = ಬೇಡ್ಪು, (ಬೇಡುವ, ಬೇಕಾದ). ಬೇಹ ವಚನ (ಅಹೋ, ಒಳ್ಳಿಹ ಮಾತು Nn. 149). ಬೇಹ ನುಡಿ (ಅಹೋ Mr. 536). ಸ್ವವರ ಬೇಹ ಸಭೆ (ಅಸ್ಥಾನ 462). See Bp. 35, 43; 37, 53; Bh. 1, 8, 78; 2, 4, 4. ಬೇಹುದು (= ಬೇಡ್ಪುದು, ಬೇಕು, Bp. 3, 56; 20, 8; 49, 45; 50, 38; 61, 14; Bh. 1, 8, 18; 1, 10, 10; 3, 13, 11. 42; 7, 1, 18; J. 10, 19). ಬೇಹವರ್ (Bp. 12, 41; 28, 35; J. 2, 51).

ಬೇಹರ bêhara. 1. A very clever and able man (ಧೂರಿಬುದ್ಧಿ ಬಲಯುತಂ Bhn. 23; *cf.* ವೇತ್ತೃ?).

ಬೇಹರ bêhara. 2. = ಬೇಹಾರ (Śmd. 357 Mdb.).

ಬೇಹಾರ bêhâra. = ಬೇಹರ 2. Tbh. of ವ್ಯವಹಾರ (Śmd. 357. 368. 375; ವ್ಯವಹಾರ, ಭೋಗ Nn. 113; My.). ಕಿಸವಾಯ ಕಣ್ಣರಿ ಬಿಡದೇ ಬೇಹಾರ (Prv.).

ಬೇಹು bêhu. 1. = ಬೇಕು (Bhn. 45; *cf.* ಬೇಹ).

ಬೇಹು bêhu. 2. = ಬೇಗು 2. Spying (My.). ಬೇಹಿನ ಗೂಢಚರ (ಪ್ರಣಿಧಿ, ಚರ Si. 438). — ಬೇಹವ. -ಅವ. = ಬೇಹಿನವ. (Bh. 3, 18, 39. 42). — ಬೇಹಿನವ. -ಅವ. A spy, a scout (ಹೇರಿಗ Śmd. II; ಯಥಾರ್ಹವರ್ಣ, ಪ್ರಣಿಧಿ, ಅಪಸರ್ಪ, ಚರ, ಸ್ಪಶ, ಚಾರ, ಗೂಢಪುರುಷ Nr.; ಪ್ರಣಿಧಿ, ಚರ Nr.; My.). — ಬೇಹಿಂಸು. -ಇಂಸು. To spy (Rśv. 5, 82).

ಬೇಹುಕಾರ bêhukâra. (Śmd. 285). = ಬೇಗುಗಾರ. A spy (Bh. 1, 16, 15). ಬೇಹುಕಾರನಿನ್ ಅರಸಂ ಸುದ್ದಿಯಂ ಕೇಳಲ್ ಪಟ್ಟಂ (Śmd. 300).

ಬೇಹುಷಾರು bê-hushâru. Want of attention or care (My.).

ಬೇಳ್ bêḷ. 1. = ಬೇಳು 1. To offer into fire or with fire, as ghee, animals, etc. (ಹವಿಪ್ರದಾನ Śmd. Dh.; T. ವೇಳ್, ವೇಳ್; Tĕ. ವೇಲ್ಚಿಂಚು, to cause to offer a burnt offering). P. p. ಬೇಳ್ದು. ಬೇಳ್ದ ಹವಿ (ಹುತ, ವಷಟ್ಕೃತ Hlâ.). ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಳಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ಅಗ್ನಿಹುತ, ವಷಟ್ಕೃತ Nr.). ಬೇಳ್ವ ತುತ್ತುಗಳು (ಚರು, ಹವಿಸ್ Mr. 260). ಹೋತೃವೆನ್ ಅನ್, ಅಧ್ವರಿಯಯ್ ಭ್ರಾತೃವೆ ನೀನ್, ಉದಿದ ಪುತ್ರಿಜರ್ ಯಾದವರ್, ಉದ್ಗಾತೃ ತುಟಿಸಟಿವನೆನೆ ಸುರಜಿತ್ಪುತ್ರನೆ ಪಶುವಾಗೆ ಅವೆ ಬೇಳ್ವೆವು ಮುನ್ನಂ (Śmd. 66. 412; Kâvy. I, 2, 91). See Čpr. 7, 53; J. 31, 66.

ಬೇಳ್ bêḷ. 2. (ನಿವೃದ್ಧಿ Śmd. Dh., o. r. ನಿವರ್ಧಿ).

ಬೇಳ್ bêḷ. 3. (= ಬೇಳುವೆ 2). Bewilderment, confusion, infatuation, madness (*cf.* ಬೆಗಡು, ಬೆಪ್ಪು; Tĕ. ಬೇಲು, trick, guile; ಬೇಲಿ, simple, ignorant; ಪ್ರೇ, ಪ್ರೇಗು, ವೇಡುಕ, astonishment, wonder = ಆಶ್ಚರ್ಯ, ವಿಸ್ಮ; T. ವೇಲ, a man infatuated or possessed = ಪೆಯಾಟ್ಪಾಳ, see ಪೆದ್; Mhr. ವೇಡ, madness; folly; a foolish act; a violent and unreasonable passion or desire after; *cf.* ಮೆಳ್). — ಬೇಳಾಗು. -ಆಗು. To grow bewildered, etc. (V. 9, 81; 30, 31). — ಬೇಳ್ಮಾಡು. To cause to grow bewildered, etc., to infatuate (ಮರುಳ್ಗೊಳಿಪುದು Kk. 72; Śm. 51).

ಬೇಳಮ್ಬ bêḷamba. 1. (fr. ಬೇಮ್ 1). Desire (J. 4, 57; 30, 19. 31; My.; T. ವೇಡ್, ವೇಳ್, to desire; T., M. ವೇಳ್, desire).

ಬೇಳಮ್ಬ bêḷamba. 2. (fr. ಬೇಳ್ 1). (An oblation with fire): destruction of human life (in fire, ಉಪಹತಿ Bhn. 20; Bh. 1, 8, 91).

ಬೇಳಿ bêḷi. = ಬೇಳೆ 2. — ಬೇಳಿಮಣಿ. = ಬೇಳೆಮಣಿ. ತಾಳಿದೋಳಿ ಯನ್ನಿಟ್ಟು, ಬೇಳಿಮಣಿಯನೆ ಕಟ್ಟಿ, ವೇಳ್ಯವನ್ನದಾತು ನಡವವಳು ದೊರೆವದು ತೂಲಿಯ ಕರುಣ (Sp.).

ಬೇಳು bêḷu. 1. = ಬೇಳ್ 1. P. p. ಬೇಳ್ (J. 31, 67). ಬೇಳುವರ್ (22, 31).

ಬೇಳು bêḷu. 2. (Mhr. ವೇಲ = ವಲ್ಲಿ, a creeping or climbing plant). — ಬೇಳುಬಳ್ಳಿ. A parasitical threadlike plant, Cassyta filiformis Lin. (St. & Pl.).

ಬೇಳುವೆ bêḷuvĕ. 1. (fr. ಬೇಳು 1). An oblation with fire, a burnt-offering (Bh. 1, 8, 84; T., M. ವೇಳ್ವಿ, ವೇಳ್ವಿ; Tĕ. ವೇಲಿಮಿ, ಪ್ರೇಲ್ಮಿ).

ಬೇಳುವೆ bêḷuvĕ. 2. (= ಬೇಳ್ 3). Bewilderment, etc. — ಬೇಳುವೆಯ ಬೂದಿ. Ashes of infatuation, a powder that confuses the mind (J. 26, 15).

ಬೇಳೆ bêḷĕ. 1. (fr. ಬೇಲ್). Splits, halves: split pulse (C.; B. 4, 32; Tĕ. ಬೇಡೆ). ಉದ್ದಿನ ಬೇಳೆ (Si. 313). ಹೆಸರಿನ ಬೇಳೆ (495). ತೊವ್ವುತ್ತಲ ಮೇಲೆ ತೊಗರೀ ಬೇಳೆ.—ವೇಳೇ ಸಾಬಾದರೆ ಬೋದಿಗೆ ಆಗದೇ? (Prvs.). **2,** the half of a seed of the guñja or Abrus precatorius, or the half of a ಪಾಗ or ಹಾಗ (My.; Tĕ. ಬೇಡೆ). ಒಕ್ಕಸಲು ಬೇಳೆಯೆರಡುಮುನ್ ಒನ್ದು ಪಾಗಂ (Mr. 355). ಗುಲಗಂಜಿಯ ಬೇಳೆತೂಕ ಮೊದಲು ಹಣವಷ್ಟತೂಕದ ವರಗೂ ಇರುತ್ತೆ (Si. 328). ಹಣಕ್ಕೊನ್ದೀಸಮ್, ಇಪ್ಪಣಕ್ಕೊನ್ದು ಬೇಳೆಯು, ತ್ರಿಣಯನ ಮಾಟವಾದರಕ್ಕಸಾಲೆಯು ಬೋನೆಯದೆ ಬಿಡನು (Sp.). See ಇಪ್ಪೇಳೆ. **3,** the sign for half a pâga is = (ಎರಡು ಬೇಳೆ Mr. 356; My.). — ಬೇಳೆಕಾಳಿ. (ಹಣಕ, ಹರಿಮನ್ಯ್ಮಕ Si. 304). — ಬೇಳೆಕಾಯಿ. A half of any pulse, but especially of tŏgari (B. 4, 65; My.).

ಬೇಳೆ bêḷĕ. 2. = ಬೇಳಿ. A common herb, used as a potherb, Chenopodium album Lin. (Z.; T. ವೇಳೈ, M. ವೇಳೆ, a small shrub, edible and medicinal, Cleone pentaphylla, and other kinds; My.). See ನಾರುಬೇಳೆ; ಳೆ, ನಾರುವ ಬೇಳೆ. — ಬೇಳೆಪುಂಗಳೆ. N. of a plant (ತಿಲುವಿಕಿ Mr. 133). — ಬೇಳೆಮಣಿ. = ಬೇಳಿಮಣಿ. Beads of the bêḷĕ shrub (My.).

ಬೇಳ್ತನ bêḷtana. (fr. ಬೇಳ್ 3). The state of being bewildered, etc. (Čpr. 8, 60; Abh. P. 3, 48; V. 3. after 31; 14, 37).

ಬೇಲ್ bêl. = ಬೇಡು 1. ಬೇಡುವಂ or ಬೇಡ್ಪಂ (Śmd. 28). ಬೇಡ್ಪಂ (217. 275; ಎರವಂ Čt. I, 27). ಬೇಡ್ಪ (Čpr. 3, 103) = ಬೇಹ, q. v. ಬೇಡ್ಪೊಡೆ ನೀನೊಳ್ಳಿದಯ್ (Śmd. 298). ಬೇಡ್ಪರ್ (Bp. 22, 54; 43, 60; 45, 37). ಬೇಡ್ಪುದು (Čpr. 3, 12. 41) = ಬೇಹುದು, q. v. ನುಡಿ! ನುಡಿಯೆ ಮಿಗೆ ಬೇಡ್ಪುದು, ಬೇಡ್ಪುದು! (Śmd. 272). ಬಗೆಗೊಂಡದ್ದೂಯಂ ಸಲಿಸವೇಡ್ಪುದು (Rśv. 13, 26). ಬೇಡ್ಪನಿತು (Abh. P. 3, 118). ಕೊಡವೇಡ್ಪುದು (J. 29, 16). ಪಾಲಿಸವೇಡ್ಪುದು (29, 33). ಬೇಡ್ಕುಂ (= ಬೇಡ್ಕು, ಬೇಕು). ಎನಲ್ವೇಡ್ಕುಂ (Śmd. 256). ಅಳ್ಕಲ್ವೇಡ್ಕುಂ (Rśv. 13, 22). ಬೇಡ್ಕು (= ಬೇಡ್ಕುಂ, etc., Bp. 2, 8; 22, 41; 37, 5).

ಬೈ bey. For *Kannada* words with this initial syllable in MSS. or books see ಬಯ್.

ಬೈಕ baika. Tbh. of ಭೈಕ್ಷ (Śmd. 346. 357; T. ಪೈಕ್ಷ; M. ಪೈಕ್ಕ). — ಬೈಕಂಗೊಳ್. -ಂ-ಕೊಳ್. To beg alms (Kâvy. III. 2, 82).

ಬೈರವ bairava. Tbh. of ಭೈರವ (Śmd. 339. 357; My.). See ಕಾಯಿ.

Digitized by Google

ಬೈರಾಗಿ bairâgi. Tbh. of ವೈರಾಗಿ. (My.; Br.; Mhr.). An individual of a class of mendicants. ಬೈರಾಗಿಗೆ ಬಯ್ಲಾದರೇನು? ಬೇಲಿಯಾದರೇನು? (Prv.).

ಬೈಷ್ಕಾರ baishkâra. Tbh. of ಬಹಿಷ್ಕಾರ. (My.).

ಬೈಸಿಕೆ baisikĕ. The act of sitting down on one's legs and when rising pushing one of them suddenly forwards (a kind of gymnastics, used also as a punishment at school, My., also ಬೈಸಿಗೆ; Mhr. ಬೈಸಣೇಂ, to sit); a certain movement in acting or dancing (ಚಾರಿ Mr. 82). — ಬೈಸಿಕೆಗೆಯ್. To perform ಬೈಸಿಕೆ (Bh. 8, 21, 13).

ಬೊಕ್ bŏk. = ಬೊಕ್ಕ. — ಬೊಕ್ ಬೊರಲು. = ಬೊಕ್ಕ ಬೋರಲು. (My.). — ಬೊಕ್ ಬೋರಲು. = ಬೊಕ್ ಬೊರಲು. (My.).

ಬೊಕ್ಕ bŏkka. (fr. ಬೊಗ್ಗು 1). With a turn, bend or bow. — ಬೊಕ್ಕ ಬೊರಲು. = ಬೊಕ್ಕ ಬೋರಲು. — ಬೊಕ್ಕ ಬೋರಲು. (a kind of reiteration). Headlong, flatwise (My.). ಬೊಕ್ಕ ಬೋರಲು ಬೀಳು. (My.). — ಬೊಕ್ಕ ಬೋರ್ಲ. = ಬೊಕ್ಕ ಬೋರಲು. ಬೊಕ್ಕ ಬೋರ್ಲ ಬಿದ್ದು (B. 4, 61). — ಬೊಕ್ಕ ಬೋರ್ಲು. = ಬೊಕ್ಕ ಬೋರ್ಲ. (My.).

ಬೊಕ್ಕ bŏkka. 1. Bare, uncovered, without hair (Mhr. ಬೋಡಕಾ, see ಬೋಡ). — ಬೊಕ್ಕತಲೆ. -ತಲೆ. A bare head (B. 5, 298).

ಬೊಕ್ಕ bŏkka. 2. (= ಬೊಚ್ಚು). A toothless man (My.; Tĕ. ಬೊಕ್ಕ, ಬೋಸಿ; T. ಪೊಕ್ಕೈ; Mhr. ಬೋಳಕೇಂ, a toothless mouth; see ಬೋಡ). ಬೊಕ್ಕನಾದರೂ ಟಕ್ಕುತನ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.). — ಬೊಕ್ಕಬಾಯಿ. A toothless mouth (My.). — ಬೊಕ್ಕಿ. A toothless woman (My.).

ಬೊಕ್ಕ bŏkka. 3. = ಬಕ್ಕ. See ಕೂಳು-.

ಬೊಕ್ಕಣ bŏkkaṇa. A pocket in a coat, a betel pouch, a beggar's bag, a horse's gram bag (My.; Tĕ. ಪೊಂಕಣ, ಪೊಂಕನ, ಬೊಕ್ಕಣ; T., M. ಪೊಕ್ಕಣ; Tĕ. also ಬೊಕ್ಕಸೆ; T. also ಪೊಕ್ಕಣಿ; cf. ಪೊರೆ 5, ಪೊರ್ 1).

ಬೊಕ್ಕಣ bŏkkaṇa. Tbh. of ಭಕ್ಷಣ. (My.).

ಬೊಕ್ಕಸ bŏkkasa. = ಬಕ್ಕಸ. (A bundle, Mhr. ಬೋಕಸಾ, ಬೋಚಕಾ; Br. ಬುಕ್ಕಿಸೆ, ಬೊಕ್ಕಿಸಾ, ಬೊಕ್ಕಿಸೆ, H. ಬಕ್ಸಾ; Tĕ. ಬೊಕ್ಕಸ, a money bag; a treasury); a treasury (of a king, of a rich man, or of a temple, My.). ಬೊಕ್ಕಸದಲ್ಲಿ ಹಣ ಉಕ್ಕಿಬಿದ್ದರೆ ಅಕ್ಕ ಸಾಕ್ಕಾಳೇ? (Prv.). — ಬೊಕ್ಕಸದ ಮನೆ. A treasury (Bp. 31, 10; My.). — ಬೊಕ್ಕಸದವನು. -ಅವನು. A treasurer (Bp. 47, 34; My.).

ಬೊಕ್ಕೆ bŏkkĕ. 1. (= ಬೊಬ್ಬೆ 1). A pustule, a pimple, a blister (in the face, the mouth, or on any other part of the body, My.; Tĕ. ಪೊಕ್ಕು, M. ಪೊಕ್ಕುಳ; see ಪುಗುಳ್; cf. Sk. ಸ್ಫೋಟಕ, a pustule). ಬೊಕ್ಕೆಯೆದ್ದರೆ ರೊಕ್ಕ ಬನ್ದೀತೇ? — ಬೊಕ್ಕೆಗೆ ಮದ್ದು ಬೋರೇ ಹಣ್ಣೇ? (Prvs.).

ಬೊಕ್ಕೆ bŏkkĕ. 2. Any round small hole made by rats, etc. (My.; Tĕ. ಬೊಕ್ಕೆ, ಬೊರಿಯೆ, ಬೊಱಿಯೆ, ಬೊಟ್ಟೆ; Mhr. ಭೋಕ, Sk. ಭೂಕ, a bore, hole; cf. ಪೊಟ್ಟರೆ?). See ಸೀರು-.

ಬೊಗರಿ bŏgari. = ಬುಗರಿ, etc. ಚೆಣ್ಡು ಬೊಗರಿಯುನು ಆಡಿ (Dp. 50). ಬೊಗರೀ ಹಾಗೆ ತಿರುಗಿದರೂ ಹಗರತ್ತ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ (Prv.). ಲಲಿತೇನ್ದ್ರನೀಲದಿಂ ಸವೆದ ಬೊಗರಿಯ ಸಿರಿ (Râghč. 17, 66). See ನುಣ್ಬೊಗರಿ.

ಬೊಗಸಿ bŏgasi. = ಬಗಸೆ, etc. (ಅಂಜಲಿ, ಅಂಜಲಿಪುಟ, ಪುಟ G.; M. ಪೊತನ್ನ, as much as can be held by two hands; ಪೋಚ್ಚೆ, a handful; Mhr. ಬುಚಕಾ, the hand inverted with the fingers extended, so as to take up bran, flour, etc.).

ಬೊಗಸೆ bŏgasĕ. = ಬೊಗಸಿ, etc. (C.). ಕಿಡಿ ಬಿದ್ದರೂ ಕೆಯ್ಯೊಳಗೆ ಬೀಡಲೆನ್ದು, ಬೊಗಸೆಯ ಮಾಡಿ (B. 4, 63). ಬೊಗಸೇ ನೀರು ಅಗಸನಿಗೆ ಯಾಕೆ? (Prv.).

ಬೊಗಳು bŏgaḷu. 1. = ಬಗುಳ್ 1, etc. To bark, etc. (My.; Mhr. ಭೋಂಕಣೇಂ). ಬೀದೀ ನಾಯಿಗಳು ಬೊಗಳುತ್ತ ಬನ್ದವು (B. 3, 19). ಉಗುದು ಉಗುದು ರೋಗ, ಬೊಗಳಿ ಬೊಗಳಿ ರಾಗ. — ದಾಯಿವ ಮನೆಗೆ ಬೊಗಳುವ ನಾಯಿ. — ಬೊಗಳುವನ ಹೊಗದರೆ ಬಿಟ್ಟಾನೇ? — ಬೊಗಳುವ ನಾಯಿಗೆ ದಡಿ ಸರಿದ ಹಾಗೆ. — ಬೊಗಳುವ ನಾಯಿ ಕಚ್ಚದು, ಕಚ್ಚುವ ನಾಯಿ ಬೊಗಳದು (Prvs.). See Prvs. s. ತಿಗಳಗಿತ್ತಿ and ನುಚ್ಚು. ಆನೆ ಬೀದಿಯಲಿ ಬರೆ ಸೋಣ ತಾ ಬೊಗಳುವದು, ಸೋಣನನ್ತಾನೆ ಬೊಗಳೆ ಆನೆಯಭಿಮಾನವೇ ಹಾನಿ (Sp.).

ಬೊಗಳು bŏgaḷu. 2. = ಬಗುಳು 2, etc. (My.).

ಬೊಗುಳು bŏguḷu. 1. = ಬೊಗಳು, etc. (My.). ಆನೆ ಕಣ್ಡು ಶ್ವಾನ ಬೊಗುಳಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಬೊಗುಳು bŏguḷu. 2. = ಬಗುಳು 2, etc. (My.).

ಬೊಗ್ಗಿಸು bŏggisu. = ಬಗ್ಗಿಸು 2. To bend (v. t., My.; Si. 212). ತಲೇ ಬೊಗ್ಗಿಸಿಕೊಣ್ಡವನು (ಅವಾಚ್, ಅಧೋಮುಖ 362).

ಬೊಗ್ಗು bŏggu. 1. = (ಬಗ್ಗು 3), ಬಗ್ಗು 2. To bend (v. i.), etc. (My.). ಬೊಗ್ಗಿದನ್ತಾದು (ಅವಾಗ್ರ, ಅವನತ, ಅನತ Si. 372). ಬೊಗ್ಗಿದವನು (ಪ್ರವಣ 421). ಬೊಗ್ಗಿದ ಅಂಗೆಯ್ (ಪ್ರಸೃತಿ 212). ತನಗೆ ಎಧೇಯರಾಗಿ ಬೊಗ್ಗಿರುವ ಸಮಸ್ತರಾದ ತನ್ನ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸುತ್ತಲೂ ಇರುವ ಅರಸುಗಳುಳ್ಳವನು (ಅಧೀಶ್ವರ, ಪ್ರಣತಾಶೇಷಸಮನ್ತ 256). ಬೊಗ್ಗಿ ನೋಡಿದರೆ ತಗ್ಗಿನಲ್ಲಿರುವದು ಸಿಕ್ಕೀತು. — ಗಿಡನಾಗಿ ಬೊಗ್ಗದ್ದು ಮರನಾದ ಮೇಲೆ ಬೊಗ್ಗೀತೇ? (Prvs.). ಬೇಟೆಯು ಸಿಂಹದ ಎಣಿಕೆಯೊಳಗೆ ಬನ್ದ ಕೂಡಲೆ ಮುದಿಯಾಗಿ, ಬೊಗ್ಗಿ ಕೊಣ್ಡು, ಬನ್ದೇ ಹಾರಿಕೆ ಹಾರಿ, ಹಿಡಿದು ಕೊಳ್ಳುವದು (B. 4, 212).

ಬೊಗ್ಗು bŏggu. 2. The state of being bent. **2,** = ಬೊಗ್ಗುಹೆಗ್ಗಾಳೆ. (Râm. 6, 11, 16). — ಬೊಗ್ಗುಹೆಗ್ಗಾಳೆ. A bent large kâḷĕ (Č. Bp. 42, 24).

ಬೊಂಕ bŏṅka. = ಬೊಂಕೆ. See ಅನ್ದುಗ-, s. ಅನ್ದುಗು.

ಬೊಂಕನೆ bŏṅkanĕ. In a bending or bent way (ಇದಿವಾರಿ, ವಾರಿ Čb.).

ಬೊಂಕಿ bŏṅki. = ಬಂಕಿ. — ಬೊಂಕಿದೇವ. = ಬಂಕಿ-. See ಸುಂಕದ-.

ಬೊಂಕು bŏṅku. To lie or speak falsely (My.; Tĕ.; T. ಪೊಕ್ಕು, a lie).

ಬೊಂಕೆ bŏṅkĕ. = ಬಂಕೆ, etc. Gum, etc. ಸರಲದೇವದಾರುವೃಕ್ಷದ ಬಂಕೆ (ಪಾಯಸ, ಶ್ರೀವಾಸ, ವೃಕ್ಷಧೂಪ, ಶ್ರೀವೇಷ್ಟ, ಸರಲದ್ರವ Si. 227). ತಕ್ಕೋಲದ ಬೊಂಕೆ (ಕೋಲಕ, etc. 228). — ಬೊಂಕೆಕಾಯಿಗಿಡ. (ಶೇಲು, ಶ್ಲೇಷ್ಮಾತಕ, ಶೀತ, etc. Si. 129). — ಬೊಂಕೆಮಣ್ಣು. A good kind of soil (Si. 100).

ಬೊಚ್ಚು bŏččŭ. Wool, fine hair, down (My.; Tĕ.; T. ಪೊಚ್ಚು; M. ಪೂಗುಡೆ, ಪೊಡೆ; cf. ಬಣ್ಣ).

ಬೊಚ್ಚು bŏččŭ. (= ಬೊಕ್ಕ 2). — ಬೊಚ್ಚುಬಾಯಿ. = ಬೊಕ್ಕಬಾಯಿ. (My.). ಬೊಚ್ಚುಬಾಯಿಯಾದವನು ಕೆಚ್ಚೆ ಕೆತ್ತಿದ ಕಬ್ಬು ಬಯಸಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಬೊಜಗ bŏjaga. = ಬೊಜಂಗ. Tbh. of ಭುಜಗ. (ವಿಟ, etc., ಭುಜಗ Mr. 239; Bp. 40, 32. 34; Râv. 11, after 121; Tĕ.). See ಕಾಟ್ಬೊಜಗ.

ಬೊಜಗತನ bŏjagatana. Lechery (V. 29, 25).

ಬೊಜಂಗ bŏjaṅga. = ಬೊಜಗ. Tbh. of ಭುಜಂಗ (Śmd. 355; Čpr. 8, after 4 & 58; Tĕ.). See ವಗಲ-.

Digitized by Google

ಬೊಜ್ಜ bŏjja. Tbh. of ಭೋಜ್ಯ. A feast, etc.: the last śrâddha ceremony performed to deceased relatives to relieve them from the state of being prêtas, when a dinner is served up to the surviving relatives (Tu.). ಅಜ್ಜ ಸಾಕಿದ ಮಗು ಬೊಜ್ಜಕ್ಕೂ ಬಾರದು.—ನಾಯಿಯ ಬೊಜ್ಜಕ್ಕೆ ಅವೇಧ್ಯದ ಹೋಳಿಗೆ (Prvs.).

ಬೊಜ್ಜು bŏjju. = ಬೊಜ್ಜೆ. A pot-belly (My.). ಬೊಜ್ಜು ಇದ್ದರೆ ಕಜ್ಜ ಬಿಡುವದೇ? (Prv.).

ಬೊಜ್ಜೆ bŏjjĕ. = ಬೊಜ್ಜು. The belly, a paunch (Tĕ., also ಬೋಕೆ; ಪಿಚಂಡ, ಕುಕ್ಷಿ, etc., ಹೊಟ್ಟೆ Si. 209; T. ಪೊಜ್ಜೈ, a little hill; a mountain; a paunch, a paunch belly; Tĕ. ಬೊಜ್ಜ, a pot-belly). ಬೊಜ್ಜೆ ಬೆಳದು ಅದಿಮಾಗಿ ಗುಣ್ಣೇ ಕಾಣಿಸುವ ಹೊಕ್ಕಳುಳ್ಳವನು (ವೃದ್ಧನಾಭಿ, etc. Si. 203).

ಬೊಟ್ಟ bŏṭṭa. A stump (Mhr. ಬೋಟೂಕ; Mhr. ಬೋಡ, bare, etc.; ಬೋಡಕಾ, a hand without fingers). ಬೊಟ್ಟಕೆಯ್ಯಿಯುಳ್ಳವನು (ಕುಕರ, ಕುಣಿ Si. 198).

ಬೊಟ್ಟಗ bŏṭṭaga. (Mhr. ಬೋಟೂಕ, a short, straight pod of the tamarind, etc., see ಬೊಟ್ಟು). — ಬೊಟ್ಟಗನ ತೂಪ್ಪಲು. A procumbent herb, Crotolaria bifaria L. (Z.).

ಬೊಟ್ಟು bŏṭṭu. 1. = ಬಟ್ಟು 2, etc. A finger; a toe (C.; Bp. 17, 8; 21, 37; J. 19, 50; B. 2, 5; Mhr. ಬೋಟ); the measure of a finger's breadth (Mhr.). 2, a fingerful: a small quantity, a drop (My.; Tĕ.; Bp. 10, 2; Mhr.). ಕಣ್ಣಾಗ ಹಾಲಿಗೆ ಒನ್ದೇ ಬೊಟ್ಟು ಹೆಪ್ಪು.—ಬಟ್ಟೆಯಿನ್ದ ಆಗುವನ್ತಾದ್ದು ಬೊಟ್ಟಿನಿನ್ದ ಆದೀತೇ?—ಬೊಟ್ಟು ಸೀಪಿದರೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಮ್ಬೀತೇ? (Prvs.). See ಕಿಬ್-, ಹೆಬ್-.

ಬೊಟ್ಟು bŏṭṭu. 2. = ಬಟ್ಟ 1, etc. Tbh. of ವೃತ್ತ. That is round, a round thing;—an ornamental (and sectarial) mark (of sandal paste, etc.) on the forehead in the form of a circlet; that circlet made of metal, glass, pearls, etc. (ತಮಾಲಪತ್ರ, ಚಿತ್ರಕ, ವಿಶೇಷಕ, ಪುಣ್ಡ್ರ, ಲಲಾಟಿಕೆ Hlâ.; ತಮಾಲಪತ್ರ, ತಿಲಕ, ಚಿತ್ರಕ, ವಿಶೇಷಕ, ಹಣೆಗಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವ ತಿಲಕ Si. 226; Čpr. 3, 45; Bp. 4, 40; Śsv. 3, 9. 19; J. 16, 4; My.; Tĕ.; M. ಪೊಟ್ಟು, ಪೊಟ್ಟು, ಪೊಟ್ಟು; T. ಪೊಟ್ಟು). ಸೊಡರಕ್ಕಿಯಲಿ (ಕೂಸಿಂಗೆ) ಬೊಟ್ಟಿಟ್ಟು (Prll. 3, 26). ಗೋರೋಜನಸುಗನ್ಧದಿನ್ದ ರಚಿಸಿದ (ಕಿರಾತರ) ನೊಸಲ ಬೊಟ್ಟು (Râghc. 17, 65). (ಪುಲಿನ್ದನ) ಕಸ್ತುರಿಬೊಟ್ಟು (Rśv. 5, 24). See ಮೂಗು-, ರಕ್ಷೆ-; Śmd. s. ಬಾನಲ್; Sp. s. ಬೆಟ್ಟಕರ್ಪುರ. — ಬೊಟ್ಟಂಚು. -ಅಂಚು. A round, *i. e.* regular, plain border (B. 3, 103). — ಬೊಟ್ಟಲುಬು. -ಅಲುಬು. A diffuse herb, Desmodium diffusum D. C. (Z.).

ಬೊಟ್ಟೆ bŏṭṭĕ. = ಬೊಡ್ಡಿ 1, etc. (ಸೂಳೆ Bhn. 63, o. r. ಜೋಡೆ; Tĕ. ಬೋಟಿ, a woman; a female servant).

ಬೊಡ bŏḍa. = ಬುಡ, etc. — ಬೊಡ ಬೊಡನೆ. = ಬುಡ ಬುಡನೆ. ಬೊಡ ಬೊಡನೆ ಸುರಿಯುವವನು ಕಡ ಕಡನೆ ನಡದಾನೇ? (Prv.).

ಬೊಡಿ bŏḍi. = ಬಡಿ 1, etc. To beat. ಮದ್ದಲೆ ಬೊಡಿಯುವವನು (ಮಾರ್ದಂಗಿಕ, etc. Si. 340). ಬೊಡಿಯುವ ಗಣ್ಡನ ಹತ್ತರ ಹಿಡಿವರಯಾ ಇದ್ದರೇನು? (Prv.).

ಬೊಡಿಸು bŏḍisu. 1. = ಬಡಿಸು 1.

ಬೊಡಿಸು bŏḍisu. 2. = ಬಡಿಸು 2. ಮದ್ಯ ಬೊಡಿಸೋಣ (ಸರಕ, ಅನುತರ್ಷಣ Si. 348).

ಬೊಡೆ bŏḍĕ. 1. = ಬಡಿ 1, etc. See ಜೇಪೊಡೆ 1.

ಬೊಡೆ bŏḍĕ. 2. = ಬಡಿ 3, etc. See ಜೇಪೊಡೆ 2.

ಬೊಡ್ಡಿ bŏḍḍi. 1. = ಬಡ್ಡಿ 1, ಬೊಟ್ಟೆ. A strumpet, a whore, etc. (My.). ಗೊಡ್ಡಿ ಹಡಿಯುವಳೇನು? ಬೊಡ್ಡಿ ಅಡಿಯುವಳೇನು?—ಬಡ್ಡಿಗೆ ಕೊಟ್ಟವ ಬೊಡ್ಡಿಮಗ.—ಬೊಡ್ಡೀ ಮಗನಾದರೆ ಬಡ್ಡಿಗೆ ಅಡ್ಡಿಯೇನು? (Prvs.). See Prv. s. ಪೇಳದವ. — ಬೊಡ್ಡಿಮನ. An unchaste mind (Dp. 34).

ಬೊಡ್ಡಿ bŏḍḍi. 2. = (ಬುಡ), ಬಡ್ಡೆ, ಬೊಡ್ಡೆ. The bottom of a tree, the trunk (Mhr. ಬೂಡ, the bottom of anything). ಬೇರುಗಳು ನೆಲದೊಳಗಿನ ರಸವನ್ನು ಹೀರಿ ಕೊಣ್ಡು, ಬೊಡ್ಡಿಯೊಳಗಿನ್ದ ಗಿಡಕ್ಕೆಲ್ಲ ಹಂಚಿ ಕೊಡುವವು (B. 3, 35). ಕಪ್ಪುರದ ಗಿಡದ ಬೊಡ್ಡಿಗೆ ಕೊಡ್ಡೆಯಿನ್ದ ಕಚ್ಚು ಹಾಕಿದರೆ ಹಾಲು ಹೊರಡುತ್ತದೆ (4, 70).

ಬೊಡ್ಡೆ bŏḍḍĕ. = ಬೊಡ್ಡಿ 2, etc. (ಬುಡ್ಡ, ಬುಡ G.; My.).

ಬೊಣ್ಡಾಲ bŏṇḍâla. See ನಿದ್ಪಲ್ಲಣ.

ಬೊಣ್ಡುಳ bŏṇḍuḷa. An annual herb, Physalis indica Lamb. (St. & Pl.; Tu. ಬೊಣ್ಡೊಲಿ).

ಬೊದ bŏda. A sound produced by somewhat loose discharges from the bowels. — ಬೊದ ಬೊದನೆ. With the repeated sound of ಬೊದ (My.).

ಬೊದದರಗ bŏdadaraga. The small tree Cluytia collina Roxb. (St. & Pl.).

ಬೊದ್ದಿ bŏddi. N. of a plant (Tĕ. = ಶ್ರೀವರ್ಣ, ಪಲಾಶ್ಯಾಮ; R.).

ಬೊನಗಾರೆ (bŏna-kârĕ). = ಬೋನಗಾರೆ. N. of a plant (ಮಗ್ಗಾರೆ, ಮಂಗಾರೆ, ಗೇಣೆ Mr. 119, o. r. ಮದ್ದಾರೆ).

ಬೊನ್ತ bŏnta. = ಬೊನ್ತೆ. — ಬೊನ್ತಗಳ್ಳಿ. = ಬೊನ್ತೆಗಳ್ಳಿ (My.).

ಬೊನ್ತಾ bŏntâ. = ಬೊನ್ತೆ. — ಬೊನ್ತಾದೇವಿ. N. (Bp. 59, 7).

ಬೊನ್ತೆ bŏntĕ. = ಬನ್ತೆ, ಬೊನ್ತ, ಬೊನ್ತಾ. A thick cloth made by sewing one cloth on another, a cloth made of quilted rags (My.; Tĕ.; ಕನ್ಥೆ Si. 485; Bp. 27, 43; Mhr. ಬುನ್ಥ, ಬುನ್ಥೀ, ಬೋನ್ಥ, a cloth thrown, or prepared to be thrown, over the head and body as a muffler; ಬೋನ್ಥೀ, a clout). ಕನ್ತೆಗೆ ತಕ್ಕ ಬೊನ್ತೆ (Prv.). — ಬೊನ್ತೆಗಳ್ಳಿ. -ಕಳ್ಳಿ. A large leafless shrub, the triangular spurge, Euphorbia antiquorum Lin. (St. & Pl.; My.). — ಬೊನ್ತೇ ಕಳ್ಳಿ. = ಬೊನ್ತೆಗಳ್ಳಿ (Si. 147).

ಬೊನ್ತೆಗ bŏntĕ-ga. (Śmd. 237). A man who wears a bŏntĕ.

ಬೊನ್ದರಿಗೆ bŏndarigĕ. = ಬನ್ದಣಿಕೆ, etc. (Čpr. 6, after 86).

ಬೊನ್ದಿ bŏndi. The body (ಶರೀರ Śmd. II; Tĕ.; T. ಪೊನ್ದಿ; *cf.* ಪುದಿ 1? or ಬ್ರಧ್ನ?). **2,** a bundle of coir or other rope (Mg.). ನಿನ್ದೆಯಿಲ್ಲದೆ ಬೊನ್ದಿ ಹೋಗದು (Prv.).

ಬೊನ್ದು bŏndu. = ಬನ್ದು 1.

ಬೊನ್ದುಕ bŏndu-ka. = ಬನ್ದುಕ, q. v. (ಪಲ್ಲವತ್ತ, ನಿಷ್ಟಿಕ ಶಿಪ್ಪದ Ss.).

ಬೊಪ್ಪ bŏppa. (= ಬಾಪು 2). A father (Bp. 3, 49; 14, 22; 15, 22; 18, 81; 24, 19; 26, 61; 47, 42; Bh. 1, 8, 59. 75. 94; J. 27, 13). — ಬೊಪ್ಪಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. See ಸಿರಿ-.

ಬೊಪ್ಪರ bŏppara. A certain feat of wrestlers (Śsv. 4, 75; Bh. 2, 2, 98).

ಬೊಪ್ಪಲ bŏppala. N. of a man. ಇರದೆ ಗರ್ಜಿಸಿ ಬೊಪ್ಪಲಂ ಶರ್ದರ್ಪ ಜವಂ ತಳರ್ವನ್ದದಿಂ (Śmd. 73). ಸವಗರಮಿದು! ಬಯಸಿ ಮೆಚ್ಚುವುದು! ಅದ್ ಬೊಪ್ಪಲನಂ! (177).

ಬೊಪ್ಪಿ bŏppi. (Mhr. ಭೋಪೀ, the person that officiates in the temples of village-deities). — ಬೊಪ್ಪಿದೇವ. N. See ಬಲ್ತಯ-.

ಬೊಪ್ಪು bŏppu(?). See ಪೊಪ್ಪಪ್ಪಮಾನ್.

ಬೊಬ್ಬಡೆ bŏbbaḍĕ. Rind, bark (My.; Tĕ. ಬೊಬ್ಬರಿ). See ತಂಗೇಡಿ-.

Digitized by Google

ಬೊಬ್ಬುಲಿ bŏbbuli. = ಬಬ್ಬರ, etc. Tbh. of ಬರ್ಬರ (Šmd. 345), ಬರ್ಬೂಲ, ಬರ್ಬೂರ (359. 364). The thorny Babool tree, Acacia arabica Willd. (ಉದ್ಭಟ Mr. 117; Bp. 20, 10. 11; Bh. 1, 8, 5). See Sp. s. ನಿಬ್ಬಣ.

ಬೊಬ್ಬುಳಿ bŏbbuḷi. = ಬೊಬ್ಬುಳಿಕೆ. A bubble (J. 6, 3; 9, 24; 19, 5. 12; Tĕ. ಬುಬ್ಬುತ; Mhr. ಬುಡಬುಡಾ; *cf.* ಪುಗುಳ್, ಬುಡ್ಡೆ, & ಬುದ್ಬುದ). ನೀರ ಬೊಬ್ಬುಳಿ ನೆಚ್ಚ, ಸಾರಿ, ಕೆಡದಿರು, ಮರುಳೆ! (Sp.).

ಬೊಬ್ಬುಳಿ bŏbbuḷi. = ಬೊಬ್ಬುಲಿ, etc. (Bh. 2, 13, 14; My.).

ಬೊಬ್ಬುಳಿಕೆ bŏbbuḷikĕ. = ಬೊಬ್ಬುಳಿ. (Abh. P. 10, 173; Bh. 8, 25, 6). ನೀರ ಬೊಬ್ಬುಳಿಕೆ (ಬುದ್ಬುದ Nr.).

ಬೊಬ್ಬೆ bŏbbĕ. 1. (= ಬೊಕ್ಕೆ 1). A blister, a pustule from a burn, etc. (Tĕ.; ವಿಸ್ಫೋಟ, ಪಿಟಕ Si. 200).

ಬೊಬ್ಬೆ bŏbbĕ. 2. (fr. ಬೋ). An outcry, a loud call, a shout, a bawl, a yell; a great noise, a loud sound (C.; Tĕ.; ಕೋಲಾಹಲ, ಕಲಕಲ Nr.; Mhr. ಬೋಮ್ಬ); a battle-cry, a war-whoop (ಕ್ಷ್ವೇಡೆ Nr.; ಘಟಗರ್ಜನೆ Bhn. 44). ಬೊಬ್ಬೆ ಮಾಡಿದರೆ ಹಬ್ಬ ಆದೀತೇ?— ಬೊಬ್ಬೇ ಜಂಗಮನ ಸಂಗಡ ಕಬ್ಬಿನ ಸಮಾಚಾರವೇ? (Prvs.). See Bh. 3, 13, 25. 32; 6, 2, 3. 4; J. 3, 32; 13, 24; 28, 40. 47; Râm. 6, 44, 52. — ಬೊಬ್ಬಾಟ. -ಆಟ. Bawling, general outcry, clamorous complaint, etc. (C.; Mhr. ಬೋಂಭಾಟಾ; Bp. 56, 16; Bh. 2, 13, 47; Râm. 6, 13, 3; B. 4, 73. 80. 198). — ಬೊಬ್ಬಿಡು. -ಇಡು. To bawl, to shout, to roar, etc. (My.). ಬೊಬ್ಬಿಡುವುದು (ಕ್ಷ್ವೇಡೆ, ಪರಬಲವನು ಭಂಗ ಮಾಡಲೆನ್ದು ಜೋದರು ಮಾಡುವ ಸಿಂಹನಾದವು Nr.). See Bp. 17, 21; 22, 15; 49, 21; 52, 39. 42; 56, 37; 59, 24; 61, 32; Bh. 3, 13, 34; Rsv. 5, 123; 6, after 11. — ಬೊಬ್ಬಿಡ್. -ಇಡ್. = ಬೊಬ್ಬಿಡು. To bawl, etc. (ಮಹಾರವ Šmd. Dh.; Bp. 32, 14; 56, 16; Rsv. 13, 84. 88; J. 4, 13; 12, 33. 39; 23, 20. 21). — ಬೊಬ್ಬಿರ್ಪ. The act of bawling, etc. (Râm. 3, 6, 51; 4, 6, 10). — ಬೊಬ್ಬೆಕಾಯಕ. The practice of a mendicant standing on thorns, piercing himself with a dagger, and thus extorting alms (R.). — ಬೊಬ್ಬೆ ಕೊಳ್ಳು. To be bawled or hooted at. ದೆಬ್ಬೇ ಕೊಟ್ಟು, ಬೊಬ್ಬೇ ಕೊಣ್ಡ (Prv.). — ಬೊಬ್ಬೆಗೊಡು. -ಕೊಡು. = ಬೊಬ್ಬಿಡು. (Bp. 16, 20; Rsv. 6, after 11; 13, 83; J. 28, 45). — ಬೊಬ್ಬೆಯಿಡು. = ಬೊಬ್ಬಿಡು. (My.). — ಬೊಬ್ಬೆಯಿಡುವಿಕೆ. Bawling, etc. ವೀರಭಟರು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕಿರಿಚಿಕೂಗಿ ಭಯಂಕರವಾಗಿ ಬೊಬ್ಬೆಯಿಡುವಿಕೆ (ಕ್ಷ್ವೇಡೆ Si. 294). — ಬೊಬ್ಬೆ ಹಾಕು. = ಬೊಬ್ಬಿಡು. (My.). ತಪ್ಪಿಲಿಯಾದವನು ಬೊಬ್ಬೆ ಹಾಕಿ ಹೆಬ್ಬುಲಿಯನ್ನು ಓಡಿಸ್ಯಾನೇ? (Prv.). — ಬೊಬ್ಬೆ ಹೊಡೆ. = ಬೊಬ್ಬೆ ಹಾಕು. (My.).

ಬೊಮ್ಪು bŏmpu. = ಬಮ್ಪು, etc. (My.).

ಬೊಮ್ಬಯಿ bŏmbayi. = ಮುಮ್ಬಯಿ. (My.).

ಬೊಮ್ಬಲು bŏmbalu. = ಬೊಮ್ಪು, etc. (My.).

ಬೊಮ್ಬಾಳ (bŏmbĕ-âḷa). The palms of the hands of metal images (bŏmbĕs) joined so as to form a cup for the reception of combustibles (Bh. 7, 1, 19; Râm. 3, 6, 50; 6, 47, 12; J. 17, 27; 24, 26; 33, 27).

ಬೊಮ್ಬು bŏmbu. = ಬಮ್ಬು. (My.).

ಬೊಮ್ಬುಳಿ bŏmbuḷi. = ಬೊಮ್ಬುಬ್ (Šmd. 39), ಬೊಮ್ಬುಳಿಕೆ, q. v. (Rsv. 6, after 11).

ಬೊಮ್ಬುಳಿಕೆ bŏmbuḷikĕ. = ಬೊಮ್ಬುಳಿ, etc. A small drum or tabor (ಪಣವ Nr.).

ಬೊಮ್ಬುಱಿ bŏmbuḻi. = ಬೊಮ್ಬುಳಿ, q. v.

ಬೊಮ್ಬೆ bŏmbĕ. = ಬೊಮ್ಮೆ 2. An image, a figure, a puppet or doll; an idol (C.; Tĕ. ಬೊಮ್ಮ; M. ಬೊಮ್ಮ, ಭೊಮನ; T. ಪೊಮ್ಮಲ್, ಪೊಮ್ಮೈ; *cf.* ಪೊಡ 2?). ವಸ್ತ್ರದನ್ತ ಕಾಷ್ಠಾದಿಗಳಿನ್ದ ಮಾಡಿದ ಬೊಮ್ಬೆ (ಪಂಚಾಲಿಕೆ, ಪುತ್ರಿಕೆ); ಹೊನ್ನ ಬೊಮ್ಬೆ (ಹೇಮಪ್ರತಿಮೆ, ಹರಿಣಿ); ಕಣ್ಣ ಬೊಮ್ಬೆ (ತಾರಕೆ, ಕಣ್ಣ ಹಾಹೆ Nr.). ಪ್ರತಿರೂಪಿನ ಬೊಮ್ಬೆ (ಪ್ರತುಮೆ Nn. 73). ಮಂಚದೊಳ್ ನೃಪಗೆ ನಿನ್ದು ಸೇವೆ ಮಾಡ್ಪ ಬೊಮ್ಬೆಗಳು ಪಾಂಚಾಲಿಕೆಗಳು ಪುತ್ರಿಕೆಗಳಕ್ಕುಂ (Mr. 204). ಬೊಮ್ಬೆ ಅದರೆ ಹಮ್ಬಲಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಕೊಟ್ಟೀತೇ? (Prv.). See Bp. 42, 3; Č. Bp. 5, 51; Rsv. 6, after 11; Si. 344; ಕೀಲಬೊಮ್ಬೆ. — ಬೊಮ್ಬೆದೊಟ್ಟಿಲ್. -ತೊಟ್ಟಿಲ್. A doll's cradle (Bp. 14, 15). — ಬೊಮ್ಬೆಯಾಟ. -ಆಟ. Playing with dolls (Bh. 1, 3, 17). 2, an exhibition of puppets moved by strings (My.).

ಬೊಮ್ಮ bŏmma. Tbh. of ಬ್ರಹ್ಮ (Šmd. 349; Šm. 8; ಬಿದಿ Čt. I, 7; ಪೊಮ್ಮಸುಣಿ, etc., ಅಜ II, 3; ತನ್ದೆಯ ತನ್ದೆ, etc. Kk. 9; My.; Grj. 4, 111; Bp. 28, 51; 31, 23). 2, N. of the author of the Čaturâsyanigaṇṭu (Čt. I, 1), and of other persons. ಬೊಮ್ಮ ನಿರ್ಮಿಸನೆಮ್ಬ ದುರ್ಮತಿಯ ನೀ ಕೇಳು! ಬೊಮ್ಮನ ಸತಿಗೆ ಮೂಗಿಲ್ಲ, ಆ ಮೂಗ ನಿರ್ಮಿಸನೇಕೆ? (Sp.; see Bp. 54, 52). See ಕನ್ನಡ-, ಬಾಹೂರ-. — ಬೊಮ್ಮಂ. The metrical foot — —(Ch.). — ಬೊಮ್ಮದೇವ. N. See ಕಿನ್ನರ-. 2, a Brâhmaṇa (Tĕ.; ದ್ವಿಜಾತಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, etc. Si. 233). — ಬೊಮ್ಮಬಟ್ಟ. N. See Prv. s. ಯಾರ್. — ಬೊಮ್ಮಯ. -ಅಯ. N. (Bp. 29, 29; 61, 34). See ಕಲಕೇತ-, ಕಿನ್ನರ-, ಬಾಹೂರ-. — ಬೊಮ್ಮಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 29, 11. 34; 31, 26; 35, 57; 36, 1. 7; 50, 78; 61, 21). See ಇಳಿಹಾಲಿ-, ಕರಿವಾಳ-, ಕಲಕೇತ-, ಕಾರಣಿಕ-, ಕೋವೂರ-, ಜಕ್ಕಯರ-, ನಾಗೂರ-, ಬಡಿಹೋರಿ-, ಬಾಹೂರ-, ಮುಣ್ಡು-, ಲಿಂಕ-, ವೀರ-. — ಬೊಮ್ಮರಸ. -ಅರಸ. N. of the author of the Čaturâsyanigaṇṭu (Čt. II, 122), and of other persons.

ಬೊಮ್ಮಾಣ್ಡ bŏmmâṇḍa. Tbh. of ಬ್ರಹ್ಮಾಣ್ಡ. (Bp. 36, 43; Č. Bp. 32, 43; 47, 20).

ಬೊಮ್ಮಾಸ್ತ್ರ bŏmmâstra. Tbh. of ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರ. (Dp. 61, 4).

ಬೊಮ್ಮಿ bŏmmi. Tbh. of ಬ್ರಹ್ಮಿ and ಬ್ರಾಹ್ಮಿ. N. See ಕಲಕೇತ-. (In My. N. of females). — ಬೊಮ್ಮಕ್ಕ. -ಅಕ್ಕ. N. ತನ್ನಕ್ಕನ ಅರ್ಧಯದವಳು ನೆರೆಮನೇ ಬೊಮ್ಮಕ್ಕನ ಬಲ್ಲಳೇ? (Prv.). — ಬೊಮ್ಮಿದೇವ. N. (Bp. 22, 33; 36, 2; 37, 6; 47, 37; 50, 8; 61, 9). See ಇಣ್ಡೆಯ-, ಕನ್ನಡ-, ಕಲಕೇತ-, ಕಿನ್ನರ-. — ಬೊಮ್ಮಿದೇವಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 28, 48). See ಕನ್ನಡ-, ಕಿನ್ನರ-, ನಿವಾಳಿಯ-, ತೂಲದ-, ಹಾಟಕೇಶ್ವರ-.

ಬೊಮ್ಮೇತಿ bŏmmêti. Tbh. of ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆ. (V. 37, 38. 95).

ಬೊಯಿ bŏyi. 1. = ಬಯ್ 3, etc. To abuse, etc. P. ps. ಬೊಯಿದು, ಬೋದು (My.).

ಬೊಯಿ bŏyi. 2. Abuse, censure, etc. ಆಕರಣಿ ಅಜನಿ ಅವಗ್ರಹ ಇವು ಮೊದಲಾದ ಶಬ್ದಗಳು ಬೊಯಿಗಳು (Si. 401, *only* in Si.).

ಬೊಯಿಲು bŏyilu. = ಬೊಯಿ 2. (My.; ಆಕ್ರೋಶನ, ಅಭಿಷಂಗ Si. 387; ಹಿಂಸೆ 463; ಪರಿಗ್ರಹ 466; see also 59. 380).

ಬೊಯ್ಯು bŏyyu. = ಬೊಯಿ 1, etc. (My., only in ಬೊಯ್ಯಬೇಡ, ಬೊಯ್ಯುವದು). ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಬೊಯ್ಯಿ ಕೊಮ್ಬುದು (Si. 482, *only* in Si.).

ಬೊಯ್ಯುವಿಕೆ bŏyyuvikĕ. Abusing, etc. (ಆಕ್ರೋಶನ, etc. Si. 387).

Digitized by Google

ಬೊರಲು bŏralu. 1. = ಬರಲು, etc. A broom (My.).

ಬೊರಲು bŏralu. 2. = ಬೋರಲು, etc. See ಬೊರ್-, etc.

ಬೊರ್ಮ bŏrma. Tbh. of ಬ್ರಹ್ಮ (Śâstrasâra in W. v. 1269).

ಬೊಲು bŏlu. = ಬಲ್ 2, etc. (My.).

ಬೊಲ್ಲ bŏlla. A horse with a white face. ಮುಖ ಬೆಳ್ಪುದೋಱೆ ಬೊಲ್ಲನಶ್ವ (Mr. 276; see Bp. 59, 40). 2, simple, silly (? Mhr. ಭೋಳಾ). — ಬೊಲ್ಲಜೀಯ. N. (Bp. 58, 21).

ಬೊಲ್ಲಿ bŏlli. (= ಬೊಲ್ಲ No. 2). — ಬೊಲ್ಲಿಭಟ್ಟ. N. (Bp. 56, 42).

ಬೊಸ್ bŏs. = ಬುಸ್. A sound to imitate the puffing of a pair of bellows (S. Mhr.).

ಬೊಸ bŏsa. A sound used to imitate that of breaking wind, that of treading in fresh cowdung, mud, etc., and that of loose stools (*cf.* ಬೊದ). — ಬೊಸ ಬೊಸನೆ. With the repeated sound of ಬೊಸ (My.).

ಬೊಸಕ್ಕನೆ bŏsakkanĕ. With the sound of ಬೊಸಕ್ (ಬೊಸ), in ಬೊಸಕ್ಕನೆ ತುಡು (My.).

ಬೊಸೆ bŏsĕ. = ಬಸಿ 1.

ಬೊಸ್ತು bŏstu. = ಬಸ್ತು. P. p. of ಬೊಸೆ (My.). ಬೋನ ಬೊಸ್ತ ಗಂಜ (ಆರನಾಲಕ, ಸೌವೀರ, etc., ಬಾಗಿದ ಗಂಜ Si. 311).

ಬೊಳಕ್ bŏḷak. = ಪಳಕ್. The sound produced when a full earthen water-pot falls and breaks (C.). **2,** that produced when saliva is ejected out of the mouth (S. Mhr.).

ಬೊಳಲಿ bŏḷali. = ಗೊಳಲಿ No. 2. (My.).

ಬೊಳ್ಳು bŏḷḷu. = ಬಗುಳು 2, etc. — ಬೊಳ್ಳಿಡು. -ಇಡು. To vociferate. ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತಿಂಗುಮುಳ್ಳೊಡವೆ ಬಿಡೆನೆನ್ನು, ಬೊಳ್ಳಿಟ್ಟು, ಬೊಗಳಿ, ಹುಸಿದು, ಸಾಲವ ನುಂಗಿ, ಇಲ್ಲೆನುತಲಿಹನು (Sp.).

ಬೊೞಿ bŏḻi. = ಬೞಿ 4. (My.). ಬೊೞಿಯಲ್ ಪಟ್ಟದು (ದಿಗ್ಧ, ಲಿಪ್ತ Si. 378). ವಿಷ ಬೊೞಿಯಲ್ ಪಟ್ಟ ಸರಳು (ದಿಗ್ಧ, ಲಿಪ್ತಕ 289). ಬೊೞಿದು ಮೆತ್ತುವ ಕೆಲಸ (ಪುಸ್ತ, ಲೇಪ್ಯಾದಿಕರ್ಮ 844).

ಬೊೞಿಯುವಿಕೆ bŏḻiyuvikĕ. Smearing, etc. (ಸಮಾಲಮ್ಭ, ವಿಲೇಪನ Si. 397).

ಬೊೞಿಸು bŏḻisu. = ಬೞಿಸು 2. (My.).

ಬೋ bô. (= ಭೋರ್). A sound used in bawling or shouting (My.); a sound in imitation of the howling of wind passing through holes or doors, and of the noise of a river or stream (My.).

ಬೋಕಿ bôki. A potsherd (My.; Tĕ. ಬೊಚ್ಚೆ; Tĕ. ಬೊಂಕಿ, a bit of a skull; ಬೋಂಕಿ, a pot). ನೂಕುವವನ ಮನೆಯೂಟಕ್ಕಿನ್ತ ಬೋಕಿಯ ಊಟ ಲೇಸು. — ನೂಕುವವನು ಹಾಕನು, ಬೋಕಿಯವನು ಕೊಡನು (Prvs.). See ತಿರು-; Prv. s. ಲೆತ್ತ.

ಬೋಗ bôga. Tbh. of ಭೋಗ (Śmd. 339; My.).

ಬೋಗಣಿ bôgaṇi. = ಬೋಗುಣಿ. (My.).

ಬೋಗಳ bôgaḷa. = ಬಯಿಗಳ್, etc. (My.).

ಬೋಗಾರ bôgâra. Tbh. of ವ್ಯೋಕಾರ. (ವ್ಯೋಕಾರ, ಲೋಹಕಾರ Hlâ. MS.; see Mr. s. ಲೋಹಕಾರಕ; Râm. 5, 8, 51; C.; ಕಾಂಚಿಕ, ಕಾಮ್ಸ್ಯವಿಕ, ತಂಬುದಿನ್ದ ಕೆಮ್ಬಳಿ ಮೊದಲಾದದನ್ನು ಮಾಡಿ ಮಾಱುವವನು Si. 389, sic!!). ಒಸದೆಣ್ಣ ದಿಕ್ಕಿನಲಿ ಮಸುಸಿಗಿಣಿಲುಗಿನ್ತೆ ಹುಸಿದು ಮಾಡುವವನ ಪೂಜೆ ಬೋಗಾರ ಪಸರವಿಟ್ಟನ್ತೆ (Sp.).

ಬೋಗಿ bôgi. Tbh. of ಭೋಗಿ (Śmd. 339 Mdb.).

ಬೋಗುಣಿ bôguṇi. = ಬೋಗಣಿ. A metal basin for washing; a metal vessel for culinary purposes (My.; Tĕ. ಬೋಗಾಣಿ, ಬೋಗಿಣಿ, ಭಗೋಣಿ); a vessel of stone for culinary purposes (B. 3, 58; Mhr. ಬಗುನೇಂ, a certain metal vessel for culinary purposes).

ಬೋಡ bôḍu-as. A toothless man (ಅದ್ವಿಜ Mr. 389; My.; *cf.* ಬೋಡಿ 2, ಬೊಕ್ಕ 1 & 2; Tĕ. also: tuskless; Mhr. ಬೋಡಕಾ, = Tĕ. ಬೋಡ, ಬೋಡಿ, bare, uncovered, as the head, the person; bare about the crop, as a tree; destitute of the usual appendages, as a cow's head without horns, or with short horns; a hand without fingers, a hill without trees, a house without roof; — a widower).

ಬೋಡತರ bôḍatara. = ಬೋಡಿತರ. (ಮುಕ್ಷಗನ್ಧಿ, ಅವೇಗಿ, etc., ಅನನ್ತನಗೊಣ್ಡೆ Si. 156; Tĕ. = Sphaeranthus indicus Wight., ಶ್ರಾವಣಿ, ಮುಣ್ಡಿ, or St. & Pl. = Sphaeranthus hirtus Willd.).

ಬೋಡಿ bôḍi. (= ಬೋೞಿ). A toothless woman (My.). **2,** one who is bare, or destitute of hairs, of a juṭṭu, or of horns (Tĕ.). — ಬೋಡಾಕಳು. -ಆಕಳು. A hornless cow (My.). — ಬೋಡಿಜಂಗಮ. A jangama who has no juṭṭu (as is the rule with all of them). ನಾನ ಜಂಗಮರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಬೋಡಿಜಂಗಮನೆಲ್ಲಿ? (Prv.). — ಬೋಡೆಮ್ಮೆ. -ಎಮ್ಮೆ. A hornless she-buffalo (My.).

ಬೋಡು bôḍu. (= ಬೋೞು). A toothless state. — ಬೋಡುವಾಯ್. -ವಾಯ್. A toothless mouth (Rāv. 5, after 55).

ಬೋಣಿ bôṇi. = ಬೋಣಿಗೆ. The first sale of goods (for ready money) occurring after the dawning of the day; handsel (My., Tĕ.; Mhr., H. ಬೋಹಣಿ). ಬೋಣಿ ಮಾಡ ಬೇಕಾದರೆ ಕಾಣನಾಗ ಬೇಕು. — ಬೋಣಿಗೆ ಇತ್ತ ಹಣ್ಣು ಕಾಣಿಕೆಯಾಯಿತು (Prvs.).

ಬೋಣಿಗೆ bôṇigĕ. = ಬೋಣಿ. (My.).

ಬೋಣ್ಡಾ bôṇḍâ. A ball of horse gram, salt, chillies, etc. fried in oil (My., also ಬೋಣ್ಣು; Mhr. ಬೋಣ್ಡ, a spherical follicle or capsule, etc.).

ಬೋದಿಗೆ bôdigĕ. = ಬೋದುಗೆ. A piece of wood or stone on a pillar between it and the beam supported by it: an abacus (architrave, capital; Śsv. 1, 70; J. 17, 23; My.; Tĕ. ಬೋದಿಯ, ಬೋದೆ, M. ಪೋದಿಗ; T. ಪೋದಿಗೈ, ಪೋರಿಗೈ). ಗುಡಿಯ ಬೋದಿಗೆ ಕಲ್ಲು, ನಡುರಂಗತಾ ಕಲ್ಲು, ಕಡೆ ಮೂಲೆ ನೆಡಿಗು ತಾ ಕಲ್ಲು; ವರವನು ಕೊಡುವಾತ ಬೇಱೆ (Sp.).

ಬೋದು bôdu. 1. P. p. of ಬೋಯಿ 1. (My.).

ಬೋದು bôdu. 2. Rankness or luxuriance in growth without inward substantiality; rank fruits (as badanĕ, savutĕ, etc.) without substance or taste; pithless rankness of the body (My.; Tĕ. ಬೋದುಗಾ, plump, bulky). ಬೋದು ದೇಹ ಹೊಲ ಹಾದೀಲಿದ್ದರೇನು? ಬೀದೀಲಿದ್ದರೇನು? — ಬೋದುಹೊಲ ದಾಳಿಗೆ ಕಾರಣ (Prvs.).

ಬೋದುಗೆ bôdugĕ. = ಬೋದಿಗೆ. (My.). ವಜ್ರದೊಳ್ ಕಮ್ಬಂಗಳ್, ಆ ಲಲಿತಪಟ್ಟಿಗಳ ತೊಲೆ, ರನ್ನಬೋದುಗೆಗಳು (C. Bp. 5, 45).

Digitized by Google

ಬೋದೆ bôdĕ. — ಬೋದೆಹುಲ್ಲು. The Roussa or ginger grass, growing on hills, Andropogon martini Roxb. (St. & Pl.).

ಬೋಧ bôdha. = ಬೋಧೆ. Making known, informing, instructing; instruction; — awakening, arousing. 2, understanding; — becoming awake; — perception, apprehension; — knowledge, wisdom. See Kâvy. III, 3, B, 30; IV, 2, 16; Nn. 1; B. 4, 183; ಅನು-.

ಬೋಧಕ bôdhaka. Causing to know, instructing, explaining, teaching; an instructor, a teacher (ಸೂಚಕ Mr. 526); *denoting, indicating, signifying;* arousing. See ಪ್ರ-. ಬೋಧಕನಾದರೆ ಸಾಧಕ ಮಾಡಲಿ! ಹಾದಿಗೇನು ಅಡ್ಡಿ? (Prv.).

ಬೋಧಕರ bôdha-kara. An awakener: *a minstrel who wakes a prince or chief in the morning with music.*

ಬೋಧನ bôdhana. Making known, explaining, instructing, teaching; arousing. See ಪ್ರ-, ಸಮ್-.

ಬೋಧನೆ bôdhanĕ. = ಬೋಧನ. (My.). ಬೋಧನೆ ಮಾಡಿದರೆ ತಿಳಿ ಅಲ್ಲಾಡೀತೇ? (Prv.).

ಬೋಧಿ bôdhi. Knowing; causing to know; teaching. 2, the tree under which a man becomes a buddha, *the aśvattha or the sacred fig-tree, Ficus religiosa* Lin.

ಬೋಧಿತ bôdhita. Made known, explained, declared; — instructed. (Bp. 55, 19; My.).

ಬೋಧಿದ್ರುಮ bôdhi-druma. *The sacred fig-tree, Ficus religiosa* Lin.

ಬೋಧಿಸು bôdhisu. To make known, to explain, to teach, to point out, to instruct, to apprise. ಅವನಿಗೆ ಬೋಧಿಸು (My.). See Bp. 1, 61; 3, 23; 4, 68; 13, 22; 24, 19; 39, 11; 51, 2; 57, 7; B. 4, 51. 186.

ಬೋಧೆ bôdhĕ. = ಬೋಧ. (Bp. 37, 63; My.). ಬೋಧೆ ಕೊಡು (Bp. 50, 41). See ಶುದ್ಧ-.

ಬೋನ bôna. Boiled rice; food (ಭಿಸ್ಸೆ, ಭಕ್ತ, ಅನ್ಧಸ್, ಅನ್ನ, ಓದನ, ದೀದಿವಿ Si. 315; My.; Tĕ.; T. ಪೋನಗ; see ಪೊಂಗಲು). ಬಯಸಿದ್ದು ಹಾಲುಬೋನ, ನೀಡಿದ್ದು ಹಾಲುಬೋನ.— ಬೋನವಾದರೆ ಹೀನನಿಗೆ ಆಗದೇ? (Prvs.). See Cpr. 5, 110; 6, after 86; Abh. P. 7, after 49; 16, after 63; Bp. 14, 11; 24, 23; 27, 15. 49; 33, 13; 47, 17; 57, 1; Bh. 1, 10, 25. — ಬೋನದ ಕೇತಿರಾಜ. N. (Bp. 59, 5).

ಬೋನ bôna. (= ಬೋಸಿ 1). A certain metal vessel for culinary purposes (My.; see ಕರ-; *cf.* ಬೋಗುಣಿ).

ಬೋನಗಾರೆ (bôna-kârĕ). = ಬೊನಗಾರೆ. The thorny shrub Vangueria spinosa Roxb. (ಪಿಣ್ಡೀತಕ, ಮರುವಕ, ಶ್ವಸನ, ಕರಹಾಟಕ, ಶಲ್ಯ, ಮದನ Nr.; Si. 134).

ಬೋನಗಿತ್ತಿ bôna-gitti. A woman who cooks for strangers and travellers (My.). ಥಳರೆ, ಬೋನಗಿತ್ತಿ! ಅನ್ನರೆ ಮೆಯ್ಯೆಲ್ಲ ಅಟ್ರ! ಅನ್ನ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಬೋನಾಸಿ bônâsi. = ಬವನಾಸಿ. (My.).

ಬೋನು bônu. ಬೋನ್. = ಬೋರ. A trap (ಹೋದಿಲ್ Mr. 380; ಉನ್ಮಾಥ, ಕೂಟಯನ್ತ್ರ Si. 343; ಕೂಟ 415; My.; Tĕ.; T. ಪೊದ್, ಪೋನ್; see ಇಲಿ-).

ಬೋನ್ದು bôndu. = ಬುನ್ದು, etc. ಬೋನ್ದುಗಿಡದಲ್ಲಿ ಗೋನ್ದು ಆದೀತೇ? (Prv.).

ಬೋಯ bôya. = ಬೋಯಿ, etc. (My.; Tĕ.; B. 5, 40. 286).

ಬೋಯಿ bôyi. = ಬೋಯ, ಬೋವ q. v., ಬೋವೆ. A class or people who are palanquin-bearers and fishermen (B. 4, 9; My.; Tĕ., M.; Mhr., H. ಭೋಈ). ದಣ್ಣಿಗೆ ಹೊಡೆಯೋ ಬೋಯಿಯರು ಕಟಾ ಹುಡುಕ್ಯಾರೇ? (Prv.). See Prv. s. ಸತ್ತಿಗೆ. 2, a surname of Ŏḍḍas (My.).

ಬೋರ bôra. = ಬೋನು. (ಗಜಾದಿಗಳ ಹಿಡಿಯಲಿಕ್ಕು ಕಟ್ಟದ ಪಾಶವಟ್ಟವಿಶೇಷಂಗಳು, ಕೂಟಯನ್ತ್ರ Nr.).

ಬೋರ bôra. = ಬೋರೆ. (Mhr.). 2, a colour of horses: chesnut (Mhr.); a chesnut horse (Bp. 59, 40). ತುರಂಗಂ ವಾಸೆ ಬೋರಂ (Mr. 275). 2, N. (My.).

ಬೋರಂಗಿ bôrangi. A kind of larger insect with brown wings (S. Mhr.).

ಬೋರಲ bôrala. = ಬೊರಲು 2, ಬೋರಲು, ಬೋರ್ಲ, ಬೋರ್ಲು. (A turning over, a roll, see ಪೊರಳ್): upside down, topsyturvy (Tĕ. ಬೋರ್ಲ). — ಬೋರಲ ಬೀಳು. To fall with the head downward or on the face, as a person; to be upset or overturned, as a vessel, etc. (My.). — ಬೋರಲ ಹಾಕು. To put a vessel upside down (My.).

ಬೋರಲು bôralu. = ಬೋರಲ, etc. See ಬೊಕ್ಕ-.

ಬೋರೆ bôrĕ. A hill, a hillock (My.; Si. 105; Tĕ. ಬೋದು; Tĕ. ಬೋರು, great, large; T. ಪುರೈ, height; ಪೋರ್, a heap, *cf.* ಬುಗುಡು); — a swelling, as from a blow (My.; Bp. 38, 58).

ಬೋರೆ bôrĕ. = ಬಾರೆ 1, etc. Tbh. of ಬದರಿ. The jujube-tree and its fruit (ಸೌವೀರ Mr. 120; My.; Tu. ಬೊಗೊರಿ). 2, chesnut colour. ಬೋರೇ ವರ್ಣದ ಎರಳೆ (ಕದಲಿ Si. 169). See ರಾಯ-. — ಬೋರೆಕಾಯಿ. An unripe jujube or a jujube berry (B. 2, 17). — ಬೋರೆಗಿಡ. The jujube tree (ಕುವಲ Si. 498; ಕರ್ಕನ್ಧು, ಕೋಲಿ, ಬದರಿ G.). ಬೋರೇ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಕಾರೇ ಹಣ್ಣು ಆದೀತೇ? (Prv.). — ಬೋರೆಮರ. (ಕರ್ಕನ್ಧು, ಬದರಿ, ಕೋಲಿ Si. 129). — ಬೋರೆಹಣ್ಣು. (ಕೋಲ, ಕುವಲ, ಫೇನಿಲ, ಸೌವೀರ, ಬದರ, ಘೋಣ್ಟ Si. 130; ಬದರ G.). ಬೊಕ್ಕಿಗೆ ಮದ್ದು ಬೋರೇ ಹಣ್ಣೇ? (Prv.).

ಬೋರ್ಲ bôrla. = ಬೋರಲ, etc. See ಬೊಕ್ಕ-.

ಬೋರ್ಲು bôrlu. = ಬೋರ್ಲ, etc. See ಬೊಕ್ಕ-.

ಬೋಲ bôla. = ಪೋಲ. (Si. 334; see Mr. s. ಬೋಡು).

ಬೋವ bôva. = ಬೋಯಿ, etc. 2, a bôyi chief, a foreman (Bh. 6, 2, 18). ಮನುಷ್ಯರ ಹೊರುವವರ್ ವಹಕರ್, ಅವರ ಹಿರಿಯವಂ ಬೋವನಕ್ಕುಂ (Mr. 381). See ಬಣ್ಡಿ-; ಸೇನ-; Prv. s. ವಿದ್ಯಾ.

ಬೋವತನ bôvatana. Leadership (Bh. 5, 1, 45).

ಬೋವು bôvu. = ಭೋಗಿ 1. See ಬಿಳೀ ಬೋವು.

ಬೋವೆ bôvĕ. = ಬೋಯಿ, etc. ಬೋವೆಯರವ (ಬಿಸ್ತ G.).

ಬೋಸರ bôsara. False, feigned or pretended courtesy, flattery (ಮಿಥ್ಯಾವಿನಯ Ĉt. I, 41; T. ಪೋಚರ).

ಬೋಸರಿಸು bôsarisu. (= ಬುಜ್ಜಯಿಸು, ಬೋಳಯಿಸು, etc.). To show feigned respect, to flatter; to coax (ಮಿಥ್ಯಾದರ Śmd. Dh.). See Bp. 11, 28; 15, 31; 18, 7; 47, 30; V. 8, 25).

ಬೋಸಿ bôsi. 1. (= ಬೋನ). A certain metal vessel for culinary purposes (My.).

ಬೋಸಿ bôsi. 2. Tbh. of ಭೋಜ. (My.).

ಬೋಹಣಿಸು bôhaṇisu. To tune, as a maddaḷe (Bp. 12, 41).

ಬೋಹರಿಸು bôharisu. To surround (Râm. 5, 8, 49; Mhr. ಭೋವಡಣೇಂ, to whirl, etc.; ಭೋವರಾ, a whirligig, etc.).

ಬೋಳಯಿಸು bôḷayisu. = ಬುಲ್ಲವಿಸು, etc., (ಬೋಸರಿಸು), ಬೋಳಯ್ಸು, ಬೋಳವಿಸು. To court, to coax, to caress, to fondle, to pat. ಬೋಳಯಿಸುವಲ್ಲಿ ಎನ್ದೊಡನುನಯದಲ್ಲಿ ಐ ಎಮ್ಬ ಅವ್ಯ

Digitized by Google

ಯಮುಕ್ಕ್ಂ (Nr.). ಹಾಲನೆಬಿದರೆ ಕುಡಿಯಲೊಲ್ಲದ ಬಾಲಕನ ತೆಬಿನ ನೈ ಮನವಿದು ಕೇಳಲೊಲ್ಲದು ಹಿತವನದಿಯದ ಮೂರ್ಖನನ್ನದಲಿ; ಬಾಲಕಿಯನುವಲಾಲಿಸುವ ಫೋಲ್ ಬೋಳಯಿಸಿ ತನ್ನೊಳಗೆ ಮಾತಲು ಮೇಲೆ ಮೇಲದು ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲನೆ ಕೇಳ ತೊಡಗುವದು (Abhâ. 1, 7). See Grj. 2, after 106; Bp. 2, 33; Râv. 6, after 11, twice; Râm. 3, 6, 48.

ಬೋಳಯಿಸುಹ bôḷayisuha. Courting, etc. (ಅನುನಯ, ಖಲು Nr.).

ಬೋಳಯ್ಸು bôḷaysu. = ಬೋಳಯಿಸು, etc. (Râm. 3, 7, 24; J. 2, 14; 12, 51).

ಬೋಳವಿಸು bôḷavisu. = ಬೋಳಯಿಸು, etc. (Bh. 8, 24, 49).

ಬೋಳೆತನ bôḷetana. Simplicity, silliness (B. 5, 42; Mhr. ಭೋಳಾ, simple, weak, silly; see s. ಬೊಲ್ಲ).

ಬೋಳ್ bôḷ. A (sort of) bow (ಚಾಪ Šmd. I).

ಬೋಳ bôḷa. 1. Death (ಮಿಡ್ತು Šmd. I; ಮೃತ್ಯು Bhn. 20; Râm. 4, 3, 17; T. ಮುಂಚು, ಮೂಚು, Tê. ಬುಂಗು, ಬ್ರುಂಗು, to die; *cf.* ಪೊನ್ದು).

ಬೋಳ bôḷu-as. 2. A man with a bald or shaven head; bald, shaven; uncovered (ಮುಣ್ಡ Šmd. I; ಮುಣ್ಡ, ಮುಣ್ಡಿತ Nr.). ಟಿಕ್ಕೆ ಬೋಳ ಮದನ ಗೋಪಾಲ (Prv.).— ಬೋಳಂಗಡಲೆ. -ಂ-ಕಡಲೆ. N. of a medicinal plant (My.). — ಬೋಳಜಂಗಮ. = ಬೋಡಜಂಗಮ. (My.).— ಬೋಳದಲೆ. -ತಲೆ. A shaven, bald head (My.); an uncovered head (My.). — ಬೋಳದಾಸಯ್ಯ. Dâsayya with a shaven head (see Prv. s. ಮೇಲುಗೋಟೆ). — ಬೋಳದೇವರು. A bald or crownless deity or idol. See Prv. s. ಜಡೆದೇವರು. — ಬೋಳಪತ್ರೆ. A common roadside plant, Erigeron asteroides Roxb. (Z.). — ಬೋಳಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. N. ಬಾಡೇ ಹಣ್ಣು ತಿನ್ನ ಬೇಕಾದರೆ ಬೋಳಪ್ಪನಾಯಕನ ಅಪ್ಪಣೆ ಬೇಕೇ? (Prv.). — ಬೋಳಮಣ್ಡೆ. A shaven, bald head (Abh. P. 4, 81). — ಬೋಳಮಾಳಿಗೆ. The flat roof of a house without a balustrade (My.).

ಬೋಳ bôḷa. = ಬೋಳು. Tbh. of ಪೋಲ. (ಒನ್ದು ಔಷಧ Šmd. I; ಗೋಲರಸ, ಪಿಣ್ಡ, etc. Nr.).

ಬೋಳತರ bôḷatara. = ಬೋಡತರ, q. v. Sphaeranthus hirtus Willd. (ಮುಣ್ಡಿ Šmd. I; ವಶ, ಮುಣ್ಡಿ, ಭಿಕ್ಷು Mr. 130; Sk. ಮುಣ್ಡೀ, ಭಿಕ್ಷು, ಶ್ರಾವಣೀ, ಮಹಾಶ್ರಾವಣಿಕಾ & ಕೋಚಿದಾಕ್ಷ are synonyms of doubtful meaning).

ಬೋಳಿ bôḷi. (= ಬೋಡಿ). A head-shaven woman, a widow (My.). ಬೋಳಿ ತುರುಬ ನೆನಸಿ ಕೊಣ್ಡ ಹಾಗೆ.— ಬೋಳಿಗೆ ಹಾಡುಮನೆ ಆದರೇನು? ಕೂದು ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಸರಿ. — ಬೋಳಿಗೆ ಸುಂಕವಿಲ್ಲ, ಸೂಳೆಗೆ ಕರುಣವಿಲ್ಲ. — ಬಾಲಿಗೆ, ಕಾಳಿಯಾದರೇನು? ಬೋಳಿಯಾದರೇನು?, ನೀರು ಹೊಯಿದರೆ ಸರಿ. — ಬೇಳೇ ಸಾಬೂದರೆ ಬೋಳಿಗೆ ಆಗದೇ? — ನೀಳದರ ನೆರಳೂ ಬೋಳಿಯ ಮಾತೂ ಗಾಳಿಯ ಹಾಗೆ. — ಬಣ್ಣಾರದ್ರೋಹ ಮಾಡಿ, ಬೋಳಿಮುಣ್ಡೇ ಮಟಿ ಬಿದ್ದ. — ಕೂದು ತೆಗದ ಮೇಲೆ, ಬೋಳೀ ಮಗ! ಅನ್ದರೆ, ಕೇಳ್ಬಾನೇ? (Prvs.).

ಬೋಳಿಸು bôḷisu. To shave (especially the head, Šmd 223; My.; Mhr. ಬೋಡಣೇಂ). ಬೋಳಿಸಿದುದು (ಮುಣ್ಡಿತ, ಪರಿವಾಪಿತ Nr.). ಬೋಳಿಸಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ಮುಣ್ಡಿತ, ಪರಿವಾಪಿತ Si. 376). ಕಣ್ಣು ಕಣ್ಣುವರಿಗೆಲ್ಲ ಹಲ್ಲು ಕಿರಿದರೂ ಗಣ್ಡ ಸತ್ತ ಮುಣ್ಡೆಗೆ ಬೋಳಿಸದೇ ಬಿಡರು. — ತಿರುಪತಿಕ್ಷೌರಕರು ತಲೇ ಬೋಳಿಸಿದ ಹಾಗೆ (who cunningly first shave only a small portion of the head of their customers, Prvs.). See ತಲೆ-; Bp. 38, 14; B. 4, 165. 167; Šmd. s. ಮೂಗೋಲು (where ಬೋಳಿಸು = ಬೋಳಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು?). — ಬೋಳಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು. To have one's head shaved (C.).

ಬೋಳಿಸುಹ bôḷisuha. Shaving (ಕ್ಷೌರ, ಭದ್ರಾಕರಣ, ಮುಣ್ಡನ, ವಪನ Hlâ.).

ಬೋಳು bôḷu. (= ಬೋಡು). A bald, close-shaved state;—a bare, roofless, leafless, treeless state. — ಬೋಳುತಲೆ. = ಬೋಳದಲೆ. ತಲೇ ಮೇಲೆ ಕೂದಲು ಬೆಳೆಯದ ಬೋಳುತಲೆಯವನು (ಮುಣ್ಡ, ಮುಣ್ಡಿತ Si. 198). — ಬೋಳುಬೆಟ್ಟ. A treeless hill (My.). — ಬೋಳುಮನೆ. A roofless house. ಬೋಳುಮನೆ ಗಾಳಿಗೆ ಅಂಜೀತೇ? (Prv.). — ಬೋಳುಮರ. A leafless tree (My.). — ಬೋಳುಮುಣ್ಡೆ. A close-shaved widow. ಬಾಡುವವರ ಮುನ್ದೆ ಬೋಳುಮುಣ್ಡೆ ಬಿಮ್ಮು ಕೊಣ್ಡು ಅತ್ತ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಬೋಳುಹಾರುವ. A vaidika Brâhmaṇa with an uncovered head (My.). ಆನೆ ಕಡಿಯುವೆನೇ? ಗಜಲಕ್ಷ್ಮಿ! ಕುದುರೆ ಕಡಿಯುವೆನೇ? ಅಶ್ವಲಕ್ಷ್ಮಿ! ಸಿಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸರಿಯೇ ಸರಿ! ತಾನಿನ್ನಾರನ್ನ ಕಡಿಯಲಿ? ಅನ್ದರೆ ಕಡಿಯಲೇ ಬೋಳುಹಾರುವನ! (Prv.).

ಬೋಳು bôḷu. = ಬೋಡಿ. (ಬೋಲ Mr. 144).

ಬೋಳೆ bôḷĕ. 1. An arrow with a point or head in the form of a flower-leaf (ಅಸ್ತ್ರವಿಶೇಷ ಭೇದಂ Šmd. I; ಶರಭೇದ Bhn. 20; ಕ್ಷುರಪ್ರ Mr. 296; Bh. 6, 23, 15). — ಬೋಳೆಯಮ್ಬು. -ಅಮ್ಬು. = ಬೋಳೆ. (Bh. 8, 24, 49; Šâv. 3, 26). ಕ್ಷುರಪ್ರ ಎಮ್ಬುದು ಬೋಳೆಯಮ್ಬು; ಅರ್ಧಚನ್ದ್ರ, ಕ್ಷುರಪ್ರ ಇವು ಮೊದಲಾಗುಳ್ಳುವು ಹೂವಿನೆಲೆಯ ಆಕಾರದ ಕೊನೆಯು ಅಮ್ಬುಗಳು (Hlâ.).

ಬೋಳೆ bôḷĕ. 2. (= ಬೋಳು). The state of being without hair, etc. — ಬೋಳೆಯ. -ಅ3. A male who has no eye-lashes (for shutting the eyes), whose eyes are always open: a deity (ಬಿಡುಗಣ್ಣವ, ಅಗಸವಟ್ಟಿಗ, ಸ್ವಗ, ಬರ್ದಿಲ, ಸುರ Šm. 9; ಅಮರ Bhn. 63). See Šmd. s. ಸಿಡ್ಡು. — ಬೋಳೆಯರೋಜ. -ಓಜ. The teacher of the gods: Bṛihaspati (ಗುರು Šm. 17).

ಬೌದ್ಧ bauddha. (fr. ಬೋಧ & ಬುದ್ಧ). Relating to intellect or understanding. 2, relating to Buddha (Si. 48). 3, a Buddhist, a follower of the religion of Buddha; a Buddha (ಜಿತಕಾಮ, ಬುದ್ಧ Nn. 44; ಬುದ್ಧ Mr. 23). 4, the ninth avatâra of Vishṇu (Mr. 19). ಬೌದ್ಧನಾದರೂ ಬುದ್ಧಿ ಬೇಕು (Prv.). See Bp. 50, 18. 20. 62. 65; 51, 55; 53, 10. 51.

ಬೌದ್ಧತಪ bauddha-tapa (= tapas). The world of Bauddhas (? ಧೃತ್ಯ Mr. 485).

ಬೌದ್ಧಧರ್ಮ bauddha-dharma. The religion of Buddha (B. 4, 213).

ಬೌದ್ಧಮಾರ್ಗ bauddha-mârga. The Buddhistic (Jaina) ways or customs (Bp. 50, 60).

ಬ್ಯಗ್ರ byagra. = ವ್ಯಗ್ರ. (Bp. 22, 15).

ಬ್ಯಸನ byasana. = ವ್ಯಸನ. (Bp. 22, 26; 44, 64).

ಬ್ಯಾ byâ. (= ಬೇ 2). The cry of a goat (S. Mhr.; *cf.* ಬೆಕ್ಕರಿಸು, ಮೇ 3). — ಬ್ಯಾ ಅ ಅ. The bleat of a sheep (S. Mhr.).

ಬ್ಯಾಕುಲ byâkula. = ವ್ಯಾಕುಲ. (Bp. 41, 16).

ಬ್ಯಾಕುಲಿತ byâkulita. = ವ್ಯಾಕುಲಿತ. (Bp. 58, 60).

ಬ್ಯಾಲ byâla. = ವ್ಯಾಲ. (Bp. 59, 33).

ಬ್ರಜ braja. = ವ್ರಜ. (Ch. v. 307). See ಹಿಂ-.

ಬ್ರಣ braṇa. = ವ್ರಣ. (Bp. 60, 28).

Digitized by Google

ಬ್ರತ brata. = ವ್ರತ. (Nn. 82; Bp. 44, 23; 60, 28; see ದೃಢ-). — ಬ್ರತಗೇಡಿ. -ಕೇಡಿ. A person who violates any religious vow (Bp. 45, 20).

ಬ್ರತಿ brati. = ವ್ರತಿ. ಬ್ರತಿಗಳ ಕೋಲು (ಆಷಾಢ); ಬ್ರತಿಗಳ ಆಸನವು (ವೃಷಿ Hlâ.).

ಬ್ರತೆ bratĕ. = ವ್ರತ. See ಪತಿ-.

ಬ್ರಧ್ನ bradhna. Reddish yellow, bay, fallow. 2, *the sun.* 3, = ಬುಧ್ನ, the root of tree. 4, the body. 5, *one of Śiva's attendants;* Śiva. See ವಿಷ-.

ಬ್ರಹಸ್ಪತಿ brahaspati. Tbh. of ಬೃಹಸ್ಪತಿ. (My.; B. 5, 174).

ಬ್ರಹ್ಮ brahma. = ಬರಮ, ಬರ್ಮ, ಬೊಮ್ಮ, ಬೊಮ್ಮ. A vedic text or mantra. 2, *the vêdas* (ವೇದ, ಚತುರ್ವೇದ Nn. 79; ವೇದ Mr. 502). 3, the aggregate of the śâstras (ಆಗಮ ತತಿ, ಆಗಮಗಳು 79). 4, *religious knowledge* (ಜ್ಞಾನ, ಸುಜ್ಞಾನ 79). 5, good, pure conduct (ಚಾರಿತ್ರ, ಶುದ್ಧಮಹ ಚರಿತ್ರ 79). 6, that which is very graceful, pleasant, serene (ಸುಲಲಿತ, ನಿರ್ಮಲವು 79). 7, *liberation from mundane existence or further transmigration* (ಮೋಕ್ಷ, ಮುಕ್ತಿ 79). 8, *the practice of austerity or penance.* 9, food (ಓದನ, ಅಶನ 79). 10, *the impersonal essence and source of all being, the substratum of the world* (ವಸ್ತು 502). 11, the soul of the universe (ಅಧ್ಯಾತ್ಮವು 502, neuter, ಬ್ರಹ್ಮವು; *cf.* No. 15). — (from here *masculine,* ಬ್ರಹ್ಮಾ, ಬ್ರಹ್ಮನು): 12, *a Brâhmaṇa* (ವಿಪ್ರ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ 79; ದ್ವಿಜ 502). 13, *Brahmá, the personal deity, the first deity of the Hindu triad,* the creator (ಅಜ, ಬ್ರಹ್ಮನು 79; ಅಜ 502; Bp. 54, 64). 14, a man who knows the highest truth (ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ, ಪರಮಾರ್ಥವ ಬಲ್ಲಾತನು 79). 15, the supreme soul (ಪರಮಾತ್ಮನು, ಆತ್ಮನು 79; *cf.* No. 11). 16, the chief or best (ಮುಖ್ಯನು 79). 17, Vishṇu, Kṛishṇa (ಶ್ರೀನಾರೀಕಾಂತ, ಕೃಷ್ಣನು 79). — ಬ್ರಹ್ಮಂ. = ಬ್ರಹ್ಮಾ. (Ch. p. 96 in two MSS.). — ಬ್ರಹ್ಮಗಣ್ಟಿ. = ಬಹ್ಮಗಡ್ಡಿ. (My.). — ಬ್ರಹ್ಮಗಣ್ಟು. The peculiar knot made by Vaishṇavas in joining the two ends of the sacrificial thread (My.). — ಬ್ರಹ್ಮಗಡ್ಡಿ. = ಬ್ರಹ್ಮದಣ್ಡಿ. (My.). — ಬ್ರಹ್ಮಗಮ್ಚು. -ಕಮ್ಚು. The fastening together of the ends of a a dôtra, etc. by sewing, after having severed the worn out back part (My.). — ಬ್ರಹ್ಮಾ. The metrical foot - - (Ch.).

ಬ್ರಹ್ಮಕಂಕಣ brahma-kaṅkaṇa. A kind of lute. See Nr. s. ಬಾಜಿಸು.

ಬ್ರಹ್ಮಕಲ್ಪ brahma-kalpa. The age of Brahmâ. (My.).

ಬ್ರಹ್ಮಕೈವರ್ತಪುರಾಣ brahma-kaivarta-purâṇa. = ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತಪುರಾಣ. (Bp. 43, 76; Vivêkacintâmaṇi 1, 17; My.).

ಬ್ರಹ್ಮಗಣ brahma-gaṇa. A class of metrical feet (Ch.).

ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ brahma-carya. Religious studentship, the condition of a young Brâhmaṇa in the first period of his life. 2, *religious self-restraint, abstinence, chastity.* 3, a religious student. ಇನ್ದ್ರಿಯವ ನಿಗ್ರಹಿಸಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ ಮೆನಿಕ್ಕು (Mr. 248).

ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ brahma-câri. A Brâhmaṇa who practises chastity, especially *a religious student or young Brâhmaṇa in the first period of his life, from the time of his investiture with the sacrificial thread till he marries and becomes a householder.*

ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನ brahma-jñâna. Knowledge of the soul of the universe. (My.).

ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿ brahma-jñâni. One who possesses the knowledge of the universal soul. (My.).

ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ brahmaṇya. *Fit for a Brâhmaṇa.* 2, *the Indian mulberry tree, Morus indica* (see Si. 131). 3, the grass Saccharum munja Roxb.

ಬ್ರಹ್ಮತಿ brahmati. Tbh. of ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆ. (Bp. 54, 39).

ಬ್ರಹ್ಮತೇಜಸ್ brahma-têjas. The glory or lustre supposed to surround a Brâhmaṇa; the glory or power of Brahma. (My.).

ಬ್ರಹ್ಮತ್ಯ brahmatya. = ಬ್ರಹ್ಮತಿ.

ಬ್ರಹ್ಮತ್ಯಕಾರಿ brahmatya-kâri. The murderer of a Brâhmaṇa (Bp. 40, 55).

ಬ್ರಹ್ಮತ್ವ brahmatva. The office of a Brâhmaṇa or chief priest; — the state or condition of a Brâhmaṇa, brahmanhood. 2, *identification with, or the state of, Brahma.*

ಬ್ರಹ್ಮದಣ್ಡಿ brahma-daṇḍi. A thistle growing on roadsides, Echinops echinatus D. C. (Z.; My.).

ಬ್ರಹ್ಮದರ್ಭೆ brahma-darbhĕ. *Bishop's weed, Ligusticum ajowan* Roxb. (see ಓಮು and ಯವಾನಿ).

ಬ್ರಹ್ಮದಾರು brahma-dâru. *The Indian mulberry tree, Morus indica.* 2, the tree Ficus religiosa Lin. (My.).

ಬ್ರಹ್ಮಪಣ್ಡಿತ brahma-paṇḍita. N. (Bp. 56, 42).

ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರ brahma-putra. N. of a river. 2, *a kind of vegetable poison.*

ಬ್ರಹ್ಮಪುರ brahma-pura. The town of Berhampore (B. 3, 21).

ಬ್ರಹ್ಮಪುರಿ brahma-puri. A city the inhabitants of which are Brâhmaṇas (Bp. 56, 45).

ಬ್ರಹ್ಮಬನ್ಧು brahma-bandhu. *A contemptible Brâhmaṇa;* a Brâhmaṇa only in name (ದ್ವಿಜಾಧಮ Mr. 254).

ಬ್ರಹ್ಮಬಿನ್ದು brahma-bindu. *A drop of saliva sputtered while reciting the vêda.*

ಬ್ರಹ್ಮಬ್ರುವ brahma-bruva. = ಬ್ರಾಹ್ಮಣಬ್ರುವ. (ಪಾರ್ವನೆನೆ ತನ್ನ ಜಾತಿಯಂ ತೋಱಿ ಬಾಳ್ವಂ Mr. 254).

ಬ್ರಹ್ಮಭೂಯ brahma-bhûya. *The becoming Brahma, identification or identity with Brahma, absorption into Brahma.*

ಬ್ರಹ್ಮಮೇಡಿ brahma-mêḍi. (ಕಾಕೋದುಮ್ಬುರಿಕೆ, ಫಲ್ಗು, etc., ಕಲ್ಲತ್ತಿ, ಕಾಗಿಮೇಡಿ Si. 137).

ಬ್ರಹ್ಮಯಜ್ಞ brahma-yajña. *The recital of vedic texts.*

ಬ್ರಹ್ಮರನ್ಧ್ರ brahma-randhra. A suture or aperture in the crown of the head and through which the soul is said to escape on death. (My.).

ಬ್ರಹ್ಮರಶ್ಮಿ brahma-raśmi. The rays of light, or splendor, of Brâhmaṇas (Bh. 1, 10, 2).

ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸ brahma-râkshasa. A kind of evil demon, a fiend of the Brâhmaṇas, the ghost of a Brâhmaṇa who in his lifetime indulged a haughty and disdainful spirit. (J. 16, 23. 28. 29; My.). ಅರಳೀ ಮರಾ ನೋಡಲೋ? ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನ್ನ ನೋಡಲೋ? (Prv.).

ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕ brahma-lôka. The world, or heaven, of Brahmâ. (My.).

ಬ್ರಹ್ಮವನ್ತ brahma-vanta. A possessor of religious learning: a Brâhmaṇa (ಬ್ರಾಹ್ಮಣ Mr. 248).

ಬ್ರಹ್ಮವರ್ಚಸ brahma-varcasa. Divine splendor or glory: *eminence resulting from the study and observance of the*

Digitized by Google

vêdas. 2, a man possessing that eminence (ಆಚಾರಮಾರ್ಗ ತಸ್ತುವನರಿ'ವನ್ ಆವನೊರ್ವಂ Mr. 248).

ಬ್ರಹ್ಮವರ್ತನ brahma-vartana. The profession or conduct of Brâhmaṇas (Bp. 55, 42).

ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯೆ brahma-vidyĕ. Knowledge of Brahma: the vêda and vêdânta (My.).

ಬ್ರಹ್ಮವೀಣೆ brahma-vîṇĕ. A sort of lute (My.).

ಬ್ರಹ್ಮವೃಕ್ಷ brahma-vṛiksha. *The tree Butea frondosa* Roxb. (ಪಲಾಶ, ಮುತ್ತುಗ Mr. 115). ಅಶ್ವತ್ಥಾಕಾರಮಪ್ಪ ಬ್ರಹ್ಮವೃಕ್ಷಂ (ಲೋಧ್ರ, ತೂದ, ಪೂಗ, ಕ್ರಮುಕ Nr.).

ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತಪುರಾಣ brahma-vaivarta-purâṇa. = ಬ್ರಹ್ಮಕೈವರ್ತ ಪುರಾಣ. N. of a Purâṇa, containing prayers and invocations addressed to Krishṇa, descriptions of Vṛindâvana, etc., with tedious narratives about Krishṇa and his love for the gôpîs and Râdhâ.

ಬ್ರಹ್ಮಶಿರೋಸ್ತ್ರ brahma-śiras-astra. N. of a mythical weapon. (Śâv. 5, 45).

ಬ್ರಹ್ಮಶೌಚ brahma-śauča. An unnecessarily dilatory procedure in making ablutions after easing nature (My.).

ಬ್ರಹ್ಮಸಾಯುಜ್ಯ brahma-sâyujya. *Intimate union or identification with Brahma.*

ಬ್ರಹ್ಮಸು brahma-su. ಬ್ರಹ್ಮಸೂ. Brahmâ's son: Kâma. 2, *Aniruddha, the son of Kâma.*

ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರ brahma-sûtra. *The sacrificial thread.* 2, the vêdânta sûtras.

ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವ brahma-sva. Property (money, lands, etc.) belonging to Brâhmaṇas. (My.).

ಬ್ರಹ್ಮಹತಿ brahma-hati. = ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆ. (J. 20, 2).

ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯ brahma-hatya. = ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆ. (J. 7, 14; My.).

ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆ brahma-hatyĕ. = ಬೊಮ್ಮೇತಿ, ಬ್ರಹ್ಮತಿ, ಬ್ರಹ್ಮತ್ಯ, ಬ್ರಹ್ಮೇತಿ. Killing a Brâhmaṇa (Sk.).

ಬ್ರಹ್ಮಾಂಜಲಿ brahma-anjali. *Joining the hollowed hands together while repeating the vêda, in token of homage.*

ಬ್ರಹ್ಮಾಣಿ brahmâṇi. *The śakti or personified female energy of Brahmâ, the wife of Brahmâ.*

ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ brahma-aṇḍa. = ಬೊಮ್ಮಾಂಡ. The egg of Brahmâ: the universe. (Bp. 2, 15; J. 13, 47). ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವಾದನಾಥದುದ್ದ ಗುಡಾಣದಲ್ಲಿ ಹಿಡದೀತೇ? (Prv.). 2, a great quantity, excess (My.). — ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಕಾಯಿಗಿಡ. (ಉದುಮ್ಬರ, etc., ಅತ್ತಿಮರ, ಹುದುವುಳ್ಳ ಅಂಜೂರ Sl. 126).

ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಘಟ brahmâṇḍa-ghaṭa. The universe looked upon as a large earthen jar (J. 4, 18).

ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಪುರಾಣ brahmâṇḍa-purâṇa. N. of a Purâṇa, containing an account of the egg of Brahmâ and the future kalpas. (Bp. 43, 76).

ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದ brahma-ânanda. Joy in Brahma, rapture of absorption in Brahma. (My.).

ಬ್ರಹ್ಮಾಮ್ಲಿಕೆ brahma-âmlikĕ. The monkey-bread tree, Adansonia digitata L. (St. & Pl.).

ಬ್ರಹ್ಮಾರ್ಪಣ brahma-arpaṇa. Recitation of a mantra at the end of a śrâddha, dedicating all its ceremonies to Brahma (My.). ತುತ್ತು ತುತ್ತಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಾರ್ಪಣವೋ? (Prv.).

ಬ್ರಹ್ಮಾಸನ brahma-âsana. *A particular posture suited to devout religious meditation.*

ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರ brahma-astra. = ಬೊಮ್ಮಾಸ್ತ್ರ. N. of a fabled weapon which deals infallible destruction. (J. 13, 16; 18, 6). 2, a particular kind of incantation. ಗುಪ್ತೀ ಪೇಳ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರವೇ? (Prv.).

ಬ್ರಹ್ಮಿ brahmi. = ಬೊಮ್ಮಿ. Vishṇu. 2, the plant Aloe perfoliata (? ತುಪ್ಪ, ಸ್ಮರಣೆ Mr. 130, one MS. ಬ್ರಾಹ್ಮಿ, another one ಸ್ಮರಣೆ; in Sk. ಬ್ರಹ್ಮಿ is "a kind of vegetable", and "the plant Clerodendrum siphonanthus").

ಬ್ರಹ್ಮೇತಿ brahmêti. Tbh. of ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆ. (My.). 2, one who has killed a Brâhmaṇa (My.). ಬ್ರಹ್ಮೇತಿ ಮಾಡುವವನು ಪ್ರಾಹ್ಮರಿಗೆ ಇಕ್ಕ್ಯಾನೇ? — ಒಡಲುರಿಯೊನ್ದು ಕಡೆ, ಬ್ರಹ್ಮೇತೀ ಕಾಟವೊನ್ದು ಕಡೆ. — ಕೋಪ ತಾಪಾ ತನ್ನು, ತಾಪ ಬ್ರಹ್ಮೇತೀ ತನ್ನು (Prvs.). See Prv. s. ಕಾಸು 2.

ಬ್ರಹ್ಮೇತಿಗಾರ brahmêti-gâra. A man who kills or has killed a Brâhmaṇa (My.; see Prv. s. ಅಗಾತ್ಯಗಾರ).

ಬ್ರಹ್ಮೇಶ್ವರ brahma-îśvara. A form of Śiva (Bp. 43, 49; 50, 19; 54, 64).

ಬ್ರಹ್ಮೋಪದೇಶ brahma-upadêśa. Instruction in, or communication of, mantras (J. 5, 30), especially of the gâyatrî (My.).

ಬ್ರಾತ brâta. = ವ್ರಾತ. (Bp. 34, 6; 52, 46).

ಬ್ರಾಂಡಿ brândi. Brandy (Sl. 348; My.).

ಬ್ರಾಹ್ಮ brâhma. *Relating to Brahma or Brahmâ.* 2, brahmanical. 3, a Brâhmaṇa (Mr. 254; My.; see ನೆಲದವ ದುರ್ಗಣಿಸು; Prv. s. ಬ್ರಹ್ಮೇತಿ). 4, a form of marriage, that in which the bride, duly adorned and furnished, is bestowed freely on the bridegroom. 5, *the part of the hand sacred to the vêda, situated at the root of the thumb.*

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ brâhmaṇa. = ಬರಾಮಣ, ಬಿರಾಮಣ. Brahmanical. 2, *a man who has vedic knowledge and acts according to it, a priest, a Brâhmaṇa* (Mr. 254; Bp. 55, 38). 3, that portion of the vêda which contains the sacrificial ritual together with legends and old stories (and to which the upanishads are attached). ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾದರೆ ಕಣ್ಣೀರು ಬಾರದೇ? — ಕರೀ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ನಮ್ಬ ಬಾರದು, ಬಿಳೀ ಹೊಲೆಯನ ನಮ್ಬಬಾರದು. — ಜನಿವಾರ ಹಾಕಿ ಕೊಣ್ಡಾ ಕ್ಷಣ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾದನೇ? (Prvs.). See Sp. s. ಸರಿಪಾಲು.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣತ್ವ brâhmaṇatva. Brahmanhood, the state or condition of a Brâhmaṇa, the rank or dignity of a Brâhmaṇa. (My.).

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಬ್ರುವ brâhmaṇa-bruva. = ಬ್ರಹ್ಮಬ್ರುವ. *Calling one's self a Brâhmaṇa, a Brâhmaṇa only in name, a Brâhmaṇa by birth but not by attention to his duties.* See Hlâ. s. ಪಾರ್ವ.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಯಷ್ಟಿಕೆ brâhmaṇa-yashṭikĕ. *The shrub Clerodendrum siphonanthus* R. Br.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣವೃತ್ತಿ brâhmaṇa-vṛitti. The conduct or practice of Brâhmaṇas (My.).

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾರ್ಥ brâhmaṇa-artha. The dinner at a śrâddha (My.).

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿ brâhmaṇi. A woman of the brahmanical caste (My.). 2, *the shrub Clerodendrum siphonanthus* R. Br.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಕೆ brâhmaṇikĕ. = ಬ್ರಾಹ್ಮಣತ್ವ (My.). ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಕೆ ಕೆಯ್ಯುದು (ಅಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ, ಅವಧ್ಯ Hlâ.).

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯ brâhmaṇya. The state or rank or business of a Brâhmaṇa, the dignity of a Brâhmaṇa, brahmanhood. 2, *a multitude or assembly or congregation of Brâhmaṇas.* See Bp. 55, 39. 41.

Digitized by Google

ಬ್ರಾಹ್ಮಿ brâhmi. *The śakti or personified energy of Brahmâ.* 2, *Sarasvati, Brahmâ's wife.* 3, *the moon-plant, Asclepias acida* Roxb. (see Si. 156). 4, the shrub Clerodendrum siphonanthus R. Br. 5, Tbh. of ಬ್ರಾಹ್ಮ್ಯ.

ಬ್ರಾಹ್ಮೀಮುಹೂರ್ತ brâhmî-muhûrta. Tbh. of ಬ್ರಾಹ್ಮ್ಯಮುಹೂರ್ತ. (My.).

ಬ್ರಾಹ್ಮ್ಯ brâhmya. = ಬ್ರಾಹ್ಮ. 2, = ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಕೆ (Bp. 3, 62. 71).

ಬ್ರಾಹ್ಮ್ಯಪುರಾಣ brâhmya-purâṇa. N. of a Purâṇa, revealed by Brahmâ to Daksha, for the promotion of the worship of Kṛishṇa. (Bp. 43, 76).

ಬ್ರಾಹ್ಮ್ಯಮುಹೂರ್ತ brâhmya-muhûrta. The hour preceding sun-rise, dawn.

ಬ್ರುವ bruva. Saying, speaking; calling one's self by a name without any real title to it. See ಬ್ರಹ್ಮ-, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ-.

ಬ್ರೈಹೇಯ braihêya. = ವ್ರೈಹೇಯ. (Čpr. 1, 89).

ಭ್ BH

ಭ್ **bh.** The forty-fourth letter of the Alphabet (Šmd. 12. 21. 23). In Kannaḍa it is used only in a few imitative sounds, *e. g.* in ಭೋರನೆ (22); it appears in a few Tadbhavas, and in a few other words together with ಬ್ (24).

ಭ **bha.** The letter ಭ್ pronounced with a short a, as is generally done at school.

ಭ bha. Shining; appearing; likeness, resemblance, see ತನ್ತು-, ನಿ-. 2, *a star* (Mr. 37). 3, N. of a metrical foot (Čh.; Mr. 363). 4, the number 4 (Mr. 349). 5, the number 27.

ಭಂ **bhaṁ.** = ಭು, etc. (My.).

ಭಕಾರ bha-kâra. The letter or syllable ಭ (Šmd. 11).

ಭಕುತಿ bhakuti. = ಬಕುತಿ. Tbh. of ಭಕ್ತಿ (Šmd. 336 Mḍb.). — ಭಕುತಿ ಗಿಕುತಿ reit. (Bp. 60, 21).

ಭಕ್ತ bhakta. = ಬಕುತ, ಬಗುತ. Assigned, allotted, apportioned, distributed;—shared, divided;—occupied with; —attached to, devoted to. 2, a man devoted to, a follower of, a worshipper, a votary (Bp. 22, 46; 38, 63; 53, 20. 68; 55, 21; 57, 66). Feminines ಭಕ್ತೆ (Bp. 40, 9; 48, 27; 57, 7. 56. 66; Râv. 13, after 95), ಭಕ್ತಳು (My.). ಭಕ್ತನಾದವಗೆ ಬಕ್ಕರಿ ಸಿಕ್ಕದೇ?—ಭಕ್ತನಿಗೆ ಭುಕ್ತಿ, ಶಕ್ತನಿಗೆ ಶಕ್ತಿ (Prvs.). 3, dressed, cooked; *boiled rice;* food; a meal.

ಭಕ್ತತನ bhaktatana. The state of being a votary, devotedness (Bp. 3, 61).

ಭಕ್ತವತ್ಸಲ bhakta-vatsala. Kind to worshippers, etc. (J. 11, 36).

ಭಕ್ತವತ್ಸಲತೆ bhakta-vatsalatĕ. Kindness shown to worshippers, etc. (Šiv. 4, 70).

ಭಕ್ತಸಿಕ್ಥ bhakta-siktha. *A mouthful of rice kneaded into a ball.*

ಭಕ್ತಸಿಕ್ಥಕ bhakta-sikthaka. = ಭಕ್ತಸಿಕ್ಥ. *A lump or boiled rice, etc.* See ಅಗುಳು.

ಭಕ್ತಿ bhakti. = ಬಕುತಿ, ಭಕುತಿ. Allotment, partition, division, separation; separating into; division, share; the being a part of, belonging to. 2, *devotion, devotedness, attachment, loyalty, loving faith;* love, affection, fondness for; reverence, homage, worship (ನೇರಿದು Čt. I, 75, o. r. ನೇರಿತು; Bp. 57, 65; 60, 47). ಭಕ್ತಿಯಿನ್ದ ಮುಕ್ತಿ, ಯುಕ್ತಿಯಿನ್ದ ಉಕ್ತಿ (Prv.). See Prv. s. ಭಯ.

ಭಕ್ತಿಕ bhaktika. Relating to worship or devotion (Bp. 5, 7).

ಭಕ್ತಿತ್ರಯ bhakti-traya. Devotion to guru, liṅga and jaṅgama (Bp. 6, 9; 21, 2; 36, 3; 39, 71; 61, 70).

ಭಕ್ತಿದೀಪಕ bhakti-dîpaka. A lamp of devotion (Bp. 8, 17).

ಭಕ್ತಿಭಾವ bhakti-bhâva. A devoted mind (Šiv. 4, 101).

ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗ bhakti-mârga. The way of loving faith, etc. (Bp. 47, 56; My.).

ಭಕ್ತಿರಸ bhakti-rasa. Sense of devotion, feeling of loving faith (ಸ್ವಸ್ತ್ರೀಯ Nn. 124; My.).

ಭಕ್ತಿವನ್ತ bhakti-vanta. A man who possesses devotion, loving faith, or loyalty; a pious, religious man (My.).

ಭಕ್ತಿವಾಸನೆ bhakti-vâsanĕ. Knowledge of former devotion derived from memory (Bp. 50, 63; 61, 80; My.).

ಭಕ್ತಿವಿಹೀನ bhakti-vihîna. = ಭಕ್ತಿಹೀನ. (My.).

ಭಕ್ತಿವಿಹೀನತಿಕೆ bhakti-vihînatikĕ. = ಭಕ್ತಿಹೀನತೆ. (Bp. 60, 57).

ಭಕ್ತಿವಿಹೀನತೆ bhakti-vihînatĕ. = ಭಕ್ತಿಹೀನತೆ. (My.).

ಭಕ್ತಿಶಕ್ತಿ bhakti-śakti. The power of devotion (Bp. 58, 14).

ಭಕ್ತಿಹೀನ bhakti-hîna. Lacking in, or devoid of, devotion, piety, etc.;—a man lacking in devotion, etc. (Bp. 3, 82; 50, 64; 53, 20; My.). Feminines ಭಕ್ತಿಹೀನೆ, ಭಕ್ತಿಹೀನಳು (My.).

ಭಕ್ತಿಹೀನತೆ bhakti-hînatĕ. The state of being without devotion, etc. (Bp. 36, 16; My.).

ಭಕ್ಷ bhaksha. = ಬಕ್ಕ, ಬೊಕ್ಕ. Eating; drinking; a man who eats, etc.;—an eatable, especially one that has been seasoned in ghee (ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ತಾಳಿಸಿದವೆಲ್ಲ ಭಕ್ಷವೆನಿಕ್ಕು Mr. 216); food; drink, beverage. See ಸರ್ವ-. ಭಕ್ಷವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ದಕ್ಷಿಣೆ ಸಿಕ್ಕದರೆ ಸಾಕು.—ಬಗೆ ಬಗೇ ಭಕ್ಷ ಬಯಸಿದರೆ ಬನ್ದೀತೇ?—ಪ್ರಸ್ತಕ್ಕೆ ಭಕ್ಷ, ವೈಷ್ಣವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷ, ನಾರಾಯಣ ಅನ್ದವಗೆ ಮೋಕ್ಷ (Prvs.).

ಭಕ್ಷಕ bhakshaka. Eating, an eater, one who feeds or lives upon;—*voracious, gluttonous.* See ತೀನಾಳಿ.

ಭಕ್ಷಕಾರಿ bhaksha-kâri. A glutton (ತೀನಾಳಿ Mr. 231).

ಭಕ್ಷಣ bhakshaṇa. = ಬೊಕ್ಕಣ. *Eating.* 2, an eatable, especially a sweetmeat (My.). 3, a drinking vessel.

ಭಕ್ಷಣೆ bhakshaṇĕ. = ಭಕ್ಷಣ. ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವನ್ತನು ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಭಕ್ಷಣೆ ಸಿಕ್ಕೀತೇ?—ನಕ್ಷತ್ರಾ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ಭಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ (Prvs.).

ಭಕ್ಷಿತ bhakshita. *Eaten, devoured;*—food. (Bp. 61, 93).

ಭಕ್ಷಿಸು bhakshisu. To eat; to devour (Bp. 25, 16; 43, 69; My.).

Digitized by Google

ಭಕ್ಷ್ಯ bhakshya. Eatable, edible; an eatable, food, a cake, etc. (Bh. 1, 10, 24. 25; J. 6, 44). 2, water.

ಭಕ್ಷ್ಯಕಾರ bhakshya-kâra. *A baker.*

ಭಗ bhaga. *The sun* (ತಪನ, ಸೂರ್ಯ Nn. 52; ಸೂರ್ಯ Mr. 515). 2, fate, destiny (ಅದೃಷ್ಟ 52, o. r. ಅದೃಷ್ಟದುದು);—*good fortune, happy lot, prosperity, affluence* (ಐಶ್ವರ್ಯ 52; 515). 3, *dignity, majesty, excellence* (ಶ್ರೀ 515); *glory, fame* (ಕೀರ್ತಿ 52; ಯಶ 515). 4, *strength, vigour* (ಶಕ್ತಿ, ಸತ್ವ 52; ವೀರ್ಯ 515). 5, magnanimity (? ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ 52; 515). 6, *effort, energy.* 7, radiance, splendour (ಕಿರಣ, ತೇಜಸ್ 52; ಭರ್ಗ 515). 8, *love, affection.* 9, purity (ಪವಿತ್ರ, ಶುದ್ಧಮಪ್ಪುದು 52). 10, knowledge (ಜ್ಞಾನ, ಸುಜ್ಞಾನ 52; ಜ್ಞಾನ 515). 11, law, religion, etc. (ಧರ್ಮ, ಸುಧರ್ಮ 52; ಧರ್ಮ 515). 12, freedom from worldly passion (ವಿರಾಗ, ವೈರಾಗ್ಯ 52; ವೈರಾಗ್ಯ 515). 13, an ascetic (ಸಂಯಮಿ, ಯತಿ 52; ಯೋಗಿ 515). 14, final emancipation (ಮುಕ್ತಿ 52; 515). 15, *the female organs of generation* (ಯೋನಿ 52; 515). 16, prayer, etc. (ಜಪ, ಸ್ತೋತ್ರ 52). 17, that which is about to become (ಭವಿತವ್ಯ 52). 18, a deity (ಗೀರ್ವಾಣ, ದೇವತೆ 52).

ಭಗಣ bha-gaṇa. *The whole multitude of stars or constellations* (ದ್ವಿಜ, ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್ Nn. 36; ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್ 40; ವಿಮಾನ್ Śm. 99); *the zodiac.* 2, N. of a metrical foot (Ċh.).

ಭಗದತ್ತ bhaga-datta. N. of a prince (Śmd. 203; Bh. 7, 4 sum.).

ಭಗನ್ದರ bhaga-n-dara. = ಭಗೇನ್ದ್ರ. *A disease in which fistulas and ulcerous holes form in the private parts* (Mhr.). ಬಾಯಿನ್ದ (by touch with the mouth) ಬನ್ತು ಭಗನ್ದರ (Prv.). 2, N. of a ṛishi.

ಭಗವತ್ bhaga-vat. Possessing fortune; glorious; *venerable;*—the revered one, a deity; *a Buddha; a Jina;* Śiva; Vishṇu, Kṛishṇa.

ಭಗವತಿ bhaga-vati. *Durgâ or Pârvati.* 2, Lakshmî.

ಭಗವದ್ಗೀತೆ bhagavat-gîtĕ. Kṛishṇa's song, N. of an episode in the Mahâbhârata. (My.).

ಭಗವನ್ತ bhaga-vanta. Tbh. of ಭಗವತ್. A venerable man;—a god;—a common N. (B. 5, 132. 134; My.).

ಭಗವಾನ್ bhaga-vân. Masculine form of ಭಗವತ್. A venerable man, etc.;—the ṛishi Bharadvâja (Mr. 257).

ಭಗಿನಿ bhagini. The happy or fortunate one: *a sister.* 2, a woman in general.

ಭಗಿನಿಜ bhagini-ja. (ಭಗಿನೀಜ). A sister's son (ಸ್ವಸ್ರೀಯ, ಸೋದರಳಿಯ Mr. 314).

ಭಗಿನೀಪತಿ bhaginî-pati. *A sister's husband.*

ಭಗೀರಥ bhagîratha. N. of a king of Ayôdhyâ who brought down the Ganges (ಭಾಗೀರಥೀ) from heaven to earth, etc. (J. 4, 28). ಭಗೀರಥ ಯತ್ನ ಮಾಡಿ, ಭಾಗೀರಥಿ ತನ್ದ; ನಗರದವ ಯತ್ನ ಮಾಡಿ, ನಗಾ ಕಳ ಕೊಣ್ಡ (Prv.).

ಭಗೇನ್ದ್ರ bhagêndra. Tbh. of ಭಗನ್ದರ. (C.).

ಭಗ್ಗನೆ bhagganĕ. = ಪಕ್ಕನೆ. (ಅಕಸ್ಮಾತ, ಒಮ್ಮಿನ್ದೊಮ್ಮೆ G.).

ಭಗ್ನ bhagna. Broken;—routed, defeated;—impaired, destroyed;—disheartened, disappointed (ರುಗ್ಣ, ಭಿನ್ನ, ಕೆಟ್ಟುದು Mr. 448). ನಗ್ನದವನ ನಾಚಿಕೆ ಭಗ್ನವಾಗುವದು (Prv.).

ಭಗ್ನಪ್ರಾರ್ಥನ bhagna-prârthana. One whose prayer has been fruitless or in vain (Ċpr. 5, after 101).

ಭಗ್ನಮನಸು bhagna-manasu. A broken heart: discouragement, disappointment (My.).

ಭಗ್ನಮಾನಸ bhagna-mânasa. Broken-hearted: discouraged, disappointed (My.).

ಭಗ್ನಶೃಂಗ bhagna-śriṅga. *Having broken horns.*

ಭಂಗ bhaṅga. = ಬಂಗ, (ಬಣ್ಣ). *Breaking,* dividing, splitting, etc. 2, a break, a breach;—a chasm, a fissure, a division;—a fragment;—breaking to pieces, taking to pieces, separation, analysis. 3, falling to pieces, *fall, downfall, ruin, destruction.* 4, *defeat, overthrow, discomfiture;*—distress, trouble (My.). 5, disappointment. 6, humiliation. 7, flight. 8, bowing, bending, stretching, knitting (the brow); a bend (ಕೊಂಕು Nn. 132, o. r. ಭಗ್ನ), a fold (of a garment). 9, a wave (ವೀಚಿ, ತೆರುದೆರೆ Mr. 406; J. 6, 2). 10, falsehood, deceit, fraud. See ಅ-. — ಭಂಗ ಪಡಿಸು. To ruin, to defeat, etc. (My.). — ಭಂಗ ಪಡು. To be ruined, defeated, troubled, disappointed, or humiliated (My.). See Prv. s. ಭ್ರಮರ. — ಭಂಗಬಡು. = ಭಂಗ ಪಡು. (Bp. 51, 83). ತುಂಗಭದ್ರೆಗೆ ಮಂಗ ಹೋದರೆ ಭಂಗಬಡದೆ ತಪ್ಪೀತೇ? (Prv.). ಹಂಗಿನರಮನೆಗಿನ್ತ ಇಂಗದದ ಗುಡಿಲೇಸು; ಭಂಗಬಟ್ಟುಮ್ಬ ಬಿಸಿಯುಣ್ಣಕಿನ್ತಲು ತಂಗಳವೆ ಲೇಸು (Sp.). — ಭಂಗ ಮಾಡು. = ಭಂಗ ಪಡಿಸು. (My.). See Nr. s. ಪರಬಲ. — ಭಂಗಮ್ಬಡು. -ಂಪಡು. = ಭಂಗಬಡು. (Bp. 18, 22; 51, 75; 54, 11).

ಭಂಗಶ್ಲೇಷ bhaṅga-ślêsha. = ಶಬ್ದಶ್ಲೇಷ. A kind of pun in rhetorical diction caused by means of words, letters, or cases (Kâvy. III, 3, B, 147. 162).

ಭಂಗಾರ bhaṅgâra. (Śmd. 24). = ಬಂಗಾರ, etc. (ಸುವರ್ಣ, ಸ್ವರ್ಣ Nn. 44). ದೊರೆಯಿಲ್ಲದ ಭಂಗಾರಂ (ಕೀರ್ Śmd. 1).

ಭಂಗಿ bhaṅgi. = ಬಂಗಿ 1, q. v. Breaking, fracture;—bending, incurvation; undulation;—a wave;—a crooked path;—circumlocution;—irony, wit, repartee;—mere appearance or semblance: *pretext, trick, fraud* (Râm. 1, 5, 29; Bh. 1, 7, 41; J. 5, 60);—*a way, a manner, a kind, a mode, a shape* (ಪರಿ, ವ್ಯಾಕೃತಿ Hlâ. MS.; ಛನ್ದ, ವ್ಯಾಕೃತಿ Mr. 445; see ವ್ಯಾಕೂತಿ; Kâvy. 1, 5, 45).

ಭಂಗಿತ bhaṅgita. = ಭಗ್ನ. See Bp. 50, 77; ಮಾನ-, ವಿ-.

ಭಂಗಿಸು bhaṅgisu. (Śmd. 63. 92). To break (v. t.), to ruin, to destroy, etc. (Bp. 18, 53; 22, 14; 54, 36; J. 7, 57. 59; 8, 45; 10, 11).

ಭಂಗುರ bhaṅgura. Apt to break, fragile; frail, transitory; changeful, variable. 2, *crooked, bent;* a bend; curved, curled;—fraudulent, crafty, dishonest. See Kâvy. V, 950; Ċpr. 5, after 39; Bp. 40, 59; ಅ-.

ಭಂಗೆ bhaṅgĕ. = ಬಂಗಿ 2. *The common hemp plant, Cannabis sativa* Lin.

ಭಂಗ್ಯ bhaṅgya. *A field of hemp.*

ಭಜಕ bhajaka. A worshipper, a votary. (My.). ಭಜಕಂ (one is a worshipper) ದೈವದಿ ಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳದೆ (Śi. 55).

ಭಜನ bhajana. Dividing, sharing (see ವಿ-); division (also in arithmetic, My.). 2, serving, adoring, adoration, worship, devotion;—the act of waiting or attending upon;—repeating the name or names of a god as an act of worship (Mhr.; My.).

ಭಜನೆ bhajanĕ. = ಭಜನ. (Bp. 40, 36; 50, 48; 60, 58; My.). See Prv. s. ಭೋಜನ.

ಭಜಿಯಿಸು bhajiyisu. = ಭಜಿಸು. (Śiv. 4, 117).

ಭಜಿಸು bhajisu. To adore, to worship, etc. (Bp. 1, 30; 3, 81; 6 sum.; 24, 77; 41 sum.; 41, 26; 43, 78; 47, 4; 50,

Digitized by Google

54; 52, 25; 54, 60; 58, 23; 60, 51; 61, 52. 67; J. 1, 11; 2, 19; 8, 41; 15, 23; My.). 2, to repeat the name or names of a god as an act of worship (My.). — ಭಜಸು ಭಜಸು. rep. (Bp. 6, 30).

ಭಂಜಕ bhañjaka. One who breaks or destroys (My.); what breaks or destroys.

ಭಂಜನ bhañjana. The act of breaking or destroying (ದಹನ, ಸುಡುಹ Mr. 48); routing; removing, dispelling;— paining, afflicting;—checking, arresting. See ಪ್ರ-.

ಭಂಜನೆ bhañjanĕ. = ಭಂಜನ. (J. 13, 29).

ಭಂಜಿಕೆ bhañjikĕ. Breaking. See ಶಾಲ-. 2, = ಶಾಲಭಂಜಿಕೆ, a wooden puppet, a doll, in ಆಕೃತಿಯ ಭಂಜಿಕೆ (J. 10, 11).

ಭಂಜಿತ bhañjita. (= ಭಗ್ನ). Broken, etc. (J. 5, 25).

ಭಂಜಿಸು bhañjisu. To break (v. t.); to discomfit, to humiliate, to dishonour (ಅಪಮಾನ Ṡmd. Dh.). See Ṡmd. 244; Grj. 2, after 106; Bp. 23, 26; 36, 43; 51, 60; 56, 22.

ಭಟ bhaṭa. = ಬಟ 1 No. 1, ಬಟ್ಟ 2, etc. *A warrior, a soldier; a valiant man, a hero* (ಶೂರ, ವಿಕ್ರಾಂತ, ಕಲಿ, ವೀರ Mr. 230). ಸೆಣಸುವ ಭಟರಾರ್? (Ṡmd. 177). 2, *a man of a barbarous tribe* (see Hlâ. s. ಬೇಡ 1).

ಭಟಗರ್ಜನೆ bhaṭa-garjanĕ. The roaring or battle-cry of warriors (ಬೊಬ್ಬೆ Bhn. 44).

ಭಟಾಗ್ರಣಿ bhaṭa-agraṇi. A chief or leader of warriors, a hero (ಭೀಮ, ವೀರಭಟ Nn. 5).

ಭಟಿತ್ರ bhaṭitra. *Roasted on a spit.*

ಭಟ್ಟ bhaṭṭa. = ಬಟ 1 No. 2, ಬಟ್ಟ 2. Any learned man (Brâhmaṇa), doctor or philosopher, used also as a title (My.);—best, excellent. 2, a hereditary panegyrist, a bard, an encomiast.

ಭಟ್ಟಾರಕ bhaṭṭâraka. *Venerable, respectable;* a noble lord, a great and learned man; a sage (Čpr. 1, 35; Abh. P. 16, after 39).

ಭಟ್ಟಿ bhaṭṭi. N. of an author. (My.).

ಭಟ್ಟಿನಿ bhaṭṭini. *A woman of high rank, a queen, but not the consecrated one.*

ಭಣಿತ bhaṇita. = ಬಣಿತ. Sounded, uttered, spoken, said; called, named; talking, talk, conversation.

ಭಣಿತಿ bhaṇiti. = ಭಣಿತ. Speech, talking, talk, discourse. (R.).

ಭಣ್ಟಾಕಿ bhaṇṭâki. (also ಭಣ್ಡಾಕಿ). *The egg-plant, Solanum melongena* Lin. (see ಬದನೆ).

ಭಣ್ಡ bhaṇḍa. 1. = ಬಣ್ಡ 3. Tbh. of ಭಾಣ್ಡ. See ಭಣ್ಡಾರ. ಕ್ಷೇತ್ರ ದಲ್ಲಿಕ್ಕುವ ಭಣ್ಡ (ಆತರ, ತರಪಣ್ಯ Nr.).

ಭಣ್ಡ bhaṇḍa. 2. = ಬಣ್ಡ 4. A jester, a buffoon, an actor, a mime, a mimic. 2, N. of a particular mixed caste.

ಭಣ್ಡನ bhaṇḍana. = ಬಣ್ಡಣ. Armour, mail. 2, war, battle. 3, evil, wickedness, mischief.

ಭಣ್ಡಾರ bhaṇḍal-âra1. = ಬಣ್ಡಾರ. Tbh. of ಭಾಣ್ಡಾಗಾರ (Ṡmd. 383. 24; ಕೋಶ Nr.; ಹರಿ, ಕೋಶ Nn. 10; ಕೋಶ 52; ಗಂಜ, ಕೋಶ 104; ಕೋಶಗೃಹ Kk. 47; ಕೋಶದ ಗೃಹ Ṡm. 37; ಕೋಶ Mr. 518; ಧನಾಶ್ರಯ Nn. 133; Mhr.; see Bp. 31, 11; 42, 13; Č. Bp. 47, 40; Bh. 1, 8, 64; 2, 4, 9; J. 3, 26; 4, 67; ಮಾಣಿ ಕ-). ಧನಧಾನ್ಯಂ ಶೀವೆ ಭಣ್ಡಾರದೊಳ್ ನಡಿಪಂ ಭಾಗ್ಯದ ಕರ್ತನಯ್! (Ṡi. 96).

ಭಣ್ಡಾರಿ bhaṇḍâri. = ಬಣ್ಡಾರಿ. The overseer of a store-house; a treasurer (see Mr. s. ಅಷ್ಟಾದಶಪ್ರಧಾನ; Bp. 3, 86; 5, 18; 22, 59; 27, 77; 30, 5; 55, 8; 57, 88. 90; 59, 29; 60, 2. 62).

ಭಣ್ಡಾರಿಗ bhaṇḍâriga. = ಭಣ್ಡಾರಿ. (Čpr. 7, after 151).

ಭಣ್ಡಿ bhaṇḍi. *A climbing herb, yielding a red dye, Bengal madder, Rubia munjista* Roxb.

ಭಣ್ಡಿಲ bhaṇḍila. Fortunate, happy, prosperous, auspicious;—fortune, welfare. 2, a messenger. 3, an artizan. 4, *the tree Mimosa sirissa* (seeressa) Roxb. (see ಬಾಗೆ).

ಭಣ್ಡೀರ bhaṇḍîra. = ಭಣ್ಡಿಲ. See ಬಾಗೆ. (My. Amara).

ಭಣ್ಡೀರಿ bhaṇḍîri. *Bengal madder, Rubia munjista* Roxb.

ಭಣ್ಡೀಲ bhaṇḍîla. = ಭಣ್ಡೀರ. See ಬಾಗೆ. (My. Amara).

ಭತ್ತ bhatta. = ಬತ್ತ 1, etc.

ಭತ್ವ bhatva. The letter or syllable ಭ (Ṡmd. 368).

ಭದ್ರ bhadra. = ಬದ್ದರ. *Good, well, prosperous, happy, auspicious* (ಮಾಂಗಲ್ಯ, ಶಿವ Nn. 6; ಸುಮಂಗಲ, ಶುಭ 99). 2, *favourable, propitious, gracious, kind, friendly, good, excellent* (ಒಳ್ಳಿತು, ವೃಷಭ Hlâ. MS.); excellence, greatness (ಅಲ ಘು, ಗುರುತ್ವ 99). 3, *pleasant; lovely, beautiful.* 4, safeness; safe, secure; firm, strong, as a cloth, a rope (My.). 5, prosperity, happiness, welfare, good fortune, fortune. 6, *a bull, an ox* (ಪುಂಗವ, ಗೂಳಿ 99). 7, *a particular kind of elephant;* an elephant (ಮದೇಭ, ಆನೆ 99). 8, gold. 9, a cutting, a gap, a chasm (ಛೇದನ, ಶ್ವಭ್ರ 99). 10, N. 11, N. of a musical instrument (see s. ಪಂಚಮಹಾವಾದ್ಯ). ಭದ್ರ ಮಾಡಿದಷ್ಟೂ ನಿದ್ರೆ ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ (Prv.). 12, = ಭದ್ರಪೀಠ. (Bh. 1, 7, 17).

ಭದ್ರಕ bhadraka. Good; fine, handsome, beautiful. 2, N. of two vṛittas (Čh.).

ಭದ್ರಕಾಲಿ bhadra-kâli. ಭದ್ರಕಾಳಿ. The ṡakti or personified energy of Ṡiva: Pârvatî, Durgâ (Č. Bp. 32, 43; My.).

ಭದ್ರಕುಮ್ಭ bhadra-kumbha. *A (metal) jar filled with water from a holy place* (see Ṡi. 268).

ಭದ್ರಗಜ bhadra-gaja. A favourite royal elephant (J. 5, 4).

ಭದ್ರದಾಯಕ bhadra-dâyaka. The bestower of welfare: god (My.).

ಭದ್ರದಾರು bhadra-dâru. *A sort of pine, Pinus deodora* Roxb.

ಭದ್ರಪದೆ bhadra-padĕ. N. of the third and fourth lunar asterisms (see ಭಾದ್ರಪದೆ).

ಭದ್ರಪರ್ಣಿ bhadra-parṇi. *The tree Gmelina arborea* Roxb.

ಭದ್ರಪೀಠ bhadra-pîtha. A splendid seat; a throne (ಸಿಂಹಾ ಸನ Mr. 262).

ಭದ್ರಬಲೆ bhadra-balĕ. *The shrub Paederia foetida* Lin.

ಭದ್ರಮಣಿ bhadra-maṇi. A beautiful precious stone (Râm. 1, 13, 6).

ಭದ್ರಮಣ್ಟಪ bhadra-maṇṭapa. A fine nuptial shed (My.; Bh. 1, 14, 1; J. 31, 14); a beautiful shed erected on other festive occasions (Rsv. 13, after 61).

ಭದ್ರಮುಸ್ತಕ bhadra-mustaka. = ಭದ್ರಮುಸ್ತೆ, q. v. *A kind of sedge, Cyperus hexastachyus* Rottl. (the root of the grass Cyperus pertenuis Roxb. = ಗುನ್ದ್ರ q. v.).

ಭದ್ರಮುಸ್ತೆ bhadra-mustĕ. = ಭದ್ರಮುಸ್ತಕ. (ಮುಸ್ತಕ, ಕುರುವಿನ್ದ, ಜಲದ Hlâ.; ನೀರವಾದ ತುಂಗೇ ಗಡ್ಡೆ, ಉದ್ದಾನೇ ತುಂಗೇ ಮುಸ್ತೆ Ṡi. 162). ಕೆಮ್ಮುಭಾಯೇ ಭದ್ರಮುಸ್ತೆ (ಭದ್ರಮುಸ್ತಕ, ಗುನ್ದ್ರ, ದೊ ಪ್ಪಾನೇ ಭದ್ರಮುಸ್ತೆ 162).

ಭದ್ರಯವ bhadra-yava. *The seed of Wrightia antidysenterica* R. Br.

ಭದ್ರಶ್ರೀ bhadra-ṡrî. *The sandal tree;* sandalwood.

Digitized by Google

ಭದ್ರಾ bhadrâ. N. of the second, seventh and twelfth days (tithis) of the lunar fortnight. (My.).

ಭದ್ರಾಕರಣ bhadrâ-karaṇa. Making beautiful: *the act of shaving*. ಭದ್ರಾಕರಣ ಮಾಡಿ ಕೊಣ್ಡರೆ ಭದ್ರವಾದೀತೇ? (Prv.).

ಭದ್ರಾಕಾರ bhadra-âkâra. A beautiful form (J. 16, 5).

ಭದ್ರಾಕೃತಿ bhadra-âkṛiti. = ಭದ್ರಾಕಾರ. (J. 1, 3).

ಭದ್ರಾಕ್ಷ bhadra-aksha. A particular seed of which beads are made. (My.).

ಭದ್ರಾಂಗಿ bhadra-aṅgi. A woman with a beautiful body (Grj. 3, after 91).

ಭದ್ರಾತಕ bhadrâtaka. A kind of sedge, Cyperus hexastachyus (ಘನ, ಗೇಕು Nn. 15; ಗೇಕು Mr. 138).

ಭದ್ರಾವತಿ bhadrâ-vati. ಭದ್ರಾವತೀ. N. of a town (J. 2, 34. 36). — ಭದ್ರಾವತೀಶ್ವರ. -ಈಶ್ವರ. Yauvanâśva, the king of Bhadrâvatî (J. 4, 56; 5, 4).

ಭದ್ರಾಶ್ವ bhadra-aśva. N. of a dvîpa, and of a varsha. (My.). 2, N. of persons.

ಭದ್ರಾಸನ bhadra-âsana. *A splendid seat; a throne.* (Grj. 4, 39; J. 16, 2). 2, a particular posture of a devotee while meditating.

ಭದ್ರಾಸ್ತರಣ bhadra-âstaraṇa. A beautiful carpet (Bh. 1, 8, 69).

ಭದ್ರಿಸು bhadrisu. To shave (ಮುಣ್ಡನಕ್ರಿಯೆ Śmd. Dh.).

ಭದ್ರೆ bhadrĕ. The seventh astrological division (karaṇa) of the day (My., = ವಿಷ್ಟಿ).

ಭಪ್ಪರೆ bhapparĕ. Well done! bravo! (ಪೂತುರೆ, ಶಾಬಾಸು G., Cb.; *cf.* ಭಾಪುರೆ).

ಭಯ bhaya. *Fear, alarm, dread, apprehension; dismay, fright, terror* (ಅಳಲ್ Ct. I, 7; ಎಳಲ್ II, 19; ಅಳಬು, ಪೆಳಲ್, ಅದಿರ್ಪು Kk. 42; ಅಳ್ಕು, ಬೆಗಡು 83); danger, peril, risk, jeopardy. 2, one of the sthâyibhâvas (Kâvy. IV, 2, 15). ಭಯದಿನ್ದ ಭಕ್ತಿ, ನಯದಿನ್ದ ಯುಕ್ತಿ.—ಬತ್ತಲೆಯಿದ್ದವಗೆ ಎತ್ತಲೂ ಭಯವಿಲ್ಲ.—ನಯವಾಗಲಿ ಭಯವಾಗಲಿ, ಇಲ್ಲದವ ದಯವೇನು ಮಾಡ್ಯಾನು?—ಭಯವಾದ ವಸ್ತು ನಯವಾದರೂ ನಮ್ಬ ಕೂಡದು.—ನಯದಿನ್ದಲಾಗದ್ದು ಭಯದಿನ್ದಲಾದೀತೇ?—ಭಯವಾದ್ದು ನಯದಿನ್ದ ಲಯವಾದೀತೇ? (Prvs.). See ಅಕ್ಕುಳಿಸು, ಅಗಿ, ಅಂಜು, ಅಳಲ್, ಅಳ್ಕಲ್, ಅಳ್ಕು, ಕೋಡು, ಜಟಲ್, ತಲ್ಲಣ, ಪೆಳಲ್, ಬೆಗುರ್, ಬೆರ್ಚಿಸು, ಬೆರ್ಚು, ಬೆಳ್ಕಲ್, ಮಣಿ, ಸುಗಿ; Prv. s. ಭ್ರಾನ್ತಿ. — ಭಯಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. -ಗೊಳ್ಳು. To become afraid or alarmed (Bp. 18, 56; Dp. 59, 5; B. 5, 57). — ಭಯಂಗೊಳ್. -ಂ-ಕೊಳ್. = ಭಯಗೊಳ್. (ಅಗಿ, etc. Śs.; Śśv. 4, 7; J. 26, 63). ತಮ ತಮಗೆ ಭಯಂಗೊಣ್ಡರ್ (Śmd. 292). — ಭಯಂಗೊಳಿಸು. -ಂ-ಕೊಳಿಸು. To frighten, to alarm. ಮಧುಮಾಸಕೇಸರಿ ವಿಯೋಗಿಗಳೆಮ್ಬ ಮೃಗಂಗಳಂ ಭಯಂಗೊಳಿಸಿದುದು (Śmd. 81). — ಭಯ ತಟ್ಟು. Fear to touch, strike or seize. ಅವನಿಗೆ ಭಯ ತಟ್ಟಿತು (My.). — ಭಯ ಪಡಿಸು. = ಭಯಂಗೊಳಿಸು. (My.). — ಭಯ ಪಡು. To fear, to be alarmed (My.). ಬಲವಿದ್ದದ್ದು ಲಯವಾದ ಮೇಲೆ ಭಯ ಪಡುವದೇ ಸರಿ (Prv.). — ಭಯ ಬಡಿ. = ಭಯ ತಟ್ಟು. ಅವನಿಗೆ ಭಯ ಬಡಿಯಿತು (My.). — ಭಯ ಭಕ್ತಿ. Fear and devotion (Bp. 28, 27; 29, 24; 45, 14; 46, 46; 47, 59; B. 4, 143; C.). ಭಯಭಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದವ ದಯವೇನು ಮಾಡ್ಯಾನು? (Prv.). — ಭಯಮುಟ್. -ಉಟ್. Fear to arise (Čpr. 5, 81). — ಭಯಮ್ಬಡು. -ಂ-ಪಡು. = ಭಯ ಪಡು. (Čpr. 6, 39). — ಭಯಮ್ಬಡೆ. -ಂ-ಪಡೆ. = ಭಯಗೊಳ್. (Rśv. 5, after 19). — ಭಯವನಾನ್. -ಅನ್. = ಭಯಗೊಳ್. (ಅಗಿ, ಅಳ್ಕು, ಬಳ್ಕು, ಬೆಮರ್, ಸುಗಿ, ಸುರುಳ್ Śm. 40; Kk. 72). — ಭಯವೊನ್ದು. -ಒನ್ದು. = ಭಯಗೊಳ್. (Bp. 51, 63).

ಭಯಕಾರ bhaya-kâra. = ಭಯಂಕರ. (ವ್ಯಾಲ Nn. 74).

ಭಯಂಕರ bhaya-ṅ-kara. Fear-causing, terrifying; *fearful, formidable, terrible.*

ಭಯಂಕರತನ bhayaṅkaratana. The state of being formidable (ವಿಷಮ Cb.).

ಭಯಂಕರಧ್ವನಿ bhayaṅkara-dhvani. A terrible voice. See ಗರ್ಜಿಸು.

ಭಯಂಕರಿ bhayaṅkari. A formidable woman. (J. 16, 35).

ಭಯಂಕಾರಿ bhaya-ṅ-kâri. Vîrabhadra (ವೀರ, ದಕ್ಷಾರಿ, ಶರಭ, ವೀರಭದ್ರ Mr. 15).

ಭಯಂಕೃತಿ bhaya-ṅ-kṛiti. The causing of fear, fearfulness. — ಭಯಂಕೃತಿಗೆಯ್. To cause fear (Rśv. 6, 46).

ಭಯತ್ರಸ್ತ bhaya-trasta. Trembling for fear (My.).

ಭಯದ್ರುತ bhaya-druta. *Fleeing for fear, routed, put to flight.*

ಭಯಧ್ವನಿ bhaya-dhvani. A voice expressing fear. See ಕೀಲ್.

ಭಯನಿವಾರಕ bhaya-nivâraka. One who checks, suppresses or takes away (another's) fear (My.).

ಭಯನಿವಾರಣ bhaya-nivâraṇa. = ಭಯನಿವಾರಕ. (J. 11, 36).

ಭಯಭ್ರಷ್ಟ bhaya-bhrashṭa. Scattered in terror, put to flight. (My.).

ಭಯಭ್ರಾನ್ತ bhaya-bhrânta. Confused, perplexed or bewildered on account of fear (My.).

ಭಯರಕ್ಷೆ bhaya-rakshĕ. Saving from fear (Bp. 50, 48).

ಭಯರಸ bhaya-rasa. Fear or terror as a sentiment (Grj. 5, after 42).

ಭಯವಿಕಾರ bhaya-vikâra. Perturbation or excitement on account of fear. See ಕೆಕ್ಕಳಿಸು.

ಭಯಸ್ಥ bhaya-stha. A man who stands in fear or is afraid (My.). Feminine ಭಯಸ್ಥೆ (Abh. P. 15, after 65).

ಭಯಹರ bhaya-hara. One who removes or takes away fear (Bp. 44, 35).

ಭಯಾತುರ bhaya-âtura. Distressed with fear, agitated with alarm (Bp. 34, 11).

ಭಯಾನಕ bhayânaka. *Fearful, formidable, terrible, horrible.* 2, fear, terror (ಗುರ್ವು, ಬಿಗುರ್ವು Ct. II, 50). 3, *the rasa or sentiment of terror excited by poetical or dramatic composition* (Kâvy. IV, 1, 10; 2, 42. 43. 45. 52).

ಭಯಾಬ್ಧಿ bhaya-abdhi. An ocean of terror (Śśv. 4, 110).

ಭಯಾರ್ತ bhaya-ârta. Distressed with fear, alarmed (My.).

ಭಯಾರ್ತಿ bhaya-ârti. Distress from fear, alarm. — ಭಯಾರ್ತಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To get alarmed or frightened (Śśv. 4, 44).

ಭಯಾವಹ bhaya-âvaha. *Bringing fear or danger, causing alarm, formidable.*

ಭರ್ bhar. — ಭರ್ ಭರ್. rep. Sound in imitation of that produced by a strong wind (S. Mhr.).

ಭರ bhara. Bearing, carrying;—bringing, getting;—granting;—cherishing, upholding, supporting. 2, the act of taking or carrying, taking away, theft. 3, a burden, a load, a weight, a mass. 4, a particular weight or measure, 20 tulĕs. 5, *a large quantity, a great number, a multitude, plenty, bulk, muchness, excess* (ಅತಿಶಯ G.). 6, fulness of purpose, desire, etc. (Mhr.); desire (Bh. 4, 11, 86). ಭರಕ್ಕೆ ಬೀಳು, to desire (B. 4, 12).

Digitized by Google

7, exacerbation, violent passion (Mhr.). ಭರಕ್ಕೆ ಬೀಳು, to be exacerbated or irritated (B. 4, 16). 8, quickness, haste (Bp. 30, 17; 39, 62; Bh. 1, 7, 41; 1, 10, 8; J. 7, 32; 11, 11; see ಕಡು-). ಭರದಿನ್ದ ಹೋಗುವವನ ಸಂಗಡ ಹೋದರೆ ಹೊತ್ತು ಯಾರಿ? ಅನ್ದ (Prv.). — ಭರಂಗೆಯ್. -೦-. To hasten (v. i., Abh. P. 14, after 47). — ಭರಂಗೊಳ್. -೦-ಕೊಳ್. To begin to move with speed (Rśv. 5, 78). — ಭರ ಭರನೆ. rep. In great haste (My.). ಭರ ಭರನೆ ಹೋಗಿ, ಬುಜ್ಜನೇ ಹಾದಿ ಬನ್ದ ಹಾಗೆ. — ಭರ ಭರನೆ ಹೋಗಿ, ಭೈರವದೇವರ ಸಂಗಡ ಭೈರವಾಸ ಕೇಳಿದ (Prvs.).

ಭರಕ್ bharak. A sound produced by cutting grass, etc. (C.).

ಭರಟ bharaṭa. A potter. 2, a servant. (R.).

ಭರಣ bharaṇa. Bearing, carrying;—supporting, cherishing, maintaining, nourishing;—nutriment;—*wages, hire.* 2, filling, filling up; filling stuff, filling material (My.; Mhr.).

ಭರಣಿ bharaṇi. = ಬರಣಿ, q. v. 2, the second nakshatra (My.).

ಭರಣ್ಯ bharaṇya. *Wages, hire.*

ಭರಣ್ಯಭುಜ್ bharaṇya-bhuj. Receiving wages, working for hire: a servant; *a hired labourer.*

ಭರತ್ bharat. Bearing, bringing; wearing, having. See ಭರದ್ವಾಜ.

ಭರತ bharata. *An actor, a dancer, a mime.* 2, N. of a muni, the author of the gandharvavêda or alaṅkâraśâstra (every branch of dramatic writing and theatrical exhibition). 3, the science of dramatic action or of dramaturgy (Bp. 3, 42). 4, N. of a son of Daśaratha and younger brother of Râma (J. 2, 4. 55; 18, 2. 3, etc.). 5, N. of a monarch (or the first monarch) of all India (see Prv. s. ಗಣ್ಣಿ). 6, the flux of the ocean; flow (Grj. 9, 51; My.). — ಭರತ ಇಳಿತ. Flow and ebb (My.).

ಭರತಖಣ್ಡ bharata-khaṇḍa. = ಭರತವರ್ಷ. (ಭಾರತ G.; B. 3, 29; 4, 114; My.).

ಭರತಜ್ಞ bharata-jña. A man conversant with dramatic writings and rules (Bp. 59, 29).

ಭರತಪಕ್ಷಿ bharata-pakshi. (ದಾತ್ಯೂಹ, ಕಾಲಕಣ್ಠಕ, ಕೆಲವರು ನೀರುಕಾಗೆ ಅನ್ದರು Si. 173).

ಭರತವರ್ಷ bharata-varsha. The country of the monarch Bharata: India. (B. 4, 114).

ಭರತಶಾಸ್ತ್ರ bharata-śâstra. A work on every branch of dramatic writing and theatrical exhibition (Kâvy. IV, 2, 19; Bp. 19, 2).

ಭರತಾಗ್ರಜ bharata-agraja. The elder brother of Bharata: Râma. (My.).

ಭರತಾನುಜ bharata-anuja. N. of Śatrughna (J. 20, 14. 15, etc.).

ಭರತಾವರಜ bharata-avaraja. N. of Lakshmaṇa (J. 19, 30).

ಭರದಣ್ಡು bhara-daṇḍu (*i. e.* -davuḍu). = ಭರದಾಣ್ಡು. The full gallop or run (Mhr. ಭರದವಡ, ಭರಧಾಂವ). — ಭರದಣ್ಡುಕುದುರೆ. A horse that runs at full speed (Si. 273).

ಭರದಾಣ್ಡು bhara-dâṇḍu. = ಭರದಣ್ಡು. (ಧೌರಿತಕ, ಬಿರುನಡೆ Si. 274).

ಭರದ್ವಾಜ bharat-vâja. *A sky-lark.* 2, *N. of another bird* (ವ್ಯಾಘ್ರಾಟ, ವಲಿಯನ ಹಕ್ಕಿ Nr.; ವ್ಯಾಘ್ರಾಟ, ಹೆಗ್ಗಾಡ Hlâ.; Mr. 170; Br. says that it is the king-crow, a black long-tailed bird; see Si. 172). 3, N. of a rishi (ಭಗವಾನ್ Mr. 257; J. 1, 11; 33, 40). See ಸಮ್ಪೂರಗಾಗೆ.

ಭರವಸ bharavasa. = ಬರವಸ, etc. Confidence, trust (Mhr., H.; Bp. 20, 6; 23, 19; 38, 57; 43, 27; 46, 65; 47, 40; B. 5, 104; My.). ಭರವಸವಿಲ್ಲದ ಮಾತು ಕೇಳಿ, ಬಣ್ಣವಾಳ ಕಳಕೊಣ್ಡ. — ಪರವಾಸ ಮಾಡುವವನ ಭರವಸ ಸಲ್ಲದು (Prvs.). 2, quickness, eagerness (Bp. 5, 25; 11, 21; Abh. P. 16, 13?).

ಭರವು bharavu. Eagerness (Bp. 2, 56).

ಭರಿ bhari. = ಬರಿ. Bearing; possessing; maintaining, supporting, nourishing. See ಆತ್ಮಮ್ಭರಿ, ಕುಕ್ಷಿಮ್ಭರಿ. — ಭರಿಕೆಯ್. (Śmd. 24). The feeding arm: the trunk of an elephant (Rśv. 6, after 11, twice; 6, 72; 13, 86).

ಭರಿತ bharita. Nourished;—*full, filled, full of* (Bp. 61, 61; B. 4, 143).

ಭರೂಟಕ bharûṭaka. (= ಬರೂಟ). *Fried meat* (ತಾಳಿಸಿದ ಅಡಗು Hlâ.).

ಭರ್ಗ bharga. Radiance, splendour, lustre, shine. 2, *Śiva.*

ಭರ್ಜನ bharjana. Roasting, frying, baking; a frying-pan. 2, annihilating. (R.).

ಭರ್ತ bharta. Tbh. of ಭರ್ತೃ. (My.; see Bp. 30, 15; 34, 4; ಎತ್ತು-).

ಭರ್ತಾಫೆ bhar-tâphĕ. A complete set of dancing girls and musicians (ತಾಯರ್ತ್ರಿಕ, ನಾಟ್ಯ, ಕುಣಿಯುವದು ಹಾಡುವದು ಬಾರಿಸುವದು ಈ ಮೂರು ಕೂಡಿದ ನಾಟ್ಯ Si. 64).

ಭರ್ತಾರ bhartâra. Tbh. of ಭರ್ತೃ (Śmd. 104; My.).

ಭರ್ತಿ bharti. = ಬರತಿ. Filled or loaded state, as of carts, vessels, ships, bags, etc. ಬಣ್ಡಿ ಭರ್ತಿಯಾಯಿತು (is filled or loaded, My.). ಬಣ್ಡಿಯನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡು (My.). ಭರ್ತಿ ಮಾಡುವವ ಕೀರ್ತಿ ಪಟ್ಟಾನೇ? (Prv.). 2, the flux of the ocean (Mhr. ಭರತೀ). 3, the state of possessing many inhabitants, a market with various goods, etc. (My.; B. 4, 147). ಈ ಊರು ಭರ್ತಿಯಾಗಿದೆ (My.).

ಭರ್ತು bhartu. Tbh. of ಭರ್ತೃ (Bp. 34, 4).

ಭರ್ತೃ bhartṛi. = ಭರ್ತ, ಭರ್ತಾರ, ಭರ್ತು, ಭರ್ತ್ರು. A cherisher, a nourisher, a holder, a supporter, a protector;—a master, a lord;—*a husband;*—a chief.

ಭರ್ತೃದಾರಕ bhartṛi-dâraka. *A crown prince,* especially in the drama (ನರ್ತನದ ದೇವಿಯ ನನ್ದನ Mr. 83).

ಭರ್ತೃದಾರಿಕೆ bhartṛi-dârikĕ. *A princess* (ನರ್ತನದ ಸತಿ Mr. 83).

ಭರ್ತ್ರು bhartru. Tbh. of ಭರ್ತೃ. (Bp. 28, 65).

ಭರ್ತ್ಸನ bhartsana. Threatening; reviling;—threat, menace; *reproach, abuse.* See ತಿಟ್ಟು.

ಭರ್ಮ bharma. Support, maintenance, nourishment. 2, *hire, wages.* 3, *gold.* — ಭರ್ಮಹರ್ಮ್ಯ. A mansion of gold (Śśv. 1, 55).

ಭರ್ಮ್ಯ bharmya. Gold (ಭಂಗಾರ Ċt. I, 67, o. r. ಶೃಂಗಾರ).

ಭಲ bhala. = ಬಲ 1, ಭಲಾ. Fine! well done! bravo! (Sk. ಭಲ; Mhr. ಭಲೇಂ, ಭಲ್ಲಾ; Bp. 6, 23; My.; Tĕ., T. ಭಳಾ). See ಬಾಂಗು-. — ಭಲ ಭಲರೆ. Very fine! very well done! (Bp. 45, 51).

ಭಲರೆ bhalarĕ. also ಭಲರೇ. = ಭಳರೆ, ಭಳಿರೆ. Fine! well done! bravo! (Grj. 10, 72. 79; Bp. 20, 19; 40, 35; 44, 13; 50, 24; 56, 14; V. 14, 55; see ಬಾಂಗು-; Prv. s. ಬೋನಗಿತ್ತಿ). — ಭಲರೆ ಭಲರೇ. also ಭಲರೇ ಭಲರೆ. = ಭಲ ಭಲರೆ. (Bp. 22, 54; 26, 6; 30, 25; 52, 42; 59, 13. 47).

Digitized by Google

ಭಲಾ bhalâ. = ಭಲ. (Bp. 5, 39; see ಚಾಂಗು-). ಭಲಾ, ಜಟ್ಟೀ! ಅನ್ದರೆ ಕೆಮ್ಮಣ್ಣು ಮುಕ್ಕಿದ.—ಚೀ! ಎನ್ದರೆ ತನ್ನ ಭಲಾ! ಎನ್ದರು ಅನ್ದ ಹಾಗೆ (Prvs.).

ಭಲ್ಲ bhalla. *A kind of arrow with a point of a particular shape.* 2, *a bear* (*cf.* ಬಳ್ಳು).

ಭಲ್ಲಕೀನಗರ bhallakî-nagara. N. (Bp. 57, 6).

ಭಲ್ಲಾತಕ bhallâtaka. *The marking-nut tree, Semecarpus anacardium* Lin. (ಮುಸಾಕಾಲ, ಗೇರು Nn. 97; ಶಾವಶ, ಗೇರು 122; ಗೇರು Mr. 115).

ಭಲ್ಲಾತಕಿ bhallâtaki. = ಭಲ್ಲಾತಕ. *The marking-nut tree.*

ಭಲ್ಲುಕ bhalluka. *A bear.*

ಭಲ್ಲೂಕ bhallûka. *A bear.*

ಭಲ್ಲೆಯ bhallĕya. (Šmd. 24). = ಬಲ್ಯ, etc.

ಭವ bhava. Becoming, being, state of being, existing, existence; a dwelling (see ಚೈತ್ಯಭವ). 2, arising, coming, produced or born from. 3, *birth, production, origin* (ಹುಟ್ಟುವುದು Bhn. 17). 4, a repetition of births, transmigration (ಪುನರ್ಭವ, ಮರಳಿ ಮರಳಿ ಹುಟ್ಟುಹ Nn. 114; ಮಗುಟಿ ಪುಟ್ಟುವುದು Mr. 474). 5, *worldly or mundane existence, life.* 6, the world. 7, a sound state of being, welfare, prosperity, health. 8, *Šiva* (ಶಿವ, ಈಶ್ವರ 114). 9, sign for a metrically long syllable (Čh.). See ಅನು-, ತದ್-, ಸಮ್-, etc. ನವದರೂ ಭವ ತಪ್ಪದು (Prv.). See Prv. s. ಶಿವ. — ಭವಗೇಡಿ. -ಕೇಡಿ. One who destroys his welfare (Bp. 15, 29).

ಭವಕ್ಷಯ bhava-kshaya. One who has made an end, or makes an end, of transmigration, etc. (Bp. 61, 47).

ಭವಜನ್ಯ bhava-janya. That which is to be produced, or is produced, by birth: birth (or worldly existence) and subsequent misery (Bp. 47, 61).

ಭವತ್ bhavat. (Šmd. 100). Being, becoming;—present; present time (Kâvy. I, 5, 1-5). 2, you, your honour, your (Bp. 45, 53). See ತತ್ರ-.

ಭವತಿ bhavati. Your ladyship, lady (Čh. v. 307; My.).

ಭವತ್ಕಾಲ bhavat-kâla. Present time (Kâvy. I, 5, 17).

ಭವದೀಯ bhavadîya. Your honour's, your, thy, thine (Bp. 32, 60; Šâv. 4, 50).

ಭವದೂರ bhava-dûra. One who is distant from, or quite unconnected with, the world and its misery (Bp. 1, 7; 5, 15; 46, 74; My.).

ಭವದ್ರಾಜ್ಯ bhavat-râjya. (Šmd. 100). Your honour's kingdom.

ಭವನ bhavana. Being, existing; becoming; production, birth. 2, *a place of abode, a house, a home, a dwelling, a mansion, a residence, an edifice* (ಮನೆ Nn. 51. 59). 3, *the place where any thing grows, a field.*

ಭವನಾಮರ bhavana-amara. N. (Čpr. 5, after 80 & 89).

ಭವನಾಭ್ಯರ್ಣ bhavana-abhyarṇa. The proximity of a house (ವಿವಕ್ಷಿತ, ಮನೆಯ ಸಮೀಪ Nn. 103).

ಭವಪಯೋಧಿ bhava-payôdhi. The ocean of transmigration (Čpr. 7, 15).

ಭವಪಾಶ bhava-pâśa. The fetters of mundane existence (Bp. 39, 10).

ಭವಪಾಶನಾಶನ bhavapâśa-nâśana. One who destroys the fetters of mundane existence (Bp. 61, 55).

ಭವಬನ್ಧನ bhava-bandhana. = ಭವಪಾಶ. (Bp. 60, 51).

ಭವಭವಾನ್ತರ bhava-bhava-antara. A numerous repetition of births, transmigration (ಅಘ, ಭವಾನ್ತರ Nn. 115).

ಭವಮಾಲೆ bhava-mâlĕ. Transmigration (ಅಘ Mr. 515; Bp. 38, 67; Abhâ. 1, 39).

ಭವರೋಗ bhava-rôga. Birth or births looked upon as a disease (My.).

ಭವರೋಗವೈದ್ಯ bhavarôga-vaidya. The curer of the bhavarôga, he who liberates from transmigration: god (My.).

ಭವವಾರಾಶಿ bhava-vârâśi. = ಭವಪಯೋಧಿ. (Šâv. 5, 32).

ಭವಸಪತ್ನ bhava-sapatna. An enemy of birth, etc. (Bp. 33, 1).

ಭವಸಾಗರ bhava-sâgara. = ಭವಪಯೋಧಿ. (My.).

ಭವಾನಿ bhavâni. -ನೀ. *Pârvati, Šiva's wife.*

ಭವಾನ್ತರ bhava-antara. *Another existence;* a former existence; a future existence: transmigration (ಅಘ, ಭವ ಭವಾನ್ತರ Nn. 115).

ಭವಾನ್ಯಧೀಶ bhavânî-adhîśa. Šiva (Bp. 24, 18).

ಭವಾಬ್ಧಿ bhava-abdhi. = ಭವಸಾಗರ. (Bp. 34, 47).

ಭವಾಬ್ಧಿನಾವೆ bhavâbdhi-nâvĕ. A ship for crossing the bhavâbdhi (Bp. 36, 7).

ಭವಾಮ್ಭೋಧಿ bhava-ambhôdhi. = ಭವಸಾಗರ. (J. 15, 22).

ಭವಾರಿ bhava-ari. = ಭವಸಪತ್ನ. 2, Kâma (ಅತನು Kâvy. V. 62).

ಭವಿ bhavi. = ಬವಿ. Living, being, having life and sensation; a living being. 2, a person that is subject to transmigration, a worldling, a miserable wretch (Bp. 3. 86; 21, 9; 27, 50; 28, 36; 32, 33; 40, 14; 45, 15. 17; 49. 4; 53, 45; 55, 21; 60, 8. 14. 15. 17; Śâstrasâra in W. 1259).

ಭವಿಕ bhavika. Beneficial, suitable; prosperous, happy; *prosperity, welfare.*

ಭವಿತವ್ಯ bhavitavya. To become, to be about to become, to be about to take place or happen. 2, fate, destiny (ಭಗ, ಅಹಸ್ಥಾದು Nn. 52); good or bad fortune; happiness, welfare (ವಿಪಾಕ, ಭಾಗಧೇಯ, ಭಾಗ್ಯ Mr. 29; Šmd. 159).

ಭವಿತವ್ಯತೆ bhavitavyatĕ. Inevitable necessity: *fate, destiny.*

ಭವಿತೃ bhavitṛi. Being, becoming; imminent, impending; —*what is about to be, future;*—being or faring well.

ಭವಿಷ್ಣು bhavishṇu. Being, becoming, disposed or inclined to be;—*what is or ought to be or to become;* future;—being or faring well.

ಭವಿಷ್ಯ bhavishya. To be about to become, future, imminent. See ಯುದ್-.

ಭವಿಷ್ಯತ್ bhavishyat. About to come to pass, future; futurity, future time; the future tense (Šmd. 90. 266; Kâvy. I, 5, 13-16. 24-26).

ಭವಿಷ್ಯತ್ಕಾಲ bhavishyat-kâla. Future time; the future tense (Šmd. 90 Cm.).

ಭವಿಷ್ಯತ್ಪುರಾಣ bhavishyat-purâṇa. N. of a Purâṇa (Bp. 43, 76), chiefly a manual of religious rites and observances.

ಭವಿಷ್ಯನ್ತಿ bhavishyanti. Future time; the future tense (Šmd. 54. 91. 259. 274. 294; Kâvy. I, 5, 1-5).

ಭವಿಸು bhavisu. To produce, to cause, to create (Čpr. 1, 50).

Digitized by Google

ಭವ್ಯ **bhavya.** Being; to be become; to be about to become, future; fit to become;—what ought to be: *suitable, fit, right; happy, auspicious, prosperous* (ಕಲ್ಯಾಣ, ಶುಭ Nn. 90); good, excellent; handsome, beautiful. 2, surpassing reasoning (ಅತರ್ಕ್ಯ, ಗೆಲು ಬಾರದುದು 90). 3, a being that attains or has attained môksha (ಮೋಕ್ಷಗತಜೀವಗಳು, ಮೋಕ್ಷವನಯ್ದುವ ಜೀವರುಗಳು 90). See Čpr. 2, 66; Bp. 53, 41.

ಭವ್ಯತರ **bhavya-tara.** Uncommonly fit, etc. (Rāv. 1, 8).

ಭವ್ಯತೆ **bhavyatĕ.** Suitableness, goodness, excellence (Čpr. 7, 14. 28). 2, futurity.

ಭಷಕ **bhashaka.** A barker: *a dog.*

ಭಷಣ **bhashaṇa.** Barking. 2, *a dog.*

ಭಸ್ **bhas.** A sound heard in breaking wind (S. Mhr.).

ಭಸನ **bhasana.** A bee. (R.).

ಭಸಿತ **bhasita.** *Ashes* (ಕ್ಷಾರ, ವಿಭೂತಿ, etc., ಸಾರಿಪ್ಪ ಬೂದಿ Mr. 48).

ಭಸಿತರುದ್ರಾಕ್ಷಿಶಾಸನಧರ **bhasita-rudâkshi-śâsana-dhara.** A Liṅgavanta (Bp. 27, 28).

ಭಸ್ತ್ರೆ **bhastrĕ.** *A bellows.* 2, a leathern bag.

ಭಸ್ಮ **bhasma.** = ಬಸುಮ. *Ashes;*—any metallic oxide.—ಭಸ್ಮವಾಗು. -ಆಗು. To be reduced to ashes (Bp. 56, 34).

ಭಸ್ಮಗನ್ಧಿನಿ **bhasma-gandhini.** *A kind of perfume* (= ರೇಣುಕಾ).

ಭಸ್ಮಗರ್ಭೆ **bhasma-garbhĕ.** *A species of plant* (= ಕಪಿಲೆ).

ಭಸ್ಮಪುಟ **bhasma-puṭa.** Application to fire in order to make ashes. ಭಸ್ಮಪುಟ ಇಡು, -ಹಾಕು (My.).

ಭಸ್ಮಾಸುರ **bhasma-asura.** A demon who, from Śiva, obtained the power to reduce to ashes any one on whose head he put his right hand (Bp. 54, 56). See ಉರಿಗೆಯ್ಯ.

ಭಳರೆ **bhalarĕ.** = ಭಲರೆ, etc. (Bp. 4, 7).

ಭಳಿರೆ **bhaḷirĕ.** = ಭಲರೆ, etc. (ಕೊಣ್ಡಾಟ Čt. II, 103; ಕೊಣ್ಡಾಟದ ನುಡಿ Bhn. 38).

ಭಾ **bhâ.** = ಭೆ. *Light, splendour, lustre.*

ಭಾಕ್ಷ **bhâksha.** = ಬಾಕ. Habitually eating, gluttonous.

ಭಾಗ **bhâga.** = ಬಾಗ 2, ಬಾಗೆ, ಭಾಗಿ 2, (ಭಾಗೆಯ). A fraction, a part of a whole; *a part, a portion; a share, a lot, a division, a distribution.* 2, good portion, good fortune; luck, destiny. 3, a quarter, a fourth. 4, *a place, a spot, a region, a side.* ಭಾಗವ ಮಾಡುವುದು (ನಿಯಾಗ, ವಿಭಾಗ Nn. 90).

ಭಾಗಧೇಯ **bhâga-dhêya.** Share, portion; *portion allotted by destiny, luck, fortune, fate;* good fortune (ವಿಪಾಕ, ಭಾಗ್ಯ, ಭವಿತವ್ಯ Mr. 29);—property;—happiness. 2, *revenue, income, tax, dues, impost* (ಅಭಾಗಮ, ಆಯ, ಸಿದ್ಧಾಯ Mr. 268).

ಭಾಗವತ **bhâgavata.** (fr. ಭಗವತ್). Relating to Vishṇu or Kṛishṇa. 2, a worshipper of Vishṇu or Kṛishṇa (J. 9, 30). 3, = ಭಾಗವತಪುರಾಣ (My.; B. 4, 208). 4, a man who gives dramatic representations of incidents related in the bhâgavata and any other purâṇas (My.).—ಭಾಗವತದ ಆಟ. ಭಾಗವತರ ಆಟ. The play of bhâgavatas (My.).

ಭಾಗವತಪುರಾಣ **bhâgavata-purâṇa.** N. of a Purâṇa (Bp. 43, 76), dedicated to the glorification of Vishṇu; the 10th book is devoted to the history of Kṛishṇa.

ಭಾಗಸ್ಥ **bhâga-stha.** A man who is entitled to a share, an heir (Si. 430).

ಭಾಗಾಕಾರ **bhâgâ-kâra.** = ಭಾಗಾರ. Division (in arithmetic, C.). ಭಾಗಾಕಾರ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ಹಾಗದ ಲಕ್ಷಣ ತಿಳಿಯದೇ? (Prv.).

ಭಾಗಾರ **bhâgâra.** Tbh. of ಭಾಗಾಕಾರ. (My.).

ಭಾಗಾರ್ಹ **bhâga-arha.** Entitled to a portion or inheritance. 2, *to be divided according to shares.*

ಭಾಗಿ **bhâgi.** 1. = ಬಾಗಿ 1. Having a portion or share; participating in; a partner; one to whom a share is due; having luck, lucky, fortunate;—a co-heir. 2, a possessor, an owner.

ಭಾಗಿ **bhâgi.** 2. Tbh. of ಭಾಗ. (ವಿಭಾಗ, ಭಾಗ Nn. 79; ಗ್ರನ್ಥ, ವಿಭಾಗ 141, o. r. ಭಾಗಸಂಖ್ಯೆ).

ಭಾಗಿ **bhâgi.** 3. = ಬಾಗಿ 2. Tbh. of ಭಾಗ್ಯ.—ಭಾಗಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. N. See Prv. s. ಭಾಗ್ಯ.

ಭಾಗಿನಿ **bhâgini.** *A co-heiress.*

ಭಾಗಿನೇಯ **bhâginêya.** (fr. ಭಾಗಿನಿ). *A sister's son.*

ಭಾಗಿಸು **bhâgisu.** (Šmd. 92). To divide (especially in arithmetic, Mr. 63; ಹರಿಸು 349; My.).

ಭಾಗಿಸುಹ **bhâgisuha.** Dividing, division. ಭಾಗಿಸುಹಂ (ಎತ್ತುತೆಗೆ Mr. 349).

ಭಾಗೀದಾರ **bhâgî-dâra.** A partner; a shareholder, a partaker (Mhr.; Čb. 74).

ಭಾಗೀರಥಿ **bhâgîrathi.** (fr. ಭಗೀರಥ). *The Ganges.* ಭಗೀರಥ ಯತ್ನ ಮಾಡಿ, ಭಾಗೀರಥಿ ತನ್ದ; ನಗರದವ ಯತ್ನ ಮಾಡಿ, ನಗಾ ಕಳಕೊಣ್ಡ (Prv.). 2, water of the Ganges. See ಕಾಶಿ-.

ಭಾಗುರಿ **bhâguri.** = ಬಾಗುರಿ. N. of an author (see Hlâ. s. ಕೋ 3; Nn. 3; Mr. 1*b*). ಭಾಗುರಿಯ ಗೂಢತೆ (Mr. 4).

ಭಾಗೆಯ **bhâgĕya.** (Tbh. of ಭಾಗ). (ವಿಭಾಗ, ಪಾಲಿ Nn. 31).

ಭಾಗ್ಯ **bhâgya.** = ಬಗ್ಗ 2, ಬಾಗ 1. That which is proper to be allotted: good or bad fortune (resulting from actions); *lot, luck, fate, destiny, fortune.* 2, good fortune (Mhr.; My.; see ಓಲೆ-); happiness, welfare, prosperity; riches (My.). ಅರಸನ ಕುದುರೇ ಕಾಲು ಮುರಿದರೆ ಇವನಿಗೆ ಬನ್ದ ಭಾಗ್ಯವೇನು?—ಭಾಗ್ಯ ಬರುವನ್ತಾದ್ದು ಭಾಗಮ್ಮ ತಡದಾಳೇ? (Prvs.). See Kâvy. III, 2, B, 56; Bp. 30, 25; 57, 47; ನಿರ್ಭಾಗ್ಯ.

ಭಾಗ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿ **bhâgya-lakshmi.** The goddess of good fortune; welfare, riches (My.).

ಭಾಗ್ಯವನ್ತ **bhâgya-vanta.** A favourite of fortune, a lucky man, a rich man (My.; B. 4, 165; 5, 212).

ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿ **bhâgya-śâli.** A person who is a favourite of fortune, a prosperous, fortunate person (My.).

ಭಾಗ್ಯಹೀನ **bhâgya-hîna.** A luckless man, a poor man (My.).

ಭಾಗ್ಯೆ **bhâgyĕ.** = ಬಾಗಿ 2, ಭಾಗಿ 3. A lucky female.

ಭಾಂಗೀನ **bhâṅgîna.** (fr. ಭಂಗಾ). *A field of hemp.*

ಭಾಜ್ **bhâj.** Sharing in, participating in, partaking of, possessing, having, connected with. See ಗುಣ-.

ಭಾಜಕ **bhâjaka.** A divisor (in arithmetic, My.).

ಭಾಜನ **bhâjana.** Dividing, division, sharing. 2, *any vessel: a cup, pot, plate, dish, etc.;* a receptacle, a repository, a recipient; a person in whom any quality is conspicuous: a fit, clever or capable person. See ಅ-.

ಭಾಜಿ **bhâji.** = ಭಾಜ್. Possessed of, etc. (A.).

ಭಾಜ್ಯ **bhâjya.** To be divided. 2, a portion, share;—an

Digitized by Google

inheritance. 3, the dividend (in arithmetic, My.). See ತಿವಾದ್ಯೈತ-.

ಭಾಟ bhâṭa. = ಬಣ್ಣ 2. Wages, hire, rent, fee; earnings of prostitutes.

ಭಾಟಕ bhâṭaka. = ಬಾಡಗೆ, ಬಾಡಿಗೆ. *Price paid for anything, wages, hire, rent* (ಎತ್ತುಬಾಡಿಗೆ Mr. 346).

ಭಾಟಿ bhâṭi. Wages, hire, fee; earnings of prostitutes; (a whore, *cf.* ಬಡ್ಡಿ 1).

ಭಾಣ bhâṇa. N. of a sort of dramatic entertainments, in which one only of the interlocutors appears on the scene, or described as a narrative of some intrigue told either by the hero or a third person. (My.).

ಭಾಣ್ಡ bhâṇḍa. = ಬಣ್ಣ 3, ಭಣ್ಡ 1, ಭಾಣ್ಡೆ. *Any vessel, pot, pan, cup, plate, dish, pail, vat, utensil* (see Mr. s. ಚರು; Prv. s. ಭಾದ್ರಪದ);—any implement, tool, instrument;—any musical instrument. 2, *horse-trappings, harness.* 3, an ornament in general. 4, a pack or bale of goods or merchandise. 5, the stock of a shopkeeper, goods, wares, merchandise, stores of any kind, *the capital or principal of a merchant.* 6, *mimicry, buffoonery, the practice of the bhaṇḍa or professional jester.*

ಭಾಣ್ಡಮುಖ bhâṇḍa-mukha. The mouth of a vessel (ಪುಷ್ಕರ Nn. 27).

ಭಾಣ್ಡಶಕಲ bhâṇḍa-śakala. A potsherd. See ಓಡು.

ಭಾಣ್ಡಾಗಾರ bhâṇḍa-âgâra. = ಬಣ್ಡಾರ, ಭಣ್ಡಾರ, ಭಾಣ್ಡಾರ. *A store-room, a store-house, a magazine;—a treasury.* 2, a treasure.

ಭಾಣ್ಡಾದಿರತ bhâṇḍa-âdi-rata. *A person who is intent on buffoonery, etc.* (= ಪಂಚಜನೀನ, q. v.).

ಭಾಣ್ಡಾರ bhâṇḍâra. = ಭಾಣ್ಡಾಗಾರ. (Mhr.; B. 4, 202).

ಭಾಣ್ಡೀರವನ bhâṇḍîra-vana. N. of a forest. (R.).

ಭಾಣ್ಡೆ bhâṇḍĕ. = ಭಾಣ್ಡ No. 1. (B. 5, 291).

ಭಾತ bhâta. Shining, bright, splendid, resplendent;—dawn, morning. See ಪ್ರ-, ವಿ-.

ಭಾತಿ bhâti. Light, brightness, splendour (Bp. 6, 21; 8, 58; 57, 91).

ಭಾತು bhâtu. = ಬತ್ತ 1, etc. Rice in the husk (Mhr.);—boiled rice (Mhr.; My.; see ಬಸಾಳೆ-).

ಭಾದ್ರ bhâdra. (fr. ಭದ್ರ). *The month bhâdra* (August-September).

ಭಾದ್ರಪದ bhâdrapada. (fr. ಭದ್ರಪದಾ). *The month bhâdrapada* (= ಭಾದ್ರ). ಭಾದ್ರಪದಮಾಸವಾದರೂ ಭಾಣ್ಡ ಹೋಗೋದು ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ಭಾದ್ರಪದೆ bhâdrapadĕ. *A name common to the third and fourth lunar asterisms.* See ಉತ್ತರ-, ಪೂರ್ವ-.

ಭಾದ್ರಿ bhâdri. (N. of a Turk chief).—ಭಾದ್ರೀ ವರಹಾ. N. of a certain gold coin or pagoda worth five rupees (My.).

ಭಾನ bhâna. The act of appearing or growing visible; being clear or evident, perception. (R.).

ಭಾನು bhânu. Brightness, light;—*a ray of light.* 2, *the sun.* 3, a sovereign, a king, a master. 4, the number 12 (Čh.). 5, N. of a certain metrical foot (Čh.). See ಬೃಹದ್-, ಸ್ವರ್-.

ಭಾನುಜ bhânu-ja. The planet Saturn (ಶನಿ Mr. 502); Yama (My.).

ಭಾನುತನುಜ bhânu-tanuja. Karṇa, the king of Aṅga (Šmd. 155. 292); Sugrîva (My.).

ಭಾನುಭಾಮೆ bhânu-bhâmĕ. The sun's wife (Ššv. 1, after 79).

ಭಾನುಮತ್ bhânu-mat. Luminous, splendid. 2, *the sun.*

ಭಾನುಮತಿ bhânu-mati. N. of Duryôdhana's wife (Bh. 3. 21, 10).

ಭಾನುವಾರ bhânu-vâra. Sunday. (My.).

ಭಾಪು bhâpu. = ಬಾಪು 1. Huzza! hurrah! well done! (ಕೈಕೊಟ್ಟಿದ ನುಡಿ Bhn. 38; Grj. 10, 72; Bp. 30, 7; 32, 46; 36, 12; 46, 76; see ಮಝು-). ಜ್ಞಾಪಕವಿದ್ದವನು ಭಾಪು! ಎನ್ನಿಸುವನು (Prv.).—ಭಾಪು ಭಾಪುರೆ. rep. (Bp. 20, 16; 46, 76).—ಭಾಪುರೆ. -ಉರೆ. also ಭಾಪುರೇ. = ಬಾಪುರೆ. O, very well done! (Bp. 4, 71; 30, 25; 23, 32; 36, 24; 59, 47; Râm. 5, 8. 60; J. 23, 24).—ಭಾಪುರೆ ಭಾಪು. (Bp. 18, 81; 36, 12; 59, 47).—ಭಾಪುರೆ ಭಾಪುರೆ. (Bp. 8, 17).

ಭಾಮ bhâma. = ಬಾ, ಬಾವ 1, ಭಾವ 1. Passion, anger. 2, splendour; the sun. 3, a sister's husband.

ಭಾಮಹ bhâmaha. N. of the author of a treatise on the art of rhetoric (Kâvy. V, 970).

ಭಾಮಾಮಣಿ bhâmâ-maṇi. A jewel of a woman, an excellent woman (My.).

ಭಾಮಿನಿ bhâmini. *An angry or passionate woman, a vixen;* a woman in general (ವಾಮೆ, ಸ್ತ್ರೀ Nn. 24).

ಭಾಮಿನಿಷಟ್ಪದಿ bhâmini-shaṭpadi. N. of a Kannaḍa metre (Čh.).

ಭಾಮೆ bhâmĕ. ಭಾಮಾ. An angry or passionate woman (Bp. 12, 32); a wife (see ಭಾನು-); a woman in general (My.); N. of Kṛishṇa's wife Râdhâ (My.). 2, one of the pêlikĕs (Kâvy. III, 2, B, 82 seq.).

ಭಾಯಿ bhâyi. An affix to words: person, fellow, man, chap; brother (My.; Br.; Mhr., H. ಭಾಈ).

ಭಾರ bhâra. = ಬಾರ 3. Bearing, carrying; supporting, maintaining. 2, *a burden, a load* (carried on the head, etc., ವಿವಧ, ವೀವಧ, ಪರ್ಯಾಹಾರ, ತಲೆಹೊರೆ Hlâ. MS.). 3, the quality of being heavy, heaviness, weight (ತೆನ್ನು Čt. II, 31; ದೊಡ್ಡಿತು, ಭಾರ Kk. 63). 4, quantity of heaviness, that which anything weighs, weight. 5, a large quantity, mass, bulk, muchness (Kâvy. IV, 2, 42). 6, the weight of 20 tulâs or tôlĕs (see Mr. s. ಹಾಗ); a rupee's weight (Mhr.; B. 4, 141). 7, gravity (ಪಿನ್ನು, ದಿನ್ನತು Kk. 63); importance; influence (Mhr.); onus, obligation (B. 4, 126). 8, heavy work, labour, toil, trouble. 9, a pole for carrying burdens. ಭಾರವಾದ ಬಾಪಕ್ಕೆ ಕೋಲೇರವಾದ ನರಕ.—ಭಾರವಾದ್ದು ಹೊತ್ತಾ ಕ್ಷಣ ಹಾದಿಲಿಕ್ಕೆ ಕಡದೇ? (Prv. 10, ಕಾಲು ಮಾಡೂದು ಭಾರಮೆನಿಕ್ಕ (Mr. 380).

ಭಾರಕ bhâraka. A load, a burden. 2, a man who is loaded with; one who carries out (J. 17, 64).

ಭಾರಕತನ bhârakatana. Weightiness; importance. See ಭೂ-.

ಭಾರಕರ್ತ bhâra-karta. The cherisher or nourisher: god (My.).

ಭಾರಕ್ಷಮ bhâra-kshama. Fit for (carrying) burdens. ಭಾರಕ್ಷಮಗಳಾಗಿ ಹೇರುವ ಎತ್ತು (ಧುರ್ವಹ, ಧುರ್ಯ, ಧುರೀಣ, etc. Nr.).

ಭಾರಂಕ bhâraṅka. A porter (ದಣ್ಡಿ Bhn. 51; *cf.* ಭಾರಿಕ).

ಭಾರಣೆ bhâraṇĕ. A load, a burden (ಪೊರೆ Čt. I, 92); a heavy burden, great weight (ಬಲುಭಾರ Bhn. 51); muchness, excessiveness; greatness, gravity, dignity (Bh. 6, 2. 5; J. 22, 12; 23, 15; 25, 9).

Digitized by Google

ಭಾರತ bhârata. (fr. ಭರತ). A descendant of Bharata. 2, the realm of king Bharata: *India*. 3, N. of the Kannaḍa translation of the mahâbhârata (Bhn. 1. 2; J. 34, 47; C.). 4, an actor, a mime (Bp. 61, 29).

ಭಾರತನಿಘಂಟು bhârata-nighaṇṭu. N. of a small vocabulary for the Kannaḍa bhârata (Bhn. at its heading and end).

ಭಾರತವರುಷ bhârata-varusha. = ಭಾರತ No. 2. (Bh. 3, 11, 19).

ಭಾರತಿ bhârati. *Sarasvati*. 2, one of the vṛittis or styles of dramatic composition (Kâvy. IV, 2, 58. 59). 3, a learned man (ವಿದ್ವಾಂಸ Mr. 223).

ಭಾರತಿಕ bhâratika. An actor, a dancer (Abh. P. 4, 26).

ಭಾರದ್ವಾಜ bhâradvâja. (fr. ಭರದ್ವಾಜ). Coming from or relating to Bharadvâja. 2, N. of a ṛishi (Rsv. 5, 75) and of several other persons. 3, a sky-lark (Rsv. 5, 75).

ಭಾರದ್ವಾಜಿ bhâradvâji. *The wild cotton shrub.*

ಭಾರಯಷ್ಟಿ bhâra-yashṭi. *A pole for carrying burdens* (ಕಾಸಿನ ಕಮ್ಮು Hlâ.).

ಭಾರವಾಹ bhâra-vâha. *A porter, a carrier.*

ಭಾರಹರ bhâra-hara. A remover of burdens or trouble (ಭಾರಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವವ G.).

ಭಾರಿ bhâri. = ಬಾರಿ 1, q. v. Bearing, carrying; a bearer;—having weight, heavy, ponderous;—abundance, etc., a mass (ಒಟ್ಟು Bhn. 54).

ಭಾರಿಕ bhârika. *A porter, a carrier.*

ಭಾರಿಯಂಕ bhâri-aṅka. A great war (Bh. 8, 21, 27).

ಭಾರುಂಡ bhâruṇḍa. = ಬೇರುಂಡ, ಭೇರುಂಡ. (Sk.).

ಭಾರೋಪಜೀವಿ bhâra-upajîvi. A person who earns a livelihood by carrying weights (ಹೊರೆಯ ಹೊತ್ತು ಬದುಕುವವನು Nn. 86).

ಭಾರ್ಗವ bhârgava. (fr. ಭೃಗು). Relating to or coming from Bhṛigu;—N. of Paraśurâma (J. 23, 61) and of various other persons. 2, *Śukra, the regent of the planet Venus.*

ಭಾರ್ಗವವಾರ bhârgava-vâra. Friday (My.).

ಭಾರ್ಗವಿ bhârgavi. Lakshmî;—Pârvatî. 2, *bent grass, Panicum dactylon* Lin. (see Si. 162).

ಭಾರ್ಗಿ bhârgi. = ದಾರಂಗಿ. *The plant Clerodendrum siphonanthus* R. Br.

ಭಾರ್ಯ bhârya. To be borne, supported or cherished; dependent on; resting on, caused by (Bp. 7, 6). 2, a servant (22, 24).

ಭಾರ್ಯಾಪತಿ bhâryâ-pati. *Husband and wife.*

ಭಾರ್ಯಾವಿಯೋಗ bhâryâ-viyôga. Separation from one's wife on account of her death (My.).

ಭಾರ್ಯೆ bhâryĕ. ಭಾರ್ಯಾ. *A wife.*

ಭಾಲ bhâla. = ಬಾಳ 4, ಫಾಳ. *The forehead. Cf.* ಫಾಲ.

ಭಾಲದಾರ bhâla-dâra. An usher (Mhr., H.; ಸೌವಿದ, ಸ್ಥಪತಿ, ಚೋಪದಾರ G.; Mhr., H. ಭಾಲಾ, a spear).

ಭಾಲಾಕ್ಷ bhâla-aksha. = ಬಾಳಾಕ್ಷ, ಫಾಳಾಕ್ಷ. Having an eye in the forehead: Śiva (Č. Bp. 47, 2).

ಭಾಲೆ bhâlĕ. = ಬಲ್ಲೆ q. v., etc. (ಇಟ್ಟಿ, ಕುಂತ, ಶಲಾಕೆ G.).

ಭಾಲ್ಲೂಕ bhâllûka. (= ಭಲ್ಲ, ಭಲ್ಲುಕ, ಭಲ್ಲೂಕ). *A bear.*

ಭಾವ bhâva. 1. (Śmd. 24). = ಬಾವ 1. Tbh. of ಭಾಮ. A sister's husband (ಶ್ವಶುರ್ಯ G.). ಭಾವಂಗಳ್, ಭಾವನ್ದಿರ್ (Śmd. 124. 126). — ಭಾವ ಮಯ್ದುನ್ದರು. = ಬಾವ ಮಯ್ದುನ್ದರು, etc. (ಸ್ವಾಲ, ಹೆಂಡತಿಗೆ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವರು Si. 192). — ಭಾವಮಯ್ದುನ. = ಬಾವ-. (Bh. 1, 8, 26). — ಭಾವಮಯ್ದುನತನ. The state of being a bhâvamayduna (J. 6, 50).

ಭಾವ bhâva. 2. = ಬಾವ 2. Becoming, being, existing, existence, taking place, occurring, appearing, appearance. 2, become, produced (ಸಮ್ಭೂತ Nn. 100); *origin;* birth and its misery (ಘೋರಜನ್ಮ 100; Mr. 494). 3, *state of being, condition of existence, state, condition;* see ಅದ್ರ್ಯ-, ಪ್ರ-. 4, true condition or state, truth. 5, *manner of being, nature, innate property, temperament, disposition, temper.* 6, *any state of mind or body, affection, sentiment, feeling, emotion, passion* (in the dramatic system). ಅತಿಹಾಸಂ, ಜಗುಪ್ಸೆ, ಶೋಕಂ, ಭಯಂ, ಪಿರಿದ ಉತ್ಸಾಹಮ್, ಆ ವಿಸ್ಮಯಂ, ಕ್ರೋಧಮ್ ಎನೆ ತೋರ್ಪ ಭಾವಮದಶ್ಟಂ (Mr. 74). See ಅನು-, ವಿ-, ವ್ಯಭಿಚಾರಿ-, ಸಾತ್ವಿಕ-, ಸ್ಥಾಯಿ-. 7, inclination or disposition of mind; *sentiment, idea, thought, opinion, supposition, conjecture; intention, purport* (ಬಗೆ 100; 494; Kk. 31; Śm. 56). 8, meaning, sense (ಅಭಿಪ್ರಾಯ Nn. 94; ಪದಾರ್ಥ, ಪದದ ಅರ್ಥ 100). 9, *the soul, the heart, the mind* (Bp. 61, 22. 65). 10, a being, a living creature; a thing, an object. 11, the universal soul (ಪರಮಾತ್ಮನು 100; ಆತ್ಮನು 494). 12, *behaviour, conduct, action, movement, gesture* (ಚೇಷ್ಟೆ 100; 494). 13, the abstract idea conveyed by a word, the sense of the abstract noun, as describing the state or condition of anything, *e. g.* ಬಾಲಭಾವ, the state of a child, childhood;—the sense of a noun of action, as expressing the idea of the root, *e. g.* going, doing, etc. 14, the eighth year in the cycle of sixty (My.). 15, (especially) in theatrical language: a learned or worthy man, an honourable sir (Bp. 11, 23); an instructor (ನಾಟ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕ Mr. 83).—See Śmd. 34. 37. 169. 241. 246-249. 263; Kâvy. I, 2, 62-65; I, 4, 22-26; I, 5, 41-44; III, 3, B, 3. 9-12. 108. 170. 171; IV, 1; IV, 2, 14 seq.; IV, 2, 18. 19. — ಭಾವಮ್ಬಡು. -ಂ ಪಡು. To obtain the state or condition of (Bp. 53, 38).

ಭಾವಕ bhâvaka. (= ಭಾವುಕ). Causing to be. 2, promoting any one's welfare. 3, having a taste for the beautiful; having a poetical taste. 4, a learned man (ಸನ್ನಾಹ, ವಿದ್ವಾಂಸ Nn. 105; Čpr. 1, 58; Bp. 40, 24; J. 34, 46). 5, in theatrical language: a sister's husband (ನರ್ತನದಲ್ಲಿ ಸಹೋದರಿಯ ಭರ್ತೃ Mr. 83).

ಭಾವಕಿ bhâvaki. A female with a taste for the beautiful (Śmd. 230; Grj. 3, after 91; 5, 52).

ಭಾವಚೇಷ್ಟೆ bhâva-čêshṭĕ. Movement of one's feelings, emotion (Čpr. 5, 121).

ಭಾವಜ bhâva-ja. Produced in the heart: *Kâma;* love. See Bp. 4, 21; 8, 53; ಜತ-.

ಭಾವಜಜನಕ bhâvaja-janaka. Vishṇu or Kṛishṇa (Bp. 54, 32).

ಭಾವಜತಿಲಕ bhâvaja-tilaka. N. of a kind of cloth or garment (Bp. 11, 24).

ಭಾವಜಾತ bhâva-jâta. = ಭಾವಜ. (My.).

ಭಾವಜಾನ್ತಕ bhâvaja-antaka. Śiva (Bp. 10, 48).

ಭಾವಜಾರಿ bhâvaja-ari. Śiva (Bp. 51, 16).

ಭಾವಜ್ಞ bhâva-jña. Knowing the heart, or the aim, of others (My.).

Digitized by Google

ಭಾವತೆ bhâvatĕ. = ಭಾವ No. 3. See ಪ್ರ-.

ಭಾವತ್ವ bhâvatva. = ಭಾವತೆ. See ಅಹಂಕಾರ-.

ಭಾವನ bhâvana. Causing to be. 2, promoting or effecting any one's welfare; reverencing, treating with respect (My.). 3, imagining, fancying, supposing, thinking; *the act of forming in the mind, imagination, conception, fancy, thought;*—reflection, meditation, contemplation;—recollection. 4, in medicine: saturating any dry powder with fluid, steeping (My.). 5, decorating with flowers and perfumes, scenting. 6, at the end of a compound: nature, essence. 7, N. of a wood.

ಭಾವನತೆ bhâvanatĕ. = ಭಾವನ. (Bp. 22, 4. 53; 40, 84).

ಭಾವನೆ bhâvanĕ. = ಭಾವನ. (Čpr. 8, 84; Bp. 11, 42; 34, 10; 35, 38. 52; 46, 61; 53, 54; 60, 6. 20; J. 1, 2; My.).

ಭಾವಬೋಧಕ bhâva-bôdhaka. *Revealing or displaying any sentiment, indicating a feeling or passion.*

ಭಾವಭವ bhâva-bhava. = ಭಾವಜ. (Bp. 47, 61).

ಭಾವಭವಹರ bhâvabhava-hara. Śiva (Bp. 46, 1).

ಭಾವರಸ bhâva-rasa. The bhâvas and rasas in the dramatic system (Grj. 2, after 106). ಅಂಗನೆಯನ್ನ ಭಾವರಸಗಳ ನೀವುದು (Mr. 6).

ಭಾವವಚನ bhâva-vačana. Denoting the abstract notion of a verb: an abstract verbal noun (Śmd. 91. 92. 255).

ಭಾವವಾಚಕ bhâva-vâčaka. = ಭಾವವಚನ. (My.).

ಭಾವವಾಚಿ bhâva-vâči. = ಭಾವವಚನ. (Śmd. 33; 92 Cm.).

ಭಾವವಿಶೇಷ bhâva-višêsha. The peculiar mark of the state of anything (Śmd. 154).

ಭಾವಾರ್ಥ bhâva-artha. The simple or inherent meaning of words;—the obvious purport or drift of a phrase, of a letter, of an affair, etc. (My.; J. 31, 35). ಭಾವಾರ್ಥವಚ ವಚನಂ (ಭಾವವಚನಂ Śmd. 92 Mdb. Cm.). ಭಾವಾರ್ಥವಿದ್ದರೂ ಸ್ವಾರ್ಥ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ.—ಭಾವಾರ್ಥ ಕೇಳಿ, ಮೂಲಾರ್ಥ ಮುಟಿತಾ (Prvs.).

ಭಾವಿ bhâvi. *About to come to pass, future;* that which is predestined (Rśv. 13, 11); the future tense (Śmd. 294). 2, being possessed of; a person who is possessed of (Bp. 40, 26; 53, 22). 3, attached to. 4, beautiful, illustrious.

ಭಾವಿಕ bhâvika. Actually being or existing, natural, innate. 2, full of feeling or sentiment. 3, happy, well, good, auspicious (ಶುಭ, ಮಂಗಲ, etc., ಒಳಿತು Mr. 26). 4, description of an imaginary object so vivid that it actually appears to be present, describing the past or future as present. 5, one of the alaṅkṛitis (Kâvy. III, 3, B, 170. 171), language full of feeling or passion.

ಭಾವಿಕಾಲ bhâvi-kâla. The future; the future tense (Kâvy. I, 5, 1-5).

ಭಾವಿತ bhâvita. Caused to be, produced; obtained; a product obtained by multiplication;—manifested;—conceived, imagined, supposed, thought of;—thought about, meditated on;—known, acknowledged;—happy, well, good, auspicious (ಶುಭ, ಮಂಗಲ, etc., ಒಳಿತು Mr. 26);—inspired by, animated. 2, soaked in, steeped. 3, mixed with, as an ingredient. 4, *perfumed with, scented.* See Kâvy. IV, 1, 3; Śmd. 398; Bp. 43, 86.

ಭಾವಿನಿ bhâvini. *A distinguished or handsome woman;* a lady;—*a wanton woman.*

ಭಾವಿಸು bhâvisu. (Śmd. 63. 92). To occur, to appear (Čh. v. 180. 237). 2, to conceive, to imagine, to fancy, to suppose;—to think, to consider (My.); to observe, to know (ಬಗೆ Śmd. 110 Cm., which Mdb. Cm. explains by ಅಱಿ);—to have in mind, to think of, to meditate on (with accusative, ದೇವರನ್ನು-, My.);—to treat with respect (My.). ದೇಹವಿದ್ದರೆ ಭಾವಿಸ ಬಹುದು.—ಸುಜ್ಞಾನರೂ ಹೆಚ್ಚನ್ನ ಭಾವಿಸ ಬೇಕು.—ದಾವೀ ನೀರಾದರೆ ಭಾವಿಸಿದರೆ ಬನ್ದೀತೇ? (Prvs.). ಭಾವಿಸುಂ (Śmd. 268). ಭಾವಿಪೊಡೆ (117. 298. 382). See Čh. v. 25. 247; Čpr. 1, 54; 2, 6. 26; Mr. 193. 340; Kk. 25; Śm. 5. 109. 118; Bp. 1, 12; 3, 50; 4, 65; 12, 2; 34, 10; 35, 33; 38, 10; 39, 51; 40, 75; 42, 23; 43, 32; 51, 63; 52, 9; 53, 40; J. 5, 5.

ಭಾವಿಸುವಿಕೆ bhâvisuvikĕ. Conceiving, imagining, etc. (Si. 293).

ಭಾವುಕ bhâvuka. (= ಭಾವಕ). Being, becoming. 2, having a taste for the beautiful. 3, *happy, well, auspicious, prosperous, faring well* (Bp. 40, 82); *happiness, auspiciousness, welfare.* 4, an elder sister's husband (ಅಗ್ರಜಾತೆ ಯ ಅಧಿಪಂ Mr. 313).

ಭಾವ್ಯ bhâvya. About to be or happen, future, to be become; fit to be apprehended or conceived; etc. See ಸಮ್-; Čpr. 1, 58.

ಭಾಷಣ bhâshaṇa. Speaking, talking, saying; *speech, talk.* See ಉಸಿರ್, ಎನ್, ಪರಿಭಾಷಣ, ಸಮ್-.

ಭಾಷಾಂಗ bhâshâ-aṅga. In theatricals: proper language and suitable songs (Mr. 78. 82; Bp. 25, 20).

ಭಾಷಾಜಾತಿ bhâshâ-jâti. The (56) languages sprung from saṁskṛita, etc. (Čh. p. 22).

ಭಾಷಾಧೀಶ bhâshâ-adhîša. The husband of Sarasvatî: Brahmâ (Bp. 24, 48).

ಭಾಷಾನ್ತ bhâshâ-anta. Meaning of the words of a language (Mr. 5).

ಭಾಷಾನ್ತರ bhâshâ-antara. Another dialect or *version;* a translation (C.). ಭಾರತದೊಳ್ಪಿನ ನುಡಿಯಂ ಚಾರುಸುದೇಶೀಯು ವೆಮ್ಮ ಭಾಷಾನ್ತರಮಂ ಸೂರಿಜನ ಮೆಚ್ಚೆ ಪೇಲ್ದಿಂ (Bhn. 2).—ಭಾಷಾನ್ತರ ಮಾಡು. To translate (B. 4, 185; C.). ಸಂಸ್ಕೃತಭಾಷೆಯ ಅನೇಕಗ್ರನ್ಥಗಳನ್ನು ಭಾಷಾನ್ತರ ಮಾಡಿ (5, 127). ಬೈಬಲಿನ (of the bible) ಹಳೇ ಒಡಮ್ಬಡಿಕೆಯನ್ನೂ ಹೊಸ ಒಡಮ್ಬಡಿಕೆಯನ್ನೂ ಹಲವು ದೇಶಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷಾನ್ತರ ಮಾಡಿಸಿ (5, 301).—ಭಾಷಾನ್ತರಿಸು. To translate (B. 4, 138; My.).

ಭಾಷಿ bhâshi. Speaking, talking, saying; a speaker. See *e. g.* ಕು-.

ಭಾಷಿಕ bhâshika. (= ವಾಸಿಗ). Belonging to speech; belonging to common or vernacular speech. See ಲಾಟ-.

ಭಾಷಿತ bhâshita. Spoken, said; *speech, language, talk.*

ಭಾಷಿಸು bhâshisu. To speak, to talk, to say (Bp. 47, 11).

ಭಾಷೆ bhâshĕ. ಭಾಷಾ. = ಬಾಸೆ 1 q. v., ಭಾಸೆ. *Speech, language:* a dialect. 2, Sarasvatî, the goddess of speech (Bp. 54, 52). 3, a promise; an oath; a vow (Bp. 6, 1, seq.; 35, 49; My.). ಭಾಷೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ಹಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ.—ಸೂಸಿಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವೇಷ, ಆಟಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಭಾಷಾ (Prvs.). See Prv. s. ವೇಷ.—ಭಾಷೆ ಅಱ್. To break a promise, etc. (Bp. 36, 17).—ಭಾಷೆ ಆಡು. To speak a language (C.). ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರು ಒಕ್ಕೆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಆಡುತ್ತಾರೆ (B. 4, 142).—ಭಾಷೆ ಇಡು. To assure solemnly, to swear (My.).—ಭಾಷೆ ಈ. = ಭಾಷೆ ಕೊಡು. (J. 7, 66).—ಭಾಷೆ ಉಡ್. To break a promise, etc. (Bp. 28, 42).—ಭಾಷೆ ಒದಗಿಸು. To accomplish or fulfill a promise, etc. (Bp. 36, 42).—ಭಾಷೆ ಒದವಿಸು. = ಭಾಷೆ ಒದಗಿಸು. (Bp. 37,

Digitized by Google

20). — ಭಾಷೆ ಕೊಡು. To promise (J. 2, 60; My.). ಭಾಷೆ ಕೊಟ್ಟವನು ಫೋಟಣೆ ಮಾಡನೇ? (Prv.). See Nr. s. ಮುಗುದ್. — ಭಾಷೆಗೆಡು. -ಕೆಡು. A promise, etc. to be broken (Bp. 37, 12). — ಭಾಷೆಗೆಡುಕ. -ಕೆಡುಕ. = ಬಾಸೆಗೆಡುಕ. (My.). — ಭಾಷೆ ಗೊಡು. = ಭಾಷೆ ಕೊಡು. (Grj. 6, after 54). — ಭಾಷೆ ನೀಗು. To quit or break one's promise, etc. (Bp. 39, 17). — ಭಾಷೆ ನುಡಿ. To utter or give a promise, etc. (Bp. 37, 18. 24. 26). — ಭಾಷೆ ಪರಿಪಾಲಿಸು. To keep or fulfill a promise, etc. (Bp. 49, 13). — ಭಾಷೆ ಮುಟ್ಟಿಸು. To fulfill a promise (S. Mhr.). — ಭಾಷೆಯೊಳ್ ಇರ್. To be under a vow, to be bound by a vow (Bp. 53, 39). — ಭಾಷೆ ಸಲಿಸು. To fulfill a promise, etc. (Bp. 61, 7; My.). — ಭಾಷೆ ಹಿಡಿ. To take a promise, etc., upon one's self, to make a promise, etc. (Bp. 36, 13). — ಭಾಷೆ ಹೊಯು. = ಭಾಷೆ ಹಿಡಿ. (Bp. 27, 62; My.).

ಭಾಷೆವನ್ತ bhâshĕ-vanta. = ಬಾಸೆವನ್ತ (s. ಬಾಸೆ 1). — ಭಾಷೆವನ್ತಲ್ಲಯ್ಯ. -ಅಲ್ಲಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 4).

ಭಾಷ್ಯ bhâshya. An exposition, a gloss, an explanation, a commentary in general. 2, a sort of house or building.

ಭಾಷ್ಯಕಾರ bhâshya-kâra. A commentator, a sholiast, an expounder of technical aphorisms (sûtras), etc., *e. g.* Patañjali, Šaṅkarâčârya, and Râmânuja. (My.).

ಭಾಸ್ bhâs. Light, lustre; *a ray or gleam of light.*

ಭಾಸ bhâsa. Light, lustre;—shining;—impression made on the mind, fancy. 2, *a vulture.* 3, a small kind of owl (ಶಕುನ್ತ, ಪಿಂಗಲಿ, ಹಾಲುವಕ್ಕಿ Mr. 174). 4, a cock. 5, a cow-shed. See ಆ-.

ಭಾಸನ bhâsana. Shining; one who shines (Bp. 8, 4).

ಭಾಸಮಾನ bhâsamâna. Shining, glittering; appearing;—lustre, brightness (Abhâ. 2, 99).

ಭಾಸರೂಪ bhâsa-rûpa. A splendid form: splendor (Kâvy. II, 1, 7).

ಭಾಸುರ bhâsura. Shining, splendid (Čh. v. 63); splendor, beauty (Bp. 59, 57). 2, a hero. 3, terrible. See Sp. s. Tbh. ಜಡಿ 3; Kâvy. III, 3, B, 173; Bp. 1, 45.

ಭಾಸುರತರ bhâsura-tara. Uncommonly splendid or beautiful (ರತ್ನ, ಒಪ್ಪವನ್ತಾದು Nn. 155).

ಭಾಸೆ bhâsĕ. = ಬಾಸೆ 1 (Šmd. 24). Tbh. of ಭಾಷೆ (Šmd. 335).

ಭಾಸ್ಕರ bhâs-kara. Light-causing, shining, resplendent;—*the sun.* 2, the number 12 (Čh.). 3, a certain metrical foot (Čh.). 4, N. of various persons (Bp. 56, 34; 58, 11), also that of a jester at the court of Vidyânagara (who was called Bâčiga, My.).

ಭಾಸ್ಕರಸುತ bhâskara-suta. Karṇa (Šmd. 81).

ಭಾಸ್ವತ್ bhâs-vat. Possessing light; luminous, splendid, shining; light, lustre, brightness (Čh. v. 36; Kâvy. III, 1). 2, *the sun.* 3, a hero.

ಭಾಸ್ವನ್ತ bhâs-vanta. Tbh. of ಭಾಸ್ವತ್ (Šmd. 108).

ಭಾಳ bhâḷa. = ಫಾಲ, etc. The forehead (ಅಲಿಕ, ಲಲಾಟ, ನೊಸಲು, ಹಣೆ Mr. 318; ನಿಟಿಲ Bhn. 66, o. r. ಬಾಳ).

ಭಾಳತಟ bhâḷa-taṭa. The slope of the forehead: the forehead (Bp. 37, 23).

ಭಾಳನಯನ bhâḷa-nayana. Šiva (Bp. 22, 52).

ಭಾಳನೇತ್ರ bhâḷa-nêtra. Šiva (Bp. 27, 12; 44, 21).

ಭಾಳಪಟ್ಟ bhâḷa-paṭṭa. A frontlet with a plate (tied to a sacrificial horse, J. 16, 1).

ಭಾಳಪರ್ಣ bhâḷa-parṇa. The plant and bark of Laurus cassia (ಕುಟನ್ನಟ, ನೀರಸನಿ, ಲವಂಗ Mr. 142).

ಭಾಳಲೋಚನ bhâḷa-lôčana. = ಬಾಳಲೋಚನ. Šiva (Bp. 3, 30; 59, 33).

ಭಾಳವಿಲೋಚನ bhâḷa-vilôčana. Šiva (Bp. 30, 2).

ಭಾಳಸ್ಥಲಿ bhâḷa-sthali. = ಭಾಳ. (Čpr. 6, 66).

ಭಾಳಾಕ್ಷ bhâḷa-aksha. = ಬಾಳಾಕ್ಷ. Šiva (Bp. 46, 19).

ಭಾಳಾಮ್ಬಕ bhâḷa-ambaka. = ಬಾಳಾಮ್ಬಕ. An eye in the forehead (Bp. 44, 21). 2, Šiva (9, 14; 53, 69; Šsv. 1, 74).

ಭಿಕ್ಷ bhiksha. Tbh. of ಭಿಕ್ಷೆ (Šmd. 102; ಅನ್ನ, ಓದನ, etc. Mr. 214; My.). See Prv. s. ಮುತ್ತಯ್ದೆ. — ಭಿಕ್ಷ ಇಕ್ಕು. To give alms (Bp. 25, 43; 43, 53; 53, 39; 60, 53; My.). — ಭಿಕ್ಷ ಬೇಡು. To ask alms, to beg (Bp. 53, 39; My.).

ಭಿಕ್ಷಾಟನ bhikshâ-aṭana. (= ಬಿಚ್ಚಟಿ). Wandering about asking for alms, mendicancy. (My.).

ಭಿಕ್ಷಾನ್ನ bhikshâ-anna. Food obtained as alms. ಭಿಕ್ಷಾನ್ನದ ಕುಕ್ಕಿಗೆ ಶನೀಶ್ವರ ಬನ್ದ ಹಾಗೆ.— ಬಿಕಾರಿಯಾದವ ಕಾಶಿಗೆ ಹೋದರೂ ಭಿಕ್ಷಾನ್ನವಲ್ಲದೆ ಪಕ್ವಾನ್ನವುಣ್ಣಾನೇ? (Prvs.).

ಭಿಕ್ಷಾಪಾತ್ರ bhikshâ-pâtra. A vessel for collecting alms. (My.).

ಭಿಕ್ಷಾಶನ bhikshâ-aśana. = ಭಿಕ್ಷಾನ್ನ. (Bh. 1, 10, 4).

ಭಿಕ್ಷಿಸು bhikshisu. To beg alms (Bp. 21, 25; 57, 22).

ಭಿಕ್ಷು bhikshu. = ಬಿಚ್ಚು. A beggar;—*a religious mendicant,* especially a Brâhmaṇa in the fourth âśrama when he abandons his house and family and subsists entirely on alms;—a female mendicant (ಮುಣ್ಡಿ Mr. 303). 2, N. of a plant (ಶಣ, ಮುಣ್ಡಿ, ಬೋಡಿತರ Mr. 130).

ಭಿಕ್ಷುಕ bhikshuka. A male mendicant. ರಾಕ್ಷಸನಾದರೆ ಭಿಕ್ಷುಕನಿಗೆ ಏನು? (Prv.).

ಭಿಕ್ಷುಕಿ bhikshuki. *A female mendicant* (ಶನ್ತಿ Hlâ.).

ಭಿಕ್ಷೆ bhikshĕ. = ಬಿಕ, ಬಿಕಸ, ಬಿಕ್ಕೆ, ಬಿಚ್ಚ, ಬಿಚ್ಚೆ, ಭಿಕ್ಷ. *The act of begging.* 2, *alms; food given as alms.* 3, *hire, wages.* 4, *service.* ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡ! ನಾಯನ್ನ ಹಿಡೀರಿ! ಅನ್ದ (Prv.).

ಭಿಕ್ಷೆಗಾರ bhikshĕ-gâra. A beggar (My.).

ಭಿಕ್ಷೇಶ್ವರ bhikshâ-îśvara. A very poor beggar. See Prv. s. ಲಕ್ಷೇಶ್ವರ.

ಭಿಣ್ಡಿಮಾಲ bhiṇḍimâla. = ಭಿನ್ದಮಾಲ, etc. (Sk.).

ಭಿಣ್ಡಿವಾಲ bhiṇḍivâla. = ಪಿಣ್ಡಿವಾಳ (Šmd. 369), ಭಿನ್ದಮಾಲ, etc. (J. 12, 24).

ಭಿತ್ತ bhitta. *A fragment, a piece, a bit.*

ಭಿತ್ತಿ bhitti. = ಬಿತ್ತಿ 2. Breaking, splitting. 2, a bit, a fragment, a piece;—anything broken or divided. 3, a rent, a fissure. 4, *a wall of earth or masonry,* a partition (ಕೇರ್ Čt. II, 107; ಗೋಡೆ Nn. 31). 5, an asylum, (a support).

ಭಿತ್ತಿಜೀರ್ಣ bhitti-jîrṇa. An instrument used by burglars for cutting through the wall of a house (ಕನ್ನಗತ್ತಿ Mr. 226, o. r. ಭಿತ್ತಿಭಿನ್ನ).

ಭಿದ್ bhid. Breaking, splitting; destroying. See ಉದ್-.

ಭಿದುರ bhidura. Breaking, splitting. 2, *a thunderbolt.*

ಭಿದೆ bhidĕ. *Breaking, splitting, tearing, dividing.*

ಭಿದ್ಯ bhidya. Bursting its banks: *a rushing river* (ಗಣ್ಣು ಡೊಡ್ Hlâ.).

ಭಿನ್ದಮಾಲ bhindamâla. = ಪಿಣ್ಡಿಪಾಲ, ಪಿಣ್ಡಿವಾಳ, ಭಿಣ್ಡಿಮಾಲ, ಭಿಣ್ಡಿವಾಲ, ಭಿನ್ದಿಪಾಲ. *A short javelin or arrow thrown from the hand; an iron-bound club, used as a weapon.*

Digitized by Google

ಭಿನ್ದಿಪಾಲ bhindi-pâla. = ಭಿನ್ದಮಾಲ, etc. *A short javelin*, etc., etc. (ಸೃಗ, ಕೆಯ್ದುವಿನ ಭೇದ Hlâ.; ಸೃಗ, ಹಸ್ತಪ್ರಮಾಣವಾದ ಮುದ್ಗರ, ಮೂರುದ್ದ ಗುದಿಗೆ Si. 290).

ಭಿನ್ದು bhindu. Breaking, splitting. 2, *a woman bringing forth a still-born child; a woman who loses her children by death* (ಮಕ್ಕಳು ಬಾದಿದವಳು Hlâ.; ಮಕ್ಕಳು ಉಳಿ ಸಾವ ಸತಿ Mr. 303).

ಭಿನ್ನ bhinna. = ಬಿನ್ನ 1. *Broken, split, fractured, pounded, torn, rent, cloven, pierced;* disunited; opened, expanded, blossoming; separated into parts; destroyed (ಸನ್ನ, ರುಗ್ಣ, ಭಗ್ನ, ಕೆಟ್ಟುದು Mr. 448). 2, separated or different from; *distinct, other, different;* deviating or varying from;—deprived of, without;—a fragment, a bit, a portion. ಭಿನ್ನವಾದ ಗಡಿಗೆ ಹೊನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಮನ್ನಾದೀತೇ? (Prv.). — ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ. rep. Various (B. 4, 168). — ಭಿನ್ನ ಭೇದ. dupl. Difference (My.).

ಭಿನ್ನಕರ್ತೃ bhinna-kartṛi. The agent indicated by a verb as causing anything to be done by another (in opposition to ನಿಜ or ಸ್ವಯಂಕರ್ತೃ, Śmd. 274; *cf.* ಅನ್ಯ-, ಪರ-; see ಇಸು 4).

ಭಿನ್ನಕರ್ತೃಕ bhinna-kartṛika. = ಭಿನ್ನಕರ್ತೃ. (Śmd. 327).

ಭಿನ್ನಕಾರ್ಯ bhinna-kârya. An act differing from prescribed rules, an improper act (ಕಾರ್ಪಿನ Nn. 134; Mr. 486).

ಭಿನ್ನಕುಮ್ಭ bhinna-kumbha. A broken pot (Bp. 60, 51).

ಭಿನ್ನಪದ bhinna-pada. A term that stands by itself, *i. e.* is not in samâsa (Śmd. 190).

ಭಿನ್ನಭಾವ bhinna-bhâva. Another state, a different mind, incongruity of state, etc. (Bp. 40, 67).

ಭಿನ್ನರಸ bhinna-rasa. Another taste, sentiment or feeling (Kâvy. III, 3, B, 159).

ಭಿನ್ನವೃತ್ತ bhinna-vṛitta. Having abandoned the path of duty. 2, one of the vâkyadôshas: containing a metrical fault: a metrical fault (Kâvy. II, 2, B, 3. 30-32).

ಭಿನ್ನಶಬ್ದ bhinna-śabda. A faulty term (Kâvy. II, 1, A, 29).

ಭಿನ್ನಾಬ್ಜಾಕ್ಷಿ bhinna-abja-akshi. A woman with eyes resembling an open lotus flower (Ĉh. v. 128. 215).

ಭಿನ್ನಾಭಿನ್ನ bhinna-abhinna. Distinct and not distinct, separate and not separate. (My.).

ಭಿನ್ನಿಸು bhinnisu. To break, to split; to set at variance; to loosen (J. 15, 31); to alter, to change (31, 35). 2, to be split or broken; to die from affliction (23, 59).

ಭಿಲ್ಲ bhilla. (= ಬಿಲ್ಲ s. ಬಿಲ್ 2). *N. of a wild mountain race*, a Bheel (ಬೇಡ Hlâ.; Ĉpr. 5, after 64; Śsv. 4, 6).

ಭಿಲ್ಲಾಂಗನೆ bhilla-angane. A woman of the Bhillas (Śsv. 8, 8).

ಭಿಲ್ಲಿ bhilli. = ಭಿಲ್ಲಾಂಗನೆ. (Śsv. 8, 6. 52).

ಭಿಷಕ್ಕು bhishakku. Tbh. of ಭಿಷಜ್. (My.).

ಭಿಷಜ್ bhishaj. ಭಿಷಕ್. *A physician.*

ಭಿಷಜ bhishaja. Tbh. of ಭಿಷಜ್. (ದೋಷಜಿತ್, ಚಿಕಿತ್ಸಕ, etc. Mr. 390).

ಭಿಸ್ಸಟೆ bhissaṭe. *Boiled rice parched.*

ಭಿಸ್ಸೆ bhissĕ. *Boiled rice.*

ಭೀ bhî. (Śmd. 103). *Fear, apprehension, alarm, dread.* See ಅತಿ-.

ಭೀಕರ bhî-kara. Causing or exciting fear, formidable, terrible (Bp. 17, 16; 34, 27; 46, 21; 57, 25; 61, 12; J. 9, 24).

ಭೀಂಕೃತಿ bhî-ṅ-kṛiti. Formidableness (Râv. 6, 46).

ಭೀತ bhîta. *Frightened, alarmed, terrified; afraid, fearful, timid.* Feminine ಭೀತೆ (J. 5, 51).

ಭೀತಚಿತ್ತ bhîta-ĉitta. A man of a timid heart (ಬೆದರ Bhn. 4).

ಭೀತತ್ವ bhîtatva. The state of being or becoming timid. ದೂತತ್ವ ಮಾಡುವವನಿಗೆ ಭೀತತ್ವ ಸಲ್ಲದು (Prv.).

ಭೀತಿ bhîti. *Fear, alarm, apprehension, dread, terror* (Śmd. 158). 2, danger. See ಮಹಾ-. ಪ್ರೀತಿ ಇದ್ದರೂ ಭೀತಿ ಇರಬೇಕು.—ಪ್ರೇತದ ಭೀತಿ ಹೋದರೂ ಸಾತದ ಭೀತಿ ಹೋಗದು (Prvs.). See Prv. s. ಘೂತ. — ಭೀತಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To become afraid (Bp. 2, 27; Râm. 5, 8, 41). — ಭೀತಿಪಡು. -ಪಡು. To fear (Śsv. 4, 68).

ಭೀತಿವಲ್ಲರಿ bhîti-vallari. Fear regarded as a creeping plant (Śsv. 4, 113).

ಭೀತಿಶಂಕೆ bhîti-śaṅkĕ. Doubt or diffidence caused by fear (My.).

ಭೀತೋತ್ತರ bhîta-uttara. An answer or speech indicating fear (ಧಾರ, ಭೀತಿಯ ನುಡಿ Nn. 12).

ಭೀಮ bhîma. = ಬೀಮ. *Fearful, dreadful, terrible, formidable*, etc. (ಭಯಂಕರ Nn. 5; ಉಗ್ರ Mr. 512). 2, Yama (ಯಮ 5). 3, *Śiva* (ಶಂಕರ, ಈಶ್ವರ 5; ರುದ್ರ 512). 4, Bhîma, the second son of Pâṇḍu (ವಾಯುಪುತ್ರ, ಭೀಮಸೇನ 5; ವಾಯುಸುತ 512; ಕುರುವೈರಿ, ವಾಯುಪುತ್ರ, ವೃಕೋದರ Mr. 264). 5, a strong man (ಸತ್ರಾಣಿ, ಸತ್ವವನ್ತ 5). 6, a very valiant man, a hero (ಭಟಾಗ್ರಣಿ, ವೀರಭಟ 5; ಭಟ 512, o. r. ಬಲನ್). 7, the arm (ಭುಜ 5; ತೋಳ್ 512). 8, N. of the author of the Kannaḍa Basavapurâṇa (Bp. 1, 17; 61, 94). 9, N. of an author of a list of saṃskṛita dhâtus (Śmd. 302). See Śmd. 81. 91. 98. 116. 10, N. of a king of Vidarbha (= ಭೀಷ್ಮಕ No. 3). ಭೀಮನಿಗೆ ಧಾನುವಾರವಾದರೇನು? ಭಾವುವಾರವಾದರೇನು? ಭೋಜನ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಸಯ್ (Prv.). — ಭೀಮುಡು. -ಅಯ. N. See ದಾಸಿ-. — ಭೀಮಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. See ಗಣಾಚಾರಿ.

ಭೀಮರ bhîmara. War, battle. (R.).

ಭೀಮರಥಿ bhîma-rathi. N. of a river. (My. Amara).

ಭೀಮರಾಜ bhîma-râja. A black bird with two elongated tail-feathers that lives in the forests of the western coast and is known for its guttural soft fluting notes which can be heard to the distance of an English mile, the Malabar racket-tail drongo, Edolius malabaricus Scop. (Coorg).

ಭೀಮಲಿಂಗ bhîma-liṅga. A liṅga consecrated by the Pâṇḍava Bhîma (Bp. 57, 54).

ಭೀಮಸೇನ bhîma-sêna. = ಭೀಮ No. 4. (ಭೀಮ, ವಾಯುಪುತ್ರ, Nn. 5).

ಭೀಮಾನದಿ bhîmâ-nadi. N. of a river in the Mahratta country (B. 4, 30).

ಭೀಮೇಶ್ವರ bhîma-îśvara. N. of a liṅga (Bp. 33, 18).

ಭೀರು bhîru. *Timid, cowardly;* shy; afraid of. 2, *a timid woman.*

ಭೀರುಕ bhîruka. *Timid; a coward.*

ಭೀರುತ್ವ bhîrutva. Fearfulness, timidity, cowardice. See ಪುಕ್ಕು, ಸೆಡೆ.

ಭೀರುಪತ್ರಿ bhîru-patri. *A scandent thorny shrub, Asparagus racemosus* Willd.

ಭೀಲುಕ bhîluka. = ಭೀರುಕ. *Timid.*

ಭೀಷಣ bhîshaṇa. *Terrific, terrible, awful, formidable;*—horror. 2, Bhairava;—Śiva;—N. of a king (J. 16. 1.

Digitized by Google

21, etc.). 3, a kind of musical instrument (see ಪಂಚಮ ಹಾವಾದ್ಯ).

ಭೀಷ್ಮ bhîshma. *Terrible, horrible, terrific, fearful;*—fear, horror (Grj. 9, 24). 2, the grand-uncle of the Pândus, son of Śântanu and Gangâ (ಗಾಂಗೇಯ Mr. 263). See Śmd. 270. 287; J. 9, 30. 32; 13, 4. 19.

ಭೀಷ್ಮಕ bhîshmaka. = ಭೀಷ್ಮ No. 2. 2, N. of a king, the father of Rukmiṇî (Bhâgavata 10, 59, 1). 3, N. of the father of Damayantî (Râm. 3, 2, 16. 24).

ಭೀಷ್ಮಸು bhîshma-su (sû). Bhîshma's mother: *the Ganges.*

ಭು bhu. = ಭಂ, ಭುಂ. A sound in imitation of that of a conch-shell, etc. — ಭು ಭು ಎನ್. To emit the sound of bhu bhu (from the mouth, Bp. 32, 37). — ಭು ಭೂ ಭೋ ಎನ್. To emit the repeated sound of bhu. ದೇವತಾದ್ವಾರದೊಳೆದುರ್, ಭು ಭೂ ಭೋ ಎನ್ದು, ಶಂಖಮನೆ ಪೂರಯ್ಸಿದಂ (Śmd. 19 Mdb.).

ಭು bhu. = ಭೂ. At the end of compounds: being, becoming, springing up, taking rise, born. See ಅಗ್ನಿ-, ಅಧಿ-, ಪದ್ಮ-, ಪ್ರ-, ಪ್ರತಿ-, ಸ್ವ-.

ಭುಂ bhuṁ. = ಭು, etc. (S. Mhr.).

ಭುಕ್ bhuk. = (ಬುಕ್ಕ 2), ಭುಜ್ q. v.

ಭುಕ್ತ bhukta. Enjoyed; *eaten.* 2, the act of eating. 3, *food* (ಅನ್ನ, ಓದನ, etc. Mr. 214).

ಭುಕ್ತಗೃಹ bhukta-gṛiha. A dining-room (ಬಿತ್ತರದೊಳ್ ಉಮ್ಬುಮನೆ Mr. 196).

ಭುಕ್ತಶೇಷ bhukta-śêsha. *The remnants of a meal, leavings, orts.*

ಭುಕ್ತಸಮುಜ್ಝಿತ bhukta-samujjhita. *The remnants of a meal.*

ಭುಕ್ತಾವಶೇಷ bhukta-avaśêsha. = ಭುಕ್ತಶೇಷ. (Bp. 56, 12).

ಭುಕ್ತಿ bhukti. (= ಬುತ್ತಿ). The act of enjoying or eating. 2, *enjoyment;* fruition, possession, usufruct. 3, food. ಭಕ್ತನಿಗೆ ಭುಕ್ತಿ, ಶಕ್ತನಿಗೆ ಶಕ್ತಿ.—ಭುಕ್ತಿಗೆ ಸಿಕ್ಕದಾ ಕ್ಷಣ ಮುಕ್ತಿ ಸಿಕ್ಕದ ಹಾಗಾಯ್ತೇ?—ಮುಙ್ದಿನ ಮುಕ್ತಿಗನ್ತ ಈಗಿನ ಭುಕ್ತಿ ಲೇಸು.—ಯುಕ್ತಿವಂತನು ಶುಕ್ರನ ಭುಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಿ ಪಡೆದನನ್ತೆ (Prvs.). See Prv. s. ಭೂತ. 4, the daily motion of a planet.

ಭುಕ್ತಿಮುಕ್ತಿ bhukti-mukti. Fruition and final emancipation (Bp. 39, 71; My.).

ಭುಕ್ತಿಮುಕ್ತಿಪ್ರದ bhuktimukti-prada. The giver of bhukti and mukti, as a tîrtha or a god (My.).

ಭುಕ್ತೋಚ್ಛಿಷ್ಟ bhukta-uĉchishṭa. *The rejected leavings or remnants of food.*

ಭುಗಿ bhugi. = ಬುಗ, ಬುಗಿ, ಬುಗು, ಭುಗು. A sound in imitation of that of blazing flames, of that emitted by articles under rapid combustion, and of that of kindled wrath. — ಭುಗಿ ಭುಗಿಲನೆ. With the sound of bhugi bhugil (Rśv. 5, 37). — ಭುಗಿ ಭುಗಿಲೆನ್. To emit the sound of bhugi bhugil (Bp. 17, 19; 25, 21; 57, 18; 58, 59). — ಭುಗಿ ಭುಗಿಲ್ಭುಗಿಯೆನ್. To emit the repeated sound of bhugi (Bp. 56, 32). — ಭುಗಿ ಭುಗಿಲ್ಭುಗಿಲೆನ್. = ಭುಗಿ ಭುಗಿಲ್ಭುಗಿಯೆನ್. (Râm. 5, 8, 57; J. 8, 39). — ಭುಗಿ ಭುಗಿಸು. = ಭುಗಿ ಭುಗಿಲೆನ್. (J. 12, 22; 23, 46).

ಭುಗಿಲ್ bhugil. = ಬುಗಿಲ್, ಭುಗಿ, etc. — ಭುಗಿಲಿಡು. -ಇಡು. To emit the sound of bhugil (Bh. 1, 20, 55). — ಭುಗಿಲೆನ್. -ಎನ್. = ಭುಗಿಲಿಡು. (Bp. 51, 7. 80; 55, 11; Bh. 2, 3, 9). — ಭುಗಿಲೆನಿಸು. -ಎನಿಸು. To cause to emit the sound of bhugil (Bp. 44, 15). — ಭುಗಿಲ್ಭುಗಿಲ್. rep. (C.). — ಭುಗಿಲ್ಭುಗಿಲೆನ್. -ಎನ್. To emit the repeated sound of bhugil (Abh. P. 13, 81).

ಭುಗಿಲನೆ bhugilanĕ. (Śmd. 388). = ಬುಗಿಲನೆ. With the sound of bhugil.

ಭುಗು bhugu. = ಭುಗಿ, etc. — ಭುಗು ಭುಗಿಲು ಭುಗಿಲೆನ್. = ಭುಗಿ ಭುಗಿಲ್ಭುಗಿಲೆನ್. (Bh. 1, 20, 27).

ಭುಗ್ನ bhugna. *Bent, crooked;* curved; bending, stooping, bowed.

ಭುಜ್ bhuj. ಭುಕ್. Enjoying; eating; an eater; ruling. See ಕ್ರತು-, ಗೃಹ-, ಹುತ-.

ಭುಜ bhuja. = ಬುಜ 2. A bending, a bend. 2, *the arm.* ಭುಜದ ತುದಿ (ತೋಳ್ದಲೆ, ಮುಯ್ Śm. 71). See ಅಷ್ಟ-.

ಭುಜಕೀರ್ತಿ bhuja-kîrti. An epaulet-like ornament for the upper arm (Bp. 4, 36; Rśv. 6, after 11; My.).

ಭುಜಗ bhuja-ga. = ಬೊಜಗ. Going crookedly or in a curve: *a snake* (ಎಲರುಣಿ Ĉt, I, 10; II, 17). 2, a paramour, see ಬೊಜಗ. 3, (= śêsha) the number 1 (Ĉh.). 4, the number 8.

ಭುಜಗಧಾರಿ bhujaga-dhâri. Śiva. 2, N. of a metrical foot (Ĉh.).

ಭುಜಗಬನ್ಧ bhujaga-bandha. A certain feat of wrestlers (Śśv. 4, 75).

ಭುಜಗಭೂಷ bhujaga-bhûsha. Śiva (Śśv. 1, 75).

ಭುಜಗವೈರಿ bhujaga-vairi. Garuḍa; a peacock; an ichneumon (My.).

ಭುಜಗಶಯನ bhujaga-śayana. Vishṇu (My.).

ಭುಜಗಾಭರಣ bhujaga-âbharaṇa. Śiva (Bh. 1, 1, 2).

ಭುಜಗೇನ್ದ್ರ bhujaga-indra. Any large snake; Śêsha (Śmd. 145; J. 14, 14).

ಭುಜಂಗ bhuja-ṅ-ga. = (ಬೊಜಗ), ಬೊಜಂಗ, ಭುಜಗ. *A snake* (ಭೋಗಿ, ಸರ್ಪ Nn. 85). 2, *the paramour of a prostitute, a libertine, a gallant* (ಮಿಥುಪ್ರಿಯ, ವಿಟ Nn. 29, o. r. ವಿಠ; ವಿಟ 35, o. r. ವಿಠ; ವಿಠ 63). 3, an ascetic (ತಪೋನಿಧಿ, ತಪಸ್ವಿ 35).

ಭುಜಂಗನಿಲಯ bhujanga-nilaya. A snake's hole: a white-ants' nest (ಹುತ್ತು Nn. 92).

ಭುಜಂಗಪ್ರಯಾತ bhujanga-prayâta. N. of a vṛitta (Ĉh.).

ಭುಜಂಗಭುಜ್ bhujanga-bhuj. *A peacock;*—Garuḍa.

ಭುಜಂಗಮ bhuja-ṅ-gama = ಭುಜಗ. *A snake.* 2, Râhu.

ಭುಜಂಗವಿಜೃಮ್ಭಿತ bhujanga-vijṛimbhita. N. of a vṛitta (Ĉh.).

ಭುಜಂಗಶಯನ bhujanga-śayana. = ಭುಜಗಶಯನ. (My.).

ಭುಜಂಗಶಿಶುಪದ bhujanga-śiśu-pada. N. of a vṛitta (Ĉh.).

ಭುಜಂಗಶಿಶುಸೃತ bhujanga-śiśu-sṛita. N. of a vṛitta (Ĉh.).

ಭುಜಂಗಾಕ್ಷಿ bhujanga-akshi. *The ichneumon plant,* perhaps Ophioxylon serpentinum Lin. (= ಗನ್ಧನಾಕುಲಿ).

ಭುಜದೇಶ bhuja-dêśa. The place or region of the arm (ಜಂಗುಡಿ Bhn. 89).

ಭುಜಬಲ bhuja-bala. Strength of arm (Śmd. 386; Kk. 99; Bp. 1, 44; J. 13, 45).

ಭುಜಮಧ್ಯ bhuja-madhya. *The breast, the chest.*

ಭುಜವಲಯ bhuja-valaya. An arm-ring (Bp. 4, 36).

Digitized by Google

ಭುಜಶಿಖರ bhuja-śikhara. *The shoulder.*

ಭುಜಶಿರಸ್ bhuja-śiras. *The shoulder.*

ಭುಜಾಗ್ರ bhuja-agra. *The shoulder* (ತೋಳ್ದಲೆ, ಮುಯ್ಯು Kk. 67).

ಭುಜಾನ್ತರ bhuja-antara. *The breast, the chest.*

ಭುಜಾಸ್ಫಾಲನ bhuja-âsphâlana. Clapping (one's own) upper arm (Čpr. 5, after 75).

ಭುಜಿಸು bhujisu. = ಬುಜಸು, ಭುಂಜಸು. (My.).

ಭುಜಿಷ್ಯ bhujishya. *A servant, a slave.*

ಭುಜೆ bhujĕ. A winding;—*the arm;*—the coil of a snake.

ಭುಂಜಿಸು bhuñjisu. To eat (J. 7, 42; 29, 13; My.); to enjoy; to suffer, to experience.

ಭುತ bhuta. = ಭೂತ. See ಅದ್ಭುತ.

ಭುವನ bhuvana. A being, a living creature; mankind. 2, *the world;* the fourteen worlds, seven descending and seven rising; the earth (ಲೋಕ, ಭೂಮಿ Nn. 9; ಲೋಕ Mr. 517). 3, the number 14 (ಪದಿನಾಲ್ಕು Mr. 348). 4, *water* (ಸಲಿಲ, ಉದಕ 9; 517). 5, the ocean (ಸಾಗರ, ಸಮುದ್ರ 9; ಅಮ್ಬುಧಿ 517). 6, the sky (ಅಮ್ಬರ, ಆಕಾಶ 9; ನಭ 517). 7, a wood, a forest (ವಿಪಿನ, ಅರಣ್ಯ 9, o. r. ಅರಣ್ಯ).

ಭುವನಕುಕ್ಷಿ bhuvana-kukshi. A person who contains the world in his belly: Vishṇu (J. 15, 12); that receives or contains water in its belly: the ocean (15, 12).

ಭುವನತ್ರಯ bhuvana-traya. The three worlds: heaven, atmosphere and earth (Čh. v. 200; Čpr. 5, after 180).

ಭುವನತ್ರಿನೇತ್ರ bhuvana-trinêtra. The world's Rudra (Šmd. 288. 292).

ಭುವನನಯನ bhuvana-nayana. = ಭುವನಾಕ್ಷಿ No. 2. (Bp. 20, 37; 61, 50).

ಭುವನಮಾತೆ bhuvana-mâtĕ. Pârvatî; Lakshmî (My.).

ಭುವನಾಕ್ಷಿ bhuvana-akshi. The eyes of living creatures or of mankind (Râv. 13, 17). 2, the eye of the world; the sun.

ಭುವನಾಶ್ರಯ bhuvana-âśraya. The refuge of the world: Brahmâ (J. 6, 5); the water-abode: the ocean (6, 5).

ಭುವನೇಜ bhuvanê-ja. A lotus (Bp. 20, 37; 61, 50).

ಭುವನೇಶಯ bhuvanê-śaya. A lotus;—the moon (Bp. 20, 37; 61, 50).

ಭುವನೇಶಯವನಭುವನನಯನ bhuvanêśaya-vana-bhuvana-nayana. Who has the moon and the shining sun (Bp. 20, 37; 61, 50).

ಭುವನೈಕರಾಮ bhuvana-êka-râma. Râma who has no equal in the whole world (Šmd. 146. 188).

ಭುವರ್ಲೋಕ bhuvar-lôka. One of the divisions of the universe, the space between the earth and heaven. (Mr. 32).

ಭುವಸ್ bhuvas. The atmosphere, the sky.

ಭುವಿನಿಮ್ನ bhuvi-nimna. A depression in the ground, a hole (ರನ್ಧ್ರ, ಗರ್ತ, etc., ಕುಣಿ Mr. 392).

ಭೂ bhû. (Šmd. 103). = ಬೂ, ಭು, ಭೂಸ್. Being, becoming, springing up, taking rise, born. 2, the place of being or abiding: *the earth.* 3, *land; ground;*—earth, as a substance (see ಭೂಭೇದ, etc.). 4, a certain metrical foot (Čh.). 5, a country, a district (Bp. 6, 19). — ಭೂನೆಲ್ಲಿ. (ತಾಮಲಕಿ, ತಾಲಿ, ನಾಡೇಯಿ, ವಿತುನ್ನಕ G.).

ಭೂಕಮ್ಪ bhû-kampa. An earthquake. (My.; B. 4, 172; 5, 200).

ಭೂಕಮ್ಪನ bhû-kampana. = ಭೂಕಮ್ಪ. (My.).

ಭೂಕಾನ್ತ bhû-kânta. A king (ಅರಸು Nn. 120; Čpr. 3, 32; J. 2, 2).

ಭೂಗತ bhû-gata. Being or existing on or in the earth; level with the ground, destroyed. — ಭೂಗತ ಮಾಡು. To destroy (My.). — ಭೂಗತವಾಗು. -ಆಗು. To be buried, as riches (My.).

ಭೂಗತಾಲಯ bhûgata-âlaya. An underground house (Râm. 1, 16, 27).

ಭೂಗೋಚರ bhû-gôčara. A man who is within the range of, *i. e.* who lives in, the world (Abh. P. 14, 11).

ಭೂಗೋಲ bhû-gôla. ಭೂಗೋಳ. The terrestrial globe, the earth. (C.; ಕುವಲಯ Čb.; B. 5, 271).

ಭೂಗೋಲವಿದ್ಯೆ bhûgôla-vidyĕ. Geography. (C.; B. 5, 275).

ಭೂಂಕೃತಿ bhûṅ-kṛiti. Hissing, puffing (Bp. 51, 59).

ಭೂಚಕ್ರ bhû-čakra. The orbit of the earth, the earth (J. 8, 6; 26, 15). 2, the equator or equinoctial line. 3, a paper-kite composed of many round pieces (My.). 4, an umbrella attached to a throne (My.).

ಭೂಚರ bhû-čara. Going on the earth; moving on the ground or on land, living on land; inhabiting the earth; a man (Abh. P. 4, 101. 102).

ಭೂಚರತ್ವ bhû-čaratva. The condition of going on the earth or moving on the ground (Bp. 57, 45).

ಭೂಛಾಯೆ bhû-čhâyĕ. Earth-shadow: *darkness.*

ಭೂಜ bhû-ja. A tree, etc. (ಮರ Nn. 5. 20; ಕದಲಿ, ವೃಕ್ಷ 43; ವೃಕ್ಷ 68; ಖಪುರ, ಮರ 102). ಗಿಡು ಬಳ್ಳಿ ಮರನಯ್ದು ಭೂಜಮಾರ್ಗಂ (Mr. 150).

ಭೂಜಟೆ bhû-jaṭĕ. N. of a plant (ಗೌರಿಜಡೆ Mr. 135).

ಭೂಜಾತ bhû-jâta. A tree (ಮರ Nn. 189).

ಭೂಜಾತೆ bhû-jâtĕ. Daughter of the earth: Sîtâ (My.).

ಭೂತ bhûta. = ಬೂತ. Been, become, produced; being, becoming, coming into existence (ಜನಿತ, ಹುಟ್ಟುವುದು Nn. 75). 2, *past, gone, former;* past time, the past; the past or preterite tense (Šmd. 54. 90. 260. 266. 294; Kâvy. I. 5, 13-16). 3, *obtained, got.* 4, *right, proper, fit;* like, resembling, similar (= ಸದೃಶ, My.; *cf.* ಸಮ್ಭೂತ). 5, gone beyond the common limits, excessive (ಮೀರಿದುದು, ಕಡೆಮೀರಿ ಹೋದದು 78; ಮೀರಿದುದು Mr. 494). 6, *a living being, a creature* (ಸತ್ವ Mr. 502). 7, *a goblin, a malignant spirit, a demon* (being of divine origin, see ದೇವಯೋನಿ; ಮರುಳ್ 78; ದೇವಯೋನಿ 494; see Bp. 57, 10. 11. 12. 19; J. 6, 31; 22, 28; 31, 55); the spirit of a deceased person, a ghost (= ಪ್ರೇತ No. 2, My.). 8, *an element,* of which there are five: earth, water, fire, air, ether (ಪಂಚಭೂತಾತ್ಮಕ, ಪೃಥ್ವ್ಯಾದಿಪಂಚಭೂತ 78; ಭೂತ 494; see ಧಾತು No. 4; ಪಂಚ-);—the number 5 (Čh.). 9, the nine planets (ಗ್ರಹನಿಕರ, ನವಗ್ರಹ 78). 10, the eighteen classes of people or castes (ಜಾತಿಸಮೂಹ, ಪದಿನೆಣ್ಟುಜಾತಿಗಳು 78). 11, an ârya (ಆರ್ಯ, ದೇವಭೂಮಿಜ 78). 12, in law: fact, matter of fact, the real state of a case. 13, = ಭೂತಗ್ರಾಮ (? ಗ್ರಾಮ Nn. 37). ಭೂತ ಹೋದರೂ ಹೇತು ಕೊಳ್ಳೋದು ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ.—ಭೂತ ಮರುಳೋ? ಮಾಡ ಮರುಳೋ?—ಭೂತವಾದರೂ ಭುಕ್ತಿಗೆ ಹಾಕದ ಹೊರ್ತು ದೇವರು ತಪ್ಪದು.—ನಾಡಿನ ಭೂತ ಪೀಡಿಸದೇ ನಿತ್ತೀತೇ?—ನಾಥನಾದರೂ ಭೂತ

Digitized by Google

ಬಿಡದು. — ಪ್ರೇತಕ್ಕೆ (corpse) ಹೆದರುವವ ಭೂತಕ್ಕೆ ಹೆದರನೇ? — ಭೂತಕ್ಕೆ ಭೀತಿಯುಣ್ಟೇ? (Prvs.). — ಭೂತಳರಳುಗಿಡ. A shrub or small tree, Helicteres isora Lin. (St. & Pl.).

ಭೂತಕಾಲ bhûta-kâla. Past time; the past or preterite tense (Šmd. 90 Cm.; 265 Cm.; 400).

ಭೂತಕಾಲಕ್ರಿಯೆ bhûtakâla-kriyĕ. The past tense (Šmd. 87. 91. 279).

ಭೂತಕೇಶ bhûta-kêśa. *A particular plant,* root of sweet flag (= ಗೋಲೋಮಿ; see Si. 335 & ಮರುಳ ಜಡೆ).

ಭೂತಗಣ bhûta-gaṇa. The troop or whole class of demons or spirits; the aggregate of beings.

ಭೂತಗಣೇಶ bhûtagaṇa-îśa. Šiva. 2, sign for a long syllable (Čh.).

ಭೂತಗ್ರಹ bhûta-graha. The bhûta-imp (My.).

ಭೂತಗ್ರಾಮ hbûta-grâma. *The aggregate or whole collection of living beings;* a multitude of spirits or ghosts.

ಭೂತಚಿಕಿತ್ಸೆ bhûta-cikitsĕ. The practice or science of administering antidotes for demoniacal possessions (My.).

ಭೂತದಯೆ bhûta-dayĕ. Compassion or tenderness towards all beings or creatures, universal benevolence. (Bp. 37, 34; 53, 43; My.).

ಭೂತಧಾತ್ರಿ bhûta-dhâtri. *The earth.*

ಭೂತನಾಥ bhûta-nâtha. Šiva (Bp. 29, 35; 37, 11).

ಭೂತಪಂಚಕ bhûta-pañcaka. The aggregate of the five bhûtas or elements. ಧಾತುವೇದಿಸು ಕಲಿತು, ಭೂತಪಂಚಕವಾಗಿ, ಓತು, ದೇಹವನು ಧರಿಸಿರ್ದ ಮನುಜಗೆ ಜಾತಿಯೆತ್ತಣದು? (Sp.).

ಭೂತಪತಿ bhûta-pati. Šiva (Mr. 12; Bp. 15, 7).

ಭೂತಪೂರ್ವಕ bhûta-pûrvaka. *Having been or existed before, prior.*

ಭೂತಬಲಿ bhûta-bali. An offering to demons (= ಬಲಿ No. 4, My.). 2, = ಬಲಿ No. 3 (Sk.).

ಭೂತಲ bhû-tala. The face of the earth, the earth (Čh. v. 127. 203; J. 8, 23).

ಭೂತಲಪತಿ bhûtala-pati. A king, a prince (Čpr. 3, 51; Bp. 50, 25).

ಭೂತಲಪಾಲ bhûtala-pâla. = ಭೂತಲಪತಿ. (Čpr. 2, 91).

ಭೂತಲಾಧಿಪ bhûtala-adhipa. = ಭೂತಲಪತಿ. (Bp. 27, 29).

ಭೂತಲೇಶ bhûtala-îśa. = ಭೂತಲಾಧಿಪ. (Bp. 43, 9; 51, 5).

ಭೂತವತಿ bhûta-vati. The past or preterite tense (Šmd. 91. 261. 289. 294; Kâvy. I, 5, 1-5).

ಭೂತವಾಸ bhûta-vâsa. *The tree Belleric myrobalan, Terminalia bellerica* Roxb.

ಭೂತವಿದ್ಯೆ bhûta-vidyĕ. Demonology. (R.).

ಭೂತವೇಶಿ bhûta-vêśi. -ವೇಷಿ. *The white-flowering Vitex negundo.*

ಭೂತಶಂಕೆ bhûta-śankĕ. Doubt or diffidence arising from demons (My.).

ಭೂತಸಂಹಾರಿ bhûta-samhâri. A kind of plant (ಭೂತಾಂಕುಶ Mr. 120).

ಭೂತಸಂಜ್ಞೆ bhûta-sanjñĕ. A number indicated by natural objects, etc. (Mr. 348).

ಭೂತಸನ್ತುಷ್ಟಿ bhûta-santushṭi. Complete satisfaction given to demons by killing sheep and buffaloes (J. 5, 72).

ಭೂತಾಗ್ರಣಿ bhûta-agraṇi. Šiva. 2, N. of a metrical foot (Čh.).

ಭೂತಾಂಕುಶ bhûta-ankuśa. A kind of plant (ಭೂತಸಂಹಾರಿ Mr. 120).

ಭೂತಾಂಜನ bhûta-añjana. A collyrium applied to the palm of the right hand to render any goblins, men, etc. visible (My.).

ಭೂತಾತ್ಮ bhûta-âtma. The elementary or vital principle. 2, the individual soul. 3, *Brahmâ;* — Vishṇu; — Šiva. 4, *the body.*

ಭೂತಾರ್ಥ bhûta-artha. Anything which has really happened, anything really existing, a matter of fact, fact.

ಭೂತಾರ್ಥಾಪಹ್ನವ bhûtârtha-apahnava. Concealment of anything really existing (Kâvy. III, 3, B, 103).

ಭೂತಾವೇಶ bhûta-âvêśa. Demoniac possession (Si. 385).

ಭೂತಾಳ bhûtâḷa. N., *e. g.* in ಭೂತಾಳಪಾಣ್ಡ್ಯ. (My.).

ಭೂತಿ bhûti. = ಬೂದ, ಬೂದಿ, ಬೂದು. Being, existence, any state of being (Bp. 40, 64); — birth, production. 2, *well-being, prosperity; wealth, riches.* 3, *power, grandeur, majesty, dignity.* 4, *ashes.* 5, *roasted or fried meat* (ಸುಟ್ಟದಗು Hlâ.; ಬಹುಗೆಣ್ಡದೊಳು ಸುಟ್ಟ ಅಡಗು Mr. 217).

ಭೂತಿಕ bhûtika. *The plant Gentiana chirayta* Roxb. 2, *lemon grass, Andropogon schoenanthus* Lin. 3, *a kind of fragrant grass* (ಕತ್ತೃಣ).

ಭೂತಿಶಾಸನಧಾರ bhûti-śâsana-dhâra. A follower of Šiva (Bp. 27, 29).

ಭೂತೇಶ bhûta-îśa. Lord of beings: Brahmâ; Vishṇu. 2, lord of evil beings: *Šiva.*

ಭೂದಾನ bhû-dâna. Donation of landed property (Grj. 2, 63; My.).

ಭೂದಾನಪತ್ರಿಕೆ bhûdâna-patrikĕ. A deed of gift relating to bhûdâna (My.).

ಭೂದಾರ bhû-dâra. *A hog.*

ಭೂದೆಸೆ bhû-dĕsĕ. The quarters or regions of the earth (Bp. 44, 33).

ಭೂದೇವ bhû-dêva. *A Brâhmaṇa.* (Bp. 50, 6; 55, 48).

ಭೂದೇವಿ bhû-dêvi. The earth looked upon as a goddess or queen (J. 19, 28).

ಭೂಧರ bhû-dhara. A mountain (ಕುಧರ, ಪರ್ವತ Nn. 41; Râv. 1, 108).

ಭೂಧ್ರ bhû-dhra. = ಭೂಧರ. (Šiv. 2, 35).

ಭೂನಾಗ bhû-nâga. An earth-worm. (Dp. 53, 3).

ಭೂನಾಗಸತ್ವ bhûnâga-satva. Earth-worm-essence: burnt earth-worms, of which rings, etc. are made, said to be antidotes for snake-poison (Bh. 8, 25, 23).

ಭೂನಾಥ bhû-nâtha. A king (ಪಿತಾಮಹ, ಅರಸು Nn. 22; ಅರಸು 79).

ಭೂನಿಮ್ಬ bhû-nimba. *The plant Gentiana chirayta* Roxb.

ಭೂಪ bhû-pa. *A king, a prince.*

ಭೂಪತಿ bhû-pati. *A king, a prince.* ಪಾಪಿಯಾದವ ಭೂಪತಿಯಾದಾನೇ? (Prv.).

ಭೂಪದಿ bhû-padi. *Arabian jasmine, Jasminum zambac or sambac* Ait.

ಭೂಪಾಲ bhû-pâla. A king (ಚಕ್ರಿ, ಅರಸು Nn. 80). — ಭೂಪಾಲಹೆಮ್ಮಡಿ. N. (Bp. 11, 14).

ಭೂಪಾಲಕ bhû-pâlaka. = ಭೂಪಾಲ. (Bp. 5, 1. 10).

ಭೂಪುತ್ರಿ bhû-putri. Sîtâ (My.).

ಭೂಪೇನ್ದ್ರ bhûpa-indra. A great king (Čpr. 3, 98).

ಭೂಪ್ರದಕ್ಷಿಣ bhû-pradakshiṇa. Going round the earth (My.).

Digitized by Google

ಭೂಬಲ **bhû-bala.** (Ŝmd. 386; Kk. 99). Earth-power, power consisting in landed property.

ಭೂಭಾಗ **bhû-bhâga.** A portion of the earth; a portion of ground. See Kâvy. III, 3, B, 173.

ಭೂಭಾರ **bhû-bhâra.** A burden to the earth: a very wicked man (My.).

ಭೂಭಾರಕತನ **bhû-bhârakatana.** Universal importance (Bp. 19, 30).

ಭೂಭುಜ್ **bhû-bhuj.** *A king, a prince.*

ಭೂಭುಜ **bhûbhuja.** Tbh. of ಭೂಭುಜ್. (Bp. 22, 18; 24, 81; J. 17, 1; 18, 11).

ಭೂಭೃತ್ **bhû-bhṛit.** *A king.* 2, *a mountain.* 3, Vishṇu.

ಭೂಭೇದ **bhû-bhêda.** A variety of earth: earth or clay in a certain form. See ಮೊಗೆ.

ಭೂಮ **bhûma.** The earth. See ಕೃಷ್ಣ-. 2, (ಭೂಮನ್) the earth, the world;—a territory. 3, *a great quantity, abundance, plenty, multitude.* 3, *the plural.*

ಭೂಮಣ್ಡಲ **bhû-maṇḍala.** The terrestrial globe (Bp. 4, 5; J. 2, 33). 2, a district, a country (Bp. 50, 62).

ಭೂಮಣ್ಡಲೇಶ್ವರ **bhûmaṇḍala-îsvara.** A king (Bp. 55, 9).

ಭೂಮಾಲೆ **bhû-mâlĕ.** N. of a vṛitta (Ĉh.).

ಭೂಮಿ **bhûmi.** = ಬುವಿ, ಬೂಮಿ, ಬೂವಿ. *The earth* (ಎಳೆ Ŝm. 112). 2, *soil, ground;*—a country, a district;—*land, estate;*—*a place, site in general.* 3, N. of a certain metrical foot (Ĉh.; Mr. 364). ಭೂಮಿಯಿದ್ದವನಾದರೆ ಭೂರಿದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಟ್ಟಾನೇ?—ಭೂಮಿ ಮಾಟ', ನಾಮ ಹಾಕಿ ಕೊಣ್ಡಾ (Prvs.).

ಭೂಮಿಕೆ **bhûmikĕ.** Earth, ground. 2, the story of a house (Ĉpr. 1, 132; 6, after 97). 3, theatrical dress, the costume of any character represented on the stage.

ಭೂಮಿಛತ್ರ **bhûmi-ĉhatra.** A mushroom (ಅಣಬೆ Mr. 132).

ಭೂಮಿಜ **bhûmi-ja.** Earth-born: a (common) tree (Bp. 55, 22). 2, the planet Mars. 3, the demon Naraka. 4, a kind of horse (ಅಜಾನೇಯ Hlâ.; ಹೊಯಿಸಣದೊಳ್ ಉದಿಸಿರಲ್ Mr. 282).

ಭೂಮಿಜಮ್ಬುಕೆ **bhûmi-jambukĕ.** *A species of plant* (= ನಾದೇಯಿ; see ನಾಯಿನೇರಲ್ and ನಾರಂಗ).

ಭೂಮಿತಲ **bhûmi-tala.** = ಭೂತಲ. (Bp. 25, 1).

ಭೂಮಿದೇವ **bhûmi-dêva.** *A Brâhmaṇa.*

ಭೂಮಿದೇವಿ **bhûmi-dêvi.** = ಭೂದೇವಿ. (My.).

ಭೂಮಿಧರ **bhûmi-dhara.** *A mountain.* 2, a king.

ಭೂಮಿಪ **bhûmi-pa.** A king (Râm. 16, 52; 26, 23; Râv. 13, 13).

ಭೂಮಿಪತಿ **bhûmi-pati.** = ಭೂಮಿಪ. (Bh. 2, 13, 49; J. 28, 1).

ಭೂಮಿಪಾಲ **bhûmi-pâla.** = ಭೂಮಿಪ. (My.).

ಭೂಮಿಪಾಲಕ **bhûmi-pâlaka.** = ಭೂಮಿಪಾಲ. (Ĉpr. 7, 28; Bp. 56, 2).

ಭೂಮಿರುಹ **bhûmi-ruha.** A tree (Mr. 420. 485).

ಭೂಮಿವಲ್ಲಭ **bhûmi-vallabha.** A king (Bp. 51, 17).

ಭೂಮಿಸ್ಪೃಶ್ **bhûmi-spṛiŝ.** Touching the ground;—a terrestrial being, man;—*a Vaiŝya.*

ಭೂಮೀಶ **bhûmi-îsa.** A king (J. 7, 13). See ಮಧು-.

ಭೂಮೀಶ್ವರ **bhûmi-îsvara.** = ಭೂಮೀಶ. (Ĉpr. 4, 25; Râv. 5, 26).

ಭೂಮ್ಯರ್ಥ **bhûmi-artha.** The meaning of "earth". See ಎಳೆ.

ಭೂಯ **bhûya.** Becoming, being; condition, state. See ದೇವ-, ಬ್ರಹ್ಮ-.

ಭೂಯಸ್ **bhûyas.** (fr. ಬಹು). More, more numerous; larger, greater. 2, *much, many, numerous;—very great, important.* 3, *repeatedly, frequently, again.*

ಭೂಯಿಷ್ಠ **bhûyishṭha.** Most, most numerous; largest, greatest. 2, *very much, very many;*—most important, chief.

ಭೂರಚನೆ **bhû-raĉanĕ.** The composition of a soil (B. 4, 95).

ಭೂರಮಣ **bhû-ramaṇa.** A king (Mr. 272; Bp. 50, 76).

ಭೂರಿ **bhûri.** *Much, many, numerous* (ಅದಭ್ರ, ಬಹಳ Nn. 69; Bp. 58, 57). 2, *gold* (ಕಾಂಚನ, ಸುವರ್ಣ 69; Bp. 57, 65). 3, wood (ಕಾಷ್ಠ, ಕಟ್ಟಿಗೆ 69). 4, contempt (ಅವಜ್ಞೆ, ಉಪಾಸ 69). 5, N. of Brahmâ, Vishṇu, Ŝiva, and Indra. 6, a gift of money conferred on those present at any festival or at a funeral (My.; Tĕ.; also ಭೂರಿದಕ್ಷಿಣೆ; see Bh. 1, 11, 7. 8).

ಭೂರಿಫೇನ **bhûri-phêna.** *A species of plant* (= ಶಮಗೀಸಪ್ತಲಿ).

ಭೂರಿಮಾಯ **bhûri-mâya.** Possessed of much deceit: a *jackal* (ಬಳ್ಳು, ಗೋವಾಯು Mr. 162).

ಭೂರುಣ್ಡಿ **bhû-ruṇḍi.** *A sort of sun-flower, Heliotropium indicum* Lin.

ಭೂರುಹ **bhû-ruha.** A tree (ಮರ Nn. 29; Mr. 510).

ಭೂರುಹಾಗ್ರ **bhûruha-agra.** The top of a tree (ವಿಟಪ, ಮರದ ತುದಿ Nn. 38).

ಭೂರ್ಜ **bhûrja.** = ಬುಜ 1. *A species of birch, the bark of which is used for writing on.*

ಭೂರ್ಲೋಕ **bhûs-lôka.** = ಭೂಲೋಕ. (Mr. 32). See Mr. s. ಲೋಕ.

ಭೂಲೋಕ **bhû-lôka.** The terrestrial world, the earth (Bp. 37, 64; 58, 60; B. 4, 143). ದೇವಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಭೂಲೋಕ ತಪ್ಪದು.—ಭೂಲೋಕ ಬಿಟ್ಟರೂ ಸಾಲೋಕ್ಯ ತಪ್ಪ ಪಾರದು (Prvs.).

ಭೂಲೋಲ **bhû-lôla.** A king (J. 10, 11; 17, 18).

ಭೂವಧು **bhû-vadhu.** = ಭೂಸತಿ.

ಭೂವಧೂರಮಣ **bhûvadhû-ramaṇa.** A king (J. 3, 1).

ಭೂವರ **bhû-vara.** A king (Kk. 101; Bp. 22, 16; 46, 56; J. 2, 63).

ಭೂವಲಯ **bhû-valaya.** ಭೂವಳಯ. The circumference of the earth; the terrestrial globe (Ŝmd. 267; Bp. 24, 54).

ಭೂವಲ್ಲಭ **bhû-vallabha.** A king. (My.).

ಭೂವಾಚಕ **bhû-vâĉaka.** A word denoting "earth" (see ಎಳೆ in Ŝmd. Dh.).

ಭೂವಿಶೇಷ **bhû-visêsha.** A kind of soil. See ಎರೆ.

ಭೂಶಿರ **bhû-ŝira.** A promontory, a cape (My.; B. 4, 115).

ಭೂಷಣ **bhûshaṇa.** Decorating, adorning;—*ornament, decoration, embellishment;* an ornament, a trinket, etc. (ತೊಡವು Ĉt. II, 65);—(praise). — ಭೂಷಣಮಾಡು. -ಆಡು. To praise (Bp. 36, 17).

ಭೂಷಣಾವರಣ **bhûshaṇa-âvaraṇa.** Surrounding or covering with ornaments. See ತುಡು.

ಭೂಷಣೋದ್ವಹನ **bhûshaṇa-udvahana.** Adorning. See ಕೆಯ್ಗೆಯ್.

ಭೂಷಾಮಣಿ **bhûshâ-maṇi.** Decoration with gems (Ĉpr. 6, 70).

ಭೂಷಿತ **bhûshita.** *Decorated, adorned, ornamented.*

Digitized by Google

ಭೂಷಿಸು bhûshisu. To decorate, to adorn; to praise (My.).

ಭೂಷೆ bhûshĕ. ಭೂಷಾ. *Adorning, decorating;* an ornament, a jewel.

ಭೂಷ್ಣು bhûshṇu. *Being, becoming;* being or faring well; desiring happiness.

ಭೂಷ್ಯ bhûshya. To be adorned or decorated (adj., Čpr. 6, 68).

ಭೂಸ್ bhûs. = ಭೂ. See ಭೂರ್ಲೋಕ.

ಭೂಸತಿ bhû-sati. ಭೂಸತೀ. The earth considered as a woman (Bp. 11, 26).

ಭೂಸತೀಶ bhûsatî-îśa. A king (Bp. 28, 27).

ಭೂಸತೀಶ್ವರ bhûsatî-îśvara. = ಭೂಸತೀಶ. (Bp. 24, 78).

ಭೂಸಾರ bhû-sâra. The strength of a soil (My.).

ಭೂಸಾರತೆ bhû-sâratĕ. The state of a soil being full of strength (Čpr. 1, 90).

ಭೂಸುತ bhû-suta. The planet Mars (ಕುಜ, ಮಂಗಳ Nn. 20).

ಭೂಸುತೆ bhû-sutĕ. Sîtâ. (My.).

ಭೂಸುರ bhû-sura. A Brâhmaṇa (ದ್ವಿಜ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ Nn. 36; ವಿಪ್ರ 104; Bp. 53, 39-42; 55, 23. 54. 55; Kk. 101).

ಭೂಸ್ತೃಣ bhû-s-tṛiṇa. *Lemon grass, Andropogon schoenanthus* Lin.

ಭೂಸ್ಥಾಪನೆ bhû-sthâpanĕ. Putting in the ground, burying, as money (My.).

ಭೂಸ್ಥಿತಿ bhû-sthiti. Landed-property (My.).

ಭೃ bhṛi. = ಭ್ರ, ಭ್ರು, ಭ್ರೂ.

ಭೃಕುಟಿ bhṛi-kuṭi. *Contraction or knitting of the eyebrow, a frown* (ಹುಬ್ಬು ಬಿಗ್ಗಿದುದು Mr. 463).

ಭೃಗು bhṛigu. N. of a ṛishi (Bp. 3, 77; 43, 41; 53, 5; 54, 31; 57, 77; J. 33, 40). 2, Śukra, the planet Venus (Mr. 38). 3, *a declivity, a slope, a cliff, a precipice* (ಸಾನು, etc., ಗಿರಿಯ ಪೊರೆ Mr. 96).

ಭೃಗುಜೆ bhṛigu-jĕ. N. of a plant (see Mr. s. ಪಿಟುದೇಗು No. 2).

ಭೃಗುವಾರ bhṛigu-vâra. Friday. (My.).

ಭೃಂಗ bhṛiṅga. = ಬಿಂಗ. *The large black humble bee* (ತುಮ್ಮಿ Nn. 13. 29; ಭ್ರಮರ, ತುಮ್ಮಿ 45; ಪಡಿಮೆ, ಬಣ್ಣುಣಿ Čt. II, 63; ಗುಂಗೀ ಹುಳ G.). 2, *the fork-tailed shrike, Lanius caerulescens.* 3, the bird Cuculus melanoleucous (ಚಾತಕ, ಸಾರಂಗ, etc. Mr. 171). 4, the plant Eclipta prostrata Lin. or Verbesina prostrata (ಗರುಗ Nn. 45; ಅಂಗಾರಕ, ಗರುಗ Mr. 130). 5, *woody Cassia, Laurus cassia.* 6, *talc or mica* (ಅಭ್ರಕ 45; Mr. 102). 7, a cloud (ಮೇಘ 45). 8, darkness (ತಿಮಿರ, ಕತ್ತಲೆ 45). 5, blackness (ಕೃಷ್ಣ, ಕಪ್ಪು 45). 6, a libertine, a catamite, a lecher. — ಭೃಂಗಮುರ. See Nn. s. ಭಿನ್ನಕುಜಾತ.

ಭೃಂಗರಜಸ್ bhṛiṅga-rajas. *The plant Eclipta prostrata* Lin. (see ಭೃಂಗ No. 4).

ಭೃಂಗರಾಜ bhṛiṅga-râja. *The plant Eclipta prostrata* Lin. 2, bee-king: the large black humble bee.

ಭೃಂಗಾರ bhṛiṅgâra. = ಬಂಗಾರ etc., ಬಿಂಗಾರ, ಬಿಂಗಾರಿ, ಭಂಗಾರ, ಭೃಂಗಾರಿ. *A golden pitcher or vase;* — a vase used at the inauguration of a king (or at marriages), which may be made of gold, silver, brass, iron, etc. (Čpr. 6, 52). 2, gold.

ಭೃಂಗಾರಿ bhṛiṅgâri. = ಭೃಂಗಾರ No. 1. (ಭೃಂಗಾರ, ಕನಕಾಲುಕೆ Hlâ.; ಕನಕಾಲುಕೆ Mr. 210).

ಭೃಂಗಾಲಕ bhṛiṅga-alaka. Looks resembling black bees (J. 16, 5).

ಭೃಂಗಿ bhṛiṅgi. *A cricket.* 2, N. of one of Śiva's attendants (ಹಳಿಗ Čt. I, 86; ಶಿವನ ಸಭೆಯೊಳಗೆ ಕುಣಿಯುವ ಮುಕ್ಕಾಲ ಭೃಂಗಿ G.; Bp. 1, 49. 50; 29, 7).

ಭೃಂಗಿನಾಥ bhṛiṅgi-nâtha. = ಭೃಂಗಿ No. 2. (Bp. 53, 36; Č. Bp. 1, 8).

ಭೃಂಗಿಪ bhṛiṅgi-pa. = ಭೃಂಗೀಶ. (J. 14, 20).

ಭೃಂಗಿರಿಟಿ bhṛiṅgiriṭi. = ಭೃಂಗಿ No. 2. (My.).

ಭೃಂಗೀಶ bhṛiṅgi-îśa. = ಭೃಂಗಿನಾಥ. (Bp. 24, 48; J. 14, 18; see riddle s. ಅಡ್ಡಣಿಗೆ 1).

ಭೃಂಗೀಶ್ವರ bhṛiṅgi-îśvara. = ಭೃಂಗೀಶ. (Bp. 43, 38; 53, 5; J. 14, 19).

ಭೃತ್ bhṛit. Bearing, carrying; supporting, maintaining; nourishing, protecting; possessing, having, furnished with; bringing. See *e. g.* ಅಮ್ಬು-, ಕಪಾಲ-, ಕ್ಷ್ಮಾ-, ಜಲ-, ಪರ-, ಫಣ-, ಭೂ-.

ಭೃತ bhṛita. Borne, carried; supported, maintained; hired; paid; possessed of, endowed with; acquired, gained; filled, full of; — a servant. See ಅನ್ನ-, ಪರ-.

ಭೃತಕ bhṛitaka. Borne, carried (see ಪ್ರಾಗ್-). 2, *a hired labourer; a servant.*

ಭೃತಿ bhṛiti. The act of bearing, supporting, or bringing; — nourishment, support; — *wages, hire;* — capital.

ಭೃತಿಭುಜ್ bhṛiti-bhuj. *A hired labourer; a servant.*

ಭೃತ್ಯ bhṛitya. To be nourished or maintained: *a servant* (ಪಾಸಿಗ Bhn. 26). 2, the minister of a king.

ಭೃತ್ಯತೆ bhṛityatĕ. The state of servitude or dependence (Râv. 14, after 53; 14, 54).

ಭೃತ್ಯೆ bhṛityĕ. Fostering, nourishing; — service; — maintenance, support, sustenance, food; — *hire, wages.*

ಭೃಶ bhṛiśa. Mighty, strong, vehement, violent, intense; *much, exceeding.* 2, swearing, an oath (ಬಾಧ, ಸೂರುಳು Nr. 64; ಸಮ್ಬಾಧ, ಸೂರುಳು 156; ಸಮ್ಬಾಧ Mr. 484). ಭೃಶಂ, vehemently; *much, exceedingly, greatly.*

ಭೃಷ್ಟ bhṛishṭa. Fried, broiled, roasted, parched; — *roasted meat.*

ಭೆ bhĕ. = ಭಾ. See *e. g.* ಪ್ರತಿ-, ಪ್ರ-.

ಭೆಟ್ಟಿ bhĕṭṭi. = ಬೆಟ್ಟಿ, ಬೇಟಿ, ಭೇಟಿ q. v. (ಸನ್ದರ್ಶನ G.). ಅರಸರ ಭೆಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಒಯ್ಯುವ ಕಾಣಿಕೆ (ಉಪಗ್ರಾಹ್ಯ, ಪ್ರದೇಶನ G.). — ಭೆಟ್ಟಿ ತಕ್ಕೊಳ್ಳು. To go to visit, to visit. ಕೂಡಿದಾಗ ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪರು ಇಪ್ಪರು ಸ್ನೇಹಿತರು ಮುನ್ತಾದವರ ಭೆಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳಬೇಕು (B. 4, 34; My. as ಭೇಟಿ-). — ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗು. -ಆಗು. To meet, to fall in with, to encounter. ಅವನು ಮುನ್ದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಷ್ಟ ರೊಳಗೆ ಒಬ್ಬ ಬಡ ಸಿಪಾಯಿಯು ಭೆಟ್ಟಿಯಾದನು (B. 4, 124). ಅವನಿಗೆ ಮೊದಲು ಭೆಟ್ಟಿಯಾದ ಕುಣ್ಬನು (4, 126). 2, a visit to take place. ನನಗೆ ಅವನ ಭೆಟ್ಟಿಯಾಯಿತು, ನನಗೂ ಅವನಿಗೂ ಭೆಟ್ಟಿಯಾಯಿತು (My. as ಭೇಟಿ-).

ಭೇಕ bhêka. *A* (male) *frog* (ಕಪ್ಪೆ Nn. 18. 46. 87). 2, a timid man.

ಭೇಕಿ bhêki. A female frog; a small frog (ವರ್ಷಾಭ್ವಿ, ಪೆಣ್ಗಪ್ಪೆ Mr. 411).

ಭೇಟಿ bhêṭi. = ಭೆಟ್ಟಿ q. v., etc. Meeting, encountering; an interview, a visit (My.; Mhr., H. ಭೇಟ, ಭೇಟಿ). — ಭೇಟಿಗೆ

Digitized by Google

ಬರು. To come to visit, to visit (C.). ಅವನ ಭೇಟಿಗೆ ಬನ್ದ ಒಬ್ಬ ಸ್ನೇಹಿತನು (B. 2, 17). — ಭೇಟಿ ಕೊಡು. To favor one with a visit, to show one's face. ನನಗೆ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟು ಹೋದನು (My.). — ಭೇಟಿ ಮಾಡಿಸು. To introduce. ಅವನನ್ನು ದೊರೆಗೆ ಭೇಟಿ ಮಾಡಿಸಿದನು (My.). — ಭೇಟಿ ಮಾಡು. To visit. ಸ್ನೇಹಿತನನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ (My.).

ಭೇದ bhêda. = ಬೇದ 2. Breaking, splitting, dividing, separating; — a chasm, a fissure; — a hurt, an injury, a wound. 2, division, separation, partition, part, portion. 3, discrimination, discernment. 4, *distinction, difference, kind, sort, species, variety.* 5, *change, alteration, modification.* 6, divulging, disclosure, as of a secret. 7, *dissension, disunion, disagreement, schism.* 8, *creating divisions* (among confederates); *seducing or enticing an ally to one's own party by sowing dissensions* (ತನ್ತ್ರ, ತನ್ತ್ರಭೇದ Nn. 62; see ಚತುರೋಪಾಯ). 9, an opponent, an enemy (ಸಪತ್ನ, ಹಗೆ 62). 10, dualism, duality. 11, evacuation of the bowels. 12, ಗಜಸನ್ತ್ರಾಸ (ಆನೆಯ ಮಸ್ತಕದ ವಿಭಾಗ 62). 13, water (ಅಮ್ಬು, ಉದಕ 62). ಭೇದಾ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ವಾದಾ ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ. — ನೀನು ನಾನು ಎಮ್ಬ ಭೇದ ಜ್ಞಾನಿಗುಂಟೇ? (Prvs.). See Prv. s. ಮತ. — ಭೇದವ್ಬಡೆ. -೦-ಪಡೆ. To show difference, to be different (Ĉh. v. 239).

ಭೇದಕ bhêdaka. Breaking, splitting, etc.; — who or what breaks, divides, etc. 2, *distinguishing, discriminating, defining.* See ಹೃದಯ-.

ಭೇದನ bhêdana. Breaking, splitting, dividing, separating; loosening, as the feces, purging; etc. See ಉರ್ಮ್, ಪುಟ-, ಮಲ-, ಲೋಷ್ಟ-. — ಭೇದನಂಗೆಯ್. -೦-. To split; to destroy (J. 28, 8).

ಭೇದಬುದ್ಧಿ bhêda-buddhi. Perception or idea of a difference or distinction (C.). ತಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೇ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಭೇದಬುದ್ಧೀ ಮಾಡುವದರ ಕಾರಣವನ್ನು ದೇವರೇ ಬಲ್ಲನು (B. 4, 108).

ಭೇದಿ bhêdi. Who or what breaks, splits, divides, cuts, etc. (see ವೃಕ್ಷ-); a destroyer (Bp. 54, 26); — a crowbar (ಹಾರೆ Mr. 371); — loosening the bowels; — frequent or preternatural evacuations of the intestines, purging (My.). ಭೇದಿ ಆಗುವ ಲಾಲ್ ತಿಗಡೆ (ತ್ರಿಪುಟಿ, etc. Si. 148). ವೈದ್ಯನು ಭೇದಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು (My.). ಅವನಿಗೆ ಭೇದಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು (also: I frightened him, My.). ಅವನಿಗೆ ಭೇದಿ ಹರಿಯಿತು (he was purged, My.). — ಭೇದಿ ಕಟ್ಟು. To stop purging (My.).

ಭೇದಿತ bhêdita. *Broken, split, divided, separated.*

ಭೇದಿಸು bhêdisu. To break, to split; to distinguish; to separate; to destroy (Bp. 36, 48; Śsv. 4, 131; B. 2, 26; My.); to open, to disclose (as a secret, My.). 2, to discriminate (Ĉ. Bp. 36, 42). 4, to be broken, as the heart (My.); to separate (v. i., My.). 5, a difference to take place (Ĉh. v. 334). See Sp. s. ಮಾದಿಗ.

ಭೇದ್ಯ bhêdya. To be broken or split; *capable of being broken, etc., frangible, fragile, penetrable; — to be seduced or led away, liable to be seduced or led away.* 2, what is specified or defined: *a substantive, a noun.* 3, a river (ಉದ್ಧಕ, ನದ, ಗಣ್ಡುದೊರೆ Mr. 413).

ಭೇರಿ bhêri. = ಬೇರಿ 2. *A kettle-drum* (ದುನ್ದುಭಿ Mr. 80).

ಭೇರುಣ್ಡ bhêruṇḍa. = ಬೇರುಣ್ಡ, ಭಾರುಣ್ಡ. A species of bird with two heads (ಅಮರ್ದಲೆವಕ್ಕಿ Kk. 16; Śm. 29; ಕೇಸರಿದ್ವಿಪಾರಾತಿ Mr. 160; J. 16, 87). — ಭೇರುಣ್ಡವಕ್ಕಿ. -ಪಕ್ಕಿ. = ಭೇರುಣ್ಡ. (Abh. P. 10, 78).

ಭೇಷಜ bhêshaja. (fr. ಭಿಷಜ್). Making well or healthy: *a remedy, a drug, a medicament* (ಪುಷ್ಕರ, ವೈದ್ಯ Nn. 27). 2, = ವೈಸಿಕ, hypocrisy, fraud, deceit (not Sk.; My.).

ಭೇಷಜಗಾರ bhêshaja-gâra. A dissembler, a hypocrite (My.).

ಭೇಷಜನಿವಾಸ bhêshaja-nivâsa. A druggist's shop (ಆರೋಗ್ಯಗೃಹ Mr. 197).

ಭೈ bhĕi. bhai. An imitative sound. — ಭೈ ಭೈ rep. ಒದೆದು, ಅದ್ರಿಕ್ಕಿತಿಸಗ್ಗಿ ಪತ್ತುವಿಡೆ ಭೈ ಭೈಯೆಮ್ಬಿನಂ ಕಿರ್ದು (Śmd. 64).

ಭೈಕಾರ bhai-kâra. The syllable ಭೈ (Śmd. 361).

ಭೈಕ್ಷ bhaiksha. (fr. ಭಿಕ್ಷಾ). = ಬೈಕ. Asking alms; — anything obtained by begging: *begged food, charity, alms.*

ಭೈತ್ರ bhaitra. Tbh. of ಬಹಿತ್ರ (Śmd. 361; ಬಹಿತ್ರಕ Ĉt. II. 75; ಯಾನಪಾತ್ರ, ಪೋತ Nr.; ತಾರದ, ಹಡಗು Nn. 28; ಕಟ, ಹಡಗು 152; ಪ್ರವಹಣ, ಪೋತ, ಹಡಗು Mr. 407). ಭೈತ್ರ ನಡಸುವವರು (ಪೋತವಾಹ, etc.); ಭೈತ್ರದಲ್ಲಿಕ್ಕುವ ಭಣ್ಡ (ಆತರ, ತರಪಣ್ಯ Nr.). See ಸು-.

ಭೈತ್ರವ್ಯವಹಾರಿ bhaitra-vyavahâri. A sea-trader (ಪೋತವಣಿಜ್, etc. Hlâ.).

ಭೈತ್ವ bhaitva. The syllable ಭೈ (Śmd. 360. 361).

ಭೈರವ bhairava. (fr. ಭೀರು). = ಬೈರವ. Formidable, awful, terrific. 2, Bhairava, a form of Śiva (ಬಿರುವರ್ಗಿಜಾ, ಕ್ಷೇತ್ರಪಾಲ Śm. 5; Kk. 6; ಘೋರಮೂರ್ತಿ, ಖಡ್ಗಹಸ್ತ, ದಿಗಮ್ಬರ Mr. 15; see Śmd. 79). ಚನ್ನೇ ದೇವರ ಮನೆಗೆ ಭೈರವದೇವರು ಒಕ್ಕ ಹಾಗೆ. — ಧರಭರನೆ ಹೋಗಿ, ಭೈರವದೇವರ ಸಂಗಡ ಭೈರವಾಸ ಕೇಳಿದ (Prvs.).

ಭೈರವಾಸ bhairavâsa. Tbh. of ಬಹಿರ್ವಾಸಸ್. (Si. 222; My.; Tĕ.; see Prvs. s. ಭೈರವ, ಶಿವ).

ಭೈರವಿ bhairavi. *A particular form of Durgâ* (ಚಾಮುಣ್ಡಿ, ಚರ್ಚೆ Nn. 28; ಚರ್ಚೆ, ಚಾಮುಣ್ಡಿ, ವನದೇವಿ Mr. 14; ಚರ್ಚೆ 522; Bp. 28, 19). 2, N. of a râgiṇi or kind of tune.

ಭೈಷಜ್ಯ bhaishajya. (fr. ಭೇಷಜ). *Any remedy, drug, medicine.*

ಭೋ bhô. = ಭೋಸ್. See Śmd. 64; J. 11, 34.

ಭೋಕ್ತ bhôkta. Tbh. of ಭೋಕ್ತೃ. (ಉಪಭೋಗ, ನಿವೇಶ Mr. 457; My.).

ಭೋಕ್ತವ್ಯ bhôktavya. To be enjoyed or eaten; fit to be used or employed; to be possessed or ruled. See Bp. 53, 41; ಅನು-.

ಭೋಕ್ತಾರ bhôktâra. Tbh. of ಭೋಕ್ತೃ. (My.).

ಭೋಕ್ತೃ bhôktṛi. = ಭೋಕ್ತ, ಭೋಕ್ತಾರ. *An enjoyer, an eater, a feeder;* one who employs or makes use of; one who feels or experiences; — enjoying, eating; feeling, experiencing.

ಭೋಗ bhôga. 1. = ಬೋಗ. Enjoyment, fruition; eating; use, application. 2, sexual enjoyment (ಗ್ರಾಮ Nn. 37; My.). 3, possessing; ruling, governing, protecting; cherishing, nourishing (ಪರಿಪಾಲನೆ, ರಕ್ಷಿಸುವುದು Nn. 113; ಪಾಲನೆ Mr. 514). 4, a transaction (ವ್ಯವಹಾರ, ಬಿಹಾರ 113; ವ್ಯವಹಾರ 514). 5, perception of sorrow or joy. 6, *pleasure* (ಅತಿಸುಖ 514). 7, a being that enjoys pleasure (ಸೌಖ್ಯಾನ್ವಿತಜೀವಿ, ಸುಖವನಯ್ದುವನ್ತಾ ಜೀವರುಗಳು 113). 8, *feasting, a repast, a banquet.* 9, money, wealth (ಧನ, ದ್ರವ್ಯ 113; ಧನ 514). 10, fullness, plenty (ಪರಿಪೂರ್ಣ, ನೆರೆತ Mr. 454). 11, *hire, wages* (ನಿವೇಶನ 514); *the hire of dancing girls or courtezans, wages of prostitution.* 12, a whore (ಕಾಮುಕಿ, ಸೂಳೆ 118; ಪಣ್ಯವನಿತೆ 514). ಪಾಷಾಣದ ಭೋಗ, ಕೃಶಾನವ ಸ್ತ್ರೀ

Digitized by Google

ಯಾರು ಬಲ್ಲರು? (Prv.). 13, N. of a man (Bp. 24, 72). See Prv. s. ರೋಗ.

ಭೋಗ bhôga. 2. Any winding or curve: *a ring, the coil of a snake.* 2, *the expanded hood of a serpent.* 3, the body of a snake (ಅಹಿಕಾಯ, ಸರ್ಪಗಳ ದೇಹ Nn. 113; ಹಾವಿನ ಶರೀರ Mr. 400; ಅಹಿಕಾಯ Mr. 514);—the body. 4, *an army in column;*—a train, a retinue, an army (ಸೇನೆ, ಪರಿವಾರ 113).

ಭೋಗಕ್ಷಿತಿ bhôga-kshiti. = ಭೋಗಭೂಮಿ, etc. Land of enjoyment: the place on this earth where people (all of whom are âryas) enjoy the reward of their works, which is superior to svarga and where people live very long (Čpr. 3, 35).

ಭೋಗಧರ bhôga-dhara. A snake (ಹಾವು G.).

ಭೋಗಭೂತಲ bhôga-bhûtala. = ಭೋಗಕ್ಷಿತಿ, etc. (Čpr. 3, 36).

ಭೋಗಭೂಮಿ bhôga-bhûmi. = (ದೇವಭೂಮಿ), ಭೋಗಕ್ಷಿತಿ q. v., ಭೋಗಭೂತಲ. (Čpr. 1, after 101; 3, after 36; 3, 37; Abh. P. 1, after 66, 67 & 68).

ಭೋಗಭೂಮಿಭವ bhôgabhûmi-bhava. (= ದೇವಭೂಮಿಜ). An ârya (ಆರ್ಯ, ಭೋಗಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವನು Nn. 106).

ಭೋಗಮೋಕ್ಷ bhôga-môksha. Fruition and final emancipation (Bp. 49, 12).

ಭೋಗವತ್ bhôga-vat. Furnished with enjoyments, riches, etc. 2, having rings or coils; a snake.

ಭೋಗವತಿ bhôga-vati. = ಭೋಗಾವತಿ. *The city of the snakes in the subterranean regions* (J. 23, 16). 2, *the river of the snakes, the Ganges of the lower regions* (J. 24, 13).

ಭೋಗಷಟ್ಪದಿ bhôga-shatpadi. N. of a metre (Čh.).

ಭೋಗಾಯಿ bhôga-âyi. N. of a woman (Bp. 12, 42).

ಭೋಗಾವತಿ bhôgâ-vati. = ಭೋಗವತಿ. The infernal regions (ಪಾತಾಳ Nn. 22, o. r. ಅಧೋಲೋಕ). 2, ನಗರ, ಪಟ್ಟಣ (22). 3, ತರಂಗಿಣಿ, ನದಿ (22). 4, Mahâlakshmî (ರಮೆ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ 22).

ಭೋಗಿ bhôgi. 1. (Šmd. 109). = ಬೋಗಿ, (ಬೋವು). Enjoying, eating; using, possessing; suffering, experiencing;—devoted to enjoyments, indulging in sensual pleasures;—opulent;—an enjoyer (Bp. 58, 16);—a happy person (My.);—a voluptuary;—a king, a prince;—the headman of a village;—a barber;—a person who accumulates money for a particular expenditure. See ಬಿಳೇ-. ಭೋಗಿಗೆ ಯೋಗಿ ಮರುಳು, ಯೋಗಿಗೆ ಭೋಗಿ ಮರುಳು.—ಬಟ್ಟ ಭೋಗಿಯಾದರೆ ಬಟ್ಟ ಜೋಗಿ (Prvs.). — ಭೋಗಯ. -ಅಯ. N. (Bp. 38, 57; 57, 37. 52). — ಭೋಗಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 42; 57, 31-33. 43. 49. 50). — ಭೋಗಿದೇವ. N. (Bp. 57, 38. 46. 51. 54. 55; 58, 9). — ಭೋಗಿದೇವಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 59, 5).

ಭೋಗಿ bhôgi. 2. Having curves or coils: *a snake.*

ಭೋಗಿಕಟಕ bhôgi-kaṭaka. Šiva (Bp. 54, 75).

ಭೋಗಿತ bhôgita. A man who has eaten or enjoyed, or eats or enjoys (Bp. 30, 12).

ಭೋಗಿನಿ bhôgini. *The concubine of a king.* 2, a serpent woman (Čpr. 5, 99).

ಭೋಗಿಪ bhôgi-pa. The snake šêsha (J. 13, 47).

ಭೋಗಿಭೂಷಣ bhôgi-bhûshaṇa. Šiva (Bp. 55, 52).

ಭೋಗಿವಿಭೂಷ bhôgi-vibhûsha. Šiva (Šsv. 1, 82).

ಭೋಗಿಶಯ bhôgi-šaya. Vishṇu (Bp. 1, 3).

ಭೋಗಿಸು bhôgisu. (Šmd. 92). To eat; to enjoy; to experience, to feel, to suffer (Bp. 24, 83; 27, 15; 43, 64. 65; 48, 6. 22; 58, 35. 46; My.; B. 5, 58. 274). 2, to indulge in sensual pleasures (Bp. 6, 33; 11, 23; J. 8, 5). 3, to be consumed or destroyed, to decay, as pearls (Bh. 2, 2, 66). ಭೋಗಿಸಿದಳ್ (Šmd. 245). ಕೂಡಿ ಭೋಗಿಪಲ್ಲಿ ರಮಾಭಿಧಾನಂ (Mr. 538). See Prv. s. ಯೋಗ.

ಭೋಗಿಸುವಿಕೆ bhôgisuvikĕ. Enjoying, etc. (ನಿರ್ವೇಶ, ಉಪಭೋಗ Si. 394).

ಭೋಗ್ಯ bhôgya. Enjoyable, to be enjoyed, to be used;—what may be enjoyed, anything that may be possessed or used, an object of fruition.

ಭೋಗ್ಯಪತ್ರ bhôgya-patra. = ಭೋಗ್ಯಾಧಿಪತ್ರ. (My.; Tĕ.).

ಭೋಗ್ಯಾಧಿ bhôgya-âdhi. A pledge or deposit which may be used by the mortgagee until redeemed (My.).

ಭೋಗ್ಯಾಧಿಪತ್ರ bhôgyâdhi-patra. A mortgage-bond wherein the lender assumes the temporary use of the property mortgaged (My.).

ಭೋಂಕನೆ bhôṅkanĕ. = ಭೋಂಕೆನೆ. Swiftly, speedily, quickly (ಚಿಕ್ಕನೆ, ಭೋರನೆ, ಭೋಂಕಲ್, etc., ಶೀಘ್ರಾರ್ಥ Šmd. 391; ಚಟ್ಟರ, etc. Čt. I, 21; ಭೋರನೆ, etc., ಶೀಘ್ರಾರ್ಥ Kk. 50). ಭೋಂಕನೆ ದೇವಸ್ತ್ರೀಯರ್ ಅನ್ದಾರತಿಯನ್, ಉಘೇ ಎನ್ದು, ತನ್ದೆತ್ತುತಿರ್ದರ್ (Šmd. 64). ಭೋಂಕನೆ ಬನ್ದಂ, ಭೋಂಕನೆ ಬನ್ದಳ್, ಭೋಂಕನೆ ಬನ್ದುದು (109). ಭೋಂಕನೊರ್ವಂ ಬನ್ದಂ (112). See Bp. 9, 23; Rsv. 5, 120; 10, 9; 13, after 77; Šsv. 1, 7).

ಭೋಂಕರಿಸು bhô-n-karisu. To hum, to murmur (J. 8, 32; *cf.* ಬೋ).

ಭೋಂಕಲ್ bhôṅkal. = ಭೋಂಕನೆ (Šmd. 391).

ಭೋಂಕೆನೆ bhôṅkĕnĕ. = ಭೋಂಕನೆ. (Čpr. 3, 53. 77; 5, 43. 80; 6, 44; 7, 88).

ಭೋಜ bhôja. N. of a celebrated sovereign of Malwa (Bp. 57, 6. 7. 9. 11. 19. 20); N. of others (*e. g.* J. 14, 3; 25, 19).

ಭೋಜನ bhôjana. *The act of enjoying, using, eating; a meal; food* (ಊಟ Hlâ.). See ಉಣ್. ಭೋಜನವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಭಜನೆಯಿರಬೇಕು.—ತಿರಿದುಮ್ಬುವ ಬಟ್ಟ ದಕ್ಷಿಣೆಯಾದರೂ ಬಿಟ್ಟಾನು, ಭೋಜನ ಸಿಕ್ಕದರೆ ಬಿಡಲೊಲ್ಲ (Prvs.). 2, the act of giving to eat, feeding. See Prvs. s. ಯೋಜನ. — ಭೋಜನ ಮಾಡು. To eat, to take a meal (B. 4, 122; My.).

ಭೋಜನಕ್ರಿಯೆ bhôjana-kriyĕ. The act of eating or of giving to eat. See ಊಟ.

ಭೋಜನತ್ಯಾಗ bhôjana-tyâga. *Abstinence from food.*

ಭೋಜನದಕ್ಷಿಣೆ bhôjana-dakshiṇĕ. The money present given to Brâhmaṇas after supplying them with a meal (especially at šrâddhas, My.).

ಭೋಜನಸಮಾರಮ್ಭ bhôjana-samârambha. The arrangement, disposition and management of a meal or dinner (B. 4, 215; My.).

ಭೋಜನಾರ್ಥ bhôjana-artha. On account of a meal (My.).

ಭೋಜನಾರ್ಥಿ bhôjana-arthi. A stranger who asks for a meal (My.).

ಭೋಜಿ bhôji. *Enjoying; eating.* See ಸರ್ವಾನ್ನ-, ಸಹ-.

ಭೋಜ್ಯ bhôjya. = ಬೊಜ್ಜ. To be enjoyed or eaten; eatable. 2, anything to be enjoyed or eaten, food (J. 5, 24; 6, 45; My.);—a dainty. 3, a feast;—a store of provisions.

Digitized by Google

ಭೋಟ bhôṭa. N. of a country (Bp. 6, 19).

ಭೋರ್ bhôr. (= ಬೋ). A sound to imitate the humming of the black humble bee, the noise of the waves of the sea, that of rivers or streams, that of a crowd of people, that of certain musical instruments (kahaḷê, tutûri, etc.), that of heavy rain, that of wheels, etc. — ಭೋರಿಡು. -ಇಡು. = ಭೋರೆನ್. (My.). — ಭೋರೆನ್. -ಎನ್. To emit the sound of ಭೋರ್ (Čpr. 8, 17; Bp. 3, 33; 6, 11; 11, 49; 46, 53; 53, 25; Rêv. 6, after 11). — ಭೋರ್ಗರೆ. -ಕರೆ. = ಭೋರೆನ್. (ಧ್ವನಿಗೆಯ್ Šmd. 22 Cm.; Čpr. 6, 34; Râm. 6, 49, 35). — ಭೋಭೋರ್ಗರೆನ್. To emit the repeated sound of ಭೋರ್ (Abh. P. 9, 186). ಭೋಭೋರ್ಗರೆನೆ ಪಾಯ್ವುದು ಹಿಮನಗಕ್ಕೆ ಗಂಗಾಸ್ರೋತಂ (Šmd. 231).

ಭೋರನೆ bhôranĕ. (Šmd. 22. 388). With the sound of ಭೋರ್ (Bp. 2, 12). **2,** swiftly, quickly (ಭೋಂಕನೆ, ಚಕ್ಕನೆ, ಭೋಂಕರ್, etc., ಶೀಘ್ರಾರ್ಥ Šmd. 391; ಚಟ್ಟರ, etc. Čt. I, 21; ಚಕ್ಕನೆ, ಚಟ್ಟರ, ಬಿಟ್ಟರ, ಬೇಗ, etc., ಶೀಘ್ರಾರ್ಥ Šm. 61; Kk. 50).

ಭೋರುಣ್ಟಿ bhôruṇṭi. A square paper-kite that emits the sound of bhôr when flying (My.).

ಭೋರೆನೆ bhôrĕnĕ. = ಭೋರನೆ No. 1. (Abh. P. 13, 49).

ಭೋಷ bhôsha. = ಬೋಸಿ 2. Decorum, decency; honor (My.). ದೇಶಾನ್ತರದವರಿಗೆ ಸ್ವತನ್ತ್ರ ಕೊಟ್ಟರೆ ತನ್ನ ಭೋಷ ಹೋಗದೇ? — ದೇಶಾವರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಭೋಷ ಕಳ ಕೊಣ್ಡ. — ನಹುಷರಾಯನ ಭೋಷ ನಾಶದಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತು. — ನಿರಾಶೆಯುಳ್ಳವನಲ್ಲಿ ಆಶೆ ಮಾಡಿದರೆ ಭೋಷ ಹೋಗದೇ? (Prvs.).

ಭೋಸ್ bhôs. = ಭೋ. *O! ho! there! hallo! ah! alas!*

ಭೋಸಡ bhôsaḍa. = ಭೋಸಡಿ No. 1. (My.).

ಭೋಸಡಿ bhôsaḍi. Pudendum muliebre (Mhr.). 2, a term of reproach for an adulteress (My.).

ಭೌತಿಕ bhautika. (fr. ಭೂತ). Coming from or relating to existing beings; relating or pertaining to evil spirits; formed of the elements; material. (My.). See ಅಧಿ-, ಆಧಿ-.

ಭೌಮ bhauma. (fr. ಭೂಮಿ). Belonging or relating to the earth; terrestrial; made of earth; — *the planet Mars* (ವಕ್ರ, etc. Mr. 38).

ಭೌಮವಾರ bhauma-vâra. Tuesday. (My.). See Prv. s. ಭೀಮ.

ಭೌರಿಕ bhaurika. (fr. ಭೂರಿ). *The superintendent of gold in a royal treasury, a treasurer.*

ಭ್ರ bhra. = ಭ್ರ, etc.

ಭ್ರಂಶ bhraṁśa. *Falling, falling off, a fall; — declining, decline, decrease;* — decay, ruin; — *separating from, abandoning, deserting; — losing, loss;* — deviating or straying from.

ಭ್ರಂಶತೆ bhraṁśatĕ. The state or condition of falling, etc. See ಅವ-.

ಭ್ರಕುಂಸ bhrakuṁsa. = ಭ್ರುಕುಂಸ. *An actor in female apparel.*

ಭ್ರಕುಟಿ bhra-kuṭi. *A contraction of the eyebrows, a frown.*

ಭ್ರಜ್ಜ್ bhrajj. (= ಬಜ್ಜ್). Frying, parching (as grain), roasting.

ಭ್ರಮ bhrama. = ಬಿಮ, ಬಿಮರ್, ಭ್ರಮೆ. Flying about humming, as insects; — roving or roaming about, wandering about; — *moving in a circle, going round, turning round, whirling, revolving;* — straying, erring; — a circular motion, a whirl; a whirlpool, an eddy; — giddiness, dizziness; — *wandering of mind; confusion, perplexity, error, mistake, aberration, misconception, misapprehension, delusion; — a water-course;* — one of the upamĕs (Kâvy. III, 3, B, 61. 103 seq.). ಅವರ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಭ್ರಮವಾಗುತ್ತದೆ (B. 4, 41).

ಭ್ರಮಣ bhramaṇa. = ಬವಣೆ, ಭ್ರಮಣೆ. Roaming, wandering about; turning round, whirling (ಸಂಚರಣ, ತಿರುಗುವುದು Nn. 45; Čpr. 4, after 18); revolution, the orbit of a planet, etc.; wavering, staggering, tottering, unsteadiness; erring, falling into error; confusion, perplexity; giddiness, dizziness; — causing to go round or move about. See ದಿಗ್-, ಮುಷ್ಟಿ-; ಚರಯಿಸು, ತಿರುಪು, ತೊಡರ್, ಬಳಸು, ಸುಳ್.

ಭ್ರಮಣಿ bhramaṇi. = ಬವಣಿ, ಬವಳಿ. A sort of game (played by lovers), consisting in circular movements or waltzes. 2, a *vulgar* form of ಭ್ರಮಣೆ.

ಭ್ರಮಣೆ bhramaṇĕ. = ಭ್ರಮಣ. (J. 13, 20; My.).

ಭ್ರಮತ್ bhramat. (Šmd. 100). Flying about humming; roaming; turning round, whirling, etc.

ಭ್ರಮದ್ಭ್ರಮರ bhramat-bhramara. (Šmd. 100). The black humble bee flying about humming.

ಭ್ರಮರ bhramara. = ಬವರ 2. *The large bright black humble bee,* Bombinatrix glabra (ಭೃಂಗ, ತುಮ್ಬಿ Nn. 45; ಮಧುವ್ರತ, ತುಮ್ಬಿ 63; ಅಲಿ Šm. 95); a bee. 2, a potter's wheel. 3, a bow (ಕಾರ್ಮುಕ, ಬಿಲ್ಲು 63). 4, a gallant, a libertine (ಭುಜಂಗ, ವಿಟ 63). 5, shine, lustre (ಮಿಂಚು, ಹೊಳಪು 63). 6, giddiness, vertigo. ಭ್ರಮರ ಭ್ರಮಿಸಿ, ಬೇಗೂ ಭಂಗ ಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಭ್ರಮರಕ bhramaraka. A bee. 2, *a curl hanging down on the forehead.*

ಭ್ರಮರವಿಲಸಿತ bhramara-vilasita. N. of a vritta (Čh.).

ಭ್ರಮರಾದಿನಿನದ bramara-âdi-ninada. The sound of the black humble bee, etc. See ಮುರಿ.

ಭ್ರಮರಾಮ್ಬೆ bhramara-ambĕ. Durgâ. (My.).

ಭ್ರಮರಾರಿ bhramara-ari. Bee-enemy: the čampaka tree and its flowers. — ಭ್ರಮರಾರಿಮಾಲಿನಿ. N. of one of Čandrahâsa's wives (J. 31, 51).

ಭ್ರಮರಾರ್ಥ bhramara-artha. The meaning of "the black humble bee" (ಅಳಿ Šmd. Dh.).

ಭ್ರಮರಿ bhramari. = ಬವರಿ. Going round (see ಬವರಿ). 2, a bee, the black humble bee (Sk.). ಭ್ರಮರಿವೊಲ್ ಪದ್ಮಿನಿಯನ್ತಿರೆ ಬಿಟ್ಟರಾಗು! (Šmd. 272). 3, making go round, moving in a circle (see ಬವರಿ).

ಭ್ರಮಾರ್ಥ bhrama-artha. The meaning of "turning round", etc. (Šmd. 392).

ಭ್ರಮಿ bhrami. Going round or about, revolving; roaming about. 2, a potter's wheel, a turner's lathe. 3, a whirlpool. 4, any circular arrangement of troops, a circle formed by troops (J. 20, 44. 48. 62). See Šmd. s. ಭ್ರಮರಿ.

ಭ್ರಮಿತ bhramita. Wandered about, wandering about in, wandered or spread through (Bp. 19, 3; 28, 59); strayed, perplexed, etc. (40, 59).

ಭ್ರಮಿಯಿಸು bhramiyisu. To roam or wander about (Čpr. 3, after 28).

Digitized by Google

ಭ್ರಮಿಸು bhramisu. = ಬಿಮಿಸು, ಬಿವಿಸು. To fly about humming (as the ಭ್ರಮರ, Bp. 45, 43; J. 8, 2); to roam or wander about. 2, to wander, not to be under the guidance of reason, to be confused, perplexed or bewildered, to act foolishly (Bp. 10, 3; 45, 43; 54, 48; My.). See Prv. s. ಭ್ರಮರ.

ಭ್ರಮೆ bhramĕ. = ಭ್ರಮ. (Bp. 45, 48; Šmd. 399 Cm.; My.). ಭ್ರಮೆಯಿದ್ದವಗೆ ಶ್ರಮೆಯಿಲ್ಲ, ಶ್ರಮೆಯಿದ್ದವಗೆ ಭ್ರಮೆಯಿಲ್ಲ (Prv.). — ಭ್ರಮೆಗವಿ. -ಕವಿ. Confusion to fall upon or seize (Bp. 9, 3). — ಭ್ರಮೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. -ಗೊಳ್ಳು. To enter upon a roaming or wandering about;—to begin to wander or to lose the guidance of one's reason, to become confused or bewildered (My.). See ತೊಡರ್; Bp. 26, 32; 45, 34.

ಭ್ರಷ್ಟ bhrashṭa. = ಬಟ್ಟ 3. *Fallen, dropped, fallen down, fallen out or off;*—declined, ruined, lost;—strayed from, devious from;—separated from, deprived of;—fallen (as from dignity, power, caste, virtue);—depraved, vicious, wicked. ಭ್ರಷ್ಟನಾದರೂ ಕಷ್ಟ ತಪ್ಪದು (Prv.).

ಭ್ರಷ್ಟತ್ವ bhrashṭatva. The state of being deprived of, put out or expulsed from (caste, etc., My.).

ಭ್ರಾಜ್ bhrâj. Shining; lustre. See ವಿ-.

ಭ್ರಾಜಿ bhrâji. Shining, gleaming, glittering.

ಭ್ರಾಜಿತ bhrâjita. Shining, glittering, beaming (Čpr. 1, 121; Šmd. 180; Kâvy. I, 2, 22; Šâstrasâra in W. v. 1505).

ಭ್ರಾಜಿಷ್ಣು bhrâjishṇu. *Shining, splendid, radiant, elegant.*

ಭ್ರಾತ bhrâta. Tbh. of ಭ್ರಾತೃ. (My.).

ಭ್ರಾತಾರ bhrâtâra. Tbh. of ಭ್ರಾತೃ. (My.).

ಭ್ರಾತೃ bhrâtṛi. *A brother, a uterine brother.* ಭ್ರಾತೃಗಳ್ (dual), *brother and sister.*

ಭ್ರಾತೃಜ bhrâtṛi-ja. *A brother's son.*

ಭ್ರಾತೃಜಾಯೆ bhrâtṛi-jâyĕ. *A brother's wife.*

ಭ್ರಾತೃದ್ರೋಹ bhrâtṛi-drôha. Betraying one's own brother (My.).

ಭ್ರಾತೃಪುತ್ರ bhrâtṛi-putra. *A brother's son.*

ಭ್ರಾತೃಭಗಿನಿಗಳ್ bhrâtṛi-bhaginigaḷ. (dual). *A brother and sister.*

ಭ್ರಾತೃವಧು bhrâtṛi-vadhu. *A brother's wife* (ಅತ್ತಿಗೆ Mr. 312).

ಭ್ರಾತೃವ್ಯ bhrâtṛivya. *A brother's son.* 2, *a rival, an enemy.*

ಭ್ರಾತ್ರೀಯ bhrâtrîya. *A brother's son;*—fraternal, belonging or relating to a brother.

ಭ್ರಾನ್ತ bhrânta. Roamed; whirled round. 2, confused, perplexed, bewildered, enchanted. (B. 3, 12; My.; see ವಿ-).

ಭ್ರಾನ್ತತೆ bhrântatĕ. Confusion, perplexity, bewilderment (Čpr. 5, 15).

ಭ್ರಾನ್ತಿ bhrânti. = ಭ್ರಾನ್ತು. Wandering about, roaming, going round, etc.;—*confusion, perplexity, bewilderment; error, mistake, delusion, false idea or supposition* (ಭ್ರಮೆ Šmd. 399 Cm.). ಪ್ರಾನ್ತ್ಯ ಸೇರಿದರೂ ಭ್ರಾನ್ತಿ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ.—ಭ್ರಾನ್ತಿ ಹಿಡಿದವನಿಗೆ ವಾನ್ತಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಹೋದೀತೇ?—ಭ್ರಾನ್ತಿ ಹೋದರೂ ಭಯ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ (Prvs.). See Prv. s. ಸನ್ತೆ 1. — ಭ್ರಾನ್ತಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. -ಗೊಳ್ಳು. = ಭ್ರಮೆಗೊಳ್. (Bp. 17, 9; My.). — ಭ್ರಾನ್ತಿ ಪಡು. To be confused, etc. (Si. 36; My.).

ಭ್ರಾನ್ತು bhrântu. Tbh. of ಭ್ರಾನ್ತಿ. ಅವನಿಗೆ ಭ್ರಾನ್ತು ಹಿಡಿಯಿತು (My.). 2, a confused person (Bp. 51, 25).

ಭ್ರಾಮ bhrâma. = ಭ್ರಾನ್ತಿ.

ಭ್ರಾಮಕ bhrâmaka. Causing to turn round; bewildering; a perplexing or bewildering affair (J. 26, 40). 2, *a loadstone* (ಸೂಜುಗಲ್ಲು, ಅಯಸ್ಕಾನ್ತ Mr. 100).

ಭ್ರಾಮಕನ್ದ bhrâma-kanda. A very poisonous, yet medicinal plant (ಅತಿಬಡೆ, ಶೃಂಗಿ Mr. 138).

ಭ್ರಾಮರ bhrâmara. (fr. ಭ್ರಮರ). Belonging to or coming from a bee (Si. 334).

ಭ್ರಾಷ್ಟ್ರ bhrâshṭra. (= ಬಾಣಲಿ, etc.). *A frying-pan, a roasting-pan, a parching-pan* (ಅಮ್ಬರೀಷ, ಹುರಿವ ಹಂಚು Mr. 211).

ಭ್ರಾಷ್ಟ್ರಕ bhrâshṭraka. (= ಬಾಣಲಿಗೆ). A frying-pan, etc. (= ಭ್ರಾಷ್ಟ್ರ).

ಭ್ರು bhru. = ಭ್ರೂ, etc.

ಭ್ರುಕುಂಸ bhrukumsa. = ಭ್ರೂಕುಂಸ. *An actor in female apparel.*

ಭ್ರುಕುಟಿ bhru-kuṭi. A contraction of the eyebrows, *a frown.*

ಭ್ರುವ bhruva. = ಭ್ರೂ, etc. An eyebrow.

ಭ್ರೂ bhrû. (Šmd. 108). = ಭ್ರು, etc., (ಪುರ್ಬು, etc.). *An eyebrow, the brow* (ಹುಬ್ಬು, ಬಿಲ್ಲಿ Mr. 317).

ಭ್ರೂಕುಂಸ bhrûkumsa. *An actor in female apparel.*

ಭ್ರೂಕುಟಿ bhrû-kuṭi. = ಭ್ರುಕುಟಿ. *A frown.*

ಭ್ರೂಣ bhrûṇa. *An embryo, a fetus, an unborn child* (ಅತೀವ ಬಾಲಕ, ಶಿಶು Nn. 133, or ad No. 2?). 2, *a child, a boy.* 3, *a pregnant woman* (ಗರ್ಭಿಣಿ, ಬಸುರಾದವನ್ತಾ ಸ್ತ್ರೀ 133; ಬಸುರಿ ಸತಿ Mr. 476). 4, fire (ಜ್ವಾಲೆ, ಅಗ್ನಿ 133).

ಭ್ರೂಣಹತ್ಯ bhrûṇa-hatya. = ಭ್ರೂಣಹತ್ಯೆ. (Bp. 18, 90; My.).

ಭ್ರೂಣಹತ್ಯೆ bhrûṇa-hatyĕ. The killing of an embryo, procuring abortion (Sk.).

ಭ್ರೂಲತೆ bhrû-latĕ. A creeper-like eyebrow (ಬಳ್ಳಿಯ ಹಾಗಿದ್ದ ಹುಬ್ಬು G.; J. 2, 48).

ಭ್ರೇಷ bhrêsha. Falling, slipping;—*deviation from rectitude, trespass.*

Digitized by Google

ಮ್

ಮ್ m. The forty-fifth letter of the Alphabet (Śmd. 12. 21). It takes the place of the bindu (24. 115. 128. 130. 192. 193. 200), and often becomes ಪ (81. 128. 202). *Cf.* ನೊಡೆ = ಪೊಡೆ, ನೊಳಲೆ = ಮೊಳಲೆ.

ಮ ma. The letter ಮ್ pronounced with a short a, as is generally done at school.

ಮ ma. N. of one of the metrical feet (Ch.; Mr. 363). 2, N. of the fourth note of the scale (Mr. 76). 3, the number 5 (Mr. 349).

ಮಕ maka. The state of being not bright or dim (*cf.* ಮಂಕು). — ಮಕ ಮಕ ಎನ್ನು. To want brilliancy, as a light (My.).

ಮಕರ makara. *A kind of sea-monster* (crocodile, shark, dolphin, etc., ಮತ್ಸ್ಯಭೇದ Hlâ.; ಉಗ್ರಪಾಠೀನ Mr. 410). 2, N. of the 10th sign of the zodiac: Capricornus. 3, one of the nine treasures of Kubêra. — ಮಕರಬಿಬ್ಬಿ. A mortar-piece (My.).

ಮಕರಕುಂಡಲ makara-kuṇḍala. An ear-ring shaped like a makara. (My.).

ಮಕರಕೇತನ makara-kêtana. Kâma (Bp. 40, 51).

ಮಕರಕೇತು makara-kêtu. = ಮಕರಕೇತನ. (J. 6, 25).

ಮಕರತೋರಣ makara-tôraṇa. (Śmd. 385; Kk. 97; Bp. 4, 3; 6, 21). A tôraṇa of the form of a makara attached to two poles, which, in processions, as an emblem of distinction (birudu), is carried before idols, gurus and kings (My.).

ಮಕರಧ್ವಜ makara-dhvaja. Makara-bannered: *Kâma*.

ಮಕರನ್ದ makaranda. *The nectar of flowers; honey* (ಮಧು, ಪೂಗಳ ಇಸಿದು Mr. 108; ಬಣ್ಣು Kk. 14; ಸವುಸವ Śm. 23).

ಮಕರಪತ್ರ makara-patra. = ಮಕರಿಕೆ. (J. 11, 25; 30, 17).

ಮಕರಮಾಸ makara-mâsa. The tenth solar month (My.).

ಮಕರರಾಶಿ makara-râśi. = ಮಕರ No. 2. ಮಕರರಾಶಿಗೆ ಗುರು ಬನ್ದರೆ ಹುಳುರಿಗೆ ಏನು? (Prv.).

ಮಕರವೃತ್ತ makara-vṛitta. The first point of Capricorn, the winter solstice (B. 5, 306; My.).

ಮಕರಸಂಕ್ರಮಣ makara-saṅkramaṇa. The passage of the sun from Sagittarius into Capricornus (when the ಪೊಂಗಲುಹಬ್ಬ is celebrated, My.).

ಮಕರಸಂಕ್ರಾನ್ತಿ makara-saṅkrânti. = ಮಕರಸಂಕ್ರಮಣ. (My.). ಕಾಡ ಕೋಡಿಗೆ ಮಕರಸಂಕ್ರಾನ್ತಿಯೇ? (Prv.).

ಮಕರಾಕರ makara-âkara. The ocean.

ಮಕರಾಕರೇಶ್ವರ makarâkara-îśvara. Varuṇa (Râm. 6, 44, 52).

ಮಕರಾಕ್ಷ makara-aksha. N. of a râkshasa. (Râm. 6, 40 sum.).

ಮಕರಾಂಕ makara-aṅka. = ಮಕರಧ್ವಜ. (My.).

ಮಕರಾಲಯ makara-âlaya. The ocean. (My.).

ಮಕರಾಶ್ವ makara-aśva. Whose horse is the makara: Varuṇa. (R.).

M

ಮಕರಿ makari. A female makara. 2, = ಮಕರಿಕೆ (My.).

ಮಕರಿಕಾಪತ್ರ makarikâ-patra. = ಮಕರಿಕೆ. (ಪತ್ರಲೇಖೆ, etc., ಸ್ತ್ರೀಯ ಮೊಲೆಗಳು ಮುನ್ತಾದ ಅಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಸ್ತೂರಿ ಕೇಸರಿ ಪಚ್ಚಕರ್ಪೂರ ಮುನ್ತಾದ ಪರಿಮಳದ ಬಣ್ಣಗಳಿನ್ದ ಬರೆಯಲ್ ಪಡುವ ಮಕರಾಕಾರಪತ್ರಾದಿಚಿತ್ರಗಳು Si. 226; My.). ಲೋಗರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದವಳಾಗಿ ಮಕರಿಕಾಪತ್ರ ಮೊದಲಾದ ಶಿಲ್ಪವಿದ್ಯೆಯ ಮಾಡುವಳು (ಸ್ವರಿದ್ಧಿ Nr.).

ಮಕರಿಕೆ makarikĕ. Figures drawn with fragrant pigments on the breast, cheek, arm and neck (of a woman, ಪತ್ರವಲ್ಲಿ, ಮೊಲೆ ಗಲ್ಲ ತೋಳ್ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಕೀಲಿ ಸದ್ಯೋಂ ಬರೆದ ಪತ್ರಲತೆಗಳ್ Mr. 339).

ಮಕರೀಪತ್ರ makarî-patra. = ಮಕರಿಕಾಪತ್ರ. (My.).

ಮಕಾರ ma-kâra. The letter or syllable ಮ (Śmd. 11). 2, = ಅದ 2, No. 3. (My.). 3, dishonour (My.).

ಮಕುಟ makuṭa. = ಮಗುಡ, ಮುಕುಟ. *A head-dress, a crown, a tiara, a crest* (ಕಿರಿ, ಜೂಡ Nn. 4; ವೇಷ್ಟನ 23; ಮೌಲಿ 47; ಮೌಲಿ, ಕಿರೀಟ 101).

ಮಕುಟಮಣಿ makuṭa-maṇi. (Śmd. 385; Kk. 96). A tiara-gem.

ಮಕುಟವರ್ಧನ makuṭa-vardhana. A crowned sovereign (Grj. 2, after 106).

ಮಕುರ makura. = ಮುಕುರ. (Sk.).

ಮಕುಷ್ಠಕ makushṭhaka. = ಮಕಷ್ಠಕ, etc. *A species of kidney bean* (ಮಯುಷ್ಠಕ, etc., ಕಾಡ ಹೆಸರು Nr.; see ಮಡಕಿ).

ಮಕೂಲಕ makûlaka. *A species of medicinal plant* (= ದನ್ತಿಕೆ).

ಮಕ್ಕ makka. = ಮಕ್ಕಾ, etc. Mecca. ಮಕ್ಕಕ್ಕೆ ಹೋದ, ಮದೀನಕ್ಕೆ ಹೋದ, ಇದ್ದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೋಗಾಡಿಸಿ ಬನ್ದ. — ಮಕ್ಕಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಟಕ್ಕುತನ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prvs.).

ಮಕ್ಕಡ makkaḍa. = ಮಂಕಡ. Tbh. of ಮರ್ಕಟ (Śmd. 345. 372; Mhr. ಮಾಕಡ).

ಮಕ್ಕರಿ makkari. = ಮಕ್ರಿ, ಮಂಕರಿ, ಮಂಕ್ರಿ. A basket plaited of stout slits of bamboo or of the date tree (My.; T., Tĕ.; *cf.* Sk. ಮಸ್ಕರ and Tbh. ಮಕ್ಕರಿ).

ಮಕ್ಕರಿ makkari. Tbh. of ಮಸ್ಕರ (Śmd. 350).

ಮಕ್ಕಳ್ makkaḷ. (Śmd. 124). ಮಕ್ಕಳು. (= ಮರ್ಕಳ್). Plural of ಮಗ 1, ಮಗು, etc. Children (ಸನ್ತಾನ, ತನುಜ Nn. 92; ಸುಮುಖ, ತನೂಭವ 126; ದಾಯಿಗ, ಪುತ್ರ 140; ಪುತ್ರರು 151; C.; M.). ಮಕ್ಕಳು ಪಾಡ್ವಿ ಸತಿ (ಪುತ್ರಜೀವಿ Mr. 303). ಮಕ್ಕಳುಬ ಸಾವ ಸತಿ (ಭಿನ್ದು 303). ಮಕ್ಕಳು ಪಾದಿದವಳು (ಭಿನ್ದು, ಸಸ್ತ್ರಸೂತಿ); ಮಕ್ಕಳು ಪಾಯುವವಳು (ಜೀವತ್ತೋಕೆ); ಗಣ್ಡನುಂ ಮಕ್ಕಳುಮಿಲ್ಲದವಳು (ನಿರ್ವೀರೆ Hlâ.). ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ಸಿರಿಯು ಕೋಡಿಕತೆಗಿನ ಕಾಯು (Dp. 54). ಒಕ್ಕಲಿಲ್ಲದ ಊರು, ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ಮನೆಯು... ಫಲಮೇನು? (148). ಹಲವು ಮಕ್ಕಳ ತನ್ದೆ, ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೈಟ್ಟವಗೆ (a cook, Sp.). ಪುತ್ರಳಿಗಿನ್ತ ಮೇಲುಬಂಗಾರವಿಲ್ಲ, ಮಕ್ಕಳಿಗಿನ್ತ ಮೇಲುತೊಡವಿಲ್ಲ. — ಪಕ್ಷಿಗೆ ಗೂಡು, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಾಯಿ. — ಹಕ್ಕಿಯಿಲ್ಲದ್ದು ತೋಟವಲ್ಲ, ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ್ದು ಮನೆಯಲ್ಲ. — ಮಕ್ಕಳ ಬಾಯಿಗೆ ಮಣ್ಣು ಸವಿ. — ಮಕ್ಕಳ ಹೇಲು ತಿನ್ನುವವರು ತುಪ್ಪದ ಗಸಿ ಬಿಟ್ಟಾರೇ? — ಮಕ್ಕಳಿಗೆಲ್ಲ ಬೆಕ್ಕಿನ ಪಳಿಚ್ಚವೇ? — ಮಕ್ಕಳ ತಲೆ ನೆರೆಯಿತು, ಕೂದಿ ಗಂಜ ಹರಿಯಿತು. — ಮಕ್ಕಳ ಬಾಯಿಗೆ ಹಣ್ಣು ಕೊಟ್ಟು ಮಣ್ಣು ಬಿಡಿಸ ಬೇಕು. — ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ಒಕ್ಕಳ ಹೊನ್ನು ಇದ್ದರೇನು? — ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ಹೆಣ್ಡತಿ ಮುದ್ದು, ಹೆಣ್ಡತಿಯಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ತಾನೇ ಮು

Digitized by Google

ದ್ದು. — ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲವೆನ್ನು, ಮಯ್ಲಾರಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಮಯ್ಯೆಲ್ಲ ಇದ್ದು ಹೋಯಿತು. — ಯಾವ ದೇವರು ವರಾ ಕೊಟ್ಟರೂ ಗಣ್ಣನಿಲ್ಲದೇ ಮಕ್ಕಳಾಗದು. — ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲ ಮನೆವಾರ್ತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅಪ್ಪಗೆ ಯಾಕೆ ಇಬ್ಬರು ಹೆಣ್ಣರು? (Prvs.). See Si. 185. 413; Bh. 1, 8, 3. 35; Râm. 1, 4, 3; J. 14, 29; 19, 45. 51; ಎಳೆ-, ಗಣ್ಣು-, ಹೆಣ್ಣು-; Prvs. s. ಕಾಣು and ಮನ್ದಹಾಸ. — ಮಕ್ಕಳ ತಾಯಿ. = ಹಲು ಮಕ್ಕಳ ತಾಯಿ. A scandent thorny shrub, Asparagus racemosus Willd. (ಶತಮೂಲಿ My.; -ವಣೆ, ಉಗ್ರಗನ್ಧೆ, etc., ಬಜೆ, ಕವಣದ ಕಡ್ಡಿ Si. 146, sic!). 2, a female doll that carries many children (My.). — ಮಕ್ಕಳಾಟಿಕೆ. -ಆಟಿಕೆ. Children's play (J. 31, 27; Abhâ. 2, 52; Dp. 6, 3; My.). — ಮಕ್ಕಳಾಟಿಗೆ. -ಆಟಿಗೆ. = ಮಕ್ಕಳಾಟಿಕೆ. (My.; Tu.). — ಮಕ್ಕಳುಗಳ್. = ಮಕ್ಕಳ್. (J. 28, 20). — ಮಕ್ಕಳು ಮರಿಗಳು. dupl. (B. 2, 33. 48). — ಮಕ್ಕಳೊನ್ದಿಗ. -ಒನ್ದಿಗ. A man who has children (My.). — ಮಕ್ಕಳೊನ್ದಿಗಳು. -ಒನ್ದಿಗಳು. A woman whose (husband and) children are living (ಕುಟುಮ್ಬಿನಿ, ಪುರನ್ಧ್ರಿ, ಪುತ್ರಭೃತ್ಯಾದಿಕುಟುಮ್ಬಮುಳ್ಳ ಸ್ತ್ರೀ Si. 183).

ಮಕ್ಕಾ makkâ. = ಮಕ್ಕ, ಮೆಕ್ಕಾ. (Si. 101; My.).

ಮಕ್ಕಿ makki. — ಮಕ್ಕಿಗದ್ದೆ. Rice land above the level of a valley that is to be watered and produces a crop of luxuriant growth (My.). ಮಕ್ಕಳ ಕೆಲಸ ತಿಳಿಯದು, ಮಕ್ಕಿಗದ್ದೇ ಬೆಳೆ ತಿಳಿಯದು (as to its grain, Prv.). See Prv. s. ಅಕ್ಕಸಾಲೆ.

ಮಕ್ಕಿ makki. A copy. — ಮಕ್ಕಿಕಾಂ ಮಕ್ಕಿ. An exact copy (My.; H.).

ಮಕ್ರಿ makri. = ಮರ್ಕರಿ, etc. (My.).

ಮಕ್ಷಿ makshi. = ಮಚ್ಚು (Śmd. 346. 365). A fly.

ಮಕ್ಷಿಕ makshika. A fly; a bee (ಮಧುಮಕ್ಷಿಕೆ, ಜೇನ ನೊಣ Mr. 175).

ಮಕ್ಷಿಕೆ makshikĕ. *A fly;* a bee.

ಮಖ makha. *A sacrifice.*

ಮಖಪುರುಷ makha-purusha. Vishṇu or Kṛishṇa (Mr. 17).

ಮಖಮಲ್ಲು makhamallu. = ಮೊಖಮಲ್ಲು. Velvet (Mhr., H. ಮಖಮಲ; My.).

ಮಖಯಾಜನ makha-yâjana. Assisting at the sacrifices of others (J. 5, 25).

ಮಖರಿಪು makha-ripu. Śiva; Vîrabhadra. 2, N. of a certain metrical foot (Ch.).

ಮಖವೈರಿ makha-vairi. = ಮಖರಿಪು. (My.).

ಮಖಾನ್ತ್ಯ makha-antya. The conclusion of a sacrifice (ವಾಜ, ಯಜ್ಞದ ಕಡೆ Nn. 124).

ಮಖಾಶ್ವ makha-aśva. A sacrificial horse (J. 15, 7).

ಮಖೆ makhĕ. = ಮಘೆ. (My.). ಮಖೆಮಳೆ ಆದರೆ ಮೊಗ ತೊಳೆ ಯುವದಕ್ಕೆ ಆಗದೇ? (Prv.).

ಮಖೋದಯ makha-udaya. The beginning of a sacrifice (J. 5, 37).

ಮಖ್ತೇಸರ makhtêsara. = ಮೊಕ್ತೇಸರ, etc. (ಅಧ್ಯಕ್ಷ, etc. Si. 258, *only* in Si.).

ಮಗ maga. 1. A son (ಸೂನು, ಸನ್ತತಿ, ಆತ್ಮಜ, ತನುಜ, ಪುತ್ರ, etc. Hlâ.; ಆತ್ಮಜ, ತನುಜ Nn. 48; ಅಂಗಜ, ಆತ್ಮಜ 53; ಸುತ Si. 422; ದಾಯಾದ, ಸುತ 430; C.; M.; T. ಮಗ, ಮಕಂ, ಮದಲೈ; Tĕ. ಮಗೆ, ಮೊಗೆ; see T. s. ಮಣಕ; *cf.* ಮೊಗ 2); a male, a he (see ಆಳು-, ಒಕ್ಕಲು-). Plural ಮಕ್ಕಳ್. ದಾ ನನ ಮಗಳ ಮಗನೆಂ (declension, Śmd. 3). ತೊತ್ತಿಮಗ (ದಾಸ, ದಾಸೇರಕ); ಕನ್ಯಕೆಯ ಮಗನು (ಕನ್ಯಾಪುತ್ರ, ಕಾನೀನ); ಕುಬೇರನ ಮಗ (ನಲಕೂಬರ); ಒಡವುಟ್ಟಿದಳ ಮಗ (ಸ್ವಸ್ರೀಯ, etc.); ಒಡವುಟ್ಟಿದನ ಮಗ (ಭ್ರಾತೃವ್ಯ Hlâ.). ಸವತಿದಾಯ ಮಗನು (ವೈಮಾತ್ರೇಯ); ತನ್ದೆಯ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವಳ ಮಗನು (ಪೈತೃಷ್ವಸ್ರೀಯ Nr.). ಆಚಾರ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಪ್ಪಂಗೆ ಪುಟ್ಟಿದ ಮಗನು (ನಮಸ್ಯಾಯಣ Mr. 250) ಹೆತ್ತ ಮಗನು (ಆತ್ಮಜ, ತನಯ, ಸೂನು, etc. Si. 190). ಊರಿಗೆ ಅರಸನಾದರೂ ತನ್ದೆಗೆ ಮಗ. — ಮಗನಿಗೆ ಮಾವ ಸತ್ತರೇನು? ಸೊಸೆಗೆ ಅಪ್ಪ ಸತ್ತರೇನು? — ನಾಲಗೆ ಇದ್ದರೆ ಮಗ ಬದುಕ್ಯಾನು. — ಮಗ ಸೋತರೂ ಜೂಜನ ಒಳವು ಕಲಿತ. — ಸೊಗ ಇದ್ದರೆ ನೇಗಲು, ಮಗ ಇದ್ದರೆ ತನ್ದೆ. — ಮಗನ ಸಂಗಡ ಪಾಠ, ಅಳಿಯನ ಸಂಗಡ ಊಟ. — ಮಗ ಬದುಕಬೇಕು, ಸೊಸೆ ಮುಣ್ಡೆ ಆಗ ಬೇಕು. — ಪಿತನಿಲ್ಲದ ಮಗನನ್ನ ಸಾಕಿದವನೇ ತನ್ದೆ. — ಬಿಕನ ದಾರಿ, ಮಗನ ಮದುವೆ (Prvs.). See Śmd. 68; Čpr. 3, 93; Bh. 1, 8, 65; J. 2, 25; 3, 25; 28, 57; 30, 25; 31, 27; Dp. 4; Si. 189. 190; ಮದ-, ಮುನ್ನೀರ್ವಗ, ಮೊಮ್ಮಗ; Prvs. s. ದೂರ and ಮಗಳು. — ಮಗನ ಮಗ. A grandson (Bp. 27, 66; My.).

ಮಗ maga. 2. Smell, fragrance (T., M. ಮಣ; Tĕ. ವಲಪು). — ಮಗಗಣಿಲು ಮರ. -ಕಣಿಲು-. A tree with very thick branches and white flowers, cultivated in gardens, Plumeria acutifolia Poir. (Z.). — ಮಗಮುಗಿಸು. 1. To smell, to be fragrant (Abh. P. 3, after 75; 12, 9; Grj. 7, after 11; Râm. 1, 13, 9; Bh. 7, 5, 68; J. 16, 4; Tĕ. ಮಲಯು). ಮಸಮುಸಗಿತು (ಸೊವಡು, ನಱು, ಸವುಸವ, ನಾನ್ತ, ವಾಸನೆ Kk. 55). — ಮಗಮುಗಿಸು. 2. Smell, fragrance (ಕಮ್ಪು, ಕಮ್ಮಿತ್ತು, ನಱು, ಪರಿಮಳ Śm. 23).

ಮಗಚು magaču. = ಮಗುಚು, ಮಗುಚ್ಚು, ಮೊಗಚು, ಮೊಗುಚು. To turn round (v. i.); to return (in ಮಗಚಿ ಬನ್ದನು, My.). 2, to turn upside down (My.); to overthrow. 3, to turn, as the leaf of a book; to throw, as grain from one place to another (My.). ನೆಗಚಿ ಹೋದ್ದು ಮಗಚಿ ಬನ್ದೀತೇ? (Prv.). 4, to fall upside down (in ಬೋಗಚಿ ಕೊಳ್ಳು, My.). 5, to grind, to whet.

ಮಗಟ magaṭa. = ಮಗುಟ, ಮುಗಟ q. v., ಮೊಗಟ, ಮೊಗುಟ. A silken article of dress (occasionally also ಠಿಕ್ರಾನ್) which, simply on account of its being silken, is considered to be always (washed or unwashed) pure and ceremonially clean (My.; Si. 221).

ಮಗಧ magadha. The country called Magadha or South Behâr; — an inhabitant of Magadha. 2, *a family bard or minstrel* who sings the praises of a chief's ancestry in his presence.

ಮಗಧಪತಿ magadha-pati. Jarâsandha (Bh. 2, 2, 114).

ಮಗಧೇಶ magadha-îśa. A king of the Magadhas (Śmd. 276 Mdb.).

ಮಗವು magavu. (Śmd. 109, o. r. ಮಗುವು). = ಮಗು, ಮಗುವು, ಮೊಗ 2, ಮೊಗು, ಮೊಗುವು. An infant, a child of any sex (ಬಾಲ, ಪಾಕ, ಅರ್ಭಕ, ಗರ್ಭ, ಪೋತ, ಪೃಥುಕ, ಶಿಶು, ಶಾವ, ಡಿಮ್ಭ Hlâ.). ಮಗವಿನಲ್ಲಿಯುಂ ಬಾಲಿಕ ಎಮ್ಬುದು (Hlâ.). ಕುಳ್ಳಿರಲರಿಯದೆ ಮೇಲು ಮೊಗವಾಗಿ ಮಲಗಿ ಇಹ ಮಗವು (ಉತ್ತಾನಶಯ, ಡಿಮ್ಭ); ಮೊಲೆಯನುಮ್ಬ ಮಗವು (ಸ್ತನಪ, etc. Nr.). Plural ಮಕ್ಕಳು.

ಮಗಳ್ magaḷ. (fr. ಮಗ 1). ಮಗಳು. A daughter (ದುಹಿತೃ, ತನಯೆ, ಪುತ್ರಿ Hlâ.; C.; T., M.). ಮಗಳ ಮದವನಂ (ಜಾಮಾತೃ Hlâ.). ಮಗಳನಿತ್ತ ಅಳಿಯ ಮಯಿದುನರೊಳ್ ಸ್ವಸ್ರೀಯಮ್ ಅಕ್ಕು (Mr. 489). ಮಗಳ ಗಣ್ಡನು (ಜಾಮಾತೃ); ಮಗಳ ಮಗಳು (ನಪ್ತ್ರಿ Nr.; Śmd. 3). ತನ್ನ ಮಗಳ ಪತಿ (ಜಾಮಾತೃ Mr.

Digitized by Google

314). ಮಗಳೇ, ಮರುಳಾದೆಯಾ? ಅನ್ದರೆ ಇರುಳು ಜಗಳಾಡುವವರು ಯಾರು? ಅನ್ದ ಹಾಗೆ.— ಮಗಳನ್ನು ಹೆತ್ತು, ಅಳಿಯನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟೆ; ಮಗನನ್ನು ಹೆತ್ತು, ಸೊಸೆಗೆ ಕೊಟ್ಟೆ.— ಮಗ ಹುಟ್ಟ ಕಳ್ಳನಾದ, ಮಗಳು ಹುಟ್ಟ ಸೂಳೆಯಾದಳು (Prvs.). See Bp. 42, 8; Râm. 3, 2, 16; Rśv. 6, after 98; J. 2, 59; 8, 25; 29, 32; 30, 1; Si. 266.

ಮಗಳ್ಮಾ magalmâ. A wife who is faithful to her husband (ಮಾಳ್ಮಕಿ, ಗಣ್ಡನ ಪತ್ತಿ ಬಿಡದಾಕೆ Śmd. II).

ಮಗಿ magi. = ಮಗೆ. (G. 137).

ಮಗಿ magi. (= ಮಂಗಿ?). — ಮಗಿಮಾವು. The monkey-bread tree, Baobab, a native of Africa, Adansonia digitata Lin. (St. & Pl.). 2, a kind of mango (B. 2, 51; fr. ಮಗ 2?).

ಮಗಿಲ್ magil. (= ಮೊಗಿಲು). (Bp. 57, 37).

ಮಗು magu. = ಮಗವು, etc. (My.). Plural ಮಕ್ಕಳು. ಮೊಲೆಯುಣ್ಣುವ ಎಳೇ ಮಗು (ಸ್ತನಪ, etc. Si. 196).

ಮಗುಚು maguču. = ಮಗಚು q. v., etc. (Bh. 7, 5, 68; Râm. 6, 12, 3; My.). See ಹೊಡ-.

ಮಗುಟ maguṭa. = ಮುಗಟ, etc. (My.).

ಮಗುಡ maguḍa. Tbh. of ಮಕುಟ (Śmd. 338).

ಮಗುದುಮ್ಮಿ magudummi. = ಮೊಗದುಂ. — ಮಗುದುಮ್ಮಿ ಪುಡಿ ಸಕ್ಕರೆ. A kind of unrefined fine-grained sugar (B. 3, 45).

ಮಗುವು maguvu. = ಮಗವು q. v., etc. (My.). Plural ಮಕ್ಕಳು. ಮೊಲೆಯ ಮಗುವು (ಬಾಲ, ಅರ್ಭಕ Nn. 123). ಮಗುವಿನ ಊಟ ಹತ್ತು, ತಾಯಿಯ ಊಟ ಒನ್ದು (Prv.).

ಮಗುಳ್ magul. = (ಮರಳ್ 1, etc.), ಮೊಗಚ್. To turn round (v. i., Čpr. 5, 19; 8, 70. 71); to be turned upside down (7, 141); to return; to turn back, to recede, to retreat; — to happen, or to do, again (ನಿವರ್ತನ Śmd. Dh.; Tĕ. ಮಗುಡು; T. ಮಡಂಗು; M. ಮಡಙ್ಙು). ಮಗುಳ್ದಂ (Śmd. 49). ಪಗಲಿನ ರವಿಕಿರಣಂಗಳೆ ಮಗುಳ್ದೀಗಳ್ (134). ಮುನ್ದೆ ನೀರಿಲ್ಲಣಮೆ? ಮಗುಳ್ದೊಪ್ಪಿತಂ ಪಿನ್ತಣೂರ್ಗೆಣ್ಬು (215). ಛಾಹೆಯಯ ಕೊಟ್ಟು ಕಾಳೆಗದತ್ತಣಿನ್ದ ಮಗುಳಿದವನು (ಸಂಶಪ್ತಕ Nr.). See Rśv. 6, after 24; 6, 36; 11, 184; 12, 4; J. 6, 6; ಪೆಡ-. — ಮಗುಳ್ದು. Again (ಪುನಃ Nr.; Tĕ. ಮಗುಡೆ). ಮಗುಳ್ದು ಬೇಡ್ಪುದೆ ಬೇಡ್ಪುದು (Śmd. 272). ಬಯ್ಕೆಯ ಮಗುಳ್ದೊಪ್ಪಿಸುವುದು (ಪ್ರತಿದಾನ Nr.). ಮಗುಳ್ದು ಕಾಣ್ಬುದದು (ಅವಗೀತ, ಉಪಲಬ್ಧ Mr. 451). ಮಗುಳ್ದು ಪುಟ್ಟುವುದು (ಭವ 474). ಬೇಡಂ... ಮಗುಳ್ದು ಕೂರಮ್ಬಿನಿನ್ದೆಚ್ಚು (Râghč. 17, 71). See Čpr. 1, after 101; Bp. 27, 24; 57, 51; J. 1, 10; 3, 5. — ಮಗುಳ್ದು ಮಗುಳ್ದು. Again and again (ಪ್ರತಿಕ್ಷಣ, ಅಭೀಕ್ಷ್ಣ, ಭೂಯಸ್, ಅಸಕೃತ್, ಮುಹುಸ್ Hlâ.). ಮಗುಳ್ದು ಮಗುಳ್ದು ಕಣ್ಡುದು (ಅವಗೀತ, ಮುಹುರ್ದೃಷ್ಟ, ಉಪಲಬ್ಧ Hlâ.; see Nr. s. ಮರಳ್).

ಮಗುಳು magulu. Receding. See ತಗುಳು.

ಮಗುಳ್ಚು magulču. = ಮಗಚು, etc. To cause the face to go or turn backwards; to turn away, to avert (v. t., Čpr. 6, 85); etc. **2**, to turn round: to grind, to triturate (Grj. 2, 90; see ಗಟ್ಟ-). (ಪರಾಙ್ಮುಖೀಕರಣ, ಮರಲ್ಚು Śmd. Dh.). **3**, to return (v. t.). ಮುಯ್ವಂ ಮಗುಳ್ಚುವುದು (ಪ್ರತಿನಿಯಾರ್ತನ Hlâ.).

ಮಗೆ magĕ. = ಮಗಿ, ಮೊಗೆ 4, q. v. (Si. 309). ನೀರು ಹಾಕುವ ಮಗೆ (ಕರಕ); ನೀರು ತುಮ್ಬುವ ಮಗೆ (ಕರಗ); ಚನ್ದ್ರಕಾನ್ತದ ಮಗೆ (ತಣ್ಣರಗ G.).

ಮಗೆ magĕ. Tbh. of ಮಖೆ. (J. 11, 14; My.). ಮಗೆಮುದ್ ಬನ್ದರೆ ಮೊಗೆ, ಹೋದರೆ ಹೊಗೆ (Prv.).

ಮಗ್ಗ magga. A weaver's loom (C.; Tĕ.; T., M. ಮಕ್ಕ; Mhr. ಮಾಗ; B, 5, 101). ಜೇಡರ ಮಗ್ಗದ ಕೋಲು (ವೇಮ G.). ಮಗ್ಗದ ಕುಣಿಯಲ್ಲಿ ಹಗ್ಗವಾದೀತೇ? — ಮಗ್ಗ ನೇಯಲಿಕ್ಕೆ ಬಾಯಿದ್ದರೂ ಹಗ್ಗ ನೇಯಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದೇ? (Prvs.). See ಕೆಯ್-. — ಮಗ್ಗದವ. -ಅವ. A weaver (My.). — ಮಗ್ಗಾತಿಗಮರ. The weaver's beam tree, Shrebera swietenioides Roxb. (St. & Pl.).

ಮಗ್ಗಲ್ maggal. ಮಗ್ಗಲು. = ಮಗ್ಗ್ಲ್, ಮಗ್ಗ್ಲ್. Side; the side (C.; T. ಮರುಂಗು, ಮರುಂಗುಲ್; M. ಮರುಙ್ಙು). ಒನ್ದು ಮಗ್ಗಲು (ಏಕಪಾರ್ಶ್ವ G.). ಒಕ್ಕೆಯ ಒನ್ದು ಮಗ್ಗಲಿಗೆ ಗೂಟ ಹೇರಿತ್ತು (B. 4, 171). See ಇಮ್-, ಒಳ-. — ಮಗ್ಗಲ ಹಾಸಿಗೆ. A coverlet (My.).

ಮಗ್ಗಾರೆ maggârĕ. (-ಕಾರೆ). = ಮಂಗಾರೆ, ಮದ್ದಾರೆ. The thorny shrub Vangueria spinosa Roxb. (ಕೆಯೆನಲ್ಕೆ ಬೊನಗಾರೆ ಮಗ್ಗಾರೆ ಮದ್ದಾರೆಯಕ್ಕಂ Mr. 119; ಕುಂಗಾರೆ ಮುಂಗ್ಗಾರೆ ಮಗ್ಗಾರೆಯಕ್ಕಂ,— ಮಗ್ಗಾರೆ ಮದಧಾರೆಯಕ್ಕಂ; Rśv. 5, 56; Tĕ. ಮಂಗಚೆಟ್ಟು, ಮ್ರಂಗ-).

ಮಗ್ಗಿ maggi. = ಮೊಗ್ಗೆ 2. Multiplication-table (My.). ಮಗ್ಗಿ ಬಾರದವನಿಗೆ ನುಗ್ಗೇ ಕಾಯಿ ಮದ್ದೇ? — ಮಗ್ಗಿ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಾಗೂ ಎಲಿಸ ಗುಣಿಸು! ಅನ್ದ (Prvs.). — ಮಗ್ಗಿಗುಣಿತ. Multiplication (My.).

ಮಗ್ಗಿಲ್ maggil. ಮಗ್ಗಿಲು. = ಮಗ್ಗ್ಲ್, etc. (My.).

ಮಗ್ಗಿಸು maggisu. To cause to vanish (Râm. 5, 44, 11).

ಮಗ್ಗು maggu. 1. (= ಮುಙ್ಗು). To grow wan or sallow; to become pale; to grow taint or dim, as gold; to wither, to be destroyed (T. ಮಂಗು); to vanish away, to disappear, as colour; to grow dirty, rusty or mouldy; to perish, to die away (T. ಮಙ್ಗು; see ಮಂಕು); to become strengthless, as a horse (J. 7, 46): to vanish, to disappear, as a person (Grj. 8, 74).

ಮಗ್ಗು maggu. 2. (= ಮೊರಗು 1). To roar. ಮಗ್ಗಿದರ್ ಮಸಗಿದಮ್ಬುಧಿಯ ತೆರೆಯನ್ತೆ (J. 8, 32). See J. 27, 7.

ಮಗ್ಗು maggu. 3. (fr. ಮಣಗು or ಮಲಗು 1). (Bending, stooping): subjection, submission (ನತಿ ಮೆಮ್ಪು ತೆರಂ Čt. I, 4; Tĕ. ಮೊಗ್ಗು, to incline, bow down; cf. ಮೊಗ್ಗು).

ಮಗ್ಗು maggu. 4. = ಮೊಗ್ಗು, ಮೊಗ್ಗೆ 1. A bud (Si. 123. 124. 456).

ಮಗ್ಗುಲ್ maggul. ಮಗ್ಗುಲು. = ಮಗ್ಗ್ಲ್, etc. (ಪಾರ್ಶ್ವ Nn. 112; Bp. 15, 14; Prll. 3, 27; J. 28, 4; My.). ಮಗ್ಗುಲಲ್ಲಿರುವ ಹಾವು ಕಚ್ಚದೇ ಇದ್ದೀತೇ? — ನುಗ್ಗೆಯಾದರೂ ಮಗ್ಗುಲಿಗೆ ಬನ್ದೀತೇ? (Prvs.).

ಮಗ್ನ magna. Plunged, dived, immersed; sunk into: drowned; absorbed. See ಜಲ-, ನಿ-; J. 8, 41.

ಮಗ್ನತೆ magnatĕ. The state of being sunk into (misfortune, despondency (Čpr. 5, 129); the state of being immersed (Grj. 3, 76); that of being absorbed (Bp. 35, 22).

ಮಘ magha. Power, wealth.

Digitized by Google

ಮಘವ maghava. Tbh. of ಮಘವನ್ (Śmd. 106).

ಮಘವನ್ magha-van. Wealthy; liberal, munificent. 2, *Indra*.

ಮಘವಾನ್ magha-vân. = ಮಘವನ್. Wealthy, etc. 2, *Indra*.

ಮಘೆ maghĕ. = ಮಖೆ, ಮಗೆ. The 10th nakshatra. (My.; B. 5, 308). ಮಘೇ ನೀರು ಮೊಗೇಲಿಡು! ಅನ್ಡ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಮಂ maṅ. ಮಜ಼್. = ಮಾ. — ಮಂಕಾಳಿ. = ಮಾಕಾಳಿ. (My.).

ಮಂಕಡ maṅkaḍa. Tbh. of ಮರ್ಕಟ (Śmd. 372).

ಮಂಕಣ maṅkaṇi. A frame of wood, bamboo or iron in which pitchers are set and carried upon beasts (My.; Tĕ. ಮಂಕೆನ; Mhr. ಮಾಕಣ).

ಮಂಕರಿ maṅkari. = ಮರ್ಕ್ಯರಿ, etc. (My.; Si. 307).

ಮಂಕು maṅku. Dimness (of a light, My.); want of lustre (of precious stones, pearls, gold, etc., My.); obscurity of intellectual perception, confusion of mind, silliness, stupidity, stubbornness (My.; Tĕ.; T. ಮಯಕ್ಕ, ಮಯಕ್ಕು; T. ಮಜಂಗು, ಮಯಂಗು, to be confused, perplexed, bewildered, etc.; ಮಡಿಂಗು, to lose lustre, grow dim, blunt, dull or stupid = ಮಂಗು; see ಮಬ್ಬು; *cf.* ಮಕ, ಮಗ್ಗು 1, ಮಬ್ಬು, ಮಟ 1, ಮಟಿ 2). ಅಂಕದೊಳಾಡುವ ಶಿಶುವಿನ ಮುನ್ನಿನ ಮಂಕಾದ ನುಡಿಗಳನು ಕೇಳುತಲಿ (Dp. 14). ಕೊಂಕುಗುರುಳಿನ ರಮ್ಯೆ, ಕಂಕಣವು, ಕಟಸೂತ್ರ, ಪಂಕಜಾಗನ್ಧಿಯೆನ ಬೇಡ! ತಾನೊಲಿದ ಮಂಕು ಮಾಣಿಕವು! (Sp.). — ಮಂಕ. -ಅ3. A confused, stupid man (ಸ್ಥೂಲ, ಜಡ Si. 457; My.). ಅಂಕೆ ತಿಳಿಯದವ ಮಂಕಗಿನ್ತ ಕಡೆ (Prv.). — ಮಂಕಾಗು. -ಆಗು. To become dim (as a light, etc.); to become stupid, etc. (My.). — ಮಂಕಾಟ. -ಆಟ. Stupid or silly behaviour (My.). — ಮಂಕಿ. A stupid, silly woman (My.). ಪಂಕಜವಾದರೆ ಮಂಕಿಗೆ ದೊಡ್ಡದೇ?—ಮಂಕೀ ಮಗನಾದರೆ ಸುಂಕ ಕೊಡ ಬಾರದೇ? (Prvs.). — ಮಂಕು ತಟ್ಟು. = ಮಂಕು ಹಿಡಿ. (My.). — ಮಂಕು ಬೀಡು. = ಮಂಕಾಗು. (My.). ಅವನು ಮಂಕು ಬಿದ್ದನು (My.). — ಮಂಕುಬುದ್ಧಿ. A dull understanding (My.). — ಮಂಕುಬೂದಿ. A powder that confuses the mind, a decoy powder (My.; *cf.* ಮಬ್ಬು 3). — ಮಂಕು ಮರುಳು. dupl. (My.). — ಮಂಕುಮಟಿ³. A furious, heavy rain. ತೆಂಕಣ ಗಾಳಿ ಮಂಕುಮಟಿ³ ಬರಸೀತು (Prv.). — ಮಂಕುಮೂಟಿ'. A stupid, silly widow (My.). ಮಂಕುಮೂಟಿ'ಯಾದರೆ ಬೆಂಕಿ ಹೊತ್ತದೇ? (Prv.). — ಮಂಕು ಹಿಡಿ. Confusion or stupidity to seize, (to become perplexed or stupid). ಅವನಿಗೆ ಮಂಕು ಹಿಡಿಯಿತು (My.).

ಮಂಕುತನ maṅkutana. Confused, stupid, silly behaviour (My.). ಶಂಖ ಹಿಡಿದರೂ ಮಂಕುತನ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ಮಂಕುರ maṅkura. = ಮಕುರ. (ಕನ್ನಡಿ G.).

ಮಂಕ್ರಿ maṅkri. = ಮರ್ಕ್ಯರಿ, etc. ಗೌಡನ ಹೆಣ್ಡತಿ ಕಡುಚೆಲ್ವೆಯಾದರೆ ಕಸದ ಮಂಕ್ರಿ ಹೊತ್ತು ತನ್ದಾಗ ಕಣ್ಡೀತು (Prv.).

ಮಂಕ್ಷು maṅkshu. *Instantly, quickly.*

ಮಂಗ maṅga. 1. (Tbh. of ಮರ್ಕ). A monkey (ಕಪಿ, ಪ್ಲವಗ, ಮರ್ಕಟ G.; ಕಪಿ, ಪ್ಲವಂಗ Si. 441; ಕಪಿ, ಹರಿ 450; C.; M. ಮೊಜ್ಜಿ). ಮಂಗನ ಕೆಯ್ಯಲಿ ಮಾಣಿಕ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ.—ಮಂಗ ಬೆಣ್ಣೆ ತಿನ್ದು, ಆಡಿನ ಬಾಯಿಗೆ ಒರಸಿತು.—ಮಂಗನ ಕೊನ್ದರೆ ಮೆಯ್ಯೆಲ್ಲ ಹೇಲು.—ಮಂಗನ ಪಾರುಪತ್ಯ ಹೊಂಗೇ ಮರದ ಮೇಲೆ.—ಮಂಗನನ್ನು ಕಟ್ಟ ನೋಡು, ಜಾಡನನ್ನ ಬಿಟ್ಟು ನೋಡು.—ಮಂಗಳಗಾನ ಮಂಗಕ್ಕೆ ಆದೀತೇ?—ಅಂಗಿ ಕೊಟ್ಟು, ಬಂಗಿ ಸೇದಿ, ಮಂಗನಾದ (Prvs.). See Prv. s. ಮಂಗಳಾರ್ತಿ. 2, N. (= ಮಂಗರಾಜ); see ಅಭಿನವ-, ಕವಿ-, Mr. 1. 2. — ಮಂಗಚೇಷ್ಟೆ. Apish grimaces: an apish trick, apish behaviour (My.). — ಮಂಗನ ಬಾವುರೋಗ. A disease by which the neck and cheeks begin to swell (S. Mhr.). — ಮಂಗನಾಟ. -ಆಟ. Apish play or behaviour (My.). — ಮಂಗರಾಜ. N. of the (Jaina) author of a nighaṇṭu. See ಅಭಿನವ-. — ಮಂಗಾಟ. -ಆಟ. = ಮಂಗನಾಟ. (My.).

ಮಂಗ maṅga. 2. *The head of a boat;* the side (or sides) of a ship. See ಫುಲಿಂಗ.

ಮಂಗತನ maṅgatana. = ಮಂಗಾಟ. (My.).

ಮಂಗರ maṅgara. (= ಮಂಗುರ). — ಮಂಗರಬಳ್ಳಿ. = ಮಂಗರೋಳಿ. A climbing herb with a thick, four-winged eatable stem, Vitis quadrangularis Wall. (or Cissus quadrangularis Lin., St. & Pl.; My.).

ಮಂಗರೋಳಿ maṅgarôḷi. = ಮಂಗರಬಳ್ಳಿ. (Z.).

ಮಂಗಲ maṅgala. = ಮಂಗಳ. *Fortunate, prosperous, auspicious, faring well, happy;* beautiful, pleasing. 2, *good fortune, success, auspiciousness, prosperity, welfare, bliss, happiness, felicity.* 3, anything tending to a lucky issue, a good omen, an auspicious prayer, a benediction, a blessing; lines at the opening or end of a poem, etc., in praise of a deity, etc.; praise. 4, any auspicious or lucky object, as a dress, an ornament, an amulet, etc. 5, any happy event, any festive occasion, as marriage, etc. (ಶೋಭನ, ಶುಭಕರ್ಮಗಳು Nn. 154). 6, any ancient custom (ಪೂರ್ವ, ಪೂರ್ವಪದ್ಧತಿಗಳು Nn. 154; ಪೂರ್ವಪದ್ಧತಿಯ ತೆಱನನ್ ಉಸುರ್ವುದು Mr. 531). 7, = ಪತನ (ಬೀಳುವುದು 154); ನಿಪಾತಶಬ್ದವನು ಪೇಳ್ವುದು (551). 8, *the planet Mars* (considered as bad, ಕುಜಾತ 154; ಅಂಗಾರಕ, etc. Mr. 38; ಕೇಸೂಡಲ, ಪೂಡವಿಜ Śm. 17). 9, a colour of horses (ತುರಗಚ್ಛಾಯೆ, ಕುದುರೆಗಳ ವರ್ಣ 154; ಕುದುರೆಯ ಕಾಲ್ಮೊಗಮ್ ಅಯ್ದು ಬೆಳ್ಪು ದೋಱೆ ಮಂಗಲಂ Mr. 276). ಪೀಠಿಗೆ ತಿಳಿಯದವ ಮಂಗಲಪರಿಯನ್ತರ ಹೇಳ್ಯಾನೇ? (Prv.). See ಅಷ್ಟ-, and ಶುಭ. — ಮಂಗಲಪ್ಪಾಡು. -ಅಂ-ಪಾಡು. To sing praises (Cpr. 2, after 93).

ಮಂಗಲಕಾರ್ಯ maṅgala-kârya. A festive occasion in general, as marriage, thread-investiture, etc. (My.).

ಮಂಗಲಗಾತ್ರೆ maṅgala-gâtrĕ. A woman with a beautiful body (J. 6, 29).

ಮಂಗಲತರ maṅgala-tara. Uncommonly beautiful (Śāv. 5, after 57).

ಮಂಗಲಪಾಠಕ maṅgala-pâṭhaka. Blessing-reciter: *a bard, an encomiast* (Bp. 50, 16).

ಮಂಗಲಪ್ರಸಾಧನ maṅgala-prasâdhana. = ಮಂಗಳವಸದನ. A festive, or auspicious, ornament or dress.

ಮಂಗಲಿಕೆ maṅgalikĕ. N. of a vṛitta (Ĉh.).

ಮಂಗಲ್ಯಕ maṅgalyaka. *A sort of pulse or lentil, Ervum hirsutum, Cicer lens* (ಚಣಗೆ Hlâ.).

ಮಂಗಲ್ಯೆ maṅgalyĕ. *A species of very fragrant sandal* (see Si. 227).

ಮಂಗಳ maṅgaḷa. = ಮಂಗಲ 1-9. 10, N. of a vṛitta (Ĉh.). ತಿಂಗಳು ದಾಟಿದರೂ ಮಂಗಳ ದಾಟಲಿಲ್ಲ (Prv.). — ಮಂಗಳವಟಿ³. -ಪಟಿ³. (Śmd. 207). A drum used on festive occasions (ಬದ್ದವಣ Śm. 37; Râv. 8, after 5).

ಮಂಗಳಕರ maṅgaḷa-kara. Causing luck, success, etc. (Si. 268).

ಮಂಗಳಕಷ್ಟ maṅgaḷa-kashṭa. Trouble arising from the planet Mars. ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಹೇತು, ಮಂಗಳಕಷ್ಟ ಅನ್ಡ ಹಾಗೆ (Prv.).

Digitized by Google

ಮಂಗಳಗಾನ maṅgaḷa-gâna. Festive singing, festive songs. ಮಂಗಳಗಾನ ಮಂಗಕ್ಕೆ ಅದೀತೇ? (Prv.).

ಮಂಗಳತೆ maṅgaḷatĕ. Good fortune, auspiciousness, bliss (Râm. 1, 5, 25).

ಮಂಗಳನಾದ maṅgaḷa-nâda. An auspicious, festive, happy sound (Bp. 44, 33).

ಮಂಗಳಪ್ರದ maṅgaḷa-prada. Bestowing welfare or prosperity (Bp. 57, 67; My.).

ಮಂಗಳರವ maṅgaḷa-rava. = ಮಂಗಳನಾದ. (Bp. 44, 71).

ಮಂಗಳಪಸದನ maṅgaḷa-pasadana. Tbh. of ಮಂಗಲಪ್ರಸಾಧನ (Śmd. 207. 376).

ಮಂಗಳವಾದ್ಯ maṅgaḷa-vâdya. A musical instrument played at festivals (Râv. 8, 118; J. 7, 22).

ಮಂಗಳವಾರ maṅgaḷa-vâra. Tuesday (C.; B. 1, 7). ಮಂಗಳ ವಾರದ ವರೆಗೆ ಗಂಗಳ ತೊಳೆಯ ಬಾರದೇ? (Prv.).

ಮಂಗಳಸೂತ್ರ maṅgaḷa-sûtra. The marriage-string: a string with a bit of gold, etc. strung on it, worn round the neck by a wife (ಪ್ರತಿಸರ G.; Bp. 27, 9; My.).

ಮಂಗಳಾಂಗ maṅgaḷa-aṅga. He who has an auspicious body; Śiva (Bp. 57, 61). Fem. ಮಂಗಳಾಂಗಿ (My.).

ಮಂಗಳಾಚರಣ maṅgaḷa-âcaraṇa. Benediction, lines at the opening or close of a poem, etc. in praise of some deity, guru, king, etc. (My.).

ಮಂಗಳಾನಕ maṅgaḷa-ânaka. (Śmd. 216). A drum used on festive occasions (Abh. P. 12, 26).

ಮಂಗಳಾಪುರ maṅgaḷâ-pura. The town with (a temple of) Pârvatî, the present Maṅgaḷûru. The N. "ಮಂಗಳಾಪುರ" is found in a śâsana of Śâlivâhanaśaka 1225 on a stone-pillar in front of a temple that then was called ಸೀರದೇವಾಲಯ and at present is dedicated to Hanumat. The śâsana was granted by a ruler of the Pâṇḍya race.

ಮಂಗಳಾರ maṅgaḷa-âra. A happy, pleasing place (My.; see Prv. s. ಮನೆ).

ಮಂಗಳಾರತಿ maṅgaḷa-ârati. (Śmd. 207). The ceremony of waving (as around an idol) of a burning lamp; the lamp so waved (Bp. 12, 10; 35, 14; 43, 20; My.; Mhr.).

ಮಂಗಳಾರ್ತಿ maṅgaḷa-ârti. = ಮಂಗಳಾರತಿ. ಮಂಗಳಾರ್ತೀ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಂಗ ಬನ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಮಂಗಳಾವತಿ maṅgalâ-vati. N. of a town (Čpr. 1, 83; 1, after 97).

ಮಂಗಳಾಶಾಸನ maṅgaḷa-âśâsana. Benediction (My.).

ಮಂಗಳಾಷ್ಟಕ maṅgaḷa-ashṭaka. Eight stanzas of benediction (recited at marriages, etc.), at the end of each of which the term "maṅgaḷa" occurs (and learned by rote by all astrologers, My.). ಬಿನ್ದ ದಾಯಿಗೆ ಬನ್ದದ್ದೇ ಮಂಗಳಾಷ್ಟಕ (Prv.).

ಮಂಗಳೆ maṅgaḷĕ. ಮಂಗಳಾ. A lucky, happy woman (Râv. 6, 95); a faithful wife; Pârvatî. — ಮಂಗಳೂರು. -ಊರು. = ಮಂಗಳಾಪುರ. N. of a sea-port in South Canara (C.).

ಮಂಗಳೋದಯ maṅgaḷa-udaya. Rising or birth of prosperity or happiness (Bp. 43, 77).

ಮಂಗಾರೆ (maṅ-kârĕ). = ಮಗ್ಗಾರೆ. The thorny shrub Vangueria spinosa Roxb. (ಪಿಣ್ಡೀತಕ, ಮರುವಕ, etc., ಬೋನಗಾರೆ Si. 184). — ಮಂಗಾರೆಮುಳ್ಳು. A rigid spiny shrub or small tree, the emetic nut, Randia dumetorum Lam. (or R. spinosa Blum., Z.).

ಮಂಗಿ maṅgi. = ಮಂಗ 1 (fr. a vulgar ಮಂಗ್ಯ = ಮಂಗ). 2, feminine of ಮಂಗ 1, & N. (My.). — ಮಂಗಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. N. (My.). — ಮಂಗಿರಾಜ. = ಮಂಗರಾಜ. ಮಂಗಿರಾಜನಿಗಣ್ಡು ಬರೆವ ದಕ್ಕೆ ಶುಭಮಸ್ತು (heading to Mr.).

ಮಂಗಿನಿ maṅgini. (fr. ಮಂಗ 2). *A boat, a ship.*

ಮಂಗುರ maṅgura. (= ಮಂಗರ). — ಮಂಗುರವಳ್ಳಿ. N. of a creeper (see Mr. s. ಕಾಣ್ಡೀರ).

ಮಂಗೇಶ maṅga-īśa. Sugrîva; Hanumat; N. (Mg.).

ಮಚರ್ಚಿಕೆ macarcikĕ. *Excellence, anything excellent or good of its kind.*

ಮಚ್ಚ macča. = ಮಚ್ಚು 4, ಮಚ್ಚೆ. ಮಚ್ಚಿ 1. A black speck or spot on the skin, a mole, a freckle; the scar of a wound (My.; T. ಮಚ್ಚ, ಮಚ್ಚೆ, ಪಿ., ಮಚ್ಚೆ, ಮಾಜು; Tĕ. ಮಚ್ಚ, ಮರಕೆ; Tu. ಮಚ). 2, a mark, a sign (Tĕ. ಮಚ್ಚ = ಗುರುತು): a sign of identity: a little piece of gold or silver taken by the goldsmith from what was given to him, and returned to the owner to be kept for a sample or test (My.; T.; M. ಮಚ್ಚ, ಮೆಚ್ಚ; Tĕ. ಮಚ್ಚು; ದೃಷ್ಟ Mr. 358).

ಮಚ್ಚ macča. = ಮಚ್ಚ. Tbh. of ಮತ್ಸ್ಯ (Śmd. 340). A fish. — ಮಚ್ಚಾವತಾರ. Tbh. of ಮತ್ಸ್ಯಾವತಾರ. (My.).

ಮಚ್ಚರ maččara. Tbh. of ಮತ್ಸರ (Śmd. 340; ಮತ್ಸರ, etc. Śs.; Śmd. 158; Bp. 25, 15; 40, 61; My.; Tĕ.). See ಗಚ್ಚು, Prv. s. ಪೆಚ್ಚ. — ಮಚ್ಚರಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To seize envy, i. e. to become envious (Grj. 4, after 26).

ಮಚ್ಚರಿಗ maččariga. An envious, grudging, hostile man (ದೋಷಗ್ರಾಹಿ Mr. 229).

ಮಚ್ಚರಿಸು maččarisu. Tbh. of ಮತ್ಸರಿಸು. To be envious, to grudge, to be jealous, to be selfish, to be greedy after (My.). ಮಚ್ಚರಿಪನು (ದೋಷಗ್ರಾಹಿ, ಮತ್ಸರಿ, etc. Hlâ.). See Čh. s. ಅಚತಸೇನಪಣ್ಡಿತ; Abh. P. 9, 83; Bp. 6, 4; 28, 47; 40, 4.

ಮಚ್ಚಿಕೆ maččikĕ. = ಮೆಚ್ಚಿಕೆ, etc. Assent, approval, approbation, liking (Bp. 36, 56; Tĕ.).

ಮಚ್ಚಿಸು maččisu. = (ಮರ್ಚಿಸು), ಮೆಚ್ಚಿಸು, ಮೆಚ್ಚಿಸು. To cause to assent, etc., to please (Râv. 11, 80).

ಮಚ್ಚು maččo. 1. = ಮರ್ಚು 1, ಮೆಚ್ಚು 1. To be very much devoted to;—to assent, to be pleased with; to like. ಮಚ್ಚ ಪೊಗದ್ದಂ (Śmd. 280). ತಿಹುದ ಸೊ ದುವ ಕಣ್ಣ ಮಾಯವೆ ಮುಸುಕುವುದು, ಮನ ಮಚ್ಚುವುದು (Prll. 3, 24). See Grj. 10, 113; Bp. 40, 41. 76; 54, 69; 57, 43; Śâv. 2, 47.

ಮಚ್ಚು maččo. 2. = ಮರ್ಚು 2, ಮೆಚ್ಚು 2. Superior attendance, great devotion or attachment (see ಪರಿಚರಿಯ Śm. 85; see ಸಚ್ಚು-);—approbation (see ಮೆಚ್ಚು, o. r. ಪಡಿಮಚ್ಚು), liking, fondness, pleasure. See Bp. 28, 47; 40, 61; 42, 25. — ಮಚ್ಚಾಟ. -ಆಟ. Love-play (J. 6, 31). — ಮಚ್ಚುಗೊಡು. -ಕೊಡು. To give or cause pleasure (Râv. 7, after 17). — ಮಚ್ಚುವಡೆ. -ಪಡೆ. To begin to feel pleasure, to be pleased (Râv. 1, after 135).

ಮಚ್ಚು maččo. 3. = (ಮಂಕು), ಮೆಚ್ಚು 3. Illusion, de-

Digitized by Google

lusion, deception: a decoy powder (in hunting, ಮಾಯೆ Mr. 380; Tĕ. ಮಚ್ಚು, love powder; ಮೈದು, an enchanting, alluring powder, love powder, magic powder; deception, delusion = ಮೋಹನಧೂಪ and ಮಾಯೆ; T. ಮರುದ್ಧು, ignorance; confusion). — ಮಚ್ಚುಮದ್ದು. Love powder (ಮಚ್ಚು G.). ಮಚ್ಚುಮದ್ದು ಎನ್ನು ಕೊಟ್ಟದ್ದು ಹುಚ್ಚು ಮದ್ದಾಯಿತು (Prv.).

ಮಚ್ಚು maččn. 4. = ಮಚ್ಚೆ No. 2. (Si. 329; see Prv. s. ಸಾಎರ).

ಮಚ್ಚು maččn. 5. (= ಮಂಚ ?). An upper story (of a house, My.; Tĕ., T., M.).

ಮಚ್ಚು maččn. 6. = ಮಚ್ಚ್ 3. A bill-hook or straight knife used for cutting bushes, etc. (ಹೊದಲ ಛೇದಿವ ಲವಿತ್ರ Śm. 85; My.; T., M. ಮಝು, a hatchet, an axe). — ಮಚ್ಚುಕತ್ತಿ. = ಮಚ್ಚು. (My.; Si. 303; Tĕ. ಮಚ್ಚು ಕತ್ತಿ, ಮದ್ದು-). — ಮಚ್ಚುಗುಡುಗೋಲ್. -ಕುಡುಗೋಲ್. A sickle-like knife (Č. Bp. 47, 42 sic!).

ಮಚ್ಚು maččn. Tbh. of ಮಕ್ಷ (Śmd. 846. 365; ನೊಳ Kk. 85; Śm. 44. 85).

ಮಚ್ಚೆ maččĕ. = ಮಚ್ಚ No. 1. A black speck on the skin, etc. (My.). ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸೌಭಾಗ್ಯಚಿಹ್ನವೆಮ್ಬ ಮಚ್ಚೆ (ಶ್ರೀವತ್ಸ Si. 19). ಮಚ್ಚೆಯೆರಳೆ (ಕದಲಿ 169). ಕರೀ ಮಚ್ಚೆಗಳುಳ್ಳ ದುಪ್ಪಿ (ರುರು 169). ತಿಲಕಾಕಾರಗಳಾದ ಕರೀ ಮಚ್ಚೆಗಳು (ಜಟುಲ, ಕಾಲಕ, ಪಿಪ್ಲ, ತಿಲಕ, ತಿಲಕಾಲಕ, ಸಂಗತೀ ಮಚ್ಚೆ, ಹುಟ್ಟುಮಚ್ಚೆ 199). ಸಿಬ್ಬುಮೆಮ್ಬ ಚರ್ಮದೋಷವಾದ ಮಚ್ಚೆಗಳುಳ್ಳವನು (ಕಿಲಾಸಿ, ಸಿಧ್ಮಲ 203). ಪ್ರಾಯದ ಆನೆಗೆ ಮೆಯ್ಮೇಲೆ ಪದ್ಮಾಕಾರವಾಗಿ ಏಳುವ ಸಿಬ್ಬದ ಮಚ್ಚೆಗಳು (ಪದ್ಮಕ, ಬಿನ್ದುಜಾಲಕ 270). ನೆತ್ತೀ ಮೇಲೆ ಮಚ್ಚೆ ಇದ್ದರೆ ಮೊಚ್ಚೆ ಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳ ಬಾರದೇ? (Prv.). — ಮಚ್ಚೆನಾಲಿಗೆ. = ಮತ್ತಿನಾಲಿಗೆ. A tongue with a speck, which is considered to be very effective in cursing (My.). ಮಚ್ಚೆನಾಲಿಗೆ ಇದ್ದವನ ಸಂಗಡ ಕಜ್ಜಾಟ ಮಾಡ ಬಾರದು (Prv.).

ಮಚ್ಚೆ maččĕ. = ಮಚ್ಚ. (Abhâ. 2, 89).

ಮಚ್ಛ maččha. = ಮತ್ಸ, etc. (Sk.).

ಮಚ್ಛರ maččhara. = ಮಚ್ಚರ, ಮತ್ಸರ. (Śmd. 840).

ಮಚ್ಛ್ಯ machya. = ಮಚ್ಚ (Śmd. 340), ಮಚ್ಛ, etc.

ಮಜಕೂರು majakûru. = ಮಜುಕೂರು. A written account; the contents of an epistle: an oral communication (Mhr., H.). 2, mention of; above-mentioned (My.; Br., Mhr., H.); affair, concern (ಸಂಗತಿ G., Čb.; My.). 3, current, present (as time, My.; Mhr., H.).

ಮಜಡ majaḍa. Dull, sluggish, slow (Bh. 3, 14, 43; *cf.* Mhr. ಮಟ್ಠ?).

ಮಜಬೂತು majabûtu. Strong, firm, fast (My.; Br.; Mhr., H. ಮಜಬೂದ).

ಮಜಲೀಷು majalîshu. Dancing of prostitutes (My.; H.).

ಮಜಲು majalu. A stage, a halting place; a day's journey; any portion of a journey performed at once; the last stage (My.; Mhr., H.).

ಮಜಾ majâ. Flavour, taste (My.; H.).

ಮಜಾಕು majâku. = ಮಜಾ. (My.).

ಮಜುಕೂರು majukûru. = ಮಜಕೂರು. (My.; Br.).

ಮಜೂರಿ majûri. = ಮಂಜೂರಿ, ಮುಜೂರಿ, ಮೂಜೂರಿ. The wages of a labourer (My.; Br.; Mhr., H. ಮಜುರೀ); the business of a labourer (My.; Mhr., H.).

ಮಜ್ಜ majja. (ಮಜ್ಜನ್). *The marrow of the bones and flesh.* 2, *the pith of plants* (ಮರದ ಕೆಚ್ಚು Hlâ., Mr. 105).

ಮಜ್ಜನ majjana. Sinking under water, diving, immersion; — bathing, ablution (Čpr. 5, after 121; 6, 86; Bp. 2, 51); — drowning; — water for bathing (My.). ಮಜ್ಜನ ಸೀತಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಮಜ್ಜಿಗೆ ಕುಡಿದ ಹಾಗೆ. — ಮಜ್ಜನ ಮಾಡಿ ಕಜ್ಜಾಯ ತಿನ್ದರೆ ಅಜ್ಜೀ ಬೊಜ್ಜವಾಯಿತೇ? (Prvs.). See Prv. s. ಮಣ್ಣುದೇವ. — ಮಜ್ಜನವಾವಿ. A well from which bathing-water is drawn (Bp. 50, 56). — ಮಜ್ಜನಮ್ಬುಗಿಸು. -ಂಪುಗಿಸು. To cause to enter a bath: to bathe. ಮಜ್ಜನಮ್ಬುಗಿಪಂ (ಮಜ್ಜನವಳಂ Kk. 33). — ಮಜ್ಜನಮ್ಬುಗು. -ಂಪುಗು. To take a bath (Čpr. 6, after 56).

ಮಜ್ಜನಗೃಹ majjana-gṛiha. A bathing-house, a bath-room (My.).

ಮಜ್ಜನಜಲ majjana-jala. Bathing-water (Bp. 56, 56).

ಮಜ್ಜನವಳ majjana-vaḷa. A man who bathes (others, ಮಜ್ಜನಮ್ಬುಗಿಪಂ Kk. 33).

ಮಜ್ಜನಸಾಲೆ majjana-sâlĕ. = ಮಜ್ಜನಗೃಹ. (Bp. 12, 34; 30, 10. 16; 47, 13).

ಮಜ್ಜಸಾರ majja-sâra. = ಮಜ್ಜಾಸಾರ, q. v. (ವಾತ Śs.).

ಮಜ್ಜಾಸಾರ majjâ-sâra. (not in Sk.). Pith (ಸಾರ, ಕೆಚ್ಚು Nn. 125, o. rs. ಮಜ್ಜಾಸಾರ, ಮದ್ಯಾಸಾರ, ಮಜ್ಜಸಾರ); substance, real essence, element (ಒಳುಪು Mr. 497, o. rs. ಮಜ್ಯಾಸಾರ, ಮಜ್ಜಸಾರ & ಒಳುಹು); that which is most important (ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಮುಖ್ಯ 125). 2, a thing (ದ್ರವಿಣ, ವಸ್ತು 125). 3, riches (ಧನ 497). 4, semen virile (ಇನ್ದ್ರಿಯ 125; ಶುಕ್ಲ 497). 5, ನಿಷ್ಠೆ (125; 497). 6, an oath (ಸೂರುಳ್ 125; 497). 7, the sky or ether (ಆಕಾಶ 125; 497). 8, morbid affection of the windy humour, rheumatism (ವಾತ Śs. as ಮಜ್ಜಸಾರ). 9, excessive trouble (ಅತೀವಕಷ್ಟ, ಅತಿಕಷ್ಟ 125). 10, sorrow, grief (ಕ್ಲೇಶ, ದುಃಖ 125; ಕ್ಲೇಶ 497). 11, ನಷ್ಟಪದ (ನಷ್ಟವಾದ ಪದ 125), ತೀರದೆಡೆ (497).

ಮಜ್ಜಿಗೆ majjigĕ. (probably fr. ಮಥಿತ). Buttermilk (ದಣ್ಡಾಹತ, ಕಾಲಶೇಯ, ಅರಿಷ್ಟ, ಗೋರಸ Nr.; ಮುಶೀರ, ಮಥಿತ Nn. 91; ಕದಿರ್ Śmd. I; ಕಟ್ಪಳೆ Čt. I, 47; ಅಳೆ Śm. 11; My.; Tĕ.; T. ಮದಿಗ, ಮಜ್ಜಿಗ್ಯೆ; Tu. ಮಜಕೋಲು, a churning-stick). **2, whey** (ದಧಿಮಣ್ಡ, ಮಸ್ತು Hlâ.). ನಾಲ್ಕು ಭಾಗದೊಳಗೊನ್ದು ಭಾಗ ನೀರ ಬೆರಸಿದ ಮಜ್ಜಿಗೆ (ತಕ್ರ); ಅರ್ಧ ನೀರ ಬೆರಸಿದುದು (ಉದಶ್ವಿತ್ Nr.). ನೀರು ಬೆರಯದೇ ಇರುವ ಮಜ್ಜಿಗೆ (ಮಥಿತ Si. 316). ಮಜ್ಜಿಗೆಯ ಪಳಿದ್ಯ (ತೇಮನ, ನಿಷ್ಠಾನ Mr.). ಅಸಲು ಇಲ್ಲದೆ ಬಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ, ಮೊಸರು ಇಲ್ಲದೆ ಮಜ್ಜಿಗೆ ಇಲ್ಲ. — ಈಚಲುಮರದ ಕೆಳಗೆ ಮಜ್ಜಿಗೆ ಕುಡಿದರೆ ನಾಚಿಗೆಗೇಡಾಗದೇ? — ತಾನು ಹೋದರೆ ಮಜ್ಜಿಗಿಲ್ಲ, ಮೊಸರಿಗೆ ಚೀಟು. — ಪಾದ್ಯಕ್ಕೆ ನೀರು ಇಲ್ಲ, ಊಟಕ್ಕೆ ಮಜ್ಜಿಗೆ ಎಲ್ಲಿ? — ಮಜ್ಜಿಗೆಗೆ ತಕ್ಕ ರಾಮಾಯಣ ಹೇಳಿದ. — ಮಜ್ಜಿಗೆಗೆ ಹೋದವನಿಗೆ ಎಮ್ಮೇ ಕ್ರಯವು ಯಾಕೆ? (Prvs.). See Si. 313; B. 1, 15; Prv. s. ಮನೆ. — ಮಜ್ಜಿಗೆಗಡ್ಡೆ. The root of the scandent thorny shrub Asparagus racemosus Willd. (ಶತಮೂಲಿ, ಬಹುಸುತೆ, ಅಭೀರು, ಆಹೇರು, etc., ಪಿಲ್ಲಪಿಚ್ಚರ, ಆಸಡಿ, ಆಹಾಥೀ ಬೇರು, ಅಜ್ಜೀಗಡ್ಡೆ Si. 146). — ಮಜ್ಜಿಗೆನೀರು. Buttermilk mixed with water (My.). ಅತ್ತೇ ಮನೆಗೆ ಮಜ್ಜಿಗೆನೀರು, ತವರ ಮನೆಗೆ ಹಾಲು ಮೊಸರು. — ಬಸವಾ! ಎನ್ದರೆ, ಪಾಪ! ಎನ್ದರೆ ಸೊಸೆಗೆ ಮಜ್ಜಿಗೆನೀರು ತಾ! ಎನ್ದ (Prvs.). — ಮಜ್ಜಿಗೆಪಲ್ಯ. A troublesome weed of a sour taste, the yellow wood-sorrel, Oxalis corniculata Lin. (Z.). — ಮಜ್ಜಿಗೆಪಳಿದ್ಯ. A kind of sour sauce (My.; ವ್ಯಂಜನ, ನಿಷ್ಠಾನ Si. 436). — ಮಜ್ಜಿಗೆಹುಲ್ಲು. The lemon grass, Andropogon schoenanthus Lin. (St. & Pl.; My.).

Digitized by Google

ಮಜ್ಜೆ majjĕ. = ಮಜ್ಜ. (ಮೇದಸ್ Nr.).

ಮಝು majha. Bravo! well done! (Bh. 8, 23, 3). — ಮಝು ಪೂತು. = ಮಝು ಪೂತುರೆ. (J. 7, 33). — ಮಝು ಪೂತುರೆ. dupl. (ಕೊಣ್ಣಾಟ Čt. II, 103). — ಮಝು ಭಾಪು. dupl. (Grj. 10, 53. 79; Bp. 28, 50; 30, 25; 36, 23; 52, 40; Râm. 6, 30, 11). — ಮಝು ಭಾಪುರೇ. dupl. (Bp. 28, 30). — ಮಝು ಮಝು. rep. (ಕೊಣ್ಣಾಟದ ನುಡಿ Bhn. 38). — ಮಝುರೇ. -ಉರೇ. dupl. (Bh. 8, 23, 24).

ಮಂಚ mañča. (fr. ಮಲಗು 1). One of the *tatsamas* (Šmd. 384; Čt. II, 48; Kk. 95; Šm. 97). *A bedstead, a cot, a bed* (ಪರ್ಯಂಕ, etc. Nr., Hlâ.; Si. 230; Bp. 42, 18; J. 25, 60; C.). **2,** a scaffold or temporary structure erected for spectators on festive occasions. **3,** an elevated shed raised on bamboos, etc., in a field, etc. **4,** a seat of state. ಮಂಚಕ್ಕೆ ಮಣೆ ಯಾಕೆ? ಲಂಚಕ್ಕೆ ಹೊಣೆ ಯಾಕೆ?—ಮಂಚದ ಕಾಲು ಆದರೆ ಹಂಚು ಮಾಡ ಬಹುದೇ?—ಪಂಚರತ್ನಕ್ಕೆ ಮಂಚದ ಕಾಲು ಕ್ರಯವೇ?—ಪಂಚಪಾಣ್ಡವರೆಷ್ಟುವರು ಮಂಚದ ಕಾಲಿನ ಹಾಗೆ ಮೂವರೆನ್ದು, ಎರಡು ಬೆರಳು ತೋರಿಸಿದ (Prvs.). See Prv. s. ಸಂಚಿ. — ಮಂಚದ ಕಾಲ ಹುಲ್ಲು. A common grass, Panicum ciliare Retz. (Z.). — ಮಂಚಪಲ್ಲಕ್ಕಿ. -ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ. A sort of palanquin (Č. Bp. 47, 39).

ಮಂಚಟಿಗೆ mañčaṭigĕ. = ಮಂಜೆಟ್ಟಿ. (St. & Pl.).

ಮಂಚಿ mañči. (= ಮಾಚಿ?). (Tĕ. ಮಂಚಿ, good, excellent, virtuous, proper; handsome; fine, nice; much, great). N. of females (My.). — ಮಂಚಣ. -ಅಣ. — ಮಂಚಣ ಪಣ್ಡಿತ. N. (Bp. 53, 58. 62. 66; see ಶಿವಲಿಂಕ-). — ಮಂಚಣಾಚಾರ್ಯ. -ಆಚಾರ್ಯ. N. (Bp. 53, 60). — ಮಂಚಣಾರ್ಯ. -ಆರ್ಯ. N. (Bp. 53, 64). — ಮಂಚಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 53, 63; see ಶಿವಲಿಂಕ-). — ಮಂಚಾರ್ಯ. -ಆರ್ಯ. N. (Bp. 53, 65). — ಮಂಚಿದೇವ. N. (Bp. 9, 39).

ಮಂಚಿ mañči. = ಮಾಚಿ. — ಮಂಚಿಪತ್ರೆ. = ಪಂಚಪತ್ರೆ q. v., ಮಾಚಿಪತ್ರಿ. (My.).

ಮಂಚಿಕೆ mañčikĕ. = ಮಂಚ No. 3, ಮಂಚಿಗೆ No. 1. A stand erected on four long posts in a field, a jungle, a cemetery, etc., for watching the crops, etc., or for hunting (My.; Tĕ. ಮಂಚೆ; Sk.).

ಮಂಚಿಗ mañčiga. N. (Bp. 55, 36; 56, 27).

ಮಂಚಿಗೆ mañčigĕ. = ಮಂಚಿಕೆ, etc. (Kâvy. I, 1, B, 25; C.). **2,** a kind of ornament (Bp. 4, 36).

ಮಂಜಕ್ಷಯ mañjakshaya. = ಮುಂಜಕ್ಷಯ. The bottle bird (ಗೀಜಗ Mr. 175, o. r. ಗೀಜುಗ, and in two MSS. ಮುಂಜಕ್ಷಯ).

ಮಂಜರ mañjara. = ಮಾರ್ಜಾರ, ಮಾರ್ಜಾಲ. A cat (ಮಾರ್ಜಾಲ Bhn. 10; Bh. 2, 10, 8).

ಮಂಜರಿ mañjari. *A cluster of blossoms;* any compound flower; *a compound pedicle or flower-stalk, a branching flower-stalk* (ಮರದ ಗೊಂಚಲ್ Hlâ.; ವಲ್ಲರಿ, ಗೊಂಚಲ್ Mr. 106; ತೊಡಮ್ಬೆ Čt. II, 80; ಕುಸುಮಮಂಜರಿಗೆ Kk. 19); a flower-bud; a shoot, sprout, sprig, stalk.

ಮಂಜರಿಕೆ mañjarikĕ. ಮಂಜರಿಕಾ. = ಮಂಜರಿ. (Čpr. 1, after 101).

ಮಂಜರಿಗ mañjariga. N. of a bird (Râm. 3, 3, 18).

ಮಂಜರಿಗೆ mañjarigĕ. Tbh. of ಮಂಜರಿಕಾ. See ಕುಸುಮ.

ಮಂಜರಿತ mañjarita. Having clusters of flowers or branching flower-stalks. (Čpr. 8, after 45).

ಮಂಜಳ mañjaḷa. Indian saffron, Curcuma longa Lin., turmeric (T. ಮಂಜಳ್; M. ಮಞ್ಞಳ್; Te. ಮಂಜಲ್; see ಕಳವಂಜಳ).

ಮಂಜಾಡಿ mañjâḍi. = ಮಂಚಟಿಗೆ, ಮಂಜೆಟ್ಟಿ. A forest tree with scarlet seeds which are used in weighing gold and diamonds (one seed = 4 grains), the red-wood tree, Adenanthera pavonia Lin. (My.; Tĕ., T., M.; Van Someren).

ಮಂಜಿ mañji. 1. A large boat with one mast used in coasting trade (Tu.; T.; M. ಮಂಚ, ಮಂಚಿ). ಮಂಜಿ ಒಡದರೆ ಗುಂಜಗಿನ್ತ ಕಡೆಯೇ! (Prv.).

ಮಂಜಿ mañji. 2. = ಮರುಗು 2. A perennial plant (and the fibres of its bark, of which cords are made), the bow-string hemp, Sanseviera zeylanica Willd. (My.; Tu.; T. ಮಂಜ, ಮರಲ್, ಮರುಳ್). — ಮಂಜಹುರಿ. A cord of that hemp (My.).

ಮಂಜಿಕೆ mañjikĕ. = ಮಂಜಷ್ಠೆ, q. v.

ಮಂಜಿಟಿಗೆ mañjiṭigĕ. = ಮಂಜಟ್ಟಿಗೆ. Tbh. of ಮಂಜಷ್ಠ (Šmd. 370; ಮಂಜಷ್ಠೆ, ಜಂಗಿ, etc. Nr.).

ಮಂಜಿಟ್ಟಿಗೆ mañjiṭṭigĕ. Tbh. of ಮಂಜಷ್ಠಕ (Šmd. 370).

ಮಂಜಿಷ್ಠಕ mañjishṭhaka. = ಮಂಜಟಿಗೆ q. v., ಮಂಜಟ್ಟಿಗೆ.

ಮಂಜಿಷ್ಠೆ mañjishṭhĕ. *A climbing herb yielding a red dye, called Bengal madder, Rubia munjista* Roxb. (ಪಡಿಕ, ರಕ್ತಾಂಗಿ, ಮಂಜಕ್ Mr. 139, two MSS. ರಕ್ತಾಂಗಿ).

ಮಂಜೀರ mañjîra. *An ornament for the feet or toes; an anklet* (ಅನ್ದುಗೆ Hlâ., Mr. 344). 2, a post round which the string of the churning-stick passes.

ಮಂಜು mañju. Dew, fog; coldness, coolness; etc. (ಪ್ರಾಲೇಯ, ಅವಶ್ಯಾಯ, ತುಹಿನ, ಶಿಶಿರ, ಹಿಮ, ತುಷಾರ, ಮಿಹಿಕೆ, ನೀಹಾರ Hlâ.; ಹಿಮ, ತುಷಾರ Nn. 81; ಇಬ Šm. 11?; ಅವಶ್ಯಾಯ, etc. Si. 32; C.; T.; M. ಮಂಜು, ಮಞ್ಞು; Tĕ. ಮಂಚು); dimness of sight (My., *cf.* ಮಂಕು), obscurity (of intellectual perception). ನನ್ನ ಕಣ್ಣು ಮಂಜಾಗಿದೆ (My.). ಮಂಜಿನ ಸರಿ (ಹಗಲಿನ ಹಾವಸೆ Bhn. 8). ಮನೇ ನೀರು ಬಿಟ್ಟು, ಮಂಜಿನ ನೀರಿಗೆ ಕೆಯ್ಯೊಡ್ಡಿದ ಹಾಗೆ.—ಮಂಜು ಪಿಣ್ಡೆ ನಂಜು ಹೋದೀತೇ?—ಮಂಜು ಸುರಿದರೆ ನಂಜನ ಗೂಡು ಮುಣಗೀತೇ?—ಪೊಂಜು ಸುಟ್ಟರೂ ಮಂಜು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ (Prvs.). See Čpr. 5, after 19; Bp. 42, 5; 47, 67; V. 9, 49; J. 28, 41; Si. 224; Prv. s. ಸಂಜೀವನ. — ಮಂಜ. -ಅ 3. Šiva. 2, N. of males (My.). — ಮಂಜ. N. of females (My.). — ಮಂಜುಬ್ಬೆ. -ಉಬ್ಬೆ. Excess of obscurity of intellectual perception (Bh. 3, 19, 25). — ಮಂಜುಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. Darkness caused by fog (Bp. 61, 12). — ಮಂಜುಗಾಲ. -ಕಾಲ. The cold season (ಚಳಿ ಯ್ಕಿಲ್, ಹೇಮನ್ತ Čt. II, 85). — ಮಂಜುಗೆಯ್ಯ. -ಕೆಯ್ಯ. The cool-rayed one: the moon (ಚನ್ದ್ರ Ša.). — ಮಂಜುವರ್ಧಿ. A sea of fog (Rîv. 9, 4). — ಮಂಜುವೆರಗು. -ಪೆರಗು = ಮಂಜುಗೆಯ್ಯ. (ಚನ್ದಿರ, etc., ಶಶಿ Kk. 44).

ಮಂಜು mañju. = ಮಂಜುಲ. *Beautiful, lovely, charming, pleasing.*

ಮಂಜುಕೇಶಿ mañju-kêši. *Krishṇa or Vishṇu.*

Digitized by Google

ಮಂಜುಘೋಷೆ mañju-ghôshĕ. *N. of an Apsaras.*

ಮಂಜುನಾಥ mañju-nâtha. N. of a liṅga (My.); of men.

ಮಂಜುಭೂಷಿಣಿ mañju-bhûshiṇi. N. of a vṛitta (Ĉh.).

ಮಂಜುಲ mañjula. *Beautiful, pleasing, agreeable, lovely, sweet, soft, melodious* (ಪ್ರಮಾಣ, ಒಳ್ಳಿತು Nn. 139).

ಮಂಜುಲತರ mañjula-tara. Uncommonly beautiful, etc. (A.).

ಮಂಜೂರಿ mañjûri. = ಮಜೂರಿ, etc. (Si. 84).

ಮಂಜೂರು mañjûru. Agreeable (Mhr., H.). 2, approved or confirmed, as a decision of a lower court, sanctioned; approval, confirmation, sanction (My.; Br.; Mhr., H.).

ಮಂಜೂಷ mañjûsha. = ಮಜೂಷೆ. (ಪೆಟ್ಟಿಗೆ Mr. 208).

ಮಂಜೂಷೆ mañjûshĕ. *A box, a chest, a basket.*

ಮಂಜೆಟ್ಟಿ mañjĕṭṭi. = ಮಂಚಟಿಗೆ, ಮಂಜಾಡಿ, q. v. (St. & Pl.).

ಮಟ maṭa 1. = (ಮಟ್ಟ 4, ಮಡ 2). Confusion, stupidity; deceit; ignorance (T. ಮಡ, ಮಡಿ; M. ಮಡಿ, ಮಡಿಮ್ಮೆ; see ಅಟಮಟ, ತಟವಟ s. ತಟ 4; cf. ಮಂಕು, ಮಾಟ). — ಮಟ ಮಾಯಿ. Fraud and deceit (Bp. 40, 56).

ಮಟ maṭa. 2. = ಮಟ್ಟ 1. — ಮಟ ಮಟ. rep. — ಮಟಮಟ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ. The exact middle of the day (My.).

ಮಟ maṭa. (= ಮಠ). Tbh. of ಮಠ (Śmd. 338; My.). — ಮಟಬೆಕ್ಕು. = ಮಣ್ಣಬೆಕ್ಕು. A cat that lives in ruined temples (B. 3, 30).

ಮಟ್ಟ maṭṭa. 1. = ಮಟ 2, (ಮಟ್ಟಸ), ಮೊಟ್ಟ 1. Levelness, evenness, equality, regularity, exactness (My.; Tĕ., T., M.). **2,** a carpenter's level or square (My.; M.; see ಮೂಲೆ-). ಮಟ್ಟ ನೋಡ ಬೇಕಾದರೆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ಆದೀತೇ?—ಮಟ್ಟ ಹಾಕದೆ ಕೆತ್ತ ಕೂಡದು, ಕಟ್ಟದೆ ಹೊಡಿ ಕೂಡದು (Prvs.). — ಮಟ್ಟಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To level, as the soil (My.). — ಮಟ್ಟಗೋಲು. -ಕೋಲು. A levelling stick, a carpenter's or mason's level (My.; T. ಮಟ್ಟು ಕ್ಕೋಲ್). — ಮಟ್ಟಮಧ್ಯಾಹ್ನ. The exact middle of the day (My.). — ಮಟ್ಟಮ್ ಇರ್. To be in its regular or original own form (Abh. P. 5, 94). — ಮಟ್ಟಮೊದಲು. The very beginning; at the very beginning (C.; B. 4, 95. 174). — ಮಟ್ಟಹಲಿಗೆ. A carpenter's ruler (My.).

ಮಟ್ಟ maṭṭa. 2. = ಮಟ್ಟು 1. Measure; extent, height; bound, limit; proper limit (My.; T.). See ನಡು-.

ಮಟ್ಟ maṭṭa. 3. = ಮಟ್ಟು 2, ಮೊಟ್ಟ 2. Shortness, smallness (My.; Tĕ.; cf. ಮೊಟಕು 1); decreasing, growing less, abating, as wind, rain, heat, fever, price, etc. (My.); inferiority (My.; Tĕ.). **2,** a small horse, a pony (My.; Tĕ., T., M.). — ಮಟ್ಟಜಾತಿ. An inferior caste (My.). — ಮಟ್ಟತರ. An inferior kind (My.). — ಮಟ್ಟಬೆಳ್ಳಿ. Inferior silver (My.). — ಮಟ್ಟಸುತ್ತಿಗೆ. A very small hammer used by goldsmiths (My.).

ಮಟ್ಟ maṭṭa. 4. = ಮಟ 1. Illusion, phantom; ruin (of men or their means, My.). — ಮಟ್ಟ ಮಾಯ. reit. A mere phantom: perfect disappearance, ruin (of wealth, etc., My.).

ಮಟ್ಟಣೆ maṭṭaṇĕ. The state of being level, even or smooth. — ಮಟ್ಟಣೆ ಮಾಡು. To make even or smooth (in the language of goldsmiths, My.). — ಮಟ್ಟಣೆ ಹಾಕು. = ಮಟ್ಟಣೆ ಮಾಡು. (My.).

ಮಟ್ಟಸ maṭṭasa. = ಮಟ್ಟ 1. (My.; Tĕ.).

ಮಟ್ಟಿ maṭṭi. (Tbh. of ಮೃದ್, ಮೃತ್). Earth, clay (My.; Tĕ., Mhr., H.); also the clay with which sectarian marks are made (Bp. 56, 39; Ĉ. Bp. 32, 45; Bh. 1, 10, 2). ಮಟ್ಟಿಯಿಟ್ಟವರೂ ಕೊಟ್ಟತನ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ (Prv.). ಮಟ್ಟಿಯಾ ಮಣ್ಣನ್ನು ಮಿಟ್ಟು ತಾಂ ನೊಸಲೊಳಗೆ, ನೆಟ್ಟನೆ ಸ್ವರ್ಗವಡೆಯುವರೆ? ಸಾಣೆಕಲ್ (on which it is triturated) ಕೆಟ್ಟ ಕೇಡೇನು? (Sp.).

ಮಟ್ಟಿಗ maṭṭiga. A man with a sectarian mark (nâma) of maṭṭi: a Brâhmaṇa (Bp. 55, 3).

ಮಟ್ಟು maṭṭu. 1. = ಮಟ್ಟ 2. (My.; Tĕ., T., M.). ಮಟ್ಟು ತಿಳಿದ ನಾಯಿ ಹಟ್ಟೀಲಿದ್ದೀತೇ?—ಮಟ್ಟು ತಿಳಿದವನ ಸಂಗಡ ಹೆಟ್ಟಾಟ ಮಾಡ ಬಾರದು.—ಮಟ್ಟು ತಿಳಿಯದೆ ಮಾತಾಡ ಬಾರದು.—ಜುಟ್ಟು ಇದ್ದರೆ ಮಟ್ಟು ತಿಳಿದೀತು.—ನೇಯಿಗೆಯವನ ಮಟ್ಟು (the extent of his cleverness or of the value of his cloth) ಕಟ್ಟುವವ ಬಲ್ಲ (Prvs.). — ಮಟ್ಟಿಗೆ. To the measure or extent, till, until, as far as. ನೀವು ಓದಿದ ಹಟ² ಪುಸ್ತಕದೊಳಗಿನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ (how far) ನೆನಪಿಟ್ಟದ್ದೀರೆಮ್ಬುವದನ್ನು ಮೊದಲು ತಿಳು ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕಾಗಿದೆ (B. 3, 1). ಎಲ್ಲರು ತಮ್ಮ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಸ ಬೇಕು (B. 3, 33). ನಾವು ಯಾವಾಗಲು ಹೆಱರಿಗೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿ, ಕೆಯ್ಲಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸನ್ತೋಷ ಪಡಿಸ ಬೇಕು (3, 105). ಸಾಕಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬೇಕಾದದು ಉಣ್ಣಾಗಿರುವೆ (ಕುತಲ Si. 457). ಯಜ್ಞಶಾಲೆಯ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸುತ್ತಲೂ ಹಾಕಲ್ ಪಟ್ಟ, ಒಳಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವದಕ್ಕೆ ಅಶಕ್ಯವಾದ ಬೇಲಿ (ಕುಮ್ಬ 239). ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೂ, how far soever it may be, to any extent (My.). ಅಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ, to that extent, so far as that; ಇಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ, to this extent, so far as this; ಅಷ್ಟಱ ಮಟ್ಟಿಗೆ, to that extent, so far as that; ಈ ದಿನದ ಮಟ್ಟಿಗೆ, until this day; ಈ ದಿನದ ಮಟ್ಟಿಗೂ, even until this day; ಅಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೂ, ಅಷ್ಟಱ ಮಟ್ಟಿಗೂ, even to such an extent (My.). — ಮಟ್ಟು ಮೀಱು. To transgress the proper limit (My.).

ಮಟ್ಟು maṭṭu. 2. = ಮಟ್ಟ 3. (My.; Tĕ.). See Prv. s. ಆತುರಗಾಱ. — ಮಟ್ಟಾಗು. -ಆಗು. To decrease, to grow less, to abate, as wind, rain, fever, price, pride, etc. (My.). — ಮಟ್ಟು ಮಾಡು. To cause to decrease, etc. (My.).

ಮಟ್ಟು maṭṭu. 3. P. p. of ಮಡು 1.

ಮಟ್ಟೆ maṭṭĕ. = ಮೊಟ್ಟೆ 2. A bough of the palm, cocoanut, or date tree (My.; Tĕ.; T. ಮಟ್ಟೈ, ಮಡಲ್; M. ಮಟ್ಟ, ಮಟ್ಟಲ್; cf. ಮಡಲ್ 1 & 2). See ಮಱ-. **2,** the fibrous coat of a cocoanut (My.; T.). **3,** a brush for white-washing made of the fibrous coat of a cocoanut or of the fruit-stalk (My.).

ಮಟ್ಟೆ maṭṭĕ. = ಮೊಟ್ಟೆ. The bucket of a bullock-drawwell (S. Mhr. in ಮಟ್ಟೆ ಹೊಡೆ; Mhr. ಮೋಟೆ). 2, a burden, a load (Mhr. ಮೋಟೆ, a load, tress). ಪಟ್ಟೆಯುಟ್ಟವರೂ ಮಟ್ಟೆಯವನು ಶ್ರೇಷ್ಠನೇ? (Prv.).

ಮಠ maṭha. = ಮಟ, (ಮಡ). A hut, a cottage; — a devotee's cell, a hermitage; — a residence of a company of ascetics (sannyâsis, gôsamis, etc.); a residence of a guru (My.); — a convent, a monastery; — a school (My.); a temple. ಮಠದ ಮಾಳಿಗೇ ಏಱಿದವ ಗಟ್ಟಾ ಹತ್ತ್ಯಾನೇ?—ಪಟ ಹಾಱಿದರೆ ಮಠ ಹಾಱೀತೇ?—ತಟದಲ್ಲ್ಯಾಗಲೀ ಮಠದಲ್ಲ್ಯಾಗಲೀ ಹಟದ ಜಂಗಮನ

Digitized by Google

ಕಾಟ ತಪ್ಪವದಿಲ್ಲ (Prvs.). See Bp. 21, 10; 22, 44; 29, 12; 37, 27; 56, 35; Prv. s. ಸಟೆ 1.

ಮಠಪತಿ matha-pati. The superintendent or prior of a matha. ಮಠಪತಿಯಾದರೂ ಸಟತನ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ಮಠಿಕೆ mathikĕ. = ಮಟಿಗೆ. A small matha.

ಮಡ mada. 1. = ಮಡಹು, ಮಡಿ 6, (ಮರ 2), ಮಿಡಿ 1. The heel (ಪಾರ್ಷ್ಣಿ Hlâ.; Nn. 134; Mr. 484; ಪಾರ್ಷ್ಣಿ, ಹರಡುಗಳೊಳಗಣ ಮೆಯಿ Nr.; Tĕ. ಮಟಮು, ಮಡಮು, ಮಡಿಮು; M. ಮಡಮ್ಬು, ಮಾಡು). See Abh. P. 13, 69; Bh. 3, 13, 30; 6, 2, 2; Rsv. 6, after 11; J. 7, 48; ಹಿಮ್ಮಡ. **2,** the extremity of the fore-axle (Bh. 6, 8, 12). — ಮಡಬಿರಿಕು. = ಮರ ಬಿಡಿಕು, q. v. — ಮಡಸನ್ನೆ. A sign given with the heel (Rsv. 13, after 77).

ಮಡ mada. 2. (fr. ಮಡಗು). Putting; that has been put (and remains on a plate). — ಮಡಗೂಟ್. -ಕೂಟ್. The rejected leavings of food (ಭುಕ್ತೋಚ್ಛಿಷ್ಟ, ಫೇಲಿಕೆ Hlâ.; Abh. P. 9, 178).

ಮಡ mada. 3. = ಸಡೆ. — ಮಡವಾಯಿ. -ಬಾಯಿ. A small channel that leads water from the big one to a division of a field or a garden bed (My.).

ಮಡ mada. 4. = ಮಡವು, etc. (My.).

ಮಡ mada. Tbh. of ಮಠ (Smd. 341; Mdb. MS.: ಮಣ್ಣ = ಮಣ್ಣ). See ತಿರು-; (ಕನ್ನವಡ).

ಮಡಕಿ madaki. = ಮಡಿಕೆ 2, ಮಡಿಗೆ 2. A much cultivated annual pulse, Phaseolus aconitifolius Jacq. (Mhr. ಮಟಕೀ; S. Mhr.). — ಮಡಕೀ ಕಾಯಿ. The seeds of ಮಡಕಿ (ಮಕುಷ್ಠಕ, ಮುಕುಷ್ಠಕ, ವನಮುದ್ಗ G.).

ಮಡಕೆ madakĕ. = ಮಡಿಕೆ 1. (My.).

ಮಡಕೆ madakĕ. = ಮಡಿಕೆ 1. A pot (ಉಖೆ, ಸ್ಥಾಲಿ, ಚರು, ಕುಮ್ಭ, ಪಿಠರ, ಕುಣ್ಡ Hlâ.; ಉಖೆ, ಕುಮ್ಭ, ಕುಣ್ಡ, ಪಿಠರ, ಚರು, ಸ್ಥಾಲಿ, ಭಾಣ್ಡ Mr. 209; ಪಿಠರ, ಸ್ಥಾಲಿ, etc. Nr.; My.; cf. ಮಣೆ; Mhr. ಮಡಕೀ, ಮಡಕೇಂ, a water-jar; see Bp. 10, 6; 51, 59; 55, 28; B. 5, 128). ಮಣ್ಣ ಮಡಕೆ (ಉಷ್ಟ್ರಿಕೆ Hlâ., Mr. 466; ಮೃಣ್ಮಯಪಾತ್ರ, ಉಷ್ಟ್ರಕ Nr. 85). ಕಡೆವ ಮಡಕೆ (ಮನ್ಥನಿ, ಗರ್ಗರಿ Nr., Smd. 338). ಮಡಕೆಯಲಿ ಅಟ್ಟ ಶಾಕವು (ಪ್ಲೈಠರ Nr.). See Prv. s. ಮಾಡು ಮಾಡು.

ಮಡಗು madagu. = ಮಡಂಗು. To lay down, to place, to put (My.; cf. ಮಲಗು 1); to take into one's service, as a man, etc. (My.); to procure and keep for one's use, as a horse, etc. (My.). **2,** to hide (v. t., ಗೋಪನ Smd. Dh.). ಬಡವ, ಸೀ ಮಡಗಿದ ಹಾಗಿರು! (Prv.). See Čpr. 5, 37; Abh. P. 3, 59; 9, 149; Bp. 9, 9; 11, 36; 12, 18; 14, 5. 11; 15, 10; 20, 12; 24, 22; 27, 62. 64; 30, 16; 33, 10; 36, 27; 37, 46; 43, 59; 44, 19. 46; 52, 8; 56, 28; 57, 59; 59, 18; Rsv. 14, 29; ಎದೆ ಮಡಗು s. ಎದೆ 1.

ಮಡಂಗು madangu. = ಮಡಗು. (Čpr. 8, after 4; Bp. 4, 12).

ಮಡಚು madaču. = ಮಡಸು, etc. (My.; Tĕ. ಮಡಚು, ಮಡುಚು, ಮಣಚು, ಮಣುಚು, ಮಲಂಚು).

ಮಡತೆ madatĕ. Folding; a fold (Tĕ. ಮಡತ, ಮಣತ). ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ರೇಖೆರೇಖೆಗಳಾಗಿ ತ್ರಿವಲಿಗಳೆಮ್ಬ ಚರ್ಮದ ಮಡತೆಗಳುಳ್ಳವನು (ವಲಿನ, ವಲಿಭ Sl. 197).

ಮಡದಿ madadi. A woman (Tĕ. ಮಡತಿ, ಮಡನ್ತಿ; M. ಮಡನ್ದ, a young woman; ಮಡವೆ, a grown woman; T. ಮಡನ್ದೈ, a young woman; a woman). ಪ್ರಥಮಯುತುವಾಗಿರ್ಪ ಮಡದಿ (ರಾಕೆ Mr. 302). **2,** a wife (Čh. v. 306; Râghv. 17, 67; My.). ಹೇಳಿದ ಮಾತಂ ಕೇಳದೆ, ಏದಾಗೆಯಿನ್ದೋಜೆಗೆಟ್ಟ ಮಡದೀ ಮಕ್ಕಳ ಅಳಿಕೆ ಪಾದಗಿನ್ತಲು ಬೋಧಾಗಿಯು ಮನೆಯ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಹುದು ಲೇಸು (Sp.). ಮಡದಿ ತಾ ಹಲುವಾಗಿ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುವಳು (Dp. 148). ಮಡದಿಯಿಲ್ಲದವನ ಸಂಗಡ, ಮಕ್ಕಳು ಎಷ್ಟು? ಎನ್ದ, ಕೇಳಿದ. — ಮಡಿದು ಹೋಗುವಾಗ್ಗೆ ಮಡದೀ ಗೊಡವೆ ಯಾಕೆ? — ಮುಡುಮೆಯಿರುವ ಪರ್ಯನ್ತರ ಮಡದಿ. — ಬಡವಗೆ ಕಡುಬಿನ ಆಶೆ, ಮಡದಿಗೆ ಗಡಿಗೆಯ ಆಶೆ (Prvs.). See Bp. 4, 25; 11, 36; 17, 6; 30, 9; 40, 31; 42, 8; 47, 54; 52, 27; 57, 59; Šrv. 5, after 57; J. 16, 28. 46. — ಮಡದಿಗಾರಿ. N. (Bp. 12, 42).

ಮಡಪು madapu. = ಮಡಿಪು 1. What is folded, a fold, as of cloth, betel-leaf, paper, etc. (My.; Tĕ. ಮಡುಪು). — ಮಡಪುಕತ್ತಿ. A folding or clasp knife (My.; Tĕ. ಮಡುಪುಕತ್ತಿ).

ಮಡಲ್ madal. 1. To grow to great length, to become large, to be extended, to spread out or run as creepers (ವಲ್ಲಿವೃದ್ಧಿ Smd. Dh.; ಪರ್ಬು Kk. 22; ಪರ್ಬು Sm. 23; ಅರ್ಬು Ss.). P. p. ಮಡಲ್ದು (Smd. 287 Cm.; Kk. 22; Sm. 23; Ss.; Čpr. 1, after 101; 7, 91; Abh. P. 9, 16; Rsv. 1, after 102; V. 4, 47).

ಮಡಲ್ madal. 2. ಮಡಲು. Growing to great length, great extension (J. 19, 49); the (upward) running of a creeper; thick foliage (Čpr. 1, 82); a thicket, a bush (ಸ್ತಮ್ಬ, ಗುಲ್ಮ Hlâ.). ಮರದ ಮಡಲು (ಲತೋದ್ಗಮ, ಅವರೋಹ Hlâ.). ಬಲಿದ ಮಡಲ್ (ಅವರೋಹ, ಲತೋದ್ಗಮ Mr. 106). **2,** = ಮಟ್ಟೆ, a bough of the cocoanut tree (My.). — ಮಡಲಿಡು. -ಇಡು. To spread, to run as a creeper, to prevail, to increase (J. 28, 1; 33, 11). — ಮಡಲಿಡ್. -ಇಡ್. = ಮಡಲಿಡು. (ಪರ್ಬು Čt. I, 8). ಮಡಲಿದ್ದ ಅಜ್ಞಾನಾಮಡ ಲತೆ (Basava's Saptakâvya I, 3). See Č. Bp. 47, 13.

ಮಡಲು madalu. = ಮಡಿ 2, ಮಡಿಲ್, ಮಡ್ಲು, ಮಡ್ಲ್ 2. The pouch-like fold occasionally made (by women or men) of a front portion of their upper garment to put in eatables, etc. (My.; cf. ಉಡಿ 4). See Prv. s. ಸಡಿಲು ಬಿಡು. — ಮಡಲು ತಿನ್ನು. Feignedly to eat out of the pouch-like fold to amuse children. ಮಡಲು ತಿನ್ದರೆ ಒಡಲು ತುಮ್ಬುತ್ತೇ? (Prv.).

ಮಡವು madavu. = ಮಡು 2, etc. (My.). See ತಿರಗಡು.

ಮಡಸು madasu. = ಮಡಿಸು, etc. (My.). See ಪೊತ.

ಮಡಹು madahu. = ಮಡ 1, etc. (Bp. 43, 85).

ಮಡಿ madi. 1. To bend, to fold, to fold up, to double or lay together (Bp. 4, 12; Šrv. 3, 47; T.). ಅಂಗುಲಿ ಮಡಿದ ಕುಡಿತ (ಪ್ರಸೃತಿ Hlâ., Mr. 323). See ಕಾಲು ಮಡಿ 1.

ಮಡಿ madi. 2. Bending, doubling, folding; a bend, a fold (M.; see ಕಾಲುಮಡಿ 2). **2,** = ಮಡಲು, the pouch-like fold etc. (My.; T., M.). **3,** fold, times (see ಅಯ್ದುಮಡಿ, ಇಮ್ಮಡಿ, ಇರ್ಮಡಿ, ನಾಲ್ಕಡಿ, ನೂರ್ಮಡಿ,

Digitized by Google

ಮುಮ್ಮಡಿ, ಮೂವಡಿ ಸಾಸಿರ್ಮಡಿ; Râm. 3, 2, 18; Bh. 2, 13, 32; Č. Bp. 4, 7). 4, the bed of a garden, a division of a field, a basin round a tree (Čpr. 1, 90; 1, after 101; V. 4, 15; My.; Tĕ.). 5, = ಮಡಿಕಟ್ಟು. See Prv. s. ವೈದ್ಯ. — ಮಡಿಕಟ್ಟು. (ಜಘನ Si. 208). — ಮಡಿಕೋಲು. A pole or shaft holding the warp in a loom (R.). — ಮಡಿಗಿವಿ. -ಕಿವಿ. A bent ear (J. 28, 46). — ಮಡಿವಸಲೆ. -ಬಸಲೆ. The tree Crataeva roxburghii R. Br. or Tapia crataeva (ವರುಣ, ವರಣ, ಸೇತು, ತಿಕ್ತಶಾಕ, ಕುಮಾರಕ Nr.; Si. 126 has it as ಮದವಸಲೆ).

ಮಡಿ maḍi. 3. To die (ಮರಣ Šmd. Dh.; Šm. 95; My.; T.; Tĕ. ಮಡಿ, ಮಡೆ, ಮಣುಗು; M. ಮಡಿ, to be foiled, tired of, grow lazy, faint; to decline in price; to loathe). ಮಡಿದು ಹೋಗುವಾಗ್ಯೆ ಮಡದೀ ಗೊಡವೆ ಯಾಕೆ? (Prv.). See Abh. P. 13, 69. 70; Bp. 1, 36; 22, 31; 43, 17; 46, 23; 48 sum.; 50, 20. 57; 60, 58; 61, 38. 39; Bh. 1, 8, 31; Râv. 2, 54; 13, 98; 14, 30; J. 4, 45; 7, 46; 28, 15. 58.

ಮಡಿ maḍi. 4. = ಮಡಿದು. P. p. of ಮಡಿ 3, in ಮಡಿ ಮಡಿದು (J. 4, 46).

ಮಡಿ maḍi. 5. = ಮಡು 3. A washed, clean cloth (ಧೌತವಸ್ತ್ರ Šmd. Dh.; ಧೌತಾಮ್ಬರ Šm. 95; My., also = ಮಗಟ; Tĕ. ಮಡಿ, ಮಡುಗು, ಮಣುಗು; T. ಮಡುಕ್ಕು, to beat, receive with blows; M. ಮಯಕ್ಕು, ಮಡಿಕ್ಕು, to beat, wash, cleanse; to rub out, wipe off). 2, cleanness, purity (My.; Tĕ.). ದಾಹ್ಯದೊಳ್ ಮಡಿಯೇ? ನಿರ್ಮಲಚಿತ್ತಮಯ್! (Sš. 64). ಮಡಿಯುಟ್ಟರೂ ಮಡ್ಡತನ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ.— ಮಡಿಯುಟ್ಟರೂ ಮಯ್ಲಿಗೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ.— ಮಡಿಯೊಳಗೆ ಇಟ್ಟರೂ ಹಡಿಕೆನಾತ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ.— ಪಾಪಿಗೆ ಪರಲೋಕವಿಲ್ಲ, ಪಾಪೋಸಿಗೆ ಮಡಿಯಿಲ್ಲ (Prvs.). See Bp. 21, 8; 36, 47; J. 2, 9; 28, 20; Si. 222; Prv. s. ಲಿಂಗ. — ಮಡಿಕೋಲು. A stick by means of which a pure vest is carried to the bathroom (to avoid touching it with an unclean hand) or by which a pure vest is taken down from where it is suspended aloft (My.). — ಮಡಿದೋತ್ರ. A washed, clean dôtra (Si. 222). — ಮಡಿಬಟ್ಟೆ. = ಮಡಿ No. 1. (My.). — ಮಡಿವರ್ಗ. A number of clean clothes (J. 30, 17). — ಮಡಿಹಾಗಲು. = ಮಡಿವಳಹಾಗಲಬಳ್ಳಿ, ಮಡುವಾಗಲ್. (My.).

ಮಡಿ maḍi. 6. = ಮಡ 1 (exceptionally in ಹಿಮ್ಮಡಿ).

ಮಡಿಕೆ maḍi-kĕ. 1. (Šmd. 248). = ಮಡಕೆ. Bending, folding, laying together; a fold (My.; B. 3, 106);—fold, times. See ಇಮ್ಮಡಿಕೆ, ಪೊಡ-, ಪೊಡವಡಿಕೆ, ಮುಮ್-. 2, the warp ready for being introduced into the loom (S. Mhr.).

ಮಡಿಕೆ maḍikĕ. 2. A kind of harrow or rake (ಕೋಟಿಶ Mr. 370, o. rs. ಮಲಿಕೆ, ಹಲಿಕೆ; Tĕ. ಮಡಕೆ, a plough with bullocks complete; ಮಲಾರ, a rake used in gardens, = ಮಲಹರ?).

ಮಡಿಕೆ maḍikĕ. 1. = ಮಡಕೆ. A pot (ಪಿಠರ, ಸ್ಥಾಲಿ, ಉಖೆ, ಕುಣ್ಡ Si. 309; ಪಿಠರ 453; My.). ಹಾಲು ಕಡೆಯುವ ಮಡಿಕೆ (ಪಾರಿ Si. 485); ಮಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಟ್ಟ ಪಿಟ್ಟು (ಉಖ್ಯ, ಪೈಠರ 313). ಮಾತಿನಾಜ್ಞಾನವೇ ತೂತಾದ ಮಡಿಕೆಯೇ (Sp.). ಮಡಿಕೆ ಮಾಡುವವನಿಗೆ ದುಡುಕಿನ ಗವುಜ ಯಾಕೆ?— ಮಡಿಕೆಯೊಡೆಯ ಬೇಕಾದರೆ ಅಡಿಕೇ ಮರ ಬೇಕೇ?— ಅತ್ತೆ ಒಡೆದ ಮಡಿಕೆಗೆ ಬೆಲೆ ಇಲ್ಲ.— ಮಡಿಕೆಯ ಲಾಭ ಕುಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತು (Prvs.).

ಮಡಿಕೆ maḍikĕ. 2. = ಮಡಕ, etc. (ಮಪಷ್ಟಕ, ಮಪುಷ್ಟಕ G.; Z.).

ಕಡಲೆಯನು ಗೋಧಿಯನು ಮಡಿಕುದ್ದು ಬೆಳದರೂ ಸುಡ ಬೇಕು ನಾಡೆನ್ದವನ ದಾಯೊಳಗೆ ಪುಡಿಗಡಬು ಬೀಳ್ಗೆ! (Sp.).

ಮಡಿಗೆ maḍigĕ. 1. (= ಮಣ್ಡಿಗೆ?). The frame of a building (Mhr. ಮಾಣ್ಡಣೀ). ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಗದ್ದಿಗೇ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ, ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಕಮ್ಬಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಮೇಲೆ ಮಡಿಗೆಯನ್ನು ಹೇಱಿ, ಹೊದಲನೇ ಅನ್ತಸ್ತು ಮಾಡುವರು (B. 4, 121).

ಮಡಿಗೆ maḍigĕ. 2. = ಮಡಿಕೆ 2. ಅಡಿಗೇ ಗುಣ ಸಾಱನಲ್ಲಿ ನೋಡು, ಮಡಿಗೇ ಗುಣ ಫಲದಲ್ಲಿ ನೋಡು! (Prv.).

ಮಡಿಪು maḍipu. 1. = ಮಡಪು. (My.).

ಮಡಿಪು maḍipu. 2. = ಮಡಿಹು, ಮಡುಹು 1. To kill (ಮರಣಕರಣ Šmd. Dh.; Râv. 14, 30; V. 14, after 81).

ಮಡಿಲ್ maḍil. ಮಡಿಲು. = ಮಡಲು, etc. A pouch-like fold etc. (ತೆರೆಪೊಡೆ Šmd. II, Kk. 76; ಸೋಗಿಲ್ Čt. II, 74; ಪೊಡೆ, ಸೋಗಿಲ್, ಉಡಿಲ್ Šm. 71; ಚೇಲಾಂಚಲ Šs.; J. 19, 47).

ಮಡಿವಳ maḍi5-vaḷa. (Šmd. 234). A washerman (Bp. 9, 47; 21, 12; Tĕ. ಮಡಿವಾಲು; T., M. ಮಣ್ಣಾನ್). — ಮಡಿವಳತನ್ದೆ. N. (Bp. 37, 20. 27). — ಮಡಿವಳಮಾಚಿದೇವ. N. (Bp. 27, 79; 30, 26). — ಮಡಿವಳಮಾಚಿದೇವಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 26, 69; 37, 5; 58, 1). — ಮಡಿವಳಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 27, 77; 37, 15). — ಮಡಿವಳಹಾಗಲಬಳ್ಳಿ. = ಮಡಿಹಾಗಲು, etc. A climbing herb, Momordica dioica Roxb. (Z.).

ಮಡಿವಳ್ಳ maḍi-vaḷḷa. = ಮಡಿವಳ. (Šmd. 234. 89; V. 12, 13; 13, 16).

ಮಡಿವಾಳ maḍi-vâḷa. = ಮಡಿವಳ. (Bp. 36, 40; My.). — ಮಡಿವಾಳಮಾಚಯ್ಯ. N. (Bp. 21 sum.; 21, 3; 36, 26; 37, 23. 37. 44; 54, 77). — ಮಡಿವಾಳಮಾಚಿ. N. (Bp. 36, 49).

ಮಡಿವಾಳಗಿತ್ತಿ maḍivâḷa-gitti. A washerwoman (My.).

ಮಡಿವಾಳಿ maḍi-vâḷi. A washerman; a washerwoman (My.; see ಅಷ್ಟಾದಶಜಾತಿ; J. 18, 45).

ಮಡಿಸು maḍisu. = ಮಡಚು, ಮಡಸು. To bend, to fold, to fold up, to double or lay together (My.). See ಇಮ್ಮಡಿಸು, ಪೊಡ-, ಮುಮ್-. 2, to cause (one's self) to fold, to fold, as paper, leaves, etc. (in ಮಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು, My.).

ಮಡಿಹು maḍihu. = ಮಡಿಪು 2, etc. (Bp. 25, 22; 53, 40).

ಮಡು maḍu. 1. To put firmly together, to join closely (ದೃಢಸನ್ಧಾನ Šmd. Dh.; T. ಮಣ್ಡು, to be pressed, thronged, urged = ನೆರುಂಗು). ಮಟ್ಟಂ (Šmd. 284). See ತಲೆ-, ಪೊಡ-, ಪೊಡವಡು.

ಮಡು maḍu. 2. = ಮಡ 4, ಮಡವು, ಮಡುವು, ಮಡುಹು 2. Deep water: a deep place in a river, a pool (ಅಗಾಧಜಲ Šmd. Dh.; ಅಗಾಧಜಲ Nr.; ಹ್ರದ, ತೋಯಾಶಯ Hlâ., Mr. 416; My.; T.; Tĕ. ಮಡುಗು, ಮಡುಂಗು). ಮಡುವಿಡು (Šmd. 63). ಮಡುವಿಂ or ಮಡುವಿನಿಂ, ಮಡುಗೆ or ಮಡುವಿಂಗೆ, ಮಡುವ or ಮಡುವಿನ (133). ಗಂಗೆಯ ಮಡುಗಳನ್ ಅಡಹಡಿಸಿ ಪುಗುವಿನಂ ಭಯುವಶದಿಂ (294). ನಡಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಿದರೆ ಮಡೂ ಹಾಱಿ ಹೋಗ ಬಹುದೇ?— ನಡುಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ, ಮಡುವಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದೆ ಎನ್ದು, ಕೂಗಿದ (Prvs.). See Bp. 55, 22; Râghč. 17, 56; Šâv. 4, 23; J. 10, 30; 12, 8; 29, 35; ಕಾರ್ಮಡು, ಪೆರ್ಮಡು; Šm. s. ನಾಗಹ. — ಮಡುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To form a pool (Grj. 3, 64; Râv. 5, after 120). — ಮಡುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To collect so

Digitized by Google

as to form a pool. ಕಿಱು ಮಡುಗೊಣ್ಡ ಬಣ್ಣಿನೊಳಗೆ (ಭೃಂಗಕಿಱು) ಈಸಿ (Čpr. 7, 60).

ಮಡು maḍu. 3. = ಮಡಿ 5. — ಮಡುವಾಗಲ್. -ಹಾಗಲ್. = ಮಡಿಹಾಗಲು, etc. A species of Momordica (ಕನ್ಡೆ, ವಿಷಹಾರಿ Mr. 149).

ಮಡುವು maḍuvu. = ಮಡು 2, etc. (My.; ದೊಣೆ, ಹ್ರದ G.; B. 4, 23).

ಮಡುಹ maḍuha. Joining closely together. See ಪೊಡವಡುಹ.

ಮಡುಹಿಸು maḍuhisu. To have killed (Bp. 58, 42; 60, 60).

ಮಡುಹು maḍuhu. 1. = ಮಡಿಪು 2, etc. (Bp. 22, 21).

ಮಡುಹು maḍuhu. 2. = ಮಡು 2, etc. (Bh. 8, 24, 44).

ಮಡೆ maḍe. = ಮಡ 3. A small dam or dike to stop water; a small opening out of a channel into the field (Tĕ.; T. ಮಡೈ, M. ಮಡ, a hollow, hole; a small sluice by the side of a watering channel; R.).

ಮಡ್ಡ maḍḍa. = ಮೊಡ್ಡ, ಮೊರಡ. A stupid man. ದಡ್ಡನಿಗೆ ಹೆಡ್ಡನೆನ್ದರೆ ಮಡ್ಡನಿಗೆ ಜಾಣಾ ಎನ್ದ ಹಾಗೆ.— ಮಡ್ಡನಾದರೆ ಗಡ್ಡ ಹೊತ್ತದೇ? (Prvs.).

ಮಡ್ಡತನ maḍḍatana. Stupidity. ಮಡಿಯುಟ್ಟರೂ ಮಡ್ಡತನ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ಮಡ್ಡಿ maḍḍi. 1. = ಮಗ್ಡ್ಡು, ಮಷ್ಟು, ಮಿಡ್ಡೆ. Dregs, lees or sediment, as of oil, ghee, kalagaččư, etc., given as food to cattle (My.; Tĕ.; T. ಮಟ್ಟಿ, ಮಣ್ಡಿ; M. ಮಟ್ಟು; *cf.* ಬಣ್ಡಲು). ಮಡ್ಡಿ ತಿನ್ನದ ಎಮ್ಮೆ ಗೊಡ್ಡು ಆದೀತೇ? (Prv.). **2,** a lumpy mass, as of worms, etc. (see ಎರೆ-); bait (Šśv. 3, 28). — ಮಡ್ಡಿನಸ್ಯ. Clumpy snuff (My.). — ಮಡ್ಡಿಯನ್ನ. -ಅನ್ನ. Unduly boiled, lumpy rice. ಮಡ್ಡಿಯನ್ನಕ್ಕೆ ಗೊಡ್ಡುಸಾಱು (Prv.).

ಮಡ್ಡಿ maḍḍi. 2. = ಮರ್ದಿ, ಮೊರಡಿ 2, etc. (S. Mhr.).

ಮಡ್ಡಿ maḍḍi. 3. A large tree, that yields a soft gum, Ailanthus malabarica (My.; Tĕ. ಮಡ್ಡಿ, Morinda bracteata Roxb., or M. citrifolia Ainsl.; see ಹಾಲು-). — ಮಡ್ಡಿಯ ಧೂಪ. (ತುರುಷ್ಕ, ಪಿಣ್ಡಕ, ಸಿಹ್ಲ, ಯಾವನ Nr.; Si. 227; My.). — ಮಡ್ಡಿಸಾಮ್ರಾಣಿ. = ಮಡ್ಡಿಯ ಧೂಪ. (My.).

ಮಡ್ಡಿ maḍḍi. 4. A stupid, dull, awkward person (My.; Tĕ., M.; T. ಮಟ್ಟಿ, ಮಟ್ಟೈ, ಮುರಡ; *cf.* ಮಡಡು). **2,** awkwardness, clumsiness, rudeness. — ಮಡ್ಡಿಕಾಗದ. A coarse paper (My.; Tĕ.). — ಮಡ್ಡಿಕೆಲಸ. Rude, clumsy work (My.). — ಮಡ್ಡಿಗಾರೆ. Rough plaster (My.; T.). — ಮಡ್ಡಿಬಿಲ್ಲೆ. An inferior cake of sandal paste (My.). — ಮಡ್ಡಿಸಾಮ್ರಾಣಿ. Coarse incense (My.; T.). 2, a great fool (My.). See another ಮಡ್ಡಿಸಾಮ್ರಾಣಿ s. ಮಡ್ಡಿ 3.

ಮಡ್ಡಿತನ maḍḍitana. Stupidity, rudeness, rusticity (My.; Tĕ.).

ಮಡ್ಡು maḍḍu. = ಮಡ್ಡಿ 1. ಜಡ್ಡುತುಪ್ಪಕ್ಕೆ ಮಡ್ಡು ಬಹಳ (Prv.). ಮಡ್ಡುಗಡಿವೆ. -ಕಡಿವೆ. (ಯಾವಕ, ಕಲ್ಮಾಷ, ಕಾಡುದ್ದು ಎಮ್ಬರು Nr. *a*; ಮದ್ದುಗಡಿವೆ in Nr. *b*). — ಮಡ್ಡುಹುಲ್ಲು. Lumpy refuse-grass or straw. ಮಡ್ಡುಹುಲ್ಲು ಗೊಡ್ಡುಎಮ್ಮೆಗೆ (Prv.).

ಮಡ್ಡು maḍḍu. *A sort of drum.*

ಮಡ್ಲು maḍlu. = ಮಡಲು, etc. (My.).

ಮಣ್ maṇ. (Šmd. 58). = ಮಣ್ಣು. Earth, clay, mud, soil, ground (ಮೃತ್, ಮೃತ್ತಿಕೆ Hlā., Nr.; ಮೃಣ್, ಮೃತ್ತಿಕೆ Mr. 92; T.; M. ಮಣ್, ಮಣ್ಣು; Tĕ. ಮನ್ನು). ಒಳ್ಪಿತಹ ಮಣ್ (ಮೃತ್ಸ್ನೆ Mr. 92). ಮಣ್ಣ ಮಡಿಕೆ (ಉಷ್ಟ್ರಿಕೆ Hlā.). ಮಣ್ಣ ಮಡಕೆ (ಮೃಣ್ಮಯಪಾತ್ರ Nn. 85). ಪೊನ್ನಿಂ ಸಮನಿಸುಗುಮಲ್ತೆ ಪೆಣ್ಣಿಂ ಮಣ್ಣಿಂ? (Šmd. 84). See Bp. 47, 1; 52, 10; 60, 49; Bh. 1, 20, 60. — ಮಣ್ಣುಣಿ. -ಉಣಿ. = ಮಣ್ಣುಳಿ. An earth-worm (My.; T.). — ಮಣ್ಣುಳಿ. -ಉಳಿ. = ಮಣ್ಣುಣಿ. (My.; T.). — ಮಣ್ಣುಳಿಗ. -ಉಳಿಗ. A snake (or worm) that feeds on earth (ಮಣ್ಣೊಳ್ ಜೀವಿಸುವ ಪಾವು Šmd. 237). — ಮಣ್ಣುಕ್ಕಹಾವು = ಮಣ್ಣ-. A blind worm (B. 2, 26. 27).

ಮಣ maṇa. = ಮಣವು, ಮಣು, ಮಣುವು, ಮನ 1. A measure of capacity, a maund; the quantity measured by a maund (My.; Si. 327; Tĕ. ಮಣುಗು, ಮಣುವು; T. ಮಣು; Mhr. ಮಣ; Sk. ಮಣ, from the Arabic). ಬೆಲ್ಲವಿದ್ದ ಕಡೆ ನೊಣ, ದಡೆ ನಾಲ್ಕಕ್ಕೆ ಮಣ.— ಮಣವಿಲ್ಲದೆ ಕಣ್ಡಿಯಿಲ್ಲ, ಹಣವಿಲ್ಲದೆ ವ್ಯಾಪಾರವಿಲ್ಲ.— ಮಣಾ ತೂಗದ ತ್ರಾಸು ಕಣ್ಡಿ ತೂಗೀತೇ?— ಪಣವ ಎತ್ತಿಗೆ ಮಣವೇ ಭಾರ (Prvs.).

ಮಣಕ maṇaka. = ಮಣಿಕ, ಮಳಕ. A young cow or buffalo (fit for breeding, My.; T. ಮಣಾಂಗು, a lamb; ಮಱಿ, young, tender; an infant; ಮಱವನ್, a young man; *cf.* ಮಗ 1 & ಮಗವು).

ಮಣಕನೆ maṇakane. Quickly (My., also ಮಣಕ್ಕನೆ).

ಮಣಗು maṇagu. To bend, to be submissive (T. ವಣಂಗು). ಮಣಗದ ಮನುಷ್ಯ ಹೆಣಗಿದರೂ ಒಗ್ಗ (Prv.).

ಮಣಲ್ maṇal. (Šmd. 134). = ಮರಲ್, ಮಲರ್, ಮಱಲ್ (42), ಮಳಲ್. Sand, gravel (ಸಿಕತ, ವಾಲುಕೆ Hlā.; ಪುಡಿಲ್, ಮರಲ್, ಮಲರ್, ಸಿಕತ Šm. 36; Čpr. 1, after 101; Šśv. 4, 100; M.).

ಮಣವು maṇavu. = ಮಣ, etc. (My.).

ಮಣಿ maṇi. 1. To bend (v. i.), to bow (ನಮನ Šmd. Dh.; B. 4, 191); to bow down, to make obeisance (ತುಱಿಲ್ Šm. 96); to fear (ಭಯ Šmd. Dh.; Šm. 96). **2,** to bend (v. t., Rśv. 6, after 132). ಮಣಿಯದೆ, ಕಣಿದು, ಈ ಧೀರನದಿರೆ ಕೂಕಿರ್‌ದೆಚ್ಚರ್ (Šmd. 287). See Čpr. 4, 19; Abh. P. 11, 164; 13, 87; Bh. 1, 8, 40; J. 2, 14. 49; Šśv. 1, 9. 80. 84; 29, 40.

ಮಣಿ maṇi. 2. = ಮಣಿದು. P. p. of ಮಣಿ 1, in ಮಣಿ ಮಣಿದು (Rśv. 5, after 19; J. 26, 12).

ಮಣಿ maṇi. 3. Bending; a bend; a bow, an obeisance (ಕುಸಿ Čt. I, 32; ನಮ್ರ I, 34; ನಮಸ್ಕಾರ Kt. 34; ತುಱಿಲ್, ಎಱಗು, ಮೊಗ್ಗು, ಕುಮ್ಬು, ಪೊಡಮಡಿಕೆ Šm. 34; ವಿನಮ್ರ, ಅತಿ ಬಾಗಿದುದು Nn. 67). See ಅಡಿವಣಿ s. ಅಡಿ 3.— ಮಣಿಕಟ್ಟು. The wrist (ಪಾಣಿಮೂಲ Mr. 322; My.; Si. 210. 211; Mhr. ಮಣಗಟ; *cf.* ಮಣಿಬನ್ಧ). ಕಿಱುವೆರಳ ಅಗ್ರವಿಷ್ಟ ಮಣಿಕಟ್ಟಿನ ಮಧ್ಯ (ಕರಭ, ಕಿಱುವೆರಳಿನ ತುದಿಯಿನ್ದವು ಮಣಿಕಟ್ಟಿನ ನಡುಮಧ್ಯ Nn. 161). — ಮಣಿಕಾಲ್. = ಮಣ್ಡಿಗಾಲ್. The knee (Rśv. 6, 45; Šśv. 3, 47).

ಮಣಿ maṇi. 4. = ಮಣೆ. A stool, a low bench, a seat (ಪೀಠ, ಆಸನ Nr.; ಆಸನ, ವಿಷ್ಟರ, ಪೀಠ Mr. 208, o. r. ಮಣೆ). See ಅಂಕವಣಿ, ಮರವಣಿ.

Digitized by Google

ಮಣಿ maṇi. 5. One of the *tatsamas* (Šmd. 384; Čt. II, 48; Kk. 95; Šm. 77). *A jewel, a gem, a precious stone* (especially a pearl, a bead of tulasî, or other globular ornament, ರತ್ನ Šmd. Dh.; ಸುರತ್ನ, ರತ್ನಂಗಳು Nn. 67). 2, an ornament in general; anything excellent of its kind. 3, the fleshy protuberances depending from the throat of some goats (ಛಾಗಗಲಸ್ತನ, ಆಡಿನ ಕೊರಳ ಮೊಲೆ 67). 4, the glans penis; the clitoris (ಅವಯವಭೇದ 67). 5, the vital air which goes downwards and out at the anus (ಅಪಾನವಾಯು 67). 6, absence of all worldly desires (ವೈರಾಗ್ಯ 67). 7, the seeds of the Crotolaria (ಗಿಣಿಗಿಣಿಕೆ Mr. 139; see Si. 145). 8, the number 9 (ಒಮ್ಬತ್ತು Mr. 347; *cf.* ನವರತ್ನ). See ಕತ್ತಲೆವಣಿ, ಪಸುರ್ವಣಿ, ಬಾನ್ಮಣಿ. — ಮಣಿಗಾಣ್. -ಕಾಣ್. To see a gem (Rśv. 9, 25). — ಮಣಿತೊಣ್ಡೆಬಳ್ಳಿ. A creeping or climbing herb, Bryonia scabrella Lin. (Mukia scabrella Arn., St. & Pl.). — ಮಣಿದೊಡವು. -ತೊಡವು. Jewel-ornaments (Rśv. 12, 42). — ಮಣಿಯೇೞು. -ಏೞು. Magnificence or grandeur of ornaments (as of bells put on an elephant, etc., Abh. P. 3, 130). — ಮಣಿವಟ್ಟು. -ಪಟ್ಟು. A silk cloth ornamented with pearls (Bp. 11, 24). — ಮಣಿವಾಗಿಲ್. -ಬಾಗಿಲ್. A door studded with gems (Rśv. 7, 9). — ಮಣಿವಾವುಗೆ. -ಪಾವುಗೆ. A shoe ornamented with gems (Rśv. 4, after 14). — ಮಣಿವೆಳಗು. -ಬೆಳಗು. The lustre of jewels (Č. Bp. 47, 36; Šśv. 1, after 79). — ಮಣೀ ಸರ. A string of beads, etc. ಮಣೀ ಸರಕ್ಕೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲದವ ಹಣ ದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಟ್ಟಾನೇ? (Prv.).

ಮಣಿ maṇi. = K. ಮಣಿ 5, q. v.

ಮಣಿಕ maṇika. = ಮಣಕ, etc. ಜೊಣ್ಣುಲ ಮಣಿಕ (ಗೃಷ್ಟಿ, ಸಕೃತ್ತ್ರಸೂತೆ Nr.). See ನಸೆವಣಿಕ.

ಮಣಿಕ maṇika. = ಮಣಿಕೆ. *A water-jar or pitcher* (ಅಲಿಂಜರ, ಕೇಲು Hlâ.). 2, a jewel, a precious stone.

ಮಣಿಕಂಕಣ maṇi-kaṅkaṇa. (Šmd. 386; Kk. 98). A bracelet ornamented with gems.

ಮಣಿಕರ್ಣಿಕೆ maṇi-karṇikĕ. N. of a sacred pool or tank in Benares. (J. 13, 45).

ಮಣಿಕಾರ maṇi-kâra. *A lapidary, a jeweller,* a maker of beads.

ಮಣಿಕೂಟನಗರ maṇi-kûṭa-nagara. N. (Šmd. 262).

ಮಣಿಕೆ maṇikĕ. = ಮಣಿಕ. (ಅಲಿಂಜರ, ಕೇಲ್ Mr. 210).

ಮಣಿಗಣನಿಕರ maṇi-gaṇa-nikara. N. of a vṛitta (Čh.).

ಮಣಿಗರ್ಭೆ maṇi-garbhĕ. The earth (Šśv. 2, after 42).

ಮಣಿಗಾಱ maṇi-gâṟa. (Šmd. 121. 235). Tbh. of ಮಣಿಕಾರ. (ಮಣಿಕಾರ Hlâ., Nr.; C.).

ಮಣಿಗಾರ್ತಿ maṇi-gâṟa-iti (-ti, Šmd. 244). A jeweller-woman (Grj. 2, 86).

ಮಣಿಗೆ maṇigĕ. = ಮಣಿ 3. See ಅಡಿವಣಿಗೆ.

ಮಣಿತ maṇita. *A murmuring sound, murmur libidinosum* (ಗಳಧ್ವನಿ, ರತಕೂಜಿತ Hlâ.; ಗಲರವ Mr. 330).

ಮಣಿದರ್ಪಣ maṇi-darpaṇa. A jewel-mirror. (Šśv. 1, after 79). See ಶಬ್ದ-.

ಮಣಿದೋಷ maṇi-dôsha. *A defect in a jewel.*

ಮಣಿಧನುಸ್ maṇi-dhanus. Jewel-bow: a rain-bow. (R.).

ಮಣಿಪೀಠಿಕೆ maṇi-pîṭhikĕ. A throne (Čpr. 2, after 40).

ಮಣಿಪುರ maṇi-pura. N. of a town. (J. 16, 1; 17, 6). — ಮಣಿಪುರೇನ್ದ್ರ. -ಇನ್ದ್ರ. Babhruvâhana, the king of Maṇipura (J. 23, 25).

ಮಣಿಪೂರ maṇi-pûra. = ಮಣಿಪುರ. 2, the pit of the stomach or a mystical circle on the navel (see ಚಕ್ರ).

ಮಣಿಬನ್ಧ maṇi-bandha. *The wrist* (*cf.* ಮಣಿಕಟ್ಟು s. ಮಣಿ 3). ಕಿಱುವೆರಳ ಮಣಿಬನ್ಧಂ (ಕರಭ Mr. 468).

ಮಣಿಭವನ maṇi-bhavana. A house adorned with precious stones (Kâvy. III, 3, 105).

ಮಣಿಭಾಜನ maṇi-bhâjana. A vessel made of a precious stone (Abh. P. 3, after 75).

ಮಣಿಮಂಚ maṇi-mañča. A bedstead adorned with jewels (V. 29, 22; J. 18, 30).

ಮಣಿಮನ್ಥ maṇi-mantha. N. of a mountain. See ಮಣಿಮನ್ಥ.

ಮಣಿಮುದ್ರಿಕೆ maṇi-mudrikĕ. A finger-ring (ಬಾಲ, ಕೆಯ್ಯುಂಗರ Nn. 123).

ಮಣಿಯ maṇiya. = ಮಣಿಹ, ಮಣೆಯ, ಮಣೇ. Superintendence of temples, maṭhas, palaces, custom-houses, etc. (My.; Tĕ.; M.); a subordinate revenue office under a Tahsildar (T.).

ಮಣಿಯಗಾಱ maṇiya-gâṟa. = ಮಣೇಗಾಱ. A man who holds any maṇiya-office (My.). ಮಣಿಯಗಾಱನ ಹಂಗು ಹಣಗಾಱನಿಗೂ ಬೇಕು. — ಮಣಿಯಗಾಱನಿಗೆ ದುಃಖ ಸುಖ ಹೇೞಿದರೆ ಮಣುವಿನ ಲೆಕ್ಕ ಬಿಟ್ಟಾನೇ? (Prvs.).

ಮಣಿರಂಗ maṇi-raṅga. N. of a vṛitta (Čh.).

ಮಣಿರೋಚಿ maṇi-rôči. The lustre of jewels (ರತ್ನಂಗಳ ಕಾನ್ತಿ Nn. 147).

ಮಣಿವರೂಥ maṇi-varûtha. A chariot adorned with jewels. (J. 22, 34).

ಮಣಿವಿಭೂಷಣ maṇi-vibhûshaṇa. N. of a vṛitta (Čh.).

ಮಣಿವೇದಿಕೆ maṇi-vêdikĕ. A seat adorned with jewels (Šśv. 1, 41).

ಮಣಿಶಿಲೆ maṇi-śilĕ. A gem-stone; a jewelled slab (ರತ್ನಶಿಲೆ Mr. 102; J. 3, 4). 2, a reddish mineral used for medicinal purposes (My.; ಮನಃಶಿಲೆ, ನಾಗಜಿಹ್ವೆ, etc. Si. 335).

ಮಣಿಸು maṇisu. To bend (v. t., S. Mhr.; Tĕ. ಮಣಚು, ಮಣುಚು); to cause to bend.

ಮಣಿಸೋಪಾನ maṇi-sôpâna. Stairs or steps adorned with precious stones (My.).

ಮಣಿಹ maṇiha. = ಮಣಿಯ, etc. An office, a charge, a commission, a business (Bp. 3, 23; 36, 44; 37, 55; 41, 29; 53, 12; 55, 11; V. 37, after 10; J. 34, 7).

ಮಣಿಹಾರ maṇi-hâra. A string or garland of pearls, etc. (Šmd. 256 Mḍb.; Mr. 467; Bp. 25, 39; J. 17, 8).

ಮಣಿಹಾಱ maṇihâṟa. (an abbreviation of a ಮಣಿಹಗಾಱ). A superintendent of a palace (Râm. 1, 16, 2).

ಮಣು maṇu. = ಮಣ, etc. (My.). ದಣಿದ ಎತ್ತಿಗೆ ಮಣುವೇ ಭಾರ. — ನೊಣ ಕೂಡಿಸಿದ ಜೇನು ಮಣುವಾದರೆ ಹೆಣ ಹೊತ್ತವನಿಗೇನು? — ನೊಣ ಮಣುವಾದೀತೇ? — ಮಣಿಯಗಾಱನಿಗೆ ದುಃಖ ಸುಖ ಹೇೞಿದರೆ ಮಣುವಿನ ಲೆಕ್ಕ ಬಿಟ್ಟಾನೇ? (Prvs.).

Digitized by Google

ಮಣುಕು manuku. (*Cf.* the terms s. ಮದ). — ಮಣುಕುಹೂದಲು. (ಜಟಿ, ಸಟಿ Si. 216).

ಮಣುವು manuvu. = ಮಣು, etc. (My.).

ಮಣೆ maṇĕ. = ಮಣೆ 4. (ವಿಷ್ಟರ, ಪೀಠ, ಆಸನ Hlâ.; ಪೀಠ, ಆಸನ Si. 231; My.). ಮಣೆ ಕಾಣದವ ಮಾಳಿಗೆ ಕಣ್ಡಾನೇ?—ಮಣೇಲಿ ಕುಣ್ಡ್ರಲಿಕ್ಕೆ ಹಣೇಲಿ ಇಲ್ಲದವ ಸಿಂಹಾಸನ ಏರ್‍ಯಾನೇ?—ಮಂಚಕ್ಕೆ ಮಣೆ ಯಾಕೆ? ಲಂಚಕ್ಕೆ ಹೊಣೆ ಯಾಕೆ?—ಮಣೇ ಮೇಲೆ ಕೂತು ಜಪ ಮಾಡಿದರೂ ಹಣೇಲಿ ಬರದದ್ದು ತಪ್ಪೀತೇ? (Prvs.).

ಮಣೆಯ maṇĕya. = ಮಣೆಯು, etc. (My.). ಅವನಿಗೆ ಮಣೆಯ ಸಿಕ್ಕಿತು; ಅವನು ಮಣೆಯ ನೋಡುತ್ತಾನೆ (My.). 2, a religious business or vow: a performance of Dâsayyas at which they dance with music round a cloth on the ground on which eatables are put, and catch them with the mouth whilst dancing. They are engaged to do so by bhaktas (My.). ಮಣೆಯ ಕಟ್ಟಿಸು, -ಹಾಕಿಸು, to have this maṇĕya performed (My.).

ಮಣೇ maṇê. = ಮಣೆಯ, etc.

ಮಣೇಗಾಱ maṇê-gâṟa. = ಮಣೆಯಗಾಱ. (My.).

ಮಣ್ಟ manṭa. (= ಮಟ). — ಮಣ್ಟಬೆಕ್ಕು. = ಮಟಬೆಕ್ಕು. A cat that lives in ruined temples (C.), the tree-cat, Paradoxurus musanga (Gz.).

ಮಣ್ಟಪ manṭapa. = ಮಣ್ಡಪ. A structure of stone, bricks or mud with a flat roof and an open front erected for the accommodation of travellers, etc. (ಜನಾಶ್ರಯ Mr. 193; My.);—a temporary shed adorned with flowers, etc. and erected on festive occasions (as marriage, munji, etc., My.);—a sacrificial shed (My.);—an ornamental structure used for carrying about an idol (My.); an ornamental structure of bamboos, plantain trees, etc. to carry a corpse (My.);—an arched way of light sticks for the vine, etc. (B. 2, 15). ಮಣ್ಟಪದಲ್ಲಿ ಕೂತರೂ ಕಣ್ಬಾಕ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ.—ತುಣ್ಟನಾದವ ಮಣ್ಟಪದಲ್ಲಿ ಕೂತರೂ ತಪ್ಪೆ ಮಾಡದೆ ಇರಲಾಱ (Prvs.). See ಜ್ಞಾನ-.

ಮಣ್ಟಿ manṭi. = ಮೊರಡಿ 2, etc. (My.).

ಮಣ್ಠ manṭha. = ಮಠ, q. v. A sort of baked sweetmeat.

ಮಣ್ಡ manḍa. *The scum which forms on the surface of any liquid; the scum of boiled rice;* cream;—whey (see ದಧಿ-);—barm, ferment;—gruel. 2, = ಮಣ್ಡ (Šmd. 341 Mdb.). 3, the spirituous part of wine, etc., spirituous liquor. 4, *the castor-oil plant, Ricinus communis.* 5, ornament, decoration. 6, the head (*cf.* ಮಣ್ಡೆ). — ಮಣ್ಡಕುಸುಬಿ. A weed, Tricholepis amplexicaulis Clarke. (Z.).

ಮಣ್ಡಕ manḍaka. = ಮಣ್ಡಗೆ, ಮಣ್ಡಿಗೆ. A cake or bread of wheaten flour (*cf.* ಮಣ್ಡ).

ಮಣ್ಡಗ manḍaga. — ಮಣ್ಡಗನ ಗಡ್ಡೆ. = ಕುಬುಬನ ಗಡ್ಡೆ (Z.).

ಮಣ್ಡಗೆ manḍagĕ. Tbh. of ಮಣ್ಡಕ (Šmd. 364).

ಮಣ್ಡನ manḍana. *Adorning, dressing out, decorating, bedecking one's self;—ornament, embellishment.*

ಮಣ್ಡನತೆ manḍa-natĕ. A female whose head is bent (Bp. 36, 59).

ಮಣ್ಡಪ manḍapa. = ಮಣ್ಟಪ. An open hall; *a temporary shed erected on festive occasions;* a shed; an arbour, a bower. See Čpr. 1, after 101.

ಮಣ್ಡಪಿಕೆ manḍapikĕ. = ಮಣ್ಡವಿಗೆ. A small shed, a little pavilion; a shop. (Čpr. 10, after 59).

ಮಣ್ಡಲ manḍala. *A disk* (of the sun or moon);—*a circle, a globe, a ball, an orb, a ring* (ಬಟ್ಟು Šm. 16);—a circular array of troops. 2, *a halo round the sun or moon.* 3, the visible horizon;—the path or orbit of a heavenly body. 4, *a district, a territory, a province; an empire* (see Mr. s. ವರ್ತನೆ). 5, *a multitude, an assemblage,* a group, a collection, a body, an association, a society, a company (Šmd. 396); a division of the ṛigvêda. 6, a period of forty-eight days (My.). — ಮಣ್ಡಲದ ಹಾವು. A snake with circular figures on its back (My., comprising several species, *e. g.* ಉರಿ-, ಕೊಡಕಲು-).

ಮಣ್ಡಲಕ manḍalaka. *White leprosy with round spots.* 2, a circular array of troops. See Nr. s. ಬಟ್ಟು 1 & G. s. ಗಜಕರ್ಣ.

ಮಣ್ಡಲಾಗ್ರ manḍala-agra. *A kind of weapon* (ಅಸ್ತ್ರಾಯುಧ Hlâ.; ಆಡಾಯುಧ Mr. 298).

ಮಣ್ಡಲಾಧಿಪ manḍala-adhipa. The lord of a district, the ruler or governor of a province, the king of a country. (Bp. 10, 1. 2).

ಮಣ್ಡಲಿ manḍali. ಮಣ್ಡಳಿ. A circle, an orb. 2, a multitude, a troop, an assemblage (Bp. 4, 5; Šmd. 230), a company, a corporate body, a congregation (Bp. 59, 9; My.). 3, *whirling, circular motion.* 4, *a particular kind of snake* (= ಗೋನಾಸ). 5, *a pole-cat* (ಇಲಿಯ ಹಿಡಿಯುಲನುಗೆಯ್ವ ಬೆಕ್ಕು Hlâ.; ಜಾಹಕ, ಇಲಿಯ ತಿನಲನುಗೆಯ್ವ ಬೆಕ್ಕು Mr. 164). — ಮಣ್ಡಲಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To form a company, to be in company (Râv. 6, 2).

ಮಣ್ಡಲಿಕ manḍalika. = ಮಣ್ಡಲೀಕ. The ruler of a district or province (ಮಣ್ಡಲೇಶ್ವರ Hlâ.); a prefect, a chief, a superintendent (Bp. 11, 14). See ಪರ-.

ಮಣ್ಡಲಿಸು manḍalisu. To be round about (Čpr. 6, 8). 2, to be in circular motion, to whirl, to turn round, to move about (Abh. P. 4, 9; 12, 24; Bh. 6, 4, 26; Râm. 5, 8, 77). 2, to join together, to be amassed (Grj. 2, after 106; Râv. 1, after 135). 3, to turn round, to shake, as dice (Bh. 2, 13, 46). 4, to join together (v. t., Bh. 1, 10, 25).

ಮಣ್ಡಲೀಕ manḍalîka. = ಮಣ್ಡಲಿಕ. See Č. Bp. 47, 32; ಕರಣಿಕ-, ನಾಯಕ-.

ಮಣ್ಡಲೇಶ manḍala-îša. = ಮಣ್ಡಲೇಶ್ವರ. (Bp. 42, 19).

ಮಣ್ಡಲೇಶ್ವರ manḍala-îšvara. *The ruler or governor of a district or province;* an ordinary potentate. (Bp. 27, 55).

ಮಣ್ಡವಿಗೆ manḍavigĕ. Tbh. of ಮಣ್ಡಪಿಕೆ. A small shed (Čpr. 7, after 69; Bh. 3, 17, 34; 5, 11, 44). — ಮಣ್ಡವಿಗೆ ಬಲೆ. A variety of net (Bh. 3, 13, 23).

ಮಣ್ಡಹಾರಕ manḍa-hâraka. A distiller and seller of spirits (ಸರಾಯಿ ಮಾಡುವವ G.).

ಮಣ್ಡಿ manḍi. (= ಮಣೆ 3). What is bent: the knee (Bh. 2, 2, 96; 8, 27, 27; Si. 288; My.; T., Te.: a bending posture of the body; a sitting squat like a monkey; see ವೀರ-). ಮಣ್ಡಿ ಇಡು, -ಊಱು, -ಹಾಕು, -ಹೂಡು, to kneel (My.). — ಮಣ್ಡಿಗಾಲು. -ಕಾಲು. = ಮಣಿಕಾಲ್, ಮಣ್ಡಿ. (My.). ಹಾಗನ್ನ ಎಡೆಯುವಾಗ ಮಣ್ಡಿಗಾಲನ್ನು ಊಱೋಣ (ಪ್ರತ್ಯಾಲೀಢ G.). — ಮಣ್ಡಿಗಾಲುಕೃಷ್ಣ. An idol of Krishna in a kneeling posi-

Digitized by Google

tion (My.). — ಮಣ್ಡಿ ಹಾಕಿ ಕುಳಿರ್. To squat and sit comfortably, etc. ಮಣ್ಡಿ ಹಾಕಿ ಕೂತರೆ ಮಣ್ಡಿಗೆ ಬಡಿಸ್ಯಾರೇ? (Prv.).

ಮಣ್ಡಿ maṇḍi. 1. (= ಮಳಿಗೆ). A wholesale shop, a warehouse (My., Si. 106; Br., H.; Te. also ಮಣಿಗೆ, ಮಣಿಹೆ, ಮಳಿಗೆ).

ಮಣ್ಡಿ maṇḍi. 2. Gout or rheumatism affecting the thigh (ಗೃಧ್ರಸಿ, ವಾತರೋಗ G.; S. Mhr.; Mhr. ಮಾಣ್ಡ).

ಮಣ್ಡಿಗೆ maṇḍigĕ. Tbh. of ಮಣ್ಡಕ. (Bp. 14, 15; Bh. 1, 15, 7; V. 14, 80; My.; Te., T.). ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮಣ್ಡಿಗೆ ಮಾಡಿ ಕೊಣ್ಡರೆ ಗೋಧೀ ರೊಕ್ಕ ಯಾರು ಕೊಡ ಬೇಕು?— ಮಣ್ಡಿ ಹಾಕಿ ಕೂತರೆ ಮಣ್ಡಿಗೆ ಬಡಿಸ್ಯಾರೇ? (Prvs.). — ಮಣ್ಡಿಗೆಮಾದಿರಾಜ. N. (Bp. 2, 46). — ಮಣ್ಡಿಗೆಯ ವಸುದೇವ. N. (Bp. 56, 41).

ಮಣ್ಡಿತ maṇḍita. *Adorned, decorated* (Bp. 1, 10; 4, 62).

ಮಣ್ಡಿಸು maṇḍisu. To sit down (on a seat, etc., Śsv. 1, 48. 63; Bh. 6, 2, 7); to be set, placed on or turned towards, as the eye (Râm. 3, 8, 24).

ಮಣ್ಡೂಕ maṇḍûka. *A frog.*

ಮಣ್ಡೂಕಪರ್ಣ maṇḍûka-parṇa. *The plant Calosanthes indica* Blum.

ಮಣ್ಡೂಕಪರ್ಣಿ maṇḍûka-parṇi. *Bengal Madder, Rubia munjista* Roxb.

ಮಣ್ಡೂರ maṇḍûra. *Rust of iron*, scoriae, dross.

ಮಣ್ಡೆ maṇḍĕ. (Tbh. of ಮಣ್ಡ No. 6). The head (ಮುಣ್ಡ, ಉತ್ತಮಾಂಗ, ಮಸ್ತಕ, ಮೌಳಿ, ಶಿರಸ್, ಶೀರ್ಷ, ಮೂರ್ಧನ್ Hlâ., Nr.; Si. 215; ತಲೆ, ನೆತ್ತಿ Śm. 71; ಮುಣ್ಡ, ಮೂರ್ಧ Mr. 315; ಶಿರ Nn. 7; ಶಿರಸ್ 162; My.; T., M.: the skull). ಮಣ್ಡೆಯ ಕೂದಲು (ಚಿಕುರ, ಕುನ್ತಲ, etc. Nr.; ಶಿರೋರುಹ Nn. 4; ಶಿರೋಜ 5; ಕೇಶ 30). ಮಣ್ಡೆಯ್ಯ ಕೂದಲು ಮೊದಲಾದವಱಲ್ಲಿ ಮುಪ್ಪಿನಿನ್ದ ಆದ ಬಿಳುಪು (ವಲಿತ); ಮಣ್ಡೆಯಲ್ಲಿ ಇಕ್ಕುವ ಪೂಮಾಲೆ (ಸ್ರಜ್, etc. Nr.). ತೊಣ್ಡೆ ತಿನ್ದು, ಮಣ್ಡೆ ಬೆಳೆತು.— ಮಣ್ಡೆ ಇರುವಾಗ್ಯ ಮೊಣಕಾಲಿಗೆ ಪಟ್ಟವೇ?— ಮಣ್ಡೆ ಬೋಳು, ಕುಣ್ಡೆ ಬತ್ತಲೆ.— ಮಣ್ಡೇ ನೋತಕ್ಕೆ ಕುಣ್ಡೆಗೆ ಲೇಪವೇ?— ಮಣ್ಡೇ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿದ ನೀರು ಕಾಲಿಗೆ ಬಾರದೇ? (Prvs.). See Bp. 1, 50; 2, 39; 4, 40; 20, 12; 27, 55; 54, 38; Śsv. 3, 27; J. 20, 24. — ಮಣ್ಡೆಗೂದಲು. -ಕೂದಲು. The hair of the head (My.). — ಮಣ್ಡೆನೋವು. Headache (ಶಿರೋರೋಗ Mr. 387). — ಮಣ್ಡೆಮಲಗು. A pillow for the head (C. Bp. 47, 40). — ಮಣ್ಡೆಸುತ್ತು. A turban (Bp. 44, 61).

ಮಣ್ಡೋದರಿ maṇḍôdari. Tbh. of ಮನ್ದೋದರಿ. (Râm. 6, 51, 87. 88; My.).

ಮಣ್ಣು maṇṇu. = ಮಣ್. Earth, etc. (C.). ಒಳ್ಳಿಹ ಮಣ್ಣು (ಮೃತ್ಸೆ, ಮೃತ್ಸ್ನಾ Hlâ.). ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲ ಇಕ್ಕೆಲದಲುಮ್ ಒಳಗಣ ಮಿಯ್ಯೊಳಂ ಸೋಪಾನಂ ಬೆರಸಿ ಮಾಡಿದ ಮಣ್ಣ ರಾಶಿ (ಹಸ್ತಿನಖ Nr.). ಮಣ್ಣಿನ ದಿಣ್ಣೆ (Si. 112). ಶೋಧಿಸಿ ಕರಗಿಸಿದ ಮಣ್ಣು (ಕ್ಷಾರ, ಕಾಚ 332). ಕಣ್ಣಿನಷ್ಟು ಪ್ರಕಾಶವಿಲ್ಲ, ಮಣ್ಣಿನಷ್ಟು ಆಧಾರವಿಲ್ಲ.— ಮಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟು ಮಡಿಕೆಯಿಲ್ಲ, ತನ್ನ ಬಿಟ್ಟು ದೇವರಿಲ್ಲ.— ಮಣ್ಣಿನ ಬೆಕ್ಕಾದರೇನು? ಇಲಿ ಹಿಡಿದರೆ ಸಹಿ.— ಮಕ್ಕಳ ಬಾಯಿಗೆ ಮಣ್ಣು ಸವಿ.— ಮಣ್ಣು ಹೊಯಿದು ಅಮ್ಬಲಿ ಕಾಸಿದರೆ ಉಮ್ಬೋಕಾದೀತೇ?— ಮಣ್ಣಿನ ಕಾಲು ನೀರಿಗೆ ಆಗದು, ಮರದ ಕಾಲು ಬೆಂಕಿಗೆ ಆಗದು.— ಮಣ್ಣಿನಿನ್ದ ಕೌರವ ಕೆಟ್ಟ, ಹೆಣ್ಣಿನಿನ್ದ ರಾವಣ ಕೆಟ್ಟ.— ಮಣ್ಣು ಹೊಡುವವನು ತಲೆಗೆ ಬೆಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಣ್ಡನ್ತೆ (Prvs.). See Prv. s. ರೊಕ್ಕ. — ಮಣ್ಣಂಚು. -ಅಂಚು. A cloth-border of which the threads are coloured with the unlasting colour of any clay (My.). — ಮಣ್ಣಡಿಕೆಮರ. -ಅಡಿಕೆ-. The Sepistan plum-tree, Cordia myxa L. (St. & Pl.). — ಮಣ್ಣ ಮುಕ್ಕಹಾವು. ಮಣ್ಣ ಮುಕ್ಕುಹಾವು. = ಮಣ್-. (ಒಕ್ಕಿ My.; ರಾಜಿಲ G.). — ಮಣ್ಣಾಗು. -ಆಗು. To become earth, to be ruined, as any buried article (My.). 2, to be soiled by mud or dust (see Prv. s. ಮಿಾಸು). — ಮಣ್ಣಾಸೆ. -ಆಸೆ. Desire after landed property (My.). — ಮಣ್ಣುಕಾಲು. A foot of mud. ಮಣ್ಣುಕಾಲು ನೀರಿಗಾಗದು, ಮರದ ಕಾಲು ಬೆಂಕಿಗಾಗದು (Prv.). — ಮಣ್ಣುಕುಣ್ಡೆ. Earthen buttocks. See Prv. s. ನಮ್ಬು. — ಮಣ್ಣು ಕೂಡಿಸು. To join earth: to bury (My.). ಕಾಳಗದೊಳಗೆ ಸಂಗರಾಜನು ಪರರಾಜನ ಸೇನೆಯನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡಿ, ಮಣ್ಣು ಕೂಡಿಸಿ ಬಿಟ್ಟನು (B. 5, 53). See Prv. s. Tbh. ಸನ್ದು. — ಮಣ್ಣುಕೆಲಸ. Any work connected with earth, mud, etc. (My.). ಬೊಣ್ಣೆಯಾದರೆ ಮಣ್ಣುಕೆಲಸಾ ಮಾಡ್ಯಾಳು (Prv.). See Prv. s. ಸಣ್ಣವ. — ಮಣ್ಣು ಕೊಡು. To give earth: to bury (C.; B. 5, 211. 304). — ಮಣ್ಣುಗಡ್ಡೆ. A clod of earth (ಲೋಷ್ಟ, ಲೋಷ್ಟು Si. 302). — ಮಣ್ಣುಗೋಡೆ. A mud wall (My.). — ಮಣ್ಣುದೇವ. A mud idol. ಮಣ್ಣುದೇವರಿಗೆ ಮಜ್ಜನವೇ ಸಾಕ್ಷಿ (Prv.). — ಮಣ್ಣುಪಾತ್ರೆ. An earthen vessel (C.; B. 4, 159). — ಮಣ್ಣುಪಾಲು. Earth's portion: destruction, death (My.). ಎಣ್ಣೆ ಬೆಣ್ಣೆಯ ರಿಣವು, ಅನ್ನ ವಸ್ತ್ರದ ರಿಣವು, ಹೊನ್ನ ಮಣ್ಣ ರಿಣವು ತೀರಿದಾ ಕ್ಷಣದಿ ಮಣ್ಣುಪಾಲ್! (Sp.). — ಮಣ್ಣು ಬಿಡಿಸು. To cause to let loose earth. See Prv. s. ಮಕ್ಕಳು. — ಮಣ್ಣು ಬೀಳು. Earth to fall (into a person's mouth, etc., an expression to indicate utter disappointment or destitution). ಅವನ ಬಾಯಿಗೆ ಮಣ್ಣು ಬಿತ್ತು (My.). ಹಣ್ಣಿಗೆ ಹಾಲ್, ಕಣ್ಣಿಗೆ ಮಣ್ಣು ಬಿತ್ತು (Prv.). — ಮಣ್ಣು ಮಾಡಿಸು. To cause to bury (My.). — ಮಣ್ಣು ಮಾಡು. To bury (My.). — ಮಣ್ಣು ಹಾಕು. To put earth (into a person's mouth, *i. e.* to deceive and ruin him). ಅವನ ಬಾಯಿಗೆ ಮಣ್ಣು ಹಾಕಿದನು (My.). — ಮಣ್ಣುಹುಳು. An earth-worm (My.). — ಮಣ್ಣುಹೆಣ್ಟೆ. A clod of earth (My.). — ಮಣ್ಣೊಡ್ಡ. -ಒಡ್ಡ. An Ŏḍḍa who does earth-work (My.).

ಮಣ್ಣುಗ maṇ-uga. (Śmd. 240 Mdb.). A man who does any work connected with earth, etc.

ಮಣ್ಮಳಿ maṇmaḷi. = ಮುಮ್ಮಳಿ, ಮುಮ್ಮುಳಿ, ಮುಮ್ಮುಳಿ. An abnormal, hideous death (ರೂಪಱಿದ ಸಾವು Śmd. I).

ಮಣ್ಮಳಿಕೆ maṇmaḷikĕ. (Śmd. 81 Mdb.).

ಮತ್ mat. 1. ಮನ್ತು. = ಮನ್ತ 2. Possessing, having. See ಅಂಶು-, ಗೋ-, ಮತಿ-.

ಮತ್ mat. 2. = ಮದ್, ಮನ್ 1. My, etc. (Bp. 48, 17; J. 16, 26).

ಮತ mata. Thought, understood, believed; conceived, imagined; considered; esteemed; intended. 2, a thought, an idea; an opinion, a view; sanction (Kâvy. III, 3, B, 13; Kk. 57); a doctrine, a creed, a tenet (Bp. 50, 47); a sect;— design, aim, purpose (Bp. 50, 22). ಮತಕ್ಕೆ ಭೇದವಾದರೆ ನೀತಿಗೆ ಭೇದವೇ?— ಮತದ ಸ್ವರೂಪ ಕೋತಿ ಬಲ್ಲದೇ?— ಮತ ಬಿಟ್ಟರೂ ಮದ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prvs.).

ಮತಂಗ mataṅga. An elephant. 2, a cloud. 3, N. of a muni. (J. 24, 22). 4, N. of a Dânava.

ಮತಂಗಜ mataṅga-ja. *An elephant.* 2, N. of an Asura (Bp. 18, 22).

ಮತಂಗಜಾಂಗವಿಭಂಗ mataṅgaja-aṅga-vibhaṅga. Śiva (Bp. 61, 49).

ಮತಂಗಪೋತಕ mataṅga-pôtaka. A young elephant (ಆನೆಯ ಮಱಿ Nn. 135).

ಮತತ್ರಯ mata-traya. = ತ್ರಿಮತ. (My.).

ಮತದ್ವೇಷ mata-dvêsha. Enmity against any particular sect (My.).

Digitized by Google

ಮತಭ್ರಷ್ಟ mata-bhrashṭa. Fallen from one's creed or sect, having become an apostate (My.).

ಮತಲಬು matalabu. Purpose, intent; meaning or purport, as of a document (My.; Br.; Mhr., H.).

ಮತಲ್ಲಿಕೆ matallikĕ. *Anything excellent of its kind.* See ಗೋ-.

ಮತವಿಚಾರ mata-vičâra. Investigation or examination of a creed or sect (My.).

ಮತಸಿದ್ಧಾನ್ತ mata-siddhânta. The dogma of a sect; a text-book shewing the validity of the scheme of doctrines which any particular sect has embraced (My.).

ಮತಸ್ಥ mata-stha. A man who belongs to a particular sect (My.).

ಮತಾಚಾರ mata-âčâra. The peculiar customs of a sect (My.).

ಮತಾಪು matâpu. = ಮತಾಬು, ಮಹತಾಪು, ಮಹತಾಬು. A kind of fire-work (My.; Mhr., H. ಮಹತಾಬು).

ಮತಾಬು matâbu. = ಮತಾಪು. (My.; Br.).

ಮತಿ mati. 1. Mind;—*understanding, intellect, wit, sense, discernment, judgment.* 2, thought, idea, notion, opinion. 3, counsel, advice. 4, disposition of mind, wish, desire, inclination, intention, purpose. 5, one of the sančâri-bhâvas (Kâvy. IV, 2, 16). ಮತಿಯಿಲ್ಲದವನಾದರೆ ಗತಿ ನೋಡ ನೇ?—ಮತಿಯಿಲ್ಲದವಗೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲ.—ಮತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಮಾತಾಡಿದರೆ ಕತಿಗೆ ಕಾರಣ.—ಮದಿಯಿಲ್ಲದ ಬೆಳೆ, ಮತಿಯಿಲ್ಲದ ಕೂಸು ಸಮ (Prvs.). — ಮತಿಗಿಡು. -ಕಿಡು. = ಮತಿಗೆಡು, q. v. (Čpr. 1, 27; 7, 96; Grj. 8, 23). — ಮತಿಗೆಡಿಸು. -ಕೆಡಿಸು. To deprive of understanding, to bewilder, etc. (Râm. 3, 8, 22). — ಮತಿಗೆಡು. -ಕೆಡು. Understanding to be ruined: to become devoid of understanding; to lose one's wits; to be perplexed or bewildered; to become stupid (Bp. 40, 85; 58, 39; 60, 45; J. 10, 20). ಮತಿಗೆಟ್ಟರೆ ಗತಿ ಕೆಡುವದು (Prv.). — ಮತಿಗೇಡಿ. -ಕೇಡಿ. A person that has lost his understanding (Bp. 22, 40). — ಮತಿಗೇಳ್. -ಕೇಳ್. To listen to counsel. See Sâ. s. ಬದೆಗೋಲ್. — ಮತಿವೆಡು. -ಪೆಡು. To get understanding (Bp. 1, 15).

ಮತಿ mati. 2. Feminine of ಮತ್ 1. See ಅಂಶು-, ಧೀ-.

ಮತಿನಿಶ್ಚಯ mati-niščaya. *A steadfast opinion, firm conviction.*

ಮತಿಭ್ರಷ್ಟ mati-bhrashṭa. Fallen from understanding, devoid of sense, foolish (My.).

ಮತಿಮತ್ mati-mat. *Intelligent, sensible, wise, prudent.*

ಮತಿವನ್ತ mati-vanta. = ಮತಿವಾನ್. (ಬುದ್ಧಿವನ್ತ Šmd. 279 Cm.; Čpr. 2, 25; Bp. 2, 48; 52, 16; My.).

ಮತಿವಾನ್ mati-vân. A sensible, clever, intelligent, learned man (ವಿದ್ವಾಂಸ Mr. 223).

ಮತಿವಿಹೀನತೆ mati-vihînatĕ. Deprivation of sense, stupidity (Bp. 60, 37).

ಮತಿಶೂನ್ಯ mati-šûnya. Devoid of understanding; a stupid man. Feminine ಮತಿಶೂನ್ಯಳು. ಪತಿಶೂನ್ಯಳಾದರೂ ಮತಿಶೂನ್ಯಳಾಗ ಬಾರದು (Prv.).

ಮತಿಹೀನ mati-hîna. Deprived of sense, stupid (ಕ್ಷುಲ್ಲಕ, ಅಲ್ಪಮತಿ No. 58).

ಮತ್ಕುಣ matkuṇa. A bug (Sk.; My.); a flea;—a beardless man;—an elephant without tusks;—a buffalo.

ಮತ್ತ matta. = ಮತ್ತಂ. (Bp. 35, 48).

ಮತ್ತ matta. *Intoxicated, inebriated, drunk.* 2, *mad, insane, furious;—in rut, ruttish* (as an elephant). 3, lustful, wanton. 4, *delighted, overjoyed, excited.* 4, proud, arrogant; a proud man (ಸೊಕ್ಕಿದವಂ Mr. 245). 5, *an elephant in rut.* 6, N. of a vritta (Čh.). 7, = thorn-apple (*cf.* ಮದ್ದು). ಮತ್ತನಾದವನ ಹತ್ತರ ಕತ್ತಿಯುದ್ದರೀ... (Prv.).

ಮತ್ತಂ mattu-aṁ 5. = ಮತ್ತು. (ಮತ್ತೂ, ಮತ್ತೆಯುಂ, ಮತ್ತೆಯೂ). Again, further, besides, moreover, thereupon, and (ಬಳಿಕಂ Šmd. 131. 226. 367 Cm.; ಮತ್ತಯುಂ 157 Cm.; ಅದಲ್ಲದೆ 225 Cm.; ಇನ್ನು 298 Cm.; ಆ ಮೇಲೆ 392 Cm.). ಇನ್ದ್ರಿಯವಿಷಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಅಲಿಪ್ತವಪ ಶಾನ್ತ ಎಮ್ಬುದು, ಮತ್ತಂ ಶ್ರಾನ್ತ ಎಮ್ಬುದು (Hlâ.). ಬೂದಿಯೆ ... ತಿಯಕ್ಕ; ಮತ್ತಂ ಜವನ್ ಅದಂ.. ಅನ್ತಕನೊಳ್ ಎದೆವಿಡದ ... (Šm. 12). ಪಡೆವೆಣ್ಣು ಬಂಜೆಯೆನಿಸುಗು; ಮತ್ತಮ್, ಅದ್, ... ಗಾತಿಯೆನೆ ಸರಸತಿ (73). ಮತ್ತಮ್ ಅಲ್ಲಿ (Râv. 2, after 35. 37 & 41).

ಮತ್ತಕಾಶಿನಿ matta-kâšini. Appearing intoxicated: a bewitching or wanton woman; *a woman of excellent qualities* (ಬಳುವೆಂಗೂಸು Hlâ.; ಬಳುನಾರಿ Mr. 306).

ಮತ್ತಗಜಗಾಮಿನಿ matta-gaja-gâmini. A woman who has the gait of an elephant in rut: a woman with a lounging or rolling walk (J. 8, 23).

ಮತ್ತತೆ mattatĕ. The state of being intoxicated, mad, furious, proud, etc. (ಮರವು, ಮರುವು Kk. 31; Šm. 76; Grj. 6, 11).

ಮತ್ತತ್ವ mattatva. = ಮತ್ತತೆ. (ಮರವೆ Čt. II, 9; Č. Bp. 47, 13; My.).

ಮತ್ತದನ್ತಿ matta-danti. An elephant in rut, a furious elephant. (J. 14, 15).

ಮತ್ತಮಯೂರ matta-mayûra. N. of a vritta (Čh.).

ಮತ್ತರ್ mattar. A measure or quantity of land (ನೆಲದ ಪವಣ್ Čt. II, 102; *cf.* ವರ್ತನೆ No. 9?).

ಮತ್ತರದ matta-rada. A furious tusker or elephant (Čpr. 5, 109).

ಮತ್ತವಾರಣ matta-vâraṇa. An elephant in rut. 2, a *fence or hedge in front of a building* (ಅಪಾಶ್ರಯ Hlâ.);—a veranda;—a pavilion. 3, a pillow, a cushion (ಉಪಾಶ್ರಯ, ಮಲಗು Mr. 203; Čpr. 8, after 83). See Čpr. 1, 121; 8, after 4; Râv. 11, after 86.

ಮತ್ತಾಕ್ರೀಡೆ matta-âkrîḍĕ. N. of a vritta (Čh.).

ಮತ್ತಾಲಮ್ಬ matta-âlamba. = ಮತ್ತವಾರಣ No. 2. (Sk.; R.).

ಮತ್ತಿ matti. 1. = ಮಚ್ಚೆ No. 1, etc. A freckle, a mark, etc. (ಜಟುಲ, ಕಾಲಕ, ಪಿಪ್ಲು Nr.; My.). — ಮತ್ತಿನಾಲಿಗೆ. = ಮಚ್ಚೆನಾಲಿಗೆ. (My.).

ಮತ್ತಿ matti. 2. = ಮದ್ದಿ q. v., ಮುತ್ತಿ. N. of several species of valuable timber trees of the genus Terminalia, as Terminalia tomentosa W. & A., etc. (ನದೀಸರ್ಜ, ವೀರತರು, ಇನ್ದ್ರದ್ರು, ಕಕುಭ, ಅರ್ಜುನ Nr.; ಕಕುಭ, ಅರ್ಜುನ Mr. 113; ಅರ್ಜುನ 508; Bp. 45, 35; Šiv. 3, 32). 2, the timber tree Shorea robusta Roxb., or Vatica robusta Steud. (ಸಾಲ, ಸರ್ಜ, ಕಾರ್ಶ್ಯ, ಅಶ್ವಕರ್ಣಕ, ಸಸ್ಯಸಂಬರ, ಮದ್ದಿಮರ, ಶ್ರೀತಾಮ್ರಸಸ್ಯ Ši. 132). 3, rattan, reed, cane (?). ಬಹಳ ಮತ್ತಿ ಮರಗಳುಳ್ಳುದು (ವೇತಸ್ವತ್, ಬಹುವೇತಸ Ši. 102, sic!). See ಕಮ್-, ಕರಿ-, ಕೆಮ್ಮು-, ತೊರೆ-, ತೋರ-, ಬಿಳಿ-. — ಮತ್ತಿಗಾಯ್.

Digitized by Google

-ಕಾಯ್. An ornament in the shape of a fruit of the matti (Abh. P. 3, 141).

ಮತ್ತಿನ mattina. (Genitive of ಮತ್ತ Śmd. 133). Of another, other, different (ಇತರಾರ್ಥಗತ Śmd. 392; (ಅನ್ಯಾರ್ಥ Cm.; Abh. P. 15, 64). — ಮತ್ತಿನ ಮತ್ತಿನ. rep. ಮತ್ತಿನ ಮತ್ತಿನ ಬೇರ್ಗಳ ಬಿತ್ತುಗಳಾವೆಡೆಯೊಳ್ ಏನೊ ಸುಜನೋತ್ತಂಸಾ (Śmd. 112. 133; o. rs. ...ಬಿತ್ತುಗಳಾವಧಿ- and -ಬಿತ್ತುಗಳಾ ವಧಿ-).

ಮತ್ತು mattu. (fr. ಮಱು 1). Other, again, further, besides, and (ಮಗುಳ್, ತಿರಿಗಿ G.; ಮುಹುಃ, ಪುನಃ, ಶಶ್ವತ್, etc., ಪಾರಿ ಪಾರಿಗೂ Si. 471; My.; T., M. ಮಱ್ಱು). See Si. 60. 268. 300. — ಮತ್ತಿಷ್ಟು. -ಇಷ್ಟು. Again so much as this, twice as much (B. 3, 28. 59; My.). — ಮತ್ತು ಮತ್ತು. rep. Again and again (My.). — ಮತ್ತೂ. -ಊ 7. = ಮತ್ತಂ. (ಪುನಃ, ಶಶ್ವತ್ Si. 467; ಪುನಃ 469. 476; B. 4, 197; 5, 152). 2, = ಮತ್ತು, other. ಮತ್ತೂ ಕೆಲವು ಇಟ್ಟೆಗಳು (B. 2, 9). 3, nevertheless. ಎತ್ತೂ ಮಾಟ, ಮತ್ತೂ ಗಂಜ (Prv.). — ಮತ್ತೂ ಯಾರು. Other persons (B. 3, 54). — ಮತ್ತೆಂಗೆ. -ಎಂಗೆ. In what other manner? (My.). — ಮತ್ತೆಲ್ಲಿ. -ಎಲ್ಲಿ. Another "where": where else? (C.). 2, anywhere else, to any other place (B. 5, 112). — ಮತ್ತೆಲ್ಲಿಯೂ. -ಊ. At any other place (B. 2, 51; 3, 52; C.); to any other place (C.). — ಮತ್ತೇನಾದರೂ. ಮತ್ತೇನು ಆದರೂ. = ಮತ್ತೇನೂ. (B. 3, 2; C.). — ಮತ್ತೇನು. -ಏನು. What else? what more? (B. 2, 19; C.). — ಮತ್ತೇನೂ. -ಊ. Any other thing, any thing more (My.). — ಮತ್ತೊಂದು, etc. See s. ಮತ್ತೆ. — ಮತ್ತ್ಯಾಕೆ. -ಯಾಕೆ. For what other reason? (My.). — ಮತ್ತ್ಯಾತಕ್ಕೆ. -ಯಾತಕ್ಕೆ. = ಮತ್ತ್ಯಾಕೆ. (My.; B. 5, 76). — ಮತ್ತ್ಯಾತರಿಂದಲೂ. -ಯಾತರಿಂದಲೂ. By any other means (B. 5, 209; C.). — ಮತ್ತ್ಯಾರು. -ಯಾರು. Who else? who more? (B. 5, 61; C.). — ಮತ್ತ್ಯಾರೂ. -ಊ. Any body else (B. 5, 133; C.). — ಮತ್ತ್ಯಾವ. What other (thing, etc., B. 5, 168; C.). — ಮತ್ತ್ಯಾವದೂ. -ಅದೂ. Any other thing, etc. (B. 2, 37; 5, 36. 37. 252; C.). — ಮತ್ತ್ಯಾವಾಗ. -ಯಾವಾಗ. At what other time? (My.). — ಮತ್ತ್ಯಾವಾಗಾದರೂ. -ಆದರೂ. At any other time (B. 5, 148; C.).

ಮತ್ತು mattu. (= ಮದ್ದು). (Tbh. of ಮತ್ತ, ಮದ, or ಮಸ್ತು 1). Intoxication; pride (My.; Tē., M.). ಮತ್ತಿಡು, ಮತ್ತು ಹಿಡಿ, ಮತ್ತೇಱು (My.).

ಮತ್ತೆ mattĕ. (Śmd. 110). (= ಮತ್ತು). Other, else, again, further, besides, thereupon, afterwards, and (ಪುನರರ್ಥ Śmd. 395; ಆ ಮೇಲೆ Cm.; ಬಳ್ಳಿ, ಬಟ 399; ಪೂರಕದ ಬಟ Śmd. I; ಅದಲ್ಲದೆ 114 Cm.; ಬಟಕಂ 97. 144. 205 Cm.; ಪುನರೆಂಬ್ಬರ್ಥ Ĉt. I. 40; My.; T. ಮಱ್ಱು). ಮತ್ತೆಲ್ಲಂ (Śmd. 63). ಮತ್ತೆ ನೋಡಿದಂ, etc. (112). ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು (ಪೆರಿವು 124). ಮತ್ತೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಕೋಡಿಗಿನ್ನ ಮುಂಚೆ ಇರುವ (or ಮೊದಲಿದ್ದ) ಕಿವಿಯೇ ವಾಸಿ (Prv.). See Ĉpr. 2, after 4; Bp. 28, 56; 46, 63; 51, 16; 57, 58; J. 19, 7; 28, 5. 48; 29, 36; Kk. 24. 66. — ಮತ್ತಾರು. -ಆರು. = ಮತ್ತ್ಯಾರೂ. (Bp. 48, 18). — ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ. rep. Again and again (ಮುಹುಸ್ Mr. 430; J. 26, 6; My.). — ಮತ್ತೆಯು. -ಉ 9. = ಮತ್ತೆಯುಂ, ಮತ್ತಂ, etc. (Bp. 24, 84; 27, 20; 51, 1). — ಮತ್ತೆಯುಂ. -ಉಂ. = ಮತ್ತಂ (Śmd. 157 Cm.; Bp. 25, 1; 29, 1; 60, 50). — ಮತ್ತೆಯೂ. -ಊ. = ಮತ್ತೆಯುಂ. (ಪುನಃ Si. 469). — ಮತ್ತೊಂದು. -ಒಂದು. Another—, a different—; another thing, etc. (C.). ಮತ್ತೊಂದು ಎಂಬ್ಬರ್ಥವ ಹೇಳುವದು (ಅನ್ಯತರ, ಅನ್ಯ, ಇತರ); ಮತ್ತೊಂದು ಪರಿ (ಪಕ್ಷಾನ್ತರ); ಒಂದು ವಸ್ತುವಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ವಸ್ತು ಪಡಿಯಾಗಿರುವುದು (ಪ್ರತಿ, ಪ್ರತಿನಿಧಿ Nr.). ಒಣ್ಣೆಯ ಬೆನ್ನ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಬದಿಗೆ ಜೇನ ತುಪ್ಪವನ್ನೂ ಮತ್ತೊಂದು ಬದಿಗೆ ಗೋದಿಯನ್ನೂ ಹೇಱಿದ್ದಿರಿ (B. 4, 168). See Bp. 31, 8; 44, 24. 60; 48, 25; Si. 71. 72. 257. 325. — ಮತ್ತೊಬ್ಬ. -ಒಬ್ಬ. Another—, a different—; another man, boy, etc. (C.; Si. 398; B. 2, 53; 3, 71). ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಮಗನುಪನಯನ ನಾಳೆ (Dp. 4). ಅವರೊಳಗೆ ಒಬ್ಬನು ಮತ್ತೊಬ್ಬನನ್ನು ಕೆಡವಿದನು (B. 2, 2). ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಸತಿ (Bp. 51, 9). — ಮತ್ತೊಬ್ಬರು. -ಒಬ್ಬರು. Others, other people (C.). ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಹಾಗೆ ಮಾಡೋಣ (ಅನುಕರಣ G.). See Si. 243. 293. — ಮತ್ತೊಬ್ಬಳು. -ಒಬ್ಬಳು. Another woman, girl, etc. (C.). — ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ. -ಒಮ್ಮೆ. Another time, once more (C.; B. 4, 56. 153).

ಮತ್ತೆ mattĕ. *A drunken woman; a passionate woman* (ನಾಣಿಲಿ Hlā.; J. 15, 42).

ಮತ್ತೇಭ matta-ibha. An elephant in rut. 2, N. of a vṛitta (Ĉh.; Mr. 366).

ಮತ್ತೇಭಗಾಮಿನಿ mattêbha-gâmini. = ಮತ್ತಗಜಗಾಮಿನಿ. (J. 26, 8).

ಮತ್ತೇಭವಿಕ್ರೀಡಿತ mattêbha-vikrîḍita. N. of a vṛitta (Ĉh.).

ಮತ್ಯ matya. The means of acquiring knowledge;—the exercise or application of knowledge. See ಏಕ್-.

ಮತ್ಯತೀತ mati-atîta. Surpassing (all) understanding (Bp. 35, 52).

ಮತ್ವ matva. The letter or syllable ಮ (Śmd. 127. 129. 178. 215. 347. 350; Kâvy. I. 3, 35-40).

ಮತ್ಸ matsa. = ಮತ್ಸ್ಯ, etc. (Sk.).

ಮತ್ಸರ matsara. = ಮಚ್ಚರ, ಮಚ್ಛರ. *Envious, grudging, jealous, hostile.* 2, *selfish, greedy, covetous, avaricious, niggardly.* 3, *envy, grudge, jealousy, enmity, hostility;* greediness after, selfish eagerness for or addiction to;—anger, passion (ಕೋಪ Śs.; Bhn. 18). — ಮತ್ಸರಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To become envious; to become hostile (My.).

ಮತ್ಸರಿ matsari. An envious, jealous or grudging man;—*a hostile, wicked or depraved man.*

ಮತ್ಸರಿಸು matsarisu. = ಮಚ್ಚರಿಸು. To be envious; to be hostile (Bh. 1, 14, 5; My.: ಅವನನ್ನು ಕುಱಿತು or ಅವನ ಮೇಲೆ).

ಮತ್ಸ್ಯ matsya. = ಮಚ್ಚ, ಮಚ್ಛ, ಮತ್ಸ. *A fish* (ಮೀನ್ Śm. 99). 2, N. of the first avatâra of Vishṇu (Mr. 19). 3, N. of a country and of its king (Bp. 6, 18; Bh. 4, 1, 22. 26). 4, a particular luminous appearance.

ಮತ್ಸ್ಯಕ matsyaka. A little fish. 2, = ಮತ್ಸ್ಯ No. 2.

ಮತ್ಸ್ಯಕೇಶ್ವರ matyaka-îśvara. N. of a liṅga (Bp. 54, 62).

ಮತ್ಸ್ಯಗನ್ಧಿ matsya-gandhi. = ಮತ್ಸ್ಯಗನ್ಧಿನಿ. (My.).

ಮತ್ಸ್ಯಗನ್ಧಿನಿ matsya-gandhini. N. of the mother of Vyâsa (Bh. 1, 2, 23).

ಮತ್ಸ್ಯಣ್ಡಿ matsyaṇḍi. *Granulated sugar* (ಖಣ್ಡಶರ್ಕರೆ Mr. 217).

ಮತ್ಸ್ಯಧಾನಿ matsya-dhâni. *A fish-basket.*

ಮತ್ಸ್ಯಧ್ವಜ matsya-dhvaja. Kâma (My.).

ಮತ್ಸ್ಯಪಿತ್ತೆ matsya-pittĕ. *A species of medicinal plant* (= ಕಟುರೋಹಿಣಿ).

ಮತ್ಸ್ಯಪುರಾಣ matsya-purâṇa. One of the purâṇas (Bp. 43, 76), communicated by Vishṇu in his matsyâvatâra.

ಮತ್ಸ್ಯಬನ್ಧನ matsya-bandhana. *A fish-hook.*

ಮತ್ಸ್ಯಬನ್ಧನಿ matsya-bandhani. *A fish-basket.*

Digitized by Google

ಮತ್ಸ್ಯಬನ್ಧಿ matsya-bandhi. *An angler, a fisherman.*

ಮತ್ಸ್ಯಬ್ರಾಹ್ಮಣ matsya-brâhmaṇa. A class of Brâhmaṇas who customarily eat fish (My.).

ಮತ್ಸ್ಯಭುಕ್ matsya-bhuk. = ಮತ್ಸ್ಯಬ್ರಾಹ್ಮಣ. (My.).

ಮತ್ಸ್ಯಯನ್ತ್ರ matsya-yantra. A fish made to vibrate constantly on a pole, and which Arjuna struck with his bow after the failure of other competitors (My.; see Bh. 1, 14, 2, etc.; 1, 15, 28. 29).

ಮತ್ಸ್ಯವೇಧನ matsya-vêdhana. *A fish-hook.*

ಮತ್ಸ್ಯಸಂಘಾತ matsya-sanghâta. *A multitude of fish, a shoal of young fry.*

ಮತ್ಸ್ಯಾಕ್ಷಿ matsya-akshi. A fish-eyed woman. 2, *N. of a species of sôma plant* (= ಸೋಮವಲ್ಲರಿ; see ಹೊನ್ನಗನ್ನೆ s. ಹೊನ್).

ಮತ್ಸ್ಯಾದ್ matsya-ad. (also ಮತ್ಸ್ಯಾದ). *Fish-eating, feeding on fish.*

ಮತ್ಸ್ಯಾವತಾರ matsya-avatâra. = ಮಚ್ಛಾವತಾರ, ಮತ್ಸ್ಯ No. 2. (Bp.54, 42. 62).

ಮಥ matha. = ಮಥನ. See ಪ್ರ-.

ಮಥನ mathana. Stirring, shaking, agitating; — churning; — rubbing, friction; — crushing, grinding; — killing, destroying; — injury, trouble; — a churning-stick (ದಣ್ಡ, ಕಡೆವುದು Nn. 127, o. r. ಕೊಲುವುದು). ಜತನವಿದ್ದವಗೆ ಮಥನವಿಲ್ಲ (Prv.).

ಮಥನಕಾಲ mathana-kâla. The time of churning. ಮಥನಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಥೆ ಹೇಳುವದುಣ್ಟೇ? (Prv.).

ಮಥನಾಗ mathana-aga. The mountain mandara.

ಮಥನಾಗೇನ್ದ್ರ mathanâga-indra. The excellent mandara.

ಮಥನಾಗೇನ್ದ್ರಧರ mathanâgêndra-dhara. Vishṇu. ಮಥನಾಗೇನ್ದ್ರಧರನ ಜಾತೆ, the Ganges (J. 2, 12).

ಮಥನಿಸು mathanisu. To churn (ಕಡೆ Šm. 62). 2, to agitate a subject, to discuss (Mhr. ಮಥಣೇಂ); to quarrel (My.). ಜೊತೆಗಾರನ ಸಂಗಡ ಮಥನಿಸ ಬಾರದು (Prv.).

ಮಥಿ mathi. *A churning-stick.*

ಮಥಿತ mathita. Stirred, shaken about; churned; crushed; afflicted. 2, *buttermilk without water, pure buttermilk* (ಮುಶೀರ, ಮಜ್ಜಿಗೆ Nn. 91).

ಮಥಿಯಿಸು mathiyisu. = ಮಥಿಸು. (Rsv. 1, 106).

ಮಥಿಸು mathisu. To stir, to shake about, to churn (ಪೊಸಯಿಸು Čt. I, 78); to kill (Bp. 21, 41; J. 2, 25).

ಮಥುರೆ mathurĕ. *A district and town now called Muttra, situated on the Yamunâ.*

ಮದ್ mad. = ಮತ್ 2. (Bp. 13, 25; 61, 46-48; J. 17, 32).

ಮದ mada. = ಮದಲ್, ಮದಿ, (ಮದುವೆ), ಮದು, (ಮದುವೆ), (ಮಯ್ 2). Joining; a wedding, a marriage (probably fr. ಮದು 1; T. ಮಣ, to join; to marry; T., M. ಮಣ, joining; wedding; T. ಮನ್ಡಲ್, a wedding; ಮದುವೈ, a first joining: a wedding, marriage; Tĕ. ಮನುಮು, ಮನುವು, a fitting match, marriage). — ಮದಗಡ. -ಕಡ. Connection-money: money lent without interest and documents (to an old connection, My.). — ಮದಮಕ್ಕಳು. The bride and bridegroom (My.). — ಮದಮಗ. A bridegroom (My.; T. ಮಣಮಗ, ಮಣವಾಳ; M. ಮಣವಾಳ, ಮಣವಾಳ; in T., M. also: husband; *cf.* ಮದವನ). ಮದಮಗನ ಬಿಟ್ಟು, ಮದುವೆಗೆ ಹೋದರು (Prv.). — ಮದಮಗಳು. A bride (My.; T. ಮಣಮಗಳ್, ಮಣವಾಟ್ಟಿ, ಮಣಾಟ್ಟಿ; M. ಮಣಾಟ್ಟಿ). — ಮದವಕ್ಕಳು. = ಮದಮಕ್ಕಳು. (Râm. 1, 16, 46). — ಮದವಟ್ಟಿಗೆ. -ಪಟ್ಟಿಗೆ. A joining or a band of plaited hair (ಕನ್ನಣ, ಜಡೆಗಟ್ಟು Kk. 33). — ಮದವರ್ಕಳ್. -ಮರ್ಕಳ್. = ಮದವಕ್ಕಳು. (J. 31, 31. 37).

ಮದ mada. 1. Intoxication, drunkenness. 2, madness, insanity. 3, ardent passion, love, desire, lust; rut of an elephant; lasciviousness, wantonness. 4, *delight, rapture, joy.* 5, *pride, arrogance, conceit.* 6, one of the sañčâribhâvas (Kâvy. IV, 16). 7, bloom of youth, prime (ನವಯೌವನ, ಒಳ್ಳಿಹ ಪ್ರಾಯ Nn. 107; ಪ್ರಾಯ Mr. 513). 8, any intoxicating drink; — honey. 9, *the juice that exudes from an elephant's temples when in rut* (ಗಜದಾನ, ಆನೆಯ ಮದ 107; ಗಜದಾನ 513). 10, the black bumble bee (ಅಳಿ, ತುಮ್ಬಿ 107; ಅಳಿ 513). 11, cotton (ಬಿತ್ತುಲ, ಹತ್ತಿ 107; ಕಾರ್ಪಾಸ 513). 12, a wave (ಅಲೆ, ನೀರ ತೆರೆ 107). 13, semen virile (ರೇತು G.). 14, musk (ಕಸ್ತೂರಿ G.). ಪದದನ್ತ ತಾಳ, ಮದದನ್ತ ಗರ್ವ. — ಪದ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಮದ ಹೋದೀತೇ? — ಮತ ಬಿಟ್ಟರೂ ಮದ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prvs.). See ಅಷ್ಟ-. — ಮದಂಗೆಡು. -ಕೆಡು. Pride to be destroyed (Šsv. 4, 128). — ಮದಪಟ್ಟಿಕೆ. A black bee-like ornament tied to the frontal globe of an elephant (Abh. P. 3, 94). — ಮದಪ್ಪೊರೆ. -ಪೊರೆ. Rut to be joined to (Čpr. 6, 61). — ಮದವಕ್ಕೆ. -ಪಕ್ಕೆ. Conjunction with the juice that exudes from an elephant in rut (Abh. P. 4, 119). — ಮದವಟ್ಟೆ. -ಪಟ್ಟೆ. = ಮದಪಟ್ಟಿಕೆ. (Abh. P. 12, 11). — ಮದವಸಲೆ. = ಉಲಿಮಿರಿಬಸಲೆ (Si. 126). — ಮದವಿಡ್. -ಇಡ್. Intoxication, ruttishness etc. to subside. ಮದವಿಡಿದಾನೆ (ಉದ್ವಾನ್ತ Mr. 155). — ಮದವೆಟ್. -ಪೆಟ್. To become drunk, proud, etc. (Bp. 41, 6). — ಮದವೇರಿಸು. -ಏರಿಸು. To raise intoxication, etc.; to increase the desire of — (Grj. 10, after 45). — ಮದವೇರು. Intoxication, etc. to rise (to the head); to become ruttish, as an elephant (B. 4, 23); to become proud (Čpr. 7, 55) or furious (Šsv. 3, 55); etc. (ಅರಸನ) ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿಯನ್ ಅರಿದು, ಹತ್ತಿವಿಡಿದೋಲಯ್ಯು! ಚಿತ್ತವ ಪಡೆದು, ಮದವೇರಿ ಮೊಲ ಸಾಯೆ ಹತ್ತಿದನ್ತಕ್ಕು (Sp.). — ಮದವೇರ್. -ಏರ್. To become ruttish (Rsv. 1, after 35).

ಮದ mada. 2. = ಮದು 2, ಮದ್ದು, q. v. — ಮದಗುಣಿಕೆ. = ಮದಗುಣಿಕೆ. ಕರೇ ಮದಗುಣಿಕೇ ಗಿಡ (ಶಿವ Čb.). — ಮದಗುಣಿಕೆ. = ಮದ್ದುಗುಣಿಕೆ. ಮದಗುಣಿಕೇ ಗಿಡ (ಸುಮನ Čb.).

ಮದಕಲ mada-kala. Uttering low sounds of love, etc.; ruttish; *a rutting elephant.*

ಮದಗ madaga. = ಮದಗು. A sluice, a flood-gate (My.; T. ಮದಗು; Tĕ. ಮದುಗು, ಮದುಮು).

ಮದಗಜ mada-gaja. An elephant in rut (ಮತ್ತ, etc. Mr. 155); an elephant of one of the eight quarters. 2, the number 8 (Čh.).

ಮದಗಜಗಮನೆ madagaja-gamanĕ. (= ಮತ್ತೇಭಗಮನೆ). A woman with the gait of a madagaja (Čh. v. 301. 310).

ಮದಗು madagu. = ಮದಗ. (My.).

ಮದಜಲ mada-jala. = ಮದ No. 9. The juice of rut (ಸೊಕ್ಕು ನೀರ್ Šs.).

ಮದಡು madaḍu. Dullness, stupidity (My.; Tĕ. ಮದಟಿ, ಮದಲಿ, a stupid rustic; T. ಮಯರ್ವು, ಮಯಲ್, lust, sensual infatuation; dullness, bewilderment; see ಮದ್ದು; *cf.* ಮರಳು 3). ಅವನ ಬುದ್ಧಿ ಮದಡಾಯಿತು (My.). — ಮದಡ. -ಅ 3. A stupid man (My.).

Digitized by Google

ಮದತ madata. = ಮದ್ದತು, etc. Aid, help (Mhr., H.).

ಮದತಗಾಱ madata-gâṟa. A helper, an assistant (B. 5, 268; Mhr., H.).

ಮದನ madana. = ಮಯಣ, ಮೇಣ, ಮೋಮ್. Intoxicating; exhilerating, gladdening. 2, *passion, love, lust.* 3, an intoxicated, mad, haughty man (ಉನ್ಮತ್ತ, ಸೊಕ್ಕಿದವನು Nn. 115). 4, *Kâma* (ಅನಂಗ, ಕಾಮ 115; ದರ್ಪಕ Mr. 513). 5, N. of a mythical weapon. 6, a virtuous man (ಸನ್ತತ್, ಸತ್ಪುರುಷ 115). 7, a worthy ascetic (ಸುತಾಪಸಿ, ಒಳ್ಳಿಹ ತಪಸ್ವಿ 115). 8, *the thorn-apple, Datura metel* Roxb. (ಉಮ್ಮತ 513). 9, *the tree Vanguiera spinosa* Roxb. (= ಪಿಣ್ಡೀತಕ; ಪಾದಪವಿಭೇದ, ವೃಕ್ಷಭೇದ 115; ಅವನಿರುಹ 513). 10, the season of spring. 11, bees' wax. 12, N. (J. 29, 31. 32. 39; 30, 49). — ಮದನಕೆಯ್. Pleasant arms: the ornamental supports of the eaves of a house fixed into the pillars of the veranda (My.; J. 17, 28; Si. 495 as ಮದನಕೆಯ್ಯಿ). 2, a crutch-like stand, four of which are used to lay the bamboos on which an idol is carried upon when resting (My.). — ಮದನತನ್ದೆ. Kâma's father Vishṇu; — a class of metrical feet (Ch.).

ಮದನಕದನ madana-kadana. = ಮದನಯುದ್ಧ. (My.).

ಮದನಕಲಹ madana-kalaha. = ಮದನಯುದ್ಧ. (My.).

ಮದನಕಳೆ madana-kaḷĕ. The art or science of love (Bp. 42, 18; J. 11, 22).

ಮದನಕಾಮೇಶ್ವರಿ madana-kâma-îśvari. A kind of drug which excites sexual love (My.).

ಮದನಕೇಳಿ madana-kêḷi. Sexual pleasures (My.).

ಮದನಗೃಹ madana-gṛiha. Pudendum muliebre (My.).

ಮದನಗೋಪಾಲ madana-gôpâla. Herdsman of love: Kṛishṇa. ಟಿಕ್ಕೆ ಬೋಳಿ, ಮದನಗೋಪಾಲ (Prv.).

ಮದನಜನಕ madana-janaka. Vishṇu (My.).

ಮದನಜನಕತ್ವ madana-janakatva. The state of being Vishṇu; the state of generating sexual lust (Čpr. 4, after 42).

ಮದನಜ್ವರ madana-jvara. The fever of passion (My.).

ಮದನತನ್ತ್ರ madana-tantra. Sexual gestures and coitus (My.).

ಮದನತಾಪ madana-tâpa. Fever of passion, pain of love. See ಪಾರುಖಾಣಿ.

ಮದನದಹನ madana-dahana. Śiva (Bp. 13, 26).

ಮದನಧ್ವಂಸಿ madana-dhvaṁsi. Śiva. 2, N. of a metrical foot (Ch.).

ಮದನನಾಶ madana-nâśa. Śiva (Bp. 51, 68).

ಮದನಪಿತ madana-pita. Kṛishṇa (Mr. 519).

ಮದನಬಾಧೆ madana-bâdhĕ. The pain or disquietude of love. (My.).

ಮದನಮಂಜರಿ madana-manjari. N. of a queen (J. 8, 15. 23. 24).

ಮದನಮನ್ದಿರ madana-mandira. = ಮದನಗೃಹ. (My.).

ಮದನಮರ್ದನ madana-mardana. Śiva (Bp. 28, 50).

ಮದನಯುದ್ಧ madana-yuddha. = ಮನ್ಮಥಯುದ್ಧ. (My.).

ಮದನರಸ madana-rasa. Honey (ಜೇನ ತುಪ್ಪ G.).

ಮದನರಿಪು madana-ripu. Śiva. 2, N. of a metrical foot (Ch.).

ಮದನವತಿ madana-vati. N. of a metre (Ch.).

ಮದನವೇದನೆ madana-vêdanĕ. = ಮದನಬಾಧೆ. (My.).

ಮದನವೈರಿ madana-vairi. Śiva (Bp. 40, 44).

ಮದನಹರ madana-hara. Śiva (Bp. 2, 24). 2, sign for a metrically long syllable (Ch.). 3, N. of a class of metrical feet (Ch.).

ಮದನಹರಣ madana-haraṇa. Śiva (Bp. 36, 6).

ಮದನಾಗಮ madana-âgama. A manual of love (Śsv. 3, after 35).

ಮದನಾತುರ madana-âtura. Sick with love; love-sickness (J. 11, 19).

ಮದನಾನ್ತಕ madana-antaka. Śiva (Bp. 53, 42).

ಮದನಾರಿ madana-ari. Śiva (Bp. 1, 52; J. 14, 19).

ಮದನಿ madani. The double jasmin (ದುಣ್ಣುಮಲ್ಲಿಗೆ Mr. 126).

ಮದಪ್ಲವ mada-plava. A flow of the ichor from an elephant's temples (Abh. P. 10, 159).

ಮದಭೃಂಗ mada-bhṛinga. A drunk or gladdened black bee (Śsv. 3, 41).

ಮದಮುಖ mada-mukha. A man with a proud face (ದರ್ಪಮುಖನು Bhn. 64).

ಮದರ madara. Tbh. of ಮದ್ರ. Joy, pleasure (Râm. 6, 43, 8).

ಮದರಂಗ (mada-ranga). = ಮದರಂಗಿ, etc. — ಮದರಂಗಬಾಱೆ. A plantain of red colour and great fragrance (My.).

ಮದರಂಗಿ (mada-rangi). = ಮದರಂಗ, ಮದುರಂಗಿ. The Henna plant, a shrub used as a hedge and by women to dye their finger-nails red, Lawsonia alba Lam. (St. & Pl.; S. Mhr.). See ಮುಳ್ಳ-. — ಮದರಂಗಿಯ ರಸ. (ಯಾವ, ಯಾವಕ G.).

ಮದರಸ mada-rasa. = ಮದಜಲ. (Śsv. 3, 46).

ಮದರಾಸು madarâsu. = ಮದ್ರಾಸು. (My.).

ಮದರಿ madari. = ಮದುರೆ. Tbh. of ಮಧುರೆ. The town of Madhurĕ in the Tamiḻ country where a good red colour and beautiful cloths are made (B. 2, 7).

ಮದಲ್ madal. = ಮದ, etc. A wedding, a marriage (in ಮದಲಿಗ, etc.).

ಮದಲಗ madalaga. = ಮದಲಿಗ. (My. occasionally).

ಮದಲಿಗ madal-iga. A bridegroom (My. occasionally).

ಮದಲಿಗಿತ್ತಿ madaliga-itti. A bride (My. occasionally).

ಮದಲಿಂಗ madal-inga (*i. e.* iga). = ಮದಲಿಗ. (My.).

ಮದಲು madalu. = ಮೊದಲು. (My.).

ಮದಲೆ madalĕ. = ಮದ್ದಲೆ, etc. (My.).

ಮದವಣಗಿತ್ತಿ madavaṇagitti. = ಮದವಣಗಿತ್ತಿ. ಮದವಣಗಿತ್ತಿಯ ಭೃತ್ಯರ್ (ಜನ್ನ Si. 447).

ಮದವಣಿಗ mada-vaṇiga. = ಮದವಣಿಗ, ಮದವಳಿಗ. A bridegroom (My.; Si. 256. 447).

ಮದವಣಿಗಿತ್ತಿ madavaṇiga-itti. A bride (My.). ಮದವಣಿಗಿತ್ತಿಗೆ ಕಾವಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಮದವತ್ mada-vat. Possessing intoxication, being intoxicated, in rut, etc.

ಮದವತ್ತರಕ್ಷು madavat-tarakshu. A furious hyena or tiger (Śsv. 4, 20).

Digitized by Google

ಮದವದಿಭಗಮನೆ madavat-ibha-gamanĕ. = ಮದಗಜಗಮನೆ. (Ch. v. 232).

ಮದವನ madavana. (fr. ಮದ). (= ಮಯ್ದುನ, etc.). A man connected by marriage: a husband (see T., M. s. ಮದಮಗ; T. ಮಚ್ಚುನ, a brother-in-law; a cousin who is the mother's brother's son or the father's sister's son; ಮೈತ್ತುನ, a brother-in-law; M. ಮಚ್ಚುನ, the son of a mother's brother or of a father's sister; T. ಮರುಗ, ಮರುಮಗ, a son-in-law; Tĕ. ಮರದಲು, the daughter of a mother's brother, etc.; ಮರದಿ, the son of a mother's brother, etc.). ಮಗಳ ಮದವನಂ ಜಾಮಾತೃ ಎಮ್ಬುದು (Hlâ.).

ಮದವನಿಗ mada-vaniga. = ಮದವಣಿಗ, etc. (ವರ Nr.; Grj. 10, after 46 & 79). ಮದವನಿಗನ ಆರು ಕೆಲವ್ಬರು ಸ್ನೇಹಿತರುಣ್ಟು, ಅವರು ಜನ್ಯರೆನಿಸುಗು (Nr.).

ಮದವನಿಗತನ madavanigatana. The state of being a bridegroom (Grj. 10, 46).

ಮದವಳಿಗ mada-vaḷiga. = ಮದವಣಿಗ, etc. (J. 30, 54; 31, 1).

ಮದವಳಿಗೆ mada-vaḷigĕ. A bride (Bh. 1, 19, 39).

ಮದವಿ madavi. A kind of cloth (ವಟ್ಟಭೇದ Mr. 342).

ಮದಸ್ಥಾನ mada-sthâna. A place of intoxication: *a drinking-house, a tavern.*

ಮದಾನ್ಧ mada-andha. Blinded by passion, blind from pride (Bp. 45, 11; Śâv. 3, 42; 5, 18).

ಮದಾನ್ಧಕ mada-andhaka. = ಮದಾನ್ಧ. (Śâv. 5, 19).

ಮದಾನ್ಧತೆ mada-andhatĕ. Blindness from pride (Śâv. 4, 29).

ಮದಾಳಿ mada-aḷi. = ಮದಭೃಂಗ. (Čpr. 2, 84).

ಮದಿ madi. = ಮದ, etc. — ಮದಿವಕ್ಕಳು. = ಮದವಕ್ಕಳು. (G. 567). — ಮದಿಮಗ. = ಮದಮಗ. (G. 399. 400. 453). — ಮದಿಮಗಳು. = ಮದಮಗಳು. (G. 453).

ಮದಿ madi. (= ಮೊದೆ). Tbh. of ಮುಂಜ. — ಮದಿಹುಲ್ಲು. A very common grass, used to make cords, brooms, etc., Pennisetum aureum Link. (Z.).

ಮದಿಪು madipu. (fr. ಮತಿ with T. & M. pronunciation of the ತ್). Estimation, valuation, rating (My.; Tĕ. ಮತಿಮ್ಪು, ಮದಿಮ್ಪು; T., M. ಮದಿಪ್ಪು).

ಮದಿರಾಗೃಹ madirâ-griha. *A drinking-house, a tavern.*

ಮದಿರೆ madirĕ. ಮದಿರಾ. *Spirituous liquor.*

ಮದಿಲ್ madil. A wall (T., M.; Tĕ. ಮದುರು, ಮದುರು ಗೋಡೆ, ಮದುಲು). See ಪೊಮ್-.

ಮದಿವೆ madivĕ. = (ಮದ, etc.), ಮದುವೆ. Wedding, marriage (ವಿವಾಹ, ಉಪಯಮ, ಪರಿಣಯ, ಉದ್ವಾಹ, ಉಪಯಾಮ, ಪಾಣಿಪೀಡನ Si. 255; My.). ಬಳನ ಪಾರಿ, ಮಗನ ಮದಿವೆ.—ಕುರುಡಿಯ ಮದಿವೆಯಾದರೆ ಮನೇ ಗಡಿಗೆಗೆ ಮೂಲ (Prvs.). — ಮದಿವೆ ಮಾಡಿ ಕೊಡು. To give (a daughter) away as wife (My.). — ಮದಿವೆ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳು. = ಮದುವೆ-. To marry, to take a husband or a wife (My.). ಅಗ್ನಿಸಾಕ್ಷಿಕವಾಗಿ ಮದಿವೆ ಮಾಡಿ ಕೊಣ್ಡ ಹೆಣ್ಡತಿ (ಪತ್ನಿ, etc. Si. 183). ತನ್ನ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಮದಿವೆ ಮಾಡಿ ಕೊಣ್ಡ ಹೆಣ್ಡತಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ವೀರ್ಯಕ್ಕೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗನು (ಔರಸ, etc. 190). — ಮದಿವೆ ಮಾಡಿಸು. = ಮದುವೆ-. To cause a marriage to take place, as the purôhita by his superintendence and instructions, as a liberal man by pecuniary assistance, etc. (My.). ಅವನಿಗೆ (ಅವಳಿಗೆ, ಅವರಿಗೆ) ಮದಿವೆ ಮಾಡಿಸು, or ಅವನ (ಅವಳ, ಅವರ) ಮದಿವೆ ಮಾಡಿಸು (My.). — ಮದಿವೆ ಮಾಡು. = ಮದುವೆ-. To institute marriage for a son or daughter, or for a brother or sister, with the proper rites, to perform the act of giving in marriage, to marry. ತನ್ದೆ ತಾಯಿಗಳು ಮಕ್ಕಳ or ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮದಿವೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ; ಅಣ್ಣನು ತಮ್ಮನ (or ತಮ್ಮನಿಗೆ) ಮದುವೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ, etc. (My.). ನಾನೇ ಒಲ್ಲೆನೆನ್ದರೆ ನಮ್ಮಪ್ಪ ಯಾರಿಗೆ ಮದಿವೆ ಮಾಡ್ಯಾನು?—ಹುಚ್ಚು ಹೋಗದೆ ಮದಿವೆ ಆಗದು, ಮದಿವೆ ಆಗದೆ ಹುಚ್ಚು ಹೋಗದು (Prvs.). See Prvs. s. ಸೀಲಕಣ್ಣ, ಸಾವಿರ. — ಮದಿವೆಯಾಗು. -ಆಗು. = ಮದುವೆ-. Marriage to take place; to enter into the conjugal or connubial state, to marry; to be married; to be married to. ಮೋನ್ನೆ ಮದಿವೆಯಾದೆಯ್ (Dp. 4). ನಾನು ಅವಳನ್ನು ಮದಿವೆಯಾದೆನು (My.). ನಿಮಗೆ ಮದಿವೆ ಆಯಿತೋ? or ಆಗಿದೆಯೋ? (My.). ಆ ಊರಲ್ಲಿ ಮದಿವೆ ಆಯಿತೋ? (My.). See Prvs. above.

ಮದಿಷ್ಠೆ madishṭhĕ. Very intoxicating (fem.): *spirituous liquor.*

ಮದಿಸು madisu. To grow or be proud, to behave arrogantly (Bp. 22, 21; 24, 52. 66; 28, 42; 38, 73; 45, 16; 47, 44; 50, 49; 51, 80; 53, 45; 59, 21; My.). 2, to grow fat or plump, as a person or the body (My.).

ಮದೀನ madîna. Medina. ಮಕ್ಕಕ್ಕೆ ಹೋದ, ಮದೀನಕ್ಕೆ ಹೋದ, ಇದ್ದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೋಗಾಡಿಸಿ ಬನ್ದ (Prv.).

ಮದೀಯ madîya. Mine, belonging to me (Bp. 2, 10; 5, 1; 35, 27; 39, 60; 41, 17).

ಮದು madu. = ಮದ, etc. — ಮದುಮಗ. = ಮದ-. (B. 3, 51; My.). See Prv. s. ಮದುವೆ. — ಮದುಮಗಳು. = ಮದ-. (B. 3, 51; My.).

ಮದು madu. 1. Tbh. of ಮಧು. (ಛತ್ರ Śm. 20).

ಮದು madu. 2. = ಮದ 2, etc. — ಮದುಗುಣಿಕೆಗಿಡ. The thorn-apple, Datura alba Wall. and Datura fastuosa Lin. (St. & Pl.).

ಮದುರಂಗಿ (madu-raṅgi). = ಮದರಂಗಿ. (ರುಧಿರ Mr. 117).

ಮದುರೆ madurĕ. = ಮದರಿ. Tbh. of ಮಧುರೆ No. 3. (My.).

ಮದುವೆ maduvĕ. = ಮದಿವೆ. (ಉಪಯಾಮ, ಪರಿಣಯ, ಪಾಣಿಗ್ರಹಣ, etc. Hlâ.; ವಿವಾಹ, ಉಪಯಮ, etc. Nr.; ಕರಗ್ರಹಣ, ಉದ್ವಾಹ, etc. Mr. 307; My.; Tu. ಮದುಮೆ). ಮದುವೆಯ ಮುಯ್ಯ ಸೀರೆ (ಸಿವಸನೋದ್ವಹನ Śmd. Dh.). ಮದುವೆಯಿಲ್ಲದ ಎಲ್ಲಾ ವರುಷಗಳ ಹುಡಿಗಿ (ಕನ್ಯೆ, etc. Si. 184). ಬಸುರಿಹೆಣ್ತಿ, ಮಗನ ಮದುವೆ ನಾಳೆ (Dp. 4). ಬೆನಕನ ಮದುವೆ ನಿತ್ಯಾ ನಾಳೆ.—ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುವದು ಮದುವೇ ಗುಣ.—ಮದುವೆಗೆ ತನ್ದ ಅಕ್ಕಿ ಸೇಸೆಗೆ ಹೋಯಿತು.—ಮದುವೇ ಮನೇಲಿ ಅನ್ನವಿಕ್ಕಿ, ಹಿತವ ಪಡದ ಹಾಗೆ.—ಮದುವೇ ಮನೇಲಿ ತೋವೆಗೆ ಅತ್ತರು, ಗೌರೀ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ತಾಯಿಗೆ ಅತ್ತರು.—ಮದುವೇ ಮುಗಿದರೂ ಮದುಮಗನ್ನ ನೋಡಲಿಲ್ಲ (Prvs.). See Čpr. 1, after 101; Bp. 43, 59; J. 24, 33; 31, 18. 24. 31; Prvs. s. ಮುಗ್ಧೆ, ಮೂವತ್ತು, ಸಾವು; Sp. s. ಪೇಳ್ಕೆ. — ಮದುವೆಕಂಕಣ. A string of cotton thread that is put round the wrist of the bride and bridegroom (My.). — ಮದುವೆಯ್. = ಮದುವೆ ಮಾಡು. (Bp. 56, 15). — ಮದುವೆಚಪ್ಪರ. A temporary shed for nuptial ceremonies (My.). ಮದುವೆ ಚಪ್ಪರದಲ್ಲಿ ಎತ್ತು ಹುಡುಕಿ ಬನ್ದ ಹಾಗೆ.—ಮದುವೆಚಪ್ಪರದಲ್ಲಿ ಮದುಮಗನೇ ಜಾಣ (Prvs.). — ಮದುವೆಜಗಲಿ. A raised seat of earth, etc. in the čappara for the bridal pair (My.). — ಮದುವೆ ನಿಲ್. = ಮದುವೆಯಾಗು. (Čpr. 4, 12; Abh. P. 10, after 220; Râv. 1, 55). — ಮದುವೆಪ್ರಸ್ತ. A marriage-feast (My.). — ಮದುವೆಮಂಗಲ. A marriage and other festive

Digitized by Google

occasions (Bp. 40, 44). — ಮದುವೆ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳು. = ಮದಿವೆ-. (C.). ಇವನು ರಾಜಕನ್ನಿಕೆಯನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿ ಕೊಣ್ಡನು (B. 4, 5). ಅವನು ಬೇಗನೇ ಮದುವೆ ಮಾಡಿ ಕೊಣ್ಡನು (5, 200). — ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸು. = ಮದಿವೆ-. ನಿನ್ನ ಸೂನುವುದನಂ ಚನ್ದ್ರಹಾಸಂಗೆ ತಂಗಿಯ ವಿಧಾನದಿಂ ಮದುವೆಯಂ ಮಾಡಿಸಿದಂ (J. 31, 29). — ಮದುವೆ ಮಾಡು. = ಮದಿವೆ-. (C.). ಅವಳನ್ನು ಅವಳ ತನ್ದೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟನು (B. 3, 51). (ಹುಡಿಗಿಯನ್ನು) ಕದ್ದು, ಮದುವೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ; ಮತ್ತೆ ಬೇಕಾದರೆ ಕೊಲ್ಲು!—ಮನೆ ಕಟ್ಟಿ, ನೋಡು! ಮದುವೆ ಮಾಡಿ, ನೋಡು! (Prvs.). See Abh. P. 10, after 150; Bp. 4, 43. — ಮದುವೆಯಾಗು. -ಆಗು. = ಮದಿವೆ-. (C.). ಅಗ್ನಿಸಾಕ್ಷಿಯಲ್ಲಿ ಮದುವೆಯಾದ ಸ್ತ್ರೀ (ಪತ್ನಿ, ಪಾಣಿಗೃಹೀತಿ); ಒಮ್ಮೆ ಮದುವೆಯಾದವಳು (ಪುನರ್ಭೂ, ದಿಧಿಷು Nr.). ಮದುವೆಯಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರು (ವೈವಾಹಮಾದ ಅಂಗನಾತತಿ Nn. 136). ಕುಲಘಾತಕಗೆ ಮದುವೆಯಾದ ಎಪಯ (J. 31, 37). ಚಕ್ರವರ್ತಿನಿ ಒಬ್ಬ ರಾಜಪುತ್ರನನ್ನು ಮದುವೆಯಾದಳು (B. 4, 3). ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗ ಬೇಕು (5, 46). See Čpr. 6, 13; Bp. 9, 50; 46, 5; J. 9, 10; 19, 19; 27, 14. 16; Si. 189; B. 5, 38. 67. 157. 275. 289-291. — ಮದುವೆಮುಹೂರ್ತ. The time of marriage; an auspicious time for marriage (My.). — ಮದುವೆಲಗ್ನ. = ಮದುವೆಮುಹೂರ್ತ. (My.).

ಮದೇಭ mada-ibha. An elephant in rut (ಸೊಕ್ಕಿದಾನೆ Nn. 74).

ಮದೋತ್ಕಟ mada-utkaṭa. Excited by drink, passion, etc.; *an elephant in rut.*

ಮದೋತ್ಕರ mada-utkara. Abundance of delight (ಸನ್ತೋಷದ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ G.; ಸನ್ತೋಷಗೊಮ್ಬುಳಿಕೆ Čb.).

ಮದೋದಕ mada-udaka. = ಮದಜಲ. (My.; ಸಿನ್ಧು G.; B. 5, 239).

ಮದೋದ್ಧತ mada-uddhata. Excited with drink, etc.; puffed up with pride, arrogant, haughty. (My.).

ಮದೋದ್ರಿಕ್ತ mada-udrikta. Abounding in passion, lust or pride (My.).

ಮದೋದ್ರೇಕ mada-udrêka. Abundance or excess of lust or pride (My.).

ಮದೋನ್ಮತ್ತ mada-unmatta. Intoxicated with passion or pride, furious. (My.).

ಮದ್ಗಾರೆ madgârĕ. = ಮುಗ್ಗಾರೆ, q. v.

ಮದ್ಗು madgu. *The diver-bird, a shag, a kind of cormorant* (ಜಲಕಾಕ, ನೀರಾಗಗೆ Mr. 171). 2, a particular large fish (ವಾಗು, ಶೃಂಗಿ, ಹೆಮ್ಮೀನ್ 409; see ಮದ್ಗುರ).

ಮದ್ಗುರ madgura. *A species of fish, Macropteronatus magur* Ham. 2, a kind of sheat-fish.

ಮದ್ದತು maddatu. = ಮದ್ದತ್ತು, etc. (My.; Br.; ಅನುಕೂಲ, ಸಹಾಯ Čb.).

ಮದ್ದತ್ತು maddattu. = ಮದತ, ಮದ್ದತು. (My.).

ಮದ್ದರಸಗಿಡ maddarasa-giḍa. A shrub with fragrant white flowers, Tabernae montana coronaria Br. (St. & Pl.).

ಮದ್ದಲೆ maddalĕ. = ಮದಲೆ, ಮದ್ದಳೆ, ಮದ್ಲೆ. Tbh. of ಮರ್ದಲ. (My.). ಮದ್ದಲೆ ಬೊಡಿಯುವವನು (ಮಾರ್ದಂಗಿಕ, ಮದ್ದಳಿಗ Si. 340). — ಮದ್ದಲೆಯವ. -ಅವ. = ಮದ್ದಳಿಗ. (My.).

ಮದ್ದಲೆಕಾಱ maddalĕ-kâṟa. = ಮದ್ದಳಿಗ. (ಮಾರ್ದಂಗಿಕ, ಮೌರಜಿಕ G.).

ಮದ್ದಳಿಗ maddaḷiga. = ಮರ್ದಳಿಗ. A man who beats a tabor (see Si. s. ಮದ್ದಲೆ).

ಮದ್ದಳಿಗಿತಿ maddaḷiga-iti. (Śmd. 244). A woman who beats a tabor.

ಮದ್ದಳೆ maddaḷĕ. = ಮದ್ದಲೆ, etc. (ಮರ್ದಲ Nr.; ಮೃದಂಗ, ಮುರಜ Hlâ.; ಮೃದಂಗ Nn. 66; Mr. 80; My.; Si. 62). ಆಮಗದಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರವಾಡುವಾಗ ಮದ್ದಳೇ ಎರವು ಬೇಡಿದರನ್ತೆ.—ಒರಳು ಹೋಗಿ, ಮದ್ದಳೇ ಸಂಗಡ (or ಹತ್ತರ ದೂಱು) ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ.—ಬಾರು ಬಿಗಿದರೆ ಮದ್ದಳೆ, ನಾರಿ ಇದ್ದರೆ ಶೋಭನ (Prvs.). See ಜವಳಿವದ್ದಳೆ.

ಮದ್ದಳೆಗಾಱ maddaḷĕ-gâṟa. = ಮದ್ದಳಿಗ. (ಮಾರ್ದಂಗಿಕ, ಮೌರಜಿಕ Nr.).

ಮದ್ದಿ maddi. = ಮತ್ತಿ 2, etc. (Tĕ.; My.; ಸಾಲ, ಸರ್ಜಕ, etc. Si. 132; T. ಮರುದ, ಮರುದು; M. ಮರುದು).

ಮದ್ದಿನ maddina. Tbh. of ಮಧ್ಯಾಹ್ನ. (My.).

ಮದ್ದು maddu. 1. (Tbh. of ಮರ್ದ?). = ಮರ್ದು. Any drug, any medicine, whether a powder, a pill, or a fluid; a remedy (C.; Tĕ. ಮನ್ದು; Tu. ಮರ್ದು; T. ಮರುನ್ದು; M. ಮರುನ್ನು; Bp. 18, 71; 42, 17). **2,** gunpowder (C.; Tĕ., T., M.; B. 3, 117; 4, 200; 5, 112). ರೋಗಹರವಾದ ಮದ್ದು (ಭೇಷಜ, etc. Si. 199). ಬದಿಕಿಸುವ ಮದ್ದು (ಜೀವಾತು, etc. 298). ಮದ್ದಿನ್ದ ಮರುಳಾಗಿ ಹೇಕುಳಿಗೊಣ್ಡಿದ್ದ ನಾಯಿ (ಅಲರ್ಕ, ಯೋಗಿತ Nr.). ಮದ್ದು ತಿಳಿದವನಾದರೆ ಒದ್ದು ಪೆಟ್ಟು ಹೋದೀತೇ?—ನಾಡೀ ನೋಡದೆ, ಮದ್ದು ಕೊಟ್ಟರೆ ಕಾಡು ರೋಗ ಬರುವದು.—ಮುಗ್ಗಿ ಬಾರದವನಿಗೆ ನುಗ್ಗೇ ಕಾಯಿ ಮದ್ದೇ?—ದೊಡ್ಡವನುಣ್ಡರೆ ಮದ್ದು, ಬಡವನುಣ್ಡರೆ ಹೇಸಿಗೆ.—ಮದ್ದು ಕುಡಿದ ಕೂಡಲೇ ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲುವದುಣ್ಟೇ?—ಕೇಡುಗಾಲಕ್ಕೆ ಬುದ್ಧಿ ಇಲ್ಲ, ಮರಣಗಾಲಕ್ಕೆ ಮದ್ದು ಇಲ್ಲ.—ಮದ್ದು ಸುಡುವಲ್ಲಿ ಹದ್ದಿಗೇನು?—ಇದ್ದದ್ದು ಹೋಯಿತು ಮದ್ದಿನ ಗುಣ.—ಮನಗುನ್ದಿಗೆ ಮದ್ದಿಲ್ಲ (Prvs.). See ಬಳ-; Prvs. s. ನಂಜು 2, ಮನೋರೋಗ, ವಾಸಿ 4, and ಸದ್ದು. — ಮದ್ದರೆ. -ಅರೆ. To rub (and give) medicine (Bh. 3, 17, 38); — ಮದ್ದಿನಂಜನ. -ಅಂಜನ. A salve to make one's self invisible (Bp. 31, 3). — ಮದ್ದುಗಡಿವೆ. O. r. of ಮದ್ದುಗಡಿವೆ, q. v. — ಮದ್ದುಮರ. A medicinal tree (Bp. 15, 20; 17, 10; 18, 67).

ಮದ್ದು maddu. 2. = ಮೊದ್ದು. (My.). See ಎದ್ದು-. — ಮದ್ದ. = ಮೊದ್ದ. (My.).

ಮದ್ದು maddu. = (ಮತ್ತು), ಮದ 2, etc., ಮದ್ರ. Intoxication, madness; ruttishness; an intoxicating preparation that destroys sound understanding (My.; *cf.* ಮತ್ತ; Mhr. ಮದತ್, ಮದದ್, an intoxicating preparation of opium). — ಮದ್ದ ಕುಣಿಕೆ. The thorn-apple, Datura metel and fastuosa (ಉನ್ಮತ್ತ, ಮದನ, etc. Nr.). — ಮದ್ದಾನೆ. -ಆನೆ. An elephant in rut (My.; ಘನಾಘನ, ಮತ್ತೇಭ G.; B. 4, 9). — ಮದ್ದುಕುಣಿಕೆ. = ಮದ್ದ ಕುಣಿಕೆ. (ಉಮತ್ತ Ŝs.). — ಮದ್ದುಗುಣಕೆ. = ಮದ್ದುಗುಣಿಕೆ. (ಆಸ್ಫೋತ, ಉನ್ಮತ, ಕಿತವ, ಕುದ್ದಾಲ, ಧತ್ತೂರ, ಮದನ G.). — ಮದ್ದುಗುಣಿಕೆ. = ಮದ್ದ ಕುಣಿಕೆ. (My.; Bp. 54, 30; Abhâ. 1, 37; ಕನಕಾಹ್ವಯ, ಕೋವಿದಾರ, ಡಮರಿಕ, ಜಪಾಪುಷ್ಪ G.).

ಮದ್ದುಗಾರ್ತಿ maddu-gârti. A medicine-woman; a female poisoner. See ಬಲು..

ಮದ್ದೂರು maddu-ûru. N. of a place in Mysore. ಮದ್ದೂರಿಗೆ ಮಾರಬಯ್ಯ ಹೋದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಮದ್ಯ madya. Intoxicating, exhilerating, gladdening, lovely. 2, *any intoxicating drink, vinous or spirituous liquor.* See ಕಳ್.

ಮದ್ಯಗೋಟ್ಟಿ madya-gôṭṭi. Tbh. of ಮದ್ಯಗೋಷ್ಠಿ, q. v.

ಮದ್ಯಗೋಷ್ಠಿ madya-gôshṭhi. A drinking-party; a place where people drink together (ಗೋಮುಖ, ಆಸವಾಸಕ್ತತೆ Nn. 20, o. r. ಮದ್ಯಗೋಟ್ಟಿ).

Digitized by Google

ಮದ್ಯಪ madya-pa. One who drinks intoxicating liquor (ಮದ್ಯಪಾನ, etc., ಮದ್ಯಪಾನ ಮಾಡುವವನು Dhw.).

ಮದ್ಯಪಾನ madya-pâna. The drinking of intoxicating liquor;—any intoxicating drink. See ಮದ್ಯಪ.

ಮದ್ಯಪಾನಗೋಷ್ಠಿ madyapâna-gôshṭhi. = ಮಧುಪಾನಗೋಷ್ಠಿ, q. v.

ಮದ್ಯಪಾಯಿ madya-pâyi. = ಮದ್ಯಪ. (My.).

ಮದ್ಯವಾಚಿ madya-vâči. An exhilerating sound or voice (ಕಲರವ, ದಾಸರ Čt. I, 41).

ಮದ್ರ madra. = ಮದರ. Joy, happiness. 2, N. of a country to the north-west of India. See ಅಶ್ವಪತಿ.

ಮದ್ರಾಸು madrâsu. = ಮದರಾಸು. Madras (My.: B. 4, 117; 5, 112).

ಮದ್ಲೆ madlĕ. = ಮದ್ದಲೆ. (My.).

ಮಧು madhu. = ಮದು. Sweet; pleasant, agreeable; sweetness. 2, *honey* (ಜೇನ ತುಪ್ಪ Mr. 509; ಜೇನ್ Nn. 9. 13); *the nectar of flowers* (ಮಕರನ್ದ, ಹೂಗಳ ಇನಿದು Mr. 105; ಪರಾಗ, ಹೂವಿನ ಬಣ್ಣು Nn. 13, o. rs. ಪುಷ್ಪರಜ, ಪರಿಮಳ; ಬಿರಿಮುಗುಳ ಬಣ್ಣು 509). 3, ambrosia; milk (ಅಮೃತ 13). 4, *mead, vinous liquor, spirituous liquor* (ಆಸವ, ಸುರೆ 13; ಕಳ್ಳು 509). 5, liquorice. 6, *a species of plant* (= ಜೀವನಿ). 7, *N. of the first month of the year, the month čaitra* (March-April, ಚೈತ್ರಮಾಸ 13; ಚೈತ್ರ 509). 8, the black humble bee (ಭೃಂಗ, ತುಮ್ಬಿ 13). 9, tin (ವಂಗ, ತವರ 13; ತವರ 509). 10, N. of an asura or daitya (ದನುಜ 13; ಸುರವೈರಿ 509). 11, ಕೃಷ್ಣನು (13). 12, spring, the vernal season (March-May; My.). — ಮಧುವಯ. -ಅಯ. N. (Bp. 61, 6). — ಮಧುವಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 37, 6; 58, 9; 61, 1. 4). — ಮಧುವರಸ. -ಅರಸ. N. (Bp. 9, 48).

ಮಧುಕ madhuka. Sweet. 2, *the liquorice-root, Glycyrrhiza glabra* Lin. 3, ಕೋಳಂಜ (G.).

ಮಧುಕರ madhu-kara. *A (male) bee* (Šm. 1).

ಮಧುಕರಿ madhu-kari. A female bee (Čpr. 7, after 102; Rśv. 1, after 135).

ಮಧುಕ್ರಮ madhu-krama. *A drinking bout, drunkenness, tippling.*

ಮಧುಗೋಷ್ಠಿ madhu-gôshṭhi. A drinking-party (ಘಟಿ, ಮಧುಪಾನಗೋಷ್ಠಿ Nn. 109, o. r. ಮದ್ಯಪಾನಗೋಷ್ಠಿ).

ಮಧುಚ್ಛನ್ದ madhu-ĉ-čhanda. Tbh. of ಮಧುಚ್ಛನ್ದಸ್. (J. 12, 17; 33, 40).

ಮಧುಚ್ಛನ್ದಸ್ madhu-ĉ-čhandas. N. of the fifty-first of Viśvâmitra's 101 sons. See ಅಘಮರ್ಷಣ.

ಮಧುತರ madhu-tara. Uncommonly sweet or agreeable (A.).

ಮಧುದೂತಿ madhu-dûti. The female messenger of spring: the plant Bignonia suaveolens. (Grj. 7, 41; Rśv. 9, 48; 10, 19. 20).

ಮಧುದ್ರುಮ madhu-druma. *The tree Bassia latifolia* Roxb.

ಮಧುಪ madhu-pa. *A bee.*

ಮಧುಪರ್ಕ madhu-parka. A mixture of honey, an offering of honey and milk (also plantains): a respectful offering to a guest or to the bridegroom on his arrival at the door of the father of the bride; the ceremony of receiving a guest. (Grj. 10, after 79; My.).

ಮಧುಪರ್ಣಿ madhu-parṇi. *The creeper Cocculus cordifolius* DC.

ಮಧುಪರ್ಣಿಕೆ madhu-parṇikĕ. *The timber tree Gmelina arborea* Roxb.

ಮಧುಪಾನ madhu-pâna. Sipping spirituous liquor, etc.; spirituous liquor. (J. 30, 17).

ಮಧುಪಾನಗೋಷ್ಠಿ madhupâna-gôshṭhi. = ಮಧುಗೋಷ್ಠಿ, q. v.

ಮಧುಪಾಯಿ madhu-pâyi. Honey-drinker: *a bee.*

ಮಧುಪೂರ madhu-pûra. The wild date tree, Phoenix sylvestris Lin. (ಈಚಲ್ Mr. 117).

ಮಧುಪ್ರಿಯ madhu-priya. Fond of honey, etc. 2, the black humble bee (ಭೃಂಗ, ತುಮ್ಬಿ Nn. 29). 3, the month čaitra; spring (ಚೈತ್ರ, ವಸನ್ತ 29, o. r. ಚೈತ್ರಮಾಸ). 4, the eye (ನೇತ್ರ, ಕಣ್ 29). 5, Kâma (ಕಾಮ, ಮದನ 29). 6. Balabhadra (ಕಾಮಪಾಲ, ಬಲಭದ್ರ 29). 7, Śiva (ಶಿವ, ಈಶ್ವರ 29). 8, a voluptuary, etc. (ಭುಜಂಗ, ವಿಟ 29).

ಮಧುಪ್ರೇಮಿ madhu-prêmi. Râma (Mr. 22).

ಮಧುಫಲ madhu-phala. A kind of cocoa-nut. 2, the plant Flacourtia sapida or cataphracta. See ಮಾಧುಫಲ.

ಮಧುಭೂಭುಜ madhu-bhûbhuja. King Spring (Rśv. 9, 53; V. 4, 54).

ಮಧುಭೂಮಿಪ madhu-bhûmipa. = ಮಧುಭೂಭುಜ. (Rśv. 10, 22).

ಮಧುಮಕ್ಷಿಕೆ madhu-makshikĕ. *A bee.*

ಮಧುಮಕ್ಷೆ madhu-makshĕ. A bee (ಜೇನ ನೊಣ Mr. 175).

ಮಧುಮತಿ madhu-mati. Containing sweetness (fem.). 2, N. of a vṛitta (Čh.).

ಮಧುಮಥನ madhu-mathana. The destroyer of the daitya Madhu: *Vishṇu.*

ಮಧುಮಾಧವಿ madhu-mâdhavi. Any spring flower abounding in honey. 2, N. of a râgiṇi or musical mode. (R.).

ಮಧುಮಾಸ madhu-mâsa. = ಮಧು No. 7. (J. 8, 4).

ಮಧುಮಿತ್ರ madhu-mitra. A bee (ಅಳಿ Mr. 512). 2, spring (ವಸನ್ತ 512; Rśv. 10, 12). 3, Kâma (ಸ್ಮರ 512). 4, Balabhadra (512). 5, Śiva (ರುದ್ರ 512; Bp. 61, 82).

ಮಧುಮೂಲಿ madhu-mûli. N. of a plant (ಸಿರಿಕನ್ನೆ, ಹಣ್ಣೆ Mr. 150).

ಮಧುಯಷ್ಟಿಕೆ madhu-yashṭikĕ. *Liquorice.* 2, ಕೋಳಂಜ (G.).

ಮಧುರ madhura. *Sweet; pleasant, pleasing: sounding* sweetly or agreeably; melodious (ಸಾರದ ಧ್ವನಿ Mr. 76); sweetness, etc. 2, one of the guṇas in kâvya (Kâvy. III, 1, A, 3. 12-14). 3, a kind of sugar (ಬೆಲ್ಲ Čb.). 4, the red sugar-cane (ಕೆಮ್ಪು ಕಬ್ಬು Čb.). 5, a kind of mango (ಮಾವಿನ ಗಿಡ Čb.). 6, an almond-tree (ಬಾದಾಮಿ ಗಿಡ Čb.). 7, the wild jujube (ಅಡವೀ ಬಾರೀ ಗಿಡ Čb.). 8, rice; a kind of wheat (ಸಣ್ಣ ಗೋಧಿ Čb.). 9, anise-seed (ಬಡೇಸೋಪು Čb.). 10, the wild date tree (ಸಿನ್ದೀ ಗಿಡ Čb.). 11, ಜನ್ನಂಗಿ (Čb.). 12, = ಮಧುರಿ No. 3. — ಮಧುರದಾಸ್ಯ. N. (Bp. 11, 16).

ಮಧುರಕ madhuraka. *A species of medicinal herb.*

ಮಧುರತ್ವ madhuratva. Sweetness (My.; ಮಾಧುರ್ಯ G.).

ಮಧುರನಿನದ madhura-ninada. A sweet, melodious voice or sound (ಇಂಚರ Čt. II, 66).

ಮಧುರವಾಚ್ madhura-vâč. *Sweetly-speaking; a pleasant discourse.*

ಮಧುರಸ madhu-rasa. Honey (Abhâ. 2, 32; My.).

ಮಧುರಸೆ madhu-rasĕ. *The plant Sanseviera roxburghiana* Schult. 2, a vine; a bunch of grapes; *a grape.*

Digitized by Google

ಮಧುರಿಕೆ madhurikĕ. *The aromatic plant Anethum panmorium* Roxb. (ಬಡೇಸೋಪು G.).

ಮಧುರಿಪು madhu-ripu. The enemy of Madhu: *Vishṇu*.

ಮಧುರಿಪುಜ madhuripu-ja. Kâma (Rśv. 9, 51).

ಮಧುರೆ madhurĕ. ಮಧುರಾ. *The plant Anethum sowa* Roxb. 2, N. of a town in the province of Agra on the right bank of the river Yamunâ, Muttra. 3, = ಮದರಿ, ಮದುರೆ, ಮಧುರ No. 12. Madura of the Pâṇḍya kingdom in the Tamiḷ country (Bp. 50, 20). 4, a kind of anuprâsa (Kâvy. III, 2, B, 50. 51). — ಮಧುರೆಪಾಗು. A long turban fabricated at Madhurĕ (My.). — ಮಧುರೆ ಮೀನಾಕ್ಷಿ. A śakti of Śiva at Madhurĕ (My.). — ಮಧುರೆ ರಂಗು. A standing purple colour coming from Madhurĕ (My.).

ಮಧುರೇಶ್ವರ madhurâ-îśvara. A king of Madhurĕ (Bp. 50, 20).

ಮಧುರೋಕ್ತಿ madhura-ukti. Sweet, pleasant words (Čpr. 5, 25; J. 31, 37).

ಮಧುಲಿಹ್ madhu-lih. Honey-sucking: *a bee*.

ಮಧುವನ madhu-vana. The cuckoo. 2, the forest of the ape Sugrîva (Râm. 5, 9, 15).

ಮಧುವಲ್ಲಿ madhu-valli. Liquorice. 2, ಅತಿಮಧುರ (Mr. 135).

ಮಧುವಾರ madhu-vâra. *Drinking repeatedly, tippling, carousing.*

ಮಧುವ್ರತ madhu-vrata. Working in honey: *a bee*; the black humble bee (ಭ್ರಮರ, ತುಮ್ಮಿ Nn. 63; ಕಲಕಣ್ಠ, ತುಮ್ಮಿ 73).

ಮಧುಶಿಗ್ರು madhu-śigru. *The horse-radish tree, Moringa pterygosperma* Gaertn.

ಮಧುಶ್ರೇಣಿ madhu-śrêṇi. *The plant Sanseviera roxburghiana* Shult.

ಮಧುಷ್ಠೀಲೆ madhushṭhîlĕ. *The tree Bassia latifolia* Roxb.

ಮಧುಸಖ madhu-sakha. Friend of spring: *Kâma*.

ಮಧುಸಾರಥಿ madhu-sârathi. Having spring for a charioteer: Kâma. (R.).

ಮಧುಸೂದನ madhu-sûdana. Destroyer of Madhu: Vishṇu or Kṛishṇa. (J. 7, 1. 8. 66).

ಮಧುಹರ madhu-hara. = ಮಧುಸೂದನ. (ಕೃಷ್ಣ Mr. 18).

ಮಧೂಕ madhûka. *The tree Bassia latifolia* Roxb. See ಇಪ್ಪೆ.

ಮಧೂಚ್ಛಿಷ್ಟ madhu-uččhishṭa. *Bees' wax.*

ಮಧೂಲಕ madhûlaka. *A kind of Bassia latifolia which grows in watery places.*

ಮಧೂಲಿಕೆ madhûlikĕ. *A perennial plant, the bow-string hemp, Sanseviera zeylanica* Willd.

ಮಧ್ಯ madhya. Middle, middlemost, central; being in the middle, intermediate, intervening. 2, of a middle kind, middling, of a middling size or quality. 3, *right, just, reasonable.* 4, *the middle, the midst, the centre* (ನಡು Nn. 89; see ನಡು). 5, *the waist.* 6, *mean or common time in music.* See Sp. s. ಮುನ್ನೀ.

ಮಧ್ಯಗ madhya-ga. *Going in the middle, being in the middle or among, being in or on.*

ಮಧ್ಯದೇಶ madhya-dêśa. *The midland country, the country lying between the himâlaya, the vindhya mountains, kurukshêtra and prayâga.*

ಮಧ್ಯನಾಡಿಕೆ madhya-nâḍikĕ. The middle artery (Śsv. 2, 96).

ಮಧ್ಯನಾರಿ madhya-nâri. A woman that is in the middle of or between two others. See ಊಳಿ.

ಮಧ್ಯನ್ದಿನ madhya-n-dina. Midday, noon. 2, *middle, central.*

ಮಧ್ಯಮ madhyama. *Middle, middlemost, central;* intermediate, intervening. 2, *of a middle condition or quality, middling, moderate, middle-sized.* 3, *the waist* (ಮಧ್ಯ, ನಡು Mr. 460). 4, the second person (in grammar; see ಮಧ್ಯಮಪುರುಷ). 5, = ಮಧ್ಯಮೆ No. 3 (Mr. 362). 6, = ಮಧ್ಯದೇಶ, *the midland country.* 7, *the fourth* (Mr. 76) *or fifth of the seven musical notes or svaras* (see ಸಪ್ತಸ್ವರ and Bp. 19, 10). 8, *the governor of a province.*

ಮಧ್ಯಮತ್ವ madhyamatva. Mediocrity (Čpr. 9, 105).

ಮಧ್ಯಮಪಾತ್ರ madhyama-pâtra. A person of a middling quality or condition (Kâvy. IV, 2, 33).

ಮಧ್ಯಮಪುರುಷ madhyama-purusha. The second person in verbal conjugation (Śmd. 91. 255. 258. 261. 262. 276; Kâvy. I, 5, 6-12. 32. 33. 41-44).

ಮಧ್ಯಮೀಯ madhyamîya. *Middlemost, middle, central.*

ಮಧ್ಯಮೆ madhyamĕ. *A girl arrived at puberty.* 2, *the middle finger.* 3, = ಮಧ್ಯಮ No. 5, N. of a type of metres (Ch.).

ಮಧ್ಯಯಮಕ madhya-yamaka. A kind of yamaka (Kâvy. III, 2, B, 3).

ಮಧ್ಯರಂಗ madhya-raṅga. Śivasamudra in Mysore (My.).

ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿ madhya-râtri. Midnight (My.; B. 4, 123; 5, 42).

ಮಧ್ಯರಾತ್ರೆ madhya-râtrĕ. = ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿ. (Mr. 66; My.).

ಮಧ್ಯರೇಖೆ madhya-rêkhĕ. The central line (on the breast, Ch. v. 210 MS.). 2, the central or first meridian. 3, the equator (My.).

ಮಧ್ಯರೇಷೆ madhya-rêshĕ (*i. e.* ರೇಖೆ). The equator (Mhr.; B. 5, 305. 306).

ಮಧ್ಯವರ್ತಿ madhya-varti. Being in the middle, central. 2, that mediates between parties: a mediator. (My.).

ಮಧ್ಯಸಮಾಗಮ madhya-samâgama. A kind of sambhôga (Kâvy. IV, 2, 23).

ಮಧ್ಯಸ್ತ madhya-sta. = ಮಧ್ಯಸ್ಥ No. 2. Tbh. of ಮಧ್ಯಸ್ಥ. (My.); mediation (My.; Tĕ.). ಮಧ್ಯಸ್ತ ಇಲ್ಲದ ಊರಲ್ಲಿ (ಒಬ್ಬನು) ಮಧ್ಯಾಹ್ನ (for half a day) ಇರ ಬಾರದು (Prv.).

ಮಧ್ಯಸ್ತಗಾಱ madhyasta-gâṛa. A mediator (My.).

ಮಧ್ಯಸ್ತಿಕೆ madhya-stikĕ. Mediation, mediatorship (My.).

ಮಧ್ಯಸ್ಥ madhya-stha. Standing or being in the middle; being within; central. 2, standing between two persons or parties, acting as mediator, mediating free from party spirit, neutral; — an arbritrator, a mediator.

ಮಧ್ಯಸ್ಥಾನ madhya-sthâna. A middle place; — the waist. See ನಡು.

ಮಧ್ಯಸ್ಥಿ madhya-sthi. = ಮಧ್ಯಸ್ತಿಕೆ. (Mhr.; B. 5, 234).

ಮಧ್ಯಸ್ಥಿತ madhya-sthita. = ಮಧ್ಯಸ್ಥ No. 1. (Rśv. 5, 131).

ಮಧ್ಯಾಂಗುಲಿ madhya-aṅguli. *The middle-finger.*

ಮಧ್ಯಾನ madhyâna. Tbh. of ಮಧ್ಯಾಹ್ನ. (My.).

ಮಧ್ಯಾನ್ತಯಮಕ madhya-anta-yamaka. A kind of yamaka (Kâvy. III, 2, B, 3 seq.).

Digitized by Google

ಮಧ್ಯಾನ್ನ madhyânna. = ಮಧ್ಯಾಹ್ನ. (My.).

ಮಧ್ಯಾಹ್ನ madhya-ahna. = ಮಧ್ದಿನ, ಮಧ್ಯಾನ, ಮಧ್ಯಾನ್ನ. *Mid-day, noon.* ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ತಿಳಿಯದವ ಗದ್ಯಾಣದ ಸೋಟು ಬಲ್ಲನೇ?— ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ನೆಣ್ಣನಲ್ಲ, ಸಂಜೇ ಮದಿಯಲ್ಲ (Prvs.). See ಮಟ್ಟ-; Prv. s. ಮಧ್ಯಸ್ಥ. — ಮಧ್ಯಾಹ್ನಮಲ್ಲಿಗೆ. The marvel of Peru or four-o'clock flower, Mirabilis jalappa Lin. (St. & Pl.). 2, = ಬನ್ಧೂಕ, ರಕ್ತಕ (G.).

ಮಧ್ಯೈಕನಾಡಿ madhya-êka-nâḍi. An unfavourable junction of natal stars (My.).

ಮಧ್ವ madhva. N. of the founder of a sect of Vaishṇavas in the 13th century, teaching dvaita (My.), also called ಮಧ್ವರಾಯ, ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯ, etc. (My.).

ಮಧ್ವಾಸವ madhu-âsava. *Spirituous liquor* (see Si. 347).

ಮನ್ man. 1. = ಮತ್ 2, *e. g.* in ಮನ್ಮತ (Bp. 2, 10), ಮನ್ಮನೋರಥ (J. 9, 21).

ಮನ್ man. 2. = ಮನ 2. — ಮನ್ದಟ್ಟು. -ತಟ್ಟು. Knowledge. ಅವನಿಗೆ ಮನ್ದಟ್ಟಾಯಿತು (My.). ಆ ವಿಷಯ ಅವನಿಗೆ ಮನ್ದಟ್ಟು ಉಣ್ಟು (My.).

ಮನ mana. = ಮನೆ (only in ಮನವಾರ್ತೆ). — ಮನವಾರ್ತೆ. = ಮನೆವಾರ್ತೆ. (My.). ಮನವಿಲ್ಲದ ಮನವಾರ್ತೆ, ಧನವಿಲ್ಲದ ಐಶ್ವರ್ಯ (Prv.).

ಮನ mana. 1. = ಮಣ, etc. See ಒಮ್-1.

ಮನ mana. 2. (Šmd. 107. 130). = ಮನ್ 2. Tbh. of ಮನಸ್. (ಮನಸ್, etc. Hlâ.; ಚಿತ್ತ, etc. Mr. 329; ಮನಸ್ಸು Nn. 77. 116; C.). ನಿಮಗಾವುವು ಮನಕೇಱುವುವು? (Šmd. 117). ಲೇಸಪ್ಪ ಮನದವ (ಚಿದ್ರೂಪ, etc.); ಮನದ ಬಗೆ (ಸಂಕಲ್ಪ Hlâ.). ಮನದ ಉತ್ಸವ (ಕೋಟಿ Nn. 43). ಮನ ಬನ್ದ ಪೊಲು ನುಡಿವದು (ಉಚ್ಚಾವಚ Mr. 84). ಕಡುಲೇಸುಮನದವಂ (ಚಿದ್ರೂಪ Mr. 241). ಮನವಿಲ್ಲದ ಮನವಾರ್ತೆ, ಧನವಿಲ್ಲದ ಐಶ್ವರ್ಯ.— ಮನವರಿಯದ ಪಾಪವಿಲ್ಲ, ಶಿವನರಿಯದ ಸಾವಿಲ್ಲ (Prvs.). See Prv. s. ತನು. — ಮನಂ ಸರ್. = ಮನ ಸರ್. (Šmd. 200). The mind to enter into, etc.; to feel desire; etc. — ಮನಕೆ ತರು. To take into consideration or to heart (My.). — ಮನಕೆ ಬರ್. -ಬರು. To enter the mind; to suit or please the mind: to be pleasing, agreeable or desirable (Bp. 14, 11; My.). — ಮನಕ್ಕೆದರ್. -ತರ್. To bring to the mind: to get or obtain for one's mind, to fulfill the desire of the mind (Abh. P. 3, 77). — ಮನಕ್ಲೇಶ. Mental affliction or pain (Mr. 534). — ಮನಗಣ್ಣಗೊಯ್ಕೆ. -ಕೊಯ್ಕೆ. A woman who cuts or separates the bonds or engagements of (another's) mind (Bp. 40, 53). — ಮನಗಾಣ್. -ಗಾಣು. -ಕಾಣ್. To see or observe with the mind (*cf.* ಕಣ್ಗಾಣ್); to take hold of with the understanding, to apprehend (My.; B. 4, 7. 73. 91. 170. 179. 187. 189. 197. 224). ಮನಗಾಣೋಣ (ಸ್ವಾನುಭವ, ತನ್ನ ಅನುಭವ G.). — ಮನಗುನ್ದು. -ಕುನ್ದು. 1. The mind or heart to fail or be afflicted: to grieve (Bp. 13, 22; Bh. 5, 11, 40; My.).— ಮನಗುನ್ದು. -ಕುನ್ದು. 2. Grief, sorrow (My.). ಮನಗುನ್ದಿಗೆ ಮದ್ದಿಲ್ಲ (Prv.). — ಮನಗೆಡಿಸು. -ಕೆಡಿಸು. To destroy the (formerly entertained good) intentions (of another, My.). — ಮನಗೆಡು. -ಕೆಡು. The (former) state of the mind or intentions to go or be altered (My.; Si. 364). — ಮನಗೊಡು. -ಕೊಡು. = ಮನಂಗೊಡು. (My.). — ಮನಂಗದಡು. -ಂಕದಡು. The mind to be perturbated or troubled: to be perturbated in one's mind (Bp. 20, 24; 22, 49; 36, 1; 44, 22). — ಮನಂಗಿಡು. -ಂಕಿಡು. = ಮನಗೆಡು. (Abh. P. 5, 78). — ಮನಂಗುನ್ದು. -ಂಕುನ್ದು. = ಮನಗುನ್ದು 1. (Bp. 39, 64). — ಮನಂಗೂಡು. -ಂಕೂಡು. The mind to be joined or applied to (Grj. 4, 33). — ಮನಂಗೊಡು. -ಂಕೊಡು. To apply the mind to, to pay attention (Bp. 26, 43). — ಮನಂಗೊರಗು. -ಂಕೊರಗು. (Šmd. 293). The mind to be afflicted. ಸೆಲನಿರೆ ನೋಟಕರ್ ಕಣ್ಣಲಸೆ ಮನಂಗೊರಗೆ (294 Mdb.). — ಮನಂಗೊಳ್. -ಂಕೊಳ್. The mind to be captured, fascinated, charmed, or bewitched (ಚಿತ್ತವಿಮೋಹನ Šmd. Dh.). See Šmd. 81. 230; Čh. v. 200; Rśv. 8, 117. — ಮನಂಗೊಳಿಸು. -ಂಕೊಳಿಸು. To fascinate, charm or bewitch the mind (Šmd. 24; Čh. v. 16; Čpr. 1, 73; Abh. P. 3, after 75; 5, after 58; 11, 2; Rśv. 6, 5). — ಮನ ತಟ್ಟು. To touch the mind or understanding, to become evident (to a person), to be known (My.). — ಮನದಟ್ಟು. = ಮನ ತಟ್ಟು. ಅವನಿಗೆ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ವಿಷಯಗಳೆಲ್ಲಾ ಚನ್ನಾಗಿ ಮನದಟ್ಟಿದವು (B. 5, 198). — ಮನದಣಿ. -ತಣಿ. The mind to be satisfied, etc.: to be satisfied in one's mind, etc. (Bp. 29, 17; 60, 62). — ಮನದನ್ನ. -ಅನ್ನ 1. Such a man as (is agreeable to) one's mind, a beloved, dear man (ಕಾದಲ, etc., ಪ್ರಿಯತಮ; Rśv. 11, 134; Śiv. 3, after 35). — ಮನದನ್ನಳ್. -ಅನ್ನಳ್. A beloved, dear woman (ಪ್ರಿಯತಮೆ Śs.; Kk. 30; Čpr. 3, 62; Rśv. 10, after 28; 11, 128. 134). — ಮನದನ್ನೆ. -ಅನ್ನೆ. = ಮನದನ್ನಳ್. (ಪ್ರಿಯತಮೆ Šm. 74). — ಮನದರ್. -ತರ್. To take into consideration, to come to a resolution; to assent, etc. (Bh. 1, 8, 71). — ಮನದೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To receive with the mind: to receive with pleasure, to accept, to admit and agree to (Abh. P. 9, after 157; 11, after 42; 14, after 171; Rśv. 10, after 15; 13, after 26). ಧೀರರ್ ಇದಂ ಮೆಚ್ಚಿ ಮನದೆಗೊಳ್ವುದು ಮುದದಿಂ (Bhn. 1). — ಮನದೊಳಗಿಡು. -ಇಡು. To put into one's mind: to consider and remember (My.; B. 5, 183). — ಮನ ನಡು. The mind to stick or be hindered from proceeding: to be defeated in one's mind (ಸೋಲವಾಚಿ Čt. I, 47). — ಮನನ್ದಣಿ. -ಂತಣಿ. = ಮನದಣಿ. (Rśv. 1, after 135). — ಮನನ್ದರ್. -ಂತರ್. = ಮನದರ್. (Čpr. 7, 28; 8, 2; Grj. 2, after 106; Rśv. 1, *after* 78; 7, 15). — ಮನನ್ದೀವು. -ಂತೀವು. The mind to become full (Grj. 3, after 119). — ಮನಬಡಿಕ. A man of an empty, vain mind (Bh. 2, 1, 40). — ಮನ ಮಿಗು. (ಮನವಿಗು). One's mind to be counteracted: to be baffled, disappointed or deprived of hope (? Abh. P. 16, after 8). ಕಡಿಲ್ದನೆನ್ದು, ಮನ ಮಿಕ್ಕನುಮ್ ಅಕ್ಕುಂ (Šmd. I, o. r. ಮನವಿಕ್ಕನುಮ್). ಕೋಡಿಸುದೆನೆ ಮನ ಮಿಕ್ಕನುಮ್ ಅಕ್ಕುಂ (Šmd. I, o. rs. ಮನವಿಕ್ಕಿದನುಮ್, ಮನವಿಕ್ಕುದುದುಮ್). 2, to go beyond or act against (another's) wish (My.). — ಮನ ಮುಟ್ಟ. Till it touches the mind; till the mind is satisfied (My.). — ಮನ ಮುಟ್ಟು. The mind to touch: to apply one's (whole) mind to (Bp. 27, 3; My.). ದೇವರು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಮನ ಮುಟ್ಟಿ ಶೋಧಿಸುವದರಿನ್ದ ಆತನ ಬಲ ಜ್ಞಾನ ದಯೆಗಳ ಮಹಿಮೆ ಗೋಚರವಾಗುವದು (B. 4, 59). — ಮನ ಮುಱಿ. The mind to break: inclination (to see, to love, etc.) to disappear (Bh. 8, 3, 28; My.; see Prv. s. ಮನೆ). — ಮನಮ್ಬರ್. -ಂಬರ್. Mind or wish to come or arise: to desire (Rśv. 1, after 135; *cf.* ಮನ ಬನ್ದ ಪೊಲು s. ಮನ). — ಮನಮ್ಬಸು. -ಂಬಸು. The mind to be divided: to be at a loss (Čpr. 5, 6). — ಮನಮ್ಬಿಡು. -ಂಬಿಡು. To lose heart (Bp. 48, 9). — ಮನಮ್ಬುಗು. -ಂಪುಗು. To enter the intellect: to be perfectly understood (Šmd. 402). 2, to go to the heart. ನೆಟ್ಟಗೆ ಮನಮ್ಬುಗುವ ನುಡಿ (ಹೃದಯಂಗಮ Mr. 85). 3, to be pleasant (Śiv. 2, 61; 3, 11). — ಮನಮ್ಬೊಯ್. -ಂಪೊಯ್. To be filled or replete with activity, effort, etc. (ಸಮುದ್ಯತಚೇಷ್ಟೆ, ಸಮುದ್ಯೋಗಚೇಷ್ಟೆ

Digitized by Google

Smd. Dh.). — ಮನವಡರು. -ಅಡರು. The mind to enter upon, the mind to engage in or be applied to (Bp. 44, 44). — ಮನವನಿಡು. -ಇಡು. To place the mind on, to apply the mind to; to feel a desire after (Bp. 14, 9; 32, 7). — ಮನವನುಮತಿಸು. -ಅನುಮತಿಸು. To agree or assent to (Bp. 50, 51). — ಮನವಱ್. -ಅಱ್. The mind or conscience to know. ಮನವಱಿಯದ ಪಾಪವಿಲ್ಲ, ತನು ತಿಳಿಯದ ನೋವಿಲ್ಲ (Prv.). — ಮನವಱಿಕೆ. -ಅಱಿಕೆ. Knowledge (My.). — ಮನವಲರ್. -ರು. -ಅಲರ್. The mind to bloom: to rejoice (Bp. 28, 48; 39, 7; 53, 21). — ಮನವಲರಿಸು. -ಅಲರಿಸು. To cause the mind to bloom or rejoice (Bp. 42, 14; 47, 59). — ಮನವಾಞ್ಛಾಯ. = ಮನೋವಾಞ್ಛಾಯ. (Bp. 8, 14). — ಮನವಾರೆ. -ಆರೆ. To the full of one's desire, with one's whole mind (Čpr. 4, 76; Ššv. 2, 49; My.). See Čh. s. ಮುದ್ದುಗೆಯ್ತು. — ಮನವಿಕಾರ. = ಮನೋವಿಕಾರ. ರತಿಸ್ಥಿತಿಯಿನ್ನ ಹೊಱಗೆ ಪುಟ್ಟುವ ಮನವಿಕಾರಂ ಸ್ವಭಾವಮುಕ್ತ (Mr. 75). — ಮನವಿಡು. -ಇಡು. = ಮನವನಿಡು. (Bp. 45, 9; 60, 29; My.). — ಮನವಿೞ್. -ಇೞ್. Courage to sink: to be humbled, to be discouraged, to be dejected (Bp. 8, 52; 44, 19). — ಮನವುಕ್ಕು. -ಉಕ್ಕು. The heart to swell or boil: to be elated; to be enraged; etc. (Bp. 31, 29). — ಮನವೂಱು. -ಊಱು. To incline one's mind towards (Bp. 26, 21; 45, 18). — ಮನವೆಱಗು. -ಎಱಗು. The mind to bow: to make hearty obeisance (Bp. 53, 74). — ಮನವೊನ್ದು. -ಒನ್ದು. The mind to join or be bent upon: to long for, to desire; to apply the (whole) mind to (Bp. 18, 90; 30, 20). — ಮನವೊಲಿ. -ಒಲಿ. The mind to be pleased with or feel pleasure in: to rejoice; to be pleased; to long for (Bp. 28, 7; 34, 38; 37, 54; 43, 18; 44, 60; 47, 39; 48, 16; 58, 23). — ಮನವೊಲಿಸು. -ಒಲಿಸು. To cause the mind to be pleased with or accede to, to persuade; to gain one's favor (My.). — ಮನವೊಸೆ. -ಒಸೆ. = ಮನವೊಲಿ. (Bp. 30, 32; 31, 11; 35, 8 (rep.); 49, 35; 61, 60). — ಮನವೋ. -ಓ. = ಮನವೊಲಿ. (Bp. 41, 20). — ಮನವೋವು. -ಓವು. = ಮನವೋ. (Bp. 58, 15). — ಮನ ಸಲ್. = ಮನಂ ಸಲ್. (Smd. 200; Bh. 1, 9, 12). — ಮನ ಸೋಲ್. -ಲು. To suffer a mental defeat. ಆ ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಮನ ಸೋತನು (My.). — ಮನಹಾರಿ. A man deprived of intellect, a fool (Bp. 60, 46).

ಮನಃಕರಣ್ಡಕ manas-karaṇḍaka. The mind looked upon as a basket (Abh. P. 6, after 8).

ಮನಃಕುಮುದಿನಿ manas-kumudini. The mind considered as an assemblage of white water-lilies (Abh. P. 3, after 78).

ಮನಃಪೂರ್ವಕ manas-pûrvaka. With the whole mind or heart; deliberately, designedly (Mhr.; B. 5, 8. 188; My.).

ಮನಃಪ್ರಾಧೀನೆ manas-prâdhînĕ (*i. e.* pra-adhînĕ). A woman perfectly subject or subservient (Grj. 3, 10).

ಮನಃಪ್ರಿಯ manas-priya. A beloved, dear man (Grj. 3, 7).

ಮನಃಪ್ರೀಣನ manas-prîṇana. The act of gladdening the heart (Čpr. 7, after 154).

ಮನಃಶಿಲೆ manas-śilĕ. = ಮನೋಶಿಲ. *Realgar, red arsenic.*

ಮನಃಶುದ್ಧಿ manas-śuddhi. Purity of mind, sincerity, etc. (My., as ಮನಶ್ಶುದ್ಧಿ).

ಮನಃಸಾಕ್ಷಿ manas-sâkshi. = ಮನಸ್ಸಾಕ್ಷಿ. Mind-witnessing: conscience.

ಮನಕತ (mana-kata, *i. e.* kâyta, burning). Anger; anxiety, grief (Bh. 3, 3, 9; 3, 20, 33).

ಮನನ manana. Thoughtful, careful. 2, reflecting upon; revolving in the mind; thought, intelligence, understanding; knowledge; meditation. (See Prv. s. ಶ್ರವಣ 3; G. 39).

ಮನವರ manavara. Tbh. of ಮನೋಹರ No. 2. (My.).

ಮನವೆ manavĕ. = ಮನುವೆ. A petition, a request, a solicitation (My.; Tĕ. ಮನವಿ, ಮನಿವಿ; T. ಮನು). —ಮನವೆಯರ್ಜಿ. -ಅರ್ಜಿ. A written petition (My.).

ಮನಶ್ಚಾತಕ manas-čâtaka. The mind looked upon as a čâtaka (J. 18, 27).

ಮನಸ್ manas. = ಮನ್ 2, ಮನ 2, ಮನಸು, ಮನಸ್ಸು. Mind, intellect, conscience, will;—the internal organ of perception and cognition; *the mind; the heart.* 2, mind, thought; intention, design, purpose; will, wish; desire, longing after; liking, choice.

ಮನಸಿಜ manasi-ja. Born in the mind or heart: *Kâma.*

ಮನಸಿಜಾನ್ತಕ manasija-antaka. Šiva (Bp. 4, 69; 37, 51).

ಮನಸಿಜಾರಾತಿ manasija-arâti. Šiva (Bp. 26, 42).

ಮನಸಿಜಾರಿ manasija-ari. Šiva (Bp. 2, 43; 55, 31).

ಮನಸಿಶಯ manasi-śaya. Reposing in the heart: *Kâma.*

ಮನಸು manasu. Tbh. of ಮನಸ್. (Bp. 53, 22; My.). ಮನಸಿನನ್ತೆ ಮಹಾದೇವ (Prv.). See Prv. s. ಮನೆ. — ಮನಸಿಗಾಗು. -ಆಗು. To be suitable or fit for one's mind (My.; B. 5, 231). — ಮನಸಿಗೆ ತರು. = ಮನಕೆ ತರು. (B. 3, 14). — ಮನಸಿಗೆ ಬರು. = ಮನಕೆ ಬರ್. (B. 2, 46. 47; 5, 57. 134. 183. 207. 273. 289; My.). ತನ್ನ ಮನಸಿಗೆ ಬನ್ದ ಸ್ತ್ರೀ (ಮನದನ್ನಳು G.). — ಮನಸಿಗೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳು. To put closely to the mind or heart; to cherish (B. 2, 40). — ಮನಸಿಗೆ ಹತ್ತು. To stick to or remain in the mind (B. 2, 51; My.). — ಮನಸಿಡು. -ಇಡು. To put one's mind or heart, as into any business (B. 5, 207; My.). 2, = ಮನವಿಡು. (My.). — ಮನಸಿನ ಮೇಲೆ ತಕ್ಕೊಳ್ಳು. To mind, to attend to diligently (B. 5, 145; My.). — ಮನಸಿನೊಳಗೆ ಬರು. To enter the mind (B. 5, 183. 234; My.). — ಮನಸಿನೊಳಗೆ ಮಾಡು. To form in one's mind, as a purpose, etc. (B. 5, 207; My.). — ಮನಸಿರು. -ಇರು. Wish, etc. to exist or be. (ನಿಮಗೆ) ಮನಸಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಇರ ಬಹುದು (B. 5, 126; My.). — ಮನಸು ಕರಗು. The heart to melt (B. 5, 162; My.). — ಮನಸು ಕೂಡು. The heart (or hearts) to join or be united (B. 4, 57; My.); opinions to agree (My.). — ಮನಸುಗೊಡು. -ಕೊಡು. = ಮನಗೊಡು. (B. 1, 14; 5, 207). ಮನಸುಗೊಟ್ಟು ನಡಿಸು (G. 534). — ಮನಸು ಬರು. Will, wish, or inclination to arise (My.). — ಮನಸು ಬಿಚ್ಚು. To open or disclose one's mind. ಮನಸು ಬಿಚ್ಚಿ ಮಾತಾಡು, to speak one's thoughts (B. 4, 57; My.). — ಮನಸು ಮಾಡು. = ಮನಸ್ಸು ಮಾಡು, q. v. To make up one's mind; to resolve (B. 5, 201). — ಮನಸು ಹತ್ತು. The mind to be attached to. ಅವನ ಮನಸು ವಿದ್ಯದ ಕಡೆಗೆ ಹತ್ತಿತು (B. 5, 185; My.). — ಮನಸು ಹಾಕು. = ಮನಸ್ಸು-. To apply the mind to, to engage in (B. 5, 179. 189. 206). — ಮನಸು ಹೇಸು. The mind to feel disgust or aversion (Bp. 57, 8; My.).

ಮನಸ್ಕ manaska. = ಮನಸ್ at the end of adjective compounds. See Ššv. 4, after 99.

ಮನಸ್ಕತೆ manaskatĕ. The state of having the mind fixed on (Čpr. 1, 34).

ಮನಸ್ಕರಿಸು manas-karisu. To be inclined or disposed, to will (My.).

Digitized by Google

ಮನಸ್ಕಾರ manas-kâra. *Perfect consciousness, full perception, consciousness of pleasure or pain.*

ಮನಸ್ತಾಪ manas-tâpa. Burning of the mind: mental pain, distress of mind, agony; remorse, regret (ನಿಗ್ರಹ, ಅನ್ತಸ್ತಾಪ Nn. 160). See ಕುದಿ; Prv. s. ಸಂಸ್ಥಾನ.

ಮನಸ್ತಾಮರಸ manas-tâmarasa. The mind regarded as a lotus (Čpr. 5, after 6).

ಮನಸ್ವಿ manasvi. Full of mind or sense, intelligent, clever (Sk.). 2, lax, lawless, capricious, fanciful proceedings (Mhr.);—according to one's inclination (My.).

ಮನಸ್ಸಾಕ್ಷಿ manas-sâkshi. = ಮನಃಸಾಕ್ಷಿ. (My.).

ಮನಸ್ಸು manassu. Tbh. of ಮನಸ್ (Šmd. 107; ಮನ Nn. 77; My.). ಮನಸ್ಸಿನ ಉತ್ಸಾಹ (ಕೋಟೆ Nn. 43, o. r. ಮನೋತ್ಸಾಹ). ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣಿಗೆ ಮಾಡಿ ಕೊಣ್ಡರೆ ಗೋದೀ ರೊಕ್ಕ ಯಾರು ಕೊಡ ಬೇಕು? (Prv.). — ಮನಸ್ಸಾಗು. Wish or appetite to arise (My.). ನನಗೆ ಅನ್ನದ ಮೇಲೆ ಮನಸ್ಸಾಗ ಒಲ್ಲದು (B. 4, 75). — ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತರು. = ಮನಸಿಗೆ ತರು. (B. 5, 49). — ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬರು. = ಮನಸಿಗೆ ಬರು. (B. 3, 41. 43. 53). — ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳು. To put into and keep in one's mind, to remember, etc. (B. 3, 94; 4, 207; My.). — ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹಿಡಿ. To seize upon the mind, to touch the mind, to be known. ಅದು ಅವನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹಿಡಿಯಿತು (My.). 2, to retain in the mind for the sake of retaliation or revenge. ಗೆಳೆಯಾ, ನೀನು ಮಾಡಿದ್ದು ಎನ್ತಾ ಯೋಗ್ಯವು! ಇದಕೊಳಗೆ ನಾನು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹಿಡಿಯ ತಕ್ಕದ್ದೇನೂ ಇಲ್ಲ (B. 3, 95). — ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತರು. = ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತರು. (B. 3, 97; My.). — ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹಿಡಿ. To catch and retain in one's mind, as a desire (B. 4, 17; My.). — ಮನಸ್ಸುಗೊಡು. -ಕೊಡು. = ಮನಸುಗೊಡು. (B. 2, 1; 3, 69). — ಮನಸ್ಸು ತಿರುಗಿಸು. To alter the mind (My.). — ಮನಸ್ಸು ತಿರುಗು. The mind to change or be altered (My.). — ಮನಸ್ಸು ಬರು. = ಮನಸು-. Mind or wish to come or arise: to desire or list (My.). ಮನಸ್ಸು ಬನ್ದ ಹಾಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಬಿಡಿ ಬಿಟ್ಟದಾಗಿರುವದು (ಯದೃಚ್ಛೆ, ಸ್ವೈರತೆ Si. 386). — ಮನಸ್ಸು ಮಾಡು. = ಮನಸು ಮಾಡು. To form or create a mind or a state of mind in one's self; etc. ನಿಮಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಉಪದ್ರವ ಮಾಡಿದರೆ ದೊಡ್ಡ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ, ಅದನ್ನು ತಾಳಿ ಕೊಣ್ಡು ಹೋಗಿರಿ! (B. 4, 16). — ಮನಸ್ಸು ಹಾಕು. = ಮನಸು ಹಾಕು. (B. 4, 195; 5, 111).

ಮನಾಕ್ manâk. *A little, somewhat, in a small degree.*

ಮನಿತ manita. Thought, etc.; *understood, known.*

ಮನೀಷವಾನ್ manîsha-vân. An intelligent, clever man (ವಿದ್ವಾಂಸ Mr. 223).

ಮನೀಷಿ manîshi. *Thoughtful, intelligent, wise.*

ಮನೀಷಿತ manîshita. Cherished in the mind, wished. (My.).

ಮನೀಷೆ manîshĕ. *Thought, reflection, intellect, wisdom.*

ಮನು manu. A spell, an incantation, a mantra. 2, a man, mankind. 3, the man par excellence, the father of the human race. 4, a generic name of fourteen successive mythical progenitors and sovereigns of the earth, creating and supporting this world through successive antaras (manvantaras) or long periods of time; the first in order of these Manus is called svâyambhu (*i. e.* son of Brahmâ), and to this first Manu is ascribed *e. g.* the code of Manu. 5, the number 14 (Čh.; ಪದಿನಾಲ್ಕು Mr. 348). 6, Manu's wife. See Šmd. 152. 175; J. 11, 26. — ಮನುಜೋಳ. N. (Rśv. 13, 100).

ಮನುಜ manu-ja. Manu-born: *a man.*

ಮನುಜತನ manujatana. = ಮನುಜತೆ. — ಮನುಜತನವೆಡ್. = ಮನುಜತೆವೆಡ್. (J. 33, 5).

ಮನುಜತೆ manujatĕ. = ಮನುಷ್ಯತ್ವ. (Čpr. 4, 91). — ಮನುಜತೆವೆಡ್. -ಪೆಡ್. To get the state of man (Čpr. 7, 22).

ಮನುಜಪತಿ manuja-pati. A king (Bp. 50, 52).

ಮನುಜಮಾಂಸ manuja-mâṁsa. Human flesh (Bp. 24, 9).

ಮನುಜಾವಲಿ manuja-âvali. A row or series of men. 2, a sort of cloth (Bp. 11, 25).

ಮನುಜೆ manu-jĕ. A woman. (Bh. 1, 10, 18).

ಮನುಜೇನ್ದ್ರ manuja-indra. A king. (Čpr. 5, after 109; Abh. P. 13, 104; J. 26, 55).

ಮನುಮಥ manumatha. Tbh. of ಮನ್ಮಥ. (Bp. 18, 108; 48, 21).

ಮನುಮಥದಲನ manumatha-dalana. Šiva (Bp. 26, 65).

ಮನುವೆ manuvĕ. = ಮನವೆ. (My.).

ಮನುಷ್ಯ manushya. = ಮನುಸ. *A man, an ordinary mortal.* Feminines ಮನುಷ್ಯಳು (My.), ಮನುಷ್ಯೆ (My.), ಮನುಸಿ.

ಮನುಷ್ಯತ್ವ manushyatva. The state or condition or nature of man or of a man. (My.; B. 5, 235).

ಮನುಷ್ಯಧರ್ಮ manushya-dharma. The law or duty of man; the state or character of man (My.). 2, Kubera.

ಮನುಷ್ಯಮಾತ್ರ manushya-mâtra. A mere man, a common person (My.; B. 4, 16).

ಮನುಷ್ಯಯಜ್ಞ manushya-yajña. The sacrifice or act of devotion due to men: hospitality, etc. (G.).

ಮನುಸ manusa. Tbh. of ಮನುಷ್ಯ. (My.).

ಮನುಸಿ manusi. Tbh. of ಮನುಷ್ಯೆ. A woman (My.).

ಮನುಸ್ಮೃತಿ manu-smṛiti. The code of Manu (My.; G. 562).

ಮನೂತಿ manûti. Assuaging or appeasing words (My.).

ಮನೆ manĕ. (*cf.* Sk. ಮಾನ 1 No. 4 and ವನ No. 2). **A habitation, an abode; a house; an apartment, a room** (ಆವಾಸ, ಆವಸಥ, ಗೃಹ, ಭವನ, ಶಾಲೆ, ಮನ್ದಿರ, etc. Hlâ.; ಗೃಹ, ನಿವಸನ, ಮನ್ದಿರ, etc. Mr. 194; ಗೃಹ Na. 20; ದ್ವಿಜ, ಗೃಹ 36; ಭವನ 51; ಕೋಶ, ಗೃಹ 52; ಧಿಷ್ಣ್ಯ, ಭವನ 59; ಆಗಾರ 62; ಆವಾಸ 68; ಸದನ 84; ನಿವಾಸ 91; ಗೇಹ 133; ಹಾಗೆ Šs.; ಬೀಡಾರ Bhn. 40; ಮನ್ದಿರ, etc. Si. 107; C.; Tu.; M.; T. ಮನ್ನೈ; Tĕ. ಮನಿಕಿ; T., M. ಮನು, to stand fast, be established, persevere; Tĕ. to live, exist; T. ಮನ್ನೈ, ವನ್ನೈ, to make, *cf.* ಮಾಡು). ಮನೆಯಂ ಮಾಡಿದಂ (Šmd. 156). ಈ ಮನೆಯುತ್ತರೆ ಸಾರ್! (202). ಎನಿತುಂ ಕಾಯ್ದುಂ ಬೆನ್ನೀರ್ ಮನೆ ಸುಡದು (216). ಸಾಯಿರ ಮನೆಗಳ್ (111). ಉಪ್ಪಿನ ಕಟ್ಟರೂ ಮನೆ (ರುಮೆ, ಲವಣಾಕರ); ಮನೆಯ ನೆಲೆ (ಗೃಹಭೂಮಿ, ವಸ್ತು); ಪಂಚಕಾರುಕರು ಕೆಲಸಂಗೆಯ್ವ ಮನೆ (ಕರ್ಮಶಾಲೆ, etc.); ಮೊದಲ ಮನೆ (ಹಸ್ತಶಾಲೆ, ತಿರೋಗೃಹ); ಹೆತ್ತ ಮನೆ (ಅರಿಷ್ಟಗೃಹ, ಸೂತಿಕಾಭವನ); ಮನೆಯ ಹೊದಿಕೆ (ಆಚ್ಛಾದನ, ವಲಭಿ); ಸಿರಿವನ್ತರ ಮನೆ (ಹರ್ಮ್ಯ); ಬಾಣಸಿನ ಮನೆ (ಪಾಕಸ್ಥಾನ, etc.); ಸೆಜ್ಜೆಯ ಮನೆ (ಶಯನಸ್ಥಾನ, etc.); ಚಿಪ್ಪಿಗರ ಮನೆ (ಆವೇಶನ, ಶಿಲ್ಪಿಶಾಲೆ); ಸತ್ರದ ಮನೆ (ಸತ್ರಶಾಲೆ, ಪ್ರತಿಶ್ರಯ Hlâ.). ಮನೆಯ ಸಮೀಪದ ಆರವೆ (ಗೃಹಾರಾಮ); ಮನೆಯ ಮುಮ್ದಣ ಇಕ್ಕೆಲಂ (ಪ್ರಘಾಣ, etc.); ಮನೆಯ ಎದಿಕೆ (ಛದಿಸ್, ಪಟಲ); ಮನೆಯೊಳಗು (ಅನ್ತರ್ಗೃಹ, etc.); ರಾಣಿವಾಸದ ಮನೆ (ಶುದ್ಧಾನ್ತ); ಮನೆಯ ಕೆಲದ ಬಾಗಿಲು (ಪಕ್ಷದ್ವಾರ); ಸೆರೆಯ ಮನೆ (ಕಾರೆ); ಹೆತ್ತ ಪಳಿದ್ದ ಮನೆ (ಅರಿಷ್ಟ, ಸೂತಿಕಾಗೃಹ); ಚಿಪ್ಪಿಗರ ಮನೆ (ಆವೇಶನ, etc. Nr.). ಮಲಗುವ ಮನೆ (ಗರ್ಭಾಗಾರ, ವಾಸಗೃಹ); ಭಿಕ್ಷುವಿನ ಮನೆ (ಅರಿಷ್ಟ, etc. Si. 108). ಹೊಸ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿದೆನು, ಗೃಹಶಾನ್ತಿ ಮನೆಯೊಳಗೆ (Dp. 4). ಮನೆ ಕಟ್ಟ ಬಹುದು, ಮನಸು ಕಟ್ಟ ಬಾರದು—

Digitized by Google

ಮನೆ ಕಟ್ಟಿ ನೋಡು, ಮದುವೆ ಮಾಡಿ ನೋಡು!— ಮನೆಯ ದೀಪವೆನ್ನು, ಮುದ್ದಿಟ್ಟರೆ ಗಡ್ಡ ಮೀಸೆ ಸುಟ್ಟಿತು.— ಬೆಂಕಿ ಹಾಕಿದರೆ ಸಂಕಟನ ಮನೆ ಸುಡದೇ?— ಮನೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹತ್ತಿದಾಗ ಬಾವಿ ಕಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದರು.— ಮನೆಯೆಲ್ಲಾ ನಿಮ್ಮದು, ಗಟಿ ಮಾತ್ರ ಮುಟ್ಟ ಬೇಡಿ!— ಮನೆಗೆ ಮಾರಿ, ಪರರಿಗೆ ಉಪಕಾರಿ (or --, ಪರೋಪಕಾರಿ).— ಮನೆಗೆ ಒನ್ದು ಮುದುಕಿ, ಒಲೆಗೆ ಒನ್ದು ಕುಣ್ಟೆ.— ಮನೆಗೆ ಬನ್ದರೆ ಮಜ್ಜಿಗೆ ಕೊಡದಾಕೆ ಹೇಟಿ ಕಳಿಸಿದರೆ ಹಾಲು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಅನ್ದ ಹಾಗೆ.— ಮನೆಗೆ ಬನ್ದ ಮರುಳು ಲೇಸು.— ಮನೆ ಒಲ್ಲಿ, ದಾರಿ ಅಟಿ'ಯೆ.— ಮನೆ ಮಂಗಳಾರ, ಒಲೆ ಒನ್ದು ಹೊತ್ತು, ಬನ್ದ ಬೀಗರು ಕಮರುತೇಗು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ.— ಮನೆಯ ದೀಪವಾದರೆ ಮುತ್ತು ಕೊಡ ಬಹುದೇ?— ಮನೇ ತಿಪ್ಪುವವಗೆ ಕದ ಹಪ್ಪಳ ಸಣ್ಡಿಗೆ.— ಮನೇ ಮುನ್ದೆ ಹಳ್ಳ ಹರಿದರೂ ಕುಡಿಯುವದಕ್ಕೆ ನೀರಿಲ್ಲ.— ಮನೆ ಮುಟಿ'ದರೆ ಕಟ್ಟ ಬಹುದು, ಮನ ಮುಟಿ'ದರೆ ಕಟ್ಟ ಲಾಸ (Prvs.). ಜಾತಿಹೀನರ ಮನೆಯ ಜೋತಿ ತಾಂ ಹೀನವೇ? (Sp.). ಕತ್ತಲೆಯ ಮನೆಗೆ ಮಣಿದೀಪಮಾದನ್ತೆ (J. 28, 63). See Bp. 12, 7; 45, 19; 52, 11; 55, 25. 38. 45; 56, 33-37; 60, 36; Dp. 148; J. 11, 6; 28, 45; 29, 32; 31, 31; Si. 107. 109. 111. 224. 419. 424. 445. 446. 453; ಅಡಿಗೆಮನೆ, ಅರಮನೆ, ಉರಿವನೆ, ಒಳ್ಪನೆ, ಕುಳಿರ್ವನೆ, ತವರ್ಮನೆ, ತಾಯ್ಮನೆ, ತಾವರೆವನೆ, etc., etc.— ಮನೆಖರ್ಚು. Household-expenses (My.).— ಮನೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To build a house (Dp. 1).— ಮನೆಗದ. -ಕದ. A house-door (Bp. 57, 37).— ಮನೆಗಾಪು. -ಕಾಪು. Watching the house (V. 9, after 69).— ಮನೆಗೆಲಸ. -ಕೆಲಸ. House-work (Bp. 27, 39; My.).— ಮನೆದೆಟಿ'ಗೆ. -ತೆಟಿ'ಗೆ. House-taxes (My.).— ಮನೆದೇವ. The deity or idol of a house (My.). ಮನೆಯ ದೇವರಿಗಿನ್ದ, ಕೇಳಯ್, ಮನೆಯ ತುನಕವೃತ್ತಮವಲ್ಲವೆ? ಮನೆಯ ದೇವರನೊಯ್ಯೆ ಕಳ್ಳನು ತುನಕನೆಬ್ಬಿಪುದು (Jns. 42, 12).— ಮನೆದೈವ. = ಮನೆದೇವ. (Bp. 3, 76; 36, 3; 60, 7; My.); the demon of a house (My.).— ಮನೆದೊತ್ತು. -ತೊತ್ತು. A house-maid (Bp. 55, 38).— ಮನೆಬದುಕು. Household-work or affairs;—house-property (My.).— ಮನೆಬಾಡಿಗೆ. House-rent (My.).— ಮನೆಬೇಸಾಯ. One's own agriculture (My.).— ಮನೆ ಮನೆ. rep. (Čpr. 8, 99; Bp. 5, 12; 25, 21; 26, 55; 31, 5. 26; 47, 49; Bh. 1, 8, 70; B. 1, 27; 3, 25; 5, 63). ಮನೆ ಮನೆ ತಿರುಗುವ ತೊತ್ತು ಮಾತು ಕಾರದೆ ಬಿಟ್ಟಾಳೇ? (Prv.).— ಮನೆ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳು. To take up habitation, to settle (My.). ಸುಡುಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮನೆ ಮಾಡಿ ಕೊಣ್ಡವ (ಶಿವG. 552). ಮದುವೆಯಾದ ಒಡೆ'ಳ ಪುರುಷನು ಬೇಱೆ ಮನೆ ಮಾಡಿ ಕೊಣ್ಡು, ಹೆಣ್ಡತಿಯನ್ನು ಕರಕೊಣ್ಡು ಇರುತ್ತಾನೆ (B. 5, 292).— ಮನೆ ಮಾಡಿಸು. To cause a house to be built (Bh. 1, 8, 69).— ಮನೆ ಮಾಡು. To build an abode or a house (Bh. 1, 8, 19. 84).— ಮನೆ ಮಾಡಿ. = ಮನೆ ಮಾಡು. (B. 5, 100. 201).— ಮನೆ ಮಾಡು. reit. (My.; B. 3, 15. 27).— ಮನೆ ಮುಟ್ಟ. So far as the house, to the house (My.).— ಮನೆ ಮುಟ್ಟು. 1. To reach the house (My.).— ಮನೆಮುಟ್ಟು. 2. The furniture or utensils of a house (Abh. P. 11, 152; My.).— ಮನೆಮುರುಕ. A man who ruins a house (My.).— ಮನೆಮುರುಕತನ. Ruining a house (My.).— ಮನೆಯಜಮಾನ. The master of a house (My.; B. 5, 295). Feminine ಮನೆಯಜಮಾನಳು (B. 5, 295; My.) or ಮನೆಯಜಮಾನಗಿತ್ತಿ (My.).— ಮನೆಯಜಮಾನಿ. The mistress of a house (My.). ಅನ್ನರಲಿ ಜನಿಸಿರ್ದ ಅಂಗನೆಯ ಕರತನ್ದು, ತನ್ನ ಮನೆಗವಳ ಯಜಮಾನಿಯೆನಿಸೆ (Dp. 1).— ಮನೆಯರ್. = ಮನೆಯವರ್. (Bp. 48, 18).— ಮನೆಯವ. -ಅವ. A man belonging to a house (Râm. 3, 2, 15; My.). ಮನೆಯವಳು, a woman belonging to a house;—the mistress of a house (in the husband's language, My.). ಮನೆಯವರು, people belonging to a house;—the master of a house (in the wife's language, My.).— ಮನೆಯಳಿಯ. -ಅಳಿಯ. A son-in-law who lives and works in the house of his wife's parents (J. 8, 25; 9, 2; My.).— ಮನೆಯಳಿಯತನ. -ಅಳಿಯತನ. The state of being a ಮನೆಯಳಿಯ (J. 27, 3).— ಮನೆಯಾಳು. -ಆಳು. = ಮನೆಯವಳು. See Sp. s. ಉಂಕು.— ಮನೆಯಾಳು. -ಆಳು. A domestic servant (My.).— ಮನೆವರಸೆ. A house-series: something that belongs to a house or family as hereditary, as a quality, etc. (My.).— ಮನೆವಾಗಿಲ್. -ಬಾಗಿಲ್. A house-door (ದ್ವಾರ, etc. Mr. 199).— ಮನೆವಾರ್ತೆ. House-business, management of domestic affairs (Abhâ. 1, 29; 2, 6. 12; J. 5, 27; 10, 24; My.). ಮನೆವಾರ್ತೆಯೊಳಿರ್ಪವನು (ಅಧ್ಯಾಗಾರಿಕ, ಕುಟುಮ್ಬವ್ಯಾಪೃತ Hlâ.). ಮನೆವಾರ್ತೆಯುಳ್ಳವಂ (ಕುಟುಮ್ಬವ್ಯಾಪೃತ Mr. 233). ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲ ಮನೆವಾರ್ತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅಪ್ಪಗೆ ಯಾಕೆ ಇಬ್ಬರು ಹೆಣ್ಡರು? (Prv.). See Šâstrasâra s. ಎಸಕ.— ಮನೆವೆಗ್ಗಡೆ. -ಪೆಗ್ಗಡೆ. The superintendent of a house (ಅನ್ತರ್ವಂಶಿಕ Hlâ.).— ಮನೆವೆಣ್ಡತಿ. -ಹೆಣ್ಡತಿ. The mistress of a house (Bp. 40, 46).— ಮನೆಹೆಸರು. The good name that, from old times, is connected with a house (My.).— ಮನೆಹೊಱಗೆ. Out of the house, out-door (Bp. 48, 25).

ಮನೆತನ manĕtana. = ಮನ್ತನ. Household, household-life (My.; B. 2, 20. 41). 2, race, family (My.; B. 5, 57). ಮನೆತನದ ಮಾತು (ಗಿರಾಗತಿ G.).— ಮನೆತನ ಮಾಡು. To keep house, to support a family (My.). ಮನೆತನ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಹಣವಿಲ್ಲ (B. 5, 289).— ಮನೆತನದವ. -ಅವ. A householder, a worthy man (B. 3, 33); a man belonging to the family (My.).

ಮನೆತನಸ್ತ manĕtana-sta. A householder, a worthy, honourable man (My.).

ಮನೋಗತ manas-gata. Existing in the mind; notion; wish. (My.).

ಮನೋಗತಿ manas-gati. Heart's course: the heart's desire (Bp. 40, 17);—the speed of thought (Mhr.).

ಮನೋಗದ manas-gada. Mental disease: grief, sorrow (V. 9, 117; Šiv. 4, 113).

ಮನೋಗಮ manas-agama. Being disagreeable or disgustful to the mind (as a ನವ-ಅಜ, Rśv. 6, after 17).

ಮನೋಗಮನ manas-gamana. Having the speed of thought (as a horse, Rśv. 6, after 17).

ಮನೋಗುಪ್ತೆ manas-guptĕ. *Red arsenic.*

ಮನೋಜ manas-ja. Kâma; love (ಅತ್ಮಜ, ಕಾಮ Nn. 48; ಅಜ Mr. 524; see Šmd. 117; Kâvy. V, 69; Čpr. 6, after 64).

ಮನೋಜಭಂಜನ manôja-bhanjana. Šiva (Bp. 25, 34).

ಮನೋಜಯ manas-jaya. Conquering the mind or one's desires;—pleasing, agreeable (Rśv. 13, 59; My.).

ಮನೋಜವ manas-java. Swift as thought;—quick in thought or apprehension. 2, *fatherly, paternal, parental.*

ಮನೋಜವೀರ manôja-vîra. The hero Kâma (Šmd. 117).

ಮನೋಜ್ಞ manas-jña. *Agreeable to the mind, pleasing, lovely, beautiful, charming.* 2, a wise man (ಸುರಭಿ, ಜ್ಞಾನಿ Nn. 30, o. r. ಜ್ಞಾನ; ಲಘು, ಬಲ್ಲವನು Nn. 145, o. r. ಎಲ್ಲವಂ ಬಲ್ಲವನು; ಲಘು Mr. 528).

ಮನೋಜ್ಞತರ manôjña-tara. Uncommonly pleasing (Šiv. 1, after 81; 2, after 42).

ಮನೋಜ್ಞಾನಿ manas-jñâni. A man who knows the mind or heart;—Brahmâ (ಪಿತಾಮಹ Nn. 22, one MS. ಆತ್ಮಜ್ಞಾನಿ).

ಮನೋಜ್ಞೆ manas-jñĕ. A pleasing woman;—a princess. 3, a wise woman (ವಾಮೆ, ಜಾನಿ, o. r. ಜ್ಞಾನಿ Nn. 24).

Digitized by Google

ಮನೋಽತ್ಸಾಹ manas-utsâha. Mental elation or joy (ಕೋಟಿ, ಮನದ ಉತ್ಸವ Nn. 43, o. r. ಮನಸ್ಸಿನ ಉತ್ಸಾಹ); pleasure, will (Mhr.).

ಮನೋದತ್ತ manas-datta. Given by the mind: given up in thought, mentally devoted. (R.).

ಮನೋದುಃಖ manas-duhkha. *Heart-ache, pain or anguish of mind, mental affliction.*

ಮನೋದೃಢ manas-dridha. Firm in mind;—firmness or steadiness of mind (My.).

ಮನೋಧರ್ಮ manas-dharma. A passion or affection of the heart, as love, anger, etc.;—a faculty of the mind, as thought, memory, etc.; any property of the heart or mind (Mhr.; see Čpr. 4, 39; My. = ಮನೋವೃತ್ತಿ).

ಮನೋನಿಗ್ರಹ manas-nigraha. Restraining and governing the mind (ಸಂಯಮಿ Čb.).

ಮನೋನಿರೋಧ manas-nirôdha. Checking, restraining or hindering the mind. See ಕಟ್ಟುವಡೆ.

ಮನೋಪಲ manas-upala. = ಮನಃಶಿಲೆ (used also for painting the face, Abh. P. 9, 119).

ಮನೋಭವ manas-bhava. *Kâma.*

ಮನೋಮ್ಬುಜ manas-ambuja. The mind looked upon as a lotus (Rśv. 13, 104).

ಮನೋರಂಜಕ manas-ranjaka. Pleasing, lovely (B. 3, 52; My.).

ಮನೋರಂಜನ manas-ranjana. The act of pleasing the mind, pleasantness. 2, diversion, sport (Mhr.). (Čh. v. 232; B. 5, 231).

ಮನೋರಂಜನಿ manas-ranjani. N. of a plant bearing yellow flowers that yield all sorts of fragrance according to one's pleasure (My.).

ಮನೋರಥ manas-ratha. Vehicle of the mind: *a wish, a desire, a purpose* (ಸಹ್ಯ, ಮನಸ್ಸಿನ ಬಯಕೆ Nn. 101; ಆತುರದ ಬಯಕೆ Mr. 329). 2, *a desired object.*

ಮನೋರಥಸಿದ್ಧಿ manôratha-siddhi. The fulfilment of a wish. (Śiv. 5, 53; My.).

ಮನೋರಮ manas-rama. *Gratifying the mind, attractive, pleasing, agreeable, charming, beautiful.*

ಮನೋರಾಗ manas-râga. Mental affection: desire, etc. (Čpr. 3, after 66).

ಮನೋರೋಗ manas-rôga. = ಮನೋಗದ. ಮನೋರೋಗಕ್ಕೆ ಮದ್ದಿಲ್ಲ.—ಮನೋರೋಗಕ್ಕೆ ಮರಣವೇ ಮದ್ದು (Prvs.).

ಮನೋಲತೆ manas-latĕ. The mind considered as a creeper (Čpr. 1, after 94; 3, 68).

ಮನೋಲೇಖನ manas-lêkhana. Heart-scratch: heart-sorrow, anxiety or regret for any absent object (ಉತ್ಕಣ್ಠೆ, ರಣರಣಿಕೆ, ವಿರಹ, ರತಿ, ಹೃತ್ಕಷ್ಟ, etc., ಆತುರ Mr. 446).

ಮನೋವರ manas-vara. N. of a lake (Čpr. 5, after 40).

ಮನೋವಾಕ್ಕಾಯ manas-vâk-kâya. = ಮನವಾಕ್ಕಾಯ. Mind, word and body (Bp. 12, 31; 49, 37; My.).

ಮನೋವಿಕಲ್ಪ manas-vikalpa. An option, desire, etc. of the mind (ಹೇಯ, ಮನಸ್ಸಿನ ಸಂಕಲ್ಪ Nn. 137).

ಮನೋವಿಕಾರ manas-vikâra. Change of mind or feeling: passion or emotion of the mind, bewilderment, etc. (Bp. 40, 26; B. 3, 34; My.).

ಮನೋವಿಕಾಸ manas-vikâsa. Mind-blooming: mental joy (Abh. P. 11, 87; Bp. 58, 68).

ಮನೋವಿಕೃತಿ manas-vikriti. = ಮನೋವಿಕಾರ. (Kâvy. III, 3, B, 57).

ಮನೋವೃತ್ತಿ manas-vritti. State or frame of mind, disposition, temper. 2, operation of the mind, activity of spirit, volition, fancy. See Śmd. 45; Si. 73.

ಮನೋವೇಗ manas-vêga. The speed of thought. (My.).

ಮನೋವ್ಯಥೆ manas-vyathĕ. Mental pain, anxiety of mind, anguish. (My.).

ಮನೋವೈಕಲ್ಯ manas-vaikalya. Dejection or perturbation of mind, etc. See ಕಳವಳಿಸು.

ಮನೋವ್ಯಾಧಿ manas-vyâdhi. = ಮನೋರೋಗ. (My.).

ಮನೋವ್ಯಾಪಾರ manas-vyâpâra. Mental operation (My.; B. 4, 24).

ಮನೋಸಾಕ್ಷಿ manas-asâkshi. A man who is devoid of a witness of the mind or of conscience.

ಮನೋಹತ manas-hata. Wounded at heart, *disappointed.*

ಮನೋಹರ manas-hara. = ಮನವರ. Heart-stealing, heart-enrapturing, *captivating, attractive, delightful, charming, pleasing, beautiful* (ವಾಮ, ಒಳ್ಳಿತು Nn. 24; ವಲ್ಗು, ಸಿರುಂಗ 87; ಬೆಡಂಗು Śs.; ಕಣ್ಗವಸ್ತು Kk. 55). 2, batter of flour of rice, pulse, etc. made to run, in the form of drops, into boiling ghee, when jaggory is added and balls are formed (My.).

ಮನೋಹರವಾಚಿ manôhara-vâči. A word that expresses beauty, etc. (Śm. 55; Kk. 18).

ಮನೋಹಾರಿ manas-hâri. = ಮನೋಹರ. 2, an unfaithful or inconstant woman. (Kâvy. IV, 1, 9).

ಮನೋಹ್ವೆ manôhvĕ. *Red arsenic.*

ಮನ್ತ manta. 1. Tbh. of ಮನ್ಥ (Śmd. 338). A churning-stick (ಕಡೆಗೋಲ್ 338). 2, the upper part of curds (ಮೊಸರ ಮೇಲಣ ನಿಡಿ 338).

ಮನ್ತ manta. 2. Tbh. of ಮತ್ 1 (Śmd. 108).

ಮನ್ತಣ mantaṇa. Tbh. of ಮನ್ತ್ರಣ. Secrecy; a solitary, private place, a place of retirement (ಏಕಾನ್ತ Čt. II, 64; Śm. 66; Tĕ. ಮನ್ತನ); a secret consultation (Grj. 2, after 106; Tĕ.); an assemblage of councillors (? Grj. 10, after 79).— ಮನ್ತಣಂಗೊಳ್. -ಂ-ಕೊಳ್. To take counsel, to consult (Rśv. 5, after 19).— ಮನ್ತಣಮಿರ್. -ಇರ್. To consult or concert together; to deliberate (Abh. P. 9, 8; 9, after 191; 14, after 81).— ಮನ್ತಣಮ್ಪಡೆ. -ಂ-ಪಡೆ. = ಮನ್ತಣಂಗೊಳ್. (Rśv. 8, after 5).

ಮನ್ತಣಗಾರ್ತಿ mantaṇa-gârti. A woman of retiring habits (ಪಟ್ಟುಗೆಗಾರ್ತಿ, ಏಕಾನ್ತದವಳ್ Śs.).

ಮನ್ತಣಶಾಲೆ mantaṇa-śâlĕ. A consultation-room (Śiv. 3, after 35).

ಮನ್ತಣಿ mantaṇi. Tbh. of ಮನ್ಥನಿ (Śmd. 338. 364). An earthen pot used for churning; a churn (ಕಡೆವ ಮಡಕೆಯುಂ ಗುಡುವನಮುಂ Śmd. 338; ಮನ್ಥನಿ Hlâ.; ಗಗ್ಗರಿ Mr. 210).

ಮನ್ತನ mantana. = ಮಥನ, ಮನ್ತಾನ. (My.).

ಮನ್ತರ mantara. Tbh. of ಮನ್ತ್ರ. (My.). ತನ್ತರವಿದ್ದವನಿಗೆ ಮನ್ತರ ಬೇಡ (Prv.).

ಮನ್ತಾನ mantâna. = ಮನ್ತನ. (My.).

ಮನ್ತು mantu. 1. *A fault, an offence, a transgression.*

ಮನ್ತು mantu. 2. Tbh. of ಮನ್ತ್ರಿ (Śmd. 365).

ಮನ್ತು mantu. 3. Tbh. of ಮನ್ಥ. Churning. 2, a churning-stick (My.).— ಮನ್ತುಗೋಲ್. -ಕೋಲ್. A churning-stick (V. 9, 39).

Digitized by Google

ಮನ್ತುರ mantura. Tbh. of ಮನ್ತ್ರ (Śmd. 336 Mdb.).

ಮನ್ತ್ರ mantra. = ಮನ್ತರ, ಮನ್ತುರ. Instrument of thought: *a vedic verse or text of prayer or adoration addressed to a deity or deities.* 2, a formula dedicated to any particular deity (see *e. g.* ಅಷ್ಟಾಕ್ಷರ, ಪಂಚಾಕ್ಷರ). 3, *a magical formula, an incantation, a charm, a spell.* 4, *consulting or concerting together, secret consultation; counsel, advice; secret plan, secret.* ಮನ್ತ್ರ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ತನ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ. —ಮನ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ ಬಿದ್ದೀತೇ? (Prvs.). See Prv. s. ನೆತ್ತರುಕುರು.

ಮನ್ತ್ರಕ್ಷಾತ್ರ mantra-kshâtra. Counsel-rulership. — ಮನ್ತ್ರಕ್ಷಾತ್ರವಟ್ಟ. -ಪಟ್ಟ. A man who wears the distinguishing mark of counsel-rulership: a king's minister (ರಾಜಪ್ರಕೃತಿ Mr. 267).

ಮನ್ತ್ರಗಾಱ mantra-gâṟa. An enchanter, a magician, a conjurer (My.).

ಮನ್ತ್ರಜ್ಞ mantra-jña. A counsellor, an adviser. 2, a learned Brâhmaṇa, a priest. 3, a secret agent, a spy (ನಿಯೋಗಿ Mr. 268).

ಮನ್ತ್ರಣ mantraṇa. = ಮನ್ತಣ. Consulting, consultation; counselling or consulting in private.

ಮನ್ತ್ರತನ್ತ್ರ mantra-tantra. Spells and devices (Bp. 46, 27. 32; 50, 78; see ದುರ್-). ಮನ್ತ್ರತನ್ತ್ರಗಳು (ಪ್ರತಿಕಾರ Mr. 391).

ಮನ್ತ್ರನಾಯಕಿ mantra-nâyaki. The mistress of (all) sacred texts (J. 15, 25).

ಮನ್ತ್ರಭಿನ್ನ mantra-bhinna. = ಮನ್ತ್ರಭೇದ No. 1. (J. 29, 27).

ಮನ್ತ್ರಭೇದ mantra-bhêda. Breach of counsel, betrayal of counsel or of a concerted plan. (My.). 2, a particular magical incantation. (My.).

ಮನ್ತ್ರಯನ್ತ್ರ mantra-yantra. The apparatus of spells; spells and amulets (Bp. 52, 21).

ಮನ್ತ್ರಲಕ್ಷ mantra-laksha. A man who regards (Śiva's) mantras; N. (Râv. 4, 58; 13, after 95).

ಮನ್ತ್ರವಾದಿ mantra-vâdi. A reciter of vedic and particular mantras (Bp. 9, 45). 2, a magician, a conjurer (My.).

ಮನ್ತ್ರವ್ಯಾಖ್ಯಾಕೃತ್ mantra-vyâkhyâ-kṛit. *A person who explains the vedic mantras.*

ಮನ್ತ್ರಶಕ್ತಿ mantra-śakti. Power derived from counsel (My.). 2, the power of incantations (My.).

ಮನ್ತ್ರಶಾಸ್ತ್ರ mantra-śâstra. Magic science (My.).

ಮನ್ತ್ರಸಿದ್ಧಿ mantra-siddhi. The accomplishment or operation of a spell. (My.).

ಮನ್ತ್ರಾಕ್ಷತೆ mantra-akshatĕ. Akshatĕ consecrated through the recitation over it of mantras (J. 2, 14; My.).

ಮನ್ತ್ರಾಕ್ಷರ mantra-akshara. The letters or syllables of a mantra (Abh. P. 3, 127).

ಮನ್ತ್ರಾಲೋಚಕ mantra-âlôcaka. A councillor (My.).

ಮನ್ತ್ರಾಲೋಚನ mantra-âlôcana. Private consultation or advice (ದ್ವನ್ದ್ವ, ಏಕಾನ್ತ Nn. 91).

ಮನ್ತ್ರಾಲೋಚನಸಭೆ mantrâlôcana-sabhĕ. A council (My.).

ಮನ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರ mantra-astra. A weapon consecrated through the recitation over it of mantras (J. 4, 38).

ಮನ್ತ್ರಿ mantri. = ಮನ್ತು 2. Knowing vedic texts;—knowing incantations, a conjurer. 2, clever in counsel: *a king's councillor, a minister* (ವಿಶ್ವಕರ್ಮ Nn. 40; Mr. 520). See ಅಷ್ಟಾದಶಪ್ರಧಾನ. ಮನ್ತ್ರಿ ಅರಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ, ತನ್ತ್ರಿ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ.—ಮನ್ತ್ರಿಯ ಮನೆ ಹಾಳು, ತನ್ತ್ರಿಯ ಕುಲ ಹಾಳು (Prvs.).

ಮನ್ತ್ರಿಕ mantrika. A magician (Čpr. 7, 53).

ಮನ್ತ್ರಿತನ mantritana. The office or vocation of a councillor or minister (Bp. 5, 6; My.).

ಮನ್ತ್ರಿತ್ವ mantritva. = ಮನ್ತ್ರಿತನ. (My.).

ಮನ್ತ್ರಿಪ mantri-pa. A prime minister (Kk. 101).

ಮನ್ತ್ರಿಸು mantrisu. To counsel, to advice. 2, to consecrate with vedic texts. ಮನ್ತ್ರಿಸಿದ ಪಶು (ಉಪಾಕೃತ Hlâ.). 3, to enchant with spells or charms (Bh. 8, 27, 22; Śiv. 4, 54). 4, to utter incantations or charms (Bp. 46, 23; 49, 29; 50, 28; My.). ಮನ್ತ್ರಿಸಿದರೆ ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ ಬಿದ್ದೀತೇ? (Prv.). See ಅಭಿ-.

ಮನ್ಥ mantha. = ಮನ್ತ 1, ಮನ್ತು 3. Stirring round, churning; shaking about, agitating; kindling fire by friction. 2, *a churning-stick.* 3, a drink in which other ingredients are mixed by stirring, parched barley-meal stirred round in milk. 4, a disease of the eye, cataract, excretion of rheum. See ಅಗ್ನಿ-, ಶಿರ-.

ಮನ್ಥದಣ್ಡ mantha-daṇḍa. A churning-stick. See ಪೊಸೆ.

ಮನ್ಥದಣ್ಡಕ mantha-daṇḍaka. *A churning-stick.*

ಮನ್ಥನ manthana. Shaking about, agitating; churning (J. 2, 9); kindling fire by friction. ಮನ್ಥನದಿನ್ದ ಪಾರದ ಬೆಣ್ಣೆ ಕನ್ಥೆಯಿನ್ದ ಬನ್ದೀತೇ? (Prv.).

ಮನ್ಥನಿ manthani. = ಮನ್ತಣಿ. *An earthen pot used for churning, a churn,* a vessel for butter.

ಮನ್ಥರ manthara. *Slow, lazy, languid, inert, dull* (ಸೊಮ್ಮು Hlâ.).

ಮನ್ಥಾನ manthâna. *A churning-stick.*

ಮನ್ಥಿ manthi. A churning-stick (ಮನ್ಥಾನ Mr. 183).

ಮನ್ಥಿಕ manthika. = ಮನ್ಥೆ, etc. A common vegetable plant, fenugreek, Trigonella foenum graecum Lin. (ಮೆನ್ತೆಯ Mr. 138).

ಮನ್ಥೆ manthĕ. = ಮನ್ಥಿಕ, ಮೆನ್ತೆ, ಮೆನ್ತೆಯ, ಮೆನ್ತ್ಯ, (ಮೆನ್ಥೆಯ), ಮೇಥಿಕೆ, ಮೇಥಿನಿ. Trigonella foenum graecum Lin. (Sk.).

ಮನ್ಥೋದಧಿ mantha-udadhi. Churning-sea: the sea of milk (ಕ್ಷೀರಸಮುದ್ರ G.).

ಮನ್ದ manda. *Slow, inert, idle, lazy, indolent, phlegmatic, apathetic.* 2, *dull, heavy, stupid, silly, foolish, self-willed* (see s. ನೀಲ). 3, *little; dim,* as the sight; *faint,* as light, etc.; *mild,* as a smile; *low,* as a tone; *gentle,* as a breeze; *feeble,* as the digestive faculty;—dyspepsy, indigestion (My.);—thick, as a cloth, a plank, a wall, paper, etc. (My.); thick, transparent only to some extent, as water (also when not turbid, My.); thick, as curds, etc. (My.);—bad, evil, wicked, vile. 4, *unhappy, unlucky.* 5, *a species of the elephant.* 6, the planet Saturn (Mr. 88). See Prv. s. ಮುದ್ದಿ 1.

ಮನ್ದಕಾರಿ manda-kâri. Causing indigestion (My.).

ಮನ್ದಕಾಲಿ manda-kâli. The potherb Basella rubra (ಪೋತಕಿ, ಬಸಳೆ Mr. 148).

ಮನ್ದಗತಿ manda-gati. Having a slow motion;—a woman who walks slowly (Čh. v. 332);—a slow walk (J. 18, 34).

Digitized by Google

ಮನ್ದಗಮನ manda-gamana. Who or what goes slowly; slow motion. — ಮನ್ದಗಮನೆ. A woman that walks slowly (J. 18, 28). ಮನ್ದಗಮನೆಗೆ ಮನ್ದಹಾಸ ಚನ್ದ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆಟ ಚನ್ದ (Prv.).

ಮನ್ದಗಾಮಿ manda-gâmi. *Going or marching slowly.*

ಮನ್ದಜ manda-ja. A lotus (Bhâgavata 10, 10, 47; My.).

ಮನ್ದಜಾಸನ mandaja-âsana. Brahmâ (Bhâgavata 10, 13, 44).

ಮನ್ದಜ್ವರ manda-jvara. Fever arising from indigestion (My.).

ಮನ್ದತ್ವ mandatva. Slowness, etc. 2, dulness, stupidity, etc. ಅನ್ದ ಚನ್ದ ನೋಡಿದರೆ ಮನ್ದತ್ವ ಹೋಗುವದೇ? — ತುಡಿ ಇದ್ದವಗೆ ನಾಚಿಕೆ ಇಲ್ಲ, ಮಡಿ ಇದ್ದವಗೆ ಮನ್ದತ್ವ ಇಲ್ಲ. — ಚನ್ದವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮನ್ದತ್ವ ಎರ ಬಾರದು (Prvs.).

ಮನ್ದನೆ mandanĕ. Apathy (Râm. 6, 89, 6).

ಮನ್ದಪವನ manda-pavana. = ಮನ್ದಾನಿಲ. (V. 11, after 42).

ಮನ್ದಬುದ್ಧಿ manda-buddhi. *Slow-witted, stupid* (ಶುಣ್ಠ Hlâ.); stupidity. ಮನ್ದಬುದ್ಧಿಯವನಾದರೂ ಸನ್ದ ಪ್ರಾಯವಡ'ಯನೇ? (Prv.).

ಮನ್ದಭಾಗ್ಯ manda-bhâgya. Adverse fortune, misfortune; an unlucky man. ಅನ್ಧಕನಿಗೆ ಕತ್ತಲೆ ಇಲ್ಲ, ಮನ್ದಭಾಗ್ಯನಿಗೆ ದರಿದ್ರ ಇಲ್ಲ (Prv.).

ಮನ್ದಮತಿ manda-mati. Dull-witted, stupid; dullness, stupidity (My.).

ಮನ್ದಮಾರುತ manda-mâruta. = ಮನ್ದಾನಿಲ. (Čpr. 1, 105; Šiv. 1, 53).

ಮನ್ದಯಾನ manda-yâna. Slow motion (Čpr. 7, 77).

ಮನ್ದಯಾನೆ manda-yânĕ. A woman of slow gait (Grj. 3, after 91).

ಮನ್ದಯಿಸು mandayisu. = ಮನ್ದವಿಸು, ಮನ್ದೈಸು (ಮನ್ದಯ್ಯು) q. v. To thicken, to coagulate into a thick mass (Bp. 56, 52), etc. (ಸಾನ್ದ್ರತ್ವ Šmd. Dh.).

ಮನ್ದರ mandara. N. of a mountain which served the gods and asuras for a churning-stick at the churning of the ocean for the recovery of the amṛita, etc. lost during the deluge. ಎಳೆಯ ಶಿತುವಿನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಮನ್ದರಗಿರಿಯನ್ ಇದುಹಿದನ್ತಿನುರೂಪವಾದೆನ್ನ ಮೇಲೆ ನಲಿನಚಾಣ್ಡದ ತೋರದೀ ಧವಡ ಹೊಡೆಯನ್ ಇಡಲ್ ಉದಿ'ವೆನೆನ್ತಕಟಕಟ! (Sarpabhûshaṇapada in B. 5, 321). 2, heaven (svarga). 3, large, bulky; — thick, dense, firm.

ಮನ್ದರಧರ mandara-dhara. The mandara-bearer: Vishṇu who in the form of a tortoise sustained the mandara on his back at the churning of the ocean. 2, a class of metrical feet (Čh.).

ಮನ್ದರಶೈಲ mandara-šaila. = ಮನ್ದರ No. 1. (Šmd. 266).

ಮನ್ದರಾಚಲ mandara-acala. = ಮನ್ದರಶೈಲ. (Bh. 8, 27, 22).

ಮನ್ದಲಿಗೆ mandaligĕ. = ಮನ್ದಿಲ್ಗೆ. A grass-mat (My.).

ಮನ್ದವಿಸು mandavisu. = ಮನ್ದಯಿಸು, etc. To be thick-set, etc. (Râm. 3, 3, 20).

ಮನ್ದಸ್ಮಿತ manda-smita. A smile, a gentle laugh. — ಮನ್ದಸ್ಮಿತೆ, a woman who has smiles (J. 6, 29).

ಮನ್ದಹಾಸ manda-hâsa. = ಮನ್ದಸ್ಮಿತ. (Bp. 23, 7; 27, 14; J. 18, 28). ಮನ್ದಗಮನೆಗೆ ಮನ್ದಹಾಸ ಚನ್ದ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆಟ ಚನ್ದ (Prv.).

ಮನ್ದಾಕಿನಿ mandâkini. *The heavenly Ganges, the river of heaven* (ಬಾಮ್ಬೊಳೆ Čt. II, 10); — *the river Ganges.*

ಮನ್ದಾಕ್ರಾನ್ತ manda-âkrânta. N. of a vṛitta (Čh.).

ಮನ್ದಾಕ್ಷ manda-aksha. Weak-eyed. 2, *bashfulness, sense of shame.*

ಮನ್ದಾಗ್ನಿ manda-agni. Weakness of digestion, apepsy (ಅರುಚಿ Mr. 387).

ಮನ್ದಾನಿಲ manda-anila. A gentle breeze (ಆರಯ್ದು ಬೀಸ ಗಾಳಿ Mr. 50; Čpr. 1, 86; J. 30, 39). 2, N. of a metre (Čh.).

ಮನ್ದಾನೆ manda-ânĕ4. Thick. ಮನ್ದಾನೆನೀರು, -ಮೊಸರು, -ಅಪ್ಪಲಿ, -ಬಟ್ಟೆ, etc. (My.).

ಮನ್ದಾರ mandâra. *The coral tree, Erythrina indica Lam.; one of the five trees in heaven* (= ಪಾರಿಜಾತಕ). 2, *a white variety of swallow-wort, Calotropis gigantea* R. Br. See ಕೆಮ್ಮು-, ಬಿಳೇ-.

ಮನ್ದಾಸನ mandâsana. A wooden chest for putting idols in (My.; Tĕ., also ಮನ್ದಸ, ಮನ್ದಾಸ; ಪಿಟಕ, ಪೇಟಕ, etc. Si. 344).

ಮನ್ದಿ mandi. 1. (fr. ಮನು?). = ಮನ್ದೆ 2. Persons, people (My.; Tĕ.). ಮನ್ತ್ರಿ ಮೊದಲಾದ ಹದಿನೆಣ್ಟು ಮನ್ದಿ ಪ್ರಧಾನರು (ತೀರ್ಥ, ಅಷ್ಟಾದಶಾಮಾತ್ಯರ್ Nn. 48). ಬಹು ಮನ್ದಿ (Si. 55. 389); ಅನೇಕ ಮನ್ದಿ (348). ಆರು ಹಿತವರು ನಿನಗೆ ಮೂರು ಮನ್ದಿಗಳೊಳಗೆ? (Dp. 1, 1). ಮನ್ದಿಯನ್ನು ಕಾಡುವವ (G. 34). ಮನ್ದಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಹಣವು ಕಡಿಮೆ ಆಗುತ್ತದೆ (B. 1, 4). ಹೆಚ್ಚು ಮನ್ದಿ (1, 16). ಸಾವಿರ ಮನ್ದಿ (2, 23). ಒಳ್ಳೇ ಮನ್ದಿಯ ಸಹವಾಸ ಮಾಡು (2, 25). ಅಯ್ದು ಮನ್ದಿ ಮಕ್ಕಳು (2, 30). ಆತನಿಗೆ ಮೂರು ಮನ್ದಿ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದರು (3, 14). ಅಯ್ದು ಮನ್ದಿ ಹೆಂಗಸರು, ನಾಲ್ಕು ಮನ್ದಿ ಗಣ್ಡಸರು (5, 283). ಮನ್ದಿಯುಳ್ಳವನು ಮನ್ದನಾದರೆ ಕುನ್ದು ಬರೋದು ತಪ್ಪದು. — ಮನ್ದಿ ಹೇಳಿದರೆನ್ದು, ಹನ್ದಿ ತಿನ್ನ ಬಹುದೇ? (Prvs.). See Bp. 5, 38; 32, 26; 44, 69; 61, 23. 28; Râv. 13, after 95; J. 4, 14; Si. 43. 238; B. 2, 2. 32; 4, 137. 157; 5, 263. 284.

ಮನ್ದಿ mandi. 2. = ಮನ್ದೆ 1, No. 2. See ತುರು-.

ಮನ್ದಿರ mandira. *A habitation, a house* (ಮನೆ Nn. 46. 80). 2, *a town.* — ಮನ್ದಿರವನ್ನೊಗು. -ಂ-ಪೊಗು. To enter a house, etc. (Č. Bp. 47, 15).

ಮನ್ದಿವಾಳ mandivâḷa. = ಮನ್ದೆವಾಳ. Over familiarity leading to insolence, impertinence, arrogance (Bp. 26, 57; Bh. 4, 3, 26; Tĕ. ಮನ್ದಮೇಲು). ಹರಿಯೊಳ್ ನಾರದ ಮನ್ದಿವಾಳದಿ ಮಹಾಶಾಪಂಗಳಂ ತಾಳನೇ? (Šâ. 63).

ಮನ್ದೀಭೂತ mandî-bhûta. Dull, stupid. (Čpr. 4, after 14).

ಮನ್ದು mandu. A settlement or a hamlet of the Tŏdas on the nîlagiri.

ಮನ್ದುರ mandura. = ಮನ್ದುರೆ. (ವಾಜಿಗಳ ಲಾಯ Mr. 193).

ಮನ್ದುರಿಗ mandura-iga. (Kâvy. I, 4, 2; Šmd. 233 as ಮಾನ್ದುರಿಗ). A groom.

ಮನ್ದುರೆ mandurĕ. *A stable for horses.*

ಮನ್ದೆ mandĕ. 1. = ಮನ್ದಿ 2. A flock of sheep or goats, a herd of cattle or buffaloes (My.; Tĕ.; T. ಮನ್ದೈ). ಬಹುಕಾಲದಿನ್ದ ಮಾಮೂಲಾಗಿ ಗೋವುಗಳ ಹಿಣ್ಡು ಮನ್ದೆಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವ ಕಡೆ (ಗೋಷ್ಠೀನ Si. 104). ಆಕಳುಮನ್ದೆ (ಸಮಜ, ಪಶುಗಳ ಹಿಣ್ಡು 180). ಹಸುವುಗಳ ಮನ್ದೆ (ಗೋಕುಲ, ಗೋಧನ, ಗೋವ್ರಜ, ಆಕಳ ಹಿಣ್ಡು 318). See ತುರುಮನ್ದೆ. 2, an open place (in the jungle or near a village) where a flock or herd stands; a pen, a fold (Bp. 58, 22; My.). ತುರುವಿನ ಮನ್ದೆ (ವ್ರಜ, ಗೋಕುಲ, ಗೋಷ್ಠ

Digitized by Google

Hlâ.). — ಕುಮಬನ ಮನ್ದೆ ತೋಳ ಕಾದ ಹಾಗೆ. — ಮನ್ದೇ ಬದಿಗೆ ತೋಳ ಬನ್ದರೆ ತನ್ದೇ ಬದಿಗೆ ಓಡಿ ಹೋದ (Prvs.).

ಮನ್ದೆ mandĕ. 2. = ಮನ್ದ 1. (Bh. 4, 4, 59). ತಿನ್ದರೆ ದಕ್ಕದು ಮನ್ದೇ ಹಣ (Prv.).

ಮನ್ದೆವಾಳ mandĕvâḷa. = ಮನ್ದಿವಾಳ. (Grj. 2, after 106).

ಮನ್ದೇಹ mandêha. A kind of râkshasa (enemy of the sun, Râv. 1, 31).

ಮನ್ದೈಸಿತ mandaysita. The state of being thickened, etc. (ತೆಲ್ಲಯ್ಸಿತು Kk. 56; Śm. 49).

ಮನ್ದೈಸು mandaysu. ಮನ್ದಯ್ಸು. = ಮನ್ದಯಿಸು. To thicken, to coagulate into a thick mass (Râv. 5, after 120); to form a mass (Grj. 9, 7); to become clustered together, to unite in a mass (Abh. P. 13, 45; Grj. 4, after 159; 6, after 5); to become intense or excessive (Grj. 2, after 106); to become pleasing (Grj. 3, 109).

ಮನ್ದೋದರಿ manda-udari. = ಮಣ್ಡೋದರಿ. N. of Râvaṇa's favourite wife. ಗಣ್ಡನಿಗಿನ್ತ ಹಿರಿಯಳು ಮನ್ದೋದರಿ (Prv.).

ಮನ್ದೋಷ್ಣ manda-ushṇa. *Moderately warm, luke-warm, tepid;*—gentle heat, warmth.

ಮನ್ದ್ರ mandra. *Low, base, deep, hollow* (as sound; Čpr. 7, 83; Bp. 19, 10); the low or base tone of the voice.

ಮನ್ದ್ಲಿಗೆ mandligĕ. = ಮನ್ದಲಿಗೆ. (My.).

ಮನ್ನಣೆ mannaṇĕ. Tbh. of ಮಾನನ. (My.; Tĕ. ಮನ್ನನ; ಪ್ರತಿಪದಿ Nn. 155; Bp. 5, 67; Râv. 1, after 135; Śâv. 4, after 17; J. 2, 28). ಮನ್ನಣೆಯ ನುಡಿ ಸಹಿತಮ್ ಈವಂ (ವದಾನ್ಯ Mr. 287). ಮನ್ನಣೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರೆ ತಲ್ಲಣಗೊಳ್ಳ ಬಹುದೇ? (Prv.). See ಅವ-; ಪುಸಿ-; Prv. s. Tbh. ಸನ್ನೆ. — ಮನ್ನಣೆ ಮಾಡು. To honour, etc. (Abh. P. 3, 188). — ಮನ್ನಣೆವೆಱ್. -ಪೆಱ್. To obtain honour, to be treated with respect (Bp. 5, 50. 65).

ಮನ್ನಳಿ mannaḷi. Tbh. of ಮನ್ಯಾಳಿ (Śmd. 30. 351).

ಮನ್ನಾ mannâ. Forbidden, stopped; prohibition, hindrance, stoppage (My.; Tĕ.; Mhr., H. ಮನಾ, ಮನಾಈ). — ಮನ್ನಾ ಆಗು. To be stopped, to discontinue, to cease, as work, a journey, an order (My.). — ಮನ್ನಾ ಮಾಡು. To stop (v. t.), etc.

ಮನ್ನಿಸು mannisu. 1. (fr. ಮನ್ನಾ). (To stop, to restrain, to keep down, as anger, etc.; *cf.* the meaning of ತಡೆ 1, No. 2): to bear with, to look over, to excuse, to pardon (My.; Tĕ. ಮನ್ನಿಂಚು; T. ಮನ್ನಿ). ನನ್ನ ತಪ್ಪನ್ನು ಮನ್ನಿಸು! (My.). See Dp. 165, 11; ಅಪರಾಧ-.

ಮನ್ನಿಸು mannisu. 2. (Śmd. 287). To estimate highly, to honour, to reverence; to show kindness, to regard with kindness, to treat kindly and with respect, to treat kindly and give presents (My.). ಕನ್ನವಿಡುವ ಕಳ್ಳನಿಗೆ ಮನ್ನಿಸಿ, ತನ್ದನನ್ತೆ. — ಜ್ಞಾನಿ ಬನ್ದರೆ ಮನ್ನಿಸು! ಹೀನ ಬನ್ದರೆ ತ್ಯಜಿಸು! (Prvs.). ಆನೆಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಜನರು ದೇವತೆಗಳನ್ತೆ ಮನ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ (B. 4, 23). ತಾಯಿ ತನ್ದೆಗಳನ್ನು ಮನ್ನಿಸ ಬೇಕು (4, 34). See Śmd. 86 Mdb.; Čpr. 2, 6; 6, 87. 88; Abh. P. 14, 65; Bp. 4, 2; 21, 36; 24, 13; 25, 33; 26, 19. 48; 38, 26. 30; 41, 29; 44, 32; 45, 16. 37; 46, 14; 47, 37. 41; 55, 4. 32; Bh. 2, 13, 10. 13; Râm. 6, 12, 15; Râv. 13, 100; J. 5, 41. 66; 18, 6. 38; 28, 33; 29, 24. 27. 34. 36; 31, 37; Kk. 100.

ಮನ್ನೆಯ mannĕya. Tbh. of ಮಾನ್ಯ. A respectable man; a chieftain; a commander (Bp. 16, 29; Č. Bp. 47, 32; Bh. 6, 5, 13; J. 4, 27; 29, 9; 34, 35; Tĕ. ಮನ್ನಡು, ಮನ್ನೀಡು, ಮನ್ನೆ; T., M. ಮನ್ನನ್, ಮನ್ನವನ್, a king). — ಮನ್ನೆಯಗಾಣ್. ಮನ್ನೆಯ ಗಣ್ಡುದೆನಲ್ ತೆಗಡು ಪೂಪುದು (ಪೋಪುದು? Bhn. 27).

ಮನ್ಮಥ manmatha. = ಮನುಮಥ. *Love, amorous passion or desire; Kâma* (ಬಣ್ಣುಣಿವೆದೆಯ, ಅಯ್ಸರಲ, ಕುಡುವಿಲ್ಲ, etc. Śm. 7; Kk. 8). 2, *the elephant- or wood-apple tree, Feronia elephantum* Corr. (ಬೆಳವಲಗಿಡ G.).

ಮನ್ಮಥಜನನಿ manmatha-janani. Lakshmî (Mr. 18).

ಮನ್ಮಥನಾಶನ manmatha-nâśana. Śiva (Bp. 38, 51).

ಮನ್ಮಥಯುದ್ಧ manmatha-yuddha. Strife of love, strife or contest (Sk.); amorous sport, sexual embrace (My.).

ಮನ್ಮಥವೇದನೆ manmatha-vêdanĕ. = ಮದನವೇದನೆ. (My.).

ಮನ್ಮಥಸಂಗರ manmatha-saṅgara. = ಮನ್ಮಥಯುದ್ಧ. (My.).

ಮನ್ಮಥೋದ್ರೇಕ manmatha-udrêka. Abundance or excess of love or amorous passion (My.).

ಮನ್ಯ manya. = ಮನ್ಯೆ. (ಗಲ, ಧಮನಿ, ಕಣ್ಠ, ಶಿರೋಧರ, ಗ್ರೀವ, ಕೊರಳು Mr. 321).

ಮನ್ಯಾಳಿ manyâḷi. = ಮನ್ನಳಿ, q. v.

ಮನ್ಯು manyu. *Anger, wrath, fury* (ಕಡುಗೋಪ Nn. 36; ಕೋಪ Mr. 492). 2, *sorrow, grief, trouble, distress, vexation* (ದೈನ್ಯ 36; 492). 3, *sacrificial act, sacrifice;*—the conclusion or termination of a sacrifice (ಯಜ್ಞದನ್ತ್ಯ, ಯಜ್ಞದ ಕಡೆ 36; ಯಜ್ಞೋಕ್ತಿತೀರ 492). 4, Śiva, Rudra. 5, N. of an author of several ṛigvêda hymns. 6, a lord, a master (ಅಳ್ವ, ಒಡೆಯ 36). 7, an army (ಮಹಾಸೈನ್ಯ, ಸೇನೆ 36). 8, largeness (ವಿಪುಲ, ದೊಡ್ಡಿತು 36). 9, the organs of sense (ಇನ್ದ್ರಿಯಂಗಳ್ 36). 10, the face (ಆಸ್ಯ, ಮುಖ 36). 11, tears (ಬಾಷ್ಪಜಲ, ಕಣ್ಣ ನೀರ್ 36).

ಮನ್ಯೆ manyĕ. ಮನ್ಯಾ. = ಮನ್ಯ, q. v. *The back of the neck, the tendon of the trapezium muscle forming the nape of the neck.*

ಮನ್ವನ್ತರ manu-antara. *The period or age of a Manu,* comprising 71 great yugas or ages of the gods or 4,320,000 human years (Mr. 73).

ಮಪಷ್ಠಕ mapashṭhaka. = ಮಕುಷ್ಠಕ, ಮಪುಷ್ಠಕ, ಮಯಷ್ಠಕ, ಮಯುಷ್ಠಕ. (ಮಡಿಕೇ ಕಾಯಿ G.).

ಮಪುಷ್ಠಕ mapushṭhaka. = ಮಪಷ್ಠಕ. (G.).

ಮಬ್ಬಿಗ mabbu-iga. A being of darkness: an Asura, a Râkshasa (ಜುಕ್ಕಿಗುವರ, ರಕ್ಕಸ Kk. 10 *b;* ಸಿಗ್ಗಿಗ, ರಕ್ಕಸ, ದೈತ್ಯರಾಕ್ಷಸಾವಲಿ 11*a;* ರಕ್ಕಸ, ಅಸುರ Śm. 9).

ಮಬ್ಬು mabbu. = ಮಱ್ಬು, ಮರ್ವು, ಮೊಬ್ಬು. Darkness; gloom; dimness; drowsiness, heaviness with sleepiness; dullness, stupidity (My.; Tĕ., also ಮಪ್ಪರ, ಮಬ್ಬು; T. ಮಪ್ಪು; Bh. 1, 8, 9. See T. s. ಮಂಕು; *cf.* ಮಸಕು, ಮಯ್ಯು; M. ಮಯಙ್ಙು, to grow dim or dusk; to be drowsy, giddy; to be perplexed; ಮಯಕ್ಕ, drowsiness; swoon; bewilderment; ಮಯಕ್ಕು, dusk, twilight; perplexity). ಕಣ್ಣು ಮಬ್ಬಾಯಿತು, ಬುದ್ಧಿ ಮಬ್ಬಾಯಿತು (My.). ತುಬ್ಬಾಗದ ಕಳವು ಮಬ್ಬಾದ ಮೇಲೆ ಸಿಕ್ಕೀತೇ? (Prv.). — ಮಬ್ಬುಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. Dim sight (My.). — ಮಬ್ಬುಗತ್ತಲ. -ಕತ್ತಲ. Sable darkness (B. 3, 124; My. as ಮಬ್ಬುಗತ್ತಲೆ). — ಮಬ್ಬುಗವಿ. -ಕವಿ. Darkness or dimness to cover or spread about (My.).

ಮಮ್ mam. A sound in imitation of chewing (used by children). — ಮಮ್ಮಮ್. A repetition of that sound (My.).

ಮಮ mama. Of me, mine. (Bp. 2, 17; 8, 13; 37, 20).

Digitized by Google

ಮಮಕಾರ mama-kâra. Interesting one's self about anything (Sk.), attachment to, love (My.); selfishness (My.). ಮಮಕಾರವೆನ್ದ್ದಪ್ಪು ಕಟಿಕೆಯು ಕಳದಿಟ್ಟು (Sarpabhûshaṇa's pada in B. 5, 319). 2, N. (Prll. 3, 6).

ಮಮಟಿ mamaṭi. = ಮಮ್ಮಟಿ. (My.).

ಮಮತೆ mamatĕ. Mineness; the considering anything as belonging to one's self: attachment to, interest in (Sk.); love, tenderness, affection (My.; J. 18, 54; B. 3, 81. 105; 4, 108. 141). 2, selfishness. (My.). 3, individuality. 4, pride, arrogance (My.).

ಮಮ್ಮಟಿ mammaṭi. = ಮಮಟಿ. A broad hoe (My.; H.).

ಮಮ್ಮಣಿಗ mammaṇiga. A man of a class of weavers (S. Mhr.).

ಮಮ್ಮಲ (mam i. e. mala1-mala). Mental inquietude (Mhr. ಮಳಮಳ; cf. ಮಬ 2). — ಮಮ್ಮಲ ಮರುಗು. To be very much perturbated or commoted in one's mind, to grieve excessively (Bh. 8, 27, 5; J. 29, 34).

ಮಮ್ಮಳಿ mammaḻi. = ಮಣ್ಮಳಿ, etc. — ಮಮ್ಮಳಿಯಾಗು. -ಆಗು. To meet with a hideous death (Abh. P. 13, 65; 13, after 66; 13, 115).

ಮಮ್ಮು mammu. (fr. ಮಮ್). = ಮೊಮ್ಮು. (What is mumped): food (in the language of children, My.).

ಮಯ್ may. 1. = ಮಯಿ, ಮೆಯ್, etc. The body; etc. (My., and frequently in Nr. and Mr. MSS. instead of ಮೆಯ್).

ಮಯ್ may. 2. = ಮದ. — ಮಯ್ಗಡ. = ಮದಗಡ. (My.). — ಮಯ್ಸಾಲ. = ಮಯ್ಗಡ, with the difference that also a document may be required and interest taken (My.).

ಮಯ maya. N. of a bird (ನೃಪಖಗ Mr. 174).

ಮಯ maya. 1. *Made of, consisting of, full of* (Bp. 58, 64; 59, 41; J. 22, 23).

ಮಯ maya. 2. N. of an asura, described sometimes as the artificer or architect of the daityas, sometimes as versed in magic, astronomy, and military science. (Râv. 7, after 98). 2, a horse; —*a camel;*—a mule.

ಮಯಕೃತ maya-kṛita. Made by Maya (Č. Bp. 47, 33).

ಮಯಣ mayaṇa. = ಮೇಣ. Tbh. of ಮದನ (Šmd. 352). The season of spring (see ನೇಸರ್ಮಯಣ);—Kâma (ಮನ್ಮಥ Šm. 7);—bees' wax (ಸಿಕ್ಥಕ Hlâ.; Mr. 358, o. r. ಮೇಣ; ಮಧೂಚ್ಛಿಷ್ಟ, ಸಿಕ್ಥಕ Nr.).

ಮಯಣಾಮ mayaṇâma. A certain pace of a horse (Bh. 1, 7, 2).

ಮಯಮು mayamu. = ಮಯ್ಕು, q. v.

ಮಯಷ್ಠಕ mayashṭhaka. = ಮಪಷ್ಠಕ, etc. (ಮಕುಷ್ಠಕ, ಮಯುಷ್ಠಕ, etc., ಕಾಡ ಹೆಸರು Nr.).

ಮಯಿ mayi. = ಮಯ್ 1, etc. (My.). — ಮಯಿಸಿರಿ. The beauty of the body (Č. Bp. 47, 32).

ಮಯಿದ mayida. = ಮಯ್ದ, etc. (My.).

ಮಯಿದುನ mayiduna. = ಮಯ್ದುನ, etc. ಮಗಳನಿತ್ತ ಅಳಿಯ ಮಯಿದುನರೊಳ್ ಸ್ವಸ್ರೀಯಮ್ ಅಕ್ಕ (Mr. 489).

ಮಯು mayu. *N. of a class of attendants on Kubêra, a Kinnara, a celestial musician.* 2, an antelope.

ಮಯುಷ್ಠಕ mayushṭhaka. = ಮಯಷ್ಠಕ, etc. (ಮಡಿಕೇ ಕಾಯಿ G.). See Nr. s. ಮಯಷ್ಠಕ.

ಮಯೂಖ mayûkha. A pin or peg (ಕೀಲು Nn. 95). 2, a *ray of light* (ಕಿರಣ 95);—*brightness, flame.*

ಮಯೂರ mayûra. = ಮಯ್ಲ, ಮಯ್ಲು 1, ನವಿಲು. *A peacock* (ನವಿಲ್ Nn. 49). 2, *a species of flower, cock's comb, Celosia cristata* Lin. 3, a class of celestial beings. ಕಿನ್ನರರು ಕಿಮ್ಪುರುಷರ್ ಅಶ್ವಾಸ್ಯರ್ ಮಯೂರರ್ಗೆ ನಿಜನಾಮಮಕ್ಕು (Mr. 56; Grj. 10, after 79; Bp. 10, 32);—N. (Bp. 54, 69). 4, = ಮಯೂರಕ No. 3.

ಮಯೂರಕ mayûraka. A peacock. 2, = ಮಯೂರ No. 2. 3, *a common weed, Achyranthes aspera* Lin. 4, *sulphate of copper, blue vitriol.*

ಮಯೂರಕಣ್ಠ mayûra-kaṇṭha. Blue vitriol (ಕರ್ಪರಿ Mr. 144; = Sk. ಮಯೂರಗ್ರೀವಕ).

ಮಯೂರಕೇತು mayûra-kêtu. N. of a king (J. 26, 73).

ಮಯೂರಗಮನ mayûra-gamana. Shaṇmukha.

ಮಯೂರಗಮನಪಿತ mayûragamana-pita. Šiva (Bp. 45, 44).

ಮಯೂರತುತ್ಥ mayûra-tuttha. = ಮಯ್ಲುತುತ್ಥ. Blue vitriol (ತುತ್ಥಾಂಜನ, ಮಯೂರಕ, etc. Nr.).

ಮಯೂರಧ್ವಜ mayûra-dhvaja. Kârttikêya, Shaṇmukha (ಗಾಂಗೇಯ, ಸ್ವಾಮಿಕಾರ್ತ್ತಿಕ Nn. 44). 2, = ಮಯೂರಕೇತು (J. 25, 7. 59. 62).

ಮಯೂರಪದಿ mayûra-padi. N. of a plant (ನವಿಲಡಿ Mr. 117).

ಮಯೂರಶಿಖೆ mayûra-šikhĕ. = ಮಯೂರ No. 2. (G.).

ಮಯೂರಸ್ವನ mayûra-svana. The cry of a peacock. See ಕೇಗು.

ಮಯೂರಿಕೆ mayûrikĕ. A peahen (Čpr. 8, 59).

ಮಯ್ದ mayda. = ಮಯಿದ, ಮಯ್ದನ, etc. (My.). See ಬಾವ-, ಭಾವ-.

ಮಯ್ದನ maydana. = ಮಯ್ದುನ, etc. (My.).

ಮಯ್ದುನ mayduna. = (ಮದವನ), ಮಯಿದ, ಮಯಿದುನ. ಮಯ್ದ, ಮಯ್ಡನ. A connection, friend, or husband (see ನೆಯ್ದಿಲ-);—a sister's husband (Abh. P. 10, 168);—a husband's brother (My.);—a wife's brother (ಸ್ವಸ್ರೀಯ, ಶ್ಯಾಲಕ Nn. 124; J. 31, 65; My.); ವಿಷ್ಣುವಿನ ಮಯ್ದುನಂ ಚನ್ದ್ರನಕ್ಕು (Mr. 19);—a brother's son in his relation to a sister's son (J. 8, 49; 24, 52; Šâv. 5, 50; My.; see T., etc. s. ಮದವನ; ಬಾವ-, etc.; Mhr. ಮೇಹುಣಾ, a wife's brother; a sister's husband; cf. also ಮೈಥುನ).

ಮಯ್ದುನತನ maydunatana. The state of being a ಮಯ್ದುನ. See ಭಾವ-.

ಮಯ್ಮು maymu. = ಮಯಮು, (ಮಯ್ಕಿ). Bewilderment, perplexity (see ಮಬ್ಬು). ಮಯ್ಮನೆ ತಲೆತಗ್ಗಿಸುವ ಭಾವಂ (Čt. I, 82, o. r. ಮಯಮು; T. ಮಯಲ್, ಮೈಯಲ್, confusion of mind = ಮಯಕ್ಕ).

ಮಯ್ಮೆ maymĕ. (= ಮಯ್ಕು). Perplexed, downcast state (ಬೆಟ್ಟುಮುರಿ Šs.).

ಮಯ್ಮೆ maymĕ. = ಮೈಮೆ. (My.).

ಮಯ್ಲ mayla. = ಮಯ್ಲು 1. Tbh. of ಮಯೂರ. (T., M. ಮಯಿಲ್, a peacock). — ಮಯ್ಲತುತ್ತ. = ಮಯ್ಲುತುತ್ಥ. (My.; Tĕ.; T., M. ಮಯಿಲ್ತುತ್ಥ, ಮಯಿತುತ್ಥ).

Digitized by Google

ಮಯ್ಲಾರ maylâra. N. of a Daitya or demon (Śâstrasâra in W. v. 1259). 2, N. of a place (in S. Mhr.) and of a linga there. ಕೊಂಕಣಾ ಸುತ್ತಿ, ಮಯ್ಲಾರಕ್ಕೆ ಹೋದ ಹಾಗೆ. — ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲವೆನ್ದು, ಮಯ್ಲಾರಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಮೆಯ್ಯೆಲ್ಲಾ ಇದ್ದು ಹೋಯಿತು. — ಮಕ್ಕಳ ಬಯ್ಕೆಯಿನ್ದ ಮಯ್ಲಾರಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಇದ್ದ ತೂತು (ಯೋನಿ) ಮುಚ್ಚಿ ಹೋಯಿತು (Prvs.). See Bp. 23, 19; ರಣ-. — ಮಯ್ಲಾರದೇವರು. = ಮಯ್ಲಾರಲಿಂಗ. (My.). — ಮಯ್ಲಾರಲಿಂಗ. N. of a linga (My.).

ಮಯ್ಲಾರಿ maylâri. A follower of Maylâra; N. (My.). 2, the lord of Mâlaci (ಮಾಳಚಿಯ ಭರ್ತೃ Mr. 15; one MS. ಮಾಳಾಚಿ and ಮಯಿಲ್ಲಾರಿ). — ಮಯ್ಲಾರಿದೇವ. The ruler of the country Pallimba (ಪಲ್ಲಿಮ್ಬದೇಶಾಧೀಶಂ Mr. 15; one MS. ಮಯಿಲಾರಿ).

ಮಯ್ಲಿ mayli. 1. = ಮಯ್ಲು 2, ಮಯ್ಲೆ, ಮೈಲಿ. (Impurity, dirt, dirtiness, Tu.). 2, pox (the small-, chicken-, vaccine-; S. Mhr.; see ಆನೆ-, ಕಣತಲೆ-, ಕರೇ-, ಜೋಳ-; Mhr., H. ಮೈಲ, dirt; *cf.* Sk. ಮಸಿ, ಮೇಲಾ). — ಮಯ್ಲಿ ಏಳು. Pox to rise or break out (B. 4, 220). — ಮಯ್ಲಿಗುಳ್ಳೆ. A pustule of the vaccine pox (B. 4, 221). — ಮಯ್ಲಿ ತೆಗಿಸು. To have (persons) vaccinated (used with dative, B. 4, 222). — ಮಯ್ಲಿ ತೆಗೆ. To vaccinate (B. 4, 220. 222). — ಮಯ್ಲಿಬೀಜ. Vaccina (B. 4, 222). — ಮಯ್ಲಿಹಾಲು. Vaccine matter (B. 4, 222).

ಮಯ್ಲಿ mayli. 2. = ಮಯ್ಲು 3. A "mile" (My.).

ಮಯ್ಲಿಗೆ mayligĕ. (= ಮಯ್ಲಿ 1, etc.), ಮೈಲಿಗೆ. Impurity, dirt, dirtiness; a dirty thing (Bp. 36, 47; My.); — a kind of eye-disease (Bp. 18, 66). ಮಡಿ ಉಟ್ಟರೂ ಮಯ್ಲಿಗೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ಮಯ್ಲು maylu. 1. = ಮಯ್ಲ. Tbh. of ಮಯೂರ. — ಮಯ್ಲುತುತ್ಥ. = ಮಯೂರತುತ್ಥ. (My.; ತುತ್ಥಾಂಜನ, ಶಿಖಿಗ್ರೀವ, ವಿತುನ್ನಕ, ಮಯೂರಕ Si. 333).

ಮಯ್ಲು maylu. 2. = ಮಯ್ಲಿ 1. Impurity, dirt (My.). 2, dinginess, dark-huedness (see s. ಮಯ್ಲೆ, and ತುನ್ನುಬಿ-, and *cf.* ಮಬ್ಬು).

ಮಯ್ಲು maylu. 3. = ಮಯ್ಲಿ 2. A "mile" (My.; B. 5, 299).

ಮಯ್ಲುಖೋರ maylu-khôra. That hides dirt, as black colour (My.; Mhr.).

ಮಯ್ಲೆ maylĕ. = ಮಯ್ಲು 1, etc. Dirt, foulness; dirty (My.; Tĕ.; T. ಮಯಿಲ್ಮೈ; M. ಮಯಿಲ್; T., M., Tĕ. also: dark-hued, grey, black-spotted colour). See Prv. s. ಶಾಸ್ತ್ರ.

ಮರ mara. 1. (Śmd. 47. 25). **A tree; wood, timber** (ವೃಕ್ಷ, ಅಙ್ಘ್ರಿಪ, ಕ್ಷಿತಿರುಹ, ಶಿಖರಿ, ಶಾಖಿ, ಶಾಲ, ವನಸ್ಪತಿ, ಅಗ, ವಿಟಪಿ, ಕುಟ, ಅದ್ರಿ, ಕುಜ, ತರು, ಅನೋಕಹ, ದ್ರು, ವಿಷ್ಟರ, ನಗ, ದ್ರುಮ, ಪಾದಪ Hlâ.; ವೃಕ್ಷ, ಮಹೀರುಹ, ಪಲಾಶಿ, ಅಗಮ, etc. Nr.; ಕುಜ, ಕುಜಾತ Nn. 20; ಕುಜ 26; ಪಾದಪ 28; ಕುಮುದ, ಧೂರುಹ 29; ತಬ್ Ct. I, 7; Cpr. 2, 71. 86; 5, 46. 51; My.; T., M.; Tĕ. ಮಾನು, ಮ್ರಾನು). ಮರನಿರ್ದುದು; ಮರನಂ ಕಡಿ! (Śmd. 115). ಮರನು (Nn. 26. 29). ಮರನೇ! (Śmd. 115). ಮರನಂ ಸಾರ್ದಂ (156). ಮರದ ಹರಿಯಣದೊಳ್ ಉಣ್ಣಂ; ಮರದೊಳ್ ಸಮೆದ ಅಂಕವಣಿಯನೇರ್ದಂ (287. 288). ಮರಂಗಳ್ or ಮರಗಳ್ (126). ಮರ ಗಿಡು ಬಳ್ಳಿ ಪುಲ್ ಪೊದರ್ (89. 113). ಮರದಿಂ ಮಾಡಿದ ರೂಪು (ದ್ರವ್ಯ Nn. 164). ಗಿಡು ಬಳ್ಳಿ ಮರನ್ ಅಯ್ದೆ ಭೂಜಮುಕ್ಕುಂ (Mr. 150). ಬಂಜೆಮರನು (ಅವಕೇಶಿ); ದೇವರ ಮರಂಗಳು (ಮನ್ದಾರ, ಪಾರಿಜಾತಕ, ಹರಿಚನ್ದನ, ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ, ಸನ್ತಾನ); ಹೂವಾಗಿ ಕಾಯುಹ ಮರನಂ ವಾನಸ್ಪತ್ಯ ಎಮ್ಬುದು, ಹೂವಾಗದೆ ಕಾಯಹ ಮರನಂ ವನಸ್ಪತಿ ಎಮ್ಬುದು; ಮರದ ತುದಿ (ಪ್ರಾಗ್ರ, ಶಿಖರ, ಶಿರಸ್); ಮರದ ಕೊಮ್ಬು (ವಿಸ್ತಾರ, ವಿಟಪ); ಮರದ ಉದ್ದ (ಆರೋಹ, ಸಮುಚ್ಛ್ರಯ); ಮರದ ಮೊದಲು (ಅವಾಗ್ಭಾಗ, ಬುಧ್ನ); ಗುಜ್ಜಗೊಮ್ಬಿನ ಮರ (ಕ್ಷುಪ); ಫಲ ಹಿಡಿದ ಮರನಂ ಫಲಿನ ಎಮ್ಬುದು; ಮರದ ಹಣೆ (ಪ್ರಕಾಣ, ಸ್ಕನ್ಧ); ಮರದ ಹಣೆಯಿಂ ಕೆಳಗೆ ಪ್ರಕಾಣ್ಡ ಎಮ್ಬುದು; ಮರದ ಹೋಟಲು (ನಿಷ್ಕುಟ, ಕೋಟರ); ಮರದ ಹೊಟೆ ಸೊಪ್ಪು (ತ್ವಚ್, etc.); ಮರದ ಕೆಚ್ಚು (ಮಜ್ಜನ್, ಸಾರ); ಮರದ ಗೆಡ್ಡೆ (ಕರಹಾಟ, ಕನ್ದ); ಮರದ ಬೀಳಲು (ಜಟೆ, ಶಿಫೆ); ಮರದ ಬೇರು (ಪಾದ, ಮೂಲ); ಮರಕ್ಕೆ ನೀರೆರೆವ ಹರಿಕಣೆ (ಆಲವಾಲ, etc.); ಮರದ ಮಡಲು (ಲತೋದ್ಗಮ, ಅವರೋಹ); ಮರದ ಕೊನರು (ಪ್ರವಾಲ, etc.); ಮರದ ತಳಿರು (ಪಲ್ಲವ, etc.); ಮರದ ಗೊಂಚಲು (ವಲ್ಲರಿ, ಮಂಜರಿ); ಮರದ ಎಲೆ (ಬರ್ಹ, etc. Hlâ.). ಒಣಗಿದ ಮರ (ಕಾಷ್ಠ, ದಾರು); ಮರದ ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಉದಕವನೆರೆವ ಕಟ್ಟೆ (ಆಲವಾಲ, etc.); ಮರದ ಹೆಗ್ಗೊಮ್ಬು (ಸ್ಕನ್ಧಶಾಖೆ, ಶಾಲೆ); ಮರದ ತುದಿ (ಅಗ್ರ, etc.); ಮರದ ಮೊದಲಿನ್ದ ಕೊಮ್ಬುಪರ್ಯನ್ತಮಿರ್ದ ನಡುವಣ ದಿಣ್ಡು (ಪ್ರಕಾಣ್ಡ, ಸ್ಕನ್ಧ); ಬಂಜೆಯಿಲ್ಲದ ಮರ (ಅವನ್ಧ್ಯ, ಫಲೇಗ್ರಹಿ); ಬಂಜೆಮರ (ವನ್ಧ್ಯ, ಅಫಲ); ಲೋವೆಯ ಹೊದ್ದಿಸಿದ ಡೊಂಕ ಮರ (ಗೋಪಾನಸಿ); ಅವುದಾನೊನ್ದು ಮರದ ಮೇಲೆ ಮರನನಿರಿಸಿ ಕೆತ್ತಲು ಪಟ್ಟುದು, ಆ ಅಡೆಯ ಮರನು ಉದ್ಘನ ಎನಿಸುಗು; ಯಾಗಾಗ್ನಿ ಹೊಸೆವ ಮರ (ಅರಣಿ Nr.). ಮರದ ಜಿಡೆ (ಬೀದ್ದಲ್ Sm. 24). ಮರದ ಸಾರಂ (ಕೆಚ್ಚು 87); ಶಿಲೆಯನೆತ್ತುವ ಮರಂ (ತಡುಮ್ಬು 101). ಮರದ ಹಣ್ಣು ಮರದ ಬುಡದಲ್ಲೇ. — ಮರ ಹುಟ್ಟಿದಲ್ಲಿ ಮರಣ, ಮನುಷ್ಯ ಹೋದಲ್ಲಿ ಮರಣ. — ಬೀಜ ಸಣ್ಣದಾದರೆ ಮರ ಸಣ್ಣದೋ? — ಬುಡ ಕಡಿದ ಮೇಲೆ ಮರ ದಾಟೋದುಣ್ಟೇ? — ಬೇರು ಹೋದ ಮೇಲೆ ಮರದ ಯೋಚನೆ ಯಾಕೆ? — ಮರವೇರ್ದು, ಕೆಯ್ ಬಿಟ್ಟ ಹಾಗೆ (Prvs.). See further Bh. 1, 10, 38; Rsv. 9, 11; J. 3, 86; 28, 45; Si. 84. 85. 112. 119-123. 238. 241. 276. 344. 345. 367. 415. — ಮರಅವುಡಲ. A shrub used to make hedges, native of Brazil, Jatropha curcas Lin. (Z.; My.). — ಮರಅಳಿಲೆ. The brilliant flying squirrel, Pteromys nitidus (Bd.). 2, the white-bellied flying squirrel, Pteromys albiventea (Bd.). — ಮರಕಂಚಾಳ. An ornamental tree, Bauhinia variegata Lin. (Z.). — ಮರ ಕಟ್ಟು. To tie pots to a palm tree: to draw toddy (My.). — ಮರಕಬ್ಬು. A fragrant grass, Andropogon muricatus (ವೀರಣ, ವೀರತರ sic! Si. 164). 2, a good, but hard kind of sugar-cane (My.). — ಮರಕಾಲ್. A corn measure, a Marcal or Mercall (T., M.; R.). — ಮರಕಾಲು. = ಮರಗಾಲು. A stilt (My.; Tĕ. ಮಡಿಗಾಲು). 2, a wooden foot or leg. ಮರಕಾಲ. -ಅ 3. A man with a wooden foot or leg. ಬಲೆ ನೆಯ್ದು ಮರಕಾಲ ಬಟ್ಟೆ ನೆಯ್ದಾನೇ? (Prv.). — ಮರಕುಟಕ. = ಮರಕುಟುಕಕ್ಕಿ. (My.). — ಮರಕುಟುವಕ್ಕಿ. -ಕುಟು-ಪಕ್ಕಿ. The wood-pecker (ಶತಪತ್ರಕ, ದಾರ್ವಾಘಾಟ Nr.; see ಕುಠಾಕು). — ಮರಕುಟಿಕ. = ಮರಕುಟಕ. (My.). — ಮರಕುಟಿಗ. (Śmd. 237). A man who deals in wood. 2, the wood-pecker (Bh. 1, 20, 53; Śsv. 3, 33). — ಮರಕುಟ್ಟ. = ಮರಕುಟಕ. (My.). — ಮರಕುಟ್ಟು. Wood-powder, wood pulverized by the wood-worm (My. occasionally). — ಮರಕೂಟವಕ್ಕಿ. -ಕೂಟ-ಪಕ್ಕಿ. (ಉತ್ಕ್ರೋಶ, ಕುರರ sic! Hlâ.). — ಮರಕೆಲಸ. Timber-work, carpentry (My.; Si. 399). — ಮರಕೇಸ. A kind of kêsa (My.). — ಮರಕೋತಿಯಾಟ. -ಕೋತಿ-ಆಟ. = ಗಿಡಮಂಗನ ಆಟ. (My.). — ಮರಗಡಕ. -ಕಡಕ. The wood-pecker (Bd.; Pr.). 2, the Almorah wood-pecker, Picus moluccensis (Bd.). 3, the brown wood-pecker, Picus moluccensis (Bd.). — ಮರಗಣಿಗಿಲು. -ಕಣಿಗಿಲು. = ದೇವಗಣಿಗಿಲು. (My.). — ಮರಗಬ್ಬು. -ಕಬ್ಬು. A good, but hard kind of sugar-cane (My.). — ಮರಗಾಣ. A wooden oil-mill (My.). — ಮರಗಾಲು. -ಕಾಲು. A wooden stilt used by children, tumblers, etc. (My.). ಮರಗಾಲು ಕಟ್ಟಿ ನಡೆ, to walk on stilts (My.). — ಮರಗಾಳಿ. The sound of wind when murmuring in trees (ಗಜಬು Cb.). — ಮರಗಿಣಿ. A

Digitized by Google

parrot that frequents trees and cannot talk (My.). ಮರ ಗಿಣೀ ಕೂಡ ಹೋಗಿ, ಅರಗಿಣಿ ಕೆಟ್ಟಿತು (Prv.). — ಮರಗುಟಿಗ. -ಕುಟಿಗ. = ಮರಕುಟಿಕ. (My. occasionally). — ಮರಗುಬ್ಬಿ. The black-throated wheat ear, Saxiola deserta (Bd.). — ಮರಗೂಡು. A wooden cage or trap (Bh. 1, 8, 53). — ಮರಗೂಳಿ. -ಕೂಳಿ. The wood-eater: fire, Agni (ಶಿರ್ಖ Kk. 21; ಅಗಿನಿ, ಇಂಗಳ, etc., ಅನಲ Śm. 11). — ಮರಗೂಳಿಮಗ. Kârttikêya (ಗುಹ Kk. 6). — ಮರಗೆಲಸ. = ಮರಕೆಲಸ. (My.). — ಮರಗೊಡಲೆ. -ಕೊಡಲೆ. A kind of bird (Bh. 1, 20, 53). — ಮರಗೊಮ್ಬು. -ಕೊಮ್ಬು. A branch of a tree (ಕೋಡು, ಕೆಯ್ Śm. 24; Śśv. 3, 57). — ಮರಗೊರಡು. -ಕೊರಡು. A log of wood (My.). — ಮರದಣಬೆ. -ಅಣಬೆ. A mushroom that grows on decaying trees (My.). — ಮರದರಸಿನ. -ಅರಸಿನ. = ಮರದರಿಸಿನ. (My.). — ಮರದರಿಸಿನ. -ಅರಿಸಿನ. A species of Curcuma, Curcuma xanthorrhiza Roxb. (ಪೀತದ್ರು, ಕಾಲೇಯಕ, ಹರಿದ್ರವ, ದಾರ್ವಿ, ಪಚಮ್ಪಚೆ, ದಾರುಹರಿದ್ರೆ, ಪರ್ಜನಿ Nr.; ಪಚಮ್ಪಚೆ Mr. 130; My.; see Si. 146). 2, a diffuse shrub yielding a yellow dye, Morinda umbellata Lin. (St. & Pl.). — ಮರದಾಗು. -ತಾಗು. (Mutual) touch or rubbing together of trees (Râm. 4, 7, 10). — ಮರದಾವರೆ. -ತಾವರೆ. The tree Pterospermum acerifolium Wild. (ಕೊಸಗು, ಬೆಟ್ಟದಾವರೆ Kk. 19; Śm. 25; see ವೃಕ್ಷೋತ್ಪಲ). — ಮರದಿಗುಡು. -ತಿಗುಡು. The bark of a tree (J. 28, 44). — ಮರದುದಿ. -ತುದಿ. The top of a tree (Śśv. 2, 87). — ಮರದುಱುಗಲ್. -ತುಱುಗಲ್. A thicket, or grove, of trees (Rśv. 6, after 24). — ಮರನಾಗು. = ಮರವಡು. (Bh. 8, 25, 7). — ಮರಪಟ್ಟಿಗೆ. A carpenter's work-board (Si. 399). — ಮರಬಿಜ್ಜು. The Bondar, Paradoxurius bondar (Bd.; My.). — ಮರಮಟ್ಟೆ. Boughs of palm-trees (J. 22, 26). — ಮರಮಿಟಲಗಿಡ. A climbing shrub or tree, Urostigma volubile Datz. (Z.). — ಮರಮಿಟ್ಲೆಗಿಡ. = ಮರಮಿಟಲಗಿಡ. (My.). — ಮರಮುಟ್ಟು. Things of wood belonging to a house, as utensils, beams, pillars, etc. (Bhaktisâra v. 85; My.). — ಮರಮೆಣಸು. A West-Indian tree, the Pimento tree, Pimenta acris Wight. (St. & Pl.). — ಮರರೇವಡಿಗಿಡ. A thorny tree, Capparis grandis L. f. (Z.). — ಮರವಡು. -ಪಡು. = ಮರನಾಗು. To become like a log of wood: to grow paralyzed, to be perplexed, etc. (Abh. P. 7, after 32; 14, 136; 16, 27; Bp. 11, 3; 14, 18; 45, 42; 51, 43; 66, 40). — ಮರವಣೆ. -ಮಣೆ. A wooden stool. ಮರವಣೆಗಂ ಬೀಣೆಗಮ್ ಅನ್ತರಮೂವುದು (Śmd. 81). — ಮರವಾಯ್. -ಪಾಯ್. To pass, or jump, over a tree. ಮರನಂ ಪಾಯ್ದಂ or ಮರವಾಯ್ದಂ (Śmd. 195). — ಮರವಾಯಿ. -ಪಾಯಿ. = ಮರವಾಯ್. ಮರವಾಯಿಡು ಬಿನದಿಪುದು (ಕುಳಿಲ್ Śs.). — ಮರವಾವು. -ಪಾವು. A snake that lives on trees (Rśv. 5, 73; Śśv. 3, 34). — ಮರಹರಳು. = ಮರಅವುಡಲಗಿಡ. (St. & Pl.; My.). — ಮರಹಟುವೆ. = ಮರಹಟುಹೆ, q. v. N. of a vegetable, wild cole, Justicia madurensis (My.). — ಮರಹಟುಹೆ. N. of a plant (ಕುಕರ್ಣಿಕೆ Mr. 116, two MSS. ಮರಹಟುವೆ). ವೇಲ್ಲ, ಅವೋಳಿ, ಚಿತ್ರತಣ್ಡುಲೆ, ತಣ್ಡುಲ, ಕೃಮಿಘ್ನ, ಎಡಂಗ ಎನ್ದೊಡೆ ಎಳಂಗ; ಮರಹಟುಹೆ ಎನ್ದೊಡೆ, ಎಮ್ಬುರು (Nr.). — ಮರಹಾನ್ತಿ. A coarse kind of fodder-grass, Antistircia cymbaria Roxb. (Z.). See ಬಂಗಡ್ಡ. — ಮರಹುಣಿಸೆ. The hog-plum or wild mango, Spondias mangifera Pers. (ತಿನ್ತಿಡೀಕ, ಚುಕ್ರ, ವೃಕ್ಷಾಮ್ಲ, ಹುಳಿಹಣ್ಣು Si. 310).

ಮರ mara. 2. (= ಮಡ 1). — ಮರಬಿಡಿಕು. A crack in the heel (ಹಿಕ Mr. 385; one MS., against prâsa, ಮಡ-; another MS. ಮಡಬಿರಿಕು).

ಮರ mara. 3. (= ಮರವೆ). — ಮರವಾನಸ. -ಮಾನಸ. An intoxicated, mad man (Abh. P. 5, 55; 9, 153). — ಮರಹೊನ್ದು. To become mad or greatly excited (Bp. 44, 3).

ಮರ mara. Death, dying; — killing. See ಅಭಿ-.

ಮರಕತ marakata. *An emerald* (ಪಚ್ಚೆ Hlâ.; ಪಸುರ್ವಣಿ, ಹಾಗವರಲ್ Kk. 48; Śm. 68).

ಮರಗ maraga. = ಮರುಗ, etc. A strong smelling potherb, Mint, Mentha sativa Willd. (Z.; My.; Mhr. ಮರವಾ, sweet marjoram).

ಮರಗಿ maragi. = ಮರಿಗೆ. (ಅವಗಾಹ Mr. 213).

ಮರಗು maragu. = ಮರುಗ, etc. ಮರಗಿನ ತೊಪ್ಪಲ (ಸುಗನ್ಧ Ch.).

ಮರಗೆ maragĕ. = ಮರಗಿ, ಮರಿಗೆ. A wooden basin; a sort of bucket (My.). ನಾವೆಯೊಳಗಣ ನೀರ ಚಲ್ಲುವ ಮರಗೆ (ಸೇಕಪಾತ್ರ, ಸೇಚನ Nr.).

ಮರಡಿ maradi. = ಮೊರಡಿ 2, etc. (My.).

ಮರಣ marana. *Dying, death* (ಸಾವು Nn. 137). See ಪಡು, ಹೊನ್ದು, ಬರ್ಪು, ಮಡಿ, ಹೊನ್ದು. ಪುಟಗೋಸಿಗಿನ್ತ ದರಿದ್ರವಿಲ್ಲ, ಮರಣಕ್ಕಿನ್ತ ಶಿಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲ (Prv.). See Prvs. s. ಮರ 1, ಮಾನ 2, ಯೂಲ್, ವರ್ಗ. 2, at the end of a compound: dead, killed (Cpr. 10, after 105). — ಮರಣಗಾಲ. = ಮರಣಕಾಲ. (My.). See Prv. s. ಮದ್ದು. — ಮರಣಂಗೆಯ್. -ಂ-ಗೆಯ್. To die (Bp. 32, 42). — ಮರಣ ಪಡಿಸು. To kill (My.). ಮರಣ ಪಡಿಸುವವ (ಮಾರ, ಕೊಲ್ಲುವವ G.). — ಮರಣ ಪಡು. To die (My.). — ಮರಣವಾಗು. -ಆಗು. To die (Bp. 32, 20; 34, 26. 36; 50, 55). ಅವನು ಮರಣವಾದನು (My.). — ಮರಣ ಹೊನ್ದು. To die (My.; B. 4, 7. 186; 5, 73. 162).

ಮರಣಕಮ್ಪ marana-kampa. Tremor of the body at the time of death (My., also ಮರಣಕಮ್ಪನ).

ಮರಣಕರಣ marana-karana. Killing. See ಮಡಿಸು.

ಮರಣಕಾಲ marana-kâla. The time of death (My.).

ಮರಣವೇದನೆ marana-vêdanĕ. The agony of death (My.).

ಮರಣಶಾಸನ marana-śâsana. A last will, a testament (My.).

ಮರಣಸಂಕಟ marana-sankata. = ಮರಣವೇದನೆ. (My.).

ಮರಣಾನ್ತ marana-anta. Ending in death, having death for the end or termination (Sk.); death as the end of all (J. 11, 39).

ಮರಣಾಯಾಸ marana-âyâsa. = ಮರಣವೇದನೆ. (Cpr. 2, after 24).

ಮರನ್ದ maranda. = ಮಕರನ್ದ. The juice or nectar of flowers, honey. (Śśv. 3, 16).

ಮರನ್ದರಸ maranda-rasa. = ಮರನ್ದ. (Śśv. 2, 39).

ಮರನ್ದೌಕಸ್ maranda-ôkas. A flower. (R.).

ಮರಲ್ maral. 1. = (ಮಗುಟ್), ಮರಳ್ 1, ಮರಳು 1, ಮಱ 1. The face to be turned or averted; to turn back or backwards, to turn; to retreat; to return; to happen or occur again, or to do again (ಪರಾಙ್ಮುಖ Śmd. Dh.; Te. ಮರಲು, ಮರಳು, ಮಲಗು, ಮಳ್ಳು; T. ಮಡಂಗು). P. p. ಮರಲ್ದು (Cpr. 1, 20; 7, 70; 8, 103; 9, 88; Śśv. 4, 9). ಮರಲ್ಪು (Śśv. 4, 12). ಮರಲ್ದು is used also in the sense of "*again*".

ಮರಲ್ maral. 2. = ಮಣಲ್, ಮರಳ್ 2, ಮರಳು 4, ಮಱಲ್ 1, ಮಲಲ್ (Śmd. 42), ಮಳಲ್. Sand, gravel (ಪುಡಿಲ್, ಮಣಲ್, ಮುಲರ್, ಸಿಕತ Śm. 36).

Digitized by Google

ಮರಲ್ maral. 3. = ಮಲರ್ 3. A flower (ಪುಷ್ಪ Šmd. Dh.; Čpr. 6, 72; Abh. P. 8, 14). See ಕಳ್-.

ಮರಲು maralu. (ಫಾಲ, ಕೃಷಿಕ Si. 303).

ಮರಲ್ಚು maralču. = ಮರಳಿಸು 1, ಮರಳ್ಚು. To turn or avert the face; to turn; to cause to retreat; to return, etc. (ಪರಾಙ್ಮುಖೀಕರಣ Šmd. Dh.; Rāv. 6, 9; 11, 80).

ಮರವಳಿ mara-vaḷi. The produce of trees (fruit, bark and leaves, My.). — ಮರವಳಿಗುತ್ತಿಗೆ. Renting the produce of (government) trees (My.).

ಮರವೆ maravĕ. = (ಮರ 3), ಮರು, ಮರುವು. Intoxication, madness, fury; bewilderment, paralysis, torpor, etc. (ಮತ್ತತ್ವ Ĉt. I, 105; II, 9; ಜೊಮ್ಪಿಸಿತು Šs.; ಜೊಮ್ಪಿಸಿದುದು Bhn. 48; Bh. 4, 3, 12; Rām. 6, 14, 22; J. 10, 21; 14, 7. 17). — ಮರವೆಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To deprive of sensibility (J. 21, 2). — ಮರವೆಯೌಷಧ. -ಔಷಧ. A drug to produce madness, etc. (ಕಸುವರ್ Ĉt. II, 108).

ಮರಸಣಿ marasaṇi. = ಮರಸಣಿಗೆ. A species of kēsu or Arum (ಮುಚುಟ Mr. 149; My.).

ಮರಸಣಿಗೆ marasaṇigĕ. = ಮರಸಣಿ. (My.).

ಮರಸು marasu. To become furious, to begin to rage (Čpr. 6, 34).

ಮರಸುತ್ತು marasuttu. = ಮರುಸುತ್ತು, ಮಲಸೂತ್ರ. A screw (My.; Mhr. ಮಳಸೂತ್ರ).

ಮರಹಮ್ಮತ್ marahammat. = ಮರಾಮತ್, q. v. (My.; Br.).

ಮರಳ್ maraḷ. 1. = ಮರಲ್ 1, etc. P. p. ಮರಳ್ದು (Čpr. 6, 79; 7, 49; Bp. 60, 25). ಮರಳ್ವ (Šiv. 4, 74). See J. 2, 47; 5, 42; 31, 4; ಪೊಡೆ-, ಬಗೆ-. — ಮರಳಿಸು. ಮರಳಿ ಇಸು. To shoot arrows so that (an opponent) retreats (Čpr. 5, 109). — ಮರಳೊತ್ತು. ಮರಳಿ ಒತ್ತು. To push backward (Čpr. 6, 29).

ಮರಳ್ maraḷ. 2. = ಮರಲ್ 2, of which it is a vulgar form (Šmd. 41).

ಮರಳಿ maraḷi. = ಮರುಳ, ಮಳ್ಳ. A person (male or female) who in reality is clever, but simulates stupidity (My.). ಮರಳಿ, ಮಂಚಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಕಾಲು? ಅನ್ದರೆ ಮೂರು ಮತ್ತೊನ್ದು ಅನ್ದಳು (Prv.).

ಮರಳಿದು maraḷidu. = ಮರಳ್ದು of ಮರಳ್ 1. (Bh. 2, 4, 12).

ಮರಳಿಸು maraḷisu. 1. To cause to turn; to cause to return;—to return; to requite. ಪಗೆಯು ಮರಳಿಸುವುದು (ವೈರಶುದ್ಧಿ, ಪ್ರತೀಕಾರ, ವೈರನಿರ್ಯಾತನ Nr.).

ಮರಳಿಸು maraḷisu. 2. To cause to bubble up or boil fiercely (My.).

ಮರಳು maraḷu. 1. = ಮರಲ್ 1, etc. To turn, to turn back (v. i.), etc. P. p. ಮರಳಿ. ಮರಳಿದುದು (ವೃತ, ವೃತ್ತ, ವ್ಯಾವೃತ್ತ Nr.). ಮರಳಿ ನುಡಿಪ (ಪುನರ್ವಚ Nn. 167). ಮರಳಿ ಬನ್ದಳು ಕುನ್ತಿ (Bh. 1, 10, 26). ವನವೀಥಿಗಳ ವಳಯದ ಪೊಕ್ಕು, ಮರಳಿದುದಿಲ್ಲ ಎರಹಿಗಳು (1, 5, 10). See Bp. 9, 8; 20, 22; 24, 65; 39, 18; 40, 8; 42, 30; 45 sum.; 52 sum.; Bh. 1, 8, 13; 2, 4, 9; Rāv. 6, after 11; J. 3, 40; 5, 59; 17, 10. The P. p. often conveys the meaning of *"again"*, *"back"*, *e. g.* ಬಟ್ಟೆ ಟ್ಟು ಕೊಣ್ಡಿದ್ದದನ್ನು ಮರಳಿ ಕೊಡುವಿಕೆ (ಪ್ರತಿದಾನ Si. 325). — ಮರಳಿ ಮರಳಿ. Again and again (Bp. 4, 47). ಮರಳಿ ಮರಳಿ ಕಾಣಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ಅವಗೀತ Nr.). ಮರಳಿ ಮರಳಿ ಹುಟ್ಟುಹ (ಪುನರ್ಭವ Nn. 114). ಸನ್ತೋಷ ತ್ವರೆ ಮುನ್ತಾದವುಗಳಿನ್ದ ಎರಡು ಮೂರು ಸಾರಿ ನುಡಿದ ಮಾತೇ ಮರಳಿ ಮರಳಿ ನುಡಿಯಲ್ ಪಡುವದು (ಆಮ್ರೇಡಿತ, ದ್ವಿಸ್ತ್ರಿರುಕ್ತ Si. 56). — ಮರಳೆ. Again (Bh. 3, 13, 34).

ಮರಳು maraḷu. 2. To bubble up, to boil fiercely (as water, My.; Tŏ. ಮರಗು, ಮರುಗು, ಮಱುಗು, ಮಱುಗು, ಮಸಲು, ಮಸುಲು).

ಮರಳು maraḷu. 3. = ಮರುಳ್ 2, etc. (My.; *cf.* ಮಡದು). ಭೋಗಿಗೆ ಯೋಗಿ ಮರಳು, ಯೋಗಿಗೆ ಭೋಗಿ ಮರಳು (Prv.).

ಮರಳು maraḷu. 4. = ಮರಲ್ 2, etc. (My.).

ಮರಳ್ಚು maraḷču. = ಮರಲ್ಚು, etc. (Čpr. 4, 78; Abh. P. 8, 35; Grj. 3, 102; Rāv. 13, 84).

ಮರಾಟ marāṭa. Tbh. of ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ. Mahratta; a Mahratta man (My.). ಮರಾಟರ ಹತ್ತರ ಹೋರಾಟ ಸಲ್ಲ (Prv.).

ಮರಾಟಿ marāṭi. Belonging to Mahratta; a Mahratta person (My.). — ಮರಾಟಿಯವ. -ಅವ. A Mahratta man (My.). — ಮರಾಟಿಯವಳು. -ಅವಳು. A Mahratta woman (My.).

ಮರಾಮತ್ marāmat. = ಮರಹಮ್ಮತ್. Repairs, as of roads, houses, tanks, etc. (My.; Mhr., H.).

ಮರಾಲ marāla. ಮರಾಳ. Soft, mild, bland, tender. 2, a flamingo; a goose (ಹಂಸೆ Nn. 8. 9. 17; ಸಾರಸ 56; ಸಾರಸ Mr. 521). 3, a horse. 4, lampblack, used as collyrium. 5, a cloud. 6, a villain, a rogue.

ಮರಾಲಕ marālaka. = ಮರಾಲ No. 2. (Bp. 50, 11).

ಮರಾಲಧ್ವಜ marāla-dhvaja. N. of a king (J. 11, 26. 28; 12, 1. 5. 20).

ಮರಾಲಪದಿ marāla-padi. The plant Cissus pedata Lam. (ತ್ರಿಪದಿ, etc. Mr. 141).

ಮರಾಲಯಾನೆ marāla-yānĕ. A woman with the gait of a flamingo (Čpr. 7, 118).

ಮರಾಲಿ marāli. A female hamsa. (A.).

ಮರಾಲಿಕೆ marālikĕ. = ಮರಾಲಿ. (Šmd. 153. 283).

ಮರಾಳ marāḷa. = ಮಳಾರ. A strap or girth of horses (ಕುದುರೆಯ ಪಟ್ಟಿ Šmd. II; Šm. 42, o. r. ಮಳಾರ).

ಮರಿಗೆ marigĕ. = ಮರಗೆ, etc. (My.; Si. 241; Tŏ. ಮರಿಗೆ, ಮಱಿಗೆ; see ಕಲ್ಲು-). ಎಲ್ಲರೂ ಹೆಣ್ಣು ಹೆತ್ತರೆ ಮೂರಮ್ಮ ಮರಿಗೆ ಹೆತ್ತಳು (Prv.).

ಮರಿಚ marica. = ಮೆಣಸು, ಮೆಳಸು. *Black pepper.*

ಮರಿಯಾದೆ mariyādĕ. Tbh. of ಮರ್ಯಾದೆ (Mr. 529; Bp. 18, 10. 50; 24, 80; 28, 35; 53, 75; 58, 30; My.). See Prv. s. ಮಾನ 2.

ಮರಿಯಿಸು mariyisu. (fr. ಮರ್). To kill (Čpr. 5, 133).

ಮರೀಚ marīča. *Black pepper.*

ಮರೀಚಕ marīčaka. = ಮರೀಚ. (ಊಷಣ, ಮೆಣಸು Mr. 138).

ಮರೀಚಿ marīči. *A ray of light* (see Nn. s. ಎಪ್ರ); light. 2, mirage. 3, *N. of a prajāpati.* 4, *one of the seven rishis and father of Kaśyapa* (see ಮುಖ್ಯಮುನಿ).

ಮರೀಚಿಕ marīčika. = ಮರೀಚಿಕೆ, in ಮರೀಚಿಕಜಲ (Bp. 42, 2).

ಮರೀಚಿಕಾಜಲ marīčikā-jala. Mirage (ಬಯಲ್ದೊಡಿ, ಬಿಸಿಲ್ಗುದುರೆ Kk. 11b).

ಮರೀಚಿಕೆ marīčikĕ. ಮರೀಚಿಕಾ. *Mirage.* — ಮರೀಚಿಕೆಯ ಜಲ. (ಬಯಲ್ದೊಡಿ, ಬಿಸಿಲ್ಗುದುರೆ Kk. 12).

Digitized by Google

ಮರೀಚಿಜಲ marîci-jala. Mirage (ಬಿಸಲ್ಗುದುರೆ Šm. 15).

ಮರು maru. = ಮರವೆ, etc. See ಮರುಕುಳಿ.

ಮರು maru. 1. *A sandy desert, any arid region or soil destitute of water* (ನೀರು ನೆಲೆಯಿಲ್ಲದ ಠಾವು Nr.). 2, a mountain, a rock (*cf.* ಮರಡಿ, etc.). 3, N. of a country (Marwar, Bp. 6, 18).

ಮರು maru. 2. = ಮರುವಕ. (ಮರುವಕ, ಫಣಿಜ್ಜಕ, ಕಪ್ಪಾದ ತುಲಸಿ Mr. 129).

ಮರುಕುಳಿ maru-kuḷi. Bewilderment, etc. (ಮರು ಳ್ವುದು Šs.).

ಮರುಗ maruga. = ಮರುವ, etc. Tbh. of ಮರುವಕ (Šmd. 375; Grj. 7, 52; My.; Sl. 141; ಸುರಭಿ Nn. 30, Mr. 509; see s. ಲಘು). See ಬಿಳೀ-.

ಮರುಗು marugu. = ಮಂಜಿ 2. (St. & Pl.).

ಮರುಜ maru-ja. A kind of perfume (= ನಖಿ). 2, a tree akin to the Mimosa catechu (see ಖದಿರ). — ಮರುಜವಣಿ. -ಮಣಿ. A bead of maruja (Šêv. 3, 30).

ಮರುಜೆ maru-jĕ. A particular species of plant. — ಮರು ಜೇವಣಿ. -ಮಣಿ. A bead of marujĕ (Râm. 6, 40, 5).

ಮರುತ್ maru̥t. = ಮರುತ್ತು. *Wind.* 2, *the god of the wind, regent of the north-west quarter* and father of Hanumat. 3, *any god or deity.* 4, N. of a metrical foot (Čh.). 5, N. of the gods of the winds and storms.

ಮರುತ maruta. (Šmd. 106). Wind (ತಾರ, ವಾಯು Nn. 40; ಅನಿಲ, ವಾಯು 72). 2, a deity (ಸುರ, ದೇವತೆ 72). 3, = ಮ ರುತ್ No. 2 (ದಿಶಾಧಿಪ Mr. 57). 4, a mountain (ಅಚಲ, ಪರ್ವ ತ 72). 5, N. of a country (ಜನಾನ್ತ, ದೇಶಭೇದ 72). 6, a bow (ಧನು, ಬಿಲ್ಲು 72). 7, N. of a metrical foot (Čh.; Mr. 364). 8, N. of a king (J. 2, 32; 5, 20, etc.).

ಮರುತಬನ್ಧಿ maruta-bandhi. A disease of the spleen (ಗುಲ್ಮ Mr. 387).

ಮರುತಾಶನ maruta-aśana. A serpent (ಸರ್ಪ Mr. 399).

ಮರುತ್ತರಂಗಿಣಿ marut-taraṅgiṇi. The celestial Ganges (Šmd. 260 Mdb.).

ಮರುತ್ತು maruttu. Tbh. of ಮರುತ್. (Čh. v. 121).

ಮರುತ್ತ್ರಯ marut-traya. Three mountains (or mêrus, Čpr. 1, 69).

ಮರುತ್ವತ್ marut-vat. Attended by the maruts: *Indra.*

ಮರುದಾಪ್ತ marut-âpta. Fire, Agni (Bp. 21, 1).

ಮರುದಿಷ್ಟ marut-ishṭa. Fire. 2, N. of a metrical foot (Čh.).

ಮರುದ್ದೆಸೆ marut-dêsĕ. The north-west quarter (Šêv. 1, 62).

ಮರುದ್ವರ್ತ್ಮ marut-vartma. The path of the winds: *the atmosphere.*

ಮರುನ್ನಿಕರ marut-nikara. A multitude of deities (Bp. 2, 20).

ಮರುನ್ನಿಷೇವಣ marut-nishêvaṇa. Living in, enjoying or eating wind (adj., Šêv. 4, 85).

ಮರುನ್ಮಾಲೆ marut-mâlĕ: *A sort of grass, Trigonella corniculata* Lin.

ಮರುಭೂಮಿ maru-bhûmi. = ಮರು No. 1. (My.).

ಮರುವ maruva. = ಮರಗ, ಮರಗು, ಮರು 2, ಮರುಗ (Šmd. 375; Sl. 141), ಮರುವಕ. A kind of Ocimum (Sk.); sweet marjoram (Čpr. 1, after 101). 2, a valuable timber tree with showy purple flowers, Lagerstroemia flos reginae Retz. (St. & Pl.).

ಮರುವಕ maruvaka. = ಮರುಗ (Šmd. 375), ಮರುವ, etc. A kind of Ocimum. 2, *sweet marjoram or a similar plant* (= ಜಮ್ಬೀರ). 3, *the tree Vangueria spinosa* Roxb.

ಮರುವು maruvu. = ಮರವೆ. (ಮತ್ತತೆ Kk. 31; Šm. 76).

ಮರುಸುತ್ತು marusuttu. = ಮರಸುತ್ತು, etc. (My.).

ಮರುಳ್ maruḷ. 1. To be bewildered, etc. ಮರು ಳ್ವುದು (ಮರುಕುಳಿ Šs.; T. ಮರುಳು, ಮಯಂಗು).

ಮರುಳ್ maruḷ. 2. = ಮರಳು 3, ಮರುಳು, ಮಳ್, ಮಳ್ಳು 1. Bewilderment, confusion, madness, foolishness, stupidity; fury, extacy, frenzy, the state of being possessed (ಪೇಂಕುಳಿ Kk. 65; M.; M. ಮಯಲ್, ಮದಿಲ್, infatuation, charm of love; Tĕ. ಮರುಲು, love, desire, lust = ಮೋಹ, ಕಾಮ). **2,** a mad, or foolish, person;—an evil spirit, a demon, an imp (ಪಿಶಾಚಿನಿ Šmd. II; Kk. 91; Šm. 53; ಭೂತ Ns. 78; M.). ಮರುಳ್ಗಳ್ (Šmd. 52). ಮದ್ದಿನ್ದ ಮರುಳಾಗಿ ಹೇಕುಳಿಗೊಣ್ಡಿದ್ದ ನಾಯಿ (ಯೋಗಿತ, ಅಲರ್ಕ Nr.). ನೀರ ಬೊಬ್ಬುಳಿ ನೆಚ್ಚಿ, ಸಾರಿ, ಕೆಡದಿರು, ಮರುಳೆ! (Sp.). ಬಿರುದರ ಕರುಳಂ ಕೊಣ್ ಕೊಣ್ ದು ಮರುಳ್ ಇರುಳ್ ತಿವ್ವಿದೆಯೊಳ್ (Šmd. 27). See Šmd. 272; Čpr. 1, 62; 5, 31; 7, 44; Abh. P. 13, after 54; 13, 66; Bp. 2, 18. 23; 10, 3; 18, 12; 35, 32; 57, 62; J. 2, 23. 44; 3, 33; 22, 24; ಪುಲ್-; ಪೆರ್-. — ಮರುಳ ಜಡೆ. N. of a plant (ಗೋ ಲೋಮಿ, ಭೂತಕೇಶ Nr.). — ಮರುಳಾಗು. -ಆಗು. To grow bewildered, confused, mad, etc. See Grj. 4, 62; Bp. 40, 6; 45, 33; J. 2, 57.—ಮಗಳೇ, ಮರುಳಾದೆಯಾ? ಇರುಳು ಬಗಳಾಡು ವವರು ಯಾರಮ್ಮ?—ಬರೀ ಮಾತಿಗೆ ಮರುಳಾದರೆ ಬರಿ ತಪ್ಪೀತೇ?—ಮಗ ಓದಿ ಓದಿ, ಮರುಳಾದ (Prvs.). — ಮರುಳಾಟ. -ಆಟ. Bewildered, mad, foolish behaviour; confusion, etc. (J. 19, 26; 24, 4; My.). — ಮರುಳಾಟನುಡಿ. A confused speech. ಮರುಳಾಟನುಡಿಯ ಅಟ್ಟುಳಿ (ನಿರಸ್ತ Mr. 85). — ಮರುಳಾರ್ಯ. -ಆರ್ಯ. N. (Râv. 1, 17). — ಮರುಳ್ಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. = ಮರುಳು ಗೊಳ್. To grow bewildered, etc.; to fall into phrenzy (on account of a person, Grj. 3, after 98). — ಮರುಳ್ಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To cause to grow bewildered, etc. (ಮೋಹಿಸು Kk. 72; Šm. 51; Mr. 2; Grj. 2, after 106; Râv. 5, after 19). — ಮರುಳ್ದುಮ್ಬಿ. -ತುಮ್ಬಿ. A mad black bee (Šmd. 143). — ಮರುಳ್ಪಡೆ. -ಪಡೆ. = ಮರುಳಾಗು. (Abh. P. 13, 65).

ಮರುಳ maruḷ-a3. A bewildered, mad, foolish man (My.). **2,** a badly disposed man (ದುಃಶೀಲ Bhn. 46). ತನ್ನ ನೆರಳು ತಾ ಕಣ್ಡು ನೆರಳುವವ ಮರುಳನಲ್ಲವೇ?—ಮರುಳಗೆ ಇರುಳಿಲ್ಲ, ಪಿತ್ತದವಗೆ ನಿದ್ರೆಯಿಲ್ಲ (Prvs.). See Čpr. 4, 18; Bp. 13, 13; 15, 4; 57, 13; 60, 42; B. 4, 180; ಅತಿ-; Prv. s. ತಲೆ.

ಮರುಳಿ maruḷi. = ಮರಳಿ, etc. (My.).

ಮರುಳು maruḷu. = ಮರುಳ್ 2, etc. (Bp. 20, 21; 51, 53; 56, 46; 58, 44; Bh. 1, 10, 22; My.). ಭೂತ ಮರುಳೋ? ಮಾಡ ಮರುಳೋ?—ಭೋಗಿಗೆ ಯೋಗಿ ಮರುಳು, ಯೋಗಿಗೆ ಭೋಗಿ ಮರುಳು.—ಮನೆಗೆ ಬನ್ದ ಮರುಳು (a mad, or foolish, person) ಲೇಸು.—ಎಳೇ (ಎಳೇ ಪ್ರಾಯದ) ಮರುಳೋ? ಎಪ್ಪತ್ತೇ (ಎಪ್ಪತ್ತು ವರುಷದ) ಮರುಳೋ?—ಜನ ಮರುಳೋ? ಜಾತ್ರೆ ಮರುಳೋ? (Prvs.). — ಮರುಳುಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To accuse of foolishness (Bh. 5, 1, 41). — ಮರುಳುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. = ಮರುಳ್ಗೊಳ್. (Bp. 41, 7; 52, 7; 54, 30; Bh. 2, 13, 14; C.; B. 4, 17). ಮರುಳು ಗೊಣ್ಡದು (ಉನ್ಮಾದ, ಚಿತ್ತವಿಭ್ರಮ Nr.). — ಮರುಳುನಾಯಿ. A

Digitized by Google

mad dog. ಅರೆಮರುಳಗೆ ಮರುಳುನಾಯಿ ಕಚ್ಚಿತನ್ತೆ (Prv.). — ಮರುಳು ಮಾಡು. To cause to grow bewildered, etc. (Bp. 40, 22; Bh. 1, 8, 71; J. 7, 25; My.). — ಮರುಳುಮಾತು. A confused, or confusing, word or speech (My.). — ಮರುಳುಮ್ಮತ್ತ. -ಉಮ್ಮತ್ತ. The thorn-apple which produces bewilderment (J. 2, 33). — ಮರುಳು ಹಿಡಿ. Bewilderment, etc. to seize or lay hold of. ಅವನಿಗೆ ಮರುಳು ಹಿಡಿಯಿತು (My.).

ಮರುಳುತನ marulutana. = ಮರುಳ್ತನ. (ಪೇಂಕುಣಿ Ss.; Bp. 44, 11; Râm. 5, 8, 22; 6, 12, 15; B. 3, 12; ಉನ್ಮಾದ, ಚಿತ್ತವಿಭ್ರಮ Si. 70; C.).

ಮರುಳ್ಚು marulču. To bewilder, etc. (Čpr. 6, 83; V. 29, 14. 21. 22).

ಮರುಳ್ತನ marultana. (Šmd. 248). The state of being bewildered, mad, etc. (ಪೇಂಕುಳಿ Šm. 49; ಮೆಳ್ಪಡೆ Šmd. II, o. r. ಮೆಳ್ಪಡೆ; ಮೆಳ್ಪಡೆ Kk. 86; Grj. 8, 9; Šiv. 4, 111).

ಮರೆ marĕ. (Šmd. 27). A kind of deer (ನ್ಯಂಕು, ರಂಕು Hlâ.; ರಂಕು, ನಂಕು Mr. 163; Bp. 34, 32). ಗಣ್ಣುಮರೆ (ಋಕ್ಷ Si. 169). ಮರೆಯ ಅದಗು (Šiv. 3, 39). ಹಿರಿದಹ ಮರೇಮೃಗ (ರಾಮ 170). ಇದು ಹುಲ್ಲೆಗಳ ಹಕ್ಕೆ! ಇದು ಮರೆಯ ಹಿಕ್ಕೆ ತಾಂ (Râghč. 17, 68). See ಕಾಡ್-, ಪೆರ್-, ಬಲ್-, ಹೆಮ್-.

ಮಱ mara. 1. = ಮೊಱ 3. A fan used for winnowing, etc. (ಪ್ರಸ್ಫೋಟನ, ಶೂರ್ಪ Si. 307). ತರುವವ ಮಱತರೆ ಮಱ ಏನು ಮಾಡೀತು? (Prv. in B. 5, 314).

ಮಱ mara. 2. = ಮಱು 1. — ಮಱ ಕಳಿಸು. To bring again (to the mouth), as an animal in rumination (B. 3, 17). 2, = ಮಱು ಕಳಿಸು. (My.). — ಮಱಸಲ್. = ಮಱುಸಲ್. (My.).

ಮಱ mara. 3. = ಮಱ್ 2. — ಮಱ ಮಾಡು. = ಮಱ್ ಮಾಡು. To hide, to conceal (v. t.; Si. 69. 73). — ಮಱ ಮಾಯಿಸು. = ಮಱ ಮಾಡು. (My.).

ಮಱ mara. 4. (fr. ಮಱಗು 1). = ಮಲ 1. With grief. — ಮಱ ಮಱನೆ ಮಱುಗು. To be very much grieved (B. 3, 7). — ಮಱ ಮಱ ಮಱುಗು. = ಮಱ ಮಱನೆ-. (B. 4, 20).

ಮಱಗು maragu. 1. = ಮಱುಗು. ಸಜ್ಜನರು ಸಾಯಲೊಡೆ ನಿರ್ಜರರು ಮಱಗುವರು (Sp.).

ಮಱಗು maragu. 2. = ಮಱವು, etc. Secrecy (Tĕ. ಮಱುಗು, ಮಱುಗು). — ಮಱಗುಗೆಡು. -ಕೆಡು. A secrecy to be divulged (Šâstrasâra in W. v. 1319).

ಮಱತು maratu. = ಮಱದು, etc. (My.).

ಮಱದು maradu. = ಮಱತು, ಮಱ್ದು. P. p. of ಮಱ್ 1.

ಮಱಪು marapu. 1. To hide, to conceal; to cause to forget (Čpr. 8, 83).

ಮಱಪು marapu. 2. = ಮಱವು, etc. (Šiv. 2, 104; T. ಮಱಪ್ಪು; see ಮೆಯ್ಮಱಪು). — ಮಱಪಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To hide one's self (Čpr. 4, 82).

ಮಱಮ್ಬೆ marambĕ. = ಮಱವೆ (Čt. I, 25).

ಮಱಯಿಸು marayisu. = ಮಱಸು, etc. (Čpr. 5, 23).

ಮಱವು maravu. = ಮಱಗು 2, ಮಱಪು 2, (ಮಱವೆ), ಮಱಹು q. v. Hiding; secrecy;—unmindfulness;—forgetting; forgetfulness (My.; Tĕ.); etc. ನನಗೆ ಮಱವು ಬನ್ತು (I forgot, My.). ಆ ಮಾತು ನನಗೆ ಮಱವಾಯಿತು (I have forgotten—, My.). See ಮೆಯ್-. ಅಱವು ಇದ್ದದಲ್ಲದೆ ಮಱವು ಹ್ಯಾಗೆ ಬನ್ದೀತು? (Prv.). — ಮಱವಿಗೆ ಹಾಕು. To hide (ಮಱಸು G.).

ಮಱವೆ maravĕ. ಮಱ್-ವೆ (Šmd. 247). = ಮಱಮ್ಬೆ. The state of becoming unmindful of; oblivion, forgetfulness (My.; T. ಮಱವಿ); unconsciousness; stupor; torpor (Bh. 1, 9, 8; My.; T. ಮಱವಿ). See ಪೆರ್ಮಱವೆ, ಮೆಯ್ಮಱವೆ. **2,** a disease of the eye (Bp. 18, 66). ಮಱವೆ ಪಿಂಗಿದಂ (ಎಚ್ಚಿತ್ತಂ Šmd. I).

ಮಱಸು marasu. = ಮಱಯಿಸು, ಮಱ್ಸು, (ಮಾಚು, ಮಾಜು 1). To veil, to hide, to conceal (ಆಚ್ಛಾದನ Šmd. Dh.);—to keep one's self out of view; to practise fraud (J. 5, 59);—to cause to be unmindful of or to forget (My.). ಮಱಸಿ, ಕೊರಲನು ಕೊಯ್ವ ನರರ ಮಱ್, ಮನವೆ! (Dp. 172). ಕೆಮ್ಮಿನಿನ್ದ ಹೂಸು ಮಱಸಿದ (Prv.).

ಮಱಸುನ್ದು (mara3-sundu). 1. To lie hidden (Kâvy. 2, 1, 25).

ಮಱಸುನ್ದು (mara3-sundu). 2. Lying hidden. **2,** (mara2-sundu) another coitus. ಮಱಸುನ್ದು ಸೂಱ ಸುನ್ದನೆ ಪೆಱತಿನಿಸಿಮ್ಪೆಱ್ಯದೆನೆ ಪದಾನ್ತರದಿನ್ದಂ ನೆಱ್ದು ನಿಲೆ ದುಃಪ್ರತೀತಿಯನಱ್ಪುವ ಪಿಱ ಪಿಱವುಮಿನ್ನವೆ ಗ್ರಾಮ್ಯಂಗಳ್ (o. r. ಪೆಱ ಪೆಱ ಉಮ್ಮಿನ್ನವ ಗ್ರಾಮ್ಯಂಗಳ್, Kâvy. 2, 1, 24).

ಮಱಸುಹ marasuha. Concealing, concealment (of knowledge, etc., ಅಪಹ್ನವ, ಅಪಲಾಪ, ಅಪಜ್ಞಾನ, ಅಪಾತ್ಯಯ Hlâ.).

ಮಱಹು marahu. = ಮಱಪು 2, ಮಱವು, etc. Secrecy (Grj. 5, 38); unmindfulness; inadvertence, error, mistake; forgetfulness; loss of consciousness; stupor (ಪ್ರಮಾದ, ಅನವಧಾನ Hlâ.; ಅನ್ತರ Nn. 77, Mr. 531; ಅಪಹ್ನವ, ಅಪಲಾಪ, etc. Mr. 441; ಮೂರ್ಛೆ Nn. 124). ಮನದ ಮಱಹು (ಭ್ರಾನ್ತಿ, ಮಿಥ್ಯಾಮತಿ, ಭ್ರಮ Nr.). See Bp. 3, 34; 35, 20; 36, 28; 42, 16. 17; ಮೆಯ್ಮಱಹು.

ಮಱಿ mari. 1. The young of any animal to be born (? ಪೋತಕ Šmd. Dh.).

ಮಱಿ mari. 2. The young of any animal (excepting kine and buffaloes, see ಕಱು 1; C.; T., M.; Tu. ಮಱಿ, Tĕ. ಮಱಕ); a young child (ಪೋತ, ಪಾಕ, ಅರ್ಭಕ, ಡಿಮ್ಭ, ಪೃಥುಕ, ಶಾಬಕ, ಶಿಶು Si. 179; My.); a pupil (My.); a shoot, a sapling (B. 2, 22. 37). ಆನೆಯ ಮಱಿ (ಕಲಭ, ಕರಿಪೋತ); ಉಡುವಿನ ಮಱಿ (ಗೌಧೇರ); ಎಲ್ಲಾ ಪಶುಗಳ ಮಱಿ (ಬರ್ಕರ Hlâ.). ಉಡುವಿನ ಮಱಿ (ಗೌಧೇರ Nr.). ಆನೆಯ ಮಱಿ (ಮತಂಗಪೋತಕ Nn. 135). ಒಣ್ಟೆಯ ಮಱಿ (ಕರಭ Si. 323). ಕೋಱೀ ಮಱಿ (C.). ಕರಿಯಾದರೂ ಮಱಿಯಾಗಿರದೆ ಬೆಳೆಯದು (Prv.). See Čpr. 5, after 64; 7, 48. 103; Bp. 11, 10; 20, 13; Bh. 1, 20, 61; 2, 13, 14; 3, 13, 29; Râv. 5, 40. 44; 8, 117; 9, 28. 29; J. 28, 4. 52; ಅಂಚೆವಱಿ, ಆನೆವಱಿ, ಕಿಱುವಱಿ, ಗಣ್ಡುಮಱಿ, ಗಿಳಿವಱಿ, ಪಕ್ಕಿವಱಿ, ಪಲ್ಲಮಱಿ, ಪೊಮ್ಮಱಿ, ಮಿಗವಱಿ, ಹೆಣ್ಣುಮಱಿ. — ಮಱಿ ಈ. = ಮಱಿ ಕೊಡು. (My.). — ಮಱಿ ಕೊಡು. To bring forth young, to yean, to cub (B. 5, 17). — ಮಱಿಗುದುರೆ. -ಕುದುರೆ. A colt (ಬಾಲ, ಪೋತ, ಕಿಶೋರ Hlâ., Nr.; Mr. 273). — ಮಱಿಗೋಗಿಲೆ. -ಕೋಗಿಲೆ. A young cuckoo (J. 3, 3). — ಮಱಿಜೇಡಹುಱ. A young

Digitized by Google

spider (B. 4, 113). — ಮಱಿದುಮ್ಬಿ. -ತುಮ್ಬಿ. A young black bee (Abh. P. 15, 5; Râm. 2, 7, 4; J. 2, 57; 3, 6. 24; 8, 2. 4; 29, 46). — ಮಱಿಮಕ್ಕಳು. Plural of ಮಱಿಮಗ: great grand-children (B. 3, 74; My.). — ಮಱಿಮಗ. A great grand-son (My.; G. 282). — ಮಱಿಮಗಳು. A great grand-daughter (My.). — ಮಱಿ ಮಾಡು. To hatch, as fowls (My.; B. 3, 120), spiders (B. 4, 113). — ಮಱಿಮೀನ್. A young fish (J. 6, 10; 30, 6; B. 4, 119). ಮಱಿಮೀನ ಮೊತ್ತಂ (ಕ್ಷುದ್ರಾಣ್ಡಮತ್ಸ್ಯಸಂಘಾತ, ಪೋತಾಧಾನ Nr.; ಕ್ಷುದ್ರಾಣ್ಡ Mr. 410). 2, a sort of gilt-head, Sparus emarginatus B. MSS. (ಗಡಕ, ತ ಕುಲಾರ್ಧಕ Nr.). — ಮಱಿಮುಗಿಲ್. A small cloud (Rśv. 1, after 135). — ಮಱಿಯಾನೆ. -ಆನೆ. A young elephant (ಧೇನುಕೆ, ಬಾಲಕರೇಣು Nn. 98; ಗಣಿಕೆ, ಕುಣ್ಡಾಲಿಕಿಶೋರ 98; ಕಲಭ 130; Bh. 1, 8, 61; J. 31, 60). — ಮಱಿಯುಡು. -ಉಡು. A young iguana (ಗೌಧೇರ Mr. 163). — ಮಱಿಸಿಂಗ. A young lion (J. 20, 13). — ಮಱಿ ಹಾಕು. = ಮಱಿ ಕೊಡು. (My.; B. 3, 75). ಬರಹದಲ್ಲಿದ್ದ ಕರಿ ಮಱೀ ಹಾಕೀತೇ? (Prv.).

ಮಱಿಸು marisu. = ಮಱಸು, etc. ದುಃಖವನ್ನು ಮಱಿಸೋಣ (G. 259).

ಮಱು maru. 1. = ಮಱ 2, ಮಲ 3, (ಮಾಱು 2). Other; next, following, second; again; opposite (T., Tĕ.; *cf.* ಮತ್ತು). — ಮಱು ಕಣಿಸು. = ಮಱು ಕಳಿಸು. (V. 30, 32). — ಮಱು ಕಳಿಸು. = ಮಱ ಕಳಿಸು 2. To appear again, to return, as a fever (My.). — ಮಱುಚಲ್. = ಮಱುಸಲ್. — ಮಱುಚಲ ಮಗ. A second-born son (B. 3, 15). 2, a third-born son (My.). — ಮಱುಜೂಜು. Another game at dice (Râm. 3, 2, 25). — ಮಱುಜೇವಣಿ. A vegetable substance that restores to life (Râm. 6, 36 sum.; 6, 36, 38). — ಮಱುದಿನ. The next day (ಪರೇದ್ಯುಸ್ Si. 477; Bp. 2, 51; 27, 22; 32, 42; 42, 37; 57, 10; J. 29, 13. 26; B. 2, 28. 46; My.). — ಮಱುದಿವಸ. = ಮಱುದಿನ. (Bp. 14, 28; 34, 21; 43, 67; B. 3, 50; Rśv. 7, after 97; My.). — ಮಱುದಿವಸ. = ಮಱುದಿವಸ. (Čpr. 2, after 40; 5, after 136). — ಮಱುಭವ. Another birth (Čpr. 4, 18). — ಮಱುಮಾತು. An answer (ಪ್ರತಿವಾಕ್ಯ, ಉತ್ತರ Nr.; Čpr. 10, after 54; Abh. P. 15, after 30; Râm. 6, 53, 6; V. 5, after 39). — ಮಱುಮಾತುಗುಡು. -ಕುಡು. To give a reply (Abh. P. 9, after 155). — ಮಱುಮೆಯ್. Another body (Abh. P. 8, 8; 16, after 39). — ಮಱುಮೊನೆ. Another sharp point: the point of an arrow that has pierced through one body and thus is ready to enter another (Bh. 7, 6, 32). — ಮಱುಮೊನೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To get a second sharp point (by piercing through one body to enter another, Bh. 1, 5, 15; 4, 4, 54; J. 4, 44). — ಮಱುವಕ್ಕ. -ಪಕ್ಕ. Another side or party; a hostile army (ಪಗೆವಡೆ Čt. I, 103; Čpr. 5, 107; Abh. P. 7, 69. 99; 9, 58. 62; 11, after 51; 13, 87; 15, after 55). — ಮಱುವಸಲ. -ಮಸಲ್-ಅ. An antagonist, an enemy (ಮಾಱಿ, ಬೀರ, ಪಗೆ Ŝs.; ಮಾಱಿ, ಪಗೆ Kk. 60; Ŝm. 40; Tĕ. ಮಾರುಮಲೆ, ಮಾರು ಮಸಲು, to oppose, front; to rival). — ಮಱುವಾಡ್. -ಪಾಡ್. A second marriage. ಮಱುವಾಡಿವಳು (ಪುನರ್ಭೂ, ದಿಧಿಷು Hlâ.). ಮಱುವಾಡಿ ಕಾನ್ತೆ (ಪುನರ್ಭೂ, ದಿಗ್ಧಿಷು Mr. 303). — ಮಱುಸಲ್. = ಮಱಸಲ್. Another or further birth or offspring: a third or last-born son or daughter (My.). ಮಱುಸಲ ಮಗನು, ಮಱುಸಲ ಮಗಳು (My.).

ಮಱು maru. 2. (fr. ಮಱೆ 1). Forgetfulness. See ಮಱುಕುಳಿ.

ಮಱುಕ maruka. Sorrow, grief (ಅದವದಿಲ್ Ŝmd. II; Čpr. 8, 58; Rśv. 14, 20); — affection, love (J. 11, 4; 21, 8; 28, 4; My.). ವಿರಹದಿನ್ದ ಆದ ಮಱುಕ (ಉತ್ಕಣ್ಠೆ, ಉತ್ಕಲಿಕೆ Nr.). ಮಱುಕವಿಲ್ಲದ ಹೆಣ್ಡತಿಗಿನ್ತ ಮರದ ನೆರಳು ಸುಖ (Prv.). See ದಾಯ್ಮಱುಕ; Prv. s. ತಿರುಕ. — ಮಱುಕಪ್ಪಡೆ. -ಒಂ-ಪಡೆ. To feel affection (Rśv. 5, 44).

ಮಱುಕುಳಿ maru-kuli. (Ŝmd. 239. 40). A forgetful or absent man (ಮಱೆವವ Ŝm. 48; Kk. 65, o. r. ಮರುಳಿದಂ, for which *cf.* ಮರುಕುಳಿ).

ಮಱುಗು marugu. = ಮಱಗು 1. To burn, to be very hot, to be inflamed with passion; to fret; — to suffer great pain, to be distressed, to grieve (ಸನ್ತಾಪ Ŝmd. Dh.; My.; Tĕ. ಮರಗು, ಮಱಗು, to boil up, etc.; T. ಮಱುಗು, to whirl; to be perplexed or confused); — to love (ಕೂರ್ Ŝmd. II; Tĕ.). ಕೂರ್ತು ಮಱುಗಿದಂ (ಪ್ರೀತಿವಟ್ಟಂ Kk. 80). ಮಱುಗಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ಸನ್ತಾಪಿತ, ಸನ್ತಪ್ತ Nr.). ತೆಱೆದ ಕಣ್ಣದ ಮಟ್ಟೆ ಮಱುಗುವಾ ತೆಱನನ್ತೆ ಅಱೆಯದರ ಕೂಟ (Sp.). See Ŝmd. 225. 282. 292; Čpr. 4, 118; Čh. v. 20; Bp. 22, 17; 24, 21; 27, 11; 28, 9; 37, 39; 60, 30; Bh. 1, 8, 73. 89. 90; 1, 20, 61; Rśv. 8, 98; 13, after 96; 13, 101; 13, after 104; J. 11, 31. 34; 13, 58. 59; 19, 7; 24, 47, etc.; 26, 13. 14; 28, 16. 17. 18. 19. 33. 35. 36. 50; B. 3, 7; 4, 20; ಮಲ-. — ಮಱುಗು ಮಱುಗು. rep. (Bp. 18, 54).

ಮಱುಗುಹ maruguha. Fretting; grieving, mourning. ಹಲವು ಕಾಲದ ಹಗೆತನ ಮಾಡಿ ಮಱುಗುಹ (ಅನುಶಯ); ದೋಷವನಾರೋಪಿಸುವುದು ಮಾಡಿ ಮಾಡಿ ಮಱುಗುಹ (ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ, ಅನುತಾಪ, etc. Nr.).

ಮಱೆ mare. 1. To become unmindful of; to lose the remembrance of, to forget (ವಿಸ್ಮರಣ Ŝmd. Dh.; C.; T., M. ಮಱ; Tĕ. ಮಱಚು; Tu. ಮದ; T. also ಮಱುಕ್ಕು). **2,** to be forgotten, to vanish from the mind (My.; M.). **3,** to be stupefied (Bp. 54, 81; 59, 22). P. ps. ಮಱತು, ಮಱದು (Čpr. 1, 122; 3, 62), ಮಱೆತು (Ŝmd. 287 Cm.; My.; B. 3, 54), ಮಱೆದು (Ŝmd. 287 Cm.). ವಾರುಣಿ ಕಳ್ಳನೀಣ್ಟೆ ಮಱೆದಿಕ್ಕದ ಬಟ್ಟಲೋ? (Lliv. 3, 4). ತೆಂಕನಾಡ ಮಱೆಯಲ್ಕೆನ್ದುಂ ಮನಂ ಬರ್ಕುಮೆ? (Ŝmd. 164). ಮಱೆಯದಿಹ ಬುದ್ಧಿ (ಮೇಧೆ); ಮಱೆಯಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ಅನ್ತರ್ಗತ, ವಿಸ್ಮೃತ Nr.). ಮಱತು ಹೋದದು (ಅನ್ತರ್ಗತ, ವಿಸ್ಮೃತ, ಮಱೆಯಲ್ ಪಟ್ಟುದು Si. 377). ಅದನ್ನು ಮಱೆತೆನು or ಅದು ನನಗೆ ಮಱೆತು ಹೋಯಿತು (My.). ಅಱೆತಂಗೆ ಅರ್ವತ್ತು, ಮಱತಂಗೆ ಮೂವತ್ತು, ಬರೆವಂಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರಿಪಾಲು; ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಬರೆಯದೆ ಕೆಟ್ಟ (Sp.). ತಾಯಿ ನಚ್ಚಿ, ಪರಾ ಮಱತ. — ಎರವು ನಚ್ಚಿ, ನಿಜಾ ಮಱತ. — ತರತರವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದು ಮಱತರೆ ಮರಕ್ಕಿನ್ತ ಕಡೆ. — ತರುವದ ಮಱತರೆ ಮೊಱ ಎಷು ಮಾಡೀತು? (Prvs.). See Čpr. 2, 35. 84; 4, 18. 47; Bp. 1, 57; 6, 27; 37, 9; 45, 6. 17; 51, 8; Č. Bp. 11, 6; J. 3, 31; 29, 49; 30, 19; 31, 26. 28; Mr. 7; B. 3, 38; ಕೆಯ್-, ಮೆಯ್-. — ಮಱೆ ಮಱೆ. rep. (Bp. 6, 27; 34, 3).

ಮಱೆ mare. 2. (Ŝmd. 27). = ಮಱ 3, ನೊಱೆ 3. Disappearance; the state of being hid; secrecy, concealment; veiling; cover; a screen; shelter, refuge (Čpr. 8, 5; 8, after 60; J. 2, 5; My.; M.; T. ಮಱೈ; Tu. ಮದೆ; Tĕ. ಮಱುಗು; T. ಮಱೈ, M. ಮಱೆ, to disappear; to be hid). ಮೇಘಾದಿಗಳಿನ್ದ ಆದ ಮಱೆ (ಅನ್ತರ್ಧೆ, ಪಿಧಾನ,

Digitized by Google

ಆಚ್ಛಾದನ, etc.); ದೂಳುಮಱೆ (ರಥಗುಪ್ತಿ, ವರೂಥ Nr.). ಕಲ್ಲ ಮಱೆ (ಪಡೆ Kk. 70). ಎಲೆಗೆ ಕಾಯಿ ಮಱೆ, ಕಾಯಿಗೆ ಎಲೆ ಮಱೆ (Prv.). ಸಾರಂಗವು ಸೊಪ್ಪೆಯ ಮಱೆಗೆ ಅಡಗಿ ಕೊಂಡಿತು (B. 4, 42). ಹುಲಿ ಹೊಱ ಬಿದ್ದು, ಎಲ್ಲಾದರೂ ಮಱೆ ನೋಡಿ, ಅಡಗಿ ಕೊಂಡು, ಕೂಡುತ್ತದೆ (4, 37). — ಮಱೆ ಕಟ್ಟು. To tie or put a screen (My.). — ಮಱೆಗೆ ನಿಲ್ಲು. To stand being hidden by (My.). ಬೇಲಿಯ ಮಱೆಗೆ ನಿಂತು ಕೊಂಡ ತೋಟಗನು (B. 3, 38). — ಮಱೆಗೆವರ್. -ಬರ್. To come for shelter or refuge (Abh. P. 12, 79). — ಮಱೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To hide one's self; to disappear (Grj. 2, after 106; Bp. 1, 57; 3, 38). 2, to take refuge, to seek shelter; to take as one's shelter (Śsv. 1, 46; J. 8, 49). ಜವನನ ಮಱೆಗೊಣ್ಡಡಂ (Bp. 11, 8). ಜನನ ಮಱೆಗೊಳುತ (52, 14). ಮೃಡನ ಮಱೆಗೊಣ್ಡು (52, 27). 3, to resort to: to make use of, to use. ಸಕ್ಕದಮಂ ಮಱೆಗೊಳ್ವೆದೆ (Śmd. 387). — ಮಱೆ ಬಿಡು. To stand out of one's light (My.). — ಮಱೆ ಬೀಱು. To take refuge, to seek shelter (My.). ಬಣ್ಡಾರದ್ರೋಹ ಮಾಡಿ, ಚೋರಮುಣ್ಡೇ ಮಱೆ ಬಿದ್ದ (Prv.). — ಮಱೆಮೊಗಿಸು. -ಪೊಗಿಸು. To cause to take refuge (Č. Bp. 47, 18). — ಮಱೆ ಮಾಱು. To hide, to conceal (v. t., My.). — ಮಱೆ ಮಾಡು. To hide (v. t., My.; see Prv. s. ನರೆ 2); to make a screen (My.). — ಮಱೆಮಾತು. A word (or affair) of which the meaning (or purpose) is hidden or not evident (Rām. 1, 5, 18). — ಮಱೆಯಲಿ ನಿಲ್. To hide one's self (Bp. 14, 7). — ಮಱೆಯಾಗು. -ಆಗು. To disappear (My., *e. g.* ಅವನು ಮಱೆಯಾದನು, ಅದು ಮಱೆಯಾಯಿತು). 2, to become a shelter or refuge (J. 15, 3; Dp. 167, 5; My.). — ಮಱೆಯಿರ್. -ಇರ್. To be hidden or veiled (by). ಕಾರ್ಮುಗಿಲ ಮಱೆಯಿಪ್ಪ ಇನನ ಪೋಲು (Bp. 44, 2). 2, shelter or refuge to be. ತುಱುಯಿದ್ದವಗೆ ನಾಚಿಕೆಯಿಲ್ಲ, ಮಱೆಯಿದ್ದವಗೆ ಮನ್ನತ್ವವಿಲ್ಲ (Prv.). — ಮಱೆಯೊಗು. -ಒಗು. = ಮೊಱೆಯೊಗು, q. v. (J. 7, 64; 28, 34). — ಮಱೆವಾಡ್. -ಪಾಡ್. To have sexual intercourse in secrecy (Abh. P. 8, after 50). — ಮಱೆವಿಡಿ. -ಪಿಡಿ. To hold up as a screen (Rām. 2, 4, 19). — ಮಱೆವುಗು. -ಪುಗು. To resort to, to go for protection or help (ಮಱೆಗೊಳ್ Śmd. 387 Cm.). ಮಱೆವೊಕ್ಕಂ (200). ಪಾರ್ವರ ಮಱೆವೊಕ್ಕರ (120). ಉತ್ತಮನ ಮಱೆವೊಕ್ಕು (Bp. 22, 35). See Bp. 61, 90. — ಮಱೆವೆಱ್. -ಪೆಱ್. To take as one's shelter (Čpr. 2, 13). — ಮಱೆವೊಗು. -ಪೊಗು. = ಮಱೆವುಗು. ಸೊದರುಗಳ ಮಱೆವೊಗುತ್ತಂ (Bp. 26, 26). ಎಲ್ಲರುಂ ಮಱೆವೊಗುವೆವು ಅಯ್ಯಗಳ (46, 36). — ಮಱೆವೋಗು. -ಪೋಗು. Cover or shelter to go (Abh. P. 16, 57). — ಮಱೆ ಹಾಕು. = ಮಱೆ ಕಟ್ಟು. (My.). — ಮಱೆ ಹುಗು. = ಮಱೆವುಗು. ಪೊರೆಯನೇ ದಣ್ಡಿಯನ್ ಉಮೇಶನು ತನ್ನ ಮಱೆ ಹುಗಲು? (Bp. 54, 70). — ಮಱೆ ಹೊಗು. = ಮಱೆ ಹುಗು. (Bp. 46, 41; 49, 40; My.).

ಮಱೆತು marĕtu. P. p. of ಮಱೆ 1.

ಮಱೆಯುವಿಕೆ marĕyuvikĕ. Becoming unmindful of, etc. (see ಮೆಯ್-).

ಮರ್ಕ markа. = ಮಂಗ 1. An ape, a monkey (Sk.).

ಮರ್ಕಟ markaṭa. = ಮಕ್ಕಡ, ಮಂಕಡ. *A monkey, an ape.* ಮರ್ಕಟನ ಚೇಷ್ಟೆ ತರ್ಕ ಮಾಡಿದರೆ ನಿಂತೀತೇ? (Prv.). 2, *a spider.*

ಮರ್ಕಟಕಿಶೋರನ್ಯಾಯ markaṭa-kiśōra-nyāya. The rule of the monkey and its cub, *i. e.* the rule that the weaker (*i. e.* man) adheres to the stronger (*i. e.* God, for protection) by instinct (My.; Tĕ.).

ಮರ್ಕಟಧ್ವಜ markaṭa-dhvaja. (= ಕಪಿಧ್ವಜ). Arjuna (Śsv. 4, 72).

ಮರ್ಕಟರಾಯ markaṭa-rāya. Sugrīva (Rām. 4, 2, 44).

ಮರ್ಕಟಿ markaṭi. *The Molucca bean, Guilandina bonduc* Lin. 2, *cowhage, Carpopogon pruriens* Roxb. (ನಸುಗುನ್ನಿ Mr. 145).

ಮರ್ಕಳ್ markal. = ಮಕ್ಕಳ್. See ಮದವರ್ಕಳ್.

ಮರ್ಚಿಸು marčisu. = ಮಚ್ಚಿಸು, ಮೆಚ್ಚಿಸು, ಮೆಚ್ಚಿಸು.

ಮರ್ಚು marču. 1. = ಮಚ್ಚು 1. To be greatly devoted to, etc. (ಅತಿಪರಿಚಯರ್ Śmd. Dh.; T., M. ಮರುವು, to be very familiar; M. ಮರುಙ್ಙು, ಮ-, to be attached, accustomed, tamed;—tameness, friendliness; Tĕ. ಮರಗು, ಮಱಗು, to have a violent inclination, to be inclined or devoted to, to love; to be accustomed to; ಮೆದುಗು, to be familiar with, well versed in; to associate with).

ಮರ್ಚು marču. 2. (Śmd. 250). = ಮಚ್ಚು 2.

ಮರ್ಚು marču. 3. = ಮಚ್ಚು 6. (ಗಿಡವಂ ಕಡಿವುದು Čt. I, 24; Tĕ. ಮಲಚು, to chip, cut stone with a chisel).

ಮರ್ಜನ marjana. = ಮಾರ್ಜನ. See ಮುಖ-.

ಮರ್ಜಿ marji. Will, pleasure, choice; opinion; disposition of the mind (My.; Br.; Mhr., H.).

ಮರ್ಡಿ marḍi. = ಮೊರಡಿ 2, etc. A hill (B. 5, 105. 128; My.).

ಮರ್ತಬಾ martabā. Rank, station, dignity (My.; Mhr., H.).

ಮರ್ತ್ಯ martya. Doomed to die, mortal;—*a mortal, a man* (ಕಾಲಾಳು, ಮನುಷ್ಯ Nn. 144). 2, the world of mortals, the earth (Mr. 3; Bp. 1, 60; 37, 52).

ಮರ್ತ್ಯಲೋಕ martya-lōka. The world of mortals, the earth. (Bp. 1, 56; 37, 48).

ಮರ್ತ್ಯಾವತಾರ martya-avatāra. A descent as a man, an incarnation in human form. ವಿಷ್ಣು ಪಡೆದಂ ಮರ್ತ್ಯಾವತಾರಕ್ಕೆ (Śmd. 260 Mdb.).

ಮರ್ದ marda. Crushing, grinding, pounding, etc. See ಅವ-, ಉಪ-, ವಿ-, ಸಮ್-.

ಮರ್ದಕ mardaka. = ಮರ್ದ. See ಕರ-; Śsv. 4, 128.

ಮರ್ದನ mardana. *Crushing, grinding, pounding, bruising; rubbing;* pressing; trampling on, treading down; destroying; *plaguing, tormenting, paining.* See ಮಿದಿ. — ಮರ್ದನ ಮಾಡು. To crush, etc. (My.).

ಮರ್ದನಿಗ mardaniga. A shampooer (ಸಂವಾಹಕ Mr. 377).

ಮರ್ದಲ mardala. = ಮದಲೆ, ಮದ್ದಲೆ, ಮದ್ದಳೆ, ಮದ್ಲೆ, ಮರ್ದಳೆ. *A kind of drum,* a tabor.

ಮರ್ದಳಿಗ mardaḷiga. = ಮದ್ದಳಿಗ. (ಮಾರ್ದಂಗಿಕ Čt. II, 60).

ಮರ್ದಿ mardi. Crushing, grinding, rubbing, kneading, etc. See ಅಂಗ-, ಕ್ಷುರ-, ಮಹೇನ್ದ್ರ-.

ಮರ್ದಿತ mardita. Crushed, pounded, ground; rubbed, kneaded, squeezed. (Bp. 36, 41).

ಮರ್ದಿಸು mardisu. To crush, to grind, to pound, to triturate; to trample on or down; to rub; to destroy (ಸಂಹರ, ನಿಮರ್ದನ Nn. 105; My.). See Bp. 8, 57; 22, 36; 32, 61; Śsv. 4, 128; J. 18, 6; ತುಱ.

ಮರ್ದಿಸುಹ mardisuha. Crushing, grinding, trituration, etc. (ವಿಮರ್ದನ, ಪರಿಮಲ Nr.).

ಮರ್ದು mardu. (Śmd. 49). = ಮದ್ದು 1. (ಭೇಷಜ, ತನ್ತ್ರ, ಔಷಧ, etc. Hlā.). See Bp. 4, 55; 13, 26; ಬಳ-, ಸೊಕರ್-.

ಮರ್ದು mardu. = ಮದ್ದು. An intoxicating preparation that destroys sound understanding (V. 29, 22. 23). — ಮರ್ದುಗುಣಿಕೆ = ಮದ್ದುಗುಣಿಕೆ. (V. 37, 39).

Digitized by Google

ಮಬ್ರು marbu. = ಮಬ್ಬು, etc. Darkness, etc. (ತಮ Kk. 11b; ಕತ್ತಲೆ Bhn. 5, o. r. ಮೆಬ್ಬು). See Abh. P. 14, 171; Bp. 11, 10; Rśv. 9, 4; 11, 68; ನಸು-. — ಮಬ್ರುವೆಳಗು. -ಬೆಳಗು. A dim light (Rśv. 12, 12).

ಮರ್ಮ marma. = ನಾರ್ಮ, q. v.

ಮರ್ಮ marma. (= ವರ್ಮ 2). *Any open or exposed part of the body particularly liable to be mortally wounded, a vital part, a weak or sensitive part of the body; any vital member or organ.* 2, the joint of a limb, any joint or articulation. 3, a secret, a mystery; anything hidden or recondite;—secret meaning;—secret design or purpose;—a secret quality;—the art, trick, of a contrivance, etc. ಧರ್ಮ ಮಾಡಿದರೂ ಮರ್ಮ ತಿಳಿಯ ಬೇಕು.— ಮರ್ಮ ತಿಳಿಯದೆ ಕರ್ಮ ಮಾಡಿದವನ ಮನಸು ನಿರ್ಮಲವಾದೀತೇ? (Prvs.). ಅರ್ಥದ ಮರ್ಮವನ್ ಅರಿಯದೆ, ವ್ಯರ್ಥಂ ತಾಂ ಕಲಿತರೇನು ಪದಪದ್ಯಂಗಳ? ಮುತ್ತು ಹವಳಂ ಹಣಂಗಳ ಕತ್ತೆಯು ತಾಂ ಹೊತ್ತರೇನು? ಬೆಲೆಯ ಬಿದಪ್ಪದೇ? (Subhâshita kandapadya).

ಮರ್ಮಜ್ಞ marma-jña. A man acquainted with the mysteries and secret of: one discerning the hidden beauty or spirit of (Bp. 3, 48).

ಮರ್ಮಭೇದ marma-bhêda. (= ವರ್ಮಭೇದ). Piercing or penetrating the vitals, striking a vital member, piercing or cutting to the quick, wounding mortally (Sk.);—discovering of a plot, of the art of a contrivance;—exposure of one's secret faults, of the vulnerable point, of the weak side or touchy quarter. See ನೆರೆ³ ಕೊಳ್.

ಮರ್ಮರ marmara. Rustling (as trees, garments, etc.); *a rustling sound, murmuring, murmur* (ಸೀರೆಗಳ ಎಲೆಗಳ ಧ್ವನಿ Nr.). 2, the slough of a serpent (ಕವಚ, ಹಾವಿನ ಪೆರೆ Nn. 88).

ಮರ್ಮಸ್ಪೃಶ್ marma-spriś. *Touching or grazing the vitals, inflicting severe wounds, stinging to the quick, poignant.*

ಮರ್ಮಿ marmi. A person possessing secrets or secret designs, one of mysterious conduct (My.).

ಮರ್ಮಿಕ marmika. = ಮರ್ಮಿಗ. A man who knows what is recondite or secret or the secrets of.

ಮರ್ಮಿಗ marmiga. Tbh. of ಮರ್ಮಿಕ. (Bp. 37, 41).

ಮರ್ಮೋದ್ಘಾಟನವಚನ marma-udghâṭana-vacana. A word or speech that reveals secrets, vulnerable points or touchy quarters. See ಕೊರಚಾಡು. — ಮರ್ಮೋದ್ಘಾಟನಂಗೆಯ್. -ಂಗೆಯ್. To use ಮರ್ಮೋದ್ಘಾಟನವಚನ (Abh. P. 9, after 143).

ಮರ್ಯಾದೆ maryâdĕ. = ಮರಿಯಾದೆ. *A limit, a boundary, a border;—a bank, a shore;* an end, a terminus. 2, the bounds of morality or propriety, moral law, established rule or custom; *rule of decorum or decency; propriety of conduct;* reverential demeanour, respect, civility. ತನ್ನ ಮರ್ಯಾದೆ ಕೆಟ್ಟವ ಪರರ ಮರ್ಯಾದೆ ಕೊಟ್ಟಾನೇ? (Prv.). — ಮರ್ಯಾದೆ ಮಾಡು. To shew respect, civilities or politeness (My.). ಅರಸನು ಅವನಿಗೆ ತಕ್ಕ ಮರ್ಯಾದೆ ಮಾಡಿ, ಕಳುಹಿಸಿದನು (B. 4, 127).

ಮರ್ಯೆ maryĕ. (= ಮೇರೆ). A boundary, a limit.

ಮರ್ವು marvu. = ಮಬ್ರು, etc. Darkness, etc. (ಕತ್ತಲೆ Śmd. I; ಕತ್ತಲೆ, ತಿಮಿರ Śm. 16; Čpr. 6, 93).

ಮರ್ಶ marśa. Consideration, deliberation;—counsel, advice;—inquiring into. See ವರಾ-.

ಮರ್ಷ marsha. *Forbearance, patience, patient endurance, enduring with resignation.* ಪುರುಷನಿಗೆ ಮರ್ಷ ಸಲ್ಲದು (Prv.).

ಮರ್ಷಣ marshaṇa. = ಮರ್ಷ. See ಅಘ-.

ಮರ್ಷಿ marshi. *Forbearing, patient, forgiving.*

ಮರ್ಸ marsa. — ಮರ್ಸದ ಬಳ್ಳಿ. A large climbing shrub, Calycopteris floribunda (Van Someren).

ಮಲ mala. 1. = ಮರು 4. With grief. *Cf.* ಮರ್ಮ್ಮಲ. — ಮಲ ಮರುಗು. To be greatly grieved (Čpr. 7, 13). — ಮಲಮಲನೆ ಮರುಗು. To be excessively grieved (Bp. 15, 28).

ಮಲ mala. 2. = ಮಲಗು, in ಮಲ ಕೊಳ್ಳು (C.).

ಮಲ mala. 3. = ಮರು 1, etc. Other; next, second (Tĕ. ಮಲಿ, ಮಲು, ಮಾರು). — ಮಲಅಣ್ಣ. A step-mother's son, if elder than one's self (ವಿಮಾತೃಜ, ವೈಮಾತ್ರೇಯ G.; My.). — ಮಲಚಲ. One of another birth: a third or last child (My.). — ಮಲಚಲು. = ಮರುಸಲ್. (My.). — ಮಲಚೂಲು. The second pregnancy, second child (R.). — ಮಲತನ್ದೆ. = ಮಲದನ್ದೆ, q. v. — ಮಲತಮ್ಮ. A step-mother's son, if younger than one's self (ವಿಮಾತೃಜ, ವೈಮಾತ್ರೇಯ G.; My.). — ಮಲತಾಯಿ. (= ಬಲತಾಯಿ). A step-mother (My.). ಮಲತಾಯಿಯ ಮಗನು (ವೈಮಾತ್ರೇಯ, ವಿಮಾತೃಜ Si. 190). — ಮಲದನ್ದೆ, -ತನ್ದೆ. A step-father (ದ್ವಿತಪ್ಪ Mr. 312, one MS. ಮಲತನ್ದೆ). — ಮಲದಾಯಿ. -ತಾಯಿ. A step-mother (ಉಪಮಾತೆ Mr. 312; T. ಮಾಱ್ಟಾನ್ತಾಯಿ; Tĕ. ಮಾರುದಲ್ಲಿ). — ಮಲಮಗ. A step-son (My.). Fem. ಮಲಮಗಳು (My.). — ಮಲಮಾಸ. An intercalary month (My.; it is also in Sk.).

ಮಲ mala. 4. = ಮಲೆ 2. A mountain, etc. (*Cf.* Sk. ಮಲ No. 9). — ಮಲನಾಡು = ಮಲ್ನಾಡು, ಮಲ್ಲಾಡ. The hilly-country: the country to the west of the true Kannada country (My.). ಕಾಡೆಲ್ಲ ಕಸುಗಾಯಿ, ನಾಡೆಲ್ಲ ಹೆಗ್ಗಡತ್ತು, ಆಡಿದ ಮಾತು ನಿಜವಿಲ್ಲ; ಮಲನಾಡ ಕಾಡು ಸಾಕು.— ಸೀತಧಾತುಗಳುಣ್ಟು, ಬಾತಿಹವು ಕುಕ್ಷಿಗಳು, ಪಾತರವು ಮರದಿ; ತಿರಿದುಮ್ಬ ನಾಡಿಗೆ ಯಾಕೆ ಬಹರು?— ಅಲ್ಲ ಅರಿಷಣವುಣ್ಟು, ಬೆಲ್ಲ ಬಿಳಿಯೆಲೆಯುಣ್ಟು, ಒಳ್ಳೆ ಹಲಸುಣ್ಟು; ಮಲೆಲಿಕೆ ಮಲನಾಡನಲ್ಲೆನ್ನ ಬಹುದೆ? (Sp.). See Prv. s. ಮೆಲ್ಲಕ್ಕೆ. — ಮಲದಾರು. = ಮಲಯಾಳ. (My.; B. 3, 79). — ಮಲಯಾಳ. -ಆಳ. = ಮಲೆಯಾಳ. The hilly-district: the Malayâlam country (My.; M. ಮಲೆಯಾಳ; T. ಮಲೈಯಾಳ, -ಯಾಂ).

ಮಲ mala. 5. = ಮೊಲ. A hare. — ಮಲಪಾತರ. The lined fishing-eagle, Haliaetus lineatus (Bd.; see ಕರೇ-); a hawk (Pr.).

ಮಲ mala. = ಮಳ. *The twelve impure excretions of the body: adeps* (vasâ), *semen* (śukra), *blood* (asṛij), *marrow* (majjâ), *urine* (mûtra), *faeces* (vish), *mucus of the nose* (ghrâṇa-vish), *ear-wax* (karṇa-vish), *phlegm* (ślêshma), *tears* (aśru), *rheum* (dûshikâ), and *sweat* (svêda). 2, leavings (ಉಚ್ಛಿಷ್ಟ Nn. 22). 3, *any impure matter, dirt, filth, excrement, etc.;* sediment, dregs, alloy or dross of metal; *rust.* 4, flesh (ಮಾಂಸ 22). 5, *moral impurity, taint, sin* (ಮಲೀನ, ಮನಸ್ಸಿನ ದುಷ್ಕೃತ 22). 6, original sin, natural impurity. 7, an intercalary month (ಮಾಸಭೇದ 22; *cf.* ಮಲಮಾಸ s. K. ಮಲ 3). 8, = ಪೀಲಿ, ಹೀಲಿ (22, o. r. ಹಿಲ್ಲಿ in two MSS.). 9, a forest (ವನ, ಅರಣ್ಯ 22, o. r. ಅರಣ್ಯ). — ಮಲಕಟ್ಟು. Constipation (My.). — ಮಲಮಣ್ಡೆ. A common plant, Indigofera endecaphylla Jacq. (Z.). — ಮಲಮೂತಂಗಿ. A climbing herb with small red hammer-shaped berries, Zehneria garcini Stocks (Z.).

Digitized by Google

ಮಲಕು malaku. 1. (Tbh. of ಮಾಲಿಕೆ? or = ಮಲುಕು 2?). A round ornament of glass-beads and coral or pearls strung upon a thread so that each bead, etc. is separated from the other by a knot; it is worn by females on the head (My.; T.). ಬೆಳಕಿಡುವದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲದವ ಮಲಕು ಬಯಸಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). 2, a kind of necklace (Tu.). See Prv. s. ಉದ್ದಾನೆ.

ಮಲಕು malaku. 2. A turn, a twist, a fold, a bend (Tē. ಮುಲಕೆ, ಮಲುಕು, ಮೆಲಿಕೆ; see ಮುಡಚು); a sash (see ಮುರಿ-).

ಮಲಕು malaku. 3. = ಮಲುಕು, ಮೆಲಕು, ಮೆಲುಕು, ಮೆಲ್ಕು. Returning or bringing up again (to the mouth in rumination; *cf.* ಮರಿ ಕಳಿಸು 1 s. ಮರಿ 2, and ಮಲ 3). — ಮಲಕು ಹಾಕು. To chew the cud (My.).

ಮಲಗಿಸು malagisu. = ಮಲಂಗಿಸು. To cause to lie down or to recline; to place, to put (J. 28, 20; B. 4, 75; C.). 2, to have one's self laid down, as into a cradle (Prll. 3, 27; My. with ಕೊಳ್ಳು). 3, to put down what stands upright, as a tree, a book, etc. (My.). 4, to have set firmly (in the ground), as palisades (Bp. 16, 11).

ಮಲಗು malagu. 1. = ಮಲಂಗು 1 (Šmd. Dh.). To recline, to lie down (to sleep, etc.), to repose, to rest (ಉಪಧಾನಾವಲಮ್ಬ Šmd. Dh.; ಶಯನ Šm. 85; C.; B. 2, 12; 4, 25. 75; 5, 59; Bp. 20, 1; 60, 35; J. 7, 45; 29, 49; 30, 19; *cf.* ಮಡಗು, and see ಮಗ್ಗು 3). 2, to incline, to bend (v. i.), as full ears of paddy, etc. (My.). ಅವನಾನೊಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಮಲಗಿರಲು ನೇಸರು ಉದಯ ಮಾಡುಹುದು, ಅವನು ಅಭ್ಯುದಿತ ಎನಿಸುಗು; ಕುಳ್ಳಿರಲಬೀಯದೆ ಮೇಲು ಮೊಗವಾಗಿ ಮಲಗಿಹ ಮಗವು ಉತ್ತಾನಶಯ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಮಲಗುವ ಕೋಣೆ (ವಕ್ಕೆ G.). ಮಲಗುವ ಮನೆ (ಗರ್ಭಾಗಾರ, ವಾಸಗೃಹ Si. 108; ವಲಭಿ G.). ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನು ವ್ರತದ ವಶದಿನ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಮಲಗುತ್ತಾನೋ, ಅಸ್ತಾವನು ಸ್ಥಣ್ಡಿಲಶಾಯಿ, etc. (Si. 250). See Si. 254. 255; Prv. s. ಬಡಸ್ತಿಕೆ.

ಮಲಗು malagu. 2. = ಮಲಂಗು 2 (Šmd. Dh.). A pillow, a cushion (ಉಪಧಾನ Šmd. Dh.; Šm. 85; ಮೂಡಾವೆ, ಕವುಲುದೆ Šs.; ಉಪಾಶ್ರಯ, ಕುತ್ತವಾರಣ Mr. 203; Bp. 12, 9; Č. Bp. 47, 40).

ಮಲಂಗಿಸು malaṅgisu. = ಮಲಗಿಸು. (Grj. 7, after 11).

ಮಲಂಗು malaṅgu. 1. = ಮಲಗು 1, q. v. (Čpr. 8, 15; 5, 132; 8, after 4; Abh. P. 3, 107; 5, after 58; Grj. 7, after 11; Č. Bp. 46, 1; Šśv. 4, 12).

ಮಲಂಗು malaṅgu. 2. = ಮಲಗು 2, q. v. (Rśv. 1, after 135).

ಮಲಚೇಟಿ mala-ćêṭi. N. (Bp. 23, 20).

ಮಲತು malatu. 1. = ಮರೆತು. P. p. of ಮರೆ 3.

ಮಲತು malatu. 2. P. p. of Tē. ಮಲೆ, to shine; to unfold, display. ಹೊಸತಾಗಿ ಮಲತ ಮೊಳಕೆ (ಅಂಕುರ, ಅಭಿನವೋದ್ಭಿದ್ Si. 119).

ಮಲತೆ malatĕ. Dirtiness, filthiness, impurity. See ಅ-, ನಿ-.

ಮಲತ್ರಯ mala-traya. Three impurities. See ದುರ್-.

ಮಲತ್ವ malatva. = ಮಲತೆ. See ಅ-, ನಿ-.

ಮಲದೂಷಿತ mala-dûshita. *Soiled with dirt, dirty, filthy, foul.*

ಮಲಧರ mala-dhara. = ಮಲಧಾರಿ. A guru of the Jainas (ಗುರು Mr. 222).

ಮಲಧಾರಿ mala-dhâri. *A Jaina religious mendicant* (ಸವಣ Hlâ.; Bp. 50, 64; 51, 53).

ಮಲನಾಗರು malanâgaru. = ಮಲರೋಗ No. 2, ಮಲೋಗರ, ಮಲ್ಲೋಗರ, ಮೊಲೋಗರ, ಮೊಲ್ಲೋಗರ. Epilepsy (My.). See Prv. s. ಕರೆ 1.

ಮಲಪು mala-pu (-pû). *The tree Ficus oppositifolia.*

ಮಲಪೂಪು malapûpu. also ಮಲಪೂಟಿ. Enclosure, as of a letter or letters in a cover (My.; Br., H.).

ಮಲಪೃಷ್ಠ mala-pṛishṭha. Dust-page: the fly-leaf, the outer or first page of a book, left unwritten because liable to be dirtied. (B. 5, 210).

ಮಲಬನ್ಧ mala-bandha. Constipation (My.).

ಮಲಭೇದನ mala-bhêdana. Purging. See ಉಚ್ಚ್-.

ಮಲಮಲಿ malamali. = ಮಲ್ಮಲ್, ಮಲ್ಲು. Muslin (B. 4, 28; 5, 224. 297; Mhr., H. ಮಲಮಲ).

ಮಲಮಾಸ mala-mâsa. An intercalary month (Sk.; see it s. K. ಮಲ 3).

ಮಲಮೂತ್ರ mala-mûtra. Faeces and urine (My.); discharging before and behind (through terror, etc.). ತಿರುಮಲದೇವರಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಮಲಮೂತ್ರಾ ಬಯಸಿ ಕೊಣ್ಣ.— ತಿಳಿದವನಾದರೂ ಮಲಮೂತ್ರ ಬಿಟ್ಟೀತೇ?— ಮಲಮೂತ್ರ ಮಾಡದವಗೆ ಮಲಿನತೆಯೇ ಮಲತಾಯಿ (Prvs.). See Bp. 51, 41; 54, 10.

ಮಲಮೂತ್ರವಿಸರ್ಜನ mala-mûtra-visarjana. Discharging before and behind (B. 4, 167; My.).

ಮಲಯ malaya. = ಮಲಿಯ, ಮಳಯ, ಮಳಿಯ. N. of a mountainous range in Malabar; the Malabar country (see ಮಲ 4).

ಮಲಯಜ malaya-ja. Growing on the Malaya mountains: *sandal-wood;* a sandal tree.— ಮಲಯಜದಮ್ಪು. -ತಮ್ಪು. The refreshing quality of sandal-wood (Čpr. 8, 45).

ಮಲಯಜಾತ malaya-jâta. = ಮಲಯಜ. (ದಾವನ್ನ Čt. II, 63).

ಮಲಯಪರ್ವತ malaya-parvata. The Malaya mountains (Bp. 43, 25).

ಮಲಯಪವನ malaya-pavana. = ಮಲಯಾನಿಲ. (My.).

ಮಲಯಮಾರುತ malaya-mâruta. = ಮಲಯಪವನ. (My.).

ಮಲಯರುಹ malaya-ruha. Sandal-wood; a sandal tree. (Bp. 3, 18; 43, 25; 57, 17).

ಮಲಯಾಚಲ malaya-aćala. The Malaya mountains (ದಾವನ್ನವೆಟ್ಟು Šs.; J. 8, 2).

ಮಲಯಾದ್ರಿ malaya-adri. = ಮಲಯಾಚಲ. (Kâvy. V, 44).

ಮಲಯಾನಿಲ malaya-anila. Wind (blowing) from the Malaya (and other western) mountains, a cool and odoriferous wind. (Abh. P. 1, 23). ಮಲಯಾನಿಲಂ ತೀಡಿದಂ (Šmd. 109).

ಮಲರ್ malar. 1. = ಮರಲ್ 1, etc. The face to be turned or averted; etc. (ಪರಾಙ್ಮುಖ Šmd. Dh.). ಕೊಸಗೆಸೆದುದು ಮಲರ್ದಲರ್ದುರ್ಕ್ಕಲರ್ದ ಮಿಸುಪ ಪೊಸತಲರ್ದಲರಿಂ (Čpr. 7, 56). See ಕಣ್ಮಲರ್ 1.

ಮಲರ್ malar. 2. = ಮರಲ್ 2, etc. (Šmd. 42). Sand, gravel (ಪುಡಿಲ್, ಮಣಲ್, etc. Šm. 36; M. ಮಲರ್, flour, farina).

Digitized by Google

ಮಲರ್ malar. 3. = ಮರಲ್ 3. A flower (ಪುಷ್ಪ Śmd. Dh.; ಅರಲ್, ಪೂ, ಕುಸುಮ Śm. 23; T., M.; T., M. ಮಲರ್, to open, as a flower). See ಕಣ್ಮಲರ್ 2. — ಮಲರ್ವುಡಿ. -ಪುಡಿ. The pollen of flowers (ಬಣ್ಣು, ಪರಾಗ Śm. 23).

ಮಲರೋಗ mala-rôga. Morbid evacuation of the faeces after every meal (My.; ಉತ್ಥಾನ G.). 2, = ಮಲನಾಗರು, etc., epilepsy (S. Mhr.). See Sp. s. ಉಲಿಸೆ.

ಮಲಲ್ malal. = ಮಲಬ್ 2, etc. (Śmd. 42).

ಮಲವ malava. N. of a tribe (ಮಲಹ Mr. 382; a mountaineer? or *cf.* ಮಲೆವ s. ಮಲೆ 3?).

ಮಲವಿಸರ್ಜನ. -ನೆ. mala-visarjana. Evacuation of the faeces. See ಪೇಲ್.

ಮಲಶುದ್ಧಿ mala-śuddhi. Clearing away of feculent matter: (regular) evacuation of the bowels. (My.).

ಮಲಶೋಧನೆ mala-śôdhanĕ. = ಮಲಶುದ್ಧಿ. (My.). 2, a purgative. ತಲೇ ಸಿಡತಕ್ಕೆ ಮಲಶೋಧನೇ ಕೊಣ್ಡ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಮಲಸೂತ್ರ malasûtra. = ಮರಸುತ್ತು, etc. (B. 5, 286).

ಮಲಹ malaha. N. of a tribe (ಮಲವ Mr. 382).

ಮಲಹರ mala-hara. Taking away impurity, removing sin; — Śiva (Bp. 3, 47; 4, 6; 22, 54).

ಮಲಹರಾದ್ರಿ malahara-adri. Kailâsa (Bp. 19, 26; 44, 52).

ಮಲಾಪಹ mala-apaha. Removing or destroying impurity or sin (Bp. 3, 6).

ಮಲಾಮತು malâmatu. A difficulty, strait; trouble (My.; H.).

ಮಲಾಮು malâmu. = ಮುಲಾಮು. Salve, ointment, plaster (My.; Br.; Mhr., H. ಮಲಮು).

ಮಲಾರ malâra. 1. = ಮಳಾರ, q. v.

ಮಲಾರ malâra. 2. (fr. ಮಾಲಾ-ಹಾರ, a row-string). A cluster or string of glass bracelets as carried about for sale (My.; Tĕ. ಮಲಾರ, ಮಲ್ಲಾರ). See ಬಳೆ-. — ಮಲಾರಪೂಜೆ. A ceremony at the gaurîhabba, when the seller of glass bracelets is called, his string of them adored, and new bracelets are put round the wrist of the adoring females (My.).

ಮಲಿ mali. = ಮಲ್ಲಿ. — ಮಲಿದೇವ. = ಮಲ್ಲಿ-. N. See ಮೋಟ-. — ಮಲಿನಾಥ. = ಮಲ್ಲಿ-. N. (Bp. 48, 8).

ಮಲಿಕೆ malikĕ. = ಮಡಿಕೆ 2, q. v.

ಮಲಿತ malita. Dirtied, soiled, defiled, tainted. See ಆ-, ನಿರ್-, ಪ-.

ಮಲಿನ malina. *Dirty, filthy, impure, unclean;* stained, rusty (ಮಾಸಿದ Hlâ.; ಪಿಪ್ಪಲ, ಮಾಸಿದುದು Nn. 62). 2, morally impure, sinful, depraved, vile. 3, dark, obscured, clouded, beclouded (as the intellect), dull, rusty (as learning, etc.; My.). 4, *dark gray, blackish.* 5, sin, fault.

ಮಲಿನಚಿತ್ತ malina-ćitta. A depraved mind (My.). 2, a dull mind (My.).

ಮಲಿನತೆ malinatĕ. Dirtiness, filthiness, impurity; — moral impurity, sinfulness; — blackness. See ಮಾಸು; Ćpr. 8, 42.

ಮಲಿನಬುದ್ಧಿ malina-buddhi. A depraved mind (My.). 2, a dull understanding (My.).

ಮಲಿನಿ malini. *A woman during menstruation.*

ಮಲಿಮ್ಲುಚ malimluća. *A thief, a robber;* — a demon; — a gnat, a musquito; — wind, air; — an intercalary month; — etc.

ಮಲೀನ malîna. = ಮಲಿನ. (ಮಲ, ಮನಸ್ಸಿನ ದುಷ್ಕೃತ Nn. 22).

ಮಲೀಮಸ malîmasa. *Dirty, unclean, foul, impure.* See ಮಾಸು.

ಮಲುಕು maluku. = ಮಲಕು 3, etc. — ಮಲುಕಿಡ್. -ಇಡ್. To chew the cud, to ruminate (Bp. 32, 26).

ಮಲುಹಣ maluhaṇa. Tbh. of ಮಲ್ಹಣ. (Bp. 42 sum.; 41, 1. 18. 39; 50, 74). — ಮಲುಹಣಕವೀಶ್ವರ. The great poet Maluhaṇa (Bp. 42, 18). — ಮಲುಹಣಸ್ತವ. A praise of Śiva by Maluhaṇa, consisting of 66 ślôkas (Bp. 42. 3?)

ಮಲುಹಣಿ maluhaṇi. (also once ಮಲುಹಣೆ). N. of the paramour of Maluhaṇa (Bp. 42 sum.; 42, 19. 28. 33. 37. 39).

ಮಲೆ malĕ. 1. To be raised or elevated (see ಉನ್ನ ಲಿ); to be haughty, to be puffed up, to be insolent, to act in an overbearing manner (ಔದ್ಧತ್ಯ Śmd. Dh.; Śm. 107; T. ಮಲ್ಲು, to be full; to grow great, increase; M. ಮಲೆ, to grow thick, swell.; T. ಮಲ್, strength; fertility; ಮಲಿ, to increase). ಮಲೆದು ಸರಸೋಕ್ತ ಅನ್ವಂ ಗಾಮ್ಪಂ (Śmd. 275).

ಮಲೆ malĕ. 2. = ಮಲ 4. A mountain (My.; Te., M.; T. ಮಲೈ); — a forest (ವನ Śmd. Dh.; Śm. 107). See Bh. 2, 4, 10. — ಮಲೆಕುಡಿಯ. N. of a tribe on the western ghats. — ಮಲೆನಾಗ. A rock-snake, a boa (V. 35, after 55). — ಮಲೆಯಾಳ. -ಆಳ. = ಮಲಯಾಳ. (My.; Bp. 6, 18; B. 4, 180). ಮಲೆಯಾಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಮೂಗೀ ತಣ್ಣರು (Prv.).

ಮಲೆ malĕ. 3. To oppose, to fight against, to contend with, to be refractory (Śmd. 183; Bp. 22, 13; 27, 28; 32, 25; 52, 31; Bh. 2, 4, 7; Śiv. 3, 55; 4, 12; J. 20, 13; 29, 9; Dp. 119, 3; T. ಮಲೈ). P. pa. ಮಲೆದು (Śiv. 4, 9), ಮಲದು (Abh. P. 14, after 132), ಮಲೆತು, ಮ ಲತು (Grj. 2, after 106; J. 4, 61). See ಮಾರ್ಮಲೆ. — ಮಲೆ ವ. A man who opposes, etc. (ಮಾರ್ಮ Śmd. II; Śm. 48; Kk. 93, o. r. ಮರ್ಮ; ಕೆಲವನಾಯ್ದು ಸೆಣಸುವ Bhn. 42, o. r. ಮೇಲುವಾಯ್ದು ಸೆಣಸುವ).

ಮಲೆ malĕ. 4. = ಮೊಲೆ. The breast. ಮಲೆಯುಣ್ಣುವ ಎಳೇ ಮಗು (ಉತ್ತಾನಶಯ, ಡಿಮ್ಭ, ಸ್ತನಪ, etc. Śi. 196).

ಮಲೆತು malĕtu. = ಮಲತು 1. P. p. of ಮಲೆ 3.

ಮಲೆಯ malĕya. (A mountaineer), a Malayâḷa man (ಪೇಳ Mr. 382).

ಮಲೆಯ malĕya. = ಮಲಯ. (Bp. 6, 18; 19, 28).

ಮಲೋಗರ malôgara. = ಮಲ್ಲೋಗರ, etc. (My.).

ಮಲ್ನಾಡು malnâḍu. = ಮಲನಾಡು. (My.).

ಮಲ್ಮಲ್ malmal. = ಮಲಮಲ್, etc. (My.).

ಮಲ್ಯ malya. Great, big, chief, principal (Te. ಮಲ್ಲ). — ಮಲ್ಯರಣ್ಡೆ. A great, foremost widow. ಮಲ್ಯರಣ್ಡೆ! ಅನ್ದರ ಉಲ್ಲಾಸಿಸಿ ಕೊಣ್ಡು ಹೋದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಮಲ್ಲ malla. (= ಮೊಲ್ಲ?). One of the *tatsamas* (Śmd. 384; Ćt. II, 48; Kk. 95; Śm. 77). A wrestler, a boxer by profession; a very strong man, an athlete (ಕೆಸರಿಂಕ Śmd. II, Kk. 78, as wrestlers use to practice in the garuḍi the floor of which is covered with earth). 2, strong, stout, athletic; — good, excellent (*cf.* ಮಲ್ಯ). 3, N. of various men (see e. g. Bp. 9,

Digitized by Google

8; B. 2, 19);—N. of an Asura. ಎಲ್ಲಾ ಹೋದರೂ ಮಲ್ಲ ಉಬ್ಬಿದ.—ನಿಲ್ಲದಿರುವ ಮಲ್ಲನ ಸಂಗಡ, ಕಲ್ಲು ಹೊತ್ತೀಯಾ? ಅನ್ನ ಹಾಗೆ.—ನಲ್ಲಮಲ್ಲನಾದರೂ ಚಲ್ಲೋದು ತಪ್ಪದು (Prvs.). — ಮಲ್ಲಗಣ್ಣು. A band that wrestlers use to tie round the waist (Grj. 7, after 11). — ಮಲ್ಲಗಾಳಗ. -ಕಾಳಗ. A wrestling or boxing match (Śmd. 386; Kk. 100; Bh. 4, 2, 61; ನಿಯುದ್ಧ, ಬಾಹುಯುದ್ಧ Nr., o. r.-ಗಾಳೆಗ). — ಮಲ್ಲಜೀಯ. N. (Bp. 58, 21). — ಮಲ್ಲಣಾರ್ಯ. -ಅಣ-ಆರ್ಯ. N. (Rśv. 1, 17). — ಮಲ್ಲದಾಳ. -ತಾಳ. The slapping or clapping of wrestlers (Čpr. 5, after 76). — ಮಲ್ಲಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. N. (My.). — ಮಲ್ಲಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 11; see ಗೋಡೆ-, ರಾಜ-). *Cf.* ಮಲ್ಲಯ್ಯ s. ಮಲ್ಲಿ. — ಮಲ್ಲವಾತು. -ಮಾತು. (Śmd. 386; Kk. 100). A wrestlers' expression, a battle-cry.

ಮಲ್ಲಣಿ mallaṇi. = ಮಲ್ಲಳಿ, q. v. — ಮಲ್ಲಣಿಗೊಳ್. = ಮಲ್ಲಳಿಗೊಳ್. (Grj. 1, after 131; 2, after 71 & 106; 6, 6; 8, 10; V. 9, after 79).

ಮಲ್ಲಮುರಾನ್ತಕ malla-murântaka. (Śmd. 386; Kk. 100). The strong Vishṇu or Kṛishṇa;—the slayer of Malla and of Mura: Vishṇu.

ಮಲ್ಲಯುದ್ಧ malla-yuddha. A pugilistic encounter, a wrestling or boxing match. See ಪೋರ್; Čpr. 5, after 75; 6, 65; J. 27, 6.

ಮಲ್ಲರಂಗ malla-ranga. A wrestling place, a palaestra (My.).

ಮಲ್ಲಳಿ mallaḷi. A coming together, a large concourse of people, a crowd, etc. (ಸಬ್ಬುಮ, ಮೇಳ Śm. 53; Tĕ. ಮಲ್ಲಡಿ).

ಮಲ್ಲಳಿ mallaḷi. = ಮಲ್ಲಣಿ. Turning round, wandering about (ಸುತ್ತಿ ಬರ್ಪುದು Śmd. I; Čt. I, 59, o. r. ಮಲ್ಲಣಿ; M. ಮಲಿ, ವಲಿ, Tĕ. ಮಲಗು, to wander about; to be straitened, distressed). 2, bodily agitation (ಶರೀರವ್ಯಾಕುಲತೆ Śmd. I); perturbation, bewilderment, alarm, fear, amazement (ಅಲರ್, ತಲ್ಲಣ, ಅದಿರ್ಪು, etc., ಭಯ Śs.; ತಲ್ಲಣ, ತಳವೆಳಗು, ಬಳ್ಕುಡಿ, ಬೆಗಡು, ಗುರ್ಪು, ಬಿಗುರ್, ಬೆಪ್ಪಳ, ತಳಮಳ, ಬೆದಗಪ್ಪ ಭಾವ Śm. 49; Kk. 42; Tĕ. ಮಲ್ಲಟಿ, ಮಲ್ಲಡಿ). 3, the black humble bee (ಅಲರ್ವಕ್ಕಿ, etc., ಭ್ರಮರ Śs.; ಅಲರ್ವಕ್ಕಿ, ಪಡಿಮೆ, ಬವರ, etc. Kk. 14). — ಮಲ್ಲಳಿಗಾತಿ. A woman of rambling habits, a gad (ಸುತ್ತಿ ಬರ್ಪಾಳೆ Śm. 74). — ಮಲ್ಲಳಿಗಾತಿ. = ಮಲ್ಲಳಿಕಾತಿ. (ಸುತ್ತಿ ಬರ್ಪಾಳೆ Kk. 28). — ಮಲ್ಲಳಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. = ಮಲ್ಲಣಿಗೊಳ್. To grow bewildered, to become afraid; to retreat, to flee (ಮೆಯ್ದೆಗೆ, ಬಳಿ ಸೋರ್, ಪೆಡ ಮೆಟ್ಟು, ಪೆಡ ಹೋಗು, ಪಿನ್ತಗ್ಗಿವರ್, ಬೆಂಗೊಡು, ಪಾಱು, ಸರಿ, ಜಗುಳ್, etc., ಅಪಸರಣ Śs.; Śsv. 2, after 2).

ಮಲ್ಲಾಡ mallâḍa. = ಮಲನಾಡು, etc. (B. 4, 121).

ಮಲ್ಲಾಡು mallâḍu. (= a ಮಲದಾಡು). To strive or struggle for the retention or obtainment of things. — ಮಲ್ಲಾಟ. Mutual strife or struggle for. ಹಸಲಿಗೆ ಬಣ್ಣಾಟ, ಲಾಭಕ್ಕೆ ಮಲ್ಲಾಟ (Prv.).

ಮಲ್ಲಾಮಲ್ಲಿ mallâmalli. A tatsama: a pugilistic encounter (ಯುದ್ಧ Śmd. 220).

ಮಲ್ಲಾರಿ malla-ari. Kṛishṇa. 2, Śiva (Sk.; Mhr.). 3, N. (My.). 4, one of the râgiṇis.

ಮಲ್ಲಿ malli. = ಮಲಿ, ಮಲ್ಲಿಕೆ, (ಮೊಲ್ಲೆ). Jasminum sambac. (V. 4, 45). 2, N. of males and females (Śsv. 2, 46; My.). ಅಲ್ಲೇ ನ್ಯಾಯ ಇಲ್ಲೇ ಕಣ್ಣಿತು; ಕೊಳ್ಳೀ, ಮಲ್ಲಿ, ಕೊಂಕುದ ಕೂಸ! (Prv.). See ದೀಪದ-. — ಮಲ್ಲಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. N. (My.). — ಮಲ್ಲಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 20, 10; see also s. ಮಲ್ಲ). — ಮಲ್ಲರಸ. -ಅರಸ. N. (Bp. 19 sum.; 19, 20; 20, 31). — ಮಲ್ಲಿದೇವ. N. See ಗೋಣೆಯ-. — ಮಲ್ಲಿನಾಥ. N. (Bp. 58, 9); N. of a poet and commentator on the Mêghadûta, etc. (My.). — ಮಲ್ಲಿಭಟ್ಟ. N. (Bp. 56, 42).

ಮಲ್ಲಿಕ mallika. *A kind of goose or swan with dark-coloured legs and bill.* ಕಾಲ್ ಮೊಗಂ ಮಾಸೆ ಮಲ್ಲಿಕಾಖ್ಯಂ (Mr. 173).

ಮಲ್ಲಿಕಾಕ್ಷ mallika-aksha. *A horse marked with white about the eyes.* ಬಿಳಿಯ ಕಣ್ಣಿರೆ ಮಲ್ಲಿಕಾಕ್ಷಂ (Mr. 276).

ಮಲ್ಲಿಕಾಮಾಲೆ mallikâ-mâlĕ. N. of a vṛitta (Čh.).

ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ mallikâ-arjuna. N. of Śiva and of a linga;—N. (Śmd. 2; Bp. 53, 27; see ಪರ್ವತ-, ಮೊರಟದ-, ಸದ್ಗುಣ-). — ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಪಣ್ಡಿತ. N. (Bp. 1, 10; 47, 36). — ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯೋಗಿ. N. (Bp. 19, 85; 20 sum.).

ಮಲ್ಲಿಕೆ mallikĕ. ಮಲ್ಲಿಕಾ. = ಮಲ್ಲಿಗೆ. *A generally cultivated flower shrub, Jasminum sambac* Ait. 2, *an earthenware vessel of a peculiar form; a sort of drinking-vessel* (ಪಣತೆ Nr.; ಕಳಸಿಗೆ, ಕಾತಿಕೆ Mr. 210; see Hlâ. s. ಮಲ್ಲಿ).

ಮಲ್ಲಿಗೆ malligĕ. Tbh. of ಮಲ್ಲಿಕೆ (Čt. II, 7; Nr., Hlâ.; ಏಡಕಲ Mr. 126; Si. 139; Čpr. 6, 64. 71; 7, 153; C.). ಬಲ್ಲವನ ಗುಣ ಮಲ್ಲಿಗೇ ಹಾಗೆ (Prv.). See ಅಡವಿಯ-, ಕದರು-, ಕಸ್ತೂರಿ-, ಕೆಸರ್-, ಕೋಲು-, ಗಿರಿ-, ಜಾಜ-, ದುಣ್ಡು-, ದೊಡ್ಡಕಾಡು-, ಸಂಜೆ-, ಹಸರು-; Śmd. 77. 84. 256; Bp. 45, 1. ಮಲ್ಲಿಗೆಹೂವಿನಿನ್ದ ದಾಟ್ನಾರು ಪಾವನವಾಯಿತು (Prv.).

ಮಲ್ಲು mallu. = ಮಲಮಲಿ, etc. (My.).

ಮಲ್ಲೆ mallĕ. = ಮೊಲ್ಲೆ. Jasminum sambac Ait. 2, *a sort of drinking-vessel* (ಕೋತಿಕೆ, ಮಲ್ಲಿಕೆ Hlâ.; Tĕ.: a little shallow earthen vessel). 3, N. of women. — ಮಲ್ಲೆದೇವ. N. (My.; *cf.* ಮಲ್ಲಿ-).

ಮಲ್ಲೇಶ (malla-îśa). = ಮಲ್ಲೇಶ್ವರ. (My.).

ಮಲ್ಲೇಶ್ವರ (malla-îśvara). Śiva (C.). 2, N. See ಅಮರಗುಣ್ಡ-.

ಮಲ್ಲೋಗರ mallôgara. = ಮಲನಾಗರು, etc. (My.).

ಮಲ್ಹಣ malhaṇa. = ಮಲುಹಣ. (Rśv. 1, 17).

ಮವಲಂಗ mavalanga. The tree Crataeva religiosa, var. nirvala Ham. (St. & Pl.).

ಮವುಜು mavuju. A plantain (My.; H.; Sk. ಮೋಚ).

ಮವುಜೆ mavujĕ. A village (My.; Br.; Mhr., H. ಮೌಜಾ).

ಮವುರಿ mavuri. = ಮೌರಿ, q. v.

ಮವ್ವಳಿಗ mavvaḷiga. See ಕತ್ತಳ-.

ಮಶಕ maśaka. A gnat, a musquito, any fly that bites or stings;—a bug (ತಗುಣಿ Mr. 166).

ಮಶಕಾರಿ maśaka-ari. A spider (ಗುಣಪೃಷ್ಠ, ಜಾಡ Mr. 166).

ಮಶಕೋತ್ಕರ maśaka-utkara. A multitude of stinging flies (Śsv. 4, 45).

ಮಶೀತಿ maśîti. ಮಶೀದಿ. maśîdi. = ಮಸೀದಿ. A mosque (My.; Mhr., H. ಮಶೀದ).

ಮಷಾಲು mashâlu. A torch (My.; Br.; Mhr., H. ಮಶಾಲ).

ಮಷಾಲ್ಚಿ mashâlci. A torch-bearer (My.; Mhr., H. ಮಶಾಲಚೀ).

ಮಷಿ mashi. = ಮಸಿ (Śmd. 335), q. v.

ಮಷ್ಕರಿ mashkari. = ಮಸ್ಕರಿ (Śmd. 350), ಮಸ್ಕರಿ, q. v.

Digitized by Google

ಮಷ್ಕಿರಿ mashkiri. Obstinacy, stubbornness (My.; H.).

ಮಷ್ಟು mashṭu. = ಮಡ್ಡಿ 1, etc. Dregs, sediment (My.; Tĕ., T.).

ಮಸ masa. 1. = ಮಸೆ 2. Whetting. — ಮಸಗಲ್ಲು. -ಕಲ್ಲು. A whetstone (My.).

ಮಸ masa. 2. = ಮಬ್ಬ 2. — ಮಸಮಸ. rep. Great dimness, darkness (ಬೆಳಗದುದು Śm. 65). — ಮಸಮಸಕನೆ. rep. Very dim (Čpr. 8, after 60). — ಮಸಮಸವಾಗು. -ಆಗು. Light to go out or disappear, to become very dim or dark (ಬೆಳಗದ Kk. 70).

ಮಸ masa. 3. = ಮಸದು, etc. P. p. of ಮಸೆ 1, in ಮಸ ಕೊಳ್ಳು, to whet (My.); mutual rubbing to take place, dissension or enmity to arise (My.).

ಮಸಕ masaka. 1. Vehement emotion, great agitation, passion; wrath, rage (Čpr. 5, after 64; 5, 106; 8, after 62; Abh. P. 7, 57; 9, 70; 14, 105; Grj. 1, 87; Rāv. 5, after 55; Śiv. 2, after 2; J. 17, 22). ಮಾಯಾ ಮಸಕವನು ಮುರಿಗೊಣ್ಣು (Rām. 3, 8, 11). See ಮಾ-, ಮೆಯ್-, ರಾಸಿ-. — ಮಸಕಂಗುಂದು. -ಂ-ಕುಂದು. Passion to abate (V. 42, 12).

ಮಸಕ masaka. 2. = ಮಸಕು, ಮುಸುಕು, ಮಸ್ಕು. (Dimness, obscurity, Tĕ. ಮಸಕ);—a dusky colour (My.; B. 3, 55); impurity, soil (My.).

ಮಸಕನೆ masakanĕ. Dimness; dim. See ಮಸಮಸಕನೆ.

ಮಸಕು masaku. = ಮಸಕ 2, etc. Duskiness, a dusky colour; etc. (My.; see ಕೆಯ್ಮಸಕು No. 1; *cf.* ಮಂಕು, ಮಬ್ಬು, and see M. s. Sk. ಮಸಿ); foulness: inimical action (see ಕೆಯ್ಮಸಕು No. 2). — ಮಸಕುಬಣ್ಣ. A dusky colour (My.; B. 5, 12).

ಮಸಗ masaga. A whetter (Rām. 5, 8, 50).

ಮಸಗು masagu. 1. = ಮೊಸಗು. To expand, to become expanded, developed or exhibited, to become displayed, to break forth or out, to appear, to rise (Abh. P. 11, after 143; 13, 133; Bp. 21, 18; 26, 60; 52, 6; 53, 34; 61, 11; Bh. 4, 4, 10; Rām. 6, 10, 25; Rāv. 5, after 121; 6, after 11; Śiv. 1, 40; J. 4, 17; 5, 2; 7, 43; 12, 34; 13, 24);—activity to be displayed: to be agitated or commoved (Abh. P. 10, 157; Grj. 2, after 106; Bh. 1, 15, 19; Śiv. 2, 25. 114; J. 8, 32);—to be urged on by the passions, to grow furious, to be enraged, to rage (ಎಚ್ಚು ಮ್ಮಣ Śmd. Dh.; Abh. P. 10, 10; 11, 115; 13, 88; Bp. 28, 29; 44, 47; 46, 59; Č. Bp. 47, 19; Rām. 3, 6, 6; 5, 8, 50; Bh. 2, 10, 28. 25; 7, 17, 27; J. 25, 20; Tĕ. ಮಸಗು, to be extended; to be furious). ತೂಱಿಯಂ ಬಾಯ್ದೊತ್ತಿ ಬನ್ಧಂ, ಗಡ, ಮಸಗಿ ಜರಾಸನ್ಧಂ (Śmd. 64 Mdb.). ಕಾದ್ದುಬು ಮಸಗಿದ ಪೋಲ್ ಒಡ್ಡಿದುದು ಕುರುಸೈನ್ಯಂ (80). ಮಾವಿನೊಳ್ ಮಸಗುತಮಿರ್ಪ ಬಲ್ಸೋ ನೆಯ ಸೋನೆಗೆ ಕಾಂಚನಕೇತಕಿವನಪ್ರಸರದಲಂಗಳ್ ಒಲೆಗುದೆ (83). ಭೇರಿಧ್ವನಿ ಪರ್ವಿತ್ತು, ಎತ್ತಲ್ ಮಸಗಿ ಘೋಷಕಿಣ್ಣಾದಕ್ಷಂ (145). ಕೆಸರ್ಮಸಗಿದುದು (217). ಬೇಸರ ಪೋಲ್ ಮಸಗಿ, ತುಡುಗೊಳಲ್ ಬರ್ಸನ್ಧಂ (281). **2,** to display, to exhibit, to manifest (Bh. 8, 23, 20).

ಮಸಗು masagu. 2. (= ಮಸೆ 1). To rub, to brush, to whet (Bp. 38, 58; Rām. 6, 10, 8).

ಮಸಗೆ masagĕ. Dusky colour: mildew (? Bh. 1, 8, 48).

ಮಸಣ masaṇa. = ಮಸಾಣ. Tbh. of ಶ್ಮಶಾನ (Śmd. 358. 359; My.; Mhr.; Tĕ. ಮಸನ; T. ಮಯಾನ). ಮಸಣದ ಬೂದಿ (Bp. 31, 3). See Prvs. s. ಮೆಚ್ಚು 1, ವಸನ 2. — ಮಸಣಗಾಡು. -ಕಾಡು. A cemetery (ಶ್ಮಶಾನ, ಪಿತೃವನ Hlā.; Bp. 15, 4). — ಮಸಣಗಾಹಿ. -ಕಾಹಿ. Śiva (Č. Bp. 47, 19). — ಮಸಣಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 61, 19; see ಕಲುಗೇಶ-). — ಮಸಣವಟ್ಟಿಗೆ. -ಪಟ್ಟಿಗೆ. A cemetery (ಸೋಹಬಲಿ Śmd. II). — ಮಸಣವಟ್ಟೆ. -ಪಟ್ಟೆ. = ಮಸಣವಟ್ಟಿಗೆ. (ಸೊಹವಲಿ Kk. 78, o. r. ಸೋಹಬಲಿ).

ಮಸಣಿ masaṇi. Tbh. of ಶ್ಮಶಾನಿ. N. of a form of Durgā (Śāstrasāra in W. v. 1259; Bp. 23, 18; My.). — ಮಸಣಿ ದೇವ. N. (Bp. 47, 34; see ಗಜೇಶ್ವರ-).

ಮಸದು masadu. = ಮಸೆದು. P. p. of ಮಸೆ 1.

ಮಸರು masaru. = ಮೊಸರು. Curds (ಕ್ಷೀರಜ Čb.). ಮಸರು ಬೆರತ ತುಪ್ಪ (ಪೃಷದಾಜ್ಯ Śi. 240). ಮಸರಿನ ಕಡಲು (ದಧ್ಯ ದ 81). See Śi. 392. — ಮಸರುಹಟ್ಟ. (ತೀಮನ, etc. Śi. 313).

ಮಸಲ್ masal. Delaying, hindering, opposing (see ಮಡುವಸಲ; Tĕ. ಮಸಲು, ಮುಸುಲು, M. ಮದಲ್, to protract, delay, confound).

ಮಸಲತು masalatu. ಮಸಲತ್ತು. Holding counsel upon; planning;—a plan, a plot;—counsel;—clever contrivance (My.; Mhr., H.; ಆಲೋಚನ, ಉಪದೇಶ Čb.).

ಮಸಸು masasu. To cause to whet, etc. (Bh. 6, 4, 141; My.).

ಮಸಳೆ masaḷĕ. = ಮೊಸಳೆ. (ಸ್ಥಾನವ್ಯಾಘ Čb.).

ಮಸಾಣ masāṇa. = ಮಸಣ. (My.).

ಮಸಾರ masāra. A sapphire, an emerald. (R.).

ಮಸಾರೆ masārĕ. — ಮಸಾರೆಭೂಮಿ. A kind of good red soil (S. Mhr.).

ಮಸಾಲಾ masālā. = ಮಸಾಲೆ. Drugs, spices, spicery, seasoning drugs, the seasoning put in curry;—horse and cattle physic;—ingredients of compositions (Śi. 310; Mhr., H.).

ಮಸಾಲೆ masālĕ. = ಮಸಾಲಾ. (My.; B. 2, 52; 3, 64; 4, 120. 147; ವೇಸವಾರ G.). ಕೋಡಿಯ ಕೇಳಿ, ಮಸಾಲೇ ಅರೆಯುತ್ತಾರೋ? (Prv.). ಕಾಯಿಪಲ್ಯದೊಳಗೆ ಹಾಕುವ ಮಸಾಲೆ (ವೇಸವಾರ G.).

ಮಸಿ masi. Dirt, impurity (Bp. 1, 14; Tĕ.; *cf.* ಮಸಕ 2, ಮಾಸು 1 & 2). See Prv. s. ಅರಿವೆ 2.

ಮಸಿ masi. = ಮಷಿ. The black of culinary vessels, crock (My.; Mhr.);—soot, lamp-black (Sk.; My.);—black (the colour, ಕಪ್ಪು Śi. 385; My.; Abh. P. 9, 176);—ink (Sk.; C.; B. 1, 22; 2, 1; 4, 209; 5, 169. 218);—charcoal (My.). (T. ಮೈ, M. ಮಯಿ, ಮಷಿ, ಮೈ, black, blackness; ink; antimony; *cf.* ಮಸಕು, etc.). ಎಲ್ಲಾ ಬಣ್ಣಾ ಮಸಿ ನುಂಗಿತು.—ದೆಸೆಯಿಲ್ಲದವ ಮಸಿಗಿನ್ನ ಕಡೆ.—ನಸೀ ಭ್ರಮೆ ಇದ್ದವ ಮಸಿ ಆದರೂ ಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳಾನು.—ತೃಷೆ ಆದವಗೆ ಮಸಿಕೆಣ್ಣ ತನ್ದು ಕೊಟ್ಟ.—ದೋಸೆ ಬಿಸಿಯಿನ್ನು, ಮಸಿಕೆಣ್ಣ ತಿನ್ದ (Prvs.). See Prvs. s. ಮೂಗು, ಬಿಸು, ಹುಡು. — ಮಸಿಕುಡಿಕೆ. = ಮಸಿಪಾತ್ರೆ No 1. (My.). — ಮಸಿಪಾತ್ರೆ. An ink-bottle, an inkstand (ದವತಿ Mr. 359; My.). 2, a pot covered with crock (My.). — ಮಸಿಬಟ್ಟೆ. A rag used in lifting pots from the fire (My.). — ಮಸಿಬುಡುಡೆ. = ಮಸಿ ಕುಡಿಕೆ. (My.). — ಮಸಿಯಾಗು. -ಆಗು. To become charcoal

Digitized by Google

(said of buried money, Čpr. 9, 12; My.). 2, crock to be produced (My.). — ಮಸಿವಾವಾಳ. A large shrub or small tree with pinnate leaves (Z.).

ಮಸೀದಿ masîdi. = ಮಶೀದಿ, etc. (My.; B. 4, 9); also ಮಸೀದೆ (B. 4, 145).

ಮಸುಕು masuku. = ಮಸಕು, etc. (My.). — ಮಸುಕುಬಣ್ಣ. = ಮಸಕುಬಣ್ಣ. (B. 4, 225; My.).

ಮಸುರ masura. = ಮಸೂರ. (Sk.; Si. 304).

ಮಸುರಗೆ masuragĕ. Tbh. of ಮಸೂರಿಕೆ. A musquito-curtain (Čpr. 6, after 88).

ಮಸುಳ್ masuḷ. = ಮಸುಳು. Lustre to go away or disappear, light to grow faint, to grow dim, to become pale, etc. (ವಿಗತಪ್ರಭೆ Šmd. Dh.; *cf.* ಮಂಕು, ಮಬ್ಬ್). 2, to disappear, to hide one's self (ಮಸುಳಿತನೆ ಅಡಂಗಿತು Kk. 72). ಮಸುಳ್ದಂ, ಮಸುಳ್ದಪಂ, ಮಸುಳ್ಗೆ, ಮಸುಳ್ಗುಂ (Šmd. 49. 55). See Čpr. 3, 85; 4, 85; 8, 18; Abh. P. 9, 137; Šśv. 2, 106; J. 11, 25; 19, 31; 23, 35; 28, 2.

ಮಸುಳಿಸು masuḷisu. To cause to lose one's lustre, to cause to grow dim, etc. (Čpr. 6, 58; Bp. 25, 51; Rśv. 9, 20); to cause to disappear, to conceal (ಮರೆಸು Šm. 87; Abh. P. 10, 157). 2, to conceal one's self, to grow faint, to lose one's lustre, etc. (Abh. P. 11, 136; Grj. 2, after 106; Bp. 22, 56; 47, 16; Râm. 5, 9, 24; J. 4, 3; 8, 27).

ಮಸುಳು masuḷu. = ಮಸುಳ್. P. p. ಮಸುಳಿ ಮಸುಳಿದುದು (ದಾನವ್ Čt. II, 117). ಮಸುಳಿತನೆ ಅಡಂಗಿತು (Kk. 72). ಮಸುಳಿದ ಕಾನ್ತಿ (ಕನ್ದು Šm. 98). See Râm. 1, 14, 1; Bh. 5, 1, 39.

ಮಸೂದೆ masûdĕ. A sketch; a foul copy; a draft (My.; Mhr., H. ಮಸುದಾ).

ಮಸೂರ masûra. *A sort of pulse or lentil, Ervum hirsutum, Cicer lens* (= ಮಂಗಲ್ಯಕ; see Si. 304).

ಮಸೂರಬಿದಲೆ masûra-bidalĕ. *Indian jalap, Ipomoea turpethum* R. Br.

ಮಸೂರಿ masûri. = ಮಸೂರ. (Sk.; Si. 301).

ಮಸೂರಿಕ masûrika. = ಮಸೂರ. (ಚಣಂಗಿ Mr. 273).

ಮಸೂರಿಕೆ masûrikĕ. ಮಸೂರಿಕಾ. = ಮಸುರಗೆ. An eruption of lentil-shaped pustules, the small-pox. 2, a procuress. 3, a musquito-curtain. 4, a cushion (Čpr. 8, after 47).

ಮಸೃಣ masṛiṇa. *Soft, tender, smooth;—bland, mild, unctuous, shining.*

ಮಸೆ masĕ. 1. To rub (see ತಿಮ್ಮಸೆ); to grind, to whet, to sharpen (ಘರ್ಷಣ Šmd. Dh.; Čpr. 6, 67; Bp. 40, 57; Šśv. 4, after 6; C.); to rub off (J. 33, 22); to rub one another: to be closely united or blended (J. 8, 4). P. ps. ಮಸದು (Čpr. 6, 67), ಮಸೆದು, ಮಸ್ತು. ಮಸೆದುದು (ನಿಶಾತ, ನಿಶಿತ, ಧೌತ, ತೇಜತ Hlâ.). ಮಸೆಯಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ನಿಶಿತ, ಕ್ಷ್ಣತ, etc. Nr.). ಮಸೆದ ತೆಱಂ (ತೇಜತ Mr. 299). ಅತಂಗೆ ಕತ್ತಿಯುಂ ಮಸೆದಂ (Šmd. 159). ಎಕ್ಕಲಂ ಚಳಿಗದಿರ್ಗಲ್ಲಿನೊಳು ದಾಡಿಯುಂ ಮಸೆದು (Râghô. 17, 72). 2, to grow sharp or acute (Čpr. 6, 77; 6, 84; Bp. 8, 25; 61, 40). — ಮಸದಾಟ. -ಆಟ. Fight, quarrel (My.).

ಮಸೆ masĕ. 2. = ಮಸ 1. Whetting (Bh. 7, 15, 56); sharpness (Abh. P. 14, 198). 2, acute, vehement lust (Čpr. 4, 78). 3, a rub, a chafe: a slight wound (ಸ್ವಲ್ಪಕ್ಷತ Šmd. Dh.; Čpr. 10, 81). 4, polish: lustre, shine (ಪೊಗರ್, ತಳಪ, etc., ಕಾನ್ತಿ Šs.; ತಳಪ Kk. 54. 66). See ಪೊಸ-, ಮೆಯ್-. — ಮಸೆಗಣೆ. -ಕಣೆ. A whetted arrow (J. 21, 20). — ಮಸೆಗಾಣ್. -ಕಾಣ್. A wound to appear (Bh. 1, 7, 4). — ಮಸೆಮುಖ. A shining face (Râm. 6, 10, 8). — ಮಸೆವೆಱ್. -ವೆಱ್. To be whetted (J. 4, 19. 31; 12, 25; 26, 55). — ಮಸೆವೊಗರ್. -ಪೊಗರ್. Lustre arising from being whetted (J. 7, 61).

ಮಸ್ಕರ maskara. *A bamboo.*

ಮಸ್ಕರಿ maskari. = ಮಕ್ಕರಿ, ಮಷ್ಕರಿ. Who carries a bamboo cane: a Brâhmaṇa in the fourth order, *a religious mendicant.* 2, the moon. 3, N. of a woman (Abh. P. 9, after 3).

ಮಸ್ಕೀರಿ maskîri. A good-for-nothing fellow (My.; H.).

ಮಸ್ಕು masku. = ಮಸಕ, etc. (My.).

ಮಸ್ತಕ mastaka. *The head, the skull;*—the peak of a mountain, the top of a tree; the upper part of anything. 2, = ನೇತ್ರ, etc. (Mr. 140).

ಮಸ್ತಕಮೃಗ mastaka-mṛiga. A louse (ಷಟ್ಪದ, ಹೇನ್ Mr. 166).

ಮಸ್ತಕಸ್ನೇಹ mastaka-snêha. Head-oil: *the brain.*

ಮಸ್ತಕಿ mastaki. Gum mastic (My.; Tĕ., H.).

ಮಸ್ತಿ masti. Intoxication; pride (My.; Mhr., H.; see ಕಟ್ಟು-). 2, fatness: the state of an elephant, camel, etc. in rut (My.; Mhr., H.).

ಮಸ್ತಿಷ್ಕ mastishka. *The brain* (ತಲೆಯ ಮಿದುಳು Mr. 397).

ಮಸ್ತು mastu. = ಮಸಸು, etc. P. p. of ಮಸೆ 1. (My.). ಮಸ್ತಾಟ. = ಮಸದಾಟ. (My.). ನೆಸ್ತಾಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಮಸ್ತಾಟ ಹೆಚ್ಚಿತು (Prv.).

ಮಸ್ತು mastu. 1. (= ಮತ್ತು). Intoxicated; intoxication; fat, bulky; fatness, stoutness (Mhr., H., Br.; see ಕಟ್ಟು-). 2, abundant, plentiful; abundance, plenty (My.; Br.; Mhr., H.).

ಮಸ್ತು mastu. 2. The upper part of thickened sour milk, sour cream. 2, *the watery part of curds, whey;* buttermilk (ಮಜ್ಜಿಗೆ Hlâ.).

ಮಸ್ಲತು maslatu. A plot (My.; H.).

ಮಸ್ಲೀನು maslînu. Muslin (My.; H.).

ಮಹ maha. Great, mighty. 2, *a feast, a festival.* 3, a sacrifice, an oblation. — ಮಹಮನೆ. = ಮಹಾಮನೆ. A large house (liṅgavanta-maṭha) at Uḷavi (near Sirsĕ; Bp. 3, 84; 14, 13; 35, 55).

ಮಹಕಾಳ maha-kâḷa. N. (Bp. 49, 15).

ಮಹಜರು mahajaru. A title-deed granted by the emperor of Hindustan (Mhr., H.). 2, a written statement of a suit and of the award upon it (Br., Mhr.). 3, a general affidavit; a certificate signed by all present at a transaction (My.; Br.).

ಮಹಡಿ mahaḍi. = ಮಾಡ 1. (My.; H.).

ಮಹತ್ mahat. = ಮಹತ್ತು (Šmd. 106 Cm.), ಮಾ 2 (Šmd. 208. 378; Kâvy. I, 3, 53-56). *Great, mighty, strong, big, large.* 2, numerous, abundant, much, many. 3, high, lofty, eminent, noble; excellent, distinguished. 4, the

Digitized by Google

great principle: the intellect (buddhi). 5, *greatness, power, dominion.*

ಮಹತಾಪು mahatâpu. ಮಹತಾಬು. = ಮತಾಪು, etc. (My.).

ಮಹತಿ mahati. *The seven-stringed lute of Nárada.* 2, the egg-plant (= ಬೃಹತಿ).

ಮಹತ್ತಮ mahat-tama. Greatest, exceedingly great or mighty or powerful. (Čpr. 8, 19).

ಮಹತ್ತಮಸಾಮಾನ್ಯಾಪವರ್ತನ mahattama-sâmânya-apavartana. The greatest common measure (C.).

ಮಹತ್ತರ mahat-tara. Greater, uncommnly mighty, etc. (Bp. 3, 66). 2, the oldest, most respectable; the head or oldest man of the village, house, etc. See ಗೃಹ-, ವನ-.

ಮಹತ್ತು mahattu. Tbh. of ಮಹತ್, q. v. (Bp. 37, 56; 61, 74).

ಮಹತ್ವ mahatva. *Greatness, magnitude, majesty, mightiness,* etc.

ಮಹತ್ವತೆ mahatvatĕ. = ಮಹತ್ವ. (Bp. 36, 52; 38, 72; 43, 74; 46, 79).

ಮಹದಾಶ್ರಯ mahat-âśraya. The protection of the great, taking refuge with great people. (My.).

ಮಹದೇವ maha-dêva. Śiva (Bp. 47, 53); N. (My.).

ಮಹದೇವಿ maha-dêvi. Pârvatî or Durgâ (Bp. 12, 41; 40, 28); N. (47, 38; 59, 8; see ಕೇಳಿಕೆಯ-, ಬಿಜ್ಜ-).

ಮಹನವಮಿ maha-navami. = ಮಹಾನವಮಿ. (Bh. 7, 14, 44).

ಮಹನೀಯ mahanîya. Worthy of honour, praiseworthy, illustrious, glorious. (Bp. 33, 3; 39, 67).

ಮಹನ್ತ mahanta. = ಮಾತ. Tbh. of ಮಹತ್ (Śmd. 106 Cm.). A great, mighty, etc. man (Bp. 4, 4; 47, 57; 53, 13).

ಮಹನ್ತು mahantu. The chief of an order of Gôsâvis, etc. (My.; Mhr.).

ಮಹಮದ mahamada. = ಮಹಮ್ಮದ. (My.).

ಮಹಮ್ಮದ mahammada. Mahomed (My.); a Mahomedan (My.).

ಮಹಮ್ಮೇರು mahat-mêru. = ಮಹಾಮೇರು. (My.).

ಮಹರಾಜ maha-râja. = ಮಹಾರಾಜ. (My.).

ಮಹರಾಣಿ maha-râṇi. = ಮಹಾರಾಣಿ. (My.; B. 5, 3).

ಮಹರಾಯ maha-râya. = ಮಹಾರಾಯ. (My.).

ಮಹರ್ನವಮಿ mahas-navami. (= ಮಹಾನವಮಿ). N. of the dasari feast (My.), especially of its ninth day (My.). See Bh. 8, 8, 29.

ಮಹರ್ಲೋಕ mahas-lôka. The fourth of the seven worlds which rise one above the other. (Mr. 32).

ಮಹರ್ಷಿ mahâ-ṛishi. A great ṛishi. (My.). 2, anyone of the saptarshis. (My.).

ಮಹಲ mahala. = ಮಹಳ 1, etc. (ಉಪ್ಪರಿಗೆಮನೆ G.).

ಮಹಲು mahalu. 1. = ಮಹಲ, etc., ಮಹಾಲು. An upstair house, a large mansion, a palace (My.).

ಮಹಲು mahalu. 2. = ಮಾಲು 1. (My. occassionally). ಮಹಲು ಇರುವಲ್ಲಿ ಹಣ, ಬಹಲು ಇರುವಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ (Prv.).

ಮಹಸ್ mahas. = ಮಾಸ 2. Greatness, might. 2, *a feast, a festival.* 3, a sacrifice, an oblation.

ಮಹಸೂಲು mahasûlu. Public revenue (My.; Mhr., H.); private income from land (My.).

ಮಹಸೂಲುದಾರ mahasûlu-dâra. A collector or receiver of taxes (My.; H.).

ಮಹಳ mahaḷa. 1. = ಮಹಲ, ಮಹಲು 1, ಮಾಡ, (ಮಾಳ 1?). Tbh. of ಮಹಾಲಯ. (ಮಹಾಲಯ Bhn. 50).

ಮಹಳ mahaḷa. 2. = ಮಹಾಲಯ No. 2, ಮಾಳ 3. The śrâddhas performed in the latter fortnight of the bhâdrapada to the manes of all one's male ancestors; this period (My., Mhr. ಮಹಾಳ).

ಮಹಾ mahâ. = ಮಂ (ಮಹತ್), ಮಾ 2. *Great,* etc. (= ಮಹತ್). Standing before ಖರ್ವ, ಪದ್ಮ, ಕ್ಷೋಣಿ, ಶಂಖ, ಕ್ಷಿತಿ and ಕ್ಷೋಭ it makes them ten-fold (Mr. 357). — ಮಹಾಮನೆ. = ಮಹ ಮನೆ. (Bp. 61, 74).

ಮಹಾಕನ್ದ mahâ-kanda. *Garlic.*

ಮಹಾಕಾಯ mahâ-kâya. A man of great stature (Čpr. 6, after 61). 2, N. of a râkshasa (Bp. 18, 20).

ಮಹಾಕಾಲ mahâ-kâla. = ಮಹಕಾಳ, ಮಾಕಾಳ. Śiva (ಶಿವ, ಈಶ್ವರ Nn. 97). 2, a class of pramathas (ಪ್ರಮಥವಿಶೇಷ, ಪ್ರಮಥ ಭೇದ 97). 3, *N. of a linga at Ujjayini.* 4, great blackness (ಅಸಿತ, ಕಪ್ಪು 97). 5, a clouded day (ದುರ್ದಿನ, ಮೋಡ ಗತ್ತಲೆ 97). 6, a cruel, fierce man (ಕ್ರೂರ 97). 7, the marking-nut tree (ಭಲ್ಲಾತಕ, ಗೇರು 97). 8, *N. of a cucurbitaceous plant, Trichosanthes palmata* (or Cucumis colocynthus, = ಕಮ್ಮಾಕ).

ಮಹಾಕಾಳಿ mahâ-kâli. ಮಹಾಕಾಳಿ. = ಮಂಕಾಳಿ, ಮಾಕಾಳಿ, ಮಹಾ ಕಾಳಿ. Durgâ (ಬಸವ Čt. II, 119). — ಮಹಾಕಾಳಿದೇವಿ. N. (Bp. 55, 54; 58, 7).

ಮಹಾಕುಲ mahâ-kula. A great or noble family; — *sprung from a noble family, of honorable parentage.*

ಮಹಾಖರ್ವ mahâ-kharva. Ten kharvas. (My.).

ಮಹಾಗಜ mahâ-gaja. (Śmd. 379). A great elephant.

ಮಹಾಗಿರಿ mahâ-giri. (Śmd. 379). A great mountain.

ಮಹಾಗ್ರೀವ mahâ-grîva. Long-necked: a camel. (R.).

ಮಹಾಂಗ mahâ-anga. Large-limbed: *a camel.*

ಮಹಾಜನ mahâ-jana. (Śmd. 114). = ಮಾಜನ (379). A great multitude of men, the populace. 2, a great man; a number of respectable men (Bp. 56, 2. 25; My.). 3, a merchant, banker, tradesman.

ಮಹಾಜವ mahâ-java. Very swift (ಅತಿವೇಗ Nn. 97).

ಮಹಾಜಾಲಿ mahâ-jâli. *A species of ghoshâ with yellowish flowers.*

ಮಹಾಜ್ವರ mahâ-jvara. Severe fever (ಉಷ್ಣ, ಘರ್ಮ Mr. 387).

ಮಹಾಟವಿ mahâ-aṭavi. A great forest. (R.).

ಮಹಾತಪ mahâ-tapa. Severe penance (ವಂತ, ಮಹಾತಪಸ್ಸು Nn. 54).

ಮಹಾತರು mahâ-taru. A large tree; — a kind of Euphorbia (ವಜ್ರ, ಎಲೆಗಳ್ಳಿ Mr. 136).

ಮಹಾತಲ mahâ-tala. N. of the sixth of the seven lower worlds. (Mr. 32).

ಮಹಾತೇಜಸ್ mahâ-têjas. Of great splendor, etc. 2, *Skanda.*

ಮಹಾತ್ಮ mahâ-âtma. High-souled: *magnanimous, noble-minded, high-minded, generous;* — eminent, distinguished, mighty (ಉದಿೀರ್ಣ, ಹಿರಿಯ Mr. 233). See Bp. 25, 2; 32, 11; Sp. s. ಕನ್ನಡಿ. ಮಹಾತ್ಮನಿಗೆ ದುರಾತ್ಮನ ಗೊಡವೆ ಏನು? (Prv.).

ಮಹಾತ್ಮೆ mahâtmĕ. Noble-mindedness, etc. (Bp. 46, 50; My.). 2, a noble-minded woman (My.).

ಮಹಾದಾನ mahâ-dâna. *A great gift: epithet of certain valuable gifts or the giving of different kinds of valuable*

Digitized by Google

presents to the priests (sixteen such gifts are particularly enumerated).

ಮಹಾದಾನಿ mahâ-dâni. = ಮಾದಾನಿ (Šmd. 209. 379). One who grants all valuable gifts, a very liberal person.

ಮಹಾದೇವ mahâ-dêva. = ಮಾದೇವ (Šmd. 209. 379). *Šiva* (Bp. 57, 2);—N.

ಮಹಾದೇವಿ mahâ-dêvi. = ಮಾದೇವಿ. *Pârvati.* 2, the first wife of a king. 3, N.

ಮಹಾದ್ವೀಪ mahâ-dvîpa. A certain division of the earth (see Mr. s. ವರ್ಷ).

ಮಹಾಧನ mahâ-dhana. Great wealth. 2, *very costly or precious;* anything costly or precious. 3, rich, wealthy.

ಮಹಾಧೇನು mahâ-dhênu. A sacrificial cow (ಮಾಹೇಯಿ Mr. 180).

ಮಹಾನಕ mahâ-ânaka. A large kettle-drum (Šśv. 5, 53).

ಮಹಾನಟ mahâ-naṭa. The great actor: Šiva. (Sk.; G.).

ಮಹಾನನ್ದ mahâ-ânanda. Great joy, great bliss; *the great bliss of deliverance from further transmigration.*

ಮಹಾನವಮಿ mahâ-navami. = ಮಹನವಮಿ, (ಮಹರ್ನವಮಿ), ಮಹಾನಾಮಿ, ಮಾನಾಮಿ. A festival on the ninth day in the light half of the month âśvina. (My.). 2, the dasari feast (My.). 3, the last of the nine days or nights dedicated to the durgâ-pûjâ.

ಮಹಾನಸ mahâ-anasa. A large carriage. 2, = ಪಾಣಸ, etc., *a kitchen* (ರಸವತಿ, ಪಾಣಸದ ಮನೆ Mr. 196).

ಮಹಾನಾಭ mahâ-nâbha. N. of a Dânava (Č. Bp. 47, 21).

ಮಹಾನಾಮಿ mahâ-nâmi. = ಮಾನಾಮಿ (Šmd. 209). Tbh. of ಮಹಾನವಮಿ.

ಮಹಾನಿಶೆ mahâ-niśĕ. *Midnight.*

ಮಹಾನೀಲ mahâ-nîla. Dark blue, deep black. 2, a kind of sapphire or emerald. (R.).

ಮಹಾನುಭಾವ mahâ-anubhâva. Being in high esteem, worthy, mighty, exalted, dignified, pre-eminent, just, virtuous; a gentleman. (Šmd. 38; My.). ಮಹಾನುಭಾವರೇ, ಮಹಾಯುಗದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಯವೆಷ್ಟೆನ್ದು ಕೇಳಿದನನ್ತೆ (Prv.).

ಮಹಾನೈವೇದ್ಯ mahâ-naivêdya. An offering of all sorts of eatables to an idol in a temple (My.).

ಮಹಾನ್ತ mahâ-anta. A man of an eminent nature (Bp. 61, 9). 2, having extensive limits: abundance (My.).

ಮಹಾಪಥ mahâ-patha. = ಮಾಪತ (Šmd. 379). A chief road, a high street, a high road. 2, the great road: death, the way of all flesh.

ಮಹಾಪದ್ಮ mahâ-padma. One of the treasures of Kubêra. 2, N. of a nâga or serpent-demon (Mr. 402, see ಎಣ್ಟು ಕುಲ). 3, ten padmas, a million of millions, one hundred billions and other high numbers.

ಮಹಾಪಾತಕ mahâ-pâtaka. = ಮಾಪಾತಕ (Šmd. 379). A great crime, a crime of the highest degree. See ಪಂಚ-; Bp. 45, 25.

ಮಹಾಪುರುಷ mahâ-purusha. = ಮಾಪುರುಷ (Šmd. 379). A great man, an eminent personage.

ಮಹಾಪ್ರಲಯ mahâ-pralaya. *The total annihilation of the universe at the end of a kalpa* (Bp. 54, 23; 58, 46).

ಮಹಾಪ್ರಸಾದ mahâ-prasâda. A great favour or kindness. (Čpr. 2, after 59; My.).

ಮಹಾಪ್ರಾಣ mahâ-prâṇa. The hard breathing or aspirate, heard in the utterance of aspirated letters (Šmd. 22. 23. 35. 302; Kâvy. I, 1a, 22-27). 2, the letter ಹ. 3, a raven. 4, great spirit or power. 5, a kind of vital air (ಒತ್ತಿ ನಡೆವುದು Mr. 52).

ಮಹಾಪ್ರಾಣಾನುಕರಣ mahâprâṇa-anukaraṇa. An imitative sound with an aspirated letter (Šmd. 35).

ಮಹಾಫಲ mahâ-phala. = ಮಾಪಳ. A great fruit. 2, a great reward. 3, Aegle marmelos Corr. 4, the citron, Citrus medica Lin. (My. occasionally; St. & Pl.; Mhr.). 5, (wrongly also = ಚಕೋತ 2) the shaddock or pumplemose, Citrus decumana Lin.

ಮಹಾಬಲ mahâ-bala. Exceedingly strong, very powerful or mighty (Bp. 58, 6). 2, *wind, storm.* 3, Šiva.

ಮಹಾಬಲಗಿರಿ mahâbala-giri. N. of the Čâmuṇḍî hill near Mysore (My.).

ಮಹಾಬಲಾದ್ರಿ mahâbala-adri. = ಮಹಾಬಲಗಿರಿ. (My.).

ಮಹಾಬಿಲ mahâ-bila. A big hole, a cave. 2, the atmosphere, ether. (ಆಕಾಶ G.).

ಮಹಾಭಾಗ mahâ-bhâga. Highly fortunate; illustrious, highly distinguished. (Abh. P. 11, 76).

ಮಹಾಭಾರತ mahâ-bhârata. The great war of the Bharatas: N. of an epic poem describing the acts, rivalries and contests of the sons of the two brothers Dhṛitarâshṭra and Pâṇḍu, descendants of Kuru and Bharata. (My.).

ಮಹಾಭಾಷ್ಯ mahâ-bhâshya. N. of Patañjali's great commentary on the grammatical sûtras of Pâṇini. (My.).

ಮಹಾಭೀತಿ mahâ-bhîti. Great terror;—*great danger.*

ಮಹಾಭೂತ mahâ-bhûta. *A primary element:* ether, air, fire, water, earth.

ಮಹಾಮತ್ಸ್ಯ mahâ-matsya. *A large fish, a sea-monster.*

ಮಹಾಮನಸ್ mahâ-manas. *High-minded, magnanimous, liberal.*

ಮಹಾಮಹ mahâ-maha. A great festival. (Čpr. 3, after 102).

ಮಹಾಮಾಂಸ mahâ-mâṁsa. Epithet of various kinds of meat: human flesh, beef, etc.

ಮಹಾಮಾತ್ಯ mahâ-amâtya. The prime minister of a king (ಪ್ರಧಾನ Mr. 266).

ಮಹಾಮಾತ್ರ mahâ-mâtra. (= ಮಾವಟಿಗ, etc.). Great in measure, most excellent. 2, *a great officer of state, a prime minister.* 3, *an elephant-driver or keeper, a Mahout; a superintendent of elephants* (ಗಜಾಜೀವ, ಆನೆಯ ವೈದ್ಯನು Hlâ.).

ಮಹಾಮಾಯೆ mahâ-mâyĕ. Great deceit or illusion; the power of illusion which makes the material universe appear as if really existing;—Durgâ. (Bp. 57, 27).

ಮಹಾಮೇದ mahâ-mêda. A species of medicinal plant. See ಅಷ್ಟವರ್ಗ.

ಮಹಾಮೇರು mahâ-mêru. The great mêru (ಮೇರು Nn. 53).

ಮಹಾಯಜ್ಞ mahâ-yajña. A great sacrifice: *a principal act of devotion* of which there are five: brahmayajña, dêva-, pitṛi-, manushya-, bhûta-. See ಪಂಚ-.

ಮಹಾಯುಗ mahâ-yuga. A yuga of the gods: the aggregate of the kṛita, trêtâ, dvâpara, and kali yugas. See Prv. s. ಮಹಾನುಭಾವ.

ಮಹಾರಜತ mahâ-rajata. *Gold.*

154*

Digitized by Google

ಮಹಾರಜನ mahâ-rajana. *The safflower, Carthamus tinctorius* Lin.

ಮಹಾರಣ್ಯ mahâ-aranya. *A large wood, a great forest.*

ಮಹಾರಥ mahâ-ratha. A large car, a great chariot. 2, an eminently great warrior fighting from a car (Abh. P. 13, 71. 72; Bh. 8, 24, 41; J. 14, 5).

ಮಹಾರವ mahâ-rava. Loud-sounding, uttering loud cries; a loud sound or cry. See ಬೊಬ್ಬೆ.

ಮಹಾರಾಜ mahâ-râja. = ಮಹರಾಜ. A sovereign, an emperor. 2, a respectful compellation to superiors. (My., also ಮಹಾರಾಜಶ್ರೀ).

ಮಹಾರಾಜಿಕ mahâ-râjika. *N. of a class of demigods.*

ಮಹಾರಾಣಿ mahâ-râṇi. = ಮಹರಾಣಿ. The principal wife of a râja;—a reigning queen;—an empress (My.; B. 4, 173; 5, 1).

ಮಹಾರಾಯ mahâ-râya. = ಮಹರಾಯ. Tbh. of ಮಹಾರಾಜ. (Bp. 58, 21; My.; B. 4, 126).

ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ mahâ-râshṭra. = ಮರಾಟಿ. A great realm (Bp. 51, 17);—the Mahratta country;—relating to that country, as its people, language, etc. (My.).

ಮಹಾರುದ್ರ mahâ-rudra. The great rudra: a form of Śiva.

ಮಹಾರುದ್ರಾಭಿಷೇಕ mahârudra-abhishêka. Bathing of a linga with the recitation of the so-called rudrasûkta, especially at śivarâtri (My.).

ಮಹಾರುಷಿ mahâ-rushi. = ಮಹರ್ಷಿ. (Čpr. 3, after 80; 5, after 35).

ಮಹಾರೌರವ mahâ-raurava. *One of the twenty-one hells.*

ಮಹಾರ್ಬುದ mahâ-arbuda. Ten arbudas. (My.).

ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ mahâ-lakshmi. = ಮಾಲಕುಮಿ (Śmd. 209. 379). The great Lakshmî, the śakti or wife of Nârâyaṇa (ಭೋಗವತಿ, ರಮೆ Nn. 22; ಗೋಮಿನಿ, ರಾಮೆ 24; ಸಿರಿ 124. 149). 2, Sarasvatî. 3, Durgâ. 4, splendor (ಶೋಭೆ, ಸಿರಿ Nn. 22). ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಒಲಿದವಗೆ ದಾರಿದ್ರ್ಯವಿಲ್ಲ, ಸರಸ್ವತಿ ಒಲಿದವಗೆ ಹೆದ್ದತನವಿಲ್ಲ (Prv.).

ಮಹಾಲಯ mahâ-âlaya. = ಮಹಲ, ಮಹಲು, ಮಹಳ No. 1, ಮಾಳ 5. A great dwelling, a palace, a temple, etc. 2, = ಮಹಳ 2, q. v. (My.).

ಮಹಾಲಿಂಗ mahâ-linga. A great phallus;—having a great phallus; Śiva;—N. (My.). — ಮಹಾಲಿಂಗನ ಬಳ್ಳಿ. A climbing herb growing in hedges, Bryonia laciniosa Lin. (Z.).

ಮಹಾಲು mahâlu. = ಮಹಲ, etc. A palace (My.; Mhr., H.), a hall; a seraglio (Mhr.; H.). 2, a sub-division of a talook or district (Mhr.; see B. 4, 146. 200; ಆಸಾರ-).

ಮಹಾಲೋಕ mahâ-lôka. = ಮಹರ್ಲೋಕ. (My.).

ಮಹಾವನ mahâ-vana. = ಮಹಾರಣ್ಯ. (My.).

ಮಹಾವಾತ mahâ-vâta. A great or stormy wind, a strong blast. (ಬಿರುಗಾಳಿ G.).

ಮಹಾವಾರ್ಧಿ mahâ-vârdhi. An ocean (J. 13, 11).

ಮಹಾವೃಕ್ಷ mahâ-vṛiksha. A great tree;—*a species of Euphorbia, Euphorbia tortilis* or *E. antiquorum.*

ಮಹಾವೃದ್ಧಿ mahâ-vṛiddhi. One of the eight principal drugs or medical roots (Si. 149).

ಮಹಾವೇಶ mahâ-âvêśa Demoniacal possession (ಗ್ರಹ Mr. 490).

ಮಹಾಶಕ್ತಿ mahâ-śakti. Very mighty. 2, a great śakti (Bp. 10, 31).

ಮಹಾಶಬ್ದ mahâ-śabda. A great word, a pre-eminent term (Śm. 118);—a great noise, a loud sound. See ಶಂಖ-.

ಮಹಾಶಯ mahâ-âśaya. The ocean. 2, *high-minded, magnanimous, liberal.*

ಮಹಾಶಾಲಿ mahâ-śâli. *A kind of large and sweet-smelling rice* (ಕಳಮೆಯ ಭೇದಂ Hlâ.).

ಮಹಾಶೂದ್ರ mahâ-śûdra. *A cowherd.*

ಮಹಾಶೂದ್ರಿ mahâ-śûdri. *A female cow-keeper; a herdsman's wife.*

ಮಹಾಶೇಷ mahâ-śêsha. The serpent śêsha (Śm. 119; ಅನಂತ, ಧರಣೀಂದ್ರ Nn. 57). ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮಹಾಶೇಷ ಹೊತ್ತಿರುವದರೆ, ಮಹಾಶೇಷನನ್ನು ಹೊತ್ತವನು ಯಾರು? (Prv.).

ಮಹಾಶೋಕ mahâ-śôka. Great grief or sorrow (J. 2, 8). 2, mahâ-aśôka. A large aśôka tree (2, 8).

ಮಹಾಶೌರ್ಯ mahâ-śaurya. = ಮಾಶೌರ್ಯ (Śmd. 209). Great valour.

ಮಹಾಶ್ರಯ mahâ-âśraya. = ಮಾಸರ 2. A great seat, resting-place, dwelling, etc.

ಮಹಾಶ್ವೇತೆ mahâ-śvêtĕ. *A white variety of the Batatas paniculata* Chois.

ಮಹಾಸನ mahâ-âsana. A great seat, a splendid throne: a howdah (ಅಂಬಾರಿ Mr. 158).

ಮಹಾಸಹೆ mahâ-sahĕ. *The globe amaranth, Gomphraena globosa* Lin.

ಮಹಾಸಾಗರ mahâ-sâgara. = ಮಹೋದಧಿ. (G.).

ಮಹಾಸಾಮಂತ mahâ-sâmanta. = ಮಹಾಸಾವಂತ, ಮಾಸಾವಂತ. A great lord of the borders. (Abh. P. 13, after 101).

ಮಹಾಸಾವಂತ mahâ-sâvanta. = ಮಾಸಾವಂತ (Śmd. 379). Tbh. of ಮಹಾಸಾಮಂತ.

ಮಹಾಸೇನ mahâ-sêna. The commander of a great army. 2, *Skanda.*

ಮಹಾಸೈನ್ಯ mahâ-sainya. (Śmd. 379). *A large armed* force (ಮನ್ಯು, ಸೇನೆ Nn. 36).

ಮಹಾಸ್ತ್ರ mahâ-astra. A great weapon, a powerful missile. (J. 13, 37).

ಮಹಾಸ್ನಾಯು mahâ-snâyu. *A great artery.*

ಮಹಾಸ್ರಗ್ಧರೆ mahâ-sragdharĕ. N. of a vṛitta (Čh.; Mr. 366).

ಮಹಾಹರಿ mahâ-hari. Vishṇu.

ಮಹಾಹರಿಪ್ರಿಯೆ mahâhari-priyĕ. Lakshmî (Mr. 18).

ಮಹಾಹವ mahâ-âhava. A great war or battle, a pitched battle. (Śśv. 4, 77).

ಮಹಾಹಿತ mahâ-hita. A great friend (J. 30, 25. 27. 51). 2, mahâ-ahita. A great enemy (30, 25. 27. 51).

ಮಹಿ mahi. ಮಹೀ. Great, large; greatness. 2, *the earth*; soil. See Mr. s. ವರ್ತನೆ. ಮಳಲುಳ್ಳ ಮಹಿ (ಸಿಕತೆ Mr. 93).

ಮಹಿಕೆ mahikĕ. = ಮಿಹಿಕೆ. (ಬರ್ಫ, ಮಂಜು G.).

ಮಹಿತ mahita. Honoured, revered, highly esteemed, proper, right. (Kâvy. V, 967; Bp. 8, 3; 19, 45; 22, 63; 51, 45; Rśv. 1, 8).

ಮಹಿಪ mahi-pa. = ಮಹೀಪ. (A.).

ಮಹಿಮ mahima. Greatness, grandeur, majesty, glory; might, power, energy. 2, the magical power of increasing size at will, illimitable bulk. (My.).

ಮಹಿಮಾಕರ mahimâ-âkara. A mine of glory (Čh. v. 9).

Digitized by Google

ಮಹಿಮೆ mahimĕ. ಮಹಿಮಾ. = ಮಯ್ಮೆ, ಮ್ಮೆಮೆ (Śmd. 361; Čt. II, 85; Rśv. 1, 61; C.). Greatness, etc. (= ಮಹಿಮ No. 1). — ಮಹಿಮೆವೆಱು. -ವೆಱು. To become great, renowned, etc. (Bp. 27, 27; 44, 72; 53, 31).

ಮಹಿಲಾಖ್ಯೆ mahilâ-âkhyĕ. *A species of odoriferous plant.*

ಮಹಿಲೆ mahilĕ. ಮಹಿಳೆ. *A woman* (Bp. 28, 20).

ಮಹಿಶಾಸನ (mahi-śâsana). A kind of plant (ಶಾಲೆ Mr. 134).

ಮಹಿಷ mahisha. *A (male) buffalo* (ಕೋಣ Mr. 162). 2, an asura slain by Durgâ. 3, the emblem and vehicle of Yama.

ಮಹಿಷಧ್ವಜ mahisha-dhvaja. Yama. See ಜಕ್ಕಸ್ಥೊಡಲಿದೇರ.

ಮಹಿಷಾಕ್ಷ mahisha-aksha. *A kind of bdellium.*

ಮಹಿಷಾಕ್ಷಿ mahisha-akshi. = ಮಹಿಷಾಕ್ಷ. (ಕಾಡಿಕ, ಗುಗ್ಗುಳ Mr. 144; Bp. 27, 9. 12; 43, 20. 21; 44, 24).

ಮಹಿಷಾಸುರ mahisha-asura. The asura Mahisha slain by Durgâ (Ch. MS. G. v. 4).

ಮಹಿಷಾಸುರಮರ್ದಿನಿ mahishâsura-mardini. Durgâ (My.).

ಮಹಿಷಿ mahishi. = ಮ್ಮೆಸಿ (Śmd. 361). A buffalo-cow. 2, *the first or properly consecrated wife of a king;*—any queen. See ಪಟ್ಟ-.

ಮಹಿಷ್ಠ mahishṭha. Greatest, largest;—excessive greatness (Bp. 53, 11).

ಮಹೀಕಾಂತ mahî-kânta. A king (Čpr. 2, 15).

ಮಹೀಕ್ಷಿತ್ mahî-kshit. *A king.*

ಮಹೀಗೃಹ mahî-gṛiha. A subterraneous room (Čpr. 7, 128).

ಮಹೀಜ mahî-ja. A tree. (Bp. 9, 14; 60, 51).

ಮಹೀಜರಾಜ mahîja-râja. The Indian fig-tree (Bp. 26, 40).

ಮಹೀತಲ mahî-tala. The surface of the earth. (Bp. 50, 50).

ಮಹೀತಲಾಧಿಪ mahîtala-adhipa. A king (Râm. 1, 16, 23).

ಮಹೀದೇವತೆ mahî-dêvatĕ. A Brâhmaṇa (Bp. 55, 35).

ಮಹೀಧರ mahî-dhara. Earth-bearing: a mountain. 2, Kṛishṇa (Mr. 18). 3, N. of a king (Śmd. 82 Mdb.).

ಮಹೀಧ್ರ mahî-dhra. *A mountain.*

ಮಹೀಪ mahî-pa. A king (Bp. 54, 2).

ಮಹೀಪತಿ mahî-pati. = ಮಹೀಪ. (Čpr. 5, 35; Bp. 28, 35).

ಮಹೀಪಾಲ mahî-pâla. A king (Bp. 5, 13; J. 26, 29).

ಮಹೀಭುಜ್ mahî-bhuj. Earth-enjoyer: *a king.*

ಮಹೀಭುಜ mahî-bhuja. Tbh. of ಮಹೀಭುಜ್. (Abh. P. 16, 11; Bp. 11, 17).

ಮಹೀಭೃತ್ mahî-bhṛit. Earth-supporter: *a mountain.* 2, a king.

ಮಹೀಮಣ್ಡಲ mahî-maṇḍala. The circumference of the earth, the whole earth. (My.).

ಮಹೀರಮಣ mahî-ramaṇa. A king (Bp. 33, 13).

ಮಹೀರುಹ mahî-ruha. *A tree.*

ಮಹೀಲತೆ mahî-latĕ. *An earth-worm.* See Nr. s. ನಾಯಿಸೊಳೆ.

ಮಹೀವರ mahî-vara. A king (Bp. 50, 41).

ಮಹೀವಲ್ಲಭ mahî-vallabha. = ಮಹೀವರ. (Rśv. 9, 27).

ಮಹೀಶ mahî-îśa. A king (Bp. 5, 44; 50, 20; Râm. 2, 1, 8).

ಮಹೀಶ್ವರ mahî-îśvara. = ಮಹೀಶ. (J. 27, 47). 2, the number 16 (Ch.).

ಮಹೀಸುತ mahî-suta. *The planet Mars.*

ಮಹೀಸುರ mahî-sura. A Brâhmaṇa (Bp. 3, 75. 77; 50, 12; 55, 9. 57).

ಮಹೀಸ್ಪೃಶ mahî-spṛiśa. Touching the ground;—a Vaiśya (Mr. 345).

ಮಹುಳಿ mahuḷi. (Tbh. of ಮಾಳಿ). Sway: overbearing behaviour (Bh. 8, 21, 36).

ಮಹೇಚ್ಛ mahâ-iččha. *Desirous of great ends, having lofty aims or aspirations; magnanimous, high-minded, liberal.*

ಮಹೇನ್ದ್ರ mahâ-indra. Great Indra, regent of the east quarter (Śmd. 168);—any great chief; N. of a gandharva chief (Čpr. 5, 100. 102. 105, etc.). 2, N. of a place; N. of a mountain or a range of mountains.

ಮಹೇನ್ದ್ರಜಾಲ mahêndra-jâla. = ಇನ್ದ್ರಜಾಲ. Indra's net: stratagem, trick; deception, cheating; illusion; conjuring, magic, jugglery, sorcery (Kâvy. IV, 2, 62; Čpr. 7, 145; Bp. 23, 2; 51, 11; My.).

ಮಹೇನ್ದ್ರಮಣ್ಡಲ mahêndra-maṇḍala. N. of a place (Bp. 53, 38).

ಮಹೇನ್ದ್ರಮರ್ದಿ mahêndra-mardî. The crusher of the gandharva king Mahêndra (Čpr. 5, 122).

ಮಹೇನ್ದ್ರಿ mahêndri. Indra's quarter: the east (ಪೂರ್ವ, ಪ್ರಾಚಿ, ಮೂಡಲ್ Mr. 58).

ಮಹೇರಣೆ mahêraṇĕ. *The tree Boswellia thurifera* Roxb.

ಮಹೇಶ mahâ-îśa. = ಮಹೇಶ್ವರ. (Bp. 50, 54). See ಮಾಸವಳ ಮದನ-.

ಮಹೇಶ್ವರ mahâ-îśvara. A great lord; *Śiva* (Bp. 61, 46);—N., also of a town (B. 8, 103; 4, 28). See Prv. s. ಮೋಸ ಗಾಣ.

ಮಹೇಶ್ವರಿ mahâ-îśvari. Gaurî (Mr. 12).

ಮಹೈಶ್ವರ್ಯ mahâ-aiśvarya. Supreme lordship, great power; great prosperity or riches (ವಿಭೂತಿ, ದೊಡ್ಡಿತ ಐಶ್ವರ್ಯ Nn. 106).

ಮಹೋಕ್ಷ mahâ-uksha. *A large bull or ox.*

ಮಹೋಕ್ಷಗ mahôksha-ga. Śiva (Bp. 61, 47).

ಮಹೋಕ್ಷಲಕ್ಷ್ಮ mahôksha-laksha. Śiva (Rśv. 1, 10).

ಮಹೋಗ್ರಾಣಿ mahâ-ugrâṇi. A chief store-keeper. See Mr. s. ಅಷ್ಟಾದಶಪ್ರಧಾನ.

ಮಹೋತ್ಪಲ mahâ-utpala. *The lotus, Nelumbium speciosum* Willd. (ಪದ್ಮ, ಅಬ್ಜ, etc. Mr. 419).

ಮಹೋತ್ಪಾತ mahâ-utpâta. Very portentous: a meteor, a comet (ಧೂಮಕೇತು Nn. 33, o. r. ಮಹೋದ್ಪಾದ; ಧೂಮಕೇತು Mr. 489).

ಮಹೋತ್ಸವ mahâ-utsava. A great festival; a festive train (ಯಾತ್ರೆ Nn. 159; J. 4, 8).

ಮಹೋತ್ಸಾಹ mahâ-utsâha. Great effort or exertion. 2, *possessing great energy, making great efforts, very energetic or persevering* (ಹೆಪ್ಪಾಳು Hlâ.).

ಮಹೋತ್ಸೇಧ mahâ-utsêdha. Great elevation (ಅನ್ತರ, ಅತಿಯುದ್ಧ Nn. 77).

ಮಹೋದಧಿ mahâ-udadhi. The great ocean, a great sea (ಮಹಾಸಾಗರ G.).

ಮಹೋದಯ mahâ-udaya. Great happiness or prosperity;—great elevation or eminence;—the final emancipation of the soul. 2, a day very auspicious on account

Digitized by Google

of certain constellations (My.). 3, giving, or possessing, great happiness, etc. (Rsv. 1, 8);—a lord, a master. 4, = ಮಹೋದಯೆ.

ಮಹೋದಯೆ mahâ-udayĕ. *The city of Kanyákubja or Canouj.*

ಮಹೋದರ mahâ-udara. A large belly (J. 2, 58);—an enlargement of the abdomen (My.); dropsy, ascites. 2, bigbellied;—N. of a râkshasa (Râm. 6, 32 sum.).

ಮಹೋದ್ಯಮ mahâ-udyama. Great effort or exertion. 2, *using great efforts, very diligent or persevering* (ಹೆದ್ದಾಳು Hlâ.).

ಮಹೋನ್ನತ mahâ-unnata. Very high, exceedingly lofty, much elevated. (My.).

ಮಹೋನ್ನತಿ mahâ-unnati. Great elevation, high position, high rank (Čpr. 4, 12; Bp. 61, 72).

ಮಹೋಪತಾಪ mahâ-upatâpa. Great trouble or grief (Čpr. 5, 28).

ಮಹೋಪದ್ರವ mahâ-upadrava. Great misfortune or calamity or distress (My.).

ಮಹೋರಗ mahâ-uraga. A large serpent; a great nâga. (My.).

ಮಹೋಲ್ಲಾಸ mahâ-ullâsa. Great delight (My.).

ಮಹೌನ್ನತ್ಯ mahâ-aunnatya. Great elevation (ಉತ್ಸೇಧ, ಅತಿ ಯುದ್ಧ Nn. 132).

ಮಹೌಷಧ mahâ-aushadha. A very efficacious drug;—*dry ginger* (ನಾಗರ, ಶುಂಠಿ Mr. 137);—*Allium ascalonicum;*—*birch.*

ಮಳ್ mal̤. = ಮಳ್ಳು 1, etc. — ಮಳ್ಹಿಡಿ. Bewilderment, etc. to seize (My.). ಜೊಳ್ಳುಮನುಜರು ತಾವು ಸುಳ್ಳುಸಂಸಾರದೊಳು ಮಳ್ಹಿಡಿದು ಮಾಯೆಯೆಮ್ಮುವಳ ಬಲೆಯೊಳು ಹೊಳ್ಕಾಡುತಿಹರು (Sp.).

ಮಳ mal̤a. See ತಳಮಳ s. ತಳ 1. (T. ಮಲ್ಕೈ= ಮಯಂಗು, see s. ಮಂಕು; *cf.* ಮಱ 2).

ಮಳ mal̤a. = ಮಲ. — ಮಳಮಡ್ಡಿಕಸ. A common herb, Spermococe stricta L. f. (Z.).

ಮಳಕ mal̤aka. = ಮಣಕ, etc. (My.).

ಮಳಯ mal̤aya. = ಮಳೆಯ, etc. — ಮಳಯರಾಜ. N. (Bp. 9, 46).

ಮಳಲ್ mal̤al. ಮಳಲು. = ಮರಲ್ 2, etc. Sand, gravel (ಶಿವ, ಸಿಕತ Nn. 6; ವಾಲುಕ, ಸಿಕತ Mr. 414; ಪುಳಿಲ್ Kk. 13, o. r. ಮಣಲ್; My.; ಉಸುಬು G.). ಮಳಲ ದಿಣ್ಣೆ (ಸೈಕತ, ಪುಲಿನ, ದ್ವೀಪ Hlâ.). ಮಳಲನುಳ್ಳ ಪ್ರದೇಶ (ಸಿಕತಾವತಿ Nr.). ಮಳಲುಳ್ಳ ಮಹಿ (ಸಿಕತೆ Mr. 93). ಮಳಲ ಬಯ್ಲು (B. 4, 115). ಕಾಸಿದ ಮಳಲ್ (ಮುಮ್ಮುರಿ Šmd. II, o. r. ಮರಲ್). ಮಳಲ ಬೇಣ್ಟೆಯಂ ಮಾಡಿದ ಪೋಲ್ (II). ತುಡಿದ ಧಾನ್ಯ ಮಳಲುಸಮ ಪೋ? (Prv.). See Bp. 11, 19; 32, 6; 42, 2; 58, 22; ತಾಯ್-. — ಮಳಲೇರಿ. -ಏರಿ. A sand bank (ಸೈಕತ Nr.). — ಮಳಲೊಟ್ಟಲ್. -ಒಟ್ಟಲ್. A mound or bank of sand (ಪುಲಿನ Nr.; ಸೈಕತ, ದ್ವೀಪ, ಪುಲಿನ Mr. 414).

ಮಳಾರ mal̤âra. = ಮರಾಳ, q. v. (ಕುದುರೆಗಳ ಪಟ್ಟಿ Kk. 78, o. r. ಮಲಾರ).

ಮಳಿಗೆ mal̤igĕ. = (ಮಣ್ಡಿ 1, q. v.), ಮಱಗೆ (?). A warehouse, a shop (My.; ಮಣ್ಡಿ, ಅಂಗಡಿ, ಕೋಠಿ, ದುಕಾನ್, ಹಾಪ್, ಆಪಣ, ನಿಪದ್ಯೆ Si. 106; T. ಮಳಿಗೈ; see s. ಮಾಳಿಗೆ). ತಳಿಗೆ ಚಮ್ಮು ಹೋದ ಮೇಲೆ ಮಳಿಗೇ ಬಾಗಲು ಮುಚ್ಚಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಮಳೆಯ mal̤ĕya. = ಮಲಯ, etc. — ಮಳೆಯರಾಜ. N. (Bp. 44, 52; 47, 36; 54, 74).

ಮಳ್ಳಿ mal̤l̤i. = ಮರಳಿ, etc. (My.).—ಮಳ್ಳಿಹುಳು. A grasshopper-like insect (S. Mhr.).

ಮಳ್ಳು mal̤l̤u. 1. = ಮರುಳ್ 2, etc. (My.).

ಮಳ್ಳು mal̤l̤u. 2. = ಮಡಲು, etc. (My.).

ಮಳ್ಳೆ mal̤l̤ĕ. (= ಮಳ್ಳು 1). See ಕಳ್ಳೆ.

ಮಱ maṟa. 1. = ಮೊಳ, etc. A cubit (My.).

ಮಱ maṟa 2. = (ಮಟ 1), ಮಸ 2, (ಮಳ). Dimness (see s. ಮಂಕು; *cf.* ಮಱಲ್, ಮರುಳ್ 1, ಮಸುಳ್, ಮಬ್ಬು, ಮಾಸು 1 & 2). — ಮಱಮಱಸು. The eyes to become dim (ಕಣ್ಣಡಸು Šmd. I).

ಮಱಲ್ maṟal. The eyes to become dim. (M. ಮಯಲ್, ಮಱಲ್, dimness, dusk; infatuation, charm of love). ಮಱಲ್ದುದೆನ್ನ, ಕಣ್ಣಡಿದ ಭಾವಂ (Šmd. I).

ಮಱಿ maṟi. (fr. ಮಱ 3? *cf.* ಮಬ್ಬು). See ಮಣ್ಣಾಸ.

ಮಱಗೆ maṟigĕ. Tbh. of ಮಳಿಕೆ (Šmd. 30. 341).

ಮಱೆ maṟĕ. Rain (ವೃಷ್ಟಿ Šmd. I; ಧಾರಾಸಮ್ಪಾತ, ಆಸಾರ Hlâ.; ವೃಷ್ಟಿ, ವರ್ಷ, etc. Nr., Si. 30; ಘನವಾರಿ, ವೃಷ್ಟಿ, ವರ್ಷ Mr. 43; ವೃಷ್ಟಿ Nn. 15. 47; ಸರಿ Kk. 12; ಸರಿ, ವೃಷ್ಟಿ 70; ಸರಿ, ವೃಷ್ಟಿ Šm. 35; ಉಬ್ಬೆ 101; Bhn. 28; C.; M.; Te. ವಾನ; T. ಮಱೈ, ಪೆಯ್, ಮಾರಿ, ಮೇದಿಗ, ವಾನ್, water; a cloud; rain). ಮಱೆಗೆ ಮುಗಿಲ್ (Šmd. 159). ಮಱೆಯ ನೀರಿಂ ಬೆಳೆವ ಭೂಮಿ (ದೇವಮಾತೃಕ Hlâ.). ಮಱೆಯ ಕಱೆವ ಮೇಘ (ಘನಾಘನ); ಮಱೆಯ ಬಱಹು (ಅವಗ್ರಾಹ, etc. Nr.). ತಾಂ ಬಿಡದೆ ಸುರಿವ ಮಱೆ (ಆಸಾರ Mr. 44). ಅಲರ ಮಱೆಯೊಳ್ ಮಿನ್ದಂ ಭೂಪಾಲಮನ್ಮಥನ್ ಆಜಿಯೊಳ್ (Šmd. 281). ಇದು ನೋಡು! ಎಷ್ಟಾ ದೊಡ್ಡ ಮಱೆ ಬರ ಹತ್ತಿತು! (B. 1, 21). ಮೋಡಗಳಲ್ಲ ಮಱೆ ಬೀಱುತ್ತದೆ (2, 49). ಗುಡುಗು ಬಹಳ ಅಬ್ಬರಿಸಿದ ಬಱಕ ಸ್ವಲ್ಪಾದರೂ ಮಱೆಯಾಗುವದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವೇ (4, 186). ಮಱೆಯಿಲ್ಲದ ಪಯ್ರು ಮಾತೆಯಿಲ್ಲದ ಕೂಸೂ ಸಮ.—ಮಱೆಯಿಲ್ಲದ ಬೆಳೆ ಮತಿಯಿಲ್ಲದ ಕೂಸು ಸಮ.—ಕಪ್ಪೆ ಕೂಗಿ, ಮಱೆ ಬರಿಸಿದ ಹಾಗೆ.—ಮಱೆಗೆ ಹೆದಱ, ಹೊಲ್ಲೆಯಿ ಹಾಱದ ಹಾಗೆ.—ಮಱೇ ತವಿಸದ ಕೊಡೆ ಸಿಡಿಲ ತವಿಸೀತೇ?—ಮಱೆ ಹೋಯಿಸನ ಮಣ್ಣ, ಕತ್ತೆ ಗುಡಿಗಾಱನ ಮಣ್ಣ.—ಮಱೆ ಮಾಡು ಮರಣ ಯಾರೂ ಅಱಯರು.—ಮಱೆಯಾದರೆ ಕೇಡಲ್ಲ, ಮಗಸುಣ್ಣರೆ ಕೇಡಲ್ಲ (Prvs.). See Čpr. 3, 39; 4, 55; 6, 48; Bp. 6, 25; 51, 24; 55, 13; Bh. 1, 19, 21; 2, 13, 7; Rsv. 8, 113; J. 3, 25; 4, 23; Si. 295. 435; ಪೆರ್ಮಱೆ; Prv. s. ಪುಣ್ಯ. — ಮಱೆಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. Darkness caused by rain (clouds): a dark, cloudy day (ದುರ್ದಿನ Hlâ.). — ಮಱೆಗಱೆ. -ಕಱೆ. To emit rain, to rain (J. 17, 4; Šsv. 2, after 42). ಎಮ್ಮೆ ಮೇಲೆ ಮಱೆಗಱದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಮಱೆಗಾಲ. -ಕಾಲ. The rainy season (ವರ್ಷ, ಪ್ರಾವೃಷ್, ತಪಾತ್ಯಯ Hlâ.; ಪ್ರಾವೃಡ, ತಪಾತ್ಯಯ Mr. 72; C.; G. 130. 180; B. 3, 29; 4, 205; 5, 205; Čpr. 4, 87; Abh. P. 7, 130; Č. Bp. 47, 34; Bh. 8, 26, 1; J. 18, 27). ಹಳೇ ಕಾಲಕ್ಕಿನ್ತ ಮಱೆಗಾಲ ವಾಸಿ—ಮಱೆಗಾಲದ ಬಿಸಿಲು ನಮ್ಮ ದಾರದು, ನಗೆಗಾಱನ ಮಾತು ನಮ್ಮ ದಾರದು (Prvs.). — ಮಱೆಗಾಲು. -ಕಾಲು. = ಮಱೆಗಾಲ. (ಕಾರ್ G.). — ಮಱೆಗುಟಕ. -ಕುಟಕ. The rain-drinker. ಮಱೆಗುಟಕನ ಹಕ್ಕಿ (ಸಾರಂಗ, ಸ್ತೋಕಕ, ಚಾತಕ Si. 172). — ಮಱೆಗುಱುತು. An indication or sign of rain (My.). — ಮಱೆನೀರು. Rain water. ಮಱೇ ನೀರು ಬಿಟ್ಟು, ಮಂಜಿನ ನೀರಿಗೆ ಕೆಯ್ಯೊಡ್ಡಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಮಱೆಬಿಲ್ಲು. A rainbow (My.; ಇನ್ದ್ರಚಾಪ, ಸುರಚಾಪ G.). — ಮಱೆವನಿ. -ಪನಿ. A drop of rain (J. 25, 5). — ಮಱೆವೆರಸು. -ಬೆರಸು. Rain to be mixed with. ಮಱೆವೆರಸಿದ ಗಾಳಿ (ಝುಞ್ಝಾವಾತ Hlâ.). — ಮಱೆಹನಿ. = ಮಱೆವನಿ. ಮಱೇ ಹನಿ ಬಿಟ್ಟರೂ ಮರದ ಹನಿ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.). — ಮಱೆಹುಳು. A winged ant

Digitized by Google

that comes out of the ground after the first rains (My.). 2, a rain-worm (ಗಣ್ಣುಪದ G.).

ಮಲ್ಗಿಸು malgisu. To cause to disappear, to cause to perish, to destroy (Čpr. 6, 9. 84; Abh. P. 10, 173; V. 30, 12).

ಮಲ್ಗು malgu. (= ಮಸ್ಗು 1). To grow dim or faint, to disappear, to perish (Čpr. 2, 37; 7, 8; see ಮಂಕು, ಮದ 2).

ಮಲ್ತಿ malti. = ಮತ್ತಿ 2, etc. (ಬನ್ನು ಮರಂ Šmd. I; ಅರ್ಜುನ Šs.).

ಮಾ mâ. 1. (A contraction of a ಮಸ = ಮಸಕ 1). Great emotion. — ಮಾಮಸಕ. Very great emotion: excessive agitation or bustling activity, great zeal, impetuous ardour (ಸಮ್ಭ್ರಮ Čt. II, 41); great passion or wrath (Abh. P. 11, after 143; Rāv. 5, after 121; 6, after 11; Šiv. 3, 55; 4, after 15). — ಮಾಮಸಕಂಗೊಳ್. -o -ಕೊಳ್. To grow full of zeal, etc. (Čpr. 10, 58).

ಮಾ mâ. 2. = ಮಾಂ (ಮಾಙ್), ಮಾನ್, ಮಾಮ್, ಮಾವು q. v. The mango tree and its fruit (T. ಮಾ, ಮಾಙ್ಗ, ಮಾಙ್ಕೈ; M. ಮಾ, ಮಾವು, ಮಾಙ್ಙು; Tē. ಮಾಮಿಡಿ, ಮಾವಿ; Sk. ಮಾಕನ್ದ). — ಮಾಗಾಯ್. -ಕಾಯ್. = ಮಾಗಾಯಿ No. 2, when worn in the ears (Grj. 3, 82. 90; 3, after 91; 3, 107). — ಮಾಗಾಯಿ. -ಕಾಯಿ. = ಮಾಂಗಾಯ್. An unripe mango. 2, a mango-like small ornament worn over the privities of children (My.), or in their ears (Prll. 3, 25; My.). — ಮಾದಳಿರ್. -ತಳಿರ್. = ಮಾನ್ದಳಿರ್. (J. 3, 10). — ಮಾಮರ. A mango tree (ಸಿಬುಗ Čt. I, 62; Čpr. 7, 46. 87; T.). ಮಾಮರನಲ್ಲದಿಲ್ಲ (Šmd. 77). ಮಾಮರದಳ್ಳಿಗೊಮ್ಬಿನೊಳ್ ಮಿಳಿರ್ವೆಳವಳ್ಳಿ (81). ತಳಿರ್ಗಳಿನೊರ್ಮೆ, ಪೂಗುಡಿಯಿನೊರ್ಮೆ, ಪಸುರ್ಮಿಡಿಯಿನ್ದಮೊರ್ಮೆ, ಕಾಯ್ಗಳಿನಿರದೊರ್ಮೆ, ಪಣ್ಗಳಿನದೊರ್ಮೆ ಜನಕ್ಕೆ ಮನಃಪ್ರಮೋದಮಂ ಬಳಯಿಸಿ, ಮೂಣದಿತ್ತು ಸವಿಯಂ, ಕಿವಿಗೋಲಗಿಸಿತ್ತು ಮತ್ತೆ ಕೋಕಿಲರವದೊರ್ಮೆ, ಭೃಂಗರುತದೊರ್ಮೆ, ಶುಕಸ್ವರದೊರ್ಮೆ ಮಾಮರಂ (Čpr. 7, 48). See Bh. 1, 5, 7; Rāv. 2, 39. 41; J. 18, 28; 29, 48; 30, 29; ಬನ್ದಮಾವು. — ಮಾಮಿಡಿ. (= ಮಾಮ್ಬಲ್ಮಿಡಿ). A pellet-like small unripe mango (J. 3, 32; Rāv. 9, 56). — ಮಾವಣ್. -ಪಣ್. A ripe mango (Bp. 11, 11).

ಮಾ mâ. 3. (= ಅಮ, etc.). An interjection expressing admiration: ah! (T., M., Tē.). — ಮಾ ಮಾ. rep. (ಕೊಣ್ಡಾಟ Čt. II, 103; Bp. 8, 17; Bh. 8, 26, 17).

ಮಾ mâ. 1. (Šmd. 103). *Not, no.*

ಮಾ mâ. 2. = ಮಾಂ (ಮಾಙ್). Tbh. of ಮಹತ್, q. v. Great, etc. — ಮಾಗೆಲಸ. -ಕೆಲಸ. A great work (ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸ G.). — ಮಾತಾಯಿ. Great, excellent mother (My.); Durgâ (My.).

ಮಾಂ mâm. Me (Bp. 20, 38; 61, 48. 49).

ಮಾಂಸ mâmsa. *Flesh, meat* (ಅಡಬಳ Bhn. 3; see ಅಡಗು, ದಾಡು, ಬಿಕ್ಕು); the fleshy part or pulp of fruit.

ಮಾಂಸಗನ್ದಿ mâmsa-gandi. Tbh. of ಮಾಂಸಗ್ರನ್ಥಿ. (My.).

ಮಾಂಸಗ್ರನ್ಥಿ mâmsa-granthi. Flesh-swelling, a gland, a wen. (My.).

ಮಾಂಸಜೀವಿ mâmsa-jîvi. Living on flesh; an eater of flesh (ಕೀನಾಶ, ಮಾಂಸವ ತಿಮ್ಬುವನು, ಮಾಂಸಾಹಾರಿ Nn. 92).

ಮಾಂಸಭಕ್ಷಕ mâmsa-bhakshaka. = ಮಾಂಸಜೀವಿ. (Čb. 127).

ಮಾಂಸಭೇದ mâmsa-bhêda. A kind of flesh. See ಬಿಕ್ಕು, ಮಾಸು.

ಮಾಂಸಭೋಜನ mâmsa-bhôjana. A dinner of meat (J. 16, 30).

ಮಾಂಸಲ mâmsala. Fleshy; *lusty, browny, muscular; powerful, strong;*—pulpy.

ಮಾಂಸವಿಕ್ರಯಿ mâmsa-vikrayi. *Selling flesh; a meat-seller.*

ಮಾಂಸಾದ್ mâmsa-ad. *Flesh-eating, carnivorous;* (a demon).

ಮಾಂಸಾದಿ mâmsa-âdi. *Flesh-eating, carnivorous.*

ಮಾಂಸಾರ mâmsa-âra 6. Tbh. of ಮಾಂಸಾಹಾರ. ಸಂಸಾರ ಬೇಳೆತು ಎನ್ದ, ಮಾಂಸಾರ ಮಾಡ ಬಹುದೇ? (Prv.).

ಮಾಂಸಾಹಾರ mâmsa-âhâra. The eating of animal food; animal food.

ಮಾಂಸಾಹಾರಿ mâmsa-âhâri. = ಮಾಂಸಜೀವಿ, q. v.

ಮಾಂಸಿಕ mâmsika. *A butcher, a seller of meat* (ಕಟುಕ G.).

ಮಾಕನ್ದ (mâ-kanda). *The mango tree, Mangifera indica* Lin. (ಮಾವಿನ ಮರ Nn. 153; Čpr. 7, 39; Bp. 45, 35; see ಇಮ್ಮಾವು, ನಿಡಿಗ).

ಮಾಕರ mâ-âkara. A mine of greatness (Bp. 4, 1).

ಮಾಕರಿಸು mâkarisu. = ಮಾಂಕರಿಸು, q. v. To reveal secrets, to touch vulnerable points (My.).

ಮಾಕಾಳ mâ-kâḷa. Tbh. of ಮಹಾಕಾಲ. (Bp. 45, 46; Šiv. 1, 83).

ಮಾಕಾಳಿ mâ-kâḷi. = ಮಾಂಕಾಳಿ. Tbh. of ಮಹಾಕಾಳಿ (Šmd. 209. 379; Čt. II, 70; ದೇವಿ Čt. I, 17; ಗಿರಿಜೆ Šm. 3).

ಮಾಕ್ಷಿಕ mâkshika. (fr. ಮಕ್ಷಿಕಾ). Coming from a bee;—*honey*. See Si. 334.

ಮಾಗಣಿ mâgaṇi. = ಮಾಗಳಿ, (ಮಾಗಿಣಿ?). A herb or half shrub, wild and in gardens, Coleus barbatus Benth. (Z.). — ಮಾಗಣಿಬೇರು. = ಮಾಗಳಿಬೇರು. The roots of mâgaṇi which are pickled (Z.).

ಮಾಗಣಿ mâgaṇi. A division of a talook or district (My., M.; T. ಮಾಗಾಣ; H.).

ಮಾಗಣೆ mâgaṇĕ. = ಮಾಗಣಿ. (Râm. 6, 46, 1).

ಮಾಗದಿ mâgadi. Tbh. of ಮಾಗಧ (ಮಾಗಧ). A bard (Bp. 26, 6).

ಮಾಗಧ mâgadha. (fr. ಮಗಧ). Relating to or born in Magadha;—Jarâsandha (Bh. 2, 2, 94. 104); the successor of Jarâsandha (2, 13, 31). 2, *the son of a kshatriya mother and vaiśya father.* 3, *the panegyrist of a king, a bard, a minstrel* (ಗ್ರಾಮ, ಮಾಗಧರ್ Nn. 37). 4, = ಮಾಗಧಿ, long pepper (ಕೃಷ್ಣ, ಹಿಪ್ಪಲಿ Nn. 47; ಕಣ, ಕೃಷ್ಣ, ಹಿಪ್ಪಲಿ Mr. 138, see Sk. ಕಣೆ).

ಮಾಗಧಿ mâgadhi. The Magadha language. 2, *a sort of jasmin, Jasminum auriculatum* (ಶತಪತ್ರ, ಸೇವನ್ತಿಗೆ Nn. 49; ಸೇವನ್ತಿ, ಯೂಥಿಕೆ Mr. 123). 3, *long pepper.*

ಮಾಗಳಿ mâgaḷi. = ಮಾಗಣಿ. (My.; see ನೆಲ-). — ಮಾಗಳಿಬೇರು. = ಮಾಗಣಿಬೇರು. (My.).

ಮಾಗಿ mâgi. = ಮಾಗೆ. Tbh. of ಮಾಘ (Šmd. 364; Čt. II, 43). The cold season (ಹೇಮನ್ತ Mr. 72); coldness. See Rāv. 9, 26; J. 8, 3. 6; 15, 18; 28, 1. 2; 30, 16; 33, 11. — ಮಾಗಿಕಾಲ. The cold season (B. 3, 109; 5, 86. 259; My. as ಮಾಗೆ-).

ಮಾಗಿಣಿ mâgiṇi. (= ಮಾಗಣಿ?). N. of a plant (ಮಾಯಿಣಿ, ಗೋಪವಲ್ಲಿ Mr. 131).

ಮಾಗಿಸು mâgisu. To cause to ripen, as fruit (My.).

Digitized by Google

ಮಾಗು mâgu. To ripen fully as fruit; to grow mature or seasoned, as a medicine or snuff (My.; Tĕ. ಮಾಗು; Tĕ. ಮ್ರಗ್ಗು, to grow very soft, as fruit).

ಮಾಗೆ mâgĕ. = ಮಾಗಿ. (V. 11, 45; My.).

ಮಾಘ mâgha. (fr. ಮಘಾ). = ಮಾಗಿ, ಮಾಗೆ. *The month mâgha which begins with the winter solstice* (January-February). — ಮಾಘಸ್ನಾನ. A bath taken in the month mâgha (looked upon as propitious, My.). ಮಾಘಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ನಿತ್ಯಸ್ನಾನ ಪೂಜ್ಯ (a naught, Prv.).

ಮಾಘಿ mâghi. The plant Hingtsha repens. (R.).

ಮಾಘ್ಯ mâghya. *The flower of Jasminum multiflorum or pubescens* (ಕೋಲುಮಲ್ಲಿಗೆ Si. 139).

ಮಾಂ mâṅ. (ಮಾಜ್). = ಮಾ 2, etc. Mango. — ಮಾಂಗಾಯ್. -ಕಾಯ್. (Śmd. 210). = ಮಾಗಾಯ್, ಮಾಗಾಯಿ. The ear-ornament called so (Čpr. 3, 48). — ಮಾಂಗೊನರ್. -ಕೊನರ್. A mango shoot (Rśv. 10, 2).

ಮಾಂ mâṅ. = ಮಾ 2. — ಮಾಂಕಾಳಿ. = ಮಾಕಾಳಿ. (My.).

ಮಾಂಕರಿಸು mâṅkarisu. = ಮಾಕರಿಸು, q. v. To disregard, to contemn; to put to shame or into shade, to surpass (ಅವಜ್ಞೆ, ಮಾಡು Śmd. Dh., o. r. ಮಾಕರಿಸು; Čpr. 6, 71; 10, 125; Rśv. 8, 47).

ಮಾಂಗಲ್ಯ mâṅgalya. (fr. ಮಂಗಲ). Conferring happiness, auspicious;—an auspicious or festive ceremony or occasion, as marriage, etc.;—prosperity, happiness, welfare (ಭದ್ರ, ಶಿವ Nn. 6; ಭದ್ರ 41; ಮಂಗಲ 89; J. 25, 5).

ಮಾಂಗಲ್ಯಸೂತ್ರ mâṅgalya-sûtra. = ಮಂಗಳಸೂತ್ರ. (My.).

ಮಾಂಗೆ mâṅgĕ. (Tbh. of ಮಾಘ್ಯ). — ಮಾಂಗೆಯಕ್ಕರಸಿ. -ಅಕ್ಕರಸಿ. N. (Bp. 50, 26).

ಮಾಚ mâča. N. (Śmd. 95); N. of an author (Nn. 8, o. rs. ಜೂದ, ದೂಚ, etc.). See ಅಭಿನವ-. — ಮಾಚಯ. -ಅಯ. N. (Bp. 21, 13; 36, 21). — ಮಾಚಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 37. 47; 22, 37. 67; 27, 76; 36, 19. 22. 36. 44; 37, 3. 8. 24. 26; 61, 8. 5).

ಮಾಚಲ mâčala. — ಮಾಚಲದೇವಿ. N. (Bp. 59, 7; see ಬಡಗ-).

ಮಾಚಿ mâči. N. (*cf.* ಮಂಚಿ?). — ಮಾಚತಂಡ. N. (Bp. 22, 44). — ಮಾಚಿದೇವ. N. (Bp. 27 sum.; 27, 78; 36, 9. 41; 37, 14. 45; 61, 74. 75). See ಧೂಪದ-, ಮಡಿವಳ-. — ಮಾಚಿದೇವಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 21, 6; 22, 39; 36 sum.; 36, 30. 35; 37 sum.). See ಮಡಿವಳ-, ಮಡಿವಾಳ-.

ಮಾಚಿ mâči. = ಮಂಚಿ, ಮಾಚು. A species of plant (= ಅಮೃಪಾತ್ರ Sk.; ಮಿಟಲಿ Mr. 133, o. rs. ಮಿಟಲಿ, ಮಿಟಲಿ, ಮಾಚು). — ಮಾಚಿಪತ್ರೆ. A common weed, growing flat on the ground, Artemisia maderaspatana Lin. (or Grangea maderaspatana Lam., St. & Pl.; Tĕ., T., M.; ಗ್ರಂಥಿಪರ್ಣ, etc. Si. 155; Sk. ಮಾಚೀಪತ್ರ, a kind of medicinal plant described as pungent, bitter, stomachic and a remover of worms and phlegm). — ಮಾಚಿಪತ್ರೆ. = ಮಾಚಿಪತ್ರಿ. (My.).

ಮಾಚು mâču. = ಮಾಜು 1, etc. See ಮಡು-.

ಮಾಚು mâču. = ಮಾಚಿ, q. v.

ಮಾಜನ mâ-jana. Tbh. of ಮಹಾಜನ, q. v. (My.).

ಮಾಜಾತ mâ-jâta. Born of Lakshmî: Kâma (Grj. 8, 38).

ಮಾಜಿ mâji. Gone by; passed away; superseded; become obsolete; former (My.; Mhr., H., Br.).

ಮಾಜು mâju. 1. = (ಮಡಸು), ಮಾಡು, (ಮುಚ್ಚಸು). ಮಾಂಜು 1, ಮಾಯಿಸು, (ಮಾಸು 1). To cause to grow dim; to cause to disappear; to hide, to, conceal (ಮಸುಳಿಸು Śm. 87; J. 3, 39; 5, 67; 7, 9; 18, 45; 30, 31; My.; Dp. 114, 10; Tĕ. ಮಾಚು; T. ಮಾಯ್, M. ಮಾಯು, to grow dim; to vanish; to wear away; to die: *cf.* ಮಾಯ್). ಕೇಡುವಿದ್ದದ್ದು ಮಾಜ ಬೂದೀತೇ? (Prv.).

ಮಾಜು mâju. 2. = ಮಾಂಜು 2. Hiding: dissimulation, deceit, fraud (ವಂಚನೆ Śm. 59. 87).

ಮಾಜುಂ mâjuṁ. An inebriating preparation of the hemp plant (My.; Mhr., H. ಮಾಜೂಮ).

ಮಾಂಜಿಷ್ಠ mâṅjishtha. (fr. ಮಂಜಿಷ್ಠಾ). *Red as madder:* red. red colour (ಕೆಮ್ಪು Hlâ.).

ಮಾಂಜಿಸು mâṅjisu. To cause to grow dim or to disappear (V. 12, 75).

ಮಾಂಜು mâṅju. 1. = ಮಾಜು 1. To conceal; to suppress the truth (ಅಪಲಾಪ Śmd. Dh.).

ಮಾಂಜು mâṅju. 2. = ಮಾಜು 2. (ವಂಚನೆ Kk. 58).

ಮಾಟ mâṭa. (fr. ಮಾಡು 1). Making, doing; a work, a business, a performance, an undertaking (Bp. 30, 22; 37, 34; My.; M.; ಅಗ್ರ, ವಿಧಾನ Ns. 82; ವಿಧಾನ, ಮಾಡುವಸ್ಥಾದು 144, originally ನಿಧಾನ; see ಬಳಸು). **2,** = ಮಾದರಿ, a manner, a way (My.). **3,** the state of being nicely made, well finished state, handsomeness, beauty, elegance (of horses, jewels, trees, etc., Dp. 99, 3; My.). **4,** a bad design or plan, trickery, jugglery, deceit, magic, sorcery (ಕೌಟ್ಯ Čt. II, 85; My.; B. 4, 169; Bh. 1, 8, 94; J. 29, 36; Mhr. ಮಾಟ). ಕಾರಣವಿಲ್ಲದ ಕಾರ್ಯವಿಲ್ಲ, ಮಾರಣವಿಲ್ಲದ ಮಾಟವಿಲ್ಲ (Prv.). — ಮಾಟಕಟ್ಟು. Fine, good execution, finish (Bp. 35, 55; J. 24, 48).

ಮಾಟ mâṭa. = ಮಾಡ (Śmd. 338; see ಪಲ್ಲಿ-). A house.

ಮಾಟಗಾರ mâṭa-gâṛa. A magician, a sorcerer (My.).

ಮಾಟಗಾರಿಕೆ mâṭa-gâṛikĕ. Sorcery (My.).

ಮಾಟಗಾರ್ತಿ mâṭa-gârti. A sorceress (My.).

ಮಾಠರ mâṭhara. Vyâsa. 2, *one of the sun's attendants.*

ಮಾಠಾಪತ್ಯ mâṭhâpatya. (fr. ಮಠಪತಿ). Superintendence of a maṭha (My.).

ಮಾಡ mâḍa. = ಮಾಡು 3. A hole or niche made in a wall (Čpr. 7, 54; 8, 99; My.; T., M.; M. ಮಾಟ, a hole in the earth, wood, of snakes, scorpions, etc.; ಮಾಳಿ, a cave). **2,** a kind of litter in which a body in a sitting position is carried to the grave (Bp. 32, 54. 56. 58).

ಮಾಡ mâḍa. = ಮಠ 1, ಮಾಟ, (ಮಾಡಿ 1), ಮಾಡು. A large building (ಹರ್ಮ್ಯ Čt. I, 67; Čpr. 1, 120; 8, 1), an upstair house (ಉಪ್ಪರಿಗೆ Čt. I, 51; Kk. 47. 89; Śm. 38, o. r. ಮಾಡು; M.; Tĕ. ಮಾಡುಗು, ಮಾಡುವು; see ಕನ್ನೆ-, ಕರು-, ನಡೆ-, ನೆರೆ-, ಪೊಸ-, ದಾಗಿಲುವಾಡ, ಬಾಗಿಲ್ವಾಡ, ಬೆಳರ್-, ಸೆಜ್ಜೆ-. 2, a house in general (T.; M.: a hut of Pulayas; see ಬಳ್ಳಿ-). 3, a

Digitized by Google

sloping or gable roof (My.; Tĕ. ಮಾಡು, the gable end of a house). ಭೂತ ಮರುಳೋ? ಮಾಡ ಮರುಳೋ? (Prv.).— ಮಾಡಹಾಗಲಬಳ್ಳಿ. A climbing herb, Momordica dioica Roxb. (St. & Pl.).

ಮಾಡಿ māḍi. 1. = ಮಹಡಿ, (ಮಾಡ). An upstair house (My.), a palace (Sk., Mhr.; Tĕ., M. ಮೇಡ, T. ಮೇಡೈ; see Mhr. s. ಮಾಳಿಗೆ).

ಮಾಡಿ māḍi. 2. A vehicle, a cart (ಬಣ್ಡಿ Bhn. 30 in two MSS., ಗಾಡಿ in one; perhaps the idea of ನಡೆಮಾಡ is thought of).

ಮಾಡಿಸು māḍisu. To cause to make, do, perform, build, etc. (ನಿರ್ಮಾಣಕರಣ Śmd. Dh.; C.). ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ರಮದಿನ್ದ ಅಭಿವಾದನಂ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಳುವಾತನು (ಉಪಸಂಗ್ರಾಹ್ಯ Hlā.). ಸಂಸ್ಕಾರಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಲ್ ಪಟ್ಟ ಶವ (Si. 357). See Bp. 8, 43; 15, 26; 19, 69; 28, 21; 30, 6; 37, 58; 38, 73; 42, 12; 49, 36; 50, 42; 52, 2; 53, 23. 32; 54, 15; 55, 14; Bh. 1, 8, 69; 2, 13, 23; J. 10, 27; 28, 60; 29, 34; 31, 29; B. 2, 5; 3, 32. 84; 4, 50. 77. 165; 5, 70. 263.

ಮಾಡಿಸುವಿಕೆ māḍisuvikĕ. Causing to make, etc. ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡಿಸುವಿಕೆ (ಕೋಶ Si. 460).

ಮಾಡು māḍu. 1. = ಮಾಡ್. To do, to make, to perform, to accomplish, to cause, to effect, to prepare, to manufacture, to construct, to build, to execute; to cultivate, as a field; etc. (ಕರಣ Śmd. Dh.; C.; M.; T. ಮಾಡಲ್, doing; see the T. s. ಮನೆ & Tĕ. s. ಮಾಟ್ಕ್). P. p. ಮಾಡಿ. ಮಾಡಿದಂ, etc. (Śmd. 80); ಮಾಡುಗುಂ or ಮಾಟ್ಕುಂ (267); ಮಾಡುಗೆ or ಮಾಟ್ಕೆ (232. 271. 272 Cm.); ಮಾಡುವಂ (235; 271 Cm.), ಮಾಡುವಂ or ಮಾಟ್ಪಂ (28; 272 Cm.); ಮಾಡುವುದು or ಮಾಟ್ಪುದು (271. 272 Cm.); ಮಾಡುವೆಂ or ಮಾಟ್ಪೆಂ (271. 272 Cm.); ಮಾಡಂ (261); ನೀಂ ಮಾಡ or ನೀಂ ಮಾಡಿಂ! (271 Cm.); ನೀಂ ಮಾಡ or ನೀಂ ಮಾಡು! (272 Cm.); ಮಾಡಿಂ! (271. 272 Cm.); ಮಾಡಿ! ಮಾಡಿರಿ! (My.). ಚಿಕ್ಕಣಮಾಗಿ ಮಾಡು (ಕಿಮುದ್ಯು Śmd. I). ಘಾಸಿ ಮಾಡಿದಂ (ತುಡಿದಂ I). ಮಾಡದ ಕೆಯ್ (ಬೀಡ್ I). ಉಕಾರಮಂ ವಿಕಲ್ಪಂ ಮಾಡ ಬಾರದು (13, o. r. ವಿಕಲ್ಪಮಂ). ಸನ್ಧಿಯಂ ಮಾಡಲಾಗದು (75). ಸಮಾಸಂ ಮಾಡಲಾಗದು (98). ತಣ್ಣನಿರ್ದ ಜಸದಿಂ ಬೆಲ್ದಿಂಗಳಂ ಮಾಡಿದಂ (159). ಮಾಡಿದೆಪೊಲ್ಪಂ (63). ಮುರದಿಂ ಮಾಡಾನೆಯಂ! (115). ಮರುತ್ತರಂಗಿಣಿಯನ್ದಾಲಿಂಗನಂ ಮಾಡುವಂ (260). ಮನೆಯಂ ಮಾಡಿದಂ (156). ಕೆಳೆಯಂಗೆ ಸನ್ತಸಮಂ ಮಾಡಿದಂ (159). ಶಿವ, ಸುಖಮಂ ಮಾಡಿಮ್ ಎಮಗೆ! (271 Cm.); ಅಮೆಲ್ಲರೀಗಳ್ ಅಶ್ವಮೇಧಮಂ ಮಾಡುವಂ! (271 Cm.). ಮಾಲವದೇಶಮಂ ಕಿಡಿಸಿ, ತದ್ಧರಾಪುರಸ್ತ್ರೀಯರಂ ತೊಡ್ತ್ರ್ ಮಾಡಿದಂ (120. 288). ದೇಸಿಗರಂ ದೇವರ್ಕಳ್ಗೆ ಒಡೆಯರ್ ಮಾಟ್ಪರೆ? (39). ಒಡಮ್ಬಡಂ ಮಾಡಿದರ್ (121). ಮಾಡಿದಹಂ (Bp. 18, 33). ಇಷ್ಟ ಮಾಡುವ ದೈವವು (ಅಯ), ಅನಿಷ್ಟವ ಮಾಡುವ ದೈವವು (ಅನಯ); ಇಟ್ಟಿಗೆ ಮೊದಲಾದುದರಿಂ ಮಾಡಿದ ಅರಮನೆ ದೇಗುಲಂಗಳಂ ಪ್ರಾಸಾದ ಎಮ್ಬುದು; ಕ್ಷೇಮಂ ಮಾಟ್ಪವ (ಕ್ಷೇಮಕರ, etc.); ಸುಖಮಂ ಮಾಟ್ಪವ (ಶಿವಂಕರ, etc.); ಅತಿಥಿಯಂ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವುದು (ಅತಿಥೇಯ, etc.); ಸ್ಥಿರಮಾಗಿ ಸ್ನೇಹ ಮಾಟ್ಪವನು (ನೀಲೀರಾಗ), ಸ್ಥಿರಮಲ್ಲದೆ ಸ್ನೇಹಂ ಮಾಟ್ಪವನು (ಹರಿದ್ರಾರಾಗ); ಬೃಹಸ್ಪತಿಯ ಯಾಗ ಮಾಡಿದವನು (ಸ್ಥಪತಿ); ಯಾಗ ಮಾಡುವಾತ (ಯಷ್ಟೃ, ಯಜಮಾನ, etc.); ರಾಜಸೂಯಮಂ ಮಾಡಿದಾತನು (ಸಮ್ರಾಟ್); ಅವು ದಾಸೀನ ಮಾಡಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ಅನಾದೃತ, etc.); ವಶಂ ಮಾಡುವುದು (ವಶೀಕರಣ, etc.); ಲೇಸು ಮಾಟ್ಪುದು (ಸಂಸ್ಕೃತ, etc.); ತುಪ್ಪದಲಿ ಮಾಡಿದುದು (ಸಾರ್ಪಿಷ); ಉಪ್ಪನೀರಲಿ ಮಾಡಿದುದು (ಉದಲಾವಣಿಕ Hlā.). ಯಥಾಪ್ರಾಪ್ತದಿನ್ದ ಇಮ್ಮಡಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿದ ದಣ್ಡವು (ದ್ವಿಪಾದ್ಯ); ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲ ಇಕ್ಕೆಲದಲುಮ್ ಒಳಗಣ ಮೆಯ್ಯೊಳಂ ಸೋಪಾನಂ ಬೆರಸಿ ಮಾಡಿದ ಮಣ್ಣ ರಾಶಿ (ಹಸ್ತಿನಖ); ಈಗ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯವನು ಮೆಲ್ಲನೆ ಮಾಡುವವನು (ದೀರ್ಘಸೂತ್ರ, ಚಿರಕ್ರಿಯ); ತಾನು ಹಗೆಯ ಮೇಲೆ ಎತ್ತಿ ಹೋಹಲ್ಲಿ ಹಿನ್ದೆ ರಾಜ್ಯವನುಪದ್ರವ ಮಾಡುವವನು (ಪಾರ್ಷ್ಣಿಗ್ರಾಹ); ಒಟ್ಟುಳಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವುದು (ಸಮಾಹಾರ, etc.); ಕಿರಿದಂ ಪಿರಿದು ಮಾಡುವುದು (ವಿಸ್ತಾರ, etc.); ಆನೆಯ ಹಿಡಿಯಲೋಸ್ಕರ ಮಾಡಿದ ಕಪ್ಪುಗುಣಿ (ಗಜಬನ್ಧನಿ, etc.); ಚನ್ದನಾದಿಗಳಿನ್ದ ಶರೀರಮಂ ಚೊಕ್ಕಟ ಮಾಡುವುದು (ಅಂಗಸಂಸ್ಕಾರ, etc.); ಯಾಗಕ್ಕೆನ್ದು ಮಾಡಿದ ಜಗಲಿ (ವೇದಿ); ಬಾವಿಯ ಸಮಿಪದಲ್ಲಿ, ಜೀವಧನ ಕುಡಿಯಬೇಕೆನ್ದು, ಮಾಡಿದ ಕಲ್ಲ ದೋಣಿ (ಅಹಾವ, etc.); ಪರಬಲವನು ಭಂಗ ಮಾಡಲೆನ್ದು, ಜೋದರು ಮಾಡುವ ಸಿಂಹನಾದವು (ಕ್ಷ್ವೇಡ); ಮಣಿ ಗಾಸ ಮೊದಲಾದವರಿನ್ದ ಮಾಡಿದ ಪುತ್ಥಳಿ (ಪುಸ್ತ); ಮೂಗಿಂಗೆ ತುಷ್ಟಿ ಮಾಡುವ ಗನ್ಧ (ಘ್ರಾಣತರ್ಪಣ); ರಾಶಿ ಮಾಡಿದ ಭತ್ತ (ಬಹುಲೀಕೃತ, etc.); ಕಿರಿದಾಗಿ ತೆಗೆದು ತನ್ದು ಮಾಡಿದ ತೊಟಿ (ಕುಲ್ಯೆ); ಮಾಡಿ ಕೊಣ್ಡ ನಣ್ಪನು (ಸಖ್ಯ); ಹೊನ್ನು ಬೆಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಕರಗಿಸಿ ಮಾಡಿದುದು (ಕೃತ); ಹಲವು ಕಾಲದ ಹಗೆತನ ಮಾಡಿ ಮಡುಗುಹ (ಅನುತಯ); ನೀರೊಳಗೆ ಮುಡುಂಕಿ, ಸರ್ವಪಾಪಕ್ಷಯಮಾಗಲೆನ್ದು, ಮಾಡುವ ಜಪವು (ಅಘಮರ್ಷಣ); ಅವಳೊರ್ವ ವೃದ್ಧೆಯಲ್ಲದೆ ಹೇಳಿದ ಕೆಲಸವ ಮಾಡುವಳಾಗಿ ರಾಣಿವಾಸದೊಳ್ ಸುಳಿವಳು (ಅಸಿಕ್ನಿ); ಮೆಯ್ಯ ಹೂಸಲೆನ್ದು, ಮಾಡಿದ ಗುಳಿಗೆ (ವರ್ತಿ); ಕಾನ್ತನ ಹತ್ತಿರ ಬಹ ಸಮಯದೊಳು ಸಮ್ಭ್ರಮದಿಂ ಮಾಡುವ ತೊಡಿಗೆಯ ಪಲ್ಲಟ (ವಿಭ್ರಮ); ಹೊನಲನಿಬ್ಬಗೆ ಮಾಡುವ ಕಡಲು (ಕೂಪಕ, etc.); ತೆರಳೆಯ ಹುಳು ಮುಕುಳಾಕಾರದಿನ್ದ ಮಾಡಿದುದ ಬಿಡಿಸಿ ನೆಯ್ದ ಸೀರೆ (ಕೌಶೇಯ); ಲೋಗರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದವಳಾಗಿ ಮಕರಿಕಾಪತ್ರ ಮೊದಲಾದ ಶಿಲ್ಪವಿದ್ಯೆಯ ಮಾಡುವವಳು (ಸೈರನ್ಧ್ರಿ); ಪರರಿಂಗೆ ಕೇಡ ಮಾಡಿ, ತನಗೆ ಲೇಸು ಮಾಡಿ ಕೊಳುಹ (ವೃದ್ಧಿ), ತನ್ನ ಹೆಚ್ಚಗೆಗೆ ಕೇಡ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳದೆ ಇರುಹ (ಸ್ಥಾನ Nr.). ಸಾರಾಯಿ ಮಾಡುವ ಕಡಂಗು (ಮದಿರಾಗೃಹ, etc. Si. 108). ಸರಿ ಮಾಡಲ್ ಪಟ್ಟ ನೆಲ (238). ಅಡಿಗೆ ಮಾಡು (241. 308). ಅಹಸ್ಸನ್ನು ಹದಿನಯ್ದು ಪಾಲು ಮಾಡು (244). ಹಾದಿ ಮಾಡು (254. 297). ನಿದ್ರೆ ಮಾಡು (254). ಮದುವೆ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳು (255). ಅಡಿಕೆ ಮಾಡು (260). ರಾಗವನ್ನು ಮಾಡು (261). ಶೃಂಗಾರ ಮಾಡು (271). ಜೀವನ ಮಾಡು (282). ಯುದ್ಧ ಮಾಡು (288). ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡು (292. 363). ಪಕ್ವ ಮಾಡು (313). ವರ್ತಕತನ ಮಾಡು (324). ಕೂಲಿ ಮಾಡು (339). ಪೂಜೆ ಮಾಡು (339). ಮದ್ಯಪಾನ ಮಾಡು (347). ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡು (353). ದಾನ ಮಾಡು (356). ಕೆಲಸ ಮಾಡು (357). ಸ್ನಾನ ಮಾಡು (357). ಮೋಸ ಮಾಡು (366). ಅವಮಾನ ಮಾಡು (383). ಹೊಸ್ಥಿಕೆ ಮಾಡು (410). ಭಾಗವ ಮಾಡುವುದು (ವಿಭಾಗ Nn. 90). ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯ (ಸಂಸ್ಥೆ 137); ಮರದಿಂ ಮಾಡಿದ ಪ್ರತಿಮೆ (ದ್ರವ್ಯ 164). ಅವನನ್ನು ಗೌಡನನ್ನು ಮಾಡಿದರು; ಅವಳನ್ನು ಹೆಣ್ಡತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಣ್ಡನು, ಅವಳನ್ನು ಹೆಣ್ಡತಿ ಮಾಡಿ ಕೊಣ್ಡನು (My.). ಅವರ್ಗಳಂ ನಲ್ಲಭಕ್ತರನ್ ಅನ್ದು ಮಾಡಿ (Bp. 9, 19). ಅವರನೆಲ್ಲಂ ಹರಭಜಕರಂ ಮಾಡಿ (46 sum.). ನಿನ್ನ ಕಾಲಿಗೆ ಏನು ಮಾಡಿ ಕೊಣ್ಡೆ? (B. 1, 9). ಅವನಿಗೆ ಅರಮನೆಯ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಕೊಡ ಬೇಕೆನ್ದು, ಮಾಡಿದನು (made up his mind, 2, 8; My.). ಈ ದಣ್ಡಿಯೊಳಗಿನ್ದ ಓಡಿ ಹೋಗ ಬೇಕೆನ್ದು, ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ (made up my mind, 2, 46; My.). ನಮ್ಮ ಮೇಲೆಯೇ ಇಷ್ಟು ಒಲುಮೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ನಾವೇನು ಅನ್ಯಾಯ ಆತನಿಗೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವು? (2, 45). ಈತನು ಕಣ್ಡ ಹುಡುಗರನ್ನೆಲ್ಲ ಗೆಳೆಯರನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕು (2, 9). ಆ ನೋಣವನ್ನು ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀ? (2, 42). ಆ ಬಯ್ದ ಹುಡುಗನನ್ನು ಏನು ಮಾಡ ಬೇಕು? (3, 13). ಒನ್ದು ಬಾಡಿಗೆಯ ಬಣ್ಡೀ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ (3, 77). ಒಡವೆಗಳನ್ನು ಮಾರಿ, ಹಣ ಮಾಡಿ ಕೊಣ್ಡು (3, 92). ಆ ಹುಡುಗನು ಹ್ಯಾಗಾದರೂ ಮಾಡಿ, ದಡಕ್ಕೆ ಬನ್ದು ಹತ್ತಿದನು (4, 39). ಮಾಡಿ ಉಣ್ಡರೆ ಮನುಷ್ಯರ ಕಾಟ, ತಿರು ಕೊಣ್ಡು ಉಣ್ಡರೆ ನಾಯಿ ಕಾಟ.— ಮಾಡಿ ಕೊಣ್ಡ ಗಣ್ಡ ಹಾಡಿ ಕೊಣ್ಡು ಅತ್ತರೂ ಬಿಡ.— ಮಾಡ ಬಾರದ್ದು ಮಾಡಿದರೆ ಆಗ ಬಾರದ್ದಾಗುವದು.— ಮಾಡಿದ ಸೇವೆ ದಣ್ಡಕ್ಕೆ ಸಾಲದು.— ಮಾಡಿತೋ ಕೆಯ್, ಉಣ್ಡಿತೋ ಬಾಯ್?— ಮಾಡಿದರೆ ಮನೆ, ಹೂಡಿದರೆ ಒಲೆ.— ಮಾಡುವವರ ಕಣ್ಡರೆ ನೋಡು, ನನ್ನ ಸರಿಯೇ! ಎನ್ದ

Digitized by Google

ಹಾಗೆ.— ಮಾಡುವವರ ಮುನ್ದೆ, ಹೊಡಿಯುವವರ ಹಿನ್ದೆ ನಿಲ್ಲ ಬೇಕು.— ಮಾಡಿದವ ಉಣ್ಡಾನು, ಮಲಗಿದವ ಕೆಟ್ಟಾನು.— ಮಾಡಿದವನ ಪಾಪ ಆಡಿದವನ ಬಾಯಲಿ.— ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಮಾಡಿದಷ್ಟು, ನೀಡಿದವರಿಗೆ ನೀಡಿದಷ್ಟು.— ಮಾಡೋದು ದುರಾಚಾರ, ಮನೇ ಮುನ್ದೆ ವೃನ್ದಾವನ.— ಮಾಡಿದ್ದು ಉಣ್ಣೋ, ಮಹಾರಾಯ!— ಮಾಡಿದ್ದು ಆಟ, ಆದದ್ದು ಮಾಟ (a beautiful thing, Prvs.). ಆಡದೆ ಮಾಡುವನು ರೂಢಿಯೊಳಗುತ್ತಮನು, ಆಡಿ ಮಾಡುವನು ಮಧ್ಯಮನ್, ಅಧಮ ತಾನಾಡಿ ಮಾಡದವ (Sp.). ಸಕ್ಕರೆಗೆ ಉಪ್ಪಂ ಸರಿ ಮಾಡ್ಪರೇ? (Sî. 62). See Bp. 12, 4; 22, 26. 27; 28, 6; 27, 31; 38, 33; 42, 3; 46, 24; 49, 32. 56; 53, 14; 58, 31; Bh. 1, 8, 16. 19. 27. 60. 71; 1, 10, 26. 36; 2, 4, 6. 9; 2, 13, 41; 3, 13, 15; Râm. 24, 4; Rśv. 4, 105; 5, 21. 117. 130; 6, 10; 9, 7. 30; 10, after 31; 11, 19; 13, 8. 12. 14. 27; J. 1, 6; 3, 6. 31; 13, 9; 28, 4. 15. 22. 47; 29, 9. 37; 31, 27. 33; B. 2, 43; 3, 29. 84. 101; 4, 154; 5, 89. 132. 133. 205; ಊಟ-, ಕಿಡ್-, ಕೆಯ್-, ದುಃಖ-, ನೀಡುಮ್-, ಬಾಯ್-, ಮೊದಲು-, ಸ್ನಾನ-, etc. — ಮಾಡಗೊಡು. -ಕೊಡು. To allow to do, etc. (B. 3, 63; 5, 239). — ಮಾಡಾಟ. -ಆಟ. Performing, execution. ದಣೀ ಹೇದಾಟ, ಬಡಗೀ ಮಾಡಾಟ (Prv.). — ಮಾಡು ಮಾಡು. rep. (B. 3, 38; 5, 67). ಮಾಡಿ ಮಾಡಿ ಮಡಕೆ ತುಮ್ಬುತ್ತಾನೆ, ನೋಡಿ ನೋಡಿ ದಾಯಲ್ಲಿ ಹಾಕುತ್ತಾನೆ (Prv.). — ಮಾಡೇ ಮಾಡು. To do certainly (B. 4, 12).

ಮಾಡು mâḍu. 2. Doing, making. — ಮಾಡುವೆಟ್ಟು. -ಬೆಟ್ಟು. An artificial hill (Śśv. 2, 46).

ಮಾಡು mâḍu. 3. = ಮಾಡ. A niche in a wall (ಕುಡ್ಯ ವಿಶೇಷ Śmd. Dh.; My.).

ಮಾಡು mâḍu. = ಮಾಡ. An upstair house (see Śm. s. ಮಾಡ and ನಡೆಮಾಡು).

ಮಾಡುವಿಕೆ mâḍuvikĕ. Doing, etc. ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಿಕೆ (Si. 80; see 199. 217. 262. 263. 295. 296. 297. 299. 317, etc., etc.).

ಮಾಡುಹ mâḍuha. Doing, making, etc. ವೈದ್ಯಂ ಮಾಡುಹ (ಚಿಕಿತ್ಸೆ, etc.); ವಿಪರೀತಂ ಮಾಡುಹ (ವ್ಯತ್ಯಯ, etc.); ಕಿರಿದು ಮಾಡುಹ (ಸಂಕ್ಷೇಪ, etc.); ಹಿರಿದು ಮಾಡುಹ (ವ್ಯಾಸ, etc. Hlâ.). ಪೆಪ್ಪ ಕೊಡುಹವುಂ ವೇಗಮುಂ ತಮ್ಪು ಮಾಡುಹವುಂ ಆತಂಚನ ಎಮ್ಬುದು; ತನ್ನ ಕೆಡಿಸಿದಂಗೆ ಕೇಡ ಮಾಡುಹ (ಕ್ಷಯ); ಕೆಯ್ಯಾರೆ ಮಾಡುಹ (ಅಭಿಯೋಗ, ಅಭಿಗ್ರಹ Nr.).

ಮಾಢಿ mâḍhi. *The fibre or vein of a leaf.* 2, the hem or border of a garment. 3, the young leaf before it opens. 4, a back or double tooth. 5, dejection, sadness, affliction. 6, poverty, indigence. 7, anger, passion. 8, honouring, reverencing.

ಮಾಣ್ mâṇ. (Śmd. 58). = ಮಾಣು, ಮಾಯ್, ಮಾಯು, ಮಾಳ್. To stop (v. i.), to cease, to subside, to be laid aside, to be got rid of, to be checked or repressed;—to desist from, to cease from, to give over (ನಿವಾರಣ Śmd. Dh.; Tĕ. ಮಾನು, ಮಾಲು; T., M. ಮಾಱು). 2, to heal, to be healed or cured, to get better (Tĕ., T., M.; see ಏಮಾರ್ಣ್; Mhr. ಮಾರಣೇಂ, to fill up and heal, v. i., as a wound; ಮಾಲಣೇಂ, ಮಾಲವಣೇಂ, to go out, as a light; to cease, subside, as sickness; *cf.* ಮಾಱು 1, and see ಮಾನ್ದತೆ). P. p. ಮಾಣ್ದು (Śmd. 288; Čpr. 4, 91; 5, 99). ಕುತ್ತಮಾಗಿ ಮಾಣ್ದವನು (ಉಲ್ಲಾಘ Hlâ.). ಕುತ್ತವಾಗಿ ಮಾಣ್ದವಂ (ಉಲ್ಲಾಘ Mr. 240). ಮಾಮರಂ... ಮಾಣದಿತ್ತು ಸವಿಯಂ (Čpr. 7, 48). ಸಾವು ಮಾಣ್ದುದು (Abh. P. 8, 15). ಮಱುಗುವಿನಂ ಮಾಣದೆಚ್ಚನ್ ಅರಿವಾಹಿಣಿಯುಂ (Śmd. 282). See Śmd. 79. 153. 180. 207; Čpr. 1, 45; Bp. 14, 30; 17, 5; 21, 36; 24, 74. 28, 57; 40, 49; 41, 7; 43, 58; 45, 41; 46, 32; 49, 27; 50, 70; 55, 30; 59, 3; Bh. 1, 8, 6. 16. 21; Rśv. 13, 19. 25; J. 1, 9; 3, 41; 5, 39; 15, 2. 18; 22, 3. — ಮಾಣ್ ಮಾಣ್. rep. (J. 11, 22).

ಮಾಣವ mâṇava. *A youth, a lad, a youngster.*

ಮಾಣವಕ mâṇavaka. *A lad, a boy.* 2, a pupil. 3, *a necklace of a particular number of strings* (ಅಯಿವತ್ತು ಸರದ ಮುತ್ತು Mr. 338; see s. ಮುತ್ತು). 4, N. of a vṛitta (Čh.). ಮಾಣವಕನತ್ತಣಿಂ ಕಾರ್ಯಮಂ ಬೆಸಗೊಣ್ಡಂ (Śmd. 165).

ಮಾಣವ್ಯ mâṇavya. *A multitude of boys.*

ಮಾಣಿ mâṇi. The membrum virile (My.; T., M.; *cf.* ಕುಮ್ಮಣ್ಣಿ?).

ಮಾಣಿ mâṇi. A lad, a boy (ವಟು, ಮಾಣವಕ Hlâ.). ಬುದ್ಧಿ ಇಲ್ಲದ ಮಾಣಿ ಅಮವಾಸೇ ದಿನ ಓದ ಕೂತ.— ಕಣ್ಣಾರೆ ಮಾಣಿ, ಉಣ್ಣಾರೆ ಗೋಣಿ.— ಪಾನಕಾ ಕುಡಿಯುವಾಗ್ಯೆ ಮಾಣಿ ಕುತ್ತಿಗೇ ಹಿಡಿದ.— ಮಾಣೀ ಕೇಡು ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಿ ಮೂಡ (Prvs.).

ಮಾಣಿಕ mâṇika. Tbh. of ಮಾಣಿಕ್ಯ (Śmd. 368; ಪದ್ಮರಾಗ Mr. 101; Bp. 58, 31). ನಾಗರಹಾವಿನ ತಲೇ ಮೇಲೆ ಮಾಣಿಕ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ.— ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡಿದರೂ ಮಾಣಿಕ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ.— ಮಾತು ಬಲ್ಲವ ಮಾಣಿಕ ತನ್ದ, ಮಾತರಿಯದವ ಜಗಳ ತನ್ದ (Prvs.). See Sp. s. ಮಾತು; ಹಲು-. 2, redness: the menstrual flux, impurity from child-birth (ಮುಟ್ಟವೆ, ಮುಟ್ಟಲ್, ಪೊಲೆ, ಸೂತಕ Či. II. 51). — ಮಾಣಿಕಗೆಮ್ಪು. -ಕೆಮ್ಪು. (Śmd. 197). The red colour of a ruby. — ಮಾಣಿಕಗೊಪ್ಪ ಚೊಲ್ಲೆಯ. -ಕೊಪ್ಪ. The end of a female's bundle of hair ornamented with a ruby (Rśv. 11, 84). — ಮಾಣಿಕಚಟ್ಟ. A merchant who knows rubies, etc. (ರತ್ನಪರೀಕ್ಷಕ Kk. 35, o. rs. ಚಟ್ಟಿ, ಚಟ್ಟ; ರನ್ನದ ಪರೀಕ್ಷೆಯಂ ಬಲ್ಲವಂ Śm. 67). — ಮಾಣಿಕಟಕ್ಕೆ. (Śmd. 78 Mdb.). A finger-ring gem consisting of a ruby. — ಮಾಣಿಕದೀಪ್ತಿ. The lustre of a ruby (Râm. 6, 55, 15). — ಮಾಣಿಕಭಣ್ಡಾರ. = ಮಾಣಿಕ್ಯಭಣ್ಡಾರ (Śmd. 377). A store-room, or treasure, of rubies. — ಮಾಣಿಕವಲ್ಲಣ. -ಪಲ್ಲಣ. A saddle ornamented with rubies (Rśv. 13, 62).

ಮಾಣಿಕ್ಯ mâṇikya. = ಮಾಣಿಕ. *A ruby* (ಶೋಣರತ್ನ, ಪದ್ಮರಾಗ, etc. Nr.). 2, N. of a vṛitta (Čh.). ಮಾಣಿಕ್ಯ ಬಿದ್ದರೆ ಹೆಕ್ಕಬಹುದು, ಮಾತು ಬಿದ್ದರೆ ಹೆಕ್ಕ ಕೂಡದು (Prv.). — ಮಾಣಿಕ್ಯಭಣ್ಡಾರ. = ಮಾಣಿಕಭಣ್ಡಾರ, of which it is an unwarrantable form (Śmd. 377).

ಮಾಣಿಮನ್ಥ mâṇimantha. (fr. ಮಣಿಮನ್ಥ). *Salt brought from the mountain Maṇimantha, rock-salt* (ಲವಣೋತ್ತಮ, ಸೈನ್ಧವ Mr. 102).

ಮಾಣಿಸು mâṇisu. = ಮಾಯಿಸು, etc. To cause to stop, cease, etc. ಮಾಣಿಕುಂ (Śmd. 268). ಮಾಣಿಸುವುದು (ಬಾಧ, ನಿಷೇಧ Nn. 64). ಆನೆ ತಾ ತುಡಗಾಗೆ, ಜ್ಞಾನಿ ಮೂಢನಾಗೆ, ಭೂನಾಥ ಜಾರನಾದರೆ ಮಾಣಿಪುದು ಮಾನವರಿಗಳವೆ? (Sp.). See Čpr. 4, 91; 5, 101; Bp. 13, 24; 17, 5; 26, 59; 32, 36; 43, 59; 46, 31; 47, 25; 20, 27. 29; 52, 19; Śśv. 1, 29; J. 12, 21; 28, 5.

ಮಾಣಿಸುಹ mâṇisuha. Causing to stop, etc. (ನಿಷೇಧ, ಇತಿ Nn. 93).

ಮಾಣು mâṇu. = ಮಾಣ್ (Bp. 55, 52). ಮಾಣುವದು (ಆರತಿ, ಅವರತಿ, ವಿರತಿ, ಉಪರಾಮ Nr.).

ಮಾಣ್ಡಲಿಕ mâṇḍalika. (fr. ಮಣ್ಡಲ). Relating to a province:— the governor of a province. (G. 395).

Digitized by Google

ಮಾಣ್ಡವ್ಯ māṇḍavya. (fr. ಮಣ್ಡು). N. of a teacher and artist (Ch. Sd. MS. v. 14; Bp. 31, 22; Rsv. 7, after 98).

ಮಾತ mâta. = ಮಾತು. ಮಾತವನ್ನು ಮಾಡು (G. 407).

ಮಾತ mâta. Tbh. of ಮಹನ್ತ (Šmd. 379 Mdb.). See ಮಡಿ- s. ಮಡಿ 3.

ಮಾತಂಗ mâtaṅga. (fr. ಮತಂಗ). (= ಮಾದಿಗ). *An elephant.* 2, *a man of the lowest rank, a čaṇḍāla, an outcast* (ಶ್ವಪಚ, ಮಾದಿಗ Mr. 379). See Bp. 57, 72; 60, 10.

ಮಾತಂಗಚರ್ಮಾಮ್ಬರಧರ mâtaṅga-čarma-ambara-dhara. Šiva (Bp. 25, 44).

ಮಾತಂಗಿ mâtaṅgi. A čaṇḍâla woman (Bp. 57, 72). 2, Durgâ. See ಮಲ-.

ಮಾತರಪಿತರೌ mâtara-pitarau. (ಮಾತರಪಿತರುಗಳು). *Father and mother.*

ಮಾತರಿಶ್ವ mâtari-šva. *Wind.*

ಮಾತಲಿ mâtali. *The charioteer of Indra.*

ಮಾತಾಪಿತರೌ mâtâ-pitarau. (ಮಾತಾ ಪಿತರುಗಳು). *Father and mother.*

ಮಾತಾಮಹ mâtâ-maha. *A maternal grandfather* (ತಾಯ ತನ್ದೆ Mr. 314).

ಮಾತಾಮಹಿ mâtâ-mahi. A maternal grandmother. (My.).

ಮಾತಾಳಿ mâtu-âḷi. (Šmd. 239). A talkative, garrulous man (ಗದಿಹಂ Bhn. 6; Bh. 4, 3, 36; 7, 17, 37).

ಮಾತಾಳಿ mâtâ-âli. The line or assemblage of the mâtṛis or divine energies (ನರೀನ್ದ್ರ, ಹೆಣ್ಣುದೇವತೆಯರು Nn. 136). 2, N. of a being attending on Durgâ (Sk.).

ಮಾತು mâtu. (fr. ಮಾಡು 1). = ಮಾತ. (A reply, T. ಮಾಟ್ರ, M. ಮಾರು, ಮಾಟ್ರ, ಮಾಟ್ಟು); a word; a saying; a language (ವಾಕ್ಯ Nr.; ಭಾಷೆ, ವಾಚ್, ಉಕ್ತಿ, ವಚನ, etc. Si. 52; C.; T., M.; Tĕ. ಮಾಟ); a promise (C.; Tĕ.); slander, rumour (My.; Tĕ.). ಮಾತಂ, ಮಾತಿಂ, ಮಾತಿನಿಂ, ಮಾತಿಂಗೆ, ಮಾತಿನತ್ತಣಿಂ, ಮಾತಿನ, ಮಾತಿನೊಳ್ (Šmd. 61. 138), ಮಾತಿಗೆ (C.). ಮಾತುವೆಲ್ಲಂ or ಮಾತೆಲ್ಲಂ ಪೊಲೆ ಸೂರುಳ್ (Šmd. 67). ಏತಱ ಮಾತೊ ಘಾತಲದೊಳ್? (16. 137). ಎಲೆ, ಗಣಪ! ಎಮ್ಮ ಮಾತು ಬನ್ದಪುದೀಗಳ್ (151). ಮಾತಿನ ಬಲ್ಲಹಂ (196). ಎಲ್ಲರುಂ ಮಾತಱಿಯರ್ (298). ಮಾತೇಂ? (ಹೇಳ್ವುದೇಂ? 85 Cm.). ಜನಂಗಳ್ ಆಡುವ ಮಾತು (ವಾರ್ತೆ); ಮನಕ್ಕೆ ಬಹ ಮಾತು (ಹೃದಯಂಗಮ); ಮುನ್ನುವರಿದು ಮಾತನಾಡುವವನು (ದುರ್ಮುಖ, etc.); ಸೊಗಸುವ ಮಾತು (ಅತ್ಯರ್ಥಮಧುರ, ಸಾನ್ತ್ವ Nr.). ಒಬ್ಬರ ಮಾತುಗಳ ಕೇಳುವುದು (ಹೂಂ Nn. 154); ಮಾತನಾಡದೆ ಸುಮ್ಮನಿಹುದು (ಮೋನ, ತೂಷ್ಣೀರುತ 155). ಹುರುಳಿಲ್ಲದ ಮಾತು (ಪಸೆ Čt. I, 72). ಮಾತಿಲ್ಲದ ಮೂಗನು (ಮೂಕ Si. 355). ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿ... ನುಡಿದ ಮಾತು (J. 29, 35). ಪಾಮರಜನರು ನುಡಿಯುವ ಕೆಟ್ಟ ಮಾತು (ಗ್ರಾಮ್ಯ, etc. Si. 58). ತಿರು... ಸೊಲ್ಪ ಮಾತುಗಳನಾಲಿಸಿ (J. 28, 20). ಮಾತ ಬಲ್ಲಾತಂಗೆ ಮುತ್ತೊನ್ದು ಮಾಣಿಕವು, ಮಾತುಗಳಱಿಯದಧಮರಿಗೆ ಮಾಣಿಕವು ತೂತು ಬಿದ್ದನ್ತೆ (Sp.). ಮರ್ಮವಿಲ್ಲದ ಮಾತು ಒಡವೊಗೆಯ ತೂತು (Dp. 54). ಮಾತಿಗೆ ಮೊದಲೇ ಗಾದೆ, ಊಟಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿ.— ಮಾತು ಅಱಿಯದ ಮುಸಲ ಹಾಸುವ ಕವುದಿ ಒಯ್ದ.— ಮಾತಿಗೆ ಮೊದಲಿಲ್ಲ, ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ನಿಚ್ಚಣಿಗೆಯಿಲ್ಲ.— ಪಾಡುವವಗೆ ಒನ್ದು ಮಾತು, ಪಾಡಿಗೊನ್ದು ಗೊನೆ.— ಬೆಲ್ಲವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬೆಲ್ಲದನ್ಥ ಮಾತು ಇಲ್ಲವೇ?— ಭರವಸವಿಲ್ಲದ ಮಾತು ಕೇಳಿ, ಬಣ್ಣವಾಳ ಕಳ ಕೊಣ್ಡ.— ಮಾತು ಅನ್ಯೋಕ್ತಿ ಮಾಡಿ ಅದೆ, ಮೋನ ಉಕ್ಕೋಕೆ ಮಾಡಿ ಅದೆ.— ಮಾತು ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಸುಮ್ಮನಿರುವವ ಜಾಣ.— ಮಾತು ಕೊಣ್ಡು ಹೋದವ ಉಣ್ಣು ಬನ್ದ, ಮಾಣಿಕ್ಯ ಕೊಣ್ಡು ಹೋದವ ಹಸ್ತು ಬನ್ದ.— ಮಾತು ಮನೆವಾರ್ತೆಗೆ ಕೇಡು, ತೂತು ಮಡಿಕೆಗೆ ಕೇಡು.— ಮಾತು ಮನೆ ಹಾಳು ಮಾಡಿತು, ತೂತು ಒಲೆ ಹಾಳು ಮಾಡಿದಳು.— ಮಾತು ಬನ್ದಾಗ ಸೋತು ಹೋದವನೇ ಜಾಣ.— ಮಾತು ಬಲ್ಲವ ಮಾಣಿಕ ತನ್ದ, ಮಾತಱಿಯದವ ಜಗಳ ತನ್ದ.— ಮಾತೆಲ್ಲಾ ಹೋಳಿಕೆ, ಕೊಳಗ ಮಾತ್ರ ಕಮ್ಮಿ (Prvs.). See Čh. v. 16; Čpr. 2, 88; 4, 78; Bp. 11, 3; 21, 47; 24, 15; 25, 2. 30; 28, 23; 37, 11; 45, 37; 51, 30; 52, 8; 55, 13; 56, 21; Bh. 1, 8, 10. 56. 58; 2, 13, 45; Rsv. 6, 33; 6, after 35 & 98; J. 14, 33; 29, 40; 31, 34; Si. 59. 362. 363; B. 3, 49; 5, 112. 186; Prv. s. ಮಾಣಿಕ್ಯ; ಇನಿವಾತು, ಎರಡ್ಮಾತು, ಒಳ್-, ಗಾಳಿವಾತು, ಗಿಳಿ-, ಏಟಮಾತು, ನೂರ್-, ಪಡಿವಾತು, etc. 2, an antidote, a remedy (My.; T. ಮಾಟ್ರು). — ಮಾತಾಟ. -ಆಟ. Talking, talk; garrulity, loquaciousness (Čpr. 8, 53; Bh. 2, 9, 17). — ಮಾತಾಡಿಸು. -ಆಡಿಸು. To cause to speak, etc. (Bp. 29, 26; 42, 37; 59, 9. 21; J. 16, 9; 17, 50; C.). — ಮಾತಾಡು. -ಆಡು. To utter a word or words; to speak; to converse; to utter (C.). ಕೂಡೆ ಕೂಡೆ ಮಾತಾಡುವುದು (ಸಂಕಥೆ, etc. Hlâ.). ಪ್ರೀತಿಯಿನ್ದ ಅನ್ಯೋನ್ಯವಾಗಿ ಮಾತಾಡುವದು (ಸಂಲಾಪ Si. 58). ಮಾತಾಡದೇ ಸುಮ್ಮನೆ ಇರುವಿಕೆ (ಮೌನ 247). ಉದ್ದ ಉರುಟುಮಾತಾಡಿ, ಇದ್ದವನು ಹೋಗಾಡಿ, ಉದ್ದ ಮರದ ತುದಿಯನೇಱ, ಕೆಯ್ ತಪ್ಪಿ, ಬಿದ್ದು, ಸತ್ತನ್ತೆ (Sp.). ಮುಟ್ಟು ತಿಳಿಯದೆ ಮಾತಾಡ ಬಾರದು.— ಮಾತು ಆಡಿದರೆ ಹೋಯಿತು, ಮುತ್ತು ಒಡೆದರೆ ಹೋಯಿತು (Prvs.). ಸತ್ಯ ಮಾತಾಡುವದು (B. 3, 96). See Bp. 1, 51; 40, 37; 47, 11. 18; 53, 50; 57, 40; Râm. 1, 5, 32; J. 13, 55. 58. — ಮಾತಾಡುವಿಕೆ. -ಆಡುವಿಕೆ. Uttering words, etc. ಮೇರೆದಪ್ಪಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತಾಡುವಿಕೆ (ಪಾರುಷ್ಯ, ಅತಿವಾದ Si. 57). — ಮಾತು ಕಥೆ. dupl. (My.; B. 4, 50. 56. 57; Bp. 55, 31). — ಮಾತು ಕೊಡು. To give one's word, to promise (My.; B. 4, 52). — ಮಾತುಗಳ್ಳ. -ಕಳ್ಳ. A man who is a rascal as to his promises: a liar, a cheat (My.). — ಮಾತುಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. = ಮಾತುಂಗುಟ್ಟು (Šmd. 200). To utter abundant words, to prate. ಮೂಗುವಟ್ಟಿರೆ ಕೃಷ್ಣಂ ಮಾತುಗುಟ್ಟುವದಂ, ಬಱುಮಾತುಗುಟ್ಟಿ ಪೋಪರೆ ಗಣ್ಡರೊ? (200 Mdb.). — ಮಾತುಗೇಳ್. -ಕೇಳ್. To listen to words. ನಣ್ಪರ ನಲ್ಲರ ಮಾತುಗೇಳದೆ ಓಪನೆ, ಪರಮಾತ್ಮ! (Šmd. 120 Mdb.). — ಮಾತುಂಗುಟ್ಟು. -ಂ-ಕುಟ್ಟು. = ಮಾತುಗುಟ್ಟು, q. v. — ಮಾತು ತಪ್ಪಿಸು. To infringe a promise (My.; G. 209). — ಮಾತು ತಪ್ಪು. A promise to be infringed or broken (My.). — ಮಾತು ತಿರಿಗಿಸು. = ಮಾತು ತಪ್ಪಿಸು. (My.). ಕೊಟ್ಟ ಮಾತು ತಿರಿಗಿಸುವವ (ದಾಸಗಳ್ಳ G.). ತಾವು ಮೊದಲು ಆಡಿದ ಮಾತು ತಿರಿಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ (ತಿರುಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ) ಏನೇನು ಹಿನ್ದೆ ಮುನ್ದೆ ನೋಡುವದಿಲ್ಲ (B. 4, 13). — ಮಾತುಬಲ್ಲಹ. = ಮಾತುವಲ್ಲಹ. ಮಾತುಬಲ್ಲಹಂ ತಾ ಸೋತು ಹೋಪದು ಲೇಸು; ಮಾತಿಗೆ ಮಾತು ಮಥಿಸಲ್ಕೆ ಎಥಿ ಬನ್ದು ಅತು ಕೊಣ್ಡಿಹುದು (Sp.). — ಮಾತು ಮಾಡು. To make an agreement by words, to settle (B. 4, 7; B. 5, 110. 114; My.). — ಮಾತು ಮಾತು. rep. ಅವನು ಮಾತು ಮಾತಿಗೆ ಹಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು (B. 2, 50). ಮಾತು ಮಾತಾಡುತ್ತ ಇಬ್ಬರೂ ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದು (5, 139). — ಮಾತು ಮುಱಿ. To break a promise (G. 108; My.). — ಮಾತುವಲ್ಲಹ. -ಬಲ್ಲಹ. = ಮಾತಿನ ಬಲ್ಲಹ (Šmd. 196). A man who knows the weight, importance, or influence of words. 2, Brahmâ (?). — ಮಾತುವೆಣ್. -ಪೆಣ್. Sarasvatî (G.). — ಮಾತು ಹಿಡಿ. To lay hold of a particular word or words; to catch one by his word. ಭಟ್ಟ ದಕ್ಷಿಣೆಗಾದರೆ ಮಾತು ಹಿಡಿದಾನು, ಮನ್ತ್ರಕ್ಕಾದರೆ ಬೆನ್ನು ತೋಱಿಸ್ಯಾನು (Prv.). — ಮಾತು ಹೊಱಿಸು. To impute fault, to accuse (My.; ನಿನ್ದಿಸು G. 571). ಅವಳಿಗೆ ಮಾತು ಹೊಱಿಸುತ್ತಾರೆ (B. 5, 292). ಒಬ್ಬನ ಮೇಲೆ ಮಾತು ಹೊಱಿಸುವದು (My.). — ಮಾತೊಡೆಯಳ್. -ಒಡೆಯಳ್. The mistress of speech: Sarasvatî (Šs.; ಶಾರದೆ, ಭಾರತಿ Kk. 9).

Digitized by Google

ಮಾತು mâtu. 1. At chess: checkmate (Mhr.; My.; see ಶೇ ದಾ-. 2, an affair (Mhr.; B. 3, 96).

ಮಾತು mâtu. 2. Tbh. of ಮಾತೃ. (My.).

ಮಾತುಗ mâtu-ga. (Ṡmd. 237). A talkative man.

ಮಾತುಗಾಱ mâtu-gâṛa. = ಮಾತುಕ. (My.).

ಮಾತುಗಾಱತನ mâtu-gâṛatana. (or **-kâ-**). Loquacity (Bp. 3, 56).

ಮಾತುಗಾಱಿಕೆ mâtu-gâṛikĕ. (or **-kâ-**). = ಮಾತುಗಾಱತನ. (My.).

ಮಾತುಗಾರ್ತಿ mâtu-gârti. A loquacious woman (My.).

ಮಾತುಬರಿ mâtubari. Respectable, worthy, trustworthy, honest; respectability, trustworthiness (Mhr., H. ಮಾತಬರ, ಮಾತಬರೀ; My., Br.). ಮಾತುಬರಳು, a respectable woman (My.).

ಮಾತುಲ mâtula. *A maternal uncle.* 2, *the thorn-apple, Datura metel or fastuosa.*

ಮಾತುಲಂಗ mâtulaṅga. = ಮಾತುಲುಂಗ, ಮಾದಲ, ಮಾದಳ, ಮಾದಾಳ, (ಮಾದಿ 2). The citron tree, Citrus medica Lin., var. proper (ರುಚಕ, ಮಾದಲ Nn. 41; ಮಾದಳ Mr. 112; ರುಚಕ Mr. 523; Bp. 19, 66; 26, 35; 45, 40).

ಮಾತುಲಪುತ್ರಕ mâtula-putraka. The little son of a maternal uncle. 2, *the fruit of the thorn-apple.*

ಮಾತುಲಾನಿ mâtulâni. *The wife of a maternal uncle.* 2, *hemp, Crotolaria juncea* Lin.

ಮಾತುಲಾಹಿ mâtula-ahi. *A kind of variegated snake* (ಕೇರೆ Nr.; see Si. 77).

ಮಾತುಲಿ mâtuli. *The wife of a maternal uncle.*

ಮಾತುಲುಂಗ mâtuluṅga. = ಮಾತುಲಂಗ, etc. (Sk.; My.).

ಮಾತುಲುಂಗಕ mâtuluṅgaka. *The citron tree, Citrus medica* Lin., var. proper (ಮಾದೀ ಗಿಡ, ಮಾದಾಳದ ಗಿಡ Si. 141).

ಮಾತುಶ್ರೀ mâtu-śrî. A respectful compellation for a mother or for an elderly female (My.; Tĕ.; Mhr.).

ಮಾತೃ mâtṛi. = ಮಾತು 2, (ಮಾದಿರಿ, etc.). A measurer; a maker, creator;—a knower, see ಪ್ರ-. 2, *a mother.* 3, *a cow.* 4, *a divine mother, the personified energy of a deity, e.g.* brâhmî, mâhêśvarî, kaumârî, vaishṇavî, vârâhî, indrâṇî, ċâmuṇḍî (see ಸಪ್ತಮಾತೃಕೆ).

ಮಾತೃಕ mâtṛika. Maternal; fostered or nourished by; see ದೇವ-, ನದೀ-. 2, = ಮಾತ್ರ.

ಮಾತೃಕೆ mâtṛikĕ. A mother; = ಮಾತೃ No 4, see ಸಪ್ತ-. 2, the 14 svaras and 33 vyañjanas of the alphabet (Kâvy. I, 1*a*, 7). 3, the first or chief letter of a mantra (Bp. 35, 24). 4, the original from which the copy (putrikĕ) is made (My.; *cf.* ಮಾದಿರಿ).

ಮಾತೃಗಾಮಿ mâtṛi-gâmi. One who has committed incest with his mother. (My.).

ಮಾತೃದೀಕ್ಷೆ mâtṛi-dîkshĕ. A course of austerities (as not shaving the head, abstinence from sexual intercourse, etc.) for the first year after one's mother's death (My.).

ಮಾತೃದ್ರೋಹ mâtṛi-drôha. Treachery or hatred against one's mother (My.).

ಮಾತೃದ್ರೋಹಿ mâtṛi-drôhi. One who hates his mother (My.).

ಮಾತೃಮುಖ mâtṛi-mukha. Mother-faced: *a simpleton.*

ಮಾತೃವಿಯೋಗ mâtṛi-viyôga. The separation from, or death of, a mother (My.).

ಮಾತೃಶಾಸಿತ mâtṛi-śâsita. Guided by one's mother: *a simpleton.*

ಮಾತೃಷ್ವಸೃ mâtṛi-svasṛi. *A mother's sister, a maternal aunt.*

ಮಾತೃಷ್ವಸೇಯ mâtṛi-svasêya. *A mother's sister's son.*

ಮಾತೃಷ್ವಸೇಯಿ mâtṛi-svasêyi. *A mother's sister's daughter.*

ಮಾತೃಷ್ವಸ್ರೀಯ mâtṛi-svasrîya. *A mother's sister's son.*

ಮಾತೃಸೇವೆ mâtṛi-sêvĕ. Waiting on a mother (My.).

ಮಾತೃಹತ್ಯ mâtṛi-hatya. Matricide (My.).

ಮಾತೆ mâtĕ. ಮಾತಾ. A mother, etc. (= ಮಾತೃ; Ċh. v. 58; My.). ಮಣೆಯಿಲ್ಲದ ಪಯ್ರು ಮಾತೆಯಿಲ್ಲದ ಕೂಸೂ ಸಮ.—ಮಾತೆಯಿದನ್ನಾ ಮಮತೆಯಿಲ್ಲ, ನೀತಿಯನ್ನಾ ನಿಯಮವಿಲ್ಲ (Prvs.).

ಮಾತ್ರ mâtra. *Measure, quantity, extent, size, bulk.* 2, *the full or simple measure of anything, the whole, the one thing and no more, the totality.* 3, *as much as.* 4, *nothing but, mere, only, none but.* 5, *a minute portion, a particle, an atom.* 6, a prosodial instant. ಏಕಮಾತ್ರಮಂ ಕಳೆಯೆ (Ṡmd. 91). ಎದ್ದೆ ಬುದ್ಧಿಗಳನ್ನು ದಕ್ಕರು ಮಾತ್ರ ತಗ ಯುತ್ತಾರೆ (B. 1, 4). ಸಿಟ್ಟು ಬನ್ದಾಗ ಮಾತ್ರ ತನ್ನ ತವುದವನ್ನು ಚವರಿ ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಉಗುರುಗಳನ್ನು ಹೊರಗೆ ತೆಗೆಯುತ್ತದೆ (1, 27). ಪಾಪಕ್ಕೆ ಅಂಜುವವರು ಮಾತ್ರ ಯಾರಿಗೂ ಅಂಜುವದಿಲ್ಲ (2, 10). ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಕೂಡಿ ಬೇಡ ಬನ್ದಾಗ ಮಾತ್ರ ಹಣ ಕೊಡ ಬೇಕು (4, 7). ಯನ್ತ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ಮಸಿಯಿನ್ದ ಗೆರೆಗಳು ಮಾತ್ರ ತೆಗೆಯಲ್ ಪಟ್ಟವು (5, 169). ಅವರನ್ನು ಎಷ್ಟು ಮಾತ್ರಕ್ಕೂ ನಮ್ಬ ಕೂಡದು (4, 107). ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರ, only that much; ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾತ್ರ, just a little; ನೀನು ಮಾತ್ರ; ಅವನ ಮಾತನ್ನು ಎಷ್ಟು ಮಾತ್ರಕ್ಕೂ ನಮ್ಬರು; ಮನುಷ್ಯಮಾತ್ರದವನು; ಸೂರ್ಯನು ಮೂಡಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಕತ್ತಲೆ ಓಡಿತು. etc. (My.). ಕಪ್ಪೆ ಕೂಗಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಕೆರೆ ತುಮ್ಬುತ್ತದೇ? (Prv.) See Bp. 38, 37; 44, 11; 46, 19; 52, 9.

ಮಾತ್ರಕ mâtraka. = ಮಾತ್ರ, *at the end of compounds.*

ಮಾತ್ರಾತ್ರಯ mâtra-traya. Three prosodial instants or their prosodial time (ಪ್ಲುತ Kâvy. I, 1*a*, 10. 11).

ಮಾತ್ರಾಗಣ mâtrâ-gaṇa. A peculiar metrical foot of a number of prosodial instants, a mora-foot (Ċh.).

ಮಾತ್ರಾಛನ್ದಸ್ mâtrâ-ċhandas. A metre consisting of mâtrâ-gaṇas, a mora-metre (Ċh.).

ಮಾತ್ರಾಪಿಣ್ಡ mâtrâ-piṇḍa. A kind of metrical combination (Ċh.).

ಮಾತ್ರಾರ್ಯೆ mâtrâ-âryĕ. The âryâ mora-metre (Ċh.).

ಮಾತ್ರೆ mâtrĕ. ಮಾತ್ರಾ. *Measure, quantity, size.* 2, *a small quantity, a particle, an atom.* 3, *substance, property, wealth.* 4, *materials, goods, requisites, household furniture* (ಗೃಹಮುಟ್ಟು, ಮನೆಯ ಮುಟ್ಟುಗಳು Nn. 157). 5, a load, a burden (ಪೊರೆ, ಹೊರೆ 157). 6, a prosodial instant, the length of time required to pronounce a short syllable, a mora (Ċh., ಅಕ್ಷರವಿಶೇಷ, ಅಕ್ಷರಂಗಳ ಎಣಿಕೆ 157; Ṡmd. 19). 7, a line (ರೇಖೆ, ಗೀಟು 157);—the oblique line raised upon the horizontal limb of the nâgarî characters, conveying the power of the vowels ê and ô (Mhr., Sk.). 8, a medicinal preparation of metals (Mhr.); a pill (My.). ಅನನ್ತಯ್ಯನ ಮಾತ್ರೆ ವೈಕುಣ್ಠಯಾತ್ರೆ.—ಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೋದಾ ಕ್ಷಣ ಮಾತ್ರೇ ಗುಣ ತಿಳಿದೀತೇ?—ಮಾತ್ರೆಯ ಒನ್ದು ಸುತ್ತಿಗೆ (for a turn in triturating) ಒನ್ದು ವರಹಾ.—ಮಾತ್ರೆ ನುಂಗುವದಕ್ಕೆ ಗೋತ್ರ ಬೇಕೇ? (Prvs.).

ಮಾತ್ರೆವೃತ್ತ mâtrĕ-vṛitta. A vṛitta (metre) consisting of moras (Mr. 866).

Digitized by Google

ಮಾತ್ಸರ್ಯ mâtsarya. (fr. ಮತ್ಸರ). Envy, jealousy, malice. (My.).

ಮಾಥ mâtha. Churning, stirring; killing. 2, a road. See ಉನ್-; ಪ್ರಮಾಥ.

ಮಾದ mâda. 1. (= ಮದ). Drunkenness, intoxication, stupor. 2, *joy, delight.* 3, pride, passion.

ಮಾದ mâda. 2. (Tbh. of ಮಾದೇವ). N. (My.). — ಮಾದಣ್ಣ. -ಅಣ್ಣ. N. (Bp. 47, 69; see ಚಿಕ್ಕ-). — ಮಾದಯ. -ಅಯ. N. See ಚಿಕ್ಕ-. — ಮಾದರಸ. -ಅರಸ. N. (Bp. 20, 2; 47, 24; see ಸಕಲೇಶ-, ಸಕಲೇಶ್ವರಸ-). — ಮಾದರಸಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 36, 10; 47, 59).

ಮಾದಣ್ಡೆ mâdaṇḍĕ. O. r. of ಮಾನ್ದಡೆ, q. v.

ಮಾದರ mâdara. (= ಮೇದರ, etc.). N. (Bp. 15, 26; 56, 50). — ಮಾದರಚನ್ನ. N. (Bp. 47, 37). — ಮಾದರಚನ್ನಯ. -ಅಯ. N. (Bp. 33, 16). — ಮಾದರದೂಡಯ. N. (Bp. 56, 51). — ಮಾದರದೂಡಿದೇವ. N. (Bp. 56, 54). — ಮಾದರದೂಡಿದೇವಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 5).

ಮಾದರಿ mâdari. = ಮಾದಿರಿ, etc. (My.).

ಮಾದಲ mâdala. Tbh. of ಮಾತುಲಂಗ. (ಬೀಜಪೂರ, ಮಾತುಲುಂಗಕ, etc. Nr.; ರುಚಕ, ಮಾತುಲಂಗ Nn. 41; ಮಾತುಲಂಗ Mr. 112; My.). See ಅರೆ-.

ಮಾದಲಾಮ್ಬೆ mâdalâ-ambĕ. N. (Bp. 3, 86).

ಮಾದಲು mâdalu. (= ಮಾದಲ). See ಅರೆ-.

ಮಾದಲೆ mâdalĕ. ಮಾದಲಾ. N. (Bp. 5, 49).

ಮಾದವಿ mâdavi. (Tbh. of ಮಾಧವಿ?). = ಮಾಲವತಿ (Čt. I, 32).

ಮಾದಳ mâdaḷa. = ಮಾದಲ. (ಮಾತುಲಂಗ Mr. 112; ಫಲಪೂರ, ಬೀಜಪೂರ G.; Rév. 8, 11; J. 3, 34; My.). See ದೇವ-.

ಮಾದಾನಿ mâ-dâni. Tbh. of ಮಹಾದಾನಿ, q. v. (My.).

ಮಾದಾಯಿ mâda-âyi. N. (Bp. 2, 49).

ಮಾದಾಳ mâdâḷa. = ಮಾದಳ. (ಮಾತುಲುಂಗಕ, ಮಾದಿ Si. 141; ಮಾತುಲಂಗ, ಮಾತುಲುಂಗಕ G.; My.).

ಮಾದಿ mâdi. 1. Intoxicating; gladdening (Sk.).

ಮಾದಿ mâdi. 2. = ಮಾದಲ. (Tĕ.; see Si. s. ಮಾದಾಳ). 2, = ಮಾದ 2-ಅಯ. — ಮಾದಿರಾಜ. N. (Bp. 2, 46; 9, 44; 19 sum.; 20 sum.; 47, 4. 6. 48; 61, 65. 73). See ಮಣ್ಣಿಗೆ-. — ಮಾದಿರಾಜಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 47, 54. 68. 69; 61, 9).

ಮಾದಿಗ mâdiga. (Tbh. of ಮಾತಂಗ). = ಮಾದೆಗ. A cobbler, a chuckler, an outcast (My.; Tĕ.; ಶ್ವಪಚ, ಮಾತಂಗ Mr. 379; Bp. 57, 37). ಮಾದಿಗರವನ ವೀಣೆ (ಚಾಣ್ಡಾಲಿಕೆ, etc. Si. 344). ಆದಿಯಾ ದೈವವಂ ಭೇದಿಸಲಿಕದ'ಯದೇ, ಹಾದಿಯಾ ಕಲ್ಲಿಗೆದೆ ಮಾಡಿ, ನಮಿಸುವ ಮಾದಿಗರ ನೋಡು! (Sp.). ಹೊಲೆಯ ಮಾದಿಗರುಣ್ಡು ತೊಗಲಿಟ್ಟ ತೊಗಲೊಳು ಕುಲಜರೆಮ್ಬುರಿಗುಣಲಾಯಿತು (sitting on it at their meals); ಹೊಲೆಯನ ಕುಲವಾವುದಯ್ಯ? (Sp.). ಮಾದಿಗನ ಮನೇಲಿ ಪರಮಾನ್ನವಿದ್ದರೆ ಹಾದೀಲಿ ಹೋಗೋರಿಗೇನು?— ಮಾದಿಗನ ಮೆಟ್ಟು ಕಚ್ಚುತ್ತದೆ, ನಾವಿಗನ ಕತ್ತಿ ಚುಚ್ಚುತ್ತದೆ.— ಮಾದಿಗನ ಹೊಲಸು ಸಲ್ಲ, ನಾದಿಗನ ಗಾಯ ಸಲ್ಲ (Prvs.).

ಮಾದಿರಿ mâdiri. (fr. ಮಾತೃ in the sense of ಮಾತೃಕೆ No. 4). = ಮಾದರಿ, ಮಾದ್ರಿ 2. The original, as opposed to a copy (My.; Tĕ.);—a pattern, a specimen, a sample (My.; Tĕ., T.).

ಮಾದು mâdu. P. p. of ಮಾಯ್, ಮಾಯು.

ಮಾದುರ mâdura. (Tbh. of ಮಾಧುರ್ಯ). Sweetness: a delicacy or dainty: sauce. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅಟ್ಟ ಮಾದುರ (ಪ್ರಣೀತ, ಉಪಸಮ್ಪನ್ನ); ಒಗ್ಗರಿಸಿದ ಮಾದುರ (ಪ್ರಯಸ್ತ, ಸುಸಂಸ್ಕೃತ); ರಸಮಿಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಅಟ್ಟ ಮಾದುರ (ಪಿಚ್ಛಿಲ, ವಿಜಲ Nr.).

ಮಾದುರಿಯ mâduriya. Tbh. of ಮಾಧುರ್ಯ. — ಮಾದುರಿಯವ್ಪಡೆ. -ಅಂ ಪಡೆ. To get (or evince) gracefulness (Grj. 2, after 106).

ಮಾದೃಶ mâ-driśa. Like me, resembling me. (My.).

ಮಾದೆ mâdĕ. = ಮಾಲ, q. v. — ಮಾದೆಕಾಕ. = ಮಾಲ-. A raven (ದ್ರೋಣಕಾಕ, ಕಾಕೋಲ Si. 173).

ಮಾದೆಗ mâdĕga. = ಮಾದಿಗ. (ಪುಲ್ಕಶ, ಮಾತಂಗ, ಪ್ಲವಕ Hlâ.; o. r., for ಪುಲ್ಕಶ, ಪಕ್ಕಶ).

ಮಾದೇವ mâ-dêva. (= ಮಾದ 2). Tbh of ಮಹಾದೇವ, q. v. (ಉಮೆಯಾಳ್ದ, etc. Čt. II, 5; ಶಿವ Kk. 4; ಈಶ್ವರ Sm. 3; C.; see Sp. s. ದೇವ).

ಮಾದೇವಿ mâ-dêvi. Tbh. of ಮಹಾದೇವಿ. (ಪಾರ್ವತಿ Ss.). 2, the chief queen (Čpr. 5, 3; 6, 97).

ಮಾದ್ಯತ್ mâdyat. Intoxicating; gladdening; furious, in rut (Čpr. 6, 97; Abh. P. 15, 9).

ಮಾದ್ರ mâdra. (fr. ಮದ್ರ). Belonging to Madra.

ಮಾದ್ರಿ mâdri. 1. (fr. ಮದ್ರ). N. of the second wife of Pâṇḍu and mother of Nakula and Sahadêva. (Bh. 1, 4, 65).

ಮಾದ್ರಿ mâdri. 2. = ಮಾದಿರಿ, etc. (My.).

ಮಾದ್ರೇಯ mâdrêya. Son of Mâdrî, either Nakula or Sahadêva. (J. 2, 54; 5, 5; 33, 3).

ಮಾದ್ರೇಶ್ವರ mâdra-îśvara. Śalya, the king of Madra (Bh. 9, 1, 2. 19).

ಮಾಧವ mâdhava. (fr. ಮಧು). Made of honey; sweet;—honey (ಜೇನ್ Nn. 17). 2, mead, spirituous liquor (ಮದ್ಯ, ಸುರೆ 17; ಮದ Mr. 509). 3, the second month of spring. 4, *the month vaiśâkha* (April-May, ಮಾಸಭೇದ 17; ವೈಶಾಖ 509). 5, the vernal season, spring (from the middle of March to that of May, ವಸನ್ತ, ವಸನ್ತಮಾಸ 17; ವಸನ್ತ 509). 6, *Vishṇu, Kṛishṇa* (ಕೇಶವ, ಕೃಷ್ಣ 17; ಕೃಷ್ಣ 509). 7, Kubêra (ಕುಬೇರ, ಧನಾಧಿಪ 17). 8, a king (ನರಾಧಿಪ, ಅರಸು 17; ಧರಣಿಪತಿ 509). 9, a woman (ಕಾಮಿನಿ, ಸ್ತ್ರೀ 17; ವಧು 509). See Bp. 43, 55; Prv. s. ಎನ್ 2. — ಮಾಧವರಾಯ. Kṛishṇa; N. See Prv. s. ಆಗು 1.

ಮಾಧವಕ mâdhavaka. *Spirituous liquor* (see Si. 347).

ಮಾಧವಿ mâdhavi. (= ಮಾದವಿ?). Spring-flower: *the creeper Gaertnera racemosa.* 2, clayed or candied sugar. 3, mead. 4, a procuress, a bawd. 5, the earth.

ಮಾಧವೀಲತೆ mâdhavî-latĕ. *Gaertnera racemosa.*

ಮಾಧುರ mâdhura. (fr. ಮಧುರ). Sweetness. 2, mead, spirituous or vinous liquor. (Bp. 11, 13).

ಮಾಧುರ್ಯ mâdhurya. = ಮಾದುರ, ಮಾದುರಿಯ. Sweetness; —pleasantness, gracefulness. 2, kindness, amiability. 3, in rhetoric: the succession of single words in a sentence. (Kâvy. IV, 1, 3; Bp. 1, 19).

ಮಾಧುರ್ಯಾಧೀನ mâdhurya-adhîna. A kind of anuprâsa (Kâvy. III, 3, B, 81 seq.).

ಮಾಧುರ್ಯೆ mâdhuryĕ. = ಮಾಧುರ್ಯ. (ಜೀವಣಿಗೆ Bhn. 139).

ಮಾಧೂಫಲ mâdhûphala. = ಮಧುಫಲ. (Grj. 10, after 61 & 79; Rév. 10, 2; V. 5, 3).

ಮಾಧ್ಯನ್ದಿನ mâdhyandina. (fr. ಮಧ್ಯನ್ದಿನ). Midday. (My.). 2, middle.

ಮಾಧ್ಯಾಹ್ನಿಕ mâdhyâhnika. (fr. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ). Belonging to midday. (My.).

Digitized by Google

ಮಾಧ್ವ mâdhva. Sweetness. 2, belonging to Madhva's doctrine; an adherent of Madhva. (My.; see ತ್ರಿಮತ and ಮುದ್ರಾಧಾರಕ).

ಮಾಧ್ವಿ mâdhvi. A kind of spirituous liquor. (R.). 2, = ಮಾಧವಿ No. 1.

ಮಾಧ್ವೀಕ mâdhvîka. *A kind of spirituous liquor* (see Si. 347).

ಮಾನ್ mân. = ಮಾ 2, etc. Mango. — ಮಾನ್ದಳಿರ್. -ತಳಿರ್. = ಮಾದಳಿರ್. Young mango leaves (Čpr. 7, after 115; Bp. 11, 26; Rêv. 2, 46).

ಮಾನ mâna. 1. The act of measuring or meting; *measure in general, dimension, magnitude, amount;* computation of time, etc.;—an instrument for measuring, a measure; measure, rule, standard. 2, *a particular measure or weight,* half a sêru (My.; see Mr. s. ಖಂಡ and ಪಾಗ; see ಬಳ್ಳ; Bp. 23, 4; Si. 63. 329; ಒಮ್-). 3, likeness, resemblance (= ಉಪಮಾನ); proof (= ಪ್ರಮಾಣ). 4, a building, a house (Vedic Sk.; *cf.* ಮನೆ). ಮಾನದಲ್ಲಿ ಆನೆ ಹಿಡಿದೀತೇ? (Prv.). — ಮಾನಕ್ಕಿ. -ಅಕ್ಕಿ. A measure of rice (Bp. 27, 17).

ಮಾನ mâna. 2. Opinion, conception; apprehension (see ದುರ್ಮಾನ). 2, a good opinion of one's self: *conceit, self-reliance, arrogance, pride.* 3, regard for others, paying honour; honour, respect, reverence (My.).—dignity, high rank, respectability (My.). 4, a wounded sense of honour; indignation excited by jealousy, sulkiness, caprice. 5, a kind of sambhôga (Kâvy. IV, 2, 27). 6, the šišna or yôni (My.). ಮಾನ ಹೋಗದ ಹಾಗೆ ಬಟ್ಟೆ, ಪ್ರಾಣ ಹೋಗದ ಹಾಗೆ ಅನ್ನ.—ಮಾನ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಮರಣ ವಾದ ಹಾಗೆ.—ಮಾನ ಹೋದರೂ ಮರಿಯಾದೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ.—ಮಾನಕ್ಕೆ ಹಾನಿ ನಿನ್ನರೆ ಬೋನಕ್ಕೆ ತರುವವರು ಯಾರು?—ಪ್ರಾಣ ಬಿಟ್ಟರೂ ಮಾನ ಬಿಡ ಬಾರದು.—ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದವನ ಸ್ನೇಹ ಇದ್ದ ಮಾನಕ್ಕೆ ಹಾನಿ (Prvs.). See Prv. s. ಅಡಿಕೆ 3. — ಮಾನ ಕಳೆ. To remove (the) honour (of one's self or others), to deprive of honour, to disgrace (C.; B. 4, 199; 5, 70). ನನ್ನ ಮಾನ ಕಳೆಯುತ್ತೀ! (4, 199). — ಮಾನ ಕಾಯು. To protect (the) honour (of, B. 5, 71). — ಮಾನ ಕೊಡು. To give honour (My.). ಮಾನ ಕೊಟ್ಟು, ಮರ್ಯಾದೆ ತಕ್ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕು (Prv.). — ಮಾನಗೇಡಿ. -ಕೇಡಿ. A person deprived of his honour or respect, a dishonourable person (B. 3, 72; My.). ಮಾನಗೇಡಿಗೆ ಬುದ್ಧಿಗೇಡಿ ಗೆಳೆಯ (Prv.). See Prv. s. ಮಾನಿಷ್ಠ. — ಮಾನಗೇಡಿತನ. -ಕೇಡಿತನ. A disgraceful condition or state (My.). — ಮಾನಗೇಡು. -ಕೇಡು. Loss of honour or respect, disgrace (My.; ಅವಮಾನ G.; B. 5, 292). — ಮಾನಂಗೆಡಿಸು. -ಂ-ಕೆಡಿಸು. To disgrace; to disgrace one's self (Bp. 21, 36). — ಮಾನ ತೆಗೆ. = ಮಾನ ಕಳೆ. (My.). — ಮಾನ ತೋರಿಸು. To show respect (My.). — ಮಾನ ಮಾಡು. To honour (ಸನ್ಮಾನಿಸು G.; ಅವನಿಗೆ-, My.). — ಮಾನ ಹೊಂದು. To obtain honour, to get respect (My.). ಮಾನ ಹೊಂದಿದ (ಸಭಾಜಿತ G.).

ಮಾನಕಂಜರ mâna-kanjara. N. (Bp. 11, 38; 24, 78; 25, 9; 44, 52).

ಮಾನಂಗಿ mânangi. A small well (ಕುಂಡಿ, ಕುಂಡಿ Mr. 422).

ಮಾನಚ್ಯುತಿ mâna-čyuti. Fall from honour: disgrace (My.).

ಮಾನತನ mânatana. Haughtiness, arrogance. 2, honour; dignity (Bh. 1, 12, 5).

ಮಾನತೆ mânatĕ. Sulkiness, moroseness (Abh. P. 4, 95; see ಮಾನ 2, No. 4).

ಮಾನನ mânana. ಮಾನನೆ. = ಮನ್ನಣೆ. The act of honouring, paying honour, showing respect, reverencing. See ಮಾ-.

ಮಾನನೀಯ mânanîya. To be honoured, deserving honour or respect. (My.).

ಮಾನಪಾನ mâna-pâna. All sorts of honours and presents (Mhr.; B. 5, 291).

ಮಾನಭಂಗ mâna-bhanga. Loss of honour, humiliation; treating with dishonour. (Bp. 40, 73; My.; B. 4, 9; 5, 160).

ಮಾನಭಂಗಿತ mâna-bhangita. Deprived of honour, humiliated (Bp. 52, 19).

ಮಾನಮರ್ಯಾದೆ mâna-maryâdĕ. Respect, regard (My.).

ಮಾನವ mânava. (fr. ಮನು). Descended from man or Manu;—human. 2, *a human being, a man.*

ಮಾನವತಿ mâna-vati. A woman possessing honour, a respectable woman (Bp. 11, 41; 52, 19; My.);—a high-spirited, haughty woman.

ಮಾನವನ್ತ mâna-vanta. A respectable man (My.; B. 5, 47). See Prv. s. ಕಾನಧವ. Feminine ಮಾನವನ್ತೆ (My.).

ಮಾನವಿ mânavi. A woman (Sk.). 2, human (Mhr.; B. 4, 141; My.).

ಮಾನವೇನ್ದ್ರ mânava-indra. A king (Bp. 61, 38).

ಮಾನವೇಶ mânava-îša. A king (Bp. 22, 42).

ಮಾನವೇಶ್ವರ mânava-îšvara. A king (Bp. 50, 21; 57, 79).

ಮಾನಶೇಷರಸ mâna-šêsha-rasa. The liquid that remains in a measure. See ಅಡ್.

ಮಾನಸ mânasa. 1. (fr. ಮನಸ್). *Belonging to the mind, mental; ideal.* 2, *the mental powers, the mind, the seat or faculty of reason and feeling* (Čpr. 1, 51; Bp. 47, 52; 49, 34; 61, 2; Šêv. 2, 100). 3, N. *of a lake in the* Himâlaya mountains.

ಮಾನಸ mânasa. 2. = ಮಾನಿಸ. Tbh. of ಮಾನುಷ್ಯ (Šmd. 359). A man (ಮನುಷ್ಯ, ಮಾನುಷ, ಮನುಜ, etc. Hlâ.; Bp. 47, 52); human. ಆನೆ ಕುದುರೆ ಮಾನಸರ ಸಂಘಾತಂ (ಸ್ಕನ್ಧ Hlâ.). ಮಾನಸರಂ ಪುಲ್ಗೆ ಕಷ್ಟಮಾಗೆ ನೆನೆವಂ (Šmd. 159, o. r. ಮಾನಿಸರಂ). See ದೇವಮಾನಸ, ಮರ-. — ಮಾನಸಗಬ್ಬ. -ಕಬ್ಬ. Tbh. of ಮಾನುಷ್ಯಕಾವ್ಯ (Šmd. 381). — ಮಾನಸದೇರ. -ತೇರ. = ಮಾನಿಸದೇರ. (ನಿರುತಿ Kk. 15, o. r. ಮಾನಿಸ-). — ಮಾನಸಪುತ್ತಗೆ. -ಪುತ್ತಗೆ. Tbh. of ಮಾನುಷಪುಸ್ತಕ (Šmd. 380).

ಮಾನಸಗಿರಿ mânasa-giri. The mount Kailâsa in the Himâlaya mountains (Bp. 19, 29).

ಮಾನಸಗೋಲ mânasa-gôla. A certain feat of wrestlers (Čpr. 5, 79).

ಮಾನಸಿ mânasi. A woman gifted with a mind (Tbh. of ಮಾನುಷಿ); a woman (Bp. 52, 20).

ಮಾನಸಿಕ mânasika. (fr. ಮಾನ್). Stopping, cessation (My.).

ಮಾನಸಿಕ mânasika. Mental. (R.).

ಮಾನಸಿಕೆ mânasa-ikĕ. (Šmd. 248, o. r. in Mdb. ಮಾನಸಿಕೆ). Mental state or condition; the state of having honourable pride or elevated principles and feelings, high-mindedness (Abh. P. 14, 118).

ಮಾನಸೂತ್ರಸ್ಥಾಪನ mâna-sûtra-sthâpana. The placing or laying of a measuring-cord; the act of establishing or

Digitized by Google

causing (a state, etc.) according to measure: representation, delineation. See ಸೂತ್ರಿಸು.

ಮಾನಸೌಕಸ್ mânasa-ôkas. Dwelling on the lake Mânasa. 2, *a wild goose or swan.*

ಮಾನಸೌಕಸ mânasaukasa. Tbh. of ಮಾನಸೌಕಸ್. (ಮಾನಸೌಕಸ್ Mr. 173).

ಮಾನಸ್ಯ mânasya. Mental, fit for the mind. See ಅ-.

ಮಾನಸ್ಥ mâna-stha. A respectable man (My.). Feminines: ಮಾನಸ್ಥಳು, ಮಾನಸ್ಥೆ (My.).

ಮಾನಸ್ಥಾನ mâna-sthâna. The śiśna or yôni, the privities (My.).

ಮಾನಹಾನಿ mâna-hâni. Dishonour (J. 26, 11; My.).

ಮಾನಹೀನ mâna-hîna. Devoid of honour, disgraced (My.). ಮಾನಹೀನನಗೆ ಬೇರೆ ಮಾನಹಾನಿ ಆಗುವದುಂಟೇ? (Prv.).

ಮಾನಾಪಹಾರ mâna-apahâra. Taking away one's own or another's honour or good character (My.).

ಮಾನಾಪಹಾರಿ mâna-apahâri. One who takes away or destroys his own or another's honour (My.).

ಮಾನಾಮಿ mâ-nâmi. Tbh. of ಮಹಾನವಮಿ (Śmd. 209). ಮಾನಾಮಿಯ ಸಾಣೆಯಾಯ್ತು ತನುದವಳುವನಾ (209 Mdb.).

ಮಾನಾಯ mâna-âya. The fees in grain which are given to the man who measures the produce of a village (My.).

ಮಾನಿ mâni. Thinking, considering, regarding. 2, an esteemed, respectable person (Bp. 6, 17; B. 5, 267; My.). ಜೇನುಹುಟಿ ಕಚ್ಚುವಾಗ್ಯ ಮಾನಿ! ಎನ್ನದರೆ ಬಿಟ್ಟೀತೇ?— ಧ್ಯಾನಿಸಿದವನೇ ಮಾನಿ (Prvs.). See Prv. s. ಸಂಗ 2.

ಮಾನಿತ mânita. Honoured, respected. See Ĉh. v. 18. 233; Kâvy. III, 3, B, 60; Bp. 2, 1; 44, 20; 58, 33; ಅವ-.

ಮಾನಿನಿ mânini. *An angry or disdainful woman or one offended with her lover.* 2, a respectable woman (see Sp. s. ನಾಡ ಮಾತು, & ಶ್ರೀ-).

ಮಾನಿಷ್ಠ mânishṭha. Very highly honoured or esteemed (My.). ಮಾನಿಷ್ಠರು ಮಾನಕ್ಕೆ ಅಂಜದರೆ ಮಾನಗೇಡಿ ತನಗೆ ಅಂಜದರು ಅನ್ನ (Prv.).

ಮಾನಿಸ mânisa. = ಮಾನಸ 2. (Bp. 28, 29; Bh. 1, 10, 13; 2, 4, 6; 3, 18, 16). ಬೊಪ್ಪಿಗೆಯ ಮಾನಿಸಂ (Śmd. 162, o. r. ಮಾನವಂ). ಆನೆ ಕುದುರೆ ಮಾನಿಸರ ಸಂಘಾತ (ಸ್ಕನ್ಧ Mr. 476). See ಅರೆವಾನಿಸ, ಪದಿವಾನಿಸ. — ಮಾನಿಸದೇರ. -ತೇರ. = ಮಾನಸ-. (ಕೊನ್ನಗೆಯ್ಯು, ಪಿಚ್ಚವಣಿಗ, ನಿರುತಿ Śm. 12. 13). — ಮಾನಿಸವರಿಜು. -ವರಿಜು. A human form (though a god): a Brâhmaṇa (ಪಾರುವ Ĉt. I, 69, o. r. ಪಾರಿವ).

ಮಾನಿಸು mânisu. To measure, to mark off, to form, to make. 2, to conceive, to think, to opine. See ಅನು-; ತೀರು-. 3, to honour (My.).

ಮಾನುವೆ mânuvĕ. A kind of grass. See Mr. s. ಸೀತೆ.

ಮಾನುಷ mânusha. Human;—*a human being, a man* (ಮಾನವ Ĉt. II, 92). 2, humanity;—human action or effort. See ಅ-.

ಮಾನುಷಪುಸ್ತಕ mânusha-pustaka. = ಮಾನಸಪೊತ್ತಗೆ. A human book.

ಮಾನುಷಿ mânushi. (= ಮಾನಸಿ). A woman.

ಮಾನುಷ್ಯ mânushya. = ಮಾನಸ 2, ಮಾನಿಸ. Human;—a man (not Sk.);—humanity, human nature. See ನಿರ್ಮಾನುಷ್ಯ.

ಮಾನುಷ್ಯಕ mânushyaka. Human;—human nature. 2, *a multitude of men.*

ಮಾನುಷ್ಯಕಾವ್ಯ mânushya-kâvya. = ಮಾನಸಗಬ್ಬ. Human poetry.

ಮಾನುಷ್ಯಭವ mânushya-bhava. Coming from a man; human birth (Bp. 3, 28).

ಮಾನೆ mânĕ. (= ಮಾನ 1). A standard or model, a copy (written by a teacher at the head of a page) to write from (My.). — ಮಾನೆ ತಿದ್ದು. To draw the pen over the mânĕ as an exercise (My.).

ಮಾನ್ತ ma-anta. A term ending in ಮ (ಮ್, Śmd. 318).

ಮಾನ್ತ್ರಿಕ mântrika. (fr. ಮನ್ತ್ರ). One who recites mantras; one conversant with spells or incantations; an enchanter, a conjurer, a sorcerer. (Bp. 38, 64; 55, 17; B. 4, 107; My.).

ಮಾನ್ದಡೆ mândaḍĕ. That which does not stop, cease, etc. (ನೂಣದು Śmd. II, Kk. 82; in both o. r. ಮಾದನ್ದೆ).

ಮಾನ್ದಿಸು mândisu. To cause to stop or cease (Ĉpr. 6, 84).

ಮಾನ್ದು mându. (fr. ಮಾಣ್). To stop, to cease (Ĉpr. 10, 107);—to stop, to ward off, to check, etc. (ಪ್ರತಿಷೇಧ Śmd. Dh.; o. r. ಪ್ರಸಿದ್ಧ, probably a mistake for ಪ್ರತಿಷಿದ್ಧ).

ಮಾನ್ದುರಿಗ mânduriga. O. r. of ಮನ್ದುರಿಗ, q. v.

ಮಾನ್ದ್ಯ mândya. (fr. ಮನ್ದ). Slowness, sluggishness; laziness (ಸ್ವೈರ Nn. 101; Ĉpr. 3, 33; J. 2, 7). 2, stupidity, torpor;—apathy;—weakness. 3, *indisposition, illness, sickness* (ರೋಗ, etc. Mr. 384); apepsy (My.). — ಮಾನ್ದ್ಯಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. Apepsy (My.).

ಮಾನ್ಧಾತ mândhâta. Tbh. of ಮಾನ್ಧಾತೃ (Śmd. 104; Râm. 1, 16, 23; Bhâgavata 9, 6, 26. 27). ಮಾನ್ಧಾತನ ದೊರೆಯಪ್ಪ ವೀರರುಂ ಚಾಗಿಗಳುಂ (Śmd. 104, o. r. --ಧೀರರುಂ).

ಮಾನ್ಧಾತೃ mândhâtṛi. N. of a king, son of Yuvanâśva.

ಮಾನ್ಯ mânya. = ಮನ್ನೆಯ. To be respected, respectable, honourable, venerable (Bp. 24, 18; 55, 36); acceptable (B. 3, 53); a respectable man. 2, a ruler, a king (ಚಕ್ರವರ್ತಿ, ಮಾನ್ಯನಪ್ಪವನು Nn. 145). 3, an honourable state, honour (My.); a privilege (Mhr. ಮಾನ); the privilege of going unpunished the whole day for coming early to school (My.). 4, land either liable to a trifling quitrent, or altogether exempt from tax (My.; Tĕ., M.; T. ಮಾನಿಯ; see ನೆತ್ತರು-, ಬಟ್ಟು-, ಸರ್ವ-). ಮಾನ್ಯದೊಕ್ಕಲ್ (Śmd. 203). ಧಾನ್ಯಧನವಾಗದೇ ಮಾನ್ಯ ಪೂಜ್ಯನಾಗನೇ?— ಧಾನ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿದವಗೆ ಮಾನ್ಯ ಬರುವದು.— ಮಾನ್ಯ ಮಾನ್ಯರೆಲ್ಲ ಮಣ್ಣು ಮುಕ್ಕುವಾಗ ದೊಣ್ಣೆಕಾತ ತಲೆ ಹಾಕುತ್ತಿತ್ತು (Prvs.). 5, the complimentory forms of address in letters (ಒಕ್ಕಣಿಕೆ, ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವ ಮಾನ್ಯ G.; Mhr., H. ಮಾನಾ). 6, assent (ಒಡಮ್ಬಡಿಕೆ G.).

ಮಾನ್ಯಗಾರ mânya-gâṛa. A man holding a mânya, an incumbent, a prebend (My.; Tĕ. ಮಾನ್ಯಗಾಡು).

ಮಾನ್ಯೆ mânyĕ. An honourable woman (Śmd. 174). 2, = ಮಾನ್ಯ No. 6 (B. 5, 67. 78. 162).

ಮಾಪಣ mâpaṇa. Lessening; injuring. See ಪ್ರಮಾಪಣ. 2, measuring; forming, making. See ನಿರ್ಮಾಪಣ.

ಮಾಪತ mâ-pata. Tbh. of ಮಹಾಪಥ, q. v.

ಮಾಪತ್ಯ mâpatya. *Kâma.*

Digitized by Google

ಮಾಪಳ mâ-paḷa. Tbh. of ಮಹಾಫಲ. Citrus medica Lin. (My.). See ಅರೆ-.

ಮಾಪಾತಕ mâ-pâtaka. Tbh. of ಮಹಾಪಾತಕ, q. v.

ಮಾಪಿ mâpi. 1. Determined by measure of capacity (Mhr.); measure; measuring (My., in ಮಾಪಿ ಮಾಡು, to measure). — ಮಾಪಿಜಿನಿಸು. Articles of capacity (not of weight, My.).

ಮಾಪಿ mâpi. 2. = ಮಾಫು, q. v. (My.).

ಮಾಪಿಳ್ಳೆ mâpiḷḷĕ. A Moplah (My.).

ಮಾಪುರಾತನ mâ-purâtana. A great purâtana (Bp. 37, 40).

ಮಾಪುರುಷ mâ-purusha. Tbh. of ಮಹಾಪುರುಷ, q. v.

ಮಾಫಕು mâphaku. Agreeable unto, conformable, suitable (My.; Mhr., H.).

ಮಾಫು mâphu. = ಮಾಪಿ 2. Pardoned (My.; Mhr., H.); remission (as of tax, etc.), abatement; pardon, excusing (My.; Br.; Mhr., H. ಮಾಫೀ); gratis (My.).

ಮಾಮ್ mâm. = ಮಾ 2, etc. — ಮಾಮ್ಪುರಲ್ಕಿಡಿ. -ಪರಲ್-. = ಮಾಮಿಡಿ. (Čpr. 7, 110).

ಮಾಮ mâma. = ಮಾವ. Mine, my. 2, an uncle (Sk.; Mhr. ಮಾಮಾ, a maternal uncle). See ಜನ್ನ-.

ಮಾಮಲ mâmala. = ಮಾಮಲೆ. (My.). — ಮಾಮಲದಾರ. = ಮಾಮಲೆದಾರ. (My.).

ಮಾಮಲೆ mâmalĕ. The office of a Mâmalĕdâra (My.; Mhr., H. ಮಾಮಲಾ).

ಮಾಮಲೆದಾರ mâmalĕ-dâra. An officer who collects the revenues of a talook (My.; Mhr., H. ಮಾಮಲತ್ದಾರ).

ಮಾಮಸಕ mâ-masaka. See s. ಮಾ 1.

ಮಾಮಲೇದಾರ mâmalê-dâra. = ಮಾಮಲೆದಾರ. (My.; B. 4, 146; Čb. 43).

ಮಾಮೂಲ್ mâmûl. Usual, ordinary;—custom, usage (My.; Br., Mhr., H.; Si. 104); prescription (in law).

ಮಾಯ್ mây. ಮಾಯು. = ಮಾಗು, etc. (To grow dim), to be hidden (as to the true form, Čpr. 5, 10), to disappear (as colour, Bp. 27, 5), to cease (as the bustle of business, 21, 16; as the excessive current of a river, 32, 35; as breath, 35, 34), to pass away (as the rainy season, Bh. 8, 26, 1);—to be healed or cured (as blows, Bp. 52, 20; as wales, B. 5, 222; as wounds, My.);—to desist from (Bp. 56, 21);—to abandon (58, 30. 64; 60, 44). P. ps. ಮಾದು, ಮಾಯ್ದು; 3rd person neuter imp. ಮಾದಿತು, ಮಾಯಿತು (My.).—(T. ಮಾಯ್, ಮಾಯ್ದು, to die, see s. ಮಾಜು 1).

ಮಾಯ mâya. (Šmd. 25). Tbh. of ಮಾಯೆ. (Čpr. 7, 108; Bp. 24, 63; 31, 3; My.). Also: disappearance, vanishing (My.; see ಮಾಯ್). ಮಾಯದಮ್ಮು (Abh. P. 9, 68). — ಮಾಯಜಡ. Foolish through illusion (V. 37, 54). — ಮಾಯಜೋಗಿ. A trick-player, a villain (Abh. P. 16, 7). — ಮಾಯವಾಗು. -ಆಗು. = ಮಾಯವಾಗು. (Čpr. 4, 87; 5, 6). — ಮಾಯ ಮಾಡು. To cause to disappear, to conceal (Bp. 27, 63; My.). 2, to cheat, to deceive (My.). ಮಾಯ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಮಾರಿ ಘಿಲ್ಲಳು (Prv.). — ಮಾಯವಾಗು. -ಆಗು. To disappear, to vanish (Bp. 44, 16; 53, 18; My.).

ಮಾಯಕ mâyaka. (= ಮಾಯಿಕ). (ಮಾಯಾವಿ, ಮಾಯಿ, ಮಾಯೆಗೆಯ್ವಂ Mr. 227). ತುತ್ತು ಮುಕ್ಕ ಕೊಣ್ಣು, ಮಾಯಕವಾಯಿತೆನ್ದ (Prv.).

ಮಾಯಕಾತಿ mâya-kâti. A woman who is full of deceit or who practices witchcraft (J. 9, 22; Dp. 59, 5).

ಮಾಯಕಾಱ mâya-kâṟa. = ಮಾಯಗಾಱ. (Č. Bp. 20, 25).

ಮಾಯಗಾತಿ mâya-gâti. = ಮಾಯಕಾತಿ. (Bh. 1, 9, 11; My.).

ಮಾಯಗಾಱ mâya-gâṟa. A deceiver (My.); a juggler, a sorcerer (My.).

ಮಾಯವಾದ mâya-vâda. Untruth, falsehood (Dp. 19, 4).

ಮಾಯವಾದಿ mâya-vâdi. A liar (Dp. 167, 2).

ಮಾಯವಿದ್ಯೆ mâya-vidyĕ. Jugglery, sorcery, witchcraft (My.).

ಮಾಯಾಕಾರ mâyâ-kâra. *A conjurer, a juggler.*

ಮಾಯಾಂಗನೆ mâyâ-angaṇi (*i. e.* angaṇĕ). A deceitful woman (My.).

ಮಾಯಾಜೀವಿ mâyâ-jîvi. Living by jugglery: a juggler. (R.).

ಮಾಯಾದೇವಿ mâyâ-dêvi. *N. of the mother of the Buddha or Śâkyamuni.* 2, Durgâ (B. 5, 49).

ಮಾಯಾದೇವೀಸುತ mâyâdêvî-suta. *Śâkyamuni.*

ಮಾಯಾನ್ತಕ mâyâ-antaka. Śiva (V. 31, 43).

ಮಾಯಾಪಾಶ mâyâ-pâśa. The fetters of illusion (Dp. 20, 1). ಕಾಯಾಪಾಶ ಬಿಡಿಸ ಬಹುದು, ಮಾಯಾಪಾಶ ಬಿಡಿಸ ಕೂಡದು (Prv.).

ಮಾಯಾರಾಣಿ mâyâ-râṇi. Kâlî (ಕೃಷ್ಣಾಂಗಿ Mr. 15).

ಮಾಯಾರಿ mâyâ-ari. An enemy of illusion or deceit (Bp. 47, 2; 50, 78; V. 32, 4).

ಮಾಯಾವತಿ mâyâ-vati. A woman possessing powers of illusion or employing deceit. 2, N. of the wife of Pradyumna (J. 33, 42).

ಮಾಯಾವಾದ mâyâ-vâda. The doctrine of non-duality as taught by Śaṅkarâčârya and his followers (My.).

ಮಾಯಾವಾದಿ mâyâ-vâdi. Śaṅkarâčârya, and his adherents (My.).

ಮಾಯಾವಿ mâyâ-vi (*i. e.* -ವಿನ್). *Possessing magical powers; employing deceit; illusory, creating illusions;* a magician, a conjurer, a juggler (ಮಾಯಕ Mr. 227).

ಮಾಯಿ mâyi. 1. Possessing illusive or magical powers; *illusory, unreal, deceptive, subject to mâyâ;—a juggler; a cheat* (ಮಾಯಕ Mr. 227). 2, magical art; deceit (see ಮಟು). 3, Brahmâ; Śiva; Agni; Kâma. — ಮಾಯಿದೇವ. N. (Bp. 58, 10; Râv. 1, 17). — ಮಾಯಿದೇವಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 37, 7). — ಮಾಯಿದೇವಿ. N. (Bp. 11, 43; 59, 6). — ಮಾಯಿಭಟ್ಟ. N. (Bp. 9, 43; 58, 1).

ಮಾಯಿ mâyi. 2. A mother (My.; H.; Mhr. ಮಾಯ). See Prv. s. ಬೆಲ್ಲ.

ಮಾಯಿಕ mâyika. (= ಮಾಯಕ). *Illusory, creating illusion; deceitful, deceptive;*—a juggler; a cheat. — ಮಾಯಿಕರಾಯಿಕ. The greatest magician: Śiva (Bp. 61, 15).

ಮಾಯಿಣಿ mâyiṇi. = ಮಾಗಿಣಿ. N. of a plant (ಗೋವವಲ್ಲಿ, ಮಾಗಿಣಿ Mr. 131).

ಮಾಯಿಸು mâyisu. = ಮಾಚು, ಮಾಜು 1, etc., ಮಾಣಿಸು. To cause to disappear (see ಮಱ-); to heal (v. t.), as a wound (My.).

ಮಾಯು mâyu. = ಮಾಯ್ q. v., etc. To heal (v. i.). P. p. ಮಾದು (My.). ಮಾಯುವದು (My.). See Prv. s. ಬಿಸಿ.

ಮಾಯು mâyu. *Sounding, crying, roaring, etc.* 2, *gall, bile.*

Digitized by Google

ಮಾಯೂರ mâyûra. (fr. ಮಯೂರ). *A flock of peacocks.*

ಮಾಯೆ mâyĕ. ಮಾಯಾ. = ಮಾಯ. Art, wisdom; wonderful power. 2, *illusion, trick, artifice, deceit, deception, fraud; jugglery, sorcery, witchcraft,* decoy (ಮುಚ್ಚು Mr. 380); wickedness, villany. 3, an illusory image or apparition, phantasm, phantom, anything unreal, anything which deceives the sight. 4, philosophical illusion, idealism, unreality. 5, illusion personified: Durgâ, etc.; N. (see s. ಅರಳೆಲೆ); N. of a city. ಕಾಯವನ್ನು ನಮ್ಬದಿರು, ಮಾಯೆಗೆ ಮರುಳಾಗದಿರು, ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಕಣ್ಣು ನೀನು ಬಯಸ ಬೇಡ! (Dp. 34). ತನ್ನ ತಾನರಿವವನ ಮುನ್ನ ಹೊದ್ದದು ಮಾಯೆ, ಉನ್ನತವಪ್ಪ ಗಜವೇರಿ ಬಪ್ಪವನು ಕುನ್ನಿಗಂಜುವನೆ? (Sp.). — ಮಾಯೆಗೆಯ್. To practice illusion or deceit, etc. ಮಾಯೆಗೆಯ್ವಂ (ಮಾಯ ಕಂ Mr. 227).

ಮಾರ್ mâr. = ಮಾರು. The measure of a man with extended arms (across the chest), a fathom (ವ್ಯಾಮ Nr.; ವ್ಯಾಮ, ನ್ಯಗ್ರೋಧ Nr.; My.; M. ಮಾರ್, ಮಾಟು; Te. ಬಾರೆ; T. ಮಾರ್, the breast, bosom; ಮಾರ್ಪು, the human breast; breadth). ನೂಱು ಮಾರ ಆಳತ ಯ ಬಟ್ಟೆ (ಘಣ್ಟಾಪಥ, ಸಂಸರಣ Nr.).

ಮಾರ mâra. (= ಮಾರೆ). N. (Smd. 95; My.). See ನಿಡು-, ಮೋಳಿಗೆ-. — ಮಾರಬಯ (-ಬೋಯಿ). N. See Prv. s. ಮದ್ದೂರು. — ಮಾರಪ್ರಭು. N. (Bp. 30, 30). — ಮಾರಯ. -ಅಯ. N. (Bp. 30 sum.). — ಮಾರಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 41; 30, 29. 31; see ಅಕ್ಕಿ-, ಎಳೆಯ ದಂಗುಳಿಯ-, ಮೋಳಿಗೆಯ-). — ಮಾರವಿಭು. N. See ಮೋಳಿಗೆ-.

ಮಾರ mâra. Killing, destroying, slaying. 2, death, pestilence. 3, hindrance, impediment, opposition (*cf.* ಮಾಱು). 4, *Kâma.* 5, the evil one, the devil (with Buddhists). 6, a parasitical plant (ತರುರುಹ, ಬನ್ದಣಿಕೆ Mr. 142).

ಮಾರಜಿತ್ mâra-jit. Conqueror of the devil: *a Buddha.*

ಮಾರಣ mâraṇa. *Killing, slaughter;*—being killed, destruction. 2, a magical ceremony having for its object the destruction of an enemy. ಕಾರಣವಿಲ್ಲದ ಕಾರ್ಯವಿಲ್ಲ, ಮಾರಣವಿಲ್ಲದ ಮಾಟವಿಲ್ಲ.—ಪುರಾಣಾ ತಿಳಿದರೂ ಮಾರಣ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prvs.).

ಮಾರಣಹೋಮ mâraṇa-hôma. An oblation into the fire made with the object of killing an enemy (My.).

ಮಾರಮರ್ದನ mâra-mardana. Śiva (Bp. 43, 1).

ಮಾರಮಾರಣ mâra-mâraṇa. Śiva (Bp. 37, 47).

ಮಾರವ mârava. (fr. ಮರು). Belonging to a region that is destitute of water.

ಮಾರವಕೂಪ mârava-kûpa. A well in a mârava region (V. 3, 61).

ಮಾರವಳಿ māravaḷi. = ಮಾರವಾಳಿ, (ಮಾರುಳಿ). — ಮಾರವಳಿಹುಲ್ಲು. A fragrant grass, Andropogon shoenanthus Lin. (ಮಾಲಾತೃಣಕ, ಭೂಸ್ತೃಣ, ಇದರಿನ್ದ ಬಹಳ ಸಾವೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ Si. 165).

ಮಾರವಾಡಿ mâravâḍi. A native of Mâravâḍa or Marvar (My.; Mhr.).

ಮಾರವಾಳಿ mâravâḷi. = ಮಾರವಳಿ. — ಮಾರವಾಳಿಹುಲ್ಲು. Several kinds of fodder-grass of the genus Andropogon, as A. scandens Roxb., A. mollicomus Kunth., etc. (Z.; see ದೊಡ್ಡ-).

ಮಾರವೈರಿ mâra-vairi. Śiva (Bp. 40, 81; 55, 54).

ಮಾರಹರ mâra-hara. Śiva (Bp. 22, 5). 2, sign for a long syllable (Ch.).

ಮಾರಾಮಾರಿ mârâmâri. Mutual fighting or beating (My.; Br., Mhr., H.).

ಮಾರಾರಿ mâra-ari. Śiva (Bp. 6, 26; 42, 10; V. 32, 4).

ಮಾರಿ mâri. Killing, slaying;—ruin. 2, any deadly disease, a plague, an epidemic, pestilence; the cholera (B. 5, 205). 3, the goddess of death: Durgâ, Čâmuṇḍî (Čpr. 5, 79). 4, N. ನಾರಿ ಪರಪುರುಷರಿಂ, ನಾರಿ ಸ್ವರ್ಗಕೆ ದಾರಿ, ನಾರಿ ಸಕಲರಿಗೆ ಹಿತಕಾರಿ; ಮುನಿದರೆ ನಾರಿಯೇ ಮಾರಿ (Sp.). ಮಾರಿಯ ಕಣ್ಣು ಹೋತನ ಮೇಲೆ.—ಮಾರಿಯ ಮನೆಗೆ ಹೋತ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ.—ಮನೆಗೆ ಮಾರಿ, ಪರರಿಗುಪಕಾರಿ.—ಮಾಯ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಮಾರಿ ಬಲ್ಲಳು.—ಅತ್ತಿತ್ತಲ ಮಾರಿ ಬನ್ದು, ಅತ್ತೆಯ ಬಡು ಕೊಣ್ಡು ಹೋಗಲಿ! ಎಮ್ಬನ್ತೆ.—ಊರಿಗೆ ಬನ್ದ ಮಾರಿ ಉಣ್ಡಲ್ಲದೇ ಹೋಗದು.—ಕೇಳದ ಕಿವಿ ಊರಿಗೆ ಮಾರಿ ತನ್ದು.—ಜಾರೆಗೆ ನೀತಿಯಿಲ್ಲ, ಮಾರಿಗೆ ಕರುಣವಿಲ್ಲ.—ತನಗೆ ಇಲ್ಲದ ಮಾರಿ ತಮ್ಮಡಿಗೆ ವರಾ ಕೊಟ್ಟೇತೇ?—ತಾಯಿ ಮಾರಿಯಾದರೆ ತರಳನೆಲ್ಲಿ ಹೋದಾನು?—ತೂಬುವಾಗ್ಗೆ ಹಾಡಿದ್ದೆಲ್ಲ ಮಾರೀ ಪಾಲು.—ನಾರಿಯಾಗಿ ಸಮ ನಡೆಯದಿದ್ದವಳೇ ಮಾರಿ.—ನೆಣ್ಟ ನೆಣ್ಟಗೆ ಮಾರಿ, ಕುಣ್ಟೆತ್ತು ಹೊಕ್ಕಲಕ್ಕೆ (or ಹೊಲಕ್ಕೆ) ಮಾರಿ (Prvs.). See Bp. 6, 10; Bh. 1, 8, 31; ತಲೆ-, ಪೆರ-, ಮುಸುಗು-, ಮೆಯ್-, ಹೆಮ್-; Prv. s. ಅವುಡು 2. — ಮಾರಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. = ಮಾರಿ Nos. 2-4. ಮಾರಮ್ಮನಿಗೆ ಗಣ್ಡನಿಲ್ಲ, ಬೀರದೇವರಿಗೆ ಹೆಣ್ಡತಿಯಿಲ್ಲ (used of unchaste widows).—ಎಲ್ಲರೂ ಹೆಣ್ಣು ಹೆತ್ತರೆ ಮಾರಮ್ಮ ಮರಿಗೆ ಹೆತ್ತಳು (Prvs.). — ಮಾರಿಗುತ್ತ. -ಕುತ್ತ. = ಮಾರಿರೋಗ. (Abh. P. 14, after 49). — ಮಾರಿಜಡ. = ಮಾರಿರೋಗ. (My.). — ಮಾರಿದೇವ. N. (Bp. 30, 31; 36, 58; see ಮೋಳಿಗೆ-). — ಮಾರಿಯ ಮೂರಿ. The destroying deity called Mârî. ಕಡೆಗಾಲದ ಮಾರಿಯ ಮೂರಿಯನ್ತೆ (Abh. P. 4, 38). ಪ್ರಲಯಕಾಲದ ಮಾರಿಯ ಮೂರಿಯನ್ತೆ (13, 119). — ಮಾರಿಯುಪದ್ರ. -ಉಪದ್ರ. The cholera (My.). — ಮಾರಿರೋಗ. The cholera (My.; Si. 295). ಮಾರಿರೋಗ ತಗಲು or ಬೀಳು (My.). — ಮಾರ್ಯಮ್ಮ. = ಮಾರಮ್ಮ. ಮಾರ್ಯಮ್ಮ ಆಡಿಯದ ಕೋಣವೇ? (Prv.).

ಮಾರಿಕಾ mârikâ. A plague, a pestilence. — ಮಾರಿಕಾಉಪದ್ರ. The cholera (My.; Čb. 161). — ಮಾರಿಕಾರೋಗ. The cholera (B. 5, 64).

ಮಾರಿಷ mârisha. = ಮಾರ್ಷ. *An honourable man;*—the manager or one of the principal actors (in dramatic language, ನರ್ತನದ ಹಿರಿಯ Mr. 83).

ಮಾರೀಚ mârîča. (fr. ಮರೀಚಿ). Kaśyapa. 2, N. of a râkshasa (Râm. 3, 7, 24).

ಮಾರೀಫತ್ತು mârîphattu. The instrumentality, authority, or knowledge of a person to an action; trust, charge; by means of, through or by (My.; Br.; Mhr., H. ಮಾರಫತ).

ಮಾರು mâru. = ಮಾರ್. (My.; ವ್ಯಾಮ Si. 212; ನ್ಯಗ್ರೋಧ 431; ಯುಗ, ವ್ಯಾಮ, ನಾಲ್ಕು ಮೊಳ G.). ಮಾರುದ್ದ ಗುದಿಗೆ (ಭಿಣ್ಡಿಪಾಲ Si. 290). ಗೇಣುದ್ದ ತಪ್ಪಿದರೆ ಮಾರುದ್ದ ತಪ್ಪುವದು (Prv.). See Dp. 172, 5; ಒಮ್-; Prv. s. ಜೋಟುದ್ದ.

ಮಾರುಡಿಗೆ mâruḍigĕ. N. of a place (Bp. 51, 65).

ಮಾರುತ mâruta. (fr. ಮರುತ್). Proceeding from wind, etc. 2, *wind, air.* 3, N. of a metrical foot (Čh.).

ಮಾರುತಪ್ರೇಮಿ mâruta-prêmi. Fire, Agni (My.). 2, an antelope (ಶಮ್ಬರ, ಕೃಷ್ಣ Mr. 163).

ಮಾರುತಮಿತ್ರ mâruta-mitra. Fire, Agni (Bp. 61, 82).

ಮಾರುತಸುತ mâruta-suta. Bhîma (J. 4, 25).

ಮಾರುತಾತ್ಮಜ mâruta-âtmaja. Hanumat (My.); Bhîma (My.).

Digitized by Google

ಮಾರುತಾಪ್ತ mâruta-âpta. = ಮಾರುತಮಿತ್ರ. (Bp. 54, 11).

ಮಾರುತಿ mâruti. Bhîma (Bh. 1, 10, 29. 32; J. 2, 22. 36; 4, 8). 2, Hanumat.

ಮಾರುತೇಷ್ಟ mâruta-ishṭa. Fire, Agni. 2, N. of a metrical foot (Čh.).

ಮಾರುಳಿ mâruḷi. (= ಮಾರವಳಿ?). A kind of grass (ವಕ್ರ Mr. 110, one MS. ವಕ್ಷ, and one ಮೂರುಳಿ; *cf.* ಮುರಳಿ).

ಮಾರೆ mârĕ. (= ಮಾರ). N., *e. g.* in ಮಾರೆಗವುಡ (My.).

ಮಾಱ್ mâṛ. ಮಾಱು. (= ಮಾಱು 1). To be opposite, to be hostile, to oppose (ಇದಿರ್ Śm. 117). ಮೂವರ್ ರಾಯರನೆ ಮಾಱುವನ್ನೆಸೆದಿರ್ಪರ್ (Śmd. 76). ಮಾಱರ್ (275). ಮಾಱೆದಗೆ ತೋಳ ದಾಳ ಕೂಱರ್ ತೋಱರ್ (275). ಶಿವಭಕ್ತರುಗಳಂ ಮಾಱಿದೆನೆ? (Bp. 45, 18). See ಮಾರ್ಮ.

ಮಾಱಣ mâṛaṇa. (= ಮಾಱಣೆ). After, following; the next morning or day (ಸವಳ್ಗಡೆ Čt. I, 31).

ಮಾಱಣೆ mâṛaṇĕ. Other, following, next. **2,** thereupon (Čh. v. 30. 341). — ಮಾಱಣೆದಿವಸ. The next day (My.; B. 4, 52). — ಮಾಱಣೆರಾತ್ರಿ. The following night (My.; B. 4, 175).

ಮಾಱಾಳಿ mâṛu2-âḷi. (Śmd. 239). A barterer, a seller, a vaiśya (239).

ಮಾಱಿಸು mâṛisu. To cause to sell (My.). **2,** to exchange, to change (as money, My.). ತಲೆಬಿಲ್ಲವನ್ನ, ತಱಗೇ ಇಟ್ಟು ಕೊಣ್ಣು, ಚರಿಗೆ ತಪ್ಪಲೇ ಮಾಱಿಸಿ ಕೊಣ್ಣ (Prv.).

ಮಾಱು mâṛu. 1. To take or give one thing for another: to barter, to sell (ವಿಕ್ರಯ Śmd. Dh.; Śm. 117; C.; T., M. ಮಾಱು, Tĕ. ಮಾರು, to be changed, altered; to exchange, barter). ಮಾಱುವಂ (Śmd. 232). P. p. ಮಾಱಿ. Present participle ಮಾಱುವ (also J. 6, 16), once ಮಾರ್ವ (J. 6, 19). ಮಾಱುವವನು (ವಿಕ್ರೇತೃ, ವಿಕ್ರಯಿಕ); ಮಾಱುವ ದ್ರವ್ಯ (ವಿಕ್ರೇಯ, ಪಣಿತವ್ಯ, etc.); ಮಾಱಲ್ ಬೇಡಿ ಅಂಗ ಡಿಯಲ್ಲಿ ಪಸರಿಸಿದ ದ್ರವ್ಯವು (ಕ್ರಯ್ಯ); ಕೆಯ್ದುವ ಮಾಱುವವನು (ಶಸ್ತ್ರಾಜೀವ, etc.); ಕೊಳು ಮೊದಲಿಂದ್ದ ಅಧಿಕವಾಗಿ ಮಾಱಿದುದು (ಅಧಿಕಫಲ, ಲಾಭ Nr.). ಮೂಲಿಕೆಗಳ ಮಾಱುವವನು (ಮೂಲಿಗ Nn. 48). ಕಳ್ಳ ಮಾಱುವ ಗೃಹ (ಗಂಜ Mr. 198); ಮಾಱುವ ಠಾವು (ಪೇಟೆ 350). ಕೊಣ್ಣು ಮಾಱುವ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವಿಕೆ (ವಾಣಿಜ್ಯ Si. 299). ಕೊಣ್ಣು ಮಾಱುವ ವ್ಯಾಪಾರಿ (ವಾಣಿಜ, etc. 324); ಮಾಱುವವನು (ವಿಕ್ರೇತೃ etc. 324); ಮಾಱುವದು (ವಿಪಣ, ವಿಕ್ರಯ 325); ಹೆಣ್ಣಾ ಮಾಱುವವನು (ಶೌಣ್ಡಿಕ, etc. 339); ಮಾಂಸ ಮಾಱುವವನು (ವೈತಂಸಿಕ, etc. 340). ಅಂಗಡೀ ಮಾಱಿ, ಗೊಂಗಡೀ ಹೊದ್ದ. — ಪೀತಾಮ್ಬರ ಉಟ್ಟರೂ ಕೋತಮ್ಬರಿ ಮಾಱೋದು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prvs.). **2,** to be sold, to sell (My.). ನಿನ್ನಿನ್ನ ಎತ್ತು ಮಾಱಿತು, ನನ್ನಿನ್ದ ಒಕ್ಕೆ ಮಾಱಿತು (Prv.). **3,** to be changed into another form, *e. g.* in ಮಱಹಂ ಮಾಱು, to become motionless or paralyzed (for joy, etc., Bp. 36, 28). **4,** to change (v. t., Bp. 32, 38). — See Čpr. 10, 12; Bp. 27, 21; 42, 5. 10; 60, 14; B. 1, 10; 2, 13; 4, 40. 44. 95. 196; 5, 79. 113. — ಮಾಱಾಟ. -ಆಟ. Exchange, barter, selling (ಪರಿವೃತ್ತಿ, ವಿನಿಮಯ Mr. 346; C.; B. 3, 29. 58; 4, 157; 5, 79. 127. 148). ಮಾಱಾಟಾ ಮಾಡುವವ (ವಿಕ್ರಯಿಕ, ಬಣಜಿಗ); ಮಾಱಾಟದ ಒಡವೆ (ಪಣ್ಯ G.). — ಮಾಱಾಡು. -ಆಡು. To sell (Śmd. 232). — ಮಾಱಾಡುಹ. -ಆಡುಹ. Bartering, selling (ಪರಿವೃತ್ತಿ, ವಿನಿಮಯ, ವೈಮೇಯ Hlâ.).

ಮಾಱು mâṛu. 2. = (ಮಱು 1), ಮಾರ್. The state of being other, different, or next; that of being changed or altered;—that which is given in exchange, barter;—that which is put for sale;—selling, sale (ವಿಪಣ, ವಿಕ್ರಯ Nr.; Tĕ., T., M.; see ಕೆಯ್-; Prv. s. ವಱಿ). **2,** the state of being opposite or hostile. **3,** the state of being reflected. See ಮಾತು; ಮುಮ್- s. ಮುಮ್. — ಮಾಱಿ ಕೊಳ್ (*i. e.* ಮಾಱಿನ್ನು-). To buy. ಮಾಱಿ ಕೊಳ್ಳುವನು (ಕ್ರಾಯಕ, ಕ್ರಯಕ); ಮಾಱಿ ಕೊಳ್ಳು ವಸ್ತು (ಕ್ರೇಯ Nr.). — ಮಾಱಂಕ. -ಅಂಕ (Śmd. 386; Kk. 97). A different, uncommon, not generally worn mark (of distinction, Râv. 6, after 11). 2, the counterpart of any real form, a likeness (Bh. 1, 7, 19; 2, 3, 9). 3, that with which one vies: a rival (Bp. 49, 24). — ಮಾಱಱಿ. -ಅಱಿ. An opponent, an enemy (ಮಱುವಸಲ, ಪಗೆ Śm. 40; ವಿರೋಧಿಭಾವ Kk. 67; ಪಗೆ, etc., ಶತ್ರು Śs.). — ಮಾಱನೆಯ. -ಅನೆಯ. Subsequent. ಮಾಱನೆಯ ದಿನ (ಉತ್ತರೇದ್ಯುಸ್ Si. 477; My.). — ಮಾಱಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. A merchant. ಊರಪ್ಪನ ಎತ್ತು, ಮಾಱಪ್ಪನ ಗೋಣಿ (Prv.). — ಮಾಱವ. -ಅವ. A seller (B. 5, 85). — ಮಾಱಾನ್ -ಆನ್. To stand or hold out against, to oppose, to resist (Śmd. 284; Abh. P. 9, 69; 13, 121; Bp. 54, 50; 58, 37; Bh. 1, 8, 13; Č. Bp. 8, 12; J. 7, 55; 20, 14). — ಮಾಱಾನೆ. -ಆನೆ. Another or second elephant (Abh. P. 3, 80). ಮುಗಿಲಂ ಮಾಱಾನೆಗೆತ್ತಂ (Śmd. 282). — ಮಾಱಿಸು. -ಇಸು. To discharge an arrow in opposition (Abh. P. 5, 86). — ಮಾಱುಗುಡು. -ಕುಡು. To give one's self over to, to yield (Čpr. 8, after 56). — ಮಾಱುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. (= ಮಾಱ್ಕೊಳ್). To take up a hostile position, to quarrel about (Bp. 22, 64). — ಮಾಱುತ್ತರ. -ಉತ್ತರ. A reply, an answer (Śâv. 4, 133; T.). — ಮಾಱುತ್ತರಂಗೊಡು. -ಅಂಕೊಡು. To reply (J. 21, 24). — ಮಾಱುನೇತ್ರ. Other or further three eyes (Bp. 24, 71). — ಮಾಱುನೆಗೆತ (Śmd. 205). Another jump, etc. — ಮಾಱುನೊಗ. Another or separate yoke (ಪ್ರಾಸಂಗ, ನೊಗಕ್ಕನ್ನಲೂ ಎರಡನೆಯದಾದ ನೊಗ Si. 277). — ಮಾಱುವೋಗು. -ಪೋಗು. To enter another state: to grow amazed or bewildered (Bh. 4, 3, 10. 34; J. 4, 51); to fall under the influence of, to be brought into subjection (Bp. 26, 21). — ಮಾಱೊಡ್ಡು. -ಒಡ್ಡು. To become opposite, to assume a hostile position (Grj. 6, after 67); to place or array opposite (J. 33, 31).

ಮಾಱುಳಿ (mâṛu-uḷi). Another business or affair (Râm. 1, 16, 51).

ಮಾಱೆ mâṛĕ. = ಮೋಱೆ. See ಅದು.

ಮಾರ್ mâṛ. = ಮಾಱು 2. — ಮಾರ್ಗಟ್ಟಳೆ. (Śmd. 79, o. r. ಮಾರ್ಗಟ್ಟು). Another rule. — ಮಾರ್ಗಟ್ಟು. A selling-structure: "a market" (ವಿಪಣಿ, ಪಣ್ಯವೀಥಿಕೆ Si. 106; My.). — ಮಾರ್ಗಟ್ಟ. See ಮಾರ್ಗಟ್ಟಳೆ. Another bank, etc. — ಮಾರ್ಗೊರಲ್. Another or second throat (or voice). ಮಾರ್ಗೊರಲ ಭೈರವಂ (Śmd. 79, o. r. ಮೂರ್ಗೊರಲ-). — ಮಾರ್ಕೊಳ್. To become opposite to, to front, to encounter; to oppose, to resist (ಸಮ್ಮುಖ Śmd. Dh.; ತಳ್ಳೊಯ್, ತೊಡರ್, etc., ಪ್ರತಿಕೂಲ Śs.; Abh. P. 15, after 30 & 71 & 72; Śâv. 4, after 85). — ಮಾರ್ಕೋಲ್. A counter-arrow (Bh. 1, 7, 34). — ಮಾರ್ಗಱ್. To come down in an uncommon way or rushingly. ಮಾರ್ಗಱೆ ತೆರೆಗಳಿಂ ತರಲಾರ್ತುದು ತನ್ನದಿಗೆ ಸುರನದಿಪ್ರವಾಹಮುಮಂ (Śmd.

Digitized by Google

79. 286). — ಮಾತಲೆ. (Šmd. 79). Another head. ಮಾತಲೆಯಿಂ ದಿನಾಧಿಪಂಗೆ ಪಿರಿದಾದೊಡಂ (Abh. P. 10, 235). — ಮಾದನಿ. An echo (Čpr. 2, 7; Abh. P. 12, 51; Bhâgavata 10, 18, 9). — ಮಾನಡೆ. To march against (V. 36, 6). — ಮಾನಾಳ. Another stalk of the lotus (Čpr. 8, 10). — ಮಾನುಡಿ. To answer, to reply (Abh. P. 15, after 72; 16, after 7; Bp. 14, 10; V. 40, 39). — ಮಾಪಡೆ. 1. (ಮಾಪಡಿ). Equality, likeness (ಸರಿ, ದೊರೆ, ಜಾಸಟ, ಎಣೆ, etc., ಸಮಾನ Ss.). — ಮಾಪಡೆ. 2. Another or second host, etc. (Čpr. 5, after 39). — ಮಾಪಡೆಗಾಣ್. -ಕಾಣ್. To see another force (Abh. P. 10, 28). — ಮಾಪೆಜ್ಜೆ. Another step or move. — ಮಾಪೆಜ್ಜೆಗೆಡು. Another step or move to fail or become impossible (J. 6, 30). — ಮಾಪೊಡವು. = ಮಾಪೊಳವು. A reflected counterpart, a reflection (ಪಡಿನೆಳಲ್, ಪ್ರತಿಬಿಮ್ಬ Ss.). — ಮಾಪೊಯ್. To beat against: to resist, to oppose. ದಿಗ್ಗಜಚಯಮುಂ ಮಾಪೊಯ್ಯುವುದೇ? (Šmd. 153. 255). — ಮಾಪೊಳವು. = ಮಾಪೊಡವು. (ಪಡಿನೆಳಲ್, ಪ್ರತಿಬಿಮ್ಬ Kk. 62; Šm. 64; Rśv. 6, after 24). — ಮಾಪೊಳೆ. To be reflected (V. 4, 15; 23, 9). ಬಾಲೆ... ಹಲಗೆಮಾಣಿಕದೊಟ್ಟಲಲಿ ಮಗ್ಗುಲಲಿ ಮಲಗಿಸಿ ಈಕ್ಷಿಸುತ, ಮಾಪೊಳೆವ ತನ್ನನೆ ಕಣ್ಡಲಿವುತ, ನಗುತ (Prll. 3, 27). — ಮಾಬಟ್ಟೆ. Another road (Abh. P. 7, after 7 & 32). — ಮಾಬಡ್ಡಿ. Compound interest (My.). — ಮಾಬಲ. An opposing force (Šmd. 292; Abh. P. 2, after 62). — ಮಾಮಲೆ. To make opposition, to oppose (Bp. 21, 15; 22, 12; 27, 28; 32, 20; 58, 66; Č. Bp. 47, 13; Rśv. 5, 117; Râm. 4, 6, 28; J. 2, 54). — ಮಾಮುಗಿಲ್. Opposing clouds (Abh. P. 13, 74). — ಮಾಮುನಿ. To evince anger against (Bp. 28, 32). — ಮಾವಲ. -ಬಲ. = ಮಾಬಲ. (Šmd. 207 Mdb.; 386).

ಮಾರ್ಕ mârka. A low caste of Karṇâṭaka Brâhmaṇas (My.).

ಮಾರ್ಕಣ್ಡೇಯ mârkaṇḍêya. N. of a ṛishi, son of Mṛikaṇḍu, and the author of the Mârkaṇḍêya purâṇa through the instrumentality of some sapient birds. (J. 32, 81). ಮೂರ್ಖನಾದವಗೆ ಮಾರ್ಕಣ್ಡೇಯನ ಆಯುಷ್ಯವಿದ್ದರೂ ಏನು ಫಲ? (Prv.).

ಮಾರ್ಕಣ್ಡೇಯಪುರಾಣ mârkaṇḍêya-purâṇa. N. of a purâṇa (Bp. 43, 76) in honour of Kṛishṇa.

ಮಾರ್ಕವ mârkava. *The plant Eclipta prostrata* Lin.

ಮಾರ್ಗ mârga. (partly fr. ಮೃಗ). *Seeking, search; investigation, inquiry* (ಅರಸಿ ಕೊಮ್ಬುದು Mr. 475). 2, the track of a wild animal: any track, *a road, a way* (ಹಾದಿ Nn. 42; ಬಟ್ಟೆ 86; ಪಥವನು, ಬಟ್ಟೆ Mr. 187; see ದೊಡ್ಡ ಮಾರ್ಗ, ಬಳಿ). 3, a channel, a canal. 4, mode, manner, method, characteristic, usage, custom, use (Šmd. 50; Kâvy. III, 2; III, 1, A, 24. 25); style, diction (see ದೇಸಿ); the right way. 5, *the month mârgaśirsha* (November-December). — ಮಾರ್ಗನಷ್ಟ. -ಂತಪ್ಪು. The proper course or right way to be missed (Šmd. 114).

ಮಾರ್ಗಕ್ರಮಣ mârga-kramaṇa. Journeying (B. 5, 227. 298).

ಮಾರ್ಗಣ mârgaṇa. Seeking, searching for; research;—*begging, asking, desiring;—a beggar, a suppliant, a mendicant* (ಯಾಚಕಜನ, ಬೇಡುವವರು Nn. 70; ಆಸೆಯಿಂ ಬೇಡ್ಪಂ Mr. 518). 2, *an arrow* (ಅಮ್ಬು Nn. 17; ಶರ, ಅಮ್ಬು 70; ಬಾಣ 75; ಸಾಯಕ 518). 3, an enemy (ಅರಾತಿ, ವೈರಿ 70). 4, an inhabitant of hell (ನಾರಕ, ನಾರಕಜೀವಿಗಳು 70). 5, a kind of tree (ಶೀಘ್ರಕಾಂಘ್ರಿಪ, ಶೀಘ್ರದ ಮರ 70; ಶೀಘ್ರ 518).

ಮಾರ್ಗಣೆ mârgaṇĕ. = ಮಾರ್ಗಣ. (ಕಾಣ್ಡ, ಅಮ್ಬು Nn. 116).

ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ mârga-darśana. Exhibition of the right way or mode (Kâvy. III, 1, 2, etc.).

ಮಾರ್ಗವಿದ mârga-vida. One who knows the right way or mode (Šmd. 22. 172).

ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷ mârga-śirsha. *The month in which the full moon enters the constellation mṛigaśiras* (November-December; B. 5, 307. 308).

ಮಾರ್ಗಸ್ಥ mârga-stha. A traveller, a wayfarer. (My.; B. 4, 155).

ಮಾರ್ಗಾನ್ತರ mârga-antara. Another road. 2, proximity to a road (J. 7, 16).

ಮಾರ್ಗಿಕ mârgika. A traveller. (My.). 2, a hunter.

ಮಾರ್ಗಿತ mârgita. *Sought, searched;* inquired after; pursued;—desired.

ಮಾರ್ಗೀಕೃತ mârgi-kṛita. Customary (Bh. 1, 7, 10).

ಮಾರ್ಜ mârja. Cleaning; a cleaner, a scourer. See ಶಸ್ತ್ರ-.

ಮಾರ್ಜನ್ mârjan. "Margin" (My.).

ಮಾರ್ಜನ mârjana. Cleaning, cleansing, scouring, washing. 2, *the plant Symplocos racemosa* Roxb.

ಮಾರ್ಜನಿ mârjani. Wiping away, cleansing. See ಸ-. 2, a broom.

ಮಾರ್ಜನೆ mârjanĕ. (ಮಾರ್ಜನ). *Cleansing the person by wiping or bathing or rubbing it with unguents.*

ಮಾರ್ಜಾರ mârjâra. *A cat.*

ಮಾರ್ಜಾರಿ mârjâri. A female cat. 2, a civet-cat. 3, musk (ಜವಾದಿ Mr. 336).

ಮಾರ್ಜಾಲ mârjâla. = ಮಾರ್ಜಾರ. (ಮಂಜರ Bhn. 10).

ಮಾರ್ಜಾಲಕಿಶೋರನ್ಯಾಯ mârjâla-kiśora-nyâya. The rule of the cat and its kitten, *i. e.* the rule or instinct which leads the stronger to carry or protect the weaker (used of God when thought to act kindly independantly of man's faith and devotion, My.).

ಮಾರ್ಜಿತ mârjita. Cleansed, scoured, purified, swept.

ಮಾರ್ಜಿತೆ mârjitĕ. *Curds with sugar and spices.*

ಮಾರ್ತಣ್ಡ mârtaṇḍa. *The sun.* 2, the number 12 (Čh.).

ಮಾರ್ತಾಣ್ಡ mârtâṇḍa. = ಮಾರ್ತಣ್ಡ.

ಮಾರ್ತಾಣ್ಡೋಪಲ mârtâṇḍa-upala. The sun-stone (ನೇಸರ್ಗಲ್ Čt. II, 81).

ಮಾರ್ದಂಗಿಕ mârdaṅgika. (fr. ಮೃದಂಗ). A drummer (ಮುರ್ಜಿಗ II, 60; Čpr. 6, after 86).

ಮಾರ್ದವ mârdava. (fr. ಮೃದು). Softness, weakness, mildness; kindness, gentleness (Bp. 18, 41; 24, 53; 33, 1; 40, 81; 43, 19; 55, 49).

ಮಾರ್ಪು mârpu. Exchange, change (My.; Tĕ.). — ಮಾರ್ಪಾಗು. To be altered, to change (My.).

ಮಾರ್ಮ mârma. (fr. ಮಾಱ್). = ಮರ್ಮ, (ಮಾರ್ಪ). An opponent (ಮಲೆವ Šmd. II; Šm. 48; Kk. 92, o. r. ಮರ್ಮ).

ಮಾರ್ಷ mârsha. (fr. ಮರ್ಷ). = ಮಾರಿಷ.

ಮಾರ್ಷ್ಟಿ mârshṭi. Cleaning, cleansing, wiping, rubbing;—*cleansing the person by wiping or bathing or rubbing it with unguents.*

ಮಾಲ mâla. = ಮಾಲು 2. — ಮಾಲಗಣ್ಣು. = ಮಾಲ್ಗಣ್ಣು. (My.). — ಮಾಲಗಮ್ಬ. -ಕಮ್ಬ. A leaning column (S. Mhr.).

Digitized by Google

ಮಾಲ mâla. = ಮಾಡೆ, ಮಾಳ 4. N. of a district, lying west and south-west of Bengal (B. 2, 52). 2, *N. of a barbarous tribe;* a barbarian. 3, a forest or wood near a village (*cf.* ಮಲೆ 2). 4, deceit, fraud, artifice. 5, low, base (Sk.; Tĕ. ಮಾಲೆ, a Pariah, outcaste = ಚಣ್ಡಾಲ; vile, base, inferior, wild). — ಮಾಲಕಾಣ. = ಮಾಡೆ-. (Tĕ.; Si. 178).

ಮಾಲಕ mâlaka. A forest or wood near a village. 2, *the nimb tree, Melia sempervirens* Roxb. 3, a garland; a ring.

ಮಾಲಕುಮಿ mâ-lakumi. Tbh. of ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ, q. v. (ಇನ್ದಿರೆ Šm. 6; ಶ್ರೀಸತಿ Kk. 7).

ಮಾಲತಿ mâlati. *The great-flowered jasmin, Jasminum grandiflorum* Lin. (ಜಾಜಿ Mr. 123; see ಜಾಜಿ).

ಮಾಲವ mâlava. = ಮಾಳವ. N. of a country, Malva (Šmd. 120. 288). 2, N. of a râga.

ಮಾಲವತಿ mâla-vati. = ಮಾಡವಿ (Čt. I, 32).

ಮಾಲಾಕಾರ mâlâ-kâra. *A wreath-maker, a flower-seller, a florist* (ಮಾಲೆಗಾಱ Hlâ.).

ಮಾಲಾತೃಣಕ mâlâ-triṇaka. *A fragrant grass, Andropogon schoenanthus* Lin.

ಮಾಲಾತೋರಣ mâlâ-tôraṇa. = ಮಾಲೆದೋರಣ (Šmd. 381). A festoon.

ಮಾಲಾಬನ್ಧ mâlâ-bandha. = ಮಾಲಾಬನ್ಧ. A band or chain of garlands.

ಮಾಲಾರೂಪಕ mâlâ-rûpaka. A kind of rûpaka (Kâvy. III, 3, B, 81 seq.).

ಮಾಲಾವೃತ್ತ mâlâ-vṛitta. A class of vṛittas (Čh.).

ಮಾಲಿ mâli. Wearing a garland or chaplet. See ಅಂಶು-. 2, = ಮಾಲಾಕಾರ. 3, N. of a râkshasa (Abh. P. 13, 121). 4, a gardener (Sk.; My.).

ಮಾಲಿಕ mâlika. *A garland-maker, a flower-seller, a florist* (ಮಾಲೆಗಾಱ Mr. 376). See ಕುಸುಮ-.

ಮಾಲಿಕೆ mâlikĕ. A garland; a necklace; a collection of things arranged in a line; — a species of jasmin. See ನವ-, ಪುಷ್ಪ-, ರಾಗ-; Bp. 46, 62. 2, = ಮಾಳಿಗೆ, a palace.

ಮಾಲಿನಿ mâlini. A female florist; — a woman who wears a garland. 2, N. of a vṛitta (Čh.). 3, N. of the daughter of king Vîravarma (J. 27, 12. 16. 17, etc.).

ಮಾಲಿನ್ಯ mâlinya. (fr. ಮಲಿನ). Uncleanness, impurity; sinfulness (Bp. 40, 64; My.). 2, blackness, obscurity.

ಮಾಲಿಸು mâlisu. To look obliquely, to turn the eye and cast a look from a corner, to leer (ಕಟಾಕ್ಷ Šmd. Dh.). 2, to bend to one side (v. t., as a post, etc., My.; Tĕ. ವಾಲ್ಚು). 3, to behold for a long time (ದೀರ್ಘಾವಲೋಕ Šmd. Dh.).

ಮಾಲೀಕ mâlîka. An owner; a master (My.; Br., Mhr., H.).

ಮಾಲೀದಿ mâlîdi. A kind of sweetmeat (ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಕರದು ಸಕ್ಕರೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರಳಿಸಿದ ಗೋದಿಯ ತುಕಡಿಗಳ ಚೂರು Čb. 136).

ಮಾಲೀಮ mâlîma. A ship's officer, master (B. 5, 164; Mhr., H.).

ಮಾಲೀಸು mâlîsu. Grooming (of a horse, My.; Br., Mhr., H.).

ಮಾಲು mâlu. 1. = ಓಲು 3, ವಾಲು. To bend (v. i., My.; Tĕ. ವಾಲು, ವ್ರಾಲು).

ಮಾಲು mâlu. 2. = ಮಾಲ. Sloping, slanting; a slope, descent (Tĕ. ವಾಲು). — ಮಾಲುಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. An eye that looks obliquely, a squint-eye (My.).

ಮಾಲು mâlu. 1. = ಮಾಲು 2. Property; goods, wares (My.; Br., Mhr., H.). — ಮಾಲುದಾರ. A man of property (My.); an owner (My.).

ಮಾಲು mâlu. 2. N. of a particular mixed caste; — N. of one of Šiva's attendants; — a species of creeper.

ಮಾಲುಧಾನ mâlu-dhâna. *A particular kind of snake* (ಕೇರೆ Nr.; see Si. 77).

ಮಾಲೂಮ್ mâlûm. Known (My.; Mhr., H.).

ಮಾಲೂರ mâlûra. *The bael tree, Aegle marmelos* Corr. (ಶ್ರೀಫಲ, ಬಿಲ್ವ, ಬೆಲ್ವತ Mr. 112). 2, the wood-apple tree, Feronia elephantum Corr. (*cf.* ಬೆಳಲ).

ಮಾಲೆ mâlĕ. = Sk. ಮಾಲೆ, q. v.

ಮಾಲೆ mâlĕ. ಮಾಲಾ = ಮಾಳೆ 1. One of the *tatsamas* (Šmd. 384; Kk. 95; Šm. 77). *A wreath, a garland, a chaplet;* — a string; a necklace; a rosary. 2, *a row, a line;* — *a series.* See Prv. s. ಶಾಲೆ 2. — ಮಾಲೆಗಿಡಿ. -ಕಿಡಿ. Sparks in rows (Râm. 6, 14, 20). — ಮಾಲೆದುಮ್ಬಿ. -ತುಮ್ಬಿ. A string of black bees. ಅವಳ ಕುರುಳ್ಗೆ ಮಾಲೆದುಮ್ಬಿಗಳ್ ಎಣೆವೆ (Šmd. 139). — ಮಾಲೆದೊಡರ್. -ತೊಡರ್. A chain of garlands (Grj. 2, after 106). — ಮಾಲೆದೋರಣ. -ತೋರಣ. = ಮಾಲಾತೋರಣ, q. v. — ಮಾಲೆವೂ. -ಪೂ. A flower, or flowers, of a garland (Čpr. 1, 125; 8, 47; Abh. P. 5, 124).

ಮಾಲೆಗಾತಿ mâlĕ-gâti. = ಮಾಲೆಗಾಱ್ತಿ. (J. 5, 58; 6, 17. 19).

ಮಾಲೆಗಾಱ mâlĕ-gâṟa. (Šmd. 235. 246). = ಮಾಲಾಕಾರ. (ಮಾಲಾಕಾರ, ಮಾಲಿಕ Nr.; ಮಾಲಾಕಾರ, etc. Hlâ.; ಮಾಲಿಕ Mr. 376; Čpr. 3, 28; Č. Bp. 47, 41). See ಪ್ರಾತಿಹಾರಿಕ.

ಮಾಲೆಗಾಱ್ತಿ mâlĕgâṟa-ti. (Šmd. 244. 246). A female wreath-maker or florist (Čpr. 8, after 4; Grj. 2, 86).

ಮಾಲೊಸರು mâlŏsaru. (Mr. 408, o. r. ಮಾಲೊಸರು).

ಮಾಲೋಪಮೆ mâlô-upamĕ. A kind of upamĕ (*Kâvy. III,* 3, B, 63 seq.).

ಮಾಲ್ಯ mâlya. *A wreath, a garland, a chaplet.*

ಮಾಲ್ಯವತ್ mâlya-vat. Adorned with garlands. 2, *N. of a mountainous range.*

ಮಾಲ್ಯವನ್ತ mâlya-vanta. Tbh. of ಮಾಲ್ಯವತ್. = ಮಾಲ್ಯವತ್ No. 2 (Bp. 19, 27; My.). 2, N. of a râkshasa.

ಮಾವ mâva. (Šmd. 25). Tbh. of ಮಾಮ. A mother's brother (My.; T., M. ಮಾಮ; Tĕ. ಮಾಮ); a wife's or husband's father (ಶ್ವಶುರ Nr.; My.; G.; ಶ್ವಶುರ, ಗಣ್ಡನ ತನ್ದೆಯೂ ಹೆಣ್ತಿಯ ತನ್ದೆಯೂ Si. 191; ಪೂಜ್ಯ, ಶ್ವಶುರ 444). ವಿಷ್ಣುವಿನ ಮಾವ (ದುಗ್ಧಾಬ್ಧಿ Mr. 19). ಹೆಣ್ತಿಯ ತನ್ದೆಯಾ ಹೆಸರಿಡುವ ಕಾಯಿ (the mango, Bĕdagina čaupadi). ಮಾವನ್ದಿರ್ or ಮಾವಂಗಳ್ (Šmd. 124. 126). ಮಾವಂಗಳ್ (Čpr. 6, 88; 7, 90). ಅತ್ತೆ ಮಾವನ್ದರು (ಶ್ವಶ್ರೂಶ್ವಶುರ Si. 194; My.). ಅತ್ತೆಯ ತುರುಬು ಮಾವನ ದಾನ. — ಕತ್ತೇ ಮೇಲೆ ಅತ್ತೆ ಏರಿದರೆ ಕೊಡೇ ಹಿಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಮಾವ ಬರ ಬೇಕು. — ಮಗನಿಗೆ ಮಾವ ಸತ್ತರೇನು? ಸೊಸೆಗೆ ಅಪ್ಪ ಸತ್ತರೇನು? (Prvs.). See Bp. 4, 49; Bh. 1, 8, 26; 2, 13, 48; Râv. 9, 35; J. 6, 48. 53; 11, 6; B. 2, 39; ಸೋದರ-.

ಮಾವಟಿಗ mâ-v-âṭiga. (Šmd. 240). (fr. ಮಹಾಮಾತ್ರ). An elephant-driver (J. 8, 22; ಯನ್ತೃ, ಹಸ್ತಿಪಕ Si. 421; ಆಧೋರಣ 466; My.; Tĕ. ಮಾವಟೀಡು, ಮಾಪ್ಟೀಡು).

ಮಾವತ mâvata. = (ಮಾವಟಿಗ), (ಮಾವತಿಗ), ಮಾವನ್ತ, (ಮಾವನ್ತಿಗ), ಮಾವುತ, ಮಾವ್ತ. An elephant-driver, a mahaut (ಮಾವುತ Šs.; My.; B. 5, 62; Mhr., H. ಮಹಾತ, ಮಾಹೂತ).

Digitized by Google

ಮಾವತಿಗ mâvatiga. A mahaut (Bp. 22, 15. 29; 61, 24; ಹಂಚಿಗ Čt. I, 18).

ಮಾವನ್ತ mâvanta. = ಮಾವತ. (ಹಸ್ತ್ಯಾರೋಹ, ನಿಷಾದಿ, etc. Nr.; ಹಸ್ತ್ಯಾರೋಹ, ಹಸ್ತಿಪಕ, ನಿಷಾದಿ Hlâ.; ಜೋದ Kk. 65, Šm. 51; Grj. 6, 75; Bp. 21, 37. 41; 59, 34).

ಮಾವನ್ತಿಗ mâvantiga. = ಮಾವತಿಗ. (ನಿಸಾದಿ Šmd. 305; ಯನ್ತೃ, ಹಸ್ತಿಪಕ Nr.).

ಮಾವಿ mâvi. = ಮಾಸು 2. The after-birth (Tĕ.). — ಮಾವಿಚೀಲ. The chorion (ಗರ್ಭಾಶಯ, ಜರಾಯು Si. 194).

ಮಾವಿ mâvi. Of a yellowish green colour (C.; Mhr., H. ಮಾವಾ).

ಮಾವು mâvu. = ಮಾ 2, etc. The mango; the mango tree, Mangifera indica Lin. (ಆಮ್ರ, etc. Mr. 112; C.). ಮಾವಿನ ಮರ (ಮಾಕನ್ದ Nn. 153). ಮಾವಿನ ಗಿಡ (ಆಮ್ರ, ಚೂತ, ರಸಾಲ Si. 129). ವಸನ್ತದೊಳ್ ಮಾವು ಬನ್ದುದು (Šmd. 163). ನೆಲ್ಲುಂ ಕೌಂಗುಂ ಮಾವುಂ ಮಲ್ಲಿಗೆಯುಂ ಬೆಳೆವುವಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿನ ರಸದಿಂ (84. 256). See Šmd. 83; Čpr. 6, 64; 7, 90. 152; Bp. 3, 75; Č. Bp. 11, 5; Râv. 2, 35. 37; J. 3, 3; 8, 4; 17, 4; 29, 45; Si. 228; B. 2, 16. 35. 51; ಇಮ್ಮಾವು, etc.

ಮಾವುತ mâvuta. = ಮಾವತ, etc. (ನಿಷಾದಿ, ಹಸ್ತ್ಯಾರೋಹ Mr. 157, o. r. ಮಾವತ; Č. Bp. 47, 32; B. 4, 23; My.).

ಮಾವುಲಿಗ mâvuliga. (Tbh. of ವಾಗುರಿಕ?). A man who uses nets for catching deer, etc. (ಮೃಗಯು, ಲುಬ್ಧಕ, ವ್ಯಾಧ, ವಾಗುರಿಕ Hlâ.).

ಮಾವ್ತ mâvta. = ಮಾವುತ, etc. (Č. Bp. 47, 44; My.).

ಮಾಶೌರ್ಯ mâ-šaurya. Tbh. of ಮಹಾಶೌರ್ಯ, q. v.

ಮಾಷ mâsha. A bean;—*a kind of pulse, Phaseolus radiatus* Roxb. (ಉದ್ದು Mr. 374); see ಉಡುಗ. 2, a particular weight of gold, etc. (said to be about 17 grains troy).

ಮಾಷಕ mâshaka. A particular weight of gold, etc. (ಎರಡು ಗುಲಗಂಜೀ ತೂಕದ ಬೆಳ್ಳಿ Si. 329).

ಮಾಷಪರ್ಣಿ mâsha-parṇi. *A kind of leguminous shrub, Glycine debilis* Lin.

ಮಾಷಾಪೂಪ masha-apûpa. A round flat cake of Phaseolus radiatus with a hole in the middle, especially used at śrâddhas (My.).

ಮಾಷೀಣ mâshîṇa. *A field of mâshas.*

ಮಾಷ್ಯ mâshya. *A field of mâshas.*

ಮಾಸ್ mâs. = ಮಾಸ 1. *The moon; a month.*

ಮಾಸ mâsa. 1. *The moon;—a month of thirty days* (ತಿಂಗಳ್ Šm. 112). ಮಾಸಕ್ಕೆರಡು ಸಲ ಉಪವಾಸ ಮಾಡಿದರೂ ಕಾಸೊನ್ದು ಬಿಡ ಲಾರ (Prv.). 2, the number 12. — ಮಾಸಕಟ್ಟೆಪ್ಪ. N. (Bp. 56, 35). — ಮಾಸಗಟ್ಲೆ. -ಕಟ್ಲೆ. A monthly rule or practice (My.). — ಮಾಸ ಮಾಸ. rep. Every month (Bp. 26, 3; Č. Bp. 47, 7).

ಮಾಸ mâsa. 2. (Tbh. of ಮಹಸ್; see ಮಾಸವಳ, ಮಾಸಾಳು).

ಮಾಸಪಂಚಕ mâsa-pañcaka. An aggregate of five months. 2, the fifth month (!Šêv. 2, 99).

ಮಾಸರ mâsara. A dusky colour (Tĕ.: mingled, mixed). ತುರಗವರ್ಣಂ.... ಮಾಸರಮಾಗೆ ಮೌರ್ವನಕ್ಕು (Mr. 275, o. r. ಮವುರನಕ್ಕು).

ಮಾಸರ mâsara. 1. The meal of parched barley mixed with sour milk or buttermilk and covered with grass. 2, *the scum of boiled rice,* rice-gruel.

ಮಾಸರ (mâ-âsara). 2. Tbh. of ಮಹಾಶ್ರಯ. (Čpr. 8, 50. 52; 9, 72). See Čpr. s. ಬಗೆ 2.

ಮಾಸರಿ mâsari. See ಲವಂಗಮಾಸರಿಹುಲ್ಲು.

ಮಾಸಲು mâsalu. Impurity, dirtiness (My.). ಬಟ್ಟೆ ಮಾಸಲಾಗಿದೆ (My.). — ಮಾಸಲುಬಟ್ಟೆ. A dirty cloth (My.).

ಮಾಸವಳ (mâsa2-vaḷa). (Šmd. 234). = ಮಾಸವಳ್ಳ (234) and ಮಾಸಾಳು. A great, mighty, influential man, a hero, a leader. — ಮಾಸವಳಮದನಮಹೇಶ. (Šmd. 207). The great lord Kâma who is very influential.

ಮಾಸವಳ್ಳ mâsa-vaḷḷa. = ಮಾಸವಳ, q. v.

ಮಾಸಾರ್ಧ mâsa-ardha. *A half-month* (ಪಕ್ಷ, ಹದಿನಯು ದಿನ Nn. 112; ಪಕ್ಷ Mr. 497). ಮಾಸಾರ್ಧವಾದರೆ ಅಮಾವಾಸೆಯೋ? ಹುಣ್ಣಿಮೆಯೋ? ಎನ್ದು ಕೇಳಿದನನ್ತೆ (Prv.).

ಮಾಸಾವನ್ತ mâ-sâvanta. = ಮಹಾಸಾವನ್ತ, q. v.

ಮಾಸಾಳಿ mâsâḷi. = ಮಾಸಾಳು. (Č. Bp. 47, 22).

ಮಾಸಾಳು mâsâḷu. (= ಮಾಸವಳ). A great man, a hero, a leader (Grj. 2, after 106; Bh. 7, 2, 7). ಆತನು ಕಲ್ಲಿನಾಥನ ಕಡುಗಲಿಯ ಮಾಸಾಳು ಮಾಹೇಶ್ವರರ ಬಲದೊಳು (Bp. 37, 46). ಆಳುತನವಾಭರಣವೇ! ಮಾಸಾಳು ಮೆಯ್ದೋಱು ಅದಿಸಲ್ ಅಹಿತರ ಮೇಲೆ ಬಾ! (Bh. 8, 4, 31). ವನಿತೆಯರು ಬಳಸಿದರು ಬವರದ ಮನಸಿಜನ ಮಾಸಾಳಿನನ್ದದಲಿ ಉಭಯಭೂಮಿಪರ (Râm. 1, 16, 52).

ಮಾಸಿ mâsi. A certain weight (Mhr. ಮಾಶೀ). ಅಯ್ದು ಗುಂಜೆಯ ಮಾಸಿ (ಮಾಷ G.).

ಮಾಸಿಕ mâsika. Monthly. (Si. 243). 2, = ಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧ. (My.).

ಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧ mâsika-śrâddha. A monthly śrâddha (My.).

ಮಾಸು mâsu. 1. (= ಮಾಜು 1, etc.). To grow dim, to be obscured, to fade, to decrease (J. 15, 17); to become dusky, grey, or black; to be stained, to become foul, dirty, impure or filthy (ಮಲೀಮಸ Šmd. Dh.; ಮಲಿನತೆ Šm. 110; Bp. 21, 8; J. 18, 25; My.; B. 1, 6; Tĕ. ಮಾಯು; *cf.* ಮಸಿ, ಮಡಿ 2). 2, to dirty, to soil (My.; B. 2, 1; 5, 297). ಮಾಸಿದ ಹರಿಯ ಸೀರೆ (ನಕ್ತಕ, ಕರ್ಪಟ Nr.). ಮಾಸಿದುದು (ಕಶ್ಮಲ, ಮಲಿನ, ಮಲೀಮಸ, ಮ್ಲಾನ Hlâ.; ಪಿಪ್ಪಲ, ಮಲಿನ Nn. 62; ಮಲೀಮಸ, ಮಲಿನ, ಕಜ್ಜರ, ಮಲದೂಷಿತ, ಕೊಱೆಯಾದುದು Si. 368). ಮಾಸಿದ ಕಾಲ್ ಮೊಗಂಗಳಿಂ ಮಲ್ಲಿಕಂಗಳೆಮ್ಬುದು; ನಸು ಮಾಸಿದ ಎಱಂಕೆಗಳಿಂ ಕಲಹಂಸೆಗಳೆಮ್ಬುದು (Hlâ.). ಕಾಲ್ ಮೊಗಂ ಮಾಸೆ ಮಲ್ಲಿಕಾಖ್ಯಂ; ಪಕ್ಷ ಮಾಸೆ ಕಲಹಂಸೆಯಕ್ಕುಂ (Mr. 173). ತುರಗವರ್ಣಂ... ಮಾಸೆ ಬೋರಂ (275). ದೋಸೇ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಮಾಸಿದವಳಿನ್ದ ಆಗದೇ?—ಬಟ್ಟೆ ಮಾಸಿದರೆ ಆಗಸಗೆ, ನಾಲಿಗೆ ಮಾಸಿದರೆ ಕೆರಕ್ಕೆ. —ಮಾಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ಹೆದರಿದವಳು ಮುಸರಿಗೆ ಹೆದರ್‍ಯಾಳೇ?—ಮಾಸುವ ಮೂರಿಗೆ ಹೇಸುವ ಗಣ್ಡನನ್ತೆ (Prvs.).

ಮಾಸು mâsu. 2. = ಮಾವಿ. Impurity, filth, dirt (T. ಮಾ, ಮಾಜು; M. ಮಾಚ್ಚು, ಮಾಜು, ಮಾಯ್ಚು). 2, the after-birth, placenta (ಜರಾಯು Šmd. Dh.; Šm. 110; My.; M. ಮಾಚ್ಚು, ಮಾಜು; Mhr. ವಾರ); the exterior membrane which invests the fetus, chorion (ಗರ್ಭಾಶಯ, ಜರಾಯು, ಉಲ್ಬ, ಕಲಲ Nr.). ಕೂಸು ಕೂಸಿಪ್ಪ ಚೀಲಂ ಜರಾಯು; ಆ ತಟದ ಗಲ್ಲೆ ಉಲ್ಬಂ; ಆ ತೊಡಿಲಿಸುತ್ತಿಪ್ಪ ಮಾಸು ಕಲಲಂ (Mr. 308). — ಮಾಸುಚೀಲ. = ಮಾವಿ-. ಮಾಸು ಚೀಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಪಶುವು ಮೊದಲಾದವುಗಳು (ಜರಾಯುಜ Si. 367).

ಮಾಸೂರೀಣ mâsûrîṇa. (fr. ಮಸೂರ). A field of lentils (ಮಸೂರಿಗಳು ಬೆಳೆಯುವ ನೆಲ Si. 301).

Digitized by Google

ಮಾಸೋಪಮೆ mâsa-upamĕ. A simile derived from the moon or the months (Kâvy. III, 3, B, 63 seq.).

ಮಾಸ್ಮ mâ-sma. *Not, no.*

ಮಾಹಾಕುಲ mâhâkula. (fr. ಮಹಾಕುಲ). *Of noble family or lineage, nobly born.*

ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ mâhâtmya. (fr. ಮಹಾತ್ಮ). High-mindedness. 2, *exalted state or position, greatness, majesty, dignity.* 3, a work giving an account of the merits of any holy place or object, a legend.

ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯೆ mâhâtmyĕ. = ಮಹಾತ್ಮ್ಯ. (ಭಗ Nn. 52).

ಮಾಹಿಷ mâhisha. (fr. ಮಹಿಷ). *Coming from or belonging to a buffalo.*

ಮಾಹಿಷಿ mâhishi. A she-buffalo (Čpr. 4, 48).

ಮಾಹಿಷ್ಮತಿ mâhishmati. N. of a city. (J. 9, 10. 11. 15).

ಮಾಹಿಷ್ಯ mâhishya. *The son of a Kshatriya father and a Vaiśya mother.*

ಮಾಹೆ mâhĕ. A month (My.; Br., Mhr., H.).

ಮಾಹೆವಾರಿ mâhĕvâri. A monthly settlement; a monthly register of occurrences; monthly accounts (My.; Mhr.); monthly (My.; Br.).

ಮಾಹೇಯ mâhêya. (fr. ಮಹಿ). Earthen, terrestrial.

ಮಾಹೇಯಿ mâhêyi. *A cow* (ಹೋಮಧೇನು Hlâ.; ಮಹಾಧೇನು Mr. 180).

ಮಾಹೇಶ mâhêśa. (fr. ಮಹೇಶ). Relating to Śiva. (J. 20, 14).

ಮಾಹೇಶ್ವರ mâhêśvara. (fr. ಮಹೇಶ್ವರ). Relating to Śiva; a worshipper of Śiva (Bp. 3, 41; 7, 1; 36, 36; see ಎರ-).

ಮಾಹೇಶ್ವರಿ mâhêśvari. *Pârvati, Durgâ* (Mr. 14).

ಮಾಳ್ mâḷ. = ಮಾಣ್, etc. To cease, etc. ಮುಟ್ಟವೆ ಮಾಳ್ದವಳು (ಪುಷ್ಪಹೀನೆ, ನಿಷ್ಫಲೆ Hlâ.). (2, to abandon, see ಮಾಳ್ಮುಕಿ).

ಮಾಳ mâḷa. 1. (Šmd. 40, one MS. ಮೋಳ). = (ಮಹಳ 1?). Mhr. ಮಾಳ, a loft). See ನಡುಮಾಳ (? Mdb. MS. has ನಿಡು ಮಾಳ, q. v. s. ನಿಡು).

ಮಾಳ mâḷa. 2. A plain, an extended tract of ground (My.; Mhr.; see ಗೋ-); a bed for filling in sea-water (B. 4, 202).

ಮಾಳ mâḷa. 3. = ಮಹಳ 2, etc. (My.; Tĕ., M. ಮಾಳಯ; T. ಮಾಲಯ). ನಾಳೆ ಮಾಳಹಬ್ಬ, ಹೋಳಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು (Prv.). — ಮಾಳವಕ್ಷ. = ಮಾಳ. (My.).

ಮಾಳ mâḷa. 4. = ಮಾಲ. Deceit, etc. See ಮಾಳಿಗ. 2, N. of men (My.). ಸಾಯುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಾಳಪ್ಪಸೆಟ್ಟಿ ಮಾನು ತಿನ್ದು ಸತ್ತ (Prv.).

ಮಾಳಚಿ mâḷaci. N. ಮಾಳಚಿಯ ಭರ್ತೃ ಮಯ್ಲಾರಿ (Mr. 15).

ಮಾಳವ mâḷava. = ಮಾಲವ. (Bp. 6, 18; 61, 30; B. 4, 39).

ಮಾಳವಿ mâḷavi. A Malva woman. 2, N. of a râga (My.).

ಮಾಳಾಬನ್ಧ mâḷâ-bandha. = ಮಾಲಾಬನ್ಧ. See ಅಡಾಡಿಗ.

ಮಾಳಾಯಿ mâḷi-âyi. N. ಉಮ್ಮೆಟೀಕೆ ತಿಮ್ಮೆಟೀಕೆ ಮಾಳಾಯಿ, ಕಚ್ಚು ಹೊಡಿಯೋಕೆ ಸಾನ್ತಾಯಿ (Prv.).

ಮಾಳಿ mâḷi. = ಮಾಳಿ 2. N. (of washer-women, etc. My.; Mhr. ಮಾಳೀ, a female gardener or florist). 2, a woman unable to copulate (My.).

ಮಾಳಿಗ mâḷa-iga. (Šmd. 233). A deceitful man (?).

ಮಾಳಿಗೆ mâḷigĕ. (Šmd. 40). (Tbh. of ಮಾಲಿಕೆ). A common house with a flat roof; an upstair house with a flat roof (My.; ಅಟ್ಟ G.; Tĕ. ಮಾಳಿಗೆ, a house, abode; M. ಮಾಳಿಗ, ಮಳಿಗ, an upper story; a palace; T. ಮಾಳಿಗೈ, a palace; a house; Mhr. ಮಾಳೀ, an upper story; a boarded loft; a sort of garret; see ಮಾಡ, ಮಾಡಿ 1); the flat roof of a house (My.; ದಕ್ಷ Čt. II, 38; Śa.; Kk. 46). ಮಾಳಿಗೆಯ ಕುಪ್ಪೆ (G. 184). ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಮಾಳಿಗೆಯ ಕುಪ್ಪೆ ಮೇಲೆ ಗುಬ್ಬಿ ಗೂಡು ಕಟ್ಟಿ ಕೊಣ್ಡು ಇರುತ್ತದೆ (B. 2, 5). ಗುಡ್ಡಕಾ ಗಳ ಮಾಳಿಗುರಿಯಿತು (Bp. 56, 33). ದೂಳಿ ದೂಪವಾದೀತೇ? ಮಾಳಿಗೆ ಸ್ವರ್ಗವಾದೀತೇ?—ದೂಳಿಯಿನ್ದ ಮಾಳಿಗೆಯಾದೀತೇ?—ಮ ಠದ ಮಾಳಿಗೇ ಏರಿದವ ಗಟ್ಟಾ ಹತ್ತ್ಯಾನೇ? (Prvs.). See ನೆಲ, ಬೆಕ್ಕು-. ಕಾಡು ಎಲೆಯಿಪ್ಪು, ಲೋಹನಾಂಕಿತಕಿಮ್ಮು, ಕೂಡುಗೆ ಮ್ಮು ಮಾಳಿಗೆಗೆ; ಭಕ್ತ ಗೆಯ್ದ ಆಚಾರವಿಮ್ಮು (Sp.). — ಮಾಳಿಗೆ ಮನೆ. A house with a flat roof. ಬಯ್ಲುಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಕಡಿಮೆ ಬೀಳುವದರಿನ್ದ ಮಾಳಿಗೇ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ನಡಾವಳಿ ವಿಶೇಷವುಣ್ಟು (B. 4, 122).

ಮಾಳೆ mâlĕ. 1. ಮಾಳಾ. = ಮಾಳಿ. See ಮಾಳಾಬನ್ಧ.

ಮಾಳೆ mâḷĕ. 2. = ಮಾಳಿ. N. of women. ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದ ಊರಿಗೆ ಅಗಸರ ಮಾಳೆಯೇ ಮುತ್ತಯ್ದೆ (Prv.).

ಮಾಳ್ಮುಕಿ mâḷmuki. (fr. ಮಾಳ್). A wife who does not leave her husband (ಮಗಳ್ಮಾ, ಗಣ್ಡನ ಪತ್ತಿ ಬಿಡ ದಾಕೆ Šmd. II).

ಮಾಲ್ mâḻ. = ಮಾಡು 1, q. v. To do, etc. ಮಾಲ್ಪಂ (Šmd. 28. 217. 275); ಮಾಲ್ಪರ್ (39); ಮಾಲ್ದರ್ (44); ಮಾಲ್ಪುದು (43. 79. 92. 151. 222. 375); ಮಾಲ್ಕೆ (232. 270); ಮಾಲ್ಪ (Šm. 97). ಶ್ರೀಸೋಮನಾಥಂ ನಮಗೆ ಅಭಿಮತಮಂ ಮಾಲ್ಕೆ! (Mr. 1a). ಮಂಡಲೋಳ್ ನೃಪಗೆ ನಿನ್ದು ಸೇವೆ ಮಾಲ್ಪ ದೊಮ್ಮೆಗಳು (ಪಾಂಚಾಲಿಕೆ, ಪುತ್ರಿಕೆ 204). ಓಲಗಳ ಮಾಲ್ಪವಂ (ಪತ್ರಿಕ 377). ನೀತಿಯ ಬಲ್ಲವ ಪುರುಷಂ, ಮಾತುಗಳ ಕೆಡಿಸಿ ನುಡಿಯದಾತನೆ ಚತುರಂ, ಪ್ರೀತಿಯ ಮಾಲ್ಪನೆ ನಣ್ಪಂ, ಭೀತಿಯೋಳಿರ್ಪವನೆ ಭೃತ್ಯ (Subhâshita-kandapadya).

ಮಾಲ್ಕೆ mâḻkĕ. Doing; performance, execution; business; manner, mode (Tĕ. ಮಾಟ್ಕ, ಮಾಡ್ಕ). ಪೆರಿದವನ ಕಣ್ಗಳ್ ಅನ್ತಕನ ಕಾಲ್ಗಳ್ ಇವಿನ್ತೊಡಗೂಡಿ ಗಾವುದಂ ತಳ ರ್ದೋಡೆ ಬಲ್ಲಿದಂ ನಡೆದ ಮಾಲ್ಕೆಯೆನಿಸ್ಪುದೆ? (Grj. 1, 26). See Šmd. 38. 64. 128. 187; Čh. v. 132; Čpr. 8, 49; Bp. 3, 37; 22, 14; 34, 6; 60, 30; J. 2, 26; 5, 24; 19, 29.

ಮಿಕ mika. Tbh. of ಮೃಗ. (My.; B. 4, 37. 181).

ಮಿಕಿ miki. (= ಮಿಟಿ). A term in imitation of blinking (Tĕ. ಮಿಡಿಕಿಂಚು, to blink the eyes; T., M. ಮಿದುಕ್ಕು, to open the eyes; Mhr. ಮಿಚಮಿಚ, blinking). — ಮಿಕಿ ಮಿಕಿ ನೋಡು = ಮಿಟಿ ಮಿಟಿ ನೋಡು. To look at in a blinking and inquisitive manner (B. 3, 74).

ಮಿಕ್ಕು mikku. 1. (= ಮಿಡುಕು 2). A groan. — ಮಿಕ್ಕೆನ್-ಎನ್. To groan (Bp. 54, 81).

ಮಿಕ್ಕು mikku. 2. P. p. of ಮಿಗು.

ಮಿಕ್ಕು mikku. 3. = ಮಿಗು. To grow abundant, to increase (Bp. 13, 17); to exceed (B. 5, 234. 284); to remain, etc. (T., Tĕ. ಮಿಂಚು). ತುಕ್ಕ ಹಿಡಿದ ಬಗ್ಗ ಮಿಕ್ಕದವನಿಗೂ ಆಗದು (Prv.). — ಮಿಕ್ಕೇರು. To rise greatly (Grj. 3, 12).

ಮಿಕ್ಕು mikku. 4. Excess; the state of being more or above or other; remainder, rest (My.; T. ಮಿಚ್ಚ; Tĕ. ಮಿಂಚು). ಮಿಕ್ಕಿನ ವಿಭಕ್ತಿಗಳ್ (ಉಳಿದ ವಿಭಕ್ತಿಗಳ್ Šmd. 149 Cm.). See Bp. 13, 14. 22; 14, 10; 18, 102; 19, 28; 23, 22; 37, 25; 38, 65; 43, 34; 50,

Digitized by Google

42; 51, 20; 57, 64; 58, 32; 59, 56. — ಮಿಕ್ಕಾಗು. -ಆಗು. To be left, to remain, to be another (B. 3, 21; My.). ಜೀವರ ತ್ವಕೆಗೆಯೇ ಮಿಕ್ಕಾದ ಪಾಷಾಣಂ? (Śs. 62).

ಮಿಗ miga. Tbh. of ಮೃಗ (Śmd. 353; ಮೃಗ Nn. 59; ಎರಲೆ Śs.). ಪಕ್ಕಿ ಮಿಗಂಗಳ್ (Śmd. 89). ಮಿಗಮುಂ ಕೆಡಪುವ ಗುಡು (ಇಡುಸಿಲ್ II). ಮಿಗಮಿರ್ಪ ತಾಣಂ (ವನೆ Kk. 73; Śm. 31). — ಮಿಗಗೆಡಪು. -ಕೆಡಪು. To cause beasts to fall into. ಮಿಗಗೆಡಪುವೆಡೆ (ಇಡುಸುಲ್ Śm. 31). — ಮಿಗಗೆಯ್ಯ. -ಕೆಯ್ಯ. Śiva (ಶಿವ Kk. 4; ಈಶ್ವರ Śm. 2). — ಮಿಗದ ಅಂಕೆಗ. Having the mark of an antelope: the moon (R.). — ಮಿಗದಾಣ. -ತಾಣ. A place for beasts (ಅಡೆ Śm. 96). — ಮಿಗದೇರ. -ತೇರ. Wind, the wind-god (ಅನಿಲ Kk. 16; Śm. 13; Śśv. 1, 39). — ಮಿಗಲಚ್ಛಣ. The moon (ಶಶಿ Kk. 44; ಚಂದ್ರ Śm. 16). — ಮಿಗವಕ್ಕಿಗ. = ಮಿಗವಕ್ಕಗ, q. v. — ಮಿಗವಕ್ಕೆ. -ವಕ್ಕೆ. The lair of a wild beast (ಅಡೆ Kk. 52). — ಮಿಗವಕ್ಕಿಗ. -ವಕ್ಕಿಗ. He on whom an antelope reposes: the moon (ಚಂದ್ರ, etc., ಶಶಿ Kk. 44, o. r. -ವಕ್ಕಗ). — ಮಿಗವಗೆ. -ವಗೆ. A tiger (Śśv. 1, 39). — ಮಿಗವಟ್ಟೆ. -ವಟ್ಟೆ. A track of wild beasts (ಸರು Śs.). — ಮಿಗವಡ್. -ಮಡ್. A young beast (ಕೂಸು Kk. 53). — ಮಿಗವೇಂಟೆ. -ಬೇಂಟೆ. Hunting wild beasts (ಸರವಿ Kk., o. r. ಸವಲ್).

ಮಿಗತೆ migatĕ. Surplus; remnant, rest (My.; Tĕ.).

ಮಿಗಲು migalu. = ಮಿಗಿಲು. (My.).

ಮಿಗಸು migasu. = ಮಿಗಿಸು. (My.).

ಮಿಗಿಲು migilu. ಮಿಗಿಲ್. = ಮಿಗಲು. Greatness, muchness, abundance; excellence, superiority, surpassingness; superabundance, excess; remainder, rest (My.; Tĕ. ಮಿಗಲೆ, ಮಿಗುಲು, ಮಿಗುಲಿ). ನಲನ್... ಪಕ್ಷಿಪಾವರ್ತಿಗೆ ನಾಕು ಮಡಿ ಮಿಗಿಲ್ (Rām. 3, 2, 18). ಜನಪಂ... ಅರ್ಥನು, ಜನಪದದಿ ಮಿಗಿಲೆನಿಸಿ, ರಾಜ್ಯವ (3, 2, 25). ಸರ್ವ ನಾಡು ಸಮಸ್ತವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಪೂರಿತಹಸ್ತಿನಾಪುರದಿಂದ ಮಿಗಿಲ್ (Bh. 1, 8, 27). See Čh. v. 4. 8; Čpr. 2, 91; 5, 26; Bp. 52, 8. — ಮಿಗಿಲಾಗು. -ಆಗು. To become or be greater or superior, to surpass, to excel (J. 18, 25; My.). ಗಜಾಶ್ವಯುದ್ಧಧಿಯೊಳ್ ಭಗದತ್ತನಿನ್ ಆ ನಲನಿಂ ಮಿಗಿಲಾದಂ (Śmd. 203). ತಪ್ಪದೀ ಪಥಮ್ ಎಲ್ಲರೊಳು ಮಿಗಿಲಪ್ಪ ಕನ್ನಡ ಬೊಮ್ಮದೇವನಗಳ್ (Bp. 31, 25). ಮಿಗಿಲಾದವನ ಹತ್ತರ ಹಗೆ ಸಲ್ಲ, ನಗೆಗಾಡಿನ ಹತ್ತರ ಮೈತ್ರಿ ಸಲ್ಲ (Prv.). 2, to be left as a remnant (My.).

ಮಿಗಿಸು migisu. = ಮಿಗಸು. To make great or excessive, etc. (J. 8, 31; 17, 57); to cause to be left or remain (24, 23; My.).

ಮಿಗು migu. = ಮಿಕ್ಕು 3, (ಮಿಂಚು 1). To grow great, abundant or excessive (ಹಿರಿದಾಗು Śm. 81), to exceed, to grow more or larger (ಅತಿಕ್ರಮಣ Śmd. Dh.; Śm. 81);—to superabound, to be in excess, to be over and above, to remain over, to be left as a remnant, to remain; to be other or not the others (ಅವಶಿಷ್ಟ Śmd. Dh.; Śm. 81; ಅಲ್ಲದೆ ಉಡು Śmd. 119. 144. 256 Cm.; ಉಡು 134. 210. 252 Cm.; My.; T.);—to go beyond, to surpass, to put into shade (ಮಾರ್ಕೊಳ್, ತಳ್ಳೊಯ್, ಮೀಱು, etc., ಪ್ರತಿಹತ Śs.; Čpr. 1, 38. 101; J. 7, 31; 10, 12; 16, 7);—to be counteracted (see ಮಿಸ-). P. p. ಮಿಕ್ಕು (Śmd. 284. 287). ಇವರಿಂತೆ ಮಿಕ್ಕುವಂ ನೋಡಿ ಕೊಳ್ವುದು (Śmd. 134). ಮಿಕ್ಕುದು (ಉಲ್ಬಣ, ಉದ್ಭಟ, ಉತ್ಕಟ, ಉದ್ಧತ); ಉಣ್ಣು ಮಿಕ್ಕುದು (ವಿಘಸ, ಭುಕ್ತಶೇಷ Hlā.). ಬಿಳುಪು ಮಿಕ್ಕ ಕಣ್ಣವಳು (ವಾಮಲೋಚನೆ Nr.). ಭೋಜನಕ್ಕಾಗಿ ಮಿಕ್ಕುದು (ವಿಘಸ Mr. 220). ಪಟ್ಟಾಭಿಷಿಕ್ತಳು ಆದ ರಾಣಿ ದೇವಿ, ಮಿಕ್ಕನ್ನಾ ರಾಜಪತ್ನಿ ಭಟ್ಟಿನಿ (Si. 65). See Śmd. 136. 207. 284. 287; Čpr. 8, 87; Bp. 5, 61; 21, 23; 32, 10. 32; 35, 36; 40, 34; 43, 27. 28; 47, 50; 51, 48. 50; 55, 4; Mr. 7; Śm. 6; Bh. 1, 10, 29; 2, 13, 6. 10. 11; Rāv. 5, 129; 6, after 11, thrice; 6, after 137; 8, after 125; 13, 26; 13, after 70; 13, 77; 13, after 91; J. 7, 31; 8, 2; 10, 12; 28, 22. 57; 29, 23. 46; 30, 24; Si. 243. 317; Mr. s. ಕಡು 1; ಕೆಯ್ಮಿಗು.

ಮಿಗೆ migĕ. 1. Abundance, excess (T. ಮಿಗ್ಗೈ; see ಬಗು-).

ಮಿಗೆ migĕ. 2. (Śmd. 110). Infinitive of ಮಿಗು: So as to abound, abundantly, excessively, much; further; well (ನಾಡೆ, ಎಡೆ, ಅವಗಂ, ನೆಱೆ, etc., ಅಧಿಕ Śmd. 391; ಕರಂ, ನೆಱೆ, ಸೂಳದು, etc. Śm. 58; ಪಾದಪೂರಣಾರ್ಥಂ Čt. I, 19; II, 34). ಮಿಗೆ ನುಡಿಯ ಬಲ್ಲಾತನು (ವಾಗೀಶ, ವಾಗ್ಮಿ Nr.). See Śmd. 112. 221. 273; Śm. 10. 11. 79. 100; Grj. 10, 112; Bp. 2, 42; Bh. 1, 20, 55; 2, 13. 46; 3, 13, 35; Rāv. 5, 33. 37; J. 3, 25; 28, 5. 18. — ಮಿಗೆ ಮಿಗೆ. rep. (Bp. 22, 65). — ಮಿಗೆವೋಗು. -ಪೋಗು. To grow abundant, etc. (Čpr. 1, 69).

ಮಿಗೆ migĕ. Tbh. of ಮೃಗ. — ಮಿಗೆವರಗ. -ವರಗ. The moon (ಚಂದ್ರ Čt. I, 46).

ಮಿಂಗು miṅgu. (= ನುಂಗು). To swallow (Tĕ.; R.; T. ಮಿಂಗು, ಮಿಕ್ಕೈ, ಮಿಡುಂಗು, ವಿಡುಂಗು, to eat).

ಮಿಜಾಜು mijāju. Fastidiousness, airs and affectation, high notions and fancies (My.; Mhr., H.).

ಮಿಂಚಿಸು minčisu. To cause to shine, to make bright, to furbish, to polish (My.).

ಮಿಂಚು minču. 1. (= ಮಿಗು, etc.). To become great, to excel, as in any work (My.; Tĕ.; T. ಮಿಂಜು);—to go beyond, to exceed (My.; Tĕ., T.). ಅಯ್ವತ್ತು ವರುಷಗಳಿಗೆ ಮಿಂಚಿದ ವಯಸ್ಸು (ಸ್ಥವಿರ, ವೃದ್ಧತ್ವ Si. 195);—to expire, as a period, to pass beyond reach (My.; Tĕ. ಮಿಗುಲು);—to behave overbearingly or proudly (My.; Tĕ., T.). See ಕೆಯ್ಮಿಂಚು 2.

ಮಿಂಚು minču. 2. (= ಮಿನುಗು 1, etc.). To shine, to be bright, to sparkle, to glitter; to flash, to lighten (ದೀಪ್ತಿ Śmd. Dh.; Śm. 85; C.; T., M. ಮಿನ್ನು). ಚಳಚಳನೆ ಮಿಂಚುತ್ತು ಸಿಡಿಲ ಕೆಯ್ದುವಿಗೆಯೋಲ್ (Śmd. 229). ಮಿಂಚುವ ಬಟ್ಟಹ ತೊಮ್ಮ (ಕೋಶ, ಮಣ್ಡಲಕ Nr.). See Bp. 42, 30; Śm. 41; Bh. 1, 19, 20; Rāv. 6, 54; 8, 102; J. 3, 3; 4, 30; 17, 2; ಕೆಯ್ಮಿಂಚು 1.

ಮಿಂಚು minču. 3. Shine, lustre, brightness, glitter; lightning (ಕಳೆ, ಕದಿರು, ಮಿನುಗು, ಹಬೆ, ಡಾಳ, ಮಿಱುಗು, ಪೊಳಪು, etc., ಕಾನ್ತಿ Śm. 15; ಕಾನ್ತಿ Kk. 25; ದೀಪ್ತಿ Śm. 85; ಭ್ರಮರ, ಹೊಳಹು Nn. 63; ವಿದ್ಯುತ್ Śmd. Dh.; ವಿದ್ಯುತ್ತು Śm. 85; ಶಮ್ಪೆ, ಚಪಲೆ, ಕ್ಷಣಿಕೆ, etc. Hlā.; ಘನದೀಪ್ತಿ, ಸೌದಾಮಿನಿ, ಚಪಲೆ, etc. Mr. 43; ಶಮ್ಪೆ, ಶತಹ್ರದೆ, etc. Si. 30; ಹ್ರಾದಿನಿ, ತಟಿತ್ 435; ವಿದ್ಯುತ್ 480; ಮುಗಿಲ್ವೆಳಗು Śs.; C.; Tĕ.; T. ಮಿನ್; M. ಮಿನ್ನು). ಕಾರ್ಗಾಲ ಮಿಂಚಿನೋಲ್ ಪೊಳೆದವೊ ಬಾಳ್ಗಳ್! (Śmd.

Digitized by Google

218 Mdb.). ಬೀಸುವ ಬಿರುಗಾಳಿ, ಕೊಳ್ವ ಮುಚ್, ಪೊಯ್ವ ಸಿಡಿಲ್, ಚಿಲಿಮಿಪ್ಪ ಮಿಂಚು (218 Mdb.). ಖಡ್ಗಾಯುಧಚಾಪಮಂ ಪೋಲೆವ ಮಿಂಚನೆ ಪೋಲ್ತಿರೆ ಬೀಸು! (272). ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಹೋದರೆ ಮಿಂಚಿನ ಭಯ ತಪ್ಪೀತೇ? (Prv.). See Čpr. 2, 92; 4, 38. 42; Bp. 34, 29; 37, 25; 40, 57; 42, 4; Rśv. 6, 54; 8, 118; 13, 78; J. 2, 1; 3, 25; 5, 11; 12, 19; 15, 17. **2,** a silver-ring worn by married women on the second toe (My.; Tĕ.; T., M. ಮಿಂಜ). ಮಿಂಚು ಕಡಗ ತಾಲಿ ಇಲ್ಲದೆ ಮದು ವೆಯೇ? (Prv.). — ಮಿಂಚುಗಲ್ಲು. -ಕಲ್ಲು. Talc (ಅಭ್ರ W. p. 540). — ಮಿಂಚುದಲೆ. -ತಲೆ. A shining head (from being bald, oiled, etc. Bp. 51, 54). — ಮಿಂಚುಪುಡಿ. A powder used in anointing the body. ಮೆಯ್ಮಿಂಚುಪುಡಿ (ಚರ್ಚೆ, etc. Si. 225). — ಮಿಂಚುಬಳ್ಳಿ. The heart-pea (ಪಾರಾವತಾಂಘ್ರಿ, ಕಠಭಿ, ವಣ್ಣೆ, etc. Si. 159). — ಮಿಂಚುಬುಡಿ. -ಹುಡಿ. (Śmd. 204). A fire-fly, a fire-worm (ಖದ್ಯೋತ, ಜ್ಯೋತಿರಿಂಗಣ Nr.; ಪತಂಗ, ಶಲಭ Nn. 61; ಖದ್ಯೋತ Mr. 176; Bh. 7, 6, 59; J. 9, 16). ಸರಿಯೇ ಸೂರ್ಯಗೆ ಕೋಟಿ ಮಿಂಚುಬುಡುಗಳ್? (Si. 62). — ಮಿಂಚು ಮಾಡು. To cause to shine, etc. (My.). 2, to decorate one's self (My.). — ಮಿಂಚುಹುಡಿ. = ಮಿಂಚು ಬುಡಿ. (My.; ಇನ್ದ್ರಗೋಪ G.).

ಮಿಟಕಿಸು mitakisu. To open and shut (the eyes) rapidly; to twinkle, to blink; to beckon with the eye; to look at inquisitively with the eyes half shut; to stare (My., with or without ಕಣ್ಣು; see Tĕ. & T. s. ಮಿಟಿ).

ಮಿಟಕು miṭaku. = ಮಿಟಕಿಸು. (My.).

ಮಿಟಗರಿಸು miṭagarisu. = ಮಿಟಕಿಸು. (My.).

ಮಿಟಲ miṭala. = ಮಿಟಲಿ 2, ಮಿಟಲೆ, (ಮಿಟಿಲ), ಮಿಟ್ಲೆ. — ಮಿ ಟಲಗಿಡ. A small craggy tree with rough leaves, Epicarpurus orientalis Blum. (Z.). See ಮರ-.

ಮಿಟಲಿ miṭali. 1. = ಮಿಟಲಿ, q. v.

ಮಿಟಲಿ miṭali. 2. = ಮಿಟಲ, etc. (Its leaves are used like sand-paper, My.).

ಮಿಟಲೆ miṭalĕ. = ಮಿಟಲ, etc. (My.).

ಮಿಟಾಯಿ miṭâyi. = ಮಿಠಾಯಿ. (My.).

ಮಿಟಿ miṭi. (= ಮಿಕಿ, ಮಿಳಿ). Blinking; staring (see s. ಮಿಟಿ). — ಮಿಟಿ ಮಿಟಿ ನೋಡು. = ಮಿಕಿ ಮಿಕಿ ನೋಡು. (My.). — ಮಿಟಿಮಿಟಿಸಗ್ಗ. A svarga in which the deities (who do not shut the eye-lid) only stare at one another, a svarga that has no attractions and offers no happiness (Čpr. 4, 80; My. as ಮಿಟಿಮಿಟಿಸ್ವರ್ಗ).

ಮಿಟಿಲ miṭila. = (ಮಿಟಲ, etc.). N. of a plant (ದ ರ್ದುರ Mr. 116).

ಮಿಟಿಲಿ miṭili. N. of a plant (ಮೂಟ Mr. 133, o. r. ಮಿಟಲಿ).

ಮಿಟ್ಟ miṭṭa. = ಮಿಟ್ಟನೆ, q. v.

ಮಿಟ್ಟನೆ miṭṭanĕ. (fr. ಮಿಡುಕು 1 or ಮಿಡುಗು). (= ಮಿಡ, etc.). In a sorrowful manner. — ಮಿಟ್ಟನೆ ಮಿಡುಕು. To be greatly grieved, to weep on account of sorrow (V. 34, 92). ಮಿಟ್ಟನೆ ಮಿಡುಕಿತು (ಅದಿಲ್ Čt. II, 27; Śm. 59; Kk. 43, o. r. ಮಿಟ್ಟ ಮಿಡುಕಿತು).

ಮಿಟ್ಟು miṭṭu. = ಮಿಟ್ಟೆ 2, ಮಿಣ್ಟೆ 2. Rising or high ground, a hill (Tĕ. ಮಿಟ್ಟ; see ಇದಿರ್ವಟ್ಟು; T. ಮಿಡಿಲ್, ಎದಿಲ್, greatness; M. ಮಿಡುಕ್ಕು, ಮಿಡುಕ್ಕು, strength; cf. ಮಿಸುಟು 4, etc.). **2,** a mass, a multitude. ಮಿಟ್ಟೆಮ್ಟುಪುದು ಮಿಕ್ಕ ಅಪ್ಪುದು (Čt. II, 78).

ಮಿಟ್ಟೆ miṭṭĕ. 1. = ಮಿಣ್ಟೆ 1, q. v. (Rśv. 5, 52).

ಮಿಟ್ಟೆ miṭṭĕ. 2. = ಮಿಟ್ಟು, etc. The state of being high, raised, or jutting out (T.); rising ground, a hill (My.; Tĕ.; T. ಮಿಟ್ಟ, ಮೇಡು; see ಮೆಟ್ಟು, ಮೇಡು). See ಮೂಎಟ್ಟೆ?. **2,** a mass, a large number (Bh. 7, 4, 32). — ಮಿಟ್ಟೆ ತಗ್ಗು. Hills and dales (My.). — ಮಿಟ್ಟೆನೆಲ. Rising ground (My.). — ಮಿಟ್ಟೆವರಹಾ. A kind of gold pagoda worth four Rupees (Tĕ.; R.).

ಮಿಟ್ಲೆ miṭlĕ. = ಮಿಟಲ, etc. (My.). See ಮರ-.

ಮಿಠಾಯಿ miṭhâyi. = ಮಿಟಾಯಿ. Sweetmeats (My.; B. 3, 101; Mhr., H. ಮಿಠಾಯಿ; Mhr. ಮಿಷ್ಟಾಯಿ, sweetness; Mhr., H. ಮಿಠಾ, sweet).

ಮಿಠಾಯಿಗಾರ miṭhâyi-gâra. A maker, or seller, of sweetmeats (My.).

ಮಿಠಾಲಕಡಿ miṭhâ-lakaḍi. Sweet wood: liquorice root (ಮ ಧುಕ, ಮಧುಯಷ್ಟಿಕೆ, ಅತಿಮಧುರ, etc. Si. 148; H.).

ಮಿಡ miḍa. = (ಮಿಟ್ಟನೆ), (ಮಿಡಿ 9), ಮಿಡು. Sorrowfully. — ಮಿಡ ಮಿಡನೆ ಮಿಡುಕು. = ಮಿಟ್ಟನೆ ಮಿಡುಕು. (Bp. 24, 56).

ಮಿಡ miḍa. Tbh. of ಮೃಡ. Śiva. (ಈಶ್ವರ Śm. 2).

ಮಿಡತೆ miḍatĕ. = ಮಿಡಿತೆ, etc. (My.; Tĕ.).

ಮಿಡಿ miḍi. 1. = ಮಡ 1, etc. The heel (Rśv. 5, after 55). See ಹಿಮ್ಮಡಿ. — ಮಿಡಿವಿಡಿ. -ಪಿಡಿ. To seize (another's) heel (J. 15, 31).

ಮಿಡಿ miḍi. 2. (= ಮೆಳೆ). A bush, a small shrub (T. ಮಿಡೈ; T. ಮಿಡೈ, ಮಿಣ್ಣು, to be pressed or thronged). See ಗೊರಿ-, ಗೋರಿ-.

ಮಿಡಿ miḍi. 3. (= ಮಾಟು 2). To strike at or strike with a finger or the fingers (as an earthen pot to prove its soundness, My.); to fillip (see ಬಿರಲ್-); to strike with the index, as the strings of a lute, etc. (ಅಂಗುಲಿಪ್ರಹರಣ Śmd. Dh.; Śm. 92; M.; T. ಮೀಟ್ಟು, Tĕ. ಮೀಟು). **2,** to toss up with the thumb, as a Rupee (My.; Tĕ.). **3,** to move with a jerk of the fingers, to pull or extend the string of a bow (Bh. 7, 10, 38; J. 12, 46; 13, 64; T.). ಬೇಡತಿಯು.. ನುಣ್ಪಟ್ಟ ಮೊಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕನ್ನರಿಯನಿಟ್ಟು, ಕಿಡ್ಪ ಗುರಿನ್ದಲಿ ಬಿಲಿದೊಲಿದು ಮಿಡಿದು, ಬಾಜಿಸಿ, ಪಾಡುತಿರೆ (Rāgh. 17, 66). ಗಲ್ಲವನೊಡನೆ ಮಿಡಿದು (Bp. 15, 13). ಚಾಪಮಂ ಪಿಡಿದು, ಮಿಡಿದು (J. 8, 35). ಮಿಡಿದರೊಡೆವನ್ತೆ ಅಮೃತರಸದಿಂದ ನೆರೆದ ಘಃ ಗೊಡಮೊಲೆಯನ್ ಅವನ ವಕ್ಷಃಸ್ಥಲದೊಳಿಟ್ಟು ಒತ್ತಿದೊಡೆ (11, 17).

ಮಿಡಿ miḍi. 4. P. p. of ಮಿಡಿ 3, in ಮಿಡಿ ಮಿಡಿದು (Bh. 8, 21, 12).

ಮಿಡಿ miḍi. 5. (= ನೆಗೆಯ್ಯು 1). To leap, to bounce, as a horse, to hop (Rśv. 6, after 11; Tĕ. ಮಿಡಿ, ಮಿಡಿ); to move about rapidly, as a tuft of hair (Bp. 24, 44); to leap, to pass over by leaping (Abh. P. 4, 122). **2,** to make fly: to shed, as tears (J. 19, 20. 27).

Digitized by Google

ಮಿಡಿ miḍi. 6. Springing, bouncing, hopping. — ಮಿಡಿನಾಗರ. The venomous Coluber nâga of Russel (Bd.; Tĕ. ಮಿಡಿನಾಗು, ಮಿಣ್ಣಾಗು, the adder).

ಮಿಡಿ miḍi. 7. A very young, quite unripe, pebble or pellet-like fruit (ಶಲಾಟುಫಲ Śmd. Dh.; ಶಲಾಟು Śm. 92; ಎಳೆಗಾಯಿ, ಹದಿರ್, ಹೀಚು 22; ಎಳೆಗಾಯ್ Kk. 23; My.; ಪರಳುಗಾಯಿ Bhn. 58; Čpr. 1, after 101; 7, 87; Rśv. 2, 47; M. ಮಿಡಿ, a small cucumber before the flowers fall off). ಒಣಗಿದ ಮಿಡಿ (ವಾನ, ಒಣಗಾಯಿ Si. 123). ಮಿಡಿ ಪಣ್ಣಾಗದೆ? (Si. 44). See ಪಸುರ್-, ಪೂ-, ಮಾ-. — ಮಿಡಿಗಾಯಿ. -ಕಾಯಿ. A hard, unripe fruit (ಶಲಾಟು Si. 123). 2, the fruit of the climbing herb Momordica charantia Lin. (St. & Pl.). ತಿರುಳುದೋರ್ದ ಮಿಡಿಗಾಯಿ (ಕೋಮಲ, ಶಲಾಟು Mr. 109). — ಮಿಡಿಮಾವು. A quite unripe mango (My.).

ಮಿಡಿ miḍi. 8. Moving with a pull of the fingers, propelling. — ಮಿಡಿಬಿಲ್. -ಬಿಲ್. A bamboo slit at the one end of which a pebble is kept which is propelled by bending the end backwards and letting it spring back (My.; Rśv. 5, 52. 80).

ಮಿಡಿ miḍi. 9. (fr. ಮಿಡುಕು 1). = ಮಿಡು. Grief. See ಸಿಡಿ-.

ಮಿಡಿಚೆ miḍičĕ. = ಮಿಡಿತೆ, ಮಿಡಿತೆ, ಮಿಡುಚು. That which hops: a grasshopper, a locust (ಶೀಲಕಣ್ಣ Nn. 49; ಪತಂಗ, ಶಲಭ Si. 176; My.; M. ಎಟ್ಟಿಲ್, ಪೆಟ್ಟಿಲ್; T. ವೆಟ್ಟುಕ್ಕಿಳಿ).

ಮಿಡಿತೆ miḍitĕ. = ಮಿಡಿಚೆ, etc. (My.; Si. 176; Tĕ. ಮಿಡುತ).

ಮಿಡು miḍu. = ಮಿಡಿ, etc. — ಮಿಡು ಮಿಡನೆ ಮಿಡುಕು. = ಮಿಡ ಮಿಡನೆ-. (Bp. 26, 15; 40, 35; Rśv. 13, after 104). — ಮಿಡು ಮಿಡುಕು. = ಮಿಡು ಮಿಡನೆ-. (Č. Bp. 19, 32).

ಮಿಡುಕು miḍuku. 1. = ಮಿಡುಗು. To grieve, etc. (ಅಳಲು Śm. 80; Bp. 24, 56; 26, 15; 40, 35; Rśv. 5, 41; 13, after 104; Tĕ.; T. ಎಳಿ). See ಮಿಟ್ಟನೆ-.

ಮಿಡುಕು miḍuku. 2. (= ಮಿಕ್ಕು 1). Grieving, lamenting, groaning (Tĕ. ಮಿಡುಕು, ಮಿಡುಕೆ).

ಮಿಡುಕು miḍuku. 3. = ಮಿಡುಂಕು, (ಮಿಸುಕು 1, etc.). To recover consciousness, to become conscious, to grow animated or quickened, to become lively or vigorous, to be alive (ಚೈತನ್ಯ Śmd. Dh., o. r. ಮಿಡುಂಕು; ಅಸು Śm. 80; Čpr. 5, 115; J. 21, 40). **2,** to move (v. i., Čpr. 5, after 64; Bp. 47, 25. 58; 54, 81; Rśv. 1, 41; J. 22, 20; 25, 54; see Sp. s. ಬೆರಳುಗಾಳಿ). **3,** to urge on, to push (see ಕಡು-; M. ಮಿಡುಕ್ಕು, ಮುಡುಕ್ಕು, T. ಮುಡುಕ್ಕು, ವಿಡುಕ್ಕು, to animate; to urge on). **4,** to move (v. t., Rśv. 5, 89).

ಮಿಡುಕು miḍuku. 4. Moving, setting in motion (Čpr. 5, 99); animation, life, liveliness, activity, sprightliness, vigor, strength, valor (ಪರಾಕ್ರಮ Bhn. 3, o. r. ಕಡುಪು; Bh. 3, 13, 20; Râm. 4, 3, 8; J. 2, 28; 4, 30; 17, 30; 25, 31; M. ಮಿಡುಕ್ಕು, T. ಮಿಡಲ್, ಮುಡುಕ್ಕು). — ಮಿಡುಕುಗುಂದು. -ಕುಂದು. Activity, etc. to decrease (Śśv. 2, 79).

ಮಿಡುಗು miḍugu. = ಮಿಡುಕು 1. To be very much distressed, to grieve, to mourn (ಸಂಖಿನ್ನ Śmd. Dh., ದುಃಖದಿಸ್ಸಾದ ಚಿನ್ತೆ Cm.; M. ಮುಡುಗು).

ಮಿಡುಂಕು miḍuṅku. = ಮಿಡುಕು 3, q. v.

ಮಿಡುಚು miḍuču. = ಮಿಡಿಚೆ, etc. (Bp. 56, 24).

ಮಿದ್ದೆ middĕ. = ಮುದ್ದೆ 1. — ಮಿದ್ದೆಕೂಡು. = ಮುದ್ದೆಯನ್ನ. (My.).

ಮಿಣ miṇa. (ಮಿನು, ಮಿಟು, ಮಿಸು). Glittering; sparkling. (Tu. ಮಿಣ್; Mhr. ಮಿಣಮಿಣಣೀಂ, to burn dimly). — ಮಿಣಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To glitter (My.). — ಮಿಣ ಮಿಣನೆ ಮಿಂಚು. To glitter (My.).

ಮಿಣಕು miṇaku. 1. = ಮಿಣುಕು 1, ಮಿನುಕು 1. To glitter (My.).

ಮಿಣಕು miṇaku. 2. ಮಿಣಕ್. = ಮಿಣ, ಮಿಣುಕು 2. (Tĕ. ಮಿಣುಕು, ಮಿನುಕು, ಮಿನ್ನು; M. ಮಿನುಕ್ಕು). — ಮಿಣಕುಹುಳು. = ಮಿಂಚುಹುಳು. (ಖದ್ಯೋತ, ಜ್ಯೋತಿರಿಂಗಣ Si. 176). ಮಿಣಕುಹುಳು ತಿಣಿಕಿದರೆ ಜೇನು ಬಸ್ಸೀತೇ? (Prv.). — ಮಿಣಕ್ಕೆನ್ನು. -ಎನ್ನು. To glitter (My.).

ಮಿಣಕೆ miṇakĕ. = ಮಿಣಿಕೆ, ಮಿನಿಕೆ, q. v. (My.).

ಮಿಣಿ miṇi. = ಮಿಳಿ. A rope made of twisted leather straps (ಚರ್ಮಪಾಶ Mr. 286; Si. 277; C.; M. ಮಿಡೆ, ಮಿಡೆ, ಮುಡೆ, to braid, twist; Tĕ. ಮೆಲಿ, a turn, twist; cf. ಮೆಡಲು). ತೊಗಲ ಮಿಣಿ (ನದ್ಧ್ರಿ, ವಧ್ರಿ, ವರತ್ರೆ, ತೊಗಲ ಹಗ್ಗ Si. 344). ಬಿಟ್ಟು ಆಡುವ ಗೆಣೆಯು ಹದಿಕುತೊಗಲಿನ ಮಿಣಿಯು (Dp. 54). See ಕಟ್ಟು-.

ಮಿಣಿಕೆ miṇikĕ. = ಮಿಣುಕೆ, etc. (My.).

ಮಿಣುಕು miṇuku. 1. = ಮಿಣಕು 1. (My.; Tu. ಮೆಣುಕು).

ಮಿಣುಕು miṇuku. 2. = ಮಿಣಕು 2. (My.).

ಮಿಣ್ಟೆ miṇṭĕ. 1. = ಮಿಟ್ಟೆ 1. A kind of weapon (ಶರಮುಣ್ಡೆ Mr. 296; Śśv. 3, 23; Râm. 3, 3, 18).

ಮಿಣ್ಟೆ miṇṭĕ. 2. = ಮಿಟ್ಟೆ 2, etc. A mass, a multitude (Rśv. 5, 80).

ಮಿಣ್ಡ miṇḍu1-a3. 1. A man who does not restrain the animal passion, a libertine, a paramour, a lover, a whoremaster (Čpr. 8, after 73; Bp. 11, 5. 6; 40, 13. 25. 56; 42, 13. 19. 29; Si. 193; G. 139; My.; Tĕ.). ಗಣ್ಡ ಬಯ್ದರೆ ಹುಚ್ಚು, ಮಿಣ್ಡ ಬಯ್ದರೆ ಮೆಚ್ಚು (Prv.). — ಮಿಣ್ಡಜಂಗಮ. A lascivious Jangama (Bp. 6, 33; 11, 2. 23. 48. 50). — ಮಿಣ್ಡಪ್ರಾಯ. The age in which animal passion is powerful, nubile age, etc. (Bp. 25, 9. 10). — ಮಿಣ್ಡಭಕ್ತ. A lascivious devotee (Bp. 11, 37). — ಮಿಣ್ಡವನ್ದಿ. -ಹನ್ದಿ. A lusty hog (Bh. 3, 13, 18). — ಮಿಣ್ಡಸಂಗಯ್ಯ. N. (Bp. 59, 5). — ಮಿಣ್ಡಹರೆಯ. = ಮಿಣ್ಡಪ್ರಾಯ. (Bp. 9, 33; 27, 65).

ಮಿಣ್ಡ miṇḍu 2-a 3. 2. A man of high position or character: a hero (Bh. 3, 16, 38). **2,** somebody (or something) that is above or beyond another's reach, beyond his faculties, or out of his power. ಕತ್ತೆ ಚಿತ್ರಗಾರನ ಮಿಣ್ಡ (is an object that he never can draw well), ಹಣ ನೋಟಗಾರನ ಮಿಣ್ಡ (is something he is likely to make mistakes about), ಟವಣೆ ತಾನಭೋಗನ ಮಿಣ್ಡ. — ದೋಣೀ ಪಾಟದ ಮೇಲೆ ಅಮ್ಬಿಗಾರನ ಮಿಣ್ಡ. — ಹೊಡೆ ಪಾಟದ ಮೇಲೆ ಅಮ್ಬಿಗರ ಮಿಣ್ಡ. — ತುರುಕಮಿಣ್ಡ ಬರುವಾಗ್ಗೆ ಎದುರು

Digitized by Google

ಚುಕ್ಕಿಯೇ? (Prvs.). See Prvs. s. ಉಂಯಿ, ಪಿಣ್ಣು, ಮಡಿ, ಮೋಟ ಮರ.

ಮಿಣ್ಡಗಾತಿ minda-gâti. An incontinent woman, an adulteress, a whore (My.).

ಮಿಣ್ಡಗಾಱ minda-gâra. A paramour, an adulterer, a whoremaster (ಜಾರ, ಉಪಪತಿ Si. 193). ಉಣ್ಡವನಿಗೆ ಹಸಿವಿಲ್ಲ, ಮಿಣ್ಡಗಾಱನಿಗೆ ನಾಚಿಕೆಯಿಲ್ಲ (Prv.).

ಮಿಣ್ಡತನ mindatana. Lasciviousness, whoredom (Bp. 40, 34).

ಮಿಣ್ಡಿ mindi. A lusty female; a woman of nubile age (see ತುಱು-, ಸಬ-). ಮಿಣ್ಡಿಯಾ ಗಣ್ಡ ತಾ ದಣ್ಡಿಂಗೆ ಹೋದರೇ (ಅದು ಯಾರೂ) ಹಿಣ್ಡಿಯ ಹಡಿಗೆಗೆ ಕೋಣನ ತನ್ದು, ಕಣುಗಣ್ಣು, ಹೊಡದನ್ತೆ (ಆಗುತ್ತದೆ, Sp.). — ಮಿಣ್ಡಿವೆಣ್ಣತಿ. -ಪೆಣ್ಡತಿ. A lusty wife (Râghô. 17, 65).

ಮಿಣ್ಡು mindu. 1. Animal passion, sensual longing, lustiness (J. 3, 8; 30, 5).

ಮಿಣ್ಡು mindu. 2. (= ಮಾಣ್ಟು 5). The position of being raised (too much, as a lever). ಸನ್ನೆಗೋಲು ಮಿಣ್ಡಾಗಿದೆ (My.).

ಮಿಣ್ಣಿ minni. = ಮಿಳ್ಳಿ, etc. A small wooden or metal spoon; a small metal vessel in the form of a čambu, any small metal vessel used for drinking (My.). 2, = ಮಿಣ್ಣು, *e. g.* ಮಿಣ್ಣಕಾಯಿ, ಮಿಣ್ಣಗಡಿಯಾರ (My.).

ಮಿಣ್ಣು minnu. The state of being small, short, dwarfish. ಮಿಣ್ಣಾಗಿದ್ದವನ ಬಣ್ಣವೇ ಬೇಱೆ (Prv.).

ಮಿಣ್ಣೆ minně. = ಮಾಟಿ (Śs.).

ಮಿತ mita. 1. Measured, meted, measuring;—defined, limited;—moderate; regular; scanty, frugal; sparing; little, brief, concise;—examined, known. See Čh. v. 221. 224. ಮಿತವಾದ್ದು ಬಾಳುವದು, ಹಿತವಾದ್ದು ಫಲಿಸುವದು (Prv.).

ಮಿತ mita. 2. Tbh. of ಮೃತ (Śmd. 353).

ಮಿತಭಾಷಿ mita-bhâshi. Speaking little, seldom speaking; speaking in a deliberate manner. (My.).

ಮಿತಮ್ಪಚ mita-m-pača. Cooking food by measure: a miser; *niggardly, stingy, avaricious.*

ಮಿತವಚನ mita-vačana. = ಮಿತಭಾಷಿ. 2, N. (Rîv. 5, after 130).

ಮಿತಿ miti. Measuring; measure; weight; determinate amount; limit; moderation; accurate knowledge. ಮಿತಿ ಮಾಡಿದರೂ ಗತಿ ಮಾಡ ಬೇಕು (Prv.). ಆ ವ್ಯಾಪಾರವು ಮಿತಿ ಮಾಱಿ ಬೆಳದಿರುತ್ತದೆ (B. 4, 28; see 4, 119). See ಪ್ರ-. 2, interest on money loans (Mhr.). — ಮಿತಿ ಮೀಱಿ. dupl. ಮಿತಿ ಮೀಱೆಯಿಲ್ಲದ ಮೋಹದ ಚಿನ್ತೆ (Dp. 36, 1).

ಮಿತಿಳೆ mitilě. Tbh. of ಮಿಥಿಲೆ (Śmd. 338).

ಮಿತ್ತಡಿ mittadi. N. See ನಾಟ್ಯಸ-. — ಮಿತ್ತಡಿಯನಾರ್. N. (Bp. 17, 1).

ಮಿತ್ತು mittu. Tbh. of ಮೃತ್ಯು (Śmd. 351; Čpr. 5, 110; Bp. 40, 55; J. 14, 15).

ಮಿತ್ರ mitra. *A friend, an associate.* 2, *an ally.* 3, *the sun.* 4, N. of an âditya or form of the sun, commonly associated with Varuna. ಅಮರಮುನಿಗಳು (ಎಪ್ಪತ್ತುವಿನ) ಮಿತ್ರರಕ್ಕ (Mr. 19). Feminine ಮಿತ್ರಳು (My.; B. 5, 289). ಮಿತ್ರನಿಗೆ ಮಱೆ ಮಾಡ ಬೇಡ, ಶತ್ರುವಿಗೆ ಹೊಣೆಯಾಗ ಬೇಡ (Prv.).

ಮಿತ್ರಘ್ನ mitra-ghna. Friend-killing, treacherous. (My.).

ಮಿತ್ರಜ್ಞ mitra-jña. Mindful of a friend's benefits, thankful to him (My.).

ಮಿತ್ರಜ್ಞತೆ mitra-jñatě. Thankfulness for a friend's benefits (My.).

ಮಿತ್ರತ್ವ mitratva. Friendship; alliance; intimacy. (J. 19, 42; My.).

ಮಿತ್ರದ್ರೋಹ mitra-drôha. Injury or betrayal of a friend, malice indulged against a friend. (My.).

ಮಿತ್ರದ್ರೋಹಿ mitra-drôhi. The betrayer of a friend, a false or treacherous friend. (My.). ಮಿತ್ರದ್ರೋಹಿಯಾದವನಿಗೆ ಕಾಣುವವರೆಲ್ಲ ಶತ್ರುಗಳೇ (Prv.).

ಮಿತ್ರಭೇದ mitra-bhêda. Separation of friends, breach of friendship. (My.). 2, N. of the first book of the pañčatantra.

ಮಿತ್ರಲಾಭ mitra-lâbha. Acquisition of friends or of friendship, forming friendship. (My.). 2, N. of the first book of the hitôpadêśa.

ಮಿತ್ರವರ್ಗ mitra-varga. Friends looked upon as a class (My.).

ಮಿತ್ರೆ mitrě. A female friend (ಸಾರಙ್ಗಿ, ಸಖಿ, ಸಹಚಾರಿಣಿ, etc., ಕೆಳದಿ Mr. 305).

ಮಿಥಸ್ mithas. *Together, mutually, reciprocally.*

ಮಿಥಿಲಾಪುರ mithilâ-pura. = ಮಿಥಿಲೆ. (J. 19, 19).

ಮಿಥಿಲೆ mithilě. ಮಿಥಿಲಾ. = ಮಿತಿಳೆ, ಮಿಥುಳೆ. *N. of a city, the capital of Vidêha or Tirhut and residence of king Janaka.*

ಮಿಥಿಲೇನ್ದ್ರ mithilâ-indra. Janaka (J. 19, 36).

ಮಿಥಿಲೇನ್ದ್ರಸುತೆ mithilêndra-sutě. Sîtâ (J. 19 sum.).

ಮಿಥುನ mithuna. A pair (male and female, boy and girl, etc.; ದಮ್ಪತಿಗಳ್, ಸತಿಪತಿಗಳ್ Mr. 24); *a pair, a couple, a brace;* twins: the sign of the zodiac Gemini. 2, union, junction. 3, cohabitation, copulation. ಸತಿ ಪುರುಷರುಂ ಕೂಡಿ ನುಡಿವಲ್ಲಿ ಮಿಥುನವೆನಿಕ್ಕು (Mr. 434).

ಮಿಥುನೀಕರಿಸು mithunî-karisu. To practise copulation (Abhâ. 2, 73).

ಮಿಥುಳೆ mithulě. = ಮಿಥಿಲೆ. (Grj. 2, 81).

ಮಿಥ್ಯ mithya. = ಮಿಥ್ಯೆ. ಇತ್ತ ವರ ಮಿಥ್ಯವಾದರೆ ಮತ್ತೆ ಬೇಡೋದು ಯಾಕೆ? (Prv.).

ಮಿಥ್ಯತನ mithyatana. = ಮಿಥ್ಯಾತ್ವ. See Sp. s. Tbh. ಮುಚ್ಚು.

ಮಿಥ್ಯಾ mithyâ. = ಮಿಥ್ಯೆ. *Falsely, wrongly, untruly, deceitfully;*—false, untrue, sham, unjust;—untruth (personified as the wife of adharma).

ಮಿಥ್ಯಾಕರ್ಷೆ mithyâ-âkarshě. Vainly attracting (one's mind or attention to a person). ಮಿಥ್ಯಾಕರ್ಷೆ ಕೇಳ್ವಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿ (Mr. 535).

ಮಿಥ್ಯಾಚರಣ mithyâ-âčarana. = ಮಿಥ್ಯಾಚರ್ಯೆ. (Čpr. 10, 123).

ಮಿಥ್ಯಾಚರ್ಯೆ mithyâ-âčaryě. *False behaviour, hypocrisy.*

ಮಿಥ್ಯಾಜ್ಞಾನತೆ mithyâ-jñânatě. False conception, misapprehension (Čpr. 10, 123).

ಮಿಥ್ಯಾತೃ mithyâtri. A liar (ಕ್ಷುಲ್ಲಕ, ಮಿಥ್ಯಾವಾದಿ Na. 58).

ಮಿಥ್ಯಾತ್ವ mithyâtva. Falsity, unreality, untruth. (Čpr. 7, 8).

ಮಿಥ್ಯಾದರ mithyâ-âdara. Hypocritical reverence, etc. See ಬೋಸರಿಸು.

ಮಿಥ್ಯಾದೃಷ್ಟಿ mithyâ-drishti. *False doctrine, heresy.*

Digitized by Google

ಮಿಥ್ಯಾಪವಾದ **mithyâ-apavâda.** A false accusation (My.).

ಮಿಥ್ಯಾಭಿಯೋಗ **mithyâ-abhiyôga.** An unjust claim;—*a false accusation.*

ಮಿಥ್ಯಾಭಿಶಂಸನ **mithyâ-abhiśamsana.** *A false accusation.*

ಮಿಥ್ಯಾಮತಿ **mithyâ-mati.** *False opinion, error, mistake.*

ಮಿಥ್ಯಾಲೋಚನೆ **mithyâ-âlôcanĕ.** A false thought (My.).

ಮಿಥ್ಯಾವಾದಿ **mithyâ-vâdi.** Speaking untruly; a liar (ಮಿಥ್ಯಾತ್ಮ, ಕಳ್ಳಳ Nn. 58; My.). 2, a follower of Śankarâcârya (My.).

ಮಿಥ್ಯಾವಿನಯ **mithyâ-vinaya.** Hypocritical reverence, etc. (ಚೋರಸರ Ct. I, 41).

ಮಿಥ್ಯೆ **mithyĕ.** = ಮಿಥ್ಯ, ಮಿಥ್ಯಾ. Untruth, falsehood, fraud, hypocrisy (ಕುಹಕ್ಕಟ, ಠಾವ್ಯುರಿ, ಮಾಯೆ, etc. Mr. 450; My.).

ಮಿದಿ midi. To pound (ಮುಸಲಕ್ರಿಯೆ Śmd. Dh.; ಮುಸಲಘಾತ Śm. 98; V. 30, after 35; My.; Tĕ. ಮೆದುಗು, to be pounded or triturated; T. ಮಿದಿ, ಮಿರಿ, M. ಮಿದಿ, to tread on, to trample, to tread, as loam; to thrash);—to beat (Grj. 2, after 106), to kill, to destroy (ಘಾತ Śmd. Dh.; ಸಂಹಾರ Śm. 98);—to rub, to grind, to triturate (ಮರ್ದನ Śmd. Dh.). ಮಿದಿವುದು (ಸಮ್ಮರ್ದ, ಪರಿಮಲ Hlâ.). ಧಾನ್ಯಾದಿಪಿಷ್ಟಮುಂ ಮಿದಿದು ಪುರಿಯಲ್ಕೆ ಸತ್ತುಗಂ (Mr. 219).

ಮಿದಿಸು midisu. = ಮಿದ್ದಿಸು. To cause to pound, to have pounded, etc. (Bp. 27, 49).

ಮಿದು **midu.** Tbh. of ಮೃದು. (My.; B. 1, 15).

ಮಿದುದು **mididu.** = ಮಿದುಳು, q. v. (Tĕ.; ಗೋದ G.; B. 4, 24).

ಮಿದುವು **miduvu.** = ಮಿದು. (My.; B. 3, 30).

ಮಿದುಳು **midulu.** ಮಿದುಳ್. (Śmd. 59). Tbh. of ಮೇದಸ್ (*cf.* ಮೇದುರ). Marrow; the brain (Abh. P. 13, 63; Rśv. 5, after 120; Râm. 6, 30, 15; J. 21, 48; 22, 23. 26; B. 4, 82; see ಬಿಡುಮಿದುಳ್). ತಲೆಯ ಮಿದುಳು (ಮಸ್ತಿಷ್ಕ, ಗೋರ್ದ Hlâ., Nr., Mr. 397).

ಮಿದ್ದಿಸು middisu. = ಮಿದಿಸು. (My.).

ಮಿನಹು **minahu.** Of or in the afore-said month (Mhr., H.). 2, till, until (My.).

ಮಿನಾಹಿ **minâhi.** Deduction, subtraction (H. ಮಿನ್ಹಾಯಿ). 2, discharging, dismissing, putting out of office (My.).

ಮಿನಿ mini. = ಮಿನು.—ಮಿನಿ ಮಿನಿಸು. = ಮಿನು ಮಿನಿಸು. (Grj. 4, 79).

ಮಿನಿಕೆ minikĕ. = ಮಿಣಿಕೆ, ಮಿಣಕೆ. A climbing herb, the melon vine, Cucumis melo Lin. (St. & Pl.; ಕರ್ಕಟಿ Mr. 135; *cf.* ಮೆಕ್ಕೆ).

ಮಿನು minu. (= ಮಿಣು), ಮಿನಿ. Sparkling, shining, etc. (T. ಮಿನ್).— ಮಿನು ಮಿನನೆ. rep. Very glitteringly, brightly or brilliantly (Abh. P. 7, 7). — ಮಿನು ಮಿನಿಸು. To shine brightly (Grj. 4, 80). — ಮಿನು ಮಿನುಪು. Great sparkling, etc. ಮಿನು ಮಿನುಪ ಯೋಗಪಟ್ಟಗೆ (Kk. 33).

ಮಿನುಕು minuku. 1. = (ಮಿಂಚು 2), ಮಿಣುಕು 1, etc., ಮಿನುಗು 1, (ಮಿಱುಗು 1, ಮಿಸುಗು 1). To shine, to glitter (ಕಾನ್ತಿ Śmd. Dh.).

ಮಿನುಕು minuku. 2. = ಮಿನುಗು 2. Lustre, etc. (B. 4, 126. 158; Tĕ.).

ಮಿನುಕು minuku. 3. To speak in an indistinct, faint or low tone; to murmur (ಅನ್ತರ್ಗತಸ್ವನ Śmd. Dh.; Mhr. ಮಿಣಮಿಣಣೇಂ; Sk. ಮಿನ್ಮಿಣ, speaking indistinctly through the nose; T. ಮಿಣ್ಮಿಣು, an internal sound).

ಮಿನುಗು minugu. 1. = ಮಿನುಕು 1. To shine, to be bright, to sparkle, to glitter; to be beautiful (J. 4, 1). ಮಿನುಗುವ ಅದಿಮೂರ್ತಿ (Śm. 21). ಮಿನುಗುವಾಯುಧಂ (Č. Bp. 42, 14). ಮಿನುಗಲ್ (47, 16). ಮಿನುಗುವ ವಸನ್ತದೂತಿಕೆ (Kk. 18). ಮಿನುಗುವ ಹಾಡುಗುಪ್ಪೆ (71). ಮಿನುಗುವ ಅನ್ನಂ (*i. e.* ಅನ್ತಹಂ, 61).

ಮಿನುಗು minugu. 2. = ಮಿನುಕು 2. Shine, lustre, glitter, sparkling (ಕಾನ್ತಿ Kk. 25; Śm. 15; Bh. 7, 6, 59). — ಮಿನುಗುವಡೆ. -ಪಡೆ. To obtain lustre, etc. (Śśv. 3, after 35).

ಮಿನ್ದು mindu. P. p. of ಮಾ 1, ಮಾಯು.

ಮಿರಾಸಿ **mirâsi.** A hereditary entitlement to yearly, monthly or daily gifts of corn, money, etc. (My., also as ಮಿರಾಸು; Mhr., H. ಮಿರಾಸ, a hereditary office in a village; land-tax).

ಮಿರಾಸಿದಾರ **mirâsi-dâra.** A man who possesses or enjoys a mirâsi (My.).

ಮಿಱು miṟu. (= ಮಿಣು, etc.). Shining, sparkling (*cf.* ಮೆಱ್ 1 & 2).— ಮಿಱು ಮಿಱನೆ ಮಿಂಚು. To shine brilliantly (My.).

ಮಿಱುಗು miṟugu. 1. (= ಮಿನುಕು 1, etc.). To glitter, to flash, to sparkle, to shine (ಚಕಚಕಾಯಮಾನ Śmd. Dh.; My.). ಮಿಱುಗುತ್ತಿರ್ಪ ತ್ರಿಶೂಲದಿಂ (Śmd. 72). ಮಿಱುಗುತ ಪೋದಂ (280). ಮಿಱುಗುವ (J. 8, 3; 11, 8; 33, 19; Śśv. 3, 27). ಮಿಱುಪ (Čpr. 4, 82; J. 25, 5). ಮಿಱುಪಂ (Śmd. 275). ಲಲಾಟದೊಳ್ ಮಿಱುಪ ಕಣ್ಣುರಿಯುಸ್ತಿ (275). See Čpr. 6, 16; 8, 58; Bp. 13, 17; 27, 77; 28, 26; 42, 24; 44, 1; 56, 29; J. 15, 5).

ಮಿಱುಗು miṟugu. 2. Glitter, shine, lustre, polish, etc. (ಮಿಂಚು, ಮಿನುಗು, etc., ಕಾನ್ತಿ Śm. 15; Kk. 25; Bp. 40, 4; My.; *cf.* ಮೆರುಗು). ಮಿಱುಗು ಮಾಡು, ಮಿಱುಗು ಹಾಕು (My.).

ಮಿಱುಪು miṟupu. = ಮಿಱುಗು 2. (Čpr. 4, 62; 7, 110; Râm. 1, 5, 30; Tĕ. ಮೆರುಪು, ಮೆಱುಪು).

ಮಿರ್ಲೆ mirlĕ. A kind of aquatic bird (My.).

ಮಿಲತ್ **milat.** ಮಿಳತ್. (Śmd. 100). Joining, uniting with; meeting; mixing; assembling.

ಮಿಲದ್ವಿಷ್ಕಿರ **milat-vishkira.** (Śmd. 100, o. r. ಮಿಲದ್ವಿಷ್ಟರ).

ಮಿಲದ್ವಿಷ್ಟರ **milat-vishṭara.** (Śmd. 100, o. r. ಮಿಲದ್ವಿಷ್ಕಿರ).

ಮಿಲನ **milana.** Mixing with, coming in contact with, associating with; coming together, meeting, assembling, union (ಕೂಡಿಕ, ಕೂಟ Nn. 107; ಕಾಣ್ಣ, ಕೂಟ 116; ಪ್ರಮಾಣ, ಕೂಟ 139); contact.

ಮಿಲಾಕತ್ತು **milâkattu.** Mingling, mixing; a meeting, an interview (My.; Mhr. ಮಿಳಕತ, mingling or mixing with; earnings, gains).

ಮಿಲಾಯಿಸು **milâyisu.** To mix (v. t.), to mingle; to join; to bring together, to cause to meet, to introduce (My.; Tĕ. ಮಿಳಾಯಿಂಚು);—to be mixed, united, joined, etc. (My.).

Digitized by Google

ಮಿಲಾವಣೆ milâvaṇĕ. Mingling with, mixing; coming together, meeting, assembling (My.).

ಮಿಲಿತ milita. ಮಿಳಿತ. United, mixed, combined; connected; found, met, encountered. See Čpr. 2, after 91; 10, after 91; Bp. 38, 14; 39, 50; ಪ್ರ-.

ಮಿಲ್ಟೇರಿ miltêri. Military (Si. 278).

ಮಿಶನರಿ miśanari. = ಮಿಷನೇರಿ. (B. 5, 303).

ಮಿಶ್ರ miśra. Mixed, mingled, blended, joined; combined (My.); associated, connected; — manifold, diverse; — mixing, mixture. 2, a species of root or radish. — See Šmd. 361. 362; ಸಮ್-, ಸಾಲಾ-.

ಮಿಶ್ರಣ miśraṇa. Mixing, uniting, mingling; — union, combination (B. 4, 88; My.); — addition.

ಮಿಶ್ರಬನ್ಧನ miśra-bandhana. Binding or joining diverse things, or joining things so that they be blended. See ವೇಣಿ.

ಮಿಶ್ರವರ್ಣ miśra-varṇa. Being of a mixed colour; a mixed colour (Kâvy. V, 935 seq.).

ಮಿಶ್ರಿ miśri. = ಮಿಶ್ರ No. 2, ಮಿಸಿರಿ. See ಸಾಲಾ-. 2, sugarcandy (My.; Mhr., H. ಮಿಶ್ರೀ).

ಮಿಶ್ರಿತ miśrita. Mixed, mingled, blended, united, joined (Bp. 36, 54; My.); added; respected, respectable.

ಮಿಶ್ರೇಯೆ miśrêyĕ. *The herb Anethum panmori* Roxb., *or a species of anise.*

ಮಿಷ misha. Opening the eyes; winking. 2, rivalry, emulation, envy. 3, *deceit, fraud, trick, pretence, pretext, false appearance.* See ಅನು-, ನಿ-.

ಮಿಷನೇರಿ mishanêri. = ಮಿಶನರಿ. A missionary (My.).

ಮಿಷಿತ mishita. Opened eyes, opened. See ಉನ್-.

ಮಿಷ್ಟ mishṭa. Sprinkled, moistened. 2, nice, savoury; sweet, sugary.

ಮಿಷ್ಟಾನ್ನ mishṭa-anna. *Sweet or savoury food, sweetmeats,* etc. (ರಸಾಯನ G.).

ಮಿಸಕು misaku. = ಮಿಸುಕು 1, etc. — ಮಿಸಕಾಡು. -ಆಡು. = ಮಿಸುಕಾಡು. (My.). — ಮಿಸಕ್ಯಾಡು. = ಮಿಸಕಾಡು. (ಮಿಡುಕು Čb.).

ಮಿಸಲು misalu. One's proper place (in an assembly, Mhr.); — official view or examination, inspection (of troops, peons, horses, etc., My.).

ಮಿಸಿ misi. *A sort of fennel, Anethum sowa;—Anethum panmori* Roxb. 2, *spikenard, Nardostachys jatamansi* Dec.

ಮಿಸಿಕು misiku. = ಮಿಸುಕು 1, etc. (B. 4, 185; My.).

ಮಿಸಿರಿ misiri. = ಮಿಶ್ರಿ. See ಸಾಲಾ-.

ಮಿಸಿಸು misisu. To cause to shine or become full of lustre (Čpr. 3, 71; 3, after 102; 7, 145).

ಮಿಸು misu. (= ಮಿಸುಗು, etc.). Shining, etc. — ಮಿಸುವಂಡೆ. Beautiful cloth (ಅಡುವೆ Kk. 54, o. r. ಮಿಸೆ-).

ಮಿಸುಕು misuku. 1. = (ಮಿಡುಕು 3), ಮಿಸಕು, ಮಿಸಿಕು. To move, to stir; to quiver, to throb, to swing, etc. (ಸ್ಪನ್ದನ Šmd. Dh.; Čpr. 5, 19; Grj. 4, 67; Bp. 14, 2; 21, 18; 26, 35; 34, 5; 50, 59; Šêv. 3, 53; Râm. 6, 10, 8; My.; Tĕ. ಮಿಸುಗು). — ಮಿಸುಕಾಡು. -ಆಡು. To move, to stir (My.). ಮಿಸುಕಾಡದೆ ಇರುವನ್ಥಾದು (ನಷ್ಟಚೇಷ್ಟತೆ G.).

ಮಿಸುಕು misuku. 2. Moving, shaking, swinging. ಮಿಸುಕಿನೊಳ್ ಒಲಿ (Šm. 108).

ಮಿಸುಗು misugu. 1. (= ಮಿಸುಕು 1, etc.). To shine, to glitter, to sparkle, etc. (ಕಾನ್ತಿ Šmd. Dh.). ಮಿಸುಗುವ (Čpr. 8, 52). ಮಿಸುಗುವ ಅಡು (Šmd. 75). ಮಿಸುಗೆ (Čpr. 1, after 101; 5, 40; 6, 58; Šm. 9. 68. 72; Bp. 8, 18; 23, 39; 29, 18; 31, 12; 38, 86; 42, 23; Č. Bp. 5, 49; J. 6, 44; Kk. 3; see Šmd. 289). ಅಶೋಕೆಯ ಮಿಸುಗುವ ಪೊಸದಳಿರ್ (Čpr. 7, after 92). See Prll. 3, 25; Rêv. 1, after 135; 6, after 11; 13, 62. 63. 70. 83; J. 6, 44; 11, 10; 28, 18.

ಮಿಸುಗು misugu. 2. Shine, lustre (V. 5, 69).

ಮಿಸುನಿ misuni. The glittering metal: gold (ಕಸವರ, ಸೊನ್ನೆ, ಚೆಪ್ಪೊನ್ನು Ŝs.; ಕಸವರ, ಸೊನ್ನೆ, ಚೆಪ್ಪೊನ್ನು, ಕಾಂಚನ Šm. 68; Bp. 23, 35; Râm. 1, 13, 8; Bh. 1, 15, 8; 2, 13. 44; Rêv. 6, after 11; 13, 62. 63; J. 5, 7). See ನಲ್-. — ಮಿಸುನಿಮೊಗ. Fire (ಅಗ್ನಿ Ŝs.). — ಮಿಸುನಿಯಡ್ಡಣಿಗೆ. -ಅಡ್ಡಣಿಗೆ. A golden stand (V. 14, after 28). — ಮಿಸುನಿದಾವಣೆ. A bodice interwoven with gold-thread (V. 5, after 14). — ಮಿಸುನಿವಟ್ಟಲ್. -ಬಟ್ಟಲ್. A gold cup (J. 6, 44). — ಮಿಸುನಿವಟ್ಟೆ. -ಬಟ್ಟೆ. A garment interwoven with gold-thread (Rêv. 5, after 19). — ಮಿಸುನಿವಣ್ಣ. -ಬಣ್ಣ. Gold-colour (J. 16, 3). — ಮಿಸುನಿವೆಟ್ಟು. -ಬೆಟ್ಟು. Mêru (R.).

ಮಿಹಿಕೆ mihikĕ. = ಮಹಿಕೆ. *Mist, fog; frost, snow.*

ಮಿಹಿರ mihira. *The sun.*

ಮಿಹಿರಾಧ್ವ mihira-adhva. The sky (Abh. P. 11, 145).

ಮಿಳ್ mil. (= ಮಿಟಿ). — ಮಿಳ್ಳನೆ. rep. In a staring manner (V. 35, after 55; see T., M. s. ಮಿಳಿ).

ಮಿಳಿ miḷi. = ಮಿಣಿ. A leather rope; a rope; a strap (ಬನ್ಧ, ಯೋಕ್ತ್ರ, ಯೋಕ್ತ್ರ Nr.; Č. Bp. 47, 44; My.). ಆನೆಯ ನಡುವ ಬಿಗಿವ ಮಿಳಿ (ಕಕ್ಷ್ಯೆ); ದಾರ ಮಿಳಿ (ನಧ್ರಿ, ವಧ್ರಿ, ವರತ್ರ Nr.). ಉರಮಿಳಿ (ದೂಷೆ, ಕಕ್ಷ್ಯೆ, ವರತ್ರ Hlâ.). ದಾರು ಮಿಳಿಗಳ ಮಾಡುವವನು (ಚರ್ಮಕೃತ್ Nn. 152). See ಪೆಮಿಳಿ.

ಮಿಳಿರ್ milir. 1. To move to and fro, to move about, to swing, to wave, to jump or fly about, to roll, etc. (ಉಚಲ Šmd. Dh.; ನೆಗೆ Čt. I, 36). ಮಿಳಿರ್ದುರ್ (Šmd. 28). ಮಿಳಿರ್ವ ಎಳವಳ್ಳಿ (Šmd. 81). ಮಿಳಿರ್ವ ಪತಾಕೆಗಳ್ (Râm. 1, 13, 4). ಸಿನ್ಧುರಂಗಳ... ಮಿಳಿರ್ವ ಕೊರಲ ಮಿಸುನಿಯ ತೊಂಗಲ್ವರಜ (Rêv. 6, after 11). ಮಿಳಿರ್ದೆತ್ತಂ ತೋಳ್ ಪೊಮ್ಮಟ್ಟೆಯ ಪಡಿಯುಗೆಗಳ್ (13, 69). ಗಗನಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ವಯೋಧರಮಂ ಮುಸುಂಕಿದ ಚೀನಾಮ್ಬರದ ಸೆರಗಿನನ್ತೆ ತೊಳ ತೊಳಗೆ ಪಡಿಯುಗೆಯ ಪಟಂಗಳ್ ಮಿಳಿರುತ್ತಿರೆ (13, after 71). ಮಿಳಿರ್ದುರ್ ಮಿಳ್ಳಿಸೆ ವಾನರಕೇತನಂ (Abh. P. 13, 119). See Čpr. 1, 104; 4, 42. 82; 5, 69. 131; 6, 64; 7, 52; Abh. P. 14, 192. — ಮಿಳಿರ್ದಾಡು. -ಆಡು. To wave, to float, etc. ರಥದ... ಕುಜ ಯೊಳ್ ಮಿಳಿರ್ದಾಡೆ ಕೇತನಂ (Rêv. 13, 87).

ಮಿಳಿರ್ milir. 2. Moving to and fro, etc. (ಸಂಚಲತೆ Čt. II, 84).

ಮಿಳಿರ್ milir. 3. To prosper, to flourish, to increase or grow greatly, to become powerful (ಸಮೃದ್ಧಿ Šmd. Dh.; ವೃದ್ಧಿಯಾಗು Šm. 23; T.; T. ಮಿಳಿರ್, ವಿರ್, greatness, fertility, plenty). ಮಿಳಿರ್ದುರ್ (Šm. 23).

ಮಿಳಿರ್ಚು milirču. To move about (v. t., J. 15, 8).

ಮಿಳ್ಳಿ milli. = ಮಿಣ್ಣ No. 1, q. v., ಮಿಳ್ಳು. (My.; Ši. 241; Tĕ. ಮಿಲ್ಲಿ, ಮಿಳ್ಳಿ).

ಮಿಳ್ಳಿರು milliri. To move to and fro, to move

Digitized by Google

about (v. i., Śśv. 3, 62). — ಮಿಳ್ಳಿದಾಡು. -ಆಡು. = ಮಿಳಿರ್. (Rśv. 6, 70; V. 31, 7; Śśv. 4, 9).

ಮಿಳ್ಳಿಸು millisu. (= ಮೆಳ್ಳಿಸು). To move about, to fly, to float, to wave. ಜಯಕೇತು ಮಿಳ್ಳಿಸೆ (Abh. P. 3, 51). ಮಿಳ್ಳಿಸೆ ಗುಡಿಗಳ್ (3, 134). ಮಿಳಿರ್ದುರ್ ಮಿಳ್ಳಿಸುವ ಪೆಸರ ಕುಱುಪಿನ ಪಡಿಯಿಗೆಗಳುಂ ಸನ್ನಣಿಸಿ (13, after 34). ಪುರುತ್ಪಥದೊಳ್ ಮಿಳ್ಳಿಸೆ ಪಡಿಯಿಗೆ (13, 68). ಮಿಳಿರ್ದುರ್ ಮಿಳ್ಳಿಸೆ ವಾನರಕೇತನಂ (13, 119). 2, to jump, to frisk (ನೆಗೆ Kk. 54; ದಿಂಕಿಡು, ದಾಣ್ಟು, ಸರಳಿಸು, ಕೊಣಕುಡು Śm. 31).

ಮಿಳ್ಳೆ millĕ. = ಮಿಳ್ಳಿ, etc. (My.; Si. 310).

ಮಿಱ್ತು miltu. Tbh. of ಮೃತ್ಯು (Śmd. 351; ಚೋದಿ Śmd. I; Čpr. 8, after 44; Śśv. 2, 67; 4, after 19). ಮಿಱ್ತುಗೆ ಮೂಠಿಗೆ ಪಚ್ಚರ್ (Śmd. 287 Mdb.).

ಮೀ mi. 1. = ಮೀಯು. To cause to bathe, to wash, to bathe (ಸ್ನಪನ Śmd. Dh.). 2, to bathe (v. i.). 3, to pour over (the body, J. 11, 41). P. p. ಮಿನ್ದು (Śmd. 48. 281). ಮಿನ್ದುಣ್ಡಂ (280). ಅಲರ ಮಡಿಯೊಳ್ ಮಿನ್ದಂ ಭೂಪಾಲಮನ್ಮಥನ್ ಆಜಿಯೊಳ್ (281). ಮೀವುದು (ಆಪ್ಲವನ, ಸ್ನಾನ, ಸವನ Hlâ.). ಮೀವುದು ಗೃಹ (ಉದ್ವರ್ತನಾಲಯ Mr. 196). ಮೂಡುತಂ ಕಡುಪಾಪಂಗಳ, ಮೀಯಲ್ ಆತ ಶುಚಿಯೇ? (Sś. 64). ಮೀವರೇ (ಮೀವುದಕ್ಕೆಯಲ) ಪೋಪರೇ? ಪಾಪಮೇನ್? ಅದು ಕೆಸಱ್? ಮೀವರೆ ಮೆಯ್ಯ ಮಲ ಪೋಪುದೇ; ಪಾಪ ಲೇಪಿಸಲಕ್ಕುಂ? (Sp.). See J. 3, 24; 9, 26; 19, 7; 29, 48.

ಮೀ mi. 2. ಮೀಯು. A bath. See Sp. s. ದಾಸೆಯಿಲ್ಲದ.

ಮೀಂ min. ಮೀಙ್. = ಮೀನ್ 1, etc. A fish. ಮೀಂಗಳ್ (Čpr. 5, 40; 6, 78; 8, 97). — ಮೀಂಗುಡಿ. A banner the ensign of which is a fish (Čpr. 6, 64). — ಮೀಂಗುಲಿ. -ಕುಲಿ. (Śmd. 221). A fish-killer; a crane or king-fisher (Śśv. 3, 33).

ಮೀಟು mitu. 1. Jumping, flying (cf. ಮೀಣ್ಟು 1). — ಮೀಟುಮೀನು. A flying-fish (ಪ್ರೋಷ್ಠಿ, ಶಫರಿ, ಹಾರ್ ಬೀಳುವ ಮೀನು, ಹಾರುಮೀನು Si. 87).

ಮೀಟು mitu. 2. (= ಮಿಡಿ 3, q. v.). To strike the wires of a lute or guitar with the index-finger, to touch the lute or guitar (My.; Tĕ., T., M.).

ಮೀಟು mitu. 3. = ಮೀಣ್ಟು 2. To raise with any lever (My.; M. ಮಿಡನ್ದು); to raise (Bh. 1, 8, 27). — ಮೀಟಾಡಿಸು. -ಆಡಿಸು. To raise and shake (J. 13, 43).

ಮೀಟು mitu. 4. = (ಮಿಣ್ಡು 2), ಮೀಣ್ಟು 5. Eminence, greatness, superiority, excellency, excess, etc.; beauty, niceness (ಅಗ್ಗಳ, ನೆಱ್, ನೂಳದು, ಒಟ್ಟಜೆ, ಪೆರ್ಚುಗೆ, etc., ಅತಿಶಯ Śs.; ಉತ್ತಮ Bhn. 41; My.; Bh. 3, 18, 38; 3, 19, 50; 7, 14, 30; J. 17, 9; 34, 10. 30; Tĕ.; T. ಮೀಳ್; cf. ಮಿಟ್ಟು, ಮೀಱು, ಮೇಱು). ಈಡಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ಮೀಟಾದ ಹೆಂಗಸು (Prv.).

ಮೀಟು mitu. Salt (Mhr. ಮೀಠ). — ಮೀಟುಮೋಳೆ. A place where salt is manufactured (My.; Mhr.).

ಮೀಟೆ mitĕ. = ಮಿಟ್ಲೆ. (Śs.).

ಮೀಢ midha. *Passed as urine, urined, watered.* 2, a battle, a combat. See ಅಜು-.

ಮೀಣ mina. = ಮೀಹ. Bathing, bath (My.). See Prv. s. ಮುಂಡು 1.

ಮೀಣ್ಟು mintu. 1. (= ಮಿಡಿ 5). To jump, to bounce (Rśv. 13, 91; cf. ಮೀಟು 1).

ಮೀಣ್ಟು mintu. 2. = ಮೀಟು 3. To pull up by the roots, to tear out, to tear up, to pull out (ಉತ್ಪಾಟನ Śmd. Dh.; ಕಿೞ್ Śm. 90; Grj. 10, 74; Râm. 3, 6, 43; Rśv. 5, 89; M. ಮೀಣ್ಡು); to raise with a lever. ಮೀಣ್ಟಿದಂ (Śmd. 48).

ಮೀಣ್ಟು mintu. 3. (Śmd. 48). An instrument for pulling up or raising, a lever (ಉತ್ಕರ್ಷದ್ರವ್ಯ Śmd. Dh.; Śm. 90; Tĕ. ಮೀಟೆ).

ಮೀಣ್ಟು mintu. 4. (= ಮೀಟು 2). To strike, to thrill, to cause a tingling sensation or sharp pain (?). ಮೀಣ್ಟುವ ಅಗ್ಗದ ಶೋಕದಿನ್ದಿರದೆ ಪೊಡಿಮುಟ್ಟು (J. 31, 54).

ಮೀಣ್ಟು mintu. 5. = ಮೀಟು 4. (ಅಧಿಕತೆ Čt. I, 7).

ಮೀತ mita. Hurt, injured, killed. See ಪ್ರ-.

ಮೀದು midu. P. p. of ಮೀಯು. (My.).

ಮೀನ್ min. 1. (*Supposed* to be Tbh. of ಮೀನ Śmd. 365). **ಮೀನು.** = ಮೀಂ (ಮೀಙ್), ಮೀಮ್ 1. A fish (ಮತ್ಸ್ಯ Śm. 99; ವೈಸಾರಿಣ, ಜಲಚರ, ಮೀನ, etc. Hlâ.; ಮೀನ, etc. Mr. 409; ಜಲಚರ, ಸಾರ Nn. 80; ಪೃಥುರೋಮ, ಝಷ, ಮತ್ಸ್ಯ, ಮೀನ Si. 87; ಅನಿಮಿಷ 461; C.; Tĕ., T., M.). ಮೀನಾಗಿಯುಮ್ ಎಸಡಿಯಾಗಿಯುಮ್ ಏನಾಗಿಯುಂ ತಾನೆಲ್ಲಂ (Śmd. 84). ತೊಡರೆ ಮೀನ್ ಮೃಗಲಾಂಛನಧೀವರಂ ತಡಿಗೆ ಬೀಸಿದ ಜಾಲಮನ್ ಒತ್ತಿ ತನ್ದಡಿ ದಾನ್ದೊಡಿಯೊಳ್ ತೆಗೆವನ್ತೊನ್ದೆಡೆಗೆ ಬನ್ದುವು ತಣ್ಗದಿರೋಳಿಗಳ್ (Lflv. 3, 2). ಹೆಣ್ಣುಮೀನು (ಪ್ರೋಷ್ಠಿ, ಶಫರಿ); ಕಿಱಿಯ ಮೀನ ಮೊತ್ತಂ (ಕ್ಷುದ್ರಾಣ್ಡ, ಮತ್ಸ್ಯಸಂಘಾತ, etc.); ಚೇರಿಲ್ಲಿ ತಿಮಿ ತಿಮಿಂಗಿಲ ತಿಮಿಂಗಿಲಗಿಲ ಇವು ಒನ್ದೊನ್ದಕ್ಕೆ ಹಿರಿಯವಪ್ಪ ಮೀನು; ಮೀನ ಗಾಳ (ವಡಿಶ Hlâ.). ನೂಱು ಯೋಜನವನುಳ್ಳ ಮೀನು ತಿಮಿ, ಆ ಮೀನ ನುಂಗುವ ಮೀನು ತಿಮಿಂಗಿಲಂ (Nr.). ಮೀನುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯುವ ಬೆಸ್ತರನು (ಕೈವರ್ತ, etc. Si. 86); ಮೀನುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಬುಟ್ಟಿ (ಮತ್ಸ್ಯಾಧಾನಿ, etc. 86). ಕಪ್ಪೆಗಳು ಮೀನುಗಳು ಇಪ್ಪದದು ತೀರ್ಥವೇ? (Sp.). ಆನೆ ನೀರಾಟದಲಿ ಮೀನ ಕಣ್ಡಂಜುವದೆ? (Sp.). ಮೀನು ಬಲ್ಲುದೆ ನೀರು ಜವುಳು ಸೋದೆ ಎಮ್ಬುದನು? (Dp. 76). ಪರೀಕ್ಷೆಗೆನ್ದು, ಮೀನು ತಿನ್ದರೂ ಬಾಯಿ ನಾದದೆ ಇದ್ದೀತೇ?— ಮೀನು ನೀರಲ್ಲಿ ಮುಣುಗಿದರೆ ಸ್ನಾನದ ಫಲ ಬನ್ದೀತೇ?—ಪ್ರಾಣಪ್ರಾಣಸ್ನೇಹವಾದರೂ ಮೀನಿನ ಬುಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಯ್ ಹಾಕ ಬೇಡ! ಎಮ್ಬನ್ತೆ (Prvs.). See Rśv. 5, 115; 13, 78; J. 6, 6. 8; 9, 24; Si. 87. 88. 90; ಉಣಚಿಮೀನು, ಆಱು ದಾಡೆಯ-, ಕರಿಯ-, ಕಿಱು-, ಕೆಮ್ಪು-, ಕೇರೆ-, ಕೆಚ್ಚನೆಯ-, ಚಿಳಿಯ-, ಜೋಡಿ-, ಬಟ್ಟೆ-, ಬಳ್ಳಿ-, ಬಾಳು-, ಬಾಳೆ-, ಮಱ್-, ಮೀಟು-, ಸಾವಿರದಾಡೆಯ-, ಹಾಱು-, ಹಾವು-, ಹುಲ್ಲು-, ಹೆಮ್-, etc. — ಮೀನ ಕಣ್ಡ. = ಮೀನಗಣ್ಡ. The calf of the leg (My.). — ಮೀನಪ್ಪುಱು. -ಅಂಪುಱು. (Śmd. 205). A worm for catching fishes; (a fire-fly = ಮೀಮ್ಬುಱು). — ಮೀನು ಬಲೆ. A fishing-net (My.). — ಮೀನುಬೇಟೆ. Fishing (My.). — ಮೀನ್ಬಣ್ಣ. Fish-colour (ಪಚ್ಚೆ ತೀವಿರ್ದ ಬಣ್ಣ Kk. 25).

ಮೀನ್ min. 2. (= ಮೀನ್ 1, a fish of the sky-ocean?). = ಮೀಮ್ 2. A star (ನಕ್ಷತ್ರ Śmd. II; ತಾರಗೆ Čt. I, 46; ಅಱಲ್, ತಾರಗೆ, ನಕ್ಷತ್ರ Kk. 10 *b;* ಅಱಲ್, ನಕ್ಷತ್ರ 80; ಅಱಲ್, ತಾರಗೆ, ತಾರೆ Śm. 16; ಭಗಣ 99; Grj. 4, 66; T., M.; T. also: glittering; cf. ಮಿನು, etc.). 2, glittering (see ಮೀಮ್ಬುಱು). — ಮೀನ್ಗಳಿಱಿಯ. -ಎಱಿಯ. The moon (ಚನ್ದಿರ, etc., ಶಶಿ Kk. 44). — ಮೀನ್ಬಟ್ಟೆ. -ಬಟ್ಟೆ. The sky (ಆಕಾಶ Kk. 12).

ಮೀನ mina. = ಮೀನ್ 1. *A fish.* 2, the Pisces of the zodiac.

Digitized by Google

ಮೀನಕೇತನ mîna-kêtana. *Kâma.*

ಮೀನಕೇತು mîna-kêtu. = ಮೀನಕೇತನ. (Čpr. 6, 67).

ಮೀನಗಣ್ಡ mîna-kaṇḍa. The calf of the leg (ಜಂಘೆ G.).

ಮೀನಗಾಱ mîna-gâṟa. = ಮೀನುಗಾಱ. (ಬೆಸ್ತ Čb.).

ಮೀನಧ್ವಜ mîna-dhvaja. Kâma (My.).

ಮೀನಲಾಂಛನ mîna-lâñchana. Kâma (My.).

ಮೀನಾಕ್ಷಿ mîna-akshi. A fish-eyed woman (Čb. v. 126); N.; a form of Durgâ at Madhurĕ (My.).

ಮೀನಾಂಕ mîna-aṅka. Kâma (J. 6, 20).

ಮೀನುಗಾಱ mînu-gâṟa. A fisherman (My.).

ಮೀಮ್ mîm. 1. = ಮೀನ್ 1, etc. A fish. — ಮೀಮ್ಬರಿಯಿಗೆಯ. -ಪಱಿಯಿಗೆಯ. Kâma (ಮನ್ಮಥ Šm. 7). — ಮೀಮ್ಬರಿಗೆಯ. -ಪಱಿಗೆಯ. Kâma (ಮನ್ಮಥ Kk. 8). — ಮೀಮ್ಬುಲಿಗ. (-ದ್-ಉಲಿಗ). An osprey (ಉತ್ಕ್ರೋಶ, ಕುರರ Nr.; Bh. 1, 20, 53; Râm. 3, 3, 18). — ಮೀಮ್ಬುಳಿಗ. (-ದ್-ಉಳಿಗ). Any aquatic bird, as a crane, gull, etc., feeding on fish. ಮೀಮ್ಬುಳಿಗನ ಹಕ್ಕಿ (ಧ್ವಾಂಕ್ಷ Nr.).

ಮೀಮ್ mîm. 2. = ಮೀನ್ 2. A star; glittering. — ಮೀಮ್ಬಟ್ಟೆ. The sky (ಗಾಳಿವಟ್ಟೆ Kk. 10b). — ಮೀಮ್ಬುಱು. -ಪುಱು. A fire-fly, a fire-worm (V. 29, 45; Šsv. 1, 71).

ಮೀಮಾಂಸ mîmâṁsa. Tbh. of ಮೀಮಾಂಸೆ. (My.). ಮೀಮಾಂಸಶಾಸ್ತ್ರ (G. 415). ಮೀಮಾಂಸಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಬಲ್ಲವ (ಜೈಮಿನೀಯ G.).

ಮೀಮಾಂಸಕ mîmâṁsaka. A follower of the mîmâṁsâ system. (My.; ಮೀಮಾಂಸಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಬಲ್ಲವ G.).

ಮೀಮಾಂಸೆ mîmâṁsĕ. *Reflection, investigation, examination, discussion.* 2, a philosophical system: the uttara mîmâṁsâ, but especially the pûrva mîmâṁsâ. (My.).

ಮೀಯ್ mîy. (Šmd. 58, o. r. in Mdb. ಮಿಯ್). = ಮೀ 2 (?).

ಮೀಯಿಸು mîyisu. = ಮೀಸು. To cause to take a bath, to bathe (v. t., My.).

ಮೀಯು mîyu. = ಮೀ 1. To take a bath, to bathe (v. i., My.). P. ps. ಮಿನ್ದು, ಮೀದು. ತಲೇ ತೆಗೆದು ಮೀಯೋದುಣ್ಟೇ?—ಮಿನ್ದುಟ್ಟ ಮಡಿಯಾದರೂ ಹಿನ್ದ ಮುನ್ದ ನೋಡದವ ಮಡ್ಡಿಗೆರ್ಲ್ಲಾ ಮುಟ್ಟಸ್ಯಾನು (Prvs.).

ಮೀಱು mîṟu. ಮೀಱ್. To go beyond; to go beyond the proper limit, as speech, etc.; to evade (v. t.); to transgress, as an order, etc.; to surpass, to exceed, as one person the other in learning, etc., to put into shade; to pass, to elapse, as time; to move out of reach, not to be obtained, as a situation, etc.;—to be or become excessive, as trouble, etc.;—to be elated, lofty, unrestrained, or proud; to act overbearingly, proudly or in opposition, to bear onward forcibly (ಅತಿಕ್ರಮಣ Šmd. Dh.; ಅವಜ್ಞೆ, ಕಡೆಗಣ್ಣು Šmd. Dh.; ಮೂರ್ಕೊಳ್, ಮಿಗು, etc., ಪ್ರತಿಹತ Šs.; My.; Tĕ., M.; T. ಮೀಱು, ಮೀಱು; *cf.* ಮೀಟು 4). P. ps. ಮೀಱಿ (Šmd. 224; Čpr. 1, 33. 64; 5, 73; J. 6, 31), and, in *later* time, also ಮೀರ್ದು (J. 3, 21; 11, 12; 31, 30). ಮೀಱಿದ (J. 3, 41). ಮೀಱಿದುದು (ಅತ್ಯಯ, ಅತಿಕ್ರಮ Nr.; ಧೂತ, ಕೆಯ್ಮೀಱಿ ಹೋದದು Nn. 78). ತನ್ನಿಷ್ಟ ಮೀಱಿದುದು (ಅತ್ಯಯ Nn. 184). ಮೀಱಿ ಕುಡಿವುದು (ಅಪಾನ, ಪಾನಗೋಷ್ಠಿ Mr. 221); ಮೀಱಿದ ಉದ್ಧ (ಅಯನ್ತ್ರಿತ, ಉದ್ದಾಮ, ಉತ್ಕ್ರಂಖಲ 445). ಮೀಱುವ (Čpr. 8, 69). ಹದ್ದು ಮೀಱುವದು (ಸ್ವೇಚ್ಛಾಚಾರ Si. 295); ಕಟ್ಟಲೆಯನ್ನು ಮೀಱಿ ಹೋಗುವಿಕೆ (ಪರ್ಯಯ, ಅತಿಕ್ರಮ, ಅತಿಪಾತ, ಉಪಾತ್ಯಯ 399). ತುಟೀ ಮೀಱಿದ ಹಲ್ಲು, ಮಾತು ಮೀಱಿದ ಕಣ್ಣು.—ಸುಂಗ ದಾರದ ತುತ್ತು ತುಟಿ ಮೀಱಿದ ಹಲ್ಲು ಸಮ.—ಮತಿ ಮೀಱಿದರೂ ಗತಿ (refuge, good fortune) ಮೀಱಬೇಕು (Prvs.). ಎನ್ದಿಗೂ ತಾಯಿ ತನ್ದೆಗಳ ಮಾತು ಮೀಱ ಬಾರದು (B. 3, 2). ಅವರ ಮಾತು ಮೀಱಿದ ದೋಷಕ್ಕೆ ನಾವು ಪಾತ್ರರಾಗುವೆವು (4, 48). See Šmd. 277; Bp. 22, 22; 32, 32; 36, 23; 39 sum.; 39, 14. 49; 45, 18; 50, 66; 52, 8. 24; 56, 20. 41, 29; Bh. 1, 8, 58. 75; 2, 4, 8; Râv. 6, after 11; 13, after 65; 13, 69. 78. 91; 14, 30; J. 4, 65; 11, 20. 26; 12, 38. 39; 26, 26; ಕೆಯ್-; Sp. s. ದಾಯಾದು.

ಮೀಱುಹ mîṟuha. Going beyond, transgressing, etc. (ಅತ್ಯಾಧಾನ, ಅತಿಕ್ರಮ Hlâ.; see ಕೆಯ್-).

ಮೀಲನ mîlana. Closing the eyes; winking, blinking, twinkling;—the closing of a flower;—a covert or concealed simile. See ಉನ್-, ನಿ-, Čpr. 7, 87, and *cf.* the T., M. s. ಮಿಚ.

ಮೀಲಿತ mîlita. Closed; twinkled; half opened, unblown, partly opened;—disappeared;—collected, assembled, gathered together. See ಉನ್-.

ಮೀಲೆ mîlĕ. Closing the eyes, etc. See ಸ್ರ-.

ಮೀಸಲ್ mîsal. ಮೀಸಲು. (*i. e.* ಮಿಗಿಸಲ್, that which is left for or is different from). Any thing (as food, water, milk, money, a cow and its products, plates, a business, etc.) that is set apart for some purpose (*e. g.* to be used for children, guests, beggars, idols, one's self, etc.) and is to be left untouched till the object is accomplished; anything untouched or undefiled (see ಸಾಕ್ಷೀಸರ್); that which is dedicated or vowed (ಎಂಜಲುವಿಡದು Bhs. 9; My.; M. ಮೀತ್ತು; Tĕ. ಮೀದು; *cf.* Sk. ಮಿಯೇಧ, food set before the gods). ಕೊತ್ತಿ ಬಲ್ಲುದೆ ಹಾಲು ಮೀಸಲೆಮ್ಬುದನು? (Dp. 76). See Bp. 42, 9; 59, 56; Bh. 8, 8, 8; 8, 26, 36; V. 9, 74; J. 7, 42; 15, 15; 24, 7. — ಮೀಸಲನ್ನ. -ಅನ್ನ. Food set apart for a special purpose (My.). — ಮೀಸಲುಱ. -ಉಱ. The particular aim, dedication, state or form to be destroyed or lost (Bhâgavata 3, 2, 52; Bh. 2, 2, 114; 8, 27, 13). — ಮೀಸಲುಕಾಣಿಕೆ. A present destined for a particular purpose (My.). — ಮೀಸಲು ಕಟ್ಟು. To set (anything) apart for a particular purpose (My.; Tĕ.). — ಮೀಸಲುನೀರು. Water set aside, especially in the name of an idol (My.). — ಮೀಸಲುಹಸು. A cow whose milk, etc. is set apart especially for an idol (My.). — ಮೀಸಲುಹಾಲು. Milk set apart for a special purpose (Bp. 14, 8; My.). — ಮೀಸಲೆಮ್ಮೆ. -ಎಮ್ಮೆ. A buffalo whose milk, etc. is set apart for a particular purpose (My.). — ಮೀಸಲೆಲೆ. -ಎಲೆ. A leaf-plate or betel leaves put for a particular person (My.). — ಮೀಸಲ್ವಾಯ್. -ಪಾಯ್. To go beyond the aim, to become excessive (Čpr. 8, 50).

ಮೀಸಿ mîsi. = ಮೀಸೆ, q. v. (B. 2, 22). ಗಡ್ಡ ಮೀಸಿ (ಶ್ಮಶ್ರು ಕೂರ್ಚ Nr.).

ಮೀಸು mîsu. = ಮೀಯಿಸು. (My.).

ಮೀಸೆ mîsĕ. = ಮೀಸಿ. A mustache, the mustaches (ಶ್ಮಶ್ರು Hlâ., Nr., Mr. 319; ಕೂರ್ಚ, ಶ್ಮಶ್ರು Nn. 39; My.; M. ಮೀಶ,

Digitized by Google

ಎೀಶೆ; T. ಮಾಶೈ, ವೀಶೈ; Tĕ. ಮೀಸ; Mhr. ಮಿಶೀ; H. ಮುಛಾ). ಗಡ್ಡ ಮೀಸೆಯಿಲ್ಲದ ಗಣ್ಡಗೂಸು (ತೂಬರ Hlk.). ಬೊಕಮುದಿಯನಾಗಿ ಬಿದ್ದರೂ ಮೀಸೆ ಮಣ್ಣಾಗಲಿಲ್ಲ (Prv.). See Čpr. 5, 69; 6, 23; Bp. 20, 11; 31, 13; 56, 38; 57, 74; 59, 5. 15; Ŝiv. 5, 51; J. 9, 8; Si. 195. 216. 448; ಕುಡಿ-, ಕೆದರು-; Prvs. s. ಮನೆ, ಸಗಣಿ. — ಮೀಸೆ ತಿಕ್ಕು. To trim the mustaches. ಆ ವ್ಪಲಿ ಕುಡಿಯುವವಗೆ ಮೀಸೆ ತಿಕ್ಕುವವರು ಇಬ್ಬರು (Prv.). — ಮೀಸೆ ಮುರಿ. To turn or twist the mustaches (in anger, etc., Ŝiv. 6, 36). ದೋಸೇ ತಿನ್ನುವಾಗ ಮೀಸೆ ಮುರಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಮೀಹ miha. Bathing, bath. ಮೀಹದ ಮನೆ (Bp. 56, 52).

ಮು mu. = ಮುಕ್ 1, ಮುಗ್, ಮುಚ್, ಮುಂ (ಮುಞ್) 1, ಮುನ್ 1, ಮುಪ್, ಮುಮ್ 1, ಮುಯ್ 1, ಮುಲ್, ಮುವ್, ಮೂ 1, ಮೂಱು, ಮೂರ್ (Ŝmd. 222. 223; Tĕ., M.). Three.

ಮುಕ್ muk. 1. = ಮು, etc. Three. — ಮುಕ್ಕಟ್ಟು. Three (*i. e.* many) obstacles or difficulties, etc. (My.; see ಇಕ್ಕಟ್ಟು-). 2, three ties (put round a bundle, My.). — ಮುಕ್ಕಡಿ. Three cuts, parts or bits (Râm. 6, 30, 14; 6, 54, 17). — ಮುಕ್ಕಣ್. Three eyes (Bp. 15, 8). — ಮುಕ್ಕಣ್ಣ. -ಕಣ್-ಅ 3. He of three eyes: Ŝiva (ಗೌರವ Čt. I, 2; II, 28; Bp. 15, 18; 27, 26; Ŝiv. 4, 88; J. 19, 4). — ಮುಕ್ಕಣ್ಣದೇವ. The god with three eyes: Ŝiva (Bp. 54, 25). — ಮುಕ್ಕನ್ದಿ. A cow that calves every third year (My.). — ಮುಕ್ಕಾಣಿ. Three sixty-fourths (My.). — ಮುಕ್ಕಾಲು. Three feet. 2, a tripod (My.; Tĕ. ಮುಕ್ಕಲಿ; T., M. ಮುಕ್ಕಾಲಿ). 3, three quarters of any whole, three-fourths (My.). ಮುಕ್ಕಾಲುಪಾಲು (My.; B. 4, 54. 202). ಮುಕ್ಕಾಲುರೂಪಾಯಿ. (My.; B. 4, 187; 5, 98). ಮುಕ್ಕಾಲುಸೇರು (My.; B. 5, 102). 4, a copper coin worth three kâsus (My.). — ಮುಕ್ಕಾಲುವಾಸಿ. = ಮುಕ್ಕಾಲು No. 3. (My.). — ಮುಕ್ಕುಪ್ಪೆ. (Ŝmd. 223). Three heaps, three hills. 2, a mode of cultivation by which the crop is divided into three parts, of which one is for the landowner and two are for the cultivator (My.). — ಮುಕ್ಕೊಡೆ. (Ŝmd. 223). Three umbrellas or parasols. ಮುಕ್ಕೊಡೆ ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿ ಸುರದುನ್ದುಭಿ (223 Mdb.). — ಮುಕ್ಕೋಟಿ. Three kôṭis (J. 16, 31). — ಮುಕ್ಕೋಟಿಯೇಕಾದಶಿ. N. of a tîrtha-festival at Tirupati (My.).

ಮುಕ್ muk. 2. = ಮುಂ (ಮುಱ್), etc. The front, etc. — ಮುಕ್ಕಟ್ಟು. The front side, the forepart (B. 3, 118; 4, 61; My.). ಮುಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಮಱೆ, the former or early rain (S. Mhr.).

ಮುಕ್ muk. 3. = ಮೂ 3, etc. The nose. (Tĕ. ಮುಕ್ಕು). — ಮುಕ್ಕಡಿ. Nose-cut: a noseless state. ಮುಕ್ಕಡಿಯವ (ಎಗ್ರ, ಗತನಾಸಿಕ, ಮೂಗಿಲ್ಲದವ Si. 197).

ಮುಕ muka. Tbh. of ಮುಖ (Ŝmd. 338; My.).

ಮುಕರ mukara. A kind of round nose-ring (My.; Tĕ. ಮುಕ್ಕರ; Mhr.).

ಮುಕಱು mukaṟu. = ಮುಕ್ಕುಱು 1, etc. ಜೇನ ನೊಣಗಳು ಅಲ್ಲಿಲ್ಲಿಗೆ ಮುಕಱ ಕೊಣ್ಡು ಕೂಡಿದ್ದವು (B. 4, 171).

ಮುಕಳಿ mukaḷi. = ಪುಕಳಿ, ಮುಕುಳಿ, ಮುಕ್ಳಿ. The female organ of generation (My.). 2, the anus (My.; Tĕ. ಮುಡ್ಡಿ).

ಮುಕಾರೆಯರು mukârĕyaru. A class of people who hire out carts, and bring cocoanuts and salt up from the coast (S. Mhr.).

ಮುಕುಟ mukuṭa. = ಮಕುಟ. *A crown, a crest, a diadem.*

ಮುಕುಡು mukuḍu. Tbh. of ಮುಗ್ಧ. ಮುಕುಡನೆ ಮುಗ್ಧಂ (Bhn. 66, o. rs. ಮುತುಡು, ಮುಗುರು).

ಮುಕುತಿ mukuti. Tbh. of ಮುಕ್ತಿ (Ŝmd. 336 Mdb.; My.; Dp. 56, 3).

ಮುಕುನ್ದ mukunda. *Vishṇu.* 2, N. of a particular treasure. 3, *the resin of Boswellia thurifera* Roxb.

ಮುಕುರ mukura. = ಮಕುರ. *A mirror* (ಕನ್ನಡಿ Nn. 102; ಕೆಯ್ಯಡಿ Čt. II, 14). 2, N. of two vṛittas (Čh.).

ಮುಕುಲ mukula. = ಮುಗುಳ್, etc. *An opening bud, a bud* (ಮೊಗ್ಗೆ Mr. 107). 2, a bud-like junction or bringing together of the fingers of the hand. 3, N. of a vṛitta (Čh.).

ಮುಕುಲತೆ mukulatĕ. The state of being joined like a bud (Čpr. 3, 4).

ಮುಕುಲನ mukulana. Shutting the eye to some extent, one of the kriyâs (Kâvy. V, 70).

ಮುಕುಲಭಾವ mukula-bhâva. A closing, shutting state (Čpr. 8, 101).

ಮುಕುಲಿತ mukulita. Budded, having buds; — closed like a bud, half-closed; — closed, shut. (Abh. P. 6, after 112; 12, after 2; Bp. 1, 54; 2, 26; 3, 24).

ಮುಕುಷ್ಠಕ mukushṭhaka. = ಮಕುಷ್ಠಕ. (G.).

ಮುಕುಳಿ mukuḷi. = ಮುಕಳಿ, etc. (My.).

ಮುಕುಳಿಸು mukuḷisu. = ಮುಕ್ಕಳಿಸು, etc. (My.).

ಮುಕ್ಕ mukka. A gobbler. See ಮಣ್ಣುಮುಕ್ಕ.

ಮುಕ್ಕ mukka. (Tbh. of ಮೂರ್ಖ). A common word of abuse (My.). ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದ ಮುಕ್ಕ ಇದ್ದವರಿಗೆಲ್ಲ ಕೇಡು ತನ್ದ (Prv., or.... ತನ್ನು).

ಮುಕ್ಕರೆ mukkarĕ. (ಮುಕ್ಕಱಿ). = ಮುಲುಕು 2. (My.).

ಮುಕ್ಕಳಿಸು mukkaḷisu. = ಮುಕ್ಕುಳಿಸು, etc. (My.).

ಮುಕ್ಕಳಿಸುವಿಕೆ mukkaḷisuvikĕ. Rinsing the mouth with water (ಗಣ್ಡೂಷ Si. 485).

ಮುಕ್ಕಾಮ್ mukkâm. = ಮೊಕಾಮು, etc. (B. 5, 5. 222).

ಮುಕ್ಕಾರ್ತಿ mukkârti. — ಮುಕ್ಕಾರ್ತಿಗಡ್ಡೆ. = ಗಣಮೂಗಿನ ಗಡ್ಡೆ. A climbing plant with large tubers that sprout and grow even in the air, Corallocarpus epigaea Hook. f. (Z.).

ಮುಕ್ಕಿ mukki. Feminine of ಮುಕ್ಕ (Râm. 5, 2, 34).

ಮುಕ್ಕಿಱಿ mukkiṟi. (= ಮುಕ್ಕರೆ). To strain, to make violent efforts, in pain, etc. (?). ಬಿದ್ದೆನ್ದನೆ ಮುಕ್ಕಿಱಿದುದು (Čt. I, 11).

ಮುಕ್ಕು mukku. 1. To eat in a certain manner, to put any dry grain, bran, kernels, flour, etc. into the mouth with the hollowed hand and gobble (ಖಾದನವಿಶೇಷ Ŝmd. Dh.; Ŝm. 79; My.; Ŝiv. 5, after 55; J. 19, 4; T. ಮೊಕ್ಕು; Tĕ. ಬೊಕ್ಕು). ಪಿರಿದು ತವರಾಜಂ ಕಟ್ಟಿದಿರೊಳಾಗಳುಮ್ ಇರಲ್, ಅದಂ ಬಿಟ್ಟು, ತವುಡಂ ಮುಕ್ಕುವನ ಪೊಲು (Bp. 60, 45). ಮುಕ್ಕಿದನು ಮಹಿಮೆಯನು (Bh. 8, 6, 24). ಬೀಸುವ ಮುಣ್ಡೆಗೆ ಮುಕ್ಕಿದ್ದೇ ಲಾಭ. — ಬಂಗಿ ಮುಕ್ಕುವವನಿಗೆ ಅಂಗಿಯಾದರೂ ಉದಿಯದು (Prvs.). See Prvs. s. ನೆತ್ರು, ಛಲಾ, ಮಾನ್ಯ, ಸಿಟ್ಟು.

Digitized by Google

ಮುಕ್ಕು mukku. 2. = ಮುಕುರ್, etc. Pride, arrogance (ಕಾಮುಕರ, ಗಬ್ಬು, ಬಿಂಕ, ಪನ್ನ, ಗರ್ವ Śm. 38; ಗರ್ವ 79; M. ಮುಸ್ಕು).

ಮುಕ್ಕು mukku. 3. = ಮುಱುಕು 1. The state of being somewhat broken; a small break; a small fragment (ಈಷತ್ಖಣ್ಡನ Śm. 79; Bh. 7, 15, 17; My.; Tĕ. ಮುಕ್ಕ). ಮೂದಿಗೆ ಮುಕ್ಕುಮಡಿಕೆ ಆದರೆ ಆಗದೇ? (Prv.). — ಮುಕ್ಕುವೋಗು. -ಪೋಗು. To be broken to some extent (Rāv. 5, after 55).

ಮುಕ್ಕು mukku. 4. A certain vessel, pot, pan or cup (ಭಾಣ್ಡ Śm. 79; Tĕ. ಮೂಕುಡು, an earthen platter used as a cover).

ಮುಕ್ಕುಡಿ mukkuḍi. (ಅವಗಡಿಕೆ Bhn. 3, o. r. ಅವಗಡ).

ಮುಕ್ಕುರಿ mukkuri. (ಮುಕ್ಕುಱು). Straining in pain or distress (? Bh. 7, 17, 26; cf. ಮುಕ್ಕರಿ, ಮುಕ್ಕಱು).

ಮುಕ್ಕುಱಿಕು mukkuṟiku. 1. To come or fall upon, to attack, to besiege, to surround, to cover, etc. (ಮುತ್ತು Čt. II, 86; Rām. 6, 35, 15; Bh. 3, 18, 34; 3, 19, 26; 7, 15, 56; 8, 13, 10; 8, 26, 10; 10, 12, 16; J. 14, 6).

ಮುಕ್ಕುಱಿಕು mukkuṟiku. 2. = ಮುಕ್ಕುಱು 2. — ಮುಕ್ಕುಱಿಕುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To come or fall upon, etc. (Rām. 5, 9, 2).

ಮುಕ್ಕುಱು mukkuṟu. 1. = ಮುಕಱು, ಮುಕ್ಕುಱಿಕು 1, ಮುಗುಱು, (ಮುತ್ತು 1), ಮುಸುಱ್ 1. To come or fall upon, to inclose, to cover, etc.

ಮುಕ್ಕುಱು mukkuṟu. 2. Coming or falling upon, covering, etc. (ಮುಸುಱುಹಂ Śmd. II; ಮುಸುರ್ವುದು Kk. 79).

ಮುಕ್ಕುಳ್ mukkuḷ. = ಮುಕ್ಕುಳಿ. A mouthful of water for rinsing the mouth; rinsing the mouth; cleaning the teeth (ಗಣ್ಡೂಷ, ಮುಖಪೂರಣ Hlā.; ಗಣ್ಡೂಷ Nr.; ಗಣ್ಡೂಷ Śm. 69; ದನ್ತಧಾವನ Śs.). — ಮುಕ್ಕುಳುದಕ. -ಉದಕ. Rinsing-water in the mouth (Bp. 18, 36. 49). — ಮುಕ್ಕುಳೊಳಿಸು. -ಇಂಸು. To put water into the mouth for rinsing or ejecting (Bp. 18, 47).

ಮುಕ್ಕುಳಿಸು mukkuḷisu. = ಮುಕುಳಿಸು, ಮುಕ್ಕಳಿಸು, ಮುಗಳಿಸು. To rinse the mouth with water and spit it out; to spit out, to throw out, to throw away, to abandon, to reject (ಗಣ್ಡೂಷ Śmd. Dh.; My.; Tĕ. ಪುಕ್ಕಿಲಿಂಚು; T. ಪಿಲಿಚ್ಚು, ಪಿಲ್ಲು, ಪಿಳಿರ್; T. ಮುಕ್ಕುಳಿ, ಮೊಕ್ಕುಳಿ, to bubble up, ferment). ಇಭಾಸಿರಂ ಮದಮಂ ಮುಕ್ಕುಳಿಸಿರ್ದ ದನ್ತಿಘಟೆಗಳ್ (Śmd. 22. 83). ಜೊಕ್ಕಟದ ತನಿಸುಖವ ಮುಕ್ಕುಳಿಸುವ ಅನುಭವ (Čidakhaṇḍānubhavasāra 1, 7). See Čpr. 7, 48; 8, after 44; 10, 2; Bp. 18, 31; 42, 30; 59, 20; Bh. 5, 11, 40; 6, 1, 48; Śiv. 5, 7; J. 5, 29; 8, 16; 13, 12; 30, 42; B. 5, 127.

ಮುಕ್ಕುಳೆ mukkuḷĕ. = ಮುಕ್ಕುಳ್. (ದನ್ತಧಾವನ Kk. 56, o. r. ಮುಕ್ಕುಳಿ).

ಮುಕ್ತ mukta. Loosened, unloosed, let loose, set free, relaxed;—discharged, shed, thrown, cast, shot;—abandoned, quitted, left, put off, laid aside; (ended; given up;—released, liberated, emancipated (from transmigration, personal existence, etc., B. 4, 73; My.; to be emancipated, requiring freedom (from worldly existence, etc., Bp. 51, 28). ಮುಕ್ತಮಾಡುದು (ಪೂರಣೆ, ಮುಕ್ತಾಯ Nn. 93). Feminine ಮುಕ್ತಳು (B. 5, 72; My.).

ಮುಕ್ತಕ muktaka. A separate or detached stanza the meaning of which is complete in itself (ಇತರಾನಪೇಕ್ಷ Kāvy. V, 961).

ಮುಕ್ತಕಂಚುಕ mukta-kañčuka. *A snake that has cast its slough.*

ಮುಕ್ತಕೇಶ mukta-kēśa. Loose-haired, having the hair dishevelled or hanging down. (My.).

ಮುಕ್ತಕೇಶಿ mukta-kēśi. N. of a female (Śiv. 3, 12).

ಮುಕ್ತಾಗುಣ muktā-guṇa. A string of pearls. 2, *the excellence of a pearl, its lustre or water;* an excellent pearl.

ಮುಕ್ತಾಫಲ muktā-phala. A pearl (ಹಾರ, ಮುತ್ತು Nn. 40; J. 2, 27).

ಮುಕ್ತಾಮುಕ್ತ mukta-amukta. Loosed and not loosed: (a weapon which may be) *hurled or wielded*, as a club, etc.

ಮುಕ್ತಾಯ muktāya. Completing; conclusion, end (ಪಾರ, ಪೂರಣ Nn. 122; ಪರಿಸಮಾಪ್ತಿ, ಪೂರಣೆ, ಸಮಾಪ್ತಿ Nr 157; ಪರಿಪೂರಣೆ, ಮುಕ್ತಮಾಡುದು 93; My.; Si. 64). — ಮುಕ್ತಾಯಮಾಡಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To complete, to finish, to execute (Si. 62; My.).

ಮುಕ್ತಾಲಿ mukta-ali. Black bees that are separated from—; —muktā-āli, a multitude of pearls (Rāv. 8, after 8).

ಮುಕ್ತಾವಲಿ muktā-āvali. *A string or garland of pearls, a pearl necklace.*

ಮುಕ್ತಾಶುದ್ಧಿ muktā-śuddhi. The elegance of a pearl:—*a beautiful pearl.*

ಮುಕ್ತಾಸ್ಫೋಟ muktā-sphôṭa. *A pearl oyster;* a pearl-shell (ಶುಕ್ತಿ, ಮುತ್ತಿನ ಸಿಪ್ಪು Hlā.).

ಮುಕ್ತಾಹಾರ muktā-hāra. A string of pearls (J. 31, 12). 2, mukta-āhāra, abandoned food: abandonment of food (31, 12).

ಮುಕ್ತಿ mukti. = ಮುಕುತಿ. Loosing, release, setting free. 2, *abandoning, abandonment, giving up, leaving off.* 3, discharging, throwing, casting, shooting. 4, becoming free, freedom. 5, *final liberation or emancipation, the delivery of the individual soul from the body, its exemption from further transmigration and its re-absorption into the soul of the universe, final beatitude* (ಸಿದ್ಧಿ, ಮೋಕ್ಷ, etc. Mr. 26). See ನಾಲ್ಕು-. ಮುಕ್ತಿಯಾದರೂ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಸಿಕ್ಕೀತೇ?—ಭಕ್ತಿಯಿದ್ದ ಮುಕ್ತಿ, ಯುಕ್ತಿಯಿದ್ದ ಉಕ್ತಿ.—ಮುಕ್ತಿಗೆ ಮುಕ್ತಿಗಿನ್ತ ಈಗಿನ ಭುಕ್ತಿ ಲೇಸು (Prvs.). See Prv. a. ತ್ರುವಾಣ.

ಮುಕ್ತಿಕನ್ನಿಕೆ mukti-kannikĕ. An emancipated girl: Pārvatī (Bp. 24, 42).

ಮುಕ್ತಿಪಥ mukti-patha. The path to final emancipation (ವೈಕುಣ್ಠ, ಮುಕ್ತಿಮಾರ್ಗ Nn. 57).

ಮುಕ್ತಿಮಾರ್ಗ mukti-mārga. = ಮುಕ್ತಿಪಥ, q. v. (My.).

ಮುಕ್ತಿವಿಹೀನ mukti-vihīna. Destitute of final emancipation (Bp. 40, 73).

Digitized by Google

ಮುಕ್ತಿಸತಿ mukti-sati. = ಮುಕ್ತಿಕನ್ನಿಕೆ. (Bp. 24, 45). 2, Lakshmî (My.). 3, final emancipation looked upon as a woman (My.).

ಮುಕ್ತಿಸಾಧನೆ mukti-sâdhane. A means of obtaining mukti (My.).

ಮುಕ್ತಿಸೋಪಾನ mukti-sôpâna. A stair-case or ladder to reach mukti (My.).

ಮುಕ್ತೆ muktĕ. ಮುಕ್ತಾ. = ಮುತ್ತು, ಮುತ್ತೆ, ಮೋತಿ 1. *A pearl.* 2, an emancipated woman; a dropped female object (see ಮುತ್ತು). 3, a harlot.

ಮುಕ್ಳಿ mukḷi. = ಮುಕಳಿ, etc. See Prvs. s. ತುಕ್ಲಾಟಿ and ಸಾಯು.

ಮುಖ mukha. = ಮುಕ, ಮೊಕ, ಮೊಗ. *The mouth; the beak of a bird, snout or muzzle of any animal.* 2, *the face;* a direction, a quarter;—facing. 3, *the fore-part or front of anything, the van of an army,* etc. 4, *the head, tip or point of anything, the point of an arrow, the nipple of the breast,* etc. 5, the edge of any sharp instrument;—surface, upper side. 6, opening, aperture, the mouth of a vessel, the eye of a needle, etc.;—*entrance, egress;* the entrance of a house; the mouth or embouchure of a river. 7, pre-eminent, chief, best. 8, *beginning, commencement; beginning with; this and the other ones, and so on.* 9, means, expedient. See *e. g.* Śmd. 107. 124. 150. 168. 170. 171; Kâvy. III, 8, B, 153; V, 967; Bp. 31, 4; 38, 5; 51, 12; 54, 18; Mr. & Nn. s. ಪೋತ್ರ; ಕೃತ-, ದಿವಸ-. ಮುಖ ನೋಡಿ ಗುರುತು ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ, ನಖ ನೋಡಿ ತಿಳಿದೀತೇ?—ಅಳುವದೂ ಮುಖವೇ, ನಗುವದೂ ಮುಖವೇ (Prvs.).—ಮುಖದಿನ್ದ. = ಮುಖಾನ್ತರ. (J. 11, 2; My.).—ಮುಖದಿರುಹು. -ತಿರುಹು. = ಮೊಗದಿರುಹು. (Bh. 6, 4, 36).—ಮುಖ ಮುಚ್. To put to shame (My.).

ಮುಖಕಮಲ mukha-kamala. Face-lotus, a lotus-like face (My.).

ಮುಖಜ mukha-ja. A Brâhmaṇa. (R.).

ಮುಖಣ್ಡ mukhaṇḍa. A chief, a master. ಮುಖಣ್ಡನಾಗಿರುವಿಕೆ (ಶೃಂಗ Si. 411). ಗ್ರಾಮಾಧಿಕಾರಿ ಮುನ್ತಾದ ಮುಖಣ್ಡನು (ಅಧ್ಯಕ್ಷ 462).

ಮುಖಣ್ಡಿ mukhaṇḍi. *A kind of weapon.* See ಮುಸುಣ್ಡಿ.

ಮುಖದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ mukha-dâkshiṇya. Kindness, etc. only shown in a person's presence (My.).

ಮುಖಪಂಕಜ mukha-paṅkaja. = ಮುಖಕಮಲ. (J. 32, 24).

ಮುಖಪೂರಣ mukha-pûraṇa. *A mouthful of water; a mouthful in general* (see Hlâ. s. ಮುಕ್ಕುಳ್).

ಮುಖಬನ್ಧನ mukha-bandhana. *A cover, a lid.*

ಮುಖಭಂಗಿತ mukha-bhaṅgita. Putting (a person) to shame whilst facing (him, My.).

ಮುಖಭದ್ರ mukha-bhadra. N. of a plant (Bp. 45, 46).

ಮುಖಭಾವ mukha-bhâva. The state, cast, or expression of the countenance (My.).

ಮುಖಭೇದ mukha-bhêda. Distortion of the face. (My.).

ಮುಖಮಜ್ಜನ mukha-majjana. Washing the face (My.).

ಮುಖಮಣಿ mukha-maṇi. = ನಾಯಕಮಣಿ. (Si. 217).

ಮುಖಮರ್ಜನ mukha-marjana. Washing the face (B. 4, 194; My.).

ಮುಖಮಲ್ mukhamal. Velvet (My.; Br., H.).

ಮುಖಮುದ್ರೆ mukha-mudrĕ. Cast or expression of countenance (B. 3, 108; 5, 130).

ಮುಖರ mukhara. Talkative, garrulous, noisy;—*foul-mouthed, scurrilous, speaking harshly or abusively.*

ಮುಖರತೆ mukharatĕ. Talkativeness, garrulity. (Čpr. 3, after 9).

ಮುಖರಿತ mukharita. Rendered noisy, sounding, ringing (My.).

ಮುಖಲೋಮಿ mukha-lômi. A cockroach (ತೊಣ್ಣಂಗಿ Mr. 165).

ಮುಖವಾದ್ಯ mukha-vâdya. A wind-instrument (My.).

ಮುಖವಾಸ mukha-vâsa. = ಮುಖವಾಸನ. (J. 15, 45).

ಮುಖವಾಸನ mukha-vâsana. *A perfume for the mouth.*

ಮುಖವಿಕಾರ mukha-vikâra. Alteration or distortion of the face. See ಮುಖುಕು.

ಮುಖವೀಣೆ mukha-vîṇĕ. A kind of pipe or flageolet (My.).

ಮುಖಶ್ರೀ mukha-śrî. = ಮೊಗಸಿರಿ. Beauty of countenance, a beautiful face.

ಮುಖಸ್ತುತಿ mukha-stuti. Flattery (My.; Tĕ.).

ಮುಖಾಗ್ರ mukha-agra. *The extremity of the mouth, extremity; a snout.*

ಮುಖಾನ್ತರ mukha-antara. Another face or mouth or expedient;—by means of, through (My.; Tĕ.; B. 4, 59. 196; 5, 70).

ಮುಖಾನ್ತ್ರ mukhântra. Tbh. of ಮುಖಾನ್ತರ. (My.).

ಮುಖಾಬಿಲೆ mukhâbilĕ. = ಮೊಕಾಬಿಲೆ. Confronting, bringing face to face, comparison, collation (My.; Tĕ., H.).

ಮುಖಾಮುಖಿ mukha-â-mukhi. Face to face (My.; Tĕ.).

ಮುಖಾಮ್ಬುಜ mukha-ambuja. = ಮುಖಕಮಲ. (My.).

ಮುಖಾರವಿನ್ದ mukha-aravinda. = ಮುಖಕಮಲ. (My.).

ಮುಖಿ mukhi. A woman with a face—. See *e. g.* ಅಬ್ಜ-, ಅಧಿ-, ಇನ್ದು-.

ಮುಖೋದ್ಗತ mukha-udgata. Sprung from the mouth (My.); known by heart (Bp. 3, 42).

ಮುಖ್ಯ mukhya. Belonging to the mouth or face;—*being at the head; principal, chief, prime, primary; first, eminent, pre-eminent, first-rate, most excellent* (ವಿಶೇಷ Śmd. 172 Cm.). 2, *the chief, the most excellent among, the first or best of; a leader, a guide* (ನಾಗ, ಮೊದಲಿಗ Nn. 26; ಪೆಗ್ಗಡೆ Kk. 38; Śm. 47; Bp. 50, 18). 3, a principal thing; chief ordinance. 4, beginning with, this and the other ones, and so on (ಮೊದಲಾದ Nn. 167; Bp. 23, 22; 43, 38; 44, 64; 53, 5; 54, 19). Feminine ಮುಖ್ಯಳು, an eminent or a leading woman, a high lady (ವರಾರೋಹೆ Mr. 306).—ಮುಖ್ಯ ಮುಖ್ಯ. rep. The various chief— (B. 4, 80. 94).

ಮುಖ್ಯಋಷಿ mukhya-ṛishi. An eminent ṛishi. ತಪಗೆಯ್ವ ಮುಖ್ಯಋಷಿಯರೆನಿಪರ್ ಕಪಿಲ, ಮರೀಚಿ, ಜೈಮಿನಿ, ಗೌತಮ, ದಧೀಚಿ, ಪುಲಸ್ತ್ಯ, ಅಂಗಿರಸ, ಜಹ್ನು, ಜಮದಗ್ನಿ, ಅತ್ರಿ, ಪುಲೋಮ, ವಶಿಷ್ಠ, ಕವೇರ, ಕಾಶ್ಯಪ, ಸುಮಾಣ್ಡವ್ಯ (Mr. 258).

ಮುಖ್ಯಜನ mukhya-jana. Chief people; persons that are of great importance or requisite for anything (My.).

ಮುಖ್ಯತೆ mukhyatĕ. Pre-eminence, the state of being best or chief or of great importance, principalness, primacy, superiority (Śmd. 172. 197).

ಮುಖ್ಯತ್ವ mukhyatva. = ಮುಖ್ಯತೆ. (Śmd. 197 Cm.; 262).

ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ mukhya-prâṇa. Hanumat (My.).

ಮುಖ್ಯಸ್ಥ mukhya-stha. A man standing at the head, a chief, a leader (My.). Feminine ಮುಖ್ಯಸ್ಥಳು (My.).

Digitized by Google

ಮುಖ್ಯಾನುಯಾಮಿ mukhya-anuyâmi. *Following a chief; striving for the best.*

ಮುಖ್ಯಾಪ್ತ mukhya-âpta. A chief friend (My.).

ಮುಗ್ mug. = ಮು, etc. Three. — ಮುಗ್ಗರೆ. = ಮುಗ್ಗರೆ. Three lines or stripes. — ಮುಗ್ಗರೆಪಂಚೆ. A pance with three lines in its border (My.). — ಮುಗ್ಗರೆಬೆಳ್ಳಿ. Silver the value of which merchants or goldsmiths mark with three lines (four such lines denoting pure silver): somewhat impure silver (My.). — ಮುಗ್ಗುಡ್ಡೆ. (Śmd. 223). Three heaps. — ಮುಗ್ಗರೆ. = ಮುಗ್ಗರೆ. (My.).

ಮುಗಟ mugaṭa. = ಮುಗಟ, etc. (My.; Mhr. ಮುಕಟಾ, ಮುಕುಟ, ಮುಗಟಾ, ಮುಗುಟ).

ಮುಗದು mugadu. = ಮುಗಿದು. P. p. of ಮುಗಿ. ತಿಗದು ಕೊಣ್ಡಷ್ಟು ಮುಗದರೆ ಮಗನಿಗೇನು ಉದದೀತು? (Prv.).

ಮುಗಲ್ mugal. (= ಮುಗಿಲ್). Genitive ಮುಗಲ, (not ಮುಗಲಿನ, Śmd. 134).

ಮುಗಸು mugasu. = ಮುಗಿಸು. (B. 5, 148; My.).

ಮುಗಳಿಸು mugaḷisu. = ಮುಕ್ಕುಳಿಸು, etc. (My.).

ಮುಗಳು mugaḷu. = ಮುಗುಳ್. A bud; that is shaped like a bud. — ಮುಗಳಕ್ಕಿ. -ಅಕ್ಕಿ. Rice that is not properly boiled (My.). — ಮುಗಳಕ್ಕಿಗಂಜಿ. Water of boiling rice, used for medicinal purposes (My.).

ಮುಗಿ mugi. (= ಮುಗುಳ್, ಮುಡಿ 3). To contract, shut up or close, as a flower (ಪುಷ್ಪಸಂಕೋಚನ Śmd. Dh.; ಕುಸುಮಸಂಕೋಚನ Śm. 80; Čpr. 2, 52; 7, 142; Grj. 4, 70; Rśv. 9, 9; J. 17, 21; 26, 5). **2,** to close (v. t.), to shut, as the eyes, the mouth, etc. (Bp. 42, 15; 46, 56; Rśv. 6, 9; 11, 10). **3,** to join the two hands with the open palms brought together (in saluting, My.; Čpr. 2, 89; Bp. 37, 3. 4. 52; 39, 52; 43, 32; J. 7, 15; 17, 47; Si. 212. 248). ಕೆಯ್ಮುಗಿಯುವವನು (ವನ್ದಾರು, ಅಭಿವಾದಕ Si. 360). **4,** to close (v. i.), to end, to terminate, to be finished, to be accomplished (ಇಲ್ಲವೆ Śm. 80; J. 8, 10; 32, 21; My.; T., Tĕ.; *cf.* ಮುಡಿ 3). P. ps. ಮುಗದು, ಮುಗಿದು. ಮುಗಿದ ಕಾರ್ಯ (ನಿಧಾನ, ಮುಗಿದನ್ಥಾ ಕೆಲಸ Nn. 144). ಮುಗಿದ ಬಗೆ (ನಿಧಾನ Mr. 483). ಮುಗಿದುದು (ಸಿದ್ಧ, ನಿರ್ವೃತ್ತ, ನಿಷ್ಪನ್ನ Nr.). ಮುಗಿದು ಹೋದದು (ಅವಸಿತ, ಸಿತ Si. 381). ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷ ಮುಗಿಯುವಾಗ ಮಾಡ ತಕ್ಕ ಯಾಗ (ದರ್ಶ 251). ಮದುವೇ ಮುಗಿದರೂ ಮದುಮಗನ್ನ ನೋಡಲಿಲ್ಲ (Prv.). ಊಟ ಮುಗಿದ ಬಟ್ಟಿಳ (B. 4, 57).

ಮುಗಿಯುವಿಕೆ mugiyuvikĕ. Closing, joining. ಬಗಸೆ ಹಿಡಿದ ಹಾಗೆ ಕೆಯ್ ಮುಗಿಯುವಿಕೆ (ಬ್ರಹ್ಮಾಂಜಲಿ Si. 248). **2,** ending, ceasing; the state of being complete (ಅರತಿ, ಅವರತಿ, ಉಪರತಿ, ವಿರತಿ, ಉಪರಾಮ 400; ಕೃತ, ಪರ್ಯಾಪ್ತಿ 426).

ಮುಗಿಲ್ mugil. ಮುಗಿಲು. = (ಮುಗಲ್), ಮುಗುಲು. A cloud (ಅಭ್ರ, ಅಬ್ದ, ಘನ, ಮೇಘ, etc. Hlâ.; ಮೇಘ Kk. 12; ನೀರ್ದೇರ್, ಮೋಡ, ಮೇಘ Śm. 14; My.; T., M.; Tĕ. ಮೊಗುಲು, ಮೊಯಿಲು, ಮೊಯಿಲು; *cf.* ಮುಸುಕ್; Sk. ಮುದಿರ); a series or bank of clouds (ಕಾದಮ್ಬಿನಿ Śm. 107); — the sky (ಆಕಾಶ Śm. 107; Čpr. 1, 108). ಮುಗಿಲ್ಗಳಿರ! (Śmd. 153). ಮದಿ³ಗೆ ಮುಗಿಲ್ (159). ಮುಗಿಲಂ ಮಾದಾನೆಗೆತ್ತಂ (282. 287). ಕದಿದ ಮುಗಿಲ್ (ಘನಾಘನ Hlâ.; Mr. 483). ಮೊಳೆದಿಗುರ ಮುಗಿಲ್ (ಪರ್ಜನ್ಯ Hlâ.). ಮುದ್³ ಸುರಿಯುವ ಮುಗಿಲು (ಘನಾಘನ Si. 435). ನೆಗದ³ ಹಾದ'ದರೆ ಮುಗಿಲಿಗೆ ಮುಟ್ಟೀತೇ? — ಕೂಸು ಕಾಸ ಹಡೆಯದು, ಹೋಗಳ ಮುಗಿಲ ಮುಟ್ಟದು (Prvs.). See Čpr. 1, 132; 3, 81; 4, 38; Abh. P. 13, 63. 75; Č. Bp. 5, 52; Bh. 1, 19, 18. 19; Rśv. 6, after 11; 8, 116; 3, 25; 15, 17; 17, 2. 4; 25, 5; J. 3, 18. 25; 8, 32; ಮುರ್ಗಿಲ್, ಕಡು-, ಬೆಳ್ಮುಗಿಲ್, ಮೂಮುರ್ಗಿಲ್. — ಮುಗಿಲ ಕಿಚ್ಚು. A flash of lightning (ಮೇಘವಹ್ನಿ, ಇರಮ್ಮದ Hlâ.; ಮೇಘವಹ್ನಿ, ಇರಮ್ಮದ Nr.). — ಮುಗಿಲಟ್ಟಣೆ. -ಅಟ್ಟಣೆ. A loft or tower as high as the sky (J. 17, 6). — ಮುಗಿಲಟ್ಟಳೆ. -ಅಟ್ಟಳೆ. = ಮುಗಿಲಟ್ಟಣೆ. (Čpr. 1, 111; 8, after 44; Râm. 1, 13, 2; J. 3, 20). — ಮುಗಿಲ ಪೂ. Water (ಜಲ Śa.). — ಮುಗಿಲ ಬಣ್ಣ. Cloud-colour (B. 3, 114). — ಮುಗಿಲುಗಡವು. -ಕಡವು. The tree Nauclea orientalis. ಮುಗಿಲುಗಡವಿನ ಮರ (ನೀಪ, ಪ್ರಿಯಕ, ಕದಮ್ಬ, ಹಲಿಪ್ರಿಯ Nr.). — ಮುಗಿಲುದ್ದ. -ಉದ್ದ. As high as the sky (Abh. P. 4, 28; 13, 66). — ಮುಗಿಲೊಡ್ಡು. -ಒಡ್ಡು. A mass, or host, of clouds (Abh. P. 13, 76). — ಮುಗಿಲ್ಗಲ್. -ಕಲ್. Hail (ಆಲಿಗಲ್ Čt. II, 118). — ಮುಗಿಲ್ಗಿಚ್ಚು. -ಕಿಚ್ಚು. = ಮುಗಿಲ ಕಿಚ್ಚು. (ಸಿಡಿಲ್ಬೆಳಗು Čt. II, 113). — ಮುಗಿಲ್ದನಿ. The report of a cloud, thunder (ಮೊದಗು Śmd. I; Śm. 35). — ಮುಗಿಲ್ದೇರ. -ತೇರ. Indra (ಇನ್ದ್ರ, etc., ಬಲವೈರಿ Kk. 106; ಇನ್ದ್ರ, etc., ಸುರಪತಿ Śm. 9). — ಮುಗಿಲ್ಮುಡ್. A piece of a cloud (Čpr. 9, 5). — ಮುಗಿಲ್ವಟ್ಟೆ. -ಬಟ್ಟೆ. The sky (ಆಕಾಶ Kk. 12; Abh. P. 3, 28; 12, 96; Śsv. 3, after 35). — ಮುಗಿಲ್ವೆಳಗು. -ಬೆಳಗು. Lightning (ಮಿಂಚು Śa.). — ಮುಗಿಲ್ವೊರೆ. -ಪೊರೆ. A layer or stratum of clouds (Abh. P. 3, 40).

ಮುಗಿಸು mugisu. = ಮುಗಸು, ಮುಗುಸು 1, (ಮುಚ್ಚು 1). To close (v. t.), as a flower (J. 17, 57); to conclude, to finish (J. 34 sum.; My.; Tĕ. ಮೊಗಿಂಚು, ಮೊಗುಚು, ಮೊಗುಡ್ಚು). ಇದೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಬರಹ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ (B. 1, 11). ಮುಂಚಿನ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ನೀವು ಹಲವು ಸಾರಿ ಚನ್ನಾಗಿ ಓದಿ ಮುಗಿಸಿದಿರಿ (3, 1). ಚನ್ನಾಗಿ ಅಧ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ, ಮೂರನೇ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಮುಗಿಸಿದಿರಿ (4, 1). ನಾಟಕಕಥೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸುವದು (ನಿರ್ವಹಣ Si. 65).

ಮುಗು mugu. = ಮೂ 3, etc. The nose. — ಮುಗುದಾಣ. The cord put through an ox's nose. ಮುಗುದಾಣದ ಎತ್ತು (ನಸ್ತಿತ, etc. G.).

ಮುಗುದ muguda. Tbh. of ಮುಗ್ಧ (Čt. II, 120; Bh. 4, 4. 61; Tĕ.).

ಮುಗುರ mugura. See ಮುಕುರು.

ಮುಗುಱು muguṟu. ಮುಗುಱ್. = ಮುಕಱು, etc. To inclose, to come or fall upon, etc. (see ಮುತ್ತಿಗೆ). ಮುಗುರ್ವ (J. 3, 6).

ಮುಗುಲು mugulu. = ಮುಗಿಲ್. (ಗಗನ Čb.).

ಮುಗುವಳಿ muguvaḷi. (fr. ಮುನ್ 2 ?). A previous settlement about salary, rent, work, etc. (My.).

ಮುಗುಸು mugusu. 1. = ಮುಗಿಸು, etc. (My.).

ಮುಗುಸು mugusu. 2. = ಮೊಗಸು 2, ಮೊಗುಸು. Wish, desire (ಇಚ್ಛೆ Kk. 73, o. r. ಮೊಗುಸು; Tĕ. ಮುಚ್ಚಟ, ಮೋಜು; Tĕ. ಮುರಿ = ಆಶೆ ಪಡು).

ಮುಗುಳ್ mugul̥. (= ಮುಗಿ). To close or shut, as the eye-lids, etc. (ನಿಮೀಲನ Śmd. Dh.); to bud,

Digitized by Google

to sprout (ಮುಗುಳ್ದೋಱು Śm. 21; ಮುಗುಳಾಗು Kk. 20; T. ಮುಗಿೞ್; M. ಮುಗಳ್, ಮುಗುಳ್). ಮುಗುಳ್ದ ಅಕ್ಷಿ (Śśv. 2, 94). ಮುಗುಳ್ದಂ (Śmd. 49). ಮುಗುಳ್ತು (Śśv. 2, 41). ಮುಗುಳ್ತುದು (Kk. 20; Rśv. 2, 41; 8, 122). ಅದಿರ್ಮುತ್ತೆ ಮುಗುಳ್ತುದೆತ್ತಲುಂ (Čpr. 7, 41). ಮುಗುಳ್ತುದಾಸ್ಯಪದ್ಮದ ಮಧುಪಿನ್ದ್ದ ವಕುಲಂ (7, 113).

ಮುಗುಳ್ mugul̤. (Śmd. 59). ಮುಗುಳು. = ಮುಗಳು. *Said* to be Tbh. of ಮುಕುಲ (Śmd. 365; *cf.* ಮೊಗ್ಗು). A bud, an opening bud (ಮುಕುಲ, ಕುಟ್ಮಲ Nr.; ನನೆ, ಮೊಗ್ಗೆ, ಸರ್ಜುಕ, ಕುಟ್ಮಲ Śm. 22; Kk. 28; My.; Tĕ. ಮೊಗಡ; M. ಮುಗಿೞ್, ಮೊಟ್ಟು). ಹೂವಿನ ಮುಗುಳು (ಕೋರಕ, ಜಾಲಕ, ಕಲಿಕ, ಕುಟ್ಮಲ, ಮುಕುಲ Hlā.). ಮುಗುಳ್ಗೆ (Śmd. 52), ಮುಗುಳ್ಗಳ್ (52; Čpr. 7, 59; Rśv. 2, 41). ಸಮ್ಪಗೆಯ ಮುಗುಳ ಮೊಳೆಗಳ್ (Čpr. 7, after 92). See ಎಡೆ-, ಬಲ್-, ಬಿರಿ-, ಮೊನೆ-; Čpr. 6, after 64. — ಮುಗುಳಮ್ಬು. -ಅಮ್ಬು-ಅ 3. Kāma (ಮೊಗ್ಗಮ್ಬು Čt. II, 95; Rśv. 11, 95; J. 31, 2). — ಮುಗುಳಾಗು. -ಆಗು. Buds to be produced: to bud (Kk. 20). — ಮುಗುಳುಗಣ್. -ಕಣ್. An eye like an opening bud (Bh. 3, 17, 18). — ಮುಗುಳುನಗೆ. = ಮುಗುಳ್ನಗೆ. (Bp. 24, 52; 41, 5; B. 4, 186). — ಮುಗುಳುಬೊಕ್ಕೆ. A bud-like eruption of the skin (ಪಿಟಕ 384, o. r. ಮುಳ್ಳು-). — ಮುಗುಳ್ಗಣೆ. -ಕಣೆ. A bud-arrow (Rśv. 5, after 19). — ಮುಗುಳ್ಗಾಯ್. -ಕಾಯ್. (Śmd. 53). A fruit that has just come out of the flower, a very small fruit. — ಮುಗುಳ್ದೋಱು. -ತೋಱು. -ದೋಱ್. Buds to appear: to bud (ಮುಗುಳ್ Śm. 21). ಮುಗುಳ್ದೋರ್ವ (J. 8, 17). — ಮುಗುಳ್ನಗೆ. A smile (ಸ್ಮಿತ, Hlā.; ಹಸಿತ Mr. 330; Čpr. 8, after 71; Bp. 3, 27; 15, 35; 17, 11). — ಮುಗುಳ್ವಡೆ. -ಮಡೆ. A shower of buds (Rśv. 8, after 5).

ಮುಗುಳಿ muguli. = ಮುಗ್ಲಿ, q. v. A thorny tree with leaves like those of the Acacia concinna or sîgĕ, the Acacia suma (My.). ತಿಗುಳ ಜನಗಳಿಗಿನ್ದ ಬಗಳುವ ತುನಿ ಲೇಸು, ಮುಗುಳಿಯ ಮರದ ನೆರಳಿನಿನ್ದ ನುಂಗುವಾ ನೆಗಡು ಲೇಸು (Sp.).

ಮುಗುಳ್ಚು mugulču. To cause to contract, close or shut, to shut (v. t., ಸಂಕೋಚಕರಣ Śmd. Dh.; Rśv. 11, 149; Śśv. 2, 40).

ಮುಗ್ಗರಿಸು muggarisu. = ಮುಗ್ರಿಸು. To stumble, to trip (My.).

ಮುಗ್ಗಲು muggalu. Mustiness, mouldiness (My.).

ಮುಗ್ಗಾ muggâ. = ಮುಟುಗಾ. See ತಿಗ್ಗಾ-. **2**, = ಮುಗ್ಗೆ. See ಹಿಗ್ಗಾ ಮುಗ್ಗಾ.

ಮುಗ್ಗಿಸು muggisu. To cause to stumble or fall (Bp. 47, 16).

ಮುಗ್ಗು muggu. 1. = ಮುಟ್ಟು, etc. To be interrupted or hindered in going, to stumble, to trip; to fall; to sink; to be deprived of power (ಗತಿಭಂಗ Śmd. Dh.; Śm. 85; My.; M. ಮುಟಚ್ಚು, T. ಮುಡಂಗು, to be bent, contracted, hindered, obstructed, stopped, to be deprived of the use of the limbs; see ಮುಟುಕು 1). See Bp. 28, 55; Č. Bp. 42, 28; Rām. 5, 8, 70; Bh. 1, 20, 61; 3, 18, 41; 8, 24, 47; 8, 26, 21. 54; J. 3, 38; 4, 45; 7, 46; 8, 32; 15, 41; 27, 7.

ಮುಗ್ಗು muggu. 2. A pitfall, in ತಗ್ಗು-

ಮುಗ್ಗು muggu. 3. To get or have the smell of corruption, to become or be musty or mouldy by dampness (ಜೀರ್ಣವಗನ್ಧ Śmd. Dh.; Śm. 85; My.; Tĕ. ಮುಕ್ಕು, ಮುಗ್ಗು; Tĕ. ಮುರುಗು, T. ಮುರಿ, ಮುರುಂಗು, to putrify, rot, perish; *cf.* ಮುಲುಕು 1?).

ಮುಗ್ಗು muggu. 4. An offensive smell, fustiness, mustiness, mouldiness (My.; Tĕ. ಮುರುಗುಡು; M. ಮುಯಿಚ್ಚು, ಮುಷಿಚ್ಚು, ಮುಸುಚ್ಚು, ಮುಡುಚ್ಚು; T. ಮುರುಗು, smell; ಮೊಚ್ಚು, the strong smell of sheep; M. ಮುತಿಡು, ಮುತಿರ, bad smell of the body). — ಮುಗ್ಗುನಾತ. A fusty smell (My.). — ಮುಗ್ಗುನಾತು. = ಮುಗ್ಗುನಾತ. (ಜೀರ್ಣವಗನ್ಧ G.). — ಮುಗ್ಗು ಹಿಡಿ. To get a musty smell, to become musty. ಅದು ಮುಗ್ಗು ಹಿಡಿಯಿತು or ಅದಕ್ಕೆ ಮುಗ್ಗು ಹಿಡಿಯಿತು (My.).

ಮುಗ್ಧ mugdha. = ಮುಳುಡು q. v., ಮುಗುಡ. Stupified, perplexed, confused; — stupid, ignorant; foolish, silly, simple; — infatuated, enamoured; — artless, innocent, rendered attractive by youthful simplicity, charming, lovely, beautiful. See Śmd. 256. Feminine ಮುಗ್ಧಳು (My.). — ಮುಗ್ಧಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. See ಶಿವ-. — ಮುಗ್ಧಸಂಗಯ್ಯ. N. (Bp. 12 sum.; 12, 1).

ಮುಗ್ಧತನ mugdhatana. Stupidity, silliness, ignorance; — simplicity, artlessness, loveliness, gracefulness (Bp. 13, 17. 27).

ಮುಗ್ಧಭಾವ mugdha-bhâva. Stupidity, simplicity (My.).

ಮುಗ್ಧಸಮಾಗಮ mugdha-samâgama. A kind of sambhôga (Kâvy. IV, 2, 22).

ಮುಗ್ಧಾಭಾವ mugdhâ-bhâva. The state, or manner, of a stupid, etc. woman. (J. 18, 10).

ಮುಗ್ಧೆ mugdhĕ. ಮುಗ್ಧಾ. A young and beautiful female (Grj. 3, after 91); a clever woman (ವಾಣಿನಿ Mr. 306), etc.; a stupid woman; an artless woman. ನಾಣಂ ಪಿಂಗಿಸಿ ಮುಗ್ಧೆಗೆ ಜಾಣಂ ಕೆಯ್ಗೊಳಿಸುವನ್ತೆ (Śmd. 84 Mdb.).

ಮುಗ್ರಿಸು mugrisu. = ಮುಗ್ಗರಿಸು. (My.).

ಮುಗ್ಲಿ mugli. = ಮುಗುಳಿ. A white Acacia, Acacia suma (Van Someren; My.).

ಮುಂ muṅ. ಮುಬಿ್. (fr. ಮುನ್ದು Śmd. 198). = ಮುಕ್ 2, ಮುಂ (ಮುಞ್) 2, (ಮುಕಿ, ಮುದು 2), ಮುನ್ 2, ಮುನ್ದು 2, ಮುನ್ನು, ಮುಮ್ 2, (ಮುಳ್ 1), (ಮೊತ್ತ 2, ಮೊದಲ್, ಮೊಮ್). That which is before, in front of, or preceding in space; that which is preceding in time; that which is towards a place (etc.), in front or onward; that which is following (Tĕ.; T. ಮುನ್; M. ಮು, ಮುನ್, ಮಿನ್). — ಮುಂಕಣಿ. The fore-place or part, the front (Grj. 7, 47; Bh. 8, 24, 39). — ಮುಂಗುಡಿ. = ಮುಂಗುಡಿ. (Bh. 6, 2, 10). — ಮುಂಕೊಳ್. -ಕೊಳ್ಳು. To go to the front; to move on, to advance; to push (v. i.); to bear against; to endeavour to be the first or to excel; to be eager or ardent (Bp. 3, 30; 5, 25. 35; 11, 2; 15, 32; 42, 15; 51, 69; 55, 9; 60, 35; Č. Bp. 42, 25; Rśv. 6, after 11; J. 4, 13; 12, 9; 14, 4; 15, 6; 16, 4; 27, 33). — ಮುಂಕೊಳಿಸು. = ಮುಂಗೊಳಿಸು. To cause to go to the front, etc. (Bh. 6, 4, 106; J. 8, 13). 2, to cause

Digitized by Google

one's self to go to the front, to advance (Bh. 6, 4, 67). — ಮುಂಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A broad offset at the outside of the foot of a wall (My.). 2, the inside part of the embankment of a tank (My.). — ಮುಂಗಡ. -ಕಡ. Advance in money or grain (My.). ಅಂಗಡಿ ಇದ್ದರೆ ಸಾಲದು, ಮುಂಗಡ ಬೇಕು (Prv.). — ಮುಂಗಡಿ. -ಕಡಿ. = ಮುಂಗಡೆ. (Bp. 32, 59; Č. Bp. 42, 15). — ಮುಂಗಡೆ. -ಕಡೆ. The front side, etc. (ಮುನ್ದೆ, ಮುನ್ದುಗಡೆ Šmd. 86 Cm.; ಪರಂ 87; ಪರ 214 Cm.; Bp. 4, 12; 5, 44; 14, 6; 21, 9; 24, 35; 38, 47; 57, 44; Rśv. 5, 92; 6, after 11; Šśv. 3, 62). — ಮುಂಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. The eye in front: a summerset with the face in front (My.). ಮುಂಗಣ್ಣು ಹೊಡೆ (My.). — ಮುಂಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. The first darkness, *i. e.* that immediately succeeding sunset (My.). 2, the darkness that precedes the rise of the moon (My.). — ಮುಂಗಥೆ. -ಕಥೆ. The continuation of a story (J. 25, 1). — ಮುಂಗನ್ದಾಯ. -ಕನ್ದಾಯ. Assessment paid at the first instalment (My.). — ಮುಂಗಳ್. -ಗಳ್. The syllable ಗಳ್ which has been adduced before (Šmd. 258). — ಮುಂಗಳುಪು. -ಕಳುಪು. To send in advance (J. 8, 47). — ಮುಂಗಾಣ್. -ಕಾಣ್. = ಮುನ್ದುಗಾಣ್. To see or consider what is before or coming, to have foresight (Bp. 26, 16; 50, 57; J. 2, 16; 16, 14). — ಮುಂಗಾಣಿಕೆ. -ಕಾಣಿಕೆ. First sight (Bh. 8, 27, 5). — ಮುಂಗಾರ್. -ಕಾರ್. ಮುಂಗಾರು. = ಮುಂಗಾರಿ, ಮುಂಗಾರೆ. The first or early rains (Rśv. 8, 4; J. 12, 15; 26, 69; My.; B. 4, 91). ಅಮ್ಬಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕೂತರೂ ಮುಂಗಾರು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.). — ಮುಂಗಾರಿ. -ಕಾರಿ. = ಮುಂಗಾರ್. (S. Mhr.). — ಮುಂಗಾರುಪಯಿರು. An early growing crop, the first crop (My.). — ಮುಂಗಾರುಬೆಳೆ. The first crop (My.). — ಮುಂಗಾರುಮಳೆ. = ಮುಂಗಾರು. (My.). — ಮುಂಗಾರೆ. -ಕಾರೆ. = ಮುಂಗಾರ್, ಮುಂಗಾರಿ. ಮುಂಗಾರೇ ಮಳೆ (G. 132). — ಮುಂಗಾಲ್. -ಕಾಲ್. (Šmd. 199). ಮುಂಗಾಲು. The fore leg or legs (of quadrupeds, Čpr. 4, 48; 5, 59; Šśv. 3, 63; J. 25, 8; B. 3, 108; My.; Si. 169. 270). ಆನೆಯ ಮುಂಗಾಲ್ (ಗಾತ್ರ Mr. 158). 2, the upper part of the foot (My.). — ಮುಂಗುಡಿ. -ಕುಡಿ. = ಮುಂಕುಡಿ. The fore point, the avant-guard or advanced body (ಮುನ್ದುಹೊಣೆ, ಅಗ್ರಬಲ Bhn. 39; Bh. 1, 19, 9; 6, 4, 101. 111); the front (Rām. 1, 14, 22. 23; 3, 4, 7). 2, the nose (ಮೂಗು Bhn. 47). — ಮುಂಗುಡಿಗೆದಱು. -ಕೆದಱು. The avant-guard to scatter or go in different directions (Grj. 6, after 56 & 67). — ಮುಂಗುರುಳು. -ಕುರುಳು. A front lock (ಅಲಕ, ಚೂರ್ಣಕುನ್ತಲ Si. 215; My.; see ಸುರು-). — ಮುಂಗೆಡಿಸು. = ಮುನ್ದುಗೆಡಿಸು, q. v. To ruin prospects or coming joy (Bp. 40, 49). — ಮುಂಗೆಡು. -ಕೆಡು. = ಮುನ್ದುಗೆಡು, q. v. Prospects or coming welfare or happiness to be ruined, etc. (Bp. 41, 8). — ಮುಂಗೆಡೆ. -ಕೆಡೆ. To fall with the head downward or on the face (Bh. 6, 8, 12). — ಮುಂಗೆಯ್. 1. To do or perform in time preceding or in a previous time or previously (J. 29, 33). ಮುಂಗೆಯ್ವ ಅರ್ಜಿತಂ (Sś. 26). 2, to do or perform in time to come (J. 28, 7). — ಮುಂಗೆಯ್. -ಕೆಯ್. 2. (Šmd. 89. 199, o. r. ಮುಂಗಯ್). The forearm (ಪ್ರಕೋಷ್ಠ Hlā., Nr., Mr. 322; ಕಮ್ಮ Si. 405; Čpr. 6, after 64; 8, 64; V. 36, 21; see Šmd. 89; Si. 210; Prv. s. ಸನ್ತೆ 1). ಸಿಗುರಿದ ಕೆಯ್ವೆರಸಿದ ಮುಂಗೆಯ್ (ಹಸ್ತ); ಮೊಣಕೆಯ್ಯ ಕೆಳಗಣ ಭಾಗವು (ಪ್ರಕೋಷ್ಠ Nr.). ಮುಂಗೆಯ್ಯಲ್ಲಿ ಇಕ್ಕುವನ್ತಾ ಆಭರಣ (ಕಂಕಣ, ಹಸ್ತಭೂಷಣ Nn. 127). ಮುಂಗೆಯ್ಯಲಿಹ ಸರ್ವಭೂಷಣಂ (ಹಸ್ತಸೂತ್ರ Mr. 340). ಮುಂಗೆಯ್ ಅಡಿದರೆ ಮೊಣಗೆಯ್ ಅಡುವದು (Prv. with regard to a favor in requital). 2, the upper part of the hand (My.). 3, the fore part, the front (of a house or village, My.). — ಮುಂಗೆಯ್ಯಿ. -ಕೆಯ್ಯಿ. = ಮುಂಗೆಯ್ 2. (My.). — ಮುಂಗೆಯ್ದರ್. (Šmd. 41). A plain wire-bracelet round the forearm. — ಮುಂಗೇಣಿಕಾಱ. A chief trafficker, a seṭṭi, a chief (Bh. 8, 24, 42). — ಮುಂಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. = ಮುಂಕೊಳ್. (Čh. v. 2; Šśv. 4, 110). — ಮುಂಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. = ಮುಂಕೊಳಿಸು. To proceed, etc. (Rām. 3, 8, 69; 6, 13, 21). — ಮುಂಗೋಪ. -ಕೋಪ. Precipitant, but momentary anger (My.). — ಮುಂಗೋಪಿ. -ಕೋಪಿ. A person who soon gets angry, but whose anger lasts only for a little while (My.; Si. 361). — ಮುಂಗೋಲ್. -ಕೋಲ್. -ಗೋಲು. The beam of a balance when its one side weighs down by overweight: weight over and above what is required by custom or law (My.). 2, the state of being before or in front to the distance of a measuring-staff (Abh. P. 4, after 53). — ಮುಂಗೋೞ್. -ಕೋೞ್. The cock that first crows (at dawn, about 4 o'clock, My.).

ಮುಂಕಣಿಸು muṅkaṇisu. To advance, to proceed (Grj. 6, after 67). 2, to stretch forth (6, after 56).

ಮುಂಗಲಿ muṅgali. = ಮುಂಗುರಿ, etc. (ವಿಷಜಿತ, ಬಭ್ರು, ನಕುಲ Mr. 166, o. r. ಮುಂಗುಲಿ; ನಕುಲ G.).

ಮುಂಗಿ muṅgi. 1. = ಮುಂಗುರಿ, etc. (Te.). — ಮುಂಗಿಪೆಣ್ವಗಿಡ. (ನಾಕುಲಿ, ನಕುಲೇಷ್ಟ, ಗನ್ಧನಾಕುಲಿ, ಸುರಸೆ, ನಾಗಸುಗನ್ಧೆ, ಭುಜಂಗಾಕ್ಷಿ, etc. Si. 150).

ಮುಂಗಿ muṅgi. 2. Coloured stripes running to the length of a piece of cloth, in ಮುಂಗಿಕುಪ್ಪಸ, -ಸೀರೆ, etc. (My.).

ಮುಂಗಿಲಿ muṅgili. = ಮುಂಗುರಿ, etc. (My.).

ಮುಂಗಿಸಿ muṅgisi. = ಮುಂಗುರಿ, etc. (My.; Te.; ಬಭ್ರು, ವಿಪುಲವಾದ ನಕುಲ Si. 450).

ಮುಂಗು muṅgu. See ಅಸ-.

ಮುಂಗುರಿ muṅguri. = ಮುಂಗಲಿ, ಮುಂಗಿ 1, ಮುಂಗಿಲಿ, ಮುಂಗಿಸಿ, ಮುಂಗುಲಿ. The mungoose, Viverra ichneumon (ಬಭ್ರು Hlā., the MS. ಮೂಂಗುರಿ; ನಕುಲ, ಬಭ್ರು Nr.; Nn. 125, one MS. ಮುಂಗುಲಿ; Abh. P. 15, after 37; Mhr. ಮುಂಗೂಸ).

ಮುಂಗುಲಿ muṅguli. = ಮುಂಗುರಿ, etc. (ಗೀತ, ಬಭ್ರು Na. 35; ಬಭ್ರು Mr. 481; J. 15, 19; 24. 34; My.).

ಮುಚ್ muč. = ಮು, etc. Three. — ಮುಚ್ಚಂಜೆ. -ಸಂಜೆ. The three periods or divisions of the day: dawn, noon and evening or sunset (ಮೂಸಂಜೆ, ತ್ರಿಸನ್ಧ್ಯ Šm. 16; My.; T. ಮುಚ್ಚನ್ದಿ). See ಸಿರಿವನ್ತು. — ಮುಚ್ಚವಡಿ. -ಸವಡಿ. (Šmd. 223). Three junctions; three pairs. — ಮುಚ್ಚಾಲ್. -ಸಾಲ್. (Šmd. 83. 223). Three rows, etc. — ಮುಚ್ಚೆರೆ. -ಸೆರೆ. (Šmd. 83. 223). Three palmfuls. — ಮುಚ್ಚೋಟು. -ಸೋಟು. (Šmd. 223). Three spans. — ಮುಚ್ಚೋರೆ. (-ಸೋರೆ). Rice and hesaru flour mixed with water, salt and jirige, and pressed through an ŏraḷu with three apertures into threads which are formed into round rings and fried in ghee (My.).

ಮುಚ್ muc. Freeing or delivering from, discharging, letting fall, etc. See ಬಿಲ-, ಪಯೋ-.

ಮುಚುಕುನ್ದ mucukunda. The plant Pterospermum suberifolium (ಸಡಾಪುಷ್ಪ Mr. 127). 2, N. of a muni or king.

Digitized by Google

3, Mučukunda, the son of Mandhâtṛi, who, for the benefit of Kṛishṇa, killed Kâlayavana, Kṛishṇa's enemy. (Bhâgavata 10, 21, 53).

ಮುಚುಕುನ್ದವರದ mučukunda-varada. Kṛishṇa, the rewarder of Mučukunda (My.).

ಮುಚ್ಚ muča. A man who is stupified or has fainted (ಮೂರ್ಛೆವೋದಂ (Kk. 75, o. r. ಮೂರ್ಛಿದಂ). *Cf.* ಮುಚ್ಚುಱು?

ಮುಚ್ಚಕ muččaka. Closing, shutting. See ಒಳ-.

ಮುಚ್ಚಱ muččara. A void, a vacuum, a blank; utter destitution; ruin; vacuity (ಶೂನ್ಯ Čt. II, 54).

ಮುಚ್ಚಱು muččaru. = ಮುಚ್ಚಱ. ಮುಚ್ಚಱಿನ್ದ ಶೂನ್ಯಂ (Šs.; *cf.* ಮುಚ್ಚುಱು).

ಮುಚ್ಚಲು muččalu. ಮುಚ್ಚಲ್. (= ಮುತ್ತಲು). Closing, covering, screening; the state of being closed, etc. (ಅಪವಾರಿತ, ಸಂವೃತ, ಸಂವೀತ, ಪಿಹಿತ Mr. 441). 2, a small winnowing fan (ಮೊಱ), used by children as a toy (My.; Tĕ. ಮುಚ್ಚಲಿ; T. ಮುಚ್ಚ, ಮುಱ್ಱಲ್; *cf.* ಮೊಱ).

ಮುಚ್ಚಲಿಕೆ muččalikĕ. A written engagement under a penalty; a bond of record, a recognizance; the bond of agreement furnished by the parties of a pančâyat; a final agreement in writing (My.; Tĕ.; Mhr., H. ಮುಚಲಕಾ).

ಮುಚ್ಚಳ್ muččaḷ. = ಮುಚ್ಚಳ. ಮುಚ್ಚಳ್ಗಳ್ (Č. Bp. 5, 3).

ಮುಚ್ಚಳ muččaḷa. A covering; a cover, a lid (My.; ಅನ್ತರ್ಧೆ, ವ್ಯವಧೆ, ಅಪಿಧಾನ, ಛಾದನ, etc. Si. 31; ಶರಾವ 309; Bp. 5, 58; Bh. 8, 23, 39; see Mr. s. ಉತ್ಪುಟ). ಮುಚ್ಚಳದ ಕರಡಿಗೆ (ಸಮುದ್ಗ, ಸಮ್ಪುಟ Mr. 463). ಬಾವಿಯ ಮುಚ್ಚಳ (ವೀನಾಹ Si. 90); ಕಡುಬುಮುಚ್ಚಳ (ಝಟೀಪ, ಪಿಷ್ಟಪಚನ 309).

ಮುಚ್ಚಳಿಕೆ muččaḷikĕ. = ಮುಚ್ಚಿಕೆ. See ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಳಿಕೆಯಾಟ.

ಮುಚ್ಚಿ mučči. A man employed in public offices to make pens, ink, provide paper, seal letters, bind books, etc. (My.; Tĕ.; H.).

ಮುಚ್ಚಿಕೆ muččikĕ. Shutting, closing. See ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿಕೆಯಾಟ.

ಮುಚ್ಚಿಗ muččiga. A plasterer, a mason, a bricklayer (ಪಲಗಣ್ಡ Mr. 379).

ಮುಚ್ಚಿಗ muččiga. (fr. ಮುಚ್ಚೆ 2). A worker in leather, a shoe-maker, etc. (ಚರ್ಮಕೃತ್, ದಾರು ಮಿಳಿಗಳ ಮಾಡುವವನು Nn. 152; Bp. 21, 44; Č. Bp. 47, 41).

ಮುಚ್ಚಿಗೆ muččigĕ. A covering, the ceiling of a room (My.).

ಮುಚ್ಚಿಸು muččisu. To cause to close, etc. (My.). ಗವಿಯ ಬಾಗಲನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಸಿ ಬಿಟ್ಟನು (B. 5, 43).

ಮುಚ್ಚು mučč 1. (= ಮುಗಿಸು). To close (v. t.), to shut; to shut up; to cover; to conceal (ಆಚ್ಛಾದನ Šmd. Dh.; My.; Tĕ.; *cf.* Sk. ಮುದ್ಗ). **2,** to close (v. i.), to shut (My., especially with ಕೊಳ್ಳು). ಮುಚ್ಚುವಂ (Šmd. 260). ಮುಚ್ಚಿದುದು (ಅಪವಾರಿತ, ಪಿಹಿತ, ಸಂವೀತ, ಸಂವೃತ, ಸ್ಥಗಿತ Hlâ.). ಮುಚ್ಚಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ಪ್ರಚ್ಛಾದಿತ, ಸಂವೀತ Hlâ.; ಛನ್ನ, ಛಾದಿತ Nr.). ಆಲಿಗಳ ಮುಚ್ಚಿ ತೆಱವುದು (ಕೃಕರ Mr. 52). ಮೋಡ ಮುಚ್ಚಿರುವ ದಿವಸ (ದುರ್ದಿನ Si. 31); ಆಲಸ್ಯದಿನ್ದ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಮೆಯ್ಮಱತು ಗುಱುಕಡುತ ಬರುವ ಗಾಢನಿದ್ರೆ (ತನ್ದ್ರಿ, ಪ್ರಮೀಲೆ 74); ಬಾಗಿಲು ಮುಚ್ಚಿ ತೆಗೆಯುವ ಕದ (ಕಪಾಟ, etc. 112). ಬೆಕ್ಕು ಯಾವಾಗಲೂ ಉಗುರುಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಕೊಣ್ಡಿರುತ್ತದೆ (B. 1, 27). ಕೆಲವು ಗಿಡಗಳು ಕೆಯ್ ಹಚ್ಚಿದ ಕೂಡಲೆ ಮುಚ್ಚಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ (3, 35). ಒನ್ದು ಸುಳ್ಳು ಮುಚ್ಚುವದಕ್ಕೆ ಹಲವು ಸುಳ್ಳು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ (3, 96). ಕುರುಡ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿದರೂ ತೆಱೆದರೂ ಒನ್ದೇ. — ಬೆಕ್ಕು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ, ಹಾಲು ಕುಡಿದರೆ ಹೊಕ್ಕವರಿಗೆ ಕಾಣದೇ? — ಮುಚ್ಚಿ ಇಟ್ಟರೆ ಹುಚ್ಚು ಹೋದೀತೇ? — ತೂತು ಬಿದ್ದದು ಮಾತಿಸಿನ್ದ ಮುಚ್ಚೀತೇ? — ಪುರ್ಕು ಅನ್ದರೆ ಹರ್ಕು ಮುಚ್ಚೀತೇ? (Prvs.). See Čpr. 3, after 102; Bp. 14, 6; 22, 33; 24, 57; 50, 7; 56, 18; 57, 2; Bh. 1, 10, 25; Râv. 11, 10; J. 13, 18; 21, 34; Si. 224. 378. 381. — ಮುಚ್ಚಾಟ. -ಆಟ. Shutting-play. See ಕಣ್ಣು- s. ಡಂಗುಱುಚಾಟ. — ಮುಚ್ಚಾಲೆ. -ಆಲೆ. Shutting and troubling. See ಕಣ್ಣು-. — ಮುಚ್ಚು ಮುಚ್ಚು. rep. ಗುಡು ಹೊಡೆಯುವಾಗ ಯಾರಾದರೂ ಒನ್ದು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚೀ ಮುಚ್ಚುತ್ತಾರೆ (B. 3, 50).

ಮುಚ್ಚು muččn. 2. Shutting, etc. — ಮುಚ್ಚುಗಣ್. -ಕಣ್. Shut eyes (Bh. 8, 11, 30). — ಮುಚ್ಚುಗಣೆ. -ಕಣೆ. Hidden arrows (Râm. 6, 51, 9). — ಮುಚ್ಚುಗದಹು. -ಕದಹು. A door that is shut (Bp. 57, 43). — ಮುಚ್ಚುಗಲ್ಲು. -ಕಲ್ಲು. The stone-cover of a gutter, etc. (My.). — ಮುಚ್ಚು ಮಱೆ[3]. dupl. Concealing and hiding; secrecy: hypocricy, deception (Bp. 28, 47; 40, 61; Bh. 6, 5, 47; Ram. 6, 51, 9; J. 26, 67; My.).

ಮುಚ್ಚುಱು muččuru. -ಱ್. To become torpid or stupified, to lose consciousness, to faint away, to swoon, to be troubled in mind (ಮೂರ್ಛೆವೋಗು Šmd. 2; Tĕ. ಮುಚ್ಚುಱು, to be perturbated, to grieve, sorrow = ವ್ಯಾಕುಲ ಪಡು).

ಮುಚ್ಚುವಿಕೆ muččuvikĕ. Shutting, etc. (ಅನ್ತರ್ಧೆ, ವ್ಯವಧೆ, etc., ಹೊದಿಕೆ Si. 31; ಆಚ್ಛಾದನ, ಸಮ್ಪಿಧಾನ 438; ತಿರಸ್ 470).

ಮುಚ್ಚೆ muččĕ. A cover, a lid. See ಎಸ-.

ಮುಚ್ಚೆ muččĕ. 1. Tbh. of ಮೂರ್ಛೆ. (ಮೂರ್ಛೆ Čt. II, 54; Šs.; ಹರವಸ, ಮೂರ್ಛೆ Kk. 31; ಜೊಂಗುಳಿ, ಹರವಸ, ಮೂರ್ಛೆ Šm. 56). See ನಸು-.

ಮುಚ್ಚೆ muččĕ. 2. = ಮೊಚ್ಚೆ, ಮೋಜಾ, ಮೋಚಾ. A shoe (Mhr., H. ಮೋಚಾ; see ಮುಚ್ಚಿಗ, ಮೋಚೆ).

ಮುಜರಾ mujarâ. ಮುಜರೆ. Any authorised deduction, reduction, remission (My.; Br., H.). 2, respect, obeisance, a bow or a salâm (Mhr., H.; My.; Br.).

ಮುಜರಾಯಿ mujarâyi. Deductions from the public revenue for religious or charitable purposes, allowances or grants to temples, maṭhas and satras (My.; H.).

ಮುಜಾಕು mujâku. Moment, matter, consequence (My.; Mhr., H. ಮುಚಾಖ).

ಮುಜೂರಿ mujûri. = ಮಜೂರಿ. (Si. 347, *only* in Si.). 2, = ಮೂಜುವರಿ, ಮೂಜೂರಿ, refractoriness (My.; H.).

ಮುಂ muń. ಮುಞ್. 1. = ಮು, etc. Three. — ಮುಂಜಂದೆ. -ಸಂದೆ. (= ಮುಚ್ಚಂಜೆ). The three auspicious periods of a day (ಸಿರಿವತ್ತು Čt. I, 81, o. r. ಮುಚ್ಚಂಜೆ).

ಮುಂ muń. ಮುಞ್. 2. = ಮುಂ (ಮುಜ್), etc. That which is before, etc. — ಮುಂಜೂಣಿ. The van of an army (J. 8, 28). — ಮುಂಜಱಗು. = ಮುಂಜೆಱಗು. (Râm. 3, 4, 8). — ಮುಂಜಾನೆ. = ಮುಂಜಾವ, ಮುಂಜಾವು. The first watch,

Digitized by Google

especially that of the morning; early in the morning (My.; B. 1, 3. 4. 26. 32. 74; 5, 126). ಮುಂಜಾನೆಯ ಮದ್ ಅಲ್ಲ, ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ನೆಣ್ಣನಲ್ಲ.—ಅಂಜನಕ್ಕೆ ಅಂಜ ಬೇಡ, ಮುಂಜಾನೆಗೆ ಆಡ ಬೇಡ (Prvs.). See ಬೆಳಗು-. — ಮುಂಜಾವ. = ಮುಂಜಾವು. The first watch (especially that of the morning, My.). See ಇರುಳು-. — ಮುಂಜಾವು. = ಮುಂಜಾವ (My.; ಅಹರ್ಮುಖ, ಪ್ರಾತಃಕಾಲ G.; B. 2, 32. 33; 3, 27). — ಮುಂಜುಟ್ಟು. A tuft of hair on the crown of the head (My.). — ಮುಂಜೂರ್. -ಸೂರ್. (Śmd. 83. 199). The front-eaves of a house. — ಮುಂಜೆರಗು. -ಸೆರಗು. = ಮುಂಜರಗು. The front end of a female's garment (Rām. 1, 16, 52; J. 12, 51). — ಮುಂಜೆ ರಂಗು. -ಸೆರಂಗು. (Śmd. 83). = ಮುಂಜೆರಗು. — ಮುಂಜೋಲೆ. A forward motion (B. 4, 61).

ಮುಂಚ **muńću2-a3.** A man of the front, a chief, a leader (ಮೊದಲಿಗ Ċt. I, 49).

ಮುಂಚಟ್ muńcat. (Śmd. 100). Loosing, loosening, opening, etc.

ಮುಂಚಟ್ಕಂಚುಕ muńcat-kańcuka. (Śmd. 100). A loosening bodice.

ಮುಂಚಿತ **muńćita.** The state of being before in time, before-hand, previous or prior (My.). ಯಾವದೊಂದು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೈಯ್ ಹಾಕುವದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ (B. 4, 15). ಮೂಗೀ ಕಾಲದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮುಂಚಿತವಾಗಲೇ ನಾನು ವಿಚಾರ ಪಡಲಿಲ್ಲ (5, 86). ಹೀಗೆ ಅತನು ಮುಂಚಿತವಾಗಲೇ ಹೇದಿದ್ದನು (5, 149). ಅವನಿಗೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಬರು, --ಹೋಗು (My.).

ಮುಂಚು **muńću.** 1. (= ಮುನ್ದು 1). To be or go before or first, to precede, to outgo;—to go beyond, to exceed;—to outdo, to surpass, to excel (ಅಗ್ರಗಮನ Śmd. Dh.). ಒರ್ವರೊರ್ವರ್ಗೆ ಮುಂಚುವುದು (ಅಹಮಹಮಿಕೆ Hlā.). ನಾ ಮುಂಚೆ, ತಾ ಮುಂಚೆ ಇಹೆನೆನ್ನು, ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿ ಮುಂಚುವುದು (ಅಹಮ್ಪೂರ್ವಿಕೆ Nr. a). ಒರ್ವರೊರ್ವರ್ಗೆ ಮುಂಚೂದು (ಅಹಮಹಮಿಕೆ Mr. 464). ರಣಕ್ಕೆನ್ನಿನ್ದೆ ನೀಂ ಮುಂಚಿದಯ್ (Śmd. 263). ಊಟಕ್ಕೆ ಮುಂಚು, ದಣ್ಡಿಗೆ ಹಿಂಚು.—ಊಟಕ್ಕೆ ಮುಂಚು, ಮಿಾಣಕ್ಕೆ ಹಿಂಚು (when he may quietly take his bath, Prvs.). See Śmd. 119; Grj. 2, after 106; Rām. 3, 2, 21; Bh. 1, 19, 20; 8, 23, 10; Śēv. 4, 40; J. 16, 7; 26, 10; 28, 53.

ಮುಂಚು **muńću.** 2. (= ಮುನ್ನು). The state of preceding or being before in time or position (see ಮುಂಚು), the state of being previous or prior, former time, etc. (My.). ಮುಂಚಿನ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಅನ್ತು ನೀವು ಹಲವು ಸಾರಿ ಚನ್ನಾಗಿ ಓದಿ ಮುಗಿಸಿದರಿ (B. 3, 1). ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಈಗ ಮುಂಚಿಗನ್ತ ಹೆಚ್ಚು ತಾಮ್ರವು ಬರುತ್ತದೆ (4, 164). ಮುಂಚಿನನ್ತೇ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಕಪ್ಪ ಕೊಡುತ್ತಾ ಬನ್ದನು (4, 216). ಅವನ ಮುಂಚಿನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೂ ಈಗಿನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೂ ಸರಿ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ (5, 212).

ಮುಂಚೆ **muńćĕ.** (= ಮುನ್ನೆ). In advance, in the first place (ಪುರಸ್ತಾತ್ Si. 468);—previously, formerly, first (My.);—before-hand; before, earlier than, ere (My.). ನಾ ಮುಂಚೆ ಇಹೆ, ತಾ ಮುಂಚೆ ಇಹೆನೆನ್ನು, ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿ ಮುಂಚುವುದು (ಅಹಮ್ಪೂರ್ವಿಕೆ Nr. b). ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದದಕ್ಕಿನ್ತ ಮುಂಚೆ ಮೊದಲು ಒಬ್ಬನಿಗೆ ತಿಳಿದ ತಿಳುವಳಿಕೆ (ಉಪಜ್ಞ Si. 226). ಕೆಲವು ವರುಷಗಳ ಮುಂಚೆ (B. 5, 228; My.) or ಕೆಲವು ವರುಷಗಳಿಗೆ ಮುಂಚೆ (My.). ಈ ಹೂರಿ ಒಯ್ದು, ಅವನ ಗಣ್ಣಿನೊಳಗೆ ಮುಂಚೆ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಇಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟನು (B. 2, 29). ಈಯುವದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ದಾದೆಯ ಗಿಡದ ಸುತ್ತು ಮುತ್ತು ಮರಿಗಳು ಹುಟ್ಟುತ್ತವೆ (2, 38). ಮುಂಚೆ ಲವಂಗಗಳು ನಾಲ್ಕು ಆನೆಗೆ ತೂಕ ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದವು, ಆದರೆ ಈಗ ಒನ್ದು ಆನೆಗೆ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ತೂಕ ಆಗಿವೆ (3, 13). ಅಂಚೇ ಕಾಗದ ಮುಂಚೇ ಬನ್ದರೆ ಲಂಚ ಯಾಕೆ? (Prv.). ಅವನು ಬರುವದಕ್ಕಿನ್ತ ಮುಂಚೆ, ಅವನು ಬರುವದಕ್ಕೆ-, ಅವನು ಬಾರದ-, ಅವನು ಬಾರದ್ದಕ್ಕಿನ್ತ- (before or ere he comes or came, My.). See Bp. 36 sum.; 45, 24; B. 3, 116; 5, 223.

ಮುಂಜ munja. = (ನೊದೆ), ಮದಿ, ಮುಂಜು, ಮುಂಜೆ, (ಮೆದೆ), ಮೌಂಜಿ. *A sort of rush or grass, Saccharum munja* Roxb. (ನೊದೆ Mr. 109), which is used to form the brahmanical girdle (mêkhalâ) as well as ropes, brooms, small baskets, thatches, etc. 2, the brahmanical girdle.

ಮುಂಜಕ್ಷಯ munjakshaya. = ಮುಂಜಕ್ಷಯ, q. v.

ಮುಂಜಾತೃಣ munjâ-trina. = ಮುಂಜು No. 1. (ನೊದೆ Śmd. Dh. o. r. ಮುಂಜತೃಣ).

ಮುಂಜಿ munji. = ಮುಂಜು No. 1. (My.). 2, the investiture of a young Brâhmaṇa with the sacrificial thread (ಉಪನಯನ Mr. 255; My.; Mhr.; B. 2, 52). 3, euphemistically: the circumcision of Mohammedans (My.). ಮುಂಜಿಯನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಕೈಯ್ಯಾಗೆ ಕೊಡುವ ಮುತ್ತುಲಗಿಡದ ಕೋಲು (ಆಷಾಢ); ಹದಿನಾರು ವರ್ಷಗಳ ತನಕ ಮುಂಜಿ ಆಗದವನು (ವ್ರಾತ್ಯ G.). — ಮುಂಜಿಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To invest with the sacrificial cord (Bp. 3, 44). — ಮುಂಜಿಗಿಡ. = ಮುಂಜು No. 1. (St. & Pl.). — ಮುಂಜಿತೃಣ. = ಮುಂಜಾತೃಣ, q. v. — ಮುಂಜಿ ಬಿಡಿಸು. To remove what is connected with upanayana. ಮುಂಜಿ ಬಿಡಿಸುವ ಸಂಸ್ಕಾರವಾದವನು (ಅಪ್ಲವವ್ರತಿ G.). — ಮುಂಜಿಹುಲ್ಲು. = ಮುಂಜತೃಣ. (My.).

ಮುಂಜಿಕೇಶಿ munji-kêśi. Having rush-like hair: Vishṇu or Kṛishṇa (Mr. 17).

ಮುಂಜೆ munjĕ. ಮುಂಜಾ. = ಮುಂಜು No. 1. 2, = ಮುಂಜಿ No. 2. (ಚೌಲೋಪನಯನ G.).

ಮುಟ್ಟ **mutta.** 1. Prosperity, etc. ಮುಟ್ಟಮೆ ಪಡುವಂ (Ct. II, 79; is the term ಮುಟ್ಟಮೆ?).

ಮುಟ್ಟ **muṭṭa.** 2. See s. ಮುಟ್ಟು 1.

ಮುಟ್ಟ **muṭṭa.** 3. = ಮುಟ್ಟು 2. — ಮುಟ್ಟಗೋಲು = ಮುಟ್ಟುಗೋಲು, q. v. (My.). ದಣ್ಡ ಬೇಡ್, ಮುಟ್ಟಗೋಲು ಬೇಡ್ (Prv.). — ಮುಟ್ಟಚಟ್ಟು. = ಮುಟ್ಟುಚಟ್ಟು. (My.).

ಮುಟ್ಟಯಿಸು **muṭṭayisu.** To touch, to reach (Ċ. Bp. 47, 82).

ಮುಟ್ಟಲ್ **muṭṭal.** ಮುಟ್ಟಲು. = ಮುಟ್ಟಲೆ, ಮುಟ್ಟವೆ, ಮುಟ್ಟಲ್, ಮುಟ್ಟು 2, ಮುಟ್ಟು. Touch, contact. 2, the menses, menstruation, lochia; impurity from child-birth (ರಜಸ್, ಪುಷ್ಪ, ಆರ್ತವ Nr.; ಮಾಟೆ, ಮುಟ್ಟವೆ, ಪೊಲೆ, ಸೂತಕ Ċt. II, 51; ಅಣ್ಟು Śm. 64). — ಮುಟ್ಟಲ ಮುರಕೆ. A sensitive plant (ನಮಸ್ಕಾರಿ G.; B. 3, 35). — ಮುಟ್ಟಲುಮುರಕೆ. = ಮುಟ್ಟಲ. (ಖದಿರ, ಗನ್ಧಕಾರಿ, ಗನ್ಧಕಾರಿ G.).

ಮುಟ್ಟಲೆ **muṭṭalĕ.** = ಮುಟ್ಟಲ್, etc. ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮುಟ್ಟಲೆ (ಸ್ತ್ರೀಕುಸುಮ, ಋತು Nr.). — ಮುಟ್ಟಲೆಗಾಣ್. -ಕಾಣ್. Menstruation to appear. ಮುಟ್ಟಲೆಗಾಣುತ ಇರ್ದವಳು (ಮಧ್ಯಮೆ, ದೃಷ್ಟರಜಸ್) ಮುಟ್ಟಲೆಗಣ್ಡ ಸ್ತ್ರೀ (ಪುಷ್ಪವತಿ Nr.).

ಮುಟ್ಟವೆ **muṭṭavĕ.** = ಮುಟ್ಟಲೆ, etc. (ಮಾಟೆ, ಮುಟ್ಟಲ್, ಪೊಲೆ, ಸೂತಕ Ċt. II, 51). — ಮುಟ್ಟವೆಗಾಣ್. = ಮುಟ್ಟಲೆಗಾಣ್.

Digitized by Google

ಮುಟ್ಟವೆಗಣ್ಣವಳು (ಅವಿ, ಉದಕ್ಯೆ, ಆತ್ರೇಯಿಕೆ, ಪುಷ್ಪವತಿ); ಕನ್ಯಕೆಯಾಗಿ ಮುಟ್ಟವೆಗಣ್ಣವಳು (ರಾಜೆ Hlâ.).

ಮುಟ್ಟಾಮುಟ್ಟಿ muttâmutti. Tbh. of ಮುಷ್ಟಾಮುಷ್ಟಿ, q. v.

ಮುಟ್ಟಾಳ muttu-âla. See s. ಮುಟ್ಟು 3.

ಮುಟ್ಟಿ mutti. Tbh. of ಮುಷ್ಟಿ. (My.; T.). See ಮುಟ್ಟಾ-. — ಮುಟ್ಟಿಯುಗಳ. Both fists (Śiv. 4, 77).

ಮುಟ್ಟಿಗೆ muttigĕ. Tbh. of ಮುಷ್ಟಿಕೆ (Śmd. 370).

ಮುಟ್ಟಿಲ್ muttil. = ಮುಟ್ಟಲ್, etc. (ಅಣ್ವ Kk. 64, o. r. ಮುಟ್ಟಲ್).

ಮುಟ್ಟಿಸು muttisu. To cause to touch, to make to touch; to apply to;—to convey, as a person from one place to another, etc.;—to cause to reach, to deliver, as a letter, etc.; to apprise of;—to apply or lay out, to expend, as money for building a tank, etc.;—to kindle a dîpa or lamp (C.; Tĕ.);—to sting. ದೋಣಿಗಳೊಳಗಿನ್ದ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಒಯ್ದು, ಹಡಗಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿಸುತ್ತಾರೆ (B. 3, 119). ಕೆಲಸ ತೀರಿದ ಕೂಡಲೇ ನಿಮ್ಮ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ನಿಮಗೆ ತನ್ದು ಮುಟ್ಟಿಸುತ್ತೇನೆ (4, 52). ಹೇಡಿಗೆ ಪಾರುಪತ್ಯ ಕೊಟ್ಟರೆ ಹಾವ ಕೈನ್ನು ಸರ್ಪ ಮುಟ್ಟಿಸೀತು (Prv.). See Bp. 6, 7; 38, 37; 44, 11; 56, 57; Rśv. 12, 39; J. 4, 69; B. 4, 53; 5, 39. 54. 157. 284.

ಮುಟ್ಟು muttu. 1. To touch (v. t.);—to touch, to come in contact with;—to reach, to come to hand, to arrive, as a letter, etc. (with Dative of person);—to reach, as a place, to arrive at (with Dative);—to be laid out, expended, or used, as money, etc. (ಸ್ಪರ್ಶನ Śmd. Dh.; ಪರಿಸನ Śm. 88; C.; Tĕ., M.; T., M. ಮುಟ್ಟು, to dash against, knock, tap, butt, strike). ಮುಟ್ಟಿತು, ಮುಟ್ಟಿದು ದಿವಮಂ (Śmd. 266). ಮುಟ್ಟುವುದು (ಸ್ಪರ್ಶನ Nn. 155). ಕಡೆ ಮುಟ್ಟಲ್ ಓದುವುದು (ಸಾಕಲ್ಯವಚನ, ಪಾರಾಯಣ Hlâ.). ಅಡು ಮುಟ್ಟದ ಗಿಡ (ವೃದ್ಧಮಾತೃ, etc. Si. 147). ಮುಟ್ಟಿ ಬಹ ಪದದ ನುಡಿ (ದಣ್ಡಕ Mr. 85). ಈ ಮನೆ ಕಟ್ಟುವದಕ್ಕೆ ದಾರಿ ಹಣ ಮುಟ್ಟಿತು,--- ಹೆಚ್ಚು ಆಳು ಮುಟ್ಟಿತು (My.). ಆ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮುಟ್ಟಿದನು (B. 3, 124). ಇದು ನನ್ನ ಪಾಲು, ನನಗೆ ಮುಟ್ಟಿತು (4, 10). ಆ ಸುದ್ದಿ ಮುಟ್ಟುತ್ತಲೆ (4, 217). ಆ ವಸ್ತುಗಳು ಆ ಪುರಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಲಿಲ್ಲ (5, 69). ಎಲಾಯಿತಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮುಟ್ಟುತ್ತಾರೆ (5, 227). ಅವನು ಮನೆಯಿನ್ದ ಗುಡಿಗೆ ಹೋಗುವದಕ್ಕೆ ತುಮ್ಬ ಹೊತ್ತು ಮುಟ್ಟಿತು (My.). ನೆಗದೆ ಹಾಡಿದರೆ ಮುಗಿಲಿಗೆ ಮುಟ್ಟೀತೇ?— ಮುಟ್ಟಿದ ಕೈಯ್ಗೆ ಒಟ್ಟಿ, ಕಟ್ಟಿದ ಹೊರಿಗೆ ದಿಟ್ಟಿ (Prvs.). See Čpr. 1, 108; 4, 14; Bp. 21, 10; 36, 19; 40, 56; 44, 32; 50, 6; 53, 35. 38; 60, 29. 31; Č. Bp. 5, 52; Śiv. 4, after 6; J. 3, 18; 8, 17. 26; 21, 17; Si. 374; B. 4, 217; 5, 270.— ಮುಟ್ಟು. = ಮುಟ್ಟಿ. ಮನೆ ಮುಟ್ಟಿ ಬನ್ದನು (My.). ಅವನ ಚಿರಾಯುಷ್ಯಂ ಮುಟ್ಟಿ (Čpr. 5, 101). — ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಮುನಿ. = ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಮುನಿಯ. (My.). — ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಮುನಿಯ. = -ಮುನಿವ. (My.). — ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಮುನಿವ. A sensitive plant (ನಮಸ್ಕಾರಿ, ಗಣ್ಡಕಾರಿ, ಸಮಂಗೆ, ಖದಿರಿ Si. 157). 2, a prickly shrub, the humble plant, Mimosa pudica Lin. (St. & Pl.). — ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಮುರುಟುವ. A sensitive plant (ನಮಸ್ಕಾರಿ, etc. Nr.). — ಮುಟ್ಟು ಮುಟ್ಟು. rep. (Bp. 17, 8; 35, 2; 38, 48). — ಮುಟ್ಟ. = ಮುಟ್ಟಿ. Infinitive: so as to touch, as far as, till, to, up to (ವರಂ, ವರೆಗಂ, ಸೀಮಾರ್ಥ Śmd. 295; Čpr. 9, 93). ಕುಮ್ಬಳಕಾಯಿಕಳ್ಳಾ! ಅನ್ದರೆ ಭುಜಾ ಮುಟ್ಟಿ (or ಹೆಗಲು ಮುಟ್ಟಿ) ನೋಡಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಮುಟ್ಟಿವರ್. -ಬರ್. To come near, to approach (Abh. P. 7, after 105; 9, 144; 10, 19; 11, after 132).

ಮುಟ್ಟು muttu. 2. = ಮುಟ್ಟ 3, (ಮುಟ್ಟಲ್, etc.), (ಮುಡ 1, ಮುಡಿ 5). Touching; touch, contact (see ಕರ್-); defilement by contact. 2, the menses, lochia (My.; ರಜಸ್, ಪುಷ್ಪ, ಆರ್ತವ Si. 188; ಸ್ತ್ರೀರಜ, ಆರ್ತವ, ಋತು, ಪುಷ್ಪ G.; Tĕ., T.); a children's disease coming from the touch of a menstruous woman who is not the mother (Bp. 15, 22). ಮುಟ್ಟಿನ ಮನೆ (= ಮುಟ್ಟು-, My.). ಮುಟ್ಟಾದವಳು (ರಜಸ್ವಲೆ, ಸ್ತ್ರೀಧರ್ಮಿಣಿ, ಮಲಿನಿ, ಪುಷ್ಪವತಿ, etc. Si. 188; ಅವಿ, ಆತ್ರೇಯಿ G.). ಮುಟ್ಟು ಹೋದ ಹೆಂಗಸು (ನಿಷ್ಕಲೆ G.). 3, impediment, hindrance, stoppage (T., M.; see ಕಟ್ಟುಮುಟ್ಟು No. 1). 4, a prop, a stay (T.; see ಕಟ್ಟುಮುಟ್ಟು No. 2). 5, nonplus, embarrassment, want (T., M.). — ಮುಟ್ಟುಕಟ್ಟು. Pain preceding or accompanying menstruation (My.). — ಮುಟ್ಟುಗೋಲು. -ಕೋಲು. = ಮುಟ್ಟುಗೋಲು. A stoppage-staff or pole, i. e. a staff or pole that was used to shut the door of a house or the gate of a village to forbid any one to enter either of them, for the sake of sequestration or the seizure of the property of the house- or village-people: total pillage (My.). ಮುಟ್ಟುಗೋಲು ಹಾಕು, to pillage (My.). — ಮುಟ್ಟುಚಟ್ಟು. = ಮುಟ್ಟುಚಟ್ಟು. Ceremonial uncleanness, e. g. from menstruation, from touching a dead body, etc. (My.). — ಮುಟ್ಟು ನಿಲ್ಲು. Menstruation to cease (My.). — ಮುಟ್ಟು ನೀರು. A bath after menstruation (My.). — ಮುಟ್ಟುಮನೆ. A room appropriated to a woman in menstruation or child-birth (My.). — ಮುಟ್ಟುರೋಗ. A children's disease coming from the touch of a menstruous woman who is not the mother (My.).

ಮುಟ್ಟು muttu. 3. = ಮುರುಟು 2. Contracting, shrinking, etc. — ಮುಟ್ಟಾಳ. -ಆಳ (i. e. ಆಟ). Cowardice; bluntness, stupidity (Râm. 6, 46, 8; T. ಮುಟ್ಟಾಳ್). — ಮುಟ್ಟಾಳು. -ಆಳು. A coward; a stupid man (My.). — ಮುಟ್ಟುಮುರುಗ ಗಿಡ. A sensitive plant (ನಮಸ್ಕಾರಿ, etc. Si. 157).

ಮುಟ್ಟು muttu. 4. (= ಮೋಪು 3). An implement, a tool, a thing; utensils, furniture; things belonging to a house, as beams, etc.; the wooden frame of a maddalĕ (ಉಪಕರಣ Śmd. Dh.; Śm. 88; My.; T.; Śâstrasâra in W. v. 1258. 1259; Čpr. 9, 93; 9, after 102; Bh. 1, 10, 18). ಗೃಹಕೃಷಿಕರ ಮುಟ್ಟುಗಳ್ (ಸಾಧನ Mr. 501). ಮನೆಯ ಸಮಸ್ತ ಮುಟ್ಟುಗಳು (ಸಾಧನ, ಗೃಹೋಪಕರಣ Nn. 114); ಮನೆಯ ಮುಟ್ಟುಗಳು (ಮಾತ್ರೆ, ಗೃಹಮುಟ್ಟು, ಮನೆಯುಪಕರಣ 157); ಮನೆಯ ಮುಟ್ಟುಗಳು (ವೇಶ್ಮಾಂಗ, ಮನೆಯ ಮುಟ್ಟುಗಳ ಭೇದ, ಕೊಲೆ 158). ಅರ್ಗದೊಳೆ ಎನ್ದು, ಆವುದದ ಮುಟ್ಟುಮಕ್ಕಂ (Śmd. I). ಕಾರುಕನ ಮುಟ್ಟನೊಳ್ ಉಳಿ (Śm. 116). See ಎರವು-, ಮನೆ-, ಮರ-.

ಮುಟ್ಟುವಳಿ muttuvali. Expenses, outlay, as of money, grain, etc. (My.).

ಮುಟ್ಟುವಿಕೆ muttuvikĕ. = ಮುಟ್ಟುಹ. (ಸ್ಪೃಷ್ಟಿ, ಸ್ಪೃಕ್ತಿ Si. 389).

Digitized by Google

ಮುಟ್ಟುಹ muṭṭuha. Touching; touch; contact (ಸ್ಪೃಷ್ಟಿ, ಪೃಕ್ತಿ Nr.; ಸ್ಪರ್ಶವೆಮ್ಬ ವಿಷಯಂ Nr.).

ಮುಟ್ಟೆ muṭṭe. See s. ಮುಟ್ಟು 1.

ಮುಟ್ಲು muṭlu. = ಮುಟ್ಟಲ್. — ಮುಟ್ಲ ಮುಂಕೆಗಿಡ. = ಮುಟ್ಟದರೆ ಮುನಿವ ಗಿಡ (St. & Pl.).

ಮುಡ muḍa. 1. = ಮುಟ್ಟ 3, ಮುಟ್ಟು 2, ಮುಡಿ 5. — ಮುಡಚಟ್ಟು. = ಮುಟ್ಟಚಟ್ಟು, ಮುಟ್ಟುಚಟ್ಟು, ಮುಡಿಚಟ್ಟು. (C.).

ಮುಡ muḍa. 2. = ಮುಡು 1. P. p. of ಮುಡಿ 1, in ಮುಡಕೊಳ್ಳು. (My.).

ಮುಡಹ muḍaha. (fr. ಮುಡಿ 3). A resourceless man (Bh. 4, 6, 24).

ಮುಡಿ muḍi. 1. To bind or tie the hair; to fasten or set in the hair of the head, as flowers, etc. (ಕೇಶಬನ್ಧನ Śmd. Dh.; Śm. 92; My.; Abh. P. 9, 178; Bp. 5, 28; J. 11, 37; 18, 25; T., M.; T., M. also: to knot, put a knot). ಪೂವಂ ಮುಡಿದಂ (Śmd. 156). ಚೆಣ್ಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮುಡಿದ ಹೂ (ಪ್ರಫ್ರಷ್ಟಕ Hlā.). ಮಣ್ಡೆಯಲಿ ಮುಡಿವ ಹೂ ಚವುಂಗಳು (ಶೀರ್ಷಕ Mr. 334). ಮಣ್ಡೆಯೊಳು ಮುಡಿದ ಪೂಸರ (ನಿರ್ಯೂಹ Si. 466). ಹೇನು ಬಲ್ಲುದೆ ಮುಡಿದ ಹೂವಿನಾ ಪರಿಮಳವ? (Dp. 76). ನಾಗಸಮ್ಪಿಗೇ ಮುಡಿಯ ಬೇಕಾದರೆ ನಾರು ಯಾಕೆ? (Prv.). See Si. 230.

ಮುಡಿ muḍi. 2. = ಮುಡು 2, (ಮೂಟೆ, ಮೂಡೆ). A knot or bundle of the hair of the head (of males or females, which when tucked, forms the tuṛubu, My.; T., M.; Tē.: a knot); a braid of hair, hair twisted into a single unornamented braid and allowed to fall on the back (ವೇಣಿ, ಧಮ್ಮಿಲ್ಲ, ಕುನ್ತಲ, ಕಬರಿ Hlā.). ಮುಡಿಯ ಮೇಗಣ ಮುತ್ತಿನ ಸೆಣ್ಡು (ವಾಲಪಾಶ್ಯೆ, ಪಾರಿತಥ್ಯ Nr.). ಮುಡಿಗಿಕ್ಕಿದಂ (Śmd. 63). See Čpr. 7, 77. 113. 144; Bp. 5, 28; 11, 41; 29, 3; 52, 39; J. 2, 9; 6, 12; 10, 50; 11, 10. 19. ಅರ್ಧ-, ಕಟ್ಟು-, ಜಡೆ-, ಜೇ-, ಬಲ್-, etc. **2,** a growth of hair on the head, left unshaven on account of a vow to an idol (My.). **3,** an oval bundle formed of layers of straw, etc., containing grain, etc. (Tu., T., M.; Mhr. ಮುಡಾ, ಮುಡೀ). **4,** a hollow ring of brass or silver in which certain herbs are inclosed, worn on the upper arm and used as an inferior charm (My.). ತಡೇ ಕಟ್ಟುವವನ ಮುನ್ದೆ ಮುಡಿಯೇನು? (Prv.). **5,** a kind of crown for idols (My.). — ಮುಡಿ ಕಟ್ಟು. 1. = ಮುಡಿಗಟ್ಟು. To tie up in a bundle of straw (as grain, seeds, etc., for which a buṭṭi is required). ಮುಡಿ ಕಟ್ಟ ಆಯಿತು, ಬುಟ್ಟಿ ಕೊಣ್ಡು ಬಾ! (Prv.). — ಮುಡಿಕಟ್ಟು. 2. Hair ornamented and braided round the head, etc. (ಮೌಲಿ Nr.). — ಮುಡಿಗಟ್ಟು. = ಮುಡಿಕಟ್ಟು 2. (Grj. 6, after 56). — ಮುಡಿಗಮ್ಪು. -ಕಮ್ಪು. The smell of a muḍi of hair (Rāv. 4, 2; 4, after 14). — ಮುಡಿಗೆಣಸು. A climbing plant, the West Indian yam, Dioscorea alata Lin. (St. & Pl.). — ಮುಡಿದಲೆ. -ತಲೆ. A head with a knot of hair (Bp. 27, 38). — ಮುಡಿದೆರ್. -ತೆರ್. An opened, loose bundle of hair (Rām. 6, 51, 93). — ಮುಡಿಬಳೆ. = ಮುಡಿ 3. (My.). — ಮುಡಿವಣಿ. -ಮಣಿ. A gem for the hair-muḍi (G. 417). — ಮುಡಿವಾಳ. -ಬಾಳ. A kind of perfume or fragrant grass, Andropogon schoenanthus Lin. (ವಾಲ. ಹ್ರೀವೇರ, ವರ್ಹಿಷ್ಠ, ಕೇಶಾಮ್ಬುನಾಮ Nr.; ವಾಲ Mr. 131; ವಾಳ Śm. 27; J. 3, 30). ಮುಡಿವಾಳ ರಾಮಂಚಗಳ ದೇಗಗ್ಗಳ್ (J. 3, 36). 2, = ರಾವಂಚ (St. & Pl.). — ಮುಡಿವಿಕ್ಕು. -ವಿಕ್ಕು. To comb the (loose) hair-knot (Čpr. 6, after 86). — ಮುಡಿವಿಡಿ. -ಪಿಡಿ. To lay hold of the hair-knot (V. 4, 6). 2, rais to happen (4, 6; see ಮುಡಿ 4). — ಮುಡಿವೂ. -ಪೂ. Flowers of a hair-knot (J. 11, 19).

ಮುಡಿ muḍi. 3. (= ಮುಗಿ No 4). To end, to come to an end, to become extinct (ನಿವರ್ಹಣ Śmd. Dh.; Śm. 92; T., M. ಮುಡಿ, to come to an end, become extinct; T. ಮುಂಜು = ಮುಡಿ, & to die; ಮೂ, to end = ಮುಗಿ, & to grow old = ಮುಪ್ಪಾಗು, see ಮುದು 1; ಮುಟ್ಟು, to end = ಮುಡಿ; to grow ripe; ಮುಡ್ಡು, end; M. ಮುಡಿವ್ವು, destruction; *cf.* ಮುದು 1).

ಮುಡಿ muḍi. 4. End, ruin, destruction (J. 2, 9; 33, 14). See ಅಡಿ-; ಮುಡಿವಿಡಿ No. 2.

ಮುಡಿ muḍi. 5. = ಮುಡ 1, etc. — ಮುಡಿಚಟ್ಟು. = ಮುಟ್ಟುಚಟ್ಟು, etc. (My.). ಹೆತ್ತ ಮುಡಿಚಟ್ಟನಿನ್ದ ಅಪವಿತ್ರವಾಗಿರುವ ವಾರ (ಅರಿಷ್ಟ, ಸೂತಿಕಾಗೃಹ Si. 108).

ಮುಡಿಪು muḍipu. 1. To end (v. t., Abh. P. 13, after 54; 16, 37).

ಮುಡಿಪು muḍipu. 2. = ಮುಡುಪು 1. (My.).

ಮುಡಿಯಿಸು muḍiyisu. ಮುಡಿಯಿಸಿದಂ (Śmd. 273).

ಮುಡಿಸು muḍisu. To fasten or set in the hair-knot or braids of hair (of others), as flowers (Čpr. 5, 119; Bp. 40, 39; J. 28, 21; My.). See ಹೂ-.

ಮುಡು muḍu. 1. = ಮುಡ 2. P. p. of ಮುಡಿ 1, in ಮುಡುಕೊಳ್ಳು (My.). ಹೂವು ಮುಡುಕೊಳ್ಳು (ಸೂಡು G.). ಬಿಡುಬು ಮುನ್ನಾದ ಕೇಶಪಾಶದ ನಡುವೆ ಈಚೆಗೆ ಕಾಣದ ಹಾಗೆ ಮುಡುಕೊಣ್ಡಿರುವ ಹುವ್ವಿನ ಸರ (ಗರ್ಭಕ Si. 229).

ಮುಡು muḍu. 2. = ಮುಡಿ 2. — ಮುಡುವಾಳ. = ಮುಡಿವಾಳ. (ವಾಲ, etc. Si. 152).

ಮುಡುಕು muḍuku. 1. = ಮುಡುಗು 1, ಮುದುಂಬು, ಮುದುಕು q. v., (ಮೊಡ್ಡು 1). To bend (v. i.), to shrink, to become crooked, to be contracted, to be distorted (Bp. 29, 11; T. ಮುಡಂಗು, ಮುಡಂಗು; see s. ಮುಗ್ಗು 1). **2,** to bend (v. t.), to crook, to distort, etc. (Bp. 35, 21).

ಮುಡುಕು muḍuku. 2. = ಮುಡುಗು 2, (ಮೊಡಕು 1). Bending, shrinking, becoming or being crooked, being distorted, etc.;—a curve; a corner, an angle (see ಇಡು-; T. ಮುಡಕ್ಕು, a bend, curve). — ಮುಡುಕುಜ್ವರ. Dengue (My.).

ಮುಡುಗು muḍugu. 1. = ಮುಡುಕು 1, No. 1. (My.).

ಮುಡುಗು muḍugu. 2. = ಮುಡುಕು 2. See ಮುಟ್ಟು-. — ಮುಡುಗುದಾವರೆ. -ತಾವರೆ. The humble plant, Mimosa pudica Lin. (St. & Pl.; Tē. ಮುಣುಗು-, Hibiscus mutabilis).

ಮುಡುಪು muḍupu. 1. = ಮುಡಿಪು 2. A bundle, a money-bag (Grj. 10, after 79; Bp. 11, 14; Tē.); a bundle the contents of which (money or jewels) are dedicated to an idol (My.).

Digitized by Google

ಮುಡುಪು muḍupu. 2. = ಮುಡುಹು, etc. (Čpr. 8, 64; Šsv. 4, 79; Rsv. 5, after 120; Tĕ. ಮೂಪು; T. ಮೊಯ್ಯು; Mhr. ಮುಣ್ಢಾ, the region or round of the shoulder; T. ಮುದುಗು, the back = ಹುವಲ್).

ಮುಡುಬು muḍubu. = ಮುಡುಕು 1, No. 1. (Bp. 57, 59).

ಮುಡುಹು muḍuhu. = ಮುಡುಪು 2, ಮುಯ್ 2, ಮುಂಯಿಬು, ಮುಯಿವು, ಮುಯ್ಯು 1. The upper portion of the arm, the shoulder, the shoulder-blade (ಸ್ಕನ್ಧ, ಭುಜಶಿರಸ್, ಅಂಸ Nr.; ಅಂಸ Mr. 321; ಮುಯ್ Čt. II, 105; Bp. 38, 17; 61, 28; Râm. 6, 10, 5; Bh. 3, 13, 32; 7, 1, 14; J. 10, 42). ಮುಡುಹಿನ ಸನ್ಧಿಗಳು (ಜತ್ರುಗಳು Nr.).

ಮುಣಗ muṇaga. = ಮುಟಕ, etc. See ಗುಡ.

ಮುಣಗು muṇagu. = ಮುಳುಗು 1, etc. (My.; Čb. 36). ಮುಣಗೋಣ (ಪ್ಲವ Čb., sic!).

ಮುಣಿಗು muṇigu. = ಮುಣಗು, etc. (My.).

ಮುಣಿಗಿಸು muṇigisu. = ಮುಳುಗಿಸು, etc. To immerse (v. t.), to dip, to plunge (Bp. 8, 49; My.; Tĕ. ಮುಣಿಗಿಂಚು);—to bathe (v. t., My.);—to ruin (My.).

ಮುಣುಗಿಸು muṇugisu. = ಮುಣಿಗಿಸು, ಮುಲಿಗಿಸು, ಮುಟಿಗಿಸು, ಮುಟುಗಿಸು, ಮುಟುಂಕಿಸು. (My.). ಅಮ್ಮ ಬಿಡಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದೇ ಇದ್ದರೆ ತಮ್ಮ ಮುಣುಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದೇ? (Prv.).

ಮುಣುಗು muṇugu. 1. = ಮುಣಗು, ಮುಣಿಗು, ಮುಲಿಗು 2, etc. To go or sink under water, to sink, to be plunged in a liquid; to immerse one's self, to dip, to bathe;—to sink below the horizon, to set;—to be ruined (My.; Tĕ. ಮುಡುಗು, ಮುಣುಗು, ಮುನುಗು; Sk. ಮುಣ್ಡ್, to sink). ಮಂಜು ಸುರಿದರೆ ನಂಜಿನಗೂಡು ಮುಣುಗೀತೇ?— ಮೀನು ನೀರಲ್ಲಿ ಮುಣುಗಿದರೆ ಸ್ನಾನದ ಫಲ ಬನ್ದೀತೇ? (Prvs.). See Prvs. s. ಸರಿ, ಮುದ್ದೇ ಕಬ್ಬಿಣ.

ಮುಣುಗು muṇugu. 2. = ಮುಲಿಗು 3, ಮುಟುಕು 2, ಮುಟುಗು 2. An immersion, a dip. — ಮುಣುಗಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. = ಮುಣುಗು ಹಾಕು. (My.). — ಮುಣುಗು ಹಾಕು. To perform an immersion of one's self; to dip the head whilst standing up to the waist in water (My.). ಮೂರು ಮುಣುಗು ಹಾಕಿದನು (My.).

ಮುಣ್ಡ muṇḍa. = ಮುಣ್ಡು, ಮೊಣ್ಡ, ಮೊಣ್ಡು, ಮೊಣ್ಡೆ. *Shaved, close-shaved, bald, having no hair on the head;* a man with a shaved head (ಬೋಳಿ Šmd. I). 2, hornless; destitute of some limb (see ಮುಣ್ಡಕಾರ). 3, stripped of leaves or branches; a tree stripped of its leaves or branches, the trunk of a lopped tree, a pollard (ಛಿನ್ನಕುಜಾತ, ಕಡಿದ ಮರ, ಕಡಿದ ಭೃಂಗಮರ, ತಲೆ'ದ ಮರ Nn. 12). 4, a headless body (ಕಬನ್ಧ 12; ಕಬನ್ಧ, ರುಣ್ಡ Hlâ.; ರುಣ್ಡ Mr. 397; ಕಡುಕು Šm. 80; ಅಟ್ಟೆ 89). 5, a bald or shaven head, a bald pate. 6, pointless, blunt. 7, low, mean. 8, a barber. 9, *the head.* 10, myrrh. 11, N. of a daitya. See Bp. 24, 2; 36, 15; 38, 25. — ಮುಣ್ಡ ಮೋಚು. To put a covering on the head as the sign of being a brahmanical widow (My.). ಹೆಸರುಕಾಟಿ'ಗೆ ಮುಣ್ಡ ಮೋಚಿಕೊಣ್ಡ ಹಾಗಾಯಿತು (Prv.).

ಮುಣ್ಡಕ muṇḍaka. = ಮುಣ್ಡಿಗೆ. The lopped trunk or stem of a tree;—a barber;—the head.

ಮುಣ್ಡಕಾರ muṇḍa-kâra. A man without a hand or the hands (Bp. 38, 18).

ಮುಣ್ಡನ muṇḍana. *Shaving the head closely, tonsure; shearing.*

ಮುಣ್ಡನಕ್ರಿಯೆ muṇḍana-kriyĕ. The act of shaving the head closely. See ಛದ್ರಿಸು.

ಮುಣ್ಡಾಶ್ಮ muṇḍa-aśma. A pointless or round stone (ಗುಣ್ಡು Mr. 206).

ಮುಣ್ಡಾಸ muṇḍâsa. = ಮುಣ್ಡಾಸು. A turban (B. 3, 80; 5. 123; Si. 217; Mhr., H. ಮುಣ್ಡಾಸ, ಮುಣ್ಡಾಸೇಂ).

ಮುಣ್ಡಾಸನ muṇḍa-âsana. A particular posture in sitting, (Bh. 7, 4, 57).

ಮುಣ್ಡಾಸು muṇḍâsu. = ಮುಣ್ಡಾಸ. (My.; ಉಷ್ಣೀಷ, ಕಿರೀಟ Si. 461). ಉಣ್ಡೆ, ಏನೋ, ಗುಣ್ಡಾ? ಅನ್ದರೆ ಮುಣ್ಡಾಸು ಮೂವತ್ತು ಮೊಳ ಅನ್ದ ಹಾಗೆ.— ಬಿಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಮುಣ್ಡಾಸು ಮಾಡು!— ತಲೆ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದರೆ ಮುಣ್ಡಾಸು ಸಹಸ್ರ ಕಟ್ಟ ಬಹುದು.— ಸಣ್ಣ ತಲೆಗೆ ದೊಡ್ಡ ಮುಣ್ಡಾಸು (Prvs.).

ಮುಣ್ಡಿ muṇḍi. Shaven, close-shaved, bald, shorn; lopped; hornless. 2, *a barber.* 3, N. of a śakti or mâtṛi; *cf.* ಚಾ-. 4, a species of plant (ಬೋಳಿತರ Šmd. I; ಬೋಳಿತರ, ವಶ, ಭಿಕ್ಷು Mr. 130). 5, chain-armour, armour (ಜಾಳಿಕ Mr. 292). 6, a pounder or pestle without a ferrule (My.).

ಮುಣ್ಡಿಗೆ muṇḍigĕ. Tbh. of ಮುಣ್ಡಕ. A stem, a post, a pillar (ಸ್ಥಾಣು Mr. 200; Abh. P. 11, 154; Grj. 2, after 106; Rsv. 6, after 11; My.); a wooden bar (see ಅಗಳ-); the head (see ಅರಿಸಿನಮುಣ್ಡಿಗರೋಗ).

ಮುಣ್ಡಿತ muṇḍita. *Close-shaved;* shorn; bald; lopped.

ಮುಣ್ಡು muṇḍu. 1. (= ಮುತ್ತು 5, etc.). Kissing, caressing, fondling (T. ಮುಗರು, to smell to a thing, to explore by the smell; M. ಮುಗರು, to smell; to kiss; to fondle; *cf.* ಮೂಸು). — ಮುಣ್ಡಾಡು. -ಆಡು. To kiss; to caress; to fondle. ಆಡಿಸುವ ಕೆಳದಿಯರ ಸನ್ನೆಯಲಾಡಿಸುವ ಪರಿ ಪರಿದಪಪ ಎನುತ ಕೂಡೆ ನಡೆ ತನ್ದಪ್ಪಿ, ಮೇಲುದ ಸೆರಗಿನೊಳಗಡಗಿ, ನೋಡುತಲಿದಾ ಎನುತ ಚೆಯ್ ಮುಣ್ಡಾಡಿ, ಮುನ್ದಲೆವಿಡಿದು, ಕುಣಿಕುಣಿದಾಡಿ, ಸೌಖ್ಯವನೀವುತಿರ್ದಳು ಮಾಯೆ ಮೋಹಿನಿಗೆ (Prll. 3, 29). ತನ್ದೆ... ಅವನನ್ನು ಮುಣ್ಡಾಡಿದನು (B. 3, 7). ಕಣ್ಣದ್ದನಾಡೆ ಭೂಮಣ್ಡಲವು ಮುನಿವುದು; ಕೋಣ್ಡಾಡುತಿಪ್ಪೆ ನುಡಿದರೆ ಜಗವೆಲ್ಲ ಮುಣ್ಡಾಡುತಿಹುದು (Sp.). See Čpr. 1, after 105; 6, 98; 8, after 44; Grj. 1, 11; 3, 107; Bp. 4, 66; 5, 61; 12, 3; 18, 7; 24, 86; 38, 76; 46, 74; 47, 39; V. 14, 44; J. 5, 17; 7, 63; 13, 53; 18, 10. — ಮುಣ್ಡಿಡು. -ಇಡು. To kiss (Abh. P. 7, after 106).

ಮುಣ್ಡು muṇḍu. 2. (Tbh. of ಮುಣ್ಡ?). A short cloth (My.; M., T.), used as a turban or as an under-girth cloth (My.).

ಮುಣ್ಡು muṇḍu. Tbh. of ಮುಣ್ಡ. A headless body (Bp. 40, 62), etc. ತಲೆಯಿಲ್ಲದ ಮುಣ್ಡು (ಕಡುಕು, ಕಬನ್ಧ G.). — ಮುಣ್ಡುಗಳ್ಳಿ. -ಕಳ್ಳಿ. = ಮೊಣ್ಡುಗಳ್ಳಿ. The leafless, milk-hedge plant, Euphorbia antiquorum Lin. (ಸ್ನುಹಿ Mr. 136; ಸುಧಾ, ಸ್ನುಹಿ, ಬೊನ್ತೇ ಕಳ್ಳಿ Si. 433); the Euphorbia called triangular spurge (My.). — ಮುಣ್ಡುಬೊಮ್ಮಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 11). — ಮುಣ್ಡುಮುಟಿಕ. = ಮುಣ್ಡುಮುಟುಕ No. 1. (ಆತಾಯಿ, ಆತಾಪಿ, ಚಿಲ್ಲ Si. 173). — ಮುಣ್ಡುಮುಟುಕ. The head-plunger: the Bengal kite, Falcocheela Lath. (ಆತಾಪಿ, ತಕುನಿ, ಚಿಲ್ಲ Hlâ.; ಆತಪಪಕ್ಷಿ, ಚಿಲ್ಲ Mr. 171). 2, a kind of duck; the water-fowl Pelicanus fusicollis (ಪ್ಲವ ಎನ್ದು, ಮುಣ್ಡುಮುಟಿಕ; ನೀ

Digitized by Google

ರುಗೋಬಿ'ಯೆನ್ದೂ, ಎಮ್ಬರು (Nr.). — ಮುಣ್ಡುವೋಗು. -ಪೋಗು- To get maimed (Abh. P. 13, after 54).

ಮುಣ್ಡೆ muṇḍĕ. A close-shaved woman: a widow (ವಿಶ್ವಸ್ತೆ, ವಿಧವೆ Nr.; ಪಾಪಿತಿ Mr. 303). 2, *a female mendicant* (ಭಿಕ್ಷು 303). 3, an unchaste woman, a harlot (My.). ಮುಣ್ಡೆಗೆ ಗಣ್ಡ ಬಾರದನು, ಮೂಗಿಗೆ ಓಲೆ ಬಾರದು.— ಮುಣ್ಡೆಗೆ, ಮುಣ್ಡೆ ಕಣ್ಡರೆ, ಉಣ್ಡಷ್ಟು ಸನ್ತೋಷ.— ಮುಣ್ಡೆ ಹೆತ್ತು, ಗುಣ್ಡಿಗೆ ಹಾಕಿದ ಹಾಗೆ.— ಮುಣ್ಡೇ ಮದುವೆಗೆ ಮೂವತ್ತು ವಿಘ್ನ.— ಮುಣ್ಡೇ ಮದುವೆಯಲ್ಲಿ ಉಣ್ಡವನೇ ಜಾಣ.— ಅಣ್ಡೇ ಬಾಯಿ ಕಟ್ಟ ಬಹುದು, ಮುಣ್ಡೇ ಬಾಯಿ ಕಟ್ಟ ಕೂಡದು.— ಅಣ್ಡೆಯೊಳಗಣ ನೀರು, ಮುಣ್ಡೇ ಕೆಯ್ಯೊಳಗಣ ಹಣ ಸಮ.— ಆ ಮಾತಿಗೆ ಈ ಮಾತು ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವಡೆ, ಮುಣ್ಡೆ! ಅನ್ದರೆ ಮುಣ್ಡೇ ಗಣ್ಡ! ಎಮ್ಬುವದು.— ಆನೇ ಚಾಕರನ ಹೆಣ್ಡತಿ ಆರು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮುಣ್ಡೆ, ಕುದುರೇ ಚಾಕರನ ಹೆಣ್ಡತಿ ದಿನ ದಿನಕ್ಕೂ ಮುಣ್ಡೆ, ದಣ್ಡಿಗೆ ಹೋದವನ ಹೆಣ್ಡತಿ ಎಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಮುಣ್ಡೆ.— ಕಳ್ಳನ ಹೆಣ್ಡತಿ ಎನ್ದಿದ್ದರೂ ಮುಣ್ಡೆ.— ಕಣ್ಣ ಕಣ್ಣವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಹಲ್ಲು ಕಿರಿದರೂ ಗಣ್ಡ ಸತ್ತ ಮುಣ್ಡೆಗೆ ಬೋರಿ'ಸದೇ ಬಿಡರು.— ಗಣ್ಡ ಸತ್ತ ಮೇಲೆ ಮುಣ್ಡೆಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಬನ್ತು.— ತಣ್ಡದ ಜನರು ಹಿಣ್ಡು ಒಡ ಕೊಣ್ಡು ಹೋದರೆ ಮುಣ್ಡೆಯರಿನ್ದ ಕಡೆ.— ಕೆಟ್ಟ ಮುಣ್ಡೆ ಕುಲಾ ಸೇರಳು.— ದುಗ್ಗಾಣಿಯ ಮುಣ್ಡೇ ಹತ್ತರ ಮುದ್ದಿನ ದೋಸೆಗೆ ಹೋದ.— ನಿತ್ಯಮುಣ್ಡೇ ಪಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚರಿದ್ದವನೇ ಜಾಣ.— ಪಾಪೀ ಗಣ್ಡು ಪರರಿಗೆ, ಮುಣ್ಡೇ ಗಣ್ಡು ಕಣ್ಡವರಿಗೆ.— ಪೋಲೀ ದನಕ್ಕೆ ಹಾಲು ಹೆಚ್ಚು, ಕೂಲೀ ಮುಣ್ಡೆಗೆ ನಾಲಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು.— ಬಾರುವವರ ಮುಣ್ಡೆ ಬೋರುಮುಣ್ಡೆ ಬಯ್ದು ಕೊಣ್ಡು ಅತ್ತ ಹಾಗೆ.— ಬೀಸುವ ಮುಣ್ಡೆಗೆ ಮುಕ್ಕದ್ದೇ ಲಾಭ.— ತುಣ್ಡುಪಿಣ್ಡ ಸಿಕ್ಕಿದ ಮೇಲೆ ಮುಣ್ಡೆಗೆ ಯಾರ ಹಂಗು? (Prvs.). See Prvs. s. ಮೂಡ 1, ಸನ್ಯಾಸಿ, ಸವತಿ 1.— ಮುಣ್ಡೆಮುಸುಕು. The cover of cloth over the head of a widow (occasionally over the head of a man when in grief or dishonor, My.).

ಮುತ್ mut. = ಮುತ್ತು 4. — ಮುತ್ತನ್ದೆ. = ಮುತ್ತಾತ. (B. 8, 111; My.). — ಮುತ್ತಾತ. A great grandfather (My.; ಪ್ರಪಿತಾಮಹ, ತಾತನ ತನ್ದೆ, ತನ್ದೆಗೆ ಪಿತಾಮಹ Si. 192; T. ಮೂದಾದೈ, a grandfather).

ಮುತ್ತ mutta. 1. = ಮುತ್ತು 2. See ಸುತ್ತ-.

ಮುತ್ತ mutta. 2. = ಮುತ್ತಗ, etc. (Čpr. 7, 59; Šâv. 4, 100). ಮುತ್ತದ ಪೂಗೆಣ್ಣಂ (Râv. 9, 50). See ಮುಳು-.

ಮುತ್ತಗ muttaga. = ಮುತ್ತ 2, ಮುತ್ತಲ, ಮುತ್ತುಕ, ಮುತ್ತುಗ, ಮುತ್ತುಲ, ಮುಟ್ಟಗ, ಮುಟ್ಟುಗ. A tree with large red or orange flowers, the bastard teak, Butea frondosa Roxb. (ಪಲಾಶ, ಕಿಂಶುಕ, ಪರ್ಣ, ವಾತಪೋಥ Nr.; ನ್ಯಗ್ರೋಧ, ಪಲಾಶ Nn. 42, o. r. ಮುತ್ತುಗ; My.; Tĕ. ಮೋದುಗ; T. ಮುರುಕ್ಕು, ಪುರಜು, ಪುರೈಜು; T. ಮುತ್ತಗ is a tree with serrate leaves, Zizyphus trinervius). See ಮುಳ್-, ಮುಳ್ಳು-.

ಮುತ್ತಲ muttala. = ಮುತ್ತಗ, etc. ಮುತ್ತಲಗಿಡ (ಕಿಂಶುಕ G.). ಮುತ್ತಲದ ಗಿಡ (S. Mhr.). ಮುತ್ತಲಎಲೆ (B. 5, 58). See ಚೆಲೋ-, ಮುಳ್ಳು-.

ಮುತ್ತಲು muttalu. (= ಮುಟ್ಟಲು No. 1.) Environing, surrounding. See ಸುತ್ತ-, ಸುತ್ತು-.

ಮುತ್ತಿಗ muttiga. = ಮುತ್ತಿಗೆ. (Bp. 16, 10).

ಮುತ್ತಿಗೆ muttigĕ. = ಮುತ್ತಿಗ. Covering; surrounding;—a siege, a blockade (J. 22, 37; My.; Tĕ.; T. ಮುಟ್ಟುಗೈ). ಸೇವಕಜನರ ಮುತ್ತಿಗೆ (ಪಂಕ್ತಿಯೆ); ಚಾಕರಿಯವರ ಮುತ್ತಿಗೆ (ಪರಿಸರ್ಪ G.). — ಮುತ್ತಿಗೆ ಇಕ್ಕು. = ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕು. (J. 17, 7). — ಮುತ್ತಿಗೆ ತೆಗೆ. To raise a siege (My.). ನೀವು ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದ ಮುತ್ತಿಗೆ ತೆಗೆಯ ಬೇಕು (B. 5, 39). ಆ ಮುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ತೆಗದು ಹಾಕಿ (5, 53). — ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕು. To lay siege to, to besiege (My.). ಆ ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿ (B. 4, 146). See B. 5, 38. 68. 187.

ಮುತ್ತಿಸು muttisu. To cause to surround, to cause to besiege (ದುರ್ಗಸಂವೇಷ್ಟನ Šmd. Dh.).

ಮುತ್ತು muttu. 1. (= ಮುಕ್ಕುರು 1). To inclose; to cover, to settle upon, as flies, etc.; to environ, to encompass, to surround, to hem or shut in; to besiege; to drive into straits; to attack; to swarm or crowd together, as bees, etc., to throng (ನಿರೋಧಾವರಣ Šmd. Dh.; Šm. 97; ಮುಕ್ಕುರ್ Čt. II, 86; My.; ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕು G.; T. ಮುಟ್ಟು, ಮೂಜು, ಮೂಂಜು, ಮೊಯ್, ಮೋದು; Tĕ. ಮುಟ್ಟು, ಮೂಗು; M. ಮುಟ್ಟಕ್ಕ; M. ಮುಟ್ಟು, to be close; ಮೂಡು, to be covered; to cover). ಕಹಳೆಗಳು ಮುತ್ತಿ ಉಲಿಯಲ್ಕೆ ಕೋಲಾಹಲಂ (Mr. 2..). ಮುತ್ತಿದನೋ? ಇನ್ದೆ ಕೋಣ್ಟೆ ಧೂಳಿಪಟಂ! (Šmd. 69). ಕೇಳಿದನ್ ಅಲ್ಲಿದನ್ ಇಲ್ಲಿದನ್ ಈಗಳ್ ಎಮ್ಬಿನಂ ಮುತ್ತಿದನ್ ಒನ್ದೆ ತೇರೊಳ್ ಅಮರೇನ್ದ್ರಸುತಂ ಕುರುವೃನ್ದನ್ ಎಲ್ಲವಂ (136). ಎತ್ತಿದ ಕೆಯ್ದೋಳ್ ಮುತ್ತಿದನ್, ಅತ್ತಿತ್ತುತ್ತತ್ತಂ ಸಾರ್ವರ್ ಇನ್ನಹಿತರ್ಕಳ್ (145). ಮುತ್ತವೇಷ್ಟಿಂ (-ವೇಷ್ಟಿಂ 277). ಮುತ್ತಿ ಬಿಟ್ಟಂ (280). ಶತ್ರುಗಳ್ ಬನ್ದು ನಿಜನಗರಮಂ ಮುತ್ತಿದೊಡೆ (J. 28, 15). ಮುತ್ತಿ ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ (ಪ್ರಸಾರ, ಪ್ರಸರಣ, ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸೇನೆ ವ್ಯಾಪಿಸುವಿಕೆ Si. 291). ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಇರುವವರು (ಪರೀವಾರ 449). ಆಗಳು ಪಲ್ಲಿದರೆ ಕಾಗೆ ಮುತ್ತುತ್ತವೆ.— ಕೆಣ್ಡಕ್ಕೆ ಇರುವೆಗಳು ಮುತ್ತ್ಯಾವೋ? (Prvs.). See Čpr. 1, 78; 5, 102; Abh. P. 10, after 201; Bp. 34, 16; 36, 28; Râv. 6, after 115; 6, 116; 6, after 116; J. 3, 25; 4, 35; 8, 23; 14, 4; 26, 6.

ಮುತ್ತು muttu. 2. = ಮುತ್ತ 1. Surrounding, etc. See ಸುತ್ತು-.

ಮುತ್ತು muttu. 3. P. p. of ಮುಮು 1.

ಮುತ್ತು muttu. 4. = ಮುತ್, ಮುದಿ, etc. Advanced age, oldness, old age, priority (T. ಮುದು, ಮೂ, ಮೂದು, ಮೂರಿ, ಮುದ್ರಿ, ಮುದ್ದಿಲ್; M. ಮುದು, ಮೂದು). — ಮುತ್ತಜ್ಜ. -ಅಜ್ಜ. = ಮುತ್ತಪ್ಪ. (My.). — ಮುತ್ತಜ್ಜಿ. -ಅಜ್ಜಿ. = ಮುತ್ತವ್ವ (My.). — ಮುತ್ತಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. A great grandfather (My.). — ಮುತ್ತಬ್ಬೆ. -ಅಬ್ಬೆ. = ಮುತ್ತಮ್ಮ. (Kâvy. III, 3, 12). — ಮುತ್ತಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. = ಮುತ್ತವ್ವ. (Abh. P. 10, after 145; My.). — ಮುತ್ತಯ್ದೆ. -ಅಯ್ದೆ. An elderly (or young), respectable woman whose husband is alive (ಚಿರಣ್ಟಿ, ಸುವಾಸಿನಿ Nr.; Si. 184; My.; Tĕ.). ಪಟ್ಟೆಗೆ ಮಯ್ಲಿಗೆ ಸಲ್ಲ, ಮುತ್ತಯ್ದೆಗೆ ರಾಪವ ಸಲ್ಲ.— ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದ ಊರಿಗೆ ಅಗಸರ ಮಾಳೆಯೇ ಮುತ್ತಯ್ದೆ.— ಮುತ್ತಯ್ದೇ ಕೆಯ್ಯ ಭಿಕ್ಷ ಮೂರು ಹಿಡಿ ಸಾಕು (Prvs.). ಮದುವೆ ಮುನ್ತಾದ ಶುಭಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಮುತ್ತಯ್ದೆಯರು ಅರಿಸಿನದ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾಕುವದು (ಸೇಸೆ G.). See Bp. 4, 33; 0. Bp. 47, 5; Prv. s. ಸನ್ಯಾಸಿ. — ಮುತ್ತಯ್ದೆತನ. The state of being a muttaidĕ (Grj. 4, 95; 10, 97; Râm. 6, 12, 34; J. 5, 55; G. 92; My.). — ಮುತ್ತಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. = ಮುತ್ತಪ್ಪ, ಮುತ್ತ. (J. 4, 40. 41; My.). ಹೆತ್ತಾತನ್ ಅರ್ಜುನನು, ಮುತ್ತಯ್ಯ ದೇವೇನ್ದ್ರ, ಮತ್ತೆ ಮಾತುಲನು ಹರಿಯೆನೆ ಅಭಿಮನ್ಯು ಸತ್ತನೇಕಯ್ಯೋ? (Sp.). — ಮುತ್ತವ್ವ. -ಅವ್ವ. = ಮುತ್ತವ್ವೆ. (My.). — ಮುತ್ತವ್ವೆ. -ಅವ್ವೆ. A great grandmother (Bp. 45, 38; Râm. 5, 8, 72; My.; Tĕ.). — ಮುತ್ತುಂಗಾಲ್. -ಂ-ಕಾಲ್. Old time, old age. See Šmd 294 s. ಒಲೆ 4.

ಮುತ್ತು muttu. 5. = (ಮುಣ್ಡು 1), ಮುದ್ದು. A kiss (ಚುಮ್ಬನ Šm. 97; My.; T. ಮುತ್ತು; M. ಮುತ್ತ, ಮುತ್ತಿ, ಮುತ್ತು, M. ಮುತ್ತು, ಮೊತ್ತು, to kiss; to sip; Mhr. ಮುಕಾ, a kiss

ಮುತ್ತಿಡು, ಮುತ್ತು ಕೊಡು (My.). ತಾಸಿಗೊನ್ದು ಕೂಸ ಹೆತ್ತರೆ ಈ ಸೀಸು ಮುತ್ತು.— ಮನೆಯ ದೀಪವಾದರೆ ಮುತ್ತು ಕೊಡ ಬಹುದೇ? (Prvs.). See Prvs. s. ಯೋಗ್ಯಳು, ಸಲಿಗೆ.

ಮುತ್ತು muttu. Tbh. of ಮುಕ್ತೆ (or ಮುತ್ಯ). A pearl (ಮೌಕ್ತಿಕ Šmd. Dh.; Šm. 97; Mr. 412; ಮುಕ್ತೆ Hlâ.; ಮುಕ್ತಾಫಲ Nn. 40; My.; T. ಮುತ್ತ, ಮುತ್ತು; Tĕ. ಮುತ್ತಿಯ, ಮುತ್ತೆಮು; M. ಮುರು, an oyster). ಅಯ್ವತ್ತು ಸರದ ಮುತ್ತು (ಮಾಣವಕ); ನೂಱು ಸರದ ಮುತ್ತು (ದೇವಚ್ಛನ್ದ); ಮುತ್ತಿನ ಸಿಪ್ಪು (ಮುಕ್ತಾಸ್ಫೋಟ, ಶುಕ್ತಿ); ಮುತ್ತಿನ ಹಾರ (ರಜತ, ತಾರ Hlâ.). ಕೆತ್ತಿಸಿದ ಮುತ್ತು (ರಜತ, ಪಣ್ಣಿದ ಮೌಕ್ತಿಕ Nn. 104). ನೂಱು ಸರಮುತ್ತು (ದೇವಚ್ಛನ್ದ); ಅಯಿವತ್ತು ಸರಮುತ್ತು (ಮಾಣವಕ Mr. 338). ಮುತ್ತು ಕಟ್ಟರೆ ಬತ್ತಕ್ಕಿನ್ತ ಕಡೆಯಾದೀತೇ?— ಮುತ್ತು ಹುಟ್ಟೋದು ಚಿಪ್ಪಿನಲ್ಲೇ.— ಮುತ್ತಿನ ಬಳ್ಳ ಕತ್ತೆಗೆ ತಿಳಿದೀತೇ?— ತೊತಿಗೆ ಯಾಕೆ ಮುತ್ತಿನಾಭರಣ?— ಮುತ್ತಿನಷ್ಟು ಗಣ್ಡ (only a very small husband) ಇದ್ದರೆ ಬೆಟ್ಟದಷ್ಟು ಮಕ್ಕಳ ಹೆಱುವೆನು.— ಮುತ್ತಿನನ್ಥ ಗಣ್ಡ ಇರ ಬೇಕು, ಕತ್ತೆಯನ್ಥ ಅತ್ತೆ ಇರ ಬೇಕು.— ಹತ್ತು ಕಟ್ಟುವಲ್ಲಿ ಒನ್ದು ಮುತ್ತು (one excellent thing) ಕಟ್ಟ ಬೇಕು (Prvs.). ಮುತ್ತು ಮುದಿಕೆಗೆ ಯಾಕೆ? ತೊತ್ತೀಕೆ ಗುರುಗಳಿಗೆ? ಬತ್ತಿದ ಕೆಱೆಗೆ ತೆಱೆಗೇಕೆ? ಶ್ರವಣರಿಗೆ ಮಧ್ಯತನವೇಕೆ? (Sp.). See Čpr. 7, 41; Abh. P. 13, 123; Grj. 10, 40; Č. Bp. 2, 4; 5, 51; Râm. 1, 13, 4; Bh. 2, 13, 7. 26; Rśv. 5, 24. 25. 41; 8, 118; J. 3, 17; 6, 6; 10, 3; 17, 6. 26. 28; 18, 23; 28, 44; ಒಳ್-.

ಮುತ್ತುಕ muttuka. = ಮುತ್ತುಗ, etc. See ಮುಳ್-, ಮುಳ್ಳು-.

ಮುತ್ತುಗ muttuga. = ಮುತ್ತುಕ, etc. (ಪಲಾಶ, ಬ್ರಹ್ಮವೃಕ್ಷ Mr. 115; ಪಲಾಶ, etc. Si. 128; Bp. 45, 38; Śsv. 3, 32; My.). ಅಱುಗಾಲ ಮಱೆ ಹೊಯ್ದರೂ ಮುತ್ತುಗಕ್ಕೆ ಮೂಱೇ ಎಲೆ (Prv.). See ಮುಳ್-, ಮುಳ್ಳು-.

ಮುತ್ತುಲ muttula. = ಮುತ್ತುಗ, etc. (ಕಿಂಶುಕ, ಪರ್ಣ, ವಾತಪೋಥ G.). ಮುಂಜಯನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಕೆಯ್ಯೊಳಗೆ ಕೊಡುವ ಮುತ್ತುಲಗಿಡದ ಕೋಲು (ಆಷಾಢ G.).

ಮುತ್ತುಹ muttuha. Inclosing, surrounding, falling upon, etc. ಪರಿದು ಮುತ್ತುಹ (ಅಭ್ಯವಸ್ಕನ್ದನ, ಅಭ್ಯಾಸಾದನ Nr.).

ಮುತ್ತೆ muttĕ. Inclosing, surrounding, falling upon, etc. See ಪರಿ- (s. ಪರಿ 3).

ಮುತ್ತೆ muttĕ. Tbh. of ಮುಕ್ತೆ. See ಅದಿಮುಕ್ತೆ.

ಮುತ್ಯ mutya. = ಮುತ್ತಯ್ಯ. ಪಾಣ್ಡವರ ಮುತ್ಯನು (ತನ್ತು G.).

ಮುತ್ಯ mutya. A pearl (Sk.). See ಮುತ್ತು.

ಮುತ್ಸದ್ದಿ mutsaddi. = ಮುಸದ್ದಿ. One of the public officers: an accountant, a clerk (My.; Tĕ.; Mhr., H.).

ಮುದ್ mud. Joy, pleasure, delight, gladness, rejoicing. (Rśv. 13, 50). 2, one of the sancâribhâvas (Kâvy. IV, 2, 16).

ಮುದ muda. Tbh. of ಮುದೆ, or of ಮುದ್. (Šmd. 106; ಸನ್ತೋಷ Nn. 78; ದೊನ್ದಳಿ Šm. 113). — ಮುದನೂರ್. -ಊರ್. N. (Bp. 43, 39). — ಮುದನ್ದಳೆ. -ಂತಳೆ. To obtain joy, to become joyful (Rśv. 4, 60). — ಮುದಮ್ಬಡು. -ಂಪಡು. To experience joy, to be glad, to rejoice (Rśv. 6, after 115; 11, after 175). — ಮುದಮ್ಬೆಱು. -ಂಪೆಱು = ಮುದನ್ದಳೆ. (Bp. 24, 75; Śsv. 2, 92). — ಮುದವಲರು. -ಅಲರು. Joy to bloom or become great: to rejoice greatly (Bp. 45, 16. 28). — ಮುದವೆಱು. -ಪೆಱು. = ಮುದಮ್ಬೆಱು. (Bp. 2, 55; 22, 35; 37, 56; 53, 66; 57, 34).

ಮುದಕ mudaka. = ಮುದುಕ. An old man (My.; B. 3, 44; ಆರ್ಯ, ವೃದ್ಧ Nn. 106; ಪ್ರವಯಸ್, ಸ್ಥವಿರ, ವೃದ್ಧ, ಜೀನ, ಜೀರ್ಣ, ಜರತ್ Si. 196; ದಶಮಿಸ್ಥ, ವೃದ್ಧ 429). ಬಹಳ ಮುದಕ (ವರ್ಷೀಯಸ್, ದಶಮಿ, ಜ್ಯಾಯಸ್ Si. 196).

ಮುದಕಿ mudaki. = ಮುದುಕಿ, etc. (My.; Si. 188; B. 3, 59; 4, 6. 7).

ಮುದಡು mudaḍu. 1. = ಮುದುಡು 1, etc. (My.).

ಮುದಡು mudaḍu. 2. = ಮುದುಡು 2. — ಮುದಡುಗಿವಿ. = ಮುದುಡು-. (My.).

ಮುದಯಿಸು mudayisu. To be glad, etc. — ಮುದ ಮುದಯಿಸು. To play joyfully about (J. 6, 7).

ಮುದರಿಸು mudarisu. To cause to fold, to cause to draw aside, etc. (My.).

ಮುದರು mudaru. = ಮುದುಡು 1, etc. (My.).

ಮುದಶ್ರು mud-aśru. Tears of joy (Čpr. 1, 49; 8, after 101).

ಮುದಿ mudi. = ಮುದು 2, etc. Advanced age, etc. (My.; Tĕ.; T. ಮುದಿಯನ್, an elder). — ಮುದಿಕಾಗಿ. = ಮುದುಗಾಗೆ. (ದ್ರೋಣಕಾಕ, ಕಾಕೋಲ Si. 137; My.). — ಮುದಿಗುಣ್ಟಣಿ. -ಕುಣ್ಟಣಿ. An old procuress (Râm. 5, 2, 34). — ಮುದಿಗೂಡು. An old, worn out body (J. 26, 39). — ಮುದಿಗೂನು. -ಕೂನು. An old hump. See Prv. s. ಮುದ್ದುಗೂಸು. — ಮುದಿಗೂಬೆ. An old owl: an old man or woman (My.). ಒನ್ದು ಕಂಚಾಯಿತು, ಒನ್ದು ಮಿಂಚಾಯಿತು; ಮುನ್ದೆ ಕೂತಿಯಾ, ಮುದಿಗೂಬೆ? (Prv.). — ಮುದಿಡೊಮ್ಬ. An old ḍomba. ಮುದಿಡೊಮ್ಬನ ಲಾಗ (Prv.). — ಮುದಿಪಾತು. = ಮುದುಪಾತು. An old harlot (Rśv. 11, 181). — ಮುದಿಪ್ರಾಯ. Advanced, old age (above 60, My.). — ಮುದಿಮುಣ್ಡೆ. An old widow or harlot (Râm. 5, 8, 72). — ಮುದಿಯೆತ್ತು. -ಎತ್ತು. = ಮುದುಎತ್ತು. (ವೃದ್ಧೋಕ್ಷ, etc. Si. 319; ಜರದ್ಗವ, etc. G.; My.). — ಮುದಿವೆಣ್. -ಪೆಣ್. An old woman (Č. Bp. 47, 42).

ಮುದಿಕಿ mudiki. = ಮುದುಕಿ, etc. (My.; ವೃದ್ಧೆ, ಪಲಿಕ್ನಿ Si. 185; ವೃದ್ಧೆ 196, see 187; ವೃದ್ಧೆ G.).

ಮುದಿತ mudita. Rejoiced, joyful, delighted, glad; — pleasure, happiness. See ಅ-, ಪ್ರ-, ಸಮ್-; Čpr. 4, 30; Bp. 17, 14; J. 18, 25.

ಮುದಿತನ muditana. Old age (ಸ್ಥಾವಿರ, ವೃದ್ಧತ್ವ Si. 195; ಜ್ಯಾನಿ, ಜೀರ್ಣಿ 389). ಬಹಳ ಮುದಿತನ (ವಿಸ್ರಸೆ, ಜರೆ 195; see 197).

ಮುದಿರ mudira. *A cloud* (ಮೇಘ G.; *cf.* ಮುಗಿಲ್). 2, a lover a libertine. 3, a frog.

ಮುದಿಷ್ಟ mudishṭa. (?). See ಓಱುಕಸಾಲೆ.

ಮುದು mudu. 1. = ಮೊದೆ. To advance in growth, to increase; to become full grown; to mature; to advance in years, to become old (ವೃದ್ಧಿ Šmd. Dh., one MS. ಮೊದೆ; Tĕ. ಮುದಿ; T. ಮುಱ್ಱು, ಮೂ, ಮುಱುಗು; M. ಮುಱು, ಮೂ; *cf.* ಮುಂ, ಮುನ್, etc.; see also s. ಮುದಿ 3). P. p. ಮುತ್ತು. ಮುತ್ತಂ (Šmd. 284). ಮುತ್ತುದು ನೇಸಱ ತೇಜಂ, ಸತ್ತುದು ದಾವಾಗ್ನಿ (264. 284). ಮುತ್ತ ಕಾಯ್ (ತಱಿಲ್ I). ಮುತ್ತದು (ಜಠರ); ಮುತ್ತೆತ್ತು (ವೃದ್ಧೋಕ್ಷ, ಜರದ್ಗವ Hlâ.). ಮುತ್ತ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣು (Bp. 15, 25). ನೆಱೆ ಮುತ್ತದಂ ತೊಱೆದು (18, 30). ಹರನುಂ ಮುತ್ತು, ಮುಪ್ಪಿನಲಿ ಇನಿತು ಧೃತಿಗೆಡಲೇಕೆ? (25, 23). ನೆಱೆ ಮುತ್ತುದಲ್ಲಾ ದೇಹಂ (44, 5). ಮುತ್ತ ಮುಸುಡು (Rśv. 11, 163).

ಮುದು mudu. 2. = (ಮುಂ, etc.), ಮುತ್, ಮುತ್ತು 4 q. v., ಮುದಿ, ಮೂ 2. (*Cf.* ಮೊದಲ್). — ಮುದುಎತ್ತು. An old ox

Digitized by Google

(ವೃದ್ಧೋಕ್ಷ, ಜರದ್ಗವ Nr.). — ಮುದುಗರಡಿ. -ಕರಡಿ. An old bear (Bp. 34, 8). — ಮುದುಗಾಗೆ. -ಕಾಗೆ. A raven (ದ್ರೋಣ ಕಾಕ, etc. Nr.). — ಮುದುಗೂಗೆ. = ಮುದಿಗೂಬೆ. (Bh. 2, 10, 55). — ಮುದುಗೊಣ್ಡೆ. -ಕೊಣ್ಡೆ. N. of a town (Bp. 26, 54). — ಮುದುತಪಸಿ. An old ascetic (Bp. 52, 21). — ಮುದುಪಾಱು. = ಮುದಿಪಾಱು. (Rśv. 11, 162). — ಮುದುಸೂಳೆ. An old harlot (Bp. 52, 34). — ಮುದೆತ್ತು. = ಮುದುಎತ್ತು. (My.).

ಮುದುಕ muduka. = ಮುದಕ. An old man (ಕೆಬವ Śmd. I; ಕೆಬ'ವ Ćt. I, 3; ಪ್ರವಯಸ್, etc. Nr.; ವೃದ್ಧ Si. 432; Abh. P. 4, 112; My.; B. 2, 30). ಮುದುಕರ ಗುಮ್ಪು (ವಾರ್ಧಕ Si. 195). ಮುದುಕನಾದರೂ ತದಕು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ.—ಬೆನ್ನು ಬಿದ್ದ ಮುದುಕ ಬಿಮ್ಮನೆ ಸಿಸ್ತು ಹಲ್ಲು ಕಿಸಿದನನ್ತೆ (Prvs.).

ಮುದುಕತನ mudukatana. Old age (My.; ವಾರ್ಧಕ Si. 195; ಜ್ಯಾಸಿ, ಜೀರ್ಣ 389).

ಮುದುಕಿ muduki. = ಮುದಕಿ, ಮುದಿಕಿ. An old woman (ವೃದ್ಧೆ, etc. Nr.; My.; M. ಮೂಚ್ಚಿ, ಮೂತ್ತಿ; Tĕ. ಮುದುಸಲಿ, ಮುದುಸಲಿದಿ). ಆವಳೊರ್ವಳು ಮುದುಕಿಯಾಗಿ ಕಾವಿಯ ಸೀರೆಯನುಟ್ಟವಳು ಅಥವಾ ಗಣ್ಡನಿಲ್ಲದವಳು ಕಾತ್ಯಾಯನಿ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಮನೆಗೆ ಒನ್ದು ಮುದುಕಿ, ಒಲೆಗೆ ಒನ್ದು ಕುಣ್ಟೆ.—ನಿಲ್ಲಲಾದಿದ ಮುದುಕಿ ಕಲ್ಲು ಹೊತ್ತಾಳೇ? (Prvs.).

ಮುದುಕು muduku. = ಮುಡುಕು 1, etc. To clasp or embrace one's (own) body (ಶರೀರೋಪಗೂಹನ; ಉಪಗೂಹನವೆನ್ನು, ಆಲಿಂಗನಂ; most MSS., also Mdb., have ಮುಡುಕು).

ಮುದುಗರ mudugara. Tbh. of ಮುದ್ಗರ. (Râm. 6, 3, 12).

ಮುದುಡು muduḍu. 1. = ಮುದಡು 1, ಮುದರು, ಮುದುರು, ಮುದ್ರು, (ಮುರುಟು 1). To bend (v. i.); to shrink, to contract, to shrivel up, as flowers or leaves, to wrinkle, as drying cloth or a hide, or as the skin (ಸಂಕೋಚನ Śmd. Dh.; My.; ಕಿಱಿದಾಗು G.); to be reduced in bulk, to be collected or closed (ಕಿಱಿದಾಗು G.). ಕೆಯ್ ಕಾಲು ಮುದುಡೋಣ (G. 226). ಮೊಗ್ಗೆಯ ಬುಡದಲ್ಲಿ ತುಮ್ಬು ಇರುತ್ತದೆ, ಒಳಗೆ ಹೂವಿನ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಪಕಳೆಗಳು ಒನ್ದಕ್ಕೊನ್ದು ಹೊನ್ದಿ ಮುದುಡಿ ಕೊಣ್ಡು ಇರುತ್ತವೆ (B. 3, 36). **2,** to bend (v. t.); to draw in or backward, as a limb; to press into irregular inequalities, to crumple, to rumple, as cloth, paper; to fold regularly or irregularly, as a mat, a mattress; to pull up, as clothes when walking through water; to draw aside, as clothes, feet, so as to avoid their touching anything, or as a curtain (My.). ಒನ್ದು ದಸಿ ಅಂಗಾಲ ನಟ್ಟೊಡೆ...ನಿನ್ದು ನೆಲನಂ ಮೆಟ್ಟದಲ್ಲದೆ ನಡೆಯ ಬಾರದಡಿ, ಒನ್ದೆಸೆಗೆ ಕಾಲ್ ಮುದಡ ಬಾರದು (Bp. 43, 84). ಅಲ್ಲಿಯ ಹೂವುಗಳಿಗೆ ಕೆಯ್ ಹಚ್ಚದೆ, ತಮ್ಮ ಅಱುವೆಗಳನ್ನು ಮುದುಡಿ ಕೊಣ್ಡು, ಅವುಗಳಿಗೆ ತಾಕಗೊಡದೆ (B. 3, 81).

ಮುದುಡು muduḍu. 2. = ಮುದಡು 2, (ಮುರುಟು 2). Shrinking, contracting, etc. — ಮುದುಡುಗಿವಿ. -ಕಿವಿ. An ear the outside of which is shrunk (Bp. 58, 49; My.). — ಮುದುಡುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To shrink (J. 30, 22).

ಮುದುರು muduru. = ಮುದುಡು 1, etc. (My.).

ಮುದೆ mudĕ. (= ಮುದ). Pleasure, enjoyment, joy, gladness.

ಮುದ್ಗ mudga. *A kind of kidney-bean. Phaseolus mungo* Willd. (ಹೆಸಱು Mr. 374). 2, a cover, covering, lid. 3, = ಮುದ್ಗ (ಶಂಖದ ಹುಡಿ G.).

ಮುದ್ಗಪರ್ಣಿ mudga-parṇi. *A kind of kidney-bean. Phaseolus trilobus* Ait. (see Si. 149).

ಮುದ್ಗರ mudgara. = ಮುದುಗರ. *A hammer-like weapon, a mace* (ಘನ Mr. 510);—a staff weighted at the bottom with iron for breaking clods of earth. 2, a bud (cf. ಮುಗುಳ್).

ಮುದ್ಗಲ mudgala. No. 96 for ಪುದ್ಗಲ, q. v. 2, N. of a rishi and of other persons.

ಮುದ್ಗಾನ್ನ mudga-anna. Rice boiled together with the kidney-bean (My.).

ಮುದ್ದ muddu-a3. N. (My.; B. 2, 49).

ಮುದ್ದತು muddatu. = ಮುದ್ದತ್ತು. (Ćb. 9, 68; My.).

ಮುದ್ದತ್ತು muddattu. A space of time, a term (My.; G. 175, Mhr., H. ಮುದ್ದತ).

ಮುದ್ದಾಂ muddâm. ಮುದ್ದಾಮು muddâmu. Expressly, positively (Mhr., H.); fixed, established, permanent (Br.). 2, own (My.; B. 5, 126). ಮುದ್ದಾಮ್ ಆಳು, ಮುದ್ದಾಂ ಮನುಷ್ಯ own servant (My.).

ಮುದ್ದಿ muddi. 1. Feminine of ಮುದ್ದ. N. (My.).

ಮುದ್ದಿ muddi. 2. = ಮುದ್ದೆ. (B. 4, 121; 5, 19).

ಮುದ್ದಿಕೆ muddikĕ. = ಮುದ್ದಿಗೆ 1. Tbh. of ಮೃದ್ವೀಕೆ (Śmd. 351 Mdb.).

ಮುದ್ದಿಗ muddiga. N. (Bp. 29, 7).

ಮುದ್ದಿಗೆ muddigĕ. 1. Tbh. of ಮೃದ್ವೀಕೆ (Śmd. 351. 353).

ಮುದ್ದಿಗೆ muddigĕ. 2. Tbh. of ಮುದ್ರಿಕೆ (Śmd. 345).

ಮುದ್ದಿಸು muddisu. To kiss; to caress, to fondle (Bp. 18, 57; Rśv. 8, after 82; 11, 105; Śśv. 1, 82; J. 8, 12; 28, 16; M. ಮಣಕ್ಕ, ಮುಗಕ್ಕ, to smell; to kiss).

ಮುದ್ದು muddu. = ಮುತ್ತು 5, q. v. A kiss (ಒಲ್ಮೆ, ಅರುಮೆ Kk. 31; Śm. 75; ಓಷ್ಠಪಾನ, ವದನಕೂಟ, ಚುಮ್ಬನ Mr. 330; C.; Tĕ.); love, affection, charm; an object of love. ಬುದ್ಧಿವನ್ತರ ಕೋಡೆ ಮುದ್ದಿನ ಹಾಗೆ ಇದ್ದೀತು.—ಮುದ್ದಿಲ್ಲಾ ಮೂಱನೆಯ ಹೆಣ್ಡತಿಗೆ (Prvs.). See Ćpr. 1, 86; 1, after 105; Bp. 1, 51; 24, 45; 32, 45; 47, 32. 42; J. 18, 20; 28, 22; Prvs. s. ಮಕ್ಕಳು, ಮೊಲ and ಹೆಣ್ಡತಿ. — ಮುದ್ದಂಚೆ. -ಅಂಚೆ. A charming goose (Rśv. 12, 23). — ಮುದ್ದಾಟ. -ಆಟ. Frequent kissing (Ćpr. 8, 42). — ಮುದ್ದಾಡಿಸು. -ಆಡಿಸು. To make (somebody) to kiss frequently (Ćpr. 6, 98). — ಮುದ್ದಾಡು. -ಆಡು. To kiss mutually;—to kiss frequently (Abh. P. 4, 28; Bp. 15, 14; My.; B. 3, 81). — ಮುದ್ದಾಯಿ. -ಆಯಿ. N. (Bp. 59, 6). — ಮುದ್ದಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To kiss (My.). — ಮುದ್ದಿಡು. -ಇಡು = ಮುದ್ದಿಕ್ಕು. (My.). See Prv. s. ಹುಸಿ. — ಮುದ್ದು ಕೊಡು = ಮುದ್ದಿಕ್ಕು. (My.). — ಮುದ್ದುಗೂಸು. -ಕೂಸು. A dear child (My.). ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ಮುದಿಗೂಸೇ ಮುದ್ದುಗೂಸು (Prv.). — ಮುದ್ದುಗೆಯ್. -ಕೆಯ್. To kiss; to treat with affection, to caress, to fondle (Rśv. 11, 104; J. 3, 31; 6, 47; 11, 15; 18, 49; 28, 20). — ಮುದ್ದುಗೆಯ್ತ. -ಕೆಯ್ತ. Caressing, etc. (Ćpr. 3, 44; 8, 58). ನಗೆಮೊಗಮಂ ಪೊದಱ ಪೊಸ ಜವ್ವನಮಂ ಮಿಗಿಲಪ್ಪ ಗಾಡಿಯುಂ ಹೊಗಳುತ ಮುದ್ದುಗೆಯ್ತುಮನೊದಱ್ಗೆನಿಸಂ ಮುಸವಾರೆ ಪೇಳ್ವ ತೊಟ್ಟಗೆ ಕೆಲೆ

ಮೇಲಿವಾಯ್ದು ಮಹಿಷಾಸುರನಂ ತವೆ ಕೊನ್ದಳಾವಳ್ ಆ ಭಗವತಿ ತಾನೆ ವೀರಸಿರಿಯಕ್ಕೆ ಜಯಾಸಿಗೆ ನಾಗವರ್ಮನಾ! (one Ch. MS. as its v. 4). — ಮುದ್ದುನುಡಿ. A pleasant, sweet word. ಮನವೆಷ್ಟು ಗಿಳಿಯನೊಯ್ಯಾರದೊಳೋವಿ, ಮೆಲ್ಲನೆ ಮುದ್ದುನುಡಿಗಲಿ ಸೆಲೆ, ಮಾನಿನಿ! (Kp. 4, 8, 1). — ಮುದ್ದುಮಗ. A dear son (My.; B. 3, 7). — ಮುದ್ದುಮಗು. = ಮುದ್ದುಗೂಸು. (My.). — ಮುದ್ದು ಮಾಡು. = ಮುದ್ದುಗೆಯ್. To caress, etc. ಅವನನ್ನು- - (My.). — ಮುದ್ದುಮಾತು. = ಮುದ್ದುನುಡಿ. (My.; G. 446). — ಮುದ್ದುಮೊಗ. A sweet face (My.). — ಮುದ್ದು ಮೋಹಿಸು. To cause love to dash or pierce into (anybody): to endear one's self. ಎಲ್ಲರ್ಗೆ ಮುದ್ದು ಮೋಹಿಸುತಿರ್ಪನು (J. 28, 22). — ಮುದ್ದುರಂಗ. N. ಎಲೆ! ಎಮ್ಬುವದಕ್ಕೆ ಅವಳೇ (wife) ಇಲ್ಲ, ಮಗನ ಹೆಸರು ಮುದ್ದುರಂಗ ಎಮ್ಬನ್ತೆ (Prv.). — ಮುದ್ದುವೀಡು. -ಬೀಡು. To bestow many kisses; to treat very kindly (Rśv. 4, 73; Śśv. 3, 43).

ಮುದ್ದುತನ muddutana. Pleasantness, charm, beauty (Rśv. 1, after 135). ಡಾಳೆ. . ಬೀಡುತಿರ್ದಳು ಮುದ್ದುತನವನು (Prll. 3, 31). ಮುದ್ದುತನ ಮಿಗೆ ಮಾಯೆ (ಎಮ್ಬ ಬಾಲೆ) ತನ್ನನ್ತೆ ನಡೆಯ ಕಲಿಸಿದಳ್ ಅಂಚೆವಿಣ್ಡಿಗೆ (3, 32).

ಮುದ್ದೆ muddĕ. = ಮುದ್ದಿ 2. A roundish mass, a ball, a roundish lump (as of iron, food, etc.), a clod (as of earth, etc.), etc. (ಪಿಣ್ಡ Nr.; My.; Tĕ. also ಮೊದ್ದು; J. 18, 20; T. ಮುತ್ತೈ; see ಕೆಯ್-; Mhr. ಮೂದ, a rice-lump; see ಮೊತ್ತ 1). ಗನ್ಧದ ಮುದ್ದೆ (ಗಾತ್ರಾನುಲೇಪನಿ, ವರ್ತಿ Śi. 229); ಮದ್ಯ ಮಾಡವದಕ್ಕೆ ನಾನಾ ದ್ರವ್ಯಗಳು ಕೂಡಿಸಿದ ಮುದ್ದೆ (ಮೇದಕ, ಜಗಲ 348). ಮಾಂಸದ ಮುದ್ದೆ (ಕ್ಲೋಮ); ಮಣ್ಣಿನ ಮುದ್ದೆ (ಪಿಣ್ಡ G.). ಕೆಸರಿನ ಮುದ್ದೆ (G. 572). ಬೆಲ್ಲದ ಮುದ್ದೆ (My.). 2, râgi-porridge (My.). ಮುದ್ದೆಗೆ ಎದ್ದು, ಗುದ್ದಲಿಗೆ ಬಿದ್ದ.—ಮುದ್ದೆ ಬೆಲ್ಲವಾದರೆ ಮುದ್ದಿಗೆ ಆಗದೇ? (Prvs.). 3, a weaver's peg-stand (s. Mhr.).—See ಮೇಲ-; Prv. s. ಆಟ್ಟು 5. — ಮುದ್ದೆತೊವೆ. Tovĕ-porridge (My.). — ಮುದ್ದೆಪಲ್ಲೆ. Vegetable-porridge My.). — ಮುದ್ದೆಬೆಲ್ಲ. A round lump of jaggory (My.). — ಮುದ್ದೇಕಬ್ಬಿಣ. A roundish lump of iron. ಮುದ್ದೇ ಕಬ್ಬಿಣ ಮುಣುಗುವದು, ಬಿಲ್ಲೇ ಕಬ್ಬಿಣ ತೇಲುವದು (Prv.).

ಮುದ್ರಾಕರ mudrâ-kara. A maker of seals, an engraver, a coiner. (R.).

ಮುದ್ರಾಕ್ಷರ mudrâ-akshara. Type, print. (My.).

ಮುದ್ರಾಕ್ಷರಶಾಲೆ mudrâkshara-śâlĕ. A printing-office (My.).

ಮುದ್ರಾಂಕಿತ mudrâ-aṅkita. Stamped or marked with a seal (My.); printed. (My.).

ಮುದ್ರಾಂಗುಲೀಯಕ mudrâ-aṅgulîyaka. A seal-ring (My.).

ಮುದ್ರಾಧಾರಕ mudrâ-dhâraka. A bearer of the seals. 2, a man who impresses various sectarian marks and figures on his forehead and other parts of the body: a Mâdhva (My.).

ಮುದ್ರಾಧಾರಣೆ mudrâ-dhâraṇĕ. Having the body branded with hot seals by a guru, a custom of the Mâdhvas (My.).

ಮುದ್ರಾಧಾರಿ mudrâ-dhâri. = ಮುದ್ರಾಧಾರಕ. (My.).

ಮುದ್ರಾಶಕ್ತಿ mudrâ-śakti. Power (of a râja, guru, etc.) derived from setting or affixing seals to documents (My.).

ಮುದ್ರಿಕೆ mudrikĕ. = ಮುದ್ದಿಗೆ 2. A seal, a signet, a seal-ring, a signet-ring (ಉಂಗರದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕರಂ ಬರೆಯೆ ತಾ ಮುದ್ರಿಕೆಗಳೆನಿಕ್ಕುಂ Mr. 340; ಬಾಲಕ 525; Bp. 54, 55; J. 18, 6). 3, a stamp, an impression. 4, a mode of intertwining the fingers during worship. 5, dedication to a deity put at the end of chapters or of a book (My.). ಮುದ್ರಿಕೆಲ್ಲದ ಮುನ್ನೂರು ಪದ (Prv.). — ಮುದ್ರಿಕೆಯುಂಗುರ. = ಮುದ್ರೆಯುಂಗುರ, q. v. (My.).

ಮುದ್ರಿತ mudrita. Sealed, stamped, impressed, marked, struck, printed; contracted, closed, sealed up; unblown. (Čpr. 8, after 4; Bp. 1, 14; 35, 8).

ಮುದ್ರಿಸು mudrisu. To seal; to stamp; to print; to coin; to shut; to seal up, to enclose; to envelop (Čpr. 8, 41; Abh. P. 16, 41; Bp. 24, 22; 35, 9; 58, 58; Bh. 1, 8, 70; 8, 23, 38; Rśv. 5, after 25). ಅಕ್ಷಿ ಮುದ್ರಿಸೆ ಸುತ್ತಿ (Mr. 317). 2, to agree to, to assent, to promise (ಅಂಗೀಕರಣ Śmd. Dh.). ಮುದ್ರಿಸಿದಂ (274).

ಮುದ್ರು mudru. = ಮುದುಡು 1, etc. (My.).

ಮುದ್ರೆ mudrĕ. ಮುದ್ರಾ. (= ಮೊಹರು). A seal, a signet, a seal-ring. 2, the mark of a seal; a stamp, a print; a seal of lac (J. 29, 36; 30, 24). 3, a form or figure made by Vaishṇavas, etc. on their body. 4, a coin. 5, stamp, cast, air;—an air or a disposition of countenance during meditation, etc. (Mhr.; B. 4, 10. 184);—a person as to shape and bulk (Mhr.). 6, a mode of intertwining the fingers during worship. 7, shutting, closing. — ಮುದ್ರೆಕರ್ತ. A man entrusted by a guru with his seal and deputed by him to settle disputes of caste (My.; Tĕ.). — ಮುದ್ರೆಕೋಲು. A wooden seal, for sealing heaps of corn (My.; Tĕ.). — ಮುದ್ರೆಯವ. -ಅವ. A man who applies a public seal (My.). 2, = ಮುದ್ರಾಧಾರಕ No. 2, a Mâdhva (My.). — ಮುದ್ರೆಯುಂಗುರ. -ಉಂಗುರ. A seal-ring, a signet-ring (ವೇದಿಕೆ, ಮುದ್ರಿಕೆಯುಂಗುರ Nn. 148). — ಮುದ್ರೆಯೂಡಿಗ. -ಊಡಿಗ. The business of applying public seals (My.).

ಮುಧಾ mudhâ. *In vain, to no purpose.*

ಮುನ್ mun. 1. = ಮು, etc. Three. — ಮುನ್ನೀರ್. The ocean (so called as it contains three different waters: rain, river-water, and the water of the abyss, and has three different qualities: to produce, to preserve, and to destroy, T.; Br. derives it from ಮುನ್ 2: the first or original waters, which however in T. is ತೊನ್ನೀರ್;—ಸಮುದ್ರ Śmd. II; Čt. I, 70; Kk. 85; ವಾರ್ಧಿ Čt. II, 16; ಕಡಲ್, ಜಲಧಿ Śm. 36; Čpr. 1, 109; Abh. P. 10, 157; J. 19, 4). — ಮುನ್ನೀರರಸಿಯ. -ಅರಸಿಯ. The ocean's lord: Varuṇa (ವರುಣ Kk. 15; Śm. 13). — ಮುನ್ನೀರಗಿಚ್ಚು. -ಕಿಚ್ಚು. Submarine fire, the fire of the lower regions (ಕಡಲುರಿ, ಬಡಬಾನಲ Čt. II, 118). — ಮುನ್ನೀರಮಗ. The moon (ಚನ್ದ್ರ Čt. I, 107; ಇರುಳರಸಿಯ II, 6). — ಮುನ್ನೀರವಕ್ಕಿಗ. -ಪಕ್ಕಿಗ. He who reposes on the ocean: Vishṇu (ಉಪೇನ್ದ್ರ Śm. 5. 6; Kk. 7, o. r. ಮುನ್ನೀರಪಟ್ಟಿಗ). — ಮುನ್ನೀರಪಟ್ಟಿಗ. -ಪಟ್ಟಿಗ. = ಮುನ್ನೀರವಕ್ಕಿಗ, q. v. — ಮುನ್ನೀರಬೆಂಕೆ. -ಬೆಂಕೆ. = ಮುನ್ನೀರಗಿಚ್ಚು. (ಬಡಬಾನಲ Śs.). — ಮುನ್ನೂರು. Three hundred (My.; Tĕ.; see Prv. s. ಮುದ್ರಿಕೆ). ಮುನ್ನೂರ ಆಱುವತ್ತು (Bp. 38, 18). ಮುನ್ನೂರಾ ಅಯ್ವತ್ತು (B. 2, 22).

ಮುನ್ mun. 2. = ಮುಂ (ಮುಜ್), etc. That which is before, etc. 2, before (Čpr. 5, 22). — ಮುನ್ತಿಳುಪು. To let know or indicate before-hand (Čh. v. 70). — ಮುನ್ದಪ್ಪು. -ತಪ್ಪು. To fail in the front (Abh. P. 13, 71). — ಮುನ್ದಲೆ. -ತಲೆ. = ಮುನ್ದಲೆ. The upper front part of the head; the forehead (Čpr. 8, 64; 8, after 101; J. 18, 20).

Digitized by Google

ಮುನ್ದಲೆಯ ಹೂ (ಲಲಾಮಕ Hlâ.). ಮುನ್ದಲೆಯಲಿ ಅಲೆವ ಮಾಲೆ (ಲಲಾಮಕ Mr. 334). ಮುನ್ದಲೆಯ ಉಂಗುರಕೂದಲುಗಳು (ಭ್ರಮರಕ G.). 2, locks of hair hanging down on the forehead (My.). — ಮುನ್ದಲೆವಿಡಿ. -ಪಿಡಿ. To seize the forehead or the locks hanging down on it (Prll. 3, 29). — ಮುನ್ದಳೆ. -ತಳೆ. To proceed (J. 3, 13; 4, 15. 16; 19, 7). — ಮುನ್ದಿವಸ. The previous day (Bp. 53, 16). — ಮುನ್ದೆಲೆ. -ತಲೆ. = ಮುನ್ದಲೆ. (Bp. 29, 3; 51, 71). — ಮುನ್ದೆಸೆ. The front side or direction (Bp. 5, 40; 18, 5. 33; 20, 41; 24, 44; 27, 11; 32, 38; 43, 84; 52, 47; 58, 29; 59, 19; 60, 54; 61, 23; Rsv. 13, 71). — ಮುನ್ದೋಱು. -ತೋಱು. To appear beforehand (My.). 2, to shew beforehand; to show the way (My.). — ಮುನ್ನಡಿ. -ಅಡಿ. The fore part of the foot, the point of the foot (Čpr. 5, 22; 7, 112). — ಮುನ್ನಡಿವಿಡಿ. -ಪಿಡಿ. To seize the point of the foot (Abh. P. 3, 153). — ಮುನ್ನೆಗಪು. To raise and stretch forth (Šsv. 3, 63). — ಮುನ್ನೆರಪು. To join (v. t.) in the beginning (Šsv. 5, 31). — ಮುನ್ನೇಸಱ್. The dawn (ಮುಮ್ಬೊಬ್ಬು Šs.).

ಮುನ muna. = ಮುನಿದು. P. p. of ಮುನಿ 1, in ಮುನ ಕೊಳ್ಳು. See Prv. s. ಓಟು.

ಮುನಸಪು munsapu. = ಮುನಸೀಪು. A native civil judge (of the lowest class; Si. 258, Tē.; Mhr., H. ಮುನಸಫ, ಮುನಸೂಫ).

ಮುನಸೀಪು munasîpu. = ಮುನಸಪು. (My.). See ಗ್ರಾಮ-.

ಮುನಾಸಬು munâsabu. Right, proper, fit, due (My.; Br.; Mhr., H.).

ಮುನಿ muni. 1. (= ಮುಳಿ 1). To become angry or wrathful, to manifest anger, to be displeased (ಕ್ರೋಧ Šmd. Dh.; My.; T., M.; T. ಮುನ್ನೈ, to be bold; to be angry). ಮುನಿವವ (ಕೋಪನ, ಕ್ರೋಧನ, ಕ್ರೋಧಿ, ರೋಷಣ); ಇದೆಡೆಯಲಿರ್ದು ಪೆಱರ್ಗೆ ಮುನಿವವಂ (ಗೋಷ್ಠಶ್ವ Hlâ.). ಪರರ ಸಮ್ಪತ್ತಿಗೆ ಮುನಿವ ಮನುಷ್ಯನು (ಅನ್ಯಶುಭದ್ವೇಷ, ಮತ್ಸರ); ಮುನಿದು ನೋಡುವ ನೋಟ (ಅದೃಷ್ಟಿ Nr.). ಕವಿಗೆ ಕವಿ ಮುನಿವಂ (Šmd. 159; see Šmd. s. ಬಿನ್ದು). ಪಿತಾ ಮಾತಾ ಮುನಿದ ಸುತನಿಗೆ ಗತಿಯೇನು? — ಒಲಿದರೆ ನಾರಿ, ಮುನಿದರೆ ಮಾರಿ (Prvs.). ಅರಸೊಲಿದು ನಡಿಸಿದರೆ ಸಿರಿಯಕ್ಕು, ದೆಸೆಯಕ್ಕು, ಕರಿತುರಗಬಲವು ಪಿರಿದಕ್ಕು; ಮುನಿದರೆ ಕರ ನಾಶವಕ್ಕು (Sp.). ಎನ್ತಪ್ಪನಾದರೂ ಮನ್ತ್ರಿಯ ಹಗೆ ಹೊಲ್ಲ; ಎನ್ತಕ್ಕುಮ್ ಅರಸು ಮುನಿದರೆ? ಆ ಮನ್ತ್ರಿಯನ್ತಕನಕ್ಕು (Sp.). See Čpr. 8, 54. 95; Abh. P. 14, 58; Bp. 22, 21. 28. 65; 45, 3; 47, 11. 12. 19. 28; Bh. 6, 2, 2; J. 6, 2. 30; 24, 55; ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಮುನಿವ.

ಮುನಿ muni. 2. That becomes angry (see ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಮುನಿ). **2, anger.** — ಮುನಿಯ. -ಅ 3. That becomes angry (see ಮುಟ್ಟಿರೆ ಮುನಿಯ).

ಮುನಿ muni. *A recluse who lives alone and has taken the vow of silence.* 2, *an ascetic* (ತಪಸ್ವಿ Šmd. Dh.); a sage, a saint; a devotee; a monk; — *a Buddha or Arhant.* 3, a male devil (My.). See Bp. 10, 27-29. 4, the number 7 (Čh.; see ಸಪ್ತರ್ಷಿ).

ಮುನಿಪ muni-pa. = ಮುನೀನ್ದ್ರ. (Bp. 43, 41; 50, 70).

ಮುನಿಪು munipu. (= ಮುಳಿಸು). Anger, passion (ಕೋಪ Nn. 142. 167; J. 28, 5; T. ಮುನಿವು).

ಮುನಿಪುಂಗವ muni-puṅgava. An eminent sage (J. 2, 20; 21, 44).

ಮುನಿಮತ muni-mata. N. of a vritta (Čh.).

ಮುನಿಮನ muni-mana. N. of a vritta (Čh.).

ಮುನಿಯಿಸು muniyisu. To cause to become angry, to irritate (Abh. P. 14, 58).

ಮುನಿವಟು muni-vaṭu. A muni's lad or student (J. 19, 44).

ಮುನಿವರ muni-vara. An excellent muni (My.).

ಮುನಿಷಿ munishi. A secretary, a writer (My.; Br.; Mhr., H. ಮುನಶೀ). 2, a teacher of language (My.; Mhr.).

ಮುನಿಷೀಗಿರಿ munishî-giri. The office or business of munshi (My.; Mhr. ಮುನಶೀಗಿರಿ).

ಮುನಿಸು munisu. (= ಮುಳಿಸು). Anger, wrath, passion, rage, enmity (ಕೋಪ, ಕ್ರೋಧ, ಅಮರ್ಷ, ರೋಷ, ಪ್ರತಿಘ Hlâ.; ಅನುಶಯ Hlâ.; ರೋಷ, etc. Mr. 234; ಮುಳಿಸು, etc., ಕೋಪ Čt. II, 27; ಮುಳಿಸು, ಕಿಸುಗಣ್ಣು, ಕೆನಸು, etc., ಕೋಪ Šm. 39, Kk. 43; My.). ಮುನಿಸುಳ್ಳಾತನು (ಕೋಪಿ, ಮತ್ಸರ Nr.). ಮುನಿಸುಳ್ಳವಂ (ಅಮರ್ಷಣ, ಕ್ರೋಧಿ, ರೋಷಣ Mr. 234). ಮುನಿಸಿದು ನಿನತ್ತು, ಸಯ್ರಣೆಯೆನತ್ತು, ಕೆಳದಿಗೆ ತನತ್ತು ಸ್ಸ್ಸುವೆಸಕಂ (Šmd. 179). ಕೊಟ್ಟು ಬರುವ ನಿಷ್ಟುರಕ್ಕನ್ತ ಕೊಡದೇ ಬರುವ ಮುನಿಸು ಲೇಸು (Prv.). See Čpr. 5, 134; 8, after 79; Grj. 2, after 106; Bp. 18, 9; 31, 19; 47, 9. 19-22. 25. 27; Bh. 1, 8, 77; J. 4, 54). — ಮುನಿಸುಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To grow angry or sulky (Dp. 63, 1). — ಮುನಿಸು ತಿಳಿ. Anger to calm down or be appeased (Bp. 47, 19. 21. 27; My.). — ಮುನಿಸು ತಿಳಿಹು. To appease anger (Bp. 47, 20; 47, 56). — ಮುನಿಸು ತಿಳುಹು. = ಮುನಿಸು ತಿಳಿಹು. (Bp. 18, 9; 47, 27). — ಮುನಿಸು ಹರಿ. Anger to go away or cease (My.). — ಮುನಿಸುಹರಿವು. Spreading or increase of anger (Bp. 40, 85).

ಮುನಿಸುಗಾಱ munisu-gâṟa. A passionate man (My.).

ಮುನೀನ್ದ್ರ muni-indra. A great sage or ascetic (ಪದ್ಮ, ಮುನಿ, ಯತೀನ್ದ್ರ Nn. 54); ಪುಣ್ಡರೀಕ Mr. 504). 2, *a Buddha or Jina.* 3, Šiva; etc.

ಮುನೀಶ್ವರ muni-îšvara. = ಮುನೀನ್ದ್ರ. (Šmd. 124; Bp. 61, 46; J. 27, 18). 4, a male devil (My.).

ಮುನ್ತು muntu. = ಮುನ್ದು 2 (Šmd. 146), (ಮುಂಟು 2). ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲ ಮುನ್ತು (ಮುಖ, ನಿಃಸರಣ Hlâ.). ಮುನ್ತಣ, ಮುನ್ತಣಂ (Šmd. 135). ಆನೆಯ ಮುನ್ತಣ ಲಲಾಟ (ಅವಗ್ರಹ Mr. 155). — ಮುನ್ತಣಂ. -ಅಣ್-ಅಂ. (Šmd. 136). A man of the front. — ಮುನ್ತಾಗು. -ಆಗು. To become or be the first of a series. ಕೆಲಸ ಕೆಟ್ಟು ಹೋದ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಅಹಾಗರೂಕತೆ ಅವಿವೇಕ ಮುನ್ತಾದದನ್ನು ಕುರಿತು ವ್ಯಸನ ಪಡುತ ಪರೋಪಕಾರಕಾತ್ಪರ್ಯವುಳ್ಳ ಸಾತ್ವಿಕಬುದ್ಧಿ (ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ, etc. Si. 69). ಪರದ್ರೋಹಾರ್ಥವಾಗಿ ಒಳ್ಳೆತ್ತ್ವ ತೋರಿಸಿ, ಮತ್ತೊನ್ದು ಕೊಡುವದು ಮುನ್ತಾದ ದೋಸವು (ಕಪಟ, etc. 71). ಉಪ್ಪು ಮುನ್ತಾದ ಗದ್ದೆಗಳನ್ನು ಅಗಿಯುವ ಮರದ ಗುದ್ದಲಿಗಳು (ಅಪ್ಪಿ, etc.). ಊರ ಸುತ್ತಲೂ ಹಾಕುವ ಬೇಲಿ ಮುನ್ತಾದ ತತಿಗಳು (ಪ್ರಾಚೀನ, etc. 107). ಮಾವು ತೆಂಗು ದಾಡಿಮ್ಬೆ ಮುನ್ತಾದವುಗಳು (ವಾನಸ್ಪತ್ಯ 119). ದಳವಾಯಿ ಮುನ್ತಾದವರು (ಪ್ರಧಾನ, etc. 258). ಸೇಕದಾರ ಜಮಾಲೇದಾರ ಮುನ್ತಾದವರು (ಗೋಪ, etc. 259). ರಾಜದರ್ಶನಾರ್ಥವಾಗಿ ತರ ತಕ್ಕ ಕಾಣಿಕೆ ನಜರ್ ಮುನ್ತಾದದು (ಪ್ರಾಭೃತ, etc. 266). ಕರಗಿ, ಗಟ್ಟಿ ಒಡವೆ ಮುನ್ತಾಗಿ ಮಾಡಲ್ ಪಟ್ಟದು (ಕೃತ 330). ಆ ಮನೆಯ ಯಜಮಾನನು ತನ್ನ ಹೆಣ್ಡತಿ ಮಕ್ಕಳು ಸೊಸನ್ದಿರು ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳು ಆಶ್ರಿತರು ಆಳುಮಕ್ಕಳು ಮುನ್ತಾದವರನ್ನು ಕೂಡಿ ಕೊಣ್ಡು (B. 2, 20). ಮದುವೆ ಮುಂಜ ಮುನ್ತಾದ ಸಮಾರಮ್ಭಗಳು (2, 52). ಸರಕಾರದವರು ಸಾವಕಾರ ಮುನ್ತಾದವರಿಗೆ ಅವರವರ ಗಣ್ಟಿನ ಯೋಗ್ಯತಾನುಸಾರವಾಗಿ ಉತ್ಪನ್ನದೊಳಗಿನ್ದ ಇಷ್ಟಿಷ್ಟು ದೊರದೀತವ್ವುದಾಗಿ ವರ್ಷಾಶನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ (5, 111). — ಮುನ್ತೆ. -ಎ. (Šmd. 146). (= ಮುಂತೆ), ಮುನ್ತೆ. In front of

Digitized by Google

anything that is behind (ಮುನ್ದುಗಡೆ 52 Cm.; ಇದಿರೊಳ್ 226 Cm.; Ch. v. 111). 2, hereafter, thereafter; henceforth (ಮುನ್ದೆ Śmd. 399 Cm.; see Sp. s. ಸವಿಮಾತು). 3, previously, beforehand. ಮುನ್ತೆ ಬನ್ದು, ನೀನೆನಗೆ ವಸನ್ತನಾಗಮನ ಮಂ ನೆರೆ ಸೂಚಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಯ್! (Čpr. 7, 41). ಮನ್ತ್ರಿಯಾ ಹಗೆ, ನೃಪನ ಕಾನ್ತಿಯಾ ಸವಿಮಾತು, ಮನ್ತ್ರವಿಲ್ಲದನ ಗೆಳೆತನಗಳು ತನ್ನ (ನ್ನು) ಮುನ್ತೆ ಕೊಲ್ಲುವವು (Sp.). See Bp. 17, 9; 20, 31; 41, 15; 51, 25; 52, 43; J. 2, 30.

ಮುನ್ದ munda. = ಮುನ್ದು 2. — ಮುನ್ದಗಡೆ. = ಮುನ್ದುಗಡೆ. (ಮೂಣಿ G.; My.). — ಮುನ್ದಗಾಣ್. = ಮುನ್ದುಗಾಣ್. (Bp. 34, 10; My.). — ಮುನ್ದ ಮಾಡು. = ಮುನ್ದು-. (ಚಾಚು G.).

ಮುನ್ದು mundu. 1. (= ಮುಂಚು 1). To be or go before, first or in advance (ಪುರಸ್ಸರಣ Śmd. Dh.; T.).

ಮುನ್ದು mundu. 2. = ಮುಂ (ಮುಬ್, Śmd. 198), etc., ಮುನ್ತು (146), ಮುನ್ದ (My.; Tē.). The front-part or side, the front (ಅಗ್ರ Śmd. Dh.; 212 Cm.);—the state of being in front of anything that is behind, following, succeeding (as a letter, etc., ಪರಂ 17. 59. 80. 84. 85. 196. 212. 225. 336. 384);—the state of being advanced in position; that of being first;—the state of being before or previous;—the state of being future;—(in front, etc.). ಮುನ್ದಣ, ಮುನ್ದಣಂ (Śmd. 185), (ಮುನ್ದಕೆ); ಮುನ್ದಕೆ, ಮುನ್ದಕ್ಕೆ, ಮುನ್ದಣಗೆ (see s. ಪಡು 3), ಮುನ್ದಗ್ಗೆ; ಮುನ್ದಿನ. ಊರ ಮುನ್ದು (Śmd. 162). ಮನೆಯ ಮುನ್ದಣ ಇಕ್ಕೆಲಂ (ಪ್ರಘಾಣ, ಅಲಿನ್ದ); ಹಿನ್ದು ಮುನ್ದು ಅದಾತನು (ಪರಾಙ್ಮುಖ, ಪರಾಚೀನ Nr.). ಮುನ್ದಣ ಮೆಯಿ (ಕ್ರೋಡ, ಅಂಕ, ಉತ್ಸಂಗ); ಹಿನ್ದು ಮುನ್ದಾಗುಹ (ವಿಪರೀತ, ಪರಾಚೀನ Hlā.). ಹಿನ್ದು ಮುನ್ದಾದುದು (ವಿಪರೀತ Nn. 151). ನಾನು ಮುನ್ದು, ತಾನು ಮುನ್ದು ಎಮ್ಬುದಾಗಿ ಮಾಡಲ್ ಪಡುವ ಕೆಲಸ (ಅಹಮ್ಪೂರ್ವಿಕೆ Si. 293); ಶೋಕಾದಿಗಳಿನ್ದ ಹಿನ್ದು ಮುನ್ದು ತಿಳಿಯದವನು (ವಿಹಸ್ತ, ವ್ಯಾಕುಲ 365); ಮುನ್ದಾಗಿ ಮಾಡಲ್ ಪಟ್ಟದು (ಪುರಸ್ಕೃತ, ಅಗ್ರತಃಕೃತ 428); ಎಡದ ಕಾಲು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುನ್ದಕ್ಕೆ ನೀಡಿಟ್ಟು (288). ನಮಗೆ ಮುನ್ದಕೆ ಸರ್ವಥಾ ಅಮಿತ್ರನಹನು! (J. 30, 25). ರಕ್ಕಸನಹನು ಮುನ್ದಕ್ಕೆ ತನಗವಂ! (Bh. 1, 8, 28). ಮನ್ತ್ರಲಕ್ಷ್ಮಂ... ಮುನ್ದಗ್ಗೆ ಬರೆವರೆ (Rāv. 13, after 95). ಕಡ್ಲಿಗೆ ಮುನ್ದು, ಕಡಿವಾಣಕ್ಕೆ ಹಿನ್ದು.—ಈರಣ್ಣನ ಮುನ್ದಣ ಬಸವಣ್ಣ.—ಮುನ್ದಣ ಬುದ್ಧಿ ತಪ್ಪಿದರೆ ಮೂಡು ದಾರಿಯ ಮಣ್ಣೇ.—ಮುನ್ದಿನ ಮುಕ್ತಿಗಿನ್ತ ಈಗಿನ ಘುಕ್ತ ಲೇಸು (Prvs.). ಆತನು ತುಸು ಮುನ್ದಕ್ಕೆ ಹೋದನು (B. 2, 53). ಮುನ್ದಿನವರು (3, 115). See Bp. 18, 4; 26, 28; 32, 22; 40, 8; 43, 52; 44, 9; 57, 42; Rāv. 13, after 1 & 61. — ಮುನ್ದಕೆ ಮಾಡು. To push forward: to shut, as a door (My.; B. 4, 42). — ಮುನ್ದಕೆ ಹಾಕು. To place, or throw, in front of (My.). 2, to put to the future, to put off, to delay (My.). — ಮುನ್ದಯ್ದು. -ಅಯ್ದು. To go on, to advance (Śśv. 3, 49; J. 16, 20). — ಮುನ್ದರಿ. -ಅರಿ (= ಹರಿ). (= ಮುನ್ದುವರಿ). To run before, to go in advance; to surpass, to excel (My.; B. 4, 143); to go forward (My.). — ಮುನ್ದರಿಸು. -ಅರಿಸು (= ಹರಿಸು). To cause to run in advance, as a horse (My.); to cause to proceed, to get on, as a work (My.). — ಮುನ್ದಱಿ. = ಮುನ್ದಱಿ (s. ಮುನ್ನ). To know beforehand (Abh. P. 9, 158); to know what is to come (Abh. P. 9, 158; Rām. 6, 51, 14; J. 5, 20); to be farseeing, forecasting or provident. ಮುನ್ದಱಿವವನು (ದೀರ್ಘದೃಷ್ಟಿ Hlā.; Mr. 240). — ಮುನ್ದಾಗು. -ಆಗು. To be or go before (the rest), to go to the front, to be the first, to excel (B. 5, 43. 163. 185. 285; My.). — ಮುನ್ದಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. = ಮುನ್ದಿಡು. (J. 24, 43; My.). — ಮುನ್ದಿಡು. -ಇಡು. To put before or in front; to put or place in the presence of some one, to present, as a cause or suit; to make something one's chief object or aim; to put to the front, to treat with honour; to put forward, to extend, as the feet (Čpr. 1, 132; 5, after 111; Bp. 6, 7; 12, 7; 14, 18; 37, 51; Rāv. 5, 133; My.). — ಮುನ್ದಿರ್. -ಇರ್. To be in front (of some one, Bp. 47, 43; 57, 61). — ಮುನ್ದಿರಿಸು. -ಇರಿಸು. = ಮುನ್ದಿಡು, ಮುನ್ನಿರಿಸು. (Bp. 31, 28; 59, 12; My.). — ಮುನ್ದಿಱಿಪು. -ಇಱಿಪು. To put down in front of (Čpr. 2, after 59). — ಮುನ್ದುಕಡೆ. = ಮುನ್ದುಗಡೆ. ಮುನ್ದುಕಡೆ ನಡಿಯುವ ಊಱಿಗದವನು (ಪುರೋಗ, ಅಗ್ರೇಸರ, ಪುರಸ್ಸರ, etc. Si. 281). — ಮುನ್ದುಗಡೆ. -ಕಡೆ. = ಮುನ್ದ-. The front side or direction, the front; the state of being in front, or in front of any thing that is behind; in front; to the front, forwards (My.; J. 28, 45; B. 5, 297). ಮುನ್ದುಗಡೆಯಲ್ಲಿ (ಮುನ್ತೆ Śmd. 52 Cm.; ಇದಿರೊಳ್ 62 Cm.; ಮುನ್ದೆ 64 Cm.; ಪರದೊಳ್ 20 Cm.). ತಲದಾಗಿಲ ಮುನ್ದುಗಡೇ ಇರುವ ಅಂಗಳ (ಪ್ರಘಾಣ, etc. Si. 110); ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಜೋಲಾಡುವನ್ತೆ ಮುನ್ದುಗಡೆಗೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಣ್ಡ ಹುವ್ವಿನ ಸರ (ಲಲಾಮಕ 229). — ಮುನ್ದುಗಾಣ್. -ಕಾಣ್. To see what is before (one's self); to know what to do, to be unperplexed or unbewildered; to have foresight (Bp. 43, 36; Rāv. 6, after 11). — ಮುನ್ದುಗಾಣಂ. -ಕಾಣಂ. A man who does not see what is before himself, a blind, stupid man (ಮೋಡಾಮೋಡಿ Bhn. 40). — ಮುನ್ದುಗಾಣಿಸು. -ಕಾಣಿಸು. To appear what is to be done (J. 2, 43). — ಮುನ್ದುಗಿಡಿಸು. -ಕಿಡಿಸು. = ಮುನ್ದುಗೆಡಿಸು. (Grj. 9, 68). — ಮುನ್ದುಗಿಡು. -ಕಿಡು. = ಮುನ್ದುಗೆಡು. (Grj. 2, after 106; 6, after 5). — ಮುನ್ದುಗೆಡಿಸು. -ಕೆಡಿಸು. = ಮುಂಗೆಡಿಸು, ಮುನ್ದುಗಿಡಿಸು. To ruin prospects or coming joy; to cause to be at a loss; to discomfit (Bp. 18, 22. 65; J. 15, 33; 27, 10; Abhā. 1, 24). — ಮುನ್ದುಗೆಡು. -ಕೆಡು. = ಮುಂಗೆಡು, ಮುನ್ದುಗಿಡು. Prospects or coming happiness to be ruined; to be at a loss, to grow perplexed or bewildered, to despair (Rāv. 13, after 104; J. 15, 26). ಮುನ್ದುಗೆಟ್ಟವನು (ವ್ಯಗ್ರ, ಆಕುಲ Nr.). — ಮುನ್ದುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To put before one's self, to remember (Grj. 4, 103). 2, to take the lead, to go in front (8, after 56). — ಮುನ್ದುಹೂಣಿ. = ಮುಂಗುಡಿ, q. v. — ಮುನ್ದು ಮಾಡು. = ಮುನ್ದ-. To put to the front (as a speaker, etc. My.); to bring forward, to cause to advance (in learning, etc. B. 5, 213; My.);—to extend. — ಮುನ್ದುವರಿ. -ಪರಿ. (= ಮುನ್ದರಿ). To run, hurry or rush forward; to advance; to come to the front; to act precipitately or inconsiderately (ಮುಮ್ಬರಿ Kk. 71; Bh. 1, 14, 20; J. 10, 53; 13, 1; 23, 15; B. 5, 385). ಮುನ್ದುವರಿದು ಮಾತನಾಡುವವನು (ದುರ್ಮುಖ, ಮುಖರ, ಅಬದ್ಧಮುಖ Nr.). — ಮುನ್ದೂಟಿ. -ಊಟಿ. (= ಹೂಟಿ). A leather rope for cart (S. Mhr.). — ಮುನ್ದೆ. ಮುನ್ದು-ಎ3 (Śmd. 146). = ಮುನ್ತೆ (146), ಮುನ್ದು 2 (146). The front, etc.; before, in front of; in front of a thing that is behind; before, in advance, at the head; forward; first, in the first instance; further; thereafter, hereafter, in future (ಪುರಸ್ತಾತ್, ಅಗ್ರತಃ Si. 468; ಮುನ್ದುಗಡೆಯಲ್ಲಿ Śmd. 64. 86. 143 Cm.; ಅಗ್ರದೊಳ್ 66. 225. 245 Cm.; ಅಗ್ರದಲ್ಲಿ 120 Cm.; ಪರದೊಳ್ 127. 192. 214. 236 Cm.; ಇದಿರ್ 223 Cm.; C.). ದಿವಿಜರ ದಿಟ್ಟಿಗೆ ಸೊಗಯಿಪುದು ಮುನ್ದೆ ಮನರಕ್ಕೈಲಂ (Śmd. 266). ಎಡದ ಕಾಲನುಡುಗಿ ಬಲದ ಕಾಲ ಮುನ್ದೆ ಇಕ್ಕುವದು (ಆಲೀಢ); ಮುನ್ದೆ ಹೋಹವನು (ಪುರೋಗ, etc. Nr.). ಮನೆತಲ

Digitized by Google

ಬಾಳಲು ಮುನ್ದೇ ಇರುವ ಬಯ್ಲು (ಮುಖ, ನಿಸ್ಸರಣ Si. 113); ಮುನ್ದೆ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕಿಲ್ಲದೇ ವ್ರಯಮಾಗಿ ಹೋಗುವಿಕೆ (ವ್ಯಯ 393). ಅದಱಿನ್ದ ಮುನ್ದೆ (from that time, B. 4, 80; My.). ಕುದುರೇ ಹಿನ್ದಿರ ಬೇಡ, ಅರಮನೇ ಮುನ್ದಿರ ಬೇಡ.— ನರೀ ಕಥೆಯ ಮುನ್ದೆ ಹರಿ ಕಥೆಯೇ? (Prvs.). See Ch. v. 17. 101; Bp. 1, 21. 59; 2, 10; 5, 38; 22, 48; 30, 20; 46, 36; 49, 16; 50, 23; 53, 17; Śm. 20; Bh. 1, 8, 20; 2, 4, 6; Č. Bp. 4, 7; Rsv. 5, 118; J. 3, 1; 10, 10; 13, 31. 62; 28, 29. 59; B. 2, 42; 4, 1. 138; 5, 43; Prv. s. ಸಮ್ಬಳ. — ಮುನ್ದೆ ಬರ್. -ಬರು. To come or arrive first (B. 5, 53; My.). 2, to come, or to happen, hereafter or in future (Rsv. 13, 18; My.). ಮುನ್ದೆ ಬರುವ ಸಮಯ (ಆಯತಿ, ಉತ್ತರಕಾಲ Si. 266); ಮುನ್ದೆ ಬರ ತಕ್ಕ ಪ್ರಯೋಜನ (ಉದರ್ಕ, ಉತ್ತರಫಲ 266); ಮುನ್ದೆ ಬರುವ ದಿನ (ಶ್ವಸ್ 477). — ಮುನ್ದೆವಱಿ. -ವಱಿ. = ಮುನ್ದುವಱಿ. To rush, or come, forward or to the front. ಆ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮೊಳಗೆ, ನಾ ಮುನ್ದೆ ನೀ ಮುನ್ದೆ ಅನ್ತ, ಜೀವದ ಮೇಲೆ ಉದಾರರಾಗಿ ಮುನ್ದೆವಱಿದರು (B. 5, 43). — ಮುನ್ದೆ ಹಿನ್ದೆ. Before and behind (Bp. 56, 13).

ಮುನ್ದುಱು mun-turu s. Running or moving before, etc. (ಮುಮ್ಬರಿವುದು Kk. 24; Śm. 50). — ಮುನ್ದುಱುವಱಿ. -ವಱಿ. To move in front, to go before (Abh. P. 15, 2).

ಮುನ್ದೆ mundĕ. 1. See s. ಮುನ್ದು 1.

ಮುನ್ದೆ mundĕ. 2. A jar-like brass vessel (My.).

ಮುನ್ನ munna. ಮುನ್ನಂ. The front, etc. (= ಮುನ್ನು 2);—in front, before; beforehand; formerly, previously; in a former time or in former times; first, first of all; prior to; preceding, former; following, henceforth, after, thereafter (ಆದಿ, ಅಗ್ರ, ಪುರಾ, ಪೂರ್ವ, ಪ್ರಥಮ, ಪ್ರಾಕ್, ಪುರಸ್ Hlå.; ಪುರಸ್, ಪುರತಸ್, ಅಗ್ರತಸ್ Nr.; T.). ಮುನ್ನಿನ (Bp. 20, 5; 22, 43; 27, 24. 49; 30, 31; 51, 64; 61, 60; the form probably belongs to ಮುನ್ 2). ಮುನ್ನಿನ ದಿನಂ (= ಮುನ್ನಾದಿನ, 43, 67). ನಿನ್ನ ಕೊರಳಿಗೆ ಕಪ್ಪು ಬಾರದ ಮುನ್ನ (ere the black colour came—), ತತ್ತ್ರಿಪುರಂಗಳುರಿಯದ ಮುನ್ನ, ಗೌರಿಯ ಮದುವೆಯಾಗದ ಮುನ್ನ, ಭೂಗಗನದಿಂ ನಿಚಯಂ ಜಗಕೆ ರಚಿಸದ ಮುನ್ನ, ಮೂರ್ತಿಗಳೆಣ್ಬುವಿಲ್ಲದ ಮುನ್ನಮ್, ಅಜಹರಿಗಳು ಜನಿಸದತ್ತತ್ತಲಿಂ ಮುನ್ನ, ಅತ್ತಲಿಂ ಮುನ್ನತ್ತಲಿಂ ಮುನ್ನತ್ತ ನೀವೆನ್ನಾಳ್ದನ್, ಅನ್ ಅಳ್ (9, 50. 51). ಕಿಳಿರ್ವ ಗೋಡೆಗೆಯ ದನಿ ಕಿವಿಪೊಗದ ಮುನ್ನಂ (Rsv. 6, after 11). ಕಾತಿಗೊಳ್ಳದ ಮುನ್ನ (Bh. 1, 10, 36). ಮದವು ಸೊಂಕದ ಮುನ್ನ (6, 2, 2). ಅದಱಿಂ ಮುನ್ನ (Bp. 21, 46). ಜಾಯಿಲ (ಎಕ್ಕಲನಂ) ಕಣ್ಣು ಕಾಯಲ್, ಅದಱಿಂ ಮುನ್ನ (ಬೇಡಂ) ಪಱಿದು ಬನ್ದು (Râghô. 17, 72). ತಾ ಮುನ್ನ ಮಾಡಿದುದೆರೆಯ ಕಲ್ಲಿಸ್ಸೆ? (Sp.). ಮುನ್ನ ಮಾಡಿದ ಪಾಪ ಹೊನ್ನಿಲೇ ಪೋಪುದೇ? (Sp.). ಮುನ್ನ ಶತಕೋಟಿರಾಯರಾಳಿದಾ ನೆಲಂ (Dp. 1). See Abh. P. 5, 75; Bp. 2, 10; 4, 27; 20, 41; 30, 9; 38, 51; 43, 49. 69; 44, 4; 53, 27. 33; 55, 32; 60, 4; Bh. 1, 8, 90; 2, 13, 48; J. 1, 10; 6, 30; 18, 19; 29, 32. 36; 31, 35. Remark: The compound terms below might be put to ಮುನ್ನೆ. — ಮುನ್ನಮೆ. -ಎ. = ಮುನ್ನವೆ. (Rsv. 13, after 77). — ಮುನ್ನಱಿ. -ಅಱಿ. = ಮುನ್ದಱಿ. To know beforehand; to see before one's self; etc. (Bp. 1, 55; 18, 67; 25, 7; 30, 25). — ಮುನ್ನವೆ. -ಎ3. Even before, beforehand, etc. ಇದಱುವದ್ರವವೆನ್ತು ನೋಡುವೆನ್? ಇದಕೆ ಮುನ್ನವೆ ಸಾವೆಂ! (Bp. 13, 26). ಹಿಱಿಯ ಪೋಪುದಱಿನ್ದ ಮುನ್ನವೆ (53, 49). See Grj. 4, 54; Bp. 21, 46; 28, 48; 48, 23; 52, 32; 56, 40; Rsv. 13, 96; J. 7, 47. Also ಮುನ್ನವೇ (Bp. 5, 13). — ಮುನ್ನಾ. = ಮುನ್ನ. ಮುನ್ನಾದಿನ, ಮುನ್ನಾದಿವಸ, the day before, the day preceding to-day (B. 4, 154; My.). — ಮುನ್ನಾಡು. ಮುನ್ನ-ಆಡು. To utter before or previously (Bp. 25, 33). — ಮುನ್ನಿರಿಸು. -ಇರಿಸು. = ಮುನ್ದಿರಿಸು. (Bp. 14, 7). — ಮುನ್ನಿರುಳ್. -ಇರುಳ್. The first part of the night, nightfall (ಪ್ರದೋಷ Hlå.). — ಮುನ್ನೀ. -ಈ. To give before or ere (one is asked). ಬೇಡದೇ ಮುನ್ನೀವ ರೂಪಿನಿಯೊಳಗುತ್ತಮನು, ಬೇಡಿದಡೀವ ಮಧ್ಯಮನ್, ಅಧಮ ತಾ ಬೇಡಿದಡೀಯದು (Sp.). 2, to give in a former time (Bp. 56, 45). — ಮುನ್ನುವರ್. -ಉವರ್. One at a former time; a predecessor (J. 28, 141.

ಮುನ್ನಲ್ munnal. = ಮುನ್ನ. (Bp. 35, 46; 50, 72).

ಮುನ್ನಾಗ munnâga. = ಪುನ್ನಾಗ No. 5. A timber tree yielding a red dye, Rottleria tinctoria Roxb. (St. & Pl.).

ಮುನ್ನು munnu. = ಮುನ್ 2, etc. Formerly, before, etc. (only in Si.). ಮುನ್ನು ಹಸುವುಗಳು ಮೇಯಿಸಲ್ ಪಟ್ಟ ಸ್ಥಳ (ಅತೀತ, ಗವೀನ Si. 318). ಈ ಪದಗಳಿಗೆ ಮುನ್ನು ಹೇಳ್ದ ರೂಪದಿಂದ ಲಿಂಗನಿರ್ಣಯಮಾಗುವದಿಲ್ಲ (385).

ಮುನ್ನೆ munnĕ. ಮುನ್ 2-ಎ 3. (Śmd. 60. 63). (= ಮುನ್ನವೆ). Even the front, etc. (e. g. perhaps J. 8, 25; 19, 4; 29, 32; T. ಮುನ್ನೈ, antiquity). — ಮುನ್ನಿರಿ. -ಇರಿ. (Śmd. 60. 63, where this reading, instead of ಮುನ್ದಿರಿ, is in Mdb. MS.). To stab or kill at a former time or previously (Bp. 21 sum.). — ಮುನ್ನುಳಿ. -ಉಳಿ. To remain alive afterwards. ಇನ್ದ್ರನಂ ಗಿರಿಶನಂ ಸರ್ವಸ್ವಮಂ ಕೊಣ್ಬು, ಮುನ್ನುವರ್ (Śmd. 78).

ಮುಪ್ mup. = ಮು, etc. Three. — ಮುಪ್ಪಟ್ಟೆ. Three stripes or lines (My.). — ಮುಪ್ಪಟ್ಟೆ. Three bare places on the head (My.). — ಮುಪ್ಪಾಗ. Three pâgas or three-fourths of a paṇa (3 anes 6 kâsus, My.). ಹಾಗದ ಕೋಣೆ (or ಗೋಣಿ) ಮುಪ್ಪಾಗದ ಬೆಲ್ಲ ತಿನ್ತು.— ಹಾಗದ ಕೋಣ ಮುಪ್ಪಾಗದ ಮೇವು ತಿನ್ತು.— ಆಡು ಹಾಗ, ಕೂಲಿ ಮುಪ್ಪಾಗ.— ಉಟ್ಟ ಹಾಗ, ಪಟ್ಟ ಹಾರ ಮುಪ್ಪಾಗ.— ಹಾದಿಜಗಳ ಹಣವಷ್ಟ (or ಹಣಹಾಗ), ಬೀದಿಜಗಳ ಮುಪ್ಪಾಗ (Prvs.). — ಮುಪ್ಪುರಿ. (Śmd. 223). Three twists (Râm. 6, 14, 20); three strings, cords or strands (Abhâ. 2, 105; a three-fold cord, T.). — ಮುಪ್ಪುರಿಗೂಡು. -ಕೂಡು. Three cords to be united (Abh. P. 3, 64). — ಮುಪ್ಪುರಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To get three turns or twists (Râm. 6, 13. 6); to form three cords (Grj. 8, after 45; Rsv. 4, 113). — ಮುಪ್ಪುರಿಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To twist three times together (Bp. 57, 18). — ಮುಪ್ಪೊದಲ್. (Śmd. 223). Three cities: Tripura. — ಮುಪ್ಪೊದಲುರಿಪ. -ಉರಿಪ. He who burnt Tripura: Śiva (ಈಶ್ವರ Śm. 2. 8).

ಮುಪ್ಪು muppu. Old age (ಜರೆ, ವಿಸ್ರಸ Hlå., Nr.; ಸ್ಥಾವಿರ, ವೃದ್ಧತ್ವ Si. 195; ಜ್ಯಾನಿ, ಜೀರ್ಣ 389; My.; Te.; T. ಮೂಪ್ಪು. T. ಮುಪ್ಪು, ಮೂಪು also: superiority, pre-eminence; antiquity; see ಮುದು 1, etc.). ಮುಪ್ಪಿಯ ಕಾಲದಲು ಮೊದಲಾದವ ಬಿಲ್ಲಿ ಮುಪ್ಪಿನಿನ್ದಾದ ಬಿಳುಪು (ಪಲಿತ Nr.). ಮುಪ್ಪು ಬನ್ದಾಗ ಕಿಳು: (Mr. 310). ಕೇವಲ ಮುಪ್ಪು (ಜರೆ, etc. Si. 195). ಮುಪ್ಪಾದೆ: (J. 32, 21). ಮುಪ್ಪಾದ ಮೇಲೆ ಮೂಱು ದಿನವಿರ ದಾರದು.— ಚಿನ್ತೆಯೇ ಮುಪ್ಪು, ಸನ್ತೋಷವೇ ಯೌವನ.— ಸೂಳೆ ಮುಪ್ಪಾಗಿ ಕೀಲ ಹಿಡಿ ಕಟ್ಟನ್ತೆ (Prvs.). See Bp. 25, 23; B. 3, 25; 4, 2. 156; Prv. s. ಲೆಕ್ಕ. — ಮುಪ್ಪುದೋಱು. -ತೋಱು. Old age to appear. ಮುಪ್ಪುದೋಱುವವಂ (ವಿಸ್ರಸ, ಜರಾವತ್ Mr. 310).

ಮುಮ್ mum. 1. = ಮು, etc. Three. — ಮುಮ್ಮಡಿ. Three folds; three times; thrice as much, etc.; triplicity (Bp. 25, 10; 28, 39; Si. 285; My.). ಬೇರೆ ಕರಡಿಗಳು ಕಾಯುವ ಬಣ್ಣದ ಕರಡಿಗಿನ್ತ ಮುಮ್ಮಡಿ ದೊಡ್ಡವಿರುತ್ತವೆ (B. 3, 105). —

Digitized by Google

ಮುಮ್ಮಡಿಳ್. = ಮುಮ್ಮಡಿ. (My.). — ಮುಮ್ಮಡಿಸು. To make three folds or three-fold; to do thrice as much; to treble (Bp. 23, 37; My.). — ಮುಮ್ಮಾಱು. (Śmd. 223). Three articles of exchange (? Tĕ.; three turns or times; see another ಮುಮ್ಮಾಱು 3, ಮುಮ್ 2). — ಮುಮ್ಮೊನೆ. Three points (see another ಮುಮ್ಮೊನೆ s. ಮುಮ್ 2). — ಮುಮ್ಮೊನೆಗೆಯ್ದು. -ಗೆಯ್ದು. A trident (ತಿಸುಳ Ćt. II, 79; Śs.).

ಮುಮ್ mum. 2. = ಮುಂ (ಮುಜ್), etc. That which is before, etc. (*cf.* ಮೊಮ್); before, at a previous time (Ćpr. 3, 28; 4, 33; 8, 42; Rév. 11, after 156). — ಮುಮ್ಪಥ. The path or place in front (J. 14, 27). — ಮುಮ್ಪುಗು. To rush forward or enter into (J. 6, 8). — ಮುಮ್ಪೇಳ್. To say or mention before (Abh. P. 11, 7). ಎನ್ತುಂ ಮುಮ್ಪೇಳ್ದರ್ಥಾನ್ತರಮ್ ಅನ್ತುಟನೆ ಬಱಿಕ ತೋಱುವುದದು ದೃಷ್ಟಾನ್ತಂ (Kâvy. III, 3, B, 99). — ಮುಮ್ಪೊಣರ್. To close with first, to fight in the front (Rév. 13, 86). — ಮುಮ್ಪೊತ್ತು. The dawn (ಮುನ್ನೇಸಱ್ Śs.). — ಮುಮ್ಪೋಗು. To precede (Kâvy. III, 3, B, 108). — ಮುಮ್ಪಗಲ್. -ಪಗಲ್. (Śmd. 199). The first part of the day, the dawn (ಪೊತ್ತಱ್, ಉಷಃಕಾಲ Śm. 18; Ćpr. 8, 103). — ಮುಮ್ಪಗೆ. To think of before (Abh. P. 9, 83). — ಮುಮ್ಪದ. 1. The forepart of the haunch (? Ćpr. 8, 69; Rév. 11, 145). — ಮುಮ್ಪದ. -ಪದ. 2. The next verse (Rév. 11, 33). — ಮುಮ್ಪನಿ. -ಪನಿ. The drops that precede a shower (Bh. 1, 19, 21; Rév. 8, 122; V. 5, after 14). — ಮುಮ್ಪರಯ. -ಹರಯ. (Śs.). The first period of life. — ಮುಮ್ಪರಿ. -ಪರಿ. 1. To run in front; to run or rush forward; to advance (ಮುನ್ನಡೆ Kk. 71; Râm. 3, 4, 7; Rév. 13, 95; J. 2, 65; 18, 62; 20, 87). ಮುಮ್ಪರಿವುದು (ಮುನ್ನಡೆಯು Śm. 50). — ಮುಮ್ಪರಿ. -ಪರಿ. 2. Running forward. — ಮುಮ್ಪರಿಪರಿ. -ಪರಿ. To run or rush forward (Râm. 5, 8, 45). — ಮುಮ್ಪರೆ. -ಪರೆ. To extend forwards: to increase (Rév. 4, after 14; 11, 157; V. 5, 7; Râm. 3, 8, 69). — ಮುಮ್ಬಾಗ. = ಮುಮ್ಬಾಗ. (My.). — ಮುಮ್ಬಾಗಲು. The front door (My.). — ಮುಮ್ಬಾರ. Weight in the forepart (of a cart, C.). — ಮುಮ್ಬೆಚ್ಚು. -ಬೆಚ್ಚು. To increase greatly (J. 30, 22). — ಮುಮ್ಬೆಡೆ. The first time of sowing seed (My.). — ಮುಮ್ಬೆಳಕು. The form of the moon's light in the śukla paksha before it gets full (My.). — ಮುಮ್ಬೆಳಗು. The dawn (J. 1, 3). — ಮುಮ್ಭಾಗ. The forepart, the front part, the front (My.; B. 3, 99; 4, 83). ಮಸ್ತಿರದ ಮುಮ್ಭಾಗ (Mr. 491). ಅಣ್ಣುಗಳ ಮುಮ್ಭಾಗಮಾದ ದಿಮ್ಮಿ (ಜಘನ Si. 208); ಆನೆಯ ಮುಮ್ಭಾಗ (ದನ್ತಭಾಗ 270); ರಥ ಮೊದಲಾದ ವಹನಗಳ ಮುಮ್ಭಾಗ (ಧುರ್ 276). — ಮುಮ್ಮನೆ. A house in front, an opposite house (Bp. 48, 20. 25). — ಮುಮ್ಮಾಗಿ. (Śmd. 199). The first part of the cool season. — ಮುಮ್ಮಾಱು. Alteration of mind or bewilderment that is occasioned beforehand. ಮುಮ್ಮಾಱುವೋಗು. -ಪೋಗು. To become bewildered beforehand (Bh. 4, 3, 34). — ಮುಮ್ಮುಖ. = ಮುಮ್ಮೊಗ. (Bh. 6, 4, 107). — ಮುಮ್ಮೇಳ. The performance of a dancing girl in front of the musicians and singers at her back (My.; see Prv. s. ಹಿಮ್ಮೇಳ). — ಮುಮ್ಮೊಗ. The forehead; the front, the forepart; — facing, fronting, front (ಅದಲೆ Ćt. II, 111; ಅದಲೆ, ಅಭಿಮುಖ Śs.). — ಮುಮ್ಮೊನೆ. An extreme point; a sharp point (Râm. 1, 16, 52; 3, 8, 22; Bh. 8, 23, 15; J. 30, 11; Śév. 4, 42).

ಮುಮುಕ್ಷು mumukshu. Desirous of freeing. 2, eager to be free (from mundane existence), striving after mukti or emancipation; a person desirous of mukti. (Ćpr. 1, 27; 9, after 27; Bp. 7, 15).

ಮುಮೂರ್ಷು mumûrshu. Wishing to die, being about to die, being at the point of death. (Ćpr. 10, 57).

ಮುಮ್ಬಯಿ mumbayi. = ಬೊಮ್ಬಯಿ. Bombay (B. 2, 33; 4, 28. 104).

ಮುಮ್ಬರಿ mumbari. = ಮುಮ್ಮರಿ, q. v. (see another ಮುಮ್ಬರಿ s. ಮುಮ್ 2).

ಮುಮ್ಬಿಗ mumbiga. A man of the front (Bh. 3, 18, 30).

ಮುಮ್ಬು mumbu. The forepart; the front (Bp. 1, 50; Rév. 13, after 71; Râm. 6, 30, 14); the vanguard (Abh. P. 14, 10); the direction of the front; the state of being previous. — ಮುಮ್ಬಿಡು. To go or go away before or in advance (?); to place before one's self: to learn or consider beforehand (? ಪುರೋವಗಮನ Śmd. Dh.).

ಮುಮ್ಮರಿ mummari. = ಮುಮ್ಮುರಿ. (ಕಾಸಿದ ಮಳಲ್ Kk. 89, o. r. ಮುಮ್ಬರಿ and ಕಾಸಿದ ಮಣಲ್; *cf.* ಮುರುಮ್ಬು 2?).

ಮುಮ್ಮಳಿ mummaḷi. = ಮುಣ್ಮಡ್, etc. An abnormal, hideous death (ರೂಪಱದ ಸಾವು Bhn. 28; Abh. P. 13, 65. 92).

ಮುಮ್ಮುರಿ mummuri. = ಮುಮ್ಬರಿ, ಮುಮ್ಮರಿ. Heated sand (ಕಾಸಿದ ಮಳಲ್ Śmd. II, o. r. ಮರಲ್; *cf.* ಮುರ್ಮುರ?).

ಮುಮ್ಮುಳಿ mummuḷi. = ಮುಮ್ಮಡ್, etc. (Bh. 8, 24, 18).

ಮುಯ್ muy. 1. = ಮು, etc. Three (ಮೂಱು Śmd. 222; Tĕ.). ಮುಯ್ಯಡ್ಡಂ (222). — ಮುಯ್ಯಡಿ. -ಅಡಿ. (Śmd. 223). Three feet. — ಮುಯ್ಯಾಕು. -ಆಕು. Three leaves (Tĕ.). — ಮುಯ್ಯಾಕುಪೊನ್ನೆ. The plant Hedysarum gangeticum (Tĕ.; ಎಡಾರಿಗನ್ಧಿ, etc., ಮೂಱೆಲೆಹೊನ್ನೆ Si. 150). — ಮುಯ್ಯಾರ್. -ಆರ್. Six. — ಮುಯ್ಯಾರಡಿ. -ಅಡಿ. (Śmd. 223). Six feet; — that which has six feet: the black humble bee (ತುಮ್ಬಿ Śmd. II). — ಮುಯ್ಯಾಮೊಗ. Skanda (ತಾರಕಮಥನ Ćt. I, 92; II, 52; ಗುಹ Kk. 6). — ಮುಯ್ಯೆರಡು. -ಎರಡು. = ಮುಯ್ಯಾರ್. — ಮುಯ್ಯೆರಡಡಿ. -ಅಡಿ. = ಮುಯ್ಯಾರಡಿ. (ಪಱಮೆ, ಬಱರ 2, etc. Kk. 14; ತುಮ್ಬಿ, etc. 90). — ಮುಯ್ಯೇಳ್. Twenty-one. ಚಲದಿಂ ಮುಯ್ಯೇಳ್ ಸೂಳ್ ಕ್ಷತ್ರಿಯರನಱಿಸಿ, ಕೊನ್ದಿಕ್ಕಿದಂ ಜಾಮದಗ್ನ್ಯಂ (Śmd. 223).

ಮುಯ್ muy. 2. = ಮುಡುಹು, etc. The upper part of the arm, the shoulder-blade, the shoulder (ಮುಡುಹು Ćt. II, 105; ತೋಳ್ದಲೆ, ಭುಜದ ತುದಿ Śm. 71). — ಮುಯ್ಯಾನ್. -ಆನ್. To put the shoulder to: to apply the mind to; to resort to; to approach (Grj. 4, after 33; 7, after 72; Rév. 11, 108; V. 15, 16).

ಮುಯ್ muy. 3. = ಮುಯಿ, ಮುಯ್ಯು 2. (Linking to, from ಮುಡ 1 ?): requital, the act of returning like for like: the return of good for good, an equivalent returned for anything given (done or suffered), recompense; the return of evil for evil, retaliation, punishment. **2,** a present given to the bride and bride-

Digitized by Google

groom at their marriage by relations, etc., with the prospect of a recompense being made on such an occasion in their own house (ತೆಲ್ಲಟ Śm. 62). ಮದುವೆಯ ಮುಯ್ಯ ಸೀರೆ (see s. ತೆರಣ್ಣು).

ಮುಯಿ muyi. = ಮುಯ್3, etc. Requital in a good or in a bad sense (ಪ್ರತಿಯಾತನ, ಪ್ರತಿಕೃತಿ Mr. 458; My.). **2,** = ಮುಯ್3, No. 2 (ತೆಲ್ಲಟ್ಟು Čt. II, 69; Bh. 1, 10, 18; My.). — ಮುಯಿ ಮಾಡು. To present an object at a marriage with the prospect of a proper recompense (My.). — ಮುಯಿಗೆ ಮುಯಿ ತೀರಿಸು. To requite, to repay, in a good or in a bad sense (My.).

ಮುಯಿಬು muyibu. = ಮುಯ್2, etc. (ತೋಳ್ದಲೆ, ಭುಜಾಗ್ರ Śs.).

ಮುಯಿವು muyivu. = ಮುಯಿಬು, etc. See Kk. s. ಮುಯ್ವು 1.

ಮುಯ್ವು muyvu. 1. = ಮುಯ್2, etc. (ಭುಜಾಗ್ರ, ಅಂಸ Hlā.; ತೋಳ್ದಲೆ, ಭುಜಾಗ್ರ Kk. 67, o. r. ಮುಯಿವು; Abh. P. 8, 31; 14, after 184). See ಪೊಡ-. — ಮುಯ್ಯಾನ್. -ಆನ್. = ಮುಯ್ಯಾನ್. To apply the mind to: to reason (Čpr. 4, 45; 7, 69).

ಮುಯ್ವು muyvu. 2. = ಮುಯ್3, etc. ಮುಯ್ವಂ ಮಗುಬ್ಬುವುದು (ಪ್ರತಿನಿರ್ಯಾತನ Hlā.).

ಮುರ mura. 1. (fr. ಮುರಿ 1). = ಮುರವು, ಮುರು 1 No. 1, ಮುರುಗು, ಮುರುವು, ಮುರುಹು No. 2. That is bent: a wire-ring used as an ornament for the nose and the ear (My.).

ಮುರ mura. 2. P. p. of ಮುರಿ 1, in ಮುರ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ಮುರ mura. 1. Encompassing, encircling, surrounding. 2, a daitya slain by Kṛishṇa (Śmd. 183). — ಮುರಗೇಡಿ. -ಶೇಡಿ. Kṛishṇa (Bh. 6, 1, 61).

ಮುರ mura. 2. = ಮುರೆ. (ಗನ್ಧವತಿ, ಸುರಭಿ Mr. 129).

ಮುರಕ muraka. (Bending?; see ಒಡ ಮುರಕನ ಕಾಯಿ). — ಮುರಕನಾಡು. N. of a province in Tělugu (My.; Tě. ಮುರಕ-, ಮುರಿಕಿ-). — ಮುರಕನಾಡುಬ್ರಾಹ್ಮಣರು. A caste of Tělugu smârta Brâhmaṇas belonging to that province (My.).

ಮುರಗ muraga. Tbh. of ಮೃಗ. — ಮುರಗಲಿಂಗ. = ಮೃಗಲಿಂಗ. (Bp. 19, 74).

ಮುರಗಿ muragi. Tbh. of ಮೃಗಿ. — ಮುರಗಿಮಠ. A maṭha with the muragaliṅga in the Nagara province (My.).

ಮುರಜ muraja. *A kind of small drum, a tambourine* (ಮೃದಂಗ, ಮದ್ದಳೆ Mr. 80). 2, a verse artificially arranged in the form of a drum, one of vicčhitticitras (Kâvy. III, 2, B, 57. 60 seq.).

ಮುರಜನಾದ muraja-nâda. The sound of the muraja (Mr. 81; texts very corrupt).

ಮುರಜಿತ್ mura-jit. Vishṇu or Kṛishṇa. (Kâvy. V, 62).

ಮುರಜೆ murajĕ. = ಮುರಜ No. 1. See Mr. s. ಅಂಕ No. 16.

ಮುರಟು muraṭu. = ಮುರುಟು 1, etc. ಪುಷ್ಪವಾಟಿಕೆಗಳು ಮುರಟಿದವು (Bp. 57, 48).

ಮುರದಾರಸಿಂಗಿ muradâra-siṅgi. = ಮುರುದಾರಸಿಂಗಿ. Sulphate of copper; or litharge, semi-vitrified oxide of lead (My.; Br., H. ಮುರುದಾರು, ಮುರ್ದಾರುಸಿಂಗು).

ಮುರಧ್ವಂಸಿ mura-dhvaṁsi. = ಮುರಜಿತ್. (J. 2, 49. 54. 60).

ಮುರನಾಶನ mura-nâśana. = ಮುರಧ್ವಂಸಿ. (Bp. 57, 24).

ಮುರಮಥನ mura-mathana. = ಮುರನಾಶನ. (J. 13, 52).

ಮುರರಿಪು mura-ripu. = ಮುರಾರಿ. 2, N. of a metrical foot (Čh.).

ಮುರಲಿ murali. ಮುರಲೀ. ಮುರಳಿ. A flute, a pipe. (My.).

ಮುರಲೀಧರ muralî-dhara. A flute-bearer: Kṛishṇa. (My.; cf. K. ಮುರಿ).

ಮುರವು muravu. = ಮುರ 1, etc. (My.).

ಮುರಹರ mura-hara. Kṛishṇa (Mr. 18; Śmd. 81; J. 4. 7[illegible]. 2, N. of a metrical foot (Čh.).

ಮುರಳಿ muraḷi. = ಮುರುಳಿ. N. of a kind of grass which does much harm when in fields (its seed may be eaten, My.). See Prvs. s. ಎಳ್ಳು.

ಮುರಾನ್ತಕ mura-antaka. Vishṇu or Kṛishṇa (Śmd. 29[illegible]; J. 14, 14). 2, sign for a short syllable (Čh.).

ಮುರಾರಿ mura-ari. *Vishṇu or Kṛishṇa.* 2, N. of authors.

ಮುರಿ muri. 1. To bend, to be bent; to grow crooked; to turn;—to wind, to have many turns or a winding course, to meander;—to stretch one's self with windings of the limbs (ವಕ್ರಭಾವ Śmd. Dh.; ವಕ್ರತೆ Śm. 105; My. with ಕೊಳ್ಳು). **2,** to bend, to turn round or twist (as the whiskers); to stretch (the body) with windings (of the limbs, My.), etc. ಮುರಿದ ಫಣೆ (ಜಹ್ನಗ, ಕುಣ್ಡಲಿ Mr. 400). ಕಣ್ಣು ಮುರಿದವೆ (ವಕ್ರF 469). ದೋಸೆ ತಿನ್ನುವಾಗ ಮೀಸೆ ಮುರಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). See Čpr. 7, 134; Grj. 2, after 106; Bp. 20, 11; 32, 28; 38, 17; 44, 5; 46, 56; 59, 12; Bh. 1, 10, 32; 3, 13, 32. 33; Rāv. 5, 83; 5, after 120; 6, 36; J. 12, 26; 25, 45; ಮೆಯ್-.

ಮುರಿ muri. 2. = ಮುರಿದು. Short P. p. of ಮುರಿ 1. (Bp. 47, 59; 52, 12).

ಮುರಿ muri. 3. (= ಮುರಿವು). The state of bending, being bent, curved, etc. (see ಕರಿ ಮುರಿ s. ಕರಿ 2, ಬಲಮುರಿ, ಬಿಟ್ಟುಮುರಿ); a bend, a winding, the winding course of a river; a ring (see ಪುಲ್ಲ ಮುರಿ s. ಪುಲ್). **2,** a ring of bent gold or silver wire worn on wrist (ಕರಾಭರಣ Śm. 105; My.; see ಕೆಯ್-, ನಾಗ-). **3,** a pad of wool or down laid under the saddle of an ox (My.; see Prv. s. ಎತ್ತು 4). **4,** a contrivance (a sort of iron ring) to keep the pair of rollers of a sugar-mill together (My.). — ಮುರಿಗಡಲು. -ಕಡಲು A turning, *i. e.* churned, ocean (Bh. 7, 3, 19). — ಮುರಿದಿಟ್ಟಿ. A crooked look or eye (a side-glance, Rāv. 1, after 135). — ಮುರಿಪುಲಕು. A sash twisted round (Bh. 8, 24, 24). — ಮುರಿಯಾಟ. -ಆಟ. Twisting the body about, contortion (Bh. 1, 6, 14).

ಮುರಿ muri. 4. Preparation; preparedness (ಸಮುಕಟ್ಟು Śm. 105; M. ಮುರ, T. ಮುಸ್ತೈ, what is bind-

Digitized by Google

ing, law, custom, duty, proper behaviour; ಮುಱ್, to be decided; to settle; T. ಮುರುಗು, Tĕ. ಮುರುವು, beauty).

ಮುರಿ muri. 5. A bull or ox (ಬಲಿವರ್ದ Šm. 105; T., M. ಮೂರಿ).

ಮುರಿಕೆ murikĕ. Bending, moving out of a straight line. See ಮುಟ್ಟಲು-. **2,** bending, crooking by straining. See ಕಡ-.

ಮುರಿಕೆ murikĕ. Tbh. of ಮೂಲಿಕೆ. See ಗಿಡ-.

ಮುರಿಗ muriga. = ಮುರಗ. Tbh. of ಮೃಗ. — ಮುರಿಗಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. N. (B. 2, 25).

ಮುರಿಗೆ murigĕ. Bending, twisting; a twist. See ಕೆಯ್-, ಗೋಣ್-, ಕಡ-. **2,** = ಮುರಿ 3, No. 2. (Si. 220; see ನಾಗ-).

ಮುರಿಪು muripu. To turn round or whirl the fist (ಮುಷ್ಟಿಭ್ರಮಣ Šmd. Dh.).

ಮುರಿವು murivu. (= ಮುರಿ 3, ಮುರುಹು). Bending or twisting (the body in dancing, Grj. 2, after 106); a bend; a winding, the winding course of a river (J. 19, 5). ತೊಱೆಯ ಮುರಿವು (ಚಕ್ರ, ಪುಟಭೇದ Hlâ.). **2,** turning round about, encompassing, surrounding (Bh. 7, 5, 27. 84).

ಮುರು muru. 1. = ಮುರ 1, etc. (My.). **2,** turning; a turn. — ಮುರುದಲೆ. -ತಲೆ. The place where one turns round into a cross road (My.).

ಮುರು muru. 2. P. p. of ಮುರಿ 1 in ಮುರು ಕೊಳ್ಳು. (My.).

ಮುರುಗ muruga. Tbh. of ಮೃಗ. — ಮುರುಗದೇವ. N. (Bp. 58. 17).

ಮುರುಗು murugu. = ಮುರು 1, etc. (My.; Tĕ., T.).

ಮುರುಚು murucu. To turn round, to twist (Bh. 4, 4, 14).

ಮುರುಟು muruṭu. 1. = (ಮುದುಡು 1, etc.), ಮುರಟು, ಮುರುಣ್ಟು 1. To be bent or drawn together, to contract, to shrink, to shrivel (My.; Mhr. ಮುರಡಣೇಂ, to double over, under back; to gather up in folds, crimple; to turn round, as the head; to turn back; to wrench, to twist, turn and wriggle). ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಮುರುಟುವ, a sensitive plant (ನಮಸ್ಕಾರಿ, etc. Nr.). See Bp. 18, 30; 21, 20; 57, 56. 59.

ಮುರುಟು muruṭu. 2. = ಮುಟ್ಟು 3, (ಮುದುಡು 2). Contracting, shrinking, the state of being contracted, etc. — ಮುರುಟುಗಿವಿ. -ಕಿವಿ. = ಮುದುಡುಗಿವಿ. (Bp. 20, 11; My.). — ಮುರುಟುಗೆಯ್. -ಕೆಯ್. A shrivelled hand (Râm. 5, 8, 64).

ಮುರುಟುಹ muruṭuha. Contracting, shrinking; that contracts. ಹತ್ತಿದರೆ ಮುರುಟುಹಂ (ಶೀಘ್ರಿ, ರಕ್ತಪದಿ Mr. 145).

ಮುರುಡಸಿಂಗ muruḍasinga. A kind of medicinal plant and its root (ಸಿದ್ಧಿ G.).

ಮುರುಡಸಿಂಗಿ muruḍasingi. = ಮುರುಡಸಿಂಗ. (ಸುದ್ಧಿ G.).

ಮುರುಡಸೆ muruḍasĕ. A certain plant (ವರ್ತಕಿ Mr. 140).

ಮುರುಡಿ muruḍi. (= ಮುಗಿರ್). A shrub or small tree, Helicteres isora Lin. (Z.).

ಮುರುಡಿಸು muruḍisu. To pluck up by twisting (Bh. 1, 8, 18; see Mhr. s. ಮುರುಟು 1).

ಮುರುಡು muruḍu. = ಕೊರಡು 1. Roughness, ruggedness, unevenness (My.; T. ಮುರಡು; see ಕರಡು-). — ಮುರುಡುಗಲ್ಲು. -ಕಲ್ಲು. A rough stone (My.).

ಮುರುಣ್ಟು muruṇṭu. 1. = ಮುರುಟು 1, etc. (Č. Bp. 46, 25; Rsv. 9, 21; V. 11, 60).

ಮುರುಣ್ಟು muruṇṭu. 2. To cause to burn, to kindle (ದಹನಕರಣ Šmd. Dh.; T., M. ಮೂಟ್ಟು; T. ಮೂಳು, to catch fire; M. ಮುಱ್, to be scorched in frying; T. ಮುಱುಗು, to scorch in boiling or frying; cf. ಮೂಡಲು 2; ಮೊರಹು 3).

ಮುರುದಾಸಿಂಗಿ murudâ-singi. = ಮುರದಾರಸಿಂಗಿ. (My.).

ಮುರುವು muruvu. = ಮುರ 1, etc. (My.; Tĕ.). ಮುರುವಿಗೆ ಬಗೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹರವಿಗೂ ದರಿದ್ರವೇ? (Prvs.). **2,** going or whirling round (of the mind for joy, etc., Bh. 1, 8, 81; 1, 19, 17).

ಮುರುಹು muruhu. = (ಮುರಿವು), ಮೊರಹು 1, ಮೊರೆಹು. A bend, a curve (Bh. 1, 8, 70); a winding, the winding course of a river; a surrounding place; the state of being distorted, distortion (Râm. 3, 7, 18); crookedness of mind (Râm. 1, 5, 31); a crooked object: a pervert (Bp. 40, 62). ನೀರ ಮುರುಹು (ಚಕ್ರಾದಿ Mr. 416). **2,** = ಮುರ 1, etc. (Bp. 16, 8). **3,** turn: repetition, successive recitation (Bh. 8, 7, 18).

ಮುರುಳಿ muruḷi. = ಮುರಳಿ. (My.; cf. ಮೂರುಳಿ?).

ಮುರೆ murĕ. = ಮೊರೆ 1. To hum, to buzz, as the humble bee and other insects (ಭ್ರಮರಾದಿನಿನದ Šmd. Dh.); to sound or play a lute, or to sound, as a lute does (ತನ್ತ್ರಿಕ್ರಿಯೆ Šmd. Dh.).

ಮುರೆ murĕ. = ಮುರ 2, ಮುಳೆ, (ಮೊರ), ಮೊರೆ. *A species of fragrant plant, a vegetable perfume* (ಗನ್ಧದ್ರವ್ಯ Nr.).

ಮುಱ muṟa. = ಮುಱದು, ಮುಱಿದು, ಮುಱು. P. p. of ಮುಱ್ 1, in ಮುಱ ಕೊಳ್ಳು (My.). ತನ್ನ ದನ್ತ ತಾನು ಮುಱ ಕೊಣ್ಡು, ಅನ್ಯನ ಮೇಲೆ ದೂಱು ಹೇೞಿದ (Prv.).

ಮುಱಕ muṟaka. 1. = ಮುಱುಕ 1. (My.). **2,** the state of being broken or out of repair. ಮುಱಕಮನೆಗೆ ಒಡಕಗಡಿಗೆ.— ಪರರ ಒಡವೆ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ, ಹಱಕಾದರೇನು? ಮುಱಕಾದರೇನು? ತುರುಕ ಬಿಟ್ಟಾನೇ? (Prvs.).

ಮುಱಕ muṟaka. 2. = ಮುಱುಕು 4, etc. (ವಯ್ಯಾರ, ಒಯ್ಯಾರ G.). ಸ್ತ್ರೀಯರ ಒನ್ದು ತರದ ಮುಱಕ (ವಿಚ್ಛಿತ್ತಿ G.).

ಮುಱಕು muṟaku. = ಮುಱಕ 2. (My.). ಮುಱಕಿನವಳು (ಒಯ್ಯಾರಗಿತ್ತಿ G.).

ಮುಱದು muṟadu. = ಮುಱಿದು. P. p. of ಮುಱ್ 1. (My.; B. 3, 71; Čb. 177).

ಮುಱವ muṟava. = ಮುಱುವ, q. v. (My.). ತಾಳೆ ಹಣ್ಣು ತಾನೇ ಬಿದ್ದರೂ ದಾಟಿದ ಮುಱವಗೆ ದಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿತು.— ತಲೇ ಕೂದಲು ನೆರೆಯಾದ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪಿ ಕೊಣ್ಡ ತಬ್ಬಲಿಮುಱವ (Prvs.).

Digitized by Google

ಮುಱಿ muṟi. 1. To occasion a flaw in a thing by bending it, to sever by fracture, to break (v. t., as sticks, chains, bread, etc., but, e. g., not such things as ropes or earthen vessels); to break off, as leaves, fruits, etc.; to crush; to break down, to defeat, to rout, to destroy; to break up; to put an end to; to do away (ಮೋಟನ Śmd. Dh.; My.; T.);—to break (v. i.); to become weakened in constitution, to lose strength; to be impaired, etc. (My.; T. ಮುರಿ, ಮುಱಿ). P. ps. ಮುಱಿದು, ಮುಱ್ದು (My.). ನೆಟ್ಟನೆಯ ಮುಱಿದುದು (Śmd. I). ಮುಱಿದ ಕೊಮ್ಬಿನ ಎತ್ತು (ಕೂಟ Hlā.). ಕೊಮ್ಬು ಮುಱಿದ ಎತ್ತು (ಕೂಟ); ಮನಸು ಮುಱಿದವನು (ಪ್ರತ್ಯಾದಿಷ್ಟ, ನಿರಸ್ತ, etc.); ಮುಱಿಯಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ರುಗ್ಣ, ಭುಗ್ನ Nr.). ಮುಱಿದು ಹೋದದು (ರುಗ್ಣ, ಭುಗ್ನ Si. 378). ಧರ್ಮವಿಲ್ಲದ ಅರಸು ಮುಱಿದ ಕಾಲಿನ ಗೊರಸು (Dp. 54). ಮನೆ ಮುಱಿದರೆ ಕಟ್ಟ ಬಹುದು, ಮನ ಮುಱಿದರೆ ಕಟ್ಟ ಲಾಸ (Prv.). ನಾವು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತನದಿನ್ದ ನಡ ಕೊಳ್ಳುವವರಾದರೆ ಒನ್ದೊನ್ದು ವೇಳೆ ನಮ್ಮ ಗೆಳೆಯರ ಮನಸ್ಸು ಸಹ ಮುಱಿಯ ಬೇಕಾಗುವದು (B. 3, 105). ಇವರು ಆ ರಾಜನನ್ನು ಮುಱಿಯುವ ಬಗ್ಗೆ (4, 9). ಅದಱಿನ್ದ ಮುನ್ದೆ ಜಂಗಮರ ಬಣ್ಣು ಮುಱಿಯಿತು (4, 80). ಸರಕಾರದವರು ಈ ಪಟ್ಟವನ್ನು ಮುಱಿದು (4, 147). ಕೆಲವರು ಮಡಿದು ಹೋದರು, ಕೆಲವರು ಮುಱಿದು ಓಡಿ ಹೋದರು (5, 48).—See Čpr. 6, 29; 10, 56; Grj. 2, after 106; Bp. 40, 41; 46, 57; 51, 7; 56, 29; 57, 23; Bh. 1, 8, 21. 94; 1, 19, 18; 2, 4, 5. 9. 12; 2, 13, 16; Rśv. 9, 7; 6, after 11 (twice); 6, after 24; Śśv. 4, 15; J. 2, 65; 8, 35. 36. 49; 15, 14; 18, 2; 25, 34. 36; Prv. s. ಸೊಣ್ಣ.— ಮುಱಿ ನೂಕು. = ಮುಱಿಯ ನೂಕು. (Bh. 7, 3, 34).

ಮುಱಿ muṟi. 2. = ಮುಱಿದು. P. p. of ಮುಱಿ 1, in ಮುಱಿ ಮುಱಿದು (Bp. 52, 48; Bh. 1, 9, 10).

ಮುಱಿ muṟi. 3. A fragment, a piece, a broken- or torn-off particle (ಖಣ್ಡ Śmd. Dh.). ಒರ್ಮೆಡಿತನೀಗೆ, ಪಱಿಪಟ್ಟಿರ್ಕೆಯ ಮುಱಿಗೆ ದೇಸಿಗರಂ ದೇವರ್ಕಳ್ಗೊಡೆಯರ್ಮಾಱ್ಪರೆ? (Śmd. 39. 345). See ಮುಗಿಲ್ಮುಱಿ; Čpr. 5, after 64; 6, 53. **2,** the state of being broken, broken off, etc.— ಮುಱಿಗೆಡೆ. -ಕೆಡೆ. To be routed and fall (Rām. 5. 8, 37).— ಮುಱಿದಲೆ. -ತಲೆ. A head that is cut off (Bh. 8, 8, 8).— ಮುಱಿವಡೆ. -ಪಡೆ. To be routed or defeated (Bh. 8, 5, 15; J. 24, 35).

ಮುಱಿಕಿ muṟiki. = ಮುಱಿಗಿ. (Cf. ಮುಱಿಕಿಲ್ 1).— ಮುಱಿಕಿಬಳ್ಳಿ. A hispid, procumbent herb, Ruellia dura, N. ab E. (Z.).

ಮುಱಿಕಿಲ್ muṟikil. 1. (= ಮುಱುಕಿಲ್). N. of a plant (ಮೊರಡಿ Śm. 25. 95. 106; ಮುಱಿಕೀ ಮರ G.).

ಮುಱಿಕಿಲ್ muṟikil. 2. Impurity, foulness, uncleanness (ಅಶುಚಿ Śm. 106; cf. Tē. ಮುರಿಕಿ; ಮುಲುಕು 1; ಮುಡ 1?).

ಮುಱಿಗಿ muṟigi. = ಮುಱಿಕಿ. (B. 2, 31).

ಮುಱಿಗೆ muṟigĕ. Breaking, etc.— ಮುಱಿಗೆಗೆಯ್. To break, to cut into pieces (V. 14, 28).

ಮುಱಿಯುವಿಕೆ muṟiyuvikĕ. Breaking, etc. (ಪ್ರದರ, ಭಂಗ Si. 448).

ಮುಱಿವು muṟivu. Crushing; destruction (Bh. 1, 9, 10).

ಮುಱಿಸು muṟisu. To cause to break, to cause to crush, etc. (My.). ಗರ್ವ ಮುಱಿಸಿ ಕೊಣ್ಡವನು (ಅಸ್ತಗರ್ವ, ಅಭಿಭೂತ Nr.). **2,** to get changed, as large money into smaller, etc. (My.). ಅವನ ತಾಯಿ ತನ್ನ ಮೆಯ್ ಮೇಲಿನ ಹೂಬು ಹೂಬು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮುಱಿಸಿ, ಒನ್ದು ಕಾದಿನ್ದ ವರ್ಷ ಎರಡು ವರ್ಷ ಬಡತನದಿನ್ದ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತ (B. 4, 50). ಗಣ್ಟು ಪರರ ಕೆಯ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು, ನೋಟ್ಟು ಮುಱಿಸಿ ಕೊಣ್ಡ.— ಅಲ್ಲದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಹಲ್ಲು ಮುಱಿಸಿ ಕೊಣ್ಡನು (Prvs.).

ಮುಱು muṟu. = ಮುಱಿ. P. p. of ಮುಱಿ 1, in ಮುಱುಕೊಳ್ಳು (My.).

ಮುಱುಕ muṟuka. 1. = ಮುಱಿಕ 1 No. 1. A man who breaks or ruins (My.; see ಮನೆ-);—a maimed man; an imbecile man (My.);—maimed (ಮುಱು ಮೆಯ್-).

ಮುಱುಕ muṟuka. 2. = ಮುಱುಕು 4, etc. (Rām. 1, 5. 3; 1, 14, 24; 3, 4, 8; Bh. 3, 14, 39).

ಮುಱುಕತನ muṟukatana. Breaking, ruining. See ಮನೆ-.

ಮುಱುಕಿಲ್ muṟukil. (= ಮುಱಿಕಿಲ್ 1). N. of a plant (ಅಪ್ರವಿಷ್ರುಮ Mr. 116).

ಮುಱುಕಿಸು muṟukisu. To cause to appear distorted, to distort or change, as the face or its features. ಮೋಱೆಯನ್ ಅಸ್ತು ಮುಱುಕಿಸುತ (Bp. 39. 5). ಮುಸುಡಂ ಮುಱುಕಿಸುತ (38, 17).

ಮುಱುಕು muṟuku. 1. = ಮುಕ್ಕು 3. A fragment, a bit, as of bread, sweetmeats, etc. (My.). ಮುಱುಕು ಹೂಬುಗಳು ಭಿತ್ತ, ಶಕಲ, ಖಣ್ಡ, ಅರ್ಧ Si. 32). ಮುಱುಕಿಲ್ಲದ ಅಕ್ಕಿ (ಅಕ್ಷತ 314). ತಿರುಕನಿಗೆ ಮುಱುಕು ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ ತಿರಿದುಮ್ಬುವದು ತಪ್ಪದು (Prv.).

ಮುಱುಕು muṟuku. 2. (ಮುರುಕು). = ಮುರ್ಕು, etc. (My.). ಮುಱುಕು ಇದ್ದವಗೆ ನರಕ ತಪ್ಪದು.— ಮುಱುಕು ಇಲ್ಲದ ಹೆಂಗಸಿಲ್ಲ, ಸುಱುಕು ಇಲ್ಲದ ಊಟವಿಲ್ಲ.— ತವುಡು ತಿನ್ದರೂ ಮುಱುಕು ಘನ (Prvs.).

ಮುಱುಕು muṟuku. 3. To give a different shape (to the face), to twist (it) out of (its) natural shape, to distort (it), to change the expression (of it, ಮುಖವಿಕಾರ Śmd. Dh.; T., M. ಮುಱುಕ್ಕು, to twine, twist, wrest, wreath; to be angry, irritable; to tighten; to clench; to press, urge; to remain tight, firm).

ಮುಱುಕು muṟuku. 4. = ಮುಱಿಕ 2, ಮುಱುಕ 2. Changing the expression of one's countenance, distortion of its features, making foppish or coquettish airs, showiness, parade, etc.— ಮುಱುಕು ಮಾಡು. (ಒಯ್ಯಾರಿಸು G.).

ಮುಱುಗಾ muṟugā. = ಮುಗ್ಗಾ. So that a breakage takes place. See ತಿರುಗಾ-.

ಮುಱುವ muṟuva. = ಮುಱಿವ. A maimed man; an imbecile man; a poor wretch (My.). See ಕುನ್ಟ-, ತಿರುಕ-, ನಾಯಿನ್ದ-. ಕಾಣದ ಮುಱುವ ಕನಸು ಕಣ್ಡರೆ ಏನು ಬಾರಿ ಎದ್ದು ಕೂತ (Prv.).

ಮುರ್ಕು (murku). = ಮುಕ್ಕು 2, ಮುಱುಕು 2. Pride, arrogance (ಗರ್ವ Kk. 57; cf. ಮೊರಕು).

Digitized by Google

ಮುರ್ಗಿ murgi. (= ಮುರುಡಿ). — ಮುರ್ಗಿಕಾಯಿಗಿಡ. A shrub or small tree, Helicteres isora L. (Z.).

ಮುರ್ಗು murgu. — ಮುರ್ಗಿನ ಹುಳಿಮರ. The mate mangosteen, Garcinia purpurea Roxb., Wall. (—indica Chois., St. & Pl.).

ಮುರ್ಚು murču. (fr. ಮುರಿ 1). To cause to bend or shrink (Ksv. 9, 7 MS.).

ಮುರ್ಪು murpu. (murpu). (Šmd. 51 Mdb.).

ಮುರ್ಮುರ murmura. A fire made of chaff (Sk.; cf. ಮುಮ್ಮುರಿ?).

ಮುಲ್ mul. = ಮು, etc. Three. — ಮುಲ್ಲೋಕದಲ್ಲಣ. -ತಲ್ಲಣ. He who agitates or alarms the three worlds (Râm. 6, 52, 4).

ಮುಲಾಜು mulâju, = ಮುಲಾಜೆ. Regard for (My.; Mhr., H. ಮುಲಾಜಾ).

ಮುಲಾಜೆ mulâjĕ. = ಮುಲಾಜು. (My.; Br.).

ಮುಲಾಮು mulâmu. = ಮಲಾಮು. (My.). 2, a gilding or plating (My.; B. 4, 146; Mhr., H. ಮುಲಾಮಾ).

ಮುಲು mulu. Crawling, as lice on the head, worms in a wound (cf. ಮೆರೆ). — ಮುಲುಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To crawl, as lice. 2, to cause the feeling as if worms were moving within, as a sore (My.).

ಮುಲುಕು muluku. 1. To be unbearable; to be disgusting (ಅಸಹ್ಯತ್ವ Šm. 80; ಮುಟಿಕಿಲ್ 2; ಮುಗ್ಗು 3? T. ಮೊಕ್ಕೈ, ignominy, shame, disgrace); to feel disgust (Bp. 47, 18).

ಮುಲುಕು muluku. 2. = ಮುಕ್ಕರೆ, ಮೂಲುಗು. To strain with a grunting, groaning or moaning noise, as when easing nature (My.; Tĕ., M. ಮುಕ್ಕು, M. also ಮಿಕ್ಕು), or in travail; to suffer the throes of childbirth, to be in labour (ಪ್ರಸವನಕ್ರಿಯೆ Šmd. Dh.; ಪ್ರಸವವೇದನ Šm. 80; Bp. 57, 15; see T., M. s. ಮುಟುಕು 3; M. ಮುಟುಕ್ಕು, writhing, agony); to groan when lifting a heavy load (My.).

ಮುಲುಕು muluku. 3. Straining, etc. in childbirth (My.). ಆಟು ಹೆತ್ತವಳಿಗೆ ಮೂಟು ಹೆತ್ತವಳು ಮುಲುಕು ಕಲಿಸಿದಳಂತೆ (Prv.).

ಮುಲೆ mulĕ. Tbh. of ಮುರೆ. (ತಾಲಪರ್ಣ, ಮುರೆ, etc. Si. 152).

ಮುಲ್ಕಿ mulki. (Tĕ. ಮುಲಿಕಿ, ಮುಲ್ಕಿ, an arrow; an arrow head; the peg of a top; cf. ಮುಳ್). — ಮುಲ್ಕಿಕಸ. A weed, Acalypha ciliata (Z.).

ಮುಲ್ಕಿ mulki. Relating to revenue matters; revenue (My.; B. 5, 7; Mhr. ಮುಲಕೀ). 2, home, native, indigenous (Mhr.).

ಮುಲ್ಲ mulla. A Mahomedan jurist or theologian;—a schoolmaster (My.; Br.; Mhr., H. ಮುಲನಾ, ಮುಲ್ಲಾ). — ಮುಲ್ಲಶಾಸ್ತ್ರ. The Koran (My.).

ಮುಲ್ಲಂಗಿ mullangi. = ಮೂಲಂಗಿ. Tbh. of ಮೂಲಕ. (My.; Tĕ.; T. ಮುಳ್ಳಂಗಿ).

ಮುಲ್ಲೆಗ mullĕga. = ಮೆಲ್ಲಗ, (ಮೊಲ್ಲಗ). A poor man (ದಾರಿದ್ರ Čt. I, 59, o. r. ಮೆಲ್ಲಿಗ).

ಮುವ್ muv. = ಮು, etc. Three. — ಮುವ್ವತ್ತು. -ಹತ್ತು. Thirty (My.). — ಮುವ್ವರು. Three persons (My.; B. 5, 146).

ಮುಶಲ muśala. = ಮುಸಲ. *A pestle;*—a mace, a club.

ಮುಶಲಿ muśali. = ಮುಸಲಿ. Armed with a club;—*Baladéva.* 2, *the house-lizard* (ಗೃಹಗೋಧಿಕ, ಗೃಹಪಿಕ, ಹಲ್ಲಿ Mr. 166). 3, *the plant Curculigo orchioides* Roxb.

ಮುಶಲಿಕೆ muśalikĕ. *The house-lizard.* 2, an iguana (ಗೋಧ, ಉಡು Mr. 163).

ಮುಶಲ್ಯ muśalya. *Deserving to be pounded to death or to be put to death with a club.*

ಮುಶೀರ muśtra. The hot season; heat (ಗ್ರೀಷ್ಮ, ಬೇಸಗೆ Nn. 91). 2, a chowrie (ಚಮರ, ಚಾಮರ 91). 3, a throne (ಆಸನ, ಸಿಂಹಾಸನ 91). 4, buttermilk (ಮಥಿತ, ಮಜ್ಜಿಗೆ 91). 5, a staff, a club (ದಣ್ಡ, ಗದೆ 91).

ಮುಷಿತ mushita. = ಮುಷ್ಟ. *Stolen, robbed;*—bereft of, deprived of.

ಮುಷ್ಕ mushka. *A testicle* (ಅಣ್ಡ Hlâ.; ವೃಷಣ, ಲಿಂಗದ ಎಡೆಯ ಅಣ್ಡ Mr. 328). 2, *the scrotum or bag containing the testicles.* 3, the penis (ಲಿಂಗ, ಶಿಶ್ನ Nn. 117; ಮುಷ್ಟಿ 328; ಲಿಂಗ Mr. 514). 4, seizing, grasping, grasp, clenching (ಸಂಗ್ರಹ 328).

ಮುಷ್ಕಕ mushkaka. *A species of tree the ashes of which are used as a cautery* (= ಗೋಲೀಢ; see ಮೊಕ್ಕ).

ಮುಷ್ಕರ mushkara. Pertinaciousness, stubbornness, obstinacy, insolence (My.; Tĕ., T.; M.: strength; power; M. ಮುಷ್ಕು, strength, vigour; insolence, presumption; ಮುಟುಕ್ಕ, tightness; urgency, rigour, see ಮುಡುಕು 2 & 3; T. ಮುಡುಕ್ಕು, repugnance); ಮುಷ್ಕನ್, stout, stubborn, violent; M., T. ಮುಷ್ಕರನ್, a strong, self-willed, obstinate man; Sk. ಮುಹೀರ, a fool; cf. ಮುಸುಣ್ಡಿ?).

ಮುಷ್ಕರ mushkara. Having testicles; a man with large testicles.

ಮುಷ್ಕಿ mushki. = ಮುಸುಕಿ. The arms or feet as pinioned (Mhr., H. ಮುಸಕ್ಯಾ). — ಮುಷ್ಕಿ ಕಟ್ಟು. To pinion (My.).

ಮುಷ್ಕೀಲು mushkilu. Difficult, hard; a difficulty (My.; Mhr., H. ಮುಶಕೀಲ).

ಮುಷ್ಟ mushṭa. = ಮುಷಿತ. See ಪ್ರ-.

ಮುಷ್ಟಾಮುಷ್ಟಿ mushṭâ-mushṭi. = ಮುಟ್ಟಾಮುಟ್ಟಿ. Fist to fist: hand to hand fighting, fisticuffs (ಮುಷ್ಟಿಯಿಂ ಮುಷ್ಟಿಯಿಂ ಮೆಯ್ಯೊಡ್ಡಿ ಮಾಡುವ ಯುದ್ಧಂ Šmd. 220, o. r. ಮುಟ್ಟಾಮುಟ್ಟಿ; ನಿಯುದ್ಧ, etc., ಜಟ್ಟಿಗರ ಕುಸ್ತಿ, ಕೆಯ್ಯಾಳಗ Si. 294; Tĕ.).

ಮುಷ್ಟಿ mushṭi. The vomit nut, Strychnos nux vomica Lin. (Tĕ., also ಮುಸಿಡಿ, ಮುಸಿಣಿ, ಮುಸಿನಿ). 2, the plant dhṛiti (Mr. 150, o. r. ಮುಷ್ಟೆ). — ಮುಷ್ಟಿ ತಪ್ಪಲ. A climbing plant, Lettsonia uniflora Roxb. (Z.).

ಮುಷ್ಟಿ mushṭi. = ಮುಟ್ಟಿ. Stealing, filching, pilfering. 2, *the closed or clenched hand, the fist* (ಬಲಿದು ಹಿಡಿಗೆಯ್ದ ಕೆಯ್ Mr. 323). 3, *a fistful, a handful.* 4, *a hilt or handle of a sword, etc.* (ಬಿಲ್ಲ ನಡು Mr. 294). 5, the penis (ಮುಷ್ಕ Mr. 328). — ಮುಷ್ಟಿಗೆಯ್. To clench the fist, to close the hand. ಕೆಯ್ಯ ಮುಷ್ಟಿಗೆಯ್ದು ಅಳಿಯೆ ರತ್ನಿಯಕ್ಕು (Mr. 323). — ಮುಷ್ಟಿ ಹಿಡಿ. = ಮುಷ್ಟಿಗೆಯ್ (My.). ಕಪಿ ಮುಷ್ಟಿ ಹಿಡಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಮುಷ್ಟಿಕ mushṭika. *A goldsmith.* 2, N. of an asura. 3, a fight with fists. 4, a particular position of the hands.

ಮುಷ್ಟಿಕೆ mushṭikĕ. = ಮುಟ್ಟಿಗೆ, ಮುಷ್ಟಿಗೆ. The fist, the hand.

ಮುಷ್ಟಿಗೆ mushṭigĕ. Tbh. of ಮುಷ್ಟಿಕೆ. (Šmd. 338).

ಮುಷ್ಟಿಗ್ರಾಹ್ಯ mushṭi-grâhya. A grasp, a handful (ಪಿಡಿ Čt. II, 14).

Digitized by Google

ಮುಷ್ಟಿಘಾತ mushṭi-ghâta. A blow with the fist (Čpr. 5, after 76).

ಮುಷ್ಟಿತಾಡನ mushṭi-tâḍana. Striking with the fist. See ಗುದ್ದು.

ಮುಷ್ಟಿನಿಷ್ಪೀಡನ mushṭi-nishpîḍana. Pressing out with the closed hand. See ಹಿಣ್ಚು.

ಮುಷ್ಟಿಪ್ರಹರಣ mushṭi-praharaṇa. Striking at, or into, with the fist. See ತಿವಿ.

ಮುಷ್ಟಿಬನ್ಧ mushṭi-bandha. *Clenching the fist, closing the hand.* 2, a handful.

ಮುಷ್ಟಿಭ್ರಮಣ mushṭi-bhramaṇa. Whirling the fist. See ಮುರಿಪು.

ಮುಷ್ಟಿಯುದ್ಧ mushṭi-yuddha. A fight with fists, a pugilistic encounter. (Šśv. 4, 65; My.).

ಮುಸಕು musaku. = ಮುಸುಕು 1. (ವ್ಯಾಪಿಸು Čb.).

ಮುಸಗು musagu. = ಮುಸುಕು 1. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಗಿಡಗಳನ್ನ ಮುಸಗಲ್ ಪಟ್ಟ ಕಾಡುಗಳು (B. 5, 116).

ಮುಸಟಿ musaṭi. = ಮುಸುಟಿ, etc. — ಮುಸಟಿಯ ಚವುಡಿದೇವ. N. (Bp. 34, 47).

ಮುಸಡಿ musaḍi. = ಮುಸುಡು, etc. (My.).

ಮುಸಡ್ಡಿ musaddi. = ಮುತ್ಸದ್ದಿ. (My.; Tĕ.).

ಮುಸಱು musaṟu. = ಮುಸುಱು 1, etc. (My.).

ಮುಸಱೆ musaṟĕ. (ಮುಸರೆ). (That has been covered, etc.?): boiled rice, which is considered to be unclean by Mâdhva Brâhmaṇas, though they eat it and offer it to idols (My.). 2, the vessels in which anything has been boiled and which want cleansing (My.). ಮಾಸಿ ದ್ದಕ್ಕೆ ಹೆದಱದವಳು ಮುಸಱೆಗೆ ಹೆದಱ್ಯಾಳೇ?— ನಾಯಿ ಮುಟ್ಟಿದ ಗಡಿ ಗೆ ಮುಸಱೆಯಾದರೇನು? ಮಡಿಯಾದರೇನು? (Prvs.). See Prvs. s. ಸೊಕ್ಕು 2, ಹೇಸು 1. — ಮುಸಱೆಗಡಿಗೆ. A pot in which anything has been boiled and which has not yet been cleansed (My.).

ಮುಸಲ musala. 1. A Musalmân, a Mussulman (C.). ಮಾ ತು ಅಱಿಯದ ಮುಸಲ ಹಾಸುವ ಕವುದಿ ಒಯ್ದ (Prv.).

ಮುಸಲ musala. 2. = ಮುಶಲ. (ಒನಕೆ Mr. 209).

ಮುಸಲಕ್ರಿಯೆ musala-kriyĕ. Working with a pestle; pounding. See ಅವಲ್, ಕುಟುಕು, ಕುಮ್ಮು, ಮಿದಿ.

ಮುಸಲಘಾತ musala-ghâta. Striking with a pestle. See ಮಿದಿ.

ಮುಸಲಮಾನ musalamâna. = (ಮುಸಲ 1), ಮುಸಲ್ಮಾನ. A Mussulman (My.; B. 4, 8. 145; Mhr., H.).

ಮುಸಲಿ musali. = ಮುಶಲಿ, (ಮೊಸಳೆ). Balarâma (ಬಲ Mr. 503; ರಾಮ 504). 2, the house-lizard (ಗೃಹಗೋಧಿಕೆ; ಹಲ್ಲಿ Nr.); etc.

ಮುಸಲ್ಮಾನ musalmâna. = ಮುಸಲಮಾನ. (My.; B. 8, 33; 4, 180; Br.).

ಮುಸಾಫರ musâphara. A traveller (My.; Mhr., H. ಮುಸಾ ಫರ).

ಮುಸಾಫರಿ musâphari. Relating to travelling or travellers (My.; Mhr., H.).

ಮುಸಿ musi. = ಮೂಸೆ, etc. A crucible (B. 4, 106; ತೈಜಸಾವ ತೇನಿ G.).

ಮುಸು musu. 1. = ಬುಸ್, etc. — ಮುಸುಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. = ಬುಸುಗುಟ್ಟು. To fume, etc. (My.; Tĕ. ಮುಸಮುಸಮುಸು).

ಮುಸು musu. 2. = ಮುಸುಕು 3, ಮುಸುವ. A large and black kind of ape (ಗೋಲಾಂಗೂಲ, ಕೃಷ್ಣವಕ್ತ್ರ Hlâ.; Mr. 161; Râm. 6, 30, 7. 16; Rśv. 11, 163; J. 21, 18. 33; T. ಮುಸು; M. ಮೊಚ್ಚ, a light coloured monkey).

ಮುಸುಕಿ musuki. = ಮುಷ್ಟಿ. (C.).

ಮುಸುಕು musuku. 1. = ಮುಸಕು, ಮುಸಗು, ಮುಸುಗು, ಮುಸುಂಕು 1 (Šmd. 48), (ಮೊಗಸು 3). To cover; to hide; to veil, to shroud;—to come, settle or fall upon, as flies, etc.; to close, to swarm or crowd together; to spread over or about (ಆವರಣ Šmd. Dh.; My.). ಮುಸುಕಿದುದು (ರೂಪಿತ, ಗುಪ್ತ Hlâ.; Nr.). ಮುಸುಕಿದ ಅಜ್ಞಾನ (ಮಮೋಹ Mr. 488). ಕೆಮ್ಧೂಳ್ ಅಡರ್ದು, ನಭಮಂ ಮುಸುಕಿತು (J. 22, 5). ತುಮ್ಬಿಗಳ್ ಆರ ಮು ಗಿಲನ್ತೆ ನವಪಾರಿಜಾತದ ಕುಸುಮ ಪರಿಮಳಕೆ ಸನ್ತತಂ ಮುಸುಱಲ್ (33, 20). See Čpr. 6, 73; Bp. 19, 81; 28, 6; 32, 34; 34. 6; 35, 9; 43, 11. 27; 46, 59; 49, 23; 53, 51; 54, 55; 57. 70; 58, 50. 61; 61, 12; Bh. 1, 10, 2; 2, 13, 9; Prll. 3. 24; Râghô. 17, 64; Rśv. 13, 17; Šśv. 5, 10; J. 2, 9; 4, 30. 34; 8, 6. 27. 29. 37. 49; 15, 4; 22, 1. 5. 17. 36. 38; 26, 6; 33, 18.

ಮುಸುಕು musuku. 2. = ಮುಸುಂಕು 2. Covering, hiding; a cover; a veil; a part of one's cloth thrown over the head (like a hood; ಅವಗುಣ್ಠನ Šmd. Dh.; ಕುವರ, ಜವನಿಕೆ Bhn. 61; ಮುಸುಮ್ಬು Kk. 54, Še. 62; My.; Tĕ. ಮುಸುಗು, ಮುಸುಂಗು). ಮುಸುಕಿಕ್ಕು (Bp. 12. 48). ಮುಸುಕಿಡು (Grj. 9, 68; J. 26, 10). See Bp. 28, 49; 48, 14; 47, 25; 51, 81; 58, 58; Bh. 8, 25, 31; ಮುಗ್ಗ-, ಮೇ ಲು-. — ಮುಸುಕಿನ ಜೋಳ. A kind of jôḷa, Indian corn (My.).

ಮುಸುಕು musuku. 3. = ಮುಸು 2, etc. (Râm. 6, 1, 10).

ಮುಸುಗು musugu. = ಮುಸುಕು 1, etc. (*Grj. 5, 86; Bh.* 8, 24, 18; Tĕ. ಮೂಗು). ಮುಸುಗಿದ ದುರಿತ ದುರ್ಗುಣವೆಮ್ಬ ಕಳೆಯ ಕಿತ್ತು (Sarvabhûshaṇa in B. 5, 319).

ಮುಸುಂಕು musuṅku. 1. = ಮುಸುಕು 1 (Šmd. 48), etc. ಮುಸುಂಕಿದರ್ಧ (ದಾಸಣಿ Čt. II, 58). See Čpr. 1, 92; 7, 82; Grj. 2, after 106; 5, after 86; Rśv. 6, after 11; 8, 99; 9. 7. 12; 11, 18; 13, after 71.

ಮುಸುಂಕು musuṅku. 2. = ಮುಸುಕು 2. — ಮುಸುಂಕುಗ ತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. Overspreading darkness (Grj. 4, 73).

ಮುಸುಟಿ musuṭi. = ಮುಸಟಿ, ಮುಸುಟೆ No. 2. N. of a town (Bp. 32, 5). — ಮುಸುಟಿಚವುಡಯ್ಯ. N. (Bp. 32, 9). — ಮುಸುಟಿಚವುಡಯ್ಯ. N. (Bp. 32, 11; 47, 34; 61, 8). — ಮು ಸುಟಿಚಾವುಣ್ಡರಾಯ. N. (Bp. 32, 1). — ಮುಸುಟಿಯ ಚವುಡೇ ವಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 5). — ಮುಸುಟಿಯ ರಾಯ. N. (Bp. 32. 23. 59).

ಮುಸುಟೆ musuṭĕ. The elephant-creeper, Argyreia speciosa Sweet. ವೃಷಗನ್ಧ, ಛಗಲಾನ್ತ್ರಿ, ಅಜಾಂತ್ರಿ, ವೃದ್ಧದಾರಕ, ಜುಂಗ Nr.; T. ಮುಸುಟ್ಟೈ, Ipomoea candicans Rottl.; ಹೇಯ್-, Convolvulus speciosus Lin.). 2, = ಮುಸುಟಿ. — ಮುಸುಟೆಚವುಡಯ್ಯ. N. (Bp. 46, 43). — ಮುಸುಟೆಯ ಚವು ಡರಾಯ. N. (Bp. 46, 45).

ಮುಸುಡಿ musuḍi. = ಮುಸುಡು, etc. (My.).

ಮುಸುಡು musuḍu. = ಮುಸಡಿ, ಮುಸುಡಿ, ಮುಸುಳ (ಮೂತಿ, ಮೋರೆ). The face; the mouth; the snout.

Digitized by Google

the muzzle; the nose or nostrils of a horse (ಮೊಗ Śm. 71; ಪ್ರೋಥ, ಘೋಣೆ Hlâ.; My.; T. ಮೂಂಜ; Tĕ. ಮೂತಿ; M. ಮುಗಱು, ಮುಟ್ಟಿ, ಮುಞ್ಞಿ, ಮೊಞ್ಞಿ, ಮೂಚ್ಚು, ಮೊತ್ತಿ, ಮೋಣ್ಡೆ; Mhr. ಮುಸಕಡ; *cf.* ಮೂಗು; see ಮೋಱೆ). ಕುದುರೆಯ ಮುಸುಡು (ಗೋಣ, ಪ್ರೋಥ Mr. 274). ಆನೆಮುಸುಡಿನ ನೆಗಱು (ನಕ್ರ, ಕುಮ್ಭೀರ Nr.). See Bp. 3, 85; 5, 30; 21, 18; 32, 27; 38, 17; 39, 64; 40, 68; 46, 64; 47, 11. 46; 53, 64; 55, 16; 59, 10; 61, 13; Bh. 2, 13, 42. 44; Rśv. 11, 163; Śśv. 4, 11; J. 16, 22; ಬಲ್-.

ಮುಸುಣ್ಡಿ musuṇḍi. (= ಮೂಸಣ್ಡಿ). A crooked, perverse, rude person; a coward (My.; T. ಮುಱುಡ, ಮುಱುಣ್ಡ, which Rottler derives from ಮುಸು, ape).

ಮುಸುಣ್ಡಿ musuṇḍi. A kind of weapon (Hlâ. MS. instead of ಮುಸುಣ್ಡಿ; T.; Abh. P. 13, after 76; Râm. 3, 6, 9).

ಮುಸುಣ್ಡಿತನ musuṇḍitana. Crookedness, perverseness; cowardice (My.).

ಮುಸುಮ್ಬು musumbu. (Śmd. 48, o. r. ಮುಸುಮ್ಬೆ). A cover, a veil (ಮುಸುಕು Kk. 54; Śm. 62; Čpr. 7, 114).

ಮುಸುಮ್ಬೆ musumbĕ. = ಮುಸುಮ್ಬು, q. v.

ಮುಸುೞ್ musuṟ. ಮುಸುಱು. 1. = ಮುಕಱು, ಮುಕ್ಕಱು 1, ಮುಗುಱು, ಮುಸಱು. To cover; to hide; to go upon; to come, settle or fall upon, to cover, as flies, crows, etc.; to swarm or crowd together (ಸಂಛನ್ನ Śmd. Dh.; Abh. P. 2, 15; Tĕ.). P. p. ಮುಸುಱಿ (Čpr. 5, after 64; Abh. P. 3, 139; 10, after 201; Grj. 2, after 106). ಮುಸುರ್ವುದಱೆ ನೆಱೆ ಮುಕ್ಕುಱಿನ್ದಕ್ಕು (Kk. 79, o. r. ಮುಸುಕುವದಱೆ).

ಮುಸುೞ್ musuṟ. ಮುಸುಱು. 2. A cover, a veil (ಕೊವ್ವರಿ Čt. I, 33, MS. ಮುಸುರು). — ಮುಸುಱುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A cover to form (over the eye by rheum, My.).

ಮುಸುಱುಹ musuṟuha. Covering, etc. ಮುಕ್ಕುಱಿನ್ದು, ಮುಸುಱುಹಂ (Śmd. II).

ಮುಸುವ musuva. = ಮುಸು 2, etc. (My.; see ಕೊಣ್ಡ-).

ಮುಸುಳಿ musuḷi. = ಮುಸುಡು, etc. (ಕಳುದ Nn. 143).

ಮುಸುಳು musuḷu. The state of being covered: disguise, deception (J. 6, 34).

ಮುಸ್ತ musta. *A species of grass, Cyperus rotundus* Lin. *and its root* (see ಕೇವಟಿ). See ಮುಳ್ಳು-.

ಮುಸ್ತಕ mustaka. *A species of grass, Cyperus rotundus* Lin.

ಮುಸ್ತಾಭ musta-âbha. The grass Cyperus hexastachyus Rottl. — ಮುಸ್ತಾಭಚೂರಣ. A ball made of the roots of Cyperus fried in ghee and mixed with rice-flour, sugar, etc., given especially to Varâha svâmi (Vishṇu)'s idol as an offering (My.).

ಮುಸ್ತಿ musti. = ಮುಸ್ತೆ. See Nr. s. ಕೇವಟಿ.

ಮುಸ್ತೆ mustĕ. *Cyperus rotundus* Lin. *and its root.* See ಭದ್ರ-.

ಮುಸ್ತೈದು mustaidu. Prepared, ready (My.; Br., H.; ಸಿದ್ಧ, ತಯಾರ G.; ತಯಾರ ಮಾಡಿದು Čb.).

ಮುಹಗ್ಗಳ muhaggaḷa. A certain feat of wrestlers (Čpr. 5, 77).

ಮುಹಡ muhaḍa. A certain feat of wrestlers (Čpr. 5, 77).

ಮುಹುರ್ muhur. = ಮುಹುಸ್. (Śmd. 99).

ಮುಹುರ್ದೃಷ್ಟ muhus-drishṭa. *Repeatedly seen, well known* (ಮಗುಱಿ ಮಗುಱಿ ಕಣ್ಡುದು Hlâ.).

ಮುಹುರ್ನಿರೀಕ್ಷಣ muhus-nirīkshaṇa. (Śmd. 99). Looking at repeatedly.

ಮುಹುರ್ಭಾಷೆ muhus-bhâshĕ. *Repeating what is said, tautology.*

ಮುಹುರ್ಮುಹುಸ್ muhus-muhus. At every moment, repeatedly, again and again (My.).

ಮುಹುಸ್ muhus. In a moment;—for a moment. 2, *at every moment, repeatedly* (ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ Mr. 430).

ಮುಹೂರ್ತ muhûrta. 1. A moment, an instant, any short space of time; time (J. 29, 12; My.). 2, the fit time (Bp. 53, 32; My.). 3, *the thirtieth part of a day and night, a period or hour of 12 kshaṇas or 48 minutes.* 4, the twelfth part of a day and night (My.). ಇದೆ ಇದೆ ಸಾರ್ತೆ ಸಾರ್ತೆ! ಗಣಕಾವಳಿ ಪೇೞ್ದ ಮೂಹೂರ್ತಂ! (Śmd. 231). See Prv. s. ಕುಣ್ಡೆ.

ಮುಹೂರ್ತ muhûrta. 2. Tbh. of ಮೂರ್ತ. A form: a sitting posture. — ಮುಹೂರ್ತಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To sit down (My.).

ಮುಹೂರ್ತಿಕ muhûrtika. An astrologer (Abh. P. 4, after 24).

ಮುಳ್ mul̤. 1. = ಮುಳ, ಮುಳು, ಮುಳ್ಳ, ಮುಳ್ಳು. A thorn; a pointed thing, as a prickle, a sting, a spur, the hand of a clock, the tongue of a balance, etc. (ಕಣ್ಟಕ Nn. 39. 81. Mr. 334; T., M.; Tĕ. ಮುಲು, ಮುಲ್ಲು; *cf.* ಮುನ್ 2, ಮೊನೆ 1, ಮೊಳೆ 2). ಮುಳ್ಗೆ (Śmd. 139). ಮುಳ್ಳಾಗಿ (84, o. r. ಮುಳ್ಳಂ). ಮುಳ್ಗಳ್ (Rśv. 5, 118; 13, 19). ಎಯ್ಯ ಮೃಗದ ಮುಳ್ (ಶಲ Mr. 164). See Čpr. 5, after 64; Bp. 15, 11; 31, 3; 51, 66; 55, 44. — ಮುಳ್ಕೀರೆ. The plant Amaranthus spinosus (My.). — ಮುಳ್ಗತ್ತಿಗೆ. -ಕತ್ತಿಗೆ. A knife for cutting thorns (V. 11, 61). — ಮುಳ್ಪುಗು. The entering of a thorn (Čpr. 6, 38). — ಮುಳ್ಮುತ್ತಗ. = ಮುಳ್ಳುಮುತ್ತಗ, etc. (ವಂಶ, ಮುಳ್ಳು ಮುತ್ತಗ Nn. 54, o. r. -ಮುತ್ತುಗ). — ಮುಳ್ಮುತ್ತುಕ. = ಮುಳ್ಮುತ್ತುಗ (J. 23, 40). — ಮುಳ್ಮುತ್ತುಗ. = ಮುಳ್ಮುತ್ತಗ. See ಮುಳ್ಮುತ್ತಗ & ಮುಳ್ಳುಮುತ್ತ. — ಮುಳ್ಮುಱಿ. A thorn (to enter and) break (Râm. 6, 45, 15; My.). — ಮುಳ್ವೆರಸು. -ಬೆರಸು. To be full of thorns, to have thorns. ಮುಳ್ವೆರಸಿದ ಗುಱುಱುಗೊಮ್ಬು (ಕಣಿಲೆ Śmd. I). — ಮುಳ್ಳಿಡಿ. -ಇಡಿ. Thorns to abound (J. 10, 24). — ಮುಳ್ಳಿಱಿ. -ಇಱಿ. To cause a thorn to enter, to run a thorn into (Bp. 51, 34).

ಮುಳ್ mul̤. 2. (= ಮುಳಿ 1). To be irritated, to be vexed or annoyed, to become angry (ಕಣ್ಟಕ Śmd. Dh.). ಮುಳ್ದು, ಛತ್ರದ್ರೋಹಿಯುಂ ಕೊಲವೇೞ್ದು (Bp. 61 sum.). 2, to prick, to sting (see ಮುಳುಹು).

ಮುಳ mul̤a. = ಮುಳ್ 1, etc. — ಮುಳಗಳ್ಳಿ. = ಮುಳ್ಳುಗಳ್ಳಿ. (ತುಧ, ಸುಧೆ Čb.).

ಮುಳಿ mul̤i. 1. (= ಮುನಿ 1, ಮುಳ್ 2). To grow passionate, angry, etc. (ಕೋಪ Śmd. Dh.; My.). See Čpr. 7, 67. 148; Bp. 18, 40; 27, 54; 28, 14; 46, 19; 47, 27; 50, 24; 55, 38; Bh. 1, 10, 36; 8, 23, 21; Rśv. 11, 10; 18, 26; J. 3, 4; 7, 35; 8, 37. 40. 42. 43; ಕಡು-.

ಮುಳಿ mul̤i. 2. = ಮೊಳೆ 2. A germ: a cause (My.).

Digitized by Google

ಮುಳಿಯಿಸು muḷiyisu. To cause to become angry (ಕೋಪ Šmd. Dh.).

ಮುಳಿಸು muḷisu. (=ಮುನಿಸು). Anger, passion (ಮುನಿಸು, etc., ಕೋಪ Ĉt. II, 27; ಕನಲ್ಕೆ, etc., ಕೋಪ Kk. 43; ಮುನಿಸು, ಕಿಸುಗಣ್ಣು ಸೆಣಸು, etc., ಕೋಪ Šm. 39; My.). ಭಯದಿನ್ದಂ ಮುಳಿಸಿನ್ದಂ ಸ್ಮಯದಿನ್ದಂ (Šmd. 131). ಮುನಿಸಲ್ತೆಮಗಾತನೊಳ್ ಅವ ಪಾಂಗಿನಿಂ (290, o. r. ಮುನಿಸಿಲ್ಲೆ-). See Ĉpr. 5, 49; Abh. P. 10, 21. 94; Grj. 8, 48; Bp. 3, 61; 18, 43; 21, 44; 22, 48; 40, 58; 47, 22. 27; 49, 38; 54, 80; 55, 30; 60, 26; Šśv. 1, 46; V. 4, 6; J. 2, 5. — ಮುಳಿಸನ್ದೋಱು. -ತೋಱು. To show anger (Abh. P. 10, after 18). — ಮುಳಿಸು ತಿಳಿ. Anger to be appeased (Bp. 47, 28). — ಮುಳಿಸು ತಿಳುಹು. To appease anger (Bp. 47, 27).

ಮುಳು muḷu. = ಮುಳ್ 1, etc. A thorn. ಕಲು ಮುಳುಗಳ್ (Bh. 1, 8, 93). — ಮುಳುಗತ್ತಿ. -ಕತ್ತಿ. A knife for (cutting) thorns (Bp. 20, 12). — ಮುಳುದೊಡಕು. -ತೊಡಕು. Entanglement of thorns, entangling thorns (Bh. 3, 13, 29). — ಮುಳುಮುತ್ತ. = ಮುಳ್ಳುಮುತ್ತಗ, etc. (ಪಲಾಶ, ಮುತ್ತಗ Nn. 147, o. r. ಮುಳ್ಮುತ್ತುಗ). — ಮುಳುಮೊನೆ. The point of a thorn (Bh. 1, 6, 6). — ಮುಳುವೆಟ್ಟು. -ಪೆಟ್ಟು. A stroke with thorns (Bh. 8, 21, 15). — ಮುಳುವೇಲಿ. -ಬೇಲಿ. A hedge of thorns (Bh. 3, 18, 26).

ಮುಳುಹು muḷuhu. Pricking, stinging, goading; — a goad (ಪ್ರಾಜನ Mr. 371). — ಮುಳುಹುಗೋಲ್. -ಕೋಲ್. A goad (ಪ್ರತೋದ, ಪ್ರಾಜನ, ತೋತ್ರ Hlā.).

ಮುಳ್ಳ muḷḷa. = ಮುಳ್ 1, etc. The hand of a clock (B. 5, 181).

ಮುಳ್ಳು muḷḷu. = ಮುಳ್ 1, etc. A thorn, etc., (C.), a fork (B. 5, 284). ಎಯ್ಯ ಮುಳ್ಳು (ಶಲಲ, ಶಲ Hlā., Nr.). ಧಾನ್ಯದ ಮುಳ್ಳು (ಕಿಂಶಾರು, ಶಸ್ಯಶೂಕ); ಧಾನ್ಯದ ತುದಿಯ ಮುಳ್ಳು (ಕಿಂಶಾರು, ಧಾನ್ಯಶೂಕ Nr.). ಒಳ್ಳೆಯನಿರದ ಊರು, ಕಳ್ಳನೊಡನಾಟವೂ, ಸುಳ್ಳನ ಮಾತಿವು ಮೂಱು ಕೆಸರೊಳಗೆ ಮುಳ್ಳು ತುಱಿದನ್ತೆ (Sp.). ಗಡಿಯಾಳದ ತಗಡಿನ ನಡುವೆ ಸಣ್ಣದೊನ್ದೂ ದೊಡ್ಡದೊನ್ದೂ ಎರಡು ಮುಳ್ಳುಗಳು ಹಚ್ಚಿರುತ್ತವೆ (B. 3, 87). ಮುಳ್ಳು ತೆಗದು, ಕೊಳ್ಳಿ ಹೆಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ.— ಅಂಗಾಲಿನ ಮುಳ್ಳು ತೆಗಿಯುವದಕ್ಕೆ ಕೊಡಲಿ ಬೇಕೇ? (Prvs.). — ಮುಳ್ಳಂಕೋಲೆಗಿಡ. -ಅಂಕೋಲೆ-. The herb Barleria longiflora Lin. (St. & Pl.). — ಮುಳ್ಳುವನ್ದಿ. A porcupine (Šśv. 4, 17). — ಮುಳ್ಳಾವಿಗೆ. -ಅವಿಗೆ. A wooden shoe in the inside of which thornlike nails are fixed, worn by devotees of Śiva and Vishṇu (My.). — ಮುಳ್ಳಿಡು. -ಇಡು. Horripilation to take place. ಅವನ ಮೆಯ್ ಮುಳ್ಳಿಟ್ಟು (B. 5, 71). — ಮುಳ್ಳು ಅಚ್ಚೆ. The shrub Capparis aphylla Roxb. (ಕರೀರ, ಕ್ರಕರ, ಗ್ರನ್ಥಿಲ Si. 140). — ಮುಳ್ಳು ಕಲ್ಲು. Thorns and stones. ಮುಳ್ಳು ಕಲ್ಲು ಇದ್ದ ಹಾದಿ (ವ್ಯಧ್ವ G.). — ಮುಳ್ಳುಗಳ್ಳಿ. -ಕಳ್ಳಿ. The prickly pear, Opuntia dillenii Haw. (St. & Pl.). 2, a thorny and milky shrub or tree, Euphorbia nivulia Ham. (Z.). — ಮುಳ್ಳುಗಿಡ. A thorny shrub or tree (B. 3, 66; ಕರೀರ Si. 450). — ಮುಳ್ಳುಗೆಣಸು. A prickly kind of yam, Dioscorea tomentosa Spr. (St. & Pl.). — ಮುಳ್ಳುಗೊಗ್ಗಿ. -ಕೊಗ್ಗಿ. A shrubby plant of a greyish hue, Indigofera argentea Lin. (Z.; My.). 2, = ಕೊಗ್ಗಿಗಿಡ (Z.). — ಮುಳ್ಳುಗೋರಟೆ. = ಮುಳ್ಳುಗೋರಣ್ಟೆ No. 2. (Z.). — ಮುಳ್ಳುಗೋರಣ್ಟ. The shrub Barleria cristata Lam. (—buxifolia Roxb., ಸೈರೇಯಕ, ಝಿಣ್ಟಿ Si. 140). ಕೆಮ್ಪು ಹುವ್ವಿನ ಮುಳ್ಳುಗೋರಣ್ಟ (ಕುರವಕ 140). — ಮುಳ್ಳುಗೋರಣ್ಟೆ. = ಮುಳ್ಳುಗೋರಣ್ಟ. (ಸೈರೇಯಕ, ಝಿಣ್ಟಿ Nr.). ಕೆಮ್ಪಿನ ಮುಳ್ಳುಗೋರಣ್ಟೆ (ಕುರವಕ); ಅರಿಸಿನಬಣ್ಣದ ಮುಳ್ಳುಗೋರಣ್ಟೆ (ಕುರಣ್ಟಕ, ಸಹಚರ, ಪೀತಝಿಣ್ಟಿ Nr.). 2, = ಮುಳ್ಳುಗೋರಟೆ, a small prickly shrub with yellow flowers, Barleria prionitis Lin. (St. & Pl.). — ಮುಳ್ಳುಗೋಲು. -ಕೋಲು. A goad for driving cattle; a spear tipped with iron (ತಳ್ಕ, ತಂಕು Si. 290; ಪ್ರಾಜನ, ತೋದನ, ತೋತ್ರ 302). — ಮುಳ್ಳುಜಾಗನ ಗಡ್ಡೆ. A perennial creeping plant forming large roundish prickly heads of flowers close to the earth, Lepidagathis cristata Willd. (Z.). — ಮುಳ್ಳುಜಾಜ. Different kinds of small shrubs of the genus Barleria, e. g. ಅರಸಿನಮುಳ್ಳುಜಾಜ = ಮುಳ್ಳುಗೋರಣ್ಟೆ No. 2; others are B. dichotoma and buxifolia (Z.). — ಮುಳ್ಳುಬೇಲಿ. A thorn hedge (My.). — ಮುಳ್ಳುಮದರಂಗಿ = ಮುಳ್ಳುಗೋರಣ್ಟೆ No. 2. (St. & Pl.). — ಮುಳ್ಳುಮುತ್ತಗ. = ಮುಳ್ಮುತ್ತಗ, ಮುಳ್ಮುತ್ತುಕ, ಮುಳ್ಮುತ್ತುಗ, ಮುಳ್ಳುಮುತ್ತುಕ, ಮುಳ್ಳುಮುತ್ತುಗ, (ಮುಳ್ಳುಮುತ್ತಲ). The tree Andersonia rohitaka Roxb. (ರೋಹಿ, ರೋಹಿತಕ, ಪ್ಲೀಹಶತ್ರು, ದಾಡಿಮಪುಷ್ಪಕ Nr.; ರೋಹಿಣದ ಮರ Nr.; My.; see Nn. s. ಮುಳ್ಮುತ್ತಗ; Te. ಮುಲುಮೋದುಗ, Anders. rohitaka). — ಮುಳ್ಳುಮುತ್ತಲು. A thorny tree with corky bark and scarlet flowers, Erythrina suberosa Roxb. (Z.). 2, the tree Jonesia asoka Roxb. (ಅಶೋಕ G.). — ಮುಳ್ಳುಮುತ್ತುಕ. = ಮುಳ್ಳುಮುತ್ತಗ. (ರೋಹಿ, ರೋಹಿತಕ, etc. Si. 133; My.). — ಮುಳ್ಳುಮುತ್ತುಗ. = ಮುಳ್ಳುಮುತ್ತುಕ. (Si. 133; My.). — ಮುಳ್ಳುಮುಸ್ತ. A spinous shrub, Canthium parviflorum Lam. (St. & Pl.). — ಮುಳ್ಳುಮೊಗ. = ಮುಳ್ಳುಮೋರೆ. (My.). — ಮುಳ್ಳುಮೊನೆ. The point of a thorn (J. 26, 6; My.). ಮುಳ್ಳುಮೊನೆಯಷ್ಟು ಅಸ್ಪದ ಕೊಡದವನ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗ ಬೇಡ (Prv.). ಸಿದ್ಧರಿಗೆ ಯೋಗವನು, ಬುದ್ಧಿವನ್ತಗೆ ಮತಿಯ, ಬಿದ್ದಿದ್ದವಗೆ ಕಿಚ್ಚನು, ಮುಳ್ಳುಮೊನೆ ತಿದ್ದಿದವರಾರು? (Sp.). — ಮುಳ್ಳುಮೋರೆ. A pock-marked face (My.). — ಮುಳ್ಳುಲಗಾಮು. A rough bit (My.). — ಮುಳ್ಳುಸವುತೆ. The common cucumber. Cucumis sativus Lin. (St. & Pl.; My.). — ಮುಳ್ಳುಸಾವನ್ತಿಗೆ. = ಮುಳ್ಳುಸೇವನ್ತಿಗೆ. (My.). — ಮುಳ್ಳುಸೀಗೆ. A kind of fragrant plant (ಜನಿ, ಜತುಕೆ, ರಜನಿ, ಜತುಕೃತ್, ಚಕ್ರವರ್ತಿನಿ, ಸಂಸ್ಪರ್ಶೆ Nr.; see ಕೋರಿನ್ದೆ). — ಮುಳ್ಳುಸೇವನ್ತಿಗೆ. A kind of white rose, Rosa glandulifera (ತರಣಿ G.; My.). — ಮುಳ್ಳುಹಂದಿ. A porcupine (My.). ಮುಳ್ಳುಹನ್ದಿಯ ಕೂದಲು (ಶಲಲ, ಶಲ, etc. Si. 168). — ಮುಳ್ಳುಹರಿವೆ. A common weed, Amarantus spinosus Lin. (Z.; My.). — ಮುಳ್ಳುಹುಳು. A scorpion (ಚೇಳ್ ಕೀಟ, ವೃಶ್ಚಿಕ Si. 405, *only* in Si.).

ಮುಱಿಕ muṟaka. = ಮುಣುಗ, ಮುಡುಕ, etc. A plunger, a diver. See ಮುಣ್ಣು-.

ಮುಱಿಗಿಸು muṟagisu. = ಮುಣುಗಿಸು, etc. (My.).

ಮುಱಿಗು muṟagu. 1. = ಮುಣ್ಗು, etc. ವಾರುಣಿಯನ್ ಒರೆದು ಮುಟ್ಟದ ಕಾರಣದಿಂ ಮುದುಗುವನ್ತೆ, ತನ್ನಯ ಕಳೆಯಂ ಸೀಯೋಳ್ ಅಲೆವನ್ತೆ ಪಶ್ಚಿಮವಾರುಧಿಯೊಳ್ ಮಗ್ನನಾದನ್ ಅಮೃತಕರಂ (Lit. 3, 6).

ಮುಱಿಗು muṟagu. 2. = ಮುದುಗು 1, etc. (My.). ಮಾವಾಗಲೂ ಮುಱಿಗಿ ಕೊಣ್ಡಿರುವ ಮಾನು (ಮದ್ಗುರ Si. 87). ಮುಱಿಗೋಣ (ಮಜ್ಜನ Ĉb.).

ಮುಱಿಗು muṟagu. 3. = ಮುಣುಗು 2, etc. (My.).

ಮುಱಿವು muṟavu. = ಮುದುವು. (B. 5, 66; M. ಮುಱಿವ್, vexation, trouble).

ಮುಱಿಗಿಸು muṟigisu. = ಮುಱಿಗಿಸು, etc. (My.).

Digitized by Google

ಮುಳಿಗು mulįgu. = ಮುಳುಗು 1, etc. (Bp. 50, 5; My.).

ಮುಳಿಂಕು mulįṅku. = ಮುಳುಗು 1, etc. (Čpr. 5, 59; 9, after 56).

ಮುಳುಕ muluka. = ಮುಳಕ etc., ಮುಳುಗ. See ಮುಣ್ಣು-.

ಮುಳುಕು muluku. 1. = ಮುಳುಗು 1, etc., ಮುಳುಂಕು q. v. (Šmd. Dh.; Bp. 59, 17). — ಮುಳುಕಾಡು. -ಆಡು. = ಮುಳ್ಕಾಡು. To immerse one's self repeatedly or playfully (Čpr. 3, 37).

ಮುಳುಕು muluku. 2. = ಮುಣುಗು 2, etc. (My.; T. ಮುಳುಕ್ಕು; Te. ಬುಡಕ, ಮುಣಕ, ಮುನಕ, ಮುನುಕ).

ಮುಳುಗ muluga. = ಮುಳುಕ, etc. See ಗಣ್ಣು-, ಗುಣ್ಣು-.

ಮುಳುಗಿಸು mulugisu. = ಮುಣುಗಿಸು, etc. To immerse (v. t.); to dip, to plunge; to bathe (v. t.);—to ruin (My.; Tu. ಮುಳ್ಕಾಗು). ಅರಸನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಮುಳುಗಿಸಿ ಬಿಟ್ಟನು (B. 4, 146). ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಕೆತ್ತಿಸಿ, ಅವನ್ನು ಒನ್ದು ತರದ ಜಗಟನ್ನ ರಸದೊಳಗೆ ಮುಳುಗಿಸಿ (4, 207). ಕೆಲವರಿಗೆ ಒಳಿತು ಮಾಡುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕೆಲವರಿಗೆ ಮುಳುಗಿಸಿದನ್ತೆ ಆದೀತು (5, 112). ದೊಬ್ಬಿದುದು ಸೇನೆ, ನಿಮಿಷಕೆ ಮೊಬ್ಬು ಮುಳುಗಿಸಿತೀ ಬಲವಂ (Bh. 8, 28, 20). ಎಪದ ಕುಮ್ಬಳಕಾಯ ತನ್ದದನ್ ಅಸಮ ಬಹುತೀರ್ಥದಲಿ ಮುಳುಗಿಸೆ ಎಪವೆಮ್ಬುದು ಹೋಗಿ, ಸಿಹಿಯಾಯಹುದೇ? (Jns. 22, 29).

ಮುಳುಗು mulugu. 1. = ಮುಣಗು, ಮುಣಗು, ಮುಣುಗು 1, ಮೊಳುಗು 2, ಮುಳಗು, ಮುಳುಕು 1, ಮುಳುಂಕು, ಮುಳುಂಕು, ಮುಳುಂಗು, ಮುಳ್ಗು. To go or sink under water; to sink; to become plunged in a liquid; to immerse one's self, to dive, to to dip; to set, as the sun, etc.;—to be ruined (ನಿಮಗ್ನ Šmd. Dh., the MSS. wavering between ಮುಳುಗು and ಮುಳುಗು; My.; T.; T. also ಮೂಳ್ಗು; Tu. ಮುಳ್ಕು; M. ಮುಳ್ಕ್ಕು, ಮುಙ್ಙು, to immerse, v. t., etc.). ಹಿರಿದು ಪಾಪವ ಮಾಡಿ, ಹರಿವ ನೀರೊಳು ಮುಳುಗೆ ಕರಗೊದೇ ಪಾಪ? (Sp.). ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲನೆ ತರಣಿ ಮುಳುಗಿದಂ ಪಡುಗಡಲೊಳ್ (J. 26, 5). ಹೊತ್ತು ಮುಳುಗಲು ದಾಡಿ ಬಚ್ಚಿಡುವದೆಲ್ಲ (an umbrella, Bēdagu čaupadi). ಮೀನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದರೆ ಸ್ನಾನದ ಫಲ ಬನ್ದೀತೇ? (Prv.). See Čpr. 7, 139; 8, 88; Bp. 42, 2; 49, 39; 52, 15. 7; Rśv. 5, 45; 6, 6; J. 3, 39; Si. 254; B. 2, 45; 4, 31; 5, 242. 294.

ಮುಳುಗು mulugu. 2. = ಮುಳುಕು 2, etc. (My.).

ಮುಳುಂಕಿಸು muluṅkisu. = ಮುಳುಗಿಸು, etc. (Bp. 27, 65).

ಮುಳುಂಕು muluṅku. = ಮುಳುಗು 1, etc. (ಜಲನಿಮಜ್ಜನ Šmd. Dh.; Čpr. 8, 31). ನೀರೊಳಗೆ ಮುಳುಂಕೆ ಸರ್ವ ಪಾಪಕ್ಷಯಮಾಗಲೆನ್ದು ಮಾಡುವ ಜಪವು (ಅಘಮರ್ಷಣ Nr.).

ಮುಳುಂಗು muluṅgu. = ಮುಳುಗು 1, etc. ಮುಳುಂಗಿದಂ (ಅದ್ದಿಂ Šmd. I, o. r. ಮುಳುಂಗಿದಂ). ನೀರೊಳ್ ಮುಳುಂಗಿದಂ (ಅದ್ದಿಂ I, o. r. ಮುಳುಂಗಿದಂ). See Čpr. 7, 143; Grj. 1, 23; Rśv. 6, after 24; 12, 12; 13, 43. — ಮುಳುಂಗಾಡು. -ಆಡು. To immerse one's self repeatedly or playfully, etc. (Č. Bp. 32, 40; 47, 6).

ಮುಳುವು muluvu. = ಮುಳವು. Ruin, loss. ನಿನ್ನ ಹಟಮಾರಿತನವೇ ನಿನಗೆ ಮುಳುವು ಆಯಿತು (B. 2, 50). ಯಾವ ಕೋಡುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಬಹಳ ಗರ್ವ ಬನ್ದಿತ್ತೋ, ಆ ಕೋಡುಗಳೇ ಕಡೆಗೆ ನನ್ನ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಮುಳುವು ಆದವು (3, 19). ಜಾಣರು ಮೋಸಹೋಗದೆ, ಧೂರ್ತರ ಹಂಚಿಕೆಗಳು ಅವರಿಗೇ ಮುಳುವಾಗುವನ್ತೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ (4, 19).

ಮುಳ್ಕು mulku. = ಮುಳುಗು 1, etc. — ಮುಳ್ಕಾಡು. = ಮುಳುಕಾಡು. (Čpr. 4, 54; Abh. P. 3, after 138; 14, 59).

ಮುಳ್ಗು mulgu. = ಮುಗ್ಗು 1, ಮುಳಗು 1, ಮೊಗ್ಗು 1. To fall, to fall down (ಬೀಳ್ Šmd. I; ಪತನ Šmd. Dh.; Čpr. 5, 22). **2**, to make obeisance (ಪೊಡಮಡು Šmd. I).

ಮುಳ್ತಗ multaga. = ಮುತ್ತಗ, etc. (ಒನ್ದು ಮರಂ Šmd. I).

ಮುಳ್ತುಗ multuga. = ಮುತ್ತುಗ, etc. (ಪಲಾಶವೃಕ್ಷ Ši.).

ಮೂ mū. 1. = ಮು, etc., ಮೂರು (Šmd. 222). Three (T.). — ಮೂಗಣ್ದುಗ. -ಕಣ್ದುಗ. Three kandugas (My.). — ಮೂಗನ್ದಾಯ. -ಕನ್ದಾಯ. The three spaces of four months (in astrology, My.). — ಮೂಗಳ. -ಕಳ. Three kalas or kōlagas (My.). ಉಪ್ಪಿಲ್ಲದೆ ಮೂಗಳ ಗಂಜೀ ಕುಡಿಯುವವಗೆ ಉಪ್ಪಿದ್ದರೆ ನಾಗಳವೂ ಸಾಲದು (Prv.). — ಮೂಗಾವುದ. (Šmd. 223; My.). Three leagues. ಮೂಗಾವುದಮಂ ನಡೆದಂ (157). — ಮೂಗೆಯ್. -ಕೆಯ್. (Šmd. 223). Three hands; three branches. ಪಣೆಯುಂ ಮೂಗೆಯ್ಯ ಕವಲ್ ಕವಲ್ತು ಪಲವುಂ (223). — ಮೂಗೆರೆ. = ತ್ರಿವಲಿ. (V. 4, 110). — ಮೂಗೇಣ್. (Šmd. 223). Three spans. — ಮೂಗೊಂಕು. -ಕೊಂಕು. (Šmd. 223). Three bends or curves. — ಮೂಗೊಳ. -ಕೊಳ. = ಮೂಗಳ. (My. occasionally). — ಮೂಗೋಣ್ಟು. Three corners or sides: the place enclosed within them. ಹಮ್ಮಾರ್ದಿಗಳ ಮೂಗೋಣ್ಟು (ಕಕ್ಷ್ಯೆ, ಹವಾರ್ದಿಪ್ರಕೋಷ್ಠ Nr.). — ಮೂಗೋಡು. -ಕೋಡು. = ಮುಕ್ಕಪೆ. (My.). ಕಡೆ ಮೂಗೋಡುಂ ಬೋದಿಸಿ, ನಡುದಲೆಯೊಳ್ ಮೆರಿಸನೊಡೆದು (Šmd. 223). — ಮೂಜಗ. The three worlds (Bp. 4, 42; 11, 22; 54, 55; J. 2, 12. 25; 18, 12; 19, 4). ಮೂಜಮೊಡೆಯ (Bp. 29, 29). — ಮೂಡೊಂಕು. = ಮೂಗೊಂಕು. (Bp. 17, 2). — ಮೂದಲೆ. -ತಲೆ. (Šmd. 223). Three heads. — ಮೂದೆಱ. -ತೆಱ. Three kinds (Šmd. 131; ಮೂಱು ತೆಱ 94 Cm.; ಮೂಱು ಪ್ರಕಾರ 141 Cm.; Čpr. 8, 102). — ಮೂದೇವರ್. The three (chief) gods (J. 19, 4). — ಮೂನೂಱು. (Šmd. 223). Three hundred. ಮೂನೂಱಿಪ್ಪತ್ತು (Čpr. 9, 50). — ಮೂಲೋಕ. (Šmd. 170. 223). = ಮೂಜಗ. See Šm. 114; J. 8, 25; 26, 26; 28, 2. — ಮೂವಟ್ಟೆ. -ಬಟ್ಟೆ. = ತ್ರಿಪಥ. (J. 19, 4). — ಮೂವಡಿ. -ಮಡಿ. Three folds; three times (Grj. 6, 48). ಆ ಬಕಾರಿಯೆಂ ಮೂವಡಿ. . ನೆಗಲ್ತೆಯದಟರ ಭೀಮಂ (Šmd. 81). — ಮೂವಡಿಸು. -ಪಡಿಸು. To treble (v. i., Grj. 7, after 11). — ಮೂವಣ್ಣ. -ಬಣ್ಣ. Three colours (Čpr. 8, 75; V. 4, 114). — ಮೂವತ್ತು. -ಪತ್ತು. Thirty (Bp. 27, 37; 33, 13; C.). ಮೂವತ್ತು ದಿವಸಮಂ ಮಾಸ ಎಮ್ಬುದು (Hlā.). ತಾಂ ದಿವಸ ಮೂವತ್ತು ಮಾಸಮದು (Mr. 69). ಮೂವತ್ತು ವರುಷದ ವರೆಗೆ ಮದುವೆ ಆಗದವಲ್ಲಿ, ಮೂಱು ಜಾವಕ್ಕೆ ಊಟ ಆಗದವನಿಲ್ಲ (Prv.). — ಮೂವತ್ತಾಱು, thirty-six (Bp. 42, 39). ಮೂವತ್ತಾಱುಂ ಗುಣಂಗಳ್ ತಮಗನುದಿರ್ದರೆ (Šmd. 201). ಮೂವತ್ತಾಱುಂ ಗುಣದಿಂ (Abh. P. 1, 19). — ಮೂವತ್ತು ನಾಲ್ವತ್ತು, thirty or forty (B. 3, 111. 115). — ಮೂವತ್ತು ಮೂಱ್, -ಮೂಱು, thirty-three (Mr. 348). ಮೂವತ್ತುಮೂಱು ನೂಱು (B. 4, 174). ಮೂವತ್ತು ಮೂಕೋಟಿ (J. 19, 4). ಮೂವತ್ತಿರ್ವರ್, thirty-two persons (Čpr. 9, 51). ಮೂವತ್ತು ಮೂವರ್ (Šmd. 122). — ಮೂವತ್ತೆರಡು, thirty-two (Ch. v. 337; Mr. 348; Si. 418). ಮೂವತ್ತೊನ್ದು, thirty-one (B. 4, 100). — ಮೂವರ್. -ರು. Three persons (Šmd. 154; Bp. 32, 47; 61, 22. 24. 31. 33; Bh. 1, 8, 3; J. 2, 43). ಮೂವರ ಕಿವಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿದ್ದು ಮೂಱು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟುವದು. — ಮೂವರು ಹೊತ್ತ ಬಣ್ಡಿ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಹೋಗದು,

Digitized by Google

ಮನೆಗೆ ಬಾರದು (Prvs.). See Prv. s. ಲೋಕಾನ್ತ. — ಮೂವಳಸು. -ಬಳಸು. 1. To go round thrice (Abh. P. 9, 29). — ಮೂವಳಸು. -ಬಳಸು. 2. Three rounds or encompassings (Čpr. 8, after 44; Abh. P. 13, 99; 10, after 91). — ಮೂವಾಟ್. -ಬಾಟ್. Three states of life. ಮೂವಾಟ್ ಇಕ್ಕದುರ್ವರಿಯೊಳ್ (Šmd. 81. 197 Mdb.). — ಮೂವಿಟ್ಟ. (Šmd. 223). -ಮಿಟ್ಟ (?). Three hills (?). — ಮೂವಿಧಿ. Three methods, etc. (Č. Bp. 47, 22). *Cf.* ಮೂರು ವಿಧ. — ಮೂವೆಳಸು. -ಬೆಳಸು. (Šmd. 223, o. r. -ವಳಸು). Three crops. — ಮೂಸಂಜೆ. = ಮುಚ್ಚಂಜೆ, q. v. — ಮೂಹುರಿ. Three strings or cords (Bp. 38, 14).

ಮೂ mû. 2. = ಮುದು 2, etc. Advanced age. — ಮೂದೇವಿ. The elder sister of Lakshmî, the goddess of misfortune (My.; Tĕ., T.). See Prv. s. ಮೂಸು.

ಮೂ mû. 3. = ಮೂಗು, etc. The nose. — ಮೂಕೊಡಿತಿ. A woman whose nose has been cut off (Râm. 3, 6, 8). 2, N. of a plant (ವದನಿ Mr. 122). — ಮೂಕೊಡಿಯ. A noseless man (ವಿಗತನಾಸಿಕ Nr., Mr. 389; Râm. 6, 28, 11; 6, 38, 6; 6, 47, 22; T. ಮೂಕ್ಕರೈಯ). — ಮೂಗಳೆ. -ಕಳೆ. To deprive of the nose (Râm.). — ಮೂಗುಚೆ. -ಕುಚೆ. (= ಮೂಕೊಡಿಯ). A noseless, disgraced man (Bh. 4, 4, 61). 2, N. of a tree (My.; *cf.* ಮೂಕೊಡಿತಿ). — ಮೂದಾಣ. The cord put through a bullock's nose (My.). — ಮೂದಾಣಿ. = ಮೂದಾಣ. (My.). — ಮೂದಾನ. = ಮೂದಾಣ. (My.).

ಮೂಕ mûka. = ಮೂಗ, (ಮೂಂಗ), ಮೂಗು. *Dumb; speechless, silent, mute* (Mhr. ಮುಕಾ); a dumb man. 2, N. of a Dânava (Bh. 3, 5 sum., etc.). ಪೋಕನಿಗೆ ನಾಕ ಸಲ್ಲ, ಮೂಕನಿಗೆ ಸ್ವಪ್ನ ಸಲ್ಲ. — ಮೂಕನ ಸ್ವಪ್ನ ಹೇಲಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದು, ಹೇಳದೆ ತೀರದು. — ಮೂಕನೆದುರಿಗೆ ಮೂಗು ತುರಿಸಿ ಕೊಣ್ಡ ಹಾಗೆ (Prvs.). See Prv. s. ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರ. — ಮೂಕಮುಂಡ. ಮೂಂಗನೆನೆ ಮೂಕ ಮುಂಡ (Čt. I, 73).

ಮೂಕತೆ mûkatĕ. Dumbness, muteness, silence (Čpr. 1, 23; 7, 46).

ಮೂಕಾಮ್ಬೆ mûka-ambĕ. N. of a šakti of Šiva (My.).

ಮೂಕಾಸುರ mûka-asura. The asura Mûka (Šiv. 4, after 17).

ಮೂಕಿ mûki. The taper pole or shaft of a carriage (My.). — ಮೂಕಿಮರ. = ಮೂಕಿ. (My.). — ಮೂಕಿಹೊರೆ. A bundle of fire-wood of a tapering form (My.).

ಮೂಕಿ mûki. = ಮೂಗಿ. A dumb female (My.; B. 3, 50; Sk. ಮೂಕೀ).

ಮೂಕೀಭಾವ mûkî-bhâva. The state of being dumb or silent (Čpr. 1, 41; Abh. P. 7, 156).

ಮೂಕುತಿ mû-kuti. (-ಕುತ್ತು 3). = ಮೂಗುತಿ. A nose-jewel, a nose-ring (ಘ್ರಾಣಾಂಕುಶ Mr. 337; My.; T. ಮೂಕ್ಕುತ್ತಿ, M. ಮೂಕ್ಕುತ್ತಿ; Grj. 3, after 91; 10, 39; Bp. 12, 20; 16, 8; Rśv. 1, after 135).

ಮೂಗ mûgu-a 3. A man with a nose. See ನಿಮು-.

ಮೂಗ mûga. Tbh. of ಮೂಕ. (ಮೂಕ, ಅವಾಕ್ Nr.; ಜಡ, ಕಲ Hlâ., Mr. 388; ಮೌನಿ Bhn. 12; Bp. 47, 65). ಮಾತಿಲ್ಲದ ಮೂಗನು (ಮೂಕ Si. 355). ಶಿವುತನಿಗೂ ಮೂಗನಿಗೂ ಹೋಲಿಕೆ ಯಾದವನು (ಅನೇಡಮೂಕ 363). ಶಿವುದಯಜಮಾನಗೆ ಮೂಗಬಣ್ಣ (Prv.).

ಮೂಗತನ mûgatana. Dumbness (My.). — ಶಿವುಡುತನ ಮೂಗತನ ಉಳ್ಳವನು (ಏಡಮೂಕ Si. 363).

ಮೂಗಿ mûgi. A person with a nose. See ನಿಮು-. **2,** N. of a bird (ಘ್ರಾಣಿ Mr. 175).

ಮೂಗಿ mûgi. Tbh. of ಮೂಕಿ (ಮೂಕೀ). (My.). See Prv. s. ಮಲೆಯಾಳ.

ಮೂಗು mûgu. = ಮುಗ್ 3, ಮುಗು, ಮೂ 3. The nose (ಸಿಂಘಿನಿ, ನಾಸಿಕೆ, ನಾಸೆ, ಘ್ರಾಣ, ಘೋಣೆ Hlâ., Mr. 319; ತ್ರಿದಾ, ನಾಸಿಕ Nn. 50; ಘ್ರಾಣ, ಗನ್ಧವಹೆ, ಘೋಣೆ, ನಾಸೆ, ನಾಸಿಕೆ Si. 213, My.; T. ಮೂಕು; Tĕ. ಮುಕ್ಕು, ಮೂಡಿ); a forepart; a snout, etc.; a bill or beak; the nozzle of a vessel (My.; T.; ಮುಂಗುಡಿ Bhn. 47; *cf.* ಮುನ್ 2, etc.; ಮುಸುಡಿ, etc.). ಚಿಕ್ಕ ಮೂಗಿನವ (ನಾಸಾಕ್ಷುದ್ರ); ಮೂಗಿಲ್ಲದವನು (ವಿಘ್ರ Hlâ.). ಎಲಗಿದ ಮೂಗುಳ್ಳವನು (ನತನಾಸಿಕ, etc.); ಚಪ್ಪಟೆ ಮೂಗಿನವನು (ಖುರಣಸ್); ಮೂಗಿಂಗೆ ತುಷ್ಟಿ ಮಾಡುವ ಗನ್ಧ (ಸುರಭಿ, ಘ್ರಾಣತರ್ಪಣ Nr.). ಮೂಗಿನ ಕಮ್ಬು (Mr. 280); ಬತ್ತಿ ಮೂಗಂ ಹುಟ್ಟಿ ನಸ್ತಿತಂ (179). ಚಿಕ್ಕ ಮೂಗುಳ್ಳವನು (ಅವಟೀಟ, ನತನಾಸಿಕ, etc. Si. 197); ಮೂಗ ತೀಟೀ ಕಜ್ಜಿಯುಳ್ಳವನು (ಪಾಮನ, ಕಚ್ಛುರ 202); ನೀಳ ಮೂಗು (ಪೋತ್ರ 452); ಪಕ್ಷಿಯ ಮೂಗು (ಚಂಚು, ತ್ರೋಟಿ 175); ಕುದುರೆಯ ಮೂಗು (ಪ್ರೋಥ, ಘೋಣೆ 274); ಹನ್ದಿಯ ಮೂಗು (ಪೋತ್ರ 452). ನೆಲನ ಮೂಗಿಂಗೂಡಿ ಹಿಣ್ಣನೊಡೆದೆಕ್ಕಲಂ (Rāghav. 17, 72). ಮೂಗಿಗಿನ್ತ ಮೂಗುತಿ ಭಾರ. — ಮೂಗಿನ ಮೇಲೆ ಮಸಿ ಅನ್ದರೆ ಕೋಪ. — ಮೂಗಿಲ್ಲದವಳಿಗೆ ಮೂಗುತಿ ಯಾಕೆ? — ಮೂಗು ಕೊಯಿ ಕೊಣ್ಡು, ಅವಲಕ್ಷಣ ಅನ್ನಿಸಿ ಕೊಣ್ಡ ಹಾಗೆ. — ಮೂಗು ಕೊಯಿದರೂ ಮೂಗಿನ ಸೊಕ್ಕೆ ಉಣ್ಟಲ್ಲ? ಅನ್ದ ಹಾಗೆ (Prvs.). ನಿಂತ ವನೊಲಿದು, ಮೂಗಿನ ಮೇಲೆ ಬೆರಳಿಟ್ಟು, ಮೌನದಿಂ ನಿನ್ದು (J. 13, 47). ಮೂಗಿನ ಕತ್ತಿ (a knife for cutting off the nose, Bp. 53, 57). See Bp. 20, 12; 22, 40; 45, 29; 46, 59; 47, 2; 50, 24; Bh. 1, 10, 38; ಕುಡಿ-, ತುದಿ-, etc. — ಮೂಗಕ್ಕೆ. -ಅಕ್ಕೆ. Weeping at which tears come down also through the nose (Râm. 1, 4, 9). — ಮೂಗ ದಾಣ. = ಮೂಗು-. (My.). — ಮೂಗ ದಾರ. = ಮೂಗ ದಾಣ. (My.). — ಮೂಗಡ್. -ಅಡ್. To cut off the nose (V. 41, 37). — ಮೂಗಡಕ. -ಅಡಕ. (i. e. ಹಡಕ). A man whose nose is cut off (My.). — ಮೂಗಡಿಕಿ. -ಅಡಿಕಿ. (i. e. ಹಡಿಕಿ). = ಮೂಗುಹಡಿಕಿ. (My.). — ಮೂಗಡಿಕಿ. -ಅಡಿಕಿ (i. e. ಹಡಿಕಿ). = ಮೂಗುಹಡಿಕಿ. (Râm. 3, 6, 52). — ಮೂಗಿಡು. -ಇಡು. To muzzle, to string a rein through the nose. ಮೂಗಿಟ್ಟುದು (ನಸ್ತಿತ, ನಸ್ಯೋತ Hlâ.). — ಮೂಗಿಲಿ. -ಇಲಿ. A musk-rat (My.). — ಮೂಗುಕಟ್ರಿ. = ಮೂಗ್ಗಟ್ರಿ. Dyspepsy that affects the nose so that dumbness is created (My.). — ಮೂಗು ಕೊಕ್ಕರೆ. A crane (ಬಕ, ಕಹ್ವ Si. 174, *only* in Si.). — ಮೂಗು ತುರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು. To scratch one's nose (which when done before a ಮೂಕ, is understood as if one wanted to deride him on account of his dumbness). ಮೂಕನೆದುರಿಗೆ ಮೂಗು ತುರಿಸಿ ಕೊಣ್ಡ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಮೂಗುದಾಣ. The cord put through an ox's nose (My.). — ಮೂಗುದಾರ. = ಮೂಗುದಾಣ. (My.). — ಮೂಗುನೇಣ್. -ಣು. = ಮೂಗುದಾಣ. (Č. Bp. 47, 46). ಎತ್ತುಗಳ ಮೂಗುನೇಣು (ನಾಸ್ಯ Nr.). — ಮೂಗುಬೊಟ್ಟು. A trinket for the nose (My.). — ಮೂಗುಬ್ಬಸ. -ಉಬ್ಬಸ. Difficult breathing through the nose, stoppage of breath (Râm. 30, 37). — ಮೂಗುವಟ್ಟಿಗೆ. -ವಟ್ಟಿಗೆ. Silence (ನಿಶ್ಶಬ್ದ, ಮೌನ Ss.). — ಮೂಗುವಡು. -ಪಡು. To lay hold of one's nose: to become mute or silent (ಮೌನ Šmd. Dh.). ಮೂಗುವಟ್ಟುದು (ಮೌನಾರ್ಥಂ Kk. 53). — ಮೂಗುಹಡಿಕಿ. = ಮೂಗಡಿಕಿ, ಮೂಗಡಿಕಿ. A woman whose nose is cut off (G. 421). — ಮೂಗ್ಗಟ್ರಿ. = ಮೂಗುಕಟ್ರಿ. (My.).

ಮೂಗು mûgu. Tbh. of ಮೂಕ. Dumbness (My.). — ಮೂಗು ಗಾಯ. A wound of which the mouth is shut: a swelling occasioned by a blow (My., also ಮೂಗ್ಗಾಯ). — ಮೂಗು ಬಲಿ. An offering to an idol without music (My.). — ಮೂಗುಮಾರಿ. A silent, mysterious Durgâ (Bh. 3. 6. 61; My.).

Digitized by Google

ಮೂಗುತಿ mû-kuti. = ಮೂಕುತಿ. (Bp. 4, 39; 14, 4; Râm. 6, 12, 34; My.). ಮೂರ್ಟೀ ಮೂಗುತಿ ಹೋದ ದೆಸೆಯಿನ್ದ ಮೂಲೀ ಕಸವೆಲ್ಲ ಹೋಯಿತು (Prv.). See Prvs. s. ಮೂಗು. — ಮೂಗು ತಿಬಳ್ಳಿ. A name given to several species of Ipomaea, such as I. sepiaria Koen., I. obscura Bot. Reg., etc. (Z.).

ಮೂಂಗ mûnga. (Tbh. of ಮೂಕ; see ಮೂಕಮುಂಚು).

ಮೂಜುವರಿ mûjuvari. = ಮೂಜೂರಿ. (My.).

ಮೂಜೂರಿ mûjûri. = ಮುಜೂರಿ No. 2, ಮೂಜುವರಿ. Refractoriness (My.; H.).

ಮೂಟೆ mûṭĕ. = (ಮುಡಿ 2), (ಮೊಟ್ಟೆ). A bundle of grain, cloth, etc., a pack, a bale (My.; Tĕ.; T. ಮೂಟ್ಟೈ; M. ಮೂಢ; T., M. ಮೂಟ್ಟು, to join, link, stitch together; *cf.* ಮೂಡೆ).

ಮೂಡ mûḍa. = ಮೂಡಲ್ 1 (Śmd. 145), ಮೂಡಿ, ಮೂಡು 2. The direction in which the sun rises: the east (C.; M. ಮೂಡು, root, origin). ಮೂಡಣ, ಮೂಡಣ್ಗೆ, ಮೂಡಣಿಂ, ಮೂಡಣತ್ತಣಿಂ (Śmd. 135. 147), ಮೂಡಣದಿನ್ದ (B. 4, 205). ಪಡುವ ಮೂಡ ತೆಂಕ ಬಡಗ ಪೊಡವಿಪತಿಗಳ್ ಇಲ್ಲೆನಲ್ ನಡೆದು, ಗೆಲ್ದು (145). ಮೂಡಣಿಂ ಕ್ರಮದಿನಿರ್ದ ದೆಸೆಯಾನೆಗಳು (ಐರಾವತ ಪುಣ್ಡರೀಕ ಇತ್ಯಾದಿ Hlâ.). ಮೂಡಣೆಲರೂಡೆ (Rśv. 9, 30). ಮೂಡಣ ಸನ್ತೆಗೆ ಹೋಗ ಬೇಡ, ಮುಣ್ಡೇ ಮಗಳನ್ನು ತರ ಬೇಡ (Prv.). — ಮೂಡಣಂ. -ಅಲ್-ಅಂ. (Śmd. 136). A man of the east. — ಮೂಡಗಡೆ. -ಕಡೆ. The east side or quarter (Bp. 24, 36; My.). — ಮೂಡಣ ತೆಂಕಣ ದೇಶ. The south-east (ಪ್ರಾಗ್ದಕ್ಷಿಣದೇಶ Nr.). — ಮೂಡಣ ದಿಕ್ಕು. = ಮೂಡಣ ದೆಸೆ. (ವಿಶಾಖ Mr. 528; B. 3, 25). — ಮೂಡಣ ದೆಸೆ. The east (ಐನ್ದ್ರಿ, ಪೂರ್ವ, ಪ್ರಾಚಿ Hlâ.; J. 31, 63). — ಮೂಡದೆಸೆ. The east (J. 2, 65; 17, 40). ಪಸರಿಸಿದತ್ತು ಮೂಡದೆಸೆಯೊಳ್ ಬೆಳಗೆಗಮ್ಪು (Śmd. 266). — ಮೂಡವೆಟ್ಟು. -ಬೆಟ್ಟು. The eastern mountain (ಪೂರ್ವಾಚಲ Śs.).

ಮೂಡಲ್ mûḍal. ಮೂಡಲು. 1. = ಮೂಡ. (Śmd. 145. 147), etc. The east (ಪ್ರಾಚಿ, ಪೂರ್ವ Mr. 58; My.); in the east. ಮೂಡಲಿರ್ದ ಪದದೊಳ್ ತಾಂ ರಾಮನೊ ವಲ್ಲಭಂ? (Śmd. 145). ಮೂಡಲಾದುದು (ಪ್ರಾಚೀನ, ಪ್ರಾಂಚ್ Hlâ.; ಪ್ರಾಚೀನ Mr. 58). ಮೂಡಲು ಮೊದಲಾದ ಎಣ್ಟು ದೆಸೆಗಂ ಕ್ರಮದಿನ್ದೊಡೆಯರು (ಇನ್ದ್ರ ಅನಲ ಯಮ ಇತ್ಯಾದಿ Hlâ.). ಮೂಡಲಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದದು (ಪ್ರಾಚೀನ Si. 29). See Bp. 22, 28; Râm. 1, 14, 2; Bh. 2, 4, 9; Si. 28.

ಮೂಡಲ್ mûḍal. ಮೂಡಲು. 2. Dry cow-dung (Si. 315; Tĕ. ಮೂಟ; M. ಮುಳಿ, scorched or dry; *cf.* ಮುರುಣ್ಟು 2; Sk. ಮೋಣ).

ಮೂಡಾವೆ mûḍâvĕ. = ಮೂಡೆ No. 2. A pillow, a cushion (ತಲೆಗಿಂಬು, ಮಲಗು Śs.; ಕವುಲುಡೆ Čt. II, 83, o. r. ಮೂಡಾವಿ).

ಮೂಡಿ mûḍi. = ಮೂಡ 1, etc. Rising of the sun, etc. (ಉದಯ Śmd. II; Kk. 75, o. r. ಮೂಡಿತು).

ಮೂಡಿಗೆ mûḍige. A quiver (ತೂಣೀರ, ಉಪಾಸಂಗ, ತೂಣ, ತೂಣಿ, etc. Hlâ.; ಡೊಣೆ, ಬತ್ತಳಿಕೆ, ಕಣೆಯ ಪೊದೆ Kk. 40; ಡೊಣೆ, ಬತ್ತಳಿಕೆ, ಪೊದೆ Śm. 43; ಇಷುಧಿ Bhn. 30; Čpr. 1, 106; Râm. 3, 6, 5; Śsv. 4, 54; J. 3, 33; My.; T. ಮೂಡು, ಮೂಯ್, M. ಮೂಡು, Tĕ. ಮೂಯು, to be covered; to cover; T. ಮೂಟ್ಟು, M. ಮೂಡಲ್, ಮೂಡಿ, ಮೂಡು, a cover; T. ಮೂಡ, M. ಮೂಡಲ್, dark sky; *cf.* ಮುಗುಬು, ಮುಸುಗು; ಮುಗಿಲ್, ಮೋಡ).

ಮೂಡಿಸು mûḍisu. To cause to rise, etc. ಉಗಿಯ ಯನ್ತ್ರದಿನ್ದ ಮೋಹರಗಳ ಮೇಲೆ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಮೂಡಿಸುತ್ತಾರೆ (B. 5, 224).

ಮೂಡು mûḍu. 1. To rise, to arise; to originate, to be produced; to be born, to come into existence; to become visible or apparent; to come about (ಉತ್ಪತ್ತಿ Śmd. Dh.; C.). ಮೂಡಿತು (*i. e.* ಮೂಡಿದದು, ಉದಯ Kk. 75, o. r. ಮೂಡಿ). ಮೆಯ್ಯುವಿ ಮೂರ್ಡಿತು (ಪುಲಕ Čt. II, 76). ತಳಿತಳಿನೆ ನೇಸಮೂರ್ಡಿದುದು (Śmd. I). ಹೊಸತಾಗಿ ಮೂಡಿದ ಮೊಳೆ (ಅಂಕುರ); ಇನ್ದ್ರಚಾಪ ಸಸಿನೆ ಮೂಡಿದಡೆ ರೋಹಿತ ಎನಿಸುಗು, ಅದು ಕೊರಡು (Nr.). ರವಿ ಮೂಡಿದಂ or ರವಿ ಮೂಡಿದುದು (Śmd. 109). ನೇಸಮೂರ್ಡಿದುದು ಮಿಟ್ಟಿ ಮೂಡುವ ತೆಐದಿಂ (217). ಎಡಗಡೆಯ ಮುಂಗಾಲ ಹೆಜ್ಜೆ ಪೂರಾ ಮೂಡಿದ್ದಿಲ್ಲ (B. 4, 170). ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಅಕ್ಷರಗಳು ಮೂಡಿದ್ದನ್ನು ಕಣ್ಡನು (4, 207). See Čpr. 3, 37; 4, 54; Abh. P. 13, 74; Bp. 24, 45; 25, 21; 37, 68; 39, 51; 52, 23; 53, 14; 57, 47; 59, 14; Č. Bp. 4, 7; Rśv. 5, 39; 8, 105; 12, 42; 13, 45; J. 1, 3; 6, 11; 22, 5; 26, 5. 13. 26; 29, 9. 34; Bh. 1, 8, 48.

ಮೂಡು mûḍu. 2. = ಮೂಡ 1, etc. — ಮೂಡುಗಡೆ. = ಮೂಡಗಡೆ. (My.).

ಮೂಡೆ mûḍĕ. A straw-bundle containing pulse or râgi (My.; M.; *cf.* ಮೂಟೆ). **2,** = ಮೂಡಾವೆ, a pillow, a cushion (Rśv. 1, after 135). ನಾಡುಗಳೆಲ್ಲ ಒಡುವಾಗ ಮೂಡೇ ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದ (Prv.). See Prv. s. ಮೂಢಭಕ್ತಿ.

ಮೂಢ mûḍha. = ಮೂರ, ಮೋಡ, ಮೋಳ. Stupefied, bewildered, perplexed, confused;—*stupid, dull, silly, foolish, simple, ignorant;*—a fool, etc. ಮೂಢಗೆ ಹೇದಿದ ಬುದ್ಧಿ, ಆಡಿಗೆ ಹಾಕಿದ ಮೇವು (Prv.). 2, gone astray or adrift; wrong, out of the right place (see ತುಕ್ರ-).

ಮೂಢಚಿತ್ತ mûḍha-citta. A foolish, silly man (ಕುಋುಬ Bhn. 61).

ಮೂಢತನ mûḍhatana. = ಮೂಢತ್ವ. (My.; B. 4, 49).

ಮೂಢತೆ mûḍhatĕ. = ಮೂಢತ್ವ. (Śsv. 4, 113).

ಮೂಢತ್ವ mûḍhatva. Stupidity, bewilderment, simplicity, folly, ignorance. (My.; ಅಜಾತುಯರ್ Čb.).

ಮೂಢಭಕ್ತಿ mûḍha-bhakti. A simple, undiscriminating or blind devotion to, or faith in, one's guru or deity (My.). ಮೂಢಭಕ್ತಿಗೆ ಕೇಡಿಲ್ಲ, ಮೂಡೆರಾಗಿಗೆ ಭಯವಿಲ್ಲ (Prv.).

ಮೂಢಾತ್ಮ mûḍha-âtma. A person bewildered in mind, a foolish, ignorant person, a fool. (J. 11, 28; My.).

ಮೂತ mûta. *Bound, tied.*

ಮೂತಿ mûti. = ಮೋತಿ. The face, the mouth, the snout, etc. (My.; see T., etc. s. ಮುಸುಡು; ಅಸ್ರ G.).

ಮೂತ್ರ mûtra. *Urine* (ಪಪುಜಲ Mr. 328). See ಮಲ-. — ಮೂತ್ರಕಟ್ಟು. = ಮೂತ್ರಬನ್ಧ. (My.).

ಮೂತ್ರಕೃಚ್ಛ್ರ mûtra-kṛicchra. *Strangury.*

ಮೂತ್ರಗನ್ಧ mûtra-gandha. The smell of urine. See ಕೊರ್ಕು 3.

ಮೂತ್ರದ್ವಾರ mûtra-dvâra. The urethra (My.).

ಮೂತ್ರಬನ್ಧ mûtra-bandha. Stoppage of urine, strangury (My.).

ಮೂತ್ರರೋಗ mûtra-rôga. A sickly discharge of urine (My.).

ಮೂತ್ರಶಂಕೆ mûtra-śankĕ. Urgent need for making water (My.).

Digitized by Google

ಮೂತ್ರಿತ mûtrita. *Voided as urine; soiled with urine.*

ಮೂತ್ರಿಸು mûtrisu. To discharge urine (Bp. 32, 26; 60, 50; My.).

ಮೂದಲಿಸು mûdalisu. To confront and upbraid, to taunt (My.; Tĕ. ಮುದಲಕಿಂಚು, ಮೂದಲಿಂಚು; T. ಮುಗದಲ್ಲೆ, ಮೂದಲಿ, ಮುದರಿ). See Čpr. 10, after 86; 10, 109; Abh. P. 9, 83; 14, 133; 16, after 5; Bp. 20, 24; 28, 21; 30, 29; 32, 33; 36, 42; 39, 19; 42, 18; 44, 69; 46, 48. 50. 51; 49 sum.; 49, 13. 21; 52, 32. 33; 53 sum.; 53, 14; 56, 20; 59, 55; Rŝv. 6, after 11; J. 8, 33.

ಮೂದಲೆ mûdalĕ. Confronting and upbraiding, taunt (Čpr. 1, 14; Bh. 6, 2, 4; 8, 23, 11; J. 22, 31; 23, 15; My.; T.). — ಮೂದಲೆವಾತು. -ಮಾತು. = ಮೂದಲೆ. (Ŝsv. 4, 131).

ಮೂಬದಲು mûbadalu. = ಮೂಬದಲೆ. (ನಿಮಯ, ವೈಮೇಯ, ಪರಿದಾನ, ಪರಿವರ್ತ, ಪ್ರತಿದಾನ, ವಿನಿಮಯ, ವೈಮೇಯ G.; ವಿನಿಮಯ Čb.).

ಮೂಬದಲೆ mûbadalĕ. = ಮೂಬದಲು. Exchanging, exchange, barter; sums lent and paid on running accounts without the use of receipts or documents on either side (ಪ್ರತಿ Si. 468; My.; Mhr. ಮೋಬದಲಾ, ಮೋಬಾದಲಾ; Br. ಮುಬಾದಿಲೆ, ಮೊದಾದಲಾ).

ಮೂಮೆ mûmĕ. = ಮೂರ್ಮೆ. (ಮೂಱುಂ ಸೂಲ್ Čt. II, 85).

ಮೂರ mûra. = ಮೂಢ. 2, destroying, killing (ಮೂರದೇವ, a particular kind of demon).

ಮೂರಿ mûri. The destroying deity. See ಮಾರಿಯ-.

ಮೂರುತಿ mûruti. Tbh. of ಮೂರ್ತಿ. (My.). See ತ್ರೈ-; J. 10, 38; Dp. 32, 5.

ಮೂರುಳಿ mûruḷi. = ಮಾರುಳಿ, q. v.

ಮೂಱು mûṟu. (Ŝmd. 154). = ಮು, etc. (222). The number three; three (ತ್ರೀಣಿ, ತ್ರಯ Nn. 98; Bp. 40, 73; C.; T. ಮೂನ್ರು; M. ಮೂನ್ನು; Tĕ. ಮುಗುರು, ಮುಗ್ಗುರು, ಮೂಡು; Tu. ಮೂಜಿ). ಮೂಱಣ Čh. 326), ಮೂಱಱ (C.); ಮೂಱನ್ನು (Si. 62; C.); ಮೂಱಱಲ್ಲಿ (Ŝmd. 32. 189 Cm.; Nn. 98; Bp. 35, 32; C.); ಮೂಱಱೊಳ್ (Ŝmd. 189); ಮೂಱಱಂ (135); ಮೂಱರ್ಕೆ; ಮೂಱಕ್ಕೆ (Bp. 21, 27; C.). ಮೂಱು ಮಾತ್ರೆಯನುಳ್ಳುದು (ತ್ರಿಮಾತ್ರಕಂ Ŝmd. 18 Cm.). ಮೂಱು ಲಿಂಗಂ (ಸ್ತ್ರೀ ಪುಂ ನಪುಂಸಕಗಳೆಪ್ಪ ಮೂಱು ಲಿಂಗಂ 186 Cm.). ಮೂಱುಂ ಲಗ್ಗದೊಳಂ (Čpr. 5, after 76). ಮೂಱುಂ ಲೋಕವಿದೆಲ್ಲಂ (ತ್ರಿಭುವನಮಖಿಲಮಿದಂ); ಮೂಱು ವೇದಂಗಳುಂ (ತ್ರಯಿ); ಎರಡು ಮೂಱು ಸೂಳ್ ನುಡಿವ ನುಡಿ (ಆಮ್ರೇಡಿತ); ಪಾದ ದೇವ ಭಟ್ಟಾರಕ ಈ ಮೂಱುಂ ಹೆಸರ ಕಡೆಯೊಳು ಪೂಜಾವಚನ; ಭದ್ರ ಮನ್ದ ಮೃಗ ಎನ್ದು, ಇನ್ತು ಆನೆಗಳ್ ಮೂಱು ತೆಱನಕ್ಕುಂ; ಮೂಱು ರೇಖೆಯನುಳ್ಳ ಕೊರಲು (ಕಮ್ಬುಗ್ರೀವೆ Hlâ.). ಮೂಱು ದಾರಿ ಉತ್ತ ಕೆಯಿ (ತ್ರಿಗುಣಾಕೃತ Nr.). ಮನ್ದಂ ಮೃಗಂ ಭದ್ರಮೆನಲು ಗಜಜಾತಿ ಮೂಱನ್ದಮಕ್ಕು (Mr. 154). ಮೂಱು ವೇದಗಳು (ತ್ರಯಿ Si. 53). ಮೂಱು ದಿನದ ದಾಟಿಗೆ ಆಱು ಜೋಡು ಓಲೆ.— ಮುಪ್ಪಾದ ಮೇಲೆ ಮೂಱು ದಿನವಿರದಾರದು.— ಆಲಸ್ಯದವಗೆ ಎರಡು ಕೆಲಸ, ಲೋಭಿಗೆ ಮೂಱು ಖರ್ಚು (Prvs.). See Prv. s. ಮುತ್ತಯ್ದೆ. — ಮೂಱಗ್ನಿ. -ಅಗ್ನಿ. The three sacrificial fires (ತ್ರೇತ Si. 239). — ಮೂಱಡಿ. -ಅಡಿ. Three feet (Bp. 2, 5; J. 16, 20). — ಮೂಱಡಿಗ. -ಅಡಿಗ. Agni (ಅಗ್ನಿ Ŝs.). — ಮೂಱನೆಯ. -ಅನೆಯ. Third (Bp. 58, 59; B. 2, 48; C.). ಮೂಱನೆಯ ವರ್ಣಂ (Ŝmd. 378). ಮೂಱನೆಯ ಯುಗ (ದ್ವಾಪರ Nr.). — ಮೂಱನೆಯಂ. (Ŝmd. 243). A third man. — ಮೂಱನೆಯವ. -ಅವ. A third man (C.). ಮೂಱನೆಯವರು ಕೇಳದ ಮಾತು (ಅಪಶ್ರವಣ G.). ಮೂಱನೆಯವನೊ... (B. 3, 71). — ಮೂಱನೆಯವಳು. -ಅವಳು. ಮೂಱನೆಯಾಕೆ. -ಆಕೆ. A third woman (My.; B. 5, 283). — ಮೂಱಮ್ಬಕ. -ಅಮ್ಬಕ. Three eyes (J. 31, 46). — ಮೂಱವಸರ. -ಅವಸರ. The three times: morning, noon, and evening (Bp. 18, 42; 44, 24; 45, 10). — ಮೂಱಿರುಳ್. -ಇರುಳ್. Three nights (J. 32, ...). — ಮೂಱು ಎಣೆನ ಕಳ್ಳಿ. A large leafless, thorny and milky shrub, Euphorbia antiquorum Lin. (Z.). — ಮೂಱು ಕಟ್ಟು. Three bands or ties (J. 8, 19). — ಮೂಱು ಕಣ್. Three eyes (Bp. 50, 66). ಮೂಱು ಕಣ್ಣವ. -ಅವ. A man with three eyes (J. 16, 20). — ಮೂಱು ಗಾವುದ. = ಮೂಗಾವುದ. ಮೂಱು ಗಾವುದದೊಳಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅಶ್ವಮೇಧಯಾಗ ಮಾಡ್ಕೊಂಡ ಅನ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಮೂಱು ಗ್ರಾಮ. Three villages. 2. a musical expression. ಶ್ರುತಿಯೊಳ್ ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡು ಗಮಕಮಕ್ಕು. ಅವಕೆ ದೇಶೀಯ ಮೇಳಮಕ್ಕು, ಅವಕೆ ಮೂಱು ಗ್ರಾಮಮ್, ಅ... (Mr. 78). — ಮೂಱು ದಾರಿ. A place where three roads meet and much dust is found. ಮುನ್ದಣ ಬುದ್ಧಿ ತಪ್ಪಿದರೆ ಮೂಱು ದಾರಿಯ ಮಣ್ಣೇ.— ಮೂಱು ದಾರಿ ಆಱು ಬಟ್ಟೆ (said when a business is spoiled, Prvs.). — ಮೂಱು ನಾಮ. The three sectarian lines applied to a Vaishṇava's forehead and other parts of the body. ಮೂಱು ನಾಮದವ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಹನ್ನೆರಡು ನಾಮದವ ಎಲ್ಲಿ ಹೋದಾನು? (Prv.). — ಮೂಱು ನಾಲ್ಕು. Three or four (B. 2, 21. 35; 3, 13; C.). — ಮೂಱು ನಾಲ್ಕುಂ. Seven (Bp. 5, 64). — ಮೂಱು ಪಾಡಿ. Three times (Bp. 50, 38; My.). — ಮೂಱು ಮನ್ದಿ. Three persons (C.). ಹುರುಳಿ ತಿನ್ನುವವನಿಗೆ ಕಣ್ಣ ಹಿಡಿಯುವವರು ಮೂಱು ಮನ್ದಿ (Prv.). — ಮೂಱು ಮೂಱು. Three and three, in a distributive sense, each three, every three (B. 3, 3. 106; 4, 46). — ಮೂಱು ಮೂರ್ತಿ. = ತ್ರಿಮೂರ್ತಿ. (My.). — ಮೂಱು ಮೋಹ. Three môhas (Čpr. 8, 80). — ಮೂಱು ಲೋಕ. The three worlds. ಮೂವರ ಕಿವಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿದ್ದು ಮೂಱು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟುವದು.— ತಾನುಣ್ಟೋ? ಮೂಱು ಲೋಕ ಉಣ್ಟೋ? (Prvs.). — ಮೂಱು ವರುಷ. Three years. ಮೂಱು ವರುಷದ ಬುದ್ಧಿ ನೂಱು ವರುಷದ ತನಕ (Prv.). — ಮೂಱುವರೆ. -ಅರೆ. Three and a *half* (My.; B. 3, 86; 5, 252). — ಮೂಱು ವರ್ಣ. Three colours; — three letters: the letters a, u, ma (My.; ತ್ರೈವರ್ಣಾತ್ಮಕವಾದ ಪ್ರಣವ Kp. 4, 8, 1 Cm.). — ಮೂಱು ವಿಧ. = ಮೂವಿಧ. Three modes, etc. ಪೊಲನಡೆಯದ, ನೆಲನಡೆಯದ, ಕೆಲನಡೆಯದ, ಮೂಱು ವಿಧವಡೆಯದ (Ŝmd. 127; *cf.* ಮೂಱು ವಿಧ). — ಮೂಱುಂ ಸೂಲ್. Three times (ಮೂಮೆ Čt. II, 85). — ಮೂಱು ಸಂಜೆ. Evening-twilight, nightfall (My.; ಪಿಮ್ಬಗಲ್ G.; B. 3, 80). — ಮೂಱು ಸನ್ಧ್ಯೆ. = ತ್ರಿಸನ್ಧ್ಯೆ. (Bp. 39, 4). — ಮೂಱು ಸೂಳ್. -ಸೂಳು. Three times or turns (Bp. 46, 55; 51, 79; 60, 61). — ಮೂಱು ಹೊತ್ತು. The three periods of the day: morning, noon, and evening (Bp. 50, 66; My.). — ಮೂಱೂ ಕಾಲು. Three and a quarter (My.; B. 5, 255). — ಮೂಱೂ ಸಂಜೆ = ಮೂಱು-. (ಪ್ರದೋಷ G.; B. 4, 176. 183; My.). ಮೂಱು ಸಂಜೆಯ ಬಿಸಲು (G. 153). — ಮೂಱೆರಡು. -ಎರಡು. Six (Bp. 1, 9; My.). — ಮೂಱೆಲೆಗನ್ನೆ. -ಎಲೆ-. The plant Hedysarum gangeticum (ವಿದಾರಿಗನ್ಧೆ, ಸಾಲಪರ್ಣಿ, ಅಂಶುಮತಿ, ಸ್ಥಿರೆ, ಧ್ರುವೆ Nr.). — ಮೂಱೆಲೆಹೊನ್ನೆ. = ಮೂಱೆಲೆಗನ್ನೆ. (Si. 150; My.).

ಮೂರ್ mûr. = ಮೂಱು, etc. (Bp. 46, 3). See ಮೂರ್ಮೆ. — ಮೂರ್ಕೋಟಿ. Three krores (J. 19, 4). — ಮೂರ್ಗಳ್. Three (plural form, Č. Bp. 47, 30). — ಮೂರ್ದಿನ. Three days (Bp. 27, 22). — ಮೂರ್ವಿಧ. = ಮೂಱು ವಿಧ. (Bp. 18, 87). — ಮೂರ್ಸೂಳ್. = ಮೂಱು ಸೂಳ್. (Bp. 9, 7; 50, 30).

ಮೂರ್ಖ mûrkha. = ಮುಕ್ಕ. Stupid, foolish, silly, ignorant; — *a fool, a blockhead.* ಮೂರ್ಖಗೆ ಹೇಳಿದ ಬುದ್ಧಿ, ಗೋ...

Digitized by Google

ಕಲ್ಲ ಮೇಲೆ ಹೊಯಿದ ಮಟಿ³ (Prv.). See Sp. s. ಮೆಲು. — ಮೂರ್ಖನೆಯ್ದಾರ್. N. (Bp. 44, 60. 63. 64). — ಮೂರ್ಖಪಟ್ಟು. The obstinate way in which a fool grasps or handles a business (My.).

ಮೂರ್ಖತನ mûrkhatana. Stupidity, folly, foolishness, dulness, ignorance (ವ್ಯಾಮೋಹ Čb.; My.; B. 4, 161; 5, 109).

ಮೂರ್ಖತೆ mûrkhatĕ. = ಮೂರ್ಖತನ. (Sk.; Grj. 6, 11).

ಮೂರ್ಖತ್ವ mûrkhatva. = ಮೂರ್ಖತೆ. (Sk.; My.).

ಮೂರ್ಚು mûrču. 1. (= ಮುಚ್ಚು). To be stupefied, etc. See Kk. s. ಮೂರ್ಛೆವೋಗು.

ಮೂರ್ಚು mûrču. 2. (Tbh. of ಮೂರ್ಛೆ). — ಮೂರ್ಚೋಗು. (*i. e.* ಮೂರ್ಚು ಹೋಗು). To be stupefied, to faint away, etc. (ಹಮ್ಮುದಮ್ಮೋಗು Čt. II, 111).

ಮೂರ್ಛನ mûrčhana. Stupefying, etc. 2, fainting, swoon, stupor, etc. 3, violence, vehemence; growth, increase. 4, swelling or rising of sounds, an intonation, note, a tone or semi-tone in the musical scale (Sk.; V. 11, 8).

ಮೂರ್ಛನೆ mûrčhanĕ. ಮೂರ್ಛನಾ. = ಮೂರ್ಛನ. — ಮೂರ್ಛನೆ ತಿಳಿ. Loss of consciousness, etc. to disappear (Bp. 28, 61). — ಮೂರ್ಛನೆ ಬಿಗಿ. Stupor to seize firmly or become strong (Bp. 28, 54).

ಮೂರ್ಛಾನುಗತ mûrčhâ-anugata. Arrived at a swoon: swooned (J. 4, 43).

ಮೂರ್ಛಾಲ mûrčhâla. *Fainting, fainted, senseless.*

ಮೂರ್ಛಾವಿಲ mûrčhâ-âvila. Not clear (in one's mind) on account of stupor (Šêv. 5, 18).

ಮೂರ್ಛಾವೇಗ mûrčhâ-vêga. Violence or intensity of fainting (Čpr. 5, 18).

ಮೂರ್ಛಿ mûrčhi. A person overcome with stupor;—a puffed-up, proud or insolent man (ಸೊಕ್ಕಿದಂ Bhn. 65).

ಮೂರ್ಛಿತ mûrčhita. *Stupefied, rendered senseless, fainted, fainting.* (Bp. 46, 23; My.). Feminines ಮೂರ್ಛಿತಳು (B. 5, 132), ಮೂರ್ಛಿತೆ (My.). 2, *grown, increased, augmented, swollen, intensified, thick, solid.*

ಮೂರ್ಛಿಸು mûrčhisu. To become torpid or stupefied, to become senseless, to faint away, to swoon (Č. Bp. 19, 31).

ಮೂರ್ಛೆ mûrčhĕ. ಮೂರ್ಛಾ. = ಮುಚ್ಚೆ 1, (ಮೂರ್ಚು 2). *Fainting, loss of consciousness, a swoon, stupor;*—spiritual stupor or blindness, hallucination (ಮಬ್ಬು Nn. 124). 2, the rising of sounds, diatonic scale. — ಮೂರ್ಛೆಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. = ಮೂರ್ಛೆವೋಗು. (My.). — ಮೂರ್ಛೆ ತಿಳಿ. A swoon to pass away: to recover from fainting, etc. (ಮಲಚು G.; My.). ಮೂರ್ಛೆ ತಿಳಿದಂ (ತಿಪರತ್ತಂ Kk. 91). — ಮೂರ್ಛೆದಿಳಿ. -ತಿಳಿ. = ಮೂರ್ಛೆ ತಿಳಿ. (Abh. P. 9, 111). — ಮೂರ್ಛೆರೋಗ. Epilepsy (My.). — ಮೂರ್ಛೆವೋಗು. -ಪೋಗು. To become torpid or stupefied, to become senseless, to lose consciousness, to faint, etc. (Abh. P. 10, 154; Šêv. 4, 22). ಮೂರ್ಛೆವೋದಂ (ಮುಚ್ಚಿಂ Kk. 75, o. r. ಮೂರ್ಚಿದಂ). See ಮುಚ್ಚಿದ್. — ಮೂರ್ಛೆ ಹೊಂದು. = ಮೂರ್ಛೆಗೊಳ್ಳು. (My.; ಹಮ್ಮಯ್ಸು G.).

ಮೂರ್ತ mûrta. = ಮುಹೂರ್ತ 2. Thickened; *settled into any fixed shape, formed, substantial, solid, material, corporeal, embodied.* 2, *stupefied, unconscious, fainted, insensible.* — ಮೂರ್ತಗೊಳಿಸು. = ಮೂರ್ತಿ-. To cause to take a (sitting) posture: to cause to sit down (Bp. 4, 5). — ಮೂರ್ತ ಮಾಡು. To form a (sitting) figure: to sit down (My.).

ಮೂರ್ತಿ mûrti. = ಮೂರುತಿ. Any solid body, any material form, anything which has definite shape and limits; a material element (especially as a component of the human body);—*body, form, visible shape; matter, substance;*—embodiment, manifestation, incarnation, personification. 2, *an image, an idol, a statue, a figure, a form.* ಮೂರ್ತಿ ಸಣ್ಣದಾದರೂ ಕೀರ್ತಿ ದೊಡ್ಡದು (Prv.). — ಮೂರ್ತಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To assume a body or form (Abh. P. 3, 144. 145); to take a (sitting) posture: to sit down (Šêv. 1, after 72; 5, after 57; V. 14, after 31). — ಮೂರ್ತಿಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. = ಮೂರ್ತಗೊಳಿಸು. (Rśv. 8, after 80; V. 14, after 27 & 28; 23, after 13). — ಮೂರ್ತಿವೆಡ್. -ಪೆಡ್. To assume a body or form (Šêv. 1, after 79).

ಮೂರ್ತಿಪೂಜೆ mûrti-pûjĕ. Idol-worship (My.).

ಮೂರ್ತಿಮತ್ mûrti-mat. Having a material or bodily form, material, embodied, corporeal, incarnate, personified.

ಮೂರ್ತಿಮದ್ವಸ್ತುಸಮ್ಮದ mûrtimat-vastu-sammada. The pleasant group of embodied objects (ಪುದ್ಗಲ, ಮೂರ್ತಿಯುಳ್ಳ ವಸ್ತುಗಳು Nn. 96).

ಮೂರ್ತ್ಯಷ್ಟಕ mûrti-ashṭaka. Eight forms (Šêv. 5, 34; see ಅಷ್ಟಮೂರ್ತಿ).

ಮೂರ್ಧ mûrdha. The forehead;—*the head* (ತಲೆ Mr. 315);—the top. ಮೂರ್ಧ್ನಿ, on the head, at the head (My.; G.).

ಮೂರ್ಧಜ mûrdha-ja. *The hair of the head.*

ಮೂರ್ಧನ್ಯ mûrdhanya. Belonging to the head. 2, cerebral, as a letter (Šmd. 27).

ಮೂರ್ಧಪಿಂಡ mûrdha-pinḍa. A lump upon the head of an elephant: *either of the globes on the forehead of an elephant* (ಕುಂಭ, ಆನೆಯ ಕುಂಭಸ್ಥಲ, ಎರಡು ಕುಂಭಸ್ಥಲದ ನಡುಬೀಡು ಎಂಬುದು Hlâ.).

ಮೂರ್ಧವೇಷ್ಟನ mûrdha-vêshṭana. *A turban.*

ಮೂರ್ಧಾಭಿಷಿಕ್ತ mûrdha-abhishikta. Having the head anointed, inaugurated, installed;—*a consecrated king;*—*a Kshatriya;*—a royal counsellor.

ಮೂರ್ಧಾಭಿಷೇಚನ mûrdha-abhishêčana. The act of consecrating, anointing, inauguration (J. 18, 3).

ಮೂರ್ಧ್ನ್ಯಾಘ್ರಾಣ mûrdhni-âghrâṇa. Smelling at the head (Grj. 8, 110; 8, after 119).

ಮೂರ್ಮೆ mûṟ-mĕ. (Šmd. 243). = ಮೂಮೆ. Thrice.

ಮೂರ್ವೆ mûrvĕ. *The plant Sanseviera roxburghiana Shult.*, a sort of creeper from the fibres of which bow-strings and the girdle of the Kshatriyas are made.

ಮೂಲ mûla. *The root of any plant or tree* (ಬೇರ್ Nn. 66; ಮರದ ಬೇರು 100; *cf.* ಮೊದಲ್; Tĕ. ಮುದಲ = ಮೂಲ; M. ಮೂಡು, the bottom). 2, the bottom of anything (ಬುಡ, ಮೊದಲ್ Nn. 136);—*the basis, the ground-work, the beginning;*—a wall (ಮೊದಲ್, ಕಾಲ 2 Nn. 20). 3, *root, origin;* cause; means; the first cause. 4, the original, the original text of any work. 5, original property, capital, principal, stock. 6, *the nineteenth lunar asterism.* 7, the end: termination, destruction, ruin (My.). ಮೂಲ ತಿಳಿದವಗೆ ಮೇಲೆ ತೋರಿಸ ಬೇಡ. — ಕುರುಡಿಗೆ ಮದುವೆಯಾದರೆ ಮನೇ ಗಡಿಗೆಗೆ ಮೂಲ. — ಬಡವನ ಸಿಟ್ಟು ದವಡೆಗೆ ಮೂಲ. — ಹಾಲೀ ಬಿತ್ತಲು ಕಾಲಿಗೆ ಮೂಲ. — ಮೊಣ್ಣಕೊಡಲಿ ಬಿಟ್ಟಿಗೆ ಮೂಲ. — ಹಾಲಿ ನೆಟ್ಟು ಕಾಲಿಗೆ ಮೂಲವಾಯಿತು (Prvs.). — ಮೂಲಗಣ್ಣು. = ಮೂ

Digitized by Google

ಲಧನ. (B. 5, 102). — ಮೂಲಬಣ್ಣವಲ. = ಮೂಲಗಣ್ಣು. (B. 5, 98; My.). — ಮೂಲಪ್ಪುರಂ. -೦-. To the bottom (Čpr. 5, after 42).

ಮೂಲಕ mûlaka. = ಮುಲ್ಲಂಗಿ, ಮೂಲಗೆ, ಮೂಲಂಗಿ. Having roots; rooted in, springing from;—on the ground or reason of; on account of (My.; B. 4, 92. 163). 2, an esculent root;—*the radish, Raphanus sativus* Lin.

ಮೂಲಕರ್ಮ mûla-karma. *Magical employment of roots, sorcery.*

ಮೂಲಕಾರಣ mûla-kârana. The first or original cause (My.).

ಮೂಲಗೆ mûlagĕ. Tbh. of ಮೂಲಕ. (ಮೂಲಕ Hlâ.).

ಮೂಲಂಗಿ mûlangi. Tbh. of ಮೂಲಕ. (ಮೂಲಕ Nr.; Mr. 95; Si. 162; My.).

ಮೂಲತಃ mûla-taḥ. From the root;—from the beginning (B. 4, 89; My.).

ಮೂಲದ್ರವ್ಯ mûla-dravya. = ಮೂಲಧನ. (ಪರಿಪಣ G.; My.).

ಮೂಲಧನ mûla-dhana. *Original property, capital, principal, stock* (Bp. 27, 1).

ಮೂಲನ mûlana. Rooting. See ನಿರ್ಮೂಲನ.

ಮೂಲನಕ್ಷತ್ರ mûla-nakshatra. = ಮೂಲ No. 6. (J. 28, 14).

ಮೂಲನಗರ mûla-nagara. *Old town, opposed to the suburbs.*

ಮೂಲನಿವಾಸಿ mûla-nivâsi. An original inhabitant, an aboriginal (B. 4, 205; My.).

ಮೂಲಬಲ mûla-bala. An original force, the principal force or army (My.); one's own army (Si. 267).

ಮೂಲಭದ್ರಿಕೆ mûla-bhadrikĕ. A certain permutation of letters (Mr. 352).

ಮೂಲಭೂತ mûla-bhûta. Become the root or original. (B. 4, 86).

ಮೂಲಮನ್ತ್ರ mûla-mantra. An original or fundamental mantra; the principal mantra of a sect (Bp. 38, 45; My.).

ಮೂಲರೋಗ mûla-rôga. = ಮೂಲವ್ಯಾಧಿ. (My.).

ಮೂಲವಿಗ್ರಹ mûla-vigraha. A base-idol: an idol of stone that is not taken out of the temple for processions (My.).

ಮೂಲವ್ಯಾಧಿ mûla-vyâdhi. The disease called piles (ಗುದಕೀಲಕ, etc. Hlâ.; ಅಸನಾಂಕುರ Mr. 386; ಅರ್ಶಸ್, ದುರ್ನಾಮಕ, ಮೊಳೇ ರೋಗ Si. 201; ಅರ್ಶಸ್, ದುರ್ನಾಮಕ G.; C.; Tĕ., T.; Mhr. ಮೂಳವ್ಯಾಧಿ).

ಮೂಲಸ್ಥಾನ mûla-sthâna. The place of origin (B. 3, 23; My.);—a principal place.

ಮೂಲಸ್ಥಾಪಕ mûla-sthâpaka. The first establisher, the founder (B. 4, 213; My.).

ಮೂಲಾಧಾರ mûla-âdhâra. A mystical circle situated above the generative organs (see ಚಕ್ರ).

ಮೂಲಿಕ mûlika. Primary, principal. 2, the first one, an elder brother (ಅಗ್ರಜ, ತನ್ನಿನ್ದಹೂ ಹಿರಿಯನು Nn. 44). 3, the slough of a snake (ನಿರ್ಮೋಕ, ಹಾವಿನ ಹೆರೆ 44). 4, a weapon (ಶಸ್ತ್ರ, ಆಯುಧ 44). 5, a physician (ವೈದ್ಯನು 44). 6, a sick man (ರೋಗಿ, ವ್ಯಾಧಿಸ್ಥ 44). 7, the moon (ಮೃಗಧರ, ಚನ್ದ್ರ 44).

ಮೂಲಿಕಾಶಕ್ತಿ mûlikâ-śakti. The virtue of a medicinal root (My.).

ಮೂಲಿಕೆ mûlikĕ. ಮೂಲಿಕಾ. = ಮುರಿಕೆ. A root; a multitude or collection of roots. 2, Ceylon leadwort (ಶಿಖಿ, ಚಿತ್ರಮೂಲಿಕ Nn. 4). ಮೂಲಿಕೆಗಳ ಮಾರುವವನು (ಶದಲಿ, ಮೂಲಿಗ Nn. 43).

ಮೂಲಿಗ mûla-iga. (Šmd. 233). A vendor of (medicinal) roots (ಶದಲಿ, ಮೂಲಿಕೆಗಳ ಮಾರುವವನು (Nn. 43). 2, a man of ancient times (ಪದ್ಯಯುಂ Šmd. 232 Mḍb.).

ಮೂಲಿತ mûlita. Rooted. See ಉನ್-, ನಿರ್-.

ಮೂಲೀಕರ್ಮ mûlî-karma. *Magical employment of roots, sorcery.*

ಮೂಲುಗು mûlugu. = ಮುಲುಕು 2. (My.; Tĕ.).

ಮೂಲೆ mûlĕ. A corner; an angle; a point of the compass (My.; Tĕ., M.; T. ಮೂಲೈ). ಎರಡು ದಿಕ್ಕುಗಳ ನಡುವೆ ಇರುವ ಮೂಲೆಗಳು (ಅಪದಿಶ, ವಿದಿಶ್ Si. 29). ಮೂಲೆಗೆ ಇಡುವನ್ತಾದ್ದು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಡ ಬಾರದು.—ಮೂಡೋ ಮೂಡಿ ಹೋದ ದೆಸೆಯಿನ್ದ ಮೂಲೇ ಕಸವೆಲ್ಲ ಹೋಯಿತು (Prvs.). See ಚಾ-, ದಿಗ್-; Bp. 26, 26; 28, 34. 52; 54, 12; Bh. 1, 20, 57; B. 2, 50; 4, 177; 5, 191. 227; Prv. a. ಮೊದಲು. — ಮೂಲೆದಣ್ಡಿಗೆ. = ದಣ್ಡಿಗೆ. (My.). — ಮೂಲೆಮಟ್ಟ. A mason's or carpenter's square (My.).

ಮೂಲ್ಯ mûlya. Being at the root;—to be eradicated:—to be bought for a price, purchasable. 2, original value; *price, worth, value, cost.* 3, wages. 4, capital, principal.

ಮೂಷಕ mûshaka. = ಮೂಸಕ. A thief;—*a mouse; a rat.*

ಮೂಷಕವಾಹನ mûshaka-vâhana. Gaṇêśa (My.).

ಮೂಷಿಕ mûshika. = ಮೂಸಿಕ. *A mouse; a rat;*—a thief, a plunderer.

ಮೂಷಿಕಪರ್ಣಿ mûshika-parṇi. *An aquatic plant, Salvinia cucullata* Roxb. (see ಇಲಿವಾಲ).

ಮೂಷಿಕೆ mûshikĕ. *A female rat or mouse, a rat, a mouse* (ಹೆಗ್ಗಣ Si. 170).

ಮೂಷಿತ mûshita. = ಮುಷಿತ. *Stolen.*

ಮೂಷೆ mûshĕ. = ಮುಸಿ, ಮೂಸಿ, ಮೂಸೆ. A rat, a mouse. 2, *a crucible.*

ಮೂಸಕ mûsaka. Tbh. of ಮೂಷಕ. — ಮೂಸಕದೇರ. -ತೇರ. Gaṇêśa (ವಿನಾಯಕ Kk. 5, o. r. ಮೂಷಿಕ-).

ಮೂಸಣ್ಡಿ mûsaṇḍi. (= ಮುಸುಣ್ಡಿ). — ಮೂಸಣ್ಡಿತೊತ್ತು. -ತೊತ್ತು. A perverse maid (Bp. 55, 29).

ಮೂಸಿ mûsi. Tbh. of ಮೂಷೆ. A crucible (ಮುಸಿ G.). ಭಂಗಾರವನ್ನು ಕರಗಿಸುವ ಮೂಸಿ (ತೈಜಸಾವರ್ತಿನಿ G.).

ಮೂಸಿಕ mûsika. Tbh. of ಮೂಷಿಕ. — ಮೂಸಿಕದೇರ. = ಮೂಸಕ-, q. v.

ಮೂಸು mûsu. To smell (v. t., ಆಘ್ರಾಣ Šmd. Dh.; Bp. 24, 29; Rśv. 5, after 114; My.; T. ಮೋ, ಮೋರು, ಮೂಗರು; Tĕ. ಮೂರ್ ಕೊನು, ಮೂರು ಕೊನು, ಮೂಚಿ ಚೂಚು, ಮೂಚೂಚು; see ಮುಣ್ಣು 1). ಮೂಸಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ಘ್ರಾಣ, ಘ್ರಾತ Nr.). ಪೂವಂ ಮೂಸಿದಂ (Šmd. 156). ಮೂಸಿದ್ದು ಮೂದೇವಿಗೂ ಆಗದು (Prv.). — ಮೂಸಿ ನೋಡು. To explore by the smell: to smell (C.; ಆಘ್ರಾಣಿಸು, ಘ್ರಾಣಿಸು G.). ಮೂಸಿ ನೋಡಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ಘ್ರಾಣ, ಘ್ರಾತ Si. 378). ಮೂಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಮೂಗಿನ ನಾತ ಹೋದೀತೇ? (Prv.). See Bp. 14, 30; 24, 78; 32, 27. 60, 32.

ಮೂಸೆ mûsĕ. Tbh. of ಮೂಷೆ. A crucible (My.; Tĕ.; T. ಮೂಷೈ; Mhr. ಮೂಸ, ಮೋಸ; Mhr. also: a matrix; a mould; a trace, a track). ಚಿನ್ನ ಮೊದಲಾದುದು ಕರಗಿಸುವ ಮೂಸೆ (ಮೂಷೆ, etc. Si. 345).

ಮೂಳೆ mûḷĕ. A bone (ಎಲು, ಅಸ್ಥಿ Šm. 32; ಎಲು Bhā. 31; Abh. P. 13, after 54; Śśv. 4, 15; My.; Tĕ. ಮುದುಸು

Digitized by Google

a bone). ತಲೇ ಮೂಳೆ (ಕರ್ಪರ, ಕಪಾಲ Sl. 206); ಬೆನ್ನು ಮೂಳೆಗೆ ಬುಡ (ತ್ರಿಕ 209); ಹಣೆಯ ಮೂಳೆ (ಶಂಖ, ಲಲಾಟಾಸ್ಥಿ 408).

ಮೂಟಿ mûla. The state of being deprived of or without, that of being bare, that of being maimed (*cf.* ಮೋಟು). **2,** a man without ears, an earless man (ಕಿವಿಯಿಲ್ಲದಂ Mr. 389). **3,** a man who has lost any member; a word of abuse: a man with a mental defect, a fool, a brute (My.; see Bp. 14, 30; 52, 10; ಕಾಡುಮೂಡ). ತೋಳು ಪೂಜಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಮೂಡನಾದ.—ದೂಳಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದವ ಮೂಡನಿನ್ನ ಕಡೆ (Prvs.). See Prv. s. ಬಡಿವಾರ. — ಮೂಡಕಿವಿ. A maimed ear; an ear without any ornament (My.). ಮುಣ್ಡಿಗೆ ಗಣ್ಡ ದಾಡಿನು, ಮೂಡಕಿವಿಗೆ ಓಲೆ ದಾಡಿದು (Prv.). — ಮೂಡನಾಯಿ. A maimed dog. ತೂಳು ಬನ್ದು ಹೇದ್ದ ಮಾತು ಮೂಡನಾಯಿ ಹ್ಯಾಗೆ ಕೇಳ ಬೇಕು?—ಹೆಣ್ಡತಿ ಹಗ್ಗತತಿಯಾದರೆ ಗಣ್ಡ ಮೂಡ ನಾಯಿಗಿನ್ತ ಕಡೆ (Prvs.).

ಮೂಟಿ mûli. 1. = ಮೂಡ No. 1. See ಕತ್ತು-, ಕಾಲು-, ಕೆಯ್-. (M., T. ಮೂಳಿ). **2,** an earless woman (ಕಿವಿಯಿಲ್ಲದ ವಳ್ Śmd. I; Râm. 5, 2, 34; see ಕಿವಿ No. 1). **3,** a woman without any ornament in her ears (My.; see ಕಿವಿ No 2). **4,** a widow (My.; see ಉಚ್ಚ-; Prv. s. ಮುಕ್ಕ 3). ಮೂಡೀ ಮೂಗುತಿ ಹೋದ ದೆಸೆಯಿನ್ದ ಮೂಲೇ ಕಸವೆಲ್ಲಾ ಹೋಯಿತು.—ಕಿವಿ ಕಿತ್ತ ಮೂಡಿ ಬೇಲಿ ನುಗ್ಗ ಹೆದರುವಳೇ?—ನೂಲೋ ಹೆಣ್ಡತಿಯ ಬಿಟ್ಟು, ಹೇಲೋ ಮೂಡಿಯ ತನ್ದ.—ಮಂಕುಮೂಡಿ ಯಾದರೆ ಬೆಂಕಿ ಹೊತ್ತದೇ? (Prvs.).

ಮೂಟಿ mûli. 2. The spout of a water-jar (ಕರಗದ ಜೂಳಿ Śmd. I).

ಮೃಕಣ್ಡು mṛikaṇḍu. N. of a ṛishi, the father of Mârkaṇḍêya.

ಮೃಗ mṛiga. = ಮಿಕ, ಮಿಗ, ಮಿಗೆ, ಮುರಗ, ಮುರಿಗ, ಮುರುಗ. *A wild beast.* 2, *any quadruped, an animal in general, e. g.* a cow (ಪಶುವ್ರಜ, ಗೋವ್ರುಗಳು Nn. 81);—*a deer, an antelope* (ಕಮಲ, ಎರಳೆ Nn. 29; ಹರಿಣ, ಎರಳೆ 95; ಹುಲ್ಲೆ Mr. 162);—*an elephant characterized by particular marks* (ದನ್ತಿ, ಆನೆ 81; see Hlâ. s. ಮೂಡು);—a jackal (ವನಾಯು, ನರಿ 81);—game in general (ಬೇಟೆಮೃಗ, ನಾನಾಮೃಗ 81). 3, *the spots on the moon represented as a hare or antelope.* 4, the nakshatra Mṛigaśiras (ತಾರಗೆ, ನಕ್ಷತ್ರ 81). 5, *seeking, research, investigation.*

ಮೃಗಜಲ mṛiga-jala. Deer-water: mirage. (ಬಿಸಲ್ಗುದುರೆ G.).

ಮೃಗಜಾಲಿಕೆ mṛiga-jâlikĕ. *A net for snaring game.*

ಮೃಗಣೆ mṛigaṇĕ. *Seeking, searching, research, inquiry.*

ಮೃಗತೃಷ್ಣೆ mṛiga-tṛishṇĕ. Deer-thirst: *mirage.*

ಮೃಗದಂಶ mṛiga-daṁśa. Animal biter: *a dog.*

ಮೃಗದ್ವಿಷ mṛiga-dvisha. A lion (ಸಿಂಹ G.).

ಮೃಗಧರ mṛiga-dhara. The moon (ಚನ್ದ್ರ Nn. 44; J. 10, 5). 2, Śiva (My.). 3, the number 1 (Ĉh.). 4, a mountain (J. 10, 5).

ಮೃಗಧೂರ್ತಕ mṛiga-dhûrtaka. *A jackal.*

ಮೃಗನಯನೆ mṛiga-nayanĕ. = ಮೃಗಾಕ್ಷಿ. (Bp. 41, 5).

ಮೃಗನಾಭಿ mṛiga-nâbhi. *Musk.* ತಲೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಇಲ್ಲ, ತನು ಮೃಗನಾಭಿ ಬೇಡಿತು (Prv.).

ಮೃಗನಾರಿ mṛiga-nâri. A vegetable and medicinal substance, erycibe paniculata, used as a vermifuge (ವಿಳಂಗ Mr. 142).

ಮೃಗನೇತ್ರ mṛiga-nêtra. N. of a vṛitta (Ĉh.).

ಮೃಗಪತಿ mṛiga-pati. *A lion.* 2, a tiger. 3, a roe-buck.

ಮೃಗಪಾಲಿಕೆ mṛiga-pâlikĕ. A musk-deer. (R.).

ಮೃಗಪೋತ mṛiga-pôta. A young deer, a fawn;—a young wild beast (ಕೊಣಸು Ĉt. II, 80).

ಮೃಗಬನ್ಧನಿ mṛiga-bandhani. *A net for snaring game.*

ಮೃಗಭೇದ mṛiga-bhêda. A sort of quadruped. See ಉಡು.

ಮೃಗಭೇದನ mṛiga-bhêdana. A tiger; N. of an asura (Śiv. 5, 9).

ಮೃಗಮದ mṛiga-mada. *Musk.*

ಮೃಗಯಾತ್ರೆ mṛiga-yâtrĕ. Hunting, the chase (Śiv. 2, 118).

ಮೃಗಯು mṛigayu. *A huntsman.*

ಮೃಗಯೆ mṛigayĕ. *Hunting, the chase.*

ಮೃಗರಿಪು mṛiga-ripu. *A lion* (Bp. 52, 50; Bh. 1, 8, 40).

ಮೃಗರೋಮಜ mṛiga-rôma-ja. *Woollen.*

ಮೃಗಲಂಘನ mṛiga-langhana. Leaping or jumping of animals. See ಕೊಣಕು.

ಮೃಗಲಾಂಛನ mṛiga-lânchana. The moon (Līlv. 3, 2).

ಮೃಗಲಿಂಗ mṛiga-linga. = ಮುರಗಲಿಂಗ. N. of a linga (Bp. 19, 74).

ಮೃಗವಧಾಜೀವ mṛiga-vadha-âjīva. *A huntsman.*

ಮೃಗವಾಹನ mṛiga-vâhana. Vâyu. (R.).

ಮೃಗವಿಶೇಷ mṛiga-viśêsha. A kind of quadruped. See ಉಡು.

ಮೃಗವ್ಯ mṛigavya. *Hunting, the chase.*

ಮೃಗಶಿರ mṛiga-śira. = ಮೃಗಶಿರಸ್. (My.).

ಮೃಗಶಿರಸ್ mṛiga-śiras. *The fifth lunar mansion or nakshatra.*

ಮೃಗಶಿರೆ mṛiga-śirĕ. = ಮೃಗಶಿರಸ್. (ಮೃಗಶೀರ್ಷ Mr. 39; My.).

ಮೃಗಶೀರ್ಷ mṛiga-śīrsha. *The fifth lunar mansion.*

ಮೃಗಶೃಂಗಧರ mṛiga-śṛinga-dhara. Carrying a stag's horn (J. 33, 40).

ಮೃಗಾಕ್ಷಿ mṛiga-akshi. A woman with eyes like an antelope's. (J. 11, 8; 30, 15).

ಮೃಗಾಂಕ mṛiga-anka. *The moon* (ಸಸಿ Śm. 111; Kk. 97; Śmd. 386).

ಮೃಗಾದನ mṛiga-adana. *A hyena;*—a hunting leopard.

ಮೃಗಾರಾತಿ mṛiga-arâti. A lion (ಸಿಂಹ Mr. 159).

ಮೃಗಾರಿ mṛiga-ari. A lion;—*a tiger.*

ಮೃಗಾಶನ mṛiga-aśana. A tiger;—a leopard;—a lion (G.).

ಮೃಗಿ mṛigi. = ಮುರಗಿ. *A female deer or antelope, a doe.* (Ĉpr. 4, 47; Bp. 34, 29).

ಮೃಗಿತ mṛigita. Chased, hunted after;—*sought, searched for.*

ಮೃಗೇನ್ದ್ರ mṛiga-indra. *A lion;*—a tiger.

ಮೃಗೋದ್ಭವ mṛiga-udbhava. Musk (Rśv. 13, 88; Śiv. 1, 50).

ಮೃಜೆ mṛijĕ. Wiping, cleansing; *cleaning the person by wiping, bathing, or rubbing it with unguents.*

ಮೃಡ mṛiḍa. = ಮಿಡ. *Śiva.*

ಮೃಡಾನಿ mṛiḍâni. *Pârvati.*

ಮೃಣಾಲ mṛiṇâla. The creeping root of a lotus; *the film or fibres attached to the stalk of a lotus; the hollow or*

Digitized by Google

tubular stalk of a lotus (ಪ್ರಕಾಣ್ಡ, ತಾವರೆಯ ದಣ್ಟು Nn. 60; ಬಿಸ, ಕೊನರ್ Nr.; ನಾಳ Hlâ.). ತಾವರೇ ಬಳ್ಳಿಯ ಕೊದಿಎಗಳು (ಮೃಣಾಲ, ಬಿಸ Si. 96).

ಮೃಣ್ಮಯ mṛid-maya. = ಮೃನ್ಮಯ.

ಮೃಣ್ಮಯಪಾತ್ರೆ mṛiṇmaya-pâtrĕ. An earthen vessel (ಮಣ್ಣ ಮಡಕೆ Nn. 85).

ಮೃತ mṛita. = ಮಿತ 2. *Dead, deceased;* mortal (Bp. 51, 29). 2, death (ನಿರ್ಯಾಣ, ಸಾವು Nn. 90). 3, a dead body, a corpse (ಕುಣಪ, ಹೆಣನು Nn. 11; ಶವ, ಸಾವು 64). 4, water (ಅರ್ಣ, ಉದಕ 11). 5, disease (ರೋಗ, ವ್ಯಾಧಿ 11). 6, dispute (ವಾದ, ಜಗಳ 11). 7, begging. — ಮೃತವಾಗು. -ಆಗು. To die (My.). ಆ ಯುವತಿ ಮೃತವಾಗೆ (Bp. 32, 42).

ಮೃತತಿಥಿ mṛita-tithi. The death-day of any relation, on which śrâddha is performed (My.).

ಮೃತಪತ್ರ mṛita-patra. A written will (B. 5, 264).

ಮೃತಸಂಸ್ಕಾರ mṛita-saṁskâra. *Funeral rites or ceremonies, obsequies.* (ಸಾಧನ G.).

ಮೃತಸಂಜೀವ mṛita-sañjîva. Making alive: N. of a plant (Râm. 6, 36, 45).

ಮೃತಸಂಜೀವಕ mṛita-sañjîvaka. Reviving the dead (J. 24, 9).

ಮೃತಸಂಜೀವಿ mṛita-sañjîvi. = ಮೃತಸಂಜೀವ. (Râm. 6, 36, 46).

ಮೃತಸ್ನಾತ mṛita-snâta. *One who has washed himself after a death or funeral, bathed after mourning.*

ಮೃತಸ್ನಾನ mṛita-snâna. *Ablution after a death or funeral.*

ಮೃತಾಲಕ mṛitâlaka. *A kind of loam or clay.*

ಮೃತಾಶೌಚ mṛita-âśauća. Impurity contracted through a death in one's family (My.).

ಮೃತಿ mṛiti. Death (ನಿರ್ಯಾಣ, ಸಾವು Nn. 79; ಸಾವು G.). See ಸಾಯ್; Kâvy. IV, 2, 16.

ಮೃತೆ mṛitĕ. *Food or alms obtained by begging.*

ಮೃತ್ತಾಲಕ mṛittâlaka. = ಮೃತಾಲಕ.

ಮೃತ್ತಿಕೆ mṛittikĕ. *Earth, clay, loam.*

ಮೃತ್ತು mṛittu. Tbh. of ಮೃದ್. (My.).

ಮೃತ್ಪಿಣ್ಡ mṛid-piṇḍa. A clod of earth, a lump of clay.

ಮೃತ್ಪಿಣ್ಡಸಂಘಟನ mṛitpiṇḍa-saṅghaṭana. Joining clods of earth together. See ಒಟ್ಟು 2.

ಮೃತ್ಯು mṛityu. = ಮಿತ್ತು, ಮಿದ್ದು. *Death* (ಸಾವು G.; see ಚೋದ 1); death personified, also as a female (Dp. 4, 4); — Yama, the god of death. ತೃಪ್ತನಿಗಾದರೂ ಮೃತ್ಯು ತಪ್ಪದು (Prv.).

ಮೃತ್ಯುಂಜಯ mṛityu-ṅ-jaya. Overcoming death. 2, *Śiva*

ಮೃತ್ಯುಂಜಯಮನ್ತ್ರ mṛityuñjaya-mantra. A mantra that overcomes death (Ćpr. 5, after 35).

ಮೃತ್ಯುತಿಥಿ mṛityu-tithi. = ಮೃತತಿಥಿ. (B. 4, 215).

ಮೃತ್ಯುಪತ್ರ mṛityu-patra. = ಮೃತಪತ್ರ. (B. 5, 183).

ಮೃತ್ಯುಭಯಹರ mṛityu-bhaya-hara. Removing the peril of death or the fear of death (Bp. 46, 33).

ಮೃತ್ಯುಹರ mṛityu-hara. Remover of death: Śiva (Śsr. 4, 45).

ಮೃತ್ಸೆ mṛitsĕ. *Good earth or clay.*

ಮೃತ್ಸ್ನೆ mṛitsnĕ. *Good earth or clay.* 2, *a kind of loam or clay.*

ಮೃದ್ mṛid. ಮೃತ್. = ಮಟ್ಟಿ, ಮೃತ್ತು. *Earth, soil, clay, loam.*

ಮೃದಂಗ mṛidaṅga. *A sort of tabour* (ಮದ್ದಳೆ, ಮುರಜ Hlâ.; ಮದ್ದಳೆ Nn. 66, Mr. 80; ರಿಗ್ಗವಣೆ Ćt. II, 97). 2, N. of a plant (= ಘೋಷಾತಕಿ in Sk.; ಫಲಿನಿ, ಜಾಲಿನಿ, ಹೀರೆ Mr. 146).

ಮೃದು mṛidu. = ಮಿದು, ಮಿದುವು, ಮೆತ್ತು, ಮೆದು (ಮೆಲ್, ಮೆಲು). *Soft, tender, supple, flexible, pliant.* 2, *mild, gentle;* — softness, mildness, gentleness; — weak, moderate; blunt; slow. ನಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಜಾಡುವದು, ಮೃದುವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಊಡುವದು (Prv.).

ಮೃದುತರ mṛidu-tara. Uncommonly mild, etc. (Bp. 33, 4; 38, 36; 39, 61; 57, 36).

ಮೃದುತಲ mṛidu-tala. A soft sole of the foot (Grj. 3, after 91).

ಮೃದುತ್ವಚ್ mṛidu-tvać. *A species of birch tree* (= ಭೂರ್ಜ).

ಮೃದುನೇತ್ರ mṛidu-nêtra. N. of a vṛitta (Ćh.).

ಮೃದುಲ mṛidula. *Soft, tender, mild, gentle.*

ಮೃದುಯಾನ mṛidu-yâna. Slow walk (Ćpr. 7, 119).

ಮೃದುವಾಕ್ಕು mṛidu-vâkku. A mild, gentle word (My.).

ಮೃದುಶಬ್ದ mṛidu-śabda. A gentle sound or word (Kk. 2).

ಮೃದುಸ್ಮಿತ mṛidu-smita. A gentle smile (Śsr. 4, 59).

ಮೃದೂಕ್ತಿ mṛidu-ukti. A gentle word (Ćpr. 5, 17).

ಮೃದ್ಘಟ mṛid-ghaṭa. = ಮೃದ್ಭಾಣ್ಡ. (My.).

ಮೃದ್ಭಾಣ್ಡ mṛid-bhâṇḍa. *An earthen vessel.*

ಮೃದ್ವೀಕಾಲತೆ mṛidvîkâ-latĕ. A vine (Ćpr. 1, after 101).

ಮೃದ್ವೀಕೆ mṛidvîkĕ. = ಮುದ್ರಿಕೆ, ಮುದ್ದಿಗೆ 1. A vine; — *a bunch of grapes, a grape.*

ಮೃಧ mṛidha. *War, battle.*

ಮೃನ್ಮಯ mṛid-maya. = ಮೃಣ್ಮಯ. Made of earth or clay, earthen.

ಮೃಷಾ mṛishâ. In vain, to no purpose, uselessly. 2, *wrongly, falsely, untruly.* 3, untruth.

ಮೃಷಾರ್ಥಕ mṛishâ-arthaka. *Having a false sense or meaning, untrue, absurd.*

ಮೃಷೆ mṛishĕ. = ಮೃಷಾ No. 3. Untruth (My.).

ಮೃಷ್ಟ mṛishṭa. Wiped, rubbed; *cleansed, clean, pure;* — smeared, besmeared; — prepared, dressed, savoury. 2, pepper.

ಮೃಷ್ಟಾನ್ನ mṛishṭa-anna. Delicate food, dainties (ಅಮೃತಾನ್ನ Nn. 155; J. 6, 53).

ಮೆ mĕ. 1. An affix for the formation of nouns, *e. g.* ಒಲ್ಮೆ, ಬಲ್ಮೆ, ಕಡುಮೆ, ಮೆಯ್ಮೆ, ಊರ್ಮೆ, ಪೆರ್ಮೆ (Śmd. 243).

ಮೆ mĕ. 2. An affix for expressing so and so many times, *e. g.* ಒರ್ಮೆ, ಇರ್ಮೆ, ಮೂರ್ಮೆ, ಸಾಸಿರ್ಮೆ, ಪಲರ್ಮೆ (Śmd. 242. 243).

ಮೆಕ್ಕಾ mĕkkâ. = ಮುಕ್ಕಾ, etc. (Si. 101; My.).

ಮೆಕ್ಕೆ mĕkkĕ. A climbing herb, Cucumis trigonus Roxb. (Bryonia callosa Rottl., ಉವಾರ್ರು Mr. 148; Bh. 1, 8, 76; My.; *cf.* ಮಿನಿಕೆ). ಅಕ್ಕಿಯಿನ್ದಲೆ ತೆಂಗು, ಮೆಕ್ಕೆಯಿಂ ಕಣಕ, ಜಾನಕ್ಕಿಯಿಂ ಲಂಕೆ ಕೆಡುವನ್ತೆ ದುರ್ಬುದ್ಧಿ ತೋಕ್ಕೆ ಕೇಡು (Sp.). See ದೊಡ್ಡ-, ಹಾವು-, ಹೆಮ್-.

ಮೆಚ್ಚವಣಿಗೆ mĕććavaṇigĕ. What recommends itself or is praiseworthy (ಮೆಚ್ಚನುಳ್ಳುದು Śmd. 11, Kk. 75; Śm. 56).

ಮೆಚ್ಚಿಕೆ mĕććikĕ. = ಮಚ್ಚಿಕೆ, ಮೆಚ್ಚಿಗೆ. Assent, approval, approbation, liking, pleasure (My.). See ಮೆಚ್-.

Digitized by Google

ಮೆಚ್ಚಿಗೆ mĕččigĕ. = ಮೆಚ್ಚಿಕೆ. (My.).

ಮೆಚ್ಚಿಸು mĕččisu. = ಮಚ್ಚಿಸು, etc. To cause to assent, etc., to please (Bp. 12, 25; 25, 14; 31, 23; 52, 28; 53, 54; 58, 26; 61, 54; Šiv. 2, 84; J. 7, 15).

ಮೆಚ್ಚು mĕččū. 1. = ಮಚ್ಚು 1, etc. To assent, to agree to, to admit to be true, to approve, to be pleased with; to like (ಅಭ್ಯುಪಗಮ Šmd. Dh.; ಒಡಂಬಡು Šmd. 4. 296 Cm.; ಅಂಗೀಕರಿಸು 385 Cm.; My.; Tĕ.; T. ಮೆಚ್ಚು, to praise, laud). ಅಃ, ಸನ್ನಯಮಿಲ್ಲ! ಮೆಚ್ಚಿದೆಂ (Šmd. 20). ದೇವತೆಯರ್ ಮೆಚ್ಚೆ, ವರಮುನ್ ಅರಸಂಗಿತ್ತರ್ (109). ಬಿರುದಾವಳಿಯೊಳ್ ಮೆಚ್ಚಿದನೆತ್ತ ಪೇಳ್ವುದು (207). ಹದುರರ್ ಅದಂ ಮೆಚ್ಚರ್ (296). ವಿಜಯಸಿರಿ ವಾಚಾಟಂಗೆ ಮೆಚ್ಚುವಳೆ? (Bh. 2, 13, 47). ಮೆಚ್ಚಿದವನಿಗೆ ಮಸಣವೇ ಸುಖ (Prv.). See Čpr. 7, after 94; Grj. 10, 114; Bp. 22, 19; 24, 67; 25, 26; 27, 64; 36, 16; 37, 10; 40, 41; 41, 30; 43, 40; 46, 51; 54, 76; 57, 61; 60, 60; Nn. 8; Šm. 1; J. 2, 23; 29, 32.

ಮೆಚ್ಚು mĕččū. 2. = ಮಚ್ಚು 2, etc. Assent, approbation; what recommends itself, is pleasant, etc.; satisfaction, pleasure. (Tĕ.). ಮೆಚ್ಚಿನೊಳ್ ಅಕ್ಷೀವದೊಳ್ ಬೆಚ್ಚ ಓ (Šmd. 69). ನಾನಾರ್ಥರತ್ನಾಕರಂ...ಜಗದೊಳ್ ಜಾಣರ ಮೆಚ್ಚು (Nn. 168). ನಚ್ಚುಮಚ್ಚಿನ ವಾದಿಯರ್ಗಂ ಮೆಚ್ಚನೀವೃತಿರ್ದಳು ಮೋಹಿನೀದೇವಿ (Prll. 3, 26). See Čpr. 3, 45; Abh. P. 3, 67; 8, 65; Bp. 14, 13; 28, 47; 43, 37. — ಮೆಚ್ಚುಗುಡು. -ಕುಡು. To assent (Čpr. 7, after 95; 11, after 26); to give what creates satisfaction (V. 14, 56).

ಮೆಚ್ಚು mĕččū. 3. = ಮಚ್ಚು 3. See Bhn. 58. ಮಬ್ಬು. — ಮೆಚ್ಚುಮದ್ದು. = ಮಚ್ಚುಮದ್ದು. (G. 423).

ಮೆಚ್ಚುತು mĕččutu. That which recommends itself or is pleasant. — ಮೆಚ್ಚುತುಣ್ಣಿ. Delightful food (Šmd. 75; it is a bad compound, as it may be taken for ಮೆಚ್ಚು-ತುಣ್ಣಿ 75).

ಮೆಚ್ಚುವಿಕೆ mĕččuvikĕ. Assenting, agreeing to, etc. (G. 423).

ಮೆಟ್ಟಿಗೆ mĕṭṭigĕ. A step, a stair; steps, stairs (My.; Tĕ. ಮೆಟಿಕೆ, ಮೆಟ್ಟಿಕೆ).

ಮೆಟ್ಟಿಸು mĕṭṭisu. To cause to step or walk, to cause to tread on, etc. (My.; Rāv. 6, after 11; see ಹಿಮ್-).

ಮೆಟ್ಟು mĕṭṭu. 1. To put or place down the foot or feet; to step, to pace, to walk; to tread or trample on; to put the foot on or in, to put on, as a slipper or shoe (ಪಾದವಿನ್ಯಾಸ Šmd. Dh.; ಚರಣವಿನ್ಯಾಸ Šm. 88; My.; Tĕ.; see s. ಮಿದಿ). ಮುಟ್ಟಿತು ಮುಟ್ಟದು ದಿವಮಂ, ಮೆಟ್ಟಿತು ಮೆಟ್ಟದು ರಸಾತಲಾಗ್ರಮನೆಮ್ಬೊಲ್ ಬಿಟ್ಟಳಮಾಗಿರೆ ದಿವಿಜರ ದಿಟ್ಟಿಗೆ ಸೊಗಯಿಪುದು ಮುನ್ದ ಮನ್ದರಶೈಲಂ (Šmd. 266). ಬಳಸನ್ತಿರೆ ಮೆಲ್ಲನೆ ಮೆಟ್ಟು! (272). ಅಡಿಯಂ ಸೀಳುವವಾನೆ ಮೆಟ್ಟಲಪುದೇ? (Sā. 11). ತೆಱದ ಕೆಣ್ಣವಂ ಮೆಟ್ಟ ಮುಱುಗುವಾ ತೆಱನನ್ತೆ ಆಱಿಯದರ ಕೂಟ (Sp.). ಪುಲಿನ್ದಂ... ಕೆರ್ಪಂ ನಲವಿಂ ಮೆಟ್ಟುತ್ತೆ (Rāv. 5, 51). ಮೆಟ್ಟ ಸೀಳ್ವ...ಗಜಂಗಳ್ (6, after 11). ಮೆಟ್ಟದಲ್ಲದೆ ಹಾವು ಕಡಿಯದು.—ಮೆಟ್ಟದಾಕ್ಷಣ ಗಟ್ಟ ತಗ್ಗೀತೇ?—(ಹೇಲನ್ನು) ಮೆಟ್ಟೀ! ಅನ್ದರೆ ತಿನ್ದರೇನು ಕೊಟ್ಟೀ? ಅನ್ದ (Prvs.). See Čpr. 8, after 44; Bp. 12, 12; 22, 15; 26, 14; 32, 32; 43, 84; 45, 6; 51, 41; 60, 14; Rāv. 4, after 14; 6, after 11; 13, 96; J. 7, 17; B. 5, 297; ತವಮ್-, ಪೆಡಮ್-, ಹಿಮ್-.

ಮೆಟ್ಟು mĕṭṭu. 2. Stepping; a step of the foot (ಅಡಿವಜ್ಜೆ Čt. 1, 47); that goes (see ಪೆಡಮೆಟ್ಟು 2). **2,** the step or stop of a stringed instrument on which the finger is pressed so as to modify the tone (My.; T., Tĕ.). **3,** a sandal, a shoe (ಪಾದತ್ರಾಣ Šmd. Dh.; ಕೆರ್ಪು Šm. 88; My.; Tĕ.). ನೆಣ್ಣರೊಳಗಣ ಸಾಲ ಮೆಟ್ಟನೊಳಗಣ ಕಲ್ಲು.—ನಿನ್ನ ಹೊಡೆಗೆ ನನ್ನ ಮೆಟ್ಟೇ? (Prvs.). **4,** the step of a stair (Bp. 20, 21; My.). ಮೆಟ್ಟುಗಳು (ಆರೋಹಣ, ಸೋಪಾನ Si. 112; ಸೋಪಾನ, ಪಾವಟಿಗೆ G.). **5,** a kind of foot-ring of which two are put to the second toe and which tingle when struck together by walking (My.). — ಮೆಟ್ಟಕ್ಕಿ. -ಅಕ್ಕಿ. Rice which is stepped on: a large platter filled with rice on which the bridegroom has to stand at the marriage ceremonies (Grj. 10, after 82, 10, 85; Bh. 1, 16, 65; Rām. 1, 16, 46; J. 31, 16). — ಮೆಟ್ಟುಗತ್ತಿ. -ಕತ್ತಿ. = ಈಳಿಗೆ No. 2, ಈಳಿಗೆಕತ್ತಿ. (My.). — ಮೆಟ್ಟುಗಲ್ಲು. -ಕಲ್ಲು. A step-stone, a stair. ಮೆಟ್ಟುಗಲ್ಲೇ ಗಟ್ಟ, ದಾವಿನೀರೇ ಭಾಗೀರಥಿ.—ಮೆಟ್ಟುಗಲ್ಲು ಚಿನ್ನವಾದರೆ ನಿನಗರವಾಸಿ, ನಿನಗರವಾಸಿ (Prvs.). — ಮೆಟ್ಟುಹಲಿಗೆ. The lower timber of a door (Si. 110).

ಮೆಟ್ರೆ mĕṭṟĕ. The throat (My.; T. ಮನ್ನೆ, ಮೆನ್ನಿ, the throat; M. ಮನ್ನೆ, Tĕ. ಮೆಡ, the neck; T., M. ಮಿಡಱು, the neck; the throat). — ಮೆಟ್ರೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A swelling of the glands of the throat (My.).

ಮೆಟ್ಲ mĕṭla. A step, a stair. See ಕಲ್ಲು-.

ಮೆಟ್ಲು mĕṭlu. = ಮೆಟ್ಲ. (My.).

ಮೆಡಱು mĕḍaṟu. To plait, as screens. ತಟ್ಟ ಮೆಡಱದನೆನ್ದು, ತಟ್ಟವೆಣದಂ (Šmd. II; Kk. 76; see ಮಿಣಿ).

ಮೆಣಸಿಗೆ mĕṇasigĕ. N. of a plant (ಅರು Mr. 139).

ಮೆಣಸು mĕṇasu. = ಮೆಣಸು, etc. (ವೇಲ್ಲಜ, ಮರಿಚ Nr.; ವೇಲ್ಲಜ, ಮರಿಚ, ಉಷಣ Hlā.; ಉಷಣ, ಮರೀಚಕ Mr. 138; Bp. 33, 13; My.; B. 4, 177). ಮೆಣಸು ಕೊಡಿತರೆ ಜೋಳಕ್ಕಿನ್ತ ಕಡೆಯೇ? (Prv.). See ಕಾಡು-, ಮರ-; Prv. s. ಸಂಸ್ಕೃತ. — ಮೆಣಸಿನ ಕಸ. A common weed, Cleome monophylla Lin. (Z.). 2, the weed Vinca pusilla Murr. (Z.). — ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ. Chilli, the pod of the Spanish or Cayenne pepper, Capsicum annuum Lin. (Z.; My.; B. 4, 177). — ಮೆಣಸಿನ ಬಳ್ಳಿ. The black pepper vine, Piper nigrum Lin. (Z.; My.). — ಮೆಣಸಿನ ಹಮ್ಬು. = ಮೆಣಸಿನ ಬಳ್ಳಿ. (My.). — ಮೆಣಸು ಕಾಳು. ಮೆಣಸಿನ ಕಾಳು. A corn of black pepper (My.; B. 4, 71).

ಮೆತ್ತಗೆ mĕttu-agĕ 4. = ಮೆತ್ತಿಗೆ. Softness; soft, pliant, etc.; softly; slowly (Bp. 38, 35; My.; T. ಮಿರುದು, ಮೆತ್ತು). ಮೆತ್ತಗಿರುವದು (ಮೃದು, ಮೃದುಲ, ಕೋಮಲ, etc. Si. 374). ಬೆಕ್ಕಿನ ಮೆಯ್ಯು ಹತ್ತಿಯ ಹಾಗೆ ಮೆತ್ತಗಿರುತ್ತದೆ (B. 1, 26). ಹಾವಿನ ಮೆಯ್ ಮೆತ್ತಗೆ (2, 22). ಒಟ್ಟೆಯ ಅಂಗಾಲು..ಬಹು ಮೆತ್ತಗೆ ಇರುತ್ತವೆ (3, 64). ನೆನೆದ ಕಲ್ಲು ಮೆತ್ತಗೆ ಆದೀತೇ? (Prv.).

ಮೆತ್ತನೆ mĕttanĕ. = ಮೆತ್ತಿಗೆ. Plastering; plaster for coating walls, etc. (My.). ಮೆತ್ತನೆ ಹಾಕು (My.).

ಮೆತ್ತನೆ mĕttu-anĕ 2. = ಮೆತ್ತಾನೆ. Soft, etc. (My.).

Digitized by Google

ಮೆತ್ತನ್ನ mĕttu-anna 1. Soft, etc. (My.). ಮೆತ್ತನ್ನ ಹುಲ್ಲು (G. 63). ಮೆತ್ತನ್ನ ತೊಗಲು (B. 1, 20). See 3, 30. 31; 4, 144. 215.

ಮೆತ್ತಾನೆ mĕttu-âně 4. = ಮೆತ್ತನೆ. (My.).

ಮೆತ್ತಿಗೆ mĕttigĕ. = ಮೆತ್ತನೆ. (My.).

ಮೆತ್ತಿಗೆ mĕttigĕ. = ಮೆತ್ತಗೆ. (My.).

ಮೆತ್ತು mĕttu. To coat walls with chunam or mud, to plaster, to plaster over, to lay on or apply to; to press into (J. 12, 27; My.; Tĕ.; T., M. ಮೆಟುಗು, to daub a place with cow-dung, to wax or varnish; Tĕ. ಮೇಗು, to smear, besmear; see ಮೆರುಗು); to cover (J. 14, 4). ಎಲುವನಿಕ್ಕಿ ಮೆತ್ತಿದ ಗೋಡೆ (ಏಡೂಕ Nr. *a*). ಮೆತ್ತಿದ ನರಕೆ (ಏಡೂಕ Nr. *b*). ಬೊದಿದು ಮೆತ್ತುವ ಕೆಲಸ (ಪುಸ್ತ Si. 344). ಇಲಿಯನ್ನು ಬಳಗೆ ಬಿಟ್ಟು, ಬಿಲಕ್ಕೆ ಮಣ್ಣು ಮೆತ್ತಿದ.—ಕತ್ತಿಗೆ ಮೆತ್ತಿದ ಜೇನು (Prvs.). ಅಮರಾರಿಗೆ . . . ಶೇಷಾನ್ನದಲಿ ತೋಱುತ ತುತ್ತುಗಳ ತೂಗುತ್ತ ಮೆತ್ತಿ ಕೊಣ್ಡನು ದಾಯೊಳ್ (Bh. 1, 10, 32).

ಮೆತ್ತು mĕttu. Tbh. of ಮೃದು. See ಮೆತ್ತನ್ನ, ಮೆತ್ತಾನೆ; T. s. ಮೆತ್ತಗೆ.

ಮೆತ್ತುವಿಕೆ mĕttuvikĕ. Smearing over, etc. (ಸಮಾಲಮ್ಭ, ವಿಲೇಪನ Si. 397).

ಮೆತ್ತೆ mĕttĕ. Bedding, a matrass (My.; Tĕ., M.; T. ಮೆತ್ತೈ).

ಮೆದಗ mĕdaga. (fr. ಮೆದೆ). A stupid man (My.). Feminine ಮೆದಗಿ (My.).

ಮೆದಡು mĕdadu. Tbh. of ಮೇದಸ್. Marrow; the brain (Tĕ.; ಹೃದಯದಲ್ಲಿಯೂ ಎಲುವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವ ನೆಣ, ಮೇದಸ್ Si. 204).

ಮೆದಳು mâdaḷu = ಮೆದಡು. (My.).

ಮೆದು mĕdu. Tbh. of ಮೃದು. (My.; T.).

ಮೆದುಳ್ mĕduḷ. = ಮೆದುಳು. (J. 12, 45).

ಮೆದುಳು mĕduḷu. = ಮೆದಡು. (My.). ಎಲುವುಗಳ ಗೂಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಮೆದುಳು (ಮಸ್ತಿಷ್ಕ, ಗೋರ್ಧ Si. 205).

ಮೆದೆ mĕdĕ. A heap, a pile (Bh. 1, 15, 7); a stack, especially of straw before being thrashed (ತೃಣರಾಶಿ Śm. 99; My.). 2, a crude mass: stupidity, silliness (ಹೆಡ್ಡತನ Śm. 99). ಹುಲ್ಲುಮೆದೆ (ತೃಣ್ಯ, ತೃಣಸಂಹತಿ Si. 165). ಮೆದೇ ಹುಲ್ಲು ಸೂಜಿಯಾಗುತ್ತದೆ, ಹಿಡಿ ಹುಲ್ಲಿಗೆ ಒದ್ದಾಡುತ್ತಾನೆ (Prv.). — ಮೆದೆಗೆಡಹು. -ಕೆಡಹು. To make fall down in heaps (J. 12, 43). — ಮೆದೆಗೆಡೆ. -ಕೆಡೆ. To fall down in heaps (Grj. 6, after 5; 6, 8; J. 22, 23). — ಮೆದೆಯೊಟ್ಟು. -ಒಟ್ಟು. To pile, to stack (My.). — ಮೆದೆ ಹಾಕು. = ಮೆದೆಯೊಟ್ಟು. (My.).

ಮೆದೆ mĕdĕ. (Tbh. of ಮುಂಜ). = ಬಲ್ಬಜ (Si. 163).

ಮೆದ್ದು mĕddu. P. p. of ಮೆಲು, ಮೆಲ್ಲು.

ಮೆನ್ತೆ mĕntĕ. Tbh. of ಮನ್ಥ. A common vegetable plant, fenugreek, Trigonella foenum graecum Lin. (My.; Tĕ. ಮೆನ್ತಿ; T. ವೆನ್ದಿಯ, ವೆನ್ದೈಯ; M. ವೆನ್ದಯ; Mhr. ಮೇಥಿ). ಮೆನ್ತೆ ತಿನ್ದಾಕ್ಷಣ ಕುನ್ತೀ ಮಗನಾದಾನೇ? (Prv.). — ಮೆನ್ತೆಕಾಯಿ. Fenugreek grain (My.). — ಮೆನ್ತೆಪಲ್ಯ. The fenugreek vegetable (My.). — ಮೆನ್ತೆಸೊಪ್ಪು. = ಮೆನ್ತೆಪಲ್ಯ. (My.).

ಮೆನ್ತೆಯ mĕntĕya. = ಮೆನ್ತೆ. (My.).

ಮೆನ್ತ್ಯ mĕntya. = ಮೆನ್ತೆಯ. (My.). ಅನ್ತ್ಯಜನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ, ಮೆನ್ತ್ಯ ಕದ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಮೆನ್ಥೆಯ mĕnthĕya. (= ಮೆನ್ತ್ಯ). The creeper Gaertnera racemosa (ಅತಿಮುಕ್ತ, etc. Kk. 18).

ಮೆಯ್ mĕy. (Śmd. 58). = ಮಯ್ 1, ಮಯಿ, ಮೆಯಿ, ಮೆಯ್ಯಿ, ಮೈ. The body;—side, part; place (ಒಡಲ್, ದೊಕ್ಕೆ Śm. 71; ಸ್ವರೂಪ Śmd. 142. 358. 385 Cn.; My.; T., M. ಮೆಯ್, ಮೇನಿ; Tĕ. ಮಯಿ, ಮೆಯಿ, ಮೆಯಿ, ಮೇ-, ಮೇನು). ಮೆಯ್ಯ ಮಸಿ (Śmd. 84). ತುಱುಗಳ ಮೆಯ್ಗಳ ರೋಮ (291). ಪಿನ್ತಣ ಮೆಯ್ಯೊಳ್ (201); ಪೆಱಗಣ ಮೆಯ್ಯೊಳ್ (52). ಮೆಯ್ಯ ಕೂದಲು (ರೋಮ, ತನೂರುಹ); ಪಡೆಯು ಹಿನ್ದಣ ಮೆಯ್ (ಪ್ರತಿಗ್ರಹ Hlā.). ಮೆಯ್ಯ ಕೂದಲು (ರೋಮ, etc.); ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮೆಯ್ಯ ತೆರೆ (ವಲಿ); ಕೋಡಗದ ಮೆಯ್ಯ ಬಣ್ಣ (ಶ್ಯಾವ, etc.); ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚು ಮೊದಲಾದ ಮೆಯ್ಯ ಮಲಂ (ಕಿಟ್ಟ, etc.); ಮೆಯ್ಯ ಹಾಸಲಿನ್ದ ಮಾಡಿದ ಗುಳಿಗೆ (ವರ್ತಿ); ಬಡ ಮೆಯ್ಯವನು (ಅಮಾಂಸ, etc.); ತುಮ್ಬಿದ ಮೆಯ್ಯವನು (ಬಲವಾನ್); ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲ ಇಕ್ಕೆಲದುಮ್ ಒಳಗಣ ಮೆಯ್ಯೊಳಂ ಸೋಪಾನಂ ಬೆರಸಿ ಮಾಡಿದ ಮಣ್ಣ ರಾಶಿ (ಪ್ರಘಣ Nr.). ಮೆಯ್ಯ ತಿಮಿರು (ಕಣ್ಡು, ಖರ್ಜು Mr. 384); ಮೆಯ್ಯ ಕೂದಲ್ (ರೋಮ 319). ಮೆಯ್ಯ ಜೋಡು (ಸವಗ Śm. 42). ಮೆಯ್ಯ ಬಲಕಡೆ (ಅಪಸವ್ಯ Si. 376); ಮೆಯ್ಯೊಳಗೆ ಎಡಗಡೆ (ಸವ್ಯ 376); ಹಾವಿನ ಮೆಯ್ (ಭೋಗ 410); ಚಿಕ್ಕ ಮೆಯ್ಯವನು (ಕ್ಷುದ್ರ, ಅಲ್ಪತನು 198); ಅಜೀರ್ಣದಿನ್ದ ಮೆಯ್ ಬಿಸಿಯಾಗುವಿಕೆ (ಜ್ವರ 201. 400); ಮೆಯ್ಯೊಳಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಕೂದಲು (ತನೂರುಹ, etc. 216). ಮೆಯ್ ಬೆಳ್ಳಗಾದವನ ನೆರಳು ಬೆಳ್ಳಗೆಯೇ?—ಮೆಯ್ಯೆಲ್ಲ ಚನ್ನ, ಮೂತ್ರ ಹಿತ್ತಾಳೆ.—ಮೆಯ್ಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ರೋಗಕ್ಕಿನ್ತ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಔಷಧ ಮೇಲು (Prvs.). ಆಕೆಳು ಅವನನ್ನು ಕಣ್ಣ ಕೂಡಲೆ ಇವಳು ಲಿಕ್ಕ ಅವನ ಮೆಯ್ಮೇಲೆ ಬರುತ್ತದೆ (B. 2, 19). ಆ ಹಾವು . . ಅವನ ಮೆಯ್ಮೇಲೆಯೇ ಬನ್ದು (2, 28). ಹುಚ್ಚುನಾಯಿಗಳನ್ನು ತನ್ನ... ನಾ ಕಾದರ ಮೆಯ್ಮೇಲೆ ಬಿಡುತ್ತೀರೋ? (2, 53). See Čpr. 5, 65. 69. 123; Bp. 57, 60; Bh. 1, 5, 5; 3, 13, 17; Rāv. 9, 22; J. 11, 25. 37; 28, 4; 30, 19; ಇಮ್-, ಎಳ್-, ಕೆಳ-, ಮೊದ-. — ಮೆಯ್ಕಟ್ಟು. The build or form of the body (C.; B. 3, 39; 4, 22; B. 5, 66. 165. 276). — ಮೆಯ್ಯೂದಲು. The hair of the body (Si. 73). — ಮೆಯ್ಕೆಡಿಸು. To ruin (one's) body (My.). —ಮೆಯ್ಕೆಡು. The body to be ruined, wasted away, etc. (Bp. 56, 52; 57, 57). — ಮೆಯ್ಗೊಡು. = ಮೆಯ್ಗುಡು, ಮೆಯ್ಯೊಡು. To deliver the body or one's self over, to present, exhibit or expose the body or one's self (Bh. 1, 10. 38); to apply the body (or shoulders) to. — ಮೆಯ್ಕೊಳೆ. Impurities on the body (My.). — ಮೆಯ್ಗಟಿತ. -ಕಡಿತ. Cutting the body (Bh. 6, 8, 12). — ಮೆಯ್ಗಣ್ಣ. -ಕಣ್ಣ. He who has the body full of eyes: Indra (ಸುರಪ Čt. II, 31). — ಮೆಯ್ಗಮ್ಪು. -ಕಮ್ಪು. The smell or fragrance of the body (J. 3, 8. 10). — ಮೆಯ್ಗರೆ. -ಕರೆ. To hide the body or one's self (ಅಡಂಗು Śs.; Kk. 43; Śm. 44). ಧ್ವಂಗನೆಕು. . . ಕುತ್ತೆಸಳ್ದು ಕೊಳ್ ಅಯ್ದು ಮೆಯ್ಗರೆದು, ಕೇಸರದೊಳ್ ನಲುವಿಂ ಪೊರೆದ (Cpr. 7, 60). ಮೆಯ್ಗರೆಯಲ್ ಪಾಣ್ಡವರ್ಗೆ ನೆಱೆದುವು ಬರಿಸಂ (Śmd. 73). See Čpr. 7, 44. 109; 8, 29. 101; Abh. P. 1, 60; 7, 59; 10, 9; 14, 122; Grj. 1, 66; Rāv. 13, 90; Č. Bp. 42, 27. 28; J. 16, 42. — ಮೆಯ್ಗರ್ಚು. -ಕರ್ಚು. To wash (or rub) the body (Rāv. 2, after 8). — ಮೆಯ್ಗಪ್ಪು. -ಕಪ್ಪು. (Śmd. 50). The body's black colour. — ಮೆಯ್ಗಲಿ. -ಕಲಿ. A person of a powerful body, a valiant person (Abh. P. 5, 4. 75). ಸಮರದೊಳ್ ಈತಂ ಮೆಯ್ಗಲಿ (Śmd. 163). — ಮೆಯ್ಗಳ್ಳ. -ಕಳ್ಳ. A lazy man (C.; B. 4, 139; Si. 401). — ಮೆಯ್ಗಳ್ಳತನ. -ಕಳ್ಳತನ. Slothfulness, laziness (C.; B. 4, 139). — ಮೆಯ್ಗಳ್ಳಿ. -ಕಳ್ಳಿ. A lazy woman (My.). — ಮೆಯ್ಗಾಣಿಕೆ. -ಕಾಣಿಕೆ. Showing the body. See ಇಮ್ಮೆಯ್ಗಾಣಿಕೆ. — ಮೆಯ್ಗಾಪು. -ಕಾಪು. = ಮೆಯ್ಗಾಪು. (Abh. P. 12, after 31). — ಮೆಯ್ಗಾವಲು. -ಕಾವಲು =

Digitized by Google

ಮೆಯ್ಗಾಪು. (My.). — ಮೆಯ್ಗಾಹು. -ಕಾಹು. Protection of the body; body-guard (Bh. 7, 9, 70). — ಮೆಯ್ಗುಙು. -ಕುಙು. = ಮೆಯ್ಗೊಙು, etc. (Rśv. 8, 83; 11, 125). — ಮೆಯ್ಗುದುರು. -ಕುದುರು. The body to recover from illness (My.). — ಮೆಯ್ಗುನ್ದು. -ಕುನ್ದು. The body to emaciate, become lean or weak (ಇಡಿ Šmd. I; Šśv. 2, 106). — ಮೆಯ್ಗೂಟ. -ಕೂಟ. Coition (J. 6, 32). — ಮೆಯ್ಗೂಡಿಕೆ. -ಕೂಡಿಕೆ. Union of bodies (Râm. 6, 11, 7). — ಮೆಯ್ಗೂಙು. To be joined to the body or one's self (Bh. 10, 7, 31). 2, to contract the body (3, 13, 35). — ಮೆಯ್ಗೂದಲು. = ಮೆಯ್ಕೂದಲು. (ತನೂರುಹ, ರೋಮ Si. 216). — ಮೆಯ್ಗೆಙು. = ಮೆಯ್ಕೆಙು. (Bp. 56, 57; 57, 65). — ಮೆಯ್ಗೆದಱು. -ಕೆದಱು. To toss the body about, to rouse it up (Bh. 1, 9, 8). — ಮೆಯ್ಗೊಡಹು. -ಕೊಡಹು. To shake the body (Rśv. 5, 89). — ಮೆಯ್ಗೊಙು. -ಕೊಙು. = ಮೆಯ್ಕೊಙು, etc. (Râm. 5, 9, 2; Bh. 2, 2, 96; J. 21, 21; 25, 31; 30, 34). ಅಡವಿಯೊಳಗಿಹ ವೇಣು ತಿದ್ದಿದರೆ ಮೆಯ್ಗೊಟ್ಟು, ಕಡುಹುಳ್ಳ ದೊರೆಗಳನು ಹೊಙ್ವುತಿಹುದು (Dp. 148). — ಮೆಯ್ಗೊಲೆ. -ಕೊಲೆ. Killing by means of the body (Rśv. 6, after 11). — ಮೆಯ್ಚಾಚು. To stretch out the body, to bend towards (Bh. 1, 20, 61). — ಮೆಯ್ಜೋಡು. A coat of mail (ಕವಚ, ವರ್ಮ Nn. 88; ಸವಗ Kk. 43; J. 9, 27; see ಇರ್ಮ್-). — ಮೆಯ್ಝಳ. Heat of the body (Râm. 2, 7, 3). — ಮೆಯ್ತುಮ್ಬ. So that the body is filled: all over the body; through the whole body (C.; B. 1, 5; 8, 35). ಮೆಯ್ತುಮ್ಬ ಬಟ್ಟೆ, ಹೊಟ್ಟೆ ತುಮ್ಬ ಅನ್ನ (Prv.). — ಮೆಯ್ತುಮ್ಬು. The body to be filled (Bp. 12, 17). 2, the body to become stout and strong (My.). ತುಮ್ಬಿದ ಮೆಯ್ಯವನು (ಬಲವಾನ್, Nr.). 3, to be possessed by an evil spirit or a deity (My.). — ಮೆಯ್ದಡವು. -ತಡವು. To stroke the body, to caress, to fondle (Bp. 4, 70; 14, 2; 60, 31. 36; 61, 62; Bh. 7, 10, 36; Šśv. 5, 40; J. 13, 24; 28, 55). — ಮೆಯ್ದಡಿ. -ತಡಿ. A saddle on the body (Bh. 7, 10, 86). — ಮೆಯ್ದೞ. The body considered as a leaf or leaves (?); or -ತೞ, the body considered as a place of refuge (? Čpr. 2, 14). — ಮೆಯ್ದೀವು. -ತೀವು. The body to be full. ಮೆಯ್ದೀವಿ, with the whole body (Grj. 3, after 119). — ಮೆಯ್ದುಮ್ಬು. = ಮೆಯ್ತುಮ್ಬು. (Bp. 35, 57). — ಮೆಯ್ದೆಗೆ. -ತೆಗೆ. To keep the body or one's self away from; to shun; to be afraid; to take one's self off, to run away (ಅಕ್ಕುಳಿಸು, ಪೆಡಮೆಟ್ಟು, etc., ಅಪಸರಣ Šs.). ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮೆಯ್ದೆಗೆವವನು (ಮನ್ದ, ತುನ್ದ, ಆಲಸ್ಯ, etc. Nr.). See Grj. 5, after 46; Bh. 3, 13, 18; 7, 4, 41; 8, 1, 22; J. 8, 33. — ಮೆಯ್ದೊಗಲು. -ತೊಗಲು. The skin of the body (Râm. 6, 14, 22; G. 277; B. 5, 234). — ಮೆಯ್ದೊಡವು. -ತೊಡವು. = ಮೆಯ್ದೊಡಿಗೆ. (Čpr. 1, 132; Abh. P. 3, 39). — ಮೆಯ್ದೊಡಿಗೆ. -ತೊಡಿಗೆ. Ornaments of the body (J. 33, 22). — ಮೆಯ್ದೊೞೆ. -ತೊೞೆ. To wash the body; to wash thoroughly (Bp. 3, 32; Rśv. 6, after 24; 11, 7). — ಮೆಯ್ದೋಱ್. -ತೋಱ್. ಮೆಯ್ದೋಱು. The body or one's self to appear, to appear (Čh. v. 244 in two MSS.; Šśv. 2, 66; J. 2, 66). 2, to cause to appear, to show (Bh. 6, 3, 77; Dp. 119, 5). 3, to exhibit valour (Grj. 6, after 67; Bh. 6, 7, 25). ಆರ್ ಮೆಯ್ದೋಱರ್ವರ್? ಆರ್ ನಿಲ್ವರ್? ಆರ್ ಪೊಣರ್ವರ್ (Šmd. 183). — ಮೆಯ್ನವಿರ್. The hair of the body (Čpr. 5, after 64). ಮೆಯ್ನವಿರ್ ಮೂಡಿತು (*i. e.* ಮೂಡಿದುದು, ಪುಲಕ Čt. II, 76). — ಮೆಯ್ನೆಱ್. The body to become mature: the menses to set in: to become pubescent (C.). ಮೆಯ್ನೆಱದವಳು (ದೃಷ್ಟರಜೆ, ಮಧ್ಯಮೆ); ಮೆಯ್ನೆಱಯದ ಕನ್ಯೆ (ನಗ್ನಿಕೆ); ಮೆಯ್ನೆಱಯದ ಹೆಂಗಸು (ಅನಾಗತಾರ್ತವೆ G.). — ಮೆಯ್ನೋಟ. The look or appearance of the body (Bh. 1, 8, 94). — ಮೆಯ್ನೋತ. Pain in the body (My.). — ಮೆಯ್ನೋವು. = ಮೆಯ್ನೋತ. (My.). — ಮೆಯ್ಪೆಚ್ಚು. = ಮೆಯ್ವೆರ್ಚು. (J. 5, 7). — ಮೆಯ್ಬಣ್ಣ. The colour of the body (B. 3, 74; 4, 22). — ಮೆಯ್ಬರು. To become stout and strong (My.). ಅವನಿಗೆ ಮೆಯ್ ಬನ್ತು (My.). — ಮೆಯ್ಬಲಿ. To make one's body strong and ready for exertion (Bh. 1, 14, 10). — ಮೆಯ್ಬಿದಿರು. To stretch out the limbs, etc. (Bh. 6, 9, 14). — ಮೆಯ್ಬೆದಱು. The body to start or be roused (Bh. 10, 9, 6). — ಮೆಯ್ಬೊಗ್ಗು. To bend the body, as in work (My.). ಮೆಯ್ಬೊಗ್ಗದವ, a sluggard (My.). — ಮೆಯ್ಮಱಪು. = ಮೆಯ್ವಱಹು. Forgetting one's self: unconsciousness; swoon; torpor; inadvertance (Čpr. 8, 69). — ಮೆಯ್ಮಱವು. = ಮೆಯ್ಮಱಪು. (J. 12, 31). — ಮೆಯ್ಮಱವೆ. = ಮೆಯ್ಮಱವು. (Bh. 1, 9, 8). — ಮೆಯ್ಮಱ್. To forget one's self: to become unconscious; to swoon, to faint;—to grow intoxicated, as from pride;—to be inadvertent or careless (My.). ಮೆಯ್ಮಱದಿರುಹ (ಪ್ರಮಾದ, ಅನವಧಾನತೆ (Nr.). ಮದ್ಯಪಾನಾದಿಗಳಿನ್ದ ಮೆಯ್ಮಱತವನು (ಮತ್ತ, ಶೌಣ್ಡ, ಉತ್ಕಟ, ಕ್ಲೀವ Si. 359). See Bp. 14, 26; 40, 72; Bh. 5, 4, 102; 6, 3, 68; 7, 14, 51; Rśv. 11, 35; J. 4, 47; 7, 39. 45. 55; 21, 36; Si. 74; B. 5, 187. — ಮೆಯ್ಮಱ್ಯುವಿಕೆ. Becoming unconscious, etc. (ಮೂರ್ಛೆ, ಕಶ್ಮಲ, ಮೋಹ Si. 295). — ಮೆಯ್ಮಸಕ. Great agitation, passion, impetuous ardour (Bh. 2, 2, 109). — ಮೆಯ್ಮಸೆ. A slight wound of the body (Bh. 7, 2, 9; 7, 14, 7). — ಮೆಯ್ಮಾರಿ. A killer of the body (Bh. 7, 2, 27). — ಮೆಯ್ಮುರಿ. To stretch the body with windings of the limbs; to wind the body, as a snake; etc. (Čpr. 6, 23; Bp. 59, 12; Bh. 3, 13, 33; 5, 1, 19; Šśv. 3, 48; J. 4, 48. 49). — ಮೆಯ್ಮುಱುಕ. Broken with regard to the body: maimed, lame (Bh. 10, 4, 16). — ಮೆಯ್ಮುಳ್ಳು. Bristling of the body's hair (ಪುಲಕ Čb.). — ಮೆಯ್ಮೆಚ್ಚಿಕೆ. Loving care for (another's) body or person, attendance, service (J. 25, 2). — ಮೆಯ್ಮೇಗು. The surface of the body. ಅವನ ಮೆಯ್ಮೇಗಿನ ಬಾಸಙಿಕೆಗಳು (B. 5, 222). — ಮೆಯ್ಮೇಟ. A chief body-servant (ಸಂವಾಹಕ, ಅಂಗಮರ್ದ Hlâ.). — ಮೆಯ್ಮೇಲೆ. On or upon the body (C.; B. 3, 31; see B. 2 s. ಮೆಯ್). — ಮೆಯ್ಮೇಲೆ ಬರು. To come upon one's body, to fall upon, to attack (B. 5, 62; My.). — ಮೆಯ್ಮೇಲೆ ಹಾಕು. To put upon (another's) person, to burden (anything) on (another one, B. 4, 137). — ಮೆಯ್ಮೇಲೆ ಹೋಗು. To go or fall upon one's body, to attack (B. 3, 40; My.). — ಮೆಯ್ಮೇೞ. (Šmd. 40). Body-union: intercourse (?). — ಮೆಯ್ಯಱ್. The body to know: to become perceivable (Bh. 7, 6, 61). 2, to know the faculty of one's own body (in eating, etc., My.). 3, to know one's self, to be conscious (see Šâstrasâra s. ಎಸಕ). — ಮೆಯ್ಯವಚು. To press the body against (Bh. 2, 10, 13). — ಮೆಯ್ಯಳಿಪು. -ಅಳಿಪು. The body's desire (Čpr. 9, 56). — ಮೆಯ್ಯಳುಕು. -ಅಳುಕು. The body to tremble (Bh. 2, 2, 105). — ಮೆಯ್ಯಾನಿಸು. -ಆನಿಸು. To present the body to (Čpr. 4, 26). — ಮೆಯ್ಯಾರಯ್ಕೆ. -ಆರಯ್ಕೆ. Looking to one's own body, taking care of it (My.). — ಮೆಯ್ಯಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. 1. To posture one's self: to assume the position proper for salutation, to salute, to make obeisance, to prostrate. ದ್ವಾರಪಾಲಂ... ಸಾನನ್ದಗೆ ಮೆಯ್ಯಿಕ್ಕೆ (Sânandačaritra). See Grj. 2, after 106; 5, 39; Bp. 4, 6; 24, 52; 30, 8; 32, 10; 37, 28; 39, 51; 43, 82; 49, 31; Bh. 6, 6, 17; Rśv. 5, after 24; 10, after 1; J. 6, 40.—ಮೆಯ್ಯಿಕ್ಕದಂ, a male who does not prostrate; a deity (ನಿರ್ಜರ Kk. 10*a*). — ಮೆಯ್ಯಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. 2. Salu-

Digitized by Google

tation, obeisance, etc. (ಮೊಟ್ಟು, ತುಱುಕ್, ಕುಮ್ಮು, etc., ನಮಸ್ಕಾರ Śs.). — ಮೆಯ್ಯಿಱ್. -ಇಱ್. An abortion to happen (My.). — ಮೆಯ್ಯುಕ್ಕು. -ಉಕ್ಕು. To come up and run over the body (J. 12, 25). — ಮೆಯ್ಯುಡುಗು. -ಉಡುಗು. The body to shrink, etc. (J. 21, 41). — ಮೆಯ್ಯುಣ್ಣು. -ಉಣ್ಣು. To be imbibed or absorbed. ನೀರೆಲ್ಲ ಮೆಯ್ಯುಣ್ಡು (B. 4, 158). — ಮೆಯ್ಯುಬ್ಬು. -ಉಬ್ಬು. Swelling, etc. of the body (Bh. 1, 13, 61). — ಮೆಯ್ಯುರಿ. -ಉರಿ. 1. The body to burn or be hot (My.). — ಮೆಯ್ಯುರಿ. -ಉರಿ. 2. Burning or heat of the body (My.). — ಮೆಯ್ಯೊಡ್ಡು. -ಒಡ್ಡು. To put or present the body to (J. 8, 5; 28, 50); to apply or devote one's self to. ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮೆಯ್ಯೊಡ್ಡುವವನು (ದಕ್ಷ, ಚತುರ, ಪೇಶಲ, etc. Nr.). — ಮೆಯ್ಯೊರೆ. -ಒರೆ. Similarity of a body (J. 11, 11). — ಮೆಯ್ವೆತ್ತು. -ಪೆತ್ತು. A body or form to come about (Grj. 4, 67). — ಮೆಯ್ಮಱಹು. -ಮಱಹು. = ಮೆಯ್ಮಱಪು. (ಅನವಧಾನ, ಪ್ರಮಾದ Mr. 451). — ಮೆಯ್ವಸ. -ಬಸ. (Śmd. 81). Body-subjection; body-desire, desire (Abh. P. 13, 78). — ಮೆಯ್ವಸವೊನ್ದು. -ಪೊನ್ದು. Desire to attach one's self to or lay hold of. ಮೆಯ್ವಸವೊನ್ದೆ ಪೂವಿನೊಳೆ ಪೋಗಿ. ಮೊಗಂಮುರಿದಳ್ವೆಗೊಮ್ಬಿನೊಳ್ ಪಾಯ್ದುದು (Śmd. 81 Mdb. and another MS.). — ಮೆಯ್ವಸುರ್. -ಪಸುರ್. Green colour of the body (Čpr. 7, 43). — ಮೆಯ್ವಸೆ. Serum or marrow of the body (Râm. 3, 6, 57). — ಮೆಯ್ವಡಿ. -ಪಡಿ. Adaptedness to the body: propriety (Čpr. 7, 71); control, power, subjection (Bh. 2, 2, 3; 8, 18, 15; J. 6, 35). ಅಶ್ವಂಗಳಂ.... ಮೆಯ್ವಡಿಗೆ ತನ್ದು (Rév. 6, after 11). — ಮೆಯ್ವಿಡು. -ಬಿಡು. To be fearless, bold, etc. (ನಿಃಶಂಕತೆ Śmd. Db.). — ಮೆಯ್ವೆಱು. -ಪೆಱು. -ಪೆಱ್. To take or assume a body or form (Čh. v. 170; Čpr. 2, 34; 7, 38; 10, 84; Rév. 5, after 115). — ಮೆಯ್ವೆರ್ಚಿಸು. -ಪೆರ್ಚಿಸು. To cause the body to swell, etc. (Čpr. 10, 58). — ಮೆಯ್ವೆರ್ಚು. -ಪೆರ್ಚು. The body to swell: to be inflated with pride; to be filled with exultation (Čpr. 4, 47; 6, 26; 7, 88; Abh. P. 9, 56; 10, 29). — ಮೆಯ್ವಸ. ? (Čpr. 10, 84). — ಮೆಯ್ವೆಳಗು. -ಬೆಳಗು. Lustre of the body (Čpr. 1, 10; 7, 78; Râm. 1, 14, 1). — ಮೆಯ್ಸಂಚು. Stratagems of the body (Bh. 8, 23, 10). — ಮೆಯ್ಸಲ್. The body to enter, to enter, etc. (Grj. 2, after 106; Rév. 11, 83. 125). — ಮೆಯ್ಸವಿ. Sweetness or charm of the body. ಬಾಯ್ಸವಿಗೆ ಮೆಯ್ಸವಿ ಕಣ್ಸವಿಯಪ್ಪ ರೂಪು (Śmd. 83). — ಮೆಯ್ಸಾರ್. The body to approach, to approach, etc. (Rév. 9, 17; 11, 148; Śév. 3, after 35). — ಮೆಯ್ಸಾರ್ಚು. To cause the body or one's self to approach or to stand opposite, to expose one's self (Abh. P. 9, 69; 13, 120); to go near, to approach (Čpr. 8, after 44; Rév. 2, after 76). 2, to put to or on one's body (Rév. 8, 124). — ಮೆಯ್ಸಾಲ. A loan without pledge or mortgage (My.). ಪೈಸಲುಗೊಣ್ಡ ಮನುಷ್ಯಗೆ ಮೆಯ್ಸಾಲ ನಮ್ಬರು (Prv.). — ಮೆಯ್ಸಾಲಪತ್ರ. A simple bond (My.). — ಮೆಯ್ಸಿರಿ. Beauty of the body (Čpr. 2, 7; 3, 36; Abh. P. 1, 64; Bh. 4, 6, 21; 5, 9, 63; Rév. 13, 60; J. 25, 5). ಮೆಯ್ಸಿರಿಯ ಕಾನ್ತಿ (ಗನ್ಧರ್ವ Mr. 518). — ಮೆಯ್ಸೋಂಕು. Touch of the body (Čpr. 6, 84). — ಮೆಯ್ಸೊಬಗು. (Śmd. 83). Beauty of the body. — ಮೆಯ್ದತ್ತು. To act upon the body, to affect (one), as food, medicine, etc. (My.).

ಮೆಯಿ mĕyi. = ಮೆಯ್, etc. (My.). ಮುನ್ದಣ ಮೆಯಿ (ಕ್ರೋಡ, ಅಂಕ, ಉತ್ಸಂಗ Hlâ.). ಹರಡುಗಳೊಳಗಣ ಮೆಯಿ (ಪಾರ್ಷ್ಣಿ, ಮಡ Nr.).

ಮೆಯ್ಮೆ mĕy-mĕ. (Śmd. 248). Bodiliness (?).

ಮೆಯ್ಯಿ mĕyyi. = ಮೆಯಿ, etc. (My.).

ಮೆರ mĕra. P. p. of ಮೆರೆ in ಮೆರ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ಮೆರಸು mĕrasu. To cause to wander, to spread everywhere, as a secret (My.).

ಮೆರುಗು mĕrugu. (= ಮಿಱುಗು 2). Shine, lustre (My.; T. ಮೆರುಗು, ಮೆಱುಗು, smoothness, glitter, lustre; Tĕ. ಮೆರುಗು, ಮೆರುಂಗು, grease, oil, ghee; polish, lustre; see ಮೆತ್ತು & ಮೇಣ).

ಮೆರೆ mĕrĕ. To wander, to roam about (Bp. 5?, 35; My.; Tĕ. ಮೆಲಗು; *cf.* ಮಡ 5, ಮಡುಕು 3, ಮುಲು). **2,** to be carried on, to last, as a feast (Bp. 28, 57).

ಮೆಱ mĕṟa. = ಮೆಱ್ 2. — ಮೆಱಮಿಣ್ಡನಾರ್. N. (Bp. 26, 1).

ಮೆಱದು mĕṟadu. = ಮೆಱೆದು. P. p. of ಮೆಱೆ 1.

ಮೆಱಯಿಸು mĕṟayisu. = ಮೆಱಸು, etc. To cause to shine, etc. (Bp. 4, 64; 15, 17; 57, 9. 32).

ಮೆಱವಣಿ mĕṟa-vaṇi. (or -aṇi). Display, ostentation, parade, show (Bp. 27, 75; 33, 10; 34, 36; 34, 76).

ಮೆಱವಣಿಗೆ mĕṟa-vaṇgĕ (or **-aṇigĕ**). Ostentatious display; a great, able performance (Bp. 25, 69); a public procession (of marriage, of an idol, of a birthday, etc. My.; Tĕ. ಮೆರವಣಿ).

ಮೆಱಸು mĕṟasu. = ಮೆಱಯಿಸು, ಮೆಱಸು. To cause to shine; to make manifest; to display; to exhibit (Bp. 13, 27; 15 sum.; 23, 12; 25, 18; 35, 53. 54; 59, 58).

ಮೆಱಹು mĕṟahu. Shine, lustre, brightness (J. 33, 19).

ಮೆಱೀಸು mĕṟisu. = ಮೆಱಸು, etc. (B. 3, 29; 5, 47).

ಮೆಱೆ mĕṟĕ. 1. To shine; to gleam, to glitter; to become manifest, to appear (Tĕ. ಮೆಱ, ಮೆಱು; *cf.* ಮಿಱು, etc.);—to assume an ostentatious appearance. P. ps. ಮೆಱದು, ಮೆಱೆದು. ತೊಡೆಗಳ್ ರವಾಕ್ಷ್ಮಕ್ಕೆಡೆಗಳ್, ಕಣ್ಗಳ್ ಮನೋಜವೀರನ ಗೇಣ್ಗಳ್, ನಿಡಿಮೊಲೆಗಳ್ ವಿಕ್ಕರಿಕರದೊಡನಾಡಿಗಳ್ ಎನಿಸಿ, ಮೆಱೆವುದಾತನ ರೂಪಂ (Śmd. 117). ಸಡಗರಮಿದು! ಜಯಮೆ ಮೆಱೆವುದು! (177). ಮೆಱೆಗು ಸುಮ್ಮನೆ ಸುಮ್ಮಗೆ ಒಱದೆ ಅಲ್ಲವಱೆಮ್ಬ ಮಾತು ಅಕಾರಣವೋಲ್ (393). See Čpr. 1, 120; 4, 64; Bp. 31, 4; 33 sum.; 37, 59; 39, 42. 65. 66; 40, 23; 44, 68; 52, 41; 61, 26; Č. Bp. 5, 4. 50. 52. 11, 6; Bh. 1, 8, 83; 1, 19, 18; Rév. 2, 37; 5, 26. 28. 38; 6, after 11 (twice); 11, 2; Râm. 1, 13, 9; J. 2, 1. 48; 3, 2. 6, 5; 17, 4; 25, 3. 5; 28, 18; Nn. 168; Mr. 7; ಸೂಕ್ತಿ. **2,** to make manifest; to display; to show, to exhibit (ಎಡವು Śmd. Dh.; Čpr. 6, 81; 7, 77. 110; Abh. P. 9, 177; Bp. 53, 10; 61, 7. 78; Rév. 7, after 97; Śév. 4, 63).

ಮೆಱೆ mĕṟĕ. 2. = ಮೆಱ. Shine, lustre; ostentation. — ಮೆಱೆಮಿಣ್ಡ. N. (Bp. 26, 15. 21; 37, 41). — ಮೆಱೆಮಿಣ್ಡದೇವ. N. (Bp. 27, 75). — ಮೆಱೆಮಿಣ್ಡನಾರ್. N. (Bp. 26 sum.).

ಮೆಱೆ mĕṟĕ. 3. Tossing (*cf.* ಮಿಱು). — ಮೆಱೆಯಾಟ

Digitized by Google

A staff with a hook used to toss the straw that has been trodden out by oxen, and remove it to one side (ಉತ್ಕಲಿ Mr. 372; My.).

ಮೆರ್ಚಿಸು mĕrčisu. = ಮಚ್ಚಿಸು, etc. (Čpr. 8, 21; V. 29, 35).

ಮೆಲ್ mĕl. 1. = ಮೆಲಿ, ಮೆಲು, ಮೆಲ್ಲು. To chew, to masticate, to eat with a muttering sound, to mumble, to eat (Čpr. 8, 41; J. 26, 57). (T. ಮೆಲ್ಲು). P. ps. ಮೆಲ್ದ (Čpr. 5, after 39; Šsv. 4, 66), ಮೆಲ್ತು (Bp. 1, 65). ಮೆಲಲ್ ಪೋದಂ (Šmd. 86). ಮೊಗದೊಳ್ ಮೆಲ್ದಂ (163). ಮೆಲ್ಲಯ್, ಮೆಲ್ಲರ್ (87). ಮೆಲ್ವ ತನಿವಣ್ಣಳ್ (J. 28, 20). ಮೆಲ್ಲನೊ? (Bp. 24, 58). ಬಸವ, ನೀ ಮೆಲ್ಲಿನೆಲು (37, 66). — ಮೆಲ್ ಮೆಲ್. rep. (J. 30, 39).

ಮೆಲ್ mĕl. 2. A ripe fruit. ಮೆಲ್ಲಿನ್ದನಿಪುದು ವಣ್ಣದು (Ct. I, 2). ಮೆಲ್ಲನಿಪುದು ಪಣ್ಣನ್ದನಿಪರ್ಥನಾಮಂ (Ct. II, 28).

ಮೆಲ್ mĕl. (fr. ಮೆಲ್ಲಿತ್ತು Šmd. 195. 213). (Tbh. of ಮೃದು). = ಮೆಲು. Soft, tender, pliant, mild, gentle, kind, pleasant; slow, etc. (T. ಮೆಲ್, ಮೆಲು, thin, light). — ಮೆಲ್ನಗೆ. A smile (Rsv. 13, 104). — ಮೆಲ್ನಡೆ. A gentle, slow walk (Rsv. 6, 23; J. 28, 49). — ಮೆಲ್ನುಡಿ. (Šmd. 197). A gentle or soft voice or word (J. 28, 36). ಮೆಲ್ನುಡಿಗುಡು. -ಕುಡು. To utter gentle words (Rsv. 14, 35). — ಮೆಲ್ಲಡಿ. -ಅಡಿ. (Šmd. 195. 213). A soft foot (Grj. 3, 40. 75. 89; Bp. 4, 6. 16; 5, 20; 19, 22; 25, 2; 32, 30; 45, 26; 50, 26. 72; 54, 44; Č. Bp. 5, 20; J. 4, 5; 8, 17). — ಮೆಲ್ಲುಲಿ. -ಉಲಿ. A gentle, sweet sound. (Čpr. 8, 68; Abh. P. 12, 27). ಮೆಲ್ಲುಲಿಗುಡು. -ಕುಡು. To emit a gentle, sweet sound (Rsv. 9, 59; 13, 102). — ಮೆಲ್ಲೆಲರ್. -ಎಲರ್. A gentle breeze (Rsv. 2, after 76; V. 9, 24). — ಮೆಲ್ಮಾತು. -ಮಾತು. (Šmd. 81). A gentle, kind word. — ಮೆಲ್ವಾಸು. -ಪಾಸು. A soft bed (11, 24; 18, 30; J. 28, 20). — ಮೆಲ್ವಿನ್ನಣಿ. -ಬಿನ್ನಣಿ. (Šmd. 198). A pleasant, kind scholar. — ಮೆಲ್ವಿಲ್. -ಬಿಲ್. A pliant bow (Čpr. 4, 45). — ಮೆಲ್ಸರ. (Šmd. 83). A gentle, sweet sound (Čpr. 3, 95). — ಮೆಲ್ಸರಿ. A gentle, light rain (Grj. 3, 61; Rsv. 8, 112).

ಮೆಲಕು mĕlaku. = ಮಲಕು 3, etc. Bringing up again for rumination. **2,** (that by means of which rumination is performed): the lower jaw, or the corner of the mouth (B. 3, 24; 5, 21; ದವಡೆ, ಸೃಕ್ವ G.). — ಮೆಲಕಾಡಿಸು. To chew the cud (C.; B. 3, 10. 16. 17. 24; 5, 14). ದನಗಳ ಮೆಲಕಾಡಿಸೋಣ (ರೋಮನ್ಥ G.). — ಮೆಲಕಾಯು. = ಮೆಲಕಾಡಿಸು. (My.). — ಮೆಲಕು ಹಾಕು. = ಮೆಲಕಾಡಿಸು. (My.; B. 5, 22).

ಮೆಲಿ mĕli. = ಮೆಲ್ 1, etc. P. p. ಮೆಲಿದು. (Bp. 15, 24. 25; 19, 81; 32, 21; 43, 65. 79; 54, 30).

ಮೆಲು mĕlu. = ಮೆಲ್ 1, etc. P. p. ಮೆದ್ದು (Bp. 24, 58; J. 6, 47; My.). ಮದ್ಯವ ಸೇವಿಸುವಾಗ ಮೆಲುವ ಗುಗ್ಗುರಿ (ಅವದಂಶ Nr.). ಇಲ್ಲೆನ್ನು, ಹುಲ್ಲು ಮೆಲ ಬಹುದೇ?—ಈಸೀಸಗಲ ದೋಸೆ ಏಸೇಸು ಮೆದ್ದೀ? (Prvs.). ಮೆದ್ದದು (Si. 384). ಒಲೆಗುಣ್ಡನೊಬ್ಬನೇ ಮೆಲ ಜಹುದು ಎನ್ದರೂ ಮೆಲ ಬಹುದೆನ್ದು, ಏನ ಬೇಕು; ಮೂರ್ಖನ ಗೆಲ ಬಾರದಯ್ಯ! (Sp.). See Bp. 14, 11; 18, 16; 24, 55. 68; 60, 40.

ಮೆಲು mĕlu. = ಮೆಲ್. — ಮೆಲುನಗೆ. = ಮೆಲ್ನಗೆ. (Bh. 7, 7, 39). — ಮೆಲುನುಡಿ. = ಮೆಲ್ನುಡಿ. (Bp. 42, 25).

ಮೆಲುಕು mĕluku. = ಮೆಲಕು, etc. (My.).

ಮೆಲ್ಕು mĕlku. = ಮೆಲಕು, etc. — ಮೆಲ್ಕಾಡು. = ಮೆಲಕಾಡು. (Rsv. 5, 78). — ಮೆಲ್ಕಾಯಿಸು. -ಆಯಿಸು. = ಮೆಲಕಾಡಿಸು. (My.).

ಮೆಲ್ಪು mĕl-pu. (Šmd. 248). Softness, mildness, etc. (ಮೆಲ್ಲಿತು Ct. II, 97; Čpr. 8, 62; Abh. P. 10, 232; V. 8, 27).

ಮೆಲ್ಲ mĕlla. Excessiveness; exceedingly, much, further (ಅಗುನ್ದಲೆ, ಕರಂ, ನೆರೆ, ನೂಳದು, ಅಯ್ದೆ, ಪೆಮ್ಪು, ನೀಡೆ, ನಾಡೆ, etc., ಅಧಿಕ Sm. 58; T. ಮೆತ್ತ, much, very = ಮಿಗುತ್ತ; Tĕ. ಮೆಟ್ಟ, ಮಣ್ಣು, ಮಿಟ್ಟ = ಅಧಿಕ; *cf.* ಮಿಗಲು, ಮಿಟ್ಟ 2, ಮೇಲ್).

ಮೆಲ್ಲ mĕlla. (fr. ಮೆಲ್). = ಮೆಲ್ಲೆ. Abbreviation of ಮೆಲ್ಲನೆ. (Šmd. 229; T. ಮೆಲ್ಲ, ಮೆಳ್ಳ). — ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲಕೆ. rep. = ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲನೆ. (C.; B. 5, 132. 195). — ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲಗೆ. rep. = ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲಕೆ. (C.; B. 4, 79. 134). — ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲನೆ. rep. (Šmd. 229). Very gently or softly; very slowly; very deliberately (Čpr. 8, after 4 and 44; Bp. 20, 5; 26, 27; 59, 11; J. 26, 5; 28, 16; My.).

ಮೆಲ್ಲಕೆ mĕllakĕ. = ಮೆಲ್ಲಗೆ. (C.; B. 2, 1; 5, 137. 154).

ಮೆಲ್ಲಕ್ಕೆ mĕllakkĕ. = ಮೆಲ್ಲಕೆ. (My.). ಮೆಲ್ಲಕ್ಕೆ ಉಣು! ಮಲನಾಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬರುತ್ತೇನೆ ಅನ್ದ (Prv.).

ಮೆಲ್ಲಗೆ mĕllagĕ. = ಮೆಲ್ಲನೆ. (My.; ಶನೈಃ, ಅದ್ರುತ Si. 475; Tĕ. ಮೆಲ್ಲಗಾ). ಮೆಲ್ಲಗೆ ಹೋಹವನು (ಮನ್ದಗಾಮಿ, ಮನ್ಥರ Nr.). ವಿಚಾರಿಸಿ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಕಾರ್ಯವನ್ನ ಮಾಡುವವನು (ದೀರ್ಘಸೂತ್ರ, ಚಿರಕ್ರಿಯ Si. 356).

ಮೆಲ್ಲನೆ mĕl-anĕ 1. (Šmd. 109. 229. 389). Gently, softly; slowly; deliberately (ಶನೈಃ, ಅದ್ರುತ Nr.; C.; Tĕ.). ಮೆಲ್ಲನಿವರ್ ನುಡಿದರ್ (Šmd. 112). ಬಳಸನ್ತಿರೆ ಮೆಲ್ಲನೆ ಮೆಟ್ಟು! (272). ಮೆಲ್ಲನೆ ಗೆಯ್ವವ (ಕುಣ್ಠ, ಮನ್ದ Hlâ.). ಈಗ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯವನು ಮೆಲ್ಲನೆ ಮಾಡುವವನು (ದೀರ್ಘಸೂತ್ರ, ಚಿರಕ್ರಿಯ); ಮೆಲ್ಲನೆ ಬಾರಿಸುಹ (ವಿಲಮ್ಬಿತ Nr.). ಮೆಲ್ಲನೆ ಕಿಲುಮ್ಬಿನೆ ಕಾಳಿಗೆ ನಾಮಂ (Kk. 51). ಮೆಲ್ಲನುಚ್ಚಳಿಪುದೆನೆ ಪೊರಪೊಣ್ಮುವುದು (74). See Čpr. 3, 15. 53; 8, 30. 59; Bp. 1, 53; 3, 15; 32, 25. 39; 57. 75. 82; Rsv. 12, after 41; 13, 8; 13, after 95; J. 5, 59; 26, 4; 28, 26; 29, 7; 30, 29; B. 3, 51; 5, 137.

ಮೆಲ್ಲಿತು (mĕl-itu). = ಮೆಲ್ಲಿತ್ತು. (Šmd. 96). That which is soft, mild, etc. ಮೆಲ್ಲಿತಹುದು (ಕೋಮಲ, ಮೃದುಲ, ಮೃದು Nr.). ಮೆಲ್ಲಿತಲ್ಲದೆಲರ್ (Rsv. 2, 35). Plural: ಮೆಲ್ಲಿದುವು (Šmd. 117). ಮೆಲ್ಲಿದುವಪ್ಪ ಕಾಲ ತಲಮುಂ ಕಡುವೆಟ್ಟಿದುವಪ್ಪ ಹಸ್ತಮುಂ (117).

ಮೆಲ್ಲಿತ್ತು (mĕl-ittu). = ಮೆಲ್ಲಿತು. (Šmd. 96; ಮೆಲ್ಪು Ct. II, 97; ಮೃದು Sm. 50; Grj. 3, 101).

ಮೆಲ್ಲಿದ mĕllida. A gentle, etc., man. ಮೆಲ್ಲಿದಂ (Šmd. 184).

ಮೆಲ್ಲು mĕllu. = ಮೆಲ್, etc. (My.). P. p. ಮೆದ್ದು (My.). ಧರೆ ಬೀಜಂಗಳ ನುಂಗೆ, ದೇಲಿ ಪೊಲವೆಲ್ಲಂ ಮೆದ್ದೊಡಂ, ಗಣ್ಡ ಹೆಣ್ಡಿರನ್ ಅತ್ಯುಗ್ರದಿ ಶಿಕ್ಷಿಸಲ್, ಪ್ರಜೆಗಳಂ ಭೂಪಾಲಕಂ ಬಾಧಿಸಲ್, ತರುವೇ ವಣ್ಗಳ ಮೆಲ್ಲೆ, ಮಾತೆ ಎಮಮಂ ಪೆತ್ತರ್ಭಕಂಗೂಡಿಸಲ್, ಹರ ಕೊಲ್ಲಲ್ ವರ ಕಾಯ್ವನೇ? (Sš. 20).

ಮೆಲ್ಲೆ mĕllĕ. = ಮೆಲ್ಲ. Slowly (My.).

ಮೆಲ್ಲೆಗ mĕllĕga. = ಮುಲ್ಲೆಗ, q. v.

ಮೆಳ್ mĕḷ. (ಮೇಳ್?) Bewilderment, etc. (*cf.* ಬೆಳ್ಳ? or ಬೇಳ್ 3?). — ಮೆಳ್ಪಡೆ. The state of being bewildered, etc. (ಮರುಳ್ತನ Šmd. II, o. r. ಮೆಳ್ವಡೆ; ಮರುಳ್ತನ Kk. 86). — ಮೆಳ್ವಡೆ. = ಮೆಳ್ಪಡೆ, q. v.

ಮೆಳೆ mĕḷĕ. (= ಮಿಡಿ 2). A bush, a clump, a thicket (ಕುಂಜ Nr.; Čpr. 5, after 39 & 64; Šsv. 4, 23; Bh. 2, 2, 57; 7, 17, 26; My.; see ಬಲು-). ಹಣಿಯಿಲ್ಲದ ಮೆಳೆ ಬಳ್ಳಿ ಗಿಡುಗಳ್

Digitized by Google

(ಗುಲ್ಮ Nr.). ಹಲವು ಬಳ್ಳಿಗಳು ಹಬ್ಬಿದನ್ತಾ ಮೆಳೆಗಳು (ವಲವು ಲತಾವೇಷ್ಟಗುಲ್ಮ Nr. 162). ಬೆತ್ತದ ಮೆಳೆ (ವೇತಸ G.). ಮೆಳೆಯಲಿಕ್ಕಿದ ಜೇನು, ಶೂದ್ರ ಕಲಿತನ್ತಾ ವಿದ್ಯೆ, ಉಚ್ಚಿಷ್ಟಮಾಗಲು ಮೃಷ್ಟಾನ್ನವು, ಸರ್ಪ ಕಾಯ್ದ ಧನಮುಂ, ಲುಬ್ಧಂಗೆ ಸೌಭಾಗ್ಯಮುಂ, ಹೊಲೆಪಾಟನ್ದಲೆ ಕೂಡಲಿಕ್ಕೆ, (ಕೂಡಲಿಕ್ಕಿದ್ದು) ಪರರಿಂ ಬೇರಾಗೆ (ಅದು) ತಾಂ ಪೋಪವೋಲ್ ಗಡಿಸೇನುಣ್ಣದೆ ಪೋಪುದಯ್ (Si. 80). ಚಳಿಗಿಲ್ಲದ ಕಮ್ಮಳಿ ಮೆಳೇ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದರೇನು? ಮುಳ್ಳಿನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದರೇನು? (Prv.). — ಮೆಳೆದೋಱು. -ತೋಱು. To grow luxuriantly (V. 37, 69).

ಮೆಳ್ಳ mĕḷḷa. = ಮೆಳ್ಳೆ. 2, a squinting man. ಕುರುಡರೊಳಗೆ ಮೆಳ್ಳನೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ (Prv.). — ಮೆಳ್ಳಗಣ್ಣು. = ಮೆಳ್ಳೆಗಣ್ಣು. (My.).

ಮೆಳ್ಳಿಸು mĕḷḷisu. (= ಮಿಳ್ಳಿಸು). To move round (v. t.), to cause to revolve, to roll, as the eyeball (Bp. 1, 49; 32, 25; 49, 20; 59, 11).

ಮೆಳ್ಳೆ mĕḷḷĕ. = ಮೆಳ್ಳ No. 1. Rolling; looking obliquely, squinting (Tĕ. ಮೆಲ್ಲ). — ಮೆಳ್ಳೆಗಣ್. -ಕಣ್. = ಮೆಳ್ಳೆಗಣ್ಣು. (Bp. 58, 49). — ಮೆಳ್ಳೆಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. An eye the ball of which continually turns to all sides; a squint-eye (My.). ಮೆಳ್ಳೆಗಣ್ಣಿನವನು, a man with squint-eyes (ವಲಿರ, ಕೇಕರ Nr.; Si. 199).

ಮೆೞಸು mĕḷasu. (ಮೆಳಸು). = ಮೆಣಸು, ಮೊೞಸು. *Said* to be Tbh. of ಮರಿಚ Śmd. 347, or ಮರೀಚ 360. 364. 369; p. 369 the word, according to the MSS., appears as ಮೆಳಸು; *cf.* K. ಕಱಿಲೆ = Sk. ಕಲಿರ, ಕರೀರ). Black pepper (T. ಮಿಱಿಯಲ್, ಮಿಳಗು, ಮುಱಿಗು; M. ಮಿಳಗು, ಮುಳಗು; Tĕ. ಮಿರಿಯು; Tu. ಮುಣಚಿ). ಪದಿಗನ್ದದ ಪುದುಂಗೊಳೆ ಕೊಬ್ಬಿಸಕ್ಕದಮುಂ ತಗುಳ್ದೆ ಜಾಣ್ಗೆಡೆ ಮುತ್ತುಂ ಮೆೞಸುಂಗೋದದನ್ತಿರೆ ಪೇೞ್ವಬ್ಬಗವಿಗಳ ಕವಿತೆ ಬುಧರನ್ ಎರ್ದೆಗೊಳಿಸುಗುಮೇ? (Śmd. 78; Kāvy. I, 1b, 24, where ಮೊೞಸುಂ-). See s. ಮೂಗೋಱು.

ಮೇ mē. 1. = ಮೇಯ್, ಮೇಯು. To graze, to eat grass, to browse, to feed, to eat (ತಿರ್ಯಗ್ಭಾದನ Śmd. Dh.; Bp. 60, 22. 24; T., M. ಮೇಯ್, Tĕ. ಮೆಯ್ಯು, ಮೇಯು). P. p. ಮೇದು (Čpr. 4, 48; Rāv. 5, 78; 9, 26). ಮೇದತ್ತು (Śmd. 265 Cm.). ಕಣ್ಣೀರವಂ ಪುಲು ಮೇವುದೆ (Bp. 11, 11). ಮೇದುದು (Rāv. 9, 26).

ಮೇ mē. 2. = ಮೇಲ್, etc. That which is above, etc. (Tĕ., M.). — ಮೇಗಡೆ. -ಕಡೆ. The upper side (Bp. 22, 15; My.). — ಮೇಗರೆ. -ಕರೆ. The upper border: the upper side (Bh. 3, 6, 48; 8, 4, 22). 2, superficialness, shallowness: sham (4, 2, 7; 8, 23, 28). — ಮೇಗಾಬು. -ಗಾಬು. The main guard (My.). — ಮೇಗಾಲ್. -ಕಾಲ್. ಮೇಗಾಲು. The upper side of the foot; the instep; the forepart of the foot (ಪಾದಾಗ್ರ, ಪ್ರಪದ Nr.; Abh. P. 13, after 54; Bp. 43, 86; My.). ಕೀಱು ಕೆಣಕ ಬೇಡ, ಮೇಗಾಲು ತುಱಿಸ ಬೇಡ (Prv.). — ಮೇಗಾವಲು. Guard, supervision (Rām. 6, 6, 8). — ಮೇಗಾಳಿ. Wind that has passed over any object (Bh. 1, 9, 10). — ಮೇಗೆಯ್. -ಕೆಯ್. The back of the hand; the metacarpus (ಕರಭ, ಮಣಿಕಟ್ಟು ತೊಡಗಿ ಕಿರುಕುಣಿಕೆಪರ್ಯನ್ತಮಾಗುಳ್ಳ ಕೆಯ್ಯ ಹೊಱಗು Nr.; ಕರೋರ್ಧ್ವ Mr. 322; My.). — ಮೇಗೆಯ್ಯಿ. -ಕೆಯ್ಯಿ. = ಮೇಗೆಯ್. (My.).

ಮೇ mē. 3. The baa or bleeting of sheep and the cry of goats (My.; T. ಮೇಯ್).

ಮೇಕಲ mēkala. N. of a mountain; N. of a people.

ಮೇಕಲಕನ್ಯಕೆ mēkala-kanyakĕ. *The Narmadā river.*

ಮೇಕಲಕನ್ಯೆ mēkala-kanyĕ. *The Narmadā river* (ರೇವೆ, ನರ್ಮದೆ Mr. 414).

ಮೇಕು mēku. (Superiority): rivalry (My.).

ಮೇಕು mēku. A peg, a tent-pin, a small stake, a nail (My.; Tĕ., T.; Mhr., H. ಮೇಖ).

ಮೇಕೆ mēkĕ. A she-goat (My.; Tĕ.; Sk. ಮೇಕ, a he-goat). ನೂಕಿಸಿಕೊಣ್ಡು ಹೋಗುವದಕ್ಕಿನ್ತ ಮೇಕೆ ಕಾಯೋದು ಲೇಸು (Prv.). — ಮೇಕೆಯೊಲ್ಲದ ಗಿಡ. -ಒಲ್ಲದ-. The tree Justicia gandarussa & adhatoda (ವೈದ್ಯಮಾತೃ, ಸಿಂಹಿ, ವೃಷ, ಅಟರೂಷ, etc., ಅಡ್ಡಸರದ ಗಿಡ, ಆಡುಸೋಗೆ-, ಆಡು ಮುಟ್ಟದ- Si. 147).

ಮೇಖಲೆ mēkhalĕ. *A waist-band; a girdle, a zone; the zone of a woman; the triple zone worn by the first three classes* (ಕಂಠಣ, ಉಡಿದಾರ Nn. 45; ಕಾಂಚಿ, ಉಡಿದಾರ Nn. 118). 2, a thing that surrounds: a woman's cloth (ವಸ್ತ್ರ, ಸೀರೆ 118) 3, a sword-belt; *a sword-knot or string fastened to the hilt.* 4, the edge or top of a mountain (ಪರ್ವತದಗ್ರ, ಬೆಟ್ಟದ ತುದಿ 118). 5, the buttock (ಜಘನ, ಕಿಟಿ); *the hips.*

ಮೇಗ mēga. Tbh. of ಮೇಘ. (My.).

ಮೇಗು mēgu. = ಮೇಗೆ (Śmd. 145), ಮೇಂ (198), ಮೇಲ್ 1, etc. The upper side, the surface, etc. (T. ಮೇಕ್ಕು; see ಮೆಯ್-; Bp. 6, 9; 55, 52). Declension: ಮೇಗಣ (Śmd. 135; Čpr. 5, 109; Bp. 38, 58; My.), ಮೇಗಕ (My.); ಮೇಗಣಿಂ (Śmd. 135); ಮೇಗಣ್ಗೆ (Śav. 2, after 42). ಅದಿಮೇಗುಗಳ್ (Śmd. 198). ಮೇಗಣ ಪೆಸರು, names for "above" etc. (ಉಪರಿಷ್ಟಾತ್, ಉಪರಿ, ಊರ್ಧ್ವ); ಮೊಣಕೆಯ್ಮೇಗಣ ದಾಗೆ (ಪ್ರಕೂಣ್ಡ Hlā.). ಮದ್ಯದ ಮೇಗಣ ನಿರಿ (ಕಾರೋತ್ತರ, etc.); ಮೇಗಣ ದಿನದಲ್ಲಿ (ಪರೇದ್ಯವಿ); ಮುಡಿಯ ಮೇಗಣ ಮುತ್ತಿನ ಸೆಣ್ಣು (ವಾಲಪಾಶ್ಯ, etc. Nr.). ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಗಣ ನೆಲ (ಅಧಿತ್ಯಕೆ Si. 117; My.).

ಮೇಗೆ mēgĕ. = ಮೇಗು (Śmd. 145), etc., ಮೇಲೆ (348 Cm.; My.). See Čpr. 5, 51. 107; Bp. 45, 3; 46, 6; 49, 12; 50, 75; 57, 2; ಅ-.

ಮೇಘ mēgha. = ಮೇಗ. *A cloud* (ನೀರ್ದೇರ್, ಮುಗಿಲ್ Kk. 12; ನೀರ್ದೇರ್, ಮುಗಿಲ್, ಮೋಡ Śm. 14; ಮೋಡ 95). 2, a mass, a multitude. 3, *the fragrant grass Cyperus* rotundus Lin. ಮೇಘ ನೋಡಿ ನವಿಲು ಕುಣಿದರೆ ಗೂಗೆಯು ನೋಡಿ ಕೋಟಿ ಕುಣಿಯಿತನ್ತೆ (Prv.). 4, N. of one of the six rāgas or musical scales (see Bp. 19, 8).

ಮೇಘಕುಸುಮ mēgha-kusuma. Water (ಉದಕ Mr. 404).

ಮೇಘಗರ್ಜನೆ mēgha-garjanĕ. Thundering, thunder (My.).

ಮೇಘಜಾಲ mēgha-jāla. *A mass of clouds, thick clouds.*

ಮೇಘಜ್ಯೋತಿ mēgha-jyōti. *Lightning.*

ಮೇಘಡಮ್ಬರ mēgha-ḍambara. = ಮೇಘಾಡಮ್ಬರ. A mass of clouds (Čpr. 4, after 42; Mhr.). 2, a parasol, an umbrella (ಚಟಿ, ಕೊಡೆ, ಛತ್ರ Śs.; Čpr. 4, after 42; Rāv. 6, after 11). 3, cloud-drum: thunder (Sk.).

ಮೇಘತಿಮಿರ mēgha-timira. *Darkness resulting from a clouded sky, cloudy weather.*

ಮೇಘದೂತ mēgha-dūta. Cloud-messenger; — a poem by Kālidāsa (My.).

ಮೇಘದ್ವಾರ mēgha-dvāra. The sky (My. Amara).

ಮೇಘಧ್ವನಿ mēgha-dhvani. The muttering of clouds: thunder (ಪರ್ಜನ್ಯ, ಮುಗಿಲ ಗರ್ಜನೆ Nn. 57; ಅಭ್ರಗರ್ಜಿತ 130).

ಮೇಘಧ್ವಾನ mēgha-dhvāna. = ಮೇಘಧ್ವನಿ. (ಮೊಱಗು Kk. 12).

ಮೇಘನಾದ mēgha-nāda. Thunder; — making a noise like thunder. 2, N. of a son of Ghaṭōtkača (J. 2, 35. 40).

Digitized by Google

3, the plant Amaranthus polygonoides. 4, the palâśa tree, Butea frondosa.

ಮೇಘನಾದಾನುಲಾಸಿ mêghanâda-anulâsi. Rejoicing in the rumbling of thunder-clouds: *a peacock.*

ಮೇಘನಾಮ mêgha-nâma. *The grass Cyperus rotundus* Lin.

ಮೇಘನಿನದ mêgha-ninada. (= ಮೇಘನಾದ). Thunder. 2, = ಕಿಡುಕಸಲೆ, q. v.

ಮೇಘನಿರ್ಘೋಷ mêgha-nirghôsha. *Thunder.*

ಮೇಘಪುಷ್ಪ mêgha-pushpa. *Water.*

ಮೇಘಮಣ್ಡಲ mêgha-maṇḍala. The sphere of the clouds, the atmosphere (My.; B. 5, 143).

ಮೇಘಮಾಲೆ mêgha-mâlĕ. *A line or succession of clouds, gathering of clouds.*

ಮೇಘವರ್ಣ mêgha-varṇa. The hue of a cloud: ash-colour (My.). 2, N.

ಮೇಘವರ್ಣಕ mêgha-varṇaka. = ಮೇಘನಾದ No. 2. (J. 2, 44).

ಮೇಘವಹ್ನಿ mêgha-vahni. *Lightning.* See ಸಿಡಿಲ್.

ಮೇಘವಾಹನ mêgha-vâhana. *Indra.* 2, Śiva.

ಮೇಘವಿಸ್ಫೂರ್ಜಿತ mêgha-visphûrjita. Thunder. 2, N. of a vṛitta (Čh.).

ಮೇಘಾಗಮ mêgha-âgama. Approach of clouds: the rainy season (Čpr. 4, 31; Râm. 4, 6, 4).

ಮೇಘಾಗ್ನಿ mêgha-agni. = ಮೇಘವಹ್ನಿ. (ಸಿಡಿಲ್ Šm. 107).

ಮೇಘಾಡಮ್ಬರ mêgha-âḍambara. = ಮೇಘಡಮ್ಬರ. A mass of clouds; the lowering of the clouds (Mhr.). 2, an umbrella. 3, thunder. 4, a mass of drums.

ಮೇಘಾಧ್ವ mêgha-adhva. The sky (ಆಕಾಶ G.).

ಮೇಂ mêṅ. ಮೇಙ್. = ಮೇ 2, ಮೇಗು (Šmd. 198), ಮೇಲ್, etc. **The upper side, etc.** — ಮೇಂಗಾಲ್. -ಕಾಲ್. (Šmd. 198. 199). = ಮೇಗಾಲ್. ಉದ್ದವಾಗಿ ಬಿಗಿದ ಮೇಂಗಾಲ್ (199 Mdb.). — ಮೇಂಗೆಯ್. -ಕೆಯ್. (Šmd. 198. 199). = ಮೇಗೆಯ್.

ಮೇಚಕ mêčaka. Dark-blue, dark-coloured, black; — *dark-blue colour, black* (ಹರಿತ, ಪಚ್ಚೆಯ ವರ್ಣ Nn. 60). 2, *an eye of a peacock's tail.* 3, a wild mountaineer (ಕಿರಾತ, ಶಬರ 60). 4, a cloud (ಬಲಾಹಕ, ಮೇಘ 60). 5, moon-light (ಕೌಮುದಿ, ಬೆಳುದಿಂಗಳು 60).

ಮೇಚಕಶೈಲ mêčaka-śaila. A black hill (Šśv. 4, 3).

ಮೇಚಕಿತ mêčakita. Become black (Šśv. 2, 51).

ಮೇಜವಾನಿ mêjavâni. Entertaining, feasting, receiving hospitably (My.; B. 3, 94; 4, 21. 122; Mhr., H.).

ಮೇಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ mêjistrêṭ. Magistrate (My.; Si. 55).

ಮೇಜು mêju. A table (My., Br.; Mhr., H.; B. 4, 188; 5, 140. 285); — dinner (My.); — the stake or sum played for at dice (My.). — ಮೇಜು ಕಟ್ಟು. To stake (My.).

ಮೇಜೋಡು (mê-jôḍu). A stocking, a pair of stockings (My.).

ಮೇಟಿ mêṭi. 1. Loftiness, greatness, excellence, superiority (Bp. 35, 55; 51, 75; 54, 17; J. 6, 37; Tĕ.; T. ಮೇಟ್ಟವೃತ್ತಿ; see ಮೇಡು). **2, a big man, a chief, a head** (Bp. 9, 12; 16, 5; Tĕ., T.; see ಮೆಯ್ಯ್.). **3, a head-servant** (My.; T., a supposed Anglicism from "mate").

ಮೇಟಿ mêṭi. 2. = ಮೇಣಿ. **The plough-tail** (My.; Tĕ. ಮೇಡಿ; T., M. ಮೇಡ). ಮೇಟೀ ಬಲವಿದ್ದರೆ ಕೋಟಿ ಗೆಲ ಬಹುದು (Prv.). — ಮೇಟಪಾಲು. = ಮೇಣಿಪಾಲು. (My.).

ಮೇಟಿ mêṭi. Tbh. of ಮೇಥಿ. (ಮೇಥಿ Nr.; ಮೇಥಿ Mr. 372, o. r. ಮೇಧಿ, ಖಲೇವಾಲಿ, ಮೇಥಿ Hlâ.; ಮೇಥಿ Si. 303; My., also ಮೇಟಿಕಮ್ಬ, ಮೇಟಿಮರ).

ಮೇಥಿ mêṭhi. = ಮೇಟಿ, ಮೇಧಿ, ಮೇಣ್ಟಿ, ಮೇಥಿ. A pillar, a post; — *a pillar in the middle of a threshing-floor to which oxen are bound;* — a post to which cattle are tied; — a prop for supporting the shafts of a carriage.

ಮೇಡಿ mêḍi. The glomerous fig tree, Ficus racemosa (Tĕ. = ಉದುಮ್ಬರ). **2, the opposite-leaved fig tree, Ficus oppositifolia Roxb.** (ಕಾಕೋದುಮ್ಬರಿಕೆ, ಫಲ್ಗು, ಮಲಪು, ಜಘನೇಫಲೆ Si. 137, see ಬ್ರಹ್ಮ.).

ಮೇಡು mêḍu. Height; rising ground, a hillock (T., M.; My.; T. ಮೇಡ್ಡು, an artificial mound; Tĕ. ಮೇಟ, accumulation, alluvial soil; *cf.* ಮಿಟ್ಟು, etc., ಮಾಟು 4, ಮೇಟಿ 1).

ಮೇಧಿ mêdhi. = ಮೇಥಿ, etc. See Mr. s. ಮೇಟಿ.

ಮೇಢ್ರ mêḍhra. *The penis.* 2, *a ram.*

ಮೇಣ್ mêṇ. = ಮೇಣು, ಮೇಲ್, etc. **What is above: above; upwards; further; and, besides; or** (ಏಕಲ್ಪಾರ್ಥ Šmd. 397; ಏಕಲ್ಪದಿನ್ದ 52. 95. 105 Cm.; ಅದಲ್ಲದೆ 52. 82. 86. 225 Cm.; M. ಮೇನ್). See Šmd. 59. 68. 83. 127. 177; Čpr. 4, 31; Bp. 20, 41; 46, 34; Šm. 53; Bh. 1, 20, 60; 2, 13, 34. 38; Râv. 13, 84; J. 4, 66; 28, 2. 57; 29, 38. — ಮೇಣ್ಬಳ್ಕು. To bend or turn upwards (Râv. 9, 29).

ಮೇಣ mêṇa. = ಮಯಣ. Tbh. of ಮದನ. Bees, wax (C.; Mhr.; B. 3, 63; T., M. ಮೆಲು, ಮೆದುಗು; see ಮೆರುಗು); — oily dirt (My.; Mhr.); — gum, resin (My.). ಜೇನುಮೇಣ (ಮಧೂಚ್ಛಿಷ್ಟ, ಸಿಕ್ಥಕ Si. 334; My.). ಎಲವದ ಮೇಣ (ಪಿಚ್ಛ, etc. 133). ಮೇಣಗಪ್ಪಟ. Waxed cloth (My.); a rain-coat (My.). — ಮೇಣದ ಬತ್ತಿ. A wax-candle (My; Si. 231); any candle (My.).

ಮೇಣಸಿ mêṇasi. = ಮೆಣಸಿ, q. v.

ಮೇಣಿ mêṇi. = ಮೇಟಿ 2. (My.). — ಮೇಣಿಪಾಲು. The share of the crop which is given to the person who assisted the owner in ploughing, etc. (My.).

ಮೇಣಿಸು mêṇisu. To be up to: to liken, etc. ಮೇಣಿಸುವುದು (ಎಸಕ Čt. II, 41).

ಮೇಣು mêṇu. = ಮೇಣ್, etc. (Bp. 39, 36; Bh. 1, 8, 5. 16). ಅಭಿಯೋಗ ಅಭಿಗ್ರಹ ಎನ್ದೊಡೆ ಕೆಯ್ಯಾರೆ ಮಾಡುಹ, ಮೇಣು ಇದಿರೆದ್ದು ಕಾದುಹ; ನೀವಾಕ ಎನ್ದೊಡೆ ಧಾನ್ಯಾದಿಗಳ ಆರ್ಘಮಂ ಪಾರ್ವುದು, ಮೇಣು ಧಾನ್ಯವ ಹೊಯಿವುದು; ಆಕ್ರೋಶನ ಎನ್ದೊಡೆ ಬಯ್ದುದು, ಮೇಣು ಬೇಡೆನ್ದು ಒದಱುಹ (Nr.).

ಮೇಣೆ mêṇĕ. = ಮೇನ. A kind of palankeen (Mhr. ಮೇಣಾ; B. 5, 39. 40. 286).

ಮೇಣ್ಟಿ mêṇṭi. (Šmd. 48). = ಮೇಟಿ. Tbh. of ಮೇಥಿ (372, o. r. ಮೇಧಿ).

ಮೇಣ್ಢ mêṇḍha. *A ram.*

ಮೇಥಿಕೆ mêthikĕ. = ಮನ್ಥೆ, etc. (Sk.).

ಮೇಥಿನಿ mêthini. = ಮೇಥಿಕೆ, etc. (Sk.).

ಮೇದ mêda. = (ಮಾದರ), ಮೇದರ, ಮೇದಾರ. **A man who plaits baskets, mats, etc. of bamboo**

Digitized by Google

splits, a man of the basket-maker-caste (ಗವಟಿಗ Šm. 58; ಚಪಕಾರಕ, ವಂಶಚ್ಛೇದಿ Mr. 377; My.; *cf.* the terms s. ಮಿಣಿ?). — ಮೇದಗೇರಿ. -ಕೇರಿ. A street where Mêdas live (My.). — ಮೇದರವ. -ಅವ. = ಮೇದ (My.; Tĕ.). — ಮೇದರವಳು. -ಅವಳು. A Mêda woman (Čb. 94; My.).

ಮೇದ mêda. Fat (ವಸೆ, ನೆಣ Mr. 398; see ಮೇದಸ್). 2, a particular mixed caste: the son of a Vaidêha by a Kârâvara female.

ಮೇದಕ mêdaka. *Spirituous liquor used for distillation.*

ಮೇದರ mêdara. = ಮೇದ, etc. (My.; Tĕ.). See ದೀವಿ-. — ಮೇದರಕೇತಿದೇವ. N. (Bp. 37 sum.; 37, 1. 11. 37). — ಮೇದರಕೇತಿದೇವಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 8).

ಮೇದಸ್ mêdas. = ಮಜ್ಜೆ, ಮಿದುಳು, ಮಿದುಳು, ಮೆದಡು, ಮೆದಳು, ಮೆದುಳ್, ಮೆದುಳು, ಮೇದ. *Fat, marrow, lymph, brain* (ನೆಣ Hlâ.).

ಮೇದಾರ mêdâra. = ಮೇದ, etc. (S. Mhr.; ಗವಡಿಗ G.). — ಮೇದಾರವಳು. -ಅವಳು. A Mêdâra woman (G. 378).

ಮೇದಿನಿ mêdini. *The earth, land, ground* (ಇಳೆ, ಬೂಮಿ, ಬುವಿ, ದರೆ, ನೆಲ, ತಿರೆ, ರತ್ನವಸಿಬಳ್, ಪೊಡವಿ Šm. 37). — ಮೇದಿನಿಯ ಸುತೆ. Sîtâ (J. 18, 6).

ಮೇದಿನೀಪಾಲ mêdinî-pâla. A king (J. 4, 51).

ಮೇದಿನೀಶ mêdini-îśa. A prince, a king (Bp. 53 sum.; 53, 75).

ಮೇದಿನೀಶ್ವರ mêdini-îśvara. = ಮೇದಿನೀಶ. (Bp. 3, 86; 57, 17; 58, 30).

ಮೇದಿನೀಸುರ mêdinî-sura. A Brâhmaṇa (Bp. 3, 52; 57, 77).

ಮೇದು mêdu. P. p. of ಮೇ 1, ಮೇಯು. (My.).

ಮೇದುರ mêdura. Fat; *smooth, soft, bland, unctuous;*—thick, dense.

ಮೇದೆ mêdĕ. A root resembling ginger, said to be one of the eight principal medicines. See ಅಷ್ಟವರ್ಗ.

ಮೇಧ mêdha. A sacrifice. (See ಅಶ್ವ-, ತುರಗ-, ನರ-, ಪುರುಷ-).

ಮೇಧಸ್ mêdhas. = ಮೇಧ.

ಮೇಧಸಿ mêdhasi. N. of a plant (ಉರಿಯ ಮರ Mr. 118, o. r. ಮೇಣಸಿ).

ಮೇಧಾದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತಿ mêdhâ-dakshiṇa-mûrti. A person clever in bestowing wisdom: Śiva (My.).

ಮೇಧಾವಂತ mêdhâ-vanta. An intelligent, wise man (My.).

ಮೇಧಾವಾನ್ mêdhâ-vân. = ಮೇಧಾವಂತ. (My.).

ಮೇಧಾವಿ mêdhâ-vi (-vin). *Possessed of mental power, intelligent, wise, judicious;* a learned man, etc. 2, N. of a king (J. 28, 14). 3, = ಗೋಪೀಚಂದನ (Bp. 3, 54).

ಮೇಧಾವಿನಿ mêdhavini. An intelligent female. 2, N. (J. 28, 59; 29, 40).

ಮೇಧಿ mêdhi. = ಮೇಟಿ, etc. *A pillar in the middle of a threshing-floor to which oxen are bound.*

ಮೇಧೆ mêdhĕ. ಮೇಧಾ. *Understanding, intelligence, prudence, wisdom.*

ಮೇಧೋಹೋತ mêdhas-hôta. A sacrificial priest: N. of a brahmarâkshasa (J. 16, 23. 24).

ಮೇಧ್ಯ mêdhya. Fit for a sacrifice, fresh from blemish, as a victim. 2, *clean, ritually pure,* not defiling by contact or by being eaten. See ಅ-.

ಮೇನ mêna. = ಮೇಣೆ. A kind of palankeen (My.; ಶಿಬಿಕೆ, etc., ಅಂದಳ, ಡೋಲಿ, ಪಾಲಕ್ಕಿ Si. 275; M. ಮೇನಾವು).

ಮೇನಕಾತ್ಮಜೆ mênakâ-âtmajĕ. *Pârvatî.*

ಮೇನಕಾತ್ಮರುಹೆ mênakâ-âtma-ruhĕ. Pârvatî (ಗೌರಿ Mr. 12).

ಮೇನಕೆ mênakĕ. ಮೇನಕಾ. *N. of an Apsaras, wife of Himâlaya and mother of Pârvatî.*

ಮೇನೆ mênĕ. ಮೇನಾ. = ಮೇನಕೆ. (Grj. 2, 106; Č. Bp. 36, 1).

ಮೇಪು mêpu. = ಮೇಹು, etc. — ಮೇಪುಗಾಡು. -ಕಾಡು. = ಮೇಹುಗಾಡು. (Čpr. 8, after 4).

ಮೇಯ್ mêy. = ಮೇ 1, etc. P. p. ಮೇಯ್ದು (Bp. 60, 34).

ಮೇಯ mêya. To be measured, measurable;—capable of being estimated, discernible. See ಅ-, ಅನು-.

ಮೇಯಿಸು mêyisu. (Šmd. 25). = ಮೇಸು. To graze (v. t.), to feed, to cause (animals) to eat (C.). ಮೇಯಿಸಿದಂ (Šmd. 64). ಜಗುನೆಯ ತಡಿಯಲ್ಲಿ ತುರುಗಳ ಮೇಯಿಸಿದಂ (273). ಮುನ್ನ ಹಸುವುಗಳು ಮೇಯಿಸಲ್ ಪಟ್ಟ... (ಅತಿತ, ಗವೀನ Si. 318). ಕುದುರೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಹೊರ ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅಡವಿಯೊಳಗಿನ ಗಿಡಗಣ್ಟಿಗಳನ್ನು ಮೇಯಿಸಿ (B. 2, 45). ... ಮೇಯಿಸುವವನಿಗೆ ಘನ ಯಾಕೆ? (Prv.).

ಮೇಯು mêyu. = ಮೇ 1, etc. To graze (v. i.); etc. (My.). P. p. ಮೇದು (C.). 3rd person imperfect ಮೇಯಿತು. ಮೇಯಿತು (My.). ಗಣ್ಣುಗುಬ್ಬಿ ಮೇದು ಬರುವ ತನಕ (B. 2, 6). ಆಡುಗಳು ಗುಡ್ಡದ ಮೇಲೆ ಮೇದು (3, 10). ಮೇಯಿತು (G. 424). ಮೇದ ಮೋಟೂ ಹೋದ ಹೆಜ್ಜೆಯೂ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ.—ಕತ್ತೆ ಮೇದರೆ ಮತ್ತೆ ಮೇವಿಲ್ಲ.—ಉದ್ದು ಮೇದ ಕತ್ತೇ ಹಾಗೆ ಬುದ್ಧಿಹೀನರು—ಬೇಲಿ ಎದ್ದು ಹೊಲ ಮೇಯುವಾಗ್ಗೆ ಕಾಯೋದು ಯಾರು?—ಆಸೆಯಾಗಿ ಕಬ್ಬು ಮೇಯುವದಕ್ಕಿಂತ ಇರುವೆಯಾಗಿ ಸಕ್ಕರೆ ಮೇಯುವದು ಲೇಸು (Prvs.).

ಮೇರು mêru. *N. of a fabulous mountain, said to form the central point of Jambudvîpa and to be 84,000 yojanas high* (ಸುರಗಿರಿ, ಕನಕಾದ್ರಿ Mr. 29; Abh. P. 5, 91; Bp. 57, 68; see ಶಕ್ರಕ್ರೀಡಾಚಲ). 2, the large middle gem of a necklace. ಮೇರುವಿಂಗೆಣೆಯಿಲ್ಲ, ಧಾರುಣಿಗೆ ಪಡಿಯಿಲ್ಲ; ಕಾರಣ ಕರಪ್ಪ ಹಿರಿಯರ ಸಂಸರ್ಗಮ್ ಅರಿದ್ದುದಮ್ ಅಥವಾ! (Sp.).

ಮೇರುಪ್ರಸ್ತಾರ mêru-prastâra. A term for a representation of all the possible combinations of a metre (Mr. 367).

ಮೇರುವೆ mêruvĕ. A pile, a pyramid, a high top (Č. Bp. 5, 3. 4; *cf.* ಮೇಡು? or ಮೇರು?).

ಮೇರೆ mêrĕ. (Tbh. of ಮರ್ಯಾದೆ). A boundary, a limit, an edge, a verge; an end;—the bounds of propriety, moderation;—manner;—extent, rate (ಅಸ್ತು Šmd. 366 ... ಸಂಸ್ಥಾ, ಮರ್ಯಾದೆ, ಧಾರಣೆ, ಸ್ಥಿತಿ Nr.; C.; Tĕ., M.; T. ... Mhr. ಮೇರ). 2, sphere, region, place of habitation (ಕಕ್ಷ್ಯೆ, ಇಕ್ಕೆ, ಇಮ್ಮು, etc., ಆಶ್ರಯ Šs., Kk. 64). 3, devotion, prayer (B. 5, 293). ಹೊಲಮೇರೆ (ಅವಧಿ, ಅಘಾಟ, ಸೀಮಾ, ಸೀಮೆ Hlâ). ಹೊಲದ ಮೇರೆ (ಸೀಮು, ಸೀಮೆ Nr.). ಈ ಮೇರೆ ತಿಳಿಯ ಸ್ಯಾದ (Si. 36. 276); ಈ ಮೇರೆ ಉಚಿತ ತಕ್ಕದು (385). ಮೇರೆವಿಲ್ಲದ (ನಿರವಧಿ G.). ಕರೆದು ಕೆಮ್ಮದು ಬೆಳೆದು ಈ ಮೇರೆಗೆ ಮುಟ್ಟು ... ತರದು ಇರುತ್ತದೆ (B. 1, 1). ವಿಚಾರವಿಲ್ಲದವರು ಈ ಮೇರೆಗೆ ... ಒಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ (1, 11). ಇದೇ ಮೇರೆಗೆ ದೇವರು ಕೊಟ್ಟ ... ನ್ನು ಮನುಷ್ಯರು ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಕೇಡು ಬರು... (2, 5). See Bh. 5, 1, 6; J. 10, 34; B. 2, 13. 14. 32. 36; 5, 85. — ಮೇರೆ ಕಟ್ಟು. To fix boundaries (My.). — ಮೇರೆಕಲ್ಲು. A boundary-stone (My.). — ಮೇರೆ ತಪ್ಪು. The prescribed, proper or usual bounds or limits to be missed, deviated from or exceeded; to exceed such bounds. ... ಮೇರೆ ತಪ್ಪಿ ಕವಿವ ಅಮ್ಬುಧರವ್ರಾತ (Šmd. 281). See Prv. s. ಸಮುದ್ರ 1. — ಮೇರೆವಷ್ಪು. = ಮೇರೆ ತಪ್ಪು. (Abh. P. 9, 136).

Digitized by Google

5, 23; 8, 14. 28; Rśv. 13, after 45). ಮೀರಿದಪ್ಪಿ ಪೆಚ್ಚು ಮೂತಾಡುವಿಕೆ (ಪಾರುಷ್ಯ, ಅತಿವಾದ Si. 57); ಮೀರಿದಪ್ಪಿದ ಬುದ್ಧಿ (ಉನ್ಮಾದ, ಚಿತ್ತವಿಭ್ರಮ 70). ಮೀರಿದಪ್ಪಿ ಜಗಳಾಡೋಣ (ಖಲ); ಮೀರಿದಪ್ಪಿದ (ಸಂವರ್ಧಿತ, ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾದ G.). — ಮೀರಿವರಿ. -ವರಿ. To run over its bounds (J. 1, 1; 4, 7).

ಮೇಲ್ mêl. = (ಮಿಗಿಲು, ಮಿಾಸಲ್), ಮೇ 2, ಮೇಗು, ಮೇಗೆ, ಮೇಂ (ಮೇಜ್), ಮೇಣ್, ಮೇಣು, ಮೇಲ, ಮೇಲು, ಮೇಲೆ (Śmd. 146). That which is above, the top part, the upper part; the surface;—that which is on high; high, superior region;—that which is more; that which is upper, higher, better, superior; that which is good, beneficial, excellent or noble; superior position;—(superior, etc.);—that which is to come, future, following;—over, above, on; upwards; afterwards; after; farther (ಉಪರಿ, ಅಗ್ರ Nr.; ಉಪರಿ, ಊರ್ಧ್ವ Mr. 59; ಅಗ್ರ Śmd. 348. 349 Cm.; T., M.; Tĕ. ಮೇಲು; see ಮೆಲ್ಲ). Declension: (ಮೇಲರ್ಕೆ), ಮೇಲಕ್ಕೆ, ಮೇಲಳ್, ಮೇಲಣ (C.). ಕುಲಂ ಮೇಲೆನಿಸಿದುದು (Śmd. 187). ತಾನೆ ಮೇಲೆಪ್ಪವನು (ಅಹಂಯು, ಅಹಂಕಾರಿ); ಮೇಲಪ್ಪ ಫಲಂ (ಉದರ್ಕ, ಉತ್ತರಫಲ); ಮೇಲಪ್ಪ ಕಾಲಂ (ಉತ್ತರಕಾಲ, ಆಯತಿ Hlâ.). ತೊಡೆಯ ಮೇಲಿಕ್ಕಿ ದಾಟಿಸುಹ (ಅಂಕ್ಯ); ನಾಳೆಯೆಪ್ಪ ದಿನದಲ್ಲಿ ಶ್ವಃ ಎನಿಸುಗು, ಅಲ್ಲಿಂದ ಮೇಲಣ ದಿನದಲ್ಲಿ ಪರಶ್ವಃ ಎನಿಸುಗು; ಮೇಲಕ್ಕೆ ನಿಗುಚಿದ ತೋಳು ಸಹಿತಮಹ ಪುರುಷಪ್ರಮಾಣಿನಲ್ಲಿ ಪೌರುಷ ಎನಿಸುಗು; ಎಲ್ಲಾ ರಸಂಗಳ ಮೇಲಣ ಉದಕವು (ಮಣ್ಡ); ಓಗರದ ಮೇಲಣ ನಿಡಿ (ಮಾಸರೆ, etc.); ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹಾಯುವ ಪಕ್ಕಿ (ಉಡ್ಡೀನ); ಇಲ್ಲದ ಹೊಲ್ಲಹಂ ಮೇಲಿಕ್ಕಿ ನುಡಿಹ (ಮಿಥ್ಯಾಭಿಶಂಸನ, etc. Nr.). ಪೆಱರಿಂದ್ದ ಮೇಲೆಪ್ಪುಂ (ಅಹಂಕಾರಿ Mr. 230); ಮೇಲಪ್ಪ ಫಲಂ (ಉತ್ತರ, ಉದರ್ಕ 72); ಮೇಲನೀಕ್ಷಿಸುವುದು (ಉನ್ಮೀಲನ 317); ಮೇಲು (i. e. ಮೇಲೂ) ಕೆಳಗಂ ನೋಡುವನು ಅನಿಲಂ (ದೇವದತ್ತ 52); ಕುದುರೆಯ ಉರದಿಂದ್ದ ಮೇಲಿರ್ಪ ಸುಳಿ (ರೋಚಮಾನ 281); ಮೇಲ ಬಯಸುವಂ (ಉದ್ದ, ತೃಷ್ಣಕ, etc. 232); ಕೆಳಗಾಱು ಮೇಲಾಱು ಹಲ್ಲಿರಲು (ಕುದುರೆ) ಜಯಮಕ್ಕು (277); ಚಿತ್ತರದ ಭೂ ಭುವಸ್ ಸ್ವರ್ ಮಹಜ್ ಜನಂ ತಪಂ ಸತ್ಯಮ್ ಎನ್ದೇಱು ಮೇಲಣ ಲೋಕಮಕ್ಕುಂ (32). ಮೇಲನಱಿಯದೆ, ಮಿಕ್ಕು ನುಡಿದಪೆ! (Bp. 21, 23). See Bp. 1, 20; 5, 18; 18, 13. 38; 39, 58; 42, 33; 43, 38; 44, 7; 46, 30; 48, 29; 51, 15; 59, 16; 61, 53; Č. Bp. 5, 48; Bh. 1, 8, 18. 61; Rśv. 9, 29; 10, after 31; 11, 67. — ಮೇಲಱಿ. -ಅಱಿ. To think to know more than (another). ಮೇಲಱಿದು ತರ್ಕಿಪಂ (ವಾದಿ, ತಾರ್ಕಿಕ Mr. 360). — ಮೇಲಲ್ಲದವ. -ಅಲ್ಲದವ. A man who has no high position (or character, ಕೀಳ್ Śm. 114). — ಮೇಲಾಗು. -ಆಗು. To become or be higher, superior, better, excellent, etc. (Bp. 3, 69; 51, 12; C.). ತಮಗಿನ್ತ ಮೇಲಾದವರನ್ನು ಸರಿಗಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೆಪ್ಪ ಒಣ ಹೆಮ್ಮೆ (B. 2, 12). ತೇಜವುಳ್ಳನ್ಗ ಒಡವೆಗಳಗಿನ್ತ ಮೇಲಾದ ಸುನ್ದರನೂ ತೇಜವುಳ್ಳವನೂ ಸೂರ್ಯನೇ! (3, 27). ಒಬ್ಬ ಮೇಲಾದ ಚಿತ್ರಗಾಱನು (3, 49). ಗೋಧೀ ರೊಟ್ಟಿ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮೇಲಾದದ್ದು (3, 110). — ಮೇಲಾರಯ್ಕೆ. -ಆರಯ್ಕೆ. Superintendence, control (Râm. 1, 7, 24; J. 12, 11). — ಮೇಲಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To put upon, to charge with (My.). ಇಲ್ಲದ ಹೊಲ್ಲಹಂ ಮೇಲಿಕ್ಕಿ ನುಡಿಹ (ಮಿಥ್ಯಾಭಿಶಂಸನ, etc. Nr.). 2, to place higher, to esteem more highly (Bp. 55, 44). 3, to be put or fall upon (J. 13, 12). — ಮೇಲುಕ್ಕು -ಉಕ್ಕು. To swell or rise higher, above or over (Bp. 32, 35). — ಮೇಲುಗುಳ್. -ಉಗುಳ್. To spit upon (J. 5, 29). — ಮೇಲುಡೆ. -ಉಡೆ. An upper garment (Śśv. 3, 11). — ಮೇಲೆನಿಸು. -ಎನಿಸು. To have one's self called superior or excellent, to be excellent, etc. (Bp. 50, 15; 51, 1. 73; 55, 53; 60, 41; J. 4, 51). — ಮೇಲೊಗು. -ಒಗು. To burst forth excessively (Bh. 2, 5, 51). — ಮೇಲೊದಗು. -ಒದಗು. To be or become endowed with superior power (Bp. 58, 35). — ಮೇಲ್ಕಟ್ಟು. = ಮೇಲು-. An upper tie: an awning, a canopy (ಚನ್ದ್ರೋದಯ, ಖಜವ, ವಿತಾನ, ಉಲ್ಲೋಚ Mr. 204; ವಿತಾನ Nn. 115, o. r. ಮೇಲುಕಟ್ಟು; ವಿತಾನ, ಉಲ್ಲೋಚ Si. 224; Abh. P. 4, 27; Bp. 18, 38; Bh. 2, 6, 25; Č. Bp. 5, 51). — ಮೇಲ್ಕಡೆ. The upper side; on the top; above; upon (Si. 110. 224; My.). — ಮೇಲ್ಕೀಳ್. That which is high or low, great or small, good or bad (Č. Bp. 42, 29). — ಮೇಲ್ಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. 1. To force upon (My.). — ಮೇಲ್ಗಟ್ಟು. 2. = ಮೇಲ್ಕಟ್ಟು. ವಸನ್ತಗೃಹದ.... ಎಳೆವಾಱೆಯ ಸುಱೆಯೆಲೆಯ ತಳತಳಿಪ ಮೇಲ್ಗಟ್ಟು (Čpr. 7, after 92). — ಮೇಲ್ಗಡೆ. = ಮೇಲ್ಕಡೆ. (C.). ಸ್ತ್ರೀಯರ ಭಗದ ಮೇಲಗಡೆ (ಜಘನ, etc. Si. 208); ಕೆಯ್ಮೇಲ್ಗಡೆ (210); ಕುದುರೆಯ ಕೊರಳುಮೇಲ್ಗಡೆ (ನಿಗಾಲ 273). See Si. 115; B. 3, 9; 4, 22. 83; 5, 181. — ಮೇಲ್ಗಾವಲಿ. -ಕಾವಲಿ. Superintendence, overseership, control (My.). — ಮೇಲ್ಗಾವಲು. -ಕಾವಲು. = ಮೇಲ್ಗಾವಲಿ (My.). — ಮೇಲ್ಗುಡಿ. = ಮೇಲುಗುಡಿ. An excellent, or a raised, flag (Rśv. 8, 2). — ಮೇಲ್ಗೆಯ್. -ಕೆಯ್. A superior hand (J. 21, 14). — ಮೇಲ್ತರ. A superior kind (My.; B. 162). — ಮೇಲ್ದವಡೆ. The upper jaw (B. 4, 22). — ಮೇಲ್ದುಡುಗೆ. -ತುಡುಗೆ. (Śmd. 78, o. r. -ದುಡಿಗೆ). An excellent ornament. — ಮೇಲ್ದೆಸೆ. = ಮೇಲ್ಕಡೆ. (Bp. 34, 5). — ಮೇಲ್ದೊಟೆ. -ತೊಟೆ. The surface of the rind (of a plant, B. 4, 40; My.). — ಮೇಲ್ನುಡಿ. = ಮೇಲು-. An excellent, appropriate word (Bp. 40, 6). — ಮೇಲ್ನೆಲೆ. An upper story (Rśv. 8, after 125). — ಮೇಲ್ಪಡು. = ಮೇಲಾಗು. (My.). — ಮೇಲ್ಪೋಗು. = ಮೇಲುಪೋಗು. Falling upon: destruction (Bh. 10, 4, 21). — ಮೇಲ್ಪೋಡು. A kind of metrical composition in which kandas and vrittas are mixed (Kâvy. V, 962). — ಮೇಲ್ಬರಹ. A superscription; the direction on a letter (My.). — ಮೇಲ್ಬೀಱು. = ಮೇಲ್ವರಿ & ಮುಗುಟು (G.). — ಮೇಲ್ಭಾಗ. The upper (or fore) part. ಕಾಲಿನ ಮೇಲ್ಭಾಗ (ಪ್ರಪದ); ಪರ್ವತದ ಮೇಲ್ಭಾಗ (ಪ್ರಸ್ಥ G.). ಸಮುದ್ರದ ದಡ್ಡೆಯ ಮೇಲ್ಭಾಗವು (B. 4, 69). ರುಣ್ಣದ ಮೇಲ್ಭಾಗಕ್ಕೂ ಹಿಮ್ಭಾಗಕ್ಕೂ ತಲೆ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ (4, 82). ಹುಬ್ಬುಗಳ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹಣೆ ಇರುತ್ತದೆ (4, 83). See Si. 111. 213. — ಮೇಲ್ಮಡಿವಾಸು. -ಪಾಸು. A newly washed cloth or sheet to be put on a bed (Bp. 12, 19). — ಮೇಲ್ಮಾಡು. = ಮೇಲು-1, No. 1. To turn upwards (B. 4, 209). — ಮೇಲ್ಮಾಳಿಗೆ. An upper story (My.; G. 386). — ಮೇಲ್ಮುಚ್ಚಳ. An upper cover: a lid; a thatch, a roof (My.). ಮನೆಯ ಮೇಲ್ಮುಚ್ಚಳದ ಅಂಚು (ವಲೀಕ Si. 111); ಯಜ್ಞಶಾಲೆಯ ಮೇಲ್ಮುಚ್ಚಳ (ಕುಮ್ಬೆ 239). — ಮೇಲ್ಮುಸುಕು. = ಮೇಲುಮುಸುಕು. A covering over (the body or the head): an upper garment;—a part of one's cloth put over the head; a veil (ಜವಮ್ಬ Kk. 21; Č. Bp. 47, 39). — ಮೇಲ್ಮೇಲ್. = ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ q. v. Up and up; one upon or after the other; etc. (ಎಕ್ಕೆಕ್ಕೆ, ತೇನ ತೇನ Čt. II, 72). — ಮೇಲೊತ್ತು. -ಒತ್ತು. To rush upon (Čpr. 2, 22). — ಮೇಲ್ಲೋಕ. The upper or good world: heaven (My.). — ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ. -ಪಟ್ಟ. An awning (ವಿತಾನ Mr. 493). — ಮೇಲ್ವರಿ. -ಪರಿ. To run or go upwards;—to run or flow over;—to rush upon. ಪುಲಿಗರ್ಜಿಸುತ ಬರಲ್ (ತಬರಂ) ಬಿಲ್ಲೋಲುದಳವೆನಿತವೊಳಗೆ ಸೊಕ್ಕಾನೆ ಮೇಲ್ವರಿಯೆ (Râghc. 17, 70). See Grj. 8, after 8; Bp. 18, 48. 62; 22, 30; 46, 51; 49, 7; 61, 61; Rśv. 13, after 45; V. 29, 20. — ಮೇಲ್ವಾಯ್. -ಪಾಯ್. = ಮೇಲೆವಾಯ್. To

Digitized by Google

come upward, to rise;—to run or flow over;—to rush upon; to jump upon;—to become excited or angry (ಅವ್ವಳಿಸು Ct. II, 84). ಕಡಲುಕ್ಕಿ ಮೇಲ್ವಾಯ್ದುದ ತಡೆ (ವೇಲೆ Si. 456). See Čpr. 5, 74; Abh. P. 9, 44. 83. 146; Bp. 59, 18; Rśv. 6, 23; J. 7, 49; 11, 15; 18, 55; 28, 46; Si. 83. — ಮೇಲ್ವಾಯಿ. -ಪಾಯಿ. = ಮೇಲ್ವಾಯ್. (Bh. 3, 13, 27). — ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕ. An overseer, a superintendent (My.). — ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ. Overseership, superintendence (My.). — ಮೇಲ್ಪೊದಕೆ. -ಪೊದಕೆ. An upper covering, a garment; a roof, a thatch (Rśv. 10, after 31). — ಮೇಲ್ಸೀಮೆ. The upper country: the country on the Ghauts (My.);—the country above the Ghauts (from the coast). — ಮೇಲ್ಸೆರಗು. The end of a woman's garment that is not tucked, but is put over the upper body (Bp. 15, 21; My.). — ಮೇಲ್ಹೊದಿಕೆ. = ಮೇಲ್ಹೊದಕೆ. An upper garment (Bp. 29, 18), etc. — ಮೇಲ್ಹೊದಿಕೆದೆಗೆ. -ತೆಗೆ. To take the upper garment off (Bp. 56, 30).

ಮೇಲ mêla. = ಮೇಲ್, etc. — ಮೇಲಕಟ್ಟು. = ಮೇಲ್ಕಟ್ಟು. (ವಿತಾನ Čb.). — ಮೇಲಗೆಲಸ. -ಕೆಲಸ. Other work (B. 4, 122). — ಮೇಲಸ್ವರ. A high, shrill note (ತಾರ Čb.).

ಮೇಲ mêla. = ಮೇಳ, q. v. Meeting, coming together, union, intercourse. 2, an assembly, company, society (ವಿಧಿ Nn. 21). 3, a large concourse of people collected at stated periods for religious or commercial purposes; —a fair. 4, a band of musicians (Mhr.). 5, a set of dancing-girls, musicians, and singers, and their performance (My., as ಮೇಳ). 6, a musical scale (*cf.* ಮೇಲಿ). ಶ್ರುತಿಯೊಳ್ ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡು ಗಮಕಮಕ್ಕು, ಅವಕೆ ದೇಶೀಯಮೇಳಮಕ್ಕು, ಅವಕೆ ಮೂಱು ಗ್ರಾಮಂ, etc. (Mr. 78).

ಮೇಲಕ mêlaka. Meeting;—*a congress, an assembly, a company.*

ಮೇಲನ mêlana. = ಮೇಳನೆ. Meeting, coming together, joining;—mixing with, mixture;—adding to. See ವಿರಲವಸ್ತು-, ಸಮ್-.

ಮೇಲಾಪ mêlâpa. ಮೇಳಾಪ. Uniting; bringing together, joining, assembling; conjunction (Kâvy. IV, 2, 20; Bh. 2, 7, 4; 2, 12, 78; J. 19, 55).

ಮೇಲಾಪಕ mêlâpaka. ಮೇಳಾಪಕ. = ಮೇಲಾಪ. (Sk.; Čpr. 4, after 50).

ಮೇಲಾಪಿಸು mêlâpisu. ಮೇಳಾಪಿಸು. To bring together, to join, to get ready (Bh. 8, 26, 22).

ಮೇಲು mêlu. = ಮೇಲ್, etc. That which is above, etc. (My.). ಕುಳ್ಳಿರಲಱಿಯದೆ ಮೇಲು ಮೊಗಮಾಗಿ ಮಲಗಿಹ ಮಗವು (ಉತ್ತಾನಶಯ, ಡಿಮ್ಭ Nr.). ಮೊದಲೆಯ್ದ ಮೇಲು (ಪ್ರಕಾಣ್ಡ Mr. 323). ಜಯಿಸುವ ಶಕ್ತಿಗಳ ಮೇಲು (Bp. 28, 46). ಪೆಱರ ಮೇಲನ್ನು ಕಣ್ಣು ಸಯ್ರಿಸಲಾಱದೇ ಕಳವಳಗೊಳ್ಳುವದು (ಅಕ್ಷಾನ್ತಿ, etc. Si. 68); ನೀರೊಡೆ ಮೇಲಕ್ಕೇಱುವ ಗುಳ್ಳೆಗಳು (ವಕ್ರಗಳು 82); ಎಲ್ಲಾ ಮಾಂಸಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮೇಲಾದ ಕೊಬ್ಬು (ವಸೆ 205); ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿ ಚಾಚಲ್ ಪಟ್ಟ ಕೆಯ್ಯುಳ್ಳ ಮನುಷ್ಯನ ಅಳತೆ (ಪೌರುಷ 212); ಹೆಣ್ಣಾದ ಮೇಲಣ ತಿಳಿ (ಕಾಪೋತ್ತರ, etc. 348); ಮೇಲಾಗಿರುವಿಕೆ (ಉತ್ಕರ್ಷ, ಅತಿಶಯ 390); ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹಾಕುವಿಕೆ (ಉತ್ಕ್ಷೇಪಣ 400); ಬಹಳ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬೆಳದದು (ಉಚ್ಚ, etc. 372); ಮೇಲಕ್ಕೆ ಕೆಳಗಿನಿಂದ ಎತ್ತಲ್ ಪಟ್ಟದು (ಸಮುದಕ್ತ, ಉದ್ಧೃತ 378); ಮೇಲಿನಿನ್ದ ಕೆಳಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಿಬಿಡುವಿಕೆ (ಅವನಾಯ, ನಿಪಾತನ); ಜೀವದ ಮೇಲಣ ಆಶೆಯಿಲ್ಲದೇ ದುಡುಕುವ ಕೆಲಸ (ಅತ್ಯಾಹಿತ, ಮಹಾಭಯ 427). ರಾವಣನ ಮೇಲಣ ರಾಜಕಾರಿಯದ ಕಥನಕಾಲೋಚಿಸಿ (J. 18, 5). ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತುವದು (ಉದ್ಧರ Dhw.). ಕವಿಕುಲದ ಮೇಲುಗಳೆ! (you who are the best of—, Sp.). ಇವರೆಲ್ಲ, ಐದೀಕ ಅಧಿಕಾರದಿಂ ನೀವು ಅವರ ಮೇಲಿಂಗೆ ಎತ್ತಿ ಹೋದಡೆ (Bp. 21, 36). ಹಲಿಗೇ ಮೇಲಿನ ಒದಕ (B. 1, 11). ಈ ದ್ವೀಪದ ವಾಯುವ್ಯದಣ್ಣೇ ಮೇಲಿನ ಹಾಗೆ ಮುತ್ತು ಮುತ್ತಲ್ಲಿಯೂ ಹೊಡಿಸುವದಿಲ್ಲ (4, 205). ಮರದ ಮೇಲಿನ್ದ ಬೀಳುವದು (1, 9). ಇದು ನನಗೆ ಬಂಗಾರದನ್ತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಯಾತರ ಮೇಲಿನ್ದ? (on what account? why? 1, 18). ಗಿಡದ ಮೇಲಿನ್ದ ಹಾರಿ ಬನ್ದು (2, 26). ಸಮುದ್ರದ ಮೇಲಿನ್ದ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಹಡಗುಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ (3, 116). ದೇವರನ್ನು ಯಾರೂ ನೋಡಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ಇಷ್ಟರ ಮೇಲಿನ್ದಲೇ, ಆತನು ಇಲ್ಲವೆನ್ನು, ಸರ್ವಥಾ ಊಹಿಸಲಾಗದು (4, 58). ಇನ್ನಾ ತರದ ಧೂರಡನೆ ಇವ್ವಲ್ಲಿ ಇನ್ನಾ ಧಾತು ದೊರೆಯುವದೆನ್ದು, ಅನುಭವದ ಮೇಲಿನ್ದ ಗೊತ್ತಾಗುವದು (4, 95). ಇದು ಹಬೀ ಲೇಖಗಳ ಮೇಲಿನ್ದ ತಿಳಿಯ ಬರುತ್ತದೆ (4, 145). ಸರಕುಗಳು ಹಡಗದಿನ್ದ ಸುಲಭವಾಗಿ ಬೇಗನೇ ಹೋಗುವನ್ತೆ ಎತ್ತುಗಳ ಮೇಲಿನ್ದ ಹೋಗವು (4, 161). ಮೊದಲು ಜನರು ಕಾಲ ನಡಿಗೆಯಿನ್ದಾಗಲಿ ಕುದುರೆಯ ಮೇಲಿನ್ದಾಗಲಿ ಇಲ್ಲವೆ ಬಣ್ಡಿಯ ಮೇಲಿನ್ದಾಗಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು (4, 188). ಅರಸನ ಅಪ್ಪಣೆಯ ಮೇಲಿನ್ದ ಎಲ್ಲ ಹಡಗಗಳನ್ನು ನೋಡುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಒನ್ದು ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿದರು (5, 192). ಮೇಲಕ್ಕೆ ತಲೆಯೆತ್ತಿ (2, 11). ಮೇಲಕ್ಕೆ ನೋಡಿ ಮಾತಕೊಣ್ಡು (3, 95). ಆ ನಾಯಿ ನೋಡಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಮಾಡಿ, ಎಡೋ ಬೀಡುವನ್ತೆ ಕುಂಯಿ ಕುಂಯಿ ಮಾಡ ಹತ್ತಿತು (3, 122). ಎಲ್ಲ ನಾಡುಗಳ ಕುದುರೆಗಳೊಳಗೆ ಅರಬಸ್ಥಾನದ ಕುದುರೆಗಳು ಮೇಲು (3, 54). ಎಲ್ಲ ಹುಡುಗರಿಗಿನ್ತ ಅವನು ಸಣ್ಣವನಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ವಿದ್ಯೆಯಿನ್ದ ಅವರೊಳಗೆ ಮೇಲು ಇದ್ದನು (8, 61). ಮೇಲಿನ ಮೋಡ ನೋಡಿ, ವರ್ತನೇ ಬಾಯಲ್ಲು ಉಚ್ಚ ಹೊಯಿದ ಹಾಗೆ.—ಮೇಲು ಮಾಡಿದರೆ ತೀಱು ಆಗುವದು.—ದೀನನ ಸಿರಿಗಿನ್ತ ದಾನಿಯ ಬಡತನವೇ ಮೇಲು.—ಸಳಿಗನ್ತ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಪುಷ್ಪವಿಲ್ಲ, ಆಳಿಗಳಿಗಿನ್ತ ಮೇಲು ಹುದಿಗಳಿಲ್ಲ.—ತಿಪ್ಪಯ್ಯನ ಸೂಜ ಮೇಲು, ಕಳ್ಳಗೆ ಬಾಯಿ ಮೇಲು.—ನಮ್ಮನ್ದ ಮೇಲು ಯಾರು? ನಾವೇ ಮೇಲು!—ಪುತ್ತಳಿಗಿನ್ತ ಮೇಲು ಬಂಗಾರವಿಲ್ಲ, ಮುತ್ತಳಿಗಿನ್ತ ಮೇಲು ತೊಡಲು ಇಲ್ಲ.—ಮೇಲಿನಿನ್ದ ಹದ್ದು ಅಱಿಯದು, ಕೆಳಗಿನ ಕಾಗೆ ಅಱಿಯದು.—ಬಲದಲ್ಲಿ ವಾಲಿ ಮೇಲು, ಹಲದಲ್ಲಿ ರಾಮ ಮೇಲು.—ಮೆಯ್ಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ರೋಗಕ್ಕಿನ್ತ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಔಷಧ ಮೇಲು (Prvs.). — ಮೇಲಂಗಿ. -ಅಂಗಿ. An upper aṅgi (My.). — ಮೇಲ ಮುದ್ದೆ. The earth put on a ceiling or a flat roof (B. 4, 121). — ಮೇಲ ಮೆಯ್. The upper side (My.). ಎಲೆಯ ಮೇಲ ಮೆಯ್ (B. 4, 70). — ಮೇಲಾಟ. -ಆಟ. Outbidding (another, My.). — ಮೇಲಾಡು. -ಆಡು. To bid above (another, My.). — ಮೇಲಾಯ. -ಆಯ. The upper part of the body (from the navel, My.; Si. 76). 2, further income; (as) a further requisition (Bh. 1, 10, 11). — ಮೇಲಿನ ದಿನ. The following or next day (My.). — ಮೇಲಿನ್ದ ಮೇಲೆ. One after the other; from time to time, again and again, continually (C.). ಈ ಸ್ಥಳದ ಪಕ್ಷಿ ಸೋಪಡಲಾಗಿ ಮೇಲಿನ್ದ ಮೇಲೆ ಹದಿಬರು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ, ಹೊಸಬರು ಬರುತ್ತಾರೆ (B. 4, 157). ಈಗ ಸರ್ವಸಾಧಾರಣಜನರು ಸಹ ಪರ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದ ತಮ್ಮ ಆಪ್ತ ಇಷ್ಟರಿಗೆ ಮೇಲಿನ್ದ ಮೇಲೆ ಕ್ಷೇಮಸಮಾಚಾರದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ (B. 4, 87). ತಾಯಿ ಮೇಲಿನ್ದ ಮೇಲೆ ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡಿದರೂ ಈಕೆ ತನ್ನ ನಡತೆ ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ (1, 6). — ಮೇಲುಕಟ್ಟು. = ಮೇಲ್ಕಟ್ಟು. (ಚನ್ದ್ರೋದಯ, ವಿತಾನ, ಉಲ್ಲೋಚ, ಹುಡಕ Hb.; ಉಲ್ಲೋಚ, ವಿತಾನ Nr.; ವಿತಾನ, ಚನ್ದ್ರೋದಯ Nr.; ವಿತಾನ Na. 115, o. r. ಮೇಲ್ಕಟ್ಟು; Bp. 12, 13; Bh. 1, 12, 11; Râm. 11, 7). — ಮೇಲು ಕೀಲು. = ಮೇಲ್ಕೀಲ್. (My.). — ಮೇಲುಗಟ್ಟು. = ಮೇಲುಕಟ್ಟು. (Râm. 1, 7, 14; Bh. 5, 11, 34). — ಮೇಲುಗಡೆ. = ಮೇಲ್ಗಡೆ. (My.; B. 5, 23. 249). — ಮೇಲುಗಾಣ್. -ಕಾಣ್. To see the future or what is to come (Bh. 6, 3, 71). — ಮೇಲುಗಾಳಗ. -ಕಾಳಗ. A fight with a favourable issue: victory (Bh. 6, 5, 7). — ಮೇಲುಗುಡಿ. -ಕುಡಿ or ಗುಡಿ. = ಮೇಲ್ಗುಡಿ. A raised banner (Bh. 5, 11, 44). — ಮೇಲುಗುಡಿದೋಳ್. -ಕುಡಿ-ತೋಳ್. A sprout-like upraised arm (Bh. 3, 4

Digitized by Google

42). — ಮೇಲುಗೆಯ್. -ಕೆಯ್. A raised hand (Bh. 6, 2, 1). — ಮೇಲುಗೋಟೆ. -ಕೋಟೆ. N. of a place of Vaishṇava pilgrimage near Seringapatam in Mysore (My.). ಈ ಮುಬಕ್ಕೆ ಯಾಕೆ ಮೇಲುಗೋಟೆನಾಮ (that is white)?—ಮೇಲುಗೋಟೇ ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ (where all appear with bare heads) ನನ್ನ ಬೋದಿದಾಸಯ್ಯನ ಕಣ್ಡೆಯಾ? (Prvs.). — ಮೇಲುಚನ್ದನ. Superior sandal-wood (Bp. 50, 35). — ಮೇಲುಜಾತಿ. A high caste or family (My.). — ಮೇಲುತಲೆ. An excellent head (Bp. 38, 61). — ಮೇಲುತೋಳು. The upper portion of the arm (My.; ಮೊದಿಕೆಯ್ಗಿನ್ತಲೂ ಮೇಲೆ ಕಂಕಳ ವರಿಗೂ ಇರುವದು Si. 210). — ಮೇಲುದವಡೆ. = ಮೇಲ್ದವಡೆ. (Si. 214). — ಮೇಲುದಿರುಹು. -ತಿರುಹು. To turn upwards (Bh. 6, 5, 13). — ಮೇಲುದುಟಿ. -ತುಟಿ. The upper lip (B. 3, 30; 5, 30; My. as ಮೇಲುತುಟಿ). — ಮೇಲುದುರ್ಗ. A high, superior fort (Bp. 16, 29; Bh. 2, 4, 11). — ಮೇಲುದೋತ್ರ. An upper cloth; a superior dôtra (ಸುಚೇಲಕ, etc. Si. 223). — ಮೇಲುನುಡಿ. = ಮೇಲ್ನುಡಿ. (Bp. 40, 39). — ಮೇಲುನೋಟ. Looking upwards (ಸಮುದ್ಗೀರ್ಣ G.). 2, a fine sight (My.). — ಮೇಲುಪಂಕ್ತಿ. The best or principal row (of a company next to the idol, Bp. 59, 9; My.). 2, an upper line (My.). — ಮೇಲುಪೋಗು. = ಮೇಲ್ಪೋಗು. Going upward: death (Bh. 2, 10, 81). 2, falling upon: destruction (3, 5, 2). — ಮೇಲುಪ್ಪರಿಗೆ. -ಉಪ್ಪರಿಗೆ. The highest story of a house; a grand house (My.); (ಉಪಕಾರಿಕೆ, ಚನ್ದ್ರಶಾಲೆ, ಹರ್ಮ್ಯ G.). See B. 5, 41. 97. — ಮೇಲುಬಟ್ಟೆ. Superior, fine cloth (ಸುಚೇಲಕ, ಪಟ Si. 223). — ಮೇಲು ಬೀಳು. To come for to quarrel;—to outbid;—to fall upon, to use force;—to become a loss (My.). — ಮೇಲುಬುಕ್ಕಿಹಿಟ್ಟು. Superior perfume (ಚೂರ್ಣ, ವಾಸಯೋಗ Si. 229). — ಮೇಲುಭಾಗ. = ಮೇಲ್ಭಾಗ. (Bh. 2, 8, 23). — ಮೇಲು ಮದ. Excessive pride (Bh. 10, 10, 1). — ಮೇಲು ಮಾಡು. 1. To turn upwards, as the face (My.; B. 5, 21. 143. 295). 2, to do a kindness, to bestow a favour (My.). — ಮೇಲುಮಾಡು. 2. = ಮೇಲುಮಾಳಿಗೆ. (My.). — ಮೇಲುಮಾಳಿಗೆ. = ಮೇಲ್ಮಾಳಿಗೆ. (My.). — ಮೇಲುಮುಚ್ಚಳ. = ಮೇಲ್ಮುಚ್ಚಳ. (My.). ಮನೆಯ ಮೇಲುಮುಚ್ಚಳ (ಪಟಲ, ಛದಿಸ್ Si. 111). — ಮೇಲುಮುದ್ದೆ. = ಮೇಲ ಮುದ್ದೆ. (C.). — ಮೇಲುಮುಸುಕು. = ಮೇಲ್ಮುಸುಕು. (ಪ್ರಾವಾರ q. v., ಉತ್ತರಾಸಂಗ, ಬೃಹತಿಕೆ, ಸಂವ್ಯಾನ, ಉತ್ತರೀಯ Nr.; Si. 224; ಜಳಪ್ಪ Śm. 59; Bh. 6, 9, 39; My.). — ಮೇಲುವತ್ತಿಗೆ. -ಪತ್ತಿಗೆ. The upper-holding: the circumference or periphery of a wheel (ನೇಮಿ, ಪ್ರಧಿ Mr. 285). — ಮೇಲುವಾಸಿ. A beneficial promise (Bh. 8, 22, 42). — ಮೇಲುವಿಲಾಸ. The superscription or direction on a letter, address (My.). — ಮೇಲುವೆರಳು. -ಬೆರಳು. A finger (put) on (the nose, Bh. 3, 2, 2). — ಮೇಲುವೆಸರು. -ಪೆಸರು. A surname (Bh. 2, 9, 29). — ಮೇಲುವೊದಕೆ. -ಪೊದಕೆ. = ಮೇಲುಹೊದಿಕೆ. (Bh. 1, 12, 11). — ಮೇಲುಸಣಿಗು. = ಮೇಲ್ಸೆಣಿಗು. 2, screen, umbrage (Bh. 2, 5, 41). — ಮೇಲುಸೀರೆ. A superior sîrô (ಸುಚೇಲಕ, etc. Si. 223). — ಮೇಲುಸುರು. -ಉಸುರು. Panting, a pant (Bh. 7, 15, 46; My.). — ಮೇಲುಹಾಸಿಗೆ. A sheet put over a mattress (ನಿಚೋಲ, ಪ್ರಚ್ಛದಪಟ, ಹಾಸಿಗೇ ಮೇಲೆ ಹಾಸುವ ನವುರುಬಟ್ಟೆ Si. 223; My.). — ಮೇಲುಹೊದಿಕೆ. = ಮೇಲ್ವೊದಕೆ. An upper garment (My.; ಪ್ರಾವಾರ, ಉತ್ತರಾಸಂಗ, etc. Si. 224). 2, a thatch, a roof (My.; ಪಟಲ, ಛದಿಸ್ Si. 111). — ಮೇಲುಹೊಬ್. A river that has reached an uncommonly high level in its bed (My.; ಪರೀವಾಹ, etc. Si. 83). — ಮೇಲೋಗರ. -ಓಗರ. By-meat: vegetables (My.; ವಾಜ, ಶಾಕ Nn. 124). ಮೇಲೋಗರವ ಬೆಳೆವ ತೋಣ್ಟ (ಶಾಕಕ್ಷೇತ್ರ Nr.). 2, vegetable sauce (My.).

ಮೇಲುದು mêl-udu. An upper garment (ಪ್ರಾವರಣ, ಸಂವ್ಯಾನ, ಪ್ರಚ್ಛಾದನ, ಉತ್ತರೀಯ Hlâ.; ಪ್ರಾವರಣ, ಉತ್ತರೀಯ Mr. 343);—the end of a female's garment that is laid over or covers the breast (ಕುಚದ ಮೇಲಿರ್ಪ ಸೆರಗು Śm. 71; Râm. 1, 5, 30; J. 3, 7). Genitive: ಮೇಲುದದ (Śmd. 135), ಮೇಲುದಿನ (Bh. 2, 14, 71; J. 6, 46; 11, 8; 30, 7), ಮೇಲುದ (Prll. 3, 29); Accusative: ಮೇಲುದಂ (Čpr. 1, 95; J. 5, 60; 18, 21; 25, 3); Ablative: ಮೇಲುದದಿಂ (Čpr. 6, 89). ಮೇಲುದದಿನೆಡಿಂಗನ್ ಓಸರಿಸುವನ್ತಿರೆ (Śmd. 135).

ಮೇಲೆ mêlê. = ಮೇಲ್ (Śmd. 146), etc. That is above: above; over; on; upon; upwards; after; afterwards; in addition to; more; farther; for, toward; on the pledge of (somebody's word or property); on account of; in some degree, somewhat (ಅಗ್ರದಲ್ಲಿ Śmd. 149 Cm.; ಆ ಮೇಲೆ 210 Cm.; ಮೇಗೆ 348 Cm.; My.). ಮೇಲೆಯುಂ ಕೆಳಗೆಯುಂ (26). ಅವುದಾನೊನ್ದು ಮರದ ಮೇಲೆ ಮರನನಿರಿಸಿ ಕೆತ್ತಲು ಪಟ್ಟುದು ಆ ಅಡೆಯ ಮರನು (ಉದ್ಘನ); ಆನೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾಸುವ ಚಿತ್ರಕಮ್ಬಲ (ಆಸ್ತರಣ, etc. Nr.). ಹಗೆಲಿರುಳಾದಡೆ ಗಣರಾತ್ರ ಎಮ್ಬುದು, ಅಲ್ಲಿನ್ದ ಮೇಲೆ ಚಿರರಾತ್ರ ಎಮ್ಬುದು (Hlâ.). ಗಣ್ಡನು ಸತ್ತ ಮೇಲೆ ಮಿಣ್ಡನ ದೆಸೆಯಿನ್ದ ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಣ್ಡ ಹಾದರದ ಮಗನು (ಗೋಲಕ Si. 193); ಬಿತ್ತಿದ ಮೇಲೆ ಉತ್ತದು (ಬೀಜಾಕೃತ, etc. 301). ಕಟ್ಟೆ ತುಮ್ಬಿದ ಮೇಲೆ ಜಣಮಾತ್ರ ಮಿರಲಿಲ್ಲ (Dp. 44). ಪಿಡಿಯೊಳ್ ತುಮ್ಬಿರೆ ಪಂಕ ಮೇಲೆ ತೊಳೆಯಲ್ ತಾಂ ಶುದ್ಧನೇ? (Śś. 64). ಮದನನ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ (J. 31, 36). ಸಾವಿರದ ಮೇಲೇಣ್ಟುಬು ಬಸದಿಗಳ್ (Bp. 51, 66). ಅವನ ಮನೆ ನಮ್ಮ ಸಾಲೇ ಹಾದೀ ಮೇಲೆ ಅದೆ (B. 2, 35). ನೀನು ನಿನ್ನ ಗೆಳೆಯರ ಮೇಲೆ ಮಾಡುವನ್ತೆ ಹಗೆಗಳ ಮೇಲೆ ಸಹಾ ಉಪಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಾ! (2, 36). ಆ ಪಾರಿವಾಳಗಳು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಉರುಳುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತವೆ (3, 114). ಮುನ್ದೆ ಅವರಿಗೆ ವಿಪತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ವಿಪತ್ತುಗಳು ಬರುತ್ತವೆ (4, 1). ಆ ಪಟ್ಟಣದಿನ್ದ ಕೆಲವು ಹರದಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಹಳ್ಳಿ ಅದೆ (4, 30). ಇಲ್ಲಿನ್ದ ಅಯ್ದು ಹರದಾರಿಯ ಮೇಲೆ ಇರುವ ರಾಮಪುರವೆಮ್ಬ ಊರಿಗೆ ಹೋಗು! (4, 179). ನಿನ್ನ ಒಣ್ಟೆಯನ್ನು ಬಾವಿಯ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ (4, 181). ಅವನು ಪರರಾಜನ ಮೇಲೆ ಹೊರಟಾಗ್ಗೆ (5, 53). ಉಪಯೋಗದ ಮೇಲೆ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೆಲೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಇರುವದಿಲ್ಲ (B. 5, 74). ವ್ಯಾಪಾರದ ಮೇಲೆ ಊರಿಗೆ ಹೋದನು (My.). ಎಮ್ಮೆ ಕಪ್ಪಿನ ಮೇಲೆ ಅದೆ (B. 1, 15; My.). ಆ ನಾಡೊಳಗಿನ ತೋಳಗಳು ಕೆಮ್ಪಿನ ಮೇಲಿರುತ್ತವೆ (3, 85). ಕಪ್ಪಿಣದ ಬಣ್ಣ ತುಸು ಕೆಮ್ಪಿನ ಮೇಲೆ ಇರುವದು (4, 147). ಅದು ಬಿಳುಪಿನ ಮೇಲೆ ಅದೆ (My.). ಅವನು ಕೋಪದ ಮೇಲೆ (*i. e.* ಕೋಪದಲ್ಲಿ) ಇದ್ದಾನೆ (My.). ಅವನ ಬದುಕಿನ ಮೇಲೆ ಅವನಿಗೆ ಇಪ್ಪು ಕೊಟ್ಟನು (My.). ಅವನ ಮಾತಿನ ಮೇಲೆ ನಾನು ಇವನಿಗೆ ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟೆನು (My.). ತಪ್ಪಿನ ಮೇಲೆ ದಣ್ಡಿಸಿದೊಡೆ (Bp. 53, 34). ಮೂಲ ತಿಳಿದವಗೆ ಮೇಲೆ ತೋಱಿಸ ಬೇಡ (Prv.). See Śmd. 124. 152; Čh. v. 337; Bp. 5, 18; 22, 52; 27, 1; 28, 42; 32, 45; 37, 42. 44; 38, 11; 39, 42; 46, 44; 47, 19; 51, 23. 59. 69; 61, 13. 66; Bh. 1, 5, 9; 1, 8, 5. 65; Rêv. 6, after 11, twice; 13, 69; J. 3, 21; 12, 20; 13 sum.; 13, 8; 15, 10; 25, 5; 26, 26; 28, 19; 30, 25; Si. 69. 78. 84. 198. 215. 224. 266. 283. 380; ಆ-, ಇನ್ನು-. — ಮೇಲೆ ಇಡು. To put upon (Rêv. 9, 23). — ಮೇಲೆ ಕೆಳಗೆ ಆಗು. To move up and down (B. 4, 150). — ಮೇಲೆಗಡೆ. = ಮೇಲ್ಕಡೆ. (Si. 110). — ಮೇಲೆ ನಡೆ. To march against (Bh. 1, 5, 7). — ಮೇಲೆ ಬರ್. To come upon, to attack (Bh. 1, 19, 19). — ಮೇಲೆ ಬೀಳ್. -ಬೀಳು. (= ಮೇಲು-). To fall upon (Bp. 27, 58; 52, 14; J. 15, 19). 2, to begin to quarrel with. See Prv. s. ಮೇಳದವ. 3, to urge one with impertinence to buy anything (My.). ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ಸಿಕಿಗೆ (or ಸೂ

Digitized by Google

ಳಿಗೆ) ಹಾಗದ ಕಾಸು (ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಅನ್ನ ಹಾಗೆ, Prv.). — ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ. = ಮೇಲ್ಮೇಲ್. Up and up, higher and higher, to a great height;—one after the other; in a series, in succession;—from time to time, continually;—before long, by and by (ತೇನ ತೇನ Śmd. II; Ċt. I, 97; Kk. 90; Śm. 65; Č. Bp. 42, 13; Abhâ. 1, 7; B. 4, 161). — ಮೇಲೆವಾಯ್. = ಮೇಲ್ವಾಯ್. See Ch. s. ಮುದ್ದುಗೆಯ್ತು; Čpr. 6, after 40. — ಮೇಲೆ ಹೋಗು. To march against. ತಾನು ಹಗೆಯ ಮೇಲೆ (ದಣ್ಣನ್) ಎತ್ತಿ ಹೋಹಲ್ಲಿ ಹಿನ್ದೆ ರಾಜ್ಯವನುಪದ್ರವ ಮಾಡುವವನು (ಪಾರ್ಷ್ಣಿಗ್ರಾಹ Nr.).

ಮೇಲೆ mêlĕ. ಮೇಲಾ. Any black substance used for writing, ink (*cf.* ಮಯ್ಸಿ). 2, *the indigo plant.* 3, a musical scale.

ಮೇವು mêvu. = ಮೇಹು, etc. Grazing; pasturage, feed of any kind (C.; Tĕ. ಮೆಸಗು, ಮೆಸವು, to feed on, etc.). ಎತ್ತುಗಳಿಗೆ ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ಮೇವೂ ವಿಶ್ರಾನ್ತಿಯೂ ಬೇಕು (B. 4, 161). ಹಾಗದ ಕೋಣ ಮುಪ್ಪಾಗದ ಮೇವು ತಿನ್ತು.—ಮೂಢಗೆ ಹೇಳಿದ ಬುದ್ಧಿ, ಅಡಿಗೆ ಹಾಕಿದ ಮೇವು.—ಕತ್ತೆ ಮೇದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಮೇವಿಲ್ಲ (Prvs.). See ಪುಲ್-, ಮುಂಗಿ-; V. 5, after 14; J. 15, 19.

ಮೇಷ mêsha. = ಮೇಸ. *A ram.* 2, *the sign of the zodiac Aries.* 3, N. of a demon said to possess children (Sk.). 4, winking, twinkling. See ಉನ್-, ನಿ-.

ಮೇಷಕಮ್ಬಲ mêsha-kambala. *A woollen blanket.*

ಮೇಷಯುದ್ಧ mêsha-yuddha. A ram-fight (My.).

ಮೇಷಾಣ್ಡ mêsha-aṇḍa. Having ram's testicles: Indra (My.).

ಮೇಷಿ mêshi. An ewe. (R.).

ಮೇಸ mêsa. Tbh. of ಮೇಷ. (Śmd. 335).

ಮೇಸು mêsu. = ಮೇಯಿಸು (C.). ಒಬ್ಬ ಕುರುಬಹುಡುಗನು ಕುರಿಗಳನ್ನು ಮೇಸುವದಕ್ಕೆ ದಿನಾಲು ಅಡವಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದನು (B. 2, 34). ಎಲ್ಲರು ತಮ್ಮ ದನ ಕರುಗಳನ್ನು ಆ ಭೂಮಿಯೊಳಗೆ ಮೇಸುತ್ತಾರೆ (5, 114).

ಮೇಸ್ತ್ರಿ mêstri. A head workman (My.; Tĕ., M., Mhr.; fr. Portuguese mestre).

ಮೇಹ mêha. Urine. 2, *urinary disease, excessive flow of urine, diabetes; gonorrhoea* (ಮೂತ್ರರೋಗ, ರಕ್ತಮೇಹ ಬಿಳೀ ಮೇಹ ಎಮ್ಬ ಎರಡು ಪ್ರಕಾರ G.). 3, venereal disease (My.). — ಮೇಹಕಾವು. Morbid heat from venereal disease (My.). — ಮೇಹವೆಟ್ಟೆ. = ಮೇಹಕಾವು. (My.).

ಮೇಹಕಾಸ mêha-kâsa. A cough caused by venereal affections (My.).

ಮೇಹಕ್ಷಯ mêha-kshaya. Consumption occasioned by venereal disease (My.).

ಮೇಹಗ್ರನ್ಥಿ mêha-granthi. Venereal herpes (My.).

ಮೇಹಜಾಡ್ಯ mêha-jâḍya. = ಮೇಹರೋಗ. (My.).

ಮೇಹನ mêhana. Passing urine. 2, *the penis.* 3, urine.

ಮೇಹರೋಗ mêha-rôga. = ಮೇಹ No. 2. (My.).

ಮೇಹವಾಯು mêha-vâyu. Rheumatism, cramp, or flatulence from venereal disease (My.).

ಮೇಹಶೂಲೆ mêha-śûlĕ. Venereal pains in the abdomen (My.).

ಮೇಹು mêhu. = ಮೇಪು, ಮೇವು. (Čpr. 4, 47; Bp. 60, 27. 31. 34; Bh. 3, 6, 60). ಮೇಹಿಂಗೆ (Bp. 58, 44). — ಮೇಹುಗಾಡು. -ಕಾಡು. = ಮೇಪುಗಾಡು. The wild or jungle where beasts graze, pasture-ground (Bh. 3, 13, 17; 7, 1, 12). — ಮೇಹುನಾಡು. Pasture-ground (Bh. 3, 7, 10).

ಮೇಹುಕಾಱ mêhu-kâṟa. A man who eats roots, berries, etc. (Bh. 6, 1, 11).

ಮೇಳ mêḷa. = ಮೇಲ Nos. 1-6, q. v. 7, mirth, merriment, jest, sport, joking, fun (ಅಲ್ಲಣಿಗೆ, ಸಬ್ಬವ Śmd. II; ಅಲ್ಲಣಿಗೆ Śmd. 25; ಅಲ್ಲಣಿಗೆ Ċt. I, 30; ಸಬ್ಬವ I, 26; ಅಲ್ಲಣಿ, ಸಬ್ಬವ Kk. 78; ಸಬ್ಬವ, ಅಲ್ಲಳಿ Śm. 53). ಮೇಳದ ರಥ (ಪುಷ್ಪರಥ Mr. 285). ಮೇಳ ಕೂಡಿಸದೆ, ತಾಳ ಬಡಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). See ಮೆಯ್-, Čpr. 8, 53; Abh. P. 12, 74; J. 6, 47; 7, 6. 8, a musical instrument (see ಸುತಿ-). — ಮೇಳಂಗೆಯ್. -ಂಗೆಯ್. To tune (a lute, etc. Râv. 1, after 135; 11, 87). — ಮೇಳಂಗೊಳ್. -ಂಕೊಳ್. To join (v. i., Râv. 9, 29). — ಮೇಳದವ. -ಅವ. A man belonging to a set of performers (My.). ಕುಣಿಯುವಾಗ ಬಿದ್ದ ಚೊಡ್ಡಿ ಮೇಳದವನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಳು (Prv.). — ಮೇಳದವಳ್. -ಅವಳ್. ಮೇಳದವಳು. A dancing-girl (Bp. 5, 43; My.). 2, = ಮೇಳದಾಳಿ. ಒಡ್ಡೊಡ್ಡೊಡ್ಡೆನುತೊಡ್ಡಿ, ಮೇಳದವಳ್ ಕುಂಕುಮವಾರಿ ಕುಪ್ಪಳಿಸಿ ಪೊಯ್ದಳ್ (Śmd. 231). — ಮೇಳದಾಳಿ. -ಆಳಿ. A female buffoon, etc. (ಸಬ್ಬವಕಾತಿ Śs.; Śm. 74; ಸಬ್ಬವಗಾತಿ Kk. 28, o. r. -ಕಾತಿ). — ಮೇಳದಾತ. -ಆತ. A male buffoon (ಪರಿಹಾಸ, ದ್ರವ, ನರ್ಮ Hlâ.).

ಮೇಳಗಾಱ mêḷa-gâṟa. = ಮೇಳದವ. (My.).

ಮೇಳನೆ mêḷanĕ. Tbh. of ಮೇಲನ. (Čpr. 7, 97).

ಮೇಳಮ್ಬ mêḷamba. The black humble bee (ತುಮ್ಬಿ Śmd. II; ಅಲಿ, ಬವರ, etc. ಚಿತ್ರವಿಹಗ Śm. 27; ತುಮ್ಬಿ, etc. Kk. 14. 90; Tĕ. ಮಿಳಿನ್ದ, Mhr. ಮಿಲಿನ್ದ).

ಮೇಳಯ mêḷaya. Uniting, joining, union. — ಮೇಳಯ ಮಾಡು. To join (v. t.), to get ready (Bh. 8, 24, 14).

ಮೇಳಯಿಸು mêḷayisu. (Śmd. 65). To meet, to come together, to combine (Mr. 361). 2, to join, to put to (Grj. 2, after 106; 10, 38; Râm. 3, 6, 48); to bring together, to assemble (J. 25, 10).

ಮೇಳಯ್ಸು mêḷaysu. = ಮೇಳಯಿಸು. To come together (Bp. 42, 14); to form a member of a meeting. ಮೇಳಯ್ಸಿ ನಾನಾರವಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಗೆಯ್ವುದಂ (ಹರ್ಮಣ, ವಾಗ್ಮಿ Mr. 360).

ಮೇಳವ mêḷava. Union (Râm. 6, 11, 7); an assembly, a meeting (Bh. 2, 2, 1); harmony (J. 33, 19); a chorus, a dance accompanied with song and music (Bp. 4, 7. 8; J. 33, 26).

ಮೇಳವಣಿ mêḷavaṇi. A chorus, a dance accompanied with song and music (Bh. 1, 12, 20).

ಮೇಳವಿಸು mêḷavisu. To bring together; to mix; to join (Bp. 8, 27; 4, 35; 38, 14); to fasten (Čpr. 7, 80); to get ready (Bh. 8, 24, 49); to form and prepare, as a plot (Bp. 11, 4).

ಮೇಳಿಗೆ mêḷigĕ. A concourse or mass of people, an assembly (Bp. 11, 4).

ಮೇಳಿಸು mêḷisu. To join (v. i.), to unite, etc. (ಸಂಯೋಗ Śmd. Dh.; Čpr. 10, 5; Abh. P. 3, 155; 5, 58; 16, 61). ಬಧಿರಂ ಜಗನ್ತಮಂ ಮೇಳಿಸೆ (Abh. P. 13, 63). 2, to join for coition (Abh. P. 9, 152).

ಮೈ mêy. For Kannaḍa and some Tbh. words that appear with this initial in writ or print see s. ಮಯ್ and ಮೆಯ್; *e.g.* ಮೈ = ಮೆಯ್, etc.; ಮೈದ = ಮಯ್ದು; ಮೈದುನ = ಮಯ್ದುನ; ಮೈಲಾರ = ಮಯ್ಲಾರ; ಮೈಲಿ, ಮೈಲಿಗೆ = ಮಯ್ಲಿ, ಮಯ್ಲಿಗೆ; etc.

ಮೈತ್ರ maitra. (fr. ಮಿತ್ರ). Of or belonging to a friend; of or belonging to Mitra. 2, friendship, friendliness.

Digitized by Google

good-will (ಸ್ನೇಹ, ಪ್ರೀತಿ, etc. Mr. 430; Bp. 18, 59);—association, intimate connection, union. 3, a friend (My.). ಚೈತ್ರದಲ್ಲಿ (when it is very hot) ಮೈತ್ರನಾದರೂ ಮೈಯ್ ತಗಲಿಸ ಕೂಡದು (Prv.).

ಮೈತ್ರಾವರುಣ maitrâvaruṇa, Of or belonging to Mitra and Varuṇa: *Vâlmiki*. 2, Agastya.

ಮೈತ್ರಾವರುಣಿ maitrâvaruṇi. *Agastya*. 2, Vasishṭha. 3, Vâlmîki.

ಮೈತ್ರಿ maitri. *Friendship*. 2, a friend. ಮಗಿಲಾದವನ ಹತ್ತರ ಹಗೆ ಸಲ್ಲ, ನಗೆಗಾಣಿನ ಹತ್ತರ ಮೈತ್ರಿ ಸಲ್ಲ (Prv.).

ಮೈತ್ರೆ maitrĕ. N. of the wife of one of the chief ṛishis (Mr. 258).

ಮೈತ್ರೇಯ maitrêya. Friendly. 2, N. of a ṛishi (My.).

ಮೈತ್ರ್ಯ maitrya. *Friendship*.

ಮೈಥುನ maithuna. (fr. ಮಿಥುನ). Paired; united by marriage. 2, *union, connection*. 3, *copulation, coitus*. 4, marriage, matrimony (*cf.* ಮಯ್ದುನ). See ಕೂಡು, ಗೆಬ್ಬು, ಸುಸ್ಸು.

ಮೈದಾನ maidâna. A plain, a level tract (My.; Tĕ., M.; Mhr., H.).

ಮೈನ maina. The Gôravaṅka, a kind of jay, Gracula religiosa (C.; Mhr., H. ಮೈನಾ; Tĕ.; M. ಮೈನಾಗ, ಮೈನಾನ್).

ಮೈನಾಕ mainâka. N. of a mountain (son of Himavat by Mênâ). (Grj. 2, after 106; Bp. 19, 27).

ಮೈಮೆ maimĕ. = ಮಯ್ಮೆ. Tbh. of ಮಹಿಮೆ (Śmd. 361; Čt. II, 85; Čpr. 4, 11; 5, 23; Grj. 10, after 79).—ಮೈಮೆವೆಟ್. -ಪೆಟ್. To obtain greatness, etc. (Śśv. 2, 6).

ಮೈರೇಯ mairêya. *A kind of spirituous liquor;* toddy (ಆಸವ, ಕಲ್ಯ, etc., ಕಳ್ Mr. 221; Tu. ಮಾರ).

ಮೈಲಿ maili. = ಮಯ್ಲಿ 1 & 2.

ಮೈಲಿಗೆ mailigĕ. = ಮಯ್ಲಿಗೆ.

ಮೈಸಿ maisi. Tbh. of ಮಹಿಷಿ (Śmd. 361).—ಮೈಸೂರು. The town, or country, of Mysore (Si. 329; C.; B. 3, 28).

ಮೊಕ್ mŏk. P. p. of ಮೊಗೆ 1, in ಮೊಕ್ಕೊಳ್ಳು (My.).

ಮೊಕ mŏka. Tbh. of ಮುಖ. (My.; Tĕ.).—ಮೊಕಮಡಿಯನಾಗಿ. -ಅಡಿಯನ್-ಆಗಿ. With the head downwards, topsy-turvy. See Prv. s. ಮಾಸೆ.—ಮೊಕವಾಡ. = ಮೊಗವಡ, ಮೊಗವಾಡ.

ಮೊಕಟಾ mŏkaṭâ. = ಮೊಕ್ಟಾ. (My.).

ಮೊಕದ್ದಮೆ mŏkaddamĕ. An affair, a matter; a case, civil or criminal (My.; Tĕ.; Mhr., H. ಮುಕದಮಾ).

ಮೊಕರರು mŏkararu. Settled, fixed, certain (My.; Br.; Mhr., H. ಮುಕರರ).

ಮೊಕರೂರು mŏkarûru. = ಮೊಕರರು. (My.).

ಮೊಕಾಬಿಲೆ mŏkâbilĕ. = ಮುಖಾಬಿಲೆ. (My.).

ಮೊಕಾಮು mŏkâmu. = ಮುಕ್ಕಾಮ್, ಮೊಕ್ಕಾಮು. A place of alighting: a stage; encamping;—a place of residence (My.; Br.; Mhr., H. ಮುಖಾಮ).

ಮೊಕೋಬ mŏkôba. A fragrant powder that is taken with snuff, etc. (My.; H.).

ಮೊಕ್ಕ mŏkka. = ಮೊಕ್ಕೆ. Tbh. of ಮೋಕ್ಷ. A species of tree the ashes of which are used as a cautery. ಮೊಕ್ಕದ ಮರ (ಗೋಲೀಢ, ಝಾಟಲ, ಘಣ್ಟಾಪಾಟಲಿ, ಮೋಕ್ಷ, ಮುಷ್ಕಕ Nr.; St. & Pl.: Calosanthes indica Blum.).

ಮೊಕ್ಕಳ mŏkkaḷa. (Śmd. 49). = ಮೊಗ್ಗರ. A heap, a mass, an assemblage (ಮೊಗ್ಗರ, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17; ಗೊನ್ದಣಿ, ತರಕ್ಕೆ, ಒಟ್ಟಿಲಿ, ಹೊರಳಿ, ಮೊತ್ತ, ಮೊಗ್ಗರ, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Śm. 54; ನೆರವಿ 111; Tĕ. ಮೂಕ);—abundance; abundant, much, exceeding, etc. (ವೆಗ್ಗಳ Śmd. 168 Cm.; ಪ್ರಾಜ್ಯ, ಭೂರಿ, ಬಹುಲ, ವಿಪುಲ, ಪುಷ್ಕಲ, etc. Hlâ.; ಅಗುನ್ದಲೆ, etc., ಪಿರಿದು Kk. 49; ಅಗುನ್ದಲೆ, ಕರ, ನೆಱೆ, ಸೂಳದು, ಆಯ್ದು, ಪೊಮ್ಪುಳಿ, etc., ಅಧಿಕ Śm. 58; ಅಧಿಕ 111; *cf.* ಮುಕ್ಕುಱು 1 & 2; T. ಮುಡುಗು, ಮೊಯ್, to swarm as bees, etc., to throng;—a crowd, throng). (See Čpr. 6, 88; 8, 47; Bp. 40, 58; V. 40, 75.—ಮೊಕ್ಕಳದ ರಾಮಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 3).

ಮೊಕ್ಕಾಮು mŏkkâmu. = ಮೊಕಾಮು, etc. (My.).

ಮೊಕ್ಕು mŏkku. = ಮೊಟ್ಟು 2, q. v.

ಮೊಕ್ಕೆ mŏkkĕ. = ಮೊಕ್ಕ. ಮೊಕ್ಕೇ ಮರ (ಗೋಲೀಢ, etc. Si. 130; Tĕ.).

ಮೊಕ್ಟಾ mŏktâ. = ಮೊಕಟಾ. In front, before, face to face (My.).

ಮೊಕ್ತಿಯಾರ್ mŏktiyâr. ಮೊಕ್ತಿಯಾರ. Absolute, free; a plenipotentiary (Mhr., H. ಮುಕ್ತ್ಯಾರ, ಮುಖತ್ಯಾರ); independence, plenipotency (My.); an agent, an attorney. See Prv. s. ಬೇರೋಜುಗಾರಿ.—ಮೊಕ್ತಿಯಾರ್ನಾಮ, a power of attorney (My.; Mhr. ಮುಖತ್ಯಾರ-).

ಮೊಕ್ತಿಯಾರಿ mŏktiyâri. Full powers or authority delegated: absolute state, etc. (My.; Mhr. ಮುಖತ್ಯಾರೀ).

ಮೊಕ್ತೇಸರ mŏktêsara. = ಮುಕ್ತೇಸರ. A headman; a chief officer (My.; H.).

ಮೊಖಮಲ್ಲು mŏkhamallu. = ಮುಖಮಲ್ಲು. (My.).

ಮೊಗ್ mŏg. = ಮೊಱೆ 3, etc. Refuge, shelter.—ಮೊಗ್ಗಲ್ಲು. -ಕಲ್ಲು. A rock of shelter or a sheltered rock (Bh. 3, 18, 30).

ಮೊಗ mŏga. 1. P. p. of ಮೊಗೆ 1, in ಮೊಗ ಮೊಗದು (Bp. 56, 12; 58, 68; Č. Bp. 28, 20; J. 6, 39; 8, 39).

ಮೊಗ mŏga. 2. = ಮೊಗು, etc. (My.).

ಮೊಗ mŏga. 3. = ಮೊಗಸಿ. P. p. of ಮೊಗಸು, in ಮೊಗ ಮೊಗಸು s. ಮೊಗಸು 1.

ಮೊಗ mŏga. Tbh. of ಮುಖ (Śmd. 340. 355; ಮುಖ, ಆಸ್ಯ Hlâ.; ಮುಸುಡು Śm. 71; My.). ಮೊಗದೊಳ್ ಮಲ್ಲಂ (Śmd. 163). ಮೊಗ ನೋಡಿದಂ or ಮೊಗಂ ನೋಡಿದಂ (200). ಕೆಮ್ಪುಪ್ಪ ಕಾಲ್ ಮೊಗಂಗಳಿಂ ರಾಜಹಂಸೆಗಳ್ (Hlâ.). See Čpr. 3, 85; Bp. 5, 20; Rśv. 11, 10; 13, after 18; J. 8, 39; 15, 3; ಅಗ್ಗಿ-, ಅಯ್-, ಅಱು-, ಕರಿ-, ನಗೆ-, etc.—ಮೊಗಗೆಡಿಸು. -ಕೆಡಿಸು. To put (a person) to shame whilst facing (him, ಅವನ or ಅವನನ್ನು My.). ಮೊಗಗೆಡಿಸಿ ಹುಣದೊಳಗೆ ಸುಡುತಿರುವ ಚನ್ನೆ (Sarvabhûshaṇa in B. 5, 320).—ಮೊಗಗೊಡು. -ಕೊಡು. To turn the face towards one (My.).—ಮೊಗಂಗುಡು. -ಂ-ಕುಡು. = ಮೊಗಗೊಡು. (Čpr. 6, 83).—ಮೊಗ ಚಟ್ಲಿಸು. = ಮೊಗ ಸಿಣ್ಡಿಸು. To express contempt or disgust by the face, to frown (My.; Tĕ. ಮುಖಮು ಚಿಟ್ಲಿಂಚು).—ಮೊಗದಣ್ಡೆ. A face looked upon as a wreath (Bh. 6, 4, 36).—ಮೊಗದಾವರೆ. -ತಾವರೆ. A lotus-like face (Rśv. 10, 8; 13, 102; J. 8, 22).—ಮೊಗದಿರುಹು. -ತಿರುಹು. To turn the face (J. 2, 53).—ಮೊಗದೊದಗು. -ತೊದಗು. To form tops or crests (as waves, J. 12, 13).—ಮೊಗದೊಳೆ. -ತೊಳೆ. To wash the face (J. 30, 42).—ಮೊಗದೋಱು. -ತೋಱು. To show the face (J. 17, 34).—ಮೊಗ ದಾಡು. The face to become pale (Bp. 54, 81).—ಮೊಗಮಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To put the face, mouth, or trunk (Abh. P. 13, after 76; Rśv. 5, 79).—ಮೊಗಮಿಡು. -ಇಡು. = ಮೊಗಮಿಕ್ಕು. (J. 15, 45).—ಮೊಗವ್ಪಡೆ. -ಂ-ಪಡೆ. To obtain

Digitized by Google

a (conciliatory, kind) face (or look from another), to win over, to conciliate, to pacify; to be civil, etc. (ಅನುನಯ Šmd. Dh.). — ಮೊಗಮ್ಪುಗು. -ಪುಗು. 1. The face to enter: to meet in front, to face (Čpr. 5, after 39; 5, 79; 10, 83; Abh. P. 13, 81). — ಮೊಗಮ್ಪುಗು. -ಪುಗು. 2. Facing. ಮೊಗಮ್ಪುಗು ತರ್. To face (Abh. P. 13, 81). — ಮೊಗರವ್ಪ. = ಮೊಗವಡ. (Č. Bp. 47, 44; Bh. 7, 4, 9; 9, 2, 42; Rsv. 6, after 11). — ಮೊಗರಾಗ. (Šmd. 207). Red or bright colour of the face. — ಮೊಗರಾಗಂಗಿಡು. -ಂ-ಕಿಡು. Bright colour of the face to disappear (Abh. P. 7, after 163). — ಮೊಗವಡ. -ವಡ. = ಮೊಕವಾಡ, etc. A kind of head-stall for horses and oxen (Grj. 6, after 56; 7, 46; Bh. 9, 2, 42; My.). 2, a cloth made to cover the face (of elephants, Abh. P. 13, 74). 3, a mask (My.; Mhr. ಮುಖವಟಾ, ಮುಖೋಟಾ). 4, a muzzle (My.; Mhr. ಮೋವಾಳೀಂ). — ಮೊಗವರಿಗೆ. -ವರಿಗೆ. A shield to protect the face (Bh. 6, 4, 89; 9, 2, 42). — ಮೊಗವಱ್. -ಅಱ್. To know the face (of a person): to be more or less familiar with, to be acquainted with. — ಮೊಗವಱಿಕೆ. -ಅಱಿಕೆ. Acquaintance, intimacy (ಪರಿಚಯ, ಸಂಸ್ತವ Mr. 454). — ಮೊಗವಱಿತ. -ಅಱಿತ. = ಮೊವಱಿಕೆ. ಸಂಸ್ತವ, ಪರಿಚಯ Hlâ.). — ಮೊಗವಲರ್. -ಅಲರ್. The face to bloom or become bright (Bp. 24, 44). — ಮೊಗವಲರಿಸು. -ಅಲರಿಸು. To cause the face to bloom, etc. (Bp. 45, 36). — ಮೊಗವಾಡ. (-ವಾಡ). = ಮೊಗವಡ Nos. 1 & 3. (My.). — ಮೊಗವಾಸ. Tbh. of ಮುಖವಾಸ. (J. 12, 6; 15, 24. 44. 45). — ಮೊಗಸನ್ನೆ. A sign of the face (Bh. 4, 19, 43). — ಮೊಗಸಸಿ. A moon-like, lovely face; the face considered as a moon (Rsv. 1, after 135). — ಮೊಗಸಾಲೆ. A front verandah (ಪ್ರಘಣ, ಪ್ರಘಾಣ, ಅಲಿನ್ದಕ Hlâ.; Rsv. 13, after 1 & 61; My.). — ಮೊಗ ಸಿಣ್ಡ್ರಿಸು. = ಮೊಗ ಚಿಟ್ಲಿಸು. (My.). — ಮೊಗಸಿರಿ. = ಮುಖಶ್ರೀ. Beauty of the face (Rsv. 13, after 59). — ಮೊಗಸೂರಿಗೆ. A sword or knife attached to the forepart (of a carriage, Bh. 9, 2, 43).

ಮೊಗಚು mŏgaču. = ಮಗಚು, etc. (My.).

ಮೊಗಟ mŏgaṭa. = ಮುಗಟ, etc. (My.).

ಮೊಗಡು mŏgaḍu. = ಮೊಗಳು. (My.).

ಮೊಗದು mŏgadu. = ಮೊಗೆದು. P. p. of ಮೊಗೆ 1.

ಮೊಗದುಂ mŏgadum̊. = ಮುಗುದುಮ್ಮು. — ಮೊಗದುಂಸಕ್ಕರೆ. A kind of sugar (ಫಾಣಿತ Si. 812; My.).

ಮೊಗಱು mŏgaṟu. (ಮೊಗರು). (fr. ಮುಗುಱು ?). The state of being (still partly) covered (?). — ಮೊಗಱುಗಾಯಿ. -ಕಾಯಿ. (= ಮುಗುಳ್ಗಾಯ್). A fruit that has just come out of the flower, a very small fruit (My.). — ಮೊಗಱುಬದನೆ. A badanĕ that is still very young (My.).

ಮೊಗಲ mŏgala. A Mogul (My.; B. 4, 3; Mhr., H. ಮೋಗಲ).

ಮೊಗಲಾಯಿ mŏgalâyi. Relating to the Moguls (My.; Br.; Mhr.).

ಮೊಗಸು mŏgasu. 1. To begin to exert one's self, to make one's self ready for work, to act zealously after (or for) a contrived plan, to exert one's self (ಉದ್ಯೋಗಾರಮ್ಭ Šmd. Dh.; ಏರಚಿತೋದ್ಯೋಗ Šm. 110; T. ಮುಯಲ್, ಮುಯಲು, to apply one's self to a thing, to make effort; Tĕ. ಮೊನೆ, to busy himself, engage in; to prepare, be ready; ಮೊಗಕೊನು, to begin = ಮೊದಲು ಪೆಟ್ಟು). See Čpr. 8, after 4; Abh. P. 1, 77; 12, 9; Râm. 6, 46, 16; Bh. 6, 4, 101; 7, 5, 39; 7, 18, 14; J. 8, 39; 28, 45. — ಮೊಗ ಮೊಗಸು. rep. To exert one's self very much (J. 12, 22).

ಮೊಗಸು mŏgasu. 2. = ಮುಗುಸು 2, etc. Desire, wish (ಇಚ್ಛೆ Šm. 50. 110).

ಮೊಗಸು mŏgasu. 3. (fr. ಮೊಗೆ 5. = ಮುಸುಕು 1, etc.). To cover, to fall upon, to attack (J. 8, 31).

ಮೊಗಳು mŏgaḷu. = (ಮುಗಿಲ್), ಮೊಗಡು. The ridge of a roof (My.; Tĕ. ಮುಗಡು, ಮೊಗಡು, ಮೊಗಲು, ಮೊಗುಟು, ಮೋಡು; M. ಮುಗಡು, ಮುಗಳ್; T. ಮುಗಡು; see s. ಮೆರಡು 2).

ಮೊಗಱ್ mŏgaḷ. = ಮುಗುಱ್. (V. 36, after 65).

ಮೊಗಿಸು mŏgisu. To cause to lade, etc. (My.).

ಮೊಗು mŏgu. = ಮಗವು, ಮಗು, etc. (My.; ಪೋತ, ಡಿಂಭ, ಅರ್ಭಕ, ಡಿಮ್ಭ, ಪೃಥುಕ, ಶಾವಕ, ಶಿಶು Si. 179; ಭ್ರೂಣ, ಅರ್ಭಕ 418; ಪೋತ, ಶಿಶು 422; ಗರ್ಭ, ಅರ್ಭಕ 441).

ಮೊಗುಂ mŏgum̊. General, undefined, not particularised (My.; Mhr., H. ಮೋಘಮು).

ಮೊಗುಚು mŏguču. = ಮಗಚು, etc. (My.). ಕಿವಿ ಕೇಳದಿದ್ದರೆ ಕಿಯ್ ಮೊಗುಚದೇ? (Prv.).

ಮೊಗುಟ mŏguṭa. = ಮೊಗಟ, etc. (My.).

ಮೊಗುವು mŏguvu. = ಮೊಗು, etc. (My.; ಪೃಥುಕ Si. 404; ಡಿಮ್ಭ, ಶಿಶು 440).

ಮೊಗುವುತನ mŏguvutana. Childhood (Bh. 1, 3, 17).

ಮೊಗುಸು mŏgusu. = ಮುಗುಸು 2, q. v., etc.

ಮೊಗೆ mŏgĕ. 1. To take (water with a vessel out of a pond, tank or stream for one's use, Abh. P. 7, 105; 7, after 105; J. 6, 6; My.; ಜಲಾಕರ್ಷಣ Šmd. Dh.; T. ಮುಗ, ಮೊಕ್ಕು; Tĕ. ಮುಂಚು). **2,** to lade, to lade out (any fluid with a small vessel, etc. out of a larger one), to scoop, to bale (ಜಲವ ಮೊಗೆ Šm. 82; My.; cf. ಸುಗ 2). P. ps. ಮೊಗ್, ಮೊಗ, ಮೊಗದು, ಮೊಗೆ, ಮೊಗೆದು. See Bp. 56, 31; Bh. 8, 23, 11; J. 12, 8.

ಮೊಗೆ mŏgĕ. 2. = ಮೊಗ 1, etc. P. p. of ಮೊಗೆ 1, in ಮೊಗೆ ಮೊಗೆದು (Grj. 4, 131; Bp. 56, 9; Bh. 8, 21, 4).

ಮೊಗೆ mŏgĕ. 3. The state of (water) being sufficient to be taken (out of a pond, etc.). See Prv. s. Tbh. ಮುಗೆ.

ಮೊಗೆ mŏgĕ. 4. = ಮಗೆ, etc. A small earthen vessel for lading out, etc. (ಘಟಭೇದ Šmd. Dh., o. r. ಘಟಭೇದ; ಕುಮ್ಭದ ಭೇದ Šm. 82; ಅಗಿಮಣಿಕೆ Mr. 211; My.). ಮೊಗೆ ಮಾಡದ ಕುಮ್ಭಾರ ಗುಡಾಣ ಮಾಡ್ಯಾನೇ?—ಮಲ್ಲೆ ನೀರು ಮೊಗೇಲಿಡು! ಅನ್ದ ಹಾಗೆ (Prvs.). — ಮೊಗೆನೀರು. A mŏgĕ-full of water. ಮೊಗೆನೀರಿನೊಳಗೊನ್ದು ತೆಗಬಾವಿನ್ದ್ಕಕೆ ತಗುಣಿ ಹೆಬ್ಬುಲಿಯ ಹಿಡಿದನ್ದು ಹೆಣ್ಣಿನ ಬಗೆಯ ನಮ್ಬುವದು (Sp.). — ಮೊಗೆವಾಲ್. -ಪಾಲ್. A mŏgĕ-full of milk (Bp. 1, 20).

ಮೊಗೆ mŏgĕ. 5. To cover; to fall upon, to close with; to go close to (J. 8, 39; 12, 13; 13, 12; Grj. 3, after 119; see T. s. ಮೊಕ್ಕಳ). **2,** to grow abundant (see ಪೊಗಪೊಗೆ).

ಮೊಗೆ mŏgĕ. 6. (= ಮೊಗೆ 3?). — ಮೊಗೆಯ ಭೂಮಿ. A fertile, yellowish soil (ಪಾಣ್ಡುಭೂಮು, ಉದಗ್ಭೂಮು Hlâ.).

Digitized by Google

ಮೊಗ್ಗರ mŏggara. (Śmd. 49). (=ಮೊಕ್ಕಳ, ಮೋಹರ). A mass, a heap (of clouds, etc.); an assemblage, a body; an army, a force (ಗೊಂದಣಿ, ಹೊರಳಿ, ಮೊತ್ತ, ಮೊಕ್ಕಳ, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Śm. 54; ಒಟ್ಟು 88; ಜಂಗುಳಿ, ಮೊಕ್ಕಳ, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17; ಬಲ Bhn. 13; Čpr. 5, 110; 7, after 81; J. 3, 38; 8, 32). — ಮೊಗ್ಗರವಪ್ಪಾಯ್. -೦ -ಪಾಯ್. To form a mass or body, etc. (Grj. 6, after 67).

ಮೊಗ್ಗರಿಸು mŏggarisu. To grow collected into a mass or body, etc. (Grj. 6, after 56).

ಮೊಗ್ಗು mŏggu. (Śmd. 49). = ಮೊಗ್ಗೆ 1, etc. (J. 10, 14; My.; T. ಮೊಕ್ಕು). ಅಜ್ಞನ ಬುದ್ಧಿ ಮೊಗ್ಗಿನ ಹಾಗೆ, ಪ್ರಾಜ್ಞನ ಬುದ್ಧಿ ಫಲದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಮೊಗ್ಗೆ mŏggĕ. 1. = ಮುಗ್ಗು 4, ಮೊಗ್ಗು. A bud (ಕೋರಕ Nn. 164; ಮುಕುಲ, ಕಲಿಕೆ, etc. Mr. 107; ಉತ್ಕಲಿಕೆ 527; ನನೆ, ಮುಗುಳ್, ಸರ್ಜಕ, ಕುಟ್ಮಲ Śm. 22; Kk. 23; ಕೋಶ, ಕುಟ್ಮಲ Si. 460; My.; Tĕ.; T., M. ಮೊಟ್ಟು; *cf.* ಮುಗುಳ್, ಮೊಳಕೆ; Mhr. ಮೋಗ, a germ, shoot; see Čpr. 1, 106; Bp. 22, 8; Rśv. 10, after 31; J. 31, 9; B. 3, 36). ಹೂವಿನ ಮೊಗ್ಗೆ (ಕುಟ್ಮಲ Nn. 52; ಉತ್ಕಲಿಕೆ, ಕೋರಕ 102). — ಮೊಗ್ಗಮ್ಬು. -ಅಮ್ಬು. He whose arrows are buds: Kâma (Čt. II, 95).

ಮೊಗ್ಗೆ mŏggĕ. 2. = ಮಗ್ಗಿ. ಅಂಕೆ ಮೊಗ್ಗೆ ಬಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತೇನೆ (B. 1, 11).

ಮೊಚ್ಚೆ mŏċċĕ. = ಮುಚ್ಚೆ 2, etc. A shoe (Bh. 6, 4, 52; My.).

ಮೊಜಾ mŏjâ. = (ಮೊಚ್ಚೆ), ಮೋಜಾ. (Si. 279, *only* in Si.).

ಮೊಟಕು mŏṭaku. 1. The state of being (shrunk or) small in size; a bit, a piece, as of a pencil, etc. (My.; Tĕ. ಮೊಟಿಕೆ; *cf.* ಮುದುಕು 2, ಮೋಟು). ಮೊಟಕಾದವನು (ಖರ್ವ, ಹ್ರಸ್ವ, ವಾಮನ, ಗಿಡ್ಡನು Si. 197; My.). — ಮೊಟಕುಕತ್ತಿ. A small sword, a cutlass (My.; Si. 290; Tĕ. ಮೋಟಕತ್ತಿ). — ಮೊಟಕುಬೆರಳು. The little finger (My.). — ಮೊಟಕುಹಾದಿ. A short road that soon ends (My.; ಬಹಳ ದೂರವಿಲ್ಲದೇ ಇರುವ ಹಾದಿ Si. 105).

ಮೊಟಕು mŏṭaku. 2. The sound produced by the grazing of cattle, etc. — ಮೊಟಕು ಮೊಟಕೆನ್ನು. -ಎನ್ನು. The repeated sound of mŏṭaku to be produced (My.).

ಮೊಟ್ಟ mŏṭṭa. 1. = ಮಟ್ಟ 1, etc. Exactness, etc. — ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ್. -ಮೊದಲು. = ಮಟ್ಟಮೊದಲು. (Bp. 24, 80; 32, 7; 45, 30; My.).

ಮೊಟ್ಟ mŏṭṭa. 2. = ಮಟ್ಟ 3. — ಮೊಟ್ಟಕಿರುಬ. A hyena (My.).

ಮೊಟ್ಟು mŏṭṭu. 1. To rap the head (of another) with the knuckles of the fist (My.; Tĕ.).

ಮೊಟ್ಟು mŏṭṭu. 2. A rap with the knuckles of the fist (My.; M. ಮುಟ್ಟು; see ತಲೆ-). ಮೊಟ್ಟು ಬಿತ್ತು (My.).

ಮೊಟ್ಟೆ mŏṭṭĕ. 1. An egg (ಪೇಶೀಕೋಶ, ಅಣ್ಡ Hlâ.; ಅಣ್ಡ Śm. 88; Si. 179. 367; My.; T. ಮುಟ್ಟೈ; M. ಮುಟ್ಟ, ಮೊಟ್ಟ). ಕೇಡುಗಾಲಕ್ಕೆ ನಾಯಿ ಮಡಿ ಮೊಟ್ಟೇ ಇಕ್ಕಿತು (Prv.). See Prv. s. ತೊಟ್ಟಿ 2.

ಮೊಟ್ಟೆ mŏṭṭĕ. 2. = ಮಟ್ಟಿ. (My.).

ಮೊಟ್ಟೆ mŏṭṭĕ. = ಮಟ್ಟೆ. A leather bag (ಸಮ್ಮದ ತಿತ್ತಿ Śm. 88). 2, a bundle, a bale, a burden, a load (Bp. 21, 15; 29, 18. 19; Râm. 5, 8, 73; My.; Mhr. ಮೋಟ; *cf.* ಮೂಟೆ). ಅಟ್ಟಕ್ಕವವನಿಗೆ ಹೆಣ್ಡತಿಯಾಗ ಬೇಡ, ಮೊಟ್ಟೆ ಹೊರುವವನಿಗೆ ಆಳಾಗ ಬೇಡ. — ಪಟ್ಟೇ ಸೀರೆಯುಟ್ಟರೂ ಮೊಟ್ಟೆ ಹೊರುವದು ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. — ನೇಯಿದರೆ ಬಟ್ಟೆ, ಕಟ್ಟಿದರೆ ಮೊಟ್ಟೆ. — ಬಣ್ಣೆ ಬಣ್ಣಾಟ, ಹೇರು ಹೆಟ್ಟಾಟ, ತಲೆಮೊಟ್ಟೆ ಪರಮಸುಖ. — ಮೊಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದವ ಹೊಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟ್ಯಾನೇ? (Prvs.). See Bp. 21, 15; 29, 18.

ಮೊಡವಿ mŏḍavi. = ಮೊಡವೆ. A small pimple in the face (Rśv. 4, 9; 9, 48; J. 18, 25; My.; Tĕ. ಮೊಟಿಮು; T. ಪರು, ಪರುವು).

ಮೊಡವೆ mŏḍavĕ. = ಮೊಡವಿ. (My.).

ಮೊಡ್ಡ mŏḍḍa. = ಮುಡ್ಡ, ಮೊರಡ. (My.).

ಮೊಣ mŏṇa. = ಮೊಳ, q. v. — ಮೊಣಕಾಲ್. -ಕಾಲು. The knee (ಜಾನು, ಅಷ್ಠೀವತ್ Hlâ.; ಜಾನು G.; My.; Bp. 57, 59; B. 2, 30; 3, 24). ಮೊಣಕಾಲು ಊರಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದವ ಮೊದಿಕೆಯ್ಯಿನ್ದ ನಿತ್ತಾನೇ?— ಮಣ್ಣೆ ಇರುವಾಗ್ಯೆ ಮೊಣಕಾಲಿಗೆ ಪಟ್ಟವೇ? (Prvs.). — ಮೊಣಕಾಲುಕಣ್ಣು. The hollow on each side of the knee (C.). — ಮೊಣಕಾಲುಗಣ್ಣು. The knee and all that pertains to it (My.). — ಮೊಣಕಾಲುಚಿಪ್ಪು. The knee-pan (My.). — ಮೊಣಕಾಲುದ್ದ. -ಉದ್ದ. As high as the knee, knee-deep. ಪಾಪಿ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಮೊಣಕಾಲುದ್ದನೀರು (Prv.). — ಮೊಣಕಾಲುಮುರಿ. N. of a talook in Mysore (My.). — ಮೊಣಕೆಯ್. The elbow (Bp. 24, 82; 27, 6; My.). ಮೊಣಕೆಯ್ಯಿನ್ದ ಮೇಗಣ ಬಾಗೆ (ಪ್ರಕಾಣ್ಡ Hlâ.). — ಮೊಣಗೆಯ್. = ಮೊಣಕೆಯ್. (My.; see Prv. s. ಮುಂಗೆಯ್ 2).

ಮೊಣ್ಡ mŏṇḍa. = ಮೊಣ್ಡು. Tbh. of ಮುಣ್ಡ. — ಮೊಣ್ಡಕೆಯಿ. A maimed hand (My.; Tĕ. ಮೊಣ್ಡಿಚೆಯಿ). — ಮೊಣ್ಡಕೊಡಲಿ. A blunt axe or hatchet. ಮೊಣ್ಡಕೊಡಲಿ ಬೆಟ್ಟಿಗೆ ಮೂಲ (Prv.). — ಮೊಣ್ಡಗತ್ತಿ. -ಕತ್ತಿ. A blunt knife (My.). — ಮೊಣ್ಡಗುದ್ದಲಿ. A blunt hoe (My.). — ಮೊಣ್ಡಚೂರಿ. = ಮೊಣ್ಡಗತ್ತಿ. (B. 4, 40; My.). — ಮೊಣ್ಡಪುರಿ. = ಚೂರುಮುರಿ. (My.). — ಮೊಣ್ಡಬಾಲ. A docked, stumpy tail (My.; B. 3, 44). — ಮೊಣ್ಡಸೀಗೆ. A large, very thorny climber, Caesalpinia sepiaria Roxb. (Z.; My.).

ಮೊಣ್ಡು mŏṇḍu. Stupid obstinacy, especially in demanding or dunning (My.; Tĕ.; T. ಮುಣ್ಡು, ಮೊಣ್ಡು; see ಮೊಟ್ಟ 1). — ಮೊಣ್ಡ. -ಅ 3. An obstinate man, one who begs impudently (My.). ಮೊಣ್ಡನ ಕೊನ್ದವರಿಲ್ಲ, ನಾಯಿಯ ತಿನ್ದವರಿಲ್ಲ (Prv.). — ಮೊಣ್ಡಾಟ. -ಆಟ. Stupid obstinacy; obstinate, impudent begging (My.). — ಮೊಣ್ಡಿ. An obstinate female (My.).

ಮೊಣ್ಡು mŏṇḍu. = ಮೊಣ್ಡ. Tbh. of ಮುಣ್ಡ. (My.). ಕೊಡ್ಲಿ ಮೊಣ್ಡಾಯಿತು (My.). — ಮೊಣ್ಡು ಕೆಯ್. = ಮೊಣ್ಡ ಕೆಯ್ಯಿ. (My.).

ಮೊಣ್ಡುತನ mŏṇḍutana. Stupid obstinacy (My.).

ಮೊಣ್ಡೆ mŏṇḍĕ. ಮೊಣ್ಡೆಯ. Tbh. of ಮುಣ್ಡ. (Tĕ. ಮೊಣ್ಡೆಮು). ತಲೆ ಹೋಗಿ ಕುಣಿದಾಡುವ ಮೊಣ್ಡೆಯ (ಕಬನ್ಧ, etc. Si. 297). — ಮೊಣ್ಡೆಮರ. A small tree, Cerbera odollam Gaertn. (St. & Pl.).

ಮೊತ್ತ mŏtta. 1. A heap, a mass; a multitude, a flock, etc.; a collection, a code (ಸಮೂಹ, ನಿಕರ, ವ್ರಜ, etc. Nr.; ಜಂಗುಳಿ Čt. II, 99; ಪುಷ್ಕಲ, ಪ್ರಘೂರಿ, ಬಹುಳ, etc. Mr. 430; ಮೊಗ್ಗರ, ಮೊಕ್ಕಳ, ಒಬ್ಬುಳಿ, ಹೊರಳಿ, etc. ಶ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17, Śm. 54; ಓಳಿ Bhn. 6; ನೆರವಿ 10; ಉರಳಿ 61; My.; Tĕ. ಮೊತ್ತ, bulk, lump; Tĕ. ಮೊತ್ತ, the total, whole; T. ಮೊತ್ತ, universal; T., M. ಮುದು, ಮುಬುದು, that is whole, entire; M. ಮುಟುಕ್ಕ, to grow thick, big; to grow

Digitized by Google

ripe; ಮುಟಿಪ್ಪು, thickness, thronged state; ಮುಟಿ³, protuberance, tumour; T. ಮುಬ್ಬು, the end, see ಮುಡಿ 3; see ಮುದ್ದೆ, ಮೊನೆ 2). ಕಾಗೆಯ ಮೊತ್ತಂ (ಕೊತ್ತಟಿ Śmd. 1). ಕಿಟಿಯ ಮೀನ ಮೊತ್ತಂ (ಕ್ಷುದ್ರಾಣ್ಡಮತ್ಸ್ಯಸಂಘಾತ, etc.); ಹಿಮದ ಮೊತ್ತಂ (ಹಿಮಾನಿ); ಸೂಳೆಯರ ಮೊತ್ತಂ (ಗಾಣಿಕ್ಯ Hlâ.). ಮಟಿಮೀನ ಮೊತ್ತ (ಕ್ಷುದ್ರಾಣ್ಡಮತ್ಸ್ಯಸಂಘಾತ, ಪೋತಾಧಾನ); ಆನೆಗಳ ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಒಡೆಯನಾಗಿದ್ದ ಆನೆ (ಯೂಥನಾಥ); ಧರ್ಮಂಗಳ ಮೊತ್ತವು (ಸ್ಮೃತಿ, ಧರ್ಮಸಂಹಿತೆ Nr.). ಮಟಿಮೀನ ಮೊತ್ತಂ (ಕ್ಷುದ್ರಾಣ್ಡ Mr. 410). ಕವಿಜನರ ಮೊತ್ತಂ (Sp.). See Bp. 5, 39; 19, 83; 22, 57; 28, 22; 36, 31; 58, 53; 60, 33; J. 4, 19; 5, 15. — ಮೊತ್ತವೆಱು. -ವೆಱು. To become a heap, to be heaped, etc. (Bp. 32, 6).

ಮೊತ್ತ mŏtta. 2. = ಮೊದಲ್ (Śmd. 229). — ಮೊತ್ತ ಮೊದಲ್. (Śmd. 229). The very beginning; at the very first; in the first place (Čpr. 1, after 82).

ಮೊದ mŏda. = ಮೊದಲ್. — ಮೊದ ಮೊದಲು. = ಮೊತ್ತ ಮೊದಲ್. (My.; B. 4, 189).

ಮೊದಲ್ mŏdal. (fr. ಮುಂ, ಮುಜು್, etc.). ಮುದಲು, ಮೊತ್ತ 2 (Śmd. 229), ಮೊದ, ಮೊದಲು. The state of being first, preceding, in front, or prior; the state of being chief, the chief thing; the beginning; the root; the base; the extremity or tip; the original, principal or capital, the stock in trade;—at the beginning, first, etc.; for the first time (ಆದಿ, ಪೂರ್ವ, ಪೌರಸ್ತ್ಯ, ಪ್ರಥಮ, ಆದ್ಯ Nr.; ಮೂಲ Nr.; ಮೂಲ Nn. 20; ಆದಿ 111; ಬುಧ್ನ, ಮೂಲ 136; ಆದ್ಯ, ಆದಿ Mr. 460; ಆರಮ್ಭ 432; ಆದಿ Śmd. 9. 13. 52. 84. 117. 118. 147. 171. 199. 258. 352; ಮೂಲ 7. 8. 253. 259 Cm.; ಪೂರ್ವ 17. 46. 51. 54. 71. 258. 377 Cm.; ಮುಖ್ಯ 18 Cm.; ಪ್ರಥಮ 78. 171 Cm.; My. as ಮೊದಲು; T., M. ಮುದಲ್; Te. ಮೊದಲು, ಮ್ರೋಲು; Mhr. ಮುದಲ). ನಾಭಿಯ ಮೊದಲ್ (Śmd. 8). ಪೂರ್ವಪದದ ಕಡೆಯುಂ ಪರಪದದ ಮೊದಲುಂ (60). ಮದಗಜಮೆರಡಱ ಬಾಲದ ಮೊದಲಂ ಪಿಡಿದು (91). ಆದೇಶಮೆನ್ದೊಡೆ ಮೊದಲಿರ್ದುದಂ ತೊಲಗಿಸಿ ಬರ್ಪುದು (30 Cm.). ಮೊದಲ್ಗೆ (258 Cm.). ಮೊದಲ ನಾಟ್ಯಂ (ಪೂರ್ವರಂಗ); ಮೊದಲ ಮನೆ (ಚನ್ದ್ರಶಾಲೆ, ಶಿರೋಗೃಹ); ಎಱಕೆಯ ಮೊದಲ್ (ಪಕ್ಷತಿ); ಆನೆಯ ಮೊದಲ ಬಾಲ (ಪೇಚಕ, ಪುಚ್ಛಮೂಲ Hlâ.). ಮರದ ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಉದಕವ ನೆಱೆವ ಕಟ್ಟೆ (ಆಲವಾಲ, etc.); ಕೊಳುಮೊದಲಿನ್ದ ಅಧಿಕಮಾಗಿ ಮಾಡಿದುದು (ಅಧಿಕಫಲ, ಲಾಭ); ವೇದದ ಮೊದಲನೋದ ತೊಡಗಿದವನು (ಶೈಕ್ಷ, ಪ್ರಾಥಮಕಲ್ಪಿಕ); ಮರದ ಮೊದಲಿನ್ದ ಕೊಮ್ಬುಪರ್ಯನ್ತರಮಿರ್ದ ನಡುವಣ ದಿಣ್ಡು (ಪ್ರಕಾಣ್ಡ, ಸ್ಕನ್ಧ); ಮೊದಲ ಕಲ್ಪ (ಮುಖ್ಯ); ಮೊದಲಿನ್ದ ತುದಿವರಮಡರ್ದ ಲತೆ (ಆರೋಹ Nr.). ಮೊದಲ ಮನೆ (ಚನ್ದ್ರಶಾಲೆ Mr. 201); ಮೊದಲ ಗಱಿ (ಪಕ್ಷತಿ 168); ಕರ್ಣದ ಮೊದಲ್ (ಚೂಲಿಕೆ 156); ಮೊದಲ ಬಾಲಂ (280); ಕುದುರೆಯ.. ಎರಡು ಕರ್ಣದ ಮೊದಲೊಳ್ (ಸುಟಿ) ಇರೆ ಶುಭಂ (289); ಮೊದಲ ನರ್ತನಂ (ಪೂರ್ವರಂಗ 79). See Čpr. 2, 41; 3, 38. 40; 5, 96; Bp. 41, 8; 52, 1; 56, 42; 60, 14. 40; 61, 57; Bh. 1, 8, 31; Rśv. 5, 40; 9, 18; 13, 5; J. 13, 42; 30, 29; 31, 36. — ಮೊದಲನಕ. -ಅನಕ. To the root (Bp. 60, 40). — ಮೊದಲನೆಯ. -ಅನೆಯ. ಮೊದಲನೇ. So much as the beginning or first: first, etc. (My.). ಮೊದಲನೆಯದು, ಮೊದಲನೇದು, that is the first, the first (Si. 97; B. 1, 12; C.); ಮೊದಲನೆಯವ, who is the first, the first (C.; B. 5, 80). ಮೊದಲನೇ ಮುಖ್ಯಕಾರ್ಯ (Si. 396). ಮೊದಲನೇ ಭಾಗ (B. 4, 13). ಮೊದಲನೇ ಪುಸ್ತಕ (4, 44). — ಮೊದಲಾಗು. -ಆಗು. To become or be the first of a series (C.). ಮೊಱಗು ಮೊದಲಾದ ಪಲ ತೆಱದ ದನಿಗಳ್ (Śmd. 10). ಏಕಾರಂ ಮೊದಲಾದ ಸನ್ಧ್ಯಕ್ಷರಂಗಳ್ (ಏಕಾರಮುಖ್ಯಸನ್ಧ್ಯಕ್ಷರಂಗಳ್ 18 Cm.). ತೃತೀಯೆ ಮೊದಲಾದುವಱೊಳ್ (130). ಉದ್ದು ಕಡಲೆ ತೊವರಿ ಗೋದುವೆ ಹೆಸಱು ಮೊದಲಾದುವನಿಕ್ಕಿ ಅಟ್ಟ ಕೂಳ್ (ಕೃಸ[illegible]). ಇವು ಮೊದಲಾದ ಮಹಾಪ್ರಾಣಾನುಕರಣಂಗಳ್ (1). ಮೊದಲಾದು (ಆದ್ಯ, ಆದಿಮ); ಅಶ್ವಿನಿ ಮೊದಲಾದ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳಂ [illegible] ಸ್ತ್ರೀಯರಂ ದಾಕ್ಷಾಯಣಿ ಎಮ್ಬುದು; ಹೇಲಿ ವಿಲಾಸ ಇವು ಮೊದಲಾದು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಭಾವಂಗಳು; ಹಸು ಎಮ್ಮೆ ಮೊದಲಾದುವೆಲ್ಲಂ ([illegible]). ಸ್ವಸ್ತಿಕ ವರ್ಧಮಾನ ನನ್ದ್ಯಾವರ್ತ ಈ ಮೂಱು ಮೊದಲಾಗುಳ್ಳವು [illegible] ಮನೆಯ ಚನ್ದಂಗಳು; ಚಿಪ್ಪೇಱು ಮೊದಲಾದುದು (ಬಾಣಮುಕ್ತ); [illegible]ಧಾನ ವ್ಯಾಹಾರ ಇವು ಮೊದಲಾಗುಳ್ಳುವು ನುಡಿಯ ಭೇದಂಗಳು; [illegible]ಚಾರಿ ಮೊದಲಾದ ನಾಲ್ಕು ಆಶ್ರಮಂ; ಇಟ್ಟಿಗೆ ಮೊದಲಾಮುವಱಿಂ ಮಾಡಿದ ಅರಮನೆ ದೇಗುಲಂಗಳಂ ಪ್ರಸಾದ ಎಮ್ಬುದು; ಲೆಪ್ಪ ಮೊದಲುಗುಳ್ಳ ಕೆಲಸ (ಪುಸ್ತಕರ್ಮ); ಕಿರಾತ ಶಬರ ಸಿಷ್ಟ್ಯ ಪುಲಿನ್ದ [illegible]ಭಟ ಮಾಲ ಮ್ಲೇಚ ಈ ೮ ಬೇಡರ್ (ಭಿಲ್ಲ) ಮೊದಲಾಗುಳ್ಳ ಅಸ್ತ್ಯಜಾತಿಗಳು (Hlâ.). ಆಕಳ ಹಾಲು ಮೊಸರು ಮೊದಲಾದವೆಲ್ಲಂ (ಗವ್ಯ); ನೂಲು ಮೊದಲಾದವಱ ಕಟುಕು (ಪಕ್ಷ್ಮ); ಎಣ್ಣೆ ಮೊದಲಾಗಿ[illegible] ಕುಡುಹು (ಕೋಣ Nr.). ಆದಿತ್ಯ ಮೊದಲಾದ ನವಗ್ರಹಂಗಳು ([illegible]ತ್ಯಾದಿನವಗ್ರಹ Nn. 33); ಮನ್ತ್ರಿ ಮೊದಲಾದ ಹದಿನೆಣ್ಟು [illegible]ಧಾನರು (ಅಷ್ಟಾದಶಾಮಾತ್ಯರ್ 48); ಮೊದಲಾದ (ಮುಖ್ಯ 16[illegible]). See Bp. 58, 12. 19; 59, 53; Bh. 1, 20, 53; J. 5, 43; 12, 24; 28, 52. — ಮೊದಲೆನಿಸು. -ಎನಿಸು. To make one's self called or to be, the first of a series (Bp. 59, 35; 61, 9). — ಮೊದಲ್ಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To take as the first of a series (C.). [illegible] to begin (v. t. or v. i., Čpr. 8, 10). ಇದು ಮೊದಲ್ಗೊಣ್ಡು [illegible]ಭ್ರಾದಿಶಬ್ದಗಳ ವರಿಗೂ ಹೇಳಿದ್ ಪಡುವ ಪದಗಳು (Si. 70). [illegible] ರೂಪಾಯಿ ಮೊದಲ್ಗೊಣ್ಡು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿತನಕ ಗದ್ಯಾಣಗಳು ಇರುತ್ತವೆ (B. 3, 88). — ಮೊದಲ್ಗೊಳುಹ. -ಕೊಳುಹ. Beginning, commencement (ಉಪಜ್ಞ, ಉಪಕ್ರಮ, ಆರಮ್ಭ Hlâ.).

ಮೊದಲಿಗ mŏdaliga. A chief, a headman ([illegible] ಮುಖ್ಯ Nn. 26; ಮುಂಚ Čt. I, 49; Bp. 19, 1; Č. Bp. 41, 39; My.).

ಮೊದಲು mŏdalu. = ಮೊದಲ್, etc. (Bp. 16, 12; 55, 44; C.). ಮರದ ಮೊದಲು (ಅವಾಗ್ಭಾಗ, ಬುಧ್ನ); ಆನೆಯ ಕಿವಿಯ ಮೊದಲು (ಕರ್ಣಮೂಲ, ಚೂಲಿಕೆ); ಎಱಕೆಯ ಮೊದಲು (ಪಕ್ಷತಿ, ಪಕ್ಷಮೂಲ Hlâ.). ತೋಳ ಮೊದಲುಗಳೆರಡೂ (ಬಾಹುಮೂಲಂಗಳು, ಕಕ್ಷಂಗಳು Nr.). ಮೊದಲು ಬಿತ್ತಿ, ಬಟಿಕ ಗೆಯಿದ ಕ್ಷೇತ್ರ ([illegible] Si. 301); ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಇದೇ ಮೊದಲಿನ್ದು ಹೇದ್ರ್ವಿಕೆ (ಉಪಕ್ರಮ, etc. 442). ಅವರು ಒನ್ದುವೇಳೆ ಮೊದಲು ನಮ್ಬದಿದ್ದರೂ (B. 4, 17). [illegible] ಮೇಲೆ ಮೊದಲಿನಷ್ಟು (as many as in former times) [illegible] ಈಗ ಇಲ್ಲ (4, 213). ಮಯಿಲ್ಲಾ ತೆಗೆಯುವ ಯುಕ್ತಿಯನ್ನು [illegible] ಬುದ್ಧಿವನ್ತನಾದ ಶಸ್ತ್ರವೈದ್ಯನು ಸನ್ನ 1796ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ [illegible]ಲು ಹುಡುಕಿ ತೆಗೆದನು (4, 220). ಮೊದಲಿನನ್ತೆ (as before, B. 3, 94). ಏಱು ಮಾತೃಕೆಯರಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನವಳು (ಬ್ರಾಹ್ಮಿ G.). ಮೊದಲು ಮಡಿ, ಆ ಮೇಲೆ ಕೊಡಿ. — ಮೊದಲುದೇವರು (= ಮೂಲ[illegible]) ಮೂಲೇಲಿದ್ದರೂ ಹನುಮನ್ತರಾಯಗೆ ದೀಪೋತ್ಸವ. — ಮೊದಲು ಕೂಡ ಬಾರದು, ಕೂಡಿ ಕಾಡ ಬಾರದು. — ಮಾತಿಗೆ ಮೊದಲು [illegible] ಊಟಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿ. — ಮೊದಲಿಗೆ ಮೋಸ, [illegible] ಗುದ್ದಾಟ (Prvs.). — ಮೊದಲುಕಥೆ. An old legend ([illegible] ಆದಿಕಥೆ Nn. 138). — ಮೊದಲುಕಾರಣ. The first or original cause (My.). — ಮೊದಲುಗಣ್. -ಕಣ್. The root of the eye (ಅಕ್ಷಿಮೂಲ, ಪೂರ್ವನೇತ್ರ Mr. 317). — ಮೊದಲುಗೊಮ್ಬು. -ಕೊಮ್ಬು. The root of an elephant's tusk (ಕರಿಂ[illegible], [illegible] Hlâ.). — ಮೊದಲುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. = ಮೊದಲ್ಗೊಳ್ No. 1. (C.). [illegible]ಬೇರು ಮೊದಲುಗೊಣ್ಡು ರೆಮ್ಬೆಗಳ ವರಿಗೂ ಗಿಡದ ಮಧ್ಯಭಾಗ ([illegible]ಣ್ಡ, etc. Si. 121). ಅನ್ದಿನ ದಿವಸ ಮೊದಲ್ಗೊಣ್ಡು [illegible] ನಿಯಮವಿನ್ದ ವ್ಯಾಯಾಮ ಮಾಡ ಹತ್ತಿದನು (B. 4, 124). — ಮೊದಲು ಮಾದರಿ. The first or best sort (My.). — ಮೊದಲು ಮಾಡು. To make a beginning, to begin (My.). ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮೊದಲು

Digitized by Google

ಮಾಡುವಿಕೆ (ಪ್ರಕ್ರಮ, ಉಪಕ್ರಮ Si. 396; ಉಪಕ್ರಮ 442). — ಮೊದಲು ಮೊದಲು. = ಮೊದ ಮೊದಲು. At the very first (B. 4, 87). — ಮೊದಲೆ. -ಎ 3. = ಮೊದಲೇ. (J. 24, 11; 25, 1). — ಮೊದಲೇ. -ಏ 2. The very beginning;—even first or prior;—at the first beginning; at first; first of all (C.). ಈ ರಾಜನು ಕೃಷ್ಣರಾಜನಿಗಿನ್ನ ಮೊದಲೇ ತೀರಿದನು (B. 4, 7). ಬಡಿವೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಮ್ಪಾದಿಸಿದರೆ, ಜನರು ನಮಗೆ ಅವನ್ನು ದಕ್ಕಗೊಡುವದಿಲ್ಲೆನ್ನು, ಅಂಜಿಕೆಯಿನ್ದ ಮೊದಲೇ ಯಾರೂ ಗದಿ'ಸುವದಿಲ್ಲ (B. 5, 91). ಹೊಟ್ಟೆ ಏನೂ ದುಡಿಯುವದಿಲ್ಲ, ಈ ಹೊಟ್ಟೆಯಿನ್ದ ನಮಗೆ ಲಾಭವನ್ನು ಮೊದಲೇ ಇಲ್ಲ (5, 93).

ಮೊದಿರ mŏdira. (Tbh. of ಮುದ್ರೆ). A ring (T., M. ಮೋದಿರ). — ಮೊದಿರಕಣ್ಣಿ. A climbing shrub, Hugonia mystax Lin. (St. & Pl.; T., M. ಮೋದಿರಕಣ್ಣಿ).

ಮೊದೆ **mŏdĕ.** = ಮುದು 1, q. v.

ಮೊದೆ mŏdĕ. (= ನೊದೆ, ಮದಿ). Tbh. of ಮುಂಜ (Śmd. 369. 372). The grass Saccharum munja (ಮುಂಜಾತೃಣ Śmd. Dh.; ಮುಂಜ, ಶರ Mr. 109).

ಮೊದ್ದು **mŏddu.** = ಮುದ್ದ 2. A lump, a mass (Tĕ.; see s. ಮೊತ್ತ 1);—a block, a log of wood (Tĕ.). 2, stupidity (My.; Tĕ.);—bluntness, as of a knife (Tĕ.). — ಮೊದ್ದ. -ಅ 3. A male blockhead (My.). — ಮೊದ್ದಿ. A female blockhead (My.).

ಮೊನೆ **mŏnĕ. 1.** (fr. ಮುನ್ 2). A point; an extremity, an end;—sharpness (ನಿಶಿತ Śm. 100; My.; Tĕ. ಮುನಿ, ಮೊನೆ; M. ಮುನೆ; T. ಮುನ್ನೈ). 2, smartness: boldness, courage (ಧೈರ್ಯತ್ವ Śm. 100; T., M.). ಸೂಚಿಯ ಮೊನೆ (ಕಣ್ಟಕ Nr.). ಅರ್ಧಚನ್ದ್ರ ಕ್ಷುರವ ಇವು ಮೊದಲಾಗುಳ್ಳವು ಹೂವಿನೆಲೆಯ ಆಕಾರದ ಭೇದದ ಮೊನೆಯಮ್ಬುಗಳು (Hlā.). ಕೋಡ ಮೊನೆ (Rāv. 6, after 11). ಬಾಣದ ಮೊನೆ (J. 8, 40). ಆ ತುದಿಯನ್ನು ಅರ್ನದಿನ್ದ ತಿಕ್ಕಿ ಮೊನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ (B. 4, 158). See Bh. 8, 22, 38; 8, 23, 31; Abh. P. 9, 69; 13, after 34. 3, the state of being before or preceding (see ಮೊನೆಯೇಡು). — ಮೊನೆಕುತ್ತು. A stroke by the point (of an arrow, Bh. 6, 7, 17). — ಮೊನೆಗಣೆ. -ಕಣೆ. A sharp arrow (Bh. 3, 6, 13; 8, 23, 15; J. 12, 49). — ಮೊನೆಗಾಣಿಸು. -ಕಾಣಿಸು. = ಮೊನೆದೋಱು No. 1. To show the point (of a weapon, Bp. 26, 12). — ಮೊನೆಗಾರು. -ಕಾರು. A tongue used to make wire (My. occasionally). — ಮೊನೆಗುತ್ತು. = ಮೊನೆಕುತ್ತು. (Bh. 7, 14, 9). — ಮೊನೆಗುದ್ದಲಿ. A sharp-pointed hoe, a pick-axe (My.). — ಮೊನೆಗೆಡು. -ಕೆಡು. The point to be spoiled: to become blunt (My.). — ಮೊನೆದೋಱು. -ತೋಱು. = ಮೊನೆಗಾಣಿಸು (Bp. 32, 14). 2, to evince courage (Grj. 2, after 106). 3, a point (as of a thorn, a weapon, etc.) to appear (Bp. 43, 86; Rāv. 5, 99). — ಮೊನೆಮಲ್ಲಿಗೆ. A kind of jasmine with small, pointed buds (Rāv. 2, 37). — ಮೊನೆಮುಗುಳ್. A pointed flower-bud (J. 3, 32). — ಮೊನೆಯ ಧರ. N. (Bp. 11, 37; 25, 10). — ಮೊನೆಯಾರ್. (i. e. ಮೊನೆಯವರು). N. See ನರಸಿಂಹ-. — ಮೊನೆಯಿಡು. -ಇಡು. Sharpening (?). ಮೊನೆಯಿಡುನಾಯಿನಾರ್, N. (Bp. 11, 37). — ಮೊನೆವಲ್. -ಪಲ್. A sharp tooth (ಪನೆ Kk. 70; J. 11, 22).

ಮೊನೆ **mŏnĕ. 2.** An affray, a fight, a battle (ಕಾಳಗ Śmd. II; ಪೊಣರ್, ಕೊಳುಗುಳ, ಬಣ್ಡಣ, ಜುದ್ದ, ಕಾಳಗ Kk. 41; ಕಾಳೆಗ 87; ಕೊಳುಗುಳ, ಬಣ್ಡಣ, ಜುದ್ದ, ಪೊಣರ್, ಕಾಳಗ Śm. 39; ಕಾಳಗ 100; Bh. 3, 18, 30; T. ಮುನ್ನೈ; T. ಮೊಯ್, a crowd, throng; a fight, battle; ಮುಯಲ್, a fight, battle;—endeavour; ಮುಯಂಗು, to embrace, hold fast; see ಮೊತ್ತ 1). ಮೊನೆಯೊಳ್ ಸೂಱೆ ತಡವಾಯ್ತು ನೀಮಿರೆ ಮತ್ತ ವಾರಣಮುಂ ತಾರಕಚಕ್ರವರ್ತಿಗೆ (Śmd. 263). — ಮೊನೆಗೊಡು. -ಕೊಡು. To offer battle: to fight (Bh. 6, 4, 30). — ಮೊನೆಯಾಳು. -ಆಳು. A warrior (Bh. 3, 8, 7).

ಮೊನೆಗಾಱ **mŏnĕ-gāṟa.** A bold, courageous man (My.).

ಮೊನೆಯೇಡು **mŏnĕı-ēḍu.** Preceding time: last month or last week (? ಕಿಂಚಿದ್ವ್ಯತೀತಭೂತಕಾಲ Śmd. 400, o. r. ಮೊನೆಯೇಱು). ಮೊನೆಯೇಡಿಂಗೆ (401).

ಮೊನೆಯೇಱು **mŏnĕ-ēṟu.** = ಮೊನೆಯೇಡು, q. v.

ಮೊನ್ನೆ **mŏnnĕ.** The day before yesterday; the other day, lately (ಕಾಲವಾಚಕ Śmd. 400; C.; Tĕ.; T. ಮುನ್ದುನಾಟ್ಟು, ಮುನ್ದುನಾಳ್; Tu. ಮೊರಣೆ, ಮೊರಾನಿ). ಮೊನ್ನಿನ (133. 401); ಮೊನ್ನಿಂಗೆ (401). ಮೊನ್ನೆ ಮದುವೆಯಾದೆನು (Dp. 4). See Bp. 25, 11; 39, 38; 47, 25; 55, 19; Prv. s. ನಿನ್ನೆ. — ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ. rep. Lately (My.).

ಮೊಬಲಗು mŏbalagu. Sum (of an account or an addition, My.; Mhr., H. ಮುಬಲಕ್); money (My.).

ಮೊಬ್ಬು **mŏbbu.** = ಮಬ್ಬು, etc. (Bh. 8, 23, 20, o. r. ಮಬ್ಬು; C.). — ಮೊಬ್ಬಿಡು. -ಇಡು. To be bewildered or stupefied (Rām. 6, 44, 51). — ಮೊಬ್ಬುಗಣ್ಣು. = ಮಬ್ಬು-. (My.). — ಮೊಬ್ಬುಗವಿ. A dark cave (My.).

ಮೊಮ್ **mŏm.** (= ಮುಮ್ 2). — ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳು. Grandchildren (C.; B. 2, 20). — ಮೊಮ್ಮಗ. A grand-son (ನಪ್ತೃ Si. 191, G.; C.; Bp. 30, 26; B. 3, 25). ಮೊಮ್ಮಗನಾದರೆ ಗುಮ್ಮನ ಹಾಗಿರ ಬೇಕೋ? (Prv.). — ಮೊಮ್ಮಗಳು. A grand daughter (ನಪ್ತ್ರಿ, ಪೌತ್ರಿ, ಸುತಾತ್ಮಜೆ Si. 191: ನಪ್ತ್ರಿ G.; C.; B. 4, 3).

ಮೊಮ್ಮ **mŏm-a 3.** A grand-son (Bp. 47, 38; Bh. 2, 2, 72; 5, 9, 47; Rām. 1, 8, 33; J. 23, 55; 24, 57; 32, 29).

ಮೊಮ್ಮು **mŏmmu.** = ಮುಮ್ಮು. (My.).

ಮೊರ mŏra. (= ಮೊರೆ?). — ಮೊರಸಾಸಿವೆ. Black mustard, Sinapis ramosa Roxb. (ರಾಜಿಕೆ, ಕೃಷ್ಣಿಕೆ, ಆಸುರಿ Nr.).

ಮೊರಕು **mŏraku.** = ಮೊರ್ಕು. To be turning round, or be giddy, from pride (ದರ್ಪಘೂರ್ಣನ Śmd. Dh., o. r. ಮೊರ್ಕು; cf. ಮುರ್ಕು).

ಮೊರಟ **mŏraṭa.** (ಮೊಱಟ). N. of a village. — ಮೊರಟದ ಬಂಕತನ್ದೆ. N. (Bp. 9, 27; 38, 40). — ಮೊರಟದ ಬಂಕಿದೇವ. N. (Bp. 9, 23; 49, 18; 52, 35). — ಮೊರಟದ ಬಂಕಿದೇವಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 8). — ಮೊರಟದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ. N. (Bp. 49, 24).

ಮೊರಡಿ **mŏraḍi. 1.** N. of a plant (ಮುಚುಕಿಲ್ Śm. 25. 95. 106). ಕರಿಯನು ಸೇವಿಪ ಸಿಂಹಕೆ ಮೊರಡಿಯ ಸೇವಿಪುದೆನಿಪ್ಪ ಮೊಲ ಪಾಸಟಿಯೇ (V. 3, 37).

ಮೊರಡಿ **mŏraḍi. 2.** = ಮುದ್ದಿ 2, ಮುಣ್ಚಿ, ಮುರಡಿ, ಮುರ್ಡಿ, ಮೊರಡು 2, ಮೊರಡೆ, ಮೊರ್ಡಿ. A hill, a hillock (ಬೆಟ್ಟು Śm. 95; ದಿಬ್ಬ G.; C.; B. 4, 115). ಬೆಟ್ಟದ ಸಮೀಪದ ಮೊರಡಿಗಳು (ಪಾದಂಗಳ್, ಪ್ರತ್ಯನ್ತಪರ್ವತಂಗಳ್ Nr.). ಕಲ್ಲಿನ ಮೊರಡಿ (ಅಕೂಪಾರ G.). See ಕಿಱು-, ಹೆಮ್-; Śiv. 3, 30; J. 10, 8.

ಮೊರಡು **mŏraḍu. 1.** = ಮುರುಡು. Roughness, etc. (My.; M. ಮುರಿ, protuberance; roughness, knottiness,

Digitized by Google

cf. ಮೊಱ & see s. ಮೊತ್ತ 1). — ಮೊರಡ. -ಅ೩. = ಮಡ್ಡ, ಮೊಡ್ಡ. A rude, uncultivated, ignorant man (My.; T., M. ಮುರಡ).

ಮೊರಡು mŏraḍu. 2. = ಮೊರಡಿ 2, etc. A stony, rough hillock (My.; Te. ಮೋಡು, a knoll or rising ground, the crest of a hill; T. ಮೋಡು, height, the top of a hill = ಮುಗಡು, see ಮೊಗಳು; ಮುರುಗು, elevation, height; ಮುರಮ್ಬು, a hill of stones; a rock; *cf.* ಮೋಳೆ 2).

ಮೊರಡೆ mŏraḍĕ. = ಮೊರಡಿ 2, etc. ಮೊರಡೆಯ ಮೇಲಾಗಲಿ ಗುಡ್ಡದ ಮೇಲಾಗಲಿ ಹುಲ್ಲು ತಿನ್ದು ಉಲ್ಲಾಸದಿನ್ದ ಜಗಿದಾಡುವ ಕುದುರೆ ಮರಿಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇವೆ (B. 3, 90).

ಮೊರಹ mŏraha. = ಮೊರಹು 2. (ಗಾವರ Čt. II, 83).

ಮೊರಹು mŏrahu. 1. = ಮುರುಹು, ಮೊರೆಹು. A bend; the winding course of running water. ಕೂಪಾದಿಗಳಿನ್ದ ಉದಕ ಹೊಱಟು, ಚಕ್ರಾಕಾರದಿನ್ದ ಎಲ್ಲಾ ದೆಸೆಯಲ್ಲಿ ಪಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದದು (ಚಕ್ರ, ಪುಟಭೇದ Nr. *a;* ಮೊರೆಹು in Nr. *b*).

ಮೊರಹು mŏrahu. 2. = ಮೊರಹ. Humming, buzzing, murmuring, tinkling, etc. (Bp. 11, 47). See ಪೆರ್ಮೊರಹು.

ಮೊರಹು mŏrahu. 3. Anger, wrath (ಕೋಪ Čt. I, 72; Bh. 8, 13, 20; *cf.* ಮುರುಣ್ಬು 2?).

ಮೊರಳ್ mŏraḷ. (T. ಮುರಲು, to sound; M. ಮುರಳು, ಮುರುಳು, to hum, grunt, growl, buzz, howl, hem). ಮೊರಳ್ದಂ (Šmd. 49).

ಮೊರೆ mŏrĕ. 1. (Šmd. 27). = ಮುರೆ. To hum, to buzz (Čpr. 2, after 93; 5, after 64; Ššv. 4, 45; Bh. 1, 5, 7; Râm. 2, 7, 4; J. 2, 65; 3, 25. 28; 19, 33; 28, 36; 29, 46; 31, 17); to sound (as instruments, Bp. 46, 53; 60, 42; Č. Bp. 24, 4; J. 33, 26; as vocal music, Bp. 44, 71); to ring (as bells, Bp. 44, 50; 53, 37); to tingle (as gĕjjĕs, Bp. 24, 44; 32, 29); to murmur (as a stream of blood, Abh. P. 9, 124; Rśv. 6, 47; as a stream, J. 19, 5); to murmur (as mantras repeated, Bp. 1, 47; 39, 4; 54, 45); to creak (as shoes, Bp. 12, 12); to bubble or gurgle (as boiling oil, J. 11, 37); to whizz (as an arrow, Rśv. 6, 47); to be noisy (as battle cries, Č. Bp. 24, 24); to be uttered plaintively (as cries, Bp. 46, 34); to cause to sound, to grind (as teeth, Bh. 1, 10, 31). ಮೊರವದವುಡೆ (ಡಿಣ್ಡಿಮ Mr. 80).

ಮೊರೆ mŏrĕ. 2. P. p. of ಮೊರೆ 1, in ಮೊರೆ ಮೊರೆದು (J. 3, 37; 19, 5; 33, 26).

ಮೊರೆ mŏrĕ. 3. (ಮೊಱೆ). = ಮೊರಹು 2. Humming, etc. See ಮೊಱೆ 2.

ಮೊರೆ mŏrĕ. Tbh. of ಮುರೆ. (ತಾಲಪರ್ಣಿ, ಮುರೆ, etc. Si. 152; M. ಮುಱಿಳ್, ಮೂಱು, myrrh).

ಮೊರೆಹು mŏrĕhu. = ಮೊರಹು 1, q. v.

ಮೊರ್ರೋ mŏrrô. = ಮೊಱೋ. See ಕೊಯ್ಯೋ.

ಮೊಱ mŏṟa. 1. P. p. of ಮೊಱೆ 1, in ಮೊಱ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ಮೊಱ mŏṟa. 2. = ಮೊಱೆ 2. — ಮೊಱಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To roar, as beasts, the wind, waves, etc. (My.).

ಮೊಱ mŏṟa. 3. = ಮಱ 1. A bamboo fan used for winnowing corn, etc., and for various other purposes (ಪ್ರಸ್ಫೋಟನ, ಶೂರ್ಪ Nr.; Si. 307; ಸೂರ್ಪ Mr. 209; C.; T., M. ಮುಱ; *cf.* ಮುತ್ತಲು). ಮೊಱದ ಹಾಗೆ ... ಭವ (ಪಿಂಕಣಗಿವಿಯ, ಗಣೇಶ G.). ತರೆ ಕೊಟ್ಟು, ಮೊಱಾ ಕೊಣ್ಡು — ಮೊಱದಿನ್ದ ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು ಹೊಡ ಹಾಕ ಬಹುದೇ? (Prvs.). See J. 31, 55; B. 4, 22. — ಮೊಱದ ಪೆಮ್ಮಯ್ಯ. N. (Bp. 37, 7). — ಮೊಱದ ವೇಮಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 10).

ಮೊಱಟೆ mŏṟaṭĕ. = ಮೊಱಲೆ, etc. (ರಾಜಾದನ, ಪ್ರಿಯಾಲ, ... ಯಾಲ, ಸನ್ನಕದ್ರು, ಧನುಃಪಟ Si. 129).

ಮೊಱತ mŏṟata. Roaring, etc. (My.).

ಮೊಱಪ್ಪಿ mŏṟappi. = ಮೊಱಲೆ, etc. (ರಾಜಾದನ, etc. Si. 129).

ಮೊಱಲೆ mŏṟalĕ. = ಮೊಱಟೆ, ಮೊಱಪ್ಪಿ, ಮೊಱವೆ. A large tree, bearing a kind of almonds, Buchanania latifolia Roxb. (ರಾಜಾದನ, ಪಿಯಾಲ, ಸನ್ನಕದ್ರು, ಧನುಃಪಟ Nr.; Te. ಮೊರಲಿ, ಮೋರಲಿ; M. ಮುರಳ್, ಮುಱಳ್).

ಮೊಱವೆ mŏṟavĕ. = ಮೊಱಲೆ. (St. & Pl.).

ಮೊಱೆ mŏṟĕ. 1. (Šmd. 27). To roar, as the sea (J. 26, 14; My.), as a tiger, etc. (Bh. 2, 1, 62; My.); to cry aloud, to clamour, to bawl, to yell (Bp. 56, 7; J. 5, 54; 7, 50); to hiss, as a serpent (Bp. 46, 22; 51, 59; Rśv. 9, 25; T., M. ಮುಱುಮುಱು, to murmur, grumble; Mhr. ಮುರಮುರಣೇಂ, to mutter, grumble). ಮೊಱೆಯುತ್ತ ಇರುವನ್ತಾದು (ಸ್ವನಿತ, ಧ್ವನಿತ, ಕೂಗುತ ಇರುವನ್ತಾದು Si. 379).

ಮೊಱೆ mŏṟĕ. 2. = ಮೊಱ 2. Crying loud, roaring, etc. (Čpr. 8, 69). **2,** wailing, lamentation (Bp. 40, 55. 58; My. in ಅಯಿಪಿಕೆಯು; M. ಮುಱ). **3,** clamour, complaint (Grj. 6, 6. 9; Rśv. 13, 136; J. 2, 5; My.; T. ಮುಱಪ್ಪು). ನನ್ನ ಬಡವನ ಮೊಱೆ ಕೇಳಿ ಕೊಣ್ಡು (B. 4, 107). ಬಡವರು ಬಲಾತ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ, ಅವರ ಮೊಱೆಯನ್ನು ಕೇಳುವವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ (B. 5, 2). — ಮೊಱೆಗೆಯ್. To cry loud, to lament (Č. Bp. 46, 20). — ಮೊಱೆಯಿಡು. -ಇಡು. To cry loud; to wail, to lament (Bp. 52, 14; Č. Bp. 50, 27; Rśv. 13, after 104; J. 11, 34; 26, 52; My.; M.); — to clamour, to complain (Grj. 6, 7; Bp. 3, 38; 27, 52; 28, 27; Rśv. 13, 134; 13, after 138; J. 21, 5. 7; 24, 36; My.); — to tell in a plaintive manner. ಮೃಘನನ್ನು ... ಹಿಡಿದು ಕೂಗಿ ಮೊಱೆಯಿಡುವುದು (ಅಕ್ರಾರಣೆ Si. 57). ಅವನು ... ಲಕ್ಕೆ ಕಣ್ಣಿತ್ತಿ, ದೇವರಿಗೆ ಮೊಱೆಯಿಟ್ಟು, ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸಿದನು (B. 4, 74). ನಾನು ಸತ್ತ ಬಳಿಕ ದೇವರ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ, ದೇವರೇ, ನನ್ನ ... ಟುಮ್ಬುದವರನ್ನು ಉಪವಾಸ ಕೊಲ್ಲ ಬೇಡ! ಎನ್ದು, ದೇವರಿಗೆ ಮೊಱೆಯಿ ಡುವೆನು (4, 77). ದೇವರು ಕರುಣಿಸುತ್ತಾನೆ, ಆದದರಿನ್ದ ಅವನಿಗೆ ಮೊಱೆಯಿಡು! (4, 144). ಅವನ ಮೇಲೆ ಮೊಱೆಯಿಟ್ಟನು (he complained against him, My.). — ಮೊಱೆಮುಗಿಲ್. A thundering cloud (Bh. 9, 1, 7). — ಮೊಱೆವೆಣ. -ಪೆಣ. A (still) lamenting corpse (Bh. 6, 4, 134). — ಮೊಱೆವೇಳ್. -ಪೇಳ್. To complain (J. 21, 8).

ಮೊಱೆ mŏṟĕ. 3. = (ಮೊರೆ), ಮಱೆ 2, etc. Shelter, refuge. — ಮೊಱೆಯೊಗು. -ಒಗು. = ಮಱೆಯೊಗು. To resort to, to go for protection or help (J. 11, 35; 18, 43). — ಮೊಱೆ ಹೊಗು. = ಮೊಱೆಯೊಗು. ಸರ್ವಸ್ತ್ರೀಯರು ಅಗ್ನಿಯ ಮೊಱೆ ಹೊಕ್ಕು, ತಮ್ಮ ಮಾನವನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಕೊಣ್ಡರು (B. 5, 43). ಅವನು ದೇವರನ್ನು ಮೊಱೆ ಹೊಕ್ಕ (5, 229).

Digitized by Google

ಮೊಱೆ mŏṟĕ. 4. (fr. ಮಱು 1). A turn, a time (My.).

ಮೊಱೆಯುವಿಕೆ mŏṟĕyuvikĕ. Crying loud, etc. (ರಣ, ಕ್ವಣ, ಕೂಗುವಿಕೆ Si. 388).

ಮೊಱೋ mŏṟō. = ಮೊರ್ರೋ. An imitative sound of crying loud. — ಮೊಱೋ ಎನ್ನು. To roar, as the sea, rivers, rain, or the wind (My.); to wail (My.).

ಮೊರ್ಕು mŏrku. = ಮೊರಕು, q. v.

ಮೊರ್ಡಿ mŏrdi. = ಮೊರಡಿ 2, etc. (B. 5, 154. 155. 165; see ಕೆಮ್-).

ಮೊಲ mŏla. (Śmd. 90). = ಮಲ 5. A hare; a rabbit (ಶಶ Nr.; Mr. 160; Si. 170; G.; C.; T. ಮುಜಲ್, ಮುಯಲ್; M. ಮುಯಲ್; Tĕ. ಮೊಸಲಿ, ಕುನ್ದೇಲು). ಮೊಲನು (ಶಶಕ Nn. 27). ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿಯನಱಿದು, ಹತ್ತೆವಿಡದೋಟಯ್ಯು! ಚಿತ್ತವ ಪಡೆದು ಮದವೇಱೆ ಮೊಲ ನಾಯಿಯಾ ಹತ್ತಿದನ್ತಕ್ಕು (Sp.). ಮೊಲದ ಕಣ್ಣು ಬೇಟೆಗಾಱಿಗೆ ಮುದ್ದೇ?— ನಾನು ಹಿಡಿದ ಮೊಲಕ್ಕೆ ಮೂಱೇ ಕಾಲು.— ಮೊಲ ಬರುವಾಗ ನಾಯಿ ಬಯಲ್ಕಡೆಗೆ ಕೂತು ಕೊಣ್ಡಿತು.— ಬಲಾತ್ಕಾರದಿನ್ದ ತನ್ದ ನಾಯಿ ಮೊಲನ ಹಿಡಿದೀತೇ? (Prvs.). See V. s. ಮೊರಡಿ 1; Śśv. 3, 34; J. 15, 19; 28, 52; Prv. s. ಸಲಿಗೆ. — ಮೊಲದ ಕಿವೀ ಗಡ್ಡೆ. The resin of Boswellia thurifera Roxb. (ಪಾಲಂಕಿ, ಮುಕುನ್ದ, ಕುನ್ದ, ಕುನ್ದುರು Si. 152). — ಮೊಲದ ಹುಲ್ಲು. A common grass, Andropogon aciculatus Lin. (Z.).

ಮೊಲೆ mŏlĕ. (Śmd. 27). = ಮಲೆ 4. The female breast; the dug of an animal (ಉರಸಿಜ, ಕುಚ, ವಕ್ಷೋರುಹ, ಪಯೋಧರ, ಸ್ತನ Hlâ.; Mr. 321; ಸ್ತನ, ಕುಚ Si. 209; C.; T. ಮುಲೈ, ಮೊಂಜ; M. ಮುಲೆ; Tĕ. ಚಿಒಮ್ಮು; Tĕ. ಮೊಲೆ, the waist, middle). ಬಟ್ಟದುವು ಮೊಲೆ (Śmd. 170). ಮೊಲೆಯ ಕೊಟ್ಟು (ಕುಚಮುಖ, ಚೂಚುಕ, ವೃತ, ಶಿಖೆ); ತೋಳು ಮೊಲೆ ಕೊರಳ್ಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಲೇಪನದಿನ್ದಂ ಬರೆದ ರೇಖೆ (ಪತ್ರವಲ್ಲಿ Hlâ.). ಮೊಲೆಯ ತುದಿ (ಚೂಚುಕ, ಕುಚಾಗ್ರ); ಮೊಲೆಯನುಮ್ಬ ಮಗವು (ಸ್ತನಪ, etc. Nr.). ಮೊಲೆಯ ತೊಟ್ಟು (ಚೂಚುಕ Mr. 321). ಹೆಂಗಳ ಮೊಲೆ (ಸ್ತನ, ಪಯೋಧರ Si. 448). ಆಡಿನ ಕೊರಳ ಮೊಲೆ (ಛಾಗಗಲಸ್ತನ Nn. 67). ದಿಗ್ವಾರಣದ ಮದಿಯುಮ್ಬದೇ ಬನ್ದೂರುವನ್ದಿಯ ಮೊಲೆಯಂ? (Bp. 11, 10). ಗಱಿಗೆ ಜಾವದವನ ಹೆಣ್ಡತಿಗೆ ಮೊಲೆಯಿಲ್ಲ (a cock, Sp.). ತಾಯಿ ನಿನಗೆ ಮೊಲೆ ಕುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು (B. 1, 24). ಆಕಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಮೊಲೆಗಳಿರುತ್ತವೆ (8, 17). ಕತ್ತೇ ಮೊಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣುಗಹಾಲಿದ್ದರೇನು? (Prv.). See Čpr. 2, 20; 5, 64; Bp. 3, 34; 15, 13. 18; 24, 45; 50, 3. 4; 57, 83; 60, 36; B. 1, 21; 3, 86; ನೆಲೆ-. — ಮೊಲೆಕಟ್ಟು. A breast-girdle (of women, J. 16, 4). — ಮೊಲೆಗುಡು. -ಕುಡು. To give the breast (Rśv. 5, 65). — ಮೊಲೆಗುನ್ನಿ. -ಕುನ್ನಿ. A puppy (My.). — ಮೊಲೆಗೂಸು. -ಕೂಸು. A young child nursed at the breast, a suckling (My.). — ಮೊಲೆಗೆಲ. -ಕೆಲ. The side or region of the breast: the breast (Čpr. 6, after 64 & 91; 5, 60; 30, 8). — ಮೊಲೆಗೊಡು. -ಕೊಡು. = ಮೊಲೆಗುಡು. (Râm. 6, 45, 28; Bh. 3, 13, 29; J. 21, 3). — ಮೊಲೆಗೋಳಿಸು. -ಕೋಳಿಸು. To give the breast (Râm. 6, 45, 28). — ಮೊಲೆತುದಿ. The nipple (My.). — ಮೊಲೆತೊಟ್ಟು. = ಮೊಲೆತುದಿ. (My.). — ಮೊಲೆ ಬರು. The breast of a female to form: the time of maturity to approach (My.). — ಮೊಲೆಬಾವು. A morbid enlargement of the breast (My.). — ಮೊಲೆ ಬಿಡಿಸು. To wean. ಕೂಸನ್ನು ಮೊಲೆ ಬಿಡಿಸು (My.). — ಮೊಲೆಮೊಗು. = ಮೊಲೆಗೂಸು. (My.). — ಮೊಲೆಯೂಡು. To suckle (Grj. 3, after 119; J. 15, 19; 18, 21). — ಮೊಲೆವಾಲ್. -ಪಾಲ್. Breast-milk (Abh. P. 6, 49; Bp. 2, 11; 24, 68; 48, 80; 50, 13).

ಮೊಲೋಗರ mŏlōgara. = ಮಲನಾಗರು, etc. (My.).

ಮೊಲ್ಲ mŏlla. (= ಮಲ್ಲ?). N. (Bp. 61, 21). — ಮೊಲ್ಲಯ. -ಅಯ. N. (Bp. 61, 34).

ಮೊಲ್ಲೆ mŏllĕ. = (ಮಲ್ಲಿ, ಮಲ್ಲೆ), ಮೊಳ್ಳೆ 1. A kind of jasmine, Jasminum multiflorum or pubescens (ಮಾಘ್ಯ, ಕುನ್ದ Nr.; ಕುನ್ದ Mr. 125; T. ಮುಲ್ಲೈ, J. angustifolium; J. trichotomum Rottl.; M. ಮುಲ್ಲ, J. sambac; Abh. P. 7, 139; Bp. 45, 41; 50, 72; Rśv. 9, 4; J. 8, 21; 30, 4; 31, 9; My.; Tĕ.).

ಮೊಲ್ಲೆಗ mŏllĕga. (= ಮುಲ್ಲೆಗ). A miserable wretch (Bp. 45, 41).

ಮೊಲ್ಲೋಗರ mŏllōgara. = ಮೊಲೋಗರ, etc. (My.).

ಮೊಸಗು mŏsagu. = ಮಸಗು 1. (Bh. 10, 2, 11).

ಮೊಸರ್ mŏsar. (Śmd. 58). **ಮೊಸರು.** = ಮಸರು. Curds (ದಧಿ Mr. 182; C.; T. ಮೊಗರು, ಮೋರ್, M. ಮೋರ್, buttermilk; T. ಮುಜರ್, artificially curdled milk; Tĕ. ಪೆರುగు, curd, *cf.* ಪೆಱ್ 2). ಮೊಸರ್ಗಳ್ (Śmd. 52). ಮೊಸರ ಮೇಲಣ ನಿರಿ (ಮಸ್ತು, ಮಸ್ತು 338 Cm.). ಆಳೆ ಬೆರಸಿದ ಮೊಸರು (ದ್ರಪ್ಸ, ದಧ್ಯಘನ); ಮೊಸರಲಿ ಕಲಸಿದ ಸತ್ತುಗ (ಕರಮ್ಭ, ದಧಿಸಕ್ತು); ಮೊಸರಲಿ ಮಾಡಿದದು (ದಾಧಿಕ Hlâ.). ಅಳಕಮುಕ ಮೊಸರು (ದ್ರಪ್ಸ್ಯ); ಆಕಳ ಹಾಲು ಮೊಸರು ಮೊದಲಾದವೆಲ್ಲಂ (ಗವ್ಯ); ಕಾಯ್ದು ಬಿಸಿಯಾಗಿರ್ದ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅವುದಾನೊನ್ದು ಮೊಸರ ಹೊಯ್ದುದರಿತ್ತಣಿನ್ದ ಒಡೆದುದು (ಆಮಿಕ್ಷೆ, ಒಡೆ, ಒಟಕ); ಮೊಸರಲ್ಲಿ ಕಲಸಿದ ಜವೆಯ ಹಿಟ್ಟು (ಕರಮ್ಭ, ದಧಿಸಕ್ತುವ); ಮೊಸರ ಕಡಿಲು (ರಸಾಲೆ, ಮಾರ್ಜಿತೆ); ಮೊಸರ ಮೇಲಣ ನಿರಿ (ಮಸ್ತು); ಮೊಸರು ಬೆರಸಿದ ತುಪ್ಪ (ಪೃಷದಾಜ್ಯ Nr.). ಹಾಲು ಕಾಸಿ ಹೆಪ್ಪ ಹಾಕಿದರೆ ಮೊಸರು ಆಗುವದು (B. 1, 15). ಮೊಸರು ಹುಳಿಯೆನ್ತ, ಹಸುರು ಹುಲ್ಲ ಹಿಣ್ಡಿದನನ್ತೆ.— ಬಜ್ಜಗೆ ಮಜ್ಜಗಿಲ್ಲ, ಅಜ್ಜಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಮೊಸರು?— ಅಸಲು ಇಲ್ಲದೆ ಬಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ, ಮೊಸರು ಇಲ್ಲದೆ ಮಜ್ಜಗೆಯಿಲ್ಲ.— ಬಲ್ಲದ ಗಣ್ಡನಿಗೆ ಮೊಸರಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲು.— ತಾನು ಹೋದರೆ ಮಜ್ಜಗಿಲ್ಲ, ಮೊಸರಿಗೆ ಚೀಟು (Prvs.). See Si. 240. 313. 315. 316; ನೀರು-; Prv. s. ಕೊಸರು 3. ನಾರಿಯಳ (*i. e.* ನಾರಿಯ) ಗಣ್ಡ ತಾ ಬೇಲೂರ್ಗೆ ಹೋದರೇ ಆಱೆದೋಗರಕೆ ಮೊಸರಿಕ್ಕಿ ಕಾಗೆಗೆ ತೋಱೆ ಕೊಟ್ಟನ್ತೆ (Sp.). — ಮೊಸರನ್ನ. -ಅನ್ನ. = ಮೊಸರೋಗರ. (C.). — ಮೊಸರೋಗರ. Boiled rice mixed with curds. ಕೋಣ ಗದ್ದೇ ಉತ್ತರೆ ಮೊಸರೋಗರಾ ಇಕ್ಕೋರೋ? (Prv.).

ಮೊಸಳೆ mŏsaḷĕ. = ಮಸಳೆ, (ಮುಸಲಿ). An alligator, a crocodile (ಕುಮ್ಭೀರ, ನಕ್ರ Hlâ., Mr. 410; ಶಿಶುಮಾರ Nr.; ಕುಮ್ಭೀರ, ಗ್ರಾಹ, ನಕ್ರ, ನೆಗಱು, ಮಕರ G.; ನಕ್ರ, ಕುಮ್ಭೀರ, ನೆಗಱು Si. 89; C.; Tĕ. ಮೊಸಲಿ; M. ಮುದಲೆ; T. ಮುದಲೈ; *cf.* Sk. ಮೂಶಲ). ಮೊಸಳೆಗೆ ಉಪಕಾರಾ ಮಾಡಿ, ನಶಿಸಿ ಹೋದ ಹಾಗೆ (Prv.). ಬಿಸಲೊಳಗೆ ಬಿದ್ದ ಮೊಸಳೆಯ ಆಸುವಱಿಯದ ಹಾಗೆ ತನ್ದು ನೀರೊಳ್ ಬಿಡಲ್ ಆ ಮೊಸಳೆ ಮರಳವನ (ಮರಳಿ ಅವನ) ನುಂಗಿತು; ಪಿಸುಣಂಗುಪಕಾರ ಮಾಡೆ ತಪ್ಪದು ಕೇಡು (Subhâshita kandapadya). — ಮೊಸಳೆತುಪ್ಪ. Alligator's fat, used as a medicine (My.). — ಮೊಸಳೆವಿಣ್ಡು. -ಪಿಣ್ಡು. A multitude of alligators (Čpr. 5, after 39).

ಮೊಹತರ್ಪ mŏhatarpa. Tax on the shopkeepers and artificers of a village or town (My.; Br.; Mhr. ಮೋಹತರ್ಫಾ); house-tax (My.).

ಮೊಹರ mŏhara. = ಮೊಹರಿ 1, ಮೋಹರ. A gold coin, a mohur (My.; Mhr., H. ಮೋಹರ).

ಮೊಹರಂ mŏharam. = ಮೊಹರಮು. The first Mahomedan month called Moharam (Muharram), and its festival in commemoration of the death of two heroes called Hasan and Husain (C.; Br.; Mhr., H. ಮೊಹರಮು).

164*

Digitized by Google

ಮೊಹರವು mŏharama. = ಮೊಹರಂ. (B. 5, 47).

ಮೊಹರಿ mŏhari. 1. = ಮೋಹರ, etc. (My.).

ಮೊಹರಿ mŏhari. 2. = ಮೋರಿ. A little channel to carry off water (My.; Si. 82; Mhr., H. ಮೋಹರಿ).

ಮೊಹರಾ mŏharā. A leader, a chief (My.; Mhr., H. ಮೋಹರಾ). 2, any piece or man at chess, except pawns (My.; Br. ಮೊಹರಾ; H.).

ಮೊಹರು mŏharu. A seal (My.; Br.; Si. 220; Mhr., H. ಮೋಹರ); a seal ring (My.).

ಮೊಹಲಾ mŏhalā. A quarter, a ward (My.; Mhr., H. ಮಹಲಾ).

ಮೊಹಸಲೆ mŏhasalĕ. = ಮೋಸಲೆ. Restraint placed on a person to prevent his escape or to enforce the payment of a demand: arrest, confinement (My.; Br., H. ಮೊಹಸಲು, ಮೊಸೂಲು).

ಮೊಳಕೆ mŏḷake. = ಮೊಳಕೆ. A germ, a bud, a sprout (ಬಟ್ಟು Śm. 88; My.; Tĕ. ಮೊಟಿಕೆ, ಮೊಲಕೆ, ಮೋಕೆ; Si. 367). ಹೊಸತಾಗಿ ಮುಲತ ಮೊಳಕೆ (ಅಂಕುರ, ಅಭಿನವೋದ್ಭಿದ್ Si. 119).

ಮೊಳತು mŏḷatu. P. p. of ಮೊಳೆ 1.

ಮೊಳಲೆ mŏḷalĕ. = ನೊಳಲೆ. (See Nr. b s. ನಾಯಿನೊಳಲೆ; M. ಮುಳೆ, to creep in, etc.; cf. ನೊಣು³).

ಮೊಳಸು mŏḷasu. Germination, etc. (My.). 2, a kind of morbid swelling of the guttural glands (My.).

ಮೊಳಿಕೆ mŏḷikĕ. = ಮೊಳಕೆ. (ಅಂಕುರ Bhn. 28; C.; G. 426; B. 8, 35. 107). — ಮೊಳಿಕೆಹುಲ್ಲು. Grass just come forth out of the ground (ದನ್ತಾಂಕುರ G.).

ಮೊಳೆ mŏḷĕ. 1. To germinate, to grow or shoot forth, to come forth out of the ground, to sprout, to bud, to shoot (ಪ್ರರೋಹಕ್ರಿಯೆ Śmd. Dh.; My.; T. ಮುಳೈ, M. ಮುಳೆ; Tĕ. ಮೊಲಚು, ಮೊಲುಚು);—to grow, to arise;—to appear (T., M., Tĕ.). P. ps. ಮೊಳೆತು (Śmd. 287 Cm.), ಮೊಳತು (Bp. 38 sum.; 39, 36). See Bp. 13, 21; 24, 44; 40, 11; 42, 1; 43, 72; 49, 19; 56, 53; Č. Bp. 8, 13; Bh. 1, 8, 18; Rśv. 8, 124; 13, after 18; J. 3, 4; 33, 14. — ಮೊಳೆ ಮೊಳೆ. rep. (Bp. 38, 39).

ಮೊಳೆ mŏḷĕ. 2. (Śmd. 27. 40). = ಮುಳೆ 2. A germ, a bud, a sprout, a first shoot out of the ground (ಅಂಕುರ Śmd. Dh.; ಅಂಕೂರ, ಅಂಕುರ Hlā., Mr. 106; ಕರೀರ Mr. 125; ಅಗೆ, ಅಂಕುರ Kk. 23; ಅಗೆ, ಅಂಕುರ Śm. 22; ಅಂಕುರ 111; ಸುದ್ 115; My.; M. ಮುಳೆ; T. ಮುಳೈ, ಮುಟು). ಹೊಸತಾಗಿ ಮೂಡಿದ ಮೊಳೆ (ಅಂಕುರ Nr.). ಕರ್ಮಮಾರ್ಗಂಗಳ ಮೊಳೆಗಳು (Bp. 40, 57). ಬೆಳೀ ಸಿರಿ ಮೊಳೆಯುಲೀ ಕಾಣುವದು (Prv.). 2, a pin, a nail, a spike, a wedge, a peg, a stake, a pointed object (ಗೂಣ್ಟ Śm. 111; ಕಿಲ್ಯ, ಶಂಕು, ಗೂಟ Si. 290; Čpr. 7, 87; My.; T., M.; Tĕ. ಮೊಳೆ; cf. ಮುಳ್ 1, ಮೊನೆ 1). ಮೊಳೆಗಳು (ಕರ್ಮಸಾನ Mr. 274). ನೊಗದ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತಗಲು ಹಾಕುವ ಮೊಳೆ (ಶಮ್ಯ, ಯುಗಕೀಲಕ Si. 303). ಕಣ್ಣೆಯದ ಮೊಳೆ ನೆಡೆದ ಖಡ್ಗದ ಹಿಣ್ಣುಗಳ್ (Bh. 8, 13, 18). ಕುಮುದಮುಖುಲದ ಮೊಳೆಗಳ್ (Rśv. 10, after 31). ಮೊಳೆಗಳಂ ಹೊಡಿ ನೂಂಕಿ, ಒಳ್ಳಿಹ ಮೊಳೆಯನೊರೆಗೊಮ್ಬುಕ್ಕಸಾಲೆ (Bp. 21, 30). ಸಮ್ಪಗೆಯ ಮುಗುಳ ಮೊಳೆಗಳಂ ತೆತ್ತಿಸಿದ ಚಿತ್ತರಮ್ಬುಡೆದ ಜವಳಿವಡಿಗಳ್ (Čpr. 7, after 92). ಅಚ್ಚು ಹಾಕುವ ಮೊಳೆಗಳು (types, B. 5, 216). ಮೊಳೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದ ಕಮ್ಮಾರಿ ಮರಸುತ್ತು ಮಾಡ್ಯಾನೇ? (Prv.). 3, the core of a boil (My.; T.). 4, piles (My.; M.). — ಮೊಳೆಗಾಣಿಸು. -ಕಾಣಿಸು. To let appear a germ: to show to a small extent (J. 30, 33). — ಮೊಳೆದಿಗುರು. -ತಿಗುರು. A wheel with a sharp edge: a discus, a thunderbolt. ಮೊಳೆದಿಗುರ ಮುಗಿಲ್ (ವಜ್ರಸ್ತ್ಯ, ಗರ್ಜನ್ನೇಘ Hlā.). — ಮೊಳೆದೋಱು. -ತೋಱು. To show a germ; to arise (J. 2, 5; 31, 4). — ಮೊಳೆಮೊಲೆ. Breasts that are forming (J. 6, 27). — ಮೊಳೆರೋಗ. The piles (ದುರ್ನಾಮ, ಅರ್ಶಸ್, ಮೂಲವ್ಯಾಧಿ Si. 201; My.). — ಮೊಳೆವಲ್. -ಪಲ್. A pointed tooth (J. 8, 21);—a young tooth: a milk tooth (Śāv. 3, 43; J. 28, 18). — ಮೊಳೆವುಲ್. -ಪುಲ್. Grass just come forth out of the ground, very young grass (Rśv. 5, 78). — ಮೊಳೆವೋಗು. -ಪೋಗು. To germinate, to sprout, etc. (Rśv. 6, 2). — ಮೊಳೆ ಹೊಮ್ಮು. A sprout to grow: a bifurcation (i. e. duplicity) to arise (Bh. 7, 1, 41).

ಮೊಳ್ದು mŏḷdu. To transpass, to transgress, to trespass (ಅತಿಕ್ರಮಣ Śmd. Dh.; cf. ಮುನ್ 2, ಮುಗ್ 2).

ಮೊಳ್ಳೆ mŏḷḷĕ. 1. = ಮೊಗ್ಗೆ. ಮೊಳ್ಳೆ ಗಿಡ (ಮಾಘ್ಯ, ಕುನ್ದ, ಕೋಲುಮಲ್ಲಿಗೆ Si. 139, *only* in Si.).

ಮೊಳ್ಳೆ mŏḷḷĕ. 2. A prominent navel (My.).

ಮೊೞ mŏḻa. = ಮೊದ 1, ಮೊಣ 1. Projecting joint (M.; M. ಮುಟ್, a knuckle, joint; ಮುಟ³, protuberance, projection, see ಮೊರಡು 1; T. ಮುಡಿ, ಮುಳೆ, a joint of the body, a knot in the stem of a plant, etc.): the distance from the elbow to the end of the middle finger, etc., a cubit (ಅರತ್ನಿ Śmd. I; ಕಿಷ್ಕು, ಹಸ್ತ Si. 405; C.; T. ಮುಟಿ; Tĕ. ಮೂರೆ, ಮೋ). ಮೊೞನು (ಪ್ರಮಾಣಿಕ); ಹಿಡಿಕೆಯ್ಯಿದ ಮೊೞನು (ರತ್ನಿ); ಕಿರುಕುಣಿಕೆಯಿನ್ದ ಅಳದ ಮೊೞ (ಅರತ್ನಿ Hlā.). ಹಿಡಿಕೆಯ ಹಿಡಿದು ಅಳೆದ ಮೊೞದಲ್ಲಿ ಸರತ್ನಿ ಎನಿಸುಗು; ಹಿಡಿಕೆಯ ಹಿಡಿದು ಕಿರುಕುಣಿಕೆಯ ಬಿಟ್ಟು ಅಳೆದ ಮೊೞದಲ್ಲಿ ಅರತ್ನಿ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಅಳವಲ್ಲಿ ಕಿರುವೆರಳ ಮೊೞಂ (ಅರತ್ನಿ Mr. 323); ಅಳವ ಮೊೞ (ಪ್ರಮಾಣಿಕ 323); ಗೇಣ್ ಎರಡಾಗಲ್ ಒನ್ದು ಮೊೞಕ್ಕು, ಅದಱ ಮೆಕ್ಕ ನಾಲ್ವೆರಳು ಪೆರ್ಚಿಕ್ಕೆ ಗಜಮ್ ಅಕ್ಕು, ಮೊೞನೆರಡಾಗೆ ನಾಭಿಗೋಲ್ ಎನ್ದೆನಿಕ್ಕು, ಎರಡು ಕೋಲ್ ಆಗೆ ದಣ್ಡಮ್ ಎನಿಕ್ಕುಮ್, ಆ ದಣ್ಡಮ್ ಎರಡು ಸಾವಿರಮಾಗೆ ಕ್ರೋಶಮ್ (o. r. ಕೋಶಮ್, ಕ್ರೋಶ) ಅಕ್ಕು, ಅವು ನಾಲ್ಕುವರಲು ಯೋಜನಮ್ ಅಕ್ಕು, ಅವಿಪ್ಪತ್ತು ವೇಳ್ವಮ್ ಅಕ್ಕು, ಅವು ಹತ್ತು ವರ್ತನಾಖ್ಯಂ (325). ಜಾಚಲ್ ಬಿಟ್ಟ ಕೆಯ್ಯುಳ್ಳ ಹಸ್ತ ಅನ್ದರೆ ಮೊೞ (ಹಸ್ತ); ಹಿಡಿಮೊತಗೂಡಿದ ಮೊೞ ಅನ್ದರೆ ಹಿಡಿ ಕಡಿಮೇ ಮೊೞ (ರತ್ನಿ); ಜಾಚಲ್ ಬಿಟ್ಟ ಕಿರುಬೆರಳ್ ಹಿಡಿಯಿನ್ದ ಒಡಗೂಡಿದ ಮೊೞ (ಅರತ್ನಿ Si. 212). ತೋಟ ಮೂರು ಮೊೞ, ಕಾಯಿ ಆಱು ಮೊೞ.—ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ದಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಹಿತ್ತಲಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಮೊೞ ಹಾಕಿ ನೋಡಿದ.—ಬಲಗೆಯ್ಯಲಿ ಮೊೞ ಹಾಕಿದ ಹಾಗೆ (Prvs.). See B. 8, 103; 4, 146; Prv. s. ಸಸ್ತೆ 1. — ಮೊೞಗಾಲ್. -ಕಾಲು. = ಮೊಣ-. The knee (ಒಳ್ತೊಡೆಯ ಸನ್ಧು Śmd. I; ಜಾನು, ಊರುಪರ್ವ, ಅಷ್ಠೀವತ್ Nr., Mr. 332, Si. 207; My.; M. ಮುಟಿಕಾಲ್, T. ಮುಡಂಗಾಲ್; Tĕ. ಮೋಕಾಲು). ಉದ್ದವಾದ ಮೊೞಕಾಲುಳ್ಳವನು (ಪ್ರಜ್ಞು, ಪ್ರಗತಜಾನುಕ); ಕೂಡಿದ ಮೊೞಕಾಲುಳ್ಳವನು (ಸಂಜ್ಞು, ಸಂಗತಜಾನುಕ Nr.). See Si. 198; B. 5, 31. 293. 298. — ಮೊೞಕೆಯ್. = ಮೊಣ-. The elbow (ಕಫೋಣಿ, ಕೂರ್ಪರ Nr.; Si. 210; My.; M. ಮುಟಿಕೆಯ್, T. ಮುಡಂಗೆಯ್; Tĕ. ಮೋಚೆಯ್ಯಿ). ಮೊೞಕೆಯ್ಯ ಕೆಳಗಣ ಭಾಗವು (ಪ್ರಕೋಷ್ಠ, ಮುಂಗೆಯ್ Nr.). ಮೊೞಕೆಯ್ಯ ಮೇಲು (ಪ್ರಕಾಣ್ಡ Mr. 323). ಮೊೞಕೆಯ್ಯಾದಿದರೆ ಮುಂಗೆಯ್ಯಾಗುತ್ತದೆ.—ಮೊಣಕಾಲು ಊದಲಿಕ್ಕೆ ಶಿವನ ಮೊೞಕೆಯ್ಯಿನ್ದ ನಿತ್ತಾನೇ? (Prvs.). See Bp. 4, 12; B. 2, 31.

ಮೊೞಗು mŏḻagu. 1. (= ಮುಗ್ಗು 2). To sound, as

certain musical instruments (ವಾದನಕ್ರಿಯೆ Šmd. Dh.; Šm. 84);—to roar; to thunder (ಸ್ತನಿತ Šmd. Dh.; M. ಮುಡಿಙ್ಙು; T. ಮುಡಿಂಗು; Tĕ. ಮ್ರೋಗು, ಮ್ರೋಯು). ಬಹುವಾದ್ಯ ಮೊದಲಾದವು ಮೊಳಗಲ್ ಅದು ಲಗ್ಗೆ ಅಕ್ಕುಂ (Mr. 288). See Čpr. 8, 94; Grj. 9, 41; Bp. 57, 47; Č. Bp. 28, 20; Bh. 1, 19, 19; 7, 10, 28; 7, 17, 25; Rŝv. 6, after 11; 13, 71; J. 7, 22; 10, 47; 11, 15; 13, 24. 41. 43; 17, 2. **2**, to play certain instruments (Bh. 7, 10, 38).

ಮೊಳಗು mŏḻagu. 2. The sound of certain musical instruments (ವಾದ್ಯ, ವಾದನವಿಧಿ Šmd. I);—roaring; thundering, thunder (ಮುಗಿಲ ದನಿ Šmd I; ಘನರವ, ಸ್ತನಿತ Mr. 43; ಮೇಘಧ್ವಾನ Kk. 12; ಸಿಡಿಲ ದನಿ 73; ಸಿಡಿಲ ರವ Šm. 35; Šmd. 10; Čpr. 5, 61; 10, 26; Abh. P. 10, 157; 11, 13; Grj. 9, 41. 42; Šŝv. 3, 36; J. 11, 22). — ಮೊಳಗಿಡು, -ಇಡು. To sound as certain instruments, etc. (Abh. P. 12, 50).

ಮೊಳಗು mŏḻagu. 3. The plant Marsilea quadrifolia Lin. (ಬಸ್ದು ಮರ Šmd. I; ವೃಕ್ಷಭೇದ Šmd. Dh.; ತರುಭೇದ Šm. 35; Šŝv. 3, 32). ಮೊಳಗಿನ ಮರ (ವಾತಳ, ಶೀತಲೆ, ಉಪರಾಜಿತೆ, ಅತನವರ್ಣೆ Nr.; ತಮ್ಮವತಿ Mr. 120).

ಮೊಳಸು mŏḻasu. = ಮೆಳಸು, q. v.

ಮೊಳ್ಗು mŏḻgu. 1. = ಮುಳ್ಗು, etc. To bow (v. i.), to bend, to bow to (ನಮನ Šmd. Dh.; Rŝv. 4, 114; Tĕ. ಮೊಕ್ಕು, ಮೊಗ್ಗು, ಮ್ರೊಗ್ಗು; see ಮುಡುಕು 1 & ಮಗ್ಗು 3).

ಮೊಳ್ಗು mŏḻgu. 2. = ಮೊಕ್ಕು. A bow, an obeisance (ತುಱುಲ್, ಎಱಗು, ಮಣಿ, ಕುಮ್ಬು, ಪೊಡವಡಿಕೆ, ನಮಸ್ಕಾರ Šm. 34; Kk. 34, o. r. ಮೊಕ್ಕು; Tĕ. ಮೊಕ್ಕು, ಮೊಗ್ಗು, ಮೋಡುಪು, ಮೋಡ್ಪು).

ಮೋಕ môka. The state of being let loose: a cast-off skin (see ನಿರ್ಮೋಕ).

ಮೋಕು môku. (fr. ಮುನ್ 2). The upper portion, the top, the forepart (Bh. 7, 7, 45). ಕತ್ತರಿಸಿ ಕೊಣ್ಡು ಬಿದ್ದ ಪರ್ವತದ ಮೋಕು (ಪ್ರಪಾತ, ಭೃಗು G.). ರಥ ಮುನ್ತಾದವುಗಳ ಮೋಕು (ಯಾನಮುಖ G.). ಅವನು ಹಳದೀ ಗಟ್ಟದ ಮೋಕು ಹಿಡಿದು, ಕೂತನು (B. 5, 62).

ಮೋಕ್ಷ môksha. = (ಮುಕ್ತಿ), ಮೊಕ್ಕ, ಮೊಕ್ಕೆ. Untying, letting loose, setting free, liberating;—freeing one's self from;—liberation, deliverance, escape, release. 2, *liberation from individual existance, the deliverance of the soul from the body, its exemption from further transmigration, and its absorption into the soul of the universe; final beatitude.* 3, death (My.). 4, *a species of tree* (see ಮೊಕ್ಕ). ಸತ್ತು ಹೋದರೆ ನಿನಗೆತ್ತಣದು ಮೋಕ್ಷಮ್, ಅಯ್ಯ? ಸತ್ತು ಹೋಗದತಿಜೀವಮರಲು ಮೋಕ್ಷದ ಗೊತ್ತು ತಿಳಿ! (Sp.). ಮೋಕ್ಷ ಸಿಕ್ಕ ಬೇಕಾದರೆ ಭಕ್ಷ ತಿನ್ನ ಬೇಕೇ? (Prv.; see Prv. s. ಸಾಕ್ಷಿ). 5, the liberation of an obscured planet, the last contact or separation of the eclipsed and eclipsing bodies (My.).

ಮೋಕ್ಷಕ môkshaka. *Setting at liberty, freeing;* a deliverer, a liberator.

ಮೋಕ್ಷಕರ್ತ môksha-karta. The worker or giver of final emancipation: Vishṇu; Šiva (My.).

ಮೋಕ್ಷಕಾಲ môksha-kâla. The time of ಮೋಕ್ಷ No. 5. (My.).

ಮೋಕ್ಷಗತಜೀವ môksha-gata-jîva. A being that attains or has attained môksha (ಭವ್ಯ, ಮೋಕ್ಷವನಯ್ದುವ ಜೀವವು Nn. 90).

ಮೋಕ್ಷದ môksha-da. = ಮೋಕ್ಷದಾಯಕ. (My.).

ಮೋಕ್ಷದಾಯಕ môksha-dâyaka. Giver of môksha: Vishṇu; Šiva (My.); giving môksha (My.).—ಮೋಕ್ಷದಾಯಕಿ. Pârvatî (J. 15, 25).

ಮೋಕ್ಷಧರ್ಮ môksha-dharma. Law or rule of emancipation (My.).

ಮೋಕ್ಷನಾಯಕ môksha-nâyaka. Who leads to môksha: Vishṇu; Šiva (My.).

ಮೋಕ್ಷಪ್ರದ môksha-prada. = ಮೋಕ್ಷದಾಯಕ. (My.).

ಮೋಕ್ಷಭಾಗ್ಯ môksha-bhâgya. The complete attainment or excellence of môksha (My.).

ಮೋಕ್ಷಮಾರ್ಗ môksha-mârga. The path to môksha (My.).

ಮೋಕ್ಷರಾಜ್ಯ môksha-râjya. The world of môksha (My.).

ಮೋಕ್ಷಲಕ್ಷ್ಮಿ môksha-lakshmi. Môksha considered as a beautiful woman (Čpr. 1, 8).

ಮೋಕ್ಷಶಾಸ್ತ್ರ môksha-šâstra. The doctrine of môksha. (Abhâ. 1, 35).

ಮೋಕ್ಷಸಮ್ಪದ môksha-sampada. = ಮೋಕ್ಷಭಾಗ್ಯ. (Abhâ. 1, 6; 2, 94).

ಮೋಕ್ಷಸಾಧನ môksha-sâdhana. Means of emancipation (My.).

ಮೋಕ್ಷಸ್ನಾನ môksha-snâna. An ablution performed at the last contact of an eclipsed body (My.).

ಮೋಕ್ಷಾಂಗನೆ môksha-aṅganĕ. The môksha-woman: Pârvatî (ಅಮರ್ದುವೆಣ್ Kk. 70; Šm. 34; Bp. 24, 17).

ಮೋಕ್ಷಾಧಿಕಾರಿ môksha-adhikâri. A person entitled to or fit for môksha (My.).

ಮೋಕ್ಷಾಪೇಕ್ಷೆ môksha-apêkshĕ. Desire for môksha (Abhâ. 1, 24).

ಮೋಕ್ಷಿತ môkshita. Set free, liberated. See ಶಾಪ-.

ಮೋಖೂಪು môkhûpu. Abolishment, cessation (My.; Br.; H.).

ಮೋಘ môgha. *Vain, useless, purposeless.*

ಮೋಘೆ môghĕ. *The trumpet-flower, Bignonia suaveolens* (ಪಾದರಿ G.). 2, a species of plant the seeds of which are used as a vermifuge (= ಎಡಂಗ; ವಾಯಿವಡಂಗ G.).

ಮೋಚ môča. Liberating (Bp. 53, 3);—final emancipation (ಮುಕ್ತಿ, ಮೋಕ್ಷ Nn. 20);—freedom from worldly passion, asceticism (ವಿರಾಗ, ವೈರಾಗ್ಯ 20);—composedness, calmness (ಸ್ಥಿರ, ಸುಸ್ಥಿರ 20). 2, a tree; the horse-radish tree, Moringa pterygosperma Gaertn. (ಭೂಜ, ಮರ 20). 3, *a fruit of the Musa sapientum, a plantain* (ಕದಲಿ, ಬಾಳೆ 20). ವಣ್ಣಾರಿಕವ್ಪುಳ, ಬಸಱೂರ ಜಪ್ಪಳ, ಕೋಟೇಶ್ವರಕೋಡೀ ಹಬ್ಬ ಮೂಡೂ ಕಣ್ಣರೆ ಮೋಚ (Prv.).

ಮೋಚಕ môčaka. Liberating;—final emancipation (ಮುಕ್ತಿ Mr. 510);—a deliverer, a liberator;—freedom from worldly desires (ವಿರಾಗ 510);—an ascetic;—long-lived, long-lasting (ಸ್ಥಿರಾಯು 510). 2, a tree; the silk-cotton tree (ಭೂರುಹ 510). 3, *the horse-radish tree, Moringa pterygosperma* Gaertn. (ನುಗ್ಗೆ 510). 4, the plantain tree (ಬಾಳೆ 510).

ಮೋಚನ môčana. (ಮೋಚನೆ). Releasing, liberating, liberation, setting free, loosing; unyoking; discharging. See ಗರ್ಭ-, ವಿ-.

ಮೋಚಿ môči. A shoemaker (My.; Mhr., H.; see ಮುಚ್ಚಿ 2). — ಮೋಚಿಕೇರಿ. A shoemakers' street (My.).

Digitized by Google

ಮೋಚು môču. To become a widow (ವೈಧವ್ಯ Šmd. Dh.; My.; Tĕ. ಮೋಪಿ, T. ಮೋಪ್ಪಿ, a widow). ಅವಳು ಮೋಚಿದಳು (My.). ಈಚಲದ ಮರ ಹೀನ, ನೀಚರದು ನೆರೆ ಹೀನ, ಮೋಚಿದ ಹೆಣ್ಣು ತರಹೀನ, ಮನೆಯೊಳಗೆ ಪೇಚಾಟ ಹೀನ (Sp.). 2, to put a covering (on the head) as the sign of being a widow (Bp. 36, 15; see ಮುಣ್ಡ-).

ಮೋಚೆ môčĕ. 1. ಮೋಚಾ. *The plantain or banana tree, Musa paradisiaca* Lin. (Musa sapientum Roxb. 2, *the cotton shrub* (ಹತ್ತೀ ಗಿಡ G.). 3, the silk-cotton tree, Bombax heptaphyllum Roxb. (ರೇಶ್ಮೀ ಗಿಡ G.).

ಮೋಚೆ môčĕ. 2. = ಮೋಜಾ, etc. A shoe (Tu.). ಈಚೆಯಿನ್ದ ಆಚೆಗೆ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಮೋಚೆಯಿನ್ದಾಗುವದೇ? (Prv.).

ಮೋಜಗಾಱ môja-gâṟa. = ಮೋಜುಗಾಱ. (ವಿಲಾಸಿ, ಸಲೀಲ G.).

ಮೋಜಾ môjâ. = ಮುಚ್ಚೆ 2, ಮೊಚ್ಚೆ, ಮೊಜಾ, ಮೋಚೆ 2. A boot (My.; Br.; Mhr., H. ಮೋಜಾ, a stocking, a sock; a glove).

ಮೋಜು môju. = ಮೌಜು. Play, sport; acts or sights of exciting merriment; wanton sport (My.; Mhr., H. ಮೌಜ).

ಮೋಜುಗಾಱ môju-gâṟa. = ಮೋಜಗಾಱ. A playing, sportive, wanton man (My.).

ಮೋಟ môṭa. 1. Stupidity (Tĕ. ಮೋಟು, ಮೋಟಿ; M. ಮೋಟ್ಟು, obstinacy, perverse pride, see ಮೊರಡು 1; T. ಮೋಟ್ಟುತನ, stupidity = ಮುರಟ್ಟುತನ; *cf.* ಮೊಣ್ಡು, see ಮೋಟಗಾಱ and s. ಮೋಟು).

ಮೋಟ môṭa. 2. See s. ಮೋಟು.

ಮೋಟ môṭa. 3. = ಮೋಟು, q. v. — ಮೋಟಕರ. = ಮೋಟಕೆಯ್. (Bp. 38, 28). — ಮೋಟಕೆಯ್. = ಮೋಟಗೆಯ್. (Bp. 38, 18. 25). ಹಾಸುವಿಲ್ಲದ ನಿದ್ರೆ, ಪೂಸುವಿಲ್ಲದ ಮಾಯು, ದಾಸೆಯಿಲ್ಲದನ ಗೆಳೆತನ ಮೋಟಕೆಯ್ ಬೀಸಿ ಕರೆದನ್ತೆ (Sp.). — ಮೋಟಗೆಯ್. -ಕೆಯ್. = ಮೋಟುಗೆಯ್. (Bp. 38, 16). — ಮೋಟಮಲಿದೇವ. N. (Bp. 38, 21). — ಮೋಟವಾದ. Discourse or dispute without a point, foolish discourse, etc. (Bp. 54, 17).

ಮೋಟ môṭa. Strong, coarse (My.; Mhr. ಮೋಟಾ); large, thick (My.; Mhr.).

ಮೋಟಗಾಱ môṭa1-gâṟa. A man who makes a fool of himself. ತಾಟುಗಾಱನು ಆಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಮೋಟಗಾಱನಾಗಿ ಬಿದ್ದ (Prv.).

ಮೋಟನ môṭana. Crushing, breaking, grinding, destroying. See ಉಡಿ 1, ಮುಱ್ 1. 2, disgrace (My.).

ಮೋಟಿ môṭi. See ಕರ್ಣ-. (*Cf.* ಮೋಟ s. ಮೋಟು?).

ಮೋಟು môṭu. = ಮೋಟ 3. The state of being deprived of the point, short or stumpy, that of being maimed;—the stump of a tree (My.; ಸ್ಥಾಣು, ಧ್ರುವ, ಶಂಕು Si. 120); stubbles (My.; Tĕ. ಮೋಟು, ಮೋಡು, T. ಮುರುಡು, M. ಮುರಡು, the stump of a tree; that of the arm or leg; T. ಮೂಟ್ಟಿ, a stump; stupidity; M. ಮೂಲಿ, cattle without horns or with horns turned; stupidity; *cf.* ಮೂಱ, ಮೊಟಕು 1, ಮೋಟ 1). ಮೇದ ಮೋಟೂ ಹೋದ ಹೆಜ್ಜೆಯೂ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ (Prv.). ಬಾಲ ಮೋಟಾದ ಎತ್ತು (ವಣ್ಡ Nr.). ಮೋಟನ ಮರ (ಸ್ಥಾಣು Si. 419). See Prv. s. ಹಾರೆ. — ಮೋಟ. -ಅ 3. A man deprived of the forearm (My.; Bp. 38, 54; Dp. 55, 2). ಕೆಯ್ ಕಾಲು ಮೋಟನಾದಂ (ಕುಣಿಕ Mr. 389). ದಾಟಯಿನ್ದ ಹೋಗಿ, ಮೋಟನಾದ (Prv.). 2, a short, dwarfish man (My.). — ಮೋಟ ಮರ. (*i. e.* ಮೋಟನ-). = ಮೋಟುಮರ. ಮೋಟ ಮರ ಗಾಳಿಗೆ ಮಿಣ್ಣ (Prv.). — ಮೋಟಾಳು. -ಆಳು. A little servant, an underling (My.; see Prv. s. ಆಟಾಳು). — ಮೋಟಿ. A female who is deprived of the forearm or is dwarfish (My.). — ಮೋಟುಗಿವಿ. -ಕಿವಿ. A maimed ear (My.). — ಮೋಟುಗುದ್ದಲಿ. A shovel without a point, a short shovel (My.). — ಮೋಟುಗೆಯ್. -ಕೆಯ್. A maimed arm (My.). — ಮೋಟುಬಾಲ. A docked, stumpy tail (My.). — ಮೋಟುಮರ. A branchless trunk or stem (My.).

ಮೋಡ môḍa. A cloud (ನೀರ್ದೇರ್, ಮುಗಿಲ್, ಪಿಂಥ Šm. 14; ಮೇಘ 95; Râm. 1, 16, 16; C.; B. 1, 21; 2, 49); cloudiness, a cloudy day, hazy weather (ದುರ್ದಿನ, ಅಭ್ರತಿಮಿರ Mr. 43; Tĕ.; see ಮುಗಿಲ್, ಮುತ್ತು 1, ಮುಡಿಗೆ). ಮೋಡ ಮುಚ್ಚಿರುವ ದಿವಸ (ದುರ್ದಿನ Si. 31). ಮೋಡವ (rainless clouds) ಕಣ್ಡರೆ ನಾಯಿ ಬಾವಿಗೆ ಉಚ್ಚೆ ಹೊಯಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಮೋಡಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. Cloudy weather (ದುರ್ದಿನ Nn. 97). — ಮೋಡಗವಿ. -ಕವಿ. Clouds to overspread the sky (B. 3, 68).

ಮೋಡ môḍa. = ಮೋಳ. Tbh. of ಮೂಢ (Šmd. 356; ಗಾಪ್ಪು Šm. 95).

ಮೋಡಾಮೋಡಿ môḍa-â-môḍi. 1. A blind, stupid man (ಮುಗ್ಧಗಾಣನ್ Bhn. 40, one MS. ಕನ್ದುಗಾಱನ್). See Bp. 19, 15; Bh. 1, 7, 41; 7, 14, 8.

ಮೋಡಾಮೋಡಿ môḍâmôḍi. 2. (fr. ಮೋಡಿ 3). A beautiful, elegant fashion or style (Grj. 2, after 106; Bp. 19, 15; Bh. 1, 7, 41; 7, 14, 8).

ಮೋಡಿ môḍi. A kind of craft, or enchantment, used by one to try the ability of another, the conjurer burying anything in the ground whilst repeating some mantras, and telling his rival to remove it by his mantras, if he can (My.; Tĕ., T., M.). — ಮೋಡಿ ತೆಗೆ. To overpower the môḍi and take up the buried thing (My.). — ಮೋಡಿ ಹಾಕು. To bury an object under the repetition of mantras (My.).

ಮೋಡಿ môḍi. 1. The Môr or common business character of the Marathi (My.; Mhr. ಮೋಡೀ, ಮೋಡು), a running hand (My.).

ಮೋಡಿ môḍi. 2. A kind of drug, the root of the long pepper vine (ತೆರ, ಹಿಪ್ಪಲೀ ಬೇರು G.; My.).

ಮೋಡಿ môḍi. 3. A turn, a caste, a style, a fashion (of speech, composition, action, Mhr.; Bh. 2, 12, 18; J. 23, 15; Tĕ., M.).

ಮೋಡಿಗಾಱ môḍi-gâṟa. A man who performs the môḍi enchantment (for money, My.). ನಾಟ ಓಡುವಾಗ ಮೋಡಿಗಾಱ ಬನ್ದ (Prv.).

ಮೋಣ môṇa. Dried fruit (Sk.; *cf.* ಮೂಡಲ್ 2).

ಮೋತಾದಾರ môtâdâra. A groom (Mhr., H. ಮೋತಬ್ದಾರ, ಮೋತಾದ್ದಾರ; ವಾಹಕ Čb.).

ಮೋತಿ môti. = ಮೂತಿ. The face, etc. ಜಾತಿವನ್ದ ಹಯಕ್ಕೆ ಅಂಘ್ರಿವಲಯಂ ವಾಲ ಮೋತಿ ಕಪ್ಪಾಗೆ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಕಂ (Mr. 278).

ಮೋತಿ môti. 1. (Tbh. of ಮುಕ್ತಾ). A pearl (My.; Mhr. ಮೋತೀಂ). — ಮೋತೀಚೂರು. An ornamented border to a dotra, etc.; N. of a sweetmeat (Mhr.; My.).

ಮೋತಿ môti. 2. A corn-handler: a petty grocer (Mhr., H. ಮೋದೀ). — ಮೋತೀಖಾನೆ. The commissariat department of an army (Mhr., H. ಮೋದೀ-); a granary (My.).

Digitized by Google

ಮೋತೆ môtĕ. (fr. ಮುಗಿ No. 2). The leaf-like envelope over the flowers of the plantain, the cocoanut and kêdagĕ (My.). 2, a scale or coat (*only* in Si.). ಒನ್ದು ಗಡ್ಡೆಯೊಳಗೆ ಅನೇಕ ಮೋತೆಗಳುಳ್ಳ ಗಡ್ಡೇ ಮುಸ್ತೆಗಳು (ಚೂಡಾಲೆ, ಚಕ್ರಲೆ, ಉಚ್ಚಟೆ Si. 162). — ಮೋತೆಗಾಯಿ. -ಕಾಯಿ. A cocoanut that is not yet quite out of the môtĕ, a very young, tender cocoanut.

ಮೋದ môda. Delight, gladness, joyousness. 2, fragrance, perfume. See ಅನು-, ಆ-, ಪ್ರ-; Bp. 5, 2; 43, 75. — ಮೋದವಯ್ದು. -ಅಯ್ದು. Delight to go into or enter (Bp. 57, 17).

ಮೋದಕ môdaka. Causing happiness or delight. 2, *a small round sweetmeat* (= ಕಾಯಿಕಡುಬು My.).

ಮೋದಣ್ಡ môdaṇḍa. The state of being undetermined, undefined, not particularized (My.; Sk. ಮೋ, not indeed).

ಮೋದನ môdana. Pleasing, affording pleasure;—joy, pleasure. See ಅನು-.

ಮೋದಿತ môdita. Pleased, delighted;—delight (Bp. 2, 51).

ಮೋದಿಸು môdisu. To rejoice, to be glad;—to be fragrant (Bh. 5, 3, 93).

ಮೋದು môdu. 1. = ಮೋಹು. To strike, to beat, to smite (ತಾಡನ Śmd. Dh.; ಪೊಯ್ Kk. 59; Śmd. 16; Abh. P. 2, 45; 7, 58; 9, 151; 10, 58; 14, 90. 101; Grj. 4, 157; Bh. 7, 4, 3; 7, 18, 32; V. 14, 107; J. 7, 47; Tĕ., T. ಮೊತ್ತು, ಮೋದು); to dash against, to attack (ಎದುಗು, ಪೊಯಿ Śs.; T., M.). ಗದೆಯಿಂ ಮೋದಿದಂ (Śmd. 157).

ಮೋದು môdu. 2. A swelling occasioned by a blow; a hard boil; a venereal tumor (My.). — ಮೋದುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A môdu to be formed (My.).

ಮೋದೆ môdĕ. ಮೋದಾ. Feminine of ಮೋದ. See ಆಜ-.

ಮೋನ môna. Tbh. of ಮೌನ. Silence (ತುಷ್ಣೀರುತ, ನುಡಿಯದಿಹುದು Nn. 155; Bh. 7, 19, 52; 9, 1, 7; Abhâ. 1, 49; My.; T.; Mhr. ಮೋಹನ). 2, rejection, abandoning, asceticism (ತ್ಯಜಿಸುವುದು, ಬಿಡುವುದು 155). 3, a royal assembly (ರಾಜಭಾಗ, ರಾಜಸಭೆ 155).

ಮೋಪು môpu. (fr. ಮೋರ್). A load, a burden (Tĕ.). 2, heaviness, as of a load (My.); severeness, as of a wound or of blows (My.; Tĕ.): firmness, as of grasping (My.). 3, grasp: convenient time or opportunity (for punishing or rewarding, My.). 4, all heavy wooden things used for house-building, as beams, rafters, pillars, doors, etc. (My.).

ಮೋಮ್ môm. Tbh. of ಮದನ. (My.; H.). — ಮೋಮ್ಬತ್ತಿ. A wax-candle (My.).

ಮೋರ môra. Tbh. of ಮಯೂರ (Śmd. 356. 361; ನೋಗೆ, ನವಿಲ್ Kk. 24; Śm. 29; Mhr.). — ಮೋರಚೂತ. Blue vitriol (ಮಯೂರಕ, ವಿತುನ್ನಕ G.; Mhr., H. ಮೋರಚುತ).

ಮೋರಟ môraṭa. *The root of the sugar-cane.*

ಮೋರಟೆ môraṭĕ. *Hemp used for bow-strings, Sanseviera roxburghiana* Schult.

ಮೋರಿ môri. = ಮೊಹರಿ 2. A little channel to carry off water (My.; Mhr.).

ಮೋಱ್ môṟ. ಮೋಱು. To carry on the head (ತಿರೋಧಾರಣ, in one MS. of Śmd. Dh.; Tĕ. ಮೋಯು; see ಮೋಪು).

ಮೋಱೆ môṟĕ. The face (ವದನ, etc. Mr. 315; C.; Tĕ. ಮೋಮು, ಮೋರೆ; M. ಮುಗಱು, ಮೋರ್; see ಮುಸುಡು). ಎಮ್ಮ ಮೋಱೆ (Śmd. 161). ಮೋಱೆ ಕಣ್ಡರೆ ತಿಳಿಯೋದಿಲ್ಲವೇ? ಅನ್ದ ಹಾಗೆ.—ಮೋಱೆ ಕಣ್ಡರೆ ಮನಸು ಇದ್ದೀತೇ?—ನೀರುಳ್ಳಿಯವನ ಸಂಗಡ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಮೋಱೆಲ್ಲ ನಾಱದೇ?—ಬುದ್ಧಿವನ್ತರ ಮೋಱೆ ಮುದ್ದಿನ ಹಾಗೆ ಇದ್ದೀತು (Prvs.). See Bp. 9, 31; 20, 12; 32, 28; 38, 14; 46, 57; 52, 13; 58, 49; 60, 23; Śiv. 3, 55; Bh. 2, 13, 42; 3, 13, 27; B. 2, 2. 15; 3, 43. 62. 95. 99. 122; 4, 3. 199; 5, 73.

ಮೋರ್ಚಾ môrcâ. A battery: fortifications (Mhr., H. ಮೋರಚಾ; My.; Br. ಮೋರ್ಚಾ).

ಮೋರ್ಚಿಂಗು môrcingu. A jew's-harp (My.; Mhr., H. ಮೋರಚಂಗ).

ಮೋಷ môsha. Robbery, theft, stealing; plundering, sacking; stolen property;—a robber, a thief. See ಪರಿ-.

ಮೋಷಕ môshaka. *A robber, a thief.*

ಮೋಷಿ môshi. = ಮೋಷಕ. See ಪರಿ-.

ಮೋಸ môsa. = ಮೋಸು. Deceit, fraud, trick, duping; hypocrisy (C.; Tĕ., T., M.); blunder, fault, mistake (My.; M.); detriment danger, peril (My.; T., Tĕ.); loss (My.; M.; *cf.* ಮೋಷ and Sk. themes ಮುಷ್, ಮುಚ್, ಮುಂಚ್, to cheat; ಮುಹ್, to err, be mistaken). ಮೋಸ ಯಾರ ದಾಸನಲ್ಲ (Prv.). ಅವನ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಮೋಸವಿಲ್ಲ (there is no danger—, My.). See J. 2, 5; 4, 15; 7, 28. 32; 31, 39. — ಮೋಸಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To deceive (My.). ಮೋಸಗೊಳಿಸುವ ಮಾತು (ಅಪಲಾಪ, etc. Si. 58; ವಿಸಂವಾದ G.). ಹಿರಿಯರನ್ನು ಮೋಸಗೊಳಿಸದನ್ತ ದೊಡ್ಡ ಮನಸ್ಸಿನ ಹುಡುಗನು (B. 3, 8). See B. 4, 19. 45. — ಮೋಸಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To be deceived (My.; B. 5, 9). ಮೋಸಗೊಣ್ಡವನು (ವಿಪ್ರಲಬ್ಧ G.). — ಮೋಸ ಬೀಳು. To be deceived (My.). — ಮೋಸ ಮಾಡು. To deceive (My.). ಮೋಸ ಮಾಡುವವನು (ವಂಚಕ, etc. Si. 366). ಏನಾದರೂ ಹೊತ್ತು ಬನ್ದರೆ ಒಡೆಯಗೆ ಮೋಸ ಮಾಡಿ, ಕೆಯ್ಗಣ್ಟು ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ (B. 5, 288). — ಮೋಸ ಹೋಗು. To be deceived (C.). ಜಾಣರಾದವರು ಮೋಸ ಹೋಗರೆ (B. 4, 19). ಕೋಮಟ ಮೋಸ ಹೋಗುವದಿಲ್ಲ, ಮೋಸ ಹೋದರೆ ಹೇಳುವದಿಲ್ಲ (Prv.).

ಮೋಸಗಾತಿ môsa-gâti. = ಮೋಸಗಾರ್ತಿ (My.).

ಮೋಸಗಾಱ môsa-gâṟa. = ಮೋಸುಗಾಱ. A deceiver, a deceitful or treacherous man, a trickster (ಕಪಟ, ದಾಮ್ಭಿಕ G.; C.; B. 2, 52; 3, 51; 4, 107). ಮೋಸಗಾಱನ ಮನಸು ಮಹೇಶ್ವರ ಬಲ್ಲ (Prv.).

ಮೋಸಗಾರ್ತಿ môsa-gârti. A deceitful, artful, treacherous woman (My.).

ಮೋಸಬೆ môsabĕ. Responsibility (My.; H.).

ಮೋಸಮೆ môsamĕ. = ಮೋಸಬೆ. (My.).

ಮೋಸಲೆ môsalĕ. = ಮೊಹಸಲೆ. (My.).

ಮೋಸು môsu. = ಮೋಸ. (ಉಪಧಿ, ಕಪಟ, ಕಾಪಟ್ಯ, ಕುಟಿಲ, ಕುಸೃತಿ G.).

ಮೋಸುಗಾಱ môsu-gâṟa. = ಮೋಸಗಾಱ. (G. 174, 229).

ಮೋಹ môha. *Stupor, unconsciousness, loss of consciousness, fainting, a swoon* (ಘನ Nn. 15);—delusion, bewilderment, perplexity, phrenzy;—*weakness of intellect, igno-*

Digitized by Google

rance, folly, infatuation; fascination; error, mistake. 2, the state of being enamoured, affection or fondness, love (with or without sound judgment, ಕಾಮ Čt. II, 76; ಮಮಕಾರ Kk. 30; Bp. 18, 13; 47, 38. 41; 48, 23; Bh. 2, 1, 58; J. 2, 34; 28, 55; My.; Mhr.). ಕಡೆಯಿಲ್ಲದ ಸಂಸಾರದ ನಡುಗಡಲೊಳು ಮೋಹಮೆಂಬ ಬಲುಬಲೆಯೊಳು ನೀಂ ತೊಡರ್ದು ಬೀಳದೆ (Jmt. 24). See Kâvy. IV, 2, 16; ನಿರ್ಮೋಹ. 2, a magical art employed to bewilder an enemy. —ಮೋಹಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To bewilder (My.). 2, to excite affection, to fascinate, to charm (My.). ಮೋಹಗೊಳಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ತೋರಿಸುವ ಹಸ್ತದ ಅಭಿನಯ (ಭಾವಕ G.). — ಮೋಹಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To become stupefied, to grow bewildered (My.). 2, to become full of affection, to be fascinated, etc. (My.). — ಮೋಹಚೂರ್ಣ. Love-powder (My.). — ಮೋಹದ ರಾಣಿ. A wife who has great affection for her husband (My.).

ಮೋಹಕ môhaka. Bewildering, confusing; the act of bewildering, etc. (Râm. 6, 47, 38).

ಮೋಹನ môhana. Stupefying, depriving of consciousness, bewildering, deluding, deceiving; charming, fascinating, alluring (ವೈತಿಕ Nn. 134); temptation, seduction;—stupor, unconsciousness. 2, *sexual intercourse* (ನಿಧುವನ Nn. 105). See ಚಿತ್ತ-; Čpr. 1, 59; J. 2, 48; 11, 17; 16, 13.

ಮೋಹನಮಂತ್ರ môhana-mantra. Incantations used to bewilder a person (My.).

ಮೋಹನಾಂಗ môhana-aṅga. A man with a fascinating body (My.).

ಮೋಹನಾಂಗಿ môhana-aṅgi. A woman with a fascinating body (My.).

ಮೋಹನಾಸ್ತ್ರ môhana-astra. A missile weapon charmed to bewilder the person against whom it is directed. (My.).

ಮೋಹನೀಯ môhanîya. Relating to or producing bewilderment, etc.; perplexing, confusing; that causes distraction, pain or affliction (Abh. P. 16, 53).

ಮೋಹಪಾಶ môha-pâśa. The snare of (worldly) illusion (My.). ಮೋಹಪಾಶೆ, a woman who uses that snare (Bp. 40, 54).

ಮೋಹರ môhara. (= ಮೊಗ್ಗರ). A mass, a multitude, a host, an army (ಘಟ್ಟ Bhn. 37; ಸೃಷಸ್ತೃ 23; Tĕ.: battle array). See Grj. 7, 56; Bp. 37, 31; Bh. 10, 4, 21; 10, 10, 24; Râm. 6, 30, 14. 31; J. 12, 40; 14, 7; 16, 8. 9. — ಮೋಹರವರಿಗೆ. -ವರಿಗೆ. A mass of shields (Bh. 7, 3, 77).

ಮೋಹರ môhara. = ಮೊಹರ, etc. (B. 5, 80. 221. 224).

ಮೋಹರಿಸು môharisu. To become plentiful or abundant (Grj. 3, 28). 2, to be formed into a host (J. 17, 7). 3, to form a host: to array, as troops for battle (Bh. 7, 5, 27). ಮೋಹರಿಸಿದ ಸೇನೆ (ಸನ್ನಾಹ, ಕಾಳೆಗಕ್ಕೆ ಒಡ್ಡಿದ ಸೇನೆ Nn. 105).

ಮೋಹಳ môhaḷa. (fr. ಮೋಹು). That which is affixed: the hilt of a sword, of a dagger, etc. (ಪಾಲಿ, ವರಜು Mr. 297; Bp. 9, 30; 28, 53; Bh. 7, 1, 12; Tĕ. ಮೋಹಣ).

ಮೋಹಿ môhi. Stupefying, perplexing, beguiling, alluring; —fascinating, charming; charm (Bp. 12, 41; 35, 43; see ಪತಿ-). — ಮೋಹಿ ಕೊಳ್. To be fascinated, charmed or delighted (Bp. 1, 63; 32, 15).

ಮೋಹಿಚಕ môhičaka. N. of a plant (ತ್ರಿಪತ್ರಕ, ಕಿಂಶುಕ Mr. 122, o. r. in two MSS. ಹಿತಕಕ).

ಮೋಹಿತ môhita. Stupefied, bewildered, infatuated, deluded beguiled, fascinated. See ಕಮು-.

ಮೋಹಿನಿ môhini. A fascinating woman. 2, N. of an Apsaras (Sk.); a female ghost of beautiful form (My.); — N. (Prll. 3, 29). — ಮೋಹಿನಿಯವತಾರ. -ಅವತಾರ. An incarnation of Vishṇu in the form of a môhinî to beguile the asuras (My.).

ಮೋಹಿಸು môhisu. To cause to beat or dash against or into etc.; to apply or put to (with force), to thrust, etc. (J. 12, 49). ತನ್ನ ಕರ ವಾಳ ಮುಷ್ಟಿ ಕೊರಳಲಿ ಮೋಹಿಸಲು (Bp. 27, 31). See ಮುಮ್ಮು-.

ಮೋಹಿಸು môhisu. To grow unconscious, to faint, to become stupefied, etc. (J. 30, 26; 31, 36). 2, to be fascinated, to take a liking to; to feel affection for; to desire; to love (Bp. 25, 25; 51, 23; Śiv. 1, after 79; J. 30, 27. 28. 51; 31, 36; My.). ಅಸವಲ್ಲದವನ ಕೂಡೆ ಆರಮ್ಮಾ ಮಾತು, ಹಸೀ ಅವರೇ ಕಾಯಿಗೆ ಮೋಹಿಸಿದ (Prv.).

ಮೋಹು môhu. = ಮೋದು 1. To beat, to strike, to smite, to deal a blow (Bh. 6, 4, 67; Râm. 1, 14. 2; 6, 30, 30; 6, 51, 68); to slam (Bp. 43, 46). 2, to put to, to affix; to put or place down; to put (Bp. 42, 36; 47, 31; Bh. 7, 3, 21; 8, 18, 14; 8, 19, 80; 10, 3, 8).

ಮೋಳ môḷa. Gone astray or adrift: stray; mad. ಬೀಗ ವರಿಗೆ ಕಡದ ಬೆಣ್ಣೆ ಮೋಳಬೆಕ್ಕಿನ ಪಾಲು ಆಯಿತು (Prv.).

ಮೋಳಿಗೆ môḷigĕ. N. of a village (?). — ಮೋಳಿಗೆ ಮಾರ. N. (Bp. 30, 6. 7). — ಮೋಳಿಗೆಮಾರಯ್ಯ. N. (Bp. 30, 1. 4). — ಮೋಳಿಗೆಮಾರಿದೇವ. N. (Bp. 30, 8. 11. 32). — ಮೋಳಿಗೆಮಾರಿದೇವಯ್ಯ. N. (Bp. 30, 27). — ಮೋಳಿಗೆಯ ಮಾರಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 7).

ಮೋಳೆ môḷĕ. 1. (fr. ಮುರ್ 1). A small hole (made by crabs, etc.) in the banks of rice-fields or tanks, a fissure (My.).

ಮೋಳೆ môḷĕ. 2. A pile, a heap (of salt-earth, My.; *cf.* ಮೊರಡು 2). See ಉಪ್ಪಾರ-, ಮಾಟು-.

ಮೌ mau. For a few words with this final in writ or print see ಮವು.

ಮೌಕಲಿ maukali. = ಮೌಕುಲಿ. *A raven* (ಅಡವಿಯ ಕಾಗೆ Hlâ.).

ಮೌಕುಲಿ maukuli. *A raven* (ಸಿರಿಕಾಕ, ವನಾಶ್ರಯ, ದ್ರೋಣ, ಕಾಕೋಲ, ಕಾಡ ಕಾಗೆ Mr. 170).

ಮೌಕ್ತಿಕ mauktika. (fr. ಮುಕ್ತಾ). *A pearl* (ಮುತ್ತು Mr. 412; see ಮುತ್ತು).

ಮೌಕ್ತಿಕಫಲ mauktika-phala. = ಮುಕ್ತಾಫಲ. (Bp. 4, 3).

ಮೌಜು mauju. = ಮೋಜು. (ಉಲ್ಲಸ G.).

ಮೌಂಜ mauñja. (fr. ಮುಂಜ). Made of muñja grass.

ಮೌಂಜಿ mauñji. The brahmanical girdle made of a triple string of muñja grass (My.).

ಮೌಂಜೀಬಂಧನ mauñjî-bandhana. The investiture with the brahmanical girdle (My.).

Digitized by Google

ಮೌಢ್ಯ maudhya. (fr. ಮೂಢ). *Stupidity, folly, ignorance.* ಪಾಢ್ಯ ಪಾಠಕ್ಕಾಗದು, ಮೌಢ್ಯ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗದು (Prv.).

ಮೌದ್ಗಲ್ಯ maudgalya. (fr. ಮುದ್ಗಲ). Sprung from or relating to Mudgala; N. of a ṛishi (My.).

ಮೌದ್ಗೀನ maudgīna. (fr. ಮುದ್ಗ). *Sown with beans, bearing beans, as a field.*

ಮೌದ್ಗ್ಯ maudgya. = ಮೌದ್ಗೀನ. (Čpr. 1, 89).

ಮೌನ mauna. (fr. ಮುನಿ). = ಮೋನ. The office or position of a muni. 2, *silence; taciturnity;* stillness (ಸುಮ್ಮಗೆ, ಸುಮ್ಮನೆ, ಉಸಿರದೆ Šmd. 389; ಕುಂಗು Čt. I, 35; ಜಾಗು 1, 71; ಸಯ್ತು, ಸಾವಗಿಪುದು Kk. 49; ಏನಸು, ಗುಡುಗುಮ್ಮನೆ, ರಿಕ್ಕಟಸ್ಸಲ್, etc. 50; ಮೂಗುವಟ್ಟುದು 53; see ಮೂಗುವಡು; Bp. 61, 58). ಮೌನದಿನ್ದಿರು (B. 4, 49). ಮೌನಂ ಸರ್ವತ್ರ ಸಾಧನಂ (Prv.). — ಮೌನಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. ಮೌನಗೊಳ್ಳು. To become silent (Bp. 37, 9; My.). — ಮೌನಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To silence (My.).

ಮೌನತ್ವ maunatva. Silence (My.).

ಮೌನವ್ರತ mauna-vrata. A vow of silence (My.).

ಮೌನಿ mauni. A person who observes silence or is taciturn; one who does or can not speak (ಮೂಗ Bhn. 12). 2, = ಮುನಿ. (Sk.; Bp. 6, 17).

ಮೌರಜಿಕ maurajika. (fr. ಮುರಜ). *A drummer.*

ಮೌರಜಿಗ maurajiga. Tbh. of ಮೌರಜಿಕ. (Bh. 3, 20, 25).

ಮೌರಿ mauri. = ಮವುರಿ. A clarionet (Č. Bp. 5, 7; My.; Tĕ.).

ಮೌರ್ವ maurva. N. of a horse. ತುರಗವರ್ಗಂ ಮೂಸರವಾಗೆ ಮೌರ್ವನಕ್ಕು (Mr. 275, o. r. ಮವುರ).

ಮೌರ್ವಿ maurvi. (fr. ಮೂರ್ವಾ). A girdle or string made of mûrvâ. 2, *a bow-string* (ಬಿಲ್ಲ ಜೆಡೆ Nn. 27. 78).

ಮೌಲ maula. (fr. ಮೂಲ). Radical, original, of old standing, ancient; holding an office from ancient times (Čpr. 2, after 49).

ಮೌಲಧನ maula-dhana. = ಮೂಲಧನ. (Čpr. 2, after 49).

ಮೌಲಬಲ maula-bala. = ಮೂಲಬಲ. (Čpr. 10, after 94).

ಮೌಲಿ mauli. = (ಮಹುಳಿ), ಮೌಳಿ. *The head, the top of any thing.* 2, *a crown, a crest, a diadem* (ಕಿರೀಟ, ಮಕುಟ Nn. 101; ಮಕುಟ Mr. 521). 3, *a lock of hair left on the crown of the head at and after tonsure* (ಚೂಡ 521). 4, *hair ornamented and braided round the head* (ಜಟೆ, ಜಡೆ 101; ಕೇಶ 521). 5, superintendence, etc. (ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ, ಒಡೆತನ 101, as ಮೌಳಿ, o. rs. ಕರ್ತೃತ್ವ, ಕರ್ತನ).

ಮೌಲ್ಯ maulya. (fr. ಮೂಲ). = ಮೂಲ್ಯ. Being at the root, etc. 2, price, worth, value, cost (ಅರ್ಘ್ಯ, ಬೆಲೆ Nn. 102; ಕ್ಲಪ್ತ, ವೇತನ, ಜೊತ್ತ ಬೆಲೆ Mr. 346). See Bp. 43, 66; ಅ-.

ಮೌಷ್ಟೆ maushṭĕ. (fr. ಮುಷ್ಟಿ). *A combat with fists, playing at fisticuffs.*

ಮೌಹೂರ್ತ mauhûrta. (fr. ಮುಹೂರ್ತ). *An astrologer.*

ಮೌಹೂರ್ತಿಕ mauhûrtika. Momentary. 2, relating to a particular time. 3, *an astrologer.*

ಮೌಳಿ mauḷi. = ಮೌಲಿ, q. v. (ಮಕುಟ Bhn. 6; My.). — ಮೌಳಿ ದೇವಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 2).

ಮ್ಬರ್ m-bar. = ಬರ್ 3, etc. An affix for the plural. ಕೆಲಬರ್ or ಕೆಲವ್ಬರ್, ಪಲಬರ್ or ಪಲವ್ಬರ್ (Šmd. 122).

ಮ್ಯಾಂವ್ myau. Imitation of the mewing of a cat (C.; Mhr.). — ಮ್ಯಾಂವ್ ಮ್ಯಾಂವ್. rep. (C.).

ಮ್ರೇಡಿತ mrêḍita. Mad. See ಆ-.

ಮ್ಲಾನ mlâna. Withered, faded. 2, wearied. 3, languid. 4, faint, feeble, weak. 5, dispirited, dejected, downcast, melancholy. 6, *foul, dirty* (= ಮಲಿನ). 7, black, dark-coloured. 8, withered or faded state, etc. See ಉಚ್ಛ್ವಪುಷ್ಪ; ಬಾಡು; Čpr. 8, 5.

ಮ್ಲಾನತೆ mlânatĕ. Witheredness, the state of being faded; that of being out of spirits; languor (Čpr. 8, 14).

ಮ್ಲೇಚ್ಛ mlêčcha. A man speaking any language but Samskṛita and not conforming to brahmanical institutions: *a non-Arian, a barbarian, a man of an outcast race, as a Kirâta, Šabara or Pulinda,* etc. (ಬೇಡರ್ ಮೊದಲಾಗುಳ್ಳ ಅನ್ತ್ಯಜಾತಿಗಳು Hlâ.); Mahomedan (My.). ಮ್ಲೇಚ್ಛರೆನೆ ಕೊಡವ ಕೊಡಗರು (Mr. 379, in three MSS; one MS.... ಕೊಡವ ಕೊಂಕರು, i. e. probably ಕೊಂಗರು).

ಮ್ಲೇಚ್ಛದೇಶ mlêčcha-dêša. *A foreign or barbarous country, any country inhabited by Mlêččhas.*

ಮ್ಲೇಚ್ಛಮುಖ mlêččha-mukha. What is barbarian-faced (or has the copper-coloured complexion of the Greek or Mahomedan invaders of India): *copper.*

ಮ್ಲೇಂಛ mlênčha. Tbh. of ಮ್ಲೇಚ್ಛ. (My.).

Digitized by Google

ಯ್

Y

ಯ್ y. The forty-sixth letter of the Alphabet (Śmd. 12. 21). It is the final of several nouns and verbs (58). About its use in euphony see Śmd. 64. 65. 67. 68. 69; and about its being doubled, 84. 86. 87. It takes the place of ಗ್ in ಪೋಯ್ತು, ಆಯ್ತು (Śmd. 289). For other changes observe *e. g.* ಮದನ = ಮಯಣ, ಮದವನ = ಮಯ್ದುನ; ಯಕ್ಷ = ಜಕ್ಕ, ಯಜ್ಞ = ಜನ್ನ, ಯಮ = ಜವ, ಯಮಲ = ಜವಳ್ ವೇಧ = ಯಜ್ಞ; ಯಜಮಾನ = ಎಜಮಾನ, ಯಜ್ಞ = ಎಜ್ಞ, ಯತಿ = ಎತಿ, ಯಮ = ಎಮ; ಯೋಗ್ಯ = ಪೋಗ್ಯ; ಅರ್ಕ = ಯಕ್ಕ, ಯಮಲ = ಅಮಳ್; ಯುಗ = ನೊಗ; ಯವಸ = ತವಸ, ದವಸ; ಎಂಗಡಿಸು = ಯಿಂಗಡಿಸು; ವಿಭೂತಿ = ಯಿಬೂತಿ; ವ್ಯಸನ = ಯೆಸನ. In vulgar Kannaḍa initial ಎ is often represented by ಯ, *e. g.* ಯಕ್ಕು = ಎಕ್ಕು, ಯಣ್ಣೆ = ಎಣ್ಣೆ, ಯಮ್ಮೆ = ಎಮ್ಮೆ; an initial ಇ is often written and pronounced as ಯಿ, *e. g.* ಯಿಕ್ಕು = ಇಕ್ಕು, ಯಿಲಿ = ಇಲಿ. Further ಏತ becomes ಯಾತ, ಏಲಕ್ಕಿ ಯಾಲಕ್ಕಿ, ಆಂ ಯಾನು, ಏ ಯಾ, ಆವ ಯಾವ. See also ಈ 4, ಏ 1 and ಏ 4; ಯುಗಾದಿ = ಉಗಾದಿ; ಹೋಯಿತು, etc.

ಯ ya. The letter ಯ್ pronounced with a short a, as is generally done at school.

ಯ ya. One of the metrical feet (Ch.; Mr. 363). 2, the number 1 (Mr. 349).

ಯಕಾರ ya-kâra. The letter ಯ (Śmd. 11).

ಯಕೃತ್ yakṛit. *The liver.*

ಯಕ್ಕ yakka. = Tbh. ಎಕ್ಕ 1 (My.). ಎಕ್ಕ ಹುಟ್ಟಿಸು, to grow yakka (on another's place): to ruin (ಮನೆಯನ್ನು or ಅವನನ್ನು, My.). 2, = Tbh. ಎಕ್ಕ 2, a card with a unit, an ace (My.).

ಯಕ್ಕು yakku. = ಎಕ್ಕು 1. (My.). Also: to beat soundly (Bh. 8, 10, 51; My.).

ಯಕ್ಷ yaksha. = ಜಕ್ಕ 2. *N. of certain demi-gods who are attendants on Kubêra,* generally regarded as beings of a benevolent and inoffensive disposition, but occasionally classed with piśâcas, etc. 2, a ghost, a spirit. 3, *Kubêra.*

ಯಕ್ಷಕರ್ದಮ yaksha-kardama. *A perfumed paste consisting of camphor, agallochum, musk, and bdellium.*

ಯಕ್ಷಗಾನ yaksha-gâna. A kind of popular dramatic composition (My.).

ಯಕ್ಷಧೂಪ yaksha-dhûpa. *The resin of Shorea robusta;*— resin in general.

ಯಕ್ಷಪ yaksha-pa. = ಯಕ್ಷರಾಜ್. (My.).

ಯಕ್ಷರಾಜ್ yaksha-râj. *Kubêra.*

ಯಕ್ಷಿ yakshi. = ಜಕ್ಕಿ, ಜಕ್ಕೆ. A female Yaksha. 2, Kubêra's wife.

ಯಕ್ಷಿಣಿ yakshiṇi. = ಜಕಣಿ, ಜಕ್ಕಣಿ, ಜಕ್ಕಿಣಿ. A female Yaksha. 2, Kubêra's wife. 3, a sort of female fiend attached to the service of Durgâ and frequently maintaining intercourse with mortals. 4, sorcery done with the help of that fiend (My.).

ಯಕ್ಷಿಣಿಗಾಱ yakshiṇi-gâṟa. A sorcerer (My.).

ಯಕ್ಷಿಣೀಮನ್ತ್ರ yakshiṇî-mantra. Spells repeated for magical purposes (My.).

ಯಕ್ಷಿಣೀವಿದ್ಯೆ yakshiṇî-vidyĕ. = ಯಕ್ಷಿಣಿ No. 4. (My.).

ಯಕ್ಷೇಶ yaksha-îśa. A king of the Yakshas. 2, Kubêra. ಶ್ರೀಮಾನಿನೀಶ ಯಕ್ಷೇಶ ವಾಣೀಶರ್ ಎಪ್ಪವರು (ಶಿವನ) ಸಿಜಮಿತ್ರರಕ್ಕು (Mr. 13).

ಯಕ್ಷ್ಮ yakshma. *Pulmonary consumption.*

ಯಕ್ಷ್ಮರೋಗ yakshma-rôga. = ಯಕ್ಷ್ಮ. (My.; ಕ್ಷಯರೋಗ G.).

ಯಜನ yajana. The act of sacrificing (in or for one's own person); sacrifice;—a place of sacrifice. See ಸೂಡು ಯಜನ, ಪಟ್ಟಮರ.

ಯಜಮಾನ yajamâna. = ಎಜಮಾನ. *A man who sacrifices* (ಯಾಗ ಮಾಡುವಾತ Hlâ.): *a man* (generally a householder) *who institutes or performs a regular sacrifice and pays the expenses of it;*—any person who intends performing or is able to bear the cost of a regular sacrifice. 2, a householder, the master of a house; the chief or head of a family, caste, etc. (My.);—a respectable, especially elderly man (My.);—a compellation by the wife for her husband (My.). See B. 1, 14; 4, 43; 5, 84. 89. 102. 115. 117. 275. Feminine: ಯಜಮಾನಳು (= ಯಜಮಾನಿ My.; ಒಡತಿ G.; B. 5, 287).

ಯಜಮಾನಗಿತ್ತಿ yajamâna-gitti. A woman who is chief, exercises authority, etc., a mistress (My.). 2, a wife (My.).

ಯಜಮಾನತನ yajamânatana. The rank or position of a yajamâna (My.).

ಯಜಮಾನತಿ yajamânati. = ಯಜಮಾನಗಿತ್ತಿ. (My.).

ಯಜಮಾನಿ yajamâni. = ಯಜಮಾನಗಿತ್ತಿ. (My.; Dp. 1, 1).

ಯಜಮಾನಿಕೆ yajamânikĕ. The rank or position of a yajamâna or yajamâni (My.).

ಯಜಿಸು yajisu. To sacrifice, to kill as a sacrificial victim (Bhâgavata 9, 7, 7. 8).

ಯಜು yaju. Tbh. of ಯಜುಸ್. (My.).

ಯಜುರ್ವೇದ yajur-vêda. The sacrificial vêda, *i. e.* the collective body of mantras for the Adhvaryu priest, formed out of the ṛigvêda, with additional texts for sacrificial purposes (My.).

ಯಜುಸ್ yajus. = ಯಜು, ಯಜುಸ್ಸು. A sacrificial prayer or formula. 2, a technical term for certain words or mantras (chiefly taken from the ṛigvêda), muttered in a peculiar manner at a sacrifice, and thus distinguished from the ṛics which are recited, and from the sâmans which are sung. 3, *the yajurvêda.*

ಯಜುಸ್ಸು yajussu. Tbh. of ಯಜುಸ್ (Śmd. 106).

ಯಜುಸ್ಸೂಕ್ತಿ yajus-sûkti. A nice word or sentence from the yajurvêda (Bp. 43, 74).

ಯಜ್ಜ yajja. = ಬೆಜ್ಜ 2, etc. Tbh. of ವೇಧ 1. (My.; Si. 345).

ಯಜ್ಞ yajña. = ಎಜ್ಞ, ಜನ್ನ. *A sacrifice.* See ಮಹಾ-; Bp. 55, 6.— ಯಜ್ಞ ಮಾಡು. To sacrifice (My.); to kill (My.); to beat soundly (My.). ಯಜ್ಞ ಮಾಡೋಣ (ಯಜನ G.).

Digitized by Google

ಯಜ್ಞಕಂಕಣ yajña-kaṅkaṇa. A bracelet (chiefly of cotton thread) worn at the time of sacrificing (My.).

ಯಜ್ಞಕುಂಡ yajña-kuṇḍa. A hole in the ground for receiving the sacrificial fire (My.).

ಯಜ್ಞಕೃತ್ yajña-kṛit. Performing or arranging a sacrifice;—a priest conducting a sacrifice;—Vishṇu (My.).

ಯಜ್ಞತನ್ತ್ರ yajña-tantra. Sacrificial ritual (Si. 285).

ಯಜ್ಞದೀಕ್ಷೆ yajña-dîkshĕ. Initiation into sacrifices, admission to sacrificial rites; due performance of the sacrifice (My.).

ಯಜ್ಞಪಶು yajña-paśu. An animal for sacrifice, a sacrificial victim (My.).

ಯಜ್ಞಪಾತ್ರ yajña-pâtra. A sacrificial vessel (My.).

ಯಜ್ಞಪುರುಷ yajña-purusha. The soul of sacrifice: fire, Agni (My.). 2, Vishṇu (My.).

ಯಜ್ಞಭೂಮಿ yajña-bhûmi. A place for sacrifice (My.; G. 534).

ಯಜ್ಞವಾಟ yajña-vâṭa. A place prepared and enclosed for a sacrifice (J. 34, 10).

ಯಜ್ಞವೇದಿ yajña-vêdi. A raised place (altar) for sacrifice (Bp. 55, 17; My.).

ಯಜ್ಞಶರ್ಮ yajña-śarma. N. (Bp. 56, 35).

ಯಜ್ಞಶಾಲೆ yajña-śâlĕ. A sacrificial shed;—a house or place for keeping the sacrificial fire (My.).

ಯಜ್ಞಶಿರ yajña-śira. The head of sacrifice: Vishṇu (Bp. 54, 46).

ಯಜ್ಞಸಾಧನ yajña-sâdhana. Accomplishing sacrifices (Sk.);—materials for a sacrifice (My.).

ಯಜ್ಞಸೂತ್ರ yajña-sûtra. The sacrificial cord (My.; see Nr. s. ನೆಗಹು 1).

ಯಜ್ಞಸೇನ yajña-sêna. N. of Drupada (My.).

ಯಜ್ಞಾಂಗ yajña-aṅga. Any means or instrument of a sacrifice. 2, *the glomerous fig-tree, Ficus glomerata* Roxb.

ಯಜ್ಞಾನ್ತ yajña-anta. *The conclusion or termination of a sacrifice* (ಅವಭೃಥ, ಯಜ್ಞದ ತೀರ್ಥಾಣೆ Hlâ.).

ಯಜ್ಞಾರಿ yajña-ari. Śiva (Sk.; My.);—Vîrabhadra (My.).

ಯಜ್ಞಿಯ yajñiya. *Relating to a sacrifice; suitable or fit for sacrifice;* sacred, adorable.

ಯಜ್ಞೇಶ್ವರ yajña-îśvara. Vishṇu. 2, fire, Agni (My.).

ಯಜ್ಞೋಪಕರಣ yajña-upakaraṇa. Any utensil or implement useful or necessary for sacrifice (My.).

ಯಜ್ಞೋಪವೀತ yajña-upavîta. The investiture of youths of Brâhmaṇas, Kshatriyas and Vaiśyas with the sacrificial thread that is worn over the left shoulder and hanging down diagonally across the body to the right hip. 2, the sacrificial cord itself (Bp. 32, 51; My.).

ಯಜ್ವ yajva. A sacrificer, *one who performs sacrifices in due form or agreeably to the ritual of the vêda.*

ಯತ್ yat. 1. = ಯದ್.

ಯತ್ yat. 2. Striving or endeavouring after, exerting one's self;—going, moving. See ಸಂ-.

ಯತ yata. Raised, held up, lifted up; stretched out; etc. 2, kept or held in, restrained, curbed, kept in check; governed;—limited, moderate. 3, *the spurring or guiding of an elephant by means of the rider's feet* (ಒದವ ಗತಿ Mr. 157; *cf.* ಯಾತ). See ಅ-, ಉದ್-, ಸಿ-, ಪ್ರ-.

ಯತನ yatana. = ಯತ್ನ, etc. The act of making effort or exertion, an effort, an endeavour (My.).

ಯತಸ್ yatas. From which, whence;—*because, as;*—where, whither.

ಯತಿ yati. = ಎತಿ, ಜತಿ. Restraint, control, check; guidance; stopping, ceasing, term. 2, a pause (in music); harmonious musical time or measure (see ಜತಿ). 3, caesura (in prosody, Čh.; Kâvy. II, 2, B, 27-29; Čt. II, 121). 4, *a person who has restrained his passions and abandoned the world; an ascetic, a devotee; a religious mendicant.* 5, = ಮುನಿ, the number 7 (Čh. v. 189). ಗತಿಗೆಟ್ಟ ಮತಿಹೀನನು ಯತಿಯಾಗುವದುಂಟೇ? (Prv.). See ಅ-, ಸಿ-.

ಯತಿನಿನ್ದೆ yati-nindĕ. Abusing a religious mendicant. ಪರನಿನ್ದೆ ಗೃಹಕ್ಷಯ, ಯತಿನಿನ್ದೆ ಕುಲಕ್ಷಯ (Prv.).

ಯತಿಪ yati-pa. An eminent ascetic or sage (Čpr. 2, 64).

ಯತಿಪತಿ yati-pati. = ಯತಿಪ. (Čpr. 2, 73).

ಯತಿಭಂಗ yati-bhaṅga. Violation of caesura (Kâvy. II, 2, B, 3. 27-29).

ಯತಿವಿಲಂಘನ yati-vilaṅghana. Passing beyond or neglecting the caesura (in grammar or prosody, Šmd. 408).

ಯತೀನ್ದ್ರ yati-indra. A great ascetic (ಪದ್ಮ, ಯತಿ Nn. 54; ಯೋಗೀಶ್ವರ 62).

ಯತೀಶ yati-îśa. = ಯತೀನ್ದ್ರ. (ಶಂ Nn. 506).

ಯತೀಶ್ವರ yati-îśvara. = ಯತೀಶ. (ಸುಚ, ಯೋಗೀನ್ದ್ರ Nn. 18).

ಯತ್ಕಿಂಚತ್ yat-kiṅčat. Tbh. of ಯತ್ಕಿಂಚಿತ್. (My.).

ಯತ್ಕಿಂಚಿತ್ yat-kiṅcit. Whatsoever, somewhat (My.).

ಯತ್ಕಿಂಚಿತ yat-kiṅčita, Tbh. of ಯತ್ಕಿಂಚಿತ್. (B. 5, 90; My.).

ಯತ್ತ yatta. = ಜತ್ತ. Endeavoured; making effort or exertion; prepared, ready; cared for, attended to. 2, restrained, etc. (= ಯತ). See ಅ-.

ಯತ್ನ yatna. = ಎತನ, ಎತ್ತನ, ಎತ್ನ, ಜತನ, ಯತನ. *Effort, exertion;* an effort; *energy, diligence, perseverance;* pains, care; effort for, endeavour after (ಸಾಧಿತಬುದ್ಧಿಯುಜ್ಜುಗ, ಸಾಧಿಸಲು ಪಟ್ಟ ಬುದ್ಧಿಯುದ್ಯೋಗ Nn. 148); eagerness, speed (ಶೀಘ್ರ, ಬೇಗ 148; ಪರಿವೃದು Mr. 490);—help, etc. (ಉಪಕಾರ 148; 490). — ಯತ್ನ ನಡಿಸು. To use or make efforts, etc. ಎದೆಗುನ್ದ ಬೇಡಿರಿ! ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಗೇ ಯತ್ನ ನಡಿಸಿರಿ! (B. 4, 16). — ಯತ್ನ ನಡೆ. An effort (or efforts) to avail, etc. ಅವರ ಯತ್ನ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ (B. 5, 68). — ಯತ್ನ ಮಾಡು. To make effort, to exert one's self, to endeavour, to strive after, to take pains; to make an effort or efforts (C.). ಶೆಯ್ಲಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಸಿಟ್ಟು ನುಂಗುವದಕ್ಕೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಯತ್ನ ಮಾಡಿರಿ! (B. 4, 16). ಅವರು ಆ ದಣ್ಣನ್ನು ಪುರದ ಹತ್ತರ ಬರಗೊಡ ಬಾರದೆನ್ದು ಬಹಳ ಯತ್ನ ಮಾಡಿದರು (5, 68). ಪಕ್ಷಿ ಇದ್ದವನು ಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೆ (ಹೆಚ್ಚಿನ) ರತ್ನ ಸಿಕ್ಕೀತೇ?—ಭಗೀರಥ ಯತ್ನ ಮಾಡಿ, ಭಾಗೀರಥಿ ತನ್ದ; ನಗರದವ ಯತ್ನ ಮಾಡಿ, ನಗಾ ಕಳಕೊಣ್ಡ (Prvs.).

ಯತ್ನಯಿಸು yatnayisu. = ಎತ್ನಯಿಸು, ಯತ್ನಯ್ಸು. (My.).

ಯತ್ನಯ್ಸು yatnaysu. = ಯತ್ನ ಮಾಡು. (My.).

ಯತ್ನಿಸು yatnisu. = ಯತ್ನಯ್ಸು. (B. 5, 41; My.).

ಯತ್ವ yatva. The letter ಯ್, or the letter and syllable ಯ (Šmd. 63. 188. 288. 339).

ಯತ್ಸುಖ yat-sukha. (Šmd. 100). Which or what joy, whichever or whatever joy.

ಯಥಾ yathâ. *In which manner, in which way, as, like as, like.* ಯಥಾ ರಾಜಾ ತಥಾ ಪ್ರಜಾ (Prv.).

Digitized by Google

ಯಥಾಕಾಮ yathâ-kâma. (ಯಥಾಕಾಮಂ). According to wish, as one likes, at pleasure (My.).

ಯಥಾಕಾಮಿ yathâ-kâmi. *Acting according to will or pleasure, independent, uncontrolled.*

ಯಥಾಕಾಲ yathâ-kâla. The proper time (for anything), a suitable moment; (ಯಥಾಕಾಲಂ) according to time, in due time, at the proper moment, at the right time (My.).

ಯಥಾಕ್ರಮ yathâ-krama. (ಯಥಾಕ್ರಮಂ). *According to order, in due succession, regularly, methodically, orderly, properly.* 2, a kind of vâstava (Kâvy. III, 3, B, 3. 13-15).

ಯಥಾಗತಿ yathâ-gati. As the course: as customary or usual, as before (My.).

ಯಥಾಜನೋದ್ವೇಜನ yathâ-jana-udvêjana. According to (its) hurting the feelings of persons (Kâvy. III, 3, B, 75).

ಯಥಾಜಾತ yathâ-jâta. Just as born: *senseless, stupid, foolish.*

ಯಥಾತಥ yathâ-tatha. (ಯಥಾತಥಂ). *In conformity with truth or reality.*

ಯಥಾಪೂರ್ವ yathâ-pûrva. (ಯಥಾಪೂರ್ವಂ). As before, as previously;—in succession, one after another (My.).

ಯಥಾಪ್ರಕಾರ yathâ-prakâra. As before, as previously (C.).

ಯಥಾಪ್ರತಿ yathâ-prati. Agreeably with the original copy; a true copy (My.).

ಯಥಾಪ್ರಯೋಗ yathâ-prayôga. (ಯಥಾಪ್ರಯೋಗಂ). According to use or practice (Šmd. 345); common usage or custom (My.).

ಯಥಾಪ್ರಾಪ್ತ yathâ-prâpta. In conformity with a particular state or condition; conformity with them (see Nr. s. ಇಮ್ಮಡಿ).

ಯಥಾಮತಿ yathâ-mati. According to opinion; to the best of one's judgment; suitably to one's capacity (My.).

ಯಥಾಯಥ yathâ-yatha. (ಯಥಾಯಥಂ). *Properly, suitably, fitly;*—in regular order, by degrees.

ಯಥಾಯೋಗ್ಯ yathâ-yôgya. (ಯಥಾಯೋಗ್ಯಂ). Accordantly with propriety or suitableness, rightly, justly, suitably (B. 5, 177; My.).

ಯಥಾರೀತಿ yathâ-rîti. Accordantly with custom, as customary or usual (My.).

ಯಥಾರ್ಥ yathâ-artha. Conformable to the truth or true meaning, agreeing with fact, true, real, genuine, right, suitable; truth, etc. (Bp. 57, 28; My.); (ಯಥಾರ್ಥಂ) *according to the meaning, according to reality, suitably, fitly, truly, justly.*

ಯಥಾರ್ಥಗತಿ yathârtha-gati. The true, proper course (Kâvy. II, 2, B, 27-29).

ಯಥಾರ್ಥಜ್ಞ yathârtha-jña. One who knows the truth, etc. (Čpr. 5, 31).

ಯಥಾರ್ಥತ್ವ yathârthatva. Suitableness, fitness, propriety, truthfulness (My.).

ಯಥಾರ್ಥವರ್ಣ yathârtha-varṇa. Having a true colour or appearance: *a spy, a secret emissary.*

ಯಥಾರ್ಥಾನುವೃತ್ತಿ yathârtha-anuvṛitti. Proper reference to what precedes (Kâvy. III, 1, A, 4).

ಯಥಾರ್ಹ yathâ-arha. As deserving, according to merit, appropriate, suitable, just, adequate; (ಯಥಾರ್ಹಂ) suitably, etc.

ಯಥಾರ್ಹವರ್ಣ yathârha-varṇa. Having a suitable appearance: *a spy, a secret emissary.*

ಯಥಾವತ್ yathâ-vat. According to propriety, becomingly, properly, exactly, truly;—according to law (My.).

ಯಥಾವಿಧಿ yathâ-vidhi. *According to direction or precept, according to rule, duly, fitly, suitably.*

ಯಥಾಶಕ್ತಿ yathâ-śakti. According to one's power or ability, to the utmost of one's power (Bp. 45, 14).

ಯಥಾಶಕ್ತಿಸಾಗಮಾನ yathâśakti-sâgamâna. (*i. e.* sahagamana). Going with the deceased husband (at cremation) to the extent of one's power (contemptuously said of the wife who, instead of burning herself with the husband, throws a bamboo tube on the pile (My.).

ಯಥಾಶಾಸ್ತ್ರ yathâ-śâstra. (ಯಥಾಶಾಸ್ತ್ರಂ). According to the codes of law or to the precepts of science, as the law ordains (Si. 234; My.).

ಯಥಾಸಂಖ್ಯ yathâ-saṅkhya. Relative order;—(ಯಥಾಸಂಖ್ಯಂ) *according to number, number for number.*

ಯಥಾಸಮ್ಭವ yathâ-sambhava. Accordance with possibility or inclination (Šmd. 164); (ಯಥಾಸಮ್ಭವಂ) compatibly, according to the previous order.

ಯಥಾಸ್ಥಾನ yathâ-sthâna. The right, proper, or usual place;—(ಯಥಾಸ್ಥಾನಂ) according to place, all in regular order, in statu quo, properly, suitably (My.).

ಯಥಾಸ್ಥಿತ yathâ-sthita. (ಯಥಾಸ್ಥಿತಂ). Suitably with (the requirement of) circumstances, properly, conveniently;—as things stood before, in statu quo (B. 4, 155; My.).

ಯಥಾಸ್ಥಿತಿ yathâ-sthiti. In accordance with usage or custom, as usual, as on previous occasions (My.).

ಯಥಾಸ್ವ yathâ-sva (ಯಥಾಸ್ವಂ). Each on his own account, individually;—*properly, suitably.*

ಯಥೇಚ್ಛ yathâ-iccha. = ಏಥೇಚ್ಛ. Agreeable to wish or desire;—(ಯಥೇಚ್ಛಂ) according to wish or desire, ad libitum, plentifully, copiously;—lawlessly. (My.; B. 4, 77. 122).

ಯಥೇಚ್ಛೆ yathâ-icchĕ. A suitable wish or desire (Sk.). 2, = ಯಥೇಚ್ಛ. (My.).

ಯಥೇಪ್ಸಿತ yathâ-īpsita. As wished, agreeable to wish or expectation;—(ಯಥೇಪ್ಸಿತಂ) *according to one's desire, ad libitum;*—wantonly, wilfully.

ಯಥೇಷ್ಟ yathâ-ishṭa. = ಏಥೇಷ್ಟ. As wished or desired, agreeable to wish, wished for;—(ಯಥೇಷ್ಟಂ) *at pleasure, ad libitum;*—wilfully.

ಯಥೇಷ್ಟಾಚಾರ yathêshṭa-âčâra. Doing what one likes, unrestrained, wilful, lawless, licentious;—heedless proceedings, wilfulness. See ಎಸಟಮ್ಬರ.

ಯಥೋಚಿತ yathâ-ucita. *Accordant with propriety or equity, right, proper;*—(ಯಥೋಚಿತಂ) suitably, fitly, properly.

ಯಥೋತ್ತರ yathâ-uttara. Following in regular order or succession;—(ಯಥೋತ್ತರಂ) *in regular order or succession, one after another.*

ಯಥೋದ್ಗತ yathâ-udgata. As arisen, as one came (into the world): *without sense, childlike, stupid.*

ಯದ್ yad. = ಯತ್ 1. (Šmd. 100). Who, which, what, whoever, whatsoever, etc. 2, *for which reason, on which account, since, as, because.*

ಯದಾ yadâ. At what time, when;—since, as (My.).

ಯದಾನಿಬಳ್ಳಿ yadâni-baḷḷi. A winding half shrubby plant, Cocculus villosus Dec. (St. & Pl.).

Digitized by Google

ಯದಿ yadi. *If, in case that.*

ಯದು yadu. = ಎದು. N. of a son of Yayâti, brother of Puru and ancestor of Kṛishṇa (Šmd. 2. 301). 2, N. of a country to the west of the Yamunâ;—N. of the dakshiṇa country. ಯದುಗಳು, the family and descendants of Yadu (J. 25, 13).

ಯದುಕುಲ yadu-kula. The family of Yadu. ಯದುಕುಲದ ಕ್ಷತ್ರಿಯರ್ (ಯಾದವರ್ Šmd. 2 Cm.).

ಯದುಕುಲಾಗ್ರಣಿ yadukula-agraṇi. Kṛishṇa (J. 33, 3).

ಯದುಕುಲೇಂದ್ರ yadukula-indra. = ಯದುಕುಲಾಗ್ರಣಿ. (J. 2, 19).

ಯದುಕುಲೋದ್ಭವ yadukula-udbhava. Kṛishṇa (My.).

ಯದುಗಿರಿ yadu-giri. The Yadu-hill: Mêlkôṭĕ, to the north of Mysore (My.).

ಯದುಗಿರಿನಾಯಕ yadugiri-nâyaka. Vishṇu (My.).

ಯದುಗಿರಿನಾಯಕಿ yadugiri-nâyaki. Lakshmî (My.).

ಯದುನೃಪಾಲ yadu-nṛipâla. King Yadu, etc.

ಯದುನೃಪಾಲಕಟಕ yadunṛipâla-kaṭaka. The whole number of the Yadu kings (Šmd. 301 Mdb.).

ಯದುರಾಜ yadu-râja. Kṛishṇa (J. 26, 70).

ಯದುಶೈಲ yadu-šaila. = ಯದುಗಿರಿ. (My.).

ಯದೃಚ್ಛೆ yad-ṛicchĕ. *Acting as one likes, following one's own inclination, self-will, wilfulness, independence; spontaneity;* casual course, accident, chance (ಸ್ವಚ್ಛಂದ, ಅನಿಮಿತ್ತ, ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆ Mr. 452). 2, a noun which is neither a generic nor specific term nor noun of agency, one either not derived from authority or not possessing meaning.

ಯದ್ಭವಿಷ್ಯ yad-bhavishya. One who says "what will be" or "what must be": *a man who believes in the power of fate, a fatalist.*

ಯದ್ವದ yad-vada. *Talking anything, talking nonsense, saying no matter what.*

ಯದ್ವಾ yad-vâ. Or, or else, whether.

ಯದ್ವಾತದ್ವಾ yadvâ-tadvâ. Disorderly; disorder, confusion (My.).

ಯನ್ತೃ yantṛi. Restraining, controlling; guiding. 2, one who restrains, a governor, etc.; *a charioteer;—an elephant driver or rider.*

ಯನ್ತ್ರ yantra. = ಎನ್ತ್ರ, ಜನ್ತ್ರ. A means or instrument for holding or restraining or fastening anything. 2, a band, a fastening, a tie, a thong, etc. 3, *any instrument, a machine, an engine, an apparatus.* 4, restraint, constraint, force. 5, a plate or birch-leaf on which are written the names of certain deities, etc. and which is worshipped and tied to the upper arm for the removal of demoniac influences, etc., an amulet, a charm (J. 3, 26); a diagram of a mystical nature or astrological character used as an amulet. See ಮನ್ತ್ರ-. — ಯನ್ತ್ರ ಕಟ್ಟು. To tie an amulet to the upper arm (My.).

ಯನ್ತ್ರಕ yantraka. A bandage;—a restrainer; a machinist. See ಅ-.

ಯನ್ತ್ರಕಲೆ yantra-kalĕ. The mechanical art, mechanics (B. 4, 163).

ಯನ್ತ್ರಣ yantraṇa. Restraint, etc., control, rule, etc. See ನಿ-.

ಯನ್ತ್ರತನ್ತ್ರ yantra-tantra. Amulets and (other) devices (Bp. 40, 62; 43, 79; 50, 78; 51, 11).

ಯನ್ತ್ರಧಾರಾಗೃಹ yantra-dhârâ-gṛiha. A room fitted up with a kind of shower-bath (Čpr. 7, 146).

ಯನ್ತ್ರಮುಕ್ತ yantra-mukta. *Thrown by any kind of machine* (said of weapons).

ಯನ್ತ್ರಿತ yantrita. Restrained, checked, curbed; bound, fastened, fettered; subject to;—one who makes exertions or takes pains. See ಅ-, etc.

ಯನ್ತ್ರಿಸು yantrisu. To bind, etc. (Bp. 60, 22).

ಯಭನ yabhana. Sexual intercourse (R.; see ಯಾಭ).

ಯಭಸ್ವ yabhasva. Know carnally (My.).

ಯಮ yama. = ಎಮ, ಜಮ, ಜವ 2. Restraining, controlling, taming, keeping in check; *restraint* (of the senses, affections, etc.), *self-control;—any great moral duty* (which is obligatory, as chastity, refraining from violence or injury, patience, truthfulness, honesty, as opposed to ನಿಯಮ). 2, *Yama* (the sister of Yamî and son of Vivasvat, the sun), *the god who presides over the pitṛis and rules the spirits of the dead: the judge and punisher of the dead, and the guardian or regent of the south quarter,* in which direction in some region of the lower world is his abode. 2, *a pair, a brace, a couple;*—a twin, one of a pair or couple, a fellow. ನಿಯಮವುಳ್ಳವನನ್ನು ಕಣ್ಡರೆ ಯಮನಿಗೂ ಭಯ (Prv.). — ಯಮಗೊಲೆ. -ಕೊಲೆ. Slaughter done by Yama. ಕರಿವ ಕಾದೆಣ್ಣೆಯೊಳು ಇಕ್ಕುವ ಬೆಸ್ನೊಳು, ಕರುಳ ಹರಿವ, ಬಾಯೊಳಗಲಗ ಸರಿವ, ಕರಗಸದಿಂ ಕೊಯ್ವ, ಕೆಯ್ ಕಾಲುಗಳ ಮುರಿವ, ಕೆಂಗೆಣ್ಡದೊಳು ಹುರಿವ ಯಮಗೊಲೆಗಳು ಸಾಯಲಾದಪರೇ (Sarpabhûshaṇa in B. 5, 320). — ಯಮದಿಕ್ಕು. The south (My.). — ಯಮನವ. -ಅವ. = ಯಮನಾಳು. (Dp. 4). — ಯಮನಾಳು. -ಆಳು. = ಯಮದೂತ. (My.).

ಯಮಕ yamaka. Restraint;—a religious obligation;—a twin, one of a pair; doubled, two-fold. 2, the repeating or setting in opposition in the same stanza of words or syllables different in meaning but similar in sound, a kind of play on words or paronomasia (Šmd. 26-28; Kâvy. III, 2, B, 2-32). See ಪದವರ್ಣಾವೃತ್ತಿ.

ಯಮಕಿಂಕರ yama-kiṅkara. = ಯಮದೂತ. (My.).

ಯಮದಣ್ಡ yama-daṇḍa. = ಜವದಣ್ಡ. Yama's rod (J. 7, 49).

ಯಮದೂತ yama-dûta. A messenger of death, Yama's messenger, employed to bring the souls of the dead to Yama's judgment-seat, and thence conduct them to their final destination (Abh. P. 13, 42).

ಯಮಧರ್ಮರಾಯ yama-dharmarâya. Yama (My.).

ಯಮನ yamana. Restraining, controlling, etc. See ಸಂ-.

ಯಮನಗರಿ yama-nagari. = ಯಮಪುರ. (Bp. 61, 38).

ಯಮನನ್ದನ yama-nandana. Dharmarâja (Bh. 1, 10, 21).

ಯಮನಿಯಮ yama-niyama. Obligatory and self-imposed restraint or religious observance (Bp. 38, 5; J. 28, 2).

ಯಮಪುರ yama-pura. = ಜವಪುರ. The city or abode of Yama (Abh. P. 13, 42).

ಯಮಪುರಿ yama-puri. = ಯಮಪುರ. (My.).

ಯಮಬಾಧೆ yama-bâdhĕ. = ಯಮಯಾತನೆ. (My.).

ಯಮಯಾತನೆ yama-yâtanĕ. The torment or torture inflicted by Yama (My.).

ಯಮರಾಜ್ yama-râj. *King Yama.*

ಯಮರಾಜ yama-râja. = ಯಮರಾಜ್. (Bp. 10, 30).

Digitized by Google

ಯಮಲ yamala. = ಅಮಳ್, ಅವಳ, ಜವಳ, ಜವಳಿ, ಸವಡ. *A pair.* 2, twin, one of a pair or couple, paired, doubled. 3, the number two.

ಯಮಲಮರ್ದಲ yamala-mardala. = ಜವಳಿವೆದ್ದ ಳೆ. A double drum.

ಯಮಲಿ yamali. = ಅವಳಿ, ಜವಳಿ, etc. A pair. 2, a sort of dress consisting of two pieces.

ಯಮಲೋಕ yama-lôka. Yama's world (My.).

ಯಮಹರ yama-hara. Śiva (Bp. 46, 33).

ಯಮಾನುಜೆ yama-anujĕ. Yama's sister: the river Yamunâ (Mr. 414).

ಯಮಾನ್ತಕ yama-antaka. Śiva (My.).

ಯಮಿ yami. One who restrains himself, an ascetic (ತಪಸಿ Śm. 109; Bp. 54, 24). 2, Yamî, the sister of Yama: the river Yamunâ. See ದಿನಕರಾತ್ಮಜೆ.

ಯಮುನಾಭಿದ್ yamunâ-bhid. Who has divided the river Yamunâ into two parts (with his ploughshare): Baladêva. (R.).

ಯಮುನಾಭ್ರಾತೃ yamunâ-bhrâtṛi. The brother of Yamunâ: *Yama.*

ಯಮುನೆ yamunĕ. ಯಮುನಾ. = ಜಗುನೆ, ಜಮುನೆ. *The river Yamunâ* (Jumna), personified as Yamî, the twin sister of Yama and daughter of the sun.

ಯಮೋಪಮ yama-upama. A man like Yama (J. 11, 34).

ಯಯಾತಿ yayâti. N. of the fifth monarch of the lunar race, from the two wives of whom came the two lines of the lunar race, that of Yadu and that of Puru (Bhâgavata 9, 20, 8; see ದೇವಯಾನಿ).

ಯಯು yayu. = ಯುಯು. Going, running about. 2, *a horse* (ಕುದುರೆ Hlâ.). 3, *a horse fit for sacrifice.* See Bp. 59, 37.

ಯರ್ತ yarta. Tbh. of ವ್ಯರ್ಥ. (My.).

ಯವ yava. = ಎವೆ, ಜವೆ 2, ಯವೆ No. 1, ಯೆವೆ. Removal, separation (see ಅವಯವ). 2, *barley, Hordeum hexastichon;*—a barley corn, as a measure or as a weight. 2, a figure or mark on the hand resembling a barley corn, supposed to indicate good fortune.

ಯವಕ yavaka. = ಯವಕೆ. Barley;—a sort of barley.

ಯವಕೆ yavakĕ. = ಯವಕ. ಯವಕೆಗಳು ಬೆಳೆಯುವ ಕ್ಷೇತ್ರ (ಯವಕ್ಯ Śi. 301).

ಯವಕ್ಯ yavakya. *Sown with barley, producing barley, fit for barley.*

ಯವಕ್ಷಾರ yava-kshâra. = ಜವಕಾರ. *An alkali prepared from the ashes of burnt barley-straw, saltpetre, nitre, nitrate of potash.*

ಯವಕ್ಷೋದ yava-kshôda. Barley-meal. (R.).

ಯವನ yavana. = ಜವನ 1. Speed, velocity. 2, a fast horse, a courser. 3, an Ionian, a Greek; a Mahomedan, an individual of a foreign race (ತುರುಕ, ತುರುಷ್ಕ, ಜೋನಗ Mr. 382).

ಯವನಕ yavanaka. = ಜೋನಗ. A Greek; a Turk (see Mr. s. ಯವನ).

ಯವನದೇಶ yavana-dêśa. The country of the Yavanas: Ionia, Bactria, Turkisthân, Arabia (My.).

ಯವನಾಲ yava-nâla. A sort of grass or grain, Andropogon bicolor. 2, a kind of millet (ಕಳಿಕ, ಜೋಳ Mr. 374).

ಯವನಿ yavani. A Yavana woman (My.).

ಯವನಿಕೆ yavanikĕ. = ಜವನಿಕೆ. A curtain, a screen; a veil (Ċpr. 4, 31).

ಯವಫಲ yava-phala. That which has barley-like fruit: *a bamboo.*

ಯವಲ yavala. Bamboo-seed (Bp. 14, 15).

ಯವಸ yavasa. = ತವಸ, ದವಸ. *Grass, fodder, pasturage, pasture, meadow grass.*

ಯವಸಾಯ yavasâya. Tbh. of ವ್ಯವಸಾಯ. (My.).

ಯವಾಗು yavâgu. *Rice-gruel* (see ಗಂಜಿ 1).

ಯವಾಗ್ರಜ yava-agra-ja. = ಯವಕ್ಷಾರ. *Nitre, saltpetre.*

ಯವಾನಿ yavâni. *Bishop's weed, Ptychotis ajowan* Dec. (Ligusticum. a. Roxb.; ಜಾವಾರ Mr. 136).

ಯವಾನಿಕೆ yavânikĕ. *Ptychotis ajowan* Dec.

ಯವಾರ yavâra. Tbh. of ವ್ಯವಹಾರ. A law-suit; fight, quarrel (My.).

ಯವಾಸ yavâsa. = ಯಾಸ 1. *The manna plant, Alhagi maurorum* Tournef.

ಯವಿಷ್ಠ yavishṭha. Youngest.

ಯವೀಯಸ್ yavîyas. Younger; *a younger brother.*

ಯವೆ yavĕ. Tbh. of ಯವ. Barley (ಯವ Nr.; Mr. 374; Si. 301. 304). ಯವೆ ಗೋಧಿ ಮೊದಲಾದವೆಲ್ಲಂ (ಕೂಳ್ಗಾಸ್ಕ Nr.). 2, Tbh. of ಯಷ್ಠ (Mr. 93).

ಯವ್ಯ yavya. *A field of barley* (ಯವೆ Mr. 93).

ಯವ್ವನ yavvana. Tbh. of ಯೌವನ. (My.; Te.).

ಯವ್ವನಿಗ yavvaniga. Tbh. of ಯೌವನಿಕ. (ತರುಣ, ಯುವ Mr. 309).

ಯವ್ವನೆ yavvanĕ. Tbh. of ಯೌವನಿ. See ನವ-; Bp. 40, 18.

ಯಶ yaśa. = ಜಸ, ಯಶಸ್, ಯಶಸ್ಸು (Śmd. 107). (ಕೀರ್ತಿ Nr. 56; ಭಗ 515).

ಯಶಃಪಟಹ yaśas-paṭaha = ಯಶಪ್ಪಟಹ. *A double drum.*

ಯಶಃಶೇಷ yaśas-śêsha. Having nothing left but glory or fame: dead;—death. (R.).

ಯಶಪ್ಪಟಹ yaśaṛ-paṭaha. = ಯಶಃಪಟಹ. (Abh. P. 9, 94).

ಯಶಶ್ರೀ yaśa-śrî. Splendour of glory (Ċpr. 4, 10; 6, 1).

ಯಶಸ್ yaśas. = ಯಶ, etc. *Honour, glory, renown, fame, reputation;* beauty, splendour, magnificence.

ಯಶಸ್ಕರ yaśas-kara. Causing renown, conferring fame or distinction, famous, glorious (My.).

ಯಶಸ್ವಿ yaśas-vi. (-vin). Possessing honour or glory, renowned, famous (My.).

ಯಶಸ್ಸು yaśassu. Tbh. of ಯಶಸ್ (ಯಶ Śmd. 107).

ಯಶೋದೆ yaśas-dĕ. = ಜಸೋದೆ. A glory-giving female. *the wife of the cowherd Nanda and foster-mother of Krishṇa* (J. 6, 44; 7, 24).

ಯಶೋಲತೆ yaśas-latĕ. Fame looked upon as a creeper (Ċpr. 7, 32).

ಯಶೋವನ್ತ yaśas-vanta. A man who possesses fame or glory (My.).

ಯಷ್ಟಿ yashṭi. *A pole, a staff, a stick;*—a wooden roller (ಧ್ರುವ, ಕಣೆ Mr. 213);—a column, a pillar. 2, *a club, a mace.* 3, *a string, a string of pearls;*—a kind of pearl necklace. See ಏಕ-, ಧಾರ-, ಹಂಸಾ-.

ಯಷ್ಟಿಕೆ yashṭikĕ. A staff, a stick, a club, etc. (= ಯಷ್ಟಿ). See ಏ-, ಜರ್ಮ-.

Digitized by Google

ಯಷ್ಟಿಮಧು yashṭi-madhu. *Liquorice root, liquorice.*

ಯಷ್ಟಿಮಧುಕೆ yashṭi-madhukĕ. *Liquorice.* See ಮಧುಕ.

ಯಷ್ಟ್ರ yashṭra. = ಯಜಮಾನ. *A sacrificer.*

ಯಾ yâ. = ಏ 5. What? which? (T.; Tĕ.; T. also ಯಾಂಗು = ಎಂಗು; ಯಾದು = ಎದು). — ಯಾ ಪಾಟಿ. What, or which, manner? (My.).

ಯಾ yâ. = ವಾ. Or (My.; B. 5, 7).

ಯಾಕೆ yâkĕ. = ಏಕೆ. Why? wherefore? (My.; Bp. 25, 18; B. 1, 25; 3, 72; 4, 10. 18. 75; 5, 40. 223; C.). ಯಾಕಾಗವಲ್ಲದು? (*i. e.* ಯಾಕೆ ಆಗ ಬಲ್ಲದು? C.).

ಯಾಗ yâga. = ಜಾಗ 1. *A sacrifice* (to the gods). ಯಾಗ ದವರ್ (Bp. 56, 35). ಯಾಗದಾವಿನ ಕವ್ಪು (ಯೂಪ Nr.). ಯಾ ಗಕೆ ಅಯ್ದಿದ ಪಶು (ಪ್ರಾಕೃತ Mr. 461). — ಯಾಗಗೆಯ್. To sacrifice. ಯಾಗಗೆಯ್ವಂ (ಸ್ಥಪತಿ Mr. 261).

ಯಾಗದೀಕ್ಷೆ yâga-dîkshĕ. = ಯಜ್ಞದೀಕ್ಷೆ. (My.).

ಯಾಗಪ್ಪ yâgappa. A chisel used in breaking stones (My., but neither Tĕ. nor T.; *cf.* ವೇಧ 1?).

ಯಾಗಮಣ್ಟಪ yaga-manṭapa. A shed or hall for sacrifices (J. 26, 46).

ಯಾಗವ್ರಯ yâga-vraya. Expense for a sacrifice: a fee, a present (ದಾನ, ದಕ್ಷಿಣೆ Mr. 261).

ಯಾಗಶಾಲೆ yâga-śâlĕ. = ಯಜ್ಞಶಾಲೆ. (ಜನ್ನಕೆ Čt. I, 70); a place for hômas in a temple (My.).

ಯಾಗ್ರ yâgra. Tbh. of ವ್ಯಾಘ್ರ. (My.).

ಯಾಚಕ yâčaka. *A petitioner, a beggar* (ಬೇಡುವವನು Nn. 70). Feminine ಯಾಚಕಿ.

ಯಾಚನಕ yâčanaka. *A petitioner, a beggar.*

ಯಾಚನೆ yâčanĕ. Asking, soliciting; — *a petition, an entreaty, a request.*

ಯಾಚಿತ yâčita. *Asked. prayed for, solicited.*

ಯಾಚಿತಕ yâčitaka. *Anything borrowed.*

ಯಾಚಿಸು yâčisu. To ask, to beg, to solicit, to request. See ಎರೆವಂ, ಬೇಡು; Bp. 6, 6; J. 26, 49.

ಯಾಚ್ಞೆ yâčnĕ. *A petition, a request, an entreaty;* begging. See ಎರೆ 4, ಬೇಡು.

ಯಾಜಕ yâjaka. A sacrificer, a sacrificing priest, *a priest officiating at a sacrifice.*

ಯಾಜನ yâjana. The act of causing a sacrifice to be performed, superintending or assisting at the sacrifices of others. See ಷಟ್ಕರ್ಮ; J. 5, 24; ಮಖ-.

ಯಾಜಮಾನ yâjamâna. The part of a sacrificial ceremony performed by the yajamâna or institutor of the sacrifice himself. See ಸದ್-.

ಯಾಜಿ yâji. A sacrificer. 2, a sacrifice. See ಸೋಮ-.

ಯಾಜ್ಞ yâjña. (fr. ಯಜ್ಞ). Belonging to sacrifice.

ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯ yâjñavalkya. N. of an ancient ṛishi; — N. of the author of a code of law (My.).

ಯಾಜ್ಞಸೇನಿ yâjñasêni. (fr. ಯಜ್ಞಸೇನ). Draupadî (My.).

ಯಾಜ್ಞಿಕ yâjñika. (= ಜನ್ನಿಗ). Relating or belonging to sacrifice. 2, a sacrificer, the officiating priest at a sacrificial ceremony, the institutor of a sacrifice; one skilled in sacrificial rites, a ritualist (Bp. 3, 64; 56, 34).

ಯಾಜ್ಯ yâjya. 1. To be sacrificed; sacrificial; one on whose behalf a sacrifice is made (J. 5, 24).

ಯಾಜ್ಯ yâjya. 2. Tbh. of ವ್ಯಾಜ್ಯ. (My.).

ಯಾತ yâta. = ಏತ 2. A picotta (My.; G. 426. 478). ಯಾತಗಣೆಯದು ಚಿಗತು ಕಾತು ಫಲವಾದನ್ದು ಹೋತು ಹೆಬ್ಬುಲಿಯ ನಿರಿ'ವನ್ದು ಹೆಣ್ಣಿನ ಮಾತ ನೆಚ್ಚು! (Sp.). ಯಾತ ತಲೆ ತೂಗಿದರೆ ಪಾತಾಳದ ನೀರು ಬನ್ತು, ತಾತ ತಲೆ ತೂಗಿದರೆ ವಗಡ ಬಿತ್ತು (Prv.).

ಯಾತ yâta. Gone; — going; — motion. 2, *the guiding or driving of an elephant with a hook or goad* ಅಂಕುಶಚಾರಣ Hlâ.; ಒದುವುದು Hlâ., *cf.* ಯತ). See ಪ-. 3, a foot-soldier (ಪದಾತಿಕ, ಪತ್ತಿ, etc., ಕಾಲಾಳ್ Mr. 287).

ಯಾತಕೆ yâtakĕ. ಯಾತಕ್ಕೆ yâtakkĕ. = ಏತಕೆ, etc. Why? for what end? (Bp. 24, 65; 25, 17; C.; B. 1, 25; 5, 76).

ಯಾತನ yâtana. = ಯಾತನೆ. The act of requiting, etc. (ಕಾರಣ, ದಣ್ಡನೆ Mr. 392; see ನಿ-).

ಯಾತನೆ yâtanĕ. Requital, retaliation, reward, return. 2, *acute pain, torment, anguish, agony,* especially *punishment inflicted by Yama, the pains of hell* (ಕಾರಣೆ, ದಣ್ಡನೆ Hlâ.).

ಯಾತಯಾಮ yâta-yâma. That which has stood for a night: used, spoiled, impaired. 2, one who has run out or completed a course: *exhausted, old, aged.*

ಯಾತಱ್ yâtaṟ. = ಏತಱ್. ಯಾತಱ = ಏತಱ, of what? (C.; B. 1, 18; 3, 115). ಯಾತಱ'ನ್ದ (C.; B. 3, 69. 91). ಯಾ ತಱದು (Bp. 28, 31; C.; B. 1, 18). ಯಾತಱವ = ಏತಱವ. (C.). ಯಾತಱಲ್ಲಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲ, ಪಾತ್ರದಾಗೆ ಕಲ್ಲು ಬಿತ್ತು (Prv.).

ಯಾತಿ yâti. Going, marching, proceeding (ಅಯ್ದುವುದು Nn. 77).

ಯಾತು yâtu. A goer; — a traveller, a wayfarer. 2, *a râkshasa, an evil spirit, a demon.* 3, witchcraft; injury; torture.

ಯಾತುಧಾನ yâtu-dhâna. *A râkshasa, an evil spirit, a demon.*

ಯಾತೃ yâtṛi. A goer, a traveller. 2, a charioteer. 3, *a husband's brother's wife* (ನಗೆವೆಣ್ Mr. 312).

ಯಾತ್ಯ yâtya. To be tormented, subject to the torments of hell: *a condemned spirit, an inhabitant of hell.*

ಯಾತ್ರಾದಾನ yâtrâ-dâna. A present of navadhânya given by one who commences a journey or by the pûjâri at the commencement of a car-festival, with the object of obtaining good success (My.).

ಯಾತ್ರೆ yâtrĕ. ಯಾತ್ರಾ. = ಜಾತ್ರೆ. *Going, travel, march* (ಗಮನ, ಗಮನಿಸುವುದು Nn. 159). 2, *the march of an army, an expedition.* 3, going on a pilgrimage, pilgrimage, a company of pilgrims. 4, a periodical festival in honour of an idol, to which pilgrims resort; a car-festival; a festive procession, a great festival (ಮಹೋತ್ಸವ, ಮಹಾ ಉತ್ಸಹ 159). 5, *support of life, maintenance, support.* 6, going after, following: *conformity to usage, practice, custom, usage* (ಅನುಸರಿಸುವುದು 159; Hlâ.; Mr. 479). ಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೋದರೂ ಪಾತ್ರೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. — ಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೋದಾ ಕ್ಷಣ ಮಾತ್ರೇ ಗುಣ ತಿಳಿದೀತೇ? (Prvs.).

ಯಾತ್ರೋತ್ಸವ yâtrâ-utsava. A festive procession (Čpr. 2, after 94).

ಯಾತ್ರೋತ್ಸಾಹ yâtrâ-utsâha. = ಯಾತ್ರೋತ್ಸವ (Čpr. 2, 90).

ಯಾದ yâda. Tbh. of ಯಾದಸ್. (ಅನಿಮಿಷ, ಮೀನ್ Nn. 148).

ಯಾದಃಪತಿ yâdas-pati. *The ocean, the sea.*

ಯಾದವ yâdava. (fr. ಯದು). Descended or coming from Yadu; a descendant of Yadu; — Kṛishṇa. See Šmd. 2.

Digitized by Google

302; Bp. 54, 63; J. 4, 52; 7, 2. — ಯಾದವರಿಜೆಯ. -ಎಜೆಯ. Krishna (J. 2, 46).

ಯಾದವಶಿಖಾಮಣಿ yâdava-śikhâmaṇi. Kṛishṇa (J. 24, 39).

ಯಾದವಾಚಲ yâdava-aćala. = ಯದುಗಿರಿ. (My.).

ಯಾದವಾದ್ರಿ yâdava-adri. = ಯಾದವಾಚಲ. (My.).

ಯಾದವೇನ್ದ್ರ yâdava-indra. Kṛishṇa (J. 5, 5).

ಯಾದಸ್ yâdas. = ಯಾದ. Any animal living in water, *any large aquatic animal, a sea-monster.*

ಯಾದಸಾಮ್ನಾಥ yadasâm-nâtha. Lord of sea-animal: *Varuṇa.*

ಯಾದಸಾಮ್ಪತಿ yadasâm-pati. *Varuṇa.*

ಯಾದಾಸ್ತು yâdâstu. A memorandum, a rough note, a memorial (My.; Br., H.).

ಯಾದಿ yâdi. Remembrance; — memorandum-scrap (My.; Br.; Mhr., H. ಯಾದ, ಯಾದಿಲ).

ಯಾದೃಶ yâ-dṛiśa. Which like? what like? of what kind? which? what? as like (My.).

ಯಾನ yâna. Going, moving, riding; marching or proceeding (against an enemy). 2, *a conveyance or vehicle of any kind, a carriage,* etc. 3, a channel to carry off water (ಸಾರಣಿ, ನೀರ ಹರುಕಣಿ Mr. 422; *cf.* ಪಾನ).

ಯಾನಪಾತ್ರ yâna-pâtra. *A boat, a ship.*

ಯಾನಮುಖ yâna-mukha. *The forepart of a carriage.*

ಯಾನು yânu. = ಆಂ 1, etc. I. (R.; Tu., T. ಯಾನ್).

ಯಾನೆಗ yânega. See ಗಜಾಖ್ಯ.

ಯಾನ್ತ ya-anta. A term ending in ಯ or ಯ್ (Śmd. 318).

ಯಾನ್ತ್ರಿಕ yântrika. (fr. ಯನ್ತ್ರ). Relating to instruments or machines (B. 5, 227).

ಯಾಪನ yâpana. Causing to go or pass away; — spending time, wasting time, delay, procrastination; loitering, staying. 2, supporting life: *maintenance, support.*

ಯಾಪಾರ yâpâra. Tbh. of ವ್ಯಾಪಾರ. Trade, traffic (My.). — ಯಾಪಾರ ಸಾಪಾರ. Dupl. (My.).

ಯಾಪ್ಯ yâpya. = ಜಾಪ್ಯ. To be passed or spent, as time; — to be removed or cured; — to be rejected or expelled. 2, *low, vile, contemptible, little, trifling, unimportant.*

ಯಾಪ್ಯಯಾನ yâpya-yâna. *A palanquin, a litter.*

ಯಾಭ yâbha. Sexual intercourse (ವ್ಯವಾಯ, ರತಿ, ಮೈಥುನ, ಕೂಟ Mr. 329).

ಯಾಮ yâma. 1. (= ಯಮ). *Restraint; forbearance.* See ಆ-, ಉಪ-. 2, relating to, or coming from, Yama.

ಯಾಮ yâma. 2. = (ಜಾನೆ), ಜಾಮು, ಜಾವ, ಜಾವು. Going, proceeding, motion, course. 2, *a night-watch, a period or watch of three hours, the eighth part of a day.*

ಯಾಮಿ yâmi. 1. = ಜಾಮಿ. A sister, female relation. 2, one who restrains, etc. See ಅನ್ತರ್-.

ಯಾಮಿ yâmi. 2. Possessing watches: night (ಯಾಮಿನಿ Mr. 65).

ಯಾಮಿಕ yâmika. Being on watch; a watchman, one on guard or duty at night (V. 6, 42).

ಯಾಮಿನಿ yâmini. *Night* (ಯಾಮಿ Mr. 65).

ಯಾಮಿನೀಪತಿ yâminî-pati. The moon (My.).

ಯಾಮಿರ yâmira. The moon. (R.).

ಯಾಮುನ yâmuna. (fr. ಯಮುನಾ). Relating to, or coming from, the river Yamunâ; — *antimony:* — N.

ಯಾಮ್ಯ yâmya. Relating to Yama; — *southern: the south.*

ಯಾಯಜೂಕ yâyajûka. Frequently sacrificing; *a performer of frequent sacrifices.*

ಯಾಯವಾರ yâyavâra. Tbh. of ಯಾಯಾವರ. Also: alms (My.). ಬುಧವಾರವಾದರೆ ಯಾಯವಾರ ಇಕ್ಕ ಬಾರದೇ? (Prv.).

ಯಾಯಾವರ yâyâvara. Going repeatedly; wandering in all directions; — a vagrant mendicant; — the life of a wandering beggar.

ಯಾಯಿ yâyi. Going, moving, etc.; a traveller, etc. See ಅನು-.

ಯಾಯಿವಾರ yâyivâra. = ಯಾಯವಾರ. (My.).

ಯಾರ್ yâr. ಯಾರು yâru. = ಆರ್ 1, etc. The plural of ಯಾವ: who? (C.). ಯಾರಿಗೆ (B. 5, 127). ಯಾರೋ (B. 3, 44. 99. 126; 4, 205). ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ (3, 6). ಯಾರ್ಯಾರು (3, 53). ಯಾರಿಗೆ ನಿತ್ತರೂ ಬೊಮ್ಮಬಟ್ಟಗೆ ನಿಲ್ಲಲಿಲ್ಲ. — ಯಾರಿಗೆ ಯಾರಿಲ್ಲ, ದಾರಿಗೆ ಸುಂಕವಿಲ್ಲ (or ಸಂಗಾತವಿಲ್ಲ). — ಯಾರಿಗೆ ಶರಣು ಬಿದ್ದರೂ ಮರಣದ ಭಯ ತಪ್ಪದು. — ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದ ಊರಿಗೆ ಅರಸರ ಮಾಳಿಯೇ ಮುತ್ತಯ್ದೆ. — ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದ ಊರಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೀರುಮಜ್ಜಿಗೆ ಬಯಸಿದ ಹಾಗೆ (Prvs.). See Si. 189. 264. 278.

ಯಾರಿ yâri. = ಈರಿ. A species of plant. ಯಾರಿಯುಣಿ ಕಾರಮುಸ್ಕಡಮೆನಲಾ ಬುಗುರಿ (Mr. 117; o. r. in one MS. ಯಾರಿಯುಣಿ ಚರಮುಸ್ಕನ್ದಯೆನಲಾ ಬುಗರಿ; two MSS. ಈರಿಯುಣಿ ಬೇಲುಮುಸ್ಕನ್ದಿಯೆನಲಾ ಬುಗುರಿ).

ಯಾಲ yâla. = ಏಲಾಂ, etc. (My.).

ಯಾಲಕಿ yâlaki. = ಯಾಲಕ್ಕಿ. (Bp. 26, 36; My.).

ಯಾಲಕ್ಕಿ yâlakki. = ಏಲಕ್ಕಿ. (ಪೃಥ್ವಿಕ G.; C.; B. 3, 29). ಯಾಲಕ್ಕೀ ಕಾಯಿ (ಉಪಕುಂಚಿಕೆ G.). See Si. 152. 153. 415.

ಯಾವ yâva. = ಆವ, etc. What? which? (C.). ಯಾವ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಹುಣ್ಣಿಮೆ ಬರುವದೊ, ಆ ತಿಂಗಳು ಪುಷ್ಯಮಾಸ ಎನ್ನಲ್ ಪಡುವದು (Si. 42). ಯಾವವನು (-ಆವನು) ಹಗೆಯುವರನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಬಹಳವಾಗಿ ಹೊಡಿಯುತ್ತಾನೋ, ಅನ್ಥವನು ಅಧ್ಯ ಮಿತ್ರ್ಯ, etc. (282). ಆನೆಯ ಮುಮ್ಭಾಗವು ಯಾವದೋ (-ಆದೋ), ಅದು ದನ್ತಭಾಗ (270). ಯಾವ ಮುಳ್ಳಿಗಾದರೂ ತುಕ ಎಮ್ಬ ಹೆಸರು (306). ಯಾವದನ್ದರೆ (-ಅನ್ದರೆ, B. 5, 109). ಯಾವದಾದರೂ (-ಆದರೂ, 5, 113. 300). ಯಾವದಾದರೊನ್ದು (-ಆದರೂ ಒನ್ದು, B. 3, 2. 3; 4, 129. 134; 5, 124). ಯಾವದೊನ್ದು (ಯಾವದೊ ಒನ್ದು, B. 5, 117). ಅಪ್ಪಾ, ಈ ಜನರು ಯಾವದೋ ಆಟ ಆಡುತ್ತಾರಲ್ಲೇ? (4, 150). ಈ ವಜ್ರವು ಯಾವದೋ ಒನ್ದು ದೇವಾಲಯದೊಳಗಿನ ಮೂರ್ತಿಯ ಕಣ್ಣೊಳಗೆ ಕೂಡ್ರಿಸಿತ್ತು (4, 174). ಯಾವದೋ ಒನ್ದು ಕರೀಬೀಜದ ಚೀಲವು (4, 62). ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬನು ಆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಕೋಣಗಳನ್ನು ಒಯ್ದನೆನ್ದು, ಹೇಡುತ್ತಾರೆ (3, 24). ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬ ಅನ್ಯದೇಶದ ಮನುಷ್ಯನು ಆ ಪಟ್ಟಣದೊಳಗಿರುತ್ತಿದ್ದನು (3, 221). ಯಾವ ಕಾರ್ಯವೂ ಹಿನ್ದೆ, ದೇವಕಾರ್ಯ ಮುನ್ದೆ. — ಯಾವ ಕಾಲ ತಪ್ಪಿದರೂ ಸಾಯುವ ಕಾಲ ತಪ್ಪದು. — ಯಾವ ದೇವರು ವರಾ ಕೊಟ್ಟರೂ ಗಣ್ಡನಿಲ್ಲದೆ ಮಕ್ಕಳಾಗವು. — ಯಾವ ರಾಯರಿಗೆ ರಾಜ್ಯವಾದರೂ ರಾಗಿ ಬೀಸೋದು ತಪ್ಪೋದಿಲ್ಲ (Prvs.). ಯಾವ್ಯಾವ (= ಯಾವ ಯಾವ, B. 5, 18. 96). ಯಾವಾಕೆ (-ಆಕೆ, = ಯಾವಳು, B, 5, 290). ಯಾವಾತ (-ಆತ, = ಯಾವನು, G. 13). — ಯಾವನು. Which man? who? (My.). — ಯಾವಲ್ಲಿ. -ಅಲ್ಲಿ. Where? whither? (My. B. 5, 63). — ಯಾವಳು. Which woman? who? (My.). — ಯಾವಾಗ. -ಆಗ. When? (My.; B. 2, 5; 5, 58). ಯಾವಾಗಿನನ್ತೆ (ಯಾವಾಗಿನ ಅನ್ತೆ), as usual (My.; B. 5, 103). — ಯಾವಾಗಲಾದರೂ. -ಆಗಲಾದರೂ. At any time (one does not know when, My.). — ಯಾವಾಗಲು. -ಆಗಲು. ಯಾವಾಗಲೂ. -ಆಗಲೂ. Always, ever (My.; ಸರ್ವದಾ, ಸದಾ Si. 477; ಅನವರತ, ನಿತ್ಯ G.) See B. 1, 14. 26; 2, 8; 3, 32; 5, 103; Si. 87. — ಯಾವಾಗ

Digitized by Google

ದರೂ. -ಆದರೂ. = ಯಾವಾಗಲಾದರೂ. (My.; B. 5, 205. 302). — ಯಾವಾಗ್ಗೆ. = ಯಾವಾಗ. (My.). ಯಾವಾಗ್ಯಾದರೂ. = ಯಾವಾಗಾದರೂ. (My.). — ಯಾವಾಗ್ಲೂ. -ಅಗ್ಲೂ. = ಯಾವಾಗಲೂ. (My.). ಜೀನನ ಮನಸ್ಸು ಯಾವಾಗ್ಲೂ ಹೀನವೇ ಸರಿ (Prv.).

ಯಾವ yâva. (fr. ಯವ). Relating to barley. 2, *lac or the red dye prepared from the cochineal insect* (ಅಲತಿಗೆ, ಅರಗು, ಮದರಂಗಿಯ ರಸ G.).

ಯಾವಕ yâvaka. *Lac, the red dye.* 2, *half ripe barley; forced rice;*—a kind of food prepared from barley, barley gruel (ಅರ್ಧ ಬೇಯಿಸಿದ ಕಾಯಿ, ಗುಗ್ಗರಿ G.). 3, a kind of pulse, Dolichos biflorus (see ಅಲಸಂದಿಗೆ).

ಯಾವಕದ್ರವ yâvaka-drava. = ಯಾವಕ No. 1. (Čpr. 6, after 64).

ಯಾವಜ್ಜೀವ yâvat-jîva. (ಯಾವಜ್ಜೀವಂ). Throughout life, all one's life long (My.).

ಯಾವತ್ yâvat. As great, as large; *as much, as many;* as often, as far, as long;—*how much, how many;—as much as, as many as, all, all whatsoever, the whole, totally;—as long as;—as far as, unto, until.*

ಯಾವತ್ತರು yâvattaru. Tbh. of ಯಾವತ್. As many persons as, all persons; also ಯಾವತ್ತರೂ (-ಊ, B. 2, 50). ಯಾವತ್ತರಿಗೂ (B. 3, 89. 92).

ಯಾವತ್ತು yâvattu. Tbh. of ಯಾವತ್. All, the whole (C.; B. 3, 26. 27. 75); also ಯಾವತ್ತೂ (C.; B. 3, 27. 128).

ಯಾವನ yâvana. (fr. ಯವನ). Born or produced in the land of the Yavanas; *incense.*

ಯಾಷ್ಟೀಕ yâshṭîka. (fr. ಯಷ್ಟಿ). *A warrior armed with a club.*

ಯಾಸ yâsa. 1. = ಯವಾಸ. *The manna-plant, Alhagi maurorum.*

ಯಾಸ yâsa. 2. Tbh. of ವೇಷ. (My.).

ಯಾಸಿ yâsi. = ಯಾಸೆ, etc. (B. 3, 84; 5, 252).

ಯಾಸೆ yâsĕ. Tbh. of ವ್ಯಾಜ? or of ವ್ಯಾಸ?). = ಏಸ q. v., ಯಾಸಿ. Bent, crooked, slanting (Tĕ. ಯಾಸ, ವ್ಯಾಸ).

ಯಿ yi. For Kannaḍa words with this initial

see ಇ.

ಯಿಗತಿ yigati. Tbh. of ಯುಕ್ತಿ. (S. Mhr.).

ಯಿಗುತಿ yiguti. = ಯಿಗತಿ. (My.).

ಯಿಗ್ರ yigra. Tbh. of ವಿಗ್ರಹ. (My.).

ಯಿಂಗಡ yiṅgaḍa. = ವಿಂಗಡ. (My.).

ಯಿಂಗಡಿಸು yiṅgaḍisu. = ವಿಂಗಡಿಸು. (My.).

ಯಿಸವಾಸ yisavâsa. Tbh. of ವಿಶ್ವಾಸ. (My.).

ಯೀ yî. For Kannaḍa words with this initial

see ಈ.

ಯೀಬೂತಿ yîbûti. Tbh. of ವಿಭೂತಿ. (My.).

ಯುಕ್ yuk. (ಯುಜ್). Yoked;—in couples or pairs, even, not odd; even line (Čh.); a pair, two.

ಯುಕುತ yukuta. Tbh. of ಯುಕ್ತ. (My.).

ಯುಕುತಿ yukuti. Tbh. of ಯುಕ್ತಿ. (Bp. 20, 25; My.).

ಯುಕ್ತ yukta. = ಯುಕುತ. Yoked, joined, united; joined with, endowed or furnished with, possessed of, having, possessing (Šmd. 372);—*arranged in regular order, adapted, fitted, fit, suitable, just, proper, right, moderate, due;*—fixed on, intent on;—occupied with, engaged in, attentive, given up or devoted to;—proved, inferred, deduced by argument. Feminine: ಯುಕ್ತೆ (A.), ಯುಕ್ತಳು (My.). — ಯುಕ್ತಗೆಯ್. To join one's self to, to be found in. ಉಕ್ತದಿಂ ಧರೆಯೊಳಿಹ ಜೀವಗಳು ಜಲದಲ್ಲಿ ಯುಕ್ತಗೆಯ್ವವು (Mr. 412).

ಯುಕ್ತರಸೆ yukta-rasĕ. *N. of a plant* (= ಏಲಾಪರ್ಣಿ, ರಾಸ್ನ).

ಯುಕ್ತಾಯುಕ್ತ yukta-ayukta. Suitable and unsuitable (G. 516; My.).

ಯುಕ್ತಿ yukti. = ಜುಕುತಿ, ಜುಗುತಿ, ಜುತ್ತಿ, ಯಿಗತಿ, ಯುಕುತಿ. Yoking, joining, *junction, union, combination, connection.* 2, application, use, employment, practice, usage. 3, appliance, means, plan, scheme, expedient. 4, trick, contrivance, device, stratagem, ingenuity, cunning. 5, skill, dexterity, art, tact (J. 1, 6). 6, *suitableness, adaptedness, fitness, propriety.* 7, the art (as of a piece of mechanism); the secret, the key, etc. 8, in law: enumeration of circumstances, etc. 9, reasoning, argument, inference, deduction from circumstances. 10, in the drama: connection of events in the plot. 11, in rhetoric: emblematic or mystical expression of purpose. 12, supplying an ellipsis. ಯುಕ್ತಿಯ ಮಾತು ಮಕ್ಕಳಿಗ್ಯಾದರೂ ತಿಳುಕೊ!—ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಮುಕ್ತಿ, ಯುಕ್ತಿಯಿಂದ ಉಕ್ತಿ (Prvs.). See Prv. s. ಶಕ್ತಿ. — ಯುಕ್ತಿ ತೆಗೆ. To take hold of a contrivance, etc., to frame and use it (My.; B. 5, 222); to make an invention (My.; B. 5, 170. 171. 224). — ಯುಕ್ತಿ ಹುಡುಕಿ ತೆಗೆ. To make an invention (My.; B. 5, 173. 179). — ಯುಕ್ತಿ ಹುಡುಕು. To seek or seek after a contrivance, etc. (My.).

ಯುಕ್ತಿಪರ yukti-para. Filled with fitness, etc., suitable, apt; ingenious, etc. (B. 5, 182; My.).

ಯುಕ್ತಿವಂತ yukti-vanta. A man fertile in expedients or of resources; an ingenious or clever man; etc. (My.).

ಯುಕ್ತಿಶಾಲಿ yukti-śâli. = ಯುಕ್ತಿವಂತ. (My.).

ಯುಕ್ತಿಸಾಧ್ಯ yukti-sâdhya. Attainable by expedients, etc. (My.).

ಯುಕ್ತಿಸಾಮರ್ಥ್ಯ yukti-sâmarthya. The power that is in expedients, etc. (My.).

ಯುಕ್ತಿಸು yuktisu. To direct or bend the thoughts towards any object, to consider, to think upon (Bp. 10, 42; 26, 49; 39, 12; 47, 56; 58, 14).

ಯುಗ yuga. = ಜುಗ, ನಗ 3, ನೊಗ. *A yoke* (ನೊಗನು Nn. 90). 2, *a pair, a couple* (ದ್ವಿತಯ, ಎರಡು 90; ಎರಡು 84; ಜೋಡು Šm. 91). 3, wife and husband (ದಮ್ಪತಿ, ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರು 90). 4, a period or astronomical cycle of five years, a lustrum. 5, the period of a year (see ಯುಗಾದಿ). 6, *an age of the world,* of which there are four: kṛita, trêtâ, dvâpara, and kali (ಕಾಲ 90). 7, the number 4 (Čh.; ನಾಲ್ಕು Mr. 347). 8, a measure of length (ಮಾರು, ನಾಲ್ಕು ಮೊಳ G.). 9, a species of drug (= ವೃದ್ಧಿ; ಔಷಧ G.). Feminine: ಯುಗೆ, she who possesses a pair (A.).

ಯುಗಕೀಲಕ yuga-kîlaka. *The pin of a yoke.*

ಯುಗನ್ಧರ yuga-n-dhara. *The pole of a carriage.*

ಯುಗಪತ್ yuga-pat. = ಯುಗಪದ್. (Šmd. 99. 107).

ಯುಗಪತ್ರಕ yuga-patraka. *Mountain ebony, the tree Bauhinia variegata.*

ಯುಗಪತ್ಸಮ್ಭ್ರಮ yugapat-sambhrama. (Šmd. 99). Simultaneous agitation, etc.

ಯುಗಪದ್ yuga-pad. Being in the same yoke or by the side of each other: *together, at one time, simultaneously, at once, all at once, all together.*

Digitized by Google

ಯುಗಪದುಕ್ತಿ yugapad-ukti. Speaking of or mentioning two (persons, etc.) at one time (Šmd. 261. 269).

ಯುಗಪಾರ್ಶ್ವಗ yuga-pârśva-ga. *Going at the side of the yoke* (said of young ox in training).

ಯುಗಲ yugala. = ಜೋಳ 2. *A pair, a couple, a brace.*

ಯುಗಲತೆ yugalatĕ. The state of being a couple (ಎರಡೆರಡು Šmd. 255).

ಯುಗಲಸನ್ಧಾನ yugala-sandhâna. Joining or fastening a pair together. See ಕಟ್ಟಡ.

ಯುಗಲಾರ್ಥ yugala-artha. Having or conveying the meaning of a pair (Šmd. 174).

ಯುಗಲೋಚ್ಚರಣ yugala-uccaraṇa. Uttering twice (Šmd. 230).

ಯುಗಾಕ್ಷ yuga-aksha. The two axles (J. 8, 38).

ಯುಗಾಂಗುಲಿವಿಮೋಚನ yuga-anguli-vimôcana. Unloosening, or sending forth, with a pair of fingers. See ಚಿಮ್ಮು.

ಯುಗಾದಿ yuga-âdi. = ಉಗಾದಿ. The commencement of a yuga, the beginning of the world (Bp. 5, 62). 2, the commencement of a year, a new year's first day (and its feast, My.). ಉಣ್ಣದ್ದೇ ಯುಗಾದಿ, ಮಿನ್ದದ್ದೇ ದೀವಳಿಗೆ (Prv.). — ಯುಗಾದಿಹಬ್ಬ. A festivity observed on a new year's day (My.).

ಯುಗಾನ್ತ yuga-anta. The end of a yoke;—the end of a generation;—*the end of a yuga or age, destruction of the world.*

ಯುಗ್ಮ yugma. = ಜುಗಮು, ಜುಗುಮು. *A pair, a couple, a brace.* 2, = ಯುಗ್, an even line (Ch.).

ಯುಗ್ಮೆ yugmĕ. = ಯುಗ್ಮ No. 2. (Ch.).

ಯುಗ್ಯ yugya. Fit or proper to be yoked or harnessed. 2, *a vehicle, a carriage.* 3, any yoked or draught animal.

ಯುಜ್ಯ yujya. = ಉದ್ದಿ. Allied; fit; union (see Tĕ. s. ಉದ್ದಿ and ಪಿಳ್ಳೈವುದ್ದಿ).

ಯುತ yuta. Fastened to or on, attached to; added, joined, united; furnished with, endowed with, possessed of, filled with (ಅನ್ವಿತ, ಸಂಹಿತ, ಸಮನ್ವಿತ, ವಾನ್, etc., ಕೂಡಲ್ Mr. 440). See Ch. v. 56; J. 10, 5; ಧಾನ್ಯಯುತತೃಣರಾಶಿ, ಸಿ-, ವಿ-.

ಯುತಕ yutaka. A pair, a couple;—union;—a sort of dress worn by women. (R.).

ಯುತಿ yuti. (= ಜೊತೆ). Junction, union, joining, uniting.

ಯುದ್ಧ yuddha. = ಜುದ್ದ. *A war, a battle, a conflict, a fight, a combat.* See ಕಾದು 1. — ಯುದ್ಧಂಗೆಯ್. -ಂ-ಗೆಯ್. = ಯುದ್ಧ ಮಾಡು. (Śiv. 4, 77). — ಯುದ್ಧ ನಡೆ. A war to be carried on or happen (B. 5, 67; My.). — ಯುದ್ಧ ಮಾಡು. To make war, to fight (B. 5, 53; My.).

ಯುದ್ಧಕ್ರಮಣಗಮನ yuddha-kramaṇa-gamana. Going in a warlike manner, etc. See ಉಬ್ಬುಮ್ಮು.

ಯುದ್ಧಭೂಮಿ yuddha-bhûmi. A field of battle (My.).

ಯುದ್ಧರಂಗ yuddha-ranga. = ಯುದ್ಧಭೂಮಿ. (My.).

ಯುದ್ಧಸಮಯಕ್ರಮ yuddha-samaya-krama. The manner of the time of a war (Ćpr. 4, 44).

ಯುಧ್ yudh. *A war, a fight, a battle.*

ಯುಧಿಷ್ಠಿರ yudhi-sthira. Firm or steady in battle: the eldest of the five sons of Pâṇḍu (ಧರ್ಮಜ, ಧರ್ಮಪುತ್ರ Mr. 264; J. 2, 5; 7, 67).

ಯುಯು yuyu. = ಯಯು. *A horse.*

ಯುವ yuva. (ಯುವನ್). = ಯುವಾನ. Young, youthful, juvenile, adult, arrived at puberty;—strong, excellent. 2, *a youth, a young man.* 3, the ninth year in the cycle of sixty (My.).

ಯುವತಿ yuvati. *A young woman.*

ಯುವನಾಶ್ವ yuvanâśva. N. of the father of Mândhâtṛi, and of other persons.

ಯುವರಾಜ yuva-râja. An heir apparent associated with the reigning sovereign in the government, a crown prince (ಪಟ್ಟದ ಕುವರಂ Mr. 310).

ಯುವಾಧಿಪ yuva-adhipa. = ಯುವರಾಜ. (Ćpr. 6, 37).

ಯುವಾನ yuvâna. Tbh. of ಯುವ (ಯುವನ್, Šmd. 103; Kâvy. I, 2, 96-103).

ಯುವೇಶ್ವರ yuva-îśvara. = ಯುವರಾಜ. (Ćpr. 2, 56).

ಯುವೋನ್ಮೃಗ yuva-unmṛiga. Young men looked upon as large wild animals or game (Grj. 2, 88).

ಯುಷ್ಮದ್ yushmad. You, your (Šmd. 100; 300 Cm.; Kâvy. I, 2, 66-70; I, 5, 6-12. 27-31; Bp. 47, 64).

ಯುಷ್ಮದ್ಗುಣ yushmad-guṇa. (Šmd. 100). Your merit, etc.

ಯೂಕ yûka. A louse (Šm. 79).

ಯೂಕಸಮೃದ್ಧಿ yûka-samṛiddhi. Increase of lice. See ಪೇನ್.

ಯೂಕಾಭೀತಿ yûkâ-bhîti. Fear on account of lice (Ćpr. 1, 45).

ಯೂಕೆ yûkĕ. ಯೂಕಾ. = ಯೂಕ.

ಯೂಥ yûtha. *A flock, a herd*; a troop; a multitude.

ಯೂಥನಾಥ yûtha-nâtha. The leader of a troop; *the head of a flock or herd.*

ಯೂಥಪ yûtha-pa. *The leader of a herd* (especially of elephants).

ಯೂಥಿ yûthi. = ಯೂಥಿಕೆ. (V. 4, 45).

ಯೂಥಿಕೆ yûthikĕ. *A kind of jasmine, Jasminum auriculatum* (ಮಾಗಧಿ, ಸೇವನ್ತಿ Mr. 123).

ಯೂಪ yûpa. *A post or stake to which the sacrificial victim is fastened* (J. 18, 12). 2, a column erected in honour of a victory.

ಯೂಪಕಟಕ yûpa-kaṭaka. *A ring at the top of the sacrificial post.*

ಯೂಪಖಣ್ಡ yûpa-khaṇḍa. *Shavings of the wood of which a sacrificial post is made.*

ಯೂಪಸ್ತಮ್ಭ. yûpa-stambha. = ಯೂಪ No. 1. (My.).

ಯೂಪಾಗ್ರ yûpa-agra. *The top of the sacrificial post.*

ಯೂಷ yûsha. *Soup, broth, pease-soup, the water in which pulse of various kinds has been boiled.*

ಯೆಗ್ಗಳ yĕggaḷa. = ಹೆಗ್ಗಳ. (My.).

ಯೆಂಗಿ yengi. (Tbh. of ವ್ಯಂಗ್ಯ). — ಯೆಂಗಿ ಹಾಕು. To cheat (My.).

ಯೆಸನ yesana. Tbh. of ವ್ಯಸನ. (My.).

ಯೆವೆ yĕvĕ. Tbh. of ಯವ. (Si. 304).

ಯೇರಣಿಗ yĕraṇiga. = ಹೇರಡಿಗ, q. v.

ಯೇಸ yêsa. Tbh. of ವೇಷ. (My.).

ಯೋಕ್ತೃ yôktṛi. (= ಜೋದ). One who yokes or harnesses, a coachman, a driver; one who employs or makes use of. See ಪ್ರ-.

ಯೋಕ್ತ್ರ yôktra. (= ಯೋತ್ರ). *A tie, a fastening, a cord, a halter, a rope, a thong* (ಹಗ್ಗ Hlâ.);—the tie of the

Digitized by Google

yoke of a plough;—the thongs by which an animal is attached to the pole of a vehicle.

ಯೋಕ್ತ್ರಕ yôktraka. = ಜೊತ್ತಿಗೆ, ಜತಿಗೆ, ಜತ್ತಿಗೆ, ಜೆತ್ತಿಗೆ, ಜೊತಿಗೆ, ಜೊತ್ತಗೆ, ಜೊತ್ತಿಗೆ, ಯೋಕ್ತ್ರ q. v. A tie, etc.

ಯೋಗ yôga. = ಜೋಹ, ಜೋಗ, ಜೋಹ, ಸೋಗು. Yoking, joining, junction, union, contact; *connection, association* (ಕೂಟ Šmd. 161 Cm.; ಕೂಟ, ಸಂಗ Nn. 113; ಕೂಟ, ಸೇವ 105; ಕೂಟ Mr. 514);—*combination or mixing of various materials, mixture;—the arraying or equipping (of an army), arrangement, disposition;—manner, method, means; an expedient, a plan, a device;*—supernatural means, charm, magic, magical art. 2, undertaking, work, business; performance, execution. 3, *fitness, propriety, suitability.* 4, accession of property, substance, wealth (ಧನ 113; ದ್ರವ್ಯ 514). 5, conjunction (of stars);—lucky conjuncture; an auspicious moment; good luck, a good or happy condition (ಸದ್ಗತಿ, ಒಳ್ಳೆಹ ಗತಿ 113; ಸುಗತಿ 514); final beatitude (ಮುಕ್ತಿ 514);—luck, destiny (My.). 6, a period of time; a day (ದಿನ, ದಿವಸ 113; ದಿನ 514). 7, a particular division of time or astronomical period, indicating the sum of the longitude of the sun and moon; twenty-seven (or twenty-eight) such yôgas are enumerated (ವಿಷ್ಕಮ್ಭಾದಿಯೋಗ Mr. 68). 8, a constellation, an asterism. 9, etymology, derivation of the meaning of a word from its root; the etymological meaning of a word, opposed to rûḍhi. 10, the connection of words together, construction. 11, a rule, an aphorism, a precept. 12, zeal, endeavour. 13, *application or concentration of the thoughts, fixing the mind on a particular point and keeping the body in a fixed posture, abstract contemplation, meditation* (ಜಪಾರ್ಚನ, ಜಪ ಅರ್ಚನೆಗಳು 113; ನೆನವ ಸುಧ್ಯಾನ 514). 14, the systematic practice of the above abstract contemplation, the yôga system (darśana) of philosophy as established by Patanjali, a division of the sânkhya system (ಯಮನಿಯಮಾದಿಗಳ್ Mr. 259). 15, a good quality (ಸದ್ಗುಣ, ಒಳ್ಳೆಹ ಗುಣ 113). 16, the body (ಕಾಯ, ದೇಹ 113; ತನು 514). 17, disguise (ವೇಷ 113; ವೇಶ 514); a spy. 18, application of a remedy: a remedy, a medicine (ಔಷಧ 113; ಔಷಧಿ 514). 19, a kind of boat (see s. ಜೋಗ). ಯೋಗ ಎದ್ದಪ್ಪು ಭೋಗಿಸ್ಯಾನು (Prv.).

ಯೋಗಕ್ಷೇಮ yôga-kshêma. Happy condition and health, well-being, welfare (My.). ಯೋಗಕ್ಷೇಮ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ರೋಗದ ಚಿಚ್ಚೆ ಬಲ್ಲ (Prv.).

ಯೋಗದೃಷ್ಟಿ yôga-dṛishṭi. Knowledge obtained by meditation (My.).

ಯೋಗಧಾರಣ yôga-dhâraṇa. Continuance or perseverance in abstract contemplation (My.).

ಯೋಗಧ್ಯಾನ yôga-dhyâna. Contemplation (of the deity) in mental concentration (My.).

ಯೋಗನಿದ್ರೆ yôga-nidrĕ. Contemplation-sleep: a state of half contemplation and half sleep, a state between sleep and wakefulness which admits of the full exercise of the mental powers; the sleep of Vishṇu, etc. at the end of a yuga (Bp. 4, 9; 35, 8. 41).

ಯೋಗಪಟಿ yôga-paṭi. = ಯೋಗಪಟ್ಟ. (ವ್ಯಾಪಿ Mr. 256, one MS. ಯೋಗಪಟಿ).

ಯೋಗಪಟ್ಟ yôga-paṭṭa. = ಯೋಗಪಟ್ಟಿಕೆ. (Sk.; R.).

ಯೋಗಪಟ್ಟಿಕೆ yôga-paṭṭikĕ. = ಜೋಗವಟ್ಟಿಗೆ, ಯೋಗವಟ್ಟಿಗೆ. The cloth thrown over the back and knees of an ascetic during meditation (Sk. ಯೋಗಪಟ್ಟಕ).

ಯೋಗಪಾದುಕೆ yôga-pâdukĕ. = ಜೋಗಪಾವುಗೆ, ಯೋಗಪಾವುಗೆ. A magical shoe, supposed to carry the wearer wherever he wishes.

ಯೋಗಪೀಠ yôga-pîṭha. A particular posture during religious contemplation (Sk.; *cf.* ಯೋಗಾಸನ; Bp. 23, 21).

ಯೋಗವಟ್ಟಿಗೆ yôga-paṭṭigĕ. Tbh. of ಯೋಗಪಟ್ಟಿಕೆ. (ಜೋಗವಟ್ಟಿಗೆ Kk. 33).

ಯೋಗವನ್ತ yôga-vanta. A lucky man (My.).

ಯೋಗಪಾವುಗೆ yôga-pâvugĕ. Tbh. of ಯೋಗಪಾದುಕೆ. (Kk. 33).

ಯೋಗವಾಹ yôga-vâha. A letter on the top of another (Šmd. 369); especially a term for the sounds visarjanîya (visarga), jihvâmûlîya, upadhmânîya, and nâsikya (sonnĕ, Šmd. 25. 26. 43. 44).

ಯೋಗವಿಭಾಗ yôga-vibhâga. The disuniting or separation of that which is usually combined together into one, the separation of one rule into two, making two rules of what might be propounded as one (Šmd. 300. 419).

ಯೋಗಶಕ್ತಿ yôga-śakti. The power derived from yôga (My.).

ಯೋಗಶಾಲಿ yôga-śâli. = ಯೋಗವನ್ತ. (My.).

ಯೋಗಾಕ್ಷರ yôga-akshara. A compound consonant (when such consonants are used for alliteration there is some freedom, but their upper consonant must be *always* the same, Čh. v. 54 and an instance found in one MS.).

ಯೋಗಾಚಾರ yôga-âcâra. The observance or practice of the yôga. 2, a follower of a particular Buddhist sect.

ಯೋಗಾಚಾರ್ಯ yôga-âcârya. A teacher of the yôga system of asceticism. 2, a teacher of the magical art. See Bp. 24, 48.

ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸ yôga-abhyâsa. Practice of the yôga (My.).

ಯೋಗಾಸನ yôga-âsana. The posture or mode of sitting proper for abstract meditation (My.).

ಯೋಗಿ yôgi. = ಜೋಗಿ. A follower of the yôga system, a yôgi; an ascetic; a devotee (ಧಗ Mr. 515; Šmd. 2; Bb. 1, 8, 24; C.); a class of śaiva devotees and beggars (My.). 2, a magician, one supposed to have obtained supernatural powers. ಮನವ ಘನದಲಿ ಕಟ್ಟಿ, ಘನವ ಮನದಲಿ ಕಟ್ಟಿ, ಮನಮ್ ಅದುವೆ ಪಾವಕೆಳಸದಾ ಯೋಗಿಗೆ ವನವಾಸ ಯಾಕೆ? (Sp.). ಯೋಗಿಯಾದರೂ ಭೋಗ ಬಿಡ (Prv.). — ಯೋಗಿದೇವ. N. (Bp. 58, 9).

ಯೋಗಿಣಿ yôgiṇi. Tbh. of ಯೋಗಿನಿ. A female yôgi (J. 15, 15). 2, = ಯೋಗಿನಿ No. 1 (J. 15, 21). 3, an unlucky conjunction of stars (Mr. 59).

ಯೋಗಿತ yôgita. Yoked, joined. See ಸಂ-. 2, *bewitched, under the influence of charms or sorcery, mad.* See Nr. s. ಮರುಳ್ 2.

ಯೋಗಿನಿ yôgini. = ಯೋಗಿಣಿ. A female demon or being endowed with magical power, a fairy, a sorceress, one of the eight yôginis created by and attendant on Durgâ (Sk.). 2, a class of yôginis, of which sixty-four are enumerated (J. 5, 72).

Digitized by Google

ಯೋಗೀನ್ದ್ರ yôgi-indra. = ಯೋಗೀಶ್ವರ. (ಯತೀಶ್ವರ Nn. 18).

ಯೋಗೀಶ್ವರ yôgi-îśvara. A great yôgi (ಪಿಪ್ಪಲ, ಯತೀನ್ದ್ರ Nn. 62; ಎತೀಶ್ವರ 78).

ಯೋಗೇಷ್ಟ yôga-ishṭa. *Lead;* tin.

ಯೋಗ್ಯ yôgya. = ಪೋಗ್ಯ. Fit for the yoke; fit for yôga. 2, *useful, serviceable, fit, becoming, suitable, proper, able, fit for, qualified for;* a useful, etc. man (ಅದಿಯನ್ Kk. 68). Feminine: ಯೋಗ್ಯಳು. ನತ್ತಿಗೆ ಯೋಗ್ಯಳಾದವಳು ಮುತ್ತು ಬಯಸಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). 2, *a species of plant or drug* (ವೃದ್ಧಿ, ಸಿದ್ಧಿ, ಲಕ್ಷ್ಮೀ, ವದ್ದಿಯೆಮ್ಬ ಗನ್ಧದ್ರವ್ಯಂ Nr.).

ಯೋಗ್ಯತನ yôgyatana. = ಯೋಗ್ಯತೆ. (B. 5, 290; My.).

ಯೋಗ್ಯತೆ yôgyatĕ. *Suitableness, propriety, fitness, appropriateness;*—ability, capability (ಪುರುಷ್ Ct. I, 43). ಯೋಗ್ಯತೆಯಱಿಯದ ದೊರೆತನವೂ ರೋಗವಱಿಯದ ವೈದ್ಯನೂ ಒನ್ದೇ (Prv.).

ಯೋಗ್ಯಾರಥ yôgyâ-ratha. *A carriage employed in military exercises.*

ಯೋಗ್ಯೆ yôgyĕ. ಯೋಗ್ಯಾ. Exercise, practice, especially *gymnastics, warlike or martial exercise, drill.*

ಯೋಚನ yôcana. = ಯೋಚನೆ. Tbh. of ಯೋಜನ. Application of the mind, deliberation, consideration, reflection, thought; sorrowful thought (ವಿಚಾರ G.; B. 5, 80).

ಯೋಚನೆ yôcanĕ. = ಯೋಚನ. (ಗತಿ Nn. 166; My.; Tĕ.; M. ಯೋಜನೆ; T. ಯೋಜನೈ). ಕಜ್ಜಯಿದ್ದವನಿಗೆ ಲಜ್ಜೆಯಿಲ್ಲ, ಅಜ್ಜಯಿದ್ದವನಿಗೆ ಯೋಚನೆಯಿಲ್ಲ.—ದೆವ್ವ ಹಿಡಿದವಗೆ ದೈವದ ಯೋಚನೆ ಏನು?—ಧೀರನಿಗೆ ಯಾಕೆ ನಾರೀ ಯೋಚನೆ?—ಪಾಪಿಗೆ ಪಾರಾಯಣದ ಯೋಚನೆ ಉಣ್ಟೇ?—ಪ್ರಾಣಾ ಹೋಗುವಾಗ್ಗೆ ಕೋಣನ ಯೋಚನೆ ಏನು?—ಬಡ್ಡಿಗೆ ಯಾತಕೆ ಬದುಕಿನ ಯೋಚನೆ?—ಬಣ್ಣನಿಗೆ ಪಿಣ್ಡದ ಯೋಚನೆಯೇ?—ಬಾರಿನವರಿಗೆ ಬೇರಿನ ಯೋಚನೆ ಯಾಕೆ?—ಬಾಯಿ ತಪ್ಪಿದ ಬಳಿಕ ಬಳೆಯ ಯೋಚನೆ ಯಾಕೆ?—ಬೆಳಗಾದ ಮೇಲೆ ಬೆಟ್ಟದ ಯೋಚನೆ (Prvs.). See B. 5, 65. 68. 200.

ಯೋಚಿಸು yôcisu. (= ಯೋಜಿಸು). To deliberate, to reflect, to think;—to consider, to ponder, to weigh in the mind; to ascertain (Šmd. 187. 188; Bp. 5, 55; 50, 44; B. 3, 15. 51; My.). ಯೋಚಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಸೂಚಿಸುವದು (Prv.).

ಯೋಜನ yôjana. = ಯೋಚನ, ಯೋಚನೆ. The act of joining, junction, harnessing, yoking, etc.;—the act of applying, application, fixing, arranging, preparation. 2, a stage or distance gone in one harnessing or without unyoking: *a measure of distance equal to four krôśas* or about 9 English miles (others: about equal to an European league, *i. e.* 4 or 5 English miles; others: equal to 2½ English miles; ನಾಲ್ಕು ಹರದಾರಿ G.; My.). 3, grammatical construction. 4, application of the thoughts: directing the thoughts to one point, concentration of the mind, abstraction (Sk.);—devising, contriving, inventing (B. 5, 227; Mhr. ಯೋಜನಾ). ಯೋಜನ ನಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಕೂಡದಿದ್ದರೂ ಭೋಜನದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ.—ಭೋಜನ ಅನ್ದರೆ ಯೋಜನ ಹೋದೇನು ಅನ್ದ ಹಾಗೆ (Prvs.).

ಯೋಜನಗನ್ಧಿ yôjana-gandhi. A woman whose fragrance extends for a yôjana: Satyavatî, the wife of Šantanu (Bh. 1, 2, 23; Sk. -ಧೆ).

ಯೋಜನವಲ್ಲಿ yôjana-valli. *Bengal madder, Rubia munjista.*

ಯೋಜನಸ್ತನಿ yôjana-stani. N. of a female demon (J. 16, 35. 36. 41).

ಯೋಜಿತ yôjita. Joined, united, etc. See ಸಂ-.

ಯೋಜಿಸು yôjisu. (= ಯೋಚಿಸು). To yoke to, to put to, to join; to bestow upon (Čpr. 4, 3. 60; 7, 3; Abh. P. 3, 146). 2, to deliberate, etc. (Bp. 3, 68; 51, 30). 3, to approve, to assent to, to permit, to grant (ಅನುಮತ Šmd. Dh.).

ಯೋಜ್ಯ yôjya. To be joined; fit to be applied; to be appointed; to be made use of or employed; etc. See ಪ್ರ-.

ಯೋತ್ರ yôtra. (= ಯೋಕ್ತ್ರ). *A tie, a band, a cord, a rope.* etc. (ಕಣ್ಣಿ, ಹಗ್ಗ, ಬನ್ಧ Mr. 371).

ಯೋದ್ಧೃ yôddhṛi. *A fighter, a warrior, a soldier, a combatant.*

ಯೋಧ yôdha. (= ಜೋದ). *A warrior, a soldier.*

ಯೋಧಕ yôdhaka. = ಜೋದಕ, ಯೋಧ. (My.; ಕಾದುವವನು G.).

ಯೋಧನ yôdhana. Fighting, battle, strife. See ದು-.

ಯೋಧಸಂರಾವ yôdha-saṁrâva. *Challenging to battle, mutual defiance of combatants.*

ಯೋಧ್ಯ yôdhya. Fit to be fought, to be overcome in battle, conquerable. Feminine: ಯೋಧ್ಯೆ; see ಅ-.

ಯೋನಿ yôni. *The womb, the uterus, the matrix, the vulva, the vagina; the female organs of generation* (ಪುಟ್ಟ Šm. 78);—any place of birth;—*birth, origin, source;*—family, race, stock, caste.

ಯೋನಿಜ yôni-ja. Born or produced from the womb, viviparous (Bp. 2, 10; 54, 26).

ಯೋಷಿತ್ yôshit. *A woman; a wife.*

ಯೋಷಿತೆ yôshitĕ. *A woman; a wife.*

ಯೋಷೆ yôshĕ. *A woman; a wife.*

ಯೌಕ್ತಿಕ yauktika. (fr. ಯುಕ್ತಿ). A king's companion or associate (= ನರ್ಮಸಚಿವ). (R.).

ಯೌಗಿಕ yaugika. (fr. ಯೋಗ). Useful, applicable;—proper, customary, usual;—*suiting the derivation, agreeing with the etymology, derivative;*—relating to the yôga.

ಯೌತಕ yautaka. Property given at marriage, a woman's dowry, *a nuptial gift, presents made to a bride at her marriage by her father and friends,* also to the bridegroom.

ಯೌತವ yautava. = ಪೌತವ. *Measure in general.*

ಯೌವತ yauvata. (fr. ಯುವತಿ). *An assemblage of young women.*

ಯೌವತರತ್ನ yauvata-ratna. A number of girls that resemble precious stones (Čpr. 7, 128).

ಯೌವನ yauvana. (fr. ಯುವ, ಯುವನ್). = ಜವ್ವನ, ಯವ್ವನ. Juvenile;—*youth, youthfulness, the prime of life, the bloom of youth, puberty, manhood.* ಚನ್ತೆಯೇ ಮುಪ್ಪು, ಸನ್ತೋಷವೇ ಯೌವನ.—ಯೌವನ ಕುನ್ದಿದರೂ ಗಂಡರ ಬಿಡರು (Prvs.).

ಯೌವನಮದ yauvana-mada. The pride of youth (My.).

ಯೌವನಶ್ರೀ yauvana-śrî. The beauty of youthfulness (Čpr. 2, 19).

ಯೌವನಾವಸ್ಥೆ yauvana-avasthĕ. The state of youth, youthfulness, puberty (My.).

ಯೌವನಾಶ್ವ yauvanâśva. (fr. ಯುವನಾಶ್ವ). A son of Yuvanâśva: Mândhâtṛi, and others (J. 2, 34. 36; 8, 34).

ಯೌವನಿ yauvani. (ಯೌವನೆ at the end of compounds). = ಜವ್ವನಿ, ಜವ್ವನೆ, ಯುವ್ವನೆ. A young woman.

ಯೌವನಿಕ yauvanika. = ಜವ್ವನಿಗ, ಯುವ್ವನಿಗ. A youth, a young man (Grj. 2, after 106).

Digitized by Google

ಯೌವನೋನ್ಮತ್ತೆ yauvana-unmattĕ. A female intoxicated on account of her youth (Čpr. 8, after 4).

ಯೌವರಾಜ್ಯ yauva-râjya. (fr. ಯುವರಾಜ). The rank or office of an heir-apparent; his rights and privileges, right of succession to the kingdom (Čpr. 2, 41; 4, after 88).

ಯೌವರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕ yauvarâjya-abhishêka. Consecration for the official duties of an heir-apparent (Čpr. 2, 54).

ರ್ R

ರ್ r. The forty-seventh letter of the Alphabet (Šmd. 12. 21). It is the final of many words (58), becomes ಲ್ (42), ಳ್ (42). ಮ್ (248), ನ್ (281), arises from ಱ್ (50), and ಡ್ (in ಅರೆ = ಅಡೆ, ಒಡೆ), is occasionally dropped when arisen from ಱ್ (see *e. g.* ಬದುಕು 1, etc.), and in the *present* language represents also ಱ್.

ರ ra. The letter ರ pronounced with a short a, as is generally done at school.

ರ ra. N. of a metrical foot (Ch.; Mr. 349). 2, the number 2 (Mr. 349).

ರಂಹಸ್ ramhas. *Speed, velocity;* eagerness, impetuosity.

ರಂಹಸ ramhasa. = ರಂಹಸ್. (ಜವ, ರಯ, etc., ಓಟ Mr. 273).

ರಕಮು rakamu. An item or article (of an account); an amount (of money); an appointed quantity: a dose; a piece (My.; B. 5, 264; Mhr., H.). — ರಕಮುವಾರು. Article by article, piece by piece (My.; Mhr., H.).

ರಕಾರ ra-kâra. The letter or syllable ರ (Šmd. 11).

ರಕುತ rakuta. Tbh. of ರಕ್ತ. (Râm. 3, 6, 56; Bh. 8, 22, 46; Si. 204. 427; My.).

ರಕ್ಕ rakka. Tbh. of ರಕ್ಷೆ. See ರಕ್ಕಸಂಕಲೆ. 2, Tbh. of ರಕ್ಷ; see ಅಂಗ-.

ರಕ್ಕಸ rakkasa. Tbh. of ರಾಕ್ಷಸ. (Šmd. 356; Kk. 11*a*; ಪುಣ್ಯಜನ Hlâ.; ಅಮರ್ದುಣಿವಗೆಯ Kk. 56; ಶುಕ್ರಗುರುವರ, ಮುಬ್ಬಿಗ, ಅಸುರ Šm. 9; ಬಲಿ 108). — ರಕ್ಕಸಗಂಗ. See Ch. s. ಅಜಿತಸೇನ. — ರಕ್ಕಸದಲೆ. -ತಲೆ. The head of a râkshasa (Râm. 3, 6, 56). — ರಕ್ಕಸವೇರ. The enemy of the rakkasas: Vishṇu (ಉಪೇನ್ದ್ರ Kk. 7). — ರಕ್ಕಸರೋಜ. -ಓಜ. Šukra (ಶುಕ್ರ, ಅಸುರ ಗುರು Šm. 17). — ರಕ್ಕಸವಗರಣ. -ಪಗರಣ. Tbh. of ರಾಕ್ಷಸ ಪ್ರಕರಣ (Šmd. 380). — ರಕ್ಕಸವಗೆಯು. -ಪಗೆಯು. Vishṇu (ಹರಿ Čt. II, 4; ಉಪೇನ್ದ್ರ Šm. 6). — ರಕ್ಕಸವಡೆ. -ಪಡೆ. An army of râkshasas (Abh. P. 13, after 126). — ರಕ್ಕಸವಲಗೆ. -ಪಲಗೆ. The shield of a râkshasa (Râm. 3, 6, 41). — ರಕ್ಕಸವೇರ. -ಬೇರ. = ರಕ್ಕಸವೇರ. (ವಿಷ್ಣು Šs.).

ರಕ್ಕಸಂಕಲೆ rakka-sankalĕ. Tbh. of ರಕ್ಷಾಶೃಂಖಲ (Šmd. 376).

ರಕ್ಕಸಿ rakkasi. (Šmd. 49. 287). Tbh. of ರಾಕ್ಷಸಿ. (Bp. 40, 52; J. 16, 35). ರಕ್ಕಸಿಯ ಕತ್ತಿಗೆ (ಡಾಕಿಣಿ Šmd. II). ರಕ್ಕಸಿಯ ಕತ್ತಿ (ಡಾಕಿನಿ Kk. 81).

ರಕ್ಕೆ rakkĕ. Tbh. of ರಕ್ಷೆ (Šmd. 346; ಕಾಪು Čt. I, 84). See ಅಂಗ-, ಜೀವ-, ಪಕ್ಕ-, ಪಾದ-. — ರಕ್ಕೆವಣಿ. -ಮಣಿ. Tbh. of ರಕ್ಷಾಮಣಿ (Čt. II, 104).

ರಕ್ತ rakta. = ರಕುತ, ರಗತ, ರಗುತ. *Coloured, dyed, painted, tinged.* 2, *reddened, red;* red colour (ಅರುಣ, ಕೆಮ್ಪು Nn. 126; ಕೆಮ್ಪು Mr. 518). 3, *blood* (ನೆತ್ತರು Nn. 54. 126; ರುಧಿರ 518; ಕೆನ್ನೀರ್ Kk. 40). 4, *saffron* (ಕಾಶ್ಮೀರ, ಕುಂಕುಮದ ಹೂವು 126; ಕುಂಕುಮ 518). 5, affected by passion, impassioned, passionately fond of;—passion, love (ಮೋಹ 126; ಅನುರಾಗ 518). 6, loving, dear, beloved. 7, lovely, pleasant, sweet. 8, copper. 9, vermilion. 10, cinnabar. ಬಂಗಾರದ ಕತ್ತಿಯಾದರೆ ರಕ್ತ ಬಾರದೇ? (Prv.). ರಕ್ತದ ಮಡು (Si. 295). — ರಕ್ತ ಉಗು. Blood to issue (Bp. 57, 75). — ರಕ್ತಕೊಡಗೆ. Free land granted by a ruler to a brave soldier who has risked his person in battle, or if he has bled for him, to his family (My.). — ರಕ್ತದ ಹೊನ್ನೇ ಮರ. = ಹೊನ್ನೆ ಮರ (Z.). — ರಕ್ತ ಪರಿ. Blood to flow or stream (Rûv. 13, after 96). — ರಕ್ತ ಸುರಿ. Blood to flow (Bp. 46, 22; 57, 60; C.).

ರಕ್ತಕ raktaka. Red, etc. 2, *the plant Pentapetes phoenicea.*

ರಕ್ತಕಣ್ಠಿಕೆ rakta-kaṇṭhikĕ. A woman with a sweet voice (Čpr. 3, after 96).

ರಕ್ತಕಮಲ rakta-kamala. A red lotus-flower (My.).

ರಕ್ತಕಾಸ rakta-kâsa. Cough attended with spitting of blood (My.).

ರಕ್ತಕುಷ್ಠ rakta-kushṭha. Red leprosy (My.).

ರಕ್ತಕುಸುಮ rakta-kusuma. A morbid issue of blood from the yôni (My. as an adopted term).

ರಕ್ತಚನ್ದನ rakta-čandana. *Red sandal, Pterocarpus santolinus* L. f.

ರಕ್ತಚ್ಛದ rakta-ô-čhada. Red-winged: N. of a bird (ಪಿಕ್ಕಿಳಿ Mr. 175).

ರಕ್ತತೆ raktatĕ. Redness;—the state of being affected by passion, affection (Kâvy. V, 35).

ರಕ್ತಧಾರೆ rakta-dhârĕ. A stream of blood (Rûv. 13, 96).

ರಕ್ತಪ rakta-pa. Blood-drinking;—a râkshasa. See ರಕ್ತಪೆ.

ರಕ್ತಪಕ್ವ rakta-pakva. Blood-ripeness, pus. See ಕೀ 2.

ರಕ್ತಪದಿ rakta-padi. A species of plant (ಶೀಘ್ರಿ, ಹತ್ತಿದರೆ ಮುರುಟುಹಂ Mr. 145).

ರಕ್ತಪವಳ rakta-pavaḷa. = ರಕ್ತಬಾಳ. (My.).

ರಕ್ತಪಾನ rakta-pâna. The drinking of blood (J. 2, 60).

ರಕ್ತಪಾಯಿ rakta-pâyi. Blood-drinking;—a bug. (R.).

ರಕ್ತಪುಷ್ಪ rakta-pushpa. A red flower (My.). 2, red-flowered: N. of various plants.

ರಕ್ತಪೆ rakta-pĕ. *A blood-sucker, a leech.*

ರಕ್ತಫಲೆ rakta-phalĕ. *The plant Momordica monadelpha* Roxb. (ತೊಣ್ಡೇ ಬಳ್ಳಿ G.).

ರಕ್ತಬಾಳ rakta-bâḷa. Gum-myrrh (ಗನ್ಧರಸ, ಗೋಪ, ರಸಗನ್ಧ G.; My.).

ರಕ್ತಭೇದಿ rakta-bhêdi. The dysentery (My.).

Digitized by Google

ರಕ್ತಮಣ್ಡಲ rakta-maṇḍala. A large red-ringed snake, the bite of which causes putrification of the blood (My.).

ರಕ್ತಮೇಹ rakta-mêha. Passing of blood in the urine, bloody urine (My.; G. 425).

ರಕ್ತಶಾಲಿ rakta-śâli. *Red rice, Oryza sativa.*

ರಕ್ತಶ್ಯಾಮ rakta-śyâma. *Dark-red.*

ರಕ್ತಸಂಕೋಚ rakta-saṅkôca. Safflower. (ಕುಂಕುಮ G.).

ರಕ್ತಸನ್ಧ್ಯಕ rakta-sandhyaka. *The flower of the red water-lily, Nymphaea rubra.*

ರಕ್ತಸರೋರುಹ rakta-sarôruha. *A red lotus.*

ರಕ್ತಾಕ್ಷ rakta-aksha. Red-eyed;—*a male buffalo.*

ರಕ್ತಾಕ್ಷಿ rakta-akshi. A buffalo (ಕೋಣ Mr. 162). 2, the fifty-eighth year in the cycle of sixty (My.).

ರಕ್ತಾಂಗ rakta-aṅga. Red-bodied;—a bug;—*a species of plant* (= ಕಾಮ್ಪಿಲ್ಲ).

ರಕ್ತಾಂಗಿ rakta-aṅgi. The plant Rubia munjista (ಮಂಜಿಷ್ಠೆ, etc. Mr. 139, one MS. ರಕ್ತಾಂಗಿ).

ರಕ್ತಾತಿಸಾರ rakta-atisâra. The dysentery (My.).

ರಕ್ತಾಮ್ಬರ rakta-ambara. A red garment (J. 8, 46).

ರಕ್ತಾರ್ಜುನ rakta-arjuna. The tree Terminalia arjuna (ನ ಡೀಸರ್ಜ, ಅರ್ಜುನ, etc., ತೋರಮತ್ತಿ, ಕೆಮ್ಪುಮತ್ತಿ Si. 132).

ರಕ್ತಿ rakti. Pleasingness, loveliness;—affection, attachment, devotion. See ಅನು-, ವಿ-, ಸು-; Bp. 18, 97; 26, 24.

ರಕ್ತೆ raktĕ. The red one: *one of the seven tongues of fire.*

ರಕ್ತೇಕ್ಷಣ rakta-îkshaṇa. A man who has red eyes (from wrath, My.).

ರಕ್ತೋತ್ಪಲ rakta-utpala. *The blossom of the red water-lily, Nymphaea rubra.*

ರಕ್ತೋದನ rakta-ôdana. Red boiled rice (for a bali, Bh. 1, 7, 19).

ರಕ್ತೋದೆ rakta-udĕ. ರಕ್ತೋದಾ. A (female) river that has red water (Čpr. 1, after 81).

ರಕ್ಷ raksha. = ರಕ್ಕ No. 2. A guard, a protector.

ರಕ್ಷಃಸಭ rakshas-sabha. *An assemblage or multitude of rákshasas.*

ರಕ್ಷಕ rakshaka. Who, or what, guards, watches, takes care of, protects, saves, keeps, or tends; a guardian, a protector, etc. (ಕಾಪಾಡುವವನು G.; Bp. 10, 41; 28, 64; My.). ಪಕ್ಷಾ ಮಾಡುವವ ರಕ್ಷಕನಾದಾನೇ? (Prv.).

ರಕ್ಷಣ rakshaṇa. The act of guarding, watching, tending, caring for, protecting, preserving, maintaining, or saving; a guardian, etc. See ಪಾದ-; ಪಿತ್ರ-; ಕಾ, ಸಲಪು, ಸಾಕು 2.

ರಕ್ಷಣೆ rakshaṇĕ. = ರಕ್ಷಣ. (ಕಾಪಾಡುವಿಕೆ G.; My.). ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ಭಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಲ್ಲ.—ಪ್ರಾಣಿಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಗೆನ್ನ, ಗೋಣಿ ಉಟ್ಟರೆ ಆದೀತೇ? (Prvs.).

ರಕ್ಷಸ್ rakshas. *An evil being or demon, a rákshasa.*

ರಕ್ಷಾಪತ್ರ rakshâ-patra. A blank leaf at the beginning and end of a book to protect it, a book-cover (My.; ಪುಸ್ತಕದ ಮೇಲಿನ ಕಾಗದ, ಕವರ G.).

ರಕ್ಷಾಬನ್ಧ rakshâ-bandha. The binding of a twist of thread around the wrist as a preservative (against evil spirits, etc.), done on particular occasions (as marriage, sacrifice, investiture with the sacrificial cord, etc. My.).

ರಕ್ಷಾಮಣಿ rakshâ-maṇi. = ರಕ್ಕೆಮಣಿ. A jewel worn as a preservative (against evil spirits, etc.). 2, (a man who is) a jewel of protection (Abh. P. 10, 84).

ರಕ್ಷಾಶೃಂಖಲ rakshâ-śriṅkhala. = ರಕ್ಕಸಂಕಲೆ. A chain worn as a preservative.

ರಕ್ಷಿ rakshi. *A guardian, a protector, a defender, a guard.*

ರಕ್ಷಿಣಿ rakshiṇi. A protectress (A.).

ರಕ್ಷಿತ rakshita. *Guarded, protected, taken care of, preserved, maintained, kept, saved from* (ಕಾಯಲ್ಪಟ್ಟ, ಕಾಪಾಡಿದ G.). Feminine ರಕ್ಷಿತೆ (J. 5, 52).

ರಕ್ಷಿತೃ rakshitṛi. *One who guards or protects, a guardian,* etc.

ರಕ್ಷಿವರ್ಗ rakshi-varga. *A body-guard.*

ರಕ್ಷಿಸು rakshisu. To guard, to take care of, to protect, to preserve, to save, to keep, to maintain, to tend, to govern (ಪಾಲನೆ Śmd. 717; ಕಾಪಾಡು G.; C.). ರಕ್ಷಿಸುವುದು (= ಪರಿಪಾಲನೆ Nn. 113); ರಕ್ಷಿಸುವವನು (ಅಕ್ಷ, ಪೋಷಕ 37). ರಕ್ಷಿಸಿ or ರಕ್ಷಿಸಿಕ್ಕೆ (Śmd. 270). See Śmd. 155, 264; Bp. 5, 67; 36, 36; 51, 49; 53, 48; 61, 50. 93; J. 11, 2; 13, 34; B. 4, 83.

ರಕ್ಷೀಕೃತ rakshî-kṛita. = ರಕ್ಷಿತ. (Čpr. 1, 101).

ರಕ್ಷೆ rakshĕ. = ರಕ್ಕೆ No. 1, ರಕ್ಕೆ. The act of guarding or protecting, protection, care, etc. 2, a preservative (against evil spirits, etc.): a piece of thread bound round the wrist, a mark made with ashes on the forehead, a mark made by cauterizing (My.); *ashes of cow dung* (ಕ್ಷಾರ, ಭಸ್ಮ, ವಿಭೂತಿ, etc., ಸಾಂಪ್ರ ಬೂದಿ Mr. 48), etc. See ಪಾದ-. — ರಕ್ಷೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To tie a preservative or amulet (Čpr. 6, 107). — ರಕ್ಷೆಬಳೆ. A ring worn on the right upper arm as an amulet (My.). — ರಕ್ಷೆಬೊಟ್ಟು. A round mark or spot of ashes, lamp-black, etc. put on the forehead to save one from fear, etc. (My.).

ರಕ್ಷೋಗಣ rakshas-gaṇa. A company of demons (J. 10, 4).

ರಕ್ಷೋಘ್ನ rakshas-ghna. Killing or destroying demons (J. 16, 39; 33, 40).

ರಕ್ಷ್ಣ rakshṇa. *Protection.*

ರಕ್ಷ್ಯ rakshya. Proper or worthy to be guarded, protected, taken care of, etc. (My.).

ರಗಡ ragaḍa. Abundance, profusion, masses, lots, heaps; press, throng (Mhr., H.; S. Mhr.).

ರಗತ ragata. Tbh. of ರಕ್ತ. (My.). — ರಗತಪಾಲ. = ರಕ್ತಪಾಲ. (Čb. 132).

ರಗಳೆ ragaḷĕ. Tbh. of ರಘಟೆ (Śmd. 31). A class of Mora feet metres (Čh., often used for inferior poetry and sportfully). 2, a vain word, vain words, gabble (R. 4, 198; My.; see ಬಡ-, ಗಡ-. 3, a long-continuing, never-ending business; lengthiness, prolixity (My.).

ರಗುತ raguta. Tbh. of ರಕ್ತ. (ಕೆನ್ನೀರ್, ನೆತ್ತರ್, ಶೋಣಿತ Sa. 44; My.).

ರಘಟೆ raghaṭĕ. = ರಗಳೆ. A class of Mora feet metres (Čh.).

ರಘು raghu. N. of a king who was the grandfather of Daśaratha and great-grandfather of Râmacandra (Râm. 1, 16, 23).

ರಘುಕುಲ raghu-kula. The race or family of Raghu (J. 18, 32. 45; 19, 22).

ರಘುಕುಲೋದ್ಭವ raghukula-udbhava. Râma (J. 19, 15).

ರಘುಜ raghu-ja. Râma (J. 6, 2).

ರಘುನನ್ದನ raghu-nandana. A descendant of Raghu, Râma (My.).

Digitized by Google

ರಘುನಾಥ raghu-nâtha. The leader of the Raghus: Râma (Bp. 31, 21; J. 18, 4. 46).

ರಘುಪತಿ raghu-pati. = ರಘುನಾಥ. (J. 18, 17. 44).

ರಘುರಾಮ raghu-râma. Râmačandra (Abh. P. 3, 152; Bp. 54, 39).

ರಘುವಂಶ raghu-vaṁśa. The race or family of Raghu. 2, N. of a poem (by Kâlidâsa) in honour of the race of Raghu (My.).

ರಘುವರ raghu-vara. Râma (J. 18, 15; 20 sum.).

ರಘುವೀರ raghu-vîra. Râma (J. 18, 7).

ರಘುಸುತ raghu-suta. = ರಘುನನ್ದನ. (Mr. 19).

ರಘೂದ್ವಹ raghu-udvaha. Râma (J. 19, 4; 20, 5).

ರಂಕ ranka. Niggardly, mean, indigent, poor, miserable, hungry; a beggar. 2, slow. (R.).

ರಂಕು ranku. *A species of deer or antelope, the spotted axis* (ಮರೆ Mr. 163). See ಜಲ-.

ರಂಕೆ raṅkĕ. = ರೆಂಕೆ, ರೊಂಕೆ q. v. The grunt of an ox (Sd., Tĕ.; Mhr. ರೇಂಕಣೇಂ, to grunt, as a buffalo).

ರಂಗ raṅga. = ರಂಗು. Colour, paint, hue. 2, *a place of public amusement or for dramatic exhibitions, a stage, an arena, a circus, a place of public contests.* 3, a place of assembly. 4, an assembly or assemblage of spectators. 5, a field of battle. 6, dancing, singing, acting, fun, frolic, pleasure. 7, *tin.* 8, Vishṇu (My.); N. (My.; B. 1, 15. 23). ರಂಗನ ಮುನ್ದೆ ಸಿಂಗನೇ? (Prv.). 9, splendour, brilliance, glow, and glitter; beauteousness or excellence of state (Mhr.; see ರಂಗು). 10, devotion, love, see ಸು-. — ರಂಗಮ್ಪುಗು. -ಪುಗು. To enter an arena, etc. ರಂಗಮ್ಪೊಕ್ಕಂ (Šmd. 200). — ರಂಗಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. N. (My.). — ರಂಗಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (My.).

ರಂಗನಾಥ raṅga-nâtha. Vishṇu (My.); N.

ರಂಗನಾಯಕ raṅga-nâyaka. = ರಂಗನಾಥ. (My.). — ರಂಗನಾಯಕಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. Lakshmî (My.).

ರಂಗನಾಯಕಿ raṅga-nâyaki. Lakshmî (My.).

ರಂಗಭೂಮಿ raṅga-bhûmi. A palaestra, an arena, a circus, a theatre (My.; ನೈಪಥ್ಯ G. sic!).

ರಂಗವಲಿ raṅga-vali. = ರಂಗವಲ್ಲಿ No. 2, etc. (ಕಡೆ, ಪೂವಲಿ Šs.; ಕಡೆಯ Kk. 26; Čpr. 4, 42; V. 14, 51). ಅವಿರಲಮಾಗಿ ತಳದ ಕುಂಕುಮಜಲದ ಚಳೆಯದೊಳ್ ಅದಾರ ಬಗೆಗಂ ಮಾಸರಂ ಆದ ನಾಗಕೇಸರದ ರಚದ ರಂಗವಲಿ (Čpr. 7, after 92).

ರಂಗವಲ್ಲಿ raṅga-valli. = ರಂಗವಲಿ, ರಂಗವಾಲಿ, ರಂಗೋಲೆ. A kind of plant used at sacrifices (Sk.). 2, ornamental lines and figures drawn with various powders on the floor, the walls, in front of the house, on the floor before an idol, etc. (Šiv. 5, after 57).

ರಂಗವಾನ್ raṅga-vân. Šukra, the preceptor of the daityas (ಅಸುರಗುರು, etc., ಶುಕ್ರ Mr. 38).

ರಂಗವಾಲಿ raṅga-vâli. = ರಂಗವಲ್ಲಿ No. 2. ವೃಕ್ಷಂ ಲತೆ ಸ್ವಸ್ತಿಕಂ ಪದ್ಮರೇಖೆ ಗೃಹಲಕ್ಷಣಮೆನಿಪ್ಪ ಬನ್ಧಂ ರಂಗವಾಲಿಯಕ್ಕು (Mr. 201). See Bp. 4, 54; 6, 20; 9, 20; 12, 13; 19, 69; 41, 21; 27, 14; J. 17, 28.

ರಂಗಸ್ವಾಮಿ raṅga-svâmi. Vishṇu, Krishṇa; N. (My.). ಅಗ ಭೋಗಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ರಂಗಸ್ವಾಮಿ, ಸತ್ಯಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ಗಂಗಾಧರೇಶ್ವರ (Prv.).

ರಂಗಳಿಸು raṅgaḷisu. To press and rub fine, as small articles, with the fingers on the palm of the hand (My.; Mhr., H. ರಗಡಣೇಂ).

ರಂಗಾಜೀವ raṅga-âjîva. *A painter.* 2, an actor.

ರಂಗಾರೆ raṅgârĕ. A dyer (C.; Mhr., H.).

ರಂಗಿ raṅgi. Lakshmî; N. (My.; B. 1, 22). 2, colouring, dyeing, painting; passionate; attached to, finding enjoyment in; etc. See ಸುರಂಗಿದ.

ರಂಗಿಣಿ raṅgiṇi. The indigo shrub, Indigofera tinctoria Lin. (ನೀಲಿ Mr. 131). 2, a scandent thorny shrub, Asparagus racemosus Willd.

ರಂಗಿಸು raṅgisu. (Šmd. 22). To be coloured, to redden; to have the passions or feelings roused, to be excited (Bp. 26, 12).

ರಂಗು raṅgu. Tbh. of ರಂಗ. Colour, paint, hue (My.);—redness;—beauty; splendour (ಕಾನ್ತಿ Šm. 83; V. 5, 69);—pleasantness, agreeableness, pleasure (ರಮ್ಯ 83);—ಒಲಪು (83). — ರಂಗುದುಟಿ. -ತುಟಿ. (Šm. 118). A red lip. — ರಂಗುಮಹಲು. A saloon, a drawing-room, a banqueting-room (Mhr. ರಂಗಮಹಾಲ; R.). — ರಂಗುಮಾಣಿಕ. A splendid ruby (J. 8, 45). — ರಂಗುವರಲ್. -ಪರಲ್. A ruby (see s. ಕಿಕ್ಕಡಿ 1). — ರಂಗುವಾಲ. -ಮಾಲ. (ಅರಿಷ್ಟ, ಕ್ಷೇನಿಲ, ಅರಟಾಳದ ಗಿಡವೆನ್ನಲೂ ಅನ್ನುವರು Si. 128).

ರಂಗೋಲೆ raṅgôlĕ. Tbh. of ರಂಗವಲ್ಲಿ. Ornamental lines and figures, etc. (My.; Mhr. ರಾಂಗೋಳೀ). ರಂಗೋಲಿ ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ಹೊಂಗರಕನ ಕೆತ್ತೆ ತೆಗೆಯಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದೇ?— ಚಾಪೇ ಕೆಳಗೆ ಒಬ್ಬ ತೂರಿದರೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ರಂಗೋಲೇ ಕೆಳಗೆ ತೂರಿದ (Prvs.).

ರಚನಾತಿಶಯ račanâ-atiśaya. Eminence of formation or composition (Kâvy. IV, 1, 2).

ರಚನೆ račanĕ. ರಚನಾ. Making, forming, fabricating, building, formation, creation, arranging, preparing (J. 5, 2; 27, 7);—(orderly and becoming) arrangement, disposition, preparation, performance, accomplishment, fabrication;—*dressing or decorating of the hair;* embellishment (ಬಣ್ಣ Čt. I, 74); *stringing flowers or garlands* (ಸನ್ದರ್ಭ, ಶ್ರನ್ಥನ, ಗುಮ್ಫ, ಗ್ರನ್ಥನ Mr. 425); *the arrangement of troops* (ವ್ಯೂಹ Nn. 108); *arranging of the parts of a literary composition, composition, etc.;*—a literary production. ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾದರೂ ವಚನದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ (Prv.). — ರಚನೆವೆಡ್. -ಪೆಡ್. To be arranged in a proper manner (Čh. v. 339).

ರಚಯಿಸು račayisu. = ರಚಿಸು. (Čh. v. 1).

ರಚಿತ račita. Made, formed, fabricated, produced, contrived, planned, arranged, composed; adorned, etc. (Čh. v. 1. 233; Kâvy. IV, 1, 5; Čpr. 2, 59; Bp. 1, 52; ರಚಿಸಲ್ ಪಟ್ಟ Šmd. 93 Cm.).

ರಚಿಸು račisu. To make, to form, to construct, to compose, to array, etc. (Bp. 9, 6; 53, 29; J. 5, 20; 12, 10; 33, 33; My.).

ರಜ್ಜೆ raččĕ. (fr. ಅರಚು & ಅರಿಚು). = ರಟ್ಟು 2. Crying aloud (of children), noisy and abusive clamour (of bad women, My.). **2,** report, publication, betraying, divulging a secret, bringing before the public (Tĕ. ರಚ್ಚ, ರಟ್ಟಡಿ, ರಟ್ಟು, ಬಟ್ಟು; ರದ್ದಿ, ರವ್ವೆ, ಬಿವ್ವೆ, ಬಿಕ್ಕ; Tĕ. ಎರುಗಿಂಚು, to tell, publish; T. ಅರಬ್ಬು, to sound; ಅರಿಕೈ, a word; see ರಟ್ಟಡಿತನ, ರಪ್, ರವಳಿ, ಹರಟೆ). — ರಜ್ಜೆಗೆಲೆ. -ಕೆಲೆ. To vociferate abusively (Sâ. 98). — ರಜ್ಜೆ ಮಾಡು. To cry aloud, to scream (as a

Digitized by Google

child, My.). 2, to vociferate abusively; to abuse (My.). — ರಜ್ಜವಾತು. -ಮಾತು. Report, defamation, scandal (ಜನವಾದ, ಜನಶ್ರುತಿ, ವಿಗಾನ, ವಚನೀಯತೆ, etc. Hlâ.).

ರಜ್ raj. = ರಜ್ಜು. (Šmd. 106; *cf.* ಸ್ರಜ್).

ರಜ raja. = ರಜಸ್, q. v. (ಪರಾಗ Hlâ.; Mr. 108; ಧೂಳು Nn. 69; ರೇಣು, ಧೂಳಿ, -ಗುಣ, ಗುಣಭೇದ, -ಅರುಣ, ಕೆಮ್ಮು Nn. 90). 6, a particle (of metal, earth, etc.; My.; B. 4, 105; Mhr.). ಹೂವಿನ ರಜ (ರಜಸ್ Hlâ.).

ರಜಕ rajaka. *A washerman* (ಬಲಿ, ಅಸಗ, o. r. ಅಗಸ Nn. 16).

ರಜಕಿ rajaki. A washerwoman (ಅಗಸಗಿತ್ತಿ G.; My.).

ರಜತ rajata. *White,* silver-coloured (ಸಿತ, ಬಿಳಿದು Nn. 104). 2, *silver* (ಬೆಳ್ಳಿ 104; Nn. 44). 3, *gold.* 4, pure; pureness (ವಿಮಲ, ನಿರ್ಮಲ, ನಿರ್ಮಲತ್ವ 104). 5, *a pearl-ornament or necklace* (ಪಣ್ಣಿದ ಮೌಕ್ತಿಕ, ತೆತ್ತಿಸಿದ ಮುತ್ತು 104; ಸರ್ವ ಮಣಿಹಾರ Mr. 467). 6, N. of a particular mountain (ಧರಾಧರ, ಪರ್ವತಭೇದ 104).

ರಜತಗಿರಿ rajata-giri. Kailâsa (Bp. 44, 68; Č. Bp. 47, 4); N. of a particular mountain (Č. Bp. 47, 12). *Cf.* ರಾಜತಗಿರಿ, ರೌಪ್ಯಧರಣೀಧರ.

ರಜತದ್ಯುತಿ rajata-dyuti. Hanumat. (R.).

ರಜತಪರ್ವತ rajata-parvata. Kailâsa (Bp. 34, 19).

ರಜತಪ್ರಸ್ಥ rajata-prastha. Kailâsa. (R.).

ರಜತಭಸ್ಮ rajata-bhasma. Calcined silver (My.).

ರಜತಶೈಲ rajata-śaila. Kailâsa (Bp. 10, 16; 44, 37).

ರಜತಾಚಲ rajata-aĉala. = Kailâsa (Bp. 24, 65; 27, 6).

ರಜತಾಚ್ಛತೆ rajata-aĉchatĕ. Brightness of silver (Čpr. 6, 4).

ರಜತಾದ್ರಿ rajata-adri. Silver-mountain: N. of a particular mountain (ಬೆಳ್ಳಿವೆಟ್ಟು, ಪಿಂಜರಿವೆಟ್ಟು Šm. 10; Abh. P. 12, 11); Kailâsa (J. 5, 35).

ರಜನ rajana. Colouring, dyeing. See ಮಜಾ-.

ರಜನಿ rajani. ರಜನೀ. *Night.* 2, Durgâ. 3, *a species of plant* (= ಜತುಕೃತ್). 4, the long-rooted turmeric, Curcuma longa Lin. (ಹರಿದ್ರೆ, etc., ಅರಿಸಿನ Mr. 130).

ರಜನಿಕರ rajani-kara. Night-maker: *the moon.*

ರಜನಿವರ್ಣ rajani-varṇa. Yellow colour (ಪೀತ, ಹರಿದ್ರ Mr. 444).

ರಜನೀಕರ rajanî-kara. = ರಜನಿಕರ. (Bp. 5, 32).

ರಜನೀಚರ rajanî-ĉara. The moon. 2, a râkshasa (My.). 3, a thief. 4, an owl, a bat, etc.

ರಜನೀಚಾರಿ rajanî-ĉâri. = ರಜನೀಚರ. (Râv. 11, 74).

ರಜನೀಪತಿ rajanî-pati. The moon (My.).

ರಜನೀಪಾಲ rajanî-pâla. The moon (My.).

ರಜನೀಮುಖ rajanî-mukha. Beginning of night: *evening, nightfall.*

ರಜನೀಶ rajanî-îśa. = ರಜನೀಪತಿ. (Šév. 1, 83).

ರಜನೀಶಕೋಟೀರ rajanîśa-kôṭîra. Šiva (J. 15, 28).

ರಜನೀಸಂಚರ ralanî-sañcara. = ರಜನೀಚಾರಿ. (Râv. 11, 78).

ರಜಪುತ್ರ rajaputra. Tbh. of ರಾಜಪುತ್ರ. A Rajpoot (My.; Tĕ.; B. 4, 40; Mhr. ರಜಪುತ). ರಜಪುತ್ರನಾದರೂ ಅಜನ ಬರಹ ವಿಾ ಬ್ಯಾನೇ? (Prv.).

ರಜಪುಷ್ಪಿ raja-pushpi. See ಅವರೆ No. 2.

ರಜಪೂತ rajapûta. = ರಜಪುತ್ರ. ರಜಪೂತಸ್ಥಾನ, Rajpootana (B. 4, 115).

ರಜಸ್ rajas. = ರಜ q. v., ರಜಸ್ಸು. Gloom, dimness, darkness. 2, *dust,* powder, any small particle of matter. 3, *the dust or pollen of flowers.* 4, the darkening quality (guṇa): *passion, foulness.* 5, *the menstrual excretion*

ರಜಸ್ವಲೆ rajas-valĕ. *A menstruating woman.*

ರಜಾ rajâ. Leave, permission. 2, leave of absence (My.; Mhr., H.).

ರಜಾಯಿ rajâyi. A quilt, a quilted garment (Mhr., H. ರಜಾಈ; ನೀಹಾರ G.).

ರಜೋಗುಣ rajas-guṇa. The quality rajas or passion (My.).

ರಜೋಮೂರ್ತಿ rajas-mûrti. Brahmâ (G.).

ರಜೋವಿಕೃತಿ rajas-vikriti. Perturbation of passion (Čpr. 4, 43).

ರಜೋಹರಣಧಾರಿ rajas-haraṇa-dhâri. *An ascetic, a pious man.*

ರಜ್ಜು rajju. = ರಜ್. *A rope, a cord, a string, a line* (ದಾಮ Šs.; ಸರವಿ Šm. 108). 2, a lock of braided hair, a braid. 3, N. of a particular constellation.

ರಜ್ಜುಕ್ರಿಯೆ rajju-kriyĕ. Rope-making. See ಹಮ್ಮು.

ರಂಜಕ rañjaka. 1. Colouring, dyeing. 2, causing affection or passion, exciting love or pleasure, gladdening, rejoicing, pleasing (see ಮನೋ-). 2, red sandal (ರಕ್ತಚಂದನ G.).

ರಂಜಕ rañjaka. 2. Priming-powder (Mhr., H.; My.; Br.; T. ಇರಂಜಗ). 2, the match of a rocket (Mhr., H.). 3, the train of powder to a mine (My.; Mhr., H.). ರಂಜಕದ ಕಡ್ಡಿ or ರಂಜಕದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ, the match of a rocket (My.).

ರಂಜನಿಗೆ rañjanigĕ. A large jar for keeping sandal-paste, perfumed water, musk, etc. in (Bh. 1, 12, 16; Râm. 1, 18, 9; 6, 55, 32; Mhr. ರಾಂಜಣ).

ರಂಜನ rañjana. Colouring, dyeing. 2, exciting passion or love; exhilerating, delighting, rejoicing, giving pleasure; conciliating, befriending. See ಮನೋ-. 3, *red sandal-wood.*

ರಂಜನಿ rañjani. *The indigo plant.*

ರಂಜನೆ rañjanĕ. = ರಂಜನ. Decoration (ರಚನೆಯ ಪರಿಕರ G. I, 63). 2, a female of beautiful form or qualities. ರಚಿತರಂಜನೆ (Prll. 3, 10).

ರಂಜಿತ rañjita. Coloured, dyed, tinted; — made splendid, adorned, beautiful (Râv. 6, after 17). 2, affected, moved; — highly delighted.

ರಂಜಿಸು rañjisu. To be coloured. 2, to shine, to be splendid; to appear (Šmd. 397); to be beautiful, to look beautiful or handsome (ಶೋಭೆ Šmd. Dh.; Čpr. 1, 79; Abh. P. 3, 152; Č. Bp. 11, 5; Râv. 2, 11; 6, 9; Šév. 1, 54. 74. 76; J. 4, 5; 8, 22. 46; 33, 18). ರಂಜಿಸ್ಯಂ (Šmd. 268). 3, to be affected or moved, to have the passions of feelings roused, to be excited, etc. (ರಾಗ Šmd. Dh.). 4, to be pleased or delighted with. 5, to cause to shine, etc. (Bp. 61, 79).

ರಟತ್ raṭat. (Šmd. 100). Shouting, yelling, crying, calling out.

ರಟತ್ಕೋಕಿಲ raṭat-kôkila. (Šmd. 100). A crying cuckoo.

ರಟನ raṭana. Shouting, cry or shout of applause (Râv. 6, after 11).

ರಟಿತ raṭita. Screamed, shouted, etc.; a shout, a roar etc.

ರಟ್ಟಡಿತನ raṭṭaḍitana. Noisy and abusive clamouring (V. 28, 63; see Tĕ. s. ರಟ್ಟು).

Digitized by Google

ರಟ್ಟು raṭṭu. 1. (fr. ಎರಡು). Double (Tĕ. ರಟ್ಟ): a cloth woven with double thread, coarse, thick cloth (My.; M.; Tĕ. ರಟ್ಟು, ರಟ್ಟಮು; see ಗಂಜ-). 2, the cover of a book; its binding (My.).

ರಟ್ಟು raṭṭu. 2. = ರಟ್ಟಿ, q. v. (My.; Tĕ.; see Prv. s. ಸಂಸಾರ.

ರಡ್ಡಿ raḍḍi. See ಅಕ್ಕರಡ್ಡಿಗಡ.

ರಡ್ಡಿ raḍḍi. (Tbh. of ರಾಟ್). A king, a ruler: a Reddi, a petty baron, a title of a caste of Tĕlugu cultivators (who ruled the Tĕlugu country from A. D. 1125-1439, Br., and who at present still frequently are the head-men of villages, My.; Tĕ. ರಡ್ಡಿ, ರೆಡ್ಡಿ; T. ಇರಟ್ಟ, ಇರಟಿ).

ರಣ raṇa. 1. *Sound, noise.* 2. *battle, war, combat* (ಶಾಳೆಗ Nn. 155). 3, joy, delight. — ರಣಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. The darkness of battle, battle regarded as darkness (Abh. P. 13, 39). — ರಣಗಲಿ. -ಕಲಿ. A hero in war, a brave man (ಲೀಸಿಗ Ct. I, 41). — ರಣಗಾಳೆ. -ಕಾಳೆ. A straight war-trumpet (My.). — ರಣದವಕ. -ತವಕ. Eagerness for battle; noise and velocity (J. 12, 13). — ರಣದವಕಿಗ. -ತವಕಿಗ. A man who is eager for combat (Râm. 4, 3, 12). — ರಣದಾಗಡಿಗ. -ತಾಗಡಿಗ. A man who has ardour for combat (Bh. 3, 10, 51). — ರಣದಾಣಿಗ. -ತಾಣಿಗ. A man who stands firm in battle (Bh. 7, 17, 21). — ರಣದಾಯ. = ರಣವಾದ್ಯ. (My.). — ರಣಮುಯ್ಯಾರ. A kind of demons that frequent battle-fields (Bh. 5, 9, 70). — ರಣವಾತು. -ಮಾತು. Battle-words: taunt in battle (Bh. 8, 23, 11). — ರಣಹದ್ದು. A vulture (C.). — ರಣಹಲಿಗೆ. A kind of war-drum (G. 45. 135). — ರಣಹಾಳೆಹದ್ದು. The Bengal vulture, Vultur bengalensis, and V. monarchus (Bd.). — ರಣಹೇಡಿ. A man who cowardly flies in battle (My.).

ರಣ raṇa. 2. = ಬಣ. Tbh. of ವ್ರಣ. (My.; Tĕ.; T. ಇರಣ). — ರಣವೈದ್ಯ. Tbh. of ವ್ರಣವೈದ್ಯ (My.).

ರಣದೋಹಳ raṇa-dôhaḷa. A man who has an ardent desire for battle (Čpr. 6, 29).

ರಣಧೀರ raṇa-dhîra. A man who is brave or bold in war (ತೋಲರತ್ತ Bhn. 25).

ರಣಬಾಲಕ raṇa-bâlaka. An inexperienced soldier, a recruit (Abh. P. 3, 47; 6, 84).

ರಣಭೂತ raṇa-bhûta. A demon that frequents battle-grounds (My.).

ರಣಭೂಮಿ raṇa-bhûmi. A field of battle (J. 24, 64; G. 426; B. 5, 55).

ರಣಭೇರಿ raṇa-bhêri. A military kettle-drum (My.).

ರಣಮಂಡಲ raṇa-maṇḍala. A field of battle (J. 12, 9; 24, 43).

ರಣಮುಖ raṇa-mukha. The front or van of battle (My.).

ರಣರಂಗ raṇa-raṅga. A field of battle (J. 8, 33; 12, 19).

ರಣರಣಕ raṇa-raṇaka. *Anxious regret for some beloved object, a longing, anxious desire.*

ರಣರಣಿಕೆ raṇa-raṇikĕ. = ರಣರಣಕ. (ಉತ್ಕಂಠೆ, ಉತ್ಕಲಿಕೆ, etc., ಆತುರ Mr. 446).

ರಣವಾದ raṇa-vâda. The siddhi to gain the victory (Bh.).

ರಣವಾದ್ಯ raṇa-vâdya. Martial music (My.).

ರಣವೀರ raṇa-vîra. A hero in war, a warrior (My.).

ರಣವೈದ್ಯ raṇa-vaidya. A military doctor (My.). 2, see s. ರಣ 2.

ರಣಶೂರ raṇa-śûra. = ರಣವೀರ. (My.).

ರಣಸಂಕುಲ raṇa-saṅkula. *The confusion or noise of a battle, a mixed or tumultuary combat, a melée.*

ರಣಾಗ್ರ raṇa-agra. The head or front of a battle (My.).

ರಣಾಂಕಣ raṇa-aṅkaṇa. = ರಣಾಂಗಣ No. 1. (J. 21, 13).

ರಣಾಂಗಣ raṇa-aṅgaṇa. A battle-place, a field of battle. 2, war, battle (ಬಲ, ಕಾಳೆಗ Nn. 14; ಘನ, ಸಂಗ್ರಾಮ, ಕಾಳೆಗ 15).

ರಣಾಜಿರ raṇa-ajira. Arena for fighting, a battle-field (Rśv. 6, after 17).

ರಣಾರಂಭ raṇa-ârambha. Commencement of a battle. See ಕೆಯ್ದೀಸು.

ರಣಾವನಿ raṇa-avani. = ರಣಭೂಮಿ. (J. 24, 40).

ರಣಿತ raṇita. Sounded, sounding, a sound (Čpr. 1, after 101).

ರಣೆ raṇĕ. A string, a rope (J. 28, 47; see Tbh. ಅಗ್ಗರಣೆ).

ರಣೋತ್ಸಾಹ raṇa-utsâha. Prowess in battle (J. 14, 2).

ರಂಟೆ raṇṭĕ. A small plough drawn by one pair of oxen (C.).

ರಂಡೆ raṇḍĕ. A widow (ವಿಧವೆ G.; My.);—a slut; a whore; an adulteress (My.). 2, *the plant Salvinia cucullata* Roxb. ರಂಡೆಗೆ ಗಂಡನಿಲ್ಲ, ಬಂಡೆಗೆ ನೀತಿಯಿಲ್ಲ.—ಬಂಡೆ ಹೊಡೆಯ ಬಹುದು, ರಂಡೆ ಮನಸು ಒಡೆಯ ಕೂಡದು (Prvs.). — ರಂಡೆಗಂಡ. A widow's husband (a word of abuse, My.). — ರಂಡೆಮಗ. A son born to a widow (a word of abuse, My.). — ರಂಡೆಮುಂಡೆ. A shorn wench; an adulteress (My.). ಉಂಡೆಯೇನೋ, ಗುಂಡಬಟ್ಟ? ಅಂದರೆ ಹೌದು, ಕಾಣೆ, ರಂಡೆಮುಂಡೆ! (Prv.).

ರಂಡೆತನ raṇḍĕtana. Widowhood (ವೈಧವ್ಯ G.).

ರತ rata. Pleased, delighted, satisfied; enamoured of; delighted with, taking pleasure in; intent on, addicted to; devoted to, occupied in, engaged in; inclined to, disposed; loved, beloved. 2, pleasure, joy (ಹರ್ಷ, ಹರುಷ Nn. 155). 3, *sexual union, coition* (ಕೂಟ, ಸುರತ 155). See ಅವ-, ಧಾರ್ಮ್ಮ-, ವಿ-.

ರತಕೂಜಿತ rata-kûjita. *Lascivious murmur.*

ರತನ ratana. Tbh. of ರತ್ನ. (My.).

ರತವ್ಯಾಹಾರ rata-vyâhâra. = ರತಕೂಜಿತ. (Čpr. 1, 126).

ರತಾಂತ rata-anta. N. of a vṛitta (Čh.). 2, end of coition (Čpr. 6, 86; Grj. 4, 89).

ರತಾರ್ಥಿ rata-arthi. *Wishing for sexual enjoyment.*

ರತಿ rati. 1. Pleasure, delight. 2, *love, affection, fondness* (Bp. 50, 72; 52, 1; 56, 8). 3, sexual passion; *sexual intercourse.* 4, a longing, anxious desire (ರಣರಣಿಕೆ, etc., ಆತುರ Mr. 446). *Rati, the wife of Kâma* (ಇಚ್ಛೆಗಾತಿ Kk. 8). 5, N. of the sixth kalâ of the moon. See ವಿ-; Kâvy. IV, 2, 14-16. 20. — ರತಿಗೆಡು. -ಕೆಡು. Affection to be destroyed or cease (Bp. 38, 31). — ರತಿಗೆಯ್. To love;—to have sexual intercourse (Bp. 42, 15).

ರತಿ rati. 2. The seed of Abrus precatorius used as a weight (B. 4, 174; My.; Br.; Mhr. ರತಿ).

ರತಿಕಾಲ rati-kâla. The time of coition (G. 385).

ರತಿದೇವಿ rati-dêvi. Rati, Kâma's wife (ಇಪ್ಪಾಣಿ, ರತಿ Nn. 28; ಚಲುವತಿ Čt. I, 91).

Digitized by Google

ರತಿಪ rati-pa. = ರತಿಪತಿ. (Bp. 40, 7).

ರತಿಪತಿ rati-pati. *Kâma.*

ರತಿಪ್ರಭು rati-prabhu. = ರತಿಪತಿ. (Mr. 22).

ರತೀಶ rati-îśa. Kâma (Grj. 8, 7; Bp. 3, 81; see ಚತು-).

ರತುನ ratuna. Tbh. of ರತ್ನ (Śmd. 336 Mdb.; My.). — ರತುನದಾಲಿ. -ತಾಲಿ. A plate ornamented with gems (Grj. 3, after 91).

ರತೋತ್ಕಂಠೆ rata-utkanthĕ. Longing for coition (Čpr. 8, 64).

ರತೋತ್ಸವ rata-utsava. Feast of sexual enjoyment (Čpr. 6, 86).

ರತ್ನ ratna. = ರತನ, ರತುನ, ರನ್ನ. *A jewel, a gem, a precious stone;* a pearl, coral (ಮಣಿ Śmd. Dh.; Śm. 96; Nn. 155; see ನವ-). 2, *anything valuable, any precious thing, anything excellent or best of its kind* (ಭಾಸುರತರ, ಒಪ್ಪುವ ಸ್ನಾಡು 155). 3, = ರತ್ನತ್ರಯ, q. v. (155). ರತ್ನ ಒಳ್ಳೇದಾದರೆ ಇದ್ದ ಠಾವಿನಲ್ಲೇ ಬೆಲೆಯಾಗುತ್ತದೆ (Prv.). — ರತ್ನಗಮ್ಬಳಿ. = ರತ್ನಕಮ್ಬಲ. (My.; B. 4, 164). — ರತ್ನಪಡಿ. Jewels, gems; jewelry (My.; see Prv. s. ರಾತ್ರಿಯು).

ರತ್ನಕಣ್ಠಿಕೆ ratna-kanthikĕ. = ಕಣ್ಠಿಕೆ. (Čpr. 2, 55).

ರತ್ನಕಮ್ಬಲ ratna-kambala. = ರನ್ನಗಮ್ಬಳಿ. A figured carpet (My.).

ರತ್ನಕವೀಶ್ವರ ratna-kavîśvara. The poet called Ratna or Ranna (Čpr. 1, 66).

ರತ್ನಗನ್ಧಿ ratna-gandhi. A shrub with showy red and yellow flowers, the peacock's pride, Caesalpinia pulcherrima Swartz (St. & Pl.). See ದೊಡ್ಡ-.

ರತ್ನಗರ್ಭ ratna-garbha. Containing jewels, etc.;—the sea. 2, Kubêra.

ರತ್ನಗರ್ಭೆ ratna-garbhĕ. *The earth.*

ರತ್ನತ್ರಯ ratna-traya. Three jewels or excellent things: accurate perception, complete knowledge, correct conduct (ರತ್ನ, ದರ್ಶನ ಜ್ಞಾನ ಚಾರಿತ್ರ ಎಮ್ಬ ರತ್ನತ್ರಯ Nn. 155).

ರತ್ನನಗರಿ ratna-nagari. N. of a town (J. 26, 3).

ರತ್ನನಾಯಕ ratna-nâyaka. A chief gem. ಹಾರಮಧ್ಯದ ರತ್ನನಾಯಕಂ (ತರಳ Mr. 338).

ರತ್ನಪಟ್ಟಿಕೆ ratna-paṭṭikĕ. = ರನ್ನವಟ್ಟಿಗೆ. A jewel-frontlet.

ರತ್ನಪರೀಕ್ಷಕ ratna-parîkshaka. An examinator of gems (ಮಾಣಿಕಪಟ್ಟ Kk. 35).

ರತ್ನಪರೀಕ್ಷೆ ratna-parîkshĕ. Jewel-testing (My.).

ರತ್ನಪುರಿ ratna-puri. = ರತ್ನನಗರಿ. (J. 26, 2. 7).

ರತ್ನಮಂಚ ratna-mañča. (Śmd. 385; Kk. 96). A bedstead studded with precious stones.

ರತ್ನಮಣಿ ratna-mani. = ರನ್ನವಣಿ. A ruby (?; *cf.* ರನ್ನವರಲ್?).

ರತ್ನಮಯ ratna-maya. Made or consisting of jewels; abundantly studded with precious stones (Čpr. 4, 25).

ರತ್ನಮಾಲೆ ratna-mâlĕ. A jewel necklace or garland. 2, N. of various works; see ಅಭಿಧಾನ-.

ರತ್ನಶಿಲೆ ratna-śilĕ. A jewelled slab (ಮಣಿಶಿಲೆ Mr. 102).

ರತ್ನಸಾನು ratna-sânu. *The mountain Mêru.*

ರತ್ನಹರ್ಮ್ಯ ratna-harmya. A mansion adorned with precious stones (Čpr. 1, 136).

ರತ್ನಾಕರ ratna-âkara. A jewel-mine;—*the ocean.*

ರತ್ನಾಂಗಿ ratna-aṅgi. = ರತ್ರಾಂಗಿ, q. v.

ರತ್ನಿ ratni. A measure of length: *the distance from the elbow to the end of the closed fist* (ಹಿಡಿಕೆಯ್ಯದ ಮೊಳ Hlâ.). ಕೆಯ್ಯ ಮುಷ್ಟಿಗೆಯ್ದು ಅಳೆಯ ರತ್ನಿ ಅಕ್ಕು (Mr. 323).

ರತ್ಯಂಗ rati-aṅga. Pudendum muliebre. (R.).

ರತ್ಯುದ್ಗಮ rati-udgama. Production of love, etc. (Čpr. 4, 26).

ರತ್ವ ratva. The letter or syllable ರ (Śmd. 368).

ರಥ ratha. *A carriage, a car, a chariot.* 2, a warrior, a champion. 3, the body. 4, the foot. 5, a limb, a member, a part. 6, pleasure, delight, desire. 7, a kind of vičchittičitra (Kâvy. III, 2, B, 57. 60 seq.). 8, *the plant Calamus rotang.* ದೊರೆಯ ರಥವಾದರೂ ಎಣ್ಣೆ ಇಲ್ಲದೆ ತಿರುಗದು (Prv.).

ರಥಕಡ್ಯೆ ratha-kadyĕ. *A multitude of carriages, etc.*

ರಥಕಾರ ratha-kâra. *A coach-builder, a carpenter, regarded as the son of a Mâhishya by a Karaṇi.*

ರಥಗುಪ್ತಿ ratha-gupti. Car-preservative: *a fence of wood or iron protecting a war-chariot from collisions, etc.* See Nr. s. ಕಮ್ಬುಗೆ.

ರಥಗೋಪನ ratha-gôpana. = ರಥಗುಪ್ತಿ. *A fence of wood, etc.* *Cf.* ರಥಿಗೋಪ.

ರಥದ್ರು ratha-dru. *The tree Dalbergia ougeinensis* Roxb.

ರಥನ್ತರ ratha-n-tara. A vedic hymn in praise of Śiva (Śiv. 1, after 79; My.).

ರಥವಿದ್ಯೆ ratha-vidyĕ. The art of driving cars. (R.).

ರಥವಿಮೋಚನ ratha-vimôčana. The unyoking of a chariot. See ಬಿಡಿಡುರ್.

ರಥವ್ರಜ ratha-vraja. *A number of carriages.*

ರಥಶಾಲೆ ratha-śâlĕ. A carriage-shed, a coach-house (My.).

ರಥಸಪ್ತಮಿ ratha-saptami. The seventh day in the light half of the month mâgha, so called as the beginning of a manvantara when a new sun ascended his car (My.).

ರಥಾಗ್ರ ratha-agra. The forepart of a carriage (ಅವಸ್ಕರ, ಕುಡುಗೆಯ್ಯು Hlâ.; J. 13, 23. 25).

ರಥಾಂಗ ratha-aṅga. *Any part of a carriage.* 2, *a carriage-wheel.* 3, a discus (Čpr. 6, 101). 4, *the ruddy goose. Anas casarca* Gm. (ಜಕ್ಕವಕ್ಕಿ Nn. 17).

ರಥಾಂಗಧರ rathâṅga-dhara. Vishṇu (Bp. 18, 94).

ರಥಾಂಗನಾಮಕ rathâṅga-nâmaka. *The ruddy goose.*

ರಥಾಂಗಪಾಣಿ rathâṅga-pâṇi. *Vishṇu or Krishṇa.*

ರಥಾಂಗೋರೋಜೆ rathâṅga-urôje. A woman whose breast is the ruddy goose (V. 4, 7).

ರಥಾಭ್ರಪುಷ್ಪ ratha-abhra-pushpa. *The plant Calamus rotang.*

ರಥಾರೋಹ ratha-ârôha. Mounted on a chariot. 2, the act of mounting or ascending a chariot.

ರಥಾರೋಹಣ ratha-ârôhaṇa. = ರಥಾರೋಹ No. 2. — ರಥಾರೋಹಣಂಗೆಯ್. -ಂ-. To ascend a chariot (J. 25, 17. 29).

ರಥಾವಯವ ratha-avayava. *Any part of a carriage.*

ರಥಿ rathi. Having or possessing a chariot; riding in a chariot;—*an owner of a carriage;—a warrior who fights from a chariot* (ಸೂತ, ರಥಿಕ Nn. 32).

ರಥಿಕ rathika. *One who rides in a carriage;—the owner of a carriage* (ರಥಿ, ಸೂತ Nn. 32);—a charioteer (ಸ್ಕನ್ದ ಸಾರಥಿ, ಕಾಳಗದ ಬಣ್ಣಿಯಂ ಹತ್ತಿ ಹೊಡೆಹಂ Mr. 247).

ರಥಿಗೋಪ rathi-gôpa. A fence of wood or iron protecting the charioteer (ಸಮುಣ್ಣದಲ್ಲಿಹ ಕಟ್ಟುವಂಜರ Mr. 286).

Digitized by Google

ರಥಿನ rathina. *One who rides in a chariot;—the owner of a carriage.*

ರಥಿರ rathira. *One who goes by chariot;—the owner of a carriage;*—a warrior.

ರಥೋತ್ಸವ ratha-utsava. The car-festival, a procession of an idol mounted on a car (My.).

ರಥೋದ್ಧತೆ ratha-uddhatĕ. N. of a vṛitta (Ch.).

ರಥ್ಯ rathya. *A carriage-horse.*

ರಥ್ಯೆ rathyĕ. *A road for carriages, a high-road.* 2, *a number of carriages.* See Si. s. ಶಾಬವಾರ.

ರದ rada. Splitting, rending. 2, *a tooth*; a tusk.

ರದನ radana. Splitting, etc. 2, *a tooth;* a tusk (ಪಲ್, ದಂತ Sm. 70).

ರದನಚ್ಛದ radana-c̆-c̆hada. *A lip.*

ರದನಿ radani. = ರದಿ. (Ch., in one MS.'s v. 23).

ರದಿ radi. *An elephant.*

ರದ್ದು raddu. Cast off, laid by; rendered null and void, cancelled, repealed (My.; Br.; Mhr., H.).

ರನ್ತು rantu. A way, a road;—a river. (R.).

ರನ್ಧ್ರ randhra. *A split, a rent, a fissure, an opening, an aperture, a hole, a chasm, a cavity* (ಸನ್ಧಿ, ಛಿದ್ರ Nn. 164; ಛುಎನಿಮ್ಮ, ಗರ್ತ, etc., ಕುಳಿ Mr. 392); one of the nine openings reckoned in the human body (two in the nose, two in the eyes, two in the ears, one in the mouth, urethra, and anus);—the number 9 (Ch.; ಒಮ್ಬತ್ತು Mr. 347);—*a defect, a fault, a flaw, a weak part, an assailable point.*

ರನ್ಧ್ರಿ randhri. A sieve, a strainer (ಚಾಲನಿ, ಸಾರಣಿಗೆ Mr. 208).

ರನ್ಧ್ರಿಸು randhrisu. To make or bore a hole (as in walls, trees, etc., My.), to split, to open (Bh. 1, 20, 60).

ರನ್ನ ranna. Tbh. of ರತ್ನ (Šmd. 350; Čt. I, 100; II, 15; Čpr. 3, 96). 2, N. of a poet (My.; see ರತ್ನಕವೀಶ್ವರ). — ರನ್ನಗನ್ನಡಿ. -ಕನ್ನಡಿ. A gemmed mirror (J. 1, 10). — ರನ್ನಗಮ್ಬಳಿ. Tbh. of ರತ್ನಕಮ್ಬಲ (Šmd. 381; Bp. 3, 26). — ರನ್ನಜಗಲಿ. A seat set or studded with gems (Č. Bp. 5, 50). — ರನ್ನದಪ್ಪಲ್. -ತಪ್ಪಲ್. Mêru (ಪೊಮ್ಬೆಟ್ಟು, ಸುರಗಿರಿ Šm. 10). — ರನ್ನದಾರತಿ. -ಆರತಿ. An ârati ornamented with precious stones (Šêv. 5, after 57). — ರನ್ನದಾಳಿ. -ತಾಳಿ. = ರತುನದಾಲಿ. (V. 5, after 14). — ರನ್ನದೆನೆ. -ತೆನೆ. A gemmed top of a rampart (J. 3, 19). — ರನ್ನದೇರ್. -ತೇರ್. A conveyance studded with gems. (R.). — ರನ್ನದೊಟ್ಟಿಲ್. -ತೊಟ್ಟಿಲ್. A cradle studded with gems (Grj. 3, 66). — ರನ್ನದೊಡವು. -ತೊಡವು. Jewel-ornaments (J. 11, 41). — ರನ್ನಪಲ್ಲಕ್ಕಿ. A palankeen set with gems (Č. Bp. 47, 39). — ರನ್ನವಟ್ಟಲ್. -ಬಟ್ಟಲ್. A gem cup (R.). — ರನ್ನವಟ್ಟಿಗೆ. Tbh. of ರತ್ನಪಟ್ಟಿಕೆ. (Šmd. 380). — ರನ್ನವಟ್ಟಿ. -ಪಟ್ಟಿ. = ರನ್ನವಟ್ಟಿಗೆ. (Grj. 6, after 56). — ರನ್ನವಣಿ. Tbh. of ರತ್ನಮಣಿ. (Šmd. 380). — ರನ್ನವರಲ್. -ಪರಲ್. A ruby (ಕೆಮ್ಬರಲ್, ಕಿಸುಗಲ್, ಕುರುವಿನ್ದ Šm. 68). — ರನ್ನವಲ್ಲಣ. -ಪಲ್ಲಣ. A saddle set with gems (Šêv. 2, 38). — ರನ್ನವಸರ. -ಪಸರ. A shop where jewels are sold (Grj. 2, 93). — ರನ್ನವಸಿಱವಳ್. -ಬಸಿಱ ಅವಳ್. The earth (ಧರೆ Kk. 16). — ರನ್ನವಸಿಱಳ್. -ಅಳ್. = ರನ್ನಬಸಿಱವಳ್. (ಪೊಡವಿ, etc., ಮೇದಿನಿ Šm. 87). — ರನ್ನವಾವುಗೆ. -ಪಾವುಗೆ. A shoe studded with gems (Šêv. 1, 78; 5, after 57). — ರನ್ನವಾಸಱ್. -ಪಾಸಱ್. A slab ornamented with precious stones (J. 8, 13). — ರನ್ನವೆಳಗು. -ಬೆಳಗು. The lustre of gems or pearls (J. 6, 6).

ರನ್ನೆ rannĕ. An excellent female (J. 30, 3).

ರಪ್ rap. = ರೊಪ್. A sound imitating that of slapping, and that of a heavy body falling suddenly (Mhr. ರಪಾಟಾ, a smart smack or slap; *cf.* ದಪ್ಪು). — ರಪ್ ರಪ್. rep. (My.).

ರಪಣ rapaṇa. = ರವಣ 2. A kind of weapon (Bh. 1, 10, 14; 3, 22, 30; 8, 24, 50).

ರಪು rapu. = ರಪ್ಪು. Darning (Mhr., H. ರಫೂ).

ರಪುಗಾಱ rapu-gâṟa. A darner (S. Mhr.).

ರಪ್ಪನೆ rappanĕ. With the sound of ರಪ್ (My.).

ರಪ್ಪರ rappara. (Bh. 8, 19, 41).

ರಪ್ಪು rappu. = ರಪು. (My.). — ರಪ್ಪು ಮಾಡು. To darn (My.).

ರಬ್ಬಳಿಗೆ rabbaḷigĕ. Ganji made of jôḷa grits (S. Mhr. among jangamas; Mhr. ರವಾಳ, granulous; composed of granules, as honey, ghee, etc.).

ರಬ್ಬು rabbu. To crouch, to stoop low (ಕುನುಂಗು, ಕುಗ್ಗು G.; B. 5, 242).

ರಭಸ rabhasa. = ರವಸು. *Violence, impetuosity, vehemence, haste, speed, velocity, precipitation.* 2, passion, anger, rage. 3, passionate fondness. 4, joy, pleasure. 5, a loud cry, clamour, a loud noise (of demons, thunder, rain, kettle-drums, etc., My.; ದೊಡ್ಡ ಧ್ವನಿ G.; Bh. 2, 13, 33; Č. Bp. 5, 5).

ರಭಿ rabhi. Pleasurableness. See ಸು-.

ರಮ rama. Pleasing, delightful; dear, beloved; etc. See its feminine ರಮೆ.

ರಮಡೋಲು ramaḍôlu. A large double-drum (My.).

ರಮಣ ramaṇa. Causing pleasure, pleasing, agreeable, delightful, charming (ರಮಣೀಯ, ರಮಣೀಯಕ Čt. II, 114). 2, *a lover; a husband.* 3, pleasure (Bp. 55, 39);—sporting, amorous sport. 4, Kâma. 5, an ass.

ರಮಣಿ ramaṇi. *A beautiful young woman; a wife, a mistress* (ಉಡುಪೆ, ಸ್ತ್ರೀ Nn. 72).

ರಮಣೀಯ ramaṇîya. Pleasing, pleasant, agreeable, delightful, beautiful, lovely, charming (ಮನೋಹರ Nn. 98; ಮನೋಹರ, ಸೌಮ್ಯ, etc. Mr. 424; ರಮಣ, etc. Čt. II, 114).

ರಮಾಕರ ramâ-kara. Creating fortune (Bp. 44, 15).

ರಮಾಧವ ramâ-dhava. Vishṇu (J. 6, 5).

ರಮಾಪತಿ ramâ-pati. Vishṇu (My.).

ರಮಾಪ್ರಿಯ ramâ-priya. Vishṇu (My.). 2, a lotus (Sk.).

ರಮಾರಮಣ ramâ-ramaṇa. = ರಮಾಧವ. (J. 32, 34).

ರಮಿತ ramita. Delighted; carnally known (J. 2, 10).

ರಮಿಯಿಸು ramiyisu. = ರಮಿಸು No. 2. (Čpr. 3, after 28).

ರಮಿಸು ramisu. To be pleased or delighted, to rejoice, to play (J. 10, 4). 2, to enjoy sexually; to know carnally (ಕ್ರೀಡೆ Šmd. Dh.; ಸಮ್ಭೋಗ Nn. 140; Bp. 42, 32; 54, 48; J. 11, 21; 15, 44; 16, 13; 19, 22; Abhâ. 2, 85. 90; My.).

ರಮೆ ramĕ. ರಮಾ. A wife, a mistress; a woman (ಸ್ತ್ರೀ Nn. 140). 2, *Lakshmi* (ಭೋಗಾವತಿ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ Nn. 22; ಗೋಮಿನಿ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ 140; ಇಂಗಡಲಣುಗಿ Čt. II, 119). 3, good luck, fortune, riches, opulence;—splendour, pomp. 4, sexual intercourse (ಸಮ್ಭೋಗ, ರಮಿಸುವುದು 140).

Digitized by Google

ರಮ್ಪ rampa. Clamour, vociferation (My.; Tĕ. ರಮ್ಪು, ರಮ್ಪು, ಬಿನ್ತು; see ರಚ್ಚೆ).

ರಮ್ಪಿಗೆ rampigĕ. (fr. ಅರಿ 1? or ಅಡ್ 2?). A shoemaker's knife or awl (ಚರ್ಮಪ್ರಭೇದಿಕೆ G.; Tĕ. ರಮ್ಪೆ; *cf.* Mhr., H. ರಾಪೀ?).

ರಮ್ಬ ramba. Tbh. of ರಮ್ಭ 1. See ಮೊಗ-.

ರಮ್ಬು rambu. Tbh. of ರಮ್ಭ 2. (*Cf.* ರಮ್ಪು). — ರಮ್ಬಾಟ. -ಆಟ. Clamour, noise (B. 4, 185).

ರಮ್ಬೆ rambĕ. = ರೆಮ್ಬೆ. A twig, a small bough, a branch (My.; Si. 122; Tĕ. ರಿವಟಿ, ರಿವ್ವೆ, ಜೆಬ್ಬೆ, ಜೆಮ್ಮೆ = ಉಪಶಾಖೆ).

ರಮ್ಬೆ rambĕ. Tbh. of ರಮ್ಭೆ (Śmd. 339). ಅಮ್ಬೆಗಾಲು ಹಾಕಿದರೆ ರಮ್ಬೆ ಸಿಕ್ಕೀತೇ? (Prv.).

ರಮ್ಭ rambha. 1. = ರಮ್ಬು. Seizing, taking;—taking hold of, clasping, embracing. 2, a prop, a support, a staff, a stick. See ಆ-, ಪರಿ-, ಪ್ರಾ-.

ರಮ್ಭ rambha. 2. = ರಮ್ಬು. Sounding, roaring, bellowing, lowing, making a noise.

ರಮ್ಭಣ rambhaṇa. = ರಮ್ಭ 1. See ಪರಿ-.

ರಮ್ಭಿತ rambhita. = ರಮ್ಭ 2. (Br.; R.).

ರಮ್ಭೆ rambhĕ. = ರಮ್ಬೆ, ಬಮ್ಬೆ. *The plantain tree, Musa sapientum* (ಮೋಚ, ಬಾಳೆ Nn. 62). 2, *N. of an Apsaras,* a beautiful nymph of Indra's residence (ಸುರಸತಿ, ದೇವಸ್ತ್ರೀ 62). 3, a harlot. 4, water (ಅರ್ಣ, ಉದಕ 62). See Bp. 41, 3.

ರಮ್ಮದ rammada. = ಇರಮ್ಮದ. A flash of lightning (ವಾರಿ ವಾಹದ ಕಿಚ್ಚು Mr. 48).

ರಮ್ಯ ramya. *Enjoyable, pleasing, pleasant, delightful, agreeable, beautiful, handsome;*—beauty, etc. (ಬೆಡಂಗು Kk. 32; ರಂಗು Śm. 83).

ರಮ್ಯಕ ramyaka. = ರಮ್ಯ. (A.). 2, N. of a varsha or division of the world (Čpr. 3, after 32).

ರಯ raya. *The stream of a river, current.* 2, *velocity, speed, swiftness.*

ರಯತ rayata. = ರಯಿತ, ರೈತ. A subject (as of a king); a tenant (as of a landholder); a ryot (My.; B. 5, 106. 110. 233; Mhr., H.).

ರಯತಾಪಿ rayatâpi. Peasantry; the condition, duties of a subject (My.; Mhr., H. ರಯತಾವಾ).

ರಯಿ rayi. = ರೈ. Wealth, etc.

ರಯಿತ rayita. = ರಯತ. (My.; B. 5, 111).

ರಯ್ಯ rayya. Tbh. of ರೈ. (Wealth). 2, beauty, loveliness (ರಮ್ಯ Čt. I, 92; II, 52; ಚೊಕ್ಕಳಿಕೆ, ಚೊಕ್ಕ, ಲೇಸು, ಎಡ್ಡ, etc., ಮನೋಹರ Śm. 55; Kk. 18; Čpr. 1, 86).

ರಲ್ಲಕ rallaka. *A woollen cloth, a blanket.* 2, *an eyelash.*

ರವ rava. 1. A cry, a shriek, a bray, a yell, a howl, a roar; etc.;—*clamour, outcry;—sound, noise.* ಸಿಡಿಲ ರವ (Śm. 84). — ರವಂಗುಡು. -ಂ-ಕುಡು. To sound (Rāv. 7, 17).

ರವ rava. 2. An imitative sound. — ರವ ರವ. rep. The biting (upon the tongue) of certain substances (Mhr.). ರವ ರವ ಎನ್ನು, to bite (upon the tongue, C.); (the tongue) to be bitten or irritated (for abuse, My.).

ರವಕಾಯ rava-kâya. Sound-bodied: a man who is an incorporation of a certain (musical) sound. ಷಡ್ಜಾದಿಯ ಆಂಗಿರಸವಾಗುರುಕಶ್ಯಪಂ ಸುವಸಿಷ್ಠ ನಾರದನ್ ಅತ್ರಿ ಕಪಿಲಂ ಕ್ರಮದಿ ರವಕಾಯರ್ ಅಕ್ಕು (Mr. 177).

ರವಡಿ ravaḍi. = ರಾಡಿ. (Moral Class-book p. 121).

ರವಣ ravaṇa. 1. *Crying, making an outcry or noise of any kind, sounding* (see Nr. s. ಒದರು 1). 2, jesting; a jester. 3, unsteady, fickle. 4, *a camel.* 5, the cuckoo. 6, sharp, hot (*cf.* ರವ 2).

ರವಣ ravaṇa. 2. = ರವಣಾ. (Bh. 8, 24, 46).

ರವಣಿಕ ravaṇika. A stick put through one of the two holes in a book of cadjan leaves to keep them together (ಪುಸ್ತಕದಂ ಪೊತ್ತಿಪ್ಪ ಕೋಲ್ Mr. 359 in two MSS.; one MS. ರವಣಿಕ, another ಟವಣಿಕ).

ರವದಿ ravadi. Leaves of jôḷa (S. Mhr.). See ಒಡ-. — ರವದಿ ರಪ್ಪಡಿ. reit. (S. Mhr.).

ರವಸು ravasu. Tbh. of ರಭಸ. Clamour (My.).

ರವಳಿ ravaḷi. Cry, clamour, vociferation (Abh. P. 18, after 11; Tĕ. ರವಳಿ; *cf.* ರಪ್ಪ, etc. and Sk. ರವ 1)

ರವಳಿಗೆ ravaḷigĕ. A small bamboo basket. ಒ ರಿನಿಸ್ತ ಮಾಡಿದ ಬುಟ್ಟಿ, ರವಳಿಗೆ ಮುನ್ತಾದವು (ಎರಲು); ಅಕ್ಕಿ ತುಂಬಿ ಯುವ ರವಳಿಗೆ (ಅಲು G.).

ರವಳಿಸು ravaḷisu. To vociferate (v. i., V. 28, 73).

ರವಾನಿಸು ravânisu. To send on, to despatch, to transmit (My.).

ರವಾನೆ ravânĕ. Sending off, sending on, despatch (My.; Br.); a pass, a permit, a passport (Br.; Mhr., H. ರವಾನಾ).

ರವಿ ravi. *The sun* (ತಿಗ್ಮಾಂಶು, ಸೂರ್ಯ Nn. 119; ಅರ್ಕ Mr. 489; ನೇಸರ್ Čt. I, 95. 103; II, 20). 2, *a mountain* (ಕ್ಷಿತಿ ಧರ, ಪರ್ವತ 119; ಗಿರಿ 489). 3, the number 12 (Čh.; ಹನ್ನೆರಡು Mr. 347). 4, wealth (ವೃಕ್ಷ, ಧನ 119; ವೃಕ್ಷ 489). 5, N. of a metrical foot (Čh.; Mr. 364). ರವಿ ಕಾಣದ್ದು ಕವಿ ಕಣ್ಣ, ಕವಿ ಕಾಣದ್ದು ಜೆಡಿಗೆಗುಮ್ಮ ಕಣ್ಣ (Prv.). — ರವಿಯಾ. reit. (Grj. 6, 38).

ರವಿಕಲಮ್ಬ ravi-kalamba. N. of a magical arrow (J. 13, 15).

ರವಿಕಾನ್ತ ravi-kânta. A sort of crystal (ಪಿಸುಗಲ್ Čt. II, 112; Grj. 1, 59).

ರವಿಕುಮಾರ ravi-kumâra. Karṇa (J. 2, 37).

ರವಿಕುಲ ravi-kula. The solar race of kings of Ayôdhyâ (J. 18, 1).

ರವಿಜ ravi-ja. Karṇa (Mr. 263). 2, the planet Saturn.

ರವಿಜಾತ ravi-jâta. = ರವಿಜ. (Śmd. 182).

ರವಿನನ್ದನ ravi-nandana. = ರವಿಜ 1 & 2. 3, Yama (Râm. 1, 3, 26). 4, Sugrîva.

ರವಿಪ್ರಭೆ ravi-prabhĕ. N. of a vritta (Čh.).

ರವಿವಾರ ravi-vâra. Sunday (Mr. 68; My.).

ರವಿಸು ravisu. To cry, to sound. See ಸಿ-; J. 15, 47.

ರವಿಸುತ ravi-suta. Karṇa (Śmd. 251; J. 14, 5). 2, Yama (Bp. 18, 19). 3, Sugrîva. 4, Saturn.

ರವುಡಿ ravuḍi. — ರವುಡಿ ರಪ್ಪಡಿ. (S. Mhr.).

ರವೆ ravĕ. (Tbh. of ಲವ). A grain (as of gunpowder, sand, etc.), a granule (as of sugar, etc. My.; Mhr., H. ರವಾ), a particle of anything (My.; Tĕ.; ರವೆ, ಲವೆ; T. ಇರವೈ, Mhr., H.); hail or small shot (My.; Br.; T.); granulous wheaten flower, grits (My.; Mhr., H.; see ಗೋದಿ-); a small spark (My.); dust (Bp. 18, 59. 66; Tu.). — ರವಕ್ಕಿ.

Digitized by Google

-ಅಷ್ಟು. As much as a particle: a little, a trifle (My.; Tĕ. ರವನ್ನೆ). — ರವೆಗುನ್ದು. -ಕುನ್ದು. A small difference to exist (Bh. 8, 22, 41). — ರವೇಸು. -ಏಸು. = ರವಷ್ಟು. (My.). — ರವೋಟು. -ಓಟು. = ರವೇಸು, etc. (My.). — ರವೋಸು. -ಓಸು. = ರವೋಟು. (My.).

ರವೇಸು ravêsu. Manner, fashion, course (Mhr., H.); customary fees (Br., R.).

ರಶನೆ raśanĕ. A rope;—a rein, a bridle. 2, *a girdle, a zone; a woman's zone.*

ರಶೀತಿ raśîti. = ರಶೀದಿ, ರಶೀದು. A "receipt" (My.).

ರಶೀದಿ raśîdi. = ರಶೀತಿ. (My.).

ರಶೀದು raśîdu. = ರಶೀದಿ. (My.).

ರಶ್ಮಿ raśmi. = ರಸುಮೆ. A rope;—*a bridle, a rein.* 2, *a ray of light, a beam;* light. 3, an eyelash. 4, a goad.

ರಸ rasa. The sap or juice of plants;—the juice of the sugar-cane, syrup. 2, *the best or finest or prime part of anything, essence* (ಕಟ್ಟು, ಸತ್ವ Nn. 83; ಇಪ್ಪ Kk. 56). 3, *any liquid or fluid.* 4, *melted butter, ghee;* water (ಅಮ್ಬು, ಉದಕ 83; ಉದಕ Mr. 499); liquor; milk; etc. (ಘೃತಾದಿರಸ ಪಂಚಕ, ತುಪ್ಪ ಮೊದಲಾದ ಆಯ್ದುರಸ 83, see ಪಂಚರಸ; ಘೃತಾದಿ ಷಡುರಸ 499);—a condiment, sauce, spice, seasoning. 5, nectar (ಅಮೃತ 83). 6, *poison* (ಹಲಾಹಲ, ವಿಷ 83; ವಿಷ 499). 7, *myrrh.* 8, *quicksilver* (ಪಾರದ, ಪಾದರಸ 83; ಪಾರದ 499). 9, gum, resin (ಪಗಿನು, ಹಗಿನು 83; ಪಗಿನು 499). 10, *a constituent fluid or essential juice or element of the body:* chyle, blood, flesh, fat, bone, marrow, and *semen virile* (ರಸಮುಖ್ಯಸಪ್ತಧಾತು, ರಸ ಮೊದಲಾದ ಸಪ್ತಧಾತು 83; ಧಾತು, ವೀರ್ಯ 499). 11, a metal, an ore (ಕನಕಾದಿಲೋಹ 83). 12, *taste, flavour, savour, relish:* the six principal tastes (being madhura, amla, lavaṇa, kaṭuka, tikta, and kashâya, ಲವಣಕಷಾಯಮುಖ್ಯರಸಮ್ ಆಱು 83). 13, *taste, inclination for anything, passion, desire, love* (ನಾನಾ ತೆಱದ ರಾಗ 499; ವಿಷಯಂಗಳು, ವ್ಯಸನಂಗಳು 83). 14, pleasure, charm, grace, elegance, beauty, sweetness, spirit, wit; joy, etc. (ಉತ್ಸಹ, ಉತ್ಸವ 83). 15, taste, style, character (of a work). 16, essential or inherent property. ರತಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ದ ಪೊಱಗೆ ಪುಟ್ಟುವ ಮನವಿಕಾರಂ ಸ್ವಭಾವಮುಕ್ಕ, ಅದು ರಸಮೆನಿಕ್ಕು (Mr. 75). 17, the number 6 (Ĉh.; ಆಱು Mr. 347; see No. 12). 18, ಗದವಿಶೇಷ (ಗದಭೇದ 83). 19, *taste, sentiment, feeling, emotion, pathos, any affection of the mind, as an object of dramatic composition* wherein nine rasas are enumerated: śṛingâra, bhaya, śânta, adbhuta, bîbhatsa, hâsya, raudra, vîra, and karuṇa (Kâvy. IV, 1; IV, 2. 14. 19. 20 seq.; ನವರಸ, ಶೃಂಗಾರಾದಿನವರಸ 83; Mr. 75; ಒಮ್ಬತ್ತು ರಸ 499; to which occasionally vâtsalya, paternal fondness, is added). — ರಸ ಕಟ್ಟು. To kill mercury (My.). — ರಸಕರ್ಪೂರ. White sublimate or submuriate of mercury, made with sulphur, quicksilver, and common salt (My.). — ರಸಗವಳ. -ಕವಳ. Savoury mouthfuls: well-seasoned rice (My.). — ರಸಬಾಟಿ. A plantain of a sweet flavour (My.; B. 2, 38). — ರಸಪ್ಪಡೆ. -ಒ-ಪಡೆ. To obtain sweetness, etc. (Grj. 2, after 106). — ರಸಬಾಟಿ. = ರಸಬಾಟಿ. (see s. ಒಸಗೆಯೋಲೆ).

ರಸಗನ್ಧ rasa-gandha. Gum-myrrh (ರಕ್ತಬಾಳ, etc. G.).

ರಸಘುಟಿಕೆ rasa-ghuṭikĕ. A pill made with quicksilver (My.).

ರಸಚಿತ್ರ rasa-ĉitra. Tasteful ornament (in composition, Śmd. 408).

ರಸಜ rasa-ja. Sugar, molasses. 2, blood. (R.).

ರಸಜ್ಞ rasa-jña. Knowing tastes. 2, a writer who understands the rasas. 3, an alchemist. 4, a physician.

ರಸಜ್ಞೆ rasa-jñĕ. *The tongue.*

ರಸತ್ rasat. Tasting, perceiving flavour (Sk.; Sd.). 2, crying, sounding (Sk.).

ರಸದಾನ rasa-dâna. Presenting fluids. See ಹನಿಸು.

ರಸದಾಳಿ rasa-dâḷi. ರಸದಾಲಿ. = ರಸ್ತಾಳಿ. A fine sort of sugar-cane (Tĕ. ರಸದಾಡಿ). — ರಸದಾಳಿಗಬ್ಬು. -ಕಬ್ಬು. = ರಸದಾಳಿ. (J. 3, 5). — ರಸದಾಳಿಕಬ್ಬು. = ರಸದಾಳಿಗಬ್ಬು. (My.).

ರಸದ್ರವ್ಯ rasa-dravya. A fluid (Śmd. 35).

ರಸಧಾನ್ಯಾಕರ್ಷಣಪಾತ್ರ rasa-dhânya-âkarshaṇa-pâtra. A vessel for the reception of liquids and grain. See ಸೆಡೆ.

ರಸಧಾರೆ rasa-dhârĕ. A flow of juice (Śsv. 2, 49).

ರಸನ rasana. 1. Tasting; taste; perception. See feminine ರಸನೆ.

ರಸನ rasana. 2. Roaring, crying, etc.

ರಸನಾಯಕ rasa-nâyaka. Quicksilver. 2, Śiva. (R.).

ರಸನೆ rasanĕ. *The tongue.*

ರಸಪಾತ್ರೆ rasa-pâtrĕ. A vessel for fluids (ಕಾಳಂಜ Mr. 265).

ರಸಬದ್ಧಗಿಡ rasa-baddha-giḍa. N. of a tree (ನೂದ, ಪೂಗ, ಕ್ರಮುಕ, etc. Si. 131).

ರಸಭವ rasa-bhava. Blood. (R.).

ರಸಭಸ್ಮ rasa-bhasma. Calx or oxide of mercury (My.).

ರಸಭಾಣ್ಡ rasa-bhâṇḍa. A vessel for keeping liquids (A.).

ರಸಯೋನಿ rasayôni (-yôgi?). Borax (ಟಂಕಣ, ಬೆಳುಗಾರ Nr.).

ರಸರಸಾಯನ rasa-rasâyana. An excellent boiled fruit-juice (Bp. 30, 5. 6; J. 6, 44).

ರಸವತ್ rasa-vat. = ರಸವತ್ತು. Having juice or sap; tasteful, savoury, well-seasoned, well-flavoured; tasty, charming, elegant, beautiful; full of feeling; spirited, witty, (Kâvy. IV, 2, 59).

ರಸವತಿ rasavati. *A kitchen.*

ರಸವತ್ತು rasa-vattu. Tbh. of ರಸವತ್. (My.; B. 5, 214).

ರಸವತ್ತ್ವ rasa-vattva. Juiciness; savouriness; tastefulness; elegance, beauty (Kâvy. IV, 1, 10).

ರಸವರ್ಗ rasa-varga. All condiments (as pepper, salt, etc.) collectively (My.). 2, a mixture that forms an excellent gârĕ or mortar (My.).

ರಸವಾದ rasa-vâda. Metallurgy; alchemy (ಧಾತುವಾದ, ಸತ್ವ Nr.; ದಳ, ವಾದ Nn. 9; My.).

ರಸವಾದಿ rasa-vâdi. An alchemist (My.).

ರಸವಿಹೀನ rasa-vihîna. Deprived or devoid of juice. See ಕೊರಗು.

ರಸಶುದ್ಧಿ rasa-śuddhi. Purification of quicksilver, etc. (My.).

ರಸಸಿದ್ಧಿ rasa-siddhi. Knowledge of the art of performing various chemical operations with mercury which secure health and wealth to the adept; skill in alchemy (My.).

ರಸಸಿನ್ದೂರ rasa-sindûra. A sort of factitious cinnabara (My.).

Digitized by Google

ರಸಹಾರಿ rasa-hâri. Fluid-remover: a sort of stone (ಉಮ್ಮೆಕಲ್ Mr. 206, q. v.).

ರಸಾಂಜನ rasa-añjana. *A sort of collyrium.*

ರಸಾತಲ rasâ-tala. The surface of the earth (Šsv. 4, 129. 2, *the lower world* (ಪಾತಾಳ Nn. 13; ಪಾತಾಲ Mr. 329). 3, one of the seven regions under the earth (Mr. 32).

ರಸಾಧಿಭೂತೆ rasâ-adhibhûtĕ. The mistress of the earth (Rśv. 5, 134).

ರಸಾನ್ನ rasa-anna. Well-flavoured, savoury food (Bp. 43, 20).

ರಸಾಭಾಸ rasa-âbhâsa. The semblance or mere appearance of sentiment, a sentiment attributed to an inanimate object. 2, the unsuitable manifestation of a sentiment. 3, disorder, confusion, spoiled condition, ruin (My.).

ರಸಾಯನ rasa-ayana. = ರಸೆಯನ. A medicine supposed to prevent old age and prolong life, an elixir, elixir vitae;—any medicine or medicinal compound. 2, alchemy, chemistry, the employment of mercury as a remedy or for magical purposes. 3, boiled fruit-juice to which milk, sugar, etc. are added (My.). 4, a particular drug used as a vermifuge (= ವಿಡಂಗ). ಇವು (ಪತ್ರಸಂಗಳ) ತಮ್ಮೊಳ್ ಒಸ್ಡೊನ್ದು ಬೆರಸಿ ತೋಱಲು ಸ್ವಾದುರುಚಿರಸಾಯನಮೆನಿಸ್ಕುಂ (Mr. 218). See ರಸ.

ರಸಾರುಹ rasâ-ruha. A tree (Rśv. 10, after 124; Šsv. 2, after 42).

ರಸಾರ್ದ್ರ rasa-ârdra. A relish in a liquid state, well-seasoned sauce, broth. See ಸಾಱು 2.

ರಸಾರ್ದ್ರೆ rasa-ârdrĕ. A woman wet from any fluid (J. 6, 22).

ರಸಾಲ rasâla. *The mango tree* (Šm. 26). 2, *the sugar-cane.* 3, a kind of sugar-cane (= ಪುಣ್ಡ್ರಕ).

ರಸಾಲೆ rasâlĕ. *Curds mixed with sugar and spices.*

ರಸಾವಿಷ್ಟ rasa-âvishṭa. Possessed of taste for (Grj. 5, 22).

ರಸಾಳೆ rasâḷĕ. Tbh. of ರಸಾಲ. ರಸಾಳೇ ಕಬ್ಬು (Čb. 139).

ರಸಾಸ್ವಾದನ rasa-âsvâdana. The sipping of juices or liquids. See ಹೀರ್ 1.

ರಸಿಕ rasika. Tasty, savoury, sapid. 2, full of feeling or passion; graceful, elegant, beautiful. 3, spirited, witty, humourous, jocular. 4, apprehending or appreciating flavour or excellence. 5, having a liking or passion for, delighting in. 6, lustful. 7, gracefulness, etc. (Bp. 53, 39). 8, a man full of feeling or passion, etc.; a man who appreciates excellence, etc. (Šmd. 167; Bp. 40, 24; J. 34, 44; Kk. 3. 20. 94). 9, a libertine (My.; B. 5, 206).

ರಸಿಕತನ rasikatana. = ರಸಿಕತ್ವ. (Bp. 9, 30; 33, 15).

ರಸಿಕತ್ವ rasikatva. Tastefulness, savouriness, sapidity. 2, taste, feeling, the state of having a taste for; that of appreciating excellence, etc.; affection; spiritedness; taking pleasure in (My.). 3, libertinism, lewdness (My.).

ರಸಿಕೆ rasikĕ. = ರಸಿಗೆ. The juice of the sugar-cane (Sk.). 2, the serum on a wound (My.; B. 4, 220. 221).

ರಸಿಗೆ rasigĕ. Tbh. of ರಸಿಕೆ No. 2. (Bp. 39, 64; My.).

ರಸಿತ rasita. 1. Tasted; having taste or sentiment;—gilded, plated;—vinous liquor.

ರಸಿತ rasita. 2. Sounded;—a roar, a cry, a noise, a sound, *the rattling of thunder.* See ಹೇಷಾ-.

ರಸುಮೆ rasumĕ. Tbh. of ರಶ್ಮಿ (Čt. II, 55; My.). ರಸುಮೆ ಹರಿ, rays of light to spread (My.).

ರಸೆ rasĕ. ರಸಾ. *The earth, ground, soil.* 2, *the plant Cyrtia hernandifolia* W. & A. (see ಅಗುಳುಸುಣ್ಣಿ). 3, *the plant Boswellia thurifera* Roxb. — ರಸೆಗದ್ದಲೆ. -ಕದ್ದಲೆ. Darkness that covers the whole earth (Grj. 4, 73).

ರಸೆಯನ raseyana. Tbh. of ರಸಾಯನ (Šmd. 360. 373).

ರಸೋಕ್ತಿ rasa-ukti. A word full of sentiment, etc. (Grj. 2, after 106).

ರಸೋನ rasôna. = ರಸೋನಕ, ಲಸೋನ, q. v.

ರಸೋನಕ rasônaka. *A kind of garlic, shallot. Allium ascalonicum.*

ರಸೋಲೂಖಲ rasa-ulûkhala. A sugar-cane mill (ಆಲೆಗಾಣ Mr. 213).

ರಸ್ತಾಳೆ rastâḷĕ. Tbh. of ರಸದಾಳೆ. (My.; Si. 163).

ರಸ್ತು rastu. Grain stored up for an army (My.; Br.; Mhr., H. ರಸದ).

ರಸ್ತೆ rastĕ. A road, a way (My.; Br.; Mhr., H. ರಸ್ತಾ).

ರಸ್ಯ rasya. Juicy, tasty, palatable. 2, blood. (R.).

ರಹ raha. 1. = ರಹಸ್; see ಏ-. 2, the state of being hidden from the intellect or surpassing it: wonderfulness, a great marvel (ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯ Bhn. 50; Bh. 3, 13, 8; 4, 9, 23).

ರಹ raha. 2. = ರಹಿ 2. Way; method, manner (My.; Mhr., H. ರಹಾ).

ರಹಣಿ rahaṇi. = ರಹಿಣಿ. Dancing, pantomime (= ನಟನೆ, q. v.; Bp. 28, 20; Bh. 1, 15, 19; Mhr. ರಹಣೀ, manner of life, daily walk; ordinary course);—manner (Bh. 3, 22, 15; Râm. 1, 2, 17).

ರಹದಾರಿ rahadâri. Passage to and fro (on a road); traffic (Mhr., H.); a passport (My.; Br.); transit duty; a guard taken on a journey (Br.).

ರಹಸ್ rahas. = ರಹ 1. Loneliness, solitariness, solitude; privacy, secrecy, retirement;—a solitary abode, a hiding place. 2, *a secret, a mystery.* 3, *sexual intercourse.* 4, *secretly.*

ರಹಸ್ಯ rahasya. *Secret, private, clandestine, concealed;* fit to be concealed; mysterious. 2, anything hidden or recondite, a secret; *a secret doctrine or mystery, the doctrine of the upanishads.*

ರಹಾಟ rahâṭa. = ರಾಟಣ, etc. A machine for drawing water; the wheel of a machine in general (Mhr., H.; Br. & R. as ರಹಟ).

ರಹಿ rahi. 1. A person who is alone, etc. See ಏ-. 2, a kind of fly (ತೊಣಸ Mr. 177).

ರಹಿ rahi. 2. = ರಹ 2. (ಈ ಪ್ರಕಾರ Bhn. 50; Bh. 2, 2, 78; 3, 13, 16).

ರಹಿಣಿ rahiṇi. = ರಹಣಿ. Manner (J. 17, 55).

ರಹಿತ rahita. Left, quitted, forsaken, abandoned, deserted. 2, *deprived of, void or destitute of, without.*

ರಹಿತತೆ rahitatĕ. The state of being without, etc. (V. 14, 61).

ರಹಿಸು rahisu. To be current or fitted for general acceptance (Bh. 3, 22, 18).

ರಾಕಡಿ râkaḍi. = ರಾಗಟೆ. A golden circular ornament worn

Digitized by Google

by females upon their hair-tresses (My.; Tĕ. ರಾಕಿಡಿ, ರಾಗಡಿ, ರಾಗಿಡಿ; Mhr. ರಾಖುಡಿ).

ರಾಕಾಚನ್ದ್ರ râkâ-čandra. Full moon (My.).

ರಾಕಾತ್ರಿಜ râkâ-atrija. = ರಾಕಾಚನ್ದ್ರ. (V. 8, 39).

ರಾಕಾಶಶಾಂಕ râkâ-śaśânka. = ರಾಕಾಚನ್ದ್ರ. (J. 29, 38).

ರಾಕಾಸಿ râkâsi. Tbh. of ರಾಕ್ಷಸಿ. (My.).

ರಾಕಾಸುಧಾಕರ râkâ-sudhâkara. = ರಾಕಾಚನ್ದ್ರ. (G.).

ರಾಕೆ râkĕ. ರಾಕಾ. *The day of full moon, full moon* (ತುಮ್ಬಿದ ಹುಣ್ಣಿವೆ Hlâ.; ಇನ್ದು ಪೆರ್ಚಿದ ಪೌರ್ಣಮಿ Mr. 69). 2, *a girl in whom menstruation has just commenced* (ಪ್ರಥಮ ಋತುವಾಗಿರ್ದ ಮುಡದಿ Mr. 302).

ರಾಕೇನ್ದು râkâ-indu. = ರಾಕಾಚನ್ದ್ರ. (My.).

ರಾಕ್ಷಸ râkshasa. (fr. ರಕ್ಷಸ್). = ರಕ್ಕಸ. Demoniacal. 2, *an evil being or demon, an evil or malignant spirit;* a goblin. 3, a yaksha or attendant of Kubêra (ರಕ್ಕಸ, ಪುಣ್ಯಜನ Hlâ.). ರಾಕ್ಷಸನಾದರೆ ಭಿಕ್ಷುಕನಿಗೆ ಏನು? (Prv.). 4, a form of marriage: the violent seizure and rape of a girl after the defeat or destruction of her relatives.

ರಾಕ್ಷಸಕೃತ್ಯ râkshasa-kṛitya. A fiendish, cruel deed (My.).

ರಾಕ್ಷಸಪ್ರಕರಣ râkshasa-prakaraṇa. = ರಕ್ಕಸವಗರಣ. A râkshasa-drama, etc.

ರಾಕ್ಷಸರಾಜ râkshasa-râja. Nairṛita, the ruler of the south-west quarter (Bp. 10, 30).

ರಾಕ್ಷಸವೈದ್ಯ râkshasa-vaidya. Harsh medical treatment (My.).

ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪ râkshasa-adhipa. Kubêra (Mr. 54). 2, Râvaṇa (My.). 3, Nairṛita (My.).

ರಾಕ್ಷಸಾನ್ತಕ râkshasa-antaka. Vishṇu or Kṛishṇa (J. 18, 40).

ರಾಕ್ಷಸಾನ್ತಕಿ râkshasa-antaki. Pârvatî (Râm. 1, 1, 4).

ರಾಕ್ಷಸಾರಿ râkshasa-ari. Vishṇu or Kṛishṇa (J. 10, 32).

ರಾಕ್ಷಸಿ râkshasi. = ರಕ್ಕಸಿ, ರಾಕಾಸಿ. *A female demon.* 2, *a kind of perfume* (ಚಕ್ಷ್ಣಿ, ಧನಹರಿ, etc., Nr.).

ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರ râkshasa-îśvara. = ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪ. (My.).

ರಾಕ್ಷೆ râkshĕ. = ರಾಕ್ಷೆ. *Lac, the red dye.*

ರಾಗ râga. Colour, hue, tint; *red colour.* 2, affection, emotion, passion, feeling. 3, *love, sympathy, interest in anything, joy, pleasure; vehement longing or desire.* 4, greediness, envy. 5, anger, wrath. 6, loveliness, beauty. 7, a musical mode (Mr. 78; see Bp. 19); a tune;—a musical note, harmony, music. ರಾಗ ನೆನಪಾಗುವಾಗ ತಾಳ ಮರೆತು ಹೋಯಿತು.—ರಾಗ ಬರುವಾಗ ತನ್ತಿ ಹರಿಯಿತು.—ಉಗುರು ಉಗುರು ರೋಗ, ಬೊಗಳೆ ಬೊಗಳೆ ರಾಗ (Prvs.). See Kâvy. IV, 2, 49. ಶ್ರುತಿಯೊಳ್ ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡು ಗಮಕಮಕ್ಕು, ಅವರೆ ದೇಶೀಯಮೇಳಮಕ್ಕು, ಅವರೆ ಮೂರು ಗ್ರಾಮಂ, ಅವರೆ ಪದಿನೆಣ್ಟು ಜಾತಂ ದಾಸಣಿಸಿರಲ್ಕೆ ಅವರೊಳುದಿಸಿದ ರಾಗಾಂಗ ಭಾಷಾಂಗಂ ಕ್ರಿಯಾಂಗಮ್ ಉಪಾಂಗಮ್ ಎಮ್ಬ ನಿಜಭಾಷೆಯೊಳು ನೂರೊನ್ದು ರಾಗಂಗಳ್, ಅವರಲ್ಲಿ ನೂರೊನ್ದು ತಾಳಮಕ್ಕುಂ (Mr. 78).— ರಾಗ ತೆಗೆ. To begin a tune, to begin to sing (My.).— ರಾಗ ನುಡಿಸು. To make music (My.).— ರಾಗ ಮಾಡು. = ರಾಗ ಹಾಡು. (My.; ಉಲಿ Čb.).— ರಾಗವ್ಪಡು. -ಂಪಡು. To experience affection, joy, etc. (Bp. 2, 56; 3, 81; 29, 29).— ರಾಗ ಹಾಡು. To sing a tune (My.). ಪುಣ್ಯವನ್ತ ಹಾಡಿದ್ದೇ ರಾಗ, ವೈದ್ಯ ಹೇಳಿದ್ದೇ ರೋಗ (Prv.).— ರಾಗ ಹೇಳು. To utter or sing a tune (My.).

ರಾಗಟೆ râgaṭĕ. = ರಾಕಟಿ. (My.).

ರಾಗತೆ râgatĕ. The state of being red (Čpr. 7, 147), etc.

ರಾಗದ್ವೇಷ râga-dvêsha. Hatred that arises from anger or envy (My.).

ರಾಗಮಾಲಿಕೆ râga-mâlikĕ. A piano, a harmonium, a concertina, etc. (My.; Si. 292); also ರಾಗಮಾಲಿಕೆಪೆಟ್ಟಿಗೆ (My.).

ರಾಗಮಾಲೆ râga-mâlĕ. = ರಾಗಮಾಲಿಕೆ. (My.).

ರಾಗಾಂಗ râga-anga. Auxiliary musical modes (see Mr. s. ರಾಗ).

ರಾಗಾಧರ râga-adhara. A man with red lips (Šmd. 266, one MS.); a red lip.

ರಾಗಾಧರೆ râga-adharĕ. A woman with red lips (Rśv. 13, after 45).

ರಾಗಾನ್ಧತೆ râga-andhatĕ. Blindness from love or interest in (Čpr. 4, 52; Grj. 7, after 42).

ರಾಗಿ râgi. Raggy, a sort of grain much cultivated in the south, Eleusine coracana Pers. (ಧೂಳಿಕ Mr. 373; C.; Mhr.; Tĕ.; M. ರಾಗಿ, ಕಾಯಿ; T. ಇರಾಗಿ; Sk., Pers. ರಾಗಾ, ರಾಗೀ). ಕಲ್ಲೇ ಸಂಗದ ರಾಗಿ ಕೂಡಿ ಹುರಿದ ಹಾಗೆ.—ರಾಗಿ ತಿನ್ದವ ರೋಗಿ, ಅಕ್ಕಿ ತಿನ್ದವ ಹಕ್ಕಿ.—ಮೂಢಭಕ್ತಿಗೆ ಕೇಡಿಲ್ಲ, ಮೂಡೆರಾಗಿಗೆ ಭಯವಿಲ್ಲ.—ಯಾವ ರಾಯರಿಗೆ ರಾಜ್ಯವಾದರೂ ರಾಗಿ ಬೀಸೋದು ತಪ್ಪೋದಿಲ್ಲ.—ಕಾಲ ಕೆಟ್ಟಿತು, ಕಾಗೆ ರಾಗೀ ತಿನ್ತು (Prvs.). See ನಾಯಿ-.— ರಾಗಿಮುದ್ದೆ. A lump of râgihiṭṭu, and râgihiṭṭu itself (My.).— ರಾಗಿಯಮ್ಬಲಿ. -ಅಮ್ಬಲಿ. Raggy gruel (My.).— ರಾಗಿರೊಟ್ಟಿ. Raggy bread (C.).— ರಾಗಿಹಿಟ್ಟು. Raggy meal;—a thick paste or porridge made of it (C.; B. 3, 46).— ರಾಗಿಹುಲ್ಲು. Raggy grass or straw (My.).

ರಾಗಿ râgi. (Šmd. 109). *Coloured, dyed;*—red;—full of feeling or passion; given up to passion;—full of love;—passionately fond of, taking great pleasure in; having great taste or relish for;—a painter;—a person given up to passion;—one who is fond of, a lover;—a lustful man, a libertine. ಅಗದ ಹೋಗದ ಬದುಕಿಗೆ ರಾಗಿ ಯಾಕೆ? (Prv.).

ರಾಗಿತೆ râgitĕ. The state of being coloured or red (Čpr. 7, 96), etc.

ರಾಗಿಸು râgisu. (Šmd. 63. 92). To be coloured; to shine (Bp. 57, 55; Rśv. 2, 11); to feel vehement longing or desire; to be very fond of, to love (Grj. 4, 84; Bp. 23, 21; 38, 16).

ರಾಗೆ râgĕ. N. of a daughter of Angiras (? Čpr. 1, 86).

ರಾಘವ râghava. (fr. ರಘು). A descendant of Raghu. 2, Râmačandra (Čh. 56; Bp. 19, 30; J. 2, 25; 8, 40). 3, N. of an author (Bp. 1, 11).— ರಾಘವಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (My.).

ರಾಘವಾತ್ಮಜರ್ râghava-âtmajar. The sons of Râma: Kuśa and Lava (J. 19, 48).

ರಾಘವಾನುಜ râghava-anuja. Lakshmaṇa (J. 20, 54. 61).

ರಾಘವೇನ್ದ್ರ râghava-indra. Râmačandra (J. 18, 11; 19 44); N. (My.).

ರಾಘವೇಶ್ವರ râghava-îśvara. = ರಾಘವೇನ್ದ್ರ. (J. 19, 2. 23).

ರಾಘು râghu. A lover, a gallant (Mhr.). 2, = ರಾಘವ, N. (My.; B. 1, 21).

ರಾಘೆ râghĕ. The thigh (? Grj. 2, after 106).

ರಾಂಕವ rânkava. (fr. ರಂಕು). *Made from the hair of the ranku deer.*

Digitized by Google

ರಾಚ râča. Tbh. of ರಾಜ. A man belonging to the kshatriya tribe: a class of Tĕlugu Râjpoots who are counted as Śûdras (commonly Vaishṇavas, My.; Tĕ.). — ರಾಚಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. N. (My.; Tĕ.). — ರಾಚಮಲ್ಲಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 1).

ರಾಚಾವಾರ râčâvâra. = ರಾಚೇವಾರ. (My.).

ರಾಚೇವಾರ râčêvâra. = ರಾಚ, ರಾಚಾವಾರ. (My.; Tĕ.).

ರಾಜ್ râj. = ರಾಜ. Nominative ರಾಟ್. Shining, radiant. 2, *a king, a chief.*

ರಾಜ râja. = ಅರಸ, ಅರಸು, ರಾಚ, ರಾಯ, ರಾವು 2. *A king, a sovereign, a prince, a chief* (ಧರಣೀಶ, ದೊರೆ Nn. 80); a most excellent man; any principal object or anything the best of its kind;—a master (ಮುಖ್ಯ, ಶ್ರೇಷ್ಠ 80). 2, *a man of the military caste, a Kshatriya.* 3, *the moon* (ಮೃಗಾಂಕ, ಚಂದ್ರ 80). 4, an ascetic (ಸಯ್ಯಮಿ, ಎತಿ 80). 5, a house (ಮಂದಿರ, ಮನೆ 80). 6, white (ಸಿತ, ಬಿಳಿದು 80). 7, black (ಅಸಿತ, ಕಪ್ಪು 80). ರಾಜರ ರೀತಿ ತಿರುಕರ ಲಕ್ಷಣ.— ಯಥಾ ರಾಜಾ ತಥಾ ಪ್ರಜಾ (Prvs.). — ರಾಜಕನ್ನಿಕೆ. An (unmarried) princess (My.; B. 4, 5). — ರಾಜಗುಳ್ಳ. A species of Solanum (Si. 149). — ರಾಜನೆಲ್ಲು. A good kind of paddy (My.). — ರಾಜಪಾಲು. The portion of a crop falling to the share of the owner (My.). — ರಾಜಪೆಂಡ್ಡಿ. Sprung from a royal house (ರಾಜಬೀಜ, etc., ರಾಜವಂಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವನು, ಅರಸುಪೆಂಡ್ಡಿ Si. 232). — ರಾಜಬಾದ್. = ರಾಜಕದಲಿ. (My.). — ರಾಜಬೀದಿ. Tbh. of ರಾಜವೀಥಿ, q. v. (B. 4, 149; My.). — ರಾಜಹುಣ್ಣು. A carbuncle (My.).

ರಾಜಕ râjaka. Irradiating, splendid. 2, a little king, a petty prince. 3, *a king, a sovereign.* 4, *a number of kings.* 5, what comes from a king (good or bad things, but especially oppression from a foreign invader, My.; Tĕ. ರಾಜಕ). ರಾಜಕ ಬನ್ದರೂ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ, ದೈವಿಕ ಬನ್ದರೂ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ (Prv.).

ರಾಜಕದಲಿ râja-kadali. An excellent kind of plantain (Čpr. 6, 105; Śiv. 2, after 42).

ರಾಜಕಶೇರು râja-kaśêru. *The fragrant root of Cyperus pertenuis* Roxb. (= ನಾಗರ).

ರಾಜಕಾರಸ್ಥಾನ râja-kâra-sthâna. A royal scheme, policy; a council of state (Mhr.; B. 5, 188).

ರಾಜಕಾರ್ಯ râja-kârya. A king's duty or business, state affairs (J. 2, 54).

ರಾಜಕೀಯ râjakîya. Regal, royal, kingly (My.; B. 4, 116. 117).

ರಾಜಕೀರ râja-kîra. = ಅರಗಿಣಿ. (J. 26, 21).

ರಾಜಕುಮಾರ râja-kumâra. A king's son, a prince (My.).

ರಾಜಕುಲ râja-kula. A royal family;—the court of a king;—a royal palace;—a courtesan, a harlot (ವಾರಸತಿ, ವಿಲಾಸಿನಿ Mr. 305).

ರಾಜಗೃಹ râja-gṛiha. A royal dwelling, a palace (ರಾಜಸದನ, etc., ಅರಮನೆ Si. 109).

ರಾಜಚಿಹ್ನ râja-čihna. ರಾಜಚಿಹ್ನೆ. A mark or sign of royalty, insignia of royalty, regalia (Čpr. 2, after 93).

ರಾಜಚೂಡಾಮಣಿ râja-čûḍâmaṇi. The best or most excellent of kings (My.).

ರಾಜಛತ್ರ râja-čhatra. A parasol regarded as an ensign of royal power (B. 5, 62).

ರಾಜತ್ râjat. Ruling; shining (Râv. 13, 76).

ರಾಜತ râjata. (fr. ರಜತ). Silvery;—silver.

ರಾಜತಗಿರಿ râjata-giri. Kailâsa (Bp. 25, 15).

ರಾಜತರು râja-taru. The tree Cassia fistula Lin. (ಆರಗ್ವಧ, etc., ಕಕ್ಕೆ Mr. 114). 2, the plant Pterospermum acerifolium.

ರಾಜತಶೈಲ râjata-śaila. = ರಾಜತಗಿರಿ. (Bp. 24, 49).

ರಾಜತಾಚಲ râjata-acala. = ರಾಜತಶೈಲ. (Bp. 8, 29; 57, 19).

ರಾಜತಾದ್ರಿ râjata-adri. = ರಾಜತಾಚಲ. (Bp. 12, 25).

ರಾಜತ್ವ râjatva. Kingship, royalty, the rank or functions of a king, kingly dignity or authority, government (My.).

ರಾಜದನ್ತ râja-danta. A principal tooth, a front tooth, an incisor. (R.).

ರಾಜಧರ râja-dhara. Moon-wearer: Śiva (Bp. 8, 29).

ರಾಜಧರ್ಮ râja-dharma. A king's duty;—a law as prescribed in the śâstras for the guidance of kings in the administration of government;—a virtue befitting a king (My.).

ರಾಜಧಾನಿ râja-dhâni. *A royal city, a capital, a metropolis.*

ರಾಜನ râjana. Illuminating, causing to shine. See ರಂ-. 2, belonging to a royal family, of regal descent. — ರಾಜನದ ಬೊಮ್ಮದೇವಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 2).

ರಾಜನಾಮ râja-nâma. The name of king (Čpr. 4, 201). 2, the plant Trichosanthes dioeca.

ರಾಜನೀತಿ râja-nîti. Royal conduct or policy, the administration of government, politics (My.).

ರಾಜನ್ಯ râjanya. *A man of the military or regal tribe, a Kshatriya.*

ರಾಜನ್ಯಕ râjanyaka. *A number of Kshatriyas.*

ರಾಜನ್ವತ್ râjan-vat. *Having a good king, governed by a just monarch.*

ರಾಜಪಟ್ಟ râja-paṭṭa. A royal fillet or tiara. — ರಾಜಪಟ್ಟಂಗಟ್ಟು. -ಂ-ಕಟ್ಟು. To tie the royal fillet (Č. Bp. 47, 9).

ರಾಜಪತ್ನಿ râja-patni. A king's wife, a queen (My.).

ರಾಜಪದವಿ râja-padavi. The rank of a king, kingship, royalty (My.).

ರಾಜಪುಂಗವ râja-puṅgava. A most excellent king (My.).

ರಾಜಪುತ್ರ râja-putra. = ರಜಪುತ್ರ, ರಜಪೂತ. A king's son, a prince. 2, a Rajpoot (My.; B. 4, 3).

ರಾಜಪೂಜಿತ râja-pûjita. Honoured by kings: excellent (My.).

ರಾಜಪ್ರಕೃತಿ râja-prakṛiti. A king's minister (ಮನ್ತ್ರಿ, etc., Mr. 267).

ರಾಜಫಣಿ râja-phaṇi. An ophiophagous serpent (ಪಣಿಮಿಕ, ಅರಿವಾವು Mr. 401).

ರಾಜಬಲೆ râja-balĕ. *The plant Paederia foetida* Lin.

ರಾಜಬಾಟೆ râja-bâṭĕ. = ರಾಜಮಾರ್ಗ. (My.).

ರಾಜಬೀಜಿ râja-bîji. *Sprung from a royal progenitor, of royal parentage or descent.*

ರಾಜಭವನ râja-bhavana. A king's abode, a palace (My.).

ರಾಜಭಾಗ râja-bhâga. A royal assembly or court (ರಾಜಸಭೆ, ರಾಜಸಭೆ Nn. 155).

ರಾಜಭೋಗ râja-bhôga. A royal repast. 2, enjoyments fit for a king (My.).

Digitized by Google

ರಾಜಮನ್ದಿರ râja-mandira. The palace of a king, a royal mansion (Čpr. 2, after 91; Bp. 61, 28).

ರಾಜಮರಾಲ râja-marâla. A kind of flamingo or goose (ಕಾಲ್ ಮೊಗಂ ಕೆಮ್ಪುದೋಱೆ ರಾಜಮರಾಲಂ Mr. 173).

ರಾಜಮರ್ಯಾದೆ râja-maryâdĕ. Respect shown to a king and to superiors in general (My.).

ರಾಜಮಹಿಷಿ râja-mahishi. The properly consecrated wife of a king (My.).

ರಾಜಮಾನ್ಯ râja-mânya. Worthy to be honoured by kings: excellent (My.; B. 4, 87).

ರಾಜಮಾರ್ಗ râja-mârga. The king's highway; a royal or main road, a high road (Čpr. 1, after 125; Bp. 32, 12);—a fashion, custom sanctioned by general approbation (Mhr.).

ರಾಜಮುದ್ರೆ râja-mudrĕ. A royal signet; a governmental seal or impression (My.).

ರಾಜಯಕ್ಷ್ಮ râja-yakshma. *Pulmonary consumption, atrophy.*

ರಾಜಯೋಗ râja-yôga. A configuration of planets, etc. at the birth of any person indicating him to be destined for kingship. 2, an easy mode of meditation (yôga) as distinguished from the more rigorous (My.).

ರಾಜಯೋಗ್ಯ râja-yôgya. Befitting a king, princely (My.).

ರಾಜರತ್ನಾಪೀಡ râja-ratna-âpîḍa. Wearing a chaplet of brilliant gems (Čpr. 7, after 148).

ರಾಜರಾಜ râja-râja. A king of kings. 2, *Kubêra.*

ರಾಜರ್ಷಿ râja-ṛishi. A royal ṛishi or saint, a ṛishi of royal descent (My.).

ರಾಜಲಕ್ಷಣ râja-lakshaṇa. A royal sign or token, any mark on the body, etc. indicating a future king. 2, royal insignia, regalia (My.).

ರಾಜಲೋಕ râja-lôka. A company of kings (Čpr. 2, after 91; 5, 111).

ರಾಜವಂಶ râja-vaṁśa. A royal family; a dynasty (Si. 232).

ರಾಜವಂಶ್ಯ râja-vaṁśya. *Belonging to a royal family, of regal race or descent.*

ರಾಜವತ್ râja-vat. Having a king. 2, like a king (My.).

ರಾಜವದನೆ râja-vadanĕ. A woman with a moon-like face (J. 23, 52).

ರಾಜವರ್ತ್ಮ râja-vartma. = ರಾಜಮಾರ್ಗ. (Sk.; My.).

ರಾಜವಲ್ಲಭ râja-vallabha. A king's favourite. (R.).

ರಾಜವಶ್ಯ râja-vaśya. Bringing over a king to one's own views by mantras (My.).

ರಾಜವಾಹನ râja-vâhana. A royal horse (ಪಂಚವಲ್ಲವದ ವಾಜ Śmd. II; Kk. 78; Śm. 41).

ರಾಜವಾಹ್ಯ râja-vâhya. *A royal elephant.*

ರಾಜವಿಡ್ಡೂರ râja-viḍḍûra. Molestation (of the subjects) proceeding from a ruler (My.).

ರಾಜವಿದ್ಯೆ râja-vidyĕ. Royal science, state policy (Čpr. 4, 5).

ರಾಜವೀಜಿ râjavîji. = ರಾಜಬೀಜ.

ರಾಜವೀಥಿ râja-vîthi. = ರಾಜಬೀದಿ. A principal street, a high street, a main road (ಸುಮುಖ, ರಾಜಬೀದಿ Nn. 126).

ರಾಜವೃಕ್ಷ râja-vṛiksha. = ರಾಜತರು. *The tree Cassia (or Cathartocarpus) fistula* Lin. (see ರಾಜತರು).

ರಾಜವೈದ್ಯ râja-vaidya. A royal physician: an eminent physician (My.). 2, excellent practice of medicine (My.).

ರಾಜಶಾರ್ದೂಲ râja-śârdûla. A great king (My.).

ರಾಜಶಾಸನ râja-śâsana. A royal edict or order (My.).

ರಾಜಶಿಖಾಮಣಿ râja-śikhâmaṇi. The first of kings (My.).

ರಾಜಶಿರೋಮಣಿ râja-śirômaṇi. = ರಾಜಶಿಖಾಮಣಿ. (My.).

ರಾಜಶೇಖರ râja-śêkhara. The chief of kings (J. 2, 13). 2, Śiva (J. 2, 13). 3, N. of a king of Čôḷamaṇḍala (Rśv. 4, 58).

ರಾಜಶೇಖರವಿಲಾಸ râjaśêkhara-vilâsa. King Râjaśêkhara's sport, N. of a Kannaḍa poem by Shaḍakshari dêva (Śśv. 5, 63).

ರಾಜಶ್ರೀ râja-śrî. Royal sovereignty or majesty;—a term of courtesy for a person in general (My.; B. 4, 87).

ರಾಜಶ್ರೀಯಾವಿರಾಜಿತ râjaśriyâ-virâjita. Adorned with majesty and grace (Mhr.; B. 4, 87; My.).

ರಾಜಸ râjasa. (fr. ರಜಸ್). Belonging or relating to the guṇa or quality rajas;—endowed with or influenced by the quality of passion, passionate, lustful, etc. (My.).

ರಾಜಸದನ râja-sadana. *A palace.*

ರಾಜಸಭೆ râja-sabhĕ. *A royal assembly or court, a court of justice, a privy council* (ಆಸ್ಥಾನ Hlâ.; ಓಲಗ, ರಾಜಭಾಗ Nn. 155).

ರಾಜಸರ್ಪ râja-sarpa. = ರಾಜಫಣಿ. *An ophiophagous serpent* (ಸರ್ಪಭುಜ್, ಅರಜಾವು Hlâ.).

ರಾಜಸರ್ಷಪ râja-sarshapa. *Black mustard, Sinapis ramosa* Roxb.

ರಾಜಸಿಂಹ râja-simha. An illustrious king (My.).

ರಾಜಸೂಯ râja-sûya. *A great sacrifice performed by a universal monarch attended by his tributary princes.*

ರಾಜಸೇವೆ râja-sêvĕ. King's service, royal service (My.).

ರಾಜಹಂಸ râja-haṁsa. = ರಾಯಂಚೆ. *A flamingo.* 2, an illustrious king. (Čpr. 7, 149). 3, an eminent person (Čh. v. 16).

ರಾಜಾ râjâ. = ರಾಜ. (Nom. of ರಾಜನ್). — ರಾಜಾರೂಪಾಯಿ. The former Mysore râja's rupee (My.). — ರಾಜಾಸಾಬ್. = ರಾಜಾ ಸಾಹೇಬು. (My.). — ರಾಜಾಸಾಹೇಬು. A title of native râjas (My.).

ರಾಜಾಂಗ râja-aṅga. = ರಾಜ್ಯಾಂಗ. (My.). 2, = ರಾಜಬೀಜ. (My.).

ರಾಜಾಜ್ಞೆ râja-âjnĕ. A king's edict, royal decree or demand, ordinance (My.).

ರಾಜಾದನ râja-adana. *A large tree, bearing a kind of almonds, Buchanania latifolia* Roxb. (see ಮೊರಲಿ). 2, *a large tree, cultivated for its eatable fruits, Mimusops kauki* Lin.

ರಾಜಾಧಿರಾಜ râja-adhirâja. A king of kings, a paramount sovereign, a mighty potentate (ರಘುವನೀಮುವಂ Mr. 287).

ರಾಜಾನ್ನ râja-anna. Royal food: a kind of rice of a superior quality (see s. ನೆಲ್ಲು). ಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದ ಶಿಷ್ಯ, ಗೊತ್ತು ಗಟ್ಟುವದೇಕ ಬತ್ತಿದ ಕೆಬಿಯ ಬಯ್ಲಲ್ಲಿ ರಾಜಾನ್ನ ಬಿತ್ತಿ ಬೆಳದನ್ತೆ (Sp.). — ರಾಜಾನ್ನ ಅಕ್ಕಿ. = ರಾಜಾನ್ನ. (Bp. 27, 15; 33, 13; My.). — ರಾಜಾನ್ನನೆಲ್ಲು. Râjânna paddy (Bp. 27, 16; My.).

ರಾಜಾರ್ಕ râja-arka. Moon and sun. 2, the plant Calotropis gigantea. (R.).

ರಾಜಾರ್ಥ râja-artha. Royal revenue, tax (ಕರ, ಸಿದ್ಧಾಯ Nn. 19).

Digitized by Google

ರಾಜಾರ್ಹ râja-arha. Fit or suitable for a king, royal, noble. 2, *aloe wood, Agallochum*.

ರಾಜಾಲಯ râja-âlaya. = ರಾಜಗೃಹ. (J. 23, 52).

ರಾಜಾವರ್ತ râja-âvarta. A kind of gem: a sapphire of a light colour (ಎಳೆನೀಲ Śmd. II; ಎಳೆಯ ನೀಲ Kk. 85; Śm. 69).

ರಾಜಾಸ್ಥಾನ râja-âsthâna. The court of a king (My.).

ರಾಜಿ râji. 1. *A strip, a line, a row* (ಲೇಖೆ, ಎಡೆದೆರಹು ಇಲ್ಲದ ಸಾಲು Nr.); a multitude (ಪಙ್ಕ್ತಿ Hlâ.; ಆಳಿ, ಆವಳಿ, ವೀಥಿ, ಪಙ್ಕ್ತಿ Mr. 359; Kâvy. V, 44; Bp. 9, 14; 35, 16; 61, 61).

ರಾಜಿ râji. 2. Willing, ready (Mhr., H.); good will and pleasure; full consent, willingness, acquiescence, agreement, content, pleasure (My.; Br.). See ರಾಜೀನಾಮೆ. — ರಾಜಿ ಮಾಡು. To bring to terms (My.). — ರಾಜಿಯಾಗು. -ಆಗು. To consent, etc. (My.).

ರಾಜಿಕ râjika. = ರಾಜಕ. Relating to or being connected with a king; = ರಾಜಕ No. 5 (My.);—a lord, a noble person. See ಮಹಾ-. 2, = ರಾಜಿಕೆ No. 3. (ಸರ್ಷಪ, ಸಾಸುವೆ Mr. 137).

ರಾಜಿಕೆ râjikĕ. A stripe, a line, a row. 2, a field. 3, *black mustard, Sinapis ramosa* Roxb.

ರಾಜಿತ râjita. Illuminated, irradiated; adorned, embellished. See Ĉh. v. 191; Kk. 1; ಅ-.

ರಾಜಿಲ râjila. Striped. 2, *a species of snake* (ಡುಣ್ಡುಭ, ಒಳ್ಳೆ Hlâ.; Mr. 401; see ಮಣ್ಣು ಮುಕ್ಕಹಾವು).

ರಾಜಿಸು râjisu. To shine, to glitter, to be radiant or splendid (ಶೋಭೆ Śmd. Dh.; Bp. 57, 19; Râv. 10, after 1; J. 1, 10; 2, 12; 3, 32; 5, 35; 18, 38);—to make radiant (see ವಿ-).

ರಾಜೀಕ râjîka. Tbh. of ರಾಜಕ. What comes from a king, especially from a foreign invader: ransacking, etc. (My.; Si. 391).

ರಾಜೀನಾಮೆ râjî-nâmĕ. A written acknowledgment given by the plaintiff of a cause being finally settled; a deed of resignation (of an office), of relinquishment (of a claim), an acquittance;—a written declaration of one's willingness to follow the directions of (Mhr., H.; My., Br.).

ರಾಜೀವ râjîva. *A species of fish*. 2, a kind of deer. 3, a blue lotus-flower; *a lotus* (ಕಮಲ, ತಾವರೆ Nn. 22). 4, a multitude (ಸಮಿತಿ, ಸಮೂಹ 22). 5, the hair of the head (ಶಿರೋರುಹ, ಮಣ್ಡೆಯ ಕೂದಲ್ 22). 6, water (ವಾರಿ, ಉದಕ 22).

ರಾಜೀವನೇತ್ರ râjîva-nêtra. Vishṇu or Kṛishṇa (J. 14, 3).

ರಾಜೀವಮಿತ್ರ râjîva-mitra. The sun (J. 3, 23).

ರಾಜೀವಮುಖಿ râjîva-mukhi. A woman with a lotus-like face (Bp. 40, 68).

ರಾಜೀವಲೋಚನೆ râjîva-lôcanĕ. A woman with lotus-like eyes (Bp. 42, 12).

ರಾಜೀವಸಖ râjîva-sakha. The sun (Śâstrasâra in W. v. 1505).

ರಾಜೇನ್ದ್ರ râja-indra. A king of kings, a supreme sovereign (J. 2 sum.; 2, 11; 21, 25. 37). 2, N. — ರಾಜೇನ್ದ್ರಚೋಳ. N. (Bp. 44, 58). — ರಾಜೇನ್ದ್ರಮುನಿ. N. (Bp. 52, 18).

ರಾಜೋಪಭೋಗ್ಯ râja-upabhôgya. Fit for the use or amusement of a king (J. 18, 30).

ರಾಜ್ಞಿ râjñi. = ರಾಣಿ. *A queen*.

ರಾಜ್ಞೀಪಟ್ಟ râjñî-paṭṭa. = ಅರಸಿಪಟ್ಟ. The fillet or tiara of a queen.

ರಾಜ್ಯ râjya. *A kingdom, a country, a principality, an empire, a government* (ನೆಲ Ĉt. II, 63). See Prv. s. ರಾಜ. 2, administration or exercise of government. 3, kingship. — ರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್. -ಗೆ-. = ರಾಜ್ಯ ಮಾಡು. (My.). — ರಾಜ್ಯ ಮಾಡು. To exercise government, to rule (B. 5, 69). — ರಾಜ್ಯವಾಳು. -ಆಳು. To rule (Bp. 27, 28; My.).

ರಾಜ್ಯಪದ râjya-pada. (= ರಾಜಪದವಿ). Kingship (obtained by consecration, ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕವಿಶೇಷ Nn. 139).

ರಾಜ್ಯಭರ râjya-bhara. Getting or taking charge of an empire (Ĉpr. 2, after 56).

ರಾಜ್ಯಭಾರ râjya-bhâra. The weight of (the duties) of government. 2, the act of taking care of government, rule, reign (My.; B. 5, 1). — ರಾಜ್ಯಭಾರಂಗೆಯ್. -ಗೆ-. To rule (My.). — ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡು. = ರಾಜ್ಯಭಾರಂಗೆಯ್. (My.).

ರಾಜ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿ râjya-lakshmi. The good fortune of a kingdom, glory of sovereignty (Ĉpr. 6, 101).

ರಾಜ್ಯಶ್ರೀ râjya-śrî. An empire looked upon as a beautiful woman (Ĉpr. 2, after 39).

ರಾಜ್ಯಶ್ರೀಕ râjya-śrîka. Possessing a prosperous government (Ĉpr. 3, 70).

ರಾಜ್ಯಾಂಗ râjya-aṅga. (= ರಾಜಾಂಗ). Limb of royalty: a *requisite of regal administration*, enumerated *e. g.* as nine, viz. the monarch, the prime minister, a friend or ally, treasure, territory, a stronghold, an army, the companies of citizens, and the purôhita.

ರಾಜ್ಯಾಧಿಪತಿ râjya-adhipati. A ruler, a king (My.).

ರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕ râjya-abhishêka. Inauguration to a kingdom, coronation (My.).

ರಾಟ್ râṭ. = ರಾಜ, ರಾಜ, ರಾಜ್ (of which it is the nominative). A king (ಅರಸು Nn. 119; Mr. 262).

ರಾಟಣ râṭaṇa. (Tbh. of ಅರಘಟ್ಟ). = (ಅರಟೆ), ರಹಾಟ, ರಾಟವಾಣ, ರಾಟವಾಳ, ರಾಟಳ, ರಾಟಾಣ, ರಾಟಾಳ, ರಾಟಿ, ರಾಟೆ, ರಾಟ್ಣ, ರಾಟ್ಣೆ, ರೂಟಳ, ರೂಟಾಳ, ರೂಟ್ಟ. A machine for drawing water;—water-wheel worked with the feet;—a spinning wheel;—a machine for reeling;—the wheel of a machine in general (ಉದ್ಘಾಟಕ, ಘಟೀಯನ್ತ್ರ, ಪಾದಾವರ್ತ, ಅರಘಟ್ಟಕ Hlâ.; My.; Tĕ. ರಾಟ್ನ, ರಾಟ್ನ; T. ಇರಾಟ್ಟಿನ; M. ರಾಟ್ಟು). See [illegible]. 2, a whirling machine, "an up and down" in which people amuse themselves at jâtrĕs (My.; Tĕ. ರಾಟ್ನ).

ರಾಟವಾಣ râṭavâṇa. = ರಾಟಣ. (My.).

ರಾಟವಾಳ râṭavâḷa. = ರಾಟವಾಣ. (My.).

ರಾಟಳ râṭaḷa. = ರಾಟಣ. (Grj. 2, after 71; My.).

ರಾಟಾಣ râṭâṇa. = ರಾಟವಾಣ. (My.).

ರಾಟಾಳ râṭâḷa. = ರಾಟವಾಳ. (Râv. 8, after 5; My.).

ರಾಟಿ râṭi. = ರಾಟೆ. ನೀರು ಸೇದುವ ರಾಟೆ (ಅರಘಟ್ಟ); ಬಾವಿಯೊಳಗಣ ನೀರು ತೆಗೆಯ ತಕ್ಕ ರಾಟೆ (ಉದ್ಘಾಟನ); ಬಾವಿಯೊಳಗಣ ನೀರು ಸೇದುವ ರಾಟೆ (ಘಟೀಯನ್ತ್ರ G.).

ರಾಟಿಸು râṭisu. To wind upon a reel, to reel (Si. 221. [illegible] in Si.).

ರಾಟೆ râṭĕ. = ಅರಟೆ, ರಾಟಣ, etc. (My.; Si. 90. 343). See [illegible].

ರಾಟ್ಣ râṭṇa. = ರಾಟಣ. (My.).

ರಾಟ್ಣೆ râṭṇĕ. = ರಾಟ್ಣ. (My.).

ರಾಡಿ râḍi. = ರಡಿ. A mass of mud; slop; foul, turbid (My. Mhr. ರಬಾಡಾ, ರಾಡ, ರಾಡಾ, ರಾಬಡಿ).

Digitized by Google

ರಾಢೆ râḍhĕ. *Splendour, light, lustre, beauty.*

ರಾಣಿ râṇi. = ರಾಣಿ. See ಹಾವು-.

ರಾಣಿ râṇi. Tbh. of ರಾಜ್ಞಿ. (My.; Tĕ.; Mhr.; Nn. 2; Bp. 50, 20; J. 2, 58; Si. 65. 182. 183). A queen. 2, a wife (My.). ರಾಣಿಯ ವಾಸ (ಅವರೋಧ, etc. Hlâ.). ರಾಣಿಯಾದರೆ ಗೋಣಿಯೆತ್ತ ಬಾರದೇ? (Prv.). — ರಾಣಿರಾಜ್ಯ. A queen's government (My.). — ರಾಣಿವಾಸ. The inner apartments of a palace, the queen's or women's apartments (ಪೆಣ್ದವಾಸ Kk. 63; Śm. 37; Si. 119; Bp. 45, 25; J. 33, 13). — ರಾಣೀವಾಸ. = ರಾಣಿವಾಸ. (J. 7, 20).

ರಾಣಿಕ râṇika. (fr. ರಣ). That is agreeable (Bh. 3, 21, 12).

ರಾಣುವೆ râṇuvĕ. An army, an armed force (ಸೇನೆ Bhn. 53; Tĕ., M.; T. ಇರಾಣುವ).

ರಾಣೆ râṇĕ. = ಅರಣಿ, ರಾಣಿ. See ಹಾವು-.

ರಾತಲ್ râtal. A weight of twelve, fifteen, or sixteen ounces (Mhr., H. ರತಲ; M. ರಾತ್ತಲ್; Port. arratel; My. = 16 ounces or 1 lb.).

ರಾತೀಪು râtîpu. = ರಾತೀಬು. (My.).

ರಾತೀಬು râtîbu. Nutritive and fattening diet (for men and animals, My.; Mhr., H. ರತೀಬ); a regular quantity of food (My.). ಮನೆಯಲ್ಲಿ ರಾತೀಬಿಗೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲ, ರತ್ನಪಡಿಯ ವ್ಯಾಪಾರ (Prv.).

ರಾತ್ರ râtra. = ರಾತ್ರಿ. See ಪಂಚ-.

ರಾತ್ರಿ râtri. *Night* (ಇರುಳ್ Śm. 19; ಅನೇಕ ರಾತ್ರೆ, ಹಲವು ರಾತ್ರೆ Nn. 161, o. r. ರಾತ್ರಿ). 2, a superior, a master (ಪರಿವೃಢ, ಒಡೆಯನು 161). — ರಾತ್ರಿವೇಳೆ. = ರಾತ್ರಿಕಾಲ. (My.).

ರಾತ್ರಿಕಾಲ râtrikâla. Night-time (My.; B. 5, 258).

ರಾತ್ರಿಚರ râtri-čara. A night-rover, a thief, a robber. 2, a watchman, a patrol. 3, *a râkshasa;* a goblin.

ರಾತ್ರಿಜ râtri-ja. A star, a constellation. (R.).

ರಾತ್ರಿಜಲ râtri-jala. Dew, mist, fog. (R.).

ರಾತ್ರಿಜಾಗರ râtri-jâgara. A dog (Mr. 185).

ರಾತ್ರಿಂಚರ râtri-ṅ-čara. = ರಾತ್ರಿಚರ. *A râkshasa.*

ರಾತ್ರಿಂದಿವ râtri-n-diva. *A night and day, day and night.*

ರಾತ್ರಿಮಣಿ râtri-maṇi. The moon. (R.).

ರಾತ್ರಿಮಾನ râtri-mâna. The length of a night (B. 5, 307; My.).

ರಾತ್ರಿಸಂಚಾರ râtri-sančâra. Going or walking about at night; going to a brothel (My.).

ರಾತ್ರೀಶ râtri-îśa. The moon (Bp. 24, 48).

ರಾತ್ರೀಶ್ವರ râtri-îśvara. = ರಾತ್ರೀಶ. (Grj. 4, 44).

ರಾತ್ರೆ râtrĕ. = ರಾತ್ರಿ, q. v. (My.).

ರಾದಾರಿ râdâri. = ರಹದಾರಿ. (My.).

ರಾದ್ಧ râddha. Propitiated, conciliated. 2, accomplished, completed, finished, done;—prepared; ready. 3, obtained, attained. See ಅಪ-.

ರಾದ್ಧಾಂತ râddha-anta. An established end or result, *a demonstrated conclusion, a demonstrated truth, a dogma;* the conclusion of an argument.

ರಾದ್ಧಾಂತಪಾರಗ râddhânta-pâraga. Conversant with dogmas (Čpr. 9, 21).

ರಾಧ râdha. Carrying out, doing; see ಅಪ-. 2, favour, good-will, kindness;—a gift;—liberality;—success;—opulence. 3, *the month vaiśâkha* (April-May).

ರಾಧನ râdhana. Pleasing, propitiating;—pleasure, satisfaction;—accomplishing, effecting;—obtaining. See ಅ-.

ರಾಧಾಪತಿ râdhâ-pati. Kṛishṇa (My.).

ರಾಧಾಸುತ radhâ-suta. Karṇa. (R.).

ರಾಧಿಕೆ râdhikĕ. = ರಾಧೆ. (My.).

ರಾಧೆ râdhĕ. ರಾಧಾ. N. of the foster-mother of Karṇa. 2, N. of a cowherdess, the favourite mistress and consort of Kṛishṇa in Vṛindâvana. 3, *N. of the sixteenth lunar asterism.*

ರಾಧೇಯ râdhêya. Karṇa (My.).

ರಾನ್ತ ra-anta. A term with final ra (r, Śmd. 53. 103. 319; Kâvy. I, 2, 93-95).

ರಾಪ râpa. The property of astringency; the astringent and austere juice of certain fruits and plants (Mhr.; B. 3, 46).

ರಾಪು râpu. (Tbh. of ರಾಹು). = ರಾವು 1. A startle. — ರಾಪುಗೊಳ್, -ಕೊಳ್. To be startled (J. 28, 50).

ರಾಪ್ತಿ râpti. Custom, usage (= ರೂಢಿ My.; H. ರಾಫ್ತ). — ರಾಪ್ತಿ ಬೀಳು. To become customary, familiar, etc. (My.).

ರಾಮ râma. Stopping, staying, pausing; see ವಿ-. 2, pleasing, delighting;—*lovely, beautiful, charming, pleasant* (ಸೌನ್ದರ, ರೂಪು Nn. 24; ಚೆಲುವು Mr. 504). 3, *dark, black* (ಅಸಿತ, ಕಪ್ಪು 24; ಅತಿಕಪ್ಪು 504). 4, *white* (ಧವಲ, ಬಿಳಿದು 24; ಬಿಳಿದು 504);—pure (ವಿಮಲ, ನಿರ್ಮಲ 24). 5, joy, pleasure. 6, Paraśurâma, the sixth avatâra of Vishṇu (ಜಾಮದಗ್ನ್ಯ, ಪರಶುರಾಮ 24; ಜಮದಗ್ನಿತನಯ 504; Mr. 19). 7, Râmačandra, Vishṇu's seventh avatâra (ದಾಶರಥಿ, ರಾಮಚನ್ದ್ರ 24; ದಶರಥಾತ್ಮಜ 504; Mr. 19). 8, *Balarâma,* Vishṇu's eighth avatâra and elder brother of Kṛishṇa (ಹಲಾಯುಧ, ಬಲದೇವ 24; ಮುಸಲಿ 504; Mr. 19). 9, a lover. 10, *a kind of deer* (see ಏಷಹರಮೃಗ). 11, a horse. See Śmd. 68. 76. 113. 116. 142. 145. 146. 188. 255. ಬಲದಲ್ಲಿ ವಾಲಿ ಮೇಲು, ಛಲದಲ್ಲಿ ರಾಮ ಮೇಲು.—ಬೆಳಗಾನಾ ರಾಮಾಯಣ ಕೇಳಿ, ರಾಮನಿಗೆ ಸೀತೆಯೇನಾಗ ಬೇಕೆನ್ದ.—ರಾಮನನ್ಥಾ ರಾಜನಿಲ್ಲ, ಕಾಮನನ್ಥಾ ಪುರುಷನಿಲ್ಲ.—ರಾಮನಾಮ ಜಪ ಮಾಡುವದು, ತಲೆಕೂದಲಿನ್ದ (for—) ಕುತ್ತಿಗೆ ಕೊಯ್ಯುವದು. — ರಾಮಗುಳ್ಳ. The plant Solanum jacquini Willd. (St. & Pl.; Si. 149. 426). — ರಾಮಟಂಕೆ. ರಾಮಟಂಕೆ. A rare gold coin on which Râma's paṭṭâbhishêka is represented (My.). — ರಾಮತುಳಸಿ. The herb Ocimum album Lin. (St. & Pl.). — ರಾಮಪಟ್ಟೆಯಾಟ. = ತಿಳಿಯಾಟ. (S. Mhr.; see ಉಪ್ಪು 2). — ರಾಮಬಣ್ಟ. Râma's soldier: a monkey;—Hanumat (My.). — ರಾಮಯ. -ಅಯ. N. See ಏಕಾನ್ತ-. — ರಾಮಯ ದೇವ. N. See ಉದರದ-. — ರಾಮಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 47; 49, 5. 7; see ಏಕಾನ್ತ-, ತೊಕ್ಕಡ-). — ರಾಮರಸ. -ಅರಸ. N. of Abhinavamanga's father (Mr. 540).

ರಾಮಗಿರಿ râma-giri. N. of a hilly place in Mysore (My.).

ರಾಮಚನ್ದ್ರ râma-čandra. Moon-like Râma: Râma, the son of Daśaratha (J. 19, 52; 20, 3). See ರಾಮ No. 7.

ರಾಮಜಯನ್ತಿ râma-jayanti. = ರಾಮನವಮಿ. (My.).

ರಾಮಠ râmaṭha. *Asa foetida* (ಇಂಗು Śm. 83).

ರಾಮಣೀಯಕ râmaṇîyaka. (fr. ರಮಣೀಯ). Lovely, pleasing, etc. (ರಮಣ, ರಮಣೀಯ Čt. II, 114; Abhâ. 2, 83; J. 18, 28).

ರಾಮದೂತ râma-dûta. Râma's messenger: Hanumat;—a monkey (My.).

Digitized by Google

ರಾಮನವಮಿ râma-navami. N. of the ninth day in the light half of čaitra, being the birthday of Râmačandra (My.).

ರಾಮನಾಥ râma-nâtha. Šiva; N. of a linga (Bp. 51, 12. 13. 14. 34. 51. 60; 54, 62. 63).

ರಾಮನಾಥಪುರ râmanâtha-pura. N. of a place on the Kâvêri in Mysore (My.), and of one near Râmêšvara (My.).

ರಾಮಪುರ râma-pura. N. of several places in Mysore (My.), and Southern Mahratta (B. 4, 179).

ರಾಮಫಲ râma-phala. The bullock's heart, the fruit of the tree Anona reticulata Lin. (My.; St. & Pl.; Z.).

ರಾಮಬಾಣ râma-bâṇa. Râma's arrow (J. 21, 33. 34). 2, a term for a promise, prediction, expedient, etc. that is sure, infallible (Mhr., My.). 3, a kind of firework (My.).

ರಾಮರಸ râma-rasa. An intoxicating potion prepared from hemp (bangi) and sugar (My.).

ರಾಮಲಿಂಗ râma-linga. N. of a linga (Bp. 57, 54).

ರಾಮವಾಕ್ಯ râma-vâkya. A true word, a faithful promise (My.).

ರಾಮಸೇತು râma-sêtu. Râma's bridge: Adam's bridge (My.).

ರಾಮಾಣ್ಯ râmâṇya. Tbh. of ರಾಮಾಯಣ. (My.). ರಾಮಾಣ್ಯವು ಸಾಮಾನ್ಯವಲ್ಲಣ್ಣ, ಅಳಿಗೆ ಅಳುಧಾರ! (Prv.).

ರಾಮಾದೇವಿ râmâ-dêvi. N. (Bp. 59, 8).

ರಾಮಾನುಜ râma-anuja. Lakshmaṇa (Râm. 1, 16, 24; My.). 2, Bharata (J. 21, 15. 19). 3, a Vaishṇava teacher of the twelfth century (My.; see ಶ್ರೀಮತ). 4, a follower of the sect of Râmânuja (My.). — ರಾಮಾನುಜಕೂಟ. The sattra where Râmânujas have to take their meals (My.).

ರಾಮಾನುಜಭಾಷ್ಯ râmânuja-bhâshya. A commentary by Râmânuja on the bhagavadgîtâ (My.).

ರಾಮಾಯಣ râma-ayana. = ರಾಮಾಣ್ಯ. Râma's goings or adventures: an epic poem by Vâlmîki, describing the adventures of Râmačandra. ಬೆಳಗಾನಾ ರಾಮಾಯಣ ಕೇಳಿ, ರಾಮನಿಗೆ ಸೀತೆಯೇನಾಗ ಬೇಕೆಂದ.— ಮಜ್ಜಿಗೆಗೆ ತಕ್ಕ ರಾಮಾಯಣ ಹೇಳಿದ (Prvs.).

ರಾಮಾವತಾರ râma-avatâra. Râmačandra (Bp. 54, 62; J. 13, 42. 46).

ರಾಮೆ râmĕ. ರಾಮಾ. *A charming, handsome woman.* 2, *a woman in general* (ಕಾಮಿನಿ, ಸ್ತ್ರೀ Nn. 24; ಲಲನೆ Mr. 504). 3, Lakshmî (ಗೋಮಿನಿ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ 24).

ರಾಮೇಶ್ವರ râmêšvara. Šiva; a linga of Šiva (Bp. 43, 48; 51, 57). 2, N. of various places, especially Ramisseram between Ceylon and the coast of Coromandel. ರಾಮೇಶ್ವರಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಶನೀಶ್ವರ ಬಿಡದು (Prv.).

ರಾಮ್ಭ râmbha. (fr. ರಮ್ಭ). *The bamboo staff of a religious student.*

ರಾಯ râya. Tbh. of ರಾಜ (Šmd. 369; Kk. 101; C.; Tĕ., T., M., Mhr.; and of ರಾಜ್ಯ, see ರಾಯವಾರ). ರಾಯರ ಪಾದದಾಣೆ! ಹಾರೆ ನುಂಗು! ಅನ್ನ ಹಾಗೆ.— ರಾಯರು ಸತ್ತ ಹಾವಳಿ.— ಬರುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಾ ರಾಯನ ಕುದುರೆ ಕತ್ತೆ ಆಯಿತು.— ಯಾವ ರಾಯರಿಗೆ ರಾಜ್ಯವಾದರೂ ರಾಗಿ ಬೀಸೋದು ತಪ್ಪೋದಿಲ್ಲ.— ರಾಯ ಸತ್ತರೂ ಹೆಣ, ನಾಯಿ ಸತ್ತರೂ ಹೆಣ (Prvs.). — ರಾಯಕೋಲಾಹಳ. (Šmd. 208). Loud noise of a king, etc. — ರಾಯಗಿಡಿಗ. = ರಾಯಗಿಡಿಬಿಡಿ. (Bh. 6, 2, 3). — ರಾಯಗಿಡಿಬಿಡಿ. A large drum shaped like an hour-glass (Bh. 4, 2, 17). — ರಾಯಗೋಟೆ. -ಕೋಟೆ. (Šmd. 387). A royal fort. — ರಾಯಗೋಪುರ. A very large kind of tower at Šrîranga near Trichonopoly (and other places, My.). ರಾಯಗೋಪುರವನ್ನು ಹದ್ದು ಕೊಣ್ಣು ಹೋಯಿತೋ? (Prv.). — ರಾಯಂಚ. -ಅಂಚ. Tbh. of ರಾಜಹಂಸ. (ರಾಜಹಂಸ Šs.). — ರಾಯನೆಲ್ಲಿ. = ಅರನೆಲ್ಲಿ. (Z.; ಶ್ಯಾಮ Čb.). — ರಾಯಬಹಾದರ್. A title of honor for Hindus (My.). — ರಾಯಬಾರ. = ರಾಜ್ಯಭಾರ. (My.; Tĕ.). — ರಾಯಬಾರಿ. An embassador (My.; Tĕ.). — ರಾಯಬೋರೆ. A large shrub or small tree, Webera corymbosa Willd. (St. & Pl.). — ರಾಯದಳ. -ಬಳ. A royal force or army (Râm. 4, 7 sum.).

ರಾಯಸ râyasa. Secretaryship in native government, clerkship (Tĕ., M.; T. ರಾಯಸಂ). 2, a letter from a superior (guru, etc., My.). — ರಾಯಸದವ. -ಅವ. A clerk (My.).

ರಾಯಿ râyi. A stone (Tĕ. ರಾ, ರಾಯಿ, ರಾತಿ, ರಾಳ್ಳು, *cf.* ಅರ್[2] 4); a rubber (see ಅಳು; Tĕ. ರಾಚು, ರಾಯು, T. ಅರಾವು, M. ರಾಗು, to rub; to file; *cf.* ಅರೆ 2). — ರಾಯಿಶುಕ್ಕರೆ. A coarse-grained candy sugar (Si. 312; My.).

ರಾರಾಜಿಸು rârâjisu. To be full of splendour, to be beautiful, to look beautiful or handsome, to shine (Čpr. 6, 57; J 11, 24; 18, 25).

ರಾಲ râla. = ಅರಾಲ No. 2, ರಾಳ. *The resin of the Sâla tree, Shorea robusta* Gaertn.

ರಾವ râva. A cry, a shriek, a roar, a scream, a yell, etc., the cry of any animal;—a sound, noise in general. ಪುಗಿಲ್ವುಗಿಲೆನಿಪ ರಾವಂ (ಕೋಳಾಹಲನಿನದಂ Čt. II, 93). See ರವ.

ರಾವಣ râvaṇa. Screaming, roaring, etc.; the vociferator: Râvaṇa, the ruler of Lankâ (Ceylon), with ten heads and twenty arms, the chief of the râkshasas (Bp. 54, 62; J. 2, 25). ರಾವಣನ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಕಾಸಿನ ಮಜ್ಜಿಗೆ.— ರಾವಣನ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಅರೆಕಾಸಿನ ಮಜ್ಜಿಗೆ (Prvs.).

ರಾವಣಕರ râvaṇa-kara. The number 20 (Ch.).

ರಾವಣರಿಪು râvaṇa-ripu. = ರಾವಣಾರಿ. (J. 21, 34).

ರಾವಣಾರಿ râvaṇa-ari. Râmačandra (J. 16, 10; 19, 41).

ರಾವಣಿ râvaṇi. Any son of Râvaṇa, especially Indrajit (Râm. 6, 13, 16).

ರಾವಿ râvi. The tree Ficus religiosa (Tĕ.; *cf.* ಅರಳಿ 1). — ರಾವಿಚೆಟ್ಟು. = ರಾವಿ. (Tĕ.; ಬೋಧಿವೃಕ್ಷ, ಅಶ್ವತ್ಥ, etc., ಅರಳೀ ಮರ Si. 125).

ರಾವಿ râvi. N. of a river in the Panjaub (My.).

ರಾವು râvu. 1. = ರಾಹು. Tbh. of ರಾಹು. The daitya Râhu (My.). 2, a startle. — ರಾವುಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. A malicious eye, the evil eye (My.). — ರಾವು ತಟ್ಟು. A startle or horror to touch or come upon one (My.). — ರಾವು ಸುಳಿ. To wave an offering (of a fowl, sheep, etc.) slowly downwards in front of a person to remove the influence of evil (My.). — ರಾವು ಬಡಿ. = ರಾವು ತಟ್ಟು. (My.).

ರಾವು râvu. 2. Tbh. of ರಾಜ. A king (used as an honorific affix to names, Mhr.; My.).

ರಾವುತ râvuta. = ರಾವ್ತ, ರಾಹುತ. A horseman, a trooper (ಗೋದಿಯಾಳ್ಳು Čt. II, 39; Kk. 36; Šm. 45; Bh. 3, 5, 22. J. 22, 7. 21. 43; My.; Tĕ. ರಾಹುತು, ರಾಹುತ್ತು; T. ರಾವುತ್ತ, M. ರಾವುತ್ತು; Mhr. ರಾಊತ; *cf.* ರಾಮು, a horse?). ತತ್ಸಮ ರಾವುತಂ (Šmd. 162). ಇದ್ದ ಮನೆ ಬಿದ್ದು ಹೋದರೆ ಗೆದ್ದ ಕುದುರೆ ರಾವುತ.— ಎನ್ನೂ ಏರದ ರಾವುತ ಕುದುರೇ ಹಿನ್ನು ಮುನ್ನಾಗಿ ಏರಿದ (Prvs.).

Digitized by Google

ರಾವುತಿಕೆ râvutikĕ. The business of a trooper (Bh. 1, 7, 2).

ರಾವೆ râvĕ. N. of a plant (ಸೋರೆ Mr. 120).

ರಾವ್ತ râvta. = ರಾವುತ, etc. (Bh. 2, 13, 32; Č. Bp. 47, 44).

ರಾಶಿ râśi. = ರಾಸಿ. *A heap, a mass, a pile, a group, a multitude, a quantity, a number;* exceedingly much (My.). 2, *a sign of the zodiac,* an astrological house. 3, the figure or figures put down for an arithmetical operation (such as multiplying, dividing, etc.). See ಕುಪ್ಪಳಿಸು, ಪುಂಜಿಸು.

ರಾಶಿಕುಂಡಲಿ râśi-kuṇḍali. = ರಾಶಿಚಕ್ರ No. 2. (My.).

ರಾಶಿಚಕ್ರ râśi-čakra. The zodiacal circle, the zodiac. 2, an astrological diagram (My.).

ರಾಶ್ಯಧಿಪ râśi-adhipa. The regent of an astrological house (My.).

ರಾಷ್ಟ್ರ râshṭra. *A kingdom, a realm, an empire;* a district, a country, a territory. 2, *any public calamity* (as famine, plague, etc.), affliction.

ರಾಷ್ಟ್ರಿಕೆ râshṭrikĕ. *A kind of Solanum* (= ಬೃಹತಿ).

ರಾಷ್ಟ್ರಿಯ râshṭriya. Belonging or relating to a kingdom. 2, *a king's brother-in-law.*

ರಾಸ râsa. Uproar, din, noise. 2, a particular rustic dance, that in which Krishṇa and the gôpîs engaged.

ರಾಸಕ್ರೀಡೆ râsa-krîḍĕ. The circular dance of Krishṇa and the cowherdesses (Bhâgavata 10, 28 sum.).

ರಾಸಭ râsabha. Sounding, braying, etc. 2, *an ass.*

ರಾಸಿ râsi. Tbh. of ರಾಶಿ (Šmd. 335; see Mr. 408). See ಕುಪ್ಪಳಿಸು. — ರಾಸಿಮಸಕ. Excessive passion or wrath (Čpr. 6, after 40). — ರಾಸಿ ಮಾಡು. To make or form into a heap, to heap together, to pile up, to accumulate (C.; G. 186. 334. 527; B. 4, 40).

ರಾಸ್ನೆ râsnĕ. *The thorny shrub Mimosa octandra* Roxb. (= ಏಲಾಪರ್ಣಿ). 2, *the ichneumon plant* (= ನಾಕುಲಿ).

ರಾಸ್ಮೆ râsmĕ. Tbh. of ರಾಸ್ನೆ (My.; Tĕ.). = ರಾಸ್ನೆ No. 1. (ಏಲಾಪರ್ಣಿ, ರಾಸ್ನೆ, etc., ಸಣ್ಣ ಮುಪ್ಪುರಾಸ್ಮೆ Si. 157; My.). 2, a tall perennial plant, the greater Galangal, Alpinia galanga Sw. (St. & Pl.; see ಮುಪ್ಪುರಾಸ್ಮೆ).

ರಾಹು râhu. = ರಾವು, ರಾವು 1. (The seizer): N. of a daitya or demon with four arms and a tail, who drank a portion of the amṛita produced by the gods from the churned ocean, for which reason Vishṇu severed his head and two of his arms from the rest of the body; the head and tail were transferred to the stellar sphere, the head wreaking its vengeance on the sun and moon by occasionally swallowing them for a time, while the tail, under the name of Kêtu, gave birth to a numerous progeny of comets and fiery meteors: the dragon's head, *the ascending node of the moon* (ಸಿಂಹಿಕಾತನುಜ Mr. 39; ಗ್ರಹವಿವರ, ಗ್ರಹಭೇದ Nn. 76; ಬಾಂಗೆಸೆವ ಪಾವು Kk. 11 *b;* ಬಾಮ್ಹುವು 12; ಚಾಡ್, ಎಲವರ್ಟ್ಟಿವಾವು Šm. 17; see Mr. 59). 2, an eclipse, the moment of occultation or obscuration. 3, a startling event, any public calamity, as an eclipse, a meteor, an earthquake, etc. (ಉತ್ಪಾತ 76). 4, a formidable poison (ಕರಾಲ, ಮಹಾವಿಷ 76). 5, fire (ಅನಲ, ಅಗ್ನಿ 76).

ರಾಹುಗ್ರಸ್ತ râhu-grasta. Swallowed by Râhu: *eclipsed.*

ರಾಹುಟಿ râhuṭi. A small tent (Mhr., H. ರಾವಟೀ; B. 4, 23; 5, 240).

ರಾಹುತ râhuta. = ರಾವುತ, etc. (Bp. 61, 24; Si. 434; My.; B. 4, 181).

ರಾಹುಸಂಸ್ಪರ್ಶ râhu-saṁsparśa. *An eclipse of the sun or moon.*

ರಾಳ râḷa. = ರಾಲ, etc. (ಶಾಲ, ಸಜ್ಜರಸ Mr. 144; ಯಕ್ಷಧೂಪ, ಸರ್ಜರಸ G.); resin in general (Mhr.; My.). — ರಾಳದ ಮರ. The white Dammer tree, Vateria indica Lin. (St. & Pl.). — ರಾಳಧೂಪದ ಮರ. A tall tree furnishing the resin called black Dammer (Z.).

ರಿ ri. The second note of the gamut (Mr. 76; see ಸಪ್ತಸ್ವರ).

ರಿಕಾಪು rikâpu. = ರಿಕಾಬು. A stirrup (My.; Mhr., H. ರಿಕಬೀ, ರಿಕಿಬೀ).

ರಿಕಾಬು rikâbu. = ರಿಕಾಪು. (My.).

ರಿಕಾಮಿ rikâmi. Empty, void, hollow, vacant, unemployed, etc. (ರಿಕ್ತ G.; Mhr. ರಿಕಾಮಾ).

ರಿಕ್ಕಟ rikkaṭa. = ರೆಕ್ಕಟ, etc. Silence, taciturnity (ಮೂಗುವಟ್ಟಗೆ, ಮೌನ Ss.); silently, etc. (ಗುಟುಗುಮ್ಮನೆ, ಬಿನ್ನನೆ, ಬಿನ್ನಗೆ Kk. 50).

ರಿಕ್ಕು rikku. = ರುಕ್ 3, ರುಕ್ಕು, etc. (My.).

ರಿಕ್ತ rikta. Emptied, cleared, purged;—*empty, void; poor, indigent;*—vain, worthless;—left, abandoned;—devoid of, without. See ಅತಿ-.

ರಿಕ್ತಕ riktaka. *Empty, void.*

ರಿಕ್ತೆ riktĕ. A poor woman (My.). 2, epithet of the fourth, ninth, or fourteenth days of the lunar fortnight (My.).

ರಿಕ್ಥ riktha. Property left at death, inheritance, bequest. 2, *property in general, substance, wealth.*

ರಿಕ್ಥಿ rikthi. An heir. (R.).

ರಿಗ್ಗ rigga. — ರಿಗ್ಗವಣೆ. -ವಣೆ. A sort of tabour (ಮೃದಂಗ Čt. II, 97; Čpr. 8, 30).

ರಿಂಖ riṅkha. (also ರಿಂಖೆ). Creeping; sliding; dancing; one of a horse's paces; a horse's hoof; deceiving, disappointing. (R.).

ರಿಂಖಣ riṅkhaṇa. = ರಿಂಗಣ. (J. 22, 23).

ರಿಂಗಣ riṅgaṇa. *The act of moving, crawling, creeping.* 2, dancing; a (certain) dance (ಕುಣಿತಂ Čt. II, 57; ಕುಣಿತಂ, ನರ್ತನಂ Kk. 59; Bh. 1, 12, 15; see ರಿಂಖ). 3, *slipping, sliding.* 4, *deviating* (from rectitude, duty, etc.). — ರಿಂಗಣಗುಣಿ. -ಕುಣಿ. To perform a (certain) dance (Šiv. 5, 87; J. 12, 45).

ರಿಜು riju. Tbh. of ಋಜು (Šmd. 353).

ರಿಣ riṇa. Tbh. of ಋಣ (Šmd. 353; Bp. 61, 56; ಸಾಲ Nn. 122; My.).

ರಿತು ritu. Tbh. of ಋತು (Šmd. 353; Šm. 20; Čpr. 7, 38; My.).

ರಿಪು ripu. *An enemy, an adversary, a foe* (ಪಗೆ Nn. 75).

ರಿವಾಜು rivâju. Usage, custom (C.; B. 5, 9; Mhr., H.).

ರಿಷಿ rishi. = ಋಷಿ. (Sk.; My.).

ರಿಷ್ಟ rishṭa. Injured, hurt, wounded;—unlucky;—mischief, harm;—*misfortune, bad luck; destruction, loss;—sin.* 2, *good luck, prosperity.* See ಅ-.

ರಿಷ್ಟತಾತಿ rishṭa-tâti. *Causing prosperity, propitious, auspicious.*

ರಿಷ್ಟಿ rishṭi. = ಋಷ್ಟಿ. *A sword.*

ರಿಸಾಲು risâlu. = ರಿಸಾಲೆ. A troop of horse (My.; Mhr., H. ರಿಸಾಲಾ).

Digitized by Google

ರಿಸಾಲುದಾರ risâlu-dâra. The commander of a risâlu (My.).

ರಿಸಾಲೆ risâlĕ. = ರಿಸಾಲು. (My.).

ರಿಸಿ risi. Tbh. of ಋಷಿ (Šmd. 353; Čt. II, 42; Kk. 33; Šm. 34; Čpr. 5, 20).

ರೀಢೆ rîḍhĕ. *Disrespect, slight, contempt.*

ರೀಣ rîṇa. *Dropping, trickling, oozing, distilling, flowing.*

ರೀತಿ rîti. Dropping, flowing; *going, moving, motion;*— a stream — a course. 2, *way, method, mode, manner, fashion;*—usage, observance (ಆಚಾರ Mr. 250). 3, style, diction (Kâvy. IV, 1, seq.). 4, *brass, bell-metal.* 5, calx of brass;—rust of iron;—scoria of any metal. ರೀತಿ ತಿಳಿ ಯದಿದ್ದರೂ ಮಾತು ಬಲ್ಲ (Prv.). — ರೀತಿವಡೆ. -ಪಡೆ. To obtain a manner (Šiv. 2, 30).

ರೀತಿಕೆ rîtikĕ. Brass, bell-metal (ಪುಷ್ಪಕ, ಹಿತ್ತಾಳೆ Nn. 123; ಹಿತ್ತಾಳೆ Mr. 98).

ರೀತಿಕ್ರಮರಸನಿರೂಪಣ rîti-krama-rasa-nirûpaṇa. Representation of the proper dictions and of the sentiments: N. of one of the adhikaraṇas of the kâvyâvalôka (Kâvy. I, 1*a*, 5; IV, 1 seq.).

ರೀತಿಪುಷ್ಪ rîti-pushpa. *Calx of brass.*

ರೀತಿವಿಫಲ rîti-viphala. Unprofitableness or unmeaningness of diction, vain diction (one of the ashṭâdaśadôshas, Čh. v. 40).

ರುಂ rum̃. The sound of a small spinning top (S. Mhr.). — ರುಂ ರುಂ. rep. The sound of a certain drum that is not beaten, but rubbed with a stick (S. Mhr.).

ರುಕ್ ruk. 1. = ರುಚ್, of which it is the nominative. (ದಾಮ, ಕಿರಣ Nn. 33; ಕಿರಣ 131).

ರುಕ್ ruk. 2. = ರುಜ್, of which it is the nominative.

ರುಕ್ ruk. 3. Tbh. of ಋಚ್. See ರುಗಾಗಮ.

ರುಕುಮಿಣಿ rukumiṇi. Tbh. of ರುಕ್ಮಿಣಿ. (Bp. 54, 85; My.).

ರುಕ್ಕು rukku. = ರಿಕ್ಕ. Tbh. of ಋಚ್. (My.).

ರುಕ್ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ruk2-pratikriyĕ. *Counteraction of disease, practice of medicine.*

ರುಕ್ಮ rukma. Bright, radiant;—*gold;*—iron.

ರುಕ್ಮಕಾರಕ rukma-kâraka. *A goldsmith.*

ರುಕ್ಮವತಿ rukma-vati. N. of the wife of Aniruddha. (R.).

ರುಕ್ಮಾಂಗದ rukma-aṅgada. N. of a king. (J. 11, 80).

ರುಕ್ಮಿಣಿ rukmiṇi. = ರುಕುಮಿಣಿ. N. of a daughter of king Bhîshmaka, carried off and espoused by Kṛishṇa (J. 6, 52; 7, 3. 8. 11. 24). 2, the goddess Lakshmî. — ರುಕ್ಮಿಣೀ ಸುತ. Pradyumna (J. 22, 18).

ರುಕ್ಷ ruksha. 1. = ರೂಕ್ಷ. Rough, harsh to the touch, not smooth or soft;—rough to the taste, astringent, not bland;—*rough, rugged, uneven;—harsh, cruel, unkind, austere.*

ರುಕ್ಷ ruksha. 2. Tbh. of ಋಕ್ಷ. A star (ನಕ್ಷತ್ರ Nn. 40, o. r. ಋಕ್ಷ; ತಾರೆ Mr. 513); a bear (Bp. 61, 83).

ರುಗಾಗಮ ruk3-âgama. The ṛigvêda (Šiv. 1, 65).

ರುಗ್ಣ rugna. Broken;—thwarted;—*bent, crooked, curved;*— injured;—diseased, sick, infirm. See Mr. s. ಭಗ್ನ.

ರುಗ್ಮಂಜರಿ ruk1-mañjari. A cluster of lustre or rays (Čpr. 1, 19).

ರುಚ್ ruč. = ರುಕ್ 1. *Light, lustre, brightness.* 2, *a ray of light.* 3, pleasure, wish, desire;—loveliness, beauty.

ರುಚಕ ručaka. = ರುಚಿರ. Agreeable, pleasing; auspicious; any auspicious thing, any object supposed to bring good luck (ಭದ್ರ, ಮಾಂಗಲ್ಯ Nn. 41; ವರಮಂಗಲದ್ರವ್ಯ Mr. 523). 2, sharp, acid;—tonic, stomachic. 3, *sochal salt* (ಸೌವರ್ಚಲ Hlâ.; ಲವಣ, ಉಪ್ಪು 41; ಲವಣ 523). 4, a kind of golden ornament (ಆಭರಣ 41; 523). 5, a tooth (ದಶನ, ದನ್ತ 41; ದನ್ತ 523). 6, the throat, the neck (ಕಿರೋಧರ, ಕೊರಳ್ 41; ಕೊರ ಳ್ 523). 7, a mountain (ಧೂಧರ, ಪರ್ವತ 41). 8, ambrosia (ಅಮೃತ 41). 9, the citron (ಮಾತುಲಂಗ, ಮಾದಲ 41; ಮಾತು ಲಂಗ 523).

ರುಚಾಳಿಸು ručâḷisu. To compare (ಹೋಲಿಸು Ša.; T. ರುಚಾಳಿ, to be like; ಉಪಮ್ಯ, comparison).

ರುಚಿ ruči. *Light, lustre, splendour,* beauty; colour. 2. a *ray of light.* 4, *wish, desire, pleasure, will;*—inclination, taste for, liking for (Šmd. 158), relish. 5, *passion.* 6, taste, perception by the palate;—flavour, relish, savour, savouriness (ಸಾಧನ, ಅನ್ನಮುಖ್ಯರುಚಿಸಂಶಯ, ಅನ್ನಮೊದಲಾದ ರುಚಿಗಳು, o. r. ಅನ್ನ ಮೊದಲಾದ ರುಚಿಕರಂಗಳು Nn. 114). ಕಾರ ಕಹಿ ಹುಳಿ ಒಗರುಗಳೆಮ್ಬ ನಾಲ್ಕು ರುಚಿಗಳು (ಸೌರಭ್ಯ Nn. 119, o. r.— ನಾಲ್ಕು ರಸಗಳು). 7, a kind of bitter grass (ಕಹಿಹುಲ್ಲು Mr. 110). 8, N. of another plant (ಚಿತ್ರರಡಿ, ಸಿಂಹಿಕೆ Mr. 130). ರು ಚಿಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹಸಿಯಕ್ಕ ತಿನ್ನಾನೇ? (Prv.). See Prvs. s. ರೀ ವಡಿ, ಸಗಣಿ. — ರುಚಿ ಕಾಣು = ರುಚಿ ನೋಡು. ರುಚಿ ಕಣ್ತ ನಾಮ ಸುಚಿಯಾದರೂ ಬಿಡದು (Prv.). — ರುಚಿ ನೋಡು. To examine the taste of anything: to taste, to try (C.; B. 4, 59). — ರುಚಿ ಹತ್ತು. To prove luscious, to become or be luscious or savoury; to become or be tasty or agreeable (C.; B. 4, 48).

ರುಚಿಕ ručika. = ರುಚಕ. Shining, etc. (Bp. 3, 1).

ರುಚಿಕರ ruči-kara. Causing pleasure. 2, making tasteful: savoury, tasty; that makes tasteful, etc. (My.; see Nn. s. ರುಚಿ No. 6).

ರುಚಿಕಾರ ruči-kâra. = ರುಚಿಕರ. ಅನ್ನಾದಿರುಚಿಕಾರ (ಸಾಧನ Mr. 501).

ರುಚಿತ್ವ ručitva. The state of taking pleasure in. 2, the state of possessing splendour, beauty or colour (Čpr. 7, 89).

ರುಚಿರ ručira. Bright, brilliant, shining; *beautiful; pleasing, charming, pleasant;*—sweet, dainty, nice;—stomachic. 2, N. of a vṛitta (Čh.).

ರುಚಿರಾಮ ruči-râma. Quicksilver (ಸೂತ, ಪಾದರಸ Nn. 131). 2, the eye (ದೃಕ್, ಕಣ್ಣು 131). 3, white (ಸಿತ, ಬಿಳಿದು 131; ಬಿಳಿದು Mr. 475).

ರುಚಿಸು ručisu. To find pleasure in, to desire, to enjoy (Bp. 11, 10). 2, to appear as savoury, to be luscious, savoury or tasty (My.); to be agreeable, as a word (My.).

ರುಚ್ಯ ručya. Bright, radiant; *beautiful, handsome, pleasing, delightful;—a lover;* a husband.

ರುಜ್ ruj. = ರುಕ್ 2. Breaking, dashing to pieces; fracture. 2, *sickness, disease;*—toil, fatigue.

ರುಜ ruja. = ರುಜ್. (Sk.).

ರುಜನ rujana. = ರುಜ. See ರೋಗ.

ರುಜು ruju. 1. Tbh. of ಋಜು. ತಿನ್ನನ ಬಿಲ್ಲುರುಜು (ಕೋಟಿಶ Hlâ.).

ರುಜು ruju. 2. Signature;—proof (My.; Br.; H.). — ರುಜು ಮಾಡು. To sign;—to prove (My.). — ರುಜುವಾತ್. Proved, established (My.).

Digitized by Google

ರುಜೆ rujĕ. Breaking, fracture, destruction. 2, *sickness, disease, pain.*

ರುಂಜೆ ruñjĕ. A brazen drum (Tĕ.; Abh. P. 4, 56).

ರುಣ ruṇa. Tbh. of ಋಣ. (My.; Bh. 1, 8, 39). ಕುಣಿ ಅಗಿ ಸಿದರೆ ರುಣ ತೀರೀತೇ (or ತೀರಿತೇ)? (Prv.). See Prvs. s. ಸು ಖ 1, ಹಣ, ಹೆಣ 1.

ರುಣ್ಡ ruṇḍa. *A headless body, a mere trunk* (retaining life and continuing to mix in battle). 2, the head as separated from the body, a skull (Mhr.; ಸಿರ Ŝs.).

ರುಣ್ಡಮಾಲೆ ruṇḍa-mâlĕ. A necklace or wreath of skulls (J. 13, 63; 14 sum.; 14, 19; Mhr.; My.).

ರುಣ್ಡಿಕೆ ruṇḍikĕ. A field of battle. 2, the threshold of a door. 3, a go-between. 4, superhuman power. (R.).

ರುತ ruta. 1. Broken to pieces, divided. See ರು-.

ರುತ ruta. 2. = ರುತಿ, ರುತು 2. Sounded, filled with cries; — *any cry or noise: the note of birds, humming of bees,* etc.; — song.

ರುತಿ ruti. = ರುತ 2. (Rŝv. 13, 76).

ರುತು rutu. 1. Tbh. of ಋತು (ಶಬ್ದ Nn. 18; ಶಾರದೆ 28; Si. 44; My.). ವಸನ್ತ ಗ್ರೀಷ್ಮ ಪ್ರಾವೃಷ್ ಶರದ್ ಹೇಮನ್ತ ಶಿಶಿರ ಎನ್ದು ಆಱುಂ ರುತುಗಳಕ್ಕುಂ (Hlâ.).

ರುತು rutu. 2. Tbh. of ರುತ 2. (ಗೀತ Nn. 35).

ರುದಿತ rudita. Cried, lamented, wept; *a crying, a weeping, a wailing, a lamentation.*

ರುದ್ದು ruddu. = ರುಬ್ಬು 1. (Tĕ.); to beat soundly (My.).

ರುದ್ಧ ruddha. Stopped, checked, impeded, opposed; — *shut in, confined, surrounded, fenced in.*

ರುದ್ರ rudra. Crying, howling, roaring; one who roars, etc. 2, the roarer or howler: N. of the god of tempests and father of the Rudras or Maruts. 3, *Ŝiva.* 4, *Ŝiva as the regent of the north-east quarter.* 5, any one of the (eleven) Rudras or storm winds, *i. e. a class of demigods* who are regarded as inferior manifestations of Ŝiva (Bp. 61, 53; see ಪನ್ನೊನ್ದು ರುದ್ರರ್). 6, the number 11 (Ĉh.; ಹನ್ನೊನ್ದು Mr. 347; Bp. 5, 64). 7, sign for a metrically long syllable (Ĉh.). 8, N. of a class of feet (Ĉh.). 9, = ರುದ್ರಸೂಕ್ತ (My.). ರುದ್ರನಾದರೇನು? ಭದ್ರನಾದರೇನು? ನಿದ್ರೆ ಬನ್ದರೆ ಸರಿ (Prv.). — ರುದ್ರಗಣ್ಟೆ. A dôtra or sîrĕ with a border the texture of which represents rudrâkshas (My.). — ರುದ್ರಗಣ್ಟು. The peculiar knot with which a Ŝaiva joins the two ends of his sacrificial thread (My.). — ರುದ್ರದೇವಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 1). — ರುದ್ರಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (My.). See ಕಾಲಾಗ್ನಿ-.

ರುದ್ರಟ rudraṭa. N. of the author of the Ŝriṅgâratilaka. See Kâvy. V, 970.

ರುದ್ರಪಶುಪತಿ rudra-paŝupati. N. (Bp. 9, 45; 13, 1).

ರುದ್ರಪುಷ್ಪ rudra-pushpa. *The shoe-flower* (ದಾಸವಣ, ಜಪೆ Hlâ. MS.; the print has ಓದ್ರಪುಷ್ಪ).

ರುದ್ರಪ್ರಕರ rudra-prakara. The multitude of Rudras (Bp. 10, 19).

ರುದ್ರಪ್ರಯಾಗ rudra-prayâga. N. of the place where the river Mandâkinî joins the Ganges. (R.).

ರುದ್ರಭೂಮಿ rudra-bhûmi. A burying or burning ground (My.).

ರುದ್ರಮನ್ತ್ರ rudra-mantra. = ರುದ್ರಸೂಕ್ತ. (My.).

ರುದ್ರಮುದ್ರೆ rudra-mudrĕ. The mark or impression of a liṅga (Bp. 57, 32).

ರುದ್ರವೀಣೆ rudra-vîṇĕ. Rudra's lute: a lute with two dried sôrĕ-gourds (My.). 2, a particular religious observance.

ರುದ್ರವೀರ್ಯ rudra-vîrya. Ŝiva's semen; — quicksilver; sulphur (My.).

ರುದ್ರಸೂಕ್ತ rudra-sûkta. N. of a ṛigvêda hymn adressed to Rudra (Ŝsv. 1, after 79; 4, 101).

ರುದ್ರಾಕ್ಷ rudra-aksha. Rudra-eyed: the tree Elaeocarpus ganitrus, and its berry (sacred to Ŝiva). See Bp. 12, 12; 32, 51; 41, 8.

ರುದ್ರಾಕ್ಷಮಾಲೆ rudrâksha-mâlĕ. A rosary made of rudrâksha berries (My.).

ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ rudra-akshi. = ರುದ್ರಾಕ್ಷ. (My.; see ಅಡವಿ-).

ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಭಸಿತಾಕಲಿತದೇಹಿ rudrâkshi-bhasita-âkalita-dêhi. Ŝiva; — a Liṅgavanta (Bp. 27, 30).

ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಭಸಿತಾಭರಣ rudrâkshi-bhasita-âbharaṇa. Ŝiva; a Liṅgavanta (Bp. 27, 33).

ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಸರ rudrâkshi-sara. = ರುದ್ರಾಕ್ಷಮಾಲೆ. (My.).

ರುದ್ರಾಕ್ಷೆ rudra-akshĕ. = ರುದ್ರಾಕ್ಷ. (Bp. 3, 26; 12, 19; 38, 14; 41, 20).

ರುದ್ರಾಣಿ rudrâṇi. *Rudra's wife Durgâ.*

ರುದ್ರಾಭಿಷೇಕ rudra-abhishêka. Anointing a liṅga whilst repeating the rudrasûkta (My.).

ರುದ್ರಾವತಾರ rudra-avatâra. An incarnation of Ŝiva (Bp. 53, 6; 60, 1).

ರುದ್ರೇಶ rudra-îŝa. The ruler of the Rudras (Bp. 24, 48).

ರುದ್ರೋದ್ಗಾರಿ rudrôdgâri. Tbh. of ರುಧಿರೋದ್ಗಾರಿ. (My.).

ರುಧಿರ rudhira. Red; — *blood;* — saffron.

ರುಧಿರಾಕ್ಷ rudhira-aksha. N. of a râkshasa (J. 20, 48. 49. 51).

ರುಧಿರೆ rudhirĕ. N. of a plant (ಮದುರಂಗಿ Mr. 117).

ರುಧಿರೋದ್ಗಾರಿ rudhira-udgâri. Spitting blood; — the fifty-seventh year in the cycle of sixty (My.).

ರುನ್ದಿ rundi. Breadth, width (My.; Mhr.).

ರುನ್ದ್ರ rundra. Large, great (Bp. 1, 40; 8, 4; it is the word that, instead of ವತ್ರ, appears in the Mysore Amarakôŝa; see Si. 370).

ರುಪಾಯಿ rupâyi. = ರೂಪಾಯಿ. (C.).

ರುಬರೂಬು rubarûbu. = ರೂಬರೂ, ರೂಬರೂಬು. Face to face (My.; Mhr., H. ರುಬುರೂ, ರುಬೇರೂಬ, ರೂಬರೂ).

ರುಬ್ಬು rubbu. 1. (fr. ಒರೆ 3). = ರುದ್ದು. To grind in a mortar (My.; Tĕ.).

ರುಬ್ಬು rubbu. 2. Grinding. — ರುಬ್ಬುಗುಣ್ಡು. A grind-stone (My.; Tĕ. ರುಬ್ಬುರಾಯಿ).

ರುಮ ruma. = ರುಮೆ. (Si. 312).

ರುಮಾಲ rumâla. = ರುಮಾಲು, ರೂಮಾಲು, ರೂಮಾಲೆ. A handkerchief, a towel; any square piece of cloth for wrapping round the head or for tying up articles, a turban, etc. (Br.; B. 2, 7; Ĉb. 73. 134; Mhr., H. ರುಮಾಲ; T. ಉರು ಮಾಲೈ).

ರುಮಾಲು rumâlu. = ರುಮಾಲ. (My.). See Prv. s. ರುಪ್ಪಿ.

ರುಮೆ rumĕ. *A salt-pit, a salt-mine* (especially one in the district of Sambhar in Ajmere); rock-salt (ಉಪ್ಪಿನ ಕಲ್ಲುಗಳು Mr. 100). See s. ಉಪ್ಪಿನ ಕಟ್ಟೆ.

Digitized by Google

ರುರು ruru. *A kind of deer* (ಬಿಳಿಯ ರೇಖೆಯುಳ್ಳ ಸಾರಂಗ Nr.).

ರುವಿ ruvi. (fr. ರೂಪ್ಯ?). = ರುವ್ವಿ. A farthing, a kâsu (My.; Tĕ. ರುವ್ವ; Mhr. ರುಕಾ, the 12th part of an Anna).

ರುವೂಕ ruvûka. = ಉರುವೂಕ, ರೂಬುಕ, ರೂವುಕ. (Colebr.).

ರುವ್ವಿ ruvvi. = ರುವಿ. (My.). ರುವ್ವಿ ಕೊಡದವ ರುಮಾಲು ಕೊಟ್ಟಾನೇ? (Prv.).

ರುಷ್ rush. *Anger, wrath, passion.*

ರುಷಿ rushi. Tbh. of ಋಷಿ (Čt. II, 42; see ಋಷಾ-).

ರುಷಿತ rushita. Enraged, irritated, angry (My.).

ರುಷ್ಟಿ rushṭi. Tbh. of ವೃಷ್ಟಿ. (My.).

ರುಸಬ rusaba. Tbh. of ವೃಷಭ (My.).

ರುಸಿ rusi. Tbh. of ಋಷಿ. (My.; Tĕ.).

ರುಸುಮು rusumu. Fees, dues, commission (My.; Br.; H.).

ರುಹ್ ruh. = ರುಹ. See ಅಮ್ಬೋ-.

ರುಹ ruha. Rising, mounting, springing up, growing, increasing; mounted, ascended upon. See ಅಮ್ಬೋ-, ಶರ-, ಕ್ಷಿತಿ-, ರಸಾಲ-.

ರುಹೆ ruhĕ. *Bent grass, Panicum dactylon* (see Si. 162).

ರುಳಿ ruḷi. A silver chain worn on the leg, just above the ankle, by women (My.; Mhr. ರುಳಣೇಂ, to shake gracefully).

ರೂ rû. (fr. ಒರೆ?). Repetition of words and sentences to commit them to memory. (Tĕ. ರುವ್ವು). — ರೂ ಹಾಕು. To repeat words frequently to commit them to memory (My.; G. in his preface).

ರೂಂ rûm. N. of a country (Si. 101).

ರೂಕ್ಷ rûksha. = ರುಕ್ಷ 1. (ತೀಕ್ಷ್ಣ, ತಿಗ್ಮ, etc. Mr. 34; Čpr. 5, after 4).

ರೂಕ್ಷಣ rûkshaṇa. Making rough, rugged or harsh; making dry or thin. See ವಿ-.

ರೂಕ್ಷೆ rûkshĕ. Dryness, aridity, emaciation; harshness, unkindness, cruelty (Bp. 61, 83).

ರೂಢಿ rûḍi. Tbh. of ರೂಢಿ (Šmd. 339; Bp. 50, 36). ಹಾಗೆ ಇದ್ದ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೊಸ ನಡತೆಗಳು ಎಷ್ಟಿಗೂ ರೂಡಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಲ್ಲ (B. 4, 188). — ರೂಡಿದೊಡ. -ತೊಡ. The usual current of a river (Bp. 50, 38). — ರೂಡಿ ಬೀಳು. To become habitual or customary (My.). — ರೂಡಿ ಮಾಡು. To practice, to learn by practice (Čpr. 2, after 14; My.). — ರೂಡಿ ಮಾತು. A commonly known and used word (My.).

ರೂಡಿಸು rûḍisu. To be commonly known and used (J. 28, 22; B. 5, 113);—to assemble in numbers (J. 4, 14; Šiv. 4, 42);—to become or be notorious or famous (Bp. 5, 41; 26, 62; 42, 6; 51, 42; 54, 55; 56, 30). 2, to ascend, to rise (Bp. 24, 50). 3, to cause to grow, become large or much, to accumulate, to join (as property, grain, etc., My.).

ರೂಢ rûḍha. Mounted, risen, ascended;—sprung up, born, produced;—grown, increased, developed;—large, bulky, great, much;—commonly known, notorious;—certain, ascertained;—traditional, generally received, popular, customary, conventional, not to be etymologically resolved;—having a special meaning or one not depending directly on the etymology;—obscure. See Šmd. 75. 158. 174.

ರೂಢನಾಮ rûḍha-nâma. A noun of which the meaning is not to be etymologically resolved, a word not etymologically derived, a word used in a conventional sense (Šmd. 93-95).

ರೂಢಮೂಲ rûḍha-mûla. Well-rooted, well-established, powerful (My.).

ರೂಢಿ rûḍhi. = ರೂಡಿ q. v., ರೂಢಿ. Mounting, ascending, rise, ascent. 2, springing up, birth, origin. 3, fame, renown, notoriety. 4, custom, customary usage, common currency, general prevalance, use; popularity; familiarity with. 5, a popular or conventional acceptation of words (as opposed to their direct etymological meaning). 6, the employment of a word in a sense not borne out by its etymology. ರೂಢಿಯಿಲ್ಲದ ಪದ ಹಾಡಿದೆ ತಿಳಿದಾನೇ? (Prv.). See Šmd. 29. 122. 202. 391; Kâvy. VI, 1; Sp. a. ಮಾತು 1. — ರೂಢಿವಡೆ. -ಪಡೆ. = ರೂಢಿವೆಡ್ [illegible] (Grj. 2, after 106). — ರೂಢಿವೆಡ್. -ವೆಡ್. To obtain use or notoriety: to come into common use (ರೂಢಿಯಾಗು Šmd. 186 Cm.). 2, to grow great or famous (Čpr. 2, 16; Bp. 37, 68).

ರೂಢಿತ rûḍhita. = ರೂಢ. Mounted, ascended (Bp. 50, 2).

ರೂಢಿಪತಿ rûḍhi-pati. A notorious ruler. See Sp. a. [illegible]

ರೂಢಿಶಬ್ದ rûḍhi-śabda. = ರೂಢನಾಮ (Sk.). 2, a word that is commonly known and used (My.).

ರೂಢಿಸು rudhisu. = ರೂಡಿಸು, q. v.

ರೂಪ rûpa. = ರೂಪು, ರೂವು, ರೂಹು. *Any outward appearance or phenomenon, form, figure, shape* (ಪರಿಚು Čt. I, 100; ವರ್ಣ, ನಾನಾವರ್ಣ Nn. 119);—image, resemblance, semblance;—any visible object, an image, an idol. 2, the form of a noun or verb, etc. in grammar, an inflected form by declension or conjugation. 3, a handsome form, shapeliness, beauty. 4, natural state or condition, nature, property, feature, character. 5, kind, sort, species. 6, mode, manner. 7, a single specimen, a type, a pattern, an exemplar. 8, the number one, the arithmetical unit. 9, in algebra: a known quantity. 10, a drama, a play, a dramatic composition. 11, cattle. 12, *a beast*, a number of beasts or various beasts (ಮೃಗ ಸಮೂಹ, ನಾನಾಮೃಗಂಗಳು 119). — ರೂಪವೆಡ್. -ಂ-ಪೆಡ್. To get a form (Grj. 4, 34).

ರೂಪಕ rûpaka. Illustrating by metaphor, figurative;—a peculiar metaphor or simile (upamâ) in rhetoric, the description of one object under the form of an another which it is poetically supposed to resemble (Kâvy. III, 3, B, 41. 80 seq.; ಅಲಂಕಾರ Nn. 135; ಅರ್ಥಾಲಂಕಾರ Mr. 526). 2, a form, a figure, a shape, an image; a peculiar shape or image, a feature (? ಪ್ರತಿಮಾಭೇದ, ಪ್ರತುಮೆಗಳ ಭೇದ 135). 3, a kind, a species (ಸಲಾಕ್ಷಣ್ಯ, ಉಕ್ಷಣಭೇದ 135). 4, shapeliness, beauty (ಸರೂಪ, ಚೆಲುವು 135). 5, a drama, a play, a dramatic composition (ಕಾವ್ಯ 526). 6, a theatrical performance, dancing (ತಾಣ್ಡವ, ನೃತ್ಯ 135; ನಾಟ್ಯ 526). 7, a particular time in music (ತಾಳಭೇದ 135; ತಾಳವಿಶೇಷ 526). 8, a clever man (ಚತುರ, ಚದುರ 135);—a cunning, crafty man (ಧೂರ್ತ 526).

ರೂಪಕತಾಲ rûpaka-tâla. = ರೂಪಕ No. 7. (My.).

ರೂಪಕರೂಪಕ rûpaka-rûpaka. A kind of rûpaka in rhetoric (Kâvy. III, 3, B, 81 seq.).

ರೂಪಣ rûpaṇa. Forming, representing; figure; figurative illustration. See ನಿ-.

ರೂಪತೆ rûpatĕ. The state of being formed or composed of; the state of having a form. See ದ್ವಿ-.

ರೂಪದ್ವಿತ್ವ rûpa-dvitva. Repetition of the form of a noun, etc. (Kâvy. I, 3, 89-97; *cf.* ಪದಯುಗಳೋಚ್ಚರಣ).

ರೂಪವತಿ rûpa-vati. A handsome or beautiful woman (My.; B. 5, 43).

ರೂಪವನ್ತ rûpa-vanta. A handsome man (My.). Feminines ರೂಪವನ್ತಳು, ರೂಪವನ್ತೆ (My.).

ರೂಪಹೀನ rûpa-hîna. Devoid of beauty, ugly. ರೂಪಹೀನ ವಾದುದು (ವಿಕಟ, ಕುರೂಪು Nn. 146).

ರೂಪಾಕಾರ rûpa-âkâra. = ರೂಪಾರ. A beautiful form (?).

ರೂಪಾಜೀವೆ rûpa-âjîvĕ. *A harlot, a prostitute.*

ರೂಪಾದಿಲೇಖನ rûpa-âdi-lêkhana. Writing or drawing figures, etc. See ಚಿತ್ರಿಸು.

ರೂಪಾನ್ತರ rûpa-antara. Another form, a change of form (Śmd. 111 Cm.; 156; My.).

ರೂಪಾಯಿ rûpâyi. (fr. ರೂಪ್ಯ). = ರುಪಾಯಿ. A Rupee (C.; Mhr. ರುಪಯಾ; B. 2, 25; 4, 87). ೧ ರೂಪಾಯಿತೂಕ (ಕನಿಷ್ಠಪಲ); ೨ ರೂಪಾಯಿತೂಕ (ಮಧ್ಯಮಪಲ); ೩ ರೂಪಾಯಿತೂಕ (ಉತ್ತಮಪಲ); ೧, ಅಥವಾ ೨, ಅಥವಾ ೩ ರೂಪಾಯಿಗಳ ತೂಕದ ಚಿನ್ನ (ಕುರುವಿನ್ತ, ಚಿನ್ನದ ಪಲ Si. 328).

ರೂಪಾರ rûpa-âra2. Tbh. of ರೂಪಾಕಾರ (Śmd. 383).

ರೂಪಾವಳಿ rûpa-âvaḷi. The rows or tables of declension or conjugation (B. 5, 271).

ರೂಪಿ rûpi. Having form or figure;—*well-shaped, handsome, beautiful;*—appearing as, like.

ರೂಪಿತ rûpita. Formed, represented, exhibited, imagined. (Bp. 49, 41; see ಅವ- and ಕುಣ್ಠಿತ).

ರೂಪಿಸು rûpisu. = ರೂಹಿಸು. To form, to mould, to figure, to represent (as any image, picture, etc., My.); to show, to point out (as a fault, My.). 2, to view, to inspect, to look at, to consider, to regard (Bp. 4, 53; 15, 15; 19, 50). 3, to appear (Bp. 19, 38; 51, 40; 61, 18).

ರೂಪು rûpu. Tbh. of ರೂಪ. (Śmd. 364; Čpr. 6, 79; Bp. 4, 53; 23, 26; 50, 25; 51, 32; 52, 34. 56; Č. Bp. 11; J. 28, 40; ಪರಿಚು Čt. I, 69; ಬಲ Nn. 14; ಸೌನ್ದರ 24; ಚೆಲ್ವ 68; ಚೆಲುವು 70; ಆಕಾರ 71). ರೂಪಿನ್ದೆ (Śmd. 10); ರೂಪಿಂಗೆ (131); ರೂಪಿನಲ್ಲಿ (141 Cm.). ಮರದಿನ್ದ ಮಾಡಿದ ರೂಪು (ದ್ರವ್ಯ, ಮರದಿನ್ದ ಮಾಡಿದವನ್ಥಾ ಪ್ರತುಮೆಗಳು Nn. 164). See Sp. s. ಸ್ವರ 2. — ರೂಪಡಗು. -ಅಡಗು. A form to disappear (J. 15, 40). — ರೂಪಡಿ. -ಅಡಿ. Natural form, or beauty, to be destroyed (Bp. 57, 56). ರೂಪಡಿದ ಸಾವು (ಮಣ್ಣಾಡಿ Śmd. I). 2, to destroy a form, etc. (Bp. 16, 3). — ರೂಪಾನ್. -ಆನ್. To take or assume a form, etc. (Rêv. 13, after 77). — ರೂಪಿಡು. -ಇಡು. To indicate or evince anger or passion (ಕ್ರೋಧನಿದೇಶ Śmd. Dh.). — ರೂಪುಗರೆ. -ಕರೆ. Form or beauty to disappear (Abh. P. 3, 39. 45). — ರೂಪುಗಾಣಿಸು. -ಕಾಣಿಸು. A form or figure to appear (Bp. 16, 5). — ರೂಪುಗಿಡು. -ಕಿಡು. Natural form, or beauty, to be destroyed or disappear. See ಅಟ[3] and ಕದಿಕುರು; Abh. P. 13, 69. — ರೂಪುಗೆಡು. -ಕೆಡು. = ರೂಪುಗಿಡು. (Bp. 57, 70). — ರೂಪುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. = ರೂಪಾನ್. (Čpr. 7, 80; Bp. 15, 17). — ರೂಪುದಳೆ. -ತಳೆ. = ರೂಪುಗೊಳ್. (Čpr. 5, 81). — ರೂಪುದೋರು. -ತೋರು. To show a form (V. 14, 106; 14, after 106; Śiv. 2, 92). — ರೂಪುವಡೆ. -ಪಡೆ. = ರೂಪುಗೊಳ್. (Rêv. 5, after 50).

ರೂಪ್ಯ rûpya. = ರುಪಾಯಿ, ರೂಪಾಯಿ. *Handsome, beautiful.* 2, bearing a stamp, stamped. 3, *wrought metal, silver or gold bearing a stamp or impression, a stamped coin.* 4, *silver.*

ರೂಪ್ಯಾಧ್ಯಕ್ಷ rûpya-adhyaksha. *A master of the mint.*

ರೂಬಕಾರಿ rûbakâri. The written record of case (My.; H.).

ರೂಬರೂ rûbarû. = ರುಬರೂಬು, etc. (Si. 399; My.).

ರೂಬರೂಬು rûbarûbu. = ರೂಬರೂ. (My.).

ರೂಬುಕ rûbuka. = ರೂವುಕ. (ಅವುದಲ ಗಿಡ G.).

ರೂಮಾಲು rûmâlu. = ರುಮಾಲ, etc. (My.; M. ಉೂಮಾಲ್).

ರೂಮಾಲೆ rûmâlĕ. = ರೂಮಾಲು. ಪೂಮಾಲೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ರೂಮಾಲೆ ಬೇಡವೋ? (Prv.).

ರೂಲು rûlu. A "rule", a ruler (My.); a line (My.). — ರೂಲು ದೊಣ್ಣೆ. A ruler (My.).

ರೂವು rûvu. Tbh. of ರೂಪ (Śmd. 364).

ರೂವುಕ rûvuka. = ರುವ್ವುಕ, etc.

ರೂಷಿತ rûshita. Adorned, decorated. 2, *covered, overspread* (ಗುಣ್ಠಿತ, ಮುಸುಕಿದುದು Hlâ., o. r. ಕುಣ್ಠಿತ). 3, made rough or rugged. 4, *pounded, reduced to dust* (see ಗುಣ್ಠಿತ).

ರೂಹಿಸು rûhisu. = ರೂಪಿಸು. To appear (Grj. 6, after 56; Râm. 3, 6, 6).

ರೂಹು rûhu. Tbh. of ರೂಪ. (ಪರಿಚು Śs.). — ರೂಹುಗಾಣಿಸು. -ಕಾಣಿಸು. To show (J. 13, 42); to show a form (26, 3).

ರೆಕ್ಕಟ rĕkkaṭa. = ರಿಕ್ಕಟ, ಚಿಕ್ಕಟ. (ಬಿನ್ನಗೆ, ಬಿನ್ನನೆ, ಸುಮ್ಮಗೆ Śs.).

ರೆಂಕೆ rĕṅkĕ. = ರಂಕೆ. (Sd.; Tĕ. ರೆಙ್ಕು, to low as cattle).

ರೆಂಜೆ rĕñjĕ. The tree Mimusops elengi Lin. (St. & Pl.; M. ಇರಞ್ಞಿ, ಇಲಞ್ಞಿ; T. ಇಲಂಜ). See ಗುಡ್ಡ-.

ರೆಡ್ಡಿ rĕḍḍi. = ರಡ್ಡಿ. (My.).

ರೆಬ್ಬೆ rĕbbĕ. (or ರೆಬ್ಬು? Tĕ. ಡೆಬ್ಬ = K. ರೆವ್ವೆ; Tĕ. ಬವ್ವೆ, ill-fame; abuse, see ರಟ್ಟೆ). — ರೆಬ್ಬಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 37, 6). — ರೆಬ್ಬವ್ವೆ. -ಅವ್ವೆ. N. See ಪುರಾತ-.

ರೆಮ್ಬೆ rĕmbĕ. = ರಮ್ಬೆ, q. v. A twig, etc. (My.; Si. 117. 120. 121. 123. 143).

ರೆಮ್ಮ rĕmma. (= ರೇಮ?). — ರೆಮ್ಮಾಯಿ. -ಆಯಿ. N. of Abhinavamaṅga's mother (Mr. 540).

ರೆಳ್ಳು rĕḷḷu. A reed, used to write with, Saccharum sara (Tĕ. ರೆಲ್ಲು). — ರೆಳ್ಳುಗಸವು. -ಕಸವು. N. of a grass (ಕಾಶ, etc. Si. 163).

ರೇ rê. 1. A particle of calling (a male): oh you! you fellow! sirrah! etc. (Sk., Mhr.; Bp. 55, 46; 61, 20).

ರೇ rê. 2. = ರಯಿ, ರೈ, etc. Property, possessions, goods, wealth, gold;—costliness;—grandeur, shine, glitter, lustre, beauty. See ರೇವತ್.

ರೇಕ rêka. Emptying, evacuating; resigning, leaving; looseness, purging. 2, suspicion, doubt, care. 3, an outcast. 4, a frog. See ಅತಿ-.

ರೇಕು rêku. A thin plate of metal (used in covering other metals instead of gilding or plating, My.; Tĕ.; T. ಇರೇಕ್ಕು); gold (My.). 2, the leaf of a flower, the petal of a flower (My.; Tĕ., T.). ಎಳೇ ರೇಕುಗಳು (ಸಂವರ್ತಿಕೆ, etc. Si. 97). — ರೇಕವ್ವೆ. -ಅವ್ವೆ. N. (Bp. 9, 35).

ರೇಕೆ rêkĕ. Tbh. of ರೇಖೆ. A line. ರೇಕೆ ಎಟ[3], -ಬರೆ, -ಹಾಕು (My.). 2, regular arrangement, order, trim (My.). — ರೇಕೆ ಮಾಡು. To put in proper order, to arrange properly

Digitized by Google

(My.). ರೇಶೇ ಮಾವಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ತೋಳಕೂರಿಗೆ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದೇ? (Prv.).

ರೇಖಾಂಶ rêkhâ-aṁśa. A degree of longitude; longitude (B. 5, 307).

ರೇಖಾಗಣಿತ rêkhâ-gaṇita. Geometry (My.).

ರೇಖಾತ್ರಿತಯ rêkhâ-tritaya. A triad of lines or stripes, three lines, etc. (Bp. 41, 2).

ರೇಖಾಯಿಲ rêkhâ-âyila. (Śmd. 252). A man who delineates, paints, or writes.

ರೇಖಿಕೆ rêkhikĕ. ರೇಖಿಕಾ. = ರೇಖೆ. A line (drawn from the outer corner of the eye, Čpr. 8, 77).

ರೇಖೆ rêkhĕ. ರೇಖಾ. = ರೇಕೆ, ಲೇಖೆ. *A line* (ಗಿರಿ Čt. 1, 48; Śm. 16; ಗೀಟು Nn. 157); *a streak, a stripe;*—a row, a series;—a continuous line;—drawing;—the first or prime meridian (from Ceylon to the North-pole). 2, fulness, satisfaction. 3, deceit, fraud. 4, a small quantity, a little portion. — ರೇಖೆಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To put a line to (V. 5, after 14).

ರೇಗಿಸು règisu. (To cause to rise); to irritate, to excite, to make angry (My.; Tĕ. ರೇಚು).

ರೇಗು règu. 1. (fr. ಎರ್ 1, etc.). To rise, as dust (Tĕ.); – to be aroused, to get excited, to become angry, to begin to rage (My.; Tĕ. ರೇಗು, ಲೇಚು).

ರೇಗು règu. 2. (= ಎಗಚಿ, etc.). The Jujube (ಬದರ, etc., ಎಲಚಿ, etc. Si. 130; Tĕ.).

ರೇಗುಪ್ತಿ rê-gupti. N. of a râga (My.).

ರೇಚ rêča. Emission of breath, etc. (in yôga, see ರೇಚಕ). 2, N. of two plants. — ರೇಚಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 37).

ರೇಚಕ rêčaka. Emptying, purging; emitting the breath;—emission of breath, exhalation, expiration (ನಾಸಿಕದಿ ಬಿಡುವ ಅನಿಲಂ Mr. 53); expelling the breath out of one of the nostrils (in the practice of yôga). 2, a purge, cathartic. 3, N. of men.

ರೇಚನ rêčana. = ರೇಚಕ. See ವಿ-.

ರೇಚಿತ rêčita. Left void or empty, freed from, cleared; purged. 2, *one of a horse's paces, cantering* (or moving in the longe, or sidling; ಕುದುರೆಯ ಮುಡಿಯ ನಡಿಗೆ G.).

ರೇಜಿಗೆ rêjigĕ. Disgust (My.; *cf.* ಅರೋಚಕ?).

ರೇಜುದಾನು rêjudânu. A sandbox used by a writer (My.; Br., H.).

ರೇಣು rêṇu. *Dust.* 2, *the pollen of a flower.* 3, a female elephant (ಹೆಣ್ಣಾನೆ Mr. 153). ರೇಣು ಮಾಣಿಕವಾದರೂ ವಾಣಿಜತನ ಬಿಟ್ಟಾನೇ? (Prv.). 4, N.

ರೇಣುಕ rêṇuka. N. of a Yaksha. 2, N. of one of Śiva's pramathas (Bp. 1, 52); N. of a śaiva devotee and poet (Rśv. 1, 17). 3, N. of a serpent (Bp. 46, 28). 4, N. of an elephant. 5, a sort of pulse (ಬಟಗಡ್ಲೇ ಕಾಯಿ G.). — ರೇಣುಕಬೀಜ. (ಕಪಿಲೆ, ಹರೇಣು G.).

ರೇಣುಕಾಸುತ rêṇukâ-suta. Paraśurâma (My.).

ರೇಣುಕೆ rêṇukĕ. ರೇಣುಕಾ. The wife of Jamadagni and mother of Paraśurâma (Mr. 258). 2, *a particular drug or medicinal substance,* said to be fragrant, but bitter and slightly pungent in taste, and of a greyish colour.

ರೇಣುಕೇಶ rêṇuka-îśa. = ರೇಣುಕ No. 2. (Rśv. 1, 53; *cf.* ರೇಣುಕಾಚಾರ್ಯ 1, 56).

ರೇತ rêta. = ರೇತಸ್. (ಶುಕ್ಲ, ಇಂದ್ರಿಯ Nn. 32; ಇಂದ್ರಿಯ 37. 49).

ರೇತಸ್ rêtas. = ರೇತ, ರೇತು. *Semen virile.* 2, quicksilver.

ರೇತು rêtu. Tbh. of ರೇತ. (ತೇಜಸ್, ಬೀಜ, ವೀರ್ಯ G.).

ರೇಫ rêpha. = ರೇಫೆ. A burr, a burring sound: the letter ರ (ರ್, ಱ್, Śmd. 41. 217; ಎಸಱ, ಸೀಟು Nn. 62, o. r. ಗೀಟು). 2, cretic, one short syllable between two long syllables. 3, passion. 4, *low, vile, contemptible.* See Kâvy. 1, 3, 60-63. 98-103; III, 2, B, 48-51.

ರೇಫಸ್ rêphas. *Low, vile, contemptible.*

ರೇಫಸ rêphasa. Tbh. of ರೇಫಸ್. (Mr. 225).

ರೇಫಸಂಯೋಗ rêpha-saṁyôga. A term that is endowed with the rêpha (Śmd. 50).

ರೇಫಾಂತ rêpha-anta. A term with a final rêpha (Śmd. 53).

ರೇಫಾಶ್ರಿತ rêpha-âśrita. Closely connected with the rêpha (Śmd. 26).

ರೇಫೆ rêphĕ. Tbh. of ರೇಫ. See Śmd. 27. 71. 75. 217. 218.— ರೇಫೆವೆರಸು. -ವೆರಸು. To be united with a rêpha (Śmd. 38. 71).

ರೇಮ rêma. (Tbh. of ರೇವ). — ರೇಮಯ. -ಅಯ. N. (Bp. 48, 22). — ರೇಮಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 48, 30; see ಸವಿರ).

ರೇರಿಹಾಣ rêrihâṇa. Śiva;—a thief;—an Asura. (R.).

ರೇಲ rêla. The Cassia tree (Tĕ.; ಆರಗ್ವಧ, ಅರೇವತ, etc. Si. 126).

ರೇವ rêva. (= ರೇಮ). N. of the father of Raivata (Sk.). — ರೇವಣ. (-ಅಣ). N. (Rśv. 1, 55. 61).

ರೇವಡಿ rêvaḍi. = ಲೇವಡಿ 2. A kind of sweetmeat (Mhr.). 2, exposed and disgraced state; utter discomfiture and disconcernment (Mhr.). — ರೇವಡಿಗಿಡ. A wiry thorny shrub, Capparis divaricata Lam. (Z.; see ಎಳ್ಳು-, ಮುಡ-).

ರೇವತ್ rê2-vat. Rich, wealthy;—grand in external appearance, shining, beautiful, illustrious.

ರೇವತಿ rê-vati. N. of the twenty-seventh nakshatra (My.). 2, the wife of Balarâma.

ರೇವತೀರಮಣ rêvati-ramaṇa. *Balarâma.*

ರೇವತೀಶ rêvati-îśa. Balarâma (ಬಲ Mr. 21).

ರೇವಂತ rêvanta. N. of the fifth Manu of the present kalpa;—N. of a king (Bh. 1, 7, 2). 2, Tbh. of ರೇವತ್ (A.).

ರೇವಲ್ಚಿನ್ನಿ rêval-činni. A tall perennial plant, growing in Central Asia, Rhubarb, Rheum palmatum Lin. (St. & Pl.; My.; Br.; Mhr. ರೇವಚ, ರೇವಾಚಿನೀ).

ರೇವು rêvu. (ಲೇವು). (fr. ಎಱಗು 1). Descending, disembarking: a landing place, a beach, a port or haven (My.; T. ಇಱಿಕ್ಕು; T. ಇಱಂಗು, M. ಇಱ ಙ್ಙು, to descend, go down, disembark).

ರೇವೆ rêvĕ. 1. *The Narmadâ river.*

ರೇವೆ rêvĕ. 2. Fine gravel;—the grit of sugar, milk, etc. (Mhr. ರೇವ; B. 4, 55).

ರೇಶಮಿ rêśami. = ರೇಶ್ಮೆ, etc. (B. 5, 219).

ರೇಶಿಮಿ rêśimi. = ರೇಶ್ಮೆ, etc. (G. 151. 165. 279). — ರೇಶಿಮೆಗಿಡ. = ರೇಶ್ಮೆಗಿಡ. (Čb. 139).

ರೇಶ್ಮಿ rêśmi. = ರೇಶ್ಮೆ, etc. ರೇಶ್ಮೆ ವಸ್ತ್ರ (ಮುಕಮಲ, ಪ್ಲಾಮು G.). — ರೇಶ್ಮೆಗಿಡ. The silk-cotton tree (ಬೂರುಗ, ಶಲ್ಮಲಿ, ಶಾಲ್ಮಲಿ G.).

ರೇಶ್ಮೆ rêśmĕ. = ರೇಶಮಿ, ರೇಶಿಮಿ, ರೇಶ್ಮಿ, ರೇಶ್ಮೆ, ರೇಷಿಮೆ, ರೇಸಿಮೆ. Silk; silken (My.; B. 3, 9. 102; Mhr., H. ರೇಶೀಮು, silk.

Digitized by Google

ರೇಶಮಿಾ, silken). — ರೇಶ್ಮೆಹುಳು. The silkworm (My.; Si. 221).

ರೇಷಣ rêshaṇa. Howling, yelling, roaring (R.). 2, injury, hurt.

ರೇಷೆ rêshĕ. ರೇಷಾ. A line (ಲೇಖೆ, ಗೆರೆ G.; My.; Mhr.; see ಮಧ್ಯ-).

ರೇಷ್ಮೆ rêshmĕ. = ರೇಶ್ಮೆ, etc. (Si. 221).

ರೇಸಿಮಿ rêsimi. = ರೇಶಿಮಿ, etc. (B. 4, 70).

ರೇಸಿಮೆ rêsimĕ. = ರೇಶ್ಮೆ, etc. ರೇಸಿಮೆಬಟ್ಟೆ (B. 5, 295). ರೇಸಿಮೆಯ ಎಟ್³ (4, 176). — ರೇಸಿಮೆಹುಳು. = ರೇಶ್ಮೆ-. (B. 4, 162; 5, 89).

ರೈ rai. = ರಯಿ, ರಯ್ಯ, ರೇ 2. *Property, wealth;—gold;*—shine, lustre, beauty (see ರೇವತ್); — costliness. ರೈ ಒದವಿತ್ತು (Smd. 64).

ರೈಟರ್ raitar. A "writer" (C.; Si. 261).

ರೈತ raita. = ರಯುತ, etc. (Si. 113; B. 4, 80; Mhr. ರೈಯತ).

ರೈತೋರಣ rai-tôraṇa. A festoon of gold (Čpr. 7, 5).

ರೈಧಾರೆ rai-dhârĕ. A shower of gold (Čpr. 4, 92).

ರೈವತ raivata. (fr. ರೇವತ್). Rich, wealthy. 2, N. of the fifth Manu (My.). 3, N. of a mountain; N. of a king.

ರೈವತಕ raivataka. N. of a mountain (My.).

ರೈವೃಷ್ಟಿ rai-vṛishṭi. = ರೈಧಾರೆ. (Abh. P. 3, 137; 9, 2).

ರೊಕ್ಕ rŏkka. Cash, ready money; change; money in general (C.; Si. 84; B. 1, 23; 3, 77; Tĕ.; M. ರೊಕ್ಕ, ಱೊಕ್ಕ; Mhr. ರೋಕಡಾ, ರೋಖೀ; see Dp. 40; *cf.* ರೋಕ). ಹೊಟೆಯ ಪಾಟಸುವ ರೊಕ್ಕ (ತರಪಣ್ಣ G.). ರೊಕ್ಕಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾದರೆ ದುಕ್ಕಕ್ಕೂ ಕಡಿಮೆಯೇ?—ಅಣ್ಣ ಮಣ್ಣು ಮಾಡಿದ, ತಮ್ಮ ರೊಕ್ಕಾ ಮಾಡಿದ.—ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ರೊಕ್ಕ ಉಣ್ಟೋ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಲೆಕ್ಕ ಉಣ್ಟು.—ಪಕ್ಕವಿದ್ದರೆ ಹಕ್ಕಿ, ಹಿಡೀಲಿ ಕೊಟ್ಟ ರೊಕ್ಕಕ್ಕೆ ದುಕ್ಕವೇನು?—ಬೊಕ್ಕೆ ಎದ್ದರೆ ರೊಕ್ಕ ಬಿದ್ದೀತೇ? (Prvs.).

ರೊಂಕೆ rŏṅkĕ. = ರಂಕೆ, etc. The grunt of a wild buffalo. — ರೊಂಕಿಡು. -ಇಡು. To grunt (Šiv. 3, 56). *Cf.* ರೊಯ್.

ರೊಚ್ಚು rŏčču. (ಱೊಚ್ಚು). = ರೊಚ್ಚೆ, ರೊಜ್ಜು, ರೊಜ್ಜೆ, (ರೊಡ್ಡೆ, ರೋಶೆ). Mud, mire, foul water (My.; Tĕ. ರೊಚ್ಚು, ರೊಮ್ಪು; *cf.* ಉಸುರ್, ಒಟೆ³ 1).

ರೊಚ್ಚೆ rŏččĕ. = ರೊಚ್ಚು. (My.).

ರೊಜ್ಜು rŏjju. = ರೊಚ್ಚು. (My.). ದುರ್ಜನರ ಕೂಡ ಒಡನಾಟ ರೊಜ್ಜನನ್ತಿಹುದು (Sp.).

ರೊಜ್ಜೆ rŏjjĕ. = ರೊಚ್ಚೆ. (My.).

ರೊಟ್ಟಿ rŏṭṭi. Bread; a cake of bread (Č. Bp. 47, 42; C.; Br.; M. ಱೊಟ್ಟಿ; G. 202; B. 2, 12; Mhr., H. ರೋಟೀ). ಅಕ್ಕೀ ಹಿಟ್ಟಿನೊಳಗೆ ಬೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತುಪ್ಪವನ್ನೂ ಹಾಕಿ ಮಾಡಿದ ರೊಟ್ಟಿ (ಕಜ್ಜಾಯ G.). ರೊಟ್ಟಿಗೆ ಬನ್ದ ನಾಯಿ ತುಪ್ಪಕ್ಕೆ ಬನ್ದೀತೇ?—ರೊಟ್ಟಿ ತೋಳೆದು, ನೀರು ಕುಡಿದ ಹಾಗೆ.—ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಪೆಟ್ಟು, ರೊಟ್ಟಿಗೆ ತುಪ್ಪ (Prvs.). See Prv. s. ಐಟ್ಟಿ. — ರೊಟ್ಟಿಗಿಡ. ರೊಟ್ಟಿಹೂವಿನ ಗಿಡ. = ಕಪ್ಪೆರೊಟ್ಟಿಗಿಡ. (Z.).

ರೊಡ್ಡ rŏḍḍa. (= ಎಡ 2). The left, the left side (Tĕ.). — ರೊಡ್ಡಕೆಯ್. The left hand (My. occasionally; Tĕ. ರೊಡ್ಡಚೆಯ್ಯಿ).

ರೊಣ rŏṇa. Tbh. of ಋಣ. ಹಣ ಕೇಳದು, ರೊಣ ತೀರಿಸಿ ಕೊಣ್ಡು (Prv.).

ರೊಣಕ rŏṇaka. Tbh. of ಋಣಿಕ. (My. occasionally).

ರೊಣಕು rŏṇaku. Jumping, leaping (*cf.* ಕೊಣಕು 2). — ರೊಣಕಿಡು. -ಇಡು. To jump, etc. ಎಮ್ಮೆ ಕೋಣಗಳು ರೊಣಕಿಡೋಣ (ಮಿಳ್ಳಿಸು, ಸರಳಿಸು G.).

ರೊಣ್ಡಿ rŏṇḍi. The haunch (Tĕ.; My.).

ರೊಣ್ಡೆ rŏṇḍĕ. Mud (Bp. 10, 8; My.; *cf.* ರೊಚ್ಚು).

ರೊಪ್ rŏp. = ರಪ್. (My.).

ರೊಯ್ rŏy. A sound produced by a paper-kite (S. Mhr.). 2, the grunt of a buffalo (S. Mhr.). *Cf.* ರೊಂಕೆ.

ರೊಷ್ಟು rŏshṭu. Teasing, vexing, annoying (My.; Tĕ.; *cf.* ಒರಸು 2).

ರೋಕ rôka. Light, lustre. 2, *a hole, an aperture, a cavity.* 3, a boat, a ship. 4, buying with ready money (*cf.* ರೊಕ್ಕ).

ರೋಗ rôga. (fr. ರುಜ್). Breaking up of strength: *sickness, disease, malady.* ರೋಗವುಹುಗಿಸು (Bp. 50, 29). ರೋಗದಲ್ಲಿ ಬೀಳು (B. 5, 167). ರೋಗವಾದರೇನು? ಭೋಗವಾದರೇನು? ಹೋಗಲಿಕ್ಕಾಗದೇ?—ಉಗುಟ್ ಉಗುಟ್ ರೋಗ, ಬೊಗಳಿ ಬೊಗಳಿ ರಾಗ.—ಪುಣ್ಯವನ್ತ ಹಾಡಿದ್ದೇ ರಾಗ, ವೈದ್ಯ ಹೇಳಿದ್ದೇ ರೋಗ.—ಯೋಗಿಕ್ಷೇಮ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ರೋಗದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಬಲ್ಲ (Prvs.). See Prvs. s. ನಾಸಿ 4, ವೇಗ. — ರೋಗ ರುಜಿನ. dupl. (My.).

ರೋಗಚಿಹ್ನೆ rôga-čihnĕ. = ರೋಗಲಕ್ಷಣ. (My.).

ರೋಗನ್ rôgan. Varnish (My.; Br.; Mhr., H. ರೋಗಣ).

ರೋಗಪರೀಕ್ಷೆ rôga-parîkshĕ. The examination of a disease (My.).

ರೋಗಭೇದ rôga-bhêda. A kind or variety of disease. See ಉಬು, ಕುಷ್ಟ.

ರೋಗಯುತ rôga-yuta. Possessed of sickness: a sick man (ರೋಗಸ್ಥ Nn. 143, o. r. ರೋಗಿ).

ರೋಗರಾಜ rôga-râja. Consumption (My.).

ರೋಗಲಕ್ಷಣ rôga-lakshaṇa. The sign or symptoms of a disease (My.).

ರೋಗಶಮನ rôga-šamana. = ರೋಗಶಾನ್ತಿ. (My.).

ರೋಗಶಾನ್ತಿ rôga-šânti. Cure or alleviation of disease (My.).

ರೋಗಸಮೂಹ rôga-samûha. = ರೋಗಾವಳಿ, q. v.

ರೋಗಸ್ಥ rôga-stha. A sick man (ರೋಗಯುತ, ರೋಗಿ Nn. 143).

ರೋಗಹರ rôga-hara. Taking away disease, remedial (Si. 199; My.).

ರೋಗಹಾರಿ rôga-hâri. Curing, curative. 2, *a physician.*

ರೋಗಾವಳಿ rôga-âvaḷi. A line or number of diseases (ಆತಂಕ, ರೋಗಸಮೂಹ Nn. 66).

ರೋಗಿ rôgi. Sick, diseased;—a sick person (ಮೂಲಿಕ, ವ್ಯಾಧಿಸ್ಥ Nn. 44; ರೋಗಯುತ 143; Smd. 159). ರೋಗಿ ಬಯಸಿದ್ದೇ ವೈದ್ಯ ತರಿಸಿದ.—ರೋಗಿ ಬಯಸಿದ್ದು ಹಾಲೋಗರ, ವೈದ್ಯ ಹೇಳಿದ್ದು ಹಾಲೋಗರ.—ರಾಗಿ ತಿನ್ನುವ ರೋಗಿ, ಅಕ್ಕಿ ತಿನ್ನುವ ಹಕ್ಕಿ (Prvs.).

ರೋಗಿತ rôgita. *Diseased;*—mad (said of a dog).

ರೋಗಿಷ್ಠ rôgishṭha. Most sick: one who is always sickly or ill (My.).

ರೋಗೋಪಶಮನ rôga-upašamana. Cure or alleviation of disease (My.).

ರೋಚಕ rôčaka. Making bright. 2, giving an appetite. 3, sapid, tasty, savoury (My.);—pleasing, agreeable (V. 28, 80). 4, a stomachic, a stimulant. 5, hunger, appetite. See ಅ-.

Digitized by Google

ರೋಚನ rôcana. Making bright, illuminating; splendid; pleasing, charming. 2, sharpening or giving an appetite, stomachic; a stomachic. 3, *a variety of the silk-cotton tree*. 4, a particular yellow pigment, see ಗೋ-. 5, = ರೋಚನಿ No. 2 (? V. 5, 3).

ರೋಚನಿ rôcani. *The plant Convolvulus turpethum* R. Br. 2, *N. of another plant, a perfume and drug so called* (= ಶಾಮ್ಬಲ್ಲ; see ವಸಾರಿ).

ರೋಚಮಾನ rôcamâna. Shining, bright; pleasing, agreeable. 2, a tuft or curl of hair on a horse's neck (or above the breast, ಕುದುರೆಯ ಉರದಿನ್ದ ಮೇಲಿರ್ಪ ಸುಳಿ Mr. 281).

ರೋಚಿ rôci. = ರೋಚಸ್. (ರಶ್ಮಿ, ದೀಧಿತಿ, etc. Mr. 85; see ಮರೀ-).

ರೋಚಿಷ್ಣು rôcishṇu. Shining, bright, splendid; *gaily adorned, elegantly dressed*.

ರೋಚಿಸ್ rôcis. = ರೋಚಿ. *Light, splendour, flame*. 2, *a ray of light*.

ರೋಜ rôja. 1. = ರೋಜಾ. A rose (My.).

ರೋಜ rôja. 2. Fast, a fast (My.; Mhr., H. ರೋಜಾ).

ರೋಜಾ rôjâ. = ರೋಜ 1. (Si. 139; My.).

ರೋಜಿ rôji. Daily food or subsistence (Mhr., H. ರೋಜಿ); work (My.).

ರೋಜು rôju. A day (My.; Mhr., H.);—wages for a day (Dp. 169, 3; Mhr., H.);—service, work, employment (My.; H.).

ರೋಜುಗಾರ rôju-gâṛa. A man who has service, a workman, a servant (My.; see ಚೇ-).

ರೋಜುಗಾರಿ rôju-gâṛi. Work, employment;—wages, pay, earning (My.).

ರೋಜುಗಾರಿಕೆ rôju-gâṛikĕ. Work, employment (My.).

ರೋಜುನಾಮ rôju-nâma. A ledger-book, a journal or day-book, a diary (My.; Mhr.).

ರೋಟು rôṭu. = ರೋಡ್. (My.).

ರೋಡ್ rôḍ. A "road" (Si. 104; My.).

ರೋತೆ rôtĕ. (= ರೋಸು 1). **Dirt, filth, ordure, any nasty thing** (My.; Te.; *cf.* ರೊಚ್ಚು; ಒಡೆ).

ರೋದನ rôdana. *Weeping, wailing, lamentation* (My., also ರೋದನೆ). 2, *a tear, tears*. See ಅಡ್, ಅಡ್ಕ.

ರೋದನಿ rôdani. *The plant Alhagi maurorum* Tournef.

ರೋದಸ್ rôdas. *Heaven*.

ರೋದಸಿ rôdasi. *Heaven and earth* (Mr. 25).

ರೋದಿಸು rôdisu. To weep, to wail (J. 19, 16. 38; My.).

ರೋದೋಂಗಣ rôdas-angaṇa. The sky (ಕಸುದ, ಆಕಾಶ Nn. 143).

ರೋದೋರಂಗ rôdas-ranga. = ರೋದೋಂಗಣ. (Čpr. 6, 25).

ರೋಧ rôdha. Stopping, checking, arresting, holding, restraining, impeding, etc.; restraint, stoppage, obstruction, suppression, prevention, prohibition; confining; blocking up; siege; attacking; a dam, a bank. See ಅನು-, ನಿ-, ನ್ಯಗ್ರೋಧ, ಪ್ರತಿ-, ವಿ-.

ರೋಧಕ rôdhaka. Stopping, checking, etc. See ಉಪ-, ಪ್ರತಿ-.

ರೋಧನ rôdhana. = ರೋಧ. See ಅವ-, ವಿ-.

ರೋಧಸ್ rôdhas. *A bank, a dam; a shore*.

ರೋಧಾಕರ್ಷಣ rôdha-âkarshaṇa. Laying hold of and pulling forcibly. See ಎಡ್.

ರೋಧಿ rôdhi. Stopping, etc.; one who stops, etc. See ಪ್ರತಿ-, ವಿ-.

ರೋಧೋಭಾಗ rôdhas-bhâga. A mound, a rampart (ವಪ್ರ Nn. 61).

ರೋಧೋವಕ್ರೆ rôdhas-vakrĕ. Winding along its banks: a *river* (ತೊರೆ Hlâ.).

ರೋಪ rôpa. 1. Causing to grow;—healing;—putting or placing on;—setting up, erecting, raising. 2, an arrow. See ಆ-.

ರೋಪ rôpa. 2. Confusing, perplexing; disturbing. (R.).

ರೋಪಣ rôpaṇa. 1. = ರೋಪ 1. See ಆ-.

ರೋಪಣ rôpaṇa. 2. = ರೋಪ 2. (R.).

ರೋಪಿತ rôpita. Made to grow; raised, erected; set, planted, placed in or upon. See ಆ-, ಉಪ-.

ರೋಮ rôma. = ರೋಮ, ರೋಮು. *The hair on the body of men and animals; wool, down, nap, bristles, feathers*. ಪಕ್ಕಿಯ ರೋಮಂ (ತುಪ್ಪುಳ್ Šmd. I; Šm. 80). ರೋಮುನ್ದಸ್ತುರಿ ಗೋಮು ತಿಳಿಯದೇ? (Prv.).

ರೋಮಕ rômaka. 1. = ರೋಮ at the end of compounds.

ರೋಮಕ rômaka. 2. Roman; Rome. See ರೌಮಕ.

ರೋಮಕರ್ಣಕ rôma-karṇaka. Hair-eared: a hare. (R.).

ರೋಮಕೂಪ rôma-kûpa. A pore of the skin (My.).

ರೋಮನ್ಥ rômantha. *Ruminating, chewing the cud*.

ರೋಮಪಾದ rôma-pâda. N. of a king (My.).

ರೋಮರಾಜಿ rôma-râji. A row or line of hair, a streak of hair (My.).

ರೋಮವಿಕಾರ rôma-vikâra. Change of the hair of the body: *bristling or erection of the hair of the body, horripilation*.

ರೋಮಶ rômaśa. = ರೋಮಶ. Hairy, etc.;—a sheep, a ram;—a hog, a boar;—N. of a ṛishi (J. 32, 31; 33, 39; 34, 38).

ರೋಮಹರುಷಿತ rôma-harushita. Tbh. of ರೋಮಹರ್ಷಿತ. Feminine ರೋಮಹರುಷಿತೆ (Râm. 1, 2, 10).

ರೋಮಹರ್ಷ rôma-harsha. = ರೋಮಹರ್ಷ. *The bristling of the hair of the body*, a thrill or shudder (caused by joy, astonishment, fear, cold, etc.), horripilation.

ರೋಮಹರ್ಷಣ rôma-harshaṇa. = ರೋಮಹರ್ಷಣ, q. v. (J. 25, 25).

ರೋಮಹರ್ಷಿತ rôma-harshita. Having the hair of the body bristling or erect with joy or horror.

ರೋಮಾಂಚ rôma-añca. = ರೋಮಾಂಚ. *Erection of the hair of the body*, a thrill of rapture; a thrill of horror, horripilation.

ರೋಮಾಂಚಕಂಚುಕಿತ rômâñca-kañcukita. Furnished with a coat of mail consisting (as it were) of the hair of the body erect through astonishment, etc. (Abh. P. 9, after 2).

ರೋಮಾಂಚಿತೆ rôma-añcatĕ. = ರೋಮಾಂಚ. (Čpr. 2, 81).

ರೋಮಾಂಚನ rôma-añcana. = ರೋಮಾಂಚ. (ಪುಲಕ Nn. 39. 63 145). See Kâvy. IV, 2, 17.

ರೋಮಾಂಚನಸುಖ rômâñcana-sukha. Joy attended with a thrill of rapture (ಜಮ್ಮಿನ Čt. I, 44).

ರೋಮಾವಳಿ rôma-âvaḷi. = ರೋಮರಾಜಿ. (My.).

ರೋಮಿ rômi. Hairy, etc.;—a kind of deer; the yak (ಗೂಕರ್ಣ, ಚಮುರೀಮೃಗ Mr. 168).

ರೋಮೋದ್ಗಮ rôma-udgama. *Erection of the hair of the body* (≙ ರೋಮಹರ್ಷ).

Digitized by Google

ರೋಲಮ್ಬ rôlamba. = ರೋಲಮ್ಬ. A bee. (ಭೃಂಗ, ಷಟ್ಪದ, etc., ತುಮ್ಬಿ Si. 176; My. Amara).

ರೋವ rôva. Tbh. of ರೋಷ (Šmd. 347).

ರೋಷ rôsha. = ರೋಸ. *Anger, rage, wrath, passion, fury.* 2, an arrow (ಅಮ್ಬು Mr. 295; *cf.* ರೋಪ 1).

ರೋಷಣ rôshaṇa. *Angry, wrathful, passionate.*

ರೋಷನ್ rôshan. Lighting, illumination (My.; H.).

ರೋಷಾಕರ rôsha-âkara. A source for anger (Šsv. 4, 4).

ರೋಷಾವೇಶ rôsha-âvêša. Possession by anger (Čpr. 2, after 24; Šsv. 4, after 70).

ರೋಸ rôsa. Tbh. of ರೋಷ (Šmd. 335 Mdb.). — ರೋಸವಡ ಗು. -ಅಡಗು. Anger to subside (Bp. 20, 24).

ರೋಸು rôsu. 1. (= ರೋತೆ). Dirt, filth, ordure, any nasty thing (My.). *Cf.* ರೋತೆ.

ರೋಸು rôsu. 2. To dislike, to feel disgust (My.; Tĕ. ರೋಯು). ಮನಸ್ಸು ರೋಸಿ ಹೋಗುವಳೆ (ಅತಗನ, ಮು ತೀಯೆ, etc., ಬೇಜಾರು Si. 398).

ರೋಹ rôha. = ರೋಹಣ. See ಆ-.

ರೋಹಕ rôhaka. Riding on; a rider. See ಆ-. 2, growing on.

ರೋಹಣ rôhaṇa. Rising; mounting upwards, ascending; riding on, sitting or standing on;—growing;—growing over, healing. See ಆ-. 2, N. of a mountain (Adam's peak in Ceylon).

ರೋಹಣಗಿರಿ rôhaṇa-giri. = ರೋಹಣಾದ್ರಿ. (Rsv. 1, 29).

ರೋಹಣದ್ರುಮ rôhaṇa-druma. *The sandal tree.*

ರೋಹಣಾದ್ರಿ rôhaṇa-adri. Mêru (Bp. 19, 29).

ರೋಹಿ rôhi. Rising; mounting, etc.; growing; grown. 2, *the tree Andersonia rohitaka* Roxb. 3, a kind of deer (*cf.* ರೋಮ?).

ರೋಹಿಣ rôhiṇa. = ರೋಹಿ No. 2. ರೋಹಿಣದ ಮರ (ಮುಳ್ಳುಮು ತ್ತಗ Nr.).

ರೋಹಿಣಿ rôhiṇi. (Šmd. 113). ರೋಹಿಣೀ. Rising, mounting, etc. See ಅಧಿ-. 2, = ರೋಹಣದ್ರುಮ (ಮಲಯಜ, ಚನ್ದನ, ಗನ್ಧ Mr. 385). 3, the red one: N. of the ninth nakshatra (Sk.); N. of the fourth nakshatra (My.), that is personified as a daughter of Daksha and the wife of the moon (Bp. 4, 30). 4, N. of various women, *e. g.* of Balarâma's mother. 5, *a cow.* 6, a young girl.

ರೋಹಿಣೀಪತಿ rôhiṇî-pati. = ರೋಹಿಣೀವಲ್ಲಭ. (My.).

ರೋಹಿಣೀವಲ್ಲಭ rôhiṇî-vallabha. *The moon.*

ರೋಹಿಣೀಶ rôhiṇî-îša. The moon (Mr. 36).

ರೋಹಿಣೀಸುತ rôhiṇî-suta. The planet Mercury (My.). 2, Balarâma (My.).

ರೋಹಿತ್ rôhit. The sun. 2, = ರೋಹಿತ No. 3. 3, the female of a deer, a doe. (R.).

ರೋಹಿತ rôhita. = ಲೋಹಿತ. *Red, of a red colour;* the colour red; coloured. 2, *a kind of deer.* 3, *the fish Cyprinus rohita* Ham. 4, *a kind of rainbow appearing in a straight form, Indra's bow unbent and invisible to mortals* (ಇನ್ದ್ರನ ಬಿಲ್ಲುರುಜು Hlâ.; see ಋಜುರೋಹಿತ and s. ಕೋದಣ್ಡ). 5, blood. 6, saffron.

ರೋಹಿತಕ rôhitaka. *The tree Andersonia rohitaka* Roxb.

ರೋಹಿತಾಶ್ವ rôhita-ašva. Having red horses: *fire, Agni.*

ರೋಹಿಷ rôhisha. A kind of fragrant grass. 2, a species of fish. 3, a kind of deer. See ರೌಹಿಷ.

ರೌಕುಳ raukuḷa. Formidableness (Bh. 7, 16, 36; J. 27, 7; o. r. ತಾಕುಳ).

ರೌಚನಿಕ raučanika. (fr. ರೋಚನ). Yellowish;—the tartar of the teeth. (R.).

ರೌದ್ರ raudra. (fr. ರುದ್ರ). Belonging to Rudra or to the Rudras. 2, Rudra-like: violent, impetuous, *terrible, formidable.* 3, one of the rasas in dramatic composition: ardour, passion, *anger, wrath, rage, fury* (Kâvy. IV, 1, 7. 10. 11; IV, 2, 37. 40. 41. 52. 57; ತಾಗುಳ Bhn. 47). 4, *heat, hot weather.* 5, a kind of evil spirit. 6, the fifty-fourth year of the cycle of sixty.

ರೌದ್ರತೆ raudratĕ. Wild or savage state, fierceness, formidableness, dreadfulness (Bp. 53, 5).

ರೌದ್ರಾಯಮಾನ raudrâyamâna. Formidable, etc. (Čpr. 4, 29).

ರೌದ್ರಿ raudri. Gaurî. 2, a species of creeper (ಕಣಬೆ Mr. 147). 3, the fifty-fourth year of the cycle of sixty (My.).

ರೌಪ್ಯ raupya. (fr. ರೂಪ್ಯ). Made of silver, etc.;—silver (ರಜತ, etc., ಬೆಳ್ಳಿ Mr. 98; ತಾರೆ 513).

ರೌಪ್ಯಧರಣೀಧರ raupya-dharaṇîdhara. = ರಜತಗಿರಿ. Kailâsa (Bp. 44, 73).

ರೌಮಕ raumaka. (fr. ರೋಮಕ 2). Roman. 2, (fr. ರುಮಾ), *a kind of salt* produced from a salt-pit near Sambhar in Ajmere.

ರೌರವ raurava. (fr. ರುರು). Made of the hide of ruru deer. 2, dreadful, terrible. 3, unsteady; cheating, dishonest. 4, *one of the hells.*

ರೌಹಿಣೇಯ rauhiṇêya. (fr. ರೋಹಿಣೀ). *Balarâma.* 2, *the planet Mercury.* 3, an emerald.

ರೌಹಿಷ rauhisha. (= ರೋಹಿಷ). *A kind of deer.* 2, *a sort of grass* (see ಕಾಚಿಹುಲ್ಲು). 3, a species of fish.

Digitized by Google

ಱ್

Ṟ

ಱ್ r̤. The forty-eighth letter of the Alphabet (Šmd. 26-28). It is the final of many words (58. 59. 78. 79. 275. 284. 256), and the initial of some; it changes into ತ್ (215. 282. 285), into ದ್ (206), into ಟ್ (218), and into ಯ್ (223); replaces the Saṁskṛita ರ್ *e. g.* in ಱೂಢಿ (in Padmarâja's Sânandačaritra there is also ಧ್ಯಾನಾಱೂಢಂ), ಶಾಱ, ಗಾಱ; and since about one or two hundred years is represented by ರ್ in the common Kannaḍa language. (See also ಱಣ 2, ಱಮ್ಭೆ). It is occasionally elided (Šmd. 222. 246. 247). About its representation of the upadhmânîya see ಂ ಂ. **2,** it forms an auxiliary in ಱ 2.

ಱ r̤a. 1. The letter ಱ್ pronounced with a short a.

ಱ r̤a. 2. (*i. e.* ಱ್-ಅ 11). = ದ 3, etc. An auxiliary used in the formation of the genitive singular and plural neuter of pronouns. See ಅಱ್ 1.

ಱಕಾರ r̤a-kâra. The letter or syllable ಱ (ಱ್, Šmd. 53. 58. 78. 217; Kâvy. I, 3, 98-103).

ಱಕ್ಕೆ r̤akkĕ. = ರೆಕ್ಕೆ, etc. (My.).

ಱಂಚಿ r̤añči. = ಱಂಚೆ, etc. (ಗುಱಿ, ತಂಗುಡ, ಪಕ್ಕರಕ್ಕೆ Kk. 58, o. r. ದಂಚಿ).

ಱಂಚಿಕೆ r̤añčikĕ. = ಱಂಜಿಕೆ. An uncovered box or chair upon an elephant, for the convenience of the riders: a howdah (ಮಹಾಸನ Mr. 158; Č. Bp. 47, 44).

ಱಂಚೆ r̤añčĕ. = ಱಂಚೆ, ರೆಂಚೆ. The armour and gear of elephants; horse trappings, martingale, etc. (ಗುಱಿ Čt. II, 104; ಗುಱಿ, ಕುದುರೆ ಆನೆಗಳ ಪಕ್ಕರಕ್ಕೆ Kk. 42; Šm. 41; Č. Bp. 42, 26).

ಱಂಜಿಕೆ r̤añjikĕ. = ಱಂಚಿಕೆ. (J. 8, 38).

ಱಟ್ಟೆ r̤aṭṭĕ. = ರೆಟ್ಟೆ. A wing (ಎಱಂಕೆ, ಪಕ್ಕ Kk. 69; ಎಱಂಕೆ Šm. 30). **2,** the upper part of the arm, from the elbow to the shoulder (My.; ಪ್ರಗಣ್ಡ G.; Tĕ. ರೆಟ್ಟ); the arm (My.). ಱಟ್ಟೆ ಇದ್ದರೂ ಅಟ್ಟು ಉಣ್ಣ. — ಱಟ್ಟೆ ಮುಱಿಯ ಬೇಕು, ರೊಟ್ಟಿ ತಿನ್ನ ಬೇಕು (Prvs.). See ಬೀಱು-. — ಱಟ್ಟೆಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To put the upper arm in position (Bp. 27, 64).

ಱಣ r̤aṇa. = ರಣ 2. (ಪುಱುಕು Kk. 91).

ಱತ್ವ r̤a-tva. The letter or syllable ಱ (Šmd. 79 Cm.).

ಱಪ್ಪೆ r̤appĕ. = ರೆಪ್ಪೆ. (My.).

ಱಮ್ಭೆ r̤aṁbhĕ. = ರಮ್ಭೆ. (Šmd. 160 Mḍb. Cm.).

ಱವಕೆ r̤avakĕ. = ಱವಿಕೆ. A bodice (worn by females, V. 5, after 14; My.; Tu.; Tĕ. ಱಯಿಕೆ, ಱವಿಕೆ); a quilted jacket, armour, mail (ವಾರವಾಣ, ಕಂಚುಕ Nn. 97). See ಪೂ-, ಮಿಸುನಿ-.

ಱವಿಕೆ r̤avikĕ. = ಱವಕೆ. (Bp. 14, 15; My.).

ಱೞ r̤a-ḷa. A compound letter used to represent the letter ಱ or a term with the letter ಱ (Šmd. 26. 27. 28. 29. 31. 32. 51. 78).

ಱೞಾನ್ತ r̤aḷa-anta. A term with final ಱ್. (Šmd. 52. 54).

ಱಾಟಳ r̤âṭaḷa. = ರಾಟಾಳ, q. v.

ಱಾಟಾಳ r̤âṭâḷa. = ರಾಟಣ, etc. ಸಲಿಲೋದ್ವಾಹನ ಘಟಿಯನ್ತ್ರ, ಉದ್ಘಾಟನ ಎನ್ದೊಡೆ ಬಾವಿಯ ನೀರನೆತ್ತುವ ಜನ್ತ್ರವಿಶೇಷವು, ಇದು ಱಾಟಾಳದ ಹೆಸರು (Nr. *a*;--- ಇದು ಱಾಟಳದ ಹೆಸರು Nr. *b*). ತಿರಿಗಿಬಹ ಱಾಟಾಳಂ (ಅರಘಟಿಕ, ಉದ್ಘಾಟಕ Mr. 422).

ಱಾಟ್ಟ r̤âṭṭa. = ಱಾಟಾಳ. ಬಾವಿಯ ಱಾಟ್ಟಂ (ಪ್ರಥ, ನೇಮಿ Hlâ.).

ಱಾನ್ತ r̤a-anta. A term with final ಱ (ಱ್, Šmd. 284. 328).

ಱಿಕಾರ r̤i-kâra. The syllable ಱಿ (Šmd. 184).

ಱೂಢಿ r̤ûḍhi. = ರೂಢಿ. (Šmd. 391 Mḍb. Cm.). — ಱೂಢಿವೆದ್. = ರೂಢಿವೆದ್. Šmd. Mḍb. Cm. 186 in sûtra and ṭîku).

ಱಿಕ್ಕಟ r̤ikkaṭa. = ರಿಕ್ಕಟ, etc. (Abh. P. 1, 107).

ಱೆಕ್ಕೆ r̤ĕkkĕ. = ಎಱಕೆ 2, etc. A wing (J. 19, 34; C.; Tĕ.; ಗರುತ್, ಪಕ್ಷ, ಪತ್ರ, ಪತತ್ರ, ತನೂರುಹ Si. 178); a leaf of a door (Tĕ.). ನವಿಲಿನ ಱೆಕ್ಕೆ (ಶಿಖಣ್ಡ, etc. Si. 177); ಬಾಗಿಲ ಱೆಕ್ಕೆಗಳು (ಪಕ್ಷ, ವಾಜ 289). See Abhâ. 2, 72; B. 2, 23; 4, 118. — ಱೆಕ್ಕೆಬಾಗಿಲು. A leaved door (ಪಕ್ಷದ್ವಾರ, ಪಕ್ಷಕ Si. 110). — ಱೆಕ್ಕೆಯಿಱುವೆ. -ಇಱುವೆ. A winged ant (My.). — ಱೆಕ್ಕೆಹುಳ. = ಈಚಲುಹುಳ. (My.).

ಱೆಂಚೆ r̤ĕñčĕ. = ಱಂಚೆ, etc. (Bh. 6, 4, 140; 8, 24, 14).

ಱೆಟ್ಟೆ r̤ĕṭṭĕ. = ಱಟ್ಟೆ. (My.). ಮೊಣ್ಣಕೊಡಲಿ ಱೆಟ್ಟೆಗೆ ಮೂಲ (Prv.).

ಱೆಪ್ಪು r̤ĕppu. To strike (ಪ್ರಹರಣ Šmd. Dh.; Tĕ. ಱೊಪ್ಪು, to beat).

ಱೆಪ್ಪೆ r̤ĕppĕ. = ಱಪ್ಪೆ. An eyelid (ಪಱ್ Šm. 117; ಪಕ್ಷ್ಮ Si. 437; Bp. 18, 57; 46, 56; B. 4, 83; C.; Tĕ.). ಹದಿನೆಣ್ಟು ಸಾರಿ ಱೆಪ್ಪೆ ಅಡಿಸುವಷ್ಟು ಹೊತ್ತು (ಕಾಷ್ಠ Si. 40). ಱೆಪ್ಪೆ ಹಕ್ಕಿದವರೆ ಇಪ್ಪೆ ಹಾಕುವದು ಬಿಟ್ಟೀತೇ? (Prv.). — ಱೆಪ್ಪೆಹಾಟು. The twinkling of an eye. ಸಾವಿರ ಱೆಪ್ಪೆಹಾಟುಗಳ ಹೊತ್ತು (ಕಲೆ Si. 456). — ಱೆಪ್ಪೆ ಬಡಿ. To wink (My.).

Digitized by Google

ಱೊಪ್ಪ r̤ōppa. (Śmd. 48). A fold (for sheep and goats, Grj. 1, 104; My.).

ಱೊಪ್ಪು r̤ōppu. To roar; to grunt (like a hog, Śiv. 4, 12; Te.).

ಱೊಬ್ಬೆ r̤ōbbĕ. (= ರೊಜ್ಜೆ?). — ಱೊಬ್ಬೆಯೆನ್ನು ಜಱಿಗು (Śmd. 11, o. r. ರಣಜ್ಜೆಯೆನ್ನು-).

ಱೋದು r̤ōḍu. (Sk. ರೋಡ್, ಲೋಡ್, to be foolish or mad = ಉನ್ಮಾದ;—to despise, disrespect = ಅನಾದರ). — ಱೋದಾಡು. -ಆಡು. To laugh at with a distortion of one's body, with grimaces, violently or sarcastically, to deride (ವಿಕೃತಾಂಗಾವಹಸನ Śmd. Dh.; Grj. 9, 104). ಱೋದಾಡುವ ನಗೆ (ಅಟ್ಟುರತಳ, ಹಾಸ, ಸೋತ್ಸಾಸ Nr.).

ಲ್

L

ಲ್ l. 1. The forty-ninth letter of the Alphabet (Śmd. 12. 21). It is final in many words (58), becomes ರ (42) and ನ (280. 281), is elided (229), and when the final of a short monosyllabic theme, is doubled before a following short vowel (84. 87) except in ಕೊಲೆ (86). An initial ಲ has been changed into ನ, *e. g.* in ನಂಗಲ್, ನೇಗಲ್ ನೇವಳ, ನೇವಳ, ನೊಜ್ಜಿಗೆ.

ಲ್ l. 2. A letter of euphony in ಅ (ಲ್-ಅ 13), *e. g.* ಬುದ್ಧಿಯಿನ್ನಲ (Bp. 1, 3), ಬಡಬಡುತಲ (2, 2), ಮೂಡಲ ಬೇಡ (53, 5); in ಎ (ಲ್-ಎ 3) or ಏ (ಲ್-ಏ 2), see *e. g.* Śl. 106. 121; and in ಉ (ಲ್-ಉ 9) or ಊ (ಲ್-ಊ 7), see *e. g.* Śl. 19. 20. 44. 47. 49. 61. 102. 103. 106. 263. 299. 307; ಅ 2, ಉ, ಉಂ, ಊ, ಎ, ಏ.

ಲ la. The letter ಲ pronounced with a short a, as is generally done at school.

ಲ la. Sign for a metrically short syllable (Ch.; Mr. 363). 2, the number 3 (Mr. 349).

ಲಕ್ lak. A sound to imitate that of slapping with the palm of the hand. 2, one to imitate the tinkling or clinking of a post-runner's gĕjjĕs. — ಲಕಲಕ. rep. (My.).

ಲಕ laka. = ಲಕು. A sound in imitation of glittering. — ಲಕಮುಕ. The blue king-fisher (Pr.). — ಲಕಲಕ. Glitter, gleam, flash (Mhr., also ಲಖಲಖ); with a flash, brightly, brilliantly (B. 4, 70. 174).

ಲಕಚ lakača. A kind of instrument used by artisans (Mr. 383).

ಲಕಡಿ lakaḍi. Wood (Mr., H.; see ಮರಾ-).

ಲಕಾರ la-kāra. The letter ಲ (ಲ್, Śmd. 11).

ಲಕು laku. = ಲಕ. — ಲಕುಮುಕ. The king-fisher (Te.; *cf.* ಲಕಮುಕ). 2, the lapwing (ಟಿಟ್ಟಿಭಕ Śl. 178. Te.).

ಲಕುಚ lakuča. = ಲಿಕುಚ. *A kind of bread-fruit tree, Artocarpus lacucha* Roxb. See Nr. s. ಕಂಟಿ.

ಲಕುಟ lakuṭa. = ಲಗುಡ, q. v. A staff; a club.

ಲಕುಮಣ lakumaṇa. Tbh. of ಲಕ್ಷ್ಮಣ (Śmd. 336).

ಲಕುಮಿ lakumi. Tbh. of ಲಕ್ಷ್ಮೀ (Śmd. 336; ಸಿರಿ, etc., ಇನ್ದಿರೆ Śm. 6; see ಮಾ-).

ಲಕೋಟು lakōṭu. = ಲಕೋಟೆ 1, ಲಖೋಟೆ. The envelope of a letter (My.; Mhr., H. ಲಖೋಟಾ, ಲಾಖೋಟಾ); a closed letter, a letter sealed or wafered (My.; Mhr., H.).

ಲಕೋಟೆ lakōṭĕ. 1. = ಲಕೋಟು, etc. (My.). — ಲಕೋಟೆಹೋಳಿಗೆ. A kind of hōḷigĕ (My.).

ಲಕೋಟೆ lakōṭĕ. 2. The fruit called Laquot (My.).

ಲಕ್ಕ lakka. Tbh. of ಲಕ್ಷ (Śmd. 346; Bp. 10, 13; 22, 52; J. 10, 43). 2, N. (My.).

ಲಕ್ಕಣ lakkaṇa. Tbh. of ಲಕ್ಷಣ (Śmd. 346; see 334 and ಸಬ್ಬ-).

ಲಕ್ಕಣಿಕೆ lakkaṇikĕ. = ಲೆಕ್ಕಣಿಕೆ. (G. 103. 445; My.).

ಲಕ್ಕಾ lakkā. A kind of pigeon (B. 8, 114).

ಲಕ್ಕಿ lakki. = ನೆಕ್ಕಿ, ಲಕ್ಕಿಲಿ, ಲೆಕ್ಕಿ, ಲೊಕ್ಕಿ. The shrub or small tree Vitex negundo or trifolia Lin. (ಸಿನ್ದುವಾರ, ನಿರ್ಗುಣ್ಡಿ, ಇನ್ದ್ರಾಣಿ Mr. 114, o. r. ಲೊಕ್ಕಿ, ಸಿನ್ದುಕ, ಸಿನ್ದುವಾರ, ಇನ್ದ್ರಸುರಸ, ನಿರ್ಗುಣ್ಡಿ, ಇನ್ದ್ರಾಣಿಕೆ Śl. 138; ಶೇಫಾಲಿಕೆ 484; ಇನ್ದ್ರಸುರಸ, ಸಿನ್ದುವಾರ G.). See ಅಡವಿಯ-, ಕರೀ-, ಕರ್ಕ್ಕಿ, ಬಿಳಿಹೂವಿನ-, ಬಿಳೀ-. — ಲಕ್ಕಿದೇವಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 3).

ಲಕ್ಕಿಲಿ lakkili. = ಲಕ್ಕಿ. ಕರೀ ಹುವ್ವಗಳುಳ್ಳ ಲಕ್ಕಿಲಿ (ಶೇಫಾಲಿಕೆ, ಸುವಹ, ನಿರ್ಗುಣ್ಡಿ, ನೀಲಿಕೆ Śl. 138); ಬಿಳೀ ಹುವ್ವಗಳುಳ್ಳ ಲಕ್ಕಿಲಿ (ಶ್ವೇತಸುರಸೆ, ಭೂತವೇಶಿ 139).

ಲಕ್ಕೆ lakkĕ. Tbh. of ಲಕ್ಷ. (Čpr. 6, 37).

ಲಕ್ಕೋಟೆ lakkōṭĕ. = ಲಕೋಟು, etc. (My.).

ಲಕ್ತಕ laktaka. = ನಕ್ತಕ. *A dirty and tattered cloth, a rag.* 2, lac, the red dye (= ಅಲಕ್ತಕ).

ಲಕ್ತಿಕೆ laktikĕ. = ಲಕ್ತಕ No. 2. (ಹಕ್ಕಿಕೆ Mr. 110, o. r. ಅಲಕ್ತಿಕೆ).

ಲಕ್ಷ laksha. = ಲಕ್ಕ, ಲಕ್ಕೆ. A mark, a sign, a token. 2, *a mark or sign to aim or shoot at, a butt, an aim, a target* (ಶರವ್ಯ, ನಿಮಿತ್ತ, ಗುರಿ Mr. 296). 3, appearance, show, pretence, disguise, fraud. 4, *a lac, one hundred thousand.* 5, = ಲಕ್ಷ್ಯ No. 3, consideration, attention, regard (Mhr.). (ಸಾಲ) ಲಕ್ಷವಾದರೂ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡ ಬಾರದು. — ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಭಕ್ತ, ಕೋಟಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಮುಕ್ತ (Prvs.). — ಲಕ್ಷ ಕೊಡು. To give heed, to pay attention to, to care for, to mind, to aim at (B. 5, 94. 124. 169. 181). — ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ. -ಕಟ್ಟಲೆ. By lacs (My.; B. 4, 119). — ಲಕ್ಷಗಟ್ಲೆ. -ಕಟ್ಲೆ. = ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ (My.; B. 3, 80). — ಲಕ್ಷಗೊಡು. -ಕೊಡು. = ಲಕ್ಷಕೊಡು. (B. 5, 67. 97. 186). — ಲಕ್ಷದೊಳಗೆ ಇಡು. To consider, to regard,

Digitized by Google

to pay attention to (B. 5, 198). — ಲಕ್ಷದೊಳಗೆ ಬರು. To come under observation, to come to the mind, to become a matter of concern, to be perceived (B. 5, 107. 124. 203).

ಲಕ್ಷಕ lakshaka. Marking, indicating, etc. (Bp. 61, 50).

ಲಕ್ಷಚ್ಯುತ laksha-čyuta. A man who has deviated from, or missed, the mark (ತಪ್ಪಲೆಚ್ಚಂ Mr. 296).

ಲಕ್ಷಣ lakshaṇa. = ಲಕ್ಕಣ. *A mark, a distinctive mark, a sign, a token, a characteristic* (Šmd. 3);—character, attribute, quality. 2, *a lucky mark, a favourable sign;*—handsomeness (My.; Mhr.). 3, a symptom or indication of disease. 4, an accurate description, a definition (Šmd. 6 Cm.). 5, *aiming at, aim, intention, scope, object, signification;*—observation, sight, seeing (ದರ್ಶನ, ಧ್ಯಾನ, ಅವಲೋಕನ, ನೋಟ Mr. 316);—form, kind;—cause, occasion;—operation, influence. 6, the Indian crane, Ardea sibirica (ಸಾರಸ G.). ಧಾಗಾಕಾರಾ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಹಾಗದ ಲಕ್ಷಣ ತಿಳಿಯದೇ?—ರಾಜರ ಠಿವಿ ತಿರುಕರ ಲಕ್ಷಣ (Prvs.). See Šmd. 334. 335; Nn. s. ಪ್ರತ್ಯಯ and ಸ್ವರ. — ಲಕ್ಷಣಗೇಡಿ. -ಕೇಡಿ. A person deprived of good marks, an unlucky person. ಲಕ್ಷಣಗೇಡಿ ಹೆತ್ತಳೇ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದ ಮಕ್ಕಳ? (Prv.). — ಲಕ್ಷಣವ್ಪಿಡಿ. -ಂಪಿಡಿ. To lay hold of characteristics (Šiv. 1, after 79).

ಲಕ್ಷಣವನ್ತ lakshaṇa-vanta. A man endowed with good marks, a lucky man; a handsome man (My.). ಲಕ್ಷಣವನ್ತಗೆ ಭಿಕ್ಷೆಯೇ ಸಿರಿ (Prv.).

ಲಕ್ಷಣವಿಧಿ lakshaṇa-vidhi. The rule or method of definition (Šmd. 371).

ಲಕ್ಷಣಸಮ್ಬನ್ಧ lakshaṇa-sambandha. Connection with a distinctive mark or attribute (Šmd. 161; ಕುರುಹಿನ ಸಮ್ಬನ್ಧ 162).

ಲಕ್ಷಣಾಚಾರ್ಯ lakshaṇa-âčârya. A distinguished teacher (Šmd. 3).

ಲಕ್ಷಣೆ lakshaṇĕ. An indirect indication or hint, an ellipsis, a word or phrase understood though not expressed, metonymy;—indirect application of a word (as distinguished from its literal meaning). (My.).

ಲಕ್ಷಲಕ್ಷಿತ laksha-lakshita. A man who hits the mark (ತಾಗಲೆಸುವವಂ Mr. 296).

ಲಕ್ಷಾಧಿಕಾರಿ laksha-adhikâri. A man possessed of a lac, a millionaire (My.).

ಲಕ್ಷಾನ್ತರ laksha-antara. A lac and more, very much (My.).

ಲಕ್ಷಾವಧಿ laksha-avadhi. The extent of a lac, very much, very many; by lacs (My.; B. 4, 147. 171).

ಲಕ್ಷಿತ lakshita. Marked, denoted, characterized; recognisable by; defined; hinted at; aimed at; remarked, observed, perceived, discovered, beheld, evident; considered, regarded; enquired into, examined. See ಅ-, ಲಕ್ಷ-; Čpr. 3, after 102.

ಲಕ್ಷಿತೇಶ್ವರ lakshita-îśvara. One regarded or favoured by Šiva (Rśv. 1, 10).

ಲಕ್ಷಿಸು lakshisu. To distinguish; to indicate;—to aim at; to consider, to regard, to examine, to behold, to notice, to know, to perceive (ಕುರುಪಿಡು Šmd. 334 Cm.; ಕುರುಪಿಡು 335 Cm.; My.).

ಲಕ್ಷೀಕರಿಸು lakshî-karisu. To aim at; to look at, to behold, to mind, to pay attention to (My.).

ಲಕ್ಷೇಶ್ವರ laksha-îśvara. = ಲಕ್ಷಾಧಿಕಾರಿ. (My.). ಲಕ್ಷೇಶ್ವರನೊಬ್ಬ, ಭಿಕ್ಷೇಶ್ವರನೊಬ್ಬ (Prv.).

ಲಕ್ಷ್ಮ lakshma. *A mark, a sign, a token, a characteristic* (ಕಲಂಕ, ಕುರುಹು Nn. 86). 2, *the chief, principal, most excellent.*

ಲಕ್ಷ್ಮಣ lakshmaṇa. = ಲಕುಮಣ, ಲಖುಮ, ಲಖ್ಮ. Having marks or signs. 2, *possessed of lucky marks or signs, lucky, fortunate, prosperous.* 3, the male Indian crane, Ardea sibirica (see ಪೆಣ್ಣು-). 4, Râmačandra's younger brother (Šmd. 116; Abh. P. 7, 75; J. 16, 14; 18, 2. 4).

ಲಕ್ಷ್ಮಣೆ lakshmaṇĕ. *The female of the crane Ardea sibirica.*

ಲಕ್ಷ್ಮಿ lakshmi. ಲಕ್ಷ್ಮೀ. = ಲಕುಮಿ, ಲಚ್ಚಿ. *Good fortune, prosperity, wealth, success, happiness.* 2, *beauty, loveliness, charm, splendour.* 3, a rich or beautiful woman; *N. of the goddess of fortune and beauty, the wife of Vishṇu,* sprung from the froth of the ocean when churned by the gods and demons. 4, N. of other females. 5, N. of *a plant* (= ಋದ್ಧಿ; see Nr. s. ವೃದ್ಧಿ). 6, turmeric. — ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಳೆ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾನ್ತಿ. The splendour of wealth (as seen in the person of a rich man, My.).

ಲಕ್ಷ್ಮೀಕರ lakshmî-kara. Causing prosperity, productive of wealth (My.).

ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾನ್ತ lakshmî-kânta. Vishṇu. (J. 9, 34; 26, 77).

ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರ lakshmî-dhara. N. of various persons. 2, Lakshmaṇa (Abh. P. 7, after 78).

ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ lakshmî-pati. = ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾನ್ತ. (J. 8, 49. 67).

ಲಕ್ಷ್ಮೀಪುತ್ರ lakshmî-putra. Kâma. 2, a prosperous rich man (My.).

ಲಕ್ಷ್ಮೀಪುರ lakshmî-pura. N. of a town (Čpr. 1, 126).

ಲಕ್ಷ್ಮೀಮನೋವಲ್ಲಭ lakshmî-manas-vallabha. Vishṇu (J. 17, 60).

ಲಕ್ಷ್ಮೀರಮಣ lakshmî-ramaṇa. Vishṇu (Bp. 58, 62; J. 1, 1).

ಲಕ್ಷ್ಮೀಲೋಲ laksmî-lôla. Vishṇu, Kṛishṇa (Bh. 2, 3, 1; Râm. 1, 5, 7; J. 13, 28).

ಲಕ್ಷ್ಮೀವತ್ lakshmî-vat. *Lucky, prosperous, fortunate, wealthy, rich;*—handsome, beautiful.

ಲಕ್ಷ್ಮೀವನ್ತ lakshmî-vanta. A wealthy man (My.).

ಲಕ್ಷ್ಮೀವರ lakshmî-vara. = ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾನ್ತ. (J. 1, 8; 13, 64).

ಲಕ್ಷ್ಮೀವಲ್ಲಭ lakshmî-vallabha. = ಲಕ್ಷ್ಮೀರಮಣ. (Bp. 34, 40).

ಲಕ್ಷ್ಮೀವಾರ lakshmî-vâra. Thursday. (R.).

ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ lakshmî-îśa. Vishṇu (J. 1, 11). 2, N. (1, 11).

ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ್ವರ lakshmî-îśvara. = ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ. See Prv. s. ದಾವಣ.

ಲಕ್ಷ್ಯ lakshya. To be marked, to be defined or described (Šmd. 6 Cm.);—having marks or attributes;—*to be aimed at;*—deserving to be regarded;—recognisable by. 2, *an aim, an object, a butt, a target;*—a characteristic sign or feature (ಕುರುಹು Šmd. 4 Cm.); an illustration (ಉದಾಹರಣೆ 189 Cm.). 3, = ಲಕ್ಷ No. 5, attention, consideration, etc. (My.; Mhr.). 4, *sham, pretence, fraud.*—See Kāvy. V, 4-9. — ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡು. = ಲಕ್ಷ ಕೊಡು. (B. 4, 184; 5, 210). — ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ತರು. To mark, to mind, etc. (My.; B. 5, 203). — ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಡು. = ಲಕ್ಷದೊಳಗೆ ಇಡು. (My.; B. 3, 6; 4, 94).

Digitized by Google

153. 170). — ಲಕ್ಷ್ಯದೊಳಗೆ ಬರು. = ಲಕ್ಷದೊಳಗೆ ಬರು. (My.; B. 5, 124. 153).

ಲಕ್ಷ್ಯಸಿದ್ಧಿ lakshya-siddhi. Proof derived from examples or illustrations (ಉದಾಹರಣೆಗಳ ಸಿದ್ಧಿ Šmd. 298 Cm.).

ಲಗಕ್ರಿಯೆ la-ga-kriyĕ. Doing the short and long syllables: a kind of prosodical computation (Čh.).

ಲಗಡಿಸು lagaḍisu. (= ಲಗಾಯಿಸು). To beat, to flog (Bh. 3, 6, 28; My.; Mhr., H. ಲಗಾವಣೇಂ).

ಲಗಬಗೆ laga-bagĕ. = ಲಗಬಗೆ. Hastily (B. 4, 38; Mhr. ಲಗ ಬಗ).

ಲಗಬಿಗಿ laga-bigi. Hurry and bustle (B. 4, 43; Mhr. ಲಗಬಗ).

ಲಗಳಿ lagaḷi. (*cf.* Mhr. ಲಗಟ, ಲಾಗಟೀ). — ಲಗಳಿಚಣ್ಣ. (S. Mhr.).

ಲಗಾಂ lagâṁ. = ಲಗಾಮು, ಲಗಾಮು. The bit of a bridle, a bit-mouth;—a bridle (My.; ಕಡಿಕೆ, ಖಲೀನ Si. 274; Mhr., H. ಲಗಾಮ).

ಲಗಾಟಿ lagâṭi. An unchaste, quarrelsome, wicked woman (My.; *cf.* Sk. ಲಂಟೆ, ಲಂಟ, ಲಟ್ವ; Sk. ಲಂಗ = ಸಂಗ).

ಲಗಾಮ lagâma. = ಲಗಾಂ. (ಕಡಿವಾಣ, ಕಲೀಯ, ಕಡಿಕೆ, ಪಲ್ಯಯನ, ವಾಘ G.; B. 4, 79).

ಲಗಾಮು lagâmu. = ಲಗಾಮ. (My.; B. 5, 12). ತುಣ್ಟಕುದುರೆಗೆ ಗಣ್ಟುಲಗಾಮು (Prv.).

ಲಗಾಯಿಸು lagâyisu. To join, to affix, to put to or on; to push in (Sk. ಲಗ್; Mhr. ಲಗಟಣೇಂ). 2, = ಲಗಡಿಸು, q. v. (My.). 3, to push into the mouth, to eat (My.).

ಲಗಾವು lagâvu. Union, connection, association (My.; Mhr. ಲಗ, ಲಗಾ).

ಲಗು lagu. Tbh. of ಲಘು. Light;—relieved after suffering, better in health; alleviation;—quickly, swiftly. — ಲಗು ಬಿಗು. The state of being either easy to be subdued or difficult to be subdued (as another's mind); that of being either not strict or strict (as another's words or order, My.). — ಲಗು ಲಗು. rep. Very quickly (B. 2, 38).

ಲಗುಡ laguḍa. = ಲಕುಟ. *A stick, a staff;* a club (ಲಕುಟ, ದಾಣೆ Šmd. 338).

ಲಗುನ laguna. Tbh. of ಲಗ್ನ (Šmd. 336 Mdb.; Šm. 20; Mhr. ಲಗನ).

ಲಗೆಬಗೆ lagĕ-bagĕ. = ಲಗಬಗೆ. (B. 4, 184).

ಲಗ್ಗ lagga. (= ಲಗ್ಗೆ 2). (Čpr. 5, after 76).

ಲಗ್ಗಿಕ laggika. Tbh. of ಲಾಗ್ನಿಕ (Šmd. 351, o. r. ಲಗ್ಗಿಗ in Mdb.; 356, o. r. ಲಗ್ಗಿಗ in Mdb.).

ಲಗ್ಗಿಗ laggiga. (Šmd. 49). See ಲಗ್ಗಿಕ.

ಲಗ್ಗೆ laggĕ. 1. (Tbh. of ಲಗ್ನ). A union or concord of the sounds of various musical instruments (ಬಹುವಾದ್ಯ ಮೊದಲ[?] Mr. 288; Râm. 3, 6, 3; 6, 11, 16; Bh. 5, 11, 39; 8, 21, 26). See ಸಬ್ಬ-. — ಲಗ್ಗೆವಡೆ. -ವಡೆ. Various concordantly sounding drums (Č. Bp. 42, 24; J. 13, 43). — ಲಗ್ಗೆಸೂಳು. A loud sound of laggĕ (Bh. 5, 11, 39).

ಲಗ್ಗೆ laggĕ. 2. (Tbh. of a ಲಂಘ = ಲಂಘನ). Ascending, scaling, escalade (My.; Tĕ.); an assault, an attack, a storm (ದಾಡಿ Bhn. 13). See Čpr. 5, 79. 104; Râm. 6, 11 sum.; 6, 11, 7. 14; Č. Bp. sum.; Rîv. 6, after 116. ಲಗ್ಗೆ ಹತ್ತು, to scale (My.). — ಲಗ್ಗೆಚೆಣ್ಡಾಡು. -ಆಡು. To play at the game of throwing balls at one another (My.). — ಲಗ್ಗೆಚೆಣ್ಡು. An assault-ball: the ball used in that game (My.).

ಲಗ್ನ lagna. = ಲಗುನ, (ಲಗ್ಗೆ 1). Attached, adhered, stuck, held fast;—attached to, joined to, connected with;—joined, united;—fastened in, sticking in;—intent on;—auspicious. 2, the moment of the sun's entrance into a zodiacal sign. ಪರಿವಿಡಿದು ಮೇಷಾದಿಗಳು ಲಗ್ನಮ್ ಅಕ್ಕು (Mr. 65). 3, *the rising of the sun, of the planets, or of a sign of the zodiac.* 4, the division of the equator which rises in succession with each sign in an oblique sphere. 5, an auspicious moment, a particular time fixed upon as lucky for the performance of anything;—the decisive moment, time for action. 6, marriage: nuptials (My.; Mhr.; B. 4, 214). 7, a bard or minstrel who awakes the king in the morning. 8, *an elephant in rut* (ಮದಗಜ Mr. 155). 9, the twelfth part of a day and night (My.).

ಲಗ್ನಕ lagnaka. *A surety, a bondsman, a bail.*

ಲಗ್ನಕಚ lagna-kaca. Joined hair, hair matted and twisted together (ಜಟೆ, ಜಡೆ Nr.).

ಲಗ್ನಕಾಲ lagna-kâla. The moment or time pointed out by astrologers as favorable for any undertaking, an auspicious moment or time. 2, the time of marriage (My.). ಲಗ್ನಕಾಲಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟ ಮಾಡ ಬಾರದು (Prv.).

ಲಗ್ನಪತ್ರಿಕೆ lagna-patrikĕ. The paper on which the auspicious moment for the celebration of a marriage is noted down (My.; Mhr.);—a letter sent to call people to a marriage (My.).

ಲಗ್ನಸಮಾರಮ್ಭ lagna-samârambha. The celebration of a marriage (My.; B. 4, 215).

ಲಗ್ನಾಧಿಪತಿ lagna-adhipati. The reigning star in a constellation (My.).

ಲಗ್ನಾಹ lagna-aha. A day fixed upon or chosen as favourable for any undertaking, especially for a marriage (Čpr. 6, 44).

ಲಘಿಮೆ laghimĕ. Lightness, absence of weight: a kind of siddhi or supernatural faculty of assuming excessive lightness at will (Mr. 455). 2, smallness, insignificance. 3, frivolousness, fickleness. 4, meanness.

ಲಘಿಷ್ಠ laghiṣṭha. (fr. ಲಘು). Most quick; lightest; smallest (My.).

ಲಘು laghu. = ಲಗು. *Quick, swift, fleet, rapid* (ಶೀಘ್ರ, ಬೇಗ Nn. 145; ಶೀಘ್ರ Mr. 528);—*quickly.* 2, light, easy, not difficult, not heavy. 3, prosodically light or short; a short syllable; a mora (Čh.; Mr. 363; Šmd. 19; Kâvy. II, 2, B, 30-32; ಹ್ರಸ್ವ Ss.). 4, little, small, slight, unimportant, trivial, insignificant, of little worth or estimation. 5, weak, feeble, wretched, low, lowly, humble (ದೈನ್ಯ 145);—mean, contemptible, vain, frivolous. 6, pithless, sapless (ನಿಸ್ಸಾರ 145; 528). 7, soft, low, gentle (as sound). 8, *pleasing, agreeable, pleasant, handsome, beautiful;*—a charming, clever man (ಮನೋಜ್ಞ, ಬಲ್ಲವ 145). 9, the going or velocity of the wind (ವಾಯುಚಾರ, ವಾಯುವಿನ ಚಾರ, ಗಾಳಿಯ ನಡೆ 145; ಮರುತಗತಿ 528). 10, *the plant Trigonella corniculata* Lin. (see Si. 155). 11, Agallochum, a particular kind of Agallochum (ಅಗರು 145, o. r. ಮರುಗ; ಅಗರು Mr. 528 in one MS., o. r. ಅರಗು). 12, the root of Andropogon muricatus (ಕರೀ ಬಾಳದ ಬೇರು G.). — ಲಘುಪಾಟಿ. An easy manner (Bh. 1, 7, 1).

ಲಘುಚಂಚುಘಾತನ laghu-čancu-ghâtana. A slight stroke with the beak. See ಕರ್ಮಗಳು.

Digitized by Google

ಲಘುತಮ laghu-tama. = ಲಘಿಷ್ಠ.

ಲಘುತಮಸಾಮಾನ್ಯಾಪವರ್ತನ laghutama-sâmânya-apavartana. The least common multiple (C.).

ಲಘುತ್ವ laghutva. Quickness; lightness; levity: want of decorum; incivility, unpoliteness, disrespect (My.); thoughtlessness, levity, frivolity.

ಲಘುಲಯ laghu-laya. *The root of Andropogon muricatus.*

ಲಘುಶಂಕೆ laghu-śaṅkĕ. Making water (My.; Mhr.).

ಲಘುಹಸ್ತ laghu-hasta. Light-handed, ready-handed, expert, clever;—*a spedious shooter, a good archer* (ಶೀಘ್ರವೆಸುವಾತ Hlâ.).

ಲಂಕಾಧಿಪತ್ಯ laṅkâ-âdhipatya. The rule over Laṅkâ (J. 18, 7).

ಲಂಕಾನಾಥ laṅkâ-nâtha. Râvaṇa (My.).

ಲಂಕಾನಿವಾಸಿ laṅkâ-nivâsi. An inhabitant of Laṅkâ (J. 2, 10).

ಲಂಕಾಪತಿ laṅkâ-pati. = ಲಂಕಾನಾಥ. (My.).

ಲಂಕಿಣಿ laṅkiṇi. A female demon of Laṅkâ (Râm. 5, 2, 7; My.). 2, a woman without fear and shame (My.).

ಲಂಕಿತ laṅkita. Mistake for ಲಂಘಿತ. Passing over from one to another (Bp. 19, 11).

ಲಂಕೆ laṅkĕ. ಲಂಕಾ. *The capital of Râvaṇa in Ceylon; Ceylon.* 2, N. of a female evil spirit. 3, an unchaste woman. ಅಂಕೆಯಿಲ್ಲದ ಕಪಿ ಲಂಕೇ ಸುಟ್ಟಿತು.—ಲಂಕೆಗೆ ಹೋದರೂ ಕೊಂಕಣಿಕೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prvs.). See Sp. s. ಮಳ್ಳ; Bp. 54, 62.

ಲಂಕೇಶ್ವರ laṅkâ-îśvara. = ಲಂಕಾಪತಿ. (My.).

ಲಂಕೋಪಿಕೆ laṅkôpikĕ. *The plant Trigonella corniculata* Lin.

ಲಂಗ laṅga. A skirt (worn by Mahomedan and certain Hindu females, My.; H.). See Prv. s. ಬೆಕ್ಕಪ್ಪ.

ಲಂಗರ್ laṅgar. = ನಂಗರ್, ಲಂಗರ. An anchor (My.; Si. 85; M.; Mhr. ನಾಗರ, ನಾಂಗರ; Mhr., H. ಲಂಗರ; Br. ನಂಗೂರ, ಲಂಗರು; T. ಇಲಂಗರ್, ನಂಗುರ, ನಂಗೂರ).

ಲಂಗರ laṅgara. = ಲಂಗರ್. (B. 3, 118).

ಲಂಗೋಟಿ laṅgôṭi. A piece of cloth worn round the loins covering the privities (My.; ಕೌಪೀನ, ಗುಹ್ಯಾಂಗ Si. 437; Mhr., H.; Br.).

ಲಂಘನ laṅghana. (= ಲಗ್ಗ, ಲಗ್ಗೆ 2). The act of leaping or jumping, going by leaps or jumps, springing;—leaping over, overstepping, stepping across, crossing;—one of a horse's paces: curvetting, bounding. 2, *going beyond bounds, transgressing, violation*;—offence, affront;—contempt. 3, ascending, mounting; assaulting, storming, capturing a fort; capture, conquest. 4, fasting, abstinence. See ಗತಿ-; ಕುಪ್ಪು, ದಾಟ್ಟು, ಹಾಯ್, ಲಾಗು 1.

ಲಂಘನೆ laṅghanĕ. = ಲಂಘನ 1-3. (My.).

ಲಂಘಿತ laṅghita. Left over, overstepped, passed beyond, passed over;—transgressed, violated;—disregarded;—insulted. See ಲಂಕಿತ; V. 11, 9.

ಲಂಘಿಸು laṅghisu. To leap, to spring (Bp. 32, 25; 61, 32; Râv. 5, 116);—to jump or spring over, to leap or step over; to overstep, to overflow (Čpr. 5, 40);—to ascend, to mount upon; etc.

ಲಂಘ್ಯ laṅghya. To be jumped or stepped over, to be crossed;—attainable;—capable of being transgressed or violated;—to be neglected or disregarded;—capable of being wronged. See ಅ-.

ಲಚುಮ lacuma. Tbh. of ಲಕ್ಷ್ಮಣ. (My.).

ಲಚ್ಚಣ laccaṇa. Tbh. of ಲಾಂಛನ (Šmd. 340. 372; ಲಾಂಛನ Ct. II, 29; see ಮಗ-).

ಲಚ್ಚಿ lacci. Tbh. of ಲಕ್ಷ್ಮಿ (My.; Tĕ.).

ಲಚ್ಮ lacma. = ಲಚುಮ. (My.).

ಲಜ್ಜಾಲು lajjâ-âlu. Bashful, modest, shameful (My.).

ಲಜ್ಜಾವತಿ lajjâ-vati. A woman possessed of shame, etc. (My.). 2, a prickly shrub, the humble plant, Mimosa pudica Lin. (St. & Pl.).

ಲಜ್ಜಾವಿಹೀನ lajjâ-vihîna. Destitute of shame, void of modesty, shameless, impudent (ನಾಚಿಕೆ Kk. 39; Šm. 49).

ಲಜ್ಜಾವಿಹೀನತ್ವ lajjâ-vihînatva. Shamelessness, impudence (ಬಣ್ಣ Šm. 93).

ಲಜ್ಜಾಶೀಲ lajjâ-śîla. *Of a modest disposition, bashful, modest* (ನಾಚುವಾತನು Nr.).

ಲಜ್ಜಾಹೀನ lajjâ-hîna. = ಲಜ್ಜಾವಿಹೀನ. (My.).

ಲಜ್ಜಿತ lajjita. *Ashamed, abashed, modest, bashful* (ಲಜ್ಜೆ, ನಾಚಿದುದು Nr.);—embarrassed, perplexed. Feminine ಲಜ್ಜಿತೆ (Grj. 10, 2).

ಲಜ್ಜಿಸು lajjisu. To be ashamed, to blush (Čpr. 6, 77; Bp. 20, 24; 24, 66; 41, 10; 46, 7; 54, 82; J. 7, 58).

ಲಜ್ಜೆ lajjĕ. ಲಜ್ಜಾ. *Shame, modesty, bashfulness*; embarrassment, perplexity (ಪಾಲಿ Nn. 31);—one of the sañcâribhâvas (Kâvy. IV, 2, 16). See ನಾಚು, ನಾಣ್ಣು. — ಲಜ್ಜೆಪಡು. = ಲಜ್ಜಿಸು. (My.). — ಲಜ್ಜೆವೆರಸು. -ವೆರಸು. To be joined with or possessed of shame, to feel ashamed (J. 11, 25).

ಲಜ್ಯೆ lajyĕ. *Shame, modesty, bashfulness.*

ಲಂಚ lañca. = ಲಂಚ. (ಲಂಚ Mr. 270; My.; Mhr. ಲಾಂಚ). ಲಂಚ ಕೊಟ್ಟರೂ ಸಂಚು ತಿಳಿಸಲಿಲ್ಲ.—ಲಂಚ ಕೊಟ್ಟಾತ ಕೆಟ್ಟ.—ಅಂಚೇ ಕಾಗದ ಮುಂಚೇ ಬನ್ನರೆ ಲಂಚ ಯಾಕೆ?—ಮುಂಚಕ್ಕೆ ಬಹ ಯಾಕೆ? ಲಂಚಕ್ಕೆ ಹೋಕ ಯಾಕೆ? (Prvs.). ಕೊಡತು ಲಂಚವ ಕೊಣ್ಣು, ಕೊಡುವುದೊಚ್ಚ ತಟವಗ; ಪೊಡವಿಗೆ ಸೂರ್ಯ ಬೆಳಗೀರ್ವದ ಲಂಚವ ಹಿಡಿಯುವವ ಧರ್ಮ (Sp.). — ಲಂಚ ಗಿಂಚ. reit. (My.). — ಲಂಚ ತಿನ್ನು. To take bribes (My.). — ಲಂಚ ಸಂಚ. reit. (My.).

ಲಂಚಖೋರ lañca-khôra. A receiver of bribes (My.).

ಲಂಚಗಾರ lañca-gâra. = ಲಂಚಖೋರ. (My.).

ಲಂಚಂಗುಳಿ lañca-ṅ-guḷi. (Šmd. 238). A man who takes bribes.

ಲಂಚವಣಿಗ lañca-vaṇiga. (Šmd. 242). = ಲಂಚಂಗುಳಿ.

ಲಂಚೆ lañcĕ. *A present, a bribe* (ಲಂಚ Mr. 270).

ಲಂಜೆ lañjĕ. An adulteress (Sk.).

ಲಟ್ laṭ. = ನಟ. A sound to imitate that of cracking the finger joints and that of the branch of a tree breaking. — ಲಟ್ ಲಟ್. rep. (My.).

ಲಟ laṭa. 1. = ನಟ, etc. — ಲಟ ಲಟ. rep. = ಲಟ್ ಲಟ್ (My.).

ಲಟ laṭa. 2. = ಲಟ. — ಲಟ ಪಟ. = ಲಟ ಪಟ. ಕಡ ಸುಟ್ಟ ವವನಿಗೆ ಹಪ್ಪಳ ಲಟ ಪಟ (Prv.).

ಲಟಕಟಿಸು laṭakaṭisu. To grow agitated; to become restless; to be alarmed (Râm. 3, 6, 45; Bh. 3, 13, 34; 7, 3, 77, a. 24, 46; 8, 25, 7; J. 4, 18; 12, 12; Mbr. ಲಟ ಪಟ, lively motion; restlessness; the agitation of terror).

Digitized by Google

ಲಟಕ್ಕನೆ latakkanĕ. = ನಟಕ್ಕನೆ. (My.).

ಲಟಪಟ latapata. Restlessly, quickly (see Mhr. s. ಲಟಕಟಿಸು). ಲಟಪಟ ನಡುಗು (B. 4, 41).

ಲಟಲಟಿಸು lata-latisu. To shake tremulously and quickly (Bh. 3, 21, 14; 7, 6, 66; Mhr. ಲಟಲಟಣೇಂ).

ಲಟಾಪಟಿ latâpati. Altercation, sharp bandying of angry words, coming to blows (My.; Mhr.).

ಲಟ್ಟ latta. A stick; a club (My.; Mhr., H.); — monstrously large, stout, thick (My.; Si. 303; Mhr., H.). — ಲಟ್ಟಾಪಾದ್ಯ. = ಗಿಜ್ಜಗೋಲು. (My.; H.).

ಲಟ್ಟಣಿಗೆ lattanigĕ. A roller (to ink forms of types, B. 4, 209); a rolling-pin (My.; Mhr. ಲಾಟಣೇಂ, ಲಾಟ).

ಲಟ್ಟಿಸು lattisu. To roll out, as a piece of pastry or dough (My.; Mhr. ಲಾಟಣೇಂ).

ಲಟ್ಟೆ lattĕ. A rude and reckless woman (Bp. 40, 56; Mhr. ಲಾಟ್ಕ್ಯಾ; Sk. ಲಟ್ವ, a bad, contemptible man).

ಲಟ್ವೆ latvĕ. *A kind of bird*, said to be a kind of sparrow. 2, a game, gambling. 3, a bad or unchaste woman.

ಲಡಾಯಿ ladâyi. Fighting; a fight; war (C.; Br.; Čb. 7. 17. 111, etc.; Mhr., H. ಲಢಾಈ). ಬಡಾಯಿ ಬಲ್ಲವನು ಲಡಾಯಿ ಬಲ್ಲನೇ? (Prv.).

ಲಡಿ ladi. A string (of pearls, etc.; Mhr., H. ಲಡ, ಲಢ, ಲಡೀ; My.; Si. 218. 219).

ಲಡ್ಡ ladda. = ಲಣ್ಡ 1. A wretch, a villain, a bad man (Sk.).

ಲಡ್ಡಿಕೆ laddikĕ. = ಲಡ್ಡಿಗೆ. See ಗುಳ್ಳೊರಿಗೆ.

ಲಡ್ಡಿಗೆ laddigĕ. Tbh. of ಲಡ್ಡುಕ. See Prvs. s. ತಿಲಗು, ಸಡ್ಡಕ.

ಲಡ್ಡು laddu. = ಲೊಡ್ಡು. Pithlessness, weakness (as that of wood, My.). — ಲಡ್ಡಾಗು. -ಆಗು. To become pithless or weak, as wood (My.). — ಲಡ್ಡುತೊಲೆ. A pithless, unsound beam (My.). — ಲಡ್ಡುಮರ. A pithless tree (My.). — ಲಡ್ಡುಸವುದೆ. Pithless firewood (My.).

ಲಡ್ಡು laḍḍu. = ಲಾಡು. A sweetmeat-ball of numerous varieties (Sk.; Mhr. ಲಡ್ಡು, ಲಾಡು; My.).

ಲಡ್ಡುಕ laddduka. = ಲಡ್ಡಿಕೆ, ಲಡ್ಡಿಗೆ, ಲಡ್ಡು q. v., ಲಡ್ಡುಗೆ. (Sk.).

ಲಡ್ಡುಗೆ laddugĕ. Tbh. of ಲಡ್ಡುಕ. (ಮೋದಕ Nr.; ಲಡ್ಡುಕ Nr.; Šmd. 159; Bp. 14, 15; Bh. 1, 19, 18; V. 9, 78).

ಲಣ್ಡ landa. 1. (Tbh. of ಲಡ್ಡ, q. v.). (Tĕ.; T. ಇಲಣ್ಡ; Mhr.: a deeply designing and knavish fellow; a refractory child, etc.). ಪಿಣ್ಡ ಹಾಕಿದರೂ ಲಣ್ಡನೆನಿಸಿ ಕೊಳ್ಳೋದು ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ಲಣ್ಡ landa. 2. = ಲಡ್ಡಿ. Excrement (Sk., also ಲೇಣ್ಡ; ಲಡ್ಡಿ Mr. 158).

ಲತಾಗೃಹ latâ-griha. A creeper-house, an arbour (My.).

ಲತಾಂಗಿ latâ-angi. A woman of a creeper-like delicate form (Čpr. 2, 14; 3, 68; Bp. 3, 4; 48, 4; 52, 1).

ಲತಾನ್ತ latâ-anta. The end of a creeper: a flower (ಪ್ರಸೂನ, ಹೂ Nn. 25; ಸುರಭಿ, ಪುಷ್ಪ 30; ಸುಮನ, ಪುಷ್ಪ 68; ಪುಷ್ಪ 120; Bp. 26, 39; Šiv. 3, 16; J. 18, 19).

ಲತಾನ್ತಶರ latânta-śara. Kâma (J. 6, 36).

ಲತಾಬನ್ಧ latâ-bandha. N. of a certain feat of wrestlers (Šiv. 4, 75).

ಲತಾವಧು latâ-vadhu. A creeper looked upon as a woman (J. 3, 23).

ಲತಿಕಾಗೃಹ latikâ-griha. = ಲತಾಗೃಹ (Čpr. 3, after 28).

ಲತಿಕಾಸಮೂಹ latikâ-samûha. A clump or bush of creepers, etc. (ಗುಂಜ, ಲತೆಯ ಹೊದರು Nn. 183).

ಲತಿಕೆ latikĕ. ಲತಿಕಾ. A small creeper; a winding plant in general; a plant of any kind. (Čpr. 1, 83; 4, 36; 7, 152; Bp. 18, 84).

ಲತೆ latĕ. ಲತಾ. One of the *tatsamas* (Šmd. 384; Kk. 95; Šm. 77): *a creeper, a climbing or winding plant*. 2, a plant of any kind (ಸಸಿ Šm. 111). 3, *a branch*. 4, *the plant Panicum italicum*. 5, *the plant Cardiospermum halicacabum*. 6, *the plant Gaertnera racemosa*. 7, the plant tōtti (Šmd. 89). 8, the plant binga (Šmd. 83). — ಲತೆವನೆ. -ಮನೆ. (Šmd. 386). A bower, an arbour. — ಲತೆವಳ್ಳಿ. -ಬಳ್ಳಿ. (Šmd. 386; Kk. 99). A branched creeper.

ಲತೋದ್ಗಮ latâ-udgama. *The upward climbing of a creeper* (ಮರದ ಮುದಲ್ Hlâ.).

ಲತ್ತೆ lattĕ. = ಲಾತು. A kick; a blow (My.; Mhr. ಲತ್ತಾ, ಲಾತ). ಲತ್ತೆ ಹಾಡಿಸು (B. 5, 13). ನಿನಗೆ ಲತ್ತೆ ಬೀಲಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ (3, 61; My.). ಲತ್ತೆ ಕೊಡು, -ಹಾಕು (My.).

ಲತ್ವ latva. The letter or syllable ಲ (ಲ್, Šmd. 41. 281. 366).

ಲದ್ದಿ laddi. The dung of elephants, camels, horses, asses, or mules (My.; ಲಣ್ಡ Mr. 158; Tĕ. ಲದ್ದಿ, ಲದ್ದೆ; T. ಇಲತ್ತಿ, ಇಲತ್ತೈ; Mhr., H. ಲೀದ; Mhr., H. ಲೇಣ್ಡ, a nodule of the dung of sheep, goats, horses, camels, rats, etc.). ಕುಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಬುದ್ಧಿ, ಆಹಾರಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಲದ್ದಿ (Prv.). ಲದ್ದಿ ಹಾಕು (My.).

ಲಪನ lapana. Speaking, talk. 2, *the mouth;* the face.

ಲಪನಶ್ರೀ lapana-śrî. The lustre of the face (Čpr. 5, 133).

ಲಪಿತ lapita. *Spoken, said,* chattered; speech.

ಲಪ್ಪ lappa. Tbh. of ಲೇಪ. Putty (My.).

ಲಪ್ಪಟ್ಟೆ lappattĕ. A cloth for wrapping round the head (My.; Mhr., H. ಲಪೇಟ, ಲಪೇಟಾ).

ಲಬ labą. ಲಬಾ labâ. ಲಬೋ labô. A sound in imitation of that produced by beating one's self on the mouth. — ಲಬ ಲಬ. rep. (My.; Tĕ.; Mhr.: gabble, clack). ಲಬ ಲಬ ಅನ್ನ ಬಡ ಕೊಳ್ಳು (My.). — ಲಬಾ ಲಬ. = ಲಬ ಲಬ. (My.). — ಲಬೋ ಲಬೋ. = ಲಬಾ ಲಬ. (My.).

ಲಬ್ಧ labdha. *Taken hold of, obtained, received, got, gained, won, acquired.* 2, obtained, as a quotient by division, etc. (Mr. 63).

ಲಬ್ಧನಾಶ labdha-nâśa. The loss of anything acquired (My.).

ಲಬ್ಧವರ್ಣ labdha-varna. Having learnt his letters: *lettered, learned, skilful, clever.*

ಲಬ್ಧಾಗಮನಾಭ್ಯನುಜ್ಞೆ labdha-âgamana-abhyanujñĕ. Order obtained to come near (Čpr. 5, after 112).

ಲಬ್ಧಾನುಜ್ಞ labdha-anujña. *One who has obtained leave of absence.*

ಲಬ್ಧಿ labdhi. *Obtaining, gaining, acquisition, acquirement, attainment.* 2, anything gained or obtained, gain, profit. 3, the quotient in arithmetic.

ಲಬ್ಬೆ labbĕ. A caste of people who originally were Arabs. They are still Mahomedans, but speak a low dialect of Tamil; they sell ghee, cloths, etc. (My.; Tĕ.; H.).

ಲಭ labha. = ಲಬ್ಧ. See ಅ-, ದುರ್ಲಭ, ಸು-.

ಲಭಿಸು labhisu. To be gained or obtained, etc. (My.).

ಲಭ್ಯ labhya. Acquirable, obtainable, attainable, procurable (My.). 2, intelligible. 3, *suitable, proper, fit.*

ಲಮಾಣಿ lamâni. = ಲಮ್ಬಾಡಿ, etc. (S. Mhr.).

Digitized by Google

ಲಮ್ಪಟ lampaṭa. = ಲಮ್ಪಳ 1, ಲಮ್ಬಳ. Covetous, greedy, desirous, lustful;—*hampering after, addicted to, devoted to* (women and worldly pleasures), *lascivious, dissolute* (ಲೋಲುಪ, ಲೋಲುಭ Nr.; ಲಾಲಸ, ಲೋಲುಪ, etc., ಅಳುಪುವಂ Mr. 232).

ಲಮ್ಪಟತನ lampaṭatana. = ಲಮ್ಪಟತೆ. (ಲೋಲುಪ್ತಿ G.).

ಲಮ್ಪಟತೆ lampaṭatě. Eagerness, greediness; libertinism, dissoluteness, lewdness. (Čpr. 4, 80).

ಲಮ್ಪಟತ್ವ lampaṭatva. = ಲಮ್ಪಟತೆ. (J. 4, 60).

ಲಮ್ಪಟೆ lampu-aṭě. = ಅಲಪಟೆ. Weariness, fatigue (Tě.; My.).

ಲಮ್ಪಟೆ lampaṭě. A woman who is addicted to (J. 5, 56).

ಲಮ್ಪು lampu. = ಅಲಮ್ಪು, q. v.

ಲಮ್ಬ lamba. = ಲಮ್ಬು. Hanging down, depending, pendulous, pendent, dangling (Bp. 59, 17). 2, hanging on or upon, attached to. 3, long, tall;—length (My.). 4, expanded, great, large;—spacious, capacious. 5, a perpendicular (in geometry). See ಅವ-, ಆ-, ಪ್ರ-, ಪ್ರಾ-. 6, N. of a Daitya (Č. Bp. 47, 21).

ಲಮ್ಬಕರ್ಣ lamba-karṇa. A long-eared male (Bp. 8, 33);—an elephant;—an ass; etc.

ಲಮ್ಬಜಠರ lamba-jaṭhara. A big-bellied male (Bp. 8, 33).

ಲಮ್ಬಜಿಹ್ವ lamba-jihva. A long-tongued male (Bp. 8, 33).

ಲಮ್ಬಣ lambaṇa. = ಲಮ್ಬಳ. Tbh. of ಲಮ್ಬನ.—ಲಮ್ಬಣಮಾಲೆ. Long garlands (V. 5, 2; Rśv. 8, after 5).

ಲಮ್ಬಣಿಗೆ lambaṇigě. Tbh. of ಲಮ್ಬನ. (ಲಮ್ಬನ Nr.).

ಲಮ್ಬನ lambana. = ಲಮ್ಬ, ಲಮ್ಬಣ, ಲಮ್ಬಳ 2. Hanging down, depending, etc. 2, *a long necklace depending from the neck to the navel.* See ಆ-.

ಲಮ್ಬನಾಸಿಕ lamba-nâsika. A long-nosed male (Bp. 8, 33).

ಲಮ್ಬನೇತ್ರ lamba-nêtra. A large-eyed male (Bp. 8, 33).

ಲಮ್ಬಳ lambaḷa. 1. Tbh. of ಲಮ್ಪಟ (Šmd. 31, or perhaps ಲಮ್ಬಳ 31).

ಲಮ್ಬಳ lambaḷa. 2. Tbh. of ಲಮ್ಬನ. A long garland (Čpr. 6, 49; Râm. 1, 7, 14).

ಲಮ್ಬಳ lamabaḷa. = ಲಮ್ಬಳ 1, q. v.

ಲಮ್ಬಾಡಿ lambâḍi. = ಲಮಾಣಿ, ಲಮ್ಬಾಣಿ. A Lumbadee (or Brinjari), a migratory caste who trade in salt, grain, bullocks, etc., and often have the character of being thieves (My.; Br.; H.; T. ಇಲಮ್ಬಾಡಿ; M. ಲಮ್ಬಾಗಳ್). *Cf.* ಸುಕಾಲಿಗ.

ಲಮ್ಬಾಣಿ lambâṇi. = ಲಮ್ಬಾಡಿ. (My.; B. 4, 130).

ಲಮ್ಬಿ lambi. Hanging down, depending, pendent; *hanging on or upon, suspended from;* being attached to, resting on. See ಅಧರ-.

ಲಮ್ಬಿಕೆ lambikě. Hanging down, etc. 2, the uvula. 3, the lobe of the ear (ವಕ್ತ್ರಾಶ್ರಯ, ಹಾಲೆ (Mr. 319). See ಪ್ರಾ-.

ಲಮ್ಬಿತ lambita. Hanging down, pendent; suspended; sunk, gone down; laying hold of, attached to; supported or resting on;—slow (of time in music). See ಆ-, ವಿ-; Čpr. 2, 58; Bp. 12, 14.

ಲಮ್ಬಿಸು lambisu. To hang down, to dangle, to hang from, etc. (J. 7, 16; 13, 59). 2, to extend, to become great (Bh. 2, 2, 108); to lengthen, to expand (as words, time, etc., My.).

ಲಮ್ಬು lambu. = ಲಮ್ಬ, ಲಾಮ್ಬ. Tbh. of ಲಮ್ಬ. Long; length (My.; Tě.; Mhr. ಲಾಮ್ಬ, ಲಾಮ್ಬಾ).

ಲಮ್ಬೋದರ lamba-udara. Pot-bellied: a glutton; Gaṇêśa.

ಲಮ್ಬೋದರಿ lamba-udari. N. of a female demon (J. 16, 35. 36. 41).

ಲಮ್ಭ lambha. = ಲಭ. Obtaining, attaining, attainment, acquirement; finding, meeting with;—procuring; causing to get;—gain. See ಆ-, ಉಪ-, ಪ್ರ-, ವಿಪ್ರ-, ವಿ-.

ಲಯ laya. (= ಲಾಯ). Clinging, adhering, adherence, clinging to, embracing. 2, lying, reclining, dwelling in, staying in; lurking, hiding, cowering;—rest, repose; place of rest, a dwelling, a house (see ಆ-). 3, melting, fusion; melting away; dissolution, extinction, destruction (ಶಂಕು, ಕೆಡುವನ್ನಾದು Nn. 147); ಲಯವಡುದು (ನಿಘಂಟು, ಪ್ರಲಯ 100);—disappearing, vanishing, disappearance. 4, mental inactivity, slackness of mind. 5, *equal time in music and dance* (ಸಮಾನವ್ ಆಗುಹಂ Hlâ.); ಸಮವೆತ್ತಿ (Mr. 79); *time in music* (Čh.), regarded as of three kinds: druta, madhya, vilambita. 6, a pause in music. 7, the root of Andropogon muricatus (ಲಾಳದ ಬೇರು G.). ಬಲವಿದ್ದದ್ದು ಲಯವಾದ ಮೇಲೆ ಭಯ ಪಡುವದೇ ಸರಿ.— ಭಯವಾದ್ದು ನಯದಿನ್ದ ಲಯವಾದೀತೇ? (Prvs.). See ಅದಾಯಿಸು, ಅದ್ಭು, ಪ ಟ್ಟದಾಸು.

ಲಯಕಾಲ laya-kâla. Time of dissolution or destruction (Bp. 54, 12; Šśv. 4, 38).

ಲಯಗ್ರಾಹಿ laya-grâhi. N. of two vṛittas (Čh.).

ಲಯನ layana. Clinging, adhering; lying; rest, repose; a place of rest, a house. See ಗುಣಲಯನಿ.

ಲಯಾಗ್ನಿ laya-agni. The fire at the destruction of the world (Bp. 56, 24).

ಲಲನ lalana. Playing, sporting, dallying; play, etc. (ವಿಲಾಸ G.);—a husband (Bp. 11, 45). 2, lolling the tongue.

ಲಲನೆ lalanĕ. A wanton woman. 2, *a woman in general* (ರಾಮೆ Mr. 504; Grj. 3, 11; Bp. 40, 12); *a wife.* 3, the tongue. ಜಲದ ಬಳಗಿನ ಕಲ್ಲು ಸಲೆ ಬೆವರ ಬಲ್ಲುದೇ? ಲಲನೆಯರ ಒಲುಮೆ ತನಗೆಪ್ಪು ಮರುಳಂಗೆ ಮುಲರೋಗದನ್ತೆ (Sp.).

ಲಲನ್ತಿಕೆ lalantikĕ. *A long pendulous necklace, one reaching to the navel.*

ಲಲಾಟ lalâṭa. *The forehead.* ಲಲಾಟದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ್ದು ಲಾಗಾಟ ಹಾಕಿದರೂ ಸಿಕ್ಕದು (Prv.).

ಲಲಾಟಪಟ್ಟ lalâṭa-paṭṭa. The plate of the forehead: *the forehead.* 2, a tiara, a fillet.

ಲಲಾಟರೇಖೆ lalâṭa-rêkhĕ. A line on the forehead supposed to indicate long life (Sk.). 2, destiny written by Brahmâ on each man's forehead (My.).

ಲಲಾಟಲಿಖಿತ lalâṭa-likhita. = ಲಲಾಟರೇಖೆ No. 2. (My.).

ಲಲಾಟಲೇಖೆ lalâṭa-lêkhĕ. = ಲಲಾಟರೇಖೆ No. 2. (My.).

ಲಲಾಟಶೂನ್ಯ lalâṭa-śûnya. A man who has a bare forehead, *i. e.* a forehead without any sectarian mark (My.).

ಲಲಾಟಾಕ್ಷ lalâṭa-aksha. Šiva (Bp. 61, 89).

ಲಲಾಟಿಕೆ lalâṭikĕ. *An ornament worn on the forehead.* 2, *a mark made with sandal, etc. on the forehead.* See ನೊಸಲ ಪಟ್ಟ.

ಲಲಾಮ lalâma. *A mark or spot on the forehead* (ತಿಲಕ, ಬೊಟ್ಟು Nn. 26; ತಿಲಕ Mr. 498). 2, *a mark or spot in general, a sign, a token.* 3, a good mark (ಸಲಕ್ಷಣ, ಒಳ್ಳೆಚಿಹ್ನೆ 29). 4, *a banner, a flag, an ensign* (ಧ್ವಜ, ಪತಾಕೆ 26).

Digitized by Google

5, *eminence, greatness, dignity* (ತುಂಗ, ದೊಡ್ಡಿತು 26; ಹೆಮ್ಮೆ 498). 6, *beauty* (ಶೃಂಗಾರ 26). 7, *an ornament* (ವಿಭೂಷಣ, ಆಭರಣ 26; ಆಭರಣ 498). 8, *any one who is the ornament of his class, any eminent or principal person* (ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಮುಖ್ಯ 26; ಮುಖ್ಯ 498). 9, Sarasvatî (ಭಾರತಿ, ಸರಸ್ವತಿ 26). 10, Lakshmî (ಗೋಮಿನಿ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ 26). 11, a bull, an ox (ವೃಷಭ, ಬಸವ 26). 12, *a horse* (ತುರಂಗ, ಕುದುರೆ 26; ವಾಜಿ 26). 13, the sun (ಪತಂಗ, ಸೂರ್ಯ 26);—the moon (ಚಂದ್ರ 26). 14, a point (ಅಗ್ರ, ತುದಿ 26). 15, *a horn* (ಶೃಂಗ, ಕೋಡು 26; ಕೋಡು 498). 16, *a tail* (ವಾಲ, ಬಾಲ 26; ನೀಳ್ದ ಲರ್ ಬಾಲ 498). 17, a ray (ಅಂಶು, ಕಿರಣ 26). 18, red (ಅರುಣ, ಕೆಮ್ಪು 26). 19, lac, the red dye (ಅಲತಿಗೆ 498). 20, white (ಧವಲ, ಬಿಳಿದು 26). 21, sport (ಕೇಲಿ, ಕ್ರೀಡೆ 26). 22, a sound or tone (ನಾದ, ಸ್ವರ 26).

ಲಲಾಮಕ lalâmaka. *A chaplet or wreath of flowers worn on the forehead.*

ಲಲಿತ lalita. Sported, played; sporting, playing, dallying, wanton, frolicsome, amorous, voluptuous;—lovely, handsome, beautiful, graceful, elegant;—simple, artless; gay, cheerful;—soft, gentle;—pleasant, agreeable, sweet, wished for, desired, loved. 2, sport, dalliance, amorous gesture;—grace, beauty; charmingness, *gracefulness of gait, softness and delicacy of motion,* languid gestures in a woman;—any natural and artless act;—simplicity, innocency. 3, N. of a plant (ಹಸ್ರುಗಣೆ Mr. 121). 4, N. of a vṛitta (Čh.).

ಲಲಿತಗತಿ lalita-gati. N. of a vṛitta (Čh.).

ಲಲಿತಪದ lalita-pada. N. of three vṛittas (Čh.).

ಲಲಿತವೃತ್ತಿ lalita-vṛitti. A kind of anuprâsa (Kâvy. III, 2, B, 52. 53).

ಲಲಿತಾಂಗ lalita-anga. A handsome, etc. body (J. 19, 51).

ಲಲಿತಾಂಗಿ lalita-angi. A handsome, etc. woman (Bp. 57, 61; J. 3, 10).

ಲಲಿತೆ lalitĕ. A wanton woman;—a woman in general. 2, one of the ragaḷĕ metres (Čh.).

ಲಲ್ಲಯಿಸು lallayisu. To caress, to kiss, etc. (Čpr. 8, after 4).

ಲಲ್ಲೆ lallĕ. Coaxing, caressing, blandishing; love, affection; a kiss (ಅರಮೆ, ಮುದ್ದು Šs.; ಅರುಮೆ, ಮುದ್ದು Kk. 31; Šm. 75; Čpr. 4, 78; 8, 53; Râv. 8, after 82; J. 6, 34; Mhr. ಲಳಾ). — ಲಲ್ಲೆಗೆಯ್. To caress; to kiss (J. 11, 22; 15, 43). — ಲಲ್ಲೆನುಡಿ. = ಲಲ್ಲೆವಾತು. (Č. Bp. 19, 32). — ಲಲ್ಲೆವಾತು. -ಮಾತು. A blandishing word, an affectionate word (Râm. 3, 8, 33; J. 11, 21. 23).

ಲವ lava. (= ರವೆ). *The act of cutting up or off; reaping, mowing, plucking or gathering.* 2, anything cut off, a section; *a fragment, a piece, a bit, a small piece, a small quantity, a little* (ಅಸ್ರು q. v., ತುಣ್ಟು Nn. 65; ತುಣ್ಟು 125). 3, a minute division of time, half a second, a moment, an instant. 4, a shorn fleece, wool, hair. 5, N. of a son of Râmačandra and Sîtâ, brother of Kuša (J. 20, 5, seq.). 6, = ಲಾವ, a kind of quail. 7, = ಲವಂಗ, cloves. 8, the root of Andropogon muricatus. 9, = ಲಲನ, sport. 10, one of the vâstavas (= ಲೇಶ, Kâvy. III, 3, B, 3. 35-37). — ಲವದಿನಿತು. -ಇನಿತು. As much as a particle: a little (Bp. 4, 64).

ಲವಂಗ lavanga. (= ಲವ No. 8, ಲವಿ). *The clove tree, Myristica cariophyllata; cloves* (ದೇವಕುಸುಮ Nr.; ದೇವಕುಸುಮ, ಲವಿ, ಶೀಖು Mr. 143). 2, Cassia bark, green cinnamon (ತ್ವಕ್ಪತ್ರ, ವರಾಂಗಕ, etc. Nr.; Si. 155; ನೀರಸನಿ, ಭಾಳವರ್ಣ, ಕುಟನ್ನಟ Mr. 142). — ಲವಂಗಚಕ್ಕೆ. Cinnamon (My.). — ಲವಂಗಚಕ್ಕೆ ಮರ. The cinnamon tree, Cinnamomum zeylanicum Nees. (St. & Pl.). — ಲವಂಗಪೂರು. Boiled and dried pieces of the areca nut, the form of which resembles cloves (My.). — ಲವಂಗದಾನಿ. A metal box for keeping cloves, etc. (My.). — ಲವಂಗಪಟ್ಟೆ. = ಲವಂಗಚಕ್ಕೆ. (My.; T.). — ಲವಂಗ ಪತ್ರ. The leaves of Laurus cassia (My.; T.). — ಲವಂಗ ಮಾಸರಿಹುಲ್ಲು. A grass with a fragrant root, Panoicum cimicinum Lin. (Z.).

ಲವಡಾ lavaḍâ. = ಲವುಡಾ. The penis (My.; Mhr.).

ಲವಡಿ lavaḍi. = ಲವುಡಿ 2, ಲವ್ಡಿ. A female slave (My.; Mhr., H.);—a strumpet, a harlot (My.).

ಲವಣ lavaṇa. *Salt: sea-salt, rock or fossil salt* (ಉಪ್ಪು Nn. 23; ರುಚಕ, ಉಪ್ಪು 41; ಸಮುದ್ರಜ, ಕಲ್ಲುಪ್ಪು Mr. 143). 2, *saline, salt, briny, brinish.* 3, charming, handsome, beautiful. 4, N. of a Daitya.

ಲವಣದಾನವ lavaṇa-dânava. = ಲವಣ No. 4. (J. 20, 48).

ಲವಣಭಸ್ಮ lavaṇa-bhasma. Calcined salt (My.).

ಲವಣಸಮುದ್ರ lavaṇa-samudra. = ಲವಣೋದ. (My.).

ಲವಣಾಕರ lavaṇa-âkara. *A salt-mine.*

ಲವಣಾಸುರ lavaṇa-asura. = ಲವಣದಾನವ. (J. 20, 35).

ಲವಣಿ lavaṇi. = ಲವಣೆ 2. Stooping, bending, winding, inclining forward or towards, when they form artistic or clever attitudes in dance or war (Râm. 6, 38, 14; Râv. 5, after 19; Bh. 1, 7, 3. 28; 5, 11, 39; 10, 6, 25; Mhr. ಲವಣ, a winding). 2, flash, shine (Bh. 2, 13, 28; see ಲವಣಿಸು). — ಲವಣಿಸಾರ. The highest degree of perfection in the above-mentioned attitudes (Grj. 2, after 106).

ಲವಣಿಸು lavaṇisu. To wind or wriggle, as a serpent, etc. Mhr. ಲವಣೇಂ). 2, to shine, to be full of lustre, to flash (Bh. 8, 23, 32; Mhr. ಲವಣೇಂ).

ಲವಣೆ lavaṇĕ. 1. Lustre, beauty (Sk.).

ಲವಣೆ lavaṇĕ. 2. = ಲವಣಿ No. 1. (Bh. 2, 2, 108; 10, 7, 85).

ಲವಣೋತ್ತಮ lavaṇa-uttama. *River or rock salt.* 2, nitre.

ಲವಣೋದ lavaṇa-uda. *The ocean.*

ಲವಣೋದಕ lavaṇa-udaka. *Salt water, brine.* 2, the ocean.

ಲವಣೋದಕಿ lavaṇa-udaki. What has been put into salt water, pickles of fruits, leaves, etc. (ನೀರುಪ್ಪಿನಲಿ ಕಲಸಿದವು Mr. 216).

ಲವಣೋದಧಿ lavaṇa-udadhi. The ocean (My.).

ಲವನ lavana. = ಲವ. *Cutting; reaping.* See ಕೊಯ್. 2, an implement for cutting, a sickle, etc.

ಲವಲವಿಕೆ lavalavikĕ. = ಹವಹವಿಕೆ. Ardent desire, longing (ಔತ್ಸುಕ್ಯ, ಪರಾಯಣ, ಲಾಲಸ G.; J. 27, 32; 29, 1; 30, 24; 33, 1; My.; Mhr. ಲವಣೇಂ, the mind to incline or be affected towards). ಲವಲವಿಕೆಯುಳ್ಳಂ (ಉತ್ಕಣ್ಠಿತ Mr. 242).

ಲವಲವಿಸು lavalavisu. To desire ardently (Č. Bp. 19, 32).

ಲವಲಿ lavali. The small tree Averrhoa acida Lin. (Cicca disticha Lin., Čpr. 6, 74; see ಅರನೆಲ್ಲಿ).

ಲವಿ lavi. = ಲವಂಗ, q. v.

ಲವಿತ್ರ lavitra. An instrument for cutting: *a sickle,* etc. See ಮುಚ್ಚು.

ಲವುಡಾ lavuḍâ. = ಲವಡಾ. (My.).

Digitized by Google

ಲವುಡಿ lavuḍi. 1. (= ಲಗುಡ?). A kind of iron weapon, an iron club (Bh. 3, 13, 19; 6, 4, 141; 6, 7, 17; 8, 10, 10; Râm. 6, 30, 15; Râv. 6, after 11).

ಲವುಡಿ lavuḍi. 2. = ಲವಡ, etc. (My.).

ಲವುಣ್ಡಿ lavuṇḍi. = ಲವುಡಿ 2, etc. (My.; Tĕ.).

ಲಶುನ laśuna. *Garlic.* (ಗೃಂಜನ, ಲಸೋನ, ಪಲಾಣ್ಡು, ಅರಿಷ್ಟ, ಉಳ್ಳಿ Mr. 137).

ಲಷಿತ lashita. Wished, desired. See ಅಭಿ-.

ಲಷ್ಕರು lashkaru. An army (My.; Mhr., H.); a cantonment (My.). 2, a lascar (Mhr., H.).

ಲಸತ್ lasat. (Śmd. 100). Shining, glittering, bright; beautiful; skilful, clever (ಬಪ್ಪಲ್ ಪಟ್ಟ 244 Cm.; J. 2, 11; 5, 4);—sporting, playing.

ಲಸದ್ವಚನ lasat-vačana. (Śmd. 100). A clever word.

ಲಸಿತ lasita. Played, sported, sporting, playing;—shone, shining, beautiful;—appeared, come to light;—skilled, skilful. See Kâvy. III, 3, B, 96; Čpr. 4, 89; Bp. 1, 53; 12, 37; 31, 30; 39, 64; ವಿ-.

ಲಸೋನ lasôna. = ಲಸೋನ. See Mr. s. ಲಶುನ.

ಲಸ್ತಕ lastaka. *The middle of a bow.*

ಲಸ್ತಕಿ lastaki. A bow. (R.).

ಲಹಣಿ lahaṇi. = ಲಹರಿ 1. Undulation (of voices in singing). — ಲಹಣಿವಡೆ. -ಪಡೆ. To produce undulation (Grj. 2, after 106).

ಲಹರಿ lahari. 1. = ಲಹಣಿ. *A large wave, a billow;* an undulation: a waving line (Mhr. ಲಹರ); undulating lines or flashes of lustre or beauty (Râm. 1, 7, 14; Bh. 1, 7, 26; 1, 15, 19; 2, 13, 25. 26; 5, 11, 39; 6, 2, 17; 8, 25, 6; 10, 6, 25). See ಪಸೋಲ-.

ಲಹರಿ lahari. 2. An intoxicating substance (Č. Bp. 47, 45); intoxication (My.; see Prv. s. ಅಪಿನಿ; Br., H. ಲಹರಿ).

ಲಹರಿಕೆ laharikĕ. A large wave or billow (Čpr. 1, 80).

ಲಳಿ laḷi. Briskness, sprightliness, liveliness (in music, Bp. 19, 11. 14; Bh. 8, 21, 26); enthusiasm, animation, cheerfulness (Bh. 10, 7, 20. 35; Râm. 1, 15, 22; 3, 6, 45; 6, 9, 24; J. 9, 23. 24; 13, 24; 24, 72; *cf.* ನಲಿ 3?); adroitness, dexterity (Bh. 2, 2, 108; J. 23, 15); wonderfulness (Râm. 1, 7, 14; 6, 26, 87; J. 22, 21).

ಲಳಿಗೆ laḷigĕ. = ನಳಿಗೆ, ಡೊಳಗೆ. Tbh. of ನಲಿಕ. A tube (ನಾಡಿ Nr.); a bamboo joint used as a vessel (My.).

ಲಳ್ಳಿ laḷḷi. = ನಳ್ಳಿ. A crab (My.).

ಲಾಕ lâka. = ಲಾಕಳ. ಲಾಕಮ ಲಾಕಳಂ (Čt. II, 109).

ಲಾಕಳ lâkaḷa. = ಲಾಕ, q. v.

ಲಾಕ್ಷ lâksha. = ಲಾಕ್ಷೆ. (ಕೀಲಕ, ಅರಗು Nn. 101).

ಲಾಕ್ಷಣಿಕ lâkshaṇika. (fr. ಲಕ್ಷಣ). Knowing marks or characteristics;—distinguished, great (Śm. 77);—a man who knows marks, etc.: a distinguished teacher (Śmd. 3. 407; Čt. I, 1). 2, characteristic; technical.

ಲಾಕ್ಷಣ್ಯ lâkshaṇya. Relating to a sign or mark, etc. See ಸ-.

ಲಾಕ್ಷಾಗೃಹ lâkshâ-gṛiha. = ಲಾಕ್ಷಾಭವನ. (My.).

ಲಾಕ್ಷಾಪ್ರಸಾದನ lâkshâ-prasâdana. *The red lôdhra tree.*

ಲಾಕ್ಷಾಭವನ lâkshâ-bhavana. A house made of shell-lac (Bh. 1, 8, 64).

ಲಾಕ್ಷಾಮುದ್ರೆ lâkshâ-mudrĕ. A seal of lac (Grj. 2, 65).

ಲಾಕ್ಷಾರಸ lâkshâ-rasa. A liquid made from shell-lac, used in colouring the sole of the foot (My.).

ಲಾಕ್ಷೆ lâkshĕ. ಲಾಕ್ಷಾ. = ಲಾಕ್ಷ. *A kind of red dye. lac.*—the insect which produces the lac.

ಲಾಖಿ lâkhi. A red dye extracted from the shell-lac: crimson (C.; Br., H.; Mhr. ಲಾಖ).

ಲಾಗ lâga. 1. (= ಲಾಗು 1). A summerset (My.; Tĕ. ಲಾಗು, T. ಇಲಾಗು). ಮುದಿಹೊಪ್ಪನ ಲಾಗ (Prv.). — ಲಾಗ ಹಾಕು. To make a summerset, to tumble over head and ears (My.). — ಲಾಗ ಹೊಡೆ. = ಲಾಗ ಹಾಕು. (C.; B. 3, 114). — ಲಾಗಾಟ -ಅಟ. Repeated summersets. ಲಡಾಯಿದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ್ದು ಲಾಗಾಟ ಹಾಕಿದರೂ ಸಿಕ್ಕದು (Prv.).

ಲಾಗ lâga. 2. = ಲಾಗು 2, No. 2. See ಹಸ್ತಲಾಗ.

ಲಾಗವಡು lâgavaḍu. = ಲಾಗವಾಡು, ಲಾಗೋಡು. Expense. cost (My.; Tĕ. ಲಾಗುಬಡಿ, ಲಾಗುವಡು, ಲಾಗುವಡೆ; Mhr. ಲಾಗವಡ).

ಲಾಗವಾಡು lâgavâḍu. = ಲಾಗವಡು. (My.).

ಲಾಗಾಯಿತು lâgâyitu. Beginning, commencement; from the beginning or from a long time (My.; Br., H. ಲಾಗಾಯತು).

ಲಾಗಿಸು lâgisu. 1. To jump (Č. Bp. 47, 37; Râghav. 17, 73; Bh. 10, 7, 20).

ಲಾಗಿಸು lâgisu. 2. To make ready, to cause to arise and proceed, to despatch, to emit (Bh. 8, 23, 40; Mhr. ಲಾವ ಣೇಂ. Mhr. ಲಾಗಣೇಂ, to come or arise unto; to arise and proceed; to be applied unto; to be joined to; to be arrived at the proper stage, etc.; see ಲಾಗು 2, ಲಾವಣಿ 1).

ಲಾಗು lâgu. 1. (= ಲಾಗ 1). A leap, a bound, a jump (ಲಘ ನ Śm. 82; Râv. 5, after 19; Râm. 3, 8, 68; Tĕ.; T. ಇಲಾಗು; Mhr. ಲಾಗ); a summerset (see Tĕ., T. s. ಲಾಗ).

ಲಾಗು lâgu. 2. Excessiveness, excess, etc. (ವೆಗ್ಗಳ Śm. 82; Bp. 6, 9; Bh. 1, 20, 26; 6, 2, 23; 8, 23, 40; Râm. 1, 15, 22; Mhr. ಲಾಗ, coming in contact, joining, etc.; see ಲಾಗಿ ಸು 2, ಲಾವಣಿ 1). 2. catch, hold: an aim, an object (Bh. 6, 2, 23; Mhr. ಲಾಗ).

ಲಾಗೋಡು lâgôḍu. = ಲಾಗವಡು, etc. (My.).

ಲಾಗ್ನಿಕ lâgnika. = ಲಗ್ನಕ, ಲಗ್ಗಗ. Relating to a bondsman (?).

ಲಾಘ lâgha. = ಲಾಘವ. See ಉಲ-.

ಲಾಘವ lâghava. (fr. ಲಘು). Quickness, swiftness, speed;—lightness, levity; shortness of a vowel or syllable;—versatility, dexterity (J. 22, 6);—ease, facility;—health;—littleness;—delicacy, fineness; masterliness of workmanship;—insignificance, meanness;—slight, disrespect.

ಲಾಂಗಲ lâṅgala. = ನೇಗಲ್, etc. *A plough.* 2, the palm tree.

ಲಾಂಗಲದಣ್ಡ lâṅgala-daṇḍa. *The pole or beam of a plough.*

ಲಾಂಗಲಪದ್ಧತಿ lâṅgala-paddhati. A plough's path or line: *a furrow.*

ಲಾಂಗಲಿ lâṅgali. Furnished with or possessing a plough. Baladêva. 2, *the cocoa-nut tree; the cocoa nut.*

ಲಾಂಗಲಿಕಿ lâṅgaliki. = ಲಾಂಗುಲಿಕಿ. *The plant Methonica superba* Lam. (= ಅಗ್ನಿಶಿಖೆ; see ಕರಿಗೆಡ್ಡೆ).

ಲಾಂಗು lâṅgu. "Long" (Sî. 222).

ಲಾಂಗುಲಿ lâṅguli. N. of a plant (see Nr. s. ಜಲಪಿಪ್ಪಲಿ).

ಲಾಂಗುಲಿಕಿ lâṅguliki. = ಲಾಂಗಲಿಕಿ. (ನಾಂಗುಲಿಕ, ಅಗ್ನಿಶಿಖೆ Nr., o. r. ಲಾಂಗಲಿಕಿ).

ಲಾಂಗೂಲ lâṅgûla. *A tail* (ಬಾಲ Nn. 130; ನಾಲಧಿ, ಬಾಲ Mr. 274). 2, the penis.

Digitized by Google

ಲಾಚಾರು lâčâru. Helpless, forlorn, poor (My.; Mhr., H.; ಲಾಚಾರಿ, helplessness;—helpless and wretched state, Mhr., H.).

ಲಾಜ lâja. = ಲಾಜೆ. Commonly in the plural: ಲಾಜಂಗಳ್, *parched grain*.

ಲಾಜಾಂಜಲಿ lâja-anjali. An anjali filled with parched grain (Čpr. 6, after 77).

ಲಾಜಾಶ್ಮ lâja-aśma. The marriage-ceremony of throwing parched grain into the fire and of performing the aśmârôpaṇa (J. 31, 18).

ಲಾಜೆ lâjĕ. Parched grain (ಅರಳು, ಲಾಜಾಷ್ಟಿ Mr. 375).

ಲಾಂಛನ lâṅchana. *A mark, a sign, a token, a spot;—a stain, a stigma, a mark of ignominy* (B. 4, 20). 2, a name, an appellation.

ಲಾಂಛಿತ lâṅchita. Marked, distinguished, characterized;—decorated;—furnished with (My.).

ಲಾಂಛ್ಯನ lâṅchyana. = ಲಕ್ಷಣ q. v., ಲಾಂಛನ.

ಲಾಟ lâṭa. = ಲಾದ 1, ಲಾಡಿ. N. of a people and of the district inhabited by them. 2, repetition of words in the same sense but in a different application;—idle or childish language. 3, old, worn, spoiled.

ಲಾಟಭಾಷಿಕ lâṭa-bhâshika. = ಲಾಡಿದಾಸೆಗ. A man who speaks the language of the Lâṭas.

ಲಾಟಿ lâṭi. = ಲಾಡಿ'. Feminine of ಲಾಟ. A Lâṭa woman; etc.

ಲಾಟಿಸು lâṭisu. To beat (My.).

ಲಾಟು lâṭu. A "lot", a quantity or large number, a mass (My.; Br.). ಲಾಟಿಗೆ ಲಾಟು, ಹೊಡ್ ದಾಟು (Prv.).—ಲಾಟು ಲಾಟು. rep. ಜನಸು ಲಾಟು ಲಾಟಾಗಿ ಅವೆ (My.). ದನ ಲಾಟು ಲಾಟಾಗಿ ಬರುತ್ತವೆ (My.).

ಲಾಡ lâḍa. 1. = ಲಾಟ No. 1. (ಲಾಡ Mr. 382; My.).

ಲಾಡ lâḍa. 2. = ಲಾಳ 2, etc. (My.; Br.).

ಲಾಡಿ lâḍi. = ಲಾಳಿ, q. v.

ಲಾಡಿ lâḍi. A cord (My.; Mhr. ನಾಡಾ). 2, a strap, a thong (of a horse, My.; Mhr.). 3, the tape (of drawers, etc. My.; Mhr. ನಾಡ, ನಾಡಿಲ).

ಲಾಡು lâḍu. = ಲಡ್ಡು. (My.; see ಗುಂಡಾ-).

ಲಾತು lâtu. = ಲತ್ತು, q. v. (My.).

ಲಾನ್ತ la-anta. A term with final ಲ್ (Šmd. 41. 321).

ಲಾನ್ತವ lântava. N. of a certain part of the earth (Abh. P. 16, 73; 16, after 73).

ಲಾನ್ದರ lândara. A "lantern" (My., also ಲಾನ್ದ್ರ; Tĕ., M.).

ಲಾಪ lâpa. Chattering, speaking, talking. See ಪ್ರ-, ಸಂ-.

ಲಾಭ lâbha. Obtaining, receiving, gaining, getting, finding;—*acquirement, acquisition;—gain, advantage, profit*. ಲಾಭಮಾಡುದು (ಉದಿ'ದುದು Šmd. I). ಲಾಭವಿಲ್ಲದೆ ಸೆಟ್ಟಿ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗ.—ಬೀಸುವ ಮುಣ್ಣಿಗೆ ಮುಕ್ಕಿದ್ದೇ ಲಾಭ.—ಬೆಲೆ ಬಿದ್ದ ಸರಕಿನಲ್ಲಿ ಲಾಭ ಉಂಟೇ?—ಹಸಲಿಗೆ ಬಣ್ಣಾಟ, ಲಾಭಕ್ಕೆ ಮಲ್ಲಾಟ (Prvs.).

ಲಾಭನಷ್ಟ lâbha-nashṭa. Profit and loss (My.).

ಲಾಭಿಸು lâbhisu. To gain, to have advantage or profit (J. 17, 1).

ಲಾಮಚ lâmača. = ಲಾಮಜ್ಜ, ಲಾಮುಜ್ಜ, (ಲಾಮಜ್ಜಕ), ಲಾಮಂಚ, ಲಾವಂಚ. Tbh. of ಲಾಮಜ್ಜ (Šmd. 369 Mdb., o. r. ಲಾಮುಚ್ಚ). A grass with fragrant roots used for fans, etc., the cuscus-grass, Andropogon muricatus Retz. (ಕೊಳವೇರ್ Šmd. II, o. r. ಲಾಮುಜ್ಜ; Kk. 85; ದಾಳ Nn. 128, o. r. ಲಾಮಂಚ).

ಲಾಮಚ್ಚ lâmačča. = ಲಾಮಚ, q. v. (ಕೊಳವೇರ್, ದಾಳ Šm. 27; ದಾಳ್ 111).

ಲಾಮಜ್ಜ lâmajja. = ಲಾಮಚ, q. v.

ಲಾಮಜ್ಜಕ lâmajjaka. (= ಲಾಮಜ್ಜ). *The root of Andropogon muricatus* Retz.

ಲಾಮಂಚ lâmaṅča. = ಲಾಮಚ, etc. (ಉಶೀರ, ಅಭಯ, ನಲದ, ಲಾಮಜ್ಜಕ, etc. Si. 164; ದಾಳ Čt. II, 70; Mr. 131; ದಾಲಕ Mr. 525; ಕೊಳವೇರ್ Kk. 32; My.; see Nn. s. ಲಾಮಚ).

ಲಾಮ್ಬಿ lâmbi. = ಲಮ್ಬು, q. v. (My.).

ಲಾಯ lâya. (= ಲಯ). A stable. (ಕುದುರೆಯ ಲಾಯ, ಮನ್ದುರೆ Nr.; Si. 108; My.). ವಾಜಗಳ ಲಾಯ (ಮನ್ದುರ Mr. 193). ಅರಸನ ಕುದುರೆ ಲಾಯದಲ್ಲೇ ಮುಪ್ಪಾಯಿತು (Prv.). See Prv. s. ದಾಲ; J. 16, 2; 17, 57.

ಲಾಲ್ lâl. = ಅಲ್. (Mhr., H., Br. ಲಾಲ್, red).—ಲಾಲ್ ತಿಗಡಿ. (= ಅಲ್ತಿಗುಡು). ಭೇದಿ ಆಗುವ ಲಾಲ್ ತಿಗಡಿ (ತ್ರಿಪುಟಿ, ತ್ರಿವೃತ್, etc. Si. 148; My.).—ಲಾಲ್ ಬಾಗ್. A fine, royal garden (ಉದ್ಯಾನ, ಆಕ್ರೀಡ Si. 118).

ಲಾಲನ lâlana. = ಲಾಲನೆ. (Sk.; My.).

ಲಾಲನೆ lâlanĕ. Caressing, fondling, coaxing, dandling (J. 28, 19; (My.);—coaxing play (Bh. 3, 13, 18). ಲಾಲನೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಪಾಲನೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಕಡಿಮೆ.—ಪಾಲನೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಲಾಲನೆಗೆ ಕಡಿಮೆಯೇ? (Prvs.).

ಲಾಲಸ lâlasa. *Longing, ardent desire;*—ardently desirous of, eagerly longing for, etc. (ಲೋಲುಪ, ಲೋಲುಭ, ಲಮ್ಪಟ, ಲೋಲ, ಅಳುಪುವಂ Mr. 232).

ಲಾಲಸೆ lâlasĕ. = ಲಾಲಸ, especially *the longing of a pregnant woman*.

ಲಾಲಾ lâlâ. N. of an asura (Bp. 54, 56; Grj. 10, after 110).

ಲಾಲಾಜಲ lâlâ-jala. = ಲಾಲೆ. (My.).

ಲಾಲಾಮದ lâlâ-mada. = ಮದಜಲ. (Abh. P. 3, 130).

ಲಾಲಿ lâli. A lullaby sung to children (My.).—ಲಾಲಿ ಹಾಡು. To sing a lullaby (My.). 2, ಲಾಲಿಹಾಡು. = ಲಾಲಿ. (My.).

ಲಾಲಿತ lâlita. Caressed, tenderly cherished, fondled, nursed, coaxed, indulged;—loved, desired;—pleasure, joy, love. See Kâvy. III, 1, A, 15; Bp. 4, 16; 5, 18; 10, 16; 19, 11; 56, 8.

ಲಾಲಿತ್ಯ lâlitya. Loveliness, charm, grace, beauty, pleasantness;—gaiety;—amorous or languid gestures. See Bp. 1, 19. 40; ಪಾಳ-.

ಲಾಲಿಸು lâlisu. To caress, to fondle, to coax, to dandle (Čpr. 4, 78; Bp. 29, 34; 47, 31; J. 19, 47). 2, kindly to attend to, kindly to listen to, to accept favourably (Bp. 50, 27; Kk. 3; My.).—ಲಾಲಿಸು ಲಾಲಿಸು. rep. of No. 1. (Bp. 6, 31).

ಲಾಲೆ lâlĕ. ಲಾಲಾ. = ಲಾಳ 3. *Saliva, spittle, slaver* (Sk. also ಲಾಲ). See ಜೊಳ್ಳೆ, etc.

ಲಾಲ್ಯ lâlya. To be caressed, fondled, or coaxed (Bp. 43, 66; 46, 72).

ಲಾವ lâva. Cutting, severing; reaping; plucking; destroying. 2, *a sort of quail, Perdix chinensis*.—ಲಾವಕ್ಕಿ. -ಹಕ್ಕಿ. = ಲಾವ. (My.; G.); the red spur-fowl, Galloperdix spadiceus (Bd.).

ಲಾವಕ lâvaka. = ಲಾವಗ, ಲಾವಿಗೆ, ಲಾವುಗೆ. A cutter; a reaper; a destroyer, one who seeks to destroy (Bh. 2, 1, 61). 2, a snake-catcher and exhibiter (ಹಾವಾಡಿಗ Čt. I, 58). 3, = ಲಾವ No. 2, a quail.

Digitized by Google

ಲಾವಕತನ lâvakatana. Tale-bearing (? see Prv. s. ಸೇವಕ; Mhr. ಲಾವಾಲಾವ, tale-bearing).

ಲಾವಗ lâvaga. Tbh. of ಲಾವಕ. See ಕರಿ-, ಕೆಮ್ಮು-.

ಲಾವಂಚ lâvañca. = ಲಾಮಚ, etc. (ಚಾಲ Si. 457; My.). ಲಾವಂಚವೂ ಹುಲ್ಲೇ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ್ವರನೂ ಮನುಷ್ಯನೇ, ಆದರೆ ಭೇದವಿಲ್ಲವೇ? (Prv.).

ಲಾವಣ lâvaṇa. A list of soldiers or of public servants (My.; Br.; M. ಲಾವಣ, ಲಾವಣಿ; T. ಇಲಾವಣ).

ಲಾವಣಿ lâvaṇi. 1. = ಲಾವಣಿಗೆ. A mass, a collection, an assembly, a throng (ಗೊಂದಣಿ, ಸಂದಣಿ, ಒಗ್ಗು, ಪಸರ, etc., ಸಮೂಹ Ŝs.; Mhr. ಲಾವಣೀಂ, fr. ಲಾಗಣೀಂ, to place in contact or connection, to join together, etc.; see s. ಲಾಗಿಸು 2, ಲಾಗು 2).

ಲಾವಣಿ lâvaṇi. 2. A obscene kind of ballad and its rustic tune (My.; Mhr.).

ಲಾವಣಿಗೆ lâvaṇigĕ. = ಲಾವಣಿ 1. (ಒಳಿ, ಸಮೂಹ Kk. 72, o. r. ಶಾವಣಿಗೆ; Bh. 1, 7, 26; 2, 2, 109; 2, 13, 26; 3, 13, 18; 6, 2, 17; 8, 3, 3; Râm. 6, 14, 18).

ಲಾವಣ್ಯ lâvaṇya. (fr. ಲವಣ). Saltness. 2, beauty, loveliness, charm, gracefulness (ಚಂದ Ŝm. 99; ಚಾಳ Bhn. 26; Čb. v. 10; Čpr. 5, 96; Grj. 4, after 120).

ಲಾವಣ್ಯವತಿ lâvaṇya-vati. A beautiful, handsome woman (My.).

ಲಾವಣ್ಯವಂತ lâvaṇya-vanta. A handsome man (My.). Feminines: ಲಾವಣ್ಯವಂತಳು, ಲಾವಣ್ಯವಂತೆ (My.).

ಲಾವಿಗೆ lâvigĕ. Tbh. of ಲಾವಕ. ಲಾವಿಗೆಯ ಹಕ್ಕಿ (ಲಾವ Si. 177; My.).

ಲಾವುಗೆ lâvugĕ. Tbh. of ಲಾವಕ. (ಲಾವ Nr.; ಕಪಿಂಜಲ Mr. 177; ನೀಲಕಣ್ಠ Nn. 49; Bh. 1, 20, 53).

ಲಾಷುಕ lâshuka. Covetous, greedy. See ಅಭಿ-.

ಲಾಸ lâsa. Jumping about, sporting; dancing; wanton sport. See ವಿ-.

ಲಾಸಕ lâsaka. One who sports, etc.;—a male dancer, an actor.

ಲಾಸಿ lâsi. Moving to and fro, dancing. See ಅನು-.

ಲಾಸಿಕೆ lâsikĕ. *A female dancer, a dancing girl.*

ಲಾಸ್ಯ lâsya. *A dance, dancing* (ನೃತ್ಯ, ತಾಂಡವ, ನಾಟ್ಯ Mr. 79); a dance accompanied with instrumental music and singing;—*a dance in which the emotions of love are mimically represented, a Nach.* 2, a dancer (fem. ಲಾಸ್ಯೆ).

ಲಾಳ್ lâḷ. (ಲಿಂಗವಂತಿಗೆ Ŝmd. II, o. r. ವಾಳ್; ಲಿಂಗವಂತಿಗೆ Kk. 82, one MS. perhaps ನಾಲ್).

ಲಾಳ lâḷa. 1. Tbh. of ನಾಲ 1. A tube; a stalk. 2, = ಲಾಳಿ, a kind of reed of which pens are made (My.). — ಲಾಳದ ಕಡ್ಡಿ. A pen made of that reed (My.). — ಲಾಳಮುಂಡಿಗೆ. = ಲಾಳವಿಂಡಿಗೆ. (My.). — ಲಾಳವಿಂಡಿಗೆ. -ಪಿಂಡಿಗೆ. A wooden bolt or bar for fastening a door (ಅಗ್ಗಳಿ Ŝmd. I, o. rs. ಅಗಳಿ, ಅಗಣಿ; ಪರಿಘ, ಪರಿಘಾತನ Hlâ., Nr.; Râm. 6, 51, 86; My.).

ಲಾಳ lâḷa. 2. = ನಾಲ 2, etc. (My.).

ಲಾಳ lâḷa. 3. = ಲಾಲೆ. — ಲಾಳವಾಯ್ಚಂದ್. -ಬಾಯ್-ಚಂದ್. A mouth with saliva looked upon as the moon (Čpr. 3, 44).

ಲಾಳಕ lâḷaka. One who shoes horses or bullocks (Č. Bp. 47, 41).

ಲಾಳಬಂಡಿ lâḷa-bandi. = ನಾಲಬಂಡಿ, etc. (My.).

ಲಾಳಿ lâḷi. A pair of tongs, a pair of pincers (ಚಿಮ್ಮಟ, ಇಕ್ಕಳ, ಗಾಳಳ Mr. 383, one MS. ಲಾಡಿ; Tu. ಲಾಗು, ಲಾಯು, to pull, drag, draw, twitch, *cf.* ಎಳ್ 1).

ಲಾಳಿ lâḷi. = ನಾಳಿ, etc. A weaver's shuttle (My.; B. 5, 227) ನೆಯ್ಯುವವನಿಗೆ ಲಾಳಿ, ನಗಕ್ಕೆ ಗಾಳಿ (Prv.). 2, = ಲಾಳ 1 No. 2. — ಲಾಳೀ ಕಡ್ಡಿ. ವೀರಣ, ವೀರತರ ಎನ್ನರೆ ಮರಳಬ್ಬು; ಕೆಲವರು ಲಾಳೀ ಕಡ್ಡಿ ಅನ್ನುವರು, ಕೆಲವರು ಹುಲ್ಲಾಳೀ ಕಡ್ಡಿ ಅನ್ನುವರು (Si. 164). — ಲಾಳೀ ಸೊಪ್ಪು. A vegetable with stalks, a species of Amaranthus (My.).

ಲಾಟ lâḷa. = ಳಾಟ. Tbh. of ಲಾಟಿ (Ŝmd. 30; ಲಾಡ Mr. 318; Bp. 6, 18). — ಲಾಟದಾಸಿಗೆ. = ಲಾಟಿಘಾಷಿಕ (Ŝmd. 30).

ಲಾಟ್ lâḷi. Tbh. of ಲಾಟಿ. (Čt. II, 91).

ಲಿ li. 1. = ಅಲಿ 2, etc. (C.). See *e. g.* ಕೆಯ್ಲಿ (B. 4, 72. 158. 187; 5, 303), ದಾರಿಲಿ (s. ದೂರ), ಬೀದಿಲಿ (B. 4, 170), ... (4, 187), ಸಂಗಡಿಲಿ (4, 214), ಹೆಸರಿಲ್ (5, 303). In S. Mhr. ಲಿ (as ಉ in My.) is used in multiplication, *e. g.* ಅಯ್ದು ನಾಲ್ಕಲಿ, twenty.

ಲಿ li. 2. Occasionally = ಲೆ, *e. g.* ಮೂದಲಿಸುತಲಿ (Bp. 23, 21; see ಲ್ 2).

ಲಿಕುಂಚ likuñca. = ಲಕುಚ. *The tree Artocarpus lacucha* Roxb.

ಲಿಕ್ಷೆ likshĕ. *A nit, a young louse.*

ಲಿಖನ likhana. Scratching; writing, inscribing;—a writing, a written document, etc.

ಲಿಖಿತ likhita. Scratched, scraped, scarified;—written (Bp. 5, 52; Râm. 1, 16, 6);—drawn, delineated, painted;—*a writing, a written document or composition, scripture.* 2, N. of a ṛishi (J. 12, 1. 2).

ಲಿಖಿಸು likhisu. To write (ಬರೆ Ŝmd. 5 Cm.; Bp. 53, 73).

ಲಿಗಾಡು ligâḍu. A perplexing affair, a trouble, a dilemma, a scrape; a calumnious invention (Mhr. ಲಿಗಾಡ). 2, compensation for damages (My.).

ಲಿಂಗ linga. = ಲಿಂಗ. *A mark, a sign, a token, an emblem;* a distinguishing or discriminating mark, a characteristic, a specification (ವಸ್ತುನಿಶ್ಚಯನಾಮುಪಚಾರದಿಂ ಲಿಂಗಲು, ಬೋಧದ ವಸ್ತುಗಳ ಹೆಸರ ಹೇಳುವುದು Na. 117; Ŝmd. 154). 2, *a proof, an evidence, a means of proof, proof from a sure sign or token;*—inference (ಅನ್ಮಾನ, ಅನುಮಾನ 117; ಅನುಮಾನ Mr. 514). 3, *the penis* (ಮುಷ್ಕ, ಶಿಶ್ನ 117; ಮುಷ್ಕ 514; ಮೇಢ್ರ, ಶಿಶ್ನ, etc. Mr. 328). 4, *Śiva's genital organ, the phallus; Śiva worshipped in the form of a phallus* (ಶಿವಮೂರ್ತಿಭೇದ, ಶಿವಮೂರ್ತಿ 117; ಶೈವಮೂರ್ತಿ 514). 5, the image of a god, an idol. 6, a nominal theme or base, the crude form or base of a noun (Ŝmd. 47. 51. 52. 55-90. 92. 98-100. 102-105. 107. 114. 118. 120. 174; Kavy. I, 2, 1. 14-19; ಪ್ರಕೃತಿ 514). 7, gender in grammar (Ŝmd. 96. 97. 108. 109-113. 128. 138. 187). 8, the indestructible original of the gross or visible body. 9, prakṛiti or pradhâna. 10, N., *e. g.* of the author of the Kabbigara keypiḍi (Kk. 1. 101). ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಹೊಲೆ ಇಲ್ಲ, ಗಂಗೆಗೆ ಮುಟ್ಟಿಲ್ಲ (*i. e.* its purity does not go by touch);—ಲಿಂಗ ಕಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಜಂಗಮನ ಹಂಗೇನು?—ಜಂಗಮನಾದರೂ ಲಿಂಗಪೂಜೆ ಮಾಡದೆ ಹೋಗಬಾರದು (Prvs.). ಒಟ್ಟಿಯಾ ಕಲ್ಲಿಗೆ ಒಟ್ಟಿ ಪತ್ರಿಯನ್, ಇಟ್ಟು ಕಟ್ಟು ಲಿಂಗಮ್ ಅದಿಯಾಗಿ ತರಗೆಪ್ಪು ಧ್ರಷ್ಟರಾ ನೋಡು! (Sp.). See ಹರ-; Bp. 8, 48. 49; Prv. s. ಸವಾಸೇರು. — ಲಿಂಗಚಾರಿತ್ರ N. (Bp. 58, 1). — ಲಿಂಗದೇವ. N. (Bp. 58, 6; 59, 1; see ಷಡ್ಡಕ್ಷರ-). — ಲಿಂಗದೊಣ್ಣೆಬಳ್ಳಿ. -ತೊಣ್ಣೆ-. A climbing herb growing in hedges, Bryonia laciniosa Lin. (C.). — ಲಿಂಗ...

Digitized by Google

-ಅಪ್ಪ. N. (My.). — ಲಿಂಗಬಣಜಿಗ. A Lingavanta baṇajiga (My.). — ಲಿಂಗಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. N. (My.). — ಲಿಂಗಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (My.). — ಲಿಂಗಸೆಟ್ಟಿ. N. (B. 3, 33). — ಲಿಂಗಾದೇವಿ. N. (Bp. 12, 42; 59, 7).

ಲಿಂಗಕ liṅgaka. *Grammatical gender* (at the end of compounds).

ಲಿಂಗಜಂಗಮ liṅga-jaṅgama. The phallus and the jaṅgama; or the jaṅgama who is an incarnate phallus (Bp. 1, 33; 24, 69; 30, 3).

ಲಿಂಗಜಂಗಮಪೂಜನ liṅgajaṅgama-pûjana. Worship of the liṅga-jaṅgama (Bp. 24, 89).

ಲಿಂಗತ್ರಯ liṅga-traya. The three grammatical genders (Šmd. 57. 97 Cm.; 111. 113. 152. 171. 183. 267. 297). 2, the ishṭa-, guru-, and prâṇa-liṅga (Bp. 8, 49; 43, 5). See Nn. s. ಲಿಂಗವರ್ಚಸ.

ಲಿಂಗದೇಹ liṅga-dêha. The subtile body which accompanies the grosser (sthûladêha) in all its transmigrations and is not destroyed by death (My.).

ಲಿಂಗದ್ವಯ liṅga-dvaya. A couple of liṅgas (Bp. 38, 66).

ಲಿಂಗಧಾರಕ liṅga-dhâraka. A Liṅgavanta (My.; Bp. 58, 51).

ಲಿಂಗಧಾರಿ liṅga-dhâri. = ಲಿಂಗಧಾರಕ. (My.).

ಲಿಂಗನ liṅgana. Embracing, an embrace. See ಆ-.

ಲಿಂಗನದಿ liṅga-nadi. N. of the Narmadâ (Si. 93).

ಲಿಂಗಪಸಾದ liṅga-pasâda. = ಲಿಂಗಪಸಾಯಿತ. (Bp. 4, 11).

ಲಿಂಗಪಸಾಯಿತ liṅga-pasâyita. Blessed or presented by the liṅga: N. of a dagger used by Liṅgavantas (Bp. 9, 21. 30).

ಲಿಂಗಪುರಾಣ liṅga-purâṇa. N. of one of the Purâṇas, in which Šiva, supposed to be present in a great fiery liṅga, gives an account of the creation, etc. as well as of his own incarnations, in opposition to those of Vishṇu (My.).

ಲಿಂಗಪೂಜೆ liṅga-pûjĕ. Worship of the liṅga (Rśv. 4, after 14).

ಲಿಂಗಪ್ರಸಾದ liṅga-prasâda. A portion or remnant of any thing that has been presented to a liṅga (Bp. 33, 12; 45, 19; 58, 16. 32. 38; 61, 20).

ಲಿಂಗಭಟ್ಟೀಯ liṅga-bhaṭṭîya. ಲಿಂಗಾಭಟ್ಟೀಯ. N. of a commentary on the Amarakôśa (My.).

ಲಿಂಗಮುದ್ರೆ liṅga-mudrĕ. An impression of the liṅga (applied to bullocks, etc. My.). — ಲಿಂಗಮುದ್ರೆಕಲ್ಲು. A boundary stone bearing the impression of the liṅga (My.).

ಲಿಂಗವಚನ liṅga-vaćana. Gender and number (in grammar, Šmd. 57).

ಲಿಂಗವಚನಭೇದ liṅgavaćana-bhêda. Difference with regard to gender and number: one of the dôshas in upamĕs (Kâvy. III, 3, B, 75 seq.).

ಲಿಂಗವಚೋವಿಭೇದ liṅga-vaćas-vibhêda. = ಲಿಂಗವಚನಭೇದ. (Kâvy. III, 3, B, 75 seq.).

ಲಿಂಗವತ್ತಿಗೆ liṅga-pattigĕ. (ಬಾಳ್, q. v.).

ಲಿಂಗವಂತ liṅga-vanta. A male individual of the sect who exclusively worship Šiva, his phallus, and Basava, and carry the representation of the phallus suspended around the neck (Bp. 8, 49; 9, 5; 21, 9. 39; 29, 8; 35, 43; 54, 78; 59, 21; 61, 10. 21; C.). Feminine ಲಿಂಗವಂತಳು (C.). The members of the liṅgavanta (or Vîraśaiva) sect are 1, Ârâdhya Brâhmaṇas (about one amongst a thousand); 2, Kshatriyas (who at present appear to be very rare); 3, Vaiśyas or Šeṭṭis (viz. Baṇajigas, Baḷĕgâṟas, Nĕykâṟas, Kaṅćagâṟas, Gâṇigâs, and Kumbâṟas); 4, Šûdras (viz. Gouḍas, Ŏkkaligas, Kuṟubas, Baḍagis, Akkasâlĕs, Suṇṇagâṟas, Agasas, and Kshaurakas; 5, Jaṅgamas or Ayyas (who are either Brâhmaṇas, Šeṭṭis, or Šûdras; 6, Antyajas (who were clearly acknowledged as members of the sect at the time of its founder Basava, under the last but one of the Ćâḷôkya kings of Kalyâṇa, but are now disowned as such, with the exception of the Ćalavâdis, who put ashes to their forehead, worship the liṅga (though not tying it to their neck), and have to walk before the corpse of a Liṅgavanta that is carried to the grave or before an idol (Šiva or Basava) when carried about. Members of Nos. 1-5 eat in company (excepting the Kshaurakas who have to sit separately), but do not intermarry. The pûjâris of the Liṅgavantas are either poor Šeṭṭis or Šûdras of their sect; if there is a liṅga besides a Basava (bullock) in the temple, a Šaiva Brâhmaṇa of any sect will officiate as pûjâri in Liṅgavanta temples. Jaṅgamas do not make namaskâra to the Basava in a temple, but do so to the liṅga there, and when poor, may so far act also as pûjâris.—ಲಿಂಗವಂತನುದಾಸಿ. N. (Bp. 44, 48).

ಲಿಂಗವರ್ಚಸ liṅga-varćasa. Proof-form: a form with three kinds of proof (? ಸಾಧನ, ಲಿಂಗತ್ರಯವರ್ತಿಸುವುದು Nn. 114; ಸಾಧನ Mr. 501).

ಲಿಂಗವೃತ್ತಿ liṅga-vṛitti. *One who assumes the dress, etc. of an ascetic to gain a livelihood, a religious hypocrite* (see ಧರ್ಮಧ್ವಜ).

ಲಿಂಗಶರೀರ liṅga-śarîra. = ಲಿಂಗದೇಹ. (My.).

ಲಿಂಗಾಂಗಣ liṅga-aṅgaṇa. An area where a phallus is placed and worshipped (Bp. 19, 69).

ಲಿಂಗಾನುಶಾಸನ liṅga-anuśâsana. The doctrine or laws of grammatical gender (My.).

ಲಿಂಗಾಯತ liṅga-âyata. = ಲಿಂಗವಂತ. (My.).

ಲಿಂಗಾಯಿತ liṅga-âyita. = ಲಿಂಗಾಯತ. (My.).

ಲಿಂಗಾಯ್ತ liṅga-âyta. = ಲಿಂಗಾಯಿತ. (My.).

ಲಿಂಗಾವತಾರ liṅga-avatâra. An incarnation of Šiva's phallus: Basava, etc. (Bp. 22, 58).

ಲಿಂಗಿ liṅgi. = ಲಿಂಗಿ. Wearing a distinguishing mark;—characterized by;—bearing false marks, a hypocrite;—one who is entitled to wear religious marks: *an ascetic;*—one who wears the phallus: a liṅgavanta (Bh. 1, 12, 22);—N. of females (My.). See Bp. 36, 60; 54, 27; ಸರ್ವ-.

ಲಿಂಗೈಕ್ಯ liṅga-aikya. Identity with the śiva-liṅga (Bp. 57, 68; 58 sum.; 58, 15. 20).

ಲಿತ್ವ litva. The syllable ಲಿ (Šmd. 220; Kâvy. I, 3, 57-59).

ಲಿಪಿ lipi. = ಲಿವಿ. Smearing, besmearing, anointing, plastering;—painting, drawing, writing. 2, *written characters, the letters.* 3, *a writing, a writ,* a manuscript, a document, a letter (ಅಕ್ಷರದ ಬರಹ Hlâ.; Bp. 5, 53). 4, *a drawing, a picture* (ಚಿತ್ರದ ಬರಹ Hlâ.). ಲಿಪಿ (of Brahmâ) ಮಾಡಿಲಕ್ಕೆ ಪಿಪೀಲಿಕೆಯಿಂದ ಕೂಡೀತೇ? (Prv.).

ಲಿಪಿಕ lipika. A writer, a scribe (ಗ್ರಂಥಲೇಖಕ Mr. 360).

Digitized by Google

ಲಿಪಿಕರ lipi-kara. An anointer, a white-washer, a plasterer. 2, *a writer, a scribe, a copyist.* 3, an engraver.

ಲಿಪಿಕಾರ lipi-kâra. = ಲಿಪಿಕರ. *A writer, a scribe, a copyist;* etc.

ಲಿಪಿಜ್ಞ lipi-jña. One who understands writing, etc. (Kk. 101).

ಲಿಪಿಸಂಖ್ಯೆ lipi-saṅkhyĕ. *A number of written characters.*

ಲಿಪ್ತ lipta. Smeared, besmeared, anointed. 2, *stained, soiled, defiled.* 3, smeared with poison, poisoned. 4, *eaten.*

ಲಿಪ್ತಕ liptaka. *A poisoned arrow.*

ಲಿಪ್ಯಮಾನ lipyamâna. The state of being smeared, etc. (Čpr. 1, after 81).

ಲಿಪ್ಸು lipsu. *Desiring to become possessed of, eager for, covetous.*

ಲಿಪ್ಸೆ lipsĕ. *The desire to gain or to obtain, desire for possessing.*

ಲಿಫಾಫೆ liphâphĕ. An envelope (My.; Br.; Mhr., H. ಲಿಫಾಫ).

ಲಿಮ್ಬಳ limbaḷa. A Kŏṅkaṇiga (ಕೊಂಕಣಿಗ Mr. 382 two MS., one MS. ಲಿಂಬಣ, another one ಎಮ್ಬಳ).

ಲಿಮ್ಬೆ limbĕ. = ನಿಮ್ಬೆ 1, etc. The acid lime, etc. (My.; St. & Pl.).

ಲಿವಿ livi. = ಲಿಪಿ. *Writing, writ,* etc.

ಲಿಹ್ lih. Licking. See ಪುಷ್ಪ-, ಮಧು-.

ಲೀಢ lîḍha. Licked, tasted, devoured, eaten; darted out (as the tongue). See ಅವಲೀಢ; Grj. 5, 26.

ಲೀನ lîna. Clung to, adhered to, attached to, clinging to, embracing;—lying, resting on, staying in; hiding, entered into. 2, dissolved, melted;—absorbed, absorbed in or into, swallowed up in; intimately united with; devoted to. 3, disappeared, effaced, vanished, departed. See ಅನ್ತರ್ಲೀನ, ಪ್ರ-.

ಲೀನತ lînata. = ಲೀನ. See ವಿ-.

ಲೀನತೆ lînatĕ. The state of adhering;—the state of being hidden or concealed; etc.

ಲೀಲಾಲಸತೆ lîlâ-alasatĕ. The state of being tired of sport (Čpr. 3, 85).

ಲೀಲಾವತಿ lîlâ-vati. A beautiful, or wanton, woman. 2, N. (J. 33, 43). 3, N. of a town (Čpr. 1, 83). 4, N. of several treatises.

ಲೀಲಾವಹ lîlâ-vaha. Conveying or bringing sport (Čpr. 4, after 42).

ಲೀಲಾವಿಭೂತಿ lîlâ-vibhûti. Great sport (My.).

ಲೀಲೆ lîlĕ. ಲೀಲಾ. *Play, sport, diversion, amusement, pastime.* 2, wanton sport, *amorous pastime, as shown in the imitation of a lover's gait, manner, speech, etc.* (in his absence), wantonness. 3, joking, frivolity, child's play. 4, sportive appearance, dissimulation, sham. 5, air, mien, manner. 6, grace, beauty, loveliness. 7, a story about the sport of a deity. ಲೀಲೆ ಕೇಳೆ ದಾಕ್ಷಿಣ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಏದ್ದಾನೇ? (Prv.).—ಲೀಲೆವಡೆ. -ಪಡೆ. To get beauty (Rśv. 5, after 19).

ಲು l2-u9. (= ಲುಂ, ಲೂ). See ಲ್ 2. It is used also in multiplication, *e. g.* ಎರಡು ಮೂರಿಲು, six, ಆಯ್ದು ನಾಲ್ಕಲು, twenty, ಆರು ಏಳಿಲು, forty-two, etc. (My.).

ಲುಂ l2-um 1. (= ಲು, etc.). See ನಿಟ್ಟಲುಂ.

ಲುಕಸಾನು lukasânu. = ಲುಕುಸಾನು, etc. (My.).

ಲುಕುಸಾನು lukusânu. = ಲುಕಸಾನು, ಲುಕ್ಸಾನು. Loss; damage (My.; Mhr., H. ನುಕಸಾನ, ನುಕಸಾನೀ, ಲುಕಸಾನ, ಲುಕಸಾನೀ; Br.).

ಲುಕ್ಸಾನು luksânu. = ಲುಕುಸಾನು. (My.).

ಲುಂಗಿ luṅgi. A piece of cloth tied round the loins by males, reaching down to the knees (My.; ಅಧೋವಸ್ತ್ರ G.; H.).

ಲುಚ್ಚಾ luččâ. Dissolute, libertine, mean, base, low (used of persons, words, business, etc., My.; Br.; Mhr., H.).

ಲುಚ್ಚಾತನ luččâtana. Dissoluteness, profligacy, meanness, etc. (My.; Br.).

ಲುಚ್ಚೇಗಿರಿ luččê-giri. = ಲುಚ್ಚಾತನ. (Mhr.; ತಪ್ತ Čb.).

ಲುಟಾಯಿಸು luṭâyisu. To plunder (My.; Br.; Mhr. ಲುಟಣೇ).

ಲುಠನ luṭhana. Rolling, rolling or wallowing on the ground, weltering; moving about, moving to and fro, rolling down. See ಪರಿ-; ಚಿಮುಚಿಮಿಸು, ಪೊರಳ್, ಪೊರಳ್ಚು, ಮಿಳಿರ್.

ಲುಠಿತ luṭhita. Rolled;—rolling;—fallen;—*the rolling on the ground (of a horse).*

ಲುಣ್ಟಾಕ luṇṭâka. A robber, a thief (Sk.). 2, a crow (Sk.). 3, raising, lifting up (ನೆಗಪುವುದು Kk. 74; Šm. 66; not Sk.). See ಲೋಕ-.

ಲುಪ್ lup. *Dropping out, elision, cutting off, rejection.*

ಲುಪ್ತ lupta. Broken, injured, destroyed (Bp. 8, 3);—robbed, deprived of;—omitted, neglected (J. 6, 45);—cut off, elided; rejected, disappeared, lost; obsolete;—plunder, booty, stolen property (ಅಪಹೃತ, ಕಳವಿನೊಡವೆ Mr. 226).

ಲುಪ್ತಪದ lupta-pada. *Wanting (whole) words.*

ಲುಬ್ಧ lubdha. Desiring;—*covetous, greedy, avaricious.* 2, a hunter. 3, a lustful man, a libertine.

ಲುಬ್ಧಕ lubdhaka. A greedy or avaricious man, a miser (ಕೃಪಣ, ದೀನ Nn. 127). 2, *a huntsman* (ಶಾಬರ, ಕಿರಾತ 127; ಕಣ್ಟಕ, ಬೇಡ Nn. 39). 3, the sixth (or eighth, My.) nakshatra or lunar mansion (ಆರ್ದ್ರೆ, ಆರ್ದ್ರಾನಕ್ಷತ್ರ 127; ಆರ್ದ್ರೆ, ಪುಷ್ಯ Mr. 39). 4, the star Sirius.

ಲುಬ್ಧತ್ವ lubdhatva. Avariciousness, covetousness (My.).

ಲುಭಿತ lubhita. Perplexed, disturbed, deluded, fascinated. (R.).

ಲುಲಾಪ lulâpa. *A male buffalo.*

ಲುಲಾಯ lulâya. *A male buffalo* (ಕೋಣನು Nn. 61. 102).

ಲುಲಿತ lulita. *Shaken, agitated, tossed about, shaking about, tremulous, waving,* etc.

ಲುಳಿ luḷi. Agility, the power (or art) of moving the limbs quickly, briskness, nimbleness, quick motion; tremulous motion or vibration of lustre or light (Bh. 1, 7, 41; 2, 2, 103. 104; 6, 3, 18. 21; 6, 4, 54. 78; 8, 23, 17; 8, 24, 24; 10, 6, 22; 10, 7, 2. 51; Šsv. 4, 80; J. 9, 23; 24, 73).—ಲುಳಿವಡೆ. -ಪಡೆ. To produce quickness, to act quickly (Râm. 6, 51, 43).

ಲೂ l2-û7. (= ಲು). See s. ಲ್ 2. ಯಾವಾಗಲೂ (B. 1, 14). ಪ್ರೀತಿಯುನ್ದಲೂ ಭಕ್ತಿಯುನ್ದಲೂ, ಬೇಕೆನ್ತಲೂ (1, 24), ತಕ್ಕದ್ದೆನ್ತಲೂ, ಒಳ್ಳೇದೆನ್ತಲೂ, ಸಾಕೆನ್ತಲೂ (3, 13). See s. ಇನ್ತ 1.

ಲೂಟಿ lûṭi. Robbing; booty, spoil (C.; Si. 293; Br.; Mhr., H. ಲೂಟ). ಬೇಟೆಗೋಸ್ಕರ ಬನ್ದು, ಲೂಟಿ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಲೂತಿ lûti. = ನೂತಿ, (ಲೂತೆ). A sort of venereal sore about the face (ಆನನದ ಹುಣ್ಣು Mr. 386), etc. (My.). ಪ್ರೀತಿಯಿನ್ದ ನೀತಿ ಹುಟ್ಟುವದು, ಲೂತಿಯಿನ್ದ ಗಜ್ಜ ಹುಟ್ಟುವದು (Prv.).

ಲೂತೆ lûtĕ. (= ಲೂತಿ, etc.). *A spider.* 2, a kind of cutaneous disease (said to be produced by moisture from a spider).

ಲೂನ lûna. *Cut, severed, clipped; cut off; reaped;* plucked, gathered; wounded; bitten; destroyed. 2, *a tail.* See ತಟಿ.

ಲೂಮ lûma. *A tail.*

ಲೆ lĕ-ĕ. = (ಅಲೆ4), ಲಿ2, (ಲೇ). See *e. g.* ಬರೆಸಿಕಲೆ (Bp. 3, 84), ನಹಿತಲೆ (5, 14), ಬಲಗಣ್ಣಿನ್ದಲೆ (18, 46), ಎನುತಲೆ (22, 53; 42, 38), ನಗುತಲೆ (23, 14), ಆಕ್ಷತೆಯಿನ್ದಲೆ (24, 23), ಬಲವಿನ್ದಲೆ (28, 8), ಇರುತಲೆ (47, 24), ಅನ್ತರಲೆ (B. 5, 137), ಅಗುತಲೆ (B. 5, 294. 295), ನೋಡದಲೆ, ಹೇಳದಲೆ (My.).

ಲೆಕ್ಕ lĕkka. (Tbh. of ಲೇಖಾ). Reckoning, reckoning up, numbering, numeration, calculation, computation; arithmetic; a sum; an account; a number, a numeral (ಅಂಕೆ, ಸಂಖೆ Mr. 349; ಸಂಖ್ಯೆ Śmd. 123 Cm.; 243 Cm.; ವಸು, ಸಂಖ್ಯೆ, ಗಣನಾಭೇದ Nn. 17; Ch. v. 229. 288; My.; Tĕ.; T. ಇಲಕ್ಕ; ಎಣಿಕೆ G.). 2, estimation, esteem, regard (Tĕ.; Mhr. ಲೇಖಾ; Mhr. ಲೇಖಣೇಂ, to write; to esteem, reckon). ಲೆಕ್ಕ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಒಕ್ಕಲಿಗರೇನು ಮಾಡ್ಯಾರು?—ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದ ಬದುಕು ಬಮ್ಮಾರು ಕಡಿಮೆ.—ಲೆಕ್ಕದಿನ್ದ ಹೊತ್ತದಕ್ಕೂ ಮುಪ್ಪಿನಿನ್ದ ಸತ್ತದಕ್ಕೂ ದುಃಕ್ಕವೇನು? —ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ರೊಕ್ಕ ಉಣ್ಟೋ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಲೆಕ್ಕ ಉಣ್ಟು.—ಬರದು ತಿಳಿಯದ ಲೆಕ್ಕ ಕಡೆಗೆ ದುಃಕ್ಕ.—ಮಣಿಯಗಾರನಿಗೆ ದುಃಖ ಸುಖ ಹೇಳಿದರೆ ಮಣುವಿನ ಲೆಕ್ಕ ಬಿಟ್ಟಾನೇ?—ಲಕ್ಷಣಗೇಡಿ ಹೆತ್ತಳೇ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದ ಮಕ್ಕಳ? (Prvs.). See Bp. 1, 34; 31, 29; Si. 219. 278. 326. 327. 370. 371; Prv. s. ಎಲಸ. — ಲೆಕ್ಕ ಇಡು. To keep account (B. 5, 81; My.). — ಲೆಕ್ಕ ಕಾಯು. To watch over accounts (and examine them). ಲೆಕ್ಕ ಕಾಯುವವ (ಗಣಕ, ಗಣಿಕ, ಶಾನಭೋಗ G.). — ಲೆಕ್ಕ ಕೊಡು. To deliver in an account; to give an account (My.). ದೇವರಿಗೆ ಆದಲ ಲೆಕ್ಕ ಕೊಡ ಬೇಕಾದೀತು (B. 5, 189). ನಾವೆಲ್ಲರು ದೇವರು ಕೊಟ್ಟ ಐಶ್ವರ್ಯದ ವಿನಿಯೋಗದ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ದೇವರ ಹತ್ತರ ಕೊಡ ಬೇಕಾದೀತೆನ್ದು, ನೆನಪಿಡ ಬೇಕು (5, 204). — ಲೆಕ್ಕಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To regard, to mind (Bp. 40, 77). — ಲೆಕ್ಕ ಪಕ್ಕ. reit. (My.). — ಲೆಕ್ಕಭೇದ. A mode of calculation or counting (ಪುರ, ಗಣನೆ Nn. 72). — ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡು. To count, to reckon up; to compute (My.; ಎಣಿಸು G.; B. 4, 100). — ಲೆಕ್ಕಸಂಖ್ಯೆ. dupl. (ಕೋಟಿ, ಗಣನೆ Nn. 43). — ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ. -ಆಚಾರ. = ಲೆಕ್ಕ. (My.).

ಲೆಕ್ಕಣಿ lĕkkaṇi. Tbh. of ಲೇಖನಿ. (My.).

ಲೆಕ್ಕಣಿಕೆ lĕkkaṇikĕ. Tbh. of ಲೇಖನಿಕೆ. (ಕಲಾಮು Mr. 359; My.; B. 1, 23; 3, 57). ಚಿತ್ರವ ಬರೆವ ಲೆಕ್ಕಣಿಕೆ (ಈಷೀಕೆ, ತೂಲಿಕೆ Nr.; Si. 345).

ಲೆಕ್ಕಣಿಗೆ lĕkkaṇigĕ. = ಲೆಕ್ಕಣಿಕೆ. (My.).

ಲೆಕ್ಕಿ lĕkki. = ಲಕ್ಕಿ, etc. (My.).

ಲೆಕ್ಕಿಗ lĕkka-iga. (Śmd. 233). An arithmetician. (Kp. 2, 21, 8).

ಲೆಕ್ಕಿಸು lĕkkisu. To count, to reckon up; to compute (My.; ಗಣಿಸು G.). ಲೆಕ್ಕಿಸ ಬಾರದು (ಪ್ರಸೂನ, ಅಸಂಖ್ಯಾತ Nn. 25). ಲೆಕ್ಕಿಸ ಬಾರದುದು (ಅಗಣಿತ, ಲೆಕ್ಕಮಿಲ್ಲದುದು 43). ಲೆಕ್ಕಿಪ ಸಂಖೆ (ಪದ್ಮ Mr. 507). 2, to esteem, to regard, to mind, to consider (Grj. 3, 5; Bp. 1, 34; 24, 85; 39, 43; Śiv. 4, after 17).

ಲೆಂಕ lĕṅka. A male servant (Bp. 9, 39; 27, 73; 47, 85; 52, 35; Tĕ.; see ತಿಪ-; Mhr. ಲೇಂಕ, a son; a daughter). — ಲೆಂಕಬೊಮ್ಮಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 8). — ಲೆಂಕರ ಲೆಂಕ. A servant of servants (Bp. 27, 70; Râm. 5, 3, 57).

ಲೆಂಕಿತಿ lĕṅka-iti. A female servant (ಅಸಿಕ್ನಿ Hlâ.; Mr. 304).

ಲೆತ್ತ lĕtta. = ನೆತ್ತ. (My.; ಅಕ್ಷ, ದೇವನ G.; ಅಕ್ಷ, ದೇವನ, ಪಾಶಕ Si. 349). ಲೆತ್ತದ ಆಟ (ಕೈತವ G.). ಲೆತ್ತ ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಬೋಳ ಬಿತ್ತು (Prv.). — ಲೆತ್ತ ಪಗಡೆ. Lĕtta and pagadĕ (My.; ಅಕ್ಷ Cb.). — ಲೆತ್ತಸಾಲೆ. = ನೆತ್ತಸಾರಿ. (ಅಷ್ಟಾಪದ, ಶಾರಿಫಲ, ನೆತ್ತ ವಾಡುವ ಹಲಗೆ Si. 349).

ಲೆಪ್ಪ lĕppa. Tbh. of ಲೇಪ್ಯ (Śmd. 351; Abh. P. 3, 26. 28; 3, after 26; ಲೇಪ್ಯರೂಪು Kk. 46). ಲೆಪ್ಪದ ಚಿತ್ರದ ಸ್ತ್ರೀ (ಅಂಜಲಿಕಾರಿಕೆ); ಲೆಪ್ಪ ಮೊದಲಾಗುಳ್ಳ ಕೆಲಸ (ಲೇಪ್ಯಾದಿಕಂ ಸರ್ವಂ, ಪುಸ್ತಕರ್ಮ Hlâ.).

ಲೆಪ್ಪಗಾರ lĕppa-gâṛa. A plasterer, a bricklayer; one who moulds or models (ಲೇಪಕ, ಪಲಗಣ್ಡ Hlâ.).

ಲೇ lĕ-ĕ2. (= ಲೆ, etc.). See *e. g.* ಕೂಡಲೇ (B. 1, 14), ಅನ್ತರಲೇ (4, 63), ಕೊಡದಲೇ (B. 5, 77).

ಲೇಕಣಿ lêkaṇi. Tbh. of ಲೇಖನಿ. (My.).

ಲೇಖ lêkha. *A writing, a writ, a letter, a document,* etc. (ಅಕ್ಷರ, ಲಿಪಿ, ಲೇಖನ, ಬರಹ Mr. 360; Bp. 5, 54; B. 1, 15; 4, 148). 2, *a deity.*

ಲೇಖಕ lêkhaka. *A writer, a scribe, a copyist, a clerk, a secretary.*

ಲೇಖಣಿ lêkhaṇi. Tbh. of ಲೇಖನಿ. (My.; B. 5, 183; Mhr.).

ಲೇಖನ lêkhana. Scratching, scarifying, making an incision;—writing; copying;—a writing, etc. (see Mr. s. ಲೇಖ; Bp. 5, 53). See ವಿ-; ಬರೆಯಿಸು.

ಲೇಖನಿ lêkhani. = ಲೆಕ್ಕಣಿ, ಲೇಕಣಿ, ಲೇಖಣಿ. A reed-pen, a pen, a style.

ಲೇಖನಿಕೆ lêkhanikĕ. = ಲಕ್ಕಣಿಕೆ, ಲೆಕ್ಕಣಿಕೆ, ಲೆಕ್ಕಣಿಗೆ. An instrument for writing and painting, a reed-pen, etc.

ಲೇಖರ್ಷಭ lêkha-ṛishabha. Best of deities: *Indra.*

ಲೇಖವಾಹಕ lêkha-vâhaka. A letter-carrier (Abh. P. 4, after 42).

ಲೇಖಾಮಣ್ಡಲಿಕ lêkhâ-maṇḍalika. An accountant general (Bp. 5, 14).

ಲೇಖಿತ lêkhita. Scratched; written (My.).

ಲೇಖಿಸು lêkhisu. To write (My.).

ಲೇಖೆ lêkhĕ. = ರೇಖೆ. A scratch; *a streak, a line; a stripe, a stroke* (ರಾಜಿ, ಎಡೆಬಿಡದು ಇಲ್ಲದ ಸಾಲು Nr.);—a furrow, a row, a groove. 2, writing; a writ (Bp. 50, 33);—*drawing lines, delineation, drawing;* painting;—a drawing, a figure; an impression, a mark. 3, the curved line or pale streak of the young moon, the moon's crescent (see ಇನ್ದು-). 4, *a flash* (of lightning). See ಪತ್ರ-.

ಲೇಡಿ lêḍi. A "lady" (My.).

ಲೇಣಾ lêṇâ. ಲೇಣ (in ದೇಣಾ-). ಲೇಣೆ. = ಲೇವಾ. Borrowing. — ಲೇಣಾದೇಣ. = ಲೇವಾದೇವಿ. (My.). — ಲೇಣೆದೇಣೆ. = ಲೇಣಾದೇಣ. (My.).

ಲೇಪ lêpa. = ಲಪ್ಪ. Besmearing, daubing, anointing, plastering. 2, materials to be smeared with: salve, ointment, unguent; *plaster, mortar, chunam, white-wash,* etc. 3, a particular rite at funeral oblations. 4, impurity, dirt, any grease or dirt sticking to vessels, etc. 5, a spot, a stain, moral impurity. 6, *food, victuals.* ಮುಗ್ಗೇ ನೋಕ್ಕೆ ಕುಣ್ಣಗೆ ಲೇಪವೇ? (Prv.).

ಲೇಪಕ lêpaka. *A plasterer, a bricklayer;* one who moulds or models. (ಲೇಪಗಾರ Mr. 377; see ಲೆಪ್ಪಗಾರ).

ಲೇಪಗಾರ lêpa-gâṛa. = ಲೇಪಕ, q. v.

ಲೇಪನ lêpana. Smearing, besmearing, smearing over, daubing, anointing, spreading on, plastering (ಚರ್ಚೆ,

Digitized by Google

ಅನುಲೇಪನ Nn. 73). 2, anything smeared on, salve, ointment, plaster, mortar, white-wash, etc. See ಉಡು; ಪಿ-. — ಲೇಪನಗೆಯ್. To besmear, etc. (Bp. 39, 6).

ಲೇಪನಕ್ರಿಯೆ lêpana-kriyĕ. = ಲೇಪನ No. 1. (ಅಕ್ಕೆ, ಅಬ್ಬು Kk. 55, o. r. ಅನುಲೇಪನ).

ಲೇಪಾಳಿಗ (lêpa-âḷiga). A man who covers with unguents (?). See ಲೇಪಾಳಿಗಿತಿ.

ಲೇಪಾಳಿಗಿತಿ lêpâḷiga-iti. (Šmd. 244). A female lêpâḷiga.

ಲೇಪಿತ lêpita. Smeared, besmeared, etc. (My.).

ಲೇಪಿಸು lêpisu. To smear, to spread over or on, to besmear, to anoint, to cover by smearing, etc. (ಬಿಡ್ Šmd. I; Čpr. 6, after 64; Bp. 12, 11; My.; Śi. 445). ಮಾಪರೆ ಪೋಪರೇ? ಪಾಪವೇನ್? ಅದು ಕೆಸಱ್? ಮಾಪರೆ ಮೆಯ್ಯು ಮಲ ಪೋಪುದೇ; ಪಾಪ ಲೇಪಿಸಲಕ್ಕುಂ? (Sp.). 2, to be smeared or anointed, etc. (Čpr. 8, 39).

ಲೇಪು lêpu. A sort of quilt (Mhr. ಲೇಪ); a mattress, a bed (My.; Tĕ.).

ಲೇಪ್ಯ lêpya. = ಲಿಪ್ತ. To be smeared, etc. 2, *spreading over, smearing, plastering;*—making models, moulding, modelling;—moulded, modelled;—a model. — ಲೇಪ್ಯರೂಪ. A modelled form, a model (ಲಿಪ್ತ Kk. 46).

ಲೇಪ್ಯಕರಣ lêpya-karaṇa. Smearing, besmearing, daubing, etc. See ತೊಡೆಯಿಸು.

ಲೇಪ್ಯಕರ್ಮ lêpya-karma. Moulding, making models, modelling. See ಕರುವಿಡು.

ಲೇಪ್ಯಮಯ lêpya-maya. *Made of mortar or clay, moulded.*

ಲೇಲಿಹಾನ lêlihâna. Frequently licking or darting out the tongue: a serpent (My. Amara).

ಲೇಲಿಹ್ಯಮಾನ lêlihyamâna. Frequently licking, constantly darting out the tongue (Čpr. 1, 135).

ಲೇವಡಿ lêvaḍi. 1. Derision, mockery (My.; H.).

ಲೇವಡಿ lêvaḍi. 2. = ಲೇವಡಾ. ಲೇವಡೀ ರುಚಿ ಹಾವಡಿಗ ಬಲ್ಲನೇ? (Prv.).

ಲೇವಳ lêvaḷa. = ನೇವಳ, ಲೇವಾಳ. ಲೇವಳಂ ಪದಕ ಸರಪಳಿ ಪಟ್ಟಿಕಾದಿಗಳು ಗ್ರೈವೇಯಂ (Mr. 339).

ಲೇವಾಳ lêvâḷa. = ಲೇವಳ, etc. (Abh. P. 7, 41).

ಲೇವಾ lêvâ. = ಲೇಣಾ. — ಲೇವಾದೇವಿ. Borrowing and lending (My.; Mhr., H.; Br. ಲಾವಾದೇವಿ; T. ಇಲೇವಾದೇಯಿ).

ಲೇಶ lêśa. What is torn off: *a small part or portion, a particle, an atom, a bit, a little bit, a small quantity, a little* (ಗುಣ, ತುಣ್ಣು Nn. 78);—smallness, littleness, briefness. 2, a particular figure of speech in rhetoric, employment of a comparison instead of a direct statement;—representing as a disadvantage what is otherwise regarded as an advantage and vice versa (Kâvy. III, 8, B, 35).

ಲೇಶಮಾತ್ರ lêśa-mâtra. Only a little (My.).

ಲೇಶಾಂಶ lêśa-amśa. A small part (My.).

ಲೇಶ್ಯೆ lêśyĕ. ಲೇಶ್ಯಾ. Lustre, light. (Čpr. 3, after 32).

ಲೇಷ್ಟು lêshṭu. (= ಲೋಷ್ಟ). *A clod, a lump of earth.*

ಲೇಸಿಗ lêsiga. An excellent man: a brave man (ರಣಗಲಿ Čt. I, 41).

ಲೇಸು lêsu. Goodness; excellence, superiority; a superior thing; well-being, welfare, health; alleviated state; pleasantness; beauty; properness, propriety, fitness, recommendableness; rightness; reality (ಪಲ್ಲಗ, ಪಾಮು Nr.; ಒಳ್ಳೆ Čt. II, 81; ಸೌಷ್ಠವ Mr. 451; ಅನು, ಹಸ, ಚೊಕ್ಕ, etc., ಮನೋಹರ Kk. 18; ಚೊಕ್ಕಳಿಕೆ, ಚೊಕ್ಕ, ರಯ್ಯ, ಎಷ್ಟ, etc., ಮನೋಹರ Šs. 55; My.; Tĕ. ಲೆಸ್ಸ, ಲೇಸು). ಲೇಸಾದ (ಸಕ್ Šmd. 65 Cm.). ಲೇಸಾಗಿ (ಸಂ 93. 98 Cm.). ಲೇಸಪ್ಪುದು (ಚಾರು, ರಾಮ Nr.). ಲೇಸಾಗಿರ್ಪುದು (ಸೌಷ್ಠವ, ಅವಷ್ಟಮ್ಭ Hlâ.). (ಕುದುರೆಯಲ್ಲಿ) ತಲ್ಲತ್ತು ಕೇಷ್ಟು ಸಿದೆನಿಪ್ಪ ನಾಲಗೆ ಲೇಸು (Mr. 277). ಲೇಸಾದ ಕಾವ್ಯಮಾರ್ಗಂ (ಸುಮಾರ್ಗಂ Šmd. 4 Cm.). ಲೇಸಹ ರೋಗ (ವ್ಯಾಧು, ಸರೋಗ Šs. 129). ಲೇಸಲ್ಲಂ (Šmd. 63). ಲೇಸಿನೊಳ್ (J. 29, 32); ಲೇಸ (23, 54); ಲೇಸಂ (2, 3, 13). ಎನೇನೋ! ಒಡನ ಪರಿ ಲೇಸು, ಲೇಸು! (Šmd. 69). ಲೇಸು ಆಗುವಾಗ್ಗೆ ಗಾಸಿಗೊಳ್ಳ ಬಾರದು.—ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಇಬ್ಬರು ಲೇಸು, ಹಬ್ಬಕ್ಕಿನ್ತ ಮದುವೆ ಲೇಸು—ಲೇಹ ಕುಡಿದರೆ ಲೇಸು ಆದೀತು.—ನಾಶ ಮಾಡುವವನು ಬಾಸನಾದರೆ ಲೇಸು ಮಾಡ್ಯಾನೇ?—ಹೆತ್ತನಾದರೂ ದೊಡ್ಡವನೇ ಲೇಸು (Prvs.). See Šmd. 174; Čpr. 1, 48; 2, 48; Bp. 1, 21; 23, 5; 29, 18; 40, 68; 48. 19; 51, 50; Bh. 1, 8, 90; 2, 13, 24. 37; Râv. 4, 118; 30, 51; J. 2, 18; 18, 40; 28, 48; B. 1, 17; ಕರು. — ಲೇಸುದೋರು. -ತೋರು. Well-being to appear or arise (Dp. 30, 1). — ಲೇಸು ಲೇಸು. rep. (ಕೊಣ್ಡಾಡಿ Čt. II, 103; Bp. 13, 7; 20, 9; 36. 15; 42, 9; 54, 84).

ಲೇಹ lêha. Licking, tasting, sipping. 2, anything to be taken by licking, a lambative, a medicine to be taken by licking, a linctus. ಲೇಹ ಕುಡಿದರೆ ಲೇಸು ಆದೀತು (Prv.).

ಲೇಹನ lêhana. Licking, tasting or lapping with the tongue. See ಈಪಲ್-, ತಿಯಗ್ಗಣ್ಣುತಿ-, ನಕ್ಕು.

ಲೇಹ್ಯ lêhya. To be licked, lickable, capable of being licked or eaten by licking, fit to be licked;—a lambative, a medicine to be taken by licking, a linctus (My.);—nectar, ambrosia.

ಲೈಂಗಿ laingi. (fr. ಲಿಂಗ). A Liṅgavanta (Bp. 18, 98; 29, 8).

ಲೈಂಗ್ಯ laiṅgya. (fr. ಲಿಂಗ). Relating to Śiva's phallus and its worship (Bp. 19, 5; 37, 36).

ಲೈಂಗ್ಯಪುರಾಣ laiṅgya-purâṇa. = ಲಿಂಗಪುರಾಣ. (Bp. 43, 76).

ಲೊಕ್ಕಿ lŏkki. = ಲಕ್ಕಿ, etc. (ಇನ್ದ್ರಾಣಿ, ಸಿನ್ದುವಾರ Nn. 26). ಕರಿಯ ಲೊಕ್ಕಿ (ಶೇಫಾಲಿಕೆ Nr.).

ಲೊಗಡಿ lŏgaḍi. = ಲೊಡಡಿ, etc. (S. Mhr.; occasionally).

ಲೊಚ್ lŏč. ಲೊಚ lŏča. A sound to imitate that produced by lapping or sucking in a peculiar manner; one to imitate that of smacking (in tasting); a particular sound of the house-lizard. — ಲೊಚ್ ಲೊಚ್. rep. (C.). — ಲೊಚಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To lap, as dogs, etc. do; to suck the breast, etc. with the sound of lŏča, as babies; to smack in tasting; to smack, as the house-lizard does (My.). — ಲೊಚ ಲೊಚ rep. With the repeated sound of ಲೊಚ. ನಾಯಿಗಳು ಬೆಕ್ಕುಗಳ ಹಾಗೆ ತುದಿನಾಲಿಗೆಯಿನ್ದ ಲೊಚ ಲೊಚ ನೀರು ಕುಡಿಯುತ್ತವೆ (B. 3, 40). — ಲೊಚ್ಚ ಲೊಚ್ಚ ಎನ್ನು ಕುಡಿ (My.).

ಲೊಚ್ಚಗೆ lŏččagĕ. = ನೊಚ್ಚಗೆ. (My.).

ಲೊಟ lŏṭa. = ಲಟ 2, ಲೊಟಾ, ಲೊಡ. A sound to imitate that of gabbling or jabbering, that of a stone, etc. being shaken in an unsound pot, that of a cracked bell being rung, that

Digitized by Google

of metal vessels, etc. shaken about in a sack or carriage, that of unsound wooden utensils, wheels, etc. when shaken, of the wooden bell on a cow's neck when shaken, or of a dry loose kernel when shaken in the nut.— ಲೊಟ ಕಲೆ. 1. = ಲೊಟಗರೆ. (My. occasionally). — ಲೊಟಕಲೆ. 2. Gabbling, jabbering (My.). — ಲೊಟಗರೆ. -ಕರೆ. To gabble, to jabber (My.). — ಲೊಟಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. = ಲೊಟಗರೆ. (My.). — ಲೊಟ ಪಟ. reit. = ಲಟ ಪಟ, ಲೊಟ ಲೊಟ. The repeated sound of lŏṭa (My.). 2, the state of being quite empty, as a house; nothing (My.). — ಲೊಟ ಲೊಟ. rep. = ಲಟಪಟ No. 1. (My.).

ಲೊಟಕ್ **lŏṭak.** = ನಟಕರು, etc. (S. Mhr.).

ಲೊಟಕು **lŏṭaku.** To scold (My.). See Prv. s. ಸೋರು 1.

ಲೊಟಾ **lŏṭâ.** = ಲೊಟ. — ಲೊಟಾ ಲೊಟಾ. rep. = ಲೊಟ ಲೊಟ. (My.).

ಲೊಟ್ಟೆ **lŏṭṭĕ. 1.** A smack or cluck with the tongue (in driving cattle, etc., in playing, etc., My.; Tĕ.). ಲೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಗಟ್ಟಿಗನಾದರೂ (ತಲೆಗೆ) ಕೊಟ್ಟೆ ಏನಹಾ (ಅವನನ್ನು) ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ (Prv.). — ಲೊಟ್ಟೆ ಹಾಕು. To click or smack the tongue against the palate (My.). See Prv. s. ಕಟ್ಟೆ. — ಲೊಟ್ಟೆ ಹೊಡೆ. = ಲೊಟ್ಟೆ ಹಾಕು. (My.).

ಲೊಟ್ಟೆ **lŏṭṭĕ. 2.** Emptiness, hollowness (Tĕ., M.; T. ಉಲೊತಕ್ಕು. See ಲೊಲ್ಲೊಟ್ಟೆ.

ಲೊಡ **lŏḍa.** = ಲೊಟ. (My.). — ಲೊಡ ಬಡ. reit. = ಲೊಟ ಪಟ. (My.).

ಲೊಡ್ಡು **lŏḍḍu.** = ಲಡ್ಡು. (My.; *cf.* ಲೊಟ್ಟೆ 2).

ಲೊತ್ತ **lŏtta.** A hollow, a ravine, a pit. (Tĕ. ಲೊತ್ತ, ಲೊದ್ದಿ, ಲೊಟ್ಟ, ಲೋತು; *cf.* ಲೊಟ್ಟೆ 2). ಪದಿನಾಲ್ಕು ದಾಯಂ ತೆಱದೊಡೆ ಪದಿನಾಲ್ಕು ಲೊತ್ತದಸ್ತಿಪ್ಪುದು (Šmd. 227 Mdb.).

ಲೊದಡಿ **lŏdaḍi.** = ಲೊಗಡಿ, ಲೊದಳೆ, etc. ರಕ್ತವಿಕಾರದಿನ್ದ ಆದ ಲೊದಡಿ (ಕಫ); ಎದೆಯೊಳಗಿನ ಲೊದಡಿ (ಶ್ಲೇಷ್ಮ, ಕಫ G.).

ಲೊದಳಿ **lŏdaḷi.** = ಲೊದಳೆ, etc. (Râm. 6, 30, 33).

ಲೊದಳೆ **lŏdaḷĕ.** = ಲೊಗಡಿ, ಲೊದಡಿ, ಲೊದಳಿ, ಲೊದ್ಲೆ, ಲೋಳಿ, ಲೋಳ, ಲೋಳೆ, ಲೋಳು, ಲೋಳೆ q. v. Saliva, slaver, tenacious mucus, etc. (Bh. 8, 25, 6. 19; My.).

ಲೊದ್ಲೆ **lŏdlĕ.** = ಲೊದಳೆ, etc. (My.).

ಲೊಲ್ **lŏl.** = ಲೊಳ್ 1, ಳೊಳ್ 1. — ಲೊಲ್ಲೊಟ್ಟೆ. Perfect emptiness: nothing. ಊರಿಗೆ ಹಬ್ಬವಾದರೆ ನಾಯಿಗೆ ಲೊಲ್ಲೊಟ್ಟೆ (Prv.).

ಲೊಳ್ **lŏḷ. 1.** = ಲೊಲ್, etc. — ಲೊಳ್ಳೊಟ್ಟೆ. = ಲೊಲ್ಲೊಟ್ಟೆ. (My.).

ಲೊಳ್ **lŏḷ. 2.** = ಳೊಳ್ 2. Imitation of the sound of a dog's barking. (Tĕ.). — ಲೊಳ್ ಲೊಳ್. rep. (My.).

ಲೊಳ **lŏḷa.** = ಲೊಳ q. v. (My.).

ಲೊಳಗೆ lŏḷagĕ. = ಎಳಗೆ, etc. ನಾಯಿಯಾ ಬಾಲವನ್ನು ಲೊಳಗೆಯೊಳಗೆ ಹಾಕಿದರೆ ನೆಟ್ಟಗಾದೀತೇ? (Prv.).

ಲೋಕ lôka. = ಲೋಗ. The vast space, the wide world, sky, heaven; any division of the universe; *the world;*— any place, *a region, a tract, a country, a district, a province.* 2, *mankind, folk, man, men, people* (Šmd. 187); subjects (as contrasted with the king). 3, common life, ordinary practice, common usage. 4, seeing, looking, sight, regard. ಬಿತ್ತರದ ಭೂರ್ ಭುವರ್ ಸ್ವರ್ ಮಹಃ ಜನಂ ತಪಂ ಸತ್ಯಮ್ ಎನ್ದೀಯಿ ಮೇಲಣ ಲೋಕಮೇಳ್ಕಂ; ಮತ್ತತಲ ವಿತಲ ಸುತಲ ರಸಾತಲ ತಲಾತಲ ಮಹಾತಲ ಪಾತಾಲಮ್ ಎನ್ದು, ಸತತಂ ವರ್ತಿಸುವ ಕೆಳಲೋಕಮ್ ಏಳಕ್ಕು (Mr. 32). ಲೋಕದವರೆಲ್ಲಾ ಸತ್ತರೆ ಶೋಕ ಮಾಡುವವರು ಯಾರು?—ಲೌಕಿಕ ನಡಿಸಿ, ಲೋಕವೇ ಮೆಚ್ಚಿತ.—ಲೋಕ ಹಾದಿಯಾದರೆ ನಾಕ ಹಾದಿಯಾದೀತೇ? (Prvs.). See ದ್ವಿಸಪ್ತ-, ಸಪ್ತ-; Bp. 32, 31; 36, 62. — ಲೋಕನಡತೆ. The manner of the world (My.). — ಲೋಕವಾಡಿಕೆ. The custom of the world (My.).

ಲೋಕಕರ್ತ lôka-karta. The creator of the world (Bp. 10, 41).

ಲೋಕಜಿತ್ lôka-jit. Conquering heaven;—a conqueror of the world;—a sage;—*a Buddha.*

ಲೋಕತ್ರಯ lôka-traya. The three worlds: heaven, earth, and the lower regions (My.).

ಲೋಕಧಾತು lôka-dhâtu. The earth;—a particular division of the earth.

ಲೋಕಧಾತ್ವಂಶ lôkadhâtu-amśa. *A country.*

ಲೋಕನ lôkana. Looking, seeing, viewing. See ಅವ-, etc.

ಲೋಕನಾಥ lôka-nâtha. Lord of worlds: Brahmâ;—Vishṇu or Kṛishṇa (Dp. 28);—Šiva (Bp. 55, 20);—N. (59, 4);—a king.

ಲೋಕನೇತ್ರ lôka-nêtra. The sun (My.); the moon (My.).

ಲೋಕಪದ್ಧತಿ lôka-paddhati. General or universal way (My.).

ಲೋಕಪಾಲ lôka-pâla. A guardian of the world, a regent of a quarter of the world (= ದಿಕ್ಪಾಲ). 2, *a king, a sovereign.*

ಲೋಕಪ್ರಸಿದ್ಧಿ lôka-prasiddhi. Universal establishment or reception, general notoriety or prevalence (ಲೋಕರೂಢಿ Šmd. 334 Cm.).

ಲೋಕಬಾನ್ಧವ lôka-bândhava. *The sun.*

ಲೋಕಮರ್ಯಾದೆ lôka-maryâdĕ. Popular observance, established usage or custom (My.).

ಲೋಕಮಾತೃ lôka-mâtṛi. *Lakshmî.*

ಲೋಕಮಾತೆ lôka-mâtĕ. Lakshmî (Mr. 18).

ಲೋಕಮೂಢ lôka-mûḍha. Folly arising from the example given by (other) people (Šâstrasâra in W. v. 1255. 1256. 1257).

ಲೋಕಯಾತ್ರೆ lôka-yâtrĕ. Travelling round the world (J. 26, 26). 2, the business and traffic of men, worldly affairs, ordinary actions or conduct. 3, man's pilgrimage through this world (My.).

ಲೋಕರಕ್ಷಕ lôka-rakshaka. Protector or saviour of the world (Bp. 10, 41). 2, a king.

ಲೋಕರೀತಿ lôka-rîti. The manner of the world (My.).

ಲೋಕರೂಢಿ lôka-rûḍhi. = ಲೋಕಪ್ರಸಿದ್ಧಿ (Šmd. 334 Cm.).

ಲೋಕಲುಣ್ಟಾಕ lôka-luṇṭâka. A notorious robber (Abh. P. 4, 35).

ಲೋಕವಾದ lôka-vâda. The talk of the world: *public rumour, popular report, common talk, news.*

ಲೋಕವಾರ್ತೆ lôka-vârtĕ. The world's news: popular report or rumour (My.).

ಲೋಕವಿರುದ್ಧ lôka-viruddha. Contrary to universal notions or facts: one of the vâkyadôshas (Kâvy. II, 2, B, 3. 19-23).

Digitized by Google

ಲೋಕವ್ಯವಹಾರ lôka-vyavahâra. The affairs or business of the world: universal use, popular usage (Šmd. 231).

ಲೋಕಸಾಕ್ಷಿ lôka-sâkshi. Witness of the world, universal witness. 2, Brahmâ. 3, fire (My.).

ಲೋಕಾಚಾರ lôka-âcâra. Popular usage (My.).

ಲೋಕಾನೀಕ lôka-anîka. All the several worlds (My.);—a large number of people (My.).

ಲೋಕಾಂತ lôka-anta. The world's end: publicity; amongst the people, public, notorious (Bp. 52, 45). ಇಬ್ಬರಿದ್ದರೆ ಏಕಾಂತ, ಮೂವರಿದ್ದರೆ ಲೋಕಾಂತ.—ಏಕಾಂತ ಹೋಗಿ, ಲೋಕಾಂತವಾಯಿತು (Prvs.).

ಲೋಕಾಂತರ lôka-antara. Another world; the next world, a future life (My.).

ಲೋಕಾಪವಾದ lôka-apavâda. The reproach or censure of the world, general outcry against, popular accusation (J. 19, 40; 21, 63; Dp. 91, 4).

ಲೋಕಾಯತ lôka-âyata. Materialistic, atheistical;—*materialism, the system of atheistical philosophy taught by Cárváka.*

ಲೋಕಾಲೋಕ lôka-alôka. World and no world: the visible and invisible world (Kâvy. I, 1a, 2). *a mythical belt or circle of mountains surrounding the earth and separating it from the region of darkness.*

ಲೋಕೇಶ lôka-îśa. *Brahmá.*

ಲೋಕೇಶ್ವರ lôka-îśvara. Šiva (Bp. 58, 17).

ಲೋಕೋಕ್ತಿ lôka-ukti. A general or common saying; a proverb;—the language of the people (Šmd. 119).

ಲೋಕೋತ್ತರ lôka-uttara. Surpassing the world, beyond what is common or general, unusual, extraordinary.

ಲೋಕೋತ್ತರವರ್ಣನ lôkôttara-varṇana. Description of unusual qualities (Kâvy. III, 1, A, 18).

ಲೋಕೋದ್ಧಾರ lôka-uddhâra. Deliverance or salvation of mankind (My.).

ಲೋಕೋಪಕಾರ lôka-upakâra. A public charity (My.).

ಲೋಕೋಪಕಾರಕ lôka-upakâraka. Beneficial to the public; a public benefactor (My.).

ಲೋಗ lôga. Tbh. of ಲೋಕ. Mankind, people, folks, a common man. ಲೋಗರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದವಳಾಗಿ ಮಕರಿಕಾಪತ್ರ ಮೊದಲಾದ ಶಿಲ್ಪವಿದ್ಯೆಯ ಮಾಡುವವಳು (ಸ್ವರಶ್ಮಿ); ಲೋಗರ ಕೊಂದು ಇಹ, ಕೆಡಿಸಿ ಇಹನೆಮ್ಬ ವಿಚಾರಂ (ವ್ಯಾಪಾದ, etc.); ಲೋಗರ್ ಇಕ್ಕುವ ಕೂಡಿನುಣ್ಬವಂ (ಪರಾನ್ನ, etc. Nr.). ಲೋಗರ ಮನೇಲಿ ಎಮ್ಮೆಯಿದ್ದರೆ ತನ್ನ ಮನೇಲಿ ಹಾಲೋಗರಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯೇನು? (Prv.). See Bp. 38, 8; 43, 36; 52, 2; Bh. 7, 1, 25; V. 8, 19; 14, 37; J. 6, 53; ಪರಿಪೀಡನ.

ಲೋಚ lôca. Seeing, looking or gazing at. See ಉಲ್-.

ಲೋಚಕ lôcaka. A stupid man. 2, the pupil of the eye. 3, lamp-black. 4, a lump of flesh (ಮಾಂಸದ ಕರಣಿ G.); etc., etc.

ಲೋಚನ lôcana. Illuminating, brightening; causing to see. 2, *the eye* (ಕಣ್ Nn. 5). 3, the number 2 (see ಕೃತಯುಗ).

ಲೋಚನಕ್ರಿಯೆ lôcana-kriyĕ. The act of causing to behold or look at. See ನೋಡಿಸು.

ಲೋಚನಗೋಚರ lôcana-gôcara. Perceptible, cognizable, worthy of observation or adoration (ವನ್ದನ, ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣ ಬಹನ್ನಾದು Nn. 87). 2, the range or horizon of the eye.

ಲೋಚನವಾರಿ lôcana-vâri. A tear, tears (Bp. 36, 8).

ಲೋಚನಾಂಕಿತ lôcana-aṅkita. The eye and its mark (made with a collyrium, see Sp. s. ಮಾಳಿಗೆ).

ಲೋಚಮಸ್ತಕ lôca-mastaka. *Cock's comb, Celosia cristata.*

ಲೋಟಾ lôṭâ. 1. An earthen pot used on water-wheels, etc., a metal cup (Mhr., H.; Si. 309; My.).

ಲೋಟಾ lôṭâ. 2. A species of pigeon (B. 3, 114; Mhr., H. ಲೋಟಣ).

ಲೋಟಿ lôṭi. = ದೋಟಿ. (My.).

ಲೋಟಿಸು lôṭisu. To roll (v. t.); to push vehemently, etc. (Bh. 3, 12, 38; Mhr. ಲೋಟಣೆಂ). See ಸಿಗ-.

ಲೋಟು lôṭu. Tumbling upon, pushing, shoving, disturbance, annoyance (My.).

ಲೋಡನ lôḍana. Agitating, moving about, stirring, disturbing. See ಆ-.

ಲೋಡಿಗೆ lôḍigĕ. = ಲೋಡು No. 1. (Bh. 10, 4, 14).

ಲೋಡು lôḍu. A long bolster for the back of sitters to recline upon (My.; Tĕ.; Mhr. ಲೋಡ).

ಲೋಣಿಕೆ lôṇikĕ. A kind of sorrel (ಕ್ಷುಲ್ಲಕಾಮ್ಲ, ಪುಳುಮ್ಬಿಗೆ Mr. 141).

ಲೋಧ್ರ lôdhra. *A tree the bark of which is used in dyeing. Symplocos racemosa* Roxb. ಕೆಮ್ಪಿನ ಲೋಧ್ರ (ತಿರೀಟ, ತಿಲ್ವ, ಮಾರ್ಜನ); ಬಿಳಿಯ ಲೋಧ್ರ (ಗಾಲವ, ಶಾಬರ or ಶಾಬರ, ಲೋಧ್ರ Nr.). ಅಶ್ವತ್ಥಾಕಾರದುಪ್ಪ ಬ್ರಹ್ಮವೃಕ್ಷ (ಲೋಧ್ರ, ತೂದ, ಕ್ರಮು, ಕ್ರಮುಕ Nr.).

ಲೋಧ್ರಪುಷ್ಪ lôdhra-pushpa. The tree Bassia latifolia Roxb. (ಮಧೂಕ, ಗುಡಪುಷ್ಪ, ಇಪ್ಪೆ Mr. 140).

ಲೋಪ lôpa. Breaking, cutting off; destruction. 2, robbing, plundering. 3, deprivation, want, deficiency; loss. ಲೋಪವೇನೂ ಇಲ್ಲ, ದೀಪಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಬಗೆ ಇಲ್ಲ (Prv.). 4, omission, separation, disappearance, dropping or falling out, rejection, annulling, cancelling;—grammatical elision (Šmd. 56. 57. 62. 67. 70. 118-122. 183. 195. 198. 209. 211. 212. 223. 226. 228. 229. 234. 243. 274. 278. 288. 289. 295. 343. 344. 360. 365. 367. 370. 371. 379. 380-382; Kâvy. I, 2, 12. 13. 17-19; I, 3, 18-20. 49-52. 60-74. 80-83; I, 4, 9. 10; I, 5, 32. 33. 38-40).—ಲೋಪವೊಡರ್. -ಂ ಪೊದರ್. To suffer elision (Šmd. 195).

ಲೋಪತ್ವ lôpatva. The state of being injured, destroyed, annihilated, etc. See ಅದೆಪು.

ಲೋಪವೃತ್ತಿ lôpa-vṛitti. The state of elision, elision (Šmd. 370).

ಲೋಪಾಮುದ್ರಾಪತಿ lôpâmudrâ-pati. Husband of Lôpâmudrâ: *Agastya.*

ಲೋಪಾಮುದ್ರೆ lôpa-amudrĕ. *The wife of Agastya* (Mr. 256).

ಲೋಪಾಶ lôpâśa. A jackal, a fox. (B.).

ಲೋಪಿಸು lôpisu. = ಲೋಪಿಸು. To omit, to drop, to elide (Šmd. 150. 268. 344. 356).

ಲೋಪ್ತ್ರ lôptra. *Stolen property, plunder, booty.*

ಲೋಬ lôba. Tbh. of ಲೋಭ (Šmd. 339).

ಲೋಬಾನ lôbâna. Olibanum, frankincense (My.; ತುರುಷ್ಕ, ಪಿಣ್ಡಕ, ಪಿಣ್ಯಾಕ, ಯಾವನ, ಸಿಲ್ಹ G.; Mhr., H.).

ಲೋಬಿಸು lôbisu. Tbh. of ಲೋಪಿಸು. To go away, to disappear. ಬಾಧ ಲೋಬಿಸಿತು (Prv.).

ಲೋಬೆ lôbĕ. = ಲೋಪೆ. (My.).

ಲೋಭ lôbha. = ಲೋಬ. Eager desire, covetousness, cupidity, avarice, greed (Sk.; My.). 2, affection or favour

Digitized by Google

(Mhr.; B. 4, 19). ಲೋಭ ನಡಿಸಿ ನಡಿಸಿ, ಭೋಗ ಕೆಡಿಸಿ ಕೊಣ್ಡ (Prv.).

ಲೋಭತ್ವ lôbhatva. = ಲೋಭ No. 1. ನಾಭಿಪರಿಯನ್ತರ ಉಬ್ಬಾಕ್ಷಣ ಲೋಭತ್ವ ಹೋದೀತೇ? (Prv.).

ಲೋಭಿ lôbhi. Eager after, greedy, covetous, avaricious, grasping, stingy; a greedy, etc. person (ನೆಲಕಲು Šmd. II; Čt. I, 10; II, 17; Kk. 84; Šm. 57; ಕೃಪಣ, ಕ್ಲೀಬ Nn. 146). ಆಲಸ್ಯದವಗೆ ಎರಡು ಕೆಲಸ, ಲೋಭಿಗೆ ಮೂರು ಖರ್ಚು.— ಪಾಪಿಗೆ ಪರಮಾಯು, ಲೋಭಿಗೆ ಚಿರಾಯು.— ಪಿಸುಣನ ದ್ರವ್ಯ ಲೋಭಿ ಬಯಸಿದ ಹಾಗೆ.— ಅಡಿದರೆ ಕೊಡದ ಲೋಭಿ ಬೇಡಿದರೆ ಕೊಟ್ಟಾನೇ? (Prvs.).

ಲೋಭಿತನ lôbhitana. = ಲೋಭಿತ್ವ. (My.).

ಲೋಭಿತ್ವ lôbhitva. The condition of being covetous, stingy, etc. (My.).

ಲೋಮ lôma. = ರೋಮ. *The hair on the body of men and animals* (ಮೆಯ್ಯ ಕೂದಲ್ Mr. 319; see ಪ್ರತಿ-). 2, a tail.

ಲೋಮಕರ್ಕಟ lôma-karkaṭa. Bishop's weed (ಅಜಮೋದ, ಓವ Mr. 136).

ಲೋಮವಿಷ lôma-visha. Whose hair is poisonous (said of tigers, etc.). (R.).

ಲೋಮಶ lômaśa. = ರೋಮಶ. Hairy, etc.

ಲೋಮಶೆ lômaśĕ. *The plant Nardostachys jatamansi* Dec. (= ಜಟಾಮಾಂಸಿ).

ಲೋಮಹರ್ಷ lôma-harsha. = ರೋಮಹರ್ಷ. *The bristling or erection of the hair of the body, etc.*

ಲೋಮಹರ್ಷಣ lôma-harshaṇa. = ರೋಮಹರ್ಷಣ. Causing bristling or erection of the hair of the body, causing a shudder, thrilling. 2, *the bristling of the hair of the body, horripilation, thrilling with delight, shuddering with horror.*

ಲೋಮಾಂಚ lôma-añca. = ರೋಮಾಂಚ. See s. ಕೊರರ್.

ಲೋಮಿ lômi. See s. ತಾವಿ.

ಲೋಮಿಕೆ lômikĕ. The herb Hibiscus esculentus Lin. (ಬೆಣ್ಡೆ Mr. 149).

ಲೋಯಿ lôyi. = ಲೋಳೆ, etc. — ಲೋಯಿಸರ. = ಲೋಳ-, ಲೋಳಿ-, ಲೋಳು-. The plant Aloe perfoliata Lin. (ಕುಮಾರಿ Mr. 131); the small aloe, Aloe litoralis Koen. (St. & Pl.; Z.).

ಲೋಲ lôla. *Moving hither and thither, shaking, swinging about, dangling, trembling, quivering;* agitated, alarmed; unsteady, restless, uneasy; *changeable, inconstant, fickle.* 2, *longing for, eager or anxious for; cupidinous, lustful, greedy* (ಲಾಲಸ, ಲೋಲುಪ, etc., ಅಳುಪುವಂ Mr. 232). 3, joy (not Sk.). ಹತ್ತಾದರೆ (if he is entrusted only with a loan of ten Rupees, it is a) ಸಾಲ (to him; but) ನೂರಾದರೆ ಲೋಲ, ಸಾವಿರಾದರೆ ಸಮ್ಪನ್ನ (Prv.). See ಭೂ-, ಲಕ್ಷ್ಮೀ-.

ಲೋಲತ್ lôlat. Moving to and fro, moving about (Čpr. 6, 18).

ಲೋಲತರ lôla-tara. Uncommonly cupidinous, etc. (Bp. 38, 61).

ಲೋಲತೆ lôlatĕ. Movableness, tremulousness; fickleness, unsteadiness, restlessness;— eager desire for, cupidity, lustfulness, lust. See ಪಿ-.

ಲೋಲನ lôlana. = ಲೋಲ. See ಅಲೆ.

ಲೋಲನಯನೆ lôla-nayanĕ. A woman with a rolling eye (Bh. 5, 11, 34).

ಲೋಲಮತಿ lôla-mati. A fickle mind;— an eager mind (Bp. 46, 75).

ಲೋಲಮ್ಬ lôlamba. = ರೋಲಮ್ಬ. (J. 9, 28).

ಲೋಲಲೋಚನೆ lôla-lôcanĕ. = ಲೋಲಾಕ್ಷಿ. (My.).

ಲೋಲಾಕ್ಷಿ lôla-akshi. A woman with a rolling eye (My.).

ಲೋಲಾಪ್ತಿ lôlâpti. Tbh. of ಲೋಲುಪತೆ. (My.).

ಲೋಲಿತ lôlita. Moved hither and thither, shaken, agitated, tremulous, trembling. (R.).

ಲೋಲುಪ lôlupa. *Very desirous, very eager, ardently longing for; greedy after, covetous* (ಲಾಲಸ, ಲೋಲುಭ, ಲಮ್ಪಟ, ಲೋಲ, ಅಳುಪುವಂ Mr. 232; Bp. 57, 1).

ಲೋಲುಪತೆ lôlupatĕ. = ಲೋಲಾಪ್ತಿ, ಲೋಲುಪ್ತಿ. Eager desire or longing;— greediness, cupidity, desire, lust, lustfulness (My.).

ಲೋಲುಪತ್ವ lôlupatva. = ಲೋಲುಪತೆ. (My.).

ಲೋಲುಪ್ತಿ lôlupti. Tbh. of ಲೋಲುಪತೆ. (ಲಮ್ಪಟತನ G.; J. 5, 63; 6, 45; 9, 9).

ಲೋಲುಭ lôlubha. = ಲೋಲುಪ, q. v. *Very desirous, etc.*

ಲೋವೆ lôvĕ. = ಲೋಪೆ. A sloping affixture to a flat roof (My.). 2, the frame-work of a sloping roof: wood for the support of ಲೋವೆ No. 1 (ಗೋಪಾನಸಿ Hlâ.; Mr. 200). ಲೋವೆಯ ಹೊದ್ದಿಸಿದ ದೊಂಕ ಮರಂ (ಗೋಪಾನಸಿ Nr.). See Râm. 1, 7, 14; Bh. 2, 13, 25; Č. Bp. 5, 3; J. 6, 20; 17, 6. 23; Si. 109; ಜುಂಜುಲೋವೆ.

ಲೋಷ್ಟ lôshṭa. = ಲೇಷ್ಟು. *A lump of earth or clay, a clod* (ಹೆಣ್ಡೆ Mr. 371; ಹೆಟ್ಟೆ Šm. 89).

ಲೋಷ್ಟಕ lôshṭaka. = ಲೋಷ್ಟ. *A clod.*

ಲೋಷ್ಟಭೇದ lôshṭa-bhêda. = ಲೋಷ್ಟಭೇದನ. (ಕೊರಡು Mr. 370).

ಲೋಷ್ಟಭೇದನ lôshṭa-bhêdana. *An agricultural instrument for breaking clods, a clod-crusher, a harrow* (ಕೋಟಿಕ, ಹಲಿಕೆ Hlâ.).

ಲೋಹ lôha. Red, reddish, copper-coloured. 2, *any metal* (see ಪಂಚ-). 3, gold. ಕನಕಾದಿಲೋಹ (ರಸ Nn. 83). 4, *iron;* steel (ಉಕ್ಕು Šm. 79; ಕಬ್ಬಿಣ, ಉಕ್ಕು Si. 332). 5, copper. 6, blood. 7, a weapon. 8, *aloe wood, Agallochum.* ಲೋಹದ ಘಟ್ಟ (ಪದು Šmd. I). — ಲೋಹಪಕ್ಕರೆ. -ಪಕ್ಕರೆ. The iron armour of horses (Šmd. 22. 83; Abh. P. 13, 60).

ಲೋಹಕಾನ್ತ lôha-kânta. A loadstone, a magnet (My.).

ಲೋಹಕಾರ lôha-kâra. *A worker in iron, a smelter of iron, an iron-smith, a blacksmith.* 2, a copper-smith; one who sells copper-vessels (ಬೋಗಾರ Hlâ.; see s. ಲೋಹಕಾರಕ).

ಲೋಹಕಾರಕ lôha-kâraka. = ಲೋಹಕಾರ 1. 2, a copper-smith. ಆ ಲೋಹಕಾರಕನೆನಲು ಕಂಚಗಾರನ್; ಅದ ಪೇಟ್ ಮಾಡುವವ ಬೋಗಾರನೆನ್ದೆನಿಸಿಕ್ಕು (Mr. 376).

ಲೋಹಕಿಟ್ಟ lôha-kiṭṭa. Rust of iron, or iron filings (My.).

ಲೋಹಜಿತ್ lôha-jit. A diamond. (R.).

ಲೋಹಟಂಕ lôha-ṭanka. An iron hammer (ಸುತ್ತಿಗೆ Mr. 383).

ಲೋಹದೃತಿ lôha-driti. Steel drops (My.).

ಲೋಹಪೃಷ್ಠ lôha-prishṭha. Iron-backed: *a heron.*

ಲೋಹಪ್ರತಿಮೆ lôha-pratimĕ. *An iron image;*— an anvil.

ಲೋಹಭಸ್ಮ lôha-bhasma. Rust of iron, or a medicinal preparation from it (My.; B. 4, 149).

ಲೋಹಭೇದ lôha-bhêda. A kind of metal or of iron. See ಉಕ್ಕು.

Digitized by Google

ಲೋಹಮಾರಕ lôha-mâraka. Calcining metal. 2, the Achyranthes triandra Roxb. (R.).

ಲೋಹಮಾರ್ಗ lôha-mârga. A railway (My.).

ಲೋಹಲ lôhala. Iron, made of iron. 2, *speaking indistinctly or inarticulately.*

ಲೋಹವರ lôha-vara. The most precious metal, gold. (R.).

ಲೋಹಸನ್ಧಾನ lôha-sandhâna. Soldering. See ಬಿಸು 3.

ಲೋಹಾಭಿಸಾರ lôha-abhisâra. *Lustration of arms, a military ceremony observed by kings before commencing a campaign, or for making the army ready for attack and battle* (see Si. s. ನಿವಾಳಿಸು, and Nr. s. ನಿವಾಳಿಸುಹ).

ಲೋಹಾಭಿಹಾರ lôha-abhihâra. = ಲೋಹಾಭಿಸಾರ. *Lustration of arms, etc.*

ಲೋಹಿತ lôhita. = ರೋಹಿತ. *Red* (ಕೀರಾಲ, ಕೆಮ್ಪು Nn. 54; ಅರುಣ, ಕೆಮ್ಪು 87); the colour red. 2, *blood.* 3, copper, metal. 4, anger, wrath (ಸರೋಷ, ಕೋಪ 87). 5, joy (ಸನ್ತಸ, ಸನ್ತೋಷ 87). 6, an axe, a hatchet (ಸೃಣಿ, ಕೊಡಲಿ 87). 7, all (ಅಖಿಲ, ಎಲ್ಲವು 87).

ಲೋಹಿತಕ lôhitaka. *A ruby.*

ಲೋಹಿತಚನ್ದನ lôhita-čandana. Saffron.

ಲೋಹಿತಾಂಗ lôhita-anga. Red-limbed: *the planet Mars.*

ಲೋಹಿತಾಶ್ವ lôhita-aśva. Having red horses: Agni, fire (Mr. 45).

ಲೋಹಿನಿ lôhini. *A woman with a red-coloured skin or red with anger.*

ಲೋಳ lôḷa. = ಲೋಳೆ, etc. — ಲೋಳಸರ. = ಲೋಳಿಸರ, etc. (My.).

ಲೋಳಿ lôḷi. = ಲೋಳೆ, etc. — ಲೋಳಸರ. = ಲೋಳಿಸರ, etc. (My.).

ಲೋಳು lôḷu. = ಲೋಳೆ, etc. — ಲೋಳುಸರ. = ಲೋಳಿಸರ, etc. (My.).

ಲೋಳೆ lôḷĕ. = ಲೊಡಳೆ, etc. Saliva, slaver; tenacious mucus, phlegm; a ball of viscid mucus of the nose, or a pendulous globe of phlegm; expectorated phlegm (ಲಾಳೆ Nr.; Bp. 46, 57; Bh. 6, 3, 4; 8, 23, 40; My.; Mhr. ಲೋಳೆ).

ಲೌಕಾಯತಿಕ laukâyatika. (fr. ಲೋಕಾಯತ). A follower of Čârvâka, a materialist, an atheist. (R.).

ಲೌಕಿಕ laukika. (fr. ಲೋಕ). Worldly, mundane, terrestrial;—popular, general, familiar from long established or extensive prevalence;—belonging to ordinary life, occurring in every-day life, vulgar, common, ordinary;—pertaining to this world or life;—secular, not sacred (as opposed to vaidika, śâstrîya, etc.);—a common or ordinary man (as opposed to the learned, etc.); a man of the world; a Brâhmaṇa who is a government official;—anything occurring in the world, the laws or ordinances of the world, secular business, public affairs. ಲೌಕಿಕ ನಡಸಿ, ಲೋಕವೇ ಮರೆತ (Prv.). See Ch. v. 13; Bp. 1, 57; 7, 2; 40, 84; 48, 28; B. 4, 215. — ಲೌಕಿಕ[illegible]. Bribes (My.).

ಲೌಕಿಕತನ್ತ್ರ laukika-tantra. Expedients or tricks used by government officials or by traders (My.).

ಲೌಕಿಕವ್ಯಾಪಾರ laukika-vyâpâra. Common or ordinary practice or transaction (My.).

ಲೌಕಿಕಸನ್ಧಾನ laukika-sandhâna. = ಲೌಕಿಕತನ್ತ್ರ (My.).

ಲೌಕೀಕ laukîka. Tbh. of ಲೌಕಿಕ. (My.). — ಲೌಕೀಕ [illegible]. A secular business or profession (My.).

ಲೌಡಿ lauḍi. = ಲವುಡಿ 1, q. v.

ಲೌಭ್ಯ laubhya. (fr. ಲೋಭ). Cupidity, avarice (My.).

ಲೌಲ್ಯ laulya. (fr. ಲೋಲ). *Restlessness, instability, inconstancy, fickleness.* 2, eagerness, lustfulness, eager desire, greediness, passion. See Bp. 43, 66; 46. 72; [illegible].

ಲೌಹ lauha. (fr. ಲೋಹ). Made of metal; coppery; metallic; iron. 2, *metal.* 3, *iron.*

• ವ್ V

ವ್ v. The fiftieth letter of the Alphabet (Śmd. 11. 12. 21. 53). *It often changes places with* ಬ್, *e. g.* ಕೆಲಸಕ್ಕೆವರ್, ನೆಲಿಗೆವರ್ (Śmd. 82), ಇರ್ವರ್ or ಇರ್ಬರ್, ಪಲವರ್ or ಪಲಬರ್ (121-123), ಬೇರ್ವರಸು, ಎಳವಳ್ಳಿ, ಅಳ್ವಲ್ಕೆ ಕಡುವೆಳ್ಪು (81), ದೆಸೆಗೆವಿದ್ (134), ಏವನ್ದಂ (211), ಬಿಟ್ಟವೆಸಗೆ, ತಳ್ವಸಿದ್ (212), ಊರ್ವೇಲಿ (218), ಕುಡುವಿಲ್ (220), ಮೂವೆಳಸು (223), ಇನ್ದ್ರಮ್ಬೋಲ್ (251), ನಾನ್ಬಂ, ಎನ್ಬಂ, ತಿನ್ಬಂ (275);—with ಪ್ (or ಹ್), *e. g.* ಬಿಮುರ್ವನಿ, ಎಸಳ್ವಸೆ (54), ಪರಿವವೊನಲ್ (65), ಬೆಳೆವೊಲ, ಎಳವೆದ್, ನೀರ್ವೊನಲ್ (81), ಊರ್ಗೆವೋಗು, ತರವೇದ್ (82), ಕಾಲ್ವಿಡಿ (155), ಕೆಯ್ದುವೊದ್ (171), ಮಡಿವುಗು, ಬೆಸವಡೆ (200), ಏವೇದ್ವಿಂ, ಏವೋದಂ (211), ಬೆಳ್ವಲ್ (213), ನಿಡುವಯಣ (215), ಕಿಸುವೊನ್ (216), ಬಿಡುವೊಯಲ್, ಕುಡುವೆದಿ (218), ನಾಣಿಲಿವೆಣ್ (221), ಉಡಲ್ವೇದ್, ಬಿತ್ತರಿಸಲ್ಕೆವೇದ್ (278), ಬರವೇದ್ (293), ಅಡಂಗೆವೊಯ್ (293. 406), ನೋಲ್ಪಂ, ಮಾಲ್ಪಂ, ಬೇಲ್ಪಂ (217. 275), ಬರ್ಪಂ (275), ತಪ್ಪಂ, ತಪ್ಪಪಂ (= ತವ್ದಂ, ತಬ್ದಪಂ, 286);—*with* ಮ್, *e. g.* ದೋಷವಿದು (= ದೋಷಮಿದು, 155), ಭೇದವಂ (= ಭೇದಮಂ, 155), ಪದಿವಾನಿಸ, ಮೆಲ್ವಾತು (81), ಕೌಟವಣ್ಮು (= ಕೌಟಮಣ್ಮು), ನಾಸಿಕವರ್ಣಂ (= ನಾಸಿಕಮರ್ಣಂ), ತಾವರೆ or ತಾಮರೆ, ಸಾವನ್ತ or ಸಾಮನ್ತ, ತಿವಿರ್ or ತಿಮಿರ್, ತೆವರ್ or ತೆಮರ್, ಸಾವಿ or ಸಾಮಿ (128), ಎವೆ or ಎಮೆ (q. v.), ಓರಿಮುದೆಪ್ಪ (391), ತಾವೊಗೆದು (398), ಸೇಮದಿನ್ದವೆ (Bp. 27, 51), [illegible] (33, 6), ಬಾಗಿಲವರಿನ್ದವೆ (35, 47), ಸಮತೆಯಿನ್ದವೆ (45. 43), [illegible]ಡುಕುತವೆ (24, 56), ಎನುತ್ತವೆ (24, 59; 26, 8), [illegible] (32, 49), ಏಹರಿಸುತವೆ (44, 7), (*cf.* also *e. g.* the later Kannaḍa ಪೊಲವನು = ಪೊಲನಂ, ಪೊಲಮಂ, and ಉವ 3, [illegible] 1 & 2, ಉವ್ಪಂ);—*with* ಗ್, see ತೊಗರ್ = ತೊವರ್;—and (in mediaeval Kannaḍa, when the corresponding later and new forms are compared) *with* ಯ್, *e. g.*, ಪಿಡಿವುತ (= later and new ಪಿಡಿಯುತ, Bp. 8, 43), ಇದ್ದವುತ್ತ (9, 10), [illegible] (9, 13), ಕಡವುತ (13, 2), ಸುರಿವುತ (18, 46. 51; 22. 57), [illegible]ವುತ (24, 44), ನಡವುತಂ (26, 68), ಮುಗಿವುತ್ತ (27, 72), [illegible]ವುತಂ (28, 17), ಮಲವುತ (38, 21), ಬರವುತಂ (38, 45), ನೆನೆವು[illegible]

Digitized by Google

(38, 49), ತಗವುತ (38, 50), ಹೊಳವುತ (44, 46); see ಉತ, ಉತಂ, ಉತ್ತ 1.—*It frequently is a letter of euphony, e. g.* ಪಟುವೇಳವಾಕ್ಯಂ, ಎಳುವಿದು, ಮಜುವಿದು, ಕುಡುವಿಲ್ಲ (Śmd. 63), ಮನುವಿನ, ಪೂವಿನ, ಹೋತೃವೆ (66), ಪೂವೆನ್ದಂ, ಗೋವಿನ, ಮಾತುವೆಲ್ಲಂ, ಸೊವಡುವೊನ್ದು, ಸುರಸಿನ್ಧುವೆ, ಎಳುವಿಲ್ಲದ (67), ಪೂವಿನ, ಪಿತೃವಿನ, ಮಜುವಿಂ (133), ಇವಿದು, ಈವೀ, ಈವಿದು (67), ಅವುವಿಂಗೆ (117), ಅವುವಿನ (119), ಅರುವಕ್ಕಂ (120), ಅರುವಿಂಗೆ (123), ಅಲುವಿಂಗೆ (150), ಅದುವೆ (153. 155. 171. 172. 174), ಅದುವಿದುವುದು (181. 185. 202), ಎವುವಿನ (257), ಇಸುವಿನ (268; see s. ಉ 4; *cf.* ಎರ್ = ಇರ್).—*In vulgar language and writ it is often put before the vowels* ಉ, ಊ, ಒ, ಓ, *e. g.* ವುಣ್ಣಾಗು (Dh. 23), ವೂರು (Dh. 23; Si. 113. 339), ವೋಲ (once in Nr.); *and an initial* ಒ *is often written in the form of* ವ (see ಒ 1).—Observe also the use that is made of ವ್ in ಕೊಲುವುತ್ತ (Bp. 22, 29), ಪಾಯ್ವುತ್ತ (32, 27), and ಕೊಯ್ವುತ್ತ (34, 16), and the regular ಹಸಿವುದು (13, 6).

ವ va. 1. The letter ವ pronounced with a short a, as is generally done at school. 2, the number 4 (Mr. 349).

ವ va. 2. (ವ್-ಅ 17). = ಪ 2, etc. A syllable used in the formation of the future tense and of the present or future relative participle, *e. g.* ಕುಡುವಂ, ಉಡುವಂ, ಪಿಡಿವಂ (Śmd. 260), ಮಸುಳ್ವಂ (55), ಅಯ್ದುವವು (54), ಪಾಡುವೆಂ, ಪಾಡುವೆವು (91), ಸಂಚರಿಸುವ (56), ಒಗುವ, ಒತ್ತುವ, ಬೇಡುವಂ, ಪೊಯ್ವಂ (91), ಪಾಡುವ ತುಮ್ಬಿ, ಕುಡುವ ಪುಟಿಲ್, ಬೀಸುವ ಚಾಮರಂ, ಪೊಡೆವ ಭೇರಿ, ಪೂರಯಿಸುವ ಶಂಖಂ, ಪಿಡಿವ ಕಹಳೆ, ಪೊಣ್ಮುವ ಘರ್ಮಜಲಂಗಳ್ (201). ಹಸಿವುದು (Bp. 13, 6). ಶಿಶುವನ್ ಅರಿಸುವ ಮರಳಿ ಬರಿಸುವ ಗಸಣಿ ಯಾಕೆ? (24, 65). ತಿವಿವ ಮರಳ್ಚುವ ಅಬ್ಬರಿಪ ಗರ್ವಿಪ ಬೊಬ್ಬಿಡುವ ಅರ್ವ ಸಾರ್ವ ಮೇಣ್ ಕವಿವ ಕಡಂಗುವ ಇಟ್ಟಣಿಸ... ಏಡಿಯ ಬಲಂ (Rāv. 13, 84). ಕುಸಿದಿಟ್ಟ ಚಕ್ರದನ್ತೆ ಕುಸುಂಗಿ ಪರಿವ ಸುಟ್ಟು ರೆಗಾಲಿಯನ್ತೆ ಸುಡುಸುಡುದು ಪರಿವ ತೋರಣದೊಳ್ ನುಸುಳ್ವನ್ತೆ ತಲೆದಗೆ ಪರಿವ ಕಳಕಳಮನಾಲಿಸುತ ಅಡ್ಡವರಿಯೊಳ್ ಅನ್ತು ನಿನ್ದಿರ್ದ ಪರಿವ ಒಟ್ಟಜೆಯಿಂ ಸಿಲ್ಕಿದರಂ ಪಿಡಿವ ಜಡಿವ ಜಾಡಿಸುವ ತುಡುಂಕೆ ತೆಗೆವ ತೊಡಂಗಿ ಪಾಯ್ವ ಕಡಂಗಿ ಪೊಯ್ದೆತ್ತಿಡುವ ಪೊತ್ತು ಪರಿವ ಸುತ್ತಿ ತೆಗೆವ ಮೆಟ್ಟಿ ಸೀಳ್ವ ಕಟ್ಟುಬ್ಬುಟೆಯ ದುಷ್ಟಗಜಂಗಳ್ (6, after 11).—Observe the vulgar forms ಕೇಳವನು (= ಕೇಳ್ವವನು or ಕೇಳುವವನು), ಮಾಡವನು (= ಮಾಡುವವನು, B. 5, 138), ಮುಕ್ಕವನು (= ಮುಕ್ಕುವವನು G.).

ವ va. 3. (ವ್-ಅ 8). = ಅ 8 q. v., ವಾ.

ವ va. 4. Probably = ಹ 2. See ಉವ 2, No. 2 and ಒಳ್; *cf.* ಇಕ್ಕುವ, ಹಣ್ಣುವ, ಹಳಿದಿಸುವ.

ವಂ vam. (ವ್-ಅಂ 2). = ಅಂ 2.

ವಂಶ vamśa. = ಬಂಚ, ವಂಚ. *A bamboo* (ಬಿದಿರ್ Nn. 54; Mr. 519); a flute, a pipe, a fife. 2, a staff. 3, *the back-bone, the spine* (ಬೆನ್ನಸ್ಥಿ 54; ಬೆನ್ನ ನಿಟ್ಟೆಲುವು Mr. 474; ಅವರ 519). 4, *a lineage, a race, a family* (ಕುಲ 54; 519); a dynasty. 5, an assemblage, a multitude (ಸಮೂಹ 54). 6, severe penance (ಮಹಾತಪ, ಮಹಾತಪಸ್ಸು 54). 7, the tree Andersonia rohitaka Roxb. (ಮುಳ್ಮುತ್ತಗ 54). 8, the Sal tree, Shorea robusta. 9, water (ವಾರಿ 54 in one MS.). See ತಳೆ, ಬಡಿ 1.

ವಂಶಚ್ಛೇದಿ vamśa-c-chêdi. One who does bamboo work, a basket-maker, etc. (ಬಸಕಾರ, ಮೇದ, Mr. 377). 2, = ವಂಶನಾಶಕ. (My.).

ವಂಶಜ vamśa-ja. Made of bamboos. 2, belonging to the family of (Bp. 24, 7). 3, sprung from a good family.

ವಂಶಧರ vamśa-dhara. Carrying bamboos: N. of a mountain (Čpr. 5, after 65).

ವಂಶನಾಶಕ vamśa-nâśaka. A man who destroys the line of descent, the last of a family or race (My.).

ವಂಶಪರಮ್ಪರೆ vamśa-paramparĕ. Family succession, lineage, descent, the order of a race; progeny. (My.; B. 4, 31).

ವಂಶರೋಚನೆ vamśa-rôcanĕ. *Bamboo manna, Tabashir.*

ವಂಶವೃಕ್ಷ vamśa-vṛiksha. Genealogical tree (My.).

ವಂಶವೃದ್ಧತ್ವ vamśa-vṛiddhatva. Old age of bamboos. See ಕಟ್ಟೆ.

ವಂಶವೃದ್ಧಿ vamśa-vṛiddhi. Growth or a multitude of bamboos. 2, prosperity of a family (My.).

ವಂಶಶಲಾಕೆ vamśa-śalâkĕ. *A bamboo peg, a bamboo pin or stake.*

ವಂಶಸ್ಥ vamśa-stha. Standing in or belonging to a (good) family or race. ವಂಶಸ್ಥನಾದರೂ ವಂಶಾನ್ತಕನಾದ (Prv.). 2, N. of a vṛitta (Čh.).

ವಂಶಾಂಕುರ vamśa-aṅkura. *The shoot of a bamboo* (ಬಿದಿರ ಕಳಲೆ Nn. 136).

ವಂಶಾನುಚರಿತ vamśa-anučarita. The history of a family or dynasty, a genealogical list (My. Amara).

ವಂಶಾನ್ತಕ vamśa-antaka. = ವಂಶನಾಶಕ. See Prv. s. ವಂಶಸ್ಥ.

ವಂಶಾವಲಿ vamśa-âvali. The line of a family, the series of progenitors, genealogy, a genealogical table (My.).

ವಂಶಾಸನ vamśa-âsana. A bamboo seat, a mat (ಚಾಪೆ Mr. 208).

ವಂಶಿ vamśi. *A flute, a pipe.*

ವಂಶಿಕ vamśika. Relating to a bamboo. 2, pertaining to a family (see ಅನ್ತರ್-). 3, *aloe wood, Agallochum.*

ವಂಶೋದ್ಧಾರಕ vamśa-uddhâraka. One who preserves a race or family (My.).

ವಕ vaka. = ಬಕ q. v., ವುಕ. *A crane, Ardea nivea.* 2, *the plant Sesbana grandiflora* (Agati grandiflora Desv. = ಏಕಾಷ್ಠೀಲ).

ವಕಾರ va-kâra. The letter ವ (Śmd. 11).

ವಕಾಲತ್ತು vakâlattu. The duties or office of a Vakīl (My.; Mhr., H.; M.). — ವಕಾಲತ್ತುನಾಮೆ. The credentials furnished to a Vakīl, a power of attorney (My.; Mhr., H.).

ವಕೀಲ vakīla. A lawyer, a pleader (My.; Mhr., H.);—an ambassador, an envoy, a factor (B. 5, 67; Mhr.; H.).

ವಕೀಲಿ vakīli. = ವಕಾಲತ್ತು. (My.; B. 5, 229).

ವಕುಲ vakula. ವಕುಳ vakuḷa. = ಬಕುಳ. *The tree Mimusops elengi* Lin.

ವಕೋಟ vakôṭa. = ಬಕೋಟ. *A crane.*

ವಕ್ಕಣಿಸು vakkaṇisu. To explain; to state (J. 10, 29).

ವಕ್ಕಣೆ vakkaṇĕ. = ಒಕ್ಕಣೆ, (ವಕ್ಖಾಣ?). Tbh. of ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ. Explanation, comment; statement (J. 30, 51).

ವಕ್ಖಾಣ vakkhâṇa. (Śmd. 23). Tbh. of ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ (?).

ವಕ್ತವ್ಯ vaktavya. To be spoken or uttered, fit or proper to be said;—to be spoken about or against, *blamable, reprehensible;* — *accountable, responsible;* — *subject, dependent;*—a rule, a precept, a sentence;—speaking;—censure.

Digitized by Google

ವಕ್ತಾರ vaktâra. Tbh. of ವಕ್ತೃ. (My.).

ವಕ್ತೃ vaktṛi. A speaker; an orator;—speaking;—loquacious. 2, *speaking well or sensibly, eloquent;*—honest. See ಅತಿ-.

ವಕ್ತೃತ್ವ vaktṛitva. Ability to speak, eloquence (My.).

ವಕ್ತ್ರ vaktra. The organ of speech, *the mouth;—the face.* 2, in algebra: the initial quantity or first term of a progression. 3, the root of Tabernaemontana coronaria.

ವಕ್ತ್ರೆ vaktrĕ. A woman who has a face. 2, (= ವಕ್ತ್ರ No. 3?). N. of a plant (ಬಕ್ಕುಡಿ Mr. 145).

ವಕ್ರ vakra. = ಬಕ್ಕರ, ಬಂಕ, ವಂಕ. *Crooked, winding, tortuous, curved, bent, meandering, curly* (ಕೊಂಕು Nn. 24; ಡೊಂಕು 54, o. r. ಕೊಂಕು; ಕೊಲ್ಲ Kk. 74); retrograde. 2, prosodically long; a prosodically long syllable (the form of the long mark being curved, Čh.; see ಕೊಂಕು 2, No. 2). 3, crooked in disposition, cunning, fraudulent, dishonest;—evasive, ambiguous. 4, cruel, malignant. 5, *the winding course of a river, the arm or bend of a stream* (= ಪುಟಭೇದ, q. v.). 6, *the planet Mars* (ಕುಜ, ಅಂಗಾರಕ, ಮಂಗಳ Nn. 4; ಅಂಗಾರಕ, ಅವನಿಜ, ಭೌಮ, ಮಂಗಲ Mr. 38; ಕುಜ Mr. 503). See ಕುಡು 3, ಸಡೆ 2; Prv. s. ಶುಕ್ರ. — ವಕ್ರಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. = ಮಾಲುಗಣ್ಣು. (My.).

ವಕ್ರಗತಿ vakra-gati. Crooked or winding course;—apparent retrograde motion or retrogression;—a devious or fraudulent course or conduct (My.).

ವಕ್ರಗ್ರೀವ vakra-grîva. Crooked-necked: a camel. (R.).

ವಕ್ರತರ vakra-tara. Uncommonly crooked, etc. (Čpr. 9, 15).

ವಕ್ರತುಂಡ vakra-tuṇḍa. Wry-mouthed: Gaṇapati (My.). 2, a parrot.

ವಕ್ರತೆ vakratĕ. Crookedness, curvedness, tortuousness, bending, meander;—retrograde motion (in astronomy);—perverseness, falseness, dishonesty, ambiguity. See ಮುರಿ; Grj. 2, after 106; 6, 37.

ವಕ್ರತ್ವ vakratva. = ವಕ್ರತೆ. (My.; B. 4, 65).

ವಕ್ರದ್ವಾರ vakra-dvâra. = ವಂಕದರ, ವಂಕದಾರ, ವಂಕದಾರ. A crooked door or entrance, etc.

ವಕ್ರನಾಸಿಕ vakra-nâsika. Crooked-nosed; an owl (My.).

ವಕ್ರಬುದ್ಧಿ vakra-buddhi. A person of a crooked disposition of mind, an ill-intentioned, malevolent person (ಕುಹರ, ಕುಟಿಲಾಶಯ Hlâ.);—a crooked, etc. mind.

ವಕ್ರಭಾವ vakra-bhâva. The state of being bent or crooked, curvature, crookedness;—fraudulent or dishonest disposition, cunning, craft, deceit. See ಉಬುಗು, ಎಡಬು 1, ಮುರಿ 1.

ವಕ್ರಭೂಮಿ vakra-bhûmi. A bent or curved ground. See ಕುಸಿ 2.

ವಕ್ರಮಾರ್ಗ vakra-mârga. A crooked path; crooked conduct (My.).

ವಕ್ರರೇಖೆ vakra-rêkhĕ. A curved line (My.).

ವಕ್ರಶೃಂಗೆ vakra-śṛingĕ. A cow with bent horns (Sl. 321).

ವಕ್ರಸಂಸ್ಥ vakra-saṁstha. *Placed transversely.*

ವಕ್ರಾಂಗಿ vakra-aṅgi. A person with crooked limbs (J. 16, 20).

ವಕ್ರಿ vakri. Crooked; retrograding; dishonest;—a cunning, fraudulent, or malevolent person (ಕುಹರ, ನಿಯತಕಾರಿ, ಕುಟಿಲಾಶಿ Mr. 244). 2, a species of grass (ಮೂರುಳಿ Mr. 113).

ವಕ್ರಿಮ vakrima. Bent, curved. (Čpr. 3, after 9; 8, after 60).

ವಕ್ರಿಸು vakrisu. = ಬಕ್ಕರಿಸು. To become crooked;—to become transverse, to oppose (J. 2, 52).

ವಕ್ರೋಕ್ತಿ vakra-ukti. Indirect or perverse speech, equivocation, prevarication, evasive speech or reply, evasion;—hint, insinuation;—pun;—sarcasm. See Kâvy III, 2, B, 2. 88-91; III, 3, B, 2. 148. 159 seq.

ವಕ್ಷ vaksha. = ಅಕ್ಕ. Tbh. of ವಕ್ಷಸ್. (Mr. 327; Bp. 41, 2...).

ವಕ್ಷಸ vakshas. *The breast.*

ವಕ್ಷಸ್ಥ vaksha-stha. Pectoral (Bp. 46, 34).

ವಕ್ಷಸ್ಥಲ vaksha-sthala. = ವಕ್ಷ. (My.).

ವಕ್ಷೋಜ vakshas-ja. The female breast (Čpr. 4, 40).

ವಕ್ಷೋರುಹ vakshas-ruha. *The female breast.*

ವಗಲಾ vagalâ. = ಬಗಳಾ. A goddess worshipped by the tântrikas (Sk.).

ವಗೈರೆ vagairĕ. And the rest, et caetera (My.; Br.; Mhr., H.).

ವಗ್ರಹ vagraha. Tbh. of ಅವಗ್ರಹ. Drought (My. occasionally; *cf.* the form of ವಕಂಸ).

ವಗ್ರಾಹ vagrâha. Tbh. of ಅವಗ್ರಾಹ. Drought (My. occasionally).

ವಂಕ vaṅka. (= ಬಂಕಾ). Tbh. of ವಕ್ರ (see ವಂಕದರ, etc.). Crookedness; (a corner);—the winding course of a stream, the bend of a river;—etc. 2, a door, a gate (Bh. 10, 4, 18).

ವಂಕದರ vaṅka-dara. Tbh. of ವಕ್ರದ್ವಾರ (Šmd. 384; Čpr. 5, 105).

ವಂಕದಾರ vaṅka-dâra. = ವಂಕದರ (Šmd. 384).

ವಂಕಬಾರ vaṅka-bâra. = ವಂಕದಾರ (Šmd. 384).

ವಂಕಿ vaṅki. = ಬಂಕಿ, (ಬಂಕಿ). A kind of hook. 2, a sort of knife or sword (...ದರಗತ್ತಿ Mr. 883; Rîv. 6, after 11). 3, a kind of curved armlet (My.; ಕೇಯೂರ, ಅಂಗದ Sl. 220; Bh. 1, 8, 76). 4, = ಮುರಿ 3 No. 4 (My.).

ವಂಕುಡಿ vaṅkuḍi. = ಬಂಕುಡಿ. A sort of weapon: a dagger (? Č. Bp. 47, 37; Tĕ. ವಂಕಿಣಿ, a dagger; ..., a sword of a wavy shape; M. ವಂಗಿ, T. ವಾಂಗು, a kind of dagger).

ವಂಕ್ಷಣ vaṅkshaṇa. *The groin, the pubic and iliac regions, the joint of the thigh* (ತೊಡೆಯ ಸಂಧಿ Hlâ.; ಎರಡು ತೊಡೆಗಳ ಸಂಧಿ Mr. 332).

ವಂಗ vaṅga. Bengal proper (Bp. 6, 18); a king of Bengal (Bh. 2, 4, 9); an inhabitant of Bengal. 2, *tin* (ಮುಪ್ಪು, ತವರ Nn. 13). 3, lead.

ವಂಗಡ vaṅgaḍa. An assemblage, a multitude, etc. (ಜಂಗುಳಿ, ಬಳಗ, ಬಪ್ಪುಳ್, ತಂಡ, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17; ಗೊಣ್ಣಣಿ, ಬಳಗ, ಜಂಗುಳಿ, ಬಪ್ಪುಳ್, etc. ಶ್ರೇಣಿಕೆ Šm. 54; Grj 10, after 79; Bp. 10, 31; 40, 4; J. 22, 4). *Cf.* ವಂಗಡ?

ವಂಗಡಿಸು vaṅgaḍisu. To come together, to be amassed, etc. (V. 5, 84).

ವಂಗಭಸ್ಮ vaṅga-bhasma. Calx of tin (My.).

ವಂಗಾರ vaṅgâra. = ಬಂಗಾರ, ಬಂಗಾರ, etc. (My.).

Digitized by Google

ವಂಗಿ vangi. A certain feat of wrestlers (Čpr. 5, 77).

ವಚ vaca. Tbh. of ವಚಸ್. (ಶಬ್ದ Nn. 94; see ನಾಮ-, ಪುನರ್-).

ವಚನ vacana. Speaking, uttering, reciting, declaring, ordering; mentioning; naming. 2, *a speech, a word, an expression, an utterance, a sentence, a message* (ನುಡಿ Nn. 52); a declaration, an affirmation, a promise. 3, pronunciation. 4, a text, a dictum, an aphorism, a rule, a precept, a passage of a book or code. 5, the meaning of a word (in grammar). 6, grammatical number (Šmd. 154. 183; Kâvy. I, 5, 13-16). ವಚನ (of a physician) ಕೇಳಿ ದ್ದಬಿನ್ನ ಆಹಾರವಚನವಾದೀತೇ?— ವರಹವಿಲ್ಲವಿದ್ದರೂ ವಚನಕ್ಕೆ ಬರ ದ್ದವೇ?— ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾದರೂ ವಚನದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ (Prvs.). — ವಚನ ಕಡೆಗಾಣಿಸು. To fulfil a promise (B. 4, 78). — ವಚನ ಕೊಡು. To give a promise, to promise (My.; B. 5, 47). — ವಚನ ನೆಐವೇಱಿಸು. To fulfil a promise (My.).

ವಚನತ್ರಯ vacana-traya. The three grammatical numbers (êka-, dvi-, bahu-, Šmd. 57. 111. 139. 152. 267. 297).

ವಚನತ್ರಿತಯ vacana-tritaya. = ವಚನತ್ರಯ. (Šmd. 111).

ವಚನದೋಷ vacana-dôsha. A mistake in speech, a slip of the tongue (J. 26, 18).

ವಚನಭ್ರಷ್ಟ vacana-bhrashṭa. A man strayed from his promise, one who has broken his promise (My.).

ವಚನಮಾತ್ರ vacana-mâtra. Mere words. 2, mere numbering or counting (Šmd. 154).

ವಚನವಿರೋಧ vacana-virôdha. Being at variance with words; inconsistency of words, precepts or texts, incongruity (Sk.); faltering in speaking (see ಉಗ್ಗು).

ವಚನಸ್ಥ vacana-stha. A man who abides by his word, a truthful or trustworthy man (My.).

ವಚನೀಯ vacanîya. To be spoken, fit or proper to be said, mentionable; to be called or named; to be spoken about or against; liable to reproach;—reproach, censure, blame.

ವಚನೀಯತೆ vacanîyatĕ. Liability to be spoken about or against; *rumour, report, evil report, blamableness, detraction, scandal; blame, reprehension* (ಜನವಾದ, ಜನಶ್ರುತಿ, ಎಗಾನ, ರಚ್ಚೆವಾತು Hlâ.).

ವಚನೇಸ್ಥಿತ vacanê-sthita. Abiding in a command: *obeying orders, compliant, obedient.*

ವಚಸ್ vacas. = ವಚ. *Speech; voice.* 2, a speech, a word (ವಾಕ್ಯ Šmd. 301). 3, advice, counsel. 4, edict, command. 5, a sentence. 6, grammatical number.

ವಚಸ vacasa. = ವಚಸ್. (A.). 2, talkative, eloquent.

ವಚಿಸು vacisu. To speak, etc. (Râm. 3, 6, 54).

ವಚೆ vacĕ. = ಬಜ, ಬಜೆ, ವಜೆ 1. *An aromatic water-plant, Acorus calamus* Lin.

ವಚೋಲಹರಿ vacas-lahari. Flashes or beautiful style of diction (Râm. 1, 1, 12).

ವಜನಿ vajani. Of weight, not of capacity (Mhr., H.; My.; Si. 327).

ವಜನು vajanu. = ಒಜನ, q. v. Weight (My.; Br.).

ವಜನುದಾರ vajanu-dâra. Weighty; influential; an influential man (My.; Mhr., H.).

ವಜಾ vajâ. Subtracted (Mhr., H.);—subtraction; deduction; removal (My.). — ವಜಾ ಮಾಡು. To subtract, etc.; to remove; to dismiss (My.; ಕಳೆ G.).

ವಜಾವಟ್ಟ vajâ-vaṭṭa. Making the required deductions and allowances and determining the several dues; making up and settling of accounts betwixt parties; deducting out of a gross amount some particular amounts and bringing to account the remainder (Mhr., H. ವಜಾವಾಟ; My.).

ವಜೀರ vajîra. A vizier, a prime minister (My.; Br.; Mhr., H.). 2, a horseman (Br.). ಕುದುರೇ ವಜೀರ (ಅಶ್ವರೋಹ, etc. Si. 278). 3, the queen at chess (My.; Mhr., H.). 4, a playing card bearing the figure of a vajîra (My.).

ವಜೆ vajĕ. 1. Tbh. of ವಚೆ. (ಉಗ್ರಗಂಧಿ, ಬಜೆ Mr. 136).

ವಜೆ vajĕ. 2. = ಒಜ್ಜೆ, etc. Weight (My.).

ವಜ್ಜರ vajjara. = ಒಜ್ಜರ. See Ss. s. ಒಐಸ್ತು.

ವಜ್ಜರಕ್ಕೆ vajjarakkĕ. = ಬಜ್ಜರಕ್ಕೆ, q. v.

ವಜ್ಜೆ vajjĕ. = ಒಜ್ಜೆ, etc. — ವಜ್ಜಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. See ಅಣಕ-.

ವಜ್ರ vajra. = ಒಜ್ಜರ, ಒಜ್ಜರ, ಬಜ್ಜರ, ಬಜ್ಜರ, ವಯಿರ 2. Adamantine, hard, impenetrable. 2, severe, harsh. 3, *a thunderbolt, the weapon of Indra;* a discus; any destructive weapon. 4, *a diamond.* 5, a form of military array. 6, a particular configuration of the planets and stars. 7, the plant Emblic myrobalan. 8, a kind of Euphorbia (ಶಕ್ರ, ಕಳ್ಳಿಯ ಮರ Nn. 80, o. r. ವಜ್ರ). 9, a kind of very tenacious mortar or hard cement (Sk.); a strong glue (used by carpenters, etc., My.; Tŏ., T.). 10, an impetuous or overawing man (Mhr.). — ವಜ್ರಗಾರೆ. A hard or durable plaster (My.). — ವಜ್ರಂಗೊಳ್. -ಂ-ಕೊಳ್. To seize a thunderbolt or discus (Šmd. 200).

ವಜ್ರಕರ್ಣ vajra-karṇa. N. of a man (Abh. P. 7, 72. 80).

ವಜ್ರಕವಚ vajra-kavaca. An impenetrable armour (ಕಂಚುಕ, ತೊಗಲ ಕುಡ್ತಾ Si. 279).

ವಜ್ರಕಾಯ vajra-kâya. Having a frame hard as adamant; one who has a very robust and hardy body (My.). 2, a robust and hardy body, an iron frame (My.).

ವಜ್ರಕೀಟ vajra-kîṭa. A winged insect which bores holes in wood and stone (My.).

ವಜ್ರಜ್ವಾಲೆ vajra-jvâlĕ. *A thunder-flash, lightning.*

ವಜ್ರದನ್ತ vajra-danta. Hard-toothed: a hog, a boar. 2, a rat. — ವಜ್ರದನ್ತಗಿಡ. (ಕೇಸರ, ವಕುಲ, ಪವಳದ ಹುವ್ವಿನ ಗಿಡ, ಹಲ್ಲುಮುದ್ದುಗಿಡ Si. 137).

ವಜ್ರದನ್ತಿ vajra-danti. N. of a plant (ಹಳದೀ ಗೋರಟಿಗಿಡ G.).

ವಜ್ರದೇಹ vajra-dêha. = ವಜ್ರಕಾಯ. (My.).

ವಜ್ರದ್ರು vajra-dru. *A species of Euphorbia.*

ವಜ್ರಧರ vajra-dhara. *Indra.*

ವಜ್ರನಿರ್ಘೋಷ vajra-nirghôsha. *A clap of thunder.*

ವಜ್ರಪಂಜರ vajra-panjara. A very firm cage; an impregnable hold, an asylum (Bp. 28, 25; 61, 90; Bh. 8, 25, 27).

ವಜ್ರಪಾಣಿ vajra-pâṇi. Holding a thunderbolt in the hand; Indra (My.).

ವಜ್ರಪುಷ್ಪ vajra-pushpa. *The blossom of tila or Sesamum.*

ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ vajra-mushṭi. A hard or iron fist. 2, a weapon of the athletae, etc. (Abh. P. 13, after 76; Bh. 4, 2, 65; J. 3, 32).

ವಜ್ರಲೇಪ vajra-lêpa. = ವಜ್ರ No. 9. (Čpr. 5, 79; J. 10, 12).

Digitized by Google

ವಜ್ರಶರೀರ vajra-śarīra. = ವಜ್ರದೇಹ. (My.).

ವಜ್ರಶುಂಠ vajra-śuṇṭa. An extremely stupid and illiterate man (My.).

ವಜ್ರಾಂಗಿ vajra-aṅgi. = ವಜ್ರಕವಚ. (Č. Bp. 47, 44).

ವಜ್ರಾಸನ vajra-āsana. A diamond seat or throne. 2, a particular way of sitting (see ಆಸನ 2).

ವಜ್ರಿ vajri. *Indra* (Bp. 54, 4). 2, a kind of Euphorbia (ಮಹಾತರು, ಎಲೆಗಳ್ಳಿ Mr. 136; see ವಜ್ರ No. 8).

ವಜ್ರಿತನಯ vajri-tanaya. The monkey-king Bāli (Rām. 4, 2, 25).

ವಂಚ vañca. Tbh. of ವಂಶ (Šmd. II).

ವಂಚಕ vañcaka. Deceiving, cheating; fraudulent, deceitful, crafty. 2, *a deceiver, a rogue, a cheat, a knave.* 3, *a jackal.* ವಂಚಕನಿಗೆ ಸಂಚು ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ (Prv.). See ದೇಹ-, ಧನ-, ಪ್ರಾಣ-.

ವಂಚಕತ್ವ vañcakatva. Fraud, etc. See ಅ-, ನಿರ್-.

ವಂಚಕಿ vañcaki. A female deceiver, etc. (Bp. 40, 53).

ವಂಚನ vañcana. The act of deceiving, cheating, tricking, defrauding, shunning, evading, *fraud, deceit.* 2, illusion, delusion, hallucination. See ಅಬ್.

ವಂಚನೆ vañcanĕ. = ಬಂಚನೆ, ವಂಚನ. (ಪ್ರಲಮ್ಭ, ವಿಪ್ರಲಾಭ Mr. 449). ವಂಚನೇ ಹಣ ಸಂಚಯನಕ್ಕೆ ಬಾರದು.—ಪ್ರಪಂಚ ಬಿಟ್ಟರೂ ವಂಚನೆ ಬಿಡ (Prvs.). See ಮೂಜು 2, ಮೂಂಜು 2.

ವಂಚಿತ vañcita. *Deceived, tricked, cheated, imposed upon.*

ವಂಚಿಸು vañcisu. To deceive, to cheat (a person, ಅವನನ್ನು or ಅವನಿಗೆ, My.);—to deny, to withhold wrongfully, to hide (ಅಪಲಾಪ Šmd. Dh.). ವಂಚಿಸುವುದವಂಗೆಯುಂ ನಿನಗೆಯುಂ ಸಹಜಂ, ಬಿಡಿಸಲ್ಕೆ ಬರ್ಕುಮೆ? (Šmd. 150). See Bp. 6, 1; 10, 7; 25, 29; 37, 15; 39, 20; 57, 35; J. 29, 34; B. 5, 95. 106.

ವಂಚಿಸುಹ vañcisuha. Deceiving, etc. (ವಿಪ್ರಲಮ್ಭ, ವಿಪ್ರಲಾಭ, etc. Hlā.).

ವಂಚುಕ vañcuka. = ವಂಚಕ. (ನರಿ G.).

ವಂಜಿ vañji. (In Tamil partly a Tbh. of ವಂಶಿ). See ನಡು-?

ವಂಜುಲ vañjula. *The tree Dalbergia ougeinensis* Roxb. 2, *the tree Jonesia asoca* Roxb. 3, *common cane or ratan Calamus rotang* Lin. (ವಾನೀರ, ಎದುಲ, ವೇತಸ, ಹಚ್ಚೆಯ ಮರ Hlā.). 4, a sort of bird. See ಹೊಂಬಸು.

ವಟ vaṭa. 1. = ಬಟ, ಬಡ. A sound to imitate that of gabbling, jabbering, prating, or croaking.—ವಟ ವಟ. rep. The repeated sound of vaṭa (My.; Mhr.).

ವಟ vaṭa. 2. = ವಡೆ, ವೊಡೆ. *The Banyan or Indian fig-tree, Ficus indica* Roxb. (F. bengalensis Lin., ಶಿವ, ಆಲದ ಮರ Nn. 6; ನ್ಯಗ್ರೋಧ, ಆಲದ ಮರ 42; ಕುಜಾತವಿವರ, ವೃಕ್ಷಭೇದ 96; ಆಲದ ಮರ Mr. 123). 2, *a string, a rope, a tie* (ವಟರ, ಕಾಲುಕಣ್ಣಿಗಳು Mr. 380). 3, a little ball, a globule, a pill, a small lump or roundish mass. 4, a cake made of pulse ground and fried with oil or ghee. 5, a small shell, the cowry. 6, Kāma (ಮದನ, ಕಾಮನು 96). 7, the juice that exudes from an elephant's temples when in rut (ಮದ, ಆನೆಯ ಮದ 96). 8, leavings (ಉಚ್ಛಿಷ್ಟ 96). 9, equality in shape or dimension. 10, a round figure, a circle, a cipher.

ವಟಕ vaṭaka. A small lump or round mass, a ball, a globule. 2, *a cake made of pulse fried in oil or ghee* (ವೊಡೆ Nr.). 3, a particular weight, 8 māshas.

ವಟಪುರ vaṭa-pura. N. (Bp. 21, 1).

ವಟರ vaṭara. A string, a rope, a tie (see Mr. s. ವಟ 2, No. 2). 2, wicked, villainous. 3, a thief. 4, a cock; etc., etc.

ವಟಾರ vaṭāra. (Probably fr. Mhr. ವಾಡಾ, house, and ವಾರ, enclosure; or = ವಾಟಿ 1-ಆರ 7). = ಬಟಾರ, ವಠಾರ. (My.). 2, a lodge, a room (Si. 109; Mhr. ವಠಾರ).

ವಟಿ vaṭi. = ವಟಿ 2, No. 2. (ಹಗ್ಗ G.).

ವಟಿಕೆ vaṭikĕ. (= ವಳಿಗೆ). A small lump or roundish mass, a ball, a bolus, a pill. 2, a chessman.

ವಟು vaṭu. *A boy, a lad, a stripling, a youth* (ತರುಣರ್ಗೆ ಚಿಕ್ಕವಂ Mr. 309). 2, a young Brāhmaṇa or brahmacārin, a religious student (J. 7, 4; 13, 14).

ವಟುಕ vaṭuka. = ವಟು. A boy, etc. (Bp. 50, 6). 2, a deity that guards places, fields, etc. (ಕ್ಷೇತ್ರಪಾಲ Mr. 14). 3, a stupid fellow, blockhead.

ವಟುತನ vaṭutana. The state of a brahmacāri. (Rām. 5, 9, 27).

ವಟ್ಟ vaṭṭa. = ಬಟ್ಟ, q. v. Discount: a deduction made by money-changers in their own favor; a deduction made by money-lenders in their own favor; a deduction made by government in their own favor (My.; Bp. 27, 52);—loss (Bp. 5, 83). ವಟ್ಟ ಕೊಟ್ಟ ಎಸರಾ ಸೆಟ್ಟ ಬಿಡ.—ಸ್ಪಲ್ಪ ಹೊನ್ನಿಗೆ ವಟ್ಟವಿಲ್ಲ (Prvs.). — ವಟ್ಟಸ್ತಿಡ್. -ತಿಡ್. To pay discount: to be humbled (Abh. P. 12, 68).

ವಟ್ಟಾರ vaṭṭāra. = ವಟಾರ, etc. (My. occasionally).

ವಟ್ಟಿಸ vaṭṭisa. A certain feat of wrestlers (Čpr. 5, 77).

ವಟ್ಟು vaṭṭu. (Mhr. ವಾಘಾ, interest, in ಫಲಿವಟ್ಟು?).

ವಟ್ರ vaṭra. = ಬಟ್ಟ 1, etc. Roundness (Tĕ.). — ವಟ್ರಸುಡಿ = ವಟ್ರಸುಡ್. (Tĕ.; My.). — ವಟ್ರಸುಡಿದೀರ್ಘ. The form of the letter ಊ when joined to a consonant (Tĕ.; My.). — ವಟ್ರಸುಡ್. The round twirl: the form of the letter ಉ when joined to a consonant (My.).

ವಡ vaḍa. Tbh. of ವಾಟಿ. A garden.

ವಡಕಾರ vaḍa-kāra. A gardener. See ಪುಲ್ಲ-.

ವಡಂಗ vaḍaṅga. = ವಿಡಂಗ. See ವಾಯು.

ವಡಂಜಿ vaḍañji. N. of a garment (Bp. 11, 26).

ವಡಬಶಿಖಿ vaḍaba-śikhi. = ವಡಬಾಗ್ನಿ. (J. 13, 59).

ವಡಬಾಗ್ನಿ vaḍabā-agni. = ಬಡಬಾಗ್ನಿ. Submarine fire (ಬಡಬಾನಲ Nn. 13; J. 13, 11).

ವಡಬೆ vaḍabĕ. ವಡಬಾ. = ವಡವೆ.

ವಡವಾಗ್ನಿ vaḍavā-agni. = ವಡವಾಗ್ನಿ, etc. (Sk.).

ವಡವಾನಲ vaḍavā-anala. = ಬಡವಾನಲ, ಬಡಬಾನಲ. *Submarine fire, the fire of the lower regions* (said to be at the South-pole).

ವಡವಾಮುಖ vaḍavā-mukha. = ವಾಡವಾಮುಖ. *Submarine fire.* 2, the entrance to the lower regions at the South-pole: *the infernal regions* (ಪಾತಾಳ Hlā.).

ವಡವೆ vaḍavĕ. ವಡವಾ. = ಬಡವೆ, ವಡಬೆ. *A female horse, a mare.* 2, the nymph Aśvinī. 3, a female slave. 4, a harlot, a prostitute.

ವಡಿ vaḍi. = ಒಡಿ 4. Heat (My.).

ವಡಿಗ vaḍiga. (Šmd. 233. 234). = ಒಡಿಗ. One who puts, etc. See ಅರಲ್-, ಕುಂಚ-, ಪುಲ್ಲ-.

Digitized by Google

ವಡಿಶ vaḍiśa. = ಬಡಿಸ, ವಲಿಶ. A hook, *a fish-hook* (ಗಾಣ Mr. 462, o. r. ಗಾಳ).

ವಡೆ vaḍĕ. = ವೊಡೆ. Tbh. of ವಟ (or ವಡಾ). A cake made of pulse (Sk. ವಟ, ವಟಕ, ವಡಾ, ವಡಿಕಾ; Mhr. ವಡಾ; My.; B. 4, 55; Tĕ.; T. ವಡೈ; see ಅಮ-). ಒಡೆಯನ ಕಣ್ಣ ಮೇಲೆ ವಡೆ ತಿನ್ನ ಲಿಕ್ಕೆ ದರಿದ್ರನೇ? (Prv.). See Prv. s. ಶ್ರಾದ್ಧ.

ವಡ್ರ vaḍra. *Large, great* (see ರುನ್ದ್ರ).

ವಣಿ vaṇi. = (ಅಣಿ 3, etc.; or = ಪಡಿ 1, etc.), ವಣಿ, (ವಳಿ). An affix for forming masculine and neuter nouns (see ಉರ-, ನೆಟ್-, ಪಕ್ಕು-, ಪಕ್ಕೂ-, ಮೆಟ-).

ವಣಿ vaṇi. A mode in saṅgîtâ (V. 11, 9).

ವಣಿಕ್ಕು vaṇikku. Tbh. of ವಣಿಜ್. (My.).

ವಣಿಕ್ಪಥ vaṇij-patha. Trader's path: *a merchant's street, a market;* a merchant's shop. 2, traffic, a trader's business.

ವಣಿಗ vaṇiga. (Śmd. 241. 242). = (ಪಡಿಗ, ಪಳಿಗ), ವಣಿಗ, ವಳಿಗ. An affix for the formation of masculine nouns; see ಎರ-, ಕೂಡ್-, ಪಿಚ್ಚ-, ಮದ-, ಲಂಚ-, ಸಾಲ-.

ವಣಿಗೆ vaṇigĕ. (= ಅಣಿಗೆ 2, etc.; or = ಪಡಿಕೆ, ಪಳಿಕೆ, ವಳಿಗೆ). An affix for forming neuter nouns; see ಉರ-, ನೆಟ-, ನೆಟ್-, ಮೆಟ-.

ವಣಿಗ್ಧನ vaṇij-dhana. *The capital of a trader.*

ವಣಿಗ್ಭಾವ vaṇij-bhâva. The state of being a merchant: *traffic, trade, commerce.*

ವಣಿಗ್ವರ vaṇij-vara. A great merchant (Č. Bp. 47, 41).

ವಣಿಗ್ವಾಟ vaṇij-vâṭa. = ವಣಿಕ್ಪಥ No. 1. (J. 6, 14).

ವಣಿಜ್ vaṇij. Nom. ವಣಿಕ್. = ವಣಿಕ್ಕು. *A merchant, a trader.* 2, trade, merchandise.

ವಣಿಜ vaṇija. = ವಣಿಜ್. (ಬಣಂಜಸುವ ವರವಿಪಣಿಕ, ಸ್ಯಗಮ Mr. 345).

ವಣಿಜಕ vaṇijaka. = ಬಣಜಿಗ, ಬಣಂಜಿಗ, ಬಣಿಜಿಗ. A merchant.

ವಣಿಜೆ vaṇijĕ. = ಬಣಿಜ. (My.).

ವಣಿಜ್ಯ vaṇijya. *Trade, traffic.*

ವಣಿಜ್ಯೆ vaṇijyĕ. *Trade, traffic.*

ವಣೆ vaṇĕ. = ವಣಿ, etc. See ಉರ-.

ವಣ್ಟ vaṇṭa. = ಬಣ್ಟ 1, q. v. Tbh. of ವಣ್ಠ (Śmd. 338, o. r. ಬಣ್ಟ).

ವಣ್ಟಕ vaṇṭaka. Dividing. 2, *a part, a portion.* 3, an unmarried man (*cf.* K. ಬಣ್ಟಿಗ).

ವಣ್ಟಿಸು vaṇṭisu. To cause to come off or out: to take out, to remove, as a thorn (Râm. 2, 4, 19; *cf.* Mhr. ವಠಣೇಂ, to rise; to come off; etc.).

ವಣ್ಠ vaṇṭha. = ಬಣ್ಟ 1, ವಣ್ಟ. A servant. 2, crippled, maimed;—a dwarf. 3, an unmarried man. 4, a javelin.

ವಣ್ಡ vaṇḍa. = ಬಣ್ಡ 1. Maimed, defective, crippled;—an ox without a tail. 2, impotent, emasculated.

ವಣ್ಡಾರ vaṇḍâra. N. of a place in South Canara. ವಣ್ಡಾರ ಕಮ್ಬಳ, ಬಸ್ರೂರ ಜಪ್ಪಳ, ಕೋಟೇಶ್ವರ ಕೋಡೀ ಹಬ್ಬ ಮೂರೂ ಕಣ್ಡರೆ ಮೋಕ್ಷ.—ಪಾಣ್ಡವರನ್ದರೆ ವಣ್ಡಾರಕಮ್ಬಳದ ಕೋಣಗಳೋ? (Prvs.).

ವಣ್ಡು vaṇḍu. = ಒಣ್ಡು. (My.).

ವತ್ vat. 1. ವನ್ತ್. = ವನ್ತ, (ವಾನ್). Possessing, having, endowed with.

ವತ್ vat. 2. As, like (ಅನ್ತ Śmd. 139 Cm.).

ವತ vata. *Ah! alas! oh!*

ವತಂಸ vataṁsa. = ಅವತಂಸ (Sk.). *Cf.* the form of ವಗ್ರಹ.

ವತನ vatana. A hereditary estate (B. 5, 203; Mhr., H.).

ವತನದಾರ vatana-dâra. The holder of a vatana (B. 5, 204; Mhr., H.; My. as ವತನ್ದಾರ).

ವತನವೃತ್ತಿ vatana-vṛitti. Proceedings with regard to a vatana (B. 5, 204).

ವತಿ vati. 1. Asking, begging.

ವತಿ vati. 2. (fr. ವತ್ 1). = ವನ್ತೆ. She who is possessing, etc. See ಅಕ್ಷ-, ದ್ವೀಪ-, etc.

ವತ್ತ vatta. = ವೊತ್ತ. Tbh. of ವರ್ತ. See ಚಕ್ಕ-, ಚಲ್ಲ-, ಚೆಲ್ಲ-.

ವತ್ತಿ vatti. Tbh. of ವರ್ತಿ. See ಬಗ-.

ವತ್ತಿಸು vattisu. Tbh. of ವರ್ತಿಸು. See ಕೆಯ್-.

ವತ್ವ vatva. The letter ವ (ವ್, Śmd. 65. 80. 121. 122. 127. 132. 188. 250. 274. 341. 347. 350).

ವತ್ಸ vatsa. = ಬಚ್ಚ. *A calf* (ಕರು Śm. 33; ಕನ್ದು 98; ಕಿರುಬೋರಿ Mr. 178; ವತ್ಸಸಮೂಹ, ಕರುಗಳು Nn. 110, o. r. ವತ್ಸ್ಯ);—*a child,* often used as a term of endearment; a son, a boy. 2, *a year* (ಸಂವತ್ಸರ 110). 3, *the breast, the chest.* 4, purity (ನಿರ್ಮಲತ್ವ 110). 5, a sign (ಕುರುಹು, ಕುರುಹು 110). 6, Varuṇa (ಪಾಶಿ, ವರುಣನು 110).

ವತ್ಸಕ vatsaka. A little calf. 2, *the medicinal plant Wrightia antidysenterica* R. Br.

ವತ್ಸಕಾಮೆ vatsa-kâmĕ. *A cow longing for her calf.*

ವತ್ಸತರ vatsa-tara. More than a calf: *a young ox or bull, a steer* (ತಿರುಗ್ಮೊಬ್ಬೇರಿ Hlâ.).

ವತ್ಸನಾಭ vatsa-nâbha. *A particular kind of strong poison* prepared from the root of a kind of aconite (said to resemble the nipple of a cow; ಬಚನಾಗ G.).

ವತ್ಸನಾಭಿ vatsa-nâbhi. = ವತ್ಸನಾಭ. (My.; Bp. 58, 55).

ವತ್ಸರ vatsara. *A year.*

ವತ್ಸರವಿವರ vatsara-vivara. A certain year, one of the years (ಪ್ಲವಂಗ, ವತ್ಸರಭೇದ Nn. 46).

ವತ್ಸಲ vatsala. Child-loving: *affectionate, kind, loving, tender.* 2, fond of, devoted to.

ವತ್ಸಲತೆ vatsalatĕ. = ವತ್ಸಲತ್ವ. See ಭಕ್ತ-.

ವತ್ಸಲತ್ವ vatsalatva. Affectionateness, lovingness, tenderness, affection (Bp. 20, 34).

ವತ್ಸಲೆ vatsalĕ. = ಬಚ್ಚಣೆ 1, ಬಚ್ಚಳೆ 1. *A cow fond of her calf.*

ವತ್ಸಾದನಿ vatsa-adani. She who eats her own offspring (or berries): *the plant Cocculus cordifolius* Dec.

ವತ್ಸೆ vatsĕ. A female calf. 2, a little daughter, a little girl (My.).

ವದ vada. Speaking. 2, *speaking well or sensibly.* See ಪ್ರಿಯಂ-, ಯದ್-.

ವದನ vadana. The act of speaking. 2, *the mouth, the face, the countenance* (ಮುಖ, ವಕ್ತ್ರ, etc., ಮೋರೆ, ದಾಯ್ Mr. 315). ವದನೆ, she who has a mouth or countenance (see ಕಮಲ-, etc.).

ವದನಕೂಟ vadana-kûṭa. A kiss (ಚುಮ್ಬನ, ಓಷ್ಠಪಾನ, ಮುದ್ದು Mr. 330).

ವದನವನಜಾತೆ vadana-vanajâtĕ. A woman with a lotus-like mouth or face (Bp. 41, 4).

ವದನಾರವಿನ್ದ vadana-aravinda. A lotus-like mouth (J. 32, 32).

Digitized by Google

ವದನಿ vadani. N. of a plant (ಮೂಕೋಟಿತಿ Mr. 122).

ವದರೆ vadarĕ. = ಬದರೆ, q. v.

ವದವು vadavu. The shrub Dichrostachys cinerea W. & A. (St. & Pl.; Tĕ. ವೆಣುತುರು, ವೆಲುತುರು; T. ವಿದತ್ತೇರ್).

ವದಾನ್ಯ vadânya. *Eloquent;*—speaking kindly or agreeably; —*affable;—bountiful, liberal, munificent* (ಮನ್ನಣೆಯ ನುಡಿ ಸಹಿತವೀವಂ Mr. 237).

ವದಾವದ vadâvada. Speaking much, talkative;—a speaker; —*able to speak well, eloquent.*

ವದ್ಧಿ vaddi. Tbh. of ವೃದ್ಧಿ 1. ವದ್ಧಿಯೆಮ್ಬ ಗನ್ಧದ್ರವ್ಯಂ (ಯೋಗ್ಯ, ವೃದ್ಧಿ, ಸಿದ್ಧಿ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ Nr.).

ವಧ್ರಿ vaddhri. = ವಧ್ರಿ, ವಧ್ರೀ. *A leathern strap or thong.*

ವದ್ಯ vadya. To be uttered or spoken; speech; speaking, conversing. See ಅ-.

ವಧ vadha. = ವಧೆ. Striking, killing; *slaughter, murder* (ಕೊಲೆ Nn. 132).

ವಧಿಸು vadhisu. To strike, to kill, to slay, to murder (Bp. 18, 26; 24, 21. 51; 28, 8; 53, 48; 54, 14; 55, 18; J. 31, 37).

ವಧು vadhu. ವಧೂ. A bride or newly married woman, *a young wife, a spouse.* 2, *a woman in general, a female.* 3, *a daughter-in-law.* 4, the plant *Trigonella corniculata* Lin.

ವಧುತಾತ vadhu-tâta. A father-in-law (ಹೆಣ್ಣ ಕೊಟ್ಟವಂ Mr. 313).

ವಧೂಟಿ vadhûṭi. *A young woman living in her father's house* (whether married or not, ಚಿರಣ್ಟಿ; ಜವ್ವನಿ Mr. 302); a woman in general (J. 34, 30).

ವಧೂಟಿಕೆ vadhûṭikĕ. = ವಧೂಟಿ. (Bp. 12, 11).

ವಧೂವರ vadhû-vara. Bride and bridegroom (My.).

ವಧೆ vadhĕ. = ವಧ (Śmd. 102; J. 2, 17).

ವಧೋದ್ಯತ vadha-udyata. *Prepared or ready to kill, murderous.*

ವಧ್ಯ vadhya. *To be killed, to be put to death, deserving death;*—an enemy (Bp. 24, 20).

ವಧ್ಯಾಭಾವ vadhya-abhâva. Invulnerableness (Čpr. 8, after 39).

ವಧ್ರಿ vadhri. = ವಧ್ರಿ. *A leathern strap or thong* (ದಾರ ಮಿಳೆ Nr.).

ವನ vana. = ಬನ. *A wood, a forest* (ವಿಪಿನ, ಅರಣ್ಯ Nn. 43; see ಮಲೆ); a grave, a garden; (a field, see ಕಟಿಮಾ-). 2, a place of abode, a residence (*cf.* ಮನೆ). 3, *water* (ಉದಕ, ನೀರ್ 43). 4, light, splendour. ವನ ಹಣ್ಣಾಯ್ತು, ಗಿಣೀ ಬಾಯಿಗೆ ಹುಣ್ಣಾಯಿತು (Prv.).

ವನಗಜ vana-gaja. A wild elephant (My.).

ವನಚರ vana-čara. *Roaming in woods, living in a forest;*—a forester (Čpr. 5, 48); etc.

ವನಜ vana-ja. Forest-born. 2, produced in water: a lotus (Čpr. 7, after 117; 7, 122). 3, N. of a vritta (Ch.).

ವನಜಜ vanaja-ja. Brahmâ (ಬ್ರಹ್ಮನು Nn. 59).

ವನಜದಲ vanaja-dala. A lotus-leaf. 2, N. of a vritta (Ch.).

ವನಜನಯನೆ vanaja-nayanĕ. A woman with lotus-like eyes (Bp. 42, 27).

ವನಜಮುಖಿ vanaja-mukhi. A woman with a lotus-like face (Bp. 5, 31).

ವನಜಸಮ್ಭವ vanaja-sambhava. Brahmâ.

ವನಜಸಮ್ಭವಗಣ vanajasambhava-gaṇa. A class of metrical feet (Čh.).

ವನಜಾಕ್ಷ vanaja-aksha. Vishṇu, Kṛishṇa (ಅಜ, ಕೃಷ್ಣ Nn. 47).

ವನಜಾತ vana-jâta. A lotus.

ವನಜಾತಕೋಶ vanajâta-kôśa. The pericarp of a lotus (ಕರ್ಣಿಕೆ, ತಾವರೆಯ ಕರ್ಣಿಕೆ Nn. 21).

ವನಜಾಮ್ಬಕಿ vanaja-ambaki. A woman with lotus-like eyes (J. 24, 58).

ವನತಿಕ್ತಿಕೆ vana-tiktikĕ. *The plant Clypea hernandifolia* W. & A.

ವನದೇವತೆ vana-dêvatĕ. A sylvan deity, a dryad (Śmd. 106, Čpr. 1, after 101; 2, after 85).

ವನದೇವಿ vana-dêvi. = ವನದೇವತೆ (Čpr. 5, 48; J. 3, 32). 2, the forest-goddess: Čâmuṇḍî (ಚಾಮುಣ್ಡಿ, ಚರ್ಚೆ, ಛೂರಿ Mr. 14).

ವನಧಿ vana-dhi. The ocean (Bp. 5, 5). See ಕೃಪಾ-.

ವನಧಿಪೀಠ vanadhi-pîta. Agastya (Mr. 257).

ವನನ vanana. Liking, loving;—causing to like. See ವನ-.

ವನನಿಧಿ vana-nidhi. The ocean (Bp. 48, 7; 55, 47).

ವನಪಶು vana-paśu. A wild beast (B. 5, 237).

ವನಪಾಲ vana-pâla. A forest or grove protector, a gardener (Čpr. 2, 91; Râv. 10, 2).

ವನಪಾಲಕ vana-pâlaka. = ವನಪಾಲ. (Č. Bp. 45, 29).

ವನಪ್ರಸ್ಥ vana-prastha. Retiring into a forest, leading the life of an anchorite. See ವಾನಪ್ರಸ್ಥ.

ವನಪ್ರಿಯ vana-priya. Fond of the wood: *the cuckoo.*

ವನಮಕ್ಷಿಕೆ vana-makshikĕ. *A gad-fly.*

ವನಮಂಜರಿ vana-manjari. N. of two vrittas (Ch.).

ವನಮಯೂರ vana-mayûra. N. of a vritta (Čh.).

ವನಮಲ್ಲಿಕೆ vana-mallikĕ. Wild jasmine (My.).

ವನಮಹತ್ತರ vana-mahattara. The overseer of a garden, a gardener (Čpr. 2, after 59 & 62 & 69).

ವನಮಹಿಷ vana-mahisha. A wild buffalo (ಕಾಡುಕೋಣ C.).

ವನಮಾಲಾಧರ vanamâlâ-dhara. = ವನಮಾಲಿ. (My.).

ವನಮಾಲಿ vanamâli. Adorned with a vanamâlĕ: Kṛishṇa, *Vishṇu.*

ವನಮಾಲಿಪ್ರತುಮೆ vanamâli-pratumĕ. An idol of Kṛishṇa or Vishṇu (Bp. 53, 71).

ವನಮಾಲೆ vana-mâlĕ. ವನಮಾಲಾ. (Śmd. 386). A garland of wood-flowers; the chaplet worn by Kṛishṇa.

ವನಮುದ್ಗ vana-mudga. *A sort of kidney-bean, Phaseolus trilobus* (see ಮಡಿಕೆ ಕಾಡು).

ವನರಾಜಿ vana-râji. A row of trees; *a long tract of forest.*

ವನರುಹ vana-ruha. A lotus (Ch. v. 108. 172).

ವನರುಹಭವ vanaruha-bhava. Brahmâ.

ವನರುಹಭವಾಣ್ಡ vanaruhabhava-aṇḍa. The universe (J. 2, 1).

ವನರುಹೋದರ vanaruha-udara. Vishṇu.

ವನರುಹೋದರಗಣ vanaruhôdara-gaṇa. A class of metrical feet (Ch.).

ವನಲಕ್ಷ್ಮಿ vana-lakshmi. A forest looked upon as a beautiful woman (Čpr. 2, 77; 3, 83).

ವನಲತೆ vana-latĕ. N. of a vritta (Čh.).

Digitized by Google

ವನವಲ್ಲರಿ vana-vallari. N. of a vritta (Ch.).

ವನವಹ್ನಿ vana-vahni. *A forest-fire, a wood on fire.*

ವನವನಧಿ vana-vanadhi. A forest looked upon as an ocean (Śav. 2, after 42).

ವನವಾಸ vana-vâsa. Living in a wood, residence in a forest (J. 2, 18). ಮನವ ಘನದಲಿ ಕಟ್ಟಿ, ಘನವ ಮನದಲಿ ಕಟ್ಟಿ, ಮನವ ಮುವೆ ಪಾಪಕೆಳಸದಾ ಯೋಗಿಗೆ ವನವಾಸ ಯಾಕೆ? (Sp.). ವನವಾಸಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಘನಕಷ್ಟ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ವನವಾಸಿ vana-vâsi. One who dwells in a forest; a hermit (My.).

ವನಶೃಂಗಾಟ vana-śringâṭa. *The plant Asteracantha longifolia* Nees. 2, = ನೆಗ್ಗಿಲ್, q. v.

ವನಸಮೂಹ vana-samûha. *A thick forest or wood, a quantity of groves or forests.*

ವನಸ್ಥ vana-stha. Living in the wood;—a hermit, an ascetic (My.).

ವನಸ್ಥಲ vana-sthala. A wood, a forest (J. 19, 28).

ವನಸ್ಥಲಿ vana-sthali. = ವನಸ್ಥಲ. (Sk.; Śav. 2, 50).

ವನಸ್ಪತಿ vana-s-pati. *A large tree bearing fruit, but apparently having no blossoms.* 2, *any tree.*

ವನಾನ್ತ vana-anta. The skirts of a wood, the neighbourhood of a forest;—the middle or interior of a grove or garden (Rav. 5, 57).

ವನಾನ್ತರ vana-antara. The middle or interior of a wood (ಕದಲಿ, ಅರಣ್ಯಮಧ್ಯ Nn. 43, o. r. ಅರಣ್ಯ-); a forest (ಕರಕ, ಅರಣ್ಯ 50; Bp. 26, 34). 2, another wood

ವನಾಯು vanâyu. N. of a son of Purûravas;—N. of a dânava;—a district to the north-west of India inhabited by the Vanâyus. 2, ವನ-ಅಯು, living in the wood: a jackal (ಮೃಗ, ನರಿ Nn. 81, o. r. ಕರಿ).

ವನಾಯುಜ vanâyu-ja. *Produced or bred in Vanâyu, a horse of Vanâyu,* a Persian horse (ಕುದುರೆ ಪಾರಶೀಕದೇಶದೊಳ್ ಪುಟ್ಟಿರೆ ವನಾಯುಜಂ Mr. 282).

ವನಾಶ್ರಯ vana-âśraya. Living in the forest;—an inhabitant of the wood;—*a raven.*

ವನಾಶ್ವ vana-aśva. A wolf (ಕೋಕ, ತೋಳನು Nn. 128).

ವನಿ vani. The elephant grass (ಆಪು Mr. 110).

ವನಿಗ vaniga. = ವಣಿಗ. See ಮದ-.

ವನಿತ vanita. Solicited, begged; wished for, desired, loved;—served.

ವನಿತೆ vanitĕ. *A loved woman, a wife, a mistress* (ಹೆಣ್ಣುಗೆ Śs.). 2, *a woman in general.* 3, a kind of aromatic root (ವದ್ಧ್ರಗ್ರಂಥಿ, ಕರ್ಪೂರಸುಣ್ಠಿ Mr. 135).

ವನಿಪ vanipa. = ವನೀಪಕ. (Mr. 235).

ವನೀಪಕ vanîpaka. *A beggar, a mendicant.*

ವನೀಯಕ vanîyaka. *A beggar.*

ವನೇಚರ vanê-cara. Wandering in a forest, dwelling in a forest;—a forester; an anchorite, a hermit;—a sylvan;—an imp, a demon;—a wild beast (Śmd. 144).

ವನೇಚರಪತಿ vanêcara-pati. A chief of foresters or hunters (Čpr. 5, 58).

ವನೇಜ vanê-ja. Born in the woods. 2, produced in water: a lotus (ಗೋಪ, ತಾವರೆ Nn. 53).

ವನೇಜಮಿತ್ರ vanêja-mitra. The sun (ಅರ್ಕ, ಸೂರ್ಯ Nn. 18).

ವನೇಜಾತ vanê-jâta. = ವನೇಜ. (ಪುಣ್ಡರೀಕ, ತಾವರೆ Nn. 18).

ವನೇರಣ vanê-raṇa. A jungle sheep (ಅಟವ್ಯವಿ, ಕೊಣ್ಡಗುರಿ Mr. 160).

ವನೋತ್ಥ vana-uttha. Risen in, or coming forth from, a wood (Čpr. 5, 61).

ವನೌಕಸ್ vana-ôkas. Living in a forest;—a forester;—an anchorite, a hermit; *an ape.*

ವನೌಕಸ vana-ôkasa. Tbh. of ವನೌಕಸ್. (ವನೌಕಸ್, ಕೋಡಗ Mr. 161).

ವನ್ತ vanta. Tbh. of ವತ್ 1. (ಉಳ್ಳ, ಒಡೆಯ Śmd. 73. 241. 242; ಯುತ Mr. 440; Mhr.). Feminine ವನ್ತಳು (My.).

ವನ್ತಿ vanti. = ಒನ್ತು q. v., ವನ್ತು. A turn, a time (My.).

ವನ್ತಿಗ vantiga. (fr. ವನ್ತ). A man who possesses, has, etc. See ಸ್ಥಳ-.

ವನ್ತಿಗೆ vantigĕ. Possession, etc. See ಪಾಲು-, ಸಿರಿ-, ಸ್ಥಳ-. 2, a public subscription (My.). ವನ್ತಿಗೆ ಎತ್ತು, ವನ್ತಿಗೆ ಹಾಕು (My.).

ವನ್ತು vantu. = ವನ್ತಿ, etc. (My.).

ವನ್ತೆ vantĕ. Tbh. of ವತಿ 2. (My.).

ವನ್ದ vanda. (= ಬನ್ದು 1, ಬೊನ್ದು). Praising, extolling, blessing; begging.

ವನ್ದನ vandana. Begging, soliciting, asking. 2, praising, praise. 3, showing honour, obeisance, reverence, adoration (ಲೋಚನಗೋಚರ, ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣ ಬಹನ್ಥಾದು Nn. 87). 4, a festoon (ತೋರಣ 87). 5, pleasant, etc. (ಮನೋಹರ, ನಿರ್ಮಲ 87). 6, an aquatic animal (ಪಯೋಜನ್ತು, ಜಲಚರ 87). 7, darkness (ತಿಮಿರ, ಕತ್ತಲೆ 87). 8, water (ಅರ್ಣ, ಉದಕ 87). — ವನ್ದನಂಗೆಯ್. -ಂ-ಗೆಯ್. To reverence, to salute respectfully (Bp. 30, 20).

ವನ್ದನಮಾಲಿಕೆ vandana-mâlikĕ. = ವನ್ದನಮಾಲೆ. (Čpr. 4, 64).

ವನ್ದನಮಾಲೆ vandana-mâlĕ. *A festoon suspended across gateways, etc. on festive occasions* (ತೋರಣ Mr. 200).

ವನ್ದನೀಯ vandanîya. To be praised or worshipped, praiseworthy, adorable, to be saluted or made obeisance to (J. 33, 25).

ವನ್ದನೆ vandanĕ. *Praise, worship, adoration.* 2, = ವನ್ದನ No. 3. ನಿನ್ದನೆ ಮಾಡುವವನಿಗೆ ವನ್ದನೆಯಿಲ್ಲ (Prv.). — ವಂದನೆ ಕೊಳ್. To get respectful greetings, to be made obeisance to (J. 33, 25). — ವಂದನೆ ಮಾಡು. = ವನ್ದನಂಗೆಯ್. ವನ್ದನೆ ಮಾಡಿದರೂ ಹನ್ದೀ ಕಾಟ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ವನ್ದರಿ vandari. = ಒನ್ದರಿ, etc. (My.).

ವನ್ದರೆ vandarĕ. = ವನ್ದರಿ (My.).

ವನ್ದಾಕೆ vandâkĕ. A parasitical plant (also ವನ್ದಕ, ವನ್ದನ, ವನ್ದಾರ, ವನ್ದೆ, q. v.).

ವನ್ದಾರು vandâru. Praising, celebrating;—*respectful, civil, polite;*—a panegyrist.

ವನ್ದಿ vandi. 1. = ಬನ್ದಿ 1. *A captive, a prisoner.* 2, plunder, booty, spoil.

ವನ್ದಿ vandi. 2. = ಬನ್ದಿ 2. *A praiser, a panegyrist, an encomiast, a bard* (ಪ್ರಬೋಧ, ವೈತಾಳಿಕ, ಮಾಗಧ, ಸೂತ, ಕೀರ್ತಿಪನರ Mr. 270). ವನ್ದಿ ಪೊಗದು ಚಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಂ (Śmd. 296).

ವನ್ದಿತ vandita. = ಬನ್ದಿತ. Praised, extolled; done homage, respecfully saluted; venerated, adored (Nn. 1; Bp. 34, 37).

ವನ್ದಿವ್ರಾತ vandi-vrâta. A multitude of bards (ಸೂತ, ವನ್ದಿಜನಂಗಳ್ Nn. 32, o. r. ವನ್ದಿಸಮೂಹ).

Digitized by Google

ವನ್ದಿಸು vandisu. = ಬನ್ದಿಸು, ಬನ್ದಿಸು, ವನ್ದಿಸು. To praise, to eulogize; to show honour, to do homage, to salute respectfully; to venerate, to worship;—(with ಕೊಳ್) to be honoured. ಪ್ರತಿಪತಿಯಂ... ವನ್ದಿಸಿದಂ (Čpr. 3, 70). ವನ್ದಿಸುವ ಮನುಜಂ (ಉಪಸಂಗ್ರಹಣ Mr. 251). ಸಭೆಗೆ ವನ್ದಿಸಿ (J. 8, 11); ಪದಕೆ ವನ್ದಿಸಿ (12, 4). ಭೂಜನರಿನ್ದ ವನ್ದಿಸಿ ಕೊಮ್ಬಳ್ (ಇಳಾ ವನ್ದ್ಯೆ Šmd. 2 Cm.). See Bp. 4, 47; 49, 31; 61, 60; J. 5, 51; 33, 25.

ವನ್ದೆ vandĕ. (= ವನ್ದಾಕ, etc.). *A parasitical plant* (see ಬನ್ದಣಿಕೆ);—the parasitical plant Epidendrum tesselatum, etc.

ವನ್ದ್ಯ vandya. To be praised, laudable, praiseworthy;—to be reverentially saluted; adorable, very venerable;—to be respected (Čh. v. 11). See ಅ-; J. 26, 31. Feminine ವನ್ದ್ಯೆ (Šmd. 1).

ವನ್ದ್ರ vandra. A worshipper, a votary, a follower. (R.).

ವನ್ದ್ರಿ vandri. = ವನ್ದರಿ, etc. (My.).

ವನ್ಧುರ vandhura. = ಬನ್ಧುರ 2. The seat of a charioteer.

ವನ್ಧ್ಯ vandhya. = ಬನ್ಧ್ಯ.

ವನ್ಧ್ಯಾಸ್ತನ vandhyâ-stana. The breast of a barren woman (Čpr. 3, 7).

ವನ್ಧ್ಯೆ vandhyĕ. ವನ್ಧ್ಯಾ. = ಬಂಜೆ 1, ಬನ್ಧ್ಯೆ. See Hlâ. & Si. s. ಬಂಜೆ 1.

ವನ್ಯ vanya. (fr. ವನ). *Belonging to a wood, produced in a wood;* living in woods.

ವನ್ಯೆ vanyĕ. *A multitude of groves, a large forest.* 2, abundance of water, a flood.

ವಪನ vapana. *Shearing, shaving.* 2, sowing seed. See ಓರಿ; ನಿರ್-.

ವಪು vapu. = ವಪುಸ್.

ವಪುಜಲ vapu-jala. Urine (ಮೂತ್ರ Mr. 328).

ವಪುಸ್ vapus. A form, a figure, a body, a person, an appearance;—*the body;*—a beautiful form or figure;—beautiful appearance, beauty;—a marvellous phenomenon.

ವಪುಸಿದ್ಧಿ vapu-siddhi. A kind of penance (ನಿವಾರಣ Mr. 507).

ವಪೆ vapĕ. *A cavity, a hollow, a hole.* 2, *the serum of flesh.* 3, *fat, marrow.* 4, the omentum.

ವಪ್ತೃ vaptṛi. A shearer, a shaver. 2, a sower, a planter, a husbandman. 3, *a procreator, a progenitor, a father* (*cf.* ವಪ್ರ No. 5).

ವಪ್ರ vapra. A sown field; *a field in general;* a garden or plantation (ವನ, ಉಪವನ Nn. 61). 2, *a rampart, a mud-wall, a mound* (ರೋಧೋಭಾಗ 61); a bank;—a fort (ಕೋಟೆ Hlâ.; ಶಾಲ, ಕೋಟೆ 61);—a ditch. 3, *the slope or declivity of a hill, table-land on a mountain* (ಅಚಲ, ಪರ್ವತ 61; ಅತುಲಪರ್ವತದ ಪೊರೆ Mr. 477). 4, the circumference of a sphere or globe (ಪರಿವೇಷ 61). 5, a father (ಪಿತೃ 61). 6, *lead.* 7, dust, earth. 8, sin (ಪಾಪ 61). 9, the butting of an elephant, bull, etc.

ವಮಥು vamathu. *Vomiting, ejecting from the mouth.* 2, *water ejected from an elephant's trunk* (ಆನೆಯ ಕರದಿಂ ಕೆದರ್ದ ಸಣ್ಣ ಹನಿ Mr. 156).

ವಮನ vamana. Vomiting. See ಕಾರ್. 2, an emetic. 3, offering oblations to fire. 4, pain, paining. ವಮನ ಮಾಡಿ ಮಾಡಿ, ಗಮನಕ್ಕೆ (for death) ಸಿದ್ಧವಾದ (Prv.).

ವಮಿ vami. *Vomiting,* being sick.

ವಮ್ರಿ vamri. *An ant.*

ವಮ್ರಿಕೂಟ vamri-kûṭa. *An ant-hill.*

ವಯ್ vay. ವಯ್ಯು vayyu. = ಒಯ್ 1, etc. To carry off, etc. ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ಚಲ್ಲದೇ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ವಯ್ಯುವ ದೋಣಿಗಳು (ದ್ರೋಣಿ Si. 84).

ವಯ vaya. Tbh. of ವಯಸ್ (Šmd. 107; ಪ್ರಾಯ, ವಯಸ್ಸು Nn. 88; My.; B. 5, 283).

ವಯಃಸ್ಥ vayas-stha. Being in the period of youth or in the prime of age, young, youthful; *a man of the same age;* middle-aged, mature. 2, a contemporary, an associate, a friend.

ವಯಃಸ್ಥೆ vayas-sthĕ. A female contemporary, a female friend or companion. 2, *the plant Emblica officinalis* Gaertn. 3, *a medicinal root* (see ಗೂಡುಚಿ). 4, *the plant Terminalia chebula or citrina.* 5, *the moon plant, Asclepias acida* (= ಬ್ರಾಹ್ಮಿ; see ಹೊನ್ನಗನ್ನೆ s. ಹೊನ್).

ವಯಸ್ vayas. = ವಯ, ವಯಸು, ವಯಸ್ಸು. The time of health and strength, youth, the prime of life. 2, *any period of life, age, time of life, state of existence, year of life or age.* 3, *a bird.*

ವಯಸ vayasa. = ವಯಸ್. (at the end of compounds; Čpr. 3, 77; Rsv. 4, 78).

ವಯಸು vayasu. Tbh. of ವಯಸ್. (Čpr. 4, 61; My.).

ವಯಸ್ಕ vayaska. = ವಯಸ, q. v. (B. 4, 146). 2, advanced in age (My.; Mhr.).

ವಯಸ್ಯ vayasya. Relating to age;—being of the same age, contemporary;—*a companion of equal age, an associate, a friend.*

ವಯಸ್ಯೆ vayasyĕ. *A female companion or friend.*

ವಯಸ್ಸು vayassu. Tbh. of ವಯಸ್ (Šmd. 107). ವಯಸ್ಸು ಕಡಿಮೆಯಾದರೂ ಅಯಾಸದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ (Prv.).

ವಯಿ vayi. = ವಹಿ. (My.).

ವಯಿನ vayina. Tbh. of ವಹನ? (or *cf.* ಬಗೆಸು?). A way, a means, a contrivance (My.; T., Tĕ. also ವಯುನ).

ವಯಿರ vayira. 1. Tbh. of ವೈರ. See ವಯಿರಿ.

ವಯಿರ vayira. 2. Tbh. of ವಜ್ರ. (T.; My.). — ವಯಿರಮುಡಿ. A sort of crown of the Vishṇu idol at Mêlugôṭe (My.).

ವಯಿರಿ vayiri. Tbh. of ವೈರಿ. (ವೈರಿ Nn. 25, in one MS.).

ವಯೋಧರ್ಮ vayas-dharma. The laws for, or practices of, or nature of the different periods of life (Bp. 40, 56; My.).

ವಯೋಧಿಕ vayas-adhika. Older in age;—advanced in age; exceedingly old;—an old man (My.).

ವಯೋವೃದ್ಧ vayas-vṛiddha. Advanced in years, old (J. 32, 10).

ವಯ್ಕರಿ vaykari. = ವೈಖರಿ. Way, manner, style (Tĕ. ವೈಖರಿ. *cf.* ವಯಿನ?); good manner or style (My.).

ವಯ್ಯಾರ vayyâra. = ಒಯ್ಯಾರ q. v., ವೈಯಾರ. (Tbh. of ವಿಹಾರ. Going about for show, parade: ostentatious and proud display of one's person, clothes, ornaments, etc., attempts to attract admiration or notice, showiness, dandyism, coquetry (My.; ಮುರಕ, ಮುರುಕು G.). ತವರು ತಿಮ್ಮಕ್ಕನಿಗೆ ವಯ್ಯಾರ ಯಾಕೆ? (Prv.).

ವಯ್ಯಾರತನ vayyâratana. = ಒಯ್ಯಾರತನ, ವಯ್ಯಾರ. (My.; ಭಂಗಿ G.).

Digitized by Google

ವಯ್ಯಾರಿ vayyâri. = ಒಯ್ಯಾರಿ. A showy man (My.) or woman (C.).

ವಯ್ಯಾರಿಸು vayyârisu. = ಒಯ್ಯಾರಿಸು. Proudly to display one's person, etc., to play the coquette, etc.

ವಯ್ಯಾಳಿ vayyâḷi. (Tbh. of ವಾಹ್ಯಾಳಿ). = ಉಯ್ಯಾಳಿ, ಒಯಾಳಿ, ಒಯ್ಯಾಳಿ, ವಯ್ಹಾಳಿ, (ವಾಹಳಿ, ವಾಳಿ), ವೈಹಾಳಿ. An excursion on horseback, a ride (C.; Tĕ. also ವಯಾಳಿ); a procession of idols on wooden horses carried by people (My.). — ವಯ್ಯಾಳಿಗೆಯ್. To take an excursion on horseback. ವಸುಮತೀಶ್ವರನ್ ಅಖಿಲಪರಿವಾರಸಹಿತಂ ವಯ್ಯಾಳಿಗೆಯ್ವಾವಸರದಲಿ (Bp. 87, 65).

ವಯ್ಯಾಳಿಗ vayyâḷiga. = ಉಯ್ಯಾಳಿಗ, ಒಯ್ಯಾಳಿಗ. A man who makes an excursion on horseback or takes a ride (My.).

ವಯ್ವಾಟ vayvâṭa. = ವಯ್ವಾಟು, ವಹಿವಾಟು. Administration or management of;—skill in carrying on, despatch;—business, traffic;—enjoying, using, use;—practice;—intercourse with;—a report (as of a public officer) of his conduct (Mhr. ವಹಿವಾಟ; S. Mhr.).

ವಯ್ವಾಟು vayvâṭu. = ವಯ್ವಾಟ. Practice; intercourse with (My.).

ವಯ್ಹಾಳಿ vayhâḷi. = ವಯ್ಯಾಳಿ, etc. (My.).

ವರ್ var. ವರು. = ಬರ್ 3, etc., *e. g.* ಎಲ್ಲವರ್, ಮೂವರ್, ಇರ್ವರ್, ನೂರ್ವರ್ (Śmd. 122. 123).

ವರ vara. = ಬರ 2, ಬರ, (ವರಿ 1, etc.). Surrounding, encompassing. 2, compass, space, room;—limit; up to, till, as far as (ಸೀಮೆ Śmd. 295; see ಅನ್ನೆವರಂ, ಇನ್ನೆ-, ಎನ್ನೆ-, ಕಿವಿ-, ತುದಿ-). 3, selecting, choosing, engaging. 4, *requesting, soliciting, entreating.* 5, choice, election, wish, desire, request. 6, *a boon, a blessing, a favour;*—a gift; a reward, a recompense. 7, any desirable object. 8, a dowry. 9, charity, alms. 10, one who chooses: *a suitor, wooer, a lover; a bridegroom, a husband.* 11, wished for, desirable, valuable, *precious, excellent, best;* the best, most excellent or eminent;—eldest. 12, *saffron.*—ವರಂ, *preferably, rather, better.* ತಾ ಕಾಣದ ದೇವರು ಪೂಜಾರಿಗೆ ವರಾ ಕೊಟ್ಟೀತೇ?—ತನಗೆ ಇಲ್ಲದ ಮಾರಿ ತಮ್ಮಡಿಗೆ ವರಾ ಕೊಟ್ಟೀತೇ? (Prvs.). — ವರದ ಸೋಮಯ್ಯ. N. (Bp. 50, 56).

ವರಕ varaka. A cover; a cloak; a cover or awning. 2, a chooser, an asker. 3, a wish, a request, a boon. See ಅವ-.

ವರಕವಿ vara-kavi. An excellent (inspired) poet (Dp. 3 pallavi).

ವರಕು varaku. = ಅರಕು No. 2, ಬರಕು. A leaf (of gold, etc.), a thin plate of metal, tinsel (My.; Mhr., H. ವರಖ).

ವರಚಕ್ರಿ vara-cakri. Vishṇu; having excellent ruddy geese (J. 15, 12).

ವರಟ varaṭa. *A kind of wasp.*

ವರಟೆ varaṭĕ. *A kind of wasp.* 2, *a goose, a female swan* (*cf.* ವರಲೆ).

ವರಣ varaṇa. Enclosing, encircling, surrounding;—screening, covering, protecting. 2, *a rampart, a mound, a wall, an outer enclosure.* 3, *a causeway, a bridge, a dam* (ಕಟ್ಟೆ Hlâ.). 4, choosing, selecting, choice of a bride;—wishing, requesting, soliciting. 5, *the tree Crataeva roxburghii* R. Br. (ವಾಯವರಂಗದ ಗಿಡ G.).

ವರಣಾಸಿ varaṇasi. = ವಾರಾಣಸಿ. (Sk.).

ವರಂಡ varaṇḍa. *A veranda, a portico.* 2, a multitude. 3, an eruption on the face.

ವರಣ್ಯ varaṇya. (= ವರೇಣ್ಯ). Desirable, pleasant, etc. (ಮನೋಹರ, ಸೌಮ್ಯ, etc. Mr. 424).

ವರತೀರ್ಥ vara-tîrtha. An excellent piece of water (ಅಬ್ಧಿ, ಉತ್ತಮತೀರ್ಥ Nn. 74).

ವರತ್ರೆ varatrĕ. A strap, a thong, a strip of leather, a girth;—*an elephant's or horse's girth.*

ವರದ vara-da. *Granting wishes, conferring a boon or boons,* ready to fulfil requests or answer prayers. See Bp. 39, 68; 53, 46.

ವರದಕ್ಷಿಣೆ vara-dakshiṇĕ. A present made to the bridegroom by the father of the bride in giving her away (My.).

ವರದರಾಜ varada-râja. N. of the idol of Vishṇu at Kâñci (My.).

ವರದಾನಿ vara-dâni. A woman who confers boons (Bp. 48, 19).

ವರದಿ varadi. (Tbh. of ವಾರ್ತಾ; *cf.* ವರ್ತಮಾನ). Tidings, report, intelligence, communication (My.; M. ವರುದಿ). — ವರದಿ ಮಾಡು. To give information, to communicate, to report (My.). — ವರದಿ ಹೇಳು. To tell tidings: to give information (to a superior, as *e. g.* a clerk does regarding the contents of written petitions, letters, etc., My.). ವರದಿ ಹೇಳುವವನಿಗಾದರೂ ಹರದನ ಹಂಗು ಬೇಕು (*e. g.* for getting a loan of money, Prv.).

ವರದೆ varadĕ. A woman who confers boons; Sarasvatî (Kâvy. I, 1*a*, 2; J. 1, 4).

ವರಧುರ್ಯೆ vara-dhuryĕ. A pregnant woman (ಗರ್ಭಿಣಿ, etc. Mr. 307).

ವರಪೂಜೆ vara-pûjĕ. Respectful attentions shown by the bride's parents to the bridegroom in giving their daughter away (My.).

ವರಪ್ರಸಾದ vara-prasâda. A deity's bestowal of desired kindness; an eminent favour (Râm. 1, 1, 10; My.).

ವರಪ್ರೌಢ vara-prouḍha. A highly proficient man (ಚಿತ್ತಿಗ, ಬಿರುದ, ಬಿನ್ನಣಿ Śm. 47).

ವರಯಿತ varayita. Tbh. of ವರಯಿತೃ (Mr. 307).

ವರಯಿತೃ varayitṛi. *A suitor, a wooer, a lover, a bridegroom, a husband* (ವರಯಿತ Mr. 307).

ವರಯಿಸು varayisu. = ವರಿಯಿಸು, ವರಿಸು. To choose, to elect, to desire, to claim, to make one's own (ಸ್ವೀಕಾರ Śmd. Dh., o. r. ವರಿಯಿಸು).

ವರರುಚಿ vara-ruci. N. of a poet and grammarian; N. of a lexicographer (see Hlâ. s. ಕೋ 3; Mr. 1*b*). ವರರುಚಿಯ ಜಾಣ್ಮೆ (Mr. 4).

ವರಲೆ varalĕ. = ವರಟೆ, (ವಾರಲೆ). *A goose, a female swan* (Bh. 1, 20, 53).

ವರವಧು vara-vadhu. A virtuous wife (ಜತಕಾಮೆ, ಪತಿವ್ರತೆ Nn. 44).

ವರವನಿತೆ vara-vanitĕ. = ವರಸ್ತ್ರೀ (Bp. 45, 25).

ವರವರ್ಣ vara-varṇa. Beautiful colour; beautiful letters or syllables (J. 1, 12).

ವರವರ್ಣಿ vara-varṇi. Having a beautiful complexion or colour.

ವರವರ್ಣಿನಿ vara-varṇini. A woman with a beautiful complexion;—*an excellent woman.* 2, *turmeric.*

ವರಸಾಮ್ಯ vara-sâmya. Likeness (in form) of the bride to the bridegroom (My.).

Digitized by Google

ವರಸೆ varasĕ. = ವರಿಸೆ A line, a row (ಪಂಕ್ತಿ, ಸಾಲು My.; Tĕ. also ವರುಸ); lineage, race, family (My.; Tĕ.; T. ವರಿಚೈ, row, regularity, order, rule = ಒಡಿಂಗು; ವರುಕ್ಕೈ, ವರ್ಕ್ಕ, order; see ಒಯ್ಯನೆ, ಒಜೆ; *cf.* ಒದಿಸು, ಒದ್ 1 & ವರ್ಗ). ಹೇವ ಗೇಡಿಗಳಿಗೆ ನಾವಿಯೇನು? ವರಸೆಯೇನು? (Prv.).

ವರಸೆ varasĕ. (fr. Sk. ವೃತ್, to turn?). = ವರಿಸೆ. A turn, a time (Tĕ.). 2, revolving. — ವರಸೆ ತಿರಿಗಿಸು. To swing round or brandish, as a sword, knife or club (My.).

ವರಸ್ತ್ರೀ vara-strî. *An excellent woman.*

ವರಹ varaha. Tbh. of ವರಾಹ. = ಒರ 1, ಒರಹ, ವರಹಾ, ವರಾ. A boar, a hog (Bp. 54, 41. 43). 2, a gold coin with a boar-stamp, a pagoda (My.; B. 4, 81; Tĕ. ವರಹಾ, ವರಹಾನಿ, ವರಾ; T. ವರಾಗ; M. ವರಾಹ). ಮಣವಿಲ್ಲದ ಕಣ್ಣಿಯಿಲ್ಲ, ಹಣವಿಲ್ಲದ ವರಹವಿಲ್ಲ (Prv.).

ವರಹಾ varahâ. = ವರಹ, q. v. (My.). — ವರಹಾಕಟ್ಟು. A brush made of hog's bristles (My.; Si. 168; Tĕ. ವರಾಕಟ್ಟೆ). — ವರಹಾಕಟ್ಟಿ. = ವರಹಾಕಟ್ಟು. (Si. 168). — ವರಹಾಕೂಡ. = ವರಹಾಕಟ್ಟು. (My.). — ವರಹಾಕೂರ್ಚ. = ವರಹಾಕೂಡ. (My.). — ವರಹಾಬಣ್ಣ. The colour of the gold of a pagoda or of an English pound sterling (My.).

ವರಹೀನ vara-hîna. Devoid of personal charms, riches, appropriate age, etc. ಕುಲಹೀನನಾದರೂ ವರಹೀನನಾಗ ಬಾರದು (Prv.).

ವರಾ varâ. = ವರಹ, q. v. (My.).

ವರಾಕ varâka. Pitiable, miserable, poor, wretched, low, vile. Feminine ವರಾಕಿ (V. 9, 57).

ವರಾಂಗ vara-aṅga. The best member: *the head.* 2, *the female pudenda.* 3, *excellent or beautiful in all parts.*

ವರಾಂಗಕ vara-aṅgaka. *Cassia bark, green cinnamon.*

ವರಾಟ varâṭa. = ವರಾಳ. A cowry, Cypraea moneta (used as a coin, 1/80 of a paṇa, ಕವರ್ದ, ಕವಡೆ Mr. 412). 2, *a rope, a cord.*

ವರಾಟಕ varâṭaka. *A cowry* (ಕವಡೆ Nr.). 2, *a rope, a cord.* 3, *the seed-vessel of a lotus-flower.*

ವರಾಡ varâḍa. A public subscription; tax, impost (My.; Tĕ. ಎರಳ, ಎರಾಳ).

ವರಾತ varâta. Urging for payment, dunning (My.; Mhr., H.). ವರಾತದವನಿಗೆ ವರಾತವಾದರೂ ಮಾಡ್ ಕೊಡ ಬೇಕು (Prv.). See Prv. s. ಹರದ.

ವರಾತು varâtu. = ವರಾತ. (My.).

ವರಾರೋಹ vara-ârôha. An excellent rider. 2, *having fine hips.*

ವರಾರೋಹೆ vara-ârôhĕ. A handsome or elegant woman, a noble lady (ಮುಖ್ಯಳ್ Mr. 306). 2, the hip or flank.

ವರಾಶಿ varâśi. *Coarse cloth.*

ವರಾಹ varâha. = ವರಹ, etc. *A boar, a hog.* 2, the third or boar-incarnation of Vishṇu (Mr. 19). — ವರಾಹತಿಮ್ಮಪ್ಪ. The Vĕṅkaṭaramaṇa of Tirupati (Dp. 119, 5).

ವರಾಳ varâḷa. = ವರಾಟ (Śmd. 81). 2, N. of a country and its people (Bp. 6, 19; Bh. 2, 4, 11). 3, N. of a râga (My.).

ವರಾಳಿ varâḷi. N. of a râga (My.; T.).

ವರಿ vari. 1. = (ಒರ, ಒರೆ, ವರ No. 2), ವರಿವು, (ವರೆ 1). Limit (Tĕ. ಒರಿ). ವರಿಗೆ, to the limit of, up to; till, until, as far as (C.; Mhr. ವರೀ; Si. 378); frequently also ವರಿಗೂ (ವರಿಗೆ-ಊ 7; C.; Si. 50. 121. 210. 224. 328. 373. 466). ಹಲವು ಕಾಲದ ವರಿಗೆ (B. 5, 113). ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿನ ವರಿಗೆ (5, 120). See ಈ ವರಿಗೆ.

ವರಿ vari. 2. *The plant Asparagus racemosus.*

ವರಿ vari. 3. (fr. ವರ, what is requested? or fr. ಒರಿ?). Tax, cess; levy, contribution (T., M.; My.). See ಸಿದ್ಧು. — ವರಿ ಎತ್ತು. = ವರಿ ತೆಗೆ No. 1. (My.). — ವರಿ ತೆಗೆ. To gather or raise taxes (My.). 2, to remove taxes (My.). — ವರಿ ಹಾಕು. To impose taxes (My.).

ವರಿಯಿಸು variyisu. = ವರಯಿಸು, q. v. (Śiv. 5, 60).

ವರಿವಸಿತ varivasita. *Served, honoured, adored.*

ವರಿವಸ್ಯಿತ varivasyita. *Served, honoured, adored.*

ವರಿವಸ್ಯೆ varivasyĕ. *Service, honour, worship,* devotion.

ವರಿವು varivu. = ವರಿ 1. (T. ವರೈವು). ವರಿವಿಗೆ, ವರಿವಿಗೂ = ವರಿಗೆ, ವರಿಗೂ (My.; Si. 199. 302. 326. 403. 445. 466. 468. 485).

ವರಿಷ್ಠ varishṭha. (fr. ವರ). The most excellent, best (Bp. 21, 5). 2, *widest, broadest, largest, greatest.* 3, *copper.*

ವರಿಸು varisu. = ಒರಿಸು, ವರಯಿಸು. (Bp. 40, 43; Si. 378; My.).

ವರಿಸೆ varisĕ. = ವರಸೆ. (My.).

ವರಿಸೆ varisĕ. = ವರಸೆ. (My.).

ವರೀಯಸ್ varîyas. (fr. ವರ). *More excellent, better, as commonly excellent.* 2, *wider, broader, larger, uncommonly large.*

ವರುಣ varuṇa. *The god of the heavens and of the waters,* who seizes transgressors with his noose (pâśa, see ಪಾಶ ಪಾಣಿ), inflicts diseases (especially dropsy), and pardons sin; — *the regent of the western quarter* (ಪಶ್ಚಿಮದ ದಿಕ್ಪಾಲಕಯ, ಮುನ್ನೀರಿದೆಸೆಯ, ನೀರೊಟ್ಟಲಾಣ್ಮ, ನೆಗಡ್ದೀರ Kk. 15; see ಡಿ ಶಾಧಿಪ). 2, *the tree Crataeva roxburghii* R. Br. — ವರುಣದಿಕ್ಕು. The western quarter (My.).

ವರುಣಾಣಿ varuṇâṇi. Varuṇa's wife (Abh. P. 8, 2).

ವರುಣಾತ್ಮಜೆ varuṇa-âtmajĕ. Varuṇa's daughter: *spirituous or vinous liquor.*

ವರುಣಾಸ್ತ್ರ varuṇa-astra. = ವಾರುಣಾಸ್ತ್ರ. A kind of weapon (J. 20, 56).

ವರುತ್ರ varutra. An upper and outer garment. (R.).

ವರುಷ varusha. Tbh. of ವರ್ಷ. (ಒರಿಸ 8s.; Grj. 9, 51; Bp. 20, 30; My.). ವರುಷ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ವರಸೇ ಸಂಗತ ಹೋಗಲಿಲ್ಲೇನು? (Prv.). — ವರುಷಗಟ್ಟಲೆ. -ಕಟ್ಟಲೆ. Yearly rule or order; — every year (My.). — ವರುಷಪ್ಪರೆ. -ಂ-ಬರೆ. For a year (Bp. 26, 3). — ವರುಷ ವರುಷ. rep. Every year (Bp. 23, 21; 53, 11; 54, 50). — ವರುಷಾನುವರ್ಷ. -ಅನುವರ್ಷ. Yearly; — for years (B. 5, 97).

ವರುಸ varusa. Tbh. of ವರ್ಷ. (My.).

ವರೂಥ varûtha. Protection; — *a sort of ledge or fender fastened round a chariot as a defence against collision* (see Nr. s. ಕಮ್ಬುಗೆ). 2, armour, a coat of mail. 3, a shield (made of leather, etc.). 4, a multitude, a host, a swarm, a flock, an assemblage, an army. 5, a chariot (not Sk.; J. 14, 17; 25, 41; see ಮಣಿ).

ವರೂಥಿನಿ varûthini. *A multitude, a troop, an army.*

ವರೆ varĕ. = ವಾರೆ, etc. See ಇದಿ.

ವರೆ varĕ. 1. = ಅರೆ 2, ಒರೆ, etc., ವರಿ 1. Limit, boundary, measure: up to, until, as far as (M.; T. ವರೈ). See ಅಕ್ಕ-, ಇನ್ನು-. — ವರೆಗಂ. ವರೆಗೆ-ಅಂ 5. Up to, until, as far as, till (ಸೀಮೆ Śmd. 295). See ಇತ್ತ-. — ವರೆಗೂ. ವರೆಗೆ-ಊ 7. =

Digitized by Google

ವರೆಗಂ. ಇನ್ನಿನ ವರೆಗೂ (B. 3, 11; My.). — ವರೆಗೆ. = ವರೆಗಂ. ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳ ವರೆಗೆ (B. 1, 27; My.). ಅವು ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಮಾಡಿಸಾಟಿಕ್ಕೆ ಬರುವ ವರೆಗೆ (4, 157). ಮುಂಗಳವಾರದ ವರೆಗೆ ಗಂಗಳ ತೊಳೆಯ ಬಾರದೇ? (Prv.).

ವರೆ varĕ. 2. A woman who chooses; see ಪತಿಂ-. 2, an excellent woman; the best of women.

ವರೇಣ್ಯ varênya. (= ವರಣ್ಯ). Desirable; *excellent, superior, chief, pre-eminent.*

ವರೇಶ್ವರ vara-îśvara. Presiding over boons;—Śiva (Bp. 61, 46).

ವಱ vaṟi. = ವಱು. See s. ಈವಱು.

ವಱು vaṟu. (or ಅಱು, ಹಱು? *cf.* ಹೊತ್ತಱು). See ಈವಱು.

ವಱೆ vaṟĕ. (or ಅಱೆ6?). = ವಱು. See s. ಈವಱು.

ವರ್ var. A sound produced by insects gnawing wood. — ವರ್ ವರ್. rep. (S. Mhr.).

ವರ್ಕರ varkara. Any young animal; *a kid, a lamb* (*cf.* ಕರು2?).

ವರ್ಗ varga. Excluding, removing. 2, a class or multitude of similar things, a division, a class, a tribe, a troop, a company, a society, a family (ಜಾತಿಗಳು Nn. 159). ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿದರೆ ಊರಿಗಡಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೀತೇ? (Prv.). 3, the whole class of objects of life (ತ್ರಿವರ್ಗ, ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮವೆಮ್ಬ ತ್ರಿವರ್ಗ 159). 4, *any series or group of words classified together.* 5, a class or series of consonants in the alphabet (Śmd. 21. 43. 44. 192. 283; Kâvy. I, 1a, 15. 16; I, 1b, 23-41; I, 2, 110-112; I, 3, 64-68; III, 2, B, 48-51; see ಅ-). 6, every thing embraced or comprehended under any department or head, everything included under a category;—severality of things or beings ranged under a common denomination (ಪೃಕಮೆನಿಪ್ಪೆಡೆ, ಪೃಕಪೃಕವಾಗಿಹುದು 159). 7, *a section, a chapter of a book.* 8, a sphere, a province. 9, a school-class (B. 1, 11; My.). 10, the square of a number. 11, bodily actions (ಶರೀರಕರ್ಮ, ಶರೀರಾಧೀನವಾದ ಕರ್ಮ 159). 12, all actions or doings (ಸಂಜನಿತಸಮಸ್ತಕೃತ್ಯ, ಹುಟ್ಟಲು ಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯ 159). 13, women (ಕಾಮಿನೀಜನ, ಸ್ತ್ರೀಯರು 159). 14, location or transfer (of officers from one place or business to another, My.). 15, transferment of right or ownership with regard to lands (My.). 16, a ledger (My.). — ವರ್ಗ ಕೊಡು. To deliver land to somebody as his property (My.). — ವರ್ಗದಕ್ಕರ. -ಅಕ್ಕರ. = ವರ್ಗಾಕ್ಷರ. (Ċh. v. 55).

ವರ್ಗತೃತೀಯ varga-tṛitîya. The third consonant of a varga (Śmd. 337).

ವರ್ಗದ್ವಿತೀಯ varga-dvitîya. (or ವರ್ಗದ್ವಿತೀಯ ವರ್ಣ Śmd. 337). The second consonant of a varga.

ವರ್ಗಪಂಚಮ varga-pañcama. The fifth consonant of a varga (Śmd. 193).

ವರ್ಗಪ್ರಥಮ varga-prathama. The first consonant of a varga (Śmd. 77. 337; Kâvy. I, 1b, 28-31).

ವರ್ಗಪ್ರಾಸ varga-prâsa. A kind of alliteration (Ċh.).

ವರ್ಗಮೂಲ varga-mûla. Square root (My.).

ವರ್ಗಾಕ್ಷರ varga-akshara. A classified consonant (Śmd. 21. 192 Cm.; Ċpr. 1, after 84).

ವರ್ಗೀಯ vargîya. Belonging to a class or family;—belonging to, or forming, a class of consonants. See ಅ-.

ವರ್ಚ varča. Tbh. of ವರ್ಚಸ್. (ಬುಧ, ಚನ್ದ್ರನ ಮಗನು G.).

ವರ್ಚಸ್ varčas. Vigour, energy. 2, *light, lustre, brilliancy.* 3, form, figure, shape, colour. 4, *excrement, ordure, feces.* 5, N. of a son of Sôma.

ವರ್ಚಸ varčasa. = ವರ್ಚಸ್ (at the end of a compound). 2, Tbh. of ವರ್ಚಸ್. (ನಿಸರ್ಗ, ವಿಮುಕ್ತ Mr. 488). See ಲಿಂಗ-.

ವರ್ಚಸ್ಕ varčaska. *Ordure.*

ವರ್ಚಸ್ವಿ varčas-vi (-vin). Full of power or vigour; full of lustre (My.).

ವರ್ಜ varja. = ವರ್ಜನ. (Sk.; My.).

ವರ್ಜನ varjana. Excluding; avoiding, leaving, abandoning, giving up, renouncing;—desertion;—*exclusion.* 2, *killing, hurting, injury.*

ವರ್ಜನೀಯ varjanîya. To be excluded; to be avoided, improper, censurable (My.).

ವರ್ಜಿತ varjita. Excluded; abandoned, avoided; relinquished; left, remnant; deprived of, destitute of, without (Bp. 22, 51; 30, 1; see ಅನ್ನವರ್ಜಿತವ್ರತ and ಪ್ರಾಯ, ಪುಣ್ಯ-). ಅಮ್ಬರವರ್ಜಿತಪಂಚಭೂತ (ಆಕಾಶ ಹೊರತಾದ ಪಂಚಭೂತ Nn. 82).

ವರ್ಜಿಸು varjisu. To avoid, to leave, to abandon, etc. (ಬಿಡು Nn. 111; Bp. 22, 9; 55, 29; 60, 39; 61, 6; My.).

ವರ್ಜ್ಯ varjya. = ವರ್ಜನೀಯ. (Sk.; My.).

ವರ್ಣ varṇa. = ಬಣ್ಣ. Covering; a cover;—an abode, a place (ಆವಾಸ, ಸ್ಥಾನ Nn. 71). 2, outward appearance, exterior, form, figure (ರೂಪು, ಆಕಾರ 71). 3, *colour, hue, tint, dye, paint* (ಶ್ವೇತಾದಿವರ್ಣ, ಬಿಳಿದು ಮೊದಲಾದ ಆಱು ವರ್ಣಂಗಳು 71; ಶ್ವೇತ ಮೊದಲಾದ ವರ್ಣಂಗಳ್ Mr. 499). 4, *lustre, beauty* (ಶೋಭೆ, ಒಪ್ಪವುದು 71; ವಿಶೋಭೆ 499). 5, *a coloured blanket for an elephant,* etc. 6, staining or anointing the body with coloured unguents (ಉದ್ವರ್ತನ, ತೊಳೆವುದು 71, o. r. ತೊಡೆವುದು). 7, *dress, decoration, embellishment* (ವೇಷ 499, o. r. ವೇಶ). 8, gold. 9, *saffron.* 10, the colour of gold upon the touchstone (as indicating its quality). 11, *a sort, a kind, a species, a class, a race, a tribe, an order, a caste* (ದ್ವಿಜಾದಿಕುಲ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮೊದಲಾದ ಹದಿನೆಣ್ಟು ಜಾತಿಗಳು 71; ವಿಪ್ರಾದಿಜಾತಿ 499). 12, *a letter of the alphabet* (ಬಾವನ್ನಾಕ್ಷರ, ಅಯ್ವತ್ತೆರಡು ಅಕ್ಕರಂಗಳ್ 71; ಅಕ್ಷರ 499; Śmd. 10. 337; Kâvy. I, 1a, 7. 28. 29; III, 2, B, 29-32; III, 3, B, 162; IV, 1, 2). 13, quality, property. 14, *a musical mode* (ಗೀತ, ರಾಗ 71; ಗೀತ 499). 15, *praise* (ಸ್ತುತಿ, ಸ್ತೋತ್ರ 71; ಸ್ತುತಿ 499, o. r. ಶ್ರುತಿ); renown, fame, glory. 16, a religious observance, asceticism (ತಪ, ತಪಸ್ಸು 71; ವ್ರತ 499). 17, a garland of flowers (ಮಾಲೆ, ಹೂವಿನ ಮಾಲೆ 71). 18, semen virile (ಶುಕ್ಲ, ಇನ್ದ್ರಿಯ 71). 19, an ear (ಶ್ರೋತ್ರ, ಕಿವಿ 71). 20, final emancipation (ಕೈವಲ್ಯ, ಮೋಕ್ಷ 71). 21, a flower-bud (? ಉದ್ಗಮ 71). ವರ್ಣ ಹೆಚ್ಚಿದರೂ ಮರಣ ಪಡೆಯದೆ ಇರ (Prv.).

ವರ್ಣಕ varṇaka. A mask, the dress of an actor. 2, colour, paint; *anything for smearing on the body, a perfume for it.* 3, a letter, a syllable. 4, sandal. 5, a panegyrist, a bard. 6, a kind of imaginative poetical diction; (an epic). ನಗರಾರ್ಣವಸಮ್ಭೋಗಂ ನಗಚನ್ದ್ರಾಕೋದಯಂಸಲೀಲಕ್ರೀಡಾದಿಗಳಾಗೆ ಮಧುರಸರಸೋಕ್ತಿಗಳಿಂ ವರ್ಣಿಸುಗೆ ವರ್ಣಕಂಗಳನ್ ಅವಱೊಳ್ (Kâvy. V, 966; see Bp. 1, 11. 21; Rév. 1, 78).

ವರ್ಣಕಕೃತಿ varṇaka-kṛiti. An imaginative poetical composition; (an epic). ಅಱುವತ್ತೇಱಿಂ ಕನ್ನಡದೊಳ್ ಉಱುವ ಮಹಾ

Digitized by Google

ಭಾರತದೀ ವರ್ಣಕಕೃತಿಯೊಳ್ ತುಱುಗಿಹ ಶಬ್ದಾರ್ಥಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿಯೆ ಪೇಳ್ದೆನಖಿಳಶಬ್ದಾನ್ತರಮಂ (Bhn. 68 of Mâdêvapura).

ವರ್ಣನ varṇana. Painting, colouring; delineation; *description, representation, explanation, describing, pointing out qualities;*—praise (see ಕೀರ್ತಿಸು).

ವರ್ಣನೆ varṇanĕ. = ಬಣ್ಣಣೆ. Description, etc. (= ವರ್ಣನ);—*praise, commendation, panegyric.* — ವರ್ಣನೆ ಮಾಡು. To describe, etc. (ವರ್ಣಿಸು G.).

ವರ್ಣಪಂಚಕ varṇa-pañcaka. What consists of five syllables: the pañcâkshari (Bp. 5, 1).

ವರ್ಣಪುಱ್ಪ varṇa-puṟpa. = ವರ್ಣಪುಷ್ಪ. (Hlâ. M8.).

ವರ್ಣಪುಷ್ಪ varṇa-pushpa. *The blossom of the globe-amaranth* (ಬಣ್ಣದ ಹೂ Hlâ.; see ಅಮಿಲಾತ).

ವರ್ಣಪೂರ varṇa-pûra. = ಬಣ್ಣವುರ. Filling with colour; filled with colour, coloured.

ವರ್ಣಪೂರರೇಖೆ varṇapûra-rêkhĕ. A coloured line or streak, (coloured lines or streaks). See ಗುಡಿಕಟ್ಟು.

ವರ್ಣಮಾಲೆ varṇa-mâlĕ. The alphabet (My.).

ವರ್ಣಶರ varṇa-śara. = ಬಣ್ಣಸರ No. 1. A coloured arrow.

ವರ್ಣಸಂಕರ varṇa-saṅkara. A mixture or confusion of castes through intermarriage with different castes (My.).

ವರ್ಣಸಂಖ್ಯೆ varṇa-saṅkhyĕ. The counting of letters or syllables (ಗ್ರನ್ಥ, ಅಕ್ಷರಂಗಳ ಭೇದ, ಅಕ್ಷರದ ಎಣಿಕೆ Nn. 141).

ವರ್ಣಸಂಜ್ಞೆ varṇa-sañjñĕ. (= ವರ್ಣಾಂಕ). Letter-name: the state of being counted as a letter (Śmd. 16).

ವರ್ಣಸರ varṇa-sara. = ಬಣ್ಣಸರ No. 2. A coloured string: a string of gold beads, corals, etc.

ವರ್ಣಾಂಕ varṇa-aṅka. Letter-mark: the state of bearing the characteristic mark of a letter or of being a letter (Śmd. 15).

ವರ್ಣಾತ್ಮ varṇa-âtma. Consisting of sounds or letters; a word (My.).

ವರ್ಣಾವೃತ್ತಿ varṇa-âvṛitti. The repetition of letters of similar or cognate sound in the course of a stanza, etc. (Śmd. 26-28. 43).

ವರ್ಣಾವೃತ್ತಿಯಮಕ varṇâvṛitti-yamaka. A peculiar kind of yamaka (Kâvy. III, 2, B, 3 seq.).

ವರ್ಣಾಶ್ರಮ varṇa-âśrama. Caste and order, class and stage of life (ಗೋತ್ರ, ಕುಲ Nn. 16; Čpr. 2, after 49; Bp. 55, 6).

ವರ್ಣಾಶ್ರಮಧರ್ಮ varṇâśrama-dharma. The duties of caste and order (My.).

ವರ್ಣಿ varṇi. Having the colour or appearance of;—belonging to a tribe;—belonging to the caste of;—a man belonging to one of the four castes;—*a religious student or brahmacâri;*—a painter;—a writer, a scribe.

ವರ್ಣಿತ varṇita. Painted, delineated;—described, explained;—*praised, eulogized.*

ವರ್ಣಿನಿ varṇini. A caste-woman. 2, *a woman in general.*

ವರ್ಣಿಸು varṇisu. (Śmd. 92). = ಬಣ್ಣಿಸು, ಬಣ್ಣಿಸು. To depict, to delineate, to write, to describe;—to praise (ಸ್ತೋತ್ರ Śmd. Dh.). See Kâvy. s. ವರ್ಣಕ; Bp. 61, 77; J. 7, 61.

ವರ್ತ varta. = ವತ್ತ, ಪೊತ್ತ. Turning one's self, turning round, revolving. 2, moving on, proceeding (ಗತಿ, ವರ್ತನೆ, ಗಮನ Nn. 166). 3, occupying one's self with. 4, manner of existence or subsistence, livelihood, living. See ಪರಿ-, ಪ್ರ-, ಶಬ್ದ-, ಸಂ-, and Mr. s. ವರ್ತನೆ.

ವರ್ತಕ vartaka. Who or what abides or exists, abiding, existing, living;—given up to, devoted or attached to; being occupied with, following a profession (ಆಚರಣ Śmd. 232). 2, a trader, a merchant (C.; B. 3, 14). 3, = ಪ್ರವರ್ತಕ (Bp. 55, 19). 4, *a horse's hoof.* 5, *a quail.* 6, a kind of insect (ಕೆನ್ದಲೇ ವ್ಯಾಪಾರದ ಹುಡು Si. 406).

ವರ್ತಕತನ vartakatana. The state of being a merchant; traffic, trade (My.; ವಣಿಗ್ಭಾವ, ವ್ಯಾಪಾರ Si. 299). — ವರ್ತಕತನ ಮಾಡು. To trade (My.). ವರ್ತಕತನ ಮಾಡುವವನು (ವಣಿಜ್, etc. Si. 324).

ವರ್ತಕಿ vartaki. N. of a plant (ಮುರುಡಸೆ Mr. 140). 2, a quail.

ವರ್ತನ vartana. (= ವೃತ್ತಿ Śmd. 80 Cm.; ವರ್ತನೆ 196. 241 Cm.). Turning, revolving. 2, moving forward, moving about, moving, walking (ಸಂವರ್ತ, ಚರಿತ್ರ, ಚರಿಸುವುದು Nn. 166). 3, proceeding, conduct, behaviour; practice, observance (ಧರ್ಮ, ಚಾರಿತ್ರ Nn. 79), employment, use. 4, stationary, stable; staying, abiding, being, living, residing. 5, living on, supporting life by; *livelihood, subsistance.*—earnings, hire, wages, salary. 6, occupation, profession;—intercourse, commerce, traffic. 7, causing to revolve, move, be or exist. 8, appointing, appointment (Sk.; My. as ವರ್ತನೆ).

ವರ್ತನಿ vartani. *A way, a road, a path.*

ವರ್ತನೆ vartanĕ. = ವರ್ತನ, (ವೃತ್ತಿ Śmd. 11. 46 Cm.; ವರ್ತ, ಗತಿ, ಗಮನ Nn. 166). 9, a measure of fifty maṇḍalas. ವರ್ತನೆಯದು ಅಯ್ವತ್ತು ಮಣ್ಡಲಮ್ ಎನಿಕ್ಕು, ಅವು ಅಯ್ವತ್ತು ವರ್ತನಮ್ (two MSS. ವಾರ್ತಮ್) ಎನಿಕ್ಕು, ಅವು ಅಯ್ವತ್ತು ಸಂವೆರಲು ಉತ್ತಮದ್ವೀಪಮ್ ಅಕ್ಕು, ಅವು ವಿಂಶತಿಯೆನಲ್ ಮಹಾದ್ವೀಪಮ್ ಎನ್ದೆನಿಕ್ಕು, ಮತ್ತಾ ಮಹಾದ್ವೀಪ ಹತ್ತಾಗಲ್ ಈ ಮಹಿಯ ಪಿತ್ತರಮ್ ಎನಿಕ್ಕು, ಅದಱ ನವಭಾಗ ಖಣ್ಡಮ್ (o. rs. ಖಾಣ್ಡಮ್, ಭಾಣ್ಡಮ್) ಅಕ್ಕು, ಬತ್ತಿನಲ್ಲಿಹ ವಾರ್ಧಿ ಭೂಸಂಖೆಯಿಂ ಮೇಲೆ ಕಾಲ್ಗಂಟ ಪೆರ್ಚಿ ಹೋಗಲ್ಕಾಂ (Mr. 326; see Mr. 325 s. ಮೊದ). See ಎರಾಗ. — ವರ್ತನೆಗೆ ಸಲಿಸು. To use, to make use of (Mr. 3). — ವರ್ತನೇ ದಾವಿ. A well which one has appointed for his water-supply. ಮೇಲಿನ ಮೋಡ ನೋಡಿ, ವರ್ತನೇ ದಾವಿಯಲ್ಲು ಉತ್ತೆ ಹೋಯಿತ ಹಾಗೆ (Prv.). — ವರ್ತನೇ ಮನೆ. A house which has been appointed for being furnished with the necessary supply of milk, etc. (My.).

ವರ್ತಮಾನ vartamâna. = ಬರ್ತಮಾನ. Turning, turning round, revolving. 2, being, existing, living, extant;—*present;* presence;—the present tense (Śmd. 54. 266. 294; Kâvy. I, 5, 1-5. 13-16. 34. 35). 3, news, tidings (C.; Mhr.).

ವರ್ತಮಾನಕಾಲ vartamâna-kâla. The present time; the present tense (Śmd. 54. 91 Cm.; 267; ಸವ್ಯ 3 294 Cm.).

ವರ್ತಮಾನಕ್ರಿಯೆ vartamâna-kriyĕ. The present tense (Śmd 91. 279).

ವರ್ತಮಾನಪತ್ರ vartamâna-patra. A news-paper (Mhr.; C.; B. 4, 87. 183).

ವರ್ತಮಾನವರ್ಷ vartamâna-varsha. The current year. See ಸೂಟ್.

ವರ್ತಮಾನವಿಹಿತಕ್ರಿಯೆ vartamâna-vihita-kriyĕ. Action performed in the present: the present tense (Śmd. 279).

ವರ್ತಿ varti. = (ಬಟ್ಟಿ 2), ಬತ್ತಿ, ವತ್ತಿ. Turning, revolving, causing to move. 2, moving, going, behaving; having

Digitized by Google

force, being in use (Kâvy. III, 1, A, 24). 3, abiding, staying, resting, being, situated. 4, conducting one's self, behaving, acting, practising. 5, what is rolled: *the wick of a lamp.* 6, *the projecting threads or unwoven ends of woven cloth* (ಸೀರೆಯ ಅರೆ Hlâ.; ಸಿಐ, ಅರೆ Mr. 342). 7, a swelling or protuberance formed by internal rupture, a rupture. 8, *an ointment, a perfume for the person.* ವರ್ತಿ ಉರಿಯಿತೋ? ತೈಲ ಉರಿಯಿತೋ? (Prv.).

ವರ್ತಿಕೆ vartikĕ. *A quail.* 2, a roll or ball of cotton (ಹಂಜಿ Mr. 207); the wick of a lamp. 3, a paint-brush.

ವರ್ತಿತ vartita. Caused to be or exist; being. See ತಿಯರ್ಗ್-.

ವರ್ತಿಷ್ಣು vartishṇu. Turning, revolving, circular. 2, *abiding, staying, being stationary or fixed;* standing firm.

ವರ್ತಿಸು vartisu. (Šmd. 92). = ವರ್ತಿಸು. To turn round; to cause to go (see ತಿರ್-). 2, to move, to go;—to move about, to walk, to conduct one's self;—to be used or employed;—to take place, to occur;—to occupy one's self with;—to enter upon. 3, to stay, to abide, to be; to live (ವರ್ತನ Šmd. Dh.). See Šmd. 5. 11. 21. 97. 154. 175. 237. 240. 241. 255. 396. 397; Čpr. 3, 35; 6, after 106; Bp. 2, 40; 23, 26; 39, 8; 43, 34; 45, 12; 49, 8; 60, 15. 16; Mr. 498. 506; Kk. 29; Šm. 11; J. 5, 46; 20, 41; 31, 34; B. 4, 10; Si. 42. 67. ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಶೋಭೆಯಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸುಗುಂ (Hlâ.). ಊತ ಸ್ಯೂತ ಇವು ನೂಲ ನೆಯ್ಗೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಹೊಲಿಗೆಯಲ್ಲಿಯೂ ವರ್ತಿಸುಗು (Nr.). See Mr. s. ವಾಸವತಿ.

ವರ್ತುಲ vartula. (= ಬಟ್ಟಲ್, etc.). *Round, circular, globular, spherical* (ನಿಸ್ತುಲ, ವೃತ್ತ, ಬಟ್ಟಿತು Hlâ., Nr.);—a ball;—a circle;—a kind of pulse, a pea;—the round bulb of a kind of onion.

ವರ್ತೆ vaṟtĕ. = ಒಱತೆ, etc. (My.; G. 97. 378. 546).

ವರ್ತ್ಮ vartma. What turns: a whirlpool, an eddy (ಆವರ್ತ, ಸುಳಿ Nn. 86). 2, *an eyelid* (ಪಕ್ಷ್ಮ, ಕಣ್ಣಿನ ಎವೆ 86; ಕಣ್ಣ ಮುಚ್ಚಿದ ಎವೆ Mr. 469). 3, *a way, a road, a path* (ಮಾರ್ಗ, ಬಟ್ಟೆ 86).

ವರ್ತ್ಮನಿ vartmani. = ವರ್ತನಿ. (Sk.; ಮಾರ್ಗ G.).

ವರ್ಧ vardha. Increasing, augmenting, etc. See ಪ್ರ-. 2, lead.

ವರ್ಧಕ vardhaka. 1. Increasing, strengthening, etc. 2, *the plant Clerodendrum siphonantus* R. Br.

ವರ್ಧಕ vardhaka. 2. Cutting, dividing, cutting off.

ವರ್ಧಕಿ vardhaki. = ಬಡಗಿ, etc. *A carpenter* (ಬಡಗಿ Mr. 376, o. r. ಬಡಿಗಿ).

ವರ್ಧನ vardhana. 1. *Increasing, augmenting, growing, thriving;*—increase, growth, prosperity, success. 2, causing to increase, magnifying, strengthening;—a restorative;—elevation;—a granter of increase, a bestower of prosperity. See ನನ್ದಿ-, ಪಟ್ಟ-, ಪೀಠ-, ಪ್ರ-, etc.

ವರ್ಧನ vardhana. 2. *Cutting, cutting off.*

ವರ್ಧನಿ vardhani. *A broom, a brush.* 2, *a water-jar of a peculiar shape.*

ವರ್ಧನ್ತಿ vardhanti. = ಬರ್ಡನ್ತಿ. (Day of) growth or increase: a birth-day, a natal festivity (My.). See ವರ್ಷ-.

ವರ್ಧಮಾನ vardhamâna. = ಬದ್ದವಣ 2. Increasing, growing, thriving, prospering, prosperous. 2, *the castor-oil plant, Ricinus communis* (see ಅವುಡಲ). 3, the district Burdwan. 4, the last of the Arhats (Kâvy. I, 1*a*). 5, *a dish or platter of a peculiar shape* (see ಶರಾವ). 6, *a palace or temple built in the shape of a kind of mystical figure or diagram.*

ವರ್ಧಮಾನಕ vardhamânaka. *A dish or platter of a particular shape, a lid, a cover.*

ವರ್ಧಿ vardhi. Increasing, growing, thriving;—augmenting, strengthening.

ವರ್ಧಿತ vardhita. Increased, grown, made prosperous (Bp. 40, 1; My.).

ವರ್ಧಿಷ್ಣು vardhishṇu. *Increasing, growing, thriving.*

ವರ್ಧಿಸು vardhisu. To increase, to grow, to thrive (Bp. 1, 25; 3, 58; 20, 30; 21, 7; 36, 49; 54, 57. 84; 61, 67; J. 18, 3; My.).

ವರ್ಧ್ರಿ vardhri. = ವಧ್ರಿ. *A leather strap, a thong.*

ವರ್ಮ varma. 1. *Defensive armour, a coat of mail* (ಮೆಯ್ಜೋಡು Nn. 88). 2, a bulwark, shelter, defence, protection (frequently at the end of the names of Kshatriyas). 3, N. of particular preservative formulas or prayers. See ಕೃತ-, ನಾಗ-.

ವರ್ಮ varma. 2. (= ಮರ್ಮ). The art and trick of a process, machine, etc., the latent meaning of a passage in a book, etc., the point (My.; Mhr., H.). ವರ್ಮ ಬಲ್ಲವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅಂಜ್ಯಾನೇ? (Prv.). See ವರ್ಮಕರ್ಮ, ವರ್ಮಭೇದ.

ವರ್ಮಕ varmaka. = ವರ್ಮ 1, No. 1. See ಕೃತ-.

ವರ್ಮಕರ್ಮ varma-karma. Secret, mysterious work (Bp. 36, 21).

ವರ್ಮಭೃತ್ varma-bhṛit. Wearing armour: *a mailed soldier.*

ವರ್ಮಭೇದ varma-bhêda. = ಮರ್ಮಭೇದ. See ನಟ್ ಕೊಳ್.

ವರ್ಮಿತ varmita. *Clad in armour, mailed.*

ವರ್ಯ varya. To be chosen, eligible;—to be solicited;—*excellent, eminent, best.*

ವರ್ಯೆ varyĕ. *A girl who has the privilege of choosing her husband.*

ವರ್ವಣೆ varvaṇĕ. *A blue fly.*

ವರ್ವರ varvara. = ಬರ್ಬರ, q. v.

ವರ್ವರೆ varvarĕ. = ಬರ್ಬರೆ, q. v.

ವರ್ಷ varsha. = ಬರುಷ, ಬರುಸ, ಬರಿಸ, ವರುಷ, ವರುಸ. *Raining, rain,* a shower of rain (ಸರಿ Šm. 103); effusion, seminal effusion. 2, *a year.* 3, *a division of the world or known continent.* 4, a day (see ವರ್ಷವಾಹಕ). — ವರ್ಷಗನ್ತಿ. -ಕನ್ತಿ. (A cow, etc.) bearing a calf every year (My.). ಆವುದಾನೊನ್ದು ವರ್ಷಗನ್ತಿಯಾಕಳುಣ್ಟು, ಅದು ಸಮಾಂಸಮಾನೆ (Nr.). — ವರ್ಷಗನ್ದಿ. -ಕನ್ದಿ. = ವರ್ಷಗನ್ತಿ. (My.). ವರ್ಷಗನ್ದಿಯಪ್ಪ ಪಸು (ಸಮಾಂಸಮಾನೆ Hlâ.).

ವರ್ಷಕಾಲ varsha-kâla. The rainy season (My.).

ವರ್ಷಣ varshaṇa. Raining, rain. See ಅ-.

ವರ್ಷಧರ varsha-dhara. A cloud. 2, *a eunuch,* an attendant on the women's departments. 3, N. of a mountain (Abh. P. 10, 3).

ವರ್ಷಧಾರೆ varsha-dhârĕ. The stream or flow of rain (My.).

ವರ್ಷಪರ್ವತ varsha-parvata. One of the mountainous ranges supposed to separate the various divisions of the globe from each other. (R.).

ವರ್ಷಫಲ varsha-phala. The events of the year as determined astrologically on the first day of it (My.).

ವರ್ಷಭೇದ varsha-bhêda. A kind of rain. See ಜನುಗು 3.

Digitized by Google

ವರ್ಷಯೋಗ varsha-yôga. A conjunction of nakshatras that bodes rain (My.).

ವರ್ಷರ್ತು varsha-ṛitu. The rainy season (My.).

ವರ್ಷವರ varsha-vara. = ವರ್ಷಧರ No. 2. *A eunuch.*

ವರ್ಷವರ್ಧನ್ತಿ varsha-vardhanti. = ವರ್ಧನ್ತಿ. (My.; Sk. ವರ್ಷವೃದ್ಧಿ).

ವರ್ಷವಾಚಕ varsha-vâčaka. A term that refers to years or days (Šmd. 401).

ವರ್ಷಾ varshâ. Yearly, every year (B. 4, 78; My.). See also ವರ್ಷ.

ವರ್ಷಾಋತು varshâ-ṛitu. = ವರ್ಷರ್ತು. (Čpr. 4, after 49; Mhr.).

ವರ್ಷಾಕಾಲ varshâ-kâla. The rainy season (My.).

ವರ್ಷಾನ್ತರ varsha-antara. Another year;—other years, some years (My.).

ವರ್ಷಾಬ್ದಿಕ varsha-âbdika. An annual offering made to departed ancestors (My.).

ವರ್ಷಾಭು varshâ-bhu. (-bhû). Produced in the rains: *a frog.* 2, *a female frog, any small frog.* 3, hogweed. 4, an earth-worm.

ವರ್ಷಾಭ್ವಿ varshâ-abhvi. *A female frog* (ಭೇಕ, ಪೆಣ್ಗಪ್ಪೆ Mr. 411).

ವರ್ಷಾಲಂಕಾಯಿಕೆ varshâ-laṅkâyikĕ. The plant Trigonella corniculata Lin. (= ಲಂಕೋಪಿಕೆ, Sk.).

ವರ್ಷಾಶನ varsha-aśana. An annual allowance (My.; B. 4, 174; 5, 111. 112).

ವರ್ಷಿಷ್ಠ varshishṭha. *Oldest, very old;*—largest, greatest;—best.

ವರ್ಷೀಯಸ್ varshîyas. *Older, very old.*

ವರ್ಷುಕ varshuka. Rainy.

ವರ್ಷುಕಾಬ್ದ varshuka-abda. *A rainy cloud.*

ವರ್ಷುಕಾಮ್ಬುದ varshuka-ambuda. *A rain-cloud.*

ವರ್ಷೆ varshĕ. ವರ್ಷಾ. *Rain, the rains.*

ವರ್ಷೋಪಲ varsha-upala. *Hail.*

ವರ್ಷ್ಮ varshma. *Measure;* height, elevation. 2, form, shape; *the body.*

ವರ್ಹ varha. = ಬರ್ಹ. See ವರಿ-.

ವರ್ಹಣ varhaṇa. Pulling up, tearing up, eradicating. See ನಿ-.

ವರ್ಹಿಣ varhiṇa. = ಬರ್ಹಿಣ, q. v.

ವರ್ಹಿಣವಾಹನ varhiṇa-vâhana. = ಬರ್ಹಿಣವಾಹನ, q. v.

ವರ್ಹಿತ varhita. Pulled up, eradicated. See ಆ-.

ವರ್ಹಿಷ್ಠ varhishṭha. = ಬರ್ಹಿಷ್ಠ, q. v.

ವಲ್ val. = ಬಲ್ 1, *e. g.* in the vulgar ನಾ ವಲ್ಲೆ, ನನಗೆ ತಿಳಿಯ ವಲ್ಲದು, ಯಾರಾಗ ವಲ್ಲದು (C.).

ವಲ vala. ವಲಂ. Most certainly! to be sure! (ಏಗಂ, ವೆಲಂ, ದಲ್, ಅತಿನಿಶ್ಚಯ Šmd. 392; ನಿಶ್ಚಯಮಾಗಿ 58. 196 Cm.; ನಿಶ್ಚಯಂ 59 Cm.; ವಿಶೇಷವಿಸ್ಪಷ್ಟಾರ್ಥಂ Čt. II, 71; ನಿಶ್ಚಯ, ನಿಸದ, ನಿಕ್ಕಿ, ನೆನಸು, ವೆಲಂ, ದಲ್, ಸಾಜ, ದಿಟ Šm. 84; ವೆಲಂ, ನೆನಸು, ದಿಟ Kk. 48).

ವಲ vala. = ಬಲ 2, q. v. 2, see a. ಕುಣ್ಣಲು.

ವಲಕ್ಷ valaksha. *White;* the colour white (*cf.* ಬೆಳ್ಪು).

ವಲಗ್ನ valagna. = ಅವಲಗ್ನ. (Sk.).

ವಲಜ vala-ja. = ಬಲಜ. (G.).

ವಲಜೆ vala-jĕ. = ಬಲಜೆ. (G.).

ವಲಭಿ valabhi. *The wooden frame of a roof, a roof* (ಛಜ್ಜ, ದನ, ಮನೆಯ ಹೊದಕೆ Hlâ.; ಛದಿ, ಮನೆಗೆ ಏರಿಸಿದ ಹೊದಕೆ Mr. 200).

ವಲಯ valaya. = (ಬಳೆ), ವಳಯ, etc. What surrounds: a *bracelet, an armlet, a ring* (see ದಾಹು-);—a zone, a girdle. 2, a circle, a boundary, a circumference (see ಅಪ್ರ-, ಜಗತೀ-, ದಿಗ್-; Bp. 6, 22). 3, a boundary, an enclosure, a fence.

ವಲಯಿತ valayita. *Encircled, surrounded, encompassed, enclosed* (ವೇಷ್ಟಿತ, ಪರಿಕ್ಷಿಪ್ತ, ಸುತ್ತು Mr. 434).

ವಲರಿಪು vala-ripu. Indra (Mr. 41).

ವಲಲ valala. Bhîma (Bh. 4, 4, 23).

ವಲವರ valavara. = ಬಲವರ, q. v. (Bh. 8, 16, 28; 8, 23, 25).

ವಲಸೆ valasĕ. = ಬಲಸೆ, etc. Flight, a removing from home for fear of a hostile army, emigration (My.; Tĕ.; T. ವಲಚಲ್, ವಲಕ್ಕೈ; ಬಿಡಾರ್, departure, *cf.* ಉರ್ 1; ವಲ್ಲಯಿಸು?). — ವಲಸೆ ತೆಗೆ. To leave, all at once, one village and go to another for safety (My.).

ವಲಾಗ್ರ valâgra. = ದಾಡಾಮಿ. (St. & Pl.).

ವಲಾರಾತಿ vala-arâti. = ಬಲಾರಾತಿ. *Indra.*

ವಲಿ vali. 1. = ಬಲಿ, ವಳಿ No. 1. 2, *a natural line or fold of skin, a wrinkle, a fold of skin, over the navel* (ತೆರೆ Kk. 13; Šm. 35).

ವಲಿ vali. 2. Tbh. of ವಲ್ಲಿ. See ಕೂ-, ರಂಗ-.

ವಲಿತ valita. = ವಳಿತ. Surrounded; moved; constrained, wrinkled. See ನಿ-, ಸಂ-.

ವಲಿನ valina. = ಬಲಿನ. *Wrinkled, shrivelled.*

ವಲಿಭ valibha. *Wrinkled.*

ವಲಿಯ valiya. (T. ವಲಿಯನ್, ವಲಿಯಾನ್, a small, black bird). — ವಲಿಯನ ಹಕ್ಕಿ. (ವ್ಯಾಘ್ರಾಟ, ಭರದ್ವಾಜ Nr.).

ವಲಿರ valira. *Squint-eyed.*

ವಲಿಶ valiśa. = ಬಡಿಶ, etc. (Sk.).

ವಲಿಸೆ valisĕ. = ವಲಸೆ, etc. (My.).

ವಲೀಕ valîka. *The edge of a thatched roof, the eaves of a roof* (ಸೂರು Hlâ.; Mr. 200).

ವಲೀಮುಖ valîmukha. = ಬಲೀಮುಖ.

ವಲೆ valĕ. = ವಲ್ಲ. (ನಿಪ್ಪಾವಕ, ಅವರೆ Mr. 374).

ವಲ್ಕ valka. *The bark of a tree.* 2, the scales of a fish.

ವಲ್ಕಲ valkala. *The bark of a tree.* 2, *a garment made of bark* (ನಾರ ಸೀರೆ Bhn. 24).

ವಲ್ಕಿನಿ valkini. (= ದಾರಂಗಿ Mr. 121, one MS. ವಲ್ಲಕಿ; Sk. ವಲ್ಕಲ, a medicinal substance said of cooling properties).

ವಲ್ಗನ valgana. Going by leaps, bounding, jumping (Čpr. 3, 51).

ವಲ್ಗಿತ valgita. Leaped;—*a bound, gallop, one of the paces of a horse.*

ವಲ್ಗು valgu. *Handsome, beautiful, lovely* (ಚೆಲ್ವು, ಬಾಸುಳೇಸು Nr.).

ವಲ್ಗುದರ್ಶನ valgu-darśana. A beautiful sight (ಒಳ್ಳೆ ನೋಟ Nr.).

ವಲ್ಗುಲ valgula. (= ದಾವಲ್). A flying fox.

ವಲ್ಗೆ valgĕ. *A bridle, a rein.*

Digitized by Google

ವಲ್ಭನ valbhana. *Eating;* food.

ವಲ್ಮೀಕ valmīka. *An ant-hill, the mound made by the white ant* (ಹುತ್ತು Nn. 71; ಹುತ್ತ 128). 2, swelling of the neck or of the chest and other parts of the body (see ಪಾದ-).

ವಲ್ಲ valla. = ವಳೆ. *A species of pulse, Phaseolus radiatus* (ನಿಷ್ಪಾವಕ, ಅವರೆ Hlā., Nr.; see ಅವರೆ). 2, winnowing corn (*cf.* ಅಲೆ 1, ಒನೆ, ಒಲೆ 2). 3, prohibiting, prohibition (*cf.* ಒಲ್ 1, ವಲ್).

ವಲ್ಲಕಿ vallaki. *A lute, the viṇā;* a viṇā with two strings (Mr. 80). See ಜಕ್ಕಾಳ-.

ವಲ್ಲಭ vallabha. = ಬಲ್ಲಹ. *Beloved, desired, dear;*—supreme, superintending. 2, a lover, a husband, a friend, a favourite (Šmd. 3). 3, *a superintendent.* 4, a chief herdsman.

ವಲ್ಲಭೆ vallabhĕ. A beloved female, a wife, a mistress. (Bp. 2, 29; 43, 10; J. 7, 58).

ವಲ್ಲಯಿಸು vallayisu. To turn round or backwards (v. i.), to retreat (ಮೆಯ್ದಗೆ, ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟು, ಬೆಂಗೊಡು, etc., ಅಪಸರಣ Šs.; Sk. ವಲ್ಲ್, to go, to move; *cf.* ವಲಸೆ?).

ವಲ್ಲರಿ vallari. *A branching foot-stalk, a compound pedicle;*—a cluster of blossoms (ಮಂಜರಿ, ಗೊಂಚಲ್ Mr. 106);—a creeping or twining plant.

ವಲ್ಲವ vallava. *A cook* (ಸೂಪಕಾರ, ಸೂದ, ಭೂಪರಗಳ ಅಡಿಗೆಯವಂ Mr. 269). 2, *a cowherd.*

ವಲ್ಲಿ valli. = ಬಳ್ಳಿ, ವಲಿ 2. *A creeper, any climbing or creeping plant.* See ರಂಗ-. 2, the earth.

ವಲ್ಲಿಮಾಟ valli-māṭa. = ಬಳ್ಳಿಮಾಡ. A house of creepers, an arbour.

ವಲ್ಲಿವೃದ್ಧಿ valli-vṛiddhi. The growth of creepers. See ಮುದಲ್.

ವಲ್ಲೀಕರಣ vallī-karaṇa. The making of creeper-like (*i. e.* long) forms. See ಹಮ್ಮ-.

ವಲ್ಲೂರ vallūra. *Dried flesh.* ಹವಣಿದು ಮಾಂಸಮಂ ತುಣ್ಣುಗೆಯ್ದು ಉಪ್ಪೂಡಿದವರಲ್ಲಿ ವಲ್ಲೂರಮೆನಿಸಿಕ್ಕು (Mr. 218). 2, a thicket. 3, a desert. 4, an uncultivated field; a desert (*cf.* ಪಾಡ್?).

ವಲ್ಲ್ಯಗ್ರ valli-agra. The foremost part or point of a creeper. See ತುದಿ.

ವಲ್ವಜ valvaja. = ಬಲ್ವಜ, q. v. (ಗಂಜಳದ ಹುಲ್ಲು Hlā.).

ವವ್ vav. A sound in imitation of barking. — ವವ್ವ. = ವವ್ವಾ. (S. Mhr.). — ವವ್ವಾ. rep. (My.).

ವಶ vaśa. = ಬಸ 1, ವಸ 1. Willing; subdued, subject, submissive, obedient, tamed, overpowered; fascinated; charmed. 2, *wish, desire;*—will, authority;—power, influence, (force, virtue, sake, Šmd. 42. 86. 264. 351);—control, supremacy, mastership;—subjection, submission, the state of being overpowered (ಮಗ್ಗು Čt. I, 4);—charge, the exercise of custody or care. ಹಣವನ್ನು ಒಬ್ಬ ನಮ್ಮಿಗೆಯುಳ್ಳ ಮುದಕಿಯ ವಶಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು (B. 4, 6). ವಶವೊಪ್ಪಿಸಿದರೂ ವಸೆ ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ (Prv.). 3, N. of a plant (see ಬೋಳಿವರ). — ವಶ ಮಾಡು. To subject to one's will, to get into one's power, to subjugate, to subdue (Bh. 1, 8, 45; My.; B. 4, 80).

ವಶಂವದ vaśa-m-vada. Speaking submissively to the will of another: compliant, submissive (My.).

ವಶಕ್ರಿಯೆ vaśa-kriyĕ. *The act of subduing or overpowering* (especially by drugs, charms, or incantations).

ವಶವರ್ತಿ vaśa-varti. Acting obediently to the will of another, obsequious (J. 29, 21; 30, 20).

ವಶಿಕ vaśika. *Void, empty* (*cf.* ಬಡ[3]?).

ವಶಿತ್ವ vaśitva. Subjugation, dominion;—one of the siddhis: subduing by magical means. See ಅಷ್ಟಸಿದ್ಧಿ.

ವಶಿಷ್ಠ vaśishṭha. = ವಸಿಷ್ಠ, q. v. See ಮುಖ್ಯಋಷಿ.

ವಶೀಕರಣ vaśī-karaṇa. *The act of making subject, subjugating, overcoming by magic rites, enchanting, charming.*

ವಶೀಕರಿಸು vaśī-karisu. = ವಶ ಮಾಡು, q. v. (My.).

ವಶೀಕೃತ vaśī-kṛita. Brought into subjection, subdued, etc. (Čpr. 4, after 28; Bp. 36, 38).

ವಶೀಭೂತ vaśī-bhūta. Become subject, brought under control, etc. (Bp. 49, 36).

ವಶೆ vaśĕ. = ಬಸೆ 1. *A woman;* a wife. 2, a cow. 3, a barren woman (ಬಂಜೆ Mr. 181). 4, *a barren cow.* 5, *a female elephant.*

ವಶ್ಯ vaśya. To be subjected, able to be subdued, controllable, governable;—subdued;—*under control, obedient, tamed,* docile, humble.

ವಶ್ಯಾಂಜನ vaśya-añjana. A collyrium by which a person may bring every body and all things he wishes into his own power (Čpr. 5, 55; My.).

ವಷಟ್ vashaṭ. = ವೌಷಟ್. *An exclamation used on making an oblation to a deity with fire:* may he (Agni) bear it to the gods!

ವಷಟ್ಕೃತ vashaṭ-kṛita. *Offered in fire with the exclamation of* ವಷಟ್; an oblation made in fire with the formula vashaṭ. ಬಯಲಾಗಮುದ ಹವಿ ವಷಟ್ಕೃತಮುಕ್ಕು (Mr. 261).

ವಷ್ಕಯಿಣಿ vashkayiṇi. *A cow that has already full-grown calves* (ಕಡೆಗಣ್ಣಿ Hlā., Mr. 181); *a cow that has borne many calves.*

ವಸ vasa. 1. Tbh. of ವಶ. See ದಕ್ಕು 1; Bp. 6, 8; ಗರ-, ಮೆಯ್ವಸ, ಹರ-.

ವಸ vasa. 2. = ವಸನ 2. (J. 18, 29).

ವಸಡಿ vasaḍi. = ಒಸಡಿ, etc. (C.).

ವಸಡು vasaḍu. = ವಸಡಿ, etc. (My.).

ವಸತಿ vasati. = ಒಸತಿ, ಬಸತಿ, ಬಸದಿ, ಬಸ್ತಿ. Dwelling, living, abiding in;—*a dwelling-place* (B. 4, 128), *a house, an abode, a residence;*—*a Jaina monastery or temple* (ಜಿನಗೃಹ Hlā., Mr. 475; ಜೈನರಿಂಹ ಗೃಹ Mr. 222). 2, *night.* 3, homeliness: commodiousness, comfort, commodity, convenience (My.; Tē., M.).

ವಸಥ vasatha. Abiding, dwelling; a dwelling-place. See ಶಯ್ಯಾ-; ಸಂ-.

ವಸನ vasana. 1. = ಬಸನ 1. A dwelling, a residence, a house. See ಅಸತಿ-.

ವಸನ vasana. 2. = ಬಸನ 2, ವಸ 2. Covering, clothing, wearing;—*cloth, clothes, dress, attire* (ವೇಷ್ಟನ, ವಸ್ತ್ರಭೇದ Nn. 23; ಹುಟ್ಟಿಗೆ, etc. Šs.). ವಸನವಿದ್ದವನಿಗೂ ಮಸಣ ತಪ್ಪದು (Prv.).

ವಸನಬನ್ಧಿಕೆ vasana-bandhikĕ. What binds or joins cloth: a needle (ಸೂಜಿ Mr. 206).

ವಸನಾಶ್ರಯ vasana-āśraya. A cloth-louse (ಕೂರ್[2] Mr. 166).

ವಸನ್ತ vasanta. = ಬಸನ್ತ. *Spring, the vernal season* (comprising the months čaitra and vaiśākha, from the middle of March to that of May, Mr. 70; My.; ಸುರಭಿ

Digitized by Google

Nn. 30; ಹೂವಿನ ಹಬ್ಬ, ಸುಗ್ಗಿ, ಬಸನ್ತ Śm. 20; ಮಧುಪ್ರಿಯ, ಚೈತ್ರ Nn. 29; see Nn. s. ಮಾಧವ). 2, dysentery, diarrhoea; small-pox. 3, a kind of râga (My.; Mhr.). 4, = ಓಕುಳಿ, saffron water (My.; Tĕ., T.; Mhr., H. ಬಸನ್ತೀ, of a yellow colour). — ವಸನ್ತಸೋಮಯಾಜಿ. N. (B. 2, 52).

ವಸನ್ತಕಾಲ vasanta-kâla. The vernal season (My.).

ವಸನ್ತತಿಲಕ vasanta-tilaka. N. of a vṛitta (Ch.).

ವಸನ್ತದೂತ vasanta-dûta. The cuckoo (My.).

ವಸನ್ತದೂತಿ vasanta-dûti. = ವಸನ್ತದೂತಿಕೆ. (Sk.; My.).

ವಸನ್ತದೂತಿಕೆ vasanta-dûtikĕ. The creeper Gaertnera racemosa (ಅದಿಗನ್ತಿ, ಅದಿಮುಗ್ತೆ Kk. 18; Śm. 21; Čpr. 7, 41).

ವಸನ್ತದ್ರುಮ vasanta-druma. The mango tree. (R.).

ವಸನ್ತಮಣ್ಟಪ vasanta-maṇṭapa. A shed erected in gardens, near roads and temples, used, during the hot weather, for recreation's sake, etc. (My.).

ವಸನ್ತಮಾಸ vasanta-mâsa. (ಮಾಧವ, ವಸನ್ತ Nn. 17).

ವಸನ್ತರ್ತು vasanta-ṛitu. The vernal season (My.).

ವಸನ್ತಸಖ vasanta-sakha. Kâma (Čpr. 8, after 70).

ವಸನ್ತೋತ್ಸವ vasanta-utsava. The spring festival or celebration of the return of spring (Bp. 42, 11). 2, any festive occasion on which vasanta (ôkuḷi) is sprinkled or squirted (My.).

ವಸರ vasara. (?). See ಅಂಗುಡಿ. (was it ಅಂಗಡಿ ಪಸರ?).

ವಸಲೆ vasalĕ. (= ಬಸಲೆ). **The tree Crataeva roxburghii R. Br.** (ವರುಣ, ಸೇತು, ತಿಕ್ತಶಾಕ, ಕುಮಾರಕ, ಮುದವಸಲೇ ಗಿಡ, ಉಲಿಮಿಂಬಸಲೆ Si. 126).

ವಸಾರೆ vasârĕ. 1. N. of a perfume and drug. ಕಾಮ್ಪಿಲ್ಯ ಕರ್ಕಶ ಚನ್ದ್ರ ರಕ್ತಾಂಗ ರೋಚನಿ ಅನ್ದರೆ ಕಮ್ಪಿಲ್ಲ ರೋಚನಿ ಎಮ್ಬ ಓಷಧಿ, ಇದನ್ನು ಗಟ್ಟದ ಕೆಳಗೆ ವಸಾರೆ ಅನ್ನುವರು (Si. 158).

ವಸಾರೆ vasârĕ. 2. A veranda (My.; H. ವಸಾರಾ).

ವಸಿ vasi. 1. (ವಶಿ). (What controls or keeps firm ?): a clamp (ಚಿಗುಳಿ Mr. 370).

ವಸಿ vasi. 2. = ಬಸಿ, ಪೊಸಿ. A little (My.; Mhr. ವಾಸಾ).

ವಸಿಯಿಸು vasiyisu. To dwell, to abide (Abh. P. 9, 165; 15, after 58).

ವಸಿರ vasira. *A plant bearing a pungent seed or fruit resembling pepper, Scindapsus officinalis* Schott. (= ಗಜ ಪಿಪ್ಪಲಿ). 2, *sea-salt.*

ವಸಿಷ್ಠ vasishṭha. = ವಶಿಷ್ಠ. (fr. ವಸು). Most wealthy. 2, N. of a ṛishi, the purôhita of king Sudâs. 3, one of the prajâpatis. See ರವಿಕಾಯ; Bp. 57, 72; J. 13, 40; 18, 9. — ವಸಿಷ್ಠದರ್ಭೆ. A species of darbhĕ (Si. 164).

ವಸಿಷ್ಠಪುತ್ರ vasishṭhaputra. A son of Vasishṭha. See Nr. s. ಕೊರಳು.

ವಸಿಸು vasisu. = ವಸಿಯಿಸು. To dwell, to live, to abide in, to dwell with or live near (Bp. 8, 24; 19, 24; 61, 80; My.).

ವಸೀಲು vasîlu. Connection with great personages as a means of power or profit, interest: an influential person as a medium of advancement (My.; Mhr., H. ವಶಿಲಾ); support, patronage (My.; Br. ವಸೀಲಾ). — ವಸೀಲುದಾರ. An influential person as a medium of advancement, a patron (My.).

ವಸು vasu. Good; wealthy; sweet. 2, eminence, excellence, a good quality (ಗುಣ Nn. 17). 3, chief, eminent (ಮುಖ್ಯ 17). 4, *light, radiance;—a ray of light* (ಅಂಶು, ಕಿರಣ 17: ರಶ್ಮಿ Mr. 493). 5, *fire, Agni* (ಅನಲ, ಅಗ್ನಿ 17; ಅಗ್ನಿ 493). 6, gold (ಕನಕ, ಪೊನ್ Śmd. II). 7, *wealth, riches* (ಧನ 17; 493). 8, *a gem, a jewel* (ರತ್ನ 17). 9, *N. of a kind of deity belonging to a class of eight* (ಸುರ, ದೇವತೆಗಳ ಭೇದ 17; ತ್ರಿದಶರ್ 493). 10, the number 8 (Čh.; ಸಂಖ್ಯೆ, ಗಣನಾಭೇದ 17; ಎಣ್ಟು Mr. 347). 11, a rein (ಅಗೀನು Čb.). 12, the tie of a yoke. 13, cloth (ಅಂಶುಕ, ವಸ್ತ್ರ 17). 14, a shield (ಪೇಟಕ, ಹಲಗೆ 17). 15, a forest (ಕಾನನ, ಅರಣ್ಯ 17, o. r. ಅರಣ್ಯ; ವನ 493). 16, proximity (ನಿಕಟ, ಸಮೀಪ 17). 17, a sort of salt (ಬಳೆಯುಪ್ಪು Mr. 143). 18, *the tree Sesbana grandiflora* (= ಬಕ; see ಚನ್ನಧಾರೆ). 19, the plant Tryphis aspera.

ವಸುಕ vasuka. The tree Sesbana grandiflora. 2, *the shrub Asclepias gigantea* (= ಅರ್ಕ, etc.). 3, *sea-salt, a fossil salt* (ಉಪ್ಪುಪ್ಪು Mr. 143).

ವಸುಕರ vasu-kara. The sun (Mr. 34).

ವಸುಕಾನ್ತಿ vasu-kânti. The moon-plant, Asclepias acida (ಹೊನ್ನಗನ್ನೆ Mr. 135).

ವಸುಜಾಲಕ vasu-jâlaka. A gold-coloured bud (ಹೊಮ್ಮುಗುಳು Mr. 141). See ಹೊಮ್ಮುಗುಳು.

ವಸುದೇವ vasu-dêva. *The husband of Dêvaki and father of Krishṇa.* See ಮಣ್ಣಿಗೆಯ-.

ವಸುಧಾಧೀಶ vasudhâ-adhîśa. A king (Râm. 1, 13, 12).

ವಸುಧಾಮರ vasudhâ-amara. A Brâhmaṇa (Abh. P. 8, after 50).

ವಸುಧಾರಮಣ vasudhâ-ramaṇa. A king (Bp. 46, 74).

ವಸುಧೆ vasu-dhĕ. ವಸುಧಾ. She who contains wealth: *the earth* (ಪೃಥಿವಿ Śm. 108).

ವಸುಧೇಶ vasudhâ-îśa. A king (Bp. 27, 10).

ವಸುಧೇಶ್ವರ vasudhâ-îśvara. = ವಸುಧೇಶ. (Bp. 43, 10).

ವಸುನ್ಧರೆ vâsu-n-dharĕ. She who carries wealth: *the earth.*

ವಸುಭೂತಿ vasu-bhûti. N. (Abh. P. 8, after 50).

ವಸುಮಣಿ vasu-maṇi. A name for all gems. ಎಲ್ಲಾ ರತ್ನಮುಂ ವಸುಮಣಿ ಎಮ್ಬುದು (Hlâ.). ಸರ್ವರತ್ನಂ ವಸುಮಣಿಗಳೆನಿಕ್ಕುಂ (Mr. 100).

ವಸುಮತಿ vasu-mati. ವಸುಮತೀ. She who possesses treasures: *the earth.*

ವಸುಮತಿಪತಿ vasumati-pati. = ವಸುಮತೀಶ. (Prll. 3, 24).

ವಸುಮತೀಶ vasumati-îśa. A king (Mr. 189).

ವಸುಮತೀಶ್ವರ vasumati-îśvara. = ವಸುಮತೀಶ. (Bp. 37, 45; 55, 18).

ವಸುಮತೀಸುರ vasumati-sura. A Brâhmaṇa (Bp. 3, 85; 55, 29).

ವಸುವಿಭೇದಕ vasu-vibhêdaka. A goldsmith (Râm. 5, 3, 50).

ವಸುವೀರ್ಯ vasu-vîrya. Fire, Agni (Mr. 45).

ವಸುಷೇಣ vasu-sêna. Karṇa. (R.).

ವಸೂಲಾತಿ vasûlâti. = ವಸೂಲು. (My.).

ವಸೂಲು vasûlu. Revenue, rent (Mhr., H.);—collections, collection (My.; Br.). — ವಸೂಲುಬಾಕಿ. Balance due of the revenue, of grain, of money, etc. (My.). — ವಸೂಲು ಮಾಡು. To collect, as revenue, etc. (My.).

ವಸೆ vasĕ. = ಬಸೆ 2. *The serum or marrow of the flesh, marrow, adeps, fat* (ನಿಣ Hlâ.; ಮೇದ, ನಿಣ Mr. 398).

ವಸ್ತ vasta. = ಬಸ್ತ. Abiding (e. g. in a state of abstinence see ಉಪ-);—an abode. 2, *a he goat.*

Digitized by Google

ವಸ್ತಾದಿ vastâdi. A master or teacher, especially a teacher of singing, dancing, wrestling, etc. (My.; Mhr., H. ಉಸ್ತಾದ).

ವಸ್ತಿ vasti. (fr. ಬಸರ್ 1, or ಬಸಿ 1). Dampness (in walls after heavy rains, My.).

ವಸ್ತಿ vasti. (= ವಸತಿ). Abiding, staying; an abode;—peopled state; the people, population (Mhr.; B. 4, 145; My.). 2, *the lower-belly, the abdomen,* the hypogastric or pubic region (*cf.* ಬಸಿರ್?);—the pelvis;—the bladder. 3, *the unwoven threads of a web of cloth; the ends or skirt of a cloth.* ವಸ್ತಿಯಿದ್ದಲ್ಲಿ ಶಸ್ತಿ ಮಾತ ಬಾರದು (Prv.).

ವಸ್ತು vastu. = ವಸ್ತು. Any really existing or abiding substance, a real substance;—the real; reality. 2, object, the object (of love, etc.). 3, a thing in general; any article; substance, wealth, property, goods (ವಿತ್ತ, ಬಣ್ಣ Mr. 346; ಸಾರ Nn. 80). 4, essence; the pith or substance of anything;—essential property, nature. 5, the main plot or subject of a poem or play. 6, means, mode, plan, project, design. ಕೊಟ್ಟ ವಸ್ತುವಿನ ಬಯಿಯೊಳ್ ಕುಡುವುದು (ಬಯಿವಡು Śmd. I).

ವಸ್ತುಕ vastuka. Substantial, real, true, not connected with imagination, faithful (as a narrative); poetical diction that closely adheres to facts (Bp. 1, 11. 21; Râv. 1, 78; Śâv. 5, 59).

ವಸ್ತುಕವಿ vastu-kavi. A real poet (Ch. v. 148).

ವಸ್ತುಕೃತಿ vastu-kṛiti. A composition closely adhering to facts (Čpr. 1, 51).

ವಸ್ತುಪ್ರತತಿ vastu-pratati. A multitude of things (ನಾನಾ ವಸ್ತುಗಳು Nn. 59; see s. ಸತ್).

ವಸ್ತುವಿಕಾರ vastu-vikâra. A change of form of a thing (Śmd. 162).

ವಸ್ತುಸಮೂಹ vastu-samûha. A large number of things; the aggregate of things (ವಸ್ತುಪ್ರತತಿ, ಸತ್ Nn. 84).

ವಸ್ತುಸ್ವಭಾವ vastu-svabhâva. The true nature of anything.

ವಸ್ತುಸ್ವಭಾವಕಥನ vastusvabhâva-kathana. A faithful narration or representation (ವಾಸ್ತವ Kâvy. III, 3, B, 2).

ವಸ್ತೂಪಮೆ vastu-upamĕ. A kind of simile (Kâvy. III, 3, B, 63 seq.).

ವಸ್ತ್ಯ vastya. *An abode, a house.*

ವಸ್ತ್ರ vastra. (= ಬಟ್ಟೆ 2). *Cloth, clothes, garment, raiment, dress; a cloth;* a handkerchief (My.). — ವಸ್ತ್ರಗಾಯು. Sifting through a cloth (My.).

ವಸ್ತ್ರಕ್ರಿಯೆ vastra-kriyĕ. The fabrication of cloth. See ನೆಯ್.

ವಸ್ತ್ರಗಲಿತ vastra-galita. Strained or sifted through a cloth (My.).

ವಸ್ತ್ರಗಾಲಿ vastra-gâli. = ವಸ್ತ್ರಗಲಿತ. (My.; Mhr. ವಸ್ತ್ರಗಾಳ).

ವಸ್ತ್ರಗಾಲಿತ vastra-gâlita. = ವಸ್ತ್ರಗಲಿತ. (My.).

ವಸ್ತ್ರದಶೆ vastra-daśĕ. The unwoven threads of a web of cloth; the ends or skirt of a cloth. See ಕರೆ 6.

ವಸ್ತ್ರದಾನ vastra-dâna. Giving, or a gift of, clothes (Grj. 3, 63; Bp. 24, 72).

ವಸ್ತ್ರಪ್ರಕ್ಷಾಲನ vastra-prakshâlana. The washing of clothes. See ಒಗೆ.

ವಸ್ತ್ರಪ್ರವೇಷ್ಟನ vastra-pravêshṭana. The covering over with clothes. See ಉಡು 1.

ವಸ್ತ್ರಯೋನಿ vastra-yôni. *The material of which cloth is made.*

ವಸ್ತ್ರವಿಶೇಷ vastra-viśêsha. A sort of cloth. See ಪಡಿ 2.

ವಸ್ತ್ರವೇಶ್ಮ vastra-vêśma. *A tent.*

ವಸ್ತ್ರಸ್ವಲ್ಪಘಾತನ vastra-svalpa-ghâtana. Slightly striking or beating a cloth. See ಕುಕ್ಕು 3.

ವಸ್ತ್ರಹೀನ vastra-hîna. Devoid of clothes, without clothes. ವಸ್ತ್ರಹೀನನೋ? ಕುಲಹೀನನೋ? (Prv.).

ವಸ್ತ್ರಾಗ್ರ vastra-agra. The ends or skirt of a cloth. See ಕರೆ 6.

ವಸ್ತ್ರಾಂತರಪ್ರವೇಶ vastra-antara-pravêśa. The tucking in of (the end of) a cloth. See ಸೆರಗು.

ವಸ್ನ vasna. 1. Cloth, a cloth, clothes.

ವಸ್ನ vasna. 2. Hire, wages; *price.*

ವಸ್ನಸೆ va(*i. e.* ava)-snasĕ. = ಅವಸ್ನಸೆ. *A tendon, a nerve.*

ವಹ vaha. Bearing, carrying, conveying, bringing. See ಗನ್ಧ-, ನಿ-, ಪ್ರ-, ಲೀಲಾ-, ಹುತ-. 2, any vehicle or means of conveyance. 3, a road, a way. 4, *the shoulder of an ox.*

ವಹಣಿ vahaṇi. 1. Grand display; pomp (ವಿಡಾಯ Bhn. 5).

ವಹಣಿ vahaṇi. 2. Tbh. of ವಹನ. Waves, billows (ತೆರೆಗಳ್ Bhn. 15; Mhr. ವಹಾಣ, stream, flow; a brook). See Grj. 2, after 106.

ವಹಣೆ vahaṇĕ. Tbh. of ವಹನೆ. (Bp. 5, 43).

ವಹನ vahana. (= ವಯಿನ). Bearing, carrying, conveying;—being carried or borne along, proceeding, moving;—flowing (as a stream); (a current; a stream);—(a way, see ವಹ No. 3);—any vehicle or means of conveyance;—a raft, a float, a boat. See ಉದ್-, ನಿರ್-, ಪ್ರ-.

ವಹನೆ vahanĕ. = ವಹಣೆ. A river, a stream in general.

ವಹಮಾನ vahamâna. Bearing, carrying, conveying;—being carried or riding on;—flowing;—having, possessing;—carriage, conduct (J. 18, 42).

ವಹವಾ vahavâ. = ವಾಹವಾ. (My.).

ವಹಿ vahi. = ವಯಿ. A stitched book (for accounts, etc.); any book (Râm. 6, 45, 63; My.; Mhr., H. ವಹೀ).

ವಹಿಕ vahika. A bearer (ಮನುಷ್ಯರ ಹೊಱುವವಂ Mr. 381).

ವಹಿತ್ರ vahitra. = ಬಹಿತ್ರ, etc. A raft, a float, a boat, a vessel (Bp. 8, 9; Śâv. 5, 32).

ವಹಿತ್ರಕ vahitraka. = ಬಹಿತ್ರಕ. A raft, etc. (= ವಹಿತ್ರ).

ವಹಿತ್ರಭೇದ vahitra-bhêda. A kind of vessel. See ಹಾಯಿ 2.

ವಹಿಲ vahila. (A current, a flow, the state of being borne along swiftly): quickness, agility (ಜವಳ Bhn. 60, o. r. ವಹಿಲ್ ತ್ವರಿತಂ; ವೇಗಾರ್ಥಂ 65);—quickly (ಗಮ್ಯನೆ Ct. II, 79; Mhr. ವಹಿಲಾ). See Bp. 16, 24; 21, 38; 28, 20; 31, 9; Śâv. 2, 33; Bh. 1, 10, 23; 8, 23, 36. 37; J. 10, 33.

ವಹಿವಾಟು vahivâṭu. = ವಯ್ವಾಟ, q. v. (ಬಯಿಕೆ G.; B. 5, 266; My.).

ವಹಿಸ್ vahis. = ಬಹಿಸ್.

ವಹಿಸು vahisu. To bear, to sustain; to carry, to convey; to lead (J. 8, 44; Si. 273; My.);—to appropriate to one's self (My.);—to be carried along, to proceed, to become current (Râm.).

Digitized by Google

ವಹ್ನಿ vahni. *Fire.* 2, the number 3 (Čh.; Mr. 540). 3, N. of a metrical foot (Čh.). 4, *lead-wort, Plumbago zeylanica.*

ವಹ್ನಿಜ vahni-ja. Skanda (Mr. 16).

ವಹ್ನಿರೇತಸ್ vahni-rētas. *Śiva.*

ವಹ್ನಿಶಿಖ vahni-śikha. *Safflower, Carthamus tinctorius.*

ವಹ್ನಿಸಖ vahni-sakha. The wind (Rśv. 9, 7).

ವಹ್ಲಿ vahli. Speaking, telling (*cf.* ಪೇಳ್).

ವಹ್ಲಿಕೆ vahlikĕ. = ವಹ್ಲಿ. See ಪ್ರ-.

ವಳ್ vaḷ. (ಓ-ಅಳ್ 4). (Śmd. 185. 186).

ವಳ್ vaḷ. (Tbh. of ವಲಯ, what covers or surrounds). = ಒಳ್, ಒಳು, ಒಳೆ, ವಳೆ, ವಳಯ q. v., ವಳೆಯ, ಪೊಳೆ. (T. ವಳ್, a leather thong).

ವಳ vaḷa. = ಬಳ 2, ವಳ್ಳ, (ವಾಡ, ವಾಡಿ, ವಾಳ). An affix for the formation of masculine nouns, *e. g.* ಅಡವವಳಂ, ಮೂಸವಳಂ, ಮುಡಿವಳಂ, ಪಡೆವಳಂ, ಸೆಜ್ಜೆವಳಂ, ಅಡುವವಳಂ (Śmd. 234), ವಸುಬೆವಳಂ, ಪೂವಳಂ (Śm. 67), ಜನ್ನ-, ತುರು-, ತೋಟ-.

ವಳಯ vaḷaya. = ವಲಯ, (ವಳ್, etc.), ವಳೆಯ q. v. A bracelet, an armlet, a ring (ಕಟಕ Mr. 523); a zone, a girdle. 2, a circle, a boundary, a circumference (see ಇಲಾ-, ಸುತ್ತು-, ಹೊರ-). 3, a gold or silver ring occasionally put round the hoof of a horse (ತಾಎ Mr. 274, o. r. ಲೋಮ. See Śmd. and Kk. s. ವಳೆಯ).

ವಳಾವಳಿ vaḷāvaḷi. Restless anxiety (Bh. 3, 2, 28; Mhr. ವಳವಳ).

ವಳಿ vaḷi. (= ಪಡಿ 1, etc.). An affix for forming neuter nouns, *e. g.* ನಡೆವಳಿ, ನುಡಿವಳಿ, ಸಲ್ವಳಿ (Śmd. 252), ಹುಟ್ಟುವಳಿ.

ವಳಿ vaḷi. = ವಲಿ 1. A wave; a wrinkle (ತೆರೆ Čt. I, 59; Čpr. 2, 83; see ತಿವಳಿ). 2, a mode in saṅgītā (Grj. 2, after 106; V. 11, 9).

ವಳಿಗ vaḷiga. = ವಣಿಗ, etc. See ಕಳ-, ಮಡ-.

ವಳಿಗೆ vaḷigĕ. (Śmd. 39). = ವಡಿಗೆ, ಪೊಳಗೆ. (Tbh. of ವಟಿಕೆ). A round lump or mouthful of food (ಜೇವಣ, ಕವಳ, ತುತ್ತು Kk. 46; Śm. 59).

ವಳಿತ vaḷita. = ವಲಿತ. A circle, a district, a territory, a dependency (J. 28, 53; 31, 19. 27; My.; Tĕ. ವಣಿತ).

ವಳಿತ್ರಯ vaḷi-traya. = ತ್ರಿವಲಿ. (J. 8, 19).

ವಳೆ vaḷĕ. = ವಳ್, etc., ಪೊಳೆ. ವಳೆಯೆನಲ್ ಕುದುರೆಯ ವಳೆಯಂ (Śm. 41, o. r. ಪೊಳೆಯೆನಲ್). See ಪ್ರಥಾ-.

ವಳೆಯ vaḷĕya. = ವಳಯ, etc. (ಆವಾಪ, ಪಾರಿಹಾರ್ಯ, etc. Mr. 340). ಒಳೆನ್ನು, ಕುದುರೆಯ ವಳೆಯಂ (Śmd. II). ಪೊಳೆಯೆನಲ್ ಕುದುರೆಯ ವಳೆಯಂ (Śmd. 41, o. r. ವಳೆ). ಪೊಳೆಯೆನಲ್ ಕುದುರೆಯ ವಳೆಯಂ (Kk. 81, o. r. ವಳಯಂ). ಬೆಟ್ಟದುವುವೆನಿಪ್ಪ ಲೋಹಖುರವಳೆಯಂಗಳ್ (Śmd. 120). See ಸುತ್ತು-, ಹೊರ-.

ವಳ್ತಿ vaḷti. The feminine form of ವಳ. See ಗಟ್ಟ-, ತುರು-.

ವಳ್ಳ vaḷḷa. = ವಳ, *e. g.* ಅಡವವಳ್ಳಂ, ಮೂಸವಳ್ಳಂ, ಮುಡಿವಳ್ಳಂ (Śmd. 234).

ವಡಿಗೆ valigĕ. or ವಳಿಗೆ q. v. (Śmd. 39).

ವಾ v-ā. (*i. e.* the lengthened ಅ 8). = ಅ 8, q. v., ವ 3. ತಿಳಿಸುವಾ! (B. 3, 83). ನೋಡುವಾ! (B. 5, 150). ಮಾಡುವಾ! (My.).

ವಾ vā. 1. *Or* (ಪ್ರತ್ಯುಪಮಾವಿಶೇಷ, ಪ್ರತ್ಯುಪಮಾನಗಳು Nn. 139; ಪ್ರತ್ಯುಪಮೆ Mr. 588); *either - or not* (ವಿಕಲ್ಪ 533); else; *as if.* or else.

ವಾ vā. 2. Tbh. of ವಾಃ. (ಜಲ, ಉದಕ Nn. 139). See ವಾರಿ.

ವಾಂಶಿಕ vāṁśika. (fr. ವಂಶ). A flute-player. (Čpr. 6, after 86).

ವಾಂಶ್ಯ vāṁśya. (fr. ವಂಶ). = ವಾಸ 1, q. v. Made of bamboo (Sk. ವಾಂಶ).

ವಾಃ vāḥ. = ವಾರ್. Water.

ವಾಃಕಣ vāḥ-kaṇa. A water-drop (Čpr. 4, 46).

ವಾಃಕಿಟಿ vāḥ-kiṭi. Water-pig: a porpoise. (R.).

ವಾಃಕೇಲಿ vāḥ-kēli. Sporting or gamboling in water (Čpr. 1, 100).

ವಾಃಕ್ರೀಡೆ vāḥ-krīḍĕ. = ವಾಃಕೇಲಿ. (Čpr. 7, 148).

ವಾಕ್ vāk. = ವಾಕ್ಕು, ವಾಚ್. (ಶಾರದೆ, ಸರಸ್ವತಿ Nn. 28).

ವಾಕ vāka. Sounding; speaking. See ಏ-.

ವಾಕರಿಕೆ vākarikĕ. = ಓಕರಿಕೆ, etc. (My.; Tĕ. ವಾಕರಿ)

ವಾಕರಿಸು vākarisu. = ಒಕ್ಕರಿಸು, etc. (My.).

ವಾಕಳಿಕೆ vākaḷikĕ. = ವಾಕರಿಕೆ. (My.).

ವಾಕಳಿಸು vākaḷisu. = ವಾಕರಿಸು. (My.).

ವಾಕಿಂಗ್ vāking. "Walking" (Si. 275).

ವಾಕು vāku. (Curvature, Mhr.): an ornament for the wrist (of females and children, My.; Si. 219; Mhr. ವಾಕ, ವಾಕಿ)

ವಾಕುಚಿ vākuči. = ಬಾವುಚಿಗೆ, ಬಾವುಚಿ, ವಾಕುಚಿ, ವಾಗುಚಿ, ವಾಗುಚಿ. *The plant called purple flea-bane, Vernonia anthelmintica* Willd. (Serrata anth. Lin.; ಬಾವುಚಿ Mr. 122).

ವಾಕುಷಿ vākushi. = ವಾಕುಚಿ. See Nr. s. ಬಾವುಚಿಗೆ.

ವಾಕ್ಕಲಹ vāk-kalaha. Speech-strife: quarrel, dispute (My.).

ವಾಕ್ಕು vākku. Tbh. of ವಾಕ್ (Śmd. 106; ವಾಗ್ದೇವಿ Cm.).

ವಾಕ್ಕುಟಿಲ vāk-kuṭila. A man who is crooked or dishonest in his speech (My.);—dishonesty in speech (My.).

ವಾಕ್ಕೋವಿದ vāk-kōvida. Skilled in speech or language (ವಾಕ್ಪ್ರೌಢ Śmd. 174 Cm.).

ವಾಕ್ಚಾತುರ್ಯ vāk-čāturya. Cleverness of speech (My.). ವಾಕ್ಚಾತುರ್ಯವಿದ್ದವನಾದರೆ ನಾಳ ಸೇರುವನೇ? (Prv.).

ವಾಕ್ಚಾಪಲ್ಯ vāk-čāpalya. Volubility of speech; rattle, gabble (My.).

ವಾಕ್ಪಟುತ್ವ vāk-paṭutva. Skill or ability in speech, eloquence (My.).

ವಾಕ್ಪತಿ vāk-pati. *Eloquent; an eloquent man.* 2, Brihaspati (Mr. 38; Kāvy. I, 5, 47).

ವಾಕ್ಪರಿಣತ vāk-pariṇata. Proficient in speech or language (ವಾಕ್ಪ್ರೌಢ Śmd. 249 Cm.).

ವಾಕ್ಪಾರುಷ್ಯ vāk-pārushya. Harshness or severity of language; wordy violence; scurrility (My.).

ವಾಕ್ಪೌರುಷ vāk-paurusha. Power in speaking or using big words (My.).

ವಾಕ್ಪ್ರಗುಂಫನ vāk-pra-gumphana. Stringing together or good arrangement of words (Čpr. 1, 59).

ವಾಕ್ಪ್ರೌಢ vāk-prauḍha. Proficient in speech or language (see ವಾಕ್ಕೋವಿದ, ವಾಕ್ಪರಿಣತ).

ವಾಕ್ಪ್ರೌಢಿ vāk-prauḍhi. Proficiency in speech or language (Čpr. 1, 11).

Digitized by Google

ವಾಕ್ಯ vâkya. *Speech*, saying, assertion, statement; a word (ಸೊಲ್ Čt. II, 97). 2, *a sentence;* a period (Šmd. 170-172; Kâvy. I, 1*b*, 32-41; II, 2, B, 1. 2);—prose (Šmd. 80). 3, a rule, a precept, an aphorism.

ವಾಕ್ಯಖಂಡ vâkya-khaṇḍa. Syntax (My.).

ವಾಕ್ಯದೀಪಕ vâkya-dîpaka. Illustration or explanation of a sentence (Šmd. 177).

ವಾಕ್ಯದೋಷ vâkya-dôsha. A fault of the sentence; a violation of certain rules of poetical composition (Kâvy. II, 2, B, 1 seq.).

ವಾಕ್ಯನಿರ್ವಾಹ vâkya-nirvâha. The completion or end of a sentence (Šmd. 173).

ವಾಕ್ಯಮಾಲೆ vâkya-mâlĕ. A line of words: a sentence (Šmd. 92).

ವಾಕ್ಯವಿದ vâkya-vida. Possessed of the knowledge of words or language (ಉಕ್ತಿವಿದ Šmd. 102 Cm.).

ವಾಕ್ಯವೇಷ್ಟನ vâkya-vêshṭana. A complex of (*e.g.* saṁskrita) words: a quotation (Šmd. 73).

ವಾಕ್ಯಶೇಷ vâkya-śêsha. The remainder of a speech, anything intended to be said but left unsaid. (R.).

ವಾಕ್ಯಾನ್ವಯ vâkya-anvaya. The natural order, or logical connection, of words in a sentence (Šmd. 174).

ವಾಕ್ಯಾರ್ಥ vâkya-artha. The meaning of a word or sentence (Kâvy. II, 1, 6). 2, inquisition concerning a doctrine, etc.: a disputation, a discussion; a lecture (My.).

ವಾಕ್ಯಾಲಂಕಾರ vâkya-alaṅkâra. *An expletive.*

ವಾಕ್ಯೋಪಮೆ vâkya-upamĕ. A kind of simile (Kâvy. III, 3, B, 63 seq.).

ವಾಕ್ಶ್ರೀ vâk-śrî. The beauty of speech; Sarasvatî (Čpr. 2, 1; 4, 10).

ವಾಕ್ಶ್ರೀನಿವಾಸ vâk-śrî-nivâsa. The beauty of speech dwelling in or on—(Kâvy. III, 3, B, 173; Čt. II, 122).

ವಾಕ್ಸುವರ್ಣ vâk-suvarṇa. Speech considered as gold (Čpr. 1, 60).

ವಾಗ್ vâg. = ವಾಕ್. — ವಾಗ್ಝರಣೆ. Good style of composition (My.). — ವಾಗ್ವ್ಯಯ. Expenditure of words or speech, waste of breath (My.).

ವಾಗಾಡಂಬರ vâg-âḍambara. A vain display of words (My.).

ವಾಗೀಶ vâg-îśa. *A master of language, an eloquent man.* 2, Bṛihaspati. 3, Brahmâ. 4, N. of a man (Bśv. 1, 77). — ವಾಗೀಶಾಚಾರ್ಯ. -ಆರ್ಯ. N. (Bp. 44, 47).

ವಾಗೀಶ್ವರ vâg-îśvara. Brahmâ (My.).

ವಾಗೀಶ್ವರಿ vâg-îśvari. Sarasvatî (My.).

ವಾಗು vâgu. = ವಾಗುಸ. A sort of large fish (ಮದ್ಗು, ಶೃಂಗಿ, ಹೆಮ್ಮೀನ್ Mr. 409).

ವಾಗುಜಿ vâguji. = ವಾಕುಚಿ, etc. (Sk.).

ವಾಗುರ vâgura. = ವಾಗುರೆ. (ಜಾಲಿಕ, ಬೇವ್ಯಾರ Mr. 380).

ವಾಗುರಿಕ vâgurika. *One who uses nets for catching deer, etc.*

ವಾಗುರೆ vâgurĕ. *A net* (for catching deer or wild animals), *a snare, a noose.*

ವಾಗುಷಿ vâgushi. = ವಾಕುಚಿ. See Nr. s. ಬಾವುಚಿಗೆ.

ವಾಗುಸ vâgusa. = ವಾಗು. (Sk.). See ಹೆಮ್ಮೀನ್.

ವಾಗೆ vâgĕ. = ವಾಘೆ. *A bridle* (ವಲ್ಗೆ, ಕುಶೆ, ರಶ್ಮಿ Hlâ.).

ವಾಕ್ಗೇಯಕಾರತೆ vâk-gêya-kâratĕ. Performance of good composition and song (Čpr. 2, after 14).

ವಾಗ್ಜಾಲ vâg-jâla. A congeries of words; prate, gabble (My.).

ವಾಗ್ಝರಿ vâg-jhari. Current of words: good style of composition (My.).

ವಾಗ್ದತ್ತ vâg-datta. Promised;—a promise (My.);—betrothed.

ವಾಗ್ದರಿದ್ರ vâg-daridra. Poor in speech, of few words, speaking little or humbly, speaking guardedly. (R.).

ವಾಗ್ದಾನ vâg-dâna. Giving by promise;—betrothing;—a promise (My.).

ವಾಗ್ದೃಷ್ಟ vâg-dṛishṭa. Verbal evidence (Bp. 51, 12).

ವಾಗ್ದೇವತೆ vâg-dêvatĕ. = ವಾಗ್ದೇವಿ. (Kâvy. I, 1*a*, 4).

ವಾಗ್ದೇವಿ vâg-dêvi. The goddess of speech or eloquence: Sarasvatî (Šmd. 1).

ವಾಗ್ಬಲ vâg-bala. Powerful in speaking;—the power of speech (My.).

ವಾಗ್ಮಿ vâgmi. Speaking much, loquacious, talkative, verbose. 2, *speaking well, eloquent;* an eloquent man (ಧರ್ಮಣ, ಮೇಳಯ್ಯು ನಾನಾ ರವಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಗೆಯ್ವಂ Mr. 360).

ವಾಗ್ಯತ vâg-yata. Reserved in speech, taciturn, silent. (R.).

ವಾಗ್ರುತ vâg-ruta. A deaf man (? ಕೇಳದವಂ Mr. 440, text corrupt).

ವಾಗ್ವರ vâg-vara. Brahmâ; Bṛihaspati (Šiv. 5, 27).

ವಾಗ್ಬಾಣ vâg-vâṇa. A word considered as an arrow (Čpr. 1, 44).

ವಾಗ್ವಾದ vâg-vâda. Quarrel, verbal dispute (My.).

ವಾಗ್ವಿದ vâg-vida. Clever in speech, skilled in language (Šmd. 398).

ವಾಗ್ವಿಭವ vâg-vibhava. Power, or excellence, of speech or diction (Kâvy. I, 5, 50).

ವಾಗ್ವಿರೋಧ vâg-virôdha. Enmity appearing in words (My.).

ವಾಗ್ವೃಷ್ಟಿ vâg-vṛishṭi. A shower of words (Čpr. 3, 68).

ವಾಘೆ vâghĕ. = ವಾಗೆ. (ಕುಶೆ, ರಶ್ಮಿ Mr. 274; Grj. 2, after 106; J. 13, 24).

ವಾಙ್ vâṅ. = ವಾಗ್.

ವಾಙ್ನಿಷ್ಠುರ vâṅ-nishṭhura. Cruelty shown by words (My.).

ವಾಙ್ಮನಸು vâṅ-manasu. Speech and mind (Bp. 50, 70).

ವಾಙ್ಮಯ vâṅ-maya. Relating to speech; consisting of words; eloquent, rhetorical;—speech;—eloquence;—rhetoric. (R.).

ವಾಙ್ಮಾಧುರ್ಯ vâṅ-mâdhurya. Sweetness or pleasantness of speech (My.).

ವಾಙ್ಮುಖ vâṅ-mukha. *The opening or commencement of a speech, an exordium.*

ವಾಙ್ಮೂಲ vâṅ-mûla. Origin of words: deposition (Tĕ.; My.).

ವಾಚ್ vâč. = ವಾಕ್, ವಾಕ್ಕು, (ವಾಗ್, ವಾಙ್). Speaking;—speech; voice; talk; language; discourse. 2, *a word;* a saying. 3, *the goddess of speech, Sarasvatî* (ಶಾರದೆ, ವಾಕ್, ಸರಸ್ವತಿ Nn. 28).

Digitized by Google

ವಾಚಂಯಮ vâcam-yama. Speech-restrainer: *a sage who practises rigid taciturnity.*

ವಾಚಕ vâcaka. Speaking, reading; declaratory, expressing, signifying;—verbal, expressed by words;—a speaker, a reader;—*a word.* See Ĉh. v. 1. 18; ಭೂ-. — ವಾಚಕಪಾಟ. Fluency in reading (My.).

ವಾಚಕತೆ vâcakatĕ. Expressiveness, significance; the meaning that is intended to be expressed (Kâvy. III, 1, A, 13-15).

ವಾಚಕಶಕ್ತಿ vâcaka-śakti. Power in reading (My.).

ವಾಚನ vâcana. The act of reciting or reading, recitation. 2, the act of relating or declaring, proclamation, declaration. See ಸ್ವಸ್ತಿ-.

ವಾಚನೆ vâcanĕ. = ವಾಚನೆ, ವಾಚನ.

ವಾಚಸ್ಪತಿ vâcas-pati. The lord of speech: *Bṛihaspati.*

ವಾಚಾಗುರು vâcâ-guru. A teacher of sacred texts (Bp. 1, 1).

ವಾಚಾಟ vâcâṭa. *Talkative, loquacious.*

ವಾಚಾಮಗೋಚರ vâcâm-agôcara. Impossible to be expressed by words (My.).

ವಾಚಾಮ್ಬಿಕೆ vâcâ-ambikĕ. Sarasvatî; N. of the mother of the poet Argaḷa (Ĉpr. 1, 54).

ವಾಚಾಲ vâcâla. *Talkative;*—boasting.

ವಾಚಾಲಕ vâcâlaka. = ವಾಚಾಲ. (My.).

ವಾಚಿ vâĉi. = ಹಾಮಚಿ. (Tĕ.). — ವಾಚಿತೀಗೆ. = ಹಾಮಚಬಳ್ಳಿ. (Si. 159; Tĕ.).

ವಾಚಿ vâci. (= ವಾಕ್ 4). Speaking, uttering, expressing; what expresses: a word. See ಕ್ರಮ-, ಗುಣ-, ಭಾವ-, ಮನೋಹರ-. 2, expressing genus, generic. 3, a word which defines or limits the meaning of another word; an epithet, an attribute, an adjective (ವಿಶೇಷ Nn. 103, o. r. ವಿಶೇಷಣ). 4, a speaker, a counsellor, a minister (ಪ್ರಧಾನ, ಸಚಿವ 103). 5, Sarasvatî (ಸರಸ್ವತಿ 103). 6, an attribute, a quality, a good quality; good or improved state or condition (ಗುಣ 103).

ವಾಚಿಕ vâcika. Verbal, oral. 2, *communicated by speech or by word of mouth.* 3, news, tidings, intelligence.

ವಾಚಿಸು vâcisu. To speak, to say, to utter, to declare (Râm. 1, 16, 6; J. 11, 30; 26, 15. 49; 29, 4).

ವಾಚೆ vâcĕ. ವಾಚಾ. Speech;—a holy word, a sacred text, a divine utterance;—an oath.

ವಾಚೋಯುಕ್ತಿ vâcas-yukti. Possessing fitness or dexterity of speech.

ವಾಚೋಯುಕ್ತಿಪಟು vâcôyukti-paṭu. *Skilled in fitness of speech, eloquent.*

ವಾಚ್ಯ vâcya. To be spoken or said, proper (or possible) to be said. 2, to be spoken against, blamable, censurable, contemptible. 3, to be predicated (of anything), attributive, adjective, declinable as an adjective, taking three genders. 4, that which may be said of anything. 5, a predicate (in grammar). 6, the voice of a verb. See Ĉh. v. 1; Kâvy. III, 3, B, 159.

ವಾಚ್ಯಲಿಂಗ vâcya-liṅga. Adjective gender, *i. e.* gender that depends on the word which is to be distinguished or defined (ವಿಶೇಷ್ಯಾಧೀನಲಿಂಗ Śmd. 108. 109); *adjusting itself to the gender of a noun, being an adjective.*

ವಾಚ್ಯಲಿಂಗಕ vâcya-liṅgaka. *Being an adjective.*

ವಾಚ್ಯಲಿಂಗಕತ್ವ vâcya-liṅgakatva. *The state of being an adjective.*

ವಾಚ್ಯಾವಾಚ್ಯ vâcya-avâcya. Proper to be said and improper to be said (My.).

ವಾಜ vâja. = ಓಜ. An artificer, etc. (My.). ವಾಜ ಮನೆ (ಆವೇಶನ, ಶಿಲ್ಪಶಾಲೆ Si. 108).

ವಾಜ vâja. Strength, vigour, energy. 2, *speed* (ಜವ, ವೇಗ Nn. 124). 3, one of the paces of a horse (ಅಶ್ವಗತಿ, ಕುದುರೆಯ ನಡೆ 124; ತುರಗಗತಿ Mr. 524). 4, boiled rice, food in general, vegetable food (ಶಾಕ, ಮೇಲೋಗರ 124; ಶಾಕ 524). 5, clarified butter, ghee (ಘೃತ, ತುಪ್ಪ 124; ತುಪ್ಪ 524). 6, *a wing;—the feather of an arrow* (ಪಕ್ಷ, ಗರಿ 124; ಗರಿ 524). 7, a mantra or prayer concluding a sacrifice (ಮಖಾನ್ತ್ಯ, ಯಜ್ಞದ ಕಡೆ 124; ಕ್ರತುಪರ್ಯನ್ತ್ಯ 524). 8, N. of a tree (ತರುಭೇದ, ವೃಕ್ಷಭೇದ 124; ತರು 524; *cf.* ವಾಜಿ No. 7?).

ವಾಜಪೇಯ vâja-pêya. *N. of a particular sacrifice.*

ವಾಜಿ vâji. Strong, powerful, impetous; swift. 2, *a horse* (ಕುದುರೆ Nn. 14. 51; ತುರಗ, ಕುದುರೆ 75). 3, *a bird* (ವಿಹಂಗ, ಖಚರ, ಪಕ್ಷಿ 75). 4, *an arrow* (ಮಾರ್ಗಣ, ಬಾಣ 75). 5, a bone (? ಅಸ್ಥಿ 75, o. r. ಅಸ್ತ್ರ). 6, an enemy (ರಿಪು, ಹಗೆ 75). 7, the plant ವಾಜಿದನ್ತಕ.

ವಾಜಿತರ vâji-tara. A mule (ಅಶ್ವತರ, ಹೇಸರಗತ್ತೆ Mr. 156).

ವಾಜಿದನ್ತಕ vâji-dantaka. *The shrub Justicia adhatoda* (and ganderussa Lin., = ಆಡುಸೋಗೆ).

ವಾಜಿಧ್ವಾನ vâji-dhvâna. Neighing (ಹೇಷಾರವ, ಕುದುರೆಯ ಧ್ವನಿ Nn. 18).

ವಾಜಿನಿ vâjini. *A mare.*

ವಾಜಿಬಿ vâjibi. Fit, proper, right (My.; Br.; Mhr., H. ವಾಜಿಬೀ, ವಾಜಬಿ).

ವಾಜಿಮಿ vâjimi. = ವಾಜಬಿ. (My.).

ವಾಜಿಮೇಧ vâji-mêdha. A horse-sacrifice (J. 2, 25. 66).

ವಾಜಿಶಾಲೆ vâji-śâlĕ. *A horse stable.*

ವಾಂಚಲ್ಯ vâncalya. Tbh. of ವಾತ್ಸಲ್ಯ. (My.).

ವಾಂಛಿತ vânchita. *Wished, desired, longed for.*

ವಾಂಛಿಸು vânchisu. To wish, to desire (My.).

ವಾಂಛೆ vânchĕ. *Wish, desire;* desire for.

ವಾಟ vâṭa. 1. = ಓಟ. (My.).

ವಾಟ vâṭa. 2. A slope, an incline, as of the ground, of a roof, of a water-course, etc. (My.; Tĕ.; T., M. ವಾಟ; *cf.* ವಾರೆ & ವಾಲು). ಕ್ರಮವಾಗಿ ವಾಟವಾಗಿ ಇಳಿಯುವ ತಗ್ಗ ನೆಲ (ಪ್ರವಣ Si. 421).

ವಾಟ vâṭa. (= ಬಟ್ಟೆ 1, ದಾರಿ, ದಾವು, ವಡ). An enclosure, a piece of enclosed ground, a court-yard, a compound. 2, a garden, a park, a plantation. 3, the enclosure of a town or village, a fence, a wall, a hedge, etc. 4, a road, a way (*cf.* ಬಡ 1); a street (see ವೇಶ್ಯಾ-). 5, course, procedure (Mhr.). 6, made of the vaṭa-tree.

ವಾಟಿ vâṭi. 1. A garden. See ಪುಷ್ಪ-.

ವಾಟಿ vâṭi. 2. A street (My.; ಓಣಿ G.). 2, = ಬೀದಿ (G.).

ವಾಟಿಕ vâṭika. = ದಾಡಗ, ವಾಡಿಗ. A gardener. 2, a garden (see ಪುಷ್ಪ-).

ವಾಟಿಕೆ vâṭikĕ. An enclosure; a garden. See ಅನ್ನ-, ಧಕ್ಕ-, ವೃಕ್ಷ.

Digitized by Google

ವಾಟೆ vâṭĕ. = ಓಟೆ 1. (My.).

ವಾಟೆ vâṭĕ. 1. = ಓಟೆ 2. q. v. (My.).

ವಾಟೆ vâṭĕ. 2. = ಓಟೆ 1, etc. (My.).

ವಾಟ್ಯಾಲಕ vâṭyâlaka. *The plant Sida cordifolia or rhomboidea* (= ಬಲೆ).

ವಾಡ vâḍa. = ವಾಳ. See ಕುಳ-.

ವಾಡಬ vâḍaba. = ವಾಡವ.

ವಾಡಬಾನಲ vâḍaba-anala. = ವಾಡವಾನಲ. (ವಾಡವ, ವಡವಾಗ್ನಿ Nn. 13).

ವಾಡವ vâḍava. = ಬಾಡಬ, ಬಾಡವ, ವಾಡಬ, ವಾರುವ. *Submarine fire* (ವಡವಾನಲ, ವಡವಾಗ್ನಿ Nn. 13). 2, the lower regions (at the south-pole, ದಾನವವಾಸ, ರಸಾತಲ 13). 3, a country (ಜನಾನ್ತ, ದೇಶ 13). 4, *a Brâhmaṇa* (ವಿಪ್ರ 13). 5, *a stud, a collection of mares;* a horse (ತುರಂಗ, ಕುದುರೆ 13).

ವಾಡವಾಗ್ನಿ vâḍava-agni. = ವಾಡವಾಗ್ನಿ. Submarine fire.

ವಾಡವಾನಲ vâḍava-anala. *The fire of the lower regions.*

ವಾಡವಾಮುಖ vâḍavâ-mukha. = ವಡವಾಮುಖ. (ವಾರಿಧಿಯ ಕಿಚ್ಚು Mr. 48).

ವಾಡವೇಯ vâḍavêya. = ಬಾಡಬೇಯ. *A bull, an ox.*

ವಾಡವ್ಯ vâḍavya. *A number of Brâhmaṇas.*

ವಾಡಿ vâḍi. (= ವಳ). (Tĕ. ವಾಡಿ, ವಾಳಿ). See ನಾಯಕವಾಡಿ.

ವಾಡಿ vâḍi. An enclosure; an enclosing wall (Mhr., H.); an enclosed piece of meadow-field, or garden-ground;—a hamlet (*cf.* ಪಾಡಿ);—a division of the suburban portion of a city (Mhr. ವಾಡಿ).

ವಾಡಿಕೆ vâḍikĕ. (fr. ಬಡಿ'). Usage, custom, practice; the state of being habitual, that of being well known by practice (My.; ರೂಢಿ G.; Tĕ. ವಾಡಿಕೆ, ವಾಡುಕೆ, ವಾಳಿ; T. ವಾಡ್ಕೆ; Tĕ. ವಾಡು, to use, make use of). ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿ ಗಿಡದ ಟೊಂಗೆಗಳ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಮೊಗ್ಗೆಗಳಾಗುವವು (B. 3, 36). ಚಿನ್ನವು ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿ ಚಿಕ್ಕ ದೊಡ್ಡ ರಜಗಳ ರೂಪದಿನ್ದ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ (4, 105). ದಿವಸ ಹೋದವರಿಗೆ ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿ ಅಷ್ಟು ನಿದ್ದೆ ಬೇಕಾಗುವದಿಲ್ಲ (4, 135). ನನಗೆ ಈ ಕೆಲಸ ವಾಡಿಕೆಯಿಲ್ಲ (My.). ವಾಡಿಕೆಯಿಲ್ಲದವನಾದರೆ ಹಾಡಿಕೆ ತಿಳಿಯುವದೇ? (Prv.). See ಲೋಕ-.

ವಾಡಿಗ vâḍiga. (Tbh. of ವಾಟಕ). = ಬಾಡಗ. See ಹುವ್ವಾಡಿಗ, ಹೂವಾಡಿಗ.

ವಾಡೆ vâḍĕ. = ಓಡೆ, q. v. (My.; ಕುಸೂಲ, ಗಳಗೆ Si. 416).

ವಾಢ vâḍha. = ಬಾಢ No. 1. *Hard, firm, strong;*—much, abundant, excessive, exceeding. ವಾಢಂ, *much, excessively;—indeed, truly, surely positively, very well, yes.*

ವಾಣ vâṇa. = ಬಾಣ. See ವಾಗ್-.

ವಾಣಿ vâṇi. 1. = ಬಾಣಿ. *Sound, speech; voice.* 2, *Sarasvatî* (ಗೋ, ಸರಸ್ವತಿ Nn. 5; ಸರಸತಿ, ಬಾಣಿ, etc. Kk. 9). 3, speaking. 4, (fr. ವಾಣ) having an arrow or arrows. 5, = ವಾಣಿಜ, a Banyan (Mhr.). 6, an oil-miller, an oilman (T. ವಾಣಿಯ). ವಾಣಿ ಗಾಣಿ (= ಗಾಣಿಗ) ತೇಲಿ ಅನ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.). 7, articles of trade (see ಹಸರುವಾಣಿ).— ವಾಣಿಯರಸ. -ಅರಸ. Brahmâ (Bp. 46, 78).

ವಾಣಿ vâṇi. 2. *Weaving;*—a weaver's loom.

ವಾಣಿಗ vâṇiga. A knave (? Bp. 28, 19; in a corrupt line of Čt. I, 84 there is: ವಾಣಿಗ ರಕ್ಕು, the metre would require ರಕ್ಕಂ, whether ಠಕ್ಕಂ; o. r. is ಠಂಠಂ).

ವಾಣಿಜ vâṇija. = ವಾಣಿಯ No. 1. *A merchant,* a Banyan.

ವಾಣಿಜತನ vâṇijatanâ. Traffic, trade. ರೇಣು ಮಾಣಿಕವಾದರೂ ವಾಣಿಜತನ ಬಿಟ್ಟಾನೇ? (Prv.).

ವಾಣಿಜ್ಯ vâṇijya. = ವಾಣಿಯ No. 2. *Traffic, trade* (ಹರದು Mr. 346).

ವಾಣಿಜ್ಯತನ vâṇijyatana. = ವಾಣಿಜತನ. (My.).

ವಾಣಿನಿ vâṇini. *A sharp or clever woman, a shrewd woman* (ವಿದಗ್ಧೆಯುಂ ಮುಗ್ಧೆಯುಮ್ ಆಗಿರ್ಪವಳು Hlâ.; ಮುಗ್ಧೆ Mr. 306). 2, *a dancing girl.* 3, *a drunken woman,* one literally or figuratively intoxicated, *a passionate woman* (ಮತ್ತೆ Hlâ.; ಸೊಕ್ಕಿದವಳು Nr.).

ವಾಣಿಯ vâṇiya. Tbh. of ವಾಣಿಜ. (Č. Bp. 47, 41; Bh. 8, 24, 42). 2, Tbh. of ವಾಣಿಜ್ಯ. (Bh. 2, 15, 37).

ವಾಣೀಶ vâṇi-îśa. Brahmâ, one of the attendants on Śiva. ಶ್ರೀಮಾನಿನೀಶ ಯಕ್ಷೇಶ ವಾಣೀಶರ್ ಎಮ್ಬವರು (ಶಿವನ) ನಿಜಮಿತ್ರರಕ್ಕು (Mr. 13).

ವಾಣೀಶ್ವರ vâṇi-îśvara. Brahmâ (Bp. 1, 46).

ವಾತ vâta. Blown; extinguished. 2, *wind, air, breeze.* 3, wind or air, as one of the humours of the body. 4, morbid affection of the windy humour, rheumatism, gout. 5, N. of a metrical foot (Čh.). ನಾತವಾಗಲಿ ಪರಿಮಳವಾಗಲಿ ವಾತಕ್ಕೆ ಭೇದವಿಲ್ಲ.—ನಾಥನಾದರೂ ವಾತ ಬಿಡದು (Prvs.). See ಮಜ್ಜಸಾರ.

ವಾತಕ vâtaka. *The plant Marsilea quadrifolia* Lin. (= ಅತನವರ್ಣ; see ಮೊದಿಗು 3).

ವಾತಕಿ vâtaki. *Rheumatic, gouty.*

ವಾತಕುಮ್ಭ vâta-kumbha. *The part of an elephant's forehead below the frontal sinuses.*

ವಾತಗುಲ್ಮ vâta-gulma. Acute gout (Sk., Mhr.), attended by an induration of the mesenteric glands (C.).

ವಾತಜ್ವರ vâta-jvara. Fever occasioned by the prevalence of the vâta-humour (My.).

ವಾತಧಾತು vâta-dhâtu. One of the (three) arteries near the wrist (My.).

ವಾತನಾಡಿ vâta-nâḍi. = ವಾತಧಾತು. (My.).

ವಾತನಾರಾಯಣ vâta-nârâyaṇa. A small plant of which the fruits are eaten and the leaves, roots, etc. used to remove rheumatism (My.; also ವಾತನಾರಾಯಣಿ).

ವಾತಪೂರಣ vâta-pûraṇa. A flag (Bp. 6, 21).

ವಾತಪೋಥ vâta-pôtha. *The Palâśa tree, Butea frondosa.*

ವಾತಪ್ರಕೋಪ vâta-prakôpa. Excess of vâta in the body (My.).

ವಾತಪ್ರಮಿ vâta-prami. *A sort of swift antelope.*

ವಾತಮಣ್ಡಲಿ vâta-maṇḍali. Wind-circle: a whirlwind (ಸುಂಟರ ಅನಿಲ Mr. 50).

ವಾತಮೃಗ vâta-mṛiga. *A sort of swift antelope.*

ವಾತರೋಗ vâta-rôga. Rheumatism, gout (My.; B. 4, 71). ವಾತರೋಗವಿದ್ದವನಾದರೆ ವಾದ್ಯ ಬಾರಿಸುವನೇ? (Prv.).

ವಾತರೋಗಿ vâta-rôgi. *Afflicted with vâtarôga.*

ವಾತಶರೀರ vâta-śarîra. A body afflicted with vâta (My.). ವಾತಶರೀರಿ, a person who has such a body (My.).

ವಾತಸಹ vâta-saha. *Afflicted with vâta.*

ವಾತಸುತ vâta-suta. Hanumat (Râm. 4, 1, 16).

ವಾತಾಯನ vâta-ayana. = ಬಾದಣ, ಬಾದವಣ. *An air-passage, an air-hole, a window.*

ವಾತಾಯು vâtâyu. *An antelope, a deer.*

ವಾತಾಶನ vâta-aśana. The act of eating wind (Śâv. 2, 99). 2, a serpent (My.). 3, a tiger (My.).

Digitized by Google

ವಾತಾಹಾರ vâta-âhâra. = ವಾತಾಶನ No. 1. (My.).

ವಾತೂಲ vâtûla. *Afflicted with vâta.* 2, mad, insane. 3, *a whirlwind, a gale.*

ವಾತೂಲಿಕೆ vâtûlikĕ. = ವಾತೂಲ No 3. (Čpr. 4, after 18).

ವಾತ್ಯೆ vâtyĕ. *A whirlwind, a gale.*

ವಾತ್ಸಕ vâtsaka. (fr. ವತ್ಸ). *A herd of calves.*

ವಾತ್ಸಲ್ಯ vâtsalya. (fr. ವತ್ಸಲ). = ವಾಂಛಲ್ಯ. Lovingness: tender fondness (J. 18, 60; My.; ಮಮತೆ G.).

ವಾತ್ಸ್ಯಾಯನ vâtsyâyana. N. of a muni and of a writer on amorous subjects (Rśv. 1, after 135).

ವಾದ vâda. 1. = ಓದ. A ditch, a trench; a pitfall for catching elephants (Tĕ. ಓದ; Abhâ. 2, 4; *cf.* ವಾರಿ 3 No. 4?).

ವಾದ vâda. 2. (= ಓಮ, etc.). — ವಾದಕ್ಕಿ. -ಅಕ್ಕಿ. Bishop's weed (My.).

ವಾದ vâda. = ವಾದು 1. Speaking, talking. 2, sound, sounding; playing a musical instrument (see ವೀಣಾ-). 3, discourse, conversation. 4, disputation, debate, dispute, controversy, words (ಮೃತ, ಜಗಳ Nn. 11). 5, explanation, exposition. 6, a plaint, a suit at law. 7, report, rumour. ವಾದಾ ಮಾಡಿ ಮಾಡಿ, ಹಾದರ ಕಲಿತು ಕೊಣ್ಣ.—ಭೇದಾ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ವಾದಾ ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ (Prvs.). 8, a marvellous skill or siddhi (to make gold, etc. ದಳ, ರಸವಾದ Nn. 9; My.; Abhâ. 2, 37; see ರಣ-, ರಸ-).

ವಾದಕ vâdaka. Speaking; a speaker. 2, a player of a musical instrument, a musician (Śmd. 46). ಪಾತ್ರವಾದೆ ವಾದಕಂ ಬಾಜಿಸಿದಂ (296).

ವಾದನ vâdana. The act of sounding;—instrumental music; the sound of musical instruments.

ವಾದನಕ್ರಿಯೆ vâdana-kriyĕ. The sounding of musical instruments. See ಮೊದಿಗು.

ವಾದನದಣ್ಡ vâdana-daṇḍa. *A stick, etc. for striking a musical instrument, a plectrum, etc.* (ವಾದ್ಯಮಂ ನುಡಿಸುವ ಕುಡುಹು Śmd. 46 Cm.). *Cf.* ವಾದ್ಯಕೋಣ.

ವಾದನವಿಧಿ vâdana-vidhi. A mode of the sound of musical instruments. See ಮೊದಿಗು.

ವಾದಪ್ರತಿವಾದ vâda-prativâda. A set disputation, assertion and counter-assertion, dispute, debate (My.; B. 5, 226).

ವಾದವಿವಾದ vâda-vivâda. A discussion about any statement, argument and disputation, dispute, debate, argumentation (B. 4, 206; My.).

ವಾದಿ vâdi. Speaking; asserting; disputing. 2, a speaker. 3, a disputant; a dialectician (ತಾರ್ಕಿಕ, ಮೇಲಬಿದ್ದು ತರ್ಕಿಪಂ Mr. 360; Bp. 58, 67). 4, a plaintiff, an accuser. 5, an explainer, an expounder of the law, śâstras, etc., a great personage or doctor (ನರೇನ್ದ್ರ Nn. 136; Mr. 490). 6, one who maintains any particular system of doctrine (see ಅದ್ವಯ-, etc.). 7, learned; wise, sage, skilful. See ಹಲ-, ಸ್ವರ-, ಹಟ-. ವಾದಿಯ ಸಂಗಡ ವಾದಿಸಲು ಸಲ್ಲ, ಕುಣ್ಟನ ಕೂಡ ಹಾದಿ ನಡೆಯಲು ಸಲ್ಲ (Prv.).

ವಾದಿತ್ರ vâditra. *A musical instrument.*

ವಾದಿನಿ vâdini. The feminine form of ವಾದಿ. See ಪರಿ-.

ವಾದಿಪ್ರತಿವಾದಿ vâdi-prativâdi. An assertor and a counter assertor;—a plaintiff and a defendant (My.).

ವಾದಿಸು vâdisu. = ಬಾಜಿಸು, ಬಾದಿಸು. To dispute (v. i.); to debate; to speak contentiously (Bp. 3, 52; 55, 54; Bh. 1, 8, 16; My.; see Prv. s. ವಾದಿ). 2, to sound a musical instrument, to play.

ವಾದ್ಯ vâdya. = ಬಾಜಾ, ಬಾಜೆ. To be spoken (see ಅಘ-),—*any musical instrument;—instrumental music.* ವಾದ್ಯ ಬಾರಿಸು (B. 5, 294).

ವಾದ್ಯಕೋಣ vâdya-kôṇa. = ವಾದನದಣ್ಡ. (ಬಾಜಿಸುವ ಕುಡುಹು Nn. 127).

ವಾದ್ಯಭಾಣ್ಡ vâdya-bhâṇḍa. *A musical instrument.*

ವಾದ್ಯಭಾಣ್ಡಮುಖ vâdyabhâṇḍa-mukha. *The mouth or top part or point of a musical instrument.*

ವಾದ್ಯವಿಶೇಷ vâdya-viśêsha. A sort of musical instrument. See ಪಟಹ.

ವಾಧ್ರೀಣಸ vâdhrîṇasa. *A rhinoceros.*

ವಾನ್ vân. The masculine form of ವತ್ 1. (ಅಸ್ತಿತ, ಸಂಯುತ, ಯುತ, etc. Mr. 440).

ವಾನ vâna. 1. Blown; blown upon;—*dry, dried* (*cf.* ಒಣ). dry or dried fruit (ಕಲಾಟು, ಒಣಗಿದ ಕಾಯಿ Nn. 90; ಒಣಗಿದ ದೋರ್ವ ಕಾಯಿ Mr. 109). 2, blowing;—moving, rolling. 3, fragrance. See ನಿರ್-.

ವಾನ vâna. 2. Weaving, sewing. 2, the fruit of actions (ಕರ್ಮಫಲ, ಕಟ್ಟಿದನ್ತಾ ಕರ್ಮಗಳು Nn. 90). 3, what is complete or perfect (ಅಕ್ಷೀಣ, ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲದನ್ತಹುದು 90).

ವಾನ vâna. 3. (fr. ವನ). Relating to a forest or wood. 2, a multitude of woods, a collection of groves or thickets. 3, table-land (ಸಾನು, ಬೆಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲು Nn. 90).

ವಾನಪ್ರಸ್ಥ vânaprastha. (fr. ವನಪ್ರಸ್ಥ). *A Brâhmaṇa of the third order (âśrama) who has passed through the stages of student and householder, and has left his house and family for the woods.* 2, *the tree Bassia latifolia* (= ಮಧುಪುಷ್ಪ).

ವಾನರ vânara. *A monkey.*

ವಾನರಕುಲ vânara-kula. Belonging to the monkey tribe. Nila (ನೀಲ, ವಾನರಭೇದ, ಕಪಿಗಳ ಭೇದ Nn. 30).

ವಾನರವರಧ್ವಜ vânara-vara-dhvaja. Arjuna (J. 8, 37).

ವಾನರಸಮುನ್ನತಧ್ವಜ vânara-samunnata-dhvaja. Arjuna (J. 13, 3).

ವಾನಸ್ಪತ್ಯ vânaspatya. (fr. ವನಸ್ಪತಿ). *A tree the fruit of which is produced from* (visible) *blossoms.*

ವಾನಾಯು vânâyu. (fr. ವನಾಯು). The district Vanâyu.

ವಾನಾಯುಜ vânâyu-ja. = ವನಾಯುಜ. *A Vânâyu horse.*

ವಾನೀರ vânîra. *A sort of cane, the ratan, Calamus rotang* Lin. (ಹಚ್ಚೆಯ ಮರ Hlâ.).

ವಾನೇಚರ vânĕ-čara. Wandering or dwelling in forests (Čpr. 1, 137).

ವಾನೇಯ vânêya. *The fragrant grass Cyperus rotundus.*

ವಾನ್ತ va-anta. 1. A word with final ವ (ವ್, Śmd. 323).

ವಾನ್ತ vânta. 2. Vomited, ejected from the mouth, effused. See ಉದ್-.

ವಾನ್ತಿ vânti. Vomiting;—the matter vomited;—an emetic. ಕುಡಿದ ವಿಷವು ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ನಿಲ್ಲದೆ, ದುಣ್ಡರಿಸಿ, ವಾನ್ತಿಯಾಗಿ ಹೊರಗೆ ಬಿತ್ತು (B. 5, 72). ಭ್ರಾನ್ತಿ ಹಿಡಿದವಗೆ ವಾನ್ತಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಹೋದೀತೇ? (Prv.). — ವಾನ್ತಿಭೇದಿ. Vomiting and purging: cholera (My.). — ವಾನ್ತಿಭ್ರಾನ್ತಿ. Vomiting and aberration: cholera (C.; B. 4, 182).

ವಾಪ vâpa. Sowing seed, strewing. 2, weaving. 3, shearing, shaving. See ನಿರ್-, ಪರೀ-, ಪ್ರತೀ-.

Digitized by Google

ವಾಪನ vâpana. 1. = ವಾಪ. See ನಿರ್-.

ವಾಪನ vâpana. 2. Blowing. See ನಿರ್-.

ವಾಪಸು vâpasu. Back, in return (C.; Br.; Mhr., H.).

ವಾಪಿ vâpi. 1. A sowing machine (ಕೂರಿಗೆ Mr. 370).

ವಾಪಿ vâpi. 2. = ಬಾಂವಿ, ಬಾಮಿ, ಬಾವಿ, ಬಾಯಿ. *An oblong reservoir of water, a pool or lake* (ಬೆಂಕೆ Hlâ.); a well.

ವಾಪಿತ vâpita. Sown;—shaven, shorn. See ಪರಿ-.

ವಾಪಿತೆ vâpitĕ. A close-shaved woman, a widow (ಮುಣ್ಡೆ Mr. 303);—a female mendicant (ಭಿಕ್ಷು 303).

ವಾಮ vâma. = ಓಮ, etc. (My.).

ವಾಮ vâma. 1. *Beautiful, handsome, pleasing, lovely* (ಮನೋಹರ, ಒಳ್ಳಿತ್ತು Nn. 24; *cf.* ಓ 4?).

ವಾಮ vâma. 2. *Reverse, adverse, opposite, contrary, inverted* (ಪ್ರತಿಕೂಲ Nn. 24). 2, *left, not right* (ಎಡದ ಭಾಗ 24). 3, crooked (ವಕ್ರ, ಕೊಂಕು 24). 4, bad, vile, base, wicked. 5, short.

ವಾಮದೇವ vâma-dêva. *Śiva.* 2, N. of a ṛishi (J. 20, 3; 33, 39).

ವಾಮದೇವವದನ vâmadêva-vadana. N. of one of Śiva's faces (Śêv. 5, 4).

ವಾಮನ vâmana. Short in stature, dwarfish;—*a dwarf* (ಗುಜ್ಜ, ಕುಬ್ಜ Nn. 132; ಕೆಯ್ ಕಾಲು ಕಿರಿದಾಗೆ ವಾಮನನೆನಿಕ್ಕು Mr. 389). 2, Vishṇu in his dwarf (5th) incarnation, on account of Bali (Mr. 19; J. 26, 47). 3, *the elephant that supports the south* (or western) *quarter.* 4, N. of the author of the kâvyâlaṅkâravṛitti (Kâvy. V, 970).—ವಾಮನಾಯರ್. -ಆಯರ್. N. (Bp. 56, 27).

ವಾಮನಪುರಾಣ vâmana-purâṇa. The purâṇa that contains an account of the dwarf-incarnation of Vishṇu (Bp. 43, 76).

ವಾಮನಾವತಾರ vâmana-avatâra. = ವಾಮನ No. 2. (My.).

ವಾಮನೇತ್ರೆ vâma-nêtrĕ. *A woman with beautiful eyes.*

ವಾಮಲೂರ vâmalûra. *An ant-hill* (ವಲ್ಮೀಕ, ಹುತ್ತು Mr. 401).

ವಾಮಲೋಚನೆ vâma-lôčanĕ. *A woman with beautiful eyes.*

ವಾಮಾಂಗ vâma-aṅga. The left side of the body (J. 26, 57).

ವಾಮಾಂಗಿ vâma-aṅgi. A wife who is the left side of her husband (J. 26, 56).

ವಾಮಾರ್ಧಾಂಗ vâmâ-ardhâṅga. Śiva, the husband of Pârvatî (Bp. 61, 49).

ವಾಮಿ vâmi. *A mare.*

ವಾಮೆ vâmĕ. (= ಬಣಮೆ, etc.). **A heap of grass, straw, wood, etc.** (Tĕ. ಓವು, ಓವೆ, ವಾಮಿ; Tĕ. ವಾಪು, swelling, *cf.* ಬಾ 2). ಹುಲ್ಲುವಾಮೆ (ತೃಣ್ಯೆ, ತೃಣಸಂಹತಿ, ಹುಲ್ಲುರಾಶಿ Si. 165).

ವಾಮೆ vâmĕ. ವಾಮಾ. *A handsome female;*—an intelligent woman (ಮನೋಜ್ಞೆ, ಜಾಣಿ Nn. 24);—Gaurî;—*a woman in general* (ಭಾಮಿನಿ, ಸ್ತ್ರೀ 24).

ವಾಯ vâya. 1. (Śmd. 25). (Tbh. of ವ್ಯಾಜ). Deceit, lie, vainness, pretext (ಪುಸಿ Bhn. 5; Bp. 40, 45; Bh. 8, 13, 47; J. 5, 38; 9, 22. 34; 11, 34; 18, 55; 26, 43; *cf.* ಬಾಡ No. 2).

ವಾಯ vâya. 2. Weaving, sewing. See ತನ್ತು-, ತುನ್ನ-.

ವಾಯಜ vâyaja. (Tbh. of ವೈಡೂರ್ಯ?). See ಬಾಲ-.

ವಾಯದಣ್ಡ vâya-daṇḍa. *A weaver's loom.*

ವಾಯನ vâyana. = ಬಾಗಿನ, ಬಾಯಿನ. Sweetmeats or cakes which may be eaten during a religious fast;—presents of sweetmeats, etc., forming part of an offering to a deity, or prepared on festive occasions, such as marriages, etc., and sent as presents to friends and acquaintances.

ವಾಯವಡಂಗ vâya-vaḍaṅga. = ವಾಯವಿಡಂಗ, ವಾಯವಿಳಂಗ, ವಾಯಿವಡಂಗ, ವಾಯಿವಿಡಂಗ, ವಾಯುವಳಂಗ, ವಾಯುವಿಳಂಗ, q. v. (ಅಮೋಘ, ವರಣ, ಎಡಂಗ, ವೇಲ್ಲ, ಸೇತು G.; Mhr. ವಾವಡಿಂಗ, the plant Embellia ribes).

ವಾಯವಿಡಂಗ vâya-viḍaṅga. = ವಾಯವಡಂಗ, etc. (ಕೃಮಿಘ್ನ, ಚಿತ್ರತಣ್ಡುಲ G.).

ವಾಯವಿಳಂಗ vâya-viḷaṅga. = ವಾಯವಿಡಂಗ. (My.).

ವಾಯವ್ಯ vâyavya. Windy; relating to Vâyu;—the quarter or region of the wind, the north-west (presided over by the lôkapâla Vâyu). (My.; B. 4, 114. 117).

ವಾಯವ್ಯಾಸ್ತ್ರ vâyavya-astra. A kind of weapon (J. 18, 15).

ವಾಯಸ vâyasa. *A crow* (ಕಾಗೆ Nn. 14. 16).

ವಾಯಸಾರಾತಿ vâyasa-arâti. *An owl.*

ವಾಯಸಿ vâyasi. *The plant Solanum indicum* Lin. (= ಕಾಕಮಾಚಿ; see Nr. s. ಗಣಿಕೆ).

ವಾಯಸೋಲಿ vâyasôli. *A medicinal root* (= ಕಾಕೋಲಿ; see ಗೊರಿಮಿಡಿ).

ವಾಯಿ vâyi. Tbh. of ವಾಪಿ 2.—ವಾಯಿಕಟ್ಟು. (ಏನಾಹ Si. 91).

ವಾಯಿಣ್ಟೆ vâyiṇṭĕ. (Tĕ. ವಾಯಿಣ್ಟ, ವಾಎಣ್ಟ).—ವಾಯಿಣ್ಟೆ ಚಟ್ಟು. (ಬರ್ಬರೆ, ಕವರಿ, etc., ನಾಬಿಮ್ಮೇಳೆ Si. 157; Tĕ.).

ವಾಯಿದೆ vâyidĕ. A promise, an agreement, an engagement with fixedness of term (Mhr., H.); period; term fixed for payment; instalment, stated period (My.; Br.).

ವಾಯಿವಡಂಗ vâyi-vaḍaṅga. = ವಾಯವಡಂಗ. (ಮೋಘ G.).

ವಾಯಿವಿಡಂಗ vâyi-viḍaṅga. = ವಾಯಿವಡಂಗ. (ತಣ್ಡುಲ G.).

ವಾಯು vâyu. *Wind, air; Vâyu, the god of the wind.* 2, *the air of the body, a vital air,* of which five are reckoned: prâṇa, apâna, samâna, udâna, vyâna. 3, N. of a metrical foot (Čh.). 4, rheumatism, gout (C.).

ವಾಯುಗುಲ್ಮ vâyu-gulma. = ವಾತಗುಲ್ಮ. (My.).

ವಾಯುಚಾರ vâyu-čâra. The fleetness of the wind (ಲಘು, ಗಾಳಿಯ ನಡೆ Nn. 145).

ವಾಯುತ್ರಯ vâyu-traya. (ವಿಶ್ವಕರ್ಮ Nn. 40).

ವಾಯುನನ್ದನ vâyu-nandana. Bhîma (J. 2, 54).

ವಾಯುಪಂಚಕ vâyu-pañčaka. The set of five vital airs (see ವಾಯು No. 2; My.).

ವಾಯುಪುತ್ರ vâyu-putra. Bhîma (ಭೀಮ, ಭೀಮಸೇನ Nn. 5; ಕುರುವೈರಿ, ವೃಕೋದರ, ಭೀಮ Mr. 264). 2, Hanumat.

ವಾಯುಭಕ್ಷಕ vâyu-bhakshaka. N. of a ṛishi (J. 33, 40).

ವಾಯುಮೃಗ vâyu-mṛiga. = ವಾತಮೃಗ. (ವಾತಮೃಗ, etc., ಗಾಳಿಗೆದುರಾಗಿ ನಡಿಯುವ ಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳ ಹುಲ್ಲೆ, ಕಡಹದ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಭೇದವು Si. 168).

ವಾಯುರಯ vâyu-raya. Fleet as the wind (Rśv. 13, 91).

ವಾಯುಲಿಂಗ vâyu-liṅga. N. of a phallus of Śiva (My.).

ವಾಯುವಿಕಾರ vâyu-vikâra. A change of form of the air of the body. See ತೇಗು.

ವಾಯುವಳಂಗ vêyu-vaḷaṅga. = ವಾಯವಡಂಗ, etc. (My.).

ವಾಯುವಿಳಂಗ vâyu-viḷaṅga. = ವಾಯವಡಂಗ, etc. *A plant of which the seed is used as a vermifuge, Erycibe paniculata* Roxb. (ವೇಲ್ಲ, ಅಮೋಘೆ, ಕ್ರಿಮಿಘ್ನ, ಎಡಂಗ etc. Si. 147).

ವಾಯುವೇಗ vâyu-vêga. The velocity of the wind; a gust or blast of wind;—fleet as the wind (Bp. 34, 24; My.).

Digitized by Google

ವಾಯುವೇಗಿ vâyu-vêgi. Fleet as the wind; — N. of a horse (Bp. 59, 39).

ವಾಯುಶರೀರ vâyu-śarîra. = ವಾತಶರೀರ. (My.).

ವಾಯುಸಖ vâyu-sakha. *Fire.*

ವಾಯುಸಖಿ vâyu-sakhi. *Fire.*

ವಾಯುಸಂಚಾರ vâyu-sañcâra. The blowing of the wind (ತೀಟು, ತೀಡೂದು, ಊದೂದು Ss.).

ವಾಯುಸುತ vâyu-suta. = ವಾಯುಪುತ್ರ. (ಭೀಮ Mr. 512).

ವಾಯುಸ್ತಮ್ಭ vâyu-stambha. One of the siddhis: raising the body in the air and maintaining it in such a position without support (My.).

ವಾಯುಸ್ಪರ್ಶನ vâyu-sparśana. The touching or touch of the wind. See ತೀಡು.

ವಾರ್ vâr. = ವಾ 2, ವಾರು 1, ವಾರ್. *Water.*

ವಾರ vâra. 1. = ಓರ, ವಾರೆ, etc. Declivity, sloping; side (T., M.; My. in compounds). See ಇದಿ-, ತಾರ್-. *Cf.* ವಾಸರ. — ವಾರಗಚ್ಚೆ. -ಕಚ್ಚೆ. A kaccĕ that hangs to one side (My.). — ವಾರದುರುಬು. = ಓರೆದುರುಬು. (My.).

ವಾರ vâra. 2. A share: a landlord's half share of the produce of a field in lieu of rent (Bp. 27, 52; My.; Tĕ., T., M.; see ಇರ-, ಇರು-; *cf.* ಅರ್ 7?). — ವಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡು. To give land to somebody for the sake of cultivation (retaining the ownership and) receiving half its produce instead of rent (My.; also cattle, etc. are given on vâra, My.).

ವಾರ vâra. 1. (= ವಾರಿ 2). Anything which screens, covers or surrounds; a cover. 2, a multitude, a quantity, a heap. 3, a flock, a herd, a troop. 4, *a turn, a time;* (turning round, see ಕೆಯ್ವಾರ No. 1; ಪುರ-). 5, a day of the week; a stated and recurring day for furnishing a meal to poor males (Mhr.; My.). 6, *a moment, an occasion, an opportunity.* 7, (choosing, preferring; adoring, in ಕೆಯ್ವಾರ No. 2). See ಪರಿ-, ಮಧು-, ತರಿ-, etc. 8, = ಪಾರ, the opposite bank of a river. — ವಾರ ಕೊಡು. To fix a day for free-boarding once a week (My.). — ವಾರದನ್ನ. -ಅನ್ನ. Food that is obtained by poor males, according to rotation, from the houses of charitable people (My.). — ವಾರದ ಮನೆ. A house where vâradanna is given (My.). — ವಾರದ ಮೇಲೆ ಊಟ ಮಾಡು. To eat gratis by turns in different houses (My.).

ವಾರ vâra. 2. = ವಾಲ 1. A tail (Sk.).

ವಾರಕ vâraka. Restraining, opposing, resisting, obstructing, removing. See ನಿ-.

ವಾರಗಿತ್ತಿ vâra-gitti. = ಓರಗಿತ್ತಿ. (My.).

ವಾರಡಿ vâradi. = ಓರಡಿ.

ವಾರಣ vâraṇa. *Warding off, keeping off or back;* — stopping; removing; restraining, resisting, opposing; — screening, covering; — guarding, protecting, taking care of; — defending, defence, resistance; — opposition, prohibition; obstacle, impediment. 2, armour, mail. 3, the embankment of a tank (ತಟಾಕಬನ್ಧನ, ಕೆರೆಯ ಏರಿ Nn. 99; ಸೇತು, ಕಟ್ಟೆ Mr. 416). 4, *an elephant* (ಆನೆ, ಗಜ 99). 5, a camel (ಶೀಘ್ರಗಾಮಿ, ಒಷ್ಟ್ರ 99; ಕರಭ Mr. 469). 6, a cloud (ಜಲಧರ, ಮೇಘ 99). See ವ್ಯಾಘಾತ-, ಪ್ರ-, ಮತ್ತ-. — ವಾರಣ ಮಾಡು. To ward off, to remove, as fear, trouble (My.).

ವಾರಣನಗರ vâraṇa-nagara. Hastinâpura (J. 7, 1).

ವಾರಣಬುಸೆ vâraṇa-busĕ. *The plantain, Musa sapientum.*

ವಾರಣಹಸ್ತ vâraṇa-hasta. The trunk of an elephant. ವಾರಣಹಸ್ತದ ಅಗ್ರ (ಪುಷ್ಕರ, ಆನೆಯ ಸುಣ್ಡಿಲ ತುದಿ Nn. 27).

ವಾರಣಾವತ vâraṇâvata. N. of a town (perhaps Allahabad, Bh. 1, 8, 77. 83).

ವಾರಣಾವತಿ vâraṇâvati. = ವಾರಣಾವತ. (My.).

ವಾರಣಾಸಿ vâraṇâsi. = ವಾರಾಣಸಿ. (Bp. 54, 65; 58, 34; My.).

ವಾರಣಾಸ್ಯ vâraṇa-âsya. Gaṇapati (ವಿಘ್ನರಾಜ, ವಿನಾಯಕ, etc. Mr. 16).

ವಾರನಾರಿ vâra-nârî. = ವಾರಸ್ತ್ರೀ. (Bp. 40, 81; J. 7, 6).

ವಾರಪುರನ್ಧ್ರಿ vâra-purandhri. = ವಾರಸ್ತ್ರೀ. (Bp. 40, 56).

ವಾರಮುಖ್ಯೆ vâra-mukhyĕ. *The chief of a number of harlots, a royal courtezan.*

ವಾರಲೆ vâralĕ. (= ವರಲೆ). *A female swan, a goose* (see ಹೆಣ್ಣಂಚೆ).

ವಾರವನಿತೆ vâra-vanitĕ. = ವಾರಸ್ತ್ರೀ. (Bp. 40, 51).

ವಾರವಾಣ vâra-vâṇa. *A bodice; a quilted jacket, a cuirass, armour, mail* (ಕವಚ, ಜೋಡು; ಕಂಚುಕ, ಅಂಗಿ Nn. 97; ಕಂಚುಕ, ಜೋಲಕ, ಕುಪ್ಪಸ, ವಾಣ Mr. 343).

ವಾರಶೂಲ vâra-śûla. = ವಾರಶೂಲೆ. (Mr. 59).

ವಾರಶೂಲೆ vâra-śûlĕ. Any unpropitious day or direction of the compass which is to be avoided for beginning a journey, celebrating marriages, etc. (My.).

ವಾರಸತಿ vâra-sati. = ವಾರಸ್ತ್ರೀ. (ರಾಜಕುಲ, ವಿಲಾಸಿನಿ Mr. 305; Bp. 28, 22; 40, 41). ವಾರಸತಿಯರ ಹಿಣ್ಡು (ಗಾಣಿಕ್ಯ 305).

ವಾರಸದಾರ vârasa-dâra. = ವಾರಸುದಾರ. (B. 5, 6).

ವಾರಸು vârasu. Heritage; the proprietorship of it (My.; Br. ವಾರಿಸು; Mhr., H. ವಾರಸಾ, ವಾರೀಸ); claim, title (My.; Mhr.).

ವಾರಸುದಾರ vârasu-dâra. An inheritor or a proprietor of lands, etc. (My.; Mhr. ವಾರಸೇದಾರ, ವಾರೀಸ-).

ವಾರಸುನ್ದರಿ vâra-sundari. = ವಾರಸ್ತ್ರೀ. (Sk.; My.).

ವಾರಸ್ತ್ರೀ vâra-strî. *A common woman, a harlot, a courtezan.*

ವಾರಾಂಗನೆ vâra-anganĕ. = ವಾರಸ್ತ್ರೀ. (Bp. 40, 3).

ವಾರಾಣಸಿ vârâṇasi. = ವರಣಸಿ, ವಾರಣಾಸಿ. *The town Benares* (Bp. 53, 58; 57, 23). — ವಾರಾಣಸಿಯ ದಸರಿಯ ಪುತ್ತಿ. A kind of cloth (Bp. 11, 26).

ವಾರಾಶಿ vâ2-râśi. Water-heap: the ocean (ಸಿನ್ಧು, ವಾರಾನಿಧಿ, ಅರ್ಣವ, etc. Mr. 405; Bp. 4, 44; 53, 25; Sk. ವಾರಾಂನಿಧಿ). — ವಾರಾಶಿದುರ್ಗ. A fortress in the ocean (Bp. 54, 36).

ವಾರಾಹ vârâha. (fr. ವರಾಹ). Relating to a boar, boarish; — a boar.

ವಾರಾಹಪುರಾಣ vârâha-purâṇa. The vaishṇava purâṇa said to have been revealed to the earth by Vishṇu in the form of a boar (Bp. 43, 76).

ವಾರಾಹಿ vârâhi. One of the mâtṛis, the śakti of Vishṇu in the form of a boar (see ಮಾತೃ and ಸಪ್ತಮಾತೃಕೆ). 2, an *esculent root or yam, Dioscorea* (= ಗೃಷ್ಟಿ).

ವಾರಿ vâri. 1. = (ವಾರಿ 2), ವಾರು 2. By; according to, for (Br. Mhr. ವಾರೀಂ; My. *e. g.* in ದಿನಸುವಾರಿ, according to the articles; see ತರಾ-).

ವಾರಿ vâri. 2. Regularity, regular practice: unrelenting demand (*cf.* ವಾರಿ 1?). ವಾರಿಯಿಲ್ಲದ ಸುಂಕ ವಾರಿಗೆ ವಾರಿಗೆ (*i. e.* it escapes by the many ways leading to and fro a place, Prv.).

Digitized by Google

ವಾರಿ vâri. 3. *Water.* 2, a particular drug (= ಹ್ರೀವೇರ). 3, *a place for tying or fastening an elephant.* 4, a hole or trap for catching elephants (*cf.* ವಾಡ 1?). — ವಾರಿವರ ಲ್. -ಪರಲ್. Hail (Grj. 9, 46).

ವಾರಿಗೆ vârigĕ. = ಓರಿಗೆ, etc. (C.).

ವಾರಿಚರ vâri-čara. Moving or living in water, aquatic; — a fish (My.).

ವಾರಿಜ vâri-ja. A lotus (ತಾವರೆ Nn. 8).

ವಾರಿಜಬಾನ್ಧವ vârija-bândhava. The sun (ಸೂರ್ಯ Nn. 8).

ವಾರಿಜಭವ vârija-bhava. Brahmâ (Kk. 1).

ವಾರಿಜರಿಪು vârija-ripu. The moon. 2, N. of a metrical foot (Čh.).

ವಾರಿಜವಿಲೋಚನ vârija-vilôčana. Vishṇu (ವಿಷ್ಣು Nn. 8).

ವಾರಿಜವೈರಿ vârija-vairi. The moon (ಚನ್ದ್ರ Nn. 8).

ವಾರಿಜಾಕ್ಷ vârija-aksha. Vishṇu (Bp. 54, 41).

ವಾರಿಜಾಕ್ಷಿ vârija-akshi. A woman with lotus-like eyes (My.).

ವಾರಿಜಾನನೆ vârija-ânanĕ. = ವಾರಿಜಾಕ್ಷಿ. (Bp. 40, 29).

ವಾರಿಜಾಮ್ಬಕ vârija-ambaka. Vishṇu or Kṛishṇa (J. 2, 49).

ವಾರಿಜಾಸನ vârija-âsana. Brahmâ (My.).

ವಾರಿಜೋದ್ಭವ vârija-udbhava. Brahmâ (ಬ್ರಹ್ಮ Nn. 8).

ವಾರಿತ vârita. Warded off, prevented, hindered, impeded, stopped, restrained. See ಅ-, ಅಪ-; Bp. 5, 16; 28, 58.

ವಾರಿದ vâri-da. Water-giving: *a cloud.*

ವಾರಿದಪಥ vârida-patha. The sky (ಗಗನ Mr. 31).

ವಾರಿಧರ vâri-dhara. Water-holding: a cloud (ಮೇಘ, ಮುಗಿಲ್ Nn. 57; ಮೇಘ Mr. 42; ಘನ 510).

ವಾರಿಧಿ vâri-dhi. Water-hold: the ocean (Šmd. 408; Čpr. 1, 61; Bp. 4, 75). — ವಾರಿಧಿಯ ಕಿಚ್ಚು. (ವಾಡವಾಮುಖ Mr. 48).

ವಾರಿಧಿಕನ್ಯೆ vâridhi-kanyĕ. Lakshmî (My.).

ವಾರಿಧಿರಾಜ vâridhi-râja. Varuṇa (Bp. 10, 30).

ವಾರಿನಾಥ vâri-nâtha. The ocean. 2, Varuṇa. 3, a cloud. (R.).

ವಾರಿನಿಧಿ vâri-nidhi. Water-receptacle: the ocean (ವಾರಾಶಿ, etc. Mr. 405).

ವಾರಿಪರ್ಣಿ vâri-parṇi. *The aquatic plant Pistitia stratiotes* Lin.

ವಾರಿಪ್ರದ vâri-prada. A cloud (ಮೇಘ Nn. 19).

ವಾರಿಪ್ರವಾಹ vâri-pravâha. *A water-fall, a cascade.*

ವಾರಿಫೇನ vâri-phêna. Cuttle-fish bone (ಕಡಲ ನಾಲಿಗೆ Mr. 144).

ವಾರಿಭವ vâri-bhava. = ವಾರಿಜ. (My.).

ವಾರಿಭೃತ್ vâri-bhṛit. A cloud (My.).

ವಾರಿಮುಚ್ vâri-muč. Water-discharging: a cloud. (R.).

ವಾರಿಯನ್ತ್ರ vâri-yantra. = ಜಲಯನ್ತ್ರ. (My.).

ವಾರಿರಮ್ಯ vâri-ramya. The deep (ಅಗಾಧ, ಗಭೀರ, etc., ಮಹಾಸಾಗರದ ನೀರ ಗುಮ್ಮು Mr. 405).

ವಾರಿರುಹ vâri-ruha. A lotus (ಅಬ್ಜ Mr. 516).

ವಾರಿವಾಹ vâri-vâha. Water-bearer: *a cloud.*

ವಾರಿವೃದ್ಧಿ vâri-vṛiddhi. *Flood-tide* (see ನೀರೊತ್ತು).

ವಾರಿಸು vârisu. = ಬಾರಿಸು 1. (Čt. II, 73). To ward off, to restrain, to keep back, to stop, to remove (Čpr. 3, 67; Bp. 1, 44; 21, 37; 26, 53; My.).

ವಾರಿಸೇಚನ vâri-sêčana. Sprinkling of water (J. 11, 24).

ವಾರು vâru. 1. Tbh. of ವಾರ್. See ವಾರುಧಿ.

ವಾರು vâru. 2. = ವಾರಿ 1. (My.; Mhr., H. ವಾರ, like, in, with, or after the fashion of detail, etc.). See ದಿನ-.

ವಾರುಣ vâruṇa. (fr. ವರುಣ). Connected with Varuṇa. 2, N. of a weapon. 3, N. of one of the divisions of Bhâratavarsha. 4, water.

ವಾರುಣಾಸ್ತ್ರ vâruṇa-astra. N. of a weapon (J. 13, 13. 14).

ವಾರುಣಿ vâruṇi. The western quarter or region presided over by Varuṇa, *the west;* the west looked upon as a woman (Lîlv. 3, 4. 6). 2, a particular kind of spirit; *any spirituous liquor.* 3, N. of the lunar asterism šatabhishaj, *i. e.* requiring a hundred physicians. 4, a species of dûrvâ grass. 5, the bitter apple, Cucumis colocynthis (ಬಲಿಬನ್ಧಾಕ್ಷಿ, ಹಾವುಮೆಕ್ಕೆ Mr. 146). 6, a place for catching elephants (ಗಜವ ಹಿಡಿವ ಹಾವು Mr. 157; *cf.* ವಾರಿ 3 No. 4). 7, the bastard sago tree (ಬಯ್ನೆ Mr. 117).

ವಾರುಧಿ vâru-dhi. (Tbh. of ವಾರ್ಧಿ). The ocean (Lîlv. 3, 6); — the number 4 (Čh.).

ವಾರುವ vâruva. Tbh. of ವಾಹನ. A horse (Bh. 7, 18, 44; J. 4, 25; Dp. 172, 5).

ವಾರುಷಿಕ vârushika. Tbh. of ವಾರ್ಷಿಕ. Possessing years (J. 32, 37).

ವಾರೆ vârĕ. = ಓರ, ಓರೆ, ವರೆ, ವಾರ 1. Declivity, sloping (C.; see ಇಳಿ-; *cf.* ವಾಲು).

ವಾಽ್ vâṟ. = ವಾರ್.

ವಾಽ್ಪತತ್ vâṟ-patat. The descending or flowing down of water (Čpr. 1, 72).

ವಾಽ್ಪೂರ vaṟ-pûra. A flood of water (Čpr. 8, 90).

ವಾರ್ತ vârta. (or ವಾರ್ತ್ತ, fr. ವೃತ್ತಿ). Being in good state: *healthy, hale;* — welfare, health. 2, *chaff;* — meanness, vileness (ಡೊಲ್ಲಡ Nn. 138). 3, = ವಾರ್ತೆ, news (ಜನಸುಗಡಿ, ದೂತರ ವಾಕ್ಯ 138). 4, = ವಾರ್ತೆ, vedic tradition (ಸಮನ್ತು, ಅನುಶ್ರುತ 138); — good, virtuous (ಸಮ, ಸಮಾನ 138); — visible, manifest (ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ, ದೃಷ್ಟ 138). See Mr. s. ವರ್ತನೆ.

ವಾರ್ತಾಕ vârtâka. *The egg-plant, Solanum melongena* Lin. (ಬದನೆ Hlâ.).

ವಾರ್ತಾಕಿ vârtâki. *The egg-plant.*

ವಾರ್ತಾವಹ vârtâ-vaha. A news-bearer. 2, *a vendor of grain, rice, oil, etc., a chandler*

ವಾರ್ತಾವಿಶೇಷ vârtâ-višêsha. A way of becoming manifest (ಸಾಕ್ಷಾತ್ Nn. 118).

ವಾರ್ತಾಹರ vârtâ-hara. One who conveys news: a news-bearer, a messenger (Čpr. 6, after 88).

ವಾರ್ತಿಕ vârtika. Relating to news; conveying intelligence; — relating to business, following an occupation. 2, an intelligencer, a reporter, a spy, an envoy. 3, *a great teacher* (ನರೇನ್ದ್ರ, q. v.). 4, a vaišya. 5, an explanatory or supplementary rule, a critical gloss.

ವಾರ್ತಿಕಷಟ್ಪದಿ vârtika-shaṭpadi. = ವಾರ್ಧಕ-, etc. (Čh.).

ವಾರ್ತೆ vârtĕ. ವಾರ್ತಾ. = ಬಾರ್ತೆ, (ವರದಿ), ವಾರ್ತೆ. Abiding, staying, being. 2, *livelihood; business; profession;* — agriculture, trade, the occupation of a vaišya. 3, *tidings, report, rumour, news, intelligence* (ನುಡಿವ ಗುಮಿತ Mr. 534). 4, knowledge (ಸಂಜ್ಞೆ Mr. 480). 5, the state of being or becoming manifest (ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ 534). 6, the state of being

Digitized by Google

equal, good, etc. (ಸಮ 534). 7, meanness, vileness (ಹೊಲ್ಲಹ 534). 8, a particular figure of rhetoric: simple description, the mere narration of facts without rhetorical or poetical embellishment.

ವಾರ್ಧಕ vârdhaka. (fr. ವೃಧ್). Increase, augmentation. 2, *old age.* 3, *a collection of old men.*

ವಾರ್ಧಕಷಟ್ಪದಿ vârdhaka-shaṭpadi. = ವಾರ್ಧಿಕ-, ವಾರ್ಧಿಕ್ಯ-, ವಾರ್ಧೀಕ-. N. of a metre (Čh.; My.).

ವಾರ್ಧಕ್ಯ vârdhakya. = ವಾರ್ಧಕ್ಯ. Old age (Sk. & Mhr.).

ವಾರ್ಧರ vâr-dhara. A cloud (Śśv. 2, 38).

ವಾರ್ಧಿ vâr-dhi. = ವಾರುಧಿ. The ocean (ಸಿನ್ಧು, ಸಮುದ್ರ Nn. 70; ಸಮುದ್ರ 89; ಮುನ್ನೀರ್ Čt. II, 16; see s. ವರ್ತನೆ). 2, the number 4 (Čh.; see Mr. s. ದ್ವಾಪರ).

ವಾರ್ಧಿಕ vârdhika. = ವಾರ್ಧಕ. (not Sk.).

ವಾರ್ಧಿಕಷಟ್ಪದಿ vârdhika-shaṭpadi. = ವಾರ್ಧಕಷಟ್ಪದಿ, etc. (Čh.; My.).

ವಾರ್ಧಿಕ್ಯ vârdhikya. = ವಾರ್ಧಕ್ಯ. (not Sk.; ಮುಪ್ಪು G.; My.).

ವಾರ್ಧಿಕ್ಯಷಟ್ಪದಿ vârdhikya-shaṭpadi. = ವಾರ್ಧಕಷಟ್ಪದಿ, etc. (Čh.).

ವಾರ್ಧಿತ vârdhita. Increased, grown, great, large (Śmd. 188; Kâvy. I, 2, 87).

ವಾರ್ಧಿವಿಭು vârdhi-vibhu. Varuṇa (Mr. 49).

ವಾರ್ಧೀಕ vârdhîka. = ವಾರ್ಧಕ. (not Sk.).

ವಾರ್ಧೀಕಷಟ್ಪದಿ vârdhîka-shaṭpadi. = ವಾರ್ಧಕಷಟ್ಪದಿ, etc. (Mr. 3).

ವಾರ್ಧುಷಿ vârdhushi. (fr. ವೃಧ್). *One who exacts high interest, a usurer.*

ವಾರ್ಧುಷಿಕ vârdhushika. *A usurer.*

ವಾರ್ಬಿನ್ದು vâr-bindu. A water-drop (Čpr. 4, 40).

ವಾರ್ಯ vârya. To be warded off or prevented, to be checked or impeded, to be stopped or obstructed. See ಅ-, ನಿರ್-. 2, eligible, desirable, excellent (Bp. 39, 53).

ವಾರ್ಲಿಪಿ vâr-lipi. A writing on water (V. 3, 72).

ವಾರ್ಷಿಕ vârshika. (fr. ವರ್ಷ). = ವಾರುಷಿಕ. Belonging to the rainy season;—belonging to a year, annual. 2, *N. of a medicinal plant* (= ತ್ರಾಯನ್ತಿ).

ವಾರ್ಹತ vârhata. = ಬಾರ್ಹತ, q. v. See ಹೆಗ್ಗುಳ್ಳ.

ವಾಲ vâla. 1. = ಬಾಲ, etc. *Hair.* 2, a tail. 3, *the cuscus-grass, Andropogon muricatus* Retz. (= ಹ್ರೀವೇರ).

ವಾಲ vâla. 2. = ವಾಲಗ 1. — ವಾಲಕ್ರಿಯೆ. = ವಾಲಗಕ್ರಿಯೆ, q. v.

ವಾಲಕ vâlaka. = ಬಾಲಕ. A bracelet. 2, a finger-ring. 3, = ವಾಲ 1 No. 3, *the cuscus-grass.* 4, a tail.

ವಾಲಖಿಲ್ಯ vâla-khilya. A collection of eleven additional or apocryphal hymns in the eighth maṇḍala of the ṛigvêda (Sk.). 2, a divine personage of a particular class; they are enumerated as 60,000, were produced from the hair of Brahmâ's body, and are of the size of the thumb (Mhr.; My.).

ವಾಲಗ vâlaga. 1. = ಓಲಗ 1 q. v., ವಾಲ 2. (Tbh. of ವಾಲಕ, in the meaning of tailing, following or hanging to like a tail, being closely attached to? *cf.* ಬಾಲಿಸು in ಹಿಮ್-; —or of ವಾರಕ, fr. ವೃ, in the meaning of choosing, selecting, adoring?). Service, etc. (My.). ವಾಲಗಂ ಪರೆವುದುಮ್ ಆಲೋಚನೆಗೆ ಪೊಕ್ಕಂ (Śmd. 295).— ವಾಲಗಕ್ರಿಯೆ. Doing service (at meals, o. r. ವಾಲಕ್ರಿಯೆ). See ಬಡಿಸು 2.

ವಾಲಗ vâlaga. 2. = ಓಲಗ 2. A hautboy (My.; *cf.* ವೇಣುಕ?).

ವಾಲಧಿ vâla-dhi. = ಬಾಲಧಿ. *A hairy tail* (ಲಾಂಗೂಲ, ಕಪಿಯ ಬಾಲ Mr. 274).

ವಾಲಪಾಶ್ಯೆ vâla-pâśyĕ. = ಬಾಲಪಾಶ್ಯೆ. *An ornament worn between the hair when parted on the forehead;—a string of pearls binding the hair.*

ವಾಲವ್ಯಜನ vâla-vyajana. Tail-fan: a chowrie, a whisk (Si. 267).

ವಾಲಹಸ್ತ vâla-hasta. *A hairy tail.*

ವಾಲವ vâlava. = ಬಾಲವ. The second astrological division of time or karaṇa.

ವಾಲಾಗ್ರ vâla-agra. The end of a tail (J. 16, 41).

ವಾಲಿ vâli. = ಬಾಲಿ, q. v. (J. 18, 5). ವಾಲಿಯುಂಗಕ್ಕೆ ಕಲಿಮೆ. ರಾಮನ ಬಾಣಕ್ಕೆ ಹುಸಿಯಿಲ್ಲ.—ವಾಲೀ ಹಾಗೆ ಬಲವನ್ತನಿಲ್ಲ. ರಾಮನಕ್ಕಿನ್ತ ಸವಿಯಿಲ್ಲ.—ಬಲದಲ್ಲಿ ವಾಲಿ ಮೇಲು, ಛಲದಲ್ಲಿ ರಾಮ ಮೇಲು (Prvs.).

ವಾಲಿಜ vâli-ja. Vâli's son Aṅgada (My.).

ವಾಲಿತನೂಜ vâli-tanûja. = ವಾಲಿಜ. (My.).

ವಾಲೀ vâlî. A protector, a patron; a master (My.; Mhr., H.).

ವಾಲು vâlu. = ಓಲು 3, ಮೂಲು 1, q. v. (My.; Tĕ.; Tĕ. ವಾಲು = ಮೂಲು 2, sloping, slanting, descending, etc., long. a slope; *cf.* ಒಲೆ 2, ವಾಟ 2, ವಾರೆ).

ವಾಲುಕ vâluka. = ವಾಲುಕೆ (Śmd. 102). Sand, gravel (ಸಿಕತ, ಮಳಲ್ Mr. 414). 2, *a kind of drug and perfume* (= ಎಲೆವಾಲುಕ, ಹರಿವಾಲುಕ; ಕಸ್ತೂರಿಕಾಮ Mr. 131). 3, a species of oucumber (ಸವುತೆ Mr. 148; *cf.* ವಾಲುಕಿ).

ವಾಲುಕಾಸ್ತಮ್ಭ vâlukâ-stambha. A pillar of sand, a cloud of drifting sand (My.).

ವಾಲುಕಿ vâluki. *A species of cucumber, Cucumis utilissimus* (ಸವುನ್ತೆ Hlâ.).

ವಾಲುಕೆ vâlukĕ. ವಾಲುಕಾ. = ವಾಲುಕ. *Sand, gravel.*

ವಾಲುವಿಕೆ vâluvikĕ. Sloping; descending, perching (ಸಣ್ಣೀನ, ಇದೊಯುಪಿಕೆ Si. 178).

ವಾಲೆ vâlĕ. = ಓಲೆ. (My.; B. 2, 1). ಕಿವಿಯೋಲೆಗಳ ವಾಲೆ (ಸೆರಗಿಳೆ); ಪುಸ್ತಕದ ವಾಲೆ (ಸಮ್ಪುಟ G.).

ವಾಲೆಕಾಱ vâlĕ-kâṟa. = ಓಲೆಕಾಱ. (My.).

ವಾಲ್ಕ vâlka. (fr. ವಲ್ಕ). *Made of the bark of trees.*

ವಾಲ್ಮಿಕ vâlmika. = ವಾಲ್ಮೀಕ. — ವಾಲ್ಮಿಕದೇವ. N. of a phallus of Śiva (Bp. 26, 16).

ವಾಲ್ಮಿಕಿ vâlmiki. = ವಾಲ್ಮೀಕಿ. — ವಾಲ್ಮಿಕೀನಾಥ. = ವಾಲ್ಮಿಕದೇವ. (Bp. 26, 45).

ವಾಲ್ಮಿಕೇಶ್ವರ vâlmika-îśvara. = ವಾಲ್ಮಿಕದೇವ. (Bp. 26, 16).

ವಾಲ್ಮೀಕ vâlmîka. (fr. ವಲ್ಮೀಕ). = ವಾಲ್ಮೀಕಿ. — ವಾಲ್ಮೀಕವಲ್ಲಭ = ವಾಲ್ಮಿಕದೇವ. (Bp. 26, 24. 58). — ವಾಲ್ಮೀಕವಿಭು = ವಾಲ್ಮೀಕವಲ್ಲಭ. (Bp. 26, 28).

ವಾಲ್ಮೀಕಿ vâlmîki. *N. of the author of the Râmâyaṇa* (J. 19, 38. 39, etc.).

ವಾಲ್ಮೀಕೇಶ್ವರ vâlmîka-îśvara. = ವಾಲ್ಮೀಕವಲ್ಲಭ. (Bp. 26, 4. 5. 10. 32).

ವಾವದೂಕ vâvadûka. Talking moch. 2, *eloquent.*

ವಾವಿ vâvi. = ವಾವೆ. Consanguinity, affinity, relationship (My.; Tĕ. = ವರಸೆ; vodic Sk. ಜಾಮಿ, related by blood; blood-relationship, consanguinity). See Prv. s. ವರಸೆ. — ವಾವಿ ವರಸೆ. dupl. (My.).

Digitized by Google

ವಾವಿಲಿ vâvili. The tree Vitex negundo (Tĕ.; ಸಿನ್ದುಕ, ಸಿನ್ದುವಾರ, ಲಕ್ಕಿ Si. 138).

ವಾವೃತ್ತ vâvṛitta. *Chosen, selected.*

ವಾವೆ vâvĕ. = ವಾಏ. (My.).

ವಾಶಿ vâśi. (= ವಾಸಿ 4). Roaring, singing, crying; a war-cry; voice, speech. 2, = ವಾಸಿ 5, an axe.

ವಾಶಿಕೆ vâśikĕ. = ವಾಸಿಕೆ. (ಅಡಸಾಲದ ಗಿಡ G.).

ವಾಶಿತ vâśita. Roared, cried, sung, etc.;—*the cry of birds or animals.* 2, = ವಾಸಿತ, perfumed, scented.

ವಾಶಿತೆ vâśitĕ. *A female elephant.* 2, *a woman.*

ವಾಶ್ರ vâśra. (= ವಾಸರ). Roaring, bellowing, crying, shrieking, singing.

ವಾಷ್ಪ vâshpa. = ಬಾಷ್ಪ, ಬಾಷ್ಪ. *Vapour, steam, mist.* 2, *a tear* (of joy). See ಸೆಕೆ.

ವಾಷ್ಪಿಕೆ vâshpikĕ. *N. of a drug.*

ವಾಸ vâsa. 1. Tbh. of ವಾಂಶ್ಯ (Śmd. 368. 372). Made of bamboo (or reed); a flute, a fife. See ವಾಸಗಾಱ, ವಾಸರವ and Mr. s. ಅಯ್ದು ಉತ್ತಮವಾದ್ಯ.

ವಾಸ vâsa. 2. Dwelling, resting, living;—*a dwelling-place, a house, a habitation;*—site, situation, abode, place of staying or abiding. ವಾಸ ತಪ್ಪಿದರೂ ಹಾಸಲಿಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ (Prv.). See ಪ್ರ-.

ವಾಸ vâsa. 3. Perfuming; perfume. See ಪಟ-2, ಮುಖ-. 2, scent, trace, sign; the smallest remains of (Mhr.).

ವಾಸ vâsa. 4. Dress, cloth, clothes. See ಕಟ್ಟು-, ಪಟ-.

ವಾಸಕ vâsaka. 1. Causing to inhabit, making to dwell or abide;—a dormitory.

ವಾಸಕ vâsaka. 2. Perfuming, fumigating, filling with perfume; perfume. See ಪಟ-. 2, *the shrub Gendarussa vulgaris* Nees. (Justicia gendarussa Lin.; ಅಡಸಾಲದ ಗಿಡ G.).

ವಾಸಕ vâsaka. 3. Clothing, clothes.

ವಾಸಕಸಜ್ಜಿಕೆ vâsaka-sajjikĕ. A woman (or wife) dressed in all her ornaments, etc. to receive her lover (or husband, Râv. 11, after 126).

ವಾಸಗಾಱ vâsa-gâṟa. A flute-player (ವೇಣುಧ್ಮ, ವೈಣವಿಕ Nr.).

ವಾಸಗೃಹ vâsa-griha. *An inner apartment, a dormitory.*

ವಾಸತೇಯಿ vâsatêyi. (fr. ವಸತಿ). *Night.*

ವಾಸನ vâsana. 1. Causing to abide;—abiding, abode;—a particular posture during abstract meditation;—any receptacle or vessel;—knowledge. See ಉದ್-, ಪ್ರ-.

ವಾಸನ vâsana. 2. The act of perfuming, fumigating with fragrant vapours; perfume. See ಮುಖ-.

ವಾಸನ vâsana. 3. (= ಬಾಸಣ). Enveloping, covering;—cloth, clothes;—an envelope.

ವಾಸನದ್ರವ್ಯ vâsana-dravya. A perfume (Bp. 46, 54).

ವಾಸನಾವಾಸನ (vâsanâ-vâsana). Perfuming with scent (? Bp. 42, 26).

ವಾಸನಿಸು vâsanisu. To perfume. ನೆತ್ತಿಯ ವಾಸನಿಸಿದರೆ ಸತ್ತಿಗೆ ಹಿಡಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ವಾಸನೆ vâsanĕ. 1. (fr. ವಾಸನ 2). Smell, odour, scent; fragrance, flavour (ಸೊಂಪು, ನಱು, ನಾಱ್ತ, etc. Kk. 55; Bp. 26, 43; 28, 6; 33, 7; 61, 80; C.; B. 4, 176; see ದುರ್-, ಸು-). ಬಸೀ ವಾಸನೆಯಲ್ಲಿ ಸೊಸೆಯ ಹ್ಯಾಗೆ ಕರ ತರೋದು? (Prv.).— ವಾಸನೆಹುಲ್ಲು. The lemon grass, Andropogon shoenanthus Lin. (St. & Pl.).

ವಾಸನೆ vâsanĕ. 2. (fr. ವಾಸನ 1). Knowledge derived from memory, *the present consciousness of past perceptions, an impression remaining unconsciously in the mind from past good or evil actions and hence producing pleasure or pain* (ಹಿನ್ದಿನ ನೆನಪು G.). 2, fancy, imagination, idea, inclination. 3, expectation, desire; trust, confidence (ಬಯಕೆ G.).

ವಾಸನ್ತ vâsanta. (fr. ವಸನ್ತ). Relating to spring, vernal.

ವಾಸನ್ತಿ vâsanti. = ಬಾಸನ್ತಿ. *The creeper Gaertnera racemosa* Roxb. (= ಅತಿಮುಕ್ತ). 2, a species of jasmine, Jasminum auriculatum.

ವಾಸನ್ತಿಕ vâsantika. Vernal. 2, *the buffoon* (vidûshaka) *in a drama.* 3, a dancer, an actor.

ವಾಸನ್ತಿಕೆ vâsantikĕ. ವಾಸನ್ತಿಕಾ. Spring (Grj. 7, 38).

ವಾಸಯೋಗ vâsa-yôga. *Fragrant powder sprinkled on the clothes,* the ôkuḷi.

ವಾಸಯೋಗ್ಯ vâsa-yôgya. Fit to reside in (My.).

ವಾಸರ vâsara. = ಓಸರ, etc. (C.; *cf.* ವಾರ 1).

ವಾಸರ vâsara. *A day* (ಹಗಲು Nn. 149). 2, = ವಾಸೀರ (ವೇತಸ, ವಂಜುಲ, ಎದುಲ, ಶೀತ, ಪಟ್ಟ Mr. 124; *cf.* ವಾಸ 1).

ವಾಸರಪತಿ vâsara-pati. The sun (My.).

ವಾಸರಮಣಿ vâsara-maṇi. The sun (My.).

ವಾಸರವ vâsa-rava. The sound of a flute (Mr. 81).

ವಾಸರು vâsaru. = ವಾಸರ. (My.).

ವಾಸರೆ vâsarĕ. = ವಾಸರು. (My.).

ವಾಸರೇನ್ದು vâsara-indu. A day-moon (Čpr. 9, after 10).

ವಾಸರೈ vâsarai. (= ವಾಸತೇಯಿ). Night (ಇರುಳು Mr. 65).

ವಾಸವ vâsava. (fr. ವಸು). *Indra.* (Bp. 57, 78).

ವಾಸವತಿ vâsa-vati. A house in which there are many clothes (ಬಹುವಸ್ತ್ರ ವರ್ತಿಸಿಹ ಮನೆ Mr. 196).

ವಾಸವನನ್ದನ vâsava-nandana. Arjuna; Vâli; Jayanta (My.).

ವಾಸವಾತ್ಮಜ vâsava-âtmaja. Arjuna, etc. (My.).

ವಾಸವಾನುಜ vâsava-anuja. Vishṇu (My.).

ವಾಸಸ್ vâsas. *Cloth, clothes, dress, a garment;*—a curtain; a cover.

ವಾಸಸ್ಥಲ vâsa-sthala. A place of residence, a house (My.).

ವಾಸಸ್ಥಾನ vâsa-sthâna. = ವಾಸಸ್ಥಲ. (My.).

ವಾಸಾಗಾರ vâsa-âgâra. *A sleeping apartment* (ಸೆಜ್ಜೆಯ ಮನೆ Hlâ.).

ವಾಸಾನ್ತರ vâsa-antara. An abode (Bp. 50, 14).

ವಾಸಿ vâsi. 1. Abiding, dwelling, inhabiting; an inhabitant. See *e. g.* ನಗರ-, ಪ್ರ-, ಸಹ-, etc.

ವಾಸಿ vâsi. 2. Having or wearing clothes, clothed.

ವಾಸಿ vâsi. 3. Having or emitting perfume.

ವಾಸಿ vâsi. 4. (Tbh. of ವಾಚ್; *cf.* also ವಾಶಿ No. 1). A word, a promise; an asseveration, vow; resolution; obstinacy (ಪನ್ತ Bhn. 9; Bp. 9, 38; 40, 33; Bh. 2, 2, 114; 4, 4, 70; 7, 1, 9; 8, 22, 44; 8, 26, 36; Śâv. 4, 36; J. 2, 5; 16, 15; 20, 7; 23, 13; 25, 32). 2, quality: the state of being so and so much (My.; Tĕ., T.; see ಅರ-, ಕಾಲು-, ಮುಕ್ಕಾಲು-): a good quality, a good condition or state, an improved state: the state of being better (in health, etc.), relief, ease; surpassingness, superiority, preference (My.; Tĕ.,

Digitized by Google

T.; see ಆಡು-, ಕಾರ್ಯ-, ಹೆಸರು-; Bh. 8, 22, 21; J. 23, 54). ವಾಸಿಯಾಗದ ರೋಗಕ್ಕೆ ರಾಸಿಮದ್ದು ಮಾಡಿದರೂ ವ್ಯರ್ಥ.—ಈತನಿಗಿನ್ತ ಆತ ವಾಸಿ, ಎಬ್ಬಿಸಿದರೆ ಉಣ್ಣುತ್ತಾನೆ.—ಬಳೀ ಕಾಲಕ್ಕಿನ್ತ ಮದಿಗಾಲ ವಾಸಿ.—ತುಚ್ಛನ ಸಂಗಡ ಬಾಬೋಕಿನ್ತಲೂ ಹುಚ್ಚನ ಸಂಗಡ ಬೀಬೋದು ವಾಸಿ.—ಬಾತಿದ್ದವನಿಗೆ ಹೂಸಿದಷ್ಟು ವಾಸಿ.—ಮತ್ತ ಹುಟ್ಟಿದ ಕೋಡಿಗಿನ್ತ ಮುಂಚೆ ಇರುವ ಕಿವಿಯೇ ವಾಸಿ (Prvs.). 3, reasonableness, moderation (of price, in ದಾರಣವಾಸಿ, My.). ವಾಸೀಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಜೇನಸು ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಆದರೂ ಕೊಣ್ಡಾನು (Prv.). 4, excess, interest (M.; see ತಲೆ-).

ವಾಸಿ vâsi. 5. = ಬಾಚಿ 2, ವಾಶಿ No. 2. An axe, an adze.

ವಾಸಿಕೆ vâsikĕ. = ವಾಶಿಕೆ. The shrub Justicia ganderussa.

ವಾಸಿಗ vâsiga. A (house) servant (ಭೃತ್ಯ Bhn. 26).

ವಾಸಿತ vâsita. = ವಾಶಿತ No. 2. *Perfumed, scented, made fragrant.*

ವಾಸಿನಿ vâsini. A woman who abides or dwells (Kâvy. I, 1*a*, 2). 2, a woman who wears (a garment, etc.).

ವಾಸಿಸು vâsisu. 1. To dwell, to abide (Čpr. 1, after 101; My.; B. 4, 127. 418).

ವಾಸಿಸು vâsisu. 2. To have an odour or particular scent, to smell, to be fragrant, to be perfumed (Bp. 12, 9; 44, 4). 2, to perceive by the nose, to smell (ಆಘ್ರಾಣ Śmd. Dh.; Čpr. 3, 44; 6, 49; 8, 37; Śâv. 2, 96; My.). 3, to perfume. ಸುಗನ್ಧದ್ರವ್ಯದಿನ್ದ ವಾಸಿಸಿದ ವಸ್ತು (ಭಾವಿತ, ವಾಸಿತ); ಕಯ್ರುಗುಳಿಗೆ ಮೊದಲಾಗಿ ಮುಖ ವಾಸಿಸುವ ಗನ್ಧಂ (ಆಮೋದಿ, ಮುಖವಾಸನ Nr.).

ವಾಸು vâsu. Dwelling in: the universal soul; the soul; Vishṇu. 2, *a young girl.*

ವಾಸುಕಿ vâsuki. = ಬಾಸುಗಿ, ವಾಸುಗಿ. *The serpent Vâsuki,* brother of śêsha or ananta and sovereign of the snakes.

ವಾಸುಗಿ vâsugi. Tbh. of ವಾಸುಕಿ (Śmd. 337; ಅಮೃತಕರ, ಶೇಷ, ಧರಣೀನ್ದ್ರ Nn. 35; see Mr. s. ಎಣ್ಬುಕುಲ; Bp. 51, 57).

ವಾಸುದೇವ vâsu-dêva. *Vishṇu or Kṛishṇa* (Bp. 54, 24. 49; 57, 24); N. (My.). ತಣ್ಡಾ ಮುಣ್ಡಾ ವಾಸುದೇವ (Prv.).

ವಾಸೆ vâsĕ. *The tree Justicia adhaloda* Lin.

ವಾಸ್ತವ vâstava. (fr. ವಸ್ತು). Substantial; real, true;—one of the arthâlankâras of poetical composition: a faithful narration or representation (ವಸ್ತುಸ್ವಭಾವಕಥನ Kâvy. III, 3, B, 1-59);—substantiated, determined, demonstrated.

ವಾಸ್ತವಿಕ vâstavika. Substantial, real, actual, according with reality, just, right;—demonstrated (ಸತ್ಯ G.; My.; B. 4, 67. 160).

ವಾಸ್ತವೀಕ vâstavîka. Tbh. of ವಾಸ್ತವಿಕ. (Čb. 52; B. 5, 118).

ವಾಸ್ತವ್ಯ vâstavya. = ವಾಸ್ತವ. (My.). 2, fit or purposed to be inhabited;—an inhabitant.

ವಾಸ್ತು vâstu. The site or foundation of a house, *a building place, building ground.* 2, *a house, a habitation, a place of abode.*

ವಾಸ್ತುಕ vâstuka. *The pot-herb Chenopodium album* (ಚಕ್ಕವತ್ತಿ Hlâ., Nr., Mr. 95, Nn. 145).

ವಾಸ್ತುಕ್ರಮ vâstu-krama. The plan of a building ground or of a dwelling (Č. Bp. 5, 49).

ವಾಸ್ತುಪುರುಷ vâstu-purusha. The tutelary god of a house (My.).

ವಾಸ್ತುವಿಧೇಯ vâstu-vidhêya. (A place) fit for placing or building a habitation or habitations on (Bh. 1, 7, 13).

ವಾಸ್ತುಶಾನ್ತಿ vâstu-śânti. = ಗೃಹಶಾನ್ತಿ. (My.).

ವಾಸ್ತೂಕ vâstûka. = ವಾಸ್ತುಕ. *Chenopodium album.*

ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತಿ vâstôsh-pati. Lord of the house: *Indra.*

ವಾಸ್ತ್ರ vâstra. (fr. ವಸ್ತ್ರ). Made of cloth; *covered with cloth.*

ವಾಹ್ vâh. Bearing, carrying. See ಪೃಷ್ಠ-, ಹವ್ಯ-.

ವಾಹ vâha. Bearing, carrying, conveying, drawing; see ಗನ್ಧ-, ಪರೀ-, ಪ್ರ-, ವಾರಿ-, ವಿ-. 2, a bearer, a porter. 3, a beast of burden. 4, *a horse* (Abh. P. 13, after 65). 5, any vehicle. 6, the arm. 7, *a measure of capacity, nearly equal to a ton in weight* (ಇಪ್ಪತ್ತು Nr.).

ವಾಹಕ vâhaka. Bearing, carrying, conveying. See ದೇಹ-, ಸಂ-, ಸ್ಕನ್ಧ-. 2, a porter, a carrier. 3, the driver of a chariot. 4, a horseman (Abh. P. 13, 65; Bp. 59, 40).

ವಾಹಕತ್ವ vâhakatva. Horsemanship (Râv. 13, 25).

ವಾಹದ್ವಿಷತ್ vâha-dvishat. *A buffalo.*

ವಾಹನ vâhana. Carrying, bearing, conveying, conducting, driving. See ಉಡ್-, ನರ-;—*any vehicle, a chariot, a carriage.*

ವಾಹವಾ vâhavâ. = ವಹವಾ. Bravo! capital! excellent! (My.; Tĕ.; Mhr., H.).

ವಾಹಸ vâhasa. A large snake, especially *the Boa constrictor* (ಹೆಬ್ಬಾವು Hlâ.; ಅಜಗರ, ತ್ರಿಲಿಂಗ, ಗೋನಾಸ, ತಯ್ಯು, ಹಿರಿಯ ಹಾವು Mr. 400; see Si. 77).

ವಾಹಳಿ vâhaḷi. = ವಾಳಿ (Śmd. 361). (Tbh. of ವಾಹ್ಯಾಳಿ). A row of horses, etc.: an exhibition of horses, etc. and of their running. ತುರಗದ ವಾಹಳಿ (Śmd. 131).

ವಾಹಳಿತನ vâhaḷitana. Horsemanship (Râv. 6, after 11, 13, 82).

ವಾಹಾರೋಹಭೇದ vâha-ârôha-bhêda. A mode of mounting horses. See ಕೊಸೆ 2.

ವಾಹಿ vâhi. Bearing, carrying. See ಸಾಧು-. 2, a chariot.

ವಾಹಿಕ vâhika. = ವಾಹಿ. See ಅತಿ-.

ವಾಹಿತ್ಥ vâhittha. *The part of an elephant's forehead below the frontal globes.*

ವಾಹಿನಿ vâhini. ವಾಹಿನೀ. *A river.* 2, *an army, a body of forces* (ಬಲ Śm. 108). 3, *a division of an army:* 81 elephants, 81 cars, 243 horse, and 405 foot.

ವಾಹಿನೀಪತಿ vâhinî-pati. *The leader of an army, a general.*

ವಾಹಿಸು vâhisu. To cause to bear, to place upon or in. ವಾಹಿಸಲ್ (ಆರೋಪಿತ, ಹಿತ, ನಿಹಿತ, ನ್ಯಸ್ತ Mr. 462).

ವಾಹ್ಯ vâhya. To be carried or borne;—a carriage, a vehicle;—any beast of burden: an ox, a horse, etc. See ಕಪ್ಪುಲಿ, ಪೃಷ್ಠ-. 2, = ಬಾಹ್ಯ, q. v.

ವಾಹ್ಯಕ vâhyaka. *A carriage.* See ಕಪ್ಪುಲಿ.

ವಾಹ್ಯಾಳಿ vâhya-âḷi. = (ವಯ್ಯಾಳಿ, etc., ವಾಹಳಿ), ವೈಹಾಳಿ, ವೈಹ್ಯಾಳಿ (Śmd. 361). A row of horses, etc.: an exhibition of horses, etc. and of their running.

ವಾಹ್ಲಿಕ vâhlika. = ಬಾಹ್ಲಿಕ.

ವಾಹ್ಲೀಕ vâhlîka. = ಬಾಹ್ಲೀಕ.

ವಾಳ vâḷa. (= ವಳ, etc.). See ಅಳ-, ತುದಿ-, ತುರು-, ಮಡಿ-, ಹೊದಿಗೆ-.

ವಾಳ vâḷa. = ಬಾಲ, etc. A tail (ಪ್ರವಾಲ, ಬಾಲ Nn. 7; ಒರಬಾಲ 26). 2, a tumour, a bubo (Mhr. ವಳ, ವಾಳು).

ವಾಳತನ vâḷatana. The state of being occupied with or of being endowed with. See ವಳ-.

ವಾಳಸಿಗ vâḷasiga. = ಬಾಣಸಿಗ. (Râm. 5, 8, 51).

Digitized by Google

ವಾಳಿ vâḷi. Tbh. of ವಾಹಳಿ (Šmd. 361).

ವಾಳಿಕೆ vâḷikĕ. = ವಾಳಕನ. See ಅಳೆ-.

ವಾಳೆ vâḷĕ. O. r. of ಲಾಳೆ, q. v.

ವಾಳೆಯ vâḷĕya. (Bh. 2, 14, 61).

ವಿ vi. (= ಇ 1). An affix for forming verbal nouns, *e. g.* ಅಳವಿ, ಬಳವಿ (Šmd. 247).

ವಿ vi. 1. = ವೀ. A prefix: apart, apart from, asunder; in different directions; to and fro; away, away from, off; different; various; distinct; manifold; contrary; improper; etc. 2, a prefix that intensifies an idea.

ವಿ vi. 2. = ವೀ. *A bird.*

ವಿಂಶತ್ vimšat. = ವಿಂಶತಿ. (My.).

ವಿಂಶತಿ vimšati. = ಬೀಸಿಗೆ. *Twenty.*

ವಿಂಹಲ vimhala. Tbh. of ವಿಹ್ವಲ. (ವಿಕ್ಲಬ, ಅಸ್ಥಿರ Mr. 245; Bp. 22, 14; 57, 74).

ವಿಕಂಕತ vikaṅkata. *The plant Flacourtia sapida* Roxb. (= ಗ್ರಂಥಿಲ).

ವಿಕಚ vi-kaċa. Having no hair, bald. 2, *blown, opened, expanded* (as a flower, etc.), spread.

ವಿಕಚತೆ vi-kaċatĕ. The state of being blown. 2, the state of being without hair (Čpr. 9, after 42).

ವಿಕಜ್ಜಲ vi-kajjala. Devoid of lamp-black collyrium (Čpr. 8, 77).

ವಿಕಟ vi-kaṭa. (= ವಿಗಡ). *Large, great* (ದೊಡ್ಡಿತು Nn. 146); powerful. 2, formidable, hideous, ugly, uncouth (ಕುರೂಪು, ರೂಪಹೀನವಾದುದು 146);—crooked, perverse (ಕೊಂಕು, ಡೊಂಕು 146; ಕರಾಳ, ಅತಿಕೊಂಕು Mr. 450; see ಕೊಂಕು 1 & 2);—horrible, frightful. 3, *beautiful, excellent.*

ವಿಕಟತೆ vikaṭatĕ. The state of being large, hideous, etc. (Bh. 1, 8, 89).

ವಿಕತ್ಥನ vi-katthana. Boasting, vaunting, boastful. 2, speaking ostentatiously, proclaiming loudly;—*praise.* 3, irony.

ವಿಕರ vi-kara. = ವಿಕಿರ. A bird (Mr. 167).

ವಿಕರಾಲ vi-karâla. = ವಿಕ್ರಾಳ. Very formidable or terrible; hideous (My.).

ವಿಕರಿಸು vi-karisu. To alter, to change (v. t., in arithmetic, My.).

ವಿಕರ್ತನ vi-kartana. *The sun.*

ವಿಕರ್ತನೋದ್ಭವ vikartana-udbhava. Šani, Saturn (Bp. 10, 30).

ವಿಕರ್ಮ vi-karma. Various business or duty; see ಶಿಲ್ಪ-. 2, fraud. 3, not acting, free from action.

ವಿಕಲ vi-kala. (ವಿಕಳ). Deprived of a part, defective, imperfect, incomplete. 2, decayed, impaired, withered, waned. 3, confused, confounded, agitated, sorrowful (Čpr. 5, after 39; Bp. 3, 51; 4, 55). 4, option; optionally (ವಿಕಲ್ಪವಾಗಿ Šmd. 124 Cm.). — ವಿಕಲಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To confuse, etc. (Râm. 3, 7, 34).

ವಿಕಲತೆ vi-kalatĕ. Confusion, agitation, sorrow (Bp. 37, 9; 40, 64; 56, 31).

ವಿಕಲತ್ವ vi-kalatva. = ವಿಕಲತೆ. (ಬೆಬ್ಬಳ Bhn. 44).

ವಿಕಲಪಾಣಿ vikala-pâṇi. = ವಿಕಲಪಾಣಿಕ. (ವಿಕಹಸ್ತ Mr. 389).

ವಿಕಲಪಾಣಿಕ vikala-pâṇika. *One who has a mutilated hand.*

ವಿಕಲಮತಿ vikala-mati. = ವಿಕಲ No. 3. (J. 25, 60).

ವಿಕಲಾಂಗ vikala-aṅga. *Having mutilated or defective limbs, deformed.*

ವಿಕಲಿಸು vikalisu. To grow confused, etc. (Č. Bp. 19, 31).

ವಿಕಲ್ಪ vi-kalpa. *Alternative, option* (ಮೇಣ್ Šmd. 396); admission of an option or alternative, the act of allowing a rule to be observed or not at pleasure (Šmd. 12. 41). 2, uncertainty, ambiguity. 3, indecision, doubt, hesitation. 4, error, mistake, ignorance. 5, suspicion, surmise, evil apprehension, an evil thought (Mhr.; B. 4, 51). See ನಿರ್-; ಮನೋ-; ಸ್ವ-; Bp. 2, 19; Šmd. 13; ಹಂ.

ವಿಕಲ್ಪಬಿನ್ದು vikalpa-bindu. An optional bindu (Šmd. 48).

ವಿಕಲ್ಪಿತ vi-kalpita. Made optional, held to be optional, optional (Bp. 8, 3).

ವಿಕಲ್ಪಿಸು vi-kalpisu. To prepare differently; to prescribe variously; to form (Šmd. 160).

ವಿಕಸತ್ vi-kasat. Opening (as a flower), budding, blown (Kâvy. V, 35).

ವಿಕಸನ vi-kasana. (ವಿಕಶನ). Bursting; opening (as a flower), blossoming, blowing, expanding; displaying itself. See ಅರಲ್ 1, ಅಲರ್ 1, ಅಲರ್ಚು, ಬಿಸಿ 1, and ದನ್ತ-.

ವಿಕಸಿತ vi-kasita. *Blown* (as a flower, ಅಲರು Nn. 115).

ವಿಕಸಿಸು vi-kasisu. To open (v. i.), to expand. ವಿಕಸಿಸುವ ಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳದು (ವಿಕಾಸಿ, ವಿಕಸ್ವರ, ಅರಳುವನ್ಥಾದು Si. 361).

ವಿಕಸೆ vi-kasĕ. *Bengal madder, Rubia munjista* (= ಮಂಜಿಷ್ಠೆ).

ವಿಕಸ್ವರ vi-kasvara. *Opening, expanding.*

ವಿಕಾರ vi-kâra. *Change, change of form or nature, alteration or deviation from any natural state, modification* (ರೂಪಾನ್ತರ Šmd. 111 Cm.), *abnormity.* 2, change for the worse, change from a state of health, disease, sickness. 3, change from the quiescent condition of the soul, perturbation, emotion, passion, feeling, excitement. See ಧ್ವನಿ-, ನಿದ್ರಾ-, ಮುಖ-, ರೋಮ-. — ವಿಕಾರಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To deviate from the natural or proper state (B. 5, 196; My.).

ವಿಕಾರಚೇಷ್ಟೆ vikâra-ċĕshṭĕ. Abnormal action (Čpr. 5, 120).

ವಿಕಾರಿ vi-kâri. Producing a change; undergoing a change. 2, an ugly, ill-natured person (Bp. 14, 26; 40, 53). 3, the thirty-third year in the cycle of sixty (My.).

ವಿಕಾರಿಸು vikârisu. = ವಿಕರಿಸು. (My.).

ವಿಕಾರ್ಯ vi-kârya. Transformable, modifiable (Šmd. 156).

ವಿಕಾಶ vi-kâša. (= ವಿಕಾಸ). Opening, expanding, blowing (as a flower ವಿಕಸಿತ, ಅಲರು Nn. 115; ಅಲರು 120, o. r. ವಿಕಾಸ). 2, appearance, becoming visible, display, manifestation, exhibition, open or splendid appearance (ವ್ಯಕ್ತ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಣ ಬಹನ್ಥಾದು 115).

ವಿಕಾಶಿ vi-kâši. = ವಿಕಾಸಿ.

ವಿಕಾಸ vi-kâsa. (= ವಿಕಾಶ). *Opening, expanding, blowing (as a flower, etc.), budding.* 2, expanse, sky, heaven. 3, = ವಿಕಾಶ No. 2, appearance, etc. 4, pleasure, joy, enjoyment. See ಅರಲ್ 1, ಮನೋ-; Čh. v. 134; Kâvy. V, 70; Grj. 3, 47; Bp. 2, 16.

ವಿಕಾಸಿ vi-kâsi. = ವಿಕಾಶಿ. Opening, blowing, budding. 2, becoming visible or apparent, becoming manifested, shining forth. 3, *expanding, spreading, developing itself.* See Nr. s. ಅರಳು 1.

Digitized by Google

ವಿಕಾಳಿಸು vikâḷisu. (fr. ವಿಕ್ರಾಳ?). To become very formidable or excessive (Bh. 3, 19, 37; J. 18, 14).

ವಿಕಿರ vi-kira. = ವಿಕರ. Scattering about (as boiled rice at a śrâddha, My.). 2, *a bird.* 3, a well.

ವಿಕಿರತ್ vikirat. Scattering about (Čpr. 1, 141).

ವಿಕೀರಣ vi-kîraṇa. Scattering. 2, *gigantic swallow-wort, Calotropis gigantea* (= ಅರ್ಕ 1).

ವಿಕೀರ್ಣ vi-kîrṇa. Scattered in different directions, thrown about (or away), sprinkled, tossed about, dispersed, dishevelled;—spread about, expanded, extended, diffused (ಹರಹಿದನ್ನಾದು, ಪ್ರಸರ Nn. 108);—covered, filled with;—torn asunder, split, rent;—celebrated, famous. See ಕರ-, ಕೆದರ್ 1, ಬಿದಿರ್ 1, ಸಿಡಿ 3, ಸಿಡಿಲ್ 1; J. 29, 11.

ವಿಕೀರ್ಣಪತನ vikîrṇa-patana. Falling in a scattered-about manner. See ಪಡಲಿಡು.

ವಿಕೀರ್ಯ vi-kîrya. Having scattered about, having spread in different directions. See ಪೀಲ್ 1.

ವಿಕುರ್ವಾಣ vi-kurvâṇa. Undergoing or causing a change of form or of mind;—feeling emotions of joy, *rejoicing, cheerful.*

ವಿಕೃತ vi-kṛita. Changed, altered, modified, transformed, changed in form or feeling;—changed for the worse, *diseased;* disfigured, ugly; afflicted, hurt (ವಿಪ್ರಲಬ್ಧ, ದೈನ್ಯ Mr. 242); unnatural;—affected by passion; entertaining feelings of disgust or aversion, estranged;—strange, extraordinary. 2, change, alteration;—any disorder; diseased state;—any passion;—disgust, aversion. See Bp. 43, 82. — ವಿಕೃತದೋಱು. -ತೋಱು. To show grimaces (Šîv. 1, after 79).

ವಿಕೃತಗತಿ vikṛita-gati. A deformed walk. See ಕುಣ್ಣು 1.

ವಿಕೃತರೂಪ vikṛita-rûpa. Changed in form or appearance, misshaped, ugly-faced (Šmd. 120 Mdb.).

ವಿಕೃತಾಕಾರ vikṛita-âkâra. = ವಿಕೃತರೂಪ. (My.).

ವಿಕೃತಾಂಗ vikṛita-aṅga. Changed or distorted in form or limbs. (Kâvy. IV, 2, 30).

ವಿಕೃತಾಂಗಾಪಹಸನ vikṛitâṅga-apahasana. Laughing at with grimaces. See ಬೊಱಡಾಡು.

ವಿಕೃತಿ vi-kṛiti. *Change, alteration of any kind* (as of purpose, mind, form, nature, matter, etc.);—change from a natural or healthy state, sickness, disease;—change from a quiescent state, emotion, anger, wrath, fear; disgust, aversion (Čpr. 1, 49). 2, *a production or that which is evolved from a previous source* (prakṛiti). 3, N. of a type of metres (Čh.; Mr. 362). ಪ್ರಕೃತಿಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ವಿಕೃತಿ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.). See ಕ್ಷೀರ-, ಮನೋ-, ರಜೋ-; Bp. 38, 31. 4, the twenty-fourth year in the cycle of sixty (My.).

ವಿಕ್ಕಿರ vikkira. Tbh. of ವಿಷ್ಕಿರ (Šmd. 350). A bird (ಪಕ್ಕಿ 350).

ವಿಕ್ತ vikta. Separated. See ವಿ-.

ವಿಕ್ರಮ vi-krama. Stepping or going beyond; going, proceeding, walking;—*a step, a stride.* 2, *heroism, prowess, heroic valour, great power or strength* (ಪನ್ನತಿಕೆ Čt. II, 15). 3, = ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ. 4, the fourteenth year in the cycle of sixty (My.). — ವಿಕ್ರಮಡೋಱ. N. (Bp. 27, 67; 44, 58).

ವಿಕ್ರಮಶಕ vikrama-śaka. The era of Vikramâditya, which begins 57 B. C. (My.; B. 5, 37).

ವಿಕ್ರಮಶಾಲಿ vikrama-śâli. A valourous, courageous person (My.).

ವಿಕ್ರಮಹೀನ vikrama-hîna. *Destitute of valour, wanting in courage.*

ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ vikrama-âditya. N. of a king of Ujjayini (Oujein), the founder of the vikramaśaka (My.).

ವಿಕ್ರಮಾರ್ಕ vikrama-arka. = ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ. (My.).

ವಿಕ್ರಯ vi-kraya. (= ಬಿಕರಿ). *Sale, selling, vending* (ಕೊಡುವಿಕೆ Mr. 346). See ಬಿಲ್ 1, ಮಾಱು 1.

ವಿಕ್ರಯಿ vi-krayi. = ವಿಕ್ರಯಿಕ. See ಮಾಂಸ-.

ವಿಕ್ರಯಿಕ vi-krayika. *A seller, a vender.*

ವಿಕ್ರಯಿಸು vi-krayisu. To sell, to vend (Bp. 30, 4; 42, 10. My.).

ವಿಕ್ರಾಂತ vi-krânta. Stepped or passed beyond. 2, *valiant, mighty victorious, courageous;—a hero.* 3, a step. 4, valour, prowess; eminence (ಶುಥ, ಪರಾಕ್ರಮ Nn. 139; ಶೌರ್ಯ, ಮಂಗಲ, etc. Mr. 530).

ವಿಕ್ರಾಳ vi-krâḷa. Tbh. of ವಿಕರಾಲ. (Mhr.; Čb. 116).

ವಿಕ್ರಿಯಾಬಲ vikriyâ-bala. The power of changing the form of one's body ad libitum (Abh. P. 16, 49).

ವಿಕ್ರಿಯೆ vi-kriyĕ. ವಿಕ್ರಿಯಾ. (= ವಿಕೃತಿ). *Change, alteration,* transformation, change of mind, etc.; any change from a natural or quiescent state: disease;—emotion, anger, passion;—injury, mischief. See Bp. 4, 60; 6, 24.

ವಿಕ್ರೀಡಿತ vi-krîḍita. Played with; play, sport. See ಶಾರ್ದೂಲ-, ಶಾದೂಲ-.

ವಿಕ್ರೀತ vi-krîta. Sold (My.).

ವಿಕ್ರುಷ್ಟ vi-krushṭa. Called out, cried out. 2, *harsh, gruff, abusive, unkind* (as speech);—harsh speech (ಬಿರುನುಡಿ Mr. 84).

ವಿಕ್ರೇತೃ vi-krêtṛi. *A seller, a vender.*

ವಿಕ್ರೇಯ vi-krêya. *To be sold, saleable, vendible.*

ವಿಕ್ಲಬ vi-klaba. = ವಿಕ್ಲವ. (Čpr. 5, 19).

ವಿಕ್ಲವ vi-klava. Overcome with fear or agitation, *confused, agitated, bewildered; excited, alarmed.*

ವಿಕ್ಲೀಬ vi-klîba. (= ವಿಕ್ಲವ). Agitated, alarmed, confused (ವಿಂಹಲ, ಅಸ್ಥಿರ Mr. 245).

ವಿಕ್ಷಾವ vi-kshâva. Sneezing, cough. 2, *a sound.*

ವಿಕ್ಷಿಪ್ತ vi-kshipta. Thrown apart or asunder; thrown away, cast, thrown; scattered; bewildered, perplexed (My.).

ವಿಕ್ಷೇಪ vi-kshêpa. Throwing apart or asunder;—throwing away, casting, throwing; projection;—sending, despatching;—casting off or aside, discarding; rejecting, refuting;—throwing about; scattering;—confusion, alarm, fear;—looking about vaguely or wildly;—a side-glance (ಕಟಾಕ್ಷ, ಕಡೆಗಣ್ಣ ನೋಟ Mr. 316). See ಅಂಗ-, ದೃಷ್ಟಿ-, ಗ್ರಿಯ್ 2).

ವಿಕ್ಷೇಪಣ vi-kshêpaṇa. = ವಿಕ್ಷೇಪ. (A.).

ವಿಕ್ಷೇಪಶಕ್ತಿ vikshêpa-śakti. The projective power (of ignorance or mâyâ), that power of projection which raises up on the soul enveloped by it the appearance of an external world (Abhâ. 5, 56).

ವಿಖಚಿತ vi-khačita. Well inlaid or studded (Bp. 50, 15).

ವಿಖು vikhu. = ವಿಗ್ರ. Noseless. (R.).

Digitized by Google

ವಿಖ್ಯಾತ vi-khyâta. Generally known, notorious, renowned, famous, celebrated (Śmd. 138; Bp. 61, 88; J. 10, 44); = ವಿಖ್ಯಾತಿ (Mr. 417).

ವಿಖ್ಯಾತಿ vi-khyâti. Notoriety, fame, celebrity. ವಿಖ್ಯಾತಿ ಪಟ್ಟರೂ ಅಪಖ್ಯಾತಿ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ (Prv.). See Bp. 39, 66; J. 2, 6; ನೆಗಳ್ತೆ. — ವಿಖ್ಯಾತಿವಡು. -ಪಡು. To become notorious, etc. (Bp. 57, 73).

ವಿಖ್ಯಾಪನ vi-khyâpana. Making known; declaring, announcing, publishing; explanation, exposition; avowing, acknowledging, confessing (My.).

ವಿಗಡ vigaḍa. Tbh. of ವಿಕಟ. Large, great, etc.; a great, etc. man; a wicked man (ಕೆಡುಕ Čt. I, 89). See Bp. 5, 40, 8, 11; 13, 15; 29, 10; 36, 22; 38, 24; 49, 42; 50, 60; 61, 12; Prll. 3, 5; Bh. 6, 2, 2. 4; Râm. 6, 10, 15; J. 5, 26; 17, 53.

ವಿಗಡಿಸು vigaḍisu. To become crooked or perverse (Bh. 1, 8, 30). 2, to strike or impress with horror (3, 5, 11).

ವಿಗಡೆ vigaḍĕ. (fr. ವಿಗಡ). A great, powerful, perverse, etc. woman (Bp. 55, 36; J. 16, 4).

ವಿಗತ vi-gata. Gone away, departed, disappeared, ceased, gone; — dead; — parted, separated; — devoid of; — lost; — *destitute of light, obscured, gloomy, dark.* 2, the flight of birds.

ವಿಗತಕೃಪ vigata-kṛipa. Devoid of pity (Čpr. 5, 41).

ವಿಗತಪ್ರಭಾವ vigata-prabhâva. Disappeared strength, etc. See ಬಳಿ.

ವಿಗತಪ್ರಭೆ vigata-prabhĕ. Disappeared lustre. See ಮಸುಳ್.

ವಿಗತಭಾವ vigata-bhâva. Disappeared nature, etc. See ಬಳಿ.

ವಿಗತಾರ್ತವೆ vigata-ârtavĕ. *A woman in whom the menstrual excretion has ceased.*

ವಿಗತಾರ್ಥ vigata-artha. Devoid of meaning or sense (Čpr. 5, 74).

ವಿಗತಾಸು vigata-asu. One whose life is going (Čpr. 6, 94).

ವಿಗರ್ಹಣ vi-garhaṇa. Blaming, blame, abuse, censure, reproach. (R.).

ವಿಗಲತ್ vi-galat. Flowing away, flowing, etc. (Čpr. 1, 130).

ವಿಗಲಿತ vi-galita. ವಿಗಳಿತ. Flowed away, trickled, oozed; dropped down, dropped, fallen; liquefied; passed away (My.).

ವಿಗಳಿಗೆ vi-gaḷigĕ. Tbh. of ವಿಘಟಿಕೆ. (Mr. 63; Bp. 8, 16; My.).

ವಿಗಾನ vi-gâna. Singing discordantly; *defamation, ill report;* censure, reproach. See ದುರ್-.

ವಿಗೀತ vi-gîta. Badly sung; decried, abused, reproached. (R.).

ವಿಗುರ್ಬಣೆ vigurbaṇĕ. That which is formidable, a fearful object, a thing which causes amazement (Abh. P.10, after 147; Bp. 18, 67; *cf.* ಅಗುರ್ಬು, ಗುರ್ಬು, etc., ಬಿಗುರ್ವು).

ವಿಗುರ್ಬಿಸು vigurbisu. To become or be formidable (Abh. P. 9, 186; 9, after 186). 2, to make terrible, to make (some thing) an object of amazement (10, after 147 & 149; 14, after 90).

ವಿಗುರ್ವಿಸು vigurvisu. = ವಿಗುರ್ಬಿಸು No. 1. (Abh. P. 14, after 6 & 170). 2, = ವಿಗುರ್ಬಿಸು No. 2. (8, after 46).

ವಿಗ್ನ vigna. Shaken, trembling, agitated, disturbed, alarmed. See ಉ-.

ವಿಗ್ರ vigra. *Noseless.*

ವಿಗ್ರಹ vi-graha. = ಯುಗ್ರ. *Stretching out or apart, extension, expansion* (ವಿಸ್ತರ Nn. 98). 2, *shape, form, figure;* an image, an idol (My.). 3, *the body* (ಶರೀರ, ದೇಹ 98). 4, distributing into parts, dividing; separation, resolution, analysis, resolution of a compound word into its constituent parts, the separation or analysis of any word capable of separation. 5, a division, a part, a portion; a given thing (ಕೊಟ್ಟುದವೆ Mr. 474). 6, liberal; liberality (ಅತ್ಯುದಾರ, ಉದಾರ 98). 7, *opposition, encounter, conflict, quarrel, war, assault* (ಕಾಳಗ 98). 8, the expanse, the sky (ಗಗನಾಂಗಣ, ಆಕಾಶ 98). See Bp. 53, 2; 54, 86; 61, 35.

ವಿಗ್ರಹಾರಾಧನೆ vigraha-ârâdhanĕ. Idol-worship, idolatry (My.).

ವಿಗ್ರಹಾವೇಶ vigraha-âvêśa. Intentness on war (J. 22, 35).

ವಿಗ್ರಹಿಸು vi-grahisu. To oppose, to offer opposition, to quarrel; to assault, to wage war against (Bp. 21, 38; 22, 15).

ವಿಘಟನ vi-ghaṭana. Becoming separate, flying apart, being divided, being severed (see ವಿಂಗಡ); — breaking up, destruction, ruin, misfortune; — striking asunder, hurting, destroying (Čh. v. 56).

ವಿಘಟಿಕೆ vi-ghaṭikĕ. = ವಿಗಳಿಗೆ. A particular measure of time, the sixtieth part of a ghaṭikâ, equal to twenty-four seconds.

ವಿಘಟಿಸು vi-ghaṭisu. To become separate (Čpr. 2, after 39).

ವಿಘಡಿಸು vi-ghaḍisu. To separate (v. t., Abh. P. 2, 65).

ವಿಘಸ vi-ghasa. Remains of food (ಉಣ್ಡು ಮಿಕ್ಕುದು Hlâ.; ಭೋಜನಕ್ಕಾಗಿ ಮಿಕ್ಕದು, ಉಣ್ಡ ಭಾಜನದೊಳ್ ಇರೆ ಕೇಳಿ ಉಚ್ಛಿಷ್ಟಮ್ ಎನಿಸಿಕ್ಕು Mr. 220); — *the residue of an oblation of food (offered to the gods, to the manes, to a guest, or to a spiritual preceptor).*

ವಿಘಾತ vi-ghâta. Destruction; killing; — a blow; — opposition, prohibition, prevention, impediment, obstacle; — abandoning. See Bp. 54, 25; Bh. 2, 2, 10; 3, 13, 31; ಕಾಯ್-.

ವಿಘಾತಕ vi-ghâtaka. One who destroys or kills. See ತಿಉ-.

ವಿಘಾತಿ vi-ghâti. = ವಿಘಾತ. See Bp. 16, 7; Bh. 2, 2, 109; J. 26, 2; 32, 56. 2, he who, or that which, destroys, opposes, etc.

ವಿಘೂರ್ಣಿಸು vi-ghûrṇisu. To expand greatly, to become excessive (Abh. P. 13, 35).

ವಿಘ್ನ vi-ghna. Destroying. 2, *an obstacle, an impediment, a hindrance, an embarrassment, an opposition* (ಅನ್ತರಾಯ, ವ್ಯಪಾಯ Mr. 252). 3, any difficulty or trouble. ಮುಣ್ಡೇ ಮದುವೆಗೆ ಮೂವತ್ತು ವಿಘ್ನ. — ಲಗ್ನಕಾಲಕ್ಕೆ ವಿಘ್ನ ಮಾಡ ಬಾರದು. — ವಿಘ್ನವಾಯಿತೆನ್ದು, ನಗ್ನವಾದರೆ ಆದೀತೇ? (Prvs.). See ವ್ಯಪಾಯ.

ವಿಘ್ನರಾಜ vighna-râja. He who overrules obstacles or difficulties: *Gaṇêśa.*

ವಿಘ್ನೇಶ್ವರ vighna-îśvara. = ವಿಘ್ನರಾಜ. (ವಿನಾಯಕ Nn. 165).

ವಿಂಗಡ vingaḍa. = ಇಂಗಡ, ಯಿಂಗಡ. (Tbh. of a ವಿಘಟ = ವಿಘಟನ). The state of being separate, disunited or apart, separation, parting (My.; Tĕ. & T. ವಿಂಗಡ, ವಿಂಗಳ; Mhr. ವಿಘಡ).

Digitized by Google

ವಿಂಗಡಿಸು viṅgaḍisu. = ಇಂಗಡಿಸು, ಯಿಂಗಡಿಸು, ಹಿಂಗಡಿಸು. To separate (v. t.), to disunite (My.). ಒನ್ದೊನ್ದು ಶಬ್ದ ಬೇಡಿ³ ಬೇಡಿ³ ವಿಂಗಡಿಸಿ ಅರ್ಥ ತಿಳು ಕೊಣ್ಡು ಓದ ಬೇಕು (B. 3, 4).

ವಿಚಕಿಲ vi-čakila. *A kind of jasmine* (ಮಲ್ಲಿಗೆ Hlâ., Mr. 126; ಶಕ್ರ, ಗಿರಿಮಲ್ಲಿಗೆ Nn. 80, one MS. only ಮಲ್ಲಿಗೆ).

ವಿಚಕ್ಷಣ vi-čakshaṇa. Seeing distinctly, clear-seeing, *far-sighted, discerning, knowing, wise, clever, proficient* (Śmd. 68; ವಿಥ, ಬಲ್ಲವರ್ Nn. 21; ವಿದ್ವಾಂಸ Mr. 223; Čpr. 1, 86; Bp. 51, 65; 61, 93).

ವಿಚಕ್ಷಣೆ vi-čakshaṇĕ. A clever female. 2, cleverness, skill (My.).

ವಿಚಯ vi-čaya. = ವಿಚಯನ. (Sk.; A.).

ವಿಚಯನ vi-čayana. *Searching for, search, research, investigation, seeking.*

ವಿಚರಣ vi-čaraṇa. = ವಿಚಾರ. See ಪ್ರ-.

ವಿಚರ್ಚಿಕೆ vi-čarčikĕ. *Cutaneous eruption, scab, itch, herpes.*

ವಿಚಲ vi-čala. Moving about, shaking, unsteady, unfixed (J. 26, 18).

ವಿಚಲಿತ vi-čalita. Moved about, moving about; agitated; swerved. See Čh. v. 214; Bp. 85, 24; ಅ-.

ವಿಚಾರ vi-čâra. = ವಿಚ್ಯಾರ. Wandering, roaming about, going or moving about (J. 15, 14). 2, *deliberation, consideration, reflection, investigation, examination, trial* (ಮಿಮಾಂಸ Hlâ.; Śmd. 394; ವಿತಾನ Nn. 115; Mr. 493; ತರ್ಕ Nn. 148). 3, the exercise of judgment or reason, discriminating, judging, discrimination, judgment, decision. 4, subject, topic (My.). 5, doubt, hesitation. 6, perplexity, anxiety, anxious thought, trouble (My.; Mhr.). ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾದರೂ ಆಚಾರದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ (Prv.). See ಅರ್ 1. — ವಿಚಾರಗೆಡು. -ಕೆಡು. Judgment to be lost: to grow perplexed, bewildered or distracted. ದುಃಖದಿನ್ದ ವಿಚಾರಗೆಟ್ಟವನು (ವಿಹಸ್ತ, ವ್ಯಾಕುಲ G.). — ವಿಚಾರಗೇಡಿ. -ಕೇಡಿ. One who has lost his judgment, a bewildered or foolish person (Bp. 34, 7; 51, 5). — ವಿಚಾರಗೇಡಿತನ. -ಕೇಡಿತನ. Loss of judgment, foolishness (B. 5, 94). — ವಿಚಾರ ತಿದ್ದು. To investigate, to examine. ಸವರ ವಿಚಾರಮಂ ತಿದ್ದುವದಂ (ಶಾ ರಣೆಕ, ಪರೀಕ್ಷಕ Mr. 244). — ವಿಚಾರ ಪಡು. To experience anxious thought; to use earnest thought, to reflect, to care (B. 5, 71. 86. 182; My.). — ವಿಚಾರ ಮಾಡು. To investigate, to inquire into (My.). 2, to reflect (B. 8, 123; 4, 56; My.). 3, to entertain anxious thoughts, to be anxious (My.).

ವಿಚಾರಕ vi-čâraka. A man who investigates, judges, or manages (My.). See ಮೇಲ್-.

ವಿಚಾರಣೆ. vi-čâraṇĕ. = ಇಸಾರಣೆ. *Deliberation, consideration, examination, investigation;* the exercise of judgment. — ವಿಚಾರಣೆ ಆಗು. An examination or trial to take place (B. 5, 279). — ವಿಚಾರಣೆಕರ್ತ. One who makes investigation, a judge; — a manager, a superintendent, a master (My.). — ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆ. = ವಿಚಾರಣೆ ಆಗು. (B. 4, 198). — ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡು. To examine, to investigate, to try (B. 5, 267. 268. 279). — ವಿಚಾರಣಾರಿ. N. (Bp. 12, 4).

ವಿಚಾರದೂರ vičâra-dûra. Far from (*i. e.* without) judgment, etc. (Bp. 26, 57).

ವಿಚಾರಪರ vičâra-para. Occupied with reflection, thoughtful, inquisitive (B. 5, 182).

ವಿಚಾರಭ್ರಷ್ಟ vičâra-bhrashṭa. Fallen from, or deprived of, judgment, etc. (Bp. 45, 21).

ವಿಚಾರವನ್ತ vičâra-vanta. A man who considers, is inquisitive, thoughtful, or considerate (Bp. 28, 13).

ವಿಚಾರಿ vi-čâri. A deliberate, thoughtful, or considerate person (B. 5, 52. 213).

ವಿಚಾರಿತ vi-čârita. *Deliberated about, examined, inquired into, judged.*

ವಿಚಾರಿಸು vi-čârisu. To examine, to investigate, to inquire into, to inquire after; to ask; to reflect, etc. (ವಿಚಾರ, ವಿಚಾರ Nn. 115; ವೇದನ 156; Śmd. 44. 72. 88. 297 Čmd.; Čpr. 2, after 49 & 61; Bp. 34, 8. 27; 40, 37. 50; 51, 56; Mr. 472; J. 11, 35; B. 5, 136. 192; My.).

ವಿಚಾರಿಸುಹ vi-čârisuha. Examining, etc. ವಿಚಾರಿಸುಹಂ (ಆರು ವದು Śmd. 11).

ವಿಚಾರೆ vi-čârĕ. A woman who thinks about, etc. (Bp. 40, 57).

ವಿಚಾರ್ಯ vi-čârya. To be deliberated (adj.). 2, having deliberated; see ಅ-.

ವಿಚಾಲಿತ vi-čâlita. Moved about, shaken. See ಅ-.

ವಿಚಿಕಿತ್ಸೆ vi-čikitsĕ. *Doubt, uncertainty.*

ವಿಚಿತ್ರ vi-čitra. Variegated; — handsome, beautiful, elegant; — wonderful, surprising (ಅದ್ಭುತ Nn. 15). 2, N. of a vṛitta and of a Kannaḍa metre (Čh.). See Čpr. 2, after 59; Śiv. 4, 30; J. 2, 47.

ವಿಚಿತ್ರತರ vičitra-tara. Uncommonly beautiful, etc. (Śmd. 301).

ವಿಚಿತ್ರದೇಹ vičitra-dêha. Having a variegated body; elegantly formed; — a cloud. (R.).

ವಿಚಿತ್ರಲಲಿತ vičitra-lalita. N. of a vṛitta (Čh.).

ವಿಚಿತ್ರವೀರ್ಯ vičitra-vîrya. N. of a king of the lunar race (Bh. 1, 3, 1).

ವಿಚಿತ್ರಿತ vi-čitrita. Variegated, coloured; wonderful (Čpr. 1, 83).

ವಿಚೇತನೆ vi-čêtanĕ. Senselessness, unconsciousness (Čpr. 8, 86).

ವಿಚ್ಛನ್ದ vi-č-čhanda. = ಪಿಚ್ಛನ್ದ, ಬಿಚ್ಚಣ್ಣ, ಬಿಚ್ಚನ್ದ, ವಿಚ್ಛನ್ದಕ q. v., ವಿಚ್ಛನ್ದ.

ವಿಚ್ಛನ್ದಕ vi-č-čhandaka. *A building consisting of several stories and surrounded by a portico;* a palace, a temple.

ವಿಚ್ಛಾಯ vi-č-čhâya. 1. *The shadow of a flock of birds.*

ವಿಚ್ಛಾಯ vi-č-čhâya. 2. Destitute of shadow, shadowless. 2, a jewel, a gem.

ವಿಚ್ಛಾಯೆ vi-č-čhâyĕ. Discoloured condition (Bp. 46, 54).

ವಿಚ್ಛಿತಿ viččhiti. Tbh. of ವಿಚ್ಛಿತ್ತಿ. Cessation (My.).

ವಿಚ್ಛಿತ್ತಿ vi-č-čhitti. Cutting asunder, tearing asunder, dividing, separating; — cutting off, breaking off; — interruption, cessation; — stealing, theft; anything stolen (ಚೌರ್ಯ, ಸ್ತೇಯ, ಕಳವು Mr. 226); — destruction, loss; — cesura, pause in a verse; — boundary, limit; — N. of certain amorous gestures practised by a mistress or heroine in a drama. See ಪದ 1.

ವಿಚ್ಛಿತ್ತಿಚಿತ್ರ viččhitti-čitra. N. of a class of embellishments in poetical composition (Kâvy. III. 2 B 2 Sûtra cf. III, 1 and ನಾನಾ-).

ವಿಚ್ಛಿನ್ನ vi-č-čhinna. Cut asunder, severed, divided, parted, cut off; broken off, broken; interrupted, discontinued

Digitized by Google

ceased; violated; destroyed; variegated, diversified (Bp. 27, 18; 30, 2; B. 4, 78). — ವಿಚ್ಛಿನ್ನ ವಿಚ್ಛಿನ್ನ. rep. Various (Bp. 35, 35).

ವಿಚ್ಛೇದ vi-c-chêda. Cutting asunder or into pieces, dividing, separation, disjunction; cutting off; breaking off, breaking; a broken piece; interruption, termination, disappearance; the division of a book, a section; dissension, difference; space, interval. See ಎಡೆಯುಡುಗು.

ವಿಚ್ಛೇದನ vi-c-chêdana. Cutting asunder, etc. (ಕಲ್ಪನ, ಕರ್ತನ, etc., ಕಡಿಹಂ Mr. 433).

ವಿಚ್ಯಾರ vicyâra. Tbh. of ವಿಚಾರ. (Čb. 143). — ವಿಚ್ಯಾರಗೆಡು. = ವಿಚಾರಗೆಡು. (Čb. 126).

ವಿಛ್ಯಂಡ vichyanda. = ವಿಚ್ಛಂಡ. See ಬಿಚ್ಚಂಡ.

ವಿಜನ vi-jana. Free from people, *lonely, solitary.*

ವಿಜನನ vi-janana. Bearing young, bringing forth. See ವೈಜನನ.

ವಿಜಪಿಲ vijapila. *Mud, a muddy place* (ಪಿಚ್ಛಿಲ, ಕೆಸರುಳ್ಳೆಡೆ Hlâ., MS. ವಿಜಪಿಲ; ಪಿಚ್ಛಿಲ, ಕೆಸರ ನೀರ್ Mr. 418).

ವಿಜಯ vi-jaya. Conquest, *victory,* overcoming. 2, a victor (ಧುರಜೈತ್ರ, ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದವನು Nn. 94). 3, Arjuna (ಪಾರ್ಥ, ಅರ್ಜುನ 94). 4, yellow myrobalan, Terminalia chebula (ಅಭಯ, ಅಣಿಲೆ 94; Sk. ವಿಜಯೆ). 5, the twenty-seventh year of the cycle of sixty (My.).

ವಿಜಯತೆ vi-jayatĕ. Victorious state (Bp. 36, 28).

ವಿಜಯದಶಮಿ vijaya-daśami. The tenth day of the dasari feast (My.).

ವಿಜಯನಗರ vijaya-nagara. N. of a town (B. 3, 14; 4, 7. 80. 126).

ವಿಜಯನ್ತ vi-jayanta. The victorious: Indra. See ವೈಜಯನ್ತ.

ವಿಜಯರಾಘವ vijaya-râghava. Râma; N. (My.).

ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ vijaya-lakshmi. = ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ. (Abh. P. 9, 165; Grj. 2, after 106).

ವಿಜಯಶೇಷಿ vijaya-śêshi. = ವಿಜಯಸೇಸಿ. (Śmd. 376). One who has almost gained the victory.

ವಿಜಯಶ್ರೀ vijaya-śrî. = ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ. (Čpr. 4, 10).

ವಿಜಯಸೇಸಿ vijaya-sêsi. Tbh. of ವಿಜಯಶೇಷಿ, q. v.

ವಿಜಯಾನನ್ದ vijaya-ânanda. N. of a vritta (Čh.).

ವಿಜಯಾರ್ಧ vijaya-ardha. N. of a mountain (Čpr. 6, 2).

ವಿಜಯಿ vi-jayi. Hemp (ಬಂಗಿ Mr. 116; Sk. ವಿಜಯೆ).

ವಿಜಯೇಶ್ವರ vijaya-îśvara. Śiva (Bp. 42 sum.; 42, 39).

ವಿಜಯೋತ್ಸವ vijaya-utsava. Victory-festival (J. 23, 49).

ವಿಜಾತ vi-jâta. Born separately; — base-born; of a mixed origin; — generated; born; — wild, refractory (Mhr.).

ವಿಜಾತಿ vi-jâti. 1. Different origin or birth. 2, a different species; a different kind (Mr. 337). 3, a different caste or tribe; — a low caste (J. 17, 1; My.; see Sp. s. ಜಾತಿ ಹೀನ).

ವಿಜಾತಿ vi-jâti. 2. The feathered tribe, birds (V. 4, 13).

ವಿಜಾತೀಯ vi-jâtîya. Of a different or mixed origin; — of a different kind or sort (My.).

ವಿಜಾತೆ vi-jâtĕ. *A woman who has borne children;* a mother.

ವಿಜಾಪುರ vijâ-pura. N. of a town (B, 4, 8. 145). ವಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ಇಜಾರದವರೆಷ್ಟು ಜನ? ಅನ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ವಿಜಿಗೀಷಣ vi-jigîshaṇa. = ವಿಜಿಗೀಷು. (Bp. 20, 38).

ವಿಜಿಗೀಷು vi-jigîshu. Desirous of victory or conquest, desirous to overcome or surpass (Čpr. 7, after 28). ಶತ್ರುವನಾಕ್ರಮಿಸಲು ಸಮರ್ಥನಲ್ಲನ್ದು, ದೇಶಕಾಲಾದಿಗಳಂ ಹಾರುತೆ ದುರ್ಗಾದಿಗಳಂ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ವಿಜಿಗೀಷುವಿನ ಸ್ಥಿತಿಯು (ಆಸನ Nr.).

ವಿಜಿಗೀಷೆ vi-jigîshĕ. *A desire to conquer or overcome or surpass, emulation.*

ವಿಜಿತ vi-jita. Conquered, subdued, won, gained (Čpr. 6, 6. 43; Bp. 5, 1; 39, 56; Râv. 5, 26).

ವಿಜಿತಬಲ vijita-bala. One who has conquered an army (Râm. 1, 14, 2).

ವಿಜಿಲ vijila. *Sauce, etc. mixed with rice-water or gruel; any sauce, or condiment with gravy* (see Nr. s. ಮೂದುರು).

ವಿಜುಗುಪ್ಸತೆ vi-jugupsatĕ. Disgust, aversion: one of the sthâyibhâvas (Kâvy. IV, 2, 15).

ವಿಜುಲಿ vijuli. (= ವಿಜಲು). (ತುಬಿದ ಕಜ್ಜರಿ Mr. 219).

ವಿಜೃಮ್ಭ vi-jṛimbha. Displaying, extending, etc. (Čpr. 4, 33).

ವಿಜೃಮ್ಭಣ vi-jṛimbhaṇa. Yawning, gaping; — expanding, unfolding, displaying, exhibiting, extending; — displaying activity or energy, exhibit courage, power, etc.; — blossoming, budding; — pastime, sport. See ಕೆಳರ್ 1, ಘೂರ್ಣಿಸು, ಮುಸಗು 1; Čpr. 5, 118.

ವಿಜೃಮ್ಭಿತ vi-jṛimbhita. Yawned; expanded, opened, unfolded, displayed, exhibited, acted; — *blown, blossomed;* — arisen, appeared; — sported, wantoned; — pastime, sport; — wish, desire; — act. See ಘುಜಂಗ-; Bp. 58, 68.

ವಿಜೃಮ್ಭಿಸು vi-jṛimbhisu. To yawn; to expand, to unfold one's self, etc. See Bp. 39, 43; 51, 59; 53, 9; Râv. 5, 116; 13, 4.

ವಿಜ್ಞ vi-jña. Knowing, intelligent; wise, learned; *clever, skilful;* discreet.

ವಿಜ್ಞಪ್ತಿ vi-jñapti. = ವಿಜ್ಞಾಪನ. (My.).

ವಿಜ್ಞಾತ vi-jñâta. Discerned, understood, known; — *celebrated, famous, notorious.*

ವಿಜ್ಞಾನ vi-jñâna. = ಬಿನ್ನಣ, etc. Distinguishing, perceiving, discerning, understanding; *intelligence, knowledge, science, learning, worldly knowledge of any kind, wisdom;* experience, experimental knowledge; skill.

ವಿಜ್ಞಾನಿ vi-jñâni. = ಬಿನ್ನಣಿ. Learned, well-informed, clever, skilful, proficient.

ವಿಜ್ಞಾನಿಕ vi-jñânika. = ಬಿನ್ನಣಿಗ. Learned, etc. (= ವಿಜ್ಞಾನಿ).

ವಿಜ್ಞಾನೇಶ್ವರೀಯ vijñâna-îśvarîya. N. of a commentary (the mitâksharâ) by Vijñânêśvara on Yâjñavalkya's dharmaśâstra (My.).

ವಿಜ್ಞಾಪನ vi-jñâpana. = ಬಿನ್ನ 2, ಬಿನ್ನವ, ಬಿನ್ನಹ. The act of making known or acquainting, teaching; — representing, informing; — respectful statement or communication, respectful representation, humble intimation. — ವಿಜ್ಞಾಪನಂಗೆಯ್. -ಂ-ಗೆಯ್. To state respectfully (Râv. 5, 133; Śśv. 1, after 79; J. 2, 37).

ವಿಜ್ಞಾಪನಪತ್ರಿಕೆ vijñâpana-patrikĕ. = ಬಿನ್ನವತ್ತಳೆ. A letter of respectful communication and petition (My.).

ವಿಜ್ಞಾಪನೆ vi-jñâpanĕ. = ವಿಜ್ಞಾಪನ. (My.).

ವಿಜ್ಞಾಪಿತ vi-jñâpita. Apprised, informed; respectfully told and represented (My.).

Digitized by Google

ವಿಜ್ಞಾಪಿಸು vi-jñâpisu. = ಬಿನ್ನವಿಸು, etc. To make a respectful representation or request, to state respectfully, to represent, to submit (My.).

ವಿಜ್ಞಾಪ್ತಿ vi-jñâpti. = ವಿಜ್ಞಪ್ತಿ. (G.).

ವಿಜ್ಞಾಸಾರ vijñâ-(*i. e.* ವಿಜ್ಞ)sâra. One who is the best of the skilful, etc. (Râm. 1, 8, 21).

ವಿಜ್ಞೇಯ vi-jñêya. To be perceived or known or understood (Hlâ. II, 109);—cognizable, discernible, comprehensible.

ವಿಂಜು viñju. A wagtail (ಖಂಜನ, ಖಂಜರೀಟ Hlâ.).

ವಿಟ್ vit. Nominative of ವಿಶ್, q. v.

ವಿಟ vita. = ವಿಠ. *A voluptuary, a libertine, a lecher, a gallant, a paramour* (see Mr. s. ವೇಶ್ಯಾವರ);—a catamite;—a rogue, a cheat. ವಿಟನಾದವಗೆ ಮಡವಾದರೇನು? (Prv.).

ವಿಟಕೋವಿದ vita-kôvida. An experienced libertine (Bp. 26, 11).

ವಿಟಗಾತಿ vita-gâti. = ವಿಟಗಾರ್ತಿ. (My.).

ವಿಟಗಾಱ vita-gâra. A libertine, a lecher (My.; ವಿಟ G.).

ವಿಟಗಾಱಿಕೆ vita-gârikĕ. Whoredom, lewdness (My.).

ವಿಟಗಾರ್ತಿ vita-gârti. A strumpet, a harlot (My.).

ವಿಟಂಕ vi-tanka. *A dove-cot* (ಕಪೋತ, ಹಟ್ಟಿಗೆ Mr. 200).

ವಿಟಚೇಷ್ಟೆ vita-cêshtĕ. The conduct of a libertine or lewd man, lewdness (Bp. 26, 14).

ವಿಟಜಂಗಮ vita-jangama. A lewd Jangama (Bp. 11 sum.).

ವಿಟತನ vitatana. = ವಿಟತ್ವ. (Bp. 42, 6; My.).

ವಿಟತ್ವ vitatva. Lewdness (Bp. 12, 56; 26, 19; My.).

ವಿಟಪ vitapa. *The young branch of a tree or creeper; a branch* (in general, ಮರದ ಕೊಮ್ಬು Hlâ.; Mr. 104); *a bush, a thicket* (ಪೊದಱ್ Hlâ.).

ವಿಟಪಿ vitapi. ವಿಟಪೀ. Having branches; *a tree;* the Indian fig-tree, Ficus indica.

ವಿಟಪೀವರ vita-pîvara. A stout, robust gallant. 2, vitapîvara, an excellent tree (J. 6, 27).

ವಿಟಲ vitala. = ವಿಟ್ಠಲ, etc. (My.).

ವಿಟಾಳ vitâla. Impurity, pollution (Mhr.; Bh. 3, 5, 19; 3, 18, 10).

ವಿಟ್ಖದಿರ vit-khadira. *A kind of fetid Mimosa, Vachellia farnesiana* W. & A. (= ಅರಿಮೇದ).

ವಿಟ್ಚರ vit-cara. Filth-goer: *a village hog.*

ವಿಟ್ಟು vittu. Tbh. of ವಿಷ್ಣು-.— ವಿಟ್ಟಣ್ಣ. -ಅಣ್ಣ. N. See ಹೆಗಲು-.

ವಿಟ್ಟೆ vittĕ. Tbh. of ವಿಷ್ಟಿ. (Bp. 11, 11).

ವಿಟ್ಠಲ vitthala. = ವಿಟಲ, ವಿಠಲ. Vishṇu or Krishṇa (worshipped as Vitôba especially at Punderpoor, My.; see ಪುರನ್ದರ-).

ವಿಠ vitha. = ವಿಟ. (ಮಧುಪ್ರಿಯ, ಭುಜಂಗ Nn. 29; ಭುಜಂಗ 63).

ವಿಠಲ vithala. = ವಿಟ್ಠಲ. (My.). — ವಿಠಲಭಟ್ಟ. N. ವಿಠಲಭಟ್ಟನು ಪುರಾಣ ಬಿಟ್ಟಲ್ಲಿಯೇ ಮುಗಿಯಿತು (Prv.). — ವಿಠಲರಾಯ. Krishṇa; N. (My.).

ವಿಡ viḍa. *A kind of factitious salt;*—a particular kind of fetid salt. 2, a fragment, a bit (*cf.* ಬಿಡ 2).

ವಿಡಕ viḍaka. (= ಪಿಟಕ). A basket (ಹೆಡಗೆ Mr. 208, o. rs. ಹೆಡಿಗೆ, ಹೆಡೆಗೆ).

ವಿಡಂಗ viḍanga. = ವಡಂಗ, ವಿಳಂಗ. *The vegetable and medicinal substance Embelia ribes* (Erycibe paniculata, considered of great efficacy as a vermifuge, = ಅಮೋಘೆ; see Mhr. s. ವಾಯುವಡಂಗ). See ವಾಯು-.

ವಿಡಮ್ಬ vi-ḍamba. = ವಿಡಮ್ಬನ. See ಮುಡಿ³ 1; Bh. 1, 15, 19.

ವಿಡಮ್ಬಕ vi-ḍambaka. A man who ridicules or mocks (ನಿನ್ದಿಸುವವನು G.).

ವಿಡಮ್ಬನ vi-ḍambana. Imitation, copying, assuming a similar appearance or dress, disguise, masquerade;—simulation; imposture, deceiving, deception, fraud (Sk.; ಕಪಟ, ವಂಚನೆ My.; Bh. 8, 22, 22). 2, making a show of: displaying, exhibiting, showing, display, manifestation, etc. (see ಬೇಡ-, ವಿಸ್ಮಯ-). 3, ridiculing, mocking; slighting (ಠಕ್ಕೆ Šm. 112). 4, afflicting, distressing, vexation, distress. 5, = ದಣ್ಣು (G.).

ವಿಡಮ್ಬರ vi-ḍambara. = ವಿಡಮ್ಬನ. (Bp. 40, 51. 81. 82. 84).

ವಿಡಮ್ಬಿತ vi-ḍambita. Imitated, simulated; mocked at; deceived; vexed; distressed, abject. (R.).

ವಿಡಮ್ಬಿಸು vi-ḍambisu. To become manifest, to appear (Čpr. 5, 19).

ವಿಡಲವಣ viḍa-lavaṇa. = ವಿಡ. (ಕೃತಕ Mr. 143).

ವಿಡಾಯ viḍâya. = ವಿಡಾಯಿ. Grand display; pomp; greatness; might (Bh. 3, 8, 31; V. 38, 80; J. 29, 11; 31, 14; ವಹಣಿ Bhn. 5).

ವಿಡಾಯಿ viḍâyi. = ವಿಡಾಯ, q. v. (Bh. 1, 12, 3; 3, 6, 21; Râm. 1, 16, 41; 6, 14, 24; J. 4, 30; 33, 26). — ವಿಡಾಯಿಗೆಡಿಸು. -ಕೆಡಿಸು. To destroy the greatness or might of— (Râm. 1, 16, 6).

ವಿಡೂರ viḍûra. = ವಿದೂರ. ವಿಡೂರ ಬನ್ದದ್ದು ಅಡೂರಿಗೆ ಹೋದರೆ ಬಿಟ್ಟೀತೇ? (Prv.).

ವಿಡೋಜಸ್ viḍôjas. *Indra.*

ವಿಡೌಜಸ್ viḍaujas. = ಬಿಡೌಜ. *Indra.*

ವಿಡ್ದೂರ viḍḍûra. = ಇಡ್ದೂರ, ವಿಡೂರ. Enmity, annoyance, molestation (My.; Tĕ.; see ದಾಜ-).

ವಿಡ್ವರಾಹ viṭ-varâha. (= ವಿಟ್ಚರ). A village hog. (R.).

ವಿಣ್ಮೂತ್ರ viṭ-mûtra. Feces and urine (My.; B. 5, 321).

ವಿತ್ vit. (= ಬಿತ್ತು). Knowing, knowledge.

ವಿತಂಸ vi-tamsa. = ವೀತಂಸ.

ವಿತಣ್ಡ vi-tanda. A sort of lock or bolt with three divisions or wards. 2, an elephant. 3, = ವಿತಣ್ಡೆ, q. v. (My.).

ವಿತಣ್ಡಾವಾದ vitandâ-vâda. = ವಿತಣ್ಡೆ. (My.).

ವಿತಣ್ಡಾವಾದಿ vitandâ-vâdi. A person who raises idle objections, a hypercritic (My.).

ವಿತಣ್ಡೆ vi-tandĕ. = ವಿತಣ್ಡ No. 3, ವಿದಣ್ಡು. *Cavil, captious objection, carving, idle confuting or objecting against, hypercriticism, perverse or frivolous argument, unprofitable and vexatious wrangling.* 2, criticism in general.

ವಿತತ vi-tata. Stretched out; extended, spread out, expanded; lengthened, elongated, large, broad, wide; prepared, diffused, performed, accomplished, celebrated. 2, any stringed instrument. See Šmd. 129; Čh. v. 6; Kâvy. I, 1a, 6; Čpr. 5, 50; Bp. 1, 48; 6, 22; Mr. 362; 33.

ವಿತತಿ vi-tati. Stretching out; spreading, extension, expansion; a collection, a quantity, a multitude; a clump, a cluster (Bp. 1, 42. 51; 5, 29. 39; 55, 22; J. 31, 56).

ವಿತಥ vi-tatha. *Untrue, false.*

ವಿತನ್ತು vi-tantu. Having no thread (with the marriage badge): a widow (My.). 2, a good horse.

Digitized by Google

ವಿತನ್ದ್ರ vi-tandra. Untired, indefatigable, without sleep.

ವಿತನ್ದ್ರತ್ವ vi-tandratva. Wakefulness, vigilance, indefatigableness (Rsv. 1, 9).

ವಿತರಣ vi-taraṇa. Crossing or passing over. 2, a gift, a donation. 3, giving up, abandoning. 4, liberal; regardless of restraint (as to expense); liberality (Čpr. 2, 5; Bp. 5, 64; 19, 4; Rsv. 4, 112; My. also as ವಿತರಣೆ).

ವಿತರಣಗುಣ vitaraṇa-guṇa. Liberality (My.).

ವಿತರತ್ vi-tarat. Passing over; conveying away; giving; producing, causing (Čpr. 7, 151).

ವಿತರ್ಕ vi-tarka. Reasoning, argument, discussion, controversy (ವಿವಾದ Šmd. 105 Cm.); inference, conjecture, guess, supposition, opinion;—*deliberation, consideration of probabilities or alternatives, doubt, apprehension* (ತರ್ಕ Mr. 522). See Kâvy. I, 5, 48; III, 3, B, 9; Čpr. 1, 31.

ವಿತರ್ಕಿತ vi-tarkita. Conjectured, imagined, anticipated. (R.).

ವಿತರ್ದಿ vi-tardi. *A raised square piece of ground in the centre of a house or temple,* a quadrangular seat of earth, etc., a kind of altar or temporary stage, a temporary platform. See Nr. s. ಜಗಲಿ.

ವಿತರ್ದಿಕೆ vi-tardikĕ. = (ಬಿತ್ತರಿಗೆ), ವಿತರ್ದಿ. *A raised square piece of ground, etc.* (ಜಗಲಿ Hlâ.; ಜಗುಲಿ, ವೇದಿಕೆ Mr. 199).

ವಿತಲ vi-tala. The second in order of the seven lower regions (see Mr. s. ಕೆಳಲೋಕ; Bp. 32, 36; J. 24, 12).

ವಿತಸ್ತಿ vi-tasti. *A long span measured by the extended thumb and little finger,* equal to twelve aṅgulas (ಹನ್ನೆರಡ ಗೇಣ್ Mr. 324).

ವಿತಾನ vi-tâna. *Stretching or spreading out, expansion, extension* (ಪ್ರಸರ, ಹರಹಿಪುದು Nn. 115). 2, increase (ಪೆರ್ಚುಗೆ, ಹೆಚ್ಚುಗೆ 115);—*a heap, a quantity, a multitude.* 3, *an awning, a canopy* (ಮೇಲ್ಕಟ್ಟು, ಮೇಲುಕಟ್ಟು 115; ಮೇಲ್ಕಟ್ಟು Mr. 493). 4, *a sacrifice* (ಮಖ, ಯಜ್ಞ 115; ಮಖ 493). 5, the sacrificial hearth on which the sacred fires are kept, or the sacred fire itself. 6, *season, opportunity* (ಅವಧಿ 493);—leisure, rest, interval of occupation. 7, unfolding: deliberation, etc. (ವಿಚಾರ, ವಿಚಾರಿಸುವುದು 115; ವಿಚಾರ 493). 8, quickness (ಶೀಘ್ರ, ಬೇಗ 115). 9, *empty, vacant* (ಶೂನ್ಯ 115; 493). 10, pithless, sapless. 11, *dull, stupid.* See Čh. v. 62. 92. 100. 283.

ವಿತಾಳ vitâḷa. Tbh. of ವಿತಾನ. Expansion, extension, increase, excess (Bh. 8, 26, 44).

ವಿತಾಳಿಸು vitâḷisu. To expand (v. i.), to increase, to become excessive (Râm. 6, 50, 5, 18); to be wholly engaged or absorbed in (Bh. 2, 9, 29).

ವಿತುನ್ನ vi-tunna. *The pot-herb Marsilia quadrifolia* (M. dentata Roxb.).

ವಿತುನ್ನಕ vi-tunnaka. *The tree Flacourtia cataphracta* Roxb. 2, *coriander seed.* 3, *blue vitriol.*

ವಿತೆ vitĕ. Tbh. of ವ್ಯಥೆ (Šmd. 338. 358; ಪ್ರಯೋಜನಮಲ್ಲದುದು 338).

ವಿತ್ತ vitta. *Known, notorious, famous.* 2, found out; *investigated, examined, discussed, judged.* 3, found, acquired, gained, possessed. 4, *property, wealth, goods, money, substance, thing* (ಪ್ರಕರ, ಕಸ್ವರ Nn. 45; ವಸ್ತು, ಬಣ್ಣ Mr. 346). 5, power.

ವಿತ್ತವಣಿಜ vitta-vaṇija. A shroff (ಚಿನ್ನವರದಂ Mr. 358).

ವಿತ್ತಾಧಿಪ vitta-adhipa. Kubêra (Čpr. 2, after 23).

ವಿತ್ತಾಧೀಶ vitta-adhîśa. = ವಿತ್ತಾಧಿಪ. (Šsv. 1, 83).

ವಿತ್ತಿ vitti. 1. Knowledge; investigation. 2, probability. 3, acquisition, gain. See ಪರಿ-.

ವಿತ್ತಿ vitti. 2. Tbh. of ವೃತ್ತಿ 1. (Šmd. 353 Mdb.).

ವಿತ್ತೇಶ್ವರ vitta-îśvara. Kubêra (My.).

ವಿತ್ತೇಷಣ vitta-ishaṇa. Desire of wealth (My.).

ವಿತ್ಪತ್ತಿ vitpatti. Tbh. of ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ. (My.).

ವಿತ್ಪನ್ನ vitpanna. Tbh. of ವ್ಯುತ್ಪನ್ನ. (Bh. 3, 19, 9; My.).

ವಿತ್ರ vitra. Tbh. of ವೃತ್ರ. See ವಿತ್ರಾರಿ.

ವಿತ್ರಸ್ತ vi-trasta. Frightened, alarmed. (R.).

ವಿತ್ರಾರಿ vitra-ari. = ವೃತ್ರಾರಿ. Indra;—N. of a serpent (Bp. 46, 28).

ವಿತ್ರಾಸ vi-trâsa. *Fear, terror, alarm.*

ವಿದ್ vid. ವಿತ್. Who or what knows, a knower, knowing. 2, obtaining, possessing (ಯುತ, etc. Mr. 440). 3, knowing, knowledge. See ಆತ್ಮ-, ತ್ರಿಕಾಲ-, ಸಂ-.

ವಿದ vida. Knowing, a knower. See ಆತ್ಮ-, ವೇದ-. 2, one who has obtained. See ಕೀರ್ತಿ-, ಸುವಯೋ-.

ವಿದಂಶಿಕೆ (vi-daṁśikĕ). = ಅಡ್ಡಪೊಟ್. (Mr. 213).

ವಿದಗ್ಧ vi-dagdha. Burnt, inflamed; consumed by fire; cooked; destroyed, spoiled. 2, *clever, shrewd, knowing, willy;*—subtle, cunning, crafty.

ವಿದಗ್ಧತನ vi-dagdhatana. Sharpness, shrewdness, cleverness, wit (Bp. 12, 6; 17, 23).

ವಿದಗ್ಧೆ vi-dagdhĕ. A sharp or knowing woman (ಜಾಣೆ Hlâ.; Čh. v. 100).

ವಿದಣ್ಡ vi-daṇḍa. = ವಿತಣ್ಡ, etc. (Bp. 53, 8).

ವಿದತ್ vidat. ವಿದನ್ತ. *Knowing, learned, intelligent, wise.*

ವಿದನಿ vi-dani. Tbh. of ವಿಧ್ವನಿ. (Bp. 47, 8).

ವಿದರ vidara. *Tearing asunder, rending.*

ವಿದರ್ಭ vidarbha. A district and city to the south-west of Bengal, the modern Berar proper. 2, the king of Vidarbha (Râm. 3, 2, 16).

ವಿದರ್ಭಕನ್ಯೆ vidarbha-kanyĕ. = ವಿದರ್ಭಜೆ. (My.).

ವಿದರ್ಭಜೆ vidarbha-jĕ. Damayantî, the wife of Nala. 2, Rukmiṇî, the wife of Kṛishṇa (My.).

ವಿದರ್ಭರೀತಿ vidarbha-rîti. The style of poetical composition that is peculiar to Vidarbha (Kâvy. IV, 1, 2-4. 9).

ವಿದಲ vi-dala. *Rent asunder, split; opened, blown* (as a flower);—rending; the cuttings or chips of any substance;—a basket made of split bamboos (*cf.* ಬಿದರು).

ವಿದಲನ vi-dalana. Tearing or rending asunder, splitting, breaking to pieces (Bp. 31, 1).

ವಿದಲಿತ vi-dalita. Burst asunder, rent, torn, split;—opened, blown (as a flower, Čpr. 6, 81).

ವಿದಲಿತವನರುಹ vidalita-vanaruha. N. of a vṛitta (Čh.).

ವಿದಾರಕ vi-dâraka. Tearing asunder, rending; a render, a divider. 2, a tree or rock in the middle of a stream dividing its course (see Nr. s. ಕವಲ್ 1). 3, *a hole or pit for water sunk in the bed of a dry river.*

ವಿದಾರಣ vi-dâraṇa. Tearing asunder, rending, splitting;—killing, massacre, slaughter; war (ಕಾಳಗ Mr. 289). See ಪೋಳ್ 1, ಸೀಳ್ 1.

Digitized by Google

ವಿದಾರಿ vi-dâri. Tearing asunder. 2, *the plant Batatas paniculata* Chois.

ವಿದಾರಿತ vi-dârita. Torn asunder, rent, split. (R.).

ವಿದಾರಿಸು vi-dârisu. To tear asunder or to pieces, to rend, to split (Bp. 22, 12; 29, 6; see Grj. s. ಝುಝುಕು).

ವಿದಾರೀಗನ್ಧೆ vidârî-gandhĕ. *The plant Hedysarum gangeticum.*

ವಿದಾಹ vi-dâha. Burning; great heat (Čpr. 8, 84; see ತನು-).

ವಿದಿಕ್ಕು vi-dikku. Tbh. of ವಿದಿಶ್. (My.).

ವಿದಿತ vidita. *Known, perceived, understood;* apprised, informed; represented;—knowledge, information, representation; consideration, thought (Bp. 2, 24).

ವಿದಿಶ್ vi-diś. ವಿದಿಕ್. = ವಿದಿಕ್ಕು. An intermediate point of the compass.

ವಿದಿಶೆ vi-diśĕ. = ವಿದಿಶ್. (ಅನ್ತರಾಲ, ಪ್ರದಿಶೆ Mr. 59).

ವಿದು vidu. 1. = ಬಿದು 2. *The hollow between the frontal globes of an elephant.*

ವಿದು vidu. 2. = ಬಿದು 1. Tbh. of ವಿಧು. (ಚನ್ದ್ರ Šm. 16).

ವಿದುರ vidura. *Knowing, intelligent, wise.* 2, N. of the younger brother of Dhṛitarâshṭra and Pâṇḍu (J. 7, 19).

ವಿದುಲ vidula. *The ratan, Calamus rotang* (and also Calamus fasciculatus, ಹಟ್ಟೆಯ ಮರ Hlâ.; see Si. 128; *cf.* ಬಿದುರು).

ವಿದುಷ vidusha. Tbh. of ವಿದ್ವಸ್. A learned, wise man, a scholar (My.).

ವಿದುಷಿ vidushi. A learned, intelligent woman (Sk.; My.).

ವಿದೂರ vi-dûra. Very far, remote;—far from, devoid of, without (ರಹಿತ Šmd. 4 Cm.; Bp. 32, 2; Bh. 1, 7, 8).

ವಿದೂರಥ vidûratha. N. of a king, younger brother of Haṁsadhvaja (J. 10, 44).

ವಿದೂಷಕ vi-dûshaka. Corrupting, contaminating, a defiler;—censorious; a detractor, an abuser;—jocular; a jester, a buffoon; the jocose companion and confidential friend of the hero of a dramatical play;—a libertine, a catamite. See Čpr. 8, after 44; Bp. 22, 60; J. 6, 31; 7, 6.

ವಿದೆ vidĕ. ವಿದಾ. (= ಬಿತ್ತೆ). Knowledge, learning; understanding, intellect.

ವಿದೇಶ vi-dêśa. Another or foreign country, any place away from home (My.).

ವಿದೇಹ vi-dêha. Bodiless, Kâma (Čpr. 1, 77). 2, a district in the province of Behar, Mithilâ, Tirhut (Čpr. 1, 74. 77. 78);—its people; a king of Mithilâ (Janaka, etc.; Râm. 1, 16, 21).

ವಿದೇಹಕನ್ಯೆ vidêha-kanyĕ. Sitâ (My.).

ವಿದೇಹೆ vi-dêhĕ. *Mithilâ* (the capital of Tirhut).

ವಿದ್ದಿ viddi. = ಬಿದ್ದಿ. Tbh. of ವೃದ್ಧಿ 1 (Šmd. 358).

ವಿದ್ದೆ viddĕ. Tbh. of ವಿದ್ಯೆ. (My.; Tô.). ಬಿಲ್ಲ ವಿದ್ದೆಯಂ ಬಲ್ಲವನು (ಕೃತಪುಂಖ, etc. Hlâ.).

ವಿದ್ಧ viddha. = ಬಿದ್ಧ 2. *Pierced, perforated, penetrated;* wounded; beaten; thrown, cast, sent; opposed, impeded;—resembling, like.

ವಿದ್ಧಕರ್ಣಿ viddha-karṇi. Having bored ears. 2, *the plant Clypea hernandifolia* W. & A.

ವಿದ್ಯ vidya. A scholar (Šmd. 402; Čpr. 5, 138). 2, Tbh. of ವಿದ್ಯೆ (Bh. 1, 8, 13; J. 2, 61; My.; B. 4, 2; 5, 171; see ನಿಜ-). ವಿದ್ಯಕ್ಕಿನ್ತ ಬುದ್ಧಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಬುದ್ಧಿಗಿನ್ತ ಆಹಾರ ಶ್ರೇಷ್ಠ.— ವಿದ್ಯ ವಿಲ್ಲದವ ಹದ್ದಿಗಿನ್ತ ಕಡೆ (Prvs.).

ವಿದ್ಯಮಾನ vidyamâna. Being perceived or known; being found, being present; *being in existence, existing;* actual, real; being in one's possession.

ವಿದ್ಯಾ vidyâ. = ವಿದ್ಯೆ. ವಿದ್ಯಾ ಬಣ್ಣಾರಿಸಿ, ಬಿಟ್ಟು, ದೊಡ್ಡದಯಾಗಿ, ಒಗ್ಗೆಯ ಜೋವನಾದ (Prv.). — ವಿದ್ಯಾಖಾತೆ. Educational department (G.'s preface).

ವಿದ್ಯಾಗುರು vidyâ-guru. A teacher of knowledge or science (My.).

ವಿದ್ಯಾತ್ರಯ vidyâ-traya. = ತ್ರೈವಿದ್ಯ. (Čpr. 1, 31).

ವಿದ್ಯಾದಾತೃ vidyâ-dâtṛi. One who imparts knowledge, a teacher (My.).

ವಿದ್ಯಾದಾನ vidyâ-dâna. The giving of knowledge, teaching (My.).

ವಿದ್ಯಾಧನ vidyâ-dhana. Wealth consisting in learning;—money acquired by scholarship (My.).

ವಿದ್ಯಾಧರ vidyâ-dhara. = ಬಿಜ್ಜೋದರ. Knowledge-holder, a particular kind of good or evil genius attending upon the gods; a kind of spirit or fairy. 2, the number 12 (? Ch.). 3, N. of persons.

ವಿದ್ಯಾಧರಚಕ್ರವರ್ತಿ vidyâdhara-čakravarti. King Vidyâdhara (Šmd. 155).

ವಿದ್ಯಾಧರಿ vidyâ-dhari. = ಬಿಜ್ಜೋದರಿ. A female of the vidyâdharas, a fairy, a sylph.

ವಿದ್ಯಾಧೇನು vidyâ-dhênu. The cow of knowledge, a form of the cow called kâmadhênu (Šâstrasâra in W. v. 1259).

ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ vidyâ-abhyâsa. Pursuit of learning, study (My.; B. 5, 88. 166. 197).

ವಿದ್ಯಾಮದ vidyâ-mada. Pride of learning (My.).

ವಿದ್ಯಾಮೃತ vidyâ-amṛita. Learning looked upon as ambrosia (Čpr. 4, 8).

ವಿದ್ಯಾರ್ಥ vidyâ-artha. = ವಿದ್ಯಾಧನ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥವೇ ವೆಗ್ಗಳಂ (Sá. 15).

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ vidyâ-arthi. One who seeks for knowledge: a student, a pupil, a disciple (My.; B. 3, 1. 3).

ವಿದ್ಯಾಲಯ vidyâ-âlaya. A school; a college (My.).

ವಿದ್ಯಾವನ್ತ vidyâ-vanta. A learned man (My.). Feminines ವಿದ್ಯಾವನ್ತಳು, ವಿದ್ಯಾವನ್ತೆ (My.).

ವಿದ್ಯಾವಿನೋದ vidyâ-vinôda. Artful play (J. 33, 19).

ವಿದ್ಯಾವಿಶಾರದತ್ವ vidyâ-viśâradatva. Skill in science and art (Čpr. 2, after 14).

ವಿದ್ಯಾವ್ಯಾಸಂಗ vidyâ-vyâsanga. Diligent study of science and art (My.).

ವಿದ್ಯಾಶಾಲಿ vidyâ-śâli. Possessed of learning; a learned person (My.).

ವಿದ್ಯಾಶಾಲೆ vidyâ-śâlĕ. An institution for learning: a school, a college (My.).

ವಿದ್ಯಾಶಿಕ್ಷಕ vidyâ-śikshaka. A man who teaches knowledge (ಕಲ್ಲಾಯ್ತ Kk. 36).

ವಿದ್ಯಾಶುಲ್ಕ vidyâ-śulka. The rate of a teacher's fees (My.).

ವಿದ್ಯಾಸದನ vidyâ-sadana. = ವಿದ್ಯಾಲಯ. (My.).

ವಿದ್ಯಾಸಾಧನೆ vidyâ-sâdhanĕ. Acquisition of knowledge (My.).

ವಿದ್ಯಾಸಾಫಲ್ಯ vidyâ-sâphalya. The profit of learning (My.).

Digitized by Google

ವಿದ್ಯಾಸಾಮರ್ಥ್ಯ vidyâ-sâmarthya. The power of learning or science (My.).

ವಿದ್ಯಾಹೀನ vidyâ-hîna. Destitute of knowledge or learning, uninstructed, ignorant (My.).

ವಿದ್ಯುಜ್ಜಿಹ್ವ vidyut-jihva. Lightning-tongued: a kind of râkshasa (My.).

ವಿದ್ಯುತ್ vi-dyut. = ವಿದ್ಯುತ್ತು. *Lightning.* See ಮಿಂಚು 3.

ವಿದ್ಯುತ್ತು vi-dyuttu. Tbh. of ವಿದ್ಯುತ್ (Šmd. 106).

ವಿದ್ಯುನ್ನಟಿ vidyut-naṭi. Lightning looked upon as an actress (Čpr. 4, 31).

ವಿದ್ಯುನ್ಮಾಲಿ vidyut-mâli. N. of an asura (My.).

ವಿದ್ಯುನ್ಮಾಲೆ vidyut-mâlĕ. Garland of lightning: N. of a vṛitta (Čh.).

ವಿದ್ಯುಲ್ಲತೆ vidyut-latĕ. Lightning-creeper: forked or zigzag lightning (B. 5, 219; My.).

ವಿದ್ಯೆ vidyĕ. ವಿದ್ಯಾ. = (ಬಜ್ಜೆ), ಬಂಜೆ 2, ಬಿಜ್ಜೆ, ವಿದ್ದೆ. Knowledge, learning, science; an art;—magical skill;—a spell, an incantation;—the goddess Durgâ; learning considered as a goddess. See Kâvy. II, 1, 1-5. ವಿದ್ಯೆಗೆ ಎಣೆ ಇಲ್ಲ, ಬುದ್ಧಿಗೆ ಕಡೆ ಇಲ್ಲ (Prv.). See Abh. P. s. ಪೊಡಕರಿಸು.

ವಿದ್ರಧಿ vidradhi. *A* (deep-seated or internal) *abscess.*

ವಿದ್ರವ vi-drava. Running in different directions or away, *flight, retreat;* panic. 2, flowing out, oozing. 3, melting, liquefaction. 4, censure. 5, intellect.

ವಿದ್ರಾವ vi-drâva. Flight, retreat;—liquefaction. (R.).

ವಿದ್ರಾವಣ vi-drâvaṇa. Driving away, chasing, defeating (Abh. P. 10, 226; Grj. 2, after 106; Bp. 53, 1; 60, 1);—liquefaction.

ವಿದ್ರಾವಿತ vi-drâvita. Driven away, put to flight (My.);—liquefied.

ವಿದ್ರುತ vi-druta. Run in different directions or away;—agitated, alarmed;—*liquefied, liquid, fluid.*

ವಿದ್ರುಮ vi-druma. *Coral* (ಹವಳ Nn. 130; ಹೊಂಗುಡ Kk. 47; Šm. 68).

ವಿದ್ರುಮಲತೆ vidruma-latĕ. *A sort of perfume* (= ಶಪೋತಾಂಘ್ರಿ).

ವಿದ್ವಜ್ಜನ vidvat-jana. A learned man, a scholar, a philosopher (Kâvy. IV. 2, 59; Abh. P. 6, 93).

ವಿದ್ವತ್ vidvat. = ವಿದ್ವತ್ತು, ವಿದ್ವಸ್.

ವಿದ್ವತ್ತು vidvattu. Tbh. of ವಿದ್ವತ್. (My.).

ವಿದ್ವತ್ತೆ vidvattĕ. = ವಿದ್ವತ್ತ್ವ. (Mhr.; B. 5, 169).

ವಿದ್ವತ್ತ್ವ vidvatva. Learning, erudition (Čb. 134; My.).

ವಿದ್ವತ್ಸಭೆ vidvat-sabhĕ. An assembly or congregation of scholars (Čt. I, 1).

ವಿದ್ವತ್ಸಮೂಹ vidvat-samûha. = ವಿದ್ವತ್ಸಭೆ. (ಬುಧಚಯ Šmd. 253 Cm.).

ವಿದ್ವತ್ಸಂಭಾವನೆ vidvat-sambhâvanĕ. Respectful reception or treatment of learned men (My.).

ವಿದ್ವತ್ಸಮಾಜ vidvat-samâja. = ವಿದ್ವತ್ಸಭೆ. (My.).

ವಿದ್ವತ್ಸೇವೆ vidvat-sêvĕ. Service of or attendance on scholars. ಪ್ರತಿಭೆಯುಮ್ ಅಭ್ಯಾಸಮುಂ ವಿದ್ವತ್ಸೇವೆಯುಂ ಕಾವ್ಯಪರಿಚಯಮುಂ ಕವಿತೆಗೆ ಕಾರಣಂ (Šmd. 175).

ವಿದ್ವಸ್ vidvas. ವಿದ್ವತ್. = ವಿದುಷ, ವಿದ್ವತ್, ವಿದ್ವತ್ತು, ವಿದ್ವಾಂಸ, ವಿದ್ವಾನ್. *Learned, wise*; a wise man, a learned man, a scholar.

ವಿದ್ವಾಂಸ vidvâmsa. Tbh. of ವಿದ್ವಸ್ (Šmd. 108; ಧೀಮಂತ್, ಧೀರ, etc. Hlâ.; ತೀರ್ಥ Nn. 48; ಕವಿ 59; ಪಂಡಿತ 126; ಸೂರಿ Mr. 223; Šmd. 133. 294 Cm.; C.). Nn. 42 has the following explanation of it (? o. rs. being ವಿದ್ವಂತ, ವಿದ್ವಾಂತ, ವಿದ್ವಸ್ತ್ರ, ವಿದ್ವಾನ್ತ): ಅಗಸ (ಅಕಾತ); 2, ಚಿತ್ರ (ಚಿತ್ರಂಗಳ್); 3, ಶಾಶ್ವತ (ಸ್ಥಿರ); 4, ಶಂಕರ (ಈಶ್ವರ); 5, ಸರಸಿಜನಾಥ (ವಿಷ್ಣು); 6, ಸಮಾನ (ಸಮ); 7, ಗುಣಾಢ್ಯ (ಗುಣಶ್ರೇಷ್ಠನು, ಗುಣಜ್ಞನು); 8, ಅಸಿತ (ಕಪ್ಪು).—Feminine ವಿದ್ವಾಂಸಳು (My.). ವಿದ್ವಾಂಸನಾದರೂ ವಿಧ್ವಂಸನಾಗದೆ ಇರ.—ವಿದ್ವಾಂಸರ ಮುಂದೆ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಬರ ಬಹುದೇ, ಗೋವಿನ್ದ? (Prvs.).

ವಿದ್ವಾನ್ vidvân. = ವಿದ್ವಸ್. (ವಿದ್ವಾಂಸ Mr. 223; B. 5, 230).

ವಿದ್ವಿಟ್ vi-dviṭ. = ವಿದ್ವಿಷ್. (Čpr. 5, 34).

ವಿದ್ವಿಟಿ vi-dviṭi. Tbh. of ವಿದ್ವಿಷ್. (ವಿದ್ವಿಷ Čt. II, 116).

ವಿದ್ವಿಟ್ಸ್ತ್ರೀ vidviṭ-strî. A hostile woman (not a good compound, Šmd. 76).

ವಿದ್ವಿಷ್ vi-dvish. ವಿದ್ವಿಟ್. = ವಿದ್ವಿಟಿ. Hating, inimical, hostile, adverse; an enemy, a foe.

ವಿದ್ವಿಷ vi-dvisha. = ವಿದ್ವಿಷ್. (ವಿದ್ವಿಟಿ Čt. II, 116; Bp. 51, 11).

ವಿದ್ವಿಷ್ಟ vi-dvishṭa. Hated, disliked, odious. 2, an enemy (Grj. 2, after 106).

ವಿದ್ವೇಷ vi-dvêsha. *Enmity, hatred;* contempt.

ವಿದ್ವೇಷಣ vi-dvêshaṇa. One who hates, a hater. 2, hatred, enmity.

ವಿದ್ವೇಷಣವಿದ್ಯೆ vidvêshaṇa-vidyĕ. Vidyâ looked upon as a deity who creates enmity (Abh. P. 6, 93).

ವಿದ್ವೇಷಿ vi-dvêshi. Hating, hostile;—an enemy (My.).

ವಿಧ್ vidh. Piercing, penetrating. See ವ್ಯಾ-.

ವಿಧ vi-dha. Form, manner, kind, sort;—fold (after numerals). *Cf.* ವಿಧೆ. ವಿಧ ತಿಳಿದವನಾದರೂ ವಿಧಿ ಬಿಡದು.—ವಿಧ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಮದ ಹೋದೀತೇ? (Prvs.).—ವಿಧವಿಧ. rep. ವಿಧವಿಧವಾಗಿ, variously (My.).

ವಿಧಜ್ಞ vidha-jña. Knowing the form or manner. See ದೀಕ್ಷಾ-.

ವಿಧವತೆ vi-dhavatĕ. Widowhood (Čpr. 1, 35).

ವಿಧವೆ vi-dhavĕ. = ಬೆಧವೆ. A husbandless woman: *a widow* (ಪತಿ ಸತ್ತವಳು Mr. 303).

ವಿಧಾತ vi-dhâta. Tbh. of ವಿಧಾತೃ. (My.).

ವಿಧಾತೃ vi-dhâtṛi. An arranger, a disposer, a maker, a creator. 2, *Brahmâ.*

ವಿಧಾತ್ರ vi-dhâtra. Tbh. of ವಿಧಾತೃ. (Šmd. 104; Kâvy. I, 2, 93-95). ಧಾತು ತಿಳಿಯದವನು ವಿಧಾತ್ರನಿಗಿನ್ತ ಕಡೆ (Prv.).

ವಿಧಾನ vi-dhâna. = ಬಿಸನ 1. The act of putting in order, arranging, making ready, disposing, ordering, performing, forming, making, placing on, putting on or in, putting down, commencing (ಅಗ್ರ Nn. 82, o. r. ಮಾಟ);—arrangement, disposition, creation;—act, action, especially the performance of prescribed acts or rites. 2, a rule, a precept; a law, an ordinance, an injunction; a regulation, sacred text. 3, an act of worship, a rite, a ceremony. 4, *a form, a mode, a method, a manner* (ವಿಧಿ Nn. 21). 5, a means, an expedient. 6, an assembly (ತನ್ತ್ರ, ಕೂಟ 75; *cf.* ವಿಧಿ No. 12). 7, in grammar: affixing, prefixing, taking as an affix, etc. See ಸಮಕಟ್ಟು; Šmd. 14. 42. 65. 352. 383.

ವಿಧಾನಪೂರ್ವಕ vidhâna-pûrvaka. According to rule or precepts (My.; B. 4, 215).

Digitized by Google

ವಿಧಾಯಕ vi-dhâyaka. Disposing, arranging, performing; consigning; enjoining. 2, a precept; an injunction (My.). 3, one who rules, a ruler, a leader (My.).

ವಿಧಾವನ್ತ vidhâ-vanta. A man who receives hire, a hireling (Č. Bp. 47, 15; Bh. 2, 1, 40).

ವಿಧಿ vi-dhi. = ಬಿಡಿ. A rule, a formula, a precept, an injunction, a text prescribing any act or observance, a vedic text; the vêda (ಶ್ರುತಿ, ವೇದ Nn. 21). 2, *an order, an ordinance, a statute, a law.* 3, a rite, a ceremony. 4, a method, a manner, a way (ವಿಧಾನ Nn. 21). 5, *Brahmâ* (ಅಮ್ಬುಜಾಸನ, ಬ್ರಹ್ಮ 21; ವಿಶ್ವಕರ್ಮ Mr. 520). 6, *Vishṇu.* 7, an excellent person (ಉತ್ತಮರ್ 21). 8, a clever or wise person (ವಿಚಕ್ಷಣರ್, ಬಲ್ಲವರ್ 21). 9, a poet (ಕವಿ, ಕವೀಶ್ವರ 21). 10, a physician. 11, *fate, destiny.* 12, an assembly (ಮೇಳ 21; ಕೂಟ Mr. 483; *cf.* ವಿಧಿ No. 6). 13, *time* (ಕಾಲ 21; ಕಾಲ 483). 14, in grammar: the imperative (Šmd. 90. 91. 270. 272. 276. 289. 290; Kâvy. I, 5, 1-5). See Šmd. 41. 120. 342. 366; Prv. s. ವಿಧ. — ವಿಧಿ ಪಡು. -ಪಡು. To obtain or suffer fate (Čpr. 9, 8).

ವಿಧಿಕ್ರಿಯೆ vidhi-kriyĕ. The imperative (Šmd. 36, No. 144. 91).

ವಿಧಿತ vi-dhita. Arranged, settled; apportioned, fixed, decreed (Bp. 2, 9).

ವಿಧಿದರ್ಶಿ vidhi-darśi. *A priest whose business is to see that everything at a sacrifice is done according to prescribed rules.*

ವಿಧಿಪ್ರಕಾರ vidhi-prâkâra. According to rule (My.).

ವಿಧಿರೂಪ vidhi-rûpa. The imperative; the permissive imperative (as in ಮಾಡಲಿ, My.).

ವಿಧಿಲಿಖಿತ vidhi-likhita. Brahmâ's writ (on a man's forehead): destiny (My.).

ವಿಧಿವತ್ vidhi-vat. Agreeably to rule, in due form (My.).

ವಿಧಿವನ್ತ vidhi-vanta. A man who is in conformity with caste-rules (Bp. 57, 6).

ವಿಧಿವಶ vidhi-vaśa. The power or influence of a rule or of fate (Kâvy. III, 3, B, 48; Čpr. 3, 39).

ವಿಧಿಸು vi-dhisu. To prescribe, to order, to ordain, to appoint, to allot; to give order to (a person). (Bp. 48, 82; Si. 265; My.; B. 4, 186).

ವಿಧೀಕರಣ vidhî-karaṇa. The act of putting in order, arranging, regulating or ordering. See ವಿಧಿ.

ವಿಧು vidhu. = ಬಿದು 1, ವಿದು 2. *The moon.* 2, *Vishṇu.*

ವಿಧುಕಲಾಧರ vidhu-kalâ-dhara. Šiva (Bp. 11, 16).

ವಿಧುತ vi-dhuta. Shaken about; shaken off; *abandoned, relinquished, left off.*

ವಿಧುಧರ vidhu-dhara. Šiva (Bp. 52, 5).

ವಿಧುನ್ತುದ vidhun-tuda. Moon-troubler: *Râhu.*

ವಿಧುಬಿಮ್ಬ vidhu-bimba. The moon's disk (J. 4, 7).

ವಿಧುಮುಖಿ vidhu-mukhi. A woman with a moon-like face (My.).

ವಿಧುಮೌಲಿ vidhu-mauli. Šiva (Bp. 61, 89).

ವಿಧುರ vidhura. *Separated;* separation (from a mistress or lover, ಅಗಲ್ಕೆ Hlâ.). 2, agitated, troubled, distressed, bewildered. 3, *adverse;* adversity (ಹೊಲ್ಲಮೆ Hlâ.).

ವಿಧುರೆ vidhurĕ. A woman who is distressed (Čpr. 5, 124).

ವಿಧುವನ vi-dhuvana. *Shaking about, trembling, tremor.*

ವಿಧುವನಕರಣ vidhuvana-karaṇa. Causing to shake about or tremble, etc. See ಕೊಡಹು.

ವಿಧುಹಾಸ vidhu-hâsa. = ಚನ್ದ್ರಹಾಸ No. 3. (J. 29, 8; 31, 37).

ವಿಧೂತ vi-dhûta. Shaken or tossed about; trembling;—shaken off, dispelled, removed;—abandoned;—repugnance (Bp. 10, 12; 21, 2; 38, 67; 39, 67).

ವಿಧೂನನ vi-dhûnana. Causing to shake or tremble;—*shaking, trembling, tremor.*

ವಿಧೃತ vi-dhṛita. Kept apart. 2, seized, grasped, held; taken, assumed, possessed (Čpr. 4, after 42).

ವಿಧೆ vi-dhĕ. ವಿಧಾ. (= ಬೆಸ). *Form, formula, rule.* 2, *manner, kind, sort, way.* 3, act, action. 4, doing well, prosperity, affluence. 5, *hire, wages.* 6, the food of horses, elephants, etc., fodder.

ವಿಧೇಯ vi-dhêya. To be arranged, to be prescribed, to be enjoined;—to be placed on, fit to be put or built on (see ವಾಸ್ತು-);—to be performed;—liable to be ruled, governable, subject to;—*compliant, submissive, tractable,* obedient. See ಬಡು 1.

ವಿಧೇಯತೆ vi-dhêyatĕ. = ವಿಧೇಯತ್ವ. (Čpr. 2, after 49).

ವಿಧೇಯತ್ವ vi-dhêyatva. Tractableness, docility, submission, obedience (My.).

ವಿಧ್ಯರ್ಥ vidhi-artha. The imperative (in grammar, Šmd. 54. 264. 269. 270 Cm.).

ವಿಧ್ಯುಕ್ತ vidhi-ukta. Declared or enjoined by the vêdas or śâstras (My.).

ವಿಧ್ವಂಸ vi-dhvaṁsa. Falling to pieces; ruin, destruction, death (Bp. 24, 7);—a man liable or subject to death, one who dies (see Prv. s. ವಿದ್ವಾಂಸ). 2, aversion, enmity. 3, insult, offence.

ವಿಧ್ವನಿ vi-dhvani. = ವಿದನಿ. An unnatural sound.

ವಿನತ vi-nata. Bent down, bowed;—humble, modest;—dispirited (Čh. v. 246; Bp. 35, 8).

ವಿನತಾತನಯ vinatâ-tanaya. Garuḍa (Čpr. 5, 75).

ವಿನತಾನನ್ದನ vinatâ-nandana. Garuḍa (Čpr. 2, after 7). 2, vinata-ânandana, one who treats friends or guests humbly and courteously (2, after 7).

ವಿನತಾಸುತ vinatâ-suta. Garuḍa (J. 14, 21).

ವಿನತಿ vi-nati. Bowing down, bending;—humility, modesty (Bp. 5, 47).

ವಿನತೆ vi-natĕ. ವಿನತಾ. *One of the wives of Kaśyapa and mother of Garuḍa and Aruṇa;*—a bent down, etc. woman.

ವಿನದ vi-nada. Sound, noise. (A.).

ವಿನದ್ಧ vi-naddha. Firmly bound or tied. See ಅ-.

ವಿನಮಜ್ಜನಾರ್ದನ vinamat-janârdana. Šiva (Bp. 61, 43).

ವಿನಮತ್ vi-namat. Bending down, bowing.

ವಿನಮಿತ vi-namita. Bowed down, bowed, bent;—humble, modest. (Čh. v. 227; Šâv. 5, after 55). Feminine ವಿನಮಿತೆ (Čh. v. 224, where originally ವೃತ್ತಸ್ತನಧರವಿನಮಿತೆ; Grj. 5, after 12).

ವಿನಮಿಸು vi-namisu. To bow (v. i.) in token of reverence, to make obeisance (Bp. 23, 35).

ವಿನಮ್ರ vi-namra. Bowed (ಮಣಿ, ಅತಿವಾಗಿದುದು Nn. 67);—depressed;—humble, modest;—N. of a vṛitta (Čh.).

ವಿನಯ vi-naya. Leading away;—leading, guidance, training, discipline;—gentleman-like bearing, good behaving,

Digitized by Google

our, decorum; condescension, affability; humility (Čpr. 2, 18; My.);—reverence (Šmd. 124), obeisance, courtesy.

ವಿನಯಗ್ರಾಹಿ vinaya-grâhi. *Compliant, submissive, humble.*

ವಿನಯಪೂರ್ವಕ vinaya-pûrvaka. With reverence, etc. (Bp. 25, 38; 28, 48; My.).

ವಿನಯಿತ vi-nayita. = ವಿನೀತ. A well-behaved, etc. man. ಎಡೆವಿಡಿವ ವಿನಯಿತಂ ಪೀತರಾಗನೆನಿಕ್ಕು (Mr. 241). See Mr. s. ನೀಲೀರಾಗ.

ವಿನಯೋಕ್ತಿ vinaya-ukti. A gentle, modest, etc. word (J. 18, 41).

ವಿನಯೋಪಚಾರ vinaya-upačâra. Respectful, etc. attentions (My.).

ವಿನಶನ vi-našana. Perishing, loss; disappearance. 2, the place where the river Sarasvatî is lost in the sand: Kurukshêtra (Si. 101).

ವಿನಶ್ವರ vi-našvara. *Liable to be destroyed, perishable.*

ವಿನಹ vinaha. Tbh. of ವಿನಾ. (My.; ಹೊತುಗ G.).

ವಿನಹಾ vinahâ. Tbh. of ವಿನಾ. (My.; Tē.). ಲೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಗಟ್ಟಿ ಗನಾದರೂ (ತೆರಿಗೆ) ಕೊಟ್ಟ ವಿನಹಾ (ಅವನನ್ನು) ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ.—ವಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟ ವಿನಹಾ ಸಟ್ಟ ಬಿಡ (Prvs.). See Prvs. s. ಸಿಟ್ಟು ಬರು & ಹೆಣ್ಣು.— ವಿನಹಾಯಿತಿ. Exception (My.).

ವಿನಾ vinâ. *Without, except* (ವ್ಯತಿ, ಪೃಥಕ್, ಅನ್ತರ, ಬೇಡು ನುಡಿವೆಡೆ Mr. 584); exclusive of. ಮನುಷ್ಯನು ವಿನಾ ಮಿಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಜನ್ತುಗಳ ಗುಮ್ಪಿಗೂ ಯೂಥವೆನ್ದು ವಿಶೇಷನಾಮವು (Si. 180).

ವಿನಾಡಿ vi-nâḍi. A period of twenty-four seconds, the sixtieth part of a nâḍi or Indian hour (My.).

ವಿನಾದ vi-nâda. = ವಿನದ. (A.).

ವಿನಾಯಕ vi-nâyaka. = ಬಿನಕ. Taking away; a remover (of obstacles): *Gaṇêša* (ವಿಲುರುಣಿವಸಿಬ, ಎಡಗೇಲಿ, ಪಟೋರಿಡೆಯ, ಸುಣ್ಡಿಲ ಮೊಗ, etc. Šm. 4; Kk. 5). 2, leading; a leader or guru. 3, *a Buddha or Jina.* 4, anarchical (My.).

ವಿನಾಯಿಸು vinâyisu. (fr. ವಿನಾ). To be excepted. ಅವನಿಗೆ ವಿದ್ಯೆ ವಿನಾಯಿಸಿ ಬೇರೆ ಪ್ರವೃವಿಲ್ಲ (My.). 2, to except, to exempt (My.).

ವಿನಾಶ vi-nâša. *Utter loss, perdition, ruin, destruction, annihilation, extinction* (Bp. 38, 3; 47, 51; 54, 22). See ಅಡ 1, ಕಿಡು 2, ನನ್ದು 2.

ವಿನಾಶನ vi-nâšana. Destructive, ruinous;—completely lost or ruined (see Mr. s. ದ್ರುತ);—destruction, annihilation (My.).

ವಿನಾಶೋನ್ಮುಖ vinâša-unmukha. About to perish: *full ripe, mature.*

ವಿನಾಹ vi-nâha. = ವೀನಾಹ.

ವಿನಿದ್ರ vi-nidra. Sleepless, awake (Bp. 34, 2).

ವಿನಿನ್ದಿತ vi-nindita. Reproached, reviled, abused. 2, blameless (Čh. v. 7).

ವಿನಿಪತತ್ vi-ni-patat. Falling down, falling (Čpr. 4, 44).

ವಿನಿಮಯ vi-nimaya. *Exchange, barter.* 2, a pledge, a deposit, a security. See ತಿಬ್.

ವಿನಿಯತ vi-niyata. Restrained, checked, controlled (Bp. 46, 71).

ವಿನಿಯೋಗ vi-niyôga. Unyoking, separating; parting with; giving up. 2, appointment (to any office). 3, assignment, apportionment, distribution (of eatables, My.). 4, commission, charge. 5, application, use, employment (J. 20, 5; My.). ನಾವೆಲ್ಲರು ದೇವರು ಕೊಟ್ಟ ಐಶ್ವರ್ಯದ ವಿನಿಯೋಗದ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ದೇವರ ಹತ್ತರ ಕೊಡ ಬೇಕು (B. 5, 204). 6, an appointed task or duty, a business, a function, service (Č. Bp. 47, 15; Šśv. 1, after 79; J. 7, 4). ಇವರು ಧೂರಮಣರಲ್ಲಿ ವಿನಿಯೋಗಮಂ ತಾಳ್ದು, ಪದಿನೆಣ್ಬರು ಪ್ರಧಾನರೆನಿಕ್ಕುಂ (Mr. 272; see ಅಷ್ಟಾದಶಪ್ರಧಾನ). ಓಲಗದ ವಿನಿಯೋಗಭೇದ (ಕರಣ, ಸ್ಥಾಭೇದ Nn. 108). ವಿನಿಯೋಗಕ್ಕೆ (distribution) ಕಡಿಮೆಯಾದರೂ ಹನಿಯೋಗಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ (Prv.). 7, a servant (V. 6, 44).

ವಿನಿಯೋಗಿಸು vi-niyôgisu. To assign, to apportion (Bh. 1, 10, 4; My.). 2, to use (My.).

ವಿನಿರ್ಮಲ vi-nirmala. Very pure (Čpr. 1, 79; Bp. 24, 38; 30, 1; 38, 43*b*; 41, 30; 54, 20; 57, 66).

ವಿನಿರ್ಮಲತೆ vi-nirmalatĕ. Great pureness or brightness (Šśv. 2, 32).

ವಿನಿರ್ಮಿತ vi-nirmita. Formed or made of;—constructed, built, formed, made, created (Čh. v. 182. 194. 222; Čpr. 6, 5).

ವಿನಿವರ್ತನ vi-nivartana. Causing to come forth, calling forth, arousing (Čpr. 9, 39).

ವಿನಿಶ್ಚಲ vi-niščala. Immovable, firm, steady (Abh. P. 16, 28; Bp. 10, 16; 21, 34; 26, 55; 60, 16; 61, 70).

ವಿನಿಶ್ಚಿತ vi-niščita. Ascertained, settled, decided, certain (Bp. 54, 49).

ವಿನಿಹಿತ vi-nihita. Put off or down; placed or put on; fixed upon, directed; fixed in (Rśv. 5, 35).

ವಿನೀತ vi-nîta. Led away, taken away; removed;—conducted, performed, done (Kâvy. 4, 1);—*well-trained, educated, disciplined, refined, well-behaved, well-controlled;* compliant; *modest, demure, meek,* virtuous, gentle;—tamed, broken in;—plain, neat (in dress, etc.);—lovely, handsome (Bp. 43, 78; My.).

ವಿನೀತಿ vi-nîti. Good behaviour, reverence, homage; morals (Bp. 27, 76; 39, 23; 57, 90).

ವಿನೀಲತೆ vi-nîlatĕ. The state of being dark-blue or blue (Kâvy. V, 50).

ವಿನುತ vi-nuta. Praised (ಕೊಣ್ಡಾಡಲ್ಪಟ್ಟ Šmd. 92. 256 Cm.; Čh. v. 11. 60). 2, N. of a vṛitta (Čh.).

ವಿನುತಪ್ರಾಸ vinuta-prâsa. A kind of alliteration (Čh.).

ವಿನುತಿ vi-nuti. Praise (My.).

ವಿನುತಿಸು vi-nutisu. To utter with praise (Bp. 1, 37); to praise (25, 38; 38, 60; 59, 50; 61, 60).

ವಿನುತ್ಯ vi-nutya. = ವಿನುತ. (Šśv. 5, 63).

ವಿನೂತ vi-nûta. = ವಿನುತ. Praised (Čh. v. 224, o. r. ವಿನೂತ್ನ; Čpr. 2, after 7).

ವಿನೂತ್ನ vi-nûtna. New, novel. See Čh. s. ವಿನೂತ.

ವಿನೇಯ vi-nêya. To be taken away;—to be governed or directed, governable, tractable; compliant, disciplined, refined (Čpr. 1, 3. 8. 53. 60. 68; Abh. P. 1, 4).

ವಿನೋದ vi-nôda. = ಬಿನದ. Driving away; removing; abandoning. 2, *diversion, sport, pastime, play.* 3, interesting pursuit or occupation, pleasure, gratification, happiness (Šmd. 251). 4, eagerness. 5, jesting, joking (Mhr., My.).

ವಿನೋದಗಾತಿ vinôda-gâti. A playful, wanton woman (ಲಲನೆ Si. 182; My.).

ವಿನೋದಗಾರ vinôda-gâra. A playful, wanton man (My.); a man fond of jesting (My.).

Digitized by Google

ವಿನೋದನ vi-nôdana. = ವಿನೋದ. (Čpr. 2, 14).

ವಿನೋದಿಸು vi-nôdisu. = ಬಿನದಿಸು. To play, to sport (My.). 2, to be delighted, to be happy (Bp. 4, 9; My.).

ವಿನ್ದ vinda. Finding, getting, gaining, taking; one who finds, etc. See ಗೋ-.

ವಿನ್ದು vindu. = ಬಿನ್ದು. 2, *intelligent, knowing.*

ವಿನ್ದುಜಾಲಕ vindu-jâlaka. = ಬಿನ್ದುಜಾಲಕ. See Hlâ. s. ಚಿಟ್ಟು.

ವಿನ್ಧ್ಯ vindhya. = ಬಿಂಜ. *N. of a range of mountains.* 2, a hunter.

ವಿನ್ಧ್ಯಾಚಲ vindhya-ačala. The Vindhya mountains (ಬಿಂಜ ಬೆಟ್ಟ Śs.).

ವಿನ್ಧ್ಯಾದ್ರಿ vindhya-adri. = ವಿನ್ಧ್ಯಾಚಲ. (G. 51).

ವಿನ್ನ vinna. Known;—*discussed, judged.* 2, *obtained, gained.*

ವಿನ್ನಾಣ vinnâṇa. = ಬಿನ್ನಾಣ. (Abh. P. 11, after 46 & 94).

ವಿನ್ಯಸ್ತ vi-ni-asta. Placed down, deposited, fixed;—inlaid, paved;—delivered;—offered, presented (Bp. 7, 16).

ವಿನ್ಯಾಸ vi-ni-âsa. Putting or placing down; depositing, entrusting; a deposit;—putting or placing on or into;—placing in order, adjusting, disposing, arranging, distributing (ನಿಲುಗೆ Śmd. 5); orderly arrangement, disposition;—any site or receptacle on or in which anything is placed or deposited;—an assemblage. See ಅಕ್ಷರ-, ಚರಣ-, ಪದ-, ಬಲ-; Kâvy. III, 2, B, 33; Śi. 66. 2, gesticulation (My.).

ವಿಪಕ್ವ vi-pakva. *Cooked, dressed;*—ripened, mature.

ವಿಪಕ್ಷ vi-paksha. *An opponent, an antagonist, an adversary, an enemy;* a rival;—contrary, hostile. 2, a disputant. 3, an exception (in grammar). 4, a syllogism in which the proposition to be maintained is always wanting. 5, an instance on the opposite side (Bp. 45, 44; 61, 47. 50. 83; Bh. 1, 8, 17).

ವಿಪಜ್ಜಲನಿಧಿ vipad-jalanidhi. An ocean of distress, etc. (Bp. 58, 52).

ವಿಪಂಚಿ vi-panči. *A lute* (with five strings, Mr. 80; ಪ್ರವಾಲ, ವೀಣೆಯ ಹೊಳಹು Nn. 7, o. r. ವೀಣೆ).

ವಿಪಣ vi-paṇa. *Selling, sale.*

ವಿಪಣಿ vi-paṇi. *A shop, a stall* (see ಪಣ 2, No. 12);—a market-street;—any article for sale.

ವಿಪಣಿಕ vi-paṇika. A dealer, a merchant (ವಣಿಜ, etc. Mr. 345).

ವಿಪತ್ಕಾಲ vipad-kâla. A time of calamity, adversity (My.).

ವಿಪತ್ತಿ vi-patti. Going wrongly: *adversity, calamity, misfortune, disaster.*

ವಿಪತ್ತು vi-pattu. = ವಿಪ್ಪತ್ತು. Tbh. of ವಿಪದ್. (My.). ವಿಪತ್ತು ಬನ್ದರೂ ಆಪತ್ತು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ವಿಪಥ vi-patha. A wrong way; *a bad road.*

ವಿಪದ್ vi-pad. ವಿಪತ್. = ವಿಪತ್ತು, ವಿಪ್ಪತ್ತು. Going wrongly: *adversity, calamity, misfortune, disaster, distress;* death.

ವಿಪದೆ vi-padĕ. Misfortune, adversity (Sk.). 2, a miserable woman (J. 5, 61).

ವಿಪನ್ನ vi-panna. Gone wrong, fallen into adversity or misfortune, unfortunate, distressed; lost; failed (Čpr. 4, 40).

ವಿಪನ್ನತೆ vipannatĕ. The state of being without or destitute of (Čpr. 3, 79).

ವಿಪರಿಯಸ್ತಕ vi-pari-astaka. = ವಿಪರ್ಯಸ್ತಕ. (Mr. 256 in 2 MSS.).

ವಿಪರೀತ vi-parîta. Gone or turned the wrong way, *reversed, inverted, opposite, adverse, perverse, contrary:* reversed state (ಹಿನ್ದು ಮುನ್ದಾಗುಹ Hlâ.; ಅಧಿಕಾರ, ಹಿನ್ದು ಮುನ್ದಾದುದು Nn. 151);—wrong, contrary to rule;—uncommon, unusual (My.);—different;—cross;—disagreeable;—inauspicious; hostile (Kâvy. II, 2, B, 19-23; Bp. 18, 45; 21, 18; 39, 40; 50, 58). Feminine ವಿಪರೀತೆ (J. 5, 61).—ವಿಪರೀತಕೆಲಸ. Unusual, exorbitant work or business (My.).

ವಿಪರೀತಕಲ್ಪನ viparîta-kalpana. One of the padadôshas (Kâvy. II, 1, A, 12. 16-19; see ಅಷ್ಟಾದಶದೋಷ).

ವಿಪರೀತಕಾಲ viparîta-kâla. An adverse time, a time of calamity (My.).

ವಿಪರೀತತನ vi-parîtatana. Contrariety, inversion, reverse or opposite state or condition (Čb. 124).

ವಿಪರೀತಪತನ viparîta-patana. Falling upside down. See ಕವಿಚು 2.

ವಿಪರ್ಯಯ vi-pari-aya. *Reverse, inversion, contrariety,* inverted order, perverseness, obstruction, opposition (ವಿಪರೀತಂ ಮಾಡುಹ Hlâ.);—reverse of fortune, misfortune, calamity;—exchange, barter; error, transgression;—mistake;—enmity;—destruction.

ವಿಪರ್ಯಸ್ತಕ vi-pari-astaka. = ವಿಪರಿಯಸ್ತಕ, q. v. What is thrown across (the shoulders): a dôtra (Mr. 256).

ವಿಪರ್ಯಾಯ vi-pari-âya. = ವಿಪರ್ಯಯ. (Kâvy. III. 1, A, 24).

ವಿಪರ್ಯಾಸ vi-paryâsa. *Reverse, contrariety:* opposition;—interchange;—error, mistake, delusion. See Čb. 54. 239. 254; ತಪ ಮಾಡು, ತೊಡಕು 1.

ವಿಪರ್ಯಾಸೋಪಮೆ viparyâsa-upamĕ. One of the similes (Kâvy. III, 3, B, 63 seq.).

ವಿಪಲ vi-pala. ವಿಪಳ. A moment, an instant (B. 4, 103).

ವಿಪಶ್ಚಿತ್ vipaś-čit. *Wise, learned, intelligent.*

ವಿಪಾಕ vi-pâka. Cooking thoroughly: cooking, dressing;—ripening, ripeness, maturity;—digestion;—result; *the consequence or result of any action* either in this or in a former birth matured by the operation of time;—calamity, distress.

ವಿಪಾದಿಕೆ vi-pâdikĕ. *A blister or sore on the foot.*

ವಿಪಾಶ್ vi-pâś. *The Vipâśâ or Beas river in the Punjab.*

ವಿಪಾಶೆ vi-pâśĕ. -ಶಾ. *The Beas river.*

ವಿಪಿನ vipina. *A wood, a forest, a grove* (ಸುರಗಿ, ಅರಣ್ಯ Nn. 30, o. r. ಅರಣ್ಯ).

ವಿಪಿನಚರ vipina-čara. Roaming or living in a forest. a wild animal (Čpr. 4, 48).

ವಿಪಿನಾಶ್ವ vipina-aśva. A species of deer (ಚಮರ Mr. 160).

ವಿಪುಲ vi-pula. *Large, great, extensive, broad, wide, spacious* (ದೊಡ್ಡಿತು Nn. 36. 127); ample, abundant, much; deep, profound.

ವಿಪುಲತರ vipula-tara. Uncommonly large, etc. (A.).

ವಿಪುಲವಿದ್ಯಾಶಿಕ್ಷಕ vipula-vidyâ-śikshaka. A teacher of many sciences (ಬಿಜ Kk. 35). See s. ಕಲ್ಲಾಯ್ತು.

ವಿಪುಲಾಧಿನಾಯಕ vipulâ-adhinâyaka. The ruler of the town Vipulĕ. (Čpr. 5, 116).

ವಿಪುಲೆ vi-pulĕ. ವಿಪುಲಾ. The wide (female): *the earth.* 2, N. of a ṛishi's wife (Mr. 258). 3, N. of a metre (Čh. ...). 4, N. of a town (Čpr. 5, 93; 6, after 11 & 17).

Digitized by Google

ವಿಪ್ಪತ್ತು vippattu. Tbh. of ವಿಪದ್. (My.).

ವಿಪ್ರ vipra. A singer of vedic hymns, a poet, a ṛishi. 2, *a Brâhmaṇa* (ಪಾರ್ವ Čt. II, 50; ಭೂಸುರ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ Nn. 104). 3, a ray (ಮರೀಚಿ, ಕಿರಣ 104). 4, the kuśa grass (ಕುಶೆ, ದರ್ಭೆ 104).

ವಿಪ್ರಕಾರ vi-prakâra. *Treating with disrespect, hurt, injury, offence* (ಉಪಮರ್ದ, ಕೆಡುಕುವುದು Mr. 457);—abuse;—opposition;—retaliation;—various manner.

ವಿಪ್ರಕಾರಣ vi-prakâraṇa. Offensiveness, offence;—deceit (ವ್ಯಾಲೀಕ, ವಂಚನ, ಅಪಗೊಳುಹ Mr. 439).

ವಿಪ್ರಕೃತ vi-prakṛita. *Treated with disrespect, hurt, injured, offended;*—abused;—opposed;—retaliated.

ವಿಪ್ರಕೃಷ್ಟ vi-prakṛishṭa. Drawn or removed away;—*remote, distant.*

ವಿಪ್ರಕೃಷ್ಟಕ vi-prakṛishṭaka. *Remote, distant.*

ವಿಪ್ರತಿಷಿದ್ಧ vi-prati-siddha. Contradicted, opposed, prohibited, forbidden (Kâvy. III, 3, B, 140).

ವಿಪ್ರತಿಸಾರ vi-pratisâra. *Repentance.*

ವಿಪ್ರತೀಸಾರ vi-pratîsâra. *Repentance.*

ವಿಪ್ರಯುಕ್ತ vi-prayukta. Disjoined, separated. Feminine ವಿಪ್ರಯುಕ್ತೆ (Čpr. 8, 7).

ವಿಪ್ರಯೋಗ vi-prayôga. *Disjunction, separation.*

ವಿಪ್ರಲಬ್ಧ vi-pralabdha. Cheated, deceived;—*hurt, injured,* afflicted, disappointed (ವಿಕೃತ, ದೈನ್ಯ Mr. 242).

ವಿಪ್ರಲಮ್ಭ vi-pralambha. Cheating; *deceiving by false assertions or by not keeping a promise; deception, deceit* (in general). 2, quarrel, disagreement. 3, disunion, disjunction. 4, *separation of lovers,* one of the śṛingâra-rasas in poetry (Kâvy. IV, 2, 20. 26-29).

ವಿಪ್ರಲಾಪ vi-pralâpa. Talking idly, prattling;—*mutual contradiction, wrangling, quarrelling, quarrel;*—deception.

ವಿಪ್ರವಾರಣ vi-pravâraṇa. A gift, a present (ದಾನ Mr. 455).

ವಿಪ್ರಶ್ನಿಕೆ vi-praśnikĕ. *A female fortune-teller.*

ವಿಪ್ರಿಯ vi-priya. Unpleasant, disagreeable, unbeloved;—*offence, transgression.* 2, very much beloved (Šmd. 166).

ವಿಪ್ರುಷ್ vi-prush. = ವಿಪ್ಲುಷ್. *A drop of any fluid.*

ವಿಪ್ರೇನ್ದ್ರ vipra-indra. An excellent Brâhmaṇa (J. 26, 38).

ವಿಪ್ಲವ vi-plava. Floating or drifting about or in different directions;—confusion, perplexity;—trouble, disaster, calamity;—predatory or devastating warfare;—rapine, extortion;—*affray, scuffle, turmoil, disturbance.*

ವಿಪ್ಲವನ vi-plavana. = ವಿಪ್ಲವ. (Čpr. 1, after 81).

ವಿಪ್ಲುಷ್ vi-plush. = ವಿಪ್ರುಷ್. *A drop of any fluid.*

ವಿಫಲ vi-phala. Fruitless, useless, ineffectual, unmeaning, vain, idle. See ರಿತ್ತ; Bp. 26, 48.

ವಿಫುಲ್ಲಿತ vi-phullita. Expanded, blown, as a flower (ಅರಳಿದ G.).

ವಿಬನ್ಧ vi-bandha. = ವಿಪನ್ಧ. Entire stoppage;—fastening or binding well or on different sides, a dike (? ಪಾಲಿ, ಆತಿಬನ್ಧನ Nn. 31);—*constipation, ischury.*

ವಿಬಾಡ vibâḍa. (ವಿಭಾಡ). A man who beats or destroys (Râm. 6, 10, 25; 6, 50, 43).

ವಿಬಾಡಿಸು vibâḍisu. (ವಿಭಾಡಿಸು). To beat, to flog; to subdue; to destroy (*cf.* ಬಡಿ 1). ಗರ್ವಿಸುವ ದಕ್ಷಿಣಪತಿಯ ಮದವಂ ವಿಬಾಡಿಸುವ ಸರ್ವಮಂಗಲೆಯಣುಗ ದಾರಾ! (Bp. 24, 37). ಬಬ್ಬನೆ ಭೀಮನ್ ಅನಿಬರ ಸದೆವ, ತಾ ಸೋತರೆ ವಿಬಾಡಿಸಿ ಕೆದಱುವನು, ಗೆದ್ದೋಡಿದರೆ ಬೆಮ್ಬತ್ತಿ ಹಿಡಿದೆಬ್ಬಿದು ಸದೆದು ಬಿಡುವನು (Bh. 1, 6, 8). ಬಗೆಯದೆನ್ನೊಡಲಸುರಘಾತಿಗೆ ಮಿಗೆ ವಿಬಾಡಿಸಿ ಕೊಡುವೆಂ (1, 10, 13). ಬಲುಗತ್ತೆ ಗೂಳಿಯನ್ ಇವ ವಿಬಾಡಿಸಿದನೇ (2, 10, 13). See J. 4, 14; 6, 54; 14, 12; 21, 21.

ವಿಬುಧ vi-budha. A learned or wise man (ವಿದ್ವತ್ Šmd. 181 Cm.). 2 *a god.*

ವಿಬುಧಪತಿ vibudha-pati. Indra (Kk. 1).

ವಿಬೋಧ vi-bôdha. 1. Awaking; perceiving; intelligence; wisdom (Kâvy. I, 1 *a*, 1).

ವಿಬೋಧ vi-bôdha. 2. Want of consciousness, absence of mind.

ವಿಭಕ್ತ vi-bhakta. Divided, partitioned, portioned. 2, parted, separated. — ವಿಭಕ್ತಕುಟುಮ್ಬ. A family the members of which are separated, each having received his portion of the family property (My.). — ವಿಭಕ್ತಸಹೋದರರು. Brothers who are separated, each having received his portion of the paternal inheritance (My.).

ವಿಭಕ್ತಿ vi-bhakti. A division, a partition. 2, a part, a portion, a share of inheritance, etc. 3, a termination or inflection either of a case or of the persons of a verb (Šmd. 46. 62. 86. 88. 90. 116. 163. 170. 194. 195. 253. 255. 256. 259; Kâvy. I, 1*b*, 1-5; I, 2, 1. 17-22. 55-61; I, 5, 1-16).

ವಿಭಕ್ತಿಗಣ vibhakti-gaṇa. The various terminations or inflections (Kâvy. I, 3, 1-4).

ವಿಭಕ್ತಿಪರಿಣಾಮ vibhakti-pariṇâma. Changes of the inflections of nouns or of cases (Šmd. 177).

ವಿಭಕ್ತಿಮಾಲೆ vibhakti-mâlĕ. The row of the terminations or their collection arranged in order (Šmd. 89).

ವಿಭಕ್ತಿರೂಪಕ vibhakti-rûpaka. A kind of rûpaka (Kâvy. III, 3, B, 81 seq.).

ವಿಭಂಗ vi-bhaṅga. Breaking, fracture; destroying;—division;—stoppage, obstruction;—bending, contracting;—expression or play of features (Bp. 61, 49).

ವಿಭಂಗಿತ vi-bhaṅgita. Broken, destroyed, divided, etc. (Bp. 7, 3).

ವಿಭಂಗಿಸು vi-bhaṅgisu. To break to pieces, to destroy (Šsv. 4, 129).

ವಿಭಜನ vi-bhajana. Division, (also in arithmetic, My.), separation, disjunction, partition. See ಎಣ್ಣು 1, ಪಸು 3, ಬಿಚು 1.

ವಿಭಜಿಸು vi-bhajisu. To divide, to partition; to divide (in arithmetic, My.).

ವಿಭರ್ತ್ಸನ vi-bhartsana. (= ನಿರ್ಭರ್ತ್ಸನ). See ಕೊಕ್ಕರಿಸು 1.

ವಿಭವ vi-bhava. Manifestation; display, magnificence (Bh. 1, 8, 164); greatness, glory, dignity, majesty, excellence; power; wealth; lofty-mindedness, magnanimity;—the second year in the cycle of sixty (My.). See ಅಲಮ್ಪು. — ವಿಭವಮ್ಬೆಟ್. -c-ಪೆಟ್. To obtain greatness, to appear in a glorious state (Šsv. 1, after 81).

ವಿಭವರಮೆ vibhava-ramĕ. A woman possessed of greatness or wealth: Lakshmî (Rśv. 13, after 71).

ವಿಭವವತ್ vibhava-vat. *Possessed of power, wealthy.*

ವಿಭಾಕರ vibhâ-kara. *The sun.*

Digitized by Google

ವಿಭಾಗ vi-bhâga. Dividing, division, separation, partition (ನಿಯಾರಣ, ಭಾಗವ ಮಾಡುವುದು Nn. 90);—*portion, part, share* (ಪಾಲಿ, ಭಾಗೆಯ Nn. 31; ಭಾಗ, ಭಾಗಿ 79);—the share or portion of an inheritance (ವೈಭಾಗ, ದಾಯ Nn. 142);—partition of inheritance, distribution, apportionment;—arrangement. See Kâvy. III, 3, B, 162.—ವಿಭಾಗಪತ್ರ. A deed of partition (My.).—ವಿಭಾಗಸಾಧನ. A partition-settling, a deed of partition (My.).

ವಿಭಾಗಿಸು vi-bhâgisu. To divide, to apportion, to distribute (Šmd. 46; B. 5, 92; My.).

ವಿಭಾಜ್ಯ vi-bhâjya. To be divided or apportioned, portionable, divisible (My.).

ವಿಭಾತ vi-bhâta. Shining;—*dawn, day-break.*

ವಿಭಾತಿ vi-bhâti. Shine, lustre, beauty (Bp. 18, 39; 38, 45);—dawn.

ವಿಭಾವ vi-bhâva. Any condition which excites or develops a particular state of mind or body: one of the divisions of bhâvas (Kâvy. IV, 2, 18. 19);—any causative or exciting property (as dress, perfumes, etc. causing amorous desire, extravagant gesture causing mirth, etc., etc., Čpr. 4, 78)—discrimination, judgment;—a friend, an acquaintance. See Bp. 8, 5; 53, 31; 55, 1.

ವಿಭಾವನ vi-bhâvana. = ವಿಭಾವನೆ. Causing to appear distinctly; clear perception, distinguishing or perceiving distinctly, discrimination, judgment. 2, description of effects not arising from the usual causes, peculiar causation; or description by negatives, bringing out the qualities of any object more clearly than by positive description.

ವಿಭಾವನತೆ vi-bhâvanatĕ. Manifestation (Bp. 56, 47).

ವಿಭಾವನೆ vi-bhâvanĕ. = ವಿಭಾವನ No. 2. One of the atiśayas in arthâlankâra (Kâvy. III, 3, B, 121. 130 seq.).

ವಿಭಾವರಿ vibhâ-vari. The dawn. 2, *night.*

ವಿಭಾವಸು vibhâ-vasu. Abounding in light;—*the sun;*—*fire.*

ವಿಭಾಷೆ vi-bhâshĕ. An alternative, option (Kâvy. III, 2, B, 33). 2, another or foreign language (My.).

ವಿಭಾಸ vi-bhâsa. Tbh. of ವಿಭಾಸೆ. (Bp. 16, 28).

ವಿಭಾಸಿ vi-bhâsi. Shining, radiant (Čpr. 2, 18).

ವಿಭಾಸೆ vi-bhâsĕ. Bright shine, light, lustre.

ವಿಭಾಸ್ಕರ vi-bhâskara. Very shining or resplendent (Bp. 46, 69. 70).

ವಿಭಿನ್ನ vi-bhinna. Split or broken asunder, divided, separated, pierced;—scattered, dispersed, dispelled, gone (Bp. 42, 20);—bewildered, estranged, perplexed;—disappointed;—various, different.

ವಿಭೀತ vi-bhîta. Fearless. 2, *the tree Terminalia bellerica* Roxb. (ತಾರೆ Hlâ.).

ವಿಭೀತಕ vi-bhîtaka. *The tree Terminalia bellerica* Roxb. (ಅಕ್ಷ, ತಾರೆ Mr. 122, o. r. ತಾರೆ[s]).

ವಿಭೀಷಣ vi-bhîshaṇa. Terrifying, formidable. 2, N. of the younger brother of Râvaṇa (J. 18, 7. 8. 38; see ನಿತ್ಯ ಜೀವಿ).

ವಿಭು vi-bhu. Being everywhere, omnipresent;—excellent, eminent, supreme; capable, able;—a lord, a ruler, a master, an owner;—Brahmâ; Vishṇu; Śiva (Ch. v. 5; J. 4, 62; 19, 15).

ವಿಭುತ್ವ vi-bhutva. Might, power (Râv. 13, 10); mastership, ownership (My.).

ವಿಭೂತಿ vi-bhûti. = ಇಬತ್ತಿ, ಈಬೂತಿ, ಊಬತ್ತಿ, ಯಿಬೂತಿ. *Great power, might, dominion, supremacy, dignity;* great success, prosperity, welfare (ಮಹೈಶ್ವರ್ಯ, ದೊಡ್ಡ ಐಶ್ವರ್ಯ Nn. 106); glory, renown (ಜಸ, ಕೀರ್ತಿ 106); superhuman power (consisting of eight faculties; see ಅಷ್ಟ-). 2, the ashes of cow-dung (ಭೂತಿ, ಬೂದಿ 106; ಕ್ಷಾರ, ಭಸ್ಮ. etc., ಸಾರಿಪ್ಪ ಬೂದಿ Mr. 48). 3, N. of a vṛitta (Ch.).—ವಿಭೂತಿಕಸ. = ಬೂದಿಗನ ಕಸ. (Z.).—ವಿಭೂತಿಗಟ್ಟಿ. A quadrangular cake of indurated ashes (My.).—ವಿಭೂತಿ ಯುಣ್ಡೆ. -ಉಣ್ಡೆ. A ball of indurated ashes (My.).

ವಿಭೂಷಣ vi-bhûshaṇa. Decoration, ornament; *an ornament* (ಲಲಾಮ, ಆಭರಣ Nn. 26; see ಮಣಿ-).

ವಿಭೂಷಿತ vi-bhûshita. Adorned, decorated, ornamented (My.).

ವಿಭೂಷೆ vi-bhûshĕ. Decoration; *lustre, splendour, beauty.*

ವಿಭೃತಿ vi-bhṛiti. (= ಪ್ರಭೃತಿ). (Bp. 46, 73).

ವಿಭೆ vi-bhĕ. ವಿಭಾ. *Light, lustre; a ray of light.*

ವಿಭೇದ vi-bhêda. Breaking asunder, dividing, splitting in two, breaking; opening; separating (ಬಿಕ್ಕಟ್ Mr. 372); loosening, untying, etc.;—a variety, a kind, distinction, difference (ಭೇದ Nn. 18. 37; ವಿವರ 72; Ch. v. 25; J. 13, 41).

ವಿಭೇದಕ vi-bhêdaka. A man who divides or pierce. See ವಸು-.

ವಿಭೇದಿಸು vi-bhêdisu. To cleave, to divide, to pierce (Sar. 1, 16; My.). 2, to become different, to alter (My.).

ವಿಭೋಗ vi-bhôga. Enjoyment, joy (Bp. 8, 58; 37, 92).

ವಿಭ್ರಮ vi-bhrama. Roaming or wandering about, whirling round, going round (ತಿರಿಗಿ ದಾಹಸ್ವಾದು Nn. 129, o. r. ತಿರುಗುವಸ್ವಾದು);—error, mistake;—*doubt, apprehension;*—*hurry, confusion, bewilderment, agitation, alarm, perturbation, flurry* (ಸೂಗುರಿಸಿದುದು Čt. II, 89); especially *one of the classes of feminine action proceeding from love, as when an enamoured woman through flurry puts on her ornaments in the wrong places* (see Nr. s. ಒಲವು 2);—rapture;—*beauty, charm, grace.* See ಚಿತ್ತ-; Nn. & Mr. s. ಶೋಭೆ 1.

ವಿಭ್ರಮಣ vi-bhramaṇa. = ವಿಭ್ರಮ. (ಸಮ್ಭ್ರಮ, ತಿರುಗುವುದು Nn. 63).

ವಿಭ್ರಮಿ vi-bhrami. Agitated, alarmed, etc. (ವಿಹ್ವಲ Nn. 149).

ವಿಭ್ರಮಿಸು vi-bhramisu. To be confused, to become bewildered, to fall into error, etc. (Bp. 45, 17; 54, 30, 55, 34).

ವಿಭ್ರಾಜ್ vi-bhrâj. *Shining, splendid.*

ವಿಭ್ರಾಜಿತ vi-bhrâjita. Made splendid or bright (J. 7, 9).

ವಿಭ್ರಾಜಿಸು vi-bhrâjisu. To shine forth, to shine, to glitter, to be bright (Bp. 3, 68; 36, 50; A.).

ವಿಭ್ರಾನ್ತ vi-bhrânta. Whirled about; agitated, bewildered, flurried, confused (Abh. P. 14, 171; Bp. 22, 50; 29, 22). Feminine ವಿಭ್ರಾನ್ತೆ (40, 27).

ವಿಭ್ರಾನ್ತಿ vi-bhrânti. Confusion, bewilderment, etc. (Čpr. 2, 52; Bp. 22, 4; Râv. 6, 20; see ದಾವ-).—ವಿಭ್ರಾನ್ತಿಗೊಳ್ -ಕೊಳ್. To grow confused, etc. (Bp. 18, 46).

ವಿಮಗ್ನ vi-magna. Plunged into, deeply entered into (Bp. 12, 30).

Digitized by Google

ವಿಮಣ್ಡಿತ vi-maṇḍita. Greatly adorned or decorated (Abh. P. 14, 177).

ವಿಮತ vi-mata. Disagreed, disagreeing, dissenting;—at variance, averse;—slighted, despised, offended;—of a different mind or disposition;—an enemy;—a different religion or caste (My.).

ವಿಮತಸ್ಥ vimata-stha. A man of a different religion or caste (My.).

ವಿಮನಸ್ vi-manas. Changed in mind or feeling;—averse, displeased;—*sad, distressed, heart-broken;*—absent in mind;—perplexed, bewildered.

ವಿಮನಸ್ಕ vi-manaska. Depressed in spirit, sad, melancholy (My.). 2, of estranged mind.

ವಿಮಯ vi-maya. (ವಿಮೇಯ). Exchange, barter.

ವಿಮರ್ದ vi-marda. Crushing, bruising; grinding, pounding; — rubbing; *trituration* (of perfumes); — touch, contact;—destroying;—war, battle.

ವಿಮರ್ದನ vi-mardana. = ವಿಮರ್ದ. Trituration (of perfumes, ಮರ್ದಿಸುಹ, ಪರಿಮಳ Nr.); etc. See ಹಸ್ತ-.

ವಿಮರ್ಶ vi-marśa. Consideration, deliberation;—investigation, examination, inquiry (My. as ವಿಮರ್ಶೆ), discussion.

ವಿಮರ್ಶಕ vi-marśaka. An investigator, etc. (My.).

ವಿಮರ್ಶನ vi-marśana. = ವಿಮರ್ಶ. Investigation, etc. (G.).

ವಿಮಲ vi-mala. *Stainless, spotless, pure, clean, clear* (ಪಳಂಚೆ Čt. II, 59). — ವಿಮಲದೇವ. N. (Bp. 58, 4). — ವಿಮಲಾದೇವಿ. -ದೇವಿ. N. (Bp. 59, 8).

ವಿಮಲತರ vimala-tara. Uncommonly pure (Bp. 39, 63; 46, 64).

ವಿಮಲತ್ವ vi-malatva. Stainlessness, cleanliness, purity, clearness (Bp. 2, 87).

ವಿಮಲಮತಿ vimala-mati. (Śmd. 111). Pure-minded.

ವಿಮಲಾತ್ಮಕ vimala-âtmaka. Pure-minded, *clean, pure.*

ವಿಮಲಿತ vi-malita. Made clean, clean (Bp. 4, 27; 55, 39).

ವಿಮಲೆ vi-malĕ. A stainless woman;—*a particular plant* (= ಹಮರ್ಗಳಿ, etc.).

ವಿಮಲೇನ್ದ್ರಮುನಿಪ vimala-indra-munipa. N. (Bp. 52, 18).

ವಿಮಾತೃ vi-mâtṛi. A step-mother.

ವಿಮಾತೃಜ vimâtṛi-ja. *A step-mother's son.* See ಸವತಿದಾಯ್.

ವಿಮಾನ vi-mâna. 1. Disrespect, dishonour.

ವಿಮಾನ vi-mâna. 2. A measure. 2, *a car or chariot of the gods,* serving as a throne or as conveyance through the skies, self-directed and self-moving; a palankeen (ತಿಬಿಕೆ Nn. 42). See ಪಾಡು 2. ವಿಮಾನ ಏಐ ಬೇಕಾದರೆ ಪರಮಾನ್ನ ತಿನ್ನ ಬೇಕೇ? (Prv.).

ವಿಮಿಶ್ರ vi-miśra. Mixed or mingled together.

ವಿಮಿಶ್ರವರ್ಣ vimiśra-varṇa. Commingled or double letters (Kâvy. III, 1, A, 4).

ವಿಮುಕ್ತ vi-mukta. Loosed, let loose, sent forth, liberated; freed from; quitted; issued from; hurled, thrown (ನಿಗ ಮ, ಬಿಟ್ಟುದು Nn. 40; Śmd. 296 Mdb.; see Čpr. 6, 3; J. 5, 80; 10, 9). 2, excrement (see Mr. s. ನಿಸರ್ಗ & *cf.* ವಿಸರ್ಗ).

ವಿಮುಕ್ತಿ vi-mukti. Liberation, release; escape. 2, final emancipation (My.).

ವಿಮುಖ vi-mukha. Having the face turned away or cast down, averted; turned away from;—disinclined, opposed (Bp. 39, 68; 60, 9; J. 11, 4. 5). ಪ್ರಮುಖನಾದವನು ವಿಮುಖ ನಾಗ ಬಾರದು (Prv.).

ವಿಮುಖ್ಯ vi-mukhya. Chief, excellent.

ವಿಮುಖ್ಯಾಸ್ಪದ vimukhya-âspada. The best place or state: detachment of the soul from further transmigrations, etc. (ಕೈವಲ್ಯ, ಮುಖ್ಯವಾದ ಸ್ಥಾನ Nn. 165).

ವಿಮುಂಚಿ vi-muñci. N. of a Brâhmaṇa (Abh. P. 6, after 32 & 35).

ವಿಮುಣ್ಡನ vi-muṇḍana. Shaving (ಕ್ಷೌರ, etc. Mr. 438).

ವಿಮೋಕ್ಷ vi-môksha. Liberation, release, freedom;—discharging;—final emancipation. See Bp. 24, 85; 34, 86; 46, 8; ಶಾಪ-.

ವಿಮೋಚನ vi-môcana. Unloosing, loosening; unharnessing; sending forth; liberating, setting at large; emitting; giving up, quitting; throwing;—escape, liberation, release. See ಉಡು 1, ಕಟ್ 3, ಬಿಡು 1; ಕರ-, ಗಾಢ-, ಯು ಗಾಂಗುಲಿ-, ರಥ-; J. 8, 6.

ವಿಮೋಚನೆ vi-môcanĕ. = ವಿಮೋಚನ. (My.).

ವಿಮೋಚಿಸು vi-môcisu. To liberate, to free, to set at large (My.).

ವಿಮೋಹ vi-môha. Infatuation, bewilderment, confusion. See ದುರ್-; ಬೆಚ್ಚಳಿಸು; Čpr. 3, 26; 5, 6. 8.

ವಿಮೋಹನ vi-môhana. Confusing, perplexing, infatuating, bewildering, stupefying; alluring, seducing, bewitching, tempting. See ಚಿತ್ತ-.

ವಿಮೋಹನವಿದ್ಯೆ vimôhana-vidyĕ. The art or power of bewitching (Čpr. 5, 5).

ವಿಮೋಹಿಸು vi-môhisu. To grow confused, to become perplexed or bewildered (Čpr. 2, 25; 4, 78).

ವಿಮ್ಬ vimba. = ಬಿಮ್ಬ.

ವಿಮ್ಬಿ vimbi. = ಬಿಮ್ಬಿ.

ವಿಮ್ಬಿಕೆ vimbikĕ. = ಬಿಮ್ಬಿಕೆ.

ವಿಯಚ್ಚರ viyat-cara. A bird (ಪಕ್ಷಿ Nn. 75). 2, a monkey (Abh. P. 12, 93. 96). 3, a Gandharva.

ವಿಯಚ್ಚರೇಶ್ವರ viyaccara-îśvara. A king of the Gandharvas (Čpr. 6, after 18).

ವಿಯತ್ vi-yat. *The sky, the atmosphere.* 2, a zero (see s. ದ್ವಾಪರ).

ವಿಯತಿ vi-yati. A wrong caesura (Bp. 1, 18).

ವಿಯತ್ತಲ viyat-tala. = ವಿಯತ್. (Bp. 11, 44; 44, 40).

ವಿಯಚ್ಛುಕ viyat-śuka. The sky considered as a parrot (Čpr. 4, 50).

ವಿಯದ್ಗಂಗೆ viyat-gaṅgĕ. *The sky-Ganges, the heavenly Ganges;* the galaxy.

ವಿಯನ್ನೀರಜ viyat-nîraja. The sky looked upon as a lotus (Čpr. 8, 34).

ವಿಯನ್ಮಹೀರುಹ viyat-mahîruha. A tree of the sky (Čpr. 3, 96).

ವಿಯಮ vi-yama. *Restraint, check; forbearance;*—rest, cessation;—pain, distress. See Si. s. ಸಾಕು ಮಾಡು.

ವಿಯಾತ vi-yâta. *Shameless, impudent, ill-behaved, bold.*

ವಿಯಾಮ vi-yâma. = ವಿಯಮ. *Restraint,* etc.

ವಿಯುಕ್ತ vi-yukta. Disjoined, detached, separated (Ch. v. 57).

ವಿಯುತ vi-yuta. Separated, deprived of, separated from.

Digitized by Google

ವಿಯುತಾರ್ಥಕ viyuta-arthaka. *Void of meaning.*

ವಿಯೋಗ vi-yôga. *Separation* (ಅಗಲಿಕೆ Nn. 149), disunion, disjunction;—loss, death, absence.

ವಿಯೋಗಿ vi-yôgi. Being separated;—one who is separated from his wife, etc. (Čpr. 4, 39; Šsv. 1, 52);—the ruddy goose. ವಸನ್ತರಾಜನ್ ಎಯ್ತನ್ದವನ್ ಇಸ್ದು, ನಾಳೆ ಬರ್ದುಕಿಲ್ಲ ವಿಯೋಗಿಗೆ (Šmd. 260. Mdb.).

ವಿಯೋಗಿನಿ vi-yôgini. A woman separated from her husband or lover (Čpr. 4, 40).

ವಿರ್ v-ir2. An affix for the plural, masculine and feminine, *e. g.* ತನ್ದೆವಿರ್, ತಾಯ್ವಿರ್, ಸೊಸೆವಿರ್ (Šmd. 120), ಅತ್ತೆವಿರ್, ಅತ್ತೆವಿಗಳ್ (124).

ವಿರ vira. = ಇರ 2, etc. Two.—ವಿರಜಾಜಿ. Double jasmine (Tĕ.; ಸಪ್ತಲಿ, ನವಮಾಲಿಕೆ, ಹೆಜ್ಜಾಜಿ Si. 139).

ವಿರಕ್ತ vi-rakta. Discoloured. 2, disaffected, estranged, indifferent. 3, free from passion or affection; one who is void of attachment to worldly objects or freed from worldly affections and passions (ವಿರಾಗಾರ್ಥ, ವೈರಾಗಿಕ Hlâ.; ವೈರಾಗಿ Mr. 236).

ವಿರಕ್ತಿ vi-rakti. Change of disposition or feeling, estrangement. 2, absence of affection, freedom from passion, weanedness from the world (Čpr. 7, 28; Bp. 44, 65; J. 4, 50; see Si. s. ಆಸ್ತಿಕ್ಯ).

ವಿರಚನ vi-racana. The act of arranging, arrangement; constructing, contriving, contrivance; making; compiling, composing, composition; embellishing; any artificial or ornamental fabric.

ವಿರಚನಾರ್ಥ viracana-artha. The meaning of viracana; an object of embellishment. See ಪೋಡ್ 3.

ವಿರಚನೆ vi-racanĕ. = ವಿರಚನ. (Bp. 11, 31; My.).

ವಿರಚಿತ vi-racita. Arranged; contrived, constructed, formed, made, prepared; compiled, composed (Šmd. 408; Čpr. 6, 43; J. 3, 2).

ವಿರಚಿತೋದ್ಯೋಗ viracita-udyôga. Arranged undertaking, etc. See ಮೊಗಸು 1.

ವಿರಚಿಸು vi-racisu. To arrange; to construct, to build, to form, etc.; to compile, etc. (Kâvy. I, 1a, 3; Ch. v. 172; Čpr. 1, after 133; 6, 90; Bp. 1, 23; 4, 27; 21, 27; 25, 20; 53, 32; Mr. 422).

ವಿರಜಸ್ vi-rajas. Free from dust;—passionless;—free from the menstrual excretion.

ವಿರಜಸ್ತಮಸ್ virajas-tamas. *Free from the qualities of passion and ignorance.*

ವಿರಂಚಿ viranci = ವಿರಿಂಚಿ. *Brahmâ.*

ವಿರಡ virada. (Tbh. of ವಿರಾಟ್). ಹರಿಯ ಬಸುರೊಳಗಿರ್ಪಲೋಕದ ವಿರಡಪದಗಳ ಪೋಲು (Bh. 1, 1, 12).

ವಿರತ vi-rata. Ceased from, desisting from, stopped, ceased;—rested, ended, concluded; come to an end. See ಅ-; Grj. 4, after 104; Bp. 27, 33.

ವಿರತಿ vi-rati. *Cessation, stop, end;*—pause, caesura (Ch.);—indifference.

ವಿರಥ vi-ratha. Having no car or chariot, chariotless (J. 12, 24. 47).

ವಿರಲ virala. = ವಿರಳ. Having interstices, separated by intervals (of space or time; *cf.* ಬಿಡು 2, ಬಿರಿ or ಬೇರ್?);—*not close or compact, open in texture, not thick or dense, fine, thin, delicate;—loose, wide apart;*—rare, of unfrequent occurrence; rare, scarce;—single;—remote,—*little, few.* See ಅ-.

ವಿರಲತೆ viralatĕ. = ವಿರಳತೆ. The state of being of unfrequent occurrence, etc.

ವಿರಲತ್ವ viralatva. = ವಿರಲತೆ, ವಿರಳತ್ವ.

ವಿರಲವಸ್ತುಮೇಲನ virala-vastu-mêlana. Joining or collecting things that are separated from one another. See ಆಯ್ 2.

ವಿರಲವಸ್ತ್ವಾಕರ್ಷಣ virala-vastu-âkarshaṇa. Pulling or taking things towards one's self that are separated by intervals. See ಆಯ್ 2.

ವಿರಲಾರ್ಥ virala-artha. In a separate, loose, or single manner. See ಪಡಿಪಡಿನೆ.

ವಿರಲಿತ viralita. Not compacted, not closely united, not dense. See ಅ-.

ವಿರಲೇತರ virala-itara. Other than wide apart: *dense, thick, compact, close.*

ವಿರಸ vi-rasa. Juiceless, sapless, flavourless, tasteless, insipid; dry, flat (as speech); unenergetic; vigourless;—painful; saplessness, etc.; pain. See Bp. 3, 46; 19, 1; J. 22, 16; 40, 80; B. 5, 139; ತುತಿ-. Feminine ವಿರಸೆ (Bp. 40, 53; J. 5, 61). ಸರಸ ವಿರಸವಾಗದೇ? (Prv.).

ವಿರಹ vi-raha. = ಬಿರಯ, ಬಿರಹ. *Separation, parting, separated state* (especially of lovers or friends); the anguish of separation (ಅಲ್ಲರ Čt. I, 85; ಉತ್ಕಲಿಕೆ Nn. 102; Bhn. 41);—loneliness, distance;—want of;—abandonment, cessation, relinquishment. ಕಾಲಲಾದ ವಿರಹ [illegible] ದರೆ ಹೋದೀತೇ? (Prv.).

ವಿರಹಜ್ವರ viraha-jvara. The anguish of separation (Čpr. 8, after 66).

ವಿರಹತಾಪ viraha-tâpa. = ವಿರಹಾಗ್ನಿ. (My.).

ವಿರಹಾಗ್ನಿ viraha-agni. The fire of separation (Čpr. 5, 129).

ವಿರಹಾನಲ viraha-anala. = ವಿರಹಾಗ್ನಿ. (Čpr. 8, 6).

ವಿರಹಿ vi-rahi. = ಬಿರಯಿ, ಬಿರಹಿ. Being separated from, absent from, bereft of;—a man separated from his beloved ones, or one who suffers the pangs of absence from them (Šmd. 16, o. r. ಬಿರಯಿ; J. 1, 9; 3, 24. 25). Feminine ವಿರಹಿಣಿ (Râv. 11, 10).

ವಿರಹಿತ vi-rahita. Abandoned, deserted, left, left alone solitary, lonely, separated, absent from;—devoid of, exempt from, bereft of, destitute of, free from, wanting without (Šmd. 82; Bp. 18, 98; 25, 32; 46, 16; J. 18, 15). Feminine ವಿರಹಿತೆ (J. 5, 51).

ವಿರಹಿಸು virahisu. = ಬಿರಯಿಸು. To be abandoned; to be separated from, etc.

ವಿರಳ viraḷa. = ವಿರಲ. (ಬಿಡಿಕೆ Čt. I, 48; ಬೇರ್ Šmd. 336 Mdb. Cm.). ವಿರಳಂ (ಕಡೆದೆಡೆಯೊಳ್ Šmd. 226).—ವಿರಳದುಟಿ. [illegible] Separated lips (Bp. 46, 57).

ವಿರಳತೆ viraḷatĕ. = ವಿರಲತೆ. (ಕೆಲವೆಡೆ Šmd. 211; ವಿರಳತ್ವ Cm.).

ವಿರಳತ್ವ viraḷatva. = ವಿರಲತ್ವ, ವಿರಳತೆ, q. v.

ವಿರಾಗ vi-râga. Change of colour or feeling. 2, absence of desire or passion; disregard of all sensual enjoyments (ಮೋಹ, ವೈರಾಗ್ಯ Nn. 20; ಅಕ್ಷ, ವೈರಾಗ್ಯ 37; ಧಗ, ವೈರಾಗ್ಯ [illegible] ಮೋಹಕ Mr. 510).

ವಿರಾಗವರ್ತನೆ virâga-vartanĕ. A life void of passion or desire (Čpr. 2, 85).

Digitized by Google

ವಿರಾಗಾರ್ಹ virâga-arha. *Qualified for freedom from passion* (see Hlâ. s. ವಿರಕ್ತ).

ವಿರಾಗಿ vi-râgi. Void of passion or desire (My.).

ವಿರಾಜ್ vi-râj. ವಿರಾಟ್. Shining; splendour; beauty. 2, *a man of the regal or military class.* 3, the first progeny of or male power of Brahmâ and producer of the first Manu or Manu svâyambhuva. 4, intellect located in and ruling over the collective aggregate of bodies. 5, the body.

ವಿರಾಜ vi-râja. = ವಿರಾಜ್ No. 1. (ಒಪ್ಪವನ್ನಾಧು Nn. 77).

ವಿರಾಜಮಾನ vi-râjamâna. Shining, brilliant, splendid, handsome (My.).

ವಿರಾಜಿ vi-râji. A person who shines or is filled with brightness (Nn. 1).

ವಿರಾಜಿತ vi-râjita. Illuminated, irradiated, splendid, shining, brilliant, handsome; manifested (Čpr. 2, 93; Râv. 8, 2).

ವಿರಾಜಿಸು vi-râjisu. To shine, to be brilliant, etc. (Ch. v. 184. 203. 214; Čpr. 1, after 125; 4, 73; Bp. 4, 24; 57, 65; Râv. 6, 7).

ವಿರಾಟ್ vi-râṭ. = (ವಿರಡ), ವಿರಾಜ್.

ವಿರಾಟ virâṭa. N. of a district of India (perhaps Berar) and of its town (Bh. 4, 1 sum., etc.). 2, N. of a king (G. 69).

ವಿರಾಟ್ಪುರುಷ virâṭ-purusha. = ವಿರಾಜ್ No. 3. (My.).

ವಿರಾಧ vi-râdha. Opposition; annoyance;—N. of a râkshasa (J. 19, 20).

ವಿರಾಮ vi-râma. Cessation, rest, repose;—stoppage, stop, pause; caesura (Ch.; Kâvy. II, 2, B, 27-29). 3, *end, conclusion, term;*—the stop: a small oblique stroke placed under a consonant to denote that it is quiescent. 4, N. of a vṛitta (Ch.). — ವಿರಾಮಚಿಹ್ನ. Any sign in a book to indicate a pause of the voice in reading (B. 2, 1; 3, 5; My.).

ವಿರಾಮಸಮಯ virâma-samaya. Time of ending, end (Čpr. 4, after 49).

ವಿರಾವ vi-râva. *Sound, cry.*

ವಿರಿಂಚ virinča. *Brahmâ.*

ವಿರಿಂಚಿ virinči. = ವಿರಿಂಚ. *Brahmâ.*

ವಿರುತ vi-ruta. Shrieking, howling, crying, humming, chirping (ಪಕ್ಷಿಗಳ ನುಡಿ Mr. 168).

ವಿರುತಿ vi-ruti. Cry, clamour, sound, tone (Kâvy. V, 47; Čpr. 6, 96).

ವಿರುತ್ತು vi-ruttu. Tbh. of ವಿರುದ್ (Šmd. 106 Cm.).

ವಿರುದ್ vi-rud. = ವಿರುತ್ತು, q. v. Crying aloud, lamenting, etc.

ವಿರುದ vi-ruda. = ಬಿರುದ, etc. Crying; proclaiming; a laudatory poem, a panegyric.

ವಿರುದ್ಧ vi-ruddha. Opposed, hindered, obstructed;—contrary, repugnant, opposite, contradictory, perverse, reverse;—incongruous;—hostile, adverse, at variance;—unpropitious, unfavorable, disagreeable;—prohibited, forbidden;—opposition, contrariety, perverseness, incongruity; hostility, enmity, disagreeableness.

ವಿರುದ್ಧಸಮಾಸ viruddha-samâsa. An incongruous, improper composition of words (ಅರಿಸಮಾಸ Šmd. 207).

ವಿರುದ್ಧಾಭಾಸ viruddha-âbhâsa. = ವಿರೋಧಾಭಾಸ. The semblance of opposite qualities: one of the ślêshas (Kâvy. III, 3, B, 148. 153 seq.).

ವಿರುದ್ಧಾರ್ಥ viruddha-artha. An improper or a contradictory meaning (Bp. 1, 18).

ವಿರುದ್ಧಾರ್ಥಪದ viruddhârtha-pada. A word (or verse) that is contradictory to or inconsistent with the meaning (Kâvy. II, 2, B, 13-15).

ವಿರುಪೆ virupĕ. (Tbh. of ವಿರೂಪೆ?). N. (of a village, Kk. 2).

ವಿರುವಕ viruvaka. See Mr. s. ಜಲರಂಕು.

ವಿರೂಕ್ಷಣ vi-rûkshaṇa. Making rough or dry, astringent. 2, *censure, blame, reviling, abuse;*—oath, imprecation.

ವಿರೂಕ್ಷಿಸು virûkshisu. To feel aversion or dislike (Abh. P. 9, 191).

ವಿರೂಪ vi-rûpa. Deformed, of ill-looking form, misshapen, ugly, unusual in form or nature, monstrous, unnatural;—deformity, etc. 2, of various form, multiform.

ವಿರೂಪತೆ vi-rûpatĕ. Deformity, malformation (Čpr. 7, 79).

ವಿರೂಪಸಂಧಿ virûpa-sandhi. A composition of words that is unusual in its form (Kâvy. II, 1, A, 16-19).

ವಿರೂಪಾಕ್ಷ virûpa-aksha. Having deformed eyes (*i. e.* an odd number of them): *Śiva.* 2, N. (Kk. 101). See ಪಮ್ಪಾ-; Bp. 59, 4.

ವಿರೇಕ vi-rêka. Purging, evacuation of the bowels. 2, a purgative. (R.).

ವಿರೇಚನ vi-rêčana. = ವಿರೇಕ No. 1. (My.).

ವಿರೋಕ vi-rôka. Shining, *a ray of light.*

ವಿರೋಚನ vi-rôčana. Shining, illuminating. 2, *the sun* (ಪತಂಗ, ಸೂರ್ಯ Nn. 6). 3, *the moon* (ಇನ್ದು, ಚನ್ದ್ರ 6). 4, *fire* (ಅನಲ, ಅಗ್ನಿ 6). 5, N. of an asura, the father of Bali (ದೈತ್ಯ, ರಾಕ್ಷಸ 6). 6, a child, a boy (ಬಾಲಕ 6).

ವಿರೋಧ vi-rôdha. Opposition, obstruction, hindrance, impediment;—impediment to the successful progress of a plot in a drama;—restraint, check;—siege, blockade, confinement;—contradiction, contrariety, antithesis, contrast;—inconsistency, opposition of qualities (in food, medicine, etc.);—antagonism; *hostility, enmity* (ಹಗೆ Nn. 97); one of the atiśayas in poetry (Kâvy. III, 3, B, 121 seq.).

ವಿರೋಧನ vi-rôdhana. The act of opposing, obstructing, hindering, etc.;—*opposition, contradiction;*—incongruity.

ವಿರೋಧಭಾವ virôdha-bhâva. An enemy (ಮಾರಿಬಿ Kk. 67);—inimical disposition.

ವಿರೋಧಾಭಾಸ virôdha-âbhâsa. = ವಿರುದ್ಧಾಭಾಸ. (Kâvy. III, 3, B, 148. 153 seq.).

ವಿರೋಧಿ vi-rôdhi. Opposing, adverse to, etc. 2, *an opponent, an enemy* (ಹಗೆ Mr. 290). 3, the twenty-third year of the cycle of sixty (My.).

ವಿರೋಧಿಕೃತ್ virôdhi-kṛit. The forty-fifth year of the cycle of sixty (My.).

ವಿರೋಧಿಮರ್ದನ virôdhi-mardana. A victor (ಜಿಷ್ಣು, ಹಗೆಯ ಗೆದ್ದವನು Nn. 38).

ವಿರೋಧಿಸು virôdhisu. To hinder, to obstruct (ಅವನನ್ನು-, My.); to hate (My.). 2, to be opposed to or inconsistent with (*e. g.* ಅನ್ನವು ದೇಹಕ್ಕೆ, My.); to be hostile (J. 2, 39; 10, 38).

Digitized by Google

ವಿರೋಧೋಕ್ತಿ virôdha-ukti. *Contradiction.*

ವಿಲ vila. = ಬಿಲ.

ವಿಲಕ್ಷ vi-laksha. Having no distinguishing mark or aim;—strange, extraordinary;—embarrassed;—*astonished, surprised;*—abashed, ashamed.

ವಿಲಕ್ಷಣ vi-lakshaṇa. Having different or opposite marks or characteristics, other, different;—extraordinary, strange, odd, novel. 2, any state or condition for which no cause can be assigned, *vain or causeless state.* (B. 4, 215. 224; 5, 255; My.).

ವಿಲಕ್ಷ್ಯ vi-lakshya. Having perceived. 2, having become bewildered or confused (Bh. 3, 13, 10).

ವಿಲಗ vilaga. Incongruity, unsuitableness, inconsistency, discordance, discrepancy (Bh. 3, 12, 3; J. 5, 62; 18, 49; Mhr.).

ವಿಲಗ್ನ vi-lagna. Fastened or attached to, fixed or resting on, connected with (J. 8, 41). 2, *the waist* (ನಡು Hlâ.).

ವಿಲಂಘನ vi-laṅghana. The act of passing beyond, transgressing, overstepping, violating, neglecting;—transgression, offence. See ಯತಿ-.

ವಿಲಂಘಿಸು vi-laṅghisu. To jump, to skip, to leap or jump over (Râv. 5, 77).

ವಿಲಮ್ಬ vi-lamba. Hanging or falling down, pendulousness. 2, slowness, delay (Si. 63; My.). See ಅ-.

ವಿಲಮ್ಬನ vi-lambana. = ವಿಲಮ್ಬ. See ಅ-.

ವಿಲಮ್ಬಮಾನ vilamba-mâna. Slow measure or time (Si. 63).

ವಿಲಮ್ಬಿ vi-lambi. Depending, pendulous;—slow;—the thirty-second year of the cycle of sixty (My.).

ವಿಲಮ್ಬಿತ vi-lambita. Hanging or falling down, depending;—pendulous;—dependent on;—retarded, delayed, protracted; *slow* (as time in music, etc.); slowness (Abh. P. 4, 9). See ಅ-.

ವಿಲಮ್ಬಿಸು vi-lambisu. To hang down, on, or from. 2, to protract, to procrastinate (My.).

ವಿಲಮ್ಭ vi-lambha. Giving;—*liberality.*

ವಿಲಯ vi-laya. Dissolution, liquefaction;—destruction, especially destruction of the world (Bp. 53, 9).

ವಿಲಯರುದ್ರ vilaya-rudra. A terrible form of Śiva at the dissolution of the world (J. 13, 11).

ವಿಲಯಾಗ್ನಿ vilaya-agni. The fire at the destruction of the world (Râv. 5, 115).

ವಿಲಸ vi-lasa. Tbh. of ವಿಲಾಸ. (Śmd. 359; Bp. 4, 10; 39, 25; Mhr.).

ವಿಲಸತ್ vi-lasat. Flashing, shining, brilliant, beautiful, splendid, elegant, charming (ಚಿರ, ಒಪ್ಪವನ್ನಾದು Nn. 165, o. r. ಒಳ್ಪಿತ್ತು; ಒಪ್ಪಲ್ಪಟ್ಟ Śmd. 23 Cm.; Bp. 35, 7);—playing, sporting.

ವಿಲಸನ vi-lasana. Flashing, gleaming;—sporting, play, sport (Bp.).

ವಿಲಸಿತ vi-lasita. Flashing, gleaming, glittering, shining; manifested; a gleam, a flash; appearance, manifestation;—sported; sportive, wanton; sport, play, pastime, dalliance. See Čh. v. 163. 210; Čpr. 4, 44; Bp. 4, 23; 51, 33; Mr. 1 *a*; Śm. 58; ಭ್ರಮರ-. Feminine ವಿಲಸಿತೆ (Čh. v. 178; A.).

ವಿಲಾಪ vi-lâpa. *Lamentation, crying, weeping, wailing, moaning* (ಪರಿದೇವನ, ಪೆಚ್ಚಾದ ಅಳ್ Mr. 396).

ವಿಲಾಯತಿ vilâyati. Relating to a foreign country (Mhr.); a foreign country, but understood especially of England or Europe (My. also as ವಿಲಾಯಿತಿ; B. 1, 22; 3, 50; 5, 2?7; Br.; Mhr., H. ವಿಲಾಯತ್). — ವಿಲಾಯತಿಗಳ್ಳಿ. -ಕಳ್ಳಿ. A milky plant or small shrub, used as a bordering in gardens, Euphorbia lithymaloides Willd. (Z.). — ವಿಲಾಯತಿಯುಳ್ಳ ಕಾಯಿಮರ. -ಅಳ್ಳೆ-. A road-side tree with fragrant flowers, Sumach caesalpinia coriaria Willd. (St. & Pl.). — ವಿಲಾಯತೀ ಹತ್ತಿ. = ಕರಿಹತ್ತಿ. (Z.). — ವಿಲಾಯತೀ ಹರಳುಗಿಡ. The shrub Adenoropium multifidum Pohl. (St. & Pl.). — ವಿಲಾಯತೀ ಹುಣಸೆ. A road-side tree, Albizzia glomerifera Kurz. (? Z.).

ವಿಲಾಸ vi-lâsa. = ವಿಲಸ. Shining forth, appearing, manifestation: a label, a direction on a letter, the marks on goods or packets (My.; Tč., T.; see ಮೇಲು-), a short inscription naming the builder of a temple, etc. (My.). 2, *sport, pastime, amusement, play, merriness* (ಲೀಲೆ Č. I, 85), especially amorous pastime, diversion (with women, dancers, singers, etc.); *coquetry, affectation of coyness, wantonness:* a form of feminine gesture considered as indicative of amorous sentiments, such as change of place, posture, gait, look, hiding at the approach of a lover, assuming a look of displeasure, etc. 3, grace, elegance, charm, beauty. — ವಿಲಾಸದೋರು -ತೋರು. To show play, to divert, to amuse (Šiv. 2, 59). — ವಿಲಾಸವೆತ್ತುದ್. -ಪೆಡ್. To get beauty, to be full of beauty (Grj. 6, 67).

ವಿಲಾಸತೆ vilâsatĕ. Sporting, sport, etc. (Râm. 3, 2, 16).

ವಿಲಾಸಾವನಮ್ರ vilâsa-avanamra. Bowing in a sportive or coquettish manner. See ನಿಶ್ಯಳಿಸು.

ವಿಲಾಸವಾಸ vilâsa-vâsa. A pleasure-house, a summer-house (Čpr. 7, 92).

ವಿಲಾಸಿ vi-lâsi. Wanton, sportive, coquettish, playful, dallying; a sporter, a voluptuary, a sensualist (ಸರಸಿಗ G.). — ವಿಲಾಸಿದೇವ. N. See ಒಡೆತಿಯ-.

ವಿಲಾಸಿತ vi-lâsita. Made merry, diverted, amused (Bp. 57, 78).

ವಿಲಾಸಿನಿ vi-lâsini. A wanton woman, a courtesan, a harlot (ವಾರಸ್ತ್ರೀ, etc. Hlâ.; ವಾರಸತಿ, ರಾಜಕಳು Mr. 305). 2, a coquettish woman;—a woman in general (Bp. 59, 26; J. 2, 7).

ವಿಲಿ vili. A sound in imitation of convulsive movements (Tč. ವಿಲವಿಲ, T. ವೆಲವೆಲ, with cramps, convulsively; M. ವಿಲಕ್ಕ, a cramp, a stitch; *cf.* ಇಲುಕು. — ವಿಲಿವಿಲಿಸು. To be convulsed, to shake with irregular spasms (V. 28, 70).

ವಿಲಿಖಿತ vi-likhita. Scratched, scraped; written (Čpr. 1, 73; 2, after 14).

ವಿಲಿಪ್ತ vi-lipta. Smeared, smeared over, besmeared (J. 81, 22).

ವಿಲೀನ vi-lîna. Clinging to, cleaving to, addicted to, immersed in. 2, *dissolved, liquefied, melted, liquid.* 3, disappeared, vanished, perished. See ಪರಿ-; ಕರಗು. Bp. 12, 1; 35, 4.

ವಿಲೀನಿತ vi-lînita. Immersed in; dissolved; disappeared (Bp. 35, 40).

ವಿಲುಲಿತ vi-lulita. Shaken down, falling down, rolling down (Abh. P. 12, after 10).

Digitized by Google

ವಿಲೂನ vi-lûna. Cut asunder, cut off, cut (Bp. 53, 4).

ವಿಲೆ vilĕ. A class or head; rank, order (Mhr., H. ವಿಲ್ಹಾ, ವಿಲ್ಹೆ). 2, order, arrangement (My.). 3, readiness (as of money for payment, My.). — ವಿಲೆವಾರಿ. Assorting, classifying (My.; Mhr., H. ವಿಲ್ಹೇವಾರೀ). 2, distribution; settlement (My.; Tĕ.).

ವಿಲೇಖನ vi-lêkhana. Scratching, making incisions, writing;—making furrows;—digging. See ಉಬ್, ಬರೆ 1.

ವಿಲೇಪನ vi-lêpana. Smearing over, besmearing, plastering, spreading over, anointing; smearing or spreading on; anointing the body with fragrant oils, etc. (ಅಂಗರಾಗ, ಉದ್ವರ್ತನ, ತೀವಿ ಪೂಸುವುದು Mr. 339);—*unguent for perfuming the body* (ಗೋಮುಖ, ಅನುಲೇಪನ Nn. 20).

ವಿಲೇಪಿ vi-lêpi. *Rice gruel* (ಗಂಜಿ Hlâ.).

ವಿಲೇಪಿತ vi-lêpita. Smeared over, besmeared, smeared, plastered, anointed (My.).

ವಿಲೇಪಿಸು vi-lêpisu. To smear over, etc. (My.).

ವಿಲೋಕನ vi-lôkana. The act of looking or regarding; sight, observation. — ವಿಲೋಕನಂಗೆಯ್. -ಂ-. To look at or upon, to regard (Abh. P. 6, after 112).

ವಿಲೋಕನೀಯ vi-lôkanîya. Worthy of being looked at, agreeable, beautiful (Čpr. 5, after 118).

ವಿಲೋಚನ vi-lôčana. The eye (ಕಣ್ಣು Nn. 51. 61; Bp. 18, 75; J. 11, 25). 2, the sun (ಸೂರ್ಯ Mr. 34). 3, one who has an eye—(Abh. P. 12, after 10; Bp. 30, 2).

ವಿಲೋಭನ vi-lôbhana. The act of leading astray, perplexing, beguiling;—allurement, attraction, temptation, seduction;—flattering, praise, commendation (especially by contrast with inferiority). (R.).

ವಿಲೋಭಿತ vi-lôbhita. Allured, beguiled; deceived; flattered, praised. (R.).

ವಿಲೋಮ vi-lôma. Against the hair, against the grain, out of the usual or proper course, reverse, inverted, contrary, opposite;—reverse order, opposite course, reverse (Čh. v. 238).

ವಿಲೋಮಕ್ರಿಯೆ vilôma-kriyĕ. The negative mood (Šmd. 281. 282).

ವಿಲೋಲ vi-lôla. Moving or shaking about;—shaking, trembling, tremulous, fickle, unsteady; tremor (ನಡುಕ Čt. II, 39);—rolling (as the eye), tossing about, waving. See Šmd. 112; Čh. v. 132. 203. 251; Bp. 16, 29; 21, 2.

ವಿಲೋಲತೆ vi-lôlatĕ. Tremulousness, unsteadiness; rolling (of the eyes, Bp. 3, 33).

ವಿಲೋಲುಪ vi-lôlupa. Very desirous, ardently longing for (Bp. 27, 59).

ವಿಲ್ವ vilva. = ಬಿಲ್ವ.

ವಿವಕ್ಷಿತ vivakshita. Wished or intented to be spoken or said; purposed, intended; meant, signified, literal (not figurative); wished, desired; *handsome, pleasing, agreeable,* calm, gentle (ಸೌಮ್ಯ, ಚೆಲುವಿಕೆ; ಸೂನೃತ, ಧೀರ Nn. 103; ಸೌಮ್ಯ Mr. 471). 2, the proximity of a house (ಭವನಾಭ್ಯರ್ಣ, ಮನೆಯ ಸಮೀಪ 103).

ವಿವಕ್ಷಿಸು vivakshisu. To wish or desire to speak or to say;—to intend; to wish, to desire (Čpr. 2, after 49; Mr. 480).

ವಿವಕ್ಷೆ vivakshĕ. *A wish or desire to speak or to express;*—meaning, sense;—intention, purpose, wish, desire (Šmd. 117. 266).

ವಿವಧ vivadha. = ವಿವನ್ಧ, ವೀವಧ. *A yoke or pole for carrying burdens;*—a burden, a load (carried on the head, ಪರ್ಯಾಹಾರ, ವೀವಧ, ಭಾರ, ತಲೆಹೊರೆ Hlâ.; ವೀವಧ, ವಿವನ್ಧ, ತಲೆಹೊರೆ Mr. 213; see Nr. s. ಎಡೆಯಾಡು). 2, *a road.*

ವಿವನ್ದ vivanda. Tbh. of ಬನ್ಧ (Šmd. 342, o. r. ಬನ್ದ).

ವಿವನ್ಧ vivandha. Tbh. of ವಿವಧ.

ವಿವರ vi-vara. = ವಿವರು. Uncovering, spreading out; expansion, opening, widening; separation; division, variety, distinction (see ಕುಜಾತ-, ಕುಲ-, ಗ್ರಹ-, ದಿಗ್-); specification, detailed account, particulars (My.). 2, *a fissure, a hole, a chasm, a cave, a burrow, a hollow;*—an interval, an intermediate space. 3, a breach, a fault, a flaw, a vulnerable place, a weak point. See ಕಾಸು 2, ಬೇರ್ಪಡು. — ವಿವರಪತ್ರಿಕೆ. A written statement containing all the particulars (My.). — ವಿವರವಿವರ. rep. (Bp. 33, 11).

ವಿವರಣ vi-varaṇa. Uncovering, spreading out, expanding, opening, unfolding; separating. 2, *explanation, exposition, interpretation, comment* (ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ, ಆಖ್ಯ Mr. 251). 3, detailing, describing, description, specification, detailed account. See ಕಾರ್ಪಾಸ-, ಖನನ-; ಪಿಕ್ಕ.

ವಿವರಣೆ vi-varaṇĕ. = ವಿವರಣ. Distinction (Šmd. 252); explanation, etc. (My.).

ವಿವರಿಸು vi-varisu. To be spread out, to unfold or display one's self, to become manifest, to appear (ವಿವರಮಾಗು Šmd. 401 Cm.; Čh. v. 214). 2, to separate (Bp. 24, 23; 59, 42). 3, to explain, to interpret (My.); to particularize, to detail, to specify (Bp. 39, 20; 54, 58; J. 5, 37; My.).

ವಿವರು vivaru. Tbh. of ವಿವರ. Specification, etc. (B. 4, 167. 168).

ವಿವರ್ಜಿತ vi-varjita. Left, abandoned; destitute of, entirely free or exempt from, without (Bp. 8, 2).

ವಿವರ್ಜಿಸು vi-varjisu. To leave, to abandon (Grj. 10, 88).

ವಿವರ್ಣ vi-varṇa. Colourless; pale, wan, pallid;—bad-coloured, discoloured;—low, vile;—*unlettered, ignorant, stupid;*—*a man of low caste.*

ವಿವರ್ಣಿಸು vi-varṇisu. To describe (Kâvy. V, 939).

ವಿವರ್ತನ vi-vartana. Turning round, revolution;—circumambulating (as an altar, etc.);—passing through a change or succession of various states or existences. (R.).

ವಿವರ್ಧನ vi-vardhana. Augmenting, increase, growth (Bp. 1, 17; My.).

ವಿವರ್ಧಿಸು vi-vardhisu. To increase, to become enlarged, to become powerful, etc. (Bp. 35, 57).

ವಿವಶ vi-vaśa. Unrestrained, unsubdued, uncontrolled. 2, independent. 3, subject, subjected; authority, power (Bp. 26, 30). 4, *apprehensive of death.*

ವಿವಸ್ವತ್ vi-vasvat. The shining one: *the sun.* 2, *a deity.*

ವಿವಸ್ವನ್ತ vi-vasvanta. Tbh. of ವಿವಸ್ವತ್. The sun (ನಲಿನೀಮಿತ್ರ, ಸೂರ್ಯ Nn. 110). 2, a deity (ಸುಪರ್ವ, ದೇವತೆ 110). 3, Brahmâ (ಸರೋಜಾಸನ, ಬ್ರಹ್ಮ 110).

ವಿವಹನ vi-vahana. = ವಿವಾಹ. (Čpr. 6, 50).

ವಿವಾಕ vi-vâka. One who declares or who decides causes, a judge. See ಪ್ರಾಡ್-.

ವಿವಾದ vi-vâda. *A dispute, a quarrel, a controversy, a debate, a contest, contention.* 2, a contest at law, *a lawsuit.* 3, crying out, sound. See ಕೆಳರ್.

Digitized by Google

ವಿವಾಹ vi-vâha. Carrying off, leading away; conducting home;—*the taking a wife, marriage, matrimony.*

ವಿವಾಹದೀಕ್ಷೆ vivâha-dîkshĕ. The marriage rite, marriage ceremony (Sk.). 2, the rite of not shaving the head for six months after marriage (My.).

ವಿವಿಕ್ತ vi-vikta. Separated, disjoined, detached, kept apart, scattered, abstracted, sequestered. 2, *single, alone, solitary.* 3, distinguished, discriminated, judged. 4, altered. 5, judicious. 6, *pure, faultless.* 7, profound (as judgment or thought). 8, separation, etc. See Kâvy. V, 50.

ವಿವಿಧ vi-vidha. *Of various sorts or kinds, divers, manifold, various* (Bp. 35, 33; 52, 41).

ವಿವಿರಕ್ತ vi-virakta. Perfectly indifferent to (Bp. 39, 68).

ವಿವೃತ್ತ vi-vṛitta. Turned or twisted round, whirling, revolving, rolling. See ಅ- & ಪೋಳ.

ವಿವೇಕ vi-vêka. *Discrimination, judgment, the faculty of distinguishing and classifying things according to their real properties;*—in the vêdânta system: the power of separating the invisible soul or the brahma from the visible world or reality from mere semblance or illusion. 2, true knowledge. 3, discretion. 4, discussion, investigation.— ವಿವೇಕವಪ್ಪಡೆ. -ಅಪಡೆ. To acquire knowledge or skill (Grj. 2, after 106).

ವಿವೇಕಜಲ vivêka-jala. Discrimination looked upon as water (Šiv. 4, after 99).

ವಿವೇಕತೆ vi-vêkatĕ. Judgment, discrimination, the faculty of judgment (Čpr. 2, 34).

ವಿವೇಕಿ vi-vêki. Discriminating, judicious, prudent, descreet, considerate; a discriminator, etc. See Čh. V, 968; Bp. 36, 33; ಅ-.

ವಿವೇಕಿಸು vi-vêkisu. To distinguish, to discriminate, to decide, to act with judgment, to judge (Bp. 36, 45; Râm. 1, 3, 9).

ವಿವೇಚನೆ vi-vêčanĕ. (ವಿವೇಚನ). Discriminating, distinguishing; investigation (My.).

ವಿವ್ವೋಕ vivvôka. = ಬಿಬ್ಬೋಕ. (G.).

ವಿಶ್ viš. *An agriculturist, a merchant, a vaišya.* 2, *a man in general; people.*

ವಿಶ viša. = ವಿಶ್. (ವೈಶ್ಯ Mr. 345). 2, = ವಿಷ 2.

ವಿಶಂಕಟ vi-šankaṭa. (ವಿಸಂಕಟ). *Great, large, broad* (ವಿಶಾಲ, ಅತಿಯಗಲ Mr. 450);—strong, vehement.

ವಿಶಂಕೆ vi-šankĕ. Suspicion, doubt, fear, apprehension (Šmd. 16. 67. 176. 396; Kâvy. I, 1b, 15-22).

ವಿಶದ vi-šada. *Clear, pure, bright, pellucid;*—white;—*evident, apparent, obvious, manifest;*—beautiful (Kâvy. III, 1, A, 8).

ವಿಶದತ್ವ vi-šadatva. Clearness, brightness (Čpr. 8, 94).

ವಿಶದೀಕರಿಸು višadî-karisu. To make clear, to explain (Čpr. 2, after 14).

ವಿಶರ vi-šara. Splitting, bursting;—*destroying, killing, slaughter.*

ವಿಶಲ್ಯ vi-šalya. Free from thorns or darts;—free from trouble or embarrassment, without care or pain.

ವಿಶಲ್ಯೆ vi-šalyĕ. *The plant Cocculus cordifolius* DC. (Menispermum cordifolium Willd., = ಗುಡೂಚಿ). 2, *a sort of pot-herb* (see ಹಾವುಮೆಕ್ಕೆ; Tĕ. a. ತರಿಗೊಟ್ಟು). 3, *the plant Croton polyandrum* Roxb. 4, the plant Convolvulus turpethum. See ಎಲುವುಸಗ್ಗಿಗಿಡ, ಬೆಕ್ಕಬಿದುರು.

ವಿಶಸನ vi-šasana. Cutting up; *killing, slaying, immolating, slaughter* (ಸೂದನ, etc., ಕೊಲೆ Mr. 300).

ವಿಶಾಖ vi-šâkha. Branchless;—having spreading branches. 2, an attitude in shooting, standing with the feet a span apart. 3, the top of a tree (ಘೂರುಜಾಗ್ರ, ಮರದ ತು[illegible] Nn. 38); the branch of a tree (ಮರದ ಶಾಖೆ Mr. 528). 4, *Kârttikêya* (ಕ್ರೌಂಚಾರಿ, ಸ್ವಾಮಿಕಾರ್ತಿಕೇಯ 38; ಗುಹ 528). 5, power (ಶಕ್ತಿ 38). 6, an enemy (ರಿಪು, ವೈರಿ 38). 7, = ವಿಶಾಖೆ (ತಾರೆ, ನಕ್ಷತ್ರಭೇದ 38; ತಾರೆ 528). 8, the east (ಮೂಡಣ, ಮೂಡದಿಕ್ಕು 38; ಮೂಡಣ ದಿಕ್ಕು 528). 9, = ತಾಳ್ಧರ (ತಾಳ್ಧಾರಿ, ತಾಳ್ಧಾರಿ 38; ತಾಳ್ಧಾರಿ 528).

ವಿಶಾಖೆ vi-šâkhĕ. *The sixteenth lunar asterism.*

ವಿಶಾಪ vi-šâpa. Deliverance from a curse (J. 33, 3; My.).

ವಿಶಾಯ vi-šâya. *Sleeping and watching alternately, as* watchmen.

ವಿಶಾರದ vi-šârada. *Learned, wise; skilled in, conversant with.* 2, *confident, bold, presuming.*

ವಿಶಾರದತ್ವ vi-šâradatva. Skilfulness, skill in. See ವಿದ್ವ-.

ವಿಶಾಲ višâla. *Large, great, wide, broad, extensive* (ದೊಡ್ಡ [illegible] Nn. 20). 2, (= ವಿಶಾಲೆ), the bitter apple, Cucumis colocynthis (? ಕಲ್ಲಿಳ್ಳ, ಬೆಳ್ಳವಸೀರ್ Mr. 133).

ವಿಶಾಲತೆ višâlatĕ. *Largeness, greatness, width, breadth, expansion, magnitude, bulk* (ವರಿಣಾಹ, ಸುತ್ತು Hlâ.).

ವಿಶಾಲತ್ವಚ್ višâla-tvač. *The tree Bauhinia variegata* Lin. (others: Echites scholaris Lin.; = ತಾರಣಿ). See Nr. a. ಬಿಳಿ ಲಿವಾಡ್.

ವಿಶಾಲೆ višâlĕ. *The bitter apple, Cucumis colocynthis* Lin.

ವಿಶಿಖ vi-šikha. Devoid of the šikhâ; pointless; without a crest. 2, *an arrow.*

ವಿಶಿಖೆ vi-šikhĕ. A spade; a hoe. 2, a spindle. 3, a broad *or carriage road.* 4, a barber's wife.

ವಿಶಿಷ್ಟ vi-šishṭa. Distinguished, distinct, particular, special, peculiar;—endowed with some distinguishing and particularizing property or adjunct, having distinctive qualities or exclusive properties;—distinguished by, endowed with, possessed of, having;—superior, excellent, more excellent, better (Šmd. 125; Bp. 3, 70; 40, 3[illegible]). 2, without a rest; all (My.).

ವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ವೈತ višishṭa-advaita. A unity with distinction: a union of prakṛiti and purusha with the brahma, in which the two are always in it, but are distinct from it (My.; see ತ್ರಿಮತ and ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವ).

ವಿಶೀರ್ಣ vi-šîrṇa. Shattered, broken to pieces, wrecked (ಒಡದುದು Nn. 96; ಜರ್ಜರ, ಒಡದುದು Nn. 41; Čpr. 2, [illegible]);—decayed, withered, rotten; impaired, wasted ([illegible] ಮಾದುದು 41; Čpr. 5, after 51). 2, a flag (ಪತಾಕೆ 41). 3, a lotus (ಸರಸಿಜ, ತಾವರೆ 41).

ವಿಶುದ್ಧ vi-šuddha. Completely purified or cleansed; cleared, clean (ಗೋಮುಖ, ಶುದ್ಧ Nn. 20; My.); pure, free from all vice or fault; pious, virtuous; humble, modest, compliant; rectified, corrected, without error, correct, accurate (My.). 2, a kind of mystical circle (čakra) in the body: the hollow between the frontal sinuses. See Kâvy. IV, 2, 54; Bp. 3, 5; 38, 40; 40, 73; 41, [illegible] 54, 21.

Digitized by Google

ವಿಶುದ್ಧಿ vi-śuddhi. Complete purity; cleansedness, purity; correct state, rectitude. See ಶುದಾಮಾನ-.

ವಿಶೂನ್ಯ vi-śûnya. Void, non-existent (ಅಶಸ್ಥಿರ, ಇಲ್ಲದುದು Nn. 126).

ವಿಶೃಂಖಲ vi-śriṅkhala. Unfettered, unrestrained. (R.).

ವಿಶೇಷ vi-śêsha. = ವಿಸೇಸ. The act of distinguishing or discriminating, discrimination. 2, *difference, distinction,* a distinguishing property or mark, a specific quality, speciality, peculiarity (ಕಾಲ Mr. 530). 3, particularity (Śmd. 229);—the state of being especial, especialness. ವಿಶೇಷವಾಗಿ, especially (ನಿಯಮಂ Śmd. 172 Cm.). 4, in grammar: a word which defines or limits the meaning of another word. 5, *a species, a kind, a sort, a variety, a mode, a manner* (see *e. g.* ಪಾದಸ-, ತರು-, ಭೂ-, ಮೃಗ-, etc.). 6, a distinct or different object. 7, distinction, peculiar merit, excellence, superiority. 8, predicament (in logic). 9, extraordinary, singular (My.; Mhr.);—much, more (My.; Mhr.). See Nn. s. ವಾಚಿ. — ವಿಶೇಷಧೂಪದ ಮರ. The tree Boswellia thurifera Roxb. (St. & Pl.).

ವಿಶೇಷಕ vi-śêshaka. Distinguishing, characteristic, attributive;—any distinguishing property or characteristic;—an attribute, a predicate;—*an ornamental or sectarial mark on the forehead.*

ವಿಶೇಷಣ vi-śêshaṇa. Distinguishing, discriminative, attributive; distinctive (as a property, etc.). 2, *distinction, discrimination.* 3, a word which particularizes or defines another word, the differencer or distinguisher of another word (called the viśêshya); an epithet, an attribute, an adjective. 4, a word used in apposition. See Śmd. 6 Cm. 167. 168. 169. 175. 187; Ch. v. 1; Kâvy. I, 2, 55-57; III, 1, A, 18; III, 3, B, 96. 153. 156. 159; & s. ವಾಚಿ.

ವಿಶೇಷಣಪದ viśêshaṇa-pada. A differencer (see ವಿಶೇಷಣ No. 3); an attribute, an adjective (Śmd. 170).

ವಿಶೇಷತಸ್ viśêsha-tas. *Especially, particularly.*

ವಿಶೇಷತ್ವ vi-śêshatva. Distinction, excellence, superiority (Śmd. 125).

ವಿಶೇಷಾರ್ಥ viśêsha-artha. A peculiar or excellent meaning (J. 4, 8). 2, much money (4, 8).

ವಿಶೇಷಿಸು vi-śêshisu. To distinguish; to particularize, to specify (Śmd. 229; My.). 2, to become particular, to become much, more or extraordinary, as wind, etc. (My.).

ವಿಶೇಷೋಕ್ತಿ viśêsha-ukti. Statement of distinction, description of excellence: one of the atiśayas in arthâlaṅkâra (Kâvy. III, 3, B, 121. 144 seq.).

ವಿಶೇಷ್ಯ vi-śêshya. To be distinguished; requiring to be defined or determined; distinguished, pre-eminent. 2, the word to be differenced or distinguished, the thing or object to be particularized by another word (called the viśêshaṇa), a substantive, a noun; the subject of a predicate (Śmd. 6 Cm.; 169. 187. 212; Kâvy. I, 3, 18-20; III, 3, B, 121. 144 seq.; Ch. v. 1).

ವಿಶೇಷ್ಯಪದ viśeshya-pada. = ವಿಶೇಷ್ಯ No. 2. (Śmd. 170 Cm.).

ವಿಶೇಷ್ಯಾಧೀನಲಿಂಗ viśêshya-adhîna-liṅga. Gender that depends on or adjusts itself to a noun, or a word the gender of which depends on or adjusts itself to a noun (ವಾಚ್ಯಲಿಂಗ Śmd. 108. 109. 110).

ವಿಶೋಕ vi-śôka. Free from sorrow; exemption from grief, joy (My.).

ವಿಶ್ರಬ್ಧ vi-śrabdha. Entrusted, confided;—*reliable, trustworthy;*—confident, fearless;—firm, quiet, steady (ಸ್ಥಿರ, ಹದುಳವುಳ್ಳವಂ Mr. 236);—tranquil, patient, meek, lowly-minded, not lofty.

ವಿಶ್ರಮ vi-śrama. Cessation from labour or fatigue;—rest, repose;—pause, stop; caesura (Ch.).

ವಿಶ್ರಮಣ vi-śramaṇa. = ವಿಶ್ರಮ. (Ch.).

ವಿಶ್ರಮಿಸು vi-śramisu. To rest, to repose (Cpr. 5, after 44; Śsv. 5, 15).

ವಿಶ್ರಮ್ಭ vi-śrambha. *Trust, confidence.* 2, affection; affectionate inquiry.

ವಿಶ್ರವ vi-śrava. Tbh. of ವಿಶ್ರವಸ್. (My.).

ವಿಶ್ರವಸ್ vi-śravas. A son of Pulastya and father of Kubêra and of Râvaṇa.

ವಿಶ್ರವಸು viśravasu. Tbh. of ವಿಶ್ರವಸ್. (Râm. 1, 8, 23. 24).

ವಿಶ್ರಾಣನ vi-śrâṇana. Giving away, *gift, donation.*

ವಿಶ್ರಾನ್ತ vi-śrânta. Rested, reposed; rest, repose;—pause; caesura (Ch.);—calm, composed.

ವಿಶ್ರಾನ್ತಿ vi-śrânti. Cessation from toil or work, rest, repose (Bp. 61, 67; J. 3, 13; My.; B. 4, 134). — ವಿಶ್ರಾನ್ತಿಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To take rest (B. 4, 48; Cb. 62; My.).

ವಿಶ್ರಾಮ vi-śrâma. = ವಿಶ್ರಮ. (Ch.; Bp. 7, 17).

ವಿಶ್ರಾವ vi-śrâva. Being heard far and wide: *great fame or celebrity.*

ವಿಶ್ರುತ vi-śruta. Heard of far and wide, *renowned, celebrated, famous* (ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ Śmd. 161 Cm.).

ವಿಶ್ಲಥ vi-ślatha. Untied, loose (Cpr. 4, 36).

ವಿಶ್ಲೇಷ vi-ślêsha. *Disunion, disjunction;* being divided; *separation;* absence, bereavement. See ಅಗಲು-, ಪ್ರ-; ಬಗೆ 1. 2, one of the dôshas in poetical composition (Ch. 40). 3, firm union or junction; see ಗಾತ್ರ-.

ವಿಶ್ವ viśva. *All, every, every one;* much, many (ಅದಭ್ರ, ಬಹುಳ Nn. 95). 2, *N. of a kind of deity belonging to a class of ten* (or twelve), viz. vasu, satya, kratu, daksha, kâla, kâma, dhṛiti, kuru, purûravas, mâdravas, (rôcaka or lôcana, and dhvani). 3, Vishṇu (Bp. 57, 26). 4, one of the vital airs (ಕೆಯ್ ಕಾಲ ಗತಿಯಲ್ಲಿಹುದು Mr. 52). 5, the universe, the world (ಜಗ, ಲೋಕ 95). 6, the ornamented gateway or tower of a temple (ಗೋಪುರ 95). 7, *dry ginger* (ಶುಣ್ಠಿ 95). 8, the number 13 (ಪದಿಮೂಱು Mr. 347). 9, N. of a Samskṛita lexicon (My.). — ವಿಶ್ವಯ. -ಅಯ. N. (Bp. 58, 11).

ವಿಶ್ವಕದ್ರು viśva-kadru. *A dog trained for the chase.*

ವಿಶ್ವಕರ್ತ viśva-karta. The creator of the universe (Bp. 51, 13; My.).

ವಿಶ್ವಕರ್ಮ viśva-karma. All-maker: *the architect or artist of the gods,* Tvashṭri, who presides also over all manual labours as well as the sixty-four mechanical arts, whence he is worshipped by artizans (ವಿಶ್ವಕರ್ಮ Nn. 40). 2, Brahmâ (ಅಮ್ಬುಜಭವ, ಬ್ರಹ್ಮ 40; ವಿಧಿ Mr. 520). 3, Śiva (ಶಿವ 40; ಈಶ್ವರ 520). 4, a counsellor, a minister (ಮನ್ತ್ರಿ 40; 520). 5, the sun (ಸೂರ್ಯ 40; ರವಿ 520). 6, = ವಾಯುತ್ರಯ (40). 7, the whole multitude of stars (ಭಗಣ, ನಕ್ಷತ್ರ 40).

Digitized by Google

ವಿಶ್ವಕೃತ್ viśva-kṛit. = ವಿಶ್ವಕರ್ಮ. *The architect of the gods.*

ವಿಶ್ವಕೇತು viśva-kêtu. *Kâma's son Aniruddha.*

ವಿಶ್ವಕ್ಸೇನ viśvak-sêna. = ವಿಷ್ವಕ್ಸೇನ. (Bp. 54, 44).

ವಿಶ್ವಗುರು viśva-guru. The guru of the universe (Bp. 51, 13).

ವಿಶ್ವಜಿತ್ viśva-jit. All-subduing: N. of a particular ceremony or sacrifice (My.).

ವಿಶ್ವಂಚ್ viśvañc. = ವಿಷ್ವಂಚ್. *Cf.* ವಿಸಟು?

ವಿಶ್ವತಃಪಾದ viśvatas-pâda. Having feet on every side: Śiva (Śśv. 4, 130).

ವಿಶ್ವತಶ್ಚಕ್ಷು viśvatas-čakshu. Having eyes on every side: Śiva (Śśv. 4, 130).

ವಿಶ್ವತಸ್ viśva-tas. Everywhere, all around, universally.

ವಿಶ್ವತೆ viśvatĕ. The state of being all (Mr. 534).

ವಿಶ್ವತೋಬಾಹು viśvatas-bâhu. Having arms on every side: Śiva (Śśv. 4, 130).

ವಿಶ್ವತೋವಕ್ತ್ರ viśvatas-vaktra. Having a face on every side: Śiva (Śśv. 4, 130).

ವಿಶ್ವದಾತ viśva-dâta. The giver of all (Bp. 51, 13).

ವಿಶ್ವದೇವ viśva-dêva. = ವಿಶ್ವ No. 2.

ವಿಶ್ವನಾಥ viśva-nâtha. Śiva, as the object of adoration at Benares (My.); N. (My.).

ವಿಶ್ವಪತಿ viśva-pati. Lord of the universe; Śiva (Bp. 53, 63).

ವಿಶ್ವಪ್ರಕಾಶ viśva-prakâśa. N. of a lexicon by Mahêśvara. 2, its author. ವಿಶ್ವಪ್ರಕಾಶನ ಚದುರು (Mr. 4).

ವಿಶ್ವಭರ್ತ viśva-bharta. The nourisher or supporter of the universe (Bp. 51, 13).

ವಿಶ್ವಭೇಷಜ viśva-bhêshaja. *Dry ginger.*

ವಿಶ್ವಮಯ viśva-maya. Made or consisting of all, comprehensive of all: Śiva (Bp. 51, 13).

ವಿಶ್ವಮ್ಭರ viśvam-bhara. Supporting the universe, all-maintaining; *Vishṇu.*

ವಿಶ್ವಮ್ಭರೆ viśvam-bharĕ. *The earth.*

ವಿಶ್ವರಕ್ಷಣ viśva-rakshaṇa. The protector or saviour of the world (Bp. 50, 74).

ವಿಶ್ವರೂಪ viśva-rûpa. Taking all forms, existing in all forms, universal, omnipresent; *Vishṇu or Krishṇa.*

ವಿಶ್ವವಲ್ಲಭ viśva-vallabha. Śiva (Bp. 51, 34; 57, 26).

ವಿಶ್ವಸನ vi-śvasana. (= ವಿಶ್ವಾಸ). Trusting, confiding in (My.).

ವಿಶ್ವಸನೀಯ vi-śvasanîya. To be trusted, reliable, trustworthy, credible (My.).

ವಿಶ್ವಸಿಸು vi-śvasisu. = ವಿಶ್ವಾಸಿಸು. (My.).

ವಿಶ್ವಸೃಜ್ viśva-sṛij. ವಿಶ್ವಸೃಟ್. A creator of the universe; *Brahmâ.*

ವಿಶ್ವಸ್ತ vi-śvasta. Trusted, confided in; worthy of trust; faithful; full of confidence, bold, fearless.

ವಿಶ್ವಸ್ತೆ vi-śvastĕ. *A widow.*

ವಿಶ್ವಹರ್ತ viśva-harta. One who destroys, or absorbs, the universe (Bp. 51, 13).

ವಿಶ್ವಾತ್ಮ viśva-âtma. The universal soul; Brahmâ; Vishṇu; Śiva (My.).

ವಿಶ್ವಾನರ viśvâ-nara. Ruling or benefiting all men: the sun. See ವೈಶ್ವಾನರ.

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ viśvâ-mitra. (or viśva-amitra). N. of a Kshatriya (son of Gâdhi) who elevated himself to the rank of a Brâhmaṇa (ಕೌಶಿಕ Mr. 257; J. 18, 37; 20, 3).

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರದರ್ಭೆ viśvâmitra-darbhĕ. A kind of darbha grass (Si. 164).

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಸೃಷ್ಟಿ viśvâmitra-sṛishṭi. Viśvâmitra's creation (who is fabled to have created several things in rivalry of Brahmâ, *e. g.* the fruit of the palmyra in imitation of the human skull, the buffalo in imitation of the cow, (the ass of the horse, etc.): lie, untruth (My.).

ವಿಶ್ವಾವಸು viśvâ-vasu. Wealth of all: N. of one of the gandharvas (worshipped at marriages, My.). 2, the thirty-ninth year in the cycle of sixty (My.).

ವಿಶ್ವಾಸ vi-śvâsa. = ಯಿಸವಾಸ. *Trust, confidence, faith, reliance* (ಪ್ರತ್ಯಯ, ನಮ್ಬುಗೆ Nn. 137; ನಮ್ಬಗೆ G.); — hope, wish (ಶ್ರದ್ಧೆ, ಬಯಕೆ Nr.); — affection, love (My.; Te.). See ನಮ್ಬು 1, ನಮ್ಬು. 2, a confidential communication, a secret. — ವಿಶ್ವಾಸವಿಡು. -ಇಡು. To place confidence in, to rely on (ಒಬ್ಬನ ಮೇಲೆ, ಒನ್ದರ ಮೇಲೆ, or ಒಬ್ಬನಲ್ಲಿ, ಒನ್ದರಲ್ಲಿ, My.; B. 3, 38. 233; ನಮ್ಬು G.). — ವಿಶ್ವಾಸವುದಿ. -ಊದಿ. To abandon one's confidence (Bp. 31, 15).

ವಿಶ್ವಾಸಘಾತ viśvâsa-ghâta. Breach of trust, treachery (B. 4, 34; 5, 70; My.).

ವಿಶ್ವಾಸಘಾತಕ viśvâsa-ghâtaka. A traitor, a betrayer (My.). 2, = ವಿಶ್ವಾಸಘಾತ. (My.).

ವಿಶ್ವಾಸಘಾತಕತನ viśvâsa-ghâtakatana. = ವಿಶ್ವಾಸಘಾತ. (My.).

ವಿಶ್ವಾಸಘಾತಕಿ viśvâsa-ghâtaki. A woman who abuses confidence (Bp. 40, 53; My.).

ವಿಶ್ವಾಸತನ viśvâsatana. Trustworthiness (Bp. 31, 14).

ವಿಶ್ವಾಸಸೂಚಕ viśvâsa-sûčaka. A divulger of secrets, a treacherous man (Bh. 1, 8, 66).

ವಿಶ್ವಾಸಿ vi-śvâsi. Confiding, trusting; a person who confides or trusts (My.). 2, trustworthy, trusty, honest; a trustworthy person (Bp. 9, 42; 29, 1; 59, 28; Śś. a. ೭೮; My.). 3, one who loves (My.).

ವಿಶ್ವಾಸಿತನ vi-śvâsitana. Love, affection (ಪ್ರೇಮ, ಪ್ರೀತಿ, ಹಾರ್ದ, ಸ್ನೇಹ Si. 70).

ವಿಶ್ವಾಸಿಸು vi-śvâsisu. To consider as trustworthy or true, to trust (ಅವನನ್ನು or ಅದನ್ನು, My.). 2, to love (ಪ್ರೀತಿಸು, My.).

ವಿಶ್ವೆ viśvĕ. *The medicinal plant Aconitum ferox.* 2. *dry ginger.*

ವಿಶ್ವೇದೇವ viśvê-dêva. = ವಿಶ್ವ No. 2. (My.).

ವಿಶ್ವೇಶ viśva-îśa. Śiva (Bp. 53, 62); = ವಿಶ್ವನಾಥ (J. 5, 30; 13, 45). 2, Vishṇu (J. 26, 74).

ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ viśva-îśvara. Śiva, as worshipped at Benares (Bp. 53, 56. 67; 57, 23); N. (My.).

ವಿಷ್ vish. = ವಿಟ್. *Feces, ordure, excrement.*

ವಿಷ visha. = ಇಸ, ಬಿಸ 1, ವಿಸ 1. *Poison, venom* (ನಞ್ಜು Nn. 11); anything bitter; bitterness. 2, *water* (ಜಲ 11). 3, cruel, etc.; cruel speech (ಕಠೋರ, ನಿಷ್ಠುರ 11, ಕಠೋರ, ನಿಷ್ಠುರ, ನಿಷ್ಠುರದ ನುಡಿ). 4, intoxication, madness, etc. (ಮದ 11). ವಿಷ ತಿನ್ದರೆ ಬದುಕ ಬಹುದು, ವಿಷಮದಲ್ಲಿ ಬದುಕ ಕೂಡದು. — ವಿಷದನ್ನ ಉಣ್ಣಲ್ಲದೆ ವಿಷ ತಿಳಿಯದು (Prvs.). See ಅಕ್ಷಿ, ನಂಜು 2. — ವಿಷಕುಮ್ಬಳ. (ಕಹಿಸೋರೆ G.). — ವಿಷಖರ್ಪರ. The under-shrub Sida carpinifolia Lin. (St. & Pl.). — ವಿಷಗಳಿಗೆ. An unlucky time (My.). — ವಿಷಗಿಡ. The thorn-apple

Digitized by Google

(?). ವಿಷಗಿಡದ ಹುಟಿ (ಮೂಲುಧಾನ, ಮಾತುಲಾಹಿ, ಉನ್ಮತ್ತದ ಹುಟಿ Si. 77). — ವಿಷಬಳ್ಳಿ. A poisonous creeper; a water-creeper. ವಿಷಬಳ್ಳೀ ಮೀನು (ಗ್ರಾಹ, ಅವಹಾರ Si. 88). — ವಿಷಮುಂಗುಲಿ. The bulbous plant Crinum deflexum Ker. (St. & Pl.). — ವಿಷವಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To put or administer poison (Bp. 49, 39; My.). — ವಿಷವಿಡು. -ಇಡು. Poison to lose its effects (My.). — ವಿಷವಿಡಿಸು. -ಇಡಿಸು. To remove the effects of poison, to dispel poison (My.). ವಿಷವನ್ನಿಡಿಸುವ ವೈದ್ಯನು (ಜಾಂಗುಲಿಕ G.). — ವಿಷವೇರು. -ಏರು. Poison to take effect (B. 3, 101; 5, 49; My.).

ವಿಷಕಣ್ಠ visha-kaṇṭha. = ವಿಷಕನ್ಧರ. (My.).

ವಿಷಕನ್ಧರ visha-kandhara. Śiva (Bp. 59, 36).

ವಿಷಕನ್ನಿಕೆ visha-kannikĕ. A maiden who poisons by her touch everybody who marries her (J. 15, 50).

ವಿಷಕಪರ್ದ visha-kaparda. Śiva (Bp. 49, 39).

ವಿಷಕಾರಕ visha-kâraka. Poisonous (B. 3, 37; My.).

ವಿಷಜಿತ visha-jita. An ichneumon (ಬಭ್ರು, ನಕುಲ, ಮುಂಗಲಿ Mr. 166).

ವಿಷಣ್ಣ vi-shaṇṇa. (vi-sanna). Dejected, sad, downcast (My.).

ವಿಷಧರ visha-dhara. Holding or containing poison; *a snake* (Bp. 21, 1). 2, holding or carrying water; a cloud (21, 1). 3, Śiva (21, 1; 49, 39).

ವಿಷಧರಾಹಿತ vishadhara-ahita. Snake-enemy: Garuḍa (Bp. 21, 1). 2, a peacock (21, 1). 3, the moon, as an enemy of the serpent râhu (21, 1).

ವಿಷಪ visha-pa. Elephantiasis (ವಿಷಪ, ಶ್ಲೀಪದ Mr. 385).

ವಿಷಪುಚ್ಛ visha-puc̄cha. A scorpion (My.).

ವಿಷಬ್ರಧ್ನ visha-bradhna. A cloud (ವಾರಿದ, ಮೇಘ Nn. 55, o. rs. ವೃಷಬ್ರಧ್ನ, ವಿಷಬ್ರುಧ್ನ). 2, a forest (ಅರಣ್ಯ, ವನ 55). 3, a bad man (ದುರ್ಜನ, ದುಷ್ಟ 55). 4, a snake (ಸರ್ಪ, ಹಾವು 55). 5, Śiva (ಶಂಕರ, ಈಶ್ವರ 55). 6, the sun (ಹಂಸ, ಸೂರ್ಯ 55).

ವಿಷಭಿಷಜ್ visha-bhishaj. *A poison-doctor*; a dealer in antidotes.

ವಿಷಮ vi-sama. Uneven: rough, rugged. 2, unequal, irregular. 3, odd, not even (in numbers). 4, different. 5, difficult, hard to be understood. 6, coarse, rude, cross. 7, disagreeable, painful, troublesome, vexatious. 8, odd, unusual, unequalled, unparalleled. 9, intermittent, inconstant. 10, unfair, dishonest. 11, bad, adverse, unpropitious. 12, wicked. 13, fearful, awful, unhappy. 14, unevenness, etc. etc. (ವೈಷಮ್ಯ Ct. II, 16). 15, one of the dôshas in poetical composition (Ĉh. v. 40). Feminine ವಿಷಮೆ (J. 5, 61). ವಿಷ ತಿನ್ದರೆ ಬದುಕ ಬಹುದು, ವಿಷಮದಲ್ಲಿ ಬದುಕ ಕೂಡದು.—ವಿಷಯ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ವಿಷಮ ತಿಳಿಯದೇ? (Prvs.).

ವಿಷಮಕಾಲ vishama-kâla. An unfavourable time, an inauspicious season (My.).

ವಿಷಮಗೋ vishama-gô. Having an odd number of eyes (*i. e.* three eyes): Śiva (Bp. 1, 6).

ವಿಷಮಚ್ಛದ vishma-c̄-chada. *The tree Bauhinia variegata* Lin. (= ವಿಶಾಲತ್ವಚ್, q. v.).

ವಿಷಮಜ್ವರ vishama-jvara. A fever of irregular periods and of unequal paroxysms (Mhr., Sk.); an unremittent fever (causing the tongue to become red or black, My.); remittent fever (Mhr.).

ವಿಷಮತ್ visha-mat. A snake.

ವಿಷಮತರ vishama-tara. Uncommonly uneven, etc., etc. (Bp. 58, 56).

ವಿಷಮತೆ vi-samatĕ. The state of being rude or wicked, wickedness (Ĉpr. 2, after 24; 5, 44).

ವಿಷಮತ್ಪೀಡನ vishamat-pîḍana. A hawk; a falcon (ಪ್ರಾಚಿ ಕೆ, ಶ್ಯೇನ, ಗಿಡುಗ Mr. 174).

ವಿಷಮದಾರಿ vishama-dâri. The shrub Clerodendron inerme R. Br. (St. & Pl.).

ವಿಷಮನಯನ vishama-nayana. = ವಿಷಮಗೋ. (Bp. 12, 37).

ವಿಷಮಬುದ್ಧಿ vishama-buddhi. A crooked or wicked mind (My.).

ವಿಷಮವಿಭಾಗ vishama-vibhâga. An unequal division of property amongst co-heirs (My.).

ವಿಷಮವೃತ್ತ vishama-vṛitta. A class of vṛittas (Ĉh.).

ವಿಷಮಶರ vishama-śara. = ವಿಷಮಾಯುಧ. (My.).

ವಿಷಮಶೀತಜ್ವರ vishama-śîta-jvara. = ವಿಷಮಜ್ವರ. (My.).

ವಿಷಮಸಂಖ್ಯೆ vishama-saṅkhyĕ. An odd number (My.).

ವಿಷಮಸಾಯಕ vishama-sâyaka. = ವಿಷಮಾಯುಧ. (My.).

ವಿಷಮಸಿಂಹ vishama-simha. The fierce lion, the lion (see Mr. s. ಕೊಳ್ಳಿಗ).

ವಿಷಮಾಧ್ವ vishama-adhva. A rough road (ಕಾನ್ತಾರ, ಬಿಲ ಸಿನ ಹೆದ್ದಾರಿ Nn. 106).

ವಿಷಮಾಯುಧ vishama-âyudha. Having an odd number of arrows (*i. e.* five arrows): *Kama*.

ವಿಷಮಾಸ್ತ್ರ vishama-astra. = ವಿಷಮಾಯುಧ. (Ĉpr. 2, 80).

ವಿಷಮಿಸು vi-shamisu. To become abnormal or dangerous, as a fever (My.).

ವಿಷಮುಷ್ಟಿ visha-mushṭi. A kind of shrub possessing medicinal properties (My.; Strychnos, Tĕ.).

ವಿಷಮೋನ್ನತ vishama-unnata. *Unevenly raised, having ups and downs* (ಕುಡಿ ತೆವರು Hlâ.; ಸ್ಥಪುಟ, ಅತಿನಳ್ಳು ಬುಗುಡು Mr. 450).

ವಿಷಮೋರಗ vishama-uraga. A fierce serpent (Ĉpr. 1, 189).

ವಿಷಯ vi-shaya (vi-saya). = ವಿಸಯ. Binding to (any one or anything). 2, *an object of sense* (which are five in number: śabda, sparśa, rûpa, rasa, and gandha; see Nr. s. ಕೇಳುಹ);—an organ of sense (Śmd. 168). 3, the number 5 (Ĉh.). 4, anything perceptible by the senses, any object (of affection, of desire, of art, etc.). 5, a worldly object or aim, pursuit, affair, business, transaction. 6, worldly or sensual enjoyment, pleasure of sense, sensuality, sensual passion (ರಸ, ವ್ಯಸನ Nn. 83); coition (J. 15, 50). 7, an object of concern, concern, respect, regard, reference, aim (Śmd. 53. 71. 76. 78); subject, subject-matter, topic, the subject of a book. 8, *a country, a region, a district, a province, a realm.* 9, *a department, a field, a sphere, an element, a peculiar province or abode.* 10, that which comes within the range of sight, horizon, scope, *range, compass, reach.* 11, *a refuge, an asylum.* ವಿಷಯ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ವಿಷಮ ತಿಳಿ ಯದೇ? (Prv.).

ವಿಷಯಗ್ರಾಮ vishaya-grâma. *The aggregate or assemblage of objects of sense or visible objects.*

ವಿಷಯಲಮ್ಪಟ vishaya-lampaṭa. Addicted to worldly objects, pursuits or sensual enjoyment (Dp. 4, 1).

Digitized by Google

ವಿಷಯಲೋಭ vishaya-lôbha. = ವಿಷಯಾತುರ. (Abh. P. 2, 18).

ವಿಷಯಾತುರ vishaya-âtura. Great desire for objects of sense or for sensuality (Bp. 40, 63).

ವಿಷಯಾನನ್ತರ vishaya-anantara. *Neighbouring.*

ವಿಷಯಾನ್ತರ vishaya-antara. A different country or province; a different topic (My.).

ವಿಷಯಾಭಿಲಾಷೆ vishaya-abhilâshĕ. = ವಿಷಯಾತುರ. (My.).

ವಿಷಯಿ vi-shayi Relating to objects of sense; attached to sensual objects; engaged in worldly occupations or enjoyments;—a man of the world;—a materialist. 2, *an organ of sense.*

ವಿಷಯೆ vi-shayĕ. N. of a female (J. 30, 1, etc.).

ವಿಷಯೇನ್ದ್ರಿಯ vishaya-indriya. An organ of sense (My.).

ವಿಷವೈದ್ಯ visha-vaidya. *A poison-doctor.*

ವಿಷಸೂಚಕ visha-sûčaka. The Greek partridge, Perdix rufa (= ಚಕೋರ). (R.).

ವಿಷಹರ visha-hara. Removing poison, antidotal (My.).

ವಿಷಹರಮೃಗ vishahara-mṛiga A kind of deer (ರಾಮು, ಓರಿಯ ದುಪ್ಪಿ, ಓರಿದಹ ಮರೇ ಮೃಗ Si. 170).

ವಿಷಹಾರಿ visha-hâri. A species of plant (ಕಸ್ತ್ರಿ, ಮಹುವಾಗಲ್ Mr. 149).

ವಿಷಾಂಗನೆ visha-aṅganĕ. = ವಿಷಕನ್ನಿಕೆ. (J. 15, 48).

ವಿಷಾಣ vishâṇa. *The horn of any animal* (ಶೃಂಗ, ಕೋಡು Nn. 28). 2, *the tusk of an elephant* or boar.

ವಿಷಾಣಿ vishâṇi. *The shrub Odina wodier* Roxb. (= ಅಜಶೃಂಗಿ, q. v.).

ವಿಷಾದ vi-shâda. (vi-sâda). *Dejection, lowness of spirits, despondency, want of energy, languor, lassitude; sadness, sorrow; fear* (Kâvy. II, 2, B, 7; B. 4, 197). 2, one of the sanĉâribhâvas (Kâvy. IV, 2, 16).

ವಿಷಾದಗರ್ಭ vishâda-garbha. Containing or filled with sadness (Čpr. 3, 77).

ವಿಷಾದನ vi-shâdana. (vi-sâdana). = ವಿಷಾದ. (Čpr. 4, 46).

ವಿಷಾಪಹಾರ visha-apahâra. Taking away or removing poison (Čpr. 5, after 39).

ವಿಷು vishu. In two equal parts;—various, manifold. 2, the fifteenth year in the cycle of sixty (My.). 3, = ವಿಷುವ. (My.).

ವಿಷುವ vishuva. *The equinoctial point or equinox,* the first point of Aries or Libra into which the sun enters at the vernal or autumnal equinox.

ವಿಷುವತ್ vishu-vat. *The equinoctial point or equinox.*

ವಿಷೂಚಿ vi-sûĉi. A kind of spasmodic cholera (My.; Sk. ವಿಸೂಚಿಕೆ).

ವಿಷೆ vishĕ. *A kind of very active vegetable poison, Aconitum ferox* (= ಅತಿವಿಷೆ).

ವಿಷೋರ್ವೀರುಹ visha-urvîruha. A poison tree, the Upas tree (Abh. P. 2, 16).

ವಿಷ್ಕಮ್ಭ vi-skambha. *An obstacle, an impediment* (ತಗಹು 453). 2, *the bolt or bar of a door.* 3, the first of the twenty-seven astronomical periods or yôgas, the leading star of the first lunar mansion (ವಿಷ್ಕಮ್ಭಾದಿಯೋಗ Mr. 68).

ವಿಷ್ಕರ vishkara. = ವಿಷ್ಕಿರ. A bird (Mr. 167; V. 12, 73).

ವಿಷ್ಕಿರ vishkira. = ವಿಷ್ಕರ. *A bird;*—a cock.

ವಿಷ್ಟ vishṭa. Entered, gone to; penetrated, pervaded. See ಉಪ-, ಪ್ರ-. 2, (Tbh. of ವಿಷ್ಟೆ), that which is inauspicious (ಅಶುಭ, ಅಲ್ಲದುದು Nn. 103). 3, sin (ಪಾಪೌಘ, ಪಾಪದಾರಿಗಳು 103).

ವಿಷ್ಟಪ vishṭapa. = ಪಿಷ್ಟಪ. *The world.*

ವಿಷ್ಟಮ್ಭ vi-stambha. Planting firmly, placing in or on 2, obstruction of the urine or feces. 3, *paralysis, loss of motion.*

ವಿಷ್ಟರ vi-sṭara. = ವಿಸ್ತರ. Spreading; anything spread out a layer, a bed, a couch; *a seat, a stool, a throne* (ಸಿಂಹಾಸನ Nn. 69; ಆಸನ, ಪೀಠ, ಮಣೆ Mr. 208). 2, *a handful of kuśa grass.* 3, *a tree.*

ವಿಷ್ಟರಶ್ರವಸ್ vishṭara-śravas. *Vishṇu or Krishṇa.*

ವಿಷ್ಟಿ vishṭi. = ಬಿಟ್ಟಿ. *Unpaid labour, press-service.* 2, despatching;—consigning to hell. 3, N. of the seventh karaṇa or astrological division of the day.

ವಿಷ್ಟಿಸು vishṭisu. To ease nature (My.).

ವಿಷ್ಟೆ vishṭĕ. = ವಿಷ್ಟ Nos. 2 & 3, ವಿಷ್ಠೆ.

ವಿಷ್ಟ್ಣು vishṭṇu. Tbh. of ವಿಷ್ಣು. (*e. g.* Nn. 57. 58; My).

ವಿಷ್ಠೆ vishṭhĕ. = ವಿಟ್ಟೆ, ವಿಷ್ಟ, ವಿಷ್ಟೆ. *Feces, excrement.*

ವಿಷ್ಣು vishṇu. = ವಿಟ್ಟು, ವಿಷ್ಟ್ಣು. *The second deity of the Hindu triad or trimûrti.* — ವಿಷ್ಣುಸ್ವಾಮಿ. N. (Bp. 56, 36).

ವಿಷ್ಣುಕಾನ್ತಿ vishṇu-kânti. = ವಿಷ್ಣುಕ್ರಾನ್ತಿ. A small creeping herb with sky-blue flowers growing on road-side, Evolvulus alsinoides Lin. (ನೇತ್ರಮೂಲಿ, ಜಯನ್ತಿ Mr. 128, Z.).

ವಿಷ್ಣುಕ್ರಾನ್ತಿ vishṇu-krânti. = ವಿಷ್ಣುಕಾನ್ತಿ. (St. & Pl.; Z.).

ವಿಷ್ಣುಕ್ರಾನ್ತೆ vishṇu-krântĕ. *The creeper Clitoria ternatea* Lin. (= ಅಸ್ಫೋಟೆ).

ವಿಷ್ಣುಗಣ vishṇu-gaṇa. A class of metrical feet (Čh.).

ವಿಷ್ಣುಗುಪ್ತ vishṇu-gupta. = ಚಾಣಕ್ಯ (Sk.). 2, the guru of Čâṇakya (My.).

ವಿಷ್ಣುತ್ವ vishṇutva. The state of being Vishṇu (Bp. 54, 30).

ವಿಷ್ಣುನಕ್ಷತ್ರ vishṇu-nakshatra. The nakshatra called śravaṇa (J. 18, 33).

ವಿಷ್ಣುಪದ vishṇu-pada. *The sky, the atmosphere.*

ವಿಷ್ಣುಪದಿ vishṇu-padi. Issuing from Vishṇu's foot: *the Ganges.*

ವಿಷ್ಣುಪಾದೋದ್ಭವೆ vishṇu-pâda-udbhavĕ. = ವಿಷ್ಣುಪದಿ (My.).

ವಿಷ್ಣುರಥ vishṇu-ratha. Vishṇu's chariot: *Garuḍa.*

ವಿಷ್ಣುವಾಹನ vishṇu-vâhana. = ವಿಷ್ಣುರಥ. (My.).

ವಿಷ್ಯ vishya. *Deserving death by poison.*

ವಿಷ್ವಕ್ vishvak. *Every way, all around, everywhere.*

ವಿಷ್ವಕ್ಕು vishvakku. Tbh. of ವಿಷ್ವಚ್. (Šmd. 106 Cm.)

ವಿಷ್ವಕ್ಸಮ vishvak-sama. *Equal all about, round.*

ವಿಷ್ವಕ್ಸೇನ vishvak-sêna. = ವಿಶ್ವಕ್ಸೇನ. *Vishṇu or Krishṇa* the general of Vishṇu's host (My.; Bp. 57, 32). 2, N. of a king, etc.

ವಿಷ್ವಕ್ಸೇನಪ್ರಿಯೆ vishvaksêna-priyĕ. Lakshmî. 2, *a sort of yam, Dioscorea* (= ವಾರಾಹಿ).

ವಿಷ್ವಕ್ಸೇನೆ vishvak-sênĕ. *A kind of plant* (= [illegible] ಫಲಿನಿ).

ವಿಷ್ವಚ್ vishu-aĉ. = ವಿಷ್ವಂಚ್. See ವಿಷ್ವಕ್ಕು.

ವಿಷ್ವಂಚ್ vishu-anĉ. ವಿಷ್ವಕ್. = ವಿಶ್ವಂಚ್. *Going everywhere, all-pervading.*

ವಿಷ್ವದ್ರ್ಯಞ್ vishu-adri-anĉ. *Going everywhere, all-pervading.*

Digitized by Google

ವಿಸ visa. 1. Tbh. of ವಿಷ. (Šmd. 335).

ವಿಸ visa. 2. = ಬಿಸ 2, ವಿಶ No. 2. *The film or fibres of the stalk of the water-lily or lotus, the part of the stalk of the lotus which is underground, the stalk itself.* See s. ಕೊಟಿಬು.

ವಿಸಂವಾದ vi-samvâda. False assertion, *breaking a promise, deception;*—contradiction, disagreement.

ವಿಸಕಣ್ಠಿಕೆ visa-kaṇṭhikê. (= ಬಿಸಕಣ್ಠ). *A small crane* (ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿ Hlâ.).

ವಿಸಜ visa-ja. = ಬಿಸಜ. Fibre-produced: *a lotus-flower.*

ವಿಸಂಚಿಸು vi-sañcisu. To go asunder or to pieces (Bh. 4, 9, 58); to become bereft of power (4, 9, 88).

ವಿಸಟ visaṭa. = ಬಿಸುಟ. (Tbh. of ವಿಶ್ವಂಚ್?). — ವಿಸಟವ್ಬುರಿ. -ಒಂಪರಿ. To run according to one's desire or ad libitum; to run from street to street; to spread far about (ಯಥೇಷ್ಟಾಚಾರ Kk. 73; ಯಥೇಷ್ಟದ ಆಚಾರ Šm. 50; ಬೀದಿವರಿ Bhn. 10; Râv. 5, after 19; 6, after 11; Šâv. 1, 77; 4, 13; Bh. 5, 2, 4; J. 22, 42; 32, 11). — ವಿಸಟವ್ಬುರಿಯಿಸು. -ಒಂಪರಿಯಿಸು. To cause to run ad libitum, etc. (Râv. 6, after 11).

ವಿಸನ್ಧಿ vi-sandhi. Absence of combination of letters (Šmd. 73. 75). 2, wrong combination of letters: one of the padadôshas (Kâvy. II, 1, A, 12. 16-19).

ವಿಸಪ್ರಸೂನ visa-prasûna. Fibre-produced: *a lotus-flower.*

ವಿಸಮುಗೋಲು visamugôlu. = ಇಸಮುಗೋಲು. (St. & Pl.).

ವಿಸಯ visaya. Tbh. of ವಿಷಯ. (Šmd. 335).

ವಿಸರ vi-sara. Going forth or abroad; going; spreading, extending;—*a multitude, a crowd, a flock,* etc. See Šm. 77; ಪಂಚಮಹಾವಿಸರವಾದ್ಯ.

ವಿಸರತ್ vi-sarat. Spreading, extending (Râv. 14, after 106).

ವಿಸರ್ಗ vi-sarga. Sending forth, letting go, emission;—*dismissal, abandonment, relinquishment, rejection,* casting off, repudiating, getting rid off; giving away;—*voiding, evacuation of excrement; excrements;*—separation;—emanation; creation;—final emancipation, freedom from transmigration;—the aspirate marked by two dots (Šmd. 19. 20. 25. 26. 44. 45. 107; Čh.; Mr. 363).

ವಿಸರ್ಜ vi-sarja. Letting go, abandonment (ತ್ಯಜ, ಬಿಡುವುದು Nn. 62). 2, the rêpha (ರೇಫ, ನೀಟು 62). 3, conduct, etc. (ಚರಿತ್ರ, ಚಾರಿತ್ರ 62).

ವಿಸರ್ಜನ vi-sarjana. Sending forth, letting go, letting loose, emitting, dispatching, dismissal;—abandoning, relinquishing, quitting, abandonment, getting rid off (ಪ್ರತೀಹಾರ, ತ್ಯಜಿಸುವುದು Nn. 100), voiding; giving away, *donation, gift.* See ಅಂಗುಲಿ-, ಮಲ-; ಉಗು 1, ಕಳೆ 1, ತೂಱು³ 1.

ವಿಸರ್ಜನೀಯ vi-sarjanîya. To be sent forth, etc.; proper, fit or necessary to be abandoned;—the aspirate marked by two dots (ವಿಸರ್ಗ Šmd. 19 Cm.).

ವಿಸರ್ಜನೆ vi-sarjanĕ. = ವಿಸರ್ಜನ. (My.).

ವಿಸರ್ಜಿಸು vi-sarjisu. To get rid off, to abandon, to reject (Čpr. 3, after 38; 5, after 35; Bp. 60, 15; My.).

ವಿಸರ್ಪ vi-sarpa. Creeping about; gliding; spreading about;—erysipelatous inflammation, a sort of dry spreading itch; morbid enlargement of the leg, elephantiasis (ಶ್ಲೀಪದ, ವಿಸಪ Mr. 385).

ವಿಸರ್ಪಣ vi-sarpaṇa. = ವಿಸರ್ಪ. Creeping about; gliding, going gently;—*spreading, extending, diffusion;*—itch, itching (ಪ್ರಸರ, ಚಿಟ್ಟು ತುರಿ ಹಿಡಿವುದು Nr.).

ವಿಸಾಗರಿ visâgari. A hinge, an iron band or clamp (M., Portuguese; Mg.).

ವಿಸಾರ vi-sâra. Going out or forth; spreading out, expansion; flowing, sliding, gliding along;—*a fish.*

ವಿಸಾರಿ vi-sâri. Going out or forth; *spreading, expanding, diffusing;* expansion, diffusion (Čpr. 2, 12), gliding along.

ವಿಸಿತ visita. Tbh. of ಪಿಶಿತ. Flesh (V. 14, 34).

ವಿಸಿನಿ visini. = ಬಿಸಿನಿ. *An assemblage of lotus-flowers, a place abounding in lotuses.* 2, *the lotus plant, Nelumbium speciosum.* 3, lotus fibres.

ವಿಸುಮಯ visumaya. Tbh. of ವಿಸ್ಮಯ. (Bp. 50, 59; My.).

ವಿಸೃತ vi-sṛita. *Spread out, extended, expanded, diffuse;* drawn (as a bow-string).

ವಿಸೃತಿ vi-sṛiti. Going forth, going; expansion, extension. See ಸದ-.

ವಿಸೃತ್ವರ vi-sṛitvara. Spreading about;—*sliding, gliding along, flowing, creeping.*

ವಿಸೃಮರ vi-sṛimara. = ವಿಸೃತ್ವರ. *Sliding,* etc.

ವಿಸೃಷ್ಟ vi-sṛishṭa. Let go, sent forth, emitted, emanated, created (My.).

ವಿಸೇಸ visêsa. Tbh. of ವಿಶೇಷ. (My.).

ವಿಸ್ತ vista. *A weight of gold, equal to one karsha or sixteen mâshas,* about half an ounce troy. See ಕುಡು-.

ವಿಸ್ತರ vi-stara. = ಬಿತ್ತರ (Mr. 447; Kk. 68; Šm. 51). Spreading; extension, expansion (ವಿಗ್ರಹ Nn. 98; ವಿಸ್ತೀರ್ಣ 140), *prolixity, diffuseness; detailed description, minute detail;* amplification. 2, an affectionate solicitation. 3, anything spread out, a layer, a bed;—a seat, a stool. 4, abundance, quantity, multitude. 4, good, pure; goodness, purity (ಸಾದ್ಗುಣ್ಯ, ಪವಿತ್ರ 140). 5, a stone (ದೃಷತ್, ಕಲ್ಲು 140). See Mr. s. ವ್ಯಾಸ.

ವಿಸ್ತರಣ vi-staraṇa. = ವಿಸ್ತರ No. 1. (Bp. 39, 68; 55, 51).

ವಿಸ್ತರಿತ vi-starita. Extended, expanded; enlarged (J. 2, 13).

ವಿಸ್ತರಿಸು vi-starisu. = ಬಿತ್ತರಿಸು. To spread out (v. t.), to extend, to amplify, to particularise at length, to detail (Bp. 4, 8; 5, 37; 6, 27; 11, 17; 26, 64; 31, 32; 55, 39; Si. 351; J. 10, 22; My.).

ವಿಸ್ತಾರ vi-stâra. = ಬಿತ್ತರ, q. v. *Spreading, expansion, extension, diffusion;* detail;—breadth, amplitude (ಅಗಲ Bhn. 19); — *vastness, expanse* (ವಿಸ್ತೀರ್ಣ Mr. 538); —amplification, evolution (as of a subject);—*the branch of a tree with its new shoots.* See ಪಚ್ಚುಗ 1, ಪೆರ್ಚುಗ 1, ಬಿಚ್ಚುಬೀಳ, ಬಿಚ್ಚುಬೀಸು, ಬಿತ್ತರಿಸು.

ವಿಸ್ತಾರಕ vi-stâraka. A man who spreads or propagates (Grj. 6, 4; Bp. 58, 52).

ವಿಸ್ತಾರಿಸು vi-stârisu. = ವಿಸ್ತರಿಸು. (Čpr. 3, after 28; 5, 17; Bp. 10, 55; 56, 1; My.). 2, to spread out (v. i.), to extend, to become large, to expand (Čpr. 2, 12; 4, 10).

ವಿಸ್ತೀರ್ಣ vi-stîrṇa. Spread about, strewed;—spread out, extended, expanded; broad; *large, great, vast;* roomy, wide (ವಿಸ್ತರ, ತೆರವು Nn. 140; ವಿಸ್ತಾರ Mr. 538).

ವಿಸ್ತೃತ vi-stṛita. Spread; *diffuse;* broad; ample.

ವಿಸ್ತೋತ್ರ vi-stôtra. Great praise (Bp. 59, 45).

ವಿಸ್ನೇಹ vi-snêha. Want of affection. See ಘನ-.

ವಿಸ್ಪಷ್ಟ vi-spashṭa. Clear, apparent, manifest, evident,

Digitized by Google

distinct, open; plain, intelligible. See Čt. s. ಬಲ; Čpr. 3, 68; Bp. 11, 1; 48, 33; ಅ-.

ವಿಸ್ಫಾರ vi-sphâra. Trembling, vibrating;—*the twang of a bow-string* (see Nr. s. ಜೇವೊಡೆ 2).

ವಿಸ್ಫುಟ vi-sphuṭa. = ಸ್ಫುಟ. Clear, etc. (Bp. 21, 26; 56, 32).

ವಿಸ್ಫುಟತರ visphuṭa-tara. Uncommonly clear, etc. (Bp. 58, 59).

ವಿಸ್ಫುರಣ vi-sphuraṇa. Trembling, quivering, tremor;—flashing, glittering, shine (Bp. 26, 10).

ವಿಸ್ಫುರತ್ vi-sphurat. Trembling, quivering, throbbing; glittering;—flashing vividly on the mind;—swelling, enlarging (Bp. 35, 12).

ವಿಸ್ಫುರಿತ vi-sphurita. Shaken, quivering, tremulous; tremor (Šmd. 119);—swollen, enlarged.

ವಿಸ್ಫುರಿಸು vi-sphurisu. To flash, to glitter, to shine (Râm. 1, 3, 31).

ವಿಸ್ಫುಲಿಂಗ vi-sphuliṅga. A spark of fire. 2, *a sort of poison* (Bp. 53, 52).

ವಿಸ್ಫೂರ್ಜಿತ vi-sphûrjita. Resounded, resounding; roar. See ಮೇಘ-.

ವಿಸ್ಫೂರ್ತಿ vi-sphûrti. Flashing, glittering, shine (Bp. 46, 40; 48, 1).

ವಿಸ್ಫೋಟ vi-sphôṭa. *A boil, a tumour, a pustule.*

ವಿಸ್ಮಯ vi-smaya. = ವಿಸುಮಯ. *Wonder, surprise, amazement, astonishment* (ಬಿಸವಸ್ಥ Čt. II, 94; Kk. 49). 2, one of the sthâyibhâvas (Kâvy. IV, 2, 15). — ವಿಸ್ಮಯಂಗೊಳ್. -ಂ-ಕೊಳ್. To grow astonished, etc. (V. 5, 25). — ವಿಸ್ಮಯ ಪಡು. To be surprised, etc. (B. 4, 110; My.). — ವಿಸ್ಮಯಮುಟು. Surprise to arise (Čpr. 5, 90). — ವಿಸ್ಮಯಮ್ಪಡು. -ಂ-ಪಡು. = ವಿಸ್ಮಯ ಪಡು. (Čpr. 1, 134; 2, after 24 & 61; Bp. 57, 84). — ವಿಸ್ಮಯಮ್ಪಡೆ. -ಂ-ಪಡೆ. = ವಿಸ್ಮಯಂಗೊಳ್. (Šâv. 4, 86). — ವಿಸ್ಮಯಮೊನ್ದು. -ಒನ್ದು. = ವಿಸ್ಮಯಮ್ಪಡೆ. (Bp. 24, 15).

ವಿಸ್ಮಯವಿಡಮ್ಬನ vismaya-viḍambana. Manifestation of surprise (Šmd. 394).

ವಿಸ್ಮಯಾನ್ವಿತ vismaya-anvita. *Filled with wonder, astonished.*

ವಿಸ್ಮರಣ vi-smaraṇa. Forgetting, oblivion, unmindfulness. See ಮರೆ 1; Bp. 43, 76.

ವಿಸ್ಮಾಪನ vi-smâpana. (= ಬಿಸವಸ್ಥ?). Causing wonder or surprise, exciting astonishment.

ವಿಸ್ಮಿತ vi-smita. Astonished, surprised, astounded, perplexed (Bp. 32, 16; 53, 26; J. 10, 22. 33).

ವಿಸ್ಮೃತ vi-smṛita. *Forgotten.*

ವಿಸ್ಮೃತಿ vi-smṛiti. Forgetfulness, loss of memory, oblivion, unmindfulness (My.).

ವಿಸ್ರ visra. *A smell like that of raw meat.*

ವಿಸ್ರಮ್ಭ vi-srambha. = ವಿಶ್ರಮ್ಭ.

ವಿಸ್ರಸ vi-srasa. Infirm from old age, old (ಜರಾವತ್, ಮುಪ್ಪ ಡೋಱುವವಂ Mr. 310).

ವಿಸ್ರಸೆ vi-srasě. *Decrepitude, weakness, the infirmity of old age.*

ವಿಸ್ರಸ್ತ vi-srasta. Fallen down, dropped; infirm, weak (My.).

ವಿಸ್ರಾವ vi-srâva. Flowing forth, dropping, trickling (My.).

ವಿಸ್ವರ vi-svara. Without a wowel (Šmd. 289. 290). 2, discordant, unharmonious.

ವಿಹ vi-ha. (ವಿಹಾ). The sky, the air.

ವಿಹಗ viha-ga. *A bird.* See ಚಿತ್ರ-. 2, cloud. 3, an arrow. 4, the sun; the moon;—a planet.

ವಿಹಗೇನ್ದ್ರ vihaga-indra. Garuḍa.

ವಿಹಗೇನ್ದ್ರವಾಹನ vihagêndra-vâhana. Vishṇu or Kṛishṇa (J. 8, 44).

ವಿಹಂಗ viha-ṅ-ga. = ವಿಹಗ. *A bird;* etc.

ವಿಹಂಗಮ viha-ṅ-gama. *A bird;* etc.

ವಿಹಂಗರಾಜ vihaṅga-râja. Garuḍa.

ವಿಹಂಗರಾಜರಥ vihaṅga-râja-ratha. Vishṇu or Kṛishṇa (Šâv. 5, 26).

ವಿಹಂಗಿಕೆ vihaṅgikě. *A pole or yoke for carrying burdens* (ಕಾಸಿನ ಕಮ್ಬಿ Hlâ.).

ವಿಹತಿ vi-hati. A stroke, a kick (Bp. 18, 48);—striking, killing; hurting.

ವಿಹರಣ vi-haraṇa. Removing, taking. 2, going about for pleasure or exercise (Čpr. 1, after 81; 6, after 88; 7, after 117; Râv. 13, 63; Bh. 1, 15, 19). 3, amusing or diverting one's self, pastime, pleasure.

ವಿಹರಿಸು vi-harisu. To take away, to remove, to destroy. 2, to go or walk about for pleasure or exercise, to ramble, to roam (Bp. 44, 7; 52, 11; Râv. 13, 26; My.). 3, to amuse or divert one's self, to sport, to play (Bp. 19, 48; My.). See ಸು-; J. 25, 46.

ವಿಹಸಿತ vi-hasita. Smiled, laughed; smiled at;—*a smile, a laugh.*

ವಿಹಸ್ತ vi-hasta. Handless; helpless;—*confounded, perplexed, bewildered* (ವ್ಯಾಕುಲ, ಕಳವಳಿಸುವವಂ Mr. 239).

ವಿಹಾಪಿತ vi-hâpita. Caused to abandon or give up. 2, given up, given;—*a gift, a donation.*

ವಿಹಾಯಸ್ vihâyas. *The sky, the atmosphere, the air.* 2, a *bird.*

ವಿಹಾಯಸ vihâyasa. = ವಿಹಾಯಸ್. (Šmd. 106; ಬಲ, ಅಕಾಶ Nn. 14; ಆಕಾಶ 25; ಗಗನ Mr. 31). 2, (ಪಕ್ಷಿ Mr. 167).

ವಿಹಾಯಸಾ vihâyasâ. *Through the sky or air, in the air.*

ವಿಹಾರ vi-hâra. (= ವಯ್ಯಾರ, etc.). Taking away, removing. 2, *walking for pleasure or amusement, taking an airing, wandering, roaming, gadding, going about* (ಪರಿಭ್ರಮ, etc., ನಡೆ Mr. 438). 3, amusing or diverting one's self, sporting, play, sport, pastime, pleasure (*cf.* the meaning of ವಿಹೃತ, ವಿಹಾರಿ No. 3). 4, the hall where (priests) walk about: Buddhist or Jaina temple or convent. 5, a temple. 6, a palace. 7, a pleasure-garden.

ವಿಹಾರಶರಣ vihâra-šaraṇa. A pleasure-house, a play-house (Si. 117).

ವಿಹಾರಿ vi-hâri. Wandering or roaming about for pleasure; one who wanders, etc. 2, enjoying one's self. 3, beautiful.

ವಿಹಾರಿಸು vi-hârisu. = ವಿಹರಿಸು No. 2. (Bh. 1, 5, 5).

ವಿಹಾಸ vi-hâsa. A smile, a laugh. See ಸ್ಮಿತಹಾಸ.

ವಿಹಿತ vi-hita. Placed or deposited at, in, to, or unto;—apportioned;—put in order, regulated, arranged, settled, ordered, ordained;—suitable, fit, proper (Bp. 55, 42; My.; B. 4, 195);—done, performed;—formed;—furnished

Digitized by Google

with, possessed of; connected with (ಕೂಡಲ್ ಪಟ್ಟ Šmd. 140. 279 Cm.).

ವಿಹೀನ vi-hîna. Entirely abandoned, destitute;—deprived of, void or devoid of, free from, without. See ಕುಲ-, ಗತಿ-, ನೀತಿ-, ಮುಕ್ತಿ-, ರಸ-, ಲಜ್ಜಾ-.

ವಿಹೀನತಿಕೆ vi-hînatikĕ. = ವಿಹೀನತೆ. See ಭಕ್ತಿ-.

ವಿಹೀನತೆ vi-hînatĕ. The state of being wholly abandoned;—that of being deprived of, etc. See ಮತಿ-.

ವಿಹೀನತ್ವ vi-hînatva. = ವಿಹೀನತೆ. See ಲಜ್ಜಾ-.

ವಿಹೃತ vi-hṛita. Removed, destroyed (Rsv. 1, 8). 2, sported, played. 3, one of the blandishments or feminine modes of indicating love, hesitation or reluctance to avow feelings to a lover.

ವಿಹೃತಿ vi-hṛiti. Taking away. 2, opening, expanding. 3, sport, pastime, pleasure (Bh. 1, 15, 19).

ವಿಹ್ವಲ vi-hvala. = ವಿಂಹಲ. Shaking about; *agitated, alarmed, perturbed, disquieted, confused* (ಭ್ರಮೆ, ವಿಭ್ರಮ Nn. 149);—stupid (ಜಡ 149);—a wicked man (ದುರ್ಜನ 149);—distressed, afflicted;—desponding. Feminine ವಿಹ್ವಲೆ (Čpr. 5, 125; J. 5, 61).

ವಿಹ್ವಲತೆ vi-hvalatĕ. Agitation, perturbation, consternation, anxiety (Čpr. 4, 18).

ವಿಳಂಗ viḷanga. (Šmd. 29). Tbh. of ವಿಡಂಗ. (ವೇಲ್ಲ, ಅಮೋಘ, ವಿಡಂಗ Nr.; ಮೃಗನಾಭಿ Mr. 142; see ವಾಯು-, ವಾಯು-). 2, (= ಮುರಹಟಿಯಹಿ Nr.).

ವಿಳ್ಳೆ viḷḷĕ. = ವಿಳ್ಳೆಯ. (Č. Bp. 47, 42; My.).

ವಿಳ್ಳೆಯ viḷḷĕya. = ವೀಟಿ, etc. (My.). ವಿಳ್ಳೇದ ಎಲೇ ಬಳ್ಳಿ (Si. 152).

ವೀ vî. = ವಿ 1 & 2.

ವೀಕಾಶ vî-kâša. *Manifestation, display.* 2, absence of manifestation, *solitude, privacy.*

ವೀಕ್ಷಣ vi-îkshaṇa. The act of seeing or looking at sight (Bp. 7, 15; 18, 77; 61, 93). See ಸಂ-.

ವೀಕ್ಷಿತ vi-îkshita. Seen, viewed. 2, a glance, a look (My.).

ವೀಕ್ಷಿಸು vi-îkshisu. To see, to behold, to view, to observe (Bp. 18, 87).

ವೀಕ್ಷೆ vi-îkshĕ. Seeing, looking at, sight (My.).

ವೀಖೆ vîkhĕ. *Walking.* See Hlâ. s. ನಡಹ.

ವೀಚಿ vîči. (= ಬಿಂಚಿ). *A wave, a small wave* (ಬಿಂಚಿ Čt. I, 18; ನೀರ ತೆರೆ Nn. 5. 107. 164; ತರಂಗ, ಭಂಗ, ಕಿಱುದೆರೆ Mr. 406).

ವೀಚು vîču. (= ಬೀಗು 1?). To retreat, to disappear (Bh. 3, 12, 3).

ವೀಜ vîja. 1. = ಬೀಜ.

ವೀಜ vîja. 2. A certain attendant of a king (Čpr. 8, after 44).

ವೀಜನ vîjana. Fanning (*cf.* ಬೀಸು 1); a fan (Čpr. 5, 128; Grj. 2, 80; 4, 106; Šsv. 3, after 35).

ವೀಜ್ಯಮಾನ vîjyamâna. Being fanned, fanned (Čpr. 7, after 84).

ವೀಟಿ vîṭi. = ಈಳ್ಯ, ಈಳ್ಯೆಯ, ವಿಳ್ಳೆ, ವಿಳ್ಳೆಯ, (ವೀಟಿಕೆ), ವೀಳಯ, (ವೀಳಿಗೆ), ವೀಳೆ, ವೀಳೆಯ, ವೀಳ್ಯ, ವೀಳ್ಯಯ, ವೀಳ್ಯೆ, ವೀಳ್ಯೆಯ. The betel plant, Piper betel;—the leaf of Piper betel, the roll of this leaf with betelnut, spices, and lime to be chewed (My.; Tĕ. ವಿಡಿಯೆ, ವಿಡೆಮು, ವಿಡ್ಯ, ವೀಡಿಯ, ವೀಡೆಮು, ವೀಡ್ಯ; Mhr., H. ವಿಡಾ, ವಿಡೀ).

ವೀಟಿಕೆ vîṭikĕ. = ವೀಟಿ, ವೀಳಿಗೆ. (My.).

ವೀಣಾಗಾನ vîṇâ-gâna. The music of the lute (My.).

ವೀಣಾದಂಡ vîṇâ-daṇḍa. *The neck of a lute.*

ವೀಣಾಧ್ವನಿ vîṇâ-dhvani. The sound of the lute (Mr. 81).

ವೀಣಾನಾದ vîṇâ-nâda. = ವೀಣಾಧ್ವನಿ. (My.).

ವೀಣಾವಾದ vîṇâ-vâda. *A lutanist.*

ವೀಣಾವಾದನ vîṇâ-vâdana. Playing on the lute (My.).

ವೀಣೆ vîṇĕ. ವೀಣಾ. = ಈಣೆ, ಬೀಣೆ. *The Indian lute* (see Bp. 19, 7). ವೀಣೆ ಬಾಬಿ'ಸಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಸಾಣೆ ತೀಯಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದೇ? (Prv.). — ವೀಣೆಯ ಕುಪ್ಪಳಕಾಯಿ. The gourd of a lute (ಕಕುಭ G.). — ವೀಣೆಯ ಸೋರೆಬುರುಡೆ. = ವೀಣೆಯ ಕುಪ್ಪಳಕಾಯಿ. (My.).

ವೀಣೆಗಾಱ vîṇĕ-gâṟa. A lutanist (ವೀಣಾವಾದ Nr.; My.).

ವೀಣ್ಟು vîṇṭu. To throw away, etc. (ಬಿಸುಡು Čt. I, 42, o. r. ನೀಣ್ಟು).

ವೀತ vi-ita. 1. Gone apart, gone away, departed, disappeared (Čpr. 7, after 62);—set free, let go; exempt, freed from, devoid of.

ವೀತ vîta. 2. Gone, moved;—gone towards, approached;—accepted, liked;—quiet, tame, *unfit for war* (as a horse, etc.);—driven;—*driving an elephant as well with a goad as by spurring it with the feet* (ಮುಟ್ಟಿಯೊದೆಹಂ ಚಾರಣಂ ಕೂಡೆ Mr. 158).

ವೀತ vîta. 3. Covered, clothed, put on, worn. See ಉಪ-, ನಿ-, ಸಂ-.

ವೀತಂಸ vî-tamsa. = ವಿತಂಸ. *A cage, any net or chain or apparatus for confining beasts or birds.*

ವೀತಕೇತಕ vîta-kêtaka. Free from screw-pines (Čpr. 4, after 42).

ವೀತರಾಗ vîta-râga. Free from passions or affections; calm;—colourless;—a man with subdued passions;—*a Buddhist or Jaina saint* (ಜಿಷ್ಣು, ಜಿನ Nn. 38; ಜಿನೇನ್ದ್ರ Mr. 23; ಜಿಷ್ಣು Mr. 512).

ವೀತಶೋಕ vîta-šôka. Free from care or sorrow (My.).

ವೀತಿ vîti. = ಬೀತಿ 2. Going, etc.;—light, lustre;—a horse.

ವೀತಿಹೋತ್ರ vîti-hôtra. *Agni, fire.*

ವೀಥಿ vîthi. = ಬೀದಿ, ವೀದಿ. *A row, a line.* 2, *a road, a street.* — ವೀಥಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To form a row or line (Grj. 7, after 72).

ವೀಥಿಕೆ vîthikĕ. = ವೀಥಿ. See ಪಣ್ಯ-.

ವೀದಿ vîdi. Tbh. of ವೀಥಿ. — ವೀದಿ ವೀದಿ. rep. (Bp. 5, 19; 21, 9; 52, 42).

ವೀಧ್ರ vîdhra. *Clean, clear, pure, bright* (*cf.* ಬಿಳಿ).

ವೀನಾಹ vî-nâha. = ವಿನಾಹ. *A top or cover for the mouth of a well* (ನಾಯಿಕಟ್ಟು Si. 91; ಬಾವಿಯ ಮೊಟ್ಟೆಯ ಬಾಱಿ, ಯಾತದ ಬಾಱಿ G.).

ವೀಪ್ಸೆ vîpsĕ. *Several or successive order or series, the arrangement of things or properties in regular succession or each by each;* repetition, the repetition of words to imply continuous or successive action (Šmd. 228. 230; Kâvy. I, 3, 89-97).

ವೀರ vîra. = ಈರ 1, ಬೀರ, ಬೀರೆ. Heroic, mighty, powerful, strong, robust, excellent, eminent;—*a hero, a brave man, a warrior, a champion, an eminent man;*—Vîrabhadra (ಭಯಂಕಾರಿ, ದಕ್ಷಾರಿ, ಶರಭ Mr. 15); N. (My.);—power, strength, prowess (ಪೌರುಷ, ಪ್ರತಾಪ, ಪರಾಕ್ರಮ Mr. 438; ತುಱುಬ'ಲ್ Kk. 76; Šmd. 163; Čpr. 2, 5; Abh. P. 7,

Digitized by Google

54);—*heroism, valour, as one of the rasas* (Kâvy. IV, 1, 7. 9; IV, 2, 37-39. 52. 57);—fire. ವೀರನ ಶೌರ್ಯ ಹಾರುವನ ಮೇಲೆಯೇ? (Prv.). 2, a man of whom some ancestor died in battle, called so when he on the first of phâlguna, habited as a warrior, proceeds with warlike pomp and state to make obeisance to an idol (Mhr.). — ವೀರಗೆಲಸ. -ಕೆಲಸ. A heroic, etc. act or work (Bp. 48, 18; 53, 53). ವೀರಗೆಲಸದ ಸೋಯಿದೇವ. N. (Bp. 58, 10). — ವೀರಚೋಳ. N. (Bp. 44, 58). — ವೀರಚೋಳವೆ. -ಅವೆ. N. (Bp. 15, 25; 40, 29). — ವೀರಚೋಳವ್ವೆ. -ಅವ್ವೆ. N. (Bp. 9, 40). — ವೀರಚೋಳಾದೇವಿ. -ದೇವಿ. N. (Bp. 33, 17). — ವೀರದಮ್ಮುಲ. -ತಮ್ಮುಲ. Betel fit for a vîra (Bp. 60, 61). — ವೀರದೇವ. N. (Bp. 58, 10). — ವೀರನೇವುರ. An anklet fit for a vîra (Bh. 1, 14, 6). — ವೀರಪಲಗೆ. A tabor fit for a vîra (Bp. 5, 40). — ವೀರಪಟ. A garment fit for a vîra (J. 12, 51). — ವೀರಪವಾಡ. Fanatical and generally cruel and furious acts (as ripping open one's belly, cutting one's throat, etc., in the name of Vishṇu or Śiva, My.). — ವೀರಬೊಮ್ಮಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 10). — ವೀರಮಣ್ಡಿ. Genuflection of a warrior when shooting an arrow (My.). — ವೀರವ್ಪೆಡು. -ಒ-ಪಡು. To assume heroism, to become valourous, etc. (Bp. 61, 34). — ವೀರರಾಯ. N. of a king (B. 2, 20). — ವೀರವಡೆ. -ಪಡೆ. = ವೀರವ್ಪೆಡು. See ಹಾವ್ಪು. — ವೀರಶಂಕರದಾಸ. N. (Bp. 53, 50). — ವೀರಸಂಗವ್ವೆ. N. See ನೇಮುದ-. — ವೀರಸೆಟ್ಟಿ. N. (B. 8, 14). — ವೀರಸೇಸೆ. Sêsĕ fit for a vîra (Grj. 7, after 72).

ವೀರಕ vîraka. A hero;—one of the pramathas (Bp. 1, 52; 37, 50; 49, 5; 58, 54).

ವೀರಕಂಕಣ vîra-kaṅkaṇa. A wrist-ornament for a warrior (My.).

ವೀರಗಣ vîra-gaṇa. A host of vîras. 2, Vîrabhadra (Bp. 21, 43).

ವೀರಗಣೇಶ್ವರ vîragaṇa-îśvara. Vîrabhadra (Bp. 50, 24).

ವೀರಣ vîraṇa. A double drum used at weddings, etc. (Tč.; Č. Bp. 5, 7; *cf.* M., T. ವೀರ್, crying, bellowing, etc.).

ವೀರಣ vîraṇa. *The fragrant grass Andropogon muricatus.*

ವೀರಣಿ vîraṇi. = ವೀರಣ. *Andropogon muricatus.*

ವೀರಣೀಮೂಲ vîraṇî-mûla. *The root of Andropogon muricatus.*

ವೀರತನ vîratana. = ವೀರತ್ವ. (My.).

ವೀರತರ vîra-tara. Bolder; a great hero;—*Andropogon muricatus.*

ವೀರತರು vîra-taru. *The tree Terminalia arjuna* W. & A.

ವೀರತೆ vîratĕ. = ವೀರತ್ವ. (Bp. 54, 76).

ವೀರತ್ವ vîratva. Heroism, prowess, valour, courage (Bp. 44, 49; 46, 79). See ತುಟಾಲ್.

ವೀರಪತ್ನಿ vîra-patnî. *The wife of a hero.*

ವೀರಪಾಣ vîra-pâṇa (-pâna). *The drink of warriors,* taken, before or during a battle, for refreshment or to raise the courage.

ವೀರಬಲ vîra-bala. A force of warriors, etc. (ಸರ್ವಸನ್ನಾಹ Mr. 472).

ವೀರಭಕ್ತ vîra-bhakta. A man who is exclusively devoted to one deity (Bp. 6, 26).

ವೀರಭಕ್ತಿ vîra-bhakti. Devotion that is exclusively directed towards one deity (Bp. 32, 11. 49; 34, 34; 58, 13).

ವೀರಭಟ vîra-bhaṭa. Bhîma (ಭೀಮ, ಭಟಾಗ್ರಣಿ Nn. 5).

ವೀರಭದ್ರ vîra-bhadra. A distinguished hero;—an avatâra or son of Śiva, said to have been created from Śiva's mouth (or from a drop of his sweat) in order to spoil the sacrifice of Daksha, clothed in a tiger's skin dripping with blood (ವೀರ, ಅರಿವಾಣಿಸವಗೆಯ Kk. 6, Śm. 5; ವೀರ, ಭಯಂಕಾರಿ, ದಕ್ಷಾರಿ, ಶರಭ Mr. 15; Bp. 13, 7; 22, 2; 37, 50; 43, 7; 45, 47; 49, 5; 54, 52; 58, 54; 61, 22); N. (C.). — ವೀರಭದ್ರನ ಜಾತ್ರೆ. A festival in honour of Vîrabhadra (Bp. 42, 10). — ವೀರಭದ್ರನ ಹಲಗೆ. A plate with an image of Vîrabhadra (Bp. 14, 14). — ವೀರಭದ್ರಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 59, 3).

ವೀರಭಾರ್ಯೆ vîra-bhâryĕ. *The wife of a hero.*

ವೀರಮಾತೃ vîra-mâtṛi. *The mother of a hero.*

ವೀರಮಾಹೇಶ್ವರ vîra-mâhêśvara. = ವೀರಶೈವ. (Bp. 3, 63; 22, 5; 25, 4; 43, 1; 58, 16).

ವೀರರಸ vîra-rasa. Heroism as one of the rasas (Śśv. 4, 67; J. 12, 25).

ವೀರರಾಘವ vîra-râghava. Râmačandra; N. (My.).

ವೀರಲ vîrala. (= ವೀರ) in ವೀರಲ ದೇವಿ, N. (Bp. 59, 8).

ವೀರಲಕ್ಷ್ಮಿ vîra-lakshmî. = ವೀರಶ್ರೀ. (Grj. 2, after 106).

ವೀರವರ್ಮ vîra-varma. N. of a king (J. 27 sum.; 27, 4, etc.).

ವೀರವರ್ಮಕ vîra-varmaka. = ವೀರವರ್ಮ. (J. 27, 12. 15).

ವೀರವಸನ್ತ vîra-vasanta. N. of a Liṅgâyta who was expected to be born in A. D. 1583 and to become king in Basava's town (Kalyâṇa paṭṭaṇa, Č. Bp. 63, 64-74).

ವೀರವೃಕ್ಷ vîra-vṛiksha. *The marking nut plant, Semecarpus anacardium* Lin.

ವೀರವೈಷ್ಣವ vîra-vaishṇava. A champion of the notions and practices of the Vaishṇavas, a *follower of Râmânuja* (My.).

ವೀರಶೈವ vîra-śaiva. A champion of the notions and practices of the Śaivas, a Liṅgavanta (Bp. 3, 49; 25, 26; 44, 36; 50, 43).

ವೀರಶೈವಾಚಾರ vîraśaiva-âčâra. The practices of the Vîraśaivas (Bp. 22, 23).

ವೀರಶ್ರೀ vîra-śrî. = ವೀರಸಿರಿ. The glory of valour; heroism.

ವೀರಸೂ vîra-sû. *The mother of a hero.*

ವೀರಸೇನ vîra-sêna. Having an army of heroes; N. of the father of Nala; N. of a great Jaina muni.

ವೀರಸೇನತೆ vîra-sênatĕ. The state of being a Vîrasêna (Čpr. 1, 81).

ವೀರಹ vîra-ha. Destroyer of the sacrificial fire: *a Brâhmaṇa who has suffered the sacred domestic fire to become extinct.*

ವೀರಾಜಿ vîrâ-ji. Master Vîra (Mbr.). ಎಲ್ಲರೂ [illegible] ನಾನು ವೀರಾಜಗಂಜುವೆನು (Prv.).

ವೀರಾವತಾರ vîra-avatâra. Śiva's avatâra as Vîrabhadra (Bp. 61, 22. 24).

ವೀರಾವೇಶ vîra-âvêśa. Excitement of valour (J. 8, [illegible] 20).

ವೀರಾಶಂಸನ vîra-âśaṁsana. *The post of danger in a battle.*

ವೀರಾಸನ vîra-âsana. Kneeling on one knee. 2, a particular posture in sitting practised by ascetics (sitting [illegible] the thighs, one leg being in the other, My.).

Digitized by Google

ವೀರು vîru. A fortified place, a stronghold (Ćpr. 5, 65; Sk. ವೀಡು, ವೀಳು).

ವೀರುಧ್ vî-rudh. *A far-spreading creeper; a bush* (ಪೊದಱ್ Hlâ.).

ವೀರುಧ vî-rudha. = ವೀರುಧ್. (ಗುಲ್ಮ etc., ನೆಯ್ಗೆಗೊಣ್ಡಿರ್ದ ಪೊದಱ್ Mr. 108).

ವೀರೇಶ್ವರ vîra-îśvara. Śiva; Vîrabhadra. (Bp. 48, 16).

ವೀರ್ಯ vîrya. *Vigour, strength, power, energy*. 2, heroism, prowess, valour, fortitude, courage. 3, virile energy, virility. 4, *semen virile*.

ವೀರ್ಯಪುಷ್ಟಿ vîrya-pushṭi. Virile strength (My.).

ವೀರ್ಯವತಿ vîrya-vati. Possessing seeds, etc.; N. of a plant (ಜುಂಜು Mr. 149).

ವೀರ್ಯವನ್ತ vîrya-vanta. A vigorous, brave or heroic man (My.).

ವೀರ್ಯವೃದ್ಧಿ vîrya-vṛiddhi. Increase of virile energy (My.).

ವೀರ್ಯಶಾಲಿ vîrya-śâli. = ವೀರ್ಯವನ್ತ. (My.).

ವೀರ್ಯಶುಲ್ಕೆ vîrya-śulkĕ. A woman who has prowess or heroism as her price, one who is to be purchased by valour (My.).

ವೀರ್ಯಸ್ಖಲನ vîrya-skhalana. = ವೀರ್ಯಸ್ರಾವ. (My.).

ವೀರ್ಯಸ್ರಾವ vîrya-srâva. Seed-flow: the emission of semen at other times than in sexual intercourse, pollution (My.).

ವೀವಧ vîvadha. = ವಿವಧ, q. v. *A yoke or pole for carrying burdens, etc.*

ವೀಸ vîsa. = ಈಸ 1. The fraction called one-sixteenth, $\frac{1}{16}$ of a haṇa, etc. (Bp. 23, 34; 57, 78; My.; Tĕ.; Tu. ವಿಸ, ವೀಸು; T. ವೀಚು; M. ವೀಶ; *cf.* ವಿಸ್ತ?). ಚನ್ದ್ರನಲ್ಲಿ ವೀಸಪಾಲು (ಕಲಿ Si. 31). ವೀಸದ ಲೆಕ್ಕ ತಿಳಿಯದವ ದಾಸೆಯ ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡ್ಯಾನೇ? — ಜೀಗನ ಹತ್ತರ ಹೋಗಿ, ಹಾಗೂವೀಸ ಕೇಳಿದ ಹಾಗೆ (Prvs.). ದಾಸಿಯೊನು ಹೋಗುವಗೆ ವೀಸ ಹತ್ತದು ಕೆಯ್ಗೆ, ಹೇಸಿ ತೊಲಗುವಳು ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಆಯುಷ್ಯ ನಾಶವಾಗುವದು (Sp.). — ವೀಸಬಡ್ಡಿ. Interest to the amount of the sixteenth part (My.); — something small or insignificant (Bh. 4, 4, 70); — interest at the rate of one anĕ and 2 kâsus for 3 rupâyis (My.).

ವೀಳಯ vîḷaya. Tbh. of ವೀಟಿ. (My.; see Kk. s. ವೀಳೆಗೆ).

ವೀಳಿಗೆ vîḷigĕ. Tbh. of ವೀಟಿಕೆ (Śmd. 31; Kk. 59, o. rs. ವೀಳಯ, ವೀಳೆಯ; T. ವೀಡಿಗ್ಯೆ, M. ವೀಡಿಗೆ).

ವೀಳೆ vîḷĕ. Tbh. of ವೀಟಿ. (My.; B. 3, 13; 4, 40; Mhr. ವೇಲ). — ವೀಳೆಯ ಶಾಸ್ತ್ರ. The distribution of betel on the occasion of promising to give a daughter in marriage (My.).

ವೀಳೆಯ vîḷĕya Tbh. of ವೀಟಿ. (ವೀಟಿಕೆ Ćt. II, 13; ತಾಮ್ಬೂಲ Mr. 337; J. 2, 42; 7, 34; My.; see Kk. s. ವೀಳೆಗೆ). ವೀಳೆಯ ದೆಲೆ (B. 4, 204). — ವೀಳೆಯಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To take betel (J. 11, 41). — ವೀಳೆಯಂಗೊಡು. -ಂ-ಕೊಡು. To give betel (J. 28, 21).

ವೀಳ್ಯ vîḷya. Tbh. of ವೀಟಿ. (My.). ಪಟ್ಟೇ ವೀಳ್ಯಕ್ಕೆನ್ತ, ಹೋಗಿ, ಕುಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಣ್ಡು ಬನ್ದ. — ಪಟ್ಟೇ ವೀಳ್ಯವಾದರೆ ಘಟ್ಟಂಗಾಗದೇ? (Prvs.). — ವೀಳ್ಯದ ಬಳ್ಳಿ. The betel-leaf pepper, Piper betel Lin. (St. & Pl.; Z.). — ವೀಳ್ಯದೆಲೆ. -ಎಲೆ. A betel-leaf (C.). — ವೀಳ್ಯದೆಲೇ ಬಳ್ಳಿ. -ಎಲೇ-. = ವೀಳ್ಯದ ಬಳ್ಳಿ. (ತಾಮ್ಬೂಲವಲ್ಲಿ, etc. Si. 152).

ವೀಳ್ಯಯ vîḷyaya. = ವೀಳಯ. (ತವಲಾಯ Bhn. 17).

ವೀಳ್ಯೆ vîḷyĕ. = ವೀಳ್ಯ. ಸುಣ್ಣವಿಲ್ಲದ ವೀಳ್ಯೆ, ಬಣ್ಣವಿಲ್ಲದ ಮದುವೆ, ಹೆಣ್ಣಿಲ್ಲದನ ಸಂಸಾರ, ಮಳಲೊಳಗೆಯೆಣ್ಣೆ ಹೊಯ್ದನ್ತೆ (Sp.).

ವೀಳ್ಳೆಯ vîḷḷĕya. = ವೀಳೆಯ. (My.).

ವು vu. 1. For Kannaḍa words with this initial see ಉ.

ವು vu. 2. = ಉ 5, q. v.

ವು vu. 3. (= ವು 1). An affix for forming verbal nouns (Śmd. 247); occasionally it is dropped (56).

ವುಕ vuka. = ಬುಕ, ವಕ. A species of plant.

ವೂ vû. For Kannaḍa words with this initial see ಊ.

ವೃಂಹಿತ vṛiṁhita. = ಬೃಂಹಿತ. *The roaring of elephants*. 2, grown, increased.

ವೃಕ vṛika. *A wolf*. 2, a jackal. 3, a crow, etc.

ವೃಕಧೂಪ vṛika-dhûpa. *Compounded perfume*. 2, *turpentine*.

ವೃಕೋದರ vṛika-udara. Wolf-bellied: Bhîma (ಕುರುಷ್ಮರಿ, ವಾಯುಪುತ್ರ, ಭೀಮ Mr. 264; J. 2, 1. 40).

ವೃಕ್ಣ vṛikṇa. *Cut*; torn; broken.

ವೃಕ್ಷ vṛiksha. *A tree*; a shrub; especially also the tilaka (ತಿಲಕ, ತಿಲಕವೃಕ್ಷ Nn. 110), the syandana (ಸ್ಯನ್ದನ, ತಾಱಿಯ ಮರ 110), the nandivaṭṭa (110), the sarala (110), the kaṅkêlli (ಕಂಕೇಲ್ಲಿ, ಅಶೋಕ 110), the môća (ಮೋಚ, ಬಾಱ 110), the dava (ದವ, ಚಿತ್ರಮೂಲ 110), the nalina (ನಲಿನ, ತಾವರೆ 110), and the śâla (ಶಾಲ, ಅಸಿನ ಮರ 110). See ಇಂಗಳ 2, ಇಟ್ಟ, ತಾಱ 1, ತೇಗು 1. ವೃಕ್ಷ ದೊಡ್ಡದಾದರೂ ಪಕ್ಷಿ ಹೇಲದೆ ಬಿಡದು (Prv.).

ವೃಕ್ಷಭೇದ vṛiksha-bhêda. A kind of tree. See ಅಸು 2, ತವಸಿ, ತೇಗು 1, ಮೊದಿಗು 3.

ವೃಕ್ಷಭೇದಿ vṛiksha-bhêdi. Tree (wood)-splitter: *a carpenter's chisel*; — a hatchet.

ವೃಕ್ಷರುಹೆ vṛikha-ruhĕ. *A parasitical plant*.

ವೃಕ್ಷವಾಟಿಕೆ vṛiksha-vâṭikĕ. *A grove of trees, a garden*.

ವೃಕ್ಷಾದನ vṛiksha-adana. *A carpenter's chisel*; — an adze; — a hatchet.

ವೃಕ್ಷಾದನಿ vṛiksha-adani. *A parasitical plant*.

ವೃಕ್ಷಾಮ್ಲ vṛiksha-amla. *The hog-plum, Spondias mangifera*; — acid seasoning.

ವೃಕ್ಷಾರೋಹಣ vṛiksha-ârôhaṇa. Mounting or climbing a tree. See ಹಲಚು.

ವೃಕ್ಷೋತ್ಪಲ vṛiksha-utpala. *The tree Pterospermum acerifolium* Willd. (ಕೊಸಗು Hlâ.).

ವೃಜಿನ vṛijina. *Crooked, bent, curved*. 2, *curled hair, hair* (ಶಿರೋಜ, ಮಣ್ಡೆಯ ಕೂದಲ್ Nn. 64). 3, wicked; *wrong, sin, vice, wickedness* (ಪಾಪ 64; ಗತಿ, ದುಷ್ಕರ್ಮ Nn. 166); — harshness, etc. (ತೀವ್ರ, ನಿಷ್ಠುರವು 64). 4, distress, misery, affliction (ಅತಿಕ್ಲೇಶ Mr. 468). 5, sickness (ರುಜೆ, ರೋಗ 64). 6, a crocodile (ನಕ್ರ, ನೆಗಱು 64).

ವೃಢ vṛiḍha. Raised, lifted up, increased. See ವಱ-.

ವೃತ್ vṛit. Turning, turning round; moving, going; existing. See ನಿ-.

ವೃತ vṛita. 1. = ವೃತ್ತ 2. Screened, covered, concealed, encompassed, surrounded, enveloped (ಸುತ್ತಲ್ ಪಟ್ಟ Śmd. 11 Cm.; 344; ಬಳಸಿದ, ಸುತ್ತಿ 345; see ನಿ-); — restrained, kept

Digitized by Google

back; impeded, hindered, checked;—chosen, selected; preferred;—*agreed, assented to;*—loved, adored;—solicited, asked for.

ವೃತ vrita. 2. = ಉತ, q. v. (Nn. 9).

ವೃತ vrita. 3. = ವೃತ್ತ 1 (*cf.* ವೃತ್). (ವೃತ್ತ, ವ್ಯಾವೃತ್ತ, ಮರಳಿದುದು Nr.).

ವೃತಿ vriti. = ವೃತ್ತಿ 2. Surrounding, encompassing; hiding;—*an enclosure, a hedge* (ಆವೇಷ್ಟಕ, ಬೇಲಿ Hlâ.). 2, *choosing, selecting, preferring;* selection, choice;—soliciting, asking for.

ವೃತ್ತ vritta. 1. = (ಬಟು, etc., ಬಟ್ಟ 1, etc.), ವೃತ 3. Turned, turned round. 2, *round, rounded, circular* (ಬಟುವು Nn. 112; ಬಟುವು Mr. 529, o. r. ಬಟುಹು; ಚಕ್ರ, ಬಟುಹು Nn. 49, o. r. ಬಟ್ಟಿತ್ತು; ಬಟುಹು Nn. 95). 3, been, existed, lived;—*happened, having taken place;—past, gone, finished;*—dead, deceased;—done, performed, engaged in, undertaken. 4, proceeded, derived from. 5, *fixed, firm, strong* (ದೃಢ, ಸತ್ವ 112; ದೃಢ 529). 6, unimpaired. 7, famous. 8, event, occurrence, news. 9, procedure;—practice, profession, occupation, means of subsistence. 10, act, action, behaviour, demeanour, *conduct* (ಚಾರಿತ್ರ, ನಡವಳಿ 112); observance of any enjoined practice (ವಿಮಲಚಾರಿತ್ರ 529);—actual practice, law. 11, a circle, a circumference. 12, the epicycle (in astronomy). 13, *metre;* a form or class of metre (Ch.; Mr. 366; ಛನ್ದ 529);—a verse. 14, ambrosia (ಅಮೃತವು 112; 529). 15, = ವೃತ್ರ, an enemy (ಅರಿ, ಹಗೆ 112). 16, = ವೃತ್ರ, a daitya (ದೈತ್ಯ, ರಾಕ್ಷಸಭೇದ 112; ದೈತ್ಯ 529). 17, = ವೃತ್ರ, darkness (ತಿಮಿರ, ಕತ್ತಲೆ 112). — ವೃತ್ತವೆಱು. -ಪೆಱು. To become round (Bp. 4, 17).

ವೃತ್ತ vritta. 2. = ವೃತ 1. *Chosen, selected,* etc.

ವೃತ್ತತೆ vrittatĕ. Roundness (ಉರುಟು Śm. 90).

ವೃತ್ತಭೇದ vritta-bhêda. A verse (ಪದ Nn. 84).

ವೃತ್ತಸಮ್ಪನ್ನ vritta-sampanna. Well behaved or conducted, behaving with propriety. (R.).

ವೃತ್ತಾಧ್ಯಯನರ್ಧಿ vritta-adhyayana-riddhi. *Increase of moral conduct and study, holiness resulting from observance of rules and study.*

ವೃತ್ತಾನ್ತ vritta-anta. The end or result of a course of action: occurrence, incident, event. 2, *tidings, rumour, report, intelligence;—a tale, a story, an account.* 3, *a topic, a subject.* 4, *sort, kind; mode, manner, state.* 5, *the whole, totality.* (Bp. 22, 49; 28, 17; 34, 18; 53, 74).

ವೃತ್ತಾನ್ತರ vritta-antara. Different (various) news or tales (Bp. 26, 64).

ವೃತ್ತಿ vritti. 1. = ಪತ್ತಿ 2. Turning, turning round, revolving. 2, the circumference of a circle or wheel. 3, being, existence, abiding, staying, remaining. 4, state, condition. 5, proceeding, course, conduct, behaviour, action. 6, a way, a manner. 7, *practice, business, profession, function, employment, mode of life;—livelihood, maintenance, means of subsistence* (ವಾರ್ತೆ, ಜೀವನ, ಜಾಬಿಳೆ Mr. 345); inâm land (My.). 8, application, use, currency; occurrence. 9, *style in composition* (Kâvy. III, 1, A, 12. 24; III, 3, B, 3. 171; IV, 1; IV, 1, 5; IV, 2, 58 seq.; V, 70). 10, *comment, commentary, explanation, exposition, gloss* (Śmd. 5, etc.). 11, wages, hire; fee. See ಅಕ್ಷರ-, ಅರ್ಥ-, ಇತ್ವ-, ದ್ವಿತ್ವ-, ತೃತೀಯ-, ನಿ-, ಪರಿ-, ಪ್ರ-, ಬಹುಳ-, ಮಹೀಶ-, ಲೋಪ-, ಶಿಥಿಲ-.

ವೃತ್ತಿ vritti. 2. = ವೃತಿ. A hedge (ಆರಘಟ್ಟಕ, ಬೇಲಿ Mr. 193).

ವೃತ್ತಿಕೆ vrittikĕ. A kind of metre (see ಪ್ರಾಕೃ-). 2, a ring (ಬಳೆ Mr. 285). 3, a kind of plant (ಕಟ್ಟುವತ್ತಿ Mr. 145).

ವೃತ್ರ vritra. = ವಿತ್ರ, (ವೃತ್ತ 1, Nos. 15. 16. 17). *Darkness.* 2, a cloud. 3, *the demon Vritra, the perpetual enemy of Indra.* 4, a wicked man, an enemy.

ವೃತ್ರರಿಪು vritra-ripu. Indra (Mr. 41).

ವೃತ್ರಶಾತ್ರವ vritra-śâtrava. Indra (Bp. 21, 31).

ವೃತ್ರಹ vritra-ha. *Indra.*

ವೃತ್ರಾರಿ vritra-ari. *Indra.*

ವೃಥಾ vrithâ. = ವೃಥೆ. *Unnecessarily, uselessly, fruitlessly, in vain.* 2, *wrongly, incorrectly.* 3, idly, falsely. 4, vain, purposeless, useless, fruitless.

ವೃಥಾಕೃತ vrithâ-krita. Done in vain (J. 4, 63).

ವೃಥಾಭಿಯೋಗ vrithâ-abhiyôga. A useless attack (Bh. 2, 3, 9).

ವೃಥೆ vrithĕ. = ವಿತೆ, ವೃಥಾ. (ನಿಷ್ಫಲ, ಮೋಘ, ನಿರರ್ಥಕ Mr. 462).

ವೃದ್ಧ vriddha. Increased, augmented. 2, grown up, full-grown. 3, *old, aged, advanced in years, ancient.* 4, great, large. 5, *wise, learned.* 6, an old man (ಮುದಿ Nn. 106; ಸ್ಥವಿರ, ಹಿರಿಯ ಹೋದವಂ Mr. 310);—a respectable man;—a sage, a saint. 7, *benzoin.*

ವೃದ್ಧತ್ವ vriddhatva. *Old age.* See ವಂಶ-; Sp. s. ತರುಣತ್ವ.

ವೃದ್ಧದಾರಕ vriddha-dâraka. *The plant Argyreia speciosa or argentea* Sweet. (= ಚುಕ್ಕಗನ್ಧ).

ವೃದ್ಧನಾಭಿ vriddha-nâbhi. *Having a prominent navel,* corpulent.

ವೃದ್ಧಭಕ್ತ vriddha-bhakta. An ancient devotee (Bp. 60 sum.).

ವೃದ್ಧಶ್ರವ vriddha-śrava. Tbh. of ವೃದ್ಧಶ್ರವಸ್. Indra (Mr. 40).

ವೃದ್ಧಶ್ರವಸ್ vriddha-śravas. Having great glory: *Indra.*

ವೃದ್ಧಸಂಘ vriddha-sangha. *An assembly of old men, a meeting or council of elders.*

ವೃದ್ಧಸೇವೆ vriddha-sêvĕ. The serving or honouring of learned men (śâstrânvitasêvĕ, Kâvy. II, 1, 1-5); reverence for the aged.

ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ vriddha-âpya. Old age (J. 5, 52; My.).

ವೃದ್ಧಿ vriddhi. 1. = ಬದ್ಧಿ 2, ಬಿದ್ಧಿ, ವದ್ಧಿ, ವಿದ್ಧಿ. *Increase, increment, augmentation, growth.* 2, a heap, a quantity, an assemblage, a multitude. 3, prosperity, success, advancement. 4, extension of power or revenue, as one of the conditions or objects of royal power. 5, profit, gain. 6, *paying back money lent with increase or interest, returning the principal with a proportionate increment.* 7, money-lending, usury, interest (ಕಲಾನ್ತರ, ಬಡ್ಡಿ Mr. 344). 8, in grammar: a peculiar increase or lengthening to which vowels are subject under certain conditions (Śmd. 17). 9, *a sort of medicinal drug* (see Nr. s. ವದ್ಧಿ). ಬಳೆ 1, ಮಿಳಿರ್ 3, ಮುದು 1. 10, impurity arising to a household on the occasion of a birth in it (Mhr.; My.).

ವೃದ್ಧಿ vriddhi. 2. Cutting off, abscission;—in law: forfeiture, deduction. (R.).

Digitized by Google

ವೃದ್ಧಿಕರ vṛiddhi-kara. Yielding or causing increase, etc. (Bp. 58, 14; My.).

ವೃದ್ಧಿಜೀವ vṛiddhi-jîva. *One who lives by money-lending, a usurer.*

ವೃದ್ಧಿಜೀವನ vṛiddhi-jîvana. *Gaining a livelihood by money-lending, subsistence by usury, usury.*

ವೃದ್ಧಿಜೀವಿಕೆ vṛiddhi-jîvikĕ. = ವೃದ್ಧಿಜೀವನ. *Gaining a livelihood, etc.*

ವೃದ್ಧಿಮತ್ vṛiddhi-mat. *Having increase, increased, increasing, growing;*—prosperous.

ವೃದ್ಧಿಹೀನ vṛiddhi-hîna. Devoid of increase or growth. See ಸುಡುಕು.

ವೃದ್ಧೆ vṛiddhĕ. *An old woman.*

ವೃದ್ಧೋಕ್ಷ vṛiddha-uksha. *An old bull or ox.*

ವೃದ್ಧ್ಯಾಜೀವ vṛiddhi-âjîva. *One who lives by money-lending, a usurer* (ಬಡ್ಡಿಗೊಡುವವಂ Mr. 345, one MS. ವೃದ್ಧ್ಯಾಜೀವಿ).

ವೃದ್ಧ್ಯಾಜೀವಿ vṛiddhi-âjîvi. = ವೃದ್ಧ್ಯಾಜೀವ, q. v.

ವೃನ್ತ vṛinta. *The stalk of a flower or of a leaf or of a fruit.* 2, *a nipple.*

ವೃನ್ತಕ vṛintaka. = ವೃನ್ತ. See ತಾಲ-.

ವೃನ್ದ vṛinda. = ಬಿನ್ದ, ಬೃನ್ದ. *A heap, a multitude, a large number; a flock, a drove.*

ವೃನ್ದಾರಕ vṛindâraka. *Much, great.* 2, *excellent, eminent, chief, best;—respectable, venerable.* 3, *handsome, pleasing.* 4, *a deity, a god* (ನಾಕಾವಾಸ, ದೇವತೆ No. 153). 5, an elephant (ಇಭ, ಆನೆ 153). 6, a cloud (ಬಲಾಹಕ, ಮೇಘ 153). 7, a tree (ಕುಜ, ವೃಕ್ಷ 153).

ವೃನ್ದಾರಕತ್ವ vṛindârakatva. Beauty (Čpr. 7, 92).

ವೃನ್ದಾರಕಪಥ vṛindâraka-patha. The sky (ಗಗನ Mr. 31).

ವೃನ್ದಾವನ vṛindâ-vana. A wood near the town Gôkula in the district of Mathurâ where Kṛishṇa as gôpâla passed his youth, associating with the cowherds and milkmaids (Bhâgavata 10, 14, 57, etc.). 2, a little tower-form erection of earth in which the worshippers of Kṛishṇa plant and preserve the tulasî. ಮೂಡೋದು ದುರಾಚಾರ, ಮನೇ ಮುನ್ದೆ ವೃನ್ದಾವನ (Prv.).

ವೃನ್ದಿಷ್ಠ vṛindishṭha. *Very much or great; very excellent; most beautiful.*

ವೃನ್ದೆ vṛindĕ. ವೃನ್ದಾ. = ವೃನ್ದಾವನ No. 1. 2, the tulasî, Ocymum sanctum.

ವೃಶ್ಚಿಕ vṛiśčika. *A scorpion* (see ಚೇಳ್, ಎಮ್ಮೆಚೇಳು). 2, the zodiacal sign Scorpio. 3, a hairy caterpillar. 4, a centipede.

ವೃಶ್ಚಿಕಮಾಸ vṛiśčika-mâsa. The month when the sun is in Scorpio (My.).

ವೃಷ್ vṛish. Raining. See ಪ್ರಾ-.

ವೃಷ vṛisha. A rainer, a sprinkler. 2, *a bull* (ಗೂಳಿ, ಬಸವ No. 16). 3, *the zodiacal sign Taurus.* 4, *an amorous or lustful man.* 5, *the chief of a class, anything the best of its kind: excellent, pre-eminent.* 6, *justice or virtue personified as a bull* (ಧರ್ಮಭೇದ 16);—virtue, goodness (ಒಳ್ಪು, ಒಳ್ಳಿತು 16; Abh. P. 1, 19). 7, justice, virtue, morality; attentive to duties (ಸುಧರ್ಮ, ಸದ್ಧರ್ಮ 16). 8, a Jina (ಅಜಿತ, ಜಿನ 16). 9, *Indra.* 10, *a rat.* 11, *the plant Gendarussa vulgaris* or *adhadota* (= ಅಡುಸೋಗೆ). 12, *a particular drug.*

ವೃಷಕೇತು vṛisha-kêtu. = ವೃಷಧ್ವಜ No. 3. (J. 2, 85; 3, 14; 7, 35; 8, 36).

ವೃಷಣ vṛishaṇa. Raining, sprinkling. 2, *a testicle* (ಮುಷ್ಕ, ತರುಡು Si. 209). 3, *the scrotum or bag containing the testicles.*

ವೃಷದಂಶ vṛisha-daṁśa. Rat-devourer: *a cat.*

ವೃಷದಂಶಕ vṛisha-daṁśaka. *A cat.*

ವೃಷಧ್ವಜ vṛisha-dhvaja. Having a bull for a sign: *Śiva.* 2, having a rat for a sign: Gaṇapati. 3, Karṇa's son (J. 2, 37; 8, 29).

ವೃಷಭ vṛishabha. = ಋಷಭ, ಬಸ 2, ಬಸವ, ರುಸಬು. *A bull* (ಗೋಣ್ಡ Kk. 6); the zodiacal sign Taurus. 2, anything good or excellent of its kind: *good, excellent, best* (ಭದ್ರ, ಒಳ್ಳಿತು Hlâ.; ಒಳ್ಳಿತಂ Mr. 467). 3, *a particular drug.*

ವೃಷಭಗಮನ vṛishabha-gamana. Śiva (Bp. 50, 10).

ವೃಷಭಧ್ವಜ vṛishabha-dhvaja. Śiva (Śśv. 4, 72; 5, 57).

ವೃಷಭಪ್ರಾಸ vṛishabha-prâsa. A kind of alliteration (Čh.).

ವೃಷಭಮಾಸ vṛishabha-mâsa. The month when the sun is in Taurus (My.).

ವೃಷಭರಥ vṛishabha-ratha. Śiva (My.).

ವೃಷಭಲಕ್ಷ್ಯ vṛishabha-lakshya. Śiva. ವೃಷಭಲಕ್ಷ್ಯಂ, the metrical foot ᴗ ᴗ ᴗ - - (Čh.).

ವೃಷಭಾಯತ vṛishabha-âyata. The stateliness of a bull (J. 16, 12).

ವೃಷಭವಾಹನ vṛishabha-vâhana. Śiva (My.).

ವೃಷಭವಾಹಿನಿ vṛishabha-vâhini. A cow (Mr. 180).

ವೃಷಭೇನ್ದ್ರ vṛishabha-indra. Śiva's bull Basava (Bp. 46, 74; Śśv. 5, 56; see ಅದಿ-).

ವೃಷರಾಜ vṛisha-râja. = ವೃಷಭೇನ್ದ್ರ. (J. 14 sum.).

ವೃಷಲ vṛishala. *A Śûdra* (ಕುಂಟಣಿಗ Mr. 375).

ವೃಷಲಿ vṛishali. A woman of the Śûdras, a low caste woman. 2, an unmarried girl twelve years old, in whom menstruation has commenced.

ವೃಷಲೀಪತಿ vṛishalî-pati. The husband of a woman of low caste, a Brâhmaṇa who owns such a woman as his mistress (My.).

ವೃಷವಾಹನ vṛisha-vâhana. Śiva (My.).

ವೃಷಸ್ಯನ್ತಿ vṛishasyanti. *A lascivious woman.* See Hlâ. s. ಅಜಿಡೆ 1.

ವೃಷಾಕಪಾಯಿ vṛishâkapâyi. Wife of vṛisâkapi: the dawn;—*Lakshmî;*—*Gaurî.*

ವೃಷಾಕಪಿ vṛishâkapi. The sun. 2, Agni, fire (ಅಗ್ನಿ No. 58). 3, *Vishṇu* (ಮುಕುನ್ದ, ವಿಷ್ಣು 58). 4, *Śiva* (ಶಿಪಿವಿಷ್ಟ, ಈಶ್ವರ 58). 5, a kind of tree (ಶಾಖಿ, ವೃಕ್ಷಭೇದ 58). 6, a kind of animal (ಮೃಗಭೇದ 58). 7, a sword (ಖಡ್ಗ, ಆಯುಧ 58).

ವೃಷಾಂಕ vṛisha-aṅka. Bull-marked: *Śiva* (Śmd. 386).

ವೃಷಾಧಿಪ vṛisha-adhipa. = ವೃಷರಾಜ. (Śśv. 1, 36).

ವೃಷಾಧಿರಾಜ vṛisha-adhirâja. = ವೃಷಾಧಿಪ. (Śśv. 5, 63).

ವೃಷಿ vṛishi. *The seat of a religious student, a kind of seat or cushion made of kuśâ grass wound into a pad, the seat or cushion of an ascetic.*

ವೃಷೆ vṛishĕ. *The tree Gendarussa vulgaris or adhadota*

Digitized by Google

(Justitia adhatoda Lin.). 2, *the plant Salvinia cucullata* Roxb.

ವೃಷ್ಟಿ vrishṭi. = ರುಷ್ಟಿ. *Rain*, a shower (ಮಳೆ Nn. 15. 47. 69; ಸರಿ, ಮಳೆ Kk. 70). — ವೃಷ್ಟಿಗರೆ. -ಕರೆ. To rain (Šsv. 3, 59).

ವೃಷ್ಣಿ vrishṇi. Raining. 2, *a ram*. 3, *a ray of light*. 4, N. of one of the Yādava kings (J. 12, 32; 14, 3).

ವೃಹತ್ vrihat. = ಬೃಹತ್. See ಹಿರಿದು s. ಹಿರಿ 1.

ವೃಹತಿ vrihati. = ಬೃಹತಿ. See ಹೆಗ್ಗುಳ್ಳ.

ವೆ vĕ. 1. (= ಎ). An affix for forming verbal nouns, *e. g.* ಮುಟಿವೆ, etc. (Šmd. 247).

ವೆ vĕ. 2. = ಎ 13. A sound that is used to express disgust (My.).

ವೆಕ್ಕಸ vĕkkasa. (fr. ಬಿಱು). Roughness, unsmoothness; harshness, severity; unkindness; unpleasantness, etc. (ಪರ್ಪರಿಕೆ Ćt. I, 12; Abhā. 2, 52. 54; J. 16, 22; 26, 11; Tĕ. ವೆಕಟು, ವೆಕ್ಕಸ, ವೆಗಟು, harshness, repugnance, disgust, dislike).

ವೆಕ್ಕಳಿಸು vĕkkaḷisu. = ವೆಗ್ಗಳಿಸು. (J. 14, 6).

ವೆಕ್ತ vĕkta. Tbh. of ವ್ಯಕ್ತ. (My.). ವೆಕ್ತವಾದುದು (ಸ್ಫುಟ, ಖಲು, ಸ್ಪಷ್ಟ Dhw. 29).

ವೆಗ್ಗಳ vĕggaḷa. (Šmd. 49). = (ಅಗ್ಗಳ), ಎಕ್ಕಳ, ಎಗ್ಗಳ, ಯೆಗ್ಗಳ, q. v., ವೆಗ್ಗಳಿ, ಹೆಗ್ಗಳ. Muchness, abundance, greatness, excess (ಅಧಿಕ Ćt. II, 62; ಲಾಗು Šm. 82; Bp. 22, 65; Šsv. 4, 20; Tĕ. ವೆಕ್ಕಸ, ವೆಗ್ಗಲ);—a great man (see Prv. s. ಅಗ್ಗಳ). — ವೆಗ್ಗಳವಾಗು. -ಅಗು. To become much, etc. (ಅಗ್ಗಲಿಸು Šmd. 209 Cm.). ವೆಗ್ಗಳವಾಗಿ (ಹಿಲಂ 108 Cm.; ಘನಮಾಗಿ 237 Cm.). ವೆಗ್ಗಳಮಾಗಿ ಬಾರದು (ಘನಮಿಲ್ಲ 342 Cm.). ವೆಗ್ಗಳವಹ ದಾನ (ದಾನೋತ್ಕೃಷ್ಟ Nn. 142, o. r. ಹಿರಿದಾಹ-).

ವೆಗ್ಗಳತನ vĕggaḷatana. = ವೆಗ್ಗಳಿಕೆ (Bh. 7, 16, 14).

ವೆಗ್ಗಳಿಕೆ vĕggaḷikĕ. The state of being much, excess, abundance (Bp. 12, 14; Bh. 1, 5, 8).

ವೆಗ್ಗಳಿಗ vĕggaḷa-iga. A superior man (ಹೆಚ್ಚಿನವ G.).

ವೆಗ್ಗಳಿಸು vĕggaḷisu. = ವೆಕ್ಕಳಿಸು. To become much, to increase greatly, to become plentiful (ಅಗ್ಗಲಿಸು Šmd. 365 Cm.); to go beyond the common boundary (in emotions), to be elated or actuated by impulse. See Bp. 4, 25; 28, 56; 34, 23; 36, 62; 40, 40; 42, 16; 44, 33; 50, 42; 54 sum.; 57, 48; Bh. 3, 13, 27; J. 10, 14; 23, 16; 25, 5; 30, 19.

ವೆಗ್ಗಳೆ vĕggaḷĕ. = ವೆಗ್ಗಳ. — ವೆಗ್ಗಳೆಯ. -ಅ 3. A superior man (Bh. 8, 21, 15; 8, 23, 43).

ವೆಗ್ಗು vĕggu. = ಎಗ್ಗು 2, etc. (My.).

ವೆಂಕ vĕṅka. = ವೆಂಕಟ, (My.). — ವೆಂಕಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. N. (My.). ಅಪ್ಪು ಬೆಲ್ಲ ಅಟ್ಟಪ್ಪಗೆ, ನುಚ್ಚುಗಂಜಿ ವೆಂಕಪ್ಪಗೆ (Prv.). — ವೆಂಕಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (My.).

ವೆಂಕಟ vĕṅkaṭa. = ಎಂಕಟ, ಎಂಗಟ, ವೆಂಗಟ. N. of an idol of Vishṇu on a hill at Tirupati (Tripati, My.). — ವೆಂಕಟಗಿರಿ. The hill on which Vishṇu is worshipped (My.). 2, a fort on that hill (My.). — ವೆಂಕಟಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. N. (see s. ವೆಂಕಟರಮಣ). — ವೆಂಕಟರಮಣ. The lord Vĕṅkaṭa: Vishṇu (My.; Dp. 140 pallavi). ವೆಂಕಟರಮಣ! ಎನ್ನರೂ ವೆಂಕಟಪ್ಪ ಬೆನ್ನು ಬಿಡ.—ಸಂಕಟ ಬನ್ದರೆ ವೆಂಕಟರಮಣ (Prvs.). — ವೆಂಕಟಾಚಲ. -ಅಚಲ. = ವೆಂಕಟಗಿರಿ. (My.). — ವೆಂಕಟಾದ್ರಿ. -ಅದ್ರಿ. = ವೆಂಕಟಾಚಲ. (My.). 2, N. of a man (B. 4, 9; My.). — ವೆಂಕಟೇಶ. -ಈಶ. = ವೆಂಕಟರಮಣ. (My.; Dp. 132 pallavi; 140, 10. 16; 141 pallavi). 2, N. (My.).

ವೆಂಕಟಿ vĕṅkaṭi. = ಎಂಕಟಿ, ಎಂಗಟಿ, ವೆಂಗಟಿ. N. of females (My.).

ವೆಂಕಿ vĕṅki. = ವೆಂಕು. N. of females (My.).

ವೆಂಕು vĕṅku. = ವೆಂಕಿ. (My.). ವೆಂಕು ಪಣಮ್ಮುಣಿಗೆ ತಿರುಪತಿಗೆ ಹೋಗಿ (Prv.). — ವೆಂಕಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. N. (My.). — ವೆಂಕೂಬಾಯಿ = ವೆಂಕಮ್ಮ. (My.).

ವೆಂಗಟ vĕṅgaṭa. = ವೆಂಕಟ, etc. (My.).

ವೆಂಗಟಿ vĕṅgaṭi. = ವೆಂಕಟಿ, etc. (My.).

ವೆಂಗಳಿ vĕṅgaḷi. = ಎಂಗಳಿ, ವೆಂಗಿ. (Tĕ. ವೆಱಿ, ವೆಱ್ಱಿ, ವೆಂಗಲಿ; *cf.* ವೆಱ?). — ವೆಂಗಳಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. = ವೆಂಗಳಿ. (My.).

ವೆಂಗಿ vĕṅgi. (fr. ವೆಱ). = ಎಂಗಿ 1. A mad man, a fool (Bp. 9, 10).

ವೆಂಗುರ್ಲೆ vĕṅgurlĕ. The town Vingorla (B. 4, 179).

ವೆಂಗ್ಯ vĕṅgya. Tbh. of ವ್ಯಂಗ್ಯ. Crookedness, perverseness, impropriety, contrariety (My.; Tĕ.). — ವ್ಯಂಗಮಾತು. A crooked, etc. word (My.).

ವೆಚ್ಚ vĕčča. Tbh. of ವ್ಯಯ. Spending, expenditure, outlay, disbursement (Bp. 26, 18; 29, 9; My.; Tĕ.; Mhr. ವೆಚ). ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾದರೂ ಮಚ್ಚರಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ (Prv.). — ವೆಚ್ಚಮಾಡು. To spend (B. 3, 93; 4, 194; 5, 81. 95). — ವೆಚ್ಚವಾಗು. -ಆಗು. To be spent, to be consumed (B. 4, 164). — ವೆಚ್ಚ ಸಚ್ಚ. reit. (My.). — ವೆಚ್ಚ ಹತ್ತು. Expenditure to be called for or to be required (B. 5, 82). — ವೆಚ್ಚ ಹಿಡಿ = ವೆಚ್ಚ ಹತ್ತು. (B. 5, 276; My.).

ವೆಚ್ಚಿಸು vĕččisu. To spend (Bp. 40, 41; J. 31, 26; My.); to distribute (J. 28, 58).

ವೆಜನಿ vĕjani. (ಹೆಜ್ಜಾವೆ Mr. 110, o. r. ಹಜ್ಜಾವೆ; Sk. ವೆಜ್ಜಾಪಾಟ, the medicinal plant Serratula anthelmintica = ಕಾಡುಜೀರಿಗೆ).

ವೆಜ್ಜ vĕjja. = ಬೆಜ್ಜ 2, etc. A perforation, etc. (My.).

ವೆಂಜನ vĕnjana. Tbh. of ವ್ಯಂಜನ. Condiment; boiled and seasoned vegetables, pickles, chutney (My.).

ವೆಟ್ಟೆ vĕṭṭĕ. 1. = ಎಟ್ಟೆ 1. Heat (My.; Tĕ.; M.; T. ವೆಟ್ಟೈ. Tĕ. also ವೇಡಿ, ವೇಣ್ಣ). See ಬೆಮರ. — ವೆಟ್ಟೆ ಮಣ್ಣು. A hot, *i. e.* strengthless, poor soil (My.). — ವೆಟ್ಟೆರೋಗ. Venereal disease (My.). — ವೆಟ್ಟೆಶರೀರ. A body morbidly heated (My.).

ವೆಟ್ಟೆ vĕṭṭĕ. 2. = ಎಟ್ಟೆ 2, ಬೆಟ್ಟೆ 2, etc. — ವೆಟ್ಟೆಚಾಕರಿ = ವೆಟ್ಟಿ ಚಿಕ್ಕ. (My.). — ವೆಟ್ಟೆಪಿಳ್ಳೆ. = ಬೆಟ್ಟೆಪಿಳ್ಳೆ. (My.).

ವೆಡ್ಡಯ್ಸು vĕḍḍaysu. = ವೇಡಯಿಸು, etc. (Bh. 3, 15, 5. J. 31, 11).

ವೆಣ್ಟಪಿಸು vĕṇṭapisu. To encircle; to beset, to cover, to pervade, to go everywhere; to occupy; to be encircled or surrounded (Bh. 8, 25, 19; Rām. 5, 8, 66; J. 9, 31. 10, 43; 13, 67; 17, 7; Mhr. ವೇಷ್ಟಿತಗೊಳಿಸು, ವೆಣ್ಣ-).

ವೆಣ್ಣಮಯ್ಯ vĕṇṇamayya. (*cf.* ವೆಮ್ಮಯ್ಯ?). N. (Ch. v. 1. 1

Digitized by Google

11. 13. 14, according to one MS. also in 6; o. rs. ವೆಣ್ಣಮುಯ್ಯ, ವೆಣ್ಣಮುಯ್ಯು).

ವೆತಿರೇಕ vĕtirêka. = ಬೆತಿರೇಕ, q. v. Tbh. of ವ್ಯತಿರೇಕ. (My.).

ವೆತೆ vĕtĕ. = ಬೆತೆ, q. v. Tbh. of ವ್ಯಥೆ. (My.; Tĕ.).

ವೆತ್ಯಾಸ vĕtyâsa. Tbh. of ವ್ಯತ್ಯಾಸ. (My.).

ವೆಧವೆ vĕdhavĕ. Tbh. of ವಿಧವೆ. (My.).

ವೆಮ್ಮ vĕmma. (= ವೇಮ). N. — ವೆಮ್ಮಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. See ಮೊಬನ.

ವೆಯ್ vĕy. ವೈ. ವೈಯ್ಯು. = ಒಯ್ 1, etc. To carry off, etc. ವೈಯೋಣ (ನಯನ, ವಾಹನ Čb.). ವೈಯ್ಯು (G. 485).

ವೆಱ vĕṟa. ವೆಱಂ. (fr. ಬಱು). Firmly, emphatically, most certainly, verily (ಏಗಂ, ವಲಂ, ದಲ್, ಅತಿನಿಶ್ಚಯಾರ್ಥಂ Šmd. 392; ವಲಂ, ನೆನಸು, ಖಟ Kk. 48).

ವೆಱ್ vĕṟi. Madness, intoxication, fury, folly, confusion, fear (T., M.; Tĕ. ವೆಱ್ಱಿ; R.; T. also: a devil; see ಬೆಪ್ಪು 1, ಬೆಱಗು; cf. ಪೇ 1; Mhr. ವೇಡ, madness, folly).

ವೆರ್ಥ vĕrta. Tbh. of ವ್ಯರ್ಥ. (My.).

ವೆಲ vĕla. — ವೆಲನಾಡು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು. N. of a class of Tĕlugu smârta Brâhmaṇas (My.).

ವೆಲ್ಲಹಿಸು vĕllahisu. (fr. ವೇಲ್ಲನ). ನೆಲದಲ್ಲಿ ಅಡಿಗಡಿಗೆ ವೆಲ್ಲಹಿಸುವಲ್ಲಿ ಉಪಾವೃತ್ತ ಬಂತ ಎನಿಸುಗು, ಇದು ಹೊರಳುವುದು (Nr.).

ವೆವಧಾನ vĕvadhâna. Tbh. of ವ್ಯವಧಾನ. (My.).

ವೆವಸಾಯ vĕvasâya. Tbh. of ವ್ಯವಸಾಯ. (My.).

ವೆವಸ್ತೆ vĕvastĕ. Tbh. of ವ್ಯವಸ್ಥೆ. (ಸಿರಿ, ಸೂರುಳು Nn. 150; My.).

ವೆವಹಾರ vĕvahâra. Tbh. of ವ್ಯವಹಾರ. (Šmd. 368 Mdb.; Bp. 21, 16; Dp. 1, 3; My.; Tĕ.).

ವೆಸನ vĕsana. Tbh. of ವ್ಯಸನ. (My.; Čb. 147).

ವೆಸನಿ vĕsani. Tbh. of ವ್ಯಸನಿ. (Bp. 44, 55; My.).

ವೇಕ vêka. Separation; discrimination. See ಪ್ರ-, ವಿ-.

ವೇಗ vêga. = ಬೇಗ. Agitation; — impetus, impulse, momentum. 2, *impetuosity, speed, rapidity, quickness, velocity* (ಮಹಾಜವ, ಅತಿವೇಗ Nn. 97; ಚಕ್ಕನೆ Čt. II, 36; ಛಟಿಲನೆ II, 37); *haste, rashness*, violence. 3, *stream, current.* 4, energy, activity, force, power, strength. 5, an enemy (ಅರಾತಿ, ಹಗೆ 97). 6, a fence, etc. (ಪರಿಘ, ಕೋಟೆ 97). 7, the Strychnos nux vomica (ಕಿಮ್ಪಾಕ, ಕಾಂಜರ 97). ವೇಗದವನಿಗೆ ರೋಗ ತಪ್ಪದು (Prv.).

ವೇಗತನ vêgatana. Haste, violence (ಉದ್ವೃತ್ತ G.).

ವೇಗತ್ವ vêgatva. Haste (My.).

ವೇಗಶಾಲಿ vêga-śâli. An agile, quick, active or nimble person (My.).

ವೇಗಾಯಿಲ vêga-âyila. A courier, an express (ಹರಿಕಾರ Ss.).

ವೇಗಾಯ್ಲ vêga-âyla. Very swift, of great velocity; a runner (ಕಡುವೇಗಂ Čt. II, 32; Bh. 2, 2, 107).

ವೇಗಿ vêgi. *Swift, fleet, impetous, rapid, hasty;* — a courier, an express.

ವೇಂಗಿ vêṅgi. A country in the Rajahmandry (Râjamahêndra) district (Tĕ. ವೇಗಿ, ವೇಂಗಿ). — ವೇಂಗಿಪಟು. N. of a place in Vêṅgi (Čh. 4). — ವೇಂಗಿವಿಷಯ. The Vêṅgi district (Čh. 4).

ವೇಟ vêṭa. A twist (of straw, grass, etc., Mhr.). See ಹುಱು-.

ವೇಡಯಿಸು vêḍayisu. = ವೆಡ್ಡಯ್ಸು, ವೇಡಯ್ಸು. (Č. Bp. 47, 32).

ವೇಡಯ್ಸು vêḍaysu. = ವೇಡಯಿಸು, etc. (Tbh. of ವೇಷ್ಟಿಸು). To surround, to enclose, to encompass, to invest, to hem in, to secure (Bp. 51, 69; J. 31, 33; Râm. 3, 6, 1; Mhr. ವೇಢಣೇಂ).

ವೇಡೆ vêḍĕ. 1. = ಬೇಡೆ. A boat.

ವೇಡೆ vêḍĕ. 2. (Tbh. of ವೇಷ್ಟ). Surrounding, enclosing, encircling, blockading, blockade (Râm. 5, 8, 74; Bh. 3, 12, 18); anything that surrounds or encompasses, a ring, an enclosure, a fence (Bh. 3, 13, 24. 25; Mhr. ವೇಢಾ). — ವೇಡೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To be encompassed or entangled (Bh. 3, 8, 31). — ವೇಡೆಯಾಗು. -ಆಗು. A blockade to take place (Bh. 3, 12, 16).

ವೇಡೆಯ vêḍĕya. (= ವೇಡೆ 2, ವೇಢೆಯ). Enclosing; an enclosure, a fence; a circle described by a moving body. 2, a ring or troop of horses, or a circular motion of horses (ಹಯಮಣ್ಡಲಿ Bhn. 40, one MS. ಹಯಮಣ್ಡಲ; Tĕ. ವೇಡೆಮು, ವೇಡೆಮ್ಮು, riding or running round in the ring). — ವೇಡೆಯವನಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To put a fence round; to secure or shut up by an enclosure (Bp. 50, 52; 51, 70).

ವೇಢೆಯ vêḍhĕya. (Šmd. 24). (= ವೇಡೆಯ).

ವೇಣಿ vêṇi. ವೇಣೀ. Weaving, braiding. 2, *a braid of hair, hair twisted into a single unornamented braid and allowed to fall on the back.* 3, the conflux or meeting of two or more rivers or streams in a common point of union (see ತ್ರಿ-). 4, *a stream, a current.* 5, N. of a river. 6, *the plant Lipeocercis serrata* Trin. (the grass Andropogon serratus, = ಖರೆ; see ದಾಗಡಿ). 7, a certain weight (used for musk, My.).

ವೇಣೀಬನ್ಧ vêṇî-bandha. The binding of a braid of hair, or a tie for it (My.).

ವೇಣು vêṇu. *A bamboo* (see ಬಿದಿರ್ 2); a reed. 2, *a flute, a fife, a pipe.*

ವೇಣುಕಾಣ್ಡ vêṇu-kâṇḍa. A multitude of bamboos (Šsv. 3, after 35).

ವೇಣುಗೋಪಾಲ vêṇu-gôpâla. Kṛishṇa (My.).

ವೇಣುಧ್ಮ vêṇu-dhma. *A flute-player, a fifer, a piper.*

ವೇಣುನಾದ vêṇu-nâda. The sound of a flute (My.).

ವೇಣುಪತ್ರ vêṇu-patra. A bamboo-leaf (V. 8, 11).

ವೇಣುವಾದ್ಯ vêṇu-vâdya. = ವೇಣು No. 2. See ಕೊಳಲ್.

ವೇತಣ್ಡ vêtaṇḍa. = ವೇದಣ್ಡ. (Mr. 153; Bp. 5, 14).

ವೇತನ vêtana. (= ವೇತೆ). *Hire, wages;* — livelihood, subsistence.

ವೇತನಾದಾನ vêtana-adâna. Non-payment of wages. (R.).

ವೇತಸ vêtasa. *The ratan, Calamus rotang* Willd. (see ಪಟ್ಟೆ).

ವೇತಸ್ವತ್ vêtas-vat. *Abounding in reeds or canes.*

ವೇತಾಲ vêtâla. ವೇತಾಳ. = ಬೇತಾಳ. *A kind of ghost, a goblin, a vampire, a demon* (J. 12, 45; 31, 55). 2, a door-keeper. 3, ಆಚಾರ್ಯನು (Mr. 299).

ವೇತಾಲಪಂಚವಿಂಶತಿ vêtâla-pañcaviṁśati. A collection of twenty-five tales told by a Vêtâla to Vikramâditya (My.).

ವೇತೆ vêtĕ. (= ವೇತನ). *Hire, wages.* (*Cf.* ಬಾಟ್ರಿ?).

Digitized by Google

ವೇತ್ತ vêtta. Tbh. of ವೇತ್ತೃ. (Bp. 46, 1; My.).

ವೇತ್ತಿ vêtti. A touch-stone (ಪರೀಕ್ಷಿತ, ಒರೆಗಲ್ಲು Mr. 358).

ವೇತ್ತೃ vêttṛi. = ವೇತ್ತ. One who knows, a knower; a sage. 2, one who obtains or acquires. See ಪರಿ-.

ವೇತ್ತೃತೆ vêttṛitĕ. Knowledge (Čpr. 1, 31).

ವೇತ್ರ vêtra. A reed, a cane, the ratan (ಬೆತ್ತ Mr. 145; Sk. also ವೇತ); a stick, a staff, a rod, a mace.

ವೇತ್ರಧರ vêtra-dhara. A mace-bearer, *a door-keeper.*

ವೇತ್ರಪಾಣಿ vêtra-pâṇi. Staff-handed: a door-keeper (My.).

ವೇತ್ರವತಿ vêtra-vati. *The river Betwa.*

ವೇತ್ರಾಸನ vêtra-âsana. Cane-seat: *a small cot or oblong low couch of cane work.*

ವೇದ vêda. = ಏದ, ಬೇದ 1. Knowing, knowledge. 2, *the Vêda, the three Vêdas* (the trayî): ṛigvêda, yajurvêda, and sâmavêda, to which the atharvavêda is added (ಶ್ರುತಿ, ವೇದ Nn. 58; ಪಡ್ವಾತು Kk. 70, Śm. 34; Bp. 55, 45). See ಆರಣ್ಯಕ, ಉಪನಿಷದ್ and ಬ್ರಾಹ್ಮಣ No. 3; also ವೇದಾಂಗ. 3, Brahmâ (ಪಿತಾಮಹ, ಬ್ರಹ್ಮ 58). 4, the sun (ತಪನ, ಸೂರ್ಯ 58). 5, that which is chief (ಮುಖ್ಯವು 58). ವೇದವೆಮ್ಬುವದು ಗಾದೆಯೋ?—ವೇದಾ ತಿಳಿದವನಾದರೂ ವೇದನೆ ಬಿಟ್ಟೀತೇ?—ವೇದ ಗಾದೆಮಾತು, ಶಾಸ್ತ್ರ ಸನ್ತೆಗುಲ್ಲು, ಪುರಾಣ ಪುಣ್ದರ ಗೋಟ್ಟಿ.—ವೇದಾ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಹಾದಿ ತಿಳಿಯದೇ?—ವೇದಾ ಪಠಿಸಿದವ ಛೇದಾ ಮಾಡ್ಯಾನೇ? (Prvs.). See Prv. s. ಗಾದೆ. — ವೇದದ ಪಕ್ಷಿ. (ತಿತ್ತಿರಿ Si. 177).

ವೇದಗರ್ಭ vêda-garbha. Brahmâ (Râm. 1, 1, 10).

ವೇದಣ್ಡ vêdaṇḍa. = ವೇತಣ್ಡ. An elephant (Bp. 8, 19; 10, 1; 19, 84; 22, 32; 36, 39; 51, 69; Tĕ.).

ವೇದನ vêdana. Knowledge, perception (ಬಲ್ಲತನ Nn. 156; Kâvy. II, 1, 1);—deliberation, reflection, etc. (ವಿಚಾರಿಸುವದು 156). 2, pain, agony (ನೋವು 156). See ಪ್ರಸವ-. — ವೇದನಂಗೊಳ್. -ಂ-ಕೊಳ್. To get pained, etc. (Bp. 39, 31).

ವೇದನಾಧ್ವನಿ vêdanâ-dhvani. A sound of pain. See ಒದಲ್ 3, ನರಲ್.

ವೇದನಿಕರ vêda-nikara. = ವೇದಸಮೂಹ, q. v.

ವೇದನೆ vêdanĕ. ವೇದನಾ. = ಬೇದನೆ, ವೇದನ No. 1. *Knowledge, perception* (ಬಲ್ಲತನ Mr. 479). 2, *pain, torment, smart, agony* (Śmd. 393; Bp. 52, 13; Prv. s. ವೇದ).

ವೇದಪಾರಗ vêda-pâraga. A Brâhmaṇa skilled in the vêda (My.).

ವೇದಪಾರಂಗತ vêda-pârangata. = ವೇದಪಾರಗ. (My.).

ವೇದಪಾರಾಯಣ vêda-pârâyaṇa. Reciting the vêda; one who recites the vêda (My.; Śâstrasâra in W. v. 1291).

ವೇದಪಿತಾಮಹ vêda-pitâmaha. N. of a dog (Bp. 55, 46. 52).

ವೇದಬಾಹಿರ vêda-bâhira. = ವೇದಬಾಹ್ಯ. (Bp. 51, 54; 54, 8).

ವೇದಬಾಹ್ಯ vêda-bâhya. External to the vêda, not founded on the vêda; contrary to the vêda (Bp. 49, 14); one who is not allowed to read the vêda (My.).

ವೇದಮೂರ್ತಿ vêda-mûrti. Embodiment of the vêda: an honourable compellation used in letters before the name of a learned Brâhmaṇa (My.; B. 4, 87).

ವೇದವಿತ್ತ vêda-vitta. One whose wealth or power is the vêda (Bp. 6, 17).

ವೇದವಿದ್ vêda-vid. ವೇದವಿತ್. Knowing the vêda, conversant with the vêda; a Brâhmaṇa versed in the vêdas (My.).

ವೇದವಿದ vêda-vida. Tbh. of ವೇದವಿದ್ (Śmd. 106. 129; Bp 5, 2).

ವೇದವೃನ್ದ vêda-vṛinda. The vêdas collectivly, all the vedic texts (ನಿಗಮ Mr. 465).

ವೇದವೇದ್ಯ vêda-vêdya. He who is to be known by the vêda: the universal soul; Brahmâ; Vishṇu; Śiva (My.).

ವೇದವ್ಯಾಸ vêda-vyâsa. Vêda-arranger: Vyâsa or Bâdarâyaṇa (ಕೃಷ್ಣ, ಬಾದರಾಯಣ Nn. 47; J. 2, 13. 31).

ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಸಮ್ಪನ್ನ vêda-śâstra-sampanna. Versed in the vêdas and śâstras: an epithet of a learned Brâhmaṇas (B. 4, 87; My.).

ವೇದಸ್ vêdas. Acquisition, wealth. 2, the vêdas collectively. See ಜಾತ-, ಸರ್ವ-.

ವೇದಸಮೂಹ vêda-samûha. = ವೇದವೃನ್ದ. (ನಿಗಮ, ವೇದನಿಕರ Nn. 40).

ವೇದಾಂಗ vêda-anga. N. of certain works or classes of works regarded as auxiliary to and even in some sense as part of the vêda; they are: śikshâ, čhandas, vyâkaraṇa, nirukta, jyôtisha, and kalpa (Bp. 26, 46). See ಷಡಂಗ.

ವೇದಾಧ್ಯಯನ vêda-adhyayana. The going over or study of the vêdas (Si. 235; My.).

ವೇದಾನ್ತ vêda-anta. End of the vêda: an upanishad;—*the uttaramîmâṁsâ, and the popular pantheistic creed of the present day, which is based on the upanishads* (Bp. 51, 12; 53, 7).

ವೇದಾನ್ತವೇದ್ಯ vêdânta-vêdya. He who is to be known by the upanishads: the universal soul; Vishṇu; Śiva (My.).

ವೇದಾನ್ತಶಾಸ್ತ್ರ vêdânta-śâstra. The vêdânta philosophy (My.).

ವೇದಾನ್ತಿ vêdânti. A follower of the vêdânta philosophy (Bp. 6, 10; 55, 16). — ವೇದಾನ್ತಿಗಳ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ. N. (Bp. 56, 41).

ವೇದಾಭ್ಯಾಸ vêda-abhyâsa. Study of the vêda (My.).

ವೇದಾಭ್ಯಾಸಿ vêda-abhyâsi. One who studies or has studied the vêda (My.).

ವೇದಾಳಿ vêda-âḷi. A Brâhmaṇa (ಬಾರ್ವ Čt. 1, 21).

ವೇದಿ vêdi. 1. Knowing, acquainted with;—a knower, a learned Brâhmaṇa; a teacher. See ನಿ[illegible]-.

ವೇದಿ vêdi. 2. (= ವೇದಿಕೆ). *A raised place made of kuśa grass or strewed with it and prepared for an oblation for placing the vessels used at a sacrifice, a place or ground (more or less raised and of various shapes) prepared for sacrifice* (ಯಾಗದ ಭೂಮಿ Mr. 260);—an altar;—a raised quadrangular piece of ground in the centre of a house or temple, a quadrangular seat of earth, etc. (ಜಗಲಿ Nn. 86; Śâv. 1, 70). 2, a seal-ring (see ಸ್ವ[illegible]-).

ವೇದಿಕೆ vêdikĕ. *A raised square piece of ground in the centre of a house or temple,* a quadrangular seat of earth, etc., a seat (ಜಗಲಿ Nn. 148; ವಿತರ್ದಿಕೆ, ಜಗುಲಿ Mr. 199). 2, a seal-ring (ಮುದ್ರೆಯುಂಗುರ Nn. 148). (Bp. 47, 10; 48, 20).

ವೇದಿತ vêdita. Made known, represented, known (Bp. 3, 20; 55, 19).

ವೇದಿಸು vêdisu. To make known, to represent (Bp. 19, 4; 21, 27; 25, 7; 36, 42; 43, 75);—to suffer pain, to be afflicted (5, 2);—to present, to offer (39, 6). See [illegible] ಸು, ಸು-. 2, to afflict, to trouble (Bp. 33, 62 ?; My.). ಬೂದಿಯೊಳು ಹುದಿಗಿಸಿ, (ತನ್ದವರನ್ನು) ವೇದಿಸಿ, ಮದ್ ಮಾಡಿ, [illegible]

Digitized by Google

ರ್ದ ಚಿನ್ನದೊಳು (ಏನೂ) ಬೆರಸಿ, ಒರೆ ಹಚ್ಚಿ, ಊದುತಾ ಟೊಣೆವ (ಅಕ್ಕಸಾಲೆಯನು, Sp.).

ವೇದೆ vêdĕ. 1. = ವೇದನೆ. Pain (My.; Si. 424; Tĕ. ವೇಧ).

ವೇದೆ vêdĕ. 2. Lively and never-intermitted remembrance, a constant pricking (Bh. 3, 13, 67; Mhr. ವೇಧ).

ವೇದೋಕ್ತ vêda-ukta. Taught by or declared in the vêdas (J. 2, 30; 19, 54; 20, 4).

ವೇದೋಕ್ತಾಶೀರ್ವಾದ vêdôkta-âśîrvâda. A mode of blessing in a letter from a Brâhmaṇa to his son or to a Kshatriya or Vaiśya (My.).

ವೇದ್ಯ vêdya. Possible, necessary or proper to be known or ascertained (Bp. 26, 7; see ವೇದ-);—known (My.);—a knower (Bp. 1, 43; 8, 49; 46, 23).

ವೇಧ vêdha. 1. = ಬಿಜ್ಜ 2, etc. *Piercing, penetrating, boring, perforation;*—a hole, an excavation.

ವೇಧ vêdha. 2. Tbh. of ವೇಧಸ್. (My.).

ವೇಧನ vêdhana. Piercing, perforation. See ಮತ್ಸ್ಯ-.

ವೇಧನಿಕೆ vêdhanikĕ. *A borer, an auger, a gimblet, an awl,* etc.

ವೇಧಮುಖ್ಯಕ vêdha-mukhyaka. *Zedoary, Curcuma zerumbet* Roxb.

ವೇಧಸ್ vêdhas. = ವೇಧ 2. An arranger, a creator;—*Brahmâ;—Vishṇu.*

ವೇಧಿ vêdhi. Piercing; hitting a mark; a butt, a target. See ಶತ-, ಶಬ್ದ-, ಶೀಘ್ರ-.

ವೇಧಿತ vêdhita. *Pierced, perforated.*

ವೇಧ್ಯ vêdhya. To be pierced or perforated;—*a mark for shooting at, a butt, a target.*

ವೇಪಥು vêpathu. *Trembling, tremor.*

ವೇಪನ vêpana. Trembling, tremor (My.).

ವೇಪಿಸು vêpisu. Tbh. of ವ್ಯಾಪಿಸು. (Bp. 50, 25).

ವೇಮ vêma. (= ವೆಮ್ಮ, ವ್ಯೋಮ). N. (Bp. 46, 76. 77. 79). — ವೇಮಗುರು. N. (Bp. 46, 62). — ವೇಮನಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 46, 18). — ವೇಮನಾರಾಧ್ಯ. -ಆರಾಧ್ಯ. N. (Bp. 46 sum.; 46, 78). — ವೇಮನಾರ್ಯ. -ಆರ್ಯ. N. (Bp. 46, 56. 64-66). —ವೇಮಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. See ಚಿಲಿದೇವಿಯರ-, ಮೊದಿನ-. — ವೇಮವಿಭು. N. (Bp. 46, 76). — ವೇಮಾರಾಧ್ಯ. -ಆರಾಧ್ಯ. N. (Bp. 46, 80). — ವೇಮಾರ್ಯ. -ಆರ್ಯ. N. (Bp. 46, 60).

ವೇಮ vêma. *A loom* (see Nr. s. ನೆಯ್ಗೆಕಾಱ & Si. s. ಕೊಱವಿ).

ವೇಮದಣ್ಡ vêma-daṇḍa. = ವೇಮ. See Nr. s. ನೆಯ್ಗೆಕಾಱ.

ವೇರ vêra. A root (see ಶೃಂಗ-, and *cf.* ಬೇರ್). 2, the body. 3, the egg-plant. 4, saffron.

ವೇರಡಿಗ vêradiga. (Mr. 382 in two MSS.; see ಕೇರಲ).

ವೇಲಾವನ vêlâ-vana. *A wood on a shore or sea-coast* (ಸಮುದ್ರದ ತಡಿಯ ಬನ Hlâ., Mr. 406).

ವೇಲೆ vêlĕ. ವೇಲಾ. = ವೇಳೆ, ವೇಳ್ಯ. *Time;* season (ಕಾಲ Nn. 152). 2, opportunity, interval, leisure (ಪ್ರಸ್ತಾವ 152); convenience (ಕುಶಲ Mr. 488 one MS., another one ಕುಶ, the others quite corrupt). 3, the sea-shore ಜಲಧಿತೀರ 152). 4, *tide, especially flood-tide* (ವಾರಿವೃದ್ಧಿ, ನೀರೊತ್ತು Hlâ.). 5, a firm decree or declaration (ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಪ್ರಮಾಣ್, ಪ್ರಮಾಣ 152; ವ್ಯವಸ್ಥೆ Mr. 488).

ವೇಲ್ಲ vêlla. Going, moving; shaking; rolling on the ground. 2, *a particular plant* (= ವಿಡಂಗ, q. v.).

ವೇಲ್ಲಜ vêllaja. *Black pepper* (*cf.* ಮೆಣಸು).

ವೇಲ್ಲತ್ vêllat. Moving about, shaking about (Čpr. 3, 17; 5, 61).

ವೇಲ್ಲನ vêllana. = ವೇಲ್ಲ. No. 1. See ವೆಲ್ಲಿಸು.

ವೇಲ್ಲಿತ vêllita. *Shaken, shaking, trembling, tremulous.* 2, *bent, crooked* (*cf.* ಬಳಸು 1).

ವೇಶ vêśa. Entrance, ingress. 2, an abode. 3, *a house of prostitutes.* 4, dress, apparel. 3, disguise, masquerade (ಯೋಗ Mr. 514). See ಆ-, ಕೇಶ-, ದುರ್-, ನಿ-, ಪ್ರ-, etc.

ವೇಶನ vêśana. Entering, access, etc. See ಸಂ-.

ವೇಶನ್ತ vêśanta. *A small pond* (*cf.* ಬಿಂದು).

ವೇಶಸ್ತ್ರೀ vêśa-strî. = ವೇಶ್ಯಾಸ್ತ್ರೀ. A harlot (ಗಣಿಕೆ, etc. Dhw. p. 11).

ವೇಶಿ vêśi. Tbh. of ವೇಶ್ಯೆ. (Bp. 42, 1). ದಾಸಿಗೆ ಭಯವಿಲ್ಲ, ವೇಶಿಗೆ ದಯವಿಲ್ಲ (Prv.).

ವೇಶೆ vêśĕ. = ವೇಶಿ. (Sp. s. ಪಱಿ 2).

ವೇಶ್ಮ vêśma. *A house, an abode.*

ವೇಶ್ಮಭೂ vêśma-bhû. *The site of a habitation,* ground suitable for a house.

ವೇಶ್ಮಾಂಗ vêśma-anga. A member or article of a house (ಮನೆಯ ಮುಟ್ಟುಗಳು Nn. 158).

ವೇಶ್ಯ vêśya. To be entered;—a habitation;—the habitation of harlots.

ವೇಶ್ಯಾಜನಸಮಾಶ್ರಯ vêśyâ-jana-samâśraya. *A habitation of harlots.*

ವೇಶ್ಯಾಪತಿ vêśyâ-pati. *The paramour of a harlot* (ಭುಜಂಗ Hlâ.).

ವೇಶ್ಯಾಮಾತೆ vêśyâ-mâtĕ. Harlot-mother; N. of the mother of Maluhaṇi (Bp. 42, 6. 19).

ವೇಶ್ಯಾಲಯ vêśyâ-âlaya. = ವೇಶ್ಯಾಜನಸಮಾಶ್ರಯ. (ಸೂಳೆಯರ ಗೃಹ Mr. 198).

ವೇಶ್ಯಾವರ vêśyâ-vara. = ವೇಶ್ಯಾಪತಿ. (ವಿಟ, ಭುಜಂಗ, etc. Mr. 239).

ವೇಶ್ಯಾವಾಟ vêśyâ-vâṭa. A harlot-street (Šmd. 91 Mdb.).

ವೇಶ್ಯಾಸ್ತ್ರೀ vêśyâ-strî. = ವೇಶ್ಯೆ. (My.).

ವೇಶ್ಯೆ vêśyĕ. ವೇಶ್ಯಾ. = ವೇಶಿ, ವೇಶೆ. *A courtezan, a harlot, a prostitute* (ಸೂಳೆ Hlâ., Mr. 305; see ಸ್ವವೇಶ್ಯೆ).

ವೇಷ vêsha. = ಯಾಸ, ಯೇಸ, (ವೇಶ), ವೇಸ. *Dress, apparel, garb.* 2, disguise, masquerade (ಯೋಗ Nn. 113; ಚೋಹ Bhn. 45). 3, hypocrisy, falsity (ಕಪಟ My.). 4, *ornament, decoration.* See ಪರಿ-. ವೇಷಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಹಾಸ್ಯ, ದೇಶಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಭಾಷೆ (Prv.). — ವೇಷವನ್ನಾಳೆ. -ಅಂತಳೆ. To assume a garb or the garb of, etc. (Bp. 21, 30; 29, 5; 57, 25; V. 14, after 37). — ವೇಷಮ್ಬಡೆ. -ಅಂಪಡೆ. = ವೇಷವನ್ನಾಳೆ. (Šiv. 1, after 71). — ವೇಷಮ್ಬೆಱು. -ಅಂಪೆಱು. = ವೇಷವನ್ನಾಳೆ. (Bp. 27, 62).

ವೇಷಗಾಱ vêsha-gâṛa. A masquerader (C.).

ವೇಷಧಾರಿ vêsha-dhâri. *One that assumes the garb of.* 2, a hypocrite. 3, one who is disguised.

ವೇಷವಾರ vêshavâra. = ವೇಸವಾರ.

ವೇಷಿ vêshi. Having a dress, dressed;—assuming a particular garb or form (Bp. 25, 1; 52, 3).

ವೇಷ್ಟ vêshṭa. (= ವೇದೆ 2). Surrounding, enclosing;—an enclosure, a fence;—a halo round the sun or moon (ಪರಿವೇಷ, ನಾನಾರೂಪು Nn. 23);—a turban; a dôtra (ವಸನ, ವಸ್ತ್ರ, ವಸ್ತ್ರಭೇದ 23); a crown (ಮಕುಟ 23). 2, the head (ಉತ್ತ

Digitized by Google

ಮಾಂಗ, ತಿರಸ್ಸು 23). 3, exudation, gum; resin (see ಶಾಲ್ಮಲೀ-, ಶ್ರೀ-). See ಪ್ರ-.

ವೇಷ್ಟಕ vêshṭaka. Surrounding, encompassing;—anything which encloses or invests: a turban, etc.;—resin, gum (ಅಣ್ಬು G.).

ವೇಷ್ಟನ vêshṭana. Surrounding, encompassing, enclosing, encircling;—anything that surrounds or encompasses: a wrapper; a fence; a turban, a tiara, a diadem; a girdle; a band; a cover, a case; the outer ear. See ಕರ್ಣ-, ಮೂರ್ಧ-; ಸುತ್ತು 1.

ವೇಷ್ಟಿ vêshṭi. A dôtra (My.).

ವೇಷ್ಟಿತ vêshṭita. *Surrounded, encompassed, enclosed, encircled,* enveloped, bound or wound round, wrapped up; dressed; invested; impeded, blocked, secured from access.

ವೇಷ್ಟಿತಕ vêshṭitaka. That is surrounded, etc. (Čpr. 7, 94).

ವೇಷ್ಟಿಸು vêshṭisu. (= ವೇಡಯಿಸು, etc.). To surround, to enclose, to encompass, to encircle; to wind or wrap round (Čpr. 6, after 64).

ವೇಸ vêsa. Tbh. of ವೇಷ. (Śmd. 335; My.; see ತಪ-).

ವೇಸರ vêsara. *A mule* (J. 7, 5; *cf.* ಹೇಸರ, ಹಾಸರ).

ವೇಸರಿ vêsari. A female mule (Čpr. 7, after 81).

ವೇಸರೆ vêsarĕ. = ವೇಸರ. (J. 5, 73).

ವೇಸವಾರ vêsavâra. = ವೇಷವಾರ. *A particular condiment or kind of seasoning* (consisting of coriander, mustard, pepper, ginger, spice, etc., ಊಟದ ಪರಿಕಾರ Hlâ.).

ವೇಹತ್ vêhat. *A cow miscarrying from taking the bull unseasonably.* 2, *a cow that has taken the bull* (ಕಟ್ಟಿದಾವು Hlâ.).

ವೇಹಿ vêhi. A cow that has taken the bull (ಸಮ್ಭೋಗದಾವು Mr. 180)

ವೇಳೆ vêḷĕ. = ವೇಲೆ. Time (Bp. 35, 47; 41, 10; 47, 19; J. 2, 67; C.). See ಒನ್ದು ವೇಳೆ. — ವೇಳೆ ಕಳೆ. To spend time (B. 4, 194; 5, 167). ವೇಳೆ ಕಳೆವೆನೆನ್ದರೆ ಕಾಳ ಕೇಳ್ಯಾನೇ? (Prv.). — ವೇಳೆಗಳೆ. -ಕಳೆ. = ವೇಳೆ ಕಳೆ. (B. 5, 97). — ವೇಳೆಯಾಳು. -ಆಳು. A watchman (Bp. 53, 35). — ವೇಳೆ ಹತ್ತು. Time to be required (B. 5, 171. 173).

ವೇಳ್ಪ vêḷpa. A large measure of distance (see Mr. s. ವೆಹಡ).

ವೇಳ್ಯ vêḷya. Tbh. of ವೇಲೆ. Time (B. 5, 19; My.).

ವೈ vĕy. = ವೆಯ್, q. v.

ವೈ vai. *Indeed, certainly; so, just.*

ವೈಕಕ್ಷ vaikaksha. (fr. ವಿಕಕ್ಷ). A garland or string of flowers, worn as a kind of scarf hanging down below the hip, or like the sacrificial cord, over the left shoulder and under the right arm (ದಣ್ಡಿಗಳು Mr. 334). 2, *an upper garment* (ಶಾಟಿ, etc., ಪೊದೆವ ಉತ್ತರಾಸಂಗ Mr. 256).

ವೈಕಕ್ಷಕ vaikakshaka. = ವೈಕಕ್ಷ No. 1. *A garland worn scarf-like across the chest,* etc.

ವೈಕಂಕತ vaikaṅkata. (fr. ವಿಕಂಕತ). *Coming from the plant vikaṅkata,* and the plant itself.

ವೈಕಟಿಕ vaikaṭika. *A jeweller.*

ವೈಕಲ್ಪಿಕ vaikalpika. (fr. ವಿಕಲ್ಪ). Doubtful, dubious; alternative, optional; option (ವಿಕಲ್ಪ Śmd. 278. 355).

ವೈಕಲ್ಯ vaikalya. (fr. ವಿಕಲ). Imperfection, incompleteness, deficiency, defect; a defective or imperfect state of any limb or organ; incompetency, insufficiency;—agitation, flurry, perturbation. See Kâvy. III, 3, B, 144; B. 4, 34; My.; ಮನೋ-).

ವೈಕಾರಕ vaikâraka. (fr. ವಿಕಾರ; Sk. ವೈಕಾರಿಕ). A modifier;—a blacksmith (ಕಮ್ಮಾರ Mr. 376).

ವೈಕಾಸ vaikâsa. (fr. ವಿಕಾಸ). Smiling, laughter ([illegible] Čt. I, 42).

ವೈಕುಣ್ಠ vaikuṇṭha. *Vishṇu or Kṛishṇa* (ಅರವಿನ್ದಾಕ್ಷ, [illegible] Nn. 57). 2, *Indra* (ಬಿಡೌಜ, ಇನ್ದ್ರ 57). 3, *the heaven of Vishṇu.* 4, the way of final emancipation (ಮುಕ್ತಮಾರ್ಗ, ಮುಕ್ತಿಪಥ 57). 5, sign for a metrically short syllable (Čh.). ಕೈಲಾಸದವರು ಬಲ್ಲರು, ವೈಕುಣ್ಠದವರು ಬಲ್ಲರು. — ವೈಕುಣ್ಠಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಕುಣ್ಬನಾಗಿತ್ತಿಯುವದ್ರ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ (Prvs.).

ವೈಕುಣ್ಠಯಾತ್ರೆ vaikuṇṭha-yâtrĕ. Going to Vaikuṇṭha: death. ಅನನ್ತಯ್ಯನ ಮಾತ್ರೆ ವೈಕುಣ್ಠಯಾತ್ರೆ (Prv.).

ವೈಕುರ್ವಣ vaikurvaṇa. Alteration, change (Abh. P. 14, 48).

ವೈಕೃತ vaikṛita. (fr. ವಿಕೃತಿ). Undergoing change, changed; change, modification, alteration;—change of mind, aversion, disgust. (R.).

ವೈಖರಿ vaikhari. = ವಯ್ಖರಿ. Articulate utterance; the faculty of speech (Sk.; Mhr.). 2, good manner or style (T. Tĕ.).

ವೈಖಾತಿಕ vaikhâtika. Known, notorious, famous (Čpr. 6, after 105).

ವೈಖಾನಸ vaikhânasa. *A Brâhmaṇa of the third order, a vânaprastha or hermit.* 2, N. of a sect of Vaishṇavas (My.).

ವೈಖಾನಸಾಗಮ vaikhânasa-âgama. The laws of the Vaikhânasas (My.).

ವೈಚಕ್ಷಣ್ಯ vaičakshaṇya. (fr. ವಿಚಕ್ಷಣ). Proficiency, skill, cleverness (My.).

ವೈಚಿತ್ರ್ಯ vaičitrya. (fr. ವಿಚಿತ್ರ). Variety;—variegatedness; manifoldness;—surprisingness, surprise, wonderfulness (Čpr. 4, after 50).

ವೈಜ vaija. Tbh. of ವೈದ್ಯ. — ವೈಜನಾಥ. = ವೈದ್ಯನಾಥ. A form of Śiva (Bp. 52, 29; B. 3, 76). — ವೈಜವೆ. -ಅವೆ. N. (Bp. 52, 20). — ವೈಜವ್ವೆ. -ಅವ್ವೆ. N. (Bp. 52, 5. 21. [illegible]). — ವೈಜಾಮ್ಬಿಕೆ. -ಅಮ್ಬಿಕೆ. N. (Bp. 52, 27). — ವೈಜು. = ವೈಜವ್ವೆ (Bp. 52, 7).

ವೈಜನನ vaijanana. (fr. ವಿಜನನ). *The last month of pregnancy.*

ವೈಜಯನ್ತ vaijayanta. (fr. ವಿಜಯನ್ತ). The banner of Indra. 2, *a banner or flag in general.* 3, *the palace of Indra.*

ವೈಜಯನ್ತಿ vaijayanti. *A banner, a flag.* 2, the necklace of Vishṇu (My.). 3, N. of a lexicon and of its author (Mr. 1*b*). ವರವೈಜಯನ್ತಿಯ ನಯಂ (Mr. 4).

ವೈಜಯನ್ತಿಕ vaijayantika. *A flag-bearer.*

ವೈಜಯನ್ತಿಕೆ vaijayantikĕ. *The plant Sesbania aegyptiaca,* Pers.

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ vaijñânika. (fr. ವಿಜ್ಞಾನ). *Skilful, conversant with, clever.*

ವೈಡೂರಿಯ vaiḍûriya. Tbh. of ವೈಡೂರ್ಯ. (Bh. 2. [illegible]).

ವೈಡೂರ್ಯ vaiḍûrya. = (ವಾಯುಜ), ವೈದೂರ್ಯ. A gem of a dark colour, *Lapis lazuli or a kind of turkois* ([illegible] ಬಾಲವಾಯಜ Mr. 101).

Digitized by Google

ವೈಣವ vaiṇava. (fr. ವೇಣು). Belonging to a bamboo or reed;—*a bamboo-staff;* a staff (ಲಗುಡ, ದಣ್ಡ, etc., ದಶ Mr. 442);—*bamboo-seed* (ಬಿದಿರಕ್ಕಿ Nr.).

ವೈಣವಿಕ vaiṇavika. *A flute-player, a flutist.*

ವೈಣಿಕ vaiṇika. *A flutist.*

ವೈಣುಕ vaiṇuka. *A bamboo-pike, pointed with iron and used to drive an elephant;*—a piper, a flutist.

ವೈತಂಸಿಕ vaitaṁsika. (fr. ವಿತಂಸ). *A seller of the meat of beasts or birds, a butcher* (ಕೌಳಿಕ, ಕಟಿಕ Mr. 379).

ವೈತಣ್ಡಿಕ vaitaṇḍika. (fr. ವಿತಣ್ಡೆ). = ವೈದಣ್ಡಿಕ, q. v. (Sk. ವೈತಣ್ಡಿಕ, a disputatious or captious person).

ವೈತನಿಕ vaitanika. (fr. ವೇತನ). Living on wages;—*a hireling; a labourer.*

ವೈತರಣಿ vaitaraṇi. (fr. ವಿತರಣ). A river which must be crossed before entering the infernal regions: *the river of hell.*

ವೈತಾಲಿ vaitâli. N. of a metre (Ch.).

ವೈತಾಲಿಕ vaitâlika. *A bard whose duty is to awaken a prince at dawn with music and song.*

ವೈತಾಲಿಕೆ vaitâlikĕ. N. of a metre (Ch.).

ವೈದಗ್ಧಿ vaidagdhi. (fr. ವಿದಗ್ಧ). Artifice, craft, trick. (R.).

ವೈದಗ್ಧ್ಯ vaidagdhya. (fr. ವಿದಗ್ಧ). Cleverness, dexterity, skill, acuteness, wit;—cunning, craft (My.).

ವೈದಣ್ಡಿಕ vaidaṇḍika. (fr. ವಿದಣ್ಡ). = ಬಿದಣ್ಡೆ, q. v. (Šmd. II; Kk. 81; Šm. 52), ವೈತಣ್ಡಿಕ.

ವೈದರ್ಭ vaidarbha. (fr. ವಿದರ್ಭ). Belonging to the country Vidarbha;—N. of its sovereign, the father of Damayantî.

ವೈದರ್ಭಮಾರ್ಗ vaidarbha-mârga. A particular style of poetical composition (Kâvy. III, 1, A, 25).

ವೈದರ್ಭಿ vaidarbhi. Damayantî;—Rukmiṇî (My.).

ವೈದಿಕ vaidika. (fr. ವೇದ). *Relating to the vêdas, derived from or conformable with the vêdas, vedic, prescribed by the vêdas* (Ch. v. 12);—vedic ritual;—*a man well versed in the vêdas;*—a religious mendicant (My.). ವೈದಿಕ ತಿಳಿಯ ದಿದ್ದರೂ ಬಯ್ದಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಲ್ಲ (Prv.).

ವೈದಿಕಜಾತ vaidika-jâta. Sprung from a vaidika (Bp. 60, 52).

ವೈದಿಕಜೀವನ vaidika-jîvana. Living as a religious mendicant by begging alms (My.).

ವೈದಿಕಮಾರ್ಗ vaidika-mârga. The rites of vaidikas (My.).

ವೈದಿಕವೃತ್ತಿ vaidika-vṛitti. = ವೈದಿಕಜೀವನ. (My.).

ವೈದೀಕ vaidîka. Tbh. of ವೈದಿಕ. (My.; Tĕ.). 2, the day of performing a śrâddha (My.).

ವೈದುಷ್ಯ vaidushya. (fr. ವಿದ್ವಸ್). Wisdom, learning, sapience (J. 2, 18).

ವೈದೂರ್ಯ vaidûrya. = ವೈಡೂರ್ಯ. *The lapis lazuli or a kind of turkois.*

ವೈದೇಹ vaidêha. (fr. ವಿದೇಹ). The king of Vidêha, father of Sîtâ. 2, a dweller in Vidêha. 3, *a trader, a merchant.*

ವೈದೇಹಕ vaidêhaka. *A trader, a merchant.* 2, *the son of a Vaiśya father and Brâhmaṇa mother.*

ವೈದೇಹಿ vaidêhi. Sîtâ (J. 18, 33. 36; 19, 1. 38. 43). 2, *long pepper, Piper longum.*

ವೈದ್ಯ vaidya. (fr. ವೇದ). = ಬೆಜ್ಜ 1, ಬೆಜ್ಜು, ವೈಜ. Vedic. 2, relating to medicine, medical, medicinal. 3, a learned man, a Paṇḍit; a follower of the vêdas, one well versed in them. 4, *a medical man, a doctor, a physician* (ಅಮೃತಕರ Nn. 35). 5, the business of a physician, medical practice, medical treatment (My.). 6, a medicine (ಪುಷ್ಕರ, ಭೇಷಜ Nn. 27). ವೈದ್ಯನಿಗೆ ಆಯುಷ್ಯ ಹಣ ಕೊಟ್ಟರೂ ಆಯುಷ್ಯವದು (death) ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ.—ಪುಣ್ಯವನ್ತ ಹಾಡಿದ್ದೇ ರಾಗ, ವೈದ್ಯ ಹೇಳಿದ್ದೇ ರೋಗ.—ಯೋಗ್ಯತೆಯಿಲ್ಲದ ದೊರೆತನವೂ ರೋಗವಿಲ್ಲದ ವೈದ್ಯನೂ ಒನ್ದೇ.—ರೋಗಿ ಬಯಸಿದ್ದೇ ವೈದ್ಯ ತರಿಸಿದ.—ಮುದಿಯೊಳಗಿನ ಹುಣ್ಣು, ಮಾವನವರ ವೈದ್ಯ (Prvs.). See Bp. 46, 23; 59, 29.—ವೈದ್ಯಕೆಲಸ. The business of a physician (My.).

ವೈದ್ಯತನ vaidyatana. Medical science; the business of a physician (B. 3, 109; 4, 220; 5, 210).

ವೈದ್ಯನಾಥ vaidya-nâtha. Śiva (My.). 2, N. of a poet.

ವೈದ್ಯನಾಥೀಯ vaidyanâthîya. A treatise on ethics by the poet Vaidyanâtha (My.).

ವೈದ್ಯಭಾಗ vaidya-bhâga. A portion of the medicine sold and administered by a doctor, forming a part of his fee (My.). 2, a part of a book that treats on medicine (My.).

ವೈದ್ಯಮಾತೃ vaidya-mâtṛi. The mother of a physician. 2, *the plant Gendarussa vulgaris* Nees. (Justicia gendarussa Lin.).

ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ vaidya-śâstra. A work on medicine; the science of medicine (My.).

ವೈಧವ್ಯ vaidhavya. (fr. ವಿಧವಾ). Widowhood. See ಮೋಟು.

ವೈಧಾತ್ರ vaidhâtra. (fr. ವಿಧಾತೃ). *Sanatkumâra, the son of Brahmâ.*

ವೈಧೃತಿ vaidhṛiti. (fr. ವಿಧೃತ). N. of a particular position of the sun and moon (yôga) that is considered a malignant aspect (My.).

ವೈಧೇಯ vaidhêya. (fr. ವಿಧೇಯ). *Foolish, ignorant.*

ವೈನತೇಯ vainatêya. (fr. ವಿನತಾ). *Garuḍa, the son of Vinatâ.*

ವೈನಯಿಕ vainayika. (fr. ವಿನಯ). Relating to moral conduct or discipline. 2, *a chariot employed in military exercises* (ಶ್ರಮದ ರಥ Hlâ.).

ವೈನೀತಕ vainîtaka. (fr. ವಿನೀತ). *An indirect means of conveyance,* as a porter carrying a dooly, a palanquin-bearer, a horse dragging a carriage, etc.

ವೈಪರೀತ್ಯ vaiparîtya. (fr. ವಿಪರೀತ). *Contrariety, adverseness, reverse.*

ವೈಭವ vaibhava. (fr. ವಿಭವ). Power, greatness, grandeur glory, magnificence and splendour of state, wealth (Čpr. 4, 89; Bp. 50, 16; 58, 14; J. 2, 52; 33, 19; Bh. 1, 8, 59; B. 5, 42. 212; My.).

ವೈಭಾಗ vaibhâga. (fr. ವಿಭಾಗ). The share or portion of an inheritance, or partition of inheritance (ವಿಭಾಗ, ದಾಯ Nn. 142).

ವೈಭಾವೆ vaibhâvĕ. (fr. ವಿಭಾವ). A female gifted with discrimination. See ಕಟ್ಟು-, s. ಕಟ್ಟು 1.

ವೈಭೋಗ vaibhôga. Tbh. of ವೈಭವ. (My.).

ವೈಮನಸು vaimanasu. Tbh. of ವೈಮನಸ್ಯ. = ವೈಮನಸ್ಯ No. 2. (S. Mhr.).

ವೈಮನಸ್ಯ vaimanasya. (fr. ವಿಮನಸ್). Great sadness or sorrow, distractedness (J. 4, 47; 15, 26; My.). 2, hostility of feeling towards (Mhr.).

Digitized by Google

ವೈಮಲ್ಯ vaimalya. (fr. ವಿಮಲ). Spotlessness, cleanliness, purity (ವಿಮಲ Čt. II, 114).

ವೈಮಾತ್ರೇಯ vaimâtrêya. (fr. ವಿಮಾತೃ). *A step-mother's son.*

ವೈಮಾನಿಕ vaimânika. (fr. ವಿಮಾನ). A deity (Bh. 8, 25, 19).

ವೈಮೇಯ vaimêya. (= ವಿಮಯ). *Barter, exchange.*

ವೈಯಾಕರಣ vaiyâkaraṇa. (fr. ವ್ಯಾಕರಣ). Grammatical;—a grammarian (Śmd. 173 Cm.; 221. 272).

ವೈಯಾಕರಣಿ vaiyâkaraṇi. A female grammarian (Sk.). 2, a grammarian (Mbr.; My.).

ವೈಯಾಘ್ರ vaiyâghra. (fr. ವ್ಯಾಘ್ರ). Belonging to a tiger; consisting of a tiger's skin; *covered with a tiger's skin;*—a tiger's skin.

ವೈಯಾತ್ಯ vaiyâtya. (fr. ವಿಯಾತ). Immodesty, boldness, impudence. (R.).

ವೈಯಾರ vaiyâra. = ವಯ್ಯಾರ. (My.).

ವೈಯಾಸಿಕ vaiyâsika. (fr. ವ್ಯಾಸ). Composed by Vyâsa (My.).

ವೈರ vaira. (fr. ವೀರ). = ಬೀರ 1, ವಯಿರ 1. Heroism. 2, *enmity, malice, spite, hatred* (ಅಮರ್ಷ Śm. 95). 3, an enemy (ಪ್ರಧ್ವಂಸ, ರಿಪು Nn. 25). ವೈರವಿದ್ದವನಿದ್ದ ಕ್ಷೌರ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಣ್ಣ ಹಾಗೆ (Prv.).

ವೈರಂಗಿಕ vairangika. (fr. ವಿರಂಗ). *A passionless man, an ascetic* (see ವಿರಕ್ತ).

ವೈರತನ vairatana. = ವೈರತ್ವ. (My.; Čb. 62).

ವೈರತ್ವ vairatva. Enmity, hostility, hatred (My.; Sk. ವೈರಿತ್ವ). See Prv. s. ವೈರಾಗ್ಯ.

ವೈರನಿರ್ಯಾತನ vaira-niryâtana. *Revenge, retaliation.*

ವೈರಮ್ಭಣ vairambhaṇa. (fr. ವಿರಮ್ಭಣ). One of the vital airs (ತಿರಿಗಿಸುವ ಗಾಳಿ Mr. 52).

ವೈರವಶ vaira-vaśa. Enemy or hatred-controlled: control over hostile feelings, calmness (? ನಿರ್ವಾಣ, ವೈರದ ಶಮ Nn. 19, o. r. ವೈರದ ಸಮ).

ವೈರಶುದ್ಧಿ vaira-śuddhi. The removal or wiping out of a grudge: *revenge, retaliation.*

ವೈರಸ್ಯ vairasya. (fr. ವಿರಸ). Juicelessness, etc. 2, pain (Čpr. 3, after 76).

ವೈರಾಗಿ vairâgi. (fr. ವಿರಾಗ). = ಬೈರಾಗಿ. One who has subdued all worldly desires, an ascetic or devotee (ವಿರಕ್ತ Mr. 236). 2, a class of religious mendicants.

ವೈರಾಗ್ಯ vairâgya. Freedom from passion, absence of all worldly desires and appetites, renunciation of all sensuous delight (ಮೋಕ್ಷ, ವಿರಾಗ Nn. 20; ಅಕ್ಷ, ವಿರಾಗ 37; ಭಗ, ವಿರಾಗ 52; Čpr. 9, 89; Bp. 48, 27). ವೈರಾಗ್ಯವುಳ್ಳವನಾದರೂ ವೈರತ್ವ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ವೈರಿ vairi. = ವಯಿರಿ. *An enemy* (ಹಗೆ Nn. 39).

ವೈರಿದ್ರುಮ vairi-druma. Enemies looked upon as a tree (J. 2, 41).

ವೈರಿಪದ vairi-pada. An improper word (Bp. 1, 18).

ವೈರೋಚನ vairôcana. (fr. ವಿರೋಚನ). Bali, the son of Virôcana.

ವೈರೋಚನನಿಕೇತನ vairôcana-nikêtana. Abode of Bali: *pâtâla, the infernal regions.*

ವೈಲಕ್ಷಣ್ಯ vailakshaṇya. (fr. ವಿಲಕ್ಷಣ). Contrariety, difference (B. 4, 14), disparity. 2, novelty; strangeness, oddness (Si. 280; My.; Mhr.).

ವೈವಧಿಕ vaivadhika. (fr. ವಿವಧ). *A chandler, a pedler, a vender of grain, oil, ghee, etc.*

ವೈವರ್ಣ್ಯ vaivarṇya. (fr. ವಿವರ್ಣ). Change of colour or complexion;—one of the sâtvikabhâvas (Kâvy. IV. 2, 17). 2, deviation or secession from caste, etc. 3, heterogeneity.

ವೈವರ್ತ vaivarta. (fr. ವಿವರ್ತ). Revolution, change or modification of existence. See ಬ್ರಹ್ಮ- in ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತಪುರಾಣ.

ವೈವಸ್ವತ vaivasvata. (fr. ವಿವಸ್ವತ್). *Vivasvat's son Yama.* 2, Yama's brother, the Manu of the present period. 3, Śani. 4, the seventh or present period or manvantara.

ವೈವಾದ vaivâda. Difference (? ಭಿನ್ನ Bhn. 8, o. r. ವೈವಾದ).

ವೈವಾಹ vaivâha. (fr. ವಿವಾಹ). = ವೈವಾಹಿಕ. Relating to marriage;—marriage (J. 10, 23; 30, 33). ವೈವಾಹಮಾದ ಅಂಗನಾತತಿ (ಮದುವೆಯಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರು Nn. 136).

ವೈವಾಹಿಕ vaivâhika. = ವೈವಾಹ. (Sk.).

ವೈಶದ್ಯ vaiśadya. (fr. ವಿಶದ). Whiteness;—cleanness, purity, clearness (Rśv. 1, 1).

ವೈಶಮ್ಪಾಯನ vaiśampâyana. N. of a sage, who was also the narrator of the Mahâbhârata to Janamêjaya. 2, N. of the author of a law-book. 3, Vyâsa (ನಾರಾಯಣ, ಪರಾಶರ, ವ್ಯಾಸ Mr. 257, one MS., against the metre, ನಕ್ಕವಾದಿ).

ವೈಶಸ vaiśasa. (fr. ವಿಶಸ). Striking, killing, slaughter. 2, distress, pain, anguish;—hinderance, impediment.

ವೈಶಸನ vaiśasana. (fr. ವಿಶಸನ). = ಬಿಸಸನ, ವೈಶಸ.

ವೈಶಾಖ vaiśâkha. (fr. ವಿಶಾಖಾ) = ಬೇಸಗೆ, ವೈಸಾಗ. *The second month of the year* (April-May; B. 5, 307. 30?). 2, a *churning-stick*. 3, a particular attitude in shooting (standing with the feet a span apart). 4, relating to Kârttikêya (Čpr. 4, after 42). ವೈಶಾಖಮಾಸ ಬನ್ದರೂ ವೈರ ಉಪದ್ರ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ವೈಶಿಕ vaiśika. (fr. ವೇಶ್ಯಾ). = ಭೀಷಣ No. 2, ವೈಸಿಕ. A kind of nâyaka or lover in erotic poetry, one who associates with courtezans. 2, the allurements of harlots, the arts of courtezans (Sk.);—deluding, deceiving, seduction (ಆಕರ್ಷ, ಮೋಹನ Nn. 134).

ವೈಶೇಷಿಕ vaiśêshika. (fr. ವಿಶೇಷ). Characteristic. 2, a follower of the vaiśêshika doctrine. 3, one of the divisions of the nyâya school of philosophy founded by Kaṇâda, propounding the doctrine of particularity or individual essence, *i. e.* maintaining the eternally distinct nature of the nine substances: air, fire, water, earth, mind, ether, time, space, and soul, of which the first five are held to be atomic (Bp. 15, 12; 53, 5).

ವೈಶ್ಯ vaiśya. (fr. ವಿಶ್). *A man of the third caste whose business is agriculture and trade* (ವರ್ತಕ Kk. 34; Sm 67). See Prv. s. ವೈಶಾಖ.

ವೈಶ್ಯಕಾನ್ತೆ vaiśya-kântĕ. = ವೈಶ್ಯೆ. (Čpr. 3, after 76).

ವೈಶ್ಯೆ vaiśyĕ. *A woman of the Vaiśya caste.*

ವೈಶ್ರವಣ vaiśravaṇa. (fr. ವಿಶ್ರವಸ್). *Kubêra.*

ವೈಶ್ವದೇವ vaiśvadêva. (fr. ವಿಶ್ವದೇವ). An offering or sacrifice to the viśvadêvas; a daily offering to all deities (that is given to the dog kept in the house. My.).

ವೈಶ್ವದೇವಿ vaiśvadêvi. The eighth day of the second half of the month mâgha. 2, N. of a vritta (Čh.).

Digitized by Google

ವೈಶ್ವಾನರ vaiśvânara. (fr. ವಿಶ್ವಾನರ). *Agni, fire.* 2, N. of a metrical foot (Čh.).

ವೈಷಮ್ಯ vaishamya. (fr. ವಿಷಮ). Inequality, unevenness, oddness. 2, calamity, misery, distress (ವಿಷಮ Čt. II, 116). 3, injustice. 4, solitariness, singleness.

ವೈಷಯ vaishaya. (fr. ವಿಷಯ). Relating to a vishaya;—a vishaya (ವಿಷಯ Čt. II, 116).

ವೈಷಯಿಕ vaishayika. Relating to an object; having for an object; being the aim or object of an action when it is observed by the senses (Śmd. 155);—sensual; carnal.

ವೈಷಸಮ್ಯ vaishasamya. = ವೈಷಮ್ಯ? (ಬಿಸಸನ Čt. II, 115).

ವೈಷ್ಣವ vaishṇava. (fr. ವಿಷ್ಣು). Relating or belonging to Vishṇu;—a worshipper or follower of Vishṇu (Bp. 53, 10; J. 12, 1; 23, 63; 24, 56). ವೈಷ್ಣವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅಂಗಾರವೇ ಬಂಗಾರ, ಸ್ಮಾರ್ತರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಗಂಧವೇ ಚಂದ.—ಸ್ಮಾರ್ತರಿಗೆ ಸ್ವಾರ್ಥ ಹೆಚ್ಚು, ವೈಷ್ಣವರಿಗೆ ಉಷ್ಣ ಹೆಚ್ಚು.—ಪ್ರಸ್ತಕ್ಕೆ ಭಕ್ಷ್ಯ, ವೈಷ್ಣವರಿಗೆ ಕಕ್ಷ, ನಾರಾಯಣ ಅನ್ನವಗೆ ಮೋಕ್ಷ (Prvs.).

ವೈಷ್ಣವಪುರಾಣ vaishṇava-purâṇa. A purâṇa of the Vaishṇavas (Bp. 46, 76).

ವೈಷ್ಣವಿ vaishṇavi. The personified śakti of Vishṇu (see ಸಪ್ತಮಾತೃಕೆ).

ವೈಸಾಗ vaisâga. Tbh. of ವೈಶಾಖ. (Śmd. 340).

ವೈಸಾರಿಣ vaisâriṇa. (fr. ವಿಸಾರಿ). *A fish.*

ವೈಸಿಕ vaisika. Tbh. of ವೈಶಿಕ. Deceit, fraud, falsity, hypocrisy, false and crafty practice (ದೊಲ್ಯಾಸ Ss.; ದೊಲ್ಯಾಸ Čt. II, 20; ಕಪಟಕೃತ್ಯ Bhn. 9; Bp. 20, 20; 24, 54; 37, 10; 40, 51. 60; 51, 21; Bh. 8, 26, 29; Râm. 5, 8, 72).

ವೈಹಾಯಸ vaihâyasa. (ವಿಹಾಯಸ್). Being in the air, aerial (Čpr. 6, after 16).

ವೈಹಾಯಸಮಾರ್ಗ vaihâyasa-mârga. The atmosphere, the air, the sky (Čpr. 5, after 22).

ವೈಹಾಸಿಕ vaihâsika. (fr. ವಿಹಾಸ). *A comic actor, a jester, a buffoon.*

ವೈಹಾಳಿ vaihâḷi. Tbh. of ವಾಹ್ಯಾಳಿ. (Śmd. 361, o. r. ವೈಹ್ಯಾಳಿ; Čpr. 3, after 51; Rśv. 13, 25; 13, after 82; Bh. 5, 3, 65).

ವೈಹ್ಯಾಳಿ vaihyâḷi. = ವೈಹಾಳಿ, q. v.

ವೊ vŏ. For Kannaḍa words with this initial see ಒ.

ವೊಡೆ vŏḍĕ. = ವಡೆ, q. v. (ವಟಕ Nr.; C.; V. 14, 80). ದಧಿಯಾ ಮೃದುಗ್ಧಾದಿಯಲ್ಲಿ ವೊಡೆಗಳಂ ಕಲಸಲ್ ಅದು ಕರಮ್ಭಕಂ (Mr. 219).

ವೊತ್ತ vŏtta. = ವತ್ತ. See ಒಲ್ಲ-.

ವೊನ್ದಿಸು vŏndisu. Tbh. of ವನ್ದಿಸು. (Bp. 35, 8; 37, 63; 39, 7. 37; 47, 24; 57, 61).

ವೊಲ್ vŏl. = ಒಲ್ 2, etc. Likeness, etc.;—like, as, similar to; as if; so that (ವೋಲ್, ಅನ್ತೆ, ಅನ್ತೆವೋಲ್, ವೋಲಿಸುವ ಎಡೆ Śmd. 73. 250; ಹಾಗೆ 75 Cm.; ಅನ್ತೆ, ತೋಡು, ಪಡಿ, ಸಾಮ್ಯ Čt. I, 88; ವೋಲ್, etc., ಸಾಮ್ಯ II, 32; ಅನ್ತೆವೋಲ್, ಅನ್ತಿರೆ, ವೋಲಿಪ ಅರ್ಥ Śm. 55). ಫಣಿಯ ವೊಲ್ (Śmd. 28). ಗಿರ್ಗಟದ ದನಿವೊಲ್ (75). ಕಮ್ಮಬಿಮ್ಬೊಲ್ (91). ಸರ್ವವಿದ್ಯೆ ಸಂಜನಿಪ ವೊಲ್ (Rśv. 4, 76). ಘನನಿನದಕ್ಕಿದರ್ಗಳಮ್ ಎನಿಪ್ಪ ವೊಲ್ (5, 116). ಕೋಡುಗಲ್ಲಂ ಪತ್ತುವ ವೊಲ್ (J. 2, 65). ತನ್ನ ವೊಲ್ (17, 2). ಎನ್ದಿನ ವೊಲ್ (26, 26). ಮನ್ತ್ರಭಿನ್ನಮ್ ಆಗದ ವೊಲ್ (29, 27). See Bp. 21, 42; 37, 54; 51, 32. 33; Rśv. 2, 39. 41.

ವೊಲು vŏlu. = ವೊಲ್, etc. (Bp. 56, 47).

ವೊಸಿ vŏsi. = ವಸಿ 2. (My.).

ವೊಸ್ತು vŏstu. Tbh. of ವಸ್ತು. (Bp. 61, 84).

ವೊಳಿಗೆ vŏḷigĕ. = ವಳಿಗೆ, etc. (ಜೀವಣ, ಕಬಳ, ತುತ್ತು Ss.).

ವೊಳೆ vŏḷĕ. = ವಳೆ, etc. See Śm. s. ವಳೆ and Kk. s. ವಳೆಯ.

ವೋ vô. For Kannaḍa words with this initial see ಓ.

ವೋಗ್ಯ vôgya. Tbh. of ಯೋಗ್ಯ. (S. Mhr.).

ವೋಟೆ vôṭĕ. (= ಪೋಟಿ). *A female servant.*

ವೋಢವ್ಯ vôḍhavya. To be borne or carried; able to be borne, etc. (R.).

ವೋಢೃ vôḍhṛi. One who carries or bears or draws;—*a bearer, a porter;*—a leader;—a draught horse;—a bull;—a bridegroom.

ವೋಪದೇವ vôpa-dêva. N. of a grammarian (of about the latter half of the 13th century; see s. ಒಂ).

ವೋಮ vôma. = ಓಮ, etc. Bishop's weed (My.).

ವೋಲ್ vôl. = ವೊಲ್, etc. (ಅನ್ತೆ, ಅನ್ತೆವೋಲ್, ವೊಲ್, ವೋಲಿಸುವ ಎಡೆ Śmd. 250; ಉಪಮೆ 251; ಅನ್ತಿರೆ, ಅನ್ತೆ, ಅನ್ತೆವೋಲ್, ಉಪಮಾನಾರ್ಥ 397; ವೋಲಿಸುವ ಅರ್ಥ 397 Cm.; ವೊಲ್, etc., ಸಾಮ್ಯ Čt. II, 32; Kk. 63; Śm. 55; ಹಾಗೆ Śmd. 7 Cm.; 19 Cm.; ಹಾಂಗೆ 148 Cm.). ವೋಲೊಳ್ ಹ್ರಸ್ವಮುಮ್ ಅಕ್ಕುಂ (Śmd. 250). ಜಲನಿಧಿಯ ವೋಲ್ (251). ಇನ್ದ್ರವ್ಬೋಲ್ (251). ಮಳಲ ಬೀಣ್ಜೆಯಂ ಮಾಡಿದ ವೋಲ್ (Śmd. II). ಅಚ್ಚಮುತ್ತಿನ ಪೊಸ ಪಚ್ಚೆಯಂ ತಳೆದ ವೋಲ್ (Čpr. 7, 41). ಲೋಕಂ ಲಾಲಿಸುವ ವೋಲ್ (Bp. 1, 20). See Čpr. 4, 43; Rśv. 2, 48; Bh. 1, 8, 58; J. 4, 19.

ವೋಲ vôla. = ಬಾಳ 2, ಬೋಲ, ಬೋಳ, ಬೋಳು. *Gum-myrrh.*

ವೋಳಿ vôḷi. A number of flags (ಧ್ವಜಾನೀಕ, ಪತಾಕೆಯ ಸಮೂಹ Nn. 153, o. r. ಓಳಿ). 2, an ear (ಕರ್ಣ, ಕಿವಿಗಳು 153). 3, a creeper, a plant (ಲತೆ, ಲತೆಗಳು 153). 4, cloth (ಅಮ್ಬರ, ವಸ್ತ್ರ 153). 5, a wicked man (ಅಧಮನರ, ಅಧಮಮನುಷ್ಯ 153; *cf.* ಪೋಲಿ?).

ವೌಷಟ vaushaṭ. = ವಷಟ್. *An exclamation used on offering an oblation to the gods or manes with fire.*

ವ್ಯಂಸಕ vi-aṁsaka. Dividing asunder, etc.;—*deceitful; a rogue, a cheat, a juggler.* See ಜಲಿಕ.

ವ್ಯಕ್ತ vi-akta. = ವೆಕ್ತ. Caused to appear, manifested, developed, manifest, apparent, evident, clear (ವಿಕಾಶ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಣ ಬಹನ್ಥಾದು Nn. 115); specifically known or understood;—specified, distinguished;—specific, individual;—*wise, learned.* See ಪ್ರ-. — ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸು. To make clear, to manifest, to show (B. 4, 49; My.).

ವ್ಯಕ್ತತರ vyakta-tara. Uncommonly or very evident or plain (Čh. v. 228).

ವ್ಯಕ್ತಿ vi-akti. Visible appearance or manifestation, making clear or evident, clearness, distinctness, discernibility, discrimination (Kâvy. III, 3, B, 130; ನೆಟ್ಟನೆ Čt. II, 87); indication. 2, specific appearance or variation, individuality (B. 5, 279; ಪೃಥಗಾತ್ಮತೆ G.). 3, *a person, an individual* (opposed to jâti). 4, a real being, an entity (Mhr.). 5, a harlot (My.). See ಅರ್ಥ-, ಸ್ಥಾನ-.

ವ್ಯಗ್ರ vi-agra. = ಬ್ಯಗ್ರ. *Distracted, bewildered, perplexed, agitated, alarmed, disquieted.* 2, *zealous, eagerly engaged in, occupied, zealously occupied.*

ವ್ಯಗ್ರತೆ vyagratĕ. Perplexedness, perplexity, confusion (ಕ್ಷೋಭ Čb.);—zealous occupation, zeal; immoderate zeal (Rśv. 13, 8. 9).

Digitized by Google

ವ್ಯಂಕೋಜಿ vyaṅkōji. Mhr. form of Vĕṅka (B. 4, 81).

ವ್ಯಂಗ vi-aṅga. Limbless; *deformed, mutilated, crippled;* deficient, unentire, as an article (Mhr.).

ವ್ಯಂಗತ್ವ vyaṅgatva. Deformedness, crippled state. ಅವ ಯವವ್ಯಂಗತ್ವ (ವೈಕಲ್ಯ Čb.).

ವ್ಯಂಗ್ಯ vi-aṅgya. = ಯೆಂಗಿ, ವೆಂಗ್ಯ. To be indicated correctly (see ವ್ಯಕ್ತ); to be intimated by sarcastic allusions or insinuations (adj.);—allusive language or insinuation, sarcasm, covert expression of suspicion or contempt, etc.;—deformedness, crookedness, perversity, impropriety (My.; Tĕ.).

ವ್ಯಂಗ್ಯಾರ್ಥ vyaṅgya-artha. A covert meaning;—a crooked, improper meaning (My.).

ವ್ಯಂಗ್ಯೋಕ್ತಿ vyaṅgya-uktí. Covert language, sarcastic insinuation;—a crooked or an improper speech (My.).

ವ್ಯಜನ vi-ajana. = ಬಿಂಞಣ, ಬಿಂಞಣಿ, ಬಿಜ್ಜಣಿಗೆ, etc. *A fan* (ಬೀಸಣಿಗೆ Nn. 166).

ವ್ಯಂಜಕ vi-añjaka. Making clear, manifesting, indicating;—*external indication of passion or feeling,* gesture, dramatic action.

ವ್ಯಂಜನ vi-añjana. = ಬೆಂಜನ, ವೆಂಜನ. The act of making clear, marking, indicating. 2, a consonant (Šmd. 19. 21. 59. 82. 133. 192. 214. 215. 217. 223; Kâvy. I, 1*a*, 7-9. 28. 29; Čh.). 3, *a mark, a spot, a sign, a token.* 4, a sign of puberty; *the beard* (see ಎಣಿಸಿ). 5, *a mark of sex or gender, a privy part* (male or female). 6, *seasoning, condiment, sauce* (ಹಾಲೋಗರದ ಪಾಯಸ Mr. 215). 7, = ವ್ಯಜನ, *a fan.* 8, = ವ್ಯಂಜನೆ.

ವ್ಯಂಜನಸನ್ಧಿ vyañjana-sandhi. The junction of consonants (in grammar, My.).

ವ್ಯಂಜನಾಂಗ vyañjana-aṅga. Having the body, form or character of a consonant (Šmd. 20).

ವ್ಯಂಜನಾನ್ತ vyañjana-anta. Ending in a consonant; a word with a final consonant (Šmd. 58. 105. 133. 138. 152. 260).

ವ್ಯಂಜನೆ vi-añjanĕ. Figurative expression or insinuation; irony, sarcasm; suggestion. (R.).

ವ್ಯಂಜಿಸು vi-añjisu. To cause to appear, to manifest. See ಅಭಿ-.

ವ್ಯಡಮ್ಬಕ vyaḍambaka. *The castor-oil plant, Ricinus communis* (= ಏರಣ್ಡ).

ವ್ಯಡಮ್ಬನ vyaḍambana. = ವ್ಯಡಮ್ಬಕ. (Sk.).

ವ್ಯಡಮ್ಬರ vyaḍambara. = ವ್ಯಡಮ್ಬನ. (Sk.; see ಅವುಡಲ).

ವ್ಯತಿ vi-ati. Different (ಪೃಥಕ್, ವಿನಾ, ಅನ್ತರ, ಬೇರು ನುಡಿವೆಡೆ Mr. 534).

ವ್ಯತಿಕರ vi-ati-kara. Acting reciprocally, reciprocal;—reciprocal action, mutual relation;—obstruction, hinderance; reverse, misfortune, calamity (Čpr. 5, 130; Abh. P. 15, after 69). 2, scattering in different directions; mixing or blending together, mixture.

ವ್ಯತಿಕರಣ vi-ati-karaṇa. Mixing or blending together, mixture (Kâvy. IV, 2, 54).

ವ್ಯತಿಕೀರ್ಣ vi-ati-kîrṇa. Scattered about in different directions; mixed together (Kâvy. II, 2, B, 4).

ವ್ಯತಿಕ್ರಮ vi-ati-krama. Passing over or beyond, transgressing; violating, disregard;—inverted order, reverse, contrariety, opposition, the contrary of anything: crime, sin: adversity, misfortune (My.).

ವ್ಯತಿರಿಕ್ತ vi-ati-rikta. Reaching beyond, surpassing, excessive, immoderate;—separate, different from, distinct from;—wanting, void of;—excepted; without, except;—withdrawn, withheld (My.).

ವ್ಯತಿರಿಕ್ತತೆ vyatiriktatĕ. The state of being withdrawn or absent (Čpr. 5, 13).

ವ್ಯತಿರೇಕ vi-ati-rêka. = ಬತಿರೇಕ, ವತಿರೇಕ. Reaching or passing beyond, excelling, excellence; — separation from, difference, distinction, separateness;—*exception, exclusion;*—contrariety, contrast, dissimilitude; a particular figure in poetry, one of the vâstavas: the contrasting of things compared in some respects with each other (Kâvy. III, 3, B, 3. 38-47);—negative inference.

ವ್ಯತಿಹಾರ vi-ati-hâra. Taking or receiving mutually;—barter, exchange;—reciprocity;—the composition of words seen *e. g.* in ಜುಟ್ಟಾಜುಟ್ಟಿ, ಮುಖಾಮುಖಿ (My.).

ವ್ಯತೀತ vi-ati-ita. Passed away, passed by, passed over, gone (My.).

ವ್ಯತೀಪಾತ vi-atipâta. Falling entirely away; deviation from right, excessive sin, great or portentous calamity; any portent or prodigy indicating or occasioning calamity, as a comet, an earthquake, etc.;—one of the astronomical yôgas;—a malignant aspect of the sun and moon (My.).

ವ್ಯತ್ಯಯ vi-ati-aya. Going away or in a different direction, *contrariety, opposition to the usual rule, irregularity, reverse;* inverted or reverse order; transposition, interchange (Šmd. 5. 261; Čpr. 7, 96).

ವ್ಯತ್ಯಸ್ತ vi-ati-asta. Thrown or placed in an inverted position, reversed, inverted; contrary (Čpr. 7, 151; My.).

ವ್ಯತ್ಯಾಸ vi-ati-âsa. = ವೆತ್ಯಾಸ. *Inverted position, inverted or reverse order; contrariety, oppositeness, opposition, variation;* difference (My.).

ವ್ಯಥಕ vyathaka. *Inflicting pain, painful.*

ವ್ಯಥನ vyathana. The being agitated or afflicted; suffering pain, being sorrowful;—giving pain. See ಬಗ-, ನೋ.

ವ್ಯಥಿತ vyathita. Agitated, disquieted, pained; distressed, afflicted; troubled (My.).

ವ್ಯಥಿಸು vyathisu. To be afflicted, to be sorrowful or unhappy (J. 7, 39; 13, 21).

ವ್ಯಥೆ vyathĕ. = ಬೆತೆ, ಬಿದೆ, ವೆತೆ. Disquietude, perturbance, agitation; *pain, affliction, agony;* sorrow, unhappiness; distress; anguish, ache; alarm, fear.

ವ್ಯಧ vyadha. *Piercing, perforating, boring.*

ವ್ಯಧ್ವ vi-adhva. *A bad road;* a wrong road.

ವ್ಯನ್ತರ vi-antara. = ಬಿನ್ತರ. A kind of supernatural being (piśâča, bhûta, etc.).

ವ್ಯಪದೇಶ vi-apadêśa. Information, apprising, advice, hint;—designation by name or appellation; a name, an appellation; *fraud, craft, deceipt, pretext, sham, stratagem, device;*—one of the upamĕs (Kâvy. III, 3, B, 61. 108 seq.).

Digitized by Google

ವ್ಯಪಸರ್ಗ vi-apa-sarga. Letting go; dismissing, relinquishing, abandoning (Kâvy. III, 3, B, 62).

ವ್ಯಪಾಕೃತ vi-apâkṛita. Perfectly taken away or removed (Čpr. 9, 20).

ವ್ಯಪಾಯ vi-apâya. Going away, departure (Čpr. 3, after 77). 2, an obstacle, an impediment (ಅನ್ತರಾಯ, ವಿಘ್ನ Mr. 252).

ವ್ಯಪೇತ vi-apa-ita. Gone apart, severed, separated; gone away, passed away, departed; opposed to, contrary. (See ಅ-).

ವ್ಯಪೇತಾವ್ಯಪೇತಯಮಕ vyapêta-avyapêta-yamaka. A kind of yamaka (Kâvy. III, 2, B, 3 seq.).

ವ್ಯಭಿಚರಿಸು vi-abhi-čarisu. To go astray: to commit adultery (My.; Tô.).

ವ್ಯಭಿಚಾರ vi-abhi-čâra. Going or departing from, going away; wandering away, going astray;—following improper courses, profligacy; adultery (My.);—erroneous or fallacious reasoning;—irregularity, anomaly.— ವ್ಯಭಿಚಾರ ಮಾಡು. To commit adultery (used of males and females, My.). ವ್ಯಭಿಚಾರ ಮಾಡಿದರೂ ಅಭಿಚಾರ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.). — ವ್ಯಭಿಚಾರಸ್ತ್ರೀ. An adulteress (My.; ಕರ್ಣಿ G.). — ವ್ಯಭಿಚಾರಸ್ತ್ರೀಯರು. = ವ್ಯಭಿಚಾರಸ್ತ್ರೀ. (G. 37. 60. 276. 327).

ವ್ಯಭಿಚಾರಿ vi-abhi-čâri. Going away; going astray, deviating from; doing what is improper; profligate; an adulterer, an adulteress (My.; ಅನುಕ, ಕಮನ, ಕಾಮಾನ್ಧ G.);—untrue, false;—irregular, anomalous.

ವ್ಯಭಿಚಾರಿಭಾವ vyabhičâri-bhâva. (= ಸಂಚಾರಿಭಾವ). A transitory feeling or state (of the mind or body described in poetical compositions, Si. 67).

ವ್ಯಯ vyaya. (vi-aya). = ಬಿಯ್ಯ, ಬೀಯ, ವೆಚ್ಚ, ವ್ರಯ. Going, moving;—disappearance, loss;—perishing, decay, destruction, decline, misfortune. 2, *spending, expenditure, expense, outlay, disbursement;* squandering, waste. 3, the twentieth year of the cycle of sixty (My.).

ವ್ಯರ್ಥ vi-artha. = ಎರ್ತ, ಯರ್ತ, ವೆರ್ತ. *Useless, unprofitable, fruitless, ineffectual, vain;*—unmeaning;—uselessness, etc.;—one of the vâkyadôshas (Kâvy. II, 2, B, 3. 13-15). ವ್ಯರ್ಥದ ಆಲಾಪ (ಜಬುಬು Kk. 79). ವ್ಯರ್ಥವಾದದಕ್ಕೆ ಸ್ವಾರ್ಥ ಪಟ್ಟಾರೇ?—ವಾಸಿಯಾಗದ ರೋಗಕ್ಕೆ ರಾಸಿ ಮದ್ದು ಮಾಡಿದರೂ ವ್ಯರ್ಥ (Prvs.). See Prv. s. ಸಮಯ. — ವ್ಯರ್ಥಂ ಮಾಡು. To make useless, etc. (Čpr. 4, after 18).

ವ್ಯರ್ಥಕ vi-arthaka. = ವ್ಯರ್ಥ. *Useless etc.*

ವ್ಯರ್ಥಾಲಾಪ vyartha-âlâpa. Useless conversation, speech, etc. (ಚೀಬುಮ್ಬು Śs.).

ವ್ಯಲೀಕ vi-alîka. = ವ್ಯಾಲಿಕ. Disagreeable, painful, offensive;—improper or unfit to be done;—false;—any cause of pain or uneasiness or disagreeableness; *pain, suffering, grief;* any improper act;—contrariety;—*cheating, tricking; falsehood.*

ವ್ಯವಕಲನ vi-ava-kalana. Subtraction, deduction (My.).

ವ್ಯವಚ್ಛೇದ vi-avaččhêda. Cutting off or in pieces;—deviding, separating;—discrimination;—a division, a section, etc.;—*letting fly an arrow, shooting.*

ವ್ಯವಧಾನ vi-avadhana. = ವೆವಧಾನ. The act of placing apart or between, intervening, intervention, interposition, separation, break, gap, temporary stoppage;—anything which intervenes or screens; a screen, a partition, an intervening object;—*intervening space, interval, space;*—an obstruction; the state of being covered or concealed; *covering, concealment;* pretext (ಅಪವಾರಣ Hlâ.; ತಿರೋಧಾನ, ಅಪವಾರಣ, ನೆವ Mr. 435); disappearance;—leisure (My.). ಸವಧಾನ್ಯ ಬೆಳದವನಿಗೆ ವ್ಯವಧಾನ ಇಲ್ಲ (Prv.). See ಕಟ್.

ವ್ಯವಧೆ vi-avadhĕ. Anything which intervenes or conceals from sight; a screen, etc.;—the state of being covered or concealed; *covering, screening, concealment;* disappearance.

ವ್ಯವಯಿಸು vyavayisu. (fr. ವ್ಯವಾಯ). = ಎವಯಿಸು. To have sexual intercourse.

ವ್ಯವಸಾಯ vi-avasâya. = ಬವಸು, ಬವಸೆ, ಬೆವಸಾಯ, ಬೇಸಾಯ, ಯವಸಾಯ, ವೆವಸಾಯ. Settled determination, resolve, obstinacy. 2, *endeavour, strenuous effort or exertion, activity, energy, diligence, industry, perseverance;* seeking after, wish, desire. 3, action, performance;—conduct, behaviour. 4, following any business or profession; a trade, business, livelihood. 5, cultivation, agriculture (My.; ಸಾಗವಳಿ ಮಾಡೋಣ G.). 6, an artifice, a stratagem, a device.

ವ್ಯವಸಾಯಗಾಱ vyavasâya-gâṟa. An agriculturist, a farmer (My.).

ವ್ಯವಸಾಯಿ vyavasâyi. One who acts energitically, a diligent, assiduous, enterprising or persevering man; a clever man (ಅಲಂಕರ್ಮೀಣ, ಕರ್ಮಶೀಲ Hlâ.; My.).

ವ್ಯವಸ್ಥಾಕರಣ vyavasthâ-karaṇa. Making a decision or firm declaration, an oath (ಸಾಕ್ಷಿ, ಸೂರುಳು, ಪ್ರಮಾಣವ ಮಾಡುವುದು Nn. 162).

ವ್ಯವಸ್ಥಾನ vi-ava-sthâna. *Regular arrangement or distribution;*—remaining firm, steadiness; *state, course, condition.*

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ vi-ava-sthâpaka. That settles, adjusts or decides (My.).

ವ್ಯವಸ್ಥೆ vi-avasthĕ. ವ್ಯವಸ್ಥಾ. = ವೆವಸ್ತೆ. Placing apart, separating. 2, placing in suitable order, adjusting, arranging, arrangement. 3, relative position or state. 4, fixing on a firm basis: settlement, *a decision, a decree, a rule,* a written declaration of the law; a firm declaration, an affirmation, an oath (ವೇಲಿ, ಪ್ರಮಾಣ್, ಪ್ರಮಾಣ Nn. 152; ವೇಲಿ Mr. 488). 5, *a state, a course, a condition, a system or order of things* (ಸ್ಥಿತಿ, ತನ್ನಿರವು Mr. 486). 6, what is lawful, true or good (see ವೆವಸ್ತೆ). See Śmd. 57. 183; B. 4, 12. 217. — ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡು. To lay down a law, to decree (B. 4, 223; My.).

ವ್ಯವಹರಣ vi-ava-haraṇa. = ವ್ಯವಹಾರ. (Śmd. 240 Cm.; My.).

ವ್ಯವಹರಿಸು vi-ava-harisu. To be employed or used, to be in use, to take place (ವರ್ತಿಸು Śmd. 10; ಬರ್ 68 Cm.; see 121. 145. 245. 343. 373. 381; Śm. 18). 2, to use (Śmd. 172; Bp. 28, 19). 3, to deal in, to traffic with, to carry on a business or trade (Śmd. 234. 240). 4, to carry on legal proceedings, to litigate, to contend (My.).

ವ್ಯವಹರಿಸುವಿಕೆ vyavaharisuvikĕ. Carrying on a business, etc. (ದೇವನ Si. 436).

ವ್ಯವಹರ್ತೃ vi-ava-hartṛi. One who transacts business or is engaged in any affair;—the conductor of any judicial business, a judge, an umpire;—a litigant, a plaintiff (My.).

Digitized by Google

ವ್ಯವಹಾರ vi-ava-hâra. = ಬೇಹರ 2, ಬೇಹಾರ, ಯವಾರ, ವೆವಹಾರ. Doing, performing, performance; conduct, behaviour; operation, action; process, procedure, practice;—affair;—occupation, work, profession, business, transaction (ಭೋಗ, ಬೇಹಾರ Nn. 113; My.);—dealing, traffic, commerce, trade;—*a contest at law, a lawsuit* (My.);—the practice of the courts of law;—fight, quarrel (My.);—use, usage, habit, custom (My.);—adherence to law; steadiness, propriety;—a contract. ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೂ ಆಹಾರಕ್ಕೂ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ ಮಾಡ ಬಾರದು (Prv.). See Śmd. 9. 27 Cm.; 162; Bh. 1, 8, 25.

ವ್ಯವಹಾರಕಾಲ vyavahâra-kâla. The period of action, a mundane period (Abh. P. 1, 48).

ವ್ಯವಹಾರಮೌಲ್ಯಸಂಕೇತನ vyavahâra-maulya-saṅkêtana. Appointment of the price in a transaction. See ಕೆಯ್ಮಾಡು.

ವ್ಯವಹಾರಿ vyavahâri. = ಬೇಹಾರಿ. Transacting, practising any business or trade; a trader, a merchant (My.; see ಭೈತ್ರ-). ಪೋತದ ವ್ಯವಹಾರಿ (ಸಾಂಯಾತ್ರಿಕ Mr. 407). 2, litigant, engaged in a lawsuit. 3, customary. 4, relating to a legal process.

ವ್ಯವಹಾರಿಕ vyavahârika. Relating to practice or business; transacting business, engaged in business;—customary, usual, common, ordinary (My.).

ವ್ಯವಹಾರ್ಯ vyavahârya. To be transacted, to be practised;—liable to a legal process;—to be employed or used;—customary, usual. (R.).

ವ್ಯವಹಿತ vi-ava-hita. Placed apart, placed between; *separated;* impeded; screened from view, concealed; not contiguous, not immediately connected; hostile, opposite; laid aside, passed over, omitted; surpassed, excelled, put to shame; done, performed;—one of the vâkyadôshas (Kâvy. II, 2, B, 3-6). See ಅ-.

ವ್ಯವಹಿತಭ್ರಾತೃ vyavahita-bhrâtṛi. A brother older than one's self, but not the next in age (My.).

ವ್ಯವಹಿತಯಮಕ vyavahita-yamaka. One of the yamakas (Kâvy. III, 2, B, 8 seq.).

ವ್ಯವಹೃತಿ vi-ava-hṛiti. = ವ್ಯವಹಾರ. (Śmd. 26. 27. 76. 143. 266. 393).

ವ್ಯವಾಯ vi-avâya. Separation;—the state of being alone (ಏಕಾನ್ತ Nn. 152; Mr. 479);—dissolution, disappearance;—dissipation;—loose habits;—*an obstacle, an impediment;*—*sexual intercourse* (ಸುರತಸುಖ 479);—agitation, grief, etc. (ಉದ್ವೇಗ, ಉಮ್ಮಳಿಕೆ 152);—unsteadiness, fickleness (ಚಂಚಲ, ಚಂಚಲತ್ವ 152).

ವ್ಯಷ್ಟಿ vi-ashṭi. Singleness, individuality. 2, an aggregate or whole viewed as consisting of many separate bodies, *e. g.* an object, such as man, viewed as a separate part of a whole or constituting a part of the universal soul, while he is himself composed of parts or individuals (*cf.* ಸಮಷ್ಟಿ). (R.).

ವ್ಯಸನ vi-asana. = ಬಸನ 3, ಬಿಸನ 2, ಬ್ಯಸನ, ಯೆಸನ, ವೆಸನ. Throwing in different directions, away, or about;—separating; arranging. 2, violation, infraction;—*calamity, misfortune, ill-luck;*—*destruction, loss, defeat, falling away.* 3, *a sin, a vice* (*e. g.* the following ten: hunting, gambling, sleeping in the day, calumny, addiction to women, drinking spirits, dancing, singing, and instrumental music, and idle roaming; see ಸಪ್ತವ್ಯಸನ), *a bad or vicious habit in general, inordinate addiction* (ರಸ, ವಿಷಯ Nn. 83). 4, *intense application or attachment to any object, diligence.* 5, grief, sorrow (My.; not Sk.). ಆತನ ವಸನ ಸಿಕ್ಕದ ಮೇಲೆ ವ್ಯಸನವು ಯಾಕೆ?—ದ್ವಸನ ಎದ್ದವ ಹಸನು ಆಗನು (Prvs.). See Nn. 158 s. ಪರಿತಾಪ.— ವ್ಯಸನ ಪಡು. To feel grief, to sorrow (B. 5, 144; My.).

ವ್ಯಸನಕರ vyasana-kara. Grievous (My.).

ವ್ಯಸನಸುಖ vyasana-sukha. Pleasure arising from a bad habit (Śmd. 394).

ವ್ಯಸನಾರ್ತ vyasana-ârta. *Afflicted by calamity or misfortune, suffering pain.*

ವ್ಯಸನಿ vyasani. = ವೆಸನಿ. Calamitous, unfortunate, unlucky. 2, addicted to any kind of vice or evil practice (Bp. 44, 55; Bh. 1, 6, 1); of vicious habits;—attached intently to any object (Bp. 40, 2). 3, a sorrowful person (My.).

ವ್ಯಸ್ತ vi-asta. Thrown in different directions, away, or about;—separated, divided, severed, distinct, uncompounded;—broken asunder or to pieces, shattered;—different, manifold, various, changed;—scattered, dispersed;—*agitated, disturbed, troubled, confused, confounded, bewildered;*—expelled, removed, spread;—reversed, inverted; disordered, deranged, out of order; reverse, inverse, opposite;—penetrated, pervaded, inherent in or pervading all the several parts of any thing (*cf.* ಸಮಸ್ತ). See Ch. v. 19; ಬಿಡಡ್.

ವ್ಯಸ್ತಪದ vyasta-pada. Confused statement of a case. 2, a simple or uncompounded word (in grammar). 3, a sentence or stanza the words of which do not occur in the regular order (My.).

ವ್ಯಾಕರಣ vi-âkaraṇa. Undoing, analysis, explaining, expounding. 2, grammatical analysis, grammar (Śmd. 3. 8; see ಶಬ್ದ-).

ವ್ಯಾಕರಣಕಾರ vyâkaraṇa-kâra. A grammarian (Śmd. 20 Cm.).

ವ್ಯಾಕರಣಜ್ಞ vyâkaraṇa-jña. A grammarian (ವೈಯಾಕರಣ Śmd. 221 Cm.).

ವ್ಯಾಕೀರ್ಣ vi-âkîrṇa. Scattered or tossed in every direction, thrown about or away, disordered (J. 31, 57).

ವ್ಯಾಕುಂಚಿತ vi-âkuñcita. *Crooked, contracted, curved.*

ವ್ಯಾಕುಲ vi-âkula. = ಬಾಗುಳ್, ಬಾಗುಳ, ಬ್ಯಾಕುಲ. *Confounded, confused, agitated, bewildered, perplexed, troubled;*—thrown into disorder; *tumultuous;*—perplexing, bewildering (Śmd. 5);—anxious thought, grief (My.);—busily occupied about anything.

ವ್ಯಾಕುಲತೆ vi-âkulatĕ. Perturbation, agitation, perplexity, bewilderment, alarm;—anxious thought, grief (My.). See ತರೀರ-, ಸ್ಥಾನ-.

ವ್ಯಾಕುಲಿ vi-âkuli. N. of a bird (ಕರಿಬಿಯಾಪ, ಕೋಗಿಲೆ Mr. 170).

ವ್ಯಾಕುಲಿತ vi-âkulita. = ಬ್ಯಾಕುಲಿತ. Agitated, flurried, perplexed, confounded, alarmed;—grieved (My.);—agitation, perplexity, alarm (Bp. 61, 5).

ವ್ಯಾಕುಲಿತೆ vi-âkulitĕ. An agitated, etc. female (Bp. 40, 53).

ವ್ಯಾಕುಲಿಸು vi-âkulisu. = ಬಾವಳಿಸು. To become perplexed 2, to grieve (Grj. 4, 66; My.).

ವ್ಯಾಕೂತಿ vi-âkûti. Wrong or evil intention, *fraud, deception, disguise* (see ವ್ಯಾಕೃತಿ No. 4).

Digitized by Google

ವ್ಯಾಕೂಲ vyâkûla. = ವ್ಯಾಕುಲ. (Čb. 124; Mhr.).

ವ್ಯಾಕೃತಿ vi-âkṛiti. Analysing. 2, grammar (Šmd. 15. 17). 3, change of form, development. 4, a way, a manner, a kind, a mode, a form or shape (ಪರಿ, ಭಂಗಿ Hlâ. MS. instead of ವ್ಯಾಕೂತಿ; ಛನ್ದ, ಭಂಗಿ Mr. 445).

ವ್ಯಾಕೋಶ vi-â-kôša. *Expanded, blossomed, blown* (as a flower).

ವ್ಯಾಖ್ಯಾಕೃತ್ vyâkhyâ-kṛit. An explainer. See ಮನ್ತ್ರ-.

ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ vi-âkhyâna. = ಒಕ್ಕಣೆ, ವಕ್ಕಣೆ, ವಕ್ಷಾಣ. Explaining in detail, expounding, commenting; explanation, exposition; gloss, comment, interpretation (My.; Si. 484); — unfolding; — telling in full; — relating, narrating; — naming, calling. ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಮಂ ಪೇಳ್ವುವಂ (ಅಧ್ಯಾಪಕ Mr. 251).

ವ್ಯಾಖ್ಯೆ vi-âkhyĕ. ವ್ಯಾಖ್ಯಾ. *Explanation, exposition; gloss, comment;* description, delineation; definition.

ವ್ಯಾಘಾತ vi-âghâta. Striking against, etc. 2, contradiction, inconsistency of statement (Kâvy. II, 2, B, 13). 3, the thirteenth astronomical yôga.

ವ್ಯಾಘ್ರ vyâghra. = ಬಗ್ಗ, ಬಗ್ಗು 1, ಯಾಗ್ರ. *A tiger.* 2, at the end of a compound: *best, pre-eminent.* 3, N. of an asura (Bp. 18, 23).

ವ್ಯಾಘ್ರನಖ vyâghra-nakha. A tiger's claw. 2, *a sort of perfume* (= ಕರಜ).

ವ್ಯಾಘ್ರಪದ್ vyâghra-pad. also ವ್ಯಾಘ್ರಪಾದ. *The plant Flacourtia sapida* Roxb.

ವ್ಯಾಘ್ರಪಾದ vyâghra-pâda. Tiger-footed. 2, N. (Bp. 44, 46).

ವ್ಯಾಘ್ರಪುಚ್ಛ vyâghra-puččha. A tiger's tail. 2, *the castor-oil plant, Ricinus communis.*

ವ್ಯಾಘ್ರಾಜಿನ vyâghra-ajina. A tiger's skin (used to sit upon, My.).

ವ್ಯಾಘ್ರಾಟ vyâghra-aṭa. *A sky-lark.* 2, *N. of another bird* (ಭರದ್ವಾಜ, ಹೆಗ್ಗಾಟಿ Hlâ.; ಭರದ್ವಾಜ, ವಲಿಯನ ಹಕ್ಕಿ Nr.).

ವ್ಯಾಘ್ರಾಸನ vyâghra-âsana. A tiger's skin used as a seat (My.).

ವ್ಯಾಘ್ರಾಸುರಹರ vyâghra-asura-hara. Šiva (Grj. 3, 87).

ವ್ಯಾಘ್ರಿ vyâghri. A tigress. 2, *a sort of prickly nightshade, Solanum jacquini* Lin. See ನೆಲಗುಳ್ಳ.

ವ್ಯಾಜ vi-âja. = ವಾಯ 1. *Deceit, deception, fraud, craft, art, cunning; disguise* (either of purpose or of person); *pretext, pretence* (My.). 2, wickedness.

ವ್ಯಾಜನಿನ್ದೆ vyâja-nindĕ. False censure: censure in appearance conveying real commendation; in appearance blaming one, in reality another: disguised reproach (My.).

ವ್ಯಾಜಸಂಸ್ತವ vyâja-saṁstava. A particular figure of rhetoric: disguised reproach; covert praise; praising one person whilst apparently blaming another; censuring one person whilst apparently commending another (Kâvy. III, 3, B, 148 seq.).

ವ್ಯಾಜಸ್ತುತಿ vyâja-stuti. = ವ್ಯಾಜಸಂಸ್ತವ. (Kâvy. III, 3, B, 148 seq.).

ವ್ಯಾಜೋಕ್ತಿ vyâja-ukti. Covert allusion (intended to mislead), innuendo (My.).

ವ್ಯಾಜ್ಯ vi-âjya. (fr. ವಿ-ಅಜ). = ಯಾಜ್ಯ 2. A contest, a quarrel, a dispute (My.; Tĕ., T., M.); — a law-suit (My.; Tĕ., etc.). — ವ್ಯಾಜ್ಯ ತೀರಿಸು. To settle a dispute (B. 4, 93. 142; My.). — ವ್ಯಾಜ್ಯ ಮಾಡು. = ವ್ಯಾಜ್ಯವಾಡು. ವ್ಯಾಜ್ಯ ಮಾಡುವವ ಅಜ್ಜಗೆ ಬಿಟ್ಟಾನೇ? (Prv.). — ವ್ಯಾಜ್ಯವಾಡು. -ಆಡು. To quarrel (My.); to litigate (My.). — ವ್ಯಾಜ್ಯವೆಬ್ಬಿಸು. -ಎಬ್ಬಿಸು. To create a quarrel (B. 2, 25).

ವ್ಯಾಜ್ಯಗಾಱ vyâjya-gâṟa. A litigious man (My.).

ವ್ಯಾಡ vyâḍa. = ವ್ಯಾಲ. *A snake* 2, *a carnivorous animal, a beast of prey.* 3, a villain, a rogue.

ವ್ಯಾಡಾಯುಧ vyâḍa-âyudha. *A sort of perfume* (= ವ್ಯಾಘ್ರನಖ).

ವ್ಯಾತ್ಯುಕ್ಷಿ vyâtyukshi. Bathing together for amusement, mutual splashing and sporting in water. (Si.).

ವ್ಯಾಧ vyâdha. = ಬೇಡ. *A hunter.* 2, a wicked man.

ವ್ಯಾಧಾಮ vyâdhâma. *A thunder-bolt.*

ವ್ಯಾಧಿ vyâdhi. = ಬೇನೆ. *Sickness, ailment, disease.* 2, *the plant Costus speciosus or arabicus* (= ಕುಷ್ಠ).

ವ್ಯಾಧಿಘಾತ vyâdhi-ghâta. *The tree Cathartocarpus fistula* Pers. (Cassia fistula Lin.).

ವ್ಯಾಧಿತ vyâdhita. *Diseased, sick, ill.*

ವ್ಯಾಧಿವಿಕಾರ vyâdhi-vikâra. A change of the nature of a disease (?). See ಇಕ್ಕುಡಿ⁶ 2.

ವ್ಯಾಧಿಸ್ಥ vyâdhi-stha. A sick man (ರೋಗಿ Nn. 44. 76).

ವ್ಯಾನ vyâna. 1. Covering. See ಸಂ-.

ವ್ಯಾನ vi-âna. 2. *One of the vital airs, that which is diffused through the body.*

ವ್ಯಾಪಕ vi-âpaka. Reaching through, pervading, diffusive, comprehensive, going everywhere, widely spreading, extending over the whole of anything, invariably concomitant or inherent; — an invariably concomitant or inherent property or substance (Šmd. 162). See ಅಖಿಲ-. 2, a man who is an intimate associate of the whole community (My.).

ವ್ಯಾಪದ್ vi-âpad. Death; calamity; ruin.

ವ್ಯಾಪದ್ಗತ vyâpad-gata. *Involved in calamity.*

ವ್ಯಾಪನ vi-âpana. The act of spreading through or throughout, pervading, penetrating, filling up (My.).

ವ್ಯಾಪರಿಸು vyâparisu. = ವ್ಯಾಪಿಸು. (My.).

ವ್ಯಾಪಾದ vi-âpâda. Destroying, destruction, ruin; — *the wish or project to injure another.*

ವ್ಯಾಪಾದನ vi-âpâdana. *Destroying, killing, slaying, slaughter.*

ವ್ಯಾಪಾದಿತ vi-âpâdita. Destroyed, killed; hurt, injured. (R.).

ವ್ಯಾಪಾರ vi-âpâra. = ಬೇಪಾರ, ಬೇರ 2, ಯಾಪಾರ. The state of being occupied or engaged in; occupation, employment, business, trade, profession (ಉದ್ಯೋಗ Bhn. 51). 2, exercise, practice, exertion, activity. 3, work, affair, operation, action, transaction, doing, performance. 4, trade, traffic (My.; Mhr.). See Sp. s. ಪಾಪಕರ್ಮ. — ವ್ಯಾಪಾರದ ಹುಡಿ. See ಕೆನ್ದಲೀ-. — ವ್ಯಾಪಾರ ನಡಿಸು. To do a work (B. 5, 301). 2, to trade (My.). — ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡು. To trade (My.). ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವವ (ವರ್ತಕ G.). ಹಡಗದಿನ್ದ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವವ (ಸಾಂಯಾತ್ರಿಕ G.).

ವ್ಯಾಪಾರಗಾಱ vyâpâra-gâṟa. = ವ್ಯಾಪಾರಿ No. 2. (My.; B. 5, 122).

ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥ vyâpâra-stha. = ವ್ಯಾಪಾರಿ No. 2. (My.; B. 3, 58. 116; 5, 287).

Digitized by Google

ವ್ಯಾಪಾರಿ vyâpâri. = ಬೇಪಾರಿ, ಬೇರಿ 1. Occupied, busy; transacting business. 2, a tradesman, a dealer, a merchant (My.; Si. 84; ಪರದ, ಹರದ G.).

ವ್ಯಾಪಾರಿಗ vyâpâriga. = ವ್ಯಾಪಾರಿ No. 2. (ಕ್ರಯವಿಕ್ರಯಿಕ G.).

ವ್ಯಾಪಿ vi-âpi. *Reaching through, pervading, extending over or to, overspreading, covering.* 2, all-pervading, diffusive; invariably inherent or concomitant. 3, = ಯೋಗಪಟ, q. v.

ವ್ಯಾಪಿತ vi-âpita. = ವ್ಯಾಪ್ತ. (Bp. 2, 6; 33, 7).

ವ್ಯಾಪಿನಿ vyâpini. Feminine of ವ್ಯಾಪಿ (Čpr. 2, 66).

ವ್ಯಾಪಿಸು vi-âpisu. = ವೇಪಿಸು. To reach through, to spread through, to go everywhere, to overspread, to pervade, to permeate, to cover, to fill, to occupy (Bp. 19, 38; 44, 34; J. 1, 4; 18, 1; Si. 50. 76; B. 4, 202; My.).

ವ್ಯಾಪೃತ vi-âpṛita. Occupied or engaged in. See ಕುಟುಮ್ಬ-.

ವ್ಯಾಪೃತಿ vi-âpṛiti. Occupation, engagement (Čpr. 4, 28; 8, 1; 9, 6).

ವ್ಯಾಪ್ತ vi-âpta. *Spread through, pervaded, pervading, extended, thoroughly occupied or penetrated by; filled up, full;* overspread, covered over; invariably attended or accompanied; etc.

ವ್ಯಾಪ್ತಿ vi-âpti. The act or state of pervading, pervasion, permeation, presence throughout the extension of. 2, universality; fulness (J. 2, 55). 3, obtaining, gaining, acquiring. 4, occupation, work (ಕ್ಷಣ, ಉದ್ಯೋಗ Nn. 117; My.).

ವ್ಯಾಪ್ಯ vi-âpya. Permeable, penetrable. 2, that which may be the site or locality of an invariably concomitant cause or characteristic. 3, that is to be comprehended. 4, *the medicinal plant Costus speciosus or arabicus.*

ವ್ಯಾಮ vyâma. *A fathom or the space between the tips of the fingers of either hand when the arms are extended* (ಅ ಳತೆ, ಪ್ರಮಾಣ Nn. 129). 2, one hundred (ಶತ, ನೂರು 129). 3, sickliness (ಸರೋಗ, ಲೇಸಹ ರೋಗ 129).

ವ್ಯಾಮೋಹ vi-âmôha. Bewilderment. 2, excessive love or affection (Bp. 24, 24; Prll. 3, 12; My.; see ದುರ್-).

ವ್ಯಾಯತ vi-âyata. Drawn asunder, separated;—drawn out, extended, *long, tall;*—hard, firm;—mighty, powerful, strong, intense, much.

ವ್ಯಾಯಾಮ vi-âyâma. Drawing or stretching out;—athletic exercise; exercise of the body in general (My.; B. 4, 122. 124; B. 5, 189);—fatigue, labour;—a fathom.

ವ್ಯಾಲ vyâla. = ಬಿಯಳ, ಬ್ಯಾಲ, ವ್ಯಾಡ. *A snake* (ಉರಗ, ಸರ್ಪ Nn. 74; ಪನ್ನಗ Mr. 486). 2, *a carnivorous animal, a beast of prey* (ಕೊಲ್ಮಿಗ, ಕೊಲುವ ಮೃಗ 74; ಕೊರ್ಮೃಗ 486). 3, *wicked, villainous, bad;* cruel, fierce, vicious;—*a villain, a cheat, a rogue* (ದುರ್ಜನನು 74); a cruel man (ಅತೀವಹಿಂಸ ಕರ, ನಾನಾಹಿಂಸೆಗಳ ಮಾಡುವವನು 74); a terrible man (ಭಯ ಕಾರಿ 74; ಉರ್ವ ಭಯಕಾರ 486). 4, *a vicious elephant* (ಮ ದೇಭ, ಸೊಕ್ಕಿದಾನೆ 74; ಇಭ 486). 5, the Ceylon leadwort (ಚಿತ್ರಮೂಲ, etc. Mr. 128).

ವ್ಯಾಲಗನ್ಧಿ vyâla-gandhi. The ichneumon plant (? ನಾಂಗು ಲಿಕ Mr. 133, one MS. ವ್ಯಾಲನಸ್ಥಿ).

ವ್ಯಾಲಗ್ರಾಹಿ vyâla-grâhi. *A snake-catcher.*

ವ್ಯಾಲಪತಿ vyâla-pati. A big snake (in ದುರ್ವ್ಯಾಲಪತಿ, J. 24, 20).

ವ್ಯಾಲಶಾಯಿ vyâla-śâyi. Vishṇu (My.).

ವ್ಯಾಲಾಯುಧ vyâla-âyudha. = ವ್ಯಾಡಾಯುಧ. *A sort of perfume.*

ವ್ಯಾಲಾರಿ vyâla-ari. Garuḍa (Mr. 21).

ವ್ಯಾಲಿ vyâli. The plant Convolvulus argenteus (ಕೆ[illegible] ಪುಷ್ಪಿ, ಎಮ್ಮೆವಳ್ಳಿ Mr. 148).

ವ್ಯಾಲೀಕ vyâlika. (= ವ್ಯಲೀಕ). Cheating, deceit, falsehood (ವಿಪ್ರಕಾರಣ, ವಂಚನ, ಅರ್ಗೋಳುಹಂ Mr. 439).

ವ್ಯಾಲೋಲ vi-âlôla. Rolling about, shaking, waving (Ch v. 202).

ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ vyâvahârika. (fr. ವ್ಯವಹಾರ). Relating to business or practice or action, practical, active;—belonging to judicial procedure, judicial, legal;—customary, usual;—use (My.; Si. 48).

ವ್ಯಾವೃತ್ತ vi-âvṛitta. Separated; excluded; freed from.—*turned back, turned round, revolved* (ಮರಳಿದುದು Sr.);—encompassed, surrounded; fenced.

ವ್ಯಾವೃತ್ತಿ vi-âvṛitti. Separation from, selection. 2, exception, exclusion, rejection, removal. 3, turning away. 4, rolling round; repetition. See ಕಾವ್ಯಮಲ-, ಪದಪದ-.

ವ್ಯಾಸ vi-âsa. = ಬಿಯಸ. Throwing in different directions;—distribution or separation into parts;—severing; *separality, distinction, detail.* 2, diffusing, extending, spreading (ಬಿತ್ತರ, ವಿಸ್ತರ, ಪ್ರಪಂಚ, ಹಿರಿದು ಮಾಡ್ಪುದು Mr. 447); *diffusion, extension, width, breadth;* the diameter of a circle (B. 4, 65; My.). 3, disposing in order, arranging; an arranger;—*Vyâsa, the son of Parâśara and Satyavati,* who is regarded as the original arranger of the vêdas and founder of the vêdânta philosophy (ಸೂತ್ರ Mr. 519; ದ್ವೈಪಾಯನ, ಸತ್ಯವತಿಜ, ಪರಾಶರ Mr. 257). See Bp. 54, 64; 57, 72.

ವ್ಯಾಸಪೀಠ vyâsa-pîṭha. A kind of stool on which the book is placed in reading (My.).

ವ್ಯಾಸಂಗ vi-âsanga. = ಬಿಯಸಂಗ. Excessive attachment, close adherence, devotion or addiction to;—assiduous application to, diligent study of. See ವಿವ್ಯಾ-.

ವ್ಯಾಸಹಸ್ತ vyâsa-hasta. = ಬಿಯಸಹಸ್ತ. Vyâsa's hand cut off by Nandi, and its image (Bp. 54, 49; 57, 24; [illegible]). See ನನ್ದಿಕಮ್ಬ.

ವ್ಯಾಸೇಶ vyâsa-îśa. N. of a linga (Bp. 54, 64).

ವ್ಯಾಹರಣ vi-âharaṇa. *Uttering, pronouncing, etc.*

ವ್ಯಾಹಾರ vi-âhâra. *Uttering, pronouncing; utterance, speech voice;* a word;—a humorous speech, a facetious allusion.

ವ್ಯಾಹೃತಿ vi-âhṛiti. Utterance, etc. 2, a mystical word pronounced after ôm (bhûr, bhuvaḥ and svar being the three great vyâhṛitis).

ವ್ಯುತ್ಕ್ರಮ vi-utkrama. Going out of the right course; transgression;—inverted order, reverse or irregular arrangement, disorder, confusion, contrariety.

ವ್ಯುತ್ಕ್ರಮಣ vi-utkramaṇa. = ವ್ಯುತ್ಕ್ರಮ. (Kâvy. III, 3, B. 16).

ವ್ಯುತ್ಥಾನ vi-utthâna. Rising up against, *opposition, doing anything prohibited;—obstruction, hindering;—following one's own inclination, independent action;*—the completion of a religious act or vow.

ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ vi-utpatti. = ವಿತ್ಪತ್ತಿ. Production, origin; derivation (of words from roots, etc.), etymology (My.). 2, ...

Digitized by Google

versancy with or proficiency in (literature or science);—scholarship, learning. See ಶಾಸ್ತ್ರ-.

ವ್ಯುತ್ಪನ್ನ vi-utpanna. = ವಿತ್ಪನ್ನ. Produced;—derived (from a root, etc.); formed (as a derivative word);—completed, perfected, accomplished. 2, *quite conversant with or proficient in* (literature, etc.);—learned.

ವ್ಯುತ್ಪಾದಕ vi-utpâdaka. Producing, productive;—deriving or tracing (words, My.).

ವ್ಯುತ್ಪಾದನ vi-utpâdana. Tracing (words) back to a root or theme (My.).

ವ್ಯುತ್ಪಾದಿಸು vi-utpâdisu. To derive from a root, to trace back to a root (My.).

ವ್ಯುದಾಸ vi-udâsa. Throwing or scattering in different directions, throwing or laying away or aside; rejection, exclusion; prohibition; disregard for. See ಕ್ಷಿತಿವ್ಯುದಾಸ s. ಹಗ.

ವ್ಯುಷ್ಟ vi-ushṭa. *Dawn, day-break.*

ವ್ಯುಷ್ಟಿ vi-ushṭi. Dawn. 2, *increase, prosperity.* 3, *product, fruit, consequence.*

ವ್ಯೂಢ vi-ûḍha. *Expanded, wide, broad, large;—arrayed, arranged.*

ವ್ಯೂಢಕಂಕಟ vyûḍha-kankaṭa. *Accoutred, mailed, armed.*

ವ್ಯೂತಿ vi-ûti. *Weaving,* sewing.

ವ್ಯೂಹ vi-ûha. = ಬಿಂಹ, ಬಿಹ್ವ q. v. *A mass, a multitude, a flock* (ಓಘ, ಸಮೂಹ Nn. 108);—an army (ಸೈನ್ಯ, ಸೇನೆ 108). 2, orderly arrangement, disposition, array; *military array* (ರಚನೆ 108; ಪಡಯೊಡ್ಡು Mr. 468; see ಒಡ್ಡು).

ವ್ಯೂಹಪಾರ್ಷ್ಣಿ vyûha-pârshṇi. *The rear of an army.*

ವ್ಯೋಕಾರ vyô-kâra. = ಬೋಗಾಡಿ. *A blacksmith.* 2, a coppersmith; one who makes and sells brass and copper-vessels (ಲೋಹಕಾರ, ಬೋಗಾಡಿ Hlâ.; see Mr. s. ಲೋಹಕಾರಕ).

ವ್ಯೋಮ vyôma. (ವೇಮ). N. (Bp. 46, 76. 77).— ವ್ಯೋಮನಾಚಾರ್ಯ. -ಆಚಾರ್ಯ. N. (Bp. 46, 68).— ವ್ಯೋಮನಾರಾಧ್ಯ. -ಆರಾಧ್ಯ. N. (Bp. 46, 41. 45. 81).— ವ್ಯೋಮನಾರ್ಯ. -ಆರ್ಯ. N. (Bp. 46, 67).— ವ್ಯೋಮಪ್ರಭು. N. (Bp. 46, 75. 76).— ವ್ಯೋಮವಿಭು. N. (Bp. 46, 5).— ವ್ಯೋಮಾರ್ಯ. -ಆರ್ಯ. N. (Bp. 46, 76).

ವ್ಯೋಮ vyôma. *The sky, the ether, the atmosphere.* 2, the zero (see ಕೃತಯುಗ).

ವ್ಯೋಮಕಚಾಭಿರಾಮ vyôma-kaca-abhirâma. Śiva (Śśv. 5, 25).

ವ್ಯೋಮಕೇಶ vyôma-kêśa. *Śiva.*

ವ್ಯೋಮಗಂಗೆ vyôma-gangĕ. The heavenly Ganges (My.).

ವ್ಯೋಮನದಿ vyôma-nadi. = ವ್ಯೋಮಗಂಗೆ. (Bp. 24, 74).

ವ್ಯೋಮಯಾನ vyôma-yâna. *A celestial car, a chariot of the gods* (ನಡೆಮಾಡ, ಪಾಟು Śm. 10).

ವ್ಯೋಷ vi-ôsha. *The aggregate of three spices: black pepper, long pepper, and dry ginger.*

ವ್ರಜ vraja. = ಬ್ರಜ. Going, wandering, roaming; *a road.* 2, *a flock, a herd, a multitude.* 3, *a station of cowherds, a cowpen, a cattle-shed.* See ಪಶು-.

ವ್ರಜ್ಯೆ vrajyĕ. *Travelling or wandering about* (in quest of alms, etc.). 2, *march, attack, invasion.* See ಅನು-, ಪರಿ-.

ವ್ರಣ vraṇa. = ಬ್ರಣ, ರಣ 2, ಬಣ. *A wound, a sore, an ulcer, a boil, a bruise, a tumor* (ಅರುಸ್, ಪುಣ್ಣು Mr. 398). See ನಾಡೀ-. ನೊಣ ಕೂತರೆ ವ್ರಣ ಹೊರ್ತು ಬೇರ ಜೀವಿಸೀತೇ? (Prv.).

ವ್ರಣಕಾರಿ vraṇa-kâri. *Causing wounds,* etc.

ವ್ರಣವೈದ್ಯ vraṇa-vaidya. = ರಣವೈದ್ಯ s. ರಣ 2. A doctor for curing sores, etc. (My.); the science of curing sores, etc. (My.).

ವ್ರಣಾಶನ vraṇa-aśana. A tick (ಉಣ್ಣೆ Mr. 166).

ವ್ರಣಿ vraṇi. N. of a plant (ತೇರಣ Mr. 117).

ವ್ರತ vrata. = ಬತ, ಬ್ರತ. Rite, observance, practice, work (see ಮಧು-). 2, any religious act or obligation enjoined by the gods. 3, sacrifice. 4, *a self-chosen or voluntary act of religious merit* (fasting, continence, etc.), *any self-imposed religious observance or obligation to hold it, vowed observance, a vow made to do or bear.* ನೇಮವಿದ್ದರೆ ವ್ರತ, ಹೋಮವಿದ್ದರೆ ಶೋಧನ (Prv.).

ವ್ರತತಿ vratati. *Expansion, spreading.* 2, *a climbing plant.*

ವ್ರತಭಂಗ vrata-bhanga. The breach of a vow (My.).

ವ್ರತಭ್ರಷ್ಟ vrata-bhrashṭa. Fallen or deviated from one's vow (Bp. 57, 76; 60, 27).

ವ್ರತಸಮಾವರ್ತನೆ vrata-samâvartanĕ. = ಸಮಾವರ್ತನೆ. (My.).

ವ್ರತಸ್ಥ vrata-stha. A man that is under the obligation of a religious vow (My.; Śi. 250).

ವ್ರತಹೀನ vrata-hîna. A man who neglects his vowed observance;—bad penance (ಕುತಪ, ಕೆಟ್ಟ ತಪಸ್ಸು Nn. 107).

ವ್ರತಾಚರಣ vrata-âcaraṇa. = ವ್ರತಾಚಾರ. See ನೋನ್.

ವ್ರತಾಚಾರ vrata-âcâra. *The act of observing a vow or religious obligation.*

ವ್ರತಾದಾನ vrata-âdâna. *Undertaking the obligations of a devotee.*

ವ್ರತಿ vrati. = ಬ್ರತಿ. Observing a vow, practising any penance or religious observance: *an ascetic, a devotee* (ತಿತ್ತಿ Kk. 76);—*a man engaged in the performance of a sacrifice.*

ವ್ರತಿಪತಿ vrati-pati. An eminent ascetic (Čpr. 2, 65; 3, 70).

ವ್ರತೆ vratĕ. = ಬತೆ, ಬದೆ, ಬ್ರತೆ. A woman who keeps her vow (of loyalty to her husband, see ಪತಿ-).

ವ್ರಯ vraya. Tbh. of ವ್ಯಯ. Spending, expenditure, expense, outlay (My.; Śi. 393; Tĕ.; see ದುರ್-, ಯಾಗ-).

ವ್ರಶ್ಚನ vraścana. Who or what cuts;—*a small chisel or saw, a fine file.*

ವ್ರಾಜ್ vrâj. Wandering about. See ಪರಿ-.

ವ್ರಾಜಕ vrâjaka. = ವ್ರಾಜ್. See ಪರಿ-.

ವ್ರಾತ vrâta. = ಬ್ರಾತ. *A multitude, a flock, an assemblage, a troop.* 2, manual or bodily labour (Bp. 39, 23; 47, 12).

ವ್ರಾತ್ಯ vrâtya. *A man of one of the first three classes who has lost caste through non-observance of the saṁskâras, an outcaste* (ಸಂಸ್ಕಾರಂಗಳಿಲ್ಲದವನು Hlâ.; ಸಂಸ್ಕಾರಹೀನ Mr. 253);—a man of a particular inferior class (regarded as the descendant of a Śûdra father and Kshatriya mother);—a low or vile person;—an illiterate, ill-bred man (My.).

ವ್ರೀಡೆ vrîḍĕ. *Shame, modesty, bashfulness.* 2, N. of a plant (ಜಕ್ಕುಲಿಗಾರೆ Mr. 134).

ವ್ರೀಹಿ vrîhi. *Rice, paddy* (ನೆಲ್ಲು Hlâ.; Nn. 86).

ವ್ರೀಹಿಭೇದ vrîhi-bhêda. A species of rice. 2, *the grain Panicum miliaceum.*

ವ್ರೈಹೇಯ vraihêya. = ಬ್ರೈಹೇಯ. *A field of rice.*

Digitized by Google

ಶ್ Š

ಶ್ š. The fifty-first letter of the Alphabet (Šmd. 12. 21). It does not occur in pure Kannaḍa (44-45), and appears as ಸ್ in tadbhavas (234. 235), or as ಚ್ (see ಚಕಡಾ, ಚಕ್ಕುಲಿ, ಚಕ್ಕೆ, ಚಳ್ಳೆ, ಚಿಕರಿ, ಚಿಕ್ಕ 2, ಚಿಪ್ಪು, ಚುಕ್ಕಿ; *cf.* also ಛಕ್ಕ).

ಶ ša. The letter ಶ್ pronounced with a short a, as is generally done at school. 2, the number 5 (Mr. 349). 3, = ಶಯ, sleeping, reposing; see ಗಿರಿ-.

ಶಂಸ šaṁsa. Hurting, injuring. See ನೃ-.

ಶಂಸನ šaṁsana. Saying, telling; reciting, repeating; praising (My.).

ಶಂಸಿತ šaṁsita. Said, told;—praised (My.);—desired;—calumniated.

ಶಂಸೆ šaṁsĕ. Speech; praise, eulogium. 2, wish, desire. See ಪ್ರ-.

ಶಕ šaka. N. of a king, especially applied to Šâlivâhana. 2, an era, an epoch (My.; B. 3, 23). 3, N. of a country and of a race of people.

ಶಕಟ šakaṭa. = ಚಕ್ಕಡಿ, etc. *A cart, a waggon* (ಬಂಡಿ Nn. 10; ಅಕ್ಷ, ಬಂಡಿ 37).

ಶಕಟಾಂಗ šakaṭa-aṅga. A part of a cart. See ಈಸು.

ಶಕಲ šakala. *A part, a portion, a piece, a fragment; a potsherd.* 2, *the skull* (ತಲೆಯ ಚಿಪ್ಪು Mr. 397). 3, *skin; bark*;—the scales of a fish.

ಶಕಲಿ šakali. Having scales: *a fish.*

ಶಕವರುಷ šaka-varusha. = ಶಕಾಬ್ದ. (Bp. 61, 92).

ಶಕಾಬ್ದ šaka-abda. A year of the šaka era (especially of that of Šâlivâhana, My.).

ಶಕಾರ ša-kâra. The letter ಶ್ (Šmd. 11).

ಶಕುನ šakuna. = ಸಕುನ. *A bird.* 2, a prognostic, an omen, a prodigy (generally one that indicates good luck). ಶಕುನವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅವಶಕುನಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ.—ಶಕುನದ ಹಕ್ಕಿಯ ಗೋಣು ಮುರಿದ ಹಾಗೆ.—ಶಕುನವಾಗುತ್ತದೆನ್ದು, ಬೆಳಗ ತನಕ ಕದ್ದರೆ ಆದೀತೇ? (Prvs.). See ಉದುಗ 2, ಬಿಕ್ಕು 4, ತಾಟ್ 2; Prv. s. ಶೂಲ.

ಶಕುನಿ šakuni. = ಸಕುನಿ. *A bird.* 2, *a kite, Falco cheela.* 3, a doll (ಪುತ್ಥಳಿ) of omen (ಸಣ್ಣ ಸುರತವನುಸುರ್ವ ಪುತ್ಥಳಿ ಅಯ್ದು ಶಕುನಿಗಳಕ್ಕು Mr. 204). 4, N. of the maternal uncle of the Kauravas (Bh. 1, 8, 11 seq.). 5, = ಶಕುನ್ತ No. 4 (My.).

ಶಕುನ್ತ šakunta. *A bird.* 2, *a particular kind of bird, probably the Indian vulture or perhaps a sort of falcon.* 3, a small kind of owl (ಪಿಂಗಲಿ, ಭಾಸ, ಹಾಲುವಕ್ಕಿ Mr. 174; see ಪಾಲ್ವಕ್ಕಿ). 4, N. of one of the astronomical periods (karaṇas).

ಶಕುನ್ತಲೆ šakuntalĕ. N. of a daughter of the apsaras Mênakâ by Višvâmitra, who was reared as his daughter by Kaṇva and became the mother of Bharata (My.).

ಶಕುಲ šakula. *A kind of fish* (ಚಿಕ್ಕ ಮೀನ್ Mr. 410). See ಸೀಗಡಿ.

ಶಕುಲಾಕ್ಷಕ šakula-akshaka. *White bent-grass, Panicum dactylon* (= ಗರ್ಕ್ಕಿಲಿ).

ಶಕುಲಾದನಿ šakula-adanî. *A medicinal plant* (= ಕಟು). 2, *the plant Commelina salicifolia.*

ಶಕುಲಾರ್ಭಕ šakula-arbhaka. *A sort of fish* (= ಗಡಸ).

ಶಕೃತ್ šakṛit. (= ಸಗಣ, etc.). *Excrement, ordure, feces, dung, cow-dung* (ಪಿಷ್ಠ Hlâ.).

ಶಕೃತ್ಕರಿ šakṛit-kari. Dung-making: *a calf.*

ಶಕ್ತ šakta. Strong, mighty, powerful;—*able, capable, competent*;—clever, diligent, attentive, intent. [illegible] ಭುಕ್ತ, ಶಕ್ತನಿಗೆ ಶಕ್ತಿ (Prv.). See ಅನು-, ಅ-; Čpr. 5, 118; Bp. 39, 12; 55, 2.

ಶಕ್ತಿ šakti. = ಸಕತಿ, ಸಕುತಿ. *Strength, power; ability, capacity, capability, faculty;*—regal power;—a powerful man (ಬಲಾನ್ವಿತ, ಬಲಾಢ್ಯ Nn. 60). 2, the energy or active power of a deity personified as his wife, *e. g.* Pârvatî (ಗಿರಿಜೆ, ಪಾರ್ವತಿ 60; see ಆದಿ-);—a woman (ಕಾಮಿನಿ, ಸ್ತ್ರೀ 60). 3, the power or signification of a word, the force or meaning of a term. 4, *a spear, a pike, a dart;*—a sword (ಖಡ್ಗ, ಆಯುಧಭೇದ 60). 5, N. of a muni. 6, the female organ (as the counterpart of Šiva's phallus worshipped by the šâktas). ಶಕ್ತಿಯಿದ್ದವನಾದರೂ ಯುಕ್ತಿಯಿದ್ದವನ ಕೆಳಗೆ (Prv.).—ಶಕ್ತಿಗೆಡು. -ಕೆಡು. Power to be ruined or lost (Bp. 57, 31).

ಶಕ್ತಿಕ್ಷಯ šakti-kshaya. Diminution or loss of power. See ತುಟ್ಟಿಸು.

ಶಕ್ತಿತೆ šaktitĕ. Power, faculty. See ಅತಿ-.

ಶಕ್ತಿತ್ರಯ šakti-traya. The three constituents of regal power: prabhutva, mantra, and utsâha; or: king, minister, and energy (Čpr. 2, 8; Rsv. 5, after 19).

ಶಕ್ತಿಧರ šakti-dhara. A spearman, a lancer. 2, Skanda.

ಶಕ್ತಿಪಾಣಿ šakti-pâṇi. Spear-handed, a spearman. 2, *Skanda.*

ಶಕ್ತಿಪೂಜೆ šakti-pûjĕ. Worship of the šakti No. 6 (as done by the šâktas, My.).

ಶಕ್ತಿಮಾನ šakti-mâna. = ಶಕ್ತಿವನ್ತ. (Mhr.; B. 5, 210; Čb. 36).

ಶಕ್ತಿವನ್ತ šakti-vanta. Strong, mighty; able, competent (Bp. 53, 20; My.).

ಶಕ್ತಿಹೀನ šakti-hîna. Powerless, impotent (B. 5, 210; My.).

ಶಕ್ತಿಹೇತಿಕ šakti-hêtika. *One who has a spear for a weapon, a soldier armed with a lance.*

ಶಕ್ನು šaknu. *Speaking kindly or pleasingly.*

ಶಕ್ಯ šakya. Able, possible, capable, practicable, able to be effected or done, easy to be accomplished;—that may be conveyed or expressed (as sense or meaning by any particular word, etc.). ಶಕ್ಯವಲ್ಲದ ಕಾರ್ಯ [illegible] (Prv.). See Šmd. 5. 231 Cm.; Bp. 39, 20; ಅ-.

ಶಕ್ಯಾರ್ಥ šakya-artha. Admissible meaning, the meaning conveyed by a word (My.).

ಶಕ್ರ šakra. Powerful, strong, mighty. 2, *Indra* (ಇಂದ್ರ Nn. 80; Mr. 517). 3, Vishṇu (ಹರಿ, ನಾರಾಯಣ 80). 4, Yama (ಕಾಲ, ಯಮ 80). 5, white (ಶುಭ್ರ, ಬಿಳಿದು 80, Mr. 517). 6, *the plant Wrightia antidysenterica R. Br.* 7,

Digitized by Google

a kind of jasmine (ಎಡತಿಲ, ಗಿರಿಮಲ್ಲಿಗೆ 80; ಗಿರಿಮಲ್ಲಿಗೆ 517). 8, a kind of Euphorbia (ವಜ್ರ, ಕಳ್ಳಿಯ ಮರ 80, o. r. ವಜ್ರ; ಎಲೆಗಳ್ಳಿ 517). 9, an arbour, etc. (ಉಟಜ, ಪರ್ಣಶಾಲೆ 80). ಶಕ್ರ ಶಕ್ರನಿಗೆ ಸಹಾ ದುರ್ಲಭ (Prv.).

ಶಕ್ರಕ್ರೀಡಾಚಲ śakra-krîḍâ-acala. Indra's pleasure-mountain: *the mountain mêru*.

ಶಕ್ರಗೋಪ śakra-gôpa. The insect cochineal (= ಇಂದ್ರಗೋಪ). (V. 14, 16).

ಶಕ್ರಚಾಪ śakra-câpa. The rainbow (ಇಂದ್ರಧನುಸ್ Śs.; Bp. 37, 25).

ಶಕ್ರಜಿತ್ śakra-jit. N. of the son of Râvaṇa (My.).

ಶಕ್ರಜೇತಾರ śakra-jêtâra. = ಶಕ್ರಜಿತ್. (My.).

ಶಕ್ರಧನುಸ್ śakra-dhanus. *The rainbow.*

ಶಕ್ರಪಾದಪ śakra-pâdapa. *A sort of pine, Pinus deodara* Roxb.

ಶಕ್ರಪುಷ್ಪಿ śakra-pushpi. *The plant Menispermum cordifolium* Willd. (= ಅಗ್ನಿಶಿಖೆ). 2, the plant Pentaptera arjuna (see ತರಿಗೊಟ್ಟು).

ಶಕ್ರಶರಾಸನ śakra-śarâsana. *The rainbow.*

ಶಕ್ರಸಾರಥಿ śakra-sârathi. The charioteer of Indra: *Mâtali.*

ಶಕ್ರಸುತ śakra-suta. Arjuna (J. 14, 28).

ಶಕ್ರೇಭ śakra-ibha. Indra's male elephant (ಐರಾವತ Nn. 124).

ಶಕ್ಲ śakla. = ಶಕ್ತ. (ಸವಿಯಾಗಿ ಮಾತಾಡುವವನು G.).

ಶಕ್ವರಿ śakvari. N. of a type of metres (Ĉh.; ಛನ್ದ, ಛನ್ದೋಭೇದ Nn. 58; ಛನ್ದಸ್ Mr. 362; ಛನ್ದ Mr. 520). 2, a cow (ಪಶು 58; 520). 3, the vêdânta (ವೇದ 58, one MS. ವೇದಾನ್ತ; ವೇದಾನ್ತ 520).

ಶಂಕಟೆ śaṅkaṭĕ. = ಶಂಕೆ. See ಸಿ-.

ಶಂಕರ śam-kara. = ಸಂಕರ 2. Causing happiness, conferring good fortune. 2, *Śiva*. 3, N. (Bp. 54, 74). — ಶಂಕರದಾಸ. N. See ಎರ-. — ಶಂಕರದಾಸಿ. N. (Bp. 23, 4. 7. 34. 41; see ಶರಣ-). — ಶಂಕರದಾಸಿಮಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 38; 23, 1. 5. 25; 29, 30; 44, 46; 47, 35; 58, 4). — ಶಂಕರಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 39).

ಶಂಕರಗಣ śaṅkara-gaṇa. A class of metrical feet (Ĉh.).

ಶಂಕರತ್ವ śaṅkaratva. The state of being Śiva. See ಅ-.

ಶಂಕರಪ್ರಸಾದಿತ śaṅkara-prasâdita. = ಸಂಕರಪಸಾಯಿತ. Purified by Śiva, etc.; graciously presented by Śiva.

ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ śaṅkara-âcârya. N. of a teacher of the advaita vêdânta philosophy (My.).

ಶಂಕರಿ śaṅkari. Śiva's wife. 2, a kind of vessel (ಸರಳ, ದಾರಿಗಿಣ್ಣಲ್ Mr. 212, o. r. -ಗಿಣ್ಣಲ್).

ಶಂಕಾನಿವೃತ್ತಿ śaṅkâ-nivṛitti. Putting an end to doubt (My.).

ಶಂಕಾಪರಿಹಾರ śaṅkâ-parihâra. Dispelling doubt (My.).

ಶಂಕಿತ śaṅkita. Doubted, apprehended, feared, suspected, distrusted;—doubtful, uncertain;—*alarmed, frightened, apprehensive, having scruples, fearful of;*—distrustful, suspicious, suspecting (Bp. 52, 35).

ಶಂಕಿ śaṅki. Doubting, suspecting, full of fear.

ಶಂಕಿನಿ śaṅkini. A woman that doubts, suspects or fears (Grj. 7, after 11).

ಶಂಕಿಸು śaṅkisu. To doubt, to be doubtful or uncertain, to hesitate;—to fear, to be alarmed;—to have a suspicion (Ĉpr. 3, 52; Bp. 25, 26; 43, 55; 56, 16; My.).

ಶಂಕು śaṅku. = ಸಂಕು 1, q. v. *A pin, a peg, a spike* (ಗೂಟ Mr. 200); *a stake, a post, a pale, a pillar.* 2, *a dart, a javelin.* 3, *the trunk of a lopped tree;* wood, dry wood (ಕಾಷ್ಠ, ಕಟ್ಟಿಗೆ, ಒಣಗಿದ ಕಟ್ಟಿಗೆ Nn. 147). 4, the style or pin of a dial. 5, *the skate fish.* 6, a hole, etc. (ಛಿದ್ರ 147). 7, destruction, etc. (ಲಯ, ಕೆಡುವಸ್ಥಾದು 147). 8, crowdedness, etc. (ಸಂಕೀರ್ಣ, ಇಟ್ಟಡೆ 147). 9, a particular high number, ten billions. 10, the sine of altitude. 11, a surveyor's compass (My.). See ಗಿರ್ದಿ.

ಶಂಕುಮತ್ śaṅku-mat. *Filled with spikes or stakes.*

ಶಂಕುಯನ್ತ್ರ śaṅku-yantra. A sun-dial (Mhr.; B. 4, 190).

ಶಂಕುಸ್ಥಾಪನೆ śaṅku-sthâpanĕ. The erection of the first post of a house and its worship (My.). 2, exact determination of the points of the compass by means of ಶಂಕು No. 11 (My.).

ಶಂಕೆ śaṅkĕ. ಶಂಕಾ. = ಸಂಕೆ 1. *Doubt, uncertainty, hesitation, scruple, distrust, suspicion, misgiving, fear, alarm, apprehension* (ಬೆಗಡು Ĉt. I, 9);—one of the sañcâribhâvas (Kâvy. 4, 2, 16). 2, an objection started in disputation. 3, presumption. 4, hope.

ಶಂಖ śaṅkha. = ಸಂಕ 1, ಸಂಕು 2. *A shell, the conch-shell* (ಕಮ್ಬು Nn. 66). 2, *the temple or temporal bone;*—the cheek-bone. 3, *a particular high number,* a hundred billions (ಸಂಖ್ಯಾತ, ಗಣನಾಭೇದ 66; see Mr. s. ಖರ್ವ). 4, *one of Kubêra's treasures* (ನಿಧಿ 66). 5, *a particular perfume.* 6, white (ಶ್ವೇತ, ಬಿಳಿದು 66). 7, a kind of military array (ವ್ಯೂಹ, ಬಿಹ್ವಭೇದ 66). ಶಂಖ ಹಿಡಿದರೂ ಮುಂಕುತನ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ.— ಶಂಖ ಊದಿದವಗೆ ಹೂಸಿನ ಪರಿಯೇನು?—ಆಗೋ ಪೂಜೆ ಆಗಲಿ! ಊದೋ ಶಂಖ ಊದಿ ಬಿಡುವ! (Prvs.). — ಶಂಖಚಕ್ರದ ಕೋಲು. A rod with the seal of a śaṅkha and ĉakra for marking the person or stamping cattle (My.). — ಶಂಖದ ಹುಟಿ. (ಮುದ್ರ G.).

ಶಂಖದ್ರಾವಿ śaṅkha-drâvi. A kind of sorrel. See ಸಕ್ಕರೆನಿಮ್ಬೆ.

ಶಂಖಧರ śaṅkha-dhara. Kṛishṇa (Mr. 18).

ಶಂಖಧ್ವಾನ śaṅkha-dhvâna. The sound of a conch (My.). 2, the sound produced when beating one's own mouth with the palm of the hand from grief, etc. (My.).

ಶಂಖನಖ śaṅkha-nakha. *The shell of the Trochus perspectivus.*

ಶಂಖಪಾಲ śaṅkha-pâla. = ಸಂಕಪಾಲ. N. of a serpent (see ಎಣ್ಬುಕುಲ and ಅಷ್ಟಫಣಿ).

ಶಂಖಪಾಷಾಣ śaṅkha-pâshâṇa. White oxide of arsenic (My.).

ಶಂಖಪುಷ್ಪಬಳ್ಳಿ śaṅkha-pushpa-baḷḷi. A climbing herb with large blue or white flowers, growing in hedges, Clitoria ternatea Lin. (St. & Pl.).

ಶಂಖಮುದ್ರೆ śaṅkha-mudrĕ. The seal of a conch (My.).

ಶಂಖಲಿಖಿತರ್ śaṅkha-likhitar. The two purôhitas Śaṅkha and Likhita (J. 10, 45. 46; 11, 29. 30).

ಶಂಖವರ್ಮ śaṅkha-varma. N. (Kâvy. I, 2, 99).

ಶಂಖವಾದ್ಯ śaṅkha-vâdya. The conch-shell used for blowing as a horn. 2, conch-music: beating the mouth with the palm of the hand from grief, etc. (My.).

ಶಂಖವೃತ್ತ śaṅkha-vṛitta. N. of a metre (Ĉh., o. r. ಶಂಖಾವೃತ್ತ).

ಶಂಖಾಸು śaṅkhâsu. N. of a plant (ತುಮ್ಬೆ Mr. 150, o. r. ಶಮ್ಖಾಸು).

Digitized by Google

ಶಂಖಿ **śaṅkhi.** Having a conch; possessing shells;—Vishṇu;—a shell-blower;—a worker in shells;—the ocean.

ಶಂಖಿನಿ **śaṅkhinî.** (fem. of ಶಂಖಿ). *The grass Andropogon aciculatus* Roxb.

ಶಚಿ **śaċi.** = ಸಚಿ. *The wife of Indra.*

ಶಚಿದೇವಿ **śaċi-dêvi.** = ಶಚಿ. (ಇನ್ದ್ರಾಣಿ, ಪುಲೋಮಜಾತೆ Nn. 28).

ಶಚಿವಲ್ಲಭ **śaċi-vallabha.** = ಶಚೀಪತಿ. (ಇನ್ದ್ರ Nn. 47).

ಶಚೀಪತಿ **śaċî-pati.** *Indra.*

ಶಚೀಪಾಲ **śaċî-pâla.** Indra (Mr. 41).

ಶಟ **śaṭa.** Sour, acid, astringent.

ಶಟಿ **śaṭi.** *The plant Zedoary, Curcuma zedoaria* (C. amhaldi).

ಶಠ **śaṭha.** Wicked, bad, perverse, dishonest, perfidious, deceitful (see ದನ್ತ-). 2, *a rogue, a knave.* 3, a fool, a blockhead. 4, roguery, perfidy, deceit (Bp. 40, 52). 5, N. (J. 7, 2; 12, 12. 50).

ಶಠತ್ವ **śaṭhatva.** Wickedness, depravity, roguery, knavery (Sk.; My.). 2, stupidity, foolishness (My.).

ಶಠಾಗಮಿಕ **śaṭha-âgamika.** A man well versed in roguery or deceit (Bh. 1, 14, 29).

ಶಠಾರ್ಥ **śaṭha-artha.** The meaning of deceit. See ಟೊಣೆ 1.

ಶಠೆ **śaṭhĕ.** = ಸಟೆ 1. Deceit, falsehood, lying (ಠಕ್ಕುಟಿ, etc. Mr. 450; Bp. 51, 47). 2, a bullock-load (ಹೇಱು Mr. 350).

ಶಣ **śaṇa.** = ಸಣಬು. Hemp, Cannabis sativa. 2, *a kind of hemp, Bengal San, Crotolaria juncea.*

ಶಣಗ **śaṇaga.** A bullock on which bundles are put or which carries loads (ಗಣ್ಟೆತ್ತುವುದು Mr. 350).

ಶಣಪುಷ್ಪಿಕೆ **śaṇa-pushpikĕ.** *Crotolaria of various species* (= ಘಣ್ಟಾರವೆ).

ಶಣಸೂತ್ರ **śaṇa-sûtra.** *Hempen cord or string, pack-thread, cordage; a net made of hemp.*

ಶಣ್ಟ **śaṇṭa.** = ಶಾಟ No. 2, ಕೇಟ, ಸಣ್ಟ. A bristle, a stiff hair (Mhr. ಸಟ; *cf.* ಸಟೆ 2);—the hair about the privities (My.; Mhr. ಶೇಣ್ಟ). ಶಣ್ಡು ಕರಿಯದ ನೆಣ್ಟ ಗಣ್ಡುಕತ್ತೆಯ ಶಣ್ಟ (Dp. 54, 4). ಒನ್ದು ದಿನ ನೆಣ್ಟ, ಎರಡನೆಯ ದಿನ ಬಣ್ಟ, ಮೂಱನೆಯ ದಿನ ಶಣ್ಟ (Prv.).

ಶಣ್ಡ **śaṇḍa.** = ಷಣ್ಡ, etc. A multitude. 2, an encampment (ನಿವೇಶ, ಶಿಬಿರ, ಪಾಳೆಯ Nr.).

ಶಣ್ಢ **śaṇḍha.** = ಷಣ್ಢ, etc. *A eunuch;* an impotent man. 2, bull at liberty.

ಶತ **śata.** *A hundred* (ನೂಱು Nr. 129). — ಶತವರುಷ. A hundred years (Bp. 32, 47). — ಶತಕನ್ತೆ. A garment composed of a hundred patches (My.).

ಶತಕೋಟಿ **śata-kôṭi.** Having a hundred edges: *a thunder-bolt.* 2, a hundred krores (Bp. 1, 65; Dp. 1, 2).

ಶತಕ್ರತು **śata-kratu.** Having or honoured by a hundred sacrifices: Indra (My.).

ಶತಘ್ನಿ **śata-ghni.** Slaying hundreds: a kind of weapon, a stone or cylindrical piece of wood studded with iron spikes. 2, a cannon (My.).

ಶತಚ್ಛಿದ್ರ **śata-c-chidra.** A hundred, *i. e.* many, holes or fragments (My.).

ಶತತಮ **śata-tama.** The hundredth (My.).

ಶತತಾರೆ **śata-târĕ.** = ಶತಭಿಷಜ್. (My.).

ಶತದಲ **śata-dala.** A lotus (Ċh. v. 154; Bp. 13, 30; 35, 13).

ಶತದಲಾಕರ **śatadala-âkara.** A collection or multitude of lotuses (Bp. 19, 61).

ಶತದಲಾಕ್ಷ **śatadala-aksha.** Vishṇu (Bp. 54, 46).

ಶತದಲಾಮ್ಬಕ **śatadala-ambaka.** = ಶತದಲಾಕ್ಷ. (Bp. 16, 26).

ಶತದಲಾಸನ **śatadala-âsana.** Brahmâ (Bp. 16, 26).

ಶತದಲಾಸ್ಯೆ **śatadala-âsyĕ.** A woman with lotus-like eyes (Bp. 40, 7).

ಶತದ್ರು **śata-dru.** = ಶಿತದ್ರು. Flowing in a hundred branches: *the river Sutlej* in the Pañjâb.

ಶತದ್ರೋಹಿ **śata-drôhi.** One who has been guilty of a hundred acts of treason (My.).

ಶತಧಾಮ **śata-dhâma.** Having a hundred forms: Vishṇu (My.).

ಶತಧಾರ **śata-dhâra.** Having a hundred edges: *a thunder-bolt.*

ಶತಧೃತಿ **śata-dhṛiti.** Having a hundred sacrifices: Indra. 2, Brahmâ (My.).

ಶತನಾಮೆ **śata-nâmĕ.** = ಶತಪುಷ್ಪೆ, q. v.

ಶತಪತ **śatapata.** (Tbh. of a ಶತಪದ್). = ಶತಪದ. (My.).

ಶತಪತ್ರ **śata-patra.** *A lotus* (ಅಮ್ಬುರುಹ, ತಾವರೆ No. 49. *cf.* ನೂಱೆಲೆ). 2, a sort of jasmine, Jasminum auriculatum (ಮಾಗಧಿ, ಸೇವನ್ತಿಗೆ 49). 3, *a wood-pecker.* 4, *the Indian crane* (ಸಾರಸ Hlâ.; ಸಾರಸ, ಸಾರಸಪಕ್ಷಿ 49). 5, Indra (ಶತಮುಖ, ಇನ್ದ್ರ 49).

ಶತಪತ್ರಕ **śata-patraka.** *A wood-pecker* (ಬಣಗನ ಹಕ್ಕಿ G.).

ಶತಪತ್ರಲೋಚನ **śatapatra-lôċana.** Vishṇu or Kṛishṇa (J. 13, 37).

ಶತಪತ್ರೋದ್ಭವ **śatapatra-udbhava.** Brahmâ (Ċh. v. 249).

ಶತಪಥ **śata-patha.** A hundred paths or lectures (adhyâyas).

ಶತಪಥಬ್ರಾಹ್ಮಣ **śatapatha-brâhmaṇa.** The brâhmana portion of the white yajurvêda, having one hundred adhyâyas (My.).

ಶತಪದ **śata-pada.** A hundred or more steps taken for exercise or pleasure: walking for either purpose (My.).

ಶತಪದಿ **śata-padi.** *A centipede.*

ಶತಪರ್ವ **śata-parva.** Having a hundred knots or joints: *a bamboo.*

ಶತಪರ್ವಿಕೆ **śata-parvikĕ.** *Dûrvâ-grass, Panicum dactylon.* 2, *an aromatic water-plant* (= ವಜೆ; see Nr. s. ವಜೆ).

ಶತಪುಷ್ಪೆ **śata-pushpĕ.** = ಸದಗುಪ್ಪೆ. *A sort of dill or fennel. Anethum sowa* Roxb. (ಶತನಾಮೆ, ಸಬ್ಬಸಿಗೆ Mr. 136, [illegible] ನಾಮಿ).

ಶತಪ್ರಾಸ **śata-prâsa.** *A kind of oleander, Nerium odorum* Ait.

ಶತಬಲಿ **śata-bali.** N. of a monkey-chief (J. 21, 9).

ಶತಭಿಷಜ್ **śata-bhishaj.** Requiring a hundred physicians. N. of one of the nakshatras containing one hundred stars (My.).

ಶತಭಿಷೆ **śata-bhishĕ.** = ಶತಭಿಷಜ್. (My.).

ಶತಭೀರು **śata-bhîru.** *A sort of jasmine, Jasminum [illegible]* Ait.

ಶತಮಖ **śata-makha.** Having a hundred sacrifices: Indra. 2, N. of a metrical foot (Ċh.).

ಶತಮಖಸುತ **śatamakha-suta.** Arjuna (Śêv. 4, 81).

ಶತಮನ್ಯು **śata-manyu.** *Indra.*

Digitized by Google

ಶತಮಾನ śata-mâna. Of the measure or amount of a hundred. 2, *a pala of silver* (ಪಲತೂಕ ಬೆಳ್ಳಿ Sl. 495). 3, an âḍhaka. 4, a century (My.; B. 3, 23. 88). 5, a hundred-fold.

ಶತಮೂಲಿ śata-mûli. *A scandent thorny shrub, Asparagus racemosus* Willd. (ಬಹುಸುತ, ಅಭೀರು, etc., ಆಸಡಿ Nr.; ಸೀರು, ಆಸಡಿ Mr. 133, one MS. ಸೀರು).

ಶತಮೂಲಿಕೆ śata-mûlikĕ. *The shrub Asparagus racemosus* Willd. (ಅಭೀರು, ಆಸಡಿ Hlâ.).

ಶತರುದ್ರಿಯ śata-rudriya. N. of a hymn in praise of Rudra (My.).

ಶತರೂಪೆ śata-rûpĕ. N. of the daughter and wife of Brahmâ (Bh. 3, 14, 34).

ಶತವೀರ್ಯೆ śata-vîryĕ. *White-flowering dûrvâ* (see Nr. s. ಕಮಿಕೆ).

ಶತವೇಧಿ śata-vêdhi. Piercing a hundred: *a kind of dock or sorrel, Rumex vesicarius.*

ಶತಶತಚಂಡಕರಭಾಭಾಂಗರೋಚಿ śata-śata-čaṇḍakara-bhâ-bhâ-aṅga-rôči. Śiva (Bp. 58, 67).

ಶತಶರಾಸನ śata-śarâsana. A N. of Śiva (Bp. 16, 26).

ಶತಹ್ರದೆ śata-hradĕ. *Lightning.*

ಶತಾಂಗ śata-aṅga. *A car, a chariot, a carriage.*

ಶತಾನಂದ śata-ânanda. *Brahmâ.*

ಶತಾಪರಾಧ śata-aparâdha. A hundred, *i. e.* many, crimes (Śsv. 5, 19).

ಶತಾಯು śata-âyu. (Sk. ಶತಾಯುಸ್). A person a hundred years old (My.).

ಶತಾವರಿ śata-avari. *The shrub Asparagus racemosus* Willd.

ಶತೃ śattṛi. (ಶತೃ). A technical term for the kṛit affix at used in forming present participles.

ಶತೃನ್ನಾಂತ śattṛi-n-anta. A term with final at (Śmd. 99. 100).

ಶತ್ರು śatru. *An enemy, a foe, an adversary.* 2, *an antagonist, a political rival or hostile neighbouring king.*

ಶತ್ರುಘ್ನ śatru-ghna. N. of one of Râmačandra's brothers (J. 18, 2. 55. 56).

ಶತ್ರುತ್ವ śatrutva. Hostility, enmity (My.).

ಶತ್ರುಭಾವ śatru-bhâva. = ಶತ್ರುತ್ವ. (My.).

ಶತ್ರುವರ್ಗ śatru-varga. = ಅರಿವರ್ಗ, q. v. (My.).

ಶನಿ śani. = ಸಣಿ, ಸನಿ 2. *The planet Saturn or the regent of it* (of ominous influence). 2, a wicked person, an adversary (My.; Mhr.). ಶನಿ ಕಾಡಿತೆಂದು, ಹನಿಗೆ ನಿತ್ತರೆ ಬಿಟ್ಟೀತೇ?—ಶನೀ ಕಾಟದಲ್ಲಿ ಸುಖವುಂಟೇ?—ದಿನ ದಿನ ಶನಿ ಕಾಡಿದರೆ ಪಾಪ ಬಿಡೋದು ಯಾವಾಗ?—ಪಂಚಮದ ಶನಿ ಹಂಚಿನಲ್ಲಿ ಉಣಿಸ್ಯಾನು (Prvs.).

ಶನಿಗ್ರಹ śani-graha. The planet Saturn (My.).

ಶನಿಬಾಧೆ śani-bâdhĕ. The ominous influence of Saturn (My.).

ಶನಿವಾರ śani-vâra. = ಸಣಿವಾರ. Saturn's day, Saturday (My.; B. 1, 7). ಎಣ್ಣೆ ಸಿಕ್ಕದ್ದೇ ಶನಿವಾರ (Prv.).

ಶನಿವೇದೆ śani-vêdĕ. = ಶನಿಬಾಧೆ. (My.).

ಶನೀಶ್ವರ śani-îśvara. The regent of the planet Saturn, Śani. ಗೋಪಾಲಬುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಶನೀಶ್ವರ ಹೊಕ್ಕ ಹಾಗೆ.—ರಾಮೇಶ್ವರಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಶನೀಶ್ವರ ಬಿಡದು.—ಭಿಕ್ಷಾನ್ನದ ಕುಕ್ಕೆಗೆ ಶನೀಶ್ವರ ಬಂದ್ಹಾಗೆ (Prvs.).

ಶನೈಶ್ಚರ śanaiś-čara. Slow-going: *the planet Saturn.*

ಶನೈಸ್ śanais. *Slowly, tardily; by degrees, little by little.*

ಶಂತ śanta. = ಶಂತನು. (Č. Bp. 54, 6). 2, = ಶಾಂತ, ಸಂತ 2.

ಶಂತನು śantanu. N. of the younger brother of Dêvâpi. 2, = ಶಾಂತನು, the great grandfather of Pâṇḍu and father of Bhîshma (Bh. 1, 2, 20. 31; My.).

ಶಪಥ śapatha. = ಸಪತ. *An imprecation, a curse.* 2, *an oath, administering an oath, swearing, asseveration by oath or ordeal.* See ಸೂರುಳ್ 2. — ಶಪಥವಾನ್. -ಆನ್. To receive a curse: to be cursed (Bp. 27, 64). — ಶಪಥವಾಳ್. -ಆಳ್. = ಶಪಥವಾನ್. (Bp. 49, 28).

ಶಪನ śapana. *Imprecating, cursing, a curse.* 2, an oath.

ಶಪಿಸು śapisu. To utter a curse (Bp. 61, 8); to curse; to abuse (ಬಯ್ಯನನ್ನು, My.).

ಶಪಿಸುವಿಕೆ śapisuvike. Cursing. ಕಾತಿಗೊಂಡು ಶಪಿಸುವಿಕೆ (ಆಕ್ರೋಶನ, etc., ಬೊಯಿಲು Sl. 387).

ಶಪ್ತಕ śaptaka. Cursed;—sworn. See ಸಂ-.

ಶಪ್ಪ śappa. = ಸಪ್ಪ.

ಶಫ śapha. *A hoof.*

ಶಫರ śaphara. *A kind of carp; a kind of small glittering fish, Cyprinus sophore* Ham.

ಶಫರಿ śaphari. *The female śaphara* (see Mr. s. ಪ್ರೋಷ್ಠಿ).

ಶಬ śaba. = ಶವ, ಶ್ರವ 4, ಸಬ 1, ಸವ 2. A dead body, a corpse (ಮೃತ, ಸಾವು Nn. 64; ಸಾವು Mr. 521; Bp. 32, 13; 46, 35; 47, 7). 2, cloth, clothes (ನಿವಸನ, ವಸ್ತ್ರ 64; ಶುಕ 521). 3, all sorts of beasts (ನಾನಾಮೃಗಂಗಳ್ 64; ಅಖಿಲಮೃಗ 521).

ಶಬಗಸ್ತು śabagastu. = ಸರಗಸ್ತು. Nocturnal procession, especially of a marriage (My.; H. ಶಬ್ಗಷ್ತ್).

ಶಬರ śabara. (= ಶಂಬರ). *N. of a wild mountaineer tribe; a Śabara* (ಬಿಲ್ಲಕ, ಕಿರಾತ Nn. 59; ಬೇಡ, ಬಿಯದ, ಬಿಲ್ಲ Śm. 32). 2, a sort of deer (ಮೃಗ, ಮೃಗಭೇದ 59). 3, Śiva (ಶಿವ, ಹರ 59). 4, the soul (ಜೀವನು 59). 5, N. of a demon (ದೈತ್ಯ, ರಾಕ್ಷಸಭೇದ 59). 6, water (ವಾರಿ, ಉದಕ 59). 7, frost, dew, etc. (ತುಹಿನ, ಹಿಮ 59). 8, a cloud (ಅಭ್ರ, ಮೇಘ 59). 9, variegated colour (ಶಬಲಿತ, ಶುಬವರ್ಣ 59).

ಶಬರಚರ್ಮಾವೃತ śabara-čarma-âvṛita. Śiva (Bp. 44, 2).

ಶಬರಲೀಲೆ śabara-lîlĕ. Śiva's sport in the form of a Śabara or huntsman (Śsv. 5, 59).

ಶಬರಶಂಕರ śabara-śaṅkara. Śiva in the form of a Śabara (Śsv. 4, after 46).

ಶಬರಶಂಕರವಿಲಾಸ śabaraśaṅkara-vilâsa. Śabaraśaṅkara's sport: N. of a K. poem by Shaḍaksharidêva.

ಶಬರಸಮೂಹ śabara-samûha. A multitude of Śabaras (ಬೇಡಪು Śm. 95).

ಶಬರಾಲಯ śabara-âlaya. *The abode of Śabaras.*

ಶಬರಿ śabari. A Śabara-woman (J. 10, 3). 2, N. (18, 5).

ಶಬರೇಂದ್ರ śabara-indra. = ಶಬರೇಶ್ವರ. (Śsv. 4, 86).

ಶಬರೇಶ śabara-îśa. = ಶಬರೇಶ್ವರ. (Śsv. 4, 24).

ಶಬರೇಶ್ವರ śabara-îśvara. Chief of the Śabaras: Śiva (Bp. 44, 1).

ಶಬಲ śabala. *Variegated, brindled, speckled* (ಹಲವು ವರ್ಣ Mr. 444); a variegated colour (ಸಾರಂಗ 444).

ಶಬಲವರ್ಣ śabala-varṇa. A variegated colour (ಸಾರಂಗ Nn. 34).

ಶಬಲಿ śabali. *A spotted cow;*—the kâmadhênu.

Digitized by Google

ಶಬಲಿತ śabalita. = ಶಬಲ. (ಶಬರ, ಶಬಲವರ್ಣ Nn. 59; Čpr. 1, 141; 5, 92; Abh. P. 12, after 2).

ಶಬ್ದ śabda. = ಸದ್ದ, ಸದ್ದು, ಸಬುದ. *Sound, noise; a sound* (ಧ್ವನಿ Śmd. 46 Cm.). 2, *a word, a significant word* (ಸಮಾಖ್ಯ Nn. 166; ಸಮಾಖ್ಯಾನ 115); a declinable word. 3, grammar. ಶಬ್ದದ ಅರ್ಥ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ಹಬ್ಬದ ಹೋಳಿಗೆ ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ (Prv.). See Śmd. 7. 23. 24. 39. 40; Kâvy. II, 1, 7; II, 2, B, 1. 2.

ಶಬ್ದಖಂಡ śabda-khaṇḍa. A chapter on words (My.).

ಶಬ್ದಖಂಡನ śabda-khaṇḍana. Refutation of words, verbal criticism (Grj. 2, after 106).

ಶಬ್ದಗ್ರಹ śabda-graha. Receiving or catching sound: *the air.*

ಶಬ್ದಗ್ರಾಮ śabda-grâma. *The compass or range of sound.*

ಶಬ್ದಚೋರ śabda-čôra. A plagiarist (My.).

ಶಬ್ದಜ್ಞ śabda-jña. A philologist, a grammarian (Śmd. 98; ಶಾಬ್ದಿಕ 136. 397 Cm.). 2, one skilled in sounds: a time-keeper in musical performances (ತಾಳಧರ Mr. 378).

ಶಬ್ದದೋಷ śabda-dôsha. Verbal fault (in literary composition, My.).

ಶಬ್ದದ್ರವ್ಯ śabda-dravya. The substance called sound (Śmd. 7).

ಶಬ್ದನ śabdana. *Making a sound or noise, uttering sounds;*—sounding, sonorous;—a sound, a noise.

ಶಬ್ದನಿರೂಪಣ śabda-nirûpaṇa. A word's definition or meaning (ಶಬ್ದಾರ್ಥ, ಅರ್ಥ Nn. 156).

ಶಬ್ದಪುಸ್ತಕ śabda-pustaka. A primer on nouns (My.).

ಶಬ್ದಭೇದಿ śabda-bhêdi. An arrow that pierces an object the sound of which only is heard (My.).

ಶಬ್ದಮಂಜರಿ śabda-mañjari. A flower-cluster of words: N. of a Samskrit vocabulary (Nn. 3). 2, = ಕರ್ಣಾಟಕ ಶಬ್ದಮಂಜರಿ. 3, N. of a Kannaḍa vocabulary by Tôṭada Ârya (Śm. 1).

ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣ śabda-maṇi-darpaṇa. The jewel-mirror of grammar: N. of a Kannaḍa grammar by Kêśava (Śmd. 3).

ಶಬ್ದವರ್ತ śabda-varta. The function or use of a word (Grj. 10, 114; Sk. ಶಬ್ದವೃತ್ತಿ).

ಶಬ್ದವೇಧಿ śabda-vêdhi. An archer who can pierce an invisible object the sound of which only is heard (My.).

ಶಬ್ದಶಾಸ್ತ್ರ śabda-śâstra. A grammar (Śmd. 3).

ಶಬ್ದಶ್ಲೇಷ śabda-ślêsha. = ಭಂಗಶ್ಲೇಷ, q. v. (Kâvy. III, 3, B, 147 seq.). *Cf.* ಅರ್ಥಶ್ಲೇಷ.

ಶಬ್ದಸಂಗ್ರಹ śabda-saṅgraha. A collection of words; a vocabulary (? ಪಲ್ಲವ, ಶಬ್ದಸಮೂಹ Nn. 130).

ಶಬ್ದಸಮೂಹ śabda-samûha. = ಶಬ್ದಸಂಗ್ರಹ, q. v.

ಶಬ್ದಸಾಮರ್ಥ್ಯ śabda-sâmarthya. The sense or force of words (Śmd. 3).

ಶಬ್ದಸಿದ್ಧಿಸ್ಮರಣ śabda-siddhi-smaraṇa. Rules on the complete use of words: N. of the first adhikaraṇa of the Kâvyâvalôka (Kâvy. I, 1*a*, 6).

ಶಬ್ದಸೌಷ್ಠವ śabda-saushṭhava. Excellence of words (My.).

ಶಬ್ದಸ್ಮೃತಿ śabda-smṛiti. = ಶಬ್ದಸಿದ್ಧಿಸ್ಮರಣ. (Kâvy. I, 1*a*, 6).

ಶಬ್ದಾನುಶಾಸನ śabda-anuśâsana. A title of Pâṇini's grammar. 2, N. of two other Samskṛita grammatical works. 3, N. of a grammar in Samskṛita treating on the Kannaḍa language (Śmd. Cm. 66. 105. 106. 271. 281. 287. 300. 301).

ಶಬ್ದಾಂತ śabda-anta. The end of a word (Śmd. 363).

ಶಬ್ದಾಂತರ śabda-antara. Another or different word; the interior of a word: a word (Kâvy. III, 3, B, 147).

ಶಬ್ದಾಂತರಕೂಟ śabdântara-kûṭa. Union or combination with other words (Kâvy. II, 1, 8-11).

ಶಬ್ದಾಂತರಸಂಸರ್ಗ śabdântara-samsarga. = ಶಬ್ದಾಂತರಕೂಟ. (Kâvy. II, 1, 8-11).

ಶಬ್ದಾರ್ಥ śabda-artha. The sense or meaning of a word (ಅರ್ಥ, ಶಬ್ದನಿರೂಪಣ Nn.);—that which is real or true (ಸತ್ Nn. 84).

ಶಬ್ದಾಲಂಕಾರ śabda-alaṅkâra. Verbal ornament: rhetorical use of words which is of four kinds: yamaka, anuprâsa, viččhitticitra, and vakrôkti (Kâvy. III, 2, B, 2 seq.).

ಶಬ್ದಾಲಂಕೃತಿ śabda-alaṅkṛiti. = ಶಬ್ದಾಲಂಕಾರ. (Kâvy. III, 2, B, 1).

ಶಬ್ದಾವಯವ śabda-avayava. The component parts of a term or of terms (Kâvy. III, 3, B, 147).

ಶಬ್ದಿತ śabdita. Sounded, made to give out a sound (My.).

ಶಮ್ śam. *Happiness, joy, welfare, prosperity, hail.*

ಶಮ śama. = ಶಮ್. *Quiet, tranquillity, rest, calm, peace.* 2, quietude, quietism, stillness of the mind, stoicism, restraint of the organs of sense, indifference to objects of sense, absence of passion. — ಶಮ ದಮ. Quietism and self-command (Bp. 38, 5).

ಶಮತ್ವ śamatva. = ಶಮ. Quietism: one of the sthâyibhâvas (Kâvy. IV, 2, 15. 49).

ಶಮಥ śamatha. *Quiet, tranquillity, quietism,* absence of passion.

ಶಮನ śamana. = ಸವನ 3. Appeasing, allaying, tranquillizing, soothing, quenching, removing. 2, tranquillity, calmness, indifference. 3, cessation, termination, end, destruction. 4, *killing* (animals for sacrifice), immolation. 5, *Yama* (ಸವನ, ಯಮ Nn. 103; Bp. 41, 29).

ಶಮನಶಮನ śamana-śamana. Yama's destroyer: Śiva (Bp. 27, 27).

ಶಮನಸ್ವಸೃ śamana-svasṛi. *Yama's sister: the river Yamunâ.*

ಶಮಲ śamala. *Feculent matter, feces, ordure; impurity,* sin.

ಶಮಿ śami. ಶಮೀ. = ಜಮ್ಮಿ. *A legume, a pod* (ಶಿಂಬೆ, ಹಾಗೂ ಕೋಡು Nr.). 2, *the tree Prosopis spicigera* Lin. (see ಬನ್ನಿ 2);—the tree Mimosa (or Acacia) suma Roxb. 3, the shrub Serratula anthelmintica. 4, = ಶಮೀಧಾನ್ಯ (St. & Pl.). 5, calm, tranquil.

ಶಮಿತ śamita. *Appeased, allayed, calmed, pacified, calm,* etc.; alleviated, cured; tempered, etc.

ಶಮಿಫಲಿನ śami-phalina. The fruit of the Śami tree (ಕಾಯಿ, ಬನ್ನಿಕಾಯಿ Nn. 19).

ಶಮಿಸು śamisu. To be appeased, to be allayed, to grow calm, to become quiet or tranquil; to cease;—to appease, to pacify, to soothe, etc. (My.).

ಶಮೀಧಾನ್ಯ śamî-dhânya. Pod-grain: *any pulse or grain growing in pods.*

ಶಮೀರ śamîra. *A small variety of the Śami tree* (ಚಿಕ್ಕ ಶಮಿ).

Digitized by Google

ಶಮೆ śamĕ. = ಶಮ. (My.). — ಶಮೆ ದಮೆ. = ಶಮ ದಮ. (Bp. 40, 10; My.).

ಶಮ್ಪಾಕ śam-pâka. = ಸಮ್ಪಾಕ. *The pudding-pipe tree, Cathartocarpus fistula* Pers. (Cassia fistula Lin.).

ಶಮ್ಪೆ śampĕ. *Lightning.*

ಶಮ್ಬ śamba. *Indra's thunderbolt* (ತುರಾಷಾಟ್ತ್ರೇವ್ರಾಸ್ತ್ರ, ಇನ್ದ್ರನ ಆಯುಧವಹನ್ಥಾ ವಜ್ರ Nn. 119). 2, a ship (ಸುಛೈತ್ರ, ಹಡಗು 119).

ಶಮ್ಬಪಾಣಿ śmba-pâṇi. Indra (V. 7, 58).

ಶಮ್ಬರ śambara. (= ಶಬರ), ಸಮ್ಬರ 1. *N. of a demon* (of drought) represented as an enemy of Indra. 2, N. of a daitya, the enemy of Kâma. 3, *a sort of deer* (ಕೆಜ್ಜನೆಯ ಗುಡ್ಡಸಾರಂಗ Nr.; ಎರಳೆ Mr. 163; Mhr. ಸಾಮ್ಬರ). 4, *water* (ನೀರ್ Nn. 27). 5, a cloud.

ಶಮ್ಬರಮಥನ śambara-mathana. Kâma (J. 26, 22).

ಶಮ್ಬರಸೂದನ śambara-sûdana. *Kâma.*

ಶಮ್ಬರಾರಿ śambara-ari. *Kâma.*

ಶಮ್ಬರಾಹಿತ śambara-ahita. Kâma (Bp. 5, 23).

ಶಮ್ಬರಾಹಿತಶಾಸನ śambarâhita-śâsana. Śiva (V. 7, 58).

ಶಮ್ಬರಿ śambari. *The plant Salvinia cucullata* Roxb.

ಶಮ್ಬಲ śambala. = ಸಮ್ಬಲ, ಸಮ್ಬಳ. *Provender or provisions for a journey;* (pay, salary, ಸಮ್ಬಳ Hlâ.).

ಶಮ್ಬವತಿ śmba-vati. The plant Marsilea quadrifolia Lin. (ನೊಬಗು Mr. 120).

ಶಮ್ಬವಾಹಕ śamba-vâhaka. A cloud (ಮೇಘ Mr. 42).

ಶಮ್ಬಾಕೃತ śambâ-kṛita. *Twice ploughed* (ಇರ್ಬಾರ್ಬ್ Hlâ.).

ಶಮ್ಬಾಸುಖಿನಿ śambâ-sukhini. N. of a plant (ಹೂಲಿ Mr. 122).

ಶಮ್ಬು śambu. = (ಶಮ್ಬು), ಶಮ್ಬುಕ. See s. ಸಿಮ್ಪಿ.

ಶಮ್ಬುಕ śambuka. = ಶಮ್ಬೂಕ. (ಗುಳ್ಳೆ Nn. 151). 2, N. of a râkshasa (Râm. 3, 3 sum.; 3, 1).

ಶಮ್ಬೂಕ śambûka. *A bivalve shell, a cockle* (ಗುಳ್ಳೆ Mr. 412); a small conch-shell; — a snail. 2, N. of a daitya.

ಶಮ್ಬೆ śambĕ. ಶಮ್ಬಾ. The second ploughing of a field.

ಶಮ್ಭಲಿ śambhali. = ಸಮ್ಬಲಿ, ಸಮ್ಭೊಳಿ. *A procuress, a bawd.*

ಶಮ್ಭು śam-bhu. = ಸಮ್ಭು. Being for or causing happiness; — a happy, prosperous man (ಕೌಶಲ, ಕುಶಲ Nn. 64). 2, Yudhishṭhira (ಧರ್ಮಜ, ಧರ್ಮಪುತ್ರ 64). 3, a Jaina sanctified teacher (ಅರ್ಹನು 64). 4, *Brahmâ* (ಅಜ, ಬ್ರಹ್ಮ 64). 5, *Vishṇu.* 6, *Śiva* (ಶಿವ, ಈಶ್ವರ 64).

ಶಮ್ಭುದ್ವೀಪ śambhu-dvîpa. A resting place for Śiva (Bp. 2, 6).

ಶಮ್ಮಿಸು śammisu. = ಶಂಖಾಸು, q. v.

ಶಮ್ಯೆ śamyĕ. ಶಮ್ಯಾ. *The pin of a yoke;* a wooden stick or post; a staff. 2, a kind of cymbal.

ಶಯ śaya. Lying down, reposing, asleep. 2, sleep, sleeping. 3, a bed, a couch. 4, *a hand* (*cf.* ಶಯ್ 1, ಕೆಯ್ 1).

ಶಯನ śayana. Lying, lying down, reclining; resting, reposing; sleeping. 2, *sleep.* 3, *a couch, a bed* (ಮಂಚ Mr. 202). 4, copulation. ಅಯನ ನೋಡಿದ್ದೂ ಇಲ್ಲ, ಶಯನ ಮಾಡಿದ್ದೂ ಇಲ್ಲ (Prv.).

ಶಯನಗೃಹ śayana-gṛiha. A dormitory (My.).

ಶಯನಸ್ಥಲ śayana-sthala. A couch, a bed (ತಲ್ಪ, ಹಾಸಿಕೆ Nn. 118; ಸಂಸ್ಥೆ, ಶಯ್ಯಾಸ್ಥಲ, ಹಾಸಿಕೆ 162).

ಶಯನಸ್ಥಾನ śayana-sthâna. A sleeping-place, a place of repose; — *a sleeping apartment* (ಸೆಜ್ಜೆಯ ಮನೆ Hlâ.). See ಪಟ್ಟೆ.

ಶಯನಾಸನ śayana-âsana. A seat or place of repose (ಇಕ್ಕೆ, ಹಕ್ಕೆ Mr. 25).

ಶಯನಿಸು śayanisu. To lie down, to recline, to repose, to sleep (Bp. 12, 14; My.).

ಶಯನೀಯ śayanîya. To be lain on, fit or suitable for sleeping; — *a couch, a bed.*

ಶಯಶವಿ (śaya-śavi). A cradle (ಬಾಲಶಯ್ಯೆ, ತೊಟ್ಟಿಲ್ Mr. 203).

ಶಯಾನಕ śayânaka. Reposing, sleeping. See ಪ್ರತಿಸೂರ್ಯ-, ಬಟಿಸೂರ್ಯ-. 2, the boa constrictor. 3, a chameleon.

ಶಯಾಲು śaya-âlu. *Sleepy, slothful, sluggish.*

ಶಯಿತ śayita. Reposed, *sleeping, asleep.*

ಶಯು śayu. *The boa constrictor* (ಹೆಬ್ಬಾವು Hlâ.; ಅಜಗರ, etc., ಹಿರಿಯ ಹಾವು Mr. 400).

ಶಯ್ಯಾಗೃಹ śayyâ-gṛiha. A sleeping-apartment (ಸೆಜ್ಜೆವನೆ, ಪಕ್ಕೆವನೆ Śs.; Čpr. 2, after 39).

ಶಯ್ಯಾಗೃಹರಕ್ಷಕ śayyâgṛiha-rakshaka. A guardian or superintendent of (a king's) sleeping-apartments (ಸೆಜ್ಜೆವಳ Śs.).

ಶಯ್ಯಾವಸಥ śayyâ-avasatha. A sleeping-apartment (ಸಜ್ಜೆವನೆ Mr. 195).

ಶಯ್ಯಾಸ್ಥಲ śayyâ-sthala. = ಶಯನಸ್ಥಲ, q. v.

ಶಯ್ಯೆ śayyĕ. ಶಯ್ಯಾ. = ಸಜ್ಜೆ, ಸೆಜ್ಜೆ. *A couch, a bed* (ಮಂಚ Mr. 202; ಪಟ್ಟೆ, ಸೆಜ್ಜೆ Kk. 30, Śm. 76; ಸೆಜ್ಜೆ Śm. 87). 2, sleeping, sleep (ಸುಪ್ತಿ, ನಿದ್ರೆ Nn. 55).

ಶರ śara. = ಸರ 5. Injuring; hurt. See ಶ್ರ-. 2, *a sort of reed or grass, Saccharum sara* Roxb. (ತೃಣ, ಹುಲ್ಲು Nn. 35; ಮೊದೆ Mr. 109; ತೃಣ Mr. 509). 3, *an arrow* (ಬಾಣ, ಅಮ್ಬು Nn. 7; ಬಾಣ, ಅಮ್ಬು 35; ಬಾಣ 509). 4, the number 5 (Čh.; ಅಯ್ದು Mr. 347). 5, one of the vicčhittičitras (Kâvy. III, 2, B, 57. 60 seq.). 6, the upper part or cream of slightly curdled milk, cream. 7, water (ವಾರಿ, ಉದಕ 35; ಉದಕ Mr. 404; ವಾರಿ 509). 8, a lake (ಸರೋವರ, ಕೊಳನು 35; *cf.* ಸರ 6). 9, sound, noise (ನಿಸ್ವನ, ಧ್ವನಿ 35; *cf.* ಸರ 4).

ಶರಕೋಶ śara-kôsha. A quiver. See ಹೊದೆ 2.

ಶರಖಣ್ಡಿ (śara-khaṇḍi). N. of a weapon (Bh. 9, 2, 43; *cf.* ಶರಮುಣ್ಡಿ).

ಶರಗತಿ śara-gati. An arrow's flight. See ಏಸಾಡು.

ಶರಚ್ಚನ್ದ್ರ śarad-čandra. The autumnal moon (My.).

ಶರಜನ್ಮ śara-janma. *Skanda,* said to have been born in thicket of reeds.

ಶರಣ್ śaraṇ. = ಶರಣು. Tbh. of ಶರಣ 2. — ಶರಣೆನ್. -ಎನ್. To say "(somebody is my) refuge" (Bp 1, 25. 26; 31, 7; 39, 51). — ಶರಣ್ಬುಗು. -ಪುಗು. To go for protection or refuge, to take refuge (Bp. 3, 14; Śsv. 4, after 99; J. 11, 33). ಶರಣ್ಬುಗೆ ಕಾಯಲ್ (Śmd. 84 Mdb.).

ಶರಣ śaraṇa. 1. Injuring, killing. See ಶ್ರ-.

ಶರಣ śaraṇa. 2. = ಶರಣ್, ಶರಣು, ಸರಣು. *A protector, a preserver, a defender.* 2, *protection, preservation, help, refuge.* 3, a refuge, an asylum. 4, *a house, an abode;* a lair. 5, a devotee, a liṅgavanta (My.). ಶರಣನ ಗುಣ

Digitized by Google

ಮರಣದಲ್ಲಿ ನೋಡ ಬೇಕು (Prv.). See Bp. 37, 27; 57, 32. — ಶರಣದೇವ. N. (Bp. 58, 6). — ಶರಣವ್ಬೊಗು. -ಪೊಗು. = ಶರಣ್ಬುಗು. (Bp. 23, 28; 26, 67; 56, 39). — ಶರಣಶಂಕರದಾಸಿ. N. (Bp. 53, 69).

ಶರಣಾಗತ śaraṇa-âgata. Come for protection;—a refugee, an appellant (Bp. 32, 46; 44, 35; J. 9, 34; B. 4, 219; My.).

ಶರಣಾಗತರಕ್ಷಣ śaraṇâgata-rakshaṇa. Affording protection or shelter to a refugee (My.).

ಶರಣಾಗತಿ śaraṇa-âgati. Coming for protection or help (to a guru in order to be instructed, My.).

ಶರಣಾರ್ಥ śaraṇa-artha. A form of salutation: for the sake of your protection I am your refugee or most humble servant (Mhr.; Bp. 30, 8. 9).

ಶರಣಾರ್ಥಿ śaraṇa-arthi. A person who solicits protection or refuge (My.). 2, = ಶರಣಾರ್ಥ (Bp. 23, 30; 32, 14; 38, 19; 44, 35; My.).

ಶರಣಾರ್ಥಿಸು śaraṇa-arthisu. To solicit protection, help, etc. (Bp. 32, 14).

ಶರಣು śaraṇu. Tbh. of ಶರಣ 2 No. 2. 2, = ಶರಣಾರ್ಥ (My.). — ಶರಣು ಬೀಳು. = ಶರಣುಬುಗು. ಶರಣು ಬಿದ್ದವನಿಗೆ ಮರಣ ಉಂಟೇ? (Prv.). See Prv. s. ಹರಸು. — ಶರಣುಬುಗು. -ಪುಗು. = ಶರಣ್ಬುಗು. (Bp. 3, 14). — ಶರಣುವ್ಪುಗು. -ಪುಗು. = ಶರಣುಬುಗು. (Bp. 16, 4; 28, 11). — ಶರಣುವ್ಪೊಗು. -ಪೊಗು. = ಶರಣುವ್ಪುಗು. (Bp. 23, 17; 46, 36. 50; 50, 6). — ಶರಣು ಶರಣು, rep. (Bp. 41, 7).

ಶರಣ್ಯ śaraṇya. Fit or good for refuge, to be protected or aided, needing protection, poor, helpless, miserable;—a place of refuge; a house;—protection, defence;—a protector, one who affords refuge, etc. (My.). See Bp. 19, 72. 75. 77; 32, 63; 43, 7.

ಶರತ್ śarat. (ಶರತ). = ಶರತ್.

ಶರತ್ಕಾಲ śarad-kâla. The autumnal season (J. 25, 5).

ಶರದ್ śarad. *Autumn, the season of autumn* (the season of two months succeeding the rains, fluctuating from August to November; ಇಷ and ಊರ್ಜ Mr. 70). 2, *a year*. ಶರದೊಳ್ ದಿಗ್ವಿಜಯಮ್ ಉಚಿತಂ (Śmd. 163).

ಶರದ śarada. = ಶರದ್, ಸರದ. (Rśv. 6, after 1).

ಶರದಮ್ಭೋಜಿನಿ śarad-ambhôjini. An autumnal lotus-pond (Rśv. 6, 10).

ಶರದಾಕಾಶ śarad-âkâśa. An autumnal (clear) sky (My.).

ಶರದಿಚನ್ದ್ರೋದ್ಗಮ śaradi-čandra-udgama. Moonrise in the season of autumn (Čpr. 4, 6).

ಶರದಿನ್ದು śarad-indu. The autumnal moon (Bp. 4, 28; 5, 27).

ಶರದೃತು śarad-ṛitu. The season of autumn (Rśv. 6, after 10).

ಶರದೆ śaradĕ. *Autumn, the season of autumn.*

ಶರದ್ದಿನ śarad-dina. An autumnal day (J. 25, 3).

ಶರಧರ śara-dhara. A cloud (Rśv. 1, 120).

ಶರಧಿ śara-dhi. The ocean (ಅಮ್ಬುಧಿ, ಸಮುದ್ರ Nn. 11; ಕಟಕ, ಸಮುದ್ರ Nn. 127, Mr. 523). 2, the number 4 (Čh.). 3, a river (ನದಿ, ಹೊಟೆ 11). 4, a forest (ಕಾನನ, ಅಡವಿ 11). 5, a quiver (ಬಾಣಗೇಹ, ಬತ್ತಳಿಕೆ 11; ತೂಣ, ಶರಾಶ್ರಯ, etc., ಹೊದೆಯೊತ್ತು, ದೊಣೆ Mr. 295).

ಶರಧಿಶಯನ śaradhi-śayana. Vishṇu (Mr. 17).

ಶರಧಿಸುತೆ śaradhi-sutĕ. Lakshmî (Mr. 18).

ಶರಧೃತ śara-dhṛita. Containing the śara grass;—full of arrows (J. 10, 5).

ಶರನಿಧಿ śara-nidhi. The ocean (ಕಡಲ್ Čt. II, 33; J. 2, 1).

ಶರನ್ಮೇಘ śarad-mêgha. An autumnal cloud (Rśv. 6, 4).

ಶರಪಂಜರ śara-pañjara. An arrow-cage: arrows showered on an enemy so as to encompass him as in a cage (My.). 2, a man in whose body many arrows have lodged (Abh. P. 13, 108).

ಶರಪುಂಖೆ śara-puṅkhĕ. The feathered end of an arrow. 2, a shrubby plant of a greyish hue, Indigofera argentea Lin. (My.).

ಶರಬನ್ಧ śara-bandha. = ಶರವನ್ಧ. An arrow-tie.

ಶರಭ śarabha. *A fabulous animal with eight legs, represented as stronger than a lion* (ಎಣ್ಕಾಲ Čt. II, 23; ...ರಿದ್ವಿಪ Mr. 160). 2, an avatâra of Śiva (Bp. 54, 42; 57, 25); Vîrabhadra (ದಕ್ಷಾರಿ, ವೀರಭದ್ರ, etc. Mr. 15).

ಶರಭಪ್ರಾಸ śarabha-prâsa. A kind of alliteration (Čh.).

ಶರಮ śarama. Shame (Mhr., H.). — ಶರಮುಪಟ್ಟಯಾಟ = ರಾಮುಪಟ್ಟಯಾಟ. (S. Mhr.).

ಶರಮಯ śara-maya. Full of arrows, etc. (My.).

ಶರಮುಣ್ಡಿ śara-muṇḍi. A kind of weapon (ಮುಣ್ಡಿ Mr. 2..).

ಶರರುಹ śara-ruha. A lotus (Rśv. 9, 21).

ಶರವರ್ಷ śara-varsha. A flight or shower of arrows (Rśv. 4, 51; J. 22, 8).

ಶರವಿಮೋಚನ śara-vimôčana. The act of throwing arrows. See ಇಸು 3.

ಶರವೃಷ್ಟಿ śara-vṛishṭi. = ಶರವರ್ಷ. (Rśv. 4, 41).

ಶರವೇದ śara-vêda. = ಧನುರ್ವೇದ. (J. 21, 44).

ಶರವೈರಿ śara-vairi. A kind of bird (ಕಲ್ಪಕ್ಷಿ Mr. 172; cf. ಶರಾರಿ).

ಶರವ್ಯ śaravya. *A butt or mark for arrows, an aim.*

ಶರಷಟ್ಪದಿ śara-shaṭpadi. N. of a metre (Čh.).

ಶರಸನ್ಧಾನ śara-sandhâna. Fixing an arrow on a bow. See ತುಡು 1.

ಶರಾಗ್ನಿ śara-agni. Fire created by arrows (J. 13, 13).

ಶರಾಭ್ಯಾಸ śara-abhyâsa. *Practice with bow and arrow, archery.*

ಶರಾರತ್ śarârat. Wickedness, outrage (My.; Br. H.).

ಶರಾರಿ (śara-ari). The bird Turdus ginginianus (ಶರವೈರಿ ಪಕ್ಷಿ Hlâ.; Sk. also ಶರಾಲಿ).

ಶರಾರು śarâru. *Hurtful, mischievous.*

ಶರಾವ śarâva. = ಶ್ರಾವೆ, ಸರಾವ. *A shallow cup, a dish, a platter; a lid, a cover.*

ಶರಾವತಿ śarâ-vati. Full of reeds: *N. of a river.*

ಶರಾಶ್ರಯ śara-âśraya. A quiver (ಶರಧಿ, etc. Mr. 295).

ಶರಾಸನ śara-asana. Shooting arrows: *a bow.*

ಶರಿರ śarira. = ಶರೀರ. (ಶರೀರ Nn. 150).

ಶರೀರ śarîra. *The body* (J. 8, 33; B. 4, 133; 5, 177). 2, a covert term for pudendum virile or muliebre (My.). See Nr. s. ಪುದ್ಗಲ; Nn. 31 s. ಕಾಲ 2.

ಶರೀರಗುಣ śarîra-guṇa. = ಶರೀರಪ್ರಕೃತಿ. (My.).

ಶರೀರಜ śarîra-ja. Produced by or in the body: a son. 2, sickness. 3, lust, passion. 4, Kâma. (R.).

Digitized by Google

ಶರೀರಜನ್ಯ śarīra-janya. Produced by or in the body (My.).

ಶರೀರತ್ಯಾಗ śarīra-tyâga. Suicide (My.).

ಶರೀರದಣ್ಡನೆ śarīra-daṇḍanĕ. Mortification of the body by austerities; corporal punishment (My.).

ಶರೀರಧರ್ಮ śarīra-dharma. The functions of the body; its nature or constitution (My.).

ಶರೀರಪ್ರಕೃತಿ śarīra-prakṛiti. Constitution of the body (My.).

ಶರೀರಪ್ರಾಣಾರ್ಥ śarīra-prâṇa-artha. Body, life, and property (Bp. 39, 15).

ಶರೀರಬನ್ಧಕ śarīra-bandhaka. Personal pledge: a hostage (R.).

ಶರೀರವ್ಯಾಕುಲತೆ śarīra-vyâkulatĕ. Agitation of the body. See ಮಲ್ಲಬ್.

ಶರೀರಸಂಸ್ಕಾರ śarīra-saṁskâra. Decoration or adorning the person (My.).

ಶರೀರಸಮ್ಬನ್ಧ śarīra-sambandha. Bodily connection: relation by marriage, affinity; consanguinity (My.).

ಶರೀರಸಮ್ಬನ್ಧಿ śarīra-sambandhi. One who is related to by marriage or consanguinity (My.).

ಶರೀರಸುಖ śarīra-sukha. Bodily or animal pleasure (My.).

ಶರೀರಸ್ಫುರಣ śarīra-sphuraṇa. Quivering, throbbing, or agitation of the body. See ಉಲುಕು 1.

ಶರೀರಾಂಗಭೇದ śarīra-aṅga-bhêda. A particular limb or part of the body. See ಹಲಕು 2, ಹರಹು 3.

ಶರೀರಾನ್ತ śarīra-anta. Death (My.).

ಶರೀರಾಭಿಮಾನ śarīra-abhimâna. Body-love: taking great care of the body (from fear of disease or death, My.).

ಶರೀರಾವಸಾನ śarīra-avasâna. Death (My.).

ಶರೀರಿ śarīri. Having a body, embodied. 2, *an animal or sentient being;—a man.* 3, the incorporate soul.

ಶರೀರೋಪಗೂಹನ śarīra-upagûhana. Clasping or embracing the body. See ಮುದುಕು.

ಶರೆ śarĕ. = ಸರಿ 6, ಸರೆ. **An accumulation, a heap, a mass** (ಒಟ್ಟಲ್ Mr. 350).

ಶರೌಘ śara-ôgha. A multitude of arrows (Śāv. 4, 131).

ಶರ್ಕರಾವತ್ śarkarâ-vat. *Full of stony particles, gritty, gravelly.*

ಶರ್ಕರಾವರ್ತ śarkarâ-âvarta. A whirlwind abounding with small stones (J. 23, 46).

ಶರ್ಕರಿಲ śarkarila. *Full of stony particles.*

ಶರ್ಕರೆ śarkarĕ. = ಸಕ್ಕರೆ, ಸಕ್ರಿ, ಸಕ್ರೆ. *A potsherd.* 2, *a small stone, a pebble, gravel, grit.* 3, a soil abounding in stony or gritty fragments. 4, *granulated or candied sugar.*

ಶರ್ಧ śardha. A troop, a multitude. 2, strength, power. 3, breaking wind.

ಶರ್ಧಿಸು śardhisu. = ಶ್ರದ್ಧಿಸು. To break wind downwards.

ಶರ್ಮ śarma. Happy, prosperous. 2, a blessing. 3, *happiness, delight, pleasure.* 4, refuge, protection;—a house. ಶರ್ಮಮಿಲ್ಲದ ಗಣ್ಡು ಶರಿಯೊನಕೆಯ ತುಣ್ಡು (Dp. 54). 5, at the end of names of Brâhmaṇas (J. 26, 33).

ಶರ್ವ śarva. = ಸಬ್ಬ 1, ಸರ್ವ 2. *Śiva.* 2, sign for a long syllable (Ch.).— ಶರ್ವಂ. The metrical foot — — (Ch.).

ಶರ್ವರಿ śarvari. *Night.*

ಶರ್ವರೀಪತಿ śarvarī-pati. The moon (My.).

ಶರ್ವಾಣಿ śarvâṇi. = ಸಬ್ಬಾಣಿ, ಸರ್ವಾಣಿ. *Śiva's wife, Pârvati.*

ಶಲ śala. *The quill of a porcupine* (ಎಯ್ಯಮೃಗದ ಮುಳ್ Mr. 164). 2, = ಶಲ್ಯ 1.

ಶಲಭ śalabha. *A grasshopper* (ಪತಂಗ Mr. 176); a locust. 2, *a moth.* 3, a fire-fly (ಪತಂಗ, ಮಿಂಚುಬುಳು Nn. 61).

ಶಲಲ śalala. *The quill of a porcupine.* 2, *a porcupine.*

ಶಲಲಿ śalali. *The quill of a porcupine.* 2, a small porcupine.

ಶಲಾಕೆ śalâkĕ. = ಸಲಿ, ಸಲಗೆ, ಸಲಾಕಿ, ಸಲಾಕೆ, ಸಲಾಖೆ, ಸಲೀಕಿ, ಸಲಿಕೆ. A javelin, a dart (ಶಲ್ಯ, ಕೆಯ್ದು Mr. 287). 2, *a spike* (as of grass), *a quill, a pin* (for piercing, etc.), *any long, thin, pointed body, a shaft, a rod, a peg, a thin bar, a rib* (of an umbrella) (ಶಲ್ಯ Nn. 157). 3, *a bone, a rib.* 4, *the bird sârikâ, Turdus salika.*

ಶಲಾಟು śalâṭu. *Fresh, moist, raw, unripe* (as fruit); unripe fruit (ಎಳೆಗಾಯಿ Hlâ.; ಕೋಮಲ, ತಿರುಳುದೋರ್ವ ಮಿಡಿಗಾಯಿ Mr. 109);—dry fruit (ವಾಸ, ಒಣಗಿದ ಕಾಯಿ Nn. 90).

ಶಲಾಟುಕ śalâṭuka. Unripe fruit (ಮಿಡಿ Śm. 92).

ಶಲಾಟುಫಲ śalâṭu-phala. = ಶಲಾಟುಕ. See ಮಿಡಿ 7.

ಶಲ್ಕ śalka. = ಚಕ್ಕೆ, ಚೆಕ್ಕೆ, ಸಕ್ಕೆ, ಸೆಕ್ಕೆ. *A fragment, a splint, a paring, a shaving.* 2, *bark* (of a tree), *rind.* 3, the scale of a fish.

ಶಲ್ಕಿ śalki. *A fish.*

ಶಲ್ಮಲಿ śalmali. = ಶಾಲ್ಮಲಿ. See ರೇಶ್ಮೀ ಗಿಡ.

ಶಲ್ಯ śalya. 1. = ಶಲ್ಯಹ, ಸಲ್ಲಿಹ, ಸೆಲ್ಲಿಹ. *Any stake or rod, a spike, a quill, a pin, a splinter, a thorn, any piercing object* (ಶಲಾಕೆ Nn. 157). 2, *a dart, a javelin, a spear tipped with iron; a pike;* an arrow, a shaft (ಶಸ್ತ್ರ, ಆಯುಧಭೇದ 157; ಶಲಾಕೆ, ಕೆಯ್ದು Mr. 287). 3, *a porcupine.* 4, a fragment, a piece (ಲವ, ತುಣ್ಡು 157). 5, a thin, emaciate body (ಕೃಶಾಂಗ, ಬಡವಾದ ದೇಹ 157). 6, a fence, a boundary. 7, water (ವಾರಿ, ಉದಕ 157). 8, N. of the prince of Madra, maternal uncle of the sons of Pâṇḍu (ಪಾರ್ಥಿವವಿಭೇದ, ಕ್ಷತ್ರಿಯರ ಭೇದ 157; Mr. 263; J. 2, 17; Bh. 9, 1 sum.). 9, *the thorny shrub Vanguiera spinosa* Roxb. 10, difficulty, embarrassment, distress, trouble.

ಶಲ್ಯ śalya. 2. = ಶಲ್ಲೆ. Tbh. of ಚೇಲ. Muslin cloth without a border (My.; Tĕ. ಶಲ್ಲಾ; T. ಚೆಲ್ಲಾ). ಶಲ್ಯ ಹೊದ್ದು, ಸಾಲ ಮಾಡಿ, ಕಮ್ಬಳಿ ಹೊದೆಯ ಬಾರದು (Prv.).

ಶಲ್ಯಕ śalyaka. *A porcupine.*

ಶಲ್ಯಹ śalyaha. Tbh. of ಶಲ್ಯ No. 2. (A.).

ಶಲ್ಲಕ śallaka. *A porcupine.*

ಶಲ್ಲಕಿ śallaki. = ಸಲ್ಲಕಿ. *The gum olibanum tree, Boswellia thurifera* Roxb. See ತಡಿಸು, ತಡುಸು.

ಶಲ್ಲೆ śallĕ. = ಶಲ್ಯ 2, ಶೆಲ್ಲೆ. (My.).

ಶವ śava. = ಶಬ, etc. *A corpse.*

ಶವರ್ಣ śa-varṇa. The letter ಶ (Ch.).

ಶವಸಂಸ್ಕಾರ śava-saṁskâra. Cremation or burial of a corpse (My.).

ಶವಿ śavi. See ಶಯು-. (*Cf.* ಶಿಬಿಕೆ?).

ಶಶ śaśa. = ಸಸ. *A hare.* 2, *spots on the moon supposed to resemble the figure of a hare.*

ಶಶಕ śaśaka. A hare (ಶಶ, ಮೊಲನು Nn. 27).

ಶಶಧರ śaśa-dhara. *The moon.*

ಶಶಧರಕಲಾಶೇಖರ śaśadhara-kalâ-śêkhara. = ಶಶಿಖಣ್ಡಶೇಖರ. (Bp. 38, 46).

Digitized by Google

ಶಶಲಕ್ಷ್ಮ śaśa-lakshma. = ಶಶಲಾಂಛನ.

ಶಶಲಕ್ಷ್ಮಕಲಾಧರೆ śaśalakshma-kalâ-dharĕ. Pârvatî (Śsv. 5, 47).

ಶಶಲಾಂಛನ śaśa-lâñchana. *The moon.*

ಶಶಲೋಮ śaśa-lôma. *The hair of a hare;* hare-skin.

ಶಶಾಂಕ śaśa-aṅka. *The moon.* 2, N. of a metrical foot (Čh.).

ಶಶಾಂಕಲೇಖೆ śaśâṅka-lêkhĕ. A digit of the moon; the lunar crescent (Śsv. 1, 74).

ಶಶಾದನ śaśa-adana. *A hawk, a falcon.*

ಶಶಿ śaśi. = ಸಸಿ 1. Having hare-like spots: *the moon* (ಸವಿಗ ಡಲಣುಗ, ಮಿಗಲಚ್ಛಣ, etc. Kk. 44). 2, the number 1 (ಒನ್ದು Mr. 347; Čh. v. 283. 287). 3, N. of a metrical foot (Čh.; Mr. 364). 4, N. of a peasant (Čpr. 5, 86. 87). 5, the air that is drawn up into the left nostril (Mr. 53).

ಶಶಿಕರ śaśi-kara. A moon-beam (Śsv. 3, after 35).

ಶಶಿಕಲೆ śaśi-kalĕ. A digit of the moon (of which there are sixteen, My.).

ಶಶಿಕಾನ್ತ śaśi-kânta. The moon-stone (= ಚನ್ದ್ರಕಾನ್ತ; J. 3, 13; 10, 2. 3; 25, 5). 2, N. of a vritta (Čh.).

ಶಶಿಖಣ್ಡ śaśi-khaṇḍa. = ಶಶಿಕಲೆ. (My.).

ಶಶಿಖಣ್ಡಚೂಡ śaśikhaṇḍa-čûḍa. Whose tuft of hair is a digit of the moon: Śiva (Bp. 10, 1).

ಶಶಿಖಣ್ಡಮೌಲಿ śaśikhaṇḍa-mauli. Śiva (Bp. 38, 25).

ಶಶಿಖಣ್ಡಶೇಖರ śaśikhaṇḍa-śêkhara. Śiva (Bp. 9, 43).

ಶಶಿಚೂಡ śaśi-čûḍa. Śiva (Bp. 24, 86; 51, 9).

ಶಶಿಜೂಟ śaśi-jûṭa. Śiva (Bp. 9, 12).

ಶಶಿಪುರ śaśi-pura. N. of a town.

ಶಶಿಪುರಾಧಿನಾಥಸೋಮೇಶ್ವರ śaśipura-adhinâtha-sômêśvara. N. (Mr. after 90).

ಶಶಿಪುರಾಧೀಶಸೋಮೇಶ śaśipura-adhîśa-sômêśa N. (Mr. 540).

ಶಶಿಪ್ರಭೆ śaśi-prabhĕ. N. of a queen (Čpr. 5, 95. 137; 6, 1. 77).

ಶಶಿಭೂಷಣ śaśi-bhûshaṇa. Śiva (Bp. 50, 71).

ಶಶಿಮುಖಿ śaśi-mukhi. A moon-faced woman (My.).

ಶಶಿಮೌಲಿ śaśi-mauli. Śiva (Bp. 41, 10; 50, 46).

ಶಶಿರೇಖೆ śaśi-rêkhĕ. A digit of the moon (My.). 2, a daughter of Balarâma (My.).

ಶಶಿಲೇಖೆ śaśi-lêkhĕ. A digit of the moon (Abh. P. 4, 30).

ಶಶಿವಕ್ತ್ರೆ śaśi-vaktrĕ. = ಶಶಿಮುಖಿ. (My.).

ಶಶಿವದನೆ śaśi-vadanĕ. = ಶಶಿವಕ್ತ್ರೆ. (Bp. 45, 1).

ಶಶಿಶೇಖರ śaśi-śêkhara. Moon-crested: *Śiva.*

ಶಶಿಹಾಸ śaśi-hâsa. = ಚನ್ದ್ರಹಾಸ. N. (J. 29, 20. 48; 30, 50; 31, 36).

ಶಶೋರ್ಣ śaśa-ûrṇa. *The hair of a hare,* hare-skin.

ಶಶ್ವತ್ śaśvat. *Perpetually, continually, repeatedly, frequently, always, again and again.*

ಶಷ್ಕುಲಿ śashkuli. = ಚಕ್ಕಲಿ, ಚಕ್ಕುಲಿ, ಚಕ್ಕುಳಿ. The orifice of the ear. 2, rice-gruel or barley-water (mixed with rice, sesamum, and other grain). 3, a kind of baked cake.

ಶಷ್ಪ śashpa. = ಶಷ್ಪ, ಸಷ್ಪ. *Young grass* (ಎಳವುಲ್ಲು Hlâ.).

ಶಸನ śasana. The act of striking, wounding, killing, immolation. See ಪ್ರ.

ಶಸ್ತ śasta. 1. Struck, cut, wounded, injured, killed.

ಶಸ್ತ śasta. 2. Said, told, recited, repeated. 2, praised, eulogized. 3, best, excellent. 4, *auspicious, happy, well, right.* See ಅಪ-; Bp. 39, 54.

ಶಸ್ತ್ರ śastra. 1. A hymn, a hymn of praise.

ಶಸ್ತ್ರ śastra. 2. An instrument for cutting or wounding, a weapon;—a sword, a knife, a scymitar (ಕಠಾರಿ Mr. 383). 2, *iron;* steel. ಶಸ್ತ್ರದ ಅಘ್ಯಾಸವಿಲ್ಲದವಂಗೆ [illegible] ತಿಳಿಯದೋ? (Prv.). See ಕಯ್ದು.

ಶಸ್ತ್ರಕ śastraka. *Iron;* steel.

ಶಸ್ತ್ರಕೋಷ śastra-kôsha. The sheath of a weapon. See ಒರೆ[3] 2.

ಶಸ್ತ್ರಕ್ರಿಯೆ śastra-kriyĕ. Weapon-business. See [illegible] 2.

ಶಸ್ತ್ರಜೀವಿ śastra-jîvi. = ಶಸ್ತ್ರಾಜೀವ. (My.).

ಶಸ್ತ್ರಧರ śastra-dhara. Bearing weapons;—a warrior. See Nr. s. ನಿವಾಳಿಸುಹ.

ಶಸ್ತ್ರಧಾರಿ śastra-dhârî. Bearing arms; an armed man (B. 5, 39. 105).

ಶಸ್ತ್ರಪಿಧಾನ śastra-pidhâna. = ಶಸ್ತ್ರಕೋಷ. (ಕೋಶ, [illegible] ಒರೆ[3] Nn. 52).

ಶಸ್ತ್ರಮಾರ್ಜ śastra-mârja. *A furbisher, an armourer.*

ಶಸ್ತ್ರಯುದ್ಧ śastra-yuddha. A fight with swords (My.).

ಶಸ್ತ್ರವಿದ್ಯಾಗುರು śastravidyâ-guru. Drôṇa (My.).

ಶಸ್ತ್ರವಿದ್ಯೆ śastra-vidyĕ. The science of arms (My.).

ಶಸ್ತ್ರವೈದ್ಯ śastra-vaidya. A surgeon (My.; B. 4, 20). 2, surgery (My.; B. 5, 273).

ಶಸ್ತ್ರಸಂಚಾಲನ śastra-sañčâlana. The act of shaking arms. See ಕುರುಳ್ಚು, ಕಯ್ಮಾಡು.

ಶಸ್ತ್ರಸನ್ನ್ಯಾಸ śastra-sannyâsa. The relinquishment of weapons or of their use (My.).

ಶಸ್ತ್ರಾಜೀವ śastra-âjîva. Living by the profession of arms: *a soldier.*

ಶಸ್ತ್ರಾಜೀವಾವಾಸ śastrâjîva-âvâsa. An abode of soldiers, a casern (or an armory, ಜೀನಸಾಲೆ Mr. 195, q. v.).

ಶಸ್ತ್ರಾಜೀವಿ śastra-âjîvi. = ಶಸ್ತ್ರಾಜೀವ. ([illegible] Mr. 254).

ಶಸ್ತ್ರಾಭ್ಯಾಸ śastra-abhyâsa. The practice of arms, military exercise (My.).

ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರ śastra-astra. Arms and missile weapons (J. 12, 26).

ಶಸ್ತ್ರಿ śastri. Bearing arms; armed with a sword. 2, a *knife.*

ಶಸ್ತ್ರಿಕೆ śastrikĕ. *A knife, a blade.*

ಶಸ್ಯ śasya. 1. To be told; to be praised, praiseworthy. See ಪ್ರ-.

ಶಸ್ಯ śasya. 2. = ಸಸ್ಯ, etc. To be cut, to be wounded or injured (adj.). 2, corn, grain. 3, the fruit or produce of any plant or tree.

ಶಹಬಾಸು śahabâsu. = ಶಾಬಾಸು, ಶಾಬಾಬಾಸು. Bravo! well done! noble! (My.; Čb. 96; Mhr., H. [illegible]).

ಶಹರ śahara. = ಶಹರು, ಸಹರ್, ಸಹರು. A city or large town (Čb. 22; B. 5, 195. 265; Mhr., H. [illegible]).

Digitized by Google

ಶಹರು śaharu. = ಶಹರ. (My.; Br.).

ಶಹಾ śahâ. A king (My.; Mhr., H.). 2, in chess-playing: check (My.; Mhr., H. ಶಹ).

ಶಹಾಣೆ śahâṇĕ. = ಶಾಣ 3. Sagacious, knowing, clever (Mhr., H. ಶಹಾಣಾ; *cf.* ಶ್ಯಾಹಣ್ಯಾ). ಹೆಚ್ಚು ಶಹಾಣೆ (ಪಟುತರ Ćb.).

ಶಹಾನ śahâna. N. of a râga (My.; H.).

ಶಹಾಮೃಗ śahâ-mṛiga. = ಶಾಹಮೃಗ. The king's animal: a fabulous bird, a griffin (Mhr., H.); an ostrich (My.; B. 4, 191).

ಶಹಾವಲಿಬೇರು śahâvali-bêru. = ಸೀಬರಿಬೇರು. (St. & Pl.).

ಶಾಕ śâka. 1. = ಶಾಖ No. 1. *Any potherb or vegetable;* vegetable food (ವಾಜ, ಮೇಲೋಗರ Nn. 124, one MS. ಶಾಖ; Bp. 24, 34). 2, power, strength. 3, N. of one of the seven dvîpas.

ಶಾಕ śâka, 2. = ಸಾಕ, ಸೆಕೆ, etc., ಸೇಕ 1. Heat (My.).

ಶಾಕಟ śâkaṭa. (fr. ಶಕಟ). *Relating to a cart.* 2, any yoked animal, *a draught-ox.* 3, a field.

ಶಾಕಶಾಕಟ śâka-śâkaṭa. *A field of vegetables,* a kitchen garden. See ಪಾಡು.

ಶಾಕಶಾಕಿನ śâka-śâkina. *A field of vegetables.*

ಶಾಕಿನ śâkina. A field.

ಶಾಕಿನಿ śâkini. A powerful female: a kind of female demon or fair attendant on Durgâ (Bh. 7, 7, 45).

ಶಾಕುನಿಕ śâkunika. (fr. ಶಕುನ). Belonging or relating to birds;—ominous;—*a fowler.*

ಶಾಕ್ತ śâkta. (fr. ಶಕ್ತಿ). Relating to śakti. 2, a worshipper of the divine energy under its feminine representation. ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡುವಾಗ ಭಕ್ತ, ಮದ್ಯಪಾನ ಮಾಡುವಾಗ ಶಾಕ್ತ (Prv.).

ಶಾಕ್ತೀಕ śâktîka. Relating to a spear;—*a spearman, a lancer.*

ಶಾಕ್ತೇಯ śâktêya. = ಶಾಕ್ತ. (My.).

ಶಾಕ್ಯ śâkya. N. of the family of Buddha. 2, *Buddha (son of Mâyâdêvi), the founder of the Buddhist faith.*

ಶಾಕ್ಯಮುನಿ śâkya-muni. = ಶಾಕ್ಯ No. 2. *Buddha.*

ಶಾಕ್ಯಸಿಂಹ śâkya-simha. = ಶಾಕ್ಯ No. 2. *Buddha.*

ಶಾಕ್ವರ śâkvara. *A bull, an ox* (ಎತ್ತು Mr. 178).

ಶಾಕ್ವರಾರೋಹ śâkvara-ârôha. One who mounts or has mounted an ox (ಅನಡ್ವಾಹ, ಎತ್ತೇರುವವಂ Mr. 247).

ಶಾಖ śâkha. Tbh. of ಶಾಕ 1, q. v. ಸೀಕರ್ದೂಣಗಿ ಬಾಡ್ಡಿ ಶಾಖಂ (ಪಾಯಸಂ Śmd. I). 2, a measure of capacity (ಕೊಳಗ Mr. 206). 3, Tbh. of ಶಾಖೆ. (Bp. 19, 64).

ಶಾಖಾಚಂಕ್ರಮಣ śâkhâ-ćaṅkramaṇa. Skipping from branch to branch: desultory study. (R.).

ಶಾಖಾಚರ śâkhâ-ćara. A monkey.

ಶಾಖಾಚರಬನ್ಧ śâkhâćara-bandha. A certain feat of wrestlers (Śśv. 4, 75).

ಶಾಖಾನಗರ śâkhâ-nagara. *A suburb.*

ಶಾಖಾಮುಖ śâkhâ-mukha. The fore part, top or tip of a branch. See ತಳಿರ್.

ಶಾಖಾಮೃಗ śâkhâ-mṛiga. *A monkey.*

ಶಾಖಾಶಿಫೆ śâkhâ-śiphĕ. *A pendent root growing from a branch, as in the Indian fig tree.*

ಶಾಖಾಸ್ಥಿ śâkhâ-asthi. *The bone of the arm or of the leg* (ಕೈಯ್ಯ ಕಾಲ ಎಲ್ವು Hlâ.; see ನಳಕ).

ಶಾಖಿ śâkhi. Having branches. 2, *a tree.*

ಶಾಖೆ śâkhĕ. ಶಾಖಾ. = ಶಾಖ No. 3. *The branch of a tree, etc., a branch in general.* 2, an arm. 3, a subdivision, a section of any book. 4, a sect, a faction, a party. 5, a traditional recension or text of any of the original vêdas handed down by different schools or sects. 6, any one of the vêdas. See Bp. 43, 75; 55, 45.

ಶಾಂಕರಿ śâṅkari. (fr. ಶಂಕರ). Pârvatî (Grj. 3, 81).

ಶಾಜೀರಿಗೆ śâ-jîrigĕ. An excellent kind of jîrigĕ (My.; ಸುಗನ್ಧ Ćb.).

ಶಾಟ śâṭa. Cloth;—a particular clean or white garment;—a petticoat (*cf.* ಚಾಡ). 2, = ಶಣ್ಬ. (My.; see Prv. s. ಉಪ್ಪಿನ ಶಾಯಿ).

ಶಾಟಕ śâṭaka. = (ಚಾದ್‍ಗೆ), ಶಾಟ. See ಸ್ಥೂಲ-.

ಶಾಟಿ śâṭi. = ಚಾಟ, ಸಾಟ 1. Cloth. 2, an upper or outer garment (ಬೃಹತಿಕೆ, ವೈಕಕ್ಷ, ಪೊದವ ಉತ್ತರಾಸಂಗ Mr. 256); the cloth of Sannyâsis dyed with red ochre (My.).

ಶಾಠ್ಯ śâṭhya. (fr. ಶಠ). *Villainy, dishonesty, perfidy, deceit.*

ಶಾಡ್ವಲ śâḍvala. = ಶಾದ್ವಲ. *Abounding in fresh grass, green, verdant;*—a grassy spot.

ಶಾಣ śâṇa. 1. = ಸಾಣೆ, ಸಾಣೆ. Sharpening, whetting. 2, a whetstone, a grindstone. 3, *a touchstone.* 4, a saw. See ಖರ-.

ಶಾಣ śâṇa. 2. (fr. ಶಣ). Hempen.

ಶಾಣ śâṇa. 3. = ಶಹಾಣೆ. A sagacious, knowing, clever man (My.). Feminine ಶಾಣೆ (My.).

ಶಾಣೆ śâṇi. A hempen cloth or garment. 2, a ragged or torn raiment. See Si. s. ಸಾಣೆ.

ಶಾಣೋಪಲ śâṇa-upala. A whetstone (Rêv. 5, 35).

ಶಾಣ್ಡಿಲ್ಯ śâṇḍilya. N. of a muni or sage. 2, *the tree Aegle marmelos* Corr.

ಶಾತ śâta. *Sharpened, whetted, sharp.* 2, *thin, spare, slender, small* (ಅಸಿದು Hlâ.; ಸಣ್ಣ, ಸಣ್ಣ Mr. 448, o. r. ಶಾನ್ತ). 3, weak, feeble. 4, beautiful, handsome. 5, happy; *joy, pleasure, happiness.* See ಬಸಿ 2.

ಶಾತಕುಮ್ಭ śâta-kumbha. *Gold.*

ಶಾತಕುಮ್ಭಾಸನ śâtakumbha-âsana. A golden seat, a throne (My.).

ಶಾತಕೌಮ್ಭ śâta-kaumbha. Gold; *golden.*

ಶಾತನ śâtana. Sharpening, whetting; sharpness. 2, causing to fall or perish, felling (Bp. 53, 4), causing to wither or decay. 3, cutting off; withering, decaying.

ಶಾತಾತಪ śâtâtapa. N. of the author of a law-book (Bp. 43, 73).

ಶಾತ್ರ śâtra. That which cuts off or away (Bp. 39, 22).

ಶಾತ್ರವ śâtrava. (fr. ಶತ್ರು). Hostile; *an enemy.* 2, enmity, hostility. 3, a multitude of enemies. See ದಮಿತ-, ವೃತ್ರ-.

ಶಾದ śâda. *Young or fresh grass.* 2, *mud, mire.*

ಶಾದಹರಿತ śâda-harita. *Green with young grass.*

ಶಾದಿ śâdi. Marriage (My.; H.).

ಶಾದ್ವಲ śâdvala. = ಶಾಡ್ವಲ. *Abounding in fresh or green grass; etc.*

ಶಾನಭವ śâna-bhava. = ಶಾನಭಾಗ. ಶಾನಭವನ ಗುಣ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನೋಡು, ಮಾನವನ್ತನ ಗುಣ ನಡತೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡು (Prv.).

ಶಾನಭಾಗ śâna-bhâga. = ಶಾನಭೋಗ. (My.). See Prv. s. ಹೊಟ್ಟೆ 3.

Digitized by Google

ಶಾನಭೋಗ śâna-bhôga. = ಶಾನಭವ, ಶಾನಭಾಗ, ಶ್ಯಾನಭೋಗ, ಸಾನಬಾಗ, ಸಾನಬೋಗ, ಸೇನಬೋವ, q. v. The clerk of a village or of some villages (My.; ಗಣಿತ, ಗಾವಲ G.). ಶಾನಭೋಗನ ಸಪ್ಪುಳ ಸನ್ನೋ? ಎನ್ನು, ಕೇಳ ಬೇಡ; ಹೆಣ್ಣತೀ ದೆಸೆಯವರು ಉಣ್ಡರೋ? ಎನ್ನು, ಕೇಳ ಬೇಡ.—ಊರ ಮೇಲೆ ನೂರು ಬಿದ್ದರೆ ಶಾನಭೋಗನಿಗೆ ಕಟ್ಟದ್ದೇನು? (or ಶಣ್ಣಕ್ಕೇನು?).—ಶತ್ತ ಚಿತ್ರಗಾರನ ಮಣ್ಣು, ಹಣ ನೋಟಗಾರನ ಮಣ್ಣು, ಟವಣೆ ಶಾನಭೋಗನ ಮಣ್ಣು (Prvs.). See ನಾಡು-.

ಶಾನಭೋಗತನ śânabhôgatana. The office or business of a śânabhôga (My.).

ಶಾನಭೋಗಿಕೆ śânabhôgikĕ. = ಶಾನಭೋಗತನ, ಶ್ಯಾನಭೋಗಿಕೆ. (My.).

ಶಾನಾಯ śâna-âya. The portion of a crop which a śânabhôga receives from villagers as his fees (My.).

ಶಾನೆ śânĕ. = ಸಾನೆ. (Tbh. of ಸೇನೆ). Much; many (My.). ಶಾನೆ ಯಾತೆಯುಳ್ಳವನು (ಲೋಲುಪ Si. 358).

ಶಾನ್ತ śânta. Appeased, allayed, calmed, alleviated, pacified, stilled, hushed; *tranquil, calm,* free from passions, contented, satisfied, undisturbed;—*put an end to, annihilated, destroyed, ceased, extinguished;*—mild, gentle; meek, humble. 2, *an ascetic whose passions are subdued* (ಇನ್ದ್ರಿಯದೃಢ, ಶ್ರಾನ್ತ Mr. 251). 3, *tranquillity, quietism, as one of the rasas* (Kâvy. IV, 2, 49-51). 4, appeasing, pacifying, stilling (ಸಾಮ, ನಮ್ಬಿಸುಕ Mr. 459). 5, bright, friendly, cheering speech (ಹೊಳಹುನುಡಿ Mr. 84).— ಶಾನ್ತದೇವ. N. (Bp. 58, 10).— ಶಾನ್ತ ಪಡಿಸು. To pacify, etc. (ಸನ್ತವಿಸು G.; My.).

ಶಾನ್ತತನ śântatana. = ಶಾನ್ತತೆ. (ವಿನಯ G.).

ಶಾನ್ತತೆ śântatĕ. Quietness, calmness, quietism, meekness (Čpr. 2, 73; Bp. 20, 25; 38, 6. 13).

ಶಾನ್ತತ್ವ śântatva. = ಶಾನ್ತತೆ. ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಕೊಯ್ದ ಮೂಗು ಶಾನ್ತತ್ವಕ್ಕೆ ಹತ್ತೀತೇ? (Prv.).

ಶಾನ್ತನವ śântanava. Bhishma, the son of Šântanu (My.).

ಶಾನ್ತನು śântanu. = ಶನ್ತನು No. 2. N. of a king, the father of Bhishma (Sk.).

ಶಾನ್ತಪೂರ್ವಪ್ರಾಸ śânta-pûrva-prâsa. A kind of alliteration (Čh.).

ಶಾನ್ತಪ್ರಾಸ śânta-prâsa. A kind of alliteration (Čh.).

ಶಾನ್ತಮಣ್ಡಲ śânta-maṇḍala. N. of a place (Bp. 13, 19; 50, 62).

ಶಾನ್ತಮನ śânta-mana. Tranquil-minded, calm (Kâvy. I, 5, 49);—a calm mind.

ಶಾನ್ತಿ śânti. = ಸಾನ್ತಿ. Quiet, quietness, calmness, peace, ease; composure, serenity; mildness; quietism, stoicism; *absence of passion, in difference to objects of pleasure or pain;*—rest, repose, remission;—appeasing, pacification, soothing, allayment, alleviation, satisfying;—causing to cease;—any expiatory or propitiatory rite for averting evil or calamity; ceremonies in conciliation of incensed devils, etc.;—good fortune, felicity. ಶಾನ್ತಿ ತಿಳಿಯದವನಾದರೆ ವಾನ್ತಿವಮನ ಆಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೇ?—ಶಾನ್ತಿ ಮಾಡಿದರೂ ಭ್ರಾನ್ತಿ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ (Prvs.).— ಶಾನ್ತಿ ಪಡಿಸು. To appease, etc. (G. 237. 492; My.).— ಶಾನ್ತಿಮರ. The tree Terminalia belerica Roxb. (St. & Pl.).

ಶಾನ್ತಿಕೆ śântikĕ. Calmness, composure, mildness (Bp. 6, 8).

ಶಾನ್ತಿತ śântita. Appeased, tranquil, calm, peaceful (Bp. 20, 19).

ಶಾನ್ತಿಪರ್ವ śânti-parva. N. of the twelfth book of the Mahâbhârata, containing stories, etc. for the tranquillizing of Yudhishṭhira (Bp. 5, 2).

ಶಾನ್ತೀಶ śânti-îśa. N. of the father of the poet Argala (Čpr. 1, 54).

ಶಾಪ śâpa. = ಶ್ರಾಪ, ಸಾಪ 2. *Curse, anathema, cursing, reviling.* 2, abuse. 3, *an oath.*— ಶಾಪ ಕೊಡು. To give a curse, to curse (My.). ರಾಜನಿಗೆ ಹಲವು ಶಾಪಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟ (B. 5, 71). ಶಾಪಾ ಕೊಡುವರ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಹೆದರ (Prv.).— ಶಾಪ ಕೊಳ್ಳು. To receive a curse, to be cursed. ಶಾಪ ಬರ ಶಾಪ ದೆನ್ದು, ಶಾಪ ಕೊಣ್ಡ (Prv.).— ಶಾಪಮ್ಬಡೆ. -ಂ-ಪಡೆ. = ಶಾಪ ಕೊಳ್ಳು. (Bp. 34, 19).— ಶಾಪವೀ. -ಈ. = ಶಾಪ ಕೊಡು. (Bp. 34, 11).

ಶಾಪಗ್ರಸ್ತ śâpa-grasta. Seized by a curse, suffering under a curse (My.).

ಶಾಪಮೋಕ್ಷ śâpa-môksha. Deliverance from a curse (Bp. 34, 12. 14).

ಶಾಪಮೋಕ್ಷಿತ śâpa-môkshita. Released from a curse (Bp. 34, 25).

ಶಾಪರಹಿತ śâpa-rahita. Void of curse (My.).

ಶಾಪವಿಮುಕ್ತಿ śâpa-vimukti. = ಶಾಪಮೋಕ್ಷ. (My.).

ಶಾಪವಿಮೋಕ್ಷ śâpa-vimôksha. = ಶಾಪವಿಮುಕ್ತಿ. (Bp. 34, 17).

ಶಾಪವಿಮೋಚನೆ śâpa-vimôčanĕ. = ಶಾಪವಿಮೋಕ್ಷ. (My.).

ಶಾಪಾನುಗ್ರಹಸಮರ್ಥ śâpa-anugraha-samartha. Capable of conferring benefits and of cursing (My.).

ಶಾಪಿಸು śâpisu. To curse (Bp. 20, 16; 48, 11; 50, 60; 52, 6; 57, 58; J. 15, 32; My.).

ಶಾಬಕ śâbaka. = ಶಾವಕ. (Râm. 3, 8, 25).

ಶಾಬರ śâbara. (fr. ಶಬರ). = ಶಾವರ. Belonging to the Šabaras;—a man of the Šabara tribe (ಬೇಡ, ಕಿರಾತ Na. 127; Bp. 18, 35). 2, *the tree Symplocos racemosa* Roxb. 3, a kind of non-vêdic mantras which are considered as innocent (ಶಾವರಹಿತ, My.); magic, sorcery (Mhr.).

ಶಾಬಾಸು śâbâsu. = ಶಹಬಾಸು. (B. 4, 69; My.; Br.; Mhr., H.).

ಶಾಬ್ದ śâbda. (fr. ಶಬ್ದ). Sonorous, sounding;—relating to sound;—relating to or derived from words;—verbal, oral.

ಶಾಬ್ದವೇತ್ತೃತೆ śâbda-vêttṛitĕ. Knowledge of grammar (Čpr. 1, 31).

ಶಾಬ್ದಿಕ śâbdika. Relating to sounds or words;—a philologist, a grammarian (Šmd. 87. 135. 252. 395. 396, Čpr. 1, 58).

ಶಾಮ śâma. Tbh. of ಶ್ಯಾಮ (My.); N. (My.).

ಶಾಮಕ śâmaka. Appeasing, curing. ರೋಗಕ್ಕೆ ಶಾಮಕವಾದ ಔಷಧಾದಿಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಿಕೆ (ಚಿಕಿತ್ಸೆ Si. 199).

ಶಾಮನ śâmana. Tranquillity, peace;—settling, killing. 2, seeing; hearing. See ಶಿ-.

ಶಾಮಿಲ್ śâmil. Including, comprehending, extending to (My.; H.).

ಶಾಮಿಲಾತು śâmilâtu. A part or parcel of land attached to an estate (My.; see Prv. s. ಸಿಪ್ಪು).

ಶಾಮ್ಬರಿ śâmbari. (fr. ಶಮ್ಬರ). *Jugglery, sorcery, illusion.*

ಶಾಮ್ಭವ śâmbhava. (fr. ಶಮ್ಭು). Belonging to Šiva;—a worshipper of Šiva (Bp. 50, 4).

ಶಾಮ್ಭವಿ śâmbhavi. Pârvati (Šiv. 5, 57).

ಶಾಮ್ಭವೀಧವ śâmbhavi-dhava. Šiva (Šiv. 5, 24).

Digitized by Google

ಶಾಯ **śâya.** Lying, reposing, sleeping. See ಉಪ-, ಪ-.

ಶಾಯಿ **śâyi. 1.** Lying down, reclining, sleeping. See ವ್ಯಾಲ-, ಸ್ಥಣ್ಡಿಲ-.

ಶಾಯಿ **śâyi. 2.** Ink (My.; Br.; Mhr., H.). ಶಾಯಿಯಿಲ್ಲದೆ ಕಾಗದ ಸಾಯಿಗೂ ಬೇಡ (Prv.). — ಶಾಯಿಕುಡಿಕೆ. An ink-bottle (My.).

ಶಾಯಿದಿ **śâyidi.** A witness at law; witness, deposition (Mhr., H., also ಶಾಹಿದೀ; My.; Br. ಶಾಹಿದಿ). — ಶಾಯಿದಿದಾರ. A witness (My.; Mhr.).

ಶಾರ **śâra.** *Variegated* (in colour), *of different colours, mixed, blended.* 2, *air, wind.*

ಶಾರಣ **śâraṇa.** Hurting, injuring, killing. See ನಿ-.

ಶಾರದ **śârada.** (fr. ಶರದ್). Autumnal. 2, *fresh, new, recent.* 3, able, competent, clever (ಕೌಶಲ, ಕುಶಲ Nn. 28; ಕುಶಲ Mr. 510). 4, breaking, reducing to pieces (? ಕ್ರಿಯಾಖಣ್ಡನ, ಖಣ್ಡನಕ್ರಿಯೆಗಳು 28, o. r. ಶಾರದೆ; ಖಣ್ಡನಕ್ರಿಯೆ 510). 5, fragments, leavings (ಉಚ್ಛಿಷ್ಟವು 28). 6, lean, feeble, poor; leanness; etc. (ಕೃಶ, ಬಡವು 28). 7, *modest, diffident.* 8, corn, grain, fruit. 9, white (ಧವಲ, ಬಿಳಿದು 28; ಅಮಲಪಾಣ್ಡುರ 510). 10, the sky (ನಭ, ಆಕಾಶ 28). 11, a ship (ಛತ್ರ, ಹಡಗು 28). See ಶಾರದೆ.

ಶಾರದಾಭ್ರ **śârada-abra.** = ಶರದಾಕಾಶ. (Grj. 3, 34).

ಶಾರದಿ **śâradi.** *The plant Jussiaea repens* Lin. 2, *the tree Alstonia* (or Echites) *sholaris* (= ವಿಶಾಲತ್ವಚ್).

ಶಾರದೆ **śâradĕ.** ಶಾರದಾ. = ಸಾರದೆ. Sarasvatî (ವಾಕ್, ಸರಸ್ವತಿ Nn. 28; Mr. ಭಾರತಿ 510). 2, understanding, intelligence (ಬುದ್ಧಿ 28; ಸುಬುದ್ಧಿ 510). 3, essence, pith (ಸಾರ, ಕೆಚ್ಚು 28; ಸಾರ 510). 4, a season (ಋತು, ಷಡೃತು 28).

ಶಾರಿ **śâri.** = ಚಾರಿ 2, ಸಾರಿ 2. *A piece at chess or at a kind of draughts or at backgammon;*— a kind of die.

ಶಾರಿಕೆ **śârikĕ.** = ಸಾರಿಕೆ, q. v. (ಗೊರವಂಕೆಹಕ್ಕಿ Si. 484). 2, = ಶಾರಿ.

ಶಾರಿದ **śârida.** = ಸಾರಿದ. (Šmd. 335 Mdb.).

ಶಾರಿಫಲ **śâri-phala.** *A chequered cloth or board for playing draughts, etc.*

ಶಾರಿಫಲಕ **śâri-phalaka.** = ಶಾರಿಫಲ. *A chequered cloth, etc.*

ಶಾರೀರ **śârîra.** (fr. ಶರೀರ). = ಸಾರೀರ. Corporeal, bodily;— incorporate. 2, a division of medicine comprehending anatomy and pathology (Mhr.; B. 5, 194). 3, = ಸಾರಿರ, gutteral sound (in singing, My.).

ಶಾರೀರಕ **śârîraka.** Corporeal;—incorporate. 2, the embodied soul, or the doctrine inquiring into its nature. 3, = ಶಾರೀರ No. 2. (Mhr.; B. 5, 197).

ಶಾರೀರಕಮೀಮಾಂಸೆ **śârîraka-mîmâṁsĕ.** An inquiry into the embodied soul (My.).

ಶಾರೀರಾಗ್ನಿ **śârîra-agni.** The gastric juice (B. 4, 31; My.).

ಶಾರು **śâru.** Injuring. See ಶಂ-.

ಶಾರ್ಕರ **śârkara.** (fr. ಶರ್ಕರಾ). *Gravelly, stony;*—sugary.

ಶಾರ್ಙ್ಗ **śârṅga.** (fr. ಶೃಂಗ). (= ಸಿಂಗಾಡಿ). Made of horn, horny. 2, a bow. 3, *the bow of Vishṇu or Kṛishṇa.*

ಶಾರ್ಙ್ಗಧನ್ವ **śârṅga-dhanva.** Vishṇu (My.).

ಶಾರ್ಙ್ಗಧರ **śârṅga-dhara.** Vishṇu or Kṛishṇa (Mr. 18).

ಶಾರ್ಙ್ಗಿ **śârṅgi.** *Vishṇu.*

ಶಾರ್ದೂಲ **śârdûla.** *A tiger.* 2, *best, pre-eminent* (at the end of compounds). 3, N. of a metre (Mr. 366). 4, N. of a râkshasa (Bp. 54, 56).

ಶಾರ್ದೂಲವಿಕ್ರೀಡಿತ **śârdûla-vikrîḍita.** N. of a vṛitta (Čh.).

ಶಾರ್ದೂಲಾಜಿನಾಮ್ಬರ **śârdûla-ajina-ambara.** Šiva (Bp. 27, 46).

ಶಾರ್ವರ **śârvara.** (fr. ಶರ್ವರಿ). Nocturnal; *darkness, gloom.* 2, *killing, mischievous, pernicious.*

ಶಾರ್ವರಿ **śârvari.** Night (Mr. 65). 2, the thirty-fourth year of the cycle of sixty (My.). 3, N. of a śakti (Šśv. 3, 12).

ಶಾಲ **śâla. 1.** = ಶಾಲು, etc. (B. 5, 297).

ಶಾಲ **śâla. 2.** = ಸಾಲ 1. *The timber tree Vatica robusta* W. & A. (or Shorea robusta Roxb.; ವನಸ್ಪತಿ, ವೃಕ್ಷಭೇದ Nn. 20; ಆಸಿನ ಮರ Nn. 110; see ಆಸು 2, ರಾಳ); its resin. 2, *a tree in general.* 3, *a surrounding wall of masonry on a rampart, a rampart; a fence or wall surrounding a building, any wall* (ಕೋಟೆ Hlâ.; ಕೋಟೆ Nn. 20. 61. 121; see ಪ್ರಾಕಾರ). 4, large, great, etc. (ವಿಶಾಲ, ದೊಡ್ಡಿತು 20). 5, power, ability (ಶಕ್ತಿ, ಸತ್ವ 20; ಘನಶಕ್ತಿ Mr. 471). 6, a root (ಮೂಲ, ಮೊದಲ್ 20). 7, *a kind of fish, Ophiocephalus wrahl* Ham. (ಬಾಳುಮೀನು Nr.).

ಶಾಲಗ್ರಾಮ **śâla-grâma.** = ಸಾಲಗ್ರಾಮ, ಸಾಲಿಗ್ರಾಮ, ಸಾಲಿಗ್ರಾವ. A black stone chiefly found in the river Gaṇḍakî and worshipped as sacred to Vishṇu (Sk.).

ಶಾಲಣ **śâlaṇa.** = ಸಾಲಣ. (Šmd. 335, not in Mḍb.).

ಶಾಲಪರ್ಣಿ **śâlaparṇi.** = ಸಾಲಪರ್ಣಿ. *The shrub Desmodium gangeticum* (or Hedysarum g.). See ಹೊನ್ನೆ.

ಶಾಲಭಂಜಿಕೆ **śâla-bhañjikĕ.** = ಸಾರಭಂಜಿಕೆ, ಸಾಲಭಂಜಿಕೆ. A doll, a wooden puppet (J. 30, 13). 2, a courtezan, a harlot. 3, a kind of game played in the east of India. ಶಾಲಭಂಜಿಕೆವೆತ್ತು (-ಗೆತ್ತು?), ಅರಸಂ ನೋಡಿದಂ ಲಲಾಟಕೋಮಲಿಯಂ (Šmd. 285, o. r. ಸಾರಭಂಜಿಕೆ).

ಶಾಲಾಜಿರ **śâlâjira.** *A platter, a dish, a saucer.* See ಶ್ರಾವೆ.

ಶಾಲಾವೃಕ **śâlâ-vṛika.** = ಸಾಲಾವೃಕ. House-wolf: *a dog.*

ಶಾಲಿ **śâli. 1.** Belonging to a house. 2, endowed with, possessed of, possessing, having (My.). 3, *shining or resplendent with, excellent.*

ಶಾಲಿ **śâli. 2.** = ಸಾಲಿ 6. Rice, paddy (ವ್ರೀಹಿ, ಸ್ತಮ್ಬಕರಿ, ನೆಲ್ಲು Mr. 373).

ಶಾಲಿಕ **śâlika.** Belonging to a house. 2, a weaver. 3, a village of artificers. *Cf.* ಶಾಲೆ 2; ಶಾಟಿ; ಜಾಡ.

ಶಾಲಿಕೆ **śâlikĕ.** A small house, a room. See Čpr. 4, 64; ಶಯನ-, ಪಾನೀಯ-.

ಶಾಲಿನಿ **śâlini.** A mistress of a house. 2, N. of two vṛittas (Čh.).

ಶಾಲಿವಾಹನ **śâli-vâhana.** N. of a king of Pratishṭhâna on the Gôdâvarî, the institutor of the era (śaka) which commences seventy-eight years after Christ.

ಶಾಲಿವಾಹನಶಕ **śâlivâhana-śaka.** The era of Šâlivâhana (Mr. after 540).

ಶಾಲಿಹೋತ್ರ **śâli-hôtra.** A horse. 2, N. of a writer on veterinary subjects (Rśv. 6, after 11).

ಶಾಲೀನ **śâlîna.** Attached to the house or to one's own room: *retiring, humble, modest, diffident.*

ಶಾಲು **śâlu.** = ಶಾಲ 1, ಶಾಲುವೆ, ಷಾಲು. A woolen shawl (My.; B. 3, 9; 4, 164; Mhr., H. ಶಾಲ). ಶಾಲು ಹೊದ್ದವನಾದರೂ ಹಾಲು ಬಿಟ್ಟಾನೇ?—ಶಾಲು ಸಕಲಾತಿ ತೇಲಿ ಹೋಗುವಾಗ ಕವುದಿ ತನ್ನ ಗತಿಯೇನು? ಅನ್ದಿತು (Prvs.). — ಶಾಲುಜೋಡು. A double shawl (My., also ಜೋಡಿ). — ಶಾಲುನಾಮೆ. = ಶಾಲು. (My.).

Digitized by Google

ಶಾಲುವೆ śâluvĕ. = ಶಾಲು, etc. (My.; Br.).

ಶಾಲೂಕ śâlûka. *The root of the esculent water-lily.*

ಶಾಲೂರ śâlûra. *A frog.*

ಶಾಲೆ śâlĕ. 1. ಶಾಲಾ. = ಸಾಲೆ 3. *The upper or main branch of a tree.* 2, a hall, a saloon; *an apartment, a room* (ಕೋಣೆ Nn. 121);—*a house* (ಗೃಹ, ಮನೆ Nn. 20);—*a stable.* 3, a school (My.; Mhr.). 4, (= ಶಾಲ 2?) N. of a plant (ಮಹಿಶಾಸನ Mr. 134).

ಶಾಲೆ śâlĕ. 2. Tbh. of ಚೇಲ. = ಸಾಲೆ 2, etc. A woman's garment (ಸೀರೆ My.). ಶಾಲೆ ತರಲಿಕ್ಕೆ ದರಿದ್ರವಾದರೆ ಮೂಲೆ ಹಾಕ ಲಿಕ್ಕೂ ದರಿದ್ರವೇ?—ತಾಯನ್ತೆ ಮಕ್ಕಳು, ನೂಲನ್ತೆ ಶಾಲೆ.—ಬಸುರು ಬನ್ದಾಕ್ಷಣ ಹಸುರುಶಾಲೆ ಸಿಕ್ಕೀತೇ? (Prvs.). — ಶಾಲೆರೋಗ. = ಸಾಲೆರೋಗ, ಸೀರೆರೋಗ. A morbid issue of blood from the yôni (My.).

ಶಾಲೇಯ śâlêya. *A field of paddy.* 2, *a sort of fennel, Anethum Panmorium* Roxb. (or A. sowa). See ಸಬ್ಬಸಿಗೆ.

ಶಾಲ್ಮಲಿ śâlmali. ಶಾಲ್ಮಲೀ. = ಶಲ್ಮಲಿ. *The seemul or silk-cotton tree, Salmalia malabarica* Sch. & E. (or Bombax heptaphyllum Roxb.; ಸ್ಥಿರಜೀವಿ, ಎಲವ Mr. 119).

ಶಾಲ್ಮಲಿಕುಜ śâlmali-kuja. = ಶಾಲ್ಮಲಿ. (ಕುಜ, ಎಲವದ ಮರ Nn. 153).

ಶಾಲ್ಮಲೀವೇಷ್ಟ śâlmalî-vêshṭa. The gum of the silk-cotton tree.

ಶಾಲ್ಯೋದನ śâli-ôdana. A good kind of boiled rice (J. 6, 44).

ಶಾವ śâva. (fr. ಶವ). Relating to a dead body. 2, *the young of any animal.*

ಶಾವಕ śâvaka. = ಶಾಬಕ. *The young of any animal.*

ಶಾವರ śâvara. = ಶಾಬರ. (ಬಿಳಿಯ ಲೋಧ್ರ Nr.).

ಶಾವಿಗೆ śâvigĕ. = ಸಾವಿಗೆ, q. v. (C.; Bh. 1, 15, 7). Tbh. of ಸೇವಿಕಾ. ಶಾವಿಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಸತ್ತವನಿಲ್ಲ, ಹಾವಿಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಬದುಕಿದವನಿಲ್ಲ (Prv.).

ಶಾಶ್ವತ śâśvata. (fr. ಶಶ್ವತ್). = ಸಾಸತ. *Eternal, constant, perpetual, permanent* (ಸ್ಥಿರ Nn. 42; ಸತ Kk. 57). 2, Śiva;—N. 3, heaven, ether.

ಶಾಷ್ಕಲ śâshkala. = ಶಾಷ್ಕುಲ, ಶೌಷ್ಕಲ. (ಅಡಗನ್ ಓರನ್ತೆ ತಿಮ್ಬುವಂ Mr. 231).

ಶಾಷ್ಕುಲ śâshkula. = ಶಾಷ್ಕಲ.

ಶಾಷ್ಕುಲಿಕ śâshkulika. (fr. ಶಷ್ಕುಲಿ). *A quantity of baked cakes.*

ಶಾಸಕ śâsaka. A kind of kettle-drum (see s. ಪಂಚಮಹಾಶಬ್ದ).

ಶಾಸನ śâsana. The act of governing, ruling, government;—training, instructing;—correcting; punishing (see ಶಾಠ-, ಶಬ್ದರಾಹಿತ-). 2, instruction, discipline. 3, *an order, a command; a precept* (ಆಜ್ಞೆ, ಶಾಸಿತ, ಪ್ರಯೋಗ, ಪೇಳ್ದುದು Mr. 440). 4, a royal grant, a charter, an edict (inscribed on stone or copper, Bp. 59, 56; Śsv. 1, 36). 5, a writing, a deed, a written contract or agreement. — ಶಾಸನ ಮಾಡು. To punish (B. 4, 142). ದುಷ್ಟರಿಗೆ ದೇವರು ಶಾಸನ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ (5, 280).

ಶಾಸನಧಾರಕ śâsana-dhâraka. A man who receives and carries out orders (Bp. 58, 15).

ಶಾಸಿತ śâsita. Governed, ruled, directed; guided (see ಮಾತೃ-);—corrected; punished. 2, = ಶಾಸನ No. 3, q. v.

ಶಾಸಿಸು śâsisu. To instruct; to order; to correct; to punish (ಶಿಕ್ಷೆ Śmd. Dh.; Čpr. 6, 13).

ಶಾಸೆ śâsé. = ಸೇಸೆ, q. v. (Bp. 61, 22).

ಶಾಸ್ತ್ರ śâstra. = ಸಾಸ್ತ್ರ. *An order, a command, a rule, a precept.* 2, *a religious or scientific treatise, any work or book of standard authority* (Śmd. 1). 3, a book, a treatise, a body of teaching in general. 4, divination, sooth (My.). ಶಾಸ್ತ್ರಾ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ವಸ್ತ್ರ ಮುಚ್ಚೊಯಾಗರ ವೇ?—ಶಾಸ್ತ್ರ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಮೂಡಿ ಅದೆ, ಬದನೆಕಾಯಿ ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಮಾ ಅದೆ (Prvs.). See Prv. s. ವೇದ.

ಶಾಸ್ತ್ರಕಾರ śâstra-kâra. The author of a scientific, etc. book; a writer or author in general (Śmd. 2 Cm.).

ಶಾಸ್ತ್ರಚತುರ್ಮುಖ śâstra-čaturmukha. A man who knows the śâstras like Brahmâ (Śâstrasâra in W. v. 1291).

ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ śâstra-jña. Knowing, or skilled in, religious or scientific works (B. 4, 100; My.).

ಶಾಸ್ತ್ರಪದ್ಧತಿ śâstra-paddhati. The way indicated by a śâstra (My.).

ಶಾಸ್ತ್ರಪಾಠ śâstra-pâṭha. The reading or study of a śâstra (My.).

ಶಾಸ್ತ್ರಪಾರಗ śâstra-pâraga. Well versed in śâstras (My.).

ಶಾಸ್ತ್ರವತ್ śâstra-vat. Conformably or according to the śâstras (My.).

ಶಾಸ್ತ್ರವಿದ್ śâstra-vid. *Knowing the śâstras.*

ಶಾಸ್ತ್ರವಿದ śâstra-vida. = ಶಾಸ್ತ್ರವಿದ್. (My.).

ಶಾಸ್ತ್ರವಿರುದ್ಧ śâstra-viruddha. Opposed to the śâstras (Kâvy. II, 2, B, 8. 24-26).

ಶಾಸ್ತ್ರವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ śâstra-vyutpatti. Perfect conversancy with the śâstras (My.).

ಶಾಸ್ತ್ರಶಿಕ್ಷೆ śâstra-śikshĕ. Teaching the śâstras. See ಟಿಕ.

ಶಾಸ್ತ್ರಸಿದ್ಧ śâstra-siddha. Established by the śâstras (My.).

ಶಾಸ್ತ್ರಸಿದ್ಧಾನ್ತ śâstra-siddhânta. A truth established by the śâstras (My.).

ಶಾಸ್ತ್ರಾನ್ವಿತ śâstra-anvita. A man who understands the śâstras, a learned man (ವೃದ್ಧ Kâvy. II, 1, 1).

ಶಾಸ್ತ್ರಾಭ್ಯಾಸ śâstra-abhyâsa. The study of religious or scientific treatises (Čpr. 1, after 101).

ಶಾಸ್ತ್ರಿ śâstri. Versed in the śâstras; a learned man; a teacher of the śâstras (My.; B. 4, 183. 184). 2, a title affixed to the names of smârta Brâhmaṇas (My.).

ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ śâstrîya. Authorized by or conformable to the śâstras, scriptural (Sl. 243. 436).

ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ śâstra-ukta. Declared or enjoined by the śâstras (My.).

ಶಾಹಮೃಗ śâha-mṛiga. = ಶಹಾಮೃಗ. (B. 3, 94).

ಶಾಹಾಬಾಸು śâhâbâsu. = ಶಹಬಾಸು, etc. (Čb. 13; My.).

ಶಿಂಶಪೆ śiṁśapĕ. = ಸಿಸವೆ. *The tree Dalbergia sisu* Roxb.

ಶಿಂಶುಪೆ śiṁśupĕ. = ಶಿಂಶಪೆ. (My. Amara).

ಶಿಂಶುಮಾರ śiṁśu-mâra. = ಶಿಶುಮಾರ. (My. Amara).

ಶಿಂಶುಮಾರಚಕ್ರ śiṁśumâra-čakra. A collection of stars near the dhruva (My.).

ಶಿಂಹಾಣ śiṁhâṇa. = ಸಿಂಹಾಣ, etc.

ಶಿಕಸ್ತು śikastu. Broken or folded state (as of paper); wrecked (as a ship); ruined, out of repair (as a building, tank, etc., My.; Br.; Mhr., H.).

Digitized by Google

ಶಿಕಾರಿ śikâri. = ಸಿಕಾರಿ. Hunting, the chase (My.; Br.; Mhr., H. ಶಿಕಾರ್). — ಶಿಕಾರಿಯವ. -ಅವ. A hunter (My.).

ಶಿಕ್ಯ śikya. = ಚಿಕ್ಕ 2, ಸಿಕ್ಕ. *A sling for suspending things; a loop suspended from each end of a pole to receive the load* (see ಕಾಚ and ನೆಲವು); — the strings of a balance.

ಶಿಕ್ಯಿತ śikyita. *Suspended in a śikya* (see s. ನೆಲವು).

ಶಿಕ್ಯೋತ್ಸವ śikya-utsava. A festival on the day following Krishna's birthday when Krishna's idol is carried about in a mantapa in which pots with milk, butter, and curds are suspended (My.).

ಶಿಕ್ಷಕ śikshaka. A male teacher, an instructor (B. 5, 274; My.; see ವಿದ್ಯಾ-; Mr. s. ಭಾವ 2); — one who corrects or chastises (Bp. 10, 41; 28, 64). Feminine ಶಿಕ್ಷಕಳು (My.; B. 5, 275).

ಶಿಕ್ಷಣ śikshaṇa. Learning, acquiring knowledge. 2, teaching, training (Śmd. 68).

ಶಿಕ್ಷಾಕ್ರಮಣ śikshâ-kramaṇa. Methodical instruction or training (Bh. 1, 8, 24).

ಶಿಕ್ಷಾಗುರು śikshâ-guru. A teacher in general. ತತ್ಕರ್ಮ ಶಿಕ್ಷಾಗುರು (*i. e.* ಬಿಲ್ಲ ಕರ್ಮ-) ದ್ರೋಣನಕ್ಕುಂ (Mr. 294). 2, a religious preceptor.

ಶಿಕ್ಷಾಚಾರ್ಯ śikshâ-âčârya. = ಶಿಕ್ಷಾಗುರು.

ಶಿಕ್ಷಾಚಾರ್ಯತನ śikshâčâryatana. Teaching; training (Prll. 3, 32).

ಶಿಕ್ಷಾಲಯ śikshâ-âlaya. A school (ಓದುವ ಗೃಹ Mr. 197).

ಶಿಕ್ಷಾವಚನ śikshâ-vačana. Words of instruction (Čpr. 4, after 24; 4, 25).

ಶಿಕ್ಷಿತ śikshita. Instructed, taught (Čpr. 4, 24); — disciplined, trained; tame; corrected; — *skilful, clever, conversant; skilled in archery.*

ಶಿಕ್ಷಿತಾಯುಧ śikshita-âyudha. *Skilled in weapons.*

ಶಿಕ್ಷಿಸು śikshisu. To teach (as science, Čpr. 4, 4; My.); to check, to train, to discipline, to subdue (ನಿಯಮಿಸು Śmd. Dh., o. r. ನಿಯಾಮಿ; J. 5, 57); — to chastise, to punish (Bp. 27, 33; 36, 36; J. 29, 4; Śś. 20; My.; Si. 79). ಕಲ್ಲಾ ಯ್ಯನ್ ಓಜನ್ ಎನ್ದೆನೆ ವಿಪುಲವಿದ್ಯಮುಂ ಬಲ್ಲಿತಾಗಿಯೆ ಶಿಕ್ಷಿಪಾತಂ (Śm. 46). See Mr. s. ದಣ್ಡ.

ಶಿಕ್ಷೆ śikshĕ. ಶಿಕ್ಷಾ. Learning, study, the acquisition of knowledge. 2, *teaching, instruction, training, discipline.* 3, punishment (My.; Mhr.). 4, one of the vêdâṅgas: the science which teaches proper pronunciation and especially the laws of vedic euphony. See ಶಾಸಿಸು. ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಪಾತ್ರನಾದರೂ ಭಿಕ್ಷೆಗೆ ನಾಚುವನನ್ತೆ. — ಶಿಕ್ಷೆಯಿದ್ದರೆ ಭಕ್ಷ ಬೇಯುತ್ತದೆ ಅನ್ನ. — ಪಕ್ಷಾಭೇದಾ ಮಾಡಿದವಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ತಪ್ಪದು. — ಪುಟಗೋಸಿಗಿನ್ತ ದರಿದ್ರವಿಲ್ಲ, ಮರಣಕ್ಕಿನ್ತ ಶಿಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲ (Prvs.). — ಶಿಕ್ಷೆ ಅನುಭೋಗಿಸು. To suffer punishment, to be punished (B. 5, 279; My.). — ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡು. To give punishment, to punish (B. 5, 268; My.). — ಶಿಕ್ಷೆ ರಕ್ಷೆ. Punishing and protecting (J. 24, 56).

ಶಿಕ್ಷೋಪಕರಣ śikshâ-upakaraṇa. An instrument or tool for training, etc. (Rśv. 6, after 11).

ಶಿಕ್ಷೋಪಾಯ śikshâ-upâya. A means for learning, etc. 2, capital punishment (see Nn. s. ದಣ್ಡ).

ಶಿಖ śikha. = ಶಿಖೆ. The clitoris (ಅಂಗನೆಯ ಯೋನಿಯ ಅಂಕುರ Mr. 328). See ಅಗ್ನಿ-.

ಶಿಖಣ್ಡ śikhaṇḍa. A tuft or lock (or locks) of hair left on the crown or sides of the head at tonsure. 2, *the tail of a peacock.* 3, a crest; a top (Čpr. 4, after 75).

ಶಿಖಣ್ಡಕ śikhaṇḍaka. *A tuft or lock* (or locks) *of hair left on the crown or sides of the head at tonsure.*

ಶಿಖಣ್ಡಿ śikhaṇḍi. Tufted; crested. 2, *a peacock.* 3, a kind of snake. ಎರಡು ತಲೆಗಳುಳ್ಳ ಶಿಖಣ್ಡಿ ಎಮ್ಬ ಸರ್ಪ (ರಾಜಿಲ, etc. Si. 77). 4, N. of a ṛishi. 5, N. of a son of Drupada, born as a female (Bh. 6, 8 sum.). 6, an hermaphrodite (Mhr.; My.; ಷಣ್ಡ, ಕ್ಲೀಬ, etc., ನಪುಂಸಕ Si. 195).

ಶಿಖಣ್ಡಿಕೆ śikhaṇḍikĕ. *A tuft or lock of hair on the crown of the head* (ಜೆಣ್ಡಿಕೆ Hlâ.).

ಶಿಖರ śikhara. = ಸಿಕರ. A point, a top, a summit, a pinnacle; — *the peak of a mountain;* — *the top of a tree.*

ಶಿಖರಿ śikhari. = ಚಿಕರಿ. Pointed, peaked, crested, tufted. 2, *a mountain* (ಪರ್ವತ Nn. 65). 3, *a tree* (ಕುಜ, ಮರನು 65). 4, *the lapwing* (see ಕೊಟ್ಟುಕ). 5, the plant Achyranthes aspera (ಅಪಾಮಾರ್ಗ, ಉತ್ತರಣಿ Mr. 128). 6, a cover, a lid (see ಉತ್ತುಟಿ). 7, a forest (ಅರಣ್ಯ, ವನ 65). 8, gold (ಕಾಂಚನ, ಸುವರ್ಣ 65). 9, Arabian jasmine.

ಶಿಖರಿಣಿ śikhariṇi. An eminent or excellent woman. 2, N. of a vṛitta (Čh.). 3, a dish of curds and sugar with spices.

ಶಿಖರಿದಶನ śikhari-daśana. Teeth that resemble the buds of the Arabian jasmine (J. 30, 11).

ಶಿಖಾಮಣಿ śikhâ-maṇi. A crest-gem; — pre-eminent (at the end of compounds, Si. 217).

ಶಿಖಾರ śikhâra. A pleasing tone or note; singing (ಕಲಕಣ್ಠ, ಗಾನ Nn. 73, o. r. ಗಾನವಿದ್ಯ).

ಶಿಖಾವತಿ śikhâ-vat. Having a point; crested; having a tuft of hair; — possessing flame, flaming; — *fire.*

ಶಿಖಾವಲ śikhâ-vala. *A peacock.*

ಶಿಖಿ śikhi. Pointed, crested, peaked, having a tuft or lock of hair on the top of the head. 2, *a peacock* (ನವಿಲ್ Nn. 4; Mr. 503). 3, *fire* (ಅಗ್ನಿ 4; 503). 4, the number 3. 5, N. of a metrical foot (Čh.). 6, *a comet* (ಕೇತು, ಕಿರಣ 4). 7, Kêtu, the descending node (ಕೇತು 503; ಕೇತು Mr. 39). 8, the top of a tree (ಪಾದಪಾಗ್ರ, ಮರದ ತುದಿ 4). 9, the head (ಶಿರಸ್ಸು 4; ಶಿರಸ್, ಚೂಡ Mr. 471). 10, a crest (ಚೂಡ, ಮಕುಟ 4; ಚೂಡ 503). 11, a tuft of hair left on the crown of the head (ಶಿರಸ್ಸು, ಜೆಣ್ಡಿಕೆ Nn. 162). 12, a Brâhmaṇa (ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ವಿಪ್ರ 4). 13, a black serpent (ಕಾಳೋರಗ, ಕೃಷ್ಣಸರ್ಪ 4). 14, the planet Mars (ಅಂಗಾರಕ, ಮಂಗಳನು 4; ವಕ್ರ 503). 15, a tree (ವೃಕ್ಷ 503; Mr. 103). 16, copper (ತಾಮ್ರ, ತಾಮ್ರ 4; ತಾಮ್ರ 503). 17, a helmet (ಸೀಸಕ 1). 18, Ceylon leadwort (ಮೂಲಿಕೆ, ಚಿತ್ರಮೂಲಿಕೆ 4). (In some of the instances ಶಿಖಿ is = ಶಿಖೆ). — ಶಿಖಿ ಗಿಖಿ. reit. (Grj. 6, 38).

ಶಿಖಿಕೇತು śikhi-kêtu. N. of a king (J. 25, 56. 57).

ಶಿಖಿಗ್ರೀವ śikhi-grîva. A peacock's neck. 2, *sulphate of copper, blue vitriol.*

ಶಿಖಿಧ್ವಜ śikhi-dhvaja. = ಶಿಖಿಕೇತು. (J. 26, 32. 55). 2, Kârttikêya (Sk.).

ಶಿಖಿನೇತ್ರ śikhi-nêtra. Śiva (My.).

ಶಿಖಿಪಟೂಕರಣ śikhi-paṭûkaraṇa. Kindling a fire. See ಕತ್ತು 2.

ಶಿಖಿಪಿಂಛ śikhi-pin̄čha. A feather of a peacock's tail (My.).

ಶಿಖಿಬ್ರಜ śikhi-braja. The number 3 (Čh.).

ಶಿಖಿವಾಹನ śikhi-vâhana. Having a peacock for his vehicle: *Kârttikêya.*

Digitized by Google

ಶಿಖಿಸನ್ಧಾರಣ śikhi-sandhâraṇa (?). See ಚಚುರ.

ಶಿಖೆ śikhĕ. ಶಿಖಾ. = ಶಾಕ 2, ಶಿಖ, (ಶಿಖಿ), ಸಕೆ, ಸಖೆ, ಸಗೆ, ಸಾಕ, ಸೆಕೆ, ಸೆಖೆ, ಸೆಗೆ. A sharp end, a point, a spike, a peak, a projection, a top, an end or point in general. 2, a crest, a tuft, a plume;—*a tuft or lock of hair on the crown of the head* (see ಕಾಕಪಕ್ಷ);—*a peacock's crest.* 3, *the head;* the chief of anything, the acme. 4, *a nipple.* 5, *a flame.* 6, *a ray of light.* 7, the heat or fever of love. 8, a branch which takes root; any branch.

ಶಿಗ್ರು śigru. *The horse-radish tree, Moringa pterygosperma* Gaertn. (Guilandina moringa Lin; see ನುಗ್ಗೆ). 2, *a pot-herb in general.*

ಶಿಗ್ರುಜ śigru-ja. *The seed of the Moringa.*

ಶಿಂಘಾಣ śiṅghâṇa. = ಸಿಂಹಾಣ, etc.

ಶಿತ śita. Sharpened, whetted;—thin, emaciated;—weak, feeble. See ಸಿ-, ಸಂ-; Bp. 39, 55.

ಶಿತದ್ರು śita-dru. = ಶತದ್ರು. *The river Sutlej.*

ಶಿತಾರು śitâru. A stringed instrument, a cithara (My.; H.).

ಶಿತಿ śiti. = ಸಿತಿ 2. *White.* 2, *black, dark-blue.*

ಶಿತಿಕಣ್ಠ śiti-kaṇṭha. *Śiva.*

ಶಿತಿಸಾರಕ śiti-sâraka. Having black essence: *a sort of ebony, Diospyros embryopteris* Pers.

ಶಿಥಿಲ śithila. *Loose, slackened, relaxed, untied, lax, not rigid or compact, not close or firm;* out of repair, ruined (as a building, My.);—looseness, laxity, a loose fastening. 2, a peculiar weak state of double consonants: the state of their lacking force of utterance and not lengthening a preceding syllable (Śmd. 52. 71). 3, decayed. 4, *inert, weak, feeble* (ಮುಪ್ಪು ಬಲ್ಪಾಗೆ ಶಿಥಿಲನಕ್ಕುಂ Mr. 310).

ಶಿಥಿಲತೆ śithilatĕ. Looseness, laxity; the state of being unfastened; that of being ruined or out of repair (My.); a state of dissolution; want of energy, languor (Grj. 6, 50). 2, = ಶಿಥಿಲ No. 2 (Śmd. 53. 54).

ಶಿಥಿಲತ್ವ śithilatva. = ಶಿಥಿಲತೆ No. 1. 2, = ಶಿಥಿಲತೆ No. 2 (Śmd. 51. 53. 408).

ಶಿಥಿಲದ್ವಿತ್ವ śithila-dvitva. The state of being doubled on the principle of śithila No. 2 (Śmd. 47. 49. 54).

ಶಿಥಿಲವೃತ್ತಿ śithila-vṛitti. = ಶಿಥಿಲತೆ No. 2. (Śmd. 55. 140).

ಶಿದಾನ śidâna. Behaving badly, etc. (see Mr. s. ದುರ್ವೃತ್ತ).

ಶಿನಿ śini. = ಸಿನಿ. N. of a son of Sumitra;—N. of a descendant of Garga, a chief of the Kshatriya tribe;—a man belonging to a particular class of Kshatriyas. See ಶೈನೇಯ.

ಶಿಪಾರಸು śipârasu. Recommendation; patronage (My.; B. 5, 234; Br.; Mhr., H. ಶಿಫಾರಸ).

ಶಿಪಿ śipi. A ray of light. 2, skin, leather.

ಶಿಪಿವಿಷ್ಟ śipi-vishṭa. *Leprous;* leprosy (ಕಷ್ಟಚರ್ಮ, ಕೆಟ್ಟ ತೊಗಲು Nn. 143; ಕಷ್ಟಚರ್ಮ Mr. 479). 2, *bald-headed,* hairless (ಅರೋಮಕ, ರೋಮವಿಲ್ಲದವನು 14, o. r. ರೋಮವಿಲ್ಲದುದು). 3, a sick man (ರೋಗಯುತ, ರೋಗಗ್ರಸ್ಥ 143). 4, *Śiva* (ಅಂಗಜಸ್ಮರಿ, ಪರಮೇಶ್ವರ 143).

ಶಿಫಾಕನ್ದ śiphâ-kanda. *The root of a water-lily, etc.* (= ಕರಹಾಟ).

ಶಿಫೆ śiphĕ. ಶಿಫಾ. *A fibrous root; a root growing from a branch* (see ಬೀಳಲ್ & ಬೀಳಾಲ್).

ಶಿಬಿ śibi. = ಶಿವಿ, ಸಿಬಿ. (J. 24, 21).

ಶಿಬಿಕೆ śibikĕ. = ಶಿವಿಕೆ, (ಸಿವಿಗೆ 2), ಸಿವಿಗೆ. (ವಿಮಾನ Nn. 42; J. 31, 55; 32, 49).

ಶಿಬಿರ śibira. = ಶಿವಿರ. (ದಣ್ಣು ಬಿಡುವ ಎಡೆ Mr. 287).

ಶಿಮ್ಬೆ śimbĕ. *A legume, a pod.*

ಶಿರ śira. = ಶಿರಸ್, ಸಿರ 2, ಸಿಲೆ 2, ಸೆಲೆ 2. The head (ಮಸ್ತಕ Nn. 7). 2, the root of the pepper plant (ಮೋಳ, ಪಿಪ್ಪಲೀಮೂಲ G.). 3, a large serpent (*cf.* ಸೆಲೆ 2). — ಶಿರದಲಿ ಧರಿಸು. To take upon one's head: to accept with pleasure (as a command) for execution, to honour highly (Bp. 39, 45. My.). *Cf.* ತಲೆಯೊಳ್ ಆನ್. — ಶಿರದೊಳ್ ಆನ್. = ಶಿರದಲಿ ಧರಿಸು. (Bp. 28, 63; 44, 73). — ಶಿರದೊಳ್ ಧರಿಸು. = ಶಿರದಲಿ ಧರಿಸು. (Bp. 1, 15; 48, 21). — ಶಿರಮ್ಬರಂ. -ಂಬರಂ. Up to the head (Grj. 1, 110). — ಶಿರವಾನ್. -ಆನ್. To honour highly (Bp. 45, 16).

ಶಿರಃಕಮ್ಪನ śiras-kampana. Shaking of the head, waving of it (My.).

ಶಿರಃಪ್ರಧಾನಿ śiras-pradhâni. A prime minister (J. 17, 30).

ಶಿರಶ್ಛೇದ śiras-chêda. Cutting of the head, decapitation (My.).

ಶಿರಸ್ śiras. = ಶಿರಸು, ಶಿರಸ್ಸು. *The head* (ಶಿಖಿ, ತಲೆ Mr. 471). 2, the skull. 3, *the top of a tree; the head or top of anything; the highest part.*

ಶಿರಸಾ śirasâ. With the head: with porfound reverence or humble submission (Mhr.).— ಶಿರಸಾ ಮಾನ್ಯ ಮಾಡು. to honour highly (G., preface; My.). — ಶಿರಸಾ ವಹಿಸು. = ಶಿರದಲಿ ಧರಿಸು. (My.).

ಶಿರಸಿಜ śirasi-ja. Produced on the head: *the hair of the head.*

ಶಿರಸು śirasu. Tbh. of ಶಿರಸ್. (Bp. 49, 17; 54, 6. 42; 59, 12). — ಶಿರಸಿನಲಿ ಧರಿಸು. = ಶಿರದೊಳ್ ಧರಿಸು. (Bp. 53, 23).

ಶಿರಸ್ಕ śiraska. Belonging to the head; that belongs to the head. 2, a helmet; a crown (Śiv. 4, 134); a turban. See ಅ-.

ಶಿರಸ್ತೆ śirastĕ. The office or business of a śirastedâra (My.).

ಶಿರಸ್ತೆದಾರ śirastĕ-dâra. The head native clerk in the office of a collector or in a court of justice (My.; Br.; Mhr., H. ಶಿರಸ್ತೇದಾರ).

ಶಿರಸ್ತ್ರ śiras-tra. Head-protector: *a helmet.* 2, a turban, a cap.

ಶಿರಸ್ತ್ರಾಣ śiras-trâṇa. = ಶಿರಸ್ಕ. (My.; Si. 279).

ಶಿರಸ್ನಾನ śira-snâna. Bathing (the body together with the head: bathing the whole body (My.).

ಶಿರಸ್ಯ śirasya. Belonging to the head;—*clean or unentangled hair.*

ಶಿರಸ್ಸನ್ಧಾನ śiras-sandhâna. The act of joining, or of supporting, the head. See ತಲೆಮುಡು.

ಶಿರಸ್ಸು śirassu. Tbh. of ಶಿರಸ್. The head (ಉತ್ತಮಾಂಗ Nn. 23; ಸಿರ, ಮಸ್ತಕ Nn. 162). 2, a crown, a crest (ಮುಕುಟ 16..). 3, a tuft of hair on the crown of the head (ಶಿಖೆ, ಜುಟ್ಟು 162).

ಶಿರೀಷ śirîsha. = ಸಿರಸಲ, ಸಿರಿಸ, ಸಿರಸಲ. *The tree Acacia sirissa* Buch. (see ಕಡಶಿ). 2, a large tree, Albizzia lebbek Benth. (St. & Pl.).

ಶಿರೆ śirĕ. = ಸಿರ 1, ಸಿರೆ, ಸೆರೆ. *Any tubular vessel of the body, a nerve, a tendon, a fibre, a gut, a vein, a blood vessel, an artery* (ಸೆರೆಯು ನರ Hlâ.). See ನರ.

Digitized by Google

ಶಿರೋಗೃಹ śiras-gṛiha. *A room on the top of a house.*

ಶಿರೋಗ್ರನ್ಥಿ śiras-granthi. A bunch or chaplet (of pearls) on the head (ತೊಣ್ಣಲ್ Mr. 334).

ಶಿರೋಜ śiras-ja. The hair of the head (ಮಣ್ಡೆಯ ಕೂದಲ್ Nn. 5).

ಶಿರೋದೇಶ śiras-dêśa. *The region of the head, the head.*

ಶಿರೋಧರ śiras-dhara. = ಶಿರೋಧರೆ. (ಕೊರಲ್ Nn. 41. 144).

ಶಿರೋಧರೆ śiras-dharĕ. *The neck.*

ಶಿರೋಧಾರಣ śiras-dhâraṇa. Taking upon or bearing on the head. See ಪೊಱ್.

ಶಿರೋಧಿ śiras-dhi. *The neck.*

ಶಿರೋಭ್ರಮಣೆ śiras-bhramaṇĕ. Vertigo, giddiness (J. 13, 35).

ಶಿರೋಮಣಿ śiras-maṇi. Crest-jewel, a gem worn in a crest. 2, a most distinguished person; best (Bp. 41, 5; 61, 70; J. 2, 45; 14, 16).

ಶಿರೋರಕ್ಷೆ śiras-rakshĕ. = ಶಿರಸ್ತ್ರಾಣ. (My.).

ಶಿರೋರತ್ನ śiras-ratna. *A jewel worn in a crest.*

ಶಿರೋರುಹ śiras-ruha. *The hair of the head* (ಮಣ್ಡೆಯ ಕೂದಲ್ Nn. 4. 22. 45).

ಶಿರೋರೋಗ śiras-rôga. Headache (ಮಣ್ಡೆನೋವು Mr. 387, o. r. ಶಿರೋವ್ಯಥೆ).

ಶಿರೋವಲಯ śiras-valaya. A certain feat of wrestlers (Śsv. 4, 75).

ಶಿರೋವೇದನೆ śiras-vêdanĕ. = ಶಿರೋರೋಗ. (My.).

ಶಿರೋವೇಷ್ಟನ śiras-vêshṭana. A turban (ಉಷ್ಣೀಷ, ತಲೆಸುತ್ತು Nn. 121; Čpr. 2, 59).

ಶಿರೋವೇಷ್ಟಿ śiras-vêshṭi. = ಶಿರೋವೇಷ್ಟನ. (V. 38, after 98).

ಶಿರೋವ್ಯಥೆ śiras-vyathĕ. = ಶಿರೋರೋಗ, q. v.

ಶಿರೋವ್ಯಾಧಿ śiras-vyâdhi. = ಶಿರೋವ್ಯಥೆ. (My.).

ಶಿರೋಸ್ಥಿ śiras-asthi. *The skull.*

ಶಿರ್ಸಿ śirsi. N. of a town on the western ghauts (My.; B. 3, 30).

ಶಿಲ śila. *Ears of corn left in a field;—gathering ears of corn, gleaning.* See ಉಂಛ-.

ಶಿಲವೃತ್ತಿ śila-vṛitti. Subsistence by gleaning (Si. 299).

ಶಿಲಾಜತು śilâ-jatu. *Bitumen; red chalk.*

ಶಿಲಾಜಿತ್ śilâ-jit. = ಶಿಲಾಜತು. (ಅಘ್ರ್ಯ, ಅಶ್ಮಜ, ಅಶ್ಮಪುಷ್ಪ G. as ಶಿಲಾಜತು).

ಶಿಲಾದ śilâ-ada. Stone-eater; N. — ಶಿಲಾದಮುನಿ. N. (Bp. 1 sum.; 1, 64).

ಶಿಲಾಧಾತು śilâ-dhâtu. Chalk; red chalk; etc. (My.).

ಶಿಲಾನದಿ śilâ-nadi. N. of a river on the Himâlaya (My.).

ಶಿಲಾಪಟ್ಟ śilâ-paṭṭa. A flat stone for grinding condiments, etc. (ಅರೆಯ ಕಲ್ Mr. 406).

ಶಿಲಾಪಾಂಗ śilâ-apâṅga. A deformed, huge stone (J. 10, 7).

ಶಿಲಾಭೇದಿ śilâ-bhêdi. A stone-cutter's chisel. 2, the plant Plectranthus scutellarioides (? ಹಿಟ್ಟುಳಿ Mr. 131; Sk. ಶಿಲಾಭೇದ).

ಶಿಲಾಲಿ śilâli. = ಶೈಲಾಲಿ. See ನಟ.

ಶಿಲಾವರ್ಷ śilâ-varsha. = ಶಿಲಾವೃಷ್ಟಿ. (My.).

ಶಿಲಾವಿಗ್ರಹ śilâ-vigraha. A stone image (My.).

ಶಿಲಾವೃಷ್ಟಿ śilâ-vṛishṭi. Stone-rain: hail (My.).

ಶಿಲಾಶಾಸನ śilâ-śâsana. A grant or edict inscribed on stone (Bp. 87, 25).

ಶಿಲಾಸಾರ śilâ-sâra. Iron (ಗಿರಿಸಾರ, etc., ಕಾರ್ಬೊನ್ Mr. 98).

ಶಿಲಿ śili. The lower timber of a door. 2, *a small earth-worm.*

ಶಿಲೀನ್ಧ್ರ śilîndhra. *A mushroom* (ಅಣಬ್ಬೆ Nn. 86; Mr. 485). 2, *a sort of tree* (ವೃಕ್ಷ, ಮರದ ಭೇದ 86; ವೃಕ್ಷ 485). 3, an arrow (ಶರ, ಅಮ್ಬು 86).

ಶಿಲೀಮುಖ śilî-mukha. = ಶಿಳೀಮುಖ. *An arrow.* 2, *a bee.*

ಶಿಲುಕು śiluku. Balance in hand (of money, articles, etc., My.; Mhr., H. ಶಿಲಕ). — ಶಿಲುಕಿನ ಬಾಕಿ. Balance left (My.).

ಶಿಲುಬೆ śilubĕ. = ಸಿಲುಬೆ, q. v.

ಶಿಲೆ śilĕ. ಶಿಲಾ. = ಸಿಲೆ 1, ಸಲೆ 1. *A stone; a rock* (ಕಲ್ಲು Nn. 68; ಗುಣ್ಡು Śm. 95; ಕಣೆ 96; ಕಲ್ 108; see ಅಲ್[3] 4); a flat stone on which substances are ground. ಪೇಷಣಗೆಯ್ವ ಶಿಲೆ (ಕಸ್ದು Śm. 98). ಶಿಲೆಯನೆತ್ತುವ ಮರ (ತುಱುಮ್ಬು 101). 2, *the lower timber of a door.*

ಶಿಲೋಚ್ಚಯ śilâ-uccaya. Rock-accumulation: *a mountain.*

ಶಿಲೋದ್ವಹನದಾರು śilâ-udvahana-dâru. A wooden lever for raising stones. See ತಱುಮ್ಬು 2.

ಶಿಲೋರ್ಜಿತ śilâ-ûrjita. Stone-fastened (?): a flag-staff (ಇಟ್ಟಿರುವ ಧ್ವಂಜ Mr. 192, originally ಶಿಲೋಜ್ಜತ, o. rs. ಶಿಲೋಜತ, ಶಿರೋಋಜುತ).

ಶಿಲ್ಪ śilpa. = ಚಿಪ್ಪ. *An art, any manual or mechanical or fine art* (= ಕಲೆ, q. v.; Śmd. 232). 2, *skill in any art.* — ಶಿಲ್ಪಕೆಲಸ. Artisanship (especially work upon stone, My.; B. 4, 147). — ಶಿಲ್ಪಕೆಲಸದವ. -ಅವ. An artisan (especially one who works upon stone, My.).

ಶಿಲ್ಪಕ śilpaka. An artisan (Śmd. 232).

ಶಿಲ್ಪಕರ್ಮ śilpa-karma. = ಶಿಲ್ಪ No. 1. (ಕಲೆ, ಶಿಲ್ಪವಿಕರ್ಮ Nn. 150).

ಶಿಲ್ಪಕಾರಕ śilpa-kâraka. A man versed in an art.

ಶಿಲ್ಪಕಾರಿಕೆ śilpa-kârikĕ. *A woman versed in an art.*

ಶಿಲ್ಪಗಾಱ śilpa-gâṟa. An artisan, a mechanic (B. 4, 95).

ಶಿಲ್ಪವಿಕರ್ಮ śilpa-vikarma. = ಶಿಲ್ಪಕರ್ಮ, q. v.

ಶಿಲ್ಪವಿದ್ಯೆ śilpa-vidyĕ. The science of mechanics, mechanical knowledge, skill in art;—handicraft, art. ಲೋಗರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದವಳಾಗಿ ಮಕರಿಕಾಪತ್ರ ಮೊದಲಾದ ಶಿಲ್ಪವಿದ್ಯೆಯ ಮಾಡುವವಳು (ಸೈರನ್ಧ್ರಿ Nr.).

ಶಿಲ್ಪಶಾಲೆ śilpa-śâlĕ. *A work-shop, a manufactory.*

ಶಿಲ್ಪಶಾಸ್ತ್ರ śilpa-śâstra. A treatise on any mechanical or fine art (as architecture, etc.);—mechanics (My.; B. 4, 151).

ಶಿಲ್ಪಿ śilpi. Belonging or relating to any mechanical art;—*an artificer, an artist, an artisan.* 2, images engraved on stone (My.).

ಶಿಲ್ಪಿಕ śilpika. = ಚಿಪ್ಪಿಗ 1, ಶಿಲ್ಪಿಗ. An artisan, a mechanic.

ಶಿಲ್ಪಿಕವಿದ್ಯೆ śilpika-vidyĕ. = ಚಿಪ್ಪಿಗಬಿಜ್ಜೆ, ಶಿಲ್ಪವಿದ್ಯೆ.

ಶಿಲ್ಪಿಗ śilpiga. Tbh. of ಶಿಲ್ಪಿಕ. (B. 4, 151; My.).

ಶಿಲ್ಪಿಶಾಲೆ śilpi-śâlĕ. *A workshop, a manufactory.*

ಶಿವ śiva. = ಶಿವು, ಸಿವ 1. *Auspicious, prosperous, happy* (ಭದ್ರ, ಮಾಂಗಲ್ಯ Nn. 6; ಶುಭ Mr. 495). 2, *bliss, prosperity, happiness, well-being, pleasure* (ಸುಖ 6). 3, *Śiva* (ಈಶ್ವರ 6; ಗಿರಿಜೇನ್ದ್ರ 495; Kk. 5). 4, virtue, etc. (ಪುಣ್ಯ 6). 5, a serpent (ಫಣೀನ್ದ್ರ, ಧರಣೀಂದ್ರ 6; ಸರ್ಪ 495). 6, = ಶಿವೆ, a jackal (ಸೃಗಾಲ, ನರಿ 6; ನರಿ 495; ಜಮ್ಬುಕ, etc., ನರಿ Mr. 162). 7, a parrot

Digitized by Google

(ಶುಕ, ಗಿಳಿ 6; ತರಣಿ 495, o. r. ಕೀರ). 8, = ಶಿವೆ, the tree Terminalia chebula Roxb. (ಅಭಯೆ, ಅಣಿಲೆ 6; ಅಣಿಲೆ 495). 9, = ಶಿವೆ, the emblic myrobalan (ಆಮಲಕ, ನೆಲ್ಲಿ 6; ನೆಲ್ಲಿ 495). 10, the Banyan tree (ವಟ, ಆಲದ ಮರ 6). 11, the black thorn-apple (ಕರೀ ಮದಗುಣಿಕೆಯ ಗಿಡ Cb.). 12, N. of a mountain (ಕೀಲಕ, ಪರ್ವತವಿಶೇಷ 6). 13, water (ಉದಕ 6). 14, foam, etc. (ಫೇನ, ನೊರೆ 6; ಫೇನ 495). 15, white (ಧವಲ, ಬಿಳಿದು 6). 16, sand (ಸಿಕತ, ಮಳಲ್ 6). 17, thick, close, etc. (ಸಾನ್ದ್ರ, ದಟ್ಟಿತ್ತು 6; ಸಾನ್ದ್ರ 495). 18, a measure of capacity (ಬಳ್ಳ Mr. 206). See Bp. 58, 17-19. ಶಿವ ಕೊಟ್ಟದ್ದು ಸಿದ್ಧಪ್ಪ ಕೊಟ್ಟಾನೇ?—ಶಿವಾ! ಎನ್ದರೆ ಸೆಡಗು ಸುತ್ತಿ ಕೊಣ್ಡ; ಭವಾ! ಎನ್ದರೆ ಭೈರವಾಸ ಹರದು ಬಿಟ್ಟ (Prvs.). ಕಟ್ಟಲೂ ಬಿಡಲು (if one ties and suspends Śiva, *i. e.* his linga, round the neck, is it done because) ಶಿವ ಬಟ್ಟಲವ ಕದ್ದನೇ? ಕಟ್ಟಲೂ ಬೇಡ, ಬಿಡ ಬೇಡ! ಕಣ್ ಮನವ ಕಟ್ಟಿದರೆ ಸಾಕು! (Sp.). — ಶಿವಕವಿದೇವ. N. (Bp. 1, 17). — ಶಿವಕಂಕರಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 8). — ಶಿವಚಿತ್ತ. N. (Bp. 55, 55). — ಶಿವದಾರ. = ಶಿವಸೂತ್ರ. The cord which like a necklace supports the linga on the breast of the Lingavantas (C.). 2, the janivâra of the Ârâdhya Brâhmaṇas of which they reject the original meaning, considering it to be identical with No. 1 (C.). — ಶಿವದಾಸಯ್ಯ. N. (Bp. 23, 29). — ಶಿವದೇವ. N. (Bp. 14, 1; see ದಾಣಸದ-). — ಶಿವದೇವಿ. N. (Bp. 59, 7). — ಶಿವನ ಕಡ್ಲೆ. An erect shrubby plant, Pavonia zeylanica Cav. (Z.). 2, the plant Hibiscus micranthus Lin. (Z.). — ಶಿವನಾಗಮಯ. N. (Bp. 54 sum.; 57, 86). — ಶಿವನಾಗಮಯ್ಯ. N. (Bp. 38, 46; 55, 2. 8. 23; 57 sum.; 57, 80. 81. 88. 89). — ಶಿವಪಸಾದ. Tbh. of ಶಿವಪ್ರಸಾದ. (Bp. 58, 31. 39). — ಶಿವಪಸಾಯ. = ಶಿವಪಸಾದ. (V. 6, 22). — ಶಿವಪಸಾಯಿತ. Tbh. of ಶಿವಪ್ರಸಾದಿತ. (Bp. 57, 81). — ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕ. -ಅಪ್ಪ-. N. of a prince of Nagara. ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕನ ಶಿಸ್ತು, taxes imposed by him (My.). — ಶಿವಭದ್ರ. N. (Bp. 9, 45). — ಶಿವಮುಗ್ಧಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 4). — ಶಿವರಕ್ತಬಳ್ಳಿ. A scandent plant with red and yellow flowers, Gloriosa superba Lin. (St. & Pl.). — ಶಿವರುದ್ರ. N. (B. 2, 43). — ಶಿವಲೆಂಕಮಂಚಣ ಪಣ್ಡಿತ. N. (Bp. 1, 10). — ಶಿವಲೆಂಕಮಂಚಯ್ಯ. N. (Bp. 53, 55).

ಶಿವಕ śivaka. *A post, a pale, a stake, a peg, a plug* (ಗುಡಯ ಗೂಟ Hlâ.; ಗೂಟ Mr. 288; ಗುಣ್ಟ, ಕೀಲಕ Nr.).

ಶಿವಕಾರಿ śiva-kâri. One who causes happiness (ಸುಖಂಗೆಯ್ವವಂ Mr. 230).

ಶಿವಕೂಟ śiva-kûṭa. The place in a temple where Śaivas have to take their meals (My.).

ಶಿವಗಂಗೆ śiva-gaṅgĕ. A village and hill in Mysore, noted as a place for pilgrimage; the temple there contains a linga and Basava (My.).

ಶಿವಗಣ śiva-gaṇa. Śiva's host of ancient and new followers (pramathas, jaṅgamas, etc. Bp. 57, 90).

ಶಿವಂಕರ śiva-ṅ-kara. *Causing happiness or prosperity, auspicious, propitious.*

ಶಿವತಾತಿ śiva-tâti. = ಶಿವಂಕರ. *Causing happiness, etc.*

ಶಿವದಾನ śiva-dâna. Buttermilk (S. Mhr.); a gift in the name of Śiva (My.). ಅಲ್ಲಿ ಉಣ್ಬು, ಇಲ್ಲಿ ಉಣ್ಬು, ಕಲ್ಲೊಳಗುಣ್ಟೇ ಶಿವದಾನ?—ಅಲ್ಲಿ ಉಣ್ಬು, ಇಲ್ಲಿ ಉಣ್ಬು, ಬಸ್ತಿಯೊಳಗುಣ್ಟೇ ಶಿವದಾನ? (Prvs.).

ಶಿವದೀಕ್ಷೆ śiva-dîkshĕ. Initiation in the doctrines of the śaiva sect (Bp. 57, 4).

ಶಿವಧಾ śivadhâ. An exclamation of sorrow (Grj. 8, 75).

ಶಿವನಾಭಿ śiva-nâbhi. A particular form of the śiva-linga (Sk.). — ಶಿವನಾಭಿಬಳ್ಳಿ. = ಸೂತ್ರನಾಭಿಬಳ್ಳಿ. (St. & Pl.).

ಶಿವನಿರ್ಮಾಲ್ಯ śiva-nirmâlya. The flowers, etc. remaining of an offering which has been made to Śiva (My.).

ಶಿವಪುರ śiva-pura. Benares (Sk.); Kailâsa (Bp. 25, 11).

ಶಿವಪೂಜೆ śiva-pûjĕ. Worship or adoration of Śiva. ಶಿವಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಕರಡಿ ಬನ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಶಿವಪ್ರಸಾದ śiva-prasâda. = ಶಿವಪಸಾದ, ಶಿವಪಸಾಯ. A prasâda received from Śiva or left at his worship (Bp. 58 sum.; 58, 29. 33; 59 sum.; Râv. 13, after 1).

ಶಿವಪ್ರಸಾದಿ śiva-prasâdi. A Lingavanta; one who has received a gift from Śiva (My.).

ಶಿವಪ್ರಸಾದಿತ śiva-prasâdita. = ಶಿವಪಸಾಯಿತ. Given by Śiva as a prasâda (V. 5, after 14) or left at his worship.

ಶಿವಪ್ರಾಣಿ śiva-prâṇi. A Lingavanta (V. 11, 5).

ಶಿವಭಕ್ತ śiva-bhakta. A follower of Śiva; a Lingavanta (Bp. 25, 22).

ಶಿವಮಲ್ಲಿ śiva-malli. *The tree Agati grandiflorum* Desv. (Sesbana grandiflora Poir.). 2, the low under-shrub Indigofera aspalathoides Vahl. (St. & Pl.).

ಶಿವಮೂರ್ತಿ śiva-mûrti. Śiva; his phallus (ಲಿಂಗ, ಶಿವಮೂರ್ತಿಭೇದ Nn. 114).

ಶಿವಯೋಗ śiva-yôga. Abstract contemplation of Śiva, cultivating absorption into Śiva by various means (V. 11, 6).

ಶಿವಯೋಗಿ śiva-yôgi. A person who practises śivayôga (My.).

ಶಿವರಾತ್ರಿ śiva-râtri. A night on which fasting, vigil, etc. are held in honour of Śiva in the dark half of the month mâgha (Bp. 6, 1; 53, 11). ಏಕಾದಶೀ ಮನೆಗೆ ಶಿವರಾತ್ರಿ ಅವುತಣಕ್ಕೆ ಬನ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಶಿವರಾತ್ರೆ śiva-râtrĕ. = ಶಿವರಾತ್ರಿ. (Bp. 9, 39; 26, 3; 41, 23; 42, 10; 53, 30; 54, 76; J. 18, 45). ನವರಾತ್ರೀ ಮುನ್ನ ಶಿವರಾತ್ರಿ ಬನ್ದೀತೇ? (Prv.). — ಶಿವರಾತ್ರಿ ಗಿವರಾತ್ರಿ. reit. (Bp. 53, 13). — ಶಿವರಾತ್ರಿಯೊಡೇರು. -ಒಡೇರು. A Jangama who has to go from house to house and eat palâra on śivarâtri (My.). — ಶಿವರಾತ್ರಿಸಂಕಣ್ಣ. N. (Bp. 58, 6). — ಶಿವರಾತ್ರಿಸಂಗಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 3).

ಶಿವಲಿಂಗ śiva-linga. Śiva's genital organ or Śiva worshipped in the form of a phallus (Bp. 26, 50; 61, 70; J. 24, 14; see ಅಡಿ-). 2, N. — ಶಿವಲಿಂಗಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. N. (B. 4, 217). — ಶಿವಲಿಂಗಪ್ರಸಾದ. A prasâda of the śivalinga (Bp. 58, 32; 61, 18). — ಶಿವಲಿಂಗರುದ್ರಸರ್ಜ. N. (B. 4, 216).

ಶಿವಲೀಲೆ śiva-lîlĕ. Śiva's sport. ಹುಡುಗಲ್ಲ, ಬಿಡುಗಲ್ಲ, ಶಿವಲೀಲೆ (Prv.).

ಶಿವಲೋಕ śiva-lôka. Kailâsa (My.).

ಶಿವವಿಪ್ರ śiva-vipra. An Ârâdhya Brâhmaṇa (Bp. 50, 1).

ಶಿವಶಕ್ತಿ śiva-śakti. Śiva's energy personified as his wife. 2, attachment or devotion to Śiva. — ಶಿವಶಕ್ತಿಬಳ್ಳಿ. = ಶಿವರಕ್ತಬಳ್ಳಿ. (St. & Pl.).

ಶಿವಶರಣ śiva-śaraṇa. A Jangama; a Lingavanta (My.). — ಶಿವಶರಣಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 46, 44).

ಶಿವಸಮುದ್ರ śiva-samudra. N. of a village and of its temple on the river Kâvêri (My.).

ಶಿವಸೂತ್ರ śiva-sûtra. = ಶಿವದಾರ s. ಶಿವ. (Bp. 44, 61).

ಶಿವಸೋದರಿ śiva-sôdari. A sister in Śiva (Bp. 14, 15).

ಶಿವಾಂಗಿ śiva-aṅgi. N. of a plant (ವಾಗಿ Mr. 127).

Digitized by Google

ಶಿವಾಚಾರ śiva-âcâra. The rites or practices of śaivas (especially of liṅgavantas). — ಶಿವಾಚಾರದವ. -ಅವ. A follower of the śaiva rites; a liṅgavanta (My.).

ಶಿವಾಟಿ śivâṭi. Hog-weed (ಪುನರ್ನವೆ, ಕೊಮ್ಮೆ Mr. 133, o. r. ಶವಾಟಿ).

ಶಿವಾದ್ವೈತಭಾಜ್ಯ śiva-advaita-bhâjya. One whose only portion or lot is Śiva (V. 11, 5).

ಶಿವಾನನ್ದ śiva-ânada. Śiva's joy. 2, N. (Bp. 34, 4. 9).

ಶಿವಾಯಿ (śiva-âyi). 1. N. (Bp. 59, 6).

ಶಿವಾಯಿ śivâyi. 2. Besides; except; extra (My.; Br.; Mhr., H.). — ಶಿವಾಯಿಜಮೆ. The effects of persons dying without heirs, etc., which revert to government (My.).

ಶಿವಾರಮಣ śivâ-ramaṇa. Śiva (Bp. 25, 51).

ಶಿವಾರ್ಚನೆ śiva-arcanĕ. Worship of Śiva. ಶೀಲವನ್ತೆ ತನ್ನ ಅಗ್ಗಿಣಿ ಜಂಗಮಗೆ ಶಿವಾರ್ಚನೆಗಾಯಿತು (Prv.).

ಶಿವಾಲಯ śiva-âlaya. Any temple dedicated to Śiva (ಕೇದಾರ, ದೇವಗೇಹ, ದೇವಾಲಯ Nn. 38; Bp. 41, 7).

ಶಿವಾವಲ್ಲಭ śivâ-vallabha. Śiva (Grj. 1, 133; 2, 108).

ಶಿವಿ śivi. = ಶಿಬಿ. N. of a king.

ಶಿವಿಕೆ śivikĕ. = ಶಿಬಿಕೆ, etc. *A palanquin, a litter;*—a bier.

ಶಿವಿರ śivira. = ಶಿಬಿರ. *A camp;* an intrenchment for the protection of an army;—a royal camp, a royal residence.

ಶಿವು śivu. Tbh. of ಶಿವ. N. (B. 2, 16).

ಶಿವೆ śivĕ. ಶಿವಾ. = ಸಿವೆ. The wife of Śiva: *Durgâ.* 2, *a jackal.* 3, *the emblic myrobalan, Emblica officinalis* Gaert. (ನೆಲ್ಲಿ Hlâ.). 4, *the tree Terminalia chebula* Roxb. (see ಅಣಿಲೆ). 5, *the tree Prosopis spicigera* Lin. (see ಬನ್ನಿ 2). See ಶಿವ.

ಶಿವೈಕ್ಯ śiva-aikya. One who has become one with, or has been absorbed into, Śiva (Bp. 27, 71). See ಸಾಂಖ್ಯ-.

ಶಿಶಿರ śiśira. *Cool, cold.* 2, *coolness, cold, frost.* 3, *the cool or cold season* (from about the middle of January to that of March, comprising the months ತಪ & ತಪಸ್ಯ Mr. 70).

ಶಿಶಿರಕರ śiśira-kara. The moon (My.).

ಶಿಶಿರರ್ತು śiśira-ṛitu. = ಶಿಶಿರ No. 3. (My.).

ಶಿಶಿರೋಪಚಾರ śiśira-upacâra. Kind treatment with cooling or refreshing articles (Čpr. 8, 84; Abh. P. 4, 94; Grj. 4, 117; My.).

ಶಿಶು śiśu. = ಸಿಸು. *A child, an infant;—the young of any animal, as a calf, puppy,* etc. 2, a pupil, a scholar. ಶಿಶು ಹೋಗಿ ಕೆಸು ತಿನ್ತು! ಎನ್ತ, ಮುಖಕ್ಕೆ ಮಸಿಯೊರಸಿ ಕೊಣ್ಡ (Prv.).

ಶಿಶುಕ śiśuka. A child. 2, *a fish resembling a porpoise or a porpoise.*

ಶಿಶುತೆ śiśutĕ. = ಶಿಶುತ್ವ. (Čpr. 2, 16).

ಶಿಶುತ್ವ śiśutva. *Childhood.*

ಶಿಶುಪಾಲ śiśu-pâla. N. of a king who was killed by Kṛishṇa (Bh. 2, 8 sum.).

ಶಿಶುಮಾರ śiśu-mâra. = ಶಿಂಶುಮಾರ. *The Gangetic porpoise, Delphinus gangeticus* (see ಮೊಸಳೆ & ನೆಗಡು). 2, the heavenly porpoise: a collection of the stars and planets.

ಶಿಶುಸನ್ಧಾರಣ śiśu-sandhâraṇa. (?). See ಜಹುರ.

ಶಿಶುಹಾರಿ śiśu-hâri. Child-destroyer: N. of a female demon (Bp. 14, 14).

ಶಿಶ್ನ śiśna. *The penis.*

ಶಿಶ್ನೆ śiśnĕ. = ಶಿಶ್ನ. (ಮುಷ್ಕ, ಲಿಂಗ Nn. 117; ಮೇಢ್ರ, ಲಿಂಗ, etc. Mr. 328).

ಶಿಶ್ವಿದಾನ śiśvidâna. *Sinful, wicked.*

ಶಿಶ್ರೂಷ śiśrûsha. Tbh. of ಶುಶ್ರೂಷೆ. (ಉಪಾಸ್ತಿ, etc., ಸೇವೆ Mr. 27).

ಶಿಶ್ರೂಷೆ śiśrûshĕ. = ಶಿಶ್ರೂಷ. (My.).

ಶಿಷ್ಟ śishṭa. 1. Left, remaining, residual; remainder. See ಅವ-, etc.

ಶಿಷ್ಟ śishṭa. 2. Ordered, commanded. 2, *disciplined, educated, trained;*—obedient, docile;—*learned, wise;*—*a learned man;*—well-behaved, good, virtuous;—eminent, noble, excellent. 3, instruction, order. See Kâvy. V, 1; Bp. 4, 50; 22, 38; 36, 43; 59, 26.

ಶಿಷ್ಟಪರಿಪಾಲಕ śishṭa-paripâlaka. = ಶಿಷ್ಟಪಾಲಕ. (My.).

ಶಿಷ್ಟಪರಿಪಾಲನ śishṭa-paripâlana. Protection of the virtuous (My.).

ಶಿಷ್ಟಪಾಲಕ śishṭa-pâlaka. A guardian or protector of the virtuous (Č. Bp. 47, 27).

ಶಿಷ್ಟಾಚಾರ śishṭa-âcâra. The manner and procedure, the custom and course, of the venerable and good (My.).

ಶಿಷ್ಟಿ śishṭi. Ruling. 2, *an order, a command.* 3, punishment, chastisement.

ಶಿಷ್ಮಬಾಗೆಮರ śishma-bâge-mara. A valuable timber tree, furnishing a kind of blackwood, Dalbergia sissoo Roxb. (St. & Pl.).

ಶಿಷ್ಯ śishya. To be disciplined or educated. 2, *a pupil, a disciple.* See Bp. 39, 39; J. 2, 18; Sp. s. ರಾಜಾನ್ನ. 3, an apprentice (Mhr.).

ಶಿಷ್ಯತನ śishyatana. Pupilage; apprenticeship (B. 5, 273).

ಶಿಷ್ಯತ್ವ śishyatva. The state or character of a pupil, pupilage (My.).

ಶಿಷ್ಯಸಮ್ಪತ್ತು śishya-sampattu. A large number of pupils or followers (My.).

ಶಿಷ್ಯಾರ್ಜನೆ śishya-ârjanĕ. The gain or fees received from pupils (My.).

ಶಿಸ್ತು śistu. = ಸಿಸ್ತು. Aim (My.; Mhr., H.). 2, a roll of the householders (of a village, etc.) from whom the revenue is to be gathered in, or upon whom an assessment is to be laid (Mhr., H.). 3, assessment, tax (My.; Br.). 4, suitable, proper, correct (Mhr.); beautiful, elegant, decorated; decoration (My.). ಸಟ್ಟೆ ಶಿಸ್ತು ಮಾಡುವದರೊಳಗೆ ಪಟ್ಣ ಸೂರೆ ಹೋಯ್ತು (Prv.). — ಶಿಸ್ತುಗಾರ. A decorated man; a fop; a lewd man (My.). — ಶಿಸ್ತುಗಾರಿಕೆ. Lewdness (My.). — ಶಿಸ್ತುಗಾತಿ. A decorated female; a foppish one; a whore (My.).

ಶಿಳೀಮುಖ śilî-mukha. = ಶಿಲೀಮುಖ. (ಶರ, ಬಾಣ Nn. 27; Abh. P. 4, 94; J. 22, 42).

ಶೀಕರ śîkara. = ಸೀಕರ, ಸೀವರ. *Thin or drizzling rain, drizzle, spray, rain driven by wind.* 2, a drop of rain or water.

ಶೀಘ್ರ śîghra. *Quick, speedy;*—ಶೀಘ್ರಂ, *quickly, rapidly, swiftly* (ಭೋಂಕನೆ, etc. Šmd. 391; ಭೋಂಕನೆ, ಚಡುಪುಡನೆ, ಚಚ್ಚರ, etc. Kk. 50; ಚಚ್ಚರ, ಬೆಚ್ಚರ, ಬೇಗ, ಗಡಿಗಡಿನೆ, ಚಡುಪುಡನೆ, ಚಕ್ಕನೆ, etc. Šm. 61);—swiftness (Bp. 44, 5).

ಶೀಘ್ರಗಾಮಿ śîghragâmi. Going quickly: a camel (ವಾರಣ, ಒಷ್ಟ್ರ Nn. 99).

Digitized by Google

ಶೀಘ್ರವೇಧಿ śîghra-vêdhi. Quickly piercing (the mark): *a good archer* (ಶೀಘ್ರವೆಸುವಾತ Hlâ.).

ಶೀಘ್ರೆ śîghrĕ. A particular plant (= ದನ್ತಿ, Sk.). 2, another plant (ರಕ್ತವಡಿ, ಹತ್ತಿದರೆ ಮುರುಟುಹಂ Mr. 145).

ಶೀತ śîta. = ಸೀತ. *Cold, chilly, frigid;—cold, coldness.* See ಚಳಿ. 2, dull, apathetic; idle, lazy, stupid. 3, *the ratan, Calamus rotang* Willd. (or a kind of ratan, C. fasciculatus; see ಪಚ್ಚೆ). 4, *the tree Cordia myxa* Lin. (= ಉದ್ದಾಲ). 5, water (Sk); dampness; damp (My.). ಶೀತ ಮಾಡಿದವಗೆ ವಾತದ ಭಯವೇನು? (Prv.).

ಶೀತಕ śîtaka. *Cold, dull, slow, apathetic; idle, lazy, stupid.*

ಶೀತಕರ śîta-kara. Having cold rays: the moon. 2, N. of a metrical foot (Ch.).

ಶೀತಕರಧರ śîtakara-dhara. Śiva (Bp. 43, 9).

ಶೀತಕಿರಣ śîta-kiraṇa. = ಶೀತಕರ No. 1. (J. 4, 4).

ಶೀತಕೃತ್ಕರ śîta-kṛit-kara. The moon (Grj. 4, 114).

ಶೀತಜ್ವರ śîta-jvara. A cold fever, ague (ಹಿಮಘರ್ಮ Mr. 387; My.). 2, fever occasioned by cold (My.).

ಶೀತಭೀರು śîta-bhîru. Afraid of cold. 2, *Arabian jasmine, Jasminum zambac.*

ಶೀತಮರೀಚಿ śîta-marîci. = ಶೀತಕಿರಣ. (ಚನ್ದ್ರ Nn. 123).

ಶೀತರಶ್ಮಿ śîta-raśmi. = ಶೀತಮರೀಚಿ. (My.).

ಶೀತರುಚಿ śîta-ruci. = ಶೀತರಶ್ಮಿ. (Bp. 11, 18).

ಶೀತಲ śîtala. *Cold, chilly, frigid, cool.* 2, *the plant Marsilea quadrifolia* Lin. (see ಹೊದಿಗು 3).

ಶೀತಲೆ śîtalĕ. = ಸೀತಾಳ, ಸೀತಾಳೆ 1. Small-pox; (the chicken-pox);—the goddess presiding over or inflicting small-pox.

ಶೀತವಾರಿ śîta-vâri. Cold water (Grj. 4, 116).

ಶೀತಶಿವ śîta-śiva. *A kind of fennel* (= ಶಾಲೇಯ). 2, *a sort of resin, storax or benzoin.* 3, *rock-salt.*

ಶೀತಾಂಶು śîta-amśu. Cool-rayed: *the moon.*

ಶೀತಾಂಗ śîta-anga. Cold-bodied, having cold limbs. 2, a kind of fever. (R.).

ಶೀತಾಮ್ಬು śîta-ambu. = ಶೀತವಾರಿ. (J. 3, 12).

ಶೀಧು śîdhu. = ಸೀಧು. *A spirit distilled from molasses, rum.*

ಶೀನ śîna. *Congealed, thick.*

ಶೀರ śîra. = ಸೀರ. (G.).

ಶೀರ್ಣ śîrṇa. Withered, shriveled; decayed, rotten; thin, wasted; slender, small; shattered, injured (My.).

ಶೀರ್ಷ śîrsha. = ಸಿರಸ. *The head.*

ಶೀರ್ಷಕ śîrshaka. = ಸೀಸಕ 1. The head or skull. 2, a *helmet;*—a turban (ತಲೆಸುತ್ತು Mr. 342). 3, an ornament of flowers on the head (ಮಣ್ಡೆಯಲ್ಲಿ ಮುಡಿದ ಹೂವುಗಳು Mr. 334).

ಶೀರ್ಷಚ್ಛೇದ್ಯ śîrsha-c-chêdya. *To be beheaded, meriting death by decapitation.* See Nr. s. ಅರಿಸು 1.

ಶೀರ್ಷಣ್ಯ śîrshaṇya. *Clean and unentangled hair.* 2, a *helmet;*—a cap.

ಶೀಲ śîla. = ಸೀಲ. *Disposition, inclination, character, natural disposition;—habit, usage.* 2, *practice, behaviour, conduct* (ಆಚಾರ Nn. 129). 3, *good disposition or character, good nature, good conduct, moral practice, virtue, piety.* 4, form, shape, beauty. 5, at the end of compounds: possessed of naturally; propense, prone, disposed to. ಶೀಲವೊಳ್ಳೇದಾದರೂ ಗುಣ ಕೆಟ್ಟದು.—ಸೂಳೆ ಮುಪ್ಪಾಗಿ ಶೀಲ ... ಕೊಣ್ಡನ್ತೆ (Prvs.). See Śmd. 238.

ಶೀಲಗ್ರಹಣ śîla-grahaṇa. Following an inclination; observing a practice (Śmd. 238).

ಶೀಲವನ್ತ śîla-vanta. A man possessed of good qualities, one of a good or amiable disposition, a well-conducted man (Bp. 1, 33; 47, 49). ಶೀಲವನ್ತರ ಒಡೆಯಲ್ಲಿ ... ಯುವಾಯ್ತು (Prv.). Feminine ಶೀಲವನ್ತೆ. ಶೀಲವನ್ತೆ ... ಜಂಗಮಗೆ ಶಿವಾರ್ಪಣೆಗಾಯಿತು (Prv.). — ಶೀಲವನ್ತನ್ಗಯ್ಯ ... ಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 7).

ಶೀಲವೃದ್ಧ śîla-vṛiddha. Advanced in moral practice, very virtuous (My.).

ಶೀವಲ್ಲಿ śîvalli. N. of a creeping plant (... etc. Mr. 145).

ಶುಕ śuka. = ಸುಕ 1. *A parrot* (ಗಿಳಿ Nn. 10. 23. 153). 2, a mango tree (ಮಾಕನ್ದ, ಮಾವಿನ ಮರ 153). 3, the silk-cotton tree (ಶಾಲ್ಮಲಿಕುಜ, ಎಲವದ ಮರ 153). 4, *a particular drug and perfume* (= ಗ್ರನ್ಥಿಪರ್ಣ). 5, cloth, clothes (... Mr. 521). 6, a son of Vyâsa (Rêv. 5, 75); an ascetic (... ಯತಿ 153). 7, Śiva (ರುದ್ರ, ಈಶ್ವರ 153).

ಶುಕತಾತ śuka-tâta. Vyâsa (J. 5, 47).

ಶುಕನಾಸ śuka-nâsa. Having a nose like a parrot's beak. 2, *the tree Calosanthes indica* Bl. (or Bignonia indica Lin.). 3, the tree Bignonia chelonoides Lin.

ಶುಕಪಂಜರ śuka-panjara. A parrot's cage (My.).

ಶುಕವಾಣಿ śuka-vâṇi. The prate of a parrot (My.). 2, a woman who speaks like a parrot (My.).

ಶುಕಸಪ್ತತಿ śuka-saptati. N. of seventy stories related by a parrot (My.).

ಶುಕೋಕ್ತಿ śuka-ukti. The prate of a parrot (... ದು Ct. II, 65).

ಶುಕ್ತ śukta. *Sour gruel* (ಅವನ್ತಿಸೋಮ, ಅಳಿಗಸ್ತು Hlâ.). 2, *sour, acid* (ಅಮ್ಲ, ಹುಳಿತದು Si. 428); *a kind of acid liquid* or vinegar. 3, *harsh; hard* (ಪರುಷ, ... Nr.).

ಶುಕ್ತಿ śukti. = ಸುಕ್ತಿ. *A pearl-oyster, an oyster-shell* (... Ct. I, 75; ಚಿಪ್ಪು Mr. 412); a small shell, a muscle, a cockle. 2, *a sort of perfume.* 3, a curl on a horse's neck or breast.

ಶುಕ್ತಿಕೆ śuktikĕ. = ಶುಕ್ತಿ No. 1. (My.).

ಶುಕ್ತಿಜ śukti-ja. Oyster-born: a pearl (Kâvy. V, 4; Cp. 8, 34; Śêv. 1, 34).

ಶುಕ್ತಿಮತ್ śukti-mat. N. of a mountain or mountain range. See ಸಪ್ತಕುಲಾಚಲ.

ಶುಕ್ರ śukra. = ಶುಕ್ಲ. Bright, resplendent. 2, white. 3, *Agni, fire.* 4, *the planet Venus, or its regent the preceptor of the asuras.* 5, *semen virile.* 6, *the month jyêshṭha* (May-June). ಶುಕ್ರ ವಕ್ರನಾದರೂ ತಕ್ರ ... (Prv.)

ಶುಕ್ರನಾಡಿ śukra-nâḍi. N. of a work on astrology (My.).

ಶುಕ್ರನೀತಿ śukra-nîti. N. of a work on ethics (My.).

ಶುಕ್ರಮಹಾದಶೆ śukra-mahâ-daśĕ. An aspect of the planet Venus that is considered as influencing the fortunes of men for good (My., also as ಶುಕ್ರಮಹದಶೆ).

ಶುಕ್ರಮೂಢ śukra-mûḍha. The time of the year during which Venus is invisible, which is considered as inauspicious (My., also as ಶುಕ್ರಮೌಢ್ಯ).

ಶುಕ್ರಲ śukrala. Spermatic, seminal. 2, *lustful.*

Digitized by Google

ಶುಕ್ರವಾರ **śukra-vâra.** Friday (C.; B. 1, 7).

ಶುಕ್ರಶಿಷ್ಯ **śukra-śishya.** Pupil of Śukra: *an Asura.*

ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯ **śukra-âcârya.** Śukra, the preceptor of the Asuras (My.). 2, a monoculous man, a Cyclops (My.; Mhr.).

ಶುಕ್ರೋದಯ **śukra-udaya.** The time of the year when the śukramûḍha has passed away (My.).

ಶುಕ್ಲ **śukla.** = (ಶುಕ್ರ), ಸುಕಲ 2. *Bright; white;* a white colour (ಸಿತ, ಬಿಳಿದು Nn. 32). 2, *the light half of a month from new to full moon.* 3, the third year in the cycle of sixty (My.). 4, semen virile (ರೇತ, ಇನ್ದ್ರಿಯ 32; ಮಜ್ಜಾಸಾರ, ಇನ್ದ್ರಿಯ Nn. 125; ರೇತಸ್, ಇನ್ದ್ರಿಯ, etc. Mr. 395; ಮಜ್ಜಾಸಾರ Mr. 497; ಸುರತರಸ Mr. 508). 5, the eye (ಅಕ್ಷಿ, ಕಣ್ 32; ಕಣ್ 508). 6, a disease of the cornea or white part of the eye. 7, N. of a month (ಮಾಸ, ಮಾಸಭೇದ 32; ಮಾಸ 508; Mr. 70). 8, large, great (ಪೃಥು, ದೊಡ್ಡಿತು 32). 9, a valiant man (ಸುಭಟ 32; ಕಲಿ 508). — ಶುಕ್ಲಾಟ. -ಅಟ. = ಎರ್ಯಸ್ರಾವ. ಶುಕ್ಲಾಟಕ್ಕೆ ಶುಣ್ಠೀ ತಿನ್ದು, ಮುಕ್ಕಿಯೆಲ್ಲಾ ಉರಿ (Prv.).

ಶುಕ್ಲತ್ವ **śuklatva.** Whiteness (My.).

ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷ **śukla-paksha.** *The light half of a month, the period from new to full moon* (ಬೆಳ್ಪಕ್ಕ Kk. 59; Śm. 20). 2, the innocent or pure side of two sides or parties contending. 3, the condition of a female after menstruation during the śuklapaksha (Bp. 40, 21).

ಶುಕ್ಲಪಾದ್ಯ **śukla-pâdya.** The first day of the light half of the month (Śi. 39; My.).

ಶುಕ್ಲಾಪಾಂಗ **śukla-apâṅga.** Having white eye-corners: a peacock. (R.).

ಶುಚ್ **śuc.** ಶುಕ್. *Sorrow, grief;*—affliction.

ಶುಚಿ **śuci.** = ಸುಚಿ. *Bright; white:* a white colour (ಧವಲ, ಬಿಳಿದು Nn. 18). 2, *clean, pure;* purity (ಶುದ್ಧ, ಶುದ್ಧವು 18). 3, virtuous, holy, innocent, undefiled;—honest, upright, true;—correct, accurate, free from fault or error; guileless;—innocence, virtue, goodness;—correctness, accuracy. 4, *a faithful minister;* a true friend. 5, an ascetic (ಯೋಗೀನ್ದ್ರ, ಯತೀಶ್ವರ 18). 6, a Brâhmaṇa (ಪಾರವ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ 18). 7, *fire* (ಅನಲ, ಅಗ್ನಿ 18). 8, eternal, everlasting (ನಿತ್ಯ, ಕೇಡಿಲ್ಲದುದು 18). 9, = ಅಮೃತ (18). 10, being at the head (ಮುಖ್ಯ, ಮುಖ್ಯವು 18). 11, = ರುತು (18). 12, a particular plant (ಲತಾವಿಶೇಷ, ಬಳ್ಳಿಗಳ ಭೇದ 18). 13, wood (ಕಾಷ್ಠ 18). 14, *the month âshâḍha* (ಆಷಾಢ, ಆಷಾಢಮಾಸ 18). ಶುಚಿಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾದರೂ ಮಸಿ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳೋದರಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ (Prv.).

ಶುಚಿಕರ **śuci-kara.** Purifying (My.).

ಶುಚಿತನ **śucitana.** = ಶುಚಿತ್ವ. (Râm. 5, 9, 27).

ಶುಚಿತ್ವ **śucitva.** Purity, cleanness; virtue, holiness (My.).

ಶುಚಿರ **śucira.** The colour white (ಸಿತ, ಬಿಳಿದು Nn. 136). 2, goodness, virtue (ಒಳ್ಪು, ಒಳ್ಳಿತು 136).

ಶುಚಿರೋಚಿಸ್ **śuci-rôcis.** The moon (R.).

ಶುಚೆ **śucĕ.** Sorrow, grief; affliction (My.).

ಶುಣ್ಟ **śuṇṭa.** = ಶುಣ್ಠ. (Mhr.; My.; see ಪಶ್ರ-).

ಶುಣ್ಠ **śuṇṭha.** A blockhead, a dolt (My.; Tŏ.; Mhr.; T. ಜುಣ್ಡ). ಶುಣ್ಠನಿಗೆ ಎಷ್ಟಪ್ಪು ಕಲಿಸಿದರೂ ವ್ಯರ್ಥ (Prv.).

ಶುಣ್ಠಕಾಯ **śuṇṭha-kâya.** = ಶುಣ್ಠ. (My.).

ಶುಣ್ಠಿ **śuṇṭhi.** = ಸುಣ್ಠಿ, ಸೊಣ್ಠಿ. *Dry ginger* (ನಾಗರ, ಮಹೌಷಧ Mr. 137). See Prv. s. ಶುಕ್ಲಾಟ.

ಶುಣ್ಡ **śuṇḍa.** = ಶುಣ್ಡೆ, ಸುಣ್ಡ, ಸೊಣ್ಡ, ಸೊಣ್ಡಿ, ಸೋಣ್ಡೆ. An elephant's trunk (ಇಭಹಸ್ತ, ಆನೆಯ ಕೆಯ್ Nn. 131). 2, a frog (ಭೇಕ, ಕಪ್ಪೆ 131).

ಶುಣ್ಡಾಪಾನ **śuṇḍâ-pâna.** *A place where spirits are drunk, a tavern.*

ಶುಣ್ಡಾರ **śuṇḍâra.** = ಶುಣ್ಡ, ಸುಣ್ಡಲು, etc.

ಶುಣ್ಡಾಲ **śuṇḍâla.** (= ಸುಣ್ಡಲು or ಸೊಣ್ಡಿಲ್-ಅ 3 ?). = ಸುಣ್ಡಾಲ. An elephant.

ಶುಣ್ಡಾಲಕರಾಗ್ರ **śuṇḍâla-karâgra.** The tip of an elephant's trunk (ಗಜಹಸ್ತಾಗ್ರ, ಕರ್ಣಿಕೆ Nn. 21).

ಶುಣ್ಡಾಲಕಿಶೋರ **śuṇḍâla-kiśôra.** A young elephant (ಮರಿಯಾನೆ Nn. 98).

ಶುಣ್ಡೆ **śuṇḍĕ.** ಶುಣ್ಡಾ. *An elephant's proboscis or trunk.* 2, *spirituous liquor.*

ಶುದ್ಧ **śuddha.** = ಸುದ್ದ. Purified, cleansed, *clean, pure;* purity, purification; anything pure (ಗೋಮುಖ, ವಿಶುದ್ಧವು Nn. 20). 2, stainless, guileless, true, fair, honest, virtuous, holy. 3, free from fault or error; correct, accurate, normal, right (Śmd. 38. 296). 4, simple, unmixed. 5, simple, mere, only, alone; nothing but; wholly. See ಅ-, ಅತಿ-, ಪರಿ-. ಶುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಒದ್ದೆ ಉಡ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ (Prv.). ಶುದ್ಧಮಪ್ಪುದು (ಪವಿತ್ರ Nn. 52); ಶುದ್ಧಮಹಚರಿತ್ರ (ಬ್ರಹ್ಮ, ಚಾರಿತ್ರ 79). — ಶುದ್ಧಕಳ್ಳ. A downright thief (My.; see Sp. s. ಕಳ್ಳ). — ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To purify, ಕಲ್ಮಷವಿಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸಲ್ ಪಟ್ಟದು (ನಿರ್ಣಿಕ್ತ, ಶೋಧಿತ, etc. Śi. 368; My.). — ಶುದ್ಧಟೊಣಪ. A complete unlettered savage (B. 4, 108). — ಶುದ್ಧಪಡವಲು. Due west. See Sp. s. ಬೀಡು 2. — ಶುದ್ಧ ಮಾಡು. To make clean (My.). — ಶುದ್ಧರೋಗಿ. A man completely diseased (My.). — ಶುದ್ಧಲೋಭಿ. A complete miser (My.). — ಶುದ್ಧಶೂನ್ಯ. A mere blank, nothing at all, etc. (My.). — ಶುದ್ಧಸಾತ್ವಿಕ. A perfect sâtvika (My.). — ಶುದ್ಧ ಸುಳ್ಳು. A pure lie (My.).

ಶುದ್ಧಗೆ **śuddhagĕ.** = ಸುದ್ದಗೆ. Purity. 2, the state of being true or normal: a standard letter (ಶುದ್ಧಾಕ್ಷರ Śmd. 43-45).

ಶುದ್ಧತೆ **śuddhatĕ.** Purity, cleanness, corretness, etc. (Čpr. 1, 32; Bp. 46, 11).

ಶುದ್ಧತ್ವ **śuddhatva.** = ಶುದ್ಧತೆ. (My.; ವೈಶದ್ಯ Cb.).

ಶುದ್ಧಪ್ರತಿ **śuddha-prati.** A correct, faultless, fair copy (My.).

ಶುದ್ಧಬೋಧೆ **śuddha-bôdhĕ.** Pure, faultless instruction or knowledge (Bp. 27, 76).

ಶುದ್ಧಭಕ್ತಿ **śuddha-bhakti.** True devotion (Bp. 60 sum.).

ಶುದ್ಧಮನಸ್ಸು **śuddha-manassu.** A pure, guileless, honest mind (My.).

ಶುದ್ಧಯಿಸು **śuddhayisu.** (Śmd. 65). = ಸುದ್ದಯಿಸು. To purify, etc.

ಶುದ್ಧಾಕ್ಷರ **śuddha-akshara.** A standard letter (see ಶುದ್ಧಗೆ).

ಶುದ್ಧಾಚಾರ **śuddha-âcâra.** Virtuous conduct or practices (My.).

ಶುದ್ಧಾದ್ವಯನಿರಂಜನ **śuddha-advaya-nirañjana.** One who possesses a perfect and peerless purity (J. 13, 28).

ಶುದ್ಧಾನ್ತ **śuddha-anta.** A pure or sacred interior: the

Digitized by Google

private or women's apartments (in the palace of a king), *a harem, a seraglio.* 2, *a king's wife or concubine.*

ಶುದ್ಧಾನ್ವಯ śuddha-anvaya. Of a pure race, belonging to a noble family (ಕೌಲೀನ, ಸತ್ಕುಲೀನ Nn. 76).

ಶುದ್ಧಾಪಹ್ನುತಿ śuddha-apahnuti. A particular figure of rhetoric: denial of any quality or property for the sake of applying some other, *e. g.* this is not the moon, it is a lotus of the heavenly Ganges (My.).

ಶುದ್ಧಾಶುದ್ಧ śuddha-aśuddha. Pure and impure, correct and incorrect (My.).

ಶುದ್ಧಿ śuddhi. = ಸುದ್ದಿ. Purity, cleanness, holiness, freedom from defilement;—cleaned state;—*elegance* (of a pearl). 2, purification, cleansing. 3, rightness or goodness; freedom from unpropitious influences, suitableness for holy works (used of planetary aspects, of lunar days, etc.). 4, clearance, acquittal. 5, clearing of expenses, paying off arrears. 6, correction;—correctness, accuracy;—truth, certainty. See ಪಾಯಾ-, ವೈರ-. 7, searching, exploring; searched state (Mhr.).

ಶುದ್ಧಿಪತ್ರ śuddhi-patra. A sheet or paper of corrections, an errata list (My.). 2, a certificate to a person who (through the administration of prâyaścitta) has been purified from his pollution, and restored to fitness for the intercommunication of the social relation (My.).

ಶುದ್ಧೋದನ śuddha-ôdana. N. of a king, the father of Śâkyamuni. See ಶೌದ್ಧೋದನಿ.

ಶುನಕ śunaka. = ಸೊಣಕ, ಸೊಣಗ, ಸೊಣಗು. *A dog.* 2, N. (Bp. 55, 45). ಶಾನಕಾ ಬೇಕೆನ್ನು, ಶುನಕಕ್ಕೆ ಕರದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಶುನಕಿ śunaki. *A bitch.*

ಶುನಾಸೀರ śunâsîra. *Indra.*

ಶುನಿ śuni. *A bitch.* See Sp. s. ಮುಗುಳಿ.

ಶುಭ śubha. = ಸುಬ. Bright, shining; *splendid; handsome, beautiful.* 2, *auspicious, lucky, fortunate, good, happy* (ಮಂಗಲ Nn. 139; Mr. 530);—right, good, virtuous;—eminent, distinguished (ವಿಶೇಷ Mr. 530). 3, *pure* (ಅಮಲ, ನಿರ್ಮಲ 139). 4, anything bright or beautiful, auspiciousness. 5, *good fortune, good luck.* 6, *goodness, welfare, happiness, hail, joy* (ನಲ್ಮೆ Čt. II, 81). 7, perpetuity (ನಿತ್ಯತ್ವ 139). 8, kingship (ರಾಜ್ಯಪದ, ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ ವಿಶೇಷ 139; ಪಟ 530). 9, valour, etc. (ವಿಕ್ರಾನ್ತ, ಪರಾಕ್ರಮ 139; ವಿಕ್ರಾನ್ತ 530). 10, the prickly pear (ಮುಳಗಳ್ಳಿ Čb.). 11, the śamî tree (? ಭೂಜಾತ, ಮರ 139; Sk. ಶುಭಾ is = ಶಮೀ). ಶುಭ ಮೆಟ್, ಅಶುಭ ತೊಟ್ (Prv.).—ಶುಭಗೇಡಿ. -ಕೇಡಿ. A person of inauspicious words. ಶುಭ ನುಡಿಯೋ, ಶುಭಗೇಡಿ! ಅನ್ದರೆ ಹನ್ದರದವರೆಲ್ಲ ಬೋಡಿ'ಯರು! ಅನ್ದ (Prv.).—ಶುಭಮ್ ಅಸ್ತು. May happiness become your portion! (used in letters, My.);—may it be auspicious, etc.

ಶುಭಂಯು śubhaṁyu. *Happy, blissful, auspicious, prosperous.* 2, a man who causes welfare, etc. (ಒಳಿತಂಗೆಯ್ವ Hlâ.). *Cf.* ಶುಭಯುತ.

ಶುಭಕರ śubha-kara. Causing welfare, etc.;—auspicious, favourable (Bp. 25, 20; 27, 79; 60, 47).

ಶುಭಕರ್ಮ śubha-karma. A good or virtuous act. 2, a happy or joyous ceremony or rite (as a marriage, upanayana, etc., as opposed to a funeral, dolorous rite, My.; see Nn. s. ಶೋಭನ).

ಶುಭಕಾರ್ಯ śubha-kârya. = ಶುಭಕರ್ಮ No. 2. (Bp. 60, 1; My.). ಶುಭಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಅಶುಭವಾಗೋದು ಸಿಲ್ಲದಿಲ್ಲ (Prv.).

ಶುಭಕೃತ್ śubha-kṛit. N. of the thirty-sixth year in the cycle of sixty (My.).

ಶುಭದಾಯಕ śubha-dâyaka. Granting happiness, etc; one who grants happiness, etc. (My.).

ಶುಭದಾಯಕಿ śubha-dâyaki. A woman who grants happiness, etc.: Pârvatî (Râm. 1, 1, 4).

ಶುಭದಿನ śubha-dina. An auspicious day (Čpr. 2, 54).

ಶುಭನಕ್ಷತ್ರ śubha-nakshatra. A fortunate star (My.).

ಶುಭಪ್ರಸ್ತ śubha-prasta. = ಶುಭಕರ್ಮ No. 2. (My.).

ಶುಭಫಲ śubha-phala. Auspicious result, good or happy consequence (My.).

ಶುಭಮುಹೂರ್ತ śubha-muhûrta. A lucky moment or time (Râm. 1, 8, 7).

ಶುಭಯುತ śubha-yuta. A man who causes welfare, etc. (ಮಿಗೆ ಒಳ್ಳಿತಂ ಮಾಡುವಂ Mr. 240). *Cf.* ಶುಭಸಂಯುತ.

ಶುಭರೇಖೆ śubha-rêkhĕ. An auspicious line (*e. g.* on the sole of the foot, Mr. 332).

ಶುಭಲಗ್ನ śubha-lagna. = ಶುಭಮುಹೂರ್ತ. (My.).

ಶುಭವಾರ್ತೆ śubha-vârtĕ. Good news (My.; B. 5, 30).

ಶುಭವೇಷಿ śubha-vêshi. One who has an auspicious decoration (*i. e.* a linga): a Lingavanta (Bp. 50, 71).

ಶುಭಶಕುನ śubha-śakuna. A good omen (My.).

ಶುಭಸಂಯುತ śubha-saṁyuta. *Endowed with prosperity or happiness, blissful.* 2, a man who causes welfare, etc. (ಒಳಿತಂಗೆಯ್ವ Hlâ.).

ಶುಭಸೂಚನೆ śubha-sûčanĕ. An auspicious hint or sign (My.).

ಶುಭಾಂಗಿ śubha-angi. A handsome-limbed, beautiful woman (Śiv. 1, 76).

ಶುಭಾತ್ಮಕ śubha-âtmaka. *Agreeable, gladdening.*

ಶುಭಾನನ್ತ śubha-ananta. N. of a vṛitta (Čh.).

ಶುಭಾನ್ವಿತ śubha-anvita. *Endowed with prosperity or happiness, prosperous, happy.*

ಶುಭಾವಹ śubha-âvaha. *Causing welfare, etc.*

ಶುಭಾಶುಭ śubha-aśubha. Prosperous and unfortunate, good and evil;—*good and evil, good and bad fortune, weal and woe.*

ಶುಭೋದಯ śubha-udaya. Rising or production of welfare (J. 2, 24).

ಶುಭೋರ śubha-ura. One who has a beautiful chest (J. 5, 6).

ಶುಭ್ರ śubhra. (= ಸುಬ್ಬ). *Shining, radiant, bright.* 2, white (ಬಿಳಿದು Nn. 40. 46. 80).

ಶುಭ್ರಕರಿ śubhra-kari. Indra (Mr. 41).

ಶುಭ್ರತೆ śubhratĕ. Whiteness (Čpr. 1, 33).

ಶುಭ್ರದನ್ತಿ śubhra-danti. *The female of the elephant pushpadanta,* Indra's elephant (Mr. 42, o. r. ಅಭ್ರದನ್ತಿ).

ಶುಭ್ರವಸ್ತ್ರ śubhra-vastra. A white cloth (My.).

ಶುಭ್ರವಾಹನ śubhra-vâhana. Arjuna (J. 32, 24).

ಶುಭ್ರಾಂಶು śubhra-aṁśu. White-rayed: *the moon.*

ಶುಭ್ರಾತಪತ್ರ śubhra-âtapatra. A white parasol (Čpr. 5, 3..).

ಶುಭ್ರಾಭ್ರ śubhra-abhra. A bright, clear sky (J. 6, 11).

Digitized by Google

ಶುಭ್ರೋಪಲ śubhra-upala. A white stone (ಬಳಪ Mr. 359, o. r. ಬಳಪ).

ಶುಮ್ಭ śumbha. = ಸುಮ್ಭ, (ಸೊಮ್ಭ). N. of a demon (Č. Bp. 47, 21; Mhr.). 2, a dull, sluggish and stupid fellow (Mhr.). *Cf.* ನಿಶುಮ್ಭ.

ಶುಮ್ಭನ śumbhana. Injuring, killing (see ನಿ-). 2, shining, brilliant.

ಶುಲ್ಕ śulka. = ಸುಂಕ. *Toll, duty, customs* (ಸುಂಕ Nn. 25; Mr. 484). 2, price; purchase-price for a woman (money, valour, learning, etc.). 3, *the property settled on a woman before marriage;* a dower (ಸ್ತ್ರೀಸಮ್ಬನ್ಧದ ದ್ರವ್ಯ 25; ಸ್ತ್ರೀದ್ರವ್ಯ 484). 4, gain, profit. 5, money advanced to ratify a bargain.

ಶುಲ್ಕಿಕ śulkika. N. of a country. See ಶೌಲ್ಕಿಕೇಯ.

ಶುಲ್ಕಿಗ śulkiga. = ಸುಂಕಿಗ. A collector of customs, a custom-house officer, a publican.

ಶುಲ್ಬ śulba. = ಶುಲ್ವ. (My. Amara).

ಶುಲ್ವ śulva. = ಸುಲ್, ಸುಲು, ಸುಲ್ವ. *A rope; a cord, a string* (ಉರುತನ್ತಿ Mr. 380). 2, *copper.*

ಶುಲ್ವೆ śulvĕ. *A rope.*

ಶುಶ್ರೂಷಣೆ śuśrûshaṇĕ. = ಶುಶ್ರೂಷೆ. (My.).

ಶುಶ್ರೂಷೆ śuśrûshĕ. = ಶಿಶ್ರೂಷ, ಶಿಶ್ರೂಷೆ. Desire or wish to hear or to obey; obedience. 2, *service;* obsequiousness, reverence.

ಶುಷಿ śushi. = ಸುಷಿ 2. Drying. 2, *a hole, a chasm.*

ಶುಷಿರ śushira. = ಸುಷಿರ. Full of holes or crevices. 2, *a hole, a chasm* (ಶುಷಿ Hlâ.).

ಶುಷ್ಕ śushka. *Dried, dried up, dry;* shriveled, withered;—groundless, causeless;—unproductive, fruitless, unprofitable, useless, vain.

ಶುಷ್ಕಪರ್ಣ śushka-parṇa. *A dry leaf.*

ಶುಷ್ಕಫಲ śushka-phala. *Dry fruit.*

ಶುಷ್ಕಮಾಂಸ śushka-mâṁsa. *Dry flesh, dry meat.*

ಶುಷ್ಕವಾದ śushka-vâda. Useless talk (My.).

ಶುಷ್ಕೋಪಚಾರ śushka-upacâra. Unmeaning compliments, etc. (My.).

ಶುಷ್ಮ śushma. *Power, strength, prowess.* 2, *fire;*—light, lustre.

ಶೂಕ śûka. = ಸುಂಕು. *The awn of barley, etc.* 2, a bristle, a spicule; a point (Bp. 39, 64). 3, *pity, compassion, clemency.*

ಶೂಕಕೀಟ śûka-kîṭa. *A caterpillar.* See ಮುಳ್ಳುಹುಳ.

ಶೂಕಧಾನ್ಯ śûka-dhânya. *Any awned or bearded grain, as barley, etc.*

ಶೂಕರ śûkara. = ಸೂಕರ. *A hog, a pig.* ಮಕರರಾಶಿಗೆ ಗುರು ಬನ್ದರೆ ಶೂಕರಗೆ ಏನು? (Prv.).

ಶೂಕಲ śûkala. ಶೂಕಳ. = ಶೂಲಕ, ಸೂಕಳ. *An ill-trained, unbroken, restive horse;* ill-trained, etc. (Abh. P. 4, 112; 16, after 65; Grj. 2, after 106). See Hlâ. s. ಸಿಲುಕುಗುದುರೆ.

ಶೂಕಶಿಮ್ಬಿ śûka-śimbi. *Cowach, Mucuna pruritus* Hook.

ಶೂಚಿ śûci. = ಸೂಚಿ.

ಶೂಚಿಯಾನ śûci-yâna. = ಸೂಯಾಣ. Marching in a sharp file or column.

ಶೂದ್ರ śûdra. = ಸೂದ್ರ. *A man of the fourth or servile tribe* (or caste; ಶುದಿಯ Čt. I, 84. 101; Čt. II, 16; see ಮಹಾ-). Feminine ಶೂದ್ರಳು (My.).

ಶೂದ್ರತ್ವ śûdratva. The state or condition of a śûdra (Bp. 55, 42).

ಶೂದ್ರಿ śûdri. *The wife of a śûdra.* See ಮಹಾ-.

ಶೂದ್ರಿಕ śûdrika. N. of a king (Šmd. 297; Bp. 11, 51; 31, 23).

ಶೂದ್ರೆ śûdrĕ. *A woman of the śûdra tribe.*

ಶೂನ್ಯ śûnya. = ಸುನ್ನ, ಸುನ್ನೆ, ಸೊನ್ನೆ 2. *Empty, void, hollow; vacant; non-existent.* 2, *utterly destitute or deprived of, without.* 3, *ruined.* 4, nonsensical, unmeaning. 5, lonely, private. 6, bare, naked. 7, a void, a vacuum, a blank; inanity. 8, *a lonely place, a desert;* etc. etc. (ಬಕ್ಕಟಬಯಲ್ Čt. I, 86; ಮುಟ್ಟಬ Čt. II, 54). 9, the sky. 10, a dot, a spot. 11, a cypher, a zero (ಸೊ Mr. 506). 12, the anusvâra or bindu (Šmd. 19). 13, absolute vacuity, nonentity, nihility (one of the principles of bauddha metaphysics). 14, one of the vital airs (ಒಸರಿ ಸಿ ನಡೆಯದಿರೆ ಶೂನ್ಯಮುಕ್ಕು Mr. 53). 15, sorcery (My.). Feminine ಶೂನ್ಯಳು (see ಪತಿ-, ಮತಿ-). — ಶೂನ್ಯದ ಬೊಮ್ಮೆ. An effigy (of clay) that is to represent the person whom the sorcerer wants to destroy (My.).

ಶೂನ್ಯಗಾಱ śûnya-gâṟa. A sorcerer (My.; Si. 340).

ಶೂನ್ಯಗಾರ್ತಿ śûnya-gâṟti. A sorceress (My.).

ಶೂನ್ಯಲಲಾಟ śûnya-lalâṭa. A forehead destitute of any sectarian mark (My.).

ಶೂನ್ಯವಾದಿ śûnya-vâdi. An atheist;—a Buddhist (My.).

ಶೂನ್ಯಶೀರ್ಷ śûnya-śîrsha. A bare head (Šiv. 4, 108).

ಶೂನ್ಯಸ್ಥಾನ śûnya-sthâna. An empty, waste place. See ಪಾಟ್.

ಶೂನ್ಯಹಸ್ತ śûnya-hasta. Empty-handed. (R.).

ಶೂಯಮಾನ śûyamâna. Swelling, enlarging, increasing; thriving. (G.).

ಶೂರ śûra. *A hero, a warrior, a valiant man, a great or mighty man* (ಅಕೆವಾಳ್ Bhn. 6).

ಶೂರಣ śûraṇa. = ಸುರಣ, ಸೂರಣ. *A kind of esculent root, Amorphophallus campanulatus* Decaisn., or *the Telinga potato, Arum campanulatum* Roxb.

ಶೂರತೆ śûratĕ. Heroism, prowess, valour, bravery (Prll. 3, 7).

ಶೂರತ್ವ śûratva. = ಶೂರತೆ. (Bp. 38, 64).

ಶೂರಸೇನ śûra-sêna. N. of the country about Mathurâ (Bp. 6, 19). 2, N. of a king.

ಶೂರ್ಪ śûrpa. = ಸೂರ್ಪ. *A van, a winnowing basket, a sifting fan.* 2, a measure of two drôṇas.

ಶೂರ್ಪಕ śûrpaka. N. of a demon, an enemy of Kâma.

ಶೂರ್ಪಕಪ್ರಹರ śûrpaka-prahara. Kâma.

ಶೂರ್ಪಕಪ್ರಹರಪ್ರಹಾರಿ śûrpakaprahara-prahâri. Šiva (Bp. 58, 41).

ಶೂರ್ಪಕಮರ್ದನ śûrpaka-mardana. Kâma (Grj. 7, 3).

ಶೂರ್ಪಕರಣ śûrpa-karaṇa. = ಸೂರ್ಪಕರಣ. Winnowing, sifting. See ಒನೆ, ತೆಣ್ಣು.

ಶೂರ್ಪಕರ್ಣ śûrpa-karṇa. An elephant. 2, Gaṇêśa (My.).

ಶೂರ್ಪಕವೈರಿ śûrpaka-vairi. = ಶೂರ್ಪಕಾರಾತಿ. (Mr. 22).

ಶೂರ್ಪಕಾರಾತಿ śûrpaka-arâti. *Kâma.*

ಶೂರ್ಪಕಾರಿ śûrpaka-ari. Kâma.

Digitized by Google

ಶೂರ್ಪಕಾರಿಪ್ರಹರ śûrpakâri-prahara. Śiva (Bp. 31, 1).

ಶೂರ್ಪಣಖಿ śûrpa-nakhi. ಶೂರ್ಪಣಖೆ śûrpa-nakhĕ. = ಸೂಪನಖಿ. N. of the sister of Râvaṇa (Râm. 3, 4 sum.; J. 16, 14; 18, 4);—any monstrous or hideous female, a Xanthippe, a vixen (My.).

ಶೂಲ śûla. = ಶೂಲೆ, ಸುಳ, ಸೂಲ 2, ಸೂಳ 1. A sharp or pointed weapon: *a pike, a spear, a lance, a spike;*—the trident of Śiva. 2, *a spit.* 3, a stake for impaling criminals. 4, *any sharp or acute pain, especially pain in the stomach and head.* 5, the ninth astronomical yôga (see ಯೋಗ). 6, death, dying. 7, one of the vičchittičitras (Kâvy. III, 2, B, 57. 60 seq.). See Bp. 50, 42. 45. 51. 52. ಶೂಲಕ್ಕೆ ತಿಕಾ ಆನಿಸಿ ಕೊಣ್ಣು, ಗವುಳೀ ಶಕುನ ಕೇಳಿದ (Prv.). — ಶೂಲದ ಬೊಮ್ಮದೇವಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 2).

ಶೂಲಕ śûlaka. = ಶೂಳಲ. *An unbroken, restive horse.*

ಶೂಲಧರ śûla-dhara. Śiva (Mr. 12). — ಶೂಲಧರಂ. The foot — ⏑ ⏑ — (Ch.).

ಶೂಲಪಾಣಿ śûla-pâṇi. = ಸೂಳಪಾಣಿ. Holding or bearing a pike.

ಶೂಲಾಕೃತ śûla-âkṛita. *Roasted on a spit;* roasted meat. See Nr. s. ಸುಣ್ಣಗೆ.

ಶೂಲಾಯುಧ śûla-âyudha. Śiva (Bp. 25 sum.; 61, 25).

ಶೂಲಿ śûli. = ಸುಳಿ. Suffering sharp pain. 2, a spearman. 3, *Śiva.* — ಶೂಲಿರೋಗ. = ಶೂಲ No. 4. (Bp. 49, 28).

ಶೂಲಿಕ śûlika. Having a pike, etc.;—piercing, killing. See ನಯ-.

ಶೂಲಿಕೆ śûlikĕ. = ಸೂಲಿಕೆ. N. of a plant (ಜಾಲಿ Mr. 138). 2, a crowbar (ಅಯೋಮುಖ, ಒತ್ತುವ ಹಾರಿಗಟ್ಟಿಗೆ Mr. 158). 3, a spear.

ಶೂಲೆ śûlĕ. = ಶೂಲ No. 4, ಸೂಲೆ. (Bp. 49, 26; My.). 2, = ಸೂಳೆ, a harlot, a prostitute (Sk.). — ಶೂಲೆರೋಗ. = ಶೂಲಿರೋಗ. (My.; ಶೂಲ G.).

ಶೂಲ್ಯ śûlya. *Roasted on a spit;* roasted meat (ಸುಣ್ಣಿಗೆ Mr. 217).

ಶೃಗಾಲ śṛigâla. = ಸೃಗಾಲ. *A jackal.*

ಶೃಂಖಲ śṛiṅkhala. = ಶೃಂಖಲೆ, ಸಂಕಲೆ, ಸಂಕೋಲೆ. An iron chain; any chain or fetter. 2, *a belt or chain worn round the waist.* 3, *a chain for confining the feet of an elephant* (Mr. 154).

ಶೃಂಖಲಕ śṛiṅkhalaka. A chain. 2, *a young camel* (or other young animal) *with wooden rings or clogs on his feet* (to prevent his straying). 3, *a camel* (ಒಟ್ಟೆ Hlâ.).

ಶೃಂಖಲಾಬನ್ಧ śṛiṅkhalâ-bandha. = ಸಂಕಲೆಬನ್ದ. Confining with chains or fetters.

ಶೃಂಖಲಿತ śṛiṅkhalita. Chained, fettered (ಬೇಡಿ ಹಾಕಿಸಿ ಕೊಣ್ಡವನು Dhw.).

ಶೃಂಖಲೆ śṛiṅkhalĕ. ಶೃಂಖಲಾ. = ಶೃಂಖಲ, etc. (Śâv. 3, 25). 4, N. of a plant (ಕಾಣ್ಡೀರ, etc. Mr. 145; Sk. ಶೃಂಖಲೀ is = ಕೋಕಿಲಾಕ್ಷ).

ಶೃಂಗ śṛiṅga. = ಸಿಂಗ 2. *A horn* (ಗೋ, ಕೋಡು Nn. 5; ಲಲಾಮ, ಕೋಡು, ಕೊಮ್ಬು Nn. 26; ಕೋಡು Nn. 34; ವಿಷಾಣ, ಕೋಡು Nn. 28). 2, *the top of a mountain* (ಪರ್ವತದಗ್ರ, ಬೆಟ್ಟದ ತುದಿ 28). 3, a horn used for blowing. 4, height, elevation (ತುಂಗ, ದೊಡ್ಡಿತು 28). 5, *dignity, lordship, supremacy, sovereignty.* 6, a lord, a chief (ಪ್ರಭು, ಮುಖ್ಯ 28). 7, an elephant (ದನ್ತಿ, ಆನೆ 28). 8, a tree (ಪಾದಪ, ಮರ 28). 9, *a medicinal plant and root* (= ಋಷಭಕೀಷಧ). 10, N. of a rishi (Râm. 1, 5 sum.).

ಶೃಂಗಪುರ śṛiṅga-pura. = ಶೃಂಗೇರಿ. (My.).

ಶೃಂಗರಿಸು śṛiṅgarisu. = ಶೃಂಗಾರಿಸು, ಸಿಂಗರಿಸು. To ornament, to decorate (My.).

ಶೃಂಗವೇರ śṛiṅga-vêra. *Undried ginger* (ಅದ್ರಕ, ಹಸಿಯ ಅಲ್ಲ Mr. 137).

ಶೃಂಗಸಂಕರ್ಷಣ śṛiṅga-saṅkarshaṇa. Dragging along or pulling with the horns. See ಕಾಡು.

ಶೃಂಗಾಟ śṛiṅgâṭa. A place where four roads meet (ಒಕ್ಕಿನ ಕೂಡು Mr. 192). 2, the aquatic plant Trapa bispinosa, etc. (= ಶೃಂಗಾಟಕ).

ಶೃಂಗಾಟಕ śṛiṅgâṭaka. *A place where four roads meet.* 2, the plant Trapa bispinosa. 3, the plant Asteracantha longifolia Nees.

ಶೃಂಗಾರ śṛiṅgâra. = ಸಿಂಗರ, ಸಿಂಗಾರ. Decoration, dress, embellishment; beauty. 2, *love, sexual passion, the erotic sentiment* (rasa) *in poetry, sexual union,* etc. (Kâvy. IV, 1, 9; IV, 2, 14. 20-29. 52. 57). ಶೃಂಗಾರಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾದರೂ ಮಂಗಾಟಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ. — ಬಂಗಾರವಿದ್ದರೆ ಶೃಂಗಾರ (Prv.). — ಶೃಂಗಾರಂಗೆಯ್. -ಂ-. To adorn, to decorate (Cpr. 7, after 151). ಶೃಂಗಾರಂಗೆಯ್ವುದು (ಅಳಲ್ಪ, ಮಣ್ಣಸ, etc. Hlâ.). — ಶೃಂಗಾರ ಮಾಡು. = ಶೃಂಗಾರಂಗೆಯ್. (ಸಿಂಗರಿಸು G.). — ಶೃಂಗಾರಮ್ಬಡು. -ಂ-ಪಡು. To be adorned (Śâv. 1, after 79).

ಶೃಂಗಾರಕ śṛiṅgâraka. Horned, crested. 2, = ಶೃಂಗಾರ. 3, red lead. (R.).

ಶೃಂಗಾರಿತ śṛiṅgârita. Affected by love, impassioned. 2, adorned, decorated. 3, stained with red-lead (Bp. 44, 70).

ಶೃಂಗಾರಚೇಷ್ಟೆ śṛiṅgâra-čêshṭĕ. *Love-gesture, any outward action indicating love.*

ಶೃಂಗಾರಯೋನಿ śṛiṅgâra-yôni. Love-source: *Kâma.*

ಶೃಂಗಾರಶೇಖರ śṛiṅgâra-śêkhara. A man greatly addicted to amorous passion (My.).

ಶೃಂಗಾರಿ śṛiṅgâri. Feeling love or amorous passion; enamoured, impassioned. 2, dress, decoration. (R.).

ಶೃಂಗಾರಿಸು śṛiṅgârisu. = ಶೃಂಗರಿಸು, ಸಿಂಗಾರಿಸು. (Bp. 42, 21; My.).

ಶೃಂಗಾರೆ śṛiṅgârĕ. A woman who is decorated (Bp. 5, 26).

ಶೃಂಗಿ śṛiṅgi. = ಸಿಂಗಿ. Horned; crested, peaked. 2, a mountain (ಬೆಟ್ಟ Mr. 96). 3, a kind of gold used for making ornaments. 4, *a sort of Silurus or sheat-fish* (see ಸಿಂಗಿ). 5, the spotted antelope, or a deer (ಸಾರಂಗ Mr. 162). 6, *a particular medicinal root* (= ವೃಷಭ). 7, a very poisonous medicinal plant (see ಅತಿವಿಷ). 8, = ಕಾಕಡಸಿಂಗಿ (Mr. 150). 9, = ಶೃಂಗಿಕ No. 2.

ಶೃಂಗಿಕ śṛiṅgika. *A sort of poison.* 2, a kind of Betula or birch tree.

ಶೃಂಗಿಣಿ śṛiṅgiṇi. A cow.

ಶೃಂಗೀಕನಕ śṛiṅgî-kanaka. *A kind of gold used for ornaments.*

ಶೃಂಗೇರಿ (śṛiṅga-śri). = ಶೃಂಗಪುರ. N. of a village and matha on the western ghauts (My.).

ಶೃತ śṛita. *Boiled;*—cooked, dressed.

ಶೃತಾನನ್ತ śṛita-ananta. N. of a vṛitta (Ch., o. ra. ಸುಧಾನನ್ತ).

Digitized by Google

ಶೆಲ್ಲೆ śellĕ. = ಶಲ್ಲೆ. Tbh. of ಚೇಲ. (B. 3, 27).

ಶೇಕದಾರ śêkadâra. = ಸೇಕದಾರ. The native collector of the revenue of a division of villages or land (My.; Mhr., H. ಶೇಖದಾರ).

ಶೇಕದಾರಿ śêkadâri. = ಶೇಕದಾರಿಕೆ. (My.).

ಶೇಕದಾರಿಕೆ śêkadârikĕ. The office or business of a śêkadâra (My.).

ಶೇಖರ śêkhara. (fr. ಶಿಖರ). *A garland of flowers worn on the top of the head, a chaplet, a crest, a diadem* (ದಾಸಿಂಗ, ಅವತಂಸ, ಸಿರದ ರತ್ನಚೂಡಾಮಣಿ Mr. 333). 2, the chief or head of any thing (Bp. 59, 50).

ಶೇಟ śêṭa. = ಶಣ್ಬ. (My.).

ಶೇಂಡಿ śêndi. Toddy (My.; H.).

ಶೇಫ śêpha. *The penis.*

ಶೇಫಸ್ śêphas. *The penis.*

ಶೇಫಾಲಿಕೆ śêphâlikĕ. The small tree Nyctanthes arbor tristis Lin. (= ಸಿಲರಿ). 2, *the shrub or small tree Vitex negundo or trifolia* Lin. See Nr. s. ಲೊಕ್ಕಿ.

ಶೇಮುಷಿ śêmushi. *Understanding, intellect.*

ಶೇಲು śêlu. = ಚಳ್ಳೆ, etc. *The sepistan plum, Cordia myxa* Lin. (C. latifolia Roxb.).

ಶೇಲೆ śêlĕ. = ಸೇಲೆ. Tbh. of ಚೇಲ. Cloth; a garment (Bp. 18, 60; My.). ನೂಲಿಗೆ ತಕ್ಕ ಶೇಲೆ, ಸಾಲಿಗೆ ತಕ್ಕ ಎಡೆ (Prv.).

ಶೇವ śêva. A snake. 2, height, elevation. 3, happiness. 4, treasure, wealth. 5, Agni. 6, the penis (= ಶೇಫ).

ಶೇವಧಿ śêva-dhi. Wealth-receptacle: one of the treasures of Kubêra. 2, *a hoard, a treasure.*

ಶೇವಲ śêvala. = ಶೇವಾಲ, ಶೈವಲ, ಶೈವಾಲ, ಸೇವಳ, ಸೇವಾಳ, *The aquatic plant Vallisneria octandra* (or Blyxa o.). 2, the green moss-like substance growing on the surface of water, duck-weed.

ಶೇವಾಲ śêvâla. = ಶೇವಲ, etc. *Vallisneria octandra, etc.*

ಶೇಷ śêsha. = ಸೇಸ. *Remaining, other, all the other.* 2, *remainder, leavings, rest, residue, surplus, balance* (Śmd. 162); orts (My.). 3, *the thousand-headed serpent Śêsha.* 4, Balarâma; Lakshmaṇa (My.). 5, distinguishing (see ವಿ-). See Kâvy. V, 32; Nn. s. ಪುಣ್ಣಾಂಗಿಳ.

ಶೇಷಕ śêshaka. Distinguishing. See ವಿ-.

ಶೇಷಕರಣ śêsha-karaṇa. Causing to remain, leave remaining. See ಉಳಿಪು.

ಶೇಷಗಿರಿ śêsha-giri. N. of the hill at Tirupati (My.). 2, N. of men (My.; B. 2, 36).

ಶೇಷಣ śêshaṇa. Distinguishing. See ವಿ-.

ಶೇಷಧರ śêsha-dhara. Śiva (Bp. 25, 14).

ಶೇಷಭೂಷಣ śêsha-bhûshaṇa. Śiva (Bp. 37, 12).

ಶೇಷಾಕ್ಷತ śêshâ-akshata. = ಶೇಸೆ No. 2. (Čpr. 6, after 88 & 97).

ಶೇಷಾದ್ರಿ śêsha-adri. = ಶೇಷಗಿರಿ. (My.).

ಶೇಷಾನ್ನ śêsha-anna. Leavings of food (J. 11, 20).

ಶೇಷಿ śêshi. Having an (unessential) rest. See ವಿಷಯ-.

ಶೇಷೆ śêshĕ. = ಸೇಸೆ, etc. The remains of flowers, raw rice, and other offerings made to an idol or used in a śubhakârya and afterwards distributed as a blessing among the worshippers and attendants (My.). 2, raw rice over which incantations have been pronounced and which is thrown on the heads of the bride and bridegroom during the marriage ceremony and other joyous rites (My.). Instead of raw rice also pearls are used (see ಮುತ್ತಿನ ಸೇಸೆ in Čpr. 6, 91; Rsv. 8, 118; J. 8, 12).

ಶೈಕ್ಷ śaiksha. (fr. ಶಿಕ್ಷಾ). *A youthful student just commencing the study of the vêdas.*

ಶೈಖರಿಕ śaikharika. (fr. ಶೇಖರ). *The plant Achyranthes aspera* (= ಅಪಾಮಾರ್ಗ).

ಶೈಘ್ರ್ಯ śaighrya. (fr. ಶೀಘ್ರ). Quickness, rapidity. (R.).

ಶೈತ್ಯ śaitya. (fr. ಶೀತ). = ಸೈತ್ಯ. Coldness, frigidity, cold, coolness; dampness (ತಣ್ಣಸ Čt. I, 2; II, 28; ಕೋಡು I, 38; Śm. 94; ಘರ್ಮ, ಶೀತ Nn. 22; ಕೋಡು, ಕೋಟೆ, ತಣ್ಣಿತು Kk. 23; ತಣ್ಣಿತು, ಕೋಡು, ಕೊಟ್ಟ Śm. 36; ಕುಳಿರ್ Śm. 105); chilliness; (a shivering); prevalence of cold in the system. — ಶೈತ್ಯಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To grow faint-hearted or cowardly. ಶೈತ್ಯಗೊಣ್ಡವಂ (ಹೇಡಿ Śm. 96).

ಶೈತ್ಯಪದಾರ್ಥ śaitya-padârtha. A cooling thing, as a plantain, an orange, a cucumber, tamarind, curds, etc. (My.).

ಶೈತ್ಯಾಲಯ śaitya-âlaya. A cool house (ಕುಳಿರ್ವನೆ Kk. 23).

ಶೈತ್ಯೋಪಚಾರ śaitya-upačâra. Attention paid to a tired and heated person in order to cool and refresh his system by presenting cool drinking water, flowers, fruits, scented water, etc., by fanning, etc. (My.).

ಶೈಥಿಲ್ಯ śaithilya. (fr. ಶಿಥಿಲ). Looseness, laxity;—flaccidity, slackness, remissness;—dilatoriness; weakness; etc.;—relaxation of rule or connexion. See ಸಡಿಲು.

ಶೈಥಿಲ್ಯವರ್ಣ śaithilya-varṇa. A decayed, *i. e.* wrongly omitted, letter (Bp. 1, 18).

ಶೈನೇಯ śainêya. (fr. ಶಿನಿ). Sâtyaki, the charioteer of Kṛishṇa (J. 12, 47).

ಶೈಬ್ಯ śaibya. N. of a ṛishi (J. 33, 39).

ಶೈಲ śaila. (fr. ಶಿಲ). Of stone; stony, rocky. 2, *a mountain.* 3, the number 7 (Čh.).

ಶೈಲಜಾಧಿಪ śailajâ-adhipa. Śiva (Bp. 16, 1).

ಶೈಲಜೆ śaila-jĕ. ಶೈಲಜಾ. Pârvatî.

ಶೈಲಧರೆ śaila-dharĕ. The earth (Mr. 91).

ಶೈಲಪ śaila-pa. = ಶೈಲರಾಜ. (Grj. 3, 105).

ಶೈಲಪುತ್ರಿ śaila-putri. = ಶೈಲಜೆ. (Śsv. 4, 69).

ಶೈಲಭಿದ್ śaila-bhid. Indra (Bp. 17, 12).

ಶೈಲರಾಜ śaila-râja. The Himâlaya.

ಶೈಲರಾಜತನೂಜೆ śailarâja-tanûjĕ. = ಶೈಲಜೆ. (Bp. 10, 33).

ಶೈಲಾಟ śaila-aṭa. A mountaineer, a savage. 2, a lion. (R.).

ಶೈಲಾಲಿ śailâli. (= ಶಿಲಾಲಿ). *An actor, a dancer.*

ಶೈಲೂಷ śailûsha. *An actor, a dancer,* a tumbler, etc. 2, *the bilva tree, Aegle marmelos* Corr. 3, a rogue, a cheat.

ಶೈಲೇಯ śailêya. (fr. ಶಿಲ). Produced from rocks or in the mountains; rocky, stony; hard. 2, *benzoin or storax.*

ಶೈಲ್ಯ śailya. Rocky, stony; hard;—rockiness, stoniness; hardness. 2, a mountain (Mhr.). ಸೀಸದ ಉಳಿಯಲ್ಲಿ ಶೈಲ್ಯ ಒಡೆಯ ಬಹುದೇ? (Prv.).

ಶೈವ śaiva. (fr. ಶಿವ). = ಸೈವ. Relating or belonging to Śiva;—a worshipper or follower of Śiva. See Bp. 25, 5; 57, 42; ವೀರ-.

Digitized by Google

ಶೈವಕಿ śaivaki. (= ಶಿವಿಕೆ). A litter, etc. (ಪಾಸು Mr. 207).

ಶೈವದೀಕ್ಷೆ śaiva-dîkshĕ. Initiation in the doctrines of the śaiva sect (Bp. 57, 67). — ಶೈವದೀಕ್ಷಾಚಾರ್ಯ. -ಆಚಾರ್ಯ. A man who initiates or is fit to initiate in the śaiva doctrines (Bp. 58 sum.). — ಶೈವದೀಕ್ಷಾಮುಖ್ಯ. = ಶೈವದೀಕ್ಷಾಚಾರ್ಯ. (Bp. 58, 20).

ಶೈವಪುರಾಣ śaiva-purâṇa. N. of a purâṇa devoted to the praise of Śiva (Bp. 43, 76).

ಶೈವಮೂರ್ತಿ śaiva-mûrti. Śiva's phallus (ಲಿಂಗ Nn. 514).

ಶೈವಲ śaivala. = ಶೇವಲ, etc. *The aquatic plant Vallisneria octandra* etc.

ಶೈವಲಿನಿ śaivalini. Possessing the plant śaivala: *a river*.

ಶೈವಾಲ śaivâla. = ಶೈವಲ. *The aquatic plant Vallisneria octandra* etc.

ಶೈಶವ śaiśava. (fr. ಶಿಶು). *Childhood, infancy.*

ಶೈಶಿರ śaiśira. (fr. ಶಿಶಿರ). Belonging to the cold or cool season;—the cold or cool season (J. 28, 1).

ಶೋಕ śôka. *Sorrow, grief, mourning, lamentation* (ತಿಮಿರ, ಅಕ್ಕೆ Nn. 12). — ಶೋಕ ಪಡು. To be grieved or sorrowful, to mourn, to lament (B. 5, 39). — ಶೋಕ ಮಾಡು. = ಶೋಕ ಪಡು. (B. 5, 72). ಲೋಕದವರೆಲ್ಲ ಸತ್ತರೆ ಶೋಕ ಮಾಡುವವರು ಯಾರು? (Prv.).

ಶೋಕಾಗ್ನಿ śôka-agni. The fire of sorrow, the torment of grief, deep distress (My.).

ಶೋಕಾರ್ತ śôka-ârta. Afflicted with sorrow, sorrow-stricken (J. 19, 39).

ಶೋಕಿಸು śôkisu. = ಶೋಕ ಪಡು. (Bp. 36, 18; My.; ಮರುಗು G.).

ಶೋಕೋದ್ಗತ śôka-udgata. Proceeded or arisen from sorrow, caused by grief: one of the sthâyibhâvas (Kâvy. IV, 2, 15).

ಶೋಕೋದ್ರೇಕ śôka-udrêka. Excess of sorrow (Čpr. 3, 64; 5, after 11).

ಶೋಚನ śôčana. *Sorrow, grief, mourning, lamentation.*

ಶೋಚಿ śôči. Tbh. of ಶೋಚಿಸ್. (ಕಿರಣ, ರಶ್ಮಿ, etc. Mr. 35).

ಶೋಚಿಷ್ಕೇಶ śôčis-kêśa. *Fire.*

ಶೋಚಿಸ್ śôčis. *Light, lustre, radiance, a ray of light.*

ಶೋಣ śôṇa. *Coloured like the red lotus, red,* of a chesnut colour. 2, *the colour of the red lotus, red, crimson.* 3, *a chesnut or bay horse.* 4, *the river Śôṇa* which rises in Gôṇḍavana on the table-land of Amarakaṇṭaka (ನಿರ್ಮಲೆ, ಹಿರಣ್ಯಸುಬಾಹು, ಶೋಣನದಿ Mr. 414).

ಶೋಣಕ śôṇaka. *The plant Bignonia* (or Calosanthes) *indica* (= ಕಟ್ವಂಗ). See ಹೆಮ್ಮರ.

ಶೋಣತೆ śôṇatĕ. Redness (Kâvy. V, 50).

ಶೋಣತ್ವ śôṇatva. = ಶೋಣತೆ. (Kâvy. V, 52).

ಶೋಣರತ್ನ śôṇa-ratna. *A ruby.*

ಶೋಣಾಚಲ śôṇa-acala. N. of a mountain (J. 22, 5).

ಶೋಣಾಭ್ರ śôṇa-abhra. A red cloud (J. 12, 42).

ಶೋಣಾಮ್ಬರ śôṇa-ambara. A red garment (J. 17, 41).

ಶೋಣಾಶ್ಮ śôṇa-aśma. *A ruby.*

ಶೋಣಿತ śôṇita. (= ಶ್ರೋಣಿತ). Red, crimson, purple;—*blood* (ಕೆನ್ನೀರ್, ರಗುತ, ನೆತ್ತರ್ Śm. 44, originally ಶ್ರೋಣಿತ).

ಶೋಥ śôtha. *Swelling, intumescence, tumefaction from disease;* dropsy.

ಶೋಥಘ್ನಿ śôtha-ghni. *Hogweed, Boerhavia procumbens* Roxb. (B. diffusa Lin.).

ಶೋಧ śôdha. Cleansing (Sk.). 2, correction (Sk.). 3, search, quest; inquiry, investigation; scrutiny, inspection (Mhr.; B. 4, 51. 91. 207. 221; 5, 174). 4, an instrument for dressing cotton (ಬಿಸೆ, ಬಿಲ್, ಕುರುಹು Mr. 206).

ಶೋಧಕ śôdhaka. Purificatory;—cleansing;—corrective. 2, a purifier; one who corrects (a writing, etc. My.). 3, one who seeks or seeks after (My.). 4, one who inquires, an inquirer or scrutinizer (My.). 5, one who searches (My.). ಶೋಧಕನಾದರೆ ಬಾಧಕವಿಲ್ಲ (Prv.). See ನಗರ-.

ಶೋಧನ śôdhana. = ಶೋಧನೆ, ಸೋದನೆ. The act of cleaning, purifying. 2, refining (as metals); filtering. 3, correction, freeing from faults, clearing away errors, removing anything prejudicial or erroneous. 4, payment, clearance or discharge of a debt, quittance. 5, expiation. 6, retaliation, punishment. 7, subtraction (in arithmetic, ಗತ, ಊನ, ಕಳಹಂ Mr. 440). 8, excrement, *feces*. 9, searching. See ಕಾರ್ಪಾಸ-, ಪರಿ-, ನಗರ-.

ಶೋಧನಿ śôdhani. *A broom, a brush.* See ಪರಿ-.

ಶೋಧನೆ śôdhanĕ. = ಶೋಧನ, ಸೋದನೆ. The act of straining or sifting (My.). 2, the act of examining (as articles at the custom-house, a disease, a man's understanding, etc., My.); that of examining and cleansing (as the soil for a foundation, My.). 3, the act of seeking (what has been lost, My.). 4, = ಶೋಧ No. 3, the act of searching (for the purpose of finding something, as a house, people, My.).

ಶೋಧಿತ śôdhita. *Cleaned, cleansed;*—purified, refined. 2, *strained, sifted, filtered.* 3, corrected;—examined. 4, excused. 5, discharged, liquidated. 6, acquitted, absolved. 7, purged. 8, sought after (Čh. v. 334). See ಅ-, ಪರಿ-.

ಶೋಧಿಸು śôdhisu. = ಸೋಚ್ಚು, ಸೋದಿಸು, ಸೋಸು 1. To purify (Bp. 48, 24-26), to cleanse (My.); to correct (as a book, My.). ಶೋಧಿಸಿದ್ದು (ನಿರ್ಣಿಕ್ತ G.). 2, to strain, to sift, to filter (Bp. 47, 14. 15; My.). 3, to refine (as metals, My.; B. 4, 105, as jaggory, Bh. 1, 15, 7, My.). 4, to remove impurities out of rice (akki), etc. by picking; to clean a place by removing filth (My.). 5, to examine, to investigate, to search (My.; B. 5, 171 twice; 5, 179). ದೇವರು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಮನ ಮುಟ್ಟಿ ಶೋಧಿಸುವವರ್ಗೆ ಆತನ ಬಲ ಜ್ಞಾನ ದಯೆಗಳ ಮಹಿಮೆ ಗೋಚರವಾಗುತ್ತದೆ (B. 4. 59). 6, to seek, to seek for (a passage in a book, a thing that has been lost, etc., My.), to seek after (Bh. 2, 4, 12; My.). ಶಬ್ದಗಳ ಮೂಲ ಶೋಧಿಸೋಣ (ವ್ಯುತ್ಪಾದನ G.). 7, to be cleaned from impurities (as soil, Râm. 1, 7, 11). See ಪರಿ-; Grj. s. ಪುದಿ. — ಶೋಧಿಸಿ ತೆಗೆ. To come upon by seeking, to discover by study or experiment (B. 5, 173. 181; My.).

ಶೋಧ್ಯ śôdhya. To be purified or cleansed, to be cleaned or refined, impure, etc. See ಸಂ-.

ಶೋಫ śôpha. = ಶೋಬೆ, ಶೋಥ 2, ಶೋಫೆ 2, ಸೋಪು. *Swelling, intumescence, tumefaction from disease* (ಬಾವು Mr. 355).

ಶೋಬೆ śôbĕ. Tbh. of ಶೋಫ. (My.).

ಶೋಭ śôbha. 1. Bright, brilliant, handsome; lustre.

ಶೋಭ śôbha. 2. Tbh. of ಶೋಫ. See ಬಾ 2.

Digitized by Google

ಶೋಭಕೃತ್ śôbha-kṛit. The thirty-seventh year in the cycle of sixty (My.).

ಶೋಭನ śôbhana. = ಸೋಬಾನೆ. *Shining, splendid;—beautiful, handsome.* 2, propitious, auspicious (Mr. 1); happy;—pleasant (Śmd. 268). 3, lustre, brilliance, splendour (Bp. 1, 39);—any happy or auspicious event or ceremony, as a marriage, etc. (ಮಂಗಲ, ಶುಭಕರ್ಮಗಳು Nn. 154). 4, = ನಿಷೇಕ No. 2 (My.). 5, coitus (My.). ನೇಮವಿದ್ದರೆ ವ್ರತ, ಹೋಮವಿದ್ದರೆ ಶೋಭನ.—ದಾರು ಬಿಗಿದರೆ ಮದ್ದಳೆ, ನಾರಿ ಇದ್ದರೆ ಶೋಭನ (Prvs.). See Prv. s. ಸೋಬಾನೆ. — ಶೋಭನಗೂಡು. -ಕೂಡು. Brilliance or happiness to be added or to come about (Bp. 24, 45).

ಶೋಭನಪ್ರಸ್ತ śôbhana-prasta. = ಶೋಭನ No. 4. (My.).

ಶೋಭರ śôbhara. (fr. ಶುಭ್ರ). Purity (Râm. 4, 2, 4; Mhr. ಸೋವಳಾ).

ಶೋಭಾಕರ śôbhâ-âkara. A mine of splendour or beauty (Kâvy. III, 2). 2, śôbhâ-kara, causing lustre, beautifying.

ಶೋಭಾಂಜನ śôbhâ-añjana. *The horse-radish tree, Moringa pterygosperma* Gaertn. (Hyperanthera moringa Vahl.).

ಶೋಭಾಯಮಾನ śôbhâyamâna. Shining, looking beautiful or handsome, splendid (J. 3, 20; 6, 14; B. 5, 12; My.).

ಶೋಭಾಷ್ಟಕ śôbhâ-ashṭaka. = ಮಂಗಳಾಷ್ಟಕ. (Bp. 4, 7).

ಶೋಭಿತ sôbhita. Beautiful, adorned, decorated, made splendid (Bp. 43, 26; J. 4, 8; see ಅ-, ಪರಿ-).

ಶೋಭಿಸು śôbhisu. To shine, to be splendid, to be or look beautiful or handsome, to appear to advantage (Čh. v. 50; Čpr. 2, 54; 3, 104; 5, 93; Kk. 3. 26; Śm. 72).

ಶೋಭೆ śôbhĕ. 1. ಶೋಭಾ. *Light, lustre, splendour, sheen* (ಕಾಂತಿ, ತೇಜಸ್ಸು Nn. 129). 2, *beauty, elegance, grace, comeliness,* appearing to advantage (ಒಪ್ಪವುದು Nn. 71; ಶ್ರೀ 478). 3, Lakshmî (ಸಿರಿ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ 129; ಇಂದಿರೆ 478). 4, a lovely woman (ಕಾಂತೆ 478). 5, distinguished merit. See ಎಸೆ, ರಂಜಿಸು, ರಾಜಿಸು, ಸೊಗಯಿಸು. 6, = ವಿಭ್ರಮ (71; 478).

ಶೋಭೆ śôbhĕ. 2. Tbh. of ಶೋಫ. (ಗದ, ರೋಗಭೇದ Nn. 129; My.).

ಶೋಷ śôsha. Drying up, becoming dry; dryness; withering (My. as ಶೋಷೆ). 2, *pulmonary consumption.*

ಶೋಷಣ śôshaṇa. Drying up; draining; causing to fade. 2, becoming dry; withering;—exhaustion (My. as ಶೋಷಣೆ). See ಅಮ್ಮು 2, ಒಣಗು 1, ತಾಡ್ 1.

ಶೋಷದಾಯಕ śôsha-dâyaka. Giving dryness, drying, causing to languish (Čpr. 3, 64).

ಶೋಷಿತ śôshita. Dried, dried up, desiccated, absorbed, exhausted, drained (My.). See ಸಂ-.

ಶೋಷಿಸು śôshisu. To dry, to become dry, etc. (My.). 2, to make dry, to dry up, etc. (J. 13, 15).

ಶೌಕ śauka. (fr. ಶುಕ). *A flock of parrots.*

ಶೌಕ್ತಿಕೇಯ śauktikêya. (fr. ಶುಕ್ತಿ). *A pearl.*

ಶೌಕ್ಲ್ಯ śauklya. (fr. ಶುಕ್ಲ). *Whiteness;* clearness.

ಶೌಚ śauča. (fr. ಶುಚಿ). Purification (My.). 2, evacuation of excrement. 3, freedom from defilement, purity, cleanness (J. 2, 27; 5, 65).

ಶೌಂಡ śauṇḍa. (fr. ಶುಂಡಾ). Fond of spirituous liquor, addicted to it. 2, *drunk, intoxicated;* passionately fond of anything (see ಜಯ-, ದಾನ-).

ಶೌಂಡಿ śauṇḍi. *Long pepper.*

ಶೌಂಡಿಕ śauṇḍika. *A distiller* (and vender) *of spirituous liquors* (ಸುರೆಯ ಮಾಡ್ವಿಂ Mr. 378).

ಶೌಂಡಿಲ್ಯಕ śauṇḍilyaka. N. of a ṛishi (Rêv. 5, 75). 2, a young elephant (5, 75).

ಶೌಂಡೀರ śauṇḍîra. Proud, haughty. 2, elevated, looking upwards. (R.).

ಶೌದ್ಧ śauddha. (fr. ಶುದ್ಧ). An Arhat (ಜಿನೇಂದ್ರ, etc. Mr. 23).

ಶೌದ್ಧೋದನಿ śauddhôdani. (fr. ಶುದ್ಧೋದನ). *Śâkyamuni.* 2, *a Buddha.*

ಶೌನಕ śaunaka. N. of a learned ṛishi (Râm. 1, 7, 21).

ಶೌರಿ śauri. (fr. ಶೂರ). = ಸೌರಿ. *Vishṇu or Kṛishṇa.* 2, *the planet Saturn* (Bp. 53, 9; 54, 37. 41).

ಶೌರಿದ (śauri-da). = ಸೌರಿದ, q. v. A gift of Kṛishṇa, etc. (?).

ಶೌರಿಯ śauriya. Tbh. of ಶೌರ್ಯ. (Bh. 5, 10, 34).

ಶೌರ್ಯ śaurya. (fr. ಶೂರ). *Heroism, valour, prowess, might, courage.* 2, the heroic branch of the dramatic art, representation of war, etc. ಬೆವರು ಸುರಿದರೂ ಶೌರ್ಯ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ.—ವೀರನ ಶೌರ್ಯ ಹಾರುವನ ಮೇಲೆಯೇ? (Prvs.).

ಶೌರ್ಯತೆ śauryatĕ. = ಶೌರ್ಯ No. 1. (Bp. 53, 5).

ಶೌರ್ಯವಂತ śaurya-vanta. A man who possesses valour, etc. (My.).

ಶೌರ್ಯಾತಿರೇಕ śaurya-atirêka. Excessive valour, etc. (ಉಬ್ಬಟೆ Bhn. 35).

ಶೌರ್ಯೇತರ śaurya-itara. Devoid of heroism, etc. (Čpr. 5, 89).

ಶೌಲ್ಕಿಕೇಯ śaulkikêya. (fr. ಶುಲ್ಕಿಕ). *A kind of poison.*

ಶೌಲ್ವಿಕ śaulvika. (fr. ಶುಲ್ವ). *A coppersmith.*

ಶೌಷ್ಕಲ śaushkala. = ಶಾಷ್ಕಲ, ಶಾಷ್ಕುಲ. *An habitual eater of flesh.*

ಶ್ಚೋತ ścôta. *Oozing, trickling out;—sprinkling, aspersion, pouring forth, shedding.*

ಶ್ಮಶಾನ śmaśâna. = ಮಸಣ, ಮಸಾಣ. *A cemetery, a burning or burial ground.* ಪರಮೇಶ್ವರನಾದರೂ ಶ್ಮಶಾನ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ.—ಪಾಷಾಣದ ಭೋಗ, ಶ್ಮಶಾನದ ಸ್ಥಿತಿ ಯಾರು ಬಲ್ಲರು? (Prvs.).

ಶ್ಮಶಾನಭೂಮಿ śmaśâna-bhûmi. = ಶ್ಮಶಾನ. (My.).

ಶ್ಮಶಾನವಾಸಿ śmaśâna-vâsi. Dwelling in cemeteries;—Śiva (My.).

ಶ್ಮಶಾನವೈರಾಗ್ಯ śmaśâna-vairâgya. Abandonment of worldly desire at the sight of a cemetery (My.).

ಶ್ಮಶಾನಿ śmaśâni. = ಮಸಣಿ. Kâlî or Durgâ (not in Sk.).

ಶ್ಮಶ್ರು śmaśru. *The beard* (ಕೂರ್ಚ, ಮೀಸೆ Nn. 89).

ಶ್ಮಶ್ರುಕೂರ್ಚ śmaśru-kûrča. The mustaches (Čpr. 2, 59).

ಶ್ಮಶ್ರುಮುಖಿ śmaśru-mukhi. A woman with a beard. (R.).

ಶ್ಯಾನಭೋಗ śyâna-bhôga. = ಶಾನಭೋಗ. (My.).

ಶ್ಯಾನಭೋಗಿಕೆ śyânabhôgikĕ. = ಶಾನಭೋಗಿಕೆ. (My.).

ಶ್ಯಾಮ śyâma. = ಶಾಮ, ಸಾಮ 2, ಸಾಮೆ, ಸಾವೆ. *Black, dark-coloured; dark-blue* (ಶ್ಯಾಮಲ, ರಾಮ Mr. 443); *green* (ಪಾಲಾಶ, ಹರಿತ್, ಹಸಿರು 443); brown. 2, *a species of Ipomoea with dark blossoms* (= ಪಾಲಿಂಧಿ). 3, *the climbing plant Ichnocarpus frutescens* R. Br. (or Echites fr.). 4, *a certain tree* (ಪ್ರಿಯಂಗು, ಫಲಿನಿ, ನೇದಿಲ್ Mr. 111; see s. ಶ್ಯಾಮೆ). 5, = ಶ್ಯಾಮಕ, q. v.

ಶ್ಯಾಮಕ śyâmaka. = ಶ್ಯಾಮಾಕ. A kind of edible grain, *Panicum frumentaceum* (or colonum, ಸಾವೆ Hlâ.).

Digitized by Google

ಶ್ಯಾಮಕಣ್ಠ śyâma-kaṇṭha. *A peacock.* 2, Śiva.

ಶ್ಯಾಮಕನ್ಧರ śyâma-kandhara. A peacock; Śiva; a serpent (Bp. 1, 5).

ಶ್ಯಾಮಕನ್ಧರಗಮನ śyâmakandhara-gamana. Shaṇmukha (Bp. 1, 5).

ಶ್ಯಾಮಕನ್ಧರರಾಜ śyâmakandhara-râja. The serpent śêsha (Bp. 1, 5).

ಶ್ಯಾಮತೆ śyâmatĕ. Blackness, etc. (Čpr. 7, 79). — ಶ್ಯಾಮತೆ ವಡು. -ಪಡು. To become black, dark-blue, etc. (Śsv. 2, after 42).

ಶ್ಯಾಮಲ śyâmala. *Black; dark-blue.*

ಶ್ಯಾಮಲಾಂಗ śyâmala-aṅga. Vishṇu; Yama (Bp. 1, 5).

ಶ್ಯಾಮಲಾಂಗಿ śyâmala-aṅgi. Kâlî, Pârvatî (Bp. 1, 5).

ಶ್ಯಾಮಲಿತ śyâmalita. Blackened, turned black; darkened, discoloured (Abh. P. 12, after 2).

ಶ್ಯಾಮಲೆ śyâmalĕ. Kâlî, Durgâ (My.).

ಶ್ಯಾಮವರ್ಣ śyâma-varṇa. = ಸಾಮವರ್ಣ. The colour black.

ಶ್ಯಾಮಾಕ śyâmâka. = ಶ್ಯಾಮಕ. *Panicum frumentaceum* (ಸಾವೆ Hlâ.).

ಶ್ಯಾಮಾಂಗ śyâma-aṅga. Black or brown-bodied. 2, the planet Mercury. 3, Vishṇu (My.). 4, N. of a vṛitta (Čh.).

ಶ್ಯಾಮಾಂಗಿ śyâma-aṅgi. A dark or brown-coloured woman (Čh. v. 76). 2, Kâlî (My.).

ಶ್ಯಾಮೆ śyâmĕ. *Night.* 2, = ಶ್ಯಾಮ 4 (see Nr. s. ನೆಲದೆ).

ಶ್ಯಾಯ śyâya. Coagulated; viscous, thick. See ಪ್ರತಿ-.

ಶ್ಯಾಲ śyâla. = ಸ್ಯಾಲ. *A wife's brother.*

ಶ್ಯಾಲಕ śyâlaka. A wife's brother (Sk.; ಸ್ವಸ್ತ್ರೀಯ, ಮಯ್ದುನ Nn. 124); — a younger sister's husband (ತಂಗಿಯ ಅಧಿಪ Mr. 313). See ಸ್ವ-.

ಶ್ಯಾವ śyâva. (= ಶ್ಯಾಮ). Dark; *dark-brown, brown.*

ಶ್ಯಾಹನ್ಯಾ śyâhanyâ. = ಕಹಾಣಿ. (ವೃದ್ಧ Čb.).

ಶ್ಯೇತ śyêta. (*cf.* ಶ್ವೇತ). *White.*

ಶ್ಯೇನ śyêna. = ಶ್ವೇನ 1. The colour white. 2, *a hawk, a falcon.* See ಗಿಡಗ.

ಶ್ಯೇನಿ śyêni. *A woman described as resembling a* (white) *water-lily leaf.*

ಶ್ಯೈನಮ್ಪಾತೆ śyaina-m-pâtĕ. That which is accompanied with the flying of falcons: *hunting, the chase.*

ಶ್ಯೋನಾಕ śyônâka. *The plant Bignonia indica* (= ಶೋಣಕ).

ಶ್ರತ್ śrat. Faith, trust, belief.

ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿ śraddhâ-bhakti. Faith and devotion (My.); confiding devotion.

ಶ್ರದ್ಧಾಯ śraddhâya. N. of a king's minister (J. 10, 37).

ಶ್ರದ್ಧಾಯಷ್ಟಿ śraddhâ-yashṭi. A staff used (by doorkeepers) to (give) confidence (J. 30, 46).

ಶ್ರದ್ಧಾಲು śraddhâ-âlu. *Faithful.* 2, desirous. 3, *a pregnant woman longing for anything.*

ಶ್ರದ್ಧಿಸು śraddhisu. Tbh. of ಶರ್ಧಿಸು, q. v. (My.; Mhr. ಶ್ರದ್ಧಾ, ventris crepitus). ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಶ್ರದ್ಧಿಸದಿದ್ದರೆ ಧೂಪ ಹಾಕಿದಷ್ಟು ಪುಣ್ಯ (Prv.).

ಶ್ರದ್ಧೆ śrat-dhĕ. ಶ್ರದ್ಧಾ. *Faith, belief, trust, confidence.* 2, = ಸದ್ಧೆ 2, respect, reverence. 3, *hope; wish, desire* (ಬಿಚ್ಚಾಸ, ಬಯಕೆ Nr.). 3, *the longing of a pregnant woman.*

ಶ್ರನ್ಥನ śranthana. *Tying, binding, stringing together, as flowers;* arranging, putting in order (ರಚನೆ Mr. 425). 2, untying, loosening; — destroying, killing.

ಶ್ರಬ್ಧ śrabdha. Careless, negligent, etc. See ವಿ-.

ಶ್ರಮ śrama. = ಶ್ರವು, ಶ್ರವ 1, ಸವ 3. Exertion, labour, toil, taking pains; hard study. 2, exercise, practice, military exercise, drill (ಅಭ್ಯಾಸ Bhn. 33, o. r. ಶ್ರವ). 3, weariness, fatigue. 4, distress, pain; — vexation, annoyance. 5, penance, mortification of the body. 6, one of the sañčâri-bhâvas (Kâvy. IV, 2, 16). ಶ್ರಮದ ರಥ (ಯೋಗ್ಯಾರಥ, etc. Hlâ.). See ಅ-. — ಶ್ರಮಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To fatigue; to annoy (G. 252. 259; My.). — ಶ್ರಮಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To grow wearied or fatigued (ಅಲಸು, ದಣಿ, ಬಳಲ್ G.; My.), etc. 2, = ಶ್ರಮ ತಕ್ಕೊಳ್ಳು. (B. 4, 2; 5, 93; My.). — ಶ್ರಮ ತಕ್ಕೊಳ್ಳು. To exert one's self, to take pains, to be diligent (B. 4, 1. 109; My.). — ಶ್ರಮ ಪಡಿಸು. To weary, to annoy. See Prv. s. ಶ್ರಾದ್ಧ. — ಶ್ರಮ ಪಡು. To be wearied; to be distressed (ತೊಡಲ್ G.; My.). 2, = ಶ್ರಮ ತಕ್ಕೊಳ್ಳು. (B. 5, 79; My.). — ಶ್ರಮಬಡು. -ಪಡು. = ಶ್ರಮ ಪಡು. No. 2. (B. 5, 79. 208). — ಶ್ರಮ ಬೀಳು. Fatigue, fatiguing exertion or toil to take place (B. 4, 103. 151). — ಶ್ರಮ ಮಾಡು. = ಶ್ರಮ ತಕ್ಕೊಳ್ಳು. (B. 4, 177; 5, 178).

ಶ್ರಮಗಾಱ śrama-gâṟa. A laborious, hard working man (My.).

ಶ್ರಮಣ śramaṇa. = ಶ್ರವಣ 2, ಸವಣ್, ಸವಣ 1. Making effort or exertion, labouring; — following a menial business; vile. 2, an ascetic. 3, *a Buddhist mendicant;* — *a Jaina* (ಕ್ಷಪಣ, ಜೈನ Hlâ.).

ಶ್ರಮಣೆ śramaṇĕ. *A female religious mendicant.*

ಶ್ರಮನಿವಾರಣೆ śrama-nivâraṇĕ. Removal of fatigue (My.).

ಶ್ರಮಸ್ಥಾನ śrama-sthâna. *A drilling-place.*

ಶ್ರಮೆ śramĕ. Tbh. of ಶ್ರಮ. (My.). ಭ್ರಮೆಯಿದ್ದವಗೆ ಶ್ರಮೆಯಿಲ್ಲ. ಶ್ರಮೆಯಿದ್ದವಗೆ ಭ್ರಮೆಯಿಲ್ಲ (Prv.).

ಶ್ರಮ್ಭ śrambha. = ಶ್ರಬ್ಧ. See ವಿ-.

ಶ್ರಯ śraya. 1. (Tbh. of ಶ್ರಾಯ 1). Improvement of land by cultivation (My.; *cf.* ಉಚ್ಛ್ರಾಯ?). 2, depreciated land, land let at a rate below its original value, to which it is expected gradually to rise again (My.). — ಶ್ರಯ ಭೂಮಿ. A land fertilized by cultivation. ಸಾಲುಮಾಡಿ ಬೆಳೆವ ಪಚ್ಚೆಗಳಿನ್ದ ಸಮ್ಪೂರ್ಣಮಾದ ಶ್ರಯಭೂಮಿ (ಉರ್ವರೆ Si. 190; My.). 2, = ಶ್ರಯ No. 2 (My.). — ಶ್ರಯಸಾಗುವಳಿ. Farming land on a rent below its original value and progressively rising to it (My.). — ಶ್ರಯಸಾಗುವಳಿಚೀಟು. Lease of land let below its value (My.).

ಶ್ರಯ śraya. 2. Going to, approaching for protection, asylum, refuge, protection, shelter. See ಆ-, ಪ್ರತಿ-, ಸಂ-; *cf.* ಶ್ರಾಯ 2.

ಶ್ರಯಣ śrayaṇa. = ಶ್ರಯ 2. *Going to, etc.*

ಶ್ರಯಣಿ śrayaṇi. Feminine of ಶ್ರಯಣ. See ಅಘ-.

ಶ್ರವ śrava. 1. Tbh. of ಶ್ರಮ. (ಅಭ್ಯಾಸ, ಯೋಗ್ಯ Hlâ.). — ಶ್ರವ ಗೃಹ. A place for athletic, etc. exercises (ಗರಡಿಮನೆ, ಸಾಧನೆಯ ಮನೆ Mr. 197). — ಶ್ರವಂಗೆಯ್. -ಗೆಯ್. To perform military exercise. ಶ್ರವಂಗೆಯ್ವ ಠಾವು (ಗರಡಿಮನೆ Hlâ.).

ಶ್ರವ śrava. 2. Hearing, listening to. 2, *the ear.*

Digitized by Google

ಶ್ರವ śrava. 3. = ಸ್ರವ, q. v.

ಶ್ರವ śrava. 4. = ಶಬ, etc. (My.; see ಜೀವ-).

ಶ್ರವಣ śravana. 1. = ಸ್ರವಣ, q. v. Also: the nose (ನಾಸಿಕ, ಮೂಗು Nn. 50).

ಶ್ರವಣ śravaṇa. 2. = ಸವಣ 1. Tbh. of ಶ್ರಮಣ. A Jaina (Bp. 51, 35). See Prvs. s. Tbh. ಮುತ್ತು & ಸಪ್ಪಗೆ.

ಶ್ರವಣ śravaṇa. 3. The act of hearing. 2, studying. 3, *the ear* (ಕರ್ಣ, ಕಿವಿ Nn. 50). 4, *the twenty-second lunar asterism* (ಭಗಣ, ನಕ್ಷತ್ರಭೇದ 50). 5, certain sacrificial ceremonies (ಅಧ್ವರಭೇದ, ಯಜ್ಞಭೇದ 50). 6, good singing, or one who sings songs (ಒಳ್ಳಿಹ ಗಾನವು 50, o. r. ಪಾಡುವ ಗಾನ ಹಾಡುವವನು 50). ಶ್ರವಣದಿನ್ದ ಮನನ, ಮರಣದಿನ್ದ ಮುಕ್ತಿ (Prv.).

ಶ್ರವಣ śravaṇa. 4. = ಸವಣ 2. A goldsmith's pincers (My.; Tĕ. ಶ್ರಾವಣ); a pair of tweezers or nippers (My.; see s. ಚಿಮುಟಗೆ).

ಶ್ರವಣಕುಣ್ಡಲ śravaṇa-kuṇḍala. An ear-ring (ಕರ್ಣಿಕೆ, ಕರ್ಣ ಕುಣ್ಡಲ Nn. 21).

ಶ್ರವಣದ್ವಾದಶಿ śravaṇa-dvâdaśi. A particular tithi or lunar day when fasting and other religious ceremonies are observed (My.).

ಶ್ರವಣಭೂಷಣ śravaṇa-bhûshaṇa. An ear-ornament; the ornament of the star śravaṇa (J. 31, 10).

ಶ್ರವಣೆ śravaṇĕ. She who has ears (J. 6, 22).

ಶ್ರವಣೇನ್ದ್ರಿಯ śravaṇa-indriya. The organ of hearing, the ear (My.).

ಶ್ರವಸ್ śravas. *The ear.* 2, fame, renown, glory. See ಉಚ್ಚೈಃ-, ವಿಷ್ವರ-, ವೃದ್ಧ-.

ಶ್ರವಿಷ್ಠೆ śravishṭhĕ. *The twenty-third* (or twenty-fourth) *lunar mansion.*

ಶ್ರಾಣ śrâṇa. Boiled; stewed, cooked; prepared, dressed. 2, moist, wet. See ಸಿಂಪನ್ನಿಗೆ.

ಶ್ರಾಣನ śrâṇana. Giving. See ವಿ-.

ಶ್ರಾಣೆ śrâṇĕ. (fr. ಶ್ರಾಣ). *Rice-gruel* (ಗಂಜಿ Hlâ.).

ಶ್ರಾದ್ಧ śrâddha. (fr. ಶ್ರದ್ಧಾ). Faithful, believing. 2, *a funeral ceremony observed at various fixed periods, consisting of offerings of piṇḍas* (balls of meal) *with water and fire to the gods and manes, and of gifts and food to relations present and assisting Brâhmaṇas* (ತಾಯಿ ತನ್ದೆಗಳ ಸಮ್ಬನ್ಧವಾದ ಕರ್ಮ G.; see Si. 244; B. 4, 215). ಶ್ರಾದ್ಧದೊಳಗೆ ಭಕ್ತಿಯಿನ್ದ ಮಾಡುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಸೇವೆ (ಪರ್ಯೇಷಣೆ G.). ಶ್ರಾದ್ಧದ ಊಟಕ್ಕೆ ಕರದು, ಶ್ರಮ ಪಡಿಸಿದ ಹಾಗೆ. — ಶ್ರಾದ್ಧ ಮಾಡಿ ವಡೆ ತಿನ್ನುವದಕ್ಕಿನ್ತ ಮದುವೆ ಮಾಡಿ ಒಬ್ಬಟ್ಟು ತಿನ್ನುವದು ಲೇಸು (Prvs.).

ಶ್ರಾದ್ಧಕರ್ತೃ śrâddha-kartṛi. The performer of a funeral rite (My.).

ಶ್ರಾದ್ಧಘಾತಕ śrâddha-ghâtaka. Injuring or spoiling of a funeral rite (*e. g.* by defiling acts, My.). 2, one who spoils a śrâddha (My.).

ಶ್ರಾದ್ಧದೇವ śrâddha-dêva. *Yama.*

ಶ್ರಾದ್ಧಪ್ರಯೋಜನ śrâddha-prayôjana. The performance of a śrâddha (Si. 224).

ಶ್ರಾದ್ಧಭೋಕ್ತೃ śrâddha-bhôktṛi. One who eats food prepared at a śrâddha; — a deceased ancestor (My.).

ಶ್ರಾನ್ತ śrânta. Wearied, fatigued, tired, exhausted; distressed. 2, calmed, tranquil. 3, *one whose passions are subdued, an ascetic* (ಇನ್ದ್ರಿಯದನ್ಯಘ, ಶಾನ್ತ Mr. 251). See Bp. 38, 7; ಪಥ-.

ಶ್ರಾನ್ತಿ śrânti. Weariness, fatigue, exhaustion. See ಬಳಲ್ 1.

ಶ್ರಾಪ śrâpa. Tbh. of ಶಾಪ. (S. Mhr.; Mhr.; H. ಸರಾಪ್).

ಶ್ರಾಯ śrâya. 1. Belonging to śrî, *i. e.* prosperity, etc. See ಶ್ರಯ 1; *cf.* ಉಚ್ಛ್ರಾಯ?

ಶ್ರಾಯ śrâya. 2. *Approaching for protection, refuge, protection. Cf.* ಶ್ರಯ 2.

ಶ್ರಾವ śrâva. Hearing. See ದುಃ-, ವಿ-.

ಶ್ರಾವಕ śrâvaka. A hearer. 2, a pupil. 3, one of a particular class of Jainas (Bp. 49, 38; 50, 28; 51 sum.; 51, 16. 56. 63).

ಶ್ರಾವಣ śrâvaṇa. = ಅವಣಿ. Relating to the ear, audible (Śmd. 10. 11). 2, belonging to the asterism śravaṇa. 3, *N. of the fifth lunar month* (July-August; B. 5, 307. 308; Bp. 61, 92). 4, the ceremony of renewing the sacrificial thread (My.; Mhr. ಶ್ರಾವಣೀ). 5, the act of causing to be heard.

ಶ್ರಾವಣಿಕ śrâvaṇika. *The month śrâvaṇa.*

ಶ್ರಾವಿತ śrâvita. Caused to be heard, spoken, told, narrated (My.).

ಶ್ರಾವೆ śrâvĕ. Tbh. of ಶರಾವ. (ಶರಾವ, ವರ್ಧಮಾನಕ Nr., Mr. 210; ಶಾಲಾಜಿರ, ವರ್ಧಮಾನ, ಶರಾವ Hlâ.; ಶರಾವ, etc., ಮುಚ್ಚಳ Si. 309; Bp. 58, 68; My.).

ಶ್ರಾವ್ಯ śrâvya. To be caused to be heard; — to be heard; — fit to be heard, pleasing to the ear (Śmd. 267).

ಶ್ರಿತ śrita. Gone to, approached, had recourse to, approached for protection; entered; clung to, founded or placed on; resting or sitting on, attached or contiguous to, connected with, joined with; auxiliary; protected; served, honoured, worshipped; covered with, overspread; contained; having, possessing; assembled, collected. See ಆ-.

ಶ್ರಿತಲೇಖೆ śrita-lêkhĕ. A book (ಬಿತ್ತಿ, ಪುಸ್ತಕ Mr. 359).

ಶ್ರೀ śrî. = ಸಿರಿ, ಸಿರಿ, ಸಿರಿಯು. *Prosperity, well-being, happiness, good fortune, success, thriving or flourishing condition; wealth, riches, plenty.* 2, *high rank, elevation, dignity, majesty, glory;* fame, renown. 3, *beauty, grace, loveliness; splendour, light, lustre.* 4, *Lakshmî, the wife of Vishṇu;* a beautiful woman, a woman (see ಶ್ರೀದಾನ). 5, any virtue or excellence. 6, decoration, ornament, dress. 7, intellect. 8, the three objects of life collectively (= ತ್ರಿವರ್ಗ). 9, an honorific prefix to the names of deities, celebrated literary works, holy places, spiritual teachers, etc.; it is also written at the beginning of books, letters, and writings generally. 10, *cloves* (= ಲವಂಗ). 11, a kind of ant (ಕೊಡಲಿ Mr. 165). 12, N. of a râga. 13, a sort of medicinal drug (= ವೃದ್ಧಿ; poison Tĕ.). 14, N. of two vṛittas (Ch.). ಶ್ರೀ ಬಣಗಿದೆ, ಗ ಬಟ್ಟಿದೆ (Prv., in writing ಶ್ರೀ ಗಣೇಶ). — ಶ್ರೀಪೆಡು. -ಪೆಡು. = ಸಿರಿಪೆಡು. To obtain prosperity, etc. (Bp. 10, 13).

ಶ್ರೀಕ śrîka. Possessing dignity, etc. See ತಪ-, ದಿಗಮ್ಬರ-, ರಾಜ್ಯ-.

ಶ್ರೀಕಣ್ಠ śrî-kaṇṭha. *Śiva.*

ಶ್ರೀಕಣ್ಠಸಖ śrîkaṇṭha-sakha. *Kubêra.*

ಶ್ರೀಕರ śrî-kara. Causing prosperity, etc. (Bp. 2, 38; 4, 38;

Digitized by Google

35, 36; 39, 55; J. 15, 8). 2, Vishṇu. 3, the red lotus. 4, the hand of Lakshmî (J. 3, 1).

ಶ್ರೀಕಾನ್ತ śrî-kânta. Vishṇu (one MS. of Čh. in its v. 24). 2, N. of a king (Čpr. 4, 60).

ಶ್ರೀಕಾನ್ತೆ śrî-kântĕ. ಶ್ರೀಕಾನ್ತಾ. Lakshmî (My.). 2, N. of Śrîkânta's wife (Čpr. 3, after 28). 3, N. of another Jaina woman (Čh. v. 12).

ಶ್ರೀಕಾರ śrî-kâra. The word śrî occurring at the beginning of a book, letter, etc. (Bp. 4, 27. 38; 42, 26).

ಶ್ರೀಕಾಳಿನಾಥ śrî-kâḷinâtha. Śiva (Bp. 50, 15).

ಶ್ರೀಖಣ್ಡ śrî-khaṇḍa. = ಸಿರಿಗಣ್ಡ. *Sandal-wood* (ಸಿರಿಗನ್ಧ Hlâ.).

ಶ್ರೀಗನ್ಧ śrî-gandha. = ಸಿರಿಗನ್ಧ. Sandal-wood (ಮಲಯಜ, etc. Nr.). — ಶ್ರೀಗನ್ಧದ ಮರ. The sandal-wood tree, Santalum album Lin. (St. & Pl.).

ಶ್ರೀಗಿರಿ śrî-giri. = ಸಿರಿಗಿರಿ. N. of hills that adjoin those at Tirupati (Bp. 1, 64; 2, 28; 58, 52; 61, 73; My.). — ಶ್ರೀಗಿರಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 9).

ಶ್ರೀಘನ śrî-ghana. Coagulated milk. 2, *a Buddha*. See ಬುದ್ಧಾವತಾರ.

ಶ್ರೀಚಕ್ರ śrî-čakra. A circle of metal containing several bîjâksharas of the mantras of Lakshmî, which is worshipped with the purpose of obtaining wealth (My.).

ಶ್ರೀಚೂರ್ಣ śrî-čûrṇa. The substance used for making the central of the sectarian marks on the forehead, etc. of Vaishṇavas and that mark itself (My.).

ಶ್ರೀಜಗತ್ಪತಿ śrî-jagatpati. Kṛishṇa (Mr. 18).

ಶ್ರೀತಾಲ śrî-tâla. ಶ್ರೀತಾಳ. The Talipot or fan-palm, Corypha umbraculifera Lin.

ಶ್ರೀತಾಳಿ śrî-tâḷi. = ಶ್ರೀತಾಳ. (ಕರತಾಳ, ಹಿನ್ತಾಲಿ Mr. 359).

ಶ್ರೀತಾಳೆ śrî-tâḷĕ. = ಸೀತಾಳೆ 2. Tbh. of ಶ್ರೀತಾಲ. (My.).

ಶ್ರೀತುಲಸಿ śrî-tulasi. The holy basil of a greenish colour (My.).

ಶ್ರೀದ śrî-da. Bestowing wealth: *Kubêra*.

ಶ್ರೀದಾನ śrî-dâna. Giving a female in marriage (Grj. 3, 63).

ಶ್ರೀದ್ವಾರ śrî-dvâra. = ಸಿರಿಯದರ, ಸಿರಿಯದಾರ, ಸಿರಿಯಬಾರ. A royal door; etc.

ಶ್ರೀಧರ śrî-dhara. = ಸಿರಿಧರ. Vishṇu or Kṛishṇa (Bp. 53, 67). 2, N. of a muni (Čpr. 2, after 47; 2, 66). 3, N. of a king (4, 84).

ಶ್ರೀನನ್ದನ śrî-nandana. Lakshmî's son: *Kâma*.

ಶ್ರೀನಾರಿ śrî-nâri. Lakshmî.

ಶ್ರೀನಾರೀಕಾನ್ತ śrînârî-kânta. = ಶ್ರೀಧರ No. 1. (ಬ್ರಹ್ಮ, ಕೃಷ್ಣನು Nn. 79).

ಶ್ರೀನಿತಮ್ಬಿನಿ śrî-nitambini. N. of a female (Čpr. 3, after 76).

ಶ್ರೀನಿವಾಸ śrî-nivâsa. Vishṇu (My.).

ಶ್ರೀಪಣ್ಡಿತ śrî-paṇḍita. = ಶ್ರೀಪತಿಪಣ್ಡಿತ, ಸಿರಿಪಣ್ಡಿತ. (Bp. 55, 25).

ಶ್ರೀಪತಿ śrî-pati. A king. 2, Vishṇu (J. 23, 24). 3, N. of a metrical foot (Čh.).

ಶ್ರೀಪತಿಪಣ್ಡಿತ śrîpati-paṇḍita. = ಸಿರಿಪತಿಪಣ್ಡಿತಯ್ಯ. N. (Bp. 55, 24).

ಶ್ರೀಪದ śrî-pada. A stanza that contains the word śrî (Čh. v. 71; *cf.* ಶ್ರೀಕಾರ).

ಶ್ರೀಪರ್ಣ śrî-parṇa. *The tree Premna spinosa or longifolia* (= ಅಗ್ನಿಮನ್ಥ). 2, a lotus.

ಶ್ರೀಪರ್ಣಿ śrî-parṇi. = ಸೀವನ್ನಿ. *The shrub or tree Gmelina arborea* Roxb. (= ಕಾಶ್ಮರಿ). 2, the medicinal plant katphala.

ಶ್ರೀಪರ್ಣಿಕೆ śrî-parṇikĕ. *The medicinal shrub katphala.*

ಶ್ರೀಪರ್ವತ śrî-parvata. = ಶ್ರೀಗಿರಿ. (Bp. 19, 20).

ಶ್ರೀಪಿಷ್ಟ śrî-pishṭa. The resin of the pine tree, turpentine (ಧೂಪ G.).

ಶ್ರೀಪುರ śrî-pura. N. of a town (Čpr. 3, 13; 5, 85).

ಶ್ರೀಪ್ರಭ śrî-prabha. N. of a muni (Čpr. 4, after 24).

ಶ್ರೀಫಲ śrî-phala. *The bilva tree, Aegle marmelos* Corr. (see ಮಾಲೂರ).

ಶ್ರೀಫಲಿ śrî-phali. *The indigo plant.*

ಶ್ರೀಭೂತಿ śrî-bhûti. N. of a prince (Abh. P. 6, 60-62).

ಶ್ರೀಮತ್ śrî-mat. = ಶ್ರೀಮತು, ಶ್ರೀಮನ್ತ, ಸಿರಿವನ್ತ. Possessed of fortune, fortunate, prosperous, thriving; — wealthy, opulent; — beautiful, pleasing; — famous, illustrious. 2, *a title applied to any exalted or venerable person, an illustrious person, a person of high position.* 3, *the tilaka tree.*

ಶ್ರೀಮತು śrî-matu. Tbh. of ಶ್ರೀಮತ್. (My.; B. 4, 87).

ಶ್ರೀಮತ್ಸಕಲಗುಣಸಮ್ಪನ್ನ śrîmat-sakala-guṇa-sampanna. Endowed with every excellent quality (My.).

ಶ್ರೀಮನ್ತ śrî-manta. Tbh. of ಶ್ರೀಮತ್ (Śmd. 108). Fortunate, etc.; a man of fortunate and illustrious station; an opulent, noble man; a rich man (My.; B. 3, 79).

ಶ್ರೀಮನ್ತರಾಜಶ್ರೀ śrîmanta-râjaśrî. A term of courtesy for a person in general (My.; B. 4, 87).

ಶ್ರೀಮಯ śrî-maya. Full of wealth, very rich (Čpr. 4, 10).

ಶ್ರೀಮಾನಿನಿ śrî-mânini. A lovely and respectable woman (Čh. v. 96. 151); Lakshmî.

ಶ್ರೀಮಾನಿನೀಶ śrîmânini-îśa. A Vishṇu, one of attendants on Śiva. See Mr. s. ವಾಣೀಶ.

ಶ್ರೀಮುಖ śrî-mukha. An illustrious countenance, a resplendent face. 2, the seventh year in the cycle of sixty (My.). 3, a letter from a religious teacher (*guru*), a parent, or any elderly, respectable person (My.).

ಶ್ರೀಮುದ್ರೆ śrî-mudrĕ. A seal containing the figure either of a śaṅkha or of a čakra, or of a gada, or of a padma or of a śârṅga, used by Mâdhvas in marking the face, etc.; its mark (My.). ಗುರುಗಳಮನೆಗೆ ಶ್ರೀಮುದ್ರೆ ಸುಟ್ಟದ ಕಾಣಿ (Prv.). — ಶ್ರೀಮುದ್ರೆಗಿಡ. The plant Sida mauritana Herit. (St. & Pl.; My.).

ಶ್ರೀರಂಗ śrî-raṅga. Kṛishṇa (My.). 2, N. 3, the town of Seringham near Trichonopoly (My.). — ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ. The town of Seringapatam near Mysore (My.).

ಶ್ರೀರಂಗಿ śrî-raṅgi. Lakshmî (My.); N. (My.).

ಶ್ರೀರಮಣ śrî-ramaṇa. Vishṇu (Kk. 1).

ಶ್ರೀರಾಮ śrî-râma. Râmačandra (J. 20, 47). — ಶ್ರೀರಾಮಭಟ್ಟ. N. (Bp. 56, 27).

ಶ್ರೀರುದ್ರ śrî-rudra. N. of an upanishad (Bp. 53, 39).

ಶ್ರೀಲ śrîla. Prosperous, fortunate; rich, wealthy; *illustrious, of high position;* celebrated.

ಶ್ರೀವತ್ಸ śrî-vatsa. The favourite of śrî: *Vishṇu* (Mr. 1..). 2, *a particular mark* (resembling a cruciform flower) *on the breast of Vishṇu or Kṛishṇa.*

ಶ್ರೀವತ್ಸಕ śrî-vatsaka. A horse with a curl of hair like

Digitized by Google

the śrîvatsa on its breast. ದೇವಮಣಿಯೆಮ್ಬ ಕುಡುಹಿರಲ್ ಶ್ರೀವತ್ಸಕನೆನಿಕ್ಕು (Mr. 276).

ಶ್ರೀವತ್ಸಲಾಂಛನ śrîvatsa-lâñčhana. *Vishṇu.*

ಶ್ರೀವತ್ಸಾಂಕ śrîvatsa-aṅka. *Vishṇu.*

ಶ್ರೀವಧು śrî-vadhu. Lakshmî (J. 1, 1).

ಶ್ರೀವಧುರಮಣ śrîvadhu-ramaṇa. Vishṇu (My.).

ಶ್ರೀವನಿತೆ śrî-vanitĕ. = ಶ್ರೀವಧು. (Râm. 1, 1, 1).

ಶ್ರೀವರ śrî-vara. = ಸಿರಿವರ. Vishṇu or Kṛishṇa (J. 6, 54).

ಶ್ರೀವರ್ಮ śrî-varma. N. of a king (Čpr. 3, after 102; 4, 10. 25).

ಶ್ರೀವಾಸ śrî-vâsa. *The resin of Pinus longifolia, turpentine.*

ಶ್ರೀವಿಜಯ śrî-vijaya. N. of a Kannaḍa poet (Šmd. 4). — ಶ್ರೀವಿಜಯಮುನಿ. N. (Bp. 52, 17).

ಶ್ರೀವಿಲಾಸಿನಿ śrî-vilâsini. N. of a vṛitta (Čh.).

ಶ್ರೀವೃಕ್ಷ śrî-vṛiksha. *The sacred fig-tree, Ficus religiosa* Lin. (Bp. 40, 72). 2, *a ring or curl of hair on the chest and forehead of a horse.*

ಶ್ರೀವೃಕ್ಷಕಿ śrî-vṛikshaki. *A horse with the śrîvṛiksha.*

ಶ್ರೀವೇಷ್ಟ śrî-vêshṭa. *The resin of Pinus longifolia, turpentine.*

ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವ śrî-vaishṇava. A Vaishṇava of the viśishṭâdvaita sect or follower of Râmânuja (My.; B. 4, 81).

ಶ್ರೀಶ śrî-îśa. Vishṇu (Bp. 34, 48; 54, 60). 2, Râmačandra.

ಶ್ರೀಶೈಲ śrî-śaila. = ಶ್ರೀಗಿರಿ. (Bp. 34, 4).

ಶ್ರೀಶ್ವರ śrî-îśvara. = ಶ್ರೀಶ. (Bp. 54, 67).

ಶ್ರೀಷೇಣ śrîshêṇa. N. of Šrîvarma's father (Čpr. 3, 19; 4, after 12 & 24).

ಶ್ರೀಸಂಜ್ಞ śrî-sanjña. *Cloves.*

ಶ್ರೀಸತಿ śrî-sati. Lakshmî (ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ Nn. 89; ಸಿರಿಯರಸಿ, ಮಾಲಕುಮಿ Kk. 7).

ಶ್ರೀಸತೀಶ śrîsati-îśa. Vishṇu (Bp. 54, 1).

ಶ್ರೀಹರ್ಷ śrî-harsha. N. of a saṁskṛita writer and poet (My.; see ಹರ್ಷ).

ಶ್ರೀಹಸ್ತಿನಿ śrî-hastini. *The sun-flower, Heliotropium indicum* Lin. (= ಛುರುಟ್ಟಿ). See ಹಟ್ಟಿ.

ಶ್ರುತ್ śrut. Hearing; sound. See ಶ್ರುತಿ.

ಶ್ರುತ śruta. Heard, listened to;—reported, heard of;—*ascertained, understood;*—called. 2, that which has been heard: *traditional learning and science, a śâstra,* the vêda. See ಅ-, ವಿ-. — ಶ್ರುತ ಪಡಿಸು. To cause to hear, to let know, to tell (B. 5, 159; My.).

ಶ್ರುತಕೀರ್ತಿ śruta-kîrti. Having renowned fame, celebrated (Bp. 26, 65). 2, N. of a Jaina muni (Čpr. 1, 52).

ಶ್ರುತದೇವಿ śruta-dêvi. Goddess of learning: Sarasvatî (Kâvy. III, 3, B, 173).

ಶ್ರುತಿ śruti. = ಸುತಿ. Hearing. 2, *an ear.* 3, anything heard, oral account, report, news. 4, *the vêda;—any vedic text.* 5, the number 4 (ನಾಲ್ಕು Mr. 347). 6, a sound. 7, in music: a quarter tone or interval (twenty-two of these are enumerated, four constituting a major tone, three a minor, and two a semi-tone). ಆ ಸಪ್ತನಾದಕೆ ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡು ಶ್ರುತಿಯೆನಿಕ್ಕು (Mr. 78). 8, a sort of drone blown by musicians (My.; Tĕ.). See ಸಪ್ತ-. — ಶ್ರುತಿಗೂಡು. -ಕೂಡು. Vocal song to be adapted (to music, Šiv. 3, after 35). — ಶ್ರುತಿಯವ. -ಅವ. = ಶ್ರುತಿಗಾರ. (My.).

ಶ್ರುತಿಕಷ್ಟ śruti-kashṭa. Painful or harsh to the ear, cacophonous (Šmd. 75).

ಶ್ರುತಿಗಾರ śruti-gâra. A drone-player (My.).

ಶ್ರುತಿಚೋರತಮ śruti-čôra-tama. Tama (Hayagrîva), who stole the vêdas (Č. Bp. 47, 26).

ಶ್ರುತಿನಿಕರ śruti-nikara. The vêdas collectively, all the vedic texts (ನಿಗಮ, ವೇದಸಮೂಹ Nn. 40).

ಶ್ರುತಿಪಥ śruti-patha. Sound-path: the ear (Abh. P. 3, 51).

ಶ್ರುತಿಬಾಹಿರ śruti-bâhira. External or contrary to the vêda (Bp. 54, 7).

ಶ್ರುತಿಬಾಹ್ಯ śruti-bâhya. = ಶ್ರುತಿಬಾಹಿರ. (Bp. 50, 47).

ಶ್ರುತಿಭೇದ śruti-bhêda. A division of the vêda (ಶಾಖೆ, ವೇದಭೇದ Nn. 31).

ಶ್ರುತಿವಿರಸಪದ śruti-virasa-pada. A word that is painful to the ear (Kâvy. II, 1, A, 20-28).

ಶ್ರುತಿಶಿರಸ್ śruti-śiras. The vêdânta (My.).

ಶ್ರುತಿಸಹ್ಯ śruti-sahya. Agreeable to the ear, euphonic (Šmd. 408).

ಶ್ರೇಣಿ śrêṇi. = ಸೇಣಿ. *A line, a row, a range.* 2, a multitude, a number, a troop (ಸ್ತೋಮ Mr. 422). 3, *a corporation of artisans following the same business, a guild of traders dealing in the same articles.*

ಶ್ರೇಣಿಕೆ śrêṇikĕ. = ಶ್ರೇಣಿ. (ಗೊಣ್ದಣಿ, ತರಳ್ಕೆ, ಸಾಲ್, ಒಬ್ಬುಳಿ, ಸೇಣಿ, etc. Šm. 54). 2, a tent.

ಶ್ರೇಯ śrêya. Tbh. of ಶ್ರೇಯಸ್. (Šmd. 107. 159). See Kâvy. II, 2, B, 24).

ಶ್ರೇಯಸ್ śrêyas. Superior, preferable. 2, *best, excellent, eminent.* 3, very fortunate, very prosperous. 4, *virtue, moral merit.* 5, *good fortune, prosperity, bliss.* 6, *final beatitude, release from further transmigration.*

ಶ್ರೇಯಸ śrêyasa. = ಶ್ರೇಯಸ್ (at the end of compounds). See ನಿ-.

ಶ್ರೇಯಸಿ śrêyasi. *The ink-nut tree, Terminalia chebula* Roxb. 2, *the plant Clypea hernandifolia* W. & A. 3, *the plant Scindaspus officinalis* Schott.

ಶ್ರೇಯಸ್ಸು śrêyassu. Tbh. of ಶ್ರೇಯಸ್. (Šmd. 107. 159).

ಶ್ರೇಯಾಂಸ śrêyâṁsa. A man possessing prosperity, etc. (My.).

ಶ್ರೇಯೋವನ್ತ śrêyas-vanta. = ಶ್ರೇಯಾಂಸ. (My.).

ಶ್ರೇಷ್ಠ śrêshṭha. *Best, excellent, most excellent, very eminent, pre-eminent, far better;*—most prosperous;—oldest, senior. ವಿದ್ಯಕ್ಕಿನ್ತ ಬುದ್ಧಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಬುದ್ಧಿಗಿನ್ತ ಆಹಾರ ಶ್ರೇಷ್ಠ (Prv.).

ಶ್ರೇಷ್ಠತನ śrêshṭhatana. = ಶ್ರೇಷ್ಠತ್ವ. (My.; G. 91. 480).

ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ śrêshṭhatĕ. = ಶ್ರೇಷ್ಠತ್ವ. (My.).

ಶ್ರೇಷ್ಠತ್ವ śrêshṭhatva. Superiority, eminence, excellence (My.; Čb. 42).

ಶ್ರೇಷ್ಠಿ śrêshṭhi. = ಸೆಟ್ಟಿ, etc. Best, chief. See ಕುಲ-. 2, the head or chief of a company following the same trade, a president or foreman of a guild or corporation (ಸೆಟ್ಟಿ G.).

ಶ್ರೇಷ್ಠೆ śrêshṭhĕ. An excellent woman. 2, an excellent cow (ನೈಚಿಕಿ, ತಲೆಯಾವು Mr. 181).

ಶ್ರೋಣ śrôṇa. *Lame;* a cripple. 2, dressed, cooked, matured. 3, the star śravaṇa.

ಶ್ರೋಣಿ śrôṇi. = ಸೋಣಿ. *The hip and loins, the buttocks* (ಜಘನ Hlâ.; Nn. 2; ಕುಣ್ಡೆ G.).

Digitized by Google

ಶ್ರೋಣಿತ śrôṇita. Tbh. of ಶೋಣಿತ, q. v. (*cf.* ಶ್ರಾವ = ಶಾವ).

ಶ್ರೋಣಿಫಲಕ śrôṇi-phalaka. *The hip.*

ಶ್ರೋತವ್ಯ śrôtavya. To be heard or listened to, fit or necessary to be heard, possible to be heard (My.).

ಶ್ರೋತೆ śrôtĕ. (fr. Sk. ಶ್ರೋತಸ್, the ear). A woman who gives ear to (Bp. 2, 47).

ಶ್ರೋತ್ರ śrôtra. The organ of hearing: *the ear* (ಕಿವಿ Nn. 31. 71; ಇನ್ದ್ರಿಯ Nn. 72). 2, the tip of an elephant's trunk (ಕರಿಕರದ ಅಗ್ರ, ಆನೆಯ ಸುಣ್ಡಿಲ ತುದಿ 72). 3, a river (ಅವಗೆ, ನದಿ 72). 4, very harsh or cruel (ಅತೀವಕಠೋರ, ಅತಿನಿಷ್ಠುರ 72).

ಶ್ರೋತ್ರಿ śrôtri. A woman who hears (ಕಿವಿಯುಳ್ಳಾಕೆ G.).

ಶ್ರೋತ್ರಿಯ śrôtriya. *A Brâhmaṇa versed in the study of the vêdas, a learned Brâhmaṇa.* — ಶ್ರೋತ್ರಿಯಗ್ರಾಮ. A village of śrôtriyas with rent-free land (My.). — ಶ್ರೋತ್ರಿಯಮಾನ್ಯ. Rent-free land belonging to śrôtriyas (My.). — ಶ್ರೋತ್ರಿಯಾಗ್ರಹಾರ. -ಅಗ್ರಹಾರ. = ಶ್ರೋತ್ರಿಯಗ್ರಾಮ. (My.).

ಶ್ರೋತ್ರೇನ್ದ್ರಿಯ śôtra-indriya. The organ of hearing (My.).

ಶ್ರೌತ śrauta. Relating to the ear. 2, relating or belonging to the śruti (vêda). 3, prescribed by the vêda, founded on it; — sacrificial. 4, any observance ordained by the vêda. 5, a man who observes vedic rites, a priest. ತತ್ವವಿತುರ್ವರೇಣ್ಯರ್ ಎನ್ದು, ಶ್ರೌತರ್ (Śmd. 93).

ಶ್ರೌತಿ śrauti. (Tbh. of ಶ್ರೋತ್ರಿಯ). A title affixed to the name of Smârtas (My.).

ಶ್ರೌಷಟ್ śraushaṭ. "May he (the god) hear us!" *an exclamation used in making an offering with fire to the gods or departed spirits.*

ಶ್ಲಕ್ಷ್ಣ ślakshṇa. *Small, fine, thin, minute, slender, delicate.* 2, *smooth; soft, gentle, amiable, of pleasing address.* 3, swampy; swampy ground (ಪಿಚ್ಚಲ, ಜವುಗಿನ ನೆಲ Nn. 62).

ಶ್ಲಥ ślatha. *Loose, slack, relaxed* (ಶಿಥಿಲ, ಸಡಿಲ Mr. 461); — untied; dishevelled.

ಶ್ಲಾಘೆ ślâghĕ. Flattery; — *praise;* — boasting.

ಶ್ಲಾಘ್ಯ ślâghya. To be praised or commended, praiseworthy, venerable, respectable (J. 2, 11). 2, praiseworthiness (J. 8, 9); (praise).

ಶ್ಲಾಘ್ಯವಿಶೇಷ ślâghya-viśêsha. A peculiar kind of praise (Kâvy. III, 1, A, 18-21).

ಶ್ಲಿಷ್ಟ śliṣhṭa. Clung to, adhered to. 2, connected so as to be susceptible of a double interpretation: a figure of speech in arthâlaṅkâra, by which two objects are closely connected and epithets applied to both in common; implied meaning, etc. (Kâvy. III, 3, B, 1. 162; *cf.* ಶ್ಲೇಷ).

ಶ್ಲೀಪದ ślîpada. *Elephantiasis.*

ಶ್ಲೇಷ ślêsha. = ಶ್ಲೇಷೆ. Adhering or clinging to; — embracing. 2, *union, junction, contact.* 3, a figure of alaṅkâra in rhetoric: connection of words so as to admit of a double meaning, verbal equivocation, paronomasia, pun, irony, implied meaning (*cf.* ಶ್ಲಿಷ್ಟ). See Kâvy. III, 2, B, 88-91; III, 3, B, 147-171; ಅರ್ಥ-, ಶಬ್ದ-.

ಶ್ಲೇಷಾಲಂಕಾರ ślêsha-alaṅkâra. The alaṅkâra called ślêsha (My.).

ಶ್ಲೇಷೆ ślêshĕ. = ಶ್ಲೇಷ No. 3. (My.).

ಶ್ಲೇಷೋಪಮೆ ślêsha-upamĕ. A kind of simile (Kâvy. III, 3, B, 63 seq.).

ಶ್ಲೇಷ್ಮ ślêshma. *Phlegm, rheum, the phlegmatic humor;* — a cold (ನೆಗಡಿ Hlâ.).

ಶ್ಲೇಷ್ಮಜ್ವರ ślêshma-jvara. A phlegmatic fever (My.).

ಶ್ಲೇಷ್ಮಣ ślêshmaṇa. *Phlegmatic, abounding or affected with phlegm.*

ಶ್ಲೇಷ್ಮನಾಡಿ ślêshma-nâḍi. A pulse near the wrist indicating the amount (or an excess) of phlegm (My.).

ಶ್ಲೇಷ್ಮರೋಗ ślêshma-rôga. A severe coughing-disease (C.).

ಶ್ಲೇಷ್ಮಲ ślêshmala. = ಶ್ಲೇಷ್ಮಣ. *Phlegmatic, etc.*

ಶ್ಲೇಷ್ಮಶರೀರ ślêshma-śarîra. A body abounding with the phlegmatic humor (My.).

ಶ್ಲೇಷ್ಮಾತಕ ślêshmâtaka. *The tree Cordia latifolia* Roxb. (= ಶೇಲು). See ಚಳ್ಳು.

ಶ್ಲೋಕ ślôka. Praising or hymning in verse. 2, *celebrity, renown, fame, reputation.* 3, *a particular kind of metre, the epic ślôka* (Ch.). 4, any verse or stanza (Sk.; My.).

ಶ್ವ śva. = ಶ್ವನ್, ಶ್ವಾ.

ಶ್ವಶ್ಶ್ರೇಯಸ śvas-śrêyasa. *Happiness, prosperity, bliss.* 2, Brahma, the universal soul.

ಶ್ವದಂಷ್ಟ್ರೆ śva-damshṭrĕ. A dog's tooth. 2, *the plant Asteracantha longifolia* Nees. (ನೆಗ್ಗಿಲು Hlâ.).

ಶ್ವನ್ śvan. = ಶ್ವ, etc. *A dog.*

ಶ್ವನಿಶ śva-niśa. *A night on which dogs bark and howl.*

ಶ್ವಪಚ śva-paċa. = ಸೊಪಚ. Dog-cooking: *a man of a low and degraded caste* (described as son of an Ugra woman by a Kshatriya), *a Ċaṇḍâla.* See Bp. 57, 77; 60, 9. — ಶ್ವಪಚಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 57, 4).

ಶ್ವಭ್ರ śvabhra. *A hole, a chasm;* a den.

ಶ್ವಯಥು śvayathu. *Swelling, morbid intumescence.*

ಶ್ವವಾಹನ śva-vâhana. Bhairava (My.).

ಶ್ವವೃತ್ತಿ śva-vṛitti. The life of a dog; — condition of a dog; — *service, servitude.*

ಶ್ವಶುರ śvaśura. *A father-in-law.*

ಶ್ವಶುರೌ śvaśurau. (dual). ಶ್ವಶುರಂಗಳ್. *A father and mother-in-law.*

ಶ್ವಶುರ್ಯ śvaśurya. *A brother-in-law, a wife's brother, a husband's brother;* a husband's younger brother.

ಶ್ವಶ್ರು śvaśru. *A mother-in-law.*

ಶ್ವಶ್ರೂಶ್ವಶುರೌ śvaśrû-śvaśurau. (dual). ಶ್ವಶ್ರೂಶ್ವಶುರಂಗಳ್. *A mother and father-in-law.*

ಶ್ವಸ್ śvas. *To-morrow,* 2, future. 3, (future happiness).

ಶ್ವಸನ śvasana. Breathing, respiration, breath. 2, *air, wind.* 3, N. of a metrical foot (Ch.). 4, *the thorny plant Vanguiera spinosa* Roxb.

ಶ್ವಸನಾಶನ śvasana-aśana. A snake, a serpent. (R.).

ಶ್ವಸಿತ śvasita. Breathed; sighed; — breathing, breath. — a sigh. See ಸು-.

ಶ್ವಾ śvâ. = ಶ್ವ, etc.

ಶ್ವಾನ śvâna. = ಸಾನ 2, ಸೋನ. (Śmd. 108; Kâvy. I, 2, 94-103). A dog (ಶುನಕ Nn. 74). ನೇಮ ತಪ್ಪಿ, ಸೋ... ಶ್ವಾನನ ಹಾಗೆ ತಿರುಗಾಡುವವಾಯಿತು (Prv.). ಶ್ವಾನ ... ಭೇದಂಗಳ? (Dp. 76, 2).

ಶ್ವಾನಜಮ್ಬುಕಧ್ವನಿ śvâna-jambuka-dhvani. The howling of dogs and jackals. See ಊಳಿಡು.

Digitized by Google

ಶ್ವಾಪದ śvâ-pada. *A beast of prey, a wild beast.* 2, a tiger.

ಶ್ವಾವಿಧ್ śvâ-vidh. *A porcupine.*

ಶ್ವಾಸ śvâsa. = ಸೋಸ. Breathing, breath, respiration;—sighing;—air, wind;—hard breathing (My.); asthma. See ಉಚ್ಛ್ವಾಸ, ನಿಃ-. — ಶ್ವಾಸ ಆಡಿಸು. To breathe (My.). — ಶ್ವಾಸ ಆಡು. Respiration to take place (My.). — ಶ್ವಾಸ ಎಳೆ. To inhale, to draw breath (My.). — ಶ್ವಾಸ ಬಿಡು. To exhale (My.).

ಶ್ವಾಸಕ śvâsaka. An utterance, a word (ಉಚ್ಚಾರವ, ಚೆರ್ಗ Mr. 330).

ಶ್ವಾಸಧಾರಣೆ śvâsa-dhâraṇĕ. Suppression or suspension of breath (in yôga, My.).

ಶ್ವಾಸಪ್ರಹರಣ śvâsa-praharaṇa. Expelling breath, blowing. See ಊದು.

ಶ್ವಿತ್ śvit. White. See ಉದ-.

ಶ್ವಿತ್ರ śvitra. *White leprosy, vitiligo.*

ಶ್ವೇತ śvêta. = ಸೇತ. *White* (ಬಿಳಿದು Nn. 66; ಧವಲ, ಬಿಳಿದು Nn. 103). 2, *silver* (ಬೆಳ್ಳಿ 103). 3, one of the ranges of mountains dividing the known continent (ಪರ್ವತ, ಪರ್ವತ ಭೇದ 103). 4, one of the minor divisions of the known continent (ದ್ವೀಪ, ದ್ವೀಪದ ಭೇದ 103). 5, N. (Bp. 41 sum.; 40, 87; 41, 4. 5. 28; 54, 51; see ಶಲಿ-). — ಶ್ವೇತಮುನಿ. N. (Bp. 41, 25. 28).

ಶ್ವೇತಕುಷ್ಠ śvêta-kushṭha. White leprosy (My.).

ಶ್ವೇತಕೇತು śvêta-kêtu. N. of a sage, son of Uddâlaka; N. of a king (My.).

ಶ್ವೇತಗರುತ್ śvêta-garut. *A goose.*

ಶ್ವೇತಚ್ಛದ śvêta-c-chada. *A goose.*

ಶ್ವೇತದ್ವೀಪ śvêta-dvîpa. = ಶ್ವೇತ No. 4. (My.).

ಶ್ವೇತಮರಿಚ śvêta-mariča. White pepper. 2, *the seed of Moringa pterygosperma* Gaertn. (= ನುಗ್ಗು).

ಶ್ವೇತರಕ್ತ śvêta-rakta. *Pale red, rosy, pink.*

ಶ್ವೇತರೋಗ śvêta-rôga. A kind of venereal affection in which whitish urine is passed (My.).

ಶ್ವೇತರೋಚಿಸ್ śvêta-rôčis. *The moon.*

ಶ್ವೇತವಾಸಸ್ śvêta-vâsas. Clad in white: *A bauddha* (or jaina) *mendicant* (ಸವಣ Hlâ.).

ಶ್ವೇತವಾಹನ śvêta-vâhana. Having white horses: the moon. 2, Arjuna (J. 13, 16; 24, 62).

ಶ್ವೇತಸುರಸೆ śvêta-surasĕ. *A Vitex negundo* Lin. *with white blossoms.*

ಶ್ವೇತಾಕ್ಷತೆ śvêta-akshatĕ. Uncoloured grains of rice, used for oblations with fire and at funeral rites (My.).

ಶ್ವೇತಾಗರು śvêta-agaru. A white kind of Agallochum (Si. 227).

ಶ್ವೇತಾದ್ರಿ śvêta-adri. The white mountain (J. 3, 16). *Cf.* ರಜತಗಿರಿ.

ಶ್ವೇತಾರ್ಕ śvêta-arka. The Calotropis gigantea alba (ಬಿಳಿ ಕನ ಎಕ್ಕೆ Si. 141; My.).

ಶ್ವೇತಾರ್ಜುನವೃಕ್ಷ śvêta-arjuna-vṛiksha. = ಮತ್ತಿ 2 No. 2, q. v.

ಶ್ವೇತಾಶ್ವತರ śvêta-aśvatara. N. of a ṛishi. 2, N. of an upanishad of the yajurvêda (My.).

ಶ್ವೋವಸೀಯ śvas-vasîya. *Future well-being, good fortune, prosperity, bliss.*

ಷ್ SH

ಷ್ sh. The fifty-second letter of the Alphabet (Śmd. 12. 21). It does not occur in pure Kannaḍa (44. 45). It becomes ಸ್, *e. g.* in ವಿಸಯ, or ಚ್, *e. g.* in ಚಟ್ಟು.

ಷ sha. The letter ಷ್ pronounced with a short a, as is generally done at school. 2, the number 6 (Mr. 349).

ಷಕಾರ sha-kâra. The letter ಷ (Śmd. 11).

ಷಕ್ಕು shakku. Doubt, suspicion, misgiving (My.; Mhr., H. ಶಕ್, ಶಕ್); blemish, fault (My., *e. g.* in ಷಕ್ಕು ಹೊರಿಸು).

ಷಟ್ shaṭ. = ಷಷ್. *Six.*

ಷಟ್ಕ shaṭka. = ಛಕ್ಕ. Consisting of six, sixfold, six;—*an aggregate of six* (Śmd. 101; Ch. v. 191).

ಷಟ್ಕರ್ಮ shaṭ-karma. (Śmd. 101). *The six acts or duties enjoined on Brâhmaṇas collectively:* adhyayana, adhyâpana, yajana, yâjana, dâna, and pratigraha (Bp. 2, 46). 2, the six acts or occupations called lêkhana, vyavahâra, kṛishi, khaḍga, gôpâla, yâčnyĕ (Č. Bp. 47, 43). 3, six acts belonging to the practice of yôga. 4, six acts that may be performed by means of magical texts.

ಷಟ್ಕೋಣ shaṭ-kôṇa. Hexangular; a hexagon (My.).

ಷಟ್ಖಂಡ shaṭ-khaṇḍa. Six divisions of the world (Čpr. 5, 34).

ಷಟ್ಚರಣ shaṭ-čaraṇa. Six-footed;—*a bee* (ತುಮ್ಮಿ Hlâ.).

ಷಟ್ತರ್ಕ shaṭ-tarka. Six kinds of tarka (Čpr. 1, 31).

ಷಟ್ತ್ರಿಂಶತ್ shaṭ-triṁśat. Thirty-six.

ಷಟ್ತ್ರಿಂಶತ್ತತ್ವ shaṭtriṁśat-tatva. Thirty-six tatvas (Śśv. 2, 93; see Vivêkačintâmaṇi 3, 2).

ಷಟ್ತ್ರಿಂಶದ್ಗುಣ shaṭtriṁśat-guṇa. Thirty-six guṇas (Čpr. 1, 3).

ಷಟ್ಪಂಚಾಶತ್ shaṭ-pančâśat. Fifty-six.

ಷಟ್ಪಂಚಾಶದ್ವಿಷಯ shaṭpančâśat-vishaya. The fifty-six countries (Ch. p. 22).

ಷಟ್ಪದ shaṭ-pada. Six-footed;—*a* (male) *bee;*—a louse (ಮಸ್ತಕಮೃಗ, ಹೇನ್ Mr. 166).

ಷಟ್ಪದಿ shaṭ-padi. Six-footed (feminine). 2, N. of a Kannaḍa metre (Ch.; Mr. 366; Bp. 61, 91). 3, a female bee (Bp. 4, 31; 61, 94).

ಷಟ್ಪ್ರತ್ಯಯ shaṭ-pratyaya. Six kinds of calculations (Ch.).

ಷಟ್ಪ್ರಾಸ shaṭ-prâsa. Six kinds of alliteration (Ch. p. 15 seq.).

Digitized by Google

ಷಟ್ಛತ shaṭ-śata. One hundred and six. 2, six hundred (Bp. 61, 91).

ಷಟ್ಸಮಾಸ shaṭ-samâsa. Six kinds of compound words (Śmd. 89).

ಷಟ್ಸ್ಥಲ shaṭ-sthala. Six (śaiva) subjects or topics (Śm. 1; Č. Bp. 3, 18. 26), *e. g.* bhakti, mahêśvara, prasâda, prâṇaliṅga, śaraṇa, and aikya (Vivêkačintâmaṇi 2, 80). — ಷಟ್ಸ್ಥಲದವ. -ಅವ. A Liṅgavanta (C.).

ಷಡ್ shaḍ. = ಷಟ್, etc.

ಷಡಕ್ಷರ shaḍ-akshara. Consisting of six syllables; the six syllables ಓಂ ನಮಃ ಶಿವಾಯ (Bp. 61, 47; Śśv. 5, 63).

ಷಡಕ್ಷರಿ shaḍ-akshari. N. (Śśv. 5, 62).

ಷಡಂಗ shaḍ-aṅga. Six-membered, as the shaḍakshara (Bp. 3, 68). 2, the six vêdâṅgas.

ಷಡಧ್ವ shaḍ-adhva. Six particular ways (Bp. 7, 15).

ಷಡಭಿಜ್ಞ shaḍ-abhijña. Knowing six sciences: *a Buddha.*

ಷಡರಿ shaḍ-ari. The six enemies: kâma, krôdha, lôbha, môha, mada, and matsara (Bp. 6, 6; 39, 15).

ಷಡಾನನ shaḍ-ânana. Six-mouthed, six-faced: *Kârtikêya.*

ಷಡಿಂದ್ರಿಯ shaḍ-indriya. An aggregate of six indriyas (My.).

ಷಡು shaḍu. Tbh. of ಷಟ್.

ಷಡುದರುಸನ shaḍu-darusana. Tbh. of ಷಡ್ದರ್ಶನ, q. v.

ಷಡುದರ್ಶನ shaḍu-darśana. Tbh. of ಷಡ್ದರ್ಶನ. (Bp. 3, 66).

ಷಡುದ್ರವ್ಯ shaḍu-dravya. The six elementary substances (of the Jainas): jîva, dharma, adharma, pudgala, kâla, and âkâśa (ಜೀವದ್ರವ್ಯ ಮೊದಲಾದ ಷಡುದ್ರವ್ಯಗಳು Nn. 164).

ಷಡುರಸ shaḍu-rasa. Tbh. of ಷಡ್ರಸ. (ಲವಣಕಷಾಯಮುಖ್ಯರಸ ಷಾಡು Nn. 83).

ಷಡುರಸಾನ್ನ shaḍurasa-anna. Boiled rice which has the six flavours (J. 6, 43).

ಷಡುರುತು shaḍu-rutu. Tbh. of ಷಡೃತು. (ರುತು Nn. 23).

ಷಡುವರ್ಗ shaḍu-varga. Tbh. of ಷಡ್ವರ್ಗ. (ಕಾಮಾದಿಷಡುವರ್ಗ Nn. 51).

ಷಡುಸಮಾರ್ಜನಿ shaḍu-samârjani. Six ways of cleansing, cleaning, or rubbing (Bp. 6, 20).

ಷಡೂಷಣ shaḍ-ûshaṇa. Six spices collectively: long pepper, black pepper, dried ginger, the root of long pepper, plumbago, and čavi. (R.).

ಷಡೃತು shaḍ-ṛitu. = ಷಡುರುತು. The six seasons.

ಷಡ್ಗವ shaḍ-gava. A yoke of six oxen;—*a yoke of six* (beasts, as horses, etc.).

ಷಡ್ಗುಣ shaḍ-guṇa. Six-fold, six times. 2, an assemblage of six qualities or properties. 3, *the six acts or measures to be practised by a king in his military capacity:* sandhi, vigraha, yâna, âsana, dvaidhîbhâva, saṁśraya. 4, the six excellent attributes: aiśvarya, jñâna, yaśas, śrî, vairâgya, dharma (Bp. 8, 48).

ಷಡ್ಗುಣೈಶ್ವರ್ಯ shaḍguṇa-aiśvarya. Lordship or greatness consisting in the possession of the six properties or excellencies (Bp. 54, 68; Si. 411).

ಷಡ್ಗ್ರಂಥ shaḍ-grantha. *A variety of the prickly climbing shrub, Caesalpinia bonducella* Flem.

ಷಡ್ಗ್ರಂಥಿ shaḍ-granthi. A kind of aromatic root (ವನಿತೆ, ಕರ್ಪೂರ ದಸುಣ್ಣೆ Mr. 135).

ಷಡ್ಗ್ರಂಥಿಕೆ shaḍ-granthikĕ. *The plant Zeodary, Curcuma zeodarica* (= ಕಚು).

ಷಡ್ಗ್ರಂಥೆ shaḍ-granthĕ. *Orris root* (= ವಜೆ, q. v.).

ಷಡ್ಜ shaḍ-ja. Six-born, produced from six (*i. e.* the tongue, teeth, palate, nose, throat, and chest): *N. of the fourth* (or, according to others, of the first) *of the seven primary notes of music* (svaras). See ಸಪ್ತಸ್ವರ.

ಷಡ್ಡಕ shaḍḍaka. = ಸಡ್ಡಕ, q. v. (My.).

ಷಡ್ದಂತ shaḍ-danta. Six teeth (of a horse, Mr. 281).

ಷಡ್ದರ್ಶನ shaḍ-darśana. = ಷಡುದರುಸನ, ಷಡುದರ್ಶನ. The six recognized systems of philosophy: pûrvamîmâṁsâ (by Jaimini), uttaramîmâṁsâ (or vêdânta, by Bâdarâyaṇa), nyâya (by Gôtama), vaiśêshika (by Kaṇâda), sâṅkhya (by Kapila), and yôga (by Patañjali; ತರ್ಕ, ದರ್ಶನ, ಷಡು ದರುಸನ, ಆರು ದರ್ಶನ Nn. 48).

ಷಡ್ದಶನ shaḍ-daśana. *Having six teeth.*

ಷಡ್ಭಾಷೆ shaḍ-bhâshĕ. The six languages: saṁskṛita, prâkṛita, paiśâča, mâlava, mâgadha, râkshasa (My.).

ಷಡ್ರಸ shaḍ-rasa. = ಷಡುರಸ. The six flavours or tastes: madhura, kaṭu, amla, tuvara, tikta, lavaṇa (Mr. 218; J. 2, 64).

ಷಡ್ರಿಪುವರ್ಗ shaḍ-ripu-varga. = ಷಡ್ವರ್ಗ. (Śśv. 2, 90).

ಷಡ್ವರ್ಗ shaḍ-varga. = ಷಡುವರ್ಗ. A class or aggregate of six things, especially of the six faults: kâma, krôdha, lôbha, môha, mada, and matsara (ಕಾಮಾದಿಷಡ್ವರ್ಗ Mr. 259).

ಷಡ್ವರ್ಣ shaḍ-varṇa. The six colours (ಶ್ವೇತಾದಿಷಡ್ವರ್ಣ, ಬಿಳಿದು ಮೊದಲಾದ ಆರು ವರ್ಣಗಳು Nn. 71).

ಷಡ್ವಿಂಶತಿ shaḍ-viṁśati. Twenty-six (Ch. v. 336).

ಷಡ್ವಿಂಶತಿಛಂದ shaḍviṁśati-čhanda. The twenty-six types of metres (Mr. 348).

ಷಡ್ವಿಭಕ್ತಿ shaḍ-vibhakti. The six personal affixes (Śmd. 253).

ಷಡ್ವೈರಿ shaḍ-vairi. = ಷಡರಿ. (My.).

ಷಣ್ shaṇ. = ಷಟ್, etc.

ಷಣ್ಡ shaṇḍa. = ಶಣ್ಡ, ಶಣ್ಢ, ಷಣ್ಢ, (ಸಣ್ಡ). *A multitude, a collection, a quantity, a group, a heap, a flock* (ಸಮೂಹ Nn. 128);—a place where two things are joined into one (ಎರಡೊಂದಾದೆಡೆ, ಎರಡು ಒಂದಾಗಿ ಕೂಡಿದ ಠಾವು 128);—two trees being joined (ವೃಕ್ಷವೆರಡು ಒಟ್ಟಿಹದಲ್ಲಿ Mr. 476);—a thicket, a wood. 2, *a bull at liberty.* 3, a eunuch (ನಪುಂಸಕ Nn. 128).

ಷಣ್ಡಕ shaṇḍaka. A eunuch. 2, = ಸಣ್ಣಿಗೆ (Mr. 217).

ಷಣ್ಡತಾಯೋಗ್ಯ shaṇḍatâ-yôgya. (A bull) fit to be set free.

ಷಣ್ಡತೆ shaṇḍatĕ. The state of a bull at liberty;—the state of being a eunuch (My.). See Nr. a. ಹೋರಿ.

ಷಣ್ಡತ್ವ shaṇḍatva. The state of being a eunuch; *the state of being neuter* (Hlâ.).

ಷಣ್ಢ shaṇḍha. = ಷಣ್ಡ, ಸಣ್ಡ. *A eunuch.* 2, *the neuter gender.*

ಷಣ್ಢತಿಲ shaṇḍha-tila. *Barren sesamum.*

ಷಣ್ಮತ shaṇ-mata. The six sects: vaishṇava, śaiva, śâktêya, gâṇapatya, kâpâlika, saura (My.).

ಷಣ್ಮುಖ shaṇ-mukha. Six-mouthed, six-faced: *Kârtikêya.* 2, Agni (My.).

Digitized by Google

ಷತ್ವ shatva. The letter ಷ (ಷ್, Šmd. 350. 369. 370).

ಷರತ್ sharat. = ಶರತ್, (ಶರತ). A wager, a bet (My.; Mhr., H. ಶರ್ಯತು). 2, agreement, conditions agreed upon (My.; Br.; H.).

ಷರಬತ್ sharabat. The drink called Sherbet, composed of water, lemon juice, and sugar (My.; Mhr., H. ಶರಬತ್).

ಷರಾ sharâ. Remark; postscript; nota-bene (My.; Br.; H.).

ಷರಾಬು sharâbu. Spirituous liquor (My.; Mhr., H. ಶರಾಬ).

ಷರಾಯಿ sharâyi. Trousers (My.; Br.; H.).

ಷವರ್ಣ sha-varṇa. The letter ಷ (Čh.).

ಷಷ್ shash. = ಷಟ್, ಷಡ್, ಷಡು, ಷಣ್, ಷೋ. *Six.*

ಷಷ್ಟ shashṭa. Sixtieth (after another numeral). 2, Tbh. of ಷಷ್ಠ. (My.).

ಷಷ್ಟಿ shashṭi. 1. Sixty. (Mr. 64; Bp. 24, 14).

ಷಷ್ಟಿ shashṭi. 2. Tbh. of ಷಷ್ಠಿ. (My.). 2, N. of a low caste of Karṇâṭaka Brâhmaṇas (My.).

ಷಷ್ಟಿಕ shashṭika. *A kind of rice ripening in about sixty days.*

ಷಷ್ಟಿಕೆ shashṭikĕ. = ಷಷ್ಟಿಕ. (Si. 301).

ಷಷ್ಟಿಕ್ಯ shashṭikya. *A field of shashṭika.*

ಷಷ್ಟಿಪೂರ್ತಿ shashṭi-pûrti. The end of the cycle of sixty years when a feast is held (My.).

ಷಷ್ಠ shashṭha. Sixth, the sixth (My.).

ಷಷ್ಠಿ shashṭhi. (feminine). = ಚಟ್ಟಿ, ಷಷ್ಟಿ 2. The sixth day of a lunar fortnight (My.). 2, the sixth or genitive case (Šmd. 63. 112. 115. 142. 149. 161. 163. 166. 399; Kâvy. I, 2, 36-40. 52-55; V, 947). 3, a N. of Durgâ as Kâtyâyanî. — ಷಷ್ಠೀಹಬ್ಬ. = ಸುಬ್ಬರಾಯಷಷ್ಠಿ. (My.).

ಷಷ್ಠೀಗ್ರಹಣ shashṭhî-grahaṇa. = ಚಟ್ಟಿಗರಣ. (Šmd. 376).

ಷಹರ್ shahar. ಷಹರು. shaharu. = ಶಹರ, etc. (My.).

ಷಹರ್ಜಾಗ shahar-jâga. A place where a city is (My.; Si. 106).

ಷಾಡ್ಗುಣ್ಯ shâḍguṇya. (fr. ಷಡ್ಗುಣ). The aggregate of six qualities. 2, the six measures or acts of royal policy (Čpr. 2, after 49).

ಷಾಣ್ಮಾತುರ shâṇmâtura. (fr. ಷಷ್-ಮಾತೃ). Having six mothers: *Kârtikêya.*

ಷಾಪ್ shâp. A "shop" (My.; ಅಂಗಡಿ, etc. Si. 106).

ಷಾಲು shâlu. = ಶಾಲು, etc. (My.). — ಷಾಲುರುಮಾಲು. A square shawl that is worn like a turban (My.).

ಷಿಕಮಿ shikami. A subordinate tenure in which the holder pays his revenue through the proprietor of the land, not direct (My.; H.). — ಷಿಕಮಿದಾರ. A subordinate cultivator who holds lands in farm and pays the revenue through the proprietor (My.).

ಷಿಡ್ಗ shiḍga. A profligate man, a libertine, a lecher;— an inconstant lover, a gallant (Sk.; My. Amara; *cf.* ಸಿತಗ).

ಷುರು shuru. = ಸುರು 1. Begun (Mhr., H. ಸುರೂ); beginning, commencement (My.; Si. 64; Br.).

ಷೋ shô. = ಷಷ್.

ಷೋಕಿ shôki. Voluptuousness (My.; Mhr., H. ಶೌಕ).

ಷೋಕಿದಾರ shôki-dâra. A voluptuous man (My.).

ಷೋಕು shôku. = ಷೋಕಿ. (My.).

ಷೋದತ್ shô-dat. Six-teethed: *a young ox with six teeth.*

ಷೋಡಶ shô-ḍaśa. *Sixteenth, the sixteenth.* 2, sixteen (Čh. v. 334; J. 32, 43). 3, a śrâddha ceremony performed on the twelfth or sixteenth day after a person's death (My.). — ಷೋಡಶರ್. A class of famous Šaivas (Lingavantas, Bp. 48, 18).

ಷೋಡಶಗಣ shôḍaśa-gaṇa. = ಷೋಡಶರ್. (Bp. 54, 76).

ಷೋಡಶದಾನ shôḍaśa-dâna. The aggregate of sixteen kinds of gifts (Abhâ. 2, 100).

ಷೋಡಶೋಪಚರಣೆ shôḍaśa-upačaraṇĕ. = ಷೋಡಶೋಪಚಾರ. (Bp. 41, 23).

ಷೋಡಶೋಪಚಾರ shôḍaśa-upačâra. Sixteen ways of doing homage (to idols) or showing civility (to men, viz. âsana, svâgata, pâdya, argha, âčamanîya, madhuparka, âčamana, snâna, vasana, âbharaṇa, sugandhi, sumanas, dhûpa, dîpa, naivêdya, vandana). (Bp. 45, 11; My.).

ಷ್ಠೀವ shṭhîva. = ಷ್ಠೀವನ. See ಠಿ-.

ಷ್ಠೀವನ shṭhîvana. The act of spitting; spittle. See ಠಿ-.

ಷ್ಠೇವ shṭhêva. Spitting. See ಠಿ-.

ಷ್ಠೇವನ shṭhêvana. = ಷ್ಠೇವ. See ಠಿ-.

ಷ್ಠ್ಯೂತ shṭhyûta. Spit, ejected (as saliva). See ಠಿ-.

ಷ್ಠ್ಯೂತಿ shṭhyûti. Spitting. See ಠಿ-.

ಸ್ S

ಸ್ s. The fifty-third letter of the Alphabet (Šmd. 12. 21). It takes the place of ಶ್ in tadbhavas (234. 235), becomes ಚ್ (83. 223; 283. 284), ಛ್ (83), ಜ್ (83. 204), and is elided (268. 270. 275), when occasionally it takes the form of the bindu (215). Once it appears as ಗ್ (see ಸೀಳ್ 3 & ಸೀಳು 1). For its connection with ಬ್ *cf. e. g.* ಪಿಸುಕು with ಪಿಚು and see M. s. ಮಸಲ್, for that with ಡ್ and ಬ್ see *e. g.* the T., M. and Tĕ. s. ಬಸಿ 1-3, for that with ಜ್ and ಯ್ *e. g.* the terms s. ಉಯ್ಯಲ್, ಬಸಿಬ್ and ಸಯ್ 1, and for that with ಳ್ *cf. e. g.* ಹಿಸಿ with ಹಿಳಿ. (In Tuḷu ಸ್ occasionally is the substitute of ದ್, so that *e. g.* ಹಾದಿ, a road, appears as ಸಾದಿ; *cf.* Sk. ಸಿನ್ಧು and ಹಿನ್ದೂ). *Cf.* also ಬೆಸನ 1 = ಎಧಾನ; ಮಿಡುಕು 3 = ಮಿಸುಕು 1; ಮಿಸುಕು 1 = ಮಿಸುಗು 1.

ಸ sa. The letter ಸ್ pronounced with a short a, as is generally done at school.

ಸ sa. 1. With, together with, along with, having, accompanied by, possessing, same, similar. 2, N. of a certain

Digitized by Google

metrical foot (Ch.; Mr. 363). 3, an abbreviated term of the musical note ಷಡ್ಜ (Mr. 76). 4, the number 7 (Mr. 349).

ಸ sa. 2. A Tbh. of ಸ್ವ in ಸರೂಪ 2.

ಸಂ sam. = ಸಮ್, q. v.

ಸಂಯ sam-ya. A yoke (ಯುಗ, ನೊಗ Mr. 286). 2, a skeleton.

ಸಂಯತ್ sam-yat. Contest, *war, battle.*

ಸಂಯತ sam-yata. Held together; restrained, checked, fettered, controlled; *constrained, bound;* subdued; *one who restrains himself or controls his passions.*

ಸಂಯತ್ತು samyattu. Tbh. of ಸಂಯತ್ (Śmd. 106 Cm.).

ಸಂಯಮ sam-yama. *Restraint, check, control; coercion;* avoiding infliction of pain on others, humanity, forbearance, compassionateness; a religious vow.

ಸಂಯಮನ sam-yamana. = ಸಂಜವನ. One who restrains, a ruler. 2, restraining, checking, etc. (= ಸಂಯಮ). (B. 5, 216; My.). 3, a cluster or square of four houses.

ಸಂಯಮನಿ sam-yamani. The city or residence of Yama (ಯಮನ ಪಟ್ಟಣ G.; My.).

ಸಂಯಮಿ sam-yami. = ಸಂಜಮಿ, ಸಯ್ಯಮಿ. Who or what restrains or subdues; one who subdues or controls his passions, an ascetic (ನಿಶ್ಚಲ, ಯತಿ Nn. 46, o. r. ಸಯ್ಯಮಿ; ಯತಿ 52, o. r. ಸಯ್ಯಮಿ; ಎತಿ 80. 94, o. r. ಸಯ್ಯಮಿ; Bp. 19, 78; 38, 3).

ಸಂಯಾತ್ರೆ sam-yâtrĕ. Travelling, voyaging by sea. See ಸಾಂಯಾತ್ರಿಕ.

ಸಂಯಾಮ sam-yâma. = ಸಂಯಮ. *Restraint, etc.*

ಸಂಯುಕ್ತ sam-yukta. Conjoined; united; attached; mingled, blended; accompanied or attended by; endowed with (J. 5, 53; B. 4, 3. 226; My.).

ಸಂಯುಗ sam-yuga. Conjunction, union, mixture; *conflict, war, battle* (ಕಾಳೆಗ Nn. 43). See ಪೊಣರು.

ಸಂಯುತ sam-yuta. Conjoined, joined together, connected, joined, attached; mixed with, blended; heaped together; endowed or furnished with. See ಕುಡು-.

ಸಂಯೋಗ sam-yôga. *Conjunction, connection, junction;* union, close connection, association; mingling, mixing (Śmd. 157; Bp. 57, 69); a conjunct or double consonant (190); conjunction of two heavenly bodies; endowment with;—copulation (Mhr.; My.). ಶಪಿಗಳ ಸಂಯೋಗ (ಕಾವೇಯ Mr. 161). ಸವರ್ಣಶಬ್ದಸಂಯೋಗ (538). See ನೆರೆ 1, ಪಾಳು 2, ಪೆಣೆ 1, ಮೇಳಿಸು; Kâvy. III, 2, B, 29.

ಸಂಯೋಗಿತ sam-yôgita. = ಸಂಯೋಜಿತ.

ಸಂಯೋಗಿಸು sam-yôgisu. To join, to mix (My.). 2, to copulate, to cohabit (ನೆರೆ G.).

ಸಂಯೋಜಿತ sam-yôjita. *Conjoined, joined, united;* attached, annexed,

ಸಂರಕ್ಷಕ sam-rakshaka. Guarding, etc.; that guards, protects or keeps carefully (Mhr.; My.).

ಸಂರಕ್ಷಣ sam-rakshaṇa. The act of protecting, guarding, keeping, preserving, taking care of, protection; saving. See ಕಾಪಿಡು, ಕೆಯ್ಗಾಯ್; B. 4, 42. — ಸಂರಕ್ಷಣ ಮಾಡು. = ಸಂರಕ್ಷಿಸು. To guard, etc. (ಬ G.).

ಸಂರಕ್ಷಣೆ sam-rakshaṇĕ. = ಸಂರಕ್ಷಣ. (ಕಾಪಾಡುವಿಕೆ G.; B. 4, 74. 119. 199; My.).

ಸಂರಕ್ಷಿತ sam-rakshita. Protected, preserved, kept, taken care of (My.).

ಸಂರಕ್ಷಿಸು sam-rakshisu. To guard, to preserve, to take care of, to protect, to save (ಬಪ್ಪು, ಕಾಪಾಡು G.; B. 1, 25; 4, 77; My.).

ಸಂರಂಭ sam-rambha. = ಸಾರಂಭ. Taking hold of, beginning. 2, agitation (arising from fear, joy, etc.); cheerful quickness; flurry;—*energy, zeal, impetuosity* (ಸಡ್ಡು ಪ Hlâ.; ಸಾರಂಭ, ಸಂಭ್ರಮ Mr. 438); a festival, a feast (as marriage, My.);—rage, wrath, fury, anger;—*pride, arrogance.*

ಸಂರಾವ sam-râva. Clamour, uproar; *sound, noise, crying aloud.* See ರೋಧ-.

ಸಂರೂಢ sam-rûḍha. Grown together, grown over, cicatrized, healed;—grown, sprouted, budded, blossomed;—burst forth, appeared;—taking firm root;—confident, bold. (R.).

ಸಂರೋಧ sam-rôdha. Complete obstruction or opposition, impediment, hindrance, stop, check (ಪಿಕ್ಕ, ಅಡ್ಡಿ G.). 2, throwing, sending.

ಸಂಲಗ್ನ sam-lagna. Closely attached, stuck together, united with, adhering (Čpr. 5, 129).

ಸಂಲಬ್ಧ sam-labdha. Obtained, received (Čpr. 9, 114).

ಸಂಲಾಪ sam-lâpa. = ಸಲ್ಲಾಪ. Talking together, *familiar or friendly conversation,* chat, discourse.

ಸಂಲಾಪಿ sam-lâpi. = ಸಲ್ಲಾಪಿ. Conversing together in a friendly way (adj.); discoursing; one who converses or discourses.

ಸಂವತ್ sam-vat. *A year.*

ಸಂವತ್ಸರ sam-vatsara. *A year;* a year of Vikramâditya's era.

ಸಂವತ್ಸಲವಣ samvatsa-lavaṇa. = ಸಂವರ್ಚಲವಣ, ಸೌವರ್ಚಲವಣ. A kind of salt (ರುಚಕ Mr. 143, o. r. ಸಂವತ್ಸಲವಣ).

ಸಂವದನ sam-vadana. Speaking together, conversing. 2, *subduing by charms* (such as mystical gems, drugs, etc.), *overpowering by magic.*

ಸಂವದನೆ sam-vadanĕ. = ಸಂವದನ No. 2.

ಸಂವನನ sam-vanana. *Subduing by magical drugs or charms;* charming, fascination.

ಸಂವರಣ sam-varaṇa. The act of covering or screening, concealing, enclosing, concealment; a secret; a disguise, pretext.

ಸಂವರಣೆ sam-varaṇĕ. 1. = ಸಂವರಣ. See ಆವರ-.

ಸಂವರಣೆ samvaraṇĕ. 2. = ಸವರಣೆ, ಸೌರಣೆ. Tbh. of ಸಮ್ಭರಣ. Bringing together, collecting; preparing, preparations, making ready, procuring (of materials or ingredients of any kind; ಪದ್ಧತಿ Śm. 42; Râm. 3, 8, 36; Bh. 10, 4, 56, Tĕ. ಸವರಣೆ); nourishing.

ಸಂವರಿಸು samvarisu. = ಸವರಿಸು, ಸವರಿಸು. To bring together, to collect; to make ready; to prepare; to fit; to make preparations; to support or maintain well, to nourish. See Abh. P. 7, 27; 11, 96; Grj. 3, after 119; Bp. 1, 46 Mr. 4; Bh. 1, 5, 22; 1, 10, 17; 2, 10, 24; 3, 19, 44; Râm 3, 4, 8; 3, 8, 35; 5, 8, 66.

ಸಂವರ್ಚಲವಣ samvarća-lavaṇa. = ಸಂವತ್ಸಲವಣ. (My.).

ಸಂವರ್ತ sam-varta. Turning towards; going towards, going (ವರ್ತನ, ಹೋಗ್ಗ Nn. 160); coming to pass, becom-

Digitized by Google

ing;—rolling up, destruction; *periodical destruction of the universe* (ಪ್ರಲಯ, ಪ್ರಲಯಕಾಲ 160; ಪರಿವರ್ತ, ಜಗದ್ವಿನಾಶ Mr. 71); *a year* (ಸಂವತ್ಸರ 160); N. of one of the seven clouds at the dissolution of the universe; N. of a ṛishi (J. 5, 43, etc.).

ಸಂವರ್ತಕ saṁ-vartaka. The world-destroying fire. 2, N. of Balarâma (G.). 3, the plough of Balarâma (G.).

ಸಂವರ್ತನ saṁ-vartana. = ಸಂವರ್ತ. Periodical destruction of the universe (ಪರಿವರ್ತನ, ಪ್ರಲಯ Nn. 158; ಪರಿವರ್ತನ Mr. 472).

ಸಂವರ್ತಿ saṁ-varti. = ಸಂವರ್ತಿಕೆ.

ಸಂವರ್ತಿಕೆ saṁ-vartikĕ. *The new leaf of a water-lily,* the petal or leaf near the filament.

ಸಂವರ್ಧಿತ saṁ-vardhita. Brought to complete growth, brought up, reared, raised, cherished, protected, encouraged (ಮೇರೆದಪ್ಪಿದ, ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾದ G.; My.).

ಸಂವಲಯಾವೇಷ್ಟನ saṁvalaya-âvêshṭana. N. of a feat of wrestlers (Śsv. 4, 75).

ಸಂವಲಿತ saṁ-valita. Met together, mixed, mingled; connected or associated with; united; encompassed, surrounded; possessed of. (R.).

ಸಂವಸಥ saṁ-vasatha. An inhabited place, *a village.*

ಸಂವಾದ saṁ-vâda. Speaking together, conversation, colloquy, dialogue; discussing, discussion; communication of intelligence, report, information, news; assent; agreement, conformity, sameness; sounding together, as musical instruments. See Kâvy. III, 1, A, 25; Bp. 14, 22; ವಿ-.

ಸಂವಾದಿತ saṁ-vâdita. Caused to speak with, made to converse; sounded, played (Čpr. 2, after 14); agreed with or upon.

ಸಂವಾದಿಸು saṁ-vâdisu. To speak together, to speak with, to converse;—to discuss; to dispute (Bp. 50, 77; 51, 12).

ಸಂವಾಹಕ saṁ-vâhaka. *A shampooer* (ಮರ್ದನಿಗ Mr. 377).

ಸಂವಾಹನ saṁ-vâhana. *Rubbing the person, shampooing.* 2, bearing (a burden), carrying.

ಸಂವಿ saṁvi. = ಸವಿ 4. Sweetness. ಸಂವಿಮಾತಾಡುವವನು (ಶಕ್ನ); ಸಂವಿಮಾತಿನವ (ಶಕ್ಲ Čb.).

ಸಂವಿಗ್ನ saṁ-vigna. Agitated, startled, started up, alarmed.

ಸಂವಿತ saṁvita. Probably a mistake for ಸಂವಿಗ್ನ. (ಪ್ರಚ್ಛೋದಿತ, ಬೆದರು Mr. 463).

ಸಂವಿತ್ತಿ saṁ-vitti. *Perception,* ascertainment, knowledge, consciousness, feeling. 2, *intellect, understanding.* 3, recognition, recollection. 4, accommodation of disputes, harmony.

ಸಂವಿತ್ತು saṁvittu. Tbh. of ಸಂವಿದ್. (Śmd. 106 Cm.).

ಸಂವಿದ್ saṁ-vid. *Knowledge,* intellect, understanding. 2, a mutual understanding, *agreement, contract,* covenant. 3, consent, assent, promise. 4, prescribed custom, established usage. 5, *a watch-word, a war-cry.* 6, *war, battle.* 7, *a name, appellation.* 8, a sign, signal. 9, pleasing, delighting.

ಸಂವಿದಾನ saṁ-vidâna. Being found with or together with; connected, united; agreeing with, harmonious (G.).

ಸಂವಿದಿತ saṁ-vidita. Known. 2, *agreed upon, assented to, promised;* agreement.

ಸಂವಿದ್ವ್ಯತಿಕ್ರಮ saṁvid-vyatikrama. Breach of promise, violation of contract. (R.).

ಸಂವಿಧಾನ saṁ-vidhâna. = ಸುಯಿದಾನ. Disposition, arrangement; performance; plan, mode, rite;—attending to, minding (My.).

ಸಂವೀಕ್ಷಣ saṁ-vîkshaṇa. *Search, inquiry.*

ಸಂವೀತ saṁ-vîta. Covered over, coated over, overlaid; *wrapped up, covered;* clothed; adorned (ಅಪವಾರಿತ, ಸಂವೃತ, etc., ಮುಚ್ಚಲ್ Mr. 441); *surrounded,* enclosed, encompassed, shut in. See ಸುತ್ತು 1.

ಸಂವೃತ saṁ-vṛita. Covered up, *covered,* enveloped, surrounded, *wrapped up* (ಸಂವೀತ, etc., ಮುಚ್ಚಲ್ Mr. 441); concealed, hidden; secluded; closed, shut up, secured;—filled with, full of; furnished or attended with, accompanied by (Čpr. 2, 92; Rśv. 5, 92).

ಸಂವೃತ್ತ saṁ-vṛitta. Become, arisen, happened, taken place. 2, furnished with; covered (ಸಮ್ಪಾದಿಸಿದ G.).

ಸಂವೇಗ saṁ-vêga. *Agitation* (arising from joy, fear, etc.); cheerful quickness (ಹರ್ಷದಿನ್ದ ತ್ವರ ಮಾಡೋಣ G.); flurry; *excessive impetus or impetuosity, vehemence* (ಸಮ್ಭ್ರಮ Hlâ.; ಸಂರಮ್ಭ, ಸಾರಮ್ಭ Mr. 438); *pride, conceit;* hurry, haste, speed.

ಸಂವೇದ saṁ-vêda. *Perception, consciousness,* knowledge, understanding.

ಸಂವೇದಿಸು saṁ-vêdisu. To know thoroughly, to know, to learn (Bp. 1, 22; 47, 69).

ಸಂವೇದ್ಯ saṁ-vêdya. To be known or understood (adj.); to be made known. 2, *the junction of two rivers.*

ಸಂವೇಶ saṁ-vêśa. Entering. 2, *reposing, sleep, sleeping.* 3, cohabitation, copulation. 4, dreaming, a dream. 5, a seat.

ಸಂವೇಶನ saṁ-vêśana. The act of causing to enter or causing to lie down; *sexual union, coition.*

ಸಂವೇಷ್ಟನ saṁ-vêshṭana. Surrounding, enveloping, encompassing. See ದುರ್ಗ-.

ಸಂವ್ಯಾನ saṁ-vyâna. The act of covering over; a covering; cloth, clothes, garment, vesture; *an upper garment.* See ಉಪ-.

ಸಂಶಪ್ತಕ saṁ-śaptaka. *A soldier sworn never to recede from a fight and stationed to prevent the flight of others;* a picked warrior.

ಸಂಶಯ saṁ-śaya. = ಸಂಸಯ, ಸಂಸೆ. Uncertainty, irresolution, *doubt,* scruple, misgiving, suspicion. 2, difficulty, danger, risk, peril. 3, one of the upamĕs (Kâvy. III, 3, B, 61. 103 seq.). — ಸಂಶಯ ಬನ್ದು. To grow uncertain or irresolute or doubtful; to waver; to become suspicious (Bp. 26, 38). — ಸಂಶಯಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. = ಸಂಶಯ ಬನ್ದು. (ಶಂಕಿಸು G.; My.). — ಸಂಶಯ ತಕ್ಕೊಳ್ಳು. = ಸಂಶಯಗೊಳ್ಳು. (B. 5, 292). — ಸಂಶಯ ತೆಗೆ. = ಸಂಶಯ ತಕ್ಕೊಳ್ಳು. (B. 4, 69). — ಸಂಶಯ ಪಡು. To doubt, to suspect (B. 4, 168; My.).

ಸಂಶಯಾತ್ಮ saṁśaya-âtma. Having a doubtful, or irresolute, mind; a sceptic (My.).

ಸಂಶಯಾಪನ್ನ saṁśaya-âpanna. Beset with doubt, irresolute; uncertain, dubious.

ಸಂಶಯಾಪನ್ನಮಾನಸ saṁśayâpanna-mânasa. *Irresolute, unsettled in opinion.*

Digitized by Google

ಸಂಶಯಿತ sam̀-śayita. Uncertain, dubious, doubtful (Kâvy. III, 3, B, 103).

ಸಂಶಿತ sam̀-śita. Thoroughly finished or completed, finished off, accomplished; *established, decided, determined, certain;* firm, resolute (ಸುನಿಶ್ಚಿತ, ದೃಢಚಿತ್ತನ್ Mr. 252).

ಸಂಶೋಷಿತ sam̀-śôshita. Made thoroughly dry, dried up (Čpr. 4, after 42).

ಸಂಶ್ರಯ sam̀-śraya. Having recourse to, betaking one's self to; refuge, shelter, protection (ಆಶ್ರಯ G.). 2, seeking alliance, league. 3, an aim, object.

ಸಂಶ್ರವ sam̀-śrava. Hearing or listening attentively. 2, *promise, assent, agreement.*

ಸಂಶ್ರಿತ sam̀-śrita. Gone or fled to for refuge, come for protection; taken under protection, sheltered, protected, supported; a dependant, a servant, a follower, 2, united, joined (ಯುತ, ಸಂಘಾತ, etc., ಕೂಡಲ್ Mr. 440).

ಸಂಶ್ರುತ sam̀-śruta. Well heard. 2, *promised, agreed, assented.*

ಸಂಶ್ಲಿಷ್ಟ sam̀-ślishṭa. Clasped or pressed together, embraced; joined, united. 2, adjoining, touching, close together. 3, one of the guṇas in poetical composition (Kâvy. III, 1, A, 3. 8-12). 4, endowed; possessed of.

ಸಂಶ್ಲೇಷ sam̀-ślêsha. *Embrace, embracing.* 2, *union, connection, junction, association, contact.* 3, a kind of ślêsha in poetry (Kâvy. III, 3, B, 164).

ಸಂಸಕ್ತ sam̀-sakta. Adhered or stuck together, joined or attached or linked together; attached or tied to; fastened; closely connected; *close, near, adjoining, contiguous;* intent on; possessing, endowed with.

ಸಂಸಂಗ sam̀-sanga. Close connection (Čpr. 2, 62; 4, 40).

ಸಂಸಂಗಿ sam̀-sangi. One who is closely connected with or endowed with (Čpr. 1, 124).

ಸಂಸದ್ sam̀-sad. ಸಂಸತ್. Sitting down together. 2, *an assembly, meeting,* congress, session; a court of justice.

ಸಂಸಯ samsaya. Tbh. of ಸಂಶಯ. (Šmd. 335).

ಸಂಸರ samsara. Tbh. of ಸಂಸಾರ. (Jns. 22, 53).

ಸಂಸರಣ sam̀-saraṇa. Going, proceeding; moving or going round in a circuit, revolving, revolution, passing through a succession of states, *birth and re-birth of living beings;* the world. 2, going well or unobstructedly: *the unresisted march of troops.* 3, the commencement of war or battle. 4, *a highway.* 5, a resting place for passengers near the gates of a city.

ಸಂಸರಿಸು samsarisu. To go towards (and rest on, Rśv. 5, 73).

ಸಂಸರ್ಗ sam̀-sarga. Mixture or union together, commixture, conjunction, *close or intimate union;* close contact, touch, proximity; association, society; intercourse, sexual attachment or connection, coition; acquaintance, familiarity; intimate relation, co-existence. See Sp. s. ಮೇರು; ಶಬ್ದಾನ್ತರ-.

ಸಂಸರ್ಗದೋಷ samsarga-dôsha. The fault or evil consequences of society (with bad people) (My.).

ಸಂಸರ್ಗಾಭಾವ samsarga-abhâva. In the nyâya philosophy: a particular form of the category of non-existence, said to be of three kinds, prior, incidental, and final, or absence of birth, destruction of present being, and necessary cessation of existence. (R.).

ಸಂಸಾರ sam̀-sâra. Course, passage. 2, passing through a succession of states, *course or circuit of mundane existence,* transmigration, metempsychosis; the world, human life, secular life; mundane affairs, the affairs of life (B. 5, 122. 291; My.); worldly illusion;—a household (My.; Tĕ.); a family (My.; Tĕ.); a wife (My.; Tĕ.). ಸುಣ್ಣವಿಲ್ಲದ ವೀಳ್ಯೆ, ಬಣ್ಣವಿಲ್ಲದ ಮದುವೆ, ಹೆಣ್ಣಿಲ್ಲದವ ಸಂಸಾರ ಮಳಲೊಳಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಹೊಯಿದನ್ತೆ (Sp.). ನಿಲವಿಲ್ಲದ ಹಲವಿನ್ತ ತೂಲದ ಉಕ್ಕೆ; ನಿಲ ನೋಡಿ, ಸಂಸಾರ.—ಸಂಸಾರ ಗುಟ್ಟು, ರೋಗ ರಟ್ಟು.—ಸಂಸಾರವೆಮ್ಬುದು ಸಾಗರದ ಹೊಟ್, ಈಸ ಬಲ್ಲವಗೆ ಎದೆಯುದ್ದ.—ಸಂಸಾರ ಸಾಗರ, ಅವಸರಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ.—ಸಂಸಾರ ಬೇಡ ಎನ್ದು, ವೂಂಸಾರ ಮಾಡ ಬಹುದೇ? (Prvs.). ಕರೆಯಿಲ್ಲದ ಸಂಸಾರ ನಡುಗಡಲೊಳು ಮೋಹಮೆಮ್ಬ ಬಲುಬಲೆಯೊಳು ಸಿಲು ತೊಡರು ... ಬಿದೆ, ಜೀವನೆ, ನಡೆ, ಧರ್ಮದ ಬಟ್ಟೆಯುದಾಟು (Jm.). — ಸಂಸಾರ ನಡಸು. To carry on the affairs of life; to keep house (B. 5, 116; My.). — ಸಂಸಾರ ಮಾಡು. To manage the affairs of life; to keep house (B. 3, 59; My.). — ಸಂಸಾರ ಸಾಗಿಸು. = ಸಂಸಾರ ನಡಸು. (B. 5, 124; My.).

ಸಂಸಾರಚಕ್ರ samsâra-čakra. The whirl and maze of mundane affairs or secular life (Mhr.; My.).

ಸಂಸಾರತಾಪತ್ರಯ samsâra-tâpatraya. The three kinds of affliction arising from mundane affairs; family trouble (My.).

ಸಂಸಾರಪಾಶ samsâra-pâśa. The fetters of the world or worldly illusion (J. 13, 28).

ಸಂಸಾರಭಾರ samsâra-bhâra. The weight of the affairs of life (My.).

ಸಂಸಾರಮಾರ್ಗ samsâra-mârga. The road of the world, the course or stage of mundane affairs, the world. 2, the vulva. (R.).

ಸಂಸಾರವಿಮೋಚನ samsâra-vimôčana. Liberating or emancipating from worldly existence; emancipation from the world (My.).

ಸಂಸಾರಿ sam̀-sâri. Passing through (successive existences), transmigratory; worldly, mundane, secular; engaged in worldly or secular occupations;—that has the cares of a family (Mhr.); that has a family (My.). 2, a living or *sentient being, an embodied soul* (ಮುಕ್ತ, ಆತ್ಮ Sa. 96). See Bp. 36, 17; 51, 28; ಅ-, ನಿ-; Prv. s. ತತ್ತ್ವ.

ಸಂಸಾರಿಕ samsârika. Worldly, mundane (Čpr. 2, after 35, 4, 52); a man who has a family (J. 15, 13; My.).

ಸಂಸಿದ್ಧ sam̀-siddha. Fully done or accomplished, made perfect, perfected; *prepared, made.* 2, one who has attained final emancipation. See Bp. 51, 40; Šm. 1.

ಸಂಸಿದ್ಧಿ sam̀-siddhi. *Complete accomplishment, completion,* perfection, complete attainment; beatitude, final emancipation 2, *nature, natural disposition,* natural state or quality. 3, a passionate or intoxicated woman. See Bp. 52, 50; 57, 89; 61, 80.

ಸಂಸೃತ sam̀-sṛita. Gone towards, approached, attained, obtained.

ಸಂಸೃತಿ sam̀-sṛiti. = ಸಂಸಾರ. (Čpr. 4, after 51; Bp. 11, 1. 21, 29; 44, 65).

ಸಂಸೃತೇನ್ಧನದಾವ samsṛita-indhana-dâva. Fire with me as fuel (Bp. 36, 7).

Digitized by Google

ಸಂಸೃಷ್ಟ sam-srishta. Commingled, conjoined, united, common to all (My.); composed; associated or connected together (as partners, etc.); reunited (as kinsmen, see ಸಂಸೃಷ್ಟಿ No. 2); involved in; cleanly dressed. 2, created (ಕೂಡಿದನ್ಥ, ಹುಟ್ಟಿದನ್ಥ G.).

ಸಂಸೃಷ್ಟಿ sam-srishti. Union, combination; association, intercourse, co-partnership; living together in one family; collection, collecting, assembling; the aggregation or combining of a number of metaphors in one passage. 2, a reunited kinsman (applied to persons of the same family who, after having made a partition, again live together, annulling the partition previously made). 3, a co-partner. See ಸಾಂಸೃಷ್ಟಿಕ.

ಸಂಸೆ samsĕ. Tbh. of ಸಂಶಯ. (C.).

ಸಂಸೇವಿ sam-sêvi. One who serves or worships (Bp. 7, 3).

ಸಂಸೇವ್ಯ sam-sêvya. To be served or honoured, honourable, eminent (Čpr. 6, after 56).

ಸಂಸ್ಕರಣ sam-s-karaṇa. = ಸಂಸ್ಕಾರ. (Kâvy. I, 5, 50).

ಸಂಸ್ಕರಿಸು samskarisu. To put together, to construct;—to form well or thoroughly, to make perfect, to refine;—to form accurately;—to make ready, to prepare, to arrange;—to consecrate, to sanctify;—to invest (with the sacrificial thread);—to purify, to cleanse;—to decorate. See Si. 238-241.

ಸಂಸ್ಕಾರ sam-s-kâra. Forming well or thoroughly, making perfect, *perfecting;* completing, finishing, refining, refinement, accomplishment. 2, forming in the mind, conception, idea, notion; the power of memory, faculty of recollection, *the realising of past perceptions;* self-productive quality; any faculty, capacity, instinct. 3, preparation, making ready, preparation of food, etc., cooking, dressing. 4, decoration, embellishment, ornament, elegance. 5, making sacred, hallowing, consecration, dedication; consecration of a king, etc. 6, making pure, *purification,* purity. 7, *a sanctifying or purificatory rite or essential ceremony* (enjoined on all the first three classes or castes; the following are considered as samskâras: garbhâdhâna, puṁsavana, sîmantônnayana, jâtakarma, nâmakaraṇa, nishkramaṇa, annaprâśana, čûḍâkarma, upanayana, and vivâha; others name more). 8, any rite or ceremony. 9, funeral obsequies. See ಅಂಗ-, ಮೃತ-; Bp. 55, 19; B. 4, 215.

ಸಂಸ್ಕಾರಹೀನ samskâra-hîna. Destitute of samskâras; *a man who has not received the samskâras,* a Vrâtya or outcast (see ವ್ರಾತ್ಯ).

ಸಂಸ್ಕಾರಿ sam-s-kâri. One who has received a samskâra or is dedicated to (Bp. 49, 32).

ಸಂಸ್ಕೃತ sam-s-kṛita. = ಸಕ್ಕದ. Carefully or accurately formed, elaborated, highly wrought, artificial, refined, polished, *finished, educated.* 2, made ready, *prepared,* cooked, dressed, compounded. 3, consecrated, sanctified, hallowed, initiated. 4, *cleansed, purified.* 5, decorated, ornamented. 6, *excellent, best.* 7, highly wrought speech, the Samskṛita language (Čh.; Śmd. 44. 62. 64. 105). ಸಂಸ್ಕೃತ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಮೆಣಸಿನ ಖಾರ ತಿಳಿಯದೇ? (Prv.). See ಅತಿ-, ಸಮ-; ಪ್ರಶಸ್ತ.

ಸಂಸ್ಕೃತಲಿಂಗ samskṛita-linga. A Samskṛita theme or term (Śmd. 408).

ಸಂಸ್ಕೃತಿ sam-s-kṛiti. = ಸಂಸ್ಕಾರ. 2, = ಸಂಕೃತಿ, N. of a type of metres (Mr. 362).

ಸಂಸ್ಕ್ರಿಯೆ sam-s-kriyĕ. = ಸಂಸ್ಕಾರ. Any purificatory rite. 2, funeral ceremonies or obsequies. (R.).

ಸಂಸ್ತರ sam-stara. *A bed, a couch;* a bed made of leaves, etc. 2, *a sacrifice.* 3, a stone (ವೃಷತ್, ಕಲ್ಲು Nn. 144). 4, a wood, a jungle (ಅಟವಿ, ಅಡವಿ 144).

ಸಂಸ್ತವ sam-stava. Praise. 2, association together, *acquaintance, intimacy, familiarity.*

ಸಂಸ್ತವನ sam-stavana. Praise, celebration. See ಪೊಗಳ್; Bp. 5, 29.

ಸಂಸ್ತಾವ sam-stâva. Reciting vedic hymns or verses in chorus; *the place occupied at a sacrifice by the Brâhmaṇas reciting hymns;* praise.

ಸಂಸ್ತುತ sam-stuta. Praised well or properly; lauded, eulogized (ಕೊಂಡಾಡಿದ G.; My.). 2, intimate, acquainted, known.

ಸಂಸ್ತುತಿ sam-stuti. Praise in chorus; praise, celebration (Bp. 58, 58).

ಸಂಸ್ತುತ್ಯ sam-stutya. Greatly to be praised, greatly praised (Mr. 1). 2, praise (Bp. 54, 83).

ಸಂಸ್ತ್ಯಾಯ sam-styâya. *An assemblage, a collection, a heap, a multitude;* expansion, diffusion. 2, *vicinity, proximity.* 3, *a habitation, a house.*

ಸಂಸ್ಥ sam-stha. Standing or staying or being together or with, associated; staying, abiding; stationary, fixed; ended, perished, dead; a resident; a neighbour; a spy. See ವಕ್ರ-. — ಸಂಸ್ಥಂ ಮಾಡು. To establish (Čpr. 2, after 49).

ಸಂಸ್ಥಗಿತ sam-sthagita. Covered with (Čpr. 5, 62).

ಸಂಸ್ಥಾನ sam-shtâna. Standing together, being together. 2, a collection, aggregation, heap. 3, the aggregation of primitive atoms, primary formation. 4, conformation, configuration; form, figure, shape; construction; *disposition, distribution.* 5, *an open place, either in a town or its vicinity;* a common place of abode, vicinity, neighbourhood. 6, *a place where four roads meet* (ಚೌವಟಿ Mr. 192). 7, any place, a station, an abode (ಸನ್ನಿವೇಶ, ನಿಲವು Hlâ.; ನಿಲವು Mr. 461; ಲೇಸಾದ ಸ್ಥಾನ Śmd. 356 Cm.). 8, a royal city (My.; Mhr.); a capital (My.); a state, a government (My.). 9, standing still, dying, death. ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಮನಸ್ತಾಪ ಹೋಗದು (Prv.). See ಅಕ್ಷರ-; Kâvy. III, 2, B, 56; Bh. 1, 7, 41.

ಸಂಸ್ಥಾನಾಧಿಪತಿ samsthâna-adhipati. A ruler, a king (My.).

ಸಂಸ್ಥಾನಿಕ sam-sthânika. That enjoys a samsthâna or town made over to him for his maintenance (Mhr.); a ruler, a chief (B. 3, 100; 4, 5; My.).

ಸಂಸ್ಥಾಪತ್ತನ samsthâ-pattana. = ಸನ್ತೆಪಟ್ಟಣ. (Śmd. 380). A town of assemblage: a town where a fair is kept.

ಸಂಸ್ಥಾಪನ sam-sthâpana. Placing together, collecting. 2, fixing firmly, placing, fixing; confirming, establishing, establishment; a statute, regulation. See ನಡು 2.

ಸಂಸ್ಥಿತ sam-sthita. Standing or being together, contiguous, near. 2, brought together, collected, heaped, covered. 3, agreeing, like, resembling. 4, standing

Digitized by Google

firm, settled, fixed, established. 5, staying, abiding, residing, being in or at. 6, placed in or on (Čpr. 4, after 88). 7, stationary. 8, stopped, concluded, ended; *dead, deceased.* 9, a form of sacrifice, a sacrifice (ಯಜ್ಞ Mr. 260; *cf.* ಸಂಸ್ಥೆ).

ಸಂಸ್ಥಿತಿ sam-sthiti. Staying or abiding or being together. 2, collection, accumulation, heap (Bp. 5, 46). 3, standing or staying with, residing or living with or near; contiguity, nearness, connection. 4, standing firm; duration, continuance. 5, abiding, abode; situation, station, state, condition. 6, standing still, stoppage; death, dying.

ಸಂಸ್ಥೆ sam-sthĕ. ಸಂಸ್ಥಾ. = ಸನ್ತೆ 1, ಸೌಸ್ಥೆ q. v. An assembly, assemblage; a thicket. 2, staying; residence, abode (ಇಪ್ಪ ಪದ, ಇಹಸ್ಥಾ ಸ್ಥಾನ Nn. 137). 3, a town. 4, a sleeping-place, a bed. 5, state or condition of being, situation, time of life, etc. 6, occupation, business, profession. 7, the aggregate of actions (ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯ, ಮಾಡಿದಸ್ಥಾ ಕಾರ್ಯಗಳು 137). 8, *continuance in the right way, correct conduct.* 9, an ordinance, a rule, an order (ನಿಯಮ Mr. 480). 10, swearing. 11, stop, stay; end, completion; destruction; *death, dying* (ಮರಣ, ಸಾವು Nn. 137). 12, manifestation, appearance. 13, resemblance, likeness; form. 14, a form or kind of sôma sacrifice.

ಸಂಸ್ಪರ್ಶ sam-sparśa. Close or mutual contact, touch, touching, conjunction, laying hold of (see ರಾಹು-). 2, perception, sense.

ಸಂಸ್ಪರ್ಶನ sam-sparśana. Touch, touching (Bp. 12, 36).

ಸಂಸ್ಪರ್ಶಸಮ್ಬನ್ಧ samsparśa-sambandha. Connection by means of touch (Šmd. 161).

ಸಂಸ್ಪರ್ಶೆ sam-sparśĕ. *A kind of fragrant plant or perfume* (= ಜನಿ).

ಸಂಸ್ಫೇಟ sam-sphêṭa. = ಸಂಸ್ಫೋಟ.

ಸಂಸ್ಫೋಟ sam-sphôṭa. *Conflict, war.*

ಸಂಸ್ಫೋಟನ sam-sphôṭana. = ಸಂಸ್ಫೋಟ. (Mr. 289).

ಸಂಸ್ಮರಣ sam-smaraṇa. *Remembering, recollecting* (Bp. 15, 1). Also ಸಂಸ್ಮರಣೆ (Bp. 39, 29).

ಸಂಸ್ಮಿತ sam-smita. Smiled, smiling, etc. (= ಸ್ಮಿತ, Bp. 36, 38).

ಸಂಹ sam-ha. = ಸಂಹತ.

ಸಂಹತ sam-hata. Struck together, closely joined, closed, shut; *well knit* or compacted together, firmly united, compact, close, firm, solid; closely allied; combined, *joined, connected;* keeping together; collected, assembled, accumulated; close union (ಕೂಟ Šmd. 219 Mdb. Cm.);—struck, hurt, wounded, killed; fighting (ಕಾದುವುದು Šmd. 219 Cm.).

ಸಂಹತಜಾನು samhata-jânu. = ಸಂಹತಜಾನುಕ.

ಸಂಹತಜಾನುಕ samhata-jânuka. *Knock-need.*

ಸಂಹತಲ samha-tala. *The two hands joined with the open palms brought together.*

ಸಂಹತಿ sam-hati. The state of being brought into close contact, firm or close combination; firm union; compactness; *a mass, an assemblage, a collection, a heap, a host, a multitude.*

ಸಂಹನನ sam-hanana. Striking together. 2, killing, destroying; a destroyer; destruction (Bp. 54, 57). 3, compactness; strength. 4, *the body.*

ಸಂಹರ sam-hara. Drawing together, bringing together; union (ಕೂಡುಗೆ, ಹೊದ್ದುಗೆ Nn. 105, o. r. ಹೊದ್ದಿಗೆ). 2, destroying, destruction (ನಿಮುರ್ಗಸ, ಮಡಿಗಸುವುದು 10.; Bp. 54, 23).

ಸಂಹರಿಸು sam-harisu. = ಸಮ್ಹರಿಸು. To bring together, to accumulate (Bp. 43, 24). 2, to crush together, to destroy, to annihilate (Bp. 4, 15; 6, 4; 16, 4; 27, 76; 33 sum.; 47, 2; 57, 25; Bh. 1, 8, 15; Šm. 79). [illegible] ಸಂಹರಿಸಲಾಪುದೋ? (Prv.).

ಸಂಹರ್ಷ sam-harsha. = ಸಂಘರ್ಷ 1. Bristling or erection of the hair of the body (either from rapture or terror), thrill of delight, *joy, pleasure.* 2, *emulation, rivalry, contention.*

ಸಂಹಾರ sam-hâra. Drawing together, contraction, abridgement, abbreviation, compression. 2, close, end, conclusion. 3, collection, assemblage, accumulation. 4, crushing together: destruction, annihilation (Bp. 50, 80), loss. 5, *the periodical destruction of the universe at the end of a kalpa* (ಸಮುಸುಸ್ಥ, etc., [illegible] Mr. 71). 6, withdrawing, withholding, restraining; seizing, laying hold of. ಸಂಹಾರ ಮಾಡುವವ [illegible] ನೇ? (Prv.). See ಇರ್ು 2, ಮಡಿ.

ಸಂಹಾರಕಾಲ samhâra-kâla. Time of destruction (Bp. 31, 19).

ಸಂಹಾರಿ sam-hâri. One who destroys (Bp. 19, 2).

ಸಂಹಾರಿಸು samhârisu. = ಸಂಹರಿಸು No. 2. (Bp. 21, 56; 51, 42).

ಸಂಹಿತ sam-hita. Put, joined or fastened together, joined, connected, united, conformable to; endowed with, possessed of, accompanied by, abounding in (ಯುತ, ಅನ್ವಿತ, ಸಮನ್ವಿತ, etc., ಕೂಡಿದ Mr. 440).

ಸಂಹಿತೆ sam-hitĕ. Conjunction, combination, union; euphonic junction (ಸನ್ಧಿ Šmd. 59. 70. 73. 74 Cm.; 76; Kâvy. I, 1a, 28. 29). 2, a collection, compilation, compendium. 3, any methodical or arranged collection of texts or verses; the hymnical text of the vêdas.

ಸಂಹೂತಿ sam-hûti. Shouting or calling out together, *general shout or clamour, exclamation, tumultuous exultation.*

ಸಂಹೃತ sam-hṛita. Drawn together; contracted, abridged, closed; destroyed; collected, assembled; withheld; restrained; seized (G.).

ಸಂಹೃತಿ sam-hṛiti. = ಸಂಹಾರ. (A.).

ಸಕಂಚುಕ sa-kancuka. *Furnished with armour or mail.*

ಸಕತಿ sakati. Tbh. of ಶಕ್ತಿ. (Râm. 3, 7, 34).

ಸಕರಣೇನ್ದ್ರಿಯ sa-karaṇêndriya. The aggregate of the organs of sense (Bp. 35, 6).

ಸಕರ್ಮ sa-karma. Performing any act or rite. 2, following similar business. 3, together with the actions (Bp. 61, 59).

ಸಕರ್ಮಕ sa-karmaka. Having or performing any act. 2, having an object: transitive; the transitive or active verb (Šmd. 299).

ಸಕಲ sa-kala. 1. (fr. ಕಲಾ). Together with parts or portions: *all, whole, entire;* every thing; the whole. See Bp. 31, 27. 2, a kind of upamĕ (Kâvy. III, 3, B, 81 seq.).

Digitized by Google

ಸಕಲ sa-kala. 2. Having a soft or low sound.

ಸಕಲರ್ತು sakala-ṛitu. All seasons (Čpr. 2, 62).

ಸಕಲಾತಿ sakalâti. Europe woollen cloth (chiefly scarlet, My.; B. 2, 38; 3, 9; 5, 284. 297; Br., T., M., H.; Port. escarlata). See Prv. s. ಶಾಲು. — ಸಕಲಾತಿಬಣ್ಣ. The colour called scarlet (My.).

ಸಕಲಾಯ sakala-âya. The whole produce prior to partition between the government and cultivator (My.). — ಸಕಲಾಯರಾಶಿ. = ಸಕಲಾಯ. (My.).

ಸಕಳ sakaḷa. = ಸಕಲ 1.

ಸಕಳಿ sakaḷi. — ಸಕಳಿದೇವ. N. (Bp. 59, 1).

ಸಕಳೇಶ sakaḷa-îśa. Śiva; N. (Bp. 19, 6; 47, 50. 51). — ಸಕಳೇಶಮಾದರಸ. N. (Bp. 19, 3. 37; 47 sum.; 47, 38). — ಸಕಳೇಶಮಾದರಸಯ್ಯ. N. (Bp. 37, 6; 47, 63).

ಸಕಳೇಶ್ವರ sakaḷa-îśvara. = ಸಕಳೇಶ. (Bp. 19, 9; 61, 72). — ಸಕಳೇಶ್ವರನ ಮಾದರಸ. N. (Bp. 47, 1. 70; 58, 1).

ಸಕಾಯ sa-kâya. Together with the body (Bp. 61, 59).

ಸಕಾರ sa-kâra. The letter ಸ್ (Śmd. 11).

ಸಕಾರಾಂತ sakâra-anta. Ending in ಸ್ (Śmd. 105 Cm.).

ಸಕಾಲ sa-kâla. Seasonable (Sk.); seasonable, good time (My.); (ಸಕಾಲಂ) seasonably, in good time or times, betimes (Sk.; My.).

ಸಕೀಲ sa-kîla. Possessing a pin; being pinned, bound or fastened to (Bp. 38, 68).

ಸಕೀಲಕ sa-kîlaka. = ಸಕೀಲ. 2, union (Bp. 44, 67).

ಸಕುಟಿಲ sa-kuṭila. Having guile, etc., dishonest, fraudulent.

ಸಕುಟಿಲಾತ್ಮ sakuṭila-âtma. A crooked, dishonest, etc. person (Bp. 55, 56).

ಸಕುಟುಮ್ಬ sa-kuṭumba. With or accompanied by a wife (My.). 2, all sorts together (Bh. 2, 2, 97).

ಸಕುತಿ sakuti. Tbh. of ಶಕ್ತಿ. (My.).

ಸಕುನ sakuna. Tbh. of ಶಕುನ. (Śmd. 335). — ಸಕುನಪಕ್ಕಿ. -ಪಕ್ಷಿ. A bird of omen (ಪಿಂಗಳಿ Čt. I, 73).

ಸಕುನಗಾಱ sakuna-gâṛa. A fortune-teller (My.).

ಸಕುನಿ sakuni. Tbh. of ಶಕುನಿ. (Śmd. 335).

ಸಕುಪಿತ sa-kupita. Incensed, angry; passion, anger (Bp. 54, 16).

ಸಕುಲ್ಯ sa-kulya. One of the same family and name. 2, a distant relation, a remote kinsman (G.).

ಸಕೂಟ sa-kûṭa. Joined, heaped. 2, the whole (ಒಟ್ಟು G.).

ಸಕೃತ್ sa-kṛit. *Once,* on one occasion only; at one time; *at once,* together; together with, with; always. See ಅ-.

ಸಕೃತ್ಪ್ರಜ sakṛit-praja. Having offspring once: *a crow.*

ಸಕೃತ್ಪ್ರಸೂತೆ sakṛit-prasûtĕ. *A cow that has had one calf* (ಗೃಷ್ಟಿ, ಚೊಚ್ಚಲ ಮಣಕ Hlâ.).

ಸಕೃದ್ಗ್ರಾಹಿ sakṛit-grâhi. That apprehends and understands upon once seeing or hearing (Mhr.; My.).

ಸಕೆ sakĕ. = ಸೆಕೆ, etc. Heat (B. 4, 143; My.).

ಸಕೇಶ sa-kêśa. Having hair, hairy (ಕೂದಲುಳ್ಳ G.).

ಸಕೇಶಿ sa-kêśi. A widow not shaven (on account of her youth, My.).

ಸಕೌಕ್ಷೇಯಕ sa-kaukshêyaka. Having a sword (Čpr. 5, 111).

ಸಕ್ಕ sakka. = ಚಕ್ಕ 2 (*cf.* ಸಖ್ಯ No. 2). — ಸಕ್ಕಸಮ. Quite equal; equiformity. ದ್ರೋಣಂಗಂ ನಿನಗಂ ಬಿಲ್ಲಾಣಿಕೆಯದು ಸಕ್ಕಸಮನೆ? (Śmd. 150 Mdb.). — ಸಕ್ಕಸಮನ. = ಸಕ್ಕಸಮ. (Bp. 18, 83).

ಸಕ್ಕದ sakkada. Tbh. of ಸಂಸ್ಕೃತ. (Śmd. 353. 372; Śm. 59; Kk. 66. 100; Čt. II, 100; see Śmd. 186 Cm.; 334).

ಸಕ್ಕರೆ sakkarĕ. = ಸಕ್ರ, ಸಕ್ರೆ. Tbh. of ಶರ್ಕರೆ. (Śmd. 345; Śi. 451; see Śmd. 49; V. 9, 78; J. 28, 20). Sugar. ಜೇನ ತುಪ್ಪಕ್ಕೆ ಸಕ್ಕರೆ ಸಲ್ಲುವದು (Śmd. 159). ಸಕ್ಕರೆಗುಪ್ಪಂ ಸರಿ ಮಾಡ್ಪದೇ? (Śś. 62). ಸಕ್ಕರೆ ಕಹಿ ಆಗದು, ನೆಕ್ಕರೆ ಐಶ್ವರ್ಯ ಬಾರದು.—ಬೇವು ಸೀ ಆಗದು, ಸಕ್ಕರೆ ಕಹಿ ಆಗದು.—ತಾಯಿಗಿನ್ನ ಹಿತವರಿಲ್ಲ, ಸಕ್ಕರೆಗಿನ್ತ ಸವಿ ಇಲ್ಲ.—ಆನೆಯಾಗಿ ಕಬ್ಬು ಮೇಯುವದಕ್ಕಿನ್ತ ಇರುವೆಯಾಗಿ ಸಕ್ಕರೆ ಮೇಯುವದು ಲೇಸು (Prvs.). See ಕಲ್ಲು-, ಬೂರಾ-, ಮೊಗದುಂ-, ರಾಯಿಪುಡಿ-. — ಸಕ್ಕರೆಕಂಚಿ. The large citron (S. Mhr.). — ಸಕ್ಕರೆಕಡ್ಡಿ. A sugar stick (My.). — ಸಕ್ಕರೆಕುಮ್ಬಳ. A sweet gourd (My.). — ಸಕ್ಕರೆನಿಮ್ಬೆ. (ಮಧುಕರ, ತಂಬುದ್ರಾವಿ Čb.). The sweet lime (My.). — ಸಕ್ಕರೆನೆಲ್ಲಿ. = ಅರನೆಲ್ಲಿ. (Z.). — ಸಕ್ಕರೆ ಪಕ್ಕರೆ. reit. (My.).

ಸಕ್ಕಾಸಕ್ಕಜ sakka-asakkaja. Equal and unequal; equality and inequality (Râm. 5, 9, 6).

ಸಕ್ಕಿ sakki. Tbh. of ಸಾಕ್ಷಿ. (Śmd. 356; Čpr. 5, 70).

ಸಕ್ಕೆ sakkĕ. = ಚಕ್ಕೆ, etc. Tbh. of ಶಲ್ಕ. (Śm. 24, o. r. ಸೆಕ್ಕೆ).

ಸಕ್ತ sakta. Clung, stuck or attached to, joined or connected with, in contact with, near at hand, impending; addicted or devoted to, fond of, intent on; diligent, attentive; belonging or related to, concerning; hindered, impeded. See ಅ-, ಆ-, ಪ್ರ-, ಸಂ-; Bp. 49, 34.

ಸಕ್ತಿ sakti. 1. Clinging to, attachment, contact, union, cohesion; addiction to, devotion.

ಸಕ್ತಿ sakti. 2. Severity, rigour, violence (Mhr., H.). ಸಕ್ತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಮುಕ್ತಿ ದೊರಕುವದೇ? (Prv.).

ಸಕ್ತು saktu. 1. The flour of barley (fried before ground); barley meal. See ದಧಿ-; ಹಿಟ್ಟು.

ಸಕ್ತು saktu. 2. Hard, firm; harsh, severe; oppressive, rigorous (My.; Mhr., H. ಸಕ್ತ).

ಸಕ್ತುಫಲಿ saktu-phali. = ಸಕ್ತುಫಲೆ.

ಸಕ್ತುಫಲೆ saktu-phalĕ. *The tree Prosopis spicigera* Lin. *or Mimosa suma* (= ಶಮಿ, ಶಿವೆ; see Nr. s. ಬನ್ನಿ 2).

ಸಕ್ಥಿ sakthi. *The thigh.*

ಸಕ್ರಿ sakri. = ಸಕ್ಕರೆ. (ಶರ್ಕರೆ G.).

ಸಕ್ರೆ sakrĕ. = ಸಕ್ರ. (My.). See Prv. s. ಚಕ್ರೇಶ್ವರ.

ಸಕ್ಷತ sa-kshata. Having a wound (Śêv. 5, 36; 5, after 47).

ಸಖ sakha. = ಸಖಿ. (Śmd. 104. 105). ನಿಮಗೆ ಸಖಂ; ಕಮಲಸಖಂ (105).

ಸಖತ್ವ sakhatva. = ಸಖಿತ್ವ. (My.).

ಸಖಾಯ sakhâya. Tbh. of ಸಹಾಯಸ್. (Śmd. 108; Kâvy. I, 2, 96-103). A friend.

ಸಖಿ sakhi. *A male friend, an associate, a companion* (Sk. ಸಖಿನ್). 2, *a female friend or companion,* a woman's confidante (Sk. ಸಖೀ; ಗೆಳತಿ, ಹೆಟ್ಟುಗೆ Śm., Kk. 29; ಅಳಿ, ಕೆಳದಿ Nn. 138; ಆಳಿ Śmd. I, 143).

ಸಖಿತ್ವ sakhitva. = ಸಖುತ್ವ. Friendship, intimacy (Sk.).

ಸಖೆ sakhĕ. Tbh. of ಶಿಖಿ. Heat (Bp. 44, 22; 45, 2; 53, 53; 56, 38; 57, 18).

ಸಖೇದ sa-khêda. Having grief or sorrow, distressed, painful (B. 4, 146; My.).

ಸಖ್ಯ sakhya. *Friendship, intimacy;* a friend. 2, equality. See Nr. s. ನಣ್ಪು.

Digitized by Google

ಸಗಟು sagaṭu. = ಸಗಾಟು. The whole in a lump; an average (My.; ಒಟ್ಟು G.; Tē. ಸಗಟು, ಸಗುಟು; T., M. ಚಗಡು; Mhr. ಸಕಟ, in gross, in a lump; indiscriminately).

ಸಗಣ sagaṇa. 1. = ಚಗಲ, ಸಗಣಿ, ಸಗಣೆ, ಸೆಗಣ, ಸೆಗಣಿ. Cow-dung, buffalo-dung (ಗೋಮಯ, ಕರೀಷ Hlâ., Mr. 182; ಅದೆ Šm. 91; Bp. 32, 27; 60, 4; M., T. ಚಾಣ, ಚಾಣಗ, ಚಾಣಿ; Mhr. ಶೇಣ; Sk. ಛಗಣ, dried cow-dung; *cf.* ಶಕೃತ್). ಕಡುವಿನ ಸಗಣಂ (ಎರಣ Šm. 33). ಅಳಳ ಸಗಣ (ಗೋವಿಷ್, ಗೋಮಯ); ಆ ಗೋಮಯಮ್ ಒಣಗಿದಡೆ ಕರೀಷ ಎನಿಸುಗು (Nr.). — ಸಗಣಪಿಣ್ಡ. A (dry) cake of cow-dung. ಸಗಣಪಿಣ್ಡದ ಪುಂಜ (ಬಾನ್ Šm. 100).

ಸಗಣ sa-gaṇa. 2. The metrical foot called ಸ (My.).

ಸಗಣಿ sagaṇi. = ಸಗಣ 1, etc. (My.; ಶಕೃತ್, ಮಲ G.). ಸಗಣಿ ತಿನ್ನುವವ ತುಪ್ಪದ ರುಚಿ ಬಲ್ಲನೇ?—ಸಗಣಿ ತಿನ್ನುವವನಿಗೆ ಮಾಸೆ ಹಿಡಿಯುವವನೊಬ್ಬ.—ದನಾ ತಿಮ್ಬುವವನಿಗೆ ಸಗಣಿ ಅಸಯೇ? (Prvs.). ಸಗಣಿ ತೊಪ್ಪೆ ಮುನ್ತಾದದು (ಗೂನ, ಹನ್ನ Si. 380; see 315. 402; ಒಣಸಗಣಿ).

ಸಗಣೆ sagaṇě. = ಸಗಣಿ, etc. (ಎರಣ G. 433). ಅಳಳ ಸಗಣೆ (ಗೋಮಯ G.).

ಸಗರ sagara. N. of a king of Ayôdhyâ (see Mr. 263 s. ಆಬುವರ್, and ಸಾಗರ).

ಸಗರಿ sagari. — ಸಗರಿಕಣ್ಟಿ. A prickly shrub with rose-coloured heads of flowers, Mimosa hamata Willd. (Z.). — ಸಗರಿಮುಳ್ಳು. = ಸಗರಿಕಣ್ಟಿ. (Z.).

ಸಗರ್ಭ sa-garbha. Pregnant. 2, having the same womb: *a brother by the same father and mother,* a brother of whole blood.

ಸಗರ್ಭ್ಯ sa-garbhya. *A brother by the same father and mother.*

ಸಗರ್ವ sa-garva. Proud; pride (ಅತಿಗರ್ವ, ಹಂ Nn. 161).

ಸಗಳಿ sagaḷi = ಸೆಗಳಿ.

ಸಗಾಟ sagâṭa. Great friendship (S. Mhr.).

ಸಗಾಟಿಕೆ sagâṭikě. = ಸಗಾಟ. (S. Mhr.).

ಸಗಾಟು sagâṭu. = ಸಗಟು. ಒಗಟುಮಾತಿಗೆ-ಸಗಾಟ ತನ್ದ (Prv.).

ಸಗಾಡಿಸು sa-gâḍisu. = ಸಗಾಢಿಸು, q. v.

ಸಗಾಢ sa-gâḍha. = ಸಗಾಢಿಕೆ. Excess, abundance; greatness; vehemence, force (Râm. 3, 8, 36; 6, 24, 18; 6, 50, 43; J. 4, 14).

ಸಗಾಢಿಕೆ sa-gâḍhikě. The state of being close, intense, strong, vehement, or excessive: excessiveness, abundance, excess; eminence, greatness (Bh. 7, 17, 31). — ಸಗಾಢಿಕೆವೆರ್. -ಪೆರ್. To grow intense, excessive, etc. (Bh. 10, 4, 54).

ಸಗಾಢಿಸು sa-gâḍhisu. = ಸಗಾಡಿಸು. To become close or tight, to come to close quarters (Bh. 6, 2, 5), etc.

ಸಗುಣ sa-guṇa. Having properties or qualities; possessing good qualities or attributes, virtuous; worldly (My.). See ಸಾಗುಣ್ಯ.

ಸಗೆ sagě. Tbh. of ಶಿಖೆ. Heat (Tē.; R.).

ಸಗೋತ್ರ sa-gôtra. Being of the same family or kin, related; a kinsman of the same family; one sprung from a common ancestor; one connected by funeral oblations of food and water; *a distant kinsman;*—family, race, lineage (Bp. 3, 63).

ಸಗ್ಗ sagga. 1. Tbh. of ಸ್ವರ್ಗ 1. (Šmd. 368; Kk. 10*b*; ನಾಕಲೋಕ Čt. I, 4; II, 95; ಅಮರಲೋಕ Kk. 10*a*; Čpr. 4, 78. 79). See Prv. s. ಸಾಯು. — ಸಗ್ಗದ ಮರ. (ಸುರತರು Šm. 10). — ಸಗ್ಗದಾಣ್ಮ. -ಅಣ್ಮ. Indra (J. 3, 38). — ಸಗ್ಗದುರು. -ಉರು. (ಸುರಧೇನು Šm. 10). — ಸಗ್ಗಪೊಸಲ್. -ಪೊಸಲ್. (ಸ್ವರ್ಗದ ... Šm. 10). — ಸಗ್ಗಪೊಳ್. -ಪೊಳ್. (ಸುರನದಿ Čt. II, 45).

ಸಗ್ಗ sagga. 2. Tbh. of ಸರ್ಗ. See ಬಿಲಸಗ್ಗ.

ಸಗ್ಗಳೆ saggaḷě. = ಚಕ್ಕಳೆ. A skin-flask: a vessel for holding drinking water (ಕುಡಿನೀರ್ ಇಡುವ ಪಾತ್ರೆ Mr. 265; Bh 1, 4, 18; J. 28, 55; Tē. ಸಗ್ಗಡೆ, a cup, glass = ಚೆಮ್ಬು).

ಸಗ್ಗಿಗ saggiga. A deity (ಸುರ Šm. 9; ನಿರ್ಜರ Kk. 10*a*). — ಸಗ್ಗಿಗಪೊದೆ. -ತೊದೆ. (ಸ್ವರ್ಗದ Šm. 10). — ಸಗ್ಗಿಗರವಟ್ಟ. -ಅವಟ್ಟ. Fire (ಅನಲ Šm. 11; ಕೃಶಾನು Kk. 21). — ಸಗ್ಗಿಗರ ಪಿರಿಯ. Brahmâ (ಬೊಮ್ಮ Kk. 9). — ಸಗ್ಗಿಗರಾಣ್ಮ. -ಅಣ್ಮ. = ಸಗ್ಗಿಗರಾಣ್ಮ, q. v. — ಸಗ್ಗಿಗರಾಣ್ಮ. -ಅಣ್ಮ. Indra (ಸುರಪ Kk. 11*a*, s. r. ಸಗ್ಗಿಗರಾಣ್ಬ). — ಸಗ್ಗಿಗರೆದೆಯ. -ಎದೆಯ. Indra (ಸುರಪತಿ Šm. 9). — ಸಗ್ಗಿಗರೊಡೆಯ. -ಒಡೆಯ. = ಸಗ್ಗಿಗರೆದೆಯ. (G.). — ಸಗ್ಗಿಗವಟ್ಟೆ. -ಬಟ್ಟೆ. The sky (ಅಮ್ಬರ Šm. 14; ಆಕಾಶ Kk. 12). — ಸಗ್ಗಿಗವೆಟ್ಟು. -ಬೆಟ್ಟು. The mountain Mêru (ಮೇರು Šm.).

ಸಗ್ಧಿ sa-gdhi. *Eating together.*

ಸಘಾಟ saghâṭa. (= ಸಗಾಢ). Force; brunt (of a battle, Šâstrasâra in W. v. 1302).

ಸಘಾಟಿಕೆ saghâṭikě. Forwardness, boldness, confidence, impudence (Bp. 21, 18; 27, 40; 43, 44; J. 17, 9). 2, = ಸಗಾಢಿಕೆ, excess; greatness (J. 34, 10).

ಸಂ saṅ. = ಸಮ್, q. v.

ಸಂಕ saṅka. 1. Tbh. of ಶಂಖ. (Šmd. 338). 2, N. (My.). ಬೇಹಾಕಿದರೆ ಸಂಕನ ಮನೆ ಸುಡದೇ? (Prv.). — ಸಂಕಮೋಲೆ. -ಓಲೆ. An ôlĕ of white colour (Čpr. 8, 52; V. 7, 9).

ಸಂಕ saṅka. 2. A bridge (My.; *cf.* ಸಂಕ್ರಮ, ಸಂಕ್ರಾಮ; Mhr. ಸಾಂಕೂ, a bridge or a float of rude and hasty construction). ಸಂಕ ಮುರಿದಲ್ಲೇ ಸ್ನಾನ, ಗ್ರಹಚಾರ ಹಿಡಿದಲ್ಲೇ ದಾನ (Prv.).

ಸಂಕಟ saṅ-kaṭa. = ಸಂಗಟ. Contracted, narrow, strait, impassable, impervious; crowded. 2, a narrow passage, strait, defile, pass. 3, a strait, difficulty, trouble, hardship; affliction, distress, agony. ಅವುದು ಸಂಕಟ ... ನಿಲ್ಲಜ! ನಿಲ್ಲಜಾ! ಸಯ್ರಿರು! (Šmd. 139). ಅವನನ್ನು ಸಂಕಟದೊಳ ಗಿದ್ದ ದಾಟಿಸಿದನು (B. 5, 62). ಸಂಕಟ ಬನ್ದರೆ ವೆಂಕಟರಮಣ.—ಬಡವನ ಸಂಕಟ ಮನೆಯೆಲ್ಲ, ಅರಸನ ಸಂಕಟ ರಾಜ್ಯವೆಲ್ಲ.—ಸಂಕಟಕ್ಕೆ ನಾರಾಯಣಾ ಅನ್ದರೂ ವೆಂಕಟಪ್ಪ ಚಿನ್ನ ಬಿಡ (Prvs.). — ಸಂಕಟಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To grow full of trouble, annoyance, etc. (Bp. 44, 13). — ಸಂಕಟ ಪಡು. To suffer trouble, distress, etc. (B. 4, 77; C.).

ಸಂಕಟಕ saṅ-kaṭaka. The loop or knot of strings (ಸನ್ದಿಯ ಕುಣಿಕೆಗಳು Mr. 292).

ಸಂಕಥನ saṅ-kathana. The act of narrating fully, narration, relation. See ಬಹು.

ಸಂಕಥೆ saṅ-kathĕ. *Conversation, discourse, talking together* (ಸಂಗೀತ, ಕೊಡುಮಾತು Mr. 461).

ಸಂಕಪಾಲ saṅkapâla. Tbh. of ಶಂಖಪಾಲ. See Prv. s. ಅರ ದೊಂಕು s. ಅಂಕ.

ಸಂಕರ saṅ-kara. 1. Mixing together, intermixture, blending, union; confusing, confusion; irregular or unlawful mixture. 2, a mixed caste or race, proceeding from the promiscuous intercourse of the four tribes, etc. 3, *sweepings, dust, off-scourings.* 4, a double sack for manure and grain to be carried on the back of a bullock (My.).

Digitized by Google

ಸಂಕರ saṅkara. 2. Tbh. of ಶಂಕರ.

ಸಂಕರಜಾತಿ saṅkara-jâti. = ಸಂಕರ 1, No. 2. ಅಮ್ಬಷ್ಠಕರಣಾದಿ ಜಾತಿಗಳು ಸಂಕರಜಾತಿಗಳೆನ್ನಲ್ ಪಡುವರು (Si. 336).

ಸಂಕರಪಸಾಯಿತ saṅkara-pasâyita. Tbh. of ಶಂಕರಪ್ರಸಾದಿತ. (Śmd. 380).

ಸಂಕರೀಕರಣ saṅkarî-karaṇa. The act of mixing together; confusing, confusion; causing mixture or loss of caste. (R.).

ಸಂಕರ್ಷಣ saṅ-karshaṇa. Drawing together, contracting; shortening; attracting, drawing; dragging away with, dragging along; making rows, ploughing. 2, *Baladêva*. See ಶೃಂಗ.

ಸಂಕಲ saṅ-kala. A pile, a collection, an accumulation, a quantity. See Čt. I, 80 s. ಸಂಕುಲ.

ಸಂಕಲನ saṅ-kalana. The act of heaping together; contact, junction, collision, intermixture (Bp. 51, 39). 2, addition (in arithmetic; My.).

ಸಂಕಲಿಕೆ saṅ-kalikĕ. Union; a pair of wedding garments (My.). — ಸಂಕಲಿಕೆದೋತ್ರ. Two dôtras (My.).

ಸಂಕಲಿತ saṅ-kalita. *Heaped together, piled up, joined;* blended, mixed with (Bp. 22, 25); added. 2, addition (in arithmetic).

ಸಂಕಲೆ saṅkalĕ. Tbh. of ಶೃಂಖಲ. (Śmd. 353; Mr. 154; ದಡ್ಡಿ Śmd. I; see ಪಾದ-, ರಕ್ಕ-; Bp. 22, 29). ಕರಿಯ ಸಂಕಲೆ (ನಿಗಳ Čt. I, 64). — ಸಂಕಲೆಯಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To chain. ತೊಡೆ ಸಂಕಲೆಯಿಕ್ಕಿದ ಪೊಲ್ ಕುಡಿಯಳ್ಳಿಗಳಿನ್ದೆ ಸುರಿದುವು ಇರ್ಕೆಲಕೆ ಕರುಳ್ (Śmd. 132). — ಸಂಕಲೆವನೆ. -ಮನೆ. A jail, a prison (Bh. 3, 8, 10). — ಸಂಕಲೆವನ್ದ. Tbh. of ಶೃಂಖಲಾಬನ್ಧ. (Śmd. 380). — ಸಂಕಲೆವೀಡು. -ಬೀಡು. = ಸಂಕಲೆವನೆ. (Čpr. 1, 99).

ಸಂಕಲ್ಪ saṅ-kalpa. Will, volition, strength of will, purpose, mental resolve or determination, resolution, vow. 2, *will, wish, desire.* 3, idea formed in the mind, thought, imagination, fancy, contrivance; consideration, reflection (ನೆನವರು Mr. 456). 4, mind, soul, heart. 5, a solemn vow to perform a ritual observance, declaration of purpose. See Nn. s. ಮನೋವಿಕಲ್ಪ; Bp. 22, 29.

ಸಂಕಲ್ಪಜ saṅkalpa-ja. Kâma. (R.).

ಸಂಕಲ್ಪಜನ್ಮ saṅkalpa-janma. Mind or heart-born: *Kâma.*

ಸಂಕಲ್ಪಿತ saṅ-kalpita. Wished for, aimed at, resolved on; conceived, imagined, thought, contrived (Bp. 8, 3).

ಸಂಕಲ್ಪಿಸು saṅ-kalpisu. To will, to purpose, to resolve (My.); to wish for, to desire, to strive after (Bp. 2, 19).

ಸಂಕಸುಕ saṅ-kasuka. Going or moving about unsteadily, *unsteady, inconstant, fickle;* uncertain, doubtful; weak, feeble; — bad, wicked.

ಸಂಕಾಶ saṅ-kâśa. Light, radiance (ಅರ್ಕ, ಪ್ರಭೆ Nn. 13). 2, appearance. 3, vicinity. 4, *like, similar.*

ಸಂಕಿ saṅki. N. — ಸಂಕಿದೇವ. N. (Bp. 9, 39).

ಸಂಕೀರ್ಣ saṅ-kîrṇa. Poured together, mixed together, intermingled; *confused; miscellaneous;* made full, filled, full; crowded, closely packed (ಸಂಕುಲ Čt. I, 80); contracted, narrow (ಶಂಕು, ಇಟ್ಟೆಡೆ Nn. 47); indistinct; scattered, strewed, spread, diffused; sprinkled. 2, of mixed caste, of impure origin; *impure.* 3, *a man of mixed or impure origin,* an outcast. 4, N. of a metre (Čh.). See ಇಡಿ 1, ಶಿಡಿ.

ಸಂಕೀರ್ಣಕ saṅ-kîrṇaka. = ಸಂಕೀರ್ಣ No. 4. (Čh.).

ಸಂಕೀರ್ಣರಾಶಿ saṅkîrṇa-râśi. A heap of miscellaneous things. See ನಿಗುಮ್ಬಿಸು.

ಸಂಕೀರ್ತನ saṅ-kîrtana. The act of reciting or proclaiming at full; greatly praising or celebrating, lauding, honouring, glorification (Bp. 42, 37; My.). — ಸಂಕೀರ್ತನಂಗೆಯ್. -ಗೆ-. To celebrate or praise greatly (Śsv. 1, after 79).

ಸಂಕೀರ್ತನೆ saṅ-kîrtanĕ. = ಸಂಕೀರ್ತನ. (Bp. 61, 78; My.).

ಸಂಕು saṅku. 1. Tbh. of ಶಂಕು. (Śmd. 335). ಸಂಕುವೆನ್ದು ಕೊರದುಂ ಗಿವರ್ನ್ದಿಯುಂ ಅಕ್ಕುಂ (335).

ಸಂಕು saṅku. 2. Tbh. of ಶಂಖ. (ಪಾಂಚಜನ್ಯ, ಶಂಖ Nn. 65; My.; Tê.). ಸಂಕಿನಲ್ಲಿ (Nn. 65).

ಸಂಕುಚಿತ saṅ-kucita. Contracted, narrowed, shrivelled up, shrunk, wrinkled (ಸಣ್ಣಾದ G.; My.); closed, shut, unblown.

ಸಂಕುಲ saṅ-kula. Crowded together, thronged; mixed together; *confused, perplexed;* much (ಬಹಳ Čt. I, 80, o. r. ಸಂಕಲ); *filled with, full of.* 2, a crowd, a throng, a multitude (ಗ್ರಾಮ, ಸಮೂಹ Nn. 37; ಸ್ತೋಮ Mr. 422).

ಸಂಕುಲತೆ saṅ-kulatĕ. Confusion, perplexity (Śsv. 4, 107).

ಸಂಕೃತಿ saṅ-kṛiti. = ಸಂಸ್ಕೃತಿ No. 2. N. of a type of metres (Čh.).

ಸಂಕೆ saṅkĕ. 1. Tbh. of ಶಂಕೆ. (Śmd. 335). *Cf.* ನಿಸ್ಸಂಕೆ. ಸಂಕೆ ತಿಳಿಯದವಗೆ ಅಂಕೆ ಮಾಡ ಬೇಡ (Prv.).

ಸಂಕೆ saṅkĕ. 2. (Tbh. of ಸ್ಪೃಕ್ಕೆ). The plant Trigonella corniculata Lin. — ಸಂಕೆಬೇರು. (ಮರುನ್ಮಾಲೆ, ಪಿಶುನೆ, ಸ್ಪೃಕ್ಕೆ, ದೇವಿ, ಲತೆ, ಲಘು, ಸಮುದ್ರಾನ್ತೆ, ಬಧು, ಕೋಟಿವರ್ಷ, ಲಂಕೋಪಿಕೆ, ಸ್ಪೃಕ್ಕ ಎಮ್ಬ ಗನ್ಧದ್ರವ್ಯ Si. 155).

ಸಂಕೇತ saṅ-kêta. Any indicatory sign or gesture, intimation, hint, allusion, *a sign, a signal, a token,* a mark, symbol (ಸಮಯ Mr. 530); gesticulation; *agreement, convention;* engagement, *appointment, assignation* (with a lover).

ಸಂಕೇತಕ saṅ-kêtaka. *An agreement, a convention,* an appointment. 2, a rendezvous.

ಸಂಕೇತನ saṅ-kêtana. = ಸಂಕೇತಕ No. 1. See ವ್ಯವಹಾರಮೌಲ್ಯ-. 2, assignation (see ಸಂಕೇತನಭವನ).

ಸಂಕೇತನಭವನ saṅkêtana-bhavana. A house of assignation, appointed house (J. 26, 9).

ಸಂಕೇತಭೂಮಿ saṅkêta-bhûmi. = ಸಂಕೇತಸ್ಥಲ. (ಕೊಮ್ಬು Kk. 39).

ಸಂಕೇತಸ್ಥಲ saṅkêta-sthala. A place of assignation, appointed place (ಪನವು, ಕೊಮ್ಬು Śm. 57; ಪನವು, ಕೊಳ, ಕೊಮ್ಬು Kk. 94).

ಸಂಕೇತಾಕ್ಷರ saṅkêta-akshara. A secret writing (My.).

ಸಂಕೇತಿ saṅ-kêti. A certain caste of smârta Brâhmaṇas in Mysore, speaking a very corrupt Tamiḻ (My.).

ಸಂಕೇತೋದ್ಯೋಗ saṅkêta-udyôga. Secret exertion, etc. See ಹೊಂಚು 1.

ಸಂಕೋಚ saṅ-kôča. Shrinking, contracting, shrivelling up, contraction, shrinking; crouching, cowering; compression, abridgment; diminution; narrowness; shutting up, closing (of flowers). 2, terror, fear (Sk.); reserve, closeness; abashedness, repression (Mhr.; ಭಯ, ಬಿಡೆ Čb.). 3, *saffron.* 4, a sort of skate fish. See ಕುಗಿಸು, ಸುಕುರ 1.

ಸಂಕೋಚಕರಣ saṅkôča-karaṇa. The act of causing to shrink, contract, etc. See ಮುಗುಳ್ಚು.

ಸಂಕೋಚಗಾರ saṅkôča-gâra. A man who is abashed or hesitates (in speaking, eating, etc., My.).

Digitized by Google

ಸಂಕೋಚನ san-kôčana. The act of contracting or shrinking, contraction, causing to shrink or close; contracting, shrinking, closing, etc. See ಉಡುಗು, ಕುನುಂಗು, ಮುದುಡು, ಸುರುಣ್ಚು, ಸುರುಳ್, ಸುರುಳ್ಚು.

ಸಂಕೋಚಿ san-kôči. Shrinking; contracting; closing. See ಗಾತ್ರ-.

ಸಂಕೋಚಿಸು sankôčisu. To shrink, etc.; to close, to shut (as a flower, Čpr. 2, after 39).

ಸಂಕೋಲೆ sankôlĕ. = ಸಂಕಲೆ. Tbh. of ಶೃಂಖಲ. (ಶೃಂಖಲ G.; My.).

ಸಂಕ್ರನ್ದನ san-krandana. Crying, roaring. 2, *Indra*.

ಸಂಕ್ರಮ san-krama. = ಸಂಕ್ರಾಮ. Going or coming together, meeting together, etc.; being transferred; etc.

ಸಂಕ್ರಮಣ san-kramaṇa. The act of going along with, concurrence. 2, the act of going or passing through, transition, proceeding, progress; passage. 3, the sun's passage from one sign of the zodiac to another. 4, the day on which the sun passes from one sign of the zodiac to another (My.). 5, the day on which the sun's progress to the north of the equator or summer solstice begins. See ಮಕರ-. 6, the air of both the two nostrils (ಎಡ ಬಲಂ ಬೆರಸಿ Mr. 53).

ಸಂಕ್ರಾನ್ತಿ san-krânti. = ಸಂಕ್ರಮಣ. Passage of the sun or planetary bodies from one sign into another, etc. (ಸೂರ್ಯಮಾರ್ಗ G.), especially the ಮಕರಸಂಕ್ರಾನ್ತಿ (My.). 2, = ಸಂಕ್ರಾನ್ತಿಹಬ್ಬ (G.). ಎನ್ತೆನ್ತವರು ಅನ್ತೇ ಹೋದರು, ಸಂಕ್ರಾನ್ತಿ ಬನ್ದು ಹುಳಿದೋಸೆ ಬೇಡಿತು (Prv.). See B. 5, 309. — ಸಂಕ್ರಾನ್ತಿಹಬ್ಬ. The ಪೊಂಗಲುಹಬ್ಬ, held on ಮಕರಸಂಕ್ರಾನ್ತಿ (My.).

ಸಂಕ್ರಾಮ san-krâma. = ಸಂಕ್ರಮ. *Difficult progress or passage, making one's way over difficult ground* (as over rocks or torrents or inaccessible passes). 2, a causeway, a bridge.

ಸಂಕ್ಲೇಶ san-klêśa. Affliction, pain, torment, anguish. See ಜಗಿಲ್ 2, ಪಗಿಲ್ 2.

ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ san-kshipta. Thrown together, heaped up; — dashed together, destroyed; — compressed, abridged, abbreviated, diminished (ಸಂಕ್ಷೇಪ ಮಾಡಿದ G.; My.); concise, compact, small; — thrown, despatched.

ಸಂಕ್ಷುಬ್ಧ san-kshubdha. = ಸಂಕ್ಷುಭಿತ. (ಅಲ್ಲಾಡಿದ G.).

ಸಂಕ್ಷುಭಿತ san-kshubhita. Tossed together, tossed about, violently shaken or agitated (My.).

ಸಂಕ್ಷೇಪ san-kshêpa. Throwing together; compression, *abridgment, abbreviation, rendering concise; conciseness, briefness;* a brief or concise exposition, epitome, paraphrase; — throwing, sending. ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ, concisely, in short, briefly (My.).

ಸಂಕ್ಷೇಪಣ san-kshêpaṇa. = ಸಂಕ್ಷೇಪ. *Abridgment, brevity, abbreviation.*

ಸಂಕ್ಷೇಪಿಸು san-kshêpisu. To abridge, to shorten, to abbreviate (My.); to reduce to a more simple expression, as a compound quantity or equation (My.).

ಸಂಕ್ಷೋಭ san-kshôbha. Shaking about, trembling, agitation; disturbance; overturning, upsetting; pride (G.).

ಸಂಕ್ಷೋಭಿತ san-kshôbhita. Shaken or tossed about; — the state of being violently shaken about or agitated (Čh. G. MS. in its v. 38).

ಸಂಖಿನ್ನ san-khinna. Greatly depressed or distressed, suffering great pain or uneasiness. See ಮಿಡುಗು.

ಸಂಖೆ sankhĕ. Tbh. of ಸಂಖ್ಯೆ. (ಲೆಕ್ಕ, ಅಂಕೆ Mr. 349; see Mr. s. ವರ್ತನೆ and ಸ್ವರ 2; Bp. 5, 60; 9, 22; 61, 92).

ಸಂಖ್ಯ san-khya. *Conflict, battle, war.*

ಸಂಖ್ಯಕ san-khyaka. *Numbering, amounting to, composed of a certain number* (at the end of compounds).

ಸಂಖ್ಯಾತ san-khyâta. Reckoned up, enumerated, calculated; *numbered, counted.* 2, number; a particular high number (ಶಂಖ, ಗಣನಾಭೇದ Nn. 66; Bp. 58, 50).

ಸಂಖ್ಯಾನ san-khyâna. The act of reckoning up, numbering, numeration, calculation (see ಸಂಖ್ಯಾಸ). 2, a numeral (Śmd. 169); a noun of a numerical character (as ಇರ್ಪತ್ತೆಂಡೆ, ಎರಡ್ಯಾತು, etc., Śs.).

ಸಂಖ್ಯಾಪೂರಣ sankyâ-pûraṇa. Completion, *i. e.* gradation in number (Śmd. 242).

ಸಂಖ್ಯಾರುಚಿ sankhyâ-ruči. Reason, intellect (ಬುದ್ಧಿ, etc., ಬುದ್ಧಿ Mr. 223).

ಸಂಖ್ಯಾವತ್ sankhyâ-vat. Having number, numbered. 2, possessing reason or intellect, *intelligent.*

ಸಂಖ್ಯಾವಸ್ತು sankhyâ-vastu. A thing to which a number is prefixed (Śmd. 170).

ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಕ sankhyâ-vâčaka. Expressive of number. 2, a numeral (My.).

ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಿ sankhyâ-vâči. A numeral (Śmd. 22. 110 122. 170 C.). ಏಳೆನ್ದು, ಸಂಖ್ಯಾವಾಚ (Śmd. I).

ಸಂಖ್ಯಾಸ sankhyâ-âsa. A kind of computation in prosody (Čh.; Mr. 369, o. r. ಸಂಖ್ಯಾನ).

ಸಂಖ್ಯೆ san-khyĕ. ಸಂಖ್ಯಾ. = ಸಂಖೆ. Reckoning up, numbering, numeration, calculation. 2, an account, sum. 3, *number; a numeral* (ಲೆಕ್ಕ Śmd. 128. 243 Cm.; ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಿ 82. 98. 110 Cm.; see ಒನ್ದು 2, ಪತ್ತು 3; Śmd. 22. 120-122. 134. 179-200. 256; Kâvy. I, 1a, 22-27; I, 1b, 42-47. 62-65). 4, *deliberation, reasoning, reflection; reason, intellect, understanding.* ಸಂಖ್ಯೆಯರ್, persons that number (Bh. 2, 13, 11).

ಸಂಖ್ಯೇಯ san-khyêya. *Numerable, calculable.* 2, that is to be counted (Śmd. 169).

ಸಂಗ sanga. 1. Tbh. of ಸಂಘ. (Śmd. 338).

ಸಂಗ san-ga. 2. Going together; coming together; joining, uniting, union, contact, touch (ಕೂಟ, ಯೋಗ Nn. 113), *association, intercourse, friendship, love;* sexual intercourse; the confluence of rivers. 2, N. (My.; B. 2, 311. ಸೆಟ್ಟೇ ಸಂಗಾ ಮಾಡು, ಗಿಟ್ಟೇ ಸಂಗಾ ಮಾಡ ಬೇಡ. — ಜಾಣರ ಸ್ನೇಹ ಸಂಗ ಹಲವಂಗ — ಹೀನನ ಸಂಗ ಮಾನಿಗೆ ಆಗದು, ಮಾನಿಯ ಸಂಗ ಹೀನನಿಗೆ ಆಗದು (Prvs.). — ಸಂಗ ಮಾಡು. To connect oneself with, to associate with; to have sexual intercourse (ಕೇ G.). — ಸಂಗಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. = ಸಂಗಮದೇವ. (Bp. 2, 12; 2, N. (37, 20; see ವಿಙ್ಗ-, ಮುಗ್ಧ-, ಶಿವರಾತ್ರಿ-, ಹೆಮ್ಮೆ-). — ಸಂಗವ್ವೆ. -ಅವ್ವೆ. N. see ಏರ-.

ಸಂಗಟ sangaṭa. Tbh. of ಸಂಕಟ. (My.; Tě. ಸಂಗಟ).

ಸಂಗಡ sangaḍa. Tbh. of ಸಂಘಾತ. (Śmd. 363; *cf.* ಸಂಗಾತ). Closely joined or united, joined; — together with, with (C.); by, in presence. 2, junction, union, combination, company (Śmd. 118; ಸರಿ, ಎಣೆ, ಜೋಡು, ಜೋಲ, ಜೊತೆ, ಸಮಾನ Śs.). ಸಂಗಡದಿಂ ಬನ್ದಂ (Śmd. 157). ಸಿಡಿಮುಣು ಸ್ಮರನ ಮದು ಸಂಗಡಮಾಗಿರೆ ಕುಪ್ಪುಮಾತ್ತಿಕಂ (Rśv. 5, 46). ದುಷ್ಟದಧಮುನಿಗಣಪುಂಗವರ ಸಂಗಡದೊಳ್ (Bp. 27, 56). ಅದರ ಸಂಗಡ

Digitized by Google

(J. 2, 29). ಅವರ ಸಂಗಡ ಸನ್ತೋಷದಿನ್ದ ಮಾತಾಡುವನು (B. 5, 183). ನಿನ್ನ ಸಂಗಡ ಒಬ್ಬ ಆಳು ಬರುವನು (1, 3). ಬೀದೀಲಿ ಬೆಲ್ಲ ಸುರಿದು, ಹಾದಿಯವರ ಸಂಗಡ ಜಗಳಾಡಿದ ಹಾಗೆ.—ಭರಘರನೆ ಹೋಗಿ, ಭೈರವದೇವರ ಸಂಗಡ ಭೈರವಾಸ ಕೇಳಿದ.—ಮುಡದಿ ಇಲ್ಲದವನ ಸಂಗಡ, ಮಕ್ಕಳು ಎಷ್ಟು? ಎನ್ದ, ಕೇಳಿದ (Prvs.). See Prv. s. ಸವತಿ. — ಸಂಗಡ ಕರ ಕೊಣ್ಡು ಹೋಗು. To take (somebody) with (one's self, B. 3, 70; 5, 302). — ಸಂಗಡ ತಕ್ಕೊಳ್ಳು. To take (something) with (one's self, B. 5, 298). — ಸಂಗಡ ತೆಗದು ಕೊಣ್ಡು ಹೋಗು. To take (somebody) with (one's self, B. 5, 47). — ಸಂಗಡಲೂ. -ಲೂ. Together also: also together with (G.). — ಸಂಗಡಲೇ. -ಲೇ. Even together with (B. 4, 77).

ಸಂಗಡದಾಳ saṅgaḍaḍâḷa. Tbh. of ಸಂಘಾತತಾಳ. (Šmd. 381).

ಸಂಗಡವೆಕ್ಕಣ saṅgaḍavĕkkaṇa. Tbh. of ಸಂಘಾತಪ್ರೇಕ್ಷಣ. (Šmd. 380, o. r. ಸಂಗಡವೆಗ್ಗಣ).

ಸಂಗಡವೆಗ್ಗಣ saṅgaḍavĕggaṇa. = ಸಂಗಡವೆಕ್ಕಣ, q. v.

ಸಂಗಡಿ saṅgaḍi. A companion (ಸಂಗಡ ಇರುವವನು G.; cf. ಸಂಘಟ್ಟ). 2, a means, that by the help of which an end is attained (B. 4, 38).

ಸಂಗಡಿಗ saṅgaḍiga. A companion, an associate, a friend (ಮಿತ್ರ, ಪ್ರೇಮಿ, ಸಖ Mr. 311; Čpr. 2, 35; Bp. 26, 12; 29, 8; 47, 36; My.). ಒನ್ದೆ ಪ್ರಾಯದ ಸಂಗಡಿಗನು (ವಯಸ್ಯ, ಸವಯಸ್, ಸ್ನಿಗ್ಧ); ಎಡೆಯಲಾದ ಸಂಗಡಿಗನು (ಮಿತ್ರ, ಸುಹೃತ್ Nr.).

ಸಂಗಡಿಗತನ saṅgaḍigatana. Intimacy, friendship (ಸಖ್ಯ Nr.).

ಸಂಗಡಿಗಿತ್ತಿ saṅgaḍiga-itti. A female companion or friend (My.).

ಸಂಗಡಿಸು saṅgaḍisu. (= ಸಂಗಳಿಸು). Union to take place (ಒನ್ದಾಗು Šmd. 118 Cm.); to be one (Šm. 55); to be closely joined or united; to assemble (v. i.), to be numerous, to swarm, to crowd; to be joined with (see Bp. 5, 44; 12, 13; 32, 52; 50, 16; 57, 44; 60, 34; Rŝv. 5, 46; J. 22, 4). 2, to join (v. t., J. 24, 65). 3, to act immediately or directly, to lose no time (ಅಡಸು Šmd. 29 Cm.).

ಸಂಗತ san-gata. Come together, convened, met. 2, joined, conjoined, united, associated, connected with (Kâvy. III, 8, B, 140; IV, 1, 7); united in wedlock; sexually united. 3, assembled, collected, accumulated, mixed. 4, fitted together, *apposite, proper, seasonable, appropriate,* applicable, adapted to, fitted for (Šmd. 166. 219; Kâvy. III, 8, B, 75). 5. union, meeting; association, intercourse, connection; *friendship,* acquaintance.

ಸಂಗತಿ san-gati. = ಸಂಗ್ತಿ. *Coming together, meeting;* interview; union, junction, conjunction, mixture. 2, *association, intercourse, society, company.* 3, *sexual intercourse.* 4, adaptation, fitness, appropriateness, applicability. 5, going to, visiting, frequenting. 6, meeting or coming to pass accidentally, chance, accident. 7, occurrence, affair; matter, subject (C.; B. 3, 1. 13). ಸಂಗತಿ ಸೀಯದೋ? ಬಾದೀ ಹಣ್ಣು ಸೀಯದೋ?—ಸಂಗತಿ ಗುಣ ನೋತು ನೋಡು, ಹೆಣ್ಡತೀ ಗುಣ ಹೇತು ನೋಡು (Prvs.). ಸಂಗತಿಯ ನುಡಿಯುತ್ತಿರಲು (ಛಾಷಾಂಗ Mr. 82). — ಸಂಗತಿಗೆ ಬೀಳು. To fall into society. ಎಷ್ಟೋ ಹುಡುಗರು ಕೆಟ್ಟ ಸಂಗತಿಗೆ ಬಿದ್ದು (B. 4, 1). — ಸಂಗತಿಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಳ್ಳು. To take into one's company: to take with one's self. ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ದನ ಕುರಿಗಳ ಹಿಣ್ಡನ್ನು ಸಂಗತಿಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಣ್ಡು, ಯಾವಾಗಲೂ ಸಂಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಾರೆ (B. 4, 214). — ಸಂಗತಿವಡೆ. -ವಡೆ. To become proper or applicable (ಸಮ್ಬನ್ಧವಾಗು Šmd. 130 Cm.). — ಸಂಗತಿವೆಟ್. -ವೆಟ್. = ಸಂಗತಿವಡೆ. (Kâvy. V, 950). — ಸಂಗತಿ ಹಿಡಿ. To begin to keep company with, to have intercourse with, to ally or connect one's self with. ಹಿರೀ ಮಗನು ಕೆಟ್ಟ ಗೆಳೆಯರ ಸಂಗತೀ ಹಿಡಿದು (B. 1, 1). ಸಣ್ಣ ಆಳಳು.... ತುಡುಗ ಆವಿನ ಸಂಗತಿ ಹಿಡಿಯಿತು (3, 22).

ಸಂಗತಿದೋಷ saṅgati-dôsha. A blemish, vice or ill-habit contracted through keeping company with (My.). ಸಂಗತಿ ದೋಷ ಕೊರಳಿಗೆ ದೊಣ್ಣೆ (Prv.).

ಸಂಗತ್ಯ san-gatya. Having met, having come together, having become united (Sk.). 2, a word or speech in proper course or order (ಕ್ರಮವಿಡಿದ ನುಡಿ Mr. 461).

ಸಂಗಮ san-gama. = ಸಂಗಡ. *Coming together, meeting;* union, junction, contact, touch; *association, intercourse, society, company;* sexual intercourse; *the junction or confluence of two rivers* (ಕೂಡಲ್ Čt. I, 67); *the mouth of a river; planetary conjunction;* fitness, adaptation. — ಸಂಗಮದೇವ. A form or liṅga of Šiva as worshipped at ಕೂಡಲ ಸಂಗಮ (Bp. 4, 70; 5, 7; 22, 53; 32, 11; 35, 50; 61, 51. 55). — ಸಂಗಮನಾಥ. = ಸಂಗಮದೇವ. (Bp. 32, 9). — ಸಂಗಮೇಶ. -ಈಶ. = ಸಂಗಮದೇವ. (Bp. 4, 74; 58, 41; 61 sum.; see ಕೂಡಲ-, ಗುರು-). — ಸಂಗಮೇಶ್ವರ. -ಈಶ್ವರ. = ಸಂಗಮೇಶ. (Bp. 3, 44; 28, 6; 36, 61; 52, 49; 61, 63; see ಕಪ್ಪಡಿ-, ಗುರು-). 2, = ಸಂಗಮೇಶ್ವರಪುರ. (5 sum.). — ಸಂಗಮೇಶ್ವರದೇವ. = ಸಂಗಮದೇವ. (Bp. 30, 29). — ಸಂಗಮೇಶ್ವರಪುರ. The town at ಕೂಡಲ ಸಂಗಮ (Bp. 61, 10). — ಸಂಗಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ. = ಸಂಗಮದೇವ. (Bp. 61, 49).

ಸಂಗರ san-gara. 1. Agreeing together; *agreement, assent; promise.* 2, a day and night (ಅಹೋರಾತ್ರಿಗಳ್, ಹಗಲಿರುಳುಗಳ್ Nn. 19).

ಸಂಗರ san-gara. 2. Swallowing up, devouring. 2, flesh, meat (ಮಾಂಸ Nn. 19). 3, *war, battle* (ಕಾಳೆಗ Nn. 9; ಧುರ, ಕಾಳೆಗ 19). 4, *misfortune, calamity, trouble,* pain (ದುಃಖ, ವ್ಯಥೆ 19). 5, a stupid man (ಮೂರ್ಖ, ಮೂಢ 19). 6, the fruit of the šami tree (ಶಮಿಫಲಿನ, ಬನ್ನಿಕಾಯಿ 19).

ಸಂಗರಕ್ರಿಯೆ saṅgara-kriyĕ. Causing to fight. See ಕಾದಿಸು.

ಸಂಗವ saṅgava. Tbh. of ಸಂಗಮ. (Šmd. 847).

ಸಂಗಳಿಸು san-gaḷisu. (= ಸಂಗಡಿಸು). To be joined, combined, mingled or mixed (Rŝv. 5, after 19; 5, after 55; 6, after 11; 8, after 5; 8, 85; Šêv. 1, 50). 2, to be brought about, to be produced (Čpr. 3, 40; 4, 66); to come to pass, to occur, to be used (ಬರ್ Šmd. 256 Cm.; ಉಣ್ಬು 264; ಸಮ್ಬನ್ಧವಾಗು 264 Cm.). 3, to produce (Čpr. 1, 59; 3, 48).

ಸಂಗಾತ saṅgâta. Tbh. of ಸಂಘಾತ. Union, association, company;—with, together with (C.).

ಸಂಗಾತಿ saṅgâti. Tbh. of ಸಂಘಾತಿ. A companion, a friend (My.). See ಸರಿ-. — ಸಂಗಾತಿಮಚ್ಚೆ. Marks on the body said to indicate the number of a person's friends (in children's language, My.).

ಸಂಗಿ saṅgi. Going with or to, uniting with, flowing together. 2, full of attachment or devotion, attached, devoted, addicted to, fond of; desirous; lustful. — ಸಂಗಿದೇವ. N. (Bp. 59, 1).

ಸಂಗೀತ san-gîta. Sung together, song in chorus or harmony. 2, *singing accompanied by music and dancing,* symphony (ನೃತ್ಯಮ್ ಆ ವಾದ್ಯಮ್ ಆ ಗೀತಮ್ ಇವು ಕೂಡಿದರೆ ಸಂಗೀತಮ್ ಎನ್ದೆನಿಕ್ಕುಂ Mr. 79); singing accompanied with

Digitized by Google

music, a concert; a song sung by many voices, chorus. 3, the art of singing with music and dancing. 4, = ಸಂಗೀತಿ No. 2, conversation, discourse (ಸಂಕಥೆ, ಕೂಡುಮಾತು Mr. 461). ಬಧಿರ ಕೇಳುವನೆ, ಸಂಗೀತವ ಪಾಡಿದರೆ? (Dp. 87). ಸಂಗೀತ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ಅಂಗಿ ಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಬಲ್ಲ (Prv.). — ಸಂಗೀತದ ಹಕ್ಕಿ. N. of a bird (ಶುಕ್ಲಭ Si. 177. 178).

ಸಂಗೀತಕ saṅ-gîtaka. Singing together; a concert; symphony; public entertainment consisting of songs combined with music and dancing. See Čpr. 4, 84. ಸಂಗೀತಕದ ಸ್ವರಭೇದ (ತಾರ Nn. 109; o. rs. ಸಂಗೀತದ ಸ್ವರಭೇದ, ರಾಗಭೇದ).

ಸಂಗೀತಗಾಱ saṅgîta-gâṟa. A singer; a teacher of singing. (? R.).

ಸಂಗೀತವಿದ್ಯೆ saṅgîta-vidyĕ. = ಸಂಗೀತಶಾಸ್ತ್ರ. (My.).

ಸಂಗೀತಶಾಸ್ತ್ರ saṅgîta-śâstra. The science of singing combined with music and dancing (My.).

ಸಂಗೀತಸ್ವರ saṅgîta-svara. The seven notes of the musical scale (My.).

ಸಂಗೀತಿ saṅ-gîti. Singing together, a concert, etc. (= ಸಂಗೀತ). 2, *conversation, discourse*.

ಸಂಗೀರ್ಣ saṅ-gîrṇa. Praised. 2, *agreed, assented to, promised*.

ಸಂಗೂಢ saṅ-gûḍha. Completely concealed. 2, contracted, abridged. 3, *brought into contact*, united, joined; *heaped together*. 4, *arranged*.

ಸಂಗೋಷ್ಠಿ saṅ-gôshṭhi. Society, fellowship (Bp. 12, 24; 37, 36).

ಸಂಗ್ತಿ saṅgti. Tbh. of ಸಂಗತಿ. See Prv. s. ಪಂಕ್ತಿ.

ಸಂಗ್ರಥಿತ saṅ-grathita. Strung or tied together. (A.).

ಸಂಗ್ರಹ saṅ-graha. Seizing or holding together, seizing, grasping, clenching (ಮುಷ್ಟಿ Mr. 328), grasp, grip, taking hold of, taking. 2, reception, admission, assent. 3, receiving kindly, guarding, protecting, supporting, entertaining. 4, bringing together, *a gathering, conjunction, collection*, heap, conglomeration (ಕೂಡಲಿಕ್ಕುವುದು Nn. 109), store. 5, *a compilation*. 6, sum, amount, totality. 7, *condensation, conciseness*. 8, *an abridgment*, epitome, summary. 9, a catalogue, list. 10, restraining, confining, controlling. 11, a store-room, a place where anything is kept. See ನೆರಪು, ಸಂಚಿಸು, ಸ್ಥಾನಸಂಗ್ರಹ. — ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡು. To gather together, to collect, to amass, to lay up in store (B. 4, 2; 5, 76); etc. (= ಸಂಗ್ರಹಿಸು).

ಸಂಗ್ರಹಣ saṅ-grahaṇa. The act of taking hold of, seizing, grasping, embracing, etc.; bringing or gathering together, collecting, assembling, etc. See ಉಪ-.

ಸಂಗ್ರಹಣಿ saṅ-grahaṇi. Diarrhoea, dysentery (ಗ್ರಹಣೀರುಜ್, ಪ್ರವಾಹಿಕೆ G.).

ಸಂಗ್ರಹಿಸು saṅ-grahisu. To include, to comprehend (Śmd. 66 Cm.). 2, to gather together, to collect, to acquire, to amass, to pile (as books, money, grain, furniture, knowledge, My.; Bp. 9, 38; 16, 12). 3, to abridge (as a story, My.).

ಸಂಗ್ರಹಿಸುವಿಕೆ saṅgrahisuvikĕ. Gathering together; abridging (ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಇರುವದನ್ನು ಚಿಕ್ಕದಾಗಿ ಮಾಡುವಿಕೆ, ಸಂಕ್ಷೇಪಣ, etc. Si. 394).

ಸಂಗ್ರಾಣಿಸು saṅ-grâṇisu. (*i. e.* ಸಂಗ್ರಹಣಿಸು). To bring or gather together, to collect, etc. (Bh. 4, 2, 52).

ಸಂಗ್ರಾಮ (saṅ-grâma). *A battle, war*, fighting (ಘನ, ಕಾಳಗ, o. r. ರಣಾಂಗಣ Nn. 15; ಕಾಳಗ 91; ಬವರ Bhn. 33).

ಸಂಗ್ರಾಮಧೀರ saṅgrâma-dhîra. Brave in war; a brave warrior (My.).

ಸಂಗ್ರಾಮಲಂಪಟ saṅgrâma-lampaṭa. Hankering after fighting or quarrel (an epithet of Nârada, Grj. 8, after 40).

ಸಂಗ್ರಾಹ saṅ-grâha. Seizure, grasp; clenching the fist. 2, *the fist*. 3, *the handle of a shield*.

ಸಂಗ್ರಾಹ್ಯ saṅ-grâhya. To be laid hold of or seized, capable of being seized, seizable (Kâvy. V, 10); to be collected; to be received.

ಸಂಘ saṅ-gha. = ಸಂಗ 1. Close contact or combination. 2, any collection, a heap, *a mass, a multitude*, a quantity, a crowd, a host, a group, a flock, an assemblage (Bp. 58, 48); any number of people or inhabitants living together; — a committee (as of a school, of a municipality, etc., My.).

ಸಂಘಟ saṅ-ghaṭa. = ಸಂಘಟ್ಟ. (Sk.; Bp. 56, 7).

ಸಂಘಟನ saṅ-ghaṭana. = ಸಂಘಟನೆ, ಸಂಘಟ್ಟನ (Sk.; My.).

ಸಂಘಟನೆ saṅ-ghaṭanĕ. Contact, union, junction; embrace; — being come by, obtained or acquired; — being accomplished or effected; — rubbing together, friction, crushing, bruising. — ಸಂಘಟನೆಯಾಗು. -ಆಗು. To be applied or used, to occur (ಸಿದ್ಧಿಸು, ಬರ್ Śmd. 79 Cm.). 2, to meet, to occur with: to occur, to happen (ಜಾಗು 174 Cm.).

ಸಂಘಟಿ saṅ-ghaṭi. That crushes: a millstone (ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲು Mr. 206).

ಸಂಘಟಿತ saṅ-ghaṭita. = ಸಂಘಟ್ಟಿತ. Joined; come by, obtained, achieved (My.); — struck, sounded.

ಸಂಘಟಿಸು saṅ-ghaṭisu. To join, to be combined (J. 4, 15). 2, to come, to occur, to happen (14, 13). 3, to be obtained (Râm. 5, 9, 27). 4, to be effected. ಸಂಘಟಿಸು (ಸಾಧ್ಯ Bhn. 66). 5, to strike (one thing) against (another, Śśv. 4, 39). 6, to crush (J. 11, 16).

ಸಂಘಟೀಕರಣ saṅghaṭî-karaṇa. Joining. See ಅನುಮೂಲ.

ಸಂಘಟ್ಟ saṅ-ghaṭṭa. = ಸಂಘಟ. Meeting, joining together, close contact, union. 2, striking against, touch; clashing together, collision; shock, clash, encounter, conflict, embracing. 3, rubbing together, friction.

ಸಂಘಟ್ಟನ saṅ-ghaṭṭana. = ಸಂಘಟನ, ಸಂಘಟ್ಟ. Close contact, contact, union, junction; cleaving or adhering to. 2, striking against, striking; collision. 3, collecting, meeting, encountering, occurrence. 4, rubbing together, friction. See ಪಾದ-; ಕಡು ಕಟ್ಟು, ತಾಗು, ತಾಂಗು 1, ತಾಟು 1, ನಲಂಕು 1.

ಸಂಘಟ್ಟಿ saṅ-ghaṭṭi. A companion, a follower (Sk.; cf. ಸಂಗಡಿ).

ಸಂಘಟ್ಟಿತ saṅ-ghaṭṭita. = ಸಂಘಟಿತ. Assembled, collected. 2, struck against, touched. (R.).

ಸಂಘರ್ಷ saṅ-gharsha. 1. Tbh. of ಸಂಹರ್ಷ. (See Mr. 533 a. ಹರ್ಷ 3).

ಸಂಘರ್ಷ saṅ-gharsha. 2. Rubbing together, grinding, trituration, friction (ತಿಕ್ಕೋಣ G.); rubbing against (another), collision, mutual attrition, emulation, vying or contending for superiority; envy. See Mr. 463, where the text is corrupt.

Digitized by Google

ಸಂಘರ್ಷಣ saṅ-gharshaṇa. Rubbing against (another, etc. J. 12, 7; 17, 28).

ಸಂಘಾತ saṅ-ghâta. = ಸಂಗಡ, ಸಂಗಾತ. Close combination, union, association, connection (ಯುತ, etc., ಕೂಡಲ್ Mr. 440). 2, a collection, *a mass, a multitude, an assemblage,* a heap, a cluster, a band. 3, a collection of mucus, phlegm. 4, striking together; striking, killing, hurting. 5, *a division of the infernal regions.* See ಮತ್ಸ್ಯ-.

ಸಂಘಾತತಾಳ saṅghâta-tâḷa. = ಸಂಗಡದಾಳ. (Šmd. 381). Combined musical time, etc.

ಸಂಘಾತಪ್ರೇಕ್ಷಣ saṅghâta-prêkshaṇa. = ಸಂಗಡವೆಕ್ಕಣ. (Šmd. 380). Combined sight, etc.

ಸಂಘಾತಿ saṅ-ghâti. A companion, an associate, a friend (Bp. 57, 10).

ಸಚರಾಚರ sa-čara-ačara. Comprehending all moving and motionless creatures, comprising animate and inanimate, having all things, universal. 2, every created thing animate or inanimate; the universe. See Bp. 10, 42; 51, 15. 31.

ಸಚಿ sači. = ಶಚಿ. The wife of Indra. 2, an associate, a friend. 3, connection, friendship.

ಸಚಿವ sačiva. A companion, a friend. 2, *a counsellor, a minister* (ಪ್ರಧಾನ Nn. 103).

ಸಚೀಶ sači-îša. A minister of state (Bp. 59, 57).

ಸಚೇತನ sa-čêtana. Having consciousness, sentient, animate, living (Čpr. 8, 102; B. 4, 13).

ಸಚೇಲ sa-čêla. Having clothes, clothed, dressed.

ಸಚೇಲಸ್ನಾನ sačêla-snâna. Bathing with one's clothes on, ablution in one's garments (Bp. 55, 35; B. 5, 61; My.).

ಸಚ್ಚರಿತ sat-čarita. Good conduct, good behaviour (ಪ್ರಧಾನ, ಒಳ್ಳೆಯ ಚಾರಿತ್ರವು Nn. 60). 2, well-behaved; a virtuous, honest, upright man (Šmd. 175; ನೀತಿಗ Čt. I, 89).

ಸಚ್ಚರಿತ್ರ sat-čaritra. = ಸಚ್ಚರಿತ. (Bp. 6, 1; 38, 77; 39, 57; 55, 46).

ಸಚ್ಚಿದಮಲ sat-čit-amala. Pure in nature and thought (Bp. 39, 28. 34).

ಸಚ್ಚಿದಾನನ್ದ sat-čit-ânanda. Existence, thought and joy (an epithet of the universal soul); having existence, thought and joy (Kp. p. 130).

ಸಚ್ಚಿದಾನನ್ದಮಯ saččidânanda-maya. Consisting of existence, thought, and joy (Kp. p. 132; J. 5, 7).

ಸಚ್ಚಿದ್ರೂಪ sat-čit-rûpa. Having the form of true knowledge (Šsv. 4, 124).

ಸಚ್ಚೇತನ sat-čêtana. Having a virtuous mind (Bp. 33, 3).

ಸಜಡ sa-jaḍa. Stupid; ill; etc. See Bp. 40, 65.

ಸಜಮ್ಬಾಲ sa-jambâla. Having mud, *muddy, clayey.*

ಸಜಲ sa-jala. Possessing water, watery, wet, humid.

ಸಜಲತೆ sa-jalatĕ. Wateriness (Čpr. 5, 124).

ಸಜಾ sajâ. Punishment (My.; Mhr., H.; see ಶಾಸ್ತಿ-).

ಸಜಾತಿ sa-jâti. Of the same sort or kind or species; *of the same class or tribe or caste.*

ಸಜಾತೀಯ sa-jâtîya. *Of the same class or tribe or caste;* etc.

ಸಜೀವ sa-jîva. Having life, alive, animate (My.).

ಸಜ್ಜ sajja. = ಸಜ್ಜು. Covered, clothed, dressed. 2, accoutred, trimmed. 3, ornamented, decorated. 4, *prepared, made ready, ready.* 5, *armed,* fortified. 6, apparatus, equipment, equipage, harness, armour, mail.

ಸಜ್ಜಕ sajjaka. 1. = ಸಜ್ಜುಕ, q. v.

ಸಜ್ಜಕ sajjaka. 2. = ಸಜ್ಜಗೆ, q. v. (My.; see ಅಕ್ಕಿ-).

ಸಜ್ಜನ sajjana. 1. Clothing, dressing; preparing, making ready; putting on armour, arming. 2, *a guard,* a sentry, a picket (ಉಪರಕ್ಷಣ, ಪಾಳೆಯದ ಕಾಪು Nr.). 3, a kind of girth (ಉಪರಕ್ಷಣ, ಬಲ್ಲಾಳದಟ್ಟಿ Nr.).

ಸಜ್ಜನ sat-jana. 2. Well-born, of good family, respectable, reputable; virtuous, good. 2, *a good man, a virtuous man* (Šmd. 114). 3, = ಸೌಜನ್ಯ, goodness, generosity, kindness (see s. ಸಾಹಿತ್ಯ). ದುರ್ಜನನ ಸಹವಾಸದಿನ್ದ ಸಜ್ಜನ ಕೆಡುವನು.— ಸಜ್ಜನನಿಗೂ ಸಜ್ಜನನಿಗೂ ಮೂರು ದಾರಿ, ದುರ್ಜನನಿಗೂ ದುರ್ಜನನಿಗೂ ಒನ್ದೇ ದಾರಿ, ಸಜ್ಜನನಿಗೂ ದುರ್ಜನನಿಗೂ ಎರಡು ದಾರಿ (Prvs.). See Bp. 28, 37; 36, 2; 55, 32; 59, 51; Bh. 1, 8, 26; Sp. s. ಸಾಯ್.

ಸಜ್ಜನಮಿತ್ರ sajjana-mitra. A friend of the good (Bp. 36, 2).

ಸಜ್ಜನವಧು sajjana-vadhu. A woman of good family (Šmd. 186).

ಸಜ್ಜನಸಂಗ sajjana-saṅga. Company of the good (My.).

ಸಜ್ಜನಿಕೆ sajjanikĕ. Virtuousness, goodness (Čh. v. 8; My.).

ಸಜ್ಜನೆ sajjanĕ. 1. A virtuous, etc. woman; a wife (ದಾರ, ಕಲತ್ರ, ಗೃಹ, ವಧು, etc. Mr. 306).

ಸಜ್ಜನೆ sajjanĕ. 2. The act of dressing; dress, decoration, equipment, accoutrement, *caparisoning an elephant;* arming.

ಸಜ್ಜರಸ sajjarasa. Tbh. of ಸರ್ಜರಸ. (ಬಹುರೂಪ, ಸರ್ವರಸ, ರಾಲ, ಸರ್ಜರಸ, Nr.; ರಾಳ, ಶಾಲ Mr. 144; Bh. 1, 8, 69; Si. 227; My.).

ಸಜ್ಜಳ sajjaḷa. A whip (ಸಜ್ಜನಕೋಲೆ, a scourge or whip Br., fr. H. ಸಜಾ). ಅಶ್ವಾದಿಗಳ ಹೊಡೆವ ಸಜ್ಜಳ (ಕಶೆ Nr.).

ಸಜ್ಜಿಕೆ sajjikĕ. 1. = ಸಜ್ಜೆ. The liṅga box (V. 3, 66).

ಸಜ್ಜಿಕೆ sajjikĕ. 2. A female who is clothed or dressed. See ವಾಸಕ-.

ಸಜ್ಜಿಗೆ sajjigĕ. = ಸಜ್ಜಕ 2, ಸೊಜ್ಜಗೆ, ಸೋಜಿ. Wheaten flour in fine granules, wheaten grits, rolong (My.; Mhr. ಸೋಜೀ). 2, grits of roasted rice: a mess or dish made of grits of roasted rice (My.; Tĕ., H. ಸುಜ್ಜಿ, ಸೊಜ್ಜಿ, ಸೊಜ್ಜೆ; Mhr. ಸೋಜೀ). ಸಾವೆ ತಿನ್ನುವವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಜ್ಜಗೆ ಹುಡುಕಿದಹಾಗೆ.— ಸಮ್ಮುಮದ ಸಮ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಒಮ್ಮಾನಕ್ಕಿಸಜ್ಜಗೆ (Prvs.). See ಅಕ್ಕಿ-.

ಸಜ್ಜಿತ sajjita. Clothed, dressed; made ready, prepared; equipped, *accoutred* (as an elephant for war), armed.

ಸಜ್ಜೀಕರಣ sajjî-karaṇa. Equipping, making ready, preparing; decorating; arming. See ಸಜ್ಜು 1.

ಸಜ್ಜೀಕಾರ sajjîkâra. (= ಸದ್ಯಕ್ಷಾರ). Tbh. of ಸರ್ಜಕಾಕ್ಷಾರ. Impure carbonate of soda, country alkali, natron (Mhr. ಸಜ್ಜಾಖಾರ, ಸಜ್ಜೀಖಾರ; ಸರ್ಜಿಕಾಕ್ಷಾರ, ಸುಖವರ್ಚಕ G.).

ಸಜ್ಜೀಕೃತ sajjî-kṛita. Arrayed; prepared; decorated; armed (Čpr. 2, after 93).

ಸಜ್ಜು sajju. Tbh. of ಸಜ್ಜ. Prepared, made ready, ready (My.). ಪೂಜೆ ಮಾಡಿದರೂ ಹೂಜೆ ಸಜ್ಜು ಆಗಲಿಲ್ಲ (Prv.).— ಸಜ್ಜು

Digitized by Google

ಗೆಯ್. To make ready; to make one's self ready (Rsv. 6, after 116).

ಸಜ್ಜುಕ sajjuka. = ಸಜ್ಜಕ 1, ಸಜುಗಕ. Tbh. of ಸದ್ಯಸ್ಕ. New, recent, young (ಪ್ರತ್ಯಗ್ರ, ಸದ್ಯಸ್ಕ Hlâ.). 2, that is young or fresh: a bud (ನನೆ, ಮುಗುಳ್, ಮೊಗ್ಗೆ, ಕುಟ್ಮಲ Śm. 22, o. r. ಸಜುಗಕ; Kk. 23, o. r. ಸಜ್ಜಕ; J. 17, 24; 18, 30).

ಸಜ್ಜೆ sajjĕ. = ಚಜ್ಜೆ, etc. The grain Holcus spicatus Roxb. (My.).

ಸಜ್ಜೆ sajjĕ. = ಚಜ್ಜೆ, ಚೆಜ್ಜೆ, ಸಜ್ಜಕೆ 1, ಸೆಜ್ಜೆ q. v. Tbh. of ಶಯ್ಯೆ. A place of rest or repose, a bed (Bh. 1, 8, 86). 2, a place of rest or receptacle for the liṅga or phallus (of Śiva), the liṅga box suspended from the neck by Liṅgavantas (Bp. 38, 15; Tĕ. ಸಜ್ಜೆ, ಸೆಜ್ಜೆ; T. ಚೆಪ್ಪು). 3, an upper story (My.; T. ಚೆಪ್ಪು). — ಸಜ್ಜಮನೆ. = ಸಜ್ಜವನೆ. J. 8, 9). — ಸಜ್ಜವನೆ. -ಮನೆ. = ಸೆಜ್ಜವನೆ. A sleeping-apartment (ಶಯ್ಯಾವಸಥ Mr. 195; J. 18, 30).

ಸಂ saṅ. = ಸಮ್, q. v.

ಸಂಚ sañca. = ಸಂಚು 2. See Bp. 51, 54 and ಸಂಚಗಾತಿ.

ಸಂಚ sañca. Tbh. of ಸಂಚಯ. That is accumulated, put up or saved (for future use, as money, grain, etc., My.).

ಸಂಚಕರ sañcakara. = ಸಂಚಕಾರ, q. v. Something given by a person as a pledge of bestowing more of the same kind (Čpr. 2, 55).

ಸಂಚಕಾರ sañcakâra. = ಸಂಚಕರ, ಸಂಚಗಾರ. Tbh. of ಸತ್ಯಂಕಾರ. Something given as a pledge of bestowing more of the same kind (Bh. 8, 5, 9; J. 19, 18; 23, 31); something given in advance as an earnest or security for the performance of a contract, earnest-money, pledge (My.); ratification of a contract or bargain (ಸತ್ಯಾಪನ, ಸತ್ಯಂಕಾರ, ಸತ್ಯಾಕೃತಿ Nr.; see ಪಣಾಪರ್ಣ). ಜೀವಕ್ಕೆ ಸಂಚಕಾರ ಸೀರೆಯ ಸೆಱಗು (Prv.). See Si. 325.

ಸಂಚಗಾರ sañcagâra. = ಸಂಚಕಾರ, etc. ಪಂಚಲೋಹದ ಹಂಚು ಆದರೆ ಸಂಚಗಾರ ಕೊಡ ಬಾರದೇ?— ಸಂಚು ನಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಂಚಗಾರ ಕೊಡ ಬೇಕೇ? (Prvs.).

ಸಂಚಗಾತಿ sañca-kârti. (Śmd 246 Mdb.). = ಸಂಚುಗಾತಿ.

ಸಂಚಯ saṅ-caya. = ಸಂಚ. Piling together, heaping up, collection, accumulation, heap, hoard, store, *multitude, number,* quantity. — ಸಂಚಯ ಮಾಡು. = ಸಂಚಯ್ಸು. (My.).

ಸಂಚಯನ saṅ-cayana. The act of piling together, heaping up, collecting; putting up or saving (for future use, My.; see Prv. s. ಪಂಚಸನೆ). 2, taking the ashes and bones of a body and casting them, the day after burning, into some river, or burying them (My.).

ಸಂಚಯ್ಸು sañcaysu. To collect or put up (for future use, My.).

ಸಂಚರ saṅ-cara. Going about; going or passing through, passage, transit; a way; any narrow road or difficult pass, a defile, a bridge over a torrent. See ದುರ್ಗ-.

ಸಂಚರಣ saṅ-caraṇa. Going together, meeting, joining; passing through; going about, travelling, going; motion; setting in motion, use, practice (Čpr. 3, 95; 4, 15). — ಸಂಚರಣಮ್ಬಿಡ್. -ಂ-ಪಿಡ್. To begin to practise (Śiv. 4, 69).

ಸಂಚರತ್ saṅ-carat. Going, walking or wandering about (Čpr. 1, 124).

ಸಂಚರಿಸು saṅ-carisu. To come together, to join, to be combined; to occur, to come or be used (Čh. v. 324; ನೆಲಸು Śmd. 352; ಇರ್ 374; ಬರ್ 395 Cm.). 2, to go or walk about, to move about, to roam, to wander (Bp. 19, 77; J. 3, 3; 20, 42).

ಸಂಚಲ saṅ-cala. = ಸಂಚಳ 1. Moving about (adj.), shaking, moving to and fro, unsteady, wavering, oscillating, fickle; trembling, quivering;—moving away, off or on, departing;—starting or jumping up (ಚಾಪಲ, ಚಂಚಲ, etc. Mr. 228; Śmd. 168; Bp. 40, 57). 2, agitation, commotion, etc. (ಬೆಸ್ಟರ Kk. 86; Śm. 41; ತರಲ್ಗೆ Čt. I, 3).

ಸಂಚಲತೆ saṅ-calatĕ. ಸಂಚಳತೆ. Shaking, moving to and fro, motion, etc.; agitation, etc. (ಮಿಳಿರ್ Čt. II, 84; Grj. 9, after 58; Bp. 17, 15).

ಸಂಚಲತ್ವ saṅ-calatva. = ಸಂಚಲತೆ. See ಚದಳವಸು.

ಸಂಚಲನ saṅ-calana. Moving about, shaking, trembling, agitation, etc. See ಅಲುಗು, ಅಲ್ಲಾಡು.

ಸಂಚಲಿತ saṅ-calita. Moved about, unsteady, trembling, etc. See ಅ-; Bp. 38, 24.

ಸಂಚಲಿಯಿಸು saṅ-caliyisu. = ಸಂಚಲಿಸು. (Grj. 8, 41).

ಸಂಚಲಿಸು saṅ-calisu. ಸಂಚಳಿಸು. To move about (v. i.), to shake, to move to and fro, to grow unsteady, to quiver, to tremble (Čpr. 4, 46; Bp. 28, 41; 50, 58; 57, 47; Rsv. 13, after 77). See ಸುಡು 1.

ಸಂಚಳ saṅ-caḷa. 1. = ಸಂಚಲ.

ಸಂಚಳ sañcaḷa. 2. Tbh. of ಸೌವರ್ಚಲ. A factitious salt prepared by fusing fossile salt with Emblic myrobalans (nĕlli, Mhr.). — ಸಂಚಳಕಾರ. = ಸಂಚಳ 2. (ದುಡಕ, ಸೌವರ್ಚಲ G.).

ಸಂಚಾರ saṅ-câra. Going or walking about, roaming, wandering, traversing;—passing through, passage, progress, course; a passage;—the passage or entrance of the sun into a new sign;—difficult progress; etc. ಬಡು ಗಡೆಯಾದರೂ ನಡುರಾತ್ರಿಸಂಚಾರ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.). — ಸಂಚಾರ ಮಾಡು. To go or walk about, to wander, to move (B. 4, 13. 165).

ಸಂಚಾರಕ saṅ-câraka. Causing to go or go towards; conveying, leading; a leader, a guide, a messenger.

ಸಂಚಾರತೆ saṅ-câratĕ. The act of going or moving about (Grj. 9, 56).

ಸಂಚಾರಿ saṅ-câri. Moving about, going, moving, roaming, wandering; one who moves about, etc.;—a go-between, a bawd, a procuress (ಸಂಚಾರಿಕೆ Mr. 305). 2, changeable, fickle, unsteady, not permanent, transitory (as a bhâva or feeling);—a transitory bhâva or feeling (J. 21, 5-).

ಸಂಚಾರಿಕೆ saṅ-cârikĕ. A female messenger, *a go-between, a bawd, a procuress.*

ಸಂಚಾರಿಭಾವ sañcâri-bhâva. (= ವ್ಯಭಿಚಾರಿಭಾವ). A transitory bhâva or feeling (Kâvy. IV, 2, 16. 18. 19).

ಸಂಚಾಲನ saṅ-câlana. The act of causing to move about, that of shaking, etc. See ತಕ್ಕ-, ಅಸುಮ್ಸು.

ಸಂಚಿ sañci. A sack, a bag (My.; Tĕ., M.; Mhr. [illegible], a bag with divisions or pockets). ಸಂಚಿ ದುಡ್ಡು [illegible] ಹಿಡಿದೀತೇ? (Prv.).

ಸಂಚಿಕೆ sañcikĕ. A collection of a few palm leaves forming a book (My.; Tĕ.; Sk. ಸಂಚ); a section or part of a book (My.; Tĕ.).

Digitized by Google

ಸಂಚಿತ san-cita. Heaped up, accumulated, amassed, collected, gathered, saved (Bp. 24, 3). 2, filled with, furnished or provided with, full of (Bp. 8, 52; 22, 51; 36, 53). 3, the state of being provided with (J. 4, 8).

ಸಂಚಿತಕರ್ಮ sancita-karma. Accumulated guilt, demerit or sins contracted in a former birth (My.).

ಸಂಚಿತದ್ರವ್ಯ sancita-dravya. Amassed wealth (My.).

ಸಂಚಿತಪುಣ್ಯ sancita-puṇya. Accumulated merit, merit wrought out and laid up in a former birth (My.).

ಸಂಚಿಸು sancisu. To pile up, to accumulate, to collect (ಸಂಗ್ರಹ Šmd. Dh.). 2, to collect (v. i.), to be arranged in order (Čh. v. 87).

ಸಂಚು sańču. 1. To be full of artifices or act cunningly (J. 26, 10).

ಸಂಚು sańču. 2. (fr. ಸಮೆ 2?). = ಸಂಚ. (A making, a contrivance): an expedient, a means (My.); an artifice, a stratagem; a trick; intrigue (Rśv. 6, after 11; Šśv. 4, 73; J. 6, 34; My.; Tĕ. ಜಂಚು, ಸಂಚು, trim, delicacy, fashion; way, mode, manner; artifice, stratagem; Tĕ. ಸಮುತು, a combination or league, a strike; T. ಚಮುಚು, a seditious assembly, a seditious view, a plot); cleverness, skill. 2, a trace (ಜಾಡ Tĕ.; Si. 61). See ಒಳ-, ಮೆಯ್-. ಸಂಚು ನಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಂಚಗಾರ ಕೊಡ ಬೇಕೇ?— ಲಂಚ ಕೊಟ್ಟರೂ ಸಂಚು ತಿಳಿಸಲಿಲ್ಲ.— ಅಂಚು ಇಲ್ಲದ ಹೊಲವಿಲ್ಲ, ಸಂಚು ಇಲ್ಲದ ಮಾತು ಇಲ್ಲ.— ವಂಚಕನಿಗೆ ಸಂಚು ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ (Prvs.). — ಸಂಚುಗೂಡು. -ಕೂಡು. Cleverness to be combined with (Rśv. 1, after 185). — ಸಂಚುವೆಡ್. -ಪೆಡ್. To get or evince cleverness (Šśv. 8, after 35).

ಸಂಚುಗಾತಿ sańču-gâti. = ಸಂಚುಗಾರ್ತಿ. (My.).

ಸಂಚುಗಾರ sańču-gâra. A man who makes use of good means to reach an aim (My.). 2, a spy (My.).

ಸಂಚುಗಾರ್ತಿ sańču-gârti. = ಸಂಚಗಾರ್ತಿ. A woman who employs good means to reach an aim (My.). 2, a pimp (My.).

ಸಂಚೂರ್ಣ san-cûrṇa. Powder, any minute particle of substance. See ನುಚ್ 1, ನುಗ್ಗು.

ಸಂಚೀಯಮಾನ san-cîyamâna. Being heaped, collected, gathered together, or arranged (Čpr. 1, after 127).

ಸಂಛನ್ನ san-channa. Entirely covered over or enveloped, concealed, hidden, obscure (Čpr. 6, 14); surrounded; invested, clothed. See ಎಡೆಗಿಡ್, ತುರುಗು 1, ಮುಸುಡ್ 1.

ಸಂಛಾದಿತ san-châdita. Put on as a cover (J. 29, 35).

ಸಂಜ san-ja. Universal producer: Brahmâ; Śiva. — ಸಂಜಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. See ನಿಷ್ಠುರ-.

ಸಂಜನನ san-janana. Birth, production, origin (Čpr. 5, 6). 2, the act of begetting, causing, producing.

ಸಂಜನಿತ san-janita. Produced, caused, created, born, arisen (Čpr. 5, 8; Čh. v. 51; Bp. 7, 7; 26, 39; 29, 24; 30, 8). ಸಂಜನಿತಸಮಸ್ತಕೃತ್ಯ (ವರ್ಗ, ಹುಟ್ಟಲು ಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯ Nn. 159).

ಸಂಜನಿಯಿಸು san-janiyisu. To be born, to arise, to be produced, to take place, to appear, to happen (ಹುಟ್ಟು Šmd. 134. 192).

ಸಂಜನಿಸು san-janisu. = ಸಂಜನಿಯಿಸು (Rśv. 4, 76; Râm. 6, 43, 9).

ಸಂಜಮಿ sanjami. Tbh. of ಸಂಯಮಿ. (ಸಂಯಮಿ Čt. I, 99, o. r. ಸಯ್ಯಮಿ).

ಸಂಜಯ san-jaya. N. of the charioteer of king Dhṛitarâshṭra (Bh. 8, 25, 1).

ಸಂಜವನ san-javana. = ಸಂಯಮನ. *A square formed by four houses,* a quadrangle (ಚೌಗರೆ Hlâ.; ಚೌಕ Mr. 195).

ಸಂಜಾತ san-jâta. Born, produced, appeared, arisen, become (Čh. v. 152). 2, a multitude or collection of things.

ಸಂಜೀವ san-jîva. Living together, living. 2, bringing to life, animating, life-restoring (see ಮೃತ-; Bp. 19, 9). 3, Hanumat (ಹನುಮನ್ತ G.).

ಸಂಜೀವಕ san-jîvaka. Living together. 2, animating; the act of bringing to life or restoring life (J. 24, 2. 3. 17; see ಮೃತ-). 3, N. of a bull.

ಸಂಜೀವನ san-jîvana. Living together. 2, remaining alive (My.). 3, bringing to life, animating, re-animating, life-restoring; an animating process; a cordial, an elixir (J. 5, 54; Šśv. 5, after 14; My.). ಸಂಜೀವನ ಆಗ ಬೇಕಾದರೆ ಮಂಜನ ನೀರು ಬೇಕೇ? (Prv.).

ಸಂಜೀವನಕರಣಿ sanjîvana-karaṇi. A cordial, an elixir (My.).

ಸಂಜೀವಿನಿ sanjîvini. A plant that restores to life (Râm. 6, 36, 46; Mhr.).

ಸಂಜೀವಿಸು san-jîvisu. To remain alive (My.).

ಸಂಜೆ sanjĕ. = ಚಂಜೆ, ಸಜ್ಜೆ. Tbh. of ಸನ್ಧ್ಯಾ. (Šmd. 344; Hlâ.; Šm. 18; ಉತಪ, ಅಪರಾಹ್ಣ Nn. 107; ಸಾಯಂ Si. 476; B. 5, 126; C.). — ಸಂಜೆಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. Evening-darkness. See Sp. s. ಹೊಲೆ. — ಸಂಜೆಗೆಮ್ಪು. -ಕೆಮ್ಪು. The redness of evening (Rśv. 11, 7; Šśv. 3, 6; J. 4, 39; 5, 15; 17, 26). — ಸಂಜೆತಾರಕೆ. -ತಾರಕೆ. An evening-star (J. 26, 5). — ಸಂಜೆಮಲ್ಲಿಗೆ. A kind of medicinal flower that opens in the evening (My.). — ಸಂಜೆಮುಗಿಲ್. A (red) evening-cloud (Čpr. 6, 70; Abh. P. 13, 63). — ಸಂಜೆವಱ್. -ಮಱ್. An evening-rain (Č. Bp. 47, 47). — ಸಂಜೆವೆಣ್. -ಪೆಣ್. Evening looked upon as a woman (J. 8, 46; 17, 21). — ಸಂಜೇ ಹೊತ್ತು. Evening-twilight, evening-time (B. 4, 74).

ಸಂಜ್ಞ san-jña. Named, called, designated (see ತ್ರೀ-). 2, being conscious. 3, = ಸಂಜ್ಞೆ (ನಾಮ, ಮನ್ತ್ರ Mr. 485).

ಸಂಜ್ಞಕ san-jñaka. = ಸಂಜ್ಞ No. 1. See ಬೀಜ-.

ಸಂಜ್ಞಪನ san-jñapana. *The act of killing* (a sacrificial victim).

ಸಂಜ್ಞಾಕ್ಷರ sanjñâ-akshara. A letter, often an initial, denoting a person or thing (My.).

ಸಂಜ್ಞಾಪ್ರಕರಣ sanjñâ-prakaraṇa. A section on letters, etc. (Šmd. 61; Kâvy. I, 1a, 6 seq.).

ಸಂಜ್ಞಾವಾಚಕ sanjñâ-vâčaka. A syllable used to denote a certain object (My.).

ಸಂಜ್ಞಿತ san-jñita. = ಸಯಿಜ್ಞತ. Named, called, designated, denominated, termed. 2, renowned, honoured (ಖ್ಯಾತ, ಆರ್ಚಿಸಲ್ ಪಟ್ಟುದು Hlâ.).

ಸಂಜ್ಞು san-jñu. *Knock-kneed.*

ಸಂಜ್ಞೆ san-jñĕ. ಸಂಜ್ಞಾ. = ಸನ್ನೆ, ಸಯ್ಗೆ, ಸೊನ್ನೆ 3. Sense, *consciousness,* becoming aware of anything; knowledge, understanding, intellect; thought, mind, right mind (ವರಚೇತನ, ಚೈತನ್ಯ Nn. 99). 2, *a sign, token, signal,*

Digitized by Google

symbol, gesture, gesticulation, indication, hint (ಸೂಚನೆ 99; Śmd. 61). 3, *an appellation, a name,* title, designation, term (ನಿಜನಾಮ, ಹೆಸರು 99; ಸಮಾಖ್ಯೆಯ, ಹೆಸರ್ 159). 4, (in grammar) the name of any thing thought of as standing by itself, any name or noun having a special meaning (see Śmd. 61). 5, an entire or complete army (ಚತುರ್ಬಲ, ಚತುರಂಗಬಲ 99). See ಅಕ್ಷರ-.

ಸಂಜ್ಯೋತಿ saṅ-jyôti. A brilliant light (Bp. 21, 4).

ಸಂಜ್ವರ saṅ-jvara. Full of heat or fever (Rév. 5, 39). 2, great heat or fever; *heat, burning, scorching.*

ಸಟೆ saṭa. 1. = (ಸೆಡವು 1). Pride, arrogance. ಸಟವ ದ್ದವನಿಗೆ ಹಟವು ಯಾಕೆ? (Prv.).

ಸಟ saṭa. 2. = ಸೆಡ 1. P. p. of ಸಟಿ 1. — ಸಟ ಕೊಳ್ಳು. To grow puffed up or proud. ತನ್ನ ಪ್ರಶಂಸೆ ಕೇಳಿ, ಕಾಗೆಯು ತಾನು ಯಾರು? ಎನ್ನು ಎಚ್ಚರ ಮೀರಿತು, ಸಟ ಕೊಣ್ಡು, ಕೊಂಕು ಮಾಡುತ್ತ, ತನ್ನ ಸ್ವರಕ್ಕೆ ಈ ನರಿಯು ಭ್ರಾನ್ತವಾಗಿದೆ, ಇದನ್ನು ಸನ್ತೋ ಷಗೊಳಿಸ ಬೇಕೆನ್ದು, ಗಾಯನಕ್ಕೆ ಆರವನ್ನು ಮಾಡಿತು (B. 3, 12).

ಸಟತನ saṭatana. The state of being puffed up or proud. ಮುಠವತಿಯಾದರೂ ಸಟತನ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ಸಟಿ saṭi. 1. = ಸೆಡೆ 1. To grow puffed up, etc. (S. Mhr.).

ಸಟಿ saṭi. 2. = ಸೆಟಿ, ಸೆಡೆ 2. To be or become crooked or bent, to bend (S. Mhr.).

ಸಟಿ saṭi. 3. = ಸೆಡೆ 4. Becoming crooked, etc. — ಸಟಿಬೇನೆ. A disease by which the limbs grow bent, convulsions (S. Mhr.).

ಸಟಿಗೆ saṭigĕ. A N. of Durgâ (Mhr. ಸಟವಾಈ, ಸಟವಿ). — ಸಟಿಗೆಯವ್ವ. -ಅವ್ವ. = ಸಟಿಗೆ. (S. Mhr.).

ಸಟುಕ saṭuka. = (ಸಟ್ಟು), ಸಟ್ಟುಗ, ಸೊಟಕ. A ladle of wood or of a cocoa-nut shell (My.).

ಸಟೆ saṭĕ. 1. Tbh. of ಶಠ. (Śmd. 338). Falsehood, lying, cheating (ಅನೃತ Śmd. 232 Cm.; J. 5, 56; My.; Tĕ.). ಸಟೆಯ ನುಡಿ (ಅನೃತಂಪಡು, ಸುಳ್ಳುಮಾತು Si. 59); ಸಟೆಯಾಗಿ ಸನ್ಯಾಸಿವೇ ಷವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಣ್ಡು ತಿರಿದುಣ್ಣುವವನು (ಸೂಚನೆ 254; see 299. 406). ಪುಟವಿಕ್ಕಿದರೂ ಸಟೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. — ಸಟೆ ನುಡಿಯುವವನಿಗೆ ಮ ಠದ ಪೂಜೆ ಯಾಕೆ? (Prvs.). — ಸಟೆ ಪಟೆ. reit. = ಸಟೆ. (My.). — ಸಟೆಪಟೆಕೆಲಸ. Fictitious, useless work (as that of children when they imitate cooking, without fire, water, food, etc., My.). — ಸಟೆಪಟೆಮಾತು. A lie (My.). — ಸಟೆ ಮಾತು. A lie, untruth. ಮಾಡೋದೇ ಪಾರಾಯಣ, ಆಡೋದೇ ಸಟೆಮಾತು (Prv.).

ಸಟೆ saṭĕ. 2. = ಜಟೆ. *An ascetic's matted or clotted hair;* the mane of a lion, the bristles of a boar. *Cf.* ಶಣ್ಣ.

ಸಟೆಗ saṭĕ-ga. (Śmd. 237). A dishonest, deceitful man (?).

ಸಟೆಗಾಱ saṭĕ-gâṟa. A liar (My.). ಸಟೆಗಾಱನ ಮಾತು ದಿಟವಾದ ರೂ ನಮ್ಬರು (Prv.).

ಸಟೆಗಾರ್ತಿ saṭĕ-gârti. A female liar (My.).

ಸಟ್ಟ saṭṭa. = ಚಟ್ಟ, ಸಟ್ಟೆ, etc. Plural ಸಟ್ಟು (My.).

ಸಟ್ಟಿ saṭṭi. = ಚಟ್ಟಿ, ಚಟ್ಟಿ 2, etc., ಸಟ್ಟ, ಸೆಟ್ಟಿ, q. v. (My.). — ಸಟ್ಟಿ ವರ್ತಕರು. A saṭṭi and other merchants (My.).

ಸಟ್ಟು saṭṭu. = (ಸಟುಕ), ಸಟ್ಟುಗ, (ಸವುಟು). A ladle (Č. Bp. 42, 29; Tu. ಸಟ್ಟ; *cf.* ತಡುಕ?).

ಸಟ್ಟುಗ saṭṭuga. = ಸಟ್ಟು. A ladle, a spoon (ದರ್ವಿ, ತಡುಕ, ಖಜಿಕೆ, ದಾರುಹಸ್ತ Hlâ.; ದರ್ವಿ, ಕಮ್ಬಿ, ಖಜಾಕೆ Nr.; Bp. 58, 40; Si. 310; My.; M. ಚಟ್ಟುಗ; T. ಚಟ್ಟುವ).

ಸಡಕ saḍaka. = ಸಡಕು 1. An ornament of a certain description. ಹರಿಪಿಗೆಯು ತುದಿಯ ಸಡಕಂ (ಉಷ್ಣ 3 Mr. 287). See Hlâ. s. ಹರಿಯಿಗೆ.

ಸಡಕು saḍaku. 1. = ಸಡಕ. ತಳಿತ ಪಲ್ಲವ ಸತ್ತಿಗೆಯ ಪೆಂ... ಲಸಗಳ ಹೊದರೆಸಿದ್ದ ಝಲ್ಲರಿಗಳ ವಿಚಿತ್ರಾವ್ವರದ ಮುತ್ತಿನ ಪೆ... ಟ್ಟುಗಳ ನೆಲೆ ನೆಲೆಯ ಲೋವೆಗಳ ಮುತ್ತಾಫಲದ ಸಡಕಿನ ಸೂಸ... ಲಮ್ಬಳದ ಲಳಿಗಳ ಲಹರಿಯಲಿ (ಸೌಧಾಳಿಗಳ್) ರಂಜಿಸಿದವು ಅ... (Râm. 1, 7, 14). ಮಿಳಿರ್ವ ಪತಾಕೆಗಳ ಪರಿವಿಡಿಯ ಮುತ್ತಿನ ಸ ಸಕದ ಸಡಕುಗಳ ಸೀಗುರಿಯ ಇಡಿದ ಮಣಿಮಯಕಲಶವಿಪ್ಪ ... ಎಡ ಬಲದ ಸೌಧಗಳ್ (1, 13, 4).

ಸಡಕು saḍaku. 2. = (ಸಡಗರ 1), ಸೆಡಕು 1. The state of being proper or correct (My.).

ಸಡಗರ saḍa-gara. 1. Nicety, neatness, fitness (Śm. 25. 40. 55), goodness, excellence, beauty (ಒಳ್ಳಿತು Bhn. 56; Bh. 1, 4, 6; 3, 8, 20; *cf.* ಸಡಗರಿ; ಸಡ... ಸಯ್ 1).

ಸಡಗರ saḍagara. 2. Agitation, great activity; eagerness; elation; joy; merrimake, festivity; festive display (ಸಮ್ಭ್ರಮ Čt. 11, 65; My.; *cf.* ಸಡ... ಗು 1 & ಸಡು 1? ಚಯ್?). ಧುರಕ್ಕೊದಗುವರಾರ್? ... ಧಂಗಂ ಬಿಟ್ಟರ್! ಸಡಗರಮಿದು! ಜಯಮಿ ಮೆಚ್ಚುವು! (Śmd. 177). See Grj. 9, after 58; Bp. 6, 20; 40, 62; 56, 17; Rév. 4, after 11; 8, after 125; 13, after 65, 71 & 95; Sév. 4, 130. Râm. 1, 1, 3; 1, 13, 10; 6, 14, 28; B. 3, 71. 77; 5, 291. — ಸಡಗರಾಗು. -ಆಗು. To become or be full of joy or merrimake. ಉಡಹೀನ ಮೂಡಲೂ ನುಡಿಹೀನ ಬಡಗಲೂ ... ದರು ಪಡವಲು ಚಿಂಕಲೂ ಸಡಗರಾದವರು (Sp.).

ಸಡಗರಿಸು saḍagarisu. 1. To decorate or adorn (one's self, Rév. 7, after 17; 8, after 5).

ಸಡಗರಿಸು saḍagarisu. 2. To grow agitated, eager, elated or joyful (Grj. 6, after 56; Bp. 5, 3; 24, 44; 30, 9; Rév. 6, after 17).

ಸಡಲ್ saḍal. = ಸಡಿಲ್, etc. (Bp. 40, 22).

ಸಡಲ saḍala. = ಸಡಿಲ, etc. (My.).

ಸಡಲಿಸು saḍalisu. = ಸಡಿಲ್ಲು, etc. (Bp. 59, 10; J. 27, 40; My.).

ಸಡಲು saḍalu. 1. = ಸಡಿಲ್, etc. P. p. ಸಡಲಿ. (Bp. 22, 3. 33; 44, 9; 45, 20; 46, 57; B. 5, 71. 144; My.). ... ಸಡಲಿ ಮುಷ್ಟಿ, ಹಗಲು ಸಡಲಿ ಇರುಳು (Prv.).

ಸಡಲು saḍalu. 2. = ಸಡಿಲು 2, etc. (My.).

ಸಡಿ saḍi. (Tĕ. ಸಡಿ, infamy, slander, reproach, censure, blame = ದೂಱು, ಅಪವಾದ, ದೂಷಣ, ಅಪಕೀರ್ತಿ; noise, clamour = ರವ, ರವ್ವೆ; notoriety = ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ). — ಸಡಿ ಪಡು. reit. (Grj. 6, 36; 8, 40; Bp. 43, 55).

ಸಡಿಲ್ saḍil. = ಸಡಲ್, ಸಡಲು 1, ಸಡಿಲು 1, ಸಣ್ಣು 1. To become loose; to become slack; to relax (v. i.); to become lax. P. p. ಸಡಿಲ್ದು. ... (ಜಂಗಳ Kk. 56; ಜಂಗಳ, ಬಿಡಲ್, ಸೋಲ್ Śm. 49; Tĕ. ಸಡ... ಸಲ್ಲು). See Čpr. 8, 98. 103; Abh. P. 14, after 3; Grj. 10, 92; Bp. 5, 28; 44, 22.

ಸಡಿಲ saḍila. = ಸಡಲ, ಸಡಿಲು 2, etc. (ಶ್ಲಥ, ... Mr. ...)

ಸಡಿಲಿಸು saḍilisu. = ಸಡಿಲ್ಲು, etc. (Grj. 10, after 6; Bp. 59, 3; Tĕ. ಸಡಲಿಂಚು, ಸಡ್ಲಿಂಚು).

Digitized by Google

ಸಡಿಲು sadilu. 1. = ಸಡಿಲ್, etc. P. p. ಸಡಿಲಿ (Grj. 4, 30).

ಸಡಿಲು sadilu. 2. = ಸಡಲ, ಸಡಲು 2, ಸಡಿಲ, ಸಡ್ಲ, ಸಡ್ಲು 2, ಸಳ್ಳ, ಸಳ್ಳು. The state of being loose, slack, relaxed, or lax (My.; Tu. ಸಡಲ್). — ಸಡಿಲಾಗು. -ಆಗು. To become loose, etc. (C.; G. 125). ನರಗಳು ಸಡಿಲಾಗುತ್ತವೆ (B. 4, 134). — ಸಡಿಲು ಬಿಡು. To relax (v. t.); to remit in respect to restraint or restriction, to allow too much liberty. ಸಡಿಲು ಬಿಟ್ಟವನಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಮಡಲಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದರೂ ಬಾರದು (Prv.).

ಸಡಿಲ್ಚು sadilču. = ಸಡಲಿಸು, ಸಡಿಲಿಸು, ಸಡ್ಲಿಸು. To make loose, to loosen; to slacken; to relax (v. t., ಶೈಥಿಲ್ಯ Šmd. Dh.; Grj. 10, after 61; Rśv. 5, after 19; J. 30, 16).

ಸಡ್ಡಕ saddaka. A man who has become the relation of another by marrying the sister of that man's wife (My.; Tĕ.). ಸಡ್ಡಕನಿಗಿನ್ನ ನಣ್ಪನಿಲ್ಲ, ಲಡ್ಡಿಗೆಗಿನ್ನ ಕಜ್ಜಾಯವಿಲ್ಲ (Prv.).

ಸಡ್ಡಿ saddi. = ಸಡ್ಡೆ 1. See ಎಳೆ-.

ಸಡ್ಡೆ saddĕ. 1. A sowing machine used with the hand to sow in rows (ಅಡ್ಡೆ Mr. 370; My.).

ಸಡ್ಡೆ saddĕ. 2. Tbh. of ಶ್ರದ್ಧೆ. Respect, honour, esteem, regard; attention, heed (My.; Tĕ.; T. ಚಟ್ಟೈ; see ಅಸಡ್ಡೆ). — ಸಡ್ಡೆ ಮಾಡು. To respect, to honour, to regard; to heed, to care for or about (My.).

ಸಡ್ಯ sadya. Tbh. of ಶಾಠ್ಯ? ಶಾಡ್ಯವಾದರೂ ಸಡ್ಯವಿರ ಬಾರದು (Prv.).

ಸಡ್ಲ sadla. = ಸಡಿಲು 2, etc. (My.).

ಸಡ್ಲಿಸು sadlisu. = ಸಡಿಲ್ಚು. (My.).

ಸಡ್ಲು sadlu. 1. = ಸಡಿಲ್, etc. (My.).

ಸಡ್ಲು sadlu. 2. = ಸಡಿಲು 2, etc. (My.; ಶಿಥಿಲ, ಶ್ಲಥ G.; cf. ಸೈಲು).

ಸಣ sana. P. p. of ಸಣೆ 2, in ಸಣ ಕೊಳ್ಳು, to wash (My.).

ಸಣಬು sanabu. Tbh. of ಶಣ. The sun-hemp plant, Crotolaria juncea L., and the common hemp plant, Cannabis sativa L. (the flower of which is occasionally used in pûjâ; ಶಣ Mr. 141; St. & Pl.; ಭಂಗೆ Nr., Si. 301; ಮಾತುಲಾನಿ, ಭಂಗೆ Nr., Si. 305); hemp (My.; Bh. 3, 6, 43; J. 26, 54; B. 5, 146. 296; Si. 121). ಸಣಬು ಬಿತ್ತಿದರು ಕೆಯ್ (ಧಾಂಗೀನ Mr. 93).

ಸಣಸು sanasu. = ಸೆಣಸು 1, q. v. ಸಣಸುವವನಾದರೆ ಹೆಣ ನೋಡಿ ಹೆದರ್ಯಾನೇ? (Prv.).

ಸಣಾಡಿಕಾಗಿಡ sanâdikâ-gida. = ಬಳೆವಡಕಗಿಡ. (St. & Pl.).

ಸಣಿ sani. Tbh. of ಶನಿ. (ಶನಿ Šm. 17; My.).

ಸಣಿವಾರ sani-vâra. Tbh. of ಶನಿವಾರ. (Šmd. 377; My.).

ಸಣೆ sanĕ. 1. To cause to assume an expression of displeasure or anger. ಮೋಜೆಯನ್ನು ಸಣೆಯುವದು (My.).

ಸಣೆ sanĕ. 2. = ಸೆಣೆ 2. To wash, as clothes (My.; cf. ಸಳೆ?).

ಸಣ್ಟ santa. = ಶಣ್ಟ. The hair about the privities. See Prv. s. ದೇವ.

ಸಣ್ಟರ santara. = ಸುಣ್ಟರೆ, etc.. — ಸಣ್ಟರಗಾಳಿ. = ಸುಣ್ಟರಗಾಳಿ. (G.).

ಸಣ್ಡ sanda. Tbh. of ಷಣ್ಡ. (Šmd. 339).

ಸಣ್ಡವಣೆ sandavanĕ. Tbh. of ಸನ್ಧಾನ. (G.).

ಸಣ್ಡಿಗೆ sandigĕ. = ಸೆಣ್ಡಿಗೆ. Tbh. of ಷಣ್ಡಕ No. 2. A condiment or seasoning of grain or pulse made with chillies, salt, etc., dried and fried in oil or ghee (My.; ಷಣ್ಡಕ Mr. 217; Râm. 5, 8, 69). See Prv. s. ತೇರು 1. ಸಣ್ಡಿಗೆ ಹುರಿಯ ಬೇಕಾದರೆ ಮಣ್ಡೆ ಕೆಳಗೆ ಮಾಡ ಬೇಕೇ? — ಮನೇ ತಿಮ್ಮುವವನಿಗೆ ಕದ ಹಪ್ಪಳ ಸಣ್ಡಿಗೆ (Prvs.). — ಸಣ್ಡಿಗೆಕುಮ್ಬಳಕಾಯಿ. -ಕುಮ್ಬಳ-. (ಇಕ್ಷುಗನ್ಧೆ, ಕರ್ಕಾರು, ಕುಷ್ಮಾಣ್ಡಕ, ಕೂಷ್ಮಾಣ್ಡ, ಕ್ರೋಷ್ಟ್ರು, ಮಹಾಶ್ವೇತ, ವಿದಾರಿ, ಕ್ಷೀರವಿದಾರಿ G.).

ಸಣ್ಡಿಶ sandiśa. A pair of tongs or nippers (Sk.; cf. ತಣ್ಡಸ).

ಸಣ್ಡೀನ san-dîna. Flying together. 2, *alighting, perching* (as a bird).

ಸಣ್ಣ sanna. Tbh. of ಸನ್ನ 1. Small, little, tiny, minute, thin, fine, delicate, slender, narrow, insignificant; smallness, etc. (ಸನ್ನ, ಶಾತ Mr. 448; ಸ್ತೋಕ, ಅಲ್ಪ, ಕ್ಷುಲ್ಲಕ, ಸೂಕ್ಷ್ಮ, ಕೃಶ, ತನು, etc. Si. 370; ಅಲ್ಪ G.; C.; Mhr. ಸಾನ; M. ಸನ್ನ; Tĕ. ಸನ್ನ, ಸನ್ನೆ; T. ಚನ್ನ). — ಸಣ್ಣ ಇರುವೆ. A small ant (B. 2, 9). — ಸಣ್ಣ ಈಚಲಮರ. The small date-palm, Phoenix farinifera Roxb. (St. & Pl.). — ಸಣ್ಣ ಕಡುಕು. N. of a plant (ಕಣಿಕೆ Nr.). — ಸಣ್ಣ ಕವಿ. An insignificant or bad poet (ಕುಕವಿ, ಕೀಱು ಕವಿ Cb.). — ಸಣ್ಣ ಕಾಗೆಸೊಪ್ಪು. = ಕರೇ ಹೂಲಿ. (St. & Pl. according to Z.). — ಸಣ್ಣ ಕುಡಿಕೆ. A small kudikĕ (My.). — ಸಣ್ಣ ಕೆಱೆ[3]. A small tank (ಅಲ್ಪಸರ G.). — ಸಣ್ಣಕ್ಕಿ. -ಅಕ್ಕಿ. Small-grained, very good rice (My.). — ಸಣ್ಣಗಮ್ಬಳಿ. -ಕಮ್ಬಳಿ. A thin, black cumley (My.). — ಸಣ್ಣ ಗಾರೆ. Fine plaster (My.). — ಸಣ್ಣ ಗಾಳ. (Šmd. 386; Kk. 98). A small fish-hook, etc. — ಸಣ್ಣ ಗೋದಿ. Small wheat (ಮಧುರ Cb.). — ಸಣ್ಣ ಗೋರಣ್ಟೆ. A kind of gôrantĕ (ಸಹೆ, ಕುಮಾರಿ, ತರಣಿ Si. 139). — ಸಣ್ಣ ಜಂಘೆ. A small or thin shank or leg (J. 28, 46). — ಸಣ್ಣ ಜಾಲಿ. = ಕಿಱುಜಾಲಿ. (St. & Pl.). — ಸಣ್ಣ ತಲೆ. A small head. ಸಣ್ಣ ತಲೆಗೆ ದೊಡ್ಡ ಮುಣ್ಡಾಸು (Prv.). — ಸಣ್ಣ ತುಱಚಿ. A plant that stings like a nettle, Tragia cannabina L. f. (St. & Pl.). — ಸಣ್ಣದು. -ಅದು. That is small, etc., a small, etc. thing, etc. (C.). ಬೀಜ ಸಣ್ಣದಾದರೆ ಮರ ಸಣ್ಣದೋ? (Prv.). ಬಹಳ ಸಣ್ಣದು (ಅಲ್ಪಿಷ್ಠ G.). — ಸಣ್ಣ ದೊಡ್ಡ. Small and big. ಕೆಲವು ಸಣ್ಣ ದೊಡ್ಡ ನದಿಗಳು (B. 4, 142). — ಸಣ್ಣ ಧ್ವನಿ. A low, whispering voice (G. 146). — ಸಣ್ಣ ನಡು. A slender, delicate waist (J. 16, 3; 18, 34). — ಸಣ್ಣ ನೆಗ್ಗಿಲು. A small kind of nĕggilu (My.). — ಸಣ್ಣ ನೆಲ್ಲಿ. = ಕಿಱುನೆಲ್ಲಿ. (G.). — ಸಣ್ಣ ನೆಲ್ಲು. The paddy of ಸಣ್ಣಕ್ಕಿ (My.). — ಸಣ್ಣ ಪಡವಲಬಳ್ಳಿ. = ಕಹಿಪಡವಲ. (St. & Pl.). — ಸಣ್ಣ ಬಟ್ಟಗಡಲೆ. (ಮಂಗಲ್ಯಕ, ಮಸೂರ Si. 304). — ಸಣ್ಣ ಬತ್ತ. (ಅಣು Si. 305). — ಸಣ್ಣ ಬರಸ. The plant Euphorbia thymifolia Willd. (Z.). — ಸಣ್ಣ ಬುಲಿಗ. The partridge called Perdix hepburnii var. Pallida odypore (Bd.). — ಸಣ್ಣ ಮಲ್ಲಿಗೆ. (ಕುನ್ದ My.). — ಸಣ್ಣಮಾಗು. -ಆಗು. To become small, etc. ಸಣ್ಣಮಾಗಿ ತುಱ (ಕಿಮುದ್ದುಱ Šmd. I). ಸಣ್ಣಮಾಡುದು (ಸನ್ನ, ಶಾತ Hlâ.). ನಯಮಾಗಿ ಸಣ್ಣಮಾಗಿ ಇದ್ದ ಧ್ವನಿ (ಕಾಕಲಿ Nr.). — ಸಣ್ಣ ಮಾತು. A petty, insignificant word (My.). 2, a low, mean word (My.). ಸಣ್ಣ ಮಾತಾಡೋಣ (ಕೀಱುನುಡಿ Cb.). — ಸಣ್ಣ ಮೊನೆ. A fine point (My.). — ಸಣ್ಣ ಮೋಱೆ[3]. A dejected, low-spirited countenance (B. 3, 84). — ಸಣ್ಣಲಬು. -ಅಲಬು. The herb Alysicarpus bupleurifolius D. C. (Z.). — ಸಣ್ಣವ. -ಅವ. A small, etc., young male; a

Digitized by Google

boy (C.). ಸಣ್ಣವರು (ಪಲ್ಲವ, ಬಾಲಕರು Nn. 130; it is also the plural of ಸಣ್ಣವಳು). ಸಣ್ಣವರೂ ದೊಡ್ಡವರೂ ಇಬ್ಬರೂ ಹಾಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿರ ಬೇಕು (B. 3, 70). ಸಣ್ಣವರೂ ದೊಡ್ಡವರೂ ಕೂಡಿ (5, 211). ಸಣ್ಣವನಾದರೂ ಚಿಪ್ಪಿಗ ಸೆರೆಯಬೇಡ ಕಡಿಯದೆ ಬಿಡ.— ಸಣ್ಣವನಿದ್ದ ಮಣ್ಣಿನ ಕೆಲಸವು ಆಗದು (Prvs.).— ಸಣ್ಣವಡಂಜಿ. A small kind of vaḍanji (Bp. 11, 26).— ಸಣ್ಣವಳು. -ಅವಳು. A small, etc., young female; a girl (C.). ಸವತಿ ಸಣ್ಣವಳಲ್ಲ, ದಾಯಾದಿ ಚಿಕ್ಕವನಲ್ಲ (Prv.).— ಸಣ್ಣವಳೆ. -ಬಳೆ. A small ring for the wrist (Čpr. 8, 52).— ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ. rep. ಹಕ್ಕಿ ಇಲಿ ಇಣಚಿ ಮೊಲ ಮುನ್ತಾದ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಾಣಿಗಳು (B. 3, 31). ಹೂವಿನ ನಡುವೆ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ತನ್ತುಗಳು ಇರುವವು (3, 37). ಮೊದಲು ಜನರು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ (3, 38). ಅವನಿಗೆ ಆಱು ಮನ್ದಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳು (4, 74). ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ನಡುಗಡ್ಡೆಗಳೂ ಉಸುಬಿನ ದಿನ್ನೆಗಳೂ ಅವೆ! (4, 204).— ಸಣ್ಣ ಹನಿ. A small drop (My.). ಆನೆಯ ಕರದಿಂ ಕೆದರ್ವ ಸಣ್ಣ ಹನಿ (ವಮಥು Mr. 156).— ಸಣ್ಣ ಹುಡಗಿ. A little girl (ಬಾಲೆ, etc. Dhw.).— ಸಣ್ಣ ಹುಡಿ. Fine particles, dust, powder (ಚೂರ್ಣ, ಪಾಂಸು, ರೇಣು, ಧೂಳಿ, etc. Mr. 284).— ಸಣ್ಣ ಹುಡುಗ. A little boy (My.).— ಸಣ್ಣ ಹುಡುಗಿ. = ಸಣ್ಣ ಹುಡಗಿ. (My.).— ಸಣ್ಣ ಹುಲ್ಲು. Small, fine grass (Si. 163).— ಸಣ್ಣ ಹುಳಕ. A kind of sand-piper (Pr.; *cf.* ದೊಡ್ಡ-).— ಸಣ್ಣಾಗು. -ಆಗು. = ಸಣ್ಣಮಾಗು. To become small, fine (B. 4, 105. 118. 157; G. 300) or low (in spirits), dispirited, weak (4, 139).

ಸಣ್ಣಗೆ saṇṇa-agĕ4. Small, etc. (My.). ಸಾರಂಗದ ಕಾಲುಗಳು ಉದ್ದವಾಗಿ ಬಹಳ ಸಣ್ಣಗೆ ಅವೆ (B. 3, 18). ಒಟ್ಟೆಯ ಗೋಣು ಸಣ್ಣಗೆ ಉದ್ದವಾಗಿ ಬಿಲ್ಲಿನನ್ತೆ ಡೊಂಕ ಇರುವದು;...ಕಾಲು ಸಣ್ಣಗೆ ಇರುತ್ತವೆ (3, 64). ಸಣ್ಣಗೆ ಕ್ಷಯಿಸಿ ದುರ್ಬಲನಾದವನು (ಗ್ಲಾನ, ಗ್ಲಾಸ್ನು, Si. 402). ಸಣ್ಣಗಿರುವ ನರಗಳು (ಸ್ನಾಯು, etc. 205). ಕಾರುಕೃತ್ಯಗಳಿನ್ದ ಸಣ್ಣಗೆ ಮಾಡಲ್ ಪಟ್ಟ ಸಾಮಾನು (381).

ಸಣ್ಣನೆ saṇṇa-anĕ1. = ಸಣ್ಣಗೆ. (My.). ಸಣ್ಣನಾದುದು (ಬಡವಟ್ಟುದು Čt. I, 15). ಸಣ್ಣನೆಗಿದ್ದಾಳು (ಪೃಕ್ತಿ, ಅಲ್ಪತನು Si. 198).

ಸಣ್ಣನ್ನ saṇṇa-annal. Small, etc. ಒನ್ದು ಸಣ್ಣನ್ನ ಎಲೆ (B. 4, 175). ಸಣ್ಣನ್ನ ಬಿಳೇ ಮಳಲು (4, 225).

ಸಣ್ಣಿ saṇṇi. A garment of fibres or silk, that is considered always ceremoniously clean and not requiring washing (Tu.). ಎಣ್ಣೆ ಮಾಡುವವಗೆ ಸಣ್ಣಿ ಯಾಕೆ? (Prv.).

ಸಣ್ಣಿಗೆ saṇṇigĕ. That in which anything is made fine or powdered, a mortar. ಶಿಲಾನ್ತದ ಸಣ್ಣಿಗೆ (Čpr. 1, 123). ಪೊಸ ಸಣ್ಣಿಗೆಯೊಳ್ ಇಡಿದ (ground) ಪುಲಿನದಿನ್ದ (J. 15, 9).

ಸಣ್ಣಿತು saṇṇa-itu. = (ಸಣ್ಣದು), ಸಣ್ಣಿತ್ತು. That is small, fine, etc. (ಅತಿಚೂರ್ಣ Čt. I, 79).

ಸಣ್ಣಿತ್ತು saṇṇa-ittu1. = ಸಣ್ಣಿತು. ಸಣ್ಣಿತ್ತುಂ ಕೂರಿತ್ತುಮ್ ಅಪ ಧಾನ್ಯದ ತುದಿ (ಶೂಕ Nr.).

ಸಣ್ಣಿಸು saṇṇisu. To powder: to harass greatly (Grj. 2, affer 106).

ಸಣ್ಣುಕ saṇṇa-uka. (Šmd. 239). A man who makes small or fine (?).

ಸತ್ sat. ಸನ್ತ್. = ಸತು, ಸದು. *Being, existing.* 2, real, essential, true. 3, *virtuous, good; right, proper* (ಹಿತ, ಪ್ರಯೋಜನ Nn. 84); excellent, best; handsome, beautiful. 4, venerable, respectable. 5, wise, learned. 6, *a good, intelligent or wise person.* 7, that which is, a substance, a thing (ವಸ್ತುವ್ರತತಿ, ವಸ್ತುಸಮೂಹ 84). 8, (the various worldly objects as being exceedingly numerous): innumerable (ಅಸಂಖ್ಯಾತ 84). 9, that which really is, entity or existence; the really existent, the universal soul. 10, that which is good or real or true; reality, truth (ಶಬ್ದಾರ್ಥ 84). 11, worship (ಉಪಾಸ್ತಿ, ಪೂಜೆ 84). 12, gold (ಜಮ್ಬೂನದ, ಸುವರ್ಣ 84). 13, water. 14, (= ಸತ್?) that is to be left or abandoned (ಹೇಯ, ಬಿಡುವುದು 84). See Šmd. 113.

ಸತ sata. Constant, eternal (ಶಾಶ್ವತ Kk. 57).

ಸತತ satata. Constant, incessant, perpetual, eternal, continual (Kāvy. II, 2, B, 44). ಸತತಂ, incessantly, *always.*

ಸತತಗತಿ satata-gati. Continually moving; the wind.

ಸತತಗತಿತನುಜ satatagati-tanuja. Hanumat (Abh. P. 11, 60).

ಸತವು satavu. = ಸತುವು. Tbh. of ಸತ್ವ 1. Strength, power, firmness, hardness (My.). 2, = ಸಪ್ತವರ್ಣ (W.).— ಸತ ಎನ ಹೂವು. (ಪುಷ್ಪಕೇತು G.).

ಸತಿ sati. 1. (fr. ಸತ್). *A virtuous or faithful wife,* a suttee. 2, a wife (ಗನ್ಧರ್ವ, ಸ್ತ್ರೀ Nn. 135; ಪತ್ನಿ G.). ಸತಿಯ ಸೂತಕ (ಹುತು 133). ಹುರುಡಿನ ಸತಿ (Šm. 73). ಬತಿ ಇಲ್ಲದವಳೇ ಸತಿ, ಎತಿ ಇದ್ದದ್ದೇ ಕ್ಷೇತ್ರ.— ಪತಿಯಿಲ್ಲದ ಸತಿ, ಗತಿಯಿಲ್ಲದ ದಾತಾರ (Prvs.).— ಸತಿ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್. To take a wife (Bp. 51, 9).— ಸತಿ ಹೋಗು. To become a suttee, to burn one's self with the husband's corpse (B. 5, 50).

ಸತಿ sati. 2. In the being or taking place (locative of ಸತ್). 2, = ಸತೀ (*i. e.* ಸತಿ 1, feminine of ಸತ್), being, true, etc. 3, giving, a gift. 4, end, destruction. 5, = ಸತಿಸಪ್ತಮಿ.— ಸತಿಸಪ್ತಮಿ. The locative (used) when (something else) is taking place, a locative-infinitive to be followed by a verb with another agent (Šmd. 162 Cm.; 293 Cm. and vritti; 294; 295 vritti; 296; 408).— ಸತ್ಯರ್ಥ. -ಅರ್ಥ. The concern or meaning of the ಸತಿಸಪ್ತಮಿ (Šmd. 162. 163. 293).

ಸತೀನ satīna. = ಸತೀಲ.

ಸತೀನಕ satīnaka. = ಸತೀಲಕ.

ಸತೀರ್ಥ sa-tīrtha. = ಸತೀರ್ಥ್ಯ.

ಸತೀರ್ಥ್ಯ sa-tīrthya. *A pupil of the same guru,* a fellow religious student.

ಸತೀಲ satīla. = ಸತೀಲಕ.

ಸತೀಲಕ satīlaka. *Prase, pulse of a particular kind* (= ಆಲಾಯು).

ಸತು satu. Tbh. of ಸತ್.

ಸತುಪಾತ್ರ satu-pātra. Tbh. of ಸತ್ಪಾತ್ರ. (Bp. 18, 59; My.).

ಸತುವು satuvu. = ಸತವು. Tbh. of ಸತ್ವ 1. Strength, etc. 2, = ಸತ್ತು, pewter, zinc (My.; B. 4, 141).

ಸತೃಣ sa-tṛiṇa. Having grass or straw: worthless (Šmd. 72).

ಸತೃಷ್ಣ sa-tṛishṇa. *Thirsty.*

ಸತ್ಕಥೆ sat-kathĕ. An excellent story, especially one that contains no obscenities (My.).

ಸತ್ಕರಣೆ sat-karaṇĕ. Treating with respect, hospitality, etc. (ಅರ್ಥ Mr. 482).

ಸತ್ಕರಿಸು sat-karisu. To treat well or kindly, to treat with respect, to show kindness or respect, to receive hospitably, to welcome; to honour, to worship. See J. 2, 17; 5, 66; 7, 67; 9, 6; 10, 17; 19, 44.

ಸತ್ಕರ್ಮ sat-karma. A good or virtuous act, a pious dee[illegible] (My.; B. 5, 280).

Digitized by Google

ಸತ್ಕರ್ಮಿ sat-karmi. A person of virtuous acts, a virtuous person (Jns. 22, 53).

ಸತ್ಕವಿ sat-kavi. An excellent poet (Ch. v. 16; Kâvy. V, 1; Nn. 168; Šm. 118).

ಸತ್ಕವೀಂದ್ರ satkavi-indra. = ಸತ್ಕವೀಶ್ವರ. (Rsv. 8, after 5).

ಸತ್ಕವೀಶ್ವರ satkavi-îśvara. A most excellent poet (Šmd. 239 Cm.).

ಸತ್ಕಳೆ sat-kaḷĕ. A prime science or fine art. See Nn. s. ಸ್ಯಾತ್.

ಸತ್ಕಾರ sat-kâra. Kind treatment, hospitable treatment or reception, hospitality; reverence, respect; care, attention (ಅರ್ಘ್ಯ Nn. 102; Bp. 5, 17).

ಸತ್ಕಾರ್ಯ sat-kârya. = ಸತ್ಕರ್ಮ. (My.).

ಸತ್ಕೀರ್ತಿ sat-kîrti. Good, great fame (Bp. 36, 47).

ಸತ್ಕುಮಾರ sat-kumâra. = ಸನತ್ಕುಮಾರ.

ಸತ್ಕುಲ sat-kula. A good family, a noble family (ಅನೂಕ, ಒಳ್ಳಿಹ ಕುಲ Nn. 129; Bp. 36, 8).

ಸತ್ಕುಲಜ satkula-ja. Sprung from a noble family; a man born in a noble family (ಒಳ್ಳಿಹ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವನು Nn. 160; ಜಾತ್ಯ Mr. 482; Bp. 57, 39. 55).

ಸತ್ಕುಲಜನ satkula-jana. = ಸತ್ಕುಲಜ. See s. ಸತ್ಕುಲೀನ.

ಸತ್ಕುಲೀನ sat-kulîna. Belonging to a good family, born of a noble family; a well-born man (ಕೌಲೀನ, ಕುಡ್ಡಾನ್ವಯ Nn. 76, o. r. ಸತ್ಕುಲಜನ).

ಸತ್ಕೃತ sat-kṛita. Done well, acted rightly or properly. 2, treated with respect or hospitality (J. 32, 55). 3, *respected, revered, honoured;* worshipped, adored, welcomed, saluted. 4, virtue; respect; hospitality.

ಸತ್ಕೃತಿ sat-kṛiti. A good or excellent literary composition (Kâvy. V, 32; Mr. 7). 2, acting properly; a virtuous act; virtue, morality; treating with respect, hospitality (Râm. 1, 5, 25).

ಸತ್ಕೃತ್ಯ sat-kṛitya. A good, virtuous act (My.).

ಸತ್ಕ್ರಿಯೆ sat-kriyĕ. A good or virtuous action, virtue, charity (Bp. 22, 19; 32, 4; 57, 31; Šm. 1; My.). 2, respectful treatment; hospitable treatment (Bp. 60, 62); salutation, welcome. 3, excellent, charming action (Kâvy. IV, 2, 14). 4, any purificatory ceremony. 5, funeral or obsequial ceremonies.

ಸತ್ತ satta. Tbh. of ಸಪ್ತ. Seven (in cards, My.).

ಸತ್ತಪೋವೃತ್ತಿ sat-tapas-vṛitti. Practice of excellent austerities (Čpr. 4, 18).

ಸತ್ತಮ sat-tama. Most or very good or right; most virtuous; *excellent, best;* very venerable.

ಸತ್ತವಿ sattavi. = ಸತ್ತವೆ. (Šmd. 349).

ಸತ್ತವೆ sattavĕ. Tbh. of ಸಪ್ತಮಿ. (Šmd. 365; Šm. 19).

ಸತ್ತಾ sattâ. = ಸತ್ತೆ, ಸಥೆ. Being, existence; authority, right over; right of rule, sway, disposal, application or use; power, might (Mhr.; ಅಸ್ತದ Cb.).

ಸತ್ತಾರ್ಥ sattâ-artha. The meaning of existence or being. See ಉಳ್ 1.

ಸತ್ತಿಗೆ sattigĕ. Tbh. of ಛತ್ರಿಕೆ. (Šmd. 340. 345; Čt. II, 60; ಛತ್ರ, ಆತಪತ್ರ Nr., Mr., 265; ತಳಪಟ Bhn. 32; ತಟ್ Šm. 42. 114; Čpr. 1, 87. 93; 7, 80; Bp. 56, 13; 58, 53; Č. Bp. 47, 47; J. 4, 19). ಬಿಳಿಯ ಸತ್ತಿಗೆ (ಸಿತಾತಪತ್ರ Nn. 18). ಸತ್ತಿಗೆ ಅರ್ಥ ಬೋಯಿಗೆ, ಅತ್ತಿಗೆ ಅರ್ಥ ಬಾವಗೆ.—ನೆತ್ತಿಯ ವಾಸನಿಸಿದರೆ ಸತ್ತಿಗೆ ಹಿಡಿದ ಹಾಗೆಯೇ.—ಬಿತ್ತಿದ ಬೀಜಕ್ಕೆ ಸತ್ತಿಗೆ ಹಿಡಿದ ಹಾಗೆ (Prvs.).

ಸತ್ತು sattu. P. p. of ಸಾಯ್, ಸಾಯು.

ಸತ್ತು sattu. = ಸತುವು No. 2. Pewter (My.; Tĕ.; Si. 332).

ಸತ್ತುಗ sattuga. Tbh. of ಸಕ್ತುಕ. (Šmd. 351. 360; perhaps Sk. ಸಕ್ತುಕ = ಸಕ್ತು is meant). Flour of parched barley (ಧಾನ್ಯಾದಿಪಿಷ್ಟಮಂ ಮಿದಿದು ಪುರಿಯುಲ್ಕೆ Mr. 219; Mhr. ಸತ್ತೂ; *cf.* ಸದ್ದುಕ). ಮೊಸರಲಿ ಕಲಿಸಿದ ಸತ್ತುಗ (ಕರಮ್ಭ, ದಧಿಸಕ್ತು Hlâ.).

ಸತ್ತುವ sattuva. Tbh. of ಸತ್ತ್ವ (ಸತ್ವ 1). (My.; Tĕ.).

ಸತ್ತೆ sattĕ. (= ಸದೆ 3). Rubbish, dirt, stuff, trash (My.; Tĕ. ಚೆತ್ತ, T. ಚತ್ತೈ); a covert name for a serpent (My.). — ಸತ್ತೆಹುಲ್ಲು. Worthless grass (My.).

ಸತ್ತೆ sattĕ. = ಸತ್ತಾ. Existence, entity, being, reality (see ಉಳ್ 1); goodness, excellence; essence, sap (My.; Si. 158).

ಸತ್ರ sad-tra. The true Sk. form of ಸತ್ರ, q. v.

ಸತ್ತ್ವ sat-tva. The true Sk. form of ಸತ್ವ 1, q. v.

ಸತ್ಥಣಿ satthaṇi. One of the terms with ಥ್ (Šmd. 23, o. rs. ಸುತ್ಥಣಿಯು, ಸುಥಣಿ).

ಸತ್ಪಥ sat-patha. *A good road;* good course of life, correct or virtuous conduct.

ಸತ್ಪದ sat-pada. A proper verse or verse-foot (A.).

ಸತ್ಪಾತ್ರ sat-pâtra. = ಸತುಪಾತ್ರ. A proper object of presents or honours, a worthy or virtuous person (ತೀರ್ಥ Nn. 48; J. 10, 27). ಸತ್ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತಪ್ರಕಾರ ತಾನಾಗಿ ಕೊಡುವಿಕೆ (ತ್ಯಾಗ, etc. Si. 243). ಕೊಡ ಬೇಕುತ್ತಮನಾದವಂಗೆ ಮಗಳಂ, ಸತ್ಪಾತ್ರಕಂ ದಾನಮನ್ನಿಡ ಬೇಕು (Sŝ. 25).

ಸತ್ಪುಣ್ಯ sat-puṇya. True virtue, real merit (Bp. 60, 7).

ಸತ್ಪುತ್ರ sat-putra. A good, virtuous son (B. 4, 78; My.).

ಸತ್ಪುರುಷ sat-purusha. A good or virtuous man, a worthy man, a respectable man (ಸಾಧು, ಸಜ್ಜನ, ಆರ್ಯ Hlâ.; ಸಜ್ಜನ, etc. Mr. 241; ಥಲೀನ, ಉತ್ತಮಪುರುಷ Nn. 45; ಸನ್ತತ್, ಮದನ 115; Bp. 40, 15; 45, 19; J. 2, 56; B. 4, 185). ಕಲ್ಲುಗಳು ಮಾನುಗಳು ಇಪ್ಪದದು ತೀರ್ಥವೇ? ತುಪ್ಪಮ್ ಓಗರಕೆ ಸಲುವದು; ಸತ್ಪುರುಷನಿಪ್ಪುದೇ ತೀರ್ಥ! (Sp.).

ಸತ್ಪ್ರತಿಪಕ್ಷ sat-prati-paksha. A counterbalanced reason or one along with which there exists another equally good on the opposite side; contrariety of argument, existence of opposite premises proving the existence or non-existence of a thing. (R.).

ಸತ್ಫಲ sat-phala. = ಸಫ್ಫಳ. Having good fruit; good fruit (ಪ್ರಸೂನ, ಒಳ್ಳಿಹ ಫಲ Nn. 25, o. r. ಒಳ್ಳಿತ್ತಹ ಫಲ; Bp. 36, 45).

ಸತ್ಯ satya. *True,* real, genuine, sincere, honest, truthful, faithful, virtuous, good. 2, fulfilled, realized. 3, *truth* (ನೈಜ, ನಣ್ಣಿ Kk. 48; ನಿಕ್ಕುವ, ನಣ್ಣಿ, ನಿಸದ; ನಣ್ಣಿ Čt. I, 70. 100); sincerity, reality, goodness, the quality of goodness or purity. 4, demonstrated truth or conclusion, dogma; a fixed rule or order (ನಿಬದ್ಧ, ಕಟ್ಟಳೆ Mr. 358). 5, a solemn asseveration, promise, *oath* (ಪ್ರಮಾಣ, ತಪ್ಪದೆಮ್ಬುದು Nn. 139). 6, the uppermost of the seven lôkas or worlds, the abode of Brahmâ. 7, the first of the four yugas or ages, the best or golden age. ಸತ್ಯಸದ್ಗುಣ ತೀರ್ಥಮ್, ಉತ್ತಮರ ನಡೆ ತೀರ್ಥ, ಸತ್ಯರ ಸಂಗಮ್ ಅದು ತೀರ್ಥ; ಹರಿವ ನೀರ್ ಎತ್ತಣದು ತೀರ್ಥ? (Sp.). ಸತ್ಯವಿದ್ದರೆ ಎತ್ತಲೂ ಭಯವಿಲ್ಲ.—ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋದವ

Digitized by Google

ನ ಹೆಣ್ಣತಿ ಬತ್ತಲೆ (Prvs.). — ಸತ್ಯವಾತು. A true, good word (B. 5, 127). ಸತ್ಯಮಾತಾಡು, to speak the truth (B. 3, 96).

ಸತ್ಯಕ satyaka. = ಸತ್ಯ. True, real, etc. 2, N. (J. 11, 50).

ಸತ್ಯಂಕಾರ satya-ṅ-kâra. = ಸಂಚಕರ, ಸಂಚಕಾರ, ಸಂಚಗಾರ. Making good or true, *ratification of a contract or bargain.* 2, something given in advance as an earnest or security for the performance of a contract, earnest-money, pledge.

ಸತ್ಯತನ satyatana. = ಸತ್ಯತೆ. (G. 99. 511; B. 5, 8. 157. 232).

ಸತ್ಯತೆ satyatĕ. Trueness, truth, sincerity, veracity (My.). ಸುಜನಂ ಸತ್ಯತೆಯುಳ್ಳವಂ (Si.).

ಸತ್ಯತ್ವ satyatva. = ಸತ್ಯತೆ. (Sk.; My.).

ಸತ್ಯಪ್ರತಿಜ್ಞ satya-pratijña. True or faithful to a promise or engagement (My.).

ಸತ್ಯಪ್ರತಿಜ್ಞೆ satya-pratijñĕ. A sincere promise or vow (My.).

ಸತ್ಯಪ್ರಮಾಣ satya-pramâṇa. A sincere oath (My.).

ಸತ್ಯಭಾಮೆ satya-bhâmĕ. N. of one of the eight wives of Kṛishṇa (J. 6, 47. 48. 52).

ಸತ್ಯಮುನಿ satya-muni. A true muni (ಅಜ Mr. 524).

ಸತ್ಯರೂಪ satya-rûpa. A true form; a form of truth or goodness; he whose whole form of being is truth (J. 13, 28).

ಸತ್ಯಲೋಕ satya-lôka. = ಸತ್ಯ No. 6. See Mr. s. ಲೋಕ.

ಸತ್ಯವಚ satya-vaca. Tbh. of ಸತ್ಯವಚಸ್. (G.).

ಸತ್ಯವಚನ satya-vacana. Truth-speaking, veracity, speaking the truth; a true word, a sincere promise (B. 5, 47; My.).

ಸತ್ಯವಚನಿ satya-vacani. A person who speaks truth (B. 5, 38).

ಸತ್ಯವಚಸ್ satya-vacas. Truth-speaking, veracious; *a ṛishi;* truth, veracity.

ಸತ್ಯವತ್ satya-vat. Possessing or practising truth, veracious, true.

ಸತ್ಯವತಿ satya-vati. N. of the wife of Parâśara and mother of Vyâsa (Mr. 257; see s. ಗಂಗೆ).

ಸತ್ಯವತಿಜ satyavati-ja. Vyâsa (Mr. 257).

ಸತ್ಯವತೀಸುತ satyavatî-suta. Vyâsa (Sk.; G.).

ಸತ್ಯವನ್ತ satya-vanta. Tbh. of ಸತ್ಯವತ್. A man who practises truth, a faithful, honest, sincere man (ಸತ್ಯಸನ್ಧ G.). Feminine ಸತ್ಯವನ್ತೆ (My.).

ಸತ್ಯವಾಕ್ satya-vâk. ಸತ್ಯವಾಚ್. Truth-speaking, veracious, sincere (My.). 2, a ṛishi.

ಸತ್ಯವಾದಿ satya-vâdi. Speaking truth, veracious; a person who speaks the truth (J. 25, 15; G. 357). See s. ವೈಶಮ್ಪಾಯನ.

ಸತ್ಯಶಾಪ satya-śâpa. An efficacious curse (Bp. 61, 40).

ಸತ್ಯಶಾಲಿ satya-śâli. Endowed with truth; a faithful, honest person (My.).

ಸತ್ಯಶೀಲ satya-śîla. Disposed to speak the truth, veracious. 2, N. (J. 26, 33).

ಸತ್ಯಸಂಗರ satya-saṅgara. True to an agreement or promise, veracious, faithful (ಸತ್ಯವನ್ತ G.).

ಸತ್ಯಸನ್ಧ satya-sandha. True to an agreement or compact, faithful to an engagement; faithful, veracious; a faithful, etc. man (Abhâ. 1, 43; J. 9, 90).

ಸತ್ಯಾಕೃತಿ satyâ-kṛiti. *Ratification of a bargain.*

ಸತ್ಯಾಚರಣೆ satya-âcaraṇĕ. Observance of truth (J. 11, 30).

ಸತ್ಯಾನೃತ satya-anṛita. True and false, containing truth and falsehood. 2, practice of truth and falsehood, *commerce, trade, traffic.*

ಸತ್ಯಾಪನ satya-âpana. *Ratification of a bargain.*

ಸತ್ಯೇನ್ದ್ರಚೋಳ satya-indra-cōḷa. N. of a king of Côḷa (Râv. 3, 144; 13, 99).

ಸತ್ಯೇಶ satya-îśa. N. — ಸತ್ಯೇಶಚಾಮಯ್ಯ. N. (Bp. 36, 58). — ಸತ್ಯೇಶಚಾಮಯ್ಯ. N. (Bp. 47, 35).

ಸತ್ರ satra. = ಸತ್ತ್ರ, ಚತ್ರ1, ಛತ್ರ2. A session; a long sacrificial session or sacrifice; *a sacrifice.* 2, an oblation, offering, gift; giving alms or charity, liberality; — wealth. 3, a residence, house. 4, a place of refuge, a choultry or halting place for travellers or strangers (ತಳ Śmd. Dh.; Kk. 85; Čpr. 5, 46). 5, *covering, concealing.* 6, *a wood, a forest.* 7, the distribution of food to Brâhmaṇas and mendicants; the building erected or the spot appointed for this distribution (Mhr.). ದತ್ತ... ಇದ್ದರೆ ಸತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗ ಬಾರದೇ? (Prv.). See ಅನ್ನ.

ಸತ್ರಂ sa-tram. *With, together with* (ಕೂಡೆ Mr. 535).

ಸತ್ರಶಾಲೆ satra-śâlĕ. A building where food and alms are given away to Brâhmaṇas and mendicants, *an alms house.*

ಸತ್ರಾ sa-trâ. = ಸತ್ರಂ. *With, together with.* 2, always, ever.

ಸತ್ರಾಜಿತ್ satrâ-jit. N. of the father of Satyabhâmâ, father-in-law of Kṛishṇa.

ಸತ್ರಾಜಿತ satrâjita. Tbh. of ಸತ್ರಾಜಿತ್. (Bhâgavata 10. 67 sum.).

ಸತ್ರಾಣ sa-trâṇa. Having power or force; power, force, vehement effort (Bhn. 58; Bh. 2, 2, 96).

ಸತ್ರಾಣಿ sa-trâṇi. A powerful, strong person (ಧೀರ, ಸತ್ವವನ್ತ Nn. 5).

ಸತ್ರಾರ್ಥ satra-artha. The meaning of a choultry. ಸತ್ರಾರ್ಥದೊಳ್ ಕುಳಂ (Śmd. I).

ಸತ್ರಿ satri. *A liberal householder* (ಗೃಹಪತಿ) *who constantly performs sacrifices and distributes gifts or alms.*

ಸತ್ರೆ sa-trĕ. = ಸತ್ರಾ, q. v.

ಸತ್ವ satva. 1. = ಸತ್ತ್ವ, ಸತವು, ಸತುವು, ಸತ್ತುವ. *Being, existence,* entity, essence, true essence (ಅಜತದ ಅಳ್ತೆ Mr. 502. o. ra. ಅಜತಮಳೆ, ಅಜತಮಳ್ಳೆ), life, the principle of being. 2, *breath;* spirit, *mind,* sense, consciousness. 3, *a substance, a thing;* wealth. 4, an elementary substance, as earth, air, fire, etc. 5, nature, natural property, characteristic, disposition (ಸುಜನಪ್ರಕೃತಿ 502; ತ್ರಿಗುಣ, ಸತ್ವ ರಜಸ್ ತಮಸ್ Nn. 14). 6, *any living or sentient being, an animal, a beast,* an evil being, demon, spirit, ghost, goblin, monster (ಭೂತ 502; ಜೀವದಯ, ಜೀವರಾಶಿ 14). 7, goodness, virtue, excellence. 8, truth, certainty, reality. 9, *strength, energy, vigour, power* (ಶಕ್ತಿ 502; ಬಲ, ಶಕ್ತಿ 14; ಅಳ Bhn. 3, 29; ಸಹಸ Bhn. 15). 10, *the quality of purity or goodness* (the other two being rajas and tamas). 11, an embryo. 12, a horse (ವಾಜಿ, ತುರುಗಿ 14). 13, Pârvatî (ಅದ್ರಿಜಾತೆ ಪಾರ್ವತಿ 14). 14, a mountain (ಪರ್ವತ 14). 15, water (ಅಮ್ಬುಸ, ಉದಕ 14). 16, a cloud (ಘನ, ಮೇಘ 14). 17, alchemy (ಧಾತುವಾದ, ರಸವಾದ 14). 18, a substantive, a

Digitized by Google

noun. See ಊಟು 1. — ಸತ್ವಶಾಲಿವನು. An able, sensible, clever man (ದಕ್ಷ, ಬಲ್ಲಿದನು Nn. 121).

ಸತ್ವ satva. 2. The letter ಸ್ (Śmd. 82 Cm.; 334. 339. 346. 347).

ಸತ್ವಕ satvaka. See ಸತ್ತುಗ.

ಸತ್ವಗ satva-ga. Going vigorously (?); standing in connection with vigour (?). See ಅಶ್ವತ.

ಸತ್ವಗುಣ satva-guṇa. The faculties or organs of sense (ಅಖಿಲೇಂದ್ರಿಯ Nn. 67). 2, the quality of purity or goodness (ತ್ರಿಗುಣಭೇದ, ಗುಣತ್ರಯಭೇದ 67). 3, generosity, liberality (ತ್ಯಾಗ 67). 4, power, valour (ಪರಾಕ್ರಮ 67). 5, the colour of twilight, etc. (ಅಸ್ತರಾಗ, ಸಂಧ್ಯಾರಾಗ 67).

ಸತ್ವರ sa-tvara. Having haste or speed, *expeditious, quick, speedy*. ಸತ್ವರಂ, quickly, swiftly, hastily, suddenly.

ಸತ್ವರಗ್ರಹಣ satvara-grahaṇa. Quick or sudden seizure. See ತುಡುಕು 1.

ಸತ್ವವಂತ satva-vanta. A powerful man (ಧೀರ, ಸತ್ರಾಣಿ Nn. 5).

ಸತ್ವಸಾಮಾನ್ಯತೆ satva-sâmânyatĕ. The state of strength being low or feeble. See ಬಸವಳಿ.

ಸತ್ವಹೀನ satva-hîna. Impotent, weak; a weak man (My.).

ಸತ್ವಾತಿಶಯ satva-atiśaya. Eminence of, or superiority in, strength (J. 7, 38).

ಸತ್ವಾಧಿಕ satva-adhika. Possessing superior strength (see Mr. s. ಪೊಗದು); a very powerful man (J. 13, 46).

ಸತ್ವೆ satvĕ. A pregnant woman (ಬಸುರಿಯೆ, ಗರ್ಭಿಣಿ, etc. Mr. 307; *cf.* ಆಪನ್ನಸತ್ವೆ).

ಸತ್ಸಂಗ sat-saṅga. Association with the good; good company (J. 18, 39). ಮಗನೆ, ನೀಂ ಸತ್ಸಂಗದಲ್ಲಿ ಪುಗದು! (Śś.).

ಸತ್ಸಂಪ್ರದಾಯ sat-sampradâya. Good custom or usage (My.).

ಸತ್ಸಹವಾಸ sat-sahavâsa. Living together with the good, keeping good company, good company (My.).

ಸಥಿ sathi. Tbh. of Mhr. ಸತ್ತಾ. (B. 4, 138).

ಸದ್ sad. = ಸತ್. One who sits or settles down, sitting, dwelling, residing, etc. See ತ್ರಿವಿಷ್ಟಪ-, ದಿವಿ-, ನಿ-, ಸಂ-, ಸಧಾ-.

ಸದ sada. = ಸದ್. See ಅಪ-, ಸಧಾ-.

ಸದಕೀರ್ತನ sat-akîrtana. The neglect to mention what is essential (Kâvy. V, 26).

ಸದಕು sadaku. = ಶದಕು 1. To beat (Râm. 6, 43, 8; *cf.* ಸದೆ 1).

ಸದಗುಪ್ಪೆ sadaguppĕ. (= ಸದಾಬು, etc.). Tbh. of ಶತಪುಷ್ಪೆ. A sort of fennel (ಶತಪುಷ್ಪೆ, ಸಿತಛತ್ರ, ಅತಿಚ್ಛತ್ರ, etc. Nr.).

ಸದನ sadana. Sitting; a seat. 2, *an abode, a dwelling, a house* (ಮನೆ Nn. 84). 3, sinking down, perishing, decaying; *exhaustion.

ಸದನಾಂಗಣ sadana-aṅgaṇa. The court or yard of a house (Bp. 40, 8).

ಸದಭಿಮತ sat-abhimata. Approved of by, or pleasant to, intelligent or learned persons (Kâvy. II, 1, 6).

ಸದಮಲ sat-amala. True and pure; truly pure (ನಿರ್ಮಲ Bhn. 64; Śmd. 64; Čh. v. 179. 226). 2, N. of a vṛitta (Ch.).

ಸದಮಲಭಕ್ತಿ sadamala-bhakti. Truly pure devotedness (My.).

ಸದಮಲಾತ್ಮ sadamala-âtma. A truly pure person (Bp. 36, 47).

ಸದಮಲಾತ್ಮಕ sadamala-âtmaka. One whose character is truly pure (Bp. 24, 42; 39, 65; 61, 71).

ಸದಯ sa-daya. Merciful, compassionate, benevolent; mercy, etc. (Bp. 22 sum.; 37, 34).

ಸದರ್ sadar. = ಸದರ 1, ಸದರು. The highest court of the law (Mhr., H. ಸದರ್). 2, hall of audience, a state-room, a seat for the administration of justice or the direction of public business (Mhr., H.). 3, chief, principal, head (Mhr., H.). 4, a heading (in papers of accounts, etc. Mhr., H.). — ಸದರ್ ಅದಾಲತ್. A zillah court (My.). — ಸದರ್ ಅಮೀನ್. The second class judge over a civil court subordinate to the zillah courts (My.; Mhr.). — ಸದರ್ ಬೇಸದರ್. A heading and that is not the heading, but comes under it (My.).

ಸದರ sadara. 1. = ಸದರ್. — ಸದರ ಅಮೀನ. = ಸದರ್ ಅಮೀನ್. (B. 5, 106). — ಸದರ ಅಮೀನಿ. Relating to the ಸದರ ಅಮೀನ (B. 5, 87).

ಸದರ sadara. 2. Familiarity, intimacy, friendliness, affability (Bh. 1, 8, 6; My.); acquaintance, knowledge (Bh. 8, 24, 51); facility, easiness, an easy affair (Śsv. 4, 61; J. 16, 35; 25, 15; My.; *cf.* ಚತುರ?). (ಕಾರ್ಯ) ಹೇಳುವದು ಸದರ, ಮಾಡುವದು ಕಷ್ಟ (Prv.).

ಸದರ sa-dara. 3. Fearful, afraid, timorous.

ಸದರಹು sadarahu. = ಸದರಿ. (My.; Mhr. ಸದರಹೂ, accordingly with the heading, text, matter duly set down, etc.).

ಸದರಿ sadari. Afore-said, above-mentioned, that (My.; Br. ಸದರಹಿ, ಸದರ್ಹಿ).

ಸದರು sadaru. = ಸದರ್. A state-room; an assembly (vîramâhêśvaratantratṭikâ); an assembly before which dancers, players and singers exhibit (My.; T. ಚದರ್, ಚದುರ್). ಸದರು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಒದಯುವದಕ್ಕೂ ತಿಳಿಯದೋ? (Prv.). *Cf.* ಸದಸ್.

ಸದರ್ಥ sat-artha. True, proper meaning (Mr. 2); having a proper meaning; mannered, tasteful (Kâvy. III, 1, A, 25).

ಸದಲಂಕಾರ sat-alaṅkâra. An excellent rhetorical expression or figure (Kâvy. III, 3, B, 54).

ಸದಸ್ sadas. = ಸದಸ್ಸು. *A seat, an abode, a dwelling.* 2, *an assembly*, a meeting.

ಸದಸತ್ sat-asat. Being and not being, existent and non-existent, real and unreal, true and false; good and bad, virtuous and wicked (My.).

ಸದಸ್ಯ sadasya. Any man present at or belonging to an assembly, an assessor, a spectator, a member of an assembly, a councillor. 2, any one present or assisting at a sacrifice; *a superintending priest* (ṛitvij) whose duties are to superintend the whole sacrifice and correct mistakes.

ಸದಸ್ಸು sadassu. Tbh. of ಸದಸ್. (Śmd. 106 Cm.).

ಸದಳ sadaḷa. Grain (Râm. 1, 16, 10).

ಸದಳಿಗ sadaḷiga. A grain-seller (Č. Bp. 47, 46).

ಸದಾ sadâ. *Always, at all times, continually, perpetually, ever* (ನಿರಂತರ, ಅನುಶ್ರುತ Nn. 137), everlastingly, eternally (ನಿತ್ಯ, ಕೇಡಿಲ್ಲದನ್ನಾದು 137).

ಸದಾಕಾಲ sadâ-kâla. All times or seasons; at all times, ever (C.).

ಸದಾಗತಿ sadâ-gati. Ever-going: *air, wind, Vâyu.*

Digitized by Google

ಸದಾಚರಣ sat-âcaraṇa. = ಸದಾಚಾರ. (B. 5, 189; My.).

ಸದಾಚರಣಿ sat-âcaraṇi. = ಸದಾಚಾರಿ. (B. 5, 158; My.).

ಸದಾಚಾರ sat-âcâra. Moral or virtuous conduct, correct deportment, good manners; approved usage, a good custom (Bp. 61, 13; J. 5, 55; Abhâ. 1, 41; B. 5, 204. 281; My.).

ಸದಾಚಾರಿ sat-âcâri. A virtuous person, a person of correct deportment (B. 5, 204; My.).

ಸದಾತನ sadâtana. Continual, perpetual, *eternal.*

ಸದಾದಾನ sadâ-dâna. Always giving: *liberality, munificence.*

ಸದಾನನ್ದ sadâ-ânanda. Always happy (Bp. 2, 17; 8, 58); perpetual happiness (24, 40).

ಸದಾನವ sadâ-nava. Always new (J. 10, 5). 2, ಸ-ದಾನವ, containing demons (10, 5).

ಸದಾನೀರೆ sadâ-nîrĕ. Always possessing water: *N. of a river, the Katôyâ.*

ಸದಾಪ sadâpa. = (ಸದಗುಪ್ಪೆ), ಸದಾಬು, (ಸಬ್ಬಸಿಗೆ, ಸೋಪು). A kind of fennel, Anethum panmori or sowa (ಶಾಲೇಯ, ಶೀತ ಶಿವ, etc., ಸಬ್ಬಸಿಕೆ Si. 147; Tĕ.).

ಸದಾಪುಷ್ಪ sadâ-pushpa. Ever-flowering; the plant Pterospermum suberifolium (ಮುಚುಕುನ್ದ Mr. 127); the cocoa-nut.

ಸದಾಬು sadâbu. = ಸದಾಪ. A strong-smelling herb, the common rue, Ruta graveolens L. (Z.).

ಸದಾಭೋಗ sadâ-bhôga. Ever-enjoying. 2, perpetual enjoyment or pleasure (Kâvy. IV, 2, 60).

ಸದಾರ sa-dâra. 1. Accompanied by a wife, together with a wife.

ಸದಾರ sadâra. 2. Very strong or powerful, able (ಸಮರ್ಥ Bhn. 25).

ಸದಾರುಣ sadâ-aruṇa. Always red (J. 2, 8). 2, ಸ-ದಾರುಣ, always rough (2, 8).

ಸದಾಶಿವ sadâ-śiva. Always happy; an epithet of Śiva (ಸೂಚಕ, ತ್ರಿನೇತ್ರ Nn. 122; Bp. 43, 78; 54, 49; 61, 53; J. 5, 35; see ದೇವಾಂಗ); N. (B. 4, 7).

ಸದಿ sadi. = ಸದೆ 1. (G.).

ಸದು sadu. Tbh. of ಸತ್.

ಸದುಗುಣ sadu-guṇa. Tbh. of ಸದ್ಗುಣ. (Râm. 6, 53, 20).

ಸದುಭಕ್ತ sadu-bhakta. Tbh. of ಸದ್ಭಕ್ತ. (Bp. 1, 35; 47, 4).

ಸದುವಿನಯ sadu-vinaya. Tbh. of ಸದ್ವಿನಯ. (Bp. 22, 19; 26, 64).

ಸದೃಕ್ಷ sa-dṛiksha. *Like, resembling, similar* (Kâvy. III, 2, B, 58; Bp. 61, 83).

ಸದೃಶ್ sa-dṛiś. ಸದೃಕ್. *Like, resembling, similar,* same.

ಸದೃಶ sa-dṛiśa. *Like, resembling, similar,* same (ಪಾಂಗು Kk. 31; ಪಾಡು Bhn. 30); conformable, fit, proper, right, suitable; worthy (Kâvy. III, 3, B, 144. 156).

ಸದೃಶತೆ sa-dṛiśatĕ. Likeness, similarity, sameness (Kâvy. III, 3, B, 75).

ಸದೃಶತ್ವ sa-dṛiśatva. = ಸದೃಶತೆ. (Ĉpr. 8, 2).

ಸದೃಶವೃತ್ತಿ sadṛiśa-vṛitti. Comparison; resemblance (ಸಾದೃಶ್ಯ, ಸಮಾನವರ್ತನೆ Śmd. 158. 159).

ಸದೃಶಾಕ್ಷರ sadṛiśa-akshara. A similar letter, the same letter (Kâvy. III, 2, B, 33-47).

ಸದೃಶಾರ್ಥತೆ sadṛiśa-arthatĕ. The state of having the meaning of ಸದೃಶ. See s. ತೇಂಗು 1.

ಸದೃಶ್ಯ sa-dṛiśya. Like, similar (ಸಮ, ಸಮಾನ Nn. 15[illegible]). 2, appearance, look (ನೋಟ 158).

ಸದೆ sadĕ. 1. = ಕದೆ, ಸದಿ. To pound to some extent, to bruise, to squash, to crush (ಕಿಚಡ್ಡುಗೆ [illegible] Dh.; M.; T. ಚದೈ; see ಚದಚು; *cf.* ಚಚ್ಚು); to strike, to beat (ತಾಡನ Śm. 99). P. ps. ಸದದು, ಸದೆದು, ಸದ್ದು. See Grj. 2, after 106; Bp. 14, 20; 55, 36; Ĉ. Bp. 32, 39; 47, 11; Rśv. 6, after 11; Śsv. 4, 19. 106; J. 7, 47. 59; 13, 50; 14, 5; 16, 26. 34. 35; 18, 6; Bh. 1, 10, 26; 2, 4, 7; [illegible]. 2, to be reduced to a palpable powder; to be bruised, etc. (Tĕ. ಚದಿ; M. ಚದುಜ್ಬು).

ಸದೆ sadĕ. 2. Shortened infinitive of ಸದೆ 1. — ಸದೆ ಬಡಿ. To beat (any thing) so as to crush (it, Ĉ. Bp. 32, 44; J. 4, 71; 25, 59; Râm. 5, 9, 6; Bh. 2, 4, 6).

ಸದೆ sadĕ. 3. = (ಸತ್ತೆ), ಸೆದೆ. Trash, rubbish, sweepings, stuff, litter, etc. (ಕಸ Śm. 99; Bp. 16, 22). ಉದರಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸದೆಯಾದರೂ ತುರುಕ ಬೇಕು.— ಬದೇ ಬದೇ ಹೇದಾದರೂ ಸದೆ ಕೂಡಿಸೋದು ಬಿಡ.— ಸದೆ ಕೂಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ತೀಸಬೇಕ ಹದನಾದ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ಯಾನೇ? (Prvs.).— ಸದೆಗುಡಿಸು. -ಗೂಡಿಸು. To collect rubbish, to sweep. ಬುಧವಾರವಾದರೆ ಸದೆಗೂಡಿಸ ಬಾರದೇ? (Prv.).— ಸದೆಬಡಗ. A sweeper, a low servant (Abhâ. 2, 95).

ಸದೇಶ sa-dêśa. Possessing a country. 2, of the same country or place. 3, *neighbouring, near.*

ಸದ್ಗತಿ sat-gati. Good or happy state, felicity, fortune (ಯೋಗ, ಒಳ್ಳೆಯ ಗತಿ Nn. 118; Bp. 26, 66; 42, 40; J. 2, 32; 26, 56).

ಸದ್ಗುಣ sat-guṇa. = ಸದುಗುಣ. Having good qualities, good, virtuous. 2, a good quality or property, a virtuous nature or disposition (ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಣ Nn. 66. 113; Bp. 22, 62; Sp. s. ಸತ್ವ).— ಸದ್ಗುಣವಡೆ. -ಪಡೆ. To acquire a virtuous nature (Bp. 55, 2).

ಸದ್ಗುಣಜಾತ sadguṇa-jâta. A man with innate good qualities (My.).

ಸದ್ಗುಣಿ sat-guṇi. A person who has good qualities, a good, virtuous person (Bp. 41, 23; B. 3, 74; 4, 3).— ಸದ್ಗುಣಿಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ. N. (Bp. 20, 8).— ಸದ್ಗುಣಿಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನದೇಶಿಕ. N. (Bp. 19, 85).

ಸದ್ಗುರು sat-guru. A true, good or excellent guru (Ĉpr. 4, 24; Bp. 35, 27; 37, 32; 50, 29).

ಸದ್ದ sadda. = ಸದ್ದು. Tbh. of ಶಬ್ದ.— ಸದ್ದಳಿಯಿಸು. -ಅಳಿಸು. To destroy the distinction of sound (Abh. P. 5, after 123).— ಸದ್ದಳಿಯು. -ಅಳಿ. The distinction of sound to be lost (Ĉpr. 6, 14; Abh. P. 13, after 34; 13, 100).

ಸದ್ದಿದ saddida. = ಸದ್ದಿದ, q. v. *Cf.* ಸದ್ದು 1, so that the meaning would be "a man who has ceased"?

ಸದ್ದೀವಾಲ saddîvâla. A town-magistrate (My.).

ಸದ್ದು saddu. 1. To cease, to stop (v. i. as in speaking or working, used only in the imperative singular ಸದ್ದು, and plural ಸದ್ದಿ, My.; is it = Sk. root ಸದ್?).

ಸದ್ದು saddu. 2. P. p. of ಸದೆ 1. (My.).

ಸದ್ದು saddu. = ಸದ್ದ. Tbh. of ಶಬ್ದ. (ಧ್ವಾನ Kk. 25; My.; Tr. B. 2, 21). ಸದ್ದಾಗುವಿಕೆ (ಶಬ್ದ, etc., ಕೂಗುವಿಕೆ Si. 60). ಸ

ಕೇಳಿದರೆ ಗವುಜ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ, ಮದ್ದು ಕುಡಿದರೆ ರೋಗ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ (Prv.).

ಸದ್ದುಕ sadduka. Barley (B. 3, 66; 5, 36. 287; Mhr. ಸತ್ತೂ; *cf.* ಸತ್ತುಗ).

ಸದ್ದ್ವಿಜ sat-dvija. = ಸದ್ವಿಜ. A true, excellent Brâhmaṇa.

ಸದ್ಧರ್ಮ sat-dharma. A good religion; a good religious practice; justice, virtue, morality; attentive to duties (ವೃಷ, ಸುಧರ್ಮ Nn. 16; Mr. 540).

ಸದ್ಧರ್ಮಚಾರಿಣಿ saddharma-čâriṇi. A woman who lives virtuously: a wife (ದಾರ, ಕಲತ್ರ, ವಧು, etc. Mr. 306). *Cf.* ಸಧರ್ಮಚಾರಿಣಿ.

ಸದ್ಧಾರ್ಮಿಕ sat-dhârmika. A truly virtuous man (ನಿಜಧರ್ಮವೃಳ್ಳವ G.).

ಸದ್ಭಕ್ತ sat-bhakta. = ಸದುಭಕ್ತ. A true or good follower or devotee (Bp. 53, 42).

ಸದ್ಭಕ್ತಿ sat-bhakti. True or good devotion, etc. (Bp. 1, 58; 43, 54; 55, 2).

ಸದ್ಭಾವ sat-bhâva. The quality of being, actual existence, reality, being, entity. 2, good nature or disposition (ಜ್ಯೋತಿ, ಒಳ್ಳೆಹ ಮನಸ್ಸು Nn. 68); goodness, amiability. See Bp. 35, 8. 43.

ಸದ್ಮ sadma. A seat; *a house, a habitation;* a temple; an altar; a place, station. See ಈಶ್ವರ-, ಬಿಲ-.

ಸದ್ಮಿ sadmi. An esculent root (ಸೂರಣ, ಕನ್ದ Mr. 137).

ಸದ್ಯ sadya. = ಸದ್ಯಾ. Tbh. of ಸದ್ಯಸ್. (Bp. 49, 34; My.). ಸದ್ಯಕ್ಕೆ, now, this moment, etc. (My.; B. 4, 12; G. 78). ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಪಡೆಯ ತಕ್ಕ ಫಲ (ಸಾನ್ದೃಷ್ಟಿಕ, ಸದ್ಯಃಫಲ Si. 266).

ಸದ್ಯಃಫಲ sadyas-phala. Instantly bearing fruit; immediate fruit or consequence. See s. ಸದ್ಯ.

ಸದ್ಯಕ್ಷಾರ sadyakshâra. (ಸಜ್ಜೀಕಾರ). Tbh. of ಸರ್ಜಕಾಕ್ಷಾರ. (ಸರ್ಜಕಾಕ್ಷಾರ, ಕಾಪೋತ, etc. Si. 335).

ಸದ್ಯಸ್ sadyas. = ಸದ್ಯ. To-day, this very day, this moment, at this time, now; *at once, on the spot,* presently, forthwith, immediately, on a sudden; quickly.

ಸದ್ಯಸ್ಕ sadyaska. = ಸಜ್ಜುಕ. Belonging to the present day; immediate, present. 2, *new, recent.*

ಸದ್ಯಾ sadyâ. = ಸದ್ಯ. Now (My.; Mhr., Tĕ. ಸಧ್ಯಾ).

ಸದ್ಯಾಜಮಾನ sat-yâjamâna. The excellent part of a sacrifice performed by the yajamâna himself (J. 8, 10).

ಸದ್ಯೋಘೃತ sadyas-ghṛita. Butter just clarified (My.).

ಸದ್ಯೋಜಾತ sadyas-jâta. Newly born, born in a moment. 2, an epithet of Śiva. 3, a calf. 4, fresh butter (My.).

ಸದ್ಯೋವದನ sadyas-vadana. N. of one of Śiva's five faces (Śśv. 5, 3. 31).

ಸದ್ರುತ sa-druta. Having quickness, of a quick tempo (Ch. v. 120).

ಸದ್ವಂಶ sat-vamśa. Of a good family or race, of high birth; a good family (ಶೀರ್ಘ, ಆಮ್ನಾಯ Nn. 48; Śmd. 160).

ಸದ್ವನಿತೆ sat-vanitĕ. A good, virtuous woman (ಒಳ್ಳೆಹ ಸ್ತ್ರೀ Nn. 167).

ಸದ್ವಸ್ತು sat-vastu. A good thing (Čpr. 6, 21); any person or thing true and good.

ಸದ್ವಿಜ sadvija. Tbh. of ಸದ್ದ್ವಿಜ. (Bp. 55, 55).

ಸದ್ವಿಧಿ sat-vidhi. Right, proper manner (Bp. 52, 5).

ಸದ್ವಿನಯ sat-vinaya. = ಸದುವಿನಯ. True decorum or reverence or humility.

ಸದ್ವಿಮಲತ್ವ sat-vimalatva. Excellent purity (Śśv. 1, 3).

ಸದ್ವಿವೇಕ sat-vivêka. Just discrimination; good discrimination; true knowledge (Śśv. 4, 55).

ಸದ್ವಿಷಯ sat-vishaya. A good object, aim or affair (My.).

ಸದ್ವೃತ್ತ sat-vṛitta. Well-behaved, amiable; virtuous, moral; good conduct (My.).

ಸದ್ವೃತ್ತಿ sat-vṛitti. Good course of conduct (My.). 2, a good, honorable profession or office (My.).

ಸದ್ವ್ಯಯ sat-vyaya. Wise, profitable or proper expenditure (My.; B. 3, 93).

ಸದ್ವ್ಯವಹಾರ sat-vyavahâra. Good business, occupation or transaction (My.).

ಸದ್ವ್ಯಾಪಾರ sat-vyâpâra. Good occupation, practice or transaction (My.).

ಸದ್ವ್ರತಿ sat-vrati. A true, or an excellent devotee (Bp. 38, 31).

ಸದ್ವ್ರತೆ sat-vratĕ. A truly faithful wife (Bp. 11, 32).

ಸದ್ವ್ರಯ sat-vraya. = ಸದ್ವ್ಯಯ. (My.).

ಸಧರ್ಮ sa-dharma. Having similar duties, having the same or similar properties; of the same sect or caste; performing like duties; resembling, equal, like. 2, the duties peculiar to one's religion (J. 8, 44).

ಸಧರ್ಮಚಾರಿಣಿ sadharma-čâriṇi. A wife who assists (her husband) in the performance of religious duties, a virtuous wife; *a wife. Cf.* ಸದ್ಧರ್ಮಚಾರಿಣಿ.

ಸಧರ್ಮಿ sa-dharmi. *Observing the same customs or laws.*

ಸಧರ್ಮಿಣಿ sa-dharmiṇi. *A wife.*

ಸಧ್ರ್ಯಕ್ಕು sadhryakku. Tbh. of ಸಧ್ರ್ಯಚ್. (Śmd. 106 Cm.).

ಸಧ್ರ್ಯಚ್ sadhryač. ಸಧ್ರ್ಯಯಂಚ್. ಸಧ್ರ್ಯಯುಕ್. Going with, *accompanying.*

ಸನ್ san. = ಸನ್ನ 2. An age or period (Mhr., H.), a year; in the year, anno Domini (C.; B. 4, 3; 5, 173. 184; Mhr.).

ಸನಕ sanaka. N. of one of the (four or seven) sons of Brahmâ, inhabiting the janalôka.

ಸನತ್ sanat. Always, ever. 2, Brahmâ.

ಸನತ್ಕುಮಾರ sanat-kumâra. *N. of one of the sons of Brahmâ and oldest of the progenitors of mankind* (see ವೈಧಾತ್ರ).

ಸನತ್ಸುಜಾತ sanat-sujâta. N. of the second of the sons of Brahmâ (My.).

ಸನತ್ಸುತ sanat-suta. = ಸನತ್ಸುಜಾತ. (Bp. 54, 49).

ಸನದಿ sanadi. Relating to a grant, etc., held by a grant, etc. (B. 5, 274; Mhr., H.).

ಸನದು sanadu. = ಸನ್ನದು. A grant, a diploma, a charter, a patent, a commission or warrant (My.; B. 5, 231; My.; Mhr., H. ಸನದ್). — ಸನದುಪತ್ರ. A document conveying to an individual emoluments, titles, privileges, offices, or the government rights to revenue from land, etc., under the seal of the ruling authority (B. 5, 232).

ಸನನ್ದ sa-nanda. Joy-possessing; N. of one of the sons of Brahmâ (Bp. 1, 43).

ಸನನ್ದನ sa-nandana. = ಸನನ್ದ. (My.).

ಸನಯ sa-naya. Prudent conduct or behaviour; fitness, propriety (ಜಾತಿ, ಅತಿನಯವು Nn. 76; Bp. 24, 9).

ಸನಾ sanâ. *Always, perpetually, eternally.* See Mr. s. ಸಾಗುಣ್ಯ.

Digitized by Google

ಸನಾದಿಕಾಗಿಡ sanâdikâ-giḍa. = ಬಳೆವಡಳಗಿಡ. (St. & Pl.).

ಸನಾತನ sanâtana. *Continual, perpetual, eternal;* permanent; ancient. 2, *Vishṇu;* Brahmâ; etc.

ಸನಾಥ sa-nâtha. Having a master or protector, etc. 2, occupied by, possessed by; endowed with, possessed of, possessing, having (Śmd. 251).

ಸನಾದಿ sanâdi. (= ಸುನಾಯಿ, ಸೊನಾಯಿ). A clarion or hautboy (S. Mhr.; Mhr., H. ಸನಈ).

ಸನಾಭಿ sa-nâbhi. Uterine; a near kinsman, a uterine brother; *a relation or kinsman as far as the seventh degree* (= ಸಪಿಣ್ಡ). 2, like, resembling.

ಸನಾಭಿಜನ sanâbhi-jana. Kinsmen (Čpr. 6, 80).

ಸನಾಭಿತೆ sa-nâbhitĕ. The state of having a navel; the state of being a uterine brother (Čpr. 3, after 9).

ಸನಾಮಕ sa-nâmaka. Having the same name (My.). 2, the horse-radish tree, Hyperanthera moringa Vahl.

ಸನಾರಕ sa-nâraka. An inhabitant of hell (ನಾರಗ, ನರಕ ಜೀವಿಗಳು Nn. 70).

ಸನಿ sani. 1. A request, *A respectful entreaty* (addressed to a guru, etc.). 2, giving, donation. 3, service, worship.

ಸನಿ sani. 2. Tbh. of ಶನಿ. (My.). ಸಾಯುವ ತಂಟ ಸನೀ ಕಾಟವಾ ದರೆ ಬಾಯಿಟೋದು ಯಾವಾಗ? (Prv.).

ಸನಿನ್ದ sa-ninda. *Attended with blame.*

ಸನಿಷ್ಠೀವ sa-nishṭhêva. *Sputtered; speech accompanied with sputtering.*

ಸನಿಹ saniha. Tbh. of ಸಮೀಪ. (ಸಮೀಪ Kk. 33; ಸಮೀಪ Śm. 59; ಪೊರೆ 103; ಬದಿ 115).

ಸನೀಡ sa-nîḍa. Having a nest or abode; occupying the same nest or abode; *near, proximate.*

ಸನೀನು sanînu. A bayonet (My.; Br.; Mhr., H. ಸಂಗೀನ).

ಸನುಮತ sanumata. Tbh. of ಸನ್ಮತ. Well-known or understood (Śm. 94. 103).

ಸನೇಮ sa-nêma. Having the same rule, agreeing with one another; alliteration (ಪ್ರಾಸು Śmd. 27 Cm.).

ಸನ್ತ santa. 1. (fr. ಸತ್). = ಸಾನ್ತ 1. A holy man, a saint (My.; Mhr.); venerable, respectable, respected. ಸನ್ತಪಡ್ಡ ಕರನಂಗಳ್ (ತೀರ್ಥ Mr. 532).

ಸನ್ತ santa. 2. Tbh. of ಶನ್ತ No. 2. Gentle, calm, soft; mild, not vehement; soft, placid, lovely (as a disposition, Mhr.; Čh. v. 111). 2, calmness, etc.; peace, agreement (Rév. 6, 132). ಸನ್ತಂ, mildly, gently (Grj. 4, 47); agreeably (Čh. v. 234). — ಸನ್ತಮಿರ್. -ಇರ್. To be still or calm (Śiv. 1, 83). — ಸನ್ತವಿಡು. -ಇಡು. To appease, to calm, to soothe, etc. (Grj. 3, after 119; 6, 19; 9, 99; Č. Bp. 32, 45; J. 24, 11; Bh. 1, 6, 39); to settle, to cause to sink (Bh. 1, 10, 34).

ಸನ್ತತ್ santat. A virtuous man (ಮದನ, ಸತ್ಪುರುಷನು Nn. 115).

ಸನ್ತತ sam-tata. Stretched along; connected together; extended; continuous, uninterrupted, continual, lasting, eternal. ಸನ್ತತಂ, *constantly, continually, eternally, always.*

ಸನ್ತತಿ sam-tati. Stretching or extending along, extent, expanse; continuity; a continuous line, row; uninterrupted succession, descent; lineage, race; *progeny, offspring, a child,* a son, a daughter (ಪುತ್ರರ್ Nn. 16); a number of people, multitude (Bp. 39, 17).

ಸನ್ತಪನ sam-tapana. The act of inflaming or tormenting. See ಸಾನ್ತಪನ.

ಸನ್ತಪ್ತ sam-tapta. Greatly heated or inflamed, glowing; melted, burnt up, scorched, dried up; inflamed with passion, etc.; *suffering great pain or anguish, tormented,* distressed, afflicted, wearied, fatigued.

ಸನ್ತಮಸ sam-tamasa. *Overspreading or universal darkness.* See ಅವತಮಸ.

ಸನ್ತಯಿಸು santayisu. (fr. ಸನ್ತ2; *cf.* ಸಾನ್ತ್ವ). = ಸನ್ತಯ್ಸು, ಸನ್ತವಿಸು. To appease, to allay, to pacify, to calm, to tranquillize, to soothe, to settle, to comfort, to console (Čpr. 3, after 63; 8, after 65; Bp. 34, 21).

ಸನ್ತಯ್ಸು santaysu. = ಸನ್ತಯಿಸು, etc. (Čpr. 3, after 68; Abh. P. 14, after 7; 15, after 7; Bp. 24, 10; 44, 15; 49, 21; J. 5, 26. 43; 6, 4; 8, 10; 28, 18; 32, 55. 56). — ಸನ್ತಯ್ಸಿ ಕೊಳ್. To appease one's self, to remain calm (Bh. 3, 13, 34).

ಸನ್ತಯ್ಸುಹ santaysuha. The act of appeasing, consoling, consolation, comforting, etc. (ಪ್ರಣತಿ, ಅನುನಯ, ಪ್ರಣಾಮ, ಸಾನ್ತ್ವನ Hlâ.).

ಸನ್ತರ್ಪಣ sam-tarpaṇa. The act of satisfying, satiating; gratifying, delighting; a sumptuous meal (My., also ಸನ್ತರ್ಪಣೆ; ಅನ್ನದಿನ್ದ ತೃಪ್ತಿ ಪಡಿಸೋಣ).

ಸನ್ತವಣ santavaṇa. Tbh. of ಸನ್ಧಾನ. (Śa.; probably mistake for ಸನ್ದವಣ).

ಸನ್ತವಣೆ santavaṇĕ. Tbh. of ಸಾನ್ತ್ವನ. (ಪ್ರಣಿಪಾತ, ಅನುನಯ, ಪ್ರಣತಿ Mr. 455; *cf.* ಸನ್ತಯ್ಸುಹ).

ಸನ್ತವಿಸು santavisu. = ಸನ್ತಯಿಸು, etc. (Bp. 13, 12; 20, 31; Râm. 5, 8, 24; 5, 9, 25).

ಸನ್ತಸ santasa. Tbh. of ಸನ್ತೋಷ. (ಸನ್ತೋಷ, ಹರುಷ Śa.; ಹರುಷ Ct. II, 64; ಲೋಹಿತ, ಸನ್ತೋಷ Nn. 87; ಹರ್ಷ 117; Čpr. 1, 77; 4, 71; Bp. 1, 60; 23, 18; 27, 17; 48, 6; Č. Bp. 11, 5). ಕಿಳಯಂಗೆ ಸನ್ತಸವಂ ಮಾಡಿದಂ (Śmd. 159 Mdb.). — ಸನ್ತಸಗಣ್ಣೀರು. -ಕಣ್ಣೀರು. A tear of joy (V. 5, after 61; Śiv. 5, 14). — ಸನ್ತಸಂಗಿಡು. -ಅಂ-ಕಿಡು. Joy to be destroyed or lost (Abh. P. 7, 85). — ಸನ್ತಸಂಗೊಳ್. -ಅಂ-ಕೊಳ್. To grow pleased, delighted, or happy (J. 10, 30). — ಸನ್ತಸಪ್ಪಡಿಸು. -ಅಂ-ಪಡಿಸು. To cause to be delighted, to rejoice, etc. (Čpr. 2, after 96). — ಸನ್ತಸಪ್ಪಡು. -ಅಂ-ಪಡು. To feel satisfied, to be pleased or delighted, etc. (Bp. 49, 28; Rév. 7, after 98; 13, after 64). — ಸನ್ತಸಪ್ಪೆಡ್. -ಅಂ-ಪೆಡ್. = ಸನ್ತಸಂಗೊಳ್. (Č. Bp. 47, 5). — ಸನ್ತಸವೆಡ್. -ಪೆಡ್. = ಸನ್ತಸಪ್ಪೆಡ್. (Bp. 21, 11; 32, 9; 55, 2). — ಸನ್ತಸವೊಸ್ದು. -ಅಂ-ಒಸ್ದು. = ಸನ್ತಸವೆಡ್. (Bp. 24, 6; 38, 76).

ಸನ್ತಾನ sam-tâna. Extending, extension, expansion, spreading; continuance, continuous succession, lineage, race, family (Bp. 61, 38); *progeny, offspring, a child,* a son or daughter (ತನುಜ, ಮಕ್ಕಳು Nn. 92); a number of people, a multitude (ನಿಚಯ, ಸಮೂಹ 92); *one of the five trees of Indra's heaven* (ಸುರಧೂಜ, ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ 92); the body (ತನು, ದೇಹ 92). ಸನ್ತಾನವಿಲ್ಲದವ ಮನ್ತಾನಸ್ತನಾವಾನೇ? — ಸಾವಿರ ಕೊಟ್ಟು ಸನ್ತಾನ ಪಡೆಯ ಬೇಕು (Prvs.).

ಸನ್ತಾನಕ sam-tânaka. Spreading, etc.; one of the five trees of Indra's heaven, the kalpa tree (Čpr. 2, 56).

ಸನ್ತಾನಸಮೃದ್ಧಿ santâna-samṛiddhi. Increase of progeny (My.).

ಸನ್ತಾನಿಕೆ sam-tânikĕ. Froth, foam; cream, coagulated milk; a cobweb; the blade of a knife or sword. (R.).

ಸನ್ತಾಪ sam-tâpa. *Great heat,* burning heat; inflammation, *fire.* 2, affliction, pain, anguish, distress (ಬೇಗುದಿ Ct. II, 89; ಉರಿ Mr. 527; ಮೊದಳುರಿ Bhn. 64). 3, remorse, re-

Digitized by Google

sentment, penance, penitence, repentance. See ಕುದಿ, ಮುಱುಗು. — ಸನ್ತಾಪಪಡಿಸು. -ಪಡಿಸು. To afflict, to torment, to torture, to harass. ಹೇರಿಗನುಂ ಸನ್ತಾಪಪಡಿಸುವನುಂ ಸ್ವಕನಿಸುಗುಂ (Nr.).

ಸನ್ತಾಪಿತ sam-tâpita. Made very hot, burnt up, scorched; inflamed, consumed; *tormented, pained*, harassed, distressed, afflicted, wearied (Bp. 47, 23).

ಸನ್ತಾಪಿಸು sam-tâpisu. To suffer great pain or anguish, to be distressed or afflicted (Bp. 2, 16. 18; 13, 12; 14, 17; 18, 63; 44, 34; 52, 3; 61, 13).

ಸನ್ತಾಳ santâla. N. of a tribe inhabiting the skirts of the Râjmahâl hills (My.; B. 4, [illegible] wrongly as ಸಾನ್ತಾಳ).

ಸನ್ತಿ santi. = ಸನ್ತೆ 1. (ಹಟ್ಟಿ, ಬಜಾರ G.).

ಸನ್ತು santu. = ಸನ್ದಿತು. Third person singular of the imperfect of ಸಲ್ಲು (My.). See Prv. s. ಶಾನಭೋಗ.

ಸನ್ತುಷ್ಟ sam-tushṭa. Quite satisfied, contented, well-pleased, delighted (Bp. 3, 70; 5, 17; 30, 7).

ಸನ್ತುಷ್ಟಿ sam-tushṭi. Complete satisfaction, contentment, gratification, delight (Grj. 10, 111; Bp. 29, 34; see ಭೂತ-).

ಸನ್ತೃಪ್ತಿ sam-tripti. Complete satisfaction, etc. (ತೃಪ್ತಿ G.).

ಸನ್ತೆ santĕ. 1. = ಸನ್ತಿ. Tbh. of ಸಂಸ್ಥಾ. An assemblage, a mass, a crowd, etc. (ತಿನ್ತಿಣಿ, ತಿಮ್ಮಳ್, ಬಗುರ್, ವಂಗಡ, ಮೊತ್ತ, etc. Sm. 54; Kk. 17). 2, a gathering of buyers and sellers, a (weekly or annual) fair or market (C.; B. 1, 7; Tĕ.; M. ಚನ್ದೆ, T. ಚನ್ತೈ). 3, a market-place (ನಿಷದ್ಯೆ, ಪಣ್ಯವೀಥಿಕೆ, ಬಜಾರ G.). ಸನ್ತೆಗೆ ಹೋಗುವದು ಒನ್ದು ನಾಯಿ, ಊರಿಗೆ ಹೋಗುವದು ಒನ್ದು ಊಷಕ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವದು ಒನ್ದು ಅರಗಿಣಿ. — ಸನ್ತೇ ಗುದ್ದು ಮನೆಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. — ಸನ್ತೆಗೆ ಚೀಟು, ಮುಂಗೆಯ್ಗೆ ಬಳೆ. — ಸನ್ತೇ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮೂಟ ಮೊದ ನೇದ ಹಾಗೆ. — ಸನ್ತೇ ಸೂಳೆಯ ನಚ್ಚಿ, ಮನೇ ಹೆಣ್ಡತಿಯ ಬಿಟ್ಟ. — ಸನ್ತೆ ಹೋದರೂ ಭ್ರಾನ್ತಿ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ (Prvs.). — ಸನ್ತೆ ಕಟ್ಟು. A market to convene (v. i.) or assemble (My.). 2, to form or make a fair. ಕಳ್ಳ ಕಳ್ಳರು ಕೂಡಿ, ಸನ್ತೇ ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಸನ್ತೆಕೂಟ. The crowd of people at a fair (My.). — ಸನ್ತೆ ಕೂಡು. = ಸನ್ತೆ ನೆರೆ. (My.). — ಸನ್ತೆಗೋವಿನ್ದ. N. ಅನ್ತಕನ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಹೆದರದೆ, ಸನ್ತೆಗೋವಿನ್ದನ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಹೆದರುತ್ತೇನೆ (Prv.). — ಸನ್ತೆ ನೆರೆ. A market to convene (v. i.) or assemble (C.; B. 4, 186). ಸನ್ತೆ ನೆರೆಯುವದಕ್ಕಿನ್ತ ಮುಂಚೆ ಗಣ್ಟುಗಳ್ಳರ ಹಾವಳಿ (Prv.). — ಸನ್ತೆಪಟ್ಟಣ. Tbh. of ಸಂಸ್ಥಾಪತ್ತನ. (Šmd. 380).

ಸನ್ತೆ santĕ. 2. Reading and conning in order to commit to memory (Mhr. ಸನ್ಥಾ; Tĕ. ಸನ್ತ). 2, the portion to be read and conned, a lesson (Mhr.; My.). — ಸನ್ತೆ ಹೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳು. To have a santĕ repeatedly told one's self by a teacher (My.). — ಸನ್ತೆ ಹೇಳು. (A teacher) to tell a santĕ repeatedly (My.).

ಸನ್ತೋಷ sam-tôsha. = ಸನ್ತಸ. *Contentedness, satisfaction.* 2, happiness, delight, joy, pleasure (ಆಹ್ಲಾದ Nn. 77; ಮುದ 78; ಗನ್ಧನ Mr. 531; ನಲ Bhn.; ದೊನ್ದಳ Sm. 56). ಚಿನ್ತೆಯೇ ಮುಪ್ಪು, ಸನ್ತೋಷವೇ ಯೌವನ. — ಸತ್ತ ಸುದ್ದಿಯನ್ನಾದರೂ ಸನ್ತೋಷದಿನ್ದ ಹೇಳು (Prvs.). — ಸನ್ತೋಷ ಕೊಡು. To give joy. ಸನ್ತೋಷ ಕೊಡುವವನ್ಥ (ಆನನ್ದಕರ G.). — ಸನ್ತೋಷಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To satisfy, to please, to rejoice, to gladden, to make happy, to gratify (B. 3, 12). — ಸನ್ತೋಷಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To grow delighted or happy. ಸನ್ತೋಷಗೊಮ್ಬುವಿಕೆ (ಮುದೋತ್ಕರ Cb.). — ಸನ್ತೋಷದಿನ್ದ ಇರು. To be joyful or happy (B. 3, 104). — ಸನ್ತೋಷ ಪಡಿಸು. = ಸನ್ತೋಷಗೊಳಿಸು. (C.; B. 3, 105; G. 401). ಸನ್ತೋಷ ಪಡಿಸೋಣ (ಆಪ್ಯಾಯನ G.). — ಸನ್ತೋಷ ಪಡು. To feel satisfied, to be pleased or delighted, to be cheerful, happy or glad (C.; B. 3, 123). — ಸನ್ತೋಷಪ್ಪಡಿಸು. -ಂ-ಪಡಿಸು. = ಸನ್ತೋಷ ಪಡಿಸು. (Čpr. 2, after 49; Abh. P. 7, after 7; Bp. 32, 10). — ಸನ್ತೋಷಪ್ಪಡು. -ಂ-ಪಡು. = ಸನ್ತೋಷ ಪಡು. — ಸನ್ತೋಷವಾಗು. -ಆಗು. Joy to be produced or arise. 2, to become joyful or happy. ಅಲ್ಲಿಯ ಹಡಗಗಳ ಮಾಡುವ ರೀತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ, ಬಹಳ ಸನ್ತೋಷಪಾದನು (B. 5, 194).

ಸನ್ತೋಷಕರ santôsha-kara. Causing joy, etc., pleasing (B. 5, 88; My.).

ಸನ್ತೋಷಬಾಷ್ಪ santôsha-bâṛpa. A tear of joy (Čpr. 2, after 49).

ಸನ್ತೋಷಿ sam-tôshi. A person of a contented, cheerful or happy disposition (ಉತ್ಸಾಹಿ Mr. 232).

ಸನ್ತೋಷಿತ sam-tôshita. = ಸನ್ತುಷ್ಟ. (Bp. 8, 59).

ಸನ್ತೋಷಿಸು santôshisu. = ಸನ್ತೋಷ ಪಡು. (Bp. 53, 11; My.).

ಸನ್ತೋಷಿಸುವಿಕೆ santôshisuvikĕ. The state of feeling happy, etc. (ದೇವನ Si. 436).

ಸನ್ತ್ರಾಣಿ sam-trâṇi. A person that protects or shelters well (Bp. 11, 31); a very powerful person.

ಸನ್ತ್ರಾಸ sam-trâsa. Great trembling, terror, fear, alarm. See ಅಗಿ 3, ಬೆದರು 1.

ಸನ್ದಂಶ sam-daṁśa. A pair of tongs or nippers. See ಇಕ್ಕುಳ್ 1.

ಸನ್ದಕ sandaka. = ಸನ್ದುಕ, etc. (B. 5, 140; My.).

ಸನ್ದಗಿಸು sandagisu. = ಸನ್ದಣಿಸು. (Čpr. 8, after 4).

ಸನ್ದಣ sandaṇa. = ಸನ್ದಣಿ, q. v. Tbh. of ಸನ್ಧಾನ. (Šsv. 1, after 79).

ಸನ್ದಣಿ sandaṇi. = ಸನ್ದಣ, (ಸನ್ದವಣಿ). Tbh. of ಸನ್ಧಾನ. The state of being joined, united, accumulated or associated: crowded or full state; a collection, a mass, a crowd, a throng, a flock, a swarm, etc. (ಆಚಿತ, ನಿಚಿತ, ವ್ಯಾಪ್ತ, ಛನ್ನ, ಕೀರ್ಣ, ಸಂಕುಲ, ಆಕುಲ, ಭರಿತ, ಪೂರ್ಣ Hlâ.; ಭರಿತ, ಪರಿಕೀರ್ಣ, ಪ್ರಪೂರ್ಣ, etc. Mr. 431; ಇಟ್ಟಳ Kk. 68; ಇಱುಬೆ 80; ಜಂಗುಳಿ, ತರಳ್ಕೆ, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ 17; ಇಟ್ಟಳ, ಇಱುಬೆ Sm. 53; ಮೊಕ್ಕಳ, ಮೊಗ್ಗರ, ಪಸರ, ಪಿಣ್ಡು, ಸೇಣಿ, etc. 54; Čpr. 7, after 81; Grj. 9, after 58; 10, after 79; Bp. 5, 38; 59, 9; 61, 25. 28; Č. Bp. 5, 3; 42, 15; J. 33, 26; Tĕ. ಸನ್ದಡಿ). — ಸನ್ದಣಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To collect (v. i.), to assemble in crowds, to crowd, to become numerous, to swarm (Grj. 4, 16; Râv. 5, after 19; 13, after 68; Šsv. 5, 14. 37). — ಸನ್ದಣಿಮರ. Numerous trees (Bh. 3, 9, 24).

ಸನ್ದಣಿಸು sandaṇisu. = ಸನ್ದಗಿಸು. To collect (v. i.), to meet, to join, to assemble or gather in crowds, to flock, to crowd, to throng, to swarm (ಸಮೂಹ Šmd. Dh.); to be or become much, many or numerous (ಬಾಹುಳ್ಯ Šmd. Dh.). See Čpr. 1, after 101; 6, 35; 7, 128; Bp. 1, 44; 2, 21; 5, 28; 16, 32; 35, 42; 36, 22; 47, 59; 52, 12; Râv. 2, 46; 5, 110; J. 2, 51; 7, 22. 46; 22, 3. 5; Bh. 2, 13, 11. 15. 2, to join (v. t., Bp. 58, 40).

ಸನ್ದಯ sandaya. = ಸನ್ದಗ, etc. Tbh. of ಸನ್ದೇಹ. (Šmd. 20. 89. 281; Čpr. 5, 33; T. ಚನ್ದಯ).

ಸನ್ದರಿ sandari. = ಸನ್ದಿ. (ಗೊನಿ, ಸನ್ದಿ G.).

ಸನ್ದರುಶನ sandaruśana. Tbh. of ಸನ್ದರ್ಶನ. (Bp. 35, 41).

Digitized by Google

ಸನ್ದರ್ಭ sam-darbha. Stringing or connecting together, weaving, interweaving, arranging. 2, collecting, uniting, mixture. 3, regular connection, *composing artificially, a* (literary or poetical) *composition;* construction (ರಚನೆ, etc. Mr. 425). 4, convenience, fitness of time, opportunity, leisure (My.; ಸಮಯ, ಅನುಕೂಲ; Tĕ., T.). 5, affair, matter, subject (My.). See ಅ-.

ಸನ್ದರ್ಭಿಸು sandarbhisu. Opportunity or convenience to be found, to become opportune or convenient (My.).

ಸನ್ದರ್ಶನ sam-darśana. The act of looking steadfastly, gazing, looking; viewing, beholding, seeing, sight, vision; seeing one another, meeting, appearance, presence; an interview, a visit (My.; ಭೆಟ್ಟಿ G.). 2, the act of causing to see, showing, etc. See Čpr. 5, after 2; Bp. 3, 69; 48, 7; J. 24, 70. — ಸನ್ದರ್ಶನ ಕೊಡು. To visit (by coming, My.). — ಸನ್ದರ್ಶನ ತೆಗದು ಕೊಳ್ಳು. To visit (by going to see another, My.).

ಸನ್ದರ್ಶನೀಯ sam-darśanîya. Fit to be looked at (Čpr. 1, 107).

ಸನ್ದವಣೆ sandavaṇe. (= ಸನ್ತವಣ). Tbh. of ಸನ್ಥಾನ. (Kk. 57; Šm. 62).

ಸನ್ದಶನ sam-daśana. The two middle teeth (of a horse, ಎರಡು ನಡುದನ್ತಗಳು Mr. 281).

ಸನ್ದಷ್ಟ sam-dashṭa. Bitten (J. 1, 9); compressed, pressed closely together; nipped, pinched. 2, a particular fault in pronunciation (arising from keeping the teeth too close together).

ಸನ್ದಷ್ಟಯಮಕ sandashṭa-yamaka. A kind of yamaka (Kâvy. III, 2, B, 24 seq.).

ಸನ್ದಾನ sam-dâna. *A rope* (especially for tying cattle).

ಸನ್ದಾನಿತ sam-dânita. *Bound, tied.*

ಸನ್ದಾಯ sanda (fr. ಸಲ್)**-âya.** Delivering over of what is due, payment (My.; T. ಚಂಚಾಯ, ಚನ್ದಾಯ). ಚಡಗದ ಮೇಲೆ ತೆಗದ ಉಪವಾಸ ಏಕಾದಶಿಗೆ ಸನ್ದಾಯ (Prv.).

ಸನ್ದಾಯಿ sandâyi. N. (Rêv. 11, after 41 & 74).

ಸನ್ದಾಯಿತ sanda-âyita. = ಸನ್ದಾಯ. (My.).

ಸನ್ದಾವ sam-dâva. = ಸನ್ದ್ರಾವ. Flight, retreat, running away (G.).

ಸನ್ದಿ sandi. = ಸನ್ದರಿ, ಸನ್ದು. Tbh. of ಸನ್ಧಿ. (ಸನ್ದರಿ, ಗೊನ್ದಿ G.). ಎರಡು ತೊಡೆಗಳ ಸನ್ದಿ (ವಂಕ್ಷಣ Mr. 332). ತೊಡೆಯ ಸನ್ದಿ (ವಂಕ್ಷಣ Hlâ.). ಸೊಪ್ಪೆಯ ಹೊದೆ'ಯ ಸನ್ದಿಯೊಳಗಿನ್ದ ಸಾರಂಗದ ಕೋಡುಗಳು ಅವನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದವು (B. 4, 43). — ಸನ್ದಿ ಗೊನ್ದಿ. dupl. A narrow lane or passage; junctions or narrow ways and nooks (C.; Râm. 5, 8, 54; Bh. 2, 4, 11). — ಸನ್ದಿವಾತ. = ಸನ್ದುವಾತ, q. v. (B. 4, 108). — ಸನಿ ಸನ್ದಿ. rep. Various junctions or corners; the various joints (of the body, Bp. 16, 10; 58, 66).

ಸನ್ದಿಗ್ಧ sam-digdha. Besmeared; covered, confused; indistinct, obscure, unintelligible; doubted, dubious, doubtful; entertaining doubt, despairing; uncertain, unsafe, dangerous, riskful (Rêv. 13, 8; J. 23, 63; 34, 5).

ಸನ್ದಿತ sam-dita. *Bound, tied.*

ಸನ್ದಿದ sandida. = ಸದ್ದಿದ. See ಉಳಿಗ 1.

ಸನ್ದಿಸು sandisu. = (ಸನ್ಧಿಸು), ಸನ್ಧಿಸು. To place together; to join (v. t., ಸನ್ಧಾನ Šmd. Dh.; Čpr. 2, 24; 8, after 4; Čh. v. 59; Bp. 2, 26; 35, 28; 49, 16. 21; 51, 78; 52, 44; 57, 81; 61, 63; J. 8, 8); to touch (Bp. 21, 9. 13); to fasten, to tie (Bp. 9, 26; 49, 44); to fix (an arrow on a bow, Bp. 44, 3); to bring together or unite in friendship. ಮ... ನಿಸಿದು ನಿನತ್ತು, ಸಯ್ರಣೆಯೆನತ್ತು, ಶೇರಡಿಗೆ ಶನತ್ತು ಸನ್ದಿಸುವೆನ... (Šmd. 179). 2, to join (v. i.), to unite one's self with, to associate one's self to (ಕೂಡುಗೆಯಾಗು Šmd. 114 Cm.; 115; Bp. 40, 11; J. 28, 54; 33, 23); to meet (in battle, Abh. P. 13, 45); to occur, to happen, to come (ಸಂಭವಿಸ... ಯಾಗು, ಬರ್ Šmd. 79 Cm.; ಬರ್ 190. 278 Cm.; 205. 212. 217. 275; Bp. 1, 25; 48, 2; 50, 55; 60, 2).

ಸನ್ದು sandu. P. p. of ಸಲ್ 1, ಸಲು, ಸಲ್ಲು.

ಸನ್ದು sandu. (= ಸನ್ದಿ). Tbh. of ಸನ್ಧಿ. (Šmd. 365, through Mhr. ಸನ್ಧ). Juncture, union; an opportunity; a joint, as articulation; a nook, a corner; a lane; a cleft, a gap, a fissure, a crack, an opening, a space between (My.; Tĕ.; T. ಚನ್ದು; Mhr. ಸನ್ಧ). ಆನೆ ಮೆಟ್ಟಿದ್ದೇ ಸನ್ದು, ಕಟ್ಟಿ... ... ಣ.—ಕಳ್ಳಗೆ ಸನ್ದು ಕೊಟ್ಟು, ಒಡವೆಗೆ ಹುಯ್ಯಲಿಕ್ಕಿದ (Prv.). ... ದೆಯ ಸನ್ದು (ಬೊದಿಕಾಲ್ Šmd. I). See Bp. 1, 62; 2, 43. — ಸನ್ದುಕಟ್ಟು. Conjunction; opportunity, convenience (St. 284). 2, the place where two lanes meet and form a right angle (My.). 3, the commencement of any conjunction (in astronomy, My.). See ಸಮಯ-. — ಸನ್ದು ಕಾ... ಡಿಸು. To rabbet (My.); to shut any crack or hole. ಹುಟ್ಟಿಕ್ಕೆ ಮುಪ್ಪು ಬನ್ದರೆ ಸನ್ದು ಕೂಡಿಸುತ್ತದೆ, ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಮುಪ್ಪು ಬನ್ದರೆ ಮಣ್ಣು ಕೂಡಿಸುತ್ತದೆ (Prv.). — ಸನ್ದುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. The exactly opportune period, the very opportunity (Bh. 1, 6, 86). — ಸನ್ದು ಗೊನ್ದಿ. = ಸನ್ದಿ ಗೊನ್ದಿ. (My.). — ಸನ್ದುಬಳ್ಳಿ. A climbing herb with thick four-winged eatable stems, Vitis quadrangularis Wall. (St. & Pl.). — ಸನ್ದು ಬಿಡು. To crack (My.). — ಸನ್ದುರೋಗ. A disease of children arising from cold (śîta) and characterized by panting and heaving of the allĕs (My.). — ಸನ್ದುವಡೆ. -ಪಡೆ. To join, to obtain. ಒನ್ದು ಆಗಿಗೆಯ ಧಾರ್ಮಿಕನ್ನಿಸು ... ಸನ್ದುವಡದು ಹಂಚಾದನ್ತೆ ಬಿನ್ದುವಿನ ದೇಹ (Sp.). — ಸನ್ದುವಾತ. (Tbh. of ಸನ್ಧಿವಾತ Šmd. 376). Rheumatism in the joints (My.). — ಸನ್ದುಬಿಡು. -ಬಿಡು. To leave a space (Rêv. 10, after 31). — ಸನ್ದು ಸನ್ದು. rep. The various joints (of the body, Bp. 49, 10). — ಸನ್ದುಸೇರುವೆ. Exact joinery (My.).

ಸನ್ದುಕ sanduka. = ಸನ್ದಕ, ಸನ್ದೂಕ, ಸನ್ದೂಕು. A large box, a chest (My.; B. 1, 8; Mhr., H. ಸನ್ದೂಕ).

ಸನ್ದೂಕ sandûka. = ಸನ್ದುಕ, etc. (My.).

ಸನ್ದೂಕು sandûku. = ಸನ್ದೂಕ. (My.).

ಸನ್ದೃಪ್ತ sam-dṛipta. Very mad, wild or proud (Šêv. 3, 57).

ಸನ್ದೃಷ್ಟಿ sam-dṛishṭi. Complete sight, full view, a sight, glance, look, aspect. See ಸಾನ್ದೃಷ್ಟಿಕ.

ಸನ್ದೆ sandĕ. = ಸಂಜೆ. (Bp. 40, 45; My.).

ಸನ್ದೇಗ sandêga. = ಸನ್ದಯ, ಸನ್ದೆಯ, ಸನ್ದೇಹ. Tbh. of ಸನ್ದೇಹ. (ಸನ್ದೇಹ Nn. 96; Čpr. 2, 79; 8, after 44; Bp. 1, 39; 51, 57; J. 9, 2).

ಸನ್ದೇಯ sandêya. = ಸನ್ದೇಗ, etc. (ಸನ್ದೇಹ Ct. II, 35).

ಸನ್ದೇಹ sandêha. = ಸನ್ದಯ, etc. (Bp. 16, 24; 34, 19; 53, 17).

ಸನ್ದೇಶ sam-dêśa. Communication of intelligence, information, tidings, news; a message, commission, command.

ಸನ್ದೇಶವಾಕ್ಯ sandêśa-vâkya. = ಸನ್ದೇಶವಾರ್. (G.).

Digitized by Google

ಸನ್ದೇಶವಾಚ್ sandêśa-vâc. News, tidings; *a commission, an order*.

ಸನ್ದೇಶಹರ sandêśa-hara. A news-bringer, *a messenger*, a courier; an envoy.

ಸನ್ದೇಹ sam-dêha. = ಸನ್ದಿಗ, etc. *Doubt, uncertainty*, suspense; risk, danger. 2, one of the upamĕs (Kâvy. III, 3, B, 61. 103 seq.). See Sp. s. ಅಬಬು.

ಸನ್ದೇಹಿ sam-dêhi. Doubtful, dubious; doubting (Bp. 51, 29).

ಸನ್ದೋಹ sam-dôha. Milking; the whole of a quantity of drawn milk. 2, *a multitude, a mass*, an assemblage.

ಸನ್ದೋಹಕ sam-dôhaka. = ಸನ್ದೋಹ No. 2. (Čpr. 6, 30).

ಸನ್ದೋಹನ sam-dôhana. = ಸನ್ದೋಹನ No. 2. (A.).

ಸನ್ದೋಹ್ಯ sam-dôhya. Having caused to milk; to be milked (see ಸುಖಸನ್ದೋಹ್ಯ).

ಸನ್ದ್ರಾವ sam-drâva. *Flight*, retreat.

ಸನ್ಧ sam-dha. Holding together; joined; placed in or on; possessing. See ಸತ್ಯ-.

ಸನ್ಧರ್ಮ sam-dharma. = ಸದ್ಧರ್ಮ (*cf.* ಸಧರ್ಮ). ಸನ್ಧರ್ಮದೊಳು ಸುಖಿಯು ಕಲಿವುದು (Jm. 18).

ಸನ್ಧರಣ sam-dharaṇa. Holding together, etc.; putting on (as clothes, Bp. 5, 66).

ಸನ್ಧಾನ sam-dhâna. = ಸನ್ಧವಣ, ಸನ್ದಣ, ಸನ್ದಣಿ, ಸನ್ದವಣೆ. The act of placing or holding together, joining, junction, uniting; tying or binding together, tying; a cord, a rope (ದಾಮ Mr. 183; *cf.* ಸನ್ದಾನ); intimate union, combining, combination; adaptedness (Bp. 3, 22); composing, *compounding, mixing;* bringing together, uniting in friendship; alliance, league, association; peace; company, companionship; fixing an arrow on a bow (ಕಣೆಯ ಸನ್ಧಾನಂ, ತುಡುವುದು Šm. 92); directing, taking aim; aim, advertence, attention, heed; the application of expedients, the concentration of efforts, energies or talents towards the performance of (Mhr.; see ಲೌಕಿಕ-); assisting, sustaining, supporting; reception, receiving;—*sour rice-gruel* (ಅಮ್ಬಿಲ Hlâ.). See ಅತಿ-, ಕ್ರಮ-, ದೃಢ-, ಯುಗಲ-, ಲೋಹ-, ಶರ-, ಶಿರಸ್-; ಸನ್ಧಿಸು; Nn. s. ಸನ್ಧಿಕಾರ್ಯ.

ಸನ್ಧಾರಣ sam-dhâraṇa. Holding together; holding in, restraining; observing, practising; supporting, sustaining, preserving, maintaining; keeping in mind, remembering; bearing. See ಶಿಲಿ-, ಶಿಶು-.

ಸನ್ಧಾರ್ಯಮಾಣ sam-dhâryamâṇa. Being held together; being held, maintained or preserved (Čpr. 5, after 35).

ಸನ್ಧಿ sam-dhi. = ಸನಿ, ಸನ್ದು. Placing or holding together; conjunction, *junction, union*, combination, connection, contact (ಕೂಟ Mr. 487). 2, *alliance, league, peace*, making a treaty of peace, negotiating alliances (ನೃಪಕೂಟ, ಅರಸುಗಳ ಸನ್ಧಾನ Nn. 164, o. r. -ಸ್ಥಾನ). 3, euphonic junction of final, (middle) and initial letters in grammar (Šmd. 6. 18. 59. 60. 67. 69. 70. 71. 73. 74. 408; Kâvy. I, 6; I, 1*b*, 1 seq.; V, 967; Čt. II, 121). 4, *a joint, an articulation* (of the body, etc.). 5, juncture; critical juncture, opportune moment, time (B. 4, 8. 9. 13. 80; B. 5, 67). 6, *a breach, a chasm, a fissure, a chink, a cleft, a gap, a hole, an opening, a mine* (ರನ್ಧ್ರ, ಛಿದ್ರ Nn. 164; ಕೂಟ Mr. 487);—a chapter. ಸನ್ಧಿ ಮುಗಿದರೂ ಮುನ್ದಿ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ (Prv.). 7, the vagina or vulva. 8, an interval, pause, rest. 9, a period at the expiration of each yuga or age. 10, smallness (ಅಲ್ಪತೆ Nn. 164). — ಸನ್ಧಿ ಸಾಧಿಸು. An opportune moment to be obtained (B. 3, 67); to look out for an opportunity (My.).

ಸನ್ಧಿಕಾರ್ಯ sandhi-kârya. The act of making an agreement or a treaty of peace (ಹರಣ, ಸನ್ಧಿಕೃತ್ಯ, ಸನ್ಧಾನ ಮಾಡುವುದು Nn. 165).

ಸನ್ಧಿಕೃತ್ಯ sandhi-kṛitya. = ಸನ್ಧಿಕಾರ್ಯ, q. v.

ಸನ್ಧಿನಿ sam-dhini. *A cow which has just taken the bull; a cow with calf.* 2, a cow milked unseasonably.

ಸನ್ಧಿವಾತ sandhi-vâta. = ಸನ್ದುವಾತ. Rheumatism in the joints.

ಸನ್ಧಿವಿಗ್ರಹ sandhi-vigraha. Peace and war, reconciliation and rupture (My.).

ಸನ್ಧಿವಿಗ್ರಹಿ sandhi-vigrahi. A minister of war (see Mr. 272 s. ಅಷ್ಟಾದಶಪ್ರಧಾನ).

ಸನ್ಧಿವಿಷಯ sandhi-vishaya. The sphere of grammatical sandhi or its application (ಸನ್ಧಿಪ್ರಯೋಜನ Šmd. 60 Cm.).

ಸನ್ಧಿಸು sandhisu. An irregular form of ಸನ್ದಿಸು, occasionally found in MSS. and books.

ಸನ್ಧಿಸೂಚನೆ sandhi-sûcanĕ. The contents at the head of a chapter (My.).

ಸನ್ಧುಕ್ಷ್ಯಮಾಣ sam-dhukshyamâṇa. Being kindled or lighted up; being animated or revived; being increased (Čpr. 3, after 97).

ಸನ್ಧೆ sam-dhĕ. Junction, union; alliance, compact, stipulation; *a convention, an agreement, a promise*. 2, = ಸನ್ಧ್ಯೆ, twilight. 3, state, condition. 4, *a boundary, a limit.*

ಸನ್ಧ್ಯಕ sam-dhyaka. = ಸನ್ಧ. See ರಕ್ತ-.

ಸನ್ಧ್ಯಕ್ಷರ sandhi-akshara. A compound vowel, a diphthong (Šmd. 17. 18; Kâvy. I, 1*a*, 12-14).

ಸನ್ಧ್ಯಕ್ಷರಿ sandhyakshari. N. of a vičchitticitra (= ದ್ವ್ಯಕ್ಷರಿ, Kâvy. III, 2, B, 58. 69 seq.).

ಸನ್ಧ್ಯಾಕಾಲ sandhyâ-kâla. Twilight-period; evening-time, evening (My.).

ಸನ್ಧ್ಯಾರಾಗ sandhyâ-râga. The (red) colour of twilight or evening (ಅಸ್ತರಾಗ Nn. 67; Čpr. 8, after 4). 2, a sîrĕ which has that colour (Bp. 11, 24). See Mr. s. ವಟಭೇದ. 3, red-lead.

ಸನ್ಧ್ಯಾರುಚಿ sandhyâ-ruči. = ಸನ್ಧ್ಯಾರಾಗ No. 1. (Čpr. 8, 101).

ಸನ್ಧ್ಯಾರುಣ sandhyâ-aruṇa. The redness of twilight or evening (J. 1, 3; 12, 6).

ಸನ್ಧ್ಯಾವನ್ದನ sandhyâ-vandana. Morning and evening adoration or prayer (My., also as -ನೆ).

ಸನ್ಧ್ಯೆ sam-dhyĕ. = ಸಂಜೆ, etc. Holding or joining together; union, conjunction, connection. 2, *twilight*, morning or evening twilight: evening, dusk: early morning, daybreak. 3, any one of the three divisions of the day (forenoon, noon and afternoon). 4, morning or evening or midday adoration or prayer. 5, the period which precedes a yuga or age. 6, agreement, promise, assent.

ಸನ್ನ sanna. 1. = ಸಣ್ಣ. Sunk down; seated, resting; settled down; still, motionless; sunk, low (in tone, accent, etc.). 2, stunted, shrunk, contracted. 3, a little, a small

Digitized by Google

quantity. 4, depressed, low (in spirits), desponding, dispirited, spiritless, weak, feeble, diminished; *wasted away, decayed, perished, destroyed, spoiled, lost* (ಶಾತ, ಸಣ್ಣದು Mr. 448, o. r. ಶಾನ್ತ, as in the printed edition of Halâyudha; see Hlâ. s. ಸಣ್ಣಮಾಗು); oppressed; gone. *Cf.* ಸನ್ನಕ. See ಅ-, ಉಪ-, ಪ್ರ-.

ಸನ್ನ sanna. 2. = ಸನ್. (B. 4, 116. 145. 216).

ಸನ್ನಕ sannaka. Low, dwarfish (Sk.).

ಸನ್ನಕದ್ರು sanna-kadru. *The tree Buchanania latifolia* Roxb.

ಸನ್ನಣ sannaṇa. = ಸನ್ನಹ. Tbh. of ಸನ್ನಾಹ. (Kk. 42; Śm. 39; see ಸಬ್ಬ-, ಸವಗ-).

ಸನ್ನತಿ sam-nati. Bowing down, reverential salutation; reverence, humility. (R.).

ಸನ್ನದು sannadu. = ಸನದು. (My.; Br.).

ಸನ್ನದ್ಧ sâm-naddha. Bound or fastened or tied together; bound or girded on or round, fastened on, girt, bound; dressed or clad in, *armed, mailed, accoutred* (ಕವಚದೊಟ್ಟವಂ Mr. 292); harnessed; arranged, arrayed, prepared, provided; ready for battle; prepared, ready (in general); well provided and furnished with anything; provided with destructive weapons, *murderous, felonious;* closely attached or connected, in close contact with, contiguous, bordering, near. See Čpr. 5, after 51; J. 7, 29; 27, 32. ತರವೇದ್ ಸನ್ನದ್ಧವಾಜಸಾಧನಮಂ! (Śmd. 278 Mḍb.).

ಸನ್ನದ್ಧತೆ sam-naddhatĕ. The act of dressing or arming one's self (Čpr. 6, 26).

ಸನ್ನಯ sam-naya. Leading or bringing together; a collection, *a multitude, a number, a quantity.* 2, *the rear of an army, a rear-guard.*

ಸನ್ನಲಿಗೆ sannaligĕ. = ಸೊನ್ನಲಿಗೆ, q. v. (ಬಟ್ಟೆತು Ŝs.).

ಸನ್ನಹ sannaha. Tbh. of ಸನ್ನಾಹ. (Bh. 6, 2, 3).

ಸನ್ನಹನ sam-nahana. Binding or fastening or tying together; *the act of arming, preparing, making one's self ready;* preparation.

ಸನ್ನಹಿತ sam-nahita. Bound together; bound to, joined with, in close contact with (Bp. 2, 44; 38, 54; 50, 17; 51, 64). Feminine ಸನ್ನಹಿತೆ (Abh. P. 14, after 105).

ಸನ್ನಾಮ sat-nâma. A good name (Bp. 46, 68. 77). 2, ಸಮ್-ನಾಮ, bowing down before any one, worship.

ಸನ್ನಾಮಿ sat-nâmi. Having a good name (Bp. 2, 46; 36, 44). 2, a worshipper.

ಸನ್ನಾಯ್ಯ sam-nâyya. = ಸಾನ್ನಾಯ್ಯ, q. v.

ಸನ್ನಾಹ sam-nâha. = ಸನ್ನಣ, ಸನ್ನಹ. Binding or fastening together or on; girding on armour, *arming for battle.* 2, preparation, military array (ಒಡ್ಡಣೆ Bhn. 10). 3, an army arranged or ready for battle (ಮೋಹರಿಸಿದ ಸೇನೆ, ಕಾಳೆಗಕ್ಕೆ ಒಡ್ಡಿದ ಸೇನೆ Nn. 105). 4, *accoutrements, armour, mail;* a collection, a multitude, a number (ಬಹು, ಬಹಳ 105). 5, a man provided with knowledge, a learned man (ಧಾವಕ, ವಿದ್ವಾಂಸ 105). 6, the supreme soul (ಪರಮಾತ್ಮನು 105).

ಸನ್ನಾಹ್ಯ sam-nâhya. (An elephant) *fit for war* (ಕಾದ ಬಲ್ಲುದು, Mr. 156).

ಸನ್ನಿ sanni. 1. Imperative plural of ಸರಿ 1 (Bp. 4, 4).

ಸನ್ನಿ sanni. 2. (*cf.* ತನು). Coolness. — ಸನ್ನಿಗದಿರ. -ಕರ. The moon (ಚನ್ದ್ರ Čt. I, 107; ಇರುಳೆದೆಯು II, 6).

ಸನ್ನಿ sanni. = ಜನ್ನಿ 2. Tbh. of ಸನ್ನಿಪಾತ No. 3. (ಗ್ರಹಣಿ, ... Mr. 387; ಗರಲ, ವಿಷ, etc., ಪ್ರಾಣಹರವಾದ ಪಿತ್ತ, ನಂಜು Ŝs. ...; My.; Tĕ.; M.; T. ಜನ್ನಿ).

ಸನ್ನಿಕರ್ಷ sam-ni-karsha. = ಸನ್ನಿಕರ್ಷಣ. (Sk.; R.).

ಸನ್ನಿಕರ್ಷಣ sam-ni-karshaṇa. The act of drawing together bringing near; approaching near, approximation, *proximity, nearness, vicinity.*

ಸನ್ನಿಕೃಷ್ಟ sam-ni-kṛishṭa. Drawn together, drawn near, contiguous, proximate, approximate, *near, adjacent,* close; — vicinity.

ಸನ್ನಿಘೃಷ್ಟ sam-ni-ghṛishṭa. Well rubbed. See ಉಜ್ಜು 1.

ಸನ್ನಿದ sannida. Tbh, of ಸನ್ನಿಧ. (ಸಮ್ಬನ್ಧ Śmd. 19; Ca. Čpr. 6, 92; Abh. P. 14, 105; Śâv. 4, 106).

ಸನ್ನಿಧ sam-ni-dha. (= ಸನ್ನಿಧಾನ). Juxta-position, proximity, vicinity; near. See ಸಾನ್ನಿಧ್ಯ.

ಸನ್ನಿಧಾನ sam-ni-dhâna. Placing down together; juxta-position, *proximity, nearness, vicinity, presence,* appearance, becoming visible. 2, placing down, depositing, a receptacle. 3, receiving, taking charge of.

ಸನ್ನಿಧಾನಸಮ್ಬನ್ಧ sannidhâna-sambandha. Connection of proximity (Śmd. 161).

ಸನ್ನಿಧಿ sam-ni-dhi. Placing near; juxta-position, proximity, *nearness, vicinity, presence* (ಸಮೀಪ Nn. 139); appearance, visibility, perceptibility. 2, receiving, taking charge of. See Čpr. 2, 73; Bp. 50, 56; 58, 52.

ಸನ್ನಿಪಾತ sam-ni-pâta. = ಸನ್ನಿ. Flying down, alighting, descending, falling down. 2, falling together, meeting, contact, union; collision; collection, assemblage; mixture, miscellaneous collection; coming near, arrival. 3, combined derangement of the three humors (wind, bile and phlegm) producing fever and dangerous illness as convulsions, paralysis, delirium and syncope (Sk.; My.). — ಸನ್ನಿಪಾತರೋಗ. (ಮೋಹ Čb.).

ಸನ್ನಿಪಾತಕ sam-ni-pâtaka. = ಸನ್ನಿಪಾತ No. 3. — ... (ಸಂಕರ Čb.).

ಸನ್ನಿಬದ್ಧ sam-nibaddha. Firmly bound on; firmly tied, fettered; closely connected with or attached to (My.).

ಸನ್ನಿಬನ್ಧ sam-nibandha. Binding firmly, tying. 2, literary composition (Kâvy. II, 2, B, 43). 3, connection, serial arrangement (Kâvy. V, after 2).

ಸನ್ನಿಭ sam-nibha. *Like, similar, resembling.*

ಸನ್ನಿವಾಸ sam-nivâsa. Dwelling together; living in; dwelling place, abode (Bp. 53, 17).

ಸನ್ನಿವಿಷ್ಟ sam-ni-vishṭa. Entered together, met together, assembled; entered deeply into; stationed in, abiding in; inserted in, depending on; contiguous, near; seated, encamped. (R.).

ಸನ್ನಿವೇಶ sam-nivêśa. Entering together; entering; thorough or deep entrance into, ardent attachment to. 2, assemblage, collection, multitude. 3, union, junction, contact. 4, *proximity, vicinity, neighbourhood.* 5, station, seat, place, position (ಸಂಸ್ಥಾನ, ಶಿಬಿರ Hlâ. ...), *open space in or near a town.* 6, causing to enter together, *construction, fabrication, preparation.* 7, form, figure. 8, causing to enter, insertion.

Digitized by Google

ಸನ್ನಿಸು sannisu. = ಸನ್ನಿಸು. (Ch. v. 328).

ಸನ್ನಿಹಿತ sam-ni-hita. Placed near together, near, contiguous, proximate; close at hand, present; deposited, fixed, laid up; put into; prepared, ready; staying, being. See Bp. 24, 71; 27, 57; 43, 61; J. 10, 2; Bh. 8, 8, 30.

ಸನ್ನುತ sat-nuta. (or sam-nuta). Highly praised or commended, eulogized (Ch. v. 286; Bp. 2, 25; J. 2, 28; 11, 41; 13, 7; 18, 18). Feminine ಸನ್ನುತೆ (My.).

ಸನ್ನುತಾಂಗಿ sannuta-angi. A woman who has highly praised limbs or such a body (Ch. v. 328).

ಸನ್ನುತಿ sat-nuti. (or sam-nuti). Great praise or eulogium (Bp. 28, 45; 38, 49; 61, 75).

ಸನ್ನೆ sannĕ. (fr. ಸಂಧಿ?). = ಸೊನ್ನೆ. A lever (Tĕ.). ಸನ್ನೆಸಾವಿರ ಆಳಾಳಿನ ಸತ್ವಮ್, ಅಯ್! (Śś. 11). — ಸನ್ನೆಕೋಲು. A pole put under a weight to lift it, a lever (My.).

ಸನ್ನೆ sannĕ. Tbh. of ಸಂಜ್ಞೆ. A sign, etc. (Ćpr. 2, after 93; 3, 51; Bp. 5, 39; Rāv. 5, after 114; Śiv. 4, 30; J. 3, 13; B. 3, 51; C.; Tĕ.; T. ಚನ್ನೈ). ಸನ್ನೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಮುನ್ನಣೆಯೂ ತಿಳಿಯದೇ? (Prv.). — ಸನ್ನೆಗೆಯ್. To make a sign (Ćpr. 8, after 4; Grj. 2, after 106). — ಸನ್ನೆಮಾತು. -ಮಾತು. Words expressed by signs (Rām. 6, 10, 12). — ಸನ್ನೆವೇಟೆ. -ಬೇಟೆ. Signs made in hunting (Rāv. 5, 85). — ಸನ್ನೆವೇಣ್ಟೆ. -ಬೇಣ್ಟೆ. = ಸನ್ನೆವೇಟೆ. (Śiv. 3, 47).

ಸನ್ನ್ಯಾಸ sam-nyāsa. = ಸನ್ಯಾಸ. Putting down; deposit, trust; stake, wager. 2, laying aside, relinquishment, resignation, abandonment of all worldly possession and earthly affections, profession of asceticism. 3, *abstinence from food,* fasting as a form of suicide.

ಸನ್ನ್ಯಾಸಿ sam-nyāsi. = ಸನ್ಯಾಸಿ. One who has cast off all worldly possessions and carnal affections, an ascetic. 2, a Brāhmaṇa of the fourth order (āśrama), a religious mendicant.

ಸನ್ನ್ಯಾಸಿಕ sam-nyāsika. A man who abandons or resigns. See ಅವರ್-.

ಸನ್ನ್ಯಾಸಿಮಠ sannyāsi-maṭha. An abode of sannyāsis (Bp. 56, 35).

ಸನ್ಮತ sat-mata. = ಸಮ್ಮತ. Well esteemed. 2, a good, proper mind, thought, view or doctrine (Bp. 3, 76); approbation, sanction (50, 20). ಉನ್ನತನು ಸನ್ಮತವಾಗಿ ನಡಿಯ ಬೇಕು (Prv.).

ಸನ್ಮತಿ sat-mati. Good or right judgment or mind, a wise and discerning heart, a good understanding (Bp. 25, 50; 35, 4; 39, 27; 47, 4).

ಸನ್ಮಥನ sat-mathana. Proper stirring or agitation (Bp. 51, 23).

ಸನ್ಮಾನ sat-māna. Respect for the good; the respect or esteem of the good; respect, honour (Bp. 37, 31; 45, 13; J. 8, 1; ಪುರಸ್ಕಾರ G.; My.; Tĕ.; Mhr.). — ಸನ್ಮಾನ ಮಾಡು. To pay respect to, to honour (G. 93). ನಿನ್ನ ತಾಯಿ ತನ್ದೆಗಳಿಗೆ ಸನ್ಮಾನ ಮಾಡು! (B. 1, 14).

ಸನ್ಮಾನತೆ sat-mānatĕ. The state of being respected (Bp. 46, 11).

ಸನ್ಮಾನಿತ sat-mānita. Respected, honoured (Rāv. 7, after 97; Mhr.).

ಸನ್ಮಾನಿಸು sat-mānisu. To respect, to honour (J. 9, 21; My.).

ಸನ್ಮಾರ್ಗ sat-mārga. A right way; the right way; the proper course; a virtuous way, good or virtuous conduct. ಶಿವೇಶ್ವರರ ಉದಾಹರಣಸನ್ಮಾರ್ಗ (Śm. 119). See Bp. 25, 39; 31, 20; 51, 39; B. 5, 203. 209.

ಸನ್ಮಾರ್ಗವರ್ತನ sanmārga-vartana. Going in the right way, good or virtuous conduct (Bp. 46, 10).

ಸನ್ಮಾರ್ಗಸ್ಥ sanmārga-stha. Standing or being in the right way; a man of good or virtuous conduct (My.).

ಸನ್ಮುದ sat-muda. True pleasure, joy, delight, happiness (ಸುಖ, ಹರ್ಷ, etc. Mr. 25; Bp. 4, 70).

ಸನ್ಮುನಿ sat-muni. An excellent sage (Bp. 57, 73).

ಸನ್ಮೂರ್ತಿ sat-mūrti. An excellent form (Bp. 47, 64; 50, 70).

ಸನ್ಮೋಹನ sat-mōhana. Greatly stupefying, bewildering, alluring or fascinating (J. 6, 25).

ಸನ್ಮೋಹನಾಸ್ತ್ರ sanmōhana-astra. A kind of weapon (J. 21, 2).

ಸನ್ಮೋಹನೋತ್ತರೆ sanmōhana-uttarĕ. A woman who is very powerful in alluring, etc. (J. 6, 22).

ಸನ್ಯಾಸ sanyāsa. Common Tbh. of ಸನ್ನ್ಯಾಸ.

ಸನ್ಯಾಸಿ sanyāsi. Common Tbh. of ಸನ್ನ್ಯಾಸಿ. (ಪರಿವ್ರಾಜಕ G.; B. 4, 155; see ದಾಲ-). ಸನ್ಯಾಸಿಗೆ ಕಚ್ಚಿದ ನಾಯಿ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಹೋಗೋ ವರೆಗೆ ಕಾಲು ಕೊಡುತ್ತಿದೆ.—ಸನ್ಯಾಸೀ ಹೆಣ್ಡತಿ ಮುಣ್ಡೆಯೂ ಅಲ್ಲ, ಮುತ್ತೈದೆಯೂ ಅಲ್ಲ (Prvs.).

ಸಪಕ್ಷ sa-paksha. Having wings. 2, having a side or party; belonging to the same party; a partisan, a follower, an adherent (Bh. 1, 8, 17).

ಸಪತ sapata. Tbh. of ಶಪಥ. (My.).

ಸಪತಗಾಱ sapata-gāṟa. A man who promises or asseverates by oath (to do something), a vaunter (My.).

ಸಪತ್ನ sapatna. Hostile; *an enemy, an adversary,* a rival (ಹಗೆ Nn. 62).

ಸಪತ್ನಿ sa-patni. = ಸವತಿ. A woman who has the same husband with another woman or whose husband has other wives, a fellow wife, a rival wife (Śiv. 8, after 35).

ಸಪತ್ನೋತ್ಕರ sapatna-utkara. A multitude of enemies (Śiv. 4, 69).

ಸಪತ್ರ sa-patra. Having feathers; an arrow.

ಸಪತ್ರಾಕರಣ sapatrā-karaṇa. Wounding so that the feathered part of an arrow enters the body; causing excessive pain, *worrying any one to death.* See Hlā. s. ಪೀಡಿಸು.

ಸಪದಿ sa-padi. *Instantly, in a moment, immediately;* quickly.

ಸಪರ್ಯ saparya. = ಸಪರ್ಯೆ. (Bp. 39, 27, 53).

ಸಪರ್ಯೆ saparyĕ. *Worship, adoration, reverence* (ಅರ್ಚೆ, ಬಲಿ, ಉಪಹಾರ, ಪೂಜೆ Mr. 28).

ಸಪಾಟ sapāṭa. = ಚಪಟ. (S. Mhr.; Mhr.).

ಸಪಾಯಿ sapāyi. Polish, gloss (Mhr., H. ಸಫಾಈ); smoothness; clearness, cleanness, neatness, elegance (My.; Mhr., H.).

ಸಪಿಣ್ಡ sa-piṇḍa. Having the same piṇḍa; *a kinsman entitled to participate in the offering of funeral cakes to the manes of certain relations* (father, grandfather, great-grandfather, etc.) *as far as the sixth* (or fourth) *degree, both in an ascending and descending line* (ತನ್ನ ಗೋತ್ರಜ Mr. 311). See G. s. ಪೀಡ.

Digitized by Google

ಸಪಿಣ್ಡಿ sa-piṇḍi. The offering of a ball of rice, etc. to a deceased relative, commonly on the twelfth (or sixteenth) day after his decease (My.; Mhr.). — ಸಪಿಣ್ಡೀಶ್ರಾದ್ಧ. = ಸಪಿಣ್ಡಿ. (My.).

ಸಪಿಣ್ಡೀಕರಣ sapiṇḍi-karaṇa. Performing the śrâddha to deceased relatives called sapiṇḍas. — ಸಪಿಣ್ಡೀಕರಣಶ್ರಾದ್ಧ. = ಸಪಿಣ್ಡೀಕರಣ. (My.).

ಸಪೀತಿ sa-pîti. *Compotation, drinking together or in company.*

ಸಪ್ತ sapta. = ಸತ್ತ. Seven (Šmd. 101).

ಸಪ್ತಋಷಿ sapta-ṛishi. = ಸಪ್ತರ್ಷಿ. (Bp. 1, 48; 58, 40).

ಸಪ್ತಕ saptaka. Containing seven, seven; the seventh; a collection of seven (Šmd. 101; Čh. v. 244; Čpr. 1, 132).

ಸಪ್ತಕಿ saptaki. *A woman's girdle, a zone.*

ಸಪ್ತಕುಲಪರ್ವತ sapta-kula-parvata. = ಸಪ್ತಕುಲಾಚಲ. (My.).

ಸಪ್ತಕುಲಾಚಲ sapata-kula-acala. The seven principal mountains of each division of a continent or varsha (My., those of India being mahêndra, malaya, sahya, šuktimat, ṛiksha, vindhya, and pâriyâtra).

ಸಪ್ತಕೋಣ sapta-kôṇa. Septangular, heptagonal. (R.).

ಸಪ್ತಚ್ಛದ sapta-c-čhada. Having seven leaves; N. of a tree (Čpr. 5, 49; *cf.* ಸಪ್ತಪರ್ಣ).

ಸಪ್ತಜಿಹ್ವ sapta-jihva. Seven-tongued: agni, fire. (R.).

ಸಪ್ತತನ್ತು sapta-tantu. Having seven performers or seven chief forms: *a sacrifice*, an offering (Abhâ. 2, 98).

ಸಪ್ತತಿ saptati. Seventy. See ಎಪ್ಪ-.

ಸಪ್ತತ್ರಯ sapta-traya. Twenty-one (Č. Bp. 47, 11).

ಸಪ್ತತ್ವ saptatva. The state of being seven (the possession of seven requisites of royal administration, viz. the monarch, the prime minister, a friend or ally, treasure, territory, a stronghold, and an army, Čpr. 1, 19).

ಸಪ್ತದಶ sapta-daša. The seventeenth (My.). 2, (Tbh. of ಸಪ್ತದಶನ್), seventeen. (R.).

ಸಪ್ತದ್ವೀಪ sapta-dvîpa. The seven divisions of the terrestrial world (Šmd. 101; Č. Bp. 47, 11; see ದ್ವೀಪ). The seven dvîpas are: jambu, plaksha, šâlmali, kuša, krauñča, šâka, and pushkara.

ಸಪ್ತಧಾತು sapta-dhâtu. The seven essential ingredients of the body (ಧಾತು Nn. 82). ರಸಮುಖ್ಯಸಪ್ತಧಾತು (ರಸ ಮೊದಲಾದ ಸಪ್ತಧಾತುಗಳು 83).

ಸಪ್ತನಗ sapta-naga. = ಸಪ್ತಕುಲಾಚಲ. See ನಗ 2.

ಸಪ್ತನಾದ sapta-nâda. = ಸಪ್ತಸ್ವರ (Mr. 78).

ಸಪ್ತಪದ sapta-pada. Having seven steps. See ಸಾಪ್ತಪದೀನ.

ಸಪ್ತಪದಿ sapta-padi. The seven steps at marriage (Grj. 10, after 98).

ಸಪ್ತಪರಮಸ್ಥಾನ sapta-parama-sthâna. Seven excellent places (in mukti, Čpr. 1, 3; 4, after 24).

ಸಪ್ತಪರ್ಣ sapta-parṇa. *The tree Alstonia scholaris* R. Br. (ಏಳೆಲೆಬಾಳೆ, ಏಳುಮುಚ್ಛದ, ಏಳೆಲೆಬಾಳೆ Nr.; ಅಸಮುಚ್ಛದ, ಏಳೆಲೆಯ ಬಾಳೆ Mr. 111).

ಸಪ್ತಪುರಿ sapta-puri. Seven celebrated towns (of pilgrimage, Abhâ. 2, 96; they are: Ayôdhyâ, Madhurâ, Mâyâ, Kâši, Kâñči, Avanti, and Dvârâvatî, My.).

ಸಪ್ತಮ saptama. The seventh.

ಸಪ್ತಮದ sapta-mada. Seven kinds of pride relating to kula, yauvana, strî, anna, dhana, vidyâ, and udyôga (My.).

ಸಪ್ತಮಾತೃ sapata-mâtṛi. = ಸಪ್ತಮಾತೃಕೆ. (Bp. 58, 40).

ಸಪ್ತಮಾತೃಕೆ sapta-mâtṛikĕ. The divine mothers or personified energies of the principal deities. ಬ್ರಾಹ್ಮಿ, ಮಾಹೇಶ್ವರಿ, ಕೌಮಾರಿ, ವೈಷ್ಣವಿ, ವಾರಾಹಿ, ಮಾಹೇನ್ದ್ರಿ, ಚಾಮುಣ್ಡಿ ಎಂಬ ಸಪ್ತಮಾತೃಕೆಯರ್ ಎನಿಸಿಕ್ಕು (Mr. 14; Bp. 30, 31).

ಸಪ್ತಮಿ saptami. = ಸತ್ತವಿ. The seventh case, the locative (Šmd. 115. 144. 146. 162. 164; Kâvy. I, 2, 41-43; see ಸತಿ-). 2, the seventh tithi or lunar day of the fortnight.

ಸಪ್ತರಸನ sapta-rasana. Seven-tongued: agni, fire (Mr. ...).

ಸಪ್ತರ್ಷಿ sapta-ṛishi. = ಸಪ್ತಋಷಿ. The seven great ṛishis Marîči, Atri, Aṅgiras, Pulastya, Pulaha, Kratu, and Vasishṭha (see Mr. s. ಮುಖ್ಯಋಷಿ and ರವಿಕಾಯ). 2, the *constellation Ursa major* (the seven stars of which are supposed to be the seven great ṛishis, ಚಿತ್ರಶಿಖಣ್ಡಿ, ...ಯರ್ Mr. 39).

ಸಪ್ತಲೆ saptalĕ. *Double jasmine* (ನವಮಾಲಿಕೆ, ...Mr. ...). *The soap-nut plant, Mimosa abstergens* Roxb.

ಸಪ್ತಲೋಕ sapta-lôka. The seven worlds (My.; see s. ಲೋಕ).

ಸಪ್ತವಿಂಶತಿ sapta-vimšati. *Twenty-seven.*

ಸಪ್ತವಿಂಶತಿನಕ್ಷತ್ರ saptavimšati-nakshatra. The twenty-seven asterisms in the moon's path or lunar mansions. See ನಕ್ಷತ್ರ.

ಸಪ್ತವಿಧವಿಭಕ್ತಿ sapta-vidha-vibhakti. The seven kinds of case-terminations (ಏಳು ತೆರನಾದ ಪ್ರತ್ಯಯಂಗಳ್ Šmd. Cm. 114).

ಸಪ್ತವಿಭಕ್ತಿ sapta-vibhakti. The seven case-terminations (Šmd. 88 Cm.; 88. 89. 111. 148).

ಸಪ್ತವ್ಯಸನ sapta-vyasana. The seven vices or bad habits (ಅಘ, ವ್ಯಸನ, ಸಪ್ತವ್ಯಸನಂಗಳು Nn. 115; see s. ವ್ಯಸನ).

ಸಪ್ತಶ್ರುತಿ sapta-šruti. = ಸಪ್ತಸ್ವರ. ಷಡ್ಜಾದಿಸಪ್ತಶ್ರುತಿಗಳ್ (Bp. 1, 48).

ಸಪ್ತಸಪ್ತಿ sapta-sapti. Having seven horses: the sun (Mr. 34; Bp. 58, 40).

ಸಪ್ತಸಮುದ್ರ sapta-samudra. = ಸಪ್ತಾಬ್ಧಿ. (My.).

ಸಪ್ತಸ್ವರ sapta-svara. *The seven notes of the musical scale or gamut: shadja, ṛishabha, gândhâra, madhyama, pañcama, dhaivata, and nishâda* (ಷಡ್ಜಾದಿಸಪ್ತಸ್ವರ Nn. 84). They are designated by their initial letters or syllables, thus: sa, ri, ga, ma, pa, dha, ni. ಷಡ್ಜ ಋಷಭ ಗಾನ್ಧಾರ ಮಧ್ಯಮ ಪಂಚಮ ಧೈವತ ನಿಷಾದಮ್ ಓರನ್ತೆ ಸಪ್ತಸ್ವರಂಗಳ್ ಅಕ್ಕು, ಅವಱೊಳ್ ತೋಱುವ ಅಕ್ಷರದ ಆದಿಸಂಜ್ಞೆ ಸ ರಿ ಗ ಮ ಪ ಧ ನಿ; ... ಉ ವೃಷಭಮ್ ಅಜ ಸಿಂಹ ಪಿಕ ತುರಗ ಕರಿ ಎನಿಪ್ಪವು ನಾದ: (Mr. 76; see Bp. 1, 48; 10, 32; 19, 10; J. 21, 58).

ಸಪ್ತಹಯ sapta-haya. = ಸಪ್ತಸಪ್ತಿ. See ಹಯ.

ಸಪ್ತಹಸ್ತ sapta-hasta. Having seven hands; measuring seven cubits. (R.).

ಸಪ್ತಾಂಗ sapta-anga. Consisting of seven members or parts or constituent elements (as a kingdom, ... Nn. 111; see ಪ್ರಕೃತಿ No. 7 & ಸಪ್ತತ್ವ); the seven constituent elements (Bh. 1, 8, 19). ತನ್ನ ಮುಮ್ಮೊಗಳು ಬಲನ್ ಎಂಬ ಅಮಾ... ವಿಶ್ವಾಸದಿಂ ನಿಜಮ್ ಎನಿಪ್ಪ ಪೆರ್ಗಡೆ, ನೆಗಳ್ದಿರ್ದ ಸಪ್ತಾಂಗ ಜನಪದಂ, ಜಲಶಿರಾಧಾರಮ್ ಅಪ ಸರ್ವಸಂಗ್ರಹದ ದುರ್ಗಂ, ... ಮಾದಿಧನ್ಯಾರಂ, ಮಹಾವೀರಸೈನ್ಯಂ, ನಿಜಪ್ರಿಯಂ ಕರತ ಸದ್ವಂಶ ... ಪ್ಪನ್ನಮ್ ಎನಿಸುವ ರಾಜ್ಯಮ್ ಅಕ್ಕುಮ್, ಇನಿತ್ತು ವಿಷಯದಾ ... ಅಲನ್ ಎನಿಕ್ಕುಂ (Mr. 271).

Digitized by Google

ಸಪ್ತಾಬ್ಧಿ sapta-abdhi. The seven seas, that of salt-water (lavaṇa), sugar-cane juice or syrup (ikshu), wine (surâ), clarified butter (ghṛita), curds (dadhi), milk (dugdha), and fresh water (jala). (Č. Bp. 47, 11; J. 13, 43).

ಸಪ್ತಾರ್ಚಿ sapta-arči. Tbh. of ಸಪ್ತಾರ್ಚಸ್. (ಧೂಮಕೇತು Mr. 489; Bp. 54, 67; Č. Bp. 47, 11).

ಸಪ್ತಾರ್ಚಿಸ್ sapta-arčis. Seven-flamed: *agni, fire.*

ಸಪ್ತಾಶ್ವ sapta-aśva. Having seven horses: *the sun* (ನೇಸಱ್, etc. Kk. 45; Bp. 54, 67).

ಸಪ್ತಿ sapti. *A horse.*

ಸಪ್ತಿವರ sapti-vara. An excellent horse (Bp. 59, 36).

ಸಪ್ತೋಪಾಯ sapta-upâya. The seven means of success against an enemy (My.; see s. ಉಪಾಯ).

ಸಪ್ಪ sappa. = ಸಪ್ಪೆ. — ಸಪ್ಪ ಸಪ್ಪನೆ. rep. ಸಪ್ಪ ಸಪ್ಪನೆ ರಸಂ (Śmd. 229).

ಸಪ್ಪ sappa. = ಶಷ್ಪ. Tbh. of ಶಷ್ಪ. The hair round the privities (My.).

ಸಪ್ಪಗೆ sappagĕ. = ಚಪ್ಪಗೆ, ಸಪ್ಪನೆ. Flatly, vapidly, insipidly; flatness, etc.; flat, etc.; spiritless, dull, dejected; inert, without effect, destitute of results (My.; ಅರೋಚಕ, ಸಪ್ಪನ್ನ G.); still, quiet (in Prv.). ಅವನು ಸಪ್ಪಗಿದ್ದಾನೆ (My.). ಉಪ್ಪು ಸಪ್ಪಗೆಯಕ್ಕು, ಕರ್ಪೂರವು ಕರಿದಕ್ಕು, ಸರ್ಪಗೆ ಬಾಲವೆರಡಕ್ಕು ಶ್ರವಣರುಂ ತಪ್ಪಾಡಿದರ್ದ್ದು (Sp. in a sarcastic manner). ಸಪ್ಪಗೆ ಇರು! ಎನ್ದರೆ ಅಪ್ಪಪ್ಪ! ಎನ್ತ, ಕೂಗಿದ (Prv.).

ಸಪ್ಪಂಗಗಿಡ sappaṅga-giḍa. The long zedoary, Curcuma zerumbet Roxb. (St. & Pl.; H. ಪತ್ತಂಗಲಕಡಿ, St. & Pl.).

ಸಪ್ಪಂಗಮರ sappaṅga-mara. The suppan or brasiletto, Caesalpinia sappan Lin. (St. & Pl.; Kŏnkaṇi ಸಪ್ಪಂಗು).

ಸಪ್ಪಡಿ sappaḍi. = ಚಪಟಿ (Sd.). **2**, = ಸಪ್ಪಗೆ (Sd.; M. ಚಪ್ಪಡ್).

ಸಪ್ಪನೆ sappanĕ. = ಸಪ್ಪಗೆ. (My.; see ಸಪ್ಪ-). ಸಪ್ಪನೆಗಂಚ (My.).

ಸಪ್ಪನ್ನ sappĕ-anna 1. Flat, insipid, etc. (ಅರೋಚಕ, ಸಪ್ಪಗೆ G.).

ಸಪ್ಪಳ sappaḷa. = ಸಪ್ಪುಳ್, ಸೊಪ್ಪುಳ್, etc. A sound, a noise (My.; ಧ್ವನಿ G. 80; ಕಟ್ಟುಲುಹು 108; Tĕ. ಚಪ್ಪಿಡಿ, ಚಪ್ಪುಡು; see Tĕ. s. ಜಡಿಪು). ವಾದ್ಯದ ಸಪ್ಪಳ (G. 44); ನೀರಿನ ಸಪ್ಪಳ (188); ಗಾಳಿ ಬೀಸುವ ಸಪ್ಪಳ (227); ಕುದಿಯುವ ಸಪ್ಪಳ (231); ಎಲೆಗಳ ಸಪ್ಪಳ (404). ಕಲ್ಲು ನೆಲಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಳಿಸಿದ ಸಪ್ಪಳ (B. 3, 51). ಹಪ್ಪಳ ತಿಮ್ಬುವವನಾದರೆ ಸಪ್ಪಳಾ ನುಂಗ್ಯಾನೇ? (Prv.). — ಸಪ್ಪಳ ಮಾಡು. To make a sound or noise (G. 109). — ಸಪ್ಪಳವಾಗು. -ಆಗು. A sound or noise to be produced. — ಏನಾದರೂ ತುಸು ಸಪ್ಪಳವಾದ ಕೂಡಲೆ ಕಾಡ ನಾಯಿಗಳು ಎಚ್ಚರವಾಗುತ್ತವೆ (B. 3, 40). ಗೂಗೆಯ ಟೊಕ್ಕೆಯ ಗಱಿಗಳು ಬಹು ಮೆತ್ತಗಿರುವದಱಿನ್ದ ಅದು ಹಾಱುವಾಗ ಸಪ್ಪಳವಾಗುವದಿಲ್ಲ (3, 120). — ಸಪ್ಪಳಾಗು. -ಆಗು. = ಸಪ್ಪಳವಾಗು. (My.; B. 5, 28).

ಸಪ್ಪು sappu. = ತೊಪ್ಪಲು, etc., ಸೊಪ್ಪು 3 q. v. Foliage, etc. (My.; Tu. ತಪ್ಪು, ಸಪ್ಪು). ಬಸಳೇ ಸಪ್ಪು ಬಸವಗೆ ಯಾಕೆ?— ತಾನು ತಿಮ್ಬೋದು ಪಲ್ಲೇ ಸಪ್ಪು, ಹಿರೇ ಕುದುರೇ ಚೇಷ್ಟೆ (Prvs.).

ಸಪ್ಪುಳ್ sappuḷ. = ಸಪ್ಪಳ, etc. (J. 25, 12).

ಸಪ್ಪೆ sappĕ. = ಚಪ್ಪೆ 3. Flatness, insipidness; the condition of being spiritless, dull, dejected, inert, without effect or destitute of results; flat, etc. (My.; Tĕ., M. ಚಪ್ಪೆ; Tu. ಚಪ್ಪೆ, ಸಪ್ಪೆ). ಕಾಯಿಸಲ್ ಪಟ್ಟು ಬಿಸಿಯಾದ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮೊಸರು ಸೇರಿ ಹೆಪ್ಪು ಕಟ್ಟಿ ಒಡದನ್ತೆ ಸಪ್ಪೆಯಾಗಿರುವದು (ಆಮಿಕ್ಷೆ Si. 240). ಉಪ್ಪು ಸಪ್ಪೆಯಾದರೂ ಕಾರ ಬಿಡದು (Prv.). — ಸಪ್ಪೆಪತ್ಯ. Diet without salt, acids and any thing heating (My.). — ಸಪ್ಪೆಪತ್ಯ ಇಡು. To order such a diet (My.). — ಸಪ್ಪೆಯವುಸ್ತಿ. -ಅವುಸ್ತಿ. Medicine requiring persons to abstain from salt, acids and any thing heating (My.). — ಸಪ್ಪೆಯಾಗು. -ಆಗು. To become insipid. 2, to grow spiritless, etc. (My.). ಅವನ ಕೆಲಸ ಸಪ್ಪೆಯಾಯಿತು (My.). — ಸಪ್ಪೆಯಿಡು. -ಇಡು. = ಸಪ್ಪೆಪತ್ಯ ಇಡು. (My.).

ಸಪ್ಫಳ sapphaḷa. Tbh. of ಸತ್ಫಲ. (Śmd. 350).

ಸಪ್ರಕಾರಕ sa-prakâraka. With or according to manner. ಸಪ್ರಕಾರಕಮಾಗಿ ತಿಳಿಯುವಿಕೆ (ಉಪಲಮ್ಭ, ಅನುಭವ, ಅನುಭವಿಸುವಿಕೆ Si. 397).

ಸಪ್ರಣವ sa-praṇava. Together with the syllable ôṁ (Bp. 1, 39).

ಸಪ್ರಾಣಿಸು sa-prâṇisu. To recover breath or consciousness (J. 4, 42).

ಸಫಲ sa-phala. Becoming connected with fruit, bearing fruit, fruitful, productive, profitable, yielding profit, yielding a result, successful. See Bp. 5, 35; 24, 8; 26, 66; 43, 77; 47, 60; 57, 63; J. 10, 49.

ಸಫಲತೆ sa-phalatĕ. The state of being productive, etc. (Čpr. 8, 16).

ಸಫಲತ್ವ sa-phalatva. = ಸಫಲತೆ. (My.).

ಸಫಲಿತ sa-phalita. Having fruit, connected with a result, etc. (Bp. 32, 2).

ಸಫಲೀಕೃತ saphalî-kṛita. Made fruitful, etc. (Čpr. 2, after 52).

ಸಫೇದು saphêdu. White, of a clear and bright white (My.; Mhr., H. ಸಫೇತ, ಸಫೇದ; Mhr., H. ಸಫೇತಾ, ceruse or white lead).

ಸಬ saba. 1. Tbh. of ಶವ. (ಕುಣಪ Kk. 41; Śm. 44).

ಸಬ saba. 2. = ಚವು 2 q. v., ಸಬು, ಸಬ್ಬು 1. — ಸಬಕಾರ. = ಚವುಕಾರ. (G. 204; B. 3, 30; 4, 158; 5, 286).

ಸಬಗ sabaga. = ಸೊಬಗ. ಉದ್ದು ಮದ್ದಲ್ಲ, ಕದ್ದವ ಸಬಗನಲ್ಲ (Prv.).

ಸಬಬು sababu. Cause, reason, motive (My.; Mhr., H.); therefore (Mhr.).

ಸಬರ sabara. A pack-saddle for bullocks (ಕವುದಿಗಳ್ Mr. 350; My.; *cf.* Sk. ಸಭರ?), etc. ಆನೆಯ ಸಬರ (G. 232). ಎತ್ತನ್ನು ಹುಲಿ ತಿನ್ತು, ಸಬರ ಮುರೀ ಗೆದ್ದಲು ತಿನ್ತು (Prv.). — ಸಬರಬಣಿಗಿಹಾವು. The rock-snake, the boa constrictor, Python molurus (Bd.).

ಸಬಲ sa-bala. Having power, strength or weight; powerful, strong, vigorous (B. 5, 234). 2, *accompanied by a force or army.*

ಸಬಳ sa-baḷa. 1. = ಸಬಲ. — ಸಬಳಗದ್ಯಾಣ. (Śmd. 385; Kk. 97). A gadyâṇa that has its full weight. — ಸಬಳಗದ್ಯಾಣದೆಱೆ. -ತೆಱೆ. (Śmd. 387). Tribute of such gadyâṇas.

ಸಬಳ sabaḷa. 2. *One of the Tatsamas* (Śmd. 384; Kk. 95; Śm. 77; *cf.* ಸರ್ವಳೆ). A spear, a lance, a pike (ಪ್ರಾಸ, ಕುನ್ತ Mr. 298; ಕೊನ್ತ, ಡೊಂಕಣಿ Kk. 40; ಡೊಂಕಣಿ, ಕೊನ್ತ Śm. 43; ಇಟ್ಟಿ 89; Grj. 7, 53; Bp. 34, 34; 57, 29; 61, 25; Bh. 3,

Digitized by Google

13, 26; Č. Bp. 42, 14; Rsv. 6, after 11; Tĕ.; T. ಚವಳ). ಸಾಧಿಸಿದರೆ ಸಬಳ ಸುಂಗ ಬಹುದು (Prv.).

ಸಬಳತ್ರಿನೇತ್ರ sabaḷa-trinêtra. (Šmd. 385; Kk. 97). Trinêtra with a spear.

ಸಬಳವಿನ್ನಣಿ sabaḷa-binnaṇi. (Šmd. 385; Kk. 97). A person who is adroit in the use of spears.

ಸಬಳಸಹಸ್ರಬಾಹು sabaḷa-sahasrabâhu. (Šmd. 385; Kk. 97). Sahasrabâhu with a spear.

ಸಬಳಿಗ sabaḷiga. A spearman (ಪ್ರಾಸಿಕ, ಕೌನ್ತಿಕ, ಈಟಿಯೆ ಆಯುಧಮಾಗಿ ಉಳ್ಳವನು Si. 281; Bp. 16, 13).

ಸಬು sabu. = ಸಬ 2, etc. — ಸಬುಕಾರ. = ಸಬಕಾರ. (My.).

ಸಬುದ sabuda. Tbh. of ಶಬ್ದ. (ಶಬ್ದ Nn. 7; Šmd. 336 Mdb.; Bh. 2, 13, 11; Râm. 5, 8, 28. 72; 6, 55, 24).

ಸಬ್ಬ sabba. 1. Tbh. of ಶರ್ವ. Šiva (ಶಿವ Kk. 4; ಈಶ್ವರ Šm. 2).

ಸಬ್ಬ sabba. 2. Tbh. of ಸರ್ವ (Šmd. 345), ಸರ್ವ 1. All.

ಸಬ್ಬಮಂಗಳೆ sabba-maṅgaḷĕ. Tbh. of ಸರ್ವಮಂಗಲಾ. — ಸಬ್ಬಮಂಗಳೆಯಣುಗ. -ಅಣುಗ. Kârttikêya (ಗುಹ Šm. 4).

ಸಬ್ಬಲಕ್ಕಣ sabba-lakkaṇa. Tbh. of ಸರ್ವಲಕ್ಷಣ. (Šmd. 376).

ಸಬ್ಬಲಗ್ಗೆ sabba-laggĕ. = ಸರ್ವಲಗ್ನ. A union of the sounds of all musical instruments (Bh. 3, 13, 25; 7, 5, 10).

ಸಬ್ಬವ sabbava. (fr. ಸಭ್ಯ?). (An assembly, a gathering): mirth, jest, fun, joking, ridicule (ಅಲ್ಲಣಿಗೆ, ಮೇಳ Šmd. II; ಅಲ್ಲಣಿ, ಮೇಳ Kk. 78; ಅಲ್ಲಳ, ಮೇಳ Šm. 53; ಮೇಳ Čt. I, 26; ಹಾಸ್ಯ Čt. II, 104; Tĕ. ಸಬ್ಬಂಡ್ಲು, a jumble, omnium gatherum).

ಸಬ್ಬವಕಾಱ sabbava-kâṟa. A mirth-maker, a jester, a ridiculer, a buffoon (ಪರಿಹಾಸಕ Kk. 38; Šm. 48; Šsv. 3, 2).

ಸಬ್ಬವಕಾರ್ತಿ sabbava-kârti. A woman of pleasure, a female buffoon (ಮೇಳದಾಕೆ Šs.; Šm. 74).

ಸಬ್ಬವಗಾರ್ತಿ sabbava-gârti. = ಸಬ್ಬವಕಾರ್ತಿ. (ಮೇಳದಾಕೆ Kk. 28).

ಸಬ್ಬಸನ್ನಣ sabba-sannaṇa. Tbh. of ಸರ್ವಸನ್ನಾಹ. (Šmd. 376)

ಸಬ್ಬಸಿಕೆ sabbasikĕ. = ಸಬ್ಬಸಿಗೆ. (ಶಾಲೇಯ, ಶೀತಶಿವ, ಛತ್ರ, ಮಧುರಿಕೆ, ಮಿಸಿ, ಮಿಶ್ರೇಯ, ಸದಾಪ Si. 147).

ಸಬ್ಬಸಿಗೆ sabbasigĕ. A sort of fennel, Anethum panmorium Roxb. (ಶಾಲೇಯ, ಶೀತಶಿವ, ಛತ್ರ, etc. Nr.). 2, a sort of dill or fennel, Anethum sowa Roxb. (ಶತಪುಷ್ಪ, ಶತನಾಮೆ Mr. 136). See ಕಲ್ಲು-, ಕಾಡು-. *Cf.* ಸದಗುಪ್ಪೆ, ಸದಾಪ. — ಸಬ್ಬಸಿಗೆಮಾವು. A kind of mango (B. 2, 51).

ಸಬ್ಬಸೀಗೆ sabbasîgĕ. = ಸಬ್ಬಸಿಗೆ. (My.).

ಸಬ್ಬಾಣಿ sabbâṇi. Tbh. of ಶರ್ವಾಣಿ. (ಶಿವೆ Kk. 5; ಗಿರಿಜೆ Šm. 3).

ಸಬ್ಬಿಗೆ sabbigĕ. = ಸಬ್ಬೆ. A slender branch of a tree or shrub (My.; *cf.* ಚಳ್ಳು, ಸೆಳೆ 1). ಬಿಟ್ಟೀ ಕುದುರೆ, ಆವರೀ ಸಬ್ಬಿಗೆ (Prv.).

ಸಬ್ಬು sabbu. 1. = ಸಬ 2, etc. Soap (My.).

ಸಬ್ಬು sabbu. 2. Sago (Mhr., H. ಸಾಗ, ಸಾಗೂ; Tĕ. ಸಗ್ಗು, ಸಬ್ಬು; T. ಚವ್ವು). — ಸಬ್ಬಕ್ಕಿ. -ಅಕ್ಕಿ. Sago (My.; T. ಚವ್ವರಿಚಿ).

ಸಬ್ಬೆ sabbĕ. = ಸಬ್ಬಿಗೆ. (My.).

ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ sa-brahmacâri. *A fellow-student, one engaged in the same studies and observing the same austerities.*

ಸಭಯ sa-bhaya. Fearful, apprehensive, timid (Bp. 30, 30; 38, 69; 46, 37; 49, 6).

ಸಭರ sa-bhara. Having weight, ponderous; big with young.

ಸಭರಿತ sa-bharita. = ಭರಿತ. (Bp. 8, 28; 26, 69).

ಸಭರ್ತೃಕೆ sa-bhartṛikĕ. *A woman whose husband is alive.*

ಸಭವ sa-bhava. Having birth or origin (Bp. 51, 25).

ಸಭಾಕಮ್ಪ sabhâ-kampa. Trembling or timidity in company; abashedness in the public assembly; bashfulness (Mhr., My., also as ಸಭಾಕಮ್ಪನ).

ಸಭಾಗೃಹ sabhâ-gṛiha. An assembly house, a public hall, a town-hall, etc. (My.; Mhr.).

ಸಭಾಜನ sabhâjana. *Courtesy, politeness, civility*, service, honour; *affection, friendship* (ಕೆಳೆಯ Hlâ.). 2, ಸಭಾ-ಜನ, persons of an assembly (My.). 3, ಸ-ಭಾಜನ, possessing a number of vessels.

ಸಭಾಜಿತ sabhâjita. Served, honoured (ಪೂಜಿತ ...).

ಸಭಾತಾಮ್ಬೂಲ sabhâ-tâmbûla. Betel and betel-nut served out at a meeting (My.).

ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷ sabhâ-adhyaksha. Master of an assembly, president, chairman, master of ceremonies (My.; Mhr.).

ಸಭಾನಾಯಕ sabhâ-nâyaka. The president of an assembly, chairman. ಸುಧಾಪಿತವಿಲ್ಲದವ ಸಭಾನಾಯಕನಾದರೇನು? (Prv.).

ಸಭಾನಿಕೇತನ sabhâ-nikêtana. = ಸಭಾಗೃಹ. (Ssv. 1, 70).

ಸಭಾನ್ತರ sabhâ-antara. Another assembly; the interior of an assembly or community (Bp. 25, 20. 38; 38, 13).

ಸಭಾಪತಿ sabhâ-pati. = ಸಭಾನಾಯಕ (My.). 2, N. (My.).

ಸಭಾಪರ್ವ sabhâ-parva. N. of the second book of the Mahâbhârata (Bp. 5, 2).

ಸಭಾಪಾಣ್ಡಿತ್ಯ sabhâ-pâṇḍitya. Learning sufficient to talk occasionally at public meetings (My.; Mhr.).

ಸಭಾಮಣ್ಟಪ sabhâ-maṇṭapa. A temporary shed or hall (ಜನಾಶ್ರಯ, ಮಣ್ಟಪ Hlâ.); a portico or an erection in front of a temple where people assemble (Mhr.); the open space of a temple in front of the apartment of the idol (Mhr.); an audience hall, a council-chamber, etc. (My.; Mhr.).

ಸಭಾವ sa-bhâva. A proper bhâva or feeling (in sartaza. Rsv. 5, after 19).

ಸಭಾವಿಭಾವ sabhâ-vibhâva. The majesty of a court (Bp. 2, 7).

ಸಭಾಸದ್ sabhâ-sad. One who sits at an assembly; an *assistant at an assembly;* a member of any society or company; an assessor of an assembly, council or court.

ಸಭಾಸದ sabhâ-sada. = ಸಭಾಸದ್. (Rsv. 5, after 19; B. 4, 118; My.).

ಸಭಾಸ್ತಾರ sabhâ-âstâra. *An assistant at an assembly*; a member of any society or company.

ಸಭಾಸ್ಥಾನ sabhâ-sthâna. An assembly-room (My.).

ಸಭಿಕ sabhika. *The keeper of a gambling-house.*

ಸಭೆ sabhĕ. ಸಭಾ. *An assembly, a congregation, a meeting, a society, a company*, a community; good society. 2, a place in which noble or learned persons assemble, a *hall*, a hall of audience, a council-chamber; *a court of justice*, a court, a palace. 3, a gambling-house. ಸಭೆ ಕೂಡಿದಾ ಕ್ಷಣ ಪ್ರಭೆ ಕೆಟ್ಟಾರೋ? (Prv.). — ಸಭೆನೆರಸು. -ನೆರಸು. A meeting to convene (Bp. 53, 58).

ಸಭ್ಯ sabhya. Belonging or relating to an assembly; fit for an assembly; suitable to or fit for good society, polite, well-bred, decent, refined, civilized; tame, mild or gentle in disposition (B. 3, 16. 21); trusted, confidential, faithful. 2, *an assistant at an assembly*, as

Digitized by Google

assessor. 3, *a man of honourable parentage; a polite man;* a man who is mild and gentle in disposition (My.).

ಸಭ್ಯತನ sabhyatana. = ಸಭ್ಯತ್ವ. (My.; B. 5, 183).

ಸಭ್ಯತ್ವ sabhyatva. Politeness, refinement, good breeding, mild and gentle disposition (My.).

ಸಮ್ sam. = ಸಂ (saṁ), ಸಂ (ಸಙ್, saṅ), ಸಂ (ಸಞ್, sañ). Con, with, together with, along with, together; much, greatly, thoroughly, quite, very, well, completely, etc.; beautifully; same, like, similar.

ಸಮ sama. (fr. ಸಮೆ 2). Getting ready, preparation; readiness. — ಸಮಕಟ್ಟು. 1. To prepare, to make ready; to arrange (ವಿಧಾನ Šmd. Dh.; Čpr. 5, after 135; 6, after 86; Abh. P. 11, 74). ವ್ಯಾಳದಸ್ತಿಕುಳಮಂ ಸಮಕಟ್ಟಿಂ! (Šmd. 270). — ಸಮಕಟ್ಟು. 2. Preparation (for a journey, a marriage, etc. My.; ಘಟಿಯ Šmd. I; ಮುರಿ Šm. 105). — ಸಮ ತಳಿಸು. To cause to appear ready, to make ready (Bh. 1, 12, 13). 2, to make one's self ready (J. 32, 8).

ಸಮ sama. 1. = ಸವ 1. *Even, level, flat, plain* (ತವಪ್ಪುರ Kk. 69); even (as number). 2, *same, equal.* 3, *like, similar* (ದೊರೆ Šm. 105). 4, acting in the same way or with equal justice towards every one, not having partiality, impartial, alike, fair; neutral; unmoved. 5, straight; uniform; upright, honest, just, temperate; good, virtuous; normal; fit, proper, right, suitable; perfect. 6, ordinary, common; common to all, general; all, every one; full, complete; whole, entire. 7, (in rhetoric) sameness of objects compared to one another, identity of objects compared (Kåvy. III, 1, A, 3-7). 8, (in geometry) a mean. ಸಮಂ, equally, etc.; *with, together with, together* (ಕೂಟ Mr. 535). ಅಣ್ಣೆಯೊಳಗಣ ನೀರು, ಮುಣ್ಣೇ ಕೆಯ್ಯೊಳಗಣ ಹಣ ಸಮ (Prv.). — ಸಮಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To make proper or nice, to put in order (My.). — ಸಮನು. (*i. e.* ಸಮವು). = ಸಮ. ಭಿನ್ನವಾದ ಗಡಿಗೆ ಹೊನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಮನಾದೀತೇ? (Prv.). — ಸಮ ಜಡಿಸು. To be equally obstinate (Bh. 2, 2, 95). — ಸಮನ್ದರ್. -ಂತರ್. To make equal (Čpr. 6, 68). — ಸಮ ಮಾಡು. To make even or flat (C.; B. 4, 225). 2, to make equal to (My.). 3, to put in order (My.). 4, to make nice or proper (My.). — ಸಮವೆಟ್. -ಪೆಟ್. To become equal. (ತಾಳಂ) ಸಮವೆತ್ತಲ್ಲಿ ಲಯಮ್ ಎನಿಕ್ಕು (Mr. 79). — ಸಮ ಸಲ್. = ಸವ ಸಲ್. To be in common use, to be well known (ಸಮಾನಮಾಗಿ ಸಲ್ Šmd. 15 Cm.; 25 Cm.; 139 Cm.; Kåvy. I, 5, 38).

ಸಮ sama. 2. = ಸಮ್ಮ. Skin, leather. See ಸಮಗಾಱ.

ಸಮಕಕ್ಷ sama-kaksha. Equal, alike, par (Kåvy. III, 3, B, 164; Mhr.).

ಸಮಕಾಲ sama-kåla. The same time, the same moment; simultaneous, coeval (Kåvy. III, 3, B, 9).

ಸಮಕ್ಷ sam-aksha. Being before the eyes or in sight, visible, being in presence of; sight, presence, front (Čpr. 7, 28; Bp. 22, 12; 30, 8; Mr. 3. 286; J. 33, 40). ಸಮಕ್ಷಂ, before the eyes, in sight of, visibly, in presence of, face to face.

ಸಮಕ್ಷಮ sam-akshama. = ಸಮಕ್ಷ. (My.; ಕಣ್ಣಾರೆ, ಕಣ್ಣುಮುಟ್ಟ G.).

ಸಮಗಾಱ sama-gåṟa. Tbh. of ಚರ್ಮಕಾರ. (ಚರ್ಮಕಾರ, ಪಾದೂಕೃತ್ G.). ಗನ್ಧದ ಕೊರಡು ಸಮಗಾಱನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ.— ಹಲವು ಸಮಗಾಱರು ಕೂಡಿ ತೊಗಲಿಲ್ಲ ಹದ ಕೆಡಿಸಿದರು (Prvs.).

ಸಮಗ್ರ sam-agra. *All, entire, whole, full, complete* (Šmd. 251); entireness, totality. ಸುವರ್ಣಸಮಗ್ರದೊಳ್ ಧಾತಂ (Mr. 475).

ಸಮಗ್ರಚೇಷ್ಟೆ samagra-česhṭe. Complete activity, etc. See ಮನವ್ಯೊಯ್.

ಸಮಗ್ರತೆ sam-agratĕ. Entireness, completeness, fullness. See ನೆಱ³ 2; Bp. 19, 21; 57, 38.

ಸಮಗ್ರತ್ವ sam-agratva. = ಸಮಗ್ರತೆ. See ಎಱು, ನೆಱ³ 2.

ಸಮಂಗೆ sam-aṅgĕ. *Bengal madder, Rubia munjista or cordifolia.* 2, *a sensitive plant, Mimosa pudica.*

ಸಮಚಿತ್ತ sama-čitta. Even-minded, even-tempered, equanimous; indifferent; having the thoughts directed to the same object. (R.).

ಸಮಚ್ಛೇದ sama-č-chêda. Common denominator (in arithmetic, Mhr.; My.).

ಸಮಜ sam-aja. *A multitude of beasts or animals.*

ಸಮಜಾತಿ sama-jåti. Equal in kind, homogeneous (My.).

ಸಮಜಾಯಿಷಿ samajåyishi. = ಸಮದಾಯಿಷಿ. Bringing to a right and just understanding, bringing round (Mhr., H. ಸಮಜಾವಿಶೀ, ಸಮಜಲ); persuading, appeasing; right understanding of, with or towards, as effected through speech in conviction or persuasion (My.; Mhr., H.); peace (My.).

ಸಮಜಾಯಿಸು samajåyisu. = ಸಮದಾಯಿಸು. To make (a person) to understand; to explain (a subject, Mhr., H. ಸಮಜಾವಿಣೇಂ); to bring round, to persuade, to convince, to satisfy, to appease (My.; Mhr., H.).

ಸಮಜೋಳಿ sama-jôḷi. A proper match (Råm. 4, 2, 37).

ಸಮಜ್ಞೆ sama-jñĕ. = ಸಮಾಜ್ಞೆ.

ಸಮಜ್ಞೇಯ sam-ajñêya. Wholly baffling or passing knowledge; complete non-cognisance (Bp. 35, 22).

ಸಮಜ್ಯೆ sam-ajyĕ. *A meeting, an assembly.*

ಸಮಂಚಿತ sam-añcita. Gone or joined together, combined, united; greatly honoured, etc. See Bp. 45, 24; 46, 72; Råv. 6, after 17.

ಸಮಂಜ sam-añja. = ಸಮಂಜಸ. See ಅ-.

ಸಮಂಜಸ sam-añjasa. *Proper, right, fit; correct, accurate, true,* consistent; virtuous, just, good; exercised, practised, experienced. See Šmd. 233. 2, propriety, fitness, truth, accuracy, etc.; fame (ಕೀರ್ತಿ, ತೂಲಿ Nn. 158).

ಸಮಟಿಗೆ samaṭigĕ. = ಚಮ್ಮಟ್ಟಿಗೆ. Tbh. of ಚರ್ಮಪಟ್ಟಿಕೆ. (Šmd. 382).

ಸಮತಿರಿಕ್ತ sam-atirikta. Excessively abundant, exceeding, excessive, much. (R.).

ಸಮತೆ samatĕ. Evenness, sameness, equality, similarity; identity; unity; immovableness; equanimity; propriety; fairness, impartiality, justness, uprightness (ಪ್ರಮಾಣ Mr. 529); perfectness; commonness; — composition of words (Kåvy. I, 3, 84-88). See Bp. 10, 15; 37, 10. — ಸಮತೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To assemble (v. i., Bp. 37, 45). — ಸಮತೆಗೆಡು. -ಕೆಡು. Immovableness to be destroyed; to lose immovableness or a settled state (J. 19, 4). — ಸಮತೆವೊಱ್. -ಪೊಱ್. To carry or exhibit equality or propriety (J. 5, 53).

Digitized by Google

ಸಮತ್ವ samatva. = ಸಮತೆ. (My.).

ಸಮದ sa-mada. Intoxicated; furious, mad with rut; delighted.

ಸಮದಗಜಗತಿ samada-gaja-gati. A person who has the gait of an elephant in rut (Ch. v. 177).

ಸಮದಣ್ಡಿ sama-daṇḍi. The beam of a balance (ತೂಗುವ ಕೋಲ್ Mr. 358). 2, equally balanced power (Šév. 4, 66. 85; Bh. 2, 2, 17). — ಸಮದಣ್ಡಿಗೆಯ್. To evince equal power (Šév. 4, 81).

ಸಮದಾಯಿಷಿ samadâyishi. = ಸಮಜಾಯಿಷಿ. (My.).

ಸಮದಾಯಿಸು samadâyisu. = ಸಮಜಾಯಿಸು. (My.).

ಸಮದೃಷ್ಟಿ sama-drishṭi. The act of looking at equally or impartially, impartial and equal regard, impartiality; the act of facing (Šmd. 264).

ಸಮಧಿಕ sam-adhika. *Very abundant, exceeding, excessive, plentiful.*

ಸಮಧುರ sa-madhura. Sweet, pleasant, pleasing, etc. (Bp. 4, 24; 30, 31; 45, 43; 47, 52).

ಸಮನನ್ತರ sam-anantara. Time immediately following (Râm. 1, 16, 51; J. 2, 8). ಸಮನನ್ತರಂ, immediately after (Čpr. 4, after 140).

ಸಮನಿಸು samanisu. (fr. ಸಮೆ 2). = ಸವನಿಸು. To grow ready or prepared; to be acquired, found, got or gained; to be brought about; to come about; to occur; to become (ಪ್ರಾಪ್ತಿ Šmd. Dh.; ಆಹುದು Šmd. 117. 362; ಪ್ರಾಪ್ತಿಸು 117 Cm.; 131 Cm.; 149 Cm.; 362 Cm.). ಸಮನಿಸಂ (Šmd. 268). ಪೊನ್ನಿಂ ಸಮನಿಸು ಗುಮ್ ಅಲ್ತೆ ಪೆಣ್ಣಿಂ ಮಣ್ಣಿಂ? (84). ಸಮನಿಸುಗೆ ಜಗಕ್ಕೆಲ್ಲಿಯುಮ್ ಅಭೀಷ್ಟಂ ಕ್ಷೇಮವೃತ್ತಿ ಕುಶಲಂ ಭದ್ರಂ ಭಾವುಕಂ ಭವಿತವ್ಯಂ ಶ್ರೇಯಂ ಶಿವಂ ಶುಭಂ ಸ್ವಸ್ತಿ ಮಂಗಳಂ ಕಲ್ಯಾಣಂ! (159). See Čpr. 2, 33. 71; 3, 39; 5, 136; 8, 79; Abh. P. 3, 152; 11, 115; 14, 11; Prll. 3, 4; Č. Bp. 47, 16; Rśv. 2, 54; 9, 12; 13, 25; J. 6, 32; 15, 27; 16, 29; 26, 10; Bh. 8, 27, 35. **2,** to prepare; to cause to get; to apply to (Grj. 10, 30).

ಸಮನ್ತ sam-anta. Being on every side or part, universal, complete, whole, entire, all. 2, limit, boundary, term, end. See ಸಾಮನ್ತ.

ಸಮನ್ತತಸ್ samanta-tas. *All round, on every side, everywhere, from all quarters,* altogether, wholly.

ಸಮನ್ತದುಗ್ಧೆ samanta-dugdhê. *The milk-hedge plant, Euphorbia antiquorum* (= ಸ್ನುಹಿ).

ಸಮನ್ತಭದ್ರ samanta-bhadra. *A Buddha or Jina.* ಸಮನ್ತಭದ್ರಸ್ವಾಮಿ (Šmd. 125).

ಸಮನ್ತಾತ್ samantât. *From every side, on every side, from every part, all round.*

ಸಮನ್ತು samantu. (= ಸಮೆಚು 2). Beauty, grace; beautifully, nicely, etc. (Grj. 1, 108; 3, 120; 4, 22; Bp. 9, 49; Rśv. 13, 25). — ಸಮನ್ತಾಗಿಸು. -ಆಗಿಸು. To make beautiful, nice, neat, etc. (Čpr. 6, 64).

ಸಮನ್ತು samaṁ-tu. (or Sk. sam & K. antu 1). In the very same way: in that way, so, thus (ಹಾಗೆ Šmd. 27 Cm.; ಹಾಂಗೆ 226. 240 Cm.). 2, vedic tradition (ವಾರ್ತೆ, ಅನುಶ್ರುತ Nn. 138).

ಸಮನ್ಧ samandha. Tbh. of ಸಮ್ಬನ್ಧ. (Mbr.; Čb. 47).

ಸಮನ್ವಯ sam-anvaya. Regular succession or order, conjunction, mutual connection (Si. 48). 2, a lineage, a race, a family (Rśv. 13, 63).

ಸಮನ್ವಿತ sam-anvita. Connected with, joined; completely possessed of, endowed with, possessing (ಯುತ, etc., ಕೂಡಿದ್ Mr. 440; J. 11, 26).

ಸಮನ್ವಿತಲಯ samanvita-laya. *Keeping time together, etc.* (= ಏಕತಾಳ).

ಸಮಪದ sama-pada. Holding the feet even: an attitude in shooting (Colebr.).

ಸಮಬನ್ಧು sama-bandhu. A kinsman of equal standing (My.); one of equal age (J. 33, 25).

ಸಮಭರವಿಭಾಗ sama-bhara-vibhâga. Proper disjunction of a number (of connected sentences in poetry) (Kâvy. II, 2, B, 27).

ಸಮಭಾಗ sama-bhâga. An equal share (ಸಮ್ಮ Čr. I, 16; II, 9).

ಸಮಭಾವ sama-bhâva. Of like nature or property; sameness, equability; proper nature (Kâvy. IV, 2, 49). See ಎಚ್ಚು 2.

ಸಮಭಿಮತ sam-abhimata. Fully assented to; greatly desired; very much honoured (Kâvy. III, 1, A, 3).

ಸಮಭಿವ್ಯಾಹಾರ sam-abhivyâhâra. Mentioning together, proximity to or association with a word whose meaning is well understood (My.).

ಸಮಭಿಹಾರ sam-abhihâra. Seizing or taking together. 2, repetition, reiteration. See ಕ್ರಿಯಾ-.

ಸಮಭೂಮಿ sama-bhûmi. Even or level ground (My.).

ಸಮಯ sam-aya. = ಸಮೆಯ. Going or coming together. 2, an assemblage, a company, a congregation. 3, *convention, agreement, compact, covenant, treaty, contract, engagement, appointment.* 4, stipulation, condition. 5, *an oath.* 6, concurrence of circumstances, juncture, *fit or proper time, right moment, opportunity, occasion, season,* emergency, exigency. 7, *time* (ಸಮಯ [illegible] Nn. 56; ಕಾಲ Mr. 530); leisure. 8, speciality ([illegible]). 9, *conventional rule or usage, established custom, law, rule,* religious obligation. 10, *demonstrated conclusion, dogma* (ಸಿದ್ಧಾನ್ತ 530). 11, order, direction, precept. 12, sign, hint, indication (ಸಂಕೇತ 530). 13, poetical idiom or conventionality. See ಕವಿ-, ಶಾಸ್ತ್ರ-, ಶೈವ-, ಜಿನ-, ಪರ-, [illegible] ಸ್ವ-. ಸಮಯಕ್ಕಾಗದ ಅರ್ಥ ಸಹಸ್ರವಿದ್ದರೂ ವ್ಯರ್ಥ. — ಸಮಯಕ್ಕಾದವನೇ ನಣ್ಟ ಕೆಲಸಕ್ಕೊದಗಿದವನೇ ಬಣ್ಟ (Prvs.). — ಸಮಯಕಟ್ಟು. An unluckly conjunction of circumstances, difficulty (My.).

ಸಮಯಸ್ಥ samaya-stha. A man belonging to a congregation or sect (Bp. 32, 63).

ಸಮಯಾ samayâ. At a fixed or appointed time; in due time or season. 2, *within, in the middle, in the midst.* 3, *near.*

ಸಮಯಾಕಪಟಿ samayâ-kapaṭi. A hypocrite who acts as the occasion suits him (Bp. 45, 21).

ಸಮಯಾಚಾರ samaya-âcâra. Conventional practice or usage. 2, superintendence of a congregation or caste (My.).

ಸಮಯಾಧೀನ samaya-adhîna. Dependent on circumstances (Kâvy. V, 54).

Digitized by Google

ಸಮಯಾನ್ವೇಷಣ samaya-anvêshaṇa. Seeking for an opportunity, etc. See ಪಾರ್.

ಸಮಯಿ samayi. A person belonging to a congregation or sect (Bp. 32, 49; 36, 27; 38, 76; 50, 34; 51, 5; 52, 30).

ಸಮಯಿಸು samayisu. (fr. ಸಮೆ 1). = ಸಮಸು, etc. To destroy (ಕೊಲ್ಲು G.).

ಸಮಯೋಚಿತ samaya-ucita. Suited to the occasion or time, suitable to an emergency, seasonable, opportune (B. 4, 127).

ಸಮರ sam-ara. Coming together in a hostile manner, conflict, *combat, battle, war* (ಕಾಳಗ Nn. 45).

ಸಮರಂಗ samaraṅga. Tbh. of ಸಮರರಂಗ. (Grj. 6, 34; J. 11, 16).

ಸಮರತಿ sama-rati. A kind of coitus (J. 11, 22; 15, 44; 18, 31. 33).

ಸಮರಥ sama-ratha. A superior warrior or hero fighting from a car (J. 14, 5).

ಸಮರರಂಗ samara-raṅga. = ಸಮರಂಗ. A battle-field, a place of combat.

ಸಮರಸ sama-rasa. Fit or suitable sentiment, emotion or feeling (Šsv. 2, 104; 5, 49). *Cf.* ಸಾಮರಸ್ಯ.

ಸಮರಾಂಕಣ samara-aṅkaṇa. = ಸಮರರಂಗ. (Šsv. 5, 52).

ಸಮರಾಂಗಣ samara-aṅgaṇa. = ಸಮರಾಂಕಣ. (Šsv. 5, 51).

ಸಮರಾತ್ರಿ sama-râtri. Midnight (My.).

ಸಮರೂಪ sama-rûpa. Of the same form (My.).

ಸಮರೇಖೆ sama-rêkhĕ. A straight line (My.).

ಸಮರೋಚಿತ samara-ucita. *Fit for war* (B. 4, 30).

ಸಮಱು samaṟu. 1. = ಸವಱು. To make proper, fit, neat or beautiful, to trim (ಚಾರುಕರಣ Šmd. Dh.). P. p. ಸಮಱ್ (Čpr. 6, after 64; Kâvy. 1, 5, 47; Abh. P. 3, 14; 14, 35); to adjust the contents of a corn-measure by scraping off what is above the level of the top (My. as ಸವಱು).

ಸಮಱು samaṟu. 2. Trim, decoration. ಸಮಱು ಮಾಡಿದ ಹೆಣ್ಣು, ಸವ್ವಾರ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೋಗರ (Prv.).

ಸಮರ್ಚನ sam-arcana. ಸಮರ್ಚನೆ. Adoration, worship (Bp. 29, 28; 31, 2; 34, 3; 45, 10).

ಸಮರ್ಥ sam-artha. Having a similar or suitable aim or object, having proper aim or force, very forcible or adequate, well adapted, well suited, *proper, fit, suitable,* regular (Šmd. 164). 2, capable, competent. 3, very strong, *strong, powerful, able,* energetic (ಸಾಹಿಗ Čt. I, 41; ಐಶ್ವರ್ಯವೃಷ್ಟಿವಂ Mr. 233). 4, having the same sense or meaning, *having the same sense, connected in sense.* 5, having the same construction, being in opposition (as words). 6, full of meaning, coherent, significant, intelligible. 7, made fit or proper, prepared, allowed. 8, a significant word. 9, the construction or coherence of words together in a significant sentence. Feminine ಸಮರ್ಥೆ (My.). See ಸಾಮರ್ಥ್ಯ.

ಸಮರ್ಥತೆ sam-arthatĕ. Adequacy; capability, ability, strength, force, power, energy. 2, sameness of meaning; force or signification (of words), sense, meaning. See Čpr. 1, 33; Bp. 23, 25; 46, 49; 47, 68.

ಸಮರ್ಥತ್ವ sam-arthatva. = ಸಮರ್ಥತೆ. See ಅಱ್ 2.

ಸಮರ್ಥನ sam-arthana. The act of making fit or ready; that of giving force or strength, establishing, maintaining, corroborating. 2, *deliberation, determination, deciding on the propriety of anything.* 3, adequacy; capability, force, efficacy, ability. 4, *reconciling differences, reconciliation, allaying disputes.*

ಸಮರ್ಥಿಕೆ sam-arthikĕ. Ability, strength, power (Bp. 19, 56; 46, 78).

ಸಮರ್ಥಿಸು sam-arthisu. To make fit or ready; to establish (My.).

ಸಮರ್ಧಕ sam-ardhaka. Causing to prosper or increase; *granting a blessing or boon.*

ಸಮರ್ಪಕ sam-arpaka. Going or coming together, meeting; fitting, suiting; worthy of; agreeing with; conformable unto (Mbr.; My.; B. 4, 126).

ಸಮರ್ಪಣ sam-arpaṇa. Causing to meet; the act of delivering or handing over, consigning, presenting, offering (My., also as ಸಮರ್ಪಣೆ). — ಸಮರ್ಪಣಂಗೆಯ್. -ಂ-. To present (Bp. 35, 39; 58, 67).

ಸಮರ್ಪಿತ sam-arpita. Delivered, made over, consigned, offered, devoted (Bp. 12, 18).

ಸಮರ್ಪಿಸು sam-arpisu. To deliver completely over, to hand over, to consign, to present, to offer, to devote (Bp. 6, 31; 30, 20; 35, 15; 38, 8; 39, 16. 27; 59, 57; J. 3, 31).

ಸಮರ್ಯಾದ sa-maryâda. Bounded, limited. 2, bordering upon, *near, proximate.* 3, keeping within bounds or in the right course, correct in conduct; respectful.

ಸಮಲ sa-mala. Dirty, impure; *sinful.* 2, excrement, feculent matter, ordure (ಪುರೀಷ, ಮಲ Mr. 396).

ಸಮವಯಸ್ sama-vayas. Equal age; of equal age.

ಸಮವಯಸ sama-vayasa. Tbh. of ಸಮವಯಸ್. (Šmd. 106).

ಸಮವಯಸ್ಕ sama-vayaska. Of equal age (My.).

ಸಮವರ್ತಿ sama-varti. Being equal, being of a fair or impartial disposition; *Yama.*

ಸಮವಸರಣ sam-avasaraṇa. Good luck, felicity (Čpr. 2, 62; Abh. P. 10, 92).

ಸಮವಸರಣಭೂಮಿ samavasaraṇa-bhûmi. An auspicious, holy place (Abh. P. 10, after 92).

ಸಮವಸರಣಸ್ಥಲಿ samavasaraṇa-sthali. = ಸಮವಸರಣಭೂಮಿ. (Čpr. 3, 3).

ಸಮವಾಕ್ಯ sama-vâkya. A word that expresses commonness or generalizes (see Mr. s. ಸರ್ವಥಾ).

ಸಮವಾಯ sam-avâya. Coming or meeting together, conjunction, close union, connection. 2, a collection, an aggregate, a meeting, a concourse, a congress, an assemblage; *a multitude; an association, a joint company.* 3, constant or inseparable connection or cohesion, intimate or material relation.

ಸಮವಾಯಿ sam-avâyi. Closely and intimately connected; intimate and inseparable cause.

ಸಮವಾಯಿಕಾರಣ samavâyi-kâraṇa. Inseparable cause or connection, cause of constant inherence or cohesion, material cause, substantial cause (My.).

ಸಮವೃತ್ತ sama-vṛitta. A class of metres (Čh.). 2, the prime vertical line (in astronomy).

ಸಮವೇತ sam-avêta. *Come together, met together, met;* closely united, mixed, mingled, blended; collected, as-

Digitized by Google

sembled; intimately united or inherent; contained or comprised in.

ಸಮಷ್ಟಿ sam-ashṭi. Collective pervasion, a collective aggregate or one which is viewed as consisting of one thing or as constituted of parts of which each is substantially the same with the whole, totality (My.).

ಸಮಷ್ಠಿಲೆ sam-ashṭhilĕ. *A kind of pot-herb* (= ಗಣ್ಡೀರ).

ಸಮಸಂಸ್ಕೃತ sama-saṁskṛita. A word that has been adopted from Saṁskṛita without any alteration (Śmd. 98. 408; Kâvy. I, 3, 84-88).

ಸಮಸನ sam-asana. The act of throwing together, aggregation, combination, conjunction, composition, formation of compound words. 2, *contraction, abridgment.*

ಸಮಸನ್ಧಿ sama-sandhi. Equal alliance, peace on equal terms. (R.).

ಸಮಸಪ್ತಕರ್ sama-saptakar. N. of a class of râkshasas (Bh. 7, 5, 27. 28).

ಸಮಸು samasu. (fr. ಸಮೆ 1). = ಸಮೆಯಿಸು, ಸಮಿಸು, etc. To make wear away, etc. (My.).

ಸಮಸುಪ್ತಿ sama-supti. *Universal sleep, the end of a kalpa and destruction of the universe* (ಸಂಹಾರ, etc. Mr. 71).

ಸಮಸ್ತ sam-asta. Thrown together, combined, united, compounded. 2, inherent in or pervading the whole of anything. 3, *all, whole, entire;* the whole.

ಸಮಸ್ಥಾನ sama-sthâna. Equal or proper state or condition; even or level ground (ಪ್ರಮಾಣ, ಸಮವಾದ ಸ್ಥಾನ Nn. 139).

ಸಮಸ್ಯ sam-asya. To be thrown together, to be compounded or combined (adj.); to be made entire or complete.

ಸಮಸ್ಯಾರ್ಥೆ samasya-arthĕ. = ಸಮಾಸಾರ್ಥ. (Colebr.).

ಸಮಸ್ಯೆ sam-asyĕ. *The act of giving part of a stanza to any one and requiring him* (as a proof of his skill) *to complete it.*

ಸಮಳ್ತುಱಿ (samaḷtu-aṟĕ6). = ಸವಳ್ತಡೆ. Daybreak, dawn, morning (ಶಾಲ್ಯ, ಉಷಸ್, ಪ್ರತ್ಯೂಷ, etc. Hlâ.).

ಸಮಾ samâ. = ಸಮೆ 1. *A year.*

ಸಮಾಂಸಮೀನೆ samâ-ṁ-saminĕ. *A cow bearing a calf every year* (ಬಡಿವಿಡದು ವರುಷಕ್ಕೀಯುವುದು Mr. 181).

ಸಮಾಕರ್ಷಿ sam-âkarshi. Drawing together; attracting; drawing out. 2, *a scent spreading far.*

ಸಮಾಕಲಿತ sam-âkalita. Tied or bound to, closely united with (Kk. 2); fully laid hold of or occupied (J. 24, 13).

ಸಮಾಕಾರ sama-âkâra. Of the same or like form, like in appearance (Ćpr. 5, 96).

ಸಮಾಕ್ರಾನ್ತ sam-âkrânta. Trod upon. 2, attacked, assailed; seized upon, possessed. 3, overcome; overrun, pervaded, overspread; surmounted (My.).

ಸಮಾಖ್ಯ sam-âkhya. = ಸಮಾಖ್ಯೆ. (ಶಬ್ದ Nn. 166).

ಸಮಾಖ್ಯಾತ sam-âkhyâta. Reckoned up, enumerated; fully related; declared, proclaimed; famed, celebrated, well known, public, notorious. See ಅ-.

ಸಮಾಖ್ಯಾತಿ sam-âkhyâti. Great fame or notoriety. See ಸಲ್.

ಸಮಾಖ್ಯಾನ sam-âkhyâna. A word, a term (ಶಬ್ದ Nn. 115).

ಸಮಾಖ್ಯೆ sam-âkhyĕ. Report, *fame, renown, celebrity.* 2, a name, appellation; a word, a term (ಶಬ್ದ Na. 69. ...). 3, a document of convention signed by all concerned (My.).

ಸಮಾಗತ sam-âgata. Come together, met, encountered, united, joined; assembled; being in conjunction; come to, approached, arrived, come (ಬೇಗಾಗಿ ಬನ್ದುದಾದ ... 161 Cm.).

ಸಮಾಗಮ sam-âgama. Coming together, meeting, encounter; union, junction; assembling; association, intercourse, society, company; sexual intercourse (Kâvy. IV 2, 22-24); an assembly; conjunction (in astronomy). approach, arrival.

ಸಮಾಘಾತ sam-âghâta. Striking together; striking down, killing; *conflict, war, battle.*

ಸಮಾಚರಣ sam-âćaraṇa. Coming near, intercourse (Bp. 6, 16); the act of proceeding, practising, performing, observing, behaving.

ಸಮಾಚಾರ sama-âćâra. 1. Equal or similar conduct, upright or virtuous conduct, proper practice.

ಸಮಾಚಾರ sam-âćâra. 2. Proceeding, going. 2, performance, practice, conduct, usage, way. 3, doings; news, report, accounts, intelligence, information. ... ಮನ ಸಂಗಡ ಕಬ್ಬಿನ ಸಮಾಚಾರವೇ (Prv.). — ಸಮಾಚಾರ ಕೇ. To inquire about (B. 5, 281).

ಸಮಾಚಾರಪತ್ರ samâćâra-patra. A newspaper (My.).

ಸಮಾಜ sam-âja. A meeting, *assembly,* congregation, congress; *a society, company,* association, club, a convivial meeting, party; *a multitude,* a number. See Bp. 26, 36; 57, 19.

ಸಮಾಜ್ಞೆ sam-âjñĕ. *Reputation, fame.*

ಸಮಾಧಾನ sam-âdhâna. The act of putting together or collecting or composing. 2, *fixing the mind intently on an object under consideration, deep meditation, profound contemplation* (ಸಮಾಧಿ Mr. 30). 3, agreeing, assenting, promising. 4, contentment, satisfaction. 5, rest, relief, ease, calm, peace (ಕ್ಷಮ, ಶಾನ್ತ Dhv. 2..). 6, removal of an objection. See Bp. 59. 10; Sk. 1, 10. 34; B. 2, 20; 4, 16. 123. 153; 5, 74. 72. 154. 269. ... ದಾನ ಕೊಟ್ಟರೂ ಸಮಾಧಾನ ಬೇಕು (Prv.). — ಸಮಾಧಾನ ಆಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. = ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸು (My.). — ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸುವಿಕೆ. -ಕೊಳಿಸುವಿಕೆ. Satisfying, etc. (My.). — ಸಮಾಧಾನಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To get comfort, to grow cheerful (B. 3, 18). — ಸಮಾಧಾನದಿನ್ದ ಇರು. To be contented (B. 1, 66). — ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸು. To satisfy; to comfort, to appease, etc. (ಸನ್ತವಿಸು, ಶಾನ್ತ ಪಡಿಸು G.). — ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡು. To satisfy, to please; to comfort, etc. (ಸನ್ತಯ್ಸು G.). ಕಣ್ದ ಕಣ್ದವರನ್ನೆಲ್ಲ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ... ಇದ ಯತ್ನವು ಕೆಯ್ಗೂಡಲಿಲ್ಲ (B. 3, 72). ... ಯಿಯು ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ (5, 72). — ಸಮಾಧಾನವಾಗು. Contentment, ease, comfort, etc. to be produced or come (B. 4, 77. 201; 5, 192).

ಸಮಾಧಾನಾರ್ಥ samâdhâna-artha. Purpose or need of contentment, ease, etc. ಕೆಲವು ಶ್ರೀಮನ್ತ ... ಮ್ಮನೇ ಮನಸಿನ ಸಮಾಧಾನಾರ್ಥವಾಗಿ ... ವ್ಯರ್ಥ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ (B. 5, 87).

ಸಮಾಧಿ sam-âdhi. Putting together, collecting, composing. 2, *fixing the mind intently on an object under consideration*

tion, deep meditation, profound or abstract meditation (on the true nature of soul, etc., ಸಮಾಧಾನ Mr. 30). 3, devotion. 4, a religious vow or self-imposed restraint. 5, *composing differences, making up quarrels, reconcilement.* 6, *agreement, assent, promise.* 7, making good. 8, requital, retaliation. 9, perseverance in extreme difficulties. 10, *collecting and laying up grain in times of dearth* (see Nr. s. synonyme ನೀವಾಳ). 11, a particular figure of rhetoric, described as the coincidence of two events accidentally connected and expressed by a common verb (Kâvy. III, 1, A, 3. 22. 23; Śmd. 118). 12, a grave, a tomb. ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಸೊಕ್ಕೇ ಕಾಟ (Prv.). See ಅಷ್ಟವಿಧ-; Bp. 47, 23; 48 sum.; 48, 29; B. 4, 215.

ಸಮಾಧಿಸ್ಥ samâdhi-stha. Abiding in contemplation, absorbed in devout meditation (Bp. 34, 4).

ಸಮಾನ samâna. 1. *Same, alike, similar, equal, uniform, one.* 2, common to all, common, general. 3, *good, virtuous,* right. 4, an equal, a friend; an equal thing, the same. 5, any letter which corresponds to another, a letter having the same place or organ of utterance, a monophthong (Śmd. 13. 16). ಗಲ್ಲಂ ತೋರಣಂ, etc. ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿಯುಮ್ ಈ ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿಯುಮ್ ಒನ್ದೆ ಸಮಾನಂ (Ct. II, 48). ಹತ್ತರ ಸಾವು ಮದುವೇ ಸಮಾನ.—ಹತ್ತು ಜನ ಎಮ್ಬುವದು ಮುತ್ತಿನ ಸಮಾನ (Prvs.).

ಸಮಾನ sam-âna. 2. *One of the vital airs, that which circulates about the navel and is considered essential to digestion* (ನಾಭಿಗೆ ಒದಗುವ ಅನಿಲಂ Mr. 51).

ಸಮಾನಕಾಲಿಕ samâna-kâlika. = ಸಮಾನಕಾಲೀನ. (My.).

ಸಮಾನಕಾಲೀನ samâna-kâlîna. Synchronous, occurring or produced at the same time (My.).

ಸಮಾನಜಾತಿ samâna-jâti. Of the same sort; of the same tribe or caste (My.).

ಸಮಾನತ್ವ samânatva. Sameness, equality, likeness; community of kind or quality (ಹೋಲಿಕೆ G.; My.).

ಸಮಾನವಸ್ತು samâna-vastu. A similar or equal thing (Kâvy. III, 3, B, 80).

ಸಮಾನಸ್ಥ samâna-stha. An equal man (My.).

ಸಮಾನಾಕ್ಷರ samâna-akshara. A monophthong (Kâvy. III, 2, B, 54. 55; see ಸಮಾನ 1 No. 5).

ಸಮಾನಾಧಿಕರಣ samâna-adhikaraṇa. Being in the same subject or category, being in the same predicament, having the same location or sphere; agreeing together in the same case, etc., being in the same government; etc., etc. (Sk.; R.).

ಸಮಾನೋದರ್ಯ samâna-udarya. *Born from the same womb, a brother of whole blood.*

ಸಮಾಪನ sam-âpana. The act of causing to obtain or gain completely; accomplishing, conclusion, completion (My.).

ಸಮಾಪ್ತ sam-âpta. Concluded, completed, finished, ended, done (Sk.); exhausted, spent (Mhr.). (Bp. 44, 29; B. 4, 10).

ಸಮಾಪ್ತಿ sam-âpti. Complete acquisition, accomplishment, completion, perfection, *conclusion, finish, end;* exhausted state (Mhr.). ಶರೀರದ ಸಮಾಪ್ತಿ (B. 4, 133). — ಸಮಾಪ್ತಿ ಮಾಡು. To finish. (Bp. 32, 39). — ಸಮಾಪ್ತಿಯಾಗು. -ಆಗು. To be concluded (Bp. 61, 92).

ಸಮಾಮ್ನಾಯ sam-âmnâya. Traditional repetition or mention; tradition, repetition, mention; enumeration, reading, recitation. 2, totality, aggregate (ಒಟ್ಟುಬೇರಿಜ Cb.).

ಸಮಾರಮ್ಭ sam-ârambha. Undertaking, enterprise, commencement, beginning; using (Sk.). 2, the arrangement, disposition and management (of a festivity, public entertainment, pompous procession or ceremony): the celebration or solemnization with full form and state (of a religious observance or institution, etc.), a festival (Mhr.; B. 2, 20. 52; 3, 111; 4, 215; My.; ಆಡಮ್ಬರ G.). 3, = ಸಮಾಲಮ್ಭ. (Sk.).

ಸಮಾರಾಧನೆ sam-ârâdhanĕ. ಸಮಾರಾಧನ. The act of conciliating, gratifying, conciliation, serving (Sk.). 2, worship, service (Bp. 12, 16). 3, entertainment made to Brâhmaṇas on festive or religious occasions (Mhr.; B. 4, 52; My.).

ಸಮಾರಾಧಿಸು sam-ârâdhisu. To serve, to worship (My.).

ಸಮಾರೂಢ sam-ârûḍha. Having ascended, mounted, gone up. (A.). 2, grown over, healed. 3, agreed upon.

ಸಮಾರ್ಜನಿ sa(*i. e.* sam-)-mârjani. Rubbing off well, cleansing, purifying. See ಮಜು-.

ಸಮಾಲಕ್ಷಿತ sam-â-lakshita. Looked at attentively, beheld, seen, perceived (Kâvy. II, 2, B, 19).

ಸಮಾಲಮ್ಭ sam-âlambha. *Smearing the body with fragrant unguents.*

ಸಮಾಲಮ್ಭನ sam-âlambhana. = ಸಮಾಲಮ್ಭ. *Smearing* etc.

ಸಮಾವರ್ತನ sam-âvartana. -ನೆ. The act of turning back, returning; a pupil's return home after finishing his religious studies; completing (My.; see ವೃತ-). See ಸೋಡಮುಂಜ.

ಸಮಾವಿರ್ಭೂತ sam-âvirbhûta. Fully become visible, manifest (Kâvy. III, 3, B, 170).

ಸಮಾವೃತ್ತ sam-âvṛitta. Come together; returned; completed. 2, *a pupil who has returned home after completing his studies.* See Nr. s. ಹಡಿ.

ಸಮಾವೇಶ sam-avêśa, Entering together, meeting; entrance, penetration; possession (by evil spirits, etc.). 2, entrance into and containedness in, inclusion in or among, contained or comprised state (Mhr.; B. 4, 94).

ಸಮಾಶ್ರಯ sam-âśraya. Seeking protection; support, protection; a place of refuge, a place of resort or shelter, resting-place, dwelling-place. See ವೇಶ್ಯಾಜನಸಮಾಶ್ರಯ.

ಸಮಾಶ್ರಿತ sam-âśrita. Fled to for refuge, resorted to, entered (Rśv. 6, after 17). 2, protected, defended, cherished; depending on, supported by.

ಸಮಾಸ sam-âsa. Throwing or bringing together, aggregation, collection, conjunction, connection, union, compounding, composition. 2, *composition of words, a compound word* (Śmd. 6. 70. 78. 80. 88. 90. 98-100; 189. 194. 207. 217. 231. 245. 375. 377. 378. 381. 382. 384. 386; Kâvy. I, 6; I, 3, 1 seq.; I, 4, 50-52; III, 1, A, 18; IV, 1, 7. 11; see ಪಟ್-). ಸನ್ಧಿ ಸಮಾಸವಿಭಕ್ತಿಗಳ್ (Ct. II, 121). 3, composition of differences, reconciliation. 4, a collection of parts, whole, totality, all (ಅಖಿಲ, ಸರ್ವ Mr. 426). 5, *contraction,* abbreviation, condensation, abridgment, *brevity, conciseness.*

ಸಮಾಸಕ್ತ sam-âsakta. Fastened or joined together, attached, united, combined; attached to, fixed on; reached, attained; affected by. (R.).

Digitized by Google

ಸಮಾಸಪ್ರಾಸ samâsa-prâsa. *Consisting chiefly of compound words.*

ಸಮಾಸಲಿಂಗ samâsa-linga. A compound nominal theme (Šmd. 88 Cm.).

ಸಮಾಸವದ್ಭಾವ samâsa-vat-bhâva. The state of being like a compound term (Šmd. 139).

ಸಮಾಸಾದಿತ sam-âsâdita. Approached; assailed; met with, attained, obtained; accomplished, effected, finished, done (My.).

ಸಮಾಸಾದ್ಯ sam-âsâdya. *Attainable, obtainable,* procurable, to be effected.

ಸಮಾಸಾರ್ಥೆ samâsa-arthĕ. *The act of giving a part of a stanza to any one and requiring him* (as a proof of his skill) *to complete it.*

ಸಮಾಸಿಸು sam-âsisu. To join together, to compound, to form a compound (Šmd. 387).

ಸಮಾಸೋಕ್ತಿ samâsa-ukti. A compound metaphor, protracted metaphor (Kâvy. III, 3, B, 61. 91 seq.).

ಸಮಾಹಾರ sam-âhâra. Bringing together, *collection,* accumulation, aggregation. 2, *contraction, abridgment, conciseness, brevity.* 3, composition of words. 4, *conjunction of words and sentences* (as by the particle "and").

ಸಮಾಹಿತ sam-âhita. Placed together, composed, collected, compiled, accumulated, assembled. 2, united, joined, reconciled, made up, set right, settled, arranged. 3, concluded, inferred, demonstrated. 4, agreed upon, assented to; *promised.* 5, imposed, applied. 6, deposited, delivered over. 7, intently absorbed, very intent on. 8, steadfast, firm, calm. 9, made, effected, finished. 10, a pure or holy man. 11, great attention or intentness, description of great intentness (Kâvy. III, 3, B, 3. 48-53).

ಸಮಾಹೃತ sam-âhṛita. Brought together, collected, accumulated, combined, compiled. 2, abundant, much. 3, contracted, abridged. 4, accepted, received, taken (My.; ಕೂಡಿದ, ಅಂಗೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ G.).

ಸಮಾಹೃತಿ sam-âhṛiti. Collection, *compilation; abridgment.*

ಸಮಾಹ್ವಯ sam-âhvaya. Calling out; challenging. 2, *a single combat; war, battle.* 3, *setting animals to fight for sport,* as cocks, rams, etc. 4, *an appellation, name;* a word (ಸಂಜ್ಞೆ, ಹೆಸರು Nn. 159; ಶಬ್ದ 11. 43. 51. 65). 5, equality, etc. (ಸಮ 159).

ಸಮಾಳಿಸು samâḷisu. = ಸಮ್ಭಾಳಿಸು, q. v. To manage, to use address in bringing about a purpose (My.; Tĕ. ಸಮಾಳಿಂ ಚು; T. ಚಮಾಳ್).

ಸಮಿತ್ sam-it. Going or coming together; *conflict, war, battle.*

ಸಮಿತ sam-ita. Come together, met; conflict, war (Mr. 289).

ಸಮಿತಿ sam-iti. Coming together, *meeting, union,* association; *an assembly,* a company (ಸಂಗತಿ, ಸಭೆ Mr. 48; ಸಾಂಗತ್ಯ, ಕೂಟ, ಆಸ್ಥಾನ, ಸಭೆ Nn. 141); a multitude (ರಾಜೀವ, ಸಮೂಹ Nn. 22; ಸಂಚಯ, ಸಮೂಹ 141). 2, hostile meeting, *conflict, war, battle.* 3, sameness, likeness, equality; moderation; that is highest, chief, best or excellent (ಉತ್ತಮ 141).

ಸಮಿತೆ samitĕ. Tbh. of ಸಮಿಧ್ (Bp. 39, 33).

ಸಮಿಧ್ sam-idh. ಸಮಿತ್. = ಸವದೆ, ಸವುದೆ. That is kindled: *fuel,* wood, firewood, grass, etc. employed as fuel (ಸವುದೆ Nr.).

ಸಮಿಧ sam-idha. Fire (Sk.). 2, Tbh. of ಸಮಿಧ್.

ಸಮಿಧಸ್ಥಲ samidha-sthala. A place for fuel (Šiv. 2, 65).

ಸಮಿಧಿ sam-idhi. = ಸಮಿಧ್. (ಇನ್ಧನ, ಕಾಷ್ಠ, etc., ಅಡುಗಟ್ಟು Mr. 48).

ಸಮಿನ್ಧನ sam-indhana. *The act of kindling,* fuel, firewood.

ಸಮಿಸು samisu. (fr. ಸವೆ 1). = ಸವಸು, ಸವಯಿಸು, ಸವಸು 2, ಸವಿಸು 1. To cause to wear away, etc. (My.).

ಸಮೀಕ samîka. *Conflict, war, battle.*

ಸಮೀಕರಣ samî-karaṇa. The act of making even or equal. 2, the reducing of fractions to a common denominator, equation (My.).

ಸಮೀಕರಿಸು samî-karisu. To make even or equal, to equalise (Čpr. 2, after 49).

ಸಮೀಕೃತ samî-kṛita. Equalised; levelled, *equipoised,* balanced; done in the same manner, imitated; summed up, added (Čpr. 4, 27; 4, after 27).

ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ sam-îkshya. Having well looked at or considered, having reflected. See ಅಸಮೀಕ್ಷ್ಯಕಾರಿ. 2, to be looked at or considered (adj.); to be investigated.

ಸಮೀಚೀನ samîcîna. (fr. ಸಮ್ಯಂಚ್). Tending in a common direction, agreeing with, *concordant, consistent, convenient, fit, proper, correct, true, just, right.*

ಸಮೀಚೀನತ್ವ samîcînatva. Fitness, justice, etc. (Bp. 2, 31).

ಸಮೀನ samîna. Yearly, annual, relating to a year. See ● ಸಮಾಂಸಮೀನೆ.

ಸಮೀಪ samîpa. = ಸನಿಹ. Near, contiguous, proximate, adjacent, close by, at hand. 2, *proximity, vicinity; presence* (ಸನಿಹ, ಕೆಲ, ಪೊರೆ, etc. Kk. 33; ಪಕ್ಕ, ಪೊರೆ, ಪೊದ್ದು, ಕೆಲ, ಸನಿಹ Šm. 59; ಹತ್ತಿರೆ Nn. 56, o. r. ಹತ್ತರ; 112). See Šmd. 230; Kâvy. I, 3, 89-97; ಪೊದ್ದು 1.

ಸಮೀಪಪ್ರಾಸ samîpa-prâsa. A kind of alliteration (Ch.).

ಸಮೀಪಾಗಮನ samîpa-âgamana. Coming near, approaching. See ಅಯ್ತರ್, ಎಯ್ತರ್, ಸಾರ್ 1, ಸಾರ್ದು, ಸಾರ್ತರ್.

ಸಮೀಪಿಸು samîpisu. To come near, to approach. ಅವನು ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಸಮೀಪಿಸಿದನು (My.). ಕಾಲ ಸಮೀಪಿಸಿತು (My.). ಅವನ ಉದ್ದೇಶದ ಸಿದ್ಧಿಯು..... ಅವನಿಗೆ ಸಮೀಪಿಸುವದು (B. 5, 207).

ಸಮೀರ sam-îra. *Wind, air.*

ಸಮೀರಕುಮಾರ samîra-kumâra. Hanumat (Râm. 4, 1, 17).

ಸಮೀರಣ sam-îraṇa. *Wind, air.* 2, N. of a certain metrical foot (Ch.). 3, *N. of a plant* (ಮರುವಕ).

ಸಮೀಹಿತ sam-îhita. Longed or wished for; that is desired; wish, desire (Kâvy. III, 3, B, 48).

ಸಮುಖ sa-mukha. Talkative, loquacious; *eloquent.*

ಸಮುಚಿತ sam-ucita. Liked; well suited, suitable, fit; right, proper; appropriate, worthy; accustomed, and See Šmd. 131. 371. 408; Bp. 6, 26; 9, 33; J. 13, 26. 2, suitableness, etc. (Bp. 33, 10; 40, 40).

ಸಮುಚ್ಚಯ sam-uccaya. Collection, assemblage, aggregation, accumulation, multitude, mass, aggregate. 2, *conjunction of words or sentences* (as by the particle "and", etc.). 3, *the gathering together of two or more*

Digitized by Google

things independent of each other (but associated in idea with reference to some common action). 4, the rhetorical ornament of conjunction (Kâvy. III, 3, B, 3. 21-29). See Śmd. 80; 85 Cm.; 86. 149. 176. 187; 199 Cm.; 201 Cm.; 257. 264. 276. 285; 334 Cm.; 396; Bp. 59, 57.

ಸಮುಚ್ಚ sam-ucca. Very lofty or great.

ಸಮುಚ್ಚಯಿಸು samuccayisu. To join words or sentences (My.).

ಸಮುಚ್ಚಾಮರ samucca-amara. A very great deity or dignitary (Rśv. 6, after 17). 2, ಸಮುದ್-ಚಾಮರ, a large câmara (6, after 17).

ಸಮುಚ್ಚಾಯಕ sam-uccâyaka. Collecting together, conjoining.

ಸಮುಚ್ಚಾಯಕಾವ್ಯಯ samuccâyaka-avyaya. A conjunction (My.).

ಸಮುಚ್ಛ್ರಯ sam-ucchraya. Raising aloft; elevation, *height* (of a tree, etc.). 2, *opposition, enmity.*

ಸಮುಚ್ಛ್ರಾಯ sam-ucchrâya. Raising up; elevation, height (My.).

ಸಮುಚ್ಛ್ರಿತ sam-ucchrita. Well raised or elevated, high, lofty (Čpr. 4, after 42).

ಸಮುಜ್ಜ್ವಲ sam-ujjvala. Shining very brightly (Bp. 6, 20; 42, 26).

ಸಮುಜ್ಜ್ವಲಿತ sam-ujjvalita. = ಸಮುಜ್ಜ್ವಲ. (Bp. 8, 1).

ಸಮುಜ್ಜ್ವಲಿಸು sam-ujjvalisu. To shine very brightly (Bp. 4, 38; 53, 52).

ಸಮುಜ್ಝಿತ sam-ujjhita. Quite given up, *abandoned, left;* a remnant, leavings. See ಘುಕ್ತ-.

ಸಮುತ್ಕಟ sam-utkata. Very great, excessive (J. 4, 18).

ಸಮುತ್ಕಣ್ಟಕ sam-ut-kantaka. Having large thorns (Čpr. 5, 65).

ಸಮುತ್ಕೀರ್ಣ sam-utkîrna. Greatly piled up, heaped, raised or very lofty (Rśv. 6, after 17).

ಸಮುತ್ತಾರಕ sam-uttâraka. Conveying across; a man who conveys across or transports over (Bp. 58, 52).

ಸಮುತ್ತುಂಗ sam-uttunga. Very lofty, high, etc. (Bp. 1, 32; 17, 18; 38, 44).

ಸಮುತ್ಥ sam-uttha. Rising up, risen; arising, arisen or produced from; occurring, occasioned (Čpr. IV, 2, 20).

ಸಮುತ್ಥಾಂಶು samuttha-amśu. Risen light or rays (Čpr. 6, 71).

ಸಮುತ್ಥಾನ sam-utthâna. Rising up, rising; recovering from sickness or injury; increase; active occupation, effort. (R.).

ಸಮುತ್ಥಿತ sam-utthita. *Risen up, risen, raised;* recovered, cured; swollen up; increased; produced; obtained. 2, a man who has risen or stands (ಊರ್ಧ್ವಜಾನು, ನಿನ್ದು ಇರ್ದವ Hlâ.; ನಿನ್ದಂ Mr. 246).

ಸಮುತ್ಪನ್ನ sam-utpanna. Sprung up together, arisen, produced, effected, excited; occurred, happened, occurring, taking place (Bp. 2, 25; 24, 81; 38, 49; J. 2, 56).

ಸಮುತ್ಪಿಂಜ sam-utpinja. *Excessively confused* or confounded, bewildered. 2, *excessive or complete confusion.*

ಸಮುತ್ಸುಕ sam-utsuka. Very uneasy or anxious, anxiously desirous, longing for, eager for; regretting, missing, grieving for, sorrowful. (A.).

ಸಮುತ್ಸುಕತೆ sam-utsukatě. Longing desire (Śsv. 1, 11).

ಸಮುದ sa-muda. Possessing joy, joyful (Čpr. 6, 76).

ಸಮುದಕ್ತ sam-udakta. Lifted up, *raised,* thrown up, drawn up.

ಸಮುದಗ್ರ sam-udagra. Very high, etc. 2, great fierceness or excitement. (A.).

ಸಮುದಯ sam-udaya. Going upwards, rise, ascent, rising. 2, coming together, *a collection, number, mass, multitude, heap, quantity.* 3, totality, the whole. 4, revenue. 5, combination, mixture. 6, effort. 7, *combat, war.* 8, the rear or reserve of an army.

ಸಮುದಯಕರ samudaya-kara. Producing rise or a multitude (Bp. 38, 44).

ಸಮುದಾಚಾರ sam-ud-âcâra. Proper or right practice or usage. 2, intention, purpose, design, motive. (R.).

ಸಮುದಾತ್ತ sam-udâtta. Very elevated, noble, etc. (Bp. 24, 38).

ಸಮುದಾಯ sam-udâya. = ಸಮುದಯ. Rise, etc. 2, *a collection, etc.* 3, *combat, war.*

ಸಮುದಾಯಕ sam-udâyaka. A multitude, etc. (ಸಮೂಹ, ನೆರವಿ Nn. 144).

ಸಮುದಿತ sam-udita. Gone up, risen, ascended, rising upwards, lofty, elevated. 2, arisen, produced, occasioned (ಲೇಸಾಗಿ ಉತ್ಪಾದ Śmd. 98 Cm.). 3, come together, collected, united (ಕೂಡಲ್ ಪಟ್ಟನ್ತು Śmd. 98 Mdb. Cm.). 4, possessed of, furnished with. See Bp. 30, 12; 46, 64.

ಸಮುದ್ಗ sa-mudga. *A covered box or casket* (ಸಮ್ಪುಟ, ಮುಚ್ಚಳದ ಕರಡಿಗೆ, o. r. ಕರಡಿಗೆ Mr. 463).

ಸಮುದ್ಗಕ sa-mudgaka. *A covered box or casket.* See Nr. s. ಸರಕು 1.

ಸಮುದ್ಗತ sam-udgata. Gone up together, risen, ascended, arisen; rising; breaking forth, issuing (Bp. 25, 49).

ಸಮುದ್ಗಯಮಕ samudga-yamaka. A kind of yamaka (Kâvy. III, 2, B, 24 seq.).

ಸಮುದ್ಗೀರ್ಣ sam-udgîrna. Vomited forth, ejected; raised up, lifted up; raised (as the voice), uttered, exclaimed. (G.).

ಸಮುದ್ಘಾತ sam-udghâta. Thoroughly striking or inflicting, inflicting (Kâvy. IV, 2, 42).

ಸಮುದ್ಘೋಷ sam-udghôsha. A loud cry or sound (Rśv. 6, after 11).

ಸಮುದ್ದಣ್ಡ sam-uddanda. A very powerful, etc. man (Bp. 39, 56).

ಸಮುದ್ಧತ sam-uddhata. Raised well up, upraised, uplifted, elevated, risen, upheld. 2, puffed up with pride, *proud;* impudent; *ill-mannered.*

ಸಮುದ್ಧರಣ sam-uddharana. Drawing up, upraising, lifting; picking up; *drawing out, taking or lifting out;* extrication, deliverance; extirpation, eradication; *food thrown up* (from the stomach), vomit. See Bp. 10, 11; 38, 1; 60, 1.

ಸಮುದ್ಧರಿಸು sam-uddharisu. To raise up, to deliver, to redeem, to treat kindly (Bp. 3, 5; 15, 7; 23, 40).

ಸಮುದ್ಧೃತ sam-uddhrita. Well raised or drawn up or

Digitized by Google

uplifted; picked up; drawn out; extricated; etc. (Śiv. 2, 79).

ಸಮುದ್ಧೃತಿ sam-uddhṛiti. = ಸಮುದ್ಧರಣ. Drawing or pulling up, etc. (A.).

ಸಮುದ್ಭವ sam-udbhava. Existence, production, origin. 2, *sprung up, produced, born, descended from.*

ಸಮುದ್ಭವಿಸು sam-udbhavisu. To be born, to be produced, to arise, to spring up (Bp. 2, 10).

ಸಮುದ್ಭಾವಿತ sam-udbhâvita. Caused to exist, produced (Kâvy. IV, 2, 18; V. 1).

ಸಮುದ್ಯತ್ sam-udyat. Going upwards, ascending, rising, risen, lofty, elevated (Kâvy. III, 8, B, 173; Bp. 89, 54).

ಸಮುದ್ಯೋಗ sam-udyôga. Active exertion, zeal, energy (Bp. 58, 63).

ಸಮುದ್ರ sam-udra. 1. A collection of water, *a sea, the sea, the ocean* (ಮುನ್ನೀರ್ Kk. 85; Čt. I, 70). ಸಮುದ್ರದ ನೆಣ್ಣು, ಉಪ್ಪಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಬಡತನ. — ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಕೊಳ್ಳಿ ಇಟ್ಟ ಹಾಗೆ. — ಸಮುದ್ರ ದೊಡ್ಡದಾದರೂ ಪಾತ್ರೆಯಿದ್ದಷ್ಟೇ ನೀರು ಸಿಕ್ಕೀತು. — ಸಮುದ್ರ ಮೇರೆ ತಪ್ಪಿದರೆ ಯಾರು ಮಾಡೋದೇನು? — ಪಾಪಿ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಮೊಣಕಾಲುದ್ದ ನೀರು (Prvs.). — ಸಮುದ್ರದ ಉಪ್ಪು. Sea-salt (ಅಕ್ಷವ G.). — ಸಮುದ್ರಬಳ್ಳಿ. An extensively climbing shrub, the elephant-creeper, Argyreya speciosa Sweet. (Z.). — ಸಮುದ್ರದಾಟ್. A fish (My.). — ಸಮುದ್ರಸೋಗೆ. = ಸಮುದ್ರಬಳ್ಳಿ. (St. & Pl.). — ಸಮುದ್ರಹಾಲೆ. = ಸಮುದ್ರಸೋಗೆ. (St. & Pl.).

ಸಮುದ್ರ sa-mudra. 2. Having a stamp or seal, stamped, sealed; having marks. See ಸಾಮುದ್ರ 2.

ಸಮುದ್ರಕಾನ್ತೆ samudra-kântĕ. *A river.*

ಸಮುದ್ರಜ samudra-ja. Sea-born; sea-salt; fossil salt (ಲವಣ, ಕಲ್ಲುಪ್ಪು Mr. 143).

ಸಮುದ್ರತಟ samudra-taṭa. The sea-coast (ಸಮುದ್ರದ ದಡ Nn. 132).

ಸಮುದ್ರಫಲ samudra-phala. An evergreen tree with rose-coloured flowers, Baringtonia racemosa Blum. (St. & Pl.). 2, a particular drug (Sk.).

ಸಮುದ್ರಫೇನ samudra-phêna. Sea-foam: cuttle-fish bone, Os sepiae (Colebr.).

ಸಮುದ್ರಮಥನ samudra-mathana. The churning of the ocean (of milk, My.).

ಸಮುದ್ರಲವಣ samudra-lavaṇa. Sea-salt (My.).

ಸಮುದ್ರವಸನೆ samudra-vasanĕ. Sea-clothed: *the earth.*

ಸಮುದ್ರವಹ್ನಿ samudra-vahni. *Submarine fire.*

ಸಮುದ್ರಸೇನ samudra-sêna. N. of a king (Bh. 2, 4, 9).

ಸಮುದ್ರಾತ್ಮಜೆ samudra-âtmajĕ. Lakshmî (J. 5, 65).

ಸಮುದ್ರಾನ್ತ samudra-anta. The sea-shore.

ಸಮುದ್ರಾನ್ತೆ samudra-antĕ. *The shrub Alhalgi maurorum* Tournef. 2, *the cotton plant.* 3, *the plant Trigonella corniculata* Lin.

ಸಮುನ್ದನ sam-undana. *Wetness,* moisture, damp.

ಸಮುನ್ನ sam-unna. *Wet, moist, moistened.*

ಸಮುನ್ನತ sam-unnata. Risen up, raised; elevated, exalted; erect; high, lofty; prominent; dignified; proud. See Bp. 2, 25; 29, 69; 38. 49.

ಸಮುನ್ನತಿ sam-unnati. Elevation, exaltation; height, loftiness; greatness; rank, dignity; pride, arrogance; prosperity, increase. See Bp. 5, 13; 29, 9; 51, 64; 58, 14; ಚಿತ್ತ-.

ಸಮುನ್ನತಿಕೆ sam-unnatikĕ. Greatness, dignity (Bp. 13. 50).

ಸಮುನ್ನದ್ಧ sam-unnaddha. Tied up; raised up, elevated; swollen, pressed up or out; full, excessive; puffed up, proud, *conceited, arrogant, overbearing;* supreme. 2, untied, unfettered; produced.

ಸಮುನ್ಮಿಲಿತ sam-ud-milita. Well united, combined or mixed; closely connected with (Śiv. 1, 35).

ಸಮುಪಚಿತ sam-upačita. Collected, heaped, accumulated (Čpr. 4, after 48).

ಸಮುಪಜೋಷಂ sam-upajôshaṁ. Entirely according to wish or desire, happily. (Colebr.).

ಸಮುಪಾತ್ತ sam-upâtta. Well gained, received, acquired, assumed, accepted (ಲೇಸಾಗಿ ಅಯ್ದುದ್ ಪಟ್ಟ Śmd. 93 Cm. ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಪಟ್ಟನ್ಥ Mḍb. Cm.). 2, taken away. 3. collected.

ಸಮುಪೇತ sam-upêta. Come together; arrived at; furnished with, possessed of, endowed with; inhabited by (Kâvy. IV, 1, 5).

ಸಮುಲ್ಲಾಸ sam-ullâsa. Excessive brilliance. 2, *sporting,* exhileration, great delight (J. 18, 24; 29, 7).

ಸಮುಲ್ವಣಾಮ್ಬು sam-ulvaṇa-ambu. Thick, muddy water (Čpr. 4, 55).

ಸಮುಹ್ಯ sam-uhya. = ಸಮೂಹ್ಯ. (G.).

ಸಮೂರು samûru. *A kind of deer.*

ಸಮೂಲ sa-mûla. Having a root, along with the root (ಬೇರು ಸಹ Čb.; My.). ಸಮೂಲಂ, by the roots, with the roots, completely.

ಸಮೂಹ sam-ûha. A collection, *an assemblage, an aggregate, a heap, a number, a multitude, a quantity* (ಬಳಗ Śm. 103; ಲಾವಣಿಗೆ, ಓಳಿ Kk. 72, o. r. ತಾವಣಿಗೆ). See ಗುಡ್ಡಣಿಸು, ಸನ್ದಣಿಸು. — ಸಮೂಹಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To be brought together, to form a heap, to be assembled (G. 191. 395).

ಸಮೂಹ್ಯ sam-ûhya. To be brought together, assembled or collected (adj.). 2, *a kind of sacrificial fire.*

ಸಮೃದ್ಧ sam-ṛiddha. Very prosperous, thriving, flourishing. 2, full-grown, increased, grown. 3, *fully furnished with,* rich in, *rich, wealthy.* 4, completed, full, complete, entire. ಸಮೃದ್ಧ ಮಧುಗಳ್ (Śmd. 117 Mḍb.).

ಸಮೃದ್ಧಿ sam-ṛiddhi. Great prosperity or success, exuberance, profusion. 2, growing greatly, *thriving,* increase; gain; happiness, good fortune, well-being; *plenty, opulence, wealth.* 3, power, supremacy, sway. See ಬಲವ, ಕೊಬ್ಬು 1, ಮಿಳಿರ್ 3.

ಸಮೆ samĕ. 1. = ಸವಿ 1, ಸವೆ 2 q. v. To be spent, to be consumed; to be destroyed; to wear away, to be wasted, consumed or diminished by use and gradual attrition (as vessels, ornaments, etc.), to be abraded; to pass away (as time); to be diminished or grow less (in quantity or quality); to decline in strength; to be levelled by use, as a road (ನಶಿಸೀಪ Śmd. Dh.; My.; Tĕ.; M. ಚವಡಿ, consumption; T. ಚವಂಗು, to faint or decline in force, etc.; see ತವು 1. ತವೆ 1).

ಸಮೆ samĕ. 2. = ಸವೆ 3. To be made ready, to be prepared, to be carried out, to be made

Digitized by Google

(ನಿರ್ವಹಣ Śmd. Dh.). ಮರದೊಳ್ ಸಮೆದ ಅಂಕವಣಿಯನ್ ಏರ್ದಂ (Śmd. 288). See Abh. P. 3, 152; 13, 62; Śāv. 2, 39. **2,** to make ready, to prepare, to make (Čpr. 1, 45. 66; 1, after 101; 3, 38; 4, 33; 6, after 64; M. ಚಮೆ, T. ಚಮೈ).

ಸಮೆ samĕ. 1. = ಸಮಾ. *A year.*

ಸಮೆ samĕ. 2. A lamp stand (My.; Mhr. ಸಮಈ).

ಸಮೆಯ samēya. Tbh. of ಸಮಯ. (Nn. 163).

ಸಮೇತ sam-ēta. Come together, met together, assembled, joined or united together, associated; conjoined, concomitant; united with, together with; furnished with, possessed of, having; come near, approached near. ಅವನು ಸಮೇತ ಬನ್ದನು (My.). See Śmd. 18. 98; Bp. 3, 50; 21, 9; 25, 50.

ಸಮೇಲ sa-mêla. ಸಮೇಳ. Coming together, meeting (adj., Bp. 12, 30). 2, union; intercourse; company (12 sum.; 42, 25; 46, 75; 56, 8).

ಸಮೇಲನ sa-mēlana. ಸಮೇಳನ. Union; connection (Bp. 1, 33; 29, 35; 46, 54); = ಮೇಲ No. 5, a set of dancing-girls, etc. (12, 38).

ಸಮೋಕ್ಷ sa-môksha. Release from transmigration (ಕೈವಲ್ಯ, ಮುಕ್ತಿ Nn. 165).

ಸಮೋಕ್ಷಕ sa-môkshaka. *Being together with môksha* (ಮೋಕ್ಷದೊಡಗೂಡಿದ Si. 255).

ಸಮೋಘ sam-ôgha. = ಸವಗ 2. A great multitude.

ಸಮೋಘಸನ್ನಾಹ samôgha-sannâha. = ಸವಗಸನ್ನಣ. An array of a great multitude.

ಸಮ್ಪ sampa. Unanimity, confederacy (Mhr.). — ಸಮ್ಪಗಾವಿ. N. of a place (B. 4, 216).

ಸಮ್ಪಗೆ sampagĕ. = ಸಮ್ಪಿಗೆ. Tbh. of ಚಮ್ಪಕ. A tall tree with very fragrant flowers, Michelia champaca Lin. (ಚಮ್ಪಕ Nr., Čt. II, 7; Si. 25; C.; Čpr. 7, after 92; J. 8, 4; 15, 18). ಅಕ್ಕಟಾ, ಮುರುಳ್ದುಮ್ಬಿಗಳ್ ಏಕೆ ಸಮ್ಪಗೆಗಳೊಳ್ ವಗೆಗೊಣ್ಡಪೊ ನಿರ್ಮಿತ್ತದಿಂ? (Śmd. 143). See ನಾಗ-.

ಸಮ್ಪತ್ತಿ sam-patti. *Prosperity, welfare,* success, increase of wealth or happiness; completion, fulfilment, perfection; excellence; a suitable state or condition (Śmd. 277; B. 5, 87).

ಸಮ್ಪತ್ತು sampattu. Tbh. of ಸಮ್ಪದ್. (Śmd. 106 Cm.; B. 5, 145).

ಸಮ್ಪದ್ sam-pad. ಸಮ್ಪತ್. *Success, welfare, prosperity,* good fortune; luck, fate; increase of wealth or happiness; advantage, benefit, blessing; wealth, riches, treasures; attainment; accomplishing, achieving; excellence; *excess, abundance.*

ಸಮ್ಪದ sampada. Tbh. of ಸಮ್ಪದ್. (Śmd. 106; ಐಶ್ವರ್ಯ Nn. 84; Bp. 21, 35). 2, one who is possessed of or has (J. 2, 10). Feminine ಸಮ್ಪದೆ (Śmd. 188).

ಸಮ್ಪದ್ವಿಶೇಷ sampad-visêsha. Excellent or superior success, etc. (ಐಶ್ವರ್ಯದ ಹೆಚ್ಚುಗೆ Nn. 84).

ಸಮ್ಪನ್ನ sam-panna. Fallen or turned out well; successful, prosperous, thriving, happy, opulent; accomplished, effected, completed, finished, complete, perfect; perfectly acquainted or conversant with; right, correct, fit, proper, worthy; procured, acquired, obtained; possessed of, endowed with. See Kâvy. IV, 2, 14; Śm. 1; J. 2, 28; 6, 40; B. 5, 88. Feminine ಸಮ್ಪನ್ನೆ (Prll. 3, 10).

ಸಮ್ಪನ್ನಗೃಹಸ್ಥ sampanna-gṛihastha. An accomplished, worthy householder (My.).

ಸಮ್ಪನ್ನತೆ sampannatĕ. The state of possessing or being endowed with; accomplishment, attainment, ability (Čpr. 4, after 91; Grj. 6, 37; Bp. 13, 29; Bh. 1, 8, 90).

ಸಮ್ಪರಾಯ sam-parâya. Meeting together (in conflict), *war, battle.* 2, calamity, adversity. 3, *futurity,* future time, future state.

ಸಮ್ಪರಾಯಕ sam-parâyaka. War, battle. (G.).

ಸಮ್ಪರ್ಕ sam-parka. Mixing together, conjunction, union; connection by touching, contact, touch (J. 22, 18; My.).

ಸಮ್ಪಾಕ sam-pâka. = ಶಮ್ಪಾಕ. Cooking or ripening thoroughly; reasoning well, etc. 2, *the pudding-pipe tree, Cathartocarpus fistula* Pers.

ಸಮ್ಪಾತ sam-pâta. Falling or coming together; meeting, encountering; falling, falling down, descending, coming down, alighting; going, moving. See ಧಾರಾ-.

ಸಮ್ಪಾತಿ sam-pâti. N. of a fabulous bird (J. 23, 20).

ಸಮ್ಪಾದ sam-pâda. Acquisition, obtaining (Bp. 4, 64; 57, 6).

ಸಮ್ಪಾದನ sam-pâdana. ಸಮ್ಪಾದನೆ. Effective of, procuring, gaining. 2, the act of bringing about, accomplishing, effecting, making. 3, gaining, acquiring, getting, attaining; gain, etc. (ಗಳಿಕೆ G.; Bp. 27, 50; My.).

ಸಮ್ಪಾದಿತ sam-pâdita. Brought about, accomplished, effected. 2, attained, obtained, gained, gotten (Bp. 53, 7). ಸಮ್ಪಾದಿತಕರ್ಮ (ತರ್ಕ, ಕಟ್ಟಲು ಪಟ್ಟ ಕರ್ಮ Nn. 148, o. r. ತನಗೆ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಣ್ಡನ್ತಾ ಕರ್ಮಂಗಳು).

ಸಮ್ಪಾದಿಸು sampâdisu. To achieve, to perform; to acquire, to attain, to obtain, to get (Bp. 36, 42; 53, 9. 57; J. 10, 28. 29; 17, 44; C.; B. 3, 15; 4, 2. 51. 183).

ಸಮ್ಪಾದ್ಯ sam-pâdya. Gain, acquisition, acquirement (My.).

ಸಮ್ಪಾಳಿಸು sam-pâḷisu. To guard or protect well (Bh. 3, 10, 4).

ಸಮ್ಪಿಗೆ sampige. = ಸಮ್ಪಗೆ. (ಚಮ್ಪಕ Mr. 126; J. 2, 57). ಸಮ್ಪಿಗೇ ಕಮ್ಪು ಎಣ್ಬುಗಳಿಗೆ, ನೆಣ್ಬಿಂಸ್ವರ ಗುಣ ಅರ್ಥಗಳಿಗೆ (Prv.). See ನೆಲ-; Prv. s. ಹಿಮ್ಪಿಸು. — ಸಮ್ಪಿಗೆ ಮಗ್ಗು. (ಚಾಮ್ಪೇಯ, ಚಮ್ಪಕ, ಹೇಮಪುಷ್ಪಕ Si. 136). — ಸಮ್ಪಿಗೆಮರ. The sampigĕ tree (C.). — ಸಮ್ಪಿಗೆಯೆಣ್ಣೆ. -ಎಣ್ಣೆ. Sampigĕ oil (My.). — ಸಮ್ಪಿಗೆಹೂ. A sampigĕ flower (ಚಮ್ಪಕ, ಭೃಂಗಾರಿ, ಸುರಭಿ G.).

ಸಮ್ಪಿಣ್ಡಿತ sam-piṇḍita. Heaped together; contracted, clenched.

ಸಮ್ಪಿಣ್ಡಿತಾಂಗುಲಿ sampiṇḍita-angûli. *Having the fingers clenched or closed.*

ಸಮ್ಪೀಡನ sam-pîḍana. Compression, pressing together, squeezing, pinching; paining, castigation, punishment; pain, torture (My.; ಬಹುಉಪದ್ರವ G.).

ಸಮ್ಪು sampu. = ಸೊಮ್ಪು, q. v. ಇಮ್ಪು ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಸಮ್ಪು. — ತಮ್ಪು ಇದ್ದವನಿಗೆ ಸಮ್ಪು ಇದ್ದೀತು (Prvs.). 2, N. of a plant (ಇಮ್ಪುವತಿ Mr. 116, o. r. ಸಮ್ಪೆ).

ಸಮ್ಪುಟ sam-puṭa. *A covered box, a casket* (ಸಮುದ್ಗ, ಮುಚ್ಚಳದ ಕರಡಿಗೆ Mr. 463).

ಸಮ್ಪುಟಕ sam-puṭaka. (= ಸಮ್ಪುಳಿಗೆ). *A box, a casket.*

ಸಮ್ಪುರ sampura. Smallness, fineness (ಕಿರಿದು Čt. II, 73; Tu. ಸಪುರ, ಸಪೂರ; *cf.* ಸಮೆ 1?).

Digitized by Google

ಸಮ್ಪೂಜನ sam-pûjana. Treating with great respect, honouring, reverence, esteem (Bp. 6, 30).

ಸಮ್ಪೂರ್ಣ sam-pûrṇa. Completely filled or full, replete; full (as the moon); complete, finished; all, whole, entire (ಇತಿ, ಪೂರ್ಣ No. 93; ನೆರೆದುದು Kk. 71). See ಅ-; ತುಮ್ಬು 1. 2, any mode of music in which all the notes of the gamut are employed.

ಸಂಪೂರ್ಣತನ sam-pûrṇatana. = ಸಂಪೂರ್ಣತೆ. (ನಿಷ್ಪತ್ತಿ G.).

ಸಮ್ಪೂರ್ಣತೆ sam-pûrṇatĕ. Complete fulness, perfection, completeness, finished state (Ch. v. 296).

ಸಂಪೂರ್ಣತ್ವ sam-pûrṇatva. = ಸಂಪೂರ್ಣತೆ. (My.).

ಸಂಪೂರ್ಣೇನ್ದು sampûrṇa-indu. The full moon. — ಸಂಪೂರ್ಣೇನ್ದುಮುಖಿ. A woman who has a face like the full moon (Ch. v. 69. 135).

ಸಮ್ಪೂರ್ತ sam-pûrta. Completely filled, filled with (Ch. III, 3, B, 103).

ಸಮ್ಪೂರ್ತಿ sam-pûrti. = ಸಮ್ಪೂರ್ಣತೆ. (Bp. 6, 12; J. 5, 72).

ಸಮ್ಪೃಕ್ತ sam-pṛikta. *Mixed together, blended, combined,* conjoined, connected, united (ಅನ್ವಿತ, ಯುತ, etc., ಕೂಡಲ್ Mr. 440). 2, in contact with, touching, *in close contact, near to.*

ಸಮ್ಪೆ sampĕ. = ಸಮ್ಪು No. 2, q. v.

ಸಮ್ಪ್ರತಿ sam-prati. *Now, at this time, at present.* 2, the present time, the present tense (ವರ್ತಮಾನಕ್ರಿಯೆ Ṡmd. 91 Cm.; ವರ್ತಮಾನಕಾಲ 294 Cm.; Kâvy. I, 5, 24-26).

ಸಮ್ಪ್ರತಿಪತ್ತಿ sam-pratipatti. Approach, arrival, presence, attaining to, obtaining, acquirement, gain; assault; arising, occurring; agreement, concurrence, admission, assent, affirmation; effecting; agreed together, consentient (Kâvy. III, 3, B, 54).

ಸಮ್ಪ್ರತಿಪನ್ನ sam-pratipanna. Gone near, approached, attained, reached, gained, arrived; agreed, concurred; recognised, acknowledged, assented to; brought about, performed (Bh. 1, 8, 90).

ಸಮ್ಪ್ರತ್ಯಯ sam-pratyaya. Firm conviction, perfect faith, *belief, confidence.*

ಸಮ್ಪ್ರದ sam-prada. = ಸಮ್ಪದೆ. A gift, a present (ಉಚಿತ Mr. 537). 2, quickness, speed (ಪರಿದು ನಡೆವುದು 537).

ಸಮ್ಪ್ರದಾನ sam-pradâna. The act of giving or handing over completely, bestowing; gift, donation, bestowal; one of the Kârakas in grammar, the idea expressed by the dative case (Ṡmd. 115. 158; Kâvy. I, 2, 2. 3).

ಸಮ್ಪ್ರದಾಯ sam-pradâya. Giving, bestowing; *tradition, established doctrine transmitted from one teacher to another, traditional belief or usage;* a system of religious doctrines; custom, usage.

ಸಮ್ಪ್ರದಾಯಸ್ಥ sampradâya-stha. A man who walks according to established doctrine or usage (My.). Feminine ಸಮ್ಪ್ರದಾಯಸ್ಥೆ (My.).

ಸಮ್ಪ್ರದಾಯಿ sam-pradâyi. One who holds any traditional doctrine, a member of some sect (My.).

ಸಮ್ಪ್ರದಾಯಿನಿ sam-pradâyini. A female who bestows gifts to (Kâvy. I, 1a, 2).

ಸಮ್ಪ್ರದೆ sam-pradĕ. = ಸಮ್ಪ್ರದ. A gift (ಉಚಿತ, ಕೊಡುವುದು No. 140). 2, speed (ತೂರ್ಣ, ಬೇಗ 140).

ಸಮ್ಪ್ರಧಾರಣ sam-pradhâraṇa. ಸಮ್ಪ್ರಧಾರಣೆ. Determination, deliberation, *deciding on the propriety or impropriety of anything.*

ಸಮ್ಪ್ರಮೋದ sam-pramôda. Great happiness, delight (ಸಂಹರ್ಷ, etc. Mr. 25).

ಸಮ್ಪ್ರಯೋಗ sam-prayôga. Joining together, union, connection, relation, dependance; mutual intercourse, *sexual union, coition;* mutual proportion, order; application, employment; magic.

ಸಮ್ಪ್ರಶ್ನ sam-praśna. Full inquiry; *a question, an inquiry.*

ಸಮ್ಪ್ರಹರ್ಷ sam-praharsha. *Great joy,* thrill of delight.

ಸಮ್ಪ್ರಹಾರ sam-prahâra. Mutual striking; *war, combat.*

ಸಮ್ಪ್ರಾಪ್ತ sam-prâpta. Well reached or attained, arrived, met with; completely obtained, got; effected, accomplished (Bp. 27, 19).

ಸಮ್ಪ್ರಾಪ್ತಿ sam-prâpti. Attainment, obtaining, getting, acquisition; gaining (Bp. 3, 69; 24, 41; 43, 62).

ಸಮ್ಪ್ರಾಪ್ತಿಸು sam-prâptisu. To be obtained, to be got, to be found (Bp. 61, 80).

ಸಮ್ಪ್ರಿಯ sam-priya. Very dear or beloved; mutually dear, loving each other; a very lovely thing (Bp. 2, 13, 24).

ಸಮ್ಪ್ರೀತಿ sam-prîti. Attachment, affection, love; friendly assent; delight (Mr. 1a; Bp. 6, 9; 19, 59; 24, 26; 39, 23, J. 2, 6).

ಸಮ್ಫುಲ್ಲ sam-phulla. *Full-blown, blossomed, fully opened* (Bp. 47, 14; 50, 72).

ಸಮ್ಬನ್ಧ sam-bandha. = ಸಮನ್ಧ, ಸಮ್ಮನ್ಧ. Binding together, joining together; union, association, *connection;* relationship, relation (Ṡmd. 6); a relation, a relative; binding, restraining, restraint. 2, the notion expressed by the genitive case (Ṡmd. 115. 161). 3, fitness, propriety. See ತಾಂಗು.

ಸಮ್ಬನ್ಧಕ sam-bandhaka. Relating to; fit. 2, a relation; a friend. *Cf.* ಸಮ್ಬನ್ಧಿಕ.

ಸಮ್ಬನ್ಧಭಕ್ತಿ sambandha-bhakti. Mutual or proper attachment (Bp. 55, 27).

ಸಮ್ಬನ್ಧಸಮ್ಬನ್ಧ sambandha-sambandha. The connection of one genitive to another that precedes it (Ṡmd. 161).

ಸಮ್ಬನ್ಧಾಕ್ಷರ sambandha-akshara. A fit, suitable letter (Ch.).

ಸಮ್ಬನ್ಧಿ sam-bandhi. = ಸಮ್ಮನ್ಧಿ. Connected with. 2, a relation or connexion, a relative, a kinsman (J. 7, 40).

ಸಮ್ಬನ್ಧಿಸು sam-bandhisu. = ಸಮ್ಮನ್ಧಿಸು. To be connected or related; to belong to; to be fit (Bp. 28, 37). 2, to join (v. t., ಕೂಡಿಸು G.).

ಸಮ್ಬನ್ಧಿಕ sam-bandhika. = ಸಮ್ಬನ್ಧಕ. (B. 5, 60; Mhr.).

ಸಮ್ಬರ sambara. 1. Tbh. of ಶಮ್ಬರ. (Ṡmd. 335).

ಸಮ್ಬರ sambara. 2. = ಜಮ್ಬಾರ 1, ಸಮ್ಬಾರ. Tbh. of ಸಮ್ಭಾರ. Ingredients of seasoning used in cookery, seasoning materials, as pepper, cloves, cinnamon, nutmeg, coriander, etc. (V. 14, 49). — ಸಮ್ಬರಕಾಗೆ. = ಜಮ್ಬಾರಕಾಗೆ, ಸಮ್ಬಾರಕಾಗೆ (My.; Tk.). — ಸಮ್ಬರಗವಳ. Tbh. of ಸಮ್ಭಾರಕವಲ. (Ṡmd. 376. 381).

Digitized by Google

ಸಮ್ಬರಿಸು sambarisu. Tbh. of ಸಂಹರಿಸು. (Râm. 6, 48, 27).

ಸಮ್ಬಲ sambala. = ಶಮ್ಬಲ, ಸಮ್ಬಳ. Provender, stock of provisions for a journey (Sk.).

ಸಮ್ಬಲಿ sambali. Tbh. of ಶಮ್ಬಲಿ. (R.).

ಸಮ್ಬಳ sambaḷa. = ಸಮ್ಬಲ, etc. Pay, salary (monthly or yearly, C.; ಶಮ್ಬಲ Hlâ.; ಪಾಥೇಯ Mr. 234). ಸಮ್ಬಳಕ್ಕಾದರೆ ಮುನ್ದೆ, ಚಾಕ್ರಿಗಾದರೆ ಹಿನ್ದೆ.—ಸೋಡದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಆಡದ ಸಮ್ಬಳ.—ಶಾನಭೋಗನ ಸಮ್ಬಳ ಸನ್ತೋ? ಎನ್ದು, ಕೇಳ ಬೇಡ; ಹೆಣ್ಡತಿಯ ದೆಸೆಯವರು ಉಣ್ಣಾರೋ? ಎನ್ದು, ಕೇಳ ಬೇಡ (Prvs.). See B. 5, 80 seq. — ಸಮ್ಬಳಕ್ಕೆ ಇಡು. To take (any body) into one's employ on a monthly or yearly pay (B. 5, 295). ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಸಮ್ಬಳಕ್ಕೆ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ (5, 275). — ಸಮ್ಬಳಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲು. To remain, *i. e.* to serve, for a salary (B. 5, 275). — ಸಮ್ಬಳ ತಕ್ಕೊಳ್ಳು. To receive pay. ಸಮ್ಬಳ ತಕ್ಕೊಣ್ಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವ (ಕರ್ಮಕರ G.). — ಸಮ್ಬಳ ತಿನ್ನು. To enjoy the benefit of a salary, to receive pay (G. 392). — ಸಮ್ಬಳದವ. -ಅವ. A man who receives a monthly or yearly pay (G. 484). — ಸಮ್ಬಳ ಮುಟ್ಟು. Salary to be paid (B. 5, 270).

ಸಮ್ಬಳಗಾಱ sambaḷa-gâṟa. A man who receives a monthly or yearly salary (My.).

ಸಮ್ಬಳಿಗೆ sambaḷigĕ. (Tbh. of ಸಮ್ಪುಟಕ). A covered box made of ôlĕ (Bp. 12, 10; 56, 28; My.).

ಸಮ್ಬಾಜಿ sambâji. N. (B. 4, 81; Mhr.).

ಸಮ್ಬಾಧ sam-bâdha. Pressing together, pressure, thronging, blocking up; the state of being thronged, blocked up, confined or hindered (ನಿರ್ಬನ್ಧ Mr. 484); difficulty, obstruction; firmly bound together, *narrow, confined, crowded.* 2, *the female organ of generation.* 3, fear, dread. 4, blame (ತೆಗಟ್ 484; ನಿನ್ದೆ Nn. 156). 5, a curse, an oath (ಭೃಶ 484; ಭೃಶ, ಸೂರುಳು 156). 6, death (ಸಾವು 156).

ಸಮ್ಬಾರ sambâra. = ಸಮ್ಭಾರ 2. (My.; ವೇಸವಾರ, ಮಸಾಲೆ G.). ಹಿಂಗು ಜೀರಿಗೆ ಮುನ್ತಾದ ಸಮ್ಬಾರ (ವೇಸವಾರ, ಉಪಸ್ಕರ, ಮಸಾಲಾ Si. 810). See Prv. s. ಸಮುದು 2. — ಸಮಾರಕಾಗೆ. = ಸಮ್ಬರಕಾಗೆ. The crow pheasant (Pr.). — ಸಮ್ಬಾರಗಾಗೆ. = ಸಮ್ಬಾರಕಾಗೆ. (ಭರದ್ವಾಜ G.). — ಸಮ್ಬಾರಬಳ್ಳಿ. The climbing shrub Vitis indica Lin. (St. & Pl.). — ಸಮ್ಬಾರಬೀಜ. Coriander (My.). — ಸಮ್ಬಾರಸೊಪ್ಪು. The coriander plant (My.). — ಸಮ್ಬಾರಹುಲ್ಲು. = ಚಾಹುಲ್ಲು. (St. & Pl.).

ಸಮ್ಬಾಳಿ sambâḷi. (fr. ಸಮ್ಭಾರ?). Multitude, number (? Râm. 1, 13, 7; 6, 50, 12).

ಸಮ್ಬಾಳಿಸು sambâḷisu. = ಸವಾಳಿಸು. To manage, to use address in bringing about a purpose (My.; Tĕ. ಸಮ್ಬಳಿಂಚು, ಸಮ್ಬಾಳಿಂಚು, fr. H. ಸಮ್ಭಾಲ್ನಾ). 2, to support, to preserve, to take care of, to uphold (Mhr. ಸಮ್ಭಾಳಣೇಂ; see ಜೋಲಿ). 3, to last, to continue unimpaired (as wood, S. Mhr.).

ಸಮ್ಬು sambu. Tbh. of ಶಮ್ಭು. (ಈಶ್ವರ Ŝm. 8). — ಸಮ್ಬು ಗಿಮ್ಬು. reit. (Bp. 26, 22).

ಸಮ್ಬುದ್ಧಿ sam-buddhi. Perfect knowledge or perception. 2, calling to; the vocative case (Ŝmd. 151; 154 Cm.; ಮನ್ತ್ರಣ 395 Cm.).

ಸಮ್ಬೆ sambĕ. (= ಸೆಮ್ಬೆ?). A wide-climbing creeper with large pods, commonly cultivated, the sword-bean, Canavalia ensiformis D. C. (S. Mhr.; cf. ಜಮ್ಬೆ?). See ಹುರುಳು-. — ಸಮ್ಬೆನೆಲ್ಲು. A superior kind of rice (My.; M. ಚಮ್ಬಾ, ಚಮ್ಬಾನ್).

ಸಮ್ಬೋಳಿ sambôḷi. Tbh. of ಶಮ್ಬಲಿ. (Bp. 56, 50).

ಸಮ್ಬೋಧನ sam-bôdhana. The act of causing to know thoroughly, informing, instructing; *calling to, addressing;* the vocative case (Ŝmd. 154). — ಸಮ್ಬೋಧನಪ್ರಥಮಾವಿಭಕ್ತಿ. The vocative of a noun (My.). — ಸಮ್ಬೋಧನವಿಭಕ್ತಿ. = ಸಮ್ಬೋಧನಪ್ರಥಮಾವಿಭಕ್ತಿ. (My.).

ಸಮ್ಬೋಧನೆ sam-bôdhanĕ. = ಸಮ್ಬೋಧನ. (Ŝmd. 152. 154; ಸಮ್ಬೋಧನ, ಸಮ್ಬುದ್ಧಿ 154 Cm.).

ಸಮ್ಬೋಧಿಸು sam-bôdhisu. To cause to know, to inform, to instruct, to advise; to exhort, to admonish; to explain (Čpr. 5, 29); to call to, to address.

ಸಮ್ಬೋಧೆ sam-bôdhĕ. = ಸಮ್ಬೋಧನ. (ಹಾ, ಹೇಡುವುದು Nn. 140; ಹೇ, ಅಹೋ, ಹೋ, ಸ್ಮರಣೆ Mr. 537).

ಸಮ್ಬ್ರಾಣಿ sambrâṇi. A Malayan tree, the Java almond, Canarium commune Lin. (St. & Pl.).

ಸಮ್ಭರಣ sam-bharaṇa. = ಸಂವರಣೆ 2. Carrying or bringing together; preparing, making ready, procuring.

ಸಮ್ಭವ sam-bhava. *Birth, production, origin,* existence, being (ಸೂತ, ಹುಟ್ಟುವುದು Nn. 32; Kâvy. V, 40). 2, cause, motive. 3, uniting together, combination, mixing, union. 4, appropriateness, adaptation, adequacy. 5, ability, possibility, probability (B. 5, 103). 6, conformity. 7, equivalence. 8, sprung up, produced, coming from.

ಸಮ್ಭವಿಸು sam-bhavisu. To be born or produced; to exist, to be found, to occur; to take place, to happen (ಹುಟ್ಟು Ŝmd. 122 Cm., ಆಹುದು Mdb. Cm.; ಹುಟ್ಟು 235. 368 Cm.; ಬರ್ 365 Cm.; Kâvy. 5, 26; Čpr. 1, 50; Bp. 18, 50; 43, 12; J. 3, 35; B. 4, 53).

ಸಮ್ಭಾರ sam-bhâra. = ಸಮ್ಬರ 2, ಸಮ್ಬಾರ. Bringing together, collecting; preparing, preparation, equipment, provision; apparatus, materials, necessaries, constituent parts, ingredient, requisite, assemblage of things required for any purpose; multitude, number, quantity, heap; fulness, completeness; wealth; maintenance, support.

ಸಮ್ಭಾರಕಬಳ sambhâra-kabaḷa. = ಸಮ್ಬರಗವಳ. A bolus of ingredients or seasoning materials.

ಸಮ್ಭಾವನೆ sam-bhâvanĕ. Compatibility, fitness, adequacy, competency, ability. 2, possibility; doubt. 3, considering, reflecting, *supposition,* idea, fancy, *imagination,* thought. 4, regard, esteem. 5, worship, honour. 6, *paying honour, salutation, greeting,* respectful reception or treatment (as of a guest): the honours shown, the presents given, etc.; a present (My.); the (estimated) value or price of a thing (My.). 7, celebrity, fame. See Bp. 40, 84; J. 1, 2; B. 4, 154; ತೀರ್ಥ-.

ಸಮ್ಭಾವಿತ sam-bhâvita. Suited to, adequate, fit for (Čh. v. 180); possible. 2, perceived, thought about, considered, supposed, conjectured, imagined. 3, thought highly of, esteemed, honourable; a respectable, reputable or worthy man (C.; B. 5, 213).

ಸಮ್ಭಾವಿಸು sam-bhâvisu. To think highly of, to honour, to esteem, to do honour to, to pay one's respects to, to salute, to greet; to receive or accept with honour or favour; to honour or gratify with, to present with (Čpr. 2, after 49; Ŝŝv. 4, 117; J. 5, 54; 6, 55).

Digitized by Google

ಸಮ್ಭಾವ್ಯ sam-bhâvya. To be adapted, to be made fit; *suitable*, capable; supposable, imaginable, possible, *probable;* to be honoured, respectable, etc.; adequacy, competency, fitness. See Bp. 8, 38; J. 1, 4.

ಸಮ್ಭಾಷ sam-bhâsha. Conversation; speaking, saying (ನುಡಿ Nn., o. r. ಸಮ್ಭಾಷಣೆ).

ಸಮ್ಭಾಷಣ sam-bhâshaṇa. Conversation, discourse, conference (Bp. 6, 16). ನುತಸಮ್ಭಾಷಣ (ಒಳ್ಳಿತ ಸಮ್ಭಾಷಣೆ Nn. 163). 2, war-cry, watch-word. 3, sexual intercourse.

ಸಮ್ಭಾಷಣೆ sam-bhâshaṇĕ. = ಸಮ್ಭಾಷಣ No. 1. (Šmd. 397; J. 33, 25; C.). — ಸಮ್ಭಾಷಣೆ ಮಾಡು. To speak together, to converse with. ಎಲ್ಲಾ ತರದ ಮನ್ಷ್ಯರ ಸಂಗಡ ಸಮ್ಭಾಷಣೆಯ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ (B. 5, 152).

ಸಮ್ಭಾಷೆ sam-bhâshĕ. *Conversation, discourse.* 2, contract, agreement. 3, war-cry. 4, criminal connection.

ಸಮ್ಭೂತ sam-bhûta. Being together, combined with. 2, become, born, produced, arisen; birth, origin (ಭಾವ, ಹುಟ್ಟುವಸ್ಥಾದು Nn. 100). 3, capable, adequate, equal.

ಸಮ್ಭೂಯ sam-bhûya. Being together, being united or combined with.

ಸಮ್ಭೂಯಸಮುತ್ಥಾನ sambhûya-samutthâna. Engaging in business after joining partnership, association in trade, partnership. (R.).

ಸಮ್ಭೃತ sam-bhṛita. Brought together, collected, etc., prepared, got ready, equipped; laden, filled, furnished, endowed, possessed of; full, complete; placed, offered; acquired, gained; produced; maintained, nourished; carried, borne (Bp. 7, 7; J. 10, 5).

ಸಮ್ಭೇದ sam-bhêda. Breaking to pieces, splitting. 2, union, junction, mixture; *the confluence of two rivers, the junction of a river with the sea.*

ಸಮ್ಭೋಗ sam-bhôga. Complete enjoyment, pleasure, delight; fruition (ಭುಕ್ತಿ Nn. 163; ಭುಕ್ತ Mr. 485). 2, lust, desire (ಕಾಮ, ಬಯಕೆ 163; ಕಾಮ 485). 3, *sexual intercourse* (ರತಿ, ಕೂಟ 163; ಸುಸಿರ್ Kk. 90; Kâvy. IV, 2, 20-25). 4, eating (ಊಟ 163, o. r. in one MS. ಉದ್ರೇಕ). 5, use, employment.

ಸಮ್ಭೋಗಿಸು sam-bhôgisu. To enjoy carnally (My.).

ಸಮ್ಭ್ರಮ sam-bhrama. Moving round, whirling about, turning round (ವಿಭ್ರಮಣ, ತಿರುಗುವುದು Nn. 63); haste, hurry (ಶೀಘ್ರ, ಬೇಗ 63); *flurry, confusion, agitation,* confused and precipitate state of mind (ತ್ವರೆ Kk. 81, Šm. 51; ಆವೇಶ Hîâ.); *bustling activity, zeal* (ಮಾಮುಸಳ Čt. II, 41); fear, terror, alarm. 2, a thrill of rapture (ರೋಮಾಂಚನ, ಪುಳಕ 63); rapture, extreme joy or pleasure (My.); grandeur, pomp, parade (My.; ಸಡಗರ Čt. II, 65). 3, the yellow myrobalan tree, Terminalia chebula (ಹರೀತಕಿ, ಅಣಿಲೆ 63, o. r. ಅಳಲೆ). 4, a lip (ಓಷ್ಠ, ತುಟಿ 63). See Šmd. 142; Kâvy. I, 2, 52-55; Rêv. 6, after 11; J. 2, 45; 8, 5; 16, 1; 18, 39. ಸಮ್ಭ್ರಮದ ಸಮ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಒಮ್ಮಾನಕ್ಕ ಸಜ್ಜಗೆ (Prv.). — ಸಮ್ಭ್ರಮವಾನ್. -ಅನ್. To obtain extreme joy, etc. (Bp. 27, 17). — ಸಮ್ಭ್ರಮವೆರಸು. -ಬೆರಸು. Pomp, etc. to be joined with (Bp. 53, 30). — ಸಮ್ಭ್ರಮವೆಟ್. -ಪೆಟ್. = ಸಮ್ಭ್ರಮವಾನ್. (Bp. 2, 21). — ಸಮ್ಭ್ರಮವೊಗೆ. -ಒಗೆ. Great joy, etc. to arise (Bp. 29, 33).

ಸಮ್ಭ್ರಮಿಸು sam-bhramisu. To grow confused or bewildered (Bp. 1, 44; 2, 18; 4, 58; 39, 35; 45, 50).

ಸಮ್ಮ samma. = ಚಮ್ಮ, ಸಮ 2. Tbh. of ಚರ್ಮ. (ತೊಗಲ್, ತೊವಲ್ Šm. 32, Kk. 46; Rêv. 5, 114; Šêv. 3, 16).

ಸಮ್ಮಗಾತಿ samma-gâti. A shoe-maker woman. — ಸಮ್ಮಗಾತಿಯ ಗಿಡು. The soap-nut plant (ಸಪ್ತಲೆ, ಚಿಮಲೆ, ಸಾತಲೆ, ಘರ್ಷೀನ, ಚರ್ಮಕಷೆ Nr.).

ಸಮ್ಮಗಾರ samma-gâra. A shoe-maker (ಚರ್ಮಕಾರ Nr.; Mr. 381).

ಸಮ್ಮತ sam-mata. Agreed, assented to, concurred in; corresponding, like, resembling; attached, liked, beloved; thought highly of, esteemed; thought, considered. 2, assent, consent, approval, acquiescence, concurrence. 3, opinion, impression. See Čpr. 1, 58; J. 26, 57; 31, 76; ಅ-.

ಸಮ್ಮತಿ sam-mati. Sameness of opinion, agreement, consent, assent, approval, approbation. 2, esteem, respect. 3, regard, affection, love. 4, order, command (ಒಪ್ಪಿಗೆ G.; My.; B. 4, 93).

ಸಮ್ಮತಿಸು sam-matisu. To agree, to consent to, to assent to (Bp. 1, 58; 61, 59; ಒಪ್ಪು G.; My.).

ಸಮ್ಮತು sammatu. A part (Mhr.); the division of a talook (My.; Br., H. ಸಮುತ್ತು, ಸಮುತ್ತು).

ಸಮ್ಮದ sam-mada. Exhileration, *joy, pleasure, happiness.*

ಸಮ್ಮದಜನಕ sammada-janaka. Producing or causing joy (Čpr. 1, 49).

ಸಮ್ಮದಿಸು sam-madisu. To rejoice (Bp. 32, 36).

ಸಮ್ಮನ sam-mana. A good mind (Abh. P. 7, 67).

ಸಮ್ಮನಿಸು sam-manisu. To think highly of, to esteem, to value, to honour (Čpr. 4, 23). 2, to regard with awe (7, 40); to take notice of, to notice (7, 97; 8, 83. 95). 2, to be thought of, to occur to one's mind (V. 3, 27).

ಸಮ್ಮನ್ಧ sammandha. Tbh. of ಸಮ್ಬನ್ಧ. (My.; G.; Čb. 176).

ಸಮ್ಮನ್ಧಿ sammandhi. Tbh. of ಸಮ್ಬನ್ಧಿ. (My.).

ಸಮ್ಮನ್ಧಿಸು sammandhisu. Tbh. of ಸಮ್ಬನ್ಧಿಸು. (My. as v. i.).

ಸಮ್ಮರ್ದ sam-marda. Rubbing together, friction; *the pounding or trituration of perfumes* (see s. ಪರಿಮಳ). 2, *conflict, war, battle.*

ಸಮ್ಮಾನ sam-mâna. 1. (= ಸನ್ಮಾನ). Honour (My.; ಘನತೆ G.). ಸಮ್ಭ್ರಮದ ಸಮ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಒಮ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಸಜ್ಜಗೆ (Prv.).

ಸಮ್ಮಾನ sam-mâna. 2. Measuring out, equalizing, comparing; measure.

ಸಮ್ಮಾನಿಸು sam-mânisu. (= ಸನ್ಮಾನಿಸು). To honour (My.).

ಸಮ್ಮಾರ್ಜನ sam-mârjana. Sweeping or cleansing thoroughly; cleaning, scouring, purifying, brushing, rubbing or wiping off, sweeping, taking away, removing; the anointing of images, etc. See ಗುಡಿ-; ತೊಡೆ 1, ಬಳ 4.

ಸಮ್ಮಾರ್ಜನಿ sam-mârjani. *A brush, a broom.*

ಸಮ್ಮಾರ್ಜನೆ sam-mârjanĕ. = ಸಮ್ಮಾರ್ಜನ. Smearing with cow-dung (Bp. 9, 41).

ಸಮ್ಮಾರ್ಜಿಸು sam-mârjisu. To clean, etc., to sprinkle, to anoint, to smear with cow-dung (Bp. 19, 69; 41, 21).

ಸಮ್ಮಿತ sam-mita. Measured; of the same measure, equal, same, like, similar. (R.).

Digitized by Google

ಸಮ್ಮಿಶ್ರ sam-miśra. Commingled, mixed together, mixed, blended, joined; connected, furnished or endowed with. See ಕಲಸು 1, ಬೆರಸು 1; Bp. 46, 61.

ಸಮ್ಮುಖ sam-mukha. Facing, fronting, being in front of, being face to face, opposite; confronting, meeting, encountering; looking towards, directed towards; the state of being in front, etc., presence. ಸಮ್ಮುಖಂ, before the face, in front of, in the presence of (Bp. 5, 52; 29, 10; J. 5, 11; 14, 16). — ಸಮ್ಮುಖಂಗೆಯ್. -ಂ-. To stand face to face, to front (Rśv. 6, after 11; Śśv. 1, after 79).

ಸಮ್ಮುದ sam-muda. Great joy, joy, pleasure, delight (Bp. 2, 39; 40, 16; 57, 59; J. 31, 76). — ಸಮ್ಮುದವಡೆ. -ಪಡೆ. To obtain joy, to rejoice (Bp. 5, 70; 34, 25).

ಸಮ್ಮುದಿತ sam-mudita. Greatly rejoiced, joyful, happy, delighted, glad (Bp. 1, 58; 2, 24; 37, 34).

ಸಮ್ಮೂಢ sam-mûḍha. Completely stupefied, astounded; unconscious; bewildered; foolish, ignorant. 2, heaped, accumulated. (R.).

ಸಮ್ಮೂರ್ಛನ sam-mûrčhana. Congealing or becoming dense. 2, stupefaction, fainting away. 3, increasing or spreading in all directions, *universal pervasion, entire permeation, expansion,* co-extension. See Nr. s. ಹಸರಿಸು.

ಸಮ್ಮೃಷ್ಟ sam-mṛishṭa. Well swept or scoured, cleaned, cleansed; *strained, filtered.*

ಸಮ್ಮೇಲ sam-mêla. ಸಮ್ಮೇಳ. Meeting or coming together, joining, union; a large concourse of people. 2, a double drum (My., also as ಸಮ್ಮೇಳದ ಕಾಯಿ). ಹಿಮ್ಮೇಳ ಇದ್ದರೆ ಮುಮ್ಮೇಳ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸಮ್ಮೇಳ (Prv.).

ಸಮ್ಮೇಲನ sam-mêlana. Meeting, coming together, joining, assembling, associating with; mixture. See ಒಸ್ದು 1, ಒಡ್ಡು 1, ಕೂಡು 1, ಸೆರೆ 1. — ಸಮ್ಮೇಲನಮ್ಬಡೆ. -ಪಡೆ. To obtain union (Čpr. 7, 88).

ಸಮ್ಮೇಲಿಸು sam-mêlisu. ಸಮ್ಮೇಳಿಸು. To join (Č. Bp. 19, 41).

ಸಮ್ಮೋದ sam-môda. = ಸಮ್ಮುದ. (Bp. 3, 20. 40; 21, 27; 32, 35; 47, 69).

ಸಮ್ಮೋಹನ sam-môhana. Stupefying, bewitching, fascinating; fascination; stupefaction, bewilderment (J. 11, 21). ತೊಟ್ಟಂ ಸಮ್ಮೋಹನಮನ್ (= ಸಮ್ಮೋಹನಾಸ್ತ್ರಮಂ?) ಅಭಯಂ ಪಾಣ್ಡವಂ (Śmd. 287).

ಸಮ್ಮೋಹನಾಸ್ತ್ರ sammôhana-astra. A kind of weapon (J. 6, 32; 16, 14). ತೊಟ್ಟಂ ಸಮ್ಮೋಹನಾಸ್ತ್ರಮಂ (Śmd. 282).

ಸಮ್ಯಕ್ಕರುಣ samyač-karuṇa. Befitting compassion (Bp. 13, 24).

ಸಮ್ಯಕ್ಕು samyakku. Tbh. of ಸಮ್ಯಚ್. (Śmd. 106 Cm.).

ಸಮ್ಯಗ್ಭಕ್ತಿ samyač-bhakti. Proper or true devotion (Śśv. 4, 109).

ಸಮ್ಯಚ್ sami-ač. = ಸಮ್ಯಕ್ಕು, ಸಮ್ಯಂಚ್.

ಸಮ್ಯಂಚ್ sami-añč. ಸಮ್ಯಕ್. Going along with or together. 2, uniform, same, identical. 3, all, entire, whole, complete. 4, *correct, accurate, proper, true, right;* pleasant, agreeable. 5, with, together; entirely, fully; accurately, etc.

ಸಮ್ರಾಜ್ sam-râj. A sovereign lord, *a paramount sovereign, one who rules over other princes and has performed the râjasûya sacrifice.*

ಸಯ್ say. 1. (ಸೆಯ್. ಸೈ). Straightness; downrightness; rectitude, propriety; merit; beauty (see ಚೆಯ್ 4, ಚನ್ 2, ಚಾಚು, ಸವಗರ 1, ಸಸಿನ, ಸಸಿನೆ 2, ಸಾಗು 3, ಸಾವಗಿಸು 1). — ಸಯ್ಗರೆ. -ಕರೆ. Straightness or beauty to hide or disappear: to become downcast (Bh. 4, 4, 55). — ಸಯ್ಗರೆ. -ಕರೆ. To rain, shower or let fall straight down or with accuracy or right heavily (J. 4, 24; 22, 20). — ಸಯ್ಗೆಡಪು. -ಕೆಡಪು. To make fall straight down (J. 6, 32). — ಸಯ್ಗೆಡೆ. -ಕೆಡೆ. To fall straight down or prostrate (Bp. 20, 4. 6; 22, 49; 27, 72; 36, 36; 47, 46; 50, 32; 59, 50; V. 9, 81; J. 11, 34; 23, 6; 31, 58). — ಸಯ್ದೆಗೆ. -ತೆಗೆ. To assume beauty: to become or be beautiful (Bh. 6, 2, 6). — ಸಯ್ಧಾರೆ. A shower that falls straight down or with accuracy, or a right heavy shower (Bh. 6, 7, 17). — ಸಯ್ನಿಮಿರ್. To be stretched straight up (J. 8, 18). — ಸಯ್ನೆಗೆ. To rise straight upward, to bristle (Bh. 7, 7, 52. 66). — ಸಯ್ಯಕ್ಕರ. -ಅಕ್ಕರ. A straight syllable, a syllable denoted by a straight line, *i. e.* a short syllable (Čh. v. 26; *cf.* ಸಯ್ತುಗೆರೆ; Mr. 363. 364). — ಸಯ್ಯಡಿ. -ಅಡಿ. Straightfoot: a person of rectitude or merit (Čh. XX; v. 27. 151; Madras Govt. MS. v. 2). — ಸಯ್ವರಿ. -ಪರಿ. To run or move straight on (V. 5, 11; Śśv. 3, 48; 4, 40; 5, 15; Râm. 3, 8, 68; Bh. 3, 13, 26; 3, 17, 35; J. 4, 14; 14, 21; 16, 33). — ಸಯ್ವೆರಗಾಗು. -ಆಗು. To become right or in a great degree astonished (J. 15, 29; 18, 47; 21, 46; 30, 19; 31, 50). — ಸಯ್ವೆರಗು. -ಬೆರಗು. Right great, excessive astonishment, amazement (Grj. 5, 38; Śśv. 2, 104; Bh. 4, 4, 21. 31).

ಸಯ್ say. 2. To cease, to be quieted, to be stilled or calmed. ಭಯಂ ಸಯೆ (when . . ., Čpr. 6, 83).

ಸಯ್ say. ಸೈ. = ಸಯಿ, ಸಹಿ. (My.; B. 1, 7; 2, 5). — ಸಯ್ ಸಯ್. rep. (B. 2, 10; 3, 54).

ಸಯಂ sayaṁ. Tbh. of ಸ್ವಯಂ. ಸಯಮ್ ಅಕ್ಕ ದೀಪ್ತಿ ಎದ್ದು ತ್ತುಗಳೊಳಂ ಮಿಂಚು (Śm. 85).

ಸಯಮ್ಭು sayambu. Tbh. of ಸ್ವಯಮ್ಭು. (Śmd. 368).

ಸಯಿ sayi. = ಸಯ್, etc. A word answering to signature in writing, and to acceptance in oral communication. 2, a particle of emphatic indication or concession: indeed, in truth, aye, of course, well said, correct (My.; Mhr., H. ಸಹಿ, ಸಹೀ).

ಸಯಿಜ್ಞಿತ sayijñita. Tbh. of ಸಂಜ್ಞಿತ. Honoured, etc. (ಕಾಂಚಿತ, ಅರ್ಚನಂ Mr. 449).

ಸಯಿಸು sayisu. Tbh. of ಸಹಿಸು. (ಸಹಿಸು, ತಾಳು G.; My.; Tĕ. ಸಯಿಂಚು; T. ಚಗಿಕ್ಕ, ಚಹಿಕ್ಕ).

ಸಯುಕ್ತಿಕ sa-yuktika. Suitable, proper (Śl. 263).

ಸಯುಜ್ sa-yuj. Closely yoked or joined. See ಸಾಯುಜ್ಯ.

ಸಯ್ಗೆ saygĕ. Tbh. of ಸಂಜ್ಞೆ. (My.; Bh. 3, 21, 13; see ಕಣ್-).

ಸಯ್ತು saytu1-as. = ಸಯ್ದು q. v., ಸಯ್ಪು. A man of rectitude, etc. (ಸಿರುತ, ತಕ್ಕ Čt. 1, 39).

ಸಯ್ತು saytu. 1. ಸೈತು. = ಸಯ್ 1, (ಸಯ್ಪು 1). Straightness; rectitude, propriety; a straight line used to denote a short syllable: a short syllable (ಲಘು ಶಿs.). — ಸಯ್ತಿಡು. -ಇಡು. To put in order, to make proper (Grj. 3, after 119); to put on in a proper

Digitized by Google

manner (10, 44). — ಸಯ್ತುಗೆರೆ. A straight line: the sign for a short syllable (Ch. v. 25). — ಸಯ್ತುವರಿಯಿಸು. -ವರಿಯಿಸು. To cause to run or go straight on (Abh. P. 13, 85; 13, after 122; *cf.* ಸಯ್ಪರಿ).

ಸಯ್ತು saytu. 2. (= ಸಯ್ಪು 2). Cessation, ceasing from action, rest, ease, quiet, stillness, silence (ಸುಮ್ಮನೆ ಇರ್ಪುದು Šm. 63; ಸಾವಗಿಪ್ಪುದು, ಮೌನಾಥಂ Kk. 49; *cf.* ಸಸನೆ). — ಸಯ್ತಿರ್. -ಇರ್. ಸಯ್ತಿರು. To be in a state of rest, to be quiet or at ease; to be silent (Čpr. 5, 106; 55, 15; Abh. P. 12, 62; Bp. 28, 34; 52, 21; Rśv. 11, 125; Šśv. 4, 111; V. 9, 92). ಅವುದು ಸಂಕಟಂ ನಿನಗೆ? ನಿಲ್ಲಜಾ, ನಿಲ್ಲಜಾ! ಸಯ್ತಿರು! (Šmd. 139 Mdb.). — ಸಯ್ತು ಪೋಗು. To take rest, to keep quiet. ಪೊಡಮಾಡದೆ ಸಯ್ತು ಪೋಕುಮೇ ಪರಸ್ತ್ರೈನ್ಯಂ? (Šmd. 290 Mdb.).

ಸಯ್ತೆ saytě. Straightness; rectitude, etc. (ನೇರ್ಪು Šs.). — ಸಯ್ತೆದೋರ್. -ತೋರ್. To appear proper or orderly arranged (Čpr. 2, 20).

ಸಯ್ದ sayda. = ಸಯ್ತು, etc. A man of rectitude, a straightforward, upright or honest man (ಸರಳ, ದಕ್ಷಿಣ Hlâ.). 2, a Brâhmaṇa (ನೇರಿದ Šmd. II, Kk. 93, o. r. ಸಯ್ವ; ದಿಮ್ಮಿದ, ಗನಹ, ನೇರಿದ, ಪಿರಿಯ, ದ್ವಿಜ Šm. 52, Kk. 34).

ಸಯ್ಪು saypu. 1. (= ಸಯ್ತು 1). Rectitude, propriety, justice, virtue, merit (ನೇರ್ಪು Čt. II, 53; ಪುಣ್ಯ Šmd. II; Čt. I, 12; I, 98; II, 110; ಪುಣ್ಯವೀಡು Kk. 89; ಹೂನ್ಯ, ಪುಣ್ಯ Šs.; Šm. 34; Čpr. 3, 45; 9, 55; Abh. P. 7, 78; 10, 7; 13, 113; 15, 37; Rśv. 3, 79; 18, 21; J. 18, 21). — ಸಯ್ಪುವೆಡ್. -ಪೆಡ್. To obtain merit (Čpr. 7, 93).

ಸಯ್ಪು saypu. 2. (= ಸಯ್ತು 2). Cessation, quiet, stillness, etc. — ಸಯ್ಪಿಡು. -ಇಡು. To quiet, to still, to calm, to suppress (J. 20, 38; 24, 10; 28, 55; 32, 46).

ಸಯ್ಯಮಿ sayyami. Tbh. of ಸಂಯಮಿ, q. v. (Bp. 24, 40).

ಸಯ್ರಣೆ sayraṇě. = ಸೈರಣೆ. (Tbh. of ಸಹನ). Patience, endurance, forbearance, bearing, enduring (ಮರ್ಪ, ಕ್ಷಮೆ, ತಿತಿಕ್ಷೆ, ಶ್ಯಾಂತಿ, ಸಹಿಷ್ಣುತೆ Hlâ.; ತಿತಿಕ್ಷೆ, ಕ್ಷಮೆ, etc. Mr. 431; ಸಾಮ 267; ಶ್ಯಾಂತಿ, ತಿತಿಕ್ಷೆ Si. 68; Bp. 38, 12; 42, 20; My.; B. 4, 155). ಸ್ವಭಾವದಿಂದ ಸಯ್ರಣೆಯುಳ್ಳವನು (ಸಹಿಷ್ಣು, ಸಹನ, etc. Si. 361). ಮುನಿಸಿದು ನಿನತ್ತು, ಸಯ್ರಣೆಯೆನತ್ತು, ಕೆಳದಿಗೆ ತನತ್ತು ಸನ್ನಿಸುವೆಸಕಂ (Šmd. 179). ಸಯ್ರಣೆಯೆಮ್ಬುದು ಮೆಯ್ಸಿರಿ; ಸಯ್ರಣೆಯೆ ದಾನಧರ್ಮ ಜಪವೃಂ ತಪವೃಂ; ಸಯ್ರಣೆ ಪುಣ್ಯದ ಮೂಲಂ; ಸಯ್ರಣೆ ಸರ್ವರಿಗೆ ಹಿತವು; ವಾಣಿಯ ಮುಕುರಾ (Subhâshita Kandapadya). ಸೈರಣೆ ತಪ್ಪಿದರೂ ಸಯ್ರಣೆ ಇರ ಬೇಕು (Prv.). — ಸಯ್ರಣೆಗುಂದು. -ಕುಂದು. To lose (one's) patience (Râm. 3, 8, 68).

ಸಯ್ರಿಸು sayrisu. ಸೈರಿಸು. (= ಸಹಿಸು). To bear, to bear patiently, to suffer, to endure; to be patient; to bear with, to put up with, to pass unavenged; to be strong or able to bear up against (ಸಹನ Šmd. Dh., o. r. ಕ್ಷಮಿತ್ವ; Čpr. 5, 12; 8, after 57; 8, 65. 102; Bp. 8, 56; 13, 23; 18, 36; 22, 34. 63; 23, 40; 27, 60; 32, 62; 34, 13; 37, 42; 40, 42; 49, 23. 45; 57, 14; 60, 3. 16; 61, 56; Šśv. 4, 87; J. 2, 15. 38; 4, 28; 21, 31. 32. 41). ತವದ ಬಾಧೆಯಂ ಸಯ್ರಿಸುವಾತಂ (ದಾನ್ತ Hlâ.). ಹೆದರ ಮೇಲನ್ನು ಸಯ್ರಿಸಲಾರದೇ ಕಳವಳಗೊಳ್ಳುವದು (ಅಶ್ಯಾಂತಿ, etc. Si. 68); ಸಯ್ರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಿರ್ ಪಟ್ಟ ಬೊಯಿಲು ಹೊಡತ ಮುನ್ತಾದವುಗಳು (ಸೋಢ, ಕ್ಷಾನ್ತ 380). ಸಯ್ರಿಸು, ಹೃದಯಮೆ! ಸಯ್ರಿಸು! (Šmd. 155). ಅವಧಿ ಬಿಸಿಸಿ ಸಯ್ರಿಸಿದಂ (295). ಬದಿಕೆ ಇಲ್ಲದಲ್ಲಿ ದಾದಿ ಬಹುದು, ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಯ್ರಿಸ ಕೂಡದು (Prv.). See ಅಪರಾಧ-, ತಪ್ಪು-.

ಸಯ್ವ sayva. = ಸಯ್ದ q. v., etc. (ದಕ್ಷಿಣ, ಸರಳ Mr. 243)

ಸರ್ sar. (= ಸರ 2). Head: the chief, principal, president, superintendent, etc.; a prefix to words designating the public officers of state and their offices; the chief leading person of any corporation (Mhr., H. ಸರ; My.). — ಸರ್ಫೌಜುಕಚೇರಿ. The office of the principal native collector (My.), or of a colonel (My.).

ಸರ sara. 1. = ಸರಿದು. P. p. of ಸರಿ 1, in ಸರ ಕೊಳ್ಳು. to go to one side, or aside, etc. (My.; G. 529).

ಸರ sara. 2. (fr. ಸರಿ 1). — ಸರ ಸರನೆ. rep. Quickly, hastily (Bp. 8, 8. 43; 9, 8; 11, 28; 20, 21; 22, 10; 24, 36; 26, 14; 37, 47; 47, 8. 60; 48, 30; 50, 37; 60, 4; Rśv. 5, after 15; 6, after 11). — ಸರ ಸರಿಸು. To hasten (Râm. 3, 8, 35).

ಸರ sara. 3. An imitative sound (M. ಶರ, a rustling sound). — ಸರದುಮ್ಬಿ. -ತುಮ್ಬಿ. A herb or half-shrub with labiate flowers, Leucas collina Dalz. (Z.). — ಸರ ಬುರ್ರೆ. reit. The sound produced when eating ambali or when the mucous of the nose is going up and down in the nostrils (My.). 2, that produced when ascending or descending a tree (C.). — ಸರ ಸರ್. rep. The sound of rustling (produced by snakes, birds, etc. in leaves, bushes, etc., My.; *cf.* Mhr. ಸರ ಸರ).

ಸರ sara. 4. ಸರವು. = ಸರದು, etc. Hunting, the chase. ಸರವೆನೆ ಬೇಂಟೆಯೆನೆ ಸರವಿ (Šm. 31).

ಸರ sara. 5. — ಸರಕುಟವಕ್ಕಿ. -ಪಕ್ಕಿ. The bird Turdus ginginianus (ಅದೇಲು Si. 175). ಶರಾರಿ ಆಟಿ ಆಡಿ ಎನ್ಸುವ ಸರಕುಟವಕ್ಕಿ; ಗಣ್ಣುಮುಡಿಗನ್ ಎನ್ದ್ಪು, ಎಮ್ಬುರು (Nr.). — ಸರಕುಟವಕ್ಕಿ. -ಪಕ್ಕಿ. = ಸರಕುಟವಕ್ಕಿ. (ಆಟಿ, ಶರಾರಿ, ಆಡಿ Hlâ.).

ಸರ sara. 6. = ಸರಿ 2, q. v. — ಸರಗುಣಿಕೆ. -ಕುಣಿಕೆ. A loop with a running knot, a noose (G. 573; Mhr. ಸರಫಾಸ). — ಸರಗುಣಿಕೆಚೀಲ. A bag with a saragunikě (G. 578). — ಸರಮಣಿ. A leather rope with a noose (S. Mhr.).

ಸರ sara. 1. A sudden and forceful gush, rush or proceeding; a fit of delirium or of minor mental disturbance (Mhr.). ಪದ ಕಸ, ಸ್ವರ ಸರ (Prv.).

ಸರ sara. 2. (= ಸರ್ & ಸರ 1). — ಸರತಪ್ಪು. Many mistakes (My.). — ಸರಪಟಿಂಗ. A great lecher (My.). — ಸರಮಗ್ಗಿ. The chief multiplication-table, that which every one ought to know (from 1×1 to 10×10, My.). — ಸರಬಟ್ಟೆ. -ಬಟ್ಟೆ. The state of being many-wayed, *i. e.* that of being disorderly or without order (My.). 2, that of being falsehood, falsehood, lie (My.).

ಸರ sara. 3. Going, moving, proceeding (adj.); going, motion. See ಅಗ್ರಸರ-, ಅಪ-, ಉಪ-, ಎಕ್ಕ-2, ಪರಿ-, ದ್ರು-, ಪ್ರ-.

ಸರ sara. 4. Tbh. of ಸ್ವರ 2. (Šmd. 368; ಧ್ವನಿ Šm. 30). Sound, etc. See ಇಂಚರ, ನಿಡು-, ಸುಸ್ವರ, ಮೇಲ್-. — ಸರಂಗೆಯ್. -ಗೆಯ್. To utter a sound, to sound, to cry (Čpr. 2, after 93; Abh. P. 9, after 117). — ಸರನೆತ್ತು. -ಎತ್ತು. To cry aloud (Rśv. 6, after 11). — ಸರವಿಡಿ. -ಪಿಡಿ. To catch a tone (Čpr. 7, 97). — ಸರವಿಡು. -ಇಡು. = ಸರಂಗೆಯ್. ಸರವಿಡಲು ಕರೆದಳ್ ಆಳೆ ತನ್ನರಮನೆಯ ಕೋಗಿಲೆಗೆ (Prll. 3, 32).

ಸರ sara. 5. Tbh. of ಶರ. (Šmd. 335). See ಪಂಚ-, ಮನ್ಮಥ No. 1.

Digitized by Google

ಸರ sara. 6. = ಸರಸ್. A lake, a pond, a pool (ಪದ್ಮ, ಕೊಳನು Nn. 54). See Čpr. 5, after 44; J. 3, 2; ಅಲ್ಪ-.

ಸರ sara. 7. A string (Sk.; Mhr.; My.; Sk. also ಸರತ್, ಸರಿತ್). See ಅಯ್-, ಎಕ್ಕ-1, ಏಕ-, ಕೊಬ್ಬರಿ-, ಬಣ್ಣ- No. 2; Čpr. 6, after 64; 8, after 4; Bp. 32, 29; J. 6, 19; 16, 24; Si. 217. 218. 229. ನೂಱು ಸರಮುತ್ತು (ದೇವಚ್ಛನ್ದ Mr. 338); ಅಯ್ವತ್ತು ಸರದ ಮುತ್ತು (ಮಾಣವಕ 338); ಒನ್ದು ಸರಮಾಗಿರ್ದ ಹಾರಂ (ಏಕಾವಳಿ, ಕಣ್ಠಿಕೆ 338). ಮಣೀ ಸರಕ್ಕೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲದವ ಹಣ ದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಟ್ಟಾನೇ? (Prv.). 2, a long piece of timber put on a roof to support the bamboos (Mhr.; My.). — ಸರಗೊಳಿಸು. -ಗೊಳಿಸು. To form a string or continuous line of (Č. Bp. 53, 20; Râm. 6, 44, 14).

ಸರಃಕಲ್ಪ saras-kalpa. Equal to a lake (Čpr. 2, 58).

ಸರಕ್ sarak. A sound that is produced in sliding (S. Mhr.; Mhr. ಸರಕನ).

ಸರಕ saraka. Going, moving (*cf.* ಸರಾಗ). 2, a lake, a pond. 3, heaven, sky. 4, a continuous line of road. 5, spirituous liquor, rum. 6, drinking spirits. 7, *a drinking vessel, a goblet* (ಶಂಕರಿ, ಪಾರೆಗಿಣ್ಣಲ್ Mr. 212; *cf.* ಚರಿಗೆ?).

ಸರಕಟಿಸು sarakaṭisu. (fr. ಸರ 1?). To rush forward (? Bh. 8, 13, 12).

ಸರಕರಣ sara-karaṇa. Tbh. of ಸ್ವರಕರಣ. (Šmd. 376).

ಸರಕಾರ sarakâra. = ಸರ್ಕಾರ. The government of a state; the supreme power; the state (My.; Mhr., H.; ಸರಕಾರ is a comprehensive term applying alike to the judicial court of the king or ruler, the collector's cutcherry, the courts of the mâmalêdâra, etc., etc.). ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡುವ ತೆಱಿಗೆಯ ಹಣ (ಭಾಗಧೇಯ G.). — ಸರಕಾರಖಾತೆ. State department, public department (B. 5, 280). — ಸರಕಾರದವರು. -ಅವರು. Government officers (C.; B. 3, 43; 4, 86). — ಸರಕಾರದ ಹಣ. Public money, the money of the state (C.). — ಸರಕಾರಿ. Relating to the government, state or court (My.; B. 4, 142. 214; Mhr.).

ಸರಕಿಸು sarakisu. = ಸರಿಕಿಸು, ಸರುಕಿಸು. To push or move on, aside, away or back (My.; Mhr. ಸರಕಾವಿಣೇಂ; *cf.* ಜರಗಿಸು, ಸರಿಸು).

ಸರಕು saraku. 1. = ಸರ್ಕು. (Tbh. of ಸರಕ, going, *i. e.* movable things? or fr. ಸರಿ 1?). Goods, things, commodities, merchandise, cargo; different valuable articles, as cloths, minerals, etc. (Bp. 22, 55; Č. Bp. 47, 20; J. 7, 5; 16, 33; Bh. 1, 10, 34; C.; B. 3, 9. 116; Tĕ. ಸರುಕು; T., M. ಚರಕ್ಕು). ಸರಕನ್ ಇಕ್ಕುವ ಭರಣಿ (ಸಮುದ್ಗಕ, ಸಮ್ಪುಟಕ Nr.). ಸರಕು ಒಪ್ಪಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಸುಂಕವೇ?—ಬೆಲೆ ಬಿದ್ದ ಸರಕಿನಲ್ಲಿ ಲಾಭ ಉಣ್ಟೇ? (Prvs.). ಸರಕು ತುಮ್ಬುವ ಗೋಣಿ, etc. (ಧಾಣ್ಯ, etc. Si. 309). See Mr. s. ಉಗ್ರಾಣ.

ಸರಕು saraku. 2. (fr. ಸರಿ 1?). (Going out of the way or aside to show one's esteem?), esteem, regard, care (Bp. 26, 14; 38, 21; 47, 43; 49, 17; 54, 1; 59, 48; Tĕ.). — ಸರಕುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To regard, to care for, to take care of (Bp. 13, 8).

ಸರಕು saraku. 1. = ಸರುಕು. To slip or slide (Mhr., H. ಸರಕಣೇಂ); to move on, aside, or back; to give place, yield or recoil (My.; Mhr., H.; *cf.* ಜರಗು 1, ಸರಿ 1).

ಸರಕು saraku. 2. Sliding, etc. 2, the side-part, the lower part (Râm. 6, 30, 30). — ಸರಕುಬೆಗೆ. -ತೆಗೆ. To slip or run away (Râm. 4, 2, 36).

ಸರಕ್ಕನೆ sarakkanĕ. (fr. ಸರ 2). Swiftly. — ಸರಕ್ಕನೆ ಸರಿ. To move quickly aside (My.).

ಸರಗ saraga. = ಸೆರಗ, q. v. ಸರಗಂ (Šmd. 90 Mdb., o. r. ಸೆರಗಂ).

ಸರಗ saraga. (Tbh. of ಸರಕ?). N. of a vṛitta (Čh.).

ಸರಗಸ್ತು saragastu. = ಶಬಗಸ್ತು. (My.).

ಸರಘೆ saraghĕ. *A bee.* See ಸಾರಘ.

ಸರಂಜಾಮು saranjâmu. Materials, apparatus, utensils, tools, furniture, goods and chattels (My.; B. 5, 196; Mhr., H.).

ಸರಟ saraṭa. *A kind of lizard or chameleon* (ಓತಿ Hlâ.; Nn. 36; ತಮ್ಮುಳಿಯಳಿಗ Ct. I, 68). See ಓತಿ.

ಸರಡು saraḍu. = ಸರ 4, ಸರವಿ. Hunting, the chase (ಬೇಟೆ, ಸರವಿ Šs.; ಬೇಣ್ಟೆ, ಸರವಿ Kk. 51). See ಹಳ್ಳಿ-.

ಸರಣ saraṇa. 1. Going, moving, proceeding; who or what goes or moves. See ಅನು-, ಅಪ-, ಅವ-, ನಿಃ-, ಪುರಃ-, ಪ್ರ-, ಸಂ-.

ಸರಣ saraṇa. 2. = ಸರಲ, ಸರಳ. (ದಕ್ಷಿಣ, ಸಯ್ಪ Mr. 243).

ಸರಣಿ saraṇi. *A road, a path, a way.* 2, manner, mode, method (Bp. 1, 19; 38, 45; Mhr.). 3, a straight or continuous line. 4, a disease of the throat. — ಸರಣಿಗೆಡು. -ಕೆಡು. To lose one's path; to get out of order (Č. Bp. 47, 3).

ಸರಣು saraṇu. Tbh. of ಶರಣ 2. (My.).

ಸರಣೆ saraṇĕ. *The creeping plant Paederia fetida* Lin.

ಸರತ್ sarat. Going, moving, proceeding. 2, a thread, a string.

ಸರತಿ sarati. = ಸರದಿ 1, ಸರ್ತಿ, ಸರ್ದಿ. (Tbh. of ಸರತ್; or could it be = a ಸಲ್ತಿ fr. ಸಲ್ 1? *cf.* ಸಲ?). A course: a time; a turn, rotation (My.; B. 3, 57. 86). ಆಡುಗಳು ಸರತಿಗೆ ಎರಡು ಮೂಱು ಮಱಿಗಳನ್ನು ಈಯುತ್ತವೆ (B. 3, 11). ಗಣ್ಡುಹುಡುಗರ ಸಾಲಿಗಳು... ವರುಷದೊಳಗೆ ಎರ್ಡು ಸರತಿ ಕಟ್ಟಾಗುತ್ತವೆ (5, 276). — ಸರತಿಯ ಮೇಲೆ. By turns (My.).

ಸರತ್ನಿ saratni. *A short cubit, from the elbow to the extremity of the fist* (ಹಿಡಿಕೆಯ ಹಿಡಿದು ಅಳೆದ ಮೊಳಂ Nr.; ಗುದ್ದು ಮೊಳ G.).

ಸರಥ sa-ratha. Having a car or chariot; riding in the same car; a warrior. See ಸಾರಥಿ.

ಸರದ sarada. Tbh. of ಶರದ. (Šmd. 335. 289; Čpr. 6, after 64).

ಸರದಾರ saradâra. A chieftain or chief; a prince or a leader; an officer (My.; Mhr., H.; B. 4, 81; 5, 5; ಅನೀಕಸ್ಥ, ವಾಹಿನೀಪತಿ G.). ಸಾವಿರ ಕುದುರೆಗೆ ಸರದಾರನಾದರೂ ಮನೆಕಿಣ್ಣತಿ ಕಾಸ್ತಾರ (Prv.).

ಸರದಿ saradi. 1. = ಸರತಿ, etc. (My.).

ಸರದಿ saradi. 2. Coldness, dampness (as of climates, air, etc.), coldness (as in drugs, articles of food, etc., the implication being of insalubriousness or injuriousness, Mhr., H.; My.; B. 5, 206; *cf.* ಚಳಿದಿ); cold in the system, morbid cold.

ಸರದು saradu. P. p. of ಸರಿ 1. (C.). ಎಲ್ಲಾ ಹುಡುಗರು ಮುನ್ದಕ್ಕೆ ಸರದು, ಕೂತು ಕೊಣ್ಡು, ಮನಸುಗೊಟ್ಟು ಕೇಳ ಹತ್ತಿದರು (B. 5, 129). ಆ ದಿವಸ ಅವನು ಅಂಜಿ ಕೊಣ್ಡು ಸರದಿದ್ದರೆ ಹಡಗದೊಳಗಿನ ಜನರೆಲ್ಲರು ಸತ್ತು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು (5, 165). — ಸರದಾಡು. -ಆಡು. (ಆಳ ಪಡು Čb.).

ಸರನ್ಧ್ರ sa-randhra. *Full of holes, perforated.*

Digitized by Google

ಸರಪಣಿ sarapaṇi. = ಸರವಳಿ, ಸರ್ಪಳಿ. A chain (My.; Si. 218; Tĕ. ಸರಪಣಿ, ಸರವಳಿ; M. ಸರಪ್ಪಳಿ, T. ಚರಪ್ಪಳಿ; *cf.* Sk. ಸರ್ಪಣಿ?). ಆನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕುವ ಲೋಹದ ಸರಪಣಿ (ಶೃಂಖಲ, etc., ಆನೇ ಬೇಡಿ Si. 271). 2, a kind of collar or necklace.

ಸರಪಳಿ sarapaḷi. = ಸರಪಣಿ, etc. (My.). See Bp. 46, 21; 61, 27; Rśv. 6, after 11; Č. Bp. 47, 44; B. 3, 43; Mr. 339 s. ಲೀವಳ.

ಸರಫರಾಜು saraphar̂âju. Advancement, promotion, commendation and exaltation for exploits or services (Mhr., Br. ಸರಫರಾಜೀ); the attention, regard or kindness shewn by a superior to an inferior (My.; Br. as ಸರಫರಾಜೀ, ಸರಫರಾಜು).

ಸರಬರಾಯಿ sarabarâyi. The act of providing supplies for a journey, etc. (H. ಶರ್ಬರಾಹೀ; My.; H. ಶರ್ಬರಾಹ್, supply; travelling expenses, or cash to pay them).

ಸರಭಸ sa-rabhasa. Possessing speed, etc. ಸರಭಸಂ, with great speed, etc. (Rśv. 6, after 11).

ಸರಮೆ saramĕ. *A bitch.* 2, N. of the wife of Vibhîshaṇa. *Cf.* ಸಾರಮೇಯ.

ಸರಯು sarayu. N. of a river (Śmd. 103; Si. 94; see ಸಾರದ).

ಸರಲ್ saral. = ಸರಳ್, ಸರಳು. (Śmd. 41). An arrow (ಶರ, ಕೋಲ್, ಪುಣುಮ್ಬು, ಅಮ್ಬು Śm. 43; Čpr. 1, 127; 6, 13. 34. 36; Tĕ. ಸರದು; Sk. ಶರ).

ಸರಲ್ saral. = ಸರಲು. A kind of ornamental chain for the wrist. See ಮುಂಗೆಯ್ಸರಲ್.

ಸರಲ sarala. = ಸರಣ 2, ಸರಳ. Straight, not crooked, right, direct; *honest, sincere, candid, artless, simple, upright* (ಸರಿಸ, ನೇರಿತು Nn. 63). 2, *a species of pine tree, Pinus longifolia* Roxb. (ಭೂಜ, ವೃಕ್ಷಭೇದ 63). 3, a kind of bird, Pavo bicalcarata. 4, the yak or bos grunniens (ಚಮರೀಮೃಗ 63). 5, disease, sickliness (ಸರೋಗ, ಬಿಡದೆ ಇಹ ರೋಗ 63).

ಸರಲತರ sarala-tara. Uncommonly straight or direct (Čpr. 2, 59; 3, 54).

ಸರಲತೆ saralatĕ. Straightness; honesty, sincerity, etc. (Čpr. 8, 51).

ಸರಲತ್ವ saralatva. = ಸರಲತೆ. (My.).

ಸರಲದ್ರವ sarala-drava. *The resin of Picus longifolia, turpentine.*

ಸರಲು saralu. = ಸರಲ್. (My.).

ಸರಳೆ saralĕ. = ಸವಡೆ. *A kind of convolvulus* (= ತ್ರಿಪುಟ). 2, N. of a bird (Râm. 3, 3, 18; *cf.* ಸರಲ No. 3 & ಸರೆಲ್).

ಸರವನ್ದ saravanda. Tbh. of ಶರಬನ್ಧ. (Śmd. 380).

ಸರವನ್ದಿಗ saravanda-iga. (Śmd. 233). A man who ties arrows.

ಸರವಾದಿ saravâdi. Tbh. of ಸ್ವರವಾದಿ. (Śmd. 376). A person who utters musical notes: a (clever) singer (Bh. 3, 20, 27; 8, 23, 6).

ಸರವಿ saravi. = ಸರಡು, etc. (ಬೇಗ್ಟೆ Śmd. II; Śm. 108; Čt. I, 7; ಸರ, ಬೇಗ್ಟೆ Śm. 31; ಸರಡು, ಬೇಗ್ಟೆ Kk. 51; ಸರಡು, ಬೆರಡು Śs.).

ಸರವಿ saravi. (= ಸರ 7). A string, a cord, a rope (ರಜ್ಜು Śm. 108; Bp. 16, 21; 42, 2; Śiv. 2, 81; Bh. 1, 4, 17; T., M. ಚರಡು).

ಸರವೆ saravĕ. = ಸರವಿ. See ನೆಲ್ಲುಹುಲ್ಲು-.

ಸರಶನ sa-raśana. Having a girdle, girdled. See ಸಾರಶನ.

ಸರಸ್ saras. *A lake, a pond.*

ಸರಸ sa-rasa. Having juice, sappy, juicy, succulent; fresh, new; sapid, tasty; spirited, savoury, piquant, witty, jocose; beautiful, charming, excellent; excellence; agreeable; expressive of poetical sentiment; impassioned, enraptured. 2, piquancy, wit, jocosity, fun, a joke, a jest, a witticism (ಹಲ್ಲ Čt. I, 30; My.). 3, cheap (My.). ಸರಸಸಂಗೀತನಿಪುಣಂ (Kk. 101). ಸರಸವಾದರೆ ವಿರಸವಾದೀತು — ಸರಸವಾದದ್ದೆಲ್ಲಾ ವಿರಸಕ್ಕೆ ಹೇತು.— ಸರಸ ಬೆರಸಿ ಕೆಟ್ಟಿತು (was mixed up with heterogeneous matters, *i. e.* became offensive).— ಸರಸವಿದ್ದವನ ಮನೆಗೆ ಬಡಿಸುಳ್ಳ ಹೋದರೆ ಕೊಟ್ಟ ಕೊಟ್ಟವನನ್ನೆ ಒನ್ದು ದೊಡ ಸುಳ್ಳ (Prvs.). See Bp. 40, 80; J. 2, 60; 15, 45; Prvs. s. ಸರ್ಪ and ಹಾವು.— ಸರಸವೃತ್ತಿ. -ಪಡೆ. To obtain or evince excellence (Grj. 2, after 106).— ಸರಸವಾಡು. -ಆಡು. To sport (Čh. v. 65; Bp. 47, 39; 57, 31; 59, 20; J. 15, 19).— ಸರಸಾಗು. -ಆಗು. To become spirited, beautiful, etc. (B. 4, 183).

ಸರಸಕವಿ sarasa-kavi. An excellent poet; a poet of proper poetical sentiment (Čt. II, 105. 106). ಕಾಣಲಿಸರಸರಪ್ರಸ್ತ್ರುಕರ್ (II, 122).

ಸರಸಕೇಲಿ sarasa-kêli. Jocose play (My.).

ಸರಸಗಾತಿ sarasa-gâti. A spirited, jocose woman (My.).

ಸರಸಗಾರ sarasa-gâra. A spirited, jocose man (My.).

ಸರಸತಿ sarasati. Tbh. of ಸರಸ್ವತಿ. (Śmd. 368. 408; ವಾಣಿ Kk. 9; ಅರವಿನ್ದಭವನ ಅರಸಿ Śm. 8).

ಸರಸರವ sarasa-rava. A charming tone (Śiv. 1, after 79).

ಸರಸವತಿ sarasa-vati. A charming or jocose woman (ಬಲ್ಲ ಗಾತಿ Kk. 28; Śm. 73).

ಸರಸಾಲೋಕನ sarasa-âlôkana. An agreeable look; a charming or funny expression of the eye (ಕಣ್ಣುಬ್ಬು Śs.).

ಸರಸಿ sarasi. 1. A spirited, jocose person (My.).

ಸರಸಿ sarasi. 2. *A pond* (ಕೊಳ Čt. II, 40; Kk. 85; ಕೊಳ Śm. 36; ಕಾಸಾರ, ಕೊಳ Mr. 417).

ಸರಸಿಜ sarasi-ja. A lotus (ಪುಷ್ಕರ, ತಾವರೆ Nn. 27; ಎತ್ತೇಗಾರ, ತಾವರೆ 41; ಪದ್ಮ Mr. 419).

ಸರಸಿಜನಾಭ sarasija-nâbha. Vishṇu (Nn. 42).

ಸರಸಿಜನೇತ್ರ sarasija-nêtra. Vishṇu (My.).

ಸರಸಿಜನೇತ್ರೆ sarasija-nêtrĕ. A woman with lotus-like eyes (Grj. 4, 43).

ಸರಸಿಜಭವ sarasija-bhava. Brahmâ.— ಸರಸಿಜಭವಗಣ. -ಗಣ. A class of metrical feet (Čh.).

ಸರಸಿಜಮಿತ್ರ sarasija-mitra. The sun (My.).

ಸರಸಿಜವಾಸ sarasija-vâsa. Brahmâ (Nn. 150).

ಸರಸಿಜಸಖ sarasija-sakha. The sun.— ಸರಸಿಜಸಖಗಣ. A certain metrical foot (Čh.).

ಸರಸಿಜಾಕ್ಷ sarasija-aksha. Vishṇu or Kṛishṇa (Mr. 17).

ಸರಸಿಜಾಕ್ಷಿ sarasija-akshi. A woman with lotus-like eyes (Bp. 45, 25).

ಸರಸಿಜಾತ sarasi-jâta. A lotus (Bp. 58, 40).

ಸರಸಿಜಾತೋದ್ಭವ sarasijâta-udbhava. Brahmâ (Bp. 33, 63).

ಸರಸಿಜಾನನೆ sarasija-ânanĕ. A woman with a lotus-like face (Bp. 42, 36; 52, 26).

ಸರಸಿಜಾಮ್ಬಕ sarasija-ambaka. Vishṇu (Bp. 10, 31).

ಸರಸಿಜಾರಿ sarasija-ari. The moon (My.).

ಸರಸಿಜಾಲಯೆ sarasija-âlayĕ. Lakshmî (Mr. 18).

Digitized by Google

ಸರಸಿಜಾವಾಸಿನಿ sarasija-âvâsini. = ಸರಸಿಜಾಲಯೆ. (My.).

ಸರಸಿಜಾಸನ sarasija-âsana. Brahmâ (Bp. 23, 22; 46, 13).

ಸರಸಿಜೋದರ sarasija-udara. Vishṇu. — ಸರಸಿಜೋದರಗಣ. A class of metrical feet (Čh.).

ಸರಸಿಜೋದ್ಭವ sarasija-udbhava. Brahmâ (Mr. 9).

ಸರಸಿರುಹ sarasi-ruha. A lotus (Šm. 1). 2, N. of a vṛitta (Čh.).

ಸರಸಿರುಹಸಮ್ಭವ sarasiruha-sambhava. Brahmâ (Bp. 46, 71).

ಸರಸೀಜ sarasî-ja. A lotus (My.; Tĕ.).

ಸರಸೀಜಾತ sarasî-jâta. = ಸರಸೀಜ. (Bp. 34, 25).

ಸರಸೀರುಹ sarasî-ruha. *A lotus.*

ಸರಸೋಕ್ತಿ sarasa-ukti. A charming, agreeable, witty or jocose word, one expressive of poetical sentiment (Šmd. 81; J. 1, 8; 6, 46; 15, 20).

ಸರಸ್ವತ್ saras-vat. Having water, watery, juicy, sapid; elegant; sentimental. 2, *the sea, the ocean.* 3, *a male river.*

ಸರಸ್ವತಿ saras-vati. = ಸರಸತಿ. *A river* (in general). 2, *the river Sarasvati.* 3, *the goddess of speech and eloquence,* and wife of Brahmâ. 4, speech, voice, eloquence. 5, an excellent woman. — ಸರಸ್ವತೀಪುತ್ರಯುಗು. (ಕರ್ಣಜಲಾಕೆ, ಕ ತವದಿ Si. 171).

ಸರಸ್ವತೀಪೀಠ sarasvatî-pîṭha. N. of Sṛingêri in Nuggur (My.).

ಸರಸ್ವತೀಪೂಜೆ sarasvatî-pûjĕ. The worship of Sarasvatî, observed in the light half of the month âsvina, when books and implements are held sacred and not allowed to be used (My.).

ಸರಸ್ವತೀವಿಗ್ರಹ sarasvatî-vigraha. A form of Sarasvatî: a very learned person (My.).

ಸರಸ್ವತೀವೀಣೆ sarasvatî-vîṇĕ. A kind of lute with one gourd (My.).

ಸರಹದ್ದು sarahaddu. Frontier or confines, boundary (My.; Mhr.).

ಸರಳ್ saraḷ. = ಸರಲ್, etc. (Šmd. 41). An arrow (ಕಣೆ, ಕೋಲ್, ಅಮ್ಬು Čt. II, 47; ಪೃಷತ್ಕ, ಬಾಣ, ವಿಶಿಖ, ಶರ, ಇಷು, etc. Si. 289; ಶಾಣ್ಣ 417; ಪೀಲು 455; Bp. 4, 26; 52, 16; 61, 25; Râghč. 17, 67; J. 12, 20. 21; 20, 30; 22, 44). — ಸರ ಳ್ಗಡಂ. -ಕಡಂ. To shower arrows (J. 7, 61).

ಸರಳ saraḷa. = ಸರಲ. Straight, etc. (ದಕ್ಷಿಣ, ಸಯ್ದು Hlâ.; B. 4, 158); N. (J. 27, 5). 2, a species of pine (ವೃಕ್ಷ Nr. 110). 3, N. of two vṛittas (Čh.). — ಸರಳಮರ. = ಸರಳ No. 2. (ಸರಲ, ಪೀತದ್ರು, etc. Nr.).

ಸರಳತನ saraḷatana. = ಸರಲತೆ. (My.).

ಸರಳಿಸು saraḷisu. To jump, to jump about (ದಂ ಕಿಡು, ದಾಬ್ಬು, ಮಿಳ್ಳಿಸು, ಕೊಣಕಿಡು Šm. 81; Abh. P. 7, 86; Rśv. 5, 83. 86; 6, after 11; Šiv. 3, 48).

ಸರಳು saraḷu. = ಸರಲ್, etc. An arrow (Bp. 34, 24; Bh. 3, 13, 22). ಕಬ್ಬುನದ ವಿಕಾರವು ಕುಠಿ ಎನಿಸುಗು, ಸರಳು ಮೊ ದಲಾದುದು (Nr.). 2, an iron rod, a bar (My.). ಸ ರಳು ಹೋದಾ ಕ್ಷಣ ದುರುಳತನ ಬಿಟ್ಟಾನೇ? (Prv.). See ಹಿಡಿ-.

ಸರಳೆ saraḷĕ. The notes of the gamut rightly or properly sung up and down (My.; M., Tĕ. ಸರಳಿ; T. ಚರಳಿ).

ಸರಾಗ sarâga. (Tbh. of ಸರಳ?). (Proceeding), unobstructed, easy, without impediment or obstruction (My.; M., Tĕ.; T. ಚರಾಗ; T. also = ಸರಾಳ, directness). — ಸರಾಗಮಾ ರ್ಗ. A road without any difficulties, an easy road (My.).

ಸರಾತಿ sarâti. A tent-wall (Tĕ. ಸರಾತಿ = ಅಂಕಣ). ಚಿತ್ರಕುಟಿ ಯ ಸುತ್ತಣ ಸರಾತಿ ಪಟಭಿತ್ತಿಯಕ್ಕು (Mr. 288).

ಸರಾಫ sarâpha. A shroff, a money-changer, a banker (C.; Mhr., H.; Br.); a cash-keeper (My.).

ಸರಾಯ sarâya. = ಸರಾಯಿ, ಸರೆ, (ಸಾರಾಯ 1, ಸಾರಾಯಿ). Spirituous liquor: liquor distilled from the juice of trees of the palm tribe (ಇರೆ, ಮದಿರೆ G.; B. 5, 54; Mhr. ಸರಾ). ಸರಾ ಯ ಕುಡಿಯುವದಕ್ಕೆ ಕೂಡಿದ ಮನ್ದಿ (ಆಪಾನ); ಕಬ್ಬಿನ ಹಾಲಿನಿನ್ದ ಆಗುವ ಸರಾಯ (ಆಸವ); ಸರಾಯದ ಅಂಗಡಿ (ಪಾನ, ಮದಸ್ಥಾನ, ಶುಣ್ಡಾಪಾನ, ಶುಣ್ಡಿ); ಸರಾಯ ಮಾರುವವ (ಮಣ್ಡಹಾರಕ G.). — ಸರಾಯಬಟ್ಟಿ. A spirit-still (G. 104. 365).

ಸರಾಯಿ sarâyi. = ಸರಾಯ, etc. (S. Mhr.; ಪರಿಸ್ರುತ್, ಪರಿಸ್ರುತೆ G.). ಸರಾಯಿದ ಅಂಗಡಿ (ಪಾನ Cb.).

ಸರಾವ sarâva. = ಶರಾವ. (Sk.; ಪರಿಯಾಣ G.).

ಸರಾಸರಿ sarâsari. In a cursory manner; anyhow; conjecturally, upon a loose estimate;—in the average; average (My.; Br.; T. ಚರಾಚರಿ; Mhr., H.; M. ಶರಾಶರಿ). ಬೇ ಕೆತೂಕದ ಗುಲಗಂಜ ೫೦ಕ್ಕೆ ಸರಾಸರಿ ೧ ರೂಪಾಯಿತೂಕವಾಯಿತು (Si. 328).

ಸರಾಳ sarâḷa. (fr. ಸರಲ). Directness (T. ಚರಾಳ); going without hindrance, without difficulty (My.; T. ಚರಾಳ; Tĕ. ಸರಾಳ).

ಸರಿ sari. 1. To move, to go (Bp. 9, 31; 20, 10; 25, 32; 26, 26; 52, 7; Râm. 5, 8, 55); to go away. ಹಿನ್ದಕ್ಕೆ ಸರಿ (My.; B. 3, 88. 105; 4, 112). ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ಸರಿ (My.; B. 5, 48). ಸನ್ತೆಯ (or ಜಾತ್ರೆಯ) ಜನರೆಲ್ಲರು ಸರಿದರು (My.). 2, to go or move to one side or aside (so as to give room, My.; *cf.* ಸರಕು 1); to move out of its place, to slide (v. i., as a curtain, Šiv. 1, after 79; My.); to slide (as a tile on the roof, My.; *cf.* ಜರಿ 1); to go to the right or left (as a door when opened to some extent, My.); to slip (as a piece of wood out of a bundle, etc., My.); to fall down (as corn from a heap), to run over (as anything in measuring, My.; T., M. ಚರಿ); to run off, fall or decrease (as the water of a stream or river, My.). 3, to run away, to flee (ಪಲಾಯನ Šmd. Dh.; Šm. 103; ಮುಯ್ದಗೆ, ಪಡಮು ಟ್ಟು, ಅಳ್ಕಳಿಸು, etc. ಅಪಸರಣ Šs.; Grj. 1, 89; Bp. 2, 15; J. 4, 46. 47; 13, 35; 17, 20; 31, 79). 4, to put to one side or aside (Râm. 5, 8, 28; J. 18, 21). 5, to draw together, as a net. ಬಲೆಯಂ ಸರಿವ ಕುಣಿಕೆ (ಗೂಣಸು Mr. 380). 6, to put in, to shove in, to push in (as a sword into the sheath, a stick into the side of a cart, etc., My.; see Sarpabhûshaṇa s. ಯಮುಗೊಲೆ, Prv. s. ಬೊಗಳು 1). ಬಿಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗುವವನ ಸೊಣ್ಣದಲ್ಲಿ ಕೊಲ್ಲೆಯನ್ನು ಸರಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). P. ps. ಸರದು, ಸರಿದು q. v.; imperative plural also ಸನ್ನಿ q. v.

ಸರಿ sari. 2. = ಸರ 6, ಸರು 1. Sliding, etc. 2, flight (ಪಲಾಯನ Čt. I, 48). 3, the state of being gone, passed or ended, end (My.; Tĕ.; see Prv. s. ಅಕ್ಕಿ). 4, that of being aside: a side (Bp. 18, 58).

Digitized by Google

5, = ಜರಿ 3, (ಸಱ 2), that has a (steep) side, a precipice, a deep ravine (My.). — ಸರಿಗುಣಿಕೆಗಣ್ಟು. -ಕುಣಿಕೆ-. A running knot (S. Mhr.). — ಸರಿಗುಣ್ಡು. A rock fallen from a mountain. ಗಿರಿಶಿಖರದಿನ್ದುರುಳ್ವ ಸರಿಗುಣ್ಡುಗಳು (ಗಣ್ಡಶೈಲಂಗಳ್ Mr. 96, one MS. ಸಱ-).

ಸರಿ sari. 3. To put in proper order, to adjust (J. 26, 12).

ಸರಿ sari. 4. = ಸರು 2. The state or condition of being adjusted: fitness, propriety, suitableness, rightness; correctness; evenness; sameness, similarity, equality; an equal thing; fit, proper, right, reasonable, etc., etc.; indeed, in truth (ಸಾಮ್ಯ Śmd. Dh., Śm. 103; ಸಮಾನ Śmd. 24. 111 Cm.; ತೋಱು, ಒರೆ, ದೊರೆ, ತೂಗಿ, ಪಾಸಟಿ, ಸರಿಸ, ಸಾಮ್ಯ Ćt. II, 25; ಸದೃಶ್, ಸಮಾನ, ಸದೃಶ, ಪ್ರಕಾರ, ತುಲ್ಯ, ಸಮ, etc. Hlâ.; ಪಾಡಿ, etc. Ss.; C.; see ನೆಲ-; Śmd. 147; Bp. 11, 27; 22, 18; 28, 11; 40, 33; 45, 25; 48, 27; 50, 34. 35; 53, 73; 54, 5; 55, 22; 59, 47; B. 4, 24. 161; 5, 131. 246). ಹದಗು ಸರಿಯಲ್ಲಿ ಪಿಡಿವ ಬಣ್ಣಂ (ತ್ರಾಣ Mr. 408). ಧರಣಿಸುರರ್ ಆ ಪಾದ ರಕ್ಷೆಯ ಸರಿಯ ತೂಕಕೆ ಬಾರದು (Bp. 55, 57). ಎನ್ದುವಂ ನಿಮ್ಮ ಡಿಯ ಸರಿಯೇ? (59, 51). ಬಿಗಿದ ನೀಲದ ಸರಿಯ ನೆಲಗಟ್ಟುಗಳ್ (Bh. 2, 13, 25). ಸರಿಯ ಗೊರೆಯೋ? ಟಕ್ಕನ ಉಣ್ಡೆಯೋ? ಸವಿಯ ಚಿತ್ರಕವೋ? (1, 8, 76). ಸರಿಯೇ ಸೂರ್ಯಗೆ ಕೋಟಿ ಮಿಂಚು ಬುಬುಗಳ್ (Si. 62). ಉರಿಗಿದು ಸರಿ ಕಡುವಿಸಿಲ್ (Rśv. 5, 34). ಹೀಗೆಯೇ ಸರಿ (ಏವ, etc. Si. 475); ಇದು ಹೀಗೇ ಸರಿ ಎಮ್ಬ ನಿಶ್ಚಯ (ನೂನಂ 469). ಜೀನನ ಮನಸ್ಸು ಯಾವಾಗ್ಯೂ ಹೀನವೇ ಸರಿ. — ನೀವಾದರೇನು? ನಾವಾದರೇನು? ಬಾವಿಲಿ ನೀರು ಬನ್ದರೆ ಸರಿ. — ಬಲವಿದ್ದದ್ದು ಲಯವಾದ ಮೇಲೆ ಭಯ ಪಡುವದೇ ಸರಿ. — ಸೋರುವ ಮನೆಯೂ ಲೊಟಕುವ ಗಣ್ಡನೂ ಸರಿ. — ಹರವಿಯನ್ನದಲ್ಲಿ ಒನ್ದಗಳು ನೋಡಿದರೆ ಸರಿ (Prvs.). — ಸರಿಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To make equal, to make one's equal (My.; ಪುರುಡಿಸು G.). ತಮಗಿನ್ತ ಮೇಲಾದವರನ್ನು ಸರಿಗಟ್ಟ ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೆಮ್ಬ ಒಣಹೆಮ್ಮೆಗೆ ಹೋದರೆ ಈ (ಕಷ್ಟದ) ಹಾಡು ಆಗುವದು (B. 2, 12). — ಸರಿಗಾಣ್. -ಕಾಣ್. To compare (Abh. P. 9, 58; Rśv. 4, 79). — ಸರಿಗಾದು. -ಕಾದು. To fight in an equal manner (Abh. P. 10, 226). — ಸರಿಗೂಡು. -ಕೂಡು. To join well, to agree with (as one thing with another, My.). — ಸರಿಗೆವರ್. -ಬರ್. To become equal (Śmd. 83, see ಪವಣ್ಬರಿ; Kâvy. 3, 3, 55). — ಸರಿಗೆ ಸರಿ ಮಾಡು. To requite, to repay (in a good or bad sense, My.). — ಸರಿಗೆ ಸಲ್. = ಸರಿಗೆವರ್. (Bh. 8, 22, 41). — ಸರಿಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To put in a proper state, to make proper (Râm. 6, 30, 32; My.). — ಸರಿ ನೋಡು. To compare (Rśv. 2, 48; My.). 2, to examine, to superintend (Si. 237; My.). — ಸರಿಪಾಲು. An equal portion or share (My.). ತಬುಬಿದವಗೂ ಓಡಿದವಗೂ ಸರಿಪಾಲುಕಷ್ಟ (Prv.). ಅಬ್ತಂಗೆ ಅರ್ವತ್ತು, ಮಬ್ತಂಗೆ ಮೂವತ್ತು, ಬರವಂಗೆ ರಾಜ್ಯಸರಿಪಾಲು; ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಬರೆಯದೆ ಕೆಟ್ಟ (Sp.). — ಸರಿಪ್ರಾಯ. Equal or the same age (My.). — ಸರಿ ಬರ್. = ಸರಿವರ್. To become or be equal to, to liken (Ć. Bp. 5, 52; Rśv. 8, 105). 2, to become proper, right or correct (as an account, My.). 3, to suit. ನಿನಗೆ ಸರಿ ಬನ್ದದ್ದು ಮಾಡು (B. 4, 200). — ಸರಿಬರಿ. -ಪರಿ. Equal manner, state or condition (Bh. 8, 22, 44). — ಸರಿಬರಿ ತಿದ್ದು. To reproduce equibalance (of two hostile forces that fight, J. 22, 29). — ಸರಿ ಬೀಳು. To become or be right or proper; to fall together, to coincide with; to agree with, to suit (My.). ಅವರ ಕಾಲದ ನಡತೆಗಳೆಲ್ಲ ಈಗ ನಮಗೆ ಸರಿ ಬೀಳವು (B. 4, 190). ಕೇಳ ತರುವದು ನಮಗೆ ಸರಿ ಬೀಳದು (5, 7). — ಸರಿ ಬೆಸ. Even and odd. ಸರಿ ಬೆಸಿಯ ಆಟ, a game at evens and odds (played with tamarind seeds, betel nuts, etc. or money, C.). — ಸರಿಮಗ. A son who has reached his proper form a son grown up (My.). Feminine ಸರಿಮಗಳು (B. 5, 25?; My.). — ಸರಿಮನೆ. A house of equal standing, rank or condition (My.). ಸರಿಮನೆಯಾಕೆ ಸರಿಗೆ ಹಾಕಿ ಕೆಟ್ಟಳು ... ಯಾಕೆ ಉರುಳು ಹಾಕಿ ಕೆಟ್ಟಳು (Prv.). — ಸರಿ ಮಾಡು. To adjust (Śmd. 98; My.). 2, to compare (Bp. 28, 36; 53, 44-47; My.). 3, to make even or level (as soil, My.; Si. 23?). — ಸರಿ ಮಾಡಿ ನೋಡು. To compare (B. 4, 66; 5, 124. 21?). — ಸರಿಮಾತು. A word equal to (that of one's master, uttered from arrogance). ಅಬ್ವ ಇರದಿರೆ ಹೊಲ್ಲ, ... ಬೆದಱಲು ಹೊಲ್ಲ, ಅಬ್ಯದುರೊಳಗಿರ ಹೊಲ್ಲ, ದೊರೆಗಳಿಗೆ ಸರಿ ಮಾತು ಹೊಲ್ಲ (Sp.). — ಸರಿ ಮಿಗಿಲು. Equality and surpassingness (Râm. 6, 44, 14; J. 12, 48). — ಸರಿಯಲ್ಲದದು. -ಅಲ್ಲದದು. That is improper, etc. (ಪ್ರಸಕ್ತ, ಪ್ರತಿಕೂಲ, etc. Si. 376). — ಸರಿಯವನು. -ಅವನು. A man of equal standing or position (My.). Feminine ಸರಿಯವಳು (My.). — ಸರಿಯಾಗು. -ಆಗು. To become or be similar or equal to (Ćpr. 3, 3; J. 8, 36; 11, 11; 12, 39. 40; Si. 293; My.). ಸರಿಯಹುದು (ಉಪಮೆ, ಉಪಮಾನ, etc. Nr.). 2, to become or be equal (My.). ಅಂಶಕೆ ಸರಿಯಹ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಸರಿಯಹುದು (ಸಾಧಾರಣ, ಸಾಮಾನ್ಯ Nr.). 3, to become or be fit, right or correct (My.). Frequently ಸರಿಯಾಗಿ used adverbially: properly, rightly, correctly, e. g. Si. 62. 397. 410; B. 4, 195. — ಸರಿಯಾಳು. -ಆಳು. A labourer of equal standing (My.). — ಸರಿಯಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To compare (Bp. 11, 22). — ಸರಿಯಿಡು. -ಇಡು. = ಸರಿಯಿಕ್ಕು (Bp. 24, 27). — ಸರಿಯಿಲ್ಲದ. -ಇಲ್ಲದ. Having no equal. ಸರಿಯಿಲ್ಲದವ (ಅಪ್ರತಿಮ); ಸರಿಯಿಲ್ಲದವಳು (ಅನುಪಮೆ G.). — ಸರಿಯುಳ್. -ಉಳ್. To be equal. ಭಕ್ತಂಗಾರು ಸರಿಯೊಳರು? (Bp. 25, 22). — ಸರಿಯೇ ಸರಿ. Very proper indeed (B. 4, 195). — ಸರಿರಾತ್ರಿ. Midnight (My.). — ಸರಿರಾಜ್ಯ. An equal (portion of a) kingdom, the half of a kingdom. ಅಬ್ಬು ದವರೊಡನಾಡಿ ಸರಿರಾಜ್ಯವಾಳ್ವದಕಿನ್ದ ಅಡಿಕೆಯುಳ್ಳಯವರೊಡನಾಡಿ ಯಾವಾಗ ಸೆಱೆಯಿಹುದೆ ಲೇಸು (Sp.). — ಸರಿವರ್. -ಬರ್. = ಸರಿ ಬರ್. To become near or nigh, to become equal (Ćpr. 4, 89; 6, 57; Rśv. 1, 24; Śev. 3, 59; 4, 53). — ಸರಿಪಾಲು. An equal share (My.). — ಸರಿವೆಟ. A gallant, etc. of equal position (Bp. 28, 17; 42, 7). — ಸರಿವೊಗು. -ಪೊಗು. To run equally into one another (Bh. 2, 2, 96). — ಸರಿವಯಸ್ಕ. A companion or friend of the same age (ವಯಸ್ಯ, ಸ್ನೇ... ಸವಯಸ್, ಸಮಾನವಯಸ್ಸುಳ್ಳ ಸ್ನೇಹಿತ Si. 206; My.). — ಸರಿಸಮ. Quite equal (My.). 2, equality, par (J. 23, 23). — ಸರಿಸಮಾನ. = ಸರಿಸಮ No. 1. (My.). — ಸರಿಹಗಲು. Midday, noon (My.). — ಸರಿಹೊತ್ತು. Exact time. ರಾತ್ರಿಯ ಮಧ್ಯಮಗದ ಸರಿಹೊತ್ತು (ಅರ್ಧರಾತ್ರ, ನಿಶೀಥ Si. 38). — ಸರಿ ಹೊನ್ದು. To become fit, to fit (My.); to become equal (C.; B. 4, 73). — ಸರಿ ಹೋಲಿಸು. To compare (Si. 346). — ಸರಿ ಹೋಲುವಿಕೆ. Resemblance (Si. 393).

ಸರಿ sari. 5. (That falls down, a fall of rain?), rain (ಮಳೆ Kk. 12; ಮಳೆ, ವೃಷ್ಟಿ 70; ವರ್ಷ Śm. 103; see Rśv. 8, 112; ಬಿಲ್ಸರಿ; Ćpr. 2, 86; 5, 126; Abh. P. 8, 14; 10, 67 Grj. 9, 51; J. 27, 41). ಮುಂಜನ ಸರಿ (ಹಗಲಿನ ಹಾವಡ Bh. 4, Ći. ಜಡ 6. — ಸರಿವಳೆ. -ಮಳೆ. All kinds of rain (Abh. P 9, 61; Bh. 1, 19, 23; 2, 2, 78).

Digitized by Google

ಸರಿ sari. 6. = ಶರೆ q. v., ಸರೆ. (That fallen down and accumulated?), an accumulation, a heap, a mass (J. 6, 6).

ಸರಿ sari. Going, moving; that goes. 2, a cascade (*cf.* ಝರಿ).

ಸರಿಕತನ sarikatana. = ಸರೀಕತನ. Equality of position. ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ತಮಗಿನ್ನ ಬಲಿಷ್ಠರಾದವರ ಕೂಡ ಸರಿಕತನದ ಸಮ್ಬನ್ಧ ಮಾಡುವ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಬೀಳ ಬಾರದು (B. 4, 12).

ಸರಿಕಿಸು sarikisu. = ಸರಕಿಸು, etc. (My.).

ಸರಿಗ sariga. An equal, a man of equal power (Râm. 5, 8, 87; 6, 53, 87).

ಸರಿಗಮಪಧನಿ sa-ri-ga-ma-pa-dha-ni. (J. 21, 58; see Mr. s. ಸಪ್ತಸ್ವರ).

ಸರಿಗೆ sarigĕ. = ಸರಿಗೆ. An ornament for the neck of females (Kâvy. III, 3, 55; My.; Mhr. ಸರೀ; Sk. ಸಜಾಜ, a necklace). 2, = ಸರಿಗೆ, a wire (My.; Mhr. ಸರೀ). 3, = ಜರಿ, gold or silver thread (My.; Tĕ.; T. ಜರಿಗೈ). ಬಿಡುಗಾಳಿಗೆ ಹಿಡಿದರೆ ಸರಿಗೆ ಆದೀತೇ? — ಸರಿಮನೆಯಾಕೆ ಸರಿಗೆ ಹಾಕಿ ಕೊಣ್ಡರೆ ನೆರೆಮನೆಯಾಕೆ ಉರುಳು ಹಾಕಿ ಕೊಣ್ಡಳು (Prvs.). — ಸರಿಗೆಯೊಲ್ಲಿ. -ಒಲ್ಲಿ. A small dôtra with borders of gold or silver thread (My.). — ಸರಿಗೆಸೀರೆ. A sîrĕ of the same description (My.).

ಸರಿತ್ sarit. *A stream, a river.* 2, a thread, string.

ಸರಿತ್ಪತಿ sarit-pati. *The ocean.*

ಸರಿತ್ವತ್ sarit-vat. The ocean. (R.).

ಸರಿತ್ಸುತ sarit-suta. Bhishma, son of Gangâ. (R.).

ಸರಿದ್ವರ sarit-vara. = ಸರಿದ್ವರೆ. (J. 2, 13).

ಸರಿದ್ವರೆ sarit-varĕ. Best of rivers: *the Ganges.*

ಸರಿಲ್ saril. N. of a fish (Rśv. 5, 115).

ಸರಿಲ sarila. = ಸರಿಲು.

ಸರಿಷಪ sarishapa. = ಸರ್ಷಪ.

ಸರಿಸ sarisa. Straightness; exactness, propriety, exact measure, measure, exact place, the state of being in a direct line with, opposite or standing in front; equality, etc. (ಸರಳ, ನೇರಿತು Nn. 63; ಸರಿ, etc. ಸಾಮ್ಯ Čt. II, 25; ಸರಿ, etc. ಸಮಾನ Šs.; Mhr. ಸರಸಾ, similar, like; in the neighbourhood of; along with, together with). See Bp. 5, 4; 52, 33; Rśv. 6, after 11; J. 3, 9; 6, 18; 12, 19; 13, 1. 11. 38. 64; 14, 1. 2; 25, 28; 27, 34; 28, 48; Râm. 6, 44, 14; Bh. 1, 8, 13; Dp. 172. — ಸರಿಸಂಗೊಳ್. -ಂ-ಕೊಳ್. To make to stand in a direct line with one's self (Rśv. 6, after 11).

ಸರಿಸ sarisa. Glue (S. Mhr.; Mhr., H. ಸರಸ; Tĕ., H. ಸರೇಸು, ಸರೀಸು).

ಸರಿಸು sarisu. To move (v. t., B. 5, 165); to move to one side or aside (v. t., My.). — ಸರಿಸಾಡು. -ಆಡು. To move about or from one side to the other (v. t., B. 4, 158).

ಸರಿಸು sarisu. To go, to proceed. See ಅನು-.

ಸರೀಕ sarika. A man of equal position (B. 4, 72; My.; Mhr. ಸರೀಖಾ, like, etc.).

ಸರೀಕತನ sarikatana. = ಸರಿಕತನ. (My.).

ಸರೀಸೃಪ sarisṛipa. Crawling, creeping; *a snake.*

ಸರು saru. 1. = ಸರಿ 2, etc. Moving, going (Bh. 3, 17, 33).

ಸರು saru. 2. = ಸರಿ 4. Sameness, equality. — ಸರುರಾತ್ರಿ. = ಸರಿರಾತ್ರಿ. (ನಟ್ಟಿರುಳ್ G.).

ಸರು saru. 3. A track of wild beasts (ಮೃಗವಟ್ಟೆ Šs.; Grj. 1, 83. 86; V. 29, 117; Šsv. 4, 23). — ಸರುವಿಡಿ. -ಪಿಡಿ. To seize or follow such a track (Rśv. 5, after 80; Šsv. 3, after 44).

ಸರು saru. = ತ್ಸರು.

ಸರುಕಿಸು sarukisu. = ಸರಕಿಸು, etc. (My.).

ಸರುಕು saruku. = ಸರಕು 1. (My.).

ಸರುಂಕೆಳೆ (saruṅ-kĕḷĕ?). (ನೂನಾಟ Šs.).

ಸರುಜ sa-ruja. Suffering pain or sickness, sick, ill, diseased (ಕೀನಾಶ, ಅತಿರೋಗ Nn. 92; Čpr. 2, 33; Šsv. 5, after 14).

ಸರುಸಪ sarusapa. Tbh. of ಸರ್ಷಪ. (Šmd. 336; ಸಾಸವೆ 336).

ಸರೂಪ sa-rûpa. 1. Having shape; well shaped; beauty (ರೂಪಸ್, ಚೆಲುವು Nn. 135). 2, same shape, like, similar, resembling. 3, shaped, formed.

ಸರೂಪ sa-rûpa. 2. Tbh. of ಸ್ವರೂಪ. (Šmd. 368).

ಸರೆ sarĕ. = ಶರೆ, ಸರಿ 6.

ಸರೆ sarĕ. = ಸರಾಯಿ, etc. (ಹೆಣ್ಡ Čb.).

ಸರೆಗಾಱ sarĕ-gâṟa. A man who fabricates and sells spirituous liquor (S. Mhr.).

ಸರೇಫ sa-rêpha. Having the rêpha or letter *r;* a word with *r* (ರೇಫೆಯೊಡನೆ ಕೂಡಿದ ಪದಂ Šmd. 49 Cm.; 50); a letter that has the *r* (ರೇಫೆಯೊಡನೆ ಕೂಡಿದ ಅಕ್ಷರಂ 71 Cm.); together with the *r*. See Kâvy. III, 2, B, 50. 51.

ಸರೋಗ sa-rôga. Affected with disease. 2, sickness; sickliness (ಸರಲ, ಬಿಡದೆ ಇಹ ರೋಗ Nn. 63; ವ್ಯಾಮ, ಲೇಸಹ ರೋಗ 129).

ಸರೋಜ saras-ja. Lake-born: *a lotus.*

ಸರೋಜಪಾಣಿ sarôja-pâṇi. Having a lotus in the hand (Nn. 2).

ಸರೋಜಪ್ರಭವ sarôja-prabhava. = ಸರೋಜಸಮ್ಭವ. (Bp. 54, 66).

ಸರೋಜರಿಪು sarôja-ripu. The moon (Čpr. 3, 63). 2, N. of a certain metrical foot (Čh.).

ಸರೋಜಸಖ sarôja-sakha. The sun (Čpr. 3, 63).

ಸರೋಜಸಮ್ಭವ sarôja-sambhava. Brahmâ (ಕಂ, ಬ್ರಹ್ಮನು Nn. 7).

ಸರೋಜಾಮ್ಬಕೆ sarôja-ambakĕ. A woman with lotus-like eyes (Čh. v. 58).

ಸರೋಜಾಸನ sarôja-âsana. Brahmâ (Nn. 110).

ಸರೋಜಿನಿ sarôjini. A pond abounding in lotuses; a multitude of lotuses; a lotus (Kâvy. II, 2, B at the end).

ಸರೋಜಿನೀಪತಿ sarojinî-pati. The sun (My.).

ಸರೋಧಿ saras-dhi. The ocean (Rśv. 5, 131).

ಸರೋರುಹ saras-ruha. Pond-growing: *a lotus.*

ಸರೋರುಹಭವ sarôruha-bhava. Brahmâ (Bp. 25, 46).

ಸರೋರುಹಮಿತ್ರ sarôruha-mitra. The sun. 2, N. of a certain metrical foot (Čh.).

ಸರೋರುಹಿಣಿ saras-ruhiṇi. A lotus (Čpr. 2, 83).

Digitized by Google

ಸರೋವರ saras-vara. A lake, a pond (ಕೆರೆ, ಕೊಳನು Nn. 85; Šmd. 272).

ಸರೋಷ sa-rôsha. Full of anger, angry, wrathful (ರೋಷ ಹಿತ, ಕೋಪ Nn. 87).

ಸಱ್ **sar̤.** A sound to imitate that of a flying rocket (C.). — ಸಱ್ ಬಱ್. A sound in imitation of that produced by churning (My.).

ಸಱಗು **sar̤agu.** = ಸೆಱಗು, etc. (Bp. 27, 61). See ಮುಂದ ಱಗು. — ಸಱಗೊಡ್ಡು. -ಒಡ್ಡು. = ಸೆಱಗೊಡ್ಡು, q. v. ತಾನು ಮಾಡಿ ದ ಅಪರಾಧ ಕ್ಷಮಿಸ ಬೇಕೆನ್ನು, ಅವನಿಗೆ ಸಱಗೊಡ್ಡಿ ಬೇಡಿ ಕೊಣ್ಡನು (B. 4, 155). ನೀನು ಅವನಿಗೆ ಇಷ್ಟು ನಿಷ್ಠುರನಾಗ ಬೇಡ! ನಿನಗೆ ಸಱಗೊಡ್ಡಿ ಬೇಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ (4, 201).

ಸಱಂಗು **sar̤aṅgu.** = ಸಱಗು, etc. See ಕಡೆ-.

ಸಱಿ **sar̤i. 1.** Paste, gum, glue (ಅಂಟು Šm. 90. 117; C.; B. 1, 22; 4, 40; Tĕ. ಜಿಱಿ). See Mr. s. ಪವುಸೆ. — ಸಱಿಗೊ ಳ್. -ಕೊಳ್. To become sticky, etc. ಸಱಿಗೊಣ್ಬುದು (ಚಗುಳ್ತು ದು Šs.). — ಸಱಿಮಿಣ್ಡಿ. A female who has not had her first course (ಪ್ರಥಮುರುತುವಾಗದವಳ್ Šm.; ಪ್ರಥಮುಋತುವಾಗದ ಳ್ Kk. 27; ಪ್ರಥಮಋತುವಾಗದವಳ್ Šm. 73). — ಸಱಿಯೂದು. -ಊದು. Frankincense-paste (Šiv. 2, after 42).

ಸಱಿ **sar̤i. 2.** (= ಸರಿ 2 No. 5). A steep, a precipice (ಕಮ್ಮರಿ Šm. 66. 117; ಕಮ್ಮರಿ Kk. 71, but ಸರಿ in the MS.; Bp. 52, 15; J. 10, 8; Tĕ. ಸರ್ರಿ; cf. T. ಚಱುಗು s. ಜಾಱು 1?). See Mr. s. ಸರಿಗುಣ್ಡು.

ಸಱೆ **sar̤ĕ.** = ಸೆಱೆ 2, q. v. (My.). ಸಱೆಯಲಿ ಬಿದ್ದವನಿಗೆ ಮುಱಿ ಯೇನು? (Prv.). — ಸಱೆ ಬಿಡಿಸು. = ಸೆಱೆ ಬಿಡಿಸು. (My.). — ಸಱೆಮನೆ. = ಸೆಱೆಮನೆ. (My.; ಕಾರಾಗಾರ, ಕಾವಲಿ, ಗುಪ್ತಿ G.).

ಸಱ್ಱನೆ **sar̤r̤anĕ.** A sound in imitation of that produced by splitting, rending and grating (Šiv. 3, after 35; J. 13, 35; Bh. 4, 2, 65).

ಸರ್ಕಾರ sarkâra. = ಸರಕಾರ. (My.).

ಸರ್ಕು **sarku.** = ಸರಕು 1. (My.). ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ಸರ್ಕಿಗೆ ಹಾಗ ದ ಕಾಸು (Prv.).

ಸರ್ಗ sarga. = ಸಗ್ಗ 2, ಸ್ವರ್ಗ 2. *Letting go, relinquishment, abandonment; letting loose.* 2, voiding (as excrement). 3, *creation.* 4, nature, the universe. 5, natural property, disposition, tendency. 6, onset, advance, rush. 7, *effort, resolution, determination, resolve, will; ascertainment, certainty.* 8, *a chapter, a book, a section.* See ಉತ್-, ಉಪ-, ಏಕ-, ನೋ-, ನಿ-, ವಿ-.

ಸರ್ಗಬನ್ಧ sarga-bandha. Chapter-composition, a great poem, any work or book comprising several sections or chapters. See Kâvy. V, 960.

ಸರ್ಜ sarja. *The timber tree Vatica robusta* W. & A. (= ಶಾ ಲ, q. v.; ಶಾಲ, ಅಸು Mr. 114).

ಸರ್ಜಕ sarjaka. = ಸಜ್ಜ. 2, *the tree Terminalia tomentosa* W. & A. (= ಅಸನ).

ಸರ್ಜನ sarjana. = ಸರ್ಗ. Nos. 1 & 2. See ಅತಿ-, ಉತ್-, ಉಪ-, ವಿ-.

ಸರ್ಜರಸ sarja-rasa. = ಸಜ್ಜರಸ, ಸರ್ಜರಸ. *The resinous exudation of the tree Vatica robusta; resin.*

ಸರ್ಜಿಕಾಕ್ಷಾರ sarjikâ-kshâra. = ಸಜ್ಜೀಕಾರ, ಸದ್ಯಕ್ಷಾರ, ಸ್ವಜಕಾ ಕ್ಷಾರ. *Natron.*

ಸರ್ಜಿಕೆ sarjikĕ. ಸರ್ಜಿಕಾ. *Natron, impure alkali or carbonate of soda.*

ಸರ್ಜುಕ sarjuka. = ಸಜ್ಜುಕ, q. v.

ಸರ್ತಿ sarti. = ಸರತಿ, etc. (C.; ಸಾರ್ತಿ G.). ಎರಡು ಸರ್ತಿ (ಸರ್ತಿ G.). ಆ ಔಷಧದ ಚೀಟುಗಳನ್ನು ತಕ್ಕೊಣ್ಡು, ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ, ಒಬ್ಬೊ ಸರ್ತಿಗೆ ಒನ್ದು ಚೀಟು ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವದೇ! ಎರಡು ತಕ್ಕೊಣ್ಡರೆ ವೈದ್ಯ ಕೊ ಡದ್ದಕ್ಕನ್ತ ತೀವ್ರ ಶಕ್ತಿ ಬನ್ದೀತೆನ್ದು, ಆಲೋಚಿಸಿ (B. 3, 28).

ಸರ್ದಿ sardi. = ಸರ್ತಿ, etc. (My.). ಸರ್ದೀ ಮೇರೆ (by turns, alternately) ಒಬ್ಬನು ನಿದ್ದೆಗೆಯ್ಯಲು ಮತ್ತೊಬ್ಬನು ಎಚ್ಚರವಾಗಿದ್ದು ಬರ್ಕ ಮಲಗುವದು (ಉಪಕಾಯ, etc. Si. 398).

ಸರ್ಪ sarpa. = ಸಪ್ಪ. A creeping or serpentine or tortuous motion, creeping, gliding, sliding; going, flowing. 2, *a snake, a serpent* (ಹಾವು Nn. 55; ಪನ್ನಗ, ಫಣಿ 61). ಸ ರ್ಪನ ಕೂಡೆ ಸರಸವೇ? (Prv.). — ಸರ್ಪದ ಕಿವಿಯವ. A man who is quick of hearing (My.).

ಸರ್ಪಕಂಕಣ sarpa-kaṅkaṇa. Šiva (Bp. 31, 1).

ಸರ್ಪಕಣ್ಟಕ sarpa-kaṇṭaka. Danger arising from a serpent or serpents (My.).

ಸರ್ಪಣ sarpaṇa. = ಸರ್ಪ No. 1. See ಅವ-, ಉತ್-, ವಿ-.

ಸರ್ಪತುಣ್ಡಿಕ sarpa-tuṇḍika. A catcher and exhibiter of snakes (ಹಾವಾಡಿಗ Mr. 391).

ಸರ್ಪನಕ್ಷತ್ರ sarpa-nakshatra. N. of the ninth lunar mansion (J. 34, 21).

ಸರ್ಪಪರ್ಯಂಕ sarpa-paryaṅka. A snake-bed: a snake-basket (ಹೇಳಿಗೆ Mr. 391).

ಸರ್ಪಭುಜ್ sarpa-bhuj. A snake-eater: *an ophiophagous serpent* (ರಾಜಸರ್ಪ, ಅರಹಾವು Hlâ.). 2, *a peacock.*

ಸರ್ಪಭೂಷಣ sarpa-bhûshaṇa. Šiva (Č. Bp. 47, 17). 2. N. of a Kannaḍa author (B. 5, 319).

ಸರ್ಪಯಾಗ sarpa-yâga. Serpent-sacrifice, a particular sacrifice for the destruction of serpents. (My.).

ಸರ್ಪರಾಜ sarpa-râja. *Vâsuki.*

ಸರ್ಪವೇಣಿ sarpa-vêṇi. A female who has serpent-like braids of hair (J. 11, 7).

ಸರ್ಪಳಿ sarpaḷi. = ಸರಪಣಿ, etc. (ಸಿಗಡ, ಶೃಂಖಲ, ಬೇಡಿ G.; My.; B. 2, 18).

ಸರ್ಪಾಕ್ಷಿ sarpa-akshi. The mungoose-plant (ನಾಕುಲಿ, ಸುರಸೆ, ಗನ್ಧನಾಕುಲಿ Si. 150).

ಸರ್ಪಾರಿ sarpa-ari. An ichneumon; a peacock; Garuḍa (My.).

ಸರ್ಪಾಶನ sarpa-aśana. Snake-eater: *a peacock.*

ಸರ್ಪಾಸ್ತ್ರ sarpa-astra. A kind of arrow (Râm. 6, 15 sam.).

ಸರ್ಪಿ sarpi. 1. Tbh. of ಸರ್ಪಿಸ್. (ಸರ್ಪಿಸ್, ತುಪ್ಪ Mr. 183).

ಸರ್ಪಿ sarpi. 2. (ಸರ್ಪಿನ್). Going gently or tortuously, creeping, gliding.

ಸರ್ಪಿಣಿ sarpiṇi. A female serpent (Colebr.).

ಸರ್ಪಿಸ್ sarpis. *Clarified butter, ghee* (ತುಪ್ಪ Hlâ.).

ಸರ್ಪಿಸ್ಸಮುದ್ರ sarpis-samudra. The sea of ghee. (My.)

ಸರ್ಪು sarpu. Tbh. of ಸರ್ಪ. (Čb. 140).

ಸರ್ಪೋಪಜೀವಿ sarpa-upajîvi. A person who subsists by catching and exhibiting snakes (ಗೌಡಿಕ, ಹಾವಾಡಿಗ Na. 10. o. r. ಹಾವಡಿಗ).

ಸರ್ಪೋಪವೀತ sarpa-upavîta. A sacrificial thread made of a serpent (Grj. 10, after 61).

ಸರ್ಬ sarba. = ಸಬ್ಬ 2, ಸರ್ವ 1. All, etc. (Bp. 32, 31; 33, 18; 52, 34; 57, 8. 86). — ಸರ್ಬದಳ. The whole army (J. 25, 27). — ಸರ್ಬಲಗ್ಗೆ. = ಸಬ್ಬಲಗ್ಗೆ. (Č. Bp. 47, 32). — ಸರ್ಬ ಸನ್ನಾಹ. = ಸರ್ವಸನ್ನಾಹ. (J. 12, 12; 22, 2).

Digitized by Google

ಸರ್ಯ sarya. To be gone; to be approached. See ಉಪಸರ್ಯ, ಪರಿ-.

ಸರ್ಲೆ sarlĕ. A web-footed water-fowl, the teal (My.; see ಚಿಕ್ಕ-, ದೊಡ್ಡ-). — ಸರ್ಲೆಹಕ್ಕಿ. = ಸರ್ಲೆ. (My.).

ಸರ್ವ sarva. 1. = ಸಬ್ಬ 2, ಸರ್ಬ. *All,* every; *whole,* entire, universal, complete (ಎಲ್ಲಾ ವಸ್ತು Nn. 57; ಎಲ್ಲವು 162).

ಸರ್ವ sarva. 2. = ಶರ್ವ. *Śiva.*

ಸರ್ವಂಸಹ sarva-ṁ-saha. *All-sustaining, all bearing;* patient, enduring.

ಸರ್ವಂಸಹೆ sarva-ṁ-sahĕ. *The earth.*

ಸರ್ವಕಾಲಂ sarva-kâlaṁ. For all seasons, at all times. See ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕ.

ಸರ್ವಗ sarva-ga. Going everywhere, all-pervading, ubiquitous (Bp. 1, 66).

ಸರ್ವಗತ sarva-gata. Going everywhere, universally diffused, all-pervading, omnipresent (Bp. 21, 24; 39, 12; 51, 34. 57).

ಸರ್ವಜಿತ್ sarva-jit. All-conquering, all-subduing, irresistible; all-surpassing, excellent (My.).

ಸರ್ವಜ್ಞ sarva-jña. All-knowing, omniscient, all-wise. 2, *Śiva.* 3, *a Buddha; a Jina* (ಜಿನೇನ್ದ್ರ Mr. 23). ಸಾರ ಬಲ್ಲವ ಸರ್ವಜ್ಞ (Prv.).

ಸರ್ವಜ್ಞತೆ sarva-jñatĕ. Omniscience (Bp. 53, 5; J. 13, 29). — ಸರ್ವಜ್ಞತೆಯೌಷಧಿ. -ಔಷಧಿ. (ಪಾರಾವತಾಂಘ್ರಿ, etc. Si. 159).

ಸರ್ವಜ್ಞತ್ವ sarva-jñatva. = ಸರ್ವಜ್ಞತೆ. (Bp. 2, 25; 50, 13).

ಸರ್ವತನ್ತ್ರಸ್ವತನ್ತ್ರ sarva-tantra-svatantra. Master of all knowledge (My.).

ಸರ್ವತಸ್ sarva-tas. *From every quarter, from all parts; on all sides, everywhere;* wholly, entirely.

ಸರ್ವತಾಪನ sarva-tâpana. All-inflaming; Kâma. (R.).

ಸರ್ವತೋಭದ್ರ sarvatas-bhadra. Everywhere or on every side good or auspicious. 2, *a temple or palace of a square form and having an entrance opposite to every point of the compass.* 3, a square mystical diagram (painted on a cloth with various colours). 4, a kind of charade in which the same word answers several questions. 5, a particular kind of artificial verse, so contrived that the same meanings and syllables occur, whether the line be read backwards or forwards or in various other directions. 6, one of the vicchitticitras (Kâvy. III, 2, B, 57. 60 seq.). 7, *the nimb-tree, Ajadirachta indica* Juss. (= ನಿಮ್ಬ, etc.).

ಸರ್ವತೋಭದ್ರೆ sarvatas-bhadrĕ. *The tree Gmelina arborea* Roxb.

ಸರ್ವತೋಮುಖ sarvatas-mukha. Facing every quarter of the compass, turned everywhere; complete, unrestrained, unlimited. 2, *water.* 3, sky, heaven.

ಸರ್ವತ್ರ sarva-tra. Everywhere, in all places (ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ G.); always, at all times. ಮೌನಂ ಸರ್ವತ್ರ ಸಾಧನಂ (Prv.). 2, all (Mhr.).

ಸರ್ವತ್ರಾಣಿ sarva-trâṇi. Almighty (B. 4, 13. 144. 145).

ಸರ್ವಥಾ sarvathâ. In all ways, by all means (ಸಮುಪಾರ್ಶ್ವ Mr. 534); altogether, entirely, wholly, completely, mostly (ಎಕ್ಸತೆ 584); assuredly, certainly (ಸರ್ವಸತ್ಯ 534); exceedingly; at all times. See B. 4, 201.

ಸರ್ವದಾ sarvadâ. Always, at all times (My.; B. 4, 17).

ಸರ್ವದೇಹಾನಿಲ sarva-dêha-anila. The vital air that is diffused through the body (ವ್ಯಾನ Mr. 51).

ಸರ್ವಧಾರಿ sarva-dhâri. N. of the twenty-second year of the cycle of sixty. (My.).

ಸರ್ವಧುರಾವಹ sarva-dhura-âvaha. *An ox fit for any kind of carriage or draught.*

ಸರ್ವಧುರೀಣ sarva-dhurîṇa. *An ox* (or other animal) *fit for any kind of carriage or draught.*

ಸರ್ವನಾಮ sarva-nâma. *A pronoun* (Śmd. 96. 97. 110. 116. 118. 120. 123. 134. 137. 200. 256; Kâvy. I, 2, 4-11. 17-19. 23-30).

ಸರ್ವನಿಯಾಮಕ sarva-niyâmaka. All-controlling (B. 4, 145).

ಸರ್ವಪತಿ sarva-pati. The lord of all; Śiva (Bp. 51, 18).

ಸರ್ವಪಾಪಕ್ಷಯ sarva-pâpa-kshaya. Destruction or removal of all sin. ನೀರೊಳಗೆ ಮುಳುಂಕಿ, ಸರ್ವಪಾಪಕ್ಷಯವಾಗಲೆನ್ದು, ಮಾಡುವ ಜಪವು (ಅಘಮರ್ಷಣ Nr.).

ಸರ್ವಪಿತ sarva-pita. The father of all; Śiva (Bp. 50, 8).

ಸರ್ವಪುರುಷಾಧಿಪ sarva-purusha-adhipa. The ruler of all human beings; Śiva (Bp. 50, 8).

ಸರ್ವಪ್ರಕಾರ sarva-prakâra. Every way, mode or manner (My.).

ಸರ್ವಬನ್ಧು sarva-bandhu. A man who is equal to all one's relations (My.).

ಸರ್ವಭಕ್ಷ sarva-bhaksha. *Eating all kinds of food, omnivorous* (ಎಲ್ಲವಂ ತಿನ್ಬುವಂ Mr. 234).

ಸರ್ವಭಕ್ಷಕ sarva-bhakshaka. = ಸರ್ವಭಕ್ಷ. (Bp. 54, 11). 2, Agni (My.).

ಸರ್ವಭೂಮಿ sarva-bhûmi. The whole earth. See ಸಾರ್ವಭೌಮ.

ಸರ್ವಮಂಗಲ sarva-maṅgala. All-auspicious (Bp. 50, 8).

ಸರ್ವಮಂಗಲಾಸ್ಪದ sarvamaṅgala-âspada. An all-auspicious seat. 2, sarvamaṅgalâ-âspada, a seat of Pârvatî (J. 10, 35).

ಸರ್ವಮಂಗಳೆ sarva-maṅgalĕ. = ಸಬ್ಬಮಂಗಳೆ. She who is all-auspicious, *Durgâ, Pârvatî.* 2, N. (Rév. 7, after 14).

ಸರ್ವಮಯ sarva-maya. Made or consisting of all, all-containing, universal, comprehensive of all (Bp. 10, 54; 39, 12; 51, 18).

ಸರ್ವಮಾತೆ sarva-mâtĕ. The mother of all, Pârvatî (Bp. 50, 8).

ಸರ್ವಮಾನ್ಯ sarva-mânya. Lands or villages exempt from all tax whatsoever (Bp. 27, 53; My.).

ಸರ್ವರಕ್ಷಕ sarva-rakshaka. All-protecting, all-saving; Śiva (Bp. 10, 54).

ಸರ್ವರಸ sarva-rasa. = ಸರ್ಜರಸ. Fluids of all kinds; saltness, salt; *the resinous exudation of the tree Vatica robusta; resin.* See Mr. s. ಉಗ್ರಾಣ.

ಸರ್ವಋತು sarva-ṛitu. Every season.

ಸರ್ವಋತುಕ sarva-ṛituka. Adapted to every season, habitable in.

ಸರ್ವಲಕ್ಷಣ sarva-lakshaṇa. = ಸಬ್ಬಲಕ್ಕಣ. All attributes or qualities, all marks; all lucky marks or favourable signs.

ಸರ್ವಲಿಂಗಿ sarva-liṅgi. Having all the external marks (of the orthodox faith): *a heretic,* an imposter.

ಸರ್ವಲೆ sarvalĕ. (= ಸಬಳ 2). *A lance, a javelin; an iron club or crow.*

Digitized by Google

ಸರ್ವಲೋಕ sarva-lôka. The universe. (My.).

ಸರ್ವವರ್ಮ sarva-varma. N. of the author of the kâtantra-sûtras or the grammar kalâpa. See ಅಭಿನವ-.

ಸರ್ವವಿಷಯ sarva-vishaya. All the countries (of India). — ಸರ್ವವಿಷಯಭಾಷಾಜಾತಿ. The peculiar languages of all the countries (of India, Ch.). — ಸರ್ವವಿಷಯಭಾಷಾದಿ. -ಆದಿ. The languages of all the countries and their style (Ch.).

ಸರ್ವವೇದ sarva-vêda. 1. *A Brâhmaṇa who has read the four vêdas;* having all knowledge.

ಸರ್ವವೇದ sarva-vêda. 2. Tbh. of ಸರ್ವವೇದಸ್. (ಸರ್ವಸ್ವಮಂ ಕೊಟ್ಟವಂ Mr. 261).

ಸರ್ವವೇದಸ್ sarva-vêdas. *A man who gives away all his property to the priests employed by him at particular sacrifices.*

ಸರ್ವವ್ಯಾಪಕ sarva-vyâpaka. All-pervading, ubiquitous. (My.; also ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿ).

ಸರ್ವಶಕ್ತಿ sarva-śakti. All might, all power. 2, almighty; the almighty or universal soul (ಸರ್ವಸನ್ನಾಹ Hlâ. Cm.; B. 4, 15).

ಸರ್ವಶೇಷ sarva-śêsha. Anything remaining out of a whole. (R.).

ಸರ್ವಸತ್ಯ sarva-satya. Complete truth. See Mr. s. ಸರ್ವಥಾ.

ಸರ್ವಸನ್ನಹನ sarva-sannahana. *A complete armament.*

ಸರ್ವಸನ್ನಾಹ sarva-sannâha. = ಸಬ್ಬಸನ್ನಣ, ಸರ್ಬಸನ್ನಾಹ. A complete armament, the arming or assembling of foot and horse, elephants and chariots (ಎಲ್ದಬಲ Mr. 472). 2, *the supreme or universal soul* (see Hlâ. Cm. s. ಸರ್ವಶಕ್ತಿ).

ಸರ್ವಸಸ್ಯ sarva-sasya. *Bearing all kinds of corn.*

ಸರ್ವಸಾಧನ sarva-sâdhana. All-accomplishing; fulfilling all requirements. Feminine ಸರ್ವಸಾಧನಿ (Kâvy. I, 5, 1. 27. 41).

ಸರ್ವಸಾಧಾರಣ sarva-sâdhâraṇa. Common to all. (My.; B. 4, 87. 189).

ಸರ್ವಸಾಧು sarva-sâdhu. In all respects good, virtuous, etc. (Nn. 150).

ಸರ್ವಸಾಮರ್ಥ್ಯ sarva-sâmarthya. All power, ability or strength (My.).

ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿ sarva-siddhi. Accomplishment of every object, attainment of all one's objects, universal success. (My.).

ಸರ್ವಸುಲಭ sarva-sulabha. Easy of access to all (My.).

ಸರ್ವಸುಹೃತ್ sarva-suhṛit. A universal friend (My.).

ಸರ್ವಸ್ವ sarva-sva. *The whole of a person's property or possessions;* whole substance or essence of anything. (Čpr. 1, after 78; Śmd. 78).

ಸರ್ವಸ್ವತನ್ತ್ರ sarva-svatantra. Quite self-dependent, quite independent, free or unrestrained (J. 13, 28).

ಸರ್ವಸ್ವಹರಣ sarvasva-haraṇa. The seizure or confiscation of the whole of any one's property; seizure of the whole substance or essence. See ನೆರೆ ಕೊಳ್.

ಸರ್ವಸ್ವಾಪಹಾರ sarvasva-apahâra. Taking away or stealing the whole of any one's property (My.).

ಸರ್ವಾಕರ್ಷಣ sarva-âkarshaṇa. Drawing the whole; taking away the whole. See ಗರಸು.

ಸರ್ವಾಂಗ sarva-anga. The whole body (Bp. 4, 41; 37, 24; 48, 11; 57, 61; J. 12, 31. 34). 2, having all members, perfect in limb. 3, all the vêdângas collectively.

ಸರ್ವಾಂಗಕ್ಷೌರ sarvânga-kshaura. Shaving the whole body with the exception of the pañcaśikhês (My.).

ಸರ್ವಾಂಗೀಣ sarvângiṇa. Spread over all the limbs. (Čpr. 1, after 81).

ಸರ್ವಾಣಿ sarvâṇi. = ಶರ್ವಾಣಿ, etc. *Pârvati.*

ಸರ್ವಾತ್ಮ sarva-âtma. *The universal soul;* epithet of Śiva (Bp. 89, 12).

ಸರ್ವಾಧಿಕಾರ sarva-adhikâra. General superintendence; universal rule, etc. (My.).

ಸರ್ವಾನುಭೂತಿ sarva-anubhûti. Universal experience. 2, all-perceiving. 3, *the plant Convolvulus turpethum* R. Br.

ಸರ್ವಾನ್ನಭೋಜಿ sarva-anna-bhôji. *Eating all sorts of food* (whether clean or otherwise).

ಸರ್ವಾನ್ನೀನ sarvânnina. *Eating all sorts of food.*

ಸರ್ವಾಪರಾಧ sarva-aparâdha. All offences or transgressions (My.).

ಸರ್ವಾಪರಾಧಿ sarva-aparâdhi. One who has committed all sorts of offences (Bp. 32, 62).

ಸರ್ವಾಭಿಸಾರ sarva-abhisâra. *An attack with a complete army.*

ಸರ್ವಾಯಸ sarva-ayasa. *Entirely made of iron.*

ಸರ್ವಾರ್ಥ sarva-artha. Having all objects or aims. 2, all matters; all objects.

ಸರ್ವಾರ್ಥಸಿದ್ಧ sarvârtha-siddha. One by whom all objects are effected; *Śâkyamuni, Buddha.*

ಸರ್ವಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿ sarvârtha-siddhi. = ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿ. 2, N. of a king (My.).

ಸರ್ವೇಶ sarva-îśa. Lord of all; the universal soul; a universal monarch, a paramount lord; *epithet of Śiva.* (Bp. 1, 66; 39, 12; 51, 38).

ಸರ್ವೌಘ sarva-ôgha. *The assembling of a complete army.*

ಸರ್ಷಪ sarshapa. = ಸಾಸಿವೆ, ಸರುಸಪ, ಸಾಸಬಿ, ಸಾಸವೆ, ಸಾಸಿವಿ, ಸಾಸಿವೆ, ಸಾಸುವೆ. *Mustard, Sinapis dichotoma* Roxb.; *Mustard-seed.*

ಸಲ್ sal. 1. = ಸಲು, ಸಲ್ಲು, (ಸಾಲ್ 1). To enter a place, to enter (ಸ್ಥಾನಪ್ರವೇಶ Śmd. Dh.; Čpr. 8, 7; Abh. P. 7, 15); to enter upon, to engage in, to undertake (Śmd. 58); to undergo, to be subjected to (Bp. 59, 49; 61, 57); to join, to associate one's self to (Bp. 37, 23; 48, 19; Bh. 1, 8, 84); to agree to, to be pleased with (Bp. 28, ...; 47, ...); to accrue, to arise (Bh. 1, 10, 39): — to enter upon a course: to pass, to be current (as money, etc.); to be used, to be in use; to pass by general consent, to be valid, proper or fit (ಸಲುವಳಿಯಾಗಿರ್ Śmd. 19 Cm.; 24 Cm.; ಸಲ್ಲದೆ ಯಾಗು 27 Cm.; 207 Cm.; see 89. 109. 112. 248. 294; R... 5, 52); to be (241. 367; *cf.* Bp. 55, 12 s. ಸಲು); to pass (as time, Čpr. 2, after 14 & 53; 3, after 68; Bp. 43, 14 44, 5; Rāv. 8, after 96); to pass, to depart from life (My. as ಸಸ್ತು ಹೋಗು); to pass from one person to another, to be given (Bh. 1, 3, ...

Digitized by Google

to be paid or liquidated (My. as ಸಲ್ಲು);—to become agreeable (Bh. 1, 8, 4);—to become or be well-known or famous (ಸಮಾಖ್ಯಾತಿ Śmd. Dh.; Rśv. 5, 28; Bh. 1, 8, 77; Kk. 26). P. p. ಸಂದು (Bp. 61, 57); ಸಂದಂ, ಸಂದಪಂ (Śmd. 280); ಸಲ್ಲವು (291); ಸಲ್ಲದು (Bh. 1, 8, 23). ಸಂದಿತು (Bp. 36, 48. 61; 52, 43), ಸಂದಿತ್ತು (41, 19). ನುಡಿಗೆಲ್ಲಂ ಸಲ್ಲದ ಕನ್ನಡಂ (Śmd. 121). ಜೇನ ತುಪ್ಪಕ್ಕೆ ಸಕ್ಕರೆ ಸಲ್ಲುದು (159). ಏಕೆ ನಿರ್ವಾಹಣಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲುಗುಮೊ ಪೂಣ್ದೊಡಂ ಕೃತಿಬ ನ್ಧಮಂ? (177). ಸಂದ ವೀರನೊಳು ಭಯವುಂಟೆ? (Sp.). ಚಲ್ವನಾನ್ತು ಸಂದ ಸಿಂಹಾಸನಕೆ ಪಟ್ಟವಣೆ ಗದ್ದುಗೆ ಎಮ್ಬುದು (Kk. 26). ಬನ್ಧನವ ಮಾಡಿದರು (i. e. -ರೂ) ಸಂದ ಜ್ಞಾನಿಯ ಲೇಸು! (Sp.). See ತಡ್-, ತುದಿಲ್-, ಬದ್-, ಮನಂ-, ಮೆಯ್-, ಸಮ-, ಸವ-; ನಿಸ್ಸಂದೇಶ; Ch. v. 69; Bp. 21, 33; 22, 9; 43, 26; 51, 30; 55, 6; J. 1, 10; 2, 7. 23; 4, 5; Śm. 3. 5. 7. 13. 34. 63. 77. *Cf.* Tē. ಚನು, ಚೆಲ್ಲು; T. ಚೆಲ್ಲು, M. ಚೆಲ್ಲ. — ಸಲ್ಲ. = ಸಲ್ಲದು. It is unfit, improper, etc. ಇದ್ದ ಊರ ಹಗೆ ಸಲ್ಲ, ಕದ್ದು ಕೊಮ್ಬುವರ ನೆರೆ ಸಲ್ಲ.—ಉದ್ದು ಮದ್ದಿಗೆ ಸಲ್ಲ, ಸಿದ್ದೆ ಯೋಗಿಗೆ ಸಲ್ಲ.—ಕೊಂಕುಬಲ್ಲಿ ಕುರು ಸಲ್ಲ, ಕೊಂಕಣಿಗರ ನೆರೆ ಸಲ್ಲ.—ತನ್ದೆಯವನ ನಣ್ಟಿಕೆ ಸಲ್ಲ, ಒಣ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೋಗ ಸಲ್ಲ.—ಪೋಕನಿಗೆ ನಾಕ ಸಲ್ಲ, ಮೂಕನಿಗೆ ಸ್ವಪ್ನ ಸಲ್ಲ.—ಮರಾಟರ ಹತ್ತರ ಹೋರಾಟ ಸಲ್ಲ.—ಮಿಗಿಲಾದವನ ಹತ್ತರ ಹಗೆ ಸಲ್ಲ, ನಗೆಗಾಡಿನ ಹತ್ತರ ಮೈತ್ರಿ ಸಲ್ಲ (Prvs.). — ಸಲ್ಲದವ. -ಅವ. An improper, useless man (ಎಡೆಗ Kk. 37; Śm. 46). — ಸಲ್ ಸಲ್. rep. (Bp. 47, 62).

ಸಲ್ sal. 2. = ಚುಲ್, etc. See ಮಡ-, ಮಡು-.

ಸಲ sala. = ಸಲವು 2, No. 1. Entering, entrance, ingress (ಪ್ರವೇಶ Śmd. II; Kk. 84). **2,** a coming to pass: a time (My.). See *e. g.* ಬನ್ದು ಸಲ.

ಸಲಕಿ **salaki.** = ಸಲಗೆ. — ಸಲಕಿಬಾಯಿಹಕ್ಕಿ. The grey or spot-bill duck, Anas poecilorhyncha (Bd.).

ಸಲಕ್ಷಣ **sa-lakshaṇa.** Having the same marks (Śmd. 222), of the same species. 2, having marks, being distinguished by (A.). 3, having good marks; a good mark (ಲಲಾಮ, ಒಳ್ಳಿಹ ಲಕ್ಷಣ Nn. 26; Bp. 38, 43). Feminine ಸಲಕ್ಷಣೆ. ಆ ಕನ್ನಿಕೆ ಸಲಕ್ಷಣೆ (Śmd. 109 Mdb., o. r. ಸಲ್ಲಕ್ಷಣೆ).

ಸಲಕ್ಷಣಪುರುಷ **salakshaṇa-purusha.** A fine looking man (My.).

ಸಲಗ salaga. A leading animal, the leader of a herd (especially an elephant, My.); a bull (ಗೂಳಿ Bhn. 24, o. r. ಸಲಗು). — ಸಲಗಾನೆ. -ಆನೆ. (ಯೂಥನಾಥ, ಯೂಥಪ, ಆನೆಗಳ ಹಿಣ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಗಜ Si. 269).

ಸಲಗೆ **salagĕ.** Tbh. of ಶಲಾಕೆ. (Śmd. 359).

ಸಲಣ್ದು salaṇḍu. The act of entering or going into, entrance, the act of taking possession. — ಸಲಣ್ದುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To take possession of, to seize (ಆಕ್ರಮಿಸಿ ಕೊಳ್ Śmd. II; Kk. 88).

ಸಲಪು salapu. = ಸಲವು 1, ಸಲಹು. To forward: to foster, to tend, to preserve, to bring up, to take care of (ರಕ್ಷಣ Śmd. Dh.; Rśv. 2, 50).

ಸಲವು salavu. 1. = ಸಲಪು, etc. (My.; B. 5, 229).

ಸಲವು sal-a-vu. 2. (Śmd. 247). = ಸಲ No. 1. Entrance, etc. (Abh. P. 10, after 116; 11, 67). **2,** = ಸಲುವು, validity, force: valid reason, cause, account. ಸಲವಾಗಿ, on account of, for (My.). ಇದರ ಸಲವಾಗಿ (B. 5, 106).

ಸಲವೆ salavĕ. Washing and bleaching new cotton cloth (My.; Tĕ. ಚಲವ; Tĕ. ಚಲವ also: cold, etc., see ಚಲಿ 1).

ಸಲಹಾ **salahâ.** = ಸಲಹೆ, ಸಲ್ಲಾ. Counsel (My.; Mhr., H. ಸಲಾ, ಸಲ್ಲಾ).

ಸಲಹು salahu. = ಸಲಪು, etc. (Čpr. 8, 81; Bp. 2, 2; 18, 13; 47, 45; 52, 33; Č. Bp. 11, 10; Râm. 3, 2, 15; Bh. 1, 8, 15; J. 1, 2; 2, 50; 11, 35; My.). ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಲಹಲ್ ಪಟ್ಟು ಬದುಕೆಯಾಗಿರುವ ಹಕ್ಕಿಯೂ ಮೃಗವೂ (ಛೇಕ, ಗೃಹ್ಯಕ Si. 181); ಸಲಹಲ್ ಪಟ್ಟ ಹಕ್ಕಿ ಮುಂತಾದವುಗಳು (ಪುಷ್ಟ, ಪುಷಿತ 380). ಸಲಹ ಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಕೊಲ್ಲಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದೇ? (Prv.).

ಸಲಹುವಿಕೆ salahuvikĕ. Fostering, etc. (ರಕ್ಷ, ತ್ರಾಣ Si. 388).

ಸಲಹೆ **salahĕ.** = ಸಲಹಾ. (My.).

ಸಲಾಂ **salâṁ.** = ಸಲಾಮು. Safety, peace (the word used in salutation by and to most people, accompanied with the raising of the hand to the forehead; it well answers also to compliments, respects and thanks; C.; Mhr., H. ಸಲಾಮು). ಸಲಾಂ, ಸೆಟ್ಟರೇ! (B. 4, 168).

ಸಲಾಕಿ **salâki.** Tbh. of ಶಲಾಕೆ. An iron rod or bar; a stem (of the sandal tree, My.); etc. ವಜ್ರಸಲಾಕಿ (Si. 399; My.).

ಸಲಾಕೆ **salâkĕ.** = ಸಲಾಖೆ. (ಶಲಾಕೆ G.). ಮೂಂಸವನ್ನು ತೆಗೆಯುವ ಸಲಾಕೆ (ಅರ್ಬುದ); ಅಕ್ಕಸಾಲೆಯರ ಸಲಾಕೆ (ಇಷೀಕೆ, ತೂಲಿಕೆ G.). See ಕಚ್ಚಿಣ-.

ಸಲಾಕ್ಷಣ್ಯ **sa-lâkshaṇya.** A kind, a species (ರೂಪಕ, ಲಕ್ಷಣ ಭೇದ Nn. 135).

ಸಲಾಖೆ **salâkhĕ.** Tbh. of ಶಲಾಕೆ. See ಗುಣಕೃತ-.

ಸಲಾಮು **salâmu.** = ಸಲಾಂ. (C.). ಕಂಕುಳಲ್ಲಿ ದೊಣ್ಣೆ, ಕೆಯ್ಯಲ್ಲಿ ಸಲಾಮು (Prv.). — ಸಲಾಮು ಮಾಡು. To make salâmu, to compliment by lifting the hand to the forehead (and uttering the term), to greet (C.). ದೊರೆಗೆ ಸಲಾಮು ಮಾಡಿ (B. 3, 63). — ಸಲಾಮು ಹೇಳು. To tell one's compliments or thanks (through any person, My.).

ಸಲಿಕಿ **saliki.** = ಸಲಿಕೆ. (S. Mhr.). ಕೊಡಲಿ ಗುದ್ದಲಿ ಸಲಿಕಿ ಮುನ್ತಾದ ಒಡಿವೆಗಳು (B. 5, 74).

ಸಲಿಕೆ salikĕ. = (ಸಲೆ 2), ಸಲ್ಲಿಕೆ. Delivering over, paying, payment (My.).

ಸಲಿಕೆ **salikĕ.** = ಸಲಿಕಿ. Tbh. of ಶಲಾಕೆ. An iron rod, a crow-bar (My.; Tĕ.); a kind of spade or hoe (My.). See B. 5, 79.

ಸಲಿಗೆ saligĕ. (fr. ಸಲ್ 1). = ಸಲುಗೆ, (ಸಲ್ಗೆ). Familiar intercourse, familiarity (My.); excessive familiarity, indulgence (in the intercourse with children, etc., My., also in ಸಲಿಗೆ ಕೊಡು); improper familiarity, freedom (Bp. 48, 40; My.; Mhr., H. ಸಲುಕಾ, good terms with or together; amicable footing; friendly relation with a foreign power, is Arabic and not to be compared; Mhr. ಸಲಗ, ಸಲಗೀ, intimacy, familiarity, probably is taken from K.). ಆ ಹುಡುಗರು ಹೆದರದೆ, ಸಲಿಗೆಯಿನ್ದ (ಅವನ ಸಂಗಡ) ಆಡಿದ್ದದ್ದರಿನ್ದ ರಾಕ್ಷಸನಿಗೆ ಸನ್ತೋಷವಾಗ ಹತ್ತಿತು (B. 5, 183). ಆತನಿಗೆ ಚಿಕ್ಕನ್ದಿನಿನ್ದ ಅವನ ಸಲಿಗೆಯೇ ಬಹಳ (5, 140). ಸಲ್ಲದ ಠಾವಿನಲ್ಲಿ ಸಲಿಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅಲ್ಲೇ ಹೋಯಿತು ಅಭಿಮಾನ.—ಸಲಿಗೇ ನಾಯಿ ಮೊಲೆಕ್ಕೆ ಮುತ್ತು ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ.—ಸಲಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ನಾಯಿ ತಲೆಗೇರಿತು (Prvs.).

ಸಲಿಗೆ **saligĕ.** = ಸರಿಗೆ No. 2. A wire (My.).

Digitized by Google

ಸಲಿಲ salila. = ಸಲಿಲ. *Water.* 2, N. of a certain metrical foot (Ch.).

ಸಲಿಲಜ salila-ja. A lotus. (My.).

ಸಲಿಲಾಶ್ರಯ salila-âśraya. A tank, a lake (J. 2, 18).

ಸಲಿಸು salisu. = ಸಲ್ಲಿಸು. To cause to enter (Čpr. 2, after 49; 5, 50); to execute, to perform (Bp. 12, 45; 42, 16; 44, 18; 59, 24); to use, to employ (Śmd. 38; Mr. 3); to fulfil (as another's desire, Râm. 3, 8, 35; 18, 5; J. 19, 41. 44); to give (Bp. 3, 51; 7, 1; 27, 10), to grant (Râv. 13, 26; J. 5, 44. 47; Bhâgavata 10, 18, 8), to bestow, to show (Bp. 6, 3; 40, 40); to pay (J. 29, 17); to spend (as time, Bp. 24, 2).

ಸಲೀಲ sa-lîla. Playful, wanton, sportive. (G.).

ಸಲು salu. = ಸಲ್ 1, etc. To enter, etc., etc.; to be (Bp. 55, 12); etc., etc. ಸಲುವತ್ತು (*i. e.* ಸಲುವ ಒತ್ತು, a fit pledge, 40, 11). ತುಪ್ಪಮ್ ಓಗರಕೆ ಸಲುವುದು (Sp.). — ಸಲು ಸಲು. rep. (Bp. 36, 25).

ಸಲುಗೆ salugĕ. = ಸಲಿಗೆ. (Bp. 6, 3; 40, 40; J. 6, 42. 55; 30, 47).

ಸಲುಪ salupa. Tbh. of ಸ್ವಲ್ಪ. (My.).

ಸಲುಫ salupha. = ಸಬ್ಬಸಿಗೆ. (St. & Pl.).

ಸಲುವಳಿ salu-vaḷi. = ಸಲ್ವಳಿ, (ಸಾಲುವಳಿ). Currency, general acceptance, use;—fitness, propriety (My.; see Śmd. Cm. s. ಸಲ್ 1). — ಸಲುವಳಿಕ್ರಯ. A proper or just price (My.). — ಸಲುವಳಿಮಾತು. A proper word (My.). — ಸಲುವಳಿಯಾಗು. -ಆಗು. To become or be fit or proper (ಆಗು Śmd. 75 & 76 Cm.; ಸಾಲ್ 97 Cm.). — ಸಲುವ ಳಿವ್ಯಾಪಾರ. Just transactions or trade (My.).

ಸಲುವು saluvu. = ಸಲವು 2, No. 2. Cause, etc. ಸಲು ವಾಗಿ = ಸಲವಾಗಿ (C.; B. 1, 24; 2, 32. 33; 3, 77. 78; 5, 104. 182; ಒಸ್ಸರ G.).

ಸಲುಹ saluha. Entering; current, onward motion. See ಬಲ್-.

ಸಲೆ salĕ. 1. Infinitive of ಸಲ್ 1. So that it passes: currently, perpetually, constantly (ಸತ್ತ Śmd. 395; ತಪ್ಪದೆ 110 Mdb. Cm.); fitly, properly, nicely, well (ಚನ್ನಾಗಿ Śmd. Cm. 110 & 157; ಚೆಲ್ವಾಗಿ ಬಡ ಸುವ Bhn. 38; often the term is a mere expletive or pâdapûraṇa, Ćt. I, 19; II, 34). See Čpr. 1, 69; 8, 64; Bp. 27, 23. 77; 57, 83; Râv. 5, 122; 8, 112; 11, 68; J. 3, 3. 24. 31; 28, 63; Śm. 3. 4.

ಸಲೆ salĕ. 2. (= ಸಲಗೆ, etc.). Payment, the sum paid (My.). 2, that is come by (?): the number resulting from the multiplication of two or more numbers, product (My.; is *this* a foreign term?). — ಸಲಗಜ. A square yard (My.). — ಸಲೆ ಮಾಡು. To find the area by multiplication (My.); to find the number of cubic feet by multiplication (My.). — ಸಲೆಯಡಿ. -ಅಡಿ. A square foot; a cubic foot (My.).

ಸಲೋಕ sa-lôka. Being in the same world. See ಸಾಲೋಕ್ಯ.

ಸಲ್ಲ salla. See s. ಸಲ್ 1.

ಸಲ್ಲಕಿ sallaki. = ಶಲ್ಲಕಿ. *The gum olibanum tree, Boswellia thurifera* Roxb. See ತಡಸಲು, ತಡಸಲು.

ಸಲ್ಲಲಿತ sat-lalita. Very lovely, handsome or beautiful; very pleasant, wished for, desired or loved (Ch. v. 17; Bp. 9, 19; 22, 27; 35, 16; 39, 13; Râv. 11, 57; J. 4. 5; 18, 24); great beauty, etc. (Bp. 42, 24). ಸಲ್ಲಲಿತೋಕ್ತಿ (ಹಂಸ Mr. 505).

ಸಲ್ಲಾ sallâ. = ಸಲಹಾ, etc. Counsel (My.; Mhr., H.). 2, peace; truce (My.; Mhr., H.). ಹಗೆಯವರ ಸಂಗಡ ಸಲ್ಲಾ ಮಾ ಡುವರ (ಸಂಧಿ Si. 262).

ಸಲ್ಲಾಪ sallâpa. = ಸಂಲಾಪ. (ಸೂಡಿಸುವ Hlâ.; ಮಾತಾಡುವ ಸು ಡುನುಡಿ Mr. 88; Bp. 4, 24; 19, 38; 45, 1).

ಸಲ್ಲಾಪಿ sallâpi. = ಸಂಲಾಪಿ. (Bp. 32, 2).

ಸಲ್ಲಿಕೆ sallikĕ. = ಸಲಿಕೆ. (My.). ಸಲ್ಲದ ಸಾಗ್ಗ ಸಲ್ಲಿಕೆ ಮಾಡ ದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಯಿತು (Prv.).

ಸಲ್ಲಿಸು sallisu. = ಸಲಿಸು. (My.). Among the Lingavantas ಸಲ್ಲಿಸು means also 1, to serve up food. 2, to eat.

ಸಲ್ಲೀಲೆ sat-lîlĕ. Great sport or amusement; great grace, beauty or loveliness (Bp. 40, 88; Č. Bp. 47, 2; Râv. 12, after 41; 13, after 61).

ಸಲ್ಲು sallu. = ಸಲ್ 1, etc. (My.; Bp. 58, 35). P. p. ಸಲ್ಲು, third person singular imperfect ಸಲ್ಲಿತು, ಸಲ್ತು. ಶಾಸನದ ಮಾ ತ್ರ ಸಲ್ಲ ತಕ್ಕ ಚಿಹ್ನ (ನೃಸಲಕ್ಷ್ಮ Si. 268). ಮೂಕತ್ವ ಮಾತಾಡದವನಿಗೆ ಛೀಡತ್ವ ಸಲ್ಲದು.—ಪರದಾಸ ಮಾಡುವವನ ಧರ್ಮಕ ಸಲ್ಲದು.—ದಣ ಸು ಸಿಕ್ಕದರೂ ನಿರಸಿದ್ದವಗೆ ಸಲ್ಲದು.—ಸಲ್ಲದ ಶಾಸನಕ್ಕೆ ಸಲಿಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅಲ್ಲೀ ಹೋಯಿತು ಅಭಿಮಾನ.—ಸಲ್ಲದ ಸಾಗ್ಗ ಸಲ್ಲಿಕೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಯಿತು.—ಸಲ್ಲದ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಪಟ್ಟ ಬಲ್ಲ (Prv.).

ಸಲ್ಲುಡಿ salludi. — ಸಲ್ಲುಡಿಗಿಡ. A climbing shrub with necklace-like fruits, Maerua arenaria Hook. f. & T. (Z. i.

ಸಲ್ಲೆ sallĕ. = ಸಲಿಗೆ, ಸಲುಗೆ. (V. 5, after 39).

ಸಲ್ಲೇಹ sallêha. = ಶಲ್ಲಕ. Tbh. of ಶಲ್ಯ 1. (Grj. 7, 54; Râv. 6, after 11). — ಸಲ್ಲೇಹದ ಕೊಳು. (ಶಲ್ಯ, ಹಂದಿ Si. 290).

ಸಲ್ವಳಿ sal-vaḷi. (Śmd. 252). = ಸಲುವಳಿ.

ಸವ sava. P. p. of ಸವೆ 2, in ಸವ ಕೆಸಲ್ವು (My.).

ಸವ sava. 1. Tbh. of ಸಮ 1. (G.; ಸಮಾನ Śmd. 257 Cm.; 400 Cm.). — ಸವನು. = ಸಮವು. ಸವನಾಗು. -ಆಗು. To be or become equal, etc. (B. 3, 25; 4, 64). ಸವಸಲ್ಲದನ್ನ (G. 56). — ಸವನೆ. -ಎನೆ. Quite equal, etc.; in the very same manner (B. 3, 4. 39. 89; 5, 274). See ಒನೆ. — ಸವನೆಲ. Level ground (ಬಯ G.). — ಸವ ಸಲ್. = ಸವಿ ಸಲ್. (Śmd. 400; Śm. 34. 63).

ಸವ sava. 2. Tbh. of ಶವ. (Śmd. 342).

ಸವ sava. 3. Tbh. of ಶ್ರಮ. (Śmd. 347).

ಸವ sava. 4. Pressing out the sôma juice; a libation, oblation, *sacrifice;* the juice or honey of flowers. See ಉತ್ಸವ.

ಸವ sava. 5. Begetting, bringing forth young; a generation, offspring. See ಪ್ರಸವ.

ಸವಗ savaga. 1. (Tbh. of ಕವಚ? or of ಯಮುಕ?). A coat of armour or mail (ಮೆಯ್ಯ ಜೋಡು Śm. 42; ಜೋಡು Bsa 30; Śiv. 2, 108; J. 12, 49; Bh. 6, 4, 52; 10, 7, 6).

ಸವಗ savaga. 2. Tbh. of ಸಮೋಘ.

ಸವಗಸನ್ನಣ savaga-sannaṇa. Tbh. of ಸಮೋಘಸನ್ನಾಹ. (Śm. 376).

Digitized by Google

ಸವಟು savaṭu. 1. = (ಸಟ್ಟು), ಸವುಟು, ಸೋಟು 2. A ladle, a spoon (My.; B. 8, 46).

ಸವಟು savaṭu. 2. To dirty (v. t., as clothes, My.). **2,** to become dirty (as clothes, My.; *cf.* ಜಟ್ಟು 2 ?).

ಸವಟೆ savaṭĕ. (= ಸೋಟೆ? ಸೊಟ್ಟೆ?). — ಸವಟೆವಾಯಂ. -ದಾಯಂ. (Šmd. 95).

ಸವಡ savaḍa. = ಜವಳ. — ಸವಡಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A double structure or wall; a wall built on the outer side of another to support it (My.). — ಸವಡಬಿತ್ತಿ. = ಸವಡಗಟ್ಟು. (My.).

ಸವಡಿ savaḍi. 1. = ಜವಳಿ. A pair; a junction; confluence (J. 19, 49; see ಒಬ್ಬವಡಿ, ಮುಬ್ಬವಡಿ). See Bhn. s. ಪಿಡಿಸವತಿ. — ಸವಡಿಗಾಲ್. -ಕಾಲ್. Two or both feet (Bh. 2, 10, 13). — ಸವಡಿಗೆಯ್. -ಕೆಯ್. Two or both hands (Bh. 10, 8, 7). — ಸವಡಿಡು. -ಇಡು. To put together, to join, to pair (?). ಸವಡಿಟ್ಟಂ (Šmd. 63). — ಸವಡಿನುಡಿ. Two words (Bh. 3, 6, 98). — ಸವಡಿವಾತು. -ಮಾತು. Two words (Bh. 8, 22, 28). — ಸವಡಿವೆರಳು. -ಬೆರಳು. Two fingers (Bh. 8, 25, 2).

ಸವಡಿ savaḍi. 2. A person who turns water from a tank on rice-fields (My.; H.).

ಸವಡಿಸು savaḍisu. To join, to comprise (Bh. 8, 27, 27).

ಸವಣ್ savaṇ. = ಸವಣ 1. — ಸವಣ್ಮನೆ. A Jaina temple (ಬಸದಿ Čt. II, 100).

ಸವಣ savaṇa. 1. Tbh. of ಕ್ಷಪಣ. (Šmd. 346) and of ಶ್ರವಣ (*i. e.* ಶ್ರಮಣ 345 Mdb.). A Jaina (ಕ್ಷಪಣ, ಜೈನ, ಶ್ರಮಣ Hlâ.). ನವೋಸ್ತುಗಳೆನ್ದು ಸವಣರ್ಗೆ ಪೆಸರಾಯ್ತು (Šmd. 93). ಸವಣಂ ಬಳಪಂಗೊಳೆ (200). See Čpr. 6, 95; Abh. P. 9, 13; Bp. 28, 37; 49, 9; 51, 36. 77; 52, 16. 20; 53, 10; Tbh. ತಟ್ಟು 1. — ಸವಣಬಳಗೊಳ. -ಕೊಳ. N. of a Jaina village in Mysore (My.). — ಸವಣಬೆಳಗೊಳ. = ಸವಣಬಳಗೊಳ. (My.).

ಸವಣ sava ṇa. 2. = ಶ್ರವಣ 4. Pincers (My.).

ಸವಣಿಸು savaṇisu. = ಸವರಿಸು. Tbh. of ಸಂವರಿಸು. To prepare, to make or get ready, to arrange (My.; *cf.* ಸವನಿಸು).

ಸವತಿ savati. = ಸವತೆ, etc. — ಸವತೀ ಕಾಯಿ. (ಉರ್ವಾರು G.; ವಾಲುಕ Čb.).

ಸವತಿ savati. Tbh. of ಸಪತ್ನಿ. A rival wife (Čpr. 6, 1; Bp. 18, 11; J. 18, 10; My.; Tĕ.; Mhr. ಸವತ). ಸವತಿಗೆ ಸವತಿ ಪುರುಡಿಪಳ್ (Šmd. 159). ಸವತೀ ಗಣ್ಡ ಸಾಯಲಿ! ಅನ್ದರೆ ಮುಣ್ಡೆ ಆಗುವವರು ಯಾರು?—ಸವತಿಗೆ ಮುಣ್ಡೆ ಆಗು ಅನ್ದ ಹಾಗೆ.—ಸವತಿ ಸಣ್ಣವಳಲ್ಲ, ದಾಯಾದಿ ಚಿಕ್ಕವನಲ್ಲ.—ದವುತಿ ಇಲ್ಲವೆನ್ದು, ಸವತೀ ಸಂಗಡ ಜಗಳಾಡಿದಳು.—ಸವತೇ ಕಾಯಿ ಕಹಿಯಾದರೆ ಸವತಿ ಏನು ಮಾಡುವಳು?—ಸವುದೆ ತಾರದೆ ಇದ್ದರೆ ಸವತಿ ಏನು ಮಾಡ್ಯಾಳು? (Prv.). — ಸವತಿದಾಯ್. -ತಾಯ್. A step-mother. ಸವತಿದಾಯ ಮಗನು (ವೈಮಾತ್ರೇಯ, ವಿಮಾತೃಜ Nr.). — ಸವತಿಮಗ. A step-son (My.). Feminine ಸವತಿಮಗಳು (My.). — ಸವತಿಮತ್ಸರ. The enmity between rival wives (My.).

ಸವತೆ savatĕ. = ಸವುತೆ, etc. (My.). — ಸವತೇ ಕಾಯಿ. = ಸವತೀ ಕಾಯಿ. See Prv. s. Tbh. ಸವತಿ.

ಸವದು savadu. = ಸವೆದು. P. p. of ಸವೆ 2. (Bp.).

ಸವದೆ savadĕ. = ಸವುದೆ. (My.). ಸಾಲಗಾರರನ ಮನೆಗೆ ಸವದೆ ಹೊತ್ತರೆ ಮೇಲಣ ಬಡ್ಡಿಗೆ ಸಮವಾಯಿತು (Prv.).

ಸವನ savana. 1. *The act of extracting the juice of the sôma plant;* a libation; an oblation or sacrifice. 2, *bathing; any purificatory ablution.*

ಸವನ savana. 2. The act of bearing children, etc.

ಸವನ savana. 3. Tbh. of ಶಮನ. Yama (ಶಮನನು, ಯಮನು Nn. 103).

ಸವನಿಸು savanisu. (fr. ಸವೆ 3). = ಸಮನಿಸು. To be acquired, found, got or gained; to come about; to occur (ಪ್ರಾಪ್ತಿಸು Šmd. 15. 125. 146. 341; Šâv. 4, 85).

ಸವಯಸ್ sa-vayas. Coeval, cotemporary; a coeval, *a cotemporary, a friend of the same age.*

ಸವಯಿಸು savayisu. = ಸಮಿಸು, etc. To destroy, etc. (Bp. 61, 14).

ಸವರ್ savar. To perish, etc. (ಬೀ, ತೀರ್ Bhn. 33, o. r. ಸವೆ).

ಸವರಣೆ savaraṇĕ. = ಸಂವರಣೆ, ಸೌರಣೆ. (My.).

ಸವರಿಸು savarisu. 1. To cause to cut off the side branches of a branch, etc. (My.); to cause to chip (My.); to cause to cut down (J. 9, 22).

ಸವರಿಸು savarisu. 2. To have applied to, etc. (My.).

ಸವರಿಸು savarisu. = ಸಂವರಿಸು. (My.). ತಿರಿಚನಾಪಳ್ಳಿಗೆ ತಿರಿದುಮ್ಬೋದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿನ್ದ ಕೆಯ್ ಸವರಿಸ ಬೇಕೇ? (Prv.).

ಸವರು savaru. 1. To cut off the side branches of a branch of a tree, the branches of a bush or bamboo (My.), or the bark of a tree (B. 3, 7). **2,** to diminish prominences of the soil by cutting away a little at a time, to chip (My.). **3,** to cut, to cut down (Bp. 53, 10; Râm. 5, 9, 12; Bh. 6, 4, 107; J. 12, 49; 20, 26; 22, 26).

ಸವರು savaru. 2. To rub in or apply to, as water, oil, medicine, polish, or ashes (My.; B. 4, 175; Tĕ. ಚಮರು, ಚಮುರು, ಜವರು, ಜವುರು). **2,** to convey with a stick, knife, etc. any sticky substance to a vessel by rubbing the substance off on its brim (My.; B. 4, 40).

ಸವಱು savaṟu. = ಸಮದು 1. To trim (as the hair with one's hand), etc.; to measure even with the striker (My.). ಬಿಲ್ಲಿನ ಹೆದೆಯನ್ನು ಸವಱ್ ತೀಡುವಾಗ ನಾರಿಯು ಕೆಯ್ ಕೊಬಿತು ಹಾಕದನ್ತೆ ಅಂಗೆಯ್ಯುಸ್ತಕ್ಕೆ ರಕ್ಷಕವಾಗಿ ಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳುವ ತೊಗಲ ಕೆಯ್ಚೀಲ (Si. 287).

ಸವರ್ಣ sa-varṇa.. The syllable sa (Čh.). 2, being of the same colour; like, resembling; of the same tribe or class. 3, belonging to the same class of letters, *i. e.* uttered by the same organs of speech. 4, homogeneous; a homogen. See Šmd. 13. 15. 16.

ಸವರ್ತಿ sa-varti. A person who moves or walks (Bp. 6, 12).

ಸವಸು savasu. 1. (fr. ಸವೆ 3). To make ready, to prepare (Bh. 1, 8, 86).

ಸವಸು savasu. 2. (fr. ಸವೆ 2). = ಸಮಿಸು, etc. To cause to wear away, to exhaust, to spend (Bp. 18, 20).

ಸವಹೆ savahĕ. = ಸರಲೆ, No. 1.

ಸವಳದೆ savaḷadĕ. Daybreak, dawn (ಉದಯ Šmd. 400).

Digitized by Google

ಸವಳು savaḷu. = ಚವುಳು, ಸವುಳು, q. v. (ಕ್ಷಾರ G.). ಸವಳ ನೀರು (B. 5, 74).

ಸವಳ್ತಡೆ (savaḷtu-aḍe2). = ಸವುಳ್ತಡ್. Daybreak, dawn, morning (ಉದಯ Śmd. 400). ಸವಳ್ತಡಿಂಗೆ, ಸವಳ್ತಡಿನ (401). 2, the next morning (ಮಾಱಣ Ct. I, 31).

ಸವಾ savâ. = ಸವ್ವಾ. Having a fourth more; more by a fourth (My.; Mhr.). — ಸವಾಸೇರು. 1¼ sêru (in weight, My.). ಸಟ್ಟ ಸವಾಸೇರು, ಲಿಂಗ ಅಡಿಸೇರು (Prv.).

ಸವಾಯಿ savâyi. Excess by a fourth; having the excess of a fourth (Mhr. ಸವಾಈ). — ಸವಾಯಿಮಾಧವರಾಯ. N. (B. 4, 216).

ಸವಾರ savâra. = ಸ್ವಾರ 2. Mounted upon or seated in (a horse, a coach, etc.; Mhr.); a man on horseback, a horseman (My.; Si. 278; Mhr., H. ಸ್ವಾರ). — ಸವಾರಕಚೇರಿ. The office of troopers or native cavalry (My.).

ಸವಾರಿ savâri. 1. = ಸ್ವಾರಿ. Riding upon the back of any animal or in a carriage, riding; going, walking (My.). ಸವಾರೀ ಎತ್ತು, -ಕುದುರೆ, -ಬಣ್ಡಿ, etc.; ಕುದುರೇ ಸವಾರಿ, ಬಣ್ಡೀ-, etc. (My.). 2, the equipage, retinue or train of a great personage (Mhr., H. ಸ್ವಾರೀ); (the bamboo structure on carts, S. Mhr.). 3, the great personage singly; any person in the customary adulatory or complimentary style (My.; Mhr.).—See Si. 274. 275.

ಸವಾರಿ sa-vâri. 2. A cloud (Abh. P. 13, 59); a stream (13, 61).

ಸವಾಲ್ savâl. ಸವಾಲು. A question, inquiry (My.; Si. 56; Br.; Mhr., H.).

ಸವಾಷ್ಣಿ savâshṇi. Tbh. of ಸುವಾಸಿನಿ. A woman whose husband is living (ಮುತ್ತಯ್ದೆ G.; Mhr. ಸವಾಶೀಣ, ಸವಾಷ್ಣ).

ಸವಿ savi. 1. = ಸವೆ 2. To wear away, etc., to pass, as time (Bp. 25, 6; 27, 21).

ಸವಿ savi. 2. = ಸವೆ 1. To test by eating, to taste; to eat (ಖಾದನವರೀಕ್ಷೆ Śmd. Dh.; Bp. 15, 25; 24, 29; 28, 31; 33, 17; 36, 46; Śsv. 4, 66. 93; J. 1, 7; 6, 15; 15, 46; C.; B. 4, 2; cf. ಚಪ್ಪರಿಸು 1, T. ಚುವೈ, M. ಚುವೆ). ಜ್ಞಾನವುಳ್ಳವರ ಸಂಗ ತಾ ಸಕ್ಕರೆ ಜೇನು ಸವಿದನ್ತೆ (Sp.). ಸಜ್ಜನರ ಸಂಗವದು ಹೆಜ್ಜೇನು ಸವಿದನ್ತೆ (Sp.). ಆಧಾರವಿಲ್ಲದವನ್ ಅಮೃತಾನ್ನ ಸವಿದಾನೆ? (Dp. 87). — ಸವಿ ಸವಿ. rep. (Grj. 2, after 106; Bp. 10, 49; J. 3, 37).

ಸವಿ savi. 3. P. p. of ಸವಿ 2, in ಸವಿ ಸವಿದು (Bp. 35, 2).

ಸವಿ savi. 4. = ಸಂವಿ. That has taste, that is palatable, savoury, sweet or nice; ambrosia; taste; sweetness (ಮಧುರ Mr. 218; ಇಮ್ಪು Kk. 72, Śm. 65; ಸೀ G.; Čpr. 1, 51; 7, 49; 8, 56. 73. 82; Bp. 10, 49; 33, 17; 36, 46; 51, 49; 60, 42; My.; Tě. ಚವಿ; T. ಚುವೈ, M. ಚುವೆ). ಮಾಮರಂ... ಮಾಣದಿತ್ತು ಸವಿಯಂ (Čpr. 7, 41). ಅಬಿವ್ರದೆ ಪಾಲ ಸವಿಯಂ ಕೆಸಱೊಳ್ ಇಱ ಬಲ್ಲನು? (Bp. 60, 42). ಬಾಯ ಸವಿಯಿಲ್ಲದ ರಸಾಯನದಲಿ ಏನು? (Dp. 167). ಕಬ್ಬು ಕೊನೆಯಿನ್ದ ಮೆದ್ದರೂ ಬುಡದಿನ್ದ ಮೆದ್ದರೂ ಸವಿ ಒನ್ದೇ.—ಕಬ್ಬು ಡೊಂಕಾದರೆ ಸವಿ ಡೊಂಕೇ?—ತಾಯಿಗಿನ್ತ ಹಿತವರಿಲ್ಲ, ಸಕ್ಕರೆಗಿನ್ತ ಸವಿ ಇಲ್ಲ.—ಬೆಲ್ಲದ ಸವಿ ತಿನ್ದ ಹೊಱತು ತಿಳಿಯದು.—ಬಲ್ಲವನೇ ಬಲ್ಲ ಬೆಲ್ಲದ ಸವಿ.—ಮಕ್ಕಳ ಬಾಯಿಗೆ ಮಣ್ಣು ಸವಿ.—ಪಾಲೀ ಹಾಗೆ ಬಲವನ್ತನಿಲ್ಲ, ಹಾಲಿನಕ್ಕಿನ್ತ (i. e. ಹಾಲಿಗಿನ್ತ) ಸವಿ ಇಲ್ಲ (Prvs.). See ಕಡ್-, ಕಳ್-, ಮೆಯ್-. ಸವಿಯಾಗಿ ಮಾತಾಡುವವನು (ಕಲ್ಲ G.). — ಸವಿಕಿತ್ತಳೇ ಹಣ್ಣು. A sweet ripe orange (G. 155). — ಸವಿಗಡಲ್. -ಕಡಲ್. The sea of ambrosia or milk. — ಸವಿಗಡಲಣುಗ. -ಅಣುಗ. The son of the milk-sea, the moon (ಚನ್ದಿರ, ಅಣುಗ Kk. 44; ಚನ್ದ್ರ Śm. 15. 16). — ಸವಿಗಲೆ. -ಕಲೆ. Sweet (amorous) art (J. 6, 34). — ಸವಿಗಾಣಿಸು. -ಕಾಣಿಸು. To make appear sweet; to please (v. t., Čpr. 3, 101); to cause to taste. — ಸವಿಗಾಣು. -ಕಾಣು. To taste (My.). 2, to be pleased (B. 4, 53). — ಸವಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To taste (Bp. 18, 29). — ಸವಿಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To cause to taste or eat (J. 6, 48). — ಸವಿ ತಕ್ಕೈಸು. To perceive the sweetness or flavor (of anything, My.). ಬಾಯೊಳಗೆ ತಿನ್ನುವ ದನ್ತಿರುವಾಗ ನಾಲಿಗೆಯೂ ಅಂಗಳೂ ಅದರ ಸವಿ ತಕ್ಕೈಸ್ಕುತ್ತವೆ (B. 4, 85). — ಸವಿತುಟಿ. A sweet lip (ಇನ್ದುಟಿ G.). — ಸವಿತುತ್ತು. -ತುತ್ತು. A sweet morsel (Grj. 8, 59). — ಸವಿದೋಱು. -ತೋಱು. To appear as or to be sweet or delicious. ಕಿತ್ತಳೆ ಸವಿದೋಱುತು ಇನ್ನಷ್ಟು ಕಾಯಿ (Bêdagucaupadi). — ಸವಿನೀರು. Sweet, fresh, not salt water (B. 4, 101. 143; 5, 74). — ಸವಿನುಡಿ. A sweet word or speech (Grj. 2, after 106; J. 11, 10). — ಸವಿನೋಟ. A pleasant sight (Śs.; J. 6, 34). — ಸವಿನೋಡು. To taste, to relish, to eat (ಆಸ್ವಾದಿಸು G.; Bp. 3, 35; My.). — ಸವಿಮಣ್ಡಲ. The lunar disk (ಚನ್ದ್ರಬಿಮ್ಬ Ct. I, 28). — ಸವಿಮಾತು. A sweet word (My.; B. 4, 17). ಹಕ್ಕಿಯಾ ಹಗೆ, ನೃಪನ ಕಾನ್ತೆಯಾ ಸವಿಮಾತು, ... ಗಳು ತನ್ನ ಮುನ್ತೆ ಕೊಲ್ಲುವವು (Sp.). ಸವಿಮಾತಿನವನು (... G.). — ಸವಿಮಾವು. A sweet mango (... G.). — ಸವಿಯೂಟ. -ಊಟ. A savoury, delicious meal (C.). ಸವಿಯೂಟಗಳನುಣ್ಣು ಬೆಮಸ ಬೇಡ! (Dp. 4). — ಸವಿವಣ್. -ಪಣ್. A sweet ripe fruit (Śi. 76). — ಸವಿವೆರ್ಚು. -ಪೆರ್ಚು. Sweetness to increase; to increase in sweetness (Čpr. 6, 55). — ಸವಿವೆಸರ್. -ಪೆಸರ್. A pleasant name or word. ... ಇನ್ನಿಗಂ etc. ಎನ್ದು, ನುಡಿವ ಸವಿವೆಸರ್ ಸೀಮಾನ್ತರದ ... (Kk. 69). — ಸವಿವೇಟ. -ಬೇಟ. Sweet amorous play (J. 15, 43). — ಸವಿ ಸವಿ. rep. (B. 4, 32. 132). — ಸವಿಸನ್ನ. = ಸವಣ್. (My.). — ಸವಿ ಹತ್ತು. To have a pleasing taste (C.). ಅದು ಗೋಡಿ ರೊಟ್ಟಿಯ ಹಾಗೆ ಸವಿ ಹತ್ತುತ್ತದೆ (B. 3, 78). ... ಗಲು ಸಹ ನರಿಗಳಿಗೆ ಸವಿ ಹತ್ತುತ್ತದೆ (5, 262). 2, a taste or desire (for anything) to arise or exist. ... ದಕ್ಕದರೆ ಮುನ್ದೆ ಅದರ ಸವಿ ಹತ್ತುತ್ತದೆ (B. 3, 78).

ಸವಿಗಾಱ savi-gâṟa. A man who creates pleasant feelings, a jocose or witty man, etc. (ರಸಿಕ, ಜಾಣ, ಸೊಗಸುಗಾಱ, ಸುಖವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವವನು G.).

ಸವಿತಾರ savitâra. Tbh. of ಸವಿತೃ. The sun (Mr. 34, Śmd. 104).

ಸವಿತೃ savitṛ. Generating, producing, causing. 2, the sun.

ಸವಿತ್ರಿ savitri. *A mother.*

ಸವಿಧ sa-vidha. Of the same kind or sort. 2, near, *proximate;* vicinity.

ಸವಿನಯ sa-vinaya. Having good behaviour or propriety, well-conducted, modest; good behaviour, propriety, modesty (Bp. 24, 2; 28, 48; 35, 3).

ಸವಿನಯಸ್ಥ savinaya-stha. A well-behaved, modest man (Bp. 38, 6).

ಸವಿಭವ sa-vibhava. Having greatness or dignity, great, etc. (Čpr. 2, 94).

ಸವಿಸು savisu. 1. = ಸಮಿಸು, etc. (My.).

ಸವಿಸು savisu. 2. To cause to taste or eat (J. 7, 42; 15, 47).

Digitized by Google

ಸವಿಸ್ತಾರ sa-vistâra. Detailed, circumstantial; circumstantially, minutely (My.; B. 4, 92).

ಸವಿಸ್ಮಯ sa-vismaya. Astonished, surprised. ಸವಿಸ್ಮಯಂ, with surprise (My.).

ಸವಿಹ saviha. Tasting; flavour, as one of the five objects of sense. ಕಾಣ ಬಹುದು, ಕೇಳುಹ, ಪರಿಮಳಿಸುಹ, ನಾಲಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸವಿಹ, ಮುಟ್ಟುಹ ಎಂಬ್ಬಿವು ವಿಷಯಂಗಳು (ರೂಪ ಶಬ್ದ ಗನ್ಧ ರಸ ಸ್ಪರ್ಶ Nr.).

ಸವುಂಗನ್ಧಿ savungandhi. Tbh. of ಸೌಗನ್ಧಿ. See Mr. 117 s. ಸೌನ್ದರಿ.

ಸವುಟು savuṭu. ಸೌಟು. = ಸವಟು 1. A spoon, a ladle (ಕಂಚಿಕ Mr. 205; ದರ್ವಿ, ಕಮ್ಬಿ, ಖಜಾಕೆ Si. 310; My.). ಅಡಿಗೆಯ ಸವುಟು (ದರ್ವಿ G.). ಮರದ ಸವುಟು (ತರ್ದು, ದಾರುಹಸ್ತಕ Si. 310). ಅವುಟು ಇದ್ದವನಿಗೆ ಸವುಟನಿನ್ದ ಹೊಡೆದ ಹಾಗೆ. — ಸವುಟು ಕೆಯ್ಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗ ಅವುಟು ಮಾಡಿದ್ದೇ ಬನ್ತು (Prvs.).

ಸವುತೆ savutĕ. ಸೌತೆ. = ಸವತಿ, ಸವತೆ, ಸವುನ್ತೆ. A kind of cucumber, Cucumis utilissimus Roxb. (ಉರ್ವಾರು, ಕರ್ಕಟಿ Nr.; ವಾಲುಕ Mr. 148). See ಮುಳ್ಳು-, and *cf.* Mr.'s ಉರ್ವಾರು s. ಮೆಕ್ಕೆ. — ಸವುತೆಕಾಯಿ. A cucumber (My.). ಬಣ್ಣಸವುತೆಕಾಯಿ (ಉರ್ವಾರು); ಕಾಡುಸವುತೆಕಾಯಿ (ಕರ್ಕಟಿ Si. 161). — ಸವುತೆಕಾಯಿಕೋಸುಮ್ಬರಿ. A kôsumbari made of cucumbers, curds, etc. (My.). — ಸವುತೆಗಿಡ. The cucumber plant (ಉರ್ವಾರು, ಕರ್ಕಟಿ Si. 161; My.).

ಸವುದೆ savudĕ. ಸೌದೆ. = ಸವದೆ. Tbh. of ಸಮಿಧ್. Firewood, fuel (ಸಮಿಧ್ Nr.; My.). ಸವುದೆ ತಾರದೆ ಇದ್ದರೆ ಸವತಿ ಏನು ಮಾಡ್ಯಾಳು? — ಸವುದೇ ಹೊರೆ ಹೊತ್ತು ಕೊಣ್ಡು ಹಾವೇಲಿ ಕೂತ ಹಾಗೆ (Prvs.).

ಸವುಧ savudha. Tbh. of ಸೌಧ (on account of the metre in Nn. 94).

ಸವುನ್ತೆ savuntĕ. = ಸವುತೆ, etc. (ವಾಲುಕ, ಕರ್ಕಟಿ Hlâ.).

ಸವುಸವ savusava. ಸೌಸವ. Smell; fragrance (ಕಮ್ಪು Śmd. II; Kk. 83; ಆಮೋದ Čt. II, 94; ನಱು, ಸೊವಡು II, 45; ಸೊವಡು, ನಱು, ಮುಗಮುಗಿಸಿತು, ನಾನ್ತ, ವಾಸನೆ Kk. 55). **2,** the nectar of flowers; honey (ಮಕರನ್ದ Śm. 23). — ಸವುಸಗೋಲ. -ಕೋಲ. Who has fragrant arrows: Kâma (ಮನ್ಮಥ Kk. 8).

ಸವುಳು savuḷu. ಸೌಳು. = ಸವಳು, etc. Brackishness (C.; Mhr. ಸಳೂಗ). ಸವುಳುಳ್ಳ ನೆಲ (ಈರಿಣ, etc. Mr. 92). — ಸವುಳ ಕಾರ. = ಸವುಳುಕಾರ. (B. 4, 225, potash; My.). — ಸವುಳ ಗಿಡ. A plant that grows in brackish soil (B. 3, 48). — ಸವುಳುನೀರು. Brackish water (C.; B. 4, 119. 202). — ಸವುಳುನೆಲ. Brackish, saline soil, salt land (My.). — ಸವುಳುಪದಾರ್ಥ. Any vegetable that grows in brackish soil (My.). — ಸವುಳುಪ್ಪು. -ಉಪ್ಪು. = ಸವುಳುಪ್ಪು. (C.; B. 4, 202). — ಸವುಳುಭೂಮಿ. = ಸವುಳುನೆಲ. (My.). — ಸವುಳುಮಣ್ಣು. = ಸವುಳುಮಣ್ಣು. (ಇರಿಣ, ಊಷರ Hlâ.; ಊಷರ, ಇರಿಣ Nr.; ಕ್ಷಾರಮೃತ್ತಿಕೆ G.; C.). ಸವುಳುಮಣ್ಣುಳ್ಳ ಠಾವು (ಊಷ, ಕ್ಷಾರಮೃತ್ತಿಕೆ Nr.). ಸವುಳುಮಣ್ಣಿನ ಸ್ಥಳ (ಇರಣ, ಇರಿಣ); ಸವುಳುಮಣ್ಣಿನ ಭೂಮಿ (ಈರಣ, ಈರಿಣ G.).

ಸವೆ savĕ. 1. = ಸವಿ2. To taste, to eat (Bp. 8, 16. 44).

ಸವೆ savĕ. 2. = (ತವೆ1), ಸಮೆ 1 q. v., etc. To be spent, etc., etc. (ಕ್ಷಯಮನ್ ಆಯ್ದು Bhn. 33; C.; Bp. 11, 14. 16; 16, 16; 27, 1. 15. 42. 47; 43, 22; 44, 29; 59, 14. 42; 61, 14. 39; Śâv. 1, after 15; 4, 57. 84; J. 20, 36; B. 4, 126). P. ps. ಸವದು, ಸವೆದು. ನಯಬಟ್ಟೆಯಾದರೆ ಸವೆಯದೆ ಇದ್ದೀತೇ? (Prv.).

ಸವೆ savĕ. 3. = ಸಮೆ2. To be made ready, etc. (Č. Bp. 5, 48; Râm. 1, 13, 1). ಲಲಿತೇನ್ದ್ರನೀಲದಿಂ ಸವೆದ ಬೊಗರಿ (Râghô. 17, 66). **2,** to make ready, etc. (V. 14, 49).

ಸವೇಶ sa-vêśa. Dressed, ornamented. 2, *near, proximate.*

ಸವ್ಯ savya. *Left* (not right), left hand. 2, south, southern. 3, reverse, contrary, backward.

ಸವ್ಯಭಿಚಾರ sa-vyabhičâra. A reason or argument that is incompatible with the conclusion drawn from it; an allegation that proves too much; a too general middle term. (R.).

ಸವ್ಯವಹಾರ sa-vyavahâra. Intercourse (My.).

ಸವ್ಯಸಾಚಿ savya-sâči. Arjuna. (Śmd. 263; J. 2, 31; 5, 71).

ಸವ್ಯಾಕುಲ sa-vyâkula. Confused, overcome with fear, etc. (Bh. 3, 19, 13).

ಸವ್ಯಾಪಸವ್ಯ savya-apasavya. Left and right, reverse and direct, wrong and right. (My.).

ಸವ್ಯೇಷ್ಠ savyê-stha. Standing on the left: *a charioteer.*

ಸವ್ಯೇಷ್ಠೃ savyê-sthṛi. = ಸವ್ಯೇಷ್ಠ. *A charioteer.*

ಸವ್ವಳಿ savvaḷi. (fr. a ಸಂವಲಿ). The crest of a wave (Bp. 2, 3; J. 9, 24).

ಸವ್ವಾ savvâ. = ಸವಾ. (B. 5, 270).

ಸಶಂಕ sa-śaṅka. Fearful, doubtful, suspicious. (R.).

ಸಶರೀರ sa-śarîra. Having a body, embodied; together with the body. — ಸಶರೀರಸ್ವರ್ಗ. A svarga to which one goes together with the body, indralôka (My.).

ಸಶಲ್ಯ sa-śalya. Pierced by a thorn or dart, pierced; thorny; troublesome. (R.).

ಸಶಿವ sa-śiva. Śiva-like, of like essence with Śiva (Bp. 1, 31; 24, 14; 61, 71).

ಸಸ sasa. Tbh. of ಶಶ. (G.).

ಸಸನೆ sasanĕ. = ಸಸಿನೆ1. Still, uttering no sound, motionless (My.; *cf.* ಸಯ್ತು 2). ಸಸನೆ ಇರಲಾರದ ಬಡ್ಡಿಗೇರು ಚುಚ್ಚಿಸಿ ಕೊಣ್ಡಳು (Prv.).

ಸಸಮ್ಭ್ರಮ sa-sambhrama. Filled with confusion or bewilderment, agitated; full of elation. ಸಸಮ್ಭ್ರಮಂ, with perplexity, etc.; in fear; with elation (Râv. 13, after 64).

ಸಸಾಕ್ಷಿಕ sa-sâkshika. Having witnesses, in the presence of witnesses (My., as ಸಸಾಕ್ಷಿಕವಾಗಿ).

ಸಸಿ sasi. To pull out, as corn, etc. (ಸಸ್ಯಾದ್ಯುತ್ಪಾಟನ Śmd. Dh.). **2,** to dress cotton (ಕಾರ್ಪಾಸಶೋಧನ Śm. 11).

ಸಸಿ sasi. 1. Tbh. of ಶಶಿ. (Śmd. 385). The moon (ಚನ್ದ್ರ Śm. 16. 99; ಮೃಗಾಂಕ 11; Čpr. 8, after 44; Bp. 28, 37). — ಸಸಿಗಲ್. -ಕಲ್. The moon-stone (ಚನ್ದ್ರಕಾನ್ತ Śs.; Râv. 1, after 135; Śâv. 3, 30; 3, after 35). — ಸಸಿಗೆರೆ. The curved line or pale streak of the young moon (Râv. 8, 32). — ಸಸಿದಲೆಯ. -ತಲೆಯ. Śiva (ಪರಮೇಶ್ವರ Śs.). — ಸಸಿಮೊಗ. A moon-like face (Râv. 2, 22). — ಸಸಿವದನ. = ಸಸಿಮೊಗ. (J. 6, 27).

ಸಸಿ sasi. 2. = ಸೊಸಿ. Tbh. of ಸಸ್ಯ. (Śmd. 668; 364. 368). Corn; a young plant (as of rice, etc., My.; ಸೀತ್ಯ ಸಸ್ಯ,

Digitized by Google

Hlâ.; ಸೀತ್ಕ Mr. 371; ಉತ Šm. 111; Šmd. 267; Čpr. 1, after 101; 3, 103; 7, after 96; J. 19, 49). ಸಸಿಯ ಸುದಿ (Šmd. I).

ಸಸಿಕು sasiku. A certain feat of wrestlers (Čpr. 5, 77).

ಸಸಿನ sasina. (fr. ಸಸ್). Straightness, evenness; rectitude; propriety (ಸೌಧ, ನಿರುತ, ನೇರಿತು Nn. 94; ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ, ನಿರುತ, ತಪ್ಪದೆಮ್ಬುದು 162; Bp. 5, 41; 45, 36; 47, 45; 54, 15; 60, 48; Râm. 6, 51, 16. 17). ಸಸಿನಮಾಡು (ಋಜು, ಅಜಹ್ಮ, ಪ್ರಗುಣ Nr.).

ಸಸಿನೆ sasinĕ. 1. = ಸಸನೆ. — ಸಸಿನಿರು. -ಇರು. To be still (Bh. 4, 8, 18).

ಸಸಿನೆ sasinĕ. 2. Straightly; properly, nicely, exactly, etc. (Čh. v. 325; Bp. 6, 11; 11, 21; 20, 7; 21, 37; 28, 29. 49; 32, 4; 43, 36; 48, 6. 22; 52, 10; 53, 64; 56, 57; 60, 19; 61, 40). ಇನ್ದ್ರಚಾಪ ಸಸಿನೆ (ಋಜು) ಮೂಡಿದಡೆ ರೋಹಿತ ಎನಿಸುಗು, ಅದು ಕೊರಡು (Nr.). ಸಸಿನೆ ಫಲವಾಗಿ (ತರು) ಕೆಡಲ್ ಓಷಧಿಗಳಕ್ಕು (Mr. 104); ಸಸಿನೆ ಗೆಲ್ದವ (ಜತಾಹವ 300). ಸಸಿನೆ ಮಾಡುವುದು (ಸಾವಗಿಸುವುದು Ss.).

ಸಸಿಲ್ sasil. A sort of fish (Rîv. 5, 115).

ಸಸೀಮ sa-sîma. Having the same boundary, *Conterminous, near.*

ಸಸೂತ್ರ sa-sûtra. According to the line or rule, properly, nicely (Râm. 5, 8, 82; My.).

ಸಸ್ತು sastu. P. p. of ಸಸಿ in Prv. s. ಬಿಸ್ತು.

ಸಸ್ಪೃಹತೆ sa-spṛihatĕ. The state of being filled with desire or longing (Bp. 18, 102).

ಸಸ್ಯ sasya. = ಶಸ್ಯ 2, ಸಸಿ 2, ಸೊಸಿ. *Corn, grain;* fruit.

ಸಸ್ಯಕ್ರಿಯೆ sasya-kriyĕ. Work with regard to corn. See ಹರಗು.

ಸಸ್ಯಪಂಕ್ತಿ sasya-paṅkti. A furrow. See ಸಾಲ್ 2.

ಸಸ್ಯಮಂಜರಿ sasya-manjari. *An ear or spike of corn.*

ಸಸ್ಯವೃದ್ಧಿ sasya-vṛiddhi. Growth of corn. See ಬೆಳೆ 1.

ಸಸ್ಯಶೂಕ sasya-śûka. *An awn or beard of corn.*

ಸಸ್ಯಸಂವರ sasya-saṁvara. *The tree Vatica robusta* (= ಶಾಲ).

ಸಸ್ಯಾದ್ಯುತ್ಪಾಟನ sasya-âdi-utpâṭana. The pulling up (by the roots) of corn. See ಸಸಿ.

ಸಸ್ಯಾವಳಿ sasya-âvaḷi. All sorts of corn or grain (ಸಸಿಗಳ ಸಮೂಹ Šmd. 256 Cm.).

ಸಹ saha. 1. = ಸಹಾ, ಸಾ. *With, along with, together, together with;* also, too.

ಸಹ saha. 2. Bearing, bearing patiently, suffering, enduring. See *e. g.* ತಪಃಕ್ಲೇಶ-, ಸರ್ವಂ-.

ಸಹ saha. 3. = ಸಹಸ್. The month mârgaśîrsha (Sk.; Mr. 70).

ಸಹಕಾರ sa-hakâra. 1. Having the letter or sound ha.

ಸಹಕಾರ saha-kâra. 2. Acting with, co-operation; assistance. 2, *a sort of fragrant mango* (ಚೂತ, etc., ಮಾವು Mr. 112).

ಸಹಕಾರಿ saha-kâri. One who co-operates with another, an assistant, associate; co-operating, etc.

ಸಹಗಮನ saha-gamana. = ಸಾಗಮನ. The act of going with or accompanying; a woman's going with her deceased husband, *i. e.* burning herself with his dead body (My.).

ಸಹಚರ saha-čara. Going with, accompanying, associating with; a male companion, etc. See ಸಾಹಚರ್ಯ.

ಸಹಚರಿ saha-čari. *A female companion or friend; a wife.* 2, *the shrub Barleria cristata* (or B. prionitis), *yellow and blue Barleria* (ಕೆಮ್ಪುಗೋರಟೆ Mr. 124).

ಸಹಚಾರಿ saha-čâri. = ಸಹಚರಿ. A wife (Mr. 306).

ಸಹಜ saha-ja. = ಸಾಜ, q. v. Born or produced together, born of the same mother, uterine; cognate; innate, inherent, naturally belonging to, natural; co-existent. 2, true, proper; truth (My.; Bh. 1, 8, 11). 3, *a brother of whole blood.* 4, the natural state or disposition, nature, disposition, character (ಅತ್ಮ, ಸ್ವಭಾವ Nn. 464; Šm. 115).

ಸಹಜಗುಣ sahaja-guṇa. Natural disposition, inherent nature (My.).

ಸಹಜದೋಷ sahaja-dôsha. An offence, etc. that can be easily accounted for or explained (My.).

ಸಹಜಧಾತು sahaja-dhâtu. A true verbal theme, the verbal theme itself (ನಿಜಧಾತು Šmd. 250).

ಸಹಜವೈರ sahaja-vaira. Natural enmity (as that between an elephant and a lion, etc., My.).

ಸಹಜವ್ಯಂಜನ sahaja-vyañjana. A natural (final half) consonant (Šmd. 107 Mdb.).

ಸಹಜಾತ saha-jâta. (Šmd. 379). Born together; born from the same mother, a brother (ಸಹೋದರ, ಭ್ರಾತೃ Mr. 311; J. 2, 39); twin-born; innate (Čpr. 4, 90). See ಸಾಜ.

ಸಹಜೀವಕೆ saha-jîvakĕ. A female friend (ಸಖಿ, ..., ಸಖಿ, etc., ಕೆಳದಿ Mr. 305).

ಸಹಣಿ sahaṇi. = ಸಾಹಣಿ, (ಸಾಹಣಿಗ). A groom (Rîv. 13, ...; 13, after 61; V. 6, 43; M. ಚಾಣಿ).

ಸಹದೇವ saha-dêva. = ಸಾದೇವ. The youngest of the five Pâṇḍava princes (ಕೌನ್ತೇಯ Mr. 264; Šmd. 116. 263. J. ..., 10; 7, 19; 10, 2).

ಸಹದೇವಿ saha-dêvi. The wife of Sahadêva. 2, a common weed, the ash-coloured flea-bane, Vernonia cinerea Less. (St. & Pl.). 3, *N. of another plant* (ಗರ್ನ್ನೇಶ್ವರ, ... ಕನಾರಿ Mr. 127; ದಣ್ಡೋತ್ಪಲ Hlâ.).

ಸಹದೇವೆ saha-dêvĕ. *N. of a plant* (= ದಣ್ಡೋತ್ಪಲ).

ಸಹಧರ್ಮಿ saha-dharmi. (Šmd. 379). Following the same duties or customs; possessing similar properties.

ಸಹಧರ್ಮಿಣಿ saha-dharmiṇi. *A lawful or legitimate wife.*

ಸಹನ sahana. Enduring, *patient.* 2, enduring, bearing, endurance, patience, forbearance, toleration (ಶಾನ್ತಿ, ..., G.). See ಉದಾಸು, ಸಯ್ರಿಸು.

ಸಹನಶೀಲ sahana-śîla. Of a patient, forbearing disposition (ಕ್ಷಮ Čb.; My.).

ಸಹನೆ sahanĕ. = ಸಹನ No. 2. (Si. 68. 320; My.).

ಸಹಪಂಕ್ತಿ saha-paṅkti. Being in the same line or row, the same row (My.; G. 217).

ಸಹಪಾಂಸುಕ್ರೀಡಿತ saha-pâṁśu-krîḍita. One who has played with another in the sand: a friend from childhood, a cotemporary (Čpr. 4, after 24).

ಸಹಪಾನ saha-pâna. Drinking together (ಸಾರೆ ಕೆಲ... ಕುಡಿಯ Mr. 221).

ಸಹಪಾನಕ saha-pânaka. *Drinking together.*

ಸಹಭವ saha-bhava. Born together. 2, affection towards, love (ಪ್ರೀತಿ, ಸ್ನೇಹ, etc. Mr. 430).

ಸಹಭವೆ saha-bhavĕ. A sister of whole blood (... ವಳು Nn. 109).

ಸಹಭೋಜನ saha-bhôjana. *Eating together;* joint possession. 2, the same dinner (Bh. 1, 8, 45).

Digitized by Google

ಸಹಭೋಜಿ saha-bhôji. (Śmd. 379). One who eats together with others.

ಸಹಮರಣ saha-maraṇa. Dying together, a widow's burning herself with the corpse of her husband. (R.).

ಸಹಮೂಲ saha-mûla. Along with the root (My.).

ಸಹಯೋಗ saha-yôga. Conjuncture: one of the upamĕs (Kâvy. III, 3, B, 61. 112 seq.; in v. 61 the text has ಸಮಯೋಗ).

ಸಹವಾಸ saha-vâsa. = ಸಾವಾಸ. Dwelling or living together; companionship; intercourse. (C.; J. 8, 44; B. 2, 25). ದುರ್ಜನನ ಸಹವಾಸದಿನ್ದ ಸಜ್ಜನ ಕೆಡುವನು.— ಪರವಾಸ ಮಾಡಿದರೂ ಸಹವಾಸ ಬೇಕು (Prvs.).

ಸಹವಾಸಿ saha-vâsi. = ಸಾವಾಸಿ, q. v. Living together; that abides with, that keeps the company of. 2, N. of a race or family (Abhâ. 1, 3).

ಸಹಶಯನ saha-śayana. Lying together with (My.).

ಸಹಸ್ sahas. = ಸಹ 3. *Strength, force, power.* 2, *the month mârgaśirsha* (November-December).

ಸಹಸ sahasa. Tbh. of ಸಹಸ್. (ಸತ್ವ Bhn. 15).

ಸಹಸಾ sahasâ. With great force or precipitation, *precipitately,* quickly, inconsiderately; *on a sudden, suddenly; at once, instantly.* 2, never, by no means (Mhr.; B. 4, 61. 93. 124).

ಸಹಸಿ sahasi. Powerful, strong, mighty.

ಸಹಸಿಗ sahasiga. A powerful, strong or mighty man (Râm. 3, 6, 53).

ಸಹಸಿತನ sahasitana. The state of being strong (Grj. 2, after 105).

ಸಹಸ್ತ sa-hasta. Having hands; dexterous or *skilled in handling weapons.*

ಸಹಸ್ಯ sahasya. *The month pausha* (December-January).

ಸಹಸ್ರ sahasra. = ಸಾಯಿರ, ಸಾವರ, ಸಾವಿರ, ಸಾಸಿರ್, ಸಾಸಿರ. *A thousand.* ಸಮಯಕ್ಕಾಗದ ಅರ್ಥ ಸಹಸ್ರವಿದ್ದರೂ ವ್ಯರ್ಥ (Prv.).

ಸಹಸ್ರಕರ sahasra-kara. = ಸಹಸ್ರಕಿರಣ. (My.).

ಸಹಸ್ರಕಾಲ sahasra-kâla. A thousand years, many years (My.). ಬೀಸುವ ಕೆಯ್ ತಪ್ಪಿದರೆ (or ದೊಣ್ಣೆ ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಣ್ಡರೆ) ಸಹಸ್ರಕಾಲ (ಬದುಕ ಬಹುದು, Prv.).

ಸಹಸ್ರಕಿರಣ sahasra-kiraṇa. Thousand-rayed: *the sun.*

ಸಹಸ್ರದಂಷ್ಟ್ರ sahasra-damshṭra. Thousand-toothed: *a sort of sheat fish, Silurus pelorius.*

ಸಹಸ್ರದಲ sahasra-dala. = ಸಹಸ್ರಪತ್ರ. (Bp. 35, 13).

ಸಹಸ್ರಧಾರ sahasra-dhâra. Flowing in a thousand streams; having a thousand edges; the discus of Vishṇu. (R.).

ಸಹಸ್ರಧಾರೆ sahasra-dhârĕ. A stream of water for the ablution of an idol (liṅga, etc.) conveyed through a vessel pierced with a multitude of little holes like a shower-bath (My.).

ಸಹಸ್ರನಯನ sahasra-nayana. Thousand-eyed: *Indra.*

ಸಹಸ್ರನಾಮ sahasra-nâma. The thousand names of any deity. 2, = ಸಹಸ್ರನಾಮಪೂಜೆ (My.).

ಸಹಸ್ರನಾಮಪೂಜೆ sahasranâma-pûjĕ. Worshipping an idol by putting a thousand flowers, or tulasî- or bilva- leaves, on it, at each flower, etc. mentioning one of the idol's names (My.).

ಸಹಸ್ರನಾಮಾರ್ಚನೆ sahasranâma-arcanĕ. = ಸಹಸ್ರನಾಮಪೂಜೆ. (My.).

ಸಹಸ್ರಪತ್ರ sahasra-patra. Having a thousand leaves: *a lotus.*

ಸಹಸ್ರಪತ್ರಾಸನ sahasrapatra-âsana. Brahmâ (My.).

ಸಹಸ್ರಪಾದ sahasra-pâda. Thousand-footed or thousand-rayed: the sun; Vishṇu. (R.).

ಸಹಸ್ರಫಣ sahasra-phaṇa. Having a thousand hoods: the serpent vâsuki (Abh. P. 3, 129).

ಸಹಸ್ರಬಾಹು sahasra-bâhu. Having a thousand arms; Śiva; Kârtivîrya; Bâṇa. See ಸಬಳ-.

ಸಹಸ್ರಮೌಲಿ sahasra-mauli. Thousand-crested: Vishṇu. (R.).

ಸಹಸ್ರಲೋಚನ sahasa-lôcana. Thousand-eyed: N. of a vidyâdhara (Abh. P. 10, after 91).

ಸಹಸ್ರವೀರ್ಯೆ sahasra-vîryĕ. *A kind of dûrvâ or bent grass, Panicum dactylon.*

ಸಹಸ್ರವೇಧಿ sahasra-vêdhi. *A sort of sorrel, Oxalis monadelpha or Rumex vesicarius.* 2, *Asafoetida.* 3, a sort of cane, Calamus fasciculatus.

ಸಹಸ್ರಶಾಖೆ sahasra-śâkhĕ. N. of the sâmavêda (My.).

ಸಹಸ್ರಶಿಖರ sahasra-śikhara. Thousand-peaked: the Vindhya mountain.. 2, the hills at Tirupati (My.).

ಸಹಸ್ರಶೀರ್ಷಾ sahasra-śîrshâ. Thousand-headed, having a thousand heads (Bp. 38, 60).

ಸಹಸ್ರಾಂಶು sahasra-amśu. Thousand-rayed: *the sun.*

ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷ sahasra-aksha. Thousand-eyed: *Indra.*

ಸಹಸ್ರಾಂಗಿ sahasra-aṅgi. The tree Careya arborea Roxb. (ಪೀಲು, ಉಗುರಿ Mr. 146).

ಸಹಸ್ರಾಧಿಪತಿ sahasra-adhipati. The governor of a thousand villages, chief of a district (Sk.).

ಸಹಸ್ರಾಮ್ಬಕ sahasra-ambaka. = ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷ.

ಸಹಸ್ರಾಮ್ಬಕಸೂನು sahasrâmbaka-sûnu. Arjuna (Śîv. 5, 53).

ಸಹಸ್ರಾವಧಿ sahasra-avadhi. By thousands (My.; B. 5, 92; Mhr.).

ಸಹಸ್ರಿ sahasri. Having a thousand; consisting of thousands; *amounting to a thousand.* 2, a body of a thousand men, etc. 3, the commander or prefect of a thousand.

ಸಹಸ್ರೇಕ್ಷಣ sahasra-îkshaṇa. = ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷ. (Abh. P. 5, 80).

ಸಹಹೇತುಕ saha-hêtuka. Being connected with a reason (Kâvy. III, 3, B, 21).

ಸಹಾ sahâ. Tbh. of ಸಹ 1. (C.; B. 2, 50; 3, 4; 5, 53. 60. 119).

ಸಹಾಧ್ಯಾಯಿ saha-adhyâyi. A fellow student. (My.).

ಸಹಾಯ saha-aya. = ಸಾಯ 1. One who goes along with another, *a companion;* a follower, an adherent, an ally; a servant (ಸೇವಕ, ಅನುಗ, ಅನುಚರ, ಅನುಜೀವಿ, ಓಲೆಕಾಱ Mr. 266). See Nr. s. ಬಲ್ಲವಿಕೆ. 2, a helper, a patron. 3, aiding, aid, help, assistance, succour (ಕೆಲಸು Kk. 77; Śm. 57; ಬಲ Nn. 14; C.; Mhr.).— ಸಹಾಯ ಕೊಡು. To give assistance (My.).— ಸಹಾಯ ಮಾಡು. To furnish help, to lend aid, to give assistance or support (C.; B. 4, 2. 116). ನಾವು ಅವನಿಗೆ ಹಣ ಕೊಟ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡ ಬೇಕು (B. 3, 93).

ಸಹಾಯಗಾಱ sahâya-gâṟa. A helper, an assistant (My.).

ಸಹಾಯತೆ sahâyatĕ. *Companionship,* association, friendship; assistance, help. 2, *a number of companions,* company of associates or followers.

Digitized by Google

ಸಹಾಯಿ sahâyi. A companion, an adherent; an assistant (Bp. 59, 39; 60, 62; J. 12, 28).

ಸಹಾಯಿಗ sahâyiga. = ಸಹಾಯಿ. (Grj. 6, 39; Bp. 22, 50).

ಸಹಿ sahi. = ಸಯಿ. Sign of approval, signature (My.). ಆ ಕರಾರನಾಮೆಯ ಮೇಲೆ ಸಹೀ ಮಾಡಿದನು (B. 5, 221).

ಸಹಿತ sahita. Accompanied or attended by, associated or connected with, in company with, with, possessed of. ಸಹಿತಂ, with, along with, together with. See Šmd. 26, 31; Čh. v. 224; Bp. 37, 2; J. 4, 65; 5, 73.

ಸಹಿಷ್ಣು sahishṇu. Able to support, capable of enduring, disposed to bear, *forbearing, patient.*

ಸಹಿಷ್ಣುತೆ sahishṇutĕ. Ability to bear or support; *patience, forbearance,* resignation (ಕ್ಷಮೆ, ಶಾನ್ತಿ, etc., ಸಯ್ರಣೆ Hlâ.).

ಸಹಿಸು sahisu. (= ಸಯ್ರಿಸು, q. v.), ಸಯಿಸು, ಸೋಸು 2. To bear, etc., etc. (ತಾಳು G.; My.; Si. 249. 386; B. 5, 12).

ಸಹೃದಯ sa-hṛidaya. Possessing a heart, *good-hearted, compassionate, amiable* (ಲೇಸಪ್ಪ ಮನದವಂ Hlâ.); with the heart, sincere; *intelligent;* a learned man.

ಸಹೆ sahĕ. ಸಹಾ. The earth. 2, *the plant Aloe perfoliata* Lin. 3, *a kind of kidney-bean, Phaseolus trilobus* Ait. See ಮಹಾ-, ಸರ್ಪಂ-; Nr. s. ಹೆಸರ್.

ಸಹೋಕ್ತಿ saha-ukti. Speaking at the same time. 2, a figure of rhetoric, either employing a word in a double meaning, or connecting different ideas by using the word saha; a kind of vâstava (Kâvy. III, 3, B, 3. 9-12).

ಸಹೋಢ saha-ûḍha. The son of a woman pregnant at marriage.

ಸಹೋಢಜ sahôḍha-ja. = ಸಹೋಢ. (Sk.; R.).

ಸಹೋತ್ಥ saha-uttha. Coming forth or originating together (Čpr. 4, 90).

ಸಹೋದರ saha-udara. Co-uterine: a brother of whole blood (ಸಹಜಾತ, ಭ್ರಾತೃ Mr. 311). See Šmd. 258.

ಸಹೋದರಿ sahôdari. A sister of whole blood (My.).

ಸಹೋದರೆ sahôdarĕ. = ಸಹೋದರಿ. (Bp. 3, 84).

ಸಹ್ಯ sahya. To be borne or endured, endurable, sufferable, tolerable (see ಅ-). 2, able to bear, adequate to, equal to. 3, strong, powerful. 4, sweet, agreeable (see ರುಚಿ-). 5, N. of one of the seven principal ranges of mountains in India (ಅದ್ರಿ, ಪರ್ವತ Nn. 101; see ಸಪ್ತಕುಲಾಚಲ). 6, health; a healthy man (ಆರುಜ, ನೀರೋಗಿ 101). 7, wish, desire (ಮನೋರಥ, ಮನಸ್ಸಿನ ಬಯಕೆ 101). 8, adequacy; assistance.

ಸಳಿ saḷi. = ಚಳಿ 2, etc. Coldness, etc. (My.).

ಸಳೆ saḷĕ. = ಸೆಳೆ 3. To pull, etc. ಹಿಡಿದು ಸಳೆದು ಎತ್ತಿ ಬಿಸಾಡುವಿಕೆ (ನಿರ್ಹಾರ, ಆಪ್ಯವಕರ್ಷಣ Si. 393).

ಸಳೇಹ sa-ḷêha (-lêha). A man who licks with another, one who tries to outdo another, an antagonist (Grj. 2, after 106).

ಸಳ್ತು saḷtu. See ಬಿಟ್-.

ಸಳ್ಳ saḷḷa. = ಸಡಿಲು 2, etc. (My.; T. ಚಳ್ಳು, to slacken, relent, etc.; *cf.* ಚಳ್ಳು).

ಸಳ್ಳು saḷḷu. = ಸಳ್ಳ, etc. — ಸಳ್ಳುವರಿ. -ಹರಿ. To run loose: to escape (B. 3, 23).

ಸಾ sâ. Tbh. of ಸಹ 1. (Šmd. 378).

ಸಾಂಯಾತ್ರಿಕ sâmyâtrika. (fr. ಸಂಯಾತ್ರಾ). *A merchant who trades by sea* (ಪೋತದ ವ್ಯವಹಾರಿ Mr. 407).

ಸಾಂಯುಗೀನ sâmyugîna. (fr. ಸಂಯುಗ). Relating to war or battle; *warlike, skilled in war.*

ಸಾಂವತ್ಸರ sâṁvatsara. (fr. ಸಂವತ್ಸರ). Yearly, annual, perennial. 2, *an astrologer, an almanac-maker.*

ಸಾಂವತ್ಸರಿಕ sâṁvatsarika. = ಸಾಂವತ್ಸರ. (Sk.; My.).

ಸಾಂಶಯಿಕ sâṁśayika. (fr. ಸಂಶಯ). Dubious, doubtful; *in doubt, uncertain, irresolute.*

ಸಾಂಸರ್ಗಿಕ sâṁsargika. (fr. ಸಂಸರ್ಗ). Contagious (as a disease, My.).

ಸಾಂಸಾರಿಕ sâṁsârika. (fr. ಸಂಸಾರ). Worldly, belonging to the world (My.).

ಸಾಂಸಿದ್ಧಿಕ sâṁsiddhika. (fr. ಸಂಸಿದ್ಧಿ). Effected naturally, belonging to nature, natural, innate (B. 5, 219).

ಸಾಂಸೃಷ್ಟಿಕ sâṁsṛishṭika. The immediate result of actions (ಆಗಲಿನ್ನದ ಫಲ Mr. 72).

ಸಾಕ sâka. = ಕಾಕ 2, ಸೆಕೆ, etc. Heat (My.).

ಸಾಕಂ sâkaṁ. *With, together with, at the same time* (ಸಹ Mr. 535).

ಸಾಕಲ್ಯ sâkalya. (fr. ಸಕಲ). *Totality, entireness, completeness;* the whole, entire, all (Šmd. 61).

ಸಾಕಲ್ಯವಚನ sâkalya-vačana. *A complete perusal.*

ಸಾಕಾರ sa-âkâra. Having form, having any shape or definite figure, figurate; having one's real form; a definite shape. See Bp. 1, 29; 20, 2; 26, 25; J. 26, 67; Dp. 1, 4; 61, 5.

ಸಾಕಿ sâki. N. of females among smârta and mâdhva Brâhmaṇas (My.). — ಸಾಕಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. N. (My.).

ಸಾಕಿಸು sâkisu. To cause to bring up, etc. (C.).

ಸಾಕು sâku. 1. To bring up, to foster, to rear, to nurse, to keep, to protect, to preserve (ರಕ್ಷಣ Šmd. Dh.; Šm. 78; Bp. 3, 79; J. 28, 16; C.; Tu.; *cf.* ಸಲಹು; Sk. ಚರ್, to foster). ಓಡು ಸಾಕಿದ ತಾಯಿ (ಧಾ Mr. 312). ಸಾಕಿದ ತಾಯಿ (ಧಾತ್ರಿ Si. 451). ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಾ ಉಣ್ಣುವುದರ ಅಕ್ಕ ಸಾಕ್ಯಾಳೇ?—ಸಾಕಿದ ಮಗ ಸಾಕ ಸೇರುತ್ತಾನೇ (Prvs.).

ಸಾಕು sâku. 2. Bringing up, fostering, etc. — ಸಾಕು ಕೊಡು. To give to another person to bring up (My.). — ಸಾಕುತನ್ದೆ. A foster-father (My.). — ಸಾಕುತಾಯಿ. A foster-mother (My.). — ಸಾಕು ತೆಗೆ. To take and rear as a child; to adopt (My.). — ಸಾಕುಮಗ. A foster-son, an adopted son (My.). Feminine ಸಾಕುಮಗಳು. (My.). — ಸಾಕುಮಿಗ. A foster-animal, etc. (My.).

ಸಾಕು sâku. 3. (= ಸಾಲ್ಕುಂ, 3rd person singular future of ಸಾಲ್ 1). He, she or it is sufficient or enough, they are sufficient, etc. (C.). **2,** sufficiency; sufficient, enough (C.). **3,** enough! (as exclamation denoting disdain, ತಿರಸ್ಕಾರ Šm. 78; C.; ಅಲಮ್, ಪಾರಣ, ನಿ, ನಿಷೇಧ Si. 469). ಸಾಕೆಮ್ಬುದು (ಹಸ್ತವಾರಣ, ಪರಿತ್ರಾಣ Nr.). See Bp. 13, 29; 14, 10; 37, 12. 52. 40. 52. 42, 18; 49, 23; 50, 67. 72; Bh. 1, 8, 7. 8. 10; 1, 10, 3. 2, 2, 19; 6, 35. ಭಕ್ಷವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ದಕ್ಷಣೆ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಸಾಕು (Prvs.). ನಗಳು ಹಗಲು ಒದರುವದಿಲ್ಲ; ಇರುಳು ಮಾತ್ರ ಒನ್ದು ಕಾಗದವೆ ಸಾಕು. ಯಾವತ್ತು ಕೂಗ ಹತ್ತಿ ಕಳಕಬಾಟ ಎಪ್ಪ ಸುತ್ತವೆ (B. 3, 75). ಕಾತ್ರ ದ್ದೊನ್ದು ಕಿಡಿಯು ಅದರಲ್ಲಿ (ಮದ್ದಿನಲ್ಲಿ) ಬಿದ್ದರೆ ಸಾಕು, ಎಲ್ಲಾ ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿಯಾಗುತ್ತದೆ (4, 62; see also 4, 139). (In Sa...

Digitized by Google

Canara ಸಾಕು is used in the sense of "he, she or it is likely", *e. g.* ಮಳೆ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕು). — ಸಾಕಾಗು. -ಆಗು. To become or be sufficient (C.; Si. 230). ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಇರುವಿಕೆ (ಏಧಾ, ಸಮೃದ್ಧಿ Si. 389); ಸಾಕಾದ ಮಟ್ಟಗೆ ಬೇಕಾದದು ಉಣ್ಣಾಗಿರುವಿಕೆ (ಕುಶಲ 457). ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಹಿಟ್ಟು (B. 5, 129). 2, to become or be unnecessary, not to be required or desired, to go against one's will; to become or be disgustful (C.). — ಸಾಕು ಮಾಡು. To make or let be sufficient (My.). 2, to avoid, to give up (Si.). ಪರಪೀಡಾದಿಗಳನ್ನು ಸಾಕು ಮಾಡುವಿಕೆ (ವಿಯಾಮ, ವಿಯಮ); ಧನ್ಯಾಗಿ ಸಾಕು ಮಾಡಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಬಿಡುವದು (ಸಂಯಾಮ, ಸಂಯಮ Si. 393). 3, to cause to feel disgust, to trouble (ನನ್ನನ್ನು or ನನಗೆ, etc., My.). — ಸಾಕು ಸಾಕು. rep. (Bp. 11, 39).

ಸಾಕು sâku. 4. To throw (*cf.* ಹಾಕು, and Tu. ಸಾದಿ, ಹಾದಿ, a road). ಸಾಕಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ನುಣ್ಣ, ಕ್ಷಿಪ್ತ Hlâ.; is ಸಾಕು an error of the copyist?).

ಸಾಕು sâku. 5. A pretence, pretext, excuse, palliation (Te.; T. ಚಾಕ್ಕು; R.).

ಸಾಕೇತ sâkêta. N. of the city Ayôdhyâ or Oude (My.).

ಸಾಕ್ಕಿ sâkki. = ಸಕ್ಕಿ. Tbh. of ಸಾಕ್ಷಿ. (Smd. 346).

ಸಾಕ್ಷರ sa-akshara. *Having or containing syllables or letters.*

ಸಾಕ್ಷಾತ್ sa-akshât. Before the eyes, in sight of, in presence of, before. 2, *eye to eye, visibly, evidently, openly, manifestly;* truly, certainly (ಸೂನೃತ, ದಿಟ Nn. 118). 3, visibly present, visibly manifested as, *like.* 4, a particular way of manifestation (ವಾತಾರ್ವಿಶೇಷ, ವಾತಾರ್ವಿಶೇಷಂಗಳು 118). 5, one's own sphere or country (ತನ್ನಯ ಸೀಮೆ 118). 6, disease (ಗದ, ರೋಗ 118). 7, a weapon (ಶಸ್ತ್ರ, ಆಯುಧ 118). — ಸಾಕ್ಷಾತ್ತಮ್ಮ. A uterine brother (My.).

ಸಾಕ್ಷಾತ sâkshâta. Tbh. of ಸಾಕ್ಷಾತ್. — ಸಾಕ್ಷಾತಬೊಮ್ಮ. The very Bômma, Bômma himself (Bp. 55, 33).

ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರಿಸು sâkshât-karisu. To place clearly before one's mind (My.); to see with one's own eyes (My.).

ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ sâkshât-kâra. Perception with one's own eyes or mind (My.; ಉಪಲಬ್ಧ, ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ G.).

ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕೃತ sâkshât-kṛita. Perceived or experienced; done by self. (R.).

ಸಾಕ್ಷಾತ್ತ್ರಿಯಮ್ಬಕ sâkshât-triyambaka. Śiva himself, the very Śiva (Bp. 54, 82).

ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪರಾತ್ಪರ sâkshât-parâtpara. The highest (God) himself (Bp. 51, 80).

ಸಾಕ್ಷಾದ್ಬ್ರಹ್ಮ sâkshât-brahma. The very Brahma (Śsv. 5, 85).

ಸಾಕ್ಷಾದ್ವಿಷ್ಣು sâkshât-vishṇu. Vishṇu himself, the very Vishṇu (My.).

ಸಾಕ್ಷಿ sa-akshi. = ಸಕ್ಕಿ, ಸಾಕ್ಕಿ. Observing, witnessing, seeing. 2, attesting, testifying, giving evidence. 3, evidence, testimony. 4, an observer; an eye-witness; any witness (in law). ಸಾಕ್ಷಿ ಹೇಳಿದರೆ ಮೋಕ್ಷ ಸಿಕ್ಕೀತೇ? — ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಫಲವೇ ಸಾಕ್ಷಿ, ಬಾವಿಗೆ ಜಲವೇ ಸಾಕ್ಷಿ. — ಮಣ್ಣುದೇವರಿಗೆ ಮಜ್ಜನವೇ ಸಾಕ್ಷಿ (Prvs.). See Bp. 35, 50; 53, 71; 54, 51; Bh. 3, 17, 15. — ಸಾಕ್ಷಿಜಾಬಿತಾ. A list of witnesses (My.). — ಸಾಕ್ಷಿಪಟ್ಟಿ. = ಸಾಕ್ಷಿಜಾಬಿತಾ. (My.). — ಸಾಕ್ಷಿಬತ್ತ. Subsistence-money given to attending witnesses (My.).

ಸಾಕ್ಷಿಕ sa-akshika. = ಸಾಕ್ಷಿ. See ಅಗ್ನಿ-, ಸ-; Śsv. 5, 35.

ಸಾಕ್ಷಿಗಾಱ sâkshi-gâṟa. A man bearing witness, a witness (My.).

ಸಾಕ್ಷಿದಾರ sâkshi-dâra. = ಸಾಕ್ಷಿಗಾಱ. (My.; B. 5, 265).

ಸಾಕ್ಷಿವಾಙ್ಮೂಲ sâkshi-vâṅmûla. A deposition of evidence (My.).

ಸಾಕ್ಷಿವಿಚಾರಣೆ sâkshi-vicâraṇe. The examination of witnesses (My.).

ಸಾಕ್ಷೀಭೂತ sâkshî-bhûta. Established by testimony (Bp. 32, 3). 2, being witness, bearing witness to (My.).

ಸಾಗ sâga. = ಸಾಗು 2. — ಸಾಗ ಮಾಡು. = ಸಾಗು ಮಾಡು. (B. 5, 114). — ಸಾಗವಾಗು. = ಸಾಗು ಆಗು. (B. 5, 115).

ಸಾಗಡೆ sâgaḍe. The forest tree Sleichera trijuga (My.; Van Someren).

ಸಾಗಮಾನ sâgamâna. Tbh. of ಸಹಗಮನ. See ಯಥಾಶಕ್ತ-.

ಸಾಗರ sâgara. (fr. ಸಾಗು 3). The state of extending one's self and bending forwards. — ಸಾಗರ ಬೀಳು. To extend one's self and bend forwards (S. Mhr.).

ಸಾಗರ sâgara. (fr. ಸಗರ). *The ocean* (said to have been named sâgara by Bhagîratha who is said to have brought the waters of Gaṅgâ from heaven and led them to the sea, calling this sâgara after his ancestor king Sagara; another legend asserts that the bed of the ocean was dug by the sons of Sagara). 2, a kind of computation of time (Čpr. 9, 49; Abh. P. 1, after 66. 67 & 68). ಸಾಗಾರಾ ಹಾಜಿದವನು ಸಾಗರ ಹಾರ್ಯ್ಯಾನೇ? (Prv.).

ಸಾಗರಾಮ್ಬರೆ sâgara-ambare. She who is ocean-clothed: the earth (Mr. 91).

ಸಾಗವಳಿ sâga-paḷi. = ಸಾಗುವಳಿ, q. v. (My.). ಸಾಗವಳಿ ಮಾಡೋಣ (ವ್ಯವಸಾಯ G.).

ಸಾಗವಾನಿ sâgavâni. Made of or belonging to teak wood (My.; Mhr.).

ಸಾಗವಾನು sâgavânu. The teak tree or wood (My.; Mhr., H.).

ಸಾಗಿಸು sâgisu. To cause to go or go on (as a ship, B. 3, 119); ಹಡಗು ಸಾಗಿಸುವ ಹುಟ್ಟು (ಕ್ಷೇಪಣಿ G.); — to carry on, to cause to proceed or advance, to perform or do (as any kind of work, C.; B. 3, 18. 32; 4, 16. 134; 5, 285); to conduct (as any business or affairs, C.; B. 3, 74); to carry on (as commerce, C.; B. 3, 80); to manage (as a household, C.; J. 10, 23; as temples, Bp. 51, 52); to convey (any things, C.; J. 5, 72); to sustain, to maintain, to foster (as children, Bp. 24, 61; 39, 23; J. 32, 29), to nourish (as the belly, B. 1, 10; 2, 32). 2, to keep in or bring into a state of cultivation, to cultivate (as land). ತಾನು ಇಟ್ಟು ಕೊಣ್ಡ ಕೂಲಿಯವರಿನ್ದ ಜಲೋ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಾಗಿಸಿ (B. 5, 85).

ಸಾಗು sâgu. 1. To go, to move forward, to proceed (as a ship, B. 3, 117. 119; as a person, J. 19, 31; 22, 41; C.; B. 3, 123; 4, 128); to proceed or advance (as work, C.; B. 5, 285); to go, to proceed

Digitized by Google

in a given manner (as actions, B. 4, 134); to continue in time, to last (as a state of things, B. 4, 12); to come upon with grievous effect (as trouble; ನೀವೆಲ್ಲರು... ಕೂಡಿ ಇದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಯಾರ ಕಾಟವೂ ಸಾಗದು B. 2, 30); to be brought about, achieved or accomplished (J. 5, 41; ನನ್ನ ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಿ ಸಾಗುತ್ತದೆ My.). (Tĕ. ಸಾಗು; T. ಚಾಯ್, to happen, to succeed). — ಸಾಗ ಕಳುಹಿಸು. To send on, to set (a friend or a traveller) on his way by accompanying him a short distance (My.). — ಸಾಗ ಹಾಕು. To carry on (as work, My.). 2, to send on (as visitors, My.).

ಸಾಗು sâgu. 2. = ಸಾಗ. Advance, improvement: cultivation, tillage. (Tĕ.). — ಸಾಗು ಆಗು. = ಸಾಗವಾಗು. Cultivation to take place (C.; B. 5, 118). — ಸಾಗು ಬೀಳು. Cultivation to fall off or be abandoned. ಸಾಗು ಬಿದ್ದ ಹೊಲ ಹಾಗಕಲ್ಕ ಬೀಜ (Prv.). — ಸಾಗು ಮಾಡು. = ಸಾಗ ಮಾಡು. To cultivate, to till (C.; B. 2, 19; 5, 93. 99). ಬೀಳು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಸಾಗು ಮಾಡೋಣ (G. 127). — ಸಾಗು ಸನ್ನು. dupl. = ಸಾಗು. (My.).

ಸಾಗು sâgu. 3. To lengthen, to extend (v. i., as iron under the hammer; Tĕ.; see ಚಾಚು; *cf.* ಸಯ್ 1?). — ಸಾಗ ಬಡಿ. To elongate (as iron with the hammer, B. 4, 148). — ಸಾಗ ಬಡೆ. = ಸಾಗ ಬಡಿ. (My.).

ಸಾಗುಣ್ಯ sâguṇya. (fr. ಸಗುಣ). Having lasting qualities, perpetual, eternal (ಸದಾ, ಸನಾ, ನಿತ್ಯವು Mr. 538).

ಸಾಗುವಳಿ sâgu-paḷi. = ಸಾಗವಳಿ. Cultivation (C.; G. 550; Tĕ. ಸಾಗಬಡಿ, ಸಾಗಬಳಿ, ಸಾಗವಳಿ, ಸಾಗುಬಡಿ). — ಸಾಗುವಳಿಕಾಲ. The time to commence farming (My.). — ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡು. To cultivate, to till (My.). — ಸಾಗುವಳಿ ಯಾಗು. -ಆಗು. To come under cultivation, to be cultivated or tilled, cultivation to take place (C.; B. 4, 147; 5, 87).

ಸಾಗೂ sâgû. Sago. See ಸಬ್ಬು 2.

ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ sâṅkrâmika. (fr. ಸಂಕ್ರಾಮ). Contagious (as disease, My.).

ಸಾಂಖ್ಯ sâṅkhya. (fr. ಸಂಖ್ಯಾ). Relating to number or calculation, reckoning up, calculating; deliberating, reasoning. 2, N. of one of the divisions of philosophy (enumerating twenty-five tattvas or true principles, ascribed to Kapila). 3, a follower of the sâṅkhya system of philosophy. 4, N. (Bp. 38, 55; 48, 40). — ಸಾಂಖ್ಯತೂರ್ಣ. N. (Bp. 50, 62).

ಸಾಂಖ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ sâṅkhya-śâstra. The sâṅkhya system of philosophy; any treatise upon it. (My.).

ಸಾಂಖ್ಯಶಿವೈಕ್ಯ sâṅkhya-śivaikya. A man who has become one with Śiva by means of sâṅkhya (Bp. 50, 75).

ಸಾಂಖ್ಯಾಯನ sâṅkhya-ayana. N. of a muni, and of the author of certain sûtras. (Bp. 3, 63. 64).

ಸಾಂಗ sa-aṅga. Having members or subdivisions. 2, comprising every subordinate part, complete in every part, finished, perfect. 3, together with the vedic aṅgas. See Bp. 4, 66; 7, 3; 18, 35; 24, 16. 27. 35. 89; 33, 6; 37, 10; 47, 13; 50, 41; 60, 3; ಅತಿ.

ಸಾಂಗಡ sâṅgaḍa. ಸಾಂಗಡೆ sâṅgaḍĕ. = ಜಂಗಾಲ್ 1, q. v. (My.).

ಸಾಂಗತ್ಯ sâṅgatya. (fr. ಸಂಗತಿ). A meeting, etc. (ಸಮಿತಿ, ಕೂಟ Nn. 141).

ಸಾಂಗು sâṅgu. A spear or a javelin altogether of iron (Mhr., H. ಸಾಂಗ; R.).

ಸಾಂಗೋಪಾಂಗ sâṅga-upâṅga. Being with all its members, items, parts and appendages. 2, along with the vedic aṅgas and upâṅgas. See Bp. 18, 35; 31, 8; 43, 34; 44, 25; 56, 12; Bh. 1, 7, 41; J. 19, 54.

ಸಾಂಗ್ರಾಣಿ sâṅgrâṇi. A flat circular stone with a hole in its midst, used in gymnastic exercises (My.).

ಸಾಂಗ್ರಾಮಿಕ sâṅgrâmika. (fr. ಸಂಗ್ರಾಮ). Relating to war; warlike, martial. (R.).

ಸಾಚಾ sâčâ. True, real (My.; Mhr., H.). 2, a mould or matrice (My.; Mhr., H. ಸಾಂಚಾ).

ಸಾಚಿ sâči. *Crookedly, awry, obliquely.*

ಸಾಚಿವ್ಯ sâčivya. (fr. ಸಚಿವ). Friendship, fellowship (ಸ್ನೇಹ G.). 2, the office of a counsellor, ministership, ministry, administration (ನ್ಯಾಯ ತೀರಿಸೋಣ G.).

ಸಾಚೀಕೃತ sâčî-kṛita. Made crooked; bent, inclined; seen crookedly, distorted, misrepresented. 2, distortion or perversion of mind, prejudice. (R.).

ಸಾಜ jâja. Tbh. of ಸಜ್ಜ. (ಸಜ್ಜ Kk. 94; ಸಿದ್ಧ, ಸಜ್ಜ, ..., ವಲಂ, ವೇದಂ, ದಲ್, ದಿಟ Śm. 34; Čpr. 9, 53).

ಸಾಂಜಲಿ sa-añjali. Being together with the añjali (in saluting, Śiv. 4, 101).

ಸಾಟಿ sâṭi. Likeness, similarity; like, equal (Grj. 6, 26; Śi. 46; Śiv. 2, 17; 4, 85; My.; Tĕ. ಸಾಟು, ಜಾಟ್ಟು, ಜಾಟುವೆ, ಸಾಟ, ಸಾಟುವೆ, ಸಾಟಿಕೆ; *cf.* ದಾಟ 1?).

ಸಾಟಿ sâṭi. 1. Tbh. of ಶಾಟಿ. Cloth. ... ಸಾಟಿ ಬಗದಾನೇ? (Prv.).

ಸಾಟಿ sâṭi. 2. Barter, exchange (My.; Tĕ. ಸಾಟ, ಸಾಟಿ, M. ಸಾಟ್ಟಿ; see Mhr., H. s. ಚಟ್ಟ). ಸಾಟಿಯ ಸಂಸಾರ, ... ವ್ಯಾಪಾರ (Prv.). — ಸಾಟಿವ್ಯಾಪಾರ. Bartered merchandise (My.).

ಸಾಟೀನ್ sâṭîn. (Satin), thick cotton cloth, a kind of drill (My.; Si. 223).

ಸಾಢ sâḍha. Overcome, conquered. See ಆಷಾಢ.

ಸಾಣಿ sâṇi. = ಸಾಣೆ. — ಸಾಣಿಕಲ್ಲು. = ಸಾಣೆಕಲ್ಲು. (... G.). — ಸಾಣಿ ಹಿಡಿ. = ಸಾಣೆ ಹಿಡಿ. ಕತ್ತಿಯ ಸಾಣಿ ... (ಅಸಿಧಾವಕ G.). — ಸಾಣಿ ಹಿಡಿಸು. = ಸಾಣೆ ಹಿಡಿಸು (G. 494).

ಸಾಣಿಗ sâṇiga. A man who grinds or sharpens tools (C. Bp. 47, 41).

ಸಾಣಿಗೆ sâṇigĕ. A sieve, a strainer (ಜರಡಿ G.; *cf.* ಜಾಲಿಸು). — ಸಾಣಿಗೆಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. A sieve-like eye (S. Mhr.). — ಸಾಣಿಗೆ ಹಾಕು. To sift, to strain (ಜಾಲಿಸು G.).

ಸಾಣಿಸು sâṇisu. = ಜಾಳಿಸು 1. To sift, to strain (S. Mhr.).

ಸಾಣೆ sâṇĕ. = ಸಾಣಿ. Tbh. of ಶಾಣ 1. (Śm. 1. 335. 364). A grindstone, a whet-stone (Bp. 37, 49; J. 12, 21; C.; Mhr. ಸಾಣ). ಸಾಣೇ ಗುಣ ಗಸ್ತದಲ್ಲಿ ನೋಡು, ... ನೋಡು. — ಸಾಣೆಗೆ ಕಾಲು ಮುಟ್ಟಿಸು! ಅಷ್ಟರ ... ಸಾಣ್ಯಾ ಕೊಡ ಬೇಕು! ಅಷ್ಟ ಹಾಗೆ (Prvs.). See Mr. ... 345. 485. — ಸಾಣೆಕಲ್. ಸಾಣೆಕಲ್ಲು. = ಸಾಣೆ (Bp. 12, 10. C.). ಮಟ್ಟಿಯಾ ಮಣ್ಣನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕಾ ನೋಡಲೋಣ, ... ಯುವರೆ? ಸಾಣೆಕಲ್ ಕಟ್ಟ ಕೇಡೇನು? (Sp.). ಸಾಣೆಕಲ್ಲು ... ತರಿಗೂ ಗಣ್ಣು (Prv.). — ಸಾಣೆಗಲ್. -ಕಲ್. = ಸಾಣೆಕಲ್. (Bp. 27, 6). — ಸಾಣೆ ತೇಯು. To grind, to macerate. ... ದಸಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಸಾಣೆ ತೇಯಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದೇ? (Prv.). — ಸಾಣೆಹಿಡಿ. -ಹಿಡಿ. To grind, to sharpen (J. 26, 40). — ಸಾಣೆ

Digitized by Google

ಹಿಡಿ. = ಸಾಣೆಯಿಡಿ. (My.). — ಸಾಣೆ ಹಿಡಿಸು. To get ground or sharpened (My.).

ಸಾಣೆಗಾಱ sāṇĕ-gāṟa. = ಸಾಣಿಗ. (ತಸ್ತ್ರಮಾರ್ಜ, ಅಸಿಧಾವಕ Nr.; Si. 338; My.).

ಸಾತಲೆ sātalĕ. *The soap-nut plant, Mimosa abstergens* Roxb.

ಸಾತಾನಿ sātāni. = ಚಾತಾಳದವ, q. v. (My.; Tĕ.).

ಸಾತಾರೆ sātārĕ. N. of a town (B. 4, 81; My.).

ಸಾತಿ sāti. 1. Tbh. of ಸ್ವಾತಿ. (Śmd. 368).

ಸಾತಿ sāti. 2. *Gaining, obtaining, acquisition.* 2, *gift, giving.*

ಸಾತಿ sāti. 3. *End, conclusion;* cessation; destruction; sharp pain.

ಸಾತಿಶಯ sa-atiśaya. Excessive; pre-eminent, excellent (Ĉh. v. 203. 221).

ಸಾತಿಸಾರ sa-atisāra. *Afflicted with dysentery or diarrhoea.*

ಸಾತೀನ sātīna. (fr. ಸತೀನ). *Pease, Pisum sativum* (ಬಟ್ಟಗಡಲೆ Hlā.).

ಸಾತೀಲಕ sātīlaka. = ಸಾತೀನ. (Colebr.).

ಸಾತ್ತ್ವಿಕ sāttvika. (fr. ಸತ್ತ್ವ). = ಸಾತ್ವಿಕ. (Sk.).

ಸಾತ್ಯಕಿ sātyaki. (fr. ಸತ್ಯಕ). Son of Satyaka and charioteer of Kṛishṇa (J. 7, 2; 8, 10. 29. 34).

ಸಾತ್ಯವತೇಯ sātyavatēya. (fr. ಸತ್ಯವತೀ). *Vyāsa.*

ಸಾತ್ವತ sātvata. Vishṇu or Kṛishṇa. 2, *Baladēva.* 3, N. of a people inhabiting a district in central India.

ಸಾತ್ವತಿ sātvati. One of the four divisions of dramatic style. (Kāvy. IV, 2, 58. 60).

ಸಾತ್ವಿಕ sātvika. = ಸಾತ್ತ್ವಿಕ. Real, substantial, essential, natural, genuine, true; honest, sincere, good, virtuous, excellent, amiable, gentle, pure (without the least admixture of passion), mild; vigorous, energetic; endowed with the sattvaguṇa (*i. e.* purity or goodness); belonging to or proceeding from this guṇa. 2, *natural indication of feeling or emotion* (bhāva), as a blush or change of colour, etc. See Ĉpr. 6, 72; Bp. 39, 24; 47, 4.

ಸಾತ್ವಿಕತನ sātvikatana. = ಸಾತ್ವಿಕತ್ವ. (My.).

ಸಾತ್ವಿಕತ್ವ sātvikatva. Honesty, sincerity, goodness, etc. (My.).

ಸಾತ್ವಿಕಭಾವ sātvika-bhāva. = ಸಾತ್ವಿಕ No. 2. (Kāvy. IV, 2, 17; Si. 67).

ಸಾತ್ವಿಕಿ sātviki. = ಸಾತ್ವಿಕಭಾವ. (Grj. 2, after 106).

ಸಾತ್ವೀಕ sātvīka. Tbh. of ಸಾತ್ವಿಕ. (My.; G.).

ಸಾದ sāda. 1. Tbh. of ಸಾಧು. (My.). ಸಾದ ಎತ್ತಿಗೆ ಎರಡು ಹೇಱು (Prv.).

ಸಾದ sāda. 2. = ಸಾದಾ 2, etc. — ಸಾದಕುಱುಬ. A class of Kuṟubas (My.). — ಸಾದಗೆಮ್ಪು. -ಕೆಮ್ಪು. Pure red (B. 5, 55).

ಸಾದ sāda. 3. Sitting, settling down, sinking; placing, putting; clearness, purity. See ನಿಷಾದ, ಪ್ರಸಾದ.

ಸಾದನ sādana. Causing to sit or sink; destroying; placing, putting; sitting, settling; sinking; a house, a dwelling; rendering clear; calming. See ಉತ್-, ಪ್ರ-.

ಸಾದನೆ sādanĕ. 1. = ಸಾದನ. See ಪ್ರ-.

ಸಾದನೆ sādanĕ. 2. Tbh. of ಸಾಧನ. (Śmd. 339).

ಸಾದರ sa-ādara. Having or paying respect, *respectful, considerate;* impassioned; respect (Bp. 20, 6; J. 16, 18); love (My.). ಸಾದರಂ, respectfully, considerately, reverently (Grj. 10, after 108); noticeably (Ĉh. v. 334).

ಸಾದರಣ sa-ādaraṇa. = ಸಾದರ. (Bp. 45, 11).

ಸಾದರು sādaru. Arrived, come; produced, issued, edited (My.; Mhr., H. ಸಾದರ್).

ಸಾದಾ sādā. 1. = ಸದಾ. See Mr. s. ಸಾಗುಣ್ಯ.

ಸಾದಾ sādā. 2. = ಸಾದ 2, ಸಾದು 2, ಸಾಧಾ, q. v. — ಸಾದಾ ಅಂಚು. A plain border (My.). — ಸಾದಾಕೆಮ್ಪು. Pure red (My.). — ಸಾದಾನಡಿಗೆ. = ಸಾದಾನಡೆ. (B. 3, 55; 5, 13). — ಸಾದಾನಡೆ. An ordinary pace or walk (My.). — ಸಾದಾಲಕೋಟೆ. A common (not fine) envelope (My.). — ಸಾದಾಲಗಾಮು. A common (unadorned) bridle (My.). — ಸಾದಾಸೀರೆ. A plain female cloth (My.).

ಸಾದಿ sādi. ಸಾದಿನ್. One who sits or sits down (see ನಿಷಾದಿ); a charioteer; *a horseman, a rider;* one seated or riding on an elephant. 2, destroying.

ಸಾದಿತ sādita. Sat; made to sit or sink; depressed; etc. See ಅ-.

ಸಾದಿನ sādina. Tbh. of ಸಾದಿನ್. (ಚಣ್ಡಹಯವೇಱುವಂ Mr. 247; My.).

ಸಾದಿಲವಾರು sādilavāru. Any contingent charge (as of an office or school for ink, paper, pens, pencils, oil, etc., My.; Mhr., H.).

ಸಾದು sādu. 1. = ಸಾನ್ದ್ರ. (Tbh. of ಸಾನ್ದ್ರ or ಸ್ವಾದು?). A fragrant substance, a perfume (ಗನ್ಧದ್ರವ್ಯ Śm. 99; ಸಾನ್ದ್ರ Mr. 336; Grj. 2, after 106; 3, after 91; Bp. 4, 35; 12, 11; Bh. 1, 12, 16; M. ಚಾನ್ದು, compound ointment of sandal, camphor, musk and saffron = T. ಮಯಿಚ್ಚಾನ್ದು; T. ಚಾನ್ದು, sandal wood = ಚನ್ದನ; Tĕ. ಚಾದು, to macerate, to triturate in water, see ತೇ 2).

ಸಾದು sādu. 2. The black colour made of burnt rice or rāgi with which females and children mark their foreheads (My.; Tĕ. ಚಾದು). — ಸಾದುಬೊಟ್ಟು. A round spot of ಸಾದು put on the forehead (My.; T. ಚಾನ್ದುಪ್ಪೊಟ್ಟು).

ಸಾದು sādu. 1. Tbh. of ಸಾಧು. Goodness, kindness (ಸುಜನತ್ವ Śm. 99); etc.

ಸಾದು sādu. 2. = ಸಾದಾ 2, etc. — ಸಾದುಬಟ್ಟು. Plain roundness. ಸಾದುಬಟ್ಟುವಾಗಿಹುದು, ಚಕ್ರಕಾನಲ್ಲ; ಪಾದ ಮೂಱದಕುಣ್ಟು, ಧೃಂಗೇತನಲ್ಲ; ಸ್ವಾದಕ್ಕೆ ಮೊದಲುಣ್ಟು, ಮೆಲುವದಕ್ಕಿಲ್ಲ (a tripod, Bĕdagina ĉaupada).

ಸಾದೃಶ್ಯ sādṛiśya. (fr. ಸದೃಶ). *Likeness, resemblance, similarity;* a likeness, a portrait. See ಫೋಟೋ 1; Śmd. 159; Kāvy. III, 3, B, 60.

ಸಾದೇವ sā-dēva. Tbh. of ಸಹದೇವ. (Śmd. 379).

ಸಾದ್ಗುಣ್ಯ sādguṇya. (fr. ಸದ್ಗುಣ). Good, pure (ವಿಸ್ತರ, ಪವಿತ್ರ Nn. 140).

ಸಾದ್ಭುತ sa-adbhuta. Wonderful, etc. (Śsv. 4, 108).

ಸಾದ್ಯ sa-ādya. Having beginning. See ಅ-.

ಸಾಧಕ sādhaka. Effective, accomplishing, fulfilling, completing, perfecting, finishing; that is effective, etc.; aiding, helping; help. 2, exercise, practice (C.; see ಶಕ್ತಿ-, ಗರುಡಿ-). 3, a skilful man. 4, one who practices (see ಶಕ್ತಿ-). ಬಾಧಕ ಬರುವಾಗ್ಗೆ ಸಾಧಕವೇನು? — ಸಾಧಕಾ (*i. e.* ಸಾಧಕದಿನ್ದ) ವಿದ್ಯೆ, ಬಾಧಕಾ (*i. e.* ಬಾಧಕದಿನ್ದ) ದ್ರವ್ಯ (Prvs.). — ಸಾಧಕ ಬಾಧಕ. Helpful and hurtful; that is helpful or hurtful (My.; Mhr.). — ಸಾಧಕ ಮಾಡು. To practice (with or on,

Digitized by Google

My.). ಬೋಧಕನಾದರೆ ಸಾಧಕ ಮಾತಲಿ! (ನಮ್ಮ) ಹಾದಿಗೇನು ಅಡ್ಡಿ? (Prv.).

ಸಾಧಕತಮ sâdhaka-tama. *Very effective.*

ಸಾಧನ sâdhana. = ಸಾದನ 2. *The act of accomplishing, effecting, achieving, performing, executing.* 2, settling. 3, accomplishment, completion, complete attainment of any object. 4, a means of accomplishing or effecting, means of obtaining, efficient cause, *a means, an expedient* (ಅಯುತ Nn. 114); *an instrument, an agent.* 5, *an implement, a utensil, an apparatus* (ಗೃಹೋಪಕರಣಂಗಳ್, ಮನೆಯ ಸಮಸ್ತ ಮುಟ್ಟುಗಳು 114; ಗೃಹಕ್ಕೆ ಎಸೆವ ಮುಟ್ಟುಗಳ್ Mr. 501); any weapon (ಕುಠಾದಿಯುಪಕರಣ 501). 6, the instrumental case (in grammar). 7, *the penis.* 8, matter, materials, ingredient, *a substance, a thing;* a drug, medicine. 9, *property, wealth* (ವಸು, ಧನ 114; ವಸು 501). 10, *a component part of an army,* any military apparatus, force, army (ಪಡೆ, ಸೇನೆ 114). 11, aid, assistance, an assistant. 12, substantiation, proof, establishment of the truth, proving, demonstration. 13, a document (My.). 14, a reason or premise leading to a conclusion, middle term in a syllogism. 15, ಲಿಂಗವರ್ಗಸ (ಲಿಂಗತ್ರಯವರ್ತಿಸುವಲ್ಲಿ 114; 501). 16, accomplishing anything by magic or incantations, magic. 17, obtaining (ಪಡಿಯುಂಬಿಕೆ Si. 437); enforcement of payment or settlement (of a debt), *compelling the delivery of anything,* infliction of a fine. 18, good works as secondary means of obtaining purity and emancipation, the observance of moral and ceremonial duties (ಉತ್ತಮಕಾರ್ಯ, ಒಳ್ಳಿಹ ಕಾರ್ಯ 114; ಕಾರ್ಯ 501). 19, advantage, profit. 20, friendship. 21, the act of subduing, overcoming, mastering. 22, subduing by charms, stupefying, fascinating. 23, exercise, practice (My.). 24, conciliating, propitiating, worshipping. 25, expressing, denoting; a mark, a sign (ಅಂಕ, ಕುರುಹು 114). 26, a man endowed with fame (ಜಸಯುತ, ಕೀರ್ತಿವಿದನನಸ್ಥಪುರುಷ 114). 27, savor (ಅನ್ನಮುಖ್ಯರುಚಿಸಂಚಯ, ಅನ್ನ ಮೊದಲಾದ ರುಚಿಗಳು 114; ಅನ್ನಾದಿರುಚಿಕಾರ 501). 28, a point of the compass (ಅಸೆ, ದಿಕ್ಕು 114). 29, a bodily organ; the three karaṇas called mana, vacana and kâya (ಕರಣತ್ರಯಂಗಳ್, ಮನ ವಚನ ಕಾಯವೆಬ್ಬ ತ್ರಿಕರಣ 114). 30, *torture* (ಪೀಡೆ 501). 31, *killing, destroying.* 32, killing metals (*e. g.* mercury), depriving them by oxidation, etc. of their metallic properties for medicinal or alchemical purposes. 33, burning on the funeral pile, obsequies. 34, setting out, proceeding, *going.* 35, *going after, following.* 36, various modes of writing verses (ಚಿತ್ರ Nn. 8). ಮೌನಂ ಸರ್ವತ್ರ ಸಾಧನಂ (Prv.). See Kâvy. III, 3, B, 30; B. 3, 92; 4, 147. 190; 5, 123. — ಸಾಧನಂಗುಡು. -ಂಕುಡು. To give the (necessary) substances (Śsv. 2, 64). — ಸಾಧನ ಸಮ್ಪತ್ತು. Materials and means (My.).

ಸಾಧನೆ sâdhanĕ. = ಸಾಧನ Nos. 17 (J. 28, 22; My.) and 23 (My.). ಗರುಡಸಾಧನೆಯ ಮನೆ (ಶ್ರವಗೃಹ, ಋಲೂರಿಕೆ Mr. 197). 2, = ಸಾಧನ No. 4 (B. 5, 39. 195). — ಸಾಧನೆ ಮಾಡು. To practice (with or on, My.). 2, to compel the delivery of anything (taken away), to recover (My.).

ಸಾಧಾ sâdhâ. = ಸಾದಾ 2, etc. Plain, simple; plain, mere, pure, etc. (Mhr., H.). — ಸಾಧಾಉಡುಗೆ. A plain cloth (B. 5, 229). — ಸಾಧಾಜೋಡು. A couple of plain dôtaras woven together (B. 3, 102). — ಸಾಧಾದೋತರಜೋಡು. = ಸಾಧಾಜೋಡು. (B. 3, 102). — ಸಾಧಾಬಟ್ಟೆ. A plain cloth (B. 5, 217). — ಸಾಧಾಬಡತನ. Pure poverty (B. 5, 193).

ಸಾಧಾರಣ sâdhâraṇa. (fr. ಸ-ಧಾರಣ). Belonging or applicable to many, *common to many or all, general, universal, common,* joint. 2, *equal, like, similar.* 3, middling, ordinary (My.; Mhr.). 4, generic. 5, a common rule or precept or one generally applicable. 6, specific character. 7, the forty-fourth year of the cycle of sixty (My.). ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ, generally (My.; B. 3, 117); in an ordinary or common way (My.).

ಸಾಧಾರಣತಃ sâdhâraṇa-taḥ. Generally (B. 4, 96. 144).

ಸಾಧಾರಣಧರ್ಮ sâdhâraṇa-dharma. Common or universal duty. (My.).

ಸಾಧಾರಣರೀತಿ sâdhâraṇa-rîti. An ordinary, common manner (B. 2, 1).

ಸಾಧಾರಣೆ sâdhâraṇĕ. = ಸಾಧಾರಣ (B. 5, 200).

ಸಾಧಿತ sâdhita. Effected, completed, finished, achieved, accomplished, succeeded; settled, fulfilled; substantiated, proved; made good, settled, discharged, recovered; obtained; fined; *amerced, punished by fine,* made to pay; *awarded* (as a punishment or fine); subdued, mastered, enabled to effect or obtain. See ಪ್ರ-.

ಸಾಧಿಷ್ಠ sâdhishṭha. Best, most excellent; very fit, most proper or right; *hardest, very hard or firm.*

ಸಾಧಿಸು sâdhisu. To accomplish, to effect, to perform, to do, to complete, to settle (Śmd. 6; B. 4, 13); to observe (J. 10, 15). 2, to substantiate, to prove, to establish, to vindicate (My.; Si. 48). 3, to compel the delivery of anything (taken away), to recover (My.). 4, to obtain, to acquire (Čpr. 8, 84; J. 2, 26; 10, 38; My.; B. 4, 20. 42). 5, to subdue, to overcome, to conquer (Čpr. 7, 29; Śmd. 188. 260; Bp. 16, 15; Č. Bp. 47, 11); *to master* (as any vidyâ, My.). 6, to practice. ಸಾಧಿಸಿದರೆ ಸಾಬ ಸಾಗರ ಜಿಡ್ಡು (Prv.). 7, to charge (upon another, My.). ಇದ್ದ ಸಾಧುವನಲ್ಲಿಪ್ಪವನೆ ಕಡುಹೆತ್ತ; ಸರ್ಪಸುಮತೆದೆಯು ನೆರೆಲ್ಲ ಸೇರ ಕಪ್ಪೆಯನ್ನಕ್ಕ (Sp.). ಸಾಧಿಸಲು ಪಟ್ಟ (ಸಾಧಿತ Nn. 146). ಸಾಧನ ಮಾಡಿದ್ದು (ಸಾಧಿತ G.). See ಹೊತ್ತು-.

ಸಾಧಿಸುವಿಕೆ sâdhisuvikĕ. = ಸಾಧಿಸುಹ. (ಆರಾಧನ Si. 436).

ಸಾಧಿಸುಹ sâdhisuha. Accomplishing, effecting, fulfilling, carrying out, etc. ಹಗೆಯ ಸಾಧಿಸುಹ (ವೈರಕುನ್ಹ, ಶತ್ರುನ ವೈರನಿರ್ಯಾತನ Nr.).

ಸಾಧೀಯಸ್ sâdhîyas. Better, more excellent; more proper or right, very proper or right, very handsome, harder, firmer, very hard or firm.

ಸಾಧು sâdhu. = ಸಾದ 1, ಸಾದು 1. Accomplished, perfect, excellent, good, eminent. 2, *virtuous, honourable, pious, righteous, faithful, honest;* mild or gentle in disposition (used also of beasts, My.). 3, correct, pure, classical (as a language, etc.). 4, *fit, proper, right.* 5, *pleasing, beautiful.* 6, *well-born, noble, of honourable or respectable descent.* 7, *a good or honest man;* a saint, a sage, a seer, a deified jaina saint or guru (see Mr. s. ಸಾಧು). 8, well done! good! indeed.

ಸಾಧುಜನ sâdhu-jana. Goodness (ಗುಣ Mr. 501). 2, a good, etc. person (My.).

ಸಾಧುವಾದ sâdhu-vâda. A cry of "good!" (My.).

Digitized by Google

ಸಾಧುವಾಹಿ sâdhu-vâhi. Carrying well: *a good horse, well-trained horse.*

ಸಾಧುವೃತ್ತಿ sâdhu-vṛitti. Good profession or means of living; good or excellent practice, moral and ritual observances. (My.).

ಸಾಧ್ಯ sâdhya. To be accomplished or effected, to be done; to be formed. 2, accomplishable, practicable, feasible, attainable, being within one's power (to get, etc., ಘನ, ಸಾಧ್ಯವಾದುದು Nn. 15; ಘನ Mr. 510). 3, to be proved or demonstrated. 4, to be inferred or concluded (in logic). 5, to be subdued or mastered, subduable, to be conquered, conquerable. 6, to be cured, curable (as a disease). 7, accomplishment, perfection. 8, an object to be accomplished (in law), the thing to be proved or established by proof, the matter in debate. 9, the major term in a syllogism, the subject of a proposition. 10, *a class of celestial beings.* ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲದ ಕೆಲಸ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಮೇಲೆ ಆದೀತೇ? (Prv.).

ಸಾಧ್ಯಸಿದ್ಧಿ sâdhya-siddhi. The effecting of what has to be done. 2, the establishing of what has to be proved. 3, the success of an undertaking, accomplishment. 4, proof, conclusion. (R.).

ಸಾಧ್ವಸ sâdhvasa. *Fear, terror.*

ಸಾಧ್ವಿ sâdhvi. A chaste or virtuous woman; *a faithful wife.*

ಸಾನ sâna. 1. Destroying; bringing to an end. See ಅವ-.

ಸಾನ sâna. 2. Tbh. of ಶ್ವಾನ. (ನಾಯ್ Šm. 31).

ಸಾನ sâna. 3. Tbh. of ಸ್ನಾನ. (My.).

ಸಾನನ್ದ sa-ânanda. Possessed of joy, happy, delighted, enjoying happiness, endowed with happiness;—joy, happiness. See Bp. 2, 21; 8, 6; 35, 5; 43, 17; 53, 7; J. 11, 2; 28, 59. — ಸಾನನ್ದದೇವ. N. (Bp. 58, 69).

ಸಾನಬಾಗ sâna-bâga. = ಸಾನಬೋಗ. (My.).

ಸಾನಬೋಗ sâna-bôga. = ಶಾನಭೋಗ, etc. (My.).

ಸಾನಿ sâni. A second: a companion: a fellow, an associate, a colleague (in an office, etc., My.; Tĕ.; H.); also used in the feminine gender, see *e. g.* ದೊರೆಸಾನಿ. — ಸಾನಿಗುಮಾಸ್ತ. A fellow-gumâsta (My.). — ಸಾನಿಶಾನಭೋಗ. A fellow-šânabhôga (My.).

ಸಾನು sânu. *Level ground on the top or edge of a mountain, table-land* (ಬೆಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲು Nn. 90. 108; ಗಿರಿಯ ತೊರೆ Mr. 97). 2, a summit; a point, end, top.

ಸಾನುಕೂಲ sa-anukûla. Friendly, well disposed; suitable, favourable; well equipped (My.).

ಸಾನುನಯ sa-anunaya. *Courteous, kind, civil, polite.*

ಸಾನುನಾಸಿಕ sa-anunâsika. Nasal (My.).

ಸಾನುಭವ sa-anubhava. Possessing fruition or experience; one who enjoys or experiences (Bp. 40, 82). 2, fruition, experience (3, 80; 6, 28; 8, 20).

ಸಾನುಭಾವ sa-anubhâva. = ಅನುಭಾವ No. 2 or 3. (Bp. 33, 2).

ಸಾನುಮತ್ sânu-mat. *A mountain.*

ಸಾನುಮತ sa-anumata. Assented to, concurred with; approbation, assent. See ಸೇರ್.

ಸಾನುಮತಿ sa-anumati. Approbation, assent (My.).

ಸಾನುಮನ್ತ sânu-manta. = ಸಾನುಮತ್. (ಬೆಟ್ಟ Mr. 96).

ಸಾನುಮಾನ sa-anumâna. Dependent on or associated with inference. (R.).

ಸಾನುರಾಗ sa-anurâga. Attached, passionate, impassioned. 2, affection, love, passion, desire (Bp. 24, 50; 35, 3; J. 3, 22).

ಸಾನುಸ್ವಾರ sa-anusvâra. Having the nasal mark anusvâra. (My.).

ಸಾನೆ sânĕ. = ಶಾನೆ, q. v. (My.). Tbh. of ಸೇನೆ. (T. ಚೇನೈ, an army; a great many).

ಸಾನ್ತ sânta. 1. = ಸನ್ತ 1. (My.). *Cf.* ಶಾನ್ತ.

ಸಾನ್ತ sânta. 2. (Tbh. of ಶಾನ್ತ?). Šiva (ಉಮೆಯಾಳ್ದ etc. Čt. II, 5; ಶಿವ Kk. 5; ಈಶ್ವರ Šm. 2). — ಸಾನ್ತಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. Pârvatî; N. (My.). — ಸಾನ್ತಾಯಿ. -ಆಯಿ. = ಸಾನ್ತಮ್ಮ. ಉಮ್ಮೋಕೆ ತಿಮ್ಮೋಕೆ ಮೂಳಾಯಿ, ಕಟ್ಟ ಹೊದೋಕೆ ಸಾನ್ತಾಯಿ (Prv.).

ಸಾನ್ತ sa-anta. 3. A word with final ಸ್ (Šmd. 274. 323).

ಸಾನ್ತಪನ sântapana. (fr. ಸನ್ತಪನ). *A sort of severe penance.*

ಸಾನ್ತಿ sânti. Tbh. of ಶಾನ್ತಿ. (Šmd. 335).

ಸಾನ್ತ್ವ sântva. (ಶಾನ್ತ್ವ). Consolation, consoling, comforting; *conciliation; conciliatory, pleasing or mild speech* (ಅತ್ಯರ್ಥಮಧುರ, ಸೊಗಸುವ ಮಾತು Nr.).

ಸಾನ್ತ್ವನ sântvana. (ಶಾನ್ತ್ವನ). = ಸನ್ತವಣೆ. *The act of appeasing or consoling; speaking kindly and in a conciliatory manner; friendly salutation and inquiry, courtesy, complaisance* (ಪ್ರಣತಿ, ಅನುನಯ, ಪ್ರಣಿಪಾತ, ಸನ್ತಯ್ಸುಹ Hla.).

ಸಾನ್ತ್ವವಾದ sântva-vâda. Speaking in a kindly and affectionate manner. (R.).

ಸಾನ್ತ್ವಿತ sântvita. (ಶಾನ್ತ್ವಿತ). Consoled, comforted. (R.).

ಸಾನ್ದು sându. (Šmd. 48). = ಸಾದು 1.

ಸಾನ್ದೃಷ್ಟಿಕ sândṛishṭika. (fr. ಸನ್ದೃಷ್ಟಿ). *Present perception of a result, immediate consequence. Cf.* ಸಾಂಸೃಷ್ಟಿಕ.

ಸಾನ್ದ್ರ sândra. *Thick, close, dense, compact;* clustered together, collected, united in a mass; course, gross; strong, stout, robust (ತಿವ, ದಟ್ಟೈತು Nn. 6; ಘನ, ದಟ್ಟ 15; ತಿವ Mr. 495); much, abundant, excessive, *vehement, intense;* unctuous, oily; viscid, smooth, soft, bland; pleasing, agreeable. 2, a thicket, a wood; a heap, a cluster. 3, a fragrance (ಸಾದು Mr. 336).

ಸಾನ್ದ್ರತ್ವ sândratva. The state of being thick, etc. etc. See ಮನ್ದಯಿಸು.

ಸಾನ್ದ್ರಪದ sândra-pada. N. of a vṛitta (Čh.).

ಸಾನ್ದ್ರಾನನ್ದ sândra-ânanda. Excessive or great joy (Čpr. 3, 98).

ಸಾನ್ನಾಯ್ಯ sânnâyya. = ಸನ್ನಾಯ್ಯ. *Any substance mixed with ghee, etc., and offered as an oblation with fire* (= ಹವಿಸ್).

ಸಾನ್ನಿಧ್ಯ sânnidhya. (fr. ಸನ್ನಿಧಿ). Nearness, vicinity, proximity; presence. (Bp. 19, 46; 23, 12; 24, 20; J. 10, 19. 20).

ಸಾಪ sâpa. 1. = ಸಾಫು. (B. 5, 116. 117).

ಸಾಪ sâpa. 2. Tbh. of ಶಾಪ. (Šmd. 335).

ಸಾಪತ್ನ sâpatna. (fr. ಸಪತ್ನೀ). Born from a rival wife, belonging to fellow-wives; a son of a rival wife (ದಾಯಾದ್ಯ Mr. 312; Bh. 1, 8, 6).

ಸಾಪತ್ನಿಕೆ sâpatnikĕ. The state of being a rival wife. See ಕೃತ-.

Digitized by Google

ಸಾಪತ್ನ್ಯ sâpatnya. The son of a rival wife. 2, a rival, an enemy, an adversary. 3, the state or condition of a rival wife; rivalry, ambition, enmity. (My.).

ಸಾಪಿಂಡ್ಯ sâpiṇḍya. (fr. ಸಪಿಣ್ಡ). Connection by presenting obsequial offerings to the same Manes, consanguinity, kindred, kin. — ಸಾಪಿಣ್ಡ್ಯಶ್ರಾದ್ಧ. = ಸಪಿಣ್ಡೀಶ್ರಾದ್ಧ or ಸಪಿಣ್ಡೀಕರಣ. See s. ನಿಮಿತ್ತಸ್ಥಲ.

ಸಾಪೆ sâpĕ. = ಚಾಪೆ. A mat (ಶಬ್, ಶಬ್ದಮಣಿ Si. 308; My.; Si. 165).

ಸಾಪೇಕ್ಷ sa-apêksha. Having regard or respect to, dependent on. (Kâvy. II, 2, B, 1. 2).

ಸಾಪೇಕ್ಷೆ sa-apêkshĕ. See s. ಬಯಕೆ, in G. = ಬಯಕೆ.

ಸಾಪ್ತಪದ sâptapada. (fr. ಸಪ್ತಪದ). Belonging to seven steps, produced by or depending on seven steps.

ಸಾಪ್ತಪದೀನ sâptapadîna. Circumambulation of the nuptial fire by the bride and bridegroom in seven steps. 2, *friendship* (easily contracted), *intimacy*.

ಸಾಫ sâpha. = ಸಾಫು. (Čb. 20).

ಸಾಫಲ್ಯ sâphalya. (fr. ಸಫಲ). Productiveness, fruitfulness; profit, advantage; success. (Grj. 4, 41).

ಸಾಫಲ್ಯತ್ವ sâphalyatva. The state of having productiveness, etc. (Bp. 5, 51).

ಸಾಫು sâphu. = ಸಾಪ 1, ಸಾಫ. Clean (My.; Mhr., H. ಸಾಫ); free from moral impurity; pure; free from disease, clear of blemish; smooth, even; plain, clear, simple, fair (as a piece of composition, speech, etc. (Mhr., H.). 2, ruin, utter destruction (My.; Tĕ.).

ಸಾಬ್ sâb. = ಸಾಹೇಬ. (My.; see ರಾಜಾ-).

ಸಾಬೀತು sâbîtu. = ಸಾಬೂತು. Sound, firm; proved, established (My.; Mhr., H. ಸಾಬೀತ, ಸಾಬೂತ).

ಸಾಬೂತು sâbûtu. = ಸಾಬೀತು. (My.).

ಸಾಭಿಪ್ರಾಯ sa-abhiprâya. Having an aim or purpose, persevering, resolute; having a meaning or sense. (Kâvy. III, 3, B, 166; Râv. 6, after 132).

ಸಾಭಿಲಾಷೆ sa-abhilâshĕ. Desire, eagerness, wish, passion (J. 26, 6).

ಸಾಮ sâma. 1. Calming, tranquillizing, soothing; reconciling, conciliating, appeasing; *conciliation*, speaking kindly, kindness; gentleness, mildness (ಶಾನ್ತ, ನಮ್ಮಸುಹ Mr. 4, 59; ತದ್ವಾಮ Čt. II, 49). 2, negotiation, peaceable or conciliatory behaviour (as one of the four means of success against an enemy, ಸಮ್ರಾಜ Mr. 267, see ಚತುರೋಪಾಯ). 3, *N. of one of the three principal vêdas* (arranged for chanting).

ಸಾಮ sâma. 2. Tbh. of ಶ್ಯಾಮ. (My.; see ಸಾಮವರ್ಣ). — ಸಾಮಕುಸುಬಿ. The weed Gondocaulon glabrum Cass. (Z.).

ಸಾಮಕಿ sâmaki. See Mr. s. ಪಾವಕೆ.

ಸಾಮಗ್ರಿ sâmagri. (fr. ಸಮಗ್ರ). Entireness, wholeness, etc.; a collection or assemblage of implements or materials, apparatus, goods and chattels, furniture, effects, year. (Čpr. 2, after 14; Kâvy. III, 3, B, 144; My.; B. 4, 12). — ಸಾಮಗ್ರೀಸನ್ನಾಹ. Preparation of all materials or things (My.).

ಸಾಮಜ sâma-ja. Arising from conciliation, produced by gentleness of conduct or kindness. (J. 6, 28). 2, produced by the sâmavêda. (J. 28, 8). 3, an elephant (ಶಿವಾರಣ, ಆನೆ Nn. 19; ಕದಲಿ, ಆನೆ 43; J. 6, 9. 28; 28, 5; 34, 11); N. of an asura.

ಸಾಮಜಾರಿ sâmaja-ari. The enemy of the elephant: a lion (Bp. 55, 22).

ಸಾಮಜಾಸುರ sâmaja-asura. The asura Sâmaja or Gajâsura (Bp. 46, 18).

ಸಾಮತಿ sâmati. Tbh. of ಸಾಮ್ಯತೆ. Likeness; a comparison, a simile (My.; Tĕ.).

ಸಾಮನಿ sâmani. = ದಾಮನಿ. (Colebr.).

ಸಾಮನ್ತ sâmanta. (fr. ಸಮನ್ತ). = ಸಾವನ್ತ. Bordering, bounding, neighbouring. 2, a neighbour. 3, a neighbouring king; *a feudatory or tributary prince, the chief of a district* (paying tribute to a lord paramount); a leader, general, captain, champion. 4, neighbourhood. — See Bp. 61, 39.

ಸಾಮನ್ತಿ sâmanti. = ಸಾಮನ್ತಿಗೆ, etc. ಹಳದೀ ಸಾಮನ್ತಿ (ಹೇಮಪುಷ್ಪಿಕೆ Si. 139).

ಸಾಮನ್ತಿಗೆ sâmantigĕ. = ಸಾಮನ್ತಿ, ಸಾವನ್ತಿ, ಸಾವನ್ತಿಗೆ, ಸೇವನ್ತಿ, ಸೇವನ್ತಿಗೆ q. v. ಹಸರುಸಾಮನ್ತಿಗೆ (ಹೇಮಪುಷ್ಪಿಕೆ, ಹಸರುಪಚ್ಚೆ Si. 139).

ಸಾಮರಸ್ಯ sâmarasya. (fr. ಸಮರಸ). Union of essence, essential union (Bp. 51, 20).

ಸಾಮರ್ಥ್ಯ sâmarthya. (fr. ಸಮರ್ಥ). Sameness of aim or object, sameness or oneness of meaning or signification. 2, adequacy, fitness, capacity, the state of being entitled. 3, *force, power, might, ability, capability, strength, energy, fortitude* (ದ್ರವಿಣ, ಶೌರ್ಯ, ಪರಾಕ್ರಮ, etc. Si. 293; Čpr. 2, 62. 71; Bh. 1, 8, 13. 26). 4, sense or force of words, signification (see ಶಬ್ದ-). 5, wealth. 6, interest, advantage.

ಸಾಮರ್ಥ್ಯತೆ sâmarthyatĕ. The state of having force, power, etc. (Grj. 10, 67).

ಸಾಮವರ್ಣ sâma-varṇa. Tbh. of ಶ್ಯಾಮವರ್ಣ. (Šmd. 368).

ಸಾಮವಾಕ್ಯ sâma-vâkya. A conciliatory expression (My.).

ಸಾಮವಾಯಿಕ sâmavâyika. (fr. ಸಮವಾಯ). Belonging to an assembly or association, collective; relating to close or intimate connection. 2, a minister or counsellor (ಪ್ರಧಾನ G.). 3, the chief of a company or corporation.

ಸಾಮವೇದ sâma-vêda. = ಸಾಮ 1 No. 3. (C.).

ಸಾಮವೇದಿ sâma-vêdi. A Brâhmaṇa who studies the sâmavêda (Bp. 9, 43; 56, 27. 36); N. (15, 25; 24, 74; 57, 1. 2. 5).

ಸಾಮಾಜಿಕ sâmâjika. (fr. ಸಮಾಜ). Relating or belonging to an assembly. 2, *an assistant or spectator at an assembly*, member of an assembly.

ಸಾಮಾನ sâmâna. = ಸಾಮಾನು, q. v. (B. 5, 125. 240). ಸಾಮಾನ ಇದ್ದವಗೆ ಗುಮಾನ ಏನು? (Prv.).

ಸಾಮಾನಿಕ sâmânika. Equal, of the same position (Čpr. 9, 53).

ಸಾಮಾನು sâmânu. = ಸಾಮಾನ. Instruments; apparatus, furniture; goods, chattels, things, articles (C.; B. 3, 66. 4, 60; 5, 122; Si. 84. 381; Br.; Mhr., H. ಸಮಾನ); a thing, an article (My.).

ಸಾಮಾನ್ಯ sâmânya. (fr. ಸಮಾನ). = ಸಾದರ 2. Common, *general, universal, generic*, equal. 2, vulgar, ordinary, middling, common-place, insignificant, low (see ಕನಿಷ್ಠ.

Digitized by Google

3, community, generality, universality. 4, totality, entireness. 5, common or generic property, specific property. 6, *kind, sort, genus or species.* 7, equality or sameness of meaning (Śmd. 144. 152). 8, = ಸಾಮ್ಯ 1, the connection of different objects by common properties (Kâvy. III, 3, B, 96 seq.).

ಸಾಮಾನ್ಯಕಾಲ sâmânya-kâla. Time in general. See ಪೊೞ್ತು.

ಸಾಮಾನ್ಯಖಂಡ sâmânya-khaṇḍa. A section of words that differ in form, but have the same meaning (Mr. 423 seq.).

ಸಾಮಾನ್ಯತೆ sâmânyatĕ. The state of being common, etc.; that of being low, etc. See ಸತ್ವ-.

ಸಾಮಾನ್ಯಧರ್ಮ sâmânya-dharma. Common or universal duty (My.).

ಸಾಮಾನ್ಯಪ್ರವೇಶ sâmânya-pravêśa. The occurrence of an astrologically unlucky moment (My.).

ಸಾಮಾನ್ಯಬಲ sâmânya-bala. A common force, a force in general. See ದಡಿ.

ಸಾಮಾನ್ಯಮಾಲಾಬನ್ಧ sâmânya-mâlâbandha. A common garland. See ಅಡಾಡಂಗ.

ಸಾಮಾನ್ಯಲಕ್ಷಣ sâmânya-lakshaṇa. A generic definition or sign, a definition comprising many individuals, a specific characteristic. (R.).

ಸಾಮಾನ್ಯಾಕೃತಿ sâmânya-âkṛiti. A common form, a form in general. See ಪೊಡಿಕು.

ಸಾಮಾನ್ಯೆ sâmânyĕ. An ordinary woman (Bp. 40, 83). 2, one of the transcendental perceptions in the nyâya philosophy.

ಸಾಮಾಭಾಸ sâma-âbhâsa. Mere appearance of conciliation or negotiation (Čpr. 6, after 22).

ಸಾಮಿ sâmi. 1. *Half;* blamably.

ಸಾಮಿ sâmi. 2. = ಸಾಏ. Tbh. of ಸ್ವಾಮಿ. (Śmd. 128. 368; Bp. 35, 27; 51, 7).

ಸಾಮಿಧೇನಿ sâmidhêni. (fr. ಸಮಿಧ್). *A particular prayer recited on adding fuel to the sacrificial fire.*

ಸಾಮಿಪಕ್ವ sâmi-pakva. Half-ripened (Čpr. 6, after 55).

ಸಾಮೀಪ್ಯ sâmîpya. (fr. ಸಮೀಪ). *Nearness, vicinity, proximity, contiguity;* nearness to the deity. (Grj. 3, after 69; Bp. 1, 30; 24, 83).

ಸಾಮೀಪ್ಯಪದ sâmîpya-pada. The state of being near to the deity (V. 14, after 106).

ಸಾಮು sâmu. Gymnastics, feats of strength (My.; Br.; H.). ಸಾಯುವ ತನಕ ಸಾಮು ಕಲಿತರೆ ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವದು ಯಾವಾಗ? (Prv.).

ಸಾಮುದ್ರ sâmudra. 1. (fr. ಸಮುದ್ರ 1). Oceanic, marine, sea-born. 2, a seafarer, a mariner. 3, *sea-salt.*

ಸಾಮುದ್ರ sâmudra. 2. (fr. ಸಮುದ್ರ 2). An impression or mark on the body, spot.

ಸಾಮುದ್ರಿಕಾಲಕ್ಷಣ sâmudrikâ-lakshaṇa. Characteristic spots, lines, etc. on any part of the body and their interpretation (My.).

ಸಾಮುದ್ರಿಕಾಶಾಸ್ತ್ರ sâmudrikâ-śâstra. A treatise on the interpretation of spots, etc. upon the body (My.).

ಸಾಮುದ್ರಿಕೆ sâmudrikĕ. -ಕಾ. Spots, lines, etc. on the body and their interpretation (My.; ಮನುಷ್ಯನ ರೇಖೆ ಮುನ್ತಾದ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ನೋಡೋಣ G.).

ಸಾಮೆ sâmĕ. = ಸಾವೆ 1, q. v. Tbh. of ಶ್ಯಾಮ No. 5. (My.). ಸಾಮೇ ಕಾಡು (ಶ್ಯಾಮಾಕ Si. 164).

ಸಾಮೋದ್ಭವ sâma-udbhava. *An elephant.*

ಸಾಮೋಪಚಾರ sâma-upačâra. A mild and moderate application, operation or curative. 2, a mild, conciliating measure. (B. 4, 72; 5, 170).

ಸಾಮೋಪಾಯ sâma-upâya. A mild remedy, moderate measure, gentle means. 2, negotiation, as one of the upâyas or means of success against an enemy (My.).

ಸಾಮ್ಪರಾಯ sâmparâya. (fr. ಸಮ್ಪರಾಯ). Relating to war or battle, warlike. 2, belonging to the future. 3, contention, conflict. 4, the future, future life. (R.).

ಸಾಮ್ಪರಾಯಿಕ sâmparâyika. Relating to war, military, strategic; warlike; calamitous; relating to the other world or a future state, future. 2, *a war-chariot.* 3, *war, battle.*

ಸಾಮ್ಪ್ರತ sâmprata. (fr. ಸಮ್ಪ್ರತಿ). *Fit, proper, becoming.* 2, the present time. ಸಾಮ್ಪ್ರತ, ಸಾಮ್ಪ್ರತಂ, *at present, now.* (B. 4, 189. 214; 5, 265).

ಸಾಮ್ಪ್ರದಾಯ sâmpradâya. (fr. ಸಮ್ಪ್ರದಾಯ). Custom, practice, a custom (C.; Bp. 5, 42; V. 9, 32; B. 4, 88).

ಸಾಮ್ಪ್ರದಾಯಿಕ sâmpradâyika. Relating to traditionary or popular doctrine or practice. (My.).

ಸಾಮ್ಪ್ರದಾಯಿಕಸ್ಥ sâmpradâyika-stha. A man carefully observant of the doctrines and customs of his forefathers (My.).

ಸಾಮ್ಬ sa-amba. Attended by Ambâ or Durgâ: Śiva (Bp. 9, 41). 2, N. of a Yâdava (J. 7, 2; 12, 12; 24, 69). — ಸಾಮ್ಬಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (My.). — ಸಾಮ್ಬಶಿವ. Śiva along with Ambâ. (My.).

ಸಾಮ್ಬ್ರಾಜ್ಯ sâmbrâjya. Tbh. of ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ. (My.; Tĕ.).

ಸಾಮ್ಬ್ರಾಣಿ sâmbrâṇi. 1. Tbh. of ಸಾಮ್ರಾಣಿ. Benzoin (M. ಸಾಮ್ಬ್ರಾಣಿ, ತಾಮ್ಬ್ರಾಣಿ; T. ಚಾಮ್ಬಿರಾಣಿ; Tĕ. ಸಾಮ್ಬ್ರಾಣಿ, ಸಾಮ್ರಾಣಿ); frankincense (ಲೋಬಾನ My.). — ಸಾಮ್ಬ್ರಾಣಿತೈಲ. An oil extracted from sâmbrâṇi (My.).

ಸಾಮ್ಬ್ರಾಣಿ sâmbrâṇi. 2. N. of a country (Mr. 282); a horse of that country (Mr. 282; Râv. 6, after 11; Bh. 7, 7, 46; Tĕ. ಸಾಮ್ರಾಣಿ).

ಸಾಮ್ಯ sâmya. 1. (fr. ಸಮ). Evenness; *equality, parity, sameness,* equipoise; likeness, similarity (ಸರಿ Śmd. Dh., Śm. 108; ಪೋಲ್, ಅನ್ತೆ, etc. Čt. I, 88; ತೋಱು, ದೊರೆ, ತೊಣೆ, etc. II, 25; ಪೋಲ್, etc. II, 32; ಪಾಂಗು, ಛಂಗಿ II, 101; ಪಡಿ, ಪಾಟಿ, ಪಾಂಗು, ಜವಳಿ, etc. Śm. 55; ಪಾಂಗು 83; ತೋಱು 91; ಪಡಿ 95); a comparison, a simile; *harmony, tempo, equal time in music and dancing;* equability; impartiality, indifference; = ಸಾಮಾನ್ಯ No. 8, the connection of different objects by common properties (Kâvy. III, 3, B, 61. 96 seq.).

ಸಾಮ್ಯ sâmya. 2. Tbh. of ಸ್ವಾಮ್ಯ. (Bp. 51, 21; My.); My. also: fees that, for the performance of particular ceremonies, are to be given to pújâris, purôhitas and jôyisas.

ಸಾಮ್ಯತೆ sâmyatĕ. = ಸಾಮತೆ. Equality, sameness. ಯಾವ ವಸ್ತುವಿನ ಸಾಮ್ಯತೆಯ ಕೊಡ ತಕ್ಕದ್ದೋ, ಆ ವಸ್ತು (ಉಪಮಾನ G.).

ಸಾಮ್ಯತ್ವ sâmyatva. = ಸಾಮ್ಯತೆ. (ಪಾಟಿ Śm. 90).

Digitized by Google

ಸಾಮ್ಯಪ್ರತೀತಿ sâmya-pratîti. Notion of similarity (Kâvy. III, 3, B, 80).

ಸಾಮ್ಯಾವಸ್ಥೆ sâmya-avasthĕ. *Equal state, equipoise.*

ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ sâmrâjya. (fr. ಸಮ್ರಾಜ್). Complete or universal sovereignty, empire, dominion. (Čpr. 4, after 24; Bp. 21, 25; 54, 84; 61, 7; B. 4, 227).

ಸಾಮ್ರಾಣಿ sâmrâṇi. = ಸಾಮ್ರಾಣಿ 1. A kind of perfume.

ಸಾಯ್ sây. = ಸಾಯು. (Śmd. 58). To die, to decease, to depart from life (ಮೃತಿ Śmd. Dh.; ಅಡ್ಡು, ಕಡು, ಬಿದ್, ಅಟ Śmd. I; Čpr. 5, 74; Abh. P. 6, 62; 6, after 36; 8, 15; 13, 56; 16, after 71; Bp. 13, 14. 16. 17. 26; 14, 20; 15, 2; 22, 53; 24, 12; 32, 50; 35, 33; 42, 5; 43, 14; 46, 20. 23. 58; 49, 18; 50, 31. 37; 52, 8; 56, 16; 57, 32; 60, 24; J. 11, 34; 12, 44; 20, 14; 24, 1; 25, 59; T., M. ಚಾ; Tĕ. ಚಚ್ಚು; Tu. ಸಯ್, ಸೈ; the word may be connected with ಸಯ್ 2, or with ಸಯ್ 1 and ಚಾಪು). P. p. ಸತ್ತು. ಸತ್ತಂ (Śmd. 285). Present and future participle (instead of ಸಾಯ್ವ) frequently ಸಾವ, q. v. ಸತ್ತಾತ (ಪರಾಸು, ಉಪಸಮ್ಪನ್ನ, ಪ್ರಮೀತ, ಸಂಸ್ಥಿತ, ಮೃತ Hlâ.). ಸತ್ತಂ (ಮೃತ, ಸಂಸ್ಥಿತ, etc. Mr. 394); ಪತಿ ಸತ್ತವಳು (ವಿಧವೆ 303). ಸತ್ತವನ ಸುಡಲೆನ್ದು, ಒಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟಿಗೆ (ಚಿತೆ Nr.). ಸಾಯಲೆವೇಡಿ, ತಾನ್ ಈಯನೆ ಪರೆಯಂ ಗಾಂಗೇಯು, ಕೇಳ್ (Śmd. 64 Mdb.). ಸತ್ತು ಹೋದರೆ ನಿನಗದೆತ್ತಣದು ಮೋಕ್ಷಮ್, ಅಯ್? ಸತ್ತು ಹೋಗದತಿಜೀವಮ್ ಇರಲು ಮೋಕ್ಷದ ಗೊತ್ತು ತಿಳಿ! (Sp.). ಸತ್ಯವನ್ನಬಿಟ್ಟರೇ ಸತ್ತ ಹಾಗಿರ ಬೇಕು; ಸತ್ಯವನಬಿಡುಮ್ ಉಸುರಿಂದರೆ ಸತ್ತವರಿಗತ್ತ ಹಾಗಕ್ಕು (Sp.). ಸತ್ತು ಹುಟ್ಟುವರೆಮ್ಬ ಮಿಥ್ಯದಾ ನುಡಿ ಯಾಕೆ? ಬಿತ್ತಿದರೆ ಬೀಜ ಬೆಳವನ್ತೆ ಗಿಡ ತಾ ಸತ್ತು ಹುಟ್ಟುವದೆ? (Sp.). ಸಜ್ಜನರು ಸಾಯಲೊಡೆ ನಿರ್ಜರರು ಮಣಿಗುವರು; ದೌರ್ಜನ್ಯಕಾರಿ ಸತ್ತರೇನ್? ದೇಹದ ಕಜ್ಜ ಹರಿದನ್ತೆ! (Sp.). ಸಾಯಲಾಟಿನೆನಲು ಬೆನ್ನು ಬಿಡುವಳೆ ಮೃತ್ಯು? (Dp. 4).

ಸಾಯ sâya. 1. Tbh. of ಸಹಾಯ. ಸಾಯವಿಲ್ಲದ ನಾಯ ಸತ್ಯವಾದರೆ ಏನು? (Dp. 167).

ಸಾಯ sâya. 2. End, close, termination (see ಅವ-). 2, *the close of day, evening.*

ಸಾಯಂ sâyam. *In the evening* (ಬಯ್ಗಿನಲ್ಲಿ Nr.).

ಸಾಯಕ sâyaka. *An arrow.* 2, *a sword.* ಸಾಯಕದ ಪುಂಖ (ಕೆಯ್ತೊಡೆ Kk. 39).

ಸಾಯಂಕಾಲ sâya-n-kâla. Evening, eventide (ದಿವಸಾನ್ತಮಪ್ಪಿರುಳು Mr. 66; ಸಾಯ Si. 476).

ಸಾಯನ್ತನ sâyantana. Belonging to evening, vesper time. (Čpr. 8, after 4).

ಸಾಯರು sâyaru. Excise, custom (My.; Br.; Mhr., H.).

ಸಾಯಾಸ sa-âyasa 2. Exertion, trouble, difficulty, weariness (Bp. 55, 36; Abhâ. 1, 32).

ಸಾಯಾಹ್ನ sâya-ahna. Evening, eventide. (My.).

ಸಾಯಿ sâyi. 1. = ಸಾವೆ 2. Cream; any cream-like layer (Mhr. ಸಾಈ; see ಕಲ್ಯಾಣಿ-, ಕಾರ-).

ಸಾಯಿ sâyi. 2. Tbh. of ಸ್ವಾಮಿ. See ಗೋ-. — ಸಾಯಿದೇವ. N. (Bp. 56, 41; 58, 10). — ಸಾಯಿದೇವಿ. N. (Bp. 59, 6).

ಸಾಯಿರ sâyira. Tbh. of ಸಹಸ್ರ. ಸಾಯಿರ ಗಣ್ಡರ್, ಸಾಯಿರ ಪೆಣ್ಡಿರ್, ಸಾಯಿರ ಮನೆಗಳ್ (Śmd. 111).

ಸಾಯು sâyu. = ಸಾಯ್. (C.; ಪಶು G.). P. p. ಸತ್ತು. ಸತ್ತವನು (ಪರಾಸು, ಪರೇತ, ಪ್ರೇತ, etc. Si. 297); ಸಾಯುವದು (ಪಂಚತ್ತ, ಕಾಲಧರ್ಮ, ದಿಷ್ಟಾನ್ತ, ಪ್ರಲಯ, ಅತ್ಯಯ, ಅನ್ತ, ನಾಶ, ಮೃತ್ಯು, ಮರಣ, ನಿಧನ 297); ಗಣ್ಡನು ಸಾಯದೇ ಇರುವಾಗಲೇ ಮಣ್ಡನ ದೆಸೆಯಿನ್ದ ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಣ್ಡ ಹಾದರದ ಮಗನು (ಕುಣ್ಡ 193); ಗಣ್ಡನು ಸತ್ತ ಮೇಲೆ ಮಣ್ಡನ ದೆಸೆಯಿನ್ದ ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಣ್ಡ ಹಾದರದ ಮಗನು (ಗೋಲಕ 193); ಸತ್ತ ಕಡುವನ್ನು ಈದ ಆಕಳು (ವೇಹತ್ 321). ಸತ್ತ ದಿವಸದಿನ್ದ ಹತ್ತು ದಿವಸದ ತನಕ ಮಾಡುವ ಕರ್ಮ (ದಿಶಾಹ [illegible]); ಗಣ್ಡ ಸತ್ತ ಬದಿಕ ಕೆಮ್ಪು ಸೀರೆಯ ಉಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವವಳು (ಕಾತ್ಯಾಯನಿ); ಗಣ್ಡ ಸತ್ತ ಬದಿಕ ಜಾರಪುರುಷನಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗ (ಗುಡ); ಸತ್ತ ತಾಯಿ ತನ್ದೆಗಳ ಸಲುವಾಗಿ ಕೊಡುವ ಅನ್ನ [illegible]; ಗಣ್ಡ ಸತ್ತವಳು (ವಿಧವೆ, ವೆಧವೆ); ಗಣ್ಡ ಸತ್ತ ಬದಿಕ [illegible] (ಸಕೇತಿ G.). ಆ ಸಟ್ಟೆಯು ಒಮ್ಮೆನ್ದೊಮ್ಮೇಲೆ ಸತ್ತನು (B. 2, 231). ತಾಯಿ ತನ್ದೆಗಳು ಪ್ರೀತಿಯಿನ್ದ ನಮ್ಮನ್ನು ಪೋಷಿಸ [illegible] ನಾವು ಅನ್ದೇ ಸತ್ತು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆವು (2, 40). [illegible] ಕನು... ಸಾಯುವಾಗ (3, 14). ಕೋಪರ್ನಿಕಸನು (Copernicus) 71 ವರುಷದವನಾಗಿ ಸತ್ತನು (5, 169). **2,** power to be lost (as that of the foot, hand or tongue), use to be gone (as that of teeth), truth to be gone (as that of the tongue, *i. e.* of a promise, My.). ಸತ್ತ [illegible] ಅಂಜೀತೇ?— ಸತ್ತ ಮಗುವಿನ ಕಣ್ಣು ಸಾರೆ.— ಸತ್ತ ಮಗುವಿನ [illegible] ತಾರಾಬಲ ಕೇಳಿದ ಹಾಗೆ.— ಸತ್ತ (*i. e.* ಸತ್ತವನ) ಮುಖ [illegible] ರೇನು? ಸತ್ತ ಎಮ್ಮೆಗೆ ಹಾನೆಹಾಲು, ಹೆತ್ತ ಎಮ್ಮೆಗೆ [illegible]— ಸತ್ತ ಎಮ್ಮೆಗೆ ಹಾಲು ಹೆಚ್ಚು.— ಸತ್ತವನ ಕಾಲು ತಟ್ಟಿದ [illegible]— ಸತ್ತವರ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದವರ ಕೆಯ್ಯಲ್ಲಿ.— ಸತ್ತು [illegible] ಇದ್ದು ದೈವಾ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ.— ಸತ್ತವರ ಮನೇಲಿ ಕೆಟ್ಟ [illegible] ಎನ್ದರೆ ಸತ್ತವನೇ ಕೆಟ್ಟನು.— ಸತ್ತವರಿಗೆ ಅತ್ತರೆ ಅತ್ತವರು ಸಾಯರೇ?— ಸತ್ತ (*i. e.* ಯಾರೂ ಸತ್ತನೆಮ್ಬ) ಸುದ್ದಿಯನ್ನಾವರೂ [illegible] ಹೇಡಿ!— ಸಾಯುವ ತನಕ ಸಾಮು ಕಲಿತರೆ ಯುದ್ಧ [illegible] ಯಾವಾಗ?— ಸಾಯದಿದ್ದರೆ ಸಾವಿರ ಸೋಜಿಗ ಕಣ್ಡೇನು.— ಸಾಮುವನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಸುದಿದವನೇ ಜವರಾಯ.— ಸಾಯುವವನಿಗೆ [illegible] ಕೆಟ್ಟವರಿಗೆ ನೆಣ್ಟರಿಲ್ಲ.— ಸಾಯುವೆನೆನ್ದರೆ ಹೆಣ್ತಿ [illegible] ಹಾಗೆ.— ಬನ್ದ ಬನ್ದವರು ನಿನ್ದಿಸಿದರೆ ಗಣ್ಡ ಸತ್ತ ದುಃಖ [illegible] ದೀತೇ?— ದಾತವರು ಬದುಕುವದಿಲ್ಲ, ಸೀತವರು ಸಾಯುವದಿಲ್ಲ.— ಮಗನಿಗೆ ಮಾವ ಸತ್ತರೇನು? ಸೊಸೆಗೆ ಅಪ್ಪ ಸತ್ತರೇನು?— [illegible] ಹೊತ್ತದಕ್ಕೂ ಮುಪ್ಪಿನಿನ್ದ ಸತ್ತದಕ್ಕೂ ದುಃಖವೇನು?— [illegible] ಸತ್ತರೆ ಶೋಕ ಮಾಡುವವರು ಯಾರು?— ಸಾವಿಗೆ ಸಿಕ್ಕ [illegible] ಹಾವಿಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಬದುಕಿದವನಿಲ್ಲ.— ಸಟ್ಟೆಯ ಬಾಯಿ ಸತ್ತಲ್ಲದೆ [illegible] ದು.— ಸೊಲ್ಲು ಸೊಲ್ಲಿಗೆ ಸಲ್ಲನಾದರೆ ಸಾಯೋ! ಎನ್ದು [illegible] ಲ್ಲರು?— ಹೇಡಿದರೆ ತಾಯಿ ಸಾಯುತ್ತಾಳೆ, ಹೇಡಿದಿದ್ದರೆ ತನ್ದೆ ಸಾವು ತಿನ್ನುತ್ತಾನೆ (Prvs.). See Sp. s. ಗುಗ್ಗರಿ 1.— ಸತ್ತು ಸತ್ತು [illegible]. To have a hair-breadth escape, to recover from a dangerous disease (C.; B. 2, 31). — ಸತ್ತು ಸತ್ತು ಬದುಕು = ಸತ್ತು ಸತ್ತು ಉದ್. (My.). — ಸಾಯ ಕೊಲ್ಲು. To murder, to kill (Si. 365. 393). — ಸಾಯಗೊಳಿಸುವಿಕೆ.-ಕೊಲಿಸುವಿಕೆ. Slaughter (ಪ್ರಮಾಪಣ, ನಿಬರ್ಹಣ, ಮಾರಣ, etc. Si. 297).

ಸಾಯುಜ್ಯ sâyujya. (fr. ಸಯುಜ್). Intimate union, identification, absorption into the divine essence. (Grj. 3, after 69; Bp. 1, 31; 53, 54; J. 5, 30).

ಸಾರ್ sâr. 1. = ಸಾರು, (ಸೇರ್). To come or go near or to, to approach; to be or become near; to join, to associate one's self to; to come to hand, to be obtained; to come about;— to come or go (ಸಮಾಗಮನ Śmd. Dh.);— to be applied or used (Śm. 29. 91). P. p. ಸಾರ್ದು. [illegible] (Śmd. 50. 55). ಸಾರ್ದು (*i. e.* ಸಾರ್ದು, Bp. 1, 231). [illegible] ಕೆಯ್ಗೊಳ್ ಮುತ್ತಿದನ್, ಅತ್ತಿತ್ತುತ್ತಂ ಸಾರ್ದರ್ [illegible] (Śmd. 145). ಮರಣಂ ಸಾರ್ದಂ (156). ಇದೆ ಇದೆ ಸಾರ್ದಿ [illegible] ಗಣಕಾವಳಿ ಪೇರ್ದ ಮುಹೂರ್ತಂ! (231). ಅರಯ್ದಾಮ ಸಾರೆ (277). ಸಾರೆ ಕೆಲಬರು ಕೂಡಿ ಕುಡಿಯೆ (ಸಹಪಾನ Mr. 221). [illegible] ಬಗ್ಗ ಸಾರ್ದ ಗವಿ! (Râghe. 17, 68). See Čpr. 3, 45. [illegible] 34; 6, 83; 8, 51. 71; Grj. 4, 68; 9, after 58; Bp. 43, [illegible]

Digitized by Google

44, 13. 30; 55, 5; 60, 50; Č. Bp. 8, 12; Rsv. 4, after 14; 5, 21; 5, after 114; 5, 122; 9, 7; J. 4, 21. 58; 7, 16; 8, 5; 11, 40; 16, 11; 17, 2; 26, 4; 31, 30; Râm. 3, 2, 16; ಕೆಯ್-, ಬೆಸನಂ-, ಮೆಯ್-.

ಸಾರ್ sâr. 2. = ಸರ್ 1, q. v. P. p. of ಸಾರ್ 1.

ಸಾರ್ sâr. (Tbh. of ಸಾರ). ಸಾರಿಪ್ಪ ಬೂದಿ (ಕ್ಷಾರ, ಭಸ್ಮ, ವಿಭೂತಿ, etc. Mr. 48).

ಸಾರ sâra. Scaffolding (My.; T.; Tĕ. ಚಾರವ, ಸಾರವೆ, ಸಾರುವೆ, ಶಾರ). — ಸಾರಕಟ್ಟು = ಸಾರ. (C.).

ಸಾರ sâra. Going, moving, proceeding (see ಅನು-, ಪರೀ-, ಪ್ರ-, ವಿ-, ಸಂ-). 2, essence, substance; *the substantial or essential part of anything* (ರಸ Čt. I, 70); the best or choicest part (ಶ್ರೇಷ್ಠಮ್ ಆಗುವದು Šmd. 367 Cm.); the quintessence; the matter (of a book, speech, etc.); real meaning, main point, real truth. 3, *marrow.* 4, *pith* (ತಿಬ್ಬ Nn. 80; ಶಾರದೆ, ತಿಬ್ಬ 28). 5, *the sap of trees and plants* (see ತರು-). ಮರದ ಸಾರ (ತಿಬ್ಬ Šm. 87). 6, nectar. 7, the matter formed in a boil or ulcer, pus, any impure matter (ಮಲ 80). 8, *semen virile* (ಇಂದ್ರಿಯ 80). 9, *strength, power,* vigour, prowess, valour, heroism (ಶೌರ್ಯ, ಪರಾಕ್ರಮ 80). 10, firmness, hardness. 11, worth, excellence, highest degree of perfection. 12, *wealth, goods, riches* (ವಸ್ತು 80). 13, a climax (in rhetoric), one of the vâstavas (Kâvy. III, 3, B, 3. 54-56). 14, a compendium, summary, epitome. 15, water. 16, fresh butter. 17, steel. 18, impure carbonate of soda. 19, a fish (ಜಲಚರ, ಮೀನು 80). 20, sickness, disease; misery, etc. (ದುಃಖ 80). 21, *propriety fitness.* 22, essential, substantial; vigorous, strong, hard, etc. (ಸ್ಥಿರ, ಸುಸ್ಥಿರ 80). 23, *excellent;* good, sound, *best.* 24, real, true, genuine. 25, sound (as an argument), thoroughly proved. 26, a decree, a judgment: a verdict (Mhr.). ಸಾರ ಬಲ್ಲವ ಸರ್ವಜ್ಞ (Prv.). — ಸಾರಂಗಿಡು. -ಂಕೆಡು. Sap or essence to be lost (Abh. P. 7, 87).

ಸಾರಕ sâraka. Causing to go; cathartic, laxative. See ಉತ್-, etc.

ಸಾರಕೆ sârakĕ. = ಸಾರಿಕೆ, q. v. (ಪೆಣ್ಗಿಳಿ Šm. 28. 29).

ಸಾರಗ sâraga. = ಸಾರಂಗ. A spotted antelope, a sort of deer (My.; ಕೆಮ್ಮುಬಣ್ಣದ ಹುಲ್ಲೇ ಹೋರಿ, ಶಮ್ಬರ Si. 169).

ಸಾರಗಾನ sâra-gâna. An excellent song (Bp. 1, 7).

ಸಾರಗುಣಿ sâra-guṇi. A person of choice qualities. See Sp. s. ಕಾರಣಿಕ.

ಸಾರಗ್ರಾಹಿ sâra-grâhi. Extracting the essence or best part of anything. (My.; Si. 410).

ಸಾರಘ sâragha. (fr. ಸರಘಾ). Coming from the bee: *honey.*

ಸಾರಂಗ sâraṅga. = ಸಾರಗ. *Of a variegated colour, variegated, spotted;* a variegated colour (ಶಬಲವರ್ಣ Nn. 34; Mr. 508). 2, the spotted antelope; *a deer,* the spotted deer, Axis maculatus (Gz.; ಕುರಂಗ 34; ಪೃಷತ 508; ಶೃಂಗಿ Mr. 162). 3, a lion. 4, an elephant (ಗಜ, ಆನೆ 34). 5, *the câtaka bird, Cuculus melanoleucus* (ಚಾತಕ, ಚಾತಕಪಕ್ಷಿ 34; ಚಾತಕ 508; ಭೃಂಗ, etc. Mr. 171). 6, a large bee. 7, a kind of horse (ಅಶ್ವಜಾತಿ 34; ತುರಗಕುಲ 508). 8, a cloud (ಅಭ್ರ, ಮೇಘ 34; ಘನ 508). 9, a horn (ಶೃಂಗ, ಕೋಡು 34). 10, the eyes (ಕಂಗಳ್, ಕಣ್ಣುಗಳ್ 34). 11, camphor. 12, pleasing, beautiful (ಕಮನೀಯ, ಮನೋಹರ 34). 13, gold. ಕರಿಯ ರೇಖೆಯುಳ್ಳ ಸಾರಂಗ (ಕೃಷ್ಣಸಾರ); ಬಿಳಿಯ ರೇಖೆಯುಳ್ಳ ಸಾರಂಗ (ರುರು); ಬಿಳುಪು ಘನಮಾದ ಸಾರಂಗ (ನ್ಯಂಕು); ಕೆಚ್ಚನೆಯ ಗುಡ್ಡಸಾರಂಗ (ಶಮ್ಬರ Nr.). — ಸಾರಂಗಬಣ್ಣ. A variegated colour (B. 3, 55).

ಸಾರಂಗಧರ sâraṅga-dhara. Šiva (My.).

ಸಾರಂಗಿ sâraṅgi. A kind of fiddle. (My.; Tĕ.). ಸಾರಂಗಿ ದಾಟಿಸುವ ಬಿಲ್ಲು (ಕೋಣ G. 164); ವೀಣೆ ಸಾರಂಗಿ ಮುನ್ತಾದವುಗಳ ಧ್ವನಿ (ನಿಕ್ವಣ, ನಿಕ್ವಾಣ 288).

ಸಾರಜ್ಞ sâra-jña. Acquainted with the essence, etc. (My.).

ಸಾರಜ್ಞೆ sâra-jñĕ. A female who knows the essence, etc.: a female friend (ಮಿತ್ರೆ, ಸಖಿ, ಸಹಚರಿ, etc., ಕೆಳದಿ Mr. 305).

ಸಾರಟ sâraṭ. = ಸಾರಿಟ್, ಸಾರೋಟ್. A "chariot", a gig, a buggy, etc. (My.; Tĕ.).

ಸಾರಣ್ sâraṇ. Nearness, proximity (Abh. P. 9, 38. 100).

ಸಾರಣ sâraṇa. Causing to go or flow. 2, dysentery, diarrhoea (ಬಗುಳ್ Šmd. Dh.). 3, a term used in saṅgîta (Bp. 19, 8).

ಸಾರಣಿ sâraṇi. *A canal, a drain, a channel, a water-pipe.* 2, the camel on which the sâravâna sits (My.). See ಹರಿಕಣಿ, ಹರುಕಣಿ.

ಸಾರಣಿಗೆ sâraṇigĕ. A sieve, a strainer (ರದ್ಧಿ, ಜಾಲನಿ Mr. 208).

ಸಾರಣೆ sâraṇĕ. = ಸಾರವಣೆ. Applying to, plastering, smearing, smoothing (with cow-dung, water, etc., C.; Prll. 3, 4; Bp. 4, 8; 47, 14; Č. Bp. 5, 5. 51; Râm. 1, 13, 5; V. 14, 51; J. 17, 27). — ಸಾರಣೆಗೆಯ್. To plaster, to smooth (Šsv. 2, 72).

ಸಾರಣೆ sâraṇĕ. Tbh. of ಚಾರಣ. See ಅಂಕುಸ-.

ಸಾರತಮ sâra-tama. Most excellent, etc. (My.).

ಸಾರತರ sâra-tara. Worthier, more or very excellent, etc. (Bp. 40, 80; My.).

ಸಾರಥಿ sârathi. (fr. ಸರಥ). *A charioteer,* a coachman.

ಸಾರಥಿತನ sârathitana. = ಸಾರಥ್ಯ. (J. 13, 21).

ಸಾರಥ್ಯ sârathya. The office of a charioteer, charioteering, driving. (J. 13, 9).

ಸಾರದೆ sâradĕ. Tbh. of ಶಾರದೆ. (ಶಾರದೆ Kk. 9; ಅರವಿನ್ದಭವನ ಅರಸಿ Šm. 8). — ಸಾರದೆಯಾಳ್ದ, -ಅಳ್ದ. Brahmâ (ಬ್ರಹ್ಮನು Šm. 8).

ಸಾರಭಂಜಿಕೆ sârabhañjikĕ. = ಶಾಲಭಂಜಿಕೆ, q. v.

ಸಾರಮತಿ sâra-mati. Good disposition of mind (Bp. 54, 41. 65).

ಸಾರಮೇಯ sâramêya. (fr. ಸರಮಾ). *A dog.* (Bp. 55, 45. 54). ಸಾರಮೇಯಂಗಳ್, the two four-eyed brindled watch-dogs of Yama.

ಸಾರಯ್ಸು sâraysu. = ಸಾರಿಸು. See s. ಸಾರವಣೆ.

ಸಾರವ sârava. (fr. ಸರಯು). *Being on or belonging to the river Sarayu.*

ಸಾರವಣೆ sâravaṇĕ. = ಸಾರಣೆ. (ಸಾರಯ್ಸುವುದು Šs.; Kk. 69; Abh. P. 12, 3; Mhr. ಸಾರವಣ).

ಸಾರವತಿ sâra-vati. N. of a plant (ಹಾಡಗ Mr. 134).

ಸಾರವಾನ್ sâra-vân. One who has strength, etc.; a scholar (ವಿದ್ವಾಂಸ Mr. 223).

ಸಾರವಾನ sâravâna. A camel-driver, a caravaneer (My.; B. 4, 181; Mhr., H.).

Digitized by Google

ಸಾರವೆ sâravĕ. = ಸಾರ. (My.).

ಸಾರಶನ sâraśana. (fr. ಸರಶನ). = ಸಾರಸನ. See Si. s. ಉಡದಾರ.

ಸಾರಸ sârasa. (fr. ಸರಸ[4] and ಸರಸ). Relating or belonging to a pond. 2, *the Indian crane, Ardea sibirica* (ಶತಪತ್ರ, ಸಾರಸಪಕ್ಷಿ Nn. 49; ವಿಹಂಗ, ಪಕ್ಷಿಭೇದ Nn. 56; ಪುಷ್ಕರ, ಪೆಣ್ಣು ಲಕ್ಷಣ Mr. 172). 3, a flamingo; a goose (ಹಂಸ 56; ಮರಾಲ Mr. 521). 4, *a lotus* (ಬಿಸಜ, ತಾವರೆ 56; ಅಬ್ಜುಜ 521). 5, the tree Pterospermum acerifolium (ಬೆಟ್ಟದಾವರೆ Mr. 117). 6, the gâvaṭĕ tree (ಗಾವಟೆ, ಗಾವಟೆಯ ಮರನು 56; ಗಾವಟೆ Mr. 142). 7, death, Yama (ಮೃತ್ಯು 56; ಕಾಲನ್ 521). 8, a mountain (ಗಿರಿ, ಪರ್ವತ 56; ಸಕಲಗಿರಿ 521). 9, nearness, proximity (ಸಮೀಪ, ಹತ್ತಿರ 56). 10, a shrewd, sharp man (ಧೂರ್ತ, ಚತುರನು 56). 11, = ಸಾರಸನ, a girdle or zone (ಮೇಖಲೆ, etc., ಉಡಿದಾರ Mr. 344; ಕಾಂಚಿ, ಒಡ್ಯಾಣ Cb.). — ಸಾರಸಪಕ್ಕಿ. -ಪಕ್ಕಿ. = ಸಾರಸ No. 2 or 3. ಸಾರಸಪಕ್ಕಿಯ ಧ್ವನಿ (ಕಹ ಕಹ Ss.).

ಸಾರಸನ sârasana. = ಸಾರಶನ. *A woman's zone or girdle; a military belt or girdle* (ನಡುವಿನ ಪಟ್ಟಿ, ಒಡ್ಯಾಣ; ಪುರುಷನು ಅಂಗಿ ತೊಟ್ಟು ಮೇಲೆ ಸುತ್ತಿದ ವಸ್ತ್ರ G.).

ಸಾರಸವದನೆ sârasa-vadanĕ. A lotus-faced female (Bp. 46, 43).

ಸಾರಸಿ sârasi. *A female Indian crane.*

ಸಾರಸ್ವತ sârasvata. (fr. ಸರಸ್ವತಿ). Relating or belonging to the river Sarasvatî. 2, relating to the goddess Sarasvatî. 3, eloquent, learned. 4, N. of the country about the Sarasvatî river. 5, N. of a muni. 6, N. of a particular class of Brâhmaṇas. 7, connected with saṁskṛita (ಸಂಸ್ಕೃತಸಮ್ಬನ್ಧವಾದ G.; ಪ್ರಾಕೃತ B. 4, 128).

ಸಾರಸ್ವತಪುರ sârasvata-pura. N. of a town (J. 17 sum.; 17, 18-20. 56).

ಸಾರಾಂಶ sâra-aṁśa. Essence, substance; sap, pith; scope, purport; an abstract, epitome (ತಾತ್ಪರ್ಯ G.; B. 3, 93; My.; Mhr.).

ಸಾರಾಯ sârâya. 1. = (ಸರಾಯ, etc.), ಸಾರಾಯಿ. Spirituous liquor, arrack, gin (My.; Tĕ. ಸಾರಾ, ಸಾರಾಯಿ, ಸಾರಾಯು; T., M. ಚಾರಾಯ). ಸಾರಾಯ ಕುಡಿಯೋಣ (ಅನುತರ್ಷಣ, ಮದ್ಯಪಾನ G.). — ಸಾರಾಯಗಿಡ್ಡಂಗಿ. An arrack-godown (My.). — ಸಾರಾಯಗುತ್ತಿಗೆ. A tax levied on the sale of spirituous liquors (My.). — ಸಾರಾಯದ ಅಂಗಡಿ. An arrack shop, a gin shop (My.).

ಸಾರಾಯ sâra-âya. 2. = ಸಾರಾಂಶ. (Bp. 2, 86; J. 5, 48). ಊರಿಂಗೆ ದಾರಿಯನು ಯಾರು ತೋರಿದವರೇನು? ಸಾರಾಯವಾ ನಿಜವ ತೋರುವಾ ಗುರುವು ಯಾರಾದಡೇನು? (Sp.).

ಸಾರಾಯಿ sârâyi. = ಸಾರಾಯ 1. (Si. 348; B. 4, 25. 71). ಸಾರಾಯಿ ಮಾಡುವ ಗಡಂಗು (ಗಂಡಿ Si. 108).

ಸಾರಾಸಗಟು sârâsagaṭu. In the gross; in the lump; indiscriminately (My.; Mhr. ಸರಸಗಟ).

ಸಾರಾಸಾರ sâra-asâra. Substantial and unsubstantial, valuable and worthless, real and vain; substance and emptiness, the fat and the lean, the good and the bad (My.; B. 5, 100; Mhr.).

ಸಾರಿ sâri. (fr. ಸಾರ್1). = ಸಾರೆ1 No. 2. A going or coming: a time, a turn; time (C.; M. ಸಾರ; ಚಾರ್, time; see ಬಯ್ಸಾರಿ, ಮುಚ್ಚಾರಿ). ಹದಿನೆಣ್ಟು ಸಾರಿ ಬೆಪ್ಪೆ ಅಡಿಸುವಷ್ಟು ಹೊತ್ತು (ಕಾಷ್ಠೆ Si. 40); ಸಸ್ತ್ರೋಣ ತ್ವರೆ ಮುನ್ನಾದವುಗಳನ್ನ ಎರಡು ಮೂರು ಸಾರಿ ನುಡಿದ ಮಾತೇ ಮರಳೆ ಮರಳೆ ನುಡಿಯಲ್ ಪಡುವದು (ಆಮ್ರೇಡಿತ 56); ಎರಡು ಸಾರಿ ಮಡುಚಿ ಆದವಳು (ಪುನರ್ಘುರ್, etc. 189); ಬಡುಕಾಲಕ್ಕೆ ಒ ಸಾರಿ ಈಯುವ ಆಕಳು (... ಸೂತೆ, etc. 322); ವರುಷಕ್ಕೆ ಒನ್ದೇ ಸಾರಿ ಬೆಳೆಯುವ ನೆಲ್ಲು (... ನ 434); ಒನ್ದು ಸಾರಿ (ಸಕೃತ್, ಏಕವಾರ 467). ವರುಷಕ್ಕೆ ... ಸಾರಿ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಯ್ಯುತ್ತಾರೆ (B. 2, 42).

ಸಾರಿ sâri. 1. Going, moving, proceeding, resorting to, running, flowing. 2, having the essence or substance of. See ಅಭಿ-, ಪ್ರ-.

ಸಾರಿ sâri. 2. = ಶಾರಿ q. v., ಸಾಲೆ 4. A chess-man, etc. (... Nr.; Si. 349; ಅಕರ್ಷ Mr. 492; Bp. 43, 3. 13-15; Bh. 2, 13. 33. 46. 49. 50). See ನೆತ್ತ-, Nr. a. ಅಯ್ದುಸು, and ...ತ್ತ, etc.

ಸಾರಿಕೆ sârikĕ. = ಶಾರಿಕೆ, ಸಾರಕೆ. *The bird called Maina (either the Gracula religiosa or the Turdus salica).* 2, a female parrot (ಪೆಣ್ಗಿಣಿ Ss.; ಪೆಣ್ಗಿಳಿ Kk. 24). 3, a virtuous, chaste woman (ಕುಲನಾರಿ, ಪತಿವ್ರತೆ Mr. 305). 4, a piece or man at chess or backgammon; chess-playing. ... ಕುಕ ಸಾರಿಕೆ (Śmd. 24).

ಸಾರಿಗಿ sârigi. = ಸಾರಿ. (B. 5, 139. 148).

ಸಾರಿಗೆ sârigĕ. = ಸಾರೆ1 No. 1. (Si. 165; *only in S.*). 2, a complex: a piece of land (My.).

ಸಾರಿದ sârida. Tbh. of ಶಾರದ. (Śmd. 335 Mdb., a. r. ... = ಸಾರದ).

ಸಾರಿರ sârira. Tbh. of ಶಾರೀರ No. 3. (Bp. 19, 10).

ಸಾರಿವೆ sârivĕ. The creeper Iehnocarpus frutescens R. Br. (used as a substitute for Sarsaparilla).

ಸಾರಿಸು sârisu. = ಸಾರಯ್ಸು. To smear (the ground, etc. of a house with a wash of cow-dung), to smooth, to clean (C.; Bp. 18, 34; 38, 10; 60, 4; B. 5, 135. 255. Mhr. ಸಾರವಿಣೇಂ). ಸಾರಿಸಿದಂ (Śmd. 260). ಸಾರಿಸೋಣ (ಸಮ್ಮಾರ್ಜನ G.). ಆರೋಗ್ಯರಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಇರುವ ಮನೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ... ದಿಗಿ ಸಾರಿಸಿ ನಿರ್ಮಲ ಮಾಡ ಬೇಕು (B. 4, 25).

ಸಾರೀರ sârîra. Tbh. of ಶಾರೀರ. (Śmd. 335).

ಸಾರು sâru. = ಸಾರ್ 1, q. v. P. p. ಸಾರಿ, once ಸಾರ್ದು (Bh. 1, 14, 20). 3rd person future ಸಾರುಗುಂ (Śm. 29. 91). ಮುದಿಯ ಸಾರಿ ಬಹ ಗಾಳಿ (ಧ್ರುಯ್ಯಾನಿಲ Mr. 50); ... ಸಾರ ಇರ್ದ ವನಂ (ಆರಾಮ 152). See Bp. 26, 31; 28, 24; 40 46; Rśv. 9, 23; Râm. 2, 7, 3; 3, 2, 14. 15. 23; Bh. 1, 10. 29. Dp. 172, 5.

ಸಾರೂಪ್ಯ sârûpya. (fr. ಸರೂಪ 1). Sameness or similarity of form, resemblance, conformity; assimilation to or conformity with the deity. (Grj. 3, after 69; Bp. 1, 31. Rśv. 11, 67; J. 9, 13).

ಸಾರೂಪ್ಯಪದ sârûpya-pada. The state of being assimilated to the deity (Bp. 44, 32).

ಸಾರೆ sârĕ. 1. Being near, nearness, proximity; union (Bp. 50, 9; 51, 74; V. 4, 105; 9, 87). 2, = ಸಾರಿ, a time, a turn (B. 3, 75; 4, 43. 165. 202. 224; 5, 53. 268). — ಸಾರೆಯಾಗು. -ಆಗು. To become near, to approach (Bh. 3, 16, 13); to be united (Cb. v. 136). — ಸಾರೆಬರ್. -ಬರ್. To come near, to approach (Abh. P. 5, 72, 14 after 65; Rśv. 5, after 55 twice).

ಸಾರೆ sârĕ. 2. = ಸೆರೆ, ಸೇರೆ. The palm of the hand bent so as to receive or hold anything (My.). ಸತ್ತ ಮಗುವಿನ ಕಣ್ಣು ಸಾರೆ (Prv.). See ಒಚ್ಚಾರೆ.

Digitized by Google

ಸಾರೆಟ sârĕṭ. = ಸಾರಟ್, etc. (Si. 275).

ಸಾರೋಟ sârôṭ. = ಸಾರಟ್, etc. (My.).

ಸಾರೋಷ್ಟ್ರಿಕ sârôshṭrika. = ಸೌರಾಷ್ಟ್ರಿಕ. (Colebr.).

ಸಾಱಿಸು sâṟisu. To cause to proclaim aloud, etc. (Bp. 44, 70; 51, 70; J. 7, 1. 31; 8, 8; 10, 47; 15, 49. 50; C.; see ಡಂಗುರ.).

ಸಾಱು sâṟu. (ಸಾಱ್). 1. To cry out, to proclaim aloud, to publish (ಘೋಷಣ Šmd. Dh.; C.; T., M. ಚಾಱ್ಱು; Tĕ. ಚಾಟು; *cf.* ತಾಱ್ 2). P. p. ಸಾಱಿ (Čpr. 6, 82). ಗಣ್ಣೆಯ ಬಾಱಿಸಿ ಸಾಱುವವನು (ಚಕ್ರಿಕ, ಘಾಣ್ಟಿಕ Nr.). ಸಾಱುತಿರ್ದರಳು ಸಕಲಸೊಬಗನು (Prll. 3, 31). ಸಾಱಿ ಕೊಣ್ಡರೆ ಪಾಪವಿಲ್ಲ (Prv.). See Bp. 36, 28; 56, 24; J. 2, 62; 24, 63; 25, 44; 31, 75. — ಸಾಱು ಸಾಱು. rep. (Bp. 22, 22).

ಸಾಱು sâṟu. (ಸಾಱ್). 2. = ಸಾರ 2. A relish in a liquid state, well-seasoned sauce, broth, pepper-water (ರಸಾರ್ದ್ರ Šmd. Dh.; My.; T., M. ಚಾಱು; Tĕ. ಚಾರು). ಸಾಱು ಚನ್ನಾಗಿದೆ, ನೀರು ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು.— ಅಡಿಗೇ ಗುಣ ಸಾಱಿನಲ್ಲಿ ನೋಡು, ಮಡಿಗೇ ಗುಣ ಫಲದಲ್ಲಿ ನೋಡು.— ಹುರುಳೀ ಸಾಱಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಕುದುರೇ ಕ್ರಯ ಕೇಳಿದ ಹಾಗೆ.— ಹುಳೀ ಸಾಱು ಮಾಡದವ ನಳಪಾಕ ಮಾಡ್ಯಾನೇ?— ಬೇಳೇ ಸಾಱಾದರೆ ಬೋಱಿಗೆ ಆಗದೇ? (Prvs.).

ಸಾಱುಹ sâṟuha. Proclaiming aloud, etc. ಸಾಱುಹವು (ಘೋಷಣೆ Nr.).

ಸಾರ್ sâr. 1. = ಸಾರಿ 2. — ಸಾತರ್. To approach (ಸಮೀಪಾಗಮನ Šmd. Dh.; Čpr. 2, 93; 6, after 69; 7, 17; Abh. P. 13, 45. 102; Grj. 3, 19).

ಸಾರ್ sâr. 2. = ಸಾಱು 2. ಸಾರ್ಗಳ್ (J. 6, 44).

ಸಾರ್ಕೆ sârkĕ. Approach: nearness, proximity (ಅಣೆ Čt. I, 37; Rsv. 5, after 52). — ಸಾರ್ಕೆವರ್. -ಬರ್. To come near, to approach (Šsv. 2, 9).

ಸಾರ್ಚು sârcu. To make one's self to come or go near or to: to go near, to approach (Čpr. 7, 69; J. 28, 45). **2,** to make go or come near or to; to apply to, to put to, on or in, to put (Abh. P. 13, 90; Grj. 10, after 61; Rsv. 5, 73. 92; 6, 9; 6, after 11; 14, 29; J. 5, 11; 14, 26; 18, 21; see ಮೆಯ್.).

ಸಾರ್ಥ sa-artha. Having an object; having meaning, significant, important; serving a purpose, useful, serviceable; of like meaning or purport; having property, opulent, wealthy. 2, a wealthy man. 3, a company of traders, a caravan. 4, *a multitude of similar animals, a troop,* a multitude in general.

ಸಾರ್ಥಕ sa-arthaka. Full of meaning, important; serviceable, useful, advantageous; fruitful, yielding fruit (My.).

ಸಾರ್ಥಕತೆ sa-arthakatĕ. The state of being adapted to any purpose, useful, etc., etc. (My.).

ಸಾರ್ಥಕ್ಯ sa-arthakya. Completion, fulfilment; the use or end proper to the product (Mhr.; B. 5, 177).

ಸಾರ್ಥತೆ sa-arthatĕ. The state of being full of meaning, the fullness of meaning; the state of being opulent (Čpr. 8, 11; 4, 20).

ಸಾರ್ಥವಾಹ sârtha-vâha. *The leader of a caravan; a merchant.*

ಸಾರ್ಥಿಕ್ಯ sa-arthikya. = ಸಾರ್ಥಕತೆ. (My.).

ಸಾರ್ದ್ರ sa-ârdra. *Wet, moist, damp.*

ಸಾರ್ದ್ರತ್ವ sa-ârdratva. Wetness, etc. See ತೊಯ್.

ಸಾರ್ಧ sa-ardha. Joined with a half, plus one half, and a half. ಸಾರ್ಧಂ, *with, along with, together with* (ಕೂಟ Mr. 535).

ಸಾರ್ಪಿಷ sârpisha. (fr. ಸರ್ಪಿಸ್). *Containing ghee, cooked with ghee, dressed with ghee* (ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಕಲಸಿದವು Mr. 216).

ಸಾರ್ವ sârva. (fr. ಸರ್ವ). Relating to all, general, universal; fit for all. (J. 5, 49).

ಸಾರ್ವಕಾಲ sârvakâla. (fr. ಸರ್ವಕಾಲ). Taking place at all times, suitable for all seasons. ಸಾರ್ವಕಾಲಂ, continually (J. 5, 49).

ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕ sârvakâlika. (fr. ಸರ್ವಕಾಲ). Belonging to all times, suited to all seasons, everlasting. (Čpr. 9, 93; Si. 385).

ಸಾರ್ವಜನೀನ sârvajanîna. (fr. ಸರ್ವಜನ). Relating or belonging or suited to all men, universal, public. (My.).

ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ sârvatrika. (fr. ಸರ್ವತ್ರ). Belonging to every place, universal, general, suited to all places or circumstances. (My.; B. 4, 87).

ಸಾರ್ವಭೌಮ sârvabhauma. (fr. ಸರ್ವಭೂಮಿ). Relating to or consisting of the whole earth, comprising the whole world, known throughout the world. 2, *a universal monarch, an emperor.* 3, N. of the elephant of Kubêra.

ಸಾರ್ವಭೌಮಕ sarvabhaumaka. An emperor (J. 26, 53), a governor general, a leader (Râm. 4, 2, 24).

ಸಾರ್ವಲೌಕಿಕ sârvalaukika. (fr. ಸರ್ವಲೋಕ). Prevailing throughout the whole world, common to all the world, known by every one, universal. (R.).

ಸಾರ್ವೈಕಾದಶಿ sârva-êkâdaśi. The êkâdaśi of the dark half of the month jyêshṭhâ (My.).

ಸಾರ್ಷ್ಟಿತೆ sârshṭitĕ. Equality in rank or condition, equality in power, etc. See s. ಸಿದ್ಧ No. 22.

ಸಾಲ್ sâl. 1. = (ಸಲ್ 1), ಸಾಲು 1. To be joined or bound to, to become indebted, to be placed under a debt, to be obliged or under obligation (ಋಣ Šmd. Dh.); to be required, fit or proper (ಸಲುವಳಿಯಾಗು Šmd. 97; Čpr. 2, 46. 54; Abh. P. 9, 177. 191; Rsv. 13, 15; J. 5, 60; 18, 21). P. p. ಸಾಲ್ದು. **2,** to be all that is required, to be sufficient or enough, to suffice (Bp. 8, 23. 24; 59, 11; J. 9, 33; 23, 28; 26, 26; see ಸಾಕು 3; T., M., Tĕ. ಚಾಲು).

ಸಾಲ್ sâl. 2. = ಸಾಲು 2. (A joining, *i. e.*) a continuous line, a row; a furrow; a mass, a multitude (ಪಂಕ್ತಿ, ಆಳಿ Nr.; ಸಸ್ಯಪಂಕ್ತಿ Šmd. Dh.; ಆಳಿ, ಪಂಕ್ತಿ Nn. 138, o. r. ಸಮೂಹ; ತೆರಳ್ಕೆ, ಥಟ್ಟು, ಕದಲೆ, ಸನ್ತೆ, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17; ಗೊಣ್ಡಣೆ, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Šm. 54; ಸೇಣಿ, etc., ಸಮೂಹ Šs.; ಕೇಣಿ Šm. 107. 114; T., M. ಚಾಲ್; Tĕ. ಚಾಲು). ಸಾಲ್ಗಳ್ (Čpr. 1, after 101; Č. Bp. 42, 13). See Bp. 61, 30; Č. Bp. 5, 48; 42, 14; J. 3, 7. 17. 21. 26; 7, 3; 12, 8; 17, 6; ಮುಚ್ಚಾಲ್. — ಸಾಲಿಡು. -ಇಡು. To form a line, to go or come in rows, to come uninterruptedly one after another; to form a mass; to amass (Abh. P. 9, 69; Grj. 2, after 106; Rsv. 5, 116; 6, after 11; 6, 36; Šsv. 4, 42;

Digitized by Google

Râm. 6, 12, 26). — ಸಾಲ್ಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To form a line, to be in rows; to form a mass or multitude, to be amassed (Rśv. 2, 36; 5, after 19; 10, after 31; J. 21, 14). — ಸಾಲ್ಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To cause to form a row, to put in rows, to put one after the other (Rśv. 8, 3; J. 23, 60; B. 4, 209). — ಸಾಲ್ವಳಿ. -ತಳಿ. = ಸಾಲ್ಗೊಳ್. (J. 3, 17). — ಸಾಲ್ದೆಗೆ. -ತೆಗೆ. To form a row; to form a mass or multitude (Grj. 4, 68). — ಸಾಲ್ವಲೆ. -ಬಲೆ. A kind of net (Śsv. 3, 24). — ಸಾಲ್ವಿಡಿ. -ಪಿಡಿ. = ಸಾಲ್ಗೊಳ್. (Bp. 26, 41; Rśv. 6, 9; 13, after 77; 13, 92). — ಸಾಲ್ಸರಿ. A kind of rain (Rśv. 8, 112).

ಸಾಲ್ sâl. = ಸಾಲು, ಸಾರಿ 5. A year (My.; Br.; Mhr., H. ಸಾಲ). — ಸಾಲ್ ಆಖೈರು. The end of a year (My.). — ಸಾಲ್ ಬಸಾಲ್. Every year (My.). — ಸಾಲ್ ಮಜಕೂರು. The present year (My.). — ಸಾಲ್ ವಾರ್. Annual (My.).

ಸಾಲ sâla. Debt (of money, cloth, grain, etc.; ಅಪಮಿತ್ಯಕ, ಉದ್ಧಾರ, ಋಣ, ಪರ್ಯುದಂಚನ Hlâ.; ಋಣ Nr.; ಅಧಿಷಂಗ, ರಿಣ Nn. 122; ಋಣ, ಅಪಮಿತ್ಯಕ, ಉದ್ಧಾರ Mr. 346; ಋಣ, ಪರ್ಯುದಂಚನ, ಉದ್ಧಾರ, ಕಡ Si. 299; C.). ಸಾಲ ತಲೇ ಹೊರೆ, ಬಡ್ಡಿ ಬಣ್ಣೇ ಹೊರೆ.—ಸಾಲವೋ? ಶೂಲವೋ?—ನಿನ್ನ ಸಾಲಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣು.—ಪತ್ರವಿಲ್ಲದ ಪೂಜೆ, ಪತ್ರವಿಲ್ಲದ ಸಾಲ.—ಸಾವಿರ ತನಕ ಸಾಲ, ಆ ಮೇಲೆ ಢೋಲ (Prvs.). ಆಲಕ್ಕೆ ಹೂವಿಲ್ಲ, ಸಾಲಕ್ಕೆ ಕೊನೆಯಿಲ್ಲ, ಜಾಲಿಯ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಗಡ್ಡಿಲ್ಲ; ದೇವರು ಸೂಳೆಗಿಲ್ಲ (Sp.). See Bp. 23, 38; 26, 61; Prv. s. ಢೋಲ. — ಸಾಲ ಕೇಳು. To ask for a loan (My.); to require payment of a debt, to call in a debt (My.). ಸಾಲ ಕೇಳದೆ ಹೋಯಿತು, ಹೊಲ ನೋಡದೆ ಹೋಯಿತು (Prv.). — ಸಾಲ ಕೊಡು. To lend (My.; Bp. 60, 17; B. 5, 98); to pay a debt (Bp. 42, 13). ಸಾಲವ ಕೊಡುವವನು (ಉತ್ತಮರ್ಣ Nr.). ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟವನು (ಉತ್ತಮರ್ಣ Si. 300). ಕೊಟ್ಟ ಸಾಲವ ಕೇಳ ಹೊತ್ತನರಿಯ, ಕಟ್ಟಿ ತುಂಬಿದ ಮೇಲೆ ಚಣಮಾತ್ರಮ್ ಇರಲಿಲ್ಲ (Dp. 4). — ಸಾಲ ಕೊಳ್ಳು. To borrow (Bp. 60, 17). ಸಾಲವ ಕೊಳ್ಳುವವನು (ಅಧಮರ್ಣ Nr.). 2, to receive a loan. ನಮ್ಬಿಗೆಯುಳ್ಳವ ತಾ ಕೊಮ್ಬುವನು ಸಾಲವನು; ನಮ್ಬಿಗೆ ಕೆಟ್ಟ ಬದುಕ ಬೆಸ್ತಾವಿಗೆಯ ಕುಮ್ಬುದನ್ತಿಹನು (Sp.). — ಸಾಲ ತಿದ್ದು. To pay a debt (Bp. 42, 13). See Prv. s. ಸಾಲ ಮಾಡು. — ಸಾಲ ತೀರಿಸು. To discharge a debt (My.; B. 5, 111). ಸಾಲ ತೀರಿಸುವಿಕೆ (ನಿರ್ಯಾತನ Si. 437). See Prv. s. ಸಾಲ ಮಾಡು. — ಸಾಲ ತೀರು. A debt to be discharged. ಜೋಲುವವನ ಕಾಲು ಹಿಡಿದರೆ ಸಾಲ ತೀರೀತೇ? (Prv.). — ಸಾಲ ತೆಗದು ಕೊಳ್ಳು. To contract debt, to borrow (My.). ಸಾಲ ತೆಗದು ಕೊಣ್ಡವನು (ಅಧಮರ್ಣ Si. 300). — ಸಾಲದ ಮನುಷ್ಯ. = ಸಾಲದವ. (ಋಣದ ನರಂ Śmd. 232 Cm.). — ಸಾಲದವ. -ಅವ. A debtor (My.); a creditor (My.). ಸಾಲದವನ ಮುಣ್ದೆ ಇರು, ಅರಮನೆಯ ಹಿನ್ದೆ ಇರು (Prv.). — ಸಾಲ ಬಿಡು. To grant quittance of a debt, to quit a debt (of money or goods, My.). — ಸಾಲ ಬೀಳು. To get into debt (My.); a debt to come upon (one, My.). — ಸಾಲ ಮಾಡು. To contract debt, to borrow (My.). ಸಾಲ ಮಾಡಿ, ಓಲೆ ಮಾಡಿದ; ಓಲೆ ಮಾಡಿ, ಬಡ್ಡಿಗೆ ಹೋಯಿತು.—ದ್ರವ್ಯವಿದ್ದವನು ತಿನ್ದು ಸಾಯಲಿಲ್ಲ, ಸಾಲಾ ಮಾಡಿದವ ತಿದ್ದಿ ಸಾಯಲಿಲ್ಲ.—ಸಾಲಾ ಮಾಡಿದವ ತೀರಿಸಿ ಸಾಯಲಿಲ್ಲ, ಮೂಲಾ ಮಾಡಿದವ ಉಣ್ಣು ಸಾಯಲಿಲ್ಲ (Prvs.). — ಸಾಲ ಮುಟ್ಟಿಸು. To pay a debt (B. 5, 112). — ಸಾಲ ಮುಟ್ಟು. dupl. ಸಾಲ ಮುಟ್ಟಲ್ಲದಾಕೆ ಮೂರು ಮನೆ ತಿರುಗಿದಳು (Prv.). — ಸಾಲ ಸಲ್ಲು. A debt to be discharged (My.). ಸಾಲ ಸಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹಾಲು ಕಹಿ ಆದೀತೇ? (Prv.). — ಸಾಲ ಸೋಲ. = ಸಾಲ ಮುಟ್ಟು. (My.). — ಸಾಲ ಹರಿ. A debt to be discharged (My.; B. 5, 222). — ಸಾಲ ಹರಿಸು. To discharge a debt (My.).

ಸಾಲ sâla. 1. = ಶಾಲ 2. *The timber tree Vatica robusta* W. & A.; its resin; etc.

ಸಾಲ sâla. 2. (fr. ಸಾಲೆ 1). A man who has a room or shop. See ಅಕ-, etc.

ಸಾಲಗಾತಿ sala-gâti. = ಸಾಲಗಾರ್ತಿ. (My.).

ಸಾಲಗಾರ sâla-gâra. A creditor (My.); a debtor (My.). ಸಾಲಗಾರನ ಮನೆಗೆ ಸವದೆ ಹೊತ್ತರೆ ಮೇಲಾಗಿ ಬಡ್ಡಿಗೆ ಸಮವಾಯಿತು.—ಪೇಟೆಗೆ ಹೋದರೆ ಸಾಲಗಾರರ ಕಾಟ, ಮನೆಗೆ ಬನ್ದರೆ ಹೆಣ್ಡತಿಯ ಕಾಟ (Prvs.).

ಸಾಲಗಾರ್ತಿ sâla-gârti. A female creditor (My.); a female debtor (My.).

ಸಾಲಗ್ರಾಮ sâla-grâma. = ಶಾಲಗ್ರಾಮ, etc. (Râm. 5, 8. 69. J. 26, 46; 28, 24. 32. 34; 31, 78. 79; see ಪುಟ್ಟ-). 2, N. of a place of pilgrimage in Mysore (My.).

ಸಾಲಂಕಾರ sa-alaṅkâra. Together with ornaments, adorned with jewels and trinkets (J. 2, 27); the state of being so adorned (Râm. 6, 39, 7).

ಸಾಲಂಕಾರಕನ್ಯಾದಾನ sâlaṅkâra-kanyâ-dâna. The giving away in marriage of the female adorned with jewels and trinkets (My.; Mhr.).

ಸಾಲಂಕೃತಕನ್ಯಾದಾನ sa-alaṅkṛita-kanyâdâna. = ಸಾಲಂಕಾರಕನ್ಯಾದಾನ. (My.).

ಸಾಲಂಗುಳಿ sâla-ṅ-guḷi. (Śmd. 238). A person who is wont to contract debt.

ಸಾಲಣ sâlaṇa. Tbh. of ಶಾಲಣ. (Śmd. 335).

ಸಾಲಪರ್ಣಿ sâla-parṇi. = ಶಾಲಪರ್ಣಿ. (ವಸನ್ತ 3, ಗಿಡಮೂಲಿಕೆ 61).

ಸಾಲಬಡಕ sâlabaḍaka. -ಪಡಗ. = ಸಾಲವಸಗ. (S. Mhr.).

ಸಾಲಭಂಜಿಕೆ sâla-bhañjikĕ. = ಶಾಲಭಂಜಿಕೆ. (ಗೊಮ್ಮೆ G.).

ಸಾಲವಣಿಗ sâla-vaṇiga. (Śmd. 242). A man who contracts debt.

ಸಾಲಶೃಂಗ sâla-śṛiṅga. The coping of a wall. (ಕೋಡುಗೂಡ G.).

ಸಾಲಾ sâlâ. Salep.

ಸಾಲಾಮಿಸಿರಿ sâlâ-misiri. = ಸಾಲಾಮಿಸ್ರಿ. (My.).

ಸಾಲಾಮಿಸ್ರಿ sâlâ-misri. Salep of Misr or Egypt, salep, the tubers of several species of Orchis, especially Orchis mascula L. (My.; Tĕ., M.; St. & Pl.; Si. 151; Mhr. ಸಾಲಮಿಶ್ರಿ).

ಸಾಲಾವಳಿ sâlâvaḷi. = ಸಲುವಳಿ. Fitness, suitableness (My.).

ಸಾಲಾವೃಕ sâlâ-vṛika. = ಶಾಲಾವೃಕ. *A dog.* 2, *a jackal.* 3, *an ape.*

ಸಾಲಿ sâli. Tbh. of ಶಾಲಿ 3. (S. Mhr.). ಅಡಿಗೆಸಾಲಿಗೆ ಅಂಜುವವನು (ಪೌರೋಗವ Si. 304).

ಸಾಲಿಕೆ sâlikĕ. Business in a room or shop. See ಅಕ-, etc.

ಸಾಲಿಗ sâla-iga. (Śmd. 238). A debtor (ಋಣಿ; ಅಧಮರ್ಣ G.; My.). 2, a creditor (My.). ಸಾಲಿಗಾ ಕಲುಗುಣ್ಡಂ ಮಿಗೆ ಪೇಳುವರ್ (Si.). ಸಾಲವನು ತರುವಾಗ ಸಾಲಿ ಬೋನುಣ್ಡನ್ತೆ; ಸಾಲಿಗನು ಬನ್ದು ಕೇಳಿದರೆ ಕುಣ್ಣೆಗೆ ಚೇಳು ಕಚ್ಚಿದನ್ತೆ (Sp.). ಸಾಲವನು ಕೊಮ್ಬಾಗ ಹಾಲೋಗರುಣ್ಡನ್ತೆ; ಸಾಲಿಗನು ಬನ್ದು ಎಳೆವಾಗ ಕಿಬ್ಬದಿಯ ಕೀಲು ಮುರಿದನ್ತೆ (Sp.). ಬೆಣ್ಣೆಯಿರದೆ ಉಣುವರು (i. e. -ರೂ) ಗುಣ್ಡಿದ್ದು ತೀರಿದರು (i. e. -ರೂ) ಬಣ್ಣಿಸಿ ಬಾವ ಬಗತರು (i. e. -ರೂ) ಸಾಲಿಗನು ಕೊಣ್ಡದ್ದು ಕೇತನು (Sp.).

ಸಾಲಿಗ sâliga. 1. (fr. ಸಾಲೆ 2). A weaver (ತನ್ತುವಾಯ, ಕುವಿನ್ದಕ Hlâ.).

Digitized by Google

ಸಾಲಿಗ sâliga. 2. A man who has a room or shop. See ಅರ-, etc.

ಸಾಲಿಗ್ರಾಮ sâligrâma. Tbh. of ಶಾಲಗ್ರಾಮ. (My.; Mhr. ಶಾಳಿ-; see Prv. s. ತಾಯಿ³).

ಸಾಲಿಗ್ರಾವ sâligrâva. = ಸಾಲಿಗ್ರಾಮ. (G.).

ಸಾಲಿತಿ sâliti. A woman who belongs to a man that has a shop or room. See ಅಕ್ಕ-.

ಸಾಲು sâlu. 1. = ಸಾಲ್ 1 No. 2 (without a P. p.). To be sufficient, etc. (C.). ಕನ್ನಡದ ನುಡಿಯಲಿ ತಿಳಿದು, ತನ್ನೊಳು ತನ್ನ ಮೋಕ್ಷವ ಗಡಿಸಿ ಕೊಂಡರೆ ಸಾಲದೇ? ಸಂಸ್ಕೃತದಲಿ ನ್ನೇನು? (Abhâ. 1, 5). ಯಾತರಿದು ಹೂವೇನು? ನಾತರದು ಸಾಲದೇ? (Sp.). ಉದ್ದ ಸಾಲದ ಕುಳ್ಳನು (ವಾಮನ, etc. Si. 197); ಅವ ಕಾಶ ಸಾಲದೇ ಇರುವದು (376); ಬುದ್ಧಿ ಸಾಲದದು (ಅಪ್ರತಿಭ, ಶಾರದ 431). ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಾಲುವಷ್ಟು ಹೊರಡುವದಿಲ್ಲ (B. 4, 221). ನಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಸಾಲದ ಹಾಗಿದೆ (B. 5, 186).

ಸಾಲು sâlu. 2. = ಸಾಲ್ 2. A line, etc. (ಸೀತೆ Mr. 371; ವೀಥಿ, ಆಲಿ, ಆವಲಿ, ಪಂಕ್ತಿ, ಶ್ರೇಣಿ Si. 119; Bp. 28, 46; 60, 19; Râm. 1, 13, 2; C.). ನೇಗಿಲ ಸಾಲು (ಸೀತೆ, ಲಾಂಗಲಪದ್ಧತಿ Hlâ.; Nr.). ರೇಖೆ, ರಾಜಿ ಎನ್ನೊಡೆ ಎಡೆದೆರಹು ಇಲ್ಲದ ಸಾಲು; ವೃಕ್ಷಾದಿಗಳ ಸಾಲಿನ ಮಧ್ಯಮ್ ಎನ್ನೂ, ಎಮ್ಬರು (Nr.). See Si. 284. 301. 302. 303. — ಸಾಲುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To form a line or row (Bp. 22, 6). — ಸಾಲುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. = ಸಾಲ್ಗೊಳ್. (Bp. 26, 41; B. 2, 9; 4, 54. 83). — ಸಾಲುತೋಪು. A row of trees (along roads, My.). — ಸಾಲುದಲೆ. -ತಲೆ. A mass of heads (Râm. 3, 6, 10). — ಸಾಲುಮರ. = ಸಾಲುತೋಪು. (My.).

ಸಾಲು sâlu. = ಸಾಲ್, etc. — ಸಾಲುಗುಜಸ್ತಾ. ಸಾಲುಗುದಸ್ತಾ. The past year (My.; Mhr.).

ಸಾಲೆ sâlĕ. 1. See ಬಿವರುಸಾಲೆ. (Mhr., H. ಸಾಲ, bark, rind; husk; the skin, of man or beast, as rubbed off; the dried rind of the mangosteen. Is ಸಾರ to be compared?).

ಸಾಲೆ sâlĕ. 2. = ಶಾಲೆ 2, ಸೇಲೆ, etc. Tbh. of ಚೇಲ (*cf.* ಜಾಡ). Cloth, etc. — ಸಾಲೆಯ. -ಅ 3. A weaver (ಕುವಿನ್ದಕ Mr. 377, o. r. ಸಾಳೆಯ). — ಸಾಲೆಯವ. -ಅವ. A weaver (especially of coloured cloth, My.). — ಸಾಲೆರೋಗ. = ಶಾಲೆರೋಗ, q. v. (My.). — ಸಾಲೆಹುಳು. A spider (ಊರ್ಣ, ತನ್ತುವಾಯ, etc. Si. 171; Tĕ. ಸಾಲೆ = K. ಸಾಲೆಯ).

ಸಾಲೆ sâlĕ. 3. ಸಾಲಾ. = ಶಾಲೆ 1, ಸಾಲಿ. (Sk.; Tbh. of ಶಾಲೆ Śmd. 335). A hall, a room, etc.; a school (C.; B. 1, 7; 5, 274). ಸಾಲೆಯಿಲ್ಲದ ಊರು, ಮಾಲೆಯಿಲ್ಲದ ಪ್ರಸ್ತ ಗೋಲಿಯಾಡುವವರಾದರೂ ಮೇಲು ಅನ್ನಾರೇ? (Prv.). 2, a man who has a room or shop. See ಅರ-, etc. — ಸಾಲೆಗೆ ಹಾಕು. To put to school (B. 5, 269. 274). — ಸಾಲೆ ಬರೆ. (*i. e.* ಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆ). To write at school, *i. e.* to study (B. 4, 195). — ಸಾಲೆ ಸ್ಥಾಪಿಸು. To establish a school (B. 5, 272. 302). — ಸಾಲೆ ಹಾಕಿಸು. To have a school put or established (B. 5, 188. 302). — ಸಾಲೆ ಹಾಕು. To put or establish a school (B. 5, 270).

ಸಾಲೆ sâlĕ. 4. = ಸಾರಿ 2, etc. See ಲೆತ್ತ-.

ಸಾಲೆ sâlĕ. 5. = ಸಾಲ್, etc. — ಸಾಲೆ ಸಾಲ್. Yearly (My.; Mhr. ಸಾಲೋಸಾಲ). — ಸಾಲೆ ಹಾಲು. The present year (My.).

ಸಾಲೆ sâlĕ. 6. Tbh. of ಶಾಲಿ 2. See ಗಮ- (s. additions), ಜೀರಿಗೆ-.

ಸಾಲೋಕ್ಯ sâlôkya. (fr. ಸಲೋಕ). The state of being in the same sphere or world (with another), residence in the same heaven (with any particular deity). See Grj. 3, after 69; Bp. 1, 30.

ಸಾಲ್ವ sâlva. N. of a demon-king who was slain by Kṛishṇa. (J. 7, 28; see ಅನು-).

ಸಾಲ್ವಾನುಜ sâlva-anuja. Sâlva's younger brother (J. 12, 36. 41).

ಸಾಲ್ವಾವರಜ sâlva-avaraja. = ಸಾಲ್ವಾನುಜ. (J. 33, 24).

ಸಾವ sâva. Present and future participle of ಸಾಯ್, frequently occurring instead of ಸಾಯ್ವ (Abh. P. 6, 72; Bp. 50, 55. 60; 58, 35; Bh. 1, 10, 29; J. 5, 54). ಸಾವೆಂ (Bp. 22, 18). ತನ್ನ ತಾ ಸಾವವಂ (ನಯಶಾಲಿಕ Mr. 237); ಮಕ್ಕಳು ಉಣ³ ಸಾವ ಸತಿ (ಭಿನ್ನು 303).

ಸಾವಕಾತಿ sâvakâti. A rich woman (My.).

ಸಾವಕಾರ sâvakâra. = ಸಾವುಕಾರ, ಸಾಹುಕಾರ. A banker, a merchant; a rich man (My.; B. 2, 17; 4, 169; Mhr., H.). ಸಾವಕಾರರಾದರೇನು? ಸಾವು ತಪ್ಪಿಸ್ಯಾರೋ? — ಹುಟ್ಟು ಕೋಲುಕಾರನದು, ಕಟ್ಟು ಸಾವಕಾರನದು (Prvs.).

ಸಾವಕಾರಕಿ sâvakâraki. The business of a sâvakâra (B. 5, 92; Mhr.).

ಸಾವಕಾರಿಕೆ sâvakârikĕ. = ಸಾವಕಾರಕಿ. (My.).

ಸಾವಕಾಶ sa-avakâśa. Having leisure, leisurely, slow, soft, easy; leisure, spare time; an interval; slowness, easiness (C.; B. 3, 4. 23; ತಡ G.; M., Tĕ.). ಸಾವಕಾಶಮಲ್ಲದು (ಅವಿಲಮ್ಬಿತ, etc. Si. 376).

ಸಾವಕಾಶಗತಿ sâvakâśa-gati. Slow manner. ಸಾವಕಾಶಗತಿಯಾದ ವಿಲಮ್ಬಮಾನ (ವಿಲಮ್ಬಿತ Si. 63).

ಸಾವಗಿಸು sâvagisu. 1. To make straight, proper or nice (ಸಗಿನೆ ಮಾಡುವದು Śs.; Abh. P. 5, 49. 53; 7, 28. see ಸಯ್ 1).

ಸಾವಗಿಸು sâvagisu. 2. To cease, to become quiet or still, etc. ಸಯ್ತು, ಮೌನಾರ್ಥಂ Kk. 49, o. r. ಸಾವಣಿಸು; *cf.* ಜಾಗು 2).

ಸಾವಧಾನ sa-avadhâna. Having attention, attentive, heedful, careful, cautious, wakeful; diligent; attention, carefulness, due heed; deliberation. (Bp. 43, 12; J. 27, 48; My.).

ಸಾವಧ್ಯ sâvadhya. (fr. ಸ-ವಧ). Killing, slaughter (ಕರಣ, ಕೊಲೆ Nn. 108).

ಸಾವನ್ತ sâvanta. Tbh. of ಸಾಮನ್ತ (Śmd. 128). See Bp. 5, 14; 9, 45; 59, 26.

ಸಾವನ್ತಿ sâvanti. = ಸಾಮನ್ತಿ, etc. (My.). ಹಳದೀ ಸಾಮನ್ತಿ (ಹೇಮಪುಷ್ಪಿಕೆ Si. 139).

ಸಾವನ್ತಿಗೆ sâvantigĕ. The garden-flower Chrysanthemum indicum Lin. (St. & Pl.; My.). — ಸಾವನ್ತಿಗೇ ಗಿಡ. (ಮಾಗಧಿ, etc. Si. 139).

ಸಾವಯವ sa-avayava. Composed of parts. 2, N. of a kind of rûpaka (Kâvy. III, 3, B, 81 seq.).

ಸಾವರ sâvara. = ಸಾವಿರ. (My.).

ಸಾವರಿಸು sâvarisu. To recover strength, to recruit one's spirits, to regather pristine vigour, power, etc. (ಚೇತರಿಸಿಕೊಳ್ಳು G.; Ĉb.; B. 3, 31; 5, 31; Mhr. ಸಾವರಣೇಂ).

ಸಾವಾಸ sâvâsa. Tbh. of ಸಹವಾಸ. (My.; G.).

ಸಾವಾಸಿ sâvâsi. Tbh. of ಸಹವಾಸಿ (Śmd. 379). A guard or attendant on the women's apartments (ಸೌವಿದ, ಸೌವಿದಲ್ಲ, ಸ್ಥಾಪತ್ಯ, ಕಂಚುಕಿ Hlâ.; ಸೌವಿದ, ಸ್ಥಾಪತ್ಯ Mr. 266); a house-servant (Bp. 31, 12; 47, 35; 59, 28). 2, an ârya (ಆರ್ಯ Mr. 478; Nn. 106). 3, the state of living together. ಅಜ್ಜನ್ನು ಸಾವಾಸಿ (Śmd. II).

ಸಾವಿ sâvi. Tbh. of ಸ್ವಾಮಿ (Śmd. 128; see ಗೋ-).

Digitized by Google

ಸಾವಿಗೆ sâvigĕ. = ಶಾವಿಗೆ, ಸೇವಗೆ, etc. Macaroni, vermicelli (of rice or wheat, C.; Si. 314; Mhr., H. ಶೇವಈ). ಹನುಮನ್ತ ರಾಯ ಹಗ್ಗ ತಿನ್ದರೆ ಪೂಜಾರಯ್ಯ ಸಾವಿಗೆ ಬಯಸಿದನನ್ತೆ (Prv.). — ಸಾವಿಗೆಪರಮಾನ್ನ. Vermicelli of wheat fried and mixed with milk, sugar, etc. (My.). — ಸಾವಿಗೆ ಪಾಯಸ. = ಸಾವಿಗೆ ಪರಮಾನ್ನ. (My.; B. 2, 50). — ಸಾವಿಗೆಯೊರಳು. -ಒರಳು. A perforated machine for making vermicelli (My.).

ಸಾವಿತ್ರ sâvitra. (fr. ಸವಿತೃ). Relating or belonging to the sun; descended from the sun; the sun; Śiva; etc. (Sk.; R.).

ಸಾವಿತ್ರಿ sâvitrî. A cluster of solar rays. 2, N. of a verse of the ṛigvêda, addressed to the sun, the gâyatrî (i. e. III, 62, 10). 3, N. of a wife of Brahmâ. 4, N. of Umâ (J. 31, 72). 5, N. of the wife of king Satyavat, daughter of Aśvapati; etc. 6, N. of a plant (ದೇವಪತ್ರ, ಗಾನ್ಧಾರಿ Mr. 132, o. r. ಸಾವಿತ್ರಿ).

ಸಾವಿರ sâvira. Tbh. of ಸಹಸ್ರ. (Bp. 28, 40; 30, 10; 39, 45; 50, 58; 51, 73; 60, 19; 61, 57; C.; B. 4, 209; 5, 225). ಸಾವಿರವಂ (Bp. 40, 68). ಸಾವಿರದ (51, 66. 68). ಸಾವಿರದುಸೂರ್ಣ ಸ್ವರ್ಗ (10, 5). ಸಾವಿರ ಕುದುರೆಗೆ ಸರದಾರನಾದರೂ ಮನೆ ಹೆಣ್ತಿ ಕಾಸ್ತಾರ. — ಸಾವಿರ ಕೊಟ್ಟು, ಸನ್ತಾನ ಪಡೆಯ ಬೇಕು. — ಸಾವಿರ ತನಕ ಸಾಲ, ಆ ಮೇಲೆ ಲೋಲ. — ಸಾವಿರ ತೂಕ ಚಿನ್ನಕ್ಕೆ ಹಾಗ ತೂಕ ಮದ್ದು. — ಸಾವಿರ ಬೆಕ್ಕು ಕೂಡಿದರೆ ಒನ್ದು ಹುಲಿ ಆದೀತೇ? — ಸಾವಿರ ಬಾರಿ ಗೋವಿನ್ದ ಎನ್ನ ಬಹುದು, ಒಬ್ಬ ದಾಸಯ್ಯಗೆ ಭಿಕ್ಷೆ ನೀಡೋದು ಕಷ್ಟ. — ಸಾವಿರ ಹಾದ್ ಹೋಯಿತು, ನೂರು ಬೆರಸಿ ಬನ್ತು. — ಸಾವಿರ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳ್, ಒನ್ದು ಮದುವೆ ಮಾಡು. — ಸಾವಿರಸುಳ್ಳನ ಮಗ ಕೋಟಿ ಸುಳ್ಳ. — ಸಾವಿರ ಸುತ್ತಿಗೆ ಒನ್ದೇ ಗಣ್ಟು. — ಸಾವಿರ ವರುಷವಾದರೂ ಸಾವು ತಪ್ಪದು, ನೂರು ವರುಷವಾದರೂ ಬೇಡ್ ಆಗುವದು ತಪ್ಪದು (Prvs.). ಸಾವಿರ ದಣ್ಡಿನೊಡೆಯ (ಸಾಹಸ್ರ G.). — ಸಾವಿರಕಾಲು. A kind of innocent articulate with a great number of feet which appears after the first rains and rolls itself firmly up into a ball when touched (My.). — ಸಾವಿರ ಕೋರೆಗಳುಳ್ಳ ಮೀನು. (ಸಹಸ್ರದಂಷ್ಟ್ರ, etc. Si. 87). — ಸಾವಿರ ದಾಡೆಯ ಮೀನ್. (ಸಹಸ್ರದಂಷ್ಟ್ರ, ಪಾಠೀನ Nr.). — ಸಾವಿರಾರು. -ಆರು 3. Fully a thousand, a great number (C.; B. 2, 9; 3, 46. 47; 5, 108. 211). — ಸಾವಿರಾಳು. -ಆಳು. A thousand people, etc. ಗುಟ್ಟು ಸಾವಿರಾಳ ಪೆಟ್ಟು (Prv.).

ಸಾವಿರು sâviru. = ಸಾವಿರ. ಸಾವಿರ್ನ್ದ (B. 5, 270).

ಸಾವು sâvu. Death (ನಿಧನ, ನಾಶ, ಮೃತ್ಯು, ಮರಣ, ಪಂಚತ್ವ, etc. Hlâ.; Mr. 394; ಮರಣ Nr.; ನಿರ್ಯಾಣ, ಮೃತಿ Nn. 79; ನಿರ್ಯಾಣ, ಮೃತ 90; ಸಂಸ್ಥೆ, ಮರಣ 137; ಸಮ್ಬಾಧ 156; ಬರ್ದುಗೆ Śmd. II; ಬರ್ದುಗೆ Śm. 44; Abh. P. 8, 15; Bp. 18, 7; 22, 17. 18; Abhâ. 2, 76; C.; B. 5, 155. 206; T. ಚಾ, ಚಾವು, Tĕ. ಚಾವು). **2, a corpse** (ಶವ, ಮೃತ Nn. 64; ಶವ Mr. 521). ರೂಪವಿದ ಸಾವು (ಮಣ್ಣಾದ್ Śmd. I). ಸಾವಿಂಗೆ ಸಮ್ಮತಿಗೆ ಅವುದನ ರವಯ್ಯ? ಸಾವು ತಾ ಸಮ್ಮತಿಯೊಳಲ್ಲ, ಕೋಪವ ತಾವುದೆ (i. e. ತವೆಸುವದು) ಸಮ್ಮತಿ (Sp.). ಡೊಮ್ಬರ ಸಾವು ಗಣೆಯ ಮೇಲೆ, ಬಿಲ್ಲವರ ಸಾವು ಮರದ ಮೇಲೆ. — ಸಾವಕಾರರಾದರೇನು? ಸಾವು ತಪ್ಪಿಸ್ಯಾರೇ? — ಸಾವಿಗೆ ಅಂಜದವನು ನೋವಿಗೆ ಹೆದರ್ಯಾನೇ? — ಹತ್ತರ (i. e. ಹತ್ತು ಮನ್ದಿಯ) ಸಾವು ಮದುವೇ ಸಮಾನ. — ಮನವರಿಯದ ಪಾಪವಿಲ್ಲ, ಶಿವನರಿಯದ ಸಾವಿಲ್ಲ (Prvs.; see Prv. s. ಸಾವಿರ). — ಸಾವು ನೋವು. Death and pain. ಸಾವು ನೋವೂ ಚೀವಿಗಳಿಗಿಲ್ಲ (Bp. 28, 11). — ಸಾವು ಹುಟ್ಟು. Death and birth (Bp. 54, 21; Śâstrasâra in W. v. 1301).

ಸಾವುಕಾರ sâvukâra. = ಸಾವಕಾರ, etc. (C.; B. 3, 41; 4, 170). ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡುವ ಸಾವುಕಾರ (ಉತ್ತರಮರ್ಣ G.).

ಸಾವೆ sâvĕ. 1. = ಸಾಮೆ. The grain Panicum frumentaceum (ಶ್ಯಾಮಾಕ, ಶ್ಯಾಮಕ Hlâ.; ಶ್ಯಾಮಕ Mr. 373; My.). See Prv. s. ಸಜ್ಜಗೆ. — ಸಾವೆಯಕ್ಕಿ. -ಅಕ್ಕಿ. The sâvĕ grain (My.).

ಸಾವೆ sâvĕ. 2. = ಸಾಯಿ 1. (My.).

ಸಾವೇರಿ sâvêri. N. of a tune (J. 21, 56; My.; T.).

ಸಾಷ್ಟಾಂಗ sa-ashṭa-aṅga. With eight limbs or members, viz. the hands, breast, forehead, knees and feet; with humble prostration of the body, touching the earth with the eight members; such an humble prostration (Bp. 1, 54; 4, 47. 58; 49, 36; 53, 28; J. 17, 47). ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ಮಾಡಿದರೂ ಅಟ್ಟುವ್ವೇದು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ (Prv.). — ಸಾಷ್ಟಾಂಗವೆರಗು. -ಎರಗು. To prostrate, touching the earth with the eight members (Bp. 23, 35; 41, 22; J. 11, 1).

ಸಾಷ್ಟಾಂಗದಣ್ಡಪ್ರಣಮ sâshṭâṅga-daṇḍapraṇama. A daṇḍapraṇama at which the eight members touch the ground (Bp. 30, 23; 37, 51; 44, 42).

ಸಾಷ್ಟಾಂಗದಣ್ಡಪ್ರಣಾಮ sâshṭâṅga-daṇḍapraṇâma. = ಸಾಷ್ಟಾಂಗದಣ್ಡಪ್ರಣಮ. (My.).

ಸಾಷ್ಟಾಂಗನಮಸ್ಕಾರ sâshṭâṅga-namaskâra. A namaskâra at which the eight members touch the ground (My.).

ಸಾಷ್ಟಾಂಗಪ್ರಣಾಮ sâshṭâṅga-praṇâma. A praṇâma at which the eight members touch the ground (Bp. 27, 31; 30, 12. 27; J. 13, 25).

ಸಾಸ sâsa. Tbh. of ಸಾಹಸ. (ಸಾಹಸ Śmd. 361; Čt. II. 11; ಅರ್ಪ, ಅದಟು, ಸಾಹಸ Kk. 41; ಅದಟು, ಅರ್ಪ Śm. 35).

ಸಾಸತ sâsata. Tbh. of ಶಾಶ್ವತ. (Śmd. 368).

ಸಾಸವಿ sâsavi. Tbh. of ಸರ್ಷಪ. ಬಿಳಿಯ ಸಾಸವೆ (ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ, ಸರ್ಷಪ Hlâ.).

ಸಾಸವೆ sâsavĕ. = ಸಾಸವಿ. (ಸರ್ಷಪ Śmd. 336; ಸರ್ಷಪ, ತನ್ತುಭ, ಕದಮ್ಬಕ Nr.; My.; T. ಐಯುವಿ).

ಸಾಸಿ sâsi. Tbh. of ಸಾಹಸಿ. ಆಸನದಲುಮ್ಬುವದು, ಸೂಸುವ ದಾಯಲ್ಲಿ, ಬೇಸರದ ಹೊತ್ತು ಕೊಲುತಿಹುದು; ಕವಿಗಳ ಸಾಸಿಗೆ. ಪೇಳ್! (a syringe, Sp.).

ಸಾಸಿಗ sâsiga. = ಸಾಹಸಿಗ. Tbh. of ಸಾಹಸಿಕ, q. v. (ಸಾಹಸಿಗ Čt. I, 41; Abh. P. 9, 101; G. 1, 108; Râm. 3, 6, 48; see s. ತೆವರು 3).

ಸಾಸಿಮೆ sâsimĕ. = ಸಾಸವೆ, etc. The Indian mustard, Brassica juncea, H. f. or T. (St. & Pl.; Z.).

ಸಾಸಿರ್ sâsir. = ಸಾಸಿರ (Śmd. 226). — ಸಾಸಿರ್ಗಣ್ಣ. -ಕಣ್ಣ. Indra (ಸುರಪತಿ Śm. 9). — ಸಾಸಿರ್ಗದಿರ್ಯ್ಯ. -ಕಿರ್ಯ್ಯ. The sun (...). — ಸಾಸಿರ್ಮಡಿ. Thousand-fold (Śmd. 227; Śâstrasâra in W. v. 1269; Grj. 4, 15). — ಸಾಸಿರ್ವನಿತೆಯರ್. A thousand women (Śmd. 227).

ಸಾಸಿರ sâsira. Tbh. of ಸಹಸ್ರ. (Śmd. 225. 226; Čpr. 6, 17. T. ಆಯಿರ). ದೇವರ್ಕಳ ೩ ಸಾಸಿರ ಯುಗಂಗಳು ಬ್ರಹ್ಮಂಗೆ ದಿವಸ (Hlâ. I, 115). ಸುರರ ಎರಡು ಸಾಸಿರ ಯುಗಂ ಬ್ರಹ್ಮಂಗೆ ದಿವಸ ಎನಿಕ್ಕುಂ (Mr. 71). — ಸಾಸಿರಗೆಯ್ಯ. -ಕೆಯ್ಯ. The sun (ದಿನಕರ, etc., ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷ Kk.).

ಸಾಸಿರ್ಮೆ sâsir-mĕ. (Śmd. 243). A thousand times.

ಸಾಸಿರ್ವರ್ sâsirvar. (Śmd. 227). A thousand persons. ಸಾಸಿರ್ವರ್ ಪ್ರಿಯತನೂಭವರ್ (227 Mdb.). ಪಯೋಂಬುಧಿಸಾಸಿರ್ವರು ಮಡ್ಡದೊಳ್ (121).

ಸಾಸಿವೆ sâsivĕ. = ಸಾಸಿಮೆ, etc. Mustard (Bp. 1, 65; My.; ಸರ್ಷಪ G.); a kind of dish (My.). — ಸಾಸಿವೆಕಾಳು. Mustard-seed, a grain of mustard-seed (ಸ್ವಸ್ತಿಕಾಫಲನ G.). ಸಾಸಿವೆಕಾಳಷ್ಟು ಜೀವ ಉದಾದರೆ ಆನೆಯಷ್ಟು ಉಕ್ಕೇನು. — ಸಾಸಿವೆಕಾಳು ಬಿಕ್ಕಿದರೆ ಬೀಳದು (Prvs.). — ಸಾಸಿವೆಗಡಸು. A disagreeable smell arising

Digitized by Google

from the burning of mustard (Č. Bp. 42, 32). — ಸಾಸಿವೆಯನ್ನ. -ಅನ್ನ. Boiled rice mixed with mustard, etc. (My.).

ಸಾಸುವೆ sâsuvĕ. = ಸಾಸಿವೆ, etc. (ಸರ್ಷಪ, ರಾಜಿಕ Mr. 137; Si. 304; My.). ಬಿಳೀ ಸಾಸುವೆ (ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ Si. 304); ಕರೀ ಸಾಸುವೆ (ಕ್ಷವ, etc., ದೊಡ್ಡ ಸಾಸುವೆ, ಹುಚ್ಚು ಸಾಸುವೆ 305).

ಸಾಸೆ sâsĕ. = ಸೇಸೆ. (Bp. 61, 22).

ಸಾಸ್ತ್ರ sâstra. Tbh. of ಶಾಸ್ತ್ರ. (My.).

ಸಾಸ್ನೆ sâsnĕ. *The dewlap of an ox.*

ಸಾಹ್ sâh. Bearing, enduring, able, overpowering, winning. See ತುರಾಷಾಹ್, ಪೃತನಾಷಾಹ್.

ಸಾಹ sâha. = ಸಹ. See ಉತ್-.

ಸಾಹಚರ್ಯ sâhacarya. (fr. ಸಹಚರ). *Companionship, fellowship, company, association, society.*

ಸಾಹಜಿಕ sâhajika. (fr. ಸಹಜ). Natural, co-existent (B. 4, 208).

ಸಾಹಣ sâhaṇa. The act of tending and training horses (Čpr. 9, 95).

ಸಾಹಣಿ sâhaṇi. = ಸಹಣಿ. A groom (Bp. 59, 28).

ಸಾಹಣಿಗ sâhaṇiga. = ಸಾಹಣಿ. (Bp. 9, 47).

ಸಾಹಸ sâhasa. = ಸಾಸ. Violence, force, rapine; *any act of aggression or oppression or hatred.* 2, punishment, chastisement, fine. 3, boldness, daring, courage, effort, prowess, valour, power, strength (ಪರಾಕ್ರಮ Nn. 56; ಸಾಸಾ, ಅದಟು 145; ಬಲ Šm. 108). 4, foolhardiness, rashness, temerity, inconsiderate hastiness, impetuosity.

ಸಾಹಸಗಾಱ sâhasa-gâṟa. A valorous or daring or effort-making or reckless man (My.).

ಸಾಹಸಾಂಕ sâhasa-aṅka. Marked or characterized by daring or prowess (Šâv. 4, 53).

ಸಾಹಸಾರ್ಣವ sâhasa-arṇava. A man who is an ocean of valour (Šâv. 4, 85).

ಸಾಹಸಿ sâhasi. = ಸಾಸಿ. Violent, furious, ferocious. 2, bold, daring; impetuous; a person who displays boldness, courage, effort, valour, power or strength (My.; B. 4, 68; Râv. 5, 131). 3, foolhardy, rash, inconsiderate.

ಸಾಹಸಿಕ sâhasika. = ಸಾಸಿಗ, ಸಾಹಸಿಗ. *Using great force or violence,* violent, cruel, brutal, ferocious, rapacious. 2, impetuous; bold, daring; valorous, strong, powerful, vigorous, valiant (Čpr. 10, 100; Bh. 4, 2, 67).

ಸಾಹಸಿಗ sâhasiga. Tbh. of ಸಾಹಸಿಕ. A bold, daring, valorous, strong, powerful or valiant man (ಜೂಂಟಿಗ Bhn. 18; Bp. 22, 2; 49, 45).

ಸಾಹಸ್ರ sâhasra. (fr. ಸಹಸ್ರ). Relating or belonging to a thousand; consisting of a thousand; etc. 2, *a multitude of thousands;* an army or detachment consisting of a thousand men.

ಸಾಹಾಯ್ಯ sâhâyya. (fr. ಸಹಾಯ). Friendship, fellowship, alliance, confederation. 2, help, succour. (R.).

ಸಾಹಿತ್ಯ sâhitya. (fr. ಸಹಿತ). Association, connection, combination, union, society, fellowship; associated with, etc. 2, literary composition, rhetorical composition, rhetoric, poetry. (Bp. 3, 42). 3, a collection of materials or means or rule for the production or performance of anything, a collection of materials or implements for cooking, travelling or working (Grj. 3, after 119; B. 4, 115; My.). ಅವಿರಲಭಕ್ತಸಾಹಿತ್ಯನು (Mr. 1). ತನುವಿನಿನ್ದೊಡನ್ನು, ಗುಣಂಗಳಿನ್ದರಮ, ಸಾಹಿತ್ಯಂಗಳಿಂ ಮೂಱು, ಮನದಿಂ ನಾಲ್ಕುಮಲತ್ವದಿನ್ದಯಿದು, ಸುಚಾರತ್ವಂಗಳಿನ್ದಾಱು, ಸಜ್ಜನದಿನ್ದೇೞ್, ಸುತತ್ವದಿನ್ದೆ ತಳರ್ದೆಣ್ಟುಂಗಂ ಘುಜದ್ವನ್ದ್ವದೊಳ್ ತನಗಿನ್ನಾರ್ ಸರಿ ನಾಗವರ್ಮನುಗೆ ದಾಸಂ ಶಾಲಿದಾಸವ್ಯುರಂ (one MS. of Čh. as its verse 25).

ಸಾಹಿತ್ಯಭೇದ sâhitya-bhêda. A particular figure of speech in rhetoric or poetry (ಜಾತಿ Nn. 76).

ಸಾಹುಕಾರ sâhukâra. = ಸಾವಕಾರ, etc. (My.). ಸಾಹುಕಾರರಿರುವ ಮನೆ (ಹರ್ಮ್ಯ, ಹಣಗಾಱರಿರುವ ಸ್ಥಳ, ಧನಿಕರಿರುವ ಉಪ್ಪರಿಗೆ Si. 109).

ಸಾಹೇಬ sâhêba. (= ಸಾಬ್). A lord or master; a gentleman; Sir, etc. (My.; B. 5, 285; Mhr., H.).

ಸಾಹ್ಯ sâhya. (fr. ಸಹ). Conjunction, union, society, association, companionship. (R.).

ಸಾಳಗ sâḷaga. = ಸಾಳಂಗ. A kind of râga or musical mode (Čpr. 7, 97; Bp. 19, 11; J. 21, 58; Bh. 1, 12, 20; Sk. ಸಾಲಂಗ).

ಸಾಳಂಗ sâḷaṅga. = ಸಾಳಗ. (J. 21, 56).

ಸಾಳುವ sâḷuva. = ಸಾಳ್ವ. A kind of bird, a hawk used in hunting (? Râm. 3, 1, 32; Bh. 1, 20, 53; Tĕ. ಸಾಳುವ, ಸಾಳುವು).

ಸಾಳೆಯ sâḷĕya. = ಸಾಲೆಯ s. ಸಾಲೆ 2, q. v.

ಸಾಳೇರಿಮೃಗ sâḷêri-mṛiga. A porcupine (S. Mhr.; Mhr. ಸಾಳಿನ್ದರ).

ಸಾಳ್ವ sâḷva. = ಸಾಳುವ. (Šâv. 3, 38).

ಸಾೞಿಗೆ sâḻigĕ. = ಜಾಡಿಗೆ, q. v. (ಉಡಿಗೆ Kk. 63).

ಸಿಂಹ simha. = ಸಿಂಘ, ಸಿಂಗ 1, ಸಿವ 2. *A lion.* 2, the sign of the zodiac Leo. 3, *pre-eminent, best;* a hero or any eminent person. ಸಿಂಹವಾದದ್ದು ಸಂಚರಿಸಲಾಱದೋ? (Prv.).

ಸಿಂಹನಾದ simha-nâda. *A war-cry, a war-hoop.* See ಅಭ್ಬವಿಪ.

ಸಿಂಹನಾಶನಮೃಗ simha-nâśana-mṛiga. An animal that destroys lions. ಎಣ್ಟು ಕಾಲುಗಳಿನ್ದಲೂ ಎರಡು ಮುಖಗಳಿನ್ದಲೂ ಉಗ್ರವಾಗಿರುವ ಸಿಂಹನಾಶನಮೃಗ (ಶರಭ Si. 170).

ಸಿಂಹಪೀಠ simha-pîṭha. = ಸಿಂಹಾಸನ. (ಪಟ್ಟವಣೆ Čt. II, 87; Bp. 51, 10).

ಸಿಂಹಪುಚ್ಛಿ simha-pučči. *N. of a plant* (= ಕೊಲ್ರೀಪ್ಪುವಿನ್ಸೆ, q. v.).

ಸಿಂಹಲ simhala. ಸಿಂಹಳ = ಸಿಂಘಲ, ಸಿಂಗಳ. The island or country of Ceylon (Bp. 6, 18; 61, 30); N. of a king of Ceylon (Râv. 5, 130. 131; 6, 32; 7, 15).

ಸಿಂಹಲಲಾಟ simha-lalâṭa. The form of a lion's head on a bracelet (My.).

ಸಿಂಹವಾಹನ simha-vâhana. Šiva. — ಸಿಂಹವಾಹನೆ. Durgâ (My.).

ಸಿಂಹವಿಷ್ಟರ simha-vishṭara. = ಸಿಂಹಾಸನ. (Grj. 3, 116; 4, after 163).

ಸಿಂಹಸಂಹನನ simha-samhanana. Lion-shaped: *well-shaped, handsome.*

ಸಿಂಹಸೇನ simha-sêna. N. of a king (Šmd. 177).

ಸಿಂಹಾಗಾರ simha-âgâra. (Šmd. 283). A lion's den.

ಸಿಂಹಾಣ simhâṇa. = ಶಿಂಘಾಣ, (ಸಂಘಾತ), ಸಿಂಘಾಣ, ಸಿಂಹಾನ. The mucus of the nose (Sk.; *cf.* ಸಿಮ್ಬುಳ).

ಸಿಂಹಾನ simhâna. *Rust of iron.* 2, the mucus of the nose.

ಸಿಂಹಾಸ simha-âsa. = ಸಿಂಹಾಸನ. See ಬಿತ್ತರಿಗೆ.

ಸಿಂಹಾಸನ simha-âsana. = ಸಿಂಘಾಸನ. Lion-seat: *a throne* (ಮುಕೀರ, ಆಸನ Nn. 91; ಭದ್ರಪೀಠ Mr. 262; ಪಟ್ಟವಣೆ, ಗದ್ದುಗೆ

Digitized by Google

Kk. 26; Bp. 46, 52; 59, 57; Č. Bp. 47, 16). ಮನೇಲಿ ಕುಣ್ದ್ರಿ ಲಿಕ್ಕೆ ಹಣೇಲಿ ಇಲ್ಲದವ ಸಿಂಹಾಸನ ಏರ್ಯಾನೇ? (Prv.).

ಸಿಂಹಾಸನಾಧಿಪತಿ simhâsana-adhipati. A king (My.).

ಸಿಂಹಾಸನಾರೂಢ simhâsana-ârûḍha. Sitting on a throne; a king (My.).

ಸಿಂಹಾಸನ್ದಿ simha-âsandi. = ಸಿಂಹಾಸನ. (Abh. P. 6, 169; 13, 101).

ಸಿಂಹಾಸ್ಯ simha-âsya. Lion-faced. 2, *the plant Gendarussa vulgaris* Nees.

ಸಿಂಹಿ simhi. A lioness. 2, *the plant Gendarussa vulgaris* Nees. 3, *the plant Solanum melongena.* 4, N. of the mother of Râhu.

ಸಿಂಹಿಕಾತನುಜ simhikâ-tanuja. Son of Simhikâ, Râhu (Mr. 39).

ಸಿಂಹಿಕೆ simhikĕ. ಸಿಂಹಿಕಾ. N. of the mother of Râhu. (Râm. 5, 1, 22). 2, (= ಸಿಂಹಿ No. 3?) ಚಿತ್ರರಟಿ, ರುಟಿ, ಸೊಣ್ಣೆ (Mr. 130).

ಸಿಂಹ್ವ simhva. Tbh. of ಸಿಂಹ. (B. 5, 241; Čb. 142. 158. 159).

ಸಿಂಹ್ವಲ simhvala. Tbh. of ಸಿಂಹಲ. (B. 5, 39).

ಸಿಂಹ್ವಾಸನ simhvâsana. Tbh. of ಸಿಂಹಾಸನ. (Čb. 158).

ಸಿಕ್ sik. = ಸಿಕ್ಕಿ, ಸಿಕ್ಕು 3. P. p. of ಸಿಕ್ಕು 1 or ಸಿಗು, in ಸಿಕ್ಕೊಳ್ (My.). ಲಂಗರವು ತಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಬುಡದೊಳಗಿನ ಕೆಸರಿನೊಳಗೆ ಸಿಕ್ಕೊಣ್ಡು, ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ (B. 3, 118).

ಸಿಕತ sikata. = ಸಿಕತೆ. Sand (ಪುಡಿಲ್, ಮಣಲ್, ಮರಲ್, ಮಲಲ್ Śm. 36; ಮಳಲ್ Nn. 6); a sand-bank; an island with sandy shores.

ಸಿಕತಾಮಯ sikatâ-maya. Full of sand, *sandy.*

ಸಿಕತಾವತ್ sikatâ-vat. *Sandy.*

ಸಿಕತಿಲ sikatila. *Sandy.*

ಸಿಕತೆ sikatĕ. ಸಿಕತಾ. = ಸಿಕತ. Sandy soil (ಮಳಲುಳ್ಳ ಮಹಿ Mr. 93); *sand, gravel;* a sand-bank, etc. (ಪುಡಿಲ್ Čt. II, 10).

ಸಿಕರ sikara. Tbh. of ಶಿಖರ. (My.).

ಸಿಕಲ sikala. Polishing, furbishing, burnishing (Mhr. ಶಿಕಲ, ಸಿಕಲ).

ಸಿಕಲಗಾರ sikala-gâra. = ಸಿಕಲಿಗಾರ. A polisher of tools, weapons, etc. (ಸಾಣೆ ಹಿಡಿಸುವವ, ಶಸ್ತ್ರಮಾರ್ಜಕ G.; Mhr. ಶಿ- and ಸಿ-).

ಸಿಕಲಿಗಾರ sikaligâra. = ಸಿಕಲಗಾರ. (S. Mhr.). ಜೀನಗಾರಗೆ ಸಿಕಲಿಗಾರ ಸಾಕ್ಷಿ (Prv.).

ಸಿಕಲಿಗ್ಯ sikaligya. = ಸಿಕಲಿಗಾರ. (S. Mhr.).

ಸಿಕಾರ sikâra. Hunting; game (Mhr. ಶಿಕಾರ).

ಸಿಕಾರಖಾನೆ sikâra-khânĕ. A menagerie, an aviary, etc. (B. 5, 251; Mhr. ಶಿ-).

ಸಿಕಾರಿ sikâri. = ಶಿಕಾರಿ, q. v. (My.).

ಸಿಕಿ siki. = ಸಿಕೆ, etc. — ಸಿಕಿಯುಂಗರ. -ಉಂಗರ. = ಸಿಕೆಯುಂಗರ. (My.).

ಸಿಕೆ sikĕ. = ಸಿಕಿ, ಸಿಕ್ಕೆ. A coining-die; the royal seal; the stamp produced by the coining-die or by a seal or stamp (Mhr., H. ಶಿಕ್ಕಾ; My.; ಮುದ್ರೆ G.). — ಸಿಕೆಯುಂಗರ. -ಉಂಗರ. The royal seal (My.).

ಸಿಕ್ಕ sikka. Tbh. of ಶಿಕ್ಯ. ಸಿಕ್ಕದ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟದ್ದು ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗದೋ? (Prv.).

ಸಿಕ್ಕಟಿ sikkaṭi. = ಸಿಕ್ಕಟಿಗೆ, ಸಿಕ್ಕಣಿಗೆ. A comb (My.; Tĕ. ಚಿಕ್ಕಣ್ಣಿ; T. ಚಿಕ್ಕು, ಚೀಪ್ಪು; M. ಚಿಕ್ಕಮುಕ್ಕಿ; M. ಚಿಕ್ಕು, ಚಿರಕ್ಕು, ಚೀಗೆ, to comb; ಚಿಕ್ಕುಮುಕ್ಕು, to disentangle, comb out).

ಸಿಕ್ಕಟಿಗೆ sikkaṭigĕ. = ಸಿಕ್ಕಟಿ, etc. (My.).

ಸಿಕ್ಕಣಿಗೆ sikkaṇigĕ. = ಸಿಕ್ಕಟಿ, etc. (My.).

ಸಿಕ್ಕಿಸು sikkisu. = ಸಿಗಿಸು 2. To insert, to put in or on (My.). ಬಿಟ್ಟಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುವವನ ಸೊಣ್ಣದಲ್ಲಿ ಕುಂಬಳಕಾಯಿ ಸಿಕ್ಕಿಸಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). 2, to cause one's self to be caught, to be caught (My.). 3, to cause to become entangled or ensnared, to entangle, to ensnare (Bp. 42, 16).

ಸಿಕ್ಕು sikku. 1. = ಸಿಗು, ಸಿಕ್ಕು 1, ಸಿಲಿಕು, ಸಿಲುಕು 1, ಸಿಲ್ಕು 1. To become entangled; to be caught; to fall into the hands of; to fall or be brought under the power of; to get among; to enter; to be found; to be obtained or got (C.; Tĕ. T., M.; Tu. ತಿಕ್ಕು, ಸಿಕ್ಕು). ಸಿಕ್ಕದ ಅಳಿ ಪೊಣರ್ದ ನೈತಿ ಲ [illegible] ಬಸುರೊಳ್ ಇರ್ದು (Bp. 12, 48). ಖಗಮೃಗನಿಕರದೊಳ್ [illegible] ಸಿಕ್ಕದೆನು (18, 54). ನಿಮ್ಮ ರಕ್ಕಗೆ ಸಿಕ್ಕುವಸ್ತ್ರ (24, 63). [illegible] ಮೊದಲಲಿ ಸಿಕ್ಕದಾ ಮಾನಂ ತೆಗದು (27, 20). [illegible] ... ತ್ಸ್ಯವು ಸಿಕ್ಕ (27, 22). ಈ ಗೃಹರೇಣು ಸಿಕ್ಕದವಂಗೆ [illegible] (30, 13). ಎನ್ನ ಮಾತಿಗೆ ಸಿಕ್ಕದಂ (31, 13). ಎನಗೆ ಸಿಕ್ಕದೆ (32, 15). (ಕೇಸರಿ) ಅವಕ್ಕೆ (ಹಾಯಿಲಂಗಳ್ಗೆ) ಸಿಕ್ಕದೆ (34, 24). [illegible] ಗನಿದ್ರೆಯೊಳ್ ಅವಿರತಂ ಸಿಕ್ಕರಲು (35, 47). [illegible] (52, 14). ಭಕ್ತಿಹೀನರಿಗೇಕೆ ಸಿಕ್ಕುವನ್ ಈಶ್ವರೇಶ್ವರನು? (53, 20). ಹರಗಣಾಜ್ಞಾಪಾಶದಿ ಸಿಕ್ಕಿರ್ದನ್ ಆ ಹರಿಯು (53, 65). [illegible] ಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳ ಬಲೆಗೆ ಸಿಕ್ಕ (54, 29). ಬ್ರಹ್ಮತಿಗೆ ಸಿಕ್ಕ (54, 39). [illegible] ನ್ದಿರ ಮನದ ಕುಟಿಲಂಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕದೆ (60, 16). [illegible] ಸಿಕ್ಕದೆ (60, 47). ಸಿಕ್ಕದವು ಕಣ್ಗೆದೊಳ್ ಮಾತುಗಳ್ (J. 19, 14). ಬೇಡಗೆ ಸಿಕ್ಕದೋಡಿದುದೊನ್ದರಲೆ (28, 52). [illegible] ಹುಲಿ (1, 8, 21). ಸಿಕ್ಕದವು ಹದ್ದೊಡೆಗಳ್ ಉರಗನ [illegible] (3, 13, 33). ಬುದ್ಧಿಯಿನ್ದಲಿ ಗದಿಸಿ ಸಿಕ್ಕದ [illegible] (Dp. 1). [illegible] ಬೇಡರವನ ಬಲೆಯೊಳಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಕೊಣ್ಡು (B. 4, 91). ಅಪ್ಪುಗಾಲು [illegible] ಕಿದರೆ ರಮ್ಮ ಸಿಕ್ಕ್ಯಾಳೇ? — ಕುಡಿಯುವ [illegible] ಹಾಗೆ. — ಜುಟ್ಟು ಇದ್ದವ ನೆಟ್ಟಿಗೆ ಸಿಕ್ಕ್ಯಾನು — [illegible] ಮಾತಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಜೋತಾಡುವದು ಸಿಕ್ಕೀತು — [illegible] ಸತ್ತವನಿಲ್ಲ; ಹಾವಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಬದುಕಿದವನಿಲ್ಲ. — [illegible] ಸಿಕ್ಕದ್ದು ಕೀರ್ತನೆ ಹೇಡಿದರೆ ಸಿಕ್ಕೀತೇ? — ಬಲೆಗೆ ಸಿಕ್ಕ [illegible] ಸಿಕ್ಕೀತೇ? — ದಾರೀಲಿ ಸಿಕ್ಕದ್ದು ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಹೋಯಿತು. — ಬಲೆಗೆ ಸಿಕ್ಕ [illegible] ಪಕ್ಷಿ, ಬಲೆಗೆ ಸಿಕ್ಕದ ಇರುವೆ. — ಬೆಲೆಯಿಲ್ಲದೆ ಸಿಕ್ಕದ್ದು ಬಲೆಗೆ [illegible] ತು. — ಧರ್ಮವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ದಕ್ಷಿಣೆ ಸಿಕ್ಕದರೆ ಸಾಕು. — ಸಿಕ್ಕದರೆ [illegible] ಕುಡಿದೇನು, ಸೊಕ್ಕದರೆ ರಕ್ತ ಕುಡಿದೇನು. — ಮನ್ನಣೆ ಸಿಕ್ಕ [illegible] ಗೊಳ್ಳ ಬಹುದೇ? (Prva.). ಶತ್ರುಗಳ ಕೆಯ್ಗೆ ಸಿಕ್ಕದ [illegible] 439). See Bh. 1, 10, 38; J. 6, 30. 2, to cause to go or make go in, to insert, etc. (Bp. 21, 41; 53, 44; J. 28, 1). — ಸಿಕ್ಕಿ ಬೀಳು. To be caught; to fall into (another's) hands (My.).

ಸಿಕ್ಕು sikku. 2. = ಸಿಕ್ಕು 2, (ಸಿಲುಕು 2), ಸಿಲ್ಕು 2. The state of being entangled, entanglement, intricacy (My.; Tĕ., T. ಚಿಕ್ಕು); impediment, hindrance, obstacle, trouble (J. 27, 42; My.). [illegible] ರದೆ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲದ ಕೂದಲು (ಕೇಶವಣ್ಣ, etc. Si. 216); [illegible] ಬಿಡಿಸುವ ಸಾಧನ (ಪ್ರಸಾಧನಿ, etc., ಬಾಚಣಿಗೆ, 231). — ಸಿಕ್ಕುದಲೆ, -ತಲೆ. An entangled head of hair (My.). — ಸಿಕ್ಕು ಬಿಡಿಸು. To disentangle (as hair or thread, My.). — ಸಿಕ್ಕು ಹಾಕು. To entangle (Dp. 53, 5).

Digitized by Google

ಸಿಕ್ಕು sikku. 3. (= ಸಿಕ್). P. p. of ಸಿಗು (S. Mhr.). ಸಿಕ್ಕುವರ ಸಂಗಡ ಜಗಳಾಡುತ್ತಾರೆ (B. 1, 18). ಇವು (ಎತ್ತು, ಆಕಳು) ಬಹುತರವಾಗಿ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸಿಕ್ಕ ನೀರು ಕುಡಿಯುತ್ತವೆ (3, 17). ಸಾವುಕಾರನ ಮನೆಯ ಕನ್ನ ಕೊರೆದು, ಸಿಕ್ಕ ಒದುಳು ತಕ್ಕೊಣ್ಡು ಹೋಗಿ (3, 41). ಒನ್ದು ದಿನ ಕಳವಿನ ಒಡವೆ ಸಹಿತ ಸಿಕ್ಕನು (3, 43). — ಸಿಕ್ಕು ಸಿಕ್ಕು. rep. ಸಿಕ್ಕ ಸಿಕ್ಕ ಹಾಗೆ ಅವನ ಮೇಲೆ ಚಾಡಿ ಹೇಳಿ ಹತ್ತಿದನು (B. 4, 51).

ಸಿಕ್ಕೆ sikkĕ. = ಸಿಕೆ, etc. (ಮುದ್ರೆ Čb.).

ಸಿಕ್ತ sikta. Sprinkled, besprinkled; wetted, moistened; poured out; impregnated, engendered. See ಅಭಿಷಿಕ್ತ.

ಸಿಕ್ಥ siktha. Boiled rice; a lump of boiled rice, a mouthful of boiled rice kneaded into a ball; bee's-wax; indigo. See ಛಿಕ್ತ-.

ಸಿಕ್ಥಕ sikthaka. = ಸಿಕ್ಥ. A lump of boiled rice, etc. (see ಛಿಕ್ತ-); *bee's-wax* (ಮಯಣ Mr. 358, o. r. ಮೇಣ).

ಸಿಗಸು sigasu. = ಸಿಗಿಸು 1. To have split (as wood, My.).

ಸಿಗಿ sigi. To split, as wood; to tear or rend with the teeth, as sugar-cane (My.; Tu. ತಿಗಿ, ತಿಗು, ತಿಗುರು, ಸಿಗುರು).

ಸಿಗಿಸು sigisu. 1. = ಸಿಗಸು. (My.).

ಸಿಗಿಸು sigisu. 2. (fr. ಸಿಗು). = ಸಿಕ್ಕಿಸು. (S. Mhr.).

ಸಿಗು sigu. = ಸಿಕ್ಕು 1. (S. Mhr.). P. p. ಸಿಕ್ಕು 3, q. v. ಮುರಾರಿ ಗೋಪಿಯರಲ್ಲಿ ಹಾದರವಾಡಿ, ಸಿಗನೇ? (Bp. 54, 40). ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಮನುಷ್ಯರೂ ತೋಳಗಳ ಕೈಯ್ಯೊಳಗೆ ಸಿಗುವದುಣ್ಟು (B. 2, 18). ಕಾಡ ನಾಯಿಗಳು ಬಹು ತೀವ್ರ ಓಡುವವು, ಏನು ಮಾಡಿದರೂ ಕೈಯ್ಗೆ ಸಿಗ್ಗುವದಿಲ್ಲ (3, 40). ಅವೇ ಕತ್ತೆಗಳು ಮನುಷ್ಯರ ಕೈಯ್ಗೆ ಬೇಗ ಸಿಗುವದಿಲ್ಲ (3, 48). ನಿನಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಸಿಗದಿದ್ದರೆ ಯಾರ ಬಡಿಯಲ್ಲಾದರೂ ಕೈಯ್ಗಡ ಇಸ ಕೋ! (3, 78). ನನಗೆ ಈ ಗುಡ್ಡದೊಳಗೆ ದಾರಿ ಸಿಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ (3, 123). ನಿಮಗೆ ದಾರಿ ಸಿಗಲೊಲ್ಲದೋ? (3, 123). ಕುದುರೆ ಇನ್ನು ಹ್ಯಾಗೆ ಸಿಗುವದು? (4, 79). — ಸಿಕ್ಕು ಬೀಳು. = ಸಿಕ್ಕ-. ಆ ಹುಲಿವು ಜೇಡಹುಳದ ಬಲೆಯೊಳಗೆ ಸಿಕ್ಕು ಬಿದ್ದು (B. 4, 112).

ಸಿಗುರ್ sigur. ಸಿಗುರು. = ಸಿಬರು, ಸಿವರು, ಸಿವುರು. A splinter, a shiver; that is pared off, rind (ಕೆಲ್ಲೆ Šm. 49; ಕಕ್ಕು 79; ಕೆಲ್ಲೆ Kk. 56; see ಚವ್ವು). ಕಳೆದ ಸಿಗುರ್‌ನ ಕಳ್ಪಿನನ್ದದಿ... ಲಲಿತಮ್ ಅಹ ಕನ್ನಡದ ನುಡಿ (Abhâ. 1, 5, o. r. ಸಿಬುರ್‌ನ). — ಸಿಗುರ ಚನ್ದಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 7). — ಸಿಗುರೇಳು. -ಏಳು. Splinters or shivers to rise or be raised (Bh. 5, 11, 39; Râm. 4, 3, 7).

ಸಿಗುಳು sigulu. = ಸೀಳ್ 1, etc. ಸಿಗುಳಲ್ ಪಟ್ಟದು (ದಾರಿತ, ಭಿನ್ನ, ಭೇದಿತ Si. 382; *only* in Si.).

ಸಿಗ್ಗಾಳಿ siggu-âli. (Šmd. 239). A person who is ashamed, a bashful person.

ಸಿಗ್ಗಿಗ siggiga. A daitya or râkshasa (ಮಚ್ಚಿಗ, ರಕ್ಕಸ, ದೈತ್ಯರಾಕ್ಷಸಾವಳಿ Kk. 11*a*; *cf.* ಸೆರಗು? Tĕ. ಸಿಗ್ಗು, reproach, censure = ಅಪವಾದ, ನಿನ್ದೆ).

ಸಿಗ್ಗು siggu. (Šmd. 248). Shame, decency; modesty, bashfulness; timidity (My.; Tĕ.); disgust (My.). *Cf.* ಎಗ್ಗು 2; ಸೆಡೆ 3. — ಸಿಗ್ಗಾಗು. -ಆಗು. To feel ashamed, to become bashful (Abh. P. 7, after 58; 9, 39; Bp. 18, 10). — ಸಿಗ್ಗೊನ್ದು. -ಒನ್ದು. = ಸಿಗ್ಗಾಗು. (Bp. 38, 19).

ಸಿಂಗ singa. 1. Tbh. of ಸಿಂಹ. A lion (ಸಿಂಹ Šmd. 348; Čt. I, 96; II, 23; ಕೇಸರಿ Šm. 83; Si. 166). 2, Kâma (ಮನ್ಮಥ Šm. 7; ಮದನ 83). ರಂಗನ ಮುನ್ದೆ ಸಿಂಗನೇ? (Prv.). — ಸಿಂಗಕೇಸರ. N. of a plant (ಛತ್ರಶಾಖೆ Mr. 121, o. r. ಚಕ್ರಶಾಖೆ; Sk. ಸಿಂಹಕೇಸರ, the plant Mimusops elengi). — ಸಿಂಗದನ್ನಂ. -ಅನ್ನಂ. A lion-like man (Šmd. 192). — ಸಿಂಗದೇರವಳ್. -ತೇರವಳ್. Whose vehicle is a lion: Durgâ (ಶಿವೆ Kk. 5; ಗಿರಿಜೆ Šm. 3). — ಸಿಂಗಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. N. (My.). — ಸಿಂಗಪ್ರಾಸ. A kind of alliteration (Ch.). — ಸಿಂಗಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. N. (My.). — ಸಿಂಗಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (My.). — ಸಿಂಗವೇಣ್ಟೆ. -ಬೇಣ್ಟೆ. (Šmd. 387). A lion's-hunt.

ಸಿಂಗ singa. 2. Tbh. of ಶೃಂಗ (Šm. 83). A horn, etc. — ಸಿಂಗನಾದ. The sound of the horn of an antelope blown by jôgis (My.). — ಸಿಂಗಹಲ್ಲು. An irregular tooth (My.).

ಸಿಂಗಣಿಕ singanika. = ಸಿಂಗಳೀಕ. (J. 21, 18. 33).

ಸಿಂಗರ singara. Tbh. of ಶೃಂಗಾರ. (ಚಾಲ, ಶೃಂಗಾರ Nn. 34; ಶೃಂಗಾರ, ತನ್ತ್ರ 75; ಶೃಂಗಾರ 108). — ಸಿಂಗರಂಗೆಯ್. -ಅಂ-. To adorn, to decorate (J. 18, 7). ಸಿಂಗರಂಗೆಯ್ವುದು (ಪ್ರತಿಕರ್ಮ, ಪ್ರಸಾಧನ, etc. Mr. 333). — ಸಿಂಗರಜೋಗಿ. Kâma (ಮನ್ಮಥ Kk. 8). — ಸಿಂಗರವಪ್ಪೆಡ್. -ಅಂ-ಪೆಡ್. To be embellished or adorned (Ššv. 5, after 57). — ಸಿಂಗರವೆಡ್. -ಪೆಡ್. = ಸಿಂಗರವ್ಪೆಡ್. (Ššv. 3, after 35).

ಸಿಂಗರಿ singari. Vishṇu in his lion-incarnation; N. (My.). See ಋಗ್ವೇದಿಗಳ-.

ಸಿಂಗರಿಗ singara-iga. (Šmd. 233, o. r. ಸಿಂಗಾರಿಗ). A man who adorns.

ಸಿಂಗರಿಸು singarisu. Tbh. of ಶೃಂಗರಿಸು. To adorn, to embellish (Bp. 4, 32; 5, 13; Rśv. 4, 13; J. 4, 66; 6, 11).

ಸಿಂಗಳ singaḷa. Tbh. of ಸಿಂಹಲ (R.; T. ಚಿಂಗಳ).

ಸಿಂಗಳೀಕ singaḷika. = ಸಿಂಗಣಿಕ. A black monkey (Râm. 6, 30, 7. 16; My.; Tĕ. ತಿಂಗಲೀಕ).

ಸಿಂಗಾಡಿ singâḍi. A bow (J. 16, 7; 29, 29; T. ಚಿಂಗಾಡಿ, ಚಿಂಗಾಣಿ; M. ಚಿಂಗಾಡಿ, a Turkish bow; Tĕ. ಸಿಂಗಾಣಿ, ಸಿಂಗಿಣಿ, made of horn; a bow made of horn, a bow).

ಸಿಂಗಾರ singâra. Tbh. of ಶೃಂಗಾರ (Šmd. 353; Čt. II, 56). ರಂಗಾ, ಈ ಹೊತ್ತು ಯಾಕೆ ಬಹಳ ಸಿಂಗಾರಾಗಿದ್ದೀ? (B. 2, 7).

ಸಿಂಗಾರಿಸು singârisu. Tbh. of ಶೃಂಗಾರಿಸು. To adorn. 2, to be adorned or decorated (Prll. 3, 4; Râm. 6, 53, 7).

ಸಿಂಗಿ singi. Tbh. of ಶೃಂಗಿ (Šmd. 353; Bp. 58, 55). See ಉರಿ-. — ಸಿಂಗಿಬೊಪ್ಪಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 6).

ಸಿಂಘಾಣ singhâṇa. = ಸಿಂಹಾಣ, etc. (Colebr.). See ಸಿಮ್ಬಳ.

ಸಿಂಘಿನಿ singhini. *The nose.*

ಸಿಚ್ sic. ಸಿಕ್. *The skirt of a web or dress.*

ಸಿಚ sica. = ಸಿಚ್. (ವರ್ತಿ Mr. 342).

ಸಿಚಯ sicaya. *Cloth, a raiment* (ವಾಸ, ಆಚ್ಛಾದನ, etc., ಸೀರೆ Mr. 341; see ಸೀರೆ).

ಸಿಂಜಾನ sinjâna. Tinkling (Čpr. 1, after 101).

ಸಿಂಜಿ sinji. Tinkling.

ಸಿಂಜಿತ sinjita. Tinkled, tinkling; tinkling (G.).

ಸಿಂಜಿನಿ sinjini. *A bow-string* (ಬಿಲ್ಲ ಹೆದೆ Mr. 294). 2, *tinkling rings worn round the toes, a tinkling ornament for the ankle* (ಪಾದಕಟಕ, ಕಾಲ ಕಡಗ Hlâ.; ಹಂಸಕ, etc. Mr. 344).

ಸಿಂಜಿನಿಪ್ರಹರಣ sinjini-praharaṇa. The twang of a bow-string. See ಜೇವಡೆ.

ಸಿಟ್ಟಿ siṭṭi. Tbh. of ಸೃಷ್ಟಿ (Šmd. 370; T.; see s. ಪೆರಣ).

ಸಿಟ್ಟು siṭṭu. Anger, passion, wrath, rage (ಕೋಪ, ಕ್ರೋಧ, ಅಮರ್ಷ, ರೋಷ, ಪ್ರತಿಘ, ರುಷ್, ಕ್ರುಧ್ Si. 69; C.;

Digitized by Google

T. ಚಿಟ್ಟಿ, ಚೆಟ್ಟಿ; T., M. ಚೀಟ್ಟಿ; Tē. ಸೀಸ, ಚಿಸ್ಸು; see ಕೀಱು 2, ಚೀಱು 3, ಸೀಱು 2, ಸೇಱು 2). ಸಹಜವಾದ ಸಿಟ್ಟುಳ್ಳವನು (ಕ್ರೋಧನ, ಅಮರ್ಷಣ Si. 361); ಸಿಟ್ಟುಳ್ಳದು (ಅಭಿನೀತ 428). ಸಿಟ್ಟುಳ್ಳ ಸ್ತ್ರೀಕೆ (ಚಣ್ಡಿ Dhw.). ಸಿಟ್ಟಿನವ (ಅಮರ್ಷಣ G.). ಸಿಟ್ಟಿನವಳು (ಭಾಮಿನಿ, ಭಾಮೆ G.). ಬಡವನ ಸಿಟ್ಟು ದವಡೆಮೂಲ.— ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಕೊಯ್ದು ಮೂಗು ಶಾನ್ತತ್ವಕ್ಕೆ ಹತ್ತೀತೇ? — ಸಿಟ್ಟು ತನಗೆ ಕೇಡು, ಸಮಾಧಾನ ಪರರಿಗೆ ಕೇಡು (Prvs.). — ಸಿಟ್ಟಾಗು. -ಆಗು. To grow angry, etc. (ಮುಳಿ G.). ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದರೆ ದೇವರು ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಸಿಟ್ಟಾಗುವನು (B. 4, 94). ನೀವು ಆವನ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ಸಿಟ್ಟಾಗುವಿರಿ (4, 199). ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ, ಸಿಟ್ಟಾದನು (5, 63). — ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಬರು. To grow angry, etc. ತಾವು ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಬರಬಾರದು (B. 4, 124). — ಸಿಟ್ಟಿಗೆಬ್ಬಿಸು. -ಎಬ್ಬಿಸು. To provoke to wrath (G. 186). — ಸಿಟ್ಟಿಗೇಱು. -ಏಱು. To grow angry, etc. (B. 2, 19. 31; 3, 49. 59; 4, 153). — ಸಿಟ್ಟು ಇಱಿ. Anger, etc. to abate (B. 3, 60; 5, 197). — ಸಿಟ್ಟು ಇಱಿಸು. To abate anger, etc. ಆತನ ಸಿಟ್ಟು ಇಱಿಸಿದನು (B. 5, 47). — ಸಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳು. = ಸಿಟ್ಟುಗೊಳ್ಳು (My.). — ಸಿಟ್ಟುಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To cause to become angry, etc. (G. 154). — ಸಿಟ್ಟುಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To become angry, etc. ಸಿಟ್ಟುಗೊಂಡು ಅಱುವಿಕೆ (ಮನ್ಯು, ಶೋಕ, ಶುಚ್ Si. 69). — ಸಿಟ್ಟು ತಡ ಕೊಳ್ಳು. To keep down one's anger, etc. (B. 3, 81). — ಸಿಟ್ಟು ತೀರಿಸು. To wreak vengeance for; to revenge one's self. ಮಗನ ಕೊನ್ದ ಸಿಟ್ಟು ತೀರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆನ್ದು (B. 5, 46). ಇದರ ಸಿಟ್ಟು ತೀರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆನ್ದು (5, 68). — ಸಿಟ್ಟು ತುಮ್ಬಿಸು. To fill with anger, etc. (G. 410). — ಸಿಟ್ಟು ನುಂಗು. To swallow or suppress one's anger, etc. (B. 4, 16). — ಸಿಟ್ಟು ಬಱಿಸು. To excite anger, to enrage (ಮುಳಿಯಿಸು G.). — ಸಿಟ್ಟು ಬರು. Anger, etc. to come or arise. ಸುಮ್ಮ ಸುಮ್ಮನೆ ಬಡಿದರೆ ನಿನಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬರುವದೋ, ಹಾಗೆ ದನಕ್ಕೂ ಬರುವದು (B. 2, 19). ಗಣ್ಡನಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬನ್ದದನ್ನು ಕಣ್ಡು (3, 60). ಸಿಟ್ಟು ಬನ್ದರೆ ಹಿಟ್ಟು ಮುಕ್ಕು! — ಸಿಟ್ಟು ಬನ್ದರೂ ಅಟ್ಟು ವಿನಹಾ ಉಣ್ಣ ಕೂಡದು (Prvs.). — ಸಿಟ್ಟು ಬಿಡಿಸು. To remove or appease anger (ತಿಳುಪು G.). — ಸಿಟ್ಟು ಬಿಡು. Anger to cease; to forsake wrath. ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಪೆಟ್ಟು ಆದರೂ ಸಿಟ್ಟು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.). — ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡಿಸು. To cause to become angry. ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು, to cause another's anger to come down upon one's self. ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಕೆಣಕಿ, ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಣ್ಡಿರೋ? (B. 3, 84). — ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡು. To show anger or displeasure; to become angry with (C.). ತಾಯಿ ಮೇಲಿನ ಮೇಲೆ ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡಿದರೂ ಈಕೆ ತನ್ನ ನಡತೆ ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ (B. 1, 6). ಏನೇ, ತಂಗೀ, ಬೀಜಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟ ಹೂವ ಕೊಯ್ಯಬೇಕೇ? ಎನ್ದು, ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡಿದನು (3, 80). ಕಮತಿಗರಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡಿ (4, 43). ತಮ್ಮನ ಮೇಲೆ ಇಷ್ಟು ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡ ಬೇಡ! (4, 201). — ಸಿಟ್ಟು ಹಿಡಿ. To catch anger, to grow angry (B. 3, 40; 5, 28. 67). — ಸಿಟ್ಟೆಬ್ಬಿಸು. -ಎಬ್ಬಿಸು. To arouse anger; to enrage (My.).

ಸಿಟ್ಟುಗಾಱ sițțu-gâra. A passionate man (My.). ಬಹಳ ಸಿಟ್ಟುಗಾಱ (ಚಣ್ಡ, ಅತ್ಯನ್ತಕೋಪನ Si. 361). — ಸಿಟ್ಟುಗಾಱಳು. A passionate woman (ಕೋಪನೆ, ಭಾಮಿನಿ 182).

ಸಿಡತ sidata. A quick to-and-fro-movement of the muscles of the head (My.). ತಲೆ ಸಿಡತಕ್ಕೆ ಮಲಕೋಥನೇ ಕೊಣ್ಡ ಹಾಗೆ (Prv.). 2, a jumping about from pride (My.).

ಸಿಡದು sidadu. = ಸಿಡಿದು. P. p. of ಸಿಡಿ 3. (C.).

ಸಿಡಿ sidi. 1. The state of being small, thin, fine or atomic (ಸೂಕ್ಷ್ಮ Šmd. Dh.; ಕಾಣ ದಾರದ ಹಾಂಗೆ ಇರ್ದ ಭಾವಂ Cm.; see ಕಿಱು, ಸಿದೆ 2). — ಸಿಡಿಸೋನೆ. A very fine, light drizzle (Râm. 4, 6, 6).

ಸಿಡಿ sidi. 2. An iron hook (ಅಯಸ Šmd. Dh.; Tē.; see ಸಿದೆ 2); the hook-machine on which men of the Šûdra class are suspended in the air by a hook passed through the sinews of the back (the hook being attached to one end of a lever which is raised on the top of a high pole or fulcrum) and swung round (by means of a rope fixed to the lever's other end, C.; Tē.; T. ಶೆಡಲ್). — ಸಿಡಿಮರ. The lever to which the man is secured (My.). — ಸಿಡಿಯಾಟ. -ಆಟ. The ceremony of men being suspended on the sidi and swung about, which is performed on account of Mâri (My.). — ಸಿಡಿಯಾಡು. -ಆಡು. To perform that ceremony (My.). — ಸಿಡಿ ಹಬ್ಬ. The swinging feast (My.).

ಸಿಡಿ sidi. 3. To be scattered; to fly about; to be spattered, as mud, etc.; to snap, as parched grain; to burst forth spontaneously, as seed from over-ripe fruit, etc.; to move quickly from side to side, as muscles, as the head from pride; to start; to bounce (ವಿಕೀರ್ಣ Šmd. Dh.; C.; T., M. ಶೆಡ್? see a. ಚಿಮ್ಮು); to scatter over, to cover (J. 11, 38). ಸಿಡಿದುದು (ವಿಕೀರ್ಣ G.). ಉಗುಳು ಸಿಡಿದ ನುಡಿ (ಅಮ್ಬೂಕೃತ Hlâ.). ಬೆಣ್ಣೆ ವನ್ನು ಓಮುವಾಗ ಬಾಯೊಳಗಿನ್ದ ಸಿಡಿವ ಹನಿ (ಪ್ರಸ್ಪುಟ್ಟು G.). ಸಿಡಿದಂ, ಸಿಡಿದಪಂ (Šmd. 260). ಸ್ವಗ್ರೋಥಧಿಕ್ಷೇಪಂ ಕೆಲಂ ಸಿಡಿದುದು ಮರ್ಮರನ್ ಆಗದೇ? (Sâ. 44). ಚಪ್ಪೆರೆದು ಸಿಡಿದ ಮುತ್ತುಗಳ್ (J. 6, 6). ಗಿಡುಮರನನ್ ಎಡೆಗೊಣ್ಡು ಸಿಡಿವರ್ ಕೆಲರ್ (16, 40). ಕೆಲಕೆ ಸಿಡಿಯದಿರ್! ಪೋದೆ! (28, 45). ಅದು ಸಿಡಿದೋಡುವ ಕುರಂಗದ ಬೆನ್ನನ್ ಅಯ್ದಿದಂ (28, 53). ಬೇಲಪ್ಪುದು ಕೆಲ ಸಿಡಿ ಬನ್ದಾ ವಿಷಯ (30, 19). See Rûv. 5, 46; 8, 109; Šav. 3, 46; Bh. 1, 20, 54; J. 22, 33; 23, 25.

ಸಿಡಿ sidi. 4. = ಸಿಡಿದು. P. p. of ಸಿಡಿ 3, in ಸಿಡಿ ಸಿಡಿ (Č. Bp. 2, 4).

ಸಿಡಿ sidi. 5. The state of being scattered, etc.; that which is scattered or sputtered from the mouth; moving quickly from side to side (on account of pride, My.). 2, an iron spring-trap (J. 28, 47; My.). ಸಿಡಿ ಸುಡದ ಮೊಲ ಬಾದಿ ಏನು? (Prv.). — ಸಿಡಿದಲೆ. -ತಲೆ. = ಸಿಡಿಯುನ್ದಲೆ (Bh. 2, 2, 104). 2, a head that moves quickly from side to side (on account of pride, My.). — ಸಿಡಿಯುನ್ದಲೆ. -ಉನ್ದಲೆ (Šmd. 204). A head that is flying about or bouncing. — ಸಿಡಿವಲೆ. -ಬಲೆ. A kind of net (Šâv. 3, 24; Bh. 3, 23, 10).

ಸಿಡಿ sidi. 6. End of thirst or desire; satiety, disrelish, dislike (? ದಾಹಾನ್ತ Šmd. Dh.; cf. ಚಿಟ್ಟು); hopelessness, despair (? if this were the true meaning, the word would probably be = ಸಿಡಿ 7).

ಸಿಡಿ sidi. 7. (= ಸೆದೆ 5?). (Fear, perplexity). — ಸಿಡಿಮಿಡಿ. Great agitation, alarm, consternation (ಕಾತರ, ತಲ್ಲಣ Jai. 50; ತಲ್ಲಣ Kk. 67; Tē. ಚಿಮಿಮಿಡಿ). — ಸಿಡಿಮಿಡಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To become greatly alarmed (Orj. 2, after 106; 3, 53; Bp. 14, 19; 26, 60; 48, 9; 58, 42; Râv. 5, after 55; 9, 24;

Digitized by Google

V. 34, 92; Šŝv. 4, 88; Bh. 6, 4, 67; J. 8, 40; 31, 2). — ಸಿಡಿಮಿಡಿ ಬರ್. Consternation to arise (Čpr. 8, after 4; Abh. P. 14, 163). — ಸಿಡಿಮಿಡಿಪಕ್ಕೆ. (ಚಕಿತೆ Si. 178).

ಸಿಡಿ siḍi. 8. (= ಸಿಡಿ 5). The fluid flowing from an elephant's temples when in rut (? ಗಜಕ್ರೋಧ ವಸ್ತು Šmd. Dh.).

ಸಿಡಿ siḍi. A ladder: a staircase (My.; Mhr., H. ಸಿಡೀ).

ಸಿಡಿಲ್ siḍil. 1. = ಸಿಡಿಲು 1. To be scattered in different directions; to become loose (ವಿಕೀರ್ಣ Šmd. Dh.; Šm. 107; Čpr. 5, 5; Abh. P. 7, after 52; 11, after 143; 13, 69; Rśv. 5, 69). P. p. ಸಿಡಿಲ್ದು. ಸಿಡಿಲ್ದುದು (ಶ್ಲಥ, ಶಿಥಿಲ Hlâ.).

ಸಿಡಿಲ್ siḍil. 2. = ಸಿಡಿಲು 2, ಸಿಡ್ಲು 1. A shaft of lightning, a thunder-bolt (ಮೇಘವಹ್ನಿ Šmd. Dh.; ಮೇಘಾಗ್ನಿ Šm. 107; Tu. ತಿಡಿಲ್; cf. T. ಚಿಡಿ, splendour, and the terms s. ತಿಂಗಳ್?). ಘನರವಂ ಸ್ತನಿತಮೆನೆ ಮೊದಿಗು, ಅಲ್ಲಿನ್ನುರುಳ್ವ ಕಿಡಿಯ ಸುಡಿ ಸಿಡಿಲೆನಿಕ್ಕುಂ (Mr. 43). ಚಳಚಳನೆ ಮಿಂಚಿತ್ತು ಸಿಡಿಲ ಕೆಯ್ದ್ಯಾವಿಗೆವೊಲ್ (Šmd. 229). ಅಶೇಷಸ್ನುಗಳಂ ತವೆ ನುಂಗಿಕುಳಂ ಕಟ್ಟಲೆ, ಸಿಡಿಲ್ಗಳಿದಿಗುಗುಂ (267). ಹೊಡೆವ ಸಿಡಿಲ್ (Bh. 1, 8, 31). See Čpr. 5, 5; Abh. P. 13, 75. 76; Grj. 9, after 58; Rśv. 6, after 11; 6, 54; Šśv. 3, 19; J. 7, 55; 13, 43; 15, 17; ಬಡಿ-. — ಸಿಡಿಲ ಗರ್ಜನೆ. A clap of thunder, thunder (J. 7, 31). ಪೊಡೆವ ಸಿಡಿಲ ಗರ್ಜನೆ (13, 1). — ಸಿಡಿಲ ದನಿ. = ಸಿಡಿಲ ಗರ್ಜನೆ. (ಮೊದಿಗು Kk. 73). — ಸಿಡಿಲ ಧ್ವನಿ. = ಸಿಡಿಲ ದನಿ. (ಸ್ಫೂರ್ಜಥು Hlâ.). — ಸಿಡಿಲನ್ನ. -ಅನ್ನ 1. A man like a thunder-bolt. ಸಿಡಿಲನ್ನಂ ಸಿಂಗದನ್ನಂ ಪುರಹರನ ಉರಿಗಣ್ಣನ್ನನ್ ಈ ನಾರಸಿಂಹಂ (Šmd. 192). — ಸಿಡಿಲ ಮಣಿ. A small thunder-bolt (Râm. 3, 6, 50). — ಸಿಡಿಲ ರವ. = ಸಿಡಿಲ ದನಿ. (ಮೊದಿಗು Šm. 84). — ಸಿಡಿಲ್ದನಿ. = ಸಿಡಿಲ ದನಿ. ಗುಡುಗುಡು ಚಟಚಟಲೆನ್ದುಗ್ಗಡದ ಸಿಡಿಲ್ದನಿ ಪೊಡೆಯೆ (Rśv. 8, 113). — ಸಿಡಿಲ್ಬೆಳಗು. -ಬೆಳಗು. Lightning (ಮುಗಿಲ್ಗಿಚ್ಚು Čt. II, 113).

ಸಿಡಿಲು siḍilu. 1. = ಸಿಡಿಲ್ 1. P. p. ಸಿಡಿಲಿ. (ಅಹಿಯು) ತಕ್ಕೆ ಸಿಡಿಲಿತು (Bh. 3, 13, 33).

ಸಿಡಿಲು siḍilu. 2. = ಸಿಡಿಲ್ 2, etc. (C.). ಮೊದಿಗುವ ಸಿಡಿಲಿನಬ್ಬರವೋ? (Bh. 1, 19, 19). ಸಿಡಿಲುಗಳ ಗರ್ಜನೆ (3, 13, 20). ಮಡಿ ತಡಿಸದ ಕೊಡೆ ಸಿಡಿಲ ತಡಿಸೀತೇ? (Prv.). See Prv. s. ಸಿದ್ಧಾದೇವಿ. — ಸಿಡಿಲೊಲ್ಲದ ಗಿಡ. -ಒಲ್ಲದ-. (ವಾತಕ, ಶೀತಲ Si. 159).

ಸಿಡಿಸು siḍisu. To cause or make (water, mud, etc.) to fly about (and fall upon persons or things), to spatter, to bespatter (C.). ಸೂಜೆಗಳನ್ನು ಹರವಿ, ಎಣ್ಣೆಯ ಸಿಡಿಸಿ (B. 4, 158). ಅಲ್ಲಿ ಗಂಗೋದಕವನ್ನು ಸಿಡಿಸಿ, ಆ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಶುದ್ಧ ಮಾಡಿದರು (5, 61). ಕೊಡಿಚೇ ಮೇಲೆ ಹೆಸ್ಟೆ ಹಾಕಿ, ಮೋರೇ ಮೇಲೆ ಸಿಡಿಸಿಕೊಣ್ಡನ್ತೆ (Prv.). **2,** to cause to snap, etc. (see ಚಟ್ಲಿಸು).

ಸಿಡು siḍu. = ಸಿಡುಕು 2. (Cf. Mhr. ಚಿಡಚಿಡಾ, peevish, cross; ಚಿಡಣೇಂ, to take offence). — ಸಿಡುಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. = ಸಿಡುಕು 1. (My.).

ಸಿಡುಕು siḍuku. 1. To be snappish: to chide, to scold (in an angry manner, My.).

ಸಿಡುಕು siḍuku. 2. = ಸಿಲುಕು 2, (ಸಿಲ್ಕು 2), ಸಿಲ್ಕು 3. Snappishness: peevishness, irascibility, wrath (My.). — ಸಿಡುಕ. -ಅ. A peevish, irascible, wrathful man (My.). — ಸಿಡುಕಿ. A peevish, etc. woman (My.). — ಸಿಡುಕು ಮೋರೆ. A peevish, sullen, wrathful countenance (My.).

ಸಿಡುಕುತನ siḍukutana. = ಸಿಡುಕು 2. (My.; B. 3, 104).

ಸಿಡುಬು siḍubu. The small-pox (My.); the vaccine. — ಸಿಡುಬಾಗು. -ಆಗು. = ಸಿಡುಬೇಳು. (My.). — ಸಿಡುಬು ಮಾಡು. To vaccinate, to innoculate (My.). — ಸಿಡುಬುಮೋರೆ. A pock-marked face (My.). — ಸಿಡುಬು ಹಾಕು. = ಸಿಡುಬು ಮಾಡು. (My.). — ಸಿಡುಬೇಳು. -ಏಳು. The small-pox to break out (My.).

ಸಿಡುಮ್ಬು siḍumbu. (Šmd. 48). = ಸಿಡುಮ್ಬೆ. A (thorny) tree, a bush, a thicket (ಗುಚ್ಛ Šs., cf. ಗುಂಜ; Rśv. 5, 118; Šśv. 4, 23; cf. the terms s. ಗಿಡ).

ಸಿಡುಮ್ಬೆ siḍumbě. = ಸಿಡುಮ್ಬು. (ಕುತ್ತುಬು Čt. II, 35).

ಸಿಡೆ siḍě. 1. = ಸೆಡೆ 1, q. v.

ಸಿಡೆ siḍě. 2. = ಸೆಡೆ 7, q. v.

ಸಿಡ್ಲು siḍlu. 1. = ಸಿಡಿಲ್ 2, etc. (ಸ್ವರು Si. 449; My.).

ಸಿಡ್ಲು siḍlu. 2. = ಸಿಳ್ಳು 2. Rheum of the eye. ಕಣ್ಣಿನ ಸಿಡ್ಲು (ದೂಷಿಕೆ, ನೇತ್ರಮಲ, ಗೀಜು Si. 206).

ಸಿಣ್ಡು siṇḍu. A disagreeable, nauseous, fetid smell (as of sheep, tigers, rancid butter, etc., My.; cf. ಶಿಲ 2?).

ಸಿಣ್ಡ್ರಿಸು siṇḍrisu. = ಚಿಟ್ಲಿಸು (in ಮೊಗ-). To put on a snappish, stern, grim or surly look, to frown (My.). **2,** to cause (the face) to assume such a look (My.).

ಸಿತ sita. 1. Bound, tied, fastened; surrounded. See ಪ್ರ-.

ಸಿತ sita. 2. *Destroyed; brought to an end, finished, completed.* See ಅವ-.

ಸಿತ sita. 3. *White;* the colour white (ಶುಕ್ಲ, ಬಿಳಿದು Nn. 32; ಕಲಧೌತ, ಬಿಳಿದು 44; ಬಿಳಿದು 80); silver.

ಸಿತಕೀರ್ತಿ sita-kîrti. White, pure glory (Bp. 53, 57).

ಸಿತಗ sitaga. (= ಷಿದ್ಗ?). A lewd, profligate man; a paramour; a whoremonger; an adulterer (ಸೊಣ್ಡಿ, ಪೊಲದಿ, ಜೋಡ, ಪಾಣ್ಬ Šmd. II; ಪಾಣ್ಬ Čt. I, 16; ಜೋಡ, ವಠಳಗ, ಪಾಣ್ಬ, ಜಾರ Šs.; ಪೊಲದಿ Kk. 84; ಪಾಣ್ಬ, ಜೋಡ 89; ಪೊಲದಿ Šm. 57; V. 6, 7; Šśv. 2, 86; Bh. 1, 6, 11; cf. Mhr., H. ತಿನ್ದಳ, whorish, unchaste). 2, a wicked or vicious wretch (Tě. ಸಿತಕುಡು = ಕ್ಷುದ್ರುಡು). ಒರ್ಪಿದಿಗೂದಿಂ ಸಿತಗನ ಕಪ್ಪಡಮುಂ (Šmd. 79). — ಸಿತಗಳನೆ. A vicious elephant (ವ್ಯಾಲ, ದುಷ್ಟಗಜ Hlâ.). — ಸಿತಗಳ್. = ಸಿತಗ. (V. 9, 91). — ಸಿತಗಾನೆ. = ಸಿತಗಳನೆ. (ವ್ಯಾಲ Mr. 156).

ಸಿತಗತನ sitagatana. Profligacy; whoredom; adultery (ಪಾಡು Šm. 117).

ಸಿತಗೆ sitagě. (Šmd. 245). A lewd, profligate woman; a whore; an adulteress (ಪಾಡು, ದಬ್ರುಂಚೆ, ಜೋಡೆ, ಪಾಣ್ಬೆ Šmd. II; ಜೋಡೆ, ಪಾಣ್ಬೆ, ಬಿದೆಗಾರ್ತಿ, ಜಾರೆ Šs.; ಜೋಡೆ Čt. II, 99; ಜೋಡೆ, ಪಾಣ್ಬೆ Kk. 89; ದಬ್ರುಂಚೆ, ಪಾಡು 91; Šm. 75; ಹಾದರಗಿತ್ತಿ, ಜೋಡೆ, ಬಿದೆಗಾರ್ತಿ, ಪಾಣ್ಬೆ, ಜಾರೆ Kk. 29, Šm. 75). See Šmd. 244 s. ಬಕ್ಕಮ್ಬುಯಲ್.

ಸಿತಚ್ಛತ್ರ sita-ĉ-ĉhatra. A white umbrella. (R.).

ಸಿತಚ್ಛತ್ರೆ sita-ĉ-ĉhatrě. *A sort of dill or fennel, Anethum sowa* Roxb.

ಸಿತದೂರ್ವೆ sita-dûrve. White dûrvě grass (ಬಿಳಿಯ ಕರಿಕೆ Mr. 109).

Digitized by Google

ಸಿತದ್ವಿಪೆ sita-dvipĕ. N. of one of the female elephants. See Mr. 59 s. ದ್ವಿಪ.

ಸಿತಪಕ್ಷ sita-paksha. The light half of a lunar month. (Kávy. V, 30).

ಸಿತಯಶ sita-yaśa. A man of white, pure fame or glory (Bp. 29, 1).

ಸಿತರೋಚಿ sita-rôci. Having white light or splendour: the moon (ಏಣಾಂಕ, ಚನ್ದ್ರ Nn. 146). 2, good report (ಸುಕೀರ್ತಿ 146). 3, a good, virtuous man (ಸಜ್ಜನ 146). 4, an ascetic (ಮುನೀನ್ದ್ರ, ಯತಿ 146). 5, Śiva (ಶಿವ, ಈಶ್ವರ 146).

ಸಿತವಾಹನ sita-vâhana. Having a white horse or white horses: Arjuna (J. 9, 1; 11, 1; 25, 19).

ಸಿತಶಿವ sita-śiva. *Rock-salt.*

ಸಿತಶೂಕ sita-śûka. *Barley.*

ಸಿತಹಯ sita-haya. = ಸಿತವಾಹನ. (ಇನ್ದ್ರಜ, etc., ಫಲ್ಗುನ Mr. 264; Bh. 8, 8, 37).

ಸಿತಾಂಶು sita-amśu. The moon; camphor. (R.).

ಸಿತಾಂಗ sita-anga. Śukra, the planet Venus (Mr. 88). 2, Śiva (Bp. 35, 24). 3, white limbs, a pale body (Bp. 3, 12).

ಸಿತಾತಪತ್ರ sita-âtapatra. A white umbrella (ಪುಣ್ಡರೀಕ, ಬಿಳಿಯ ಸತ್ತಿಗೆ Nn. 18).

ಸಿತಾತಪವಾರಣ sita-âtapavârana. = ಸಿತಾತಪತ್ರ. (Čpr. 3, 51).

ಸಿತಾನನ sita-ânana. White-faced; Garuḍa. (R.).

ಸಿತಾಬ್ಜ sita-abja. A white lotus (ಪುಣ್ಡರೀಕ Mr. 504).

ಸಿತಾಭ್ರ sita-abhra. A white cloud. 2, *camphor.*

ಸಿತಾಮ್ಬರ sita-ambara. Clothed in white garments; an ascetic wearing white garments, *a Bauddha mendicant.*

ಸಿತಾಮ್ಬುಜ sita-ambuja. *A white lotus.*

ಸಿತಾಮ್ಭೋಜ sita-ambhôja. *A white lotus.*

ಸಿತಿ siti. 1. Binding, fastening. See ಪ್ರ-.

ಸಿತಿ siti. 2. = ಶಿತಿ. (Sk.).

ಸಿತೆ sitĕ. *Candied sugar.*

ಸಿತೇತರ sia-itara. Other than white, *black.*

ಸಿತೇತರಗತಿ sitêtara-gati. Having a black course: *fire.*

ಸಿತೋತ್ಪಲ sita-utpala. A white water-lily (My.).

ಸಿದಿಗೆ sidigĕ. 1. = ಸೆದಗೆ. Tbh. of ಚಿತ್ಯ. A funeral pile (ಚಿತಿ, ಚಿತ್ಯ Mr. 398).

ಸಿದಿಗೆ sidigĕ. 2. Tbh. of ಶಿಬಿಕೆ. A litter, a bier (Bp. 32, 43. 44). ಕುದುರೆಯನ್ನೇರದೇ, ಕದನವ ಜಯ್ಸದೇ, ಸುದತಿಯರೊಲುವೆಯಡ್ಡಯದಿಹ ಅರಸು ತಾ ಸಿದಿಗೆ ಹೆಣದನ್ತೆ (Sp.).

ಸಿದುಗು sidugu. To search or feel about or for with the hand (ಹಸ್ತಾನ್ವೇಷಣ Šmd. Dh.; Tĕ. ವೆತಕು, ವೆತುಕು, ವೆದಕು, to search = ಅನ್ವೇಷಿಂಚು; ದೇವು, to search = ವೆತುಕು, ದೇವು, to grope for as with a drag under water; T. ತೇಡು, to seek).

ಸಿದ್ದ sidda. Tbh. of ಸಿದ್ಧ. (My.).

ಸಿದ್ದಾ siddâ. Tbh. of ಸಿದ್ಧಾ. — ಸಿದ್ದಾದೇವಿ. Durgâ; N. (My.). ಇದ್ದವರು ಇದ್ದ ಹಾಗೆ, ಸಿದ್ದಾದೇವಿಗೆ ಸಿಡಿಲು ಬಡೀತು (Prv.).

ಸಿದ್ದಾಯ sidda-âya. Established revenue: tribute paid to a lord paramount (ಆಘಾಗಮ, ಆಯ, ಭಾಗಧೇಯ, ಬಲಿ, ಕರ Hlâ.; ಕರ, ರಾಜಾರ್ಥ Nn. 19, o. r. ರಾಜಾರ್ಘ, ಧಣ್ಣಾರ; J. 17, 12; 29, 17; Tĕ.: tax, fee).

ಸಿದ್ದಿ siddi. 1. An Abyssinian (My.; Br.; Mhr. ಶಿದ್ದೀ).

ಸಿದ್ದಿ siddi. 2. Tbh. of ಸಿದ್ಧಿ. (My.).

ಸಿದ್ದಿಗೆ siddigĕ. = ಸಿದ್ದೆ. A leather-bottle (for ghee and oil, used in trade, My.; Tĕ. ಸಿದ್ದೆ; T. ಚಿತ್ತಿ, ಚಿತ್ತೈ; T. ಕುತ್ತಿ, M. ಚುತ್ತಿಗೆ, ತುತ್ತಿಗೆ, an oil vessel). — ಸಿದ್ದಿಗೆಯುದುರೆ. = ಸಿದ್ದಿಗೆ (My.; Sl. 309).

ಸಿದ್ದೆ siddĕ. = ಸಿದ್ದಿಗೆ, q. v. (My.).

ಸಿದ್ಧ siddha. = ಸಿದ್ದ, ಸಿನ್ದ, ಸಿನ್ದು 1. *Accomplished, effected*, completed, finished, perfected, fulfilled (ನಿಷ್ಪನ್ನ Nn. 94). 2, obtained, acquired, gained. 3, succeeded, successful. 4, settled, established, substantiated, demonstrated, proved. 5, valid (as a rule of grammar or in law). 6, concrete: primitive (in grammar). 7, ready (as money), ready (as a person to act, an animal to be employed). 8, admitted to be true or right, true (ಸತ್ಯ, ನಿಃಸಂದಿಗ್ಧ 94). 9, adjudicated, decided, terminated (as a lawsuit). 10, paid, liquidated, settled (as a debt). 11, thoroughly prepared, concocted, compounded (as drugs, etc.). 12, cooked, dressed; matured, ripened, ripe. 13, subjugated, subdued, brought into subjection (by magical power). 14, thoroughly skilled or versed in. 15, *perfected or* sanctified (by penance, etc.). 16, emancipated (from worldly existence, etc.). 17, endowed with supernatural powers or faculties. 18, sacred, holy, pious, divine, immortal, eternal. 19, well-known, eminent, celebrated, illustrious, shining, splendid. 20, *a semi-divine being* (demigod) said to be specially characterized the eight siddhis, inhabiting the middle region (bhuvarlôka) between the earth and the sun. 21, an inspired sage or seer. 22, any holy or sanctified personage or great saint (especially one who has attained one or all of five purposes, viz. sâlôkya, sârûpya, sâmîpya, sâyujya and sârshṭitâ). 23, an adept in magical arts, a magician, an alchemist, etc. 24, final emancipation (ಮುಕ್ತಿ, ಮೋಕ್ಷ 94). 25, a lawsuit, judicial trial. 26, N. of the twenty-first of the astronomical yôgas. — ಸಿದ್ಧಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. N. ಶಿವ ಕೊಟ್ಟದ್ದು ಸಿದ್ಧಪ್ಪ ಕೊಟ್ಟಾನೇ? (Prv.). — ಸಿದ್ಧ ಮಾಡಿಸು. To have made ready or prepared (B. 5, 71). — ಸಿದ್ಧ ಮಾಡು. To demonstrate, to prove (B. 5, 184); to judge, to decide (as a suit, 5, 273); to accomplish, etc.; to prepare.

ಸಿದ್ಧಕನ್ನಿಕೆ siddha-kannikĕ. A maiden of the siddhas or demigods (Bp. 30, 31).

ಸಿದ್ಧಗಂಗೆ siddha-gangĕ. The celestial Ganges. (R.).

ಸಿದ್ಧತೆ siddhatĕ. Perfection, completion; establishment or validity (of a rule or doctrine). (My.; B. 4, 65).

ಸಿದ್ಧಧಾತು siddha-dhâtu. Quicksilver (Sk.); ore (as gold, etc., My.). 2, a primitive verbal theme (My.).

ಸಿದ್ಧಪತ್ರೆ siddha-patrĕ. Hemp-leaves (for smoking, etc., My.). ಸಿದ್ಧಪತ್ರೆ ಶಿವಧ್ಯಾನ, ಸಿದ್ದೆ ಬಿದ್ದರೆ ಎದ್ದೆ ಕೊಟ್ಟಾ (Prv.).

ಸಿದ್ಧಪದವಿ siddha-padavi. A divine state (Čpr. 2, after 10).

ಸಿದ್ಧಪ್ರಯೋಗ siddha-prayôga. Perfect or great efficacy (Bh. 1, 3, 16).

ಸಿದ್ಧಪ್ರಸಾದ siddha-prasâda. Remnants of food left by a guru (Bp. 43, 63; 56 sum.; 56, 2. 23. 30).

ಸಿದ್ಧರಸ siddha-rasa. Quicksilver. (Bp. 57, 69). ಸಿದ್ಧರಸ ದೊರಕಿದರೂ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ದರಿದ್ರ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ಸಿದ್ಧರಾಮ siddha-râma. N. (Bp. 10, 11; 53, 27). — ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 47, 38).

Digitized by Google

ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ siddha-linga. N. (My.). See Bp. 56, 9.

ಸಿದ್ಧವಟ siddha-vaṭa. N. of a place (Sk.).

ಸಿದ್ಧವಟಧಾಮ siddhavaṭa-dhâma. Śiva (Bp. 1, 2).

ಸಿದ್ಧವಟನಾಥ siddhavaṭa-nâtha. Śiva (Bp. 1, 5).

ಸಿದ್ಧಾ siddhâ. = ಸಿದ್ಧಾ, ಸಿದ್ಧೆ. — ಸಿದ್ಧಾದೇವಿ. = ಸಿದ್ಧಾದೇವಿ. Durgâ (My.); N. (Bp. 59, 8).

ಸಿದ್ಧಾನ್ತ siddha-anta. Established end; demonstrated conclusion of an argument, the true logical conclusion; *established truth, settled opinion or doctrine, dogma, axiom.* 2, any fixed or established text-book resting on conclusive argument, especially certain received treatises on astronomy, algebra, etc. ಕುಡಿಯನೆನಲ್ ಒಕ್ಕಲಿಗನೆನ್ನು, ಇಳೆಗೆ ಸಿದ್ಧಾನ್ತವು (Kk. 34). See Bp. 50, 70; 51, 12; 53, 7. 3, a theorem (Mhr.). — ಸಿದ್ಧಾನ್ತ ಮಾಡು. To demonstrate, to prove (B. 5, 168).

ಸಿದ್ಧಾನ್ತಿ siddhânti. One who establishes or proves his conclusions. 2, one learned in scientific text-books. 3, an astrologer or astronomer (My.). 4, an experimentalist (Mhr.).

ಸಿದ್ಧಾನ್ನ siddha-anna. Dressed food, cooked victuals. (My.).

ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ siddha-artha. One who has accomplished an aim or object. 2, *Buddha.* 3, N. of the father of the last and most celebrated Arhat of the present period of time with the Jainas. 4, *white mustard.*

ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಿ siddha-arthi. N. of the fifty-third year in the cycle of sixty. (My.).

ಸಿದ್ಧಿ siddhi. = ಸಿದ್ಧಿ. Accomplishment, fulfilment, completion, perfection, complete attainment (of any object), performance. 2, success, prosperity. 3, settlement, establishment, substantiation, demonstration, proof, indisputable conclusion. 4, validity (of a rule or law). 5, certainty, truth, accuracy, correctness. 6, decision, adjudication, determination (of a lawsuit). 7, payment, liquidation (of a debt), acquittance. 8, the solution of a problem. 9, preparation, cooking, maturing, maturity. 10, readiness. 11, complete knowledge. 12, complete perfection or sanctification (by penance, etc.). 13, final emancipation. 14, the acquisition of supernatural powers by magical means; the supernatural faculty so acquired (eight are usually enumerated, viz. aṇiman, mahiman, laghiman, gariman, prâpti, prâkâmya, îśitva, vaśitva; see Mr. s. ಅಣಿಮೆ). 15, any marvellous skill or capability. 16, a magical shoe or slipper (supposed to have the power of conveying the wearer wherever he likes). 17, good effect or result, advantage. 18, understanding, intellect. 19, *a kind of medicinal root* (see ವೃದ್ಧಿ). — See Kâvy. III, 3, B, 144. — ಸಿದ್ಧಿಗೆ ಒಯ್ಯು. To bring to completion, to accomplish, to effect (ಕೊನೆಗಾಣಿಸು G.; B. 5, 55. 58. 199). ಸಿದ್ಧಿಗೆ ಒಯ್ಯೋಣ (ಸಂಸ್ಕಾರ G.). — ಸಿದ್ಧಿಗೆ ತರು. To bring near to completion, to almost accomplish (My.). 2, to accomplish (My.). — ಸಿದ್ಧಿಗೆ ಹೋಗು. To be accomplished or fulfilled (B. 5, 207).

ಸಿದ್ಧಿಗಣೇಶ siddhi-gaṇêśa. N. of Gaṇêśa. ಇದ್ದ ಮತಿ ಹಾಟ್ ಹೋ, ಸಿದ್ಧಿಗಣೇಶ? (Prv.).

ಸಿದ್ಧಿತ siddhita. Accomplished; obtained (Bp. 56, 9).

ಸಿದ್ಧಿಪ್ರದಾಯಕ siddhi-pradâyaka. Epithet of Gaṇêśa (J. 1, 3).

ಸಿದ್ಧಿಸು siddhisu. To be accomplished, to be fulfilled, to be effected (Bp. 1, 26; 2, 57; 34, 14; 43, 74; 52, 50; 57, 89; My.).

ಸಿದ್ಧೆ siddhĕ. = ಸಿದ್ಧಾ, etc. One of the eight yôginis (Sk.). 2, a medicinal plant or root (= ವೃದ್ಧಿ, Sk.).

ಸಿದ್ಧೇಶ siddha-îśa. N. of Śiva (Bp. 1, 4).

ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ siddha-îśvara. = ಸಿದ್ಧೇಶ. (My.). — ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಸ್ವಾಮಿ. N. (Mr. in one MS. after 464).

ಸಿಧ್ಮ sidhma. = ಚಿಬ್ಬು, etc. *A kind of cutaneous disease, a blotch, pustule, scab* (ಚಿಬ್ಬು Mr. 385); *a kind of leprosy.*

ಸಿಧ್ಮಲ sdhmala. *Covered with blotches or pustules.*

ಸಿಧ್ಮಲೆ sidhmalĕ. *A blotch; a sort of leprosy.* 2, dried fish.

ಸಿಧ್ಯ sidhya. *N. of the asterism Pushya.*

ಸಿಧ್ರಕೆ sidhrakĕ. *A kind of tree* (ಬಿಲ್ಲಮರ Śi. 484).

ಸಿನಿ sini. = ಶಿನಿ.

ಸಿನಿಸುತ sini-suta. N. of Sâtyaki (J. 25, 19).

ಸಿನೀವಾಲಿ sinîvâli. The day preceding that of new moon; *the day on which the moon rises with a thin crescent of light scarcely visible* (ಚನ್ದ್ರನಂ ಕಾಣ ಬಹನ್ತಹ ಅಮವಾಸ್ಯೆ Hlâ.; ಇನ್ದು ಇರ್ದ ಅಮವಾಸೆ Mr. 69).

ಸಿನ್ದ sinda. Tbh. of ಸಿದ್ಧ (My.). ಸೂಳೆಯ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಆನೆ ಕಟ್ಟಿದರೆ ಸಿನ್ದ (Prv.).

ಸಿನ್ದಿ sindi. Wild date-tree; the spirituous exudation of it, date-toddy (ಈಚಲ ಹೆಣ್ಣ G.; ಮಧುರ Čb.; Mhr., H. ಶಿನ್ದಿ).

ಸಿನ್ದು sindu. = ಸೆನ್ದು 1. To rub out, to extinguish, to destroy (*cf.* ತಿಕ್ಕು? ತೀಡು 2). ರಥರ ಜವನಾಳನ್ತಪ್ಪ ಕಳೆ ರೋಮರೋಮನ್ದಪ್ಪಡೆ ಸಾಣ್ಟಿದುವು, ಸಿನ್ದಿದುವು ಎಳಲಿಪಿಯಂ (Abh. P. 13, 71).

ಸಿನ್ದು sindu. 1. = ಸಿನ್ದ. (My.).

ಸಿನ್ದು sindu. 2. Tbh. of ಸಿನ್ಧು. — ಸಿನ್ದುಬಲ್ಲಾಳ. N. (Bp. 24, 73).

ಸಿನ್ದುಕ sinduka. *The small tree or shrub Vitex negundo* Lin.

ಸಿನ್ದುಕೆ sindukĕ. = ಸಿನ್ದುಕ. (ತೊಂಡಿಮುತ್ತಿ Mr. 116).

ಸಿನ್ದುರ sindura. Tbh. of ಸಿನ್ದೂರ (Śmd. 339).

ಸಿನ್ದುವ sinduva. N. (Bp. 38, 57).

ಸಿನ್ದುವಾರ sinduvâra. *The small tree or shrub Vitex negundo* Lin. (= ನಿರ್ಗುಣ್ಡಿ).

ಸಿನ್ದೂರ sindûra. = ಚನ್ದ್ರ 2, etc., ಸೆನ್ದುರ, ಸೇನ್ದೂರ. *Red lead, minium* (ಚನ್ದ್ರ Mr. 102). — ಸಿನ್ದೂರಬೊಟ್ಟು. A round mark (on the forehead) made with red lead (My.).

ಸಿನ್ಧ sindha. A kind of banner (Čpr. 7, after 81; Râv. 6, 70; J. 8, 38; 22, 5; 33, 26; Bh. 1, 12, 3).

ಸಿನ್ಧು sindhu. = ಸಿನ್ದು 2. *A river or stream of water* (ನದಿ Nn. 70). 2, *the river Indus.* 3, *the ocean, sea* (ವಾರ್ಧಿ, ಸಮುದ್ರ 70). 4, *the country around the Indus, Sindh, and its inhabitants* (ಜನಪದಭೇದ, ದೇಶಭೇದ 70). — ಸಿನ್ಧುಬಲ್ಲಳರಾಯ. N. (Bp. 11, 37).

ಸಿನ್ಧುಜ sindhu-ja. Ocean-born, sea-born, marine. 2, ambrosia (a Ch. MS. in its v. 24). 3, river-born, aquatic. 4, born or produced in Sindh. 5, *rock-salt.*

Digitized by Google

ಸಿನ್ಧುದೇಶ sindhu-dêśa. The country of Sindh (Śmd. 162; J. 32, 1. 50).

ಸಿನ್ಧುನದಿ sindhu-nadi. The river Indus (B. 4, 114).

ಸಿನ್ಧುಪಾರಜ sindhu-pâra-ja. *Born or produced on the further bank of the Indus or in the country traversed by it.*

ಸಿನ್ಧುರ sindhura. = ಸಿನ್ದುರ. *An elephant.* 2, the number 8 (see Mr. s. ಕೃತಯುಗ). 3, the asura Sindhura, Gajâsura (Bp. 54, 56).

ಸಿನ್ಧುರಂಗ sindhu-ranga. The arena of the ocean (J. 6 sum.).

ಸಿನ್ಧುರನಗರ sindhura-nagara. Hastinâpura (J. 6 sum.).

ಸಿನ್ಧುರಾಜ sindhu-râja. King of Sindh, Jayadratha. 2, king of rivers, the ocean (J. 25, 4).

ಸಿನ್ಧುಲವಣ sindhu-lavaṇa. Rock-salt. (R.).

ಸಿನ್ಧುಸಂಗಮ sindhu-sangama. *The mouth of a river or its point of junction with the sea.*

ಸಿನ್ಧೂತ್ಥ sindhu-uttha. Sindh-produced: *rock-salt.*

ಸಿನ್ಧೂರ sindhûra. = ಸಿನ್ಧುರ. (ನಾಗ, ಆನೆ Nn. 26).

ಸಿಪಾಯ sipâya. = ಸಿಪಾಯಿ. (B. 5, 39. 247).

ಸಿಪಾಯಿ sipâyi. A native soldier; policemen and attendants of kings and grandees who are belted and armed, peons, etc. (C.; B. 2, 5; 3, 124; Mhr., H. ಶಿಪಾಈ). ಸೆಟ್ಟದ ಸಿಪಾಯಿಗೆ ಬಟ್ಟದ ಕುದುರೆ (Prv.). See Prv. s. ಆನೆ 2. — ಸಿಪಾಯಿಗಿರಿ. The profession of a soldier (My.; Mhr.).

ಸಿಪಿಲೆ sipilĕ. A wagtail (? J. 6, 39).

ಸಿಪ್ಪು sippu. (Śmd. 49). = ಚಿಪ್ಪು, ಸಿಮ್ಪು. An oyster-shell, etc. (ಶುಕ್ತಿ Čt. I, 75; Mhr. ಶಿಮ್ಪು, ಶಿಮ್ಪಾ, ಶಿಂಪ; see ಸಿಮ್ಪಿ, ಸಿಮ್ಪೆ). ಮುತ್ತಿನ ಸಿಪ್ಪು (ಮುಕ್ತಾಸ್ಫೋಟ, ಶುಕ್ತಿ); ತಲೆಯ ಸಿಪ್ಪು (ಕಪಾಲ Hlâ.).

ಸಿಪ್ಪೆ sippĕ. The skin of fruits, the rind of sugar-cane, the fibrous coat of the cocoa and betel nut, the refuse of chewed sugar-cane (My.; *cf.* Sk. ಶಿಮ್ಬಾ, ಸಿಮ್ಬಾ, ಸಿಮ್ಬೀ, a pod?). ದಾಟೀ ಹಣ್ಣು ತಿನ್ನುವ ಪರದೇಶಿ ಸಿಪ್ಪೆ ಈಚೆಗೆ ಬಿಸಾಡು! ಅನ್ದ. — ಸಿಪ್ಪೆ ಇದ್ದರೆ ಕಾಯಿ, ಮುಪ್ಪು ಆದರೆ ಮರಣ (Prvs.). — ಸಿಪ್ಪೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. Rind, *i. e.* scales, to form, to become scaly (B. 4, 191).

ಸಿಬನ್ದಿ sibandi. = ಸಿಬ್ಬನ್ದಿ, q. v. (B. 5, 187. 218).

ಸಿಬಱು sibaṟu. = ಸಿಗುಱ್, etc. ಕಪ್ಪಿನ ಸಿಬಱು (G. 539).

ಸಿಬಿ sibi. = ಶಿವಿ, etc. (Bp. 18, 19).

ಸಿಬ್ಬ sibba. = ಚಿಬ್ಬು, etc. Tbh. of ಸಿಧ್ಮ (ಕಿಲಾಸ, ಸಿಧ್ಮ Si. 200; Mhr. ಶಿಬ್ಬೇಂ). ಪ್ರಾಯದ ಆನೆಗೆ ಮೆಯ್ಮೇಲೆ ಪದ್ಮಾಕಾರವಾಗಿ ಏಱುವ ಸಿಬ್ಬದ ಮಚ್ಚೆಗಳು (ಪದ್ಮಕ, ಬಿನ್ದುಜಾಲಕ 270).

ಸಿಬ್ಬನ್ದಿ sibbandi. = ಸಿಬನ್ದಿ. Irregular soldiery, armed peons; an establishment of clerks, peons and servants (My.; Br.; Mhr., H. ಶಿಬನ್ದೀ).

ಸಿಬ್ಬು sibbu. = ಸಿಬ್ಬ, etc. ಸಿಬ್ಬು ಇದ್ದವ ತುರಿಸಿ ಕೊಣ್ಡರೆ ಆದೊನ್ದು ಹಬ್ಬವೇ? (Prv.).

ಸಿಬ್ಬೆ sibbĕ. = ಸಿಬ್ಬು, etc. ಸಿಬ್ಬೆ ಉಣ್ಟಾದದು (ಸಿಧ್ಮಲ Si. 485).

ಸಿಮಿ simi. The sound of burning gently and hissingly (*cf.* ಚಿಮಿ 1?). — ಸಿಮಿಸಿಮಿಗರೆ. -ಕರೆ. To burn gently with repeated hisses (Râm. 3, 5, 6). — ಸಿಮಿಸಿಮಿಸು. = ಸಿಮಿಸಿಮಿಗರೆ. (Bh. 1, 20, 27; 8, 25, 12).

ಸಿಮ್ಪಡಿಸು simpaḍisu. = ಸಿಮ್ಪುಡಿಸು, ಸಿಮ್ಮಡಿಸು. To sprinkle, to besprinkle (G. 541). ನೀರ ಸಿಮ್ಪಡಿಸುವ ತೊಂಗಲಿನ ಶಿಶ್ರ ... ಕಪಾತ್ರ G.). ಸಿಮ್ಪಡಿಸೋಣ (ಅವಸೇಕ Čb.).

ಸಿಮ್ಪಿ simpi. = ಚಿಪ್ಪು, etc. Tbh. of Mhr. ಶಿಮ್ಪಾ (see s. ಸಿಪ್ಪು). An oyster-shell, etc. ನೀರೊಳಗಿನ ಸಿಮ್ಪಿ (ಶಮ್ಬು, ಶಮ್ಬೂಕ, ಜಲಶುಕ್ತಿ, ಚಿಪ್ಪಿ, ಚಿಪ್ಪು).

ಸಿಮ್ಪಿಗ simpiga. = ಚಿಪ್ಪಿಗ 2, etc. A tailor (My.; ಚಿಪ್ಪಿಗ, ಸೂಚಿಯುವವ, ತುನ್ನವಾಯ, ಸೌಚಿಕ G.; B. 5, 84. 108). ಎಳ್ಳು ಗಾಣಿಗ ಬಲ್ಲ, ಸುಳ್ಳು ಸಿಮ್ಪಿಗ ಬಲ್ಲ, ಕಳ್ಳರನು ಬಲ್ಲ ತಳವಾರ; ಬಣಜಿಗ ಎಲ್ಲವನು ಬಲ್ಲ (Sp.). — ಸಿಮ್ಪಿಗನ ಹುಲ್ಲು. A very common grass, Panicum oruscorvi L. (? Z.).

ಸಿಮ್ಪಿಣಿ simpiṇi. Sprinkling (Čpr. 8, 4; Abh. P. 7, 159; Mhr. ಶಿಮ್ಪಣೀ). — ಸಿಮ್ಪಣಿಯಾಡು. -ಆಡು. To sprinkle on one another (Čpr. 6, 50).

ಸಿಮ್ಪಿಸು simpisu. (fr. ಸಿಡಿ 3). To sprinkle: to besprinkle (ಸೂಸು Śm. 35; ತಳಿಯು, ಸೂಸು Kk. 59; Čpr. 5, 119; 7, after 129; 7, 133; see ಚಿಮುಕು & ಚಿಮ್ಮು). ... ಸುವುದು (ತಳಿಯು Śs.). ಸಿಮ್ಪಿಸಿತು (ಸೂಸಾಟ Śs.). ... ಗೆ ಸಮ್ಪಿಗೆ ಅರಳೀತೇ? (Prv.).

ಸಿಮ್ಪು simpu. = ಸಿಪ್ಪು, etc. A pearl-oyster, etc. (Gr. 2, after 71, twice; Bp. 12, 11). ಸಿಮ್ಪಿನ ಹೂರು (Čb. 130).

ಸಿಮ್ಪೆ simpĕ. = ಸಿಮ್ಪು, etc. (My.). ಕೂಸಿಗೆ ಹಾಲು ಹಾಕುವ ಸಿಮ್ಪೆ (ಬಳಲೆ G.).

ಸಿಮ್ಬಕ simbaka. N. (Bp. 47, 34; V. 32, 39).

ಸಿಮ್ಬಡಿಸು simbaḍisu. = ಸಿಮ್ಪಡಿಸು, etc. (C.).

ಸಿಮ್ಬಳ simbaḷa. = ಸಿಮ್ಬಿ, ಸುಮ್ಬಳ. The mucus of the nose, snot (My.; Si. 205; ಸಿಂಘಾಣ G.; Te. ಚೀಮಿಡಿ, ಚೀಮಿರಿ; Mhr. ಶೇಮ್ಬೂಡ). — ಸಿಮ್ಬಳ ಸೀನು. To blow the nose (My.).

ಸಿಮ್ಬಿ simbi. = ಸಿಮ್ಬೆ. A ring (of cloth) to be put under a vessel, etc. upon the head; a coil (of straw or of a creeper) for setting a vessel on the ground (ಸಿವುಡು Śm. 65; Bp. 24, 64; My.; T. ಚುಮ್ಮಾಡು, ಹುಡುಕು, ಹುಮ್ಮಾಡು; Mhr. ಹುಮ್ಬಳ). 2, the coil of a snake (My.). — ಸಿಮ್ಬಿ ಸುತ್ತಿ ಕೊಳ್ಳು. To coil (as a snake, My.).

ಸಿಮ್ಬೆ simbĕ. = ಸಿಮ್ಬಿ. (ಸಿವುಡು Kk. 68).

ಸಿಮ್ಬ್ಳ simbla. = ಸಿಮ್ಬಳ, etc. (My.).

ಸಿಮ್ಮಡಿಸು simmaḍisu. = ಸಿಮ್ಪಡಿಸು, etc. (Čb. 152).

ಸಿಯ್ಯನೆ siyyanĕ. Sweetly (ಕಮ್ಮನೆ, ಇಮ್ಮನೆ, ಪೊಣ್ಣನೆ Śmd. 389. 109; Śśv. 2, 49; *cf.* ಸಿಹಿ, ಸೀ 1).

ಸಿರ sira. 1. Tbh. of ಶಿರಾ. Any tubular vessel of the body, etc. (ನರ, ನಾಡಿ G.; B. 4, 74).

ಸಿರ sira. 2. Tbh. of ಶಿರ (Śmd. 335; ಶಿರಸ್ಸು, ಮಣ್ಡೆ Nn. 162. ರುಣ್ಡ Śs.).

ಸಿರಸ sirasa. Tbh. of ಶಿರೀಷ. (Bp. 9, 15; see Mr. s. ಧನದಾಮ).

ಸಿರಸಲ sirasala. = ಸಿರಸಲು, etc. — ಸಿರಸಲಿಸು. (ತಿರಿಕ G.).

ಸಿರಿ siri. = ಸಿರಿಯು. Tbh. of ಶ್ರೀ (Śmd. 336; ಐಶ್ವರ್ಯ Čt. II, 117; Nn. 108; ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ Nn. 124; ಲಕುಮಿ, etc. ... Śm. 6; ಎರವು, ಪೆರಸ್ಸೆ, ಸೂರುಳು, ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ Nn. 141).

Digitized by Google

See Šmd. 159. 160. 296. 408; Čpr. 1, 97; 5, 46; Bp. 37, 32. ಸಿರಿ ಇದ್ದವಗೆ ನರೆ ಬನ್ದರೆ ಹರನಾದಾನೇ?—ಬೆಳೇ ಸಿರಿ ಮೊಳೆಯಲೇ ಕಾಣುವದು.—ಸಿರಿ ಒಲಿದರೆ ಐಶ್ವರ್ಯ, ಹರಿ ಒಲಿದರೆ ವೈಕುಣ್ಠ.—ಹುಲ್ಲಿನ ಉರಿ, ಕನಸಿನ ಸಿರಿ ನಿಲ್ಲದು (Prvs.). See Prv. s. ದಾವ 1. — ಸಿರಿಕಣ್ಠ. Šiva (Bp. 58, 17). — ಸಿರಿಕಣ್ಡ. Tbh. of ಶ್ರೀಖಣ್ಡ (Šmd. 376; Čt. II, 48; Kk. 19; Šm. 24). — ಸಿರಿಕನ್ನೆ. The sunflower, Heliotropium indicum Lin. (ಮಧುಮೂಲಿ, ಹನ್ನೆ Mr. 150). — ಸಿರಿಕಾಕ. A raven (ಮೌಕುಲಿ, etc., ಕಾಡಕಾಗೆ Mr. 170). — ಸಿರಿಕಾಳಗಿಡ. A strongly smelling herb, Gynandropsis pentaphylla L. (St. & Pl.). — ಸಿರಿಕಾಳಿ. N. of a town (Bp. 50, 1). — ಸಿರಿಕುಡಿ. N. of a town (Bp. 26, 56). — ಸಿರಿಗಣೆ. -ಕಣೆ. A kind of coloured silk cloth (Bp. 11, 26). — ಸಿರಿಗನ್ಧ. Tbh. of ಶ್ರೀಗನ್ಧ. (ಚನ್ದನ, ಮಲಯಜ, ಶ್ರೀಖಣ್ಡ, etc. Hlå.; Grj. 2, after 106). — ಸಿರಿಗಮ್ಪು. -ಕಮ್ಪು. Excellent perfume (Čpr. 6, 92; 8, 87). — ಸಿರಿಗರ. Wealth looked upon as an evil spirit (Čpr. 10, 120). — ಸಿರಿಗಿರಿ. Tbh. of ಶ್ರೀಗಿರಿ. (Bp. 2, 45; 10, 13; 18, 9; 58, 34; 59, 3). 2, the Nukhta or comb duck, Sarcidiornis melanonotus (Bd.). — ಸಿರಿಗುರು. An excellent guru (Bp. 56, 8). — ಸಿರಿಗೆಡು. -ಕೆಡು. Wealth to be lost (Bp. 29, 28). — ಸಿರಿಧರ. Tbh. of ಶ್ರೀಧರ. (Bp. 43, 41). — ಸಿರಿಪಣ್ಡಿತ. Tbh. of ಶ್ರೀಪಣ್ಡಿತ. (Bp. 1, 10). — ಸಿರಿಪತಿಪಣ್ಡಿತಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. = ಶ್ರೀಪತಿಪಣ್ಡಿತ. (Bp. 9, 43). — ಸಿರಿಪರ್ವತ. = ಶ್ರೀಶೈಲ. (Bp. 12, 32). — ಸಿರಿಯ ಕರುಮಾಡ. A lotus (ಕೆಸರ್ಮಲ್ಲಿಗೆ, ತಾವರೆ, etc. Šs.); a beautiful upper story (ಮುಪ್ಪುರಿ Kk. 13). — ಸಿರಿಯ ತಮ್ಮ. The moon (ಚನ್ದಿರ, etc., ಶಶಿ Kk. 44). — ಸಿರಿಯರಸ. -ಅರಸ. Vishṇu (ಉಪೇನ್ದ್ರ Kk. 7; Šm. 5). — ಸಿರಿಯರಸಿ. -ಅರಸಿ. Lakshmî (ಶ್ರೀಸತಿ Kk. 7). — ಸಿರಿಯ ವರ. Vishṇu (Bp. 1, 46). — ಸಿರಿಯಾಳ. N. of a merchant (Bp. 9, 33. 44; 15, 26; 24 sum.; 24, 3; 25, 11-48; 31, 23; 38, 58; V. 14, 6, etc.). — ಸಿರಿಯಾಳಸೆಟ್ಟಿ. = ಸಿರಿಯಾಳ. (Bp. 24, 4. 74; 25, 13. 14). — ಸಿರಿಯಾಳು. = ಸಿರಿಯಾಳ. (Bp. 37, 44). — ಸಿರಿವಣ್ಣ. -ಬಣ್ಣ. A kind of coloured cloth (Bp. 11, 26). — ಸಿರಿವತ್ತು. -ಪತ್ತು. = ಸಿರಿಪೊತ್ತು, q. v. — ಸಿರಿವರ. Tbh. of ಶ್ರೀವರ. (Dp. 63, 3). 2, the holy fig tree (ಅಶ್ವತ್ಥ, etc., ಅರಳೆ Mr. 113). — ಸಿರಿವಲ್ಲಭ. Vishṇu (My.); N. (Bp. 56, 42). — ಸಿರಿವೆಣ್. -ಪೆಣ್. An excellent woman (Čpr. 10, 128). — ಸಿರಿವೆಡು. -ಪೆಡು. = ಶ್ರೀವೆಡು. ಸಿರಿವೆತ್ತ ಹೆಗ್ಗಡೆಗಳ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ್ ಅಧಿಕೃತರ್ ಅಕ್ಕು (Mr. 268). — ಸಿರಿಪೊತ್ತು. -ಪೊತ್ತು. = ಸಿರಿವತ್ತು. The three auspicious periods of the day: dawn, noon, sunset (ಮುಂಜನ್ದೆ Čt. I, 81, o. r. ಮುಚ್ಚಂಜೆ). — ಸಿರಿಸೋಮನಾಥ. N. of a linga (Bp. 43, 47). — ಸಿರಿಹರಿ. Vishṇu or Kṛishṇa (Dp. 4).

ಸಿರಿಗಿ sirigi. N. of a woman (Bp. 27, 39).

ಸಿರಿಯ siriya. = ಸಿರಿ. Tbh. of ಶ್ರೀ (Šmd. 384).

ಸಿರಿಯದರ siriyadara. Tbh. of ಶ್ರೀದ್ವಾರ (Šmd. 384).

ಸಿರಿಯದಾರ siriyadâra. = ಸಿರಿಯದರ. (Šmd. 384).

ಸಿರಿಯಬಾರ siriyabâra. = ಸಿರಿಯದಾರ. (Šmd. 384).

ಸಿರಿವತ್ತಿಗೆ sirivattigĕ. = ಸಿರಿವನ್ತಿಗೆ, q. v.

ಸಿರಿವನ್ತ siri-vanta. (Šmd. 242). Tbh. of ಶ್ರೀಮತ್. A wealthy, etc. man (ಶ್ರೀಮನ್ತ, ಲಕ್ಷ್ಮೀವನ್ತ Nr.; ಐಶ್ವರ್ಯವುಳ್ಳವ Mr. 233; My.). ಸಿರಿವನ್ತರ ಮನೆ (ಹವ್ಯಕ Hlå.). ಬಡವಗೆ ಯಾಕೆ ಸಿರಿವನ್ತನ ಹೆಣ್ಣು? (Prv.).—Feminine ಸಿರಿವನ್ತೆ (My.).

ಸಿರಿವನ್ತಿಗೆ sirivantigĕ. = ಸಿರಿವತ್ತಿಗೆ. The half of an earthen pot used for parching or frying (ಹುರಿಯೋಡು Šmd. II; Šm. 51; Kk. 80, o. r. ಸಿರಿವತ್ತಿಗೆ; Sk. roots ಶ್ರೀ, ಶ್ರೈ, ಸ್ರೈ, ಶ್ರಾ, to cook, to boil, to burn, etc.; *cf.* ಶ್ರಾಣ).

ಸಿರಿಸ sirisa. Boldness; heroism; pride (ಅದಟು, ಕಡುಪು, ದರ್ಪ Čt. II, 49).

ಸಿರಿಸ sirisa. Tbh. of ಶಿರೀಷ. The tree Acacia sirissa Buch. (ಬಾಗೆ Mr. 119; Čpr. 6, 49). ಸಿರಿಸದ ಮರ (ಶಿರೀಷ, ಧಣ್ಡಿಲ, etc. Nr.).

ಸಿರು siru. (= ಕವಲ್, bifurcation?). — ಸಿರುವಾಯಿ. -ಬಾಯಿ. A harelip (My.; T. ಕವರುದಡು).

ಸಿರೆ sirĕ. Tbh. of ಶಿರೆ. (ನಾಳಿವತ್ರ, ನೆರೆ Mr. 456).

ಸಿರ್ಕಾ sirkâ. Vinegar (Mhr., H. ಶಿರಕಾ; Br. ಸಿರಕಾ, ಸಿರ್ಕ್ಕಾ).

ಸಿರ್ಕು sirku. 1. = ಸಿಕ್ಕು 1, etc. To become entangled, impeded, etc. (ಪ್ರತಿಬನ್ಧ Šmd. Dh.).

ಸಿರ್ಕು sirku. 2. = ಸಿಕ್ಕು 2, etc. — ಸಿರ್ಕುಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To obstruct, to impede (V. 32, 12).

ಸಿರ್ಸಲ sirsala. = ಸಿರಸಲ, ಸಿರಿಸ. Tbh. of ಶಿರೀಷ. A large tree, Albizzia lebbeck Benth. (Z.).

ಸಿಲ್ sil. = ಚುಲ್, etc. See ಮುಚಿಸಿಲ್.

ಸಿಲಿಕು siliku. = ಸಿಲುಕು 1, etc. To come in contact with, to fall on (as water, Bp. 42, 31).

ಸಿಲುಕಿಸು silukisu. To cause to be entangled, etc. (Bh. 3, 23, 10).

ಸಿಲುಕು siluku. 1. = ಸಿಲಿಕು, ಸಿಕ್ಕು 1, etc. To become entangled, to be caught, etc. (Bp. 6, 6; 18, 59; 31, 23; 61, 14; J. 2, 57; 10, 12. 17; Râm. 5, 8, 74; Bh. 3, 13, 29; *cf.* ಸಿರ್ಕು). ಸಿಲುಕಿದುದು ಜನದೃಷ್ಟಿ ಬಲುಗತ್ತಲೆಯ ಬನ್ಧದೊಳ್ (Bh. 1, 16, 15). ಮರಗೂಡಿನಲಿ ಸಿಲುಕಿದ ಹುಲಿಯ ಪೋಲ್ (1, 8, 53). ಭೂಪತಿಲಕ ಸಿಲುಕಿದನ್ ಅವದಿರೊಡ್ಡಿದ ಬಲೆಗೆ (2, 13, 45). **2,** to cause to go in, to insert, etc. (Râm. 3, 8, 69; T. ಚಣುಕ್ಕು).

ಸಿಲುಕು siluku. 2. = (ಸಿಕ್ಕು 2), ಸಿದುಕು 2, (ಸಿಲ್ಕು 2), ಸಿಲ್ಕು 3. Troublesomeness, viciousness. (Tĕ. ಚಲುಗು, ಸಿಲುಗು, ಚೆರುಪು, mischief, etc., *cf.* ಸೆರಗು; T. ಚಲುಕ್ಕು, intricacy; trouble, impediment; quarrel). — ಸಿಲುಕುಗುದುರೆ. -ಕುದುರೆ. A troublesome, vicious, restive horse (ತೂಕಳ Hlå.).

ಸಿಲುಕು siluku. = ಸಿಲ್ಕು. Balance in hand (of money, articles, etc., My.; Mhr., H. ಶಿಲಕ್).

ಸಿಲುಬೆ silubĕ. = ಶಿಲುಬೆ. A crucifix, a cross (My.; Br., M. ಸಿಲುವೆ; Syriac *slîbo;* H. ಶಲೀಬ್; H. ಶಲ್ಬ್, crucifixion).

ಸಿಲುವು siluvu. (= ಜಿನುಗು 1, etc.). Thin, as boards, paper, sheets of metal; transparent, as water (My.).

ಸಿಲೆ silĕ. 1. Tbh. of ಶಿಲೆ. A stone; a rock (Abh. P. 7, 57; 14, after 88).

ಸಿಲೆ silĕ. 2. = ಸೆಲೆ 2, q. v. See ಬೆಟ್ಟ-.

ಸಿಲ್ಕು silku. 1. = ಸಿಕ್ಕು 1, etc., ಸಿರ್ಕು 1 (Šmd. Dh.). ತಗಹಿಂ ಸಿಲ್ಕಿದಂ (Šmd. 157). See Šmd. 264; Čpr. 9, 122; Grj. 4, 16; 5, 49; Bp. 9, 12; 40, 7; Râv. 6, after 11; 13, 103.

ಸಿಲ್ಕು silku. 2. = ಸಿಕ್ಕು 2, etc. An object to entangle or catch game (Râv. 5, after 114).

ಸಿಲ್ಕು silku. 3. = ಸಿಲುಕು 2, etc. Troublesomeness, etc. ಸಿಲ್ಕಾದ ಕುದುರೆ ಸೂಕಳನ್ ಎನಿಕ್ಕುಂ (Mr. 276).

ಸಿಲ್ಕು silku. = ಸಿಲುಕು. (My.).

ಸಿಲ್ಲಿಮಿಳ್ಳಿ sillimiḷḷi. Insignificant, trivial, trifling (S. Mhr.).

Digitized by Google

ಸಿಲ್ಹ silha. Tbh. of ಸಿಹ್ಲ. (ಊದ, ಲೋಬಾನ G.).

ಸಿವ siva 1. Tbh. of ಶಿವ. See ಶಿವೆ. — ಸಿವರಾಮುಳ್ಳಿ. The prickly pear (St. & Pl.). — ಸಿವಹೊನ್ನಿ. = ಸಿವನ್ನಿ, q. v. (Z.).

ಸಿವ siva. 2. Tbh. of ಸಿಂಹ. See Prv. s. ಹನ್ನಿ.

ಸಿವಂಗಿ sivaṅgi. The tiger-wolf, the hyena; a leopard used in hunting (ತರಕ್ಷು, ಮೃಗಾದನ Si. 167; My.; Tĕ. ಚಿವ್ವಂಗಿ, ಶಿವಂಗಿ, ಶಿವ್ವಂಗಿ; T. ಚಿವಿಂಗಿ; M. ಚಿವಿಙ್ಙ).

ಸಿವಡಿ sivaḍi. = ಸಿವಡು, ಸಿವುಡಿ, ಸಿವುಡು. A coil or truss of palmyra-leaves (Bp. 31, 28; 53, 73); a bundle, a mass (Bh. 10, 1, 49).

ಸಿವಡು sivaḍu. = ಸಿವಡಿ, etc. A pad to be put under a load on the head or underneath a pitcher or vessel (My.). 2, a truss or bundle of straw or grass (B. 2, 19; 3, 128), or of betel-leaves (ಎಲೆಯ ಸಿವಡು G. 196).

ಸಿವನಿ sivani. (= ಸಿವನ್ನಿ?). ಶಿವನಿಯ ಸಿವನೀ ಮರ (ಶಟ್ಪಲ Si. 131).

ಸಿವನ್ನಿ sivanni. = ಸಿವಹೊನ್ನಿ s. ಸಿವ 1, ಸೀವನ್ನಿ q. v. The tree Gmelina asiatica Roxb. (Z.).

ಸಿವಱು sivaṟu. = ಸಿಗಱ್, etc. (My.).

ಸಿವಿಗೆ sivigĕ. Tbh. of ಶಿಬಿಕೆ (Śmd. 342; Čpr. 7, after 81; Abh. P. 15, after 183).

ಸಿವಿಲ್ sivil. "Civil" (My.; Si. 55).

ಸಿವುಡಿ sivuḍi. = ಸಿವಡಿ, etc. A pad to be put under a load on the head or underneath a pitcher or vessel (Bp. 36, 48).

ಸಿವುಡು sivuḍu. = ಸಿವಡು, etc. A pad, etc. (ಸಿಮ್ಬು Śm. 65; ಸಿವ್ಬು Kk. 68; My.). 2, a truss or bundle. ಹುಲ್ಲಿನ ಸಿವುಡು (G. 547. 556).

ಸಿವುಱು sivuṟu. = ಸಿವಱು, etc. (My.).

ಸಿವೆ sivĕ. Tbh. of ಶಿವೆ (Śmd. 335).

ಸಿಸವೆ sisavĕ. Tbh. of ಶಿಂಶಪಾ. The tree Dalbergia sisu Roxb. (ಅಗುರು, ಕಪೀತನ, ಪಿಚ್ಛಿಲೆ, ಭಸ್ಮಗರ್ಭ G.).

ಸಿಸಿಲ್ sisil. N. of a fish (ನಲಮೀನ, ಚಲಿಚಮ Nr., o. r. ನಡಮೀನ).

ಸಿಸು sisu. Tbh. of ಶಿಶು. (Bp. 47, 34).

ಸಿಸ್ತು sistu. = ಶಿಸ್ತು. ಸಿಸ್ತು ಇಲ್ಲದ ಧೂಮಿಗೆ ತಾಮಿಲಾತು ಕೂಡೀತೋ? (Prv.).

ಸಿಹಿ sihi. = ಸೀ 1. Sweetness (ಮಧುರ Nr.; My.). ಸಿಹಿ ಆಹುದು (ಮಧುರ, ಸ್ವಾದು Nr.). ಸಿಹಿ ಆದರೆ ಮೆಲ್ಲುತ್ತಾನೆ, ಕಹಿ ಆದರೆ ಬಿಡುತ್ತಾನೆ (Prv.).

ಸಿಹ್ಲ sihla. = ಸಿಲ್ಹ. *Olibanum*, benzoin, Indian incense.

ಸಿಹ್ಲಕ sihlaka. *Olibanum.*

ಸಿಳ್ಳು siḷḷu. 1. Whistling (of men or birds, C.; Mhr. ಶಿಳೂಕ, ಶಿಟೀ, ಶಿವಳ, ಶಿಳೀ). — ಸಿಳ್ಳು ಹಾಕು. To whistle (C.).

ಸಿಳ್ಳು siḷḷu. 2. = ಸಿಡ್ಲು 2, ಸಿಳ್ಳೆ 2. Rheum of the eye (S. Mhr.).

ಸಿಳ್ಳೆ siḷḷĕ. 1. Bifurcation; a fork, as that formed by two branches (Tĕ. ಚಿಳ್ಳು, ಚಿಳ್ಳಿ). ಹಕ್ಕೀ ಸಿಳ್ಳೆಗಿಡ (ಕೂರ್ಚಶೀರ್ಷ, ಮಧುರಕ, ಶೃಂಗ, ಹ್ರಸ್ವಾಂಗ, ಜೀವಕ Si. 157). ಮರದ ಸಿಳ್ಳೆ (ಸವರಳೆ, ತೋಱು, ಹಾಕೆ ಮುನ್ಸಾದ ಆ... 290).

ಸಿಳ್ಳೆ siḷḷĕ. 2. = ಸಿಳ್ಳು 2, etc. — ಸಿಳ್ಳೆಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. An eye full of rheum (S. Mhr.). — ಸಿಳ್ಳೆಮುಸುಡು. A face covered with rheum, a nasty face (RÂm. 5, 8, 72; S. Mhr.).

ಸೀ sî. 1. = ಸಿಹಿ, (ಸೀಯು). Sweetness (C.; cf. ...; see s. ಜೇನ್ and ತೀಯು; T. ತಿತ್ತಿ, ತೀ, ತೀಯು, ತೀಕ್ಕು, ...; M. ತಿತ್ತಿ, Tĕ. ತಿಯ್ಯ, ತೀಪಿ, ತೀಪು, sweetness). ಸೀ ಆಗಿ ... (ಮಧುರ Si. 50); ಸೀ ಆದದು (ಸ್ವಾದು 431; ಮಧುರ 434). ... ಹಾಲು ಸೀ ಆಗಿ ಇರುವದು (B. 5, 15). ಈ ಹೊತ್ತು ಹರೀಕರೆ ... ಉಪ್ಪೋ?— ಕಬ್ಬು ಸೀಯನ್ತ, ಬುಜಪರಿಯುನ್ತರ ಆಗಿಯು ... ದ್ರಾಕ್ಷೆ ಸೀಯೆನ್ದು, ಬಳ್ಳಿ ಸಹ ತಿನ್ನ ಬಾರದು — ಬೇವು ... ಸಕ್ಕರೆ ಕಹಿಯಾಗದು. — ಸಂಗತಿ ಸೀಯದೋ? ಪಾದ್ರೀ ಹಣ್ಣು ... (Prvs.). — ಸೀಕರಣೆ. The pulp of ripe mangoes mixed with milk and sugar (J. 6, 44; My.; B. 3, 94). — ... A sweet fruit (Jns. 22, 29). — ಸೀಕುಮ್ಬಳ. A kind of pumpkin (Si. 161). — ಸೀಗೆಣಸು. A prickly climbing plant, the Goa potato, Dioscorea aculeata L. (St. & Pl.). — ಸೀದೊಣ್ಡೆಬಳ್ಳಿ. -ತೊಣ್ಡೆ-. A climbing herb, Zehneria umbellata Thwait. (St. & Pl.; My.). — ... = ... ನಿಮ್ಬೆ. (My.). — ಸೀನೀರು. Drinking water (C.). — ... A vegetable dish without tamarind (My.; Si. 31...). — ಸೀಮಣ್ಣು. Soil without saltishness (Si. 100). — ... A mango that is sweet also when unripe (My.). — ... ಮೊಸರು. Curds that are fresh and sweet (My.). — ... ಱು. Pepper water without tamarind (My.). — ... The gourd Lagenaria vulgaris Ser. (..., ... Si. 161; My.). — ಸೀಹುರಳಿ. A sweet lime (My.).

ಸೀ sî. 2. = ತೀ 1. To be scorched or burnt, to be singed, to be parched (My.). P. p. ... (Čpr. 5, 182; Grj. 9, 22; 23, 20). ... (Śâv. 3, 57). ಝುಳಕೆ... ಅಮ್ಮುಜದೆಸಳು ಸೀದವು (Bh. 1. 20. 3..). ಪಕ್ಕಗಳ ನುಣ್ಗಾದ್ ಸೀದುದು;... ಬೇಸಗೆಯುಗ್ರದ ... (Rśv. 5, 46). ಗರಲಮುಖದ ಉರಿಯೊಳ್ ಎವೆ ಸೀವುದು (J. 24 ...). ಸೀದು ಹೋದ ಅನ್ನ (ಧಿಸ್ಸಟ, ದಗ್ಧಿಕ Si. 315). 2, to scorch, etc. (My.).

ಸೀ sî. 3. The state of being scorched, burnt, etc. (Bp. 14, 9). — ಸೀತೆನೆ. A parched ear of corn (... ಧ್ಯಾತ Hlâ.; ಉಷಿ Mr. 375, o. r. ಉಷ).

ಸೀ sî. 4. (= ಚೀ; cf. ತೀವು). — ಸೀಮುರು. -ಪುರು. O. r. of ಎವುರು s. ಎ 13. (Śmd. II).

ಸೀಕರ sîkara. = ಶೀಕರ, etc. *Thin or drizzling rain, etc.*

ಸೀಕರಿ sîkari. The state of being scorched, burnt, singed or parched. — ಸೀಕರಿಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು = ಸೀಕರಿಯಾಗು. (J. 21, 41). — ಸೀಕರಿ ಮಾಡು. To reduce to charcoal, to burn up (RÂm. 5, 9, 13). — ಸೀಕರಿಯಾಗು. -ಆಗು. To become scorched, to be burnt, etc. (Bp. 60 1..). — ಸೀಕರಿವೋಗು. -ಪೋಗು. = ಸೀಕರಿಯಾಗು (Abh. P. 7, 9.; Grj. 8, after 77; Śâv. 2, 107; Bh. 4, 4, 55).

ಸೀಕು sîku. That is scorched, burnt, singed etc.; anything burnt at the inside bottom of a vessel in cooking (My.). ... ಸೀಕು (... ಟ, ದಗ್ಧಿಕ Nr.). ಅನ್ನದ ಸೀಕು (ಧಿಸ್ಸಟ, etc. Si. 315).

ಸೀಕು sîku. = ಸಿಕು. "Sick" (My.).

Digitized by Google

ಸೀಗಡಿ sigaḍi. A very small kind of fish that is sold in a dried state (My.; ಗಡಶ, ಶಕುಲಾರ್ಭಕ Si. 87; Tu. ತೀಕೊಡಿ).

ಸೀಗುಡಿ sigudi. = ಸೀಗಡಿ. (Rāv. 5, 115).

ಸೀಗುರಿ siguri. A kind of chowrie (ಚಾಮರ, ಪ್ರಕೀರ್ಣಕ Hlā.). See Grj. 2, after 106; Rām. 1, 18, 4; Bh. 3, 10, 51; J. 3, 17; 8, 38; 22, 5; 33, 26.

ಸೀಗುರಿಸು sigurisu. ಸೀಗುರಿಸಿತನಲ್ಲಿ ಬಳ್ಳಿ ಮೂಡಿದುದಕ್ಕುಂ (Bhn. 12, o. r. ಬಳ್ಳಿ ಮೂಲಿದುದಕ್ಕುಂ; cf. ಸೂಗರಿಸು?).

ಸೀಗೆ sigĕ. A climbing prickly shrub the pods of which are used like soap for washing the hair, etc., Acacia concinna D. C. (ತ್ರೈಲಾಂ Mr. 150; C.; ಚರ್ಮಕಷೆ, ಘೂರಿಫೇನ, ಶಾತಲೆ G.; Tĕ. ಶೀಕಾಯ, ಸೀಕಾಯ; T. ಚೀಯಕ್ಕಾಯ್; M. ಚೀಕ್ಕಕಾಯಿ, ಚೀಯಕ್ಕಾಯಿ; see ಸೀಗೆಕಾಯಿ. Note: The soap-nut tree is often called ಸೀಗೆ, but not correctly; the soap-nut tree is ಅಣ್ಟವಾಳ, etc.). ಇವನ ವನಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಸೀಗೆ.—ಎಣ್ಣೆ ಸೀಗೆಗೆ ಹ್ಯಾಗೋ, ಹಾಗೇ ಪ್ರೀತಿ.—ಬಾಯಿ ಯೊಳಗೆ ಸೀಗೆ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ (Prvs.). — ಸೀಗೆಕಾಯಿ. The pod or berry of sigĕ (C.). — ಸೀಗೆಬಳ್ಳಿ. = ಸೀಗೆ. (C.). — ಸೀಗೆ ಬೇಲಿ. A hedge of sigĕ (My.). — ಸೀಗೆಸೊಪ್ಪು. The leaves of sigĕ (medicinally used, My.).

ಸೀಟು siṭu. 1. = ಸೀಣ್ಟು, q. v. (My.; cf. ತೀಡು 2; Tĕ. ದೇಕು, to creep or slide along the ground on the posteriors).

ಸೀಟು siṭu. 2. The act of rubbing the anus on the ground, etc. — ಸೀಟುಗಾಲು. -ಕಾಲು. Feet that rub or drag on the ground in walking (My.).

ಸೀಣ್ಟು siṇṭu. = ಸೀಟು 1. To rub the anus: to move or slide along on the posteriors whilst sitting on the ground (as children or maimed persons do, ಗುದಸಮ್ಮಾರ್ಜನ Śmd. Dh.).

ಸೀತ sita. Tbh. of ಶೀತ (Śmd. 335).

ಸೀತಟ್ sitaṭ. Anger, wrath (ಮುಳಿಸು, ಸಿಡುಗಣ್ಣು, ಸೆಣಸು, ಸಿನಿಸು, etc., ಕೋಪ Śm. 89; ಕೋಪವಿಕಾರ Kk. 52; ಶಕ್ಕ ಳಿಸಿದುದು, ಭಯವಿಕಾರ Śs.; see ಸಿಟ್ಟು & ಸೀವರಿಸು).

ಸೀತಳ sitaḷa. Combined derangement of the three humours etc. (ಗ್ರಹಣಿ, ಸನ್ನಿ Mr. 387).

ಸೀತಾಕುಮಾರ sitā-kumāra. Lava or Kuśa (J. 20, 48. 59. 62).

ಸೀತಾಧುನಿ sitā-dhuni. N. of a river (Čpr. 1, 79).

ಸೀತಾಪತಿ sitā-pati. Rāma (My.).

ಸೀತಾಫಲ sitā-phala. The custard-apple, Anona squamosa Lin., originally American, but now naturalized in India (C.; Tĕ., T., Mhr.).

ಸೀತಾರಮಣಿ sitā-ramaṇi. Sitā (J. 18 sum.).

ಸೀತಾರಾಮ sitā-rāma. Rāma; N. (My.).

ಸೀತಾಸ್ರೋತ sitā-srōta. = ಸೀತಾಧುನಿ. (Čpr. 1, 82).

ಸೀತಾಳ sitāḷa. = ಸೀತಾಳೆ 1. Tbh. of ಶೀತಲೆ. The chicken-pox (My.). — ಸೀತಾಳಸಿಡುಬು. = ಸೀತಾಳ. (My.).

ಸೀತಾಳೆ sitāḷĕ. 1. = ಸೀತಾಳ. (My.).

ಸೀತಾಳೆ sitāḷĕ. 2. Tbh. of ಶ್ರೀತಾಳೆ. (My.).

ಸೀತು situ. P. p. of ಸೀನು 1. (My.).

ಸೀತೆ sitĕ. ಸೀತಾ. *A furrow, the track or line of a ploughshare* (ಸಾಲು Mr. 371). 2, *N. of the wife of Rāmačandra, daughter of king Janaka; N.* 3, a kind of grass (ಮಾನುವೆ Mr. 110). See Śmd. 68, 155; Bp. 54, 39; J. 16, 34; 18, 4. 8. 23. 26. 39. 51. 60. ಬೆಳಗಾನಾ ರಾಮಾಯಣ ಕೇಳಿ, ರಾಮನಿಗೆ ಸೀತೆ ಏನಾಗ ಬೇಕೆನ್ದ (Prv.).

ಸೀತೋದಾನದಿ sita-udā-nadi. N. of a river (Čpr. 3, after 9).

ಸೀತ್ಕಾರ sit-kāra. A sound made in shivering with cold, sighing (Čpr. 7, 151; Rāv. 9, 22; J. 28, 38). 2, a sound made in sexual enjoyment.

ಸೀತ್ಕೃತ sit-kṛita. = ಸೀತ್ಕಾರ No. 2. (ಸುರತದೊಳ್ Mr. 89).

ಸೀತ್ಯ sitya. *Ploughed, tilled.* 2, *corn, grain;* a young plant, as of rice, etc. (ಸಸಿ Mr. 371).

ಸೀಧು sidhu. = ಶೀಧು. (Sk.; G.).

ಸೀಧ್ರ sidhra. The anus. (R.).

ಸೀನ್ sin. 1. (Śmd. 59). = ಸೀನು 1. To sneeze (ಕ್ಷುತಕರಣ Śmd. Dh.; T. ಚೀನ್ದು, Tĕ. ಚೀದು, M. ಚೀನ್ದು, ಚೀಱ್ಱು, to blow the nose; T. ತುಮ್ಮು, ತುಮ್ಮು, to sneeze; Mhr. ಶಿಂಕಣೇಂ, to sneeze; ಶಿಂಕ, ಸಿಂಕ, a sneeze; ಶಿಂಕರಣೇಂ, to blow the nose). P. ps. ಸೀನ್ತು, ಸೀನ್ದು (Śmd. 287 Cm.). ಸೀನ್ಪಂ (275).

ಸೀನ್ sin. 2. = ಸೀನು 2. Sneezing; a sneeze (ಕ್ಷುತ್, ಕ್ಷುತ, ಕ್ಷವ Nr.; ಕ್ಷುತ Mr. 387).

ಸೀನು sinu. 1. = ಸೀನ್ 1. (C.). P. p. ಸೀತು, ಸೀನಿ. ದಾತವರು ಬದುಕುವದಿಲ್ಲ, ಸೀತವರು ಸಾಯುವದಿಲ್ಲ.—ಸೀತರೆ ಬೀಡುವ ಮೂಗು ಶಿವರಾತ್ರಿವರೆಗೆ ಇದ್ದೀತೇ?—ಸೀನಿದರೆ ಶ್ವಾನನಾದಾನೇ?—ಸೀನಿದರೆ ಹೇನು ಹೋದೀತೇ?—ನೆಗಡಿಯವ ಸೀನುವಾಗ್ಯೆ ದಗಡೀ ಮಗ! ಎನ್ದರೆ ನಿತ್ತಾನೇ? (Prvs.).

ಸೀನು sinu. 2. = ಸೀನ್ 2. (ಕ್ಷುತ್, ಕ್ಷುತ, ಕ್ಷವ Si. 200; ಕ್ಷುತ G.; Rām. 5, 3, 45; My.). ಕ್ಷೌರಕ್ಕೆ ಕೂತಲ್ಲಿ ಸೀನು ಬನ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಸೀಪಿಸು sipisu. To cause to suck (My.).

ಸೀಪು sipu. = ಚೀಪು. To suck (My.). ಬೊಟ್ಟು (finger) ಸೀಪಿದರೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಮ್ಬೀತೇ? (Prv.).

ಸೀಬ್ sib. A sound used in calling cats. — ಸೀಬ್ ಸೀಬ್. rep. (My.).

ಸೀಬರಿ sibari. — ಸೀಬರಿಬಳ್ಳಿ = ಸೀಬರಿಬೇರು. (Z.). — ಸೀಬರಿ ಬೇರು. A scandent thorny shrub with needle-like leaves, Asparagus sarmentosus Lin. (Z.); also Asparagus racemosus Willd. (Z.).

ಸೀಬಿ sibi. The guava (My.; see ಪೇರಲ; cf. H. ಸೇಬ್, ಸೇವ್, an apple). — ಸೀಬಿಹಣ್ಣು. A ripe guava (My.).

ಸೀಬು sibu. (fr. ಸೀಳ್ 2?). A bamboo-slit (Bp. 16, 21; B. 4, 122; My.). 2, twigs cut off from bamboos and put on the roofs of houses to protect them against monkeys (My.).

ಸೀಮ sima. = ಸೀಮೆ. Force, ability, etc. (ಸಾಮರ್ಥ್ಯ Bhn. 19, o. r. ಸೀಮೆ; Mhr. ಸೀಮಾ, excess, extravagance).

ಸೀಮನ್ siman. = ಸೀಮೆ. (Śmd. 107; Sk.).

ಸೀಮನ್ತ simanta. *A separation or parting of the hair on each side of the head so as to leave a line* (made for the first child, My.; ಬಯ್ತಲೆ Mr. 320; J. 18, 37).

ಸೀಮನ್ತಕರಣ simanta-karaṇa. The act or ceremony of parting the hair. (My.).

ಸೀಮನ್ತಪುತ್ರ simanta-putra. A first-born son (My.). Feminine ಸೀಮನ್ತಪುತ್ರಿ (My.).

Digitized by Google

ಸೀಮನ್ತಪ್ರಸ್ತ sîmanta-prasta. The ceremony of parting the hair connected with a meal (My.).

ಸೀಮನ್ತಮಣಿ sîmanta-maṇi. A jewel worn on the parting of the hair (J. 18 sum.).

ಸೀಮನ್ತರತ್ನ sîmanta-ratna. = ಸೀಮನ್ತಮಣಿ. (Śâv. 1, after 81).

ಸೀಮನ್ತರೇಖಾವಿಲಾಸ sîmanta-rêkhâ-vilâsa. The beauty of the sîmanta line (Čpr. 1, after 94).

ಸೀಮನ್ತಿನಿ sîmantini. She who has hair-parting, *a woman*.

ಸೀಮನ್ತೋನ್ನಯನ sîmanta-unnayana. Arranging the parting of the hair, N. of one of the saṁskâras (observed by women in the sixth or eighth month of their first pregnancy, My.).

ಸೀಮೆ sîmĕ. ಸೀಮಾ. = ಸೀಮ, ಸೀಮನ್. *A boundary, bound, border, limit, margin, frontier* (see ಅನ್ತಂ, ಅನ್ತಗಂ, ಇನ್ತಗಂ, etc.); a mark, land-mark; a bank, shore, coast; the horizon; a field. 2, a country (not Sk.; My.; Tĕ., T.). 3, Europe (not Sk.; My.; Tĕ., T.). ಸೀಮೆ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಕರ ಕರೆ ಹೆಚ್ಚು (Prv.). — ಸೀಮೆಕೋಳಿ. A duck; a goose; a turkey (My.). — ಸೀಮೆಯಕ್ಕಿ. -ಅಕ್ಕಿ. Sago (My.). — ಸೀಮೆಯಗಸೆ. -ಅಗಸೆ. The ring-worm shrub, Cassia alata Lin. (St. & Pl.). — ಸೀಮೆಯೆಣ್ಣೆ. -ಎಣ್ಣೆ. Kerosene oil (My.). — ಸೀಮೆಸುಣ್ಣ. Chalk (My.; B. 4, 126).

ಸೀಯಾಳ siyâḷa. A tender cocoa-nut (B. 2, 41). 2, the water of an unripe cocoa-nut (Mg.).

ಸೀಯಿ siyi. = ಸೀ 1. (Sl. 124; *only* in Sl.).

ಸೀರ್ sîr. = ಈರ್ 3, ಸೀರು 1. A nit, an egg of a louse (ಲಿಕ್ಷ Nr.). ಸೀರ್ಗಳ್ (Śmd. 51). *Cf.* ಈರ್ 3.

ಸೀರ sîra. N. of a grâma. — ಸೀರನಾಡುಬ್ರಾಹ್ಮಣರು. N. of a class of Tĕlugu smârta Brâhmaṇas (My.).

ಸೀರ sîra. *A plough.* 2, the sun.

ಸೀರಣ siraṇa. = ಚೀರಣ, etc., ಸೀರ್ಣ. A small chisel (My.).

ಸೀರಣ sîraṇa. See Mr. s. ಚಾಳೆಯ.

ಸೀರಣಿಗೆ sîru1 or 2-aṇigĕ. = ಈರಣಿಗೆ s. ಈರ್ 3. A comb for clearing the head of nits and lice (My.; ಪ್ರಸಾಧನಿ, ಕಂಕತಿಕೆ Sl. 231). — ಸೀರಣಿಗೆಗಿಡ. A common weed, Sesbania aculeata Pers. (Z.).

ಸೀರಪಾಣಿ sîra-pâṇi. Plough-handed: *Balarâma.*

ಸೀರಾಂಗ sîra-aṅga. *A plough-share.*

ಸೀರಿ sîri. Having a plough: *Balarâma.*

ಸೀರಿಸು sirisu. To cause to louse (My.).

ಸೀರು sîru. 1. = ಸೀರ್, etc. (My.; Tĕ. ಸೀರಂ, the louse called pediculus pubis).

ಸೀರು sîru. 2. = ಈರ್ 2. To clean from lice, to louse (My.).

ಸೀರೆ sîrĕ. Tbh. of ಚೀರ (Śmd. 347. 364). Cloth; a garment in general (not sewed); a female's garment (not sewed, ಚೇಲ, ಚೀರ, ವಾಸಸ್, ಕರ್ಪಟ, ಆಚ್ಛಾದನ, ಅಮ್ಬರ, ಅಂಶುಕ, ವಸ್ತ್ರ, ಸಿಚಯ, ಪಟ Hlâ.; ವಾಸ, ಆಚ್ಛಾದನ, ವಸ್ತ್ರ, ಪಟ, ಚೇಲ, ಸಿಚಯ, ಅಂಶುಕ, ವಸನ, ಅಮ್ಬರ Mr. 341; ಮೇಖಲಿ, ವಸ್ತ್ರ Nn. 118; ಹುಟ್ಟುಗೆ Čt. II, 78; ಹುಟ್ಟುಗೆ Śm. 72; ಜವಳಿ 112; ವಸ್ತ್ರ, ಚೇಲ, ವಸನ, etc. Nr.; ನೇತ್ರ Mr. 516). ಹತ್ತಿಯಿನ್ದ ಆದ ಸೀರೆ (ಕಾರ್ಪಾಸ, ಬಾದರ); ಸೀರೆಯ ಸೆರಗು (ಅಂಚಲ); ಹೊಸ ಸೀರೆ (ಅಹತ); ಹರಿದ ಸೀರೆ (ಪಟಚ್ಚರ Hlâ.). ಕಾರ್ಪಾಸ ... ಫಲದಿನ್ದ ಆದ ನೂಲ ಸೀರೆ (ಫಾಲ); ತರಳೆಯ ಹುಳು ಮೊದಲಾದ ... ಕಾರದಿನ್ದ ಮಾಡಿದುದ ಬಿಳಿಸಿ ನೆಯ್ದ ಸೀರೆ (ಕೌಶೇಯ); ... ರೋಮಗಳಿನ್ದಾದ ಸೀರೆ (ರಾಂಕವ); ಹೊಸ ಸೀರೆ (ಅನಾಹತ, ... etc.); ಹಿರಿಯ ಬೆಲೆಯ ಸೀರೆ (ಮಹಾಧನ); ಹೊದಕೆಯ ... ವೀತ, ಪ್ರಾವೃತ); ಸೀರೆಯ ನೀಳ (ದೈರ್ಘ್ಯ, ಆಯಾಮ, etc.); ... ಯ ಸೀರೆ (ಜೀರ್ಣವಸ್ತ್ರ); ಮಾಸಿದ ಹರಿದ ಸೀರೆ (ನಕ್ತಕ, ...); ಬೀಸಪ್ಪ ಸೀರೆ (ಸುಚೇಲಕ, ಪಟು); ದೊಡ್ಡ ನೂಲ ಸೀರೆ (... ಲಕಾಟಕ, ಉಡುವ ಹುಟ್ಟುಗೆ); ಹಚ್ಚಡಿಕೆಯ ಸೀರೆ (... ಪಟ, ಹಚ್ಚಡ); ಉಡುವ ಸೀರೆ (ಪರಿಧಾನ, etc.); ಸೀರೆಯ ... ಚೂರ್ಣ (ಪಿಷ್ಟಾತ, ಪಟವಾಸಕ Nr.). ನಾರು ನೂಲು ... ಮಂಗಳಿನ್ದ ನೆಯಿದ ಆ ಸೀರೆ ನಾಲ್ಕು ತೆರನಕ್ಕು (Mr. 341). ... ಸೀರೆ (ಅನಾಹತ); ಪೊಸತದ'ದದು (ಪಟಚ್ಚರ 342); ... ಸೀರೆ (ಅನ್ತರ 531). ನಿವಸನೋದ್ಯತಹನಮಿಸ್ತು, ಮಡುವಿನ ... ಸೀರೆ (Śmd. 239). ಸೀರೆ ಇಲ್ಲವೆನ್ದು ಹಾಳೆ ಉಟ್ಟು ... ನೆರಮನೇ ಜಳಗೆ ತವರ ಮನೇ ಸೀರೆಯೋ?—ಸೀರೆ ಅದೆ ... ಗತ್ತಿಗೆ ಆಗದೇ?—ಸರೀ ವರಕ ಕೊಟ್ಟರೂ ಸೀರೇ ... ಪ್ಪಣ್ಣಕ್ಕೆ ಸೀರೆ ಉಡಿಸಿದರೆ ಹನ್ನೆರಡು ಬೋದಿ ಅನ್ದರು (Prv.). ... Čpr. 7, after 69; Bp. 22, 65; 28, 19; 53, 49; ... 223. 459. — ಸೀರೆಗಳ್ಳ. -ಕಳ್ಳ. A cloth-stealer (... Hlâ.). — ಸೀರೆರೋಗ. A morbid issue of blood from the yôni (My.). — ಸೀರೆವರದ. -ವರದ. A cloth-merchant (... ಗ Śm. 67).

ಸೀಱು sira. = ಸೀಱು 2, etc. A line, a streak, a stripe; full of lines or stripes (B. 3, 74).

ಸೀಱು sîṟu. 1. To be scattered, to be sprinkled to fly about. P. p. ಸೀಱ್ (Čpr. 4, 40).

ಸೀಱು sîṟu. 2. = ಕೀಱು 2, ಸೇಱು. To grow enraged to become angry; to grow very contentious or quarrelsome (ದುಃಶೀಲತ Śmd. Dh., o. re. ... ಹ, ದುಃಖಿಲುದು; Bp. 26, 21; 56, 20; M. ... T. ... to hiss, rage, rail at one; see ಸಿಟ್ಟು; to rail at etc. (see ಸೇಱು).

ಸೀಱು sîṟu. 3. = ಚೀಱು 3. Raging, fierceness (... ಚೀಟ್ಟು, ಚೀಟ್ಟು). — ಸೀಱ ನಾಯಿ. = ಚೀಱ ನಾಯಿ. (My.).

ಸೀಱು sîṟu. 4. = ಚೀಱ್, etc. To scream, etc. (Bp. 52, 13).

ಸೀಱುಡು sîṟuḍu. A cascade (?). ಕರಿದವ ... ಗಳ್, ಪೆರ್ಮರಗಾವರಿಯಕ್ಕಿ, ಕಲ್ಗೆಲಿದರ್ಗವು, ... ವು, ಬೆಳ್ಳಯಲೊಳ್ ಸರಳಿಸಿದವು ಮರುಮುರಿಚಿಸಾವಾಜರ್ ... P. 7, 86).

ಸೀಱುಮ್ಬುಳ್ sîṟumbul. Being scattered, sprinkled, etc. (ಸೂಸಾಟ Śs.; Kk. 51; Śm. 61). — ಸೀಱುಮ್ಬು ವಾಡು. -ಆಡು. To sprinkle about (Râv. 5, after 55).

ಸೀರ್ sîr. Being scattered, sprinkled, etc. — ಸೀರ್ವನಿ. Spray or fine drops of water (Râv. 2, after 5, 69; V. 9, 49).

ಸೀರ್ಣ sîrṇa. = ಸೀರಣ, etc. (My.).

ಸೀರ್ಪ sîrpa. A finger-ring (ಅಂಗುಲೀಯಕ Mr. ...).

ಸೀಲ್ sîl. Tbh. of ಶೀಲ (Śmd. 365).

ಸೀಲೆ sîlĕ. Tbh. of ಚೇಲ (Śmd. 347). ಸೀಲೆಗಳ ... (ಮರ್ಮರ Nr.).

ಸೀವಟ sîvaṭa. A squeezed mass or a mass (of fruits, etc., Bh. 3, 9, 21; Mhr. ಚಂಪಟ, ಚಪಟಾ).

Digitized by Google

ಸೀವನ sîvana. *Sewing, stitching;* a seam, suture.

ಸೀವನಿ sîvani. = ಸೀವನ್ನಿ. ಕಿಱಿಯ ಸೀವನೀ ಮರ (ಶ್ರೀಪರ್ಣಿಕೆ, ಕುಮುದಿಕೆ, etc. Si. 131). 2, a needle (Sk.).

ಸೀವನೆ sîvanĕ. = ಸೀವನ್ನಿ. ಸೀವನೆಯ ಮರ (ಗಮ್ಭಾರಿ, ಸರ್ವತೋಭದ್ರೆ, etc. Si. 129).

ಸೀವನ್ನಿ sîvanni. = ಸಿವನ್ನಿ, ಸಿವಹೊನ್ನಿ, (ಸೀವನಿ, ಸೀವನೆ). Tbh. of ಶ್ರೀಪರ್ಣಿ (ಗಮ್ಭಾರಿ, ಸರ್ವತೋಭದ್ರೆ, ಕಾಶ್ಮರಿ, ಮಧುಪರ್ಣಿಕೆ, ಶ್ರೀಪರ್ಣಿ, ಭದ್ರಪರ್ಣಿ, ಕಾಶ್ಮರ್ಯ Nr.; ಕಾಶ್ಮರಿ Mr. 122). ಕಿಱಿಯ ಸೀವನ್ನಿ (ಶ್ರೀಪರ್ಣಿಕೆ, ಕುಮುದಿಕೆ, ಕುಮ್ಭಿ, ಕೈಟರ್ಯ, ಕಟ್ಫಲ Nr.).

ಸೀವರ sîvara. Tbh. of ಶೀಕರ (Šmd. 362; ತುನ್ತುರ್ವನಿ Čt. I, 75; ತುಷಾರ II, 88; ತನ್ದಲ್, ಜಲಕಣ Kk. 13, Šm. 35). *Cf.* ಜೂಪಡಿ.

ಸೀವರಿಸು sîvarisu. (ಸೀವಱಿಸು). To hiss, to puff, to pass the proper temper, to show disgust or disdain (Râm. 4, 3, 7; 5, 8, 45; 6, 12, 34; 6, 50, 40; Bh. 8, 24, 41; J. 5, 54; 8, 39; 17, 56; 19, 15; *cf.* ಸೀತಱ್, ಸೀಱು 2).

ಸೀವು sîvu. To adorn (ಭೂಷಣ Šmd. Dh.).

ಸೀಸ sîsa. A kind of Kannaḍa metre (Čh.; Tĕ.; Tĕ. also: irritation, madness, see s. ಸಿಟ್ಟು).

ಸೀಸ sîsa. 1. = ಸೀಸು. Lead (ಸೀಸಕ, ನಾಗ, ಯೋಗೇಷ್ಟ, ವಪ್ರ Nr.; ಸೀಸಕ, ಸೀಸಪತ್ರ Hlâ.; ನಾಗ Nn. 26; C.; Si. 334; B. 4, 106). ಸೀಸದ ಉಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲು ಒಡೆಯ ಬಹುದೇ? — ಸೀಸವನ್ನು ಇಲಿ ತಿನ್ದರೆ ತಿದ್ದಣ್ಣನ ಹದ್ದು ಕೊಣ್ಡು ಹೋಯಿತು (Prvs.). — ಸೀಸವಾಳು. -ದಾಳು. A leaden sword (? Bh. 8, 19, 40).

ಸೀಸ sîsa. 2. = ಸೀಸೆ. (My.).

ಸೀಸಕ sîsaka. 1. Tbh. of ಶೀರ್ಷಕ (Šmd. 345). A helmet (ಶಿಱಿ Nn. 4; ತಲೆಯ ಟವ್ವು Kk. 43, Bhn. 9; Grj. 2, after 106; T. ಚಿತ್ತಗ). — ಸೀಸಕನ್ದಾಳ್. -ಂ-ತಾಳ್. To put a helmet on (Rśv. 13, 70).

ಸೀಸಕ sîsaka. 2. *Lead.*

ಸೀಸಪತ್ರ sîsa-patra. *Lead.*

ಸೀಸು sîsu. = ಸೀಸ 1. (ಸೀಸ G.; B. 4, 124. 209).

ಸೀಸೆ sîsĕ. = ಸೀಸ 2. A bottle, a flagon (My.; B. 4, 225; Mhr., H. ಶಿಸಾ).

ಸೀಹುಣ್ಡ sîhuṇḍa. *The milk-hedge plant, Euphorbia antiquorum.*

ಸೀಳ್ sîḷ. 1. = ಸೀಳು 1. **To split** (v. i.), **to be cleft, to divide, to part, to come into; to be rent;—to split** (v. t.), **etc.** (ವಿದಾರಣ Šmd. Dh.; Tĕ. ಚೀಲು). P. p. ಸೀಳ್ದು. ಪೋದಱಿನ್ದು, ಸೀಳ್ದ ಭಾಗಂ (Šmd. I). ದಾಡಿಕಮೆನ್ದು, ಸೀಳ್ದೊಡಗಿ ದಾಡೆ ಶಾಖಂ (I). ಉರ್ವೀಧ್ರವ್ರಜಂ ಸೀಳ್ದುದು... ಆ ಗ್ರೀಷ್ಮದೊಳ್ (Rśv. 5, 36). (ಕೇಸರಿ) ಕುಮ್ಭಿತಿರಃಪ್ರದೇಶಮಂ ಕೊನೆವುಗುರಿನ್ದೆ ಸೀಳ್ದು (5, 116). ಸಿಳ್ಕಿದರಂ ಸೀಳ್ದು, ...ಮೆಟ್ಟಿ ಸೀಳ್ವ ಕಟ್ಟುಟ್ಟಿದೆಯ ದುಷ್ಟಗಜಂಗಳ್ (6, after 11). See Bp. 35, 49; 42, 4; 52, 33; 56, 29; Râghč. 17, 69; Šsv. 4, 6; J. 4, 44; 5, 37; 16, 26; 26, 45. 55. 60-63.

ಸೀಳ್ sîḷ. 2. = ಸೀಳು 2. **Splitting; a split, a fragment, a piece, a part, a division** (ಶಕಲ Šmd. Dh.). ಸೀಳ್ಗಳ್ (J. 4, 46). ಇದಿದರೆಯು ಏದಿಲ್ಲ, ಹದಿದರೆಯು ಸೀಳಿಲ್ಲ (fire, Sp.). — ಸೀಳಾಗು. -ಆಗು. To be divided, etc. (J. 25, 24).

ಸೀಳ್ sîḷ. 3. = ಗೀಳ್, ಚೀಳ್. **A scream, a cry.** (M. ಚೀಳ್, ಡೂಳೆ, a whistle, *cf.* ಸಿಳ್ಳು 1). — ಸೀಳಿಡು. -ಇಡು. To scream, etc. (Bp. 20, 13; V. 11, 63).

ಸೀಳ್ sîḷ. 4. = ಸೀಳ್ದು. **P. p. of** ಸೀಳ್ 1. — ಸೀಳ್ಕೆಡಹು. To split and throw to the ground (J. 19, 29).

ಸೀಳಿಸು sîḷisu. To cause to split, etc. (C.).

ಸೀಳು sîḷu. 1. = ಗೀಳು 2, ಸೀಳ್ 1. P. ps. ಸೀಳಿ (C.), ಸೀಳಿದು (= ಸೀಳ್ದು, Bp. 49, 10; 45, 27). ಸೀಳುವದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿರುವದು (ದಾರಿತ, ಭಿನ್ನ, ಭೇದಿತ, ಸಿಗುಳಲ್ ಪಟ್ಟದು Si. 382). ಅಡಿಯಂ ಸೀಳುವಡೆ ಆನೆ ಮೆಟ್ಟಲ್ ಅಹುದೇ? (Šâ. 11). ಅವಗಡಿಸಿ, ಸಿಂಹವ ಸೀಳಿದನು (Bh. 3, 13, 30). ಹೆಬ್ಬುಲಿಯ ಸೀಳಿ, ಸಿಂಗವನಿರಿದು (Râghč. 17, 74). ಕತ್ತೀ ದಾಯಲಿದ್ದ ತುಪ್ಪ ನೆಕ್ಕಿ, ನಾಲಿಗೆ ಸೀಳಿ ಕೊಣ್ಡ (Prv.). See Bp. 21, 43; 45, 32; 55, 24; B. 1, 21.

ಸೀಳು sîḷu. 2. = ಸೀಳ್ 2. (C.; ಸೂತ್ರವೇಷ್ಟನ, ಜೇಡರು ಸುತ್ತಿದ ನೂಲು, ಪಟ್ಟೆ G.). — ಸೀಳು ಆಗು. = ಸೀಳಾಗು. A splitting or division to take place, etc. ಸೀಳು ಆದರೂ ಆಳುವದು ಬಿಡ (Prv.). — ಸೀಳುದಾರಿ. A road that branches off, a bye-path (My.). — ಸೀಳುಹಾದಿ. = ಸೀಳುದಾರಿ. (My.; ವ್ಯಧ್ವ, ದುರಧ್ವ, ವಿಪಥ, etc. Si. 104).

ಸು su. = ಚು. See *e. g.* ಕೊಲ್ಲು, and *cf.* ಅಸು 2 (also *e. g.* in ಕರಸು 1 & 2).

ಸು su. 1. = ಸೂ, of which it may become a K. Tbh. *e. g.* in ಪ್ರಸು (ಪ್ರಸೂ).

ಸು su. 2. A prefix implying *good, well, excellent, excellently, beautiful, beautifully; excessive, excessively, much, very; readily, easily,* etc.

ಸುಕ suka. 1. Tbh. of ಶುಕ (ಕೀರ Šm. 78).

ಸುಕ suka. 2. Tbh. of ಸುಖ (ಪರಿಣಾಮ Šm. 78; My.).

ಸುಕನ್ದಕ su-kandaka. *An onion.*

ಸುಕರ su-kara. Easy to be done, practicable, feasible, attainable; easy to be managed, doing well; good, beautiful, etc.; doing good, charity, benevolence. See Kâvy. I, 1*a*, 3; Bp. 3, 69; 4, 3; J. 2, 33.

ಸುಕರತೆ su-karatĕ. Charity, benevolence (Čpr. 2, 51).

ಸುಕರೆ su-karĕ. *A tractable cow.*

ಸುಕಲ su-kala. 1. *One who has a great reputation for liberality both in giving and using.*

ಸುಕಲ sukala. 2. Tbh. of ಶುಕ್ಲ (G.).

ಸುಕಲಾಪ್ರವೀಣ sukalâ-pravîṇa. Conversant with the beautiful (sixty-four) fine arts (Kk. 101).

ಸುಕಲೆ su-kalĕ. ಸುಕಲಾ. A beautiful fine art; an auspicious mark (J. 11, 25).

ಸುಕವಿ su-kavi. A good or excellent poet (Šmd. 92. 238; Čh. v. 15; Kâvy. III, 2, B, 81; Abh. P. 1, 31; Bp. 1, 20).

ಸುಕವೀನ್ದ್ರ sukavi-indra. A superior poet (J. 25, 6).

ಸುಕಾಣ sukâṇa. = ಚುಕ್ಕಾಣ, etc., ಸುಕಾಣು. (B. 3, 118).

ಸುಕಾಣು sukâṇu. = ಸುಕಾಣ. (B. 3, 117. 118).

ಸುಕಾರ su-kâra. The syllable ಸು (Šmd. 268. 274 Cm.; 284).

ಸುಕಾರ್ಯ su-kârya. A good work (Bp. 39, 69).

ಸುಕಾಲ su-kâla. A time of plenty (My.).

ಸುಕಾಲಿಗ sukâliga. A Lambâḍi (My.; Tĕ. ಸುಕಾಲಿ, a sort of gypsies).

ಸುಕೀರ್ತಿ su-kîrti. Good report; celebration (ಅಕ್ಷರ, ಕೀರ್ತಿ Nn. 75; ಒಳ್ಳಿಹ ಕೀರ್ತಿ 146).

ಸುಕುಮಾರ su-kumâra. A beautiful youth; a good son (Bp. 3, 19. 41; 50, 3). 2, *very soft or tender, delicate, smooth.* 3, one of the guṇas in rhetoric (Kâvy. III, 1, A, 3. 15-17).

Digitized by Google

ಸುಕುಮಾರತೆ su-kumâratĕ. Beauty (Grj. 4, 57).

ಸುಕುಮಾರಿ su-kumâri. A beautiful, good daughter (Prll. 3, 23).

ಸುಕುಲ su-kula. A good or virtuous family. (My.).

ಸುಕುಲದೀಪಕ sukula-dîpaka. One who makes a good family illustrious (Bp. 24, 40).

ಸುಕೃತ su-kṛita. Done well or properly; well made, well constructed; treated with kindness; virtuous, pious; fortunate, auspicious. 2, any good or virtuous act, kindness, bounty, friendliness, aid; *virtue, moral merit* (ಪುಣ್ಯ, ಸುಕೃತಿ Nn. 68); fortune, auspiciousness; reward, recompense. ಸುಕೃತಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ ಆದರೂ ದುಷ್ಕೃತಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ (Prv.). See Bp. 3, 69; 32, 62; 40, 66; 51, 26.

ಸುಕೃತಕರ್ಮಿ sukrita-karmi. A person who performs good works (Bp. 54, 16).

ಸುಕೃತಿ su-kṛiti. Acting well or kindly; virtuous, pious, good; fortunate, *lucky*. 2, well-doing; kindness; virtue.

ಸುಕೇಶ su-kêśa. Having beautiful hair.

ಸುಕೇಶಿ su-kêśi. *N. of an Apsaras.*

ಸುಕ್ಕು sukku. 1. = ಸುಕುರ್ 1. To shrink, to shrivel up (Bp. 43, 84).

ಸುಕ್ಕು sukku. 2. = ಸುಕುರ್ 2, etc. Shrinkage, shrink; a wrinkle, fold, crease, indentation (Bp. 44, 26; My.; Tĕ. ಜುಕ್ಕು, ಸುಕ್ಕು). — ಸುಕ್ಕುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To shrivel, to shrink; to grow wrinkled (My.; B. 5, 238).

ಸುಕ್ಷಾತ್ರತೇಜ su-kshâtra-têja. Fine lustre belonging to the military class (Bh. 1, 10, 2).

ಸುಕ್ಷೇತ್ರ su-kshêtra. An excellent field; an excellent place of pilgrimage (My.); etc. ನಕ್ಷತ್ರವಾದರೂ ಸುಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರ ಬೇಕು (Prv.).

ಸುಕ್ಷೇತ್ರತೆ su-kshêtratĕ. The state of having excellent places of pilgrimage (Čpr. 1, 75).

ಸುಕ್ಷೇಮ su-kshêma. Perfect health (Bp. 36, 44; My.).

ಸುಖ su-kha. = ಸುಕ 2, ಸೊಕ, ಸೊಗ. *Happiness, pleasure, delight, joy, comfort* (ಸೊಕ, ಸೊಗ Kk. 31; Šm. 76); ease, alleviation; easiness. 2, happy, joyful, delighted; agreeable, sweet; easy, practicable; meet, suitable. ಮದಿಕು ಇಲ್ಲದ ಹೆಣ್ಣತಿಗಿನ್ನ ಮರದ ನೆರಳು ಸುಖ.—ಮೆಚ್ಚಿದವನಿಗೆ ಮಸಣವೇ ಸುಖ (Prvs.). — ಸುಖ ಕೊಡು. To give or afford pleasure (B. 4, 153). — ಸುಖಂಗೆಯ್. -ಂ-. To cause happiness or pleasure. ಸುಖಂಗೆಯ್ವಂ (ಶಿವಕಾರಿ Mr. 230). — ಸುಖದಿನ್ದಿರು. To be happy, etc. (B. 5, 128. 272). — ಸುಖನ್ದಳೆ. -ಂ-ತಳೆ. To get pleasure (Grj. 4, 86). — ಸುಖ ಪಡಿಸು. To cause to feel pleasure, to make happy (B. 4, 152). — ಸುಖ ಪಡು. To feel pleasure, to be happy (B. 3, 105; 4, 2). — ಸುಖ ಭೋಗಿಸು. = ಸುಖ ಪಡು. (B. 5, 58). — ಸುಖಮ್ಬಡೆ. -ಂ-ಪಡೆ. To get pleasure, to attain happiness. ಇರುಳಿನ ಚಕ್ರಾಹ್ವಯದ ವೋಲಿರ್ದವಂ ಸುಖಮ್ಬಡೆದಪನೆ? (Šmd. 184).

ಸುಖಕರ sukha-kara. Causing happiness or pleasure; doing anything easily, done easily. (My.).

ಸುಖಜೀವಿ sukha-jîvi. A happy person or being (My.).

ಸುಖತರ sukha-tara. Uncommonly or very pleasant or agreeable (Bh. 1, 8, 35).

ಸುಖತರಂಗಿಣಿ sukha-tarangiṇi. A river of joy (Grj. 2, after 106).

ಸುಖದ sukha-da. Giving or affording pleasure, etc. (Š. R.).

ಸುಖದುಃಖ sukha-duḥkha. Pleasure and pain. (Bp. 11, 13). ಸುಖದುಃಖ ತಿಳಿಯದ ಮನುಷ್ಯ ನಟ್ಟಿನ್ತ ಕಲೆ.—ಸು... ಕೂಡೆ ಸುಖದುಃಖವೇ.—ಸುಂಕದವನ ಕೂಡೆ ಸುಖದುಃಖ ... ಕಂಕುಳದಿಲ್ಲ ಏನು? ಅನ್ದನನ್ತೆ (Prvs.).

ಸುಖನಾಸಿ sukhanâsi. A small room in a temple in front of that wherein the idol is placed (Bp. 43, 41; My.).

ಸುಖಪ್ರದ sukha-prada. = ಸುಖದ. (My.).

ಸುಖಪ್ರಸವ sukha-prasava. = ಸುಖಪ್ರಸೂತಿ. (My.).

ಸುಖಪ್ರಸೂತಿ sukha-prasûti. An easy delivery or accouchement (Čpr. 3, after 92).

ಸುಖರೂಪ sukha-rûpa. Well, happy (ಕಲ್ಯಾಣ G; My.).

ಸುಖವರ್ಚಕ sukha-varčaka. *Natron, alkali.*

ಸುಖವಸತಿ sukha-vasati. A pleasant place of residence (My.).

ಸುಖವಸ್ತಿ sukha-vasti. A person sojourning at a place without the connection of an estate (B. 5, 120).

ಸುಖವಾಸಿ sukha-vâsi. A person who keeps himself free from all work, and simply lives for his pleasure or convenience (My.).

ಸುಖಸನ್ದೋಹ್ಯೆ sukha-sandôhyĕ. Easily milked: a tractable and gentle cow.

ಸುಖಸನ್ನಿ sukha-sanni. Sanni arising from sexual intercourse (My.).

ಸುಖಸ್ಪರುಶವಾತ sukha-sparuśa-vâta. A wind that is agreeable to the touch or refreshing (J. 19, 35).

ಸುಖಾನ್ತ sukha-anta. Ending in pleasure; friendly; pleasant (ಶಂ Mr. 493); subversive of pleasure.

ಸುಖಾವಹ sukha-âvaha. Bringing or conferring pleasure, delighting, pleasing. (My.).

ಸುಖಾಸನ sukha-âsana. A suitable or comfortable seat (Bp. 24, 22).

ಸುಖಿ sukhi. Possessing happiness or pleasure, happy, joyful, pleasant, comfortable, easy, enjoying comfort; a person who is happy, in good circumstances, etc. (Cod 109. 192; Bp. 40, 79; B. 5, 274). 2, a god-lord (ದೇವ, ಜಾದಾಲ Mr. 239). 3, a religious ascetic.

ಸುಖಿಸು sukhisu. To feel pleasure, to be happy (B. 5, 14 300).

ಸುಖೋದಯ sukha-udaya. The rising of pleasure (Cr 6, 86).

ಸುಖೋಪಭೋಗ sukha-upabhôga. Enjoyment or means of pleasure (B. 4, 152).

ಸುಗತ su-gata. Well-gone; going well; passed, gone, etc.; bestowed. 2, *a Buddha* (ಬೌದ್ಧ Mr. 23).

ಸುಗತಿ su-gati. A fine, beautiful going or gait (Bp. 1, 42; 17, 16. 21). 2, a good or happy condition (ಸು... Mr. 514; Bp. 2, 29; 36, 28; 42, 8).

ಸುಗನ್ಧ su-gandha. Sweet-smelling, odoriferous, fragrant. 2, fragrance, odour, perfume (ಸುರಭಿ, ಒಳ್ಳೆ ವಾಸನೆ ... 30). 3, sulphur.

ಸುಗನ್ಧತೈಲ sugandha-taila. Scented oil (My.).

ಸುಗನ್ಧಪಾಲ sugandha-pâla. N. of a plant (ಗೊರಿ, ... ಅನನ್ತೆ, etc., ಸೊಗದಿ, etc. Si. 149; Tĕ. ಸುಗನ್ಧಿ, ... a plant and medical drug, Periploca indica).

Digitized by Google

ಸುಗನ್ಧಮುಸ್ತೆ sugandha-mustĕ. A herb growing in the Himâlaya, the Indian spikenard, Nardostachys jatamansi D. C. (St. & Pl.).

ಸುಗನ್ಧರಾಜ sugandha-râja. The tuberose, Polianthes tuberosa (My.). — ಸುಗನ್ಧರಾಜನ ಗೆಡ್ಡೆ. The medicinal root of the tuberose (My.).

ಸುಗನ್ಧವಾಚಿ sugandha-vâci. A tall perennial plant, the greater galangal, Alpinia galanga Sw. (St. & Pl.).

ಸುಗನ್ಧಾನಿಲ sugandha-anila. Fragrant air: fragrance (ಆಮೋದ, ಸೌರಭ್ಯ Mr. 50).

ಸುಗನ್ಧಿ su-gandhi. *Sweet-smelling*, redolent with perfumes. 2, virtuous, pious. 3, a perfume, fragrance. 4, *a drug and perfume* (= ಏಲವಾಲುಕ). 5, a kind of fragrant grass (both Cyperus rotundus and Scirpus kysoor). 6, N. of a town (Čpr. 3, after 9). 7, one who prepares perfumes (ಬುಕ್ಕಿಟ್ಟಿಗಾಣಿ G.). — ಸುಗನ್ಧಿಬಳ್ಳಿ. A twining shrub, the country sarsaparilla, Hemidesmus indicus R. Br. (St. & Pl.). — ಸುಗನ್ಧೀ ಹೂವು. (ಕಲ್ಹಾರ, ಸೌಗನ್ಧಿಕ G.).

ಸುಗನ್ಧಿಕ su-gandhika. Incense. 2, sulphur. 3, a sort of large rice. 4, the white lotus. 5, the red water-lily (ಕಲ್ಹಾರ, ಹಂಗಣಿಗಿಲ್ Mr. 420).

ಸುಗನ್ಧಿತೆ su-gandhitĕ. *Fragrance, agreeable scent, perfume.*

ಸುಗನ್ಧೆ su-gandhĕ. *The ichneumon plant* (= ರಾಸ್ನೆ).

ಸುಗಮ su-gama. Easy to be traversed or travelled over, easy of access; easy, practicable; plain, intelligible. ಪ್ರಸಿದ್ಧಕವಿಗಳ ಸುಗಮವಾಕ್ಯಂ (Kk. 100).

ಸುಗಹನ su-gahana. *Very thick or close, very impervious.*

ಸುಗಹನಾವೃತಿ sugahana-âvṛiti. An enclosure round a place of sacrifice to exclude profane access. (G.).

ಸುಗಾನ su-gâna. Good singing (ಅಣತಿ Čt. II, 110).

ಸುಗಿ sugi. 1. To tear off; to strip off; to plunder; to peel (ಸುಲಿಗೆ Šm. 80; Bp. 11 sum.; 11, 33. 36; 12, 11; *cf.* ಸುಲಿ 1, ಉಗಿ 1).

ಸುಗಿ sugi. 2. To fear (ಭಯ Šmd. Dh.; ಭಯವನ್ ಆನ್ Kk. 72; ಅಗಿ 90; ಸೆದೆ, ಅಳ್ಕು, ಬೆದರ್, ಬಳ್ಕು, ಸುರುಳ್, ಅಗಿ, ಭಯವನ್ ಆನ್ Šm. 40; ಅಂಜಿಕೆ 80; Čpr. 2, 52; 10, 60; Abh. P. 8, after 62; 13, 109; Grj. 4, 113; *cf.* ಉಗಿ 3).

ಸುಗುಡುತನ suguḍutana. Desire, lust (Bp. 42, 17; Bh. 3, 14, 2). *Cf.* ಸೊಗಡು 2?

ಸುಗುಣ su-guṇa. Endowed with good qualities, possessed of merit; such a man. ಮಲ್ಲದಿಗಾತಿಗೆಯೆನೆ ಸುತ್ತಿ ಬಹಾರೆಯೆನ್ದು, ಪೇಳ್ವರ್ ಸುಗುಣರು (Kk. 28). 2, a good quality (C.). See Čh. v. 56; Bp. 39, 69; 44, 31; B. 4, 186.

ಸುಗುಣನಿಧಿ suguṇa-nidhi. A receptacle or an ocean of good qualities (Bp. 30, 27; 53, 2).

ಸುಗುಣಿ su-guṇi. Rich in good qualities or virtues; a person rich in good qualities (My.).

ಸುಗುಣೆ su-guṇĕ. A female rich in good qualities (Bp. 41, 5).

ಸುಗೋಮಯ su-gômaya. Excellent cow-dung (Bp. 18, 34).

ಸುಗ್ಗ sugga. — ಸುಗ್ಗಂ (Šmd. 49).

ಸುಗ್ಗಲ suggala. — ಸುಗ್ಗಲದೇವಿ. N. (Bp. 51 sum.; 51, 2. 4. 10).

ಸುಗ್ಗಲೆ suggalĕ. — ದೇವಿಸುಗ್ಗಲೆ (Bp. 51, 63).

ಸುಗ್ಗಿ suggi. (Šmd. 49). The season of spring (from the middle of March to that of May, ಚೈತ್ರಮಾಸ Čt. I, 5; ಹೂವಿನ ಹಬ್ಬ, ಬಸನ್ತ, ವಸನ್ತ Šm. 20; Čpr. 6, 64; J. 10, 14; *cf.* T. ತುಳಿಕಾಲ, the season of spring?). ಸುಗ್ಗಿ ಬನ್ದುದು (ವಸನ್ತ Kk. 18). ಪ್ರಫುಲ್ಲಮಲ್ಲೀನವಪುಷ್ಪಮ್ ಓಗರದ ಕಮ್ಪುಗಳಾಗರಮ್ ಆಯ್ತು ಸುಗ್ಗಿಯೊಳ್ (Čpr. 7, 49). **2,** the season of gathering a crop of any kind, especially the time of reaping the corn and grain, harvest (October-November, My.; ಪಯ್ರು ಬರುವ ಕಾಲ G.). ಆಕ್ರೋಡದ ಹಣ್ಣಿನ ಸುಗ್ಗಿ ಆಶ್ವಿನ ಕಾರ್ತಿಕಗಳಲ್ಲಿ (B. 3, 115). ಒನ್ದು ಜೇನ ನೊಣವು ಒನ್ದು ಜಟ್ಟಿಗೆ, ನೀನು ಸುಗ್ಗಿಯೊಳಗೆ ನಮ್ಮ ಹಾಗೆ ಅನ್ನಸಂಗ್ರಹ ಯಾಕೆ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ? ಬೇಸಗೆಯನ್ನು ಹ್ಯಾಗೆ ಕಳದಿ? ಎನ್ದು, ಹೇಳಿತು (5, 86). **3,** plenty (My.; Mhr. ಸುಗೀ, the period of the coming to maturity or of the abounding of the products of the earth, etc., season). **4,** a feast (ಹಬ್ಬ Bhn. 13; Râm. 6, 44, 11). ಕತ್ತೆ ಬಲ್ಲದೇ ಛತ್ತದ ಸುಗ್ಗಿಯ?— ಸುಗ್ಗೀ ಮೇಲೆ ಕೊಳೆ, ಮುಗ್ಗೀ ಮೇಲೆ ಲೆಕ್ಕ.— ಸುಗ್ಗಿಯಲ್ಲಿ ಸೊಕ್ಕಲಿಲ್ಲ, ಆಷಾಢದಲ್ಲಿ ಸೊರಗಲಿಲ್ಲ (Prvs.). — ಸುಗ್ಗಿಕಾಲ. = ಸುಗ್ಗಿ No. 2. (My.; B. 4, 2; 5, 86). ಸುಗ್ಗಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸುಗ್ಗಿ ತಿನ್ದರೆ ಕಾತಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜಗಲಿ ತಿನ್ನಾನೇ? (Prv.). — ಸುಗ್ಗಿಗೆಳೆಯ. Spring's friend, Kâma (ಮನ್ಮಥ Kk. 8; Šm. 7). — ಸುಗ್ಗಿವಕ್ಕಿ. -ಪಕ್ಕಿ. Spring's bird, the cuckoo (ಪಿಕ Šs.). — ಸುಗ್ಗಿವಡೆ. -ಪಡೆ. To obtain plenty of— (V. 23, after 13).

ಸುಗ್ಗಿ suggi. O. r. of ಪುಗ್ಗಿ, q. v.

ಸುಗ್ಗು suggu. Rice parched, ground and mixed with jaggory and cocoa-nut (My.). — ಸುಗ್ಗುಉಣ್ಡೆ. -ಉಣ್ಡೆ. A ball of suggu. (My.).

ಸುಗ್ರೀವ su-grîva. Handsome-necked. 2, N. of a monkey-king. (J. 18, 5. 8. 38).

ಸುಗ್ರೀವಾಜ್ಞೆ sugrîva-âjnĕ. Sugrîva's order: a very strict order (My.).

ಸುಂಕ suṅka. Tbh. of ಶುಲ್ಕ. Toll, duty, customs (ಶುಲ್ಕ Nr.; Nn. 125; Mr. 484; Bp. 27, 52; C.; Tĕ.; T. ಶುಂಗು). See Sp. s. ಕಂಕ. ಕಣ್ಣರೆ ಸುಂಕ, ಕಾಣದಿದ್ದರೆ ಬಿಂಕ.— ಬಿಂಕ ಆಡಿದರೂ ಸುಂಕ ಆಡಿಲ್ಲ.— ಬೋಳಿಗೆ ಸುಂಕವಿಲ್ಲ, ಸೂಳೆಗೆ ಕರುಣವಿಲ್ಲ.— ಮಂಕ ಮಗನಾದರೆ ಸುಂಕ ಕೊಡ ಬಾರದೇ?— ಯಾರಿಗೆ ಯಾರಿಲ್ಲ, ದಾರಿಗೆ ಸುಂಕವಿಲ್ಲ.— ಸರಕು ಒಪ್ಪಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಸುಂಕವೇ?— ಹೇಲು ಒಪ್ಪಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಸುಂಕ ಕೇಳುವದೇನು? (Prvs.). — ಸುಂಕದ ಬೊಂಕದೇವ. N. (Bp. 58, 8). — ಸುಂಕದವ. -ಅವ. A custom-house officer, a publican. ಸುಂಕದವ ಸುಳ್ಳ, ಕೋಮಟಿಗ (or ಬಣಜಿಗ) ಕಳ್ಳ.— ಸೂಳೆ ತಿರಿಗಿ ಕೆಟ್ಟಳು, ಸುಂಕದವ ತಿರುಗದೆ ಕೆಟ್ಟನು.— ಸುಂಕದವನ ಕೂಡೆ ಸುಖದುಃಖವೇ?— ಸುಂಕದವನ ಕೂಡೆ ಸುಖದುಃಖ ಹೇಳಿದರೆ ಕಂಕುಳಲ್ಲಿ ಏನು? ಅನ್ದನನ್ತೆ (Prvs.).

ಸುಂಕಿ suṅki. = ಸುಂಕ. ಬಣ್ಣಪಾಳಸುಂಕಿಯ ಪಾರುಪತ್ಯದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಸುಂಕಿದೇವಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 8).

ಸುಂಕಿಗ suṅkiga. Tbh. of ಶುಲ್ಕಿಗ. (ಶುಲ್ಕಿಗ Čt. I, 9; V. 6, 37; Râm. 5, 8, 52; see Sp. s. ಕಂಕಿ).

ಸುಂಕು suṅku. 1. = ಸುರ್ಕು 2, etc. A fold, a curl. — ಸುಂಕಿಡು. -ಇಡು. To curl (v. t., Šsv. 2, 68).

ಸುಂಕು suṅku. 2. = ಸೊಂಕು 2, etc. Touch. — ಸುಂಕುಗಾಳಿ. An infectious air (My.). — ಸುಂಕುರೋಗ. An infectious disease (My.).

ಸುಂಕು suṅku. Tbh. of ಶೂಕ. The bristle or beard of corn, an awn (ಕಂಶಾರು Mr. 372; Si. 305; My.).

Digitized by Google

ಸುಚರಿತ su-čarita. Good conduct. 2, well conducted, well behaved; well managed.

ಸುಚರಿತೆ su-čaritĕ. *A well conducted or faithful wife.*

ಸುಚರಿತ್ರ su-čaritra. Good conduct. 2, well conducted.

ಸುಚರಿತ್ರತೆ su-čaritratĕ. The state of being well conducted, etc. (Čpr. 5, 121).

ಸುಚರಿತ್ರೆ su-čaritrĕ. *A well conducted or faithful wife.*

ಸುಚಾರತ್ವ su-čâratva. = ಸುಚರಿತ No. 1. See Čh. s. ಸಾಹಿತ್ಯ.

ಸುಚಾರಿತ್ರ su-čâritra. A good or an excellent story (Bp. 27, 76; 45, 55).

ಸುಚಿ suči. Tbh. of ಶುಚಿ (Šmd. 335; My.). (ಅಮೇಧ್ಯದ) ರುಚಿ ಕಣ್ಣ ನಾಯಿ (ತಾನು) ಸುಚಿಯಾದರೂ ಬಿಡದು (Prv.).

ಸುಚಿತ್ su-čit. Good intellect (Bp. 28, 58).

ಸುಚಿತ್ತ su-čitta. A good mind (Bp. 27, 15).

ಸುಚಿತ್ತೆ su-čittĕ. A woman who has a good mind (Bp. 24, 1).

ಸುಚಿನ್ತ su-činta. A man without sorrowful thoughts (B. 4, 77).

ಸುಚೇಲಕ su-čêlaka. *Fine cloth.*

ಸುಜನ su-jana. A good or virtuous or benevolent man (ಬಲಿ, ಸಜ್ಜನ Nn. 16; ಸಜ್ಜನ, ಸುಹೃದ್ 95; see Šmd. 114; Kk. s. ಅಂಗೀಕರಿಸು; Bp. 21, 4); a gentleman. 2, good, virtuous, respectable; kind, benevolent.

ಸುಜನತೆ su-janatĕ. = ಸುಜನತ್ವ. (Čpr. 8, 76; 9, 111).

ಸುಜನತ್ವ su-janatva. Goodness, virtue, kindness, affability, gentlemanliness, kindness, benevolence, mildness (ಸಾಧು Šm. 99).

ಸುಜನಪ್ರಕೃತಿ sujana-prakṛiti. The disposition of proper men (ಸತ್ವ Mr. 502).

ಸುಜನೋತ್ತಂಸ sujana-uttaṁsa. A crest of respectable persons: N. of a Kannaḍa poet (Šmd. 4. 109. 112. 133. 164).

ಸುಜಾಣ su-jâṇa. Knowing, intelligent, well-informed, sharp, ready (Bp. 51, 44; Mhr.).

ಸುಜ್ಞ su-jña. Intelligent, well-informed (B. 4, 223; 5, 213).

ಸುಜ್ಞಾನ su-jñâna. Knowing, understanding, knowledge (ಜ್ಞಾನ Nn. 52; ಬ್ರಹ್ಮ, ಜ್ಞಾನ 79; Bp. 37, 31; 50, 49; 57, 90).

ಸುಜ್ಞಾನದೂರ sujñâna-dûra. A man who is far from knowledge (Bp. 56, 44).

ಸುಜ್ಞಾನಿ su-jñâni. A well-informed, intelligent or wise person (Bp. 3, 23; 22, 53; 31, 1). ತನ್ನ ತಾನು ಅರಿದರೆ ಸುಜ್ಞಾನಿ (Prv.).

ಸುಟಿ suṭi. Clever, able, powerful (My.; see ಚೂಟಿ).

ಸುಟ್ಟು suṭṭu. 1. P. p. of ಸುಡು 1.

ಸುಟ್ಟು suṭṭu. 2. To point at with the finger (ಅಂಗುಲಿದರ್ಶನ Šmd. Dh.; Čpr. 10, after 89; Abh. P. 7, after 82; 15, 24. 25; T. ಚುಟ್ಟು).

ಸುಟ್ಟು suṭṭu. 3. (fr. ಸುರುಟು). Contracting, etc. — ಸುಟ್ಟುಮ್ಮೆಕ್ಕ. -ಂ. A kind of sensitive plant. ನಮಸ್ಕಾರಿ, ಗಣ್ಣಕಾರಿ, ಖದಿರಿ, etc. ಎನ್ದೊಡೆ ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಮುರುಟುಹ; ಸುಟ್ಟುಮ್ಮೆಕ್ಕೆನ್ದೊ, ಎಪ್ಪರು (Nr.).

ಸುಟ್ಟುಮ್ಬೆ suṭṭumbĕ. The index or forefinger (Mr. 354; Tĕ. ಚುಟ್ಟುವ್ರೇಲು). ಹೆಬ್ಬೆಟ್ಟು ಸುಟ್ಟುಮ್ಬೆ ಕೂಡಿ ಅಳದರೆ ಪ್ರಾದೇಶ ಎನಿಸುಗು (Nr.).

ಸುಟ್ಟುಮ್ಬೆಕಾರ suṭṭumbĕ-kâra. A man who uses the forefinger or points at (Čpr. 8, after 44).

ಸುಟ್ಟುರೆ suṭṭurĕ. = ಸಣ್ಣರ, ಸುಣ್ಣರ, ಸುಣ್ಣುರ, ಸುಣ್ಣುರೆ, ಸುಣ್ಣು. Turning round, whirling: a whirlwind, cyclone (Čpr. 8, after 4; Abh. P. 14, 7; Rśv. 5, 45; Tĕ. ಸುಡಿಗಾಲಿ, ಸುಡಿಗಾಲಿ; T. ಚುದಿಗ್ಕಾಟ್ರು, ಚೂರಾವಳಿ, ಚೂರಾವಳಿಕ್ಕಾಟ್ರು, ಸುಟ್ಟುTĕ. ಚುಟ್ಟು, to go round; *cf.* ಸುಡಿ 1 & 3). — ಸುಟ್ಟುರೆಗಾಳಿ. A whirlwind, cyclone (ವಾತ್ಯೆ Hlâ.).

ಸುಡ suḍa. That burns: fire. — ಸುಡನಾಶ. A man who destroys fire, *i. e.* refuses to give it: a great miser (My.). — ಸುಡನಾಶಿ, Such a woman (My.).

ಸುಡಾಳ su-ḍâḷa. Great lustre (Prll. 3, 25; Mhr. ಸುಡಾಳ, lustrous, clear; of good form, fashion).

ಸುಡಿಸು suḍisu. To cause to burn, to burn, to burn up; to have burnt (My.; B. 3, 53; Č. Bp. 47, 22). ಉತ್ತ ಹೊಲ ಬಿತ್ತಿಸಿ ಕೊಣ್ಣೇತು, ಕತ್ತ ಹೇಣ ಸುಡಿಸಿ ಕೊಣ್ಣೇತು (Prv.).

ಸುಡು suḍu. 1. To burn (v. t.); to roast; to bake; to fire off, as a gun; to consume:— to be consumed by fire; to burn (v. i.); to be very hot; to be effected with a sensation of heat, to feel excess of heat; to be roasted, etc.; to be consumed (ದಾಹ Šmd. Dh.; ಸುಡು Kt. 15, Šm. 12. 86; C.; T., M. ಚುಡು; Tu. ಸುಡು; Tĕ. ಸುಡು, ಚೂಡು; see ಚೂಪು 1; ಶುಷ್ಪಡಿಗೆ). P. p. ಸುಟ್ಟು (C.). ಎಡಬಿಡ ಕಾಯ್ದುಂ ಬೆನ್ನೀರ್ ಮನೆ ಸುಡದು (Šmd. 216). ಸುಡುವ (282. 284). ಸುಟ್ಟಂ (282. 284). ಸುಟ್ಟ ಅಗರು (ಧೂಪ Hlâ.). ಬಿಟ್ಟ ಗಣ್ಣದೊಳು ಸುಟ್ಟ ಅಗರು (ಧೂಪ Mr. 217). ಸತ್ತವನ ಸುಡಲ್ಕೆ, ಒಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟಿಗೆ (ಚಿತೆ, etc.); ಕಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಸುಡುವ ಪಾವಕ (ಶೂಲ್ಯ Nr.). ಸುಡುವುದು (ದಗ್ಧ, ದಹ್ಯ Nn. 33). ಸುಡಲ್ ಬಟ್ಟುದು (ಪ್ರಷ್ಟ, ಪ್ಲುಷ್ಟ, ಉಷಿತ, ದಗ್ಧ Si. 381); ಸುಡುವ ದಾಹಗಳ ಕದ ಮಸಿ (ಅವಸ್ಕರ 449). ಪಲ್ಲಿಕ್ಕಿ ಪೋಗೆ ಪಥಿಕರ್ ಪೋರೆ ಸುಡಾ ಐದೆ, ಅಗ್ನಿ ಹಿಮಸಮಯಮುಹೀವಲ್ಲಭನಸ್ತಗೆನ್ ಅಗಲ್ದು, ... ಕಚಗಿಡುದೊ? (Rśv. 9, 27). ತರಮಂ ಸುಡೆ ಸೆಲನ್, ಅಖಿಲದಾಗರ ಅರಮಲ್ಲದೆ ಸಿನ್ದ ಸಿನ್ಧುರಂಗಳ್ (5, 42). ಜವೆಗೋಲಿಯು ಕಾಡಿನ ನ್ದ ಸಹ ರೊಟ್ಟೀ ಮಾಡಿ, ತೋಳಿದ ಎರಡು ಕಲ್ಲುಗಳೆಡೆಲ್ ಕಾಸಿ, ಸುಡುತ್ತಾರೆ (B. 3, 112). ಅಘ ತಿಮ್ಮುವವರ.... ದಲ್ಲ ದೂಷಿಸಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟು, ಮೆಯ್ ಬಣಗಿ ಹೋಗುವವು (4, 41). ಈ ಮಾತು ಕೇಳ್ದವರ ನಾಲಿಗೆ ಸುಡಲಿ! (5, 71). ಅಂತೆ ಇಲ್ಲದ ಕಡೆ ಬಳ್ಕೆ ಸುಟ್ಟು — ಬಿಟ್ಟ ಮನೆಗೆ ಸುಟ್ಟ ಬಕ್ಕಲು — ಬೆಂಕಿ ಹಾಕಿದರೆ ಸುಡುವ ಮನೆ ಸುಡದೇ? — ಬಂಗಿ ಸುಟ್ಟರೂ ಹಂಗು ಸುಡಲಿಲ್ಲ. — ಹಗ ಸುಟ್ಟರು ಹುರಿ ಸುಡಲಿಲ್ಲ (Prvs.). See Čpr. 8, 81; Bp. 32, 50; 36, 46; 26. 32; 53, 52; 56, 34; Rśv. 5, 41; Bh. 1, 8, 64; J. 4, 21. 5, 40; 7, 64; 10, 16; B. 4, 62. — ಸುಡು ಸುಡು rep. (Bp. 29, 29; 48, 9; J. 17, 54; Bh. 1, 8, 90).

ಸುಡು suḍu. 2. = ಸೊಡೆ, ಸೊಡು. Burning, etc. — ಸುಡುಗರ. An evil spirit that burns: ignis fatuus (T. 14. 91). — ಸುಡುಗಾಡ. ಸುಡುಗಾಡುಅರಸ. N. of Sûdra and Hŏlĕya men (My.). 2, = ಸುಡುಗಾಡು. (B. 5, 236, ಪಿತೃವನ, ಶ್ಮಶಾನ G.). — ಸುಡುಗಾಡಿ. N. of Sûdra and Hŏlĕya women (My.). — ಸುಡುಗಾಡು. -ಕಾಡು. (Šmd. 204). A cemetery (ಶ್ಮಶಾನ, ಪಿತೃವನ Nr.; Si. 297; ಸೊಡಬಲೆ Č. I. 13 C.). ನಾಡೆಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟರೂ ಸುಡುಗಾಡು ಬಿಡದು. — ಸುಡುಗಾಡಿನ ಹೋದ ಹೆಣ ತಿರುಗಿ ಬಣ್ದೀತೇ? — ಸೂಳೆಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಣ, ಸುಡುಗಾಡಿನ ಹೋದ ಹೆಣ (Prvs.). — ಸುಡುಗಾಡುಕೆಲಸ. A disagreeable business (My.).

Digitized by Google

— ಸುಡುಗಾಡುಮಾತು. A disagreeable word (My.). — ಸುಡುಗಾಡುಸಿದ್ದ. = ಸುಡುಗಾಡ No. 1. (My.). — ಸುಡುನುಡಿ. A word that burns, a very unkind word (Čpr. 8, after 79). — ಸುಡುಬಲಿ. = ಸೊಡಬಲಿ, q. v. — ಸುಡುಬಾಡು. (Šmd. 82). Roast meat (ಸುಣ್ಟಿಗೆ, ಕೋಲ್ದುಸ Ss.; ಸುಣ್ಟಗೆ, ಕೊಟ್ಟಸ Šm. 32, o. r. ಸುಣ್ಟಿಗೆ).

ಸುಡುಕ suḍuka. Who has burnt. See ದಾಲ-.

ಸುಡುವಿಕೆ suḍuvikĕ. Burning, etc. (ಓಷ, ಪ್ಲೋಷ Si. 389).

ಸುಡುಹ suḍuha. Burning, etc. (ಓಷ, ಪ್ಲೋಷ Nr.; ಭಂಜನ, ದಹನ Mr. 48).

ಸುಣ್ಟಗೆ suṇṭagĕ. (Šmd. 48). = ಸುಣ್ಟಿಗೆ. Roast meat (ಸುಡುದಾಡು, ಕೊಟ್ಟಸ Šm. 32; ಶೂಲ್ಯ, ಭಟಿತ್ರ Hlâ.; ಶೂಲಾಕೃತ, ಶೂಲ್ಯ, etc., ಕಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಚುಚ್ಚಿ ಸುಡುವ ಮಾಂಸ Nr.).

ಸುಣ್ಟರ suṇṭara. = ಸುಟ್ಟುರೆ, etc. — ಸುಣ್ಟರಗಾಳಿ. = ಸುಟ್ಟುರೆಗಾಳಿ. (My.; ಬಿರುಗಾಳಿ G.).

ಸುಣ್ಟಿ suṇṭi. Tbh. of ಶುಣ್ಠಿ (Šmd. 335. 338). Dry ginger; the common ginger, Zingiber officinale Rosc. (C.). See ಅಗುಳು-, ಕಲ್ಲು-, ಹಸಿ-. ರಾವಣನ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಅರೆಕಾಸಿನ ಸುಣ್ಟಿ (Prv.). — ಸುಣ್ಟಿಹುಲ್ಲು. The roussa or ginger grass, Andropogon martini Roxb. (St. & Pl.).

ಸುಣ್ಟಿಗೆ suṇṭigĕ. = ಸುಣ್ಟಗೆ. (ಶೂಲ್ಯ Mr. 217; ಸುಡುದಾಡು, ಕೋಲ್ದುಸ Ss.; see Šm. s. ಸುಡುಬಾಡು). 2, the act of burning or roasting: that which is chiefly taken for roasting on a spit, the heart (J. 22, 23). — ಸುಣ್ಟಿಗೆಯಡಗು. -ಅಡಗು. The flesh of the heart (ಹೃದಯಮಾಂಸ Bhn. 62, o. r. ಸುಣ್ಟಗೆ-; Bh. 1, 8, 7).

ಸುಣ್ಟುರ suṇṭura. = ಸುಣ್ಟರ, etc. — ಸುಣ್ಟುರಗಾಳಿ. = ಸುಣ್ಟರಗಾಳಿ. (J. 13, 35).

ಸುಣ್ಟುರೆ suṇṭurĕ. = ಸುಣ್ಟುರ, etc. (Râv. 18, 78). — ಸುಣ್ಟುರೆಗಾಳಿ. = ಸುಣ್ಟುರಗಾಳಿ. (Râv. 6, after 11).

ಸುಣ್ಡ suṇḍa. Tbh. of ಶುಣ್ಡ. A musk rat (My.; T. ಚುಣ್ಡನ್; see ಚುಂಚಲಿ, etc. s. ಚುಂಡು 1). — ಸುಣ್ಡಿಲಿ. -ಇಲಿ. = ಸೊಣ್ಡಿಲಿ. A musk rat (ಛುಚ್ಛುನ್ದರ, ಗನ್ಧಮೂಷಿಕೆ Hlâ.; My.).

ಸುಣ್ಡಲು suṇḍalu. = ತೊಣ್ಡಲು, etc., ಸುಣ್ಡಿಲ್, ಸುಣ್ಡಿಲ, ಸೊಣ್ಡಲು, ಸೊಣ್ಡಿಲು, ಸೊಣ್ಡು. Tbh. of ಶುಣ್ಡಾರ. An elephant's trunk (My.). — ಸುಣ್ಡಲಿಲಿ. -ಇಲಿ. = ಸುಣ್ಡಿಲಿಲಿ. (My.).

ಸುಣ್ಡಾಲ suṇḍâla. = ಶುಣ್ಡಾಲ. An elephant (Bp. 18, 44).

ಸುಣ್ಡಿಲ್ suṇḍil. = ಸುಣ್ಡಲು, etc. (Bp. 22, 15; J. 7, 47; 11, 18). ಆನೆಯ ಸುಣ್ಡಿಲ ತುದಿ (ಪುಷ್ಕರ, ವಾರಣಹಸ್ತದ ಅಗ್ರ Nn. 27; ಕರಿಕರದ ಅಗ್ರ 72). — ಸುಣ್ಡಿಲ ಮೊಗ. Gaṇêśa (ವಿನಾಯಕ Kk. 5; ಬೆನಕ, ಕರಿಮೊಗ, etc. Šm. 4). — ಸುಣ್ಡಿಲಿಲಿ. -ಇಲಿ. = ಸೊಣ್ಡಿಲಿಲಿ. A musk-rat (ಛುಚ್ಛುನ್ದರ Mr. 164; My.).

ಸುಣ್ಡಿಲ suṇḍila. = ಸುಣ್ಡಲು, etc. (B. 5, 224).

ಸುಣ್ಡಿಸು suṇḍisu. To make evaporate, to reduce in boiling (My.).

ಸುಣ್ಡು suṇḍu. To evaporate (v. i., My.; T. ಚುಣ್ಡು).

ಸುಣ್ಡೆ suṇḍĕ. = ಸೊಣ್ಡೆ. The plant Solanum pubescens Lin. (My.; M. ಚುಣ್ಡ, T. ಚುಣ್ಡೈ).

ಸುಣ್ಣ suṇṇa. Tbh. of ಚೂರ್ಣ 1 (Šmd. 347; Mr. 265; Kk. 63; Šm. 66). Chunam, lime, quicklime (C.; J. 7, 29; 30, 35). ಸುಣ್ಣದ ಗಾರೆ ಮಾಡುವವನು (ಪಲಗಣ್ಡ, ಲೇಪಕ Si. 338). ಸುಣ್ಣವಿಲ್ಲದ ವೀಳ್ಯ, ಬಣ್ಣವಿಲ್ಲದ ಮದುವೆ, ಹೆಣ್ಣಿಲ್ಲದನ ಸಂಸಾರ ಮಳೊಳಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಹೊಯಿದನ್ತೆ (Sp.). ಸುಣ್ಣವಿಲ್ಲದ ವೀಳ್ಯದ ಹಾಗೆ.— ಸುಣ್ಣವಿಲ್ಲವೆನ್ದು, ಬೆಣ್ಣೆ ತಿನ್ದ.— ಸುಣ್ಣ ಹಚ್ಚಿ ಕೊಣ್ಡರೆ ತಣ್ಣಗಾದೀತೇ? (Prvs.). — ಸುಣ್ಣಕಟ್ಟು. The fluid which gathers on the powder of dry ginger mixed with water, and is used medicinally (My.). — ಸುಣ್ಣಕಾಯಿ. A small metallic box for carrying lime in, to eat with betel leaf (My.). — ಸುಣ್ಣದ ಗೂಡು. A lime-kiln (My.). — ಸುಣ್ಣದವ. -ಅವ. A man who makes and sells chunam (My.). — ಸುಣ್ಣದ ಬೋಯಿ. = ಸುಣ್ಣದವ. (My.). — ಸುಣ್ಣಪಾದ. The basement of a pillar (My.).

ಸುಣ್ಣಗಾಱ suṇṇa-gâṟa. A man who makes chunam (S. Mhr.).

ಸುತ suta. 1. Poured out; extracted, expressed. See ಅಭಿಸುತ.

ಸುತ suta. 2. Begotten, brought forth. 2, *a son*. 3, *a king*. ಸುತನಿಲ್ಲದವನ ಭಾಗ್ಯ, ಮತವಿಲ್ಲದವನ ಘನತೆ.— ಪಿತಾ ಮಾತಾ ಮುನಿದ ಸುತನಿಗೆ ಗತಿ ಏನು? (Prvs.).

ಸುತತ್ವ su-tatva. A beautiful property. See s. ಸಾಹಿತ್ಯ.

ಸುತರಂಗೆ su-taraṅgĕ. She who has nice waves: the Ganges (J. 9, 24).

ಸುತರಾಮ್ su-tarâm. Better, more excellently; exceedingly; consequently (Sk.). 2, altogether, utterly; in all ways and respects (My.; Mhr.); never, by no means; not or none (My.; Mhr.).

ಸುತಲ su-tala. One of the seven divisions of the lower regions or regions under the earth peopled by the nâgas. (Mr. 32; J. 24, 12).

ಸುತಲಾಭ suta-lâbha. Acquisition of a son (J. 34, 42).

ಸುತಶ್ರೇಣಿ suta-śrêṇi. *The plant Salvinia cucullata* Roxb.

ಸುತಾತ್ಮಜ suta-âtmaja. A grandson.

ಸುತಾತ್ಮಜೆ suta-âtmajĕ. *A grand-daughter.*

ಸುತಾನ su-tâna. A nice tone (in music, J. 21, 58).

ಸುತಾಪಸಿ su-tâpasi. An excellent ascetic (ಒಳ್ಳಿಹ ತಪಸ್ವಿ Nn. 115).

ಸುತಾಹೃತಿ suta-âhṛiti. The act of taking away a son (Čpr. 5, 29).

ಸುತಿ suti. Tbh. of ಶ್ರುತಿ. The vêda (ವೇದ Šs.; Bp. 26, 49; 40, 10; 50, 69; 55, 43; 57, 6); a quarter tone or interval (Bp. 19, 10). — ಸುತಿಗುಡು. -ಕುಡು. To produce the quarter tones (Râv. 5, after 55).

ಸುತೆ sutĕ. ಸುತಾ. *A daughter.*

ಸುತ್ತ sutta. (infinitive of ಸುತ್ತು 1). So that it, etc. is round about: around, about (J. 12, 10; C.). ಸುತ್ತ ಕೆದರುವ ಚಾಮರ (ಪ್ರಕೀರ್ಣಕ Mr. 265). 2, since, from (S. Mhr.; Tĕ. ಸುತಿ), *e. g.* ಅದು ಸುತ್ತ, thence, from that time. — ಸುತ್ತ ಬರು. To come round about. 2, to go against. ಈಗ ನಾನು ಹೋಗಿ ದಾಮೋದರನಿಗೆ ಕ್ಷಮಾ ಬೇಡಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ನನ್ನ ಜೀವದ ಸುತ್ತ ಬನ್ದದೆ (B. 4, 45). ಹಿರಿಯರೇ, ನಿಮಗೇನಾದರೂ ಕೆಟ್ಟ ಸುದ್ದೀ ತಿಳಿಸ ಬೇಕಾದರೆ ನನ್ನ ಜೀವದ ಸುತ್ತ ಬರುತ್ತದೆ; ಆದರೂ ಮಾಡ ತಕ್ಕದ್ದೇನದೆ? (4, 196). — ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ. All around, completely around. ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಇರುವವರು (ಪರೀವಾರ Si. 449). ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಇಲ್ಲದ್ದರಿನ್ದ ಮಕ್ಕಳು ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ನೆರದು, ಅದಿವವು (B. 5, 64). ಅವರು ಪಟ್ಟಣದ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಕೋಟೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವಾಗ (5, 104). ಆ ಹುಡುಗರೆಲ್ಲರು ಅವನ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ನೆರದವು (5, 127). — ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಮನೆ. The surrounding or neighbouring houses (My.). — ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲು. = ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ. (My.). ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲಿರುವ ಮೃಗಗಳೆಲ್ಲ ಗದ್ಗದನೆ

Digitized by Google

ನಡುಗಿ (B. 5, 243). — ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲೂ. = ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲು. ದೊಡ್ಡ ಬೆಟ್ಟಗಳ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲೂ ಸಮೀಪವಾಗಿರುವ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಕಲ್ಲುಗುಡ್ಡಗಳು (ಪಾದ Si. 116). — ಸುತ್ತ ಸುತ್ತಲುಂ. All around. ಸುತ್ತ ಸುತ್ತಲುಮ್ ಅನ್ಧಕಾರವಾಗಿರುತಿರಲ್ (J. 26, 13). — ಸುತ್ತಾ. = ಸುತ್ತ. (My.). ಊರ ಸುತ್ತಾ ಸುತ್ತಿದರೂ ಊರ ಬಾಗ ಲಲ್ಲಿ ನುಸಿಯ ಬೇಕು (Prv.).

ಸುತ್ತಲ್ suttal. ಸುತ್ತಲು. Around, round about; the state of being round about. (T. ಸುದ್ದಿಲ್). ಮನೇ ಸುತ್ತಲಿನ ಗೋಡೆ or ಸುತ್ತಲ ಗೋಡೆ (My.). — ಸುತ್ತಲುಂ. -ಉಂ 1. = ಸುತ್ತಲೂ. ಸುತ್ತಲುಂ ದಿಗ್ವಿಜಯಮಂ ಮಾಡಿ (J. 29, 22). See J. 3, 18; 4, 19; ಸುತ್ತ-. — ಸುತ್ತಲೂ. -ಊ 7. All around (J. 13, 59; My.). ಕೋಟೇ ಸುತ್ತಲೂ ಅಗಿಯಲ್ ಪಟ್ಟು ನೀರು ನಿನ್ತ ಕನ್ದಕವು (ಪೇಯ, etc. Si. 91). ಸುತ್ತಲೂ ಇರುವ ಅರಸುಗಳಲ್ಲಿ ಬಲವನ್ತನು (ಅಧೀಶ್ವರ 256). ದನಗಳು ದಾರದನ್ತೆ ಸುತ್ತಲೂ ಗೂಟ ಗಳು ನೆಟ್ಟಿಲ್ (sic!) ಪಟ್ಟ ಗುದಿ (457). — ಸುತ್ತಲೆ. -ಎ 3. Even around (G. 319). ದಿಣ್ಣೆನ ಸುತ್ತಲೆ ಮೂರು ಮೂರುದ್ದ ಎಲೆಗಳು ಜೋತಾಡುತ್ತಿರುತ್ತವೆ (B. 2, 37). ಸೂರ್ಯನ ಸುತ್ತಲೆ ಸರ್ವಗ್ರಹ ಗಳು ತಿರುಗುತ್ತವೆ (5, 168).

ಸುತ್ತಾಲೆ suttu 2-âlĕ (i. e. âlaya). The surrounding wall of a temple (ಪ್ರಾಕಾರ My.).

ಸುತ್ತಿ sutti. Tbh. of ಶುಕ್ತಿ (Šmd. 349; II, 121; Kk. 82).

ಸುತ್ತಿಗೆ suttigĕ. A hammer (ಲೋಹಪಟಂಕ Mr. 383; C.; T. ಸುತ್ತಿ, ಸುತ್ತಿಯಲ್; M. ಸುತ್ತಿ, ಸುತ್ತಿಗೆ ತುತ್ತಿ; Tĕ. ಸುತ್ತೆ; Mhr. ಸುತಕೀ, an instrument for stone-splitters). ಸುತ್ತಿಗೆ ಯಿನ್ದ ಹೊಡೆದರೆ ಕಲ್ಲುಗಳು ಒಡೆದು ಚೂರು ಚೂರಾಗುವನ್ತೆ (B. 4, 96). ಅದು ಸುತ್ತಿಗೆಯಿನ್ದ ನಾಗ ಬಡಿಯುವದಕ್ಕೆ ಬರುವದಿಲ್ಲ (4, 148). ಉಕ್ಕಿನ ತುಣ್ಡನ್ನು . . . ಸುತ್ತಿಗೆಯಿನ್ದ ಹೊಡೆದು (4, 157). ಸೂಜಿಗಳನ್ನು ಸುತ್ತಿಗೆಯಿನ್ದ ಬಡಿದು, ಸರಳ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ (4, 158). ಸುತ್ತಿಗೆ ಇಲ್ಲದ ಹರದ, ಅತ್ತಿಗೆ ಇಲ್ಲದ ಮಯ್ದುನ. — ಸುತ್ತಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೋಯಿತು, ಸುತ್ತಿಗೆ ಮುಣುಗಿ ಹೋಯಿತು (Prvs.).

ಸುತ್ತಿಗೆ suttigĕ. Tbh. of ಸೂತ್ರಿಕೆ (Šmd. 345 Mdb.; 356).

ಸುತ್ತಿಸು suttisu. To cause to go round; to cause to wind or roll round or up; etc. (Rŝv. 13, 82; My.).

ಸುತ್ತು suttu. 1. To surround, to encompass, to put around, to inwrap (ವೇಷ್ಟನ Šmd. Dh.; C.); to wind; to roll up; to make a coil of; to wrap up; to go or turn round; to go or walk about; to circumambulate (C.; Tĕ. ಚುಟ್ಟು; T., M. ಚುದ್ದು; M. also ಚುದಿ). ಸಮುದ್ರದಿನ್ದೆ ಸುತ್ತಲ್ ಪಟ್ಟ ಭೂಮಿ (ಅರ್ಣವವೃತಧಾತ್ರಿ Šmd. 11 Cm.). ಅಲ್ಲಿಯ ಪೆಣ್ದಿರನ್ ಅಗ್ನಿ ಸುತ್ತಿದಂ (145). ಸುತ್ತಲು ಪಟ್ಟುದು (ನಿವೃತ, ವೇಷ್ಟಿತ, ಪರಿವೃತ್ತ, ವಲಯಿತ, ಪರಿಕ್ಷಿಪ್ತ Hlâ.; ಪರಿಕ್ಷಿಪ್ತ, ನಿವೃತ Nr.). ಸುತ್ತಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ವೇಷ್ಟಿತ, ವಲಯಿತ, ಸಂವೀತ, ರುದ್ಧ, ಆವೃತ Nr.). ಸುತ್ತಿ ಕೊಳ್ಳಲ್ ಪಟ್ಟದು (ಪರಿಕ್ಷಿಪ್ತ, ನಿವೃತ Si. 377). ಶಿರವ ಸುತ್ತೂದು (ಉಷ್ಣೀಷ Mr. 469); ಪರೆಯದೆ ಸುತ್ತುತಿಹ ಕತ್ತಲೆ (ಅವತಮಸ, ಸನ್ತಮಸ 67). ನೆಯಿಗೆಯವರು ನೂಲು ಸುತ್ತುವ ಅರಟೆ (ತ್ರಸರ, ಸೂತ್ರವೇಷ್ಟನ Si. 396); ಲತಾಕಾರವಾಗಿ ಸುತ್ತಿ ಕೊಣ್ಡು ಪ್ರಾಣಿಹಿಂಸೆ ಮಾಡುವ ಮಹಾಮತ್ಸ್ಯ (ಗ್ರಾಹ, etc. 88); ಬಸುರೊಳಗೆ ಸುತ್ತಿ ಕೊಣ್ಡಿರುವ ಮಾವಿಚೀಲ (ಗರ್ಭಾಶಯ, etc. 194); ಜುಟ್ಟುಗಣ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಸುತ್ತಿ ಕೊಣ್ಡಿರುವ ಹುವ್ವಿನ ಹಾರ (ಆಪೀಡ, etc. 230). ರವಿಶಶಿವಂ ಶೋಧ್ಭವರ್ ಸದ್ವರೂಪಂಗಳೊಳ್ ಒಪ್ಪವೆತ್ತು ಸುತ್ತುತ್ತೆ ಒಡವರೆ (Rŝv. 6, 12). ಸುಣ್ಣುರೆಯನ್ತೆ ಸುತ್ತಿ, ಪತ್ತಿ, ನಾಗಾನ್ತಕನನ್ತೆ ಪಾದಿ ದುದು ತುಂಗತುರಂಗಮ್ ಇಳಾಧಿನಾಥನಾ (13, 78). ಕಾನನದೊಳು ಹರಿದಾಡುವ ಉರಗವು ಕಾಲಿಗೆ ಸುತ್ತಿದರೇನು? (Dp. 63, 3). ಕೊಂಕಣ ಸುತ್ತಿ, ಮಯ್ಲಾರಕ್ಕೆ ಹೋದ ಹಾಗೆ. — ಊರು ಸುತ್ತಿ ಸುತ್ತಿದರೂ ಊರುವಾಗಲಲ್ಲಿಯೇ ಹೋಗಬೇಕು (Prvs.). ಕೊಣ್ಡೆಯು ಸುರಳೀ ಸುತ್ತುವದಕ್ಕೂ ನೆಟ್ಟಗೆ ಚಾಚುವದಕ್ಕೂ ... ತ ಆಡಿಸುವದಕ್ಕೂ ಬರುತ್ತದೆ (B. 5, 238). See Šmd. 345. Cp. 1, 107; 5, 51; Abh. P. 6, 57; Grj. 10, 98; Bp. 20, ...; 15; 53, 16; Rŝv. 6, after 11 twice; 6, after 115; ... J. 8, 39. — ಸುತ್ತಿ ಬರ್. To go round and come (Bp. ... 28). 2, to surround. ಸುತ್ತಿ ಬರುವಿಕೆ (ಪರಿಸರ, ...; Si. 394). 3, to go or move about. ಸುತ್ತಿ ಬಹ ... ಜಂಗಮಮುಮಕ್ಕು (Mr. 32). 4, to turn round, to wander; to rave. ಕಾಮನ ಗರವಡಿಗೆವರ್ಪನ್ತೆ ಸುತ್ತಿ ಬರ್ಪುದು ... (... 81 Mdb.). ಮಲ್ಲದಿಯೆನ್ದು ಸುತ್ತಿ ಬರ್ಪುದು (Šmd. I). — ಸುತ್ತು ಸುತ್ತು. rep. (Bp. 1, 36; 18, 61; 52, 12).

ಸುತ್ತು suttu. 2. That surrounds, encloses or is round about; an enclosure (Abh. P. 11, ...); the state of being surrounded; that of being round about (ವೇಷ್ಟಿತ, ಪರಿಕ್ಷಿಪ್ತ, ವಲಯಿತ Mr. ...; Cp. 6, after 88; see ತಿರಿ-; ಉಗುರು-); circumferential extent, expansion, magnitude, compass (ಪರಿಣಾಹ, ವಿಶಾಲತೆ Hlâ.; ಪರಿಣಾಮ, ವಿಶಾಲತೆ Mr. 456; T. ... ಸುದ್ದು); a wind (of cloth) round (the body, Cp. 4, 63); a coil, a roll, a cheeroot or cigar (My.; T. ಸುರುಟ್ಟು); a coiled metal ring (My.; Tĕ. ...; M. ಚುದ್ದು); a round, a walk round (My.; see Prv. s. ಸುತ್ತು 1); a turn (of the hand, e. g. in preparing a pill on a slab, My.). **2,** the state of being circuitous: circuitous (My.); around, round about. Genitive ಸುತ್ತಣ. ಗಾಳಿಯು ಸುತ್ತಣ ... Nr.). ಸುತ್ತಣ ಸರಾತಿ ಪಟಪಿತ್ತಿ ಅಕ್ಕ (Mr. 268). ದೇಶಗಳ ಸುತ್ತಣ ಅಮರರು (Bp. 37, 43). ಊರ ಸುತ್ತಣ ... (... Si. 445). ಯಜ್ಞಶಾಲಾರಕ್ಷಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಸುತ್ತು ... (ಕುಮ್ಬೆ Nr.). ಮಾತ್ರೆಯೊನ್ದು ಸುತ್ತಿಗೆ ... (Prv.). ಹಣ್ಣಿನ ಸುತ್ತು ಜಾಪತ್ರಿ ಇರುವದು (B. 3, 52). — ಸುತ್ತಿ... All around, completely around (Bp. 16, 20). — ... -ಅರಿ 5. To run or go around (the earth, B. 4, ...). — ಸುತ್ತಳತೆ. -ಅಳತೆ. Compass, perimeter, circuit, circumference (C.; B. 2, 23; 4, 146; ಪರಿಧಿ G.). — ಸುತ್ತಿರುಗು ... -ತಿರುಗು). To go around (the earth, B. 4, 63). — ಸುತ್ತಿಡು. -ಇಡು. To put round (Cpr. 7, 91; 10, 45; Abh. P. 11 ...). — ಸುತ್ತುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To surround, to encompass, to encircle. ನಾಲ್ಕು ಕಡೆಯಿಂದ ಸುತ್ತುಗಟ್ಟಿದ ದನ್ತಿನ ... ಐದು ದ್ವೀಪಗಳನ್ನು ಸುತ್ತುಗಟ್ಟಿ ಕೊಣ್ಡ ... to be surrounded or encircled. ಪ್ರತಿ ... ಕಡೆಗೂ ನೀರಿನಿನ್ದ ಸುತ್ತುಗಟ್ಟಿ ಕೊಣ್ಡಿರುವದರಿನ್ದ (B. 4, ...). — ಸುತ್ತುಗೋಟೆ. -ಕೋಟೆ. A wall round a town (Bp. ...). — ಸುತ್ತುಂಗಡಲು. -ಕಡಲು. The ocean which surrounds. ಸುತ್ತುಂಗಡಲು ಹರಿದ ಕುದುವ (ಅನ್ತರಿಪ Hlâ.). — ಸುತ್ತು... ದಿ. Tassels which surround (Rŝv. 6, after 11). — ಸುತ್ತು ತೆರೆ. -ತೆರೆ. A surrounding screen (... Mr. 203). — ಸುತ್ತುಬೆಟ್ಟ. A surrounding mountain range (... Si. 114). — ಸುತ್ತು ಮುತ್ತ. = ಸುತ್ತು ಮುತ್ತಲು (My.). — ಸುತ್ತು ಮುತ್ತಲು = ಸುತ್ತು ಮುತ್ತಲೂ. (My.). — ಸುತ್ತು ಮುತ್ತಲೂ. All around (C.). ... ಸುತ್ತು ಮುತ್ತಲು (... Si. 114). — ಸುತ್ತು ಮುತ್ತು. = ಸುತ್ತು ಮುತ್ತಲು. (C.). The state of being all around. ...

Digitized by Google

ದಲ್ಲಿಯೂ ಆದದ ಸುತ್ತು ಮುತ್ತಿನ ಸೆಳೆಯುಳ್ಳ ನಡುಗಡ್ಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹುಟ್ಟುತ್ತವೆ (B. 3, 29). ಸುತ್ತು ಮುತ್ತಿನ ಮಣ್ಣಿ ಓಡಿ ಬನ್ದು (3, 72). — ಸುತ್ತುವರ್. -ಬರ್. To come or go round about. Frequently ಸುತ್ತುವರೆ, so that it, etc. goes about, *i. e.* round about (Bp. 16, 9. 10; 38, 10; 60, 50). — ಸುತ್ತುವಳಯ. A surrounding enclosure, a compound, a wide compass (Râm. 1, 13, 9. 10; Bh. 1, 8, 70). — ಸುತ್ತುವಳೆಯ. Going or moving round in circles (? ತಿರುಪು Mr. 82). — ಸುತ್ತುವೀಳೆಯ. Betel leaves circularly put on a plate (My.). — ಸುತ್ತು ಹಾಕು. To put round; to surround. ಹದ್ದಿನ ಕಾಲಿಗೆ ಒನ್ದು ಹಾವು ಸುತ್ತು ಹಾಕಿತ್ತು (B. 2, 28). ಒನ್ದು ಇಲಿಯು ಒನ್ದು ತತ್ತಿಯ ಹತ್ತರ ಹೋದ ಮೆಯ್ಲಿ ಬಿದ್ದು, ತನ್ನ ಮೆಯ್ಯಿನ್ದ ಆದಕ್ಕೆ ಸುತ್ತು ಹಾಕಿತು (3, 21). — ಸುತ್ತೆಂ. I go round, I wander, I am bewildered (ಭ್ರಮೆಯುಂ Śmd. 395 Cm.). — ಸುತ್ತೋಲೆ. -ಓಲೆ. (Śmd. 63). A coiled ôlĕ (?).

ಸುತ್ತುವಿಕೆ **suttuvikĕ.** Turning round, being giddy, etc. (ಭ್ರಮ, ಭ್ರಮಿ Si. 389).

ಸುತ್ತ್ಲು **suttlu.** = ಸುತ್ತಲ್, etc. (My.).

ಸುತ್ಥಣೆಯ sutthaṇĕya. A term with ಥ್ (Śmd. 23, o. rs. ಸುಥಣೆ, ಸತ್ಥಣಿ).

ಸುತ್ರಾಮ su-trâma. = ಸೂತ್ರಾಮ. Good protector: *Indra.*

ಸುತ್ವ sutva. 1. The syllable ಸು (Śmd. 268).

ಸುತ್ವ sutva. 2. An offerer of sôma juice. 2, *a student who has performed his ablutions* (subsequent or preparatory to a sacrifice).

ಸುದತಿ su-dati. A woman who has handsome teeth (Bp. 57, 7; J. 8, 17).

ಸುದನ್ತಿ su-danti. A female elephant with handsome tusks, that of the north-west quarter. See Mr. s. ದ್ವಿಪ.

ಸುದರಾಯಿಸು sudarâyisu. = ಸುಧಾರಿಸು. To rest, etc. (My.).

ಸುದರ್ಶನ su-darśana. Good looking, handsome. 2, *the discus of Vishṇu.* 3, easily seen. 4, a vulture. 5, the son of Haṁsadhvaja (J. 10, 44).

ಸುದಾ sudâ. = (ತುದಾ), ಸುದ್ದಾ, ಸುದ್ಧಾ, ಸುಧಾ. Together with, along with; also; even (My.; Tĕ. ಸುದ್ದಾ; Mhr. ಸುದ್ಧಾಂ).

ಸುದಾಮ su-dâma. One who gives liberally. 2, N. of a poor Brâhmaṇa who came to Dvârakâ to ask Kṛishṇa's aid, and was raised to wealth by him. (My.). 3, a cloud. 4, the sea. 5, a mountain. See ಸೌದಾಮಿನಿ.

ಸುದಾಯ su-dâya. A good gift; a special gift given on particular solemn occasions (*e. g.* a nuptial present, etc., Si. 266).

ಸುದಾಸ್ su-dâs. A liberal man. 2, N. of a king at whose court both Vasishṭha and Viśvâmitra appear to have acted as family priests. See ವಸಿಷ್ಠ.

ಸುದಿನ su-dina. *A fine day,* auspicious day, happy day; *fine weather.*

ಸುದಿನಾಹ sudina-aha. *A day of fine weather, a fine day.*

ಸುದೀನ su-dîna. Very poor or miserable (Bp. 32, 62).

ಸುದೀಪ್ತಿ su-dîpti. Great splendour (Bp. 3, 6).

ಸುದುರ್ಲಭ su-durlabha. Very difficult to be attained, quite unattainable, very scarce or rare. (R.).

ಸುದುಶ್ಚರ su-duścara. Very difficult to be performed or attained; very arduous or painful. (R.).

ಸುದುಸ್ತರ su-dustara. Very difficult to be passed or crossed. (R.).

ಸುದೂರ su-dûra. *Very distant.*

ಸುದೃಢ su-dṛiḍha. Very firm or hard. (R.).

ಸುದೇಶ su-dêśa. A good country (My.).

ಸುದೇಶೀಯ su-dêśîya. Proper native dialect (Bhn. 2).

ಸುದೇಹ sudêha. A man who has a beautiful body (Bp. 44, 31).

ಸುದೈವ su-daiva. Good fortune (ಅದಿಷ್ಟ Cb.).

ಸುದ್ದ sudda. Tbh. of ಶುದ್ಧ. (My.; see Prv. s. ಕಜ್ಜ).

ಸುದ್ದಗೆ suddagĕ. Tbh. of ಶುದ್ಧಗೆ. Pure, unworked clay (My.).

ಸುದ್ದಯಿಸು suddayisu. Tbh. of ಶುದ್ಧಯಿಸು. (My.).

ಸುದ್ದಾ suddâ. = ಸುದಾ, etc. (B. 5, 61. 127).

ಸುದ್ದಿ suddi. Tbh. of ಶುದ್ಧಿ (Śmd. 335. 339). Purity, etc., etc. 8, clear or correct knowledge of circumstances;— circumstances that have come to light or become manifest: news, tidings, intelligence; rumour, talk (ವೃತ್ತಾನ್ತ G.; C.; Tĕ.; Râm. 3, 2, 17; 4, 3, 15; B. 2, 14; 3, 73. 83. 127; 4, 87; Si. 282). ಬೇಹುಕಾದಿನಿನ್ ಅರಸಂ ಸುದ್ದಿಯಂ ಕೇಳಲ್ ಪಟ್ಟಂ (Śmd. 300). ಸುದ್ದೀ ತಿಳಿಸುವವನು (ಅವಸರ್ಪ, ಚರ, ಸ್ಪಶ); ಮಣ್ಣಿ ಮಾತಾಡುವ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಹೇಳಿಕೋಣ (ಉದನ್ತ); ಮಣ್ಣಿ ಮಾತಾಡುವ ಸುದ್ದಿ (ಜನಶ್ರುತಿ); ಸುದ್ದೀ ತರುವ ಮನುಷ್ಯ (ವೈವಧಿಕ G.). ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ ಅದ್ದಿ ಹೋದರೂ ಮದ್ದು ಮಾಡದೆ ರೋಗ ಹೋಗದು.—ದಣ್ಡಿನ ಸುದ್ದೀ ಕೇಳೋಕೆ ಚನ್ನ, ನೋಡೋಕೆ ಭಯ.—ಪಾಶಾ ಹೇಡುವವಗೆ ಕೋಟೆದ ಸುದ್ದಿ ಯಾಕೆ?—ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿರುವವಗೆ ಬೇಟೆಯ ಸುದ್ದಿ ಯಾಕೆ?—ದಾಟುವವನಿಗೆ ಹಾದೂರ ಸುದ್ದಿ ಯಾಕೆ?—ಬಿಸಲಲ್ಲಿ ಹೋಗುವಾಗ ಹಸೇ ಸುದ್ದಿ ಯಾಕೆ?—ಸತ್ತ ಸುದ್ದಿಯನ್ನಾದರೂ ಸನ್ತೋಷದಿನ್ದ ಹೇಡು!—ಸುಲಿಸಿ ಕೊಳ್ಳ ಬಹುದು, ಸುದ್ದಿ ಹೇಡ ಕೂಡದು.—ಸುಡುವು ಹೇಡಿದವ ಸುದ್ದಿ ಹೇಟ್ಟ್ಯಾನೇ? (Prvs.). — ಸುದ್ದಿಗೇಳ್. -ಕೇಳ್. To ask for information (Abh. P. 10, 62).

ಸುದ್ಧಾ suddhâ. = ಸುದ್ದಾ, etc. (B. 5, 63. 76).

ಸುಧನ್ವ su-dhanva. A good archer. 2, N. of a son of Haṁsadhvaja (J. 10, 44; 11, 6, etc.).

ಸುಧರ್ಮ su-dharma. Keeping well to duty, attentive to duties; justice, virtue, morality (ವೃಷ, ಸದ್ಧರ್ಮ Nn. 16; ಧರ್ಮ 52).

ಸುಧರ್ಮೆ su-dharmĕ. *An assembly or council of the gods.*

ಸುಧಾ sudhâ. = ಸುದ್ದಾ, etc. (B. 5, 194. 280. 283. 304). See another ಸುಧಾ s. ಸುಧೆ.

ಸುಧಾಂಶು sudhâ-aṁśu. Nectar-rayed: *the moon.* 2, one of the tongues of Agni or fire (Mr. 46).

ಸುಧಾಂಶುವಲ್ಲಭ sudhâṁśu-vallabha. The moon looked upon as a husband (Rśv. 4, 14).

ಸುಧಾಕರ sudhâ-âkara. Mine of nectar: the moon (ಕುಮುದ, ಚನ್ದ್ರ Nn. 29; ಹಿಮ, ಚನ್ದ್ರ 46; ಚನ್ದ್ರ 69. 124. 150).

ಸುಧಾಕರಧರ sudhâkara-dhara. Śiva (Śśv. 4, 83).

ಸುಧಾನಿಧಿ sudhâ-nidhi. Nectar-receptacle: the moon (My. Amara).

ಸುಧಾಬ್ಧಿ sudhâ-abdhi. An ocean of nectar (Nn. 1).

ಸುಧಾಮ su-dhâma. N. of a mountain. 2, N. of a muni. 3, N. of a lôkapâla. 4, N. of a class of deities. See Râm. 1, 16, 16.

ಸುಧಾಮಯ sudhâ-maya. Consisting of nectar; made of plaster, etc.; a brick or stone building; a palace, mansion. (R.).

Digitized by Google

ಸುಧಾರಣೆ su-dhâraṇĕ. The state of being made straight, a revised, finished, polished, civilized or enlightened state (B. 4, 189. 208; Mhr. ಸುಧಾರಣಾ, adjusting, composing). 2, rest, repose; forbearance; getting through somehow or other, shift, making shift (My.).

ಸುಧಾರಿಸು su-dhârisu. = ಸುದರಾಯಿಸು. To adjust, to compose; to make straight; to train; to finish; to polish; to civilize, to enlighten (B. 5, 208. 224; Mhr. ಸುಧಾರಣೇಂ); to get straight, to become conformable, civilized or enlightened (B. 3, 110; 4, 73. 128. 130. 162; Mhr.). 2, to rest; to forbear; to manage or get through somehow or other (My.).

ಸುಧಾರುಗ್ಧರ sudhâruč-dhara. Šiva (V. 9, 127).

ಸುಧಾರುಚ್ sudhâ-ruč. -ರುಕ್. = ಸುಧಾಂಶು.

ಸುಧಾಶನ sudhâ-aśana. Whose food is nectar: a deity (Bp. 1, 41).

ಸುಧಾಶರನಿಧಿ sudhâ-śaranidhi. = ಸುಧಾಬ್ಧಿ. (Bp. 26, 11).

ಸುಧಾಸೂತಿ sudhâ-sûti. Born in the sea of ambrosia: the moon.

ಸುಧಾಸೂತಿಮೌಲಿ sudhâsûti-mauli. Šiva (J. 15, 15).

ಸುಧಿ su-dhi. ಸುಧೀ. Having a good understanding, *wise, clever, sensible; a wise or clever or intelligent man* (ವಿದ್ವಾಂಸ Mr. 223). 2, a good understanding, good sense, intelligence.

ಸುಧೀಮಣಿ sudhî-maṇi. A jewel of an intelligent man (Bp. 57, 54).

ಸುಧೀಮಾನ್ sudhî-mân. An intelligent, learned man (ವಿದ್ವಾಂಸ Mr. 223).

ಸುಧೀರ su-dhîra. Very firm or resolute; very courageous (Bp. 36, 4).

ಸುಧೃತಿ su-dhṛiti. Very firm or energetic (Bp. 5, 46).

ಸುಧೆ sudhĕ. ಸುಧಾ. = ಸೊದೆ. Well-being, welfare. 2, *the beverage or food of the gods, nectar, ambrosia;* the honey of flowers; milk; juice; water. 3, *lime, whitewash, mortar, plaster.* 4, *the milk-hedge plant, Euphorbia antiquorum.* 5, = ಅಲಸನ್ದೆ, q. v. 6, the plant Aletris hyacinthoides. 7, the emblic myrobalan (= ನೆಲ್ಲಿ). 8, the yellow myrobalan.

ಸುನತಿ sunati. = ಸುನ್ನತಿ. Circumcision (B. 4, 165; Mhr., H. ಸುನತ, ಸುನತಾ). ಸುನತೀ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಣ್ಡವನು (ತುರುಕರು Čb.).

ಸುನನ್ದೆ su-nandĕ. A delighting woman; N. of the daughter of a merchant (Čpr. 3, after 76); N. of a queen (J. 33, 43).

ಸುನಯ su-naya. Good conduct; good policy. (Čpr. 6, 17).

ಸುನಾದ su-nâda. A pleasant sound (Bp. 28, 5).

ಸುನಾಮ su-nâma. Well named; a good or nice name. 2, N. of a vṛitta (Čh.). — ಸುನಾಮಪಡೆ. -ಪಡೆ. To get a nice name (Kk. 99).

ಸುನಾಯಾಸ suna (*i. e.* sunna)-âyâsa. Without trouble or difficulty, easily (My.; Tĕ.).

ಸುನಾಯಿ sunâyi. = (ಸನಾದಿ), ಸೊನಾಯಿ. A sort of clarionet (Tĕ. ಸೊನಾಯಿ, ಸೊನ್ನಾಯಿ; R.).

ಸುನಾಯಿಸು sunâyisu. To explain, to tell (My.; Mhr. ಸುನಾವಿಣೇಂ).

ಸುನಾವಣೆ sunâvaṇĕ. = ಸುಣಾವಣೆ. Explaining; the reading and explaining (in a court) of a petition, etc. (My.; Br., Mhr. ಸುನಾವಣೀ).

ಸುನಾಸೀರ sunâsîra. *Indra.*

ಸುನಿಮೇಷ su-nimêsha. Beautiful twinkling of the eyes (J. 6, 25).

ಸುನಿಶ್ಚಿತ su-niścita. *Well ascertained or determined, truly decided,* resolved; commended, approved. (Čb. [illegible])

ಸುನಿಷಣ್ಣಕ su-nishaṇṇaka. *The potherb Marsilea* [illegible] *folia.*

ಸುನೀತ su-nîta. Well-conducted, well-behaved; [illegible] of a king (J. 27, 42). 2, good conduct; good [illegible] prudence.

ಸುನೀತಿ su-nîti. Good conduct or behaviour; [illegible] rectitude; good manners; just laws and rules; [illegible] policy. (Bp. 40, 86; Bh. 1, 8, 54).

ಸುನೀಲ su-nîla. Very black or blue.

ಸುನೀಲರತ್ನ sunîla-ratna. A fine sapphire (Nn. 2).

ಸುನುವಲಿ sunuvali. The potherb Marsilea quadrifolia (= ತುನ್ನ, ಸುನಿಷಣ್ಣಕ Nr.).

ಸುನ್ದರ sundara. *Beautiful, handsome, lovely, charming* agreeable. 2, beauty (ಸೌನ್ದರ್ಯ Šmd. 190 [illegible]; [illegible] ಚೆಲುವು Nn. 70). 3, N. of a vṛitta (Čh.). 4, N. of a class of deities (ಸುರಜಾಲಭೇದ, ದೇವತೆಗಳ ಭೇದ 70).

ಸುನ್ದರತೆ sundaratĕ. Beauty (Čidakhaṇḍânubhava 1, [illegible]).

ಸುನ್ದರಾಂಗಿ sundara-aṅgi. A woman with beautiful [illegible] (My.).

ಸುನ್ದರಿ sundari. *A beautiful woman;* a woman ([illegible] Nn. 70; ಹೆಂಗಸು Mr. 301; see ನಾರಿ).

ಸುನ್ದು sundu. 1. To lie with (ಶ್ಯಯನ Šmd. Dh.; [illegible] ಮಡಿಸುನ್ದು 1; *cf.* ಸುಳಿಲ್ 2; T. ತುನ್ನು, to come near, [illegible] ತೊಡೆ; ತುನ್ದು, to be thick together): to lie down, to repose, to sleep (ಶಯನ Šmd. Dh.; T. [illegible] to sleep ತುಯಿಲ್, sleep).

ಸುನ್ದು sundu. 2. Coition. See ಮಡಸುನ್ದು 2, [illegible]

ಸುನ್ನ sunna. Tbh. of ಶೂನ್ಯ (Šmd. 11; Kk. 83; *cf.* [illegible]ಸ; ಸೊನ್ನೆ 2).

ಸುನ್ನತಿ sunnati. = ಸುನತಿ. (Mg.; Br.).

ಸುನ್ಯೆ sunyĕ. Tbh. of ಶೂನ್ಯ. The anusvâra or [illegible] (ಸೊನ್ನೆ Čb.).

ಸುಪಟ್ಟ su-paṭṭa. A fine badge of honor (Bp. 1[illegible], 4[illegible]).

ಸುಪಥ su-patha. A good road; good course or way [illegible] conduct. (Bp. 43, 58; 44, 38).

ಸುಪಥಿ su-pathi. *A good road.*

ಸುಪದ್ su-pad. A beautiful foot (Bp. 56, 7).

ಸುಪದವಿ su-padavi. Great dignity, high rank (Bp. [illegible]).

ಸುಪದಾರ್ಥ su-padârtha. A nice thing (Bp. 44, 60).

ಸುಪರ್ಣ su-parṇa. Well-winged: *Garuḍa.*

ಸುಪರ್ಣಕೇತು suparṇa-kêtu. *Vishṇu.*

ಸುಪರ್ಣಶಯನ suparṇa-śayana. A mound of earth in the form of a garuḍa (J. 34, 12).

ಸುಪರ್ಣವಾಹನ suparṇa-vâhana. Vishṇu or Kṛishṇa (J. 2, 42).

ಸುಪರ್ಣಿ su-parṇi. -ಣೀ. The mother of Garuḍa.

ಸುಪರ್ಣಿಜ suparṇi-ja. Garuḍa (Mr. 21).

ಸುಪರ್ಣೀತನುಜ suparṇî-tanuja. *Garuḍa.*

ಸುಪರ್ವ su-parva. *A god, a deity.*

ಸುಪರ್ವನಾಥ suparva-nâtha. Indra (Bp. 43, 42).

ಸುಪರ್ವಾಗ್ರಣಿ suparva-agraṇi. Šiva (Šiv. 4, 121).

Digitized by Google

ಸುಪಾತ್ರೆ su-pâtrĕ. A good or suitable vessel (ಕಟಾಹ, ಒಳ್ಳಿದ ಪಾತ್ರೆ Nn. 107).

ಸುಪಾರ್ಶ್ವಕ su-pârśvaka. *The tree Ficus infectoria.*

ಸುಪ್ತ supta. Slept; sleeping, asleep; paralyzed, numbed; insensible. 2, sleep, deep or sound sleep. 3, one of the sañcâribhâvas (Kâvy. IV, 2, 16).

ಸುಪ್ತಿ supti. Sleep; sleepiness, drowsiness; numbness, etc. (ಶಯ್ಯೆ, ನಿದ್ರೆ Nn. 55). See ಒರಗು 1. ಅಕ್ಷಿ ಮುದ್ರಿಸೆ ಸುಪ್ತಿ, ಒರುನೆನಹು ಸ್ವಪ್ನಮ್, ಅರ್ದೀಕ್ಷಿಸಲು ಜಾಗ್ರಂ (Mr. 317).

ಸುಪ್ತಿದೂರ supti-dûra. Far from sleep, knowing no sleep (Bp. 58, 40).

ಸುಪ್ಪತಿಗೆ suppatigĕ. = ಸುಪ್ಪತ್ತಿಗೆ. (My.).

ಸುಪ್ಪತ್ತಿಗೆ suppattigĕ. A sleeping mattress (My.; Si. 230; C. Bp. 47, 40; ತಲ್ಪ, ತಲಿನ Mr. 202; Mhr. ಸುಪೇತೀ, bedding).

ಸುಪ್ರತಾಪ su-pratâpa. Great glory or power (Bp. 5, 1).

ಸುಪ್ರತಿಭೆ su-pratibhĕ. Spirituous liquor. (R.).

ಸುಪ್ರತಿಷ್ಠೆ su-pratishṭhĕ. Good position; good reputation, fame; the establishment of a temple, idol, etc.; installation, consecration (Bp. 54, 1). 2, N. of a type of metres (Ch.; Mr. 362).

ಸುಪ್ರತೀಕ su-pratîka. Having a beautiful shape or form, handsome (Bp. 59, 34). 2, *the elephant of the north-east quarter.*

ಸುಪ್ರಬನ್ಧ su-prabandha. A fine literary composition (J. 4, 8).

ಸುಪ್ರಭ su-prabha. Very bright or splendid, brilliant.

ಸುಪ್ರಭಾತ su-prabhâta. Well dawned, well shone forth. 2, an auspicious dawn or day-break, a beautiful morning (V. 9, 24). 3, a kind of morning prayer (My.).

ಸುಪ್ರಭೆ su-prabhĕ. *One of the tongues of Agni or fire.*

ಸುಪ್ರಯೋಗ su-prayôga. Good application, good management. 2, *dexterity, expertness.* 3, close contact.

ಸುಪ್ರಯೋಗವಿಶಿಖ suprayôga-viśikha. A good marksman, a skilful archer. (G.).

ಸುಪ್ರಲಾಪ su-pralâpa. Discoursing well, *eloquence.*

ಸುಪ್ರಸನ್ನ su-prasanna. Well pleased, very gracious or favourable. (Bp. 2, 50; 36, 48).

ಸುಪ್ರಸಾದ su-prasâda. Extreme graciousness or kindness, great propitiousness. (Bp. 61, 80).

ಸುಪ್ರಸಾದಿ su-prasâdi. One who is fit to receive extreme kindness (Bp. 47, 37).

ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ su-prasiddha. Very well known very famous or celebrated; greatly adorned (Kâvy. III, 3, B, 159).

ಸುಪ್ರಾಸ su-prâsa. A kind of alliteration (Ch.).

ಸುಪ್ರೀತಿ su-prîti. An object of great favour or pleasure. (ನಾನಾರ್ಥರತ್ನಾಕರಂ) ಗಮಕೀಸನ್ತಾನಸುಪ್ರೀತಿ (Nn. 168).

ಸುಪ್ರೌಢಿ su-praudhi. Great skill (J. 34, 31).

ಸುಫಲ su-phala. Bearing good or much fruit, very fruitful, very fertile, very productive, very profitable. 2, good fruit; good reward (My.).

ಸುಫಲದಾತ suphala-dâta. One who gives good fruit or reward (Bp. 54, 15).

ಸುಬ su ba. Tbh. of ಶುಭ (Śmd. 339 Mdb.; My.; see ಸುವ್ವ).

ಸುಬುದ್ಧಿ su-buddhi. Good understanding (ಶಾರದೆ Mr. 510; Bp. 40, 87). 2, of good understanding, wise, clever, intelligent, shrewd. 3, N. of a minister (J. 17, 13).

ಸುಬೆ subĕ. A province, a subhâ; the governor of a subhâ (Mhr., H. ಸುಭಾ).

ಸುಬೇದಾರ subê-dâra. The chief native officer of a talook (My.). 2, a native officer in the army (My.). See Prv. s. ಸೂಳೆ.

ಸುಬೇದಾರಿಕೆ subê-dârikĕ. The office of a subêdâra (My.).

ಸುಬೋಧನೆ su-bôdhanĕ. Good instruction (My.).

ಸುಬೋಧೆ su-bôdhĕ. N. of a vocabulary. See Nr. s. ಹೆಗ್ಗಡಜ.

ಸುಬ್ಬ subba. (Tbh. of ಶುಭ್ರ). The white one: the serpent Âdiśêsha (My.). — ಸುಬ್ಬಕ್ಕ. -ಅಕ್ಕ. N. (My.). — ಸುಬ್ಬಣ್ಣ. -ಅಣ್ಣ. N. (My.). — ಸುಬ್ಬಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (My.). — ಸುಬ್ಬರಾಯ. The Âdiśêsha (My.); N. (My.). — ಸುಬ್ಬರಾಯಷಷ್ಠಿ. A ceremony on the sixth day of the bright half of the month of mârgaśira when people throw milk, etc. into snake-holes or offer presents to brahmacâris in the name of subbarâya, and take only one meal (My.). — ಸುಬ್ರಾಯ. = ಸುಬ್ಬರಾಯ. (My.).

ಸುಬ್ಬಲು subbalu. Roughness (on the surface of cloth or the hairy skin of animals, My.).

ಸುಬ್ಬಲೆ subbalĕ. = ಸುವ್ವಲೆ, etc. (Bh. 3, 13, 17).

ಸುಬ್ರತ su-brata. = ಸುವ್ರತ. (Bp. 38, 6; 39, 29; 44, 6; 53, 45).

ಸುಬ್ರಮಣ್ಯ subramaṇya. Tbh. of ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ. A place of pilgrimage in South Canara where formerly Kârttikêya was worshipped, but which now is a place of worship of the serpent Âdiśêsha (My.).

ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ su-brahmaṇya. Kârttikêya. 2, one the sixteen priests employed at a solemn sacrifice. 3, N. of a district.

ಸುಭಕ್ತಿ su-bhakti. Good or true devotion or piety (Bp. 40, 86; 43, 9; 47, 4).

ಸುಭಗ su-bhaga. = ಸೊಬಗು. Possessing good fortune, very fortunate or prosperous, happy, blessed, auspicious, highly favoured. 2, *beautiful, lovely, pleasing, charming, pretty.* 3, *beloved, liked, amiable.* 4, *respectable, illustrious.* 5, beauty, etc. (ಗಾಡಿ, ಚೊಕ್ಕಟು, ಸೊಬಗು, ಗರಗರಿಕೆ, ನಿರುತ Śm. 47).

ಸುಭಗತೆ su-bhagatĕ. Beauty, etc. (ಸೊಬಗು Kk. 54).

ಸುಭಗತ್ವ su-bhagatva. Beauty (Cpr. 7, 155); prosperity.

ಸುಭಗಾಸುತ subhagâ-suta. The son of a favourite or much-loved wife. 2, *the son of an honoured or honourable mother.*

ಸುಭಗೆ su-bhagĕ. ಸುಭಗಾ. A favourite wife. 2, an honoured or honourable mother.

ಸುಭಟ su-bhaṭa. A great warrior, a valiant man (ಶೂರ Nn. 32; My.). 2, a good servant (My.).

ಸುಭದ್ರ su-bhadra. Very propitious or auspicious; very happy or fortunate. 2, N. of an elephant (Bp. 59, 33).

ಸುಭದ್ರಾಹರಣ subhadrâ-haraṇa. The seizure of Subhadrâ; N. of a work by Kêśirâja (Śmd. 408; the story is also in the âdiparva of the mahâbhârata).

ಸುಭದ್ರೆ su-bhadrĕ. ಸುಭದ್ರಾ. N. of the sister of Kṛishṇa and wife of Arjuna. She was forcibly seized and carried off by Arjuna from Dvârakâ after obtaining Kṛishṇa's leave. (J. 7, 24; 33, 3. 42).

Digitized by Google

ಸುಭಾನು su-bhânu. = ಸ್ವಭಾನು. The seventeenth year of the cycle of sixty (Sk.).

ಸುಭಾವ su-bhâva. Of good properties, good, virtuous, eminent, auspicious, etc. (Bp. 55, 1); that is good, etc. (ಶುಭ, ಮಂಗಲ, etc., ಒಳಿತು Mr. 26).

ಸುಭಾಷಿತ su-bhâshita. Spoken well or eloquently; speaking or discoursing well, eloquent. 2, a fine speech, eloquence; an elegant or accurate composition. (Abh. P. 6, 47). ಸುಭಾಷಿತವಿಲ್ಲದವ ಸಭಾನಾಯಕನಾದರೇನು? (Prv.).

ಸುಭಾಷೆ su-bhâshĕ. A good promise (Bp. 44, 70).

ಸುಭಿಕ್ಷ su-bhiksha. Good alms, successful begging. 2, abundance of food (especially that given as alms); an abundant supply of provisions, plentifulness and cheapness of the necessaries of life. (My.).

ಸುಭಿಕ್ಷೆ su-bhikshĕ. *The tree Grislea tomentosa.*

ಸುಭೈತ್ರ su-bhaitra. A ship (ಹಡಗು Nn. 119).

ಸುಮಂಗಲ su-mangala. Very auspicious, bringing good fortune (ಭದ್ರ, ಶುಭ Nn. 99).

ಸುಮಂಗಲಿ su-mangali. A woman who brings good luck. 2, a woman whose husband is alive (My.; see ಮುತ್ತೈದೆ).

ಸುಮಂಗಲಿತ್ವ su-mangalitva. The state of a woman whose husband is alive (My.).

ಸುಮಂಗಲೀಪ್ರಾರ್ಥನೆ sumangalî-prârthanĕ. A ceremony to appease the spirit of a deceased sumangalî (My.).

ಸುಮತ su-mata. Well or kindly disposed, friendly. 2, a good mind or disposition (Bp. 39, 53).

ಸುಮತಿ su-mati. A good mind or disposition, benevolence, kindness, friendship (Bp. 6, 8; 38, 31; Šmd. 277). 2, well or kindly disposed; one who is well or kindly disposed (Bp. 55, 39; 61, 9); very wise. 3, N. of a minister (J. 11, 27. 31. 33).

ಸುಮಧುರ su-madhura. Very sweet or saccharine; very sweet or pleasing, very gentle or soothing. (R.).

ಸುಮನ su-mana. Very charming, beautiful, handsome; one who has a good or virtuous mind or disposition (ಕಮನೀಯಸ್ವಾಂತ, ನಿರ್ಮಲಚಿತ್ತ Nn. 68). 2, a god, a deity (ದೇವವ್ರಾತ, ದೇವತೆಗಳು 68). 3, a flower (ಲತಾಂತ, ಪುಷ್ಪ 68). 4, *wheat.* 5, opulence, etc. (ಐಶ್ವರ್ಯ 68). 6, wind (ವಾತ, ವಾಯು 68). 7, the thorn-apple.

ಸುಮನಸ್ su-manas. Good-minded, well-disposed, benevolent; happy; well pleased, satisfied. 2, *a god, a deity.* 3, a learned man, a teacher; a student of the vêdas, etc. 4, *a flower.* 5, *great-flowered jasmine, Jasminum grandiflorum.*

ಸುಮನಸ su-manasa. Tbh. of ಸುಮನಸ್. A god, a deity (Mr. 8). 2, a flower (ಕುಸುಮ, ಪುಷ್ಪ, etc. 107; Bp. 38, 5). 3, N. of a son of Hamsadhvaja (J. 10, 44).

ಸುಮನೆ su-manĕ. *Great-flowered jasmine.*

ಸುಮನೋಗಣಿಕೆ sumanas-gaṇikĕ. A whore of the gods (Bp. 41, 14).

ಸುಮನೋಜ್ಞ su-manôjña. Very agreeable to the mind, charming, fascinating, pleasing, lovely, beautiful (ಮನೋಹರ, ಕಮನೀಯ, etc. Mr. 107).

ಸುಮನೋನುರಾಗ sumanas-anurâga. Benevolent affection; redness of flowers (J. 30, 18).

ಸುಮನೋಬಾಣ sumanas-bâṇa. Kâma. 2, N. of a Kannaḍa poet (Šmd. 2).

ಸುಮನೋರಜಸ್ sumanas-rajas. *The pollen of a flower.*

ಸುಮನೋರತ sumanas-rata. Delighted in flowers; devoted to the gods (J. 2, 10).

ಸುಮನೋವಿಶಿಖ sumanas-viśikha. An arrow of flowers (My.). 2, Kâma (My.).

ಸುಮನೋಹರ su-manôhara. Very captivating or agreeable, very charming or pleasing, beautiful (J. 15, 11). 2, Šiva (Bp. 12, 47). 3, sumanas-hara, a seizer of the gods, a râkshasa (J. 15, 11). 4, a flower-gatherer (J. 15, 11).

ಸುಮಹತ್ su-mahat. Very great, very large or abundant, very numerous. (Bp. 43, 61).

ಸುಮಹತ್ವ su-mahatva. Great majesty or importance (Bp. 38, 74).

ಸುಮಾಂಡವ್ಯ su-mâṇḍavya. The excellent ṛishi Mâṇḍavya (Mr. 258).

ಸುಮಾನ (su-mâna). = ಸುಮ್ಮಾನ. Pleasure, joy, delight (Bp. 3, 31; 6, 9; 16, 14; 36, 3; 50, 2. 42; 58, 18; My.; Tr. ಸುಮಾಳ). 2, delighted in, taking pleasure in (Bp. 6, 27; *cf.* ಸುಮನಸ್).

ಸುಮಾನಗಾಱ sumâna-gâṟa. A happy man (My.); a beau, a sensual man (My.).

ಸುಮಾನಗಾಱಿಕೆ sumâna-gâṟikĕ. A happy state (My.), lewdness (My.).

ಸುಮಾನಗಾರ್ತಿ sumâna-gârti. A happy woman (My.), a coquette, a sensual woman (My.).

ಸುಮಾರ sumâra. = ಸುಮಾರು, q. v. ಸಿನ್ನೆ ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿ ಸು ... ರಕ್ಕೆ ಅದು ಆಯಿತು (B. 4, 52). ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯ ಸುಮಾರ್ಕೆ ... ಬಂದ್ದು (5, 49). ಈಗಿನಕ್ಕಿನ್ನಾ ಅವು ಬಹಳ ಸುಮಾರ ... (5, 111). ಬಂದ್ದು ದಿನ ಸಾಯಂಕಾಲದ ಸುಮಾರದಲ್ಲಿ (5, 164).

ಸುಮಾರು sumâru = ಸುಮಾರ. Number; numerical amount (Mhr., H. ಸುಮಾರ). 2, excessiveness, immoderateness (Mhr., H.). 3, a conjectural estimate, conjecture or guess (C.; Mhr., H.). 4, nearness, aboutness (with application to time, space, objects or forms, and properties, C.; Mhr., H.); about (C.). 5, moderateness, reasonableness, tolerableness; middling, ordinary; mediocrity (C.; Mhr., H.). ನರಿಗಳು ಸುಮಾರು ಎರಡೇನವರೆ ... (B. 3, 74). ಅವು ಮಾಘಮಾಸದ ಸುಮಾರಿಗೆ ... (4, 89). ಸನ್ ... ಇಸವಿಯ ಸುಮಾರಿನಲ್ಲಿ (4, 65). ... ಇಸವೀ ಸುಮಾರಿನಲ್ಲಿ (5, 182).

ಸುಮಾರ್ಗ su-mârga. An excellent way or method (... ದ ಕಾವ್ಯಮಾರ್ಗ Šmd. 4 Cm.).

ಸುಮಾಲತಿ su-mâlati. N. of a vṛitta (Čh.).

ಸುಮಾಲಿ su-mâli. Well-garlanded; N. of a râkshasa (Râm. 5, 5, 3).

ಸುಮಿತ್ರ su-mitra. Good friend; N. of several persons. See ಶಿನಿ.

ಸುಮಿತ್ರಾತನುಜ sumitrâ-tanuja. Lakshmaṇa (J. 19, 16).

ಸುಮಿತ್ರೆ su-mitrĕ. -ತ್ರಾ. N. of one of the wives of Daśaratha (mother of Lakshmaṇa, etc.). (J. 18, 62).

ಸುಮಿತ್ರೋದಯ su-mitra-udaya. A good, beautiful sunrise (J. 11, 47).

ಸುಮುಖ su-mukha. A good or beautiful mouth. 2, a handsome face. 3, a smile (ಸ್ಮೇರ, ನಗೆ Nn. 118). 4, having an excellent mouth, etc.; handsome-faced, lovely; pleasing, agreeable (Bp. 60, 47); joyful (37, 4). 5, a learned man (ಪಣ್ಡಿತ, ವಿದ್ವಾಂಸ 136; ಪಣ್ಡಿತ Mr. 320).

Digitized by Google

6, a son; a child (ತನೂಭವ, ಮಕ್ಕಳು 126; ಪುತ್ರ 528). 7, Garuḍa (ಸುಪರ್ಣ, ಗರುಡ 126; ಗರುಡ 528). 8, a high street (ರಾಜವೀಥಿ, ರಾಜಬೀದಿ 126). 9, ವಣಭೇದ (Mr. 528).

ಸುಮುಖವೃತ್ತಿ sumukha-vṛitti. Pleasing conduct (Čpr. 2, 1).

ಸುಮುಖಿ su-mukhi. A handsome woman. 2, N. of a vṛitta (Ch.).

ಸುಮೇರು su-mêru. *The sacred mountain Mêru.*

ಸುಮ್ಪುರೆ (sumpu = śubha-urĕ ?). A term used in praising (ಕೊಣ್ಣಾಟದ ನುಡಿ Bhn. 38).

ಸುಮ್ಬ sumba. Tbh. of ಶುಮ್ಭ (Śmd. 339, o. r. ಸುಬ = ಶುಭ). = (ಜೋಬ), ಸೊಮ್ಬ. A dull, sluggish and stupid man (ನಾಮ್ಬ, ಅಲಸುಗೆಗಾಬಿ Śs.). *Cf.* ಸೋಮಾರಿ.

ಸುಮ್ಬಳ sumbaḷa. = ಸಿಮ್ಬಳ. — ಸುಮ್ಬಳದ ಹುಳು. A kind of worm or insect (S. Mhr.).

ಸುಮ್ಬಳ sumbaḷa. White arsenic (Mhr., H. ಸೋಮಲ). — ಸುಮ್ಬಳಕಾರ. White arsenic (S. Mhr.; B. 4, 124).

ಸುಮ್ಮ summa. = ಸುಮ್ಮಗೆ, etc., when preceding those terms. (T. ಚುಮ್ಮಾ, M. ಚುಮ್ಮೆ). — ಸುಮ್ಮ ಸುಮ್ಮಗೆ. rep. of ಸುಮ್ಮಗೆ. (My.). — ಸುಮ್ಮ ಸುಮ್ಮನೆ. rep. of ಸುಮ್ಮನೆ. (My.). ಸುಮ್ಮ ಸುಮ್ಮನೆ ಬಡಿದರೆ ನಿನಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬರುವದೋ, ಹಾಗೆ ಆಕಳಿಗೂ ಬರುವದು (B. 2, 19). ಒಬ್ಬ ಗೃಹಸ್ಥನ ಕೂಡ ಸುಮ್ಮ ಸುಮ್ಮನೆ ಕಾಲ ಕೆದರಿ ಜಗಳಾ ತೆಗೆದು (2, 31). ಸುಮ್ಮ ಸುಮ್ಮನೆ ತನ್ನ ಜಾಣತನ ಮೆರೆಸ ಹೋದರೆ (3, 29). ಹುಲಿಯ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಮ್ಬಿ ದಾಗ್ಯೂ ಸುಮ್ಮ ಸುಮ್ಮನೆ ಮೃಗಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವದು (4, 37).

ಸುಮ್ಮಗೆ summagĕ. = ಸುಮ್ಮನೆ, q. v. (Śmd. 389. 397; My.). ಸುಮ್ಮಗಿದ್ದರೆ ಒಡಮ್ಬಟ್ಟ (Prv.).

ಸುಮ್ಮನೆ summanĕ. = ಸುಮ್ಮಗೆ. Quietly; silently; quiet; silent (ಮೌನ, ಸುಮ್ಮಗೆ, ಉಸಿಕನೆ Śmd. 389; 109; C.; Mhr. ಸುಮುಸಾಮು); causelessly; without proper or just cause; without a particular cause; in an objectless manner, for nothing; uselessly; without the intention of getting labour done; without the intention of exacting remuneration (ಅಕಾರಣ, ಸುಮ್ಮಗೆ, ಬರಿದೆ, ಅಲ್ಲವದ್ 397; ಬರಿದೆ 242 Cm.; ಸೋಡಂ, ದಾಡಂ Čt. I, 14; ಕೆಮ್ಮನೆ Čt. II, 79; C.). ಸುಮ್ಮನೆ ಇಹವನು (ತೂಷ್ಣೀಂಶೀಲ, ತೂಷ್ಣೀಕ Nr.). ಸುಮ್ಮ ನಿರ್ಪುದು (ಸಯ್ತು Śm. 63). ಮಾತಾಡದೆ ಸುಮ್ಮನಿಹಲ್ಲಿ (ಮೋನ, ತೂಷ್ಣೀರುತ Nn. 155). ಸುಮ್ಮನೆ (ಜೋಷ, ತೂಷ್ಣೀಂ Si. 469). ಮಾ ತಾಡದೇ ಸುಮ್ಮನೆ ಇರುವಿಕೆ (ಮೌನ, ಅಥಾವಣ 247). ಸುಮ್ಮನೆ ಇರು ವ ಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳವನು (ತೂಷ್ಣೀಂಶೀಲ, ತೂಷ್ಣೀಕ 364). ಮಾನಸವೃತ್ತಿ ಗಳು ಕೊಬ್ಬಿ ತಲೆಗೆ ಏರಿದಾಗ ಏನೂ ತೋಚದೇ ಸ್ತಮ್ಭಿಸಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಇರುವದು (ಪ್ರಲಯ, ನಷ್ಟಚೇಷ್ಟತೆ 73). ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೇ ಸುಮ್ಮನೆ ಇರು ವಿಕೆ (ಕ್ಷಣ, ನಿರ್ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥಿತಿ 419). ಉಡುವ ಎತ್ತಿನ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಅ ಭ್ಯಾಸಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸುಮ್ಮನೆ ಕಟ್ಟಲ್ ಪಟ್ಟ ಎತ್ತು (ಪ್ರಾಸಂಗ್ಯ 320). ಜೇ ಬಿಂ ತೆಗೆಯಲ್ಕೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಇಹುದೇ? (Śi. 85). ತುಟಿ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದರೂ ಹೊಟ್ಟೆ ಸುಮ್ಮನಿರದು (Prv.). ಆ ಹುಡುಗನು ನೆಲ್ಲೀ ಕಾಯಷ್ಟು ಇದ್ದ ಬೆಲ್ಲಾ ತಕ್ಕೊಣ್ಡು, ಸುಮ್ಮನಾದನು (B. 2, 17). ನಾನು ನಿನಗೆ ಹೇಳಿದ ನಿನ್ನ ಪುಸ್ತಕವನ್ನಾಗಲಿ ಕಾಗದಗಳನ್ನಾಗಲಿ ತಕ್ಕೊಣ್ಡರೆ ನೀನು ಸುಮ್ಮನೆ ಇರುವಿಯೋ? (2, 29). ಚಿಕ್ಕನ್ದಿನಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದಾಗ ನೋಡಿ, ತಾಯಿ ತನ್ದೆಗಳು ಸುಮ್ಮನೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅವರೇ ದುಷ್ಟತನ ಕಲಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ (3, 43). ವೇಳೆಯನ್ನು ಸೋಮಾರಿತನದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆ ಆಟದಲ್ಲಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಕಳೆಯುವರು (4, 1). ಭಂಗಾರವನ್ನು ಪಾವು ಗುಂಜಿ ತೂಕ ಸಹ ಸುಮ್ಮನೆ ಯಾರೂ ಕಳೆಯು ವದಿಲ್ಲ (4, 194). See Bp. 15, 6; 26, 58; 27, 8; 28, 35; 31, 5; 43, 79; 45, 35; 47, 9; 50, 22. 30; 58, 35; 61, 18; 6, 49; 21, 35; 26, 57; Dp. 16 palla. — ಸುಮ್ಮನಿರಿಸು. -ಇರಿಸು. To quiet (v. t.); to silence (J. 12, 3; C.). — ಸುಮ್ಮನೇ. -ಏ2. = ಸುಮ್ಮನೆ (with emphasis). ದೈವವನ್ನು ನಮ್ಬಿ, ಸುಮ್ಮನೇ ಕೂಡ್ರ ಬಾರದು (B. 1, 17). ಸುಮ್ಮನೇ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೂಗಿದನು (2, 34). ಅವರು, ಈ ಹುಡುಗ ಸುಳ್ಳನಿದ್ದಾನೆನ್ದು, ತಿಳಿದು, ಸುಮ್ಮನೇ ಹೋದರು (2, 34). ಸ್ವಾಮೀ, ಸುಮ್ಮನೇ ನಾನು ಹಾದೀ ಹಿಡಿದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆನು (2, 47). ಎರಡನೆ ಪಶುಗಳ ಮರಿಗಳನ್ನು ಆಡುಗಳ ಮೊಲೆಗೆ ಹಚ್ಚಿದರೆ ಅವು ಸುಮ್ಮನೇ ಮೊಲೆ ಕುಡಿಸುವವು (3, 10). ಅವು ಅಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾ ಡುತ್ತವೆ? ನೋಡ ಬೇಕೆನ್ದು, ಸುಮ್ಮನೇ ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ನಿನ್ತು ಕೊಣ್ಡನು (3, 20). ನಾಯಿ ಗುರ್ಗುರ್ಳಿವರ ಧ್ವನಿ ಕೇಳಿದ ಕೂಡಲೆ ತಿಳಿದು, ಸುಮ್ಮನೇ ಇರುತ್ತವೆ; ಸಾಕಿದವನು ಎಷ್ಟು ಹೊಡೆದರೂ ಸುಮ್ಮನೇ ಹೊಡಿಸಿ ಕೊಣ್ಡು, ಮನಸ್ಸಿನೊಳಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಸಹ ಹಿಡಿಯುವದಿಲ್ಲ (3, 40). ಕತ್ತೆಗಳು... ಸುಮ್ಮನೇ ಹಾದೀ ಹಿಡಿದು ಹೋಗುತ್ತವೆ (3, 48). ಕುದುರೆ ಸುಮ್ಮನೇ ಹತ್ತಗೊಟ್ಟಿತು (3, 125). ಸುಮ್ಮನೇ ಅರುವದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ (4, 175). ಸುಮ್ಮನೇ ದೇವರಿಗೆ ದೋಷ ಇಡ ಬೇಡ! (4, 178). See Bp. 47, 44. 57; 52, 8; 58, 56.

ಸುಮ್ಮಾನ (su-m-mâna). = ಸುಮಾನ. (ಅನನ್ದ G.; Bp. 48, 19; Bh. 1, 10, 24; 2, 13, 6; Râm. 6, 14, 33; J. 4, 7; 12, 5; 23, 51; 26, 57).

ಸುಮ್ಮಾನೆ summânĕ. A woman who delights or takes pleasure in (Grj. 3, after 91).

ಸುಯ್ suy. 1. = ಸುಯಿ, ಸೂಯ್ 1. To breathe; to sigh (ಉಚ್ಛ್ವಸ Śmd. Dh.; Čpr. 5, 51; 8, 22; Abh. P. 4, 54; Grj. 4, 67; Bp. 3, 17; 14, 17; 52, 12; Rêv. 5, 32; V. 9, 81; J. 25, 61; Râm. 3, 2, 18; Č. Bp. 46, 20; see ಬಿಸು ಸುಯ್ 1). P. p. ಸುಯ್ದು. ಸುಯ್ಕಲ್ (Śmd. 85). ಸುಯ್ಕಯ್ (86).

ಸುಯ್ suy. 2. = ಸೂಯ್ 2. Breath; a sigh (Čpr. 5, after 64; 5, 123; Grj. 4, 86; Rêv. 4, 9; 5, 86. 118; V. 32, 10; Śêv. 2, 94; see ಎಳ-, ನಡು-, ನಿಡು-, ಬಿಸು-2). ಬಿರಯಿಗಳ ಸುಯ್ಗಳೊಡನೆಯೆ ಪಿರಿಯವು ದಿವಸಂಗಳ್ ಅದುವು (Śmd. 119). — ಸುಯ್ಗಮ್ಪು. -ಕಮ್ಪು. Fragrance of breath (Čpr. 1, 125; Grj. 7, 41). — ಸುಯ್ಯೆಲರ್. -ಎಲರ್. The air of breath, breath (Čpr. 5, 129; 7, 64. 113; 8, 48; Rêv. 5, 32; J, 19, 18). — ಸುಯ್ಯೆಲರ್ಗಮ್ಪು. -ಕಮ್ಪು. = ಸುಯ್ಗಮ್ಪು. (Čpr. 1, 123). — ಸುಯ್ಪೊಡರ್. -ಪೊಡರ್. Sighs to be manifested; to sigh (Čpr. 5, 132).

ಸುಯಿ suyi. = ಸುಯ್ 1. ಸುಯಿವ (J. 6, 2); ಸುಯಿದು (Dp. 32, 1).

ಸುಯಿದಾನ suyidâna. = ಸುವಿದಾನ. Tbh. of ಸಂವಿಧಾನ. Attention, protection, care (Grj. 3, after 119; Bp. 16, 14. 18; 27, 62; J. 5, 19); watch (J. 7, 3. 12. 13; 14, 3; 24, 29); a watchman (Bp. 16, 13).

ಸುಯಿದಾನಿ suyidâni. = ಸುವಿದಾನಿ. An attentive person; a watchman (Bp. 9, 46).

ಸುಯಿಲ್ suyil. = ಸುಯಿಲು, ಸುಯ್ಲು. Breath; a sigh (Grj. 1, 92; see ನಿಡು-).

ಸುಯಿಲು suyilu. = ಸುಯಿಲ್, etc. (Bp. 17, 19).

ಸುಯೋಧನ su-yôdhana. Fighting well: an epithet of Duryôdhana. (J. 2, 4. 17).

ಸುಯ್ಲು suylu. = ಸುಯಿಲ್, etc. (Abh. P. 4, 54; Bp. 35, 34; Râm. 6, 14, 20; Bh. 8, 23, 40; see ನಿಡು-).

ಸುರ sura. = ಸೊರ 2. *A god, a deity* (ಬಿಡುಗಣ್ಣವ, ಬೋಟಿ ಯ, ಅಗಸವಟ್ಟಿಗ, etc. Śm. 9). 2, the number 33 (ಮೂವ ತ್ತುಮೂರ್ Mr. 348). 3, the sun. 4, the number 1 (Ch.). 5, N. of a certain metrical foot (Ch.). — ಸುರ

Digitized by Google

ವೆಣ್. -ಪೆಣ್. An Apsara woman. ಹರಿಯೊಳ್ ನಾರದ ಮುನ್ನಿ ವಾಳದಿ ಮಹಾ ಶಾಪಂಗಳಂ ತಾಳನೇ? ಸುರವೆಣ್ಣಿನ್ದಲೆ ಪುಷ್ಪದನ್ತ ವನ ದೊಳ್ ತಾಂ ಕ್ರೀಡರೂಪಾಗನೇ? (Śś. 63).

ಸುರಕರಿ sura-kari. An elephant of the gods (ಚೌಜನ್ತ Śm. 10; Śmd. 251).

ಸುರಕುಜ sura-kuja. = ಸುರತರು. (Bp. 31, 18; Śśv. 5, after 57).

ಸುರಕುಮಾರ sura-kumâra. A son of a god (Abh. P. 5, 54).

ಸುರಕ್ತಿ su-rakti. Attachment, love (Bp. 44, 65).

ಸುರಕ್ಷಿತ su-rakshita. Well preserved or protected, carefully guarded, well kept; safe and sound; the state of being safe and sound. (B. 4, 6; 5, 2. 90; My.).

ಸುರಕ್ಷೆ su-rakshĕ. Good protection (Bp. 61, 70).

ಸುರಗಂಗೆ sura-gaṅgĕ. The celestial Ganges (Bp. 32, 35).

ಸುರಗಜ sura-gaja. An elephant of the gods. 2, Indra's elephant. (My.).

ಸುರಗಿ suragi. = ಸುರಯಿ. N. of a tree with very fragrant flowers (ನಾಗ Mr. 126; My.; Śśv. 2, after 42; 3, after 35). — ಸುರಗಿಯ ಮರ. = ಸುರಗಿ. ದೇವವಲ್ಲಭ, ಪುನ್ನಾಗ, ಪುರುಷ, ತುಂಗ, ಕೇಸರ ಎನ್ದೊಡೆ ಸುರಹೊನ್ನೆಯ ಮರ; ಸುರಗಿಯ ಮರನೆನ್ದು, ಕೆಲಮ್ಬರ್ ಎಮ್ಬರು (Nr.; *cf.* Si. 127).

ಸುರಗಿ suragi. = ಸುರಿಗಿ, ಸುರಿಗೆ. Tbh. of ಕ್ಷುರಿಕೆ or ಛುರಿಕೆ. (ಕ್ಷುರಿಕೆ, ಅಸಿಧೇನುಕೆ, etc. Nr.; ಅಸಿಧೇನು, etc. Mr. 297; ಕಠಾರಿ Nn. 43; ಗೇಣ್ Ct. II, 21; ಗೇಣ್ Kk. 40, Śm. 43. 96; Grj. 7, 52; Bp. 33, 10; 34, 32; 60, 45; 61, 25; Śśv. 8, 26; Bh. 8, 13, 26; see ನಿಡು-). — ಸುರಗಿ ಚವುಡ. N. (Bp. 15, 27). — ಸುರಗಿಚವುಡಯ. N. (Bp. 47. 34). — ಸುರಗಿಚವುಡಯ್ಯ. N. (Bp. 33 sum.; 33, 5; 37, 7). — ಸುರಗಿಯ ಚವುಡದೇವ. N. (Bp. 38, 19). — ಸುರಗಿಯ ಚವುಡರಸ. N. (Bp. 8, 15; 33, 12). — ಸುರಗಿಯ ಚವುಡರಾಯ. N. (Bp. 33, 1; 58. 5).

ಸುರಗಿಕಾರ suragi-kâra. One who carries a knife or dagger (Bp. 9, 47; V. 6, 41).

ಸುರಗಿರಿ sura-giri. The mountain Mêru (ಮೇರು, ಕನಕಾದ್ರಿ Mr. 29; ಪೊಮ್ಬೆಟ್ಟು, ರನ್ನದಪ್ಪಲ್ Śm. 10; Bp. 55, 23).

ಸುರಗುರು sura-guru. Preceptor of the gods: Bṛihaspati (Nn. 73; ಜೀವ 73). See Śmd. 133.

ಸುರಂಗ suraṅga. 1. = ಸುರಂಗೆ, ಸುರುಂಗೆ. A hole made by burglars in a house-wall, etc., a mine (Sk.; ಸನ್ಧಿ, ಕನ್ನ Mr. 226; Bp. 42, 22; My.; Mhr.; Tĕ. ಸೊರಂಗ). ಸುರಂಗಾ ಕೊಟಿದರೆ ಅವರಂಗಬಾಡಿಗೆ ಹೋಗ ಬಹುದೇ? (Prv.).

ಸುರಂಗ su-raṅga. 2. A good colour, bright colour, brilliance (Bp. 4, 37). 2, great love (8, 26; 22, 58; 57, 52; 61, 21). 3, a fine stage or arena (12, 13).

ಸುರಂಗಿತ su-raṅgita. Well coloured or tinted, bright (Bp. 49, 33).

ಸುರಂಗಿದ su-raṅgi-da. A term used in saṅgîta (V. 11, 9).

ಸುರಂಗಿಸು su-raṅgisu. To shine (Bp. 18, 94; 35, 2; 38, 47; 43, 56; 46, 52).

ಸುರಂಗೆ suraṅgĕ. = ಸುರಂಗ 1. A hole cut in a wall for the purpose of breaking into a house, etc. (Sk.).

ಸುರಚಾಪ sura-ĉâpa. A rainbow (Abh. P. 1, 64; Śś. 73).

ಸುರಚಿತ su-racita. Well prepared, strung together, fastened or placed in or on (Ch. v. 178).

ಸುರಜಾಲ sura-jâla. A host of gods, the gods (ದೇವತೆಗಳು Nn. 70).

ಸುರಜೈತ್ರ sura-jaitra. A conqueror or victor of the gods. See Śmd. s. ಬೇಳ್ 1.

ಸುರಜ್ಯೇಷ್ಠ sura-jyêshṭha. Oldest of the gods: Brahma.

ಸುರಂಜಿಸು su-ranjisu. To shine (Bp. 28, 25; 43, 57).

ಸುರಟಿ suraṭi. A tune so called (My.; Tĕ. ಸುರಟಿ, T. ಸುರಟಿ).

ಸುರಣ suraṇa. = ಸೂರಣ. An esculent root, Arum campanulatum; Dioscorea purpurea; elephant's-foot yam (Mhr.). — ಸುರಣಗಡ್ಡೆ. = ಸುರಣ. (ಅತೀಕ್ಷ್ಣ, ಸೂರಣ G.)

ಸುರತ surata. 1. The town called Surat (B. 3. 20; 4. 24. 104). *Cf.* ಸೂರತ; ಸೂರಟು.

ಸುರತ su-rata. 2. Much sported or dallied, playful, much enjoyed; compassionate, tender. 2, great delight or enjoyment. 3, *sexual intercourse, coition* (ಸುರತ Ct. II. 72; Kk. 30; Śm. 76). See ನೆರೆ 3.

ಸುರತಧ್ವನಿ surata-dhvani. Sound in coitu (ಅರಸು Ct. I. 14. Kk. 85).

ಸುರತರವ surata-rava. = ಸುರತಧ್ವನಿ. (ಅರಸು Śm. 76).

ಸುರತರಸ surata-rasa. Semen virile (ಶುಕ್ಲ Mr. 503).

ಸುರತರು sura-taru. *A tree of the gods, a tree of paradise* (ಸಗ್ಗದ ಮರ Śm. 10; see ದೇವತರು, ಪಾರಿಜಾತ). 2, N. of a vṛitta (Ch.). *Cf.* ಸುರಭೂಜ.

ಸುರತ್ನ su-ratna. A fine precious stone (ನಿಲ, ಸ್ವರ್ಣ N. 30, o. r. ಒಳ್ಳಿಹ ರತ್ನ; ಮಣಿ, ರತ್ನಂಗಳು 67).

ಸುರಥ su-ratha. N. of a son of Haṁsadhvaja (J. 10. 44; 13, 61).

ಸುರದೀರ್ಘಿಕೆ sura-dîrghikĕ. *The celestial Ganges*

ಸುರದ್ರುಮ sura-druma. = ಸುರತರು No. 1. (Bp. 36. 49)

ಸುರದ್ವಿಷ್ sura-dvish. An enemy of the gods, an Asura, *a demon.*

ಸುರಧನು sura-dhanu. A rainbow (Ĉpr. 4, 42).

ಸುರಧಾಮ sura-dhâma. Heaven, svarga (ಸ್ವರ್ಗ Mr. 493).

ಸುರಧೇನು sura-dhênu. A cow of the gods, the fabulous cow of plenty yielding all desires (ಸಗ್ಗದುದು Śm. 10, Bp. 55, 23; 60, 45).

ಸುರನಗರ sura-nagara. N. of a village in Mysore (J. 31, 79).

ಸುರನದಿ sura-nadi. The celestial Ganges (Śmd. 73. 264. Bp. 55, 23; J. 19, 35; ಸಗ್ಗದೊರೆ Ct. II, 45).

ಸುರನಿಮ್ನಗೆ sura-nimnagĕ. *The celestial Ganges.*

ಸುರನಿಲಯ sura-nilaya. Heaven, svarga (My.).

ಸುರಪ sura-pa. Indra (ಮುಯ್ಯಗ್ಗ Ct. II, 31; ... etc. Kk. 11*a*; ಅಶ Mr. 503). 2, N. of a certain metrical foot (Ch.). — ಸುರಪಂ. The metrical foot ⏑ ⏑ — (Ch.)

ಸುರಪಕೀಲ surapa-kîla. N. of a mountain (= ... Bp. 19, 29).

ಸುರಪತಿ sura-pati. *Indra* (ವಜ್ರಧರ, ಬಡಿಗೆಯಾಳ್ವ, ಸುರಗರ್ಜನ etc. Śm. 9). — ಸುರಪತಿ ಗಿರಪತಿ. reit. (Grj. 6, 38).

ಸುರಪದವಿ sura-padavi. The rank of the gods (Bp. 41. 16).

ಸುರಪರಿಪು surapa-ripu. Garuḍa (Mr. 21).

ಸುರಪರ್ಣ sura-parṇi. = ಸುರಹೊನ್ನೆ. The tree Rottlera tinctoria Roxb.

ಸುರಪರ್ಣಿಕೆ sura-parṇikĕ. = ಸುರಪುನ್ನಾಗ. *The tree Rottlera tinctoria* Roxb. (ಸುರಹೊನ್ನೆ Hlâ.).

ಸುರಪರ್ವತ sura-parvata. *The mountain Mêru.*

ಸುರಪಶುಧೇನು sura-paśu-dhênu. = ಸುರಧೇನು (... Mr. 29).

ಸುರಪಾಶೆ surapa-âśĕ. The quarter of Indra, the east quarter (ಮೂಡಣ, ಮೂಡದಿಕ್ಕು Nn. 38).

Digitized by Google

ಸುರಪುನ್ನಿಕೆ sura-punnikĕ. = ಸುರಪರ್ಣಿಕೆ. (Bp. 26, 36; Sk. ಸುರಪುನ್ನಾಗ).

ಸುರಪುರ sura-pura. The capital of Indra. 2, = ಸುರನಗರ (J. 6, 55; 9, 34). 3, N. of a metrical foot (Čh.). — ಸುರಪುರಶ್ರೀಕಾನ್ತ. Vishṇu's idol at Surapura (J. 34, 41).

ಸುರಪುರಿ sura-puri. The capital of Indra. (My.).

ಸುರಪುರೋಹಿತ sura-purôhita. Bṛihaspati (J. 5, 32).

ಸುರಭಿ su-rabhi. Agreeable, charming, pleasing; handsome; *excellent*, celebrated, famous; good, virtuous; wise, learned. 2, *sweet-smelling, fragrant*. 3, *a fragrance, a perfume* (ಸುಗನ್ಧ, ಒಳ್ಳಿಹ ಪರಿಮಳ Nn. 30; ಗನ್ಧ Mr. 509). 4, beauty (ಸೌನ್ದರ, ಸೌನ್ದರ್ಯ 30, o. r. ಸುನ್ದರ; ಚಲುವು 509, o. r. ಚೆಲ್ವು). 5, a charming man; a wise man (ಮನೋಜ್ಞ, ಜ್ಞಾನಿ 30, o. r. ಜ್ಞಾನ). 6, Sarasvatî (ಭಾರತಿ, ಸರಸ್ವತಿ 30). 7, a man rich in virtues or excellences (ಗುಣಾಗ್ರಣಿ, ಗುಣಶ್ರೇಷ್ಠ 30). 8, *a cow* (ಪಶು 30; 509). 9, the fabulous cow of plenty (ಕಾಮಧೇನು 30; ಸುರಪಶುಧೇನು Mr. 29). 10, *spring* (ವಸನ್ತ 30). 11, Kâma (ಕನ್ತು, ಕಾಮನು 30). 12, a flower (ಲತಾನ್ತ, ಪುಷ್ಪ 30). 13, a forest (ವಿಪಿನ, ಆರಣ್ಯ 30, o. r. ಅರಣ್ಯ). 14, food (ಅನ್ನ, ಅಶನ 30). 15, spirituous liquor (ಮದ್ಯ, ಸುರೆ 30; ಸುರೆ 509). 16, *the gum olibanum tree, Boswellia thurifera* Roxb.; gum olibanum. 17, a strong-smelling potherb, mint, Mentha sativa Willd. (ಮರುಗ 30; 509; Mr. 129). 18, another sort of fragrant plant or perfume (ಗನ್ಧವತಿ, ಮುರ 129).

ಸುರಭಿಶರ surabhi-śara. Kâma (ಕಮ್ಮಂಗಣೆಯ Čt. II, 16).

ಸುರಭೀರಸೆ surabhî-rasĕ. = ಸುರಭಿ No. 16. (Colebr.).

ಸುರಭೂಜ sura-bhûja. = ಸುರತರು. (ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ Nn. 92).

ಸುರಮ surama. = ಸುರುಮ. Sulphuret of antimony used as a collyrium (ಯಾಮುನ, ಸೌವೀರ, ಸ್ರೋತೋಂಜನ G.; Mhr., H. ಸುರಮಾ).

ಸುರಮಹೀಜ sura-mahîja. = ಸುರತರು. 2, the number 5 (Bp. 5, 64; see ದೇವತರು).

ಸುರಯಿ surayi. = ಸುರಗಿ. (Čpr. 7, after 115; Rśv. 10, 2. 19; 10, after 31; V. 7, 14).

ಸುರರಮಣ sura-ramaṇa. Indra (Bp. 41, 18).

ಸುರರಾಜ sura-râja. Indra (Mr. 42; ದಿಶಾಧಿಪ 57; Čpr. 3, 103).

ಸುರರ್ಷಿ sura-ṛishi. *A ṛishi of the divine order, a divine sage*, as Nârada, etc.

ಸುರಲೋಕ sura-lôka. The world of the gods, *the heaven of Indra* (Abhâ. 1, 40).

ಸುರವರ sura-vara. Indra (Rśv. 9, 66; 12, 25. 26).

ಸುರವರ್ತ್ಮ sura-vartma. *The sky, the atmosphere*.

ಸುರವರ್ಧಕಿ sura-vardhaki. The carpenter of the gods, Viśvakarma (Čpr. 1, 134).

ಸುರವಲ್ಲಭ sura-vallabha. Śiva (Bp. 51, 34).

ಸುರವೈರಿ sura-vairi. An Asura, a Daitya (ಮಧು Mr. 509).

ಸುರಶತ್ರು sura-śatru. *An Asura, a demon*.

ಸುರಸ su-rasa. Well flavoured, juicy, savoury; sweet; elegant; a good rasa. 2, gum-myrrh. 3, Cassia bark. 4, fragrant grass. See ಸುರಸಾಲಯ.

ಸುರಸತಿ sura-sati. = ದೇವಸ್ತ್ರೀ, q. v. (ರಮ್ಭೆ, ದೇವಸ್ತ್ರೀಯರ್ Nn. 62).

ಸುರಸದ್ಮ sura-sadma. The abode of the gods, *the heaven of Indra*.

ಸುರಸರಿತ್ sura-sarit. River of the gods, *the Ganges*.

ಸುರಸಾಲಯ surasa-âlaya. The abode of all good rasas; an elegant abode (Śmd. 112).

ಸುರಸಿನ್ಧು sura-sindhu. = ಸುರಸರಿತ್. (Śmd. 67; Lîlv. 3, 7).

ಸುರಸುನ್ದರಿ sura-sundari. A lovely celestial female, an Apsaras. (R.).

ಸುರಸೆ su-rasĕ. -ಸು. *A kind of plant* (= ರಾಸ್ನೆ). 2, the holy basil (ತುಳಸಿ, ಬಹುಮಂಜರಿ Mr. 129).

ಸುರಸ್ತ್ರೀ sura-strî. A celestial woman, an Apsaras. (R.).

ಸುರಹಯ sura-haya. Indra's horse (ಇನ್ದ್ರನ ಅಶ್ವ Mr. 41).

ಸುರಹರಿ sura-hari. N. of an author. ಸುರಹರಿಯ ಸುವಿಭಕ್ತಿ (Mr. 4).

ಸುರಹೊನ್ನೆ sura-honnĕ. Tbh. of ಸುರಪರ್ಣ (Śmd. 374). The tree Rottleria tinctoria Roxb. from which a yellowish dye is prepared (ಪುನ್ನಾಗ, ಸುರಪರ್ಣಿಕೆ Hlâ.; ಪುನ್ನಾಗ Mr. 126; Bp. 45, 37; V. 4, 86). ಸುರಹೊನ್ನೆಯ ಮರ (ದೇವವಲ್ಲಭ, ಪುನ್ನಾಗ, ಪುರುಷ, ತುಂಗ, ಕೇಸರ Nr.; *cf*. Si. 127). ಸುರಹೊನ್ನೆಯ ತರು ಡಮರುಗಕ್ಕೆ (Śmd. 75). 2, a middle-sized tree, the Alexandrian laurel, Calophyllum inophyllum Lin. (St. & Pl.; Tĕ. ಸುರಪೊನ್ನ).

ಸುರಳಿ suraḷi. = ಸುರುಳಿ, ಸುರುಳೆ. A coil, a roll (My.; T. ಚುರುಣ್ಗೈ, ಚುರುಳ್, ಚುರುಳೈ; M. ಚುರುಣ; Mhr. ಸುರಳಿ). ನಾಯಿಗಳು ಮಲಗುವಾಗ್ಯೆ ತಮ್ಮ ಶರೀರವನ್ನು ಸುರಳಿ ಸುತ್ತಿ ಕೊಣ್ಡು ಮಲಗುತ್ತವೆ (B. 5, 28). ಆನೆಯ ಸೊಣ್ಡೆಯು ಸುರಳೀ ಸುತ್ತುವದಕ್ಕೂ ಬರುತ್ತದೆ (5, 238).

ಸುರಳಿತ suraḷita. Straight and smooth; fair and flowing; plain, regular; etc. (S. Mhr.; Mhr. ಸುರಳೀತ).

ಸುರಾಕಾರ surâkâra. Saltpetre or nitre (Mhr., H. ಸುರಾಖಾರ; R.; Tĕ. ಸುರೇಕಾರ).

ಸುರಾಘಟ surâ-ghaṭa. A vessel to hold spirituous liquor (My.).

ಸುರಾಚಾರ್ಯ sura-âčârya. Preceptor of the gods, *Bṛihaspati*.

ಸುರಾಜ su-râja. *A good king*.

ಸುರಾಡ surâḍa. Pleasure (? Râm. 3, 7, 39).

ಸುರಾದ್ರಿ sura-adri. The mountain Mêru (Bp. 8, 43).

ಸುರಾಧ್ವ sura-adhva. The sky (Śiv. 2, 38).

ಸುರಾಪಾನ surâ-pâna. The drinking of spirituous liquor. (My.). — ಸುರಾಪಾನ ಮಾಡು. To drink spirituous liquor (My.).

ಸುರಾಮಣ್ಡ surâ-maṇḍa. *The scum or froth of vinous liquor during fermentation, yeast, barm*.

ಸುರಾರಿ sura-ari. An Asura, a demon. (My.).

ಸುರಾಲಯ sura-âlaya. *The mountain Mêru*. 2, Indra's heaven.

ಸುರಾವಾಸ sura-âvâsa. Indra's heaven (ಸ್ವರ್ಗ Nn. 128).

ಸುರಾಷ್ಟ್ರ su-râshṭra. N. of the country Surat.

ಸುರಾಷ್ಟ್ರಜ surâshṭra-ja. Born or produced in Surat. 2, *a sort of fragrant earth* (= ತುವರಿಕೆ).

ಸುರಾಸುರ sura-asura. Gods and demons (J. 18, 52).

ಸುರಾಹಾರ sura-âhâra. Nectar, ambrosia (ಅಮೃತ Nn. 4; Mr. 29).

ಸುರಿ suri. 1. To flow, to pour (v. i.), to drop, as tears (Čpr. 5, 11; 10, 56; Râm. 5, 8, 89), as water from the eyes (Bp. 18, 46; 45, 54; 53, 23), as blood

Digitized by Google

(Bp. 22, 10; 38, 28; 46, 22; 57, 60; Rśv. 5, 119), as rain (Bp. 2, 12; 51, 24; 55, 13; 59, 43; Rśv. 8, 112), as a rain of flowers (Bp. 22, 57; 44, 72; 61, 64; J. 3, 28), as a rain of stones or hailstones (Bp. 61, 11; Čpr. 7, 5; 10, 51), as a rain of sparks (J. 8, 39), as milk (Bp. 48, 30; 60, 35), as a dhârĕ or stream of honey (Bp. 26, 44), as scum from the mouth (Bp. 51, 53), as live coals (Bp. 61, 39), as feces in purging (see Prv. s. ಬೊಡ ಬೊಡನೆ), etc. (ಗಲನ Śmd. Dh.; My.; T., M. ಚುರ, ಚೊರಿ; cf. ಜುರಿ, ತೊರೆ 1, ಸೋರ್ 1). ತೊಡೆ ಸಂಕಲೆಯಿಕ್ಕದ ಪೋೞ್ ಕುಡಿಯುಳ್ಳಿಗಳಿನ್ದೆ ಸುರಿದುವು ಇರ್ಕೆಲಕೆ ಕರುಳ್ (Śmd. 132). ಗದಿ ಗದಿನೆ ಕಣ್ಣೀರ್ ಸುರಿಯೆ ಚನ್ತ್ರಿಪ ಪಾರ್ವನ (229). ಆನೆಯ ಕೆಯ್ಯಿನ್ದ ಸುರಿವ ಶೀಕರವು (ಕರ ಶೀಕರ, ವಮಥು Nr.). ಸುರಿವ ಹನಿ (ಬಿನ್ದು Mr. 418). ಸುರಿವದು (ಸ್ನವ, ಸ್ರವ Si. 389); ಮೞೆ ಸುರಿಯುವ ಮುಗಿಲು (ಘನಾಘನ 435); ಮೂತ್ರ ಸುರಿಯದ ಕಷ್ಟವಾದ ತಡೆ (ಅಶ್ಮರಿ, ಮೂತ್ರಕೃಚ್ಛ್ರ 201); ರೋಗದಿನ್ದ ಕೊಡಿತು ನೀರು ಸುರಿಯುವ ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳವನು ಅಥವಾ ಕೊಡಿತು ನೀರು ಸುರಿಯುವ ಕಣ್ಣು (ಚುಲ್ಲ, ಚಿಲ್ಲ, ಪಿಲ್ಲ 202); ಜೊಲ್ಲುನೀರು ಸುರಿಯುವದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ದಾಯಿಯ ಅಂಚು (ಸೃಕ್ವನ್, etc. 214). ಕಸಾ ಗುಡಿಸು! ಅನ್ದರೆ ಬಸ ಬಸ ಸುರೀತೋ?—ಬೆವರು ಸುರಿದರೂ ಶೌರ್ಯ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ.—ಬೊಡ ಬೊಡರೆ ಸುರಿಯುವವನು ಕಡ ಕಡನೆ ನಡದಾನೇ? (Prvs.). 2, to cause to flow, to pour (v. t.), to drop (v. t.), to shower, to discharge, to throw in profusion, to pour out, to shoot out, to hurl, as water or other fluids (Čpr. 6, 48; Bp. 59, 15; Rśv. 11, 68; J. 11, 38), as tears (Čpr. 6, 91), as blood (Bp. 54, 44), as a rain of fruits (Čpr. 2, 86), as pus (Bp. 39, 64), as arrows (J. 12, 30), as food for a dog (Bp. 61, 20), as gold (Bp. 40, 18), as corn (Č. Bp. 42, 15), as pearls (Rśv. 8, 5; J. 17, 47. 48; Bh. 2, 13, 8), as bundles of grass, etc. (Rśv. 6, 116), as sticks, etc. (My.). ದಾರೆಯಿಟ್ಟು ಸುರಿವುದು (ಶ್ಚ್ಯೋತ, ಪ್ರಾಘಾರ Nr.). ಬೀದೀಲಿ ಬೆಲ್ಲ ಸುರಿದು, ಹಾದಿಯವರ ಸಂಗಡ ಜಗಳಾಡಿದ ಹಾಗೆ.—ಬೊಗಳುವ ನಾಯಿಗೆ ದಡಿ ಸುರಿದ ಹಾಗೆ (Prvs.).

ಸುರಿ suri. 2. = ಸುರಿದು. P. p. of ಸುರಿ 1. — ಸುರಿ ತರ್. (i. e. ಸುರಿದು ಕೊಣ್ಡು ಬರ್). To flow, as juice from an elephant's temples (Čpr. 9, 90); to drop, as flowers from the head (Śśv. 1, 45).

ಸುರಿ suri. = ಸುರು 2. Tbh. of Sk. ಛುರೀ, a knife. ಸುರಿಯ ಕತ್ತಿ (ಛುರಿಕೆ, ಅಸಿಧೇನುಕೆ, etc , ಸೂರುಕತ್ತಿ, ಚೂರಿ, ಚಾಕು, ಸುರಿಗಿ ಕತ್ತಿ Si. 290).

ಸುರಿಗಿ surigi. = ಸುರಿಗೆ. See Si. s. ಸುರಿ.

ಸುರಿಗೆ surigĕ. = ಸುರಗಿ, etc. Tbh. of ಛುರಿಕೆ (Śmd. 340; ಕ್ಷುರಿಕೆ, ಅಸಿಧೇನು, etc. Hlâ.; ಶಸ್ತ್ರಿಕೆ, ಪತ್ರ, ಅಸಿಧೇನು Mr. 297). ಸುರಿಗೆ ಮೊದಲಾದುದು ಕಯ್ಯಿಂ ಬಿಡಲ್ ಬಾರದು(ದು) ಅಮುಕ್ತಮೆಮ್ಬುದು (Hlâ.). See ಕಟ್ಟುಂಜುರಿಗೆ, ಕೆಯ್ಸುರಿಗೆ, ಪೊಂಜುರಿಗೆ.

ಸುರಿತಿ suriti. = ಸೂರತಿ, etc. Made or produced in Surat. ನವಿಲ ಗಱಿವೆರೆದ ಸೆಡಗಿನಿನ್ದೆಸೆವ ತಳಿರ್ವಣ್ಣದ ಸುರತಿಯ ಸೆಲೆ (Râghč. 17, 65).

ಸುರಿಯುವಿಕೆ suriyuvikĕ. Flowing, etc. (ಸ್ನವ, ಸ್ರವ Si. 389).

ಸುರಿವು surivu. = ಸುರುವು. To pour (v. t.), etc. ಆ ರಸವನ್ನು ಒನ್ದು ಹರವಾದ ಹಲಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಸುರಿವಿ (B. 4, 225).

ಸುರಿಸು surisu. To cause to flow, to pour (v. t.), etc. (= ಸುರಿ 1 No. 2, q. v.). ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸುತ್ತ (B. 3, 34). See Bp. 57, 83; B. 4, 74. 201; 5, 58.

ಸುರು suru. A sound produced in burning (Mhr. ಸುರಾಸುರ, imitation of the hissing of gunpowder under explosion). — ಸುರು ಸುರನೆ. rep. (Bp. 50, 37).

ಸುರು suru. 1. = ಶುರು, q. v. (My.).

ಸುರು suru. 2. = ಸುರಿ. A sword (Râm. 6, 30, 16).

ಸುರುಗು surugu. A withered dry portion of a plantain leaf (My.; Tĕ. ಸುರುಗು, to wither, fade; cf. ಸೊರಗು).

ಸುರುಂಗೆ surungĕ. = ಸುರಂಗ 1, etc. A hole made under ground for military purposes, a hole dug through the walls of a building for the purpose of house-breaking, a mine, an excavation, a breach, a subterraneous passage.

ಸುರುಚಿರ su-ručira. Very bright, beautiful or pleasing (Čh. v. 178. 308; Bp. 3, 9; 6, 16; 33, 9).

ಸುರುಚಿರಾಂಗ surucira-anga. A tiger (ವ್ಯಾಘ್ರ Mr. 13[illegible]).

ಸುರುಟು suruṭu. = ಸುರುಣ್ಟು. To become shrivelled or contracted, to coil or roll up (My.; T. [illegible] ರುಟ್ಟು, to involve, roll up).

ಸುರುಟು suruṭu. A military salute (My.; H.).

ಸುರುಣ್ಟು suruṇṭu. = ಸುರುಟು. To contract (v. i.), to shrivel, etc. (ಸಂಕೋಚನ Śmd. Dh.).

ಸುರುಮ suruma. = ಸುರಮ. (My.; Br., H. ಸುರುಮಾ[illegible]).

ಸುರುವು suruvu. = ಸುರಿವು. ನೀರೆಲ್ಲ ಮತ್ತೊಸ್ತ [illegible] ಒಯ್ದು ಸುರುವುತ್ತಾರೆ (B. 4, 54).

ಸುರುಳ್ suruḷ. To contract (v. i.), to shrivel, to shrink (ಸಂಕೋಚನ Śmd. Dh.); to fear (ಭಯಪಡ್ ಆನ್ Kk. 72; ಸೆಡೆ, ಅಳ್ಕು, ಸುಗಿ, ಬೆಮರ್, ಒಳ್ಕು, [illegible] ಭಯಪಡ್ ಆನ್ Śm. 40). ಸುರುಳ್ದಂ (Śmd. 49). See Čpr. 2, 4[illegible]; Gr, 1, 89; 4, after 104; 6, 6. 7. — ಸುರುಳಿಸು. ಸುರುಳ್ [illegible]. To shoot so that fear is produced (Čpr. 5, 109).

ಸುರುಳಿ suruḷi. = ಸುರುಳ್, etc. (My.; cf. [illegible] ಳಿಯಾದದ್ದು (ಸುರುಳ್ G.). — ಸುರುಳಿ ಮಾಡು. To make a roll or coil (My.). — ಸುರುಳಿ ಸುತ್ತು. To roll up, etc. (G. 41[illegible]).

ಸುರುಳೆ suruḷĕ. = ಸುರುಳ್, etc. ಸುರುಳೆಯೊಳಗಿನ [illegible] (B. 4, 158). — ಸುರುಳೆ ಮಾಡು. To make a roll (B. 4, 158); to roll up (4, 157). — ಸುರುಳೆ ಸುತ್ತು. To roll up. ([illegible] ಗೆಯು) ಸುತ್ತಿಟ್ಟ ಸುರುಳೆಯನ್ನು ಹಾಗೇ [illegible] (B. 4, 154); to be coiled or curved. [illegible] ದಾಗಿ ಸುರುಳೆ ಸುತ್ತಿರುತ್ತವೆ (3, 9).

ಸುರುಳ್ಚು suruḷču. To cause to contract, etc. (ಸಂಕೋಚನ Śmd. Dh.).

ಸುರೂಪ su-rûpa. Well-formed, handsome, beautiful (My.).

ಸುರೂಪವೃತ್ತಿ surûpa-vṛitti. A beautiful state (Čpr. 6, [illegible]).

ಸುರೆ surĕ. ಸುರಾ. Spirituous liquor, toddy ([illegible] Śm. 11[illegible]). ಸುರೆ ಕುಡಿಯುವವನಿಗೆ ಮಱೆ ಅವ್ದೇದೇನು?—[illegible] ಸುರೇ ಚಲ್ಲಿದರೆ ಮೋರೇ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವದು (Prvs.). — [illegible] ಡುಹ. -ಕುಡುಹ. A drinker of spirituous liquor (Bh. 3, 2[illegible] 27).

ಸುರೇಖೆ su-rêkhĕ. A beautiful line or mark (Bp. 11, 4[illegible] 40, 20).

Digitized by Google

ಸುರೇಂದ್ರ sura-indra. Chief of gods: Indra.
ಸುರೇಂದ್ರಜಿತ್ surêndra-jit. *Garuḍa.*
ಸುರೇಭ sura-ibha. A celestial elephant, Indra's elephant (ಘನಾಘನ, ಐರಾವತ Nn. 15).
ಸುರೇಶ್ವರ sura-îśvara. Indra. (J. 18, 33). 2, Śiva.

ಸುಱ್ sur̤. The sound of a whirlwind (S. Mhr.). 2, the sound produced when supping liquids (My.). — ಸುಱ್ ಸುಱ್. rep. (C.).

ಸುಱ sur̤a. 1. (ಸುರ). (= ತುಱ 2, ಸುಱ್ 3). — ಸುಱಸುಱ್ಕೆ. A kind of Bryonia, the woolly cucumber plant (My.; ಕೊತುರುಬುಡವು Si. 152).

ಸುಱ sur̤a. 2. = ಸುಱ್ No. 2. — ಸುಱ ಸುಱ. rep. The repeated sound, or with the repeated sound, of sur̤a in supping liquids (My.). — ಸುಱ ಸುಱನ್ನ ಕುಡಿ. To sup with the repeated sound of sur̤a (My.). — ಸುಱ ಸುಱನೆ. With the repeated sound of sur̤a (My.).

ಸುಱ sur̤a. 3. P. p. of ಸುಱ್ 1, in ಸುಱ ಕೊಳ್ಳು (C.).

ಸುಱ್ suri. 1. To drink with a supping noise (C.; V. 40, 65. 69; Bh. 1, 10, 30; Tĕ. ಜುಱ್ರು; T. ಉಱಿಂಜು). ಜುಬು ಜುಬ್ಬನ್ನು ಸುಱ್ವುತ (Bp. 59, 19). ಸುಱ್ದು, ಉಣ್ಣ ಬೇಕು; ಗೊಱ್ದು, ದುಬಗ ಬೇಕು (Prv.).

ಸುಱ್ suri. 2. P. p. of ಸುಱ್ 1, in ಸುಱ್ ಸುಱ್ದು (Bp. 15, 26).

ಸುಱ್ suri. 3. (= ಸುಱ 1, etc.). — ಸುಱ್ಮುಳ್ಳು. A prickly shrub, Zizyphus oenoplia Mill. (St. & Pl.).

ಸುಱು sur̤u. P. p. of ಸುಱ್ 1, in ಸುಱು ಕೊಳ್ಳು (My.).

ಸುಱುಕು sur̤uku. The sound produced by supping. 2, a sup (My.; Tĕ. ಜುಱ್ಱುಜುಱ್ಱುಕು, at every sup). See Prv. s. ಮುಱುಕು 2. — ಸುಱುಕಿಡು. -ಇಡು. To produce a supping sound, to sup (Śśv. 3, 55). — ಸುಱುಕೆನ್. -ಎನ್. = ಸುಱುಕಿಡು. (V. 40, 65).

ಸುಱ್ರನೆ surranĕ. With the sound of hard breathing (V. 9, 81); with snorting (J. 13, 35).

ಸುಕ್ರು surku. 1. = ಸುಕ್ಕು 1. To contract (v. i.), to shrivel, to shrink; to fade; to curl (ಸಂಕೋಚ Śmd. Dh.; Rśv. 9, 17; 11, 125).

ಸುಕ್ರು surku. 2. = ಸುಕ್ಕು 2, ಸುಂಕು 1, ಸೊಕ್ಕು 1. Contracting, shrivelling, shrinking; a wrinkle; a curl. ದೇಹಸುಕ್ರು (ತೆರ Śm. 105). — ಸುಕ್ರುಗಿವಿ. -ಕಿವಿ. A contracted ear (Śśv. 3, 53). — ಸುಕ್ರುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To shrivel (Rśv. 5, after 55). — ಸುಕ್ರುಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To shrink (v. t.), to lessen (Bp. 47, 12). — ಸುಕ್ರುಂಗುರುಳ್. -ಂ-ಕುರುಳ್. (Śmd. 203). Curled hair. — ಸುಕ್ರುವೆಡ್. -ಪೆಡ್. To contract (v. i.), to be coiled, to bend (Rśv. 9, 29). — ಸುಕ್ರುಸುರು. -ಉಸುರ್. Suppressed breath (Abh. P. 11, 88).

ಸುರ್ವು survu. Exuberance, luxuriance; a mass (Čpr. 8, after 44; *cf.* ಕೊರ್ವು 2, ತುಱುಗು 2, ಸೊಕ್ಕು 2). — ಸುರ್ವುಗಿಡು. -ಕಿಡು. Luxuriance to be lost; to lose (one's) luxuriance (Čpr. 5, after 64). — ಸುರ್ವುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To grow luxuriant (Čpr. 1, after 101).

ಸುಲ್ sul. = ಚುಲ್, etc. See ಸುಲಿ 4?

ಸುಲ್ sul. = ಸುಳು. Tbh. of ಸುಲ್ವ (Śmd. 368; ತಾಮ್ರ Ss.).

ಸುಲ sula. = ಸುಲಿದು. P. p. of ಸುಲಿ 1, in ಸುಲ ಕೊಳ್ಳು (B. 3, 127; 5, 104. 108. 185; My.).

ಸುಲಕ್ಷಣ su-lakshaṇa. A good mark or characteristic, an auspicious mark, a recommending feature, a virtue, a grace. 2, having beautiful or auspicious marks, having an auspicious name, fortunate, having graces and excellencies. (J. 4, 8).

ಸುಲಗ್ನ su-lagna. An auspicious time (My.).

ಸುಲಂಗಿ sulangi. A mining crowbar (? Mhr. ಸುರಂಗೀ; *cf.* ಸೂಲಂಗಿ?). ಕಬ್ಬಿಣದ ಹೊಟ್ಟೆಲಿ ಸುಲಂಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಸುಲತಾನ sulatâna. = ಸುಲ್ತಾನ. A sultan (My.).

ಸುಲತಾನಿ sulatâni. Relating to a Sultan (My.; Tĕ. ಸುರತಾಣಿ, ಸುಲತಾಣಿ). — ಸುಲತಾನಿರೂಪಾಯಿ. A kind of Rupee (My.). — ಸುಲತಾನಿವರಹ. A kind of pagoda (My.). — ಸುಲತಾನಿಹಣ. A kind of fanam (My.). — ಸುಲತಾನಿಹರದಾರಿ. A kind of coss (My.).

ಸುಲದು suladu. = ಸುಲಿದು. P. p. of ಸುಲಿ 1 (My.). ಕುತ್ತಿಗೆ ಕೊಯ್ಯುವ ಊರಲ್ಲಿ ಸುಲದು ಬಿಟ್ಟವೇ ಗುಣ (Prv.).

ಸುಲಭ su-labha. = ಸುಲುಬ, ಸುಳು, ಸುಳುವು. Easy to be obtained or effected, easy of acquisition or attainment, easy of access, attainable, feasible, easy. 2, N. of a vṛitta (Čh.). 3, N. of a prince (J. 27, 5). — ಸುಲಭ ಬೀಱು. To become or be easy (B. 5, 100).

ಸುಲಲಿತ su-lalita. Sporting gracefully; greatly pleased or happy; very delicate or dainty; very pleasing, beautiful, charming, lovely, pure (ಪ್ರಹೃ, ನಿರ್ಮಲ Nn. 79; Śmd. 98; Bp. 19, 44; J. 6, 6). 2, N. of a vṛitta (Čh.).

ಸುಲಾಲಿತ su-lâlita. Beauty, grace (Bp. 12, 44). — ಸುಲಾಲಿತೆ. A graceful woman (Grj. 3, after 91).

ಸುಲಾಲಿಸು su-lâlisu. To listen to very kindly, etc. ಸುಲಾಲಿಸುವುದು ಧರಣೀತಲದ ರಸಿಕರು! (Kk. 94).

ಸುಲಾವಣೆ sulâvaṇĕ. = ಸುನಾವಣೆ. (My.).

ಸುಲಿ suli. 1. (= ಸುಗಿ 1). To tear or strip off; to flay, to skin; to peel, to pare; to shell, as beans, etc.; to plunder, to rob (ಕವರ್, ಇಡ್, ಸೆಳೆ Śm. 63; ಸೆಳೆ 107; Bp. 35, 38; C.; M. ತೊಲಿ; Mhr. ಸೋಲಣೇಂ). P. ps. ಸುಲದು, ಸುಲಿದು. ಅವನನ್ನು or ಅವನ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸುಲಿದರು (My.). ಸುಲಿಯಲ್ ಪಟ್ಟ ಧಾನ್ಯ (ಶುದ್ಧ, ಅವಸಿತ Si. 306, sic!). ಹೆಬರ ಬುತ್ತಿಗೆ ಉಳ್ಳಿಗಡ್ಡೆ ಸುಲಿದನ್ತೆ (Prv.). ಸುಲಿದ ಬಾಱೆಯ ಹಣ್ಣಿನನ್ದದಿ...ಸುಲಭಮಾಗಿರ್ದ ಲಲಿತಮಹ ಕನ್ನಡದ ನುಡಿ (Abhâ. 1, 5). ಪುಲಿಯ ತಲೆಯೊಡೆಯಿಟ್ಟು, ಸುಲಿದು ಚರ್ಮವ (Râghč. 17, 70). ಮೇಲಿನ ತೊಗಟೇ ಸುಲಿದು (B. 3, 114). 2, to be excoriated (Bp. 38, 56; My.).

ಸುಲಿ suli. 2. = ಸುಲಿದು. P. p. of ಸುಲಿ 1, in ಸುಲಿ ಸುಲಿದು (Bp. 35, 39).

ಸುಲಿ suli. 3. The state of being stripped, peeled, bare or uncovered. — ಸುಲಿವಲ್. An uncovered, shining tooth or such teeth (Abh. P. 3, 90; Bp. 3, 27; Rśv. 4, after 14; 5, after 19; 5, 51; J. 28, 9). — ಸುಲಿವಲ್ಲ. -ಪಲ್ಲ. The potherb Marsilea dentata (ವಿತುನ್ನ, ಸುನಿಷಣ್ಣಕ, ನೀರುಚಂಚಲಿ Si. 159).

ಸುಲಿ suli. 4. A cow; kine (ದನ Śm. 107; *cf.* ಸುಲ್? ತುಱು 2?).

ಸುಲಿಗೆ suligĕ. Plundering, robbery, pillage, booty (ಸುಗಿ Śm. 80; ಉಗಿ 81; C.). ಇಲ್ಲಿ ದೊರದ ಸುಲಿಗೆ

Digitized by Google

(B. 5, 69). ಸಿಕ್ಕ ಸುಲಿಗೆಯನ್ನು ಕೆಲವು ದಣ್ಣಿನ ಸಂಗಡ ಕೊಟ್ಟು (5, 69). ಬೀಜಗಳು ಸುಲಿಗೆಯಾಗಿ ಹೋಗ ದಾರದೆನ್ನು, ಕಾವಲಕ್ಕಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಶಸ್ತ್ರಧಾರಿಯನ್ನು ಕರ ಕೊಣ್ಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ (5, 105). ಬಲಿ ಮುದ್ರೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ಸುಲಿಗೆ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ (Prv.). — ಸುಲಿಗೆಗೊಡು. -ಕೊಡು. To give as booty (Dp. 138, 5). — ಸುಲಿಗೆ ಮಾಡು. To rob, to plunder. ವಿಜಯನಗರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಸುಲಿಗೆ ಮಾಡಿ (B. 4, 10).

ಸುಲಿಸು sulisu. To cause to flay, etc., etc. (C.; Bp. 38, 15; B. 5, 108). ಸುಲಿಸಿ ಕೊಳ್ಳ ಬಹುದು, ಸುದ್ದಿ ಹೇಳಿ ಕೊಡದು (Prv.).

ಸುಲಿಹ suliha. Plundering, etc. (ಉಗಿಪದ Šmd. II).

ಸುಲು sulu. = ಸುಲಿದು. P. p. of ಸುಲಿ 1, in ಸುಲು ಕೊಳ್ಳು (My.; B. 5, 107).

ಸುಲು sulu. = ಸುರ್. Tbh. of ಸುಲ್ವ (Šmd. 364. 368). ಸುಲುವೆನ್ದು, ಕಸುಪೊನ್ (364).

ಸುಲುಬ suluba. Tbh. of ಸುಲಭ. Easy to be effected, etc. (My.). 2, thin, as cloth, etc. (My.).

ಸುಲೋಚನ su-lôcana. Fine-eyed; causing to see well; spectacles (My.; Tĕ.).

ಸುಲೋಭ su-lôbha. N. of a prince (J. 27, 5).

ಸುಲ್ತಾನ sultâna. = ಸುಲತಾನ. (My.; Tĕ. ಸುಲ್ತಾನು).

ಸುಲ್ವ sulva. = ಶುಲ್ವ, ಸುರ್, ಸುಲು.

ಸುವಚನ su-vacana. Good speech, *eloquence.*

ಸುವಯೋವಿದ su-vayas-vida. One who has attained the prime of life (ಪ್ರಾಯದವ Mr. 310).

ಸುವರ್ suvar. = ಸ್ವರ್.

ಸುವರ್ಚಲ su-varcala. N. of a country. See ಸೌವರ್ಚಲ.

ಸುವರ್ಣ su-varṇa. Of a good or beautiful colour, brilliant in hue, bright, golden, yellow; of a good tribe or caste. 2, a good colour. 3, *gold* (ಚಿನ್ನ Nn. 10; ಭಂಗಾರ 44). 4, *a particular weight of gold* (about 175 grains troy). 5, a gold coin. 6, = ಚೂರ್ಣ 2 (My.). — ಸುವರ್ಣಪಟ್. A kind of cloth or garment. See Mr. s. ಪಟಭೇದ.

ಸುವರ್ಣಕ su-varṇaka. *The tree Cathartocarpus or Cassia fistula.*

ಸುವರ್ಣಕಾರ suvarṇa-kâra. *A goldsmith.*

ಸುವರ್ಣತಾಳ suvarṇa-tâḷa. A golden cymbal (Bp. 50, 14).

ಸುವರ್ಣನಾಭ suvarṇa-nâbha. = ಸ್ವರ್ಣನಾಭ. N. of a king (Čpr. 2, after 56).

ಸುವರ್ಣಪರ್ವತ suvarṇa-parvata. The mountain Mêru (My.).

ಸುವರ್ಣಮಾಲೆ suvarṇa-mâlĕ. N. of a queen (Čpr. 2, 11; 2, after 14).

ಸುವರ್ಣವಾದ suvarṇa-vâda. A good report (ಕೌಲೀನ, ಶಾಂತ ನವಾದ Nn. 76).

ಸುವರ್ಣಾದಾಯ suvarṇa-âdâya. The land revenue which is paid in gold coins or money (My.).

ಸುವರ್ಣಾಮ್ಬರ suvarṇa-ambara. A garment of a beautiful colour (Šiv. 3, after 35).

ಸುವಲ್ಲಿ su-valli. *The medicinal plant Vernonia anthelminthica* Willd. (= ಅವಲ್ಗುಜ).

ಸುವಹೆ su-vahĕ. *The small tree Nyctanthes arbor tristis* Lin. 2, *the thorny shrub Mimosa octandra* Roxb. 3, *the shrub Cissus pedata* Lam.

ಸುವಾಂಛಿತ su-vâñchita. What is greatly desired, desire (J. 15, 22).

ಸುವಾದ್ಯ su-vâdya. A good musical instrument (ಶರ... ಬಕ್ಕ ಹ ವಾದ್ಯ Nn. 161).

ಸುವಾರ suvâra. Tbh. of ಸೂಪಕಾರ. (Bh. 1, 6, 14).

ಸುವಾರಿ su-vâri. Good, fresh water (J. 17, 4).

ಸುವಾರ್ತೆ su-vârtĕ. Good news. (My.).

ಸುವಾಸ su-vâsa. An agreeable perfume, a fragrance ... ಯಿಗೆ ಸುವಾಸವನ್ನು ತರುವ ತಾಮ್ಬೂಲ ಮುನ್ತಾದದು (... ನ G.).

ಸುವಾಸನೆ su-vâsanĕ. = ಸುವಾಸ. Fragrance (Bp. 33, 7; My.).

ಸುವಾಸಿಕ su-vâsika. Odoriferous (Mbr.; B. 3, 107).

ಸುವಾಸಿನಿ su-vâsini. = ಸವಾಷ್ಣಿ, ಸೋವಾಸಿನಿ, ಸೋವಾಸಿನಿ, ಸು... ವಾಸಿನಿ. A female dwelling in a comfortable or respectable abode; *a woman married or single who resides in her father's house;* a half grown up girl; a term of respect for a respectable woman whose husband is alive (... Amara; ಕಂಚುಕ್ಕಾಕ್ತೆ Hlâ., Mr. 306; ಸೋವಾಸಿನಿ Hlâ. ... ಅಯು Kk. 27).

ಸುವಿಚಾರ su-vicâra. Good or deliberate consideration; good thoughts. (B. 4, 17; My.).

ಸುವಿಟ su-viṭa. A clever paramour, etc. (J. 8, 22).

ಸುವಿತರಣ su-vitaraṇa. Great liberality (Bp. 3, 47).

ಸುವಿದ su-vida. An attendant on the women's apartments. See ಸೌವಿದ.

ಸುವಿದಾನ suvidâna. = ಸುಯಿದಾನ.

ಸುವಿದಾನಿ suvidâni. = ಸುಯಿದಾನಿ. An attentive person (Bp. 7, 5).

ಸುವಿದಿತ su-vidita. Well known or understood, etc. (Kâvy. II, 2, B, 3).

ಸುವಿದ್ಯೆ su-vidyĕ. Good knowledge (ಶಾಸ್ತ್ರ, ... Nn. 116).

ಸುವಿಧಿ su-vidhi. A good rule or ordinance. 2, one of the feats of wrestlers (Čpr. 5, 77).

ಸುವಿಭಕ್ತಿ su-vibhakti. Good inflection of nouns and of the persons of a tense. See s. ಸುರಚಿರ.

ಸುವಿಶೇಷ su-visêsha. Great distinction or importance; good tidings, good news (T.; My.).

ಸುವಿಹರಿಸು su-viharisu. To roam; to divert one's self (J. 28, 54).

ಸುವಿಹಿತ su-vihita. Well placed or deposited; well furnished or appointed, well provided, well arranged, well supplied; well done, well performed. (Kâvy. V ...).

ಸುವೃತ್ತ su-vritta. Well rounded, beautifully globular or round; a disk (ಬಿಮ್ಬ, ಅತಿವೃತ್ತವು Nn. 69). 2, virtuous, good.

ಸುವೇಗ su-vêga. N. of a prince (J. 4, 26. 33, etc.; ...).

ಸುವೇದಿಸು su-vêdisu. To become properly known (Bp. 38, 19).

ಸುವೇಲ su-vêla. Bowed or stooping greatly; humble, quiet. 2, N. of an aerial spirit (ಖಚರ Abh. P. 12, 35). 3, N. of a mountain.

ಸುವೇಲಾಚಲ suvêla-acala. = ಸುವೇಲ No. 3. (Abh. P. 12, after 39).

ಸುವೇಷ su-vêsha. Well dressed, well clad. (R.)

ಸುವ್ಯಕ್ತ su-vyakta. Very plain, manifest. (Bp. 37, 46 ...).

ಸುವ್ಯಾಕುಲ su-vyâkula. Greatly perplexed or bewildered (Bh. 3, 19, 29).

Digitized by Google

ಸುವ್ರತ su-vrata. = ಸುಬ್ರತ. Strict in observing a religious vow or obligation; virtuous. 2, a good vow.

ಸುವ್ರತೆ su-vratĕ. A virtuous wife. 2, *a cow easily milked* or one of tractable disposition.

ಸುವ್ವಲೆ suvvalĕ. = ಸುಬ್ಬಲೆ, ಸುವ್ವಾಲೆ, ಸುವ್ವಿ q. v. (Bh. 3, 13, 17).

ಸುವ್ವಾಲೆ suvvâlĕ. = ಸುವ್ವಲೆ, etc. (My.; Tĕ.).

ಸುವ್ವಿ suvvi. = ಸುವ್ವಲೆ, etc. A chorus used by two or more women (whose husbands are alive) when gently beating wheat at the beginning of investiture with the sacrificial thread (muṇji), marriages, etc. (My.), occasionally used also by other women when beating rice, etc. (Rśv. 5, 110; My.; Tĕ.). ಸುವ್ವಿ ಅನ್ನದ ತಿಳಿಯದೇ ಒನಕೇ ರಾಗ? (Prv.). — ಸುವ್ವಿ ಹೇಳು. To perform that chorus (My.). — ಸುವ್ವಿ ಸುವ್ವಿ. rep. (My.).

ಸುಶಬಲ su-śabala. N. of a râkshasa (Č. Bp. 47, 21).

ಸುಶಬ್ದ su-śabda. A good or excellent term (Mr. 6).

ಸುಶವಿ su-śavi. = ಸುಷವಿ, etc. (Sk.; G.).

ಸುಶಿಕ್ಷಿತ su-śikshita. Well trained or taught, disciplined, well instructed, clever, skilful (ಚತುರ, etc., ಬಲ್ಲವ Mr. 224; B. 4, 189; 5, 274).

ಸುಶಿಕ್ಷೆ su-śikshĕ. Good instruction, training (B. 5, 196).

ಸುಶೀಮ su-śîma. = ಸುಷೀಮ. (Sk.; G.).

ಸುಶೀಲ su-śîla. Well-disposed, good tempered, having an amiable disposition. 2, excellence of temper or disposition (ಧಾತು, ಶೀಲ Nn. 82; Bp. 27, 16). See Bp. 54, 85; B. 5, 204). — ಸುಶೀಲೆ. A well-disposed, etc. female (Bp. 52, 4).

ಸುಶೀಲತೆ su-śîlatĕ. Excellence of temper or disposition, good morals, natural amiability. (My.).

ಸುಶೋಭಿತ su-śôbhita. Very handsome; elegantly embellished (Čb. 57; Mhr.).

ಸುಶ್ರಾವ್ಯ su-śrâvya. Distinctly audible; pleasing to the ear. (J. 1, 4).

ಸುಶ್ರುತ su-śruta. Well heard; versed in the vêdas. 2, N. of a purôhita (Čpr. 3, after 28).

ಸುಶ್ರೋಣಿ su-śrôṇi. Having beautiful hips. (J. 11, 7).

ಸುಶ್ಲೋಕ su-ślôka. Of good fame or reputation (Bp. 49, 2).

ಸುಷಮ su-shama (-sama). Very even; *very beautiful or handsome;* very pleasing; same, all. 2, a particular Jaina division of time (Abh. P. 1, after 67).

ಸುಷಮೆ su-shamĕ. *Exquisite beauty.*

ಸುಷವಿ su-shavi. = ಸುಶವಿ, ಸುಸವಿ. *The gourd Momordica charantia* Lin.

ಸುಷಿ sushi. 1. = ಸೂಷೆ. A mother (ಜನನಿ, ಮಾತೃ, ಅಮ್ಮೆ, etc., ತಾಯೆ Mr. 309, o. r. ತಾಯಿ).

ಸುಷಿ sushi. 2. = ಶುಷಿ. (Sk.).

ಸುಷಿರ sushira. = ಶುಷಿರ, ಸುಸಿರ. *Full of holes, perforated,* hollow. 2, *a hole, a cavity.* 3, *a wind-instrument.*

ಸುಷಿರೆ sushirĕ. *A sort of perfume* (= ನಟೀ, ನಲೀ).

ಸುಷೀಮ su-shîma. = ಸುಶೀಮ. *Cold, frigid.*

ಸುಷುಪ್ತಿ su-shupti (-supti). Deep sleep, profound repose. (Čpr. 8, 96).

ಸುಷುಮ್ನ sushumna. = ಸುಷುಮ್ನೆ. (Mr. 52).

ಸುಷುಮ್ನೆ sushumnĕ. *A particular artery or vessel of the body* (lying between the vessels called iḍâ and piṅgalâ, and supposed to be one of the passages for the breath or soul).

ಸುಷೇಣ su-shêṇa (-sêna). Having a good army: N. of a monkey-chief and doctor (J. 21, 9. 19). 2, *the prickly shrub Carissa carandas* Lin. (= ಕರಮರ್ದಕ).

ಸುಷೇಣಿ su-shêṇi. *The plant Ipomoea turpethum* R. Br. (Convolvulus t.).

ಸುಷೇಣಿಕೆ su-shêṇikĕ. *A kind of dark Ipomoea turpethum.*

ಸುಷ್ಠು sushṭhu. *Well, excellently, beautifully.* 2, *much, very, exceedingly;* truly.

ಸುಷ್ಮ sushma. = ಶುಲ್ಬ. A rope, a cord (Colebr.).

ಸುಸಂಸ್ಕೃತ su-saṁskṛita. Well perfected or completed, well polished, highly finished; *highly seasoned,* well-cooked.

ಸುಸಂಗ su-saṅga. Good company or society (My.).

ಸುಸಂಗೀತ su-saṅgîta. A good song (Nn. 2).

ಸುಸಮ su-sama. = ಸುಷಮ. (Colebr.).

ಸುಸರ su-sara. Going or passing easily or without trouble (Bp. 3, 85); going together, agreeing with one another (28, 37); an associate, a friend (38, 52); going away with ease, escaping (Râm. 5, 8, 63).

ಸುಸವಿ su-savi. = ಸುಷವಿ, etc. (Sk.; G.).

ಸುಸಾಧ್ಯ su-sâdhya. Easily to be accomplished or effected; easily attainable, attainable (Bp. 39, 19).

ಸುಸಿರ susira. Tbh. of ಸುಷಿರ. A hole (Čpr. 8, after 44).

ಸುಸಿಲ್ susil. 1. Morning-time, dawn, day-break (ಪ್ರಭಾತಕಾಲ Śmd. II; see ಜೂವು 1).

ಸುಸಿಲ್ susil. 2. Sexual embrace (ಸಮ್ಭೋಗ Śmd. II; ಸುರತ Čt. II, 72, Kk. 30, Śm. 76; *cf.* ಕೊಸೆ 1, ಸುಸ್ದು 1; see Čpr. 6, 84; 8, 78; Rśv. 2, after 8; 5, 101; 8, after 82; 11, 154; Śśv. 1, 40).

ಸುಸೂತ್ರ su-sûtra. Nicely strung: easily, without obstruction; easiness (My.; B. 4, 73. 133. 150).

ಸುಸ್ತಿ susti. Slowness, dilatoriness, delay (My.; Mhr., H. ಸುಸ್ತಾಈ, ಸುಸ್ತೀ); laziness (My.; Br.; Mhr., H.).

ಸುಸ್ತಿಗಾರ susti-gâra. A slow, dilatory man; a lazy man (My.).

ಸುಸ್ತು sustu. Languidness (My.).

ಸುಸ್ಥ su-stha. Well situated, being well or in good condition, in health, faring well, well off, happy.

ಸುಸ್ಥತೆ su-sthatĕ. The state of being well or well-established, health, welfare, happiness, good or easy circumstances. (Čpr. 4, after 18).

ಸುಸ್ಥಲ su-sthala. An excellent place (J. 19, 43).

ಸುಸ್ಥಿತಿ su-sthiti. Good condition, good circumstances or position, well-being, welfare; health. (Bp. 1, 25; 56, 3).

ಸುಸ್ಥಿರ su-sthira. Very firm or steady, stable; resolute, vigorous, etc. (ಸಾರ, ಸ್ಥಿರ Nn. 80; Mr. 365; Bp. 4, 44; 27, 28; 48, 21; Śm. 1). 2, ಮೋಕ್ಷ (ಸ್ಥಿರ Nn. 20).

ಸುಸ್ನಿಗ್ಧ su-snigdha. Very shining or resplendent (Bp. 17, 23).

Digitized by Google

ಸುಸ್ವಪ್ನ su-svapna. A good or lucky dream. (My.).

ಸುಸ್ವಭಾವ su-svabhâva. A good, amiable disposition (B. 4, 5; 5, 292; Čb. 90).

ಸುಸ್ವರ su-svara. A pleasant note, sound or tone (Bp. 8, 79); of a good musical sound, well-sounding, melodious. (B. 3, 12).

ಸುಸ್ವಾದನ su-svâdana. Nicely tasting, eating or drinking (Kk. 1, o. r. ಸುಸ್ವಾದಿತ).

ಸುಸ್ವಾದಿತ su-svâdita. Greatly relished; greatly pleased (see s. ಸುಸ್ವಾದನ).

ಸುಹವಿ su-havi. A good oblation (J. 19, 11).

ಸುಹಿತ su-hita. Very fit or suitable; salutary, beneficial, good; very friendly, affectionate (Bp. 4, 63; 41, 30); satiated, satisfied.

ಸುಹೃತ್ತು su-hrittu. Tbh. of ಸುಹೃದ್. (My.).

ಸುಹೃದ್ su-hṛid. ಸುಹೃತ್. Having a kind heart, cordial, friendly, affectionate. 2, *a friend; an ally* (ಕೆಳೆಯ Hlâ.; Mr. 268); a well-disposed, good man (ಸಜ್ಜನ, ಪುಣ್ಯಜನ Nn. 95); an intelligent, wise man (ವಿದ್ವಾಂಸ Mr. 223).

ಸುಹೃದ su-hṛida. A friend. (R.).

ಸುಹೃದಯ su-hṛidaya. Good-hearted, well-disposed, affectionate. (My.).

ಸುಹೃದ್ಭಂಗ suhṛid-bhaṅga. Misfortune that befalls friends (J. 15, 38).

ಸುಹೃದ್ಭೇದ suhṛid-bhêda. The separation of friends. (My.).

ಸುಹೃದ್ಯ su-hṛidya. Cordial, tending to cheer (Bp. 26, 7).

ಸುಹೃಲ್ಲಾಭ suhṛid-lâbha. Acquisition of a friend or friends (My.).

ಸುಹೋತ್ರ su-hôtra. N. of several persons. See s. ಅತಿಥಿ.

ಸುಳ suḷa. Tbh. of ಶೂಲ. See ತಿಸುಳ.

ಸುಳಿ suḷi. Tbh. of ಶೂಲಿ. (ಈಶ್ವರ Śmd. I). See ತಿಸುಳಿ.

ಸುಳು suḷu. = ಸುಳುವು.

ಸುಳುವು suḷuvu. A sound, a noise (ಶಬ್ದ, ಸಪ್ಪಳ, ಉಲುಹು, ಚಟ್ಟುಲುಹು G.).

ಸುಳುವು suḷuvu. = ಸುಳು. Tbh. of ಸುಲಭ. Facility, lightness (My.; Tĕ.; T. ಸುಳುವು); refined, fine workmanship (My.; B. 4, 146); ingenuity (My.); cheapness (My.). — ಸುಳುವುಗೇಡಿ. -ಕೇಡಿ. A person devoid of ingenuity. ಸುಳುವುಗೇಡಿಯು ಕೆಯ್ಯಲ್ಲಿ ಸುಣ್ಣ ಕೊಟ್ಟರೆ ಬೆಣ್ಣೆಯನ್ನು ಬಾಯ್ಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಣ್ಣ (Prv.).

ಸುಳ್ಳು suḷḷu. Falsehood, untruth, fiction; a lie (ವ್ಯಲೀಕ Si. 406; ಕೈತವ, ಕಪಟ 415; ಮೃಷಾ, ಅಲೀಕ Dhw.; C.; Tu.; M. ಚುಳ್ಳು, what is little, trifling, *cf.* ಪೊಳ್ಳು, etc.). ಒಳ್ಳೇ ಮಾತಿಗೆ ಸುಳ್ಳೇ ಪ್ರಧಾನ (Prv.). ಸುಳ್ಳೇ ಬೆದರಿಕೆ ಹಾಕುವದರಿಂದ..ಬಹಳ ಹಾನಿಯಾಗುವದು (B. 4, 72). See Prv. s. ಸುಳ್ಳು. — ಸುಳ್ಳ. -ಅತಿ. A liar (C.). ಸುಳ್ಳನ ಮಾತು...ಕೆಸರೊಳಗೆ ಮುಳ್ಳು ತುಳಿದಂತೆ (Sp.). ಈ ಹುಡುಗ ಸುಳ್ಳನಿದ್ದಾನೆ (B. 2, 34). ಸುಳ್ಳನ ಮನೇಲಿ ಉಣ್ಣಲ್ಲದೆ ಬದ್ಧವಲ್ಲ.—ಪೋಕನ ಮಾತು ಕಾಳು, ಸುಳ್ಳನ ಮಾತು ಪೊಳ್ಳು.—ಸರಸ ಇದ್ದವನ ಮನೆಗೆ ಬಿದಿಸುಳ್ಳ ಹೋದರೆ ಹೊಡಿಸಿ ಕೊಟ್ಟನನ್ತೆ ಒನ್ದು ದೊಡ ಸುಳ್ಳ (Prvs.). See Prv. s. ಸಾವಿರ; B. 3, 96. — ಸುಳ್ಳಾಡು. -ಆಡು. To lie (My.; B. 2, 10). — ಸುಳ್ಳಾಸೆ. -ಆಸೆ. False hopes (My.). — ಸುಳ್ಳರಸ. A counterfeit pretender to the throne (B. 5, 69). — ಸುಳ್ಳುಕಥೆ. A fable, a fiction, a fabrication (My.; B. 5, 127). — ಸುಳ್ಳು ಖರೆಯು. Falsehood or truth (B. 5, 132. 179). — ಸುಳ್ಳುಚಾಡಿ. False accusation, calumny (ಮಿಥ್ಯಾಭಿ[illegible] ಅಭಿಶಾಪ Si. 56; My.). — ಸುಳ್ಳುಚಾಡಿಗಾರ. A calumniator, a whisperer (ದ್ವಿಜಿಹ್ವ, ಸೂಚಕ Si. 440). — ಸುಳ್ಳುಜ್ಞಾನ. False opinion, false conception, error (ಮಿಥ್ಯಾಮತಿ G.). — ಸುಳ್ಳುತಪ್ಪು. A groundless fault. ಸುಳ್ಳುತಪ್ಪು ಹೊರಿಸೋಣ [illegible]ಖ್ಯಾನ G.). — ಸುಳ್ಳುತಿಳಿವಳಿ. = ಸುಳ್ಳುಜ್ಞಾನ. (ಅಜ್ಞಾನ, ದಾ[illegible] — ಸುಳ್ಳುತಿಳುವಳಿ. = ಸುಳ್ಳುತಿಳಿವಳಿ. (ಅವಿದ್ಯೆ, ಅಜ್ಞಾನ G.). — ಸುಳ್ಳುದತ್ತಪುತ್ರ. A feignedly adopted son (B. 4, 21[illegible]). — ಸುಳ್ಳುದೆವ್ವ. A demon of lie (B. 5, 169). — ಸುಳ್ಳುದೇವರು. A false deity. ಸುಳ್ಳುದೇವರಿಗೆ ಕಳ್ಳ ಪೂಜಾರಿ (Prv.). — ಸುಳ್ಳುನಿಮಿತ್ತ. A false cause, a false plea (B. 4, 196; My.). — ಸುಳ್ಳುನೆವನ. A false pretext or plea (B. 1, 14; My.). — ಸುಳ್ಳುಫಿರ್ಯಾದಿ. A false complaint, a false accusation (ಮಿಥ್ಯಾಭಿಯೋಗ G.; My.). — ಸುಳ್ಳುಪ್ರೀತಿ. False, insincere love (G. 383). — ಸುಳ್ಳುಭ್ರಾನ್ತಿ. Vain confusion or delusion (ಸಾಟೀಕೃತ G.). — ಸುಳ್ಳುಮನುಷ್ಯ. A fraudful man (B. [illegible] 222). — ಸುಳ್ಳು ಮಾಡು. To prove to be false or erroneous (My.; B. 5, 194). — ಸುಳ್ಳುಮಾತು. A lie, a falsehood (C.; B. 3, 96; 5, 9; ಗಾಳಿವಾತು G.). — ಸುಳ್ಳು ಮುಟ್ಟು. To [illegible] a lie (B. 3, 96). — ಸುಳ್ಳುವಾರ್ತೆ. A false report (B. [illegible]). — ಸುಳ್ಳುಸಂಸಾರ. The illusive affairs of life, etc. [illegible] ಮನುಜರು ತಾವು ಸುಳ್ಳುಸಂಸಾರದೊಳು ಮುಳ್ಗಿಯಿದ್ದು, [illegible] ವಳ ಬಲೆಯೊಳು ಹೊಳ್ಕ್ಯುಡುತಿಹರು (Sp.). — ಸುಳ್ಳುಸಾಕ್ಷಿ. False witness (My.); a false witness (My.). — ಸುಳ್ಳು ಹೇಳು. To tell a falsehood, to lie (C.; B. 3, 78). ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುವವ (ಹುಸಿಗ G.). ನಾಳೆ ನಾಳೆ ಎನ್ದು, ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿ, ಹೋಗಿ[illegible]ದಿ.—ಸಾವಿರ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿ, ಒನ್ದು ಮದಿವೆ ಮಾಡು (Prvs.).

ಸುಳ್ಳುಗಾತಿ suḷḷu-gâti. = ಸುಳ್ಳುಗಾರ್ತಿ. (My.).

ಸುಳ್ಳುಗಾಱ suḷḷu-gâṟa. A male liar (My.).

ಸುಳ್ಳುಗಾರ್ತಿ suḷḷu-gârti. A female liar (My.).

ಸುಳ್ಳುತನ suḷḷutana. Falsity, untruth ([illegible] My.). ಆ ಮತಗಳ ಸುಳ್ಳುತನವನ್ನು ಎತ್ತಿನೆಯವರಿಗೆ [illegible]ತ್ತಿದನು (B. 5, 172).

ಸುಳಿ suḷi. 1. (= ತುಱ 4). To be turned round, to turn round (v. i.), to go round, to whirl, to revolve; to curl; to wander, to ramble, to roam, to move about; to move; to walk, to go; to be unsteady, to wave or fickle, to flicker, waver or fluctuate (ಭ್ರಮಣ [illegible] ಬಟ್ಟನೆವರ್, ಸಂಚಲಿಸು; ಪರಿಭ್ರಮಣ Śm. 115; T. [illegible], [illegible] ಚೂರ್, ಚುದಿಲ್; Tu. ತುಳಿ, ಸುಳಿ; Tĕ. ಸುಡಿ; Čpr. 1, 13[illegible]; 4, 82; 6, 48; Ŏh. v. 17; Abh. P. 9, 81; 12, 90; Bp. 4, 1, 11. 13; 22, 7; 25, 5; Bh. 1, 10, 23; 1, 12, 15; 6, 2, 2; Śiv. 11, 45; J. 3, 2. 3. 8. 25; 4, 70; 5, 57; 6, 8; 8, 6; 9, 21 [illegible] 15; 19, 5). ಆವಳೊರ್ವ ವೃದ್ಧೆ ಅಲ್ಲದೆ ಹೇರಿದ ಕಿಲಕದ [illegible]ಳಾಗಿ ರಾಣಿವಾಸದೊಳು ಸುಳಿವಳು (ಅಸ್ತಿ Nr.). [illegible] (ವಾತಮಣ್ಡಲಿ Mr. 50). ಸುಳಿದು ಬಪ್ಪ ತೆರಂ ([illegible] Čt. I, 15). ಗಾಳಿ ಸುಳಿಯದ ಸ್ಥಲ (ನಿವಾತ Si. 42[illegible]). [illegible] ಹಿಡಿದು ನಡಿಯುವಾಗ್ಗೆ ಅವನ ದೃಷ್ಟಿಯು...ಎತ [illegible] ಪ್ಪಿನ ಗಿಡಗಳ ಕಡೆಗೆ ಸಹ ಸುಳಿಯುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ (B. 5, 20[illegible]). [illegible] ವರನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಸುಳಿದವನೇ ಜವರಾಯ (Prv.). ಎಲ್ಲರೂ [illegible] ಬಲ್ಲ ಗುರುವರುಗಳೂ; ಸಲ್ಲಲು ಮುನ್ದೆ ಸುಳಿದರೆ [illegible] ಬಲ್ಲದವರಾರು? (Sp.). — ಸುಳಿದಾಟ. -ಆಟ. Roaming about. See Sp. s. ಅಳಿ 3. — ಸುಳಿದಾಡು. -ಆಡು. To turn round (v. i.); to move about (C.; Śiv. 1, 10). ಸುಳಿದಾಡುವ [illegible] ಹುಟ (ಭ್ರಮದ್ಭ್ರಮರ); ಸುಳಿದಾಡುವವಳು (ಸುತ್ತಿ ಬರಾಕೆ [illegible]

Digitized by Google

ಸುಳಿ suḷi. 2. P. p. of ಸುಳ್ 1, in ಸುಳ್ ಸುಳ್ದು (Čpr. 2, 14; Bp. 11, 41; 42, 16; 43, 24; Rśv. 6, after 11; 13, 85. 91). Cf. Mhr. ಸುಳಸುಳಣೇಂ, to swarm; to stir about busily.

ಸುಳಿ suḷi. 3. Turning round, whirling, curling, moving about, motion, waving (ಸುಳಿವ ಭಾವಂ Śmd. I; Č. Bp. 42, 14). 2, a whirl, a whirlpool, an eddy (ಜಲಾವರ್ತ Śmd. Dh.; I; Śm. 115; ಆವರ್ತ Hlā.; ಆವರ್ತ, ಜಲಭ್ರಮ Mr. 415; ವರ್ತ್ಮ, ಆವರ್ತ Nn. 86; T. ಚುಳಿ; Tê. ಸುಡಿ; Čpr. 7, 91; Abh. P. 9, 81; Č. Bp. 2, 3; J. 6, 3; 9, 24; 19, 5). ನೀರ ಸುಳಿ (ಆವರ್ತ Nr.). ಆಳಿಯ ಮುಳ್ಳುದು ನದಿಯು,... ಮೋಸ ಮೋಹವು ಸುಳಿಯು (Jns. 42, 63). 3, a curl (T. ಚುಳಿ; Tê. ಸುಡಿ). ಹುಬ್ಬುಗಳ ಮಧ್ಯದ ಸುಳಿ (ಊರ್ಣ Nr.; see Si. 419). ಕುದುರೆಯ ಪುರ್ಬಿನೊಳು ಕದಪಿನೊಳು ಬೆನ್ನೊಳುರದೊಳು ಪೆಗಲೊಳುದರದೊಳ್ ತುದಿಮೂಗು ತುದಿಗಿವಿಯ ಮೊದಲ್ಕಣ್ಣ ಕಡೆಗಳೊಳ್ ಮುಷ್ಕದೊಳು ತಿಗದೊಳು ಮೊದಲ ಬಾಲದೊಳು ಮೂಗಿನ ಕಬ್ಬಿನೊಳು ಮೇಣ್ ಗುದದಗ್ರದೊಳ್ ಮಧ್ಯನೆತ್ತಿಯೊಳು ಜಾನು ಜಂಘೆಯೊಳು ಮೂತ್ರದ ನಾಳದೊಳು ಗಲ್ಲದೊಳು ನಿಜಾಸನದಿ ಸುಳಿ ಪುಟ್ಟಲ್ಕೆ ಕಷ್ಟಮುಕ್ಕುಂ (Mr. 280; see Mr. s. ದಶಧ್ರುವ, ದೇವಮಣಿ and ರೋಚಮಾನ). 4, the tender, still folded leaf of a plantain, cocoa or areca-nut tree (ಸಸಿಯ ಸುಳಿ Śmd. I; ಮೊಳೆ Śm. 115; C.; B. 2, 37; Si. 123; Tê. ಸುಡಿ). 5, a vagrant, an idle or lazy man (ಕೆಲಸಗಳ್ಳ Śmd. I). 6, deception, deceit, fraud (My.; M. ಚುಳಿಪ್ಪ, whirl; wriggling, untruth ಸುಳಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಳುವದು, ಸುಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವದು, ಸುಳಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕುವದು (My.).— ಸುಳಿಗಾಳಿ. A whirlwind (Čpr. 9, 5; Abh. P. 9, 17; Bp. 61, 66; Bh. 10, 7, 2; J. 10, 7, 3). — ಸುಳಿಗುಣ್ಡಿ. A whirlpool. ನೀರುಗಳ ಸುಳಿಗುಣ್ಡಿ (ಆವರ್ತ Si. 82, *only* in Si.). — ಸುಳಿಗುರುಳ್. -ಕುರುಳ್. Curled hair (Čpr. 6, after 64; 7, 71. 103; Bp. 4, 29; J. 6, 27; Śm. 118). — ಸುಳಿಗುರುಳ. -ಕುರುಳ. = ಸುಳಿಗುರುಳ್. (ಉಂಗ್ರುಗೂದಲು Čb.). — ಸುಳಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To take the form of an eddy, *i. e.* a circular form (Abh. P. 9, 81); to encircle, to encompass (Bh. 8, 24, 43); to assemble (v. i.) and form a round body (8, 26, 58); to eddy (v. i., Grj. 2, after 106). — ಸುಳಿದಲೆ. -ತಲೆ. A head with curled hair (Bh. 1, 9, 12). — ಸುಳಿನಡೆ. One of the paces of a horse (ವಲ್ಗಿತ Si. 274). — ಸುಳಿನಾಭಿ. An eddy considered as a navel (J. 25, 4); an eddy-like navel (28, 18). — ಸುಳಿನೆತ್ತಿ. The fontanel (My.). — ಸುಳಿಮುಂಗುರುಳು. A front curl (ಅಲಕ, ಚೂರ್ಣಕುನ್ತಲ Si. 215). — ಸುಳಿಯಲೆ. -ಎಲೆ. = ಸುಳಿ No. 4. ಎಳೆವಾಳೆಯ ಸುಳಿಯೆಲೆಯು ತಳತಳಿಪ ಮೇಲ್ಗಟ್ಟು (Čpr. 7, after 92). — ಸುಳಿವರ್. -ಬರ್. To wander, to roam (Čpr. 5, after 64). — ಸುಳಿವರ್ಳೆ. -ಪರ್ಳೆ. = ಸುಳಿನಾಭಿ. (Śs.). — ಸುಳಿವಾಳೆ. -ಬಾಳೆ. The tender, still folded leaf of a plantain (Bh. 4, 4, 54). — ಸುಳಿಸುಳಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To assemble (v. i.) and form round bodies (Bh. 8, 21, 15).

ಸುಳಿವು suḷivu. = ಸುಳಿಹು, ಸುಳು, ಸುಳುವು, ಸುಳುಹು. Turning or moving about, motion, going, waving (Bp. 40, 75; Bh. 1, 16, 15; 8, 27, 8; ತಿರಗಾಟ G.; My.; see ನಸು-). 2, a flickering shine (ಚಂಚಲವಾದ ಪ್ರಕಾಶ G.): a transitory perception, a glimpse, a slight notice, a slight sign (My.). ತುಡುಗ ಆವಗವ ಗವ ತಿನ್ನು, ಹೊಲ ಕಾಯುವವರ ಸುಳಿವು ಕಣ್ಡ ಕೂಡಲೆ ಜೋಳದ ನಿಲುವು ಬಿದ್ದು, ಓಡಿ ಹೋಯಿತು (B. 3, 22).

ಸುಳಿಸು suḷisu. To cause to move or go (Bh. 8, 26, 6); to turn round (v. t., Rām. 4, 3, 9).

ಸುಳಿಹು suḷihu. = ಸುಳಿವು No. 1. (Grj. 3, after 69).

ಸುಳು suḷu. = ಸುಳಿವು No. 2. (My.).

ಸುಳುವು suḷuvu. = ಸುಳಿವು No. 1. (J. 2, 54). 2, = ಸುಳಿವು No. 2. (My.). ಕುದುರೆಗಳು ಏನಾದರೂ ಹೆದರಿಕೆಯ ಸುಳುವು ಕಣ್ಡರೆ (B. 3, 57). ಆ ಧ್ವನಿಯ ಸುಳುವು ಹಿಡಿದು, ಕುರುಡನು ತನ್ನ ಕೋಲು ಬಿಸಾಟಿದನು (3, 124). ಅವನು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರ ಸುಳುವಾದರೂ ಕಾಣದೆ (3, 126). ಸುಳುವು ಹೇಳಿದವ ಸುದ್ದಿ ಹೇಳ್ಯಾನೇ? (Prv.).

ಸುಳುಹು suḷuhu. = ಸುಳಿವು No. 1. (Bp. 25, 5).

ಸೂ sû. = ಸು 1. Bringing forth, bearing, producing. See *e. g.* ಜೀವ-, ಪ್ರಸ್ಮ-, ಎರ-.

ಸೂಕರ sûkara. *A hog, a pig.* ನಾಕದ ಸನ್ತೋಷ ಸೂಕರಗೆ ತಿಳಿದೀತೇ? (Prv.).

ಸೂಕಳ sûkaḷa. = ಕೂಕಲ, etc. (ಸಿಲ್ಕಾದ ಕುದುರೆ Mr. 276).

ಸೂಕಳಿ sûkaḷi. (ಕೊಟ್ಟ Śm. 89).

ಸೂಕುಮ sûkuma. Tbh. of ಸೂಕ್ಷ್ಮ (Śmd. 336 Mdb.).

ಸೂಕುಳಿ sûkuḷi. (Śmd. 40). = ಸೂಕಳಿ (?).

ಸೂಕ್ತ su-ukta. Well spoken, well or properly said. 2, a vedic metrical prayer or hymn. (J. 8, 42; 27, 16). 3, a good word (ಚಲೋ ಮಾತು G.).

ಸೂಕ್ತಿ su-ukti. = ಸೂಕ್ತ. (Bp. 2, 11; 26, 49; 43, 74).

ಸೂಕ್ಷ್ಮ sûkshma. = ಸೂಕುಮ. *Subtile, minute, atomic; little, small; thin, fine, attenuated, delicate;* exquisite, refined; nice; sharp, acute; subtle, crafty, artful, sly, ingenious; exact, precise, accurate, correct. 2, an atom. 3, the subtile all-pervading soul, *the supreme soul.* 4, subtlety, minuteness; slyness, craft, ingenuity. 5, fraud, cheating. 6, fine thread, etc. 7, a particular figure of rhetoric, one of the vâstavas (Kâvy. III, 3, B, 3. 30-34). — ಸೂಕ್ಷ್ಮಕೆಲಸ. = ಸೂಕ್ಷ್ಮಕಾರ್ಯ. (My.).

ಸೂಕ್ಷ್ಮಕಾರ್ಯ sûkshma-kârya. A delicate work; a nice affair (My.).

ಸೂಕ್ಷ್ಮದರ್ಶಿ sûkshma-darśi. *Sharp-sighted,* eagle-eyed; of acute discernment; acute, quick, intelligent.

ಸೂಕ್ಷ್ಮದೃಷ್ಟಿ sûkshma-dṛishṭi. Sharp-sighted, etc. 2, sharp sight (My.); acute discernment (My.).

ಸೂಕ್ಷ್ಮದ್ವಾರಪ್ರವೇಶ sûkshma-dvâra-pravêśa. Entering a small, narrow passage. See ನುಗುಳ್ಚು.

ಸೂಕ್ಷ್ಮಬುದ್ಧಿ sûkshma-buddhi. Sharp wit, acute intellect, mental acumen. ಸೂಕ್ಷ್ಮಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವಂ (ಕುಶಾಗ್ರಮತಿ Mr. 242). 2, sharp-witted.

ಸೂಕ್ಷ್ಮಶರೀರ sûkshma-śarîra. The subtile body which is invested by and the pattern of the grosser material frame. (My.).

ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಯಸದಾಹಾನ್ತಗಜಕ್ರೋಧವಸ್ತು sûkshma-âyasa-dâhânta-gajakrôdhavastu. See ಸಿಡಿ 1. 2. 6. 8.

ಸೂಗರಿಸು sûgarisu. = ಸೂಗುರಿಸು. To confuse, to bewilder (Bh. 8, 23, 40; cf. ಸೀಗುರಿಸು?).

ಸೂಗುರಿಸು sûgurisu. To wander, to grow

Digitized by Google

bewildered or confused (Grj. 6, 6). ಸೂಗುಂಪಿಸಿದು ದೆನಲ್ ವಿಭ್ರಮ ಆದಮ್ ಅದಕ್ಕಂ (Ĉt. II, 89). *Cf.* ಸುದ್ 1?

ಸೂಚಕ sûĉaka. Indicative, indicating, making manifest; betraying, informing; that indicates, etc. (Śmd. 259); indication, intimation (J. 17, 50). 2, a piercer; a needle, any implement for perforating or sewing. 3, *an informer, a tale-bearer, a spy* (ಪೇಟ್ಟನು, ಹೇಡುವನ್ನಾವನು Nn. 122). 4, a teacher, an instructor (ಬೋಧಕ Mr. 526). 5, a festoon (ತೋರಣ 122). 6, a wood (ವನ, ಅಡವಿ 122; ವನ 526). 7, property, etc. (ವಿತ್ತ 526). 8, a dog (ಶುನಕ, ಶ್ವಾನ 122; ಶುನಕ 526). 9, a cat (ಬಿಡಾಲ, ಬೆಕ್ಕು 122; ಬೆಕ್ಕು 526). 10, a monkey (ಕಪಿ, ವಾನರ 122; ಕಪಿ 526). 11, Śiva (ತ್ರಿನೇತ್ರ, ಸದಾಶಿವ 122; ಈಶ 526).

ಸೂಚನ sûĉana. The act of piercing or perforating, perforation. 2, pointing out, indicating, *indication, intimation.* 3, *informing against,* traducing, betraying. 4, indicating by signs or gestures, gesticulation. 5, hinting, hint. 6, *informing, information.* 7, teaching, showing, describing. 8, spying out, espying, seeing. 9, villainy, wickedness.

ಸೂಚನೆ sûĉanĕ. = ಸೂಚನ. (ಸಂಜ್ಞೆ Nn. 99; C.). Also: an index, a summary, the contents of a chapter, etc. (*e. g.* in the Bp.; My.). — ಸೂಚನೆಗೆಯ್. To indicate, to point out (Kâvy. I, 5, 48).

ಸೂಚಿ sûĉi. = ಶೂಚಿ, ಸೂಜ, ಸೂಜಿ. Piercing, perforating. 2, *a needle.* 3, *the point of a blade of grass, the point of a bud, a bristle, a quill, the sharp point of anything.* 4, a kind of military array, a sharp file or column. 5, a cone, a pyramid. 6, gesticulation. 7, dramatic action. 8, an index, table of contents, catalogue, list. — ಸೂಚಿ ಕಲ್. A magnet, a loadstone (ಕಾಂತೋಗ್ರ ಕಲ್ Ĉt. II, 117).

ಸೂಚಿಕಾವಾಯು sûĉikâ-vâyu. Tbh. of ಸೂತಿಕಾವಾಯು, q. v. (My.).

ಸೂಚಿತ sûĉita. Pierced. 2, pointed out, indicated, intimated, hinted; made known, indicated by signs or gestures, communicated, told; ascertained, known. (J. 29, 44).

ಸೂಚಿಮುಖ sûĉi-mukha. The point of a needle (Bp. 3, 80; 31, 4).

ಸೂಚಿಸು sûĉisu. To point out, to indicate, to intimate, to hint; to show, to make manifest; to tell (Ĉpr. 7, 42. 79; Śmd. 122; Bp. 24, 44; 87, 14; J. 2, 55; C.; B. 3, 27; 4, 24. 219; 5, 219. 235; ತಿಳಿಸು G.). ಸೂಚಿಸುಗು, ಸೂಚಿಸಂ (Śmd. 267). ಯೋಚಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಸೂಚಿಸುವದು (Prv.).

ಸೂಚಿಸುವಿಕೆ sûĉisuvikĕ. = ಸೂಚಿಸುಹ. ಹಸ್ತಾಭಿನಯಾದಿಗಳಿಂದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವಿಕೆ (ಸಂಜ್ಞೆ Si. 414).

ಸೂಚಿಸುಹ sûĉisuha. Pointing out, indicating, etc. ಕೆಯ್ ಕಣ್ಣು ಮೊದಲಾದವರಿಂದ್ದ ಅರ್ಥವ ಸೂಚಿಸುಹ (ಸಂಜ್ಞೆ Nr.).

ಸೂಚ್ಯ sûĉya. *To be indicated or pointed out,* to be made known, communicable.

ಸೂಚ್ಯಗ್ರ sûĉi-agra. The point of a needle; *a thorn.* 2, needle-pointed, acuminated.

ಸೂಜಿ sûji. Tbh. of ಸೂಚಿ (Śmd. 338; ವಸನಬದ್ಧಿಕೆ Mr. 206; ಸೂಚಿ Si. 484; Bp. 23, 14; My.; B. 4, 149). ಸೂಜಿಯ ಕೊನೆ (ಕಣ್ಟಕ, ಸೂಚ್ಯಗ್ರ Si. 408). ಬಂಗಾರದ ಸೂಜಿಯೆನ್ದು, ಹಿಂಗಡೆ ಕಣ್ಣು ಕುಕ್ಕಿ ಕೊಳ್ಳ ಬಹುದೇ?— ಸೂಜಿಗೆ ಸೂಜ ಮುತ್ತು ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ.— ಸೂಜಿಯಷ್ಟು ಬಾಯಿ, ಗುಡಾಣದಷ್ಟು ಹೊಟ್ಟೆ (Prvs.). — ಸೂಜಿಕಣ್ಣು. The eye of a needle (My.). — ಸೂಜಿಗಣ್ಣು = ಸೂಜಿಗಲ್. (My.). — ಸೂಜಿಗಲ್. -ಕಲ್. = ಸೂಜಿಕಲ್. A loadstone, a magnet (ಅಯಸ್ಕಾನ್ತ Śa.). — ಸೂಜಿತಲೆ. The part of a needle that is above its eye (My.). — ಸೂಜಿ... = ಸೂಜಿಕಣ್ಣು. (My.). — ಸೂಜಿತೂತು = ... (My.). — ಸೂಜಿಮಲ್ಲಿಗೆ. The eared jasmine, Jasminum auriculatum (Tĕ. ಸೂದಿಮಲ್ಲೆ; My.).

ಸೂಜೆ sûjĕ. = ಸೂಜಿ. (B. 4, 157 seq.). — ಸೂಜೆ ತಲೆ. = ಸೂಜಿ ತಲೆ. (B. 4, 171).

ಸೂಜ್ಞ sûjña. Tbh. of ಸುಜ್ಞ (B. 4, 109).

ಸೂಟಿ sûṭi. = ಚೂಟಿ. Smartness, quickness (... Bhn. 24; Bh. 1, 7, 2; 3, 7, 19; 3, 18, 39; 3, ... 9, 2, 42; 10, 1, 6). 2, a device, a scheme, an expedient (My.).

ಸೂಟೆ sûṭĕ. A torch of wisps, etc. (Mbr. ... Tĕ. ತೂಟೆ, ಸೂಟಿ). ಸೂಟೆ ಬೆಂಕಿಗೆ ... (Prv.).

ಸೂಡಗ sûḍaga. = ಸೂಡಿಗ. A bracelet (... ಪಾರಿಹಾರ್ಯ, ಕಟಕ, ವಲಯ Nr.; Bp. 4, 36; T. ... ಸೂಡಗ; T. ಚೂಡ್, ಚೂಡು, to environ, surround ... pass; see ಪೊಂಜೂಡಗ).

ಸೂಡಾಯ sûḍâya. = ಸೂಡಗ. (? Ĉ. Bp. 47, 44).

ಸೂಡಿ sûḍi. = ಸೂಡು 2. A small bundle of grass (My.).

ಸೂಡಿಗ sûḍiga. = ಸೂಡಗ. (ಆವಾಪಕ, ಪಾರಿಹಾರ್ಯ, ... Si. 219).

ಸೂಡಿಸು sûḍisu. To cause to put on; to have put upon one's self (Abh. P. 3, 61).

ಸೂಡು sûḍu. 1. To put on the head, etc., as flowers, etc.; to receive, to obtain, etc. (... ಧಾರಣ Śmd. Dh., Śm. 92; ತುರುಬುಜಡು Ĉt. I, 51; T. ಚುಟ್ಟು, to put on; ಚೂಡು, to wear, bear; M. ..., to put on the head; to tie a bundle like a hairlock; ..., to wear on the head). See Ĉpr. 8, 99; Abh. P. 3, 46, 14 after 42 twice; Bp. 1, 32; 2, 55; 24, 45; 54, 55; ... 9; 4, 109; J. 11, 41; 30, 18; 32, 9.

ಸೂಡು sûḍu. 2. = ಸೂಡಿ. A bundle, as of grass, etc. (ತೃಣಾದಿಪೂರ Śmd. Dh.; ತೃಣಪೂರ Śm. 92, ... T. ಚೂಡು, M. ಚುಟ್ಟು).

ಸೂಡು sûḍu. 3. (fr. ಸುಡು, Śmd. 250). Burning, cauterization. — ಸೂಡಿಡು. -ಇಡು. To apply a hot iron for cauterization. ಅಲಿಗೆ (to the dog called ...) ಸನ್ನಿ ಮಾಡಿದರೆ ಗೈಬುಗೆ (to the owner of the dog called Gaibu) ಸೂಡಿಟ್ಟರು (Prv.).

ಸೂತ sûta. 1. = ಸೂಲ 1. Born, engendered, produced; birth; child-bearing, bringing forth (ಪ್ರಸೂತ, ... Nn. 32; ಹಡೆವುದು Mr. 529). 2, quicksilver (ಪಾರದ ... ರಸ 529).

ಸೂತ sûta. 2. Impelled, sent, despatched; gone, departed. 2, *a charioteer* (ಸಾರಥಿ Nn. 32; Mr. 529). 3, a man of a mixed caste, *the son of a Kshatriya father and Brâhmaṇa mother.* 4, *a bard, an encomiast* (ವಂದಿ..., ... 32; ವನ್ದಿ 529). 5, *a carpenter.* 6, an owner of a carriage, or one who rides in a carriage, or a warrior who fights from a chariot (ರಥಿ, ರಥಿಕ 32). 7, a teacher of the purâṇas (ಪೌರಾಣಿಕ, ಪುರಾಣಿಕ 32). 8, making known

Digitized by Google

(ಅಬ್ಬುವು 529, o. r. ಅಬುಪುದು). 9, power, strength (ಶಕ್ತಿ 32). 10, a fisherman (ಜಾಲಿ, ಜಾಲೆಗಾಱ 32, o. r. ಬಲೆಯ ಬೀಸುವನು). 11, a kind of fight or war (ಅಹವಾಂಗ, ಕಾಳಗದ ಭೇದ 32).

ಸೂತಕ sûtaka. Birth, production. 2, impurity from child-birth; the menses (ಪೊಲೆ, etc. Čt. II, 51). ಸತಿಯ ಸೂತಕ (ಮುಟ್ಟು Nn. 133); ಸೂತಕವಾದ ಸ್ತ್ರೀ (ರಜಸ್ವಲೆ 91).

ಸೂತಕಾಗೃಹ sûtakâ-griha. = ಸೂತಿಕಾಗೃಹ. (Colebr.).

ಸೂತಕಿ sûtaki. = ಸೂತಕೆ. (ಸೂತಕವಾದ ಸ್ತ್ರೀ, ಪುಷ್ಪಕ Nn. 123; J. 5, 58). 2, one who has been defiled by the touch of the wife of another (J. 4, 4).

ಸೂತಕೆ sûtakĕ. ಸೂತಕಾ. = ಸೂತಿಕೆ.

ಸೂತಪುತ್ರ sûta-putra. Karna. (My.).

ಸೂತಿ sûti. Birth, production, delivery, child-bearing, bringing forth; offspring, progeny. See *e. g.* ಪ್ರ-, ಬಹು-.

ಸೂತಿಕಾಗೃಹ sûtikâ-griha. *A lying-in chamber.*

ಸೂತಿಕಾಭವನ sûtikâ-bhavana. *A lying-in chamber.*

ಸೂತಿಕಾವಾಯು sûtikâ-vâyu. = ಸೂಚಿಕಾವಾಯು. A wasting disease after child-birth (My.).

ಸೂತಿಕೃತಿ sûti-kriti. A midwife (ಸೂಲಗಿತ್ತಿ Mr. 308).

ಸೂತಿಕೆ sûtikĕ. ಸೂತಿಕಾ. A woman who has recently given birth to a child, a lying-in woman. See *e. g.* ನವ-, ಪ್ರ-.

ಸೂತಿಮಾಸ sûti-mâsa. The month of delivery, *the last month of gestation or pregnancy.* ಸೂತಿಮಾಸಂ ಪೊತ್ತಿಸೂಳಗಕ್ಕ (Mr. 308).

ಸೂತೆ sûtĕ. A woman who has given birth to a child or one recently delivered. See ಚಿರ-.

ಸೂತ್ಥಾನ su-utthâna. Good effort or exertion, active effort. 2, *making good effort, clever.*

ಸೂತ್ಯೆ sûtyĕ. *Expressing or drinking the sôma juice* (at a sacrifice).

ಸೂತ್ರ sûtra. = ಸೂಸ್ತ್ರ. *A thread, a string, a line, a cord;* fibre, wire; the sacrificial cord; the string or wire of a puppet or doll. 2, a short rule or precept, axiom, aphorism; any rule, law, canon, decree. 3, the art, trick, mystery, key, spring (of an ingenious piece of mechanism or a complicated business. See Čh. Šmd. 6. 61. 152; ಪಾಣಿನಿಯ-. — ಸೂತ್ರದ ಗೊಮ್ಮೆ. A puppet moved by strings, etc. (My.).

ಸೂತ್ರಧಾರ sûtra-dhâra. A stage-manager, a director or principal actor who arranges the plot of a drama and takes a leading part in the prelude (ಧಾವ Hlâ. Cm.). 2, the holder and manager of the strings of puppets (Mhr.). See Čpr. 8, 93; Šâv. 4, 123. 3, a thread, etc. (ಧಾರ, ಸೂತ್ರ Nn. 12).

ಸೂತ್ರಧಾರಕ sûtra-dhâraka. = ಸೂತ್ರಧಾರ. (My.).

ಸೂತ್ರಧಾರಿ sûtra-dhâri. = ಸೂತ್ರಧಾರ. (My.).

ಸೂತ್ರನಾಭಿಬಳ್ಳಿ sûtra-nâbhi-balli. A small ornamental shrub, Rauwolfia serpentina Benth. (St. & Pl.).

ಸೂತ್ರಪ್ರವೇಶ sûtra-pravêśa. Threading. See ಕೋ 3, ಕೋಸು 1.

ಸೂತ್ರಯನ್ತ್ರ sûtra-yantra. A thread-mechanism (Râm. 1, 13, 10). 2, a shuttle. 3, a weaver's loom.

ಸೂತ್ರವೇಷ್ಟನ sûtra-vêshtana. *A weaver's shuttle.*

ಸೂತ್ರಾಮ sûtrâma. = ಸುತ್ರಾಮ. (Sk.; Mr. 1*a*).

ಸೂತ್ರಾರ್ಥ sûtra-artha. The purport of a short rule. — ಸೂತ್ರಾರ್ಥವಪ್ಪುದು. -ಪಡು. To obtain or have the purport of an (introduced) short rule (Čh. v. 103).

ಸೂತ್ರಿಕ sûtrika. = ಸೂತ್ರಧಾರ No. 1. (Bp. 21, 31).

ಸೂತ್ರಿಕೆ sûtrikĕ. = ಸುತ್ತಿಗೆ. A thread, a string. See ಉರು-. 2, a kind of dish or cake.

ಸೂತ್ರಿಸು sûtrisu. To tie, to bind; to thread, to string; to bring about (Abh. P. 3, 89); to use strings (Bh. 1, 12, 15); to place a measuring line (ಮಾನಸೂತ್ರಸ್ಥಾಪನ Šmd. Dh.).

ಸೂದ sûda. Cooking; *a cook* (ಸೂಪಕಾರ, etc. Mr. 269). 2, *sauce, soup, seasoning.* 3, anything seasoned, a made dish. 4, destroying, destruction. 5, mud, mire. 6, sin.

ಸೂದಕರ್ಮ sûda-karma. A cook's work, cooking. (J. 26, 55).

ಸೂದನ sûdana. Destroying; *destruction, killing, slaughter.* See *e. g.* ನಮುಚಿ-, ಬಲ-, ತಮ್ಬರ-.

ಸೂದಾಗಾರ sûda-âgâra. = ಸೂದಾರ. A kitchen.

ಸುದಾಧ್ಯಕ್ಷ sûda-adhyaksha. *A superintendent of cooking, an overseer of the kitchen.*

ಸೂದಾರ sûda-âra. 1. Tbh. of ಸೂದಾಗಾರ. (Bh. 4, 4, 38).

ಸೂದ್ರ sûdra. Tbh. of ಶೂದ್ರ. (My.).

ಸೂದ್ರಗಿತಿ sûdra-giti. A sûdra woman (My.).

ಸೂದ್ರಿತಿ sûdriti. = ಸೂದ್ರಗಿತಿ. (My.). ಬೆಸ್ತರ ಮನೆಗೆತ್ತ ಮುನ್ದೆ ತೋರಣ ಯಾಕೆ? ಸನ್ನ ಸೂದ್ರಿತಿಯೊಡನಿರುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗೆ ಮಿನ್ದೂಟ ಯಾಕೆ? (Sp.).

ಸೂನ sûna. Born, produced. 2, blown, blossomed, budded. 3, bringing forth, parturition. 4, a blossom, a flower. See ಪ್ರ-.

ಸೂನಕ sûnaka. = ಸೂನ. See ಪ್ರ-.

ಸೂನಗಿ sûnagi. = ಸೂನಿಗಿ, ಸೂನುಗಿ. A kind of knife or sword (Bh. 7, 4, 10).

ಸೂನಂಗಿ sûnangi. = ಸೂಲಂಗಿ. (Tbh. of ಶೂಲಿಕೆ). The flower-stalk of the sugar-cane (My.; Si. 164).

ಸೂನಿ sûni. A butcher. (R.).

ಸೂನಿಕ sûnika. = ಸೂನಿ. (Sk.).

ಸೂನಿಗಿ sûnigi. = ಸುನಗಿ, etc. (Bh. 3, 18, 29).

ಸೂನು sûnu. *A son;* a child, offspring; a daughter's son; a younger brother. 2, the sun. 3, *a daughter.*

ಸೂನುಗಿ sûnugi. = ಸೂನಗಿ, etc. — ಸೂನುಗಿಗತ್ತಿ. -ಕತ್ತಿ. = ಸೂನುಗಿ. (Râv. 6, after 11).

ಸೂನೃತ sûnrita. Agreeable, *pleasant and at the same time true;* brisk, lively (ಎವಕ್ಷತ, ಧೀರ Nn. 133; ಸಾಕ್ಷಾತ್, ದಿಟ 118).

ಸೂನೆ sûnĕ. 1. Any place where animals are killed or sacrificed; any place or utensil in a house where animals are liable to be accidentally destroyed (see ಪಂಚ-); *a slaughter-house, shambles.* 2, *the uvula or soft palate.*

ಸೂನೆ sûnĕ. 2. A daughter.

ಸೂನೆಗಾಱ sûnĕ-gâra. A butcher (ವೈತಂಸಿಕ, ಕೌಟಿಕ, ಮಾಂಸಿಕ Nr.; ವೈತಂಸಿಕ, ಕೌಟಿಕ, ಸೌನಿಕ Hlâ., o. r. ಕೌಳಿಕ; Bp. 24, 21; 25, 31).

ಸೂನ್ಮದ su-unmada. Quite mad, crazy. (Colebr.).

ಸೂನ್ಮಾದ su-unmâda. = ಸೂನ್ಮದ. (Colebr.).

ಸೂಪ sûpa. = ಸೂವ. Sauce, condiment, soup, broth; split pease; a cook.

Digitized by Google

ಸೂಪಕಾರ sûpa-kâra. = ಸುವಾರ. *A cook* (ವಲ್ಲವ, ಸೂದ, ಭೂಪ ಗರಳ ಅಡಿಗೆಯವಂ Mr. 269).

ಸೂಪಕಾರಕಿ sûpa-kâraki. N. of a plant (ಕೊಣ್ಣಸು Mr. 121, o. r. ಸೂಪಕಾರಿಕೆ).

ಸೂಪಧೂಪನ sûpa-dhûpana. Asa fetida. (R.).

ಸೂಪರ್ಲಕ್ಕಿ sûparlakki. Tbh. of ಶೂರ್ಪಣಖಿ. (My.).

ಸೂಪಶಾಸ್ತ್ರ sûpa-śâstra. A book on cookery (My.).

ಸೂಯ್ sûy. 1. = ಸುಯ್ 1. (Bp. 3, 13).

ಸೂಯ್ sûy. 2. = ಸುಯ್ 2. (J. 6, 32).

ಸೂಯ sûya. Expressing the sôma juice (as a sacrificial act, see ರಾಜ-).

ಸೂಯಾಣ sûyâṇa. Tbh. of ಶೂಚಿಯಾನ (Śmd. 382).

ಸೂರ್ sûr. ಸೂರು. = ಚೂರು 2. (ವಲೀಕ, ನೀಧ್ರ, ಪಟಲ ಪ್ರಾಂತ Nr., Hlâ.; ವಲೀಕ Mr. 200; My.; Śi. 111; *cf.* the T. s. ಸೂರು). ಸೂರ್ಗರ್ (Śmd. 51; V. 39, 13). — ಸೂರಪಟ್ಟಿ. A long piece of wood fastened to the border of a shelving roof (My.).

ಸೂರ sûra. *The sun* (ಪೊದ್ದು Čt. I, 31).

ಸೂರಣ sûraṇa. = ಚೂರ್ಣ 2, ಶೂರಣ, ಸುರಣ, ಸುವರ್ಣ No. 6. (Nr.; ಕನ್ದ, ಸದ್ಮ Mr. 137; ಸುರಣಗಡ್ಡೆ G.). ಸೂರಣದ ದಣ್ಣು (ತಾಟ್ Śmd. I).

ಸೂರತ sû (*i. e.* su)-rata. Well disposed towards, *compassionate, tender;* tranquil, calm.

ಸೂರತಿ sûrati. = ಸೂತಿರ್, etc. (My.).

ಸೂರತೆ sûratĕ. *A tractable cow.*

ಸೂರಸೂತ sûra-sûta. Charioteer of the sun: *Aruṇa, the dawn.*

ಸೂರಿ sûri. *A wise or learned man* (ವಿದ್ವಾಂಸ Śmd. 133. 294 Cm.; Mr. 223). — ಸೂರಿಜನ. Scholars (Nn. 3; Bhn. 2).

ಸೂರಿಗೆ sûrigĕ. = ಸುರಿಗೆ. See ಮೊಗ-.

ಸೂರಿಪಾನ sûripâna. = ಸೂರೆಪಾನ, ಸೂರ್ಯಪಾನ. A round and perpendicular parasol or fan, carried before a prince or an idol (My.; Tĕ. ಸೂರೇಪಾನು, ಸೂರ್ಯಪಾನು).

ಸೂರಿಯ sûriya. Tbh. of ಸೂರ್ಯ. (Râm. 3, 12, 24). — ಸೂರಿಯಸೂನು. Sugrîva (Râm. 4, 4, 16).

ಸೂರು sûru. Tbh. of ಘೂರಿ. — ಸೂರುಕತ್ತಿ. (ಛುರಿಕೆ, ಅಸಿಧೇನುಕೆ, etc. Śi. 290).

ಸೂರುಳ್ sûruḷ. 1. = ಸೂರುಳು 1. To swear, to utter a solemn declaration (ಶಪಥ Śmd. Dh.; T. ಚೂಳ್ ಉ, M. ಚುಬಡು; T. ಚೂಳ್, an oath). P. p. ಸೂರುಳ್ದು (Čpr. 8, after 60).

ಸೂರುಳ್ sûruḷ. 2. = ಸೂರುಳು 2. An oath (ಶಪನ, ಶಪಥ Nr.; ಪ್ರತ್ಯಯ Nr., Mr. 493; ಶಾಧ, ಧೃತ Nn. 64; Čpr. 8, 61; see s. ಮಜ್ಜಾಸಾರ). — ಸೂರುಳಿಡು. -ವಡು. To swear (Râv. 11, 167).

ಸೂರುಳಿಸು sûrulisu. To swear, to utter with a solemn declaration; to make a solemn promise (Abh. P. 15, after 72; Bp. 43 sum.; Râv. 11, 166).

ಸೂರುಳು sûruḷu. 1. = ಸೂರುಳ್ 1. P. p. ಸೂರುಳಿದು (Bh. 1, 6, 3).

ಸೂರುಳು sûruḷu. 2. = ಸೂರುಳ್ 2. (ಸಿರಿ, ಶಪಸ್ತ Nn. 150; ವೇಳೆ, ವ್ಯವಸ್ಥೆ 152, o. rs. ಪ್ರಮಾಣ, ಪ್ರಮಾಣು; ಸಮ್ಬಾಧ, ಧೃತ 156; ಸಾಕ್ಷ್ಯ, ವ್ಯವಸ್ಥಾಕರಣ 162, o. r. ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡುವುದು). ಸೂರುಳಿನಲ್ಲಿ (Nn. 150. 156). — ಸೂರುಳು ಮಾಡು. To swear (Bh. 1, 6, 7).

ಸೂರೆಪಾನ sûrĕpâna. = ಸೂರಿಪಾನ. (My.).

ಸೂಱ್ sûṟi. = ಸೂಱೆ. — ಸೂಱ್ ಮಾಡು = ಸೂಱ್ ಕೊಳ್ಳು (G. 340).

ಸೂಱೆ sûṟĕ. Plundering, pillaging, ransacking; plunder, spoil (Čpr. 7, 101; Bp. 36, 2; Bh. 2, 4, 12; My.; Tĕ. ಚೂಱ, T. ಚೂಱೈ; *cf.* ಸುಱಿ 1). See ಕೊಳ್ಳೆ. ಬಲ್ಲವರ್. ಕೊಳ್ಳೆಯವರು ಕೊಳ್ಳೆಗತ್ತರು, ಸೂಱೆಯವರು ಸೂಱೆಗತ್ತರು (Prv.). — ಸೂಱೆ ಕೊಡು = ಸೂಱೆಗುಡು. ನೆಲ ಬಾಲಿಕೆಯ ಸೊಮ್ಮ ಸೂಱೆಯ ಕೊಡುತಲಿರ್ದರು ಮಾಯೆ ದೇವತೆ (Prll. 3, 30). — ಸೂಱೆಗುಡು. -ಕುಡು. To give as spoil; to give lavishly, to lavish, to squander. ಎಲ್ಲವನ್ನು ಅವಳ ಮಂ ಧರ್ಮಜಂ ಸೂಱೆಗೊಟ್ಟಂ (Śmd. 73. 282). — ಸೂಱೆಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಡು. = ಸೂಱೆಗುಡು. (Bp. 54, 73; B. 5, 42). — ಸೂಱೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To plunder; to take or acquire by force (Bp. 4, 13; 24, 51; 25, 15; Râv. 13, 25; J. 5, 50; 13 44; Bh. 2, 4, 8). — ಸೂಱೆ ಮಾಡು. To plunder, to rifle, etc. (My.). — ಸೂಱೆಯಾಗು. -ಆಗು. To be plundered or ransacked. ಮನೇ ಹುಲ್ಲು ಸೂಱೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ಹಿತ್ತಲಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳ ಸುತ್ತಾನೆ.—ಊರೆಲ್ಲಾ ಸೂಱೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಬಾಗಿಲು ಹಾಕಿದ (Prvs.). — ಸೂಱೆಯಾಡು. -ಆಡು. = ಸೂಱೆಗೊಳ್. (J. 10. ...). — ಸೂಱೆಬಿಡು. -ಬಿಡು. To give up to be plundered or ransacked (J. 8, 3). — ಸೂಱೆ ಹೋಗು. To be plundered. ಹೋಗುವ ಕುಲಗಿರಿಯನ್ನೇಱ, ತವದೊಳಗಡುರ್, ದೇವರ್ಕನ್ನ ಬಾಟೆ ನಿಸಿದರೆ ಬೆಳೆದ ಹೊಲ ಸೂಱೆ ಹೋಗಿತ್ತು (Sp.). ಕಟ್ಟಿ ತಿನ್ನು ಬಾಡ ವದಲೊಳಗೆ ಪಟ್ಟ ಸೂಱೆ ಹೋಯ್ತು.—ಸೂಱೆ ಹೋಗದು ಬಾಡ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prvs.).

ಸೂಱೆಕಾಱ sûṟĕ-kâṟa. A man who gives lavishly or bestows with profusion (Bh. 7, 2, 9).

ಸೂಱೆಗಾಱ sûṟĕ-gâṟa. A plunderer (Bh. 7, 17. 28; Dp. 138, 5).

ಸೂತಿರ್ sûrti. = ಸುರತಿ, ಸೂರತಿ. Made or produced in Surat (My.; Tĕ.). *Cf.* ಸುರತ 1. — ಸೂತಿರ್ಮುತ್ತು. A fine pearl from Surat (My.). — ಸೂತಿರ್ಕಾಗದ. A Surat paper (My.).

ಸೂರ್ಪ sûrpa. = ಶೂರ್ಪ. (ಮೊರದ Mr. 209).

ಸೂರ್ಪಕರಣ sûrpa-karaṇa. = ಶೂರ್ಪಕರಣ. See ಕಿವಿ.

ಸೂರ್ಮ sûrma. = ಸೂರ್ಮಿ. (ಲೋಹದ ಪ್ರತಿಮೆ Mr. 23).

ಸೂರ್ಮಿ sûrmi. *A brass or iron image, statue or pillar.*

ಸೂರ್ಯ sûrya. = ಸೂರಿಯ. *The sun* (ನೇಸರ್ Śmd. 1. ಕಿರಣ ಬೆಳಗಿ Čt. I, 46; ಪೊದ್ದು, ನೇಸರ್, ಅಗಸದಣಿ, ನೆಗರ್ಗಾದಿ etc. Śm. 14, Kk. 11*b*). 2, the sun reckoned as one of the twelve âdityas or emblems of the sun in the twelve months of the year; the sun moves through the sky in a chariot drawn by seven ruddy horses or mares (see ಸಪ್ತಾಶ್ವ). 3, N. of a peasant (Čpr. 5, 86-88). 4, N. of a metrical foot (Čh.). 5, the sun regarded as a planet. 6, the number 12. ಸೂರ್ಯನ ಮೇಲೆ ಸುರಿ ... ಮಣ್ಣು ತೂರಿದರೆ) ಮೋರೆ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವುದು (Prv.).

ಸೂರ್ಯಕಾನ್ತ sûrya-kânta. Sun-crystal; *crystal* (... Hlâ. ನೇಸರ್ದುಗಲ್, ಬಿಸುಗಲ್ Śa.).

ಸೂರ್ಯಕಾನ್ತಿ sûrya-kânti. Sun-light, sun-shine. 2, the sun-flower, a native of tropical America, Helianthus annuus Lin. (St. & Pl.; Mhr. ಸೂರ್ಯಕಾನ್ತ).

Digitized by Google

ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣ sûrya-grahaṇa. A solar eclipse. (C.).

ಸೂರ್ಯಘಿಟಿಶಾಸಿಗಳ ಜಕ್ಕಣ್ಣ sûryaghiṭiśâsigaḷa jakkaṇṇa. N. (Bp. 56, 41).

ಸೂರ್ಯಚನ್ದ್ರವಾದ್ಯಗಳು sûrya-čandra-vâdyagaḷu. Two kinds of tabours of which the one is round like the sun and the other has the form of the half moon (My.).

ಸೂರ್ಯತನಯ sûrya-tanaya. Śani, the planet Saturn. 2, Yama (My.). 3, Karṇa. 4, Sugrîva. 5, Varuṇa.

ಸೂರ್ಯತನಯೆ sûrya-tanayĕ. Daughter of the sun: *the river Yamunâ.*

ಸೂರ್ಯನಕ್ಷತ್ರ sûrya-nakshatra. That nakshatra in which the sun happens to be. (R.).

ಸೂರ್ಯನಮಸ್ಕಾರ sûrya-namaskâra. Prostration (on Sunday) to a kind of altar (pîṭha) on which oblations are put in honour of the rising sun (My.).

ಸೂರ್ಯಪಾನ sûrya-pâna. Sun-drinking or enjoying. 2, the sun-flower (Z.). 3, = ಸೂರಿಪಾನ, q. v. (R.).

ಸೂರ್ಯಪುಟ sûrya-puṭa. An application of the sunbeams, a heating or drying (as of a chemical or medical preparation) by exposure to the sun (My.; Mhr.).

ಸೂರ್ಯಪುತ್ರ sûrya-putra. = ಸೂರ್ಯತನಯ. (My.).

ಸೂರ್ಯಬಿಮ್ಬ sûrya-bimba. The disk of the sun. (My.).

ಸೂರ್ಯಮಣ್ಡಲ sûrya-maṇḍala. The orb or disk of the sun. (My.).

ಸೂರ್ಯಲೋಕ sûrya-lôka. The world or heaven of the sun, a region or space supposed to exist round the sun, constituting a heaven of which the sun is regent. (My.).

ಸೂರ್ಯವಂಶ sûrya-vaṁśa. The family or race of the sun, the solar race of kings, the royal dynasty of Râmačandra, king of Ayôdhyâ. (My.).

ಸೂರ್ಯವೃಕ್ಷ sûrya-vṛiksha. The plant Calotropis or Asclepias gigantea (ಎಕ್ಕದ ಗಿಡ Si. 141).

ಸೂರ್ಯಸಿದ್ಧಾನ್ತ sûrya-siddhânta. A celebrated astronomical text-book. (My.).

ಸೂರ್ಯಾತಪ sûrya-âtapa. The heat or glare of the sun, sun-shine (ಬಿಸಿಲ್ Śm. 15).

ಸೂರ್ಯಾವರ್ತ sûrya-âvarta. The plant Cleome viscosa. 2, a kind of sun-flower, Helianthus indicus. (R.).

ಸೂರ್ಯಾಸ್ತ sûrya-asta. Sun-set. (My.; B. 5, 305).

ಸೂರ್ಯಾಸ್ತಮಯ sûrya-astamaya. Sun-set (My.).

ಸೂರ್ಯಾಸ್ತಮಾನ sûrya-astamâna. Sun-set (My.).

ಸೂರ್ಯೇನ್ದುಸಂಗಮ sûrya-indu-saṅgama. Conjunction of sun and moon, *the day of new moon.*

ಸೂರ್ಯೋದಯ sûrya-udaya. Sun-rise. (Bp. 37, 54; J. 7, 12; B. 5, 305).

ಸೂಲ್ sûl. = ಚೂಲ್ q. v., etc., ಸೂಲು 1. Pregnancy (especially of cows). ಹಲವು ಸೂಲಾವು (ಪರೇಷ್ಟುಕೆ, ಪ್ರತುರಪ್ರಸೂತಿ Hlâ.). ಹಲವು ಸೂಲಾಕಳು (ಪರೇಷ್ಟುಕೆ Mr. 181).

ಸೂಲ sûla. 1. Tbh. of ಸೂತ 1. Child-bearing, bringing forth (it may, however, be the genitive of ಸೂಲು 1 in B. 2, 37). ಬಾಱಿ³ಯು ಒನ್ದೇ ಸೂಲ, ಒನ್ದೇ ಗೊನೆ ಈಯುತ್ತದೆ (the comma is in the print, B. 2, 37).

ಸೂಲ sûla. 2. Tbh. of ಶೂಲ (Śmd. 385 Mḍb.; B. 2, 26).

ಸೂಲಗಾತಿ sûla-gâti. = ಸೂಲಗಿತ್ತಿ. (My.).

ಸೂಲಗಿತ್ತಿ sûla-gitti. A woman that assists other women in childbirth, a midwife (ಸೂತಿಕೃತಿ Mr. 308).

ಸೂಲಂಗಿ sûlaṅgi. = ಸೂನಂಗಿ. (My.). ಕಬ್ಬಿನಲ್ಲಿ ಸೂಲಂಗಿ ಹೊಱಟ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಸೂಲಿ sûli. See ಬಿಳೀ ಸೂಲಿಗಿಡ.

ಸೂಲಿಕೆ sûlikĕ. Tbh. of ಶೂಲಿಕೆ. A spear, a spike (Bh. 6, 3, 20).

ಸೂಲು sûlu. 1. = ಸೂಲ್, etc. (My.). ಸೂಲು ತಪ್ಪಿದರೆ ಗೊಡ್ಡೇ? (Prv.). ಕತ್ತೆಗಳು ಸೂಲಿಗೆ ಒನ್ದೇ ಮಱಿ'ಯ ಕೊಡುವವು (B. 5, 17).

ಸೂಲು sûlu. 2. = ಉಸಲು, etc. Breath, etc. (Bh. 3, 19, 1; My.).

ಸೂಲೆ sûlĕ. Tbh. of ಶೂಲೆ. (My.).

ಸೂವ sûva. Tbh. of ಸೂಪ (Śmd. 342).

ಸೂಷೆ sûshĕ. = ಸುಷಿ 1. A mother.

ಸೂಸಕ sûsaka. A trinket or other ornament for the forehead, a jewel or a golden or other trinket, etc. worn below the partition of the hair (ಪತ್ರಪಾಶ್ಯ, ಲಲಾಟಿಕ Nr.; T. ಚುಟ್ಟು, an ornament for the forehead; *cf.* ಸೂಡು 1). See Čpr. 6, 47; 7, after 92; Grj. 3, after 91; 10, 43; Bp. 4, 40; 5, 25; 12, 20; Rśv. 8, after 5; 10, after 31; Râm. 1, 7, 14; 1, 13, 4.

ಸೂಸಲ್ sûsal. Breaking forth, appearance (of a smile, J. 30, 11); etc. 2, a kind of dish. ತಿಲೌದನ ಎನ್ದಡೆ ಎಳ್ಳ ಹುಗ್ಗಿ; ಸೂಸಲೆನ್ದು, ಎಮ್ಬರು Nr.). — ಸೂಸಲಕಡುಬು. Rice flour pastry laid on a plantain or other leaf strewed with jaggory and sesamum powder, folded and boiled in steam; when ready and opened, it crumbles or falls into small pieces (My.).

ಸೂಸಿಕೆ sûsikĕ. The act of showing forth or exhibiting (Râm. 6, 55, 15).

ಸೂಸು sûsu. 1. To come forth, to break forth, to appear, to issue, as breath (Rśv. 5, 117), as sweetness in singing (Śśv. 2, 40), as laughter or smiles (Bp. 33, 18; J. 11, 10; 19, 21), as sounds of joy (Bp. 37, 21), as sparks from a fiery arrow (J. 13, 12), as fire (Bh. 1, 20, 60), as lustre from the eyes of women (J. 33, 22), as brain out of the head (Abh. P. 13, 63); to flow, as tears (Čpr. 5, 131; Abh. P. 4, 25), as blood (Abh. P. 13, 47; Rśv. 13, 96; J. 25, 40), as honey-drops from a lily (Abh. P. 4, 25), as a stream of water (J. 3, 9); to shower (v. i.), as a rain of gold or of nectar (Bp. 9, 33; 23, 41); to drop, as water-drops or hoar-frost (Rśv. 9, 24. 29); to run over, as the water of a tank (Čpr. 5, 42), to be shed, to spill, as the water of a vessel (Bp. 10, 2); to be shed, thrown off or cast, to drop, as the tail-feathers of a peacock in a gale (Čpr. 2, 83), as points of the filament of flowers (Čpr. 8, 103); to fall out of, as an eye ball out of its orbit (Abh. P. 13, after 54); to get loose, as the pole of a carriage (Abh. P. 13, 69); to become disheveled,

Digitized by Google

as hair (J. 28, 26); to go away or disappear, as desire or fatigue (Bp. 29, 18; 59, 15); to be scattered or fly about, as sparks (Bh. 1, 20, 61); to spread about (v. i.), as fame (Bp. 54, 84); to disperse (v. i., Bh. 3, 13, 25). ಇಕ್ಷೋಧನಿಯಿಂ ತಿಳಿವಿನಾಲ್ದೆಸೆಗಂ ಸೂಸಿ (Šmd. 79). ಅಲಿವರಲ್ಗಳುಮ್ ಇನ್ನ ಗೋಪಮುಂ ಸೂಸಿದುವಧ್ವದಿಂ (142. 166). **2.** to emit, as the moon does ambrosia (Šiv. 1, 41), as a face does beams (Rāv. 6, 133), as sighs (J. 19, 17); to cause to break forth, to let appear, as the nectar of a smile (J. 15, 45); to cause to flow, as water (Abh. P. 1, 103), as honey (Rāv. 2, 89); to cause to fall, to shower (v. t.), as a rain of dust (J. 10, 8), as rain (J. 15, 17), as arrows (J. 22, 13); to sprinkle about, as water-drops (J. 19, 84); to let drop, as a loose hair-knot its flowers (Rāv. 7, 17; J. 11, 19); to scatter or throw about, as fibres of the lotus-stalk (Rāv. 6, after 24); to throw, as sêsĕ (J. 8, 12; ಪರಿತ್ಯಾಗ Šmd. Dh.; ಚೆಲ್ಲು, ಸಿಮ್ಪುಸು Kk. 69, Šm. 35; *cf.* ಸುರಿ 1). ಎತ್ತಂ ಸುಧಾಸೌಧಮುಂ ಸೂಸುವ ಚನ್ದ್ರಂ ತಾನೆ ಮೇಣ್ ಪುಟ್ಟಿಸಿದನ್ ಅತಿಜಡಂ ಭಾನ್ತನಂ (Šmd. 127). ಸೂಸುತುಂ ನದನದ್ಯಚ್ಛಜಲಂಗಳಂ (280). ಆಸನದಲಿ ಉಮ್ಮುವದು, ಸೂಸುವದು ದಾಯಲ್ಲಿ (a syringe, Sp.). — ಸೂಸಾಟ. -ಆಟ. Being scattered, sprinkled, etc.; scattering, sprinkling, etc. (ಸೀಯುಮ್ಮಾಳ್ Šs.; Kk. 51; Šm. 61; ಸಿಮ್ಪುಸುತು Šs.).

ಸೂಸು sûsu. 2. Being scattered, thrown about sprinkled, etc. (ಪರಿಕೀರ್ಣ Čt. I, 83); the act of showing forth or exhibiting (Rām. 5, 16, 44); etc. — ಸೂಸುಗೂಳ್. -ಕೂಳ್. Boiled rice that is thrown about (Rāv. 5, after 114). — ಸೂಸುನೀರ್. Dropping water (Čpr. 2, 20). — ಸೂಸುಬೆಳಗು. -ಬೆಳಗು. Spreading lustre (Rāv. 5, after 19).

ಸೂಸ್ತ್ರ sûstra. Tbh. of ಸೂತ್ರ. (My.; Tĕ.).

ಸೂಹು sûhu. = ಸೋ 2. To drive or scare away (My.). ಸೂಹಿತ್ತು (ಸೋದುದು Čt. II, 111).

ಸೂಳ್ sûḷ. ಸೂಳು. A loud sound, noise (*cf.* ಸುಳು; Mhr. ಸೂರ, a note in music; a tune; air breathed through the nostril). See Bp. 6, 10; 28, 46; Bh. 1, 8, 1; ನಿಮ-, ಬಗ್ಗ-. — ಸೂಳ್ಪಯ್. To make a loud sound, to noise (J. 12, 5). — ಸೂಳ್ಪಡ್. A loud sound or noise to come about (J. 4, 30).

ಸೂಳ sûḷa. 1. Tbh. of ಶೂಲ. See ಸೂಳಪಾಣಿ.

ಸೂಳ sûḷa. 2. = ಸೂಳೆ. — ಸೂಳಗೇರಿ. = ಸೂಳೆಗೇರಿ. (My.). ತಾನು ಗರ್ಭ ಆದರೆ ಸೂಳಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ಮನೆ ಕಟ್ಟು (Prv.).

ಸೂಳಗಾರ sûḷa-gâra. = ಸೂಳೆಗಾರ. (My.).

ಸೂಳಗಾರಿಕೆ sûḷa-gârikĕ. = ಸೂಳೆಗಾರಿಕೆ. (My.).

ಸೂಳಪಾಣಿ sûḷa-pâṇi. Tbh. of ಶೂಲಪಾಣಿ (Šmd. 376).

ಸೂಳಯಿಸು sûḷayisu. To make a loud sound (as certain musical instruments), to noise (Rāv. 6, after 11).

ಸೂಳಯ್ಸು sûḷaysu. 1. = ಸೂಳಯಿಸು, ಸೂಳವಿಸು 1. To noise, etc. (Grj. 10, after 79; J. 13, 18; Bh. 8, [illegible]).

ಸೂಳಯ್ಸು sûḷaysu. 2. = ಸೂಳವಿಸು 2. To beat ([illegible] Bhn. 31; Bh. 8, 23, 3).

ಸೂಳವಿಸು sûḷavisu. 1. = ಸೂಳಯ್ಸು 1, etc. To noise (Bh. 8, 19, 43; 5, 11, 84; 6, 4, 101; 7, 10, 17; Rām. [illegible] 38).

ಸೂಳವಿಸು sûḷavisu. 2. = ಸೂಳಯ್ಸು 2. To beat ([illegible] 7, 10, 17; 8, 24, 49; 8, 26, 15).

ಸೂಳೆ sûḷĕ. = ಸೂಳ 2. Tbh. of ಶೂಲೀ. A harlot, a prostitute (ರೂಪಾಜೀವೆ, ವೇಶ್ಯೆ, ಗಣಿಕೆ, ಗಣ್ಯಾಂಗನೆ, ಕನ್ದ್ರಿ Hlā.; ವೇಶ್ಯೆ [illegible] 305; ಗಣಿಕೆ, ಕಾಮುಕಿ Nn. 98; ಭೋಗ್ಯ, ಕಾಮುಕಿ 113; [illegible] Bhn. 63; ಅಜ್ಜುಕೆ Si. 65; ವಾರಸ್ತ್ರೀ, ಗಣಿಕೆ, ವೇಶ್ಯೆ. [illegible] 188; Č. Bp. 47, 12; Bp. 42, 13; 53, 12; Bh. 3, 19 [illegible] Rām. 1, 5, 27; J. 6, 35; C.; M. ಚೂಳಿ, T. ಚೂಳ್ಳಿ; according to Šmd. 140 it *might* be a true Dravida word; *cf.* [illegible] 1?). ಸೂಳೆಯುಗೆ or ಸೂಳೆಯುಗ್ಗೆ (Šmd. 140). [illegible] ಮೊತ್ತ (ಗಣಿಕಾ Hlā.). ಸೂಳೆಯರ ಗೃಹ (ವೇಶ್ಯಾಲಯ Nr. [illegible]). ನಾಟ್ಯಭಾವೆಯಲ್ಲಿ ಸೂಳೆ ಅಜ್ಜುಕೆ ಎನಿಸುಗು (Nr.). [illegible] ವಾಕ್ಯ (ವೇಶ Si. 106); ಜನರಿನ್ದ ಬಹುಮಾನ ಕೊಂಡಳ್ [illegible] ಯಾದ ಸೂಳೆ (ವಾರಮುಖ್ಯೆ 188); ಸೂಳೆಯರ ಗುಮ್ಪು ([illegible] 189); ಸೂಳೆಯರ ಅರೆತೊಡೆಗಳ ಪರಿಗೂ ಮುತ್ತುವ [illegible] 224). ಅತ್ತಿಗಿಡಕೂವಿಲ್ಲ, ಕತ್ತೆಗೆ ಕೋಡಿಲ್ಲ, ಹತ್ತಿಯ [illegible] ಯಿಲ್ಲ; ಸೂಳೆಗೆ ಸತ್ಯವಿಲ್ಲ (Sp.). ಆಲಕ್ಕೆ ಹೂವಿಲ್ಲ, ನಾಟ್ಕೆ [illegible] ಯಿಲ್ಲ, ಹಾಲಿಯ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಗಡ್ಡೆಯಿಲ್ಲ; ದೇವರು ಸೂಳೆಗಿಲ್ಲ (Sp.). [illegible] ಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಣ ಸುಡುಗಾಡಿಗೆ ಹೋದ ಹೆಣ. — ಸೂಳೆ ತಿರಿ [illegible] ಸುಂಕದವ ತಿರುಗದೆ ಕೆಟ್ಟನು. — ಸೂಳೆ ಬನ್ದರೆ ಅಮ್ಮ [illegible] — ಸೂಳೆ ಮುಪ್ಪಾಗಿ, ತಿಲ ಹಿಡು ಕೊಣ್ಡನ್ತೆ. — ಸೂಳೆ ಮುಪ್ಪಾಗಿ, [illegible] ದಳು. — ಸೂಳೆ ಮುಪ್ಪಾಗಿ, ಜೋಗತಿ ಆದಳು. — ಸೂಳೆ ಯಾರಿಗೆ [illegible] ತಿ? ದೊರೆ ಯಾರಿಗೆ ಅಪ್ಪ? — ಸೂಳೀ ಕೆಯ್ಯನ್ನ [illegible] ಹಾಗೆ. — ದಾಡಿಗೆ ಕಡಗು, ಸೂಳೆಗೆ ಬೆಡಗು. — ದೋಂಬರಿಗೆ [illegible] ಸೂಳೆಗೆ ಕರುಣವಿಲ್ಲ. — ಸತ್ತೀ ಸೂಳೆಯ ಸುತ್ತ, [illegible] ಬಿಟ್ಟ. — ಸೂಳೆಯ ಬಾಗಲಲ್ಲಿ ಆನೆ ಕಟ್ಟಿದರೆ [illegible] — [illegible] ಸುಬೇದಾರ, ಹಾದರಗಿತ್ತಿಯ ಮಗ ಹವಾಲ್ದಾರ (Prvs.). See [illegible] s. K. ಕಾಮಿನೀ; Prvs. s. ತನ್ಗೆ, ಮಗಳು, ಮಾತು. — [illegible] An associate of harlots (Čpr. 8, 53). — [illegible] To have intercourse with harlots (Bp. 11, 50; 12 [illegible] 12. 2. 3. 49. 50. 51; 28, 19; V. 9, 32. 33. 34). — [illegible] -ಕೆಯ್ತ. Intercourse with harlots, whoredom (V. [illegible] 3). — ಸೂಳೆಗೇರಿ. -ಕೇರಿ. = ಸೂಳಗೇರಿ. A street or an abode of harlots (ವೇಶ, ವೇಶ್ಯಾಜನಸಮಾಶ್ರಯ Nr.; Čpr. [illegible] & 44; Rām. 5, 8, 72). — [illegible] A shrub or small tree, Pavetta indica L. (St. & Pl.). — [illegible] A whore's son (My.). 2, a dancing-master (My.). — [illegible] ಕೆಮನೆ. A harlot's house (My.). ಸೂಳೆಯ ಮನೆ (Bp. [illegible])

ಸೂಳೆಗಾರ sûḷĕ-gâra. = ಸೂಳಗಾರ. A whoremonger (My.).

ಸೂಳೆಗಾರಿಕೆ sûḷĕ-gârikĕ. = ಸೂಳಗಾರಿಕೆ. Whoredom (My.).

ಸೂಳೆತನ sûḷĕtana. The state of a whore (Bh. [illegible]).

ಸೂಟ್ sûḷ. ಸೂಟು. A time, a turn; a season (ವಾರ Šmd. I; Čt. I, 45; M. ಚುದ್ದು, *cf.* ಸೂಳ್ 1; Abh. P. 14, after 31); wandering about. ಈ ಸೂಳ್ [illegible] ವಾನನವರ್ಗಂ (Šmd. 1). ಈ ಸೂಳ್ನ (133). [illegible] ಪದನೆರಡು ಸೂಳ್ ಉದ್ಘಡಿಪುದು (230). [illegible] ಸುವ ಸೂಳ್ಗಳ್ (242). ಭಿಂದಿಂ ಮುಮ್ಮೇಲ್ [illegible] ಅಡಸಿ ಕೊಡ್ಡಿಸ್ತಿದಂ ಕಾಮುದಗ್ರ್ಯಂ (223). ಮನೆಮೊಳ್ [illegible] ಮ್ ಆಯ್ತು (265). ಎರಡು ಮೂರು ಸೂಳು ಸುತ್ತಿ [illegible]

Digitized by Google

ಹಿತ Hlâ.). ಸೂಳ್ಗಳ್ (Grj. 10, 55). ಹಲವು ಸೂಳುಗಳದೊಳ್ ಅಲುಬಿ ಸೆಳೆ ಸೆಳೆದೊಗೆದೊಡಂ ಬಿಳಿದಹುದೆ ಕಮ್ಮಳೆ? (Bp. 60, 48). ಸೂಳ್'ಗೆ (Bp. 60, 61); ಸೂಳ್'ಂಗೆ (18, 101). — ಸೂಳರಿ'. -ಅರಿ'. To know one's turn (Grj. 2, after 106; Rśv. 5, after 19; Śśv. 1, after 79); to know the proper moment (Abh. P. 1, 118; Rśv. 6, after 11); to know the time (in music, Rśv. 5, after 19). — ಸೂಳ ಸುಸ್ಸು. Coition by turns (Kâvy. II, 1, 24). — ಸೂಳಾಳ್. -ಅಳ್. The person who wandered about very much: king Naḷa (ನಳ Čt. I, 79). — ಸೂಳುಗರೆ. -ಕರೆ. = ಸೂಳ್ಗರೆ, q. v. ಪುಯ್ಯಲ್ಗೆ ಕರೆವಂ ಸೂಳುಗರೆವವನ್ ಎನಿಕು (Śm. 42). — ಸೂಳುನುಡಿ. Talking by turns: conversation (ಸಲ್ಲಾಪ Hlâ., Mr. 88). — ಸೂಳುಪಾಡು. Challenge by turns (Râm. 4, 3, 9). — ಸೂಳುಪಾನ. Drinking by turns or repeatedly, carousing (ಮಧುಪಾನ, ಮಧುಕ್ರಮ Nr.). — ಸೂಳುಬಣ್ಣಿಗೆ. Bravery by turns: repeated or incessant bravery (Râm. 4, 2, 25). — ಸೂಳುಮಾತು. Alternate or mutual speech (Bp. 22, 4). — ಸೂಳುರಿ. -ಉರಿ. Fire or wrath appearing from time to time (Bh. 2, 10, 23). — ಸೂಳುವಾತು. -ಮಾತು. = ಸೂಳುಮಾತು. (Râm. 6, 50, 12). — ಸೂಳ್ಗರೆ. -ಕರೆ. = ಸೂಳುಗರೆ. To call at (various) times: to make proclamation, to bear a verbal communication; to announce that a fight is acceptable or desired. ಸೂಳಾಯ್ತನೆನ್ನು, ಸೂಳ್ಗರೆವಂ (Śmd. I). ಸೂಳ್ಗರೆವನೆ ನಲ್ಕೆ ದೂಡವಂ (Čt. I, 45, o. r. ದೂಡಂ). — ಸೂಳ್ವರ್. -ಬರ್. To come for one's turn (in any affair, Čpr. 8, after 83; 8, after 94; Abh. P. 15, after 62). ಪೆಡಮೆಟ್ಟದೆ ಸೂಳ್ವನ್ನು ಇದಿರ್ದುದೆಲದಿಂಥಂ ಭುವನೈಕರಾಮನಾ (Śmd. 206). — ಸೂಳ್ವಡೆ. -ಪಡೆ. To obtain by turns (Čpr. 8, 69). — ಸೂಳ್ಮಳೆ. Rains that fall by turns (Rśv. 8, 112). — ಸೂಳ್ಮೊಳಗು. rep. (Abh. P. 7, 141).

ಸೂಳಾಯತ **sûḷ-âyata.** The business of a messenger (Bh. 3, 19, 19).

ಸೂಳಾಯ್ತ **sûḷ-âyta.** A caller at (various) times: a crier, one who makes proclamation; a messenger; a herald (ಸೂಳ್ಗರೆವಂ Śmd. I; Grj. 2, after 106; Bh. 3, 7, 99). ಅಯ್ತು, ಅಬ್ಧಿಯ ಗೂರ್ಣಿಸುವನ್ತೆ ಅಯ್ತು ಅರಮನೆಯೊಳಗೆ ಪುಗುವ ಪೊರಮಡುವ ಜಳಮ್ಮಾಯ್ತರ ಸೂಳಾಯ್ತರ ಕಲ್ಲಾಯ್ತರ ಕಡಂಗಾಯ್ತರ ಅಟ್ಟುಳಾಯ್ತರ ರಭಸಂ (Śmd. 235. 289).

ಸೃಕ್ಕ sṛikka. = ಸೃಕ್ವ. (Colebr.).

ಸೃಕ್ವ sṛikva. *The corner of the mouth* (ಕಟವಾಯಿ Mr. 818).

ಸೃಕ್ವಣಿ sṛikvaṇi. = ಸೃಕ್ವ. (Sk.).

ಸೃಗ sṛiga. *A short javelin or arrow.*

ಸೃಗಾಲ sṛigâla. = ಶೃಗಾಲ. (Sk.).

ಸೃಜ್ sṛij. Creating; a creator. See ವಿಶ್ವ-.

ಸೃಜಿಕಾಕ್ಷಾರ sṛijikâ-kshâra. = ಸರ್ಜಕಾಕ್ಷಾರ. (Colebr.).

ಸೃಜಿಯಿಸು sṛijiyisu. = ಸೃಜಿಸು. (Śśv. 1, 17).

ಸೃಜಿಸು sṛijisu. To let go, to let loose; to emit. 2, to create, to produce, to make (Râm. 3, 2, 17).

ಸೃಣಿ sṛiṇi. *A hook for driving an elephant.* 2, a hatchet (ಲೋಹಿತ, ಕೊಡಲಿ Nn. 86).

ಸೃಣಿಕೆ sṛiṇikĕ. *Saliva, spittle, slaver.*

ಸೃಣೀಕೆ sṛiṇîkĕ. = ಸೃಣಿಕೆ. (Sk.; G.).

ಸೃತ sṛita. Gone, proceeded, flowed, moved. See ಪ್ರ-, ವಿ-, ಸಂ-.

ಸೃತಿ sṛiti. Gliding, going, proceeding; *a road, a path.* See ಅ-, ಪ್ರ-.

ಸೃಪಾಟ sṛipâṭa. *A kind of measure.*

ಸೃಪಾಟಿ sṛipâṭi. *A kind of measure.* 2, = ನಡೀವಿಶೇಷ (Si. 497); = ನಡಿ (G.).

ಸೃಪಾಟಿಕೆ sṛipâṭikĕ. The beak of a bird (Sk.). 2, = ಸೃಪಾಟಿ (G.).

ಸೃಮರ sṛimara. *A kind of animal;* a young deer; ದೊಡ್ಡ ಜವರೀ ಮೃಗ (Si. 170).

ಸೃಷ್ಟ sṛishṭa. Let go, let loose; emitted; given away; abandoned, left; emanated; created, made; joined, attached, connected; *abundant, much, many;* ornamented, adorned; *ascertained.* ಸೃಷ್ಟಪದಾರ್ಥಗಳು (B. 4, 94).

ಸೃಷ್ಟಣೆ sṛishṭaṇĕ. = ಸೃಷ್ಟನೆ. (My.).

ಸೃಷ್ಟನೆ sṛishṭanĕ. A making, fabrication, forgery, falsehood (My.). — ಸೃಷ್ಟನೆಪತ್ರ. A forged document (My.). — ಸೃಷ್ಟನೆಸಾಕ್ಷಿ. False witness (My.).

ಸೃಷ್ಟಿ sṛishṭi. = ಸಿಟ್ಟಿ. Letting go, letting loose, emission; giving away; emanation; *creation;* the expansion of Brahma constituting the universal system; nature, natural property or disposition. ಧೃಷ್ಟದೈವಕೆ ದಾಯ ಬಿಟ್ಟಲ್ಲಿ ಫಲವಿಲ್ಲ; ಸೃಷ್ಟಿಗೀಶ್ವರನ ಭಜಿಸಿದರೆ ಮುನ್ದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವೀವ (Sp.). See Nn. s. ಸ್ವರ್ಗ 2.

ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತ sṛishṭi-karta. A creator, a maker (B. 4, 89. 144). ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನಾದನಾ ಬ್ರಹ್ಮನು (ಬ್ರಹ್ಮ, etc. Dhw.).

ಸೃಷ್ಟಿಸು sṛishṭisu. = ಸೃಜಿಸು. (Bp. 1, 13; 51, 49).

ಸೆಕಳೆ sĕkaḷĕ. = ಸಗಳೆ, ಸೆಗಳೆ, ಸೆಗಳಿಕೆ, ಸೆಗಳಿಗೆ, ಸೆಗಳು. Heat; hot vapour, steam (ಉಷ್ಣ, ವಾಷ್ಪ Mr. 47).

ಸೆಕೆ sĕkĕ. = ಶಾಕ 2, ಸಕೆ, ಸಖೆ, ಸಾಕ, ಸೆಖೆ, ಸೆಗೆ, ಸೇಕ 1 q. v. (Partly Tbh. of ಶಿಖೆ and of Mhr., H. ಶೇಕ). Heat (My.; Bp. 17, 19; Rśv. 12, 13; Č. Bp. 19, 31; ಗ್ರೀಷ್ಮ, ಝಳ, ಉಷ್ಣ, ಗಮ್ಮ G.; Tĕ.). ಸೆಕೆಯ ಹವೆ (ವಾಷ್ಪ, ಊಷ್ಮ Si. 439). ಸೆಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತೆನ್ದು ಕಮ್ಬಳಿ ಹೊದ್ದು ಕೊಣ್ಡ (Prv.). — ಸೆಕೆನಾಡು. A hot country (B. 2, 2. 37. 51). — ಸೆಕೆಹಪ್ಪಳ. A kind of happaḷa (My.).

ಸೆಕ್ಕು **sĕkku.** = ಸೆರ್ಕು. To put in, to insert (Bp. 43, 25; Râm. 6, 45, 48; T. ಚೆರುಗು, ಚೊರುಗು).

ಸೆಕ್ಕೆ **sĕkkĕ.** Insertion: a joint (?). ತೊಡೆಯ ಸೆಕ್ಕೆ or ತೊಡೆಸೆಕ್ಕೆ (Śmd. 195).

ಸೆಕ್ಕೆ sĕkkĕ. = ಚಕ್ಕೆ, etc. A chip, etc. (Bp. 43, 25. 36. 83). ಯೂಪಸ್ತಮ್ಭದ ಸೆಕ್ಕೆ (ಸ್ವರು Nr.).

ಸೆಖೆ sĕkhĕ. = ಸೆಕೆ, etc. (ಊಷ್ಮ, ವಾಷ್ಪ Hlâ.; Bh. 4, 4, 55). ಬೆಣ್ಣೆ ಬೆಂಕಿಯ ಸೆಖೆಗೆ ತಣ್ಣಗಿರ ಬಲ್ಲುದೇ? ಹೆಣ್ಣಿದ್ದ ಮನೆಗೆ ಎಡ ತಾಕೆ, ಶಿವಯೋಗಿ ಮಣ್ಣುಮಸಿಯಾದ (Sp.).

ಸೆಗಣ sĕgaṇa. = ಸಗಣ 1, etc. Cow-dung, etc. ಕಡುವಿನ ಸೆಗಣ (ಎರಣ Kk. 69).

ಸೆಗಣಿ sĕgaṇi. = ಸೆಗಣ, etc. ಕಡುವಿನ ಸೆಗಣಿ (ಎರಣ Śs.).

ಸೆಗಳೆ sĕgaḷĕ. = ಸೆಕಳೆ, etc. (ಜಳ, ಉಷ್ಣ Śm. 15). — ಸೆಗಳೆಗದಿರ. -ಕದಿರ. The hot-rayed, the sun (ಬೆಂಗದಿರ, etc., ಸೂರ್ಯ Śm. 14).

ಸೆಗಳಿಕೆ sĕgaḷikĕ. = ಸೆಕಳೆ, etc., ಸೆಗಳಿಗೆ. (Bh. 1, 5, 5).

ಸೆಗಳಿಗೆ sĕgaḷigĕ. = ಸೆಗಳಿಕೆ, etc. (ಉಮ್ಮೆ, ಝಳ Kk. 11 *b;* Bh. 6, 5, 34).

ಸೆಗಳು sĕgaḷu. = ಸೆಕಳೆ, etc. (Bh. 3, 19, 18).

ಸೆಗೆ sĕgĕ. = ಸೆಕೆ, etc. (G.; Tĕ.).

Digitized by Google

ಸೆಜ್ಜೆ sĕjjĕ. = ಸಜ್ಜೆ, etc. A tall and stout kind of grass cultivated for its grain, Holcus spicatus Roxb. (ಧಾನ್ಯ Šm. 87; Z.; My.).

ಸೆಜ್ಜೆ sĕjjĕ. = ಸಜ್ಜೆ, etc. Tbh. of ಶಯ್ಯೆ (Šmd. 357). A place of rest or repose, a bed (ಶಯ್ಯೆ, ಪರ್ಯಂಕ Kk. 30; ಪರ್ಯಂಕ, ಶಯ್ಯೆ Šm. 76; ಶಯ್ಯೆ 87; Čpr. 6, after 86; 8, 41). 2, a liṅga-box; a box in general (Bp. 3, 26; 18, 81; 22, 7; 38, 47; 43, 26. 83; 47, 46; 54, 69). ಸೆಜ್ಜೆಯ ಮನೆ (ಶಯನಸ್ಥಾನ, etc. Hlā.; ಗರ್ಭಾಗಾರ, ವಾಸಗೃಹ Nr.). — ಸೆಜ್ಜೆದುಮ್ಮು. -ತುಮ್ಮು. A box to become full (Bp. 22, 9). — ಸೆಜ್ಜೆಮನೆ. = ಸಜ್ಜೆಮನೆ, ಸೆಜ್ಜೆವನೆ. A sleeping-apartment, a dormitory (ವಕ್ಕೆ Šm. 79). — ಸೆಜ್ಜೆಮಾಡ. An upstair-room used for sleeping (V. 5, 7). — ಸೆಜ್ಜೆವನೆ. = ಸಜ್ಜೆವನೆ, ಸೆಜ್ಜೆಮನೆ. (Šmd. 387; Čpr. 7, after 69; 8, after 60 & 94; Grj. 2, after 106; Rāv. 11, after 1). — ಸೆಜ್ಜೆವಳ. (Šmd. 234). A guardian or superintendent of (a king's) sleeping-apartments; a man who has the charge of, or waits at, their door (ಶಯ್ಯಾಗೃಹ ರಕ್ಷಕ Šs.; ಸೆಜ್ಜೆವಾಗಿಲಾತ Kk. 37; ಸೆಜ್ಜೆವಾಗಿಲವ Šm. 46). — ಸೆಜ್ಜೆವಳ್ತಿ. (Šmd. 244. 246). A woman who is the superintendent of sleeping-apartments; etc. — ಸೆಜ್ಜೆವಳ್ಳ. = ಸೆಜ್ಜೆವಳ (Šmd. 234). — ಸೆಜ್ಜೆವಾಗಿಲವ. -ಬಾಗಿಲವ. = ಸೆಜ್ಜೆವಳ. (Šm. 46). — ಸೆಜ್ಜೆವಾಗಿಲಾತ. -ಬಾಗಿಲಾತ. = ಸೆಜ್ಜೆವಾಗಿಲವ. (Kk. 37).

ಸೆಜ್ಜಿರ sĕjjira. A bed (Čpr. 8, after 4; 8, 26).

ಸೆಟೆ sĕṭĕ. = ಸಟೆ 2, etc. To bend (v. i.). ಲಕ್ಷ್ಮಾ ಎನ್ನುವ ಹಾ ರಿವಾಳಗಳು ಎದೆ ಹಾಯಿಸಿ ಕೊಣ್ಡು, ಹಿಂಗಟಿ'ಯನ್ನು ನಿಗರಿಸಿ ಕೊಣ್ಡು, ಹಿನಕ್ಕೆ ಸೆಟೆದಿರುತ್ತವೆ (B. 3, 114).

ಸೆಟ್ಟಿ sĕṭṭi. = ಸಟ್ಟಿ, etc. Tbh. of ಶ್ರೇಷ್ಠಿ. A respectful compellation for a banker, merchant or tradesman, and for certain men of the arts of industry (potters and oil-millers, My.); the head or chief of a caste (My.); etc. (Bp. 9, 8; 24, 22; B. 2, 25; Mhr. ಶೇಟ). ಬಿದರುತಟ್ಟೀ ಮಾಡಾ ದಾ ಕ್ಷಣ ಸೆಟ್ಟಿ ಆದಾನೇ? ಆನೆ ಮೆಟ್ಟಿದೇ ಸನ್ದು, ಸೆಟ್ಟಿ ಬಿಟ್ಟಲ್ಲೇ ಪಟ್ಟಣ. — ಸೆಟ್ಟಿ ಬಿಟ್ಟದೇ ಪಟ್ಣ. — ಸೆಟ್ಟಿಯ ಬಾಯಿ ಸತ್ತಲ್ಲದೆ ತಿಳಿಯದು. — ಸೆಟ್ಟಿ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ? ಅಳಿಯುತ್ತಾನೆ, ಹೊಯ್ಯುತ್ತಾನೆ. — ಸೆಟ್ಟಿ ಸಿಂಗಾರವಾಗುವಾಗ್ಗೆ ಪಟ್ಣವೆಲ್ಲಾ ಸೂರೆ ಹೋಯಿತು. — ಸೆಟ್ಟಿ ಸವಾಸೇರು, ಲಿಂಗ ಅಡೀಸೇರು. — ಸೆಟ್ಟಿ ಹೆತ್ತ, ಕುಮ್ಬಾರ ಜಾಣ. — ಪೇಟೆಗೆ ಬಿಟ್ಟ, ಪಟ್ಣಕ್ಕೆ ಸೆಟ್ಟಿ. — ಬಿಟ್ಟಿ ಸುಟ್ಟು ಹೋಯಿತನ್ದರೆ ಸೆಟ್ಟಿ ಬಿಟ್ಟಾನೇ? — ಬಿಟ್ಟಿ ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಬೆಯ್ಯುತ್ತದೆ ಎನ್ದು, ಸೆಟ್ಟಿ ಅತ್ತ ಹಾಗೆ. — ಬಿಟ್ಟಿಚಿನ್ನ ಅದರ ಸೆಟ್ಟಿಗೆ ಆಗದೇ? — ಲಾಭವಿಲ್ಲದೆ ಸೆಟ್ಟಿ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗ. — ವಟ್ಟ ಕೊಟ್ಟ ವಿನಹಾ ಸೆಟ್ಟಿ ಬಿಡ (Prvs.). — ಸೆಟ್ಟಿ ಗಿಟ್ಟಿ. reit. ಸೆಟ್ಟೀ ಸಂಗಾ ಮಾಡು, ಗಿಟ್ಟೀ ಸಂಗಾ ಮಾಡ ಬಾರದು (Prv.).

ಸೆಟ್ಟಿತನ sĕṭṭitana. The state or business of a sĕṭṭi; headship in a caste (My.). ಶಕ್ತಿ ಕಣ್ಡಾಗ ಹೊತ್ತರೆ ಸೆಟ್ಟಿತನಾ ಮಾಡೀತೇ? (Prv.).

ಸೆಡ sĕḍa. 1. = ಸಟ 2, ಸೆಡೆದು. P. p. of ಸೆಡೆ 1, in ಸೆಡ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ಸೆಡ sĕḍa. 2. = ಸೆಡೆದು. P. p. of ಸೆಡೆ 2, in ಸೆಡ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ಸೆಡಕು sĕḍaku. 1. = ಸಡಕು 2. (My.).

ಸೆಡಕು sĕḍaku. 2. Pride, haughtiness, arrogance (Dp. 161, 8; My.; see ಸೆಟ್ಟು 5; T. also ಚಟುಕ್ಕು).

ಸೆಡವು sĕḍavu. 1. (= ಸಟ 1). Pride (Dp. 161, 4).

ಸೆಡವು sĕḍavu. 2. The state of being crooked or bent (My.).

ಸೆಡು sĕḍu. To be sewn, stitched together or united; to sew, etc. (ಸ್ಯೂತ Šmd. Dh.; see ಸಿ, ತೆತ್ತು 2, ತೇಪೆ).

ಸೆಡೆ sĕḍĕ. 1. = ಸಟೆ 1, ಸಿಡೆ 1. To grow bulky or large, to increase (ಆಸ್ಫಾಲ್ಯ Šmd. Dh., o. r. ಸಿತೆ; ಬೆಳಗೆ Cm.; cf. ತಿಟ್ಟು 1, ತಿಣೆ, ತಿಣ್ಣ, ತೀವು; M. ತಿಣ, to become stout, corpulent, thick, stiff; cf. also ಚಣ್ಣು 1). 2, to grow puffed up or proud (My.). 3, to become stiff, as a limb, a rope, etc. (My.). 4, to become erect from cold, as the hair of the body (My.).

ಸೆಡೆ sĕḍĕ. 2. = ಸಟೆ 2, ಸೆಟೆ. To grow crooked or bent, to bend; to shrink, to contract (ವಕ್ರ Šm. 91; Abh. P. 1, 76; Grj. 3, 22; Rāv. 9, 25; My.; cf. ಸಿಡಿ 1 & 2; Tĕ. ತೆಟುಕು, shrinking, shrivelling; M. ಚುರುಂಗು, T. ಚುರುಗು, to shrink, cf. ಕಟ; ಸೇದು 1).

ಸೆಡೆ sĕḍĕ. 3. (To shrink, to recoil?); to fear (ಭಯಮಂದನ್ ಅನ್ Kk. 72; ಅಳ್ಕು, ಸುಗಿ, ಬೆದರ್, ಬಳ್ಕು, ಸುರುಳ್, ಅಗಿ, ಭಯವನ್ ಆನ್ Šm. 40; ಭೀರುತ್ವ 91; cf. ಸಿಗ್ಗು, ಗಿಡಿ 2, ಚಳಿ 1). See Abh. P. 7, 8; 9, 74; Grj. 4, 53; 9, after 58; Rāv. 6, 11; V. 9, 81; J. 28, 45; Bh. 3, 13, 16.

ಸೆಡೆ sĕḍĕ. 4. = ಸಟೆ 3. Crookedness. ನಾಯ ಬಾಲದ ಯುಂ ಕಟ್ಟಲ್ಕೆ ಚನ್ನಪ್ಪುದೇ? (Šā. 85).

ಸೆಡೆ sĕḍĕ. 5. (= ಸಿಡಿ 7?). Fear, anxiety. — ಸೆಡೆಪಡು. -ಪಡು. To suffer fear, to undergo anxiety (Abh. P. 15, after 7).

ಸೆಡೆ sĕḍĕ. 6. N. of a plant (ಓಷಧಿ Mr. 134).

ಸೆಡೆ sĕḍĕ. 7. = ಸಿಡೆ 2. A vessel for the reception of liquids or grain (ರಸಧಾನ್ಯಾಶ್ರಯಭಾಜನ Šmd. Dh., o. r. ಸಿಡೆ).

ಸೆದೆ sĕḍĕ. = ಚದೆ. (S. Mhr.).

ಸೆಣಸು sĕṇasu. 1. = ಸಣಸು, ಸೆಳಸು 2. To be envious or jealous, to be filled with envious feelings (ಈರ್ಷೆ Šmd. Dh.; Čpr. 6, after 106; Abh. P. 5, 53; Grj. 4, 22; Bp. 42, 14; Šāv. 4, 122. 184; J. 4, 32; 7, 59; 14, 3; Abhā. 2, 51); to envy (with accusative, Abh. P. 1, 95; 17, 2). ಬಿರುದರ್ ಬಿರುದರ್ ಸೆಣಸುವರ್ (Šmd. 159). ಕೇಳು ಗಳ! ಸೆಣಸುವ ಭಟರ್ ಅರ್ (177). See a. ಮಲೆ 3. Cf. ... — ಸೆಣಸಾಟ. -ಆಟ. Unwillingness to be excelled. ... ಕೂಡ ನನಗೆ ಸೆಣಸಾಟವೇ? (Prv.).

ಸೆಣಸು sĕṇasu. 2. Anger, wrath (ಕೋಪ, etc. Kk. 43; ಮುಳಿಸು, ಕಿಸುಗಣ್ಣು, ಒರಲೊರಸು, ಕಾಯ್ಪು, ಕಿಡಿಸು, ಕನಲ್, ಮುನಿಸು, ಸೀತಲ್, ಕೋಪ Šm. 39; ದಣ್ಣಿ Bhn. 27; Čpr. 1, 57; Abh. P. 18, 24; Šāv. 4, 121; J. 10, 42; Bh. 1, 8, 1; T. ಚಿನ, ಚಿನುಕ್ಕು, to be angry; ಚಿನ, anger, wrath; cf. ಕಿಡಿಸು 1 & 2. ಸಿಟ್ಟು?).

ಸೆಣೆ sĕṇĕ. 1. To be or become angry (... Šmd. Dh.; cf. ಸಣೆ 1).

ಸೆಣೆ sĕṇĕ. 2. = ಸಣೆ 2. To wash (My.).

ಸೆನ್ದಿಗೆ sĕndigĕ. = ಸನ್ದಿಗೆ. (B. 2, 37). — ಸೆನ್ದಿಗೆಗುಪ್ಪ... = ಸನ್ದಿಗೆ.. (S. Mhr.).

ಸೆಣ್ಡು sĕṇḍu. = ಚೆಣ್ಡು, etc. A cluster, a tassel, a ball to play with (ಗೇಣ್ಡುಕ, ಕನ್ದುಕ Nr.; ಕಂದ...

Digitized by Google

Čt. I, 104; *cf.* ಸೆಡು or ಸೆಡೆ 1). ವಾಲಬಾಕ್ಕಿ, ಪಾರಿತಥ್ಯೆ ಎನ್ನೊಡೆ ಮುಡಿಯ ಮೇಗಣ ಮುತ್ತಿನ ಸೆಣ್ಣು; ಮುತ್ತಿನ ದಣ್ಣೆ ಎನ್ನೊ, ಎಮ್ಬರು (Nr.). — ಸೆಣ್ಡಾಡಿಸು. -ಆಡಿಸು. To play with as with a ball (Bp. 36, 48).

ಸೆದಗೆ sĕdagĕ. = ಸದೆ 3. Trash, etc. (V. 37, 92).

ಸೆದಗೆ sĕdagĕ. = ಸಿದಿಗೆ 1. Tbh. of ಚಿತ್ಯೆ. A funeral pile (ಚಿತೆ, ಚಿತ್ಯೆ Hlå.).

ಸೆನ್ಧವ sĕndava. Tbh. of ಸೈನ್ಧವ (Šmd. 857).

ಸೆನ್ದು sĕndu. 1. = ಸಿನ್ದು. To rub out, etc. (T. ಚಿರ, to destroy = ಅಡ್ 1; Tĕ. ಚೆರ್, ruin; ಚೆರುಚು, to ruin; ಚೆರುಮು, to rub; *cf.* ತರಿ 1, etc.).

ಸೆನ್ದು sĕndu. 2. Rubbing out, extinguishing, destroying, killing (ಒರಸು, ಹಿಂಸೆ Kk. 68; ಒರಸು Šm. 51). — ಸೆನ್ದುಗೋಲ್. -ಕೋಲ್. A stick to kill with (Čpr. 5, 53).

ಸೆನ್ದುರ sĕndura. Tbh. of ಸಿನ್ದೂರ (Šmd. 857; Čpr. 2, 82; 8, 26; 8, after 73).

ಸೆಮ್ಬೆ sĕmbĕ. (= ಸಮ್ಬೆ?). N. of a plant (ಪತ್ರಪತಿ Mr. 150).

ಸೆಯ್ sĕy. = ಸಯ್ 1.

ಸೆರಗು sĕragu. Calamity, evil, mischief (Tĕ. ಚಿಲುಗು, ಚೆರುಪು, ಸಿಲುಗು; see ಸಿಲುಕು 2); sin, crime (Abh. P. 9, 196; 10, 19; 11, 7. 92; 13, 12. 47. 57; 16, 9). — ಸೆರಗ. -ಅ 3. = ಸರಗ. A sinner (Šmd. 90 Mdb., o. r. ಸರಗ). 2, sin, crime (ಪಾತಕ Čt. I, 59, where probably ಪಾತಕ, or ಸೆರಗು, is meant).

ಸೆರೆ sĕrĕ. = ಸಾರೆ 2, ಸೇರೆ. The palm of the hand bent so as to receive or hold anything; a handful (My.; Bh. 2, 13, 50; B. 3, 59; Tĕ. ಚೇರೆ; T. ಚಿರಂಗಾಯ್, ಚೇರ್ಕೆ; see ಕಿಸುಸೆರೆ, ಮುಷ್ಟಿರೆ). ಅರ್ತ ಕದಮ್ಬು ಬತ್ತಿದ ಕಾಲುಂ ಹುರಿಯದ'ದ ಅಡಿಮಳೆ ಎಸಕದ ಸೆರೆಯುಂ (Šmd. 286). ಸಣ್ಣವನಾದರೂ ಚಿಮ್ಪಗ ಸೆರೆಯದ'ವೆ ಕದಿಯದೆ ಬಿಡ.— ಸೆರೇ ವರಹ ಕೊಟ್ಟರೂ ಸೀರೇ ವ್ಯಾಪಾರ ಬೇಡ (Prvs.). — ಸೆರೆ ಬಿಗಿ. To join the two cup-palms for petition's sake (J. 18, 59). — ಸೆರೆವರಿ. -ವರಿ. To become a palm bent so as to receive anything (Abh. P. 4, 39; 11, 135). — ಸೆರೆವಿಡಿ. -ಪಿಡಿ. = ಸೆರೆ ಬಿಗಿ. (J. 19, 14). — ಸೆರೆವಿಡು. -ಬಿಡು. To let drop the (contents of a) palm (Šmd. 224).

ಸೆರೆ sĕrĕ. Tbh. of ಶಿರೆ. (ನಾಳಿಪತ್ರ, ಸಿರೆ Hlå. MS. 4, 98; Mr. 456). ಸೆರೆಯ ನರ (ಸ್ನಸ, ಸ್ನಾಯು, ಶಿರೆ Hlå.).

ಸೆಱಗು sĕṟagu. = ಸಱಗು, ಸಱಂಗು, ಸೆಱಂಗು. Either end of a piece of cotton or silk cloth used as a garment; the loose end of a garment; that end which is put over the shoulder or head; the ornamental colored cross stripes near each of the ends (ದಶೆ, ವಸ್ತಿ Nr.; ಅಂಚಲ Mr. 342; C.; Tĕ. ಚೆಱಂಗು; T. ಚಿಱಗು, a wing; see ಕಱ್); cover, protection, refuge (Abh. P. 13, 70; C.). See ಒಚ್ಚೆಱಗು, ಒಳಸೆಱಗು, ಕಡೆ-, ಕುಡಿ-, ತುದಿ-, ಮೇಲ್-; Čpr. 5, 22; Grj. 2, after 106; Bp. 47, 47; 52, 27; Rśv. 13, after 71; Råghô. 17, 64. 65; J. 6, 55; 19, 16; 30, 29; Prll. 3, 29; B. 1, 25; 5, 159. ಮೇಲುದು ಕುಡದ ಮೇಲಿರ್ಪ ಸೆಱಗು (Šm. 71). ಸೀಱೆಯ ಸೆಱಗು (ಅಂಚಲ Hlå.). ಗುಡಿಯ ಬೋದಿಗೆ ಕಲ್ಲು, ನಡುರಂಗ ತಾ ಕಲ್ಲು, ಕಡೆ ಮೂಲೆ ಸೆಱಗು ತಾ ಕಲ್ಲು; ದರವನು ಕೊಡುವಾತ ಬೇಱ (Sp.). ಶಿವಾ ಎನ್ದರೆ ಸೆಱಗು ಸುತ್ತಿ ಕೊಣ್ಡ, ಭವಾ ಎನ್ದರೆ ಭೈರವಾಸ ಹಱಿದು ಬಿಟ್ಟ (Prv.). — ಸೆಱಗೊಡ್ಡು. -ಒಡ್ಡು. = ಸಱಗೊಡ್ಡು. To take the end of one's garment that is thrown over the shoulder, down under the shoulder, put both hands under it and stretch it forth as a sign of very humble petition (Čpr. 6, 87; C.).

ಸೆಱಂಗು sĕṟangu. = ಸೆಱಗು, etc. (Šmd. 48; Čpr. 4, 82; 10, 17; Bp. 11, 34; 14, 6; Šśv. 1, 40; 3, after 35; see ಕಡೆ-, ನಡು-, ಮುಂಜೆಱಂಗು). ಮೇಲುದದ ಸೆಱಂಗನ್ ಓಸರಿಸುವನ್ತಿರೆ (Šmd. 135).

ಸೆಱೆ sĕṟĕ. 1. To narrow, to contract, to confine: to harass (see Sî. s. ಬೇಡ 2; T. ಚೆಱ್, to narrow, to contract; to destroy; to kill; see s. ಕಱ್).

ಸೆಱೆ sĕṟĕ. 2. = ಸಱ್. (fr. ಕಱ್, q. v.). Confinement, captivity, bondage; a hold, a prison (C.; T. ಚಿಱೈ; ಕಾರೆ Hlå.; ಪ್ರಗ್ರಹ, ಉಪಗ್ರಹ, ಬನ್ಧಿ Nr.; ಬಲ್ಬನ್ಧಿ Čt. I, 29; Čpr. 5, 36; Abh. P. 14, 43; 14, after 79; Grj. 3, after 103; J. 2, 5; 8, 3; Sî. 322; see ಕೆಯ್-, ಪೆಣ್-). ಆ ಸಭೆಯವರು ಅವನನ್ನು ಕೆಲವು ದಿವಸದ ತನಕ ಸೆಱೆಯೊಳಗಿಟ್ಟು (B. 5, 176). ಸೆಱೆಯ ಮನೆ (ಕಾರೆ, ಬನ್ಧನಾಲಯ Nr.). ಸೆಱೇ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬುತ್ತಿ ಬಿಚ್ಚಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಸೆಱೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To fetter, to take prisoner. (ಸಿಂಹಳನಂ) ಸೆಱೆಗಟ್ಟಿ, ತನ್ದಪೆಂ (Rśv. 5, 130). — ಸೆಱೆಗೆಯ್. To confine, to hold fast or firm, to fetter (Čpr. 8, after 44; 10, 12; Abh. P. 1, 114; 9, after 191; Rśv. 6, after 11; Šśv. 2, 14; J. 8, 48). ಕುಳಂ ಪ್ರಾಸಮಾಗೆ ಪೇೞ್ದ ಕಚ್ಚಂ ಕ್ಷಳನಂ ಸೆಱೆಗೆಯ್ವುದಾಗಿ ಲಕಾರಮುಂ ವಿಕಲ್ಪಮುಂ ಮಾಡ ಬಾರದು (Šmd. 13). — ಸೆಱೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To take prisoner, to imprison, to shut up (Čpr. 4, 15; Abh. P. 15, 45; J. 29, 49). — ಸೆಱೆ ಬಿಡಿಸು. = ಸಱ್-. To release from confinement or prison (Bp. 40, 45; My.). — ಸೆಱೆ ಬಿಡು. Captivity to cease (J. 31, 63). — ಸೆಱೆಮನೆ. = ಸಱ್-. A prison (ಕಾರೆ, ಬನ್ಧನಾಲಯ Sî. 298; ಗುಪ್ತಿ 426; J. 31, 26; B. 2, 25; 5, 57. 106; C.). — ಸೆಱೆಮನೆಯೊಳಗೆ ಇರುವವನು (ಪ್ರಗ್ರಹ, ಉಪಗ್ರಹ, ಬನ್ಧಿ Sî. 298). — ಸೆಱೆಯಾಗು. -ಆಗು. To be enclosed, to grow captive, to be made prisoner, to get into prison (Čpr. 8, 62; J. 17, 20; 27, 3). ಹೋಲೆಯಾಳಿಗೆ (on account of—) ಒನ್ದು ಮನೆಯಾಳು ಸೆಱೆಯಾಯಿತು (Prv.). — ಸೆಱೆಯಿರ್. -ಇರ್. To be imprisoned or shut up (J. 18, 8). — ಸೆಱೆವನೆ. -ಮನೆ. = ಸೆಱೆಮನೆ. (Čpr. 10, 111). — ಸೆಱೆವಿಡಿ. -ಪಿಡಿ. To take prisoner (Grj. 4, after 70; Šśv. 1, after 79; Bh. 2, 4, 12). — ಸೆಱೆಸಾಲೆ. A jail (ಕಾರಗೃಹ Mr. 197). — ಸೆಱೆ ಹಾಕು. To imprison (My.). — ಸೆಱೆ ಹಿಡಿ. = ಸೆಱೆವಿಡಿ. (C.; B. 4, 9. 217). — ಸೆಱೆ ಹಿಡಿಯುವಿಕೆ. Taking prisoner (ಪ್ರತಿಯತ್ನ Sî. 434).

ಸೆರ್ಕು sĕrku. = ಸೆಕ್ಕು. To shove in, to put in, to insert, to tuck (the end of a garment) into another (part of the) garment (ವಸ್ತ್ರಾನ್ತರ ಪ್ರವೇಶ Šmd. Dh.; M. ಚೆರುದು, ಚೊರುಗು; see ಜುಚ್ಚು 1; *cf.* ಸಿಲುಕು 1).

ಸೆಲದಿ sĕladi. = ಸೆಲನ್ದಿ. A spider (Tĕ. ಚೆಲಿದಿ 2; T., M. ಚಿಲನ್ದಿ). — ಸೆಲದಿನೂಲ್. A spider's thread or web (Bp. 43, 38). — ಸೆಲದಿಪುೞು. A spider (Bp. 13, 19).

ಸೆಲನ್ದಿ sĕlandi. = ಸೆಲದಿ. (V. 9, 56; Šśv. 2, 73).

ಸೆಲವು sĕlavu. Leave, permission, order (J. 10, 47; 12, 14; Tĕ.; Tĕ. also: expenses, charges; expendi-

Digitized by Google

ture; dismissal; *cf.* ಸಲ್ 1). — ಸೆಲವುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To get permission (J. 20, 56).

ಸೆಲೆ sĕlĕ. 1. Sound, noise; echo (M. ಚಿಲಪ್ಪು, ಚಿಲಿ; T. ಚಲ್ಲೈ; *cf.* ಚಿಲ್; T. ಚಲ್, a clap of thunder; *cf.* ಸೊಲ್ 1). ಶಬ್ದದಿನ್ದ ಹುಟ್ಟುವ ಸೆಲೆ (ಪ್ರತಿಶ್ರುತ್, ಪ್ರತಿಧ್ವಾನ Si. 60).

ಸೆಲೆ sĕlĕ. 2. A spring, a fountain-head (Tĕ. ಚೆಲಿ, ಸೆಲೆ; see ಚಲಮೆ). — ಸೆಲೆವೊಡೆ. -ಒಡೆ. A spring to be opened (Bp. 18, 63).

ಸೆಲೆ sĕlĕ. 1. Tbh. of ಶಿಲೆ (Šmd. 357; Abh. P. 12, 68).

ಸೆಲೆ sĕlĕ. 2. Tbh. of ಶಿರ No. 3. See ಬೆಟ್ಟ-.

ಸೆಲೆ sĕlĕ. 3. Tbh. of ಚೇಲ. Cloth. See Râghc. s. ಸುರಿ.

ಸೆಲ್ಲೆಹ sĕllĕha. = ಸಲ್ಲಹ. ಸೆಲ್ಲೆಹದ ಕಟ್ಟಿಗೆ (ಶಲ್ಯ, ಶಂಕು Nr.).

ಸೆಳ sĕḷa. = ಸೆಳದು, etc. P. p. of ಸೆಳೆ 2, in ಸೆಳ ಕೊಳ್ಳು (My.) and ಸೆಳ ಸೆಳದು (Bp. 47, 47; 60, 48).

ಸೆಳತ sĕḷata. The act of pulling (My.). **2,** spasm (of the muscles, My.). **3,** the force or velocity of a stream (My.).

ಸೆಳದು sĕḷadu. = ಸೆಳೆದು. P. p. of ಸೆಳೆ 2. (C.; Dp. 32, 2; see ಸೆಳ).

ಸೆಳವು sĕḷavu. The force or velocity of a stream (C.; B. 4, 38. 104).

ಸೆಳಸು sĕḷasu. 1. To cause to pull, etc. (My.).

ಸೆಳಸು sĕḷasu. 2. = ಸೇಲಸು 1. To be envious, etc. (J. 22, 85).

ಸೆಳಸು sĕḷasu. 3. To cause to cane or flog (My.).

ಸೆಳೆ sĕḷĕ. 1. A twig, a small branch, a stick, a staff, a rod, also one for training or punishing children (ಬಾಲಶಿಕ್ಷಾದಣ್ಡ Šmd. Dh., Šm. 114; Čpr. 3, 83; J. 10, 12; Bh. 1, 12, 8; Tĕ. ಸೆಲೆ; M. ಚಿಲ್ಲಿ, ಚಿಲ್ಲೆ, a small branch; Tu. ಗೆಲ್ಲು, a branch, twig; *cf.* ಚಳ್ಳು, ಸಣ್ಣ; ಕೆಲ್ಲೆ?). ಬಾರ ಸೆಳೆ (ಪ್ರಾಜನ, ತೋದನ, ತೋತ್ತ್ರ Nr.). ಸೆಳೆಗೆ ಹೆದರದ ಮಗು ಬಳೆಗೆ ಹೆದರೀತೇ? (Prv.). — ಸೆಳೆಗೊಮ್ಬು. -ಕೊಮ್ಬು. A slender branch (Šm. 118; Čpr. 7, 45; Grj. 3, after 103). — ಸೆಳೆಗೋಲ್. -ಕೋಲ್. A slender stick (Bp. 81, 4). — ಸೆಳೆನಡು. A waist like a small rod, a thin, delicate waist (Šm. 118; J. 8, 19; 26, 11). — ಸೆಳೆಮಿಂಚು. A rod-like lightning (Rěv. 8, 4; Šiv. 1, 46. 51). — ಸೆಳೆವಿಡಿ. -ಹಿಡಿ. To seize a small branch (J. 18, 25).

ಸೆಳೆ sĕḷĕ. 2. To cane, to beat or flog with a stick (My.; *cf.* ಚಬಕ?).

ಸೆಳೆ sĕḷĕ. 3. = ಸಳೆ. To draw or attract towards one's self, as a net (Bp. 27, 26), as a dear person (J. 18, 24; Bh. 1, 8, 61), as a military force (J. 18, 3), as the essence of poetical works (Čt. 1, 1); to attract, to captivate, as people's eyes and mind (Bh. 1, 5, 8); to attempt to catch, as a reflected image (Prll. 3, 27); to take, as a drop (Rěv. 8, 117), as a bow (J. 25, 31); to levy forcibly, as tribute (Bh. 2, 3, 7); to take away, to rob, as grass (Čpr. 8, after 4), as a sword (Šiv. 3, 40), as a bow (Šiv. 4, 59) and all sorts of things (Bh. 2, 3, 6); to remove, as pride (J. 18, 2); to pull or take off or remove forcibly, as the end of a woman's garment from her breast (J. 25, 3), as the folds of a garment tucked in (J. 26, 19); to pull from an inclosure or sheath, as an arrow (J. 13, 34; Râm. 8, 8, 69), as a sword (J. 23, 61); to pull, as an ear (Čpr. 5, 64), as hair (Čpr. 6, 39), as the branch of a tree (Rěv. 9, 24); to pull up, to draw, as the reins (Râm. 3, 2, 22); to pull out, as pearls out of—(Râghc. 17, 72); to pull or bend upwards (J. 28, 46); to pull or shake about, as clothes in washing (Bp. 60, 48); to draw up or suffer spasms, as the muscles of a limb or a limb (My.); to rush, to move forward with impetuosity, as the water of a stream or river (J. 6, 3; 9, 23; ಆಕರ್ಷಣ Šmd. Dh., Šm. 114; ಉದ್ಧಾರ Šm. 86; ಸುರಿ 107; ಕವರ್, ಅರ್, ಸುಲಿ, ಪರಿಮುಕ್ತಿ 63; ಪರಿಮುಕ್ತಿ Kk. 71; ಕರ್ಷ Šmd. 1; *cf.* ಸಳೆವು 1 & 2. Remark: Si. 89. 273. 319. 320 uses it = ಎಳೆ, to draw, as a carriage, etc., which is unwarrantable). P. ps. ಸೆಳದು, ಸೆಳೆದು. ಸೆಳದು ಕೊಣ್ಡಿಪರಂ (ಅಪಹರಿಸುತ್ತಾರೆ Čt. II, 96). ಪರರರ್ಥದ ಸೆಳೆದು ಕೊಂಡ್ಟ ಪಾತಕನಂ (Jm. 22).

ಸೆಳೆ sĕḷĕ. 4. = ಸೆಳೆದು. P. p. of ಸೆಳೆ 3, in ಸೆಳೆ ಸೆಳೆದು (J. 6, 3).

ಸೆಳೆ sĕḷĕ. 5. Pulling; pulling off; robbing. **2,** the force of a stream or river (J. 25, 4; see ಸೆಳೆ). — ಸೆಳೆಮಂಚ. (Šmd. 385, o. r. ತೂಗುಮಂಚ; Kk. 96). A cot that is pulled: a swinging cot (Čpr. 8, 8; Abh. P. 3, 75). — ಸೆಳೆಸೀರೆ. A woman's garment that is pulled off (Bh. 3, 2, 10). — ಸೆಳೆಸೂರೆ. Robbing and plundering (J. 10, 53).

ಸೆಳೆಯ sĕḷĕya. Tbh. of ಶಲ್ಯ 1 (?). See Mr. s. ಚರಿ.

ಸೆಳ್ಳ sĕḷḷa. = ಚಳ್ಳಿ, etc. Cordia myxa Lin. ಸೆಳ್ಳದ ಮರ (ಶೇಲು, ಶ್ಲೇಷ್ಮಾತಕ, etc. Nr.).

ಸೆಳ್ಳು sĕḷḷu. = ಚಳ್ಳು, etc. — ಸೆಳ್ಳುಗುರ್. -ಉಗುರ್. (Čt. II, 68; Šm. 118). A long (but nice pointed) nail (of women, Grj. 2, 87; 5, 61; 5, after 76; J. 15, 43; Râm. 6, 10, 12). ಬೇಡತಿಯು... ಸುಣ್ಣಪ್ಪಮೊಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಚನ್ದವಿಟ್ಟು... ಸೆಳ್ಳುಗುರಿಂದ ಬರೆದೊಂದು ಮಿಡಿದು (Râghc. 17, 66).

ಸೆಳ್ಳೆ sĕḷḷĕ. A wound made by scratching or a wale (ಚರ್ಮದ ಗಾಯ, ಬಾಸುಂಡೆ G. 504).

ಸೇಕ sêka. 1. = ಸೆಕೆ, etc. Heat (Čpr. 2, 74; Bp. 46, 31; Tĕ.; Mhr., H. ಶೇಕ, warming one's self before a fire; fomentation of a limb with heated cloths, leaves, etc.; warming or fomenting another; a little fire of sticks and rubbish for warming one's self). See ಶಾಖ.

ಸೇಕ sêka. 2. Sprinkling, besprinkling, moistening; aspersion; pouring out, effusion, emission; seminal effusion, impregnation; a libation, an offering, seminal fluid; a drop. See ಅಭಿಷೇಕ, ಉತ್ಸೇಕ, ನಿಷೇಕ.

ಸೇಕಡಾ sêkaḍâ. Per hundred; an aggregate of one hundred (My.; Mhr., H. ಶೇಕಡಾ).

Digitized by Google

ಸೇಕದಾರ sêkadâra. = ಶೇಕದಾರ. (My.; Si. 259).

ಸೇಕಪಾತ್ರ sêka-pâtra. A vessel for pouring out or holding water; *a baling-vessel, a bucket.*

ಸೇಕರಾವುತ sêka-râvuta. A boasting horseman (Mhr. ಶೇಖೀ, boasting, vaunting). ಸೇಕರಾವುತ ಎಲ್ಲಿ? ಗೋಕುಲಾಷ್ಟಮಿ ಎಲ್ಲಿ? (Prv.).

ಸೇಗುಡಸಿ sêguḍasi. = ಸೇಗುಡಿ, etc. (Z.).

ಸೇಗುಡಿ sêguḍi. = ಸೇಗುಡಿತೆ, etc. (Z.).

ಸೇಗುಡಿತೆ sêguḍitĕ. = ಸೇಗುಡಸಿ, ಸೇಗುಡಿ, ಸೇಗುಡುತೆ, ಸೇಗುರ್ಚಿ. A medical plant considered as one of the eight principal drugs (ಜೀವಕಋಷಭಕ, ಮಧುರಕ, ಶೃಂಗ, ಹ್ರಸ್ವಾಂಗ, ಜೀವಕ Nr. *b*; ಸೇಗುಡುತೆ Nr. *a*).

ಸೇಗುಡುತೆ sêguḍutĕ. = ಸೇಗುಡಿತೆ, etc. (Nr. *a*; ತ್ರಿಸ್ಸ್ಲೀವಿ Mr. 139, o. r. ಸೇಗುಡತೆ).

ಸೇಗುರ್ಚಿ sêgurči. = ಸೇಗುಡಿತೆ, etc. The shrub Cadaba indica Lam. (Z.).

ಸೇಚ sêča. = ಸೇಚನ. (Čpr. 6, 38). See ಅ-.

ಸೇಚಕ sêčaka. Sprinkling, a sprinkler; a cloud. (ಮೋಡ G.).

ಸೇಚನ sêčana. The act of sprinkling, watering, besprinkling, moistening, pouring out, shedding, aspersion, effusion; impregnating, engendering; dripping, oozing out. 2, *a baling-vessel, a bucket.* See ತಳಿ, ತುಳುಕು1.—ಸೇಚನಂಗೆಯ್. -ಂ-. To sprinkle, to besprinkle (J. 19, 45; 34, 5).

ಸೇಚನಕ sêčanaka. = ಸೇಚನ. See ಅ-.

ಸೇಚನಿಕ sêčanika. The act of scattering or sprinkling (Čpr. 5, after 19).

ಸೇಚಿತ sêčita. Sprinkled, poured out, effused (Čpr. 1, 72).

ಸೇಡು sêḍu. 1. = ಸೇಲ್ (fr. ಸೆಡೆ 2). Bending, shrinking, contraction (Bh. 8, 9, 24). — ಸೇಡುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To shrink, to contract (Čpr. 8, after 4; Grj. 9, after 58; Bh. 1, 19, 23; 3, 9, 23). ಅಡವಿಯೊಳು ಮದಿ ಹೊಡದು ಗಿಡ ಸೇಡುಗೊಣ್ಡನ್ನು, ಹುಡಿಯೊಳಗೆ ಕಮಲ ಬೆಳದನ್ನು ಹೆಣ್ಣಿನ ನುಡಿಯ ನೆಚ್ಚು! (Sp.). — ಸೇಡುಂಗೊಳ್. -ಂ-ಕೊಳ್. = ಸೇಡುಗೊಳ್. (Râv. 9, 28). — ಸೇಡು ಪಡು. = ಸೇಡ್ಪಡು (Šmd. 28). To shrink, etc. — ಸೇಡುವಡೆ. -ಪಡೆ. = ಸೇಡುಗೊಳ್. (Râv. 8, 125).

ಸೇಡು sêḍu. 2. = ಸಿಟ್ಟು. Anger, etc. (B. 4, 16).

ಸೇಣಿ sêṇi. Tbh. of ಶ್ರೇಣಿ (Šmd. 345 Mdb.; ಸಮೂಹ Šs.; ಜಂಗುಳಿ, ನೆರವಿ, ಗೊಣ್ಡಣಿ, ಪಿಣ್ಡು, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17; ಪಿಣ್ಡು, ಒಟ್ಟಜೆ, ಕಿಕ್ಕಿಣ್ಡ, ತಣ್ಡ, ತೊಮ್ಮೆ, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Šm. 54; ಬಿಣ್ಡ, ತೃಣ 96).

ಸೇತ sêta. Tbh. of ಶ್ವೇತ (Šmd. 368; Bp. 34, 6).

ಸೇತು sêtu. A ridge of earth, a mound, a bank, *a causeway,* a dike, a dam, any raised piece of ground separating fields; a landmark; *a bridge* (ವಾರಣ, ಕಟ್ಟೆ Mr. 416; ವರಣ, ಕಟ್ಟೆ Hlâ.; ಕಟ್ಟೆ, ಅಲಿ Si. 104). 2, = ಸೇತುಬನ್ಧ (Šmd. 188). 3, *the tree Crataeva roxburghii* R. Br. or Tapia crataeva (ವಾಯುವರಂಗ G.).

ಸೇತುಬನ್ಧ sêtu-bandha. The ridge of rocks extending from the south extremity of the Coromandel coast towards the island of Ceylon (supposed to have been formed by Hanumat as a bridge for the passage of Râma's forces against Râvaṇa, Sk.). 2, any causeway, bridge, etc.

ಸೇತುಬನ್ಧನ sêtu-bandhana. = ಸೇತುಬನ್ಧ No. 1. (My.).

ಸೇತುಯಾತ್ರೆ sêtu-yâtrĕ. A pilgrimage to the sêtubandhana (My.).

ಸೇತುವೆ sêtuvĕ. A bridge (My.; B. 4, 113. 204).

ಸೇತುಸ್ನಾನ sêtu-snâna. Bathing at sêtubandhana (My.).

ಸೇದಿ sêdi. (= ಚೇದಿ). — ಸೇದಿರಾಜ. N. (Bp. 27, 35).

ಸೇದು sêdu. 1. = ಸೇನ್ದು. To draw up water (from a well hand over hand by means of a rope, My.; Tĕ. ಚೇದು; T. ಚಾಮ್ಬು); to pull in (a string, as that of a paper kite, etc., My.; B. 4, 176); to draw in with the mouth, to drink (as blood, Bh. 8, 22, 48, or as another's life, Bh. 7, 1, 18); to snuff, to draw in with the breath (as snuff, the mucus of the nose, My.); to draw in (as breath, My.); to draw in a fluid (as roots, B. 3, 34); to draw or smoke (as a pipe, a shiroot, opium, etc., My.; B. 4, 40); to draw along, to drag (Bh. 3, 19, 46); to pull (as an elephant's trunk, J. 7, 47); to take away, to rob (as a cart, Râm. 1, 8, 31). 2, muscles, limbs or the tongue to draw up or suffer spasms (My.; ನಾಲಗೆ ಸೇದಿ ಹೋಗುವದು, not to be able to speak a word, My.); to thorb and pain (as a wound, etc. in which pus is forming, My.); to be contracted or shrunk (as the belly, B. 3, 123). ಸೇದುವ ಬಾವಿ (ಅನ್ಧು, ಪ್ರಹಿ, ಕೂಪ Si. 90); ಸೇದುವ ಬಾವೀ ದೆಸೆಯಿನ್ದ ನೀರೆತ್ತುವ ರಾಟೆ (343; see G. s. ರಾಟೆ). ನಾಸಿಕದಿ ಸೇದುವ ಅನಿಲಂ (ಪೂರಕ Mr. 53). ಅಂಗಿ ಕೊಟ್ಟು, ಬಂಗಿ ಸೇದಿ, ಮಂಗನಾದ. — ಸೇದಿದ ನೀರು ಹಾದೀಲಿ ಹಾಕ್ಯಾರೇ? (Prvs.). (*Cf.* M. ತೇಗು, ತೇವು, to draw water, empty a well, bale out for irrigation).

ಸೇದು sêdu. 2. Drawing, etc. — ಸೇದುಬಾವಿ. A well for drawing water (My.). ಸೇದುಬಾವಿ ಕಣ್ಡು, ನಾಯಿ ಸನ್ಯೋಸ ಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಸೇದೆ sêdĕ. Fatigue, weariness, distress (ಬಳಲ್ಕೆ Čt. I, 50; II, 37; Kk. 46; Šm. 59; Tĕ. ಶಾದೆ, ಸೇದೆ).

ಸೇದ್ಯ sêdya. Cultivation, tillage, farming (Tĕ.; R.; *cf.* ಕೆಯ್ 2).

ಸೇನ sêna. 1. Tbh. of ಶ್ಯೇನ (Čpr. 6, 27).

ಸೇನ sa-ina. 2. Having a lord, possessing a master or leader (Sk.). 2, = ಸೇನಾ. (Sk.).

ಸೇನ sêna. 3. An officer who collects the revenue in a village (H. ಸೇನಾ).

ಸೇನಬೋವ sêna-bôva. = ಶಾನಭೋಗ, etc. The clerk of a village or of some villages (ಕಾಯಸ್ಥ, ಅಕ್ಷರಜೀವಕ Hlâ.; ಅಕ್ಷರಜೀವಿ, etc. Mr. 358; Bp. 9, 42).

ಸೇನಾಂಗ sêna-aṅga. *A component part of an army.*

ಸೇನಾಧಿಪತಿ sênâ-adhipati. The leader of an army, a general (ಪಡೆವಳ Kk. 37; ಸೇನಾನಿ, etc., ದಳವಾಯಿ Si. 279).

ಸೇನಾನಾಯಕ sênâ-nâyaka. = ಸೇನಾನಿ. See Mr. s. ಅಪ್ಪಾದಕ ಪ್ರಧಾನ.

ಸೇನಾನಿ sênâ-ni (*i. e.* nî). *The leader of an army, a commander, a general* (ಪಡೆವಳ Šm. 45). *Skanda,* the god of war.

ಸೇನಾಪತಿ sênâ-pati. An army-chief, a general (ಬಲಿ, ಚಮೂಪ Nn. 16; Čpr. 2, after 93).

Digitized by Google

ಸೇನಾಮುಖ sênâ-mukha. *A division or battalion of an army, a company consisting of three elephants, three chariots, nine horse and fifteen foot.*

ಸೇನಾರಕ್ಷ sênâ-raksha. Army-protector: *a guard, a sentinel.*

ಸೇನೆ sênĕ. ಸೇನಾ. = ಶಾನೆ, ಸಾನೆ. *A host, an army, an armed force* (ಪದ Nn. 114. 127; Śm. 90).

ಸೇನ್ದು sêndu. (Śmd. 48). = ಸೇದು 1. To draw water out (of a well, ಜಲನಿಷ್ಕ್ರಮಣ Śmd. Dd.).

ಸೇನ್ದೂರ sêndûra. Tbh. of ಸಿನ್ದೂರ. (ನಾಗಸಮ್ಮವ G.).

ಸೇಬು sêbu. An apple (My.; Sk. ಸೇವ; see H. s. ಸೀಬಿ).

ಸೇಮ sêma. Tbh. of ಕ್ಷೇಮ (Śmd. 346).

ಸೇರ್ sêr. = (ಸಾರ್ 1), ಸೇರು 1. To become or be close or near; to go to; to approach; to reach; to come; to belong to; to enter; to be included; to be connected with; to join; to side with, to join; to join, to have connection with (a female); to assemble, to meet, to be collected; to agree to, to concur with; harmony, concord or friendship to exist; to suit or agree with, as food; to be suitable or agreeable (ಸಾನುಮತ Śmd. Dh.; My. as ಸೇರು; T. ಚೇರ್, ಚೇರು; M., Tŏ. ಚೇರು); to obtain (Bp. 30, 14 as ಸೇರು). P. p. ಸೇರ್ದು (J. 31, 30).

ಸೇರಿಕೆ sêrikĕ. Meeting, union, etc. (ಮೇಳಕ, ಸಂಗ, ಸಂಗಮ Si. 398); agreement, etc.

ಸೇರಿಗೆ sêrigĕ. Being or coming near, approaching, etc. (ಉಪಸನ್ನ Mr. 457).

ಸೇರಿಸು sêrisu. To join (v. t.); to put together; to put to; to attach; to cause to reach or arrive at; to put into; to make enter; to insert: to fix; to assemble (v. t.). ನೃತ್ತ ಗೀತ ವಾದ್ಯಗಳು ಮೂರನ್ನೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಸೇರಿಸಿ ಏಕತಾಲದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಾಯ ಗೊಳಿಸುವದು (ಏಕತಾಲ, etc. Si. 62); ಹದಗೋಲು ಮುನ್ತಾದವು ಗಳನ್ನು ನಡೆಯಿಸಿ ದಡ ಸೇರಿಸಿ ತಕ್ಕ ಕೂಲಿ (ಆತರ 84); ಬೊಗ್ಗಿಸಿ ಸೇರಿಸಲ್ ಪಟ್ಟ ಅಂಗೆಯ್ಗಳು (ಅಂಜಲಿ 212); ಅನೇಕ ಪರಿಮಳ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಧೂಪ (ವೃಕಧೂಪ 227); ಹೆಣವನ್ನು ಸುಡುವ ದಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿದ ಕಟ್ಟಿಗೇ ಚಿತಿ (ಚಿತ, etc. 297); ಸೇರಿಸಲ್ ಪಟ್ಟದು (ಸಂಗೂಢ, ಸಂಕಲಿತ 379). ಇವನನ್ನು ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸ ಬಾರದು (B. 2, 8). ಹಲವು ಪ್ರಾನ್ತಗಳನ್ನು ತಕ್ಕೊಣ್ಡು, ತನ್ನ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿದನು (4, 81). ವ್ಯಾಪಾರದೊಳಗೆ ಬಣ್ಡವಲವನ್ನು ಸೇರಿಸುವದು ಒನ್ದುವಿಧ ಉಣ್ಟು (5, 101). ಸಾಕಿದ ಮಗ ನಾಕ ಸೇರಿಸ್ಯಾನೇ? (Prv.). See Bp. 5, 42; 25, 54; 40, 40; 49, 15; Č. Bp. 42, 24.

ಸೇರು sêru. 1. = ಸೇರ್, q. v. P. p. ಸೇರಿ. ಒನ್ದು ಸರವಾಗಿ ರ್ದ ಹಾರಂ ಕಣ್ಠಿಕೆ; ಅಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಇಪ್ಪತ್ತೇಱು ತೋರಮುತ್ತಿನ ಸರಂ ನಕ್ಷತ್ರಮಾಲೆ ಎನಿಕ್ಕುಂ (Mr. 338); ದಣ್ಡೆ ನಿಮಿದಾಗಿರಲು ಪ್ರಗುಪಕಕ್ಕುಂ; ಸೇರಿಪ್ಪ ಕುಸುಮುಮ್ ಉತ್ತಂಸಮಕ್ಕುಂ (334). ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಪದಗಳ ಗುಮ್ಪು ಹೇಟಲ್ ಪಟ್ಟಿತು (Si. 28); ಬಹು ಮನ್ದಿ ಸೇರಿ ಕರೆಯಿಸುವದು (ಸಂಹೂತಿ 55); ಹೆಣ್ಣು ಗಣ್ಡು ಸೇರಿ ಸೊಗಸಿನಿನ್ದ ಆಡುವಿಕೆ (ದ್ರವ, ಕೇಲಿ, ಕ್ರೀಡೆ, etc. 72); ದೋಣಿ ಮುನ್ತಾದವುಗಳಿನ್ದ ಹಾಯ್ದು ಆಚೇ ದಡಕ್ಕೆ ಸೇರ ತಕ್ಕ ಮುನ್ತರಜಲವುಳ್ಳ ಹೊಲ್ ಮುನ್ತಾದವುಗಳು (ನಾವ್ಯ 83); ಈ ಪ್ರಾನ್ತಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಭೂಮಿ (ಸೀಮೆ 113); ಒನ್ದಕ್ಕೊನ್ದು ಸೇರದೆ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲದ ಕೂದಲು (ಬೀಕರ್ಣ್ಯ, etc. 216); ಬಣ್ಡಿಯ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚು ಸೇರುವ ಕಣ್ಣಿನ ಸುತ್ತು ಮೇಹದ ಬಳೆ (ನೇಮಿ, etc. 276); ಅನೇಕರು ಸೇರಿ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡುವವರು (ಚಾಕ್ರಿಕ, etc. 292); ಎರಡು ಸೇನೆಗಳೂ ದೊಮ್ಮಿಯಾಗಿ ಸೇರಿ ಹೋರಾಡುವ ದ್ವನ್ದ್ವಯುದ್ಧ (ತುಮುಲ 294); ಮರಕ್ಕೆ ಸೇರದೇ ಇರುವ ಕಬ್ಬಿಣ ನೇಗಲು (ಸಿರೀಷ, ಕೂಟಕ 303); ಒನ್ದಕ್ಕೊನ್ದು ಸೇರಿಕೊಣ್ಡು ಒತ್ತಾಗಿರುವನ್ಥಾದು (ಘನ, ನಿರನ್ತರ, ಸಾನ್ದ್ರ 371). ಸರ್ಪದ ಉಚ್ಛಿಹೆಡೆಯ ನೆರಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಕಪ್ಪೆಯನ್ತೆ (Sp.). ಓತನೊಳಗೆ ಸೇರಿದಿಹ ಸುತನಿನ್ದ ಫಲವೇನು? (Dp. 167). ವಾರಿಯಿಲ್ಲದ ಕೂಪ ಸೇರಿದರ್ಗ, ಫಲವೇನು? (167). ದುರ್ಜನರ ಸೇರದಿರು, ಮನವೆ! (172). ನನಗೆ ಒನ್ದೇ ಕಡೆ ಕೂತು ಕೊಣ್ಡು ಆಡುವದು ಸೇರುವದಿಲ್ಲ (B. 1. 16). ಗಣ್ಡುಗುಬ್ಬಿ ಹೊರಗಿನ್ದ ಬನ್ದು, ಆ ಗೂಡು ಸೇರಿತು (2, 6). ದೊಡ್ಡಪ್ಪನೆಮ್ಬವನು ಪಟಂಗರೊಳಗೆ ಸೇರಿ (2, 25). ಅವರು ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಸೇರದೆ, ದಿನಾಲು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮೊಳಗೆ ಜಗಳಾಡುತ್ತಿದ್ದರು (2, 30). ಆ ಹುಚ್ಚುಮದಿಗೆ ಈ ರೀತಿ ಸೇರಲಿಲ್ಲ (2, 45). ದೇವ್ರಾಗಳಿಗೆ ಹೊಲಸುತನ ಸೇರುವದಿಲ್ಲ (3, 31). ಎರಡನೆಯವರು ನಮಗೆ ಸೇರದಿದ್ದರೆ ನಾವೂ ಎರಡನೆಯವರಿಗೆ ಸೇರುವದಿಲ್ಲ (3, 105). ಖಣ್ಡದೊಳಗೆ ಅನೇಕ ಸಣ್ಣ ದೊಡ್ಡ ದೇಶಗಳು ಸೇರಿರುತ್ತವೆ (4, 95). ನಾನು ಸಂಸಾರ ಬಿಟ್ಟು, ಅಡವಿ ಸೇರಿ, ಈ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷವಾಯಿತು (4, 170). ನೆಣ್ಟರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಕೊಣ್ಡು (4, 194). ಬೌದ್ಧಮತಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವ್ರು ಜನರು ಬೇರೆ ಯಾವ ಮತಕ್ಕೂ ಸೇರಲಿಲ್ಲ (4, 214). ಕಪ್ಪೆಯ ಪಕ್ಕ ಸೇರ ಬೇಕು.—ತಾಯಿಗೆ ಸೇರದ್ದು ನಾಯಿಗೆ ಸಹ ಸೇರದು.—ಬೇಕು ಅನ್ದಾಕ್ಷಣ ನಾಕ ಸೇರುವನೇ?—ವಾಣ್ಛಾತುರ್ಯದಿನ್ದವನಾದರೆ ನಾಕ ಸೇರುವನೇ?—ಸೇರದ ಗಣ್ಡನಿಗೆ ಮೊಸರಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲು (Prv.). See Bp. 11, 10; 26, 50; 28, 37; 30, 14; 43, 7; 48, 15; Rāv. 9, 23; J. 1, 5; 6, 42; 18, 23; Prv. s. ತೋಱು 1.—ಸೇರಗೊಡು. -ಕೊಡು. To allow to enter or come into (B. 2, 3; 5, 13).—ಸೇರು ಸೇರು. rep. (J. 25, 29).

ಸೇರು sêru. 2. Meeting, etc.—ಸೇರುವಿಕೆ. Friendly intercourse (Râm. 6, 51, 84).

ಸೇರು sêru. 1. A seer, a measure of weight or capacity that varies in various parts of the country (C.; Te.; T. ಚೇರ್; M. ಶೇರ್; Mhr., H. ಶೇರ; B. 4, 40. 71; 5, 102). ಸೇರು ರಾಜ, ಮಣ ಬಣ್ಟ.—ಸೇರು ಹೊರದ ತ್ರಾಸು ಧಾರ ಹೊತ್ತೀತೇ?—ಸೇರು ಕಡಿಮೆ ಆದರೂ ಮಾದಾಟದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ (Prv.). See Prv. s. ಪಟ್ಟ.

ಸೇರು sêru. 2. See Mr. s. ಶತಮೂಲಿ.

ಸೇರುವಿಕೆ sêruvikĕ. Joining, etc. (ಸಕ್ತ, ಶ್ಲೇಷ Si. 390). ಹೆಣ್ಣುಪಶುವಿನ ಬದಿಗೆ ಗಣ್ಡುಪಶುವು ಕಾಮಾತುರವಾಗಿ ಸೇರುವಿಕೆ (ಪ್ರಜನ, ಉಪಸರ 396); ಸರಿಯಾಗಿ ಸೇರುವಿಕೆ (ಯೋಗ, ಸಂಗತಿ 410).

ಸೇರುವೆ sêruvĕ. = ಸೇವೆ. Connection (Râm. 1, 6, 48; Bh. 1, 8, 72); company (J. 6, 22); assemblage, mass (Bp. 26, 35). (Tĕ. ಚೇರುವೆ). 2, a herd of cattle (My.). See ಉಳಿತ; ಸನ್ದುಸೇರುವೆ.—ಸೇರುವೆಯಾಗು. -ಆಗು. To be joined together (J. 6, 34).

ಸೇರುವೆಗಾಱ sêruvĕ-gâṟa. The native officer in charge of the public establishment for rearing cattle (My.).

ಸೇರೆ sêrĕ. = ಸೆರೆ, etc. (ಪ್ರಸೃತಿ Si. 212; My.; Bp. 12, 25, J. 6, 21). ವೇದಪಾಠಸಮುಯುದಲ್ಲಿ ದೇವರಿಗೂ ಗುರುಗಳಿಗೂ ನಮಸ್ಕಾರವಿನಯಧಾವಗಳನ್ನು ತೋರ್ಪಿಸುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮುಗಿದ ಕೈಯ ಸೇರೆ (ಬ್ರಹ್ಮಾಂಜಲಿ (Si. 248). See ಒಪ್ಪೇರೆ.

ಸೇಱು sêṟu. = ಸೀಱು 2. To rail at, to scoff, to treat with derision or scorn (Bp. 34, 25; 45, 1...

Digitized by Google

ಸೇರ್ವೆ sêrvĕ. = ಸೇರುವೆ No. 2. (My.). (T. ಜೇರ್ವೈ, mixture, commixture; a body of soldiers).

ಸೇರ್ವೆಗಾಱ sêrvĕ-gāṟa. = ಸೇರುವೆಗಾಱ. (My.; T. ಜೇರ್ವೈ ಕ್ಕಾರನ್, a commander of a body of soldiers).

ಸೇಲೆ sêlĕ. = ಶೀಲೆ, ಸಾಲೆ 2, etc., ಸಲೆ 3. Tbh. of ಚೇಲ. Cloth, etc. (Bp. 21, 11; 23, 36; My.).

ಸೇವ sêva. (Šmd. 25). Tbh. of ಶೀವ (?).

ಸೇವಕ sêvaka. Serving; worshipping; practising; servile, dependent; (service, devotion). 2, *a servant, an attendant, a follower;* a worshipper, a votary (ಆಳ್ Šmd. Dh.; Šm. 115; ಗಣದೇವ Mr. 157). Feminine ಸೇವಕಳು (B. 5, 286). ಸೇವಕನಿಗೆ ಅವಕಶತನವಿರ ಬಾರದು.—ತಾರತಮ್ಯವರಿ'ಯ ದವ ದೊರೆಯಲ್ಲ, ಮಾತು ಮಾಡಿ'ದವ ಸೇವಕನಲ್ಲ (Prvs.). — ಸೇ ವಕದ ಗೌರವ್ವ. N. (Bp. 59, 8).

ಸೇವಕಾವೃತ್ತಿ sêvaka-â-vṛitti. The business or functions of a servant (My.).

ಸೇವಗೆ sêvagĕ. (Šmd. 25). = ಸಾವಿಗೆ, etc., ಸೇವಿಗೆ. Macaroni, vermicelli (Bp. 19, 65; Râm. 5, 8, 69).

ಸೇವಧಿ sêva-dhi. = ಶೇವಧಿ. (Sk.).

ಸೇವನ sêvana. 1. The act of following, serving, service; devotion or addiction to, being fond of, fondness for, using, practising, adopting, enjoying, taking, trying. — ಸೇವನ ಮಾಡು. To use, to enjoy, to take (B. 4, 25. 149).

ಸೇವನ sêvana. 2. *The act of sewing, darning, stitching;* a sack.

ಸೇವನೆ sêvanĕ. = ಸೇವನ 1. Service; devotion or addiction to, etc. (Čpr. 4, 3; 6, 86; Bp. 13, 10; 26, 47; My.).

ಸೇವನ್ತಿ sêvanti. = ಸಾಮನ್ತಿ, ಸಾಮನ್ತಿಗೆ, etc. A kind of jasmine, Jasminum auriculatum Vahl. (ಮಾಗಧಿ, ಯೂಥಿಕೆ Mr. 123; Sk. ಸೇಮನ್ತಿಕಾ, ಸೇಮನ್ತೀ, ಸೇವತೀ, the Indian white rose, Rosa glandulifera).

ಸೇವನ್ತಿಗೆ sêvantigĕ. = ಸೇವನ್ತಿ, etc. Jasminum auriculatum (ಮಾಗಧಿ, ಯೂಥಿಕೆ Hlâ.; ಗುಜ್ಜಗೆ Šm. 26; Kk. 22; ಶಾತಿ Čt. I, 38; ಶತಪತ್ರ, ಮಾಗಧಿ Nn. 49). ಮಾಗಧಿ, ಗಣಿಕೆ, ಯೂಥಿಕೆ, ಅ ಮ್ಮಶ್ವೆತ್ತ ಎನ್ದಡೆ ಸೇವನ್ತಿಗೆ; ಅದು ಪೊಮ್ಬಣ್ಣಮಾದಡೆ ಹೇಮಪುಷ್ಪಿಕೆ ಎನಿ ಸುಗು (Nr.). See Grj. 5, 55; J. 3, 33; 8, 23. 2, the garden-flower Chrysanthemum indicum Lin. (My.; T. ಚಾಮನ್ತಿ; Tĕ. ಚೇಮನ್ತಿ, ಸೇಮನ್ತಿ, ಸೇವನ್ತಿ; M. ಚಾಮನ್ದಿ, ಜೆವ್ವನ್ದಿ, ಜೇಮನ್ದಿ; T. ಜೆವ್ವನ್ದಿ, Chrys. ind. with a red flower).

ಸೇವಳ sêvaḷa. = ಸೇವಾಳ. (G.).

ಸೇವಾವೃತ್ತಿ sêvâ-vṛitti. The functions of service (My.).

ಸೇವಾಳ sêvâḷa. Tbh. of ಶೇವಾಲ. (ಹಾವಸೆ Šm. 35). — ಸೇವಾಳ ಪ್ಪೊರೆ. -ಂ-ಪೊರೆ. To be furnished with sêvâḷa (Abh. P. 5, 130; 12, 13).

ಸೇವಿ sêvi. Following, serving; practising, using; a servant. See ಸಂ-.

ಸೇವಿಗೆ sêvigĕ. = ಸೇವಗೆ, etc. (ಪಿಷ್ಟತನ್ತು Mr. 213, o. r. ಸೇವಗೆ; My.; Sk. ಸೇವಿಕಾ, a kind of sweetmeat).

ಸೇವಿತ sêvita. Followed; served, attended on; honoured, adored, worshipped; enjoyed, cherished, practised, used; infested or frequented by. (Mr. after 90).

ಸೇವಿಸು sêvisu. To serve, to honour, to worship (Šmd. 398; Šiv. 1, after 71; 1, 77; J. 4, 64; 5, 54; 14, 26; 19, 5; B. 4, 59; My.). 2, to enjoy, to use, to take, to eat or drink (Bp. 11, 11; 43, 78; 50, 4; 57, 78; 59, 11; J. 8, 8; My.; see Sp. s. ಬಯ್ಸುಡು).

ಸೇವೆ sêvĕ. ಸೇವಾ. *Service, attendance; worship, homage;* devotion or addiction to; use, practice, employment; resorting to, frequenting. ಸೇವೆಗಿಲ್ಲದ ಬಣ್ಣ, ಭಾವಕ್ಕಿಲ್ಲದ ಭಕ್ತಿ (Prv.). — ಸೇವೆಗೆಯ್. To use, etc. (V. 4, 16). — ಸೇವೆ ಮಾಡು. To do service, to serve. ನಿಮಗೆ ಮುನ್ನವೆ ಸೇವೆಯಂ ಮಾಡುವನು (Bp. 48, 23). ಮಾಡಿದ ಸೇವೆ ದಣ್ಡಕ್ಕೆ ಸಾಲದು (Prv.).

ಸೇವ್ಯ sêvya. To be served or obeyed, to be worshipped or honoured, honourable, worthy; to be practised, to be used or employed or enjoyed; to be taken care of or guarded. See Čpr. 2, 41; Šmd. 174. 192. 296; Čh. v. 128; Nn. 3; Bp. 8, 38; 53, 41. 2, *the root of Andropogon muricatus.*

ಸೇವ್ಯಮಾನ sêvyamâna. Being served or waited on, being attended on. (Čpr. 1, 50).

ಸೇಸ sêsa. Tbh. of ಶೇಷ (Šmd. 335).

ಸೇಸಿ sêsi. Tbh. of ಶೇಷಿ. See ವಿಜಯ-.

ಸೇಸೆ sêsĕ. = ಶಾಸೆ, ಸಾಸೆ. Tbh. of ಶೇಷ (Šmd. 335; Tĕ. ಶಾಸೆ, ಸೇಸೆ; My.). See Râv. 8, 118; ವಿರ-. ಮದುವೆಗೆ ತನ್ದ ಅಕ್ಕಿ ಸೇಸೆಗೆ ತೀರಿ ಹೋಯಿತು (Prv.). — ಸೇಸಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To put or throw sêsĕ (Čpr. 6, 91; 7, 60. 121; Šmd. 63; Grj. 2, after 106). — ಸೇಸೆ ಆನ್. To receive sêsĕ (Abh. P. 6, 47; Grj. 10, after 79). — ಸೇಸೆ ಕೆಯ್ಕೊಳ್. = ಸೇಸೆ ಆನ್. (Č. Bp. 47, 5). — ಸೇಸೆ ತಳಿ. To strew or throw sêsĕ (Abh. P. 3, 46; J. 24, 72). — ಸೇಸೆದಳಿ. -ತಳಿ. = ಸೇಸೆ ತಳಿ. (J. 11, 6; 29, 41; 33, 23). — ಸೇಸೆ ಸೂಸು. = ಸೇಸೆ ತಳಿ. (J. 8, 12).

ಸೇೞ್ sêḷ. = ಸೇಡು 1. — ಸೇೞ್ಪಡು. = ಸೇಡು ಪಡು (Šmd. 28).

ಸೈ sĕy. say. = ಸಯ್.

ಸೈ sĕy. say. = ಸಯ್.

ಸೈಂಹಿಕೇಯ saiṁhikêya. (fr. ಸಿಂಹಿಕಾ). Siṁhikâ's child: *Râhu.*

ಸೈಕತ saikata. *Sandy; a sand-bank, an islet* (see Mr. s. ಪುಲಿನ).

ಸೈತವಾಹಿನಿ saitavâhini. (fr. ಸಿತ-ವಾಹಿನೀ). *The river Bahudâ.*

ಸೈತಾನ saitâna. Satan, the devil (My.; Mhr., H.).

ಸೈತ್ಯ saitya. Tbh. of ಶೈತ್ಯ. Prevalence of cold in the system. ಪೈತ್ಯವಾದವನಿಗೆ ಸೈತ್ಯವಾಗದೋ? (Prv.).

ಸೈದ್ಧಾನ್ತಿಕ saiddhântika. (fr. ಸಿದ್ಧಾನ್ತ). One who knows the real truth. (Čpr. 1, 22. 26).

ಸೈನಿಕ sainika. (fr. ಸೇನಾ). Relating or belonging to an army, military, drawn up in martial array. 2, *a soldier.* 3, a body of forces in array. 4, N. of a vṛitta (Čh.).

ಸೈನ್ದವ saindava. Tbh. of ಸೈನ್ಧವ (Šmd. 339).

ಸೈನ್ಧವ saindhava. (fr. ಸಿನ್ಧು). = ಸೆನ್ದವ, ಸೈನವ. Produced or born in Sindh. 2, belonging to the sea, oceanic, marine, aquatic. 3, a man of the country of Sindh; the king of Sindh, Jayadratha (see ದುಷ್ಟಚತುಷ್ಟಯ). 4, the country of Sindh (ದೇಶ Nn. 23). 5, a horse bred in Sindh; *a horse* (ಅಶ್ವ, ಕುದುರೆ 23; ಅಶ್ವ Mr. 504). 6, *a kind of rock-salt* (ಲವಣ, ಉಪ್ಪು 23; ಲವಣ 504). 7, the moon (ಚನ್ದ್ರ, ಸೋಮನು 23; ಚನ್ದ್ರ 504). 8, a parrot (ಶುಕ, ಗಿಳಿ 23).

ಸೈನ್ಯ sainya. (fr. ಸೇನಾ). *A soldier.* 2, *an army.*

ಸೈರಣೆ sairaṇĕ. = ಸಯ್ರಣೆ.

ಸೈರನ್ಧ್ರಿ sairandhri. = ಸೈರಿನ್ಧ್ರಿ, ಸೈಳೇನ್ದ್ರಿ. A maid-servant or female attendant in the women's apartments; an inde-

Digitized by Google

pendent female artizan working in another person's house; *a female perfumer, a toilet-woman* (ಗನ್ಧಕಾರಿಕೆ, ಗಟ್ಟಿವಳ್ತಿ Hlâ.; ಗಟ್ಟಿವಳ್ತಿ Mr. 304; see Nr. s. ಮಕರಿಕಾಪತ್ರ). 2, N. of Draupadî.

ಸೈರಿಕ sairika. (fr. ಸೀರ). Relating or belonging to a plough. 2, *a ploughman*. 3, a plough-ox.

ಸೈರಿನ್ಧ್ರಿ sairindhri. = ಸೈರನ್ಧ್ರಿ. (Colebr.).

ಸೈರಿಭ sairibha. *A buffalo.*

ಸೈರಿಸು sairisu. = ಸಯ್ರಿಸು.

ಸೈರೀಯಕ sairîyaka. *The shrub Barleria cristata.*

ಸೈರೇಯಕ sairêyaka. = ಸೈರೀಯಕ. (Sk.; ಗೋರಟೀ ಗಿಡ G.).

ಸೈಲು sailu. Slack, loose; not firm (B. 4, 92; 5, 298; Mhr. ಸೈಲ; *cf.* ಸಡ್ಲ 2).

ಸೈವ saiva. Tbh. of ಶೈವ (Śmd. 357).

ಸೈಳೇನ್ದ್ರಿ saiḷêndri. Tbh. of ಸೈರನ್ಧ್ರಿ. (J. 6, 50; Bh. 4, 1, 7).

ಸೊ so. Tbh. of ಶ್ವ and ಸ್ವ. See ಸೊತನ್ತ್ರ, ಸೊತನ್ತ್ರಿಕೆ, ಸೊಪಚ, ಸೊಸಮಯ.

ಸೊಂಯಿ sõmyi. = ಚುಂಯಿ, etc. (S. Mhr.).

ಸೊಕ soka. Tbh. of ಸುಖ (Śmd. 355, o. r. ಸೊಗ; Čt. II, 60; Kk. 31; Śm. 76; Čpr. 4, 80; 8, 78. 83).

ಸೊಕ್ಕು sokku. 1. = ಸುಕ್ಕು 2, etc. A wrinkle, etc. (My.).

ಸೊಕ್ಕು sokku. 2. = ಸೊಕ್ಕು 1. To become mad, intoxicated, infatuated or rutty; to grow stupefied, bewildered or confused; to grow proud or arrogant (C.; Tě. ಜೊಕ್ಕು; see s. ಜೊಂಗುಳ and ಜೊಮ್ಮಿಸು 2; Abh. P. 11, 23; Bp. 1, 34; 31, 13; 56, 21; 59, 20; J. 7, 31; 11, 23; 29, 10. 25; 31, 27; Abhâ. 2, 52). ಸೊಕ್ಕಿದಾತ (ಕ್ಷೀಬ, ಮತ್ತ Hlâ.). ಸೊಕ್ಕಿದವಂ (ಮತ್ತ Mr. 246). ಸೊಕ್ಕಿದವನು (ಮೂರ್ಖನು); ಸೊಕ್ಕಿದವಳು (ವಾರುಣಿ); ಇಕ್ಕಿದ ಮದದಿನ್ದ ಸೊಕ್ಕಿದ ಆನೆ (ಮದಕಳ, ಮದೋತ್ಕಟ Nr.). ಸೊಕ್ಕಿದ ಆನೆ (ಮದೇಭ Nn. 74); ಸೊಕ್ಕಿದವನು (ಉನ್ಮತ್ತ 115). ಸೊಕ್ಕಿದಂ (ಮೂರ್ಖ Bhn. 65). ಸೊಕ್ಕಿ ನಡೆಯುವ ಭೃತ್ಯನವ ಕ್ರೂರಕೃತ್ಯ (Dp. 54). ಸೊಕ್ಕಿದ್ದು ಉಕ್ಕುತ್ತದೆ, ಉಕ್ಕಿದ್ದು ಒಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಯುತ್ತದೆ (Prv.). 2, to stupefy (My., in ಅಡಿಕೆ ಸೊಕ್ಕುತ್ತು).

ಸೊಕ್ಕು sokku. 3. = ಸೊಕ್ಕು 2. Infatuation, intoxication, rut; stupefaction, torpor, loss of consciousness (Čpr. 8, 78; *cf.* ಸೊಪ್ಪು 3); pride (Čpr. 5, 121; C.; T. ಚೊಕ್ಕು; Tě. ಜೊಕ್ಕು, ಸುಕ್ಕು, ಸೊಕ್ಕು). ಸೊಕ್ಕು ಬನ್ದರೆ ನೆತ್ತರ ಕುಡಿದಾನು, ಸಿಕ್ಕು ಬನ್ದರೆ ಮುಸರೆ ತಿನ್ದಾನು (Prv.). 2, a substance that produces torpor (Bp. 42, 17). — ಸೊಕ್ಕಡಿಕೆ. -ಅಡಿಕೆ. A stupefying areca nut (My.). — ಸೊಕ್ಕಾನೆ. -ಆನೆ. = ಸೊರ್ಕಾನೆ. An elephant in rut (J. 3, 24; 6, 39; 8, 20; 14, 6; 28, 2. 43). — ಸೊಕ್ಕೇರ್. -ಏರ್. To grow proud (Śmd. 204 Mdb.). — ಸೊಕ್ಕಿಳಿ. -ಇಳಿ. Pride to abate or be humbled. ಸೊಕ್ಕಿಳಿದವನು (ಅತ್ತಗನ್ಧ G.). — ಸೊಕ್ಕಿಳಿಸು. -ಇಳಿಸು. To abate or abandon pride (B. 5, 61). — ಸೊಕ್ಕುಗೋಗಿಲೆ. -ಕೋಗಿಲೆ. = ಸೊರ್ಕುಗೋಗಿಲೆ. A kôgilĕ in ecstasy (on account of the vernal season, Čt. II, 68). — ಸೊಕ್ಕುಜವ್ವನ. Mad, foolish, lusty youth (J. 6, 12; 16, 3; 28, 49). — ಸೊಕ್ಕುತಕ್ಕೆ. An embrace that causes stupor (J. 11, 17). — ಸೊಕ್ಕುದಕ್ಕೆ. -ತಕ್ಕೆ. = ಸೊಕ್ಕುತಕ್ಕೆ. (J. 15, 5). — ಸೊಕ್ಕುನೀರ್. The juice of rut, the ichor of a ruttish elephant (ಮದಜಲ Śs.; ಮದ, ದಾನ Sl. 269). — ಸೊಕ್ಕು ಏರು. To manifest pride, to become proud (B. 3, 93). — ಸೊಕ್ಕೇಳು. -ಏಳು. Pride or insolence to arise (B. 4, 131).

ಸೊಕ್ಕು sokku. 4. = ಸೊಂಕು 1. To touch, to come in contact with; to catch, to infect; to attack (Bh. 3, 13, 26). ಮದ ಸೊಕ್ಕಿದ ಆನೆ (ಪ್ರಭಿನ್ನ, ಗರ್ಜ, ಮತ್ತ Nr.).

ಸೊಕ್ಕು sokku. 5. = ಸೊಂಕು 2, etc. Touch; coitus (J. 26, 11).

ಸೊಕ್ಕುಹ sokkuha. Becoming or being mad, etc. (ಮೂಢ, ಮದ Nr.).

ಸೊಗ soga. P. p. of ಸೊಗಸು 1, in ಸೊಗ ಸೊಗಸು (J. 3, 37).

ಸೊಗ soga. Tbh. of ಸುಖ (Kk. 31; Śm. 76; Śêv. 3, after 35). — ಸೊಗವಡೆ. -ಪಡೆ. To get joy (V. 23, 6).

ಸೊಗಡು sogaḍu. 1. = ಸೊವಡು. A sharp smell; smell in general (ಹಸುಳು, ನಾತ, ಸೊವಡು, ಕಟುಗನ್ಧ ಗನ್ಧ Śm. 23, o. r. ಸೊಗದ; J. 2, 24; 28, 2. 43; Bh. 3, 19, 37; *cf.* ಕವುರು?). — ಸೊಗಡುಗಮ್ಪು. -ಕಮ್ಪು. = ಸೊಗಡು. (J. 18, 25).

ಸೊಗಡು sogaḍu. 2. Touch, etc. ಒಬ್ಬ ತರುಣ ಸ್ತ್ರೀಯಳು ತನಗೆ ಔಷಧವ ಕೊಡುವದಕ್ಕೆ ಆ ವೈದ್ಯನನ್ನು ಕರೆಸಿದ್ದರಿಂದ ಅವನು ಅವಳ ಹತ್ತರ ಹೋದಾಗ ಅವಳ ಸೊಗಡಿನಿನ್ದ ಅವನಿಗೆ ಜ್ವರ ಬಿಟ್ಟು ಬೇಗನೇ ತೀರಿದನು (B. 5, 210). — ಸೊಗಡುರೋಗ. A disease caused by contact; a contagious disease (ಸ್ಪರ್ಶ, ಅಂಟು ರೋಗ G.).

ಸೊಗಡಿ sogaḍi. = ಸೊಗಡೆ, q. v.

ಸೊಗಡೆ sogaḍĕ. (Tbh. of ಸುಗನ್ಧಿ). — ಸೊಗಡೇ ಬೇರು (ಗೋಪಿ, ಶ್ಯಾಮ, ಶಾರಿವೆ, ಅನನ್ತ, ಉತ್ಪಲಸಾರಿವೆ, ಸುಗನ್ಧಪಾಲ, ಸೊಗಡೆ Sl. 149; ಶ್ಯಾಮೆ 443). 2, the medicinal shrub Withania somnifera Dunal. (St. & Pl.).

ಸೊಗಯಿಸು sogayisu. = ಸೊಗಸು 1. To shine, to be or look beautiful or handsome, to appear to advantage, to be pleasant or agreeable; to appear (ಶೋಭೆ Śmd. Dh.; ಶೋಭಿಸುವದು ಸೊಗಯಿಸು ಬೂ ಮಾಗು 268 Cm.; Čpr. 1, 69. 70. 105. 129. 135; 4, 72; Čh. v. 4; Rśv. 2, 2; 5, 28; J. 1, 10; 3, 25; 26, 14; 29, 46; Râm. 1, 13, 9; Śm. 10. 11. 100). ಸೊಗಯಿಪುದು (ರಂಜನ, ಸ್ವಾದು Nr.). ಗದಗದನೆ ಗುದುಗುದು ಎನುತುಂ ಪದವೃತ್ತಂ ಸೊಗಯಿಸುಗುಂ (Śmd. I; 65). ಸೊಗಯಿಸುಗುಮೆ ಪದ್ದ್ಯ... (221). ಇಂಗೆ ಸೊಗಯಿಸದ ಎಡೆಯೊಳ್ (268). ...ಸೊಗಯಿಪುದು ಮುನ್ದೆ ಮನ್ದರಶೈಲಂ (266).

ಸೊಗಸ sogasa. = ಸೊಗಸು 2. (Bp. 47, 41).

ಸೊಗಸು sogasu. 1. = ಸೊಗಯಿಸು. (Bp. 37, 2; 42, 15. 43, 19; 47, 10; 50. 1; 51, 3; 53, 31; 59, 20; 61, 4; Prl. 3, 2; Râm. 1, 13, 7. 8; Bh. 1, 5, 5; J. 8, 31; 10, 42; 11, 15; 29, 35). ಸೊಗಸುವ ಗನ್ಧ (ಸುಗನ್ಧಿ); ಸೊಗಸುವ ಮಾತು (ಶ್ಲಾಘ್ಯ); ಸೊಗಸುವುದಾಗಿ ಅರಿ'ಯ ಬಾರದ ಧ್ವನಿ (ಕಲ Nr.).

ಸೊಗಸು sogasu. 2. = ಸೊಗಸ. Shine; beauty, charm, excellence; agreeableness; happiness, pleasure, delight (ಅಂದ್ಯ, ಎಡ್ಡ Kk. 31, Śm. 76; My.; Tě. ಸೊಗಸು, ಸೊಗುಸು; T. ಚೊಗಸು; M. ಸು ಖ್ಯ, ಚೊಂಗು; see s. ಚೊಕ್ಕ; *cf.* ಚೊಕ್ಕ No. 2, ಸೊಮ್ಪು; ...

Digitized by Google

ಚೂಪು 1?); beautifully (J. 8, 5). ಸೊಗಸಾದದು (ಸುನ್ದರ, ರುಚಿರ, ಸುಷಮ, ಸಾಧು, ಶೋಭನ, ಕಾನ್ತ, ಮನೋಹರ, ರುಚ್ಯ, ಮನೋಜ್ಞ, ಮಂಜು, ಮಂಜುಲ Si. 368). ಸೊಗಸಿನ ರುಚಿ (ಶೃಂಗಾರ, ರುಚಿ, ಉಜ್ಜ್ವಲ, ಶೃಂಗಾರರಸ 66); ಹೆಣ್ಣು ಗಣ್ಡು ಸೊಗಸಿನಿನ್ದ ಆಡುವಿಕೆ (ದ್ರವ, ಕೇಲಿ, ಕ್ರೀಡೆ, etc. 72). ಸಲೆ ಸೊಗಸಿನಲಿ ಬೆಳವಲದೇಶ ಮೆರೆದಿಹುದು (Prll. 3, 1). ಆಲದ ಮರದ ನೆರಳಿನಿನ್ದ ಬಹು ಸೊಗಸು ಆಗುತ್ತದೆ (B. 2, 22). See Bp. 39, 25; Râm. 1, 13, 2; 2, 7, 4; 3, 2, 20; J. 3, 6. 30; 29, 49; 30, 19. — ಸೊಗಸುಗುನ್ದು. -ಕುನ್ದು. Pleasure to become less; to become deficient in pleasure (J. 18, 20). — ಸೊಗಸುಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To cause pleasure (J. 18, 32; 21, 58). — ಸೊಗಸು ಪಡೆ. -ಪಡೆ. To get pleasure (J. 11, 17). — ಸೊಗಸುವೀಡು. -ಬೀಡು. Pleasure-ground (J. 2, 11).

ಸೊಗಸುಗಾರ sŏgasu-gâra. A beau, a gay man (My.; Si. 118; B. 3, 112; ಸವಿಗಾರ, ಸುಖವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವವನು G.).

ಸೊಂಕಿಲ್ sŏṅkil. Touching, touch (Čpr. 7, 94).

ಸೊಂಕು sŏṅku. 1. = ಸೊಕ್ಕು 4, ಸೋಕು 1. To touch, to come in contact with; to come near; to taint, to infect (ಸ್ಪರ್ಶನ Šmd. Dh.; Čpr. 6, 83; 7, after 70; 7, 94; 8, after 4; Bp. 35, 5; 38, 11; 39, 31; 40, 10; 55, 28. 35; 57, 16. 68; 58, 56; Bh. 3, 13, 16. 32; 6, 2, 2; Rsv. 4, 14; J. 3, 36; 8, 16; 11, 19; 21, 20; 30, 23; see ತನಿ-; Tĕ. ತಿನಕು, ತಿನುಕು; cf. ತೊಡಕು). ಬಿಙ್ಕವೃತ್ತಿತ್ತಸವಙ್ಗಿಯ ಸಙ್ಕಳಮುನ್ ತೊಣ್ಡುಗೆಡೆವ ಶುಕಶಾರಿಕೆಯಂ ಸೊಙ್ಕಿ ಬಲವನ್ದು ತೀಡುವ ತಕ್ಷಣ ಗಾಳಿಯುಮ್ ಇವೇಮ್ ಮನದಙ್ಗೆಳಸಿದುವೋ? (Šmd. 24). ಚಿತ್ತಭವಗ್ರಹದ ಸೊಂಕೆ (164).

ಸೊಂಕು sŏṅku. 2. = ಸುಂಕು 2, ಸೊಕ್ಕು 5, ಸೋಕು 2. Touching, touch, etc. (Čpr. 4, 78; 7, 78; 8, 56. 66; Abh. P. 7, 47; 9, 153; Šiv. 5, 54; J. 2, 16; 6, 32; 25, 51; My.; see ಮೆಯ್-). ವಾಯುವಿನ ಸೊಂಕಿನೊಳು ತೀಡೆನಿಕು (Šm. 94). — ಸೊಂಕುರೋಗ. An infectious disease (My.; T. ತೊತ್ತುವ್ಯಾಧಿ, ತೊಙ್ಗು-).

ಸೊಂಕುವಿಕೆ sŏṅkuvikĕ. Touching, etc. (ಸ್ಪೃಷ್ಟಿ, ಪೃಕ್ತಿ Si. 389).

ಸೊಜ್ಜಿಗೆ sŏjjigĕ. = ಸಜ್ಜಿಗೆ, etc. (My.).

ಸೊಟಕ್ sŏṭak. A sound produced in sneezing. — ಸೊಟಕ್ ಸೊಟಕ್. rep. (S. Mhr.).

ಸೊಟಕ sŏṭaka. = ಸಟುಕ, etc. (My.; Si. 310).

ಸೊಟ್ಟ sŏṭṭa. = ಚೊಟ್ಟ, etc., ಸೊಟ್ಟೆ. Crookedness, curvedness (ಅನ್ಯಚು, ಡೊಂಕು, ಮುರಿ G.). — ಸೊಟ್ಟಗಾಲು. -ಕಾಲು. A bandy-leg (My.). — ಸೊಟ್ಟಗೆಯ್. -ಕೆಯ್. A crump hand (My.). — ಸೊಟ್ಟಗೆರೆ. A crooked line (B. 3, 97). — ಸೊಟ್ಟಬಾಯಿ. A wry mouth (My.). — ಸೊಟ್ಟಮೋರೆ. A wry face (My.).

ಸೊಟ್ಟಗೆ sŏṭṭagĕ = ಚೊಟ್ಟಗೆ. Crookedly, crooked; crookedness (My.).

ಸೊಟ್ಟು sŏṭṭu. = ಸೊಟ್ಟ, etc., ಸೊರಟು (My.; ಅರಾಲ, ಡೊಂಕ G.). ರೋಗದಿನ್ದ ಬೆನ್ನು ಅಥವಾ ಮೋರೆ ಸೊಟ್ಟು ಆದವ (ನ್ಯುಬ್ಜ G.). ಕೆಲವು ಜನರ ಕೆಯ್ ಕಾಲು ಸೊಟ್ಟಾಗುತ್ತವೆ (B. 4, 223). ಒಲೆ ಸೊಟ್ಟಾದರೆ ಬದನೆಕಾಯಿ ಬೇಯದೇ? (Prv.).

ಸೊಟ್ಟೆ sŏṭṭĕ. = ಸೊಟ್ಟ. (Tĕ.). ಸೊಟ್ಟೆಯಾಗಿರುವದು (ಅರಾಲ, ವೃಜಿನ, ಜಿಹ್ಮ, ಊರ್ಮಿಮತ್, ಕುಂಚಿತ, ನತ, ಆವಿದ್ಧ, ಕುಟಿಲ, ಭುಗ್ನ, ವೇಲ್ಲಿತ, ವಕ್ರ Si. 372); ಸೊಟ್ಟೆಯಾದ ಮರದ ಪಟ್ಟ (ವಕ್ರದಾರು 111); ಕಾಲು ಗುಣ್ಡಾಗಿಯೂ ಸೊಟ್ಟೆಯಾಗಿಯೂ ನಿಲ್ಲೋಣ (ಮಣ್ಡಲ 288). — ಸೊಟ್ಟೆಕೊಮ್ಬು. A bent horn. ಸೊಟ್ಟೆಕೊಮ್ಬಾಕಳು (ವಕ್ರಶೃಂಗಿ Si. 321).

ಸೊಡ sŏḍa. = ಸುಡು 2, etc. Burning. — ಸೊಡಬಲಿ. A cemetery (Čt. I, 13, o. r. ಸುಡುಬಲಿ). — ಸೊಡವಲಿ. -ಬಲಿ. = ಸೊಡಬಲಿ. (ಮಸಣವಟ್ಟ Kk. 78, o. r. ಸೋಡಬಲಿ).

ಸೊಡರ್ sŏḍar. = ಜೊಡರ್, ಸೊಡರು, ಸೊಡಲು. A lamp (ದೀಪ, ಪ್ರದೀಪ Nr.; Čpr. 1, 113; 4, 45; Abh. P. 3, after 75; 3, 149; Bp. 3, 6; 26, 26; 37, 25. 34; 51, 37; 60, 42; Rsv. 5, 52; J. 13, 59; 23, 50; 24, 50; 29, 10; 31, 62; T. ಚುಡರ್, Tu. ತುಡರ್; cf. ಚೂಪು 1, ಸುಡು 1; see ಕಣ್ಸೊಡರ್, ತಣ್-, ತುಡು-, ತೂಗುಂ-, ದಾನ-). ಗಾಳೀ ಸೊಡರ್ (Si. 74). — ಸೊಡರಕ್ಕಿ. -ಅಕ್ಕಿ. Grains of rice charred at a lamp. (ಕಿಶುವಿಗೆ) ಹೆಙ್ಗ ನೀರೆರೆದು, ಇಟ್ಟು ತೊಟ್ಟಿಲೊಳ್, ಒಙ್ಗೆದಿಗುದುಕುಲದಲಿ ತನುವನು ಮುಚ್ಚಿ, ಸೊಡರಕ್ಕಿಯಲಿ ಬೊಟ್ಟಿಟ್ಟು, ಬಲವಿನಲಿ ಹರಸಿ (Prll. 3, 26). — ಸೊಡರ್ಗಮ್ಪು. -ಕಮ್ಪು. The smell of a burning lamp (J. 33, 18). — ಸೊಡರ್ಗುಡಿ. -ಕುಡಿ. The end of the flame of a lamp (Čpr. 8, 99). — ಸೊಡರ್ವೆಳಗು. -ಬೆಳಗು. The light of a lamp (J. 29, 10).

ಸೊಡರು sŏḍaru. = ಸೊಡರ್. (Bp. 50, 54; J. 24, 26; Bh. 1, 16, 15; My.; ದೀಪ G.). See Sp. s. ಲಂಟ.

ಸೊಡಲು sŏḍalu. = ಸೊಡರು. ಸೊಡಲ ನಾತ (My.).

ಸೊಡ್ಡಳ sŏḍḍaḷa. = ಸೊಡ್ಡಾಳ. Šiva (Bp. 54, 8). — ಸೊಡ್ಡಳದೇವ. N. (Bp. 53, 15). — ಸೊಡ್ಡಳದೇವದಾಯಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 42). — ಸೊಡ್ಡಳದೇವದಾಚರಸ. N. (Bp. 53, 31). — ಸೊಡ್ಡಳದೇವಬಾಚರಸಯ್ಯ. N. (Bp. 53, 1). — ಸೊಡ್ಡಳಬಾಚರಸ. N. (Bp. 54, 80). — ಸೊಡ್ಡಳಬಾಚಿದೇವಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 1). — ಸೊಡ್ಡಳಬಾಚಿರಾಜ. N. (Bp. 47, 38; 54 sum.; 54, 84). — ಸೊಡ್ಡಳಲಿಂಗದೇವ. N. (Bp. 54, 27).

ಸೊಡ್ಡಾಳ sŏḍḍâḷa. = ಸೊಡ್ಡಳ. — ಸೊಡ್ಡಾಳದೇವ. N. (V. 37, 83).

ಸೊಣಕ sŏṇaka. = ಸೊಣಗ. (My.). — ಸೊಣಕಪ್ಪನಾಯಕ. The chief of father-dogs, a big dog. ಸೊಣಕಪ್ಪನಾಯಕರು ಬನ್ದರು; ನಡವೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಕೊಣ್ಡು, ದಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಿದರು (Prv.).

ಸೊಣಗ sŏṇaga. Tbh. of ಶುನಕ (Šmd. 364; ಪೇರಡಿ Čt. II, 59; V. 38, 50. 55).

ಸೊಣಗು sŏṇagu. = ಸೊಣಗ. (ಪೇರಡಿ, ಜಾಯಿಲ, ಕುಕ್ಕುರ, ಶುನಿ Šs.).

ಸೊಣಡುಹ sŏṇaḍuha. Retreating, taking flight (Tĕ. ಸುರುಗು, to take flight, retreat; ಜುಡುಗು, ಜುಣುಗು, ಸುಣುಗು, ಸುನುಗು, to retire, withdraw, retreat; T. ಜುಣಂಗು, to cringe, wheedle; to grow lean; cf. ಜುಣುಗು 1). ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸೊಣಡುಹ (ಪ್ರದ್ರಾವ, ಉದ್ದ್ರಾವ, ಸನ್ದ್ರಾವ, ಅಪಕ್ರಮ, etc. Nr.).

ಸೊಣೆ sŏṇĕ. To strike with the fingers, etc. (ಅಂಗುಲಿಪ್ರಹರಣ Šmd. Dh.). 2, to point at a person with both forefingers and then put them to the corners of the mouth, as a sign of mockery (My.; cf. ಸುಟ್ಟು 2?). (T. ಚುಣ್ಡು, to project marbles by a fillip; M. ಚೊಟ್ಟು, to rap with the knuckles, knock with the finger).

ಸೊಣ್ಟ sŏṇṭa. The hip, the loins, the waist (ಕಟ, ಶ್ರೋಣಿಫಲಕ Si. 208; ಮಧ್ಯಮ, ಮಧ್ಯ, ಅವಲಗ್ನ, ಡೊಂಕ, ನಡು 210; ಕಟಿ 414; ಮಧ್ಯ 447; My.; Tĕ. ತುಣ್ಟಿ, ತೊಣ್ಟಿ, the joint of the hip; plural ತುಣ್ಟುಲು, ತೊಣ್ಟುಲು, the hips or loins; T. ತುನ್ದು, the back; cf. ತುಡು 1, ಡೊಂಕ). ಬೆಟ್ಟದ ಸೊಣ್ಟ (ಕಟಕ,

Digitized by Google

ನಿತವಪ್ಪು, ಬಿಟ್ಟ ಪಿಟಿ Si. 115); ಕವಚವನ್ನು ತೊಟ್ಟವರು ಸೊಣ್ಣದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಲಕ್ಕಾಗಿ ಬಿಗಿದು ಕೊಳ್ಳುವ ತಂಗುಪಟ್ಟಿ (ಸಾರಸನ, ಅಧಿ ಕಾಂಗ 279). ಸೊಣ್ಣ ಮುಡಿ'ದ ಮೇಲೆ ನೆಣ್ಣಿಲ್ಲ, ಗಣ್ಣಲು ಮುಡಿ'ದ ಮೇಲೆ ರಾಗವಿಲ್ಲ.—ಗಣ್ಣು ಪರರ ಕೆಯ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು, ಸೊಣ್ಣಾ ಮುಡಿ'ಸಿ ಕೊಣ್ಣ.—ಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗುವವನ ಸೊಣ್ಣದಲ್ಲಿ ಕುಡುಗೋಲು ಸಿಕ್ಕಿಸಿದ ಹಾಗೆ.—ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷ ಸಾಧಕಾ ಮಾಡಿ, ಮನೆಯ ಮುದುಕೀ ಸೊಣ್ಣ ಮುಡಿ'ದ ಹಾಗೆ (Prvs.).

ಸೊಣ್ಟರ sŏṇṭara. = ಸುಟ್ಟರೆ, etc. — ಸೊಣ್ಟರಗಾಳಿ. = ಸುಟ್ಟುರೆಗಾಳಿ. (My.; G.).

ಸೊಣ್ಟಿ sŏṇṭi. Tbh. of ಶುಣ್ಠಿ. (My.; Tĕ.; Si. 835; see ಅಗುಳು-, etc.).

ಸೊಣ್ಡ sŏṇḍa. = ಸುಣ್ಡ, ಸೊಣ್ಡಿ, ಸೊಣ್ಡೆ. Tbh. of ಶುಣ್ಡ. — ಸೊಣ್ಡಿಲಿ. -ಇಲಿ. = ಸುಣ್ಡಿಲಿ. The musk shrew, Sorex myosurus (Bd.).

ಸೊಣ್ಡಲು sŏṇḍalu. = ಸೊಣ್ಡಿಲು. (My.).

ಸೊಣ್ಡಿ sŏṇḍi. = ಸೊಣ್ಡ, etc. (B. 5, 238). ಸೊಣ್ಡೀ ಇಲಿ (ಛುಚ್ಛುನ್ದರ, ದಿವಾನ್ಧಕ, ದೀರ್ಘತುಣ್ಡ G.).

ಸೊಣ್ಡಿಲು sŏṇḍilu. = ಸುಣ್ಡಲು, etc. (My.; Si. 269. 453). — ಸೊಣ್ಡಿಲಿಲಿ. -ಇಲಿ. = ಸುಣ್ಡಿಲಿಲಿ. (Mr. 278).

ಸೊಣ್ಡೆ sŏṇḍĕ. = ಸುಣ್ಡೆ. The plant Solanum pubescens Lin. (My.); the plant Solanum melongena (? ಚಿತ್ರರಟಿ, ರುಟಿ, ಸಿಂಹಿಕೆ Mr. 180); the small tree or shrub Solanum verbascifolium Lin. (St. & Pl.).

ಸೊಣ್ಡೆ sŏṇḍĕ. = ಸೊಣ್ಡ, etc. (B. 4, 22). ಆನೆಯ ಸೊಣ್ಡೆಯ ತುದಿ (ಪುಷ್ಕರ); ಆನೆಯ ಸೊಣ್ಡೆ (ಹಸ್ತ G.).

ಸೊಣ್ಡ್ಲು sŏṇḍlu. = ಸೊಣ್ಡಿಲು, etc. (My.).

ಸೊತ sŏta. Tbh. of ಸ್ವತಃ. (My.).

ಸೊತನ್ತ್ರ sŏtantra. Tbh. of ಸ್ವತನ್ತ್ರ. (My.).

ಸೊತನ್ತ್ರಿಕೆ sŏtantrikĕ. Tbh. of ಸ್ವತನ್ತ್ರಿಕೆ. (Bp. 35, 26).

ಸೊತ್ತ sŏtta. = ಸೊತ್ತು, etc. (My.).

ಸೊತ್ತಿ sŏtti. = ಚೊತ್ತಿ. (My.).

ಸೊತ್ತು sŏttu. = ಚೊತ್ತು, etc., ಸೊತ್ತ. (My., T. ಚೊತ್ತು).

ಸೊತ್ತು sŏttu. (Tbh. of ಸ್ವತ್ವ). Property, goods (My.; Tĕ.).

ಸೊದೆ sŏdĕ. Tbh. of ಸುಧೆ (Śmd. 355; Nr.; Čt. II, 44; Kk. 10b; Grj. 2, 82). — ಸೊದೆವೆಳಗು. -ಬೆಳಗು. The whiteness of chunam-plaster (Čpr. 3, 81).

ಸೊನ sŏna. Tbh. of ಸ್ವನ (J. 3, 4).

ಸೊನಾಯಿ sŏnāyi. = ಸುನಾಯಿ. (Tĕ.; R.).

ಸೊನೆ sŏnĕ. The watery juice that exudes from the stalk of the mango fruit and of the fruit of the marking-nut tree (My.; Tĕ.; M. ಚುನೆ, to ooze out; see ಚನಿ, ಜನೆ, ಜನಿ).

ಸೊನ್ತ sŏnta. Tbh. of ಸ್ವನ್ತ. (My.; Tĕ., T.).

ಸೊನ್ದಿ sŏndi. A profligate or unchaste person (male, female, or neuter, Śmd. 109; ಸಿತಗ, ಪೊಲದಿ Śmd. 11, o. r. ಸೊನ್ದೆ; *cf.* ಸುನ್ದು 1 & 2, and Sk. ಛುನ್ದಿ). See ಕಡು ಸೊನ್ದಿ s. ಬಕ್ಕಮ್ಮಯಲ್.

ಸೊನ್ನ sŏnna. = ಸೊನ್ನೆ 1. (ಸ್ವರ್ಣ G.).

ಸೊನ್ನಗಾರ sŏnna-gāra. A goldsmith (My.; ಅಕ್ಕಸಾಲೆಯರವ, ಸ್ವರ್ಣಕಾರ, ಅಕ್ಕಸಾಲೆ G.; Mhr., H. ಸೋನಾರ).

ಸೊನ್ನಲಿಗೆ sŏnnaligĕ. (fr. ಸೊನ್ನೆ 2). = ಸನ್ನಲಿಗೆ. Roundness, what is round (ಬಟ್ಟಿತು Kk. 48, o. r. ಸನ್ನಲಿಗೆ). — ಸೊನ್ನಲಿಗೆ ಪುರ. N. (Bp. 5, 42; 10, 10). — ಸೊನ್ನಲಿಗೆಯ ಪುರ. = ಸೊನ್ನಲಿಗೆಪುರ. (Bp. 53, 27).

ಸೊನ್ನಾರ sŏnnāra. Gilt, gilding (My.; Mhr., H. ಸೋನೇರಾ, golden).

ಸೊನ್ನೆ sŏnnĕ. = ಸನ್ನೆ. A lever. — ಸೊನ್ನೆಕೋಲು = ಸನ್ನೆ. (ಅಲೆ, ತಟುಮ್ಬು, ಸನ್ನೆಕೋಲು G.).

ಸೊನ್ನೆ sŏnnĕ. 1. = ಸೊನ್ನ. Tbh. of ಸ್ವರ್ಣ (Śmd. 356). G.M. (ಸ್ವರ್ಣ Čt. I, 32; II, 59; ಸುವರ್ಣ Kk. 47; ಕನಕದ Śm. 99). — ಸೊನ್ನೆವರದ. -ವರದ. A dealer in gold, a money-changer (ಚಿನ್ನವರದ Śs.; ಪೊನ್ನವರದ Kk. 35; Śm. 67; V. 4, 80). — ಸೊನ್ನೆವೆಟ್ಟು. -ಬೆಟ್ಟು. The mountain Mēru (ಮೇರು Śs.). — ಸೊನ್ನೆವೆಟ್ಟುವಿಲ್ಲ. -ಬಿಲ್ಲ. Śiva (ಈಶ್ವರ Śm. 2).

ಸೊನ್ನೆ sŏnnĕ. 2. Tbh. of ಶೂನ್ಯ (Śmd. 19; Śs.; Kk. 48; Śm. 67). A cypher or dot representing the anusvāra (ಬಿನ್ದು, ಅನುಸ್ವಾರ Śmd. 19. 26; ಬಿನ್ದು Śm. 99); a cypher or zero (see Mr. s. ನಭ).

ಸೊನ್ನೆ sŏnnĕ. 3. Tbh. of ಸಂಜ್ಞೆ. (B. 3, 11; 5, 25). ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಎತ್ತಿಗೆ ಹರಿ! ಎನ್ದದ್ದು ಒನ್ದೇ ಸೊನ್ನೆ (Prv.).

ಸೊಪಚ sŏpača. Tbh. of ಶ್ವಪಚ. (Bp. 57, 2). — ಸೊಪಚಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 25, 4; 57, 1).

ಸೊಪ್ನ sŏpna. Tbh. of ಸ್ವಪ್ನ. (My.).

ಸೊಪ್ಪಳ್ sŏppaḷ. = ಸೊಪ್ಪಳ್, q. v.

ಸೊಪ್ಪಿ sŏppi. (= ಸೊಪ್ಪು?). — ಸೊಪ್ಪಿಯಲ್ಲಮದೇವ. -ಅಲ್ಲಮದೇವ. N. (Bp. 58, 12).

ಸೊಪ್ಪಿಸು sŏppisu. To cause to slacken, languish or sink away (J. 13, 50). ಸೊಪ್ಪಿಸ್ಯಂ (Śmd. 289, adduced as a bad formation); ಸೊಪ್ಪಿಸಿದಂ (274).

ಸೊಪ್ಪು sŏppu. 1. To slacken: to repress, to check (ನಿವಾರಣ Śmd. Dh.).

ಸೊಪ್ಪು sŏppu. 2. Slackness; weakness; languishing, sinking away (*cf.* ಸೊಪ್ಪು 3; M. ಚುರುಗು, to be stupefied, slightly intoxicated, giddy; Tĕ. ಸೊರಗು, swoon, fainting; *cf.* also ಸೊರಗು). See ಗರ್-. 2. = ... q. v. (Čt. I, 66). — ಸೊಪ್ಪಾಗು. -ಆಗು. To slacken (v. i., as cloth, paper, feathers, the lips, My.; Bh. 6, 4, 141; J. 11, 25); to lose cohesion (as a mark on the forehead, J. 10, 50); to grow weak (My.); to languish, to pine, to sink away, to droop (Abh. P. 4, 13; Grj. 4, 84). ಸೊಪ್ಪಾದಂ (ಬಡ್ಡದಂ); ಸೊಪ್ಪಾದುದು (ತೊದ್ದುದ, ಉದಾಸ Śmd. I). — ಸೊಪ್ಪು ಸೊವದು. reit. ಸೊಪ್ಪು ಸೊವದಾಗು. -ಆಗು. = ಸೊಪ್ಪಾಗು (V. 31, 19).

ಸೊಪ್ಪು sŏppu. 3. = ಕೊಪ್ಪಲು, etc., ಸಪ್ಪು. Foliage: a vegetable, a herb, greens; covering, bark (C.; ತೊಪ್ಪಲು G.; Bp. 20, 14; 43, 86; 58, 43; M. ಚಪ್ಪು, ತೊಲ್). ಮರದ ಹೊದಿಸೊಪ್ಪು (ತ್ವಕ್, ವಲ್ಕ, ವಲ್ಕಲ Hlā.). ... ಸೊಪ್ಪು (Si. 112); ಸೊಪ್ಪಿನ ಕಾವು (ಕವಮ್ಮು, ಕಲಮ್ಪ 310); ... ನ ದಣ್ಟು (ನಾಡ 417); ಸೊಪ್ಪಸುಟ್ಟ ಬೀಜನು (ತಬರ 341). ಅಕ್ಕ ... ಮ್ಮೀದು ಸೊಪ್ಪು, ಇಚುವ ತಿಪ್ಪೀದು ಸಕ್ಕರೆ (Prv.). — ... -ಅರೆ. To crush like foliage (J. 21, 25). — ಸೊಪ್ಪು ... ಗೋಲು. A small sickle or knife for cutting vegetables (My.). — ಸೊಪ್ಪುಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To beat the under-brush or bushes (for game). ಸೊಪ್ಪುಗುಟ್ಟುವುದು (ವನ್ಯಾಕ Śm. ...). — ಸೊಪ್ಪುಗುಟ್ಟುಹ. -ಕುಟ್ಟುಹ. Beating the bushes (ವನ್ಯಾ ... Śm. ...

II). — ಸೊಪ್ಪುಮೇಲೋಗರ. Boiled and seasoned vegetables (My.). — ಸೊಪ್ಪುಸದೆ. Leaves and litter (My.). — ಸೊಪ್ಪು ಸೊಗಡು. reit. = ಸೊಪ್ಪು. (Bp. 16, 22; 43, 36). — ಸೊಪ್ಪು ಸೊಪ್ಪು. rep. (J. 28, 41).

ಸೊಪ್ಪುಳ್ sŏppuḷ. = ಸಪ್ಪಳ್, etc., ಸೋಪ್ಪಳ್, ಸೊಪ್ಪಳ. A sound, a noise (ಅಬ್ಬರ, ದನಿ, ಸರ, ಗಾವರ, ಗಾವಳಿ, ಉಲಿ, ಧ್ವಾನ Śm. 30; Kk. 25, o. r. ಸೊಪ್ಪಳ್; ದನಿ Kk. 94; J. 30, 29; Râm. 6, 53, 86).

ಸೊಪ್ಪುಳ sŏppuḷa. = ಸೊಪ್ಪುಳ್. (ಧ್ವನಿ G.).

ಸೊಪ್ಪೆ sŏppĕ. The straw of the various kinds of millet (B. 4, 42. 43; Tĕ. ಚೊಪ್ಪ).

ಸೊಬಗು sŏbagu. Tbh. of ಸುಭಗ (Śmd. 355). Beauty, charm, loveliness, etc. (ಚಕ್ಕನ್ನಿಕ್ಕ, ಸುಭಗ Hlâ.; ಗಾಡಿ, Čt. I, 14; ಸೀಬತ Î, 77; ನಿಬತ, ಗಾಡಿ, ಸುಭಗತೆ Kk. 54; ಗಾಡಿ, ಚೊಕ್ಕಟು, ಗರಗರಿಕೆ, ನಿಬತ, ಸುಭಗ Śm. 47; Čpr. 5, 125. 134; 7, after 62; Grj. 4, 57; Prll. 3, 2. 4. 31; Bp. 26, 32; 44, 33; 50, 5; J. 2, 48; 6, 21; 28, 18; Čh. IV, 2, 60). ಸೊಬಗಿನಾಗರಮ್ ಎಲ್ಲಿದಂ (Śmd. 136). ಸೊಬಗುಳ್ಳವಳೆ ಪೇಳ್! (174). ಸೊಬಗಿದಿದ ತತ್ವಮಂ (Kk. 100). See Sp. s. ಹೀನತನ. — ಸೊಬಗ. -ಅ 3. = ಸಬಗ. A beautiful, charming, etc. man (Bp. 1, 83; Rśv. 13, 104). — ಸೊಬಗುವಡು. -ವಡು. = ಸೊಬಗುವಡೆ. (J. 30, 17). — ಸೊಬಗುವಡೆ. -ವಡೆ. To get beauty or charm (J. 6, 25). — ಸೊಬಗುವೆಟ್. -ಪೆಟ್. = ಸೊಬಗುವಡೆ. (Grj. 2, after 106; Bp. 11, 40).

ಸೊಮ್ಪಗೆ sŏmpagĕ. Nicely, beautifully; nice, etc. (My.; ಚನ್ನಾಗಿ G.).

ಸೊಮ್ಪು sŏmpu. = ಸಮ್ಪು. Beauty, elegance, charm, grace (C.; B. 3, 37; Grj. 10, 115; Bp. 6, 8; 32, 39; Č. Bp. 5, 5; Śiv. 1, 10; 2, 61; J. 2, 65; 6, 19. 32; 15, 17; 17, 4; 29, 28; Bh. 1, 5, 8; Tĕ.; T. ತುಪ್ಪ; cf. ಸೊಗಸು 2). ಬೆಳಗೆಮ್ಪಿನ ಸೊಮ್ಪನ್ (o. r. ಪೆಮ್ಪನ್) ಅಳ್ಗ ದಾಯ್ದುದು (Śmd. 78). ದೇಶೀಯಕವುದರ್ ಸೊಮ್ಪು (Kk. 3). — ಸೊಮ್ಪುಗಡು. -ಕಡು. To shower beauty (Śiv. 2, after 42). — ಸೊಮ್ಪುದೀವು. -ತೀವು. Beauty to abound (J. 3, 24). — ಸೊಮ್ಪುದೋರ್ಪು. -ತೋರ್ಪು. To exhibit beauty (J. 6, 19). — ಸೊಮ್ಪುವಡೆ. -ಪಡೆ. To get beauty (Rśv. 10, after 29). — ಸೊಮ್ಪುವೆಟ್. -ಪೆಟ್. = ಸೊಮ್ಪುವಡೆ. (J. 3, 17).

ಸೊಮ್ಪುಳಿ sŏmpuḷi. Probably a mistake for ಪೊಮ್ಪುಳಿ, q. v. (ಪೆಮ್ಪು, ಅದಂ, ಅಯ್ದ, ಅಗ್ಗಳ, etc., ಅತಿಶಯ Śs.).

ಸೊಮ್ಬ sŏmba. = ಸುಮ್ಬ. (ಅಲಸ, ಶೀತಳ, ಮನ್ದ, ಜಡ, ಜಿಹ್ವ, ಮನ್ಥರ Hlâ.; ನಾಮ್ಬ, ಅಲಸುಗೆಗಾಱ Kk. 38; ನಾಮ್ಬ, ಅಲಸುಗಾಱ Śm. 47).

ಸೊಮ್ಮು sŏmmu. (fr. ಸ್ವಂ). Own, one's own; property, wealth, riches (Prll. 3, 30; Bp. 31, 29; 47, 56; Bh. 1, 8, 55; V. 40, 27. 34; Tĕ.; T. ಚೊಂ).

ಸೊಯಂ sŏyaṁ. Tbh. of ಸ್ವಯಂ. (Bp. 61 sum.; My.).

ಸೊಯಂವರ sŏyaṁvara. Tbh. of ಸ್ವಯಂವರ. (Râm. 3, 2, 17).

ಸೊರ sŏra. 1. Tbh. of ಸ್ವರ 2. (My.; Tĕ.).

ಸೊರ sŏra. 2. Tbh. of ಸುರ. (Č. Bp. 33, 18).

ಸೊರಗು sŏragu. To wither, to grow dry or sapless (J. 19, 32); to languish, to sink away (Č. Bp. 19, 31); to grow lean or meagre (C.; Tĕ. ಸುರುಗು, ಸೊರುಗು, ಸ್ರುಕ್ಕು; ಕೊರಗು G.; cf. ಸುಕ್ಕ 1, ಸುರುಗು, ಸೊಪ್ಪ 2, ಸೊರ್ಕು 1). ತುಡುಗ ಅವ್ವ, ನೀನು ಇಷ್ಟು ಯಾಕೆ ಸೊರಗಿದ್ದೀ? ಎನ್ನು, ಆ ಸಧ್ಯ ಅರಳನ್ನು ಕೇಳಿತು (B. 3, 22). ಹೊಟ್ಟೆಯು ಸೊರಗಿ, ಎಲುವಿನ ಪಂಜರ ಮಾತ್ರ ಉಳಿಯಿತು (5, 94). ಮಗನಿಗೆ ಹುಚ್ಚು ಹತ್ತಿದ ಚನ್ತೆಯಿನ್ದ ಮಾತ್ರ ಬಹಳ ಸೊರಗಿದನು (5, 209).

ಸೊರಟ sŏraṭa. Tbh. of ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ (Śmd. 356. 370).

ಸೊರಟು sŏraṭu. = ಸುಟ್ಟು 3, ಸೊಟ್ಟ, etc. The state of being contracted, shrivelled, as a leaf; that of being crooked, as a bamboo pole or wood (My.; see ಸುರುಟು, ಸುರುಳು).

ಸೊರಟೆ sŏraṭĕ. N. of a plant (ಗೊರಟೆ Mr. 135).

ಸೊರಣೆ sŏraṇĕ. Tbh. of ಸ್ಮರಣ. (Č. Bp. 19, 31).

ಸೊರಣ್ಟು sŏraṇṭu. (Śmd. 48). = ಸೊರಟು (?).

ಸೊರಹು sŏrahu. 1. (fr. ಸೊರ 1). To utter, to speak, to say (Bh. 3, 8, 13; 4, 3, 28; Râm. 4, 3, 9).

ಸೊರಹು sŏrahu. 2. Sounding, talking, prating, etc. — ಸೊರಹ. -ಅ 3. A loquacious man, etc. (ಗಡಿವ Śmd. I, o. rs. ಸ್ವರಹ, ಸ್ವರಹುವ).

ಸೊರಹುಗಾಱ sŏrahu-gâṟa. A talkative man, etc. (ಪುಲ್ಲಿಗ Čt. I, 59).

ಸೊರೆ sŏrĕ. 1. = ಸೋರೆ 1. The bottle-gourd, Lagenaria vulgaris Ser. (ದುಗ್ಧಿಕೆ, ತುಮ್ಬಿ, ಅಲಾಬು Mr. 148; ಕಟಾಹ Nn. 107; when hollowed and dried, it is put also under the neck of a lute, Grj. 3, 98). See ಕಯ್ಪ-. — ಸೊರೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To fasten a gourd (to a lute, J. 22, 24).

ಸೊರೆ sŏrĕ. 2. The milk collected in the udder of cows or buffaloes (My.; see ತೊರೆ 1). — ಸೊರೆ ಬಿಡು. To let down that milk, to give milk (My.).

ಸೊರ್ಕು sŏrku. 1. = ಸೊಕ್ಕು 2. To grow intoxicated, etc.; to grow proud (ಉನ್ಮಾದ Śmd. Dh.; Rśv. 9, 51; Śiv. 2, 14).

ಸೊರ್ಕು sŏrku. 2. = ಸೊಕ್ಕು 3. Infatuation, etc.; torpor, etc.; pride (Śmd. 250; Čpr. 8, 69; Grj. 2, 106; Rśv. 5, 128; cf. ಸುರ್ಕು). 2, = ಸೊರ್ಕುಮದುರ್ (Rśv. 5, after 114). — ಸೊರ್ಕಡು. -ಅಡು. To lose (one's) pride (Grj. 6, 80). — ಸೊರ್ಕಾನೆ. -ಆನೆ. (Śmd. 93). = ಸೊಕ್ಕಾನೆ. — ಸೊರ್ಕುಗೆಸಱ್. -ಕೆಸಱ್. Musk (Rśv. 2, after 8). — ಸೊರ್ಕುಗೋಗಿಲೆ. -ಕೋಗಿಲೆ. (Śs.). = ಸೊಕ್ಕುಗೋಗಿಲೆ. — ಸೊರ್ಕುಮದುರ್. A powder used to stupefy (beasts or birds, Rśv. 5, 52; T., M. ಚೊಕ್ಕುಪೊಡಿ).

ಸೊರ್ಗ sŏrga. Tbh. of ಸ್ವರ್ಗ 1. (My.). ಸೊರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಸೊಸೇ ಹಮ್ಪಲ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ಸೊಲ್ sŏl. 1. = ಸೊಲ್ಲು 1. To say, to speak, to tell. (T. ಚೊಲ್ಲು, ಚೊಲ್ಲು; M. ಚೊಲ್ಲು, ಚೆಲ್ಲು; Tĕ. ಚೆಪ್ಪು; cf. ಸಱಿ 1). ಸೊಲ್ವ (J. 28, 20).

ಸೊಲ್ sŏl. 2. = ಸೊಲ್ಲು 2. A word (Śmd. 389 Cm.; Čt. II, 97; Abh. P. 3, 9; Bp. 9, 9; J. 4, 4; 6, 18; 21, 4; T. ಚೊಲ್, ತೋಲ್, ತೋಟ್ಟು; M. ಚೊಲ್; Tĕ. ಸೊಲ್ಲು).

ಸೊಲಗೆ sŏlagĕ. = ಸೊಲಿಗೆ, ಸೊಲ್ಲಗೆ, ಸೊಲ್ಲಿಗೆ. A measure of capacity, equal to one-fourth of a Kuḍava or of a balla (My.; Bp. 38, 13; Tĕ. ಸೋಲೆ; cf. Sk. ಕುಲುಕ). ಸೊಲಗೆ ಅಳೆಯಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದವ ಕಣಿ ಅಳೆಯುವನೇ? (Prv.).

Digitized by Google

ಸೊಲಿಗೆ sŏligĕ. = ಸೊಲಗೆ, etc. (My.; ನಿಘಂಟು Si. 329; ಅ ಥರ G.). ಅಡಿವತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಸೊಲಿಗೆ (ಉಲ್ಲು); ಮೂವತ್ತೆರಡು ಸೊಲಿಗೆ (ಭಾರ); ಹದಿನಾರು ಸೊಲಿಗೆ (ತೂರ್ಪ G.).

ಸೊಲ್ಲಗೆ sŏllagĕ. = ಸೊಲಗೆ, etc. (ನಿಘಂಟು Nr.; see Mr. s. ಪಾಗ).

ಸೊಲ್ಲಿಗೆ sŏlligĕ. = ಸೊಲಗೆ, etc. (Bp. 1, 28; 27, 52). — ಸೊಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಲ್. A sollige-ful of milk (Bp. 58, 24).

ಸೊಲ್ಲಿಸು sŏllisu. To speak, to say, to tell (ಪೇಟ್ Šmd. 150. 385 Cm.; Čpr. 3, 62; Šm. 46); to cause one's self to be said, to be said (Šm. 49); to cause to speak, to have said or told. ಸೊಲ್ಲಿಸಿ ಭೇದವನ್ ಅಱಿದೊಡೆ ಕಿಱಿಯ ತಾನ್ ಎಲ್ಲರಿಗೆ ಹಿರಿಯ! (Sp.).

ಸೊಲ್ಲು sŏllu. 1. = ಸೊಲ್ 1. P. p. ಸೊಲ್ಲಿ. See Bp. 2, 29; 40. 89; 45, 41; 54, 34, 58, 32; 61, 8.

ಸೊಲ್ಲು sŏllu. 2. = ಸೊಲ್ 2. (Bp. 47, 32; My.). ಹಲ್ಲು ನಾಲಿಗೆಯಿಲ್ಲ, ಸೊಲ್ಲು ಸೋಜಿಗಮಲ್ಲ, ಕೊಲ್ಲದೆ ಮೃಗವ ಹಿಡಿಯುವದು ಲೋಕದೊಳಗೆಲ್ಲ ಠಾವಿನೊಳು (a net, Sp.). — ಸೊಲ್ಲುವೆಣ್. -ವೆಣ್. Sarasvatī (ಶಾರದೆ Kk. 9). — ಸೊಲ್ಲು ಸೊಲ್ಲು. rep. (J. 16, 21). ಸೊಲ್ಲು ಸೊಲ್ಲಿಗೆ ನಲ್ಲನಾದರೆ ಸಾಯೋ ವರಿಯನ್ತರ ಎಷ್ಟು ನಲ್ಲಳು? (Prv.).

ಸೊವಡು sŏvaḍu. = ಸೊಗಡು 1. A sharp smell; smell in general (ಸೊಗಡು, ಹಸುಕು, ನಾತ, ಉಱಿತ್ತಾದ ಗನ್ಧ Šm. 23, o. r. ಸೊಗಡ; ನಱು, ಸವುಸವ, ಮಗಮಗಿಸಿತು, ನಾನ್ತ, ವಾಸನೆ Kk. 55, o. r. ನಾತ; ನಱು, ಸವುಸವ, ಕಮ್ಪು Čt. II, 45; Čpr. 9, after 102; Grj. 2, after 106; 9, 32; Šiv. 3, 45). ಸೊವಡುವೊನ್ದು or ಸೊವಡೊನ್ದು (Šmd. 63. 67).

ಸೊವಾಸಿನಿ sŏvāsini. Tbh. of ಸುವಾಸಿನಿ. (ಸವಾಷ್ಣಿ G.).

ಸೊಸಣಿ sŏsaṇi. N. of a female daitya. ಕ್ಷೇತ್ರಪಾಲ, ವಣಾರ, ಭೈರವ, ಮಯ್ಲಾರ, ಬೆನಕ, ಕಾರ್ತಿಕೇಯ, ಭಗವತಿ, ಬಲಾರಿ, ಕಾಳಿ, ಮಹಾಕಾಳಿ, ಚಣ್ಡಿ, ಚಾಮುಣ್ಡಿ, ಮಾರಿ, ಮಸಣಿ, ಸೊಸಣಿ ಮೊದಲಾದ ದೈತ್ಯರಂಗಳ್ (Šâstrasâra in W. v. 1259).

ಸೊಸನ್ತ್ರ sŏsantra. Tbh. of ಸ್ವತನ್ತ್ರ. (My.).

ಸೊಸಮಯ sŏsamaya. Tbh. of ಸ್ವಸಮಯ. (Bp. 59, 52).

ಸೊಸಿ sŏsi. = ಸಸಿ 2. Young plants (My.).

ಸೊಸೆ sŏsĕ. Tbh. of ಸ್ನುಷೆ (Šmd. 368; Nr., Hlâ., Si. 184; C.). Plurals ಸೊಸೆವಿರ್ (Šmd. 120), ಸೊಸೆನ್ದಿರು (C.; B. 2, 20), ಸೊಸೆಯರು (My.). ಅತ್ತೆಗೆ ಒನ್ದು ಮಾತು, ಸೊಸೆಗೆ ಪ್ರಾಣಸಂಕಟ. — ಒನ್ದು ಅತ್ತೇ ಕಾಲ, ಒನ್ದು ಸೊಸೇ ಕಾಲ. — ಅತ್ತೆಗೆ ಒನ್ದು ಕಾಲ, ಸೊಸೆಗೆ ಹಲವು ಕಾಲ. — ನಿಯಮಿಸಲಾಱದ ಸೊಸೆಗೆ ಪಾಯಸವೇ ಕಹಿ. — ಬಸವಾ! ಅನ್ದರೆ ಬಾವಾ! ಅನ್ದರೆ ಸೊಸೆಗೆ ಮಜ್ಜಿಗೆನೀರು ತಾ! ಅನ್ದ. — ಬಸೇ ವಾಸನೆಯಲ್ಲಿ ಸೊಸೆಯ ಹ್ಯಾಗೆ ಕರ ತರೋದು? — ಮಗನಿಗೆ ಮಾವ ಸತ್ತರೇನು? ಸೊಸೆಗೆ ಅಪ್ಪ ಸತ್ತರೇನು? — ಸೊಸೆ ಸತ್ತರೆ ಶೋಧನ, ಮಗ ಸತ್ತರೆ ಮನೆ ಹಾಯಿ. — ಸೊಸೆಗೆ ಗೃಹಪ್ರವೇಶ, ಅತ್ತೆಗೆ ಪರವಾಸ. — ಸೊಸೆಗೆ ಬಿಸಿ ಇಲ್ಲ, ಹನ್ದಿಗೆ ಹಸಿ ಇಲ್ಲ. — ಸೊಸೆಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳ್, ಅತ್ತೆ ಅಗಸನ ಹತ್ತ ಹೋದನ್ತೆ. — ಸೊಸೆ ಬನ್ದರೇನು? ಅತ್ತೆ ಬನ್ದರೇನು? ಬಿಸಿನೀರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ದರಿದ್ರ. — ಸೊಸೆ ಹತ್ತರೆ ಅತ್ತೆ ಕಾರಾ ಕುಡಿದ ಹಾಗೆ (Prvs.). See Prvs. ದೊಡ್ಡವ, ಮಗ 1, ಮಗಳ್, ಸೊಗಚ.

ಸೊಸ್ತ sŏsta. Tbh. of ಸ್ವಸ್ಥ. (My.; Dp. 1, 5).

ಸೊಳೆ sŏḷĕ. = ಸೊಳ್ಳೆ 1. (ಮೂಗಿನ ಸೊಳೆ, ಹೊಳ್ಳೆ B. 4, 83; ಮೂಗಿನ ಹೊಳ್ಳೆ G.).

ಸೊಳ್ಳೆ sŏḷḷĕ. 1. A nostril (My.; see ತೊಳ್ಳೆ; Tĕ. ಸೊಳ್ಳು, empty). See Prv. s. ಮೂಗು.

ಸೊಳ್ಳೆ sŏḷḷĕ. 2. A musquito (My.; T. ತುಳ್ಳಲ್). See ಕಾಡು-. ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಸೊಳ್ಳೆಕಾಟ (Prv.).

ಸೋ sô. 1. — ಸೋಹೊನ್ನೇ ಮರ = ಮುತ್ತೀ ಮರ. (St. & Pl.).

ಸೋ sô. 2. = ಸೂರು, ಸೋವು 1, ಸೋಹು 1. To drive off, to chase away, to scare away (Bp. 61, 30. Č. Bp. 11, 9; Râv. 5, 82; Šiv. 3, 42; J. 3, 6; 15, 3; 28, 41; Tĕ. ಚೋಪು). P. p. ಸೋದು (Čpr. 7, 110; Abh. P. 9, after 191). ಸೋದುದು (ಸೂಱಿತ್ತು Čt. II, 111). ಗಿಳಿ ಸೋವಾಕೆಗಳ್ ಒಪ್ಪುಗುಂ ಕೆಲವೆಡೆಯೊಳ್ (Šmd. 231).

ಸೋಕು sôku. 1. = ಸೋಂಕು 1, etc. (Râm. 3, 2, 18; 8, 45. 36; Tĕ.). ಸೋಕಿದ ನಾಯಿ ಒಡೆಯನ ಗುಱುತ ಬಲ್ಲುದೇ? — ಕೂಡೆ ಸೋಕಿದ ನಾಯಿ ಒಡೆಯನ ಗುರ್ತು ಬಲ್ಲದೇ? — ದೇಶಾದ್ದು ಇದ್ದರೂ ಸೋಕೋದು ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ (Prvs.).

ಸೋಕು sôku. 2. = ಸೋಂಕು 2, etc. (Râm. 6, 45, 36; Tĕ.). See ದೆವ್ವ-. — ಸೋಕುರೋಗ = ಸೋಂಕುರೋಗ. (My.).

ಸೋಗಿಲ್ sôgil. A pouch formed by folding or doubling a part of one's cloth in front (ಮಡಿಲ್ Čt. II, 78; ತೆರೆವೊದೆ, ಮಡಿಲ್ Šs., Kk. 49; ಪುಡಿ, ಮಡಿಲ್, ಮಡಿಲ್ Šm. 71; Grj. 3, after 69).

ಸೋಗು sôgu. = ಸೋಗೆ 2 No. 1. (My.).

ಸೋಗು sôgu. = ಚೋಹ, ಚೋಹ. Tbh. of ಯೋಗ. An assumed character and guise, disguise (ಚೋಹ, ವೇಷ G.; Mhr. ಸೋಂಗ). ಬೋಯರ ಸೋಗಿನ್ದ ಮೇಕೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಕೊಣ್ಡು ಹೋಗ ಹತ್ತಿದರು (B. 5, 40). See Prv. s. ನೆತ್ತರುಕಾರು. — ಸೋಗು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳು. To assume the character and guise of—. ಬೇನೆಯವನ ಸೋಗು ತೆಗೆದು ಕೊಣ್ಡಿದ್ದೇನೆ (B. 4, 76). — ಸೋಗು ಮಾಡು. To assume a false appearance. ಮತ್ತೆಯ ಕಪಟನ್ದ ಹಣವನ್ನು ಗಳಿಸ ಬೇಕೆನ್ದು, ಮಾಡಿದ ಕಪಟದ ಸೋಗು (ಕಪಟ). ಉಪಜೀವನದ ಸಲುವಾಗಿ ಜನೆಗಳನ್ನು ಬೆಳಸಿ ಕೊಣ್ಡು ಸೋಗ ಮಾಡುವವ (ಧರ್ಮಧ್ವಜ G.). — ಸೋಗು ಹಾಕು. To put on the character and guise of—, to disguise one's self. ಅವರ ಮಗಳು ಸ್ತ್ರೀವೇಷವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಪುರುಷರ ಸೋಗು ಹಾಕಿ ಕೊಣ್ಡು (B. 5, 46). ತಾನು ದನಾ ಕಾಯುವವನ ಸೋಗ ಹಾಕಿ ಕೊಣ್ಡು (5, 186). ಅವನು ಕಿನ್ನರಿಯವರ ಸೋಗ ಹಾಕಿ ಕೊಣ್ಡು (5, 187). ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯಗೊಡದೆ ಕಪಟದಿನ್ದ ಸೋಗು ಹಾಕಿ ಕೊಣ್ಡು ಒಳಹೋಗೋಣ (ಅಧ್ಯವಸ್ಕನ್ದನ); ಹೆಂಗಸರ ಸೋಗು ಹಾಕಿ ಕೊಣ್ಡು ಕುಣಿದು ಉಪಜೀವಿಸುವವನು (ಜಾಯಾಜೀವ); ಸೋಗು ಹಾಕುವ (ನರ್ಮಕೃತ್ G.).

ಸೋಗೆ sôgĕ. 1. A line (made with black pigment) proceeding from the outer corner of the eye (ಕಣ್ಣುದಿಗರೆ Šm. 82). — ಸೋಗೆಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. An eye to the outer corner of which a line is put (Abhâ. 2, 79).

ಸೋಗೆ sôgĕ. 2. = ಕೋಕೆ, ಸೋಗು. The peculiar leaf of palms, sugar-cane and the screw-pine (ಅಡಕೆ ಮೊದಲಾದವದ ಪತ್ರ Šm. 82; My.; T. ತೋಗ್ಯೆ; B. 3, 45; 4, 122; Si. 164; J. 3, 5; Râv. 5, 43; 10, after 31; cf. Mhr. ಸೋಗಾ, the skirt of a garment as trailing along or as hanging loosely). ಕುಡ್ ಕಪ್ಪಿನೊಳು ಹೊಕ್ಕು ಅಡಗಿದೆ ಬರಸವ ಹೊದಿಗಣ ಸೋಗೆಯುಗಿವನ್ತೆ? (Sp.). **2,** a peacock's feather or feathers (Čpr. 2, 83; Abh. P. 7, 13; T. ತೋಗೈ). **3,** a peacock's tail (ಕಲಾಪ, ಬರ್ಹ Hlâ.; Mr. 169; T., M.). ನವಿಲ ಗಱಿಯ ಸೋಗೆ (ಶಿಖಣ್ಡ, ಪಿಚ್ಛ, ಬರ್ಹ Nr.). **4,** a ship's tail, i. e. its rudder. ನಾವೆಯ ಸೋಗೆ (ಅರಿತ್ರ, ಕೋಟಿಪಾತ್ರ Hlâ.) **5,** a peacock (ಗಣ್ಡುನವಿಲ್ Čt. II, 89; ಮೋರ, ನವಿಲ್ Kk. 24; ಮೋರ, ನವಿಲ್ Šm. 29; ನವಿಲ್ 82; Čpr. 2, 83; Abh. P. 7, 13; Šiv. 1, 52.

Digitized by Google

J. 3, 25). ಕೇಗಿದುದು ಸೋಗೆ (Šmd. 169). — ಸೋಗೆದುಟುಮ್ಮು. -ತುಟುಮ್ಮು. A tuṛumbu decorated with peacock-feathers; a peacock considered as a tuṛumbu (Šiv. 2, 61). — ಸೋಗೆನವಿಲ್. A peacock (Čpr. 2, 79; Abh. P. 1, after 107; 3, 92).

ಸೋಚ್ಚು sôččn. Tbh. of ಶೋಧಸು (G.).

ಸೋಚ್ಛ್ರಾಯ sa-ucchraya. *High, tall.*

ಸೋಜಿ sôji. = ಸಜ್ಜಿಗೆ, etc. Meal ground coarse, etc. (My.; Mhr.; H. ಸೂಜ).

ಸೋಜಿಗ sôjiga. = ಚೋಜಗ, q. v. (ಅಕ್ಕಜ, ಅಚ್ಚರಿಯರ್ G.; Č. Bp. 47, 9; Râm. 6, 12, 3; J. 7, 19; 15, 29; Dp. 169, 3; My.; B. 2, 23; 3, 84. 90; 4, 54; 5, 198; see Prv. s. ಸಾಯು).

ಸೋಟಾ sôṭâ. A club, a mace (My.; Mhr., H.).

ಸೋಟು sôṭu. 1. = ಚೋಟು. See ಮುಚ್ಚೋಟು.

ಸೋಟು sôṭu. 2. = ಸವಟು 1, etc. A spoon (My.).

ಸೋಟೆ sôṭĕ. The lower part of the cheek, opposite to the corner of the mouth (My.). — ಸೋಟಬಿಳ. -ಅಬಿಳ. = ಸೋಟೆಹರಿಳ. (My.). — ಸೋಟಬಿಕ. -ಅಬಿಕ. = ಸೋಟೆಹರಿಕ. (My.). — ಸೋಟೆಹರಿಳ. A man whose lower part of the cheek is torn (My.). — ಸೋಟೆಹರಿಕ. Such a woman (My.).

ಸೋಡ sôḍa. = ಸುಡು 2, etc. Burning, etc. — ಸೋಡಬಲಿ. A cemetery (ಮಸಣವಟ್ಟಿಗೆ Šmd. II; ಮಸಣವಟ್ಟೆ Kk. 78, o. r. ಸೊಡಬಲಿ). — ಸೋಡಬಲಿವನೆಯ. -ಮನೆಯ. Whose residence are cemeteries: Šiva (ಶಿವ Kk. 5; ಈಶ್ವರ Šm. 3).

ಸೋಡ sôḍa. ಸೋಡಂ. 1. Much, more, further (ಪಿರಿದುಂ, ಬಾಡಂ Šmd. 393; ಪಿರಿದುಂ, ಬಾಡಂ, ಉಣ್ಣವಳಿಯದು II). 2, in vain, causelessly (ಬಾಡಂ, ಬಱಿದು Šmd. 110; ಬಾಡಂ, ಸುಮ್ಮನೆ Čt. I, 14; ಬಾಡಂ, ಉಣ್ಣವಳಿಯದು, ಬಱಿದು Kk. 89).

ಸೋಡ sôḍa. 2. Letting go freely, setting at large (Mhr., H.). — ಸೋಡಪತ್ರ. A bill of divorce (S. Mhr.; Mhr. ಸೂಟಪತ್ರ). — ಸೋಡಮುಂಜ. The ceremony of loosening the string from the loins of a Brâhmaṇa, about sixteen years after binding it at the ceremony of investiture with the sacrificial thread (ಸಮಾವರ್ತನ Čb.; Mhr. ಸೋಡಮುಂಜ). ಸೋಡಮುಂಜಯಾದ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ (ಸ್ನಾತಕ G.).

ಸೋಡಿ sôḍi. (= ಜೋಡಿ 2). Remission of a debt, etc.; the sum remitted, abatement (My.; Mhr. ಸೂಟ). 2, release from bondage, freedom granted (My.; Mhr. ಸೂಟ).

ಸೋಢ sôḍha. Borne, suffered, endured; *patient, enduring.*

ಸೋಢೃ sôḍhṛi. One who bears or suffers; patient, enduring; able, powerful. (R.).

ಸೋಣಂಗಿ sônangi. (= ಚೋಣಗಿ). — ಸೋಣಂಗಿನಾಯಿ. An Arab greyhound (My.; Tĕ. ಶೋಣಂಗಿ).

ಸೋಣಿ sôṇi. Tbh. of ಶ್ರೋಣಿ (Šmd. 345 Mdb.).

ಸೋತು sôtu. P. p. of ಸೋಲು 1.

ಸೋತ್ಕಂಠ sa-utkantha. Ardently longing, impatiently eager; regretful; bewailing, sorrowing. (ಅದಿಯೋಣ G.).

ಸೋತ್ಪ್ರಾಸ sa-utprâsa. Excessive; exaggerated. 2, violent laughter. 3, *ironical exaggeration, sarcasm, sneering praise and covert censure* (ಬಯ್ಗುಳು, ಹುಸ್ಸ Hlâ.).

ಸೋತ್ಪ್ರಾಸಹಸಿತ sôtprâsa-hasita. *Sarcastic laughter.*

ಸೋದನೆ sôdanĕ. Tbh. of ಶೋಧನೆ (My.).

ಸೋದರ sa-udara. Born from the same womb, co-uterine. 2, *a co-uterine brother, a brother of whole blood, an own brother.* ಕಣ್ಣದ್ದಲ್ಲ ಕೇಳಿದ್ದಲ್ಲ ಗಣ್ಣನ ಸೋದರ (Prv.). — ಸೋದರಅತ್ತೆ. = ಸೋದರತ್ತೆ. (B. 4, 138). — ಸೋದರತ್ತೆ. -ಅತ್ತೆ. = ಸೋದರತ್ತೆ. (ಮಾತುಲಾನಿ Dhw.).—ಸೋದರತ್ತೆ. -ಅತ್ತೆ. A father's sister (My.); a mother's brother's wife (My.). ಸೋದರತ್ತೆಗೆ ಮೀಸೆ ಬನ್ದರೆ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ ಅನ್ನಿಸಿ ಕೊಣ್ಡಾಳೇ? (Prv.). — ಸೊದರತ್ತೆ ಮಗ. A father's sister's son (ಪೈತೃಷ್ವಸೇಯ Si. 189). — ಸೋದರದತ್ತೆಗೆ. -ಅತ್ತೆಗೆ. (Bp. 40, 46). — ಸೋದರಮಾವ. A mother's brother, a maternal uncle (My.; ಮಾತುಲ Mr. 313; Si. 192; ಮಾತುಲ, ತಾಯಿಯಣ್ಣ G.; B. 1, 25; 2, 35). ಕತ್ತೆಗೆ ಕುದುರೆ ಸೋದರಮಾವನೇ.—ದಣ್ಣೆನಲ್ಲಿಯೂ ಸೋದರಮಾವನೇ? (Prvs.). — ಸೋದರಮಾವನ ಮಗ. A maternal uncle's son (My.). — ಸೋದರಮಾವನ ಹೆಣ್ತಿ. The wife of a maternal uncle, a maternal aunt (ಮಾತುಲಾನಿ, ಮಾತುಲಿ Nr.). — ಸೋದರಸೊಸೆ. A man's sister's daughter (My.); a wife's brother's daughter (My.). — ಸೋದರಳಿಯ. -ಅಳಿಯ. A man's sister's son; a sister's son (ಭಗಿನಿಜ, ಸ್ವಸ್ರೀಯ Mr. 314; ಸ್ವಸ್ರೀಯ, ಭಾಗಿನೇಯ, ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವಳ ಮಗನು, ಅಕ್ಕನ ಮಗ, ತಂಗೀ ಮಗ Si. 192; My.); a wife's brother's son (My.).

ಸೋದರಿ sa-udari. A co-uterine sister (Bp. 14, 3). See ಶಿವ-.

ಸೋದರ್ಯ sa-udarya. *An own brother* (ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವನು Nr.; ಒನ್ದು ತಾಯಿಯ ಮಗ Si. 192).

ಸೋದಿಗೆ sôdigĕ. Payment: tax (? Bp. 27, 52; *cf.* ಶೋಧನ).

ಸೋದಿಸು sôdisu. Tbh. of ಶೋಧಿಸು. To clear away. ಕಸವಂ ಸೋದಿಸದೆ ಬಿತ್ತಿದೊಕ್ಕಲಿಗನ ಪೋಲ್ (Šmd. 267). 2, to search or examine (the bushes when hunting, Šiv. 3, 49); etc.

ಸೋದು sôdu. Tbh. of ಸ್ವಾದು. (Dp. 76, 2).

ಸೋನ sôna. Tbh. of ಶ್ವಾನ. See Sp. s. ಬರ್ 1.

ಸೋನೆ sônĕ. A thin, light, but long-continued rain, an incessant drizzle, an incessant rain (ತನ್ದಲ್ Čt. I, 101; II, 113; ಜಡಿ Šm. 93; Grj. 9, after 58; T. ಚೋಸ್ನೆ, Tĕ. ಸೋನ; *cf.* ಜೋನಿ, ಸೊನೆ? ಸೋರ್ 1?), as of nectar (Bp. 23, 41), of arrows (Bh. 3, 19, 86; J. 22, 36), of sparks (8, 39), of dust (10, 8), or of pearls (33, 45). See ಬರ್-.

ಸೋನ್ಮಾದ sa-unmâda. Mad, insane (Colebr.).

ಸೋಪಸ್ಕರ sa-upaskara. = ಸೋಬಸ್ಕರ. Materials, provision, necessary articles (My.; Tĕ.).

ಸೋಪಸ್ಕಾರ sa-upaskâra. A measure or means, an act, item adopted toward the finishing of— (ಸಾಧನ G.; Mhr.).

ಸೋಪಹಾಸ sa-upahâsa. Accompanied with derisive laughter, *sneering, jocular, sarcastic.*

ಸೋಪಾನ sôpâna. *Stairs, steps, a staircase, a ladder* (ತೀರ್ಥ Nn. 48).

ಸೋಪು sôpu. (= ಸದಾಪ). Anise-seed (My.; Tĕ.; T. ಚೋಮ್ಬು; Mhr., H. ಶೇಪ, ಶೋಪ). — ಸೋಪುಗಿಡ. The potherb anise, Pimpinella anisum Lin. (St. & Pl.).

ಸೋಬತಿ sôbati. A companion, fellow; match, the man or fellow for (B. 2, 25; Mhr. ಸೋಬತಿ).

ಸೋಬತು sôbatu. Company, society (My.; Mhr. ಸೋಬತ).

ಸೋಬಸ್ಕರ sôbaskara. Tbh. of ಸೋಪಸ್ಕರ. (My.).

ಸೋಬಾನೆ sôbânĕ. Tbh. of ಶೋಭನ. A song used on festive occasions at the end of each foot of which sôbânĕ occurs as a chorus (My.; Tĕ.).

ಸೋಬೆ sôbĕ. Tbh. of ಶೋಭ. (My.; Tĕ.; T. ಚೋಗೈ, ಚೋಪೈ).

Digitized by Google

ಸೋಮ sôma. A climbing plant, Sarcostema viminalis (or S. acidum R. Br.; ವಲ್ಲಿ, ಲತಾಭೇದ Nn. 25; ವಲ್ಲಿ Mr. 506). 2, *the intoxicating juice of the above plant.* 3, the above plant or its juice personified and deified. 4, ambrosia, nectar (ಅಮೃತ 25; ಸುಧೆ 506). 5, water (ಅಮೃತ, ಉದಕ 25; ವಾರಿ 506). 6, *the moon* (ಶಶಿ, ಚನ್ದ್ರ 25; ಸೋಮನ್ 506). 7, air, wind (ಸಮೀರ, ವಾಯು 25; ಸಮೀರ 506). 8, Kubêra (ಕೌಬೇರ, ಕುಬೇರ 25). 9, Yama (ಕಾಲ, ಯಮ 25; ಅನ್ತಕ 506). 10, Śiva (ರುದ್ರ, ಈಶ್ವರ 25; ಸೋಮಧರ 506). 11, a sage; an assemblage of sages (ಮುನಿ, ಯತಿ 25; ಮುನಿಸ್ತೋಮ 506). 12, the ruler at the beginning of a yuga (ಯುಗದ ಆದಿಯ ಅವನಿಪ, ಯುಗದ ಆದಿಯ ಅರಸು 25). 13, N. (C.). 14, camphor (ಕರ್ಪೂರ 25; 506). 15, the plant Cocculus cordifolius Dc. (ಅಮೃತ, ಜೀವನ್ತಿ, ಗುಡೂಚಿ, ಅಮರ ವಲ್ಲಿ Mr. 145). 16, N. of a metrical foot (Ĉh.). 17, one of the vasus. — ಸೋಮಣ್ಣ. -ಅಣ್ಣ. N. (Bp. 9, 36). — ಸೋಮಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. N. (C.). — ಸೋಮಬಳ್ಳಿ. A twining leafless shrub, Sarcostema brevistigma W. & A. (St. & Pl.). — ಸೋಮಯ. -ಅಯ. Śiva (Bp. 44, 6. 17); N. (My.). See ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ-. — ಸೋಮಮ್ವೆ. -ಅಮ್ವೆ. N. See ವರದ-.

ಸೋಮಕ sômaka. N. of a demom who stole the vêdas (Bp. 54, 10; My.).

ಸೋಮಜ sôma-ja. Moon-born; *the planet Budha or Mercury.*

ಸೋಮದೈವತ್ಯ sôma-daivatya. *Having sôma as a deity, presided over by the moon.*

ಸೋಮಧರ sôma-dhara. Śiva (ಸೋಮ Mr. 506).

ಸೋಮಧಾರಿ sôma-dhâri. Śiva (Bp. 47, 11).

ಸೋಮನಾಥ sôma-nâtha. Śiva, or his linga (Bp. 48, 16. 18; 44, 4; 53, 25. 27). 2, N. of an author (Bp. 1, 16). 3, N. (Bp. 48, 4). See ಸಿರಿ-.

ಸೋಮನೇಮಾಚೂಡ sôma-nêma-â-ĉûḍa. Whose crest is the half moon: Śiva (Bp. 8, 36; 37, 30).

ಸೋಮಪ sôma-pa. *One who drinks the sôma juice;* a Brâhmaṇa (Mr. 240).

ಸೋಮಪಾ sôma-pâ. A drinker of sôma juice; *a Brâhmaṇa;* the performer of a sacrifice.

ಸೋಮಪಾನ sôma-pâna. The drinking of the sôma juice. (My.).

ಸೋಮಪೀತಿ sôma-pîti. *A drinker of the sôma juice.*

ಸೋಮಪ್ರಮಾಥಿ sôma-pramâthi. One who crushes the stalks of the sôma plant between stones, sprinkles them with water, and places them on a sieve or strainer (whence, after further pressure, the acid juice trickles into a vessel, ಸೋಮಲತೆಯನ್ನು ಕುಟ್ಟುವದು ಮುನ್ತಾದವುಗಳ ಪ್ರಯತ್ನ ಚಾತುರ್ಯಗಳುಳ್ಳವನು Si. 235).

ಸೋಮಯಜ್ಞ sôma-yajña. = ಸೋಮಯಾಗ No. 1. ಸೋಮಯಜ್ಞ ಮಾಡಿದವನು (ದೀಕ್ಷಿತ G.).

ಸೋಮಯಾಗ sôma-yâga. A sôma sacrifice, an offering or libation of the sôma juice. 2, a great triennial sacrifice in which the sôma juice is drunk. (Si. 234; G. 554).

ಸೋಮಯಾಜಿ sôma-yâji. A sôma sacrificer, one who has performed a sôma sacrifice (ದೀಕ್ಷಿತ, ಸೋಮಯಾಗದಲ್ಲಿ ಕರ್ತನಾದವನು Si. 234); N. See Bp. 55, 16. 33; 56, 36; 57, 80; ಬಸನ್ತ-.

ಸೋಮರಾಜಿ sôma-râji. *The plant Vernonia anthelmintica* Willd. See ಬಾವುಚಿಗೆ.

ಸೋಮರೋಗ sôma-rôga. A particular disease incidental to women. (Ĉb. 167).

ಸೋಮಲ sômala. Tbh. of ಸೋಮಲಾ. — ಸೋಮಲದೇವಿ. N. (Bp. 12, 48).

ಸೋಮಲತೆ sôma-latĕ. = ಸೋಮ No. 1. (Si. 235; G. 554).

ಸೋಮಲಾಂಛನ sôma-lâñchana. Śiva (Bp. 25, 2).

ಸೋಮವಂಶ sôma-vamŝa. The lunar dynasty or line of kings (in which came Yadu, Kṛishṇa, Bharata, Kuru, etc.). (My.).

ಸೋಮವತ್ sôma-vat. *Possessing sôma; lunar.*

ಸೋಮವಲ್ಕ sôma-valka. The tree Acacia catechu Willd. (= ಖದಿರ). 2, *another tree* (= ಕಟ್ಫಲ).

ಸೋಮವಲ್ಲರಿ sôma-vallari. *The plant Ruta graveolens* (or Asclepias acida R., or Cynanchum viminale). See ಸೋಮ ಗಿಡ s. ಹೂಸ್.

ಸೋಮವಲ್ಲಿ sôma-valli. = ಸೋಮ No. 1. 2, *the shrub Cocculus cordifolius* DC.

ಸೋಮವಲ್ಲಿಕೆ sôma-vallikĕ. *The plant Vernonia anthelmintica* Willd.

ಸೋಮವಾರ sôma-vâra. Monday. (C.; Bp. 2, 51; B. 1, 7).

ಸೋಮವಾರವ್ರತ sômavâra-vrata. A kind of religious observance performed in the evening and consisting of the worship of Śiva and Durgâ preceded by fasting every Monday. (My.).

ಸೋಮಸೂತ್ರ sôma-sûtra. A channel for conveying the water with which a linga, or another idol, has been bathed. (My.).

ಸೋಮಾರಿ sômâri. A sluggard, an idler (C.; B. 3, 69; 4, 2; Tĕ.; T. ಸೋಮ್ಬೇರಿ; see ಸೋಮ).

ಸೋಮಾರಿತನ sômâritana. Sluggishness, laziness (C.; B. 4, 1. 194; T. ಸೋಮ್ಬೇರಿತ್ತನ).

ಸೋಮಾಲ sômâla. = ಸೋಮಲ. Resembling the moon, soft, bland, placid.

ಸೋಮಿ sômi. 1. A performer of a sôma sacrifice (Sk.).

ಸೋಮಿ sômi. 2. Tbh. of ಸ್ವಾಮಿ. (My.).

ಸೋಮೇಶ sôma-îŝa. Śiva (Bp. 53, 17. 21; Mr. 1. 7). See ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ-.

ಸೋಮೇಶ್ವರ sôma-îŝvara. Śiva, or his linga (Bp. 51, 62; 53, 18. 19. 24; 57, 60. 64). 2, N. of a Kannada poet. 3, N. See ಕೊಟ್ಟೂರು-. 4, sign for a long syllable (Ĉh.).

ಸೋಮೋದ್ಭವೆ sôma-udbhavĕ. *The river Narmadâ.*

ಸೋಯಿ sôyi. 1. = ಸೋಮಿ. (Tbh. of ಸ್ವಾಮಿ). — ಸೋಯಿದೇವ = ಸೋವಣ್ಣ. N. (Bp. 51, 78. 83). See ವೀರಗೊಟಲು-.

ಸೋಯಿ sôyi. 2. Opportuneness of circumstances (ಅನುಕೂಲ Ĉb.; Mhr. ಸೋಯ).

ಸೋರ್ sôr. 1. = ಸೋರು 1. To drop, to drip, to trickle, to ooze, to flow, as cocoa-nut water (Ĉpr. 3, 15; J. 3, 27), as water drops (Ĉpr. 4, 44), as the juice of a ripe fruit (J. 3, 11), as ichor from an elephant's temples (Śŝr. 3, 34. 37), as poetical essence (Mr. 2); to come forth, as entrails (Abh. P. 13, after 54; ಗುಣ Śmd. Dh.; M. T. ಸೋರು; T. ಸೋರಿ, rain; blood; ಸೋರ್ಚಿ, blood; M. ಸೋರ, ಸೋರಿ, blood; *cf.* ಒಸರ್ 1, ಸುರಿ 1); to leak (C. as ಸೋರುವ -ಸೋರ್ವ (Ĉpr. 3, 15; Abh. P. 13, 54).

Digitized by Google

ಸೋರ್ sôr. 2. = ಸೋರು 2. Dropping, etc., leaking. — ಸೋರೋಡು. -ಓಡು. A leaking potsherd, *i. e.* one full of holes (Bp. 60, 46).

ಸೋರ್ sôr. 3. (= ಜೋಲ್ 1). To be or become loose or slack, etc. (ಜೋಲ್ Šm. 103; T. ಜೋರ್).

ಸೋರ್ sôr. 4. = ಸೋರ್. The state of being loose, dangling, etc. (ಜಂಗಳ, ಬಟಲ್, ಸಡಿಲ್ದುದು Šm. 49).

ಸೋರ್ sôr. 5. (= ಸೋರ್ 3 ?). To become free from pride (ಗರ್ವಹೀನ Šmd. Dh.; Šm. 103; T. ಜೋರ್, to wither, fade away = ವಾಡು). ಸೋರ್ದರ್ಪ (Šmd. 50. 55). See ಬಳ-.

ಸೋರ್ sôr. 6. To become wet or soaked (ನನೆ Šm. 103; *cf.* ತುಯ್ಯ್ ?). ಸೋರ್ದುರ್ (Čpr. 4, 46).

ಸೋರಿಸು sôrisu. = ಜೋರಿಸು. To cause to drop, trickle or flow (My.). ಜೊಲ್ಲು ಸೋರಿಸುತ್ತ ಮಾತಾಡು ವನ್ನ (ಅಮ್ಲುಕ್ಕೃತ G.).

ಸೋರು sôru. 1. = ಜೋರು 1, ಸೋರ್ 1. To drop, etc. (C.), as tears (Râm. 5, 9, 8), as blood (B. 1, 10). P. p. ಸೋರಿ. ಸೋರುವ ಮನೆಯನ್ನೂ ಹೋರುವ ಹೆಣ್ಣತಿಯನ್ನೂ ದೂರ ಬಿಡ ಬೇಕು.— ಸೋರುವ ಮನೆಯೂ ಲೊಟಕುವ ಗಣ್ಣನೂ ಸರಿ.— ಸೋರುವ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚೆ ಹೊಯ್ದರೆ (or ನೀರು ಚೆಲ್ಲಿದರೆ) ಹಳ್ಳದ ಕೂಡೆ ಹಳ್ಳ (Prvs.). ಮದ ಸೋರುತ್ತಿರುವ ಆನೆ (ಪ್ರಭಿನ್ನ, ಗರ್ಜಿತ; ಮತ್ತ Si. 269); ಸೋರಿ ಹೋದದು (ಸ್ಯನ್ನ, ರೀಣ, ಸ್ರುತ, ಸ್ನುತ 379); ಸೋರಿ ಹೋಗುವಿಕೆ (ಶ್ಚ್ಯೋತ, ಪ್ರಾಘಾರ 390). ಮದ ವೇಱ್ದಾಗ ಆನೆಗಳ ಗಣ್ಡಸ್ಥಲಗಳೊಳಗಿನ್ದ ಮದೋದಕವು ಸೋರು ತ್ತದೆ (B. 4, 23; 5, 239). — ಸೋರಾಟ. -ಆಟ. Dropping, etc. (ಸ್ನವ, ಸ್ರವ Si. 389).

ಸೋರು sôru. 2. = ಜೋರು 2, ಸೋರ್ 2. — ಸೋರು ದಾರು. reit. = ಜೋರು ದಾರು. (My.).

ಸೋರುಪ್ಪು (sôrâ-uppu). Nitre, saltpetre (C.; B. 4, 159; Tĕ.; Mhr., H. ಸೋರಾ; ಅಕ್ಷರುಡಕ G.).

ಸೋರುವಿಕೆ sôruvikĕ. = ಸೋರುಹ. (ಶ್ಚ್ಯೋತ, ಪ್ರಾಘಾರ Si. 390). ವಸ್ತಿಗರ್ಭದೋಷದಿನ್ದ ರೇತಸ್ಸು ಕರಗಿ ತಡೆಯಿಲ್ಲದೇ ಸೋರುವಿಕೆ (ಮೇಹ 201).

ಸೋರುಹ sôruha. Dropping, etc. (ಸ್ರವ Nr.).

ಸೋರೆ sôrĕ. 1. = ಸೊರೆ 1. The bottle gourd (ತುಮ್ಬು, ಅಲಾಬು, ದುಗ್ಧಿಕೆ Hlâ.; My.; Tĕ.; occasionally stone-vessels are made in the form of a sôrĕ, see ಕಲ್ಲು-, ಹುರೋ-). ಕಕುಭ ಪ್ರಸೇವಕ ಎನ್ದೊಡೆ ವೀಣೆಯ ಗವಸಣಿಗೆ; ಸೋರೆಯೆನ್ದೂ, ಎಮ್ಬರು (Nr.). ಸೋರೆಯೊಳಗೆ ಮದ್ದು ತುಮ್ಬಿ, ಮೇಲೆ ಹೂಹಾರ ಗನ್ಧ ಧರಿಸಿದನ್ತೇ (Dp. 30, 4). ಉಣ್ಡು ನಗದಿಹ ಮೋಱ್ ಆದುವೆ ಕಹಿಸೋರೆ (54, 4). — ಸೋರೆಕಾಯಿ. A fresh bottle gourd (My.). ಸೋರೆಕಾಯಿ ಆದರೆ ಹಾರೋರಿಗೆ ಆಗದೇ?— ಕುಮಾರರಾ ಮನು ಸೋರೆಕಾಯಿ ತಿನ್ದ ಹಾಗೆ (Prvs.). — ಸೋರೆಬುರುಡೆ. A bottle gourd deprived of its pulp and tried, when it is used as a vessel and for the lute and in swimming (My.). ಸೋರೆಯಾ ಬುರುಡೆಗಳು ಗೊಂಚೆಯ ಸರಳ್ಗಳ ಪಿಡಿದು,.. . ಬೇಣ್ಟೆಯಾ ಡುತ್ತಿರ್ದರು (Râghč. 17, 67).

ಸೋರೆ sôrĕ. 2. A kind of bird (Rŝv. 5, 59).

ಸೋರ್ sôr. = ಸೋರ್ 4. Being loose, etc. — ಸೋ ಮುಡಿ. A loose knot or braid of hair (Čpr. 10, 11; Abh. P. 3, 73. 108; 7, 13; Čt. II, 68. 98; V. 4, 18; J. 8, 18).

ಸೋರ್ಗಳ್ sôrgaḷ. ಸೋರ್ಗಳೆನೆ ಗಣಿಕರಕ್ಕು (Čt. I, 60).

ಸೋರ್ಚು sôrču. = ಸೋರಿಸು. To cause to drop, etc. (ಗಲನ Šmd. Dh.).

ಸೋಲ್ sôl. = ಸೋಲು 1. To be defeated or overcome, not to win (ಪರಾಜಯ Šmd. Dh.; T. ತೋಲ್, ತೋಲ್; M. ತೋಲ್). P. ps. ಸೋಲ್ತು (Šmd. 288; Čpr. 1, 118; Rŝv. 13, 90; Bp. 27, 10), ಸೋಲ್ದು (J. 3, 7; 5, 60; 7, 44; 20, 31; 21, 1; 27, 51; Bh. 1, 8, 53). ಸೋಲ್ವೆನೇ? (J. 12, 36). ಸೋಲ್ಲಂ (21, 14). ಸೋಲ್ತವಂಗೆ ರವಿ (ಗಣಂ) ಉಚಿತಂ (Mr. 365); ಸೋಲ್ತ ಹೊತ್ತು (ಅಭಿಷಂಗ 492). See Bp. 40, 6. 22; 50, 23. **2,** to lose (v. t.), to forfeit (Bp. 44, 61. 65). — ಸೋಲಿ ನುಡಿವವನು. A man who is overcome in argument (ಅಧರ, ಹೀನವಾದಿ Hlâ.).

ಸೋಲ sôla. = ಸೋಲು 2. Defeat, loss (Čpr. 2, 19; 8, 70; 10, 6; Bp. 4, 16; 20, 23; 59, 11; 61, 58; Râm. 4, 3, 16; Rŝv. 13, 61; T. ತೋಲ್). ತನ್ನ ಸೋಲವ ನುಡಿದು ಕೊಮ್ಬಂ (ಅಧರ Mr. 237). ಸೋಲವಾಟ (ಮನ ನಟ್ಟುದು Čt. I, 47). See ಕಣ್-. — ಸೋಲ ಗೆಲ. Loss and gain, defeat and success (J. 11, 5; Dp. 67, 6). — ಸೋಲ ಗೆಲವು. = ಸೋಲ ಗೆಲ. (My.). — ಸೋಲಪ್ಪುಡೆ. -ಂಪಡೆ. To generate or cause defeat (Čpr. 6, 85).

ಸೋಲಿಸು sôlisu. To defeat, to overcome, to vanquish (ಅಪಜಯ Šmd. Dh.; Bp. 6, 4; 40, 62; 50, 22; Šŝv. 4, 80; J. 12, 40; My.; B. 4, 37; 5, 246). ಸೋಲಿಪುದು (ಚಾಳಿಸಿತ್ತು Šm. 42; ಚಾಳಿಸಿತು Kk. 73).

ಸೋಲು sôlu. 1. = ಸೋಲ್. To be defeated, etc. P. p. ಸೋತು (Bp. 27, 29; 49, 23; 50, 39; C.). ಸೋತವನು (ಪರಾಜಿತ Nr.). ಸೋತ ವೇಳೆ (ಅಭಿಷಂಗ, ಸೋಲ್ಮೆ Nn. 122). ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ಸೋತು ಹೋಗುವಿಕೆ (ಪರಾಜಯ Si. 296); ಸೋತು ಹೋದವನು (ಪರಾಜಿತ, ಪರಾಭೂತ 296). ಸೋಲುವಂ (J. 10, 49). ಸೋಲದೆ ಗೆಲವು ಆಗದು, ನೂಲದೆ ಬಟ್ಟೆ ಆಗದು.— ಗೆದ್ದರೆ ಹಲವರು ಗೆದ್ದರು, ಸೋತರೆ ಕೊಂಕಣಿಗರ ಗಣ್ಡು ಸೋತ.— ಗೆದ್ದರೆ ಕೆಯ್ ಕಾಲು, ಸೋತರೆ ಕಿವಿ ಮೂಗು.— ನೂತನವಾದದಕ್ಕೆ ಸೋತವನು ನಾತ ದ ವಸ್ತುವಿಗೆ ಸೋತಾನೇ?— ಮಗ ಸೋತರೂ ಜೂಜನ ಬಳವು ಕಲಿ ತ.— ಮಾತು ಬನ್ದಾಗ ಸೋತು ಹೋದವನೇ ಜಾಣ (Prvs.). ಸೋತ ಪುರುಕಿ (a female who has lost, My. in children's language). ಸೋತ ಪುರುಕಿಗೆ ಸೋರೆಕಾಯಿ, ಗೆದ್ದ ಪುರುಕಿಗೆ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾಯಿ (Prv.). **2,** to fail, to fall off in respect to vigour, etc. (Tĕ. ಸೋಲು). ನಿದ್ದೆಯ ಹೊತ್ತಾಯಿತನ್ದ ರೆ. . . ನರಗಳು ಸಡಿಲಾಗುತ್ತವೆ, ಗೋಣು ಸೋಲುತ್ತದೆ (B. 4, 134). **3,** to lose (v. t.), to forfeit (Râm. 3, 2, 13).

ಸೋಲು sôlu. 2. = ಸೋಲ. (My.). — ಸೋಲು ಗೆಲವು. = ಸೋಲ ಗೆಲ. (J. 12, 26).

ಸೋಲುವಿಕೆ sôluvikĕ. = ಸೋಲುವೆ. (My.).

ಸೋಲುವೆ sôluvĕ. Defeat, losing, loss (ಅಭಿಷಂಗ, ಪರಾಭವ Nr.; T. ತೋಲ್ಪು, ತೋರ್ವಿ, ತೋಲ್ವಿ).

ಸೋಲೆ sôlĕ. The skin or slough of a snake; the coat of an onion (My.; *cf.* Mhr. ಸೋಲಣೇಂ = K. ಸುಲಿ 1).

ಸೋಲ್ಮೆ sôlmĕ. = ಸೋಲುವೆ. (ಅಭಿಷಂಗ, ಸೋತ ವೇಳೆ Nn. 122).

ಸೋಲ್ಲುಣ್ಠ sa-ullunṭha. *Irony, sarcasm, ridicule.*

ಸೋವತ sôvata. Prey (? Abh. P. 14, 201; 15, after 56).

Digitized by Google

ಸೋವಸೇಯ sôvasêya. Auspicious, fortunate, etc. (ಶಿವ, ಶುಭ, ಮಂಗಲ, etc. Mr. 26).

ಸೋವಾಸಿಣಿ sôvâsiṇi. Tbh. of ಸುವಾಸಿನಿ (Šmd. 355. 364; ಅಯ್ದೆ Šm. 78).

ಸೋವಾಸಿನಿ sôvâsini. (Šmd. 364). Tbh. of ಸುವಾಸಿನಿ (ಸುವಾಸಿನಿ Hlâ.).

ಸೋವಿ sôvi. (Šmd. 25). = Tbh. ಸೋವಿ? or = ಸೋವೆ?

ಸೋವಿ sôvi. = (ಸೋಮ 2), ಸೋಯಿ 1. (Tbh. of ಸ್ವಾಮಿ). — ಸೋವಣ್ಣ. -ಅಣ್ಣ. = ಸೋಯಿದೇವ. N. (Bp. 51, 76. 80. 82). — ಸೋವರಸ. -ಅರಸ. N. (Bp. 59, 7).

ಸೋವು sôvu. 1. = ಸೋ 2, etc. To drive off, etc. P. p. ಸೋವಿ (J. 6, 17; 28, 47). ನಾಯ್ಗ ಸೋವುವುದು (ಪಟಿ Šmd. I, o. r. — ಸೋವುದು).

ಸೋವು sôvu. 2. = ಸೋಹೆ. Trace, mark, sign (Tu.). ಸೋವು ತಿಳಿದ ಮಾವ ನೂಲು ಬಿಟ್ಟಾನೇ? (Prv.).

ಸೋವೆ sôvĕ. N. of a plant (ರಾವೆ Mr. 120).

ಸೋಷ್ಣ sa-ushṇa. Hot (Rśv. 5, 32. 40).

ಸೋಸ sôsa. Tbh. of ಶ್ವಾಸ. (Bp. 42, 26; Bh. 3, 13, 38).

ಸೋಸು sôsu. 1. Tbh. of ಶೋಧಿಸು. (My.). ತಳ ಸೋಸದೆ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿದರೆ (B. 3, 98). ಆ ಸತ್ವದೊಳಗೆ ನೀರಿಗೆ ಎರಡುವರೆ ತೊಲೆಯಷ್ಟು ತಿಳಿಸುಣ್ಣ ಕೂಡಿಸಿ, ಸೋಸಿ ತೆಗೆಯುವರು (4, 71). ಮನೇ ಕಟ್ಟುವದಕ್ಕಿನ್ತ ಮೊದಲು ಚನ್ನಾಗಿ ತಳಾ ಸೋಸ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ (4, 120). ತಳ ಸೋಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ನೆಲ ಅಗಿಯ ಬೇಕು (4, 151). ಕಲ್ಲೊಳಗಿನ್ದ ಕಬ್ಬಿಣ ಸೋಸಿ ತೆಗೆಯ ಬೇಕು (4, 152). ಕಬ್ಬಿಣವನ್ನು ಬಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ಹಾಕಿ, ಸೋಸ ಬೇಕು (5, 75). ಕಬ್ಬಿಣವನ್ನು ಕೊಲಿವೆಯೊಳಗೆ ಹಾಕಿ ಸೋಸುವವರ ಶ್ರಮ (5, 123).

ಸೋಸು sôsu. 2. Tbh. of ಸಹಿಸು. To endure, to bear (Mhr. ಸೋಸಣೇಂ). ಎಲ್ಲರು ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟ ಸೋಸುವದರಿನ್ದ ಬಡಿಗಾಲದೊಳಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಬದುಕುವರು (B. 5, 103).

ಸೋಹ sôha. Tbh. of ಸೋಹಂ. The ego, the self; identity (Bp. 1, 63; 8, 57; 37, 53).

ಸೋಹಂ saḥ-ahaṁ. I myself; I am He (the universal soul).

ಸೋಹಮ್ಭಾವ sôhaṁ-bhâva. The conception or realization of He (the universal soul) being I, and of I being He, the personal verification of pantheism (My.; Mhr.).

ಸೋಹಲ sôhala. = ಜೋಹರ 2. (G.; Mhr. ಸೋಹಳಾ).

ಸೋಹು sôhu. 1. = ಸೋವು 1, etc. (Bp. 20, 14; Bh. 3, 13, 17; 7, 6, 81).

ಸೋಹು sôhu. 2. Beating, driving, chasing (Bh. 1, 7, 2; 3, 13, 25). — ಸೋಹುಮೃಗ. A hunting-animal (ಅಟ್ಟುಳಿ Mr. 380).

ಸೋಹೆ sôhĕ. = ಸೋವು 2. (Bh. 3, 13, 15; *cf.* ಜಾಡೆ?).

ಸೌ sau. For some words with this initial syllable in writ see ಸಂ, ಸವ, and ಸವು, *e. g.* ಸಂವರಣೆ = ಸೌರಣೆ, ಸವಳು = ಸೌಳು, ಸವುದೆ = ಸೌದೆ, ಸವುಸವ = ಸೌಸವ, ಸವುಳು = ಸೌಳು.

ಸೌಕರ್ಯ saukarya. 1. (fr. ಸೂಕರ). Hoggishness, swinishness. (My.).

ಸೌಕರ್ಯ saukarya. 2. (fr. ಸುಕರ). Easiness of performance, practicability, etc. (Sk.).

ಸೌಕುಮಾರತೆ saukumâratĕ. = ಸೌಕುಮಾರ್ಯ. (Grj. 7, after 11).

ಸೌಕುಮಾರ್ಯ saukumârya. (fr. ಸುಕುಮಾರ). Youthfulness, tenderness, delicacy; softness, fineness. — ಸೌಕುಮಾರ್ಯವೈದು. -ಪೆಡು. To get tenderness, etc. (V. 23, after 18).

ಸೌಖ್ಯ saukhya. (fr. ಸುಖ). Pleasure, happiness, felicity, ease, comfort, enjoyment. (J. 2, 6; C.). — ಸೌಖ್ಯದಿನ್ದ ಇರು. To be happy, etc. (B. 4, 2).

ಸೌಖ್ಯತರ saukhya-tara. Uncommonly pleasant, very gratifying (Čh. v. 222; Bp. 40, 78).

ಸೌಗತ saugata. (fr. ಸುಗತ). A Buddhist. (ನಾಸ್ತಿಕ, ವೇದದಲ್ಲಿ ನಮ್ಬಿಕೆಯಿಲ್ಲದವನು G.).

ಸೌಗನ್ಧ saugandha. (fr. ಸುಗನ್ಧ). Possessing a fragrant odour, sweet-scented, fragrant; fragrance.

ಸೌಗನ್ಧಿ saugandhi. = ಸವುಂಗನ್ಧಿ. (fem.). That is sweet-scented or fragrant; sandal wood.

ಸೌಗನ್ಧಿಕ saugandhika. Fragrant. 2, a dealer in perfumes. 3, *sulphur.* 4, *the white water-lily* (ಚೆನ್ನೆಯ್ದಿಲ್ Hlâ.). 5, *a kind of fragrant grass* (= ಕತ್ತೃಣ).

ಸೌಗನ್ಧಿಸು saugandhisu. To possess a fragrant odour (Bp. 57, 35).

ಸೌಚಿಕ saučika. (fr. ಸೂಚಿ). *A tailor.*

ಸೌಜನ್ಯ saujanya. (fr. ಸುಜನ). Goodness, generosity, kindness, compassion, benevolence, clemency; *friendship* (Bp. 24, 18; 47, 61; My.).

ಸೌಜನ್ಯವಿದೂರ saujanya-vidûra. Very far from kindness, etc., cruel (Šśv. 4, 127).

ಸೌಜ್ಞೆ saujñĕ. Tbh. of ಸಂಜ್ಞೆ. (Tĕ.; R.).

ಸೌದಾಮನಿ saudâmani. (fr. ಸುದಾಮನ್). *A particular kind of lightning; lightning.* 2, N. of an apsaras of Indra's heaven.

ಸೌದಾಮಿನಿ saudâmini. *A particular kind of lightning. lightning* (ಮಿಂಚು Mr. 43).

ಸೌದಾಸ saudâsa. (fr. ಸುದಾಸ). The first-born son of Nahusha (Abh. P. 2, 60).

ಸೌದೆ saudĕ. = ಸವುದೆ, etc.

ಸೌಧ saudha. (fr. ಸುಧಾ). = ಸವುಧ. *A plastered or white washed mansion; any great mansion or house; a palace* (ದವಳಾರ Hlâ.; ಸುಧಾಧವಲಿತ, ನೆಲೆಯ ಶಿಲೆಯ ಉಪ್ಪರಿಗೆ Mr. 153 ಹರ್ಮ್ಯ, ಉಪ್ಪರಿಗೆ Nn. 94). 2, white, whiteness (ಬಿಳುಪು, ಬಿಳಿದು 94); silver. 3, having nectar; nectar (ಅಮೃತ 94). 4, truth, etc. (ನಿರುತ, ಸಸಿನ, ... 94). 5, mud (ಪಂಕ, ಕೆಸರು 94). 6, grass (ತೃಣ, ಹುಲ್ಲು 94).

ಸೌಧರ್ಮ saudharma. (fr. ಸುಧರ್ಮ). Heaven, svarga (Cpr. 3, 77).

ಸೌನನ್ದಕ saunandaka. N. of a sword (Čpr. 6, after 104).

ಸೌನಿಕ saunika. (fr. ಸೂನಾ). *A butcher.*

ಸೌನ್ದರ saundara. (= ಸೌನ್ದರ್ಯ). Beauty, loveliness, etc.; handsome, pleasing, etc. (ರಾಮ, ರೂಪು Nn. 24; ಸೊಬಗು, ಸೌನ್ದರ್ಯ 30; ಚೆಲುವು 43; ಮನೋಹರ, ಸೌಮ್ಯ, etc. Mr. 424. Čpr. 3, 87; 6, 5; Grj. 4, 43). 2, N. of three different vṛittas (Čh.). 3, the lapis lazuli (ರಾಜಾವರ್ತ, ವೈಡೂರ್ಯ Mr. 101). 4, N. of a râkshasa (Bp. 18, 20). — ಸೌನ್ದರನಾಥ. N. (Bp. 60, 37). — ಸೌನ್ದರನಾಥದೇವ. N. (Bp. 60, 37). — ಸೌನ್ದರಪಾಣ್ಡ್ಯ. N. (Bp. 50, 31).

ಸೌನ್ದರಾಂಗಿ saundara-aṅgi. A beautiful woman (Čh. v. 54).

ಸೌನ್ದರಿ saundari. A beautiful woman (Čpr. 3, 12; 6, 84; Čh. v. 101; Bp. 28, 21; 31, 22). 2, N. of a vṛitta (Čh.). 3, sandal wood (ಚನ್ದನ Mr. 117, one MS. ಸವುಗನ್ಧ).

ಸೌನ್ದರಿಯ saundariya. Tbh. of ಸೌನ್ದರ್ಯ. (J. 11, 9; 24, 64).

Digitized by Google

ಸೌನ್ದರ್ಯ saundarya. (fr. ಸುನ್ದರ). Beauty, loveliness, gracefulness, elegance.

ಸೌನ್ದರ್ಯಶಾಲಿ saundarya-śâli. A person endowed with beauty (My.). Feminine ಸೌನ್ದರ್ಯಶಾಲಿನಿ (J. 27, 22).

ಸೌಪ್ತಿಕ sauptika. (fr. ಸುಪ್ತ). Connected with or relating to sleep. 2, *a night-attack, an attack on sleeping men* (ಬಿತ್ತರದಿ ಕವಿವ ಕಾಳಗಂ Mr. 288).

ಸೌಬಲ saubala. (fr. ಸುಬಲ). Śakuni, son of Subala. (R.).

ಸೌಭ saubha. N. of Hariśchandra's city. 2, N. of a town of the Śâlvas. See ಸೌಭನಗರ.

ಸೌಭದ್ರ saubhadra. (fr. ಸುಭದ್ರಾ). Abhimanyu, son of Subhadrâ. (R.).

ಸೌಭದ್ರೇಯ saubhadrêya. Abhimanyu. (R.).

ಸೌಭನಗರ saubha-nagara. N. of a town (J. 7, 29).

ಸೌಭರಿ saubhari. N. of a muni. (J. 10, 16 seq.). 2, N. of a country (Śi. 312).

ಸೌಭಾಗಿನೇಯ saubhâginêya. (fr. ಸುಭಗಾ). *The son of a favourite wife or of an honoured mother.*

ಸೌಭಾಗ್ಯ saubhâgya. (fr. ಸುಭಗ). Auspiciousness, good fortune, fortunateness, good luck; blessedness; beauty, grace, charm; the happy and joyous state of wife-hood (as opposed to widowhood, consisting in the privileges of using pigments, wearing ornaments, etc.). 2, the fourth of the astronomical yôgas. 3, minium or red lead. See Śmd. 408; Čpr. 1, 126; 8, after 74; Bp. 9, 17; 39, 18; J. 1, 1.

ಸೌಭಾಗ್ಯವತಿ saubhâgya-vati. A woman possessing good fortune or blessedness; a married and unwidowed woman. (My.; B. 4, 87).

ಸೌಮಂಗಲ್ಯ saumangalya. (fr. ಸುಮಂಗಲ). A very auspicious state (J. 5, 53).

ಸೌಮಿತ್ರಿ saumitri. (fr. ಸುಮಿತ್ರಾ). Lakshmaṇa, son of Sumitrâ and younger brother of Râma (J. 18, 4. 8. 57. 64).

ಸೌಮ್ಯ saumya. (fr. ಸೋಮ). *Belonging or relating to the moon, sacred to the moon;* resembling the moon. 2, *handsome, pleasing, good, mild, calm, gentle, soft, benign, placid* (ಚಾತ್ಕ, ಚೆಲುವನು Nn. 74); auspicious. 3, handsomeness (ಚೆಲುವಿಕೆ Nn. 103). 4, *Budha or the planet Mercury, son of the moon* (ತಿಂಗಳಬಾಗ, ಬುದ Śm. 17). 5, the forty-third year in the cycle of sixty (My.).

ಸೌಮ್ಯರೂಪ saumya-rûpa. A handsome, pleasing form (My.).

ಸೌಮ್ಯವತ್ಸರ saumya-vatsara. = ಸೌಮ್ಯ No. 5. (Bp. 61, 92).

ಸೌಮ್ಯವಾರ saumya-vâra. Wednesday. (My.).

ಸೌರ saura. (fr. ಸೂರ). Belonging or relating to the sun, solar. 2, a worshipper of the sun. 3, the planet Saturn. 4, a solar month. See Čpr. 7, 66; 10, 68.

ಸೌರಣೆ sauraṇĕ. = ಸವರಣೆ, etc.

ಸೌರಭ saurabha. (fr. ಸುರಭಿ). Fragrant; fragrance. (Čpr. 8, after 4; Bh. 1, 10, 23; Śm. 1). 2, a bull, an ox (ಗೋವ, ವೃಷಭ, ಬಸವ Nn. 53).

ಸೌರಭೇಯ saurabhêya. *A bull, an ox* (ಎತ್ತು Mr. 178).

ಸೌರಭೇಯಿ saurabhêyi. *A cow.*

ಸೌರಭ್ಯ saurabhya. = ಸೌರುಭ, ಸೌರುಭ್ಯ. *Fragrance* (ಪರಿಮಳ Nn. 119). 2, the aggregate of the (four) principal tastes (ಕಟ್ತಿಕ್ತಾಮ್ಲಕಷಾಯ, ಕಾರ ಕಹಿ ಹುಳಿ ಒಗರುಗಳೆಮ್ಬ ನಾಲ್ಕು ರಸಂಗಳು 119, o. r. ರುಚಿಗಳು; ಕಷಾಯ ಕಟು ತಿಕ್ತಗಳು Mr. 478). 3, a bull (ಗೋವು 119).

ಸೌರಮಾನ saura-mâna. Solar measurement of time (B. 5, 309. 310; My.).

ಸೌರಮಾನವರ್ಷ sauramâna-varsha. A solar year (B. 5, 309).

ಸೌರಮಾಸ saura-mâsa. A solar month. (B. 5, 309; My.).

ಸೌರಮ್ಭ saurambha. Tbh. of ಸಂರಮ್ಭ, q. v. (ಸಂರಮ್ಭ, ಸಂವೇಗ Mr. 438; ಪದಪು Čt. II, 44; J. 3, 41; 5, 17; 13, 19; Râm. 1, 16, 12).

ಸೌರಮ್ಭವತಿ saurambha-vati. A woman of pleasurable excitement, a charming woman (ಪದಪುಗಾತಿ, ಹೊಸಹುಗಾತಿ Ss.).

ಸೌರವರ್ಷ saura-varsha. = ಸೌರಸಂವತ್ಸರ. (B. 5, 309. 310; My.).

ಸೌರಸಂವತ್ಸರ saura-saṁvatsara. A solar year. (My.).

ಸೌರಸಂಕ್ರಾನ್ತಿ saura-sankrânti. Passage of the sun from one sign into another (B. 5, 309).

ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ saurâshṭra. (fr. ಸುರಾಷ್ಟ್ರ). = ಸೂರಟ. Belonging or relating to the district of Surat. 2, the district or country of Surat. (Bp. 53, 11. 13; 57, 58-60; 58, 34; J. 27, 2; 28, 1). — ಸೌರಾಷ್ಟ್ರಸೋಮಯ. N. (Bp. 43, 31).

ಸೌರಾಷ್ಟ್ರಕ saurâshṭraka. *Bell-metal, brass* (ಕಂಚು Nn. 85).

ಸೌರಾಷ್ಟ್ರನಾಥ saurâshṭra-nâtha. The lord of Surat (Bp. 5, 42; 53, 26).

ಸೌರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ saurâshṭra-pati. = ಸೌರಾಷ್ಟ್ರನಾಥ. (Bp. 43, 20; 53 sum.; 53, 17).

ಸೌರಾಷ್ಟ್ರಪುರ saurâshṭra-pura. The town of Surat (Bp. 43, 35).

ಸೌರಾಷ್ಟ್ರಪುರಪತಿ saurâshṭrapura-pati. The lord of the town of Surat (Bp. 43, 16).

ಸೌರಾಷ್ಟ್ರರಾಗ saurâshṭra-râga. N. of a tune (My.).

ಸೌರಾಷ್ಟ್ರಸೋಮೇಶ saurâshṭra-sômêśa. Sômêśa of Surat (Bp. 43, 17. 30. 70).

ಸೌರಾಷ್ಟ್ರಸೋಮೇಶ್ವರ saurâshṭra-sômêśvara. Sômêśvara of Surat (Bp. 44, 1).

ಸೌರಾಷ್ಟ್ರಾಧಿಪತಿ saurâshṭra-adhipati. = ಸೌರಾಷ್ಟ್ರನಾಥ. (Bp. 43, 18).

ಸೌರಾಷ್ಟ್ರಿ saurâshṭri. N. of a plant (ಹಿಣ್ಣುಳಿ Mr. 147, one MS. ಹಿಣ್ಣುಳಿ). 2, a sort of fragrant earth found in Surat.

ಸೌರಾಷ್ಟ್ರಿಕ saurâshṭrika. Belonging to Surat. 2, *a sort of poison.* 3, a kind of snake.

ಸೌರಾಷ್ಟ್ರೇಶ saurâshṭra-îśa. = ಸೌರಾಷ್ಟ್ರನಾಥ. (Bp. 43, 47).

ಸೌರಾಷ್ಟ್ರೇಶ್ವರ saurâshṭra-îśvara. = ಸೌರಾಷ್ಟ್ರೇಶ. (Bp. 43, 21).

ಸೌರಿ sauri. Tbh. of ಶೌರಿ (Śmd. 335; ಉಪೇನ್ದ್ರ Kk. 7; Śm. 5).

ಸೌರಿಕ saurika. 1. (fr. ಸೂರ). Celestial. 2, heaven, svarga. 3, the planet Saturn, śani. (G.).

ಸೌರಿಕ saurika. 2. (fr. ಸುರಾ). Spirituous, vinous. 2, a vender of spirituous liquor.

ಸೌರಿದ saurida. Tbh. of ಶೌರಿದ (Śmd. 335, o. r. ಶಾರಿದ).

ಸೌರಿಸು saurisu. = ಸವರಿಸು, etc.

ಸೌರುಭ saurubha. = ಸೌರುಭ್ಯ. (Bp. 58, 56).

Digitized by Google

ಸೌರುಭ್ಯ saurubhya. = ಸೌರಭ್ಯ, ಸೌರುಭ. Fragrance, odour (ಆಮೋದ, ಸುಗನ್ಧಾನಿಲ Mr. 50).

ಸೌರ್ಯ saurya. Solar. (Čb. 145).

ಸೌಲಭ್ಯ saulabhya. (fr. ಸುಲಭ). Easiness of acquisition or attainment; feasibility, facility. (My.).

ಸೌವರ್ಚಲ sauvarčala. (fr. ಸುವರ್ಚಲ). = ಸಂಚಳ 2. *Sochal salt,* prepared by fusing fossil salt with myrobalan (ನೆಲ್ಲಿ). 2, *natron, alkali.*

ಸೌವರ್ಚಲವಣ sauvarča-lavaṇa. = ಸೌವರ್ಚಲ. (ಸೌವರ್ಚಲ, ಅಕ್ಷ, ರುಚಕ Si. 312; My.).

ಸೌವರ್ಣ sauvarṇa. (fr. ಸುವರ್ಣ). Made or consisting of gold, golden. (Bp. 4, 38; 56, 6; 57, 69).

ಸೌವಸ್ತಿಕ sauvastika. (fr. ಸ್ವಸ್ತಿ). Benedictive, salutatory. 2, *a family or domestic priest.*

ಸೌವಿದ sauvida. (fr. ಸುವಿದ). *A guard or attendant on the women's apartments.*

ಸೌವಿದಲ್ಲ sauvidalla. *A guard or attendant on the women's apartments.*

ಸೌವೀರ sauvîra. (fr. ಸುವೀರ). N. of a country in the west of India; a man of that country. 2, *sour gruel* (ಅಮ್ಬಿಲ Hlâ.; ಕಬಿ Śmd. Dh.; see ಧಾನ್ಯಾಮ್ಲ). 3, the fruit of the jujube (see ಬೋರೆ). 4, antimony.

ಸೌಶೀಲ್ಯ sauśîlya. (fr. ಸುಶೀಲ). Excellence of disposition, good morals. (Čpr. 1, 29).

ಸೌಷ್ಠವ saushṭhava. (fr. ಸುಷ್ಠು). *Excellence, superior goodness or beauty, great ability* (ಲೇಸಾಗಿರ್ಪುದು Hlâ.; ಲೇಸು Mr. 451). 2, excess. 3, lightness, suppleness, fleetness.

ಸೌಸವ sausava. = ಸವುಸವ.

ಸೌಸ್ಥೆ sausthĕ. Tbh. of ಸಂಸ್ಥೆ, q. v. A town (ಪುರ, ಪಟ್ಟಣ N. 162). 2, a sleeping-place, a bed (ಶಯ್ಯಾಸ್ಥಲ, ಹಾಸಿಕೆ 162, o. r. ಶಯನಸ್ಥಲ). 3, an ordinance, etc. (ಕಟ್ಟಳೆ 162, o. r. ಕಟ್ಟಳೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ). 4, a thicket, etc. (ಪಲವು ಲತಾವೇಷ್ಟಗುಲ್ಮ, ಹಲವು ಬಳ್ಳಿಗಳು ಹಬ್ಬಿದ ಹೊದರು 162, --ಹಬ್ಬಿದ ಮೆಳೆಗಳು). 5, swearing (ವ್ಯವಸ್ಥಾಕರಣ, ಸೂರುಳು 162, o. r. ಪ್ರಮಾಣವ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ).

ಸೌಸ್ಥೋನ್ನತಿ sausthâ-unnati. Prosperity of living or business (Čpr. 1, 78).

ಸೌಹಾರ್ದ sauhârda. (fr. ಸುಹೃದ್). *Affection, friendship.*

ಸೌಹಿತ್ಯ sauhitya. (fr. ಸುಹಿತ). *Satiety, satisfaction;* fulness, completion; kindness, friendliness.

ಸೌಹೃದ sauhṛida. (fr. ಸುಹೃದ್). *Friendship.*

ಸೌಳು saulu. = ಸವುಳು.

ಸ್ಕನ್ದ skanda. Leaping; flowing. 2, *Kârttikêya,* the son of Śiva and god of war (ಗುಹ, ಸ್ವಾಮಿಕಾರ್ತ್ತಿಕ Nn. 144). 3, a minister, etc. (ಪ್ರಧಾನರ್, ಪ್ರಧಾನಪುರುಷರ್ 144); a prince, a king; a clever or learned man. 4, the body. 5, the bank of a river. 6, a kind of disease attacking children.

ಸ್ಕನ್ದಪಿತ skanda-pita. Śiva (Bp. 57, 23).

ಸ್ಕನ್ದಪುರಾಣ skanda-purâṇa. N. of one of the purâṇas, a fragment of which, the kâśîkhaṇḍa, gives a description of the lingas near Benares. (Bp. 43, 76).

ಸ್ಕನ್ಧ skandha. *The shoulder;* the neck and throat (ತಿರೋಧರ, ಕೊರಳು Nn. 144 as ಸ್ಕನ್ದ). 2, *the part of the stem of a tree where the branches begin* (ಕುಜಾತದ ಕೂಟ, ಮರದ ಹೆಣೆ Nn. 144 as ಸ್ಕನ್ದ, o. r. ಎರಡು ಮರಗಳೊನ್ದಾಗಿ ಕೂಡಿದಲ್ಲಿ; probably ಹಣೆ 1 is meant); a large branch or bough. 3, a branch or department of human knowledge; a section, chapter, division of a book. 4, a body of men, horses and elephants (ಘೋಟಕಹಸ್ತಿಮುಖ್ಯಸಮುದಾಯಕ, ಕುದುರೆ ಆನೆ ಕಾಲಾಳ ಸಮೂಹ 144 as ಸ್ಕನ್ದ; ಆನೆ ಕುದುರೆ ಮೊದಲಾದ ಸಂಘಾತ Mr. 476 as ಸ್ಕನ್ದ); *a troop, multitude, quantity.* 5, the withers of an elephant (ಆಸನ Mr. 154). 6, a king, a prince; a wise man. 7, a sort of metre (*cf.* ಕನ್ದ).

ಸ್ಕನ್ಧಕ skandhaka. = ಸ್ಕನ್ಧ No. 7. A kind of metre (Ch.).

ಸ್ಕನ್ಧದೇಶ skandha-dêśa. Shoulder-region, the shoulder, *the part about the shoulders or withers of an elephant where the driver sits.*

ಸ್ಕನ್ಧಧಾನ skandha-dhâna. A royal city (ರಾಜಧಾನಿ Mr. 1..).

ಸ್ಕನ್ಧವಾಹಕ skandha-vâhaka. Carrying on the shoulders; *an ox trained to carry burdens;* one broken in for the plough, etc. (ಹೂಡುವೆತ್ತು Hlâ.).

ಸ್ಕನ್ಧಶಾಖೆ skandha-śâkhĕ. *A principal branch, the first branch which issues from the upper stem of a tree* (ಮೊದಲ ಹೆಗ್ಗೊಮ್ಬು Hlâ.; ಮರನ ಹೆಗ್ಗೊಮ್ಬು Mr. 105).

ಸ್ಕನ್ಧಸ್ skandhas. = ಸ್ಕನ್ಧ. (Colebr.).

ಸ್ಕನ್ಧಾವಾರ skandha-âvâra. An army or a division of it attached to the person of a king. 2, *a royal capital, a royal residence.* 3, a camp.

ಸ್ಕನ್ಧಿಕ skandhika. = ಸ್ಕನ್ಧವಾಹಕ. *An ox trained to carry burdens;* etc. (ಹೂಡುವೆತ್ತು Mr. 119).

ಸ್ಕನ್ನ skanna. *Fallen,* fallen down, descended; oozed out, trickled down; emitted, sprinkled; gone; dried up. See ಸ್ರ-.

ಸ್ಕಮ್ಭ skambha. (= ಕಮ್ಬ). Support, prop, fulcrum, pillar. See ವಿಷ್ಕಮ್ಭ.

ಸ್ಕಾನ್ದ skânda. (fr. ಸ್ಕನ್ದ). Relating to Kârttikêya.

ಸ್ಕಾನ್ದಪುರಾಣ skânda-purâṇa. = ಸ್ಕನ್ದಪುರಾಣ. (Sk.; My.).

ಸ್ಖಲತ್ skhalat. Stumbling, tripping; blundering; faltering, stuttering; dropping, trickling. (A.).

ಸ್ಖಲನ skhalana. *The act of stumbling, slipping, tripping, falling, tottering; falling or deviating from the right course;* blundering, an error, a mistake, a blunder, blundering in speech or pronunciation; dropping, dripping, trickling, effusion, emission; dashing or clashing together, shock, collision; mutual striking or rubbing together. See ತಪ್ಪು 1.

ಸ್ಖಲಿತ skhalita. Stumbled, slipped tripped, fallen; dropped down (ಪ್ರಸ್ಕನ್ನ, ಬಿಳ್ದಿಸಿದವಂ Mr. 300); shaking, tottering, unsteady; erring; stuttering, stammering, faltering, hesitating; agitated, disturbed; dropped, effused, emitted; trickling down; interrupted, stopped, obstructed; confounded; gone. 2, tumbling, falling; deviation from the right course; blunder, fault, error; deceit, treachery; *circumvention, stratagem.*

ಸ್ಖಾಲಿತ್ಯ skhâlitya. The state of being fallen from, deviated from the right course, etc. (My.). See ...

ಸ್ಥ sta. Tbh. of ಸ್ಥ. (C.).

ಸ್ತನ stana. 1. = K. ತನ. See ಮೊತ್ತಸ್ತನ.

ಸ್ತನ stana. 2. *The breast of a woman;* the nipple of the breast; an udder or dug or breast of any female animal.

ಸ್ತನನ್ಧಯ stana-n-dhaya. Breast-sucking; *a male infant.* Feminine ಸ್ತನನ್ಧಯೆ.

Digitized by Google

ಸ್ತನಪ stana-pa. Breast-sucking; *a male infant.*

ಸ್ತನಪಯೋಗನ್ಧಿ stana-payas-gandhi. The weed Alternanthera sessilis, used as a potherb (ಹೊನ್ನಗನ್ನೆ Mr. 135).

ಸ್ತನಪೆ stana-pĕ. *A female infant.*

ಸ್ತನಯಿತ್ನು stanayitnu. Thunder; *a thunder-cloud; a cloud.*

ಸ್ತನಿತ stanita. Thundering; *thunder.* See ಮೊಳಗು 2.

ಸ್ತನ್ಯ stanya. *Milk.* See ಹಾಲು 1.

ಸ್ತನ್ಯಪಾನ stanya-pâna. Drinking milk (My.).

ಸ್ತಪನ stapana. Tbh. of ಸ್ನಪನ. (My.).

ಸ್ತಬಕ stabaka. = ಸ್ತವಕ 1. *A cluster of blossoms,* a bunch of flowers, a nosegay, a tuft; a quantity, a multitude.

ಸ್ತಬ್ಧ stabdha. Fixed, firm, stiff, rigid, hard; immovable, motionless, numb, paralyzed; senseless, stupid, dull, insensible, indifferent; stopped, brought to a stand, blocked up; obstinate, stubborn, hard-hearted; coarse.

ಸ್ತಬ್ಧತ್ವ stabdhatva. *Fixedness, rigidity, immobility; stupor,* stubbornness.

ಸ್ತಬ್ಧರೋಮ stabdha-rôma. Stiff-bristled: *A boar, a hog.*

ಸ್ತಭ stabha. (= ಸ್ತುಭ). *A he-goat; a ram.* See ಹೋತ್ತು.

ಸ್ತಮ್ಬ stamba. 1. *A clump of grass, etc.; any clump or bunch or cluster;* a bush, a thicket; *a shrub.*

ಸ್ತಮ್ಬ stamba. 2. Tbh. of ಸ್ತಮ್ಭ. (C.).

ಸ್ತಮ್ಬಕರಿ stamba-kari. Forming clusters: *corn; rice* (ನೆಲ್ಲು Hlâ.).

ಸ್ತಮ್ಬಘನ stamba-ghana. = ಸ್ತಮ್ಬಘ್ನ. *A tool for cutting or eradicating clumps of grass, etc.*

ಸ್ತಮ್ಬಘ್ನ stamba-ghna. Clump-destroyer: *a tool for cutting or eradicating clumps of grass, etc.;* a sickle for cutting corn.

ಸ್ತಮ್ಬೇರಮ stambê-rama. Delighting in clumps of grass: *an elephant.*

ಸ್ತಮ್ಭ stambha. = (ಕಮ್ಬ), ಸ್ತಮ್ಬ 2. Fixedness, stiffness, rigidity (ಅನತ, ಬೆಬತಿಹಸ್ಥಾದು Nn. 76, o. r. ಬಾಗದುದು). 2, immobility; a prop, support, fulcrum. 3, *a pillar, a column, a post* (ಕಮ್ಬ 76); *a stem, a stock, a trunk.* 4, insensibility, stupor, stupefaction; numbness, paralysis, torpor; stupidity. 5, stoppage, obstruction, hindrance; suppression. 6, a particular faculty acquired by magical means, the supernatural suppression or arresting of any of the bodily feelings or forces of nature (ಪ್ರಕೃತಿ, ಶೀಲ 76). 7, a man (ಮನುಷ್ಯ, ಪುರುಷ 76). 8, a mountain (ಶಿಖರಿ, ಪರ್ವತ 76). 9, one of the sâtvikabhâvas (Kâvy. IV, 2, 17).

ಸ್ತಮ್ಭನ stambhana. The act of fixing firmly, making stiff or hard or rigid, making like a post; paralyzing, stupefying, stunning, benumbing; propping or supporting, holding upright; stopping, making immovable, hindering, arresting, bringing to a stand, obstruction, suppressing; stopping of hemorrhage, staunching the flow of blood. 2, = ಸ್ತಮ್ಭ No. 6. See ತಗೆ 1.

ಸ್ತಮ್ಭನಮನ್ತ್ರ stambhana-mantra. A mantra by which stambhana is produced (My.).

ಸ್ತಮ್ಭನೆ stambhanĕ. = ಸ್ತಮ್ಭನ. (My.).

ಸ್ತಮ್ಭಿಸು stambhisu. = ತಮ್ಬಿಸು. To fix firmly, etc.; to stop, etc. 2, to become fixed, immovable, etc. (Si. 73).

ಸ್ತರ stara. Spreading, extending, expanding; covering, etc.; anything spread; a bed, couch. See ವಿಷ್ಟರ, ವಿಸ್ತರ, ಸಂಸ್ತರ.

ಸ್ತವ stava. Praising, celebrating, hymning; *praise, eulogium.*

ಸ್ತವಕ stavaka. 1. = ಸ್ತಬಕ. See Hlâ. s. ಹೂ 2.

ಸ್ತವಕ stavaka. 2. Praising; a panegyrist, praiser; praise, eulogium.

ಸ್ತವನ stavana. Praising; praise; a hymn. See ಸಂ-; Bp. 2, 35.

ಸ್ತವನೀಯ stavanîya. To be praised, praiseworthy, laudable. (Śmd. 301).

ಸ್ತಳ stala. Tbh. of ಸ್ಥಲ. (Nn. 31).

ಸ್ತಾನ stâna. 1. Tbh. of ಸ್ಥಾನ. (My.; Tĕ.).

ಸ್ತಾನ stâna. 2. Tbh. of ಸ್ನಾನ. (My.; Tĕ.).

ಸ್ತಾರ stâra. Spreading; covering. See ವಿ-.

ಸ್ತಾವ stâva. = ಸ್ತವ. See ಪ್ರ-, ಸಂ-.

ಸ್ತಾವಕ stâvaka. A praiser, panegyrist, eulogiser, flatterer. (R.).

ಸ್ತಿಕೆ stikĕ. Tbh. of ಸ್ಥಿಕೆ. See *e. g.* ದೊಡ್ಡ-, ಮಧ್ಯ-.

ಸ್ತಿಮಿತ stimita. = ತಿಮಿತ. Still, motionless, unmoved, steady, fixed, rigid, immovable, benumbed. 2, tender, soft; gratified, pleased. 3, *wet, moist;* moisture. See ತಡವು 1; Bp. 8, 41.

ಸ್ತಿಮಿತಭಾವ stimita-bhâva. The state of being still, motionless, etc. See ತಡವು 1.

ಸ್ತೀರ್ಣ stîrṇa. Spread, expanded, covered, strewn. See ವಿ-.

ಸ್ತುತ stuta. *Praised, eulogised,* hymned; flattered.

ಸ್ತುತಿ stuti. = ತುತಿ. *Praise, eulogy;* commendation, adulation, flattery. ಸ್ತುತಿ ತಿಳಿಯದವನಿಗೆ ಗತಿಯೇನು? (Prv.). — ಸ್ತುತಿಗೆಯ್. To praise, to laud (Abh. P. 5, after 6; Bp. 35, 5). — ಸ್ತುತಿವೆಡ್. -ಪೆಱ್. To get praise (Bp. 38, 47).

ಸ್ತುತಿಪಾಠಕ stuti-pâṭhaka. *A panegyrist,* encomiast, bard, herald.

ಸ್ತುತಿಭೂಮಿ stuti-bhûmi. *A place at a sacrifice for priests to recite hymns.*

ಸ್ತುತಿಯಿಸು stutiyisu. = ಸ್ತುತಿಸು. To praise, to laud (Čpr. 7, 47); to hymn, to praise in song, to worship by hymns. ಯಾಗಂಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ನೆರೆದು ಸ್ತುತಿಯಿಸುವ ಠಾವು ಆವುದಾನೊನ್ದಣ್ಪು, ಅದು ಸಂಸ್ತಾವ (Nr.).

ಸ್ತುತಿಸು stutisu. = ತುತಿಸು, ಸ್ತುತಿಯಿಸು. (Bp. 19, 6; J. 11, 38; My.; B. 5, 204).

ಸ್ತುತ್ಯ stutya. To be praised, laudable, praiseworthy. (Bp. 8, 53; 17, 12; 38, 72).

ಸ್ತುಭ್ stubh. Stopping; one who stops; one who praises. See ಅನುಷ್ಟುಭ್, ತ್ರಿಷ್ಟುಭ್.

ಸ್ತುಭ stubha. (= ಸ್ತಭ). *A he-goat.*

ಸ್ತೂಪ stûpa. *A heap or pile of earth, any heap or pile or mound;* a Buddhist monument or tope, a kind of tumulus erected over sacred relics of Buddha.

ಸ್ತೃತ stṛita. Spread, spread out. See ವಿ-.

ಸ್ತೇನ stêna. *A thief, a robber.* See ಕಳ್ಳ 1.

ಸ್ತೇಮ stêma. (= ತೇಮ). *Wetness, moisture.*

ಸ್ತೇಯ stêya. *Theft, robbery;* anything stolen or liable to be stolen. See ಕಳ್ 2.

Digitized by Google

ಸ್ತೇಯಿ stêyi. A thief, a robber. (My.).

ಸ್ತೈನ್ಯ stainya. *Theft, thievery, robbery.*

ಸ್ತೋಕ stôka. (= ತೋಕ). *Little, small, short* (ಅಲ್ಪ Nn. 151; ಕಿರಿದು Mr. 537); few; low. 2, a small portion, a drop. 3, a kind of body (ತನುಭೇದ, ಶರೀರದ ಭೇದ 151, probably: the state of being little-bodied). 4, a tail (ಪುಚ್ಛ, ಬಾಲ 151). 5, offspring, children (ಪುತ್ರರು, ಮಕ್ಕಳು 151). 6, penance (ತಪ, ತಪಸ್ಸು 151). 7, the ćâtaka bird (ಸ್ತೋಕಕ Mr. 171).

ಸ್ತೋಕಕ stôkaka. *The ćâtaka bird, Cuculus melanoleucus.*

ಸ್ತೋತ್ರ stôtra. = ತೋತ್ರ. *Praise, eulogium;* a hymn of praise, ode. See ವರ್ಣಿಸು. — ಸ್ತೋತ್ರಂಗೆಯ್. -ಂ-. To praise (Grj. 4, after 48).

ಸ್ತೋಭನ stôbhana. Celebration, glorification, praise.

ಸ್ತೋಭನಕಾರಿ stôbhana-kâri. Causing to praise, producing approbation (Kâvy. III, 3, B, 2).

ಸ್ತೋಮ stôma. = ತೋಮ. Praise, eulogium; a hymn. 2, *a sacrifice, an oblation.* 3, *a heap, collection, assemblage, number, multitude, quantity, mass.*

ಸ್ತೌತ್ಯ stautya. (fr. ಸ್ತುತಿ). Praise, etc. (ವರ್ಣ, ಸ್ತುತಿ Nn. 71; ಸ್ತುತಿ 82. 89; ನುತ 142, o. r. ನುತಿ). 2, prayer (ಜಪ 52).

ಸ್ತ್ಯಾನ styâna. Collecting into a mass; *thickened, coagulated, congealed;* thick, bulky, gross; soft, bland, unctuous, smooth.

ಸ್ತ್ಯಾಯ styâya. Collecting into a mass, crowding together. See ಸಂ-.

ಸ್ತ್ರೀ strî. (Śmd. 103). *A woman,* a female; (a wife). 2, the feminine gender (Śmd. 108. 265; Kâvy. I, 2, 74-83; I, 5, 18-20). ಸ್ತ್ರೀಯರ್, ಸ್ತ್ರೀಯರ್ಗ or ಸ್ತ್ರೀಯರ್ಗ್ಗ (Śmd. 140). ಸ್ತ್ರೀಯ ಭಾಗ್ಯ ಪುರುಷನ ಲಕ್ಷಣ (Prv.). — ಸ್ತ್ರೀಯಳು. = ಸ್ತ್ರೀ. (B. 5, 158. 210. 275; see ಕುಲ-, etc.).

ಸ್ತ್ರೀತ್ವ strîtva. Womanhood (Abh. P. 7, 14). 2, feminineness, effeminacy. 3, *the feminine gender.*

ಸ್ತ್ರೀದಾನ strî-dâna. The gift of a woman (Grj. 3, 63).

ಸ್ತ್ರೀಧನ strî-dhana. A woman's peculiar property, *property belonging to a woman over which she has independent control.*

ಸ್ತ್ರೀಧರ್ಮ strî-dharma. The duty of a woman; the laws concerning women; menstruation.

ಸ್ತ್ರೀಧರ್ಮಿಣಿ strî-dharmiṇi. *A woman during menstruation.*

ಸ್ತ್ರೀನಪ್ strî-nap. The feminine and neuter gender; the state of (a word) being used both in the feminine and neuter gender (Śmd. 108).

ಸ್ತ್ರೀನಪುಂಸ strî-napuṁsa. = ಸ್ತ್ರೀನಪ್. (Śmd. 108. 109).

ಸ್ತ್ರೀಪಾಕ strî-pâka. Food dressed by a woman (My.).

ಸ್ತ್ರೀಪುಂಸ strî-puṁsa. Wife and husband, *man and wife.*

ಸ್ತ್ರೀಪುನ್ಧರ್ಮ strî-pun-dharma. The law (which regulates the duties) of man and wife, the mutual duties of husband and wife or of man and woman. (R.).

ಸ್ತ್ರೀಬುದ್ಧಿ strî-buddhi. The female understanding. (My.).

ಸ್ತ್ರೀರಂಜನ strî-ranjana. Delighting women: betel. (R.).

ಸ್ತ್ರೀರತ್ನ strî-ratna. A jewel or gem of a woman, an excellent woman. (My.).

ಸ್ತ್ರೀರಾಗ strî-râga. A female râga, a râgiṇî (Bp. 19, 18).

ಸ್ತ್ರೀರಾಜ್ಯ strî-râjya. The kingdom of women. (J. 16 sum.).

ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ strî-linga. The female organ. 2, the feminine gender (Śmd. 108. 112. 119. 120. 126. 147. 184. 157).

ಸ್ತ್ರೀವಶ್ಯ strî-vaśya. Subduing or seducing a woman (My.).

ಸ್ತ್ರೀವಾಚಕ strî-vâćaka. A feminine noun (Śmd. 187; Kâvy. I, 2, 7-11).

ಸ್ತ್ರೀವೇಷ strî-vêsha. The guise of a woman (My.).

ಸ್ತ್ರೀಸಂಗ strî-sanga. Attachment or addiction to women, intercourse with a woman. (My.).

ಸ್ತ್ರೀಸಂಗ್ರಹಣ strî-sangrahaṇa. The act of embracing a woman (improperly), adultery, seduction. (R.).

ಸ್ತ್ರೈಣ straiṇa. *Female, feminine.* 2, womanhood, feminineness. 3, the female sex. 4, the feminine gender (Kâvy. I, 2, 71-73 *b;* I, 4, 11. 12). 5, the nature of woman.

ಸ್ಥ stha. = ಸ್ತ. Standing, staying, abiding, being situated, living, existing, being. See *e. g.* ಅಸೀನ-, 2, a place, spot, ground.

ಸ್ಥಗನ sthagana. The act of covering or concealing, concealment. (R.).

ಸ್ಥಗಿತ sthagita. *Covered; concealed, hidden.* See ಸಂ-.

ಸ್ಥಂಡಿಲ sthaṇḍila. *A piece of ground (levelled, squared and prepared for a sacrifice,* ಬಹುವಿಧದ ಗದ್ದೆ [illegible] Mr. 444). 2, a barren field. 3, a heap of clods. 4, a boundary, limit.

ಸ್ಥಂಡಿಲಶಾಯಿ sthaṇḍila-śâyi. *A devotee who sleeps on the bare ground* (or on the sacrificial sthaṇḍila, on account of a religious vow).

ಸ್ಥಪತಿ stha-pati. Ground-lord: *a sovereign, a chief, a king.* 2, *an architect.* 3, a master carpenter or mason. 4, a *performer of the bṛihaspatisava* ([illegible] Mr. 261). 5, a guard or attendant of the women's apartments.

ಸ್ಥಪುಟ sthapuṭa. Being in contracted or difficult circumstances. 2, *unevenly raised,* elevated and depressed, bent down. See ಎತಮೋನ್ನತ.

ಸ್ಥಲ sthala. ಸ್ಥಳ. = ತಳ 2, ಸ್ತಳ. *Firm or dry ground, terra firma, dry land* (as opposed to water); *ground or land in general* (ನೆಲ Hlâ.). 2, a place, a spot, a site, a locality. 3, stead, place, lieu. 4, field, tract, district. 5, [illegible]. 6, a topic, a case, a subject (Bp. 26, 65; see [illegible]). 7, shore, strand, beach. ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ನೆರಳೇ ಆಸ್ಪದ (Prv.). 8, the number 18 (ಹದಿನೆಂಟು Mr. 348).

ಸ್ಥಲಪಲ್ಲಟ sthala-pallaṭa. Change of place, transfer (My.). 2, confusion with regard to a place or places (My.).

ಸ್ಥಲವನ್ತಿಗ sthala-vantiga. A man belonging to a place, a resident (My.).

ಸ್ಥಲವನ್ದಿಗ sthala-vandiga. Tbh. of ಸ್ಥಲವನ್ತಿಗ. (My.).

ಸ್ಥಲವಾರ sthala-vâra. = ತಳವಾರ, etc. A man who screens or watches a place: a watchman, a beadle. See Mr. s. ಅಷ್ಟಾದಶಪ್ರಧಾನ.

ಸ್ಥಲವಾಸ sthala-vâsa. Place of residence (My.).

ಸ್ಥಲಶೃಂಗಾಟ sthala-śṛingâṭa. *The herb Tribulus terrestris or lanuginosus* Lin. (ನೆಗ್ಗಿಲ್ Hlâ.).

ಸ್ಥಲಿ sthali. = ಸ್ಥಲ. *Firm or dry ground, etc., etc.* 2, a deity of the soil, local or tutelary divinity.

ಸ್ಥಲೀಕ sthalîka. = ಸ್ಥಲವನ್ತಿಗ. (Tĕ.; R.).

Digitized by Google

ಸ್ಥವಿರ sthavira. Fixed, firm, steady. 2, *old, aged* (ವೃದ್ಧ, ಹರೆಯ ಹೋದವಂ Mr. 310).

ಸ್ಥವಿಷ್ಠ sthavishṭha. (fr. ಸ್ಥೂಲ). *Largest, most bulky, very corpulent.*

ಸ್ಥವೀಯಸ್ sthavīyas. Larger, more bulky, uncommonly corpulent. (R.).

ಸ್ಥಳ sthaḷa. = ಸ್ಥಲ, q. v.

ಸ್ಥಾಣು sthâṇu. = ಠಾಣು. Standing, firm, fixed, stable, immovable, motionless. 2, *Śiva* (ತ್ರಿನೇತ್ರ No. 162). 3, *a stake, a post.* 4, a peg, a pin; a pillar. 5, a branchless trunk or stem, *the trunk of a lopped tree* (ಕೊರಡು 162). 6, a spear, a dart. See Mr. 200 s. ಮುಣ್ಣಿಗೆ.

ಸ್ಥಾಣ್ಡಿಲ sthâṇḍila. *A devotee who sleeps on the bare ground* (or on ground prepared for a sacrifice).

ಸ್ಥಾತೃ sthâtṛi. Who or what stands or stays, standing. See ಅಪ-.

ಸ್ಥಾನ sthâna. = ಠಾಣ 2, etc., ಸ್ತಾನ 1. *Standing, staying;* stay, continuance, the state of being fixed or stationary; state, condition; *a stationary state or condition* (as one of the three aims or results of state policy, a kind of neutral or middle state characterized by neither loss nor gain, failure nor success). 2, halt. 3, *a place, a spot, a locality, a site.* 4, situation, position; office, rank, degree, dignity. 5, *an attitude of the body* (*e. g.* in shooting). 6, *proper or right place.* 7, the place or organ of utterance of any letter. 8, a dwelling-place, *an abode, a house;* a country, region, district; a town, city. 9, *interval, opportunity, leisure.* 10, an object. 11, likeness, resemblance. See Ch. III, 2, B, 54. 55; III, 3, B, 171. ಸ್ಥಾನವಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ಮಾನವೆಲ್ಲಿ? (Prv.).

ಸ್ಥಾನಕ sthânaka. A place; an abode, see ಗೋ-; a situation. 2, *a basin or trench for water at the foot of a tree.*

ಸ್ಥಾನದ sthâna-da. Vishṇu (Cb.).

ಸ್ಥಾನದೀಪಿಕೆ sthâna-dîpikĕ. = ಠಾಣದೀವಿಗೆ, q. v. (Śmd. 376; Cpr. 3, after 97).

ಸ್ಥಾನಪ್ರವೇಶ sthâna-pravêśa. Entering a place. See ಸಲ್ 1.

ಸ್ಥಾನಭ್ರಷ್ಟ sthâna-bhrashṭa. = ಠಾಣಬಿಟ್ಟ. Fallen or removed from any place or station, ejected from an office, displaced, out of place.

ಸ್ಥಾನಭ್ರಷ್ಟತ್ವ sthâna-bhrashṭatva. The state of being fallen or removed from any place or station, etc. (My.).

ಸ್ಥಾನಮೃಗ sthâna-mṛiga. An alligator (ಮೊಸಳೆ); a fish (ಮೀನು); a tortoise (ಆಮೆ); a crab (ಏಡಿ Cb.).

ಸ್ಥಾನವ್ಯಕ್ತಿ sthâna-vyakti. Clearing out of or leaving a place. See ಉಡು 1.

ಸ್ಥಾನವ್ಯಾಕುಲತೆ sthâna-vyâkulatĕ. Perplexity with regard to place or position (ಕಡುಕಲು Śmd. I).

ಸ್ಥಾನಸಂಗ್ರಹ sthâna-sangraha. Seizing or taking a place or position. See ಇಮ್ಮು ಕೆಯ್.

ಸ್ಥಾನಸ್ಥ sthâna-stha. Abiding in one place, *staying at home.*

ಸ್ಥಾನಾನ್ತರ sthâna-antara. Another place.

ಸ್ಥಾನಾನ್ತರಪ್ರಣೀತ sthânântara-praṇīta. Brought or conveyed to another place. See ಅಡಸು 1.

ಸ್ಥಾನಾಪಗಮನ sthâna-apagamana. Going away or departing from a place. See ತಲಪುರ.

ಸ್ಥಾನಿಕ sthânika. Local, topical. 2, any one holding an official post. 3, a paid servant in a temple who assists the pûjâri (My.).

ಸ್ಥಾನೀಕ sthânīka. = ಸ್ಥಾನಿಕ No. 3. (My.).

ಸ್ಥಾನೀಯ sthânīya. Belonging or suitable to any place, prevailing in any place, local. 2, *a town.*

ಸ್ಥಾಪಕ sthâpaka. Causing to stand, establishing, founding; an establisher, a founder, an erector. See *e. g.* ಮೂಲ-, ಸ್ಥಿತಿ-.

ಸ್ಥಾಪತ್ಯ sthâpatya. *A guard of the women's apartments.*

ಸ್ಥಾಪನ sthâpana. = ಠಾಪಣೆ. The act of causing to stand, placing, fixing, establishing, erecting, founding, instituting; regulating, directing, appointing, arranging. See ಬೀಜ-, ಸಂ-; ನಡು 2. — ಸ್ಥಾಪನ ಮಾಡು. To establish, to found, etc. (B. 4, 138; My.).

ಸ್ಥಾಪನಾಚಾರ್ಯ stâpana-âcârya. An âcârya who establishes or has established (J. 2, 53; 34, 40).

ಸ್ಥಾಪನಿ sthâpani. *The plant Clypea hernandifolia* W. & A. See ಪಡವಲ 2.

ಸ್ಥಾಪನೆ sthâpanĕ. = ಸ್ಥಾಪನ. (Sk.; My.).

ಸ್ಥಾಪಿತ stâpita. Caused or made to stand, fixed, established, placed; set up, erected; founded, instituted; appointed; ordered, regulated, ordained; settled, ascertained, certain; firm, steady. (Bp. 46, 3; My.; B. 5, 301).

ಸ್ಥಾಪಿಸು sthâpisu. = ಠಾಪಿಸು 2. To establish, to set up, to found, to institute, to erect; to place, to put, to locate, to set, to lay; etc. (ನ್ಯಾಸಕರಣ Śmd. Dh.; My.; B. 5, 172. 272. 302).

ಸ್ಥಾಪ್ಯ sthâpya. To be placed or deposited (adj.); to be fixed or established. 2, establishment (Bp. 54, 63). 3, the state of being established (57, 42). 4, an anchor (ನಂಗರ್ Mr. 407).

ಸ್ಥಾಮ sthâma. Fixity, stability. 2, *firmness, strength, vigour, power.*

ಸ್ಥಾಯಿ sthâyi. (= ಠಾಯಿ, etc.). Standing, staying, being, situated; abiding, stopping, fixed, stationary, enduring, continuing, permanent, constant, lasting; steady, firm, unchangeable, invariable; a term used also in sangîta (J. 21, 57).

ಸ್ಥಾಯಿಭಾವ sthâyi-bhâva. A particular fixed or permanent condition of mind or body, *lasting feeling* (Kâvy. IV, 2, 15, as love, mirth, sorrow, etc. in poetical and dramatic composition, opposed to the vyabhicâri- or sancâri-bhâva; *cf.* ಸಾತ್ವಿಕಭಾವ).

ಸ್ಥಾಯುಕ sthâyuka. Stopping, stationary, steady, firm. 2, *the headman or overseer of a village.*

ಸ್ಥಾಲ sthâla. (= ಸ್ಥಾಲಿ). *A plate or dish;* a cooking-pot, caldron, or any culinary utensil. See ತಳಿಗೆ.

ಸ್ಥಾಲಿ sthâli. = ಠಾಲಿ 1. *A pot,* a pan, a cooking-pot, caldron, kettle, boiler (ಚರು, etc. Mr. 209); a particular vessel used in the preparation of sôma.

Digitized by Google

ಸ್ಥಾಲೀಪಾಕ sthâlî-pâka. A particular religious act performed by a householder, a cooked offering of rice, etc. (My.).

ಸ್ಥಾಲೀಪುಲಾಕನ್ಯಾಯ sthâlî-pulâka-nyâya. Judging of the whole by a part, for the whole kettle is boiled if a morsel is (Tĕ.; R.).

ಸ್ಥಾವರ sthâvara. Standing still, *not moving, not having the power of motion, fixed to one spot, fixed, stationary, firm, stable, immovable;* real (such as land or houses). — ಸ್ಥಾವರಸೊತ್ತು. Immovable property, property which ought not to be alienated; real estate (My.).

ಸ್ಥಾವರಜಂಗಮ sthâvara-jaṅgama. Things stationary and movable or inanimate and animate; immovable and movable, as an article or property. (My.).

ಸ್ಥಾವಿರ sthâvira. *Old age.*

ಸ್ಥಾಸಕ sthâsaka. *Perfuming or smearing the body with fragrant unguents.*

ಸ್ಥಾಸ್ನು sthâsnu. Firm, stationary, immovable, stable; *durable, permanent, eternal.*

ಸ್ಥಿ sthi. = ಸ್ಥ. Standing, etc. See ಪರಮೇಷ್ಠಿ.

ಸ್ಥಿಕೆ sthikĕ. = ಸ್ಥಿತಿ. The state of standing or being.

ಸ್ಥಿತ sthita. Stood, stayed; standing; *risen, erect;* staying, resting, abiding; being, situated, existing; standing still, desisted, stopped; fixed, permanent, settled, steady, firm, immovable; steadfast; steady; being close at hand, ready. See ಅನುಷ್ಠಿತ, ವಚನೇ-, ಸಂ-; Kâvy. III, 8, B, 88.

ಸ್ಥಿತಿ sthiti. = ತಿತಿ 1. Standing, *staying, abiding, being* (ಇರವು Nn. 154); stay, residence; continuance in one state; stability, duration, continuance, fixedness, a firm position; continuance in life (of created things); *situation, state, position, condition* (ತನ್ನಿರವು, ವ್ಯವಸ್ಥೆ Mr. 486); good condition, well-doing, welfare; station, rank, dignity; permanence; continuance or steadfastness in the path of duty, *correctness of conduct,* propriety, good manners; *settled rule, sure or fixed decision,* ordinance, decree, axiom, maxim; — property, wealth (My.). ಸ್ಥಿತಿಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಗತಿಗೆಟ ಬಾರದು (Prv.). See Nn. s. ಸ್ವರ್ಗ 2.

ಸ್ಥಿತಿಕರ್ತ sthiti-karta. Who keeps created things alive or preserves them: Vishṇu (My.).

ಸ್ಥಿತಿಗತಿ sthiti-gati. State and course of life (B. 4, 59; My.).

ಸ್ಥಿತಿಚಿತ್ತಭ್ರಂಶ sthiti-citta-bhraṁśa. Loss of the stability or sound condition of the mind (as one of the sañcâri-bhâvas, Kâvy. IV, 2, 16).

ಸ್ಥಿತಿರೀತಿ sthiti-rîti. Conduct, carriage of a person; one's manners and morals (Mhr.; R.).

ಸ್ಥಿತಿವಂತ sthiti-vanta. A man possessing wealth (My.).

ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕ sthiti-sthâpaka. Fixing in a (former) state or condition, having elastic properties, elastic. (B. 4, 140). 2, the capability of placing in or recovering a (previous) position or condition, elasticity.

ಸ್ಥಿರ sthira. = ತಿರ 2. *Firm, fixed, steady, steadfast; permanent, enduring, durable, lasting, imperishable, eternal* (ಸನಾತನ, ಅನಶ್ವರ Mr. 25); *immovable,* still, placid, calm, quiescent, cool, composed (ನಿಶ್ಚಲ, ಚದುರಂಗಲ್ಲವಂ 236); constant, faithful, determined; certain, sure, convinced; firm, hard, solid, strong (ಮೇರು, ಸ್ಥಿರ, ಸುಸ್ಥಿರ Nn. 20; ಸಾರ, ಸುಸ್ಥಿರ Nn. 80). — ಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To confirm, etc. (B. 5, 7). — ಸ್ಥಿರ ಪಡಿಸು. To make firm, to confirm, to strengthen, to corroborate (My.).

ಸ್ಥಿರಕುಕ್ಷಿ sthira-kukshi. A stone (ಪಾಷಾಣ, etc., ಕಲ್ Mr. ...).

ಸ್ಥಿರಜೀವಿ sthira-jîvi. The silk-cotton tree (ಶಾಲ್ಮಲಿ, ... Mr. 119).

ಸ್ಥಿರಂಜೀವಿ sthira-ṅ-jîvi. Long-lived (My.).

ಸ್ಥಿರತನ sthiratana. = ಸ್ಥಿರತೆ. (ಸ್ಥೈರ್ಯ G.).

ಸ್ಥಿರತರ sthira-tara. More firm, etc.; *very firm or permanent, durable, eternal.*

ಸ್ಥಿರತೆ sthiratĕ. Firmness, stability, steadiness, steadfastness; fortitude. (Čpr. 1, 59).

ಸ್ಥಿರತ್ವ sthiratva. = ಸ್ಥಿರತೆ. See ಅ-.

ಸ್ಥಿರಪ್ರೇಮ sthira-prêma. *Firm or steady in affection, a firm friend.*

ಸ್ಥಿರಬಂಡವಲ sthira-baṇḍavala. Immovable stock, dead stock in trade (B. 5, 101).

ಸ್ಥಿರಬುದ್ಧಿ sthira-buddhi. Steady-minded, resolute, calm, dispassionate; sedate, sober. 2, steadiness of mind, staidness, sedateness (My.).

ಸ್ಥಿರವಾರ sthira-vâra. Saturday (My.).

ಸ್ಥಿರಾಯು sthira-âyu. Long-lived, long-lasting. 2, the silk-cotton tree. See Mr. s. ಶಾಲ್ಮಲಿ.

ಸ್ಥಿರೆ sthirĕ. = ತಿರೆ. A strong-minded woman. 2, *the earth.* 3, *the plant Desmodium gangeticum* Dec.

ಸ್ಥು sthu. = ಸ್ಥ. Standing, etc. See ದುಷ್ಠು.

ಸ್ಥುರಿ sthuri. = ಸ್ಥೂರಿ. (Colebr.).

ಸ್ಥುಲ sthula. *A sort of long tent;* a tent (ಗುಡಾರ Hlâ.).

ಸ್ಥೂಣೆ sthûṇĕ. *A post, a pillar.* 2, *an iron image, a statue.*

ಸ್ಥೂರಿ sthûri. A horse carrying loads on his back, a pack-horse; *a pack-bullock.*

ಸ್ಥೂಲ sthûla. = ತೂಲ. Strong, powerful; *stout, bulky, big, huge; great, large, thick* (ಬಲ, ದೊಡ್ಡದು Na. 14); *fat, corpulent; clumsy,* coarse, gross, rough; not exact; doltish, stolid, thick-headed; *stupid, dull, ignorant.*

ಸ್ಥೂಲದಾರು sthûla-dâru. A cudgel; a palisade. See ...

ಸ್ಥೂಲದೇಹ sthûla-dêha. The gross and material body (with which a soul clad in its subtile body is invested, opposed to liṅgaśarîra and sûkshmaśarîra). (My.).

ಸ್ಥೂಲಬುದ್ಧಿ sthûla-buddhi. Dull-witted, dull, stupid. 2, dulness, stupidity, dull sense (My.).

ಸ್ಥೂಲಲಕ್ಷ sthûla-laksha. *Munificent, liberal, generous.*

ಸ್ಥೂಲಲಕ್ಷ್ಯ sthûla-lakshya. *Munificent, etc.*

ಸ್ಥೂಲಶರೀರ sthûla-śarîra. = ಸ್ಥೂಲದೇಹ. (Sk.; My.).

ಸ್ಥೂಲಶಾಟಕ sthûla-śâṭaka. *Thick or coarse cloth.* See ...

ಸ್ಥೂಲಸೂಕ್ಷ್ಮ sthûla-sûkshma. Mighty and subtile. 2, greatness and inferiority of position (My.); dulness and ingenuity (My.).

ಸ್ಥೂಲೋಚ್ಚಯ sthûla-uccaya. *Incompleteness,* deficiency, defect. 2, *the middle pace of elephants* (neither quick nor slow, ನಿಟ್ಟೋಟವಮಾಡ ಆನೆಯು ನಡೆ Mr. 155).

ಸ್ಥೆ sthĕ. Standing, etc. See ನಿಷ್ಠೆ.

ಸ್ಥೇಮ sthêma. Firmness, stability, fixedness. (G.).

Digitized by Google

ಸ್ಥೇಯ **sthêya.** To be placed or fixed (adj.); to be settled or determined. 2, *an arbitrator, a judge.*

ಸ್ಥೇಯಸ್ **sthêyas.** (fr. ಸ್ಥಿರ). Firmer; *very firm or stable, eternal, permanent.*

ಸ್ಥೈರ್ಯ **sthairya.** (fr. ಸ್ಥಿರ). Firmness, stability, fixedness, steadiness; continuance; firmness of mind, resolution, constancy, calmness; patience; hardness, solidity. (Bp. 7, 6; 22, 24; ಸ್ಥಿರತನ, ಕಸುವು, ಧೈರ್ಯ, ಶಾನ್ತಿ G.).

ಸ್ಥೌಣೇಯ **sthauṇêya.** *A vegetable perfume.*

ಸ್ಥೌರಿ **sthauri.** *A pack-horse.*

ಸ್ಥೌರೀಯ **sthaurîya.** A pack-bullock (ಹೇರಿನೆತ್ತು Mr. 179).

ಸ್ಥೌಲ್ಯ **sthaulya.** (fr. ಸ್ಥೂಲ). *Stoutness, bigness, largeness,* bulk, size, thickness, coarseness, grossness, denseness; doltishness, density of intellect. See ಬೀಗು 2.

ಸ್ಥೌಲ್ಯತ್ವ **sthaulyatva.** = ಸ್ಥೌಲ್ಯ. See ಬೀಗು 2.

ಸ್ನಪನ **snapana.** = ಸ್ನಾಪನ. Causing to bathe, bathing, ablution; washing, sprinkling, wetting. See ಮಿಾ 1.

ಸ್ನವ **snava.** *Oozing, dripping, trickling.*

ಸ್ನಸೆ **snasĕ.** *A tendon, a muscle.* See s. Tbh. ಸೆರೆ.

ಸ್ನಾತ **snâta.** Bathed, washed, purified by ablution. 2, immersed: deeply engaged; see ನಿಸ್ನಾತ. 3, one whose spiritual instruction is finished; an initiated householder.

ಸ್ನಾತಕ **snâtaka.** A Brâhmaṇa who has performed the ceremony of ablution required on his finishing his first âśrama or period of studentship as a brahmaćâri and on becoming initiated into the second âśrama or order of a gṛihastha; *a Brâhmaṇa just returned from the house of his preceptor and become a married man or initiated householder.*

ಸ್ನಾನ **snâna.** = ಶಾನ 2, ಸಾನ 3, ಸ್ತಾನ 2. *Bathing, ablution* (ಜಳಕ G.); dipping in water, wetting, purification by bathing, religious or ceremonial ablution; the ceremony of bathing or anointing an idol. ಸ್ನಾನ ತಪ್ಪಿದರೆ ಹೋಮದ ದಕ್ಷಿಣೆ ತಪ್ಪೀತೇ? (Prv.). — ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸು. To bathe (v. t.), to wash, to cleanse. ಸಂಸ್ಕಾರಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಲ್ ಪಟ್ಟತವ (Si. 357). — ಸ್ನಾನ ಮಾಡು. To bathe, to take a bath (Bp. 50, 2; My.; ಮಿಾ G.). ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದ (ಸ್ನಾತ G.). ಮರಣನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದವನು (ಅಪಸ್ನಾತ, ಮೃತಸ್ನಾತ Si. 357).

ಸ್ನಾನಘಟ್ಟ **snâna-ghaṭṭa.** Steps on the side of a river or large tank leading to the bathing place (My.).

ಸ್ನಾನಶಾಟಿ **snâna-śâṭi.** A small cloth put on by sannyâsis for bathing (My.).

ಸ್ನಾನೀಯ **snânîya.** *Fit for bathing or ablution, suitable for bathing.*

ಸ್ನಾಪನ **snâpana.** The act of causing to bathe; bathing, ablution (Bp. 18, 35).

ಸ್ನಾಯು **snâyu.** *A sinew, a tendon, a muscle.*

ಸ್ನಿಗ್ಧ **snigdha.** *Oily, oleaginous, unctuous,* greasy, fat, sticky, viscid, cohesive, adhesive; *emollient, smooth;* glossy, shining, resplendent; moist, wet; cooling; bland, kind, amiable; *attached,* loving, tender, affectionate, friendly, well affected; *a friend* (ಕೆಳೆಯ Mr. 268); lovely, agreeable; *coarse, thick, dense.*

ಸ್ನು **snu.** The level summit or edge of a mountain, *tableland.*

ಸ್ನುತ **snuta.** Trickled, dropped, *trickling, flowing, dropping, oozing.*

ಸ್ನುಷೆ **snushĕ.** = ಸೊಸೆ. *A daughter-in-law* (ಮಗನ ಹೆಣ್ಡತಿ Mr. 314).

ಸ್ನುಹ್ **snuh.** = ಸ್ನುಹಿ. *The milk-hedge plant, Euphorbia antiquorum.*

ಸ್ನುಹಿ **snuhi.** = ಸ್ನುಹ್. *The milk-hedge plant* (ಮುಣ್ಡುಗಳ್ಳಿ Mr. 136).

ಸ್ನೇಹ **snêha.** = ನೇಹ. Oiliness, unctuousness, fattiness, greasiness, lubricity, viscidity. 2, any unctuous or oleaginous substance, oil, grease, fat, an unguent. 3, a fluid of the body. 4, moisture. 5, blandness, tenderness, *love, affection, fondness,* attachment, friendship (ಉದ್ಗ Čt. I, 45). See ಉಬ್ಬು, ಒಲವ್ 1, ಓ 4, ಕೂರ್ 2. ಸ್ನೇಹವೆಮ್ಬುವದು ದೋಣಿ ಬಣ್ಡಿಯ ಹಾಗಿರ ಬೇಕು (*i. e.* able to take in much). — ಬರೆಯುವವನ ಸಂಗಡ ದ್ವೇಷ, ದಾಯಾದಿಯ ಸಂಗಡ ಸ್ನೇಹ (Prvs.). — ಸ್ನೇಹ ಬೀಳು. Attachment or friendship to come into existence or originate. ಅವನಿಗೂ ಇವನಿಗೂ ಸ್ನೇಹ ಬಿತ್ತು (B. 5, 230; My.). — ಸ್ನೇಹ ಮಾಡು. To form affection for, to cultivate or court friendship. ಒಳ್ಳೇ ಹುಡುಗರ ಕೂಡ ಸ್ನೇಹ ಮಾಡ ಬೇಕು (B. 4, 1). ಧಾರ್ಮಿಕರ ಕೂಡ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಕೂಡ ಮಾತ್ರ ಸ್ನೇಹ ಮಾಡುವನು (5, 167). ಬಣ್ಡನ ಸ್ನೇಹ ಮಾಡಿ, ಇದ್ದ ಬಣ್ಣ ಕಳಕೊಣ್ಡ. — ಬಣ್ಡನ ಸ್ನೇಹ ಮಾಡಿದರೆ ಬಂಗ ತಪ್ಪದು. — ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದವನ ಸ್ನೇಹ ಇದ್ದ ಮಾನಕ್ಕೆ ಹಾನಿ (Prv.). 2, to love. ಅವನನ್ನು ಸ್ನೇಹ ಮಾಡು (My.).

ಸ್ನೇಹತನ **snêhatana.** Friendship (Čb. 66).

ಸ್ನೇಹಪಾತ್ರ **snêha-pâtra.** *An oil-vessel, a leather bottle for oil.* 2, a worthy object of affection.

ಸ್ನೇಹಿತ **snêhita.** Anointed. 2, loved, beloved. 3, a loved one, a friend (ಮಿತ್ರ, ಸಖ Mr. 311). Feminine ಸ್ನೇಹಿತೆ (My.). ಹಣ್ಣಾಗಿದ್ದರೆ ನೆಣ್ಟರು, ಕೆಟ್ಟರೆ ಸ್ನೇಹಿತರು. — ಬಾಳಿ ಬದುಕಿದರೆ ಅಕ್ಕ ತಂಗಿ, ಕೆಟ್ಟರೆ ಸ್ನೇಹಿತ (Prvs.).

ಸ್ನೇಹಿಸು **snêhisu.** To regard with affection, to love (My.; ಓ, ಕೂರ್ G.).

ಸ್ಪನ್ದ **spanda.** = ಸ್ಪನ್ದನ. See ಪರಿ-.

ಸ್ಪನ್ದನ **spandana.** Throbbing, pulsation, palpitation, quivering, vibration, moving, motion; tremor, agitation; rapid motion, going. See ಅಳ್ಳಿರ್, ಕೆತ್ತು 2, ಮಿಸುಕು 1. 2, *a sort of tree* (*cf.* ಸ್ಯನ್ದನ?).

ಸ್ಪರುಶ **sparuśa.** Tbh. of ಸ್ಪರ್ಶ. See ಸುಖಸ್ಪರುಶವಾತ, ಸ್ಪರುಶವೇದಿ.

ಸ್ಪರುಶನ **sparuśana.** Tbh. of ಸ್ಪರ್ಶನ. (Nn. 155; Bp. 35, 23).

ಸ್ಪರುಶವೇದಿ **sparuśa-vêdi.** = ಸ್ಪರ್ಶವೇದಿ. (My.).

ಸ್ಪರ್ಧಿ **spardhi.** Rivalling, emulating, competing; emulous, envious; proud, superb. See ಪ್ರ-.

ಸ್ಪರ್ಧಿಸು **spardhisu.** To contend or compete with, to contest, to vie with, to emulate, to rival; to be equal with; to envy; to challenge, to defy, to bid defiance to (J. 18, 3).

ಸ್ಪರ್ಧೆ **spardhĕ.** *Emulation, rivalry, competition;* envy, jealousy; defiance; equality with.

ಸ್ಪರ್ಶ **sparśa.** = ಪರಿಸ, ಪರುಷ 2, ಪರುಸ 1, ಸ್ಪರುಶ. Touching, touch, handling, contact; perception by touch, *the sense of touch;* the quality of tangibility; anything which touches or comes in contact; affection, morbid affection or influence, anything the contact or influence of which causes pain or disease, *disorder, sickness, morbid heat, fever.* See ಅಣ್ಟರು; Śmd. 2. — ಸ್ಪರ್ಶ ಮಾಡು. To touch; to

Digitized by Google

come in contact with (My.). ಯಾವದಾದರೊಸ್ಸು ಚೇಱಿ ಕುರು ಜೇತಹುದಿದ ಜಾಳಿಗೆಗೆ ಸ್ಪರ್ಶ ಮಾಡಿದ ಕೂಡಲೆ (B. 4, 112).

ಸ್ಪರ್ಶಕಾಲ sparśa-kâla. The time of an astrological conjunction (My.).

ಸ್ಪರ್ಶನ sparśana. = ಪರಿಸನ, ಪರುಷನ, ಸ್ಪರುಶನ. Touching, handling, taking hold of; touch, contact (see Mr. s. ನಿಗ್ರಹ; ಮುಟ್ಟಪ್ಪುದು, ಮುಟ್ಟುವುದು Nn. 155 as ಸ್ಪರುಶನ). 2, a battle (ರಣ, ಶಾಳೆಗ 155). 3, *air, wind*. 4, sense of touch; organ of sensation or feeling. 5, *gift, donation*.

ಸ್ಪರ್ಶನೀಯ sparśanîya. To be touched, fit to be touched, tangible, etc. (Čpr. 1, 107).

ಸ್ಪರ್ಶಮಣಿ sparśa-maṇi. A stone supposed to turn everything it touches to gold, the philosopher's stone. (My.).

ಸ್ಪರ್ಶವೇದಿ sparśavêdi. = ಪರಸು No. 2, ಪರುಷವೇದಿ, ಪರುಸವೇದಿ, ಸ್ಪರುಶವೇದಿ, (ಸ್ಪರ್ಶಮಣಿ, q. v.). The philosopher's stone (Bp. 19, 34; My.; Tĕ.).

ಸ್ಪರ್ಶಿಸು sparśisu. To touch (B. 4, 59; My.).

ಸ್ಪಶ spaśa. *A spy;* any secret messenger or emissary. See Nr. s. ಸನ್ನಾಹುಬಡಿಸು. 2, *a fight, war, battle*.

ಸ್ಪಷ್ಟ spashṭa. Clearly perceived or discerned, distinctly visible, distinct, *clear, evident, manifest*, plain, apparent, intelligible; true, real.

ಸ್ಪಷ್ಟಾರ್ಥ spashṭa-artha. Clear in meaning, obvious, perspicuous, intelligible. 2, one of the pêḷikĕs (Kâvy. III, 2, B, 82 seq.).

ಸ್ಪಷ್ಟೇತರ spashṭa-itara. The reverse of clear: *indistinct, unintelligible*.

ಸ್ಪಾರ್ಶನಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ spârśanapratyaksha. (fr. ಸ್ಪರ್ಶನಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ). Tactile perception, perception by touch or feel. (R.).

ಸ್ಪೃಕ್ಕೆ spṛikkĕ. = ಪೃಕ್ಕೆ. *The plant Trigonella corniculata* Lin.

ಸ್ಪೃಶಿ spṛiśi. *The prickly nightshade, Solanum jacquini* Willd.

ಸ್ಪೃಷ್ಟ spṛishṭa. Touched, felt with the hand, handled; formed by complete contact of the organs of utterance; defiled. See ಶಾಣ್ಡ-.

ಸ್ಪೃಷ್ಟಿ spṛishṭi. *Touch, touching, feeling, contact*.

ಸ್ಪೃಹತೆ spṛihatĕ. = ಸ್ಪೃಹೆ. See ಸ-.

ಸ್ಪೃಹಯಾಲು spṛihayâlu. Wishful, desirous, eager for, covetous, cupidinous. (G.).

ಸ್ಪೃಹೆ spṛihĕ. *Desire, wish*, eager desire, longing; envy, covetousness. — ಸ್ಪೃಹೆವೆಡ್. -ಪೆಡ್. To get eager desire (Śiv. 4, 183).

ಸ್ಪ್ರಷ್ಟೃ sprashṭṛi. *Who or what touches* or affects or acts upon. 2, bodily pain or sickness; *morbid heat*.

ಸ್ಫಟ sphaṭa. *A snake's expanded hood*.

ಸ್ಫಟಿಕ sphaṭika. = ಪಟಿಕ 1, ಪಳಕು, ಪಳಿಕ, ಪಳಿಕು, ಪಳುಕು. *Crystal;* quartz (ಶರಣಿಕಾನ್ತ, ಇನಾತ್ಮ Mr. 101).

ಸ್ಫಟಿಕಸುಲೋಚನ sphaṭika-sulôčana. Spectacles of crystal (My.).

ಸ್ಫಟಿಕಾದ್ರಿ sphaṭika-adri. N. of a mountain (Čpr. 10, 50); the mountain Kailâsa (Sk.).

ಸ್ಫಟಿಕೆ sphaṭikĕ. = ಪಟಿಕ 1, ಪಟಿಕ 2, ಪಟಿಕೆ 1. Sulphate of alumina, alum.

ಸ್ಫಟೆ sphaṭĕ. = ಪೆಡೆ, ಹೆಡೆ. *The expanded hood of a cobra* (ಪೆಡೆ Čt. II, 91; ಫಣ, ಪೆಡೆ Mr. 401).

ಸ್ಫರಣ spharaṇa. *Trembling, quivering, throbbing*, vibration. See ಹೊಳಹು 1.

ಸ್ಫಾಟಿಕ sphâṭika. (fr. ಸ್ಫಟಿಕ). Made of crystal, crystalline (Rĕv. 18, 92).

ಸ್ಫಾಟಿಕಗ್ರಾವ sphâṭika-grâva. Crystal stone: crystal (Čpr. 1, 137).

ಸ್ಫಾತಿ sphâti. Swelling, intumescence; *increase, growth*.

ಸ್ಫಾರ sphâra. 1. Throbbing, quivering, vibration; twanging. See ಪಿ-.

ಸ್ಫಾರ sphâra. 2. Swelling, increase, enlargement; large, increased, expanded, spreading, great; abundant (... ಅತ್ಯನ್ತಘನ Mr. 437).

ಸ್ಫಿಕ್ಕೆ sphikkĕ. = ಪಿಕ್ಕೆ (Śmd. 358).

ಸ್ಫಿಚ್ sphič. = ಸ್ಫಿಜ್.

ಸ್ಫಿಜ್ sphij. ಸ್ಫಿಕ್. *A buttock*, hip.

ಸ್ಫಿರ sphira. Swollen, expanded; large; abundant, much, *many*.

ಸ್ಫೀತ sphîta. Swollen, enlarged, bulky, fat, big, large, thick (ಸ್ಫಾರ, ಅನನ್ತಘನ Mr. 437); abundant, much, many, numerous; successful, prosperous. See Bp. 19, 34; 43, 9; 61, 88.

ಸ್ಫುಟ sphuṭa. = ಪುಟ, (ಪೊಟ 2, ಹೊಟ 2). Burst, split open, broken, rent, torn, opened, expanded; *open, blossomed, blown;* clearly displayed, *clear; plain, distinct, manifest, evident*.

ಸ್ಫುಟನ sphuṭana. The act of breaking or rending suddenly, bursting, tearing open; disruption; breaking forth, expanding; opening, blossoming; becoming manifested or made public. See ಪೊಂಗು 1, ಬಿರಿ 1.

ಸ್ಫುಟಿತ sphuṭita. Burst, etc.; budded, blown, blossomed; made clear, manifested, spread out; torn, destroyed. (R.).

ಸ್ಫುರ sphura. Trembling, throbbing. 2, swelling. 3, coruscating. 4, a shield. (Colebr.).

ಸ್ಫುರಣ sphuraṇa. Trembling, throbbing, pulsation, vibration; vibrating motion, quivering or throbbing of parts of the body (as of the lips, etc.); springing or breaking forth, starting into view, expansion; flashing, coruscation, scintillation, twinkling, glittering, sparkling; flashing on the mind, rising to mind, suggesting itself. See ಪೊಣ್ಣಳಿ, ಪೊಡರ್; ಚಿತ್ತ-, ಜಂಣ-, Bp. 61, 59; B. 4, 135; ಹೊಳಹು 1.

ಸ್ಫುರಣಿ sphuraṇi. A grindstone (ಸಾಣೆ Mr. 299).

ಸ್ಫುರತ್ sphurat. Trembling, etc.; becoming clear or manifest; flashing, glittering, sparkling; flashing vividly on the mind; swelling, expanding. See ಪಿ-; Śmd. 72. 120.

ಸ್ಫುರಿತ sphurita. Trembling, heaving, throbbing, thrilling, palpitating; shaken, agitated; flashing, glittering, gleaming; swelled, swollen; starting into view. 2, a throb, throbbing, tremor, quivering or twitching of the eyelids, etc., agitation or emotion of mind, etc.; anxiety (Mr. 491). See Śmd. 81. 152. 394; Bp. 8, 7. 9, 34 26; 40, 19; 43, 10; 57, 53; ಪಿ-.

ಸ್ಫುರಿಸು sphurisu. To shine (J. 11, 9). 2, to rise to mind, to suggest itself (My.). See ಪಿ-.

Digitized by Google

ಸ್ಫುರಿಸುವಿಕೆ sphurisuvikĕ. Rising to mind, etc. ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಫುರಿಸುವಿಕೆ (ವಶ, ಕಾನ್ತಿ, ಇಚ್ಛಾಯಿತವೃತ್ತಿವಿಶೇಷ Si. 388).

ಸ್ಫುಲಿಂಗ sphuliṅga. *A spark of fire* (ಕಿಡಿಯೇಱಿಗೆ Mr. 47).

ಸ್ಫೂರ್ಜಕ sphûrjaka. *A sort of ebony tree, Diospyros embryopteris* Pers.

ಸ್ಫೂರ್ಜಥು sphûrjathu. *A clap of thunder* (ವಜ್ರದ ಸುಡಿ Mr. 44).

ಸ್ಫೂರ್ಜಿತ sphûrjita. Thundered; roar. See ವಿ-.

ಸ್ಫೂರ್ತಿ sphûrti. Throb, palpitation, tremor, trembling, shaking, vibration; spring, bound, start; breaking forth visibly, becoming evident or apparent, manifestation, expansion; glittering, shining; flashing on the mind. See ವಿ-; Si. 230.

ಸ್ಫೇಷ್ಠ sphêshṭha. (fr. ಸ್ಫಿರ). *Most abundant, very much or abundant.*

ಸ್ಫೋಟ sphôṭa. Breaking, splitting open, bursting, cracking; disclosure; destroying, killing. 2, a swelling, boil, tumor. See ದುಃ-, ಪಾದ-, ಮುಕ್ತಾ-, ವಿ-, ಸಂ-.

ಸ್ಫೋಟಕ sphôṭaka. = ಹೋಳಿಗೆ 2, ಹೋಱಿಗೆ. One who bursts or splits open. 2, *a swelling, a boil, a tumor, a pustule, a blister, a pimple* (ಪಿಟಕ, etc. Mr. 384); small-pox (My.). 3, (if the meaning of ಅಂಗಾರಸ್ಫೋಟಕ in the text be correct,) a sort of cake.

ಸ್ಫೋಟನ sphôṭana. Breaking or splitting asunder, splitting, breaking, cleaving, cracking; opening, making clear, disclosing, manifesting; winnowing grain, etc.; cracking the finger-joints, snapping the fingers. See ಪ್ರ-; ಒಡೆ 1.

ಸ್ಫೋಟಿಸು sphôṭisu. To crack the finger-joints, to snap the fingers (Grj. 6, after 67).

ಸ್ಫೋಟೆ sphôṭĕ. The expanded hood of a snake. (R.).

ಸ್ಫೋರಣ sphôraṇa. = ಸ್ಫಾರ. (Sk.; G.).

ಸ್ಮಯ smaya. Smiling at anything, wonder, surprise, astonishment. See ವಿ-; Śmd. 131; Bp. 43, 80; 49, 37. 2, pride, conceit, arrogance.

ಸ್ಮರ smara. Remembrance, recollection; loving recollection, love. 2, *Kâma.*

ಸ್ಮರಗೃಹ smara-gṛiha. = ಸ್ಮರಮನ್ದಿರ. (My.).

ಸ್ಮರಣ smaraṇa. = ನೆನಹು, ಸ್ಮರಣೆ. The act of remembering, recalling to mind, recollection, reminiscence; remembrance, retention in mind; thinking of or upon, being mindful of, bearing in mind; memory. 2, mental recitation of the names of a deity, calling upon a deity in supplication or adoration. 3, any act or thing to preserve the remembrance of, a memento. 4, tradition, traditional precept. 5, one of the upamĕs (Kâvy. III, 3, B, 61. 108 seq.). See Śmd. 203. 394; ಅವಧರಿಸು; ನೆನೆ 1.

ಸ್ಮರಣೆ smaraṇĕ. = ಸ್ಮರಣ. (ಹಾ, ನೆನವಲ್ಲಿ Nn. 140; ಹೇ, ಅಹೋ, ಹೋ, ಸಮ್ಬೋಧೆ Mr. 537; J. 5, 51). ಸ್ಮರಣೆ ತಪ್ಪಿದರೂ ಸಯ್ರಣೆ ಇರ ಬೇಕು (Prv.). 2, N. of a plant (see Mr. s. ತುಪ್ಪು).

ಸ್ಮರಧ್ವಜ smara-dhvaja. The penis. (R.).

ಸ್ಮರಮನ್ದಿರ smara-mandira. *Pudendum muliebre.*

ಸ್ಮರಸಖ smara-sakha. The moon. (My.).

ಸ್ಮರಹರ smara-hara. Kâma's remover or destroyer: *Śiva.*

ಸ್ಮರಿಸು smarisu. To remember, to recollect, to bear in mind, to think of, to be mindful of; to recite mentally the names of a deity, to think or call upon a deity in supplication or adoration (Bp. 3, 43; 45, 54; 51, 22; My.).

ಸ್ಮಾರ smâra. Recollection, remembrance. See ಅಪ-.

ಸ್ಮಾರ್ತ smârta. (fr. ಸ್ಮೃತಿ). Relating to memory. 2, recorded in the smṛitis, prescribed in the codes of traditional law, based on smṛiti; sanctioned by law, canonical, legal. 2, a Brâhmaṇa skilled in jurisprudence or traditional law; a Brâhmaṇa belonging to the sect of Śaṅkarâčârya, the teacher of the advaita vêdânta creed. 3, any act or rite enjoined by smṛiti. See ತ್ರಿಮತ. ಸ್ಮಾರ್ತರಿಗೆ ಸ್ವಾರ್ಥ ಹೆಚ್ಚು, ವೈಷ್ಣವರಿಗೆ ಉಷ್ಣ ಹೆಚ್ಚು.— ವೈಷ್ಣವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅಂಗಾರವೇ ಬಂಗಾರ, ಸ್ಮಾರ್ತರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಗನ್ಧವೇ ಚನ್ದ (Prvs.).

ಸ್ಮಾಲ್ ಷಿಪ್ smâl ship. A small ship (ಪೋತ, etc. Si. 85).

ಸ್ಮಿತ smita. Smiled; smiling. 2, *expanded, blown, blossomed.* 3, *a smile,* a gentle laugh. Feminine ಸ್ಮಿತೆ, she who smiles (A.).

ಸ್ಮೃತ smṛita. Remembered, recollected, called to mind; recorded, mentioned, said, declared; *termed, styled, named;* enjoined by smṛiti or traditional law.

ಸ್ಮೃತಿ smṛiti. *Remembrance, memory, reminiscence, recollection;* thinking of or upon. 2, what is remembered: tradition, law. 3, *the institutes or body of traditional or memorial law* (as handed down by Manu, Yâjñavalkya, etc.); *any particular law-book or code of laws; any particular law or rule of law, canon, legal text; a passage in a work treating of law.* 4, pensive or loving recollection, desire, wish. 5, understanding. 6, a kind of sañčâribhâva (Kâvy. IV, 2, 16).

ಸ್ಮೃತಿಕರ್ತ smṛiti-karta. A legislator (My.).

ಸ್ಮೃತಿವಚನ smṛiti-vačana. A word or passage of a law-book (My.).

ಸ್ಮೇರ smêra. Smiling, laughing; a smile, a gentle laugh (ನಗೆ Nn. 126); expanded, opened, blown, blooming; proud; evident, apparent; appearance, manifestation. See Grj. 3, 117; J. 3, 18; 6, 46.

ಸ್ಯಚ syača. Spreading out, amplification, expansion (ಬಿತ್ತರ, ವ್ಯಾಸ, ಪ್ರಪಂಚ, ಪಿರಿದು ಮಾಡುಪುದು Mr. 447).

ಸ್ಯದ syada. Rapid motion, *speed, velocity,* rush.

ಸ್ಯನ್ದ syanda. Trickling, flowing; *moving rapidly;* a chariot.

ಸ್ಯನ್ದನ syandana. Trickling, oozing, dropping; flowing; going or flowing swiftly; quick, expeditious, swift. 2, *a chariot, a car* (ರಥ Nn. 11). 3, water (ಉದಕ 11). 4, a river (ತರಂಗಿಣಿ, ನದಿ 11). 5, air, wind. 6, *the tree Dalbergia ougeinensis* Roxb. (ಭುಜಾತ, ವೃಕ್ಷಭೇದ 11). 7, the tree Terminalia belerica Roxb. (ವೃಕ್ಷ, ತಾಱಿಯ ಮರ Nn. 110).

ಸ್ಯನ್ದನಾರೋಹ syandana-âroha. *A warrior who fights mounted on a chariot;* a charioteer (see Mr. s. ರಥಿಕ).

ಸ್ಯನ್ದಿ syandi. Trickling, oozing, dropping; flowing, rushing; going, moving. 2, a drop (Čpr. 7, after 77). See ನಿಷ್ಯನ್ದಿ.

ಸ್ಯನ್ದಿನಿ syandini. *Saliva.*

ಸ್ಯನ್ನ syanna. Flowed, trickled, dropped; *flowing, dropping, trickling.*

ಸ್ಯಮನ್ತಕ syamantaka. The jewel worn by Kṛishṇa (given to Satrâjit by the sun and transferred by him to his

Digitized by Google

brother Prasêna, from whom it was taken by Jâmbavanta, and after much fighting and contention appropriated by Kṛishṇa). (My.; see Bhâgavata 10, 67).

ಸ್ಯಮೀಕ syamîka. A cloud. 2, an ant-hill. 3, a kind of tree. 4, time. (R.).

ಸ್ಯಾತ್ syât. It may be, perhaps, perchance (ಅನೇಕಾನ್ತ, ಏಕಾನ್ತವಲ್ಲದು; ಕ್ವಚಿದ್ಯೋಗ, ಅಲ್ಪಭೋಗ, ಅಲ್ಪಸುಖ; ಉಜ್ಜ್ವಲವಿದ್ಯಾದಿ ಸಮಸ್ತಕಳೆಗಳು, ಒಳ್ಳಿತ ಎದ್ಧ ಮೊದಲಾದ ಕಳೆಗಳು Nn. 160).

ಸ್ಯಾದ್ವಾದ syât-vâda. Assertion of possibility. (My.).

ಸ್ಯಾದ್ವಾದಿಕ syât-vâdika. One who asserts possibility (ಮೋಕ್ಷ ಅದೆಯೋ? ಇಲ್ಲವೋ? ಎಮ್ಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಾದ ಮಾಡುವ ನಾಸ್ತಿಕ G.).

ಸ್ಯಾಲ syâla. = ಶ್ಯಾಲ. *A wife's brother.*

ಸ್ಯೂತ syûta. Sewn, stitched; joined; fabricated; pierced, penetrated. 2, *a sack, a bag.* See ಪೊರ್ 1, ಸಡು.

ಸ್ಯೂತಿ syûti. Sewing, stitching; joining. 2, *needle-work.* 3, a sack. 4, lineage, family, offspring.

ಸ್ರಂಸನ sramsana. The act of falling; that of causing to fall, bringing down. See ಅಧಃ-.

ಸ್ರಂಸಿ sramsi. Falling down, slipping down; hanging down; being loosened. 2, *the pilu tree* (see s. ಒಗಟಿ).

ಸ್ರಗು sragu. Tbh. of ಸ್ರಜ್. ದಣ್ಡೆ ನಿಡಿದಾಗಿರಲು ಸ್ರಗುವಕ್ಕು (Mr. 334).

ಸ್ರಗ್ಧರೆ sraj-dharĕ. N. of a vṛitta (Ch.; Mr. 366).

ಸ್ರಗ್ವತಿ sraj-vati. Panicum italicum Lin. (ಕೊಡಲೆ Mr. 110).

ಸ್ರಗ್ವಿ sragvi. ಸ್ರಗ್ವಿನ್. Garlanded, wearing a garland, bearing a chaplet.

ಸ್ರಗ್ವಿಣಿ sragviṇi. N. of a vṛitta (Ch.).

ಸ್ರಗ್ವಿಸರ sraj-visara. A multitude of garlands (Čpr. 5, 119).

ಸ್ರಜ್ sraj. ಸ್ರಕ್. = ಸ್ರಗು, ಸ್ರಜ. *A chaplet, a wreath of flowers, a garland.*

ಸ್ರಜ sraja. Tbh. of ಸ್ರಜ್ (Šmd. 106).

ಸ್ರವ srava. = ಶ್ರವ 3. *Flowing, streaming, dropping, trickling, oozing.* 2, a drop. 3, a spring, fountain, torrent.

ಸ್ರವಣ sravaṇa. = ಶ್ರವಣ 1. Flowing, streaming, dripping, dropping, trickling, oozing. See ಒಸರ್ 1, ಒಸರ್ 1.

ಸ್ರವತ್ sravat. Flowing, streaming, oozing, dripping, dropping, slipping away.

ಸ್ರವದ್ಗರ್ಭೆ sravat-garbhĕ. *A woman that miscarries*; a cow miscarrying by accident.

ಸ್ರವನ್ತಿ sravanti. *A stream, a river.*

ಸ್ರವಿಸು sravisu. To flow, to ooze, to drip, to drop (My.).

ಸ್ರಷ್ಟೃ srashṭṛi. (fr. ಸೃಜ್). One who lets emanate; a creator; an author; *Brahmá; Śiva.*

ಸ್ರಸ srasa. Falling, falling down or asunder, etc. See ವಿ-.

ಸ್ರಸ್ತ srasta. *Fallen,* dropped, fallen down, fallen from; hanging down; loosened; let go, relaxed; separated. (Čpr. 10, 3).

ಸ್ರಾಕ್ srâk. (= ದ್ರಾಕ್). *Quickly, speedily, instantly.*

ಸ್ರಾವ srâva. Flow, flowing, oozing, dripping, dropping. See ಗರ್ಭ-, ನಿ-, ಪ್ರ-.

ಸ್ರುಕ್ಕು srukku. Tbh. of ಸ್ರುಚ್ (Si. 241).

ಸ್ರುಚ್ sruč. ಸ್ರುಕ್. *A sort of ladle used for pouring clarified butter on a sacrificial fire.*

ಸ್ರುತ್ srut. Flowing, dripping, trickling, etc. See ಪರಿ-.

ಸ್ರುತ sruta. Flowed, trickled, *flowing, dropping, dripping,* fluid.

ಸ್ರುತಿ sruti. Flow, flowing, streaming, oozing. (R.).

ಸ್ರುವ sruva. *A sort of semicircular ladle used to pour clarified butter on a sacrificial fire;* a sôma ladle or spoon.

ಸ್ರುವಾವೃಕ್ಷ sruvâ-vṛiksha. *The plant Flacourtia sapida* Roxb.

ಸ್ರುವೆ sruvĕ. ಸ್ರುವಾ. *The plant Sanseviera roxburghiana* Schult. 2, the tree Boswellia thurifera.

ಸ್ರೋತ srôta. = ಸ್ರೋತಸ್. ಘೋಷೋಚ್ಚರಿತ ಶಾಮ್ಬುವು ಶಿವನ ಗಂಗಾಸ್ರೋತಂ (Šmd. 231 Mdb.).

ಸ್ರೋತಸ್ srôtas. *A natural stream of water, current, flow or course of water; a rapid stream, a torrent, a river.* 2, *an organ of sense.*

ಸ್ರೋತಸ್ವತಿ srôtas-vati. *A river.*

ಸ್ರೋತಸ್ವಿನ್ srôtas-vin. Having a stream or current.

ಸ್ರೋತಸ್ವಿನಿ srôtas-vini. *A river.*

ಸ್ರೋತೋಂಜನ srôtas-anjana. *Antimony.*

ಸ್ರೋತೋವಹೆ srôtas-vahĕ. A river. (Colebr.).

ಸ್ರೋಸ್ರನ್ದಲ್ srôsrandal. A river (Čpr. 5, 20).

ಸ್ವ sva. = ತನ. *Own, one's own.* 2, innate, native, natural, inherent, proper, peculiar, appropriate. 3, belonging to one's own family or tribe; *a kinsman.* 4, *self, one's own self, self-identity.*

ಸ್ವಂ svam. = ಸೊಮ್ಮು. *Property, wealth, riches.*

ಸ್ವಕ svaka. *Own, one's own;* proper, peculiar.

ಸ್ವಕಪೋಲಕಲ್ಪಿತ sva-kapôla-kalpita. Invented in one's own cheek: apocryphal; a story made out of one's own head (Tĕ.; My.).

ಸ್ವಕರ್ತೃ sva-kartṛi. One who acts (or experiences) of his own accord or himself (Šmd. 272).

ಸ್ವಕಾರ್ಯ sva-kârya. One's own business or duty or function. (My.).

ಸ್ವಕೀಯ svakîya. Own, one's own; of one's own, belonging to one's self; belonging to one's own family. (Čpr. 4, 21; Bp. 39, 63; My.).

ಸ್ವಕೀಯಜನ svakîya-jana. Persons belonging to one's own family (My.).

ಸ್ವಕ್ಷೇತ್ರ sva-kshêtra. One's own place (My.). ನಾಯಿಗೆ ಸ್ವಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಲ (Prv.).

ಸ್ವಗ್ರಾಮ sva-grâma. One's own village. (My.)

ಸ್ವಂಗ svanga. Embracing, embrace. See ಅಪಿಷ್ವಂಗ, ಪರಿಷ್ವಂಗ.

ಸ್ವಚಿತ್ತ sva-čitta. One's own mind (Šmd. 267).

ಸ್ವಚ್ಛ su-ačcha. = ಚೊಕ್ಕ. Very transparent or clear, pellucid, crystalline; white; pure, stainless, free from filth. (C.; B. 1, 24; 3, 32).

ಸ್ವಚ್ಛತನ svaččhatana. = ಸ್ವಚ್ಛತೆ. (B. 5, 204).

ಸ್ವಚ್ಛತೆ svaččhatĕ. Great transparency; great purity (B. 3, 10; ವೈಶದ್ಯ Čb.).

ಸ್ವಚ್ಛನ್ದ sva-ĉ-čhanda. One's own will, own choice, own fancy; independence. 2, *self-willed, independent, uncontrolled;* spontaneous; uncultivated, wild.

Digitized by Google

ಸ್ವಚ್ಛನ್ದಿ svaćchandi. Self-willed, wilful (Mhr.; B. 5, 24).

ಸ್ವಜನ sva-jana. One's own people. 2, *a kinsman, a relation.*

ಸ್ವಜಾತಿ sva-jâti. Own caste or tribe; *own kind or species.*

ಸ್ವತಃ svataḥ = ಸೊತ. Tbh. of ಸ್ವತಸ್. (My.; B. 4, 79. 184).

ಸ್ವತಃಪ್ರಮಾಣ svatas-pramâṇa. Self-proved, self-evident. (R.).

ಸ್ವತಃಸಿದ್ಧ svatas-siddha. Self-accomplished, self-made; self-existent; self-proved, self-demonstrated. (B. 4, 107. 126; My.).

ಸ್ವತನ್ತ್ರ sva-tantra. = ಸೊತನ್ತ್ರ, ಸೊಸನ್ತ್ರ. Self-dependent, self-reliant, *independent,* free, absolute. 2, self-willed, unrestrained, unruly, libertine. 3, no longer subject to parents, of age. 4, independence, etc. — ಸ್ವತನ್ತ್ರದಿನ್ದ ಇರು. To be independent, free, etc. (B. 3, 113; 5, 265).

ಸ್ವತನ್ತ್ರಗಾಱ svatantra-gâṟa. An independent man (My.). Feminine ಸ್ವತನ್ತ್ರಗಾತಿ (My.).

ಸ್ವತನ್ತ್ರತನ svatantratana. = ಸ್ವತನ್ತ್ರತ್ವ. (ಯದೃಚ್ಛೆ, ಸ್ವಾತನ್ತ್ರ್ಯ, ಸ್ವೈರತೆ G.; B. 5, 95. 115).

ಸ್ವತನ್ತ್ರತ್ವ svatantratva. Self-dependence, self-reliance, independence; wilfulness. (My.; B. 5, 84).

ಸ್ವತನ್ತ್ರವೃತ್ತಿ svatantra-vṛitti. *Acting self-reliantly, independent action* (ಒಬ್ಬರನ್ತೆ ನಡಹು Mr. 452).

ಸ್ವತನ್ತ್ರಾನ್ವಯ svatantra-anvaya. An independent character (in a sentence, Śmd. 174).

ಸ್ವತನ್ತ್ರಿಕೆ svatantrikĕ. = ಸೊತನ್ತ್ರಿಕೆ, ಸ್ವತನ್ತ್ರತ್ವ, q. v. (My.).

ಸ್ವತನ್ತ್ರಿಕ svatantrika. Independent, free (B. 5, 108).

ಸ್ವತಸ್ sva-tas. *By one's self, in one's self, of one's self, of one's own accord, in one's own nature.*

ಸ್ವತಾ svatâ. = ಸ್ವತಸ್. (My.; B. 5, 87. 98; Mhr. ಸ್ವತಾಂ).

ಸ್ವತೇವ svatâ-iva. Of one's self indeed, of one's self, etc. (C.).

ಸ್ವತ್ತು svattu. (Tbh. of ಸ್ವತ್ವ). Property, wealth (My.; Sk. ಸ್ವವತ್, sva-vat, possessing property, wealthy).

ಸ್ವತ್ವ svatva. (= ಸೊತ್ತು, ಸ್ವತ್ತು). Independent being or condition. 2, own right or property, ownership, proprietorship, propriety, proprietary right. 3, selfness, individuality. (Si. 243).

ಸ್ವದಕ್ಷಿಣೆ sva-dakshiṇĕ. A gift or donation one has a claim to. ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಗೆ ಹೋಗಿ, ಸ್ವದಕ್ಷಿಣೆ ತಪ್ಪಿತು (Prv.).

ಸ್ವದನ svadana. *The act of tasting, eating.*

ಸ್ವದೇಶ sva-dêśa. Own country, native country. (My.; B. 4, 226; 5, 93. 301).

ಸ್ವಧರ್ಮ sva-dharma. Own duty; peculiar duty or occupation, office; the duties of one's own class or caste; peculiar property, peculiarity. ಸ್ವಧರ್ಮ ತಪ್ಪಿದರೂ ಅಧರ್ಮ ಮಾಡ ಬಾರದು (Prv.).

ಸ್ವಧಿತಿ svadhiti. *An axe.*

ಸ್ವಧೆ sva-dhĕ. ಸ್ವಧಾ. One's own condition or nature. 2, manner, habit, custom, usage. 3, the food or oblation offered to the pitṛis. 4, *an exclamation used on presenting an oblation to the gods or pitṛis.*

ಸ್ವನ svana. = ಸೊನ. *Sound, noise; voice, speech.*

ಸ್ವನತ್ svanat. Sounding, resounding. (R.).

ಸ್ವನಿತ svanita. Sounded, *sounding, making a noise; rustling.* 2, a thunder-clap.

ಸ್ವನಿತೆ svanitĕ. = ಸ್ವನಿತ No. 1. (Si. 60).

ಸ್ವನಿಮಿತ್ತ sva-nimitta. Own, peculiar cause or motive (Kâvy. III, 3, B, 135).

ಸ್ವನ್ತ su-anta. 1. Ending in ಸು (Śmd. 283; Kâvy. I, 3, 35-40).

ಸ್ವನ್ತ su-anta. 2. Having a good end, terminating well.

ಸ್ವನ್ತ svanta. 3. = ಸೊನ್ತ. (Tbh. of ಸ್ವ). Own, belonging to one's self; proper, peculiar, etc. (C.; Tĕ.; M.). 2, the state or condition of belonging to one's self or being one's own. ಸ್ವನ್ತದವನು (My.).

ಸ್ವಪಕ್ಷ sva-paksha. *One's own side, own party.* 2, being on one's own side: a friend.

ಸ್ವಪತಿ sva-pati. Self-owner or possessor. See ಸ್ವಾಪತೇಯ.

ಸ್ವಪರಚಕ್ರಜ sva-para-ćakra-ja. *Arising from the army of one's own prince or from that of an enemy.*

ಸ್ವಪರಭಾವ sva-para-bhâva. Regard to meum et tuum; distinguishing between one's own things and the things of others; respect of persons; distinguishing between one's own (relations, family, etc.) and the multitude (Mhr.; R.).

ಸ್ವಪ್ನ svapna. = ಸೊಪ್ನ. *Sleep, sleeping.* 2, a dream, dreaming (see Mr. s. ಸುಪ್ತಿ). ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣಿಗೆ ಎಟು, ಗೊಣ್ಡೆ ಹಿಡದ ಹಾಗೆ.—ಪೋಕನಿಗೆ ನಾಚ ಸಲ್ಲ, ಮೂಕನಿಗೆ ಸ್ವಪ್ನ ಸಲ್ಲ.—ಮೂಕನ ಸ್ವಪ್ನ ಹೇಬಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದು, ಹೇಬದೆ ತೀರದು.—ಹುಟ್ಟುಕುರುಡಗೆ ಸ್ವಪ್ನವಿಲ್ಲ, ಮುಟ್ಟು ತಿಳಿದವಗೆ ರೋಗವಿಲ್ಲ (Prvs.).

ಸ್ವಪ್ನಜ್ svapnaj. *Sleepy, drowsy,* sleeping, asleep.

ಸ್ವಪ್ನದೋಷ svapna-dôsha. Sleep-fault: pollutio nocturna. (R.).

ಸ್ವಪ್ನವಿಚಾರ svapna-vićâra. Interpretation of dreams. (R.).

ಸ್ವಪ್ನಸೃಷ್ಟಿ svapna-sṛishṭi. The creation of dreams or illusions in sleep. (R.).

ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ svapna-avasthĕ. The state of dreaming; life as but a state of dreaming. (My.).

ಸ್ವಪ್ನೇನ್ದ್ರಿಯ svapna-indriya. Pollutio nocturna (My.).

ಸ್ವಪ್ರಕಾಶ sva-prakâśa. Self-resplendent, self-luminous, self-evident. (Abhâ. 1, 14).

ಸ್ವಪ್ರತಿಷ್ಠೆ sva-pratishṭhĕ. Self-esteem, self-opinion, self-worship (My.).

ಸ್ವಪ್ರಯೋಜನ sva-prayôjana. One's own object or purpose; one's own interest or profit (My.).

ಸ್ವಬನ್ಧ sva-bandha. One's own fetters. ನಿರ್ಬನ್ಧ ಮಾಡಿದವನ ಸ್ವಬನ್ಧ ಹೋದೀತೇ? (Prv.).

ಸ್ವಬುದ್ಧಿ sva-buddhi. One's own mind, intellect or judgment (My.; B. 1, 12).

ಸ್ವಭಾನು sva-bhânu. Self-luminous, self-shining. 2, = ಸುಭಾನು, the seventeenth year of the cycle of sixty (My.).

ಸ್ವಭಾವ sva-bhâva. Own state, *essential or inherent property, innate or peculiar disposition, natural state or constitution, natural temper, nature* (Kâvy. III, 3, B, 4; ಸಹಜ Śmd. 158 Cm.). ರತಿಸ್ಥಿತಿಯಿನ್ದ ಪ್ರೊಡಿಗೆ ಪುಟ್ಟುವ ಮನವಿಕಾರಂ ಸ್ವಭಾವಮಕ್ಕು, ಅದು ರಸಮೆನಿಕ್ಕು (Mr. 75). ಸ್ವಭಾವ ತಿಳಿದರೆ ಸಿಧಾಯಿಸ ಬಹುದು.—ಸ್ವರೂಪ ತಿಳಿದರೂ ಸ್ವಭಾವ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ (Prvs.).

ಸ್ವಭಾವತಃ svabhâva-taḥ. ಸ್ವಭಾವತಸ್. From natural disposition, by nature, naturally. (My.; B. 4, 37).

Digitized by Google

ಸ್ವಭಾವವಾದ svabhâva-vâda. The doctrine that the universe was produced and is sustained by the natural and necessary action of substances according to their inherent properties. (R.).

ಸ್ವಭಾವಸಿದ್ಧ svabhâva-siddha. Accomplished by one's own nature, natural, native, essential, spontaneous, not acquired. (My.).

ಸ್ವಭಾವಿಕ svabhâvika. = ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. See ಅ-.

ಸ್ವಭಾವೋಕ್ತಿ svabhâva-ukti. Description of natural or innate peculiarities or properties. (Grj. 2, after 106).

ಸ್ವಭಾಷೆ sva-bhâshĕ. One's own language (My.; B. 5, 196. 275).

ಸ್ವಭೂ sva-bhû. ಸ್ವಭು. Self-existent; *Brahmá;* Vishṇu; Śiva.

ಸ್ವಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ sva-mâhâtmya. = ಸ್ವಪ್ರತಿಷ್ಠೆ. Self-greatness, self-esteem, etc. (My.).

ಸ್ವಯಂ svayaṁ. = ಸಯಂ, ಸೊಯಂ. *Self* (myself, himself, herself, itself, one's self, etc.); by one's self, spontaneously, of one's own self, of one's own accord.

ಸ್ವಯಂವರ svayaṁ-vara. = ಸೊಯಂವರ. Self-choice: the election of a husband by a princess or daughter of a kshatriya at a public assembly of suitors held for the purpose.

ಸ್ವಯಂವರೆ svayaṁ-varĕ. *A maiden who chooses her own husband at a public assembly.*

ಸ್ವಯಂಕರ್ತೃ svayaṁ-kartṛi. The agent indicated by a verb as doing (or experiencing) anything himself (Śmd. 278. 325).

ಸ್ವಯಂಕರ್ತೃಕ svayaṁ-kartṛika. = ಸ್ವಯಂಕರ್ತೃ. (Śmd. 278. 325).

ಸ್ವಯಂಕೃತ svayaṁ-kṛita. Self-formed, self-made, natural, spontaneous; done by one's self; done to or undertaken for one's self. (My.).

ಸ್ವಯಂದತ್ತ svayaṁ-datta. Self-given; a child who has given himself to be adopted by adoptive parents. (R.).

ಸ್ವಯಮೇವ svayam-êva. Of one's own self or accord (My.).

ಸ್ವಯಂಪಾಕ svayam-pâka. Cooking one's food with one's own hand; cooking; the food dressed (My.; Mhr.).

ಸ್ವಯಂಪಾಕಿ svayam-pâki. A cook (My.).

ಸ್ವಯಂಪ್ರಕಾಶ svayam-prakâśa. That shines by his or its own light (Mhr.; R.).

ಸ್ವಯಂಪ್ರಭೆ svayam-prabhĕ. N. of an apsaras. (Râm. 4, 10 sum.).

ಸ್ವಯಂಭು svayam-bhu. = ಸಯಂಭು. Self-existent; *Brahmá.* (Bp. 57, 42).

ಸ್ವಯಾರ್ಜಿತ svayârjita. Tbh. of a ಸ್ವಯಮಾರ್ಜಿತ. Acquired by one's self (My.). *Cf.* ಸ್ವಾರ್ಜಿತ.

ಸ್ವಯಿರ svayira. Tbh. of ಸ್ವೈರ. (Nn. 101).

ಸ್ವರ್ svar. The sun. 2, the sky, ether;—*heaven,* the world of the gods, abode of the deities; the heaven of Indra and temporary abode of the virtuous after death. 3, the mystical word svar, represented as produced from the sâmavêda and being one of the vyâhṛitis.

ಸ್ವರ svara. 1. Tbh. of ಸ್ವರ್. Heaven (ತ್ರಿದಿವ, ಸ್ವರ್ಗ Nn. 84). 2, welfare, etc. (ಸಮ್ಮದ, ಐಶ್ವರ್ಯ 84). 3, final emancipation (ಅಮೃತ, ಮುಕ್ತಿ 84). 4, the mystical word svar (? ಪ್ರತ್ಯಾಭಿಹಾರ Mr. 500).

ಸ್ವರ svara. 2. = ಸರ 4, ಸೊರ 1. Sound, noise (ಘೋಷ Nn. 84; ಅನಕ್ಷರಧ್ವನಿ Mr. 500); *voice, articulate sound.* 2, tone, tune, music; *a primary musical sound, a note of the musical scale or gamut* (ಷಡ್ಜಾದಿಸಪ್ತಸ್ವರ 84; ಏಳು ಪಾದ 500. see ಸಪ್ತಸ್ವರ; Sl. 61). 3, *an accent* (ಉದಾತ್ತಾದಿಯಾದುದ್ದು 84. ಉದಾತ್ತ ಅನುದಾತ್ತ ಸ್ವರಿತ ಎಮ್ಬ ರವ 500). 4, *a vowel* (Ch.; Śmd. 13. 43. 44. 62; Kâvy. I, 1*a*, 7-9; I, 1*b*, 1-5. 6-14; I, 2, 20-22; I, 3, 18-34. 69-74). 5, the (fifty-two) letters (ವರ್ಣಜಾಲ, ಅಕ್ಷರಂಗಳು 84; ಅಯ್ವತ್ತೆರಡು ಸಂಖ್ಯೆಯಕ್ಷರ 500). 6, the number 7 (ಏಳು Mr. 347). 7, nasal sound; snoring. ಊರಿಗೆ ದೊರೆಯು ರೂಪು, ನಾರಿಗೆ ಗುಣವು ರೂಪು, ಕಾಡು ಕೋಗಿಲೆಗೆ ಸ್ವರ ರೂಪು, ಮನುಜಗೆ ಧೀರತ್ವ ರೂಪು (Sp.). — ಸ್ವರಗೆಯ್. To sound, to cry, to sing, etc. (J. 3, 28).

ಸ್ವರಕರಣ svara-karaṇa. = ಸರಕರಣ. Sounding, etc.

ಸ್ವರಗಾಱ svara-gâṟa. A man who intonates. ಸ್ವರಗಾಱ ಜಾಡಿಸ್ದೇ ರಾಗ, ವೈದ್ಯಗಾಱ ಹೇಱದ್ದೇ ರೋಗ (Prv.).

ಸ್ವರಧಾತು svara-dhâtu. A base or verbal theme ending in a vowel (Śmd. 302).

ಸ್ವರಪ್ರಶ್ನೆ svara-praśnĕ. Inquiry into the future based on the sound of a person's breathing through the nose (My.).

ಸ್ವರಭಂಗ svara-bhaṅga. Interruption or indistinctness of utterance, broken articulation, cracking of the voice, hoarseness, fluttering of the voice, any defect in speaking, caused by emotion or morbid affections of the chest (My.).

ಸ್ವರಭೇದ svara-bhêda. = ಸ್ವರಭಂಗ. 2, one of the sâtvikabhâvas (Kâvy. IV, 2, 17).

ಸ್ವರಮಣ್ಡಲ svara-maṇḍala. A number of reeds joined together and played on with the finger (Te.; R.).

ಸ್ವರಲೋಪ svara-lôpa. Elision of a vowel or of vowels (Kâvy. I, 1*b*, 1-5).

ಸ್ವರವಾದಿ svara-vâdi. = ಸರವಾದಿ, q. v.

ಸ್ವರಸನ್ಧಿ svara-sandhi. The junction or coalition of vowels (My.).

ಸ್ವರಾಂಗ svara-aṅga. Having the body, form or character of a vowel (Śmd. 20).

ಸ್ವರಾನ್ತ svara-anta. Ending in a vowel; a term with a final vowel (Śmd. 104. 105. 138. 152).

ಸ್ವರಿತ svarita. Sounded; sounded as a note, pitched, articulated; accented; having the mixed or circumflex accent. 2, the third or mixed tone between high and low (which is thought to correspond with the circumflex accent, see s. ಸ್ವರ No. 3; Bp. 55, 51).

ಸ್ವರು svaru. *A slip of a wood from a sacrificial post.* 2, *a sacrifice.* 3, *a thunderbolt.* 4, *an arrow.*

ಸ್ವರುಚಿ sva-ruci. One's own taste or inclination, own wish. 2, following one's own likings and desires, *self willed, uncontrolled, wilful.*

ಸ್ವರೂಪ sva-rûpa. = ಸರೂಪ. One's own form or shape, one's visage, features; natural state or condition, essential properties; *natural character or appearance,* true constitution or purpose; one's natural constitution, nature; peculiar aim. 2, having a like nature or character; similar, like, identical. 3, *pleasing, handsome*

Digitized by Google

4, *wise, learned.* See Šmd. 9. 26. 142; Bp. 54, 58; 57, 60; ಪರಂಜ್ಯೋತಿ. ಸ್ವರೂಪ ತಿಳಿದರೂ ಸ್ವಭಾವ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ.— ನರಕದ ಸ್ವರೂಪ ನಾಯಿ ಬಲ್ಲದು.— ನಿರೂಪ ಇದ್ದರೆ ಸ್ವರೂಪ.— ಮುತದ ಸ್ವರೂಪ ಕೋತಿ ಬಲ್ಲದೇ? (Prvs.).

ಸ್ವರೂಪಕಥನ svarûpa-kathana. Relation or description of natural character, etc. (Kâvy. II, 1, A, 29).

ಸ್ವರೂಪನಾಶನ svarûpa-nâśana. Disgrace (My.).

ಸ್ವರೂಪಭಂಗ svarûpa-bhanga. Disgrace (My.).

ಸ್ವರೂಪಹೀನ svarûpa-hîna. A disgraced man; disgrace (My.).

ಸ್ವರೂಪಾಭಾವ svarûpa-abhâva. Disfiguration. See ಅಲ್ 3.

ಸ್ವರೂಪಿ svarûpi. Having one's own form or character; having essential properties; identical. 2, that bears the natural form or qualities of; that is in the form of; that is a form. See Šmd. 2; Bp. 1, 35.

ಸ್ವರ್ಗ svar-ga. 1. = ಸಗ್ಗ 1, ಸೊಗ. *The heaven of Indra, the abode of the deities and of beatified mortals* (supposed to be situated on the mountain Mêru; ನಾಕ Nn. 154; ನಾಕ, ದೇವಾಗಾರ 71; ದೇವಲೋಕ 115; ನಾಕ, ಸುರಾವಾಸ 128; ದೇವಲೋಕ Hlâ. s. ಪೆಸರು). 2, happiness, joy (ಸುಖ 154). 3, that exists from eternity (ಅನಾದಿ 154; this may belong to ಸ್ವರ್ಗ 2). 4, N. of a metrical foot (Čh.). ಸ್ವರ್ಗದ ದಾಗಲಿಗೆ ನರಕದ ನಾಯಿ.— ಸ್ವರ್ಗವೂ ತಪ್ಪಿತು, ದುರ್ಗವೂ ತಪ್ಪಿತು.— ಸ್ವರ್ಗವೆಮ್ಬುವದು ದುರ್ಗದ ದಾಗಲೋ?— ತಾನು ಸಾಯ ಬೇಕು, ಸ್ವರ್ಗ ಪಡಿಯ ಬೇಕು.— ದೂಳಿ ದೂಪವಾದೀತೇ? ಮೂಳಿಗೆ ಸ್ವರ್ಗವಾದೀತೇ?— ನರಕದ ದಾಗಲಿಗೆ ಸ್ವರ್ಗದ ಪಾಲಕನೋ?— ನರಕದಲ್ಲಿ ಕರುಣವಿಲ್ಲ, ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮರಣವಿಲ್ಲ.— ನರಕದಲ್ಲಿ ಭೇದವಿಲ್ಲ, ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ರೋಗವಿಲ್ಲ (Prvs.). ಖಣ್ಡಿಸದೆ ಕರಣವನು, ದಣ್ಡಿಸದೆ ದೇಹವನು, ಉಣ್ಡುಣ್ಡು ಸ್ವರ್ಗವಯ್ದಲ್ಕೆ ಅದೇನ್? ಕಣ್ಡಾಳುತಾಳೆ? (Sp.). ಸಜ್ಜನರಿಗೆ ಸ್ವರ್ಗದ ಸುಖವೂ ದುಷ್ಟರಿಗೆ ನರಕದ ಬಾಧೆಯೂ ಕೇಡಿಲ್ಲದೆ ಉಣ್ಟಾಗುತ್ತವೆ (B. 5, 279).

ಸ್ವರ್ಗ svarga. 2. = ಸರ್ಗ (of which it is a wrong form). Creation (ಸೃಷ್ಟಿ Nn. 154). 2, nature; natural state (ಸ್ಥಿತಿ, ಇರವು 154).

ಸ್ವರ್ಗಕ svargaka. N. of a serpent (Bp. 46, 28).

ಸ್ವರ್ಗಮ svar-gama. Going to svar or the world of the gods: state of celestial felicity (Čpr. 4, 73).

ಸ್ವರ್ಗಲೋಕ svarga-lôka. The celestial region; the heaven of Indra. ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದ ಪಾತರದವಳು (ಸ್ವವೇಶ್ಯೆ G.). ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದ ಬಡಗಿ (ವಿಶ್ವಕರ್ಮ Nr.).

ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥ svarga-stha. One who abides in heaven; a deity (ಸಗ್ಗಿಗ, ದೇವತೆ G.).

ಸ್ವರ್ಗೌಕಸ್ svarga-ôkas. Having an abode in heaven: *a god, a deity.*

ಸ್ವರ್ಣ svarṇa. (fr. ಸುವರ್ಣ). = ಸೊನ್ನ, ಸೊನ್ನೆ 1. *Gold;* a gold coin. ಸ್ವರ್ಣ ತಿನ್ದರೆ ಮರಣ ತಪ್ಪೀತೇ?— ಸ್ವರ್ಣದ ಪರೀಕ್ಷೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ವರ್ಣದ ಪರೀಕ್ಷೆ ತಿಳಿಯದೇ?— ಪೂರ್ಣವಿದರೂ ಸ್ವರ್ಣದ ಬಯಕೆ ತೀರದು (Prvs.).

ಸ್ವರ್ಣಕಾರ svarṇa-kâra. = ಸೊನ್ನಗಾಱ. *A goldsmith.*

ಸ್ವರ್ಣಕ್ಷೀರಿ svarṇa-kshîri. *A kind of sôma or moon-plant with yellow juice.*

ಸ್ವರ್ಣಗಿರಿ svarṇagiri. The mountain Mêru (ಸುವರ್ಣಪರ್ವತ Čb.).

ಸ್ವರ್ಣದಿ svar-nadi. = ಸ್ವರ್ನದಿ. *The celestial Ganges.*

ಸ್ವರ್ಣಧೇನು svarṇa-dhênu. A cow of gold (Bp. 55, 14).

ಸ್ವರ್ಣನಾಭ svarṇa-nâbha. = ಸುವರ್ಣನಾಭ. (Čpr. 2, 58).

ಸ್ವರ್ಣಪುಷ್ಪಿ svarṇa-pushpi. *The pudding-pipe tree, Cassia fistula* Lin. (ಆರಗ್ವಧ, ರಾಜತರು, etc. ಕಕ್ಕೆ Mr. 114).

ಸ್ವರ್ಣಮಯ svarṇa-maya. Consisting of gold (My.).

ಸ್ವರ್ಧಾಮ svar-dhâma. The celestial abode, the heaven of Indra (J. 18, 3).

ಸ್ವರ್ಧುನಿ svar-dhuni. = ಸ್ವರ್ನದಿ.

ಸ್ವರ್ಧುನಿಜೂಟ svardhuni-jûṭa. Šiva (Šśv. 5, 2).

ಸ್ವರ್ನದಿ svar-nadi. = ಸ್ವರ್ಣದಿ. (ಸಗ್ಗವೊನಲ್, ಸಗ್ಗಿಗದೊಱೆ, ಬಾಮ್ಬೊಳೆ Šm. 10).

ಸ್ವರ್ಭಾನು svar-bhânu. *Râhu.*

ಸ್ವರ್ಮಣಿ svar-maṇi. The sun (J. 20, 60).

ಸ್ವರ್ಲೋಕ svar-lôka. The celestial region, Indra's heaven. See Mr. s. ಲೋಕ.

ಸ್ವರ್ವೇಶ್ಯೆ svar-vêśyĕ. *A courtezan of heaven, an apsaras.*

ಸ್ವರ್ವೈದ್ಯ svar-vaidya. Physician of heaven: *either of the two aśvins.*

ಸ್ವಲ್ಪ su-alpa. = ಸಲುಪ, ಸ್ವಲ್ಪು. *Very small or little; little, minute, trifling, insignificant;* very few. 2, insignificance. ಸ್ವಲ್ಪದ ಅರಸನಿಗೆ ಅಲ್ಪದ ಪ್ರಧಾನಿ (Prv.). — ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ. rep. (B. 5, 105. 171). — ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತು. A little while (My.).

ಸ್ವಲ್ಪಕ್ಷತ svalpa-kshata. A slight wound. See ಮುಸ 2.

ಸ್ವಲ್ಪದಣ್ಡ svalpa-daṇḍa. A small, short stick. See ಬಡಿ 3.

ಸ್ವಲ್ಪದಿವಸ svalpa-divasa. Very few days, a few days (My.).

ಸ್ವಲ್ಪದೂರ svalpa-dûra. A little way, not far (My.).

ಸ್ವಲ್ಪಮನುಷ್ಯ svalpa-manushya. An insignificant or mean man (My.).

ಸ್ವಲ್ಪವಿರಾಮ svalpa-virâma. A very short pause: a comma (B. 3, 5).

ಸ್ವಲ್ಪಶರೀರ svalpa-śarîra. *Having a very diminutive body, small in stature.*

ಸ್ವಲ್ಪಾಂಗುಲಿ svalpa-anguli. *A small finger.*

ಸ್ವಲ್ಪು svalpu. Tbh. of ಸ್ವಲ್ಪ. (B. 3, 45; 4, 147. 186. 212; G. 557. 561; Čb. 66. 167).

ಸ್ವವಶ sva-vaśa. Subject to one's own will, self-subdued, self-controlled; *ruled by one's own free will, independent, free.*

ಸ್ವವಿಕಲ್ಪ sva-vikalpa. One's own mistake, etc. (Kâvy. II, 1, A, 16-19).

ಸ್ವಶ್ಯಾಲಕ sva-śyâlaka. One's own father's sister's son (J. 13, 23).

ಸ್ವಶ್ರೇಯಸ sva-śrêyasa. One's own good fortune (Bp. 61, 81).

ಸ್ವಸ svasa. Females connected with one's self and other people (ಆತ್ಮೀಯಕಾಮಿನಿಮುಖ್ಯಪ್ರಜೆ, ತನ್ನ ಸಮ್ಬನ್ಧವಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಜೆಗಳು Nn. 167). 2, laughter, mirth (ಹಾಸ್ಯ 167).

ಸ್ವಸಮಯ sva-samaya. = ಸೊಸಮಯ. One's own congregation.

ಸ್ವಸೃ svasṛi. *A sister.*

ಸ್ವಸೇಯ svasêya. = ಸ್ವಸ್ರೀಯ. See ಪೈತೃಷ್ವಸೇಯ, ಮಾತೃಷ್ವಸೇಯ.

ಸ್ವಸ್ತ svasta. Tbh. of ಸ್ವಸ್ಥ. (My.). ಸ್ವಸ್ತವಿದ್ದವನ ಹಸ್ತ ನೋಡಬೇಕೇ?— ಪ್ರಸ್ತದ ಊಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಸ್ವಸ್ತವಿಲ್ಲದೆ ಬಿದ್ದ (Prvs.).

ಸ್ವಸ್ತಿ su-asti. Welfare, health, prosperity, blessing; joy, happiness, bliss (ಪುಣ್ಯ Nn. 138; Mr. 532); goodness

Digitized by Google

(ಒಳ್ಳೆ, ಒಳ್ಳಿತು 138; ಒಳ್ಳಿತು 532). 2, may it be well! hail! health! (ಆಶೀರ್ವಾದ, ಹರಸುವುದು 138; ಆಶೀರ್ವಾದ 532). 3, so be it! amen! (ಅವಧಿ, ಸರಿ 138; ಪ್ರಾಸ್ತ 532). 4, an auspicious particle used at the beginning (of a letter, etc., ಆದಿ 532, o. r. ಅಧಿ). 5, ಜಪನು (138). See Śmd. 158.

ಸ್ವಸ್ತಿಕ svastika. Any lucky or auspicious object; a kind of mystical mark (shaped like a Greek cross with the extremities of the four arms bent round in the same direction); a particular symbol made with ground rice and shaped like a triangle. See Mr. s. ರಂಗವಾಲಿ. 2, *a mansion, palace or temple of a particular shape.*

ಸ್ವಸ್ತಿಕಾಸನ svastika-âsana. A particular mode of sitting practised by yôgis. See ಆಸನ 2.

ಸ್ವಸ್ತಿಕೆ svastikĕ. The potherb Hingtsha repens (ಚಿಲಿ Mr. 149).

ಸ್ವಸ್ತಿವಾಚನ svasti-vâčana. Invocation of blessings by the repetition of certain mantras at marriage and other happy ceremonies (My.).

ಸ್ವಸ್ತ್ಯಯನ svasti-ayana. A prosperous journey; a means of attaining prosperity; the averting of evil by the recitation of mantras or performance of propitiatory rites. (R.).

ಸ್ವಸ್ತ್ಯಸ್ತು svasti-astu. May it be well! (J. 26, 28).

ಸ್ವಸ್ತ್ಯಾರವ svasti-ârava. The cry of "hail!" (Čpr. 10, 61).

ಸ್ವಸ್ತ್ರೀ sva-strî. One's own wife; a wife, a woman of a good family and respectable conduct (ತಲ್ಪ, ಕುಲಸ್ತ್ರೀ Nn. 118, o. r. ತನ್ನ ಸ್ತ್ರೀ).

ಸ್ವಸ್ಥ sva-stha. = ಸೊಸ್ತ, ಸ್ವಸ್ತ. Self-staying, self-abiding, relying upon one's self, confident, resolute, firm; self-sufficient, independent; contented. 2, well, healthy, comfortable, at ease, in health. 3, well-being, health (My.; B. 3, 28).

ಸ್ವಸ್ಥಚಿತ್ತ svastha-čitta. A sound mind (My.); a mind at ease (My.; ಅವ್ಯಗ್ರ Čb.).

ಸ್ವಸ್ಥತೆ svasthatĕ. Self-possession. 2, well-being, sound state, health (Sk.; My.; B. 5, 7. 70. 189).

ಸ್ವಸ್ರೀಯ svasrîya. (fr. ಸ್ವಸೃ). *A sister's son.* 2, a wife's brother, a brother-in-law (ಶ್ಯಾಲಕ, ಮಯ್ದುನ Nn. 124; ಮಯ್ದುನ Mr. 489). 3, a daughter's husband, a son-in-law (ಜಾಮಾತೃ, ಅಳಿಯ 124; ಮಗಳನಿತ್ತ ಅಳಿಯ 489). 3, sense of devotion, great devotion (ಭಕ್ತಿರಸ 124; ಅತಿಭಕ್ತಿ 489). 4, bewilderment, etc. (ವಿಮೋಹ, ಮೋಹ 124); loss of consciousness, fainting (ಮೂರ್ಛೆ, ಮರವು 124); ignorance (ಅಜ್ಞತೆ, ಅರಿಯದಲ್ಲಿ 124). 5, final emancipation (ಮುಕ್ತಿ, ಮೋಕ್ಷ 124; ಮುಕ್ತಿ 489).

ಸ್ವಸ್ರೀಯೆ svasrîyĕ. A sister's daughter (Colebr.).

ಸ್ವಹಸ್ತ sva-hasta. One's own hand (Sk.; My.; B. 4, 77). 2, own handwriting, autograph, signature.

ಸ್ವಾಗತ su-âgata. 1. Welcome, salutation, welcoming. See s. ಕೋಪತಕೋಪಚಾರ. 2, N. of a vṛitta (Čh.).

ಸ್ವಾಗತ sva-âgata. 2. Come of one's self.

ಸ್ವಾಚ್ಛಂದ್ಯ svâčchandya. (fr. ಸ್ವಚ್ಛಂದ). The power of following one's own will or fancy, *own will, free choice, independence.*

ಸ್ವಾಚ್ಛ್ಯ svâčchya. (fr. ಸ್ವಚ್ಛ). Purity (Čpr. 5, 88).

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ svâtantrya. (fr. ಸ್ವತಂತ್ರ). The power of following one's own will, freedom of will, independence; *free will* (My.; ಸ್ವತಂತ್ರತನ G.).

ಸ್ವಾತಿ svâti. = ಸಾತಿ 1. An auspicious constellation; *the star Arcturus as forming the fifteenth lunar asterism.*

ಸ್ವಾತಿವರುಷ svâti-varusha. Rain that falls when the sun is in svâti (Bp. 51, 24).

ಸ್ವಾದ svâda. Taste, flavour, savour; tasting, eating, drinking; liking, relishing, enjoyment. (My.; Bp. 13, 26; B. 4, 71). ನಾಯಿದ ಹಿಟ್ಟಿಗೆ ಸ್ವಾದ ತೋರುತ್ತೇ? (Prv.).

ಸ್ವಾದನೀಯ svâdanîya. To be tasted; tasty, savory. (Čpr. 1, 107).

ಸ್ವಾದಿಸು svâdisu. To be sweet or pleasant to the taste (ಸವಿಯಾಗು G.).

ಸ್ವಾದು svâdu. = ಸೋದು. *Sweet, pleasant to the taste, savory, tasteful, dainty, delicate.* 2, *pleasing, agreeable, lovely, charming, handsome.* 3, flavour, sweetness, relish. 4, a particular perfume or fragrant substance.

ಸ್ವಾದುಕಂಟಕ svâdu-kaṇṭaka. *The plant Flacourtia sapida* Roxb. 2, *the plant Asteracantha longifolia* Nees. 3, the herb Tribulus terrestris or lanuginosus (see ...).

ಸ್ವಾದುಪನಸ svâdu-panasa. A sweet kind of jackfruit (ಬಕ್ಕೆಹಲಸು Śm. 26).

ಸ್ವಾದುರಸೆ svâdu-rasĕ. *A medicinal root* (= ...). 2, *spirituous liquor.*

ಸ್ವಾದ್ವಿ svâdvi. *A grape.*

ಸ್ವಾಧಿಷ್ಠಾನ sva-adhishṭhâna. One of the čakras or mystical circles of the body, the umbilical region. See s. ...

ಸ್ವಾಧೀನ sva-adhîna. Self-subject, self-dependent; independent, uncontrolled, free. 2, in one's own power or subjection, dependent on or belonging to one's own side or party, one's own subject or dependent. 3, at the control of, under. 4, in the custody of. 5, self-dependence, etc. (Prv.). See Kâvy. III, 3, B, 171. ... ದರೂ ಸ್ವಾಧೀನ ಬರಲಿಲ್ಲ (Prv.). — ಸ್ವಾಧೀನ ಮಾಡು. To bring under the control, power or dominion of, to subject, to take possession of. ಅವರು ಆ ದೇಶವನ್ನು ತಮ್ಮ ಸ್ವಾಧೀನ ಮಾಡಿಕೊಣ್ಡು (B. 5, 187). ಆ ಪಟ್ಟಣಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಸ್ವಾಧೀನ ಮಾಡಿಕೊಣ್ಡು (5, 201).

ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯ sva-adhyâya. Going over any subject to one's self, self-reciting, self-reading, repeating or rehearsing to one's self; *repetition or study of the vêdas* (Bp. 33, 41). 2, *the vêdas.* 3, coitus (My.; see ...).

ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯಿ svâdhyâyi. One who recites or repeats to himself, a repeater or student of the vêdas. (R.).

ಸ್ವಾನ svâna. *Sound, noise.*

ಸ್ವಾನುಭವ sva-anubhava. One's own personal experience or observation. (Abhâ. 1, 14; My.; ತನ್ನ ಅನುಭವ, ... G.).

ಸ್ವಾನುಭಾವ sva-anubhâva. = ಸ್ವಾನುಭವ. (Dp. 3, 1).

ಸ್ವಾಂತ sva-anta. 1. Having the end in itself. *the mind* (Bp. 31, 16; 36, 49; 61, 54). 2, one who has a ... — (Rêv. 6, after 32).

ಸ್ವಾಂತ svânta. 2. Sounded, making a noise.

ಸ್ವಾಂತೋತ್ಪಲ svânta-utpala. The mind looked upon as a water-lily (Čpr. 2, 53).

ಸ್ವಾಪ svâpa. *Sleep;* sleeping; dreaming, a dream; sleepiness, sloth; loss of sensation; numbness.

Digitized by Google

ಸ್ವಾಪತೇಯ svâpatêya. (fr. ಸ್ವಪತಿ). *Property, wealth.*

ಸ್ವಾಪಹ sva-apaha. Keeping back or removing for one's self, taking away for one's self. ಪರವಸ್ತುಸ್ವಾಪಹ (ಪರರೊಡವೆಯನ್ ಅಪಹರಿಸುವದು Nn. 151).

ಸ್ವಾಭಾವಿಕ svâbhâvika. (fr. ಸ್ವಭಾವ). Belonging to one's own nature, natural, native, peculiar, inherent, constitutional; spontaneous. (My.; B. 3, 104; 4, 16. 172).

ಸ್ವಾಮಿ svâmi. = ಸಾಮಿ 2, ಸಾಯಿ 2, ಸಾವಿ, ಸೋಮಿ 2, (ಸೋಯಿ 1, ಸೋವಿ). A proprietor, an owner. 2, *a master, a lord* (ಒಡೆಯ Bhn. 19); a sovereign, king, monarch; a guru; a husband; a learned Brâhmaṇa; etc. 3, Śiva's son *Skanda* (Mr. 13). — ಸ್ವಾಮಿಮರ. The redwood tree, Soymida febrifuga Juss. (St. & Pl.). — ಸ್ವಾಮಿರಾಯ. N. (My.; B. 3, 80).

ಸ್ವಾಮಿತ್ವ svâmitva. Ownership; mastership; lordship, sovereignty. (Kâvy. I, 2, 36-40; My.; B. 5, 95).

ಸ್ವಾಮಿದ್ರೋಹ svâmi-drôha. Hatred indulged against one's master, treachery to a master (My.).

ಸ್ವಾಮಿದ್ರೋಹಿ svâmi-drôhi. One who is treacherous to his master (My.). ಸ್ವಾಮಿದ್ರೋಹಿಯ ಮನೆಗೆ ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕದ ಬಾಗಲು (Prv.).

ಸ್ವಾಮಿಪಾಲವಿವಾದ svâmi-pâla-vivâda. A dispute between a master and the servant who tends his cattle. (R.).

ಸ್ವಾಮಿಭಕ್ತಿ svâmi-bhakti. Devotedness to a master (My.).

ಸ್ವಾಮಿಸಮ್ಬನ್ಧ svâmi-sambandha. Association with, or concern of, ownership (Śmd. 161; Kâvy. I, 2, 36-40).

ಸ್ವಾಮ್ಯ svâmya. = ಸಾಮ್ಯ 2. Mastership, lordship, ownership; right or title to property; rule, supremacy, dominion. (My.).

ಸ್ವಾಯಮ್ಭುವ svâyambhuva. (fr. ಸ್ವಯಮ್ಭು). Relating to, or derived from, svayambhû; the son of svayambhû, epithet of the first Manu. (My.; see s. ವಿರಾಜ್).

ಸ್ವಾರ svâra. 1. Relating to sound or accent; sound. See ಅನು-.

ಸ್ವಾರ svâra. 2. = ಸವಾರ. (ಸಾದಿ G.; ರಾವುತ Čb.; B. 5, 247; Mhr., H.).

ಸ್ವಾರಸ್ಯ svârasya. (fr. ಸ್ವರಸ). Possession of natural savoriness, pathos, fire, nerve or excellence; goodness, excellence. (My.; see ಅ-).

ಸ್ವಾರಾಜ್ svârâj. (fr. ಸ್ವರ್-ರಾಜ್). The ruler of heaven: *Indra.*

ಸ್ವಾರಿ svâri. = ಸವಾರಿ 1. (My.; G. 266. 536; B. 5, 240).

ಸ್ವಾರೋಚಿಷ svârôčisha. (fr. ಸ್ವ-ರೋಚಿಸ್). N. of the second Manu. (My.).

ಸ್ವಾರ್ಜಿತ sva-arjita. Self-acquired, acquired by one's own efforts. (My.).

ಸ್ವಾರ್ಥ sva-artha. One's own object or aim or wish; own advantage or interest, self-interest; (selfishness); — one's own property or substance; own meaning, inherent or real meaning (of a word, etc.); similar or same meaning, a pleonasm; independence. (Śmd. 164; Kâvy. II, 2, B, 13; Bp. 46, 49; My.). ಸ್ವಾರ್ಥವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿ ಸಿಲ್ಲದು. — ಸ್ವಾರ್ಥವಿದ್ದವನ ಅರ್ಥ ವ್ಯರ್ಥವೇ ಸರಿ. — ಸಾಧನಾಗಬೇಕೆನ್ದು, ಸ್ವಾರ್ಥ ಮಾಡಿದರೆ ವ್ಯರ್ಥವೇ ಸರಿ. — ನಿರರ್ಥಕವಾದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸ್ವಾರ್ಥ ಪಡೋದು ಯಾಕೆ? — ಧಾವಾರ್ಥವಿದ್ದರೂ ಸ್ವಾರ್ಥ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. — ವ್ಯರ್ಥವಾದದ್ದಕ್ಕೆ ಸ್ವಾರ್ಥ ಪಟ್ಟಾರೇ? — ಸ್ವಾತರಿಗೆ ಸ್ವಾರ್ಥ ಹೆಚ್ಚು, ವೈಷ್ಣವರಿಗೆ ಉಪ್ಪ ಹೆಚ್ಚು (Prvs.).

ಸ್ವಾರ್ಥಪರ svârtha-para. Intent on one's own object or advantage, self-interested, selfish. (R.).

ಸ್ವಾರ್ಥಬುದ್ಧಿ svârtha-buddhi. Selfishness (My.; B. 3, 105).

ಸ್ವಾರ್ಥಲೋಲುಪ svârtha-lôlupa. Greedy after one's own advantage, very self-interested or selfish (My.).

ಸ್ವಾರ್ಥೋಚ್ಚರಿತ svârtha-uččarita. A term that is uttered or used independently or by itself in its meaning (ತನ್ನರ್ಥದೊಳ್ ಸ್ವತನ್ತ್ರಂ Śmd. 261; ಸ್ವತನ್ತ್ರವಾಗಿ ತನ್ನರ್ಥದಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚರಿಸಲ್ ಪಟ್ಟುದು Cm.).

ಸ್ವಾಶ್ರಿತ sva-âśrita. Dependent on one's self. (My.).

ಸ್ವಾಸ್ತ್ಯ svâstya. (fr. ಸ್ವ-ಅಸ್ತಿ). Land either liable to a trifling quitrent; or altogether exempt from tax (My.).

ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ svâsthya. (fr. ಸ್ವಸ್ಥ). Self-reliance, self-dependence, self-possession, fortitude, resoluteness, firmness. 2, sound state, health, prosperity, happiness, comfortableness, competence. 3, complacency, contentment, satisfaction. (R.).

ಸ್ವಾಹಾದೇವಿ svâhâ-dêvi. The wife of Agni (My.).

ಸ್ವಾಹಾಪ್ರಿಯ svâhâ-priya. Agni. (R.).

ಸ್ವಾಹಾಭಿಧಾನ svâhâ-abhidhâna. The name of Svâhâ (J. 9, 3).

ಸ್ವಾಹಾಸ್ತನ svâhâ-stana. The breast of Svâhâ (Č. Bp. 32, 44).

ಸ್ವಾಹೆ svâhĕ. ಸ್ವಾಹಾ. *Svâhâ, the wife of Agni,* a daughter of Daksha (ಅಗ್ನಿಯ ನಾರಿ Mr. 46). 2, *an exclamation used in making oblations to the gods: hail! blessing!*

ಸ್ವಿದ್ svid. *Hey? what? can it be that?* (a particle of interrogation or inquiry, often implying doubt or surprise).

ಸ್ವಿನ್ನತೆ svinnatĕ. The state of perspiring (Čpr. 10, 42).

ಸ್ವೀಕರಣ svî-karaṇa. (= ಸ್ವೀಕಾರ, q. v.). Making one's own, appropriation; adopting; taking, accepting; assenting, agreeing; assent; promise. (Bp. 5, 17).

ಸ್ವೀಕರಿಸು svî-karisu. To make one's own, to take or receive as one's own, to adopt, to take, to accept (ಕೆಯ್ಕೊಳ್ Śmd. 4; ಅಂಗೀಕರಿಸು Cm.; see 116); to espouse, to accept in marriage (Bp. 4, 2); to embrace, as a system of faith (B. 4, 81); to take up, as new manners (4, 189); to receive, as a letter (4, 87); to take upon one's self, to undertake; to admit, to assume (in argument); to assent, to agree to. See Čpr. 4, 1; Bp. 22, 64; 38, 33.

ಸ್ವೀಕಾರ svî-kâra. Making one's own, taking on one's self, appropriation; taking; adopting; assuming, assumption; claiming, claim; assent, agreement, consent; promise (ಆದಾನ Śmd. 160; see ಕೆಯ್ಕೊಳ್, ವರಯಿಸು); an admission, a confession (Mhr.). See ವಶ್ಯ-, ಹಿತರಸ-.

ಸ್ವೀಕೃತ svî-kṛita. Appropriated, owned; accepted; admitted; acknowledged; adopted; claimed; agreed, assented to; promised (ಅಂಗೀಕರಿಸಲ್ ಪಟ್ಟ Śmd. 377 Cm.). See Čpr. 4, after 4; 9, 51; Bp. 29, 2; 36, 53; 38, 3.

ಸ್ವೀಕೃತಪುತ್ರ svîkṛita-putra. An adopted son (My.).

ಸ್ವೀಕೃತಾರ್ಥವರ್ಧನ svîkṛita-artha-vardhana. Thriving or succeeding in one's adopted object or affair. See ಕೊನೆ 1.

ಸ್ವೀಯ svîya. Own, relating or belonging to one's self; peculiar, characteristic. (My.).

ಸ್ವೇಚ್ಛಾಪ್ರದಾನ svĕččhâ-pradâna. Giving away according to one's inclination or at one's pleasure. See ಬೀಡ್ 1.

Digitized by Google

ಸ್ವೇಚ್ಛಾಮರಣ svêcchâ-maraṇa. Death of one's own will. 2, dying at one's own will.

ಸ್ವೇಚ್ಛಾಮರಣಿ svêcchâ-maraṇi. One who has the power of fixing the time of his own death, an epithet of Bhishma (J. 9, 30).

ಸ್ವೇಚ್ಛೆ sva-icchĕ. ಸ್ವೇಚ್ಛಾ. One's own wish or will, own inclination; self-will, wilfulness (ಸ್ವೈರ, ತನ್ನಿಚ್ಛೆ Nn. 101; ಸ್ವೈರ Mr. 487). See Čpr. 5, 60; Bp. 41, 6; 43, 82; J. 8, 13.

ಸ್ವೇದ svêda. Sweating, perspiring; *sweat, perspiration;* warmth, heat; vapour. 2, one of the sâtvikabhâvas (Kâvy. IV, 2, 17).

ಸ್ವೇದಕರಣ svêda-karaṇa. Causing to sweat. See ಬೆಮರು.

ಸ್ವೇದಜ svêda-ja. Sweat-produced, *engendered by heat and moisture, as insects and vermin.*

ಸ್ವೇದನ svêdana. Sweat, perspiration; sweating, causing to perspire; a diaphoretic, sudorific.

ಸ್ವೇದನಿ svêdani. *A frying-pan, an iron plate or pan for baking bread, etc.*

ಸ್ವೇದನಿಕೆ svêdanikĕ. = ಸ್ವೇದನಿ. *A frying-pan, etc.* (ಕಬ್ಬ, ಕಾವಲಿ Mr. 211).

ಸ್ವೇದಬಿನ್ದು svêda-bindu. A drop of perspiration (Čpr. 6, 72).

ಸ್ವೇದಭಾವ svêda-bhâva. Sweating, perspiring. See ಬೆಮರು.

ಸ್ವೈರ svaira. = ಸ್ವಯಿರ. *Following one's own fancy, self-willed, wilful.* 2, wilfulness, own inclination, self-will (ಸ್ವೇಚ್ಛೆ, ತನ್ನಿಚ್ಛೆ Nn. 101 as ಸ್ವಯಿರ; ಸ್ವೇಚ್ಛೆ Mr. 487; J. 3, 21). 3, slow, lazy (ಮಾನ್ದ್ಯ 101; ಮನ್ದ 487). 4, ಉಕ್ಕಾಗು (101).

ಸ್ವೈರತೆ svairatĕ. = ಸ್ವೈರಿತೆ. (Colebr.).

ಸ್ವೈರಿ svairi. ಸ್ವೈರಿನ್. *Self-willed; wanton.*

ಸ್ವೈರಿಣಿ svairiṇi. *A loose or unchaste woman, a wanton woman.*

ಸ್ವೈರಿತೆ svairitĕ. *Wilfulness, independence.*

ಸ್ವೋದರ sva-udara. One's own belly.

ಸ್ವೋದರಪೂರಕ svôdara-pûraka. *Filling or nourishing only one's own belly, selfishly voracious* (= ಹೊಟ್ಟೆಬಾಕ).

ಹ

H

ಹ್ h. The fifty-fourth letter of the Alphabet (Šmd. 12. 21). As an initial it is occasionally treated as a kind of spiritus lenis (see ಅ 16, ಆ 11, ಇ 14, ಈ 11, ಉ 8, ಊ 9, ಎ 12, ಏ 8, ಒ 5, ಓ 5, and *cf. e. g.* Sk. ಇಜ್ಜಲ= ಹಿಜ್ಜಲ). It often changes places with ಪ (Šmd. 190. 191). About its connection with ಬ see *e. g.* ಉರುವು 1, ಉಲುವು, ಎಡವು, ಕೆಡವು, ಕೊಡವು 2, ತಡವು 2, ಸೋವು 1, (ಬಡಹ); and about that with ಬ see *e. g.* ಹಬ್ಬಸಿ, ಹಬ್ಬಾವು, ಹಬ್ಬುಲಿ, ಹೆಬ್ಬಾಗಿ, ಹೆಬೋಗಿ.

ಹ ha. 1. The letter ಹ್ pronounced with a short a, as is generally done at school. 2, the number 8 (Mr. 349).

ಹ ha. 2. = ಪ 4 (see additions), (ವ 4). A letter for the formation of verbal nouns. See *e. g.* ಇಕ್ಕುಹ, ಇರಿಸುಹ, ಇರುಹ, ಎಡಹುಹ, ಎಡಗುಹ, ಒಡಹ, ಕುಟ್ಟುಹ, ಕೆಡಹ, ಕೆಡುಹ, ಕೊಡುಹ, ಕೊಲುಹ, ಜಡಹ, ಚಪ್ಪರಿಸುಹ, ನಡಹ, ನನೆಹ, ನುಡಿಸುಹ, ನುಡಿಹ, ನೆಗೆಹ, ನೆನಹ, ನೋಯಿಸುಹ, ಪಡುಹ, ಪರೀಕ್ಷಿಸುಹ, ಪಿಡಿಹ, ಪುಟ್ಟುಹ, ಬರಹ, ಬಹಗ, ಬೆರಸುಹ, ಮಡುಗುಹ, ಮಾಡುಹ, ಸವಿಹ, ಸಾಧಿಸುಹ, ಸಾರುಹ, ಸುಡುಹ, ಹುಟ್ಟಿಸುಹ, ಹುಟ್ಟುಹ.

ಹ ha. 1. Killing, destroying; removing, counteracting. See *e. g.* ಅಘ-, ಎರ-, ವೃತ್ರ-.

ಹ ha. 2. *Verily, indeed,* manifestly, evidently, etc.

ಹಂ ham. A particle used in lofty or great questions (ಉನ್ನತಪ್ರಶ್ನೆ, ದೊಡ್ಡಿಹ ಪ್ರಶ್ನೆ Nn. 161; ಉನ್ನತಪ್ರಶ್ನೆ Mr. 533), great conceit (ಸಗರ್ವ, ಅತಿಗರ್ವ 161), option, etc. (ವಿಕಲ್ಪ 533), anger (Sk.), and courtesy or respect (Sk.).

ಹಂಸ hamsa. = ಅಂಸ 2, ಹಂಸೆ, etc. *A goose, a gander, a swan,* a flamingo, a duck (ಮರಾಲ, ಹಂಸೆ Nn. 8; ಹಂಸೆ Mr. 505). 2, the universal soul; the soul (ಆತ್ಮನು 8; ಆತ್ಮನ್ 505). 3, Šiva (ಕಾಮಾರಿ, ಶಿವ 8; ಸಲ್ಲಲಿತಶಿವ 505). 4, Brahmâ (ವಾರಿಜೋದ್ಭವ, ಬ್ರಹ್ಮ 8). 5, Vishṇu (ವಾರಿಜವಿಲೋಚನ, ವಿಷ್ಣು 8). 6, *the sun* (ವಾರಿಜಬಾನ್ಧವ, ಸೂರ್ಯ 8; ಅರ್ಕ 505). 7, the moon (ವಾರಿಜವೈರಿ, ಚನ್ದ್ರ 8; ಶಶಿ 505). 8, N. of a râkshasa (Bhâgavata 10, 25, 11. 35. 36). 9, Kâma. 10, an ascetic (ಮುನಿ, ಎತಿ 8). 11, an eminent or excellent man (ಮಹನ್ತ 505). 12, a strong or able man (ಬಲ್ಲಿದನ್ 505). 13, best, excellent; pre-eminence (ಮುಖ್ಯ 8). 14, a lotus (ವಾರಿಜ, ತಾವರೆ 8). 15, pure (ಅಮಲ, ನಿರ್ಮಲ 8). 16, a ray of light (ಮರೀಚಿ, ಕಿರಣ 8; ಕಿರಣ 505). 17, the eye (ನೇತ್ರ, ಕಣ್ 8; ನೇತ್ರ 505). 18, a horse (ಹಯ, ಕುದುರೆ 8; ಅಶ್ವ 505). See Čh. v. 222. ಹಂಸನನ್ತಾ ಪಕ್ಷಿ ಇಲ್ಲ, ಕಂಸನನ್ತಾ ರಾಕ್ಷಸನಿಲ್ಲ (Prv.).

ಹಂಸಕ hamsaka. A goose, a gander, a flamingo. 2, a *tinkling ornament for the ankle of a woman, an anklet* (ಅನ್ದುಗೆ Hlâ.; ನೂಪುರ Mr. 344). 3, N. of a vritta (Čh.).

ಹಂಸಕಾನ್ತೆ hamsa-kântĕ. *A female goose or swan.*

ಹಂಸಕೂಟ hamsa-kûṭa. = ಅಂಸಕೂಟ. N. of one of the peaks of the Himâlaya. 2, the hump on the shoulder of an ox.

ಹಂಸಕೇತು hamsa-kêtu. = ಹಂಸಧ್ವಜ. (J. 17, 17. 43. 50).

ಹಂಸಕೇಲಿ hamsa-kêli. N. of a vritta (Čh.).

ಹಂಸಗತಿ hamsa-gati. Having a swan's gait. 2, N. of a vritta (Čh.).

ಹಂಸಗಮನೆ hamsa-gamanĕ. A woman moving gracefully like a swan (My.). 2, N. of Brahmâ's wife (My.).

ಹಂಸತೂಲ hamsa-tûla. The soft feathers or down of a goose. (J. 2, 64).

ಹಂಸತೂಲಿಕಾತಲ್ಪ hamsa-tûlikâ-talpa. The down bed of a goose (My.).

ಹಂಸಧ್ವಜ hamsa-dhvaja. N. of a king (J. 10, 37. 43. 49; 18, 12).

Digitized by Google

ಹಂಸನಾದ hamsa-nâda. The cackling of a goose, cry of a goose or swan. (R.).

ಹಂಸಪದ hamsa-pada. N. of a vṛitta (Ch.).

ಹಂಸಪಾದ hamsa-pâda. = ಅಂಸಪಾದ. The foot of a goose. 2, a mark (+) which shows that something omitted in the line is inserted at the top (My.), at present represented also by a caret (∧). 3, *vermilion*.

ಹಂಸಪಾದಿ hamsa-pâdi. The plant Cissus pedata Lam. (ಘೃತಮಣ್ಡಲಿ, ಮರಾಲಪದಿ, ತ್ರಿಪದಿ Mr. 141; ಗೋಧಾಪದಿ, etc. Si. 151). 2, a prostrate herb, Coldenia procumbens Lin. (St. & Pl.).

ಹಂಸಪಿಣ್ಡ hamsa-pinda. = ಅಂಚೆವಿಣ್ಡು. A flock of geese or swans.

ಹಂಸಮತ್ತ hamsa-matta. N. of a vṛitta (Ch.).

ಹಂಸಮಾಲೆ hamsa-mâlĕ. A flock of geese or swans. 2, N. of a vṛitta (Ch.).

ಹಂಸಯಾನೆ hamsa-yânĕ. = ಹಂಸಗಮನೆ. (My.).

ಹಂಸರಥ hamsa-ratha. Whose vehicle is a hamsa: Brahmâ. (My.).

ಹಂಸರಾಜ hamsa-râja. A king of geese. 2, N. of a Kannada poet (Śmd. 377).

ಹಂಸಲೋಚನಶೋಭಿ hamsa-lôcana-śôbhi. Shining with hamsas that form (a pond's) eyes; Vishnu (J. 15, 12).

ಹಂಸವಾಹನ hamsa-vâhana. Borne on a hamsa: Brahmâ. (My.).

ಹಂಸಾವಳಿ (hamsa-âvali). N. of a kind of sîrĕ (Bp. 11, 25).

ಹಂಸಿ hamsi. A female goose. 2, N. of a vṛitta (Ch.).

ಹಂಸೆ hamsĕ. = ಹಾಂಸೆ, etc. ಹಲ್ಲ ಮೇಲಿನ ಕೆಮ್ಪು, ಕಲ್ಲ ಮೇಲಿನ ಹಂಸೆ, ಮಲ್ಲಿಗೆಯರಳ ತನಿಗಮ್ಪು, ಹೊಸ ಮೋಹ ನಿಲ್ಲವು. ನೋಡು! (Sp.).

ಹಂಸೆ hamsĕ. = ಅಂಚೆ, ಪಂಸೆ, ಹಂಸ. (ಮರಾಲ Nn. 8. 17; Mr. 173; ಸಾರಸ Nn. 56). ಹಂಸೇ ಹಾಗೆ ನಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಗುಬ್ಬಿ ಕುಪ್ಪಳಿಸಿ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಹಂಹೋ ham-hô. Ho! hollo!

ಹಃ haḥ. A word used in ಅತಿರೇಕ, in ಪೃಥಕ್ (ಬೇರು ಮಾಡುವಲ್ಲಿ), and in ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸುವುದು (Nn. 163, o. r. ಒನ್ದೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸುವಲ್ಲಿ, ಪ್ರತಿಟ್ಟಿಸುವಲ್ಲಿ, ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸುಹ).

ಹಕಾರ ha-kâra. The letter ಹ (Śmd. 11. 190).

ಹಕೀಕತು hakîkatu. Account, statement; affairs, events, facts (My.; Mhr., H.). — ಹಕೀಕತುನಾಮೆ. A written account of occurrences (My.; Mhr., H.).

ಹಕೀಮ hakîma. A physician (My.; Mhr., H.).

ಹಕ್ಕರಿಕೆ hakkarikĕ. = ಪಕ್ಕರಿಕೆ, etc. (ದಂತಸ Mr. 292; Bp. 44, 51; Č. Bp. 47, 44; J. 8, 38).

ಹಕ್ಕರಿಕೆ hakkarikĕ. = ಹಸಡ್. The plant Chrysopogon aciculatus Trin. (Andropogon aciculatum Roxb.; ಕಂಟಿನಿ, ಚೋರಪುಷ್ಪಿ, ಕೇಶಿನಿ Si. 153). See ನಾಯಿ-, ಹಾಲು-. — ಹಕ್ಕರಿಕೆವಲ್ಲ. A milky herb, used as a vegetable, Lactuca remotiflora D. C. (Z.).

ಹಕ್ಕಲ hakkala. = ಹಕ್ಕಲು 1. ಗೋದಿ ಕೊಯ್ಯುವಾಗ ಬಡವರ ಹೆಂಗಸರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕರ ಕೊಣ್ಡು ಹೋಗಿ, ಹೊಲದೊಳಗೆ ಬಿದ್ದ ಹಕ್ಕಲವನ್ನು ಆರಿಸುತ್ತಾರೆ (B. 5, 295).

ಹಕ್ಕಲು hakkalu. 1. ಹಕ್ಕಲ್. = ಬಾಕಲು, ಹಕ್ಕಲ. Gleanings (of corn, My.; Tĕ. ಪರಿಗೆ, ಪರಿಗೆ; see ಹೆಕ್ಕು 2; T. ಪೊರುಕ್ಕು, to pick or peck up, from the ground, as grain, small stones, etc.). ಹಕ್ಕಲಿಲ್ಲದ ಒಕ್ಕಲಲ್ಲ, ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ಭಾಗ್ಯವಲ್ಲ (Prv.). — ಹಕ್ಕಲನಾಯ್. -ಆಯ್. ಹಕ್ಕಲನಾಯು. = ಬಾಕಲಾಯು. To glean (My.). ಅರಣ್ಯನೀವಾರಧಾನ್ಯದಿನ್ದಲೂ, ಹಕ್ಕಲನಾಯ್ದ ಧಾನ್ಯದಿನ್ದಲೂ ಬದುಕುವುದು (ಮತ Nr.).

ಹಕ್ಕಲು hakkalu. 2. ಹಕ್ಕಲ್. = ಅಕ್ಕಲು, ಅಂಗಲ, etc. (Bh. 6, 4, 44; My.).

ಹಕ್ಕಳು hakkaḷu. = ಹಯ್ಯಳು. (My.).

ಹಕ್ಕಳೆ hakkaḷĕ. An incrustation, a crust or coat, as that of cow-dung smeared on a floor, of lime applied to a wall, of serum on a wound, of an exudation on the bark of a tree, etc. (S. Mhr.; T., Tĕ. ಪಕ್ಕು; *cf.* ಪರೆ 4, ಹಕ್ಕು); lac or stick-lac incrusting small sticks (ಲಕ್ತಕ Mr. 110, o. r. ಅಲಕ್ತಕ). — ಹಕ್ಕಳೆಯೇಳು. -ಏಳು. An incrustation to rise or come off (S. Mhr.).

ಹಕ್ಕಿ hakki. 1. = ಅಕ್ಕಿ 1, ಪಕ್ಕಿ 1, etc. A bird (ಪಕ್ಷಿ, etc. Hlâ.; J. 7, 59; C.). ಹಕ್ಕಿಯ ಮುಖ (ಚಂಚು, etc. Hlâ.). ಪಕ್ಕಿಯೆಱಗುಹಂ (ತೆಂಗುಹಂ Śmd. II). ಹಕ್ಕಿಯಿಲ್ಲದ್ದು ತೋಟವಲ್ಲ, ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ್ದು ಮನೆಯಲ್ಲ. — ರಾಗಿ ತಿನ್ದವ ರೋಗಿ, ಅಕ್ಕಿ ತಿನ್ದವ ಹಕ್ಕಿ (Prvs.). — ಹಕ್ಕಿಕೂದಲು. The plumage or down of a bird (My.). — ಹಕ್ಕಿಗರಿ. A quill (My.). — ಹಕ್ಕಿಗೂಡು. A bird's nest; a bird's cage (My.). — ಹಕ್ಕಿಸಿಳ್ಳೇ ಗಿಡ. (ಕೂರ್ಕರಕೇಶ, etc. Si. 157).

ಹಕ್ಕಿ hakki. 2. = ಪಕ್ಕಿ 2. A manner, etc. — ಹಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ. reit. Wonderful ways: sleight of hand (My.).

ಹಕ್ಕು hakku. Crusted or dry mucus or rheum; a scab (My; see ಹಕ್ಕಳೆ). ಕಣ್ಣ ಹಕ್ಕು (ದೂಷಿಕೆ); ಕಣ್ಣ ಹಕ್ಕು ಮೊದಲಾದ ಮೆಯ್ಯ ಮಲಂ (ಕಿಟ್ಟ, ಮಲ Nr.). — ಹಕ್ಕುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. Such mucus, etc. to form or arise (My.).

ಹಕ್ಕು hakku. Right, title, a true, just, legal or prescriptive right or claim (My.; Mhr., H. ಹಕ್ಕ; B. 4, 12; 5, 263). 2, the share due (of the revenue or of the crops) of the hereditary district or village officers (My.; Mhr.). 3, province, peculiar business (My.; Mhr.).

ಹಕ್ಕುದಾರ hakku-dâra. The holder of a right, a man vested with any property, perquisite or privilege (My.); a holder of a share of the revenue or of the annual crops (My.; Mhr.).

ಹಕ್ಕುದಾರಿ hakku-dâri. = ಹಕ್ಕು. (My.).

ಹಕ್ಕುದಾರಿಕೆ hakku-dârikĕ. = ಹಕ್ಕುದಾರಿ. (My.).

ಹಕ್ಕೆ hakkĕ. = ಪಕ್ಕೆ 1, etc. A place for reposing, etc.; a bed (ಗವಿ, ಗರುಡಿ, ಗೊತ್ತು, ತಾಣ, ನೆಲೆ, ಪೊದಲ್, ಇಕ್ಕೆ, ಚಾವಡಿ, ಬೀಡು, ಇಮ್ಬು, ಆಡುಮ್ಬೊಲ, ಆಶ್ರಯ Śm. 58; ಗವಿ, ಗರುಡಿ, etc., ಆಶ್ರಯ Kk. 64; Bh. 3, 21, 48. 49; B. 4, 42. 43). ಇಕ್ಕೆ, ಹಕ್ಕೆ (ಶಯನಾಸನ Mr. 25). ಹಕ್ಕೆ, ಇಕ್ಕೆ (ಶಾಶೀರ, ಶಯನಾಸನ Hlâ.). ವನದ ಹಕ್ಕೆ (ಗೋಷ್ಠ, ಗೋಸ್ಥಾನಕ, ವ್ರಜ G.). — ಹಕ್ಕೆದಲೆ. -ತಲೆ. The chief place for wild beasts to rest (Čpr. 8, after 4).

ಹಕ್ಕೆ hakkĕ. = ಹಕ್ಕಿ 1, etc. ಹಕ್ಕೇ ಮೂಗು (ಚಂಚು, ತ್ರೋಟಿ, ಪಕ್ಷಿಯ ಮೂಗು, ಹಕ್ಕೇ ತುಟಿ Si. 178).

ಹಗ haga. = ಹಗೆಯ 2, etc. A hole in the ground (for storing grain), a subterraneous granary (ಕ್ಷಿತಿವ್ಯದಾಸ, ಗುಪ್ತಿ Nr.; My.; *cf.* ಹದಿ 3; ಪಳ್ಳ? ಅಗೆ 2? T. ಪ

Digitized by Google

ಯಮ್ಮು, a pit; ವಂಗು, a hole; ವಗುರ್, to divide, separate, *cf.* ಪಗಡಿ?).

ಹಗರ hagara. = ಅಗುರ, ಹಗರು 1, ಹಗುರ, ಹಗುರು, ಹವುರ, ಹವುರು, ಹಾರ. The state of being light or not heavy, lightness; light (My.; *cf.* ಅಜ್ಜ 2); easy; (unimportant, mean).

ಹಗರಣ hagaraṇa. 1. (ಹಗರಣ). = ಅಗರಣೆ, ಅಂಗರಣೆ, ಅಂಗ್ರಾಣಿ, ಹಗರಣೆ, ಹಂಗರಣೆ. Vain talk, chatter, babble (Č. Bp. 8, 12; Râm. 8, 4, 80; My.; see ಪಡಬು). ಹಗರಣ ಮಾಡದೆ ಹಾದರ ಬಾರದು (Prv.).

ಹಗರಣ hagaraṇa. 2. = ಹಗರ, q. v. (*only* in Si.). (ಶ್ಲಿಷ್ಟ Si. 406; ಲಘು 412; see also 869).

ಹಗರಣಗಾತಿ hagaraṇa-gâti. A female chatter-box (My.).

ಹಗರಣಗಾರ hagaraṇa-gâra. A male chatter-box (My.).

ಹಗರಣಗಿತ್ತಿ hagaraṇa-gitti. = ಹಗರಣಗಾತಿ. ಹಗರಣಗಿತ್ತಿಯ ಮೆಯ್ಯನ್ನು ತಗಣೆ ಕಡಿದರೆ, ಗುಡಾರ ಗಡತರ! ಗುಳ್ಳಿ ಎದ್ದಿತು! ಅನ್ದ ಹಾಗೆ.— ಹಗರಣಗಿತ್ತಿ ಹಬ್ಬ ಮಾಡಿದರೆ ಮನೇ ಗಣ್ಡಗೆ ಉಪವಾಸ (Prvs.).

ಹಗರಣಿಗ hagaraṇiga. A babbler, a tattler, etc. (ಕೊಬಿಡ Čt. I, 93; Bp. 51, 53).

ಹಗರಣಿಸು hagaraṇisu. To talk idly. ಹಗರಣಿಪ ಗ್ರಹಕಲಹಂ (Sarpabhûshaṇa in B. 5, 320).

ಹಗರತ್ವ hagaratva. Lightness; briskness. ಬೊಗರೀ ಹಾಗೆ ತಿರುಗಿದರೂ ಹಗರತ್ವ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ಹಗರಣೆ hagaraṇĕ. (ಹಗರಣೆ). = ಹಗರಣ 1, etc. (My.).

ಹಗರು hagaru. 1. = ಹಗರ, etc. (My.; ಸುಗಮ, ಸುಲಭ G.).

ಹಗರು hagaru. 2. = ಅಗರು, ಅದರು 4, ಅದುರು 4. The dandruff of the head (My.; T. also ಪೊಡುಗು).

ಹಗರ್ hagar̤. ಹಗರು. = ಹಂಜಿಬ. A split of a bamboo. ಹಗರ್ಗಳ್ (Śmd. 53). ಹಗರುಗಳನಿಕ್ಕಿ ಬಿಗಿದೊಡೆ ನಾಯ ಬಾಲಮದು ಬಿಡ್'ಕ ನೀಳಕೆ ಸಸಿನಮಹುದೇ? (Bp. 60, 48).

ಹಗರೆ hagar̤ĕ. = ಹರ್ಕ್ಯಾಜ್'ಕೆ. The grass Andropogon aciculatum Roxb. (ಶಂಖಿನಿ, ಚೋರಪುಷ್ಪಿ, ಕೇಶಿನಿ, ನಮುವಂಚ Nr.). ಹಗರ್ ಹೂದಿಂಗಳಕ್ಕಂ (Mr. 147).

ಹಗಲು hagalu. ಹಗಲ್. = ಅಗಲು 3, ಪಗಲ್. The day-time; a day; in the daytime, by day (ದಿವಸ, ದಿನ, etc. Hlâ.; ಅಹಸ್, ವಾಸರ Nn. 149; ಘಸ್ರ, ದಿನ, ಅಹನ್, ದಿವಸ, ವಾಸರ Si. 37; C.; Bp. 57, 48; 61, 11. 12). ಹಗಲಿಸವದಮ್ಪತಿವಕ್ಕಿ (Bh. 1, 5, 9). ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ (ದಿವಾ Si. 472). ಕುರುಡ ಬಲ್ಲನೆ ಹಗಲನಿರುಳ? (Dp. 87). ಹಗಲು ಸತ್ತರೆ ಅಕ್ಕಯಿಲ್ಲ, ರಾತ್ರಿ ಸತ್ತರೆ ಎಣ್ಣೆಯಿಲ್ಲ.— ಹಗಲು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡ ಬೇಡ, ಇರುಳು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡ ಬೇಡ.— ಇರುಳು ಕಣ್ಡ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ಹಗಲು ಬಿದ್ದ.— ಹಗಲೆಲ್ಲಾ ಹಾದರವಾಡಿ, ಇರುಳು ಗಣ್ಡನ ತಲೆಯ ಹೇನು ತೆಗದನ್ತೆ.— ತೊಗಲು ಸಡಲಿ ಮುಪ್ಪು, ಹಗಲು ಸಡಲಿ ಇರುಳು (Prvs.). — ಹಗಲಿನ ಹಾವಸೆ. (ಮಂಜನ ಸರಿ Bhn. 8). — ಹಗಲಿರುಳ್. -ಇರುಳ್. -ಇರುಳು. Day and night; a day and a night; days and nights; by day and by night (ದಿವಾರಾತ್ರಿ G.; Bp. 31, 25; 47, 10). ಹಗಲಿರುಳಿನ ಅರುವತ್ತು ಗದಿಗೆ (ಅಹೋರಾತ್ರ); ಹಗಲಿರುಳಾದಡೆ ಗಣರಾತ್ರ ಎಮ್ಬುದು, ಅಲ್ಲಿನ್ದ ಮೇಲೆ ಚಿರರಾತ್ರ ಎಮ್ಬುದು (Hlâ.). — ಹಗಲು ಇರುಳು. (ಅಹರ್ನಿಶ G.). — ಹಗಲುಕೆಯ್ದೀವಿಗೆ. A lamp lighted in the daytime and carried before great persons (Bh. 1, 7, 26). — ಹಗಲುಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. Darkness that comes about in the daytime (Bp. 58, 5; Bh. 8, 28, 35). — ಹಗಲುಗನ್ನ. -ಕನ್ನ. A hole in a wall made by burglars in the daytime (Bp. 31 sum.; 31, 14). — ಹಗಲುಗಳ್ಳ. -ಕಳ್ಳ. A man who robs in the daytime (My.). — ಹಗಲುದೀವಟಿಗೆ. A torch carried before idols and great men when going in procession in the daytime (My.). ಹಗಲುದೀವಟಿಗೆ ಕೊಟ್ಟವರು ಯಾರು? ಅನ್ದರೆ ಸನ್ನೆಕೊನೇ ಹೊಲದ ಹರಳಪ್ಪ ನಾಯಕ! ಅನ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಹಗಲುಬತ್ತಿ. A kind of firework (called Roman candles) which when lighted at night gives a brilliant white or blue or green or red flame (My.; Tĕ. ಪಗಲುವತ್ತಿ). — ಹಗಲುಮಿರುಳುಂ. By day and by night, day and night (Bp. 44, 7). — ಹಗಲುರಾತ್ರಿ. Day and night (My.). — ಹಗಲುಹಾವಸೆ. = ಹಗಲಿನ ಹಾವಸೆ. (Bh. 1, 5, 5). — ಹಗಲೂ ಇರುಳೂ. Day and night (B. 4, 108).

ಹಗಿನು haginu. = ಪಗಿನು, etc. Gum, etc. (ನಿರ್ಯಾಸ, ಕಷಾಯ Nr.; Bp. 43, 36). ಎಲವದ ಹಗಿನು (ಪಿಚ್ಛ, ಶಾಲ್ಮಲಿವೇಷ್ಟ Nr.). ಹಗಿನಿನಲ್ಲಿ (Nn. 83 s. ರಸ).

ಹಗುರ hagura. = ಹಗರ, etc. (My.; ಸುಲಭ, ಸರಳ G.). ಬಹಳ ಹಗುರ (ಲಘಿಷ್ಠ G.). ಕಪ್ಪುರ ನೀರಿಗಿನ್ತ ಹಗುರವಾಗಿರುವದರಿನ್ದ ನೀರ ಮೇಲೆ ತೇಲುತ್ತದೆ (B. 4, 71). ಎಲ್ಲಕ್ಕೆ ಹುಲ್ಲು ಹಗುರ, ಹುಲ್ಲಿನ್ದಂ ಹಗುರವಾ ಬೂರಲದರಳೆಯದು; ಹುಲ್ಲಿಂ ಬೂರಲೆಗಿನ್ತಂ ಸಿಲ್ಲದೆಯೆಲ್ಲರನು ಬೇಡುವಾತನೆ ಹಗುರಂ (Subhâshita kandapadya).

ಹಗುರತನ haguratana. The state of being light (ಲಘುಮೆ G.).

ಹಗುರು haguru. = ಹಗುರ, etc. (My.; ಲಾಘವ G.). ಅನ್ನದಿನ್ದ ನಮ್ಮ ಮೆಯ್ಯಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿ ಬರ ಬೇಕಾದರೆ ಅದು ಪಚನವಾಗಿ, ನಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಅದರ ರಸವಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು; ಅದಕ್ಕೆ ಹಗುರಾದ ಅನ್ನವ (food) ಉಣ್ಣ ಬೇಕು, ಜಡ ಅನ್ನದ ರಸ ತೀವ್ರವಾಗುವದಿಲ್ಲ (B. 4, 32). ಹೊಗೆಯು ಹವೆಗಿನ್ತ ಹಗುರಿರುವದು (4, 61). ಕೆಲವು ತೀರ ಹಗುರಾದ ಧಾತುಗಳು (minerals) ಗೊತ್ತಾದವು (4, 96). ಮಹಾಸಾಗರದ ನೀರು ಉಪ್ಪಾಗಿರುವದರಿನ್ದ ಸವಿನೀರಿಗಿನ್ತ ಹಗುರಿರುತ್ತದೆ (4, 101). ಮೀನುಗಳ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ಒನ್ದು ಚೀಲವಿರುತ್ತದೆ; ನೀರ ಮೇಲೆ ಬರುವಾಗ ಶರೀರವನ್ನು ಹಗುರು ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಅವು ಈ ಚೀಲವನ್ನು ಉಬ್ಬಿಸುತ್ತವೆ (4, 118). ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯುಳ್ಳ ಗೃಹಸ್ಥರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ... ಎನಿಕೆ ಹಗುರ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮನೆಯ ಯಜಮಾನರು ಮಾಡ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ (B. 5, 287).

ಹಗೆ hagĕ. 1. = ಹಂಗೆ, ಹೆಂಗೆ 1, (ಹಿಗೆ). Manner, mode. See ಅ-, ಇ-, ಎ-, and *cf.* ಹಾಂಗು, ಬಗೆ 3.

ಹಗೆ hagĕ. 2. = ಪಗೆ. Hatred, enmity (ವೈರಾನುಬನ್ಧ, ವಿರೋಧ Nn. 97; ಕಲ್ಕ 105; C.). ಎನ್ತಪ್ಪನಾದರೂ ಮನ್ತ್ರಿಯಾ ಹಗೆ ಹೋಲ್ಲ; ಎನ್ತಕ್ಕುಮ್, ಅರಸು ಮುನಿದರೆಯೂ ಮನ್ತ್ರಿಮನ್ತ್ರಕನ್ನ (Sp.). ಮನ್ತ್ರಿಯಾ ಹಗೆ, ನೃಪನ ಶಾನ್ತಿಯಾ ಸವಿಯಾಸು, ಮನ್ತ್ರಿಯದನ ಗೆಳೆತನಗಳು ತನ್ನ ಮುನ್ತೆ ಕೊಲ್ಲುವವು (Sp.). ಹಗೆ ಮಾಡುವಿಕೆ (ಅವಮರ್ದ, ಪೀಡನ Si. 296). **2,** an enemy (ಅಪಮಾಸ, ಅರಾತಿ, ಅಮಿತ್ರ, ರಿಪು, ವಿರೋಧಿ, ಅರಿ, ಶತ್ರು, etc. Hlâ.; ರಿಪು, ವೈರಿ, ಶತ್ರು, ಅಮಿತ್ರ, ಅಹಿತ Nr.; ಅರಿ, ವಿರೋಧಿ, ಶತ್ರು, etc. Mr. 290; ಪತ್ರ, ವೈರಿ Nn. 89; ಶಣ್ಡಾಳ, ಅರಾತಿ 39; ಭೇದ, ಸಪತ್ನ 45; ಬಾಧ, ಅರಾತಿ 64, sic!; ರಿಪು 75; ವೇಗ, ಅರಾತಿ 97; ಅರಿ 112; Bp. 8, 25; 56, 16; Bh. 1, 8, 30. 31. 35. 48; B. 2, 36). ಹಗೆಗಳಿಲ್ಲದವರು (ಅಜಾತಶತ್ರು Nn. 74). ಹಗೆಯ ಕೆಯ್ಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದವನು (ಪುರಸ್ಕೃತ); ತಾನು ಹಗೆಯ ಮೇಲೆ (ದಣ್ಡನ್) ಎತ್ತಿ ಹೋಗಲು ಹಿನ್ದೆ ರಾಜ್ಯವನುಪದ್ರವ ಮಾಡುವವನು (ಪಾರ್ಷ್ಣಿಗ್ರಾಹ); ಅವರೊಬ್ಬ ಹಗೆಯ ಗೆಲಲು ಸಮರ್ಥನಾಗಿ ಇದಿರಾಗಿ ನಡೆದಾಗ, ಅರಸು ಅನ್ನ

Digitized by Google

ಮಿತ್ರ್ಯ, etc. ಎನಿಸುಗು (Nr.). — ಹಗೆಗೊಳ್. = ಪಗೆಗೊಳ್. (J. 9, 22). — ಹಗೆಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ. -ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ. Becoming hostile, etc. (ಪರ್ಯವಸ್ಥೆ, ವಿರೋಧನ Si. 394). — ಹಗೆ ತೀರಿಸು. To satiate spite, to revenge one's self (My.). ಹಗೆ ತೀರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವದು (ವೈರಶುದ್ಧಿ, etc. Si. 296); ಹಗೆ ತೀರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ (ನಿರ್ಯಾತನ 437). — ಹಗೆ ಮರಳಿಸು. To retaliate. ಹಗೆಯ ಮರಳಿಸುವುದು (ವೈರಶುದ್ಧಿ, etc. Nr.). — ಹಗೆಯ. -ಅ 3. = ಪಗೆಯ. (Râm. 4, 3, 24; ವೈರಿ G.). ಹಗೆಯರಿಬ್ಬರೊಳಗೆ ವಿರೋಧವ ಹುಟ್ಟಿಸುಹ (ಭೇದ Nr.). — ಹಗೆಯವ. -ಅವ. An enemy (My.; Bp. 61, 14; Si. 262. 282). ಹಗೆಯವನ ಚಂದ್ರ ತಾರಾಬಲ ಕೇಳಿದರೆ ಮಧ್ಯಾನ್ಹಕ್ಕೆ ಮರಣ. — ಹಗೆಯವರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೆವದಲ್ಲಿ ಕೊಂದ ಹಾಗೆ. — ಹಗೆಯವರಿಲ್ಲವೆನ್ನು, ಆಯುಧ ಮಣೆಯ ದಾರದು (Prvs.). — ಹಗೆ ಸಾಧಿಸು. To accomplish (the aim of) one's hatred or enmity, to revenge one's self, to retaliate. ಹಗೆಯ ಸಾಧಿಸುಹ (ವೈರಶುದ್ಧಿ, ಪ್ರತೀಕಾರ, ವೈರನಿರ್ಯಾತನ Nr.). — ಹಗೆ ಹರಿ. Enmity to go or end (J. 7, 53; 23, 42).

ಹಗೆಗಾರ hagĕ-gâra. = ಪಗೆಕಾರ. (My.).

ಹಗೆತನ hagĕtana. = ಪಗೆತನ. (ವೈರ, etc. Nr.; ವಿದ್ವೇಷ, ದ್ವೇಷ G.; Râm. 5, 8, 85; C.). ಶತ್ರುವಿನ ಹಗೆತನದ ಚಿಂತೆ (ದ್ರೋಹಚಿಂತನ); ಬಹಳ ಹಗೆತನ (ಅನುಶಯ G.). ಹಗೆಗಳದ್ದವರು ಹಗೆತನ ಬಿಟ್ಟು, ಗೆಳೆಯರಾಗುವರು (B. 2, 36). — ಹಗೆತನ ಮಾಡು. To be actuated by unfriendly feelings; to fall out with. ಒಂದು ದೇಶದವರು ಮತ್ತೊಂದು ದೇಶದವರ ಕೂಡ ಹಗೆತನ ಮಾಡುವದು (B. 4, 161). ಹಲವು ಕಾಲದ ಹಗೆತನ ಮಾಡಿ ಮಡುಗುಹ (ಅನುಶಯ Nr.). — ಹಗೆತನ ಮುರಿ (or ಮುರಿ?). To retaliate. ಹಗೆತನವನ್ನು ಮುರಿಯೋಣ (ಪ್ರತೀಕಾರ G.).

ಹಗೆಯ hagĕya. 1. See s. ಹಗೆ 2.

ಹಗೆಯ hagĕya. 2. = ಅಗೆ 5, ಹಗ, ಹಗೇವು. (My.). ಹಗೆಯದೊಳಗೆ ಬಿದ್ದ ನಾಯಿ ಹಾಕುವವರನ್ನ ಬಯ್ಯದು, ತೆಗೆಯುವವರನ್ನ ಬಯ್ಯದು (Prv.).

ಹಗೇವು hagêvu. = ಹಗೆಯ 2, etc. (My.; Si. 75). ಬಲ್ಲಿದವನ ಹಗೇವು ತೆಗೆಯೋ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಬಡವನ ಪ್ರಾಣ ಹೋಯಿತು (Prv.). ಹಗೇವಿನಲ್ಲಿ (My.); ಹಗೇವಿನ (Si. 75).

ಹಗ್ಗ hagga. 1. = ಅಗ್ಗ 1. (My. occasionally).

ಹಗ್ಗ hagga. 2. = ಅಗ್ಗ 3. Tbh. of ಪ್ರಗ್ರಹ (Śmd. 366). A rope (ಪ್ರಗ್ರಹ Hlâ.; Mr. 475; Nn. 121; ಪ್ರಗ್ರಹ, ರಶ್ಮಿ Nr.; ಯೋಕ್ತ್ರ, etc. Hlâ.; ಯೋತ್ರ Mr. 371; ಅಗ್ಗರಣೆ, ದಾಮು Kk. 70; ರಜ್ಜು, etc. Si. 343; C.). ಕಾಣೀ ಹೊಸೆದು ಹಗ್ಗ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ (B. 2, 42). ಹಗ್ಗ ಸುಟ್ಟರೆ ಹುರಿ ಹೋದೀತೇ? — ಸುಗ್ಗಿದವನಿಗೆ ಹಗ್ಗ ತಪ್ಪೀತೇ? — ಮಗ್ಗದ ಕುಣಿಯಲ್ಲಿ ಹಗ್ಗವಾದೀತೇ? — ಮಗ್ಗ ನೇಯಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ಹಗ್ಗ ನೇಯಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದೇ? (Prvs.). ಬಲುಹುರಿಯ ಹಗ್ಗ (Bh. 1, 10, 27).

ಹಗ್ಗಿ haggi. Tbh. of ಅಗ್ನಿ (Śmd. 354; ಅಗಿನಿ, ಅಗ್ಗಿ, etc., ಅನಿಲ Śm. 11; ಶಿಖಿ Kk. 21).

ಹಗ್ಗು haggu. Low ground (My.; *cf.* T. ಪಡಂಗು, a hole made in the ground, see ಹಡಿ 3).

ಹಂಕರಿಸು hankarisu. Tbh. of ಅಹಂಕರಿಸು. (Râm. 6, 12, 34).

ಹಂಕಾರ hankâra. Tbh. of ಅಹಂಕಾರ. (My.; Tĕ.). ಹಂಕಾರಕ್ಕೆ ಉದಾಸೀನವೇ ಮದ್ದು (Prv.).

ಹಂಗ hanga. The jay (Pr.), the Indian roller or jay (Gz.; ಚಾಷ, ಕಿಕೀದಿವ Si. 172; ಅಸಮಾಕ್ಷ Mr. 174; see ಹೊಂಗಾಗೆ). **2,** the fork-tailed shrike (ಕಲಿಂಗ, ಭೃಂಗ, ಧೂಮ್ಯಾಟ Nr.). ಹಂಗಂ (Śmd. 148).

ಹಂಗಣೆ hangaṇĕ. = ಹಂಗಿಣೆ, ಹಂಗು, etc. (My.).

ಹಂಗರಕ hangaraka. = ಹೊಂಗರಕ. (St. & Pl.).

ಹಂಗರಣೆ hangaraṇĕ. = ಹಗರಣ 1, etc. (My.).

ಹಂಗರಲು hangaralu. = ಹಂಗರು, ಹನ್ದರು, etc. An evergreen shrub, Dodonaea viscosa Lin. (My., the ಬನದುಂಬಿ of S. Mhr.); its leaves and wood are so dry that they easily burn when in the greenest state.

ಹಂಗರು hangaru. = ಹಂಗರಲು. (My.).

ಹಂಗಾಮಿ hangâmi. Entertained for the season or occasion (as a public servant), temporary, for the time being (My.; Br.; Mhr., H. ಹಂಗಾಮಾ). 2, relating to the season. — ಹಂಗಾಮಿಸಿಬ್ಬಂದಿ. A temporary establishment of clerks, etc. (My.).

ಹಂಗಾಮು hangâmu. 1. The season (as of the products of the earth); the time at which any thing or business is most abundant (My.; Mhr., H. ಹಂಗಾಮ).

ಹಂಗಾಮು hangâmu. 2. Uproar, tumult, riot; an assault, a setting upon with clamour and vociferation and furious manifestation (My.; Mhr., H. ಹಂಗಾಮಾ).

ಹಂಗಿಗ hangiga. (Śmd. 233). A man who is bound by some favor rendered, a man under obligation (Bp. 24, 64).

ಹಂಗಿಗೆ hangigĕ. A woman under obligation (Čpr. 5, 131).

ಹಂಗಿಣೆ hangiṇĕ. = ಹಂಗಣೆ, etc. (Si. 376).

ಹಂಗಿಸು hangisu. To remind a person of, or charge him with, neglecting his obligation or obligations (Bp. 12, 39; 18, 58; My.; Si. 73). ಹಂಗಿಸಿದರೂ ಮಂಗತನ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. — ಬೆಳೆ ಹೊಗಳಿಸಿ ಉಣ್ಣ ಬೇಕು, ಹಯನು (*i. e.* the haynu crop) ಹಂಗಿಸಿ ಉಣ್ಣ ಬೇಕು (Prvs.).

ಹಂಗು hangu. = ಪಂಗು q. v., (ಹಂಗಣೆ, ಹಂಗಿಣೆ). The state of being bound by some favor rendered, etc.; regard (Grj. 6, after 56; Bp. 3, 31; 10, 14; 11, 13; 61, 57; J. 24, 23; Bh. 8, 26, 5; C.). ಹಂಗಿನರಮನೆಗಿನ್ತ ಇಂಗಡದ ಗುಡಿ ಲೇಸು; ಭಂಗುಬಟ್ಟುವ್ವು ಬಿಸಿಯನ್ನಕಿನ್ತಲು ತಂಗಳವೆ ಲೇಸು (Sp.). ತಂಗಿಗೂ ದೇವಗೂ ಹಂಗ ಮಾಡಲೆ ಬೇಕು; ತಂಗಿನ ಮೊದಲಿಗೆ ನೀರೆರೆಯ ಕಡೆಯಲಿ ಹಂಗದೀವನ್ತೆ (Sp.). ಜೀವದ ಹಂಗು ತೊರೆದು ಮಾಡಿದ ಸಾಹಸದ ಕೃತ್ಯ (ಅತ್ಯಾಹಿತ G.). ಅತನು ಹಲವು ಕಾಳಗಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವದ ಹಂಗು ತೊರೆದು ಕಾದಿ (B. 2, 10). ಈ ಗೃಹಸ್ಥನ ಹಾಗೆ ಲೋಕೋಪಕಾರದ ಸಲುವಾಗಿ ಜೀವದ ಮೇಲಿನ ಹಂಗ ತೊರೆದವರು ಮತ್ತು ಯಾರೂ ಇರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ (5, 164). ಹಂಗು ಹರಿದ ಮೇಲೆ ತೂಗೇನು? ತೊಡರೇನು? — ತೊಐದವನಿಗೆ ಬಿಐದ ಹಂಗೇನು? — ಉಣ್ಣದ್ದು ಉಣ್ಣ ಹಾಗೆ ಹೋದರೆ ವೈದ್ಯನ ಹಂಗೇನು? — ತುಣ್ಣ ಪಿಣ್ಣ ಸಿಕ್ಕಿದ ಮೇಲೆ ಮುಣ್ಣಿಗೆ ಯಾರ ಹಂಗು? ಏನು? — ಬಂಗಿ ಕುಡಿಯುವವನಿಗೆ ಹಂಗು ಯಾರದು? — ಮಣಿಯಗಾರನ ಹಂಗು ಹಣಗಾರನಿಗೂ ಬೇಕು. — ಬಂಗಿ ಸುಟ್ಟರೂ ಹಂಗು ಸುಡಲಿಲ್ಲ. — ಲಿಂಗ ಹರಿದ ಮೇಲೆ ಜಂಗಮನ ಹಂಗೇನು? — ವರದಿ ಹೇಳುವವನಿಗಾದರೂ ಹರದನ ಹಂಗು ಬೇಕು (Prvs.). — ಹಂಗಾಳು. -ಆಳು. A person under obligation. ಹಂಗಾಳಾದ ಮೇಲೆ ಮಂಗನ ಹಾಗೆ ಮಾಡ ಬೇಕು (Prv.). — ಹಂಗು ಗಿಂಗು. reit. (My.).

ಹಂಗುಳಿ hanguḷi. (= ಹಂಗುಳಿಗೆ). A kind of seat or couch (ಆಸನ್ದಿ Nr.).

Digitized by Google

ಹಂಗುಳಿಗೆ hanguḷigĕ. A stool or a low table (ಶಾಲ್ಮಗೆ Čt. II, 92; *cf.* ಅಡ್ಡಣಿಗೆ?).

ಹಂಗೆ hangĕ. = ಹಗೆ 1. See ಅ-, ಇ-, ಉ-.

ಹಚ್ಚಕ haččaka. See ಹರಿಧಚ್ಚಕ s. ಹರಿ 4, ಹರಿಧಚ್ಚರ s. ಹರಿ 1.

ಹಚ್ಚಗೆ haččagĕ. = ಪಚ್ಚನೆ, etc., ಹಚ್ಚನೆ. Greenness; green; yellowish; greenly (C.). ಗಿಳಿಗಳು ಬಹುತರ ವಾಗಿ ಹಚ್ಚಗೆ ಇರುತ್ತವೆ (B. 2, 2). ಈ ದಿವಸದೊಳಗೆ ಅಡಿವೆಲ್ಲ ಹಚ್ಚಗೆ ಒಪ್ಪುತ್ತದೆ (3, 77). ತೋಳದ ಕಣ್ಣುಗಳು ಯಾಸಿಯಾಗಿ, ಗುಡ್ಡೆಗಳು ಹಚ್ಚಗೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತವೆ (3, 84). ಎಳೀ ಹುಲ್ಲಿನಿಂದ ಹಚ್ಚಗಿರುವ ದೇಶ (ಶಾದ್ವಲ Si. 102).

ಹಚ್ಚಡ haččaḍa. = ಪಚ್ಚಡ, q. v., etc., (ಹಚ್ಚವಡಿ). (ದುಪ್ಪಟಿ Mr. 342; ನೀಶಾರ G.; C.; see Nr. s. ಹಚ್ಚಡಿಕೆ; Bp. 47, 25. 47). ಮಂಜು ಗಾಳಿ ಇವುಗಳ ಬಾಧೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವ ಹಚ್ಚಡ ಮುನ್ತಾದ ವಸ್ತ್ರವಿಶೇಷ (ನೀಶಾರ Si. 224). ಹಚ್ಚಡವನ್ನು ಹೊದಿಸುವವನು (G. 308). ಹೊತ್ತು ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಡವಿಲ್ಲ (B. 3, 91). ಹಚ್ಚಡ ಹೊದಿಸಿದರೆ ಹುಚ್ಚು ಹೋದೀತೇ?—ಕಮ್ಬಳಿಯವನ ಹೊಡದು, ಹಚ್ಚಡವನ ಹೆದರಿಸ ಬೇಕು (Prvs.).

ಹಚ್ಚಡಿಕೆ haččaḍikĕ. (Tbh. of Sk. ಪ್ರಚ್ಛಾದಿಕೆ, covering over, covering, enveloping, wrapping up, putting on). Covering, etc.; a cover, a wrapper; a cloth on which one lies down for sleeping and covers one's self with (ತಲ್ಪ, ಶಯನ Nr.). ನಿಚೋಲ ಪ್ರಚ್ಛದಪಟ ಎನ್ದೊಡೆ ಹಚ್ಚಡಿಕೆಯ ಸೀರೆ; ಹಚ್ಚಡ ಮೆನ್ದೊ, ಎಮ್ಬರು (Nr.).

ಹಚ್ಚಡಿಸು haččaḍisu. = ಪಚ್ಚಡಿಸು. ಹಚ್ಚಡಿಸುವಾಕೆ (ಪಚ್ಚವಡಿ Śmd. II).

ಹಚ್ಚನೆ haččanĕ. = ಹಚ್ಚಗೆ, etc. ಹಚ್ಚನೆಯ ವರ್ಣ (ಹರಿತ, ಹರಿತ Nr.).

ಹಚ್ಚವಡಿ haččavaḍi. (= ಪಚ್ಚವಡ). A cover, a wrapper (ಪ್ರಚ್ಛದ, ಉತ್ತರಚ್ಛದ Hlā.).

ಹಚ್ಚಿಸು haččisu. 1. = ಹೊತ್ತಿಸು, (ಹಚ್ಚು 2), ಹತ್ತಿಸು 2, ಹೊತ್ತಿಸು 1. To kindle (v. t.), to light (My.).

ಹಚ್ಚಿಸು haččisu. 2. To cause to apply to, to have affixed or applied (My.; B. 3, 64). **2,** to have planted (B. 3, 52. 79; 5, 208). **3,** to put or join to (B. 4, 181).

ಹಚ್ಚಿಸು haččisu. 3. To mince, as vegetables (My.).

ಹಚ್ಚು haččn. 1. = ಅಚ್ಚು 2, (ಪತ್ತಿಸು, ಹತ್ತಿಸು 1). To apply to; to put to; to join, to affix, to attach; to fix (My.; B. 2, 80; 3, 30. 32. 88. 117. 125; 4, 21. 183; see ಪಟ್ಟು ಹಚ್ಚಿ ಕೊಳ್ಳು). ಮೆಯ್ಗೆ ಹಚ್ಚಿ ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕಾಗಿ ತೇಯಿದ ಗನ್ಧ (ವರ್ಣಕ, ವಿಲೇಪನ Si. 229), ಹಚ್ಚಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಮುಂಗೆಯ್ ಕಚ್ಚಿ ಕೊಣ್ಡ ಹಾಗೆ.—ಹಚ್ಚಿದೆಣ್ಣೆ ಬಚ್ಚಲ ಪಾಲು (Prvs.). See Prv. s. ಹೋಮ. **2,** to put to (any work); to use or employ for (B. 3, 18; 5, 96. 97). **3,** to supply with, to give (as a new book, B. 3, 1; 4, 1; as knowledge or information, ಗೊತ್ತು; ಗೊತ್ತು ಹಚ್ಚು also: to point out, B. 4, 20); to transfer (B. 5, 115). **4,** to appoint (as a profession, etc., B. 4, 50. 178; 5, 144). **5,** to plant (as trees, etc., B. 2, 22. 87; 3, 7. 13).

ಹಚ್ಚು haččn. 2. (= ಹಚ್ಚಿಸು 1). To kindle (v. t.), to light (My.; B. 3, 46; 4, 71. 215; see ಉರಿ-).

ಹಚ್ಚು haččn. 3. = ಹಂಚು 1, ಹೆಚ್ಚು 3. To cut into small pieces (J. 13, 18); to mince, as vegetables (My.).

ಹಚ್ಚು haččn. 4. = ಪಚ್ಚುಗೆ, etc. (ಏಕಾನ್ತ Čt. I, 89).

ಹಚ್ಚುವಿಕೆ haččuvikĕ. Applying to, etc. (ಸಮಾಲಮ್ಭ, ವಿಲೇಪನ Si. 397).

ಹಚ್ಚೆ haččĕ. 1. = ಅಚ್ಚೆ 2, ಪಚ್ಚೆ, ಹೆಚ್ಚೆ 1. Cane or ratan; tattoo. ಹಚ್ಚೆಯ ಮರ (ವಾನೀರ, ವಂಜುಲ, ವಿದುಲ, ವೇತಸ Hlā.). ಬಹಳವಾದ ಹಚ್ಚೆಯ ಭೂಮಿ (ವೇತಸ್ವತ್ Nr.). — ಹಚ್ಚೆ ಚುಚ್ಚು. To tattoo (My.). — ಹಚ್ಚೆತಿಲಕ. A tattooed perpendicular line on the forehead (My.). — ಹಚ್ಚೆಬೊಟ್ಟು. A tattooed round mark on the forehead (My.).

ಹಚ್ಚೆ haččĕ. 2. = ಹೆಚ್ಚೆ 2. A bamboo-split (My.).

ಹಜಂ hajaṁ. Concealment (My.; H.; ನಿಗ್ರದ Si. 416); digestion (My.).

ಹಜಾಮ hajāma. = ಅಜಾಮ. A barber (My.; Mhr., H.).

ಹಜಾಮತ್ hajāmat. Shaving (My.; Mhr., H.).

ಹಜಾರ hajāra. = ಅಜಾರ. A hall, a pavilion (C. Bp. 47, 33; My.; Tŏ. ಸಾಜಾರ).

ಹಜೀರ hajīra. = ಹಾಜರು. (B. 5, 269; Mhr., H. ಹಜಿರ, ಹಜೀರ).

ಹಜೂರು hajūru. = ಹುಜೂರು. Royal presence, the presence of a superior authority, as of a judge, collector, etc.; the principal collector's office (My.; M.; Mhr., H. ಹುಜೂರ). — ಹಜೂರುಕಚೇರಿ. The principal collector's office (My.). — ಹಜೂರುಜಮಾಬನ್ದಿ. The yearly jamābandi made by the principal collector (My.).

ಹಜ್ಜೆ hajjĕ. = ಪಜ್ಜೆ, etc. (Bh. 1, 5, 5; Tĕ.). — ಹಜ್ಜೆ ಗೊಳಿಸು -ಕೊಳಿಸು. To cause to step (Rāv. 6, after 12).

ಹಂಚಿ hañči. (T. ಪಂಜಾಯ್, the general name of the genera of Cyperus or different grasses = ಕೊರೆ). — ಹಂಚಿಕಡ್ಡಿ. = ಹಂಚಿಹುಲ್ಲು. (My.; Si. 89. 165). — ಹಂಚಿಪೊರಕೆ. A broom made of hañči grass (My.). — ಹಂಚಿಮುಳ್ಳು -ಊಬು. An awn of hañči grass (My.). — ಹಂಚಿಹುಲ್ಲು = ಉಬ್ಬೆಹುಲ್ಲು, ಊಬುಹುಲ್ಲು. (My.; ಭೂತಿಕ, ಭೂಸ್ತೃಣ Si. 405).

ಹಂಚಿ hañči. = ಪಂಚಿ. (Bp. 43, 8).

ಹಂಚಿಕೆ hañčikĕ. 1. Sharing, dividing, distributing (My.).

ಹಂಚಿಕೆ hañčikĕ. 2. = ಅಂಚಿಕೆ, ಹಂಚು 3. An expedient, a means, a scheme, a plan (C.; ಉಪಾಯ, ಯುಕ್ತಿ, ಸಾಧನ, ಉಪಾಯ G.; B. 2, 38. 53; 3, 23; *cf.* ಹಂಚಿಕೆ — ಹಂಚಿಕೆ ತೆಗೆ. To devise a plan (B. 1, 16; 5, 219). — ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡು. To make use of an expedient; to form or devise a plan (B. 2, 30; 4, 175; 5, 191).

ಹಂಚಿಕೆಗಾರ hañčikĕ-gāra. A contriver, etc. (My.).

ಹಂಚಿಗ hañčiga. An elephant-driver (ಮಾವಟಿಗ Čt. I, 18).

ಹಂಚು hañču. 1. = ಹಚ್ಚು 3, etc. ಮಾಂಸವಂ ಹಂಚಿ ಹಂಚಿದು ಪಂಚೆನಿಸ್ಟಂ (Mr. 280, o. rs. ಹಚ್ಚುನಿಸ್ಟಂ, ಹಚ್ಚೆನಿಸ್ಟು).

ಹಂಚು hañču. 2. . ಅಂಚು 1, ಪಂಚು 1. To divide, to share, to distribute (C.). ಆ ಹಬ್ಬದ ಹುಗ್ಗಿಯ ಹಂಚಿ

ಆಯ್ದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಪಾಲು ಹಂಚಿ ಕೊಣ್ಣು, ಬೇಱೆಯಾದರು (B. 2, 25). ಮುನ್ತಾದವುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮೂಱು ಪಾಲು ಮಾಡಿ ಹಂಚಿ ಕೊಳ್ಳಿರಿ! (3, 15). ಇದ್ದ ವಸ್ತು ಒಡವೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕದ್ದು ಕೊಣ್ಣು, ಹಂಚಿ ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಅಡವಿಯೊಳಗಿನದೊನ್ದು ದೇಗುಲದ ಹಾದೀ ಹಿಡಿದರು (3, 100). ಶ್ರೀಮನ್ತಜನರ ಬದುಕನ್ನು ಕಸ ಕೊಣ್ಣು, ಬಡವರಿಗೆ ಹಂಚಿ ಕೊಟ್ಟು (5, 89). ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮನ್ದಿರಾದರೂ ಹಣ್ಣು ಹಂಚಿ ಉಣ್ಣುತ್ತಾರೆ.— ತಿರಿದುಮ್ಬುವದಕ್ಕೆ ಬೀಱಿ ಹಂಚಿ ಕೊಣ್ಡ ಹಾಗೆ.— ಹಂಚಿದವನಿಗೆ ಹಲ್ಲು ಉದು'ಯಲಿಲ್ಲ.— ಹಂಚಿದವಗೆ ಹಲ್ಲು ದಾಯಿ (ಉದು'ದವು, Prvs.).

ಹಂಚು hañču. 3. = ಹಂಚಿಕೆ 2. (Bp. 51, 54).

ಹಂಚು hañču. 4. = ಅಂಚು 2, ಹೆಂಚು. A tile; the half of a madakĕ used for eating and parching (My.). ಹಂಚಿನ ಓಡು (ಕರ್ಪರಾಂಶ, ಶರ್ಕರಿ Nr.). ಹುರಿವ ಹಂಚು (ಅಮ್ಬರೀಷ Mr. 211). ಹುರಿಯುವ ಹಂಚು (ಅಮ್ಬರೀಷ, ಭ್ರಾಷ್ಟ್ರ Si. 308). ಮನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹಂಚು ಹಾಕುವದು (B. 3, 58). ಹಂಚು ಹೊಟ್ಟೆ, ಬೆಂಕಟ್ಟನ ಮೇಲೆ ತಲೆಹಂಚು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ (4, 121). ಹಂಚಿಗೆ ಹಲ್ಲು ಕಿಸಿದರೆ ಕನ್ನಡಿ ಆದೀತೇ?— ಹಂಚು ಕಾಣದಿದ್ದವಳು ಕಂಚು ಕಣ್ಡರೆ ದಿನಕ್ಕೆ ಮೂಱಾವರ್ತಿ ಬೆಳಗಿ ಉಣ್ಡಳು.— ಹಂಚಿನಲ್ಲಿ ಉಣುವವನಿಗೆ ಹರಿವಾಣವು ಯಾಕೆ?— ಪಂಚಮದ ತನಿ ಹಂಚಿನಲ್ಲಿ ಉಣಿಸ್ಯಾನು (Prvs.). See Sp. s. ಸನ್ದುವಡೆ.

ಹಂಜರ hañjara. = ಪನ್ದರ, etc. (My.).

ಹಂಜರ hañjara. Tbh. of ಪಂಜರ (Šmd. 342; My.). — ಹಂಜರವಕ್ಕಿ. -ಪಕ್ಕಿ. Tbh. of ಪಂಜರಪಕ್ಷಿ (Šmd. 380).

ಹಂಜರಿಸು hañjarisu. Tbh. of ಪಸರಿಸು. (ಪಸರಿಸು Šm. 62; ಹಸರಿಸು Kk. 57).

ಹಂಜಱ hañjara. = ಹಸೞ್. A bamboo-split (My.). — ಹಂಜಱಗೂಳಿ. -ಕೂಳಿ. A fishing-basket made of bamboo-splits (Rāv. 5, after 114).

ಹಂಜಿ hañji. = ಪಂಜಿ. A ball or roll of cotton (ಪಕ್ಷ್ಮ Mr. 207; My.). 2, = ಪತ್ತಿ, q. v. (My.). ನೂತದ್ದೆಲ್ಲ ಹಂಜಿ, ಕಲಿತದ್ದೆಲ್ಲ ಗಂಜಿ (Prv.). — ಹಂಜಿಬತ್ತಿ. = ಹಂಜಿ. (My.).

ಹಂಜೇ hañjē. = ಅಂಜೇ. *A vocative particle used in addressing a female attendant or maid-servant* (in the drama).

ಹಟ haṭa. = ಅಟ 3. Tbh. of ಹಠ. Obstinacy; obstinate insisting upon (C.; Mhr.; B. 2, 49. 50). ನೀನು ಮೊಲೆ ಬೇಡಿ ಹಟ ಮಾಡಿದಾಗ (B. 1, 24). ಹಟ ಹಿಡಿಯುವವನಿಗೆ ಅನೇಕಪ್ರಕಾರದ ದುಃಖಗಳು ಉಣ್ಟಾಗುವವು (4, 190). ಹಟ ಮಾಡಿ, ಮಾಡಿ, ಮತ ಮಾಡು'ಸಿ ಕೊಣ್ಡ.— ಸಟವಿದ್ದವನಿಗೆ ಹಟವು ಯಾಕೆ? (Prvs.). — ಹಟತಟ. Obstinate insisting upon and contending for; importunity (S. Mhr.; Mhr. ಹಟತಟು). — ಹಟಮಾಱಿ. An obstinate, stubborn person (My.; B. 2, 49; 4, 76). — ಹಟಮಾಱಿತನ. Obstinacy, stubbornness (My.; B. 2, 50). — ಹಟವಾದಿ. An extremely stubborn person (My.; Mhr.). ಛಲವಾದಿಯು ಸಂಗಡ ಹಟವಾದಿ ಸೇರಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಹಟಗಾತಿ haṭa-gâti. An obstinate, stubborn female (My.).

ಹಟಗಾಱ haṭa-gâṟa. An obstinate, stubborn man (My.).

ಹಟಿಕೆ haṭikĕ. = ಹಟಿಗೆ, etc. See ಅಱಿವಟಿಕೆ.

ಹಟಿಗೆ haṭigĕ. = ಹಟಿಕೆ, ಹಟ್ಟಿಗೆ, etc. See ಅಱಿವಟಿಗೆ.

ಹಟ್ಟ haṭṭa. = ಅಟ್ಟ 3. *A market*, a movable market.

ಹಟ್ಟವಿಲಾಸಿನಿ haṭṭa-vilâsini. = ಅಟ್ಟವಿಲಾಸಿನಿ. Dallying in market-places: a wanton woman, a prostitute. 2, *a sort of perfume*.

ಹಟ್ಟಿ haṭṭi. = ಅಟ್ಟಿ 1, ಪಟ್ಟಿ q. v., ಪಟ್ಟಿ 3. (Bp. 60, 26. 29. 45; C.). ಜೀವಧನಂಗಳ ಹಟ್ಟಿ (ಗೋಸ್ಥಾನಕ Nr.). ಹಟ್ಟಿಯ ಅಂಗಳ (ಅಂಗಣ, ಚತ್ವರ, ಅಜಿರ Si. 110). See ತುಱು-. ಹಟ್ಟಿಗೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲದವ ಮಠ ಕಟ್ಟ್ಯಾನೇ?— ಹಟ್ಟೀಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲ, ಕ್ರಯಕ್ಕೆ ಕೊಣ್ಡದ್ದಲ್ಲ.— ಪರಮಗತಿಯೆಮ್ಬುದು ನೆರಮನೇ ಹಟ್ಟಿಯೋ?— ಬಿಟ್ಟಿಯಾಳು ಆದರೆ ಹಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿ ದಾರದೇ?— ಮುಟ್ಟು ತಿಳಿದ ನಾಯಿ ಹಟ್ಟೀಲಿ ಇದ್ದೀತೇ? (Prvs.).

ಹಟ್ಟಿ haṭṭi. A petty market or fair (Sk.).

ಹಟ್ಟಿಕಾಱ haṭṭi-kâṟa. A herdsman (ಗೋಪಾಲ, etc. Nr.). ಹಟ್ಟಿಕಾಱರ ಹಳ್ಳಿ (ಘೋಷ Mr. 187).

ಹಟ್ಟಿಕೆ haṭṭikĕ. Tbh. of ಪಟ್ಟಿಕೆ (Šmd. 342).

ಹಟ್ಟಿಗೆ haṭṭigĕ. = ಪಟ್ಟಿಗೆ 2, ಹಟಿಕೆ, ಹಟಿಗೆ, (ಹಟ್ಟಿ), ಹಸ್ಟಿಗೆ, ಹೊಟ್ಟಿಗೆ. An abode. See ಅಱಿವಟ್ಟಿಗೆ.

ಹಟ್ಟು haṭṭu. P. p. of ಹಡು.

ಹಟ್ಟೆ haṭṭĕ. = ಪಟ್ಟೆ 2, etc. Silk, woven silk.

ಹಟ್ಟೆಗಾಱ haṭṭĕ-gâṟa. = ಪಟೆಗಾಱ. A silk-weaver. ಹಟ್ಟೆಗಾಱರ ಅಟ್ಟೆ (ತ್ರಸರ, ಸೂತ್ರಪ್ರವೇಷ್ಟನ Nr.).

ಹಠ haṭha. = ಹಟ. *Violence, force* (ಬಲುಹು Hlâ.). 2, obstinate insisting upon.

ಹಠಯೋಗ haṭha-yôga. A particular mode of abstract contemplation, forcing the mind to abstain from external objects (as by standing on one leg, holding up the arms, etc.). (My.).

ಹಠಾತ್ haṭhât. By force, forcibly, with precipitation, suddenly (My.). — ಹಠಾತ್ಕಾರ. Suddenness, etc. (My.).

ಹಡಕ haḍaka. = ಹಡುಕ. One who has or has had sexual intercourse. See ಕುಣ್ಡೆ-.

ಹಡಗ haḍaga. = ಹಡಗು, etc. (C.; B. 4, 223; 5, 128. 201). ಹಡಗದ ನಾಳ (ಅರಿತ್ರ, ಕರ್ಣ G.). ಹಡಗದ ಮೇಲೆ ತೆಗದ ಉಪವಾಸ ಏಕಾದಶಿಗೆ ಸನ್ದಾಯ.— ಹಡಗ ಮುಱು'ದು ಹೋಯಿತು, ಮಡದಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೋದಳು.— ಹಡಗ ಹಡಪಲ್ಲ, ಮಡದಿ ರಾಣಿಯಲ್ಲ (Prvs.).

ಹಡಗು haḍagu. = ಪಡಗು, etc. A ship, etc. (ಯಾನಪಾತ್ರ, ಪೋತ Nr.; ಪೋತ, ಭೈತ್ರ, ಪ್ರವಹಣ Mr. 407; ಶಾರದ, ಭೈತ್ರ Nn. 28; ತಮ್ಪು, ಸುಭೈತ್ರ 119; ಕೋಟ, ಭೈತ್ರ 152; ನೌ, ತರಣಿ, ತರಿ Si. 83; ನಾವೆ, ಯಾನಪಾತ್ರ G.; C.; B. 3, 116). ಹಡಗಿನ ಮುಖ (ಕೋಟಿಪಾತ್ರ Mr. 408); ಹಡಗಿನ ಹಿನ್ದು (ಹುಕ್ಕಣ 408); ಹಡಗಿನ ಅಡಿಪ ಅಟ್ಟಣಂ (ತರ್ಪಣ 408); ಹಡಗಿನ ಇಡ್ಡಿಸೆ (ಮಂಗ, ಪುಲಿಂಗ 408). ಹಡಗು ನಡಿಸುವವನು (ಕರ್ಣಧಾರ, ನಾವಿಕ Si. 84); ಹಡಗು ನಡಿಸುವ ಗಡೆ (ನೌಕಾದಣ್ಡ, ಕ್ಷೇಪಣಿ 84). ಹಡಗುಗಳ ಭೇದ (ಪಾಱು Ct. I, 77).

ಹಡಗು haḍagu. See ಪಡಗು.

ಹಡಣ haḍaṇa. (Šmd. 109).

ಹಡತ haḍata. The act of bearing or bringing forth (My.).

ಹಡದಿ haḍadi. = ಅಡದಿ, etc. (S. Mhr.; Tĕ. ಪಡಿದೆ).

ಹಡದು haḍadu. = ಹಡೆದು. P. p. of ಹಡೆ.

ಹಡದೆ haḍadĕ. An annual allowance of grain or money to carpenters, washermen, barbers, etc., looked upon as their pay (My.).

ಹಡಪ haḍapa. = ಅಡಪ. A small bag, etc. (ಬಿತ್ತರದ ತಾಮ್ಬೂಲಸಂಗ್ರಹಂ Mr. 265; Bp. 1, 46; 12, 10). ಹಡಗ ಹಡಪಲ್ಲ, ಮಡದಿ ರಾಣಿಯಲ್ಲ (Prv.).

ಹಡಪಗಾಱ haḍapa-gâṟa. A barber (ನಾವಲಿಗ G.).

ಹಡಪವಳ haḍapa-vaḷa. = ಅಡಪವಳ. (Rāv. 14, after 41).

Digitized by Google

ಹಡಪಾಳಿ hadapa-āli. A servant who prepares and furnishes the betel with its ingredients; a barber (ತಮ್ಬುಲಿ Ct. I, 25; ಅಡಪವಳ II, 117).

ಹಡಪಿಗ hadapiga. = ಅಡಪಿಗ. A man who carries his master's betel-nut pouch; a barber. (Bp. 47, 35; 59, 26).

ಹಡಬೆ hadabĕ. = ಅಡಬೆ. — ಹಡಬೆ ಬೀಳು. To go stray and be vicious, as cattle (My.).

ಹಡಲ hadala. = ಪಡಲ, etc. Tbh. of ಪಟೋಲ. (ಕೋಶಾತಕಿ, ಪಟೋಲಿ Hlā.; My.).

ಹಡಲಗೆ hadalagĕ. = ಅಡ್ಲಿಗೆ q. v., ಹಡಲಿಗೆ, ಹಡ್ಲಿಗೆ, etc. Tbh. of ಪಟಲಕ (Śmd. 338). A flat round basket, etc. (My.).

ಹಡಲಿಗೆ hadaligĕ. = ಹಡಲಗೆ, etc. (My.).

ಹಡಹು hadahu. See ಪಡಗು.

ಹಡಿ hadi. 1. = ಹಡೆ, etc. To get, etc. ಹಡಿಯಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ಲಬ್ಧ, ಪ್ರಾಪ್ತ, ವಿನ್ನ, ಭಾವಿತ, ಆಸಾದಿತ, ಭೂತ Nr.). ದಳವೂ ದಪ್ಪವೂ ಆಗಲವೂ ಇರ ಬೇಕು, ಕಾಸು ಮೂರು ಕ್ರಯ ಹಡಿಯ ಬೇಕು (Prv.).

ಹಡಿ hadi. 2. = ಪಡಿ 3. A door. ಹಡಿಗೆ ಅಡ್ಡಲಿಕ್ಕುವ ಅಗುಬ (ಅಗ೯ಲ Nr.).

ಹಡಿಕಿ hadiki. 1. A woman who has been embraced sexually (My.).

ಹಡಿಕಿ hadiki. 2. A stinkard, a stinker (Bp. 51, 53).

ಹಡಿಕೆ hadikĕ. (Śmd. 248). A disagreeable smell, stench (Abhā. 2, 82). — ಹಡಿಕೆನಾತ. Stench. ಮಡಿಯೊಳಗೆ ಇಟ್ಟರೂ ಹಡಿಕೆನಾತ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ (Prv.). — ಹಡಿಕೆ ನಾರು. To stink (Bp. 32, 54).

ಹಡು hadu. = ಪಡು 3. To embrace sexually. P. p. ಹಟ್ಟು (My.).

ಹಡುಕ haduka. = ಹಡಕ. (My.).

ಹಡುಕು haduku. (= ಹಡಿಕೆ). An ill smell (*cf.* ಹಸುಕು). — ಹಡುಕುನಾತ. Stench, as of drains, closets, bad sores, urine, the mouth, etc. (My.).

ಹಡೆ hadĕ. = ಪಡೆ 1, q. v. To get; to incur, etc.; to acquire, to gain, to obtain; to obtain as price, to fetch;—to bear, to give birth to (C.); to generate, to procreate (Bh. 1, 8, 57). P. ps. ಹಡೆದು, ಹಡದು (Bp. 38, 73; 40, 27). ವರ್ಣಂಗಳ್ ಅಕಾರಾದ್ಯಾಪೂರ್ಣತೆಯನ್ ಆ ಳಕಾರದ್ವರೆಗಂ ಹಡೆವುವು (Śmd. 11 Cm.). ಆವನಾನೊಬ್ಬನು ಹಡೆಯಲು ಪಟ್ಟ ವಿದ್ಯವನುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಗುರುವಿನತ್ತಣಿನ್ದ, ಗೃಹಸ್ಥನಾಗೆನ್ದು, ಹಡೆಯಲು ಪಟ್ಟ ಅನುಜ್ಞೆಯನುಳ್ಳ ಆತನು ಸಮಾವೃತ್ತನೆನಿಸುಗುಂ (Nr.). ಪುಣ್ಯವ ಹಡೆಯ ಬೇಕೆನ್ದು, ಮಾಡುವ ಉಪವಾಸಾದಿಕಂಗಳು (ನಿಯಮ, ವ್ರತ Nr.). ಹಡಪಲ್ಲಿಯ ನಿವಾಸ (ಅರಿಷ್ಟ Mr. 198). ಆಕೆ ನಾಚ ಕೊಣ್ಡು, ಅಕ್ಕಗೆ ತಿಳುಹಿಸದೆ, ದಿನ ತುಮ್ಬಿದ ಬರ್ಬಸಿ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದ ಹಾಗೆ ಒನ್ದು ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಿ, ಹಡೆದಳು (B. 5, 158). ಹಡದ ಸ್ತ್ರೀಯಳ ದಾಣಿತನದ ಪೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಏನಿಕೆ ಹಣ ದೊರೆಯುವದು (5, 304). ಪಡದಮ್ಮ ಹಡದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಕಡೆಗೆ ಬಡತನ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ.—ಹಾವು ಹಡದಮ್ಮ ಬೇಲಿ ಹೊಕ್ಕರು.—ಕೂಸು ಕಾಸು ಹಡೆಯದು, ಹೋಗುಳ ಮುಗಿಲು ಮುಟ್ಟಿತು (Prvs.). See Bp. 28, 12. 19; 40, 45.

ಹಡೆಯುವಿಕೆ hadĕyuvikĕ. = ಪಡೆಯುವಿಕೆ. Bearing, bringing forth, etc. (ಪ್ರಸೂತಿ, ಪ್ರಸವ, ಹೆಱುವಿಕೆ Si. 390).

ಹಡ್ಲಿಗೆ hadligĕ. = ಅಡ್ಲಿಗೆ, ಹಡಲಗೆ, etc. (My.).

ಹಡ್ಲು hadlu. = ಅಡ್ಲ್ 2, etc. Mud (My.).

ಹಣ hana. (= ಹಣೆ 1?). — ಹಣಕಲ್ಲು. The coarse stones or particles that in winnowing appear on the mōra (My.).

ಹಣ hana. = ಪಣ 2. Money (ಪಣ Nr.; C.); four ānes and eight kāsus (My.); wealth. ಹಣದ ಬಿಡ್ಡಿ (ಅರ್ಥವೃದ್ಧಿ Si. 299); ಹಣದ ಅಸ್ತಿ (ದ್ರವ್ಯ, ವಿತ್ತ, etc. 330). ಹಣಕ್ಕಿನ್ದ ... ಪ್ಪಣಕ್ಕಿನ್ದ ದೇಶೆಯು ತ್ರಿಣಯನ ಮುಕುಟವಾದರಕ್ಕಸಾಲಿಯ ... ಯದೆ ಬಿಡನು (see Sp. s. ...). ಹೊನ್ನು ಹಣವುಳ್ಳ ... ಲಾದನು (Dp. 4). ಹಣವಿದ್ದ ರುಣ ಆಗುವದು, ಗುಣವಿದ್ದ ... ಆಗುವದು.—ಹಣವುಳ್ಳವನ ಹೆಣ್ಡತಿಯಾದರೂ ರುಣವಿದ್ದ ... ತು.—ಹಣವಿದ್ದವನಿಗೆ ಗುಣವಿಲ್ಲ, ಗುಣವಿದ್ದವನಿಗೆ ಹಣವಿಲ್ಲ.—... ಎಲ್ಲದವನು ಹೆಣಕ್ಕಿನ್ತ ಕಡೆ.—ಹಣವೆನ್ದರೆ ಹೆಣ ಬಾಯ ಬಿಡುತ್ತದೆ.—ಹಣವಿದ್ದವಗೆ ತಿರುಪತಿ, ಋಣವಿದ್ದವಗೆ ಕಾವೇರಿ.—ಹಣ ... ಹತ್ತರ ಹೆಣಗ ಬಹುದು, ಹಣ ಕೊಡಿಸುವವನ ಹತ್ತರ ಸಿಣ್ಣ...—ಪಟ್ಟಿಗೆ ತುಮ್ಬ ಹಣವಿದ್ದರೂ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಹೊರೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲ.—... ಲ್ಲದೆ ಕಣ್ಣಿಯಿಲ್ಲ, ಹಣವಿಲ್ಲದೆ ವರಹವಿಲ್ಲ.—ದೊಕ್ಕಸದಲ್ಲಿ ಹಣ ... ನ್ದರೆ ಅಕ್ಕ ಸಾಕ್ಯಾಳೇ?—ಕತ್ತೆ ಚಿತ್ರಗಾರನ ಮಿಣ್ಣ, ಹಣ ... ಮಿಣ್ಣ, ಬಿಡಣೆ ಕಾಸಭೋಗನ ಮಿಣ್ಣ (Prvs.). ದೊತ್ತ ... ರೂ ಕ್ರಿಮುನ್ತರೂ ಅವಳಿಗೆ ಬಹಳ ಹಣವನ್ನು ... ಅವಳ ದಯಗುಣಕ್ಕೂ ಚೂರತನಕ್ಕೂ ಮೆಚ್ಚಿ, ಕೆಲವು ... ಕಗೆ ಪಟ್ಟ ಹಾಕಿ, ಆ ಹಣವನ್ನು ಅಳಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರು (B. 5, 15..). See Bp. 28, 5; 29, 15. — ಹಣವಡ್ಡ. -ಅಡ್ಡ. A hana and an adda, *i. e.* seven anĕs (My.). ಹಾದಿಬಗೆಗಳ ಹಣವಡ್ಡ (or ಹಣ ಹಾಗ), ಬೀದಿಬಗೆಗಳ ಮುಪ್ಪಾಗ.—ಹರಿಯಳ್ಳಿ ಹಡ್ಡಿ ಹಣವಡ್ಡ.—ಹಾದಿಬಗೆಗಳ ಹಣವಡ್ಡಕ್ಕೆ ಕೊಣ್ಡು ಕೊಣ್ಡರು (Prvs.).

ಹಣಕಿಸು hanakisu. = ಅಣಕಿಸು, ಅಣಿಸಿಸು, ... (My.).

ಹಣಕು hanaku. = ಹಣಿಕು, etc. To look slyly, to pry. ಹಣೇಲಿಲ್ಲದ್ದು ಹಣಕಿದರೆ ಸಿಕ್ಕೀತೇ? (Prv.). — ಹಣಕಿ ನೋಡು. To peep, to look slyly. ಆ ಮುದುಕಿಯು ತೊಟ್ಟಿಲ ಕಗೆ ಹಣಕಿ ನೋಡಿ (B. 3, 51).

ಹಣಗಾತಿ hana-gāti. A wealthy woman (My.).

ಹಣಗಾರ hana-gāra. A wealthy man (My.). ಮದಿಮುಗಾರ ... ಹಂಗು ಹಣಗಾರನಿಗೂ ಬೇಕು (Prv.). ಹಣಗಾರನಿರುವ ಸ್ಥಲ (... Si. 109).

ಹಣಜಿ hanaji. = ಹಣಜೆ. See ಬಿಳಿ...

ಹಣಜೆ hanajĕ. N. of a plant (ರಾಕ್ಷಸೀ Mr. 119; ... ಅಣ್ಣೆ is = ನಾಗಮಲ್ಲಿಗೆ). — ಹಣಜೆಹುಲ್ಲು. A common grass, Setaria verticillata Beauv. (Z.).

ಹಣತೆ hanatĕ. = ಪಣತೆ, etc. (My.).

ಹಣಬೆ hanabĕ. = ಅಣಬೆ, etc. (My.).

ಹಣವನ್ತ hana-vanta. A rich man (My.; B. 3, 96).

ಹಣವು hanavu. = ಹಣ. ಹಣವಿನ ಆಸೆ (Bp. 40, 56). ... ರು ಹಣವಿನ ಗಣ್ಟಿರುವ ತನಕ ಹೇದಿದನ್ತವಿ ನಡೆವರು; ಗಣ್ಟ ... ಮುದುಡಿನ ನಣ್ಟರೆ ಗಣ್ಟಲಿಗೆ ಗಾಣ (Subhāshita kandapadya).

ಹಣಾ hanā (fr. ಹಣೆ 3). = ಹಾಣಾ. Beating. — ಹಣಾಹಣಿ. reit. Mutual beating (My.). — ಹಣಾಹಣೆಜಗಳ. A quarrel accompanied with mutual beating (My.).

ಹಣಿ hani. 1. = ಪಣೆ 2, ಹಣೆ 1. The upper part of the stem of a tree. ಹಣಿಯುಳ್ಳದ ಮರ ಬಳ್ಳಿ ಗಿಡುಗಳ್ (..., Nr.). — ಹಣಿಗೊಮ್ಬು. -ಕೊಮ್ಬು. The forked branch which issues from that part of the stem (ಸ್ಕನ್ಧಶಾಖೆ, ಶಾಖೆ Nr.)

Digitized by Google

ಹಣಿ haṇi. 2. = ಪಣಿ 1, etc. To twist, etc. (*only* in Si.). ಹಣಿಯಲ್ ಪಟ್ಟ ಜಡೆ (ವೇಣಿ, ಪ್ರವೇಣಿ Si. 216); ಕುರುಳು ಹಣಿದ ಜಡೆ (ಜಟೆ 415).

ಹಣಿ haṇi. 3. To beat (Grj. 2, after 106; Bh. 1, 6, 4; 8, 3, 8); to beat thin, to sharpen by beating, as a sickle (My.); to beat or cut off (Râm. 3, 7, 19). **2,** to be hurt (B. 4, 131; Mhr. ಹಣಣೇಂ, to strike, beat; to cut up; to kill).

ಹಣಿ haṇi. 4. = ಹಣೆ 3, etc. The forehead (ಗೋಧಿ G.; B. 3, 24).

ಹಣಿಕಿಸು haṇikisu. = ಹಣುಕಿಸು, etc. (My.).

ಹಣಿಕು haṇiku. = ಇಣಕು, ಹಣುಕು, ಹಣಿಗು, ಹಣುಗು 1, ಹಣುಂಗು, ಹಳುಂಗು, ಹಿಣಕು. To look slyly, etc. ನೆನಪಿಲ್ಲದ ಕೆಲಸ ಹಣಿಕಿದರೆ ಆದೀತೇ? (Prv.). — ಹಣಿಕಿ ನೋಡು.= ಹಣಕಿ ನೋಡು, q. v. (My.; B. 5, 39).

ಹಣಿಗು haṇigu. = ಹಣಿಕು, etc. To look slyly, to lurk. ಮೃಗದಿಷು ಹಣಿಗಿದರೆ ಹರಿಣಂಗೆ ಗೆಲವೇ? (Bh. 1, 8, 40).

ಹಣಿಗೆ haṇigĕ. = ಅಣಿಗೆ 1. A comb (ಕಂಕತ, ಕೇಶಮಾರ್ಜನ Hlâ.; ಪ್ರಸಾಧನಿ, ಕಂಕತಿಕೆ Nr.; ಕೇಶಮಾರ್ಜನಿ, ಕಂಕತ Mr. 208; My.). **2,** a comb, *i. e.* one of the clusters of fruits, round the fruit-stalk of a plantain (B. 2, 87). — ಹಣಿಗೆಯ. -ಅ 3. A man who makes combs for weavers (S. Mhr.).

ಹಣಿತೆ haṇitĕ. = ಪಣತೆ, etc. Tbh. of ಪ್ರಣೀತೆ. (Śmd. 345 Mdb.; My.; ಮಲ್ಲಕ Si. 497).

ಹಣಿದ haṇida. (fr. ಹಣಿ 3). Beating, thrashing; a blow, blows (Bh. 10, 4, 48; Râm. 6, 13, 35). — ಹಣಿದವಾಡು. -ಆಡು. To beat soundly, to thrash (Bh. 1, 8, 40; J. 18, 7; 25, 23).

ಹಣಿದ haṇida. (Tbh. of ಫಾಣಿತ). The inspissated juice of the sugar-cane; jaggory (ಫಾಣಿತ Hlâ.). ಕಾವಲಿಯಲಿ ಅಹವ (ಭಕ್ಷ್ಯಗಳು) ಅಯ್ದೆ ಹಣಿದವಕ್ಕುಂ (Mr. 213).

ಹಣಿಸು haṇisu. 1. To cause to sharpen by beating (My.).

ಹಣಿಸು haṇisu. 2. = ಹನಿಸು. ನೀರು ಹಣಿಸು (ಎಟ್ G.).

ಹಣು haṇu. = ಹಣ್ಣು 2. — ಹಣು ಹಮ್ಪಲು. = ಹಣ್ಣು ಹಮ್ಪಲು. (Bh. 8, 26, 8).

ಹಣುಗು haṇugu. 1. = ಹಣಿಗು, etc. To lurk, etc. (Bh. 2, 2, 105; 3, 13, 27).

ಹಣುಗು haṇugu. 2. Lurking. — ಹಣುಗುದಲೆ. -ತಲೆ. A head with a lurking expression (Râm. 6, 37, 15).

ಹಣುಂಗು haṇuṅgu. = ಹಣುಗು 1, etc. To lurk (Rív. 5, 94).

ಹಣುಮಣಿಕ್ಯ haṇu-maṇikya. = ಹಲುಮಾಣಿಕ (s. ಹಲು 1). — ಹಣುಮಣಿಕ್ಯನ ಗಿಡ. A thorny shrub or tree, Flacourtia sepiaria Roxb. (Z.).

ಹಣೆ haṇĕ. 1. = ಪಣೆ 2, ಹಣಿ 1. The upper part of the stem of a tree. ಪ್ರಕಾಣ, ಸ್ಕನ್ಧ ಎನ್ದೊಡೆ ಮರದ ಹಣೆ; ಮರದ ಹಣೆಯಿಂ ಕೆಳಗೆ ಪ್ರಕಾಣ್ಡ ಎಮ್ಬುದು (Hlâ.). See Nn. s. ಸ್ಕನ್ಧ.

ಹಣೆ haṇĕ. 2. = ಪಣೆ 3. A haunt or lair of wild beasts (ಮಿಗವಕ್ಕೆ Kp. 52; ಮಿಗಮಿರ್ಪ ತಾಣ Śm. 31; ಮಿಗದಾಣ 96; Rív. 5, after 80).

ಹಣೆ haṇĕ. 3. = ಅಣೆ 2, ಪಣೆ 1, ಹಣಿ 4. The forehead (ಅಲಿಕ, ಲಲಾಟ, ಭಾಲ, ನೊಸಲು Mr. 318; ನೀಚಕ Hlâ.; ನೈಚಿಕೆ Mr. 179; ನೊಸಲ್ Śm. 96; ಲಲಾಟ, ಅಲಿಕ, ಗೋಧಿ Si. 214; Bp. 37, 14; 56, 6; J. 11, 41; B. 4, 83; C.). ಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ಜೋಲಾಡುವ ಮುಂಗುರುಳು (ಭ್ರಮರಕ Si. 215); ಹಣೆಗೆ ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವ ತಿಲಕ (ತಮಾಲಪತ್ರ, etc. 226); ಆನೆಯ ಹಣೆ (ಅವಗ್ರಹ, ಲಲಾಟ 270); ಹಣೆಯ ಮೂಳೆ (ಶಂಖ 408). ಹಣೇಲಿಲ್ಲದ್ದು ಹಣಕಿದರೆ ಸಿಕ್ಕೀತೇ?— ಮಣೇಲಿ ಕುಣ್ತ್ರು ಲಿಕ್ಕೆ ಹಣೇಲಿಲ್ಲದವ ಸಿಂಹಾಸನ ಏರ್ರ್ಯಾನೇ? (Prvs.). — ಹಣೆಕಟ್ಟು. The form of the forehead (My.). — ಹಣೆಗೆ ಗಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು. To affix to one's forehead, *i. e.* to use (said contemptuously, My.). ಇನ್ನವನು ಈ ಸಾವುಕಾರನ ಬದುಕು ತಕ್ಕೊಣ್ಡು, ಏನು ಹಣೆಗೆ ಗಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವನೆಮ್ಬದನ್ನು ದಣಿಯರು ಆಲೋಚಿಸ ತಕ್ಕದಿತ್ತು (B. 4, 170). — ಹಣೆಗೆ ಬಡುಕೊಳ್ಳು. = ಹಣೆಗೆ ಗಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು. (My.). — ಹಣೆಗೆ ಹೊಡ ಕೊಳ್ಳು. = ಹಣೆಗೆ ಬಡು ಕೊಳ್ಳು. (My.). — ಹಣೆಬರಹ. The writ on (a person's) forehead: destiny, fortune (C.). — ಹಣೆಪಾರ. = ಹಣೆಬರಹ. (My.; ಪ್ರಾರಬ್ಧ Cb.). — ಹಣೆಬೊಟ್ಟು. An ornamental or sectarial round mark on the forehead (ಅಪಾಂಗ, ತಿಲಕ Si. 409). — ಹಣೆವೊನ್ದು. -ಒನ್ದು (or ಪೊನ್ದು). To cause the forehead to join or touch another's feet (in greeting, Bp. 48, 30; 61, 60). — ಹಣೆಹಗ್ಗ. A rope tied to a bullock's forehead (by which it is guided, C.).

ಹಣ್ಟಿಗೆ haṇṭigĕ. = ಹಟ್ಟಿಗೆ, etc. See ಆಡವಣ್ಟಿಗೆ.

ಹಣ್ಡ haṇḍa. 1. = ಪಣ್ಡ. (Śmd. 342 Mdb.).

ಹಣ್ಡ haṇḍa. 2. (Tbh. of ಪಾಣ್ಡು?). — ಹಣ್ಡ ಬಣ್ಡ. reit. A certain colour of a pigeon (B. 3, 113).

ಹಣ್ಡಾ haṇḍâ. = ಅಣ್ಡೆ (see additions), ಹಣ್ಡೆ. A large metal pot or boiler, an open-mouthed metal vessel in general (My.; Mhr.), exceptionally made of glass (B. 4, 225 as ಹಣ್ಡೆ). Locative ಹಣ್ಡಾದಲ್ಲಿ (My.).

ಹಣ್ಡಿ haṇḍi. A small cooking pot (My.; Mhr. ಹಣ್ಡೀ). — ಹಣ್ಡಿಬಾಕ. A man who eats his food from the haṇḍi in which it has been cooked: a voracious fellow (My.).

ಹಣ್ಡೆ haṇḍĕ. = ಹಣ್ಡಾ, etc. (My.; B. 4, 52). ಕಾಚನ ಹಣ್ಡೆ (G. 127); ಭಂಗಾರದ ಹಣ್ಡೆ (579). ಹಣ್ಡೆ ತುಮ್ಬ ನೀರು ಮಿನ್ದರೂ ಮಣ್ಡೇ ಕೂದಲು ಬೆಳೆಯಲೇ ಇಲ್ಲ.— ಹಣ್ಡೆ ತುಮ್ಬಿದ ಮುಣ್ಡೆ ಉಣ್ಣದೆ ಬಿಡಳು.— ಹಣ್ಡೇ ನೀರು, ಮುಣ್ಡೇ ಅಡಿಗೆ.— ಹಣ್ಡೇ ಮಾಡಿ ಬೇಡ, ಮುಣ್ಡೆಗೆ ಹಾದಿ ಬೇಡ.— ಹಣ್ಡೆಯಲ್ಲಿ ಕರಿಯಲಿಲ್ಲ, ಹಿಣ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡಲಿಲ್ಲ (Prvs.).

ಹಣ್ಡೇ haṇḍê. (= ಹಂಜೇ). *A vocative particle used in addressing a female of inferior rank.*

ಹಣ್ಣಿ haṇṇi. = ಹಣ್ಣೆ. The sunflower, Heliotropium indicum Lin. (ಶ್ರೀಹಸ್ತಿನಿ, ಭೂರುಣ್ಡಿ Nr.).

ಹಣ್ಣು haṇṇu. 1. = ಪಣ್ಣು 1. To make ready, etc. (Bp. 60, 21; J. 7, 29; 18, 60). ಹಣ್ಣಿದ ಆನೆ (ಸಜ್ಜಿತ, ಕಲ್ಪಿತ Hlâ.). ಹಣ್ಣಿದುದು (ಆನೆ, ಸಜ್ಜಿತ, etc. Mr. 156); ಅತಿಯುದ್ಧಮಂ ಬಿಡದೆ ಹಣ್ಣಿರೆ (ದ್ಯೂತ 466). *Cf.* ಹನಿ 3.

ಹಣ್ಣು haṇṇu. 2. = ಪಣ್ 2, etc., ಹಣು. A ripe fruit, etc. (ಪ್ರಸೂನ, ಫಲ Si. 438; Bp. 18, 16; J. 6, 31; C.). ತತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟಿರುವ ಮರ (ಫಲವತ್ Si. 120); ದ್ರಾಕ್ಷೇ ಹಣ್ಣಿನ ಹೆಣ್ಣ (ಮಾಧ್ವೀಕ 347); ಸಮ್ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹಣ್ಣಿನ ಅವಸ್ಥೆಗೆ ಬನ್ದಿರುವದು (ನಿಶಿತ, ಕ್ಷುತ, ಶಾತ, ತೇಜಿತ 378). ಹಣ್ಣು ಜಾಡಿ ಹಾಲಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ.— ಹೋದರೆ ಒನ್ದು ಕಲ್ಲು, ಬನ್ದರೆ ಒನ್ದು ಹಣ್ಣು.— ಹಣ್ಣು

Digitized by Google

ತಿನ್ನದವ ಸುಣ್ಣಗೆ ಆದ, ಸಿಪ್ಪೆ ತಿನ್ನದವ ಸಿಕ್ಕಿ ಕೊಣ್ಣ.—ಹಣ್ಣೆಸ್ನು, ತಲಭ ದೀಪದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಸತ್ತ ಹಾಗೆ (Prvs.). ಹಣ್ಣನ್ನು ಹೊನ್ನನ್ನು ಹಣ್ಣಾದ ಮರಗಳನು ಕಣ್ಣಿಲಿ ಕಣ್ಣು, ಮನದಲ್ಲಿ ಬಯಸದಿಹ ಅಣ್ಣಂಗ ಳಾರು? (Sp.). ಹೊನ್ನು ಹಣ್ಣು ರಿಣವು ತೀರಿದಾ ಕ್ಷಣದಿ ಮಣ್ಣು ಪಾಲ್! (Sp.). — ಹಣ್ಣಿಗೆ ಹಾಕು. To put to ripen, to make ripe (G. 10). — ಹಣ್ಣುಗಾಯಿ. -ಕಾಯಿ. A ripe pod vegetable (My.). ಅವನನ್ನು ಹಣ್ಣುಗಾಯಿ ನೀರುಗಾಯಿ ಮಾಡಿದರು, they thrashed him soundly (My.). — ಹಣ್ಣಾದಾರು. -ಪಾರು. To become a ripe fruit or ripe (Si. 380). — ಹಣ್ಣುಮುದುಕ. A man broken and ripe with age, a very old man (My.). — ಹಣ್ಣುಮುದುಕಿ. Such a woman (My.). — ಹಣ್ಣುವರಿ. -ಹರಿ. To come up to maturity, to become ripe (B. 3, 37). — ಹಣ್ಣು ಹಪ್ಪಲ. = ಹಣ್ಣು ಹಪ್ಪಲು. (B. 3, 37). — ಹಣ್ಣು ಹಪ್ಪಲು. = ಹಣು ಹಪ್ಪಲು. reit. (Râm. 5, 8, 29; My.; B. 5, 296). — ಹಣ್ಣೆಲೆ. -ಎಲೆ. An old leaf, a full grown leaf. ಹಣ್ಣೆಲೆ ಉದುರುವಾಗ ಚಿಗುರೆಲೆ ನಗುವದು (Prv.).

ಹಣ್ಣುವ hannuva. Making ready, equipping, etc. ಕಲ್ಪನೆ, ಸಜ್ಜನೆ ಎನ್ನೊಡ್ಡೆ ಆನೆಯು ಹಲ್ಲಣಿಸುವುದು; ಹಣ್ಣುವವೆನ್ನೊಡ್ಡ, ಎಬ್ಬರು (Nr.).

ಹಣ್ಣೆ hannĕ. = ಅಣ್ಣೆ 4, ಹಣ್ಣೆ. The sunflower (ಸಿಂಕಣ್ಣೆ, ಮಧುಮೂಲಿ Mr. 150; ಶ್ರೀಹಸ್ತಿನಿ, etc. Si. 138). **2**, the kitchen herb Celosia albida (My.; T. ಪಣ್ಣೈ). ಹಣ್ಣೇ ಸೊಪ್ಪು ಬೇಯುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಹದಿನೆಣ್ಟು ಮನಸು (Prv.).

ಹತ್ hat. An interjection of contemptuous or angry reproof (My.; Mhr.).

ಹತ hata. Struck, beaten; struck down, *killed, slain;* wounded, hurt; destroyed, ruined; impeded, checked; removed (Abh. P. 3, 60); *disappointed:* deprived of, bereft of, destitute of; miserable. 2, striking; killing; hurting.

ಹತಕ hataka. Miserable; *ill-bred, bad* (in general, ಕೆಟ್ಟವಂ Mr. 239).

ಹತಾಹತಿ hatâ-hati. Mutual striking (J. 27, 6. 10).

ಹತಿ hati. = ಅತಿ 2. Striking; killing; destroying; removing; a stroke, a blow. See *e. g.* ಉಪ-, ಪದ-, ಸಂ-; J. 3, 31; 12, 48.

ಹತೋಟಿ hatôṭi. = ಅತೋಟಿ. (Tbh. of ಹಸ್ತವಶ?). Subjection, control (My.).

ಹತೋದ್ಧೂತ hata-uddhûta. Raised by striking or blows (J. 22, 1).

ಹತ್ತ hatta. = ಹಸ್ತ. The state of joining or fitting close; closely. **2**, all, together. — ಹತ್ತ ಕಟ್ಟು. To tie tightly, as a necklace, etc. (My.). — ಹತ್ತಕ ಡಕು. An ear-ring which fits close to the ear (My.; Si. 218). — ಹತ್ತ ಕಾಸು. To heat thoroughly (My.). — ಹತ್ತ ಕೆಡು. To be completely ruined or spoiled (My.). — ಹತ್ತ ಬಡಿ. To beat all (fruits) off (from a tree); to strike off all (that is above the level of the top in measuring, My.). — ಹತ್ತ ಸೇದು. To draw up all things at once (My.). 2, to draw tightly (My.). — ಹತ್ತೊಣ್ಟಿ. -ಒಣ್ಟಿ. = ಹತ್ತಕಡಕು. (My.).

ಹತ್ತ hatta. Tbh. of ಹಸ್ತ (Śmd. 378). See ಗಳ-, ತೋರ-, ದು-, ದೂ-, ಪರ-, ಪದ-.

ಹತ್ತಡಿ hattaḍi. = ಅತ್ತರಿ, ಹತ್ತಣ್ಡಿ, ಹತ್ತರಿ, ಹತ್ತಿ. A carpenter's plane (My.).

ಹತ್ತಣ್ಡಿ hattaṇḍi. = ಹತ್ತಡಿ, etc. (S. Mhr.).

ಹತ್ತರ hattara. = ಅತ್ತರ, ಹತ್ತಿರ, ಹತ್ತಿರು, ಹತ್ತಿರೆ, ಹತ್ತಿ, ಹತ್ತ. The state of joining: nearness, proximity; near; close by; by (C.). ಅರಸಿರುವ ಪಟ್ಟಣ ಹತ್ತರಲೇ ಇರುವ ಚಿಕ್ಕ ಊರು ಶಾಬಾನಗರ Si. 106); ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಹತ್ತರವಿರುವ ಕೆಳಗಣ ಭೂಮಿ (ಉಪತ್ಯಕೆ 116); ಒಸ್ತಕೆಕ್ಕಸ್ನು ಹತ್ತ ವಾಗಿ ಪೋಣಿಸಲ್ ಪಟ್ಟಿರುವ ಮುತ್ತಿನ ದಣ್ಡೆಗಳು (ಹಾರ, ಮುಕ್ತಾವಲಿ 218); ಹತ್ತರವಲ್ಲದ್ದು (ದೂರ 872). ನಿನ್ನನ್ನು ಯಾರೂ ಹತ್ತರ ಬರ ಗೊಡುವದಿಲ್ಲ (B. 1, 6). ಹಾರುವನು ಅದರ ಹತ್ತರ ಬನ್ದು (2, 24) ನೋಡು, ನನ್ನ ಹತ್ತರ ಎನ್ಥಾ ಚೆಲೋ ಹೂರಿ ಅದೆ! (2, 28). ಅ...ದನ ಹತ್ತರ ಹೋಗಿ (3, 124). ನನ್ನ ಹತ್ತರ ಎನೂ ಇಲ್ಲದ... ಉಪವಾಸ ಸಾಯುತ್ತೇನೆ (3, 124). ತನ್ನ ಗುಡಸಲಿನ ... ಕೊಡು ಕೊಣ್ಣು (4, 176). ಹತ್ತರಿದ್ದರೆ ಹೆಣ್ಣತಿ, ಬರಿ...ದರೆ ... ಕತು ಕೆಟ್ಟರೆ ಗೆಣೆಯ.—ಮುತ್ತನಾದವನ ಹತ್ತರ ಕತ್ತಿ ... (Prvs.). See Prvs. s. ಸಲ್ಲ. ಹತ್ತರದಲ್ಲಿ (ಸಾರಸ, ಸಮೀಪ, ...; Nn. 56).

ಹತ್ತರಿ hattari. = ಹತ್ತಡಿ, etc. (My.).

ಹತ್ತಾಹತ್ತಿ hattâhatti. Tbh. of ಹಸ್ತಾಹಸ್ತಿ. Hand to hand fight (Bh. 4, 2, 62).

ಹತ್ತಿ hatti. 1. = ಅತ್ತಿ 2, ಪತ್ತಿ, etc. Cotton in the pod, or not cleared from the seed; cotton in general (ಪಿಚವ್ಯ, ದಾದರ, ಕರ್ಪಾಸ Hlâ.; ಕಾರ್ಪಾಸ, ಪಿಚವ್ಯ, ದಾದರ Mr. 128; ಪಿಚುಲ Nn. 107; ... C.; B. 4, 26). ಹತ್ತಿಯ ಗಿಡು (ತುಣ್ಡಕೇರಿ, ಸಮುದ್ರಾನ್ತ, ಕಾರ್ಪಾಸಿ, ಬದರಿ Nr.). ಹತ್ತಿಯಿನ್ದ ಆದ ಸೀರೆ (ಕಾರ್ಪಾಸ, ದಾದರ Hlâ.). ಒಕ್ಕಲಿಗನು ಹೊಲದೊಳಗೆ ಹತ್ತೀ ಬಿತ್ತಿದನು; ... ಹತ್ತಿ ಒಡೆದ ಬಿಳಿ ಕೂಲಿಯ ಹೆಂಗಸರು ಹತ್ತೀ ಬಿಡಿಸಿದರು (B. 4, 176). ಹತ್ತಿ ನೂಲು ಬೇಕು, ಮುತ್ತಯ್ದೆ ಹಾಡ ಬೇಕು.—ಹತ್ತಿ ... ಉಪವಾಸ.—ಹತ್ತಿಗೂ ಮುತ್ತಿಗೂ ಹಾಕಿದ ಹಣ ... ರದು.—ಅದರೆ ಹೋದರೆ ಹತ್ತಿ ಬೆಳದರೆ, ... ಸೀರೆ.—ಹೊಲದ ಹತ್ತಿ ಹೊಲದಲ್ಲೇ! ನಿನಗೆ ... ರುದ್ದ! ಅನ್ದ ಹಾಗೆ (Prvs.). — ಹತ್ತಿಕಾಯಿ. An unripe cotton pod (My.). — ಹತ್ತಿಕಾಳು. Cotton seed (C.; B. 2, 19; 3, 17). — ಹತ್ತಿಗಿಡ. The Indian cotton plant, Gossypium herbaceum Lin. (ಕರ್ಪಾಸಿ G.; ತುಣ್ಡಕೇರಿ, etc. Si. 156; My.). — ಹತ್ತಿಗೇಡು. -ಕೇಡು. Ruin or waste of cotton. ... ಪ್ಪವನು ಹತ್ತಿಸಿದ ಫಲವೇನು? ... ಪೂಜೆ ಹತ್ತಿಗೇಡೆನ್ದ (Sp.). — ಹತ್ತಿ ಬಿಡಿಸು. To pull off or pick cotton (B. 4, 178); to dress cotton (My.). — ಹತ್ತಿಬೀಜ. = ಹತ್ತಿಕಾಳು. (My.). — ಹತ್ತಿಬೆಳೆ. A cotton crop (C.; B. 4, 26).

ಹತ್ತಿ hatti. 2. Nearness, proximity. ಹತ್ತಿಗೆ ಬನ್ದು (Bp. 46, 8). *Cf.* ಹತ್ತ.

ಹತ್ತಿಗ hattiga. A man who is near, a companion (Bh. 7, 5, 2).

ಹತ್ತಿರ hattira. = ಹತ್ತರ, etc. (ಅರಾಕ್, ಸಮೀಪ Si. 467, ಅಭಿತಸ್, ಸಮೀಪ 470; Bp. 32, 28; J. 25, 58; 26, 21). ಸಮೀಪ ನಿಕಟ ಆಸನ್ನ ಸನ್ನಿಕೃಷ್ಟ, etc. ಎಬ್ಬವು ಹತ್ತಿರದ ... (371). ದೂರದಲ್ಲಿ ಇರ್ದುದಂ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ತರುಕ (... ಪಾದಾನ); ಕಾನ್ತನ ಹತ್ತಿರ ಬಹ ಸಮಯದೊಳು ... ದುವ ತೊಡಿಗೆಯ ಪಲ್ಲಟ (ಎಪ್ರಮ Nr.).

ಹತ್ತಿರು hattiru. = ಹತ್ತರ, etc. ಹತ್ತಿರಿನ್ದ ... (ಪರಿಸರ್ಯ, ಪರಿಸಾರ Nr.). ಹತ್ತಿರಿಗೆ (Bp. 18, 61; 26, 21; 32, 58; 44, 10).

Digitized by Google

ಹತ್ತಿರೆ hattirĕ. = ಹತ್ತರ, etc. (ಸಮುಯಾ, ನಿಕಟಾ, ಹಿರುಕ್ Nr.; ಸಾರಸ, ಸಮೀಪ, ಹತ್ತದಲ್ಲಿ Nn. 56; ಪಕ್ಷ, ಸಮೀಪ 112; Bp. 39, 39).

ಹತ್ತಿಲೆ hattilĕ. = ಹತ್ತರ, etc. ಸತ್ಯವೆಮ್ಬುದು ತಾನು ಹತ್ತ ಲದ ಗಿಡ, ನೋಡ! ಮತ್ತಲ್ಲಿ ನೋಡಿಯದಿಪದೆ, ತಾನಿರ್ದ ಹತ್ತಿಲೇ ನೋಡ! (Sp.).

ಹತ್ತಿಸು hattisu. 1. = ಪತ್ತಿಸು, (ಹಚ್ಚು 1). To join (v. t.), to apply (Bp. 18, 60); to fix on (J. 4, 31); to cause to climb or ascend, to cause to mount or get upon (C.). ಇವನು ನನ್ನನ್ನು ತನ್ನ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಹತ್ತಿಸಿ ಕೊಣ್ಡನು (B. 3, 127).

ಹತ್ತಿಸು hattisu. 2. = ಹಚ್ಚಿಸು 1, etc. To kindle, to light, as fire, a light (My.). See Sp. s. ಹತ್ತಿಗೇಡು.

ಹತ್ತು hattu. 1. = ಪತ್ತು 1, q. v. To stick to, to adhere; to join (v. i.), to touch (5, 292); to join (one), to follow (J. 22, 36); to apply one's self to (B. 5, 189. 293); to touch, to reach, as a shore (4, 223); to get to: to be got, as a wound (5, 161); to hit, as a ball, etc. (5, 161). **2,** to be reached, arrived at or found, as a road, etc. (B. 3, 126; 4, 38. 114). **3,** to be required; to take; to suffice (B. 3, 121; 4, 48. 86. 152; 5, 102-124. 141. 171. 226. 306). **4,** to be of effect on: to hurt, as strokes, etc. (B. 5, 250). **5,** to begin (C.; B. 1, 6. 11. 21; 2, 13. 14; 3, 75. 124; 5, 271). **6,** to take root, to fix the root, to begin to grow (C.; B. 2, 22). **7,** to rise (Bp. 56, 38); to ascend, to climb, to mount, to scale (C.; B. 3, 15. 21). ನಿಜಗುಣಿಯು ತನಗೆ ಹತ್ತುವಷ್ಟು ರೊಟ್ಟೀ ಬುತ್ತಿ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಣ್ಡಿದ್ದನು (B. 3, 121). ಅದರ ಬೆಳುವಣಿಗೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಅಯ್ದು ವರ್ಷ ಹತ್ತುವದು (4, 48). ಎಷ್ಟೊ ದೊಡ್ಡ ಮಳೆ ಬರ ಹತ್ತಿತು! (1, 21). ಕಾಳಗದೊಳಗೆ ಕಡತ ಹತ್ತಿ (3, 124). ಟೊಂಗೆಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚದರೆ ಹತ್ತುವವು (2, 22). ಕಾಳಗದ ಬಣ್ಡಿಯಂ ಹತ್ತಿ ಹೊಪಹಂ (ರಥಿಕ, ಸ್ಯನ್ದನಾರೋಹ Mr. 247). ಕುದುರೆಯನ್ನು ಹತ್ತುವ ಸವಾರ (ಅಶ್ವಾರೋಹ, etc. Si. 278). ತೆಂಗಿನ ಮರ ಯಾಕೆ ಹತ್ತುತ್ತಿ? ಅನ್ದರೆ ಚಿಕ್ಕಗೆ ಹುಲ್ಲು ಕೊಯ್ಯೋದಕ್ಕೆ ಅನ್ದ.—ನಡುಮರಾ ಹತ್ತಿ, ಬುಡಾ ಕಡಿದ.—ಬುಡ ಹತ್ತಲದೆಯದವ ನಡು ಹತ್ತ್ಯಾನೇ?—ಮಠದ ಮಾಳಿಗೆಯೇರದವ ಗಟ್ಟಾ ಹತ್ತ್ಯಾನೇ? (Prvs.). See Sp. s. ಹತ್ತವಿಡಿ. — ಹತ್ತಗೊಡು. -ಕೊಡು. To let mount (B. 3, 125; 5, 289). — ಹತ್ತಿದರೆ ಮುರುಟುಹ. A species of plant (ತೀಳ್ಳಿ Mr. 145). — ಹತ್ತೊತ್ತು. -ಒತ್ತು. To press so as to join well, to press firmly (B. 3, 106; 4, 208); to suppress, as laughter (5, 143).

ಹತ್ತು hattu. 2. = ಪತ್ತು 2. Joining, etc.; climbing, scaling, etc. — ಹತ್ತುಗೋಟೆ. -ಕೋಟೆ. A fort for scaling (Śmd. 386). — ಹತ್ತಸರು. -ಎಸರು. The water in a cooking pot when so far evaporated that it is nearly exhausted and sticky, as a sign that the rice, etc. is completely done. ಹತ್ತಸರಿಗೆ ಬರು, to be nearly done, as rice (S. Mhr.); to be at the point to die (S. Mhr.).

ಹತ್ತು hattu. 3. = ಪತ್ತು 3, etc. Ten (ದಶ Mr. 347; Bp. 9, 21; 51, 68; J. 12, 34; 20, 50; 21, 19; 29, 22; C.). ಹತ್ತರಿ (Bp. 35, 32; C.), ಹತ್ತರಿ, ಹತ್ತಕ್ಕೆ (C.). ಹತ್ತು ಬೆರಳ್ (Bp. 53, 56). ಹತ್ತು ಬೆರಳಾರತಿ (48, 17). ಹತ್ತು ಕಡೆ (B. 4, 51). ಹತ್ತು ಮಡಿ (5, 83). ಹತ್ತರ ಕೂಡ ಹನ್ನೊಂದು, ಪರಸೇ ಕೂಡ ಗೋವಿನ್ದ.—ಹತ್ತರ ಸಾವು ಮದುವೇ ಸಮಾನ.—ಹತ್ತರ ಹಲ್ಲ ಕಡ್ಡಿ ಒಬ್ಬನ ತಲೇ ಹೊರೆ.—ಹತ್ತು ಜುಟ್ಟು (i. e. men) ಒಟ್ಟಿಗೆ ಇರ ಬಹುದು, ಎರಡು ತುರುಬು (i. e. women) ಒಟ್ಟಿಗೆ ಇರ ಕೂಡದು.—ಹತ್ತು ದುಡಿಯುವದು ನನ್ನಿನ್ದ, ಮತ್ತೆ ಕೂಡುವದು ನಿನ್ನಿನ್ದ.—ಹತ್ತು ಮನ್ದಿಯ ಮಾತು ಮಾಡ ಬೇಡ, ರಾಯರಿಗೆ ದೇವರಿಗೆ ಸುಳ್ಳಾಡ ಬೇಡ.—ಹತ್ತು ಮನ್ದಿಯ ಮಕ್ಕಳ ತಾಯಿಗೆ ಸತ್ತ ಮಗುವಿನ ನೆನಪು ಹೋಗದು.—ಹತ್ತು ಮನ್ದಿಯ ತಾಯಿ ಬೀದೀಲಿ ಬಿದ್ದು ಸತ್ತಳನ್ತೆ.—ಹತ್ತು ಮನ್ದಿಯ ತಾಯಿ, ಹೊರೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಸಾಯಿ!—ಹತ್ತು ಹಡೆಯುವದಕ್ಕಿನ್ತ ಒನ್ದು ಮುತ್ತು ಹಡೆಯ ಬೇಕು.—ಹತ್ತು ಜನ ಎಮ್ಬುವದು ಮುಕ್ತಿನ ಸಮಾನ.—ಹತ್ತು ಹಣ ಹೋದರೂ ಮೃದಂಗಶಬ್ದ ನಿವರ್ತಿ ಆಯಿತು (Prvs.). See Prv. s. ಮಗುವು. — ಹತ್ತಕ್ಕೊನ್ದು ಬಿಡಗಡೆ. -ಒನ್ದು-. Release to one out of ten (My.). — ಹತ್ತತ್ತು. -ಅತ್ತು (i. e. ಹತ್ತು). Ten and ten (in a distributive sense (B. 4, 209). — ಹತ್ತನೆಯ. -ಅನೆಯ. Tenth. ದಾದುಗೆಟ್ಟನ್ದು, ಹತ್ತನೆಯ ತಲೆಯುಮಂ ನೇರ್ದಾರಗಳ್ (Śmd. 288). ಹತ್ತನೇ ಅವಸ್ಥೆ ಸಮೀಪವಾಗಿ ಉಳ್ಳವನು (ದಶಮಿ, etc. Si. 196). — ಹತ್ತು ಅವತಾರ. The ten incarnations of Vishṇu (C.). Mr. enumerates them as follows: ಮತ್ಸ್ಯ, ಕೂರ್ಮ, ವರಾಹ, ನೃಹರಿ, ವಾಮನ, ಪರಶುರಾಮ, ಹಲಿರಾಮ, ರಾಮಚನ್ದ್ರ, ಬೌದ್ಧ, ಕೃಷ್ಣ (Mr. 19). — ಹತ್ತು ಹತ್ತು. Ten and ten (in distributive sense, J. 20, 50; 21, 19). 2, ten times ten. ಹತ್ತು ಹತ್ತುಗಳು ನೂರು, ನೂರು ಹತ್ತುಗಳು ಸಾವಿರ, ಸಾವಿರ ಹತ್ತುಗಳು ಅಯುತ, ಹತ್ತು ಅಯುತಗಳು ಲಕ್ಷ (Si. 327). — ಹತ್ತು ಹದಿನಯ್ದು. Ten or fifteen (B. 2, 37); etc. — ಹತ್ತು ಹದಿನಾಲ್ಕು. Ten or fourteen (B. 3, 40); etc. — ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರಡು. Ten or twelve (B. 2, 37; 3, 11. 18. 113); etc. — ಹತ್ತೆಣ್ಟು. -ಎಣ್ಟು. (Śmd. 63). Ten or eight (B. 1, 19; 5, 125); etc. — ಹತ್ತೊಮ್ಬತ್ತು. -ಒಮ್ಬತ್ತು. Nineteen (C.). — ಹತ್ತೊಮ್ಬತ್ತು ಇಪ್ಪತ್ತು. Nineteen or twenty (B. 3, 100); etc.

ಹತ್ತು hattu. 4. = ಕೊತ್ತು 1, etc. To be kindled, etc. (My.). See Prv. s. ಬೇಗೆ.

ಹತ್ತು hattu. 5. = ಕೊತ್ತು 3, etc. To be burnt, as rice, etc., at the bottom of the cooking vessel, etc. (My.).

ಹತ್ತುಗೆ hattugĕ. = ಪತ್ತುಗೆ. Connection, tie (Čpr. 8, 82).

ಹತ್ತೆ hattĕ. Nearness, proximity; near. ಹತ್ತಗೆ ಅಯ್ತನ್ದು (Bp. 18, 51). *Cf.* ಹತ್ತಿ. — ಹತ್ತೆ ಬರ್. To come near (Bp. 61, 74). — ಹತ್ತವಿಡಿ. -ಹಿಡಿ. To keep near. ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿಯನರಿದು, ಹತ್ತವಿಡಿದೋಲಯ್ಯು! ಚಿತ್ತವ ಪಡೆದು ಮದವೇರಿ ಮೊಲ ನಾಯಿಾ ಹತ್ತಿದನ್ತಕ್ಕ (Sp.). — ಹತ್ತೆ ಸಾರ್. To come near (Grj. 8, 78; Bp. 2, 21; 60, 50; J. 30, 23).

ಹತ್ತೇಹ hattēha. Proximity: dearness, friendship (Bh. 1, 6, 46, o. r. ಹತ್ತೆಯು).

ಹತ್ಯ hatya. Killing, slaying. See ಗೋ-, ಪ್ರಾಣ-, ಭ್ರೂಣ-.

ಹತ್ಯಾದೋಷ hatyâ-dôsha. Sin or culpability of killing (J. 2, 24).

ಹತ್ಯಾರ್ hatyâr. An instrument, a weapon (ಆಯುಧ, etc. Si. 286; My.; Mhr., H. ಹತೇರ, ಹತ್ಯಾರ).

ಹತ್ಯಾರ hatyâra. = ಹತ್ಯಾರ್. (ಹೇತಿ Čb.; B. 5, 100. 101).

ಹತ್ಯೆ hatyĕ. ಹತ್ಯಾ. Killing, slaying, slaughter, murder. See ಬ್ರಹ್ಮ-.

ಹತ್ರ hatra. = ಹತ್ತರ, etc. (My.). ಸೊಸೆಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿ, ಅತ್ತೆ ಅಗಸನ ಹತ್ರ ಹೋದನ್ತೆ (Prv.).

ಹತ್ರಿ hatri. = ಹತ್ತಿರಿ, etc. (My.).

Digitized by Google

ಹತ್ವ hatva. The letter ಹ (Šmd. 341. 354. 369).

ಹದ hada. 1. = ಪದ, (ಹಸ). Proper or good state or condition; properness, propriety, proportionateness; proper way, way; the tempered state, or the tempering, or seasoning, of any food, etc.; (tanned state); the right degree of ripeness; sharpness (C.). ಹದ ಮಾಡಿದನ್ನ (ಕೃಷ್ಣ G.). ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಸಕ್ಕರೆ ಮಾಡುವ ಹದವು ಹ್ಯಾಗನ್ದರೆ (B. 3, 45). ನೀಲಿಯ ಮಾಡುವ ಹದವು ಬಹು ಸೋಜಗವಾದದ್ದು (4, 54). ಚಿನ್ನವನ್ನು ಶೋಧಿಸುವ ಹದ ಹ್ಯಾಗನ್ದರೆ (4, 105). ಕುದಿ ಸತ್ತು ಮೂರು ತಿಂಗಳಾಯಿತು, ತೊಗಲ ಹದಾ ನೋಡೆ!—ದೊಣ್ಣಪ್ಪನ ಕತ್ತಿ ಬೆಣ್ಣೆ ಕೊಯ್ಯುವಷ್ಟು ಹದವು (Prvs.). See ಎಳೆ-. ಹಾಲು ತುಪ್ಪ ಅನ್ನ ಮುನ್ನಾದವುಗಳನ್ನು ಬೆಂಕೀ ಕೆಣ್ಡದ ಮೇಲಿಟ್ಟು ಹದ ವಾಗ ಕುದಿಸುವದು (ಶೃತ Si. 380). — ಹದಕ್ಕೆ ಬರು. To arrive at or reach a proper state, etc. ತತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿಕಸಿತವಾಗ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಹದಕ್ಕೆ ಬನ್ದ ಹುವ್ವಿನ ಮಗ್ಗು (ಕುಟ್ಮಲ, ಮುಕುಲ Si. 124). — ಹದಗಳ್ಳಿ. An indurate lump or kernel in the flesh (My.). — ಹದಗೆಡಿಸು. -ಕೆಡಿಸು. To spoil the proper state, etc. ಹಲವು ಸಮಗಾರರು ಕೂಡಿ, ತೊಗಲು ಹದಗೆಡಿಸಿದರು (Prv.). — ಹದಗೆಡು. -ಕೆಡು. The proper state, condition or manner to be spoiled; to lose the proper state, etc. (used of food, rain, crop, work, words, etc., My.). — ಹದಗೆಯ್. To render proper, to make fit for use, etc. (Č. Bp. 47, 45). — ಹದಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. = ಪದಗೊಳಿಸು. (Bp. 21, 29). — ಹದಡಿಕೆ. -ಅಡಿಕೆ. An areca nut that has the right degree of ripeness (My.). — ಹದ ಮಾಡು. = ಹದಗೆಯ್. (My.). — ಹದವಿಡು. -ಇಡು. To temper; to sharpen. ಹದವಿಡಲ್ ಪಟ್ಟದು (ನಿಶಿತ, ಕ್ಷ್ಣುತ, ಶಾತ, ತೇಜಿತ Si. 378). — ಹದವಿರ್. -ಇರ್. = ಪದವಿರ್. (Bh. 3, 10, 21, where ಹದವಿಲು). — ಹದ ಏರಿಸು. -ಏರಿಸು. To boil or vaporize (a thing) so long till it reaches the proper state and then take it from the fire (My.).

ಹದ hada. 2. = ಹದಿ 4, etc. Ten. — ಹದನಾಲ್ಕು. Fourteen (ಈರೇಡು Čb.).

ಹದಗ hadaga. Tbh. of ಪತಂಗ 1. (T. ಪದಗ). ಹದಗದ ಹುದಿ (ಪತಂಗ, ಶಲಭ Nr.).

ಹದಡು hadaḍu. = ಹದರ್ 3. The wrist (Bp. 46, 22). ಮುಂಗೆಯ್ಯಿನ್ದ ಕಿರುಬೆರಳಿನ ತನಕ ಇರುವ ಹದಡು (ಕರಭ G.).

ಹದನ hadana. = (ಹದ 1), ಹದನು. Properness, etc. ಹದನವಿಲ್ಲದ ಕದನ ಮದನಗೂ ಅಸಾಧ್ಯ (Prv.). **2,** sharpness; sharp (B. 1, 26; 3, 6; 4, 91; 5, 251). ಹದನ ಮಾಡಿದ್ದು (ತೇಜಿತ G.).

ಹದನು hadanu. = ಹದನ, (ಹಸನು). Properness, etc. ಸದೆ ಕೂಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದವ ಹದನಾದ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ಯಾನೇ? (Prv.). **2,** proper way: way, manner; true state, real circumstances: circumstances (Bp. 1, 55; 22, 16; 28, 43; 35, 43. 54; 37, 15. 23; 40, 10; 48, 67; 49, 15; Č. Bp. 47, 17; Bh. 1, 8, 10. 78; J. 4, 52; 16, 38; 18, 53; 25, 57). **3,** sharpness (B. 2, 3. 5; 4, 36).

ಹದರು hadaru. = ಅದರು 3, ಹದರ್ 1. (My.).

ಹದಿ hadi. 1. (fr. ಪುದಿ 1 through ಪೊದೆ 1). To lay stone or brick (as a cover or pavement). P. ps. ಹದಿದು, ಹದ್ದು (My.). ನೆಲಕ್ಕೆ ಕಲ್ಲು ಹದಿಯುತ್ತಾರೆ (My.).

ಹದಿ hadi. 2. A layer of stone or brick in the ground (My.). — ಹದಿ ಕಟ್ಟು. To lay a foundation (My.).

ಹದಿ hadi. 3. To uncover or open by digging, to make a hole by digging (? ಖನನಪರಿಣ Šmd. Dh.; T. ಪದಂಗು, a hole made in the ground; ಪದ್, to dig a hole in the ground; to dig for laying a foundation. cf. ಹಗ).

ಹದಿ hadi. 4. = ಪತ್ತು 3, etc. Ten. — ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ. Fourteenth (B. 5, 301). — ಹದಿನಾಲ್ಕು. Fourteen (Bh. 1, 8, 9). — ಹದಿಮೂರನೆಯ. Thirteenth (B. 5, 298). — ಹದಿಮೂರು. Thirteen (B. 5, 309). — ಹದಿಮೂರುಲಕ್ಷ. Thirteen lacs (B. 4, 81).

ಹದಿಗಿಸು hadigisu. = ಅದುಗಿಸು 1, ಹದುಗಿಸು. To compress: to cause to get bruised (My.). **2,** to mollify by pressing, as fruits (My.).

ಹದಿಟೆ hadiṭe. Tbh. of ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ (Šmd. 370).

ಹದಿನ್ hadin. = ಪತ್ತು 3, etc. Ten. — ಹದಿನಯ್ದು. Fifteen. ಹದಿನಯ್ದು ದಿನ (ಮಾಸಾರ್ಧ Nn. 112). ಹಸ್ತಿ ಹದಿನಯ್ದು ಕಾಸು ಒನ್ದೂ ಹಯವಾಗಲಿಲ್ಲ (Prv.). — ಹದಿನಯ್ದು ನೂರು. 1500 (B. 5, 271). — ಹದಿನಯ್ದು ಹದಿನಾರು. Fifteen or sixteen (B. 3, 73). — ಹದಿನಾರನೆಯ. Sixteenth (Si. 31; B. 3, 89). — ಹದಿನಾರು. Sixteen (ಶಳ Mr. 348; Si. 195. 196). ಕುಣ್ಣಿಗೆ ಒನ್ದು ಚೇಷ್ಟೆ, ಕುರುಡಗೆ ಹದಿನಾರು ಚೇಷ್ಟೆ (Prv.). — ಹದಿನಾರು ಕರ್ಮ. Sixteen acts or duties (Bp. 3, 52). — ಹದಿನೆಣ್ಟು. Eighteen (Bp. 23, 21). ತೀರ್ಥ ಮಸ್ತಿ ಮೊದಲಾದ ಹದಿನೆಣ್ಟು ಪುಣ್ಯಸ್ಥಾನರು (ಅಷ್ಟಾದಶತೀರ್ಥ Nn. 48); ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮೊದಲಾದ ಹದಿನೆಣ್ಟು ಜಾತಿಗಳು (ದ್ವಿಜಾದಿಕುಲ 71; see ಪದಿನೆಣ್ಟು ವರ್ಣ); ಹದಿನೆಣ್ಟು ಜಾತಿಗಳು (ಜಾತಿಸಮೂಹ 78). ಹಸ್ಲೇ ಸೊಪ್ಪು ದೇಯುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಹದಿನೆಣ್ಟು ಮನಸು (Prv.). — ಹದಿನೆಣ್ಟು ಸಾವಿರ. 18000 (Bp. 50, 23. 42). — ಹದಿನೇಳು. Seventeen (Čh. v. 325).

ಹದಿಬಟೆ hadibaṭe. Tbh. of ಪತಿವ್ರತೆ (Šmd. 345 & 350 Mdb.).

ಹದಿಬತ್ತೆ hadibatte. Tbh. of ಪತಿಪತ್ನಿ (ಸಹಜಮುಳ್ಳ ಪೆಣ್ಣಿತಿ Ch. I, 81).

ಹದಿಬದೆ hadibade. Tbh. of ಪತಿವ್ರತೆ (Šmd. 350; Ch. II. 44; Kp. 27; Šm. 73).

ಹದಿರ್ hadir. 1. ಹದಿರು. = ಹದರು, etc. A very young, quite unripe fruit (ಎಳೆಗಾಯಿ, ಮಿಡಿ, ಹೀಚು Šm. 22; My.; M. ಪಯಿಚ್ಚು; cf. ಪಯಿರ್, etc.; see ಎಳೆ).

ಹದಿರ್ hadir. 2. ಹದಿರು. = ಹದನು. Way, manner. ಕುದುರೆಯಾ ಹದುರೆಯಾ ಹದಿರೆರದುಮೊಣ್ಣಯ್ಯ! ಹದುಕೇರಿಸಿ ಕುಣಿವದು, ಬೆಳ್ಳಾಳ ಬಿಡಿರಿ ಹಾಕುವದು (Bp.).

ಹದಿರ್ hadir. 3. ಹದಿರು. (= ಹದಡು). The wrist (Rām. 3, 4, 30).

ಹದುಗಿಸು hadugisu. = ಹದಿಗಿಸು, etc. (My.).

ಹದುಗು hadugu. = ಪದುಗು. To bend (v. i.), etc. (My.).

ಹದುಳ hadula. = ಪದುಳ. Well-being, etc.; steadiness (ಶಿವ, ಭದ್ರ, ಕಲ್ಯಾಣ, ಮಂಗಲ, ಶುಭ, ಕುಶಲ, ಶ್ರೇಯಸ್ಸು, etc. Nr.; ಕ್ಷೇಮು, ಕುಶಲ Nr.). ಹದುಳವೃತ್ತಿಯಿಂ (ಪ್ರಸ್ಥಿರ Mr. 236). ಕುದಿಯದಿಹ ಕುದಿಂಗೆ ಹದುಳವನ್ನು [illegible] ಹೃದಯದಸ್ಥೂಸ್ಥರುಗಳೊಳವಿನ್ದ ಬಲ್ಲರ ಕಡನದೇ ಲೇಸು! (Bp.). See Bp. 37, 34; 41, 29; 53, 67.

ಹದುಳಿಗ haduliga. = ಪದುಳಿಗ. A happy man (Bp. 23, 42; Rām. 1, 14, 4; 6, 12, 10).

Digitized by Google

ಹದುಳಿದ hadulida. (= ಹದುಳಿರ್ದ). A steady, reliable man (ವಿಶ್ರಬ್ಧ, ಸ್ಥಿರ Hlâ.).

ಹದುಳಿರ್ hadulir. = ಪದುಳಿರ್. To recover one's strength; to grow firm or steady (see ಹದುಳಿದ).

ಹದುಳಿರಿಸು hadulirisu. To cause one's self to cheer up or recover one's strength: to become tranquil or calm (Bp. 55, 5).

ಹದುಳಿಸು hadulisu. = ಪದುಳಿಸು, q. v. (Bp. 31, 26; 36, 1; 47, 22; Bh. 4, 2, 63; 5, 3, 108; 7, 1, 7; 8, 23, 17).

ಹದ್ದು haddu. 1. = ಪದ್ದು, etc. A kite; a hawk or falcon; a vulture (ದಾಕ್ಷಾಯ್ಯ, ಗೃಧ್ರ Nr.; ಪಕ್ಷಿಜ್ಯೇಷ್ಠ, ಗೃಧ್ರ Mr. 175; C.; B. 2, 28; see ಕಬ್ಬಾರೆ-, ಕರೇ-, ರಣಹಾಳಿ-, ಹಾಳಿ-). ಹದ್ದು ಹಾದಲಿಕ್ಕೂ ಕೋವಿ ಹೂಡಲಿಕ್ಕೂ ಜೋಡು.— ಮದ್ದು ಸುಡುವಲ್ಲಿ ಹದ್ದಿಗೇನು?— ವಿದ್ಯವಿಲ್ಲದವ ಹದ್ದಿಗಿನ್ತ ಕಡೆ.— ಸೀಸವನ್ನು ಇಲಿ ತಿನ್ದರೆ ತಿದ್ದಣ್ಣನ ಹದ್ದು ಕೊಣ್ಡು ಹೋಯಿತು.— ಹಾವು ಕೊನ್ದು, ಹದ್ದಿನ ಮುನ್ದೆ ಹಾಕಿದ ಹಾಗೆ (Prvs.).

ಹದ್ದು haddu. 2. P. p. of ಹದಿ 1. (My.).

ಹದ್ದು haddu. A limit, a border; the end or extremity of (ಅನ್ತರ, ಅವಧಿ Si. 453; My.; Mhr., H. ಹದ್ದ). — ಹದ್ದುಬಸ್ತು. Settlement or demarcation of boundaries (My.).

ಹನ್ han. = ಪತ್ತು 3, etc. Ten. — ಹನ್ನೆರಡನೆಯ. Twelfth (C.). — ಹನ್ನೆರಡು. Twelve (ರವಿ Mr. 347; B. 4, 125; C.; Bp. 5, 13). ಬೆರಳು ಹನ್ನೆರಡಾಗಲ್ ಒನ್ದು ಗೇಣ್ ಅಕ್ಕು (Mr. 325). ಮೇಷ ಮುನ್ತಾದ ಹನ್ನೆರಡು ರಾಶಿಗಳು (G. 440). ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷ ರಾಮಾಯಣ ಕೇಳಿ, ರಾಮ ರಾಕ್ಷಸನೋ? ರಾವಣ ರಾಕ್ಷಸನೋ? ಎನ್ದು, ಕೇಳಿದ ಹಾಗೆ.— ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷ ಸಾಧಕಾ ಮಾಡಿ, ಮನೆಯ ಮುದುಕೀ ಸೊಣ್ಟ ಮುರಿ'ದ ಹಾಗೆ.— ಮೂರು ನಾಮದವ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಹನ್ನೆರಡು ನಾಮದವ ಎಲ್ಲಿ ಹೋದಾನು? (Prvs.). — ಹನ್ನೆರ್ಡು. = ಹನ್ನೆರಡು. (B. 5, 33). — ಹನ್ನೊನ್ದನೆಯ. Eleventh (B. 5, 293). — ಹನ್ನೊನ್ದು. Eleven (ರುದ್ರ Mr. 347). ಹನ್ನೊನ್ದು ಓದಿದ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೊನ್ದು ಕೇಳ ಬೇಡ.— ಹತ್ತರ ಕೂಡ ಹನ್ನೊನ್ದು, ಪರಸೇ ಕೂಡ ಗೋವಿನ್ದ (Prvs.). — ಹನ್ನೆರಡು. = ಹನ್ನೆರಡು. (G. 209. 465). — ಹನ್ನೆರ್ಡು. = ಹನ್ನೆರಡು. (B. 5, 36. 41. 69. 285. 307).

ಹನಗಾಣಿ hanagâṇi. = ಹೊನ್ನಗನ್ನೆ s. ಹೊನ್, q. v. (Z.).

ಹನನ hanana. The act of striking, killing, destroying, slaughter, destruction; wounding, hurting, injuring. 2, multiplication. See ಸಂ-; ಇಕ್ಕು 4; Bh. 1, 8, 53.

ಹನಸು hanasu. (A saying, a diction): any vedic verse or stanza (My.; Tu. ಪಣ್, to say, tell, recite; *cf.* ಪನ್ನ, ಅನ್ 1).

ಹನಾಸು hanâsu. = ಅನಾಸು. (St. & Pl.).

ಹನಿ hani. 1. = ಪನಿ 1. To fall in drops, to drop (ಬಿನ್ದುಪತನ Śmd. Dh.; My.; Tu. ಪಣಿ, ಪನಿ, to drizzle).

ಹನಿ hani. 2. = ಪನಿ 2, etc. A drop (ಪೃಷತ್, ಬಿನ್ದು Hlâ.; ಬಿನ್ದು Nr.; C.; Tu. ಪಣಿ, dew; ಪನಿ, dew, drizzling rain). ಗಾಳಿಯಿಂ ಕೆದರಿ'ದ ಹನಿ (ಸೀಕರ Hlâ.). ಅತಿಗಾಳಿಯೊಳ್ ಕೆದರ್ದ ಹನಿ (ಶೀಕರ Mr. 44); ಆನೆಯ ಕರದಿಂ ಕೆದರ್ದ ಸಣ್ಣ ಹನಿ (ವಮಥು 156). ಕೆದೆವ ನಿರ್ಝರಜಲದ ಹನಿಗಳ್ (Râghô. 17, 56). ಹನಿ ಕೂಡಿದರೆ ಹಳ್ಳ, ತೆನೆ ಕೂಡಿದರೆ ಭತ್ತ.— ಮಳೇ ಹನಿ ಬಿಟ್ಟರೂ ಮರದ ಹನಿ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ.— ಶನಿ ಕಾಡಿತೆನ್ದು, ಹನಿಗೆ ನಿತ್ತರೆ ಬಿಟ್ಟೀತೇ? (Prvs.). See Bp. 51, 24; B. 2, 49). — ಹನಿಯೋಗ. Joining or application of drops: presenting some tirtha in temples. ಎನಿಯೋಗಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾದರೂ ಹನಿಯೋಗಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ (Prv.).

ಹನಿ hani. 3. To become mature, ripe or ready (*cf.* ಹದ 1, ಹಣ್ಣು 1). ಹನಿತುದು (ಪಕ್ವ, ಪರಿಣತ Nr.). ಹನಿತು ಬೀಳಲಾದುದು (ವಿನಾಶೋನ್ಮುಖ, ಪಕ್ವ Nr.).

ಹನಿಕಿಸು hanikisu. = ಹನಿಸು. (My.).

ಹನಿಕು haniku. = (ಹನಿ 1), ಹನುಕು. To fall in drops, to drop (My.).

ಹನಿಸು hanisu. = ಹನಿಸು 2. To present a liquid: to pour, as water, etc. (ರಸದಾನ Śmd. Dh.; C.).

ಹನು hanu. Anything which destroys or injures. 2, *the jaw.* 3, *a kind of drug, a sort of perfume* (= ಹಟ್ಟವಿಲಾಸಿನಿ; ಉತ್ತರಿ Mr. 121).

ಹನುಕು hanuku. = ಹನಿಕು. (My.). — ಹನುಕಲು. Dropping: small or fine rain, drizzle (My.).

ಹನುಮ hanuma. Tbh. of ಹನುಮತ್. (J. 12, 51; 13, 48; 21, 10; My.). ಹನುಮನ ಮುನ್ದೆ ಹಾರಿ'ೋ ಗುಬ್ಬಿಯೇ? (Prv.). — ಹನುಮನ ಹಕ್ಕಿ. The Mahratta woodpecker, Picus mahrattensis (Bḍ.; Gz.).

ಹನುಮತ್ hanu-mat. Having (large) jaws: N. of a monkey-chief, the ally of Râmacandra in his war with Râvaṇa, and son of the wind.

ಹನುಮನ್ತ hanu-manta. = ಅನುಮನ್ತ. Tbh. of ಹನುಮತ್ (Śmd. 108. 178; J. 18, 5; 19, 25; C.). — ಹನುಮನ್ತಜಯನ್ತಿ. The birthday of Hanumat, the day of full moon of the month čaitra (My.). — ಹನುಮನ್ತನ ತಾಲಿ. The square or round centre piece of a necklace, bearing the image of Hanumat (My.). — ಹನುಮನ್ತನ ಹಕ್ಕಿ. The hoopoe (S. Mhr.). — ಹನುಮನ್ತರಾಯ. King Hanumat. 2, N. (B. 5, 126). ಹನುಮನ್ತರಾಯ ಹಗ್ಗ ತಿನ್ದರೆ ಪೂಜಾರಯ್ಯ ಸಾವಿಗೆ ಬಯಸಿದನನ್ತೆ.— ಊರು ಸುಟ್ಟರೂ ಹನುಮನ್ತರಾಯ ಹೊರಗೆ.— ಮೊದಲು ದೇವರು ಮೂಲೇಲಿದ್ದರೂ ಹನುಮನ್ತರಾಯಗೆ ದೀಪೋತ್ಸವವು (Prvs.).

ಹನೆ hanĕ. = ಹೊನೆ. — ಹನೆಮರ. A tall tree, Pterocarpus indicus Willd. (St. & Pl.).

ಹನ್ತ hanta. = (ಹತ್ತು 2), ಹತ್ತ. A stair, a step; a flight of stairs (My.; Si. 112). 2, closely (*only in* Si.). ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಹನ್ತವಾಗಿ ಧರಿಸಲ್ ಪಟ್ಟ ಒಡವೆ (ಗ್ರೈವೇಯಕ, etc. Si. 218).

ಹನ್ತ hanta. 1. Tbh. of ಪನ್ಥ (Śmd. 842).

ಹನ್ತ hanta. 2. = ಪನ್ತ 1. A vow, etc. — ಹನ್ತ ಮುರಿ'. To break or frustrate a vow, etc. (Bp. 56, 16).

ಹನ್ತ hanta. 3. *An interjection indicating grief* (ಶೋಕ Nn. 150; ಅತಿಶೋಕ Mr. 533), *compassion* (ಕರುಣ 150), *joy* (ಸಂಹರ್ಷ 533, o. r. ಸಂಘರ್ಷ), goodness, good luck or benediction (ಒಳ್ಳು, ಒಳ್ಳಿತ್ತು 150), or dislike (ಜುಗುಪ್ಸೆ, ಹೇಸಿಕೆ 150). 2, *an inceptive particle.* 3, a certain member of the body (ಶರೀರವಿಭೇದ, ಶರೀರದ ಅವಯವದ ಭೇದ 150; *cf.* ಹನು?).

ಹನ್ತವ್ಯ hantavya. To be struck or killed, deserving death. See ಅ-.

ಹನ್ತಿ hanti. = ಪನ್ತಿ, etc. A line, a row, etc. (ಪನ್ತೆ, etc. Śs.; Bh. 1, 7, 14; 1, 12, 16; Râm. 6, 12, 88; J. 12, 8). ಹನ್ತಿ ತಪ್ಪಿದರೆ ಊಟ ತಪ್ಪೀತೇ? (Prv.). See ಹರಿಟ 1. — ಹನ್ತಿಕುಣ್ಟೆ. A kuṇṭĕ that is used on a threshing floor (S. Mhr.). — ಹನ್ತಿಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To form a row (Bh. 6, 9, 16). — ಹನ್ತಿದಾವಣಿ. A rope to which bullocks are tied in a row for treading out corn on a threshing floor (My.).

Digitized by Google

ಹನ್ತೃ hantṛi. A murderer, slayer; a destroyer. (R.).

ಹನ್ತೆ hantĕ. Pride (ಬಿಂಕ, ಗಬ್ಬು, ಮುಕುರ್, ಗರ್ವ Kk. 57; ಹಮ್ಮು, etc., ಗರ್ವ Śs.; *cf.* ಪನ್ನ, ಪಪ್ಪ, ಹಮ್ಮು 2).

ಹನ್ದರ್ handar. = ಪನ್ದರ (Śmd. 191), etc. A pandal, etc.

ಹನ್ದರ handara. 1. = ಹನ್ದರ, etc. (ಪನ್ದರ, ಹಪ್ಪರ Nn. 148; ಜನಾಶ್ರಯ, ಮಣ್ಡಪ G.; C.). ಹನ್ದರದ ಮೇಲ್ಕಟ್ಟು (ಪಂಚ್ಛದ G.). ದ್ರಾಕ್ಷೆಯ ಹನ್ದರವು ಎತ್ತರವಿದ್ದದರಿನ್ದ ಎಷ್ಟು ಜಗಿದಾಗ್ಯೂ ಗೊನೆಗಳು ಬಾಯಿಗೆ ನಿಲುಕಲಿಲ್ಲವು (B. 2, 16). ಮದುವೆ ಮುಂಚ ಮುನ್ತಾದ ಸಮಾರಮ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಗಿಲುಗಳಿಗೂ ಹನ್ದರಗಳಿಗೂ ಮಾವಿನ ತೋರಣಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವರು (2, 52).

ಹನ್ದರ handara. 2. = ಅನ್ದರ 2, ಹಂಗರು, ಹನ್ದರು. (My., not general).

ಹನ್ದರ handara. Tbh. of ಪಂಜರ 1. (My.).

ಹನ್ದರು handaru. = ಹನ್ದರ 2, etc. ಸೊಸೆಗೆ ಬಿಸಿ ಇಲ್ಲ, ಹನ್ದರಿಗೆ ಹಸಿ ಇಲ್ಲ (Prv.).

ಹನ್ದಿ handi. = ಪನ್ದಿ. A hog; a pig, a swine (ಕೋಲ, ಕ್ರೋಡ, ಶೂಕರ, ವರಾಹ, etc. Hlâ.; C.). ನೀರೊಳಗಣ ಹನ್ದಿ (ತಂಕು Nr.). ಊರೊಳಗಿನ ಹನ್ದಿ (ವಿಟ್ಚರ, ಗ್ರಾಮ್ಯಶೂಕರ Si. 342). ಕಾಡ ಹನ್ದಿ (ಎಕ್ಕಲ Ct. II, 36). ಹನ್ದಿಯ ಮುಖ (ಪೋತ್ರ, ಸೂಕರಾಸ್ಯ Nn. 151; ಪೋತ್ರ Mr. 487). ಹನ್ದಿ ಇಟ್ಟಂ or ಹನ್ದಿಟ್ಟಂ (Śmd. 63). ಹರಿಯು ಹನ್ದಾಕ್ಯದನ್ದು ಹರನು ತಿರಿದುಣ್ಣನ್ದು ಹರನಜನ ತಿರವರಿದನ್ದು ಲಿಖಿತವನು ಬರೆದವರಾರು? (Sp.). ಹನ್ದಿಗೆ ಹಲವು ಮರಿ, ಸಿವನಿಗೆ (*i. e.* ಸಿಂಹನಿಗೆ) ಒನ್ದೇ ಮರಿ.—ಹನ್ದಿ ಹಾದವರಿಗೆ ಕಗ್ಗಲ್ಲು ಕಣ್ಣರಿ ಭಯ.—ಹನ್ದಿಗೆ ತೊಳದರೆ ಕೆಸರು ಬಿಡದು.—ಹನ್ದಿಯವರು ಹಾದರ ಮಾಡಿದರೆ ತಮಟೆಯವರು ದಣ್ಡ ತೆತ್ತರು.—ಹನ್ದಿ ಹದಿನಯ್ದು ಈದರೂ ಒನ್ದೂ ಹಯವಾಗಲಿಲ್ಲ.—ಹನ್ದೀ ಕೂಡ ಆಡಿ, ಕನ್ದ ಹೇಲು ತಿನ್ದನು.—ಹನ್ದೀ ಮೇಲೆ ಕೂತವ ಹೇಸಿಗೆಗೆ ಅಂಜ್ಯಾನೇ?—ಪನ್ದನೆ ಮಾಡಿದರೂ ಹನ್ದೀ ಕಾಟ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ.—ಬಿನ್ದಿಗೆ ಒಡದರೆ ಹನ್ದಿಗೆ ನೀರು ಎಲ್ಲಿ?—ಹರೆಯಕ್ಕೆ ಹನ್ದಿ ಹಣವಡ್ಡ.—ಹೇರೋಕೆ ಕೂತಲ್ಲಿ ಹನ್ದೀ ಕಾಟ (Prvs.). — ಹನ್ದಿಕೀರೆ. = ಕಿಡಿಕಸಾಲೆ. (St. & Pl.). — ಹನ್ದಿಕೀಡ. The small screech-owl, said to grunt like a pig (My.). — ಹನ್ದಿಗೀಡ. = ಹನ್ದಿಕೀಡ. (My.). — ಹನ್ದಿ ಜೋಗಿ. A class of low-caste jôgis who feed and sell pigs (My.). — ಹನ್ದಿಮೀನು. N. of a sweet-water fish (My.). — ಹನ್ದಿಯ ಗೆಡ್ಡೆ. A pignut (ಕಾಶೇರು, ಗಾಂಗೇಯ Nr.).

ಹನ್ದು handu. = ಹೆನ್ದು. To move, etc. (My.). ಚಿಪ್ಪೆ ಹನ್ದಿದರೆ ಇಪ್ಪೆ ಹಾಕುವದು ಬಿಟ್ಟೀತೇ? (Prv.). — ಹನ್ದಾಡು. -ಆಡು. To move about (ಅಲ್ಲಾಡು My.).

ಹನ್ದೆ handĕ. = ಪನ್ದೆ. A coward (ದಂತ, ಭೀತ, ತ್ರಸ್ತ, ಭೀರು, ಕಾತರ Hlâ.; ಭೀರು, ಭೀತ Mr. 233; ಕರೀಣು 487; ಹೇಡಿ Śm. 96; Bh. 1, 6, 34). ಅರಸಂಗಮ್ ಅರಸಿಗಂ ಪುಟ್ಟಿದ (o. r. ಪುಟ್ಟಿ) ರಾಜಸುತನೆನಿಸಿ ಹನ್ದೆಯುಂ ಲೋಭಿಯುಂ (Śmd. 188).

ಹನ್ನ hanna. *Passed as excrement, evacuated, excreted;* excrement, ordure.

ಹಪ್ತೆ haptĕ. A stated period at which a portion of a sum due is to be paid; the portion so paid, an instalment (My.; G. 175; Mhr., H. ಹಪ್ತಾ).

ಹಪ್ಪಳ happaḷa. = ಪಪ್ಪಳ q. v., etc. (Râm. 5, 8, 69; C.; see Mr. s. ಮುದ್ಗಳ). ಹಪ್ಪಳಾ ತಿಮ್ಬುವವನಾದರೆ ಸಪ್ಪಳಾ ನುಂಗ್ಯಾನೇ?—ಹಪ್ಪಳಾ ಮುರಿಯೋಕೆ ದೊಗ್ಗಾಲು ಹಾಕ ಬೇಕೇ?—ತಿರುಗು ತಿನ್ನುವವನ ಮನೆಗೆ ಹಪ್ಪಳಕ್ಕೆ ಹೋದರು. — ಹಪ್ಪಳಕಾರ. A spicy substance, or an alkali (soda), used in the preparation of happaḷas (My.; B. 4, 225). — ಹಪ್ಪಳದ ಎಲೆ. A thick-leaved half-shrubby erect herb, Bryophyllum calycinum Salisb. (Z.). — ಹಪ್ಪಳ ಸಣ್ಡಿಗೆ. = ಅಪ್ಪಳ ಸಣ್ಡಿಗೆ. Happaḷa and sandigĕ. ಮನೇ ತಿಮ್ಬುವವನಿಗೆ ಕದ ಹಪ್ಪಳ ಸಣ್ಡಿಗೆ (Prv.).

ಹಪ್ಪಳಿಗೆ happaḷigĕ. = ಹಪ್ಪಳ. (Čpr. 8, 39).

ಹಪ್ಪು happu. A piece of flesh (see Mr. s. ಶಕಲ). ತನ್ದೆ ತಾಯಿಗಳ ಮಾತು ಕೇಳದ ಮಕ್ಕಳು ನಾಯಿಬಾಯಿಗೆ ಹಪ್ಪು (Prv.).

ಹಬಸಿ habasi. An Abyssinian (My.; B. 4, 46; 5, 248; Mhr., H. ಹಪಶೀ, ಹಬಶೀ).

ಹಬು habu. Tbh. of ಪ್ರಭು (Śmd. 345 Mdb.).

ಹಬೆ habĕ. 1. Tbh. of ಪ್ರಭೆ (Śmd. 345; Ct. II, 55; ಹೊಳೆ, ಕಾಂತಿ, ಮಿನುಗು, ಮಿಂಚು, etc., ಕಾನ್ತಿ Śm. 15; Kk. 25).

ಹಬೆ habĕ. 2. = ಹವೆ 1. Vapour: hot vapour, heat (My.; cf. ಆವಿ 1). ಹಬೆಗೆ ತಾಳದೆ, ಉರಿಯೊಳಗೆ ಬಿದ್ದ ಸನ್ತೆ (Prv.).

ಹಬ್ಬ habba. Tbh. of ಪರ್ವ. A festival, a feast, a holiday (ಉತ್ಸವ Si. 458; C.; Bp. 28, 22; 40, 35). ಹಬ್ಬ ಹನ್ನಾಗ ಬೇಕು, ಹಾಲು ಉಣ್ಣಾಯ ಬೇಕು.—ಹಬ್ಬದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ತಪ್ಪದೆ ಬನ್ದ.—ಹಬ್ಬ ಊಟ, ಜಾತ್ರೆ ನೋಟ.—ಹಬ್ಬ ತಪ್ಪಿದರೆ ಹೋಳಿಗೆ ತಪ್ಪೀತೇ?—ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಹರೀ ಗಣ್ಡನೇ?—ಹಬ್ಬದ ಊಟ, ಹರಿವಾಣದ ನೀರು.—ಊರಿಗೆ ಹಬ್ಬವಾದರೆ ನಾಯಿಗೆ ಲೊಲ್ಲೊಟ್ಟ.—ಹೊಟ್ಟೆ ಮಾತಾಡೆ ಹಬ್ಬ ಆದೀತೇ?—ಹಬ್ಬ ಅರ್ಥ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ಹಬ್ಬದ ಹೋಳಿಗೆ ತಿನ್ದರೆ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ.—ಸಿಟ್ಟು ಇದ್ದವ ತುರಿಸಿ ಕೊಣ್ಡರೆ ಆದು ಬನ್ದ ಹಬ್ಬವೇ!—ಹಾಲಿದ್ದಾಗಲೇ ಹಬ್ಬ ಮಾಡು (Prvs.). See ಹಬ್ಬ. — ಹಬ್ಬಗುಳ್ಳ. A prickly shrub with yellow berries, the Indian nightshade, Solanum indicum Lin. (Z.). — ಹಬ್ಬದ ಹೂವು. The flower of Artemisia indica (ದವನ Kk. 23; Śm. 27). — ಹಬ್ಬ ಹಬ್ಬ. rep. (Bp. 42, 9). — ಹಬ್ಬ ಹುಣ್ಣಿವೆ. Feasts and full moons (My.).

ಹಬ್ಬಿಗ habbiga. A son-in-law, who is to be invited to every feast (ಅಳಿಯ Ct. I, 26).

ಹಬ್ಬಿಸು habbisu. To cause to spread or extend, etc. (Bp. 16, 20; My.).

ಹಬ್ಬು habbu. 1. = ಪರ್ಬು 1, etc. To spread (v. i.), to extend, etc.; to spread or run, as a creeper (C.; Bh. 1, 8, 1; 8, 18, 33). ಹಬ್ಬಿದ ಬಳ್ಳಿ (ಪ್ರತಾನ, ಗುಲ್ಮಿನಿ Nr.). ಹಲವು ಬಳ್ಳಿಗಳು ಹಬ್ಬಿದ ಹೊದರು (ಗುಲ್ಮ Nn. 162). ಹಬ್ಬುವಿಕೆ (ಪ್ರಸರ B. 4, 97).

ಹಬ್ಬು habbu. 2. = ಪರ್ಬು 2, etc. The state of being spread, extended, lengthened or long. ದೇಹದ ಮೆಯ್ ಹಬ್ಬು (B. 3, 30). — ಹಬ್ಬುಗಿಡಿ. -ಕಿಡಿ. Sparks that spread (Râm. 4, 3, 9).

ಹಬ್ಬುಗೆ habbugĕ. = ಪರ್ಬುಗೆ. Spreading, extension, vastness (ವಿಸ್ತಾರ Nr.; Bh. 1, 8, 9; 1, 20, 56; 3, 11, 14, 6, 2, 6; J. 2, 1; 28, 46).

ಹಬ್ಬುವಿಕೆ habbuvikĕ. Spreading, etc. (My.; ಹಬ್ಬುಗೆ G.).

ಹಬ್ಬೆ habbĕ. Cane, Calamus rotang, rattan (see T. & M. s. ಚಿತ್ತ; *cf.* ಅಬ್ಬೆ; ಪಟ್ಟೆ No. 8; ಪ್ರಪ್ಪಲಿ). ಹಬ್ಬೆಯ ಗಿಡ (ವೇತಸ, ರಥ, ಅಭ್ರಪುಷ್ಪ, ಎಮುಲ, ಶೀತ, ವಾನೀರ, ವಂಜುಲ Nr.). ನೀರೊಳಗಣ ಹಬ್ಬೆ (ಪರಿವ್ಯಾಧ, ವಿದುಲ, ನಾದೇಯಿ, ಅಮ್ಬುವೇತಸ Nr.). ಹಬ್ಬೇ ಗಿಡ (ವೇತಸ, etc., ಪ್ರಪ್ಪಲಿಕಟ್ಟು Si. 125).

ಹಮರಹ hamaraha. With (My.; H.).

ಹಮಾಂ hamâm. All, together. — ಹಮಾಂಕೋಮು. All the tribes, all classes (My.; H.). — ಹಮಾಂಜಿನಸು. All kinds of articles (My.; H.).

Digitized by Google

ಹಮಾಲ hamâla. A bearer (of a palanquin, etc.); a porter (B. 5, 256; Mhr., H.).

ಹಮೀರ hamîra. = ಅಮೀರ. An emir, a nobleman, a grandee; a valiant man (My.). ಹಮೀರನಾದ ವೀರನು (ಶೂರ, ವೀರ, ವಿಕ್ರಾಂತ Si. 283).

ಹಮೇಷಾ hamêshâ. Always, ever (My.; Br.; Mhr., H. ಹಮೇಶಾ).

ಹಮ್ಪ hampa. = ಪಮ್ಪ No. 2. N. of a Kannaḍa author (Śmd. 4).

ಹಮ್ಪು hampu. = ಹಪ್ಪು. See Mr. s. ಹಂಚು 1. *Cf.* ಪಮ್ಪ No. 1?

ಹಮ್ಪೆ hampĕ. = ಪಮ್ಪೆ, q. v. ಹಮ್ಪೆಗೆ ಹೋಗುವದಕ್ಕಿನ್ತ ಕೊಮ್ಪೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವದು ಲೇಸು.—ಹಮ್ಪೆಗೆ ಹೋಗದಿದ್ದರೆ ಸಮ್ಪಿಗೆ ನೋಡಲಿಲ್ಲವೇ? (Prvs.). — ಹಮ್ಪಣ್ಣ. -ಅಣ್ಣ. N. (My.). — ಹಮ್ಪಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (My.). — ಹಮ್ಪೆಯಾಳ್ದ. -ಆಳ್ದ. N. of a Śiva-liṅga at Hampĕ (Grj. 8, 47). — ಹಮ್ಪೆವಿರೂಪಾಕ್ಷ. = ಹಮ್ಪೆಯಾಳ್ದ. (My.).

ಹಮ್ಬಲ hambala. = ಪಮ್ಬಲ್ q. v., etc. (ಚಿನ್ತೆ G.; My.). ಅಹಾ! ಮಣಿಗಳನ್ನು ಹಮ್ಬಲದಿನ್ದ ಕಾಯುವ ಗುಣವನ್ನು ಗುಬ್ಬಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ದೇವರು ಇಷ್ಟು ಇಟ್ಟದ್ದಾನಲ್ಲವೇ? (B. 2, 6). ಹಮ್ಬಲ ಬಿಟ್ಟರೂ ಮಮತೆ ಬಿಡೋದಿಲ್ಲ.—ಸೊರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಸೊಸೇ ಹಮ್ಬಲ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prvs.).

ಹಮ್ಬಲಿಸು hambalisu. = ಪಮ್ಬಲಿಸು, q. v. To feel desire, to long, etc. (C.; ಚಿನ್ತೆ ಮಾಡು, ದುಃಖಿಸು G.). ಹಮ್ಬಲಿಸುವನ್ತ (ಉತ್ಕ G.). ದಾರೀ ನಡೆದು, ದಣಿದು, ಮುನ್ದಕ್ಕೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡಲಾರದೆ, ಹಸಿವೆಯಿನ್ದ ಹಮ್ಬಲಿಸುತ್ತ ಒನ್ದು ಗಿಡದ ಕೆಳಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಣ್ಡನು (B. 3, 125). ಅಮ್ಬಲಿಗೆ ಗತಿ ಇಲ್ಲದವನಿಗೆ ಹಮ್ಬಲಿಸುವದು ಯಾಕೆ?—ತಮ್ಬು ಒಳ್ಳೇದೇ, ಸರಿ; ನೆರಳಿಗೆ ಮಾತ್ರಾ ಹಮ್ಬಲಿಸಬೇಕು.—ನಿಮ್ಬೇ ಹಣ್ಣಾದರೆ ಹಮ್ಬಲಿಸಿದರೆ ಬನ್ದೀತೇ?—ಬಮ್ಬು ಹೊಡಿವವನ ಸಂಗಡ ಹಮ್ಬಲಿಸಿದರೆ ಇಮ್ಬು ಸಿಕ್ಕೀತೇ? (Prvs.). ಮೈಥುನವನ್ನು ಕುರಿತು ಹಮ್ಬಲಿಸಿ ಕೂಗಿ ಮೊರೆಯಿಡುವದು (ಆಕ್ರಾರಣೆ Si. 57). See J. 19, 23; 24, 47; 26, 34. 2, to mind, to regard with attention, to heed (J. 28, 56).

ಹಮ್ಬಲು hambalu. = ಹಮ್ಬಲ, etc. (My.). ಅಮ್ಬು ತಾಗಿದರೂ ಹಮ್ಬಲು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ.—ತುಮ್ಬಾ ಹೊಯ್ದರೂ ಹಮ್ಬಲು ಹೋಗದು.—ಬೊಮ್ಬಿಗೆ ಹೋದವನು ಶರೀರದ ಹಮ್ಬಲು ಬಿಟ್ಟರೆ ಲೇಸು (Prvs.).

ಹಮ್ಬು hambu. = ಅಮ್ಬು 3. A creeper (ವಲ್ಲಿ Si. 480; My.); a rope (for hanging). ಬೊಮ್ಬಿಸಾಕ್ಷಿ ಹಮ್ಬಿಗೆ ಕಾರಣ (Prv.).

ಹಮ್ಮದ hammada. Loss of consciousness or of the control of the mental functions, fainting, swooning, stupor, torpor (ಪರವಶ, ಮುಚ್ಛೆ, ಮೂರ್ಛೆ Śs.; Cpr. 5, after 19; *cf.* M. ಪರುಮ್ಮ, to be perplexed, ಪಮ್ಪರಿ, intoxication?). — ಹಮ್ಮದವೊಯ್ಗು. -ಒ-ಪೋಗು. To be stupefied, to faint, etc. (from fear, grief, etc., Grj. 1, after 131; 4, after 120; Râv. 5, after 55; Śiv. 2, 10; 4, 136). ಹಮ್ಮದವೊಪ್ಪೇದಂ (ಮೂರ್ಛೋದಂ Čt. II, 111).

ಹಮ್ಮಯಿಸು hammayisu. = ಹಮ್ಮಯ್ಸು. To faint, to swoon, to be stupefied, etc. (Bp. 13, 3; Râv. 13, after 104).

ಹಮ್ಮಯ್ಸು hammaysu. = ಹಮ್ಮಯಿಸು. (Râm. 3, 8, 71; J. 4, 22; 18, 54; 19, 16; 23, 51; 24, 44; 31, 53. 63).

ಹಮ್ಮಿಣಿ hammiṇi. = ಹಿಮ್ಮಣ್ಣಿ. A long and narrow money-bag or purse (B. 4, 169; Mhr. ಹಮಿಣೀ).

ಹಮ್ಮೀರ hammîra. N. of a country (Bp. 6, 19).

ಹಮ್ಮು hammu. 1. To make ropes (ರಜ್ಜುಕ್ರಿಯೆ Śmd. Dh.; T. ಪಮ್ಮು, to sew; ಪಮ್ಮು, ಪಮ್ಮು, to tack, or pin, a seam before it is sewed).

ಹಮ್ಮು hammu. 2. Pride, conceit (ಬಿಂಕಿಷ್ಟದು Čt. I, 44; ಹನ್ತೆ, etc., ಗರ್ವ Śs.; C.; Bp. 1, 58; 30, 10; 42, 17; 46, 15; 55, 33; T. ಪಮ್ಮು, to extend = ಪರವು; to increase; to rise, to get up = ಏಳು; *cf.* ಪೊರ್ 1 & 2, and see ಹನ್ತೆ). ಹಮ್ಮು ಮುರಿ‍ದ ಮೇಲೆ ಗುಮ್ಮನಾದ.—ದಮ್ಮು ಕಟ್ಟಿಕೊಣ್ಡು, ಹಮ್ಮು ಕಳಕೊಣ್ಡ.—ಬಿಮ್ಮಗೆ ಹಿಡಿದರೆ ಹಮ್ಮು ಹೋಗದೇ? (Prvs.).

ಹಮ್ಮುಗಾತಿ hammu-gâti. A proud woman (My.).

ಹಮ್ಮುಗಾರ hammu-gâra. A proud man (My.).

ಹಮ್ಮುಗೆ hammugĕ. A rope, a band (Č. Bp. 41, 46; Bh. 8, 24, 25). ಹಮ್ಮುಗೆಯ ಕುಣಿಕೆಗಳು (ಸಂಕಟಿಕ Mr. 292).

ಹಯ್ hay. A child. (T. ಪಿಟ). See ಹಯ್ಕಳು.

ಹಯ haya. *A horse* (ಕುದುರೆ Nn. 8). 2, the number seven (that being the number of the horses of the sun, ಏಳು Mr. 347). See Prv. s. ಹಿಸ್ಸಿ.

ಹಯಗ್ರೀವ haya-grîva. N. of a daitya who seized and carried off the vêdas. (Bhâgavata 8, 23, 17). 2, N. of a form of Vishṇu.

ಹಯಘೋಷ haya-ghôsha. Neighing. See ಕೆಳರ್.

ಹಯಜ್ಞತೆ haya-jṅatĕ. Knowledge of horses and their management, horsemanship. (My.).

ಹಯತತಿ haya-tati. The number seven (Čh.).

ಹಯಧ್ವನಿ haya-dhvani. Neighing. See ಕೆಳರ್.

ಹಯನ hayana. *A covered carriage or palanquin* (ರಥದ ಹರಿ Hlâ.).

ಹಯನಿಕರ haya-nikara. The number seven (Čh.).

ಹಯನು hayanu. = ಪಯ 2, ಹಯ್ನು, etc. Milk and all that is made of milk, as curds, butter, etc. (My.). 2, a milch cow. See Sp. s. ಗೊಡ್ಡು. 3, water: the crop that is raised by means of tank water of which the planting begins in January (My.). See Prv. s. ಹೊಗೆದು. — ಹಯನುಗದ್ದೆ. Lands for raising the hainu crop (My.). — ಹಯನುಬತ್ತ. The paddy of the hainu crop (My.). — ಹಯನುಬೆಳೆ. The growing hainu crop (My.).

ಹಯಪರಿಕರ haya-parikara. A horse-girth. See ಬಿಗಿ.

ಹಯಪುಚ್ಛಿ haya-pucchi. *The plant Glycine debilis* Lin.

ಹಯಪ್ರಾಸ haya-prâsa. A kind of alliteration (Čh.).

ಹಯಮಣ್ಡಲಿ haya-maṇḍali. A ring or circular motion of horses. See ವೇಢೆಯ.

ಹಯಮಾರ haya-mâra. *The fragrant oleander, Nerium odorum* Ait. See ಕಣಗಲ.

ಹಯಮಾರಕ haya-mâraka. *The fragrant oleander.* See ಕಣಗಿಲೆ.

ಹಯಮೇಧ haya-mêdha. The horse-sacrifice. (J. 2, 47. 55; 14, 31; 20, 2).

ಹಯರಕ್ಷೆ haya-rakshĕ. The guarding or watching of a horse or of horses (J. 10, 17).

ಹಯವದನ haya-vadana. (= ಹಯಗ್ರೀವ). N. of a form of Vishṇu (My.).

ಹಯವಾಹನ haya-vâhana. Rêvanta; Kubêra. (R.).

Digitized by Google

ಹಯವ್ರಾತ haya-vrâta. The number seven (Čh.).
ಹಯಾಗಮನ haya-âgamana. The arrival of a horse (J. 17, 19).
ಹಯಾರೂಢ haya-ârûḍha. Mounted on a horse; a horseman, a rider. (J. 7, 8; 29, 89; 31, 43).
ಹಯಾರೋಹ haya-ârôha. *Mounted on horseback, a rider;* horsemanship, riding.
ಹಯಾರ್ಜುನರುಕ್ haya-arjuna-ruk. Shining like white horse (Bp. 38, 1).
ಹಯಿಲು hayilu. = ಅಯಿಲು q. v., ಅಯ್ಲು, ಹಯ್ಲು. Bewilderment, etc. (My.).
ಹಯಿವ hayiva. = ಹೈವ, q. v.
ಹಯ್ಕಳು haykaḷu. (fr. ಹಯ್). = ಹಕ್ಕಳು. Male or female children (My.; T. ಪಿಳ್ಳೆಗಳ್; see ಪಸುಳೆ, etc.).
ಹಯ್ದ hayda. A boy (My.).
ಹಯ್ನ hayna. = ಹಯನು, ಹಯ್ನು. ಧನ ಕರುಗಳು ಬಹಳ ಇದ್ದವು, ಹಯ್ನವೂ ಸಮೃದ್ಧಿಯಾಗಿತ್ತು (B. 4, 220). ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ನೆರನಾಡುಗಳ ಕೆಲವು ಜನರಿಗೆ ಹಯ್ನವು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ (5, 20).
ಹಯ್ನು haynu. = ಹಯ್ನ, etc. (C.). ಹೋಳದಾ ಬೋಳಕ್ಕೆ ಬೇಳೆಯಾ ತೊಗೆಯಾಗಿ, ಕಾದಿಮ್ಮೆ ಕರದ ಹಯ್ನಾಗಿ, ಬೆಳದಲದ ಹವಣಂ ನೋಡು! (Sp.). ಅಳಳ ಹಯ್ನು ತುಸು, ಆದಾಗ್ಯೂ ಬಹು ಆರೋಗ್ಯವು (B. 1, 21).
ಹಯ್ಯಂಗವೀನ hayya-ṅ-gavîna. = ಹೈಯಂಗವೀನ, q. v. (ನವನೀತ, ಬೆಣ್ಣೆ Mr. 183).
ಹಯ್ಲು haylu. = ಹಯಿಲು, etc. (My.).
ಹರ hara. 1. (fr. ಹರಿ 1). Spread, extent: broadness, breadth (C.). ಅಲದ ಎಲೆಗಳು ಹರವಿರುವದರಿಂದ ಪತ್ರಾವಳಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ (B. 2, 22). ಒಕ್ಕೆಯ ಅಂಗಾಲು ಹರವಾಗಿ, ಬಹು ಮೆತ್ತಗೆ ಇರುತ್ತವೆ (3, 64). ಒಂದು ಹರವಾದ ಹಲಿಗೆ (4, 225). **2,** spreading, becoming public. See ಹರವಡ.
ಹರ hara. 2. (fr. ಹರಿ 1). = ಹರಿ 3, ಹರು, ಹರ್. Running, etc.; flowing. — ಹರದಾರಿ. = ಅರದಾರಿ. The way or distance a man can run, three English miles (My.; B. 3, 65; ಕ್ರೋಶ G.; Tc. ಪರುಗು). ಎರಡು ಹರದಾರಿ (ಗವ್ಯೂತಿ G.); ನಾಲ್ಕು ಹರದಾರಿ (ಯೋಜನ G.). — ಹರದಾರಿಯಳತೆ. -ಅಳತೆ. The measure or distance of a haradâri (Bp. 26, 32). — ಹರನಾಳಿಗೆ. = ಹರಿ-. A gutter, etc. ನೀರ ಹರನಾಳಿಗೆ (ಕಾಷ್ಠಾಮ್ಬುವಾಹಿನಿ, ಪ್ರಣಾಲ G.).
ಹರ hara. 1. Bringing, conveying, carrying; taking, seizing; captivating; removing, taking away, depriving of; dividing; destroying; a seizer, etc. See ಕಾಮ-, ಪುರ-, ಪ್ರ-, ಪ್ರಾಗ್ರ-, ಪ್ರಾಣ-, ಮನೋ-, ವಾರ್ತಾ-, ಸನ್ದೇಶ-. 2, *Śiva*. 3, force, etc. (ಪ್ರಸರ, ಬಲುಹು Mr. 461; perhaps mistake for ಹಠ). 4, sign of a metrically long syllable (Čh.; Mr. 363). 5, the number eleven (Čh.). ಕರ್ಮದಿನ್ದವೆ ಹರನು ಚರ್ಮದ ಕಾನುಟ್ಟನು, ಹೊಮ್ಮರಾಳನ್ ಅಜನ್ ಆದನು, ಗೋವಿನ್ದನ್ ಎಮ್ಮೆಯ ಕಾದಂ (Sp.). ಸಿರಿಯಿದ್ದವಗೆ ನರೆ ಬನ್ದರೆ ಹರನಾದಾನೇ? (Prv.).
ಹರ hara. 2. Tbh. of ಪರ 1. See ಹರವಸ.
ಹರ hara. 3. Every (My.; Mhr., H.).
ಹರಕತ harakata. = ಹರಕತ್ತು. ಹರಕತ ಮಾಡೋಣ (ವಾರಣ Čh.).
ಹರಕತ್ತು harakattu. Opposition; any measure or act in prevention; hindrance (My.; Mhr., H. ಹರಕತ).
ಹರಕಾರ harakâra. A courier (Mhr., H. ಹರಕಾರಾ; Br., R.).

ಹರಕೆ harakĕ. = ಪರಕೆ 1, etc. A blessing, a benediction (ಸ್ವಸ್ತಿ, ಆಶಿಸ್ Nr.; Bp. 4, 46; 5, 37; 12, 13. 46, 17. 37; ಆಶಿಸ್, ಆಶೀರ್ವಾದ G.). **2,** a vow (My.; ... ವರಿಗೆ ಬೇಡಿ ಕೊಣ್ಡು ಕುರಿ ಕೋಳಿ ಮುನ್ತಾದ್ದ ಕೊಡುವುದು 6 Mhr.). — ಹರಕೆ ಕಟ್ಟು. To tie money or ornaments in cloth coloured with turmeric and put them before an idol, vowed as a gift in case of delivery or recovery (My.). — ಹರಕೆ ಕೊಡು. To give a blessing, to bless (B. ... 126. 165). 2, = ಹರಕೆ ತೀರಿಸು (My.). ಹರಕೆ ... ಯೋದು ನಿಲ್ಲಲಿಲ್ಲ.— ದೊರೆಕದರೆ ಹರಕೇ ಕೊಡ ಬಹುದು (Prv.). — ಹರಕೆಗೊಳ್. = ಪರಕೆಗೊಳ್. (Bp. 13, 7; 46, 43). — ಹರಕೆ ತೀರಿಸು. To make over to an idol what has been vowed (My.). — ಹರಕೆ ಮಾಡು. To make a vow, to vow (My.). — ಹರಕೆ ಹರಸು. = ಹರಕೆ ಮಾಡು. (My.).
ಹರಗಣ hara-gaṇa. A class of Kannada metrical feet (Čh.).
ಹರಗಣೆ haragaṇĕ. The act of removing superfluous standing corn by means of the kunṭe (My.).
ಹರಗಿರಿ hara-giri. Kailâsa. (Bp. 44, 43; Bh. 1. 14. 5).
ಹರಗು haragu. 1. To do work with regard to corn (ಸಸ್ಯಕ್ರಿಯೆ Šmd. Dh.): to remove superfluous standing corn by means of the kunṭe (My.); to clean (a field) by removing the grass, weeds, etc. from it with the kunṭe before sowing (S. Mhr.). ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಹೊಲ ಹರಗ... ದಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚುತ್ತಾರೆ (B. 3, 18). ಅವರಿಗೆ ಹೊಲಾ ಹರಗುವದೂ ... ವದೂ ಅವಶ್ಯವಿಲ್ಲ (3, 111). ಅವರು ಅಲ್ಲಿಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹರ... ಅದರೊಳಗೆ ಬಿತ್ತರಾಗಿ (5, 129). ಹರಗದ ಹೊಲ (...); ಹ... ಗಿದ ಹೊಲ (ಕೃಷ್ಟ); ಮೂರು ಸಾರೆ ಹರಗಿದ ಹೊಲ (... G.).
ಹರಗು haragu. 2. The act of doing work with regard to corn, etc. — ಹರಗುವಾಳ್. -ವಾಳ್. (Šmd. D.). The iron used for it.
ಹರಟು haraṭu. To talk idly, to prate, to blab (My.; T. ಅರಟ್ಟು, ಅಲಟ್ಟು).
ಹರಟೆ haraṭĕ. = ಅರಟೆ. Idle talk, prate, jabber, babble (C.; T. ಅಲಟ್ಟು; see ರಟ್ಟೆ). ... ರಟೆ ಯಾಕೆ?—ಒರಟನಿನ್ದ ಹರಟೆ ಉಣ್ಟಾಗುವದು (Prv.). ... ಯಿನ್ದ ಹೊತ್ತು ಕಳದೆ ನಾ (Dp. 29, 2). — ಹರಟೆ ಕೊಚ್ಚು. = ಹರ... ಟು. (B. 4, 49. 194; 5, 96). — ಹರಟೆಮಲ್ಲ. A male great prater, etc. (My.). — ಹರಟೆಮಲ್ಲಿ. A female great prater, etc. (My.).
ಹರಟೆಗಾರ haraṭĕ-gâra. An idle talker, a tattler, a prater (My.).
ಹರಡಿ haraḍi. = ಹರಡು 3, etc. The protuberant ends of the radius and ulna above the wrist; the ankle; the wrist. (My.). **2,** a bracelet for the wrist composed of alternate gold and coral beads (My.). — ಹರಡಿಗುಣ್ಡು. = ಹರಡಿ No. 2. (My.).
ಹರಡು haraḍu. 1. = ಪರಡು 2, etc. To spread, etc. (v. t., ಪ್ರಸಾರಣ, ಪ್ರಸಾರ Šmd. Dh.; My.); to spread.

Digitized by Google

etc. (v. i., My.). ಹರಡಿ ಕೊಳ್ಳುವದು (ವಿಸೃತ್ವರ, ವಿಸ್ಪಮರ, ಪ್ರಸಾರಿ, ವಿಸಾರಿ Sl. 361); ಬಹಳವಾಗಿ ಹರಡಿ ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ (ಪ್ರಪಂಚ, ವಿಸ್ತರ 412).

ಹರಡು haraḍu. 2. = ಪರಡು 3. To scratch with the fingers or nails, to claw (ಅಂಗುಲಿಖನನ Šmd. Dh.).

ಹರಡು haraḍu. 3. = ಪರಡು 4, ಹರಡಿ, ಹರಡೆ 2. The ankle (ತಲೀರಾಂಗಛೇದ, ಗುಲ್ಫ Šmd. Db.; ಘುಣ್ಟಕ, ಗುಲ್ಫ Hlâ., Mr. 332; Bp. 39, 34; My. exactly = ಹರಡಿ No. 1). ಪಾದದ ಹರಡುಗಳೆರಡೂ (ಘುಟಿಕೆ, ಗುಲ್ಫ); ಆ ಹರಡುಗಳೊಳಗಣ ಮೆಯಿ (ಪಾರ್ಷ್ಣಿ Nr.).

ಹರಡೆ haraḍĕ. 1. = ಪರಡೆ. The Numidian crane (ಕರ್ಕರೇಟು, ಕರೇಟು Nr.; ಗುಲ್ಫಿ Mr. 175; Bh. 1, 20, 53; 3, 4, 38; Tĕ. ಪೆಗ್ಗಡಿ). ಹರಡೇ ಹಕ್ಕಿ (ಲೋಹಪೃಷ್ಠ, ಕಂಕ Sl. 172).

ಹರಡೆ haraḍĕ. 2. = ಹರಡಿ, etc. ಹೆಜ್ಜೇ ಹರಡೆ (ಘುಟಿಕೆ, ಗುಲ್ಫ Sl. 207). **2,** = ಹರಡಿ No. 2 (S. Mhr.).

ಹರಡೆ haraḍĕ. = ಅರಳೆ, ಅಳ್ಳೆ, ಹಡೆ, ಹಳ್ಳೆ. The ink-nut tree (= ಅಳಲೆ My.; H.).

ಹರಣ haraṇa. 1. Taking; accepting, receiving; making an agreement (ಸನ್ಧಿಕೃತ್ಯ, ಸನ್ಧಿಕಾರ್ಯ, ಸನ್ಧಾನ ಮಾಡುವುದು Nn. 165). 2, seizing, carrying off or away, removing; *stealing;* withholding, annulling. 3, killing (ಕೊಲೆ 165). 4, disregarding; what is undesirable (ತನ್ನಿಚ್ಛೆಗಂ ಬಾರದುದು, ತನ್ನಿಚ್ಛೆಗೆ ಬಾರದ ಕಾರ್ಯ 165). 5, *a nuptial present.* 6, a gift to a student at his initiation.

ಹರಣ haraṇa. 2. Tbh. of ಪ್ರಾಣ (Šmd. 336; ಪ್ರಾಣ, ಜೀವ Nn. 165; Bp. 4, 63; 5, 66; 30, 24; 45, 3; B. 1, 25). ಹರಣ ಉದಯೋಪಾದರೆ ಮರಣಕ್ಕೆ ಅಂಜೆನು.— ಪುರಾಣಾ ಕೀಳದವನಾದರೆ ಹರಣ ಉದಿಸಲಿ! (Prvs.). — ಹರಣಕೆ ಹರಣಂ ತರ್. To give (one's) life for the life (of another, Bp. 13, 13). — ಹರಣ ಕೊಡು. To restore life (Bp. 46 sum.; 46, 78; 50, 61). 2, to give one's life (13, 13). — ಹರಣಂಗಳೆ. -ಂಕಳೆ. To give up one's life, to die (Šiv. 3, after 35). — ಹರಣದ ಹರಣ. The life of life (Bp. 15, 31). — ಹರಣ ಪಡೆ. To obtain life (Bp. 32, 50; 37 sum.; 47 sum.; 50, 20). — ಹರಣವೀ. -ಈ. To restore life (Bp. 28, 68). — ಹರಣವೊದಗಿಸು. -ಒದಗಿಸು. To restore life (Bp. 54, 74). — ಹರಣ ಹಿಡಿ. To keep one's life, to remain alive (Bp. 42, 32).

ಹರಣದೇಹಾರ್ಥ haraṇa-dêha-artha. Life, body and property (Bp. 39, 17).

ಹರತಾಳ haratâḷa. Tbh. of ಹರಿತಾಲ. Yellow orpiment (Čb. 170; Mhr.).

ಹರತೆ haratĕ. (= ಹರಗಣೆ). The act of removing superfluous standing corn by means of the kuṇṭĕ (My.).

ಹರದ haradu1-as. = ಪರದ. A dealer, a trader, a merchant (ಪಣ್ಯಾಜೀವ, ವಣಿಕ್, ಪ್ರಾಪಣಿಕ, ನೈಗಮ, ವೈದೇಹ Hlâ.; ವೈದೇಹಕ, ಸಾರ್ಥವಾಹ, ನೈಗಮ, ವಾಣಿಜ, ವಣಿಕ್, ಪಣ್ಯಾಜೀವ, ಪಣಿಕ, ಕ್ರಯವಿಕ್ರಯಿಕ Nr.; Bp. 8, 9; 25, 27; Râm. 5, 8, 49). ಪಡಿಯಾಸೆ ಹರದಂಗೆ, ನುಡಿಯಾಸೆ ವೇಶೆಗೆ, ಜೆಡೆಯಾಸೆ ಬೂದಿಗೊರವಗೆ, ಹಾದರಕೆಯೆಡೆಯಾಟದಾಸೆ (Sp.). ಹರದನ ಕುದುರೆಗೆ ಹದಿಕುಜೀನ.— ಹರದರ ವರಾತ ಎನ್ನು, ಹರವಿಯಲ್ಲಿ ತಲೇ ಅಡಗಿಸಿದ ಹಾಗೆ.— ಬಾರದ ಬರಹ ಹರದರಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕೀತೇ?— ಪಡಿದಿ ಹೇದುವ ಪನಿಗಾದರೂ ಹರದನ ಹಂಗು ಬೇಕು.— ಸುತ್ತಿಗೆ ಇಲ್ಲದ ಹರದ, ಅತ್ತಿಗೆ ಇಲ್ಲದ ಮದುವ್ವ (Prvs.). — ಹರದನ ಹಳ್ಳಿ. N. of a village in Mysore (My.).

ಹರದಿಕೆ haradikĕ. Trade, traffic (ವಾಣಿಜ್ಯ, ವಣಿಜ್ಯೆ Nr.).

ಹರದು haradu. 1. Trade, traffic (ವಣಿಜ್ಯ, ವಾಣಿಜ್ಯ, ವಣಿಜ್ಯೆ Hlâ.; ವಾಣಿಜ್ಯ Mr. 346). See ಎಲೆವರದು. — ಹರದುಗೆಯ್. = ಪರದು-. To trade (ಬೇಹಾರವಂ ಮಾಡು Šmd. 240 Cm.).

ಹರದು haradu. 2. = ಹರೆದು. P. p. of ಹರೆ 1. (My.).

ಹರಪ್ರಿಯ hara-priya. Kubêra (Čpr. 9, 68).

ಹರಯ haraya. = ಹರೆಯ. Tbh. of ಪ್ರಾಯ (Šmd. 336).

ಹರವಡಿ hara1-paḍi1. The state of becoming public or manifest; manifestation; display, parade (ಗಾರಣ, ಡೋಹಲ್, ಪ್ರಕಟ Kk. 52).

ಹರವರಿ hara1-pari3. = ಹರವಡಿ. (ಗಾರಣ, ಡೋಹಲ್, ಪ್ರಕಟ Šs.). ಹರಿಣಂಗಳ ಹರವರಿ (Čpr. 5, 45).

ಹರವಸ hara-vasa. Tbh. of ಪರವಶ (Šmd. 342). Loss of self-control or consciousness, etc. (ಮುಚ್ಛೆ, ಮೂರ್ಛೆ Kk. 31; ಮುಚ್ಛೆ, ಜೊಂಗುಳಿ, ಮೂರ್ಛೆ Šm. 56; Čpr. 6, 84; 8, 71).

ಹರವಿ haravi. = ಪರವಿ, ಹರಿಬಿ, ಹರಿವಿ, ಹರುಬಿ, ಹರುವಿ. An earthen water-vessel of the form of the kŏḍa, but larger (ಘಟ, ಕಲಶ Hlâ.; ಘಟ, ಕಲಶ Mr. 209; ಘಟ, ಪರವಿ Nr.; ಆಲಂಜರ G.; C.; Bp. 10 sum.; 14, 12; 22, 64; 30, 14; 38, 33; 51, 57; 55, 29; Bh. 1, 10, 25. 30). ಹರವಿಯ ಅನ್ನದಲ್ಲಿ ಒನ್ದು ಅಗಳು ನೋಡಿದರೆ ಸರಿ.— ಮುರುಎಗೆ ಬಗೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹರವಿಗೂ ದರಿದ್ರವೇ? (Prvs.). See Prv. s. ಹರದ.

ಹರವು haravu. (= ಹರಹು 1), ಹರ್ವು 1. To spread (v. i., My.). ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಹರವಿಕೊಳ್ಳೋಣ (ಸಮ್ಮೂರ್ಛನ, ಅಭಿವ್ಯಾಪ್ತಿ Sl. 387). ಹರವಿದನ್ತಾದ್ದು (ತೀರ್ಣ, etc. Dhw.). **2,** to spread, to spread out (v. t., My.; B. 3, 106; 4, 158).

ಹರಸಮಯ hara-samaya. A šaiva congregation (Bp. 50, 22).

ಹರಸು harasu. = ಪರಸು, ಹರಿಸು. To bless (as a devotee blesses Šiva, Bp. 9, 36; as a yati a šivabhakta, 32, 14. 43; as a šivabhakta others, 32, 50; 46, 7. 10. 14. 15. 16; as Sîtâ Hanumat, Râm. 5, 8, 89; as parents their children, Prll. 3, 12. 26; Bh. 1, 10, 26; B. 1, 6; as a blind man his benefactor, B. 3, 124; as a king his relations, Bh. 2, 13, 10; see Bp. 32, 44; according to My. use the giver of a blessing always ought to be either older or of a higher position than the receiver of it). **2,** to make a vow (Bp. 48, 18; Bh. 1, 13, 3; ದೇವರಿಗೆ ಹರಸುವದು My.). ಹರಸೋದು ತಪ್ಪೋದಿಲ್ಲ, ತಿಂದು ಮ್ಹೋದು ಹೋಗೋದಿಲ್ಲ.— ತನ್ನ ಕಾಲಿಗೆ ತಾನೇ ಶರಣು ಮಾಡಿ ಹರಸಿ ಕೊಣ್ಡ ಹಾಗೆ (Prvs.). ಹರಸುವುದು (ಸ್ವಸ್ತಿ, ಆಶೀರ್ವಾದ, ಆಶೀರ್ವಾದ Nn. 138).

ಹರಸು harasu. (= ಅರಸು?). — ಹರಸುಪಾದರೀ ಗಿಡ. (ಪಾಟಲಿ, ಅಮೋಘೆ, ಕೃಷ್ಣವೃನ್ತೆ, etc. Sl. 134).

ಹರಹು harahu. 1. = ಪರಪು, (ಹರವು). To spread, to spread out or about (v. i. and v. t.; see Grj. 9, 62; Bp. 58, 50; Bh. 3, 23, 10). ಹರಹಿದನ್ತಾದು (ಪ್ರಸರ, ವಿಕೀರ್ಣ Nn. 108); ಹರಹಿದುದು (ವಿತಾನ, ಪ್ರಸರ 115). ಹರಹಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ವಿಸೃತ, ವಿಸ್ತೃತ, ತತ); ಅಗಲಕ್ಕೆ ಹರಹಲು ಪಟ್ಟುದು

Digitized by Google

(ಪ್ರವೃದ್ಧ, ಪ್ರಸೃತ Nr.). ಗಿಡ ಮನೆ ನೀರು ಮುನ್ತಾದ ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ನಾನು ಪ್ರಕಾಶವನ್ನು ಹರಹುತ್ತೇನೆ (B. 3, 27).

ಹರಹು harahu. 2. Spreading, extension, expanse, vastness (Bh. 1, 12, 6; 3, 11, 16; Râm. 4, 7, 9; J. 33, 4). — ಹರಹುಗೆಡು. -ಕೆಡು. To become devoid of extension (ಅವಕುಂಚಿತ, etc. Mr. 451).

ಹರಹು harahu. 3. (= ಪರಿವು, ಹರಿವು 1). Running, flowing, flow, current. ನೀರ ಹರಹು (ಅರ, ಧಾರೆ, ಪ್ರವಾಹ, ಓಘ, ವೇಣಿ Mr. 415). — ಹರಹುಬತ್ತು. -ಪತ್ತು. A current to be checked. ಹರಹುಬತ್ತಿದುದು, that by which a current is checked: a dam (ಆಧಾರ Mr. 416).

ಹರಳಿಗ haraliga. = ಪರಳಿಗ, q. v. (ಜಾರ Śmd. II).

ಹರಳು haraḷu. = ಪರಲ್, etc., ಹಳ್ಳು 1. A nodule, a pebble, a stone, grit (ಶರ್ಕರೆ Nr.; ಉಪಲ Nr.; My.; B. 4, 151). **2,** that which bears kernels: the castor-oil plant, Palma Christi, Ricinus communis (My.). **3,** the tree Terminalia tomentosa (? ಹೊನ್ನೆ Mr. 134). ಮೂತ್ರದ್ವಾರದಿನ್ದ ಹರಳು ಬೀಳುವ ರೋಗ (ಅಶ್ಮರಿ, ಮೂತ್ರಕೃಚ್ಛ್ರ G.). ದುರುಳನ ಕಣ್ಣಿರೆ ಹರಳು ಚೆಲ್ಲ ಬೇಕು. — ಒರಳಲ್ಲಿ ಹರಳು ಹುರಿದರೆ ಅರಳು ಆದೀತೇ? (Prvs.). — ಹರಳಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. = ಹರಳು No. 2 (playfully used). See Prv. s. ಹಗಲುದೀವಟಿಗೆ. — ಹರಳುಗಿಡ. = ಹರಳು No. 2. (ವ್ಯಾಘ್ರಪುಚ್ಛ, ಗನ್ಧರ್ವಹಸ್ತಕ, ಏರಣ್ಡ, ವರ್ಧಮಾನ, etc. Si. 134. 148). — ಹರಳುಗುಣಿಮಣೆ. A tablet with fourteen holes for a game played with pebbles, etc. (My.). — ಹರಳುಂಗರ. -ಉಂಗರ. A ring set with one or more precious stones (My.; Si. 220). — ಹರಳುಂಗುರ. -ಉಂಗುರ. = ಹರಳುಂಗರ. (Bh. 1, 6, 37). — ಹರಳು ಹರಳು. rep. (B. 3, 45; 4, 204). — ಹರಳೆಣ್ಣೆ. -ಎಣ್ಣೆ. Castor oil; lamp oil (as it is frequently used for burning in lamps, My.; Si. 134).

ಹರಳೆ haraḷĕ. = ಅರಳೆ 2, etc. (My.).

ಹರಳ್ಚು haraḷĉu. To cause hinderance or opposition to the eye, to annoy or trouble the eye (ನೇತ್ರವಿರೋಧಕರಣ Śmd. Dh.).

ಹರಾಬಿ harâbi. = ಅರಾಬಿ. Broad, etc. (My.; H.).

ಹರಾಮಿ harâmi. A wicked, vile woman (My.). 2, vile, base, villainous (Mhr., H. ಹರಾಮೀ).

ಹರಾಮು harâmu. Unlawful; wicked, wrong; vicious, vile (My.; Mhr., H. ಹರಾಮು); forbidden. — ಹರಾಮುಕುದುರೆ. A vicious or restive horse (My.).

ಹರಾಮುತನ harâmutana. Wickedness, etc. (My.).

ಹರಿ hari. 1. = ಪರಿ 1 q. v., etc. To run; to flow; etc. (ಧಾವನ Śmd. Dh.; Bp. 32, 20; 45, 28; 57, 2; J. 22, 36; 28, 16; Bh. 2, 4, 9. 11; C.). ಹರಿದು ಮುತ್ತುಹ (ಅಧ್ಯವಸ್ಕನ್ದನ, ಅಧ್ಯಾಸಾದನ); ಬೇಗದಿನ್ದ ಹರಿವಾತನು (ತರಸ್ವಿ, ತ್ವರಿತ, ವೇಗಿ, ಪ್ರಜವಿ, etc.); ಹರಿದು ಹೋಹಾತನು (ಅತಿಜವ, ಜಂಘಾಲ); ಒಬಿತು ಹರಿವ ಹಳ್ಳ (ಸ್ರೋತಸ್); ನೀರ ಹರಿಯಲೀಯದೆ ಕಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟೆ (ಆಧಾರ); ಉದಕ ಹರಿವ ಬಟ್ಟೆ (ಪ್ರಣಾಲಿ Nr.). (ಆನೆ) ಹರಿವುದು (ಸ್ಥೂಲೋಚ್ಚಯ); ಸುತ್ತುಂಗಡಲು ಹರಿದ ಕುದುವ (ಅನ್ತರೀಪ Hlâ.). ಹರಿದು ಪಾಪವ ಮಾಡಿ, ಹರಿವ ನೀರೊಳು ಮುದುಗೆ ಕರಗೊದೇ ಪಾಪ? (Sp.). ನಿಲ್ಲದೆ ಅತಿ ಹರಿವವಂ (ಜಂಘಾಲ, ವೇಗಿ Mr. 234). — ಹರಿದಾಡು. -ಆಡು. To run about (in a battle, J. 25, 46); to move about (as blood in the body, B. 3, 35; 4, 183); to creep about (as a serpent, Dp. 63, 3; B. 3, 97; as an ant, B. 4, 64). ಹರಿದಾಡುವ ಮನಸು (ಚಿತ್ತವಿಪ್ರಮ G.). — ಹರಿದಿಡಿ. -ಇಡಿ. To beat (another) so that he runs away, to defeat, etc. ಹರಿಯಿಡಿದುದು (ಎದೆ'ಸಿದುದು, ಕಡೆಗಣಿಸಿದುದು, ...ದುದು, etc., ಪ್ರತಿಹತ Śs.).

ಹರಿ hari. 2. = ಪರಿ 2. P. p. of ಹರ 1, in ಹರಿ ... (Bp. 32, 17; J. 26, 4). — ಹರಿ ತರ್. (i. e. ಹರಿದು ...ಬರ್). = ಪರಿ ತರ್. (Bp. 5, 28; 20, 14; 22, 11; 44, 6; 46 1?; 53, 16; J. 28, 54; Bh. 1, 5, 21; 1, 10, 27). ಗರಿ... ...ನ್ದ ಒಸರಿ ಹರಿ ತಪ್ಪ ಹಳ್ಳ (ನಿರ್ಝರ Mr. 97).

ಹರಿ hari. 3. = ಪರಿ 3, ಹರ 2, ಹರು. Running; a run, going; flowing. See ಜಲ-; Hlâ. s. ... — ಹರಿಕಣಿ. = ಹರುಕಣಿ. A channel for (water) to run, a water-conduit (ಪಾನ, ಸಾರಣಿ Hlâ.); a water-trench. ಮರಕ್ಕೆ ... ಹರಿಕಣಿ (ಆವಾಲ, ಆಲವಾಲ Hlâ.). — ಹರಿಗೂಲಿ. -ಕೂಲಿ. To pay money for being ferried over a river. ಹರಿಗೂಲಿ... (...ರ Hlâ.). — ಹರಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To run away (Bh. 4, 2 1...). — ಹರಿದಾರಿ. = ಹರದಾರಿ. (My.; Si. 105). — ಹರಿನಾಳ. A waste-pipe, a gutter, a channel (ಪ್ರಣಾಲಿ Hlâ.; Mr 41...). — ಹರಿನಾಳಿಗೆ. = ಹರನಾಳಿಗೆ, ಹರಿನಾಳ. (S. Mhr.). — ಹರಿಯನ್ತರ. -ಅನ್ತರ. The area of a run, i. e. of a harikâr. (B. 2, 13, 32). — ಹರಿಯಿಸು. -ಇಸು. To run, to hasten (Bp. 4, after 4). — ಹರಿಹಲಗೆ. A plank to the one end of which a rope is fastened and on which a boy sits and is pulled along (Bh. 1, 6, 2).

ಹರಿ hari. 4. = ಪರಿ 4, ಪರೆ 1, ಹರೆ 1 (occasionally in Mss. and prints). To spread (v. i.), etc.; to disperse; to go away; to end (Bp. 45, 8. 47; J. 17, 29; 27, 3...). ಗುರುರಾಯನುಪದೇಶ ದೊರಕೊಣ್ಡಾದರೆ ಹರಿವುದು ... ವಜ್ರದಿಂ ಗಿರಿಯು ಹೋಯಿದನ್ತೆ (Sp.). See Sp. s. ಕಷ್ಟ. — ಹರಿದಷ್ಟಕ. (ಹರಿದ ಹಸ್ತಕ). = ಹರೆಧಷ್ಟಕ. A straggling herb with bur-like flowers that stick to hands and clothes, Pupalia cappacea Mog. (? Z.).

ಹರಿ hari. 5. (= ಹರಿಬ 1). Spread, extent; a mass, a multitude, etc. (ಜಂಗುಳಿ, ಬಳಗ, ಬಿಮ್ಮಿಡ್, ..., etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17).

ಹರಿ hari. Green, greenish yellow, yellow. 2, reddish brown, bay, tawny. 3, of a shining white colour, white, bright (ಧವಲ, ಬಿಳಿದು Nn. 10; ಶುಭ್ರ Mr. 495). 4, the sun (ಅರ್ಕ, ಸೂರ್ಯ 10). 5, *the moon* (ಚನ್ದ್ರ 10). 6, *a ray of light* (ಅಂಶು, ಕಿರಣ 10). 7, water (ವಾರಿ, ಜೀವನ 10). 8, gold (ಸುವರ್ಣ 10). 9, *a horse* (ತುರಂಗಮ 10). 10, a lion (ಸಿಂಹ 10). 11, a parrot (ಶುಕ, ಗಿಳಿ 10; ಗಿಳಿ 495). 12, a peacock. 13, a pigeon (ಪಾರಾವತ, ಪಾರಿವಾಳದ ಹಕ್ಕಿ 10). 14, an *ape* (ವಾನರ, ಕಪಿ 10). 15, *a frog* (ಭೇಕ, ಕಪ್ಪೆ 10). 16, a *snake* (ಅಹಿ, ಸರ್ಪ 10). 17, the ocean (ಅಬ್ಧಿ 10). 18, a point of the compass (ದಿಕ್, ದಿಕ್ಕು 10). 19, an arrow (ಅಮ್ಬು, ಬಾಣ 10). 20, a treasury (ಕೋಶ, ಭಣ್ಡಾರ 10). 21, a cart, a waggon (ಶಕಟ, ಬಣ್ಡಿ 10). 22, *Indra* (ದೇವೇನ್ದ್ರ 10). 23, *Vishṇu, Kṛishṇa* (ಕಮಲಾಕ್ಷ, ವಿಷ್ಣು 10). 24, Śiva (ಫಣೀನ್ದ್ರ 495). 25, Brahmâ. 26, *Yama* (ಯಮ 10). 27, *Vâyu* (ವಾಯು 10). 28, N. of the author of the girijâkalyâṇa (Grj. 10, 113. 114). 29, one of the divisions (varshas) into which the known continent is divided. 30, sign for a metrically short syllable (Ch., Mr. 36...). 31, the number eight (Ch.). See ಕಪಿ-; Bp. 54, 43. ... ಭವವನೆತ್ತಿ, ಎತ್ತು ಎಮ್ಮೆಯ ಕಾದು, ಮತ್ತು ಪಾಣ್ಡವರಾಗಾದ ...

Digitized by Google

ಯು ತಾನೆತ್ತಣ ದೈವ? (Sp.). ನರಸಿಂಹನವತಾರ ಹಿರಿದಾದದದುಬುತ; ಉಗುರಿನ್ದ ತರಳ ಕೊಲ್ಲುವಾಗ ಹರಿಯೂರನದ'ಯದನ್ದವಾದ (Sp.). ಹಿರಿಯ ಬೊಮ್ಮನು ಕೆಂಚ, ಕಿರ'ಯ ಹರಿ ತಾ ಕರಿಗ, ಪುರಹರನು ಶುದ್ಧ ಧವಳಕನ್; ಇವರುಗಳು ಸರಿಯೆ ದೈವಕ್ಕೆ? (Sp.). — ಹರಿಗಳಪ್ಪಣ್ಣ. -ಅಪ್ಪಣ್ಣ. Appaṇṇa, the son of a certain Hari (Bp. 56, 55). — ಹರಿ ಗಿರಿ. reit. (Grj. 6, 38; Bp. 54, 5). — ಹರಿಬುವ್ವ. A meal on the fourth day of a marriage (of smârtas or mâdhvas) at which the son-in-law is looked upon as Vishṇu, is waited on only by his mother-in-law, plays tricks with his ĕnjal, etc. (My.).

ಹರಿಕಣ್ಠ hari-kaṇṭha. A peacock (ನವಿಲ್ Mr. 168).

ಹರಿಕಥೆ hari-kathĕ. The story of Vishṇu or Kṛishṇa (related with music and singing). ನರೀ ಕಥೆಯ ಮುನ್ದೆ ಹರಿ ಕಥೆಯೇ? (Prv.).

ಹರಿಕಾನ್ತ hari-kânta. The sapphire (ಅಸಿತಾಶ್ಮ, ನೀಲ Mr. 101).

ಹರಿಕಾಱ hari-kâṟa. = ಪರಿಕಾಱ. A runner, a courier (ಜಂಘಾಳರಿಕ, ಜಂಘಿಕ Nr.); a swift, fleet man (ಜಂಘಾಲ, ಜವನ, ವೇಗಿ Hlâ.; ವೇಗಾಯಿಲ Ś.s.). 2, a hawker, a chandler (ವಾತ್ರಾವಹ, ವೈವಧಿಕ Nr.). 3, a spy (ಉದಾಸ್ಥಿತ, ಚರಭೇದ Nr.).

ಹರಿಕೆ harikĕ. 1. = ಪರಕೆ 1, ಹರಕೆ. A vow (My.); etc. ನರಕದಲ್ಲಿ ಬೀಳುವವನು ಹರಿಕೆ ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪೀತೇ? — ಹಿರಿಕೆಯ ಕೂಳು ತಿನ್ದು, ಹರಿಕೆಯ ಕೋಣನಾದ (Prvs.).

ಹರಿಕೆ harikĕ. 2. = ಹಲಕು 3, ಹಲಿಕೆ. A kind of harrow (ಕೋಟೀಶ, ಲೋಷ್ಟಭೇದನ Hlâ.; *cf.* ಹರಗು 1).

ಹರಿಗಣ hari-gaṇa. A class of pure Kannaḍa feet (Ch.).

ಹರಿಗು harigu. = ಅರಗು 1, etc. A margin, etc. (Si. 101; *only* in Si.).

ಹರಿಗೆ harigĕ. = ಪರಿಗೆ, etc. Tbh. of ಫಲಕ. A shield (ಖೇಟಕ, ಫಲಕ, ಚರ್ಮ, ಆವರಣ Hlâ.; ಫಲಕ, ಫಲ, ಘರ, ಚರ್ಮ Nr.; ಫಲಕ, ಖೇಟಕ, etc. Mr. 292; ವಸು, ಖೇಟಕ Nn. 17; ಅಡ್ಡಣ Ct. II, 88; Kk. 40; Śm. 43; Grj. 7, 52; Bp. 61, 25).

ಹರಿಗೆಕಾಱ harigĕ-kâṟa. A man who carries a shield (Grj. 6, after 56).

ಹರಿಚನ್ದನ hari-čandana. *A sort of yellow sandal-wood* (ಬರ್ಬರ Mr. 835). 2, *one of the five trees of svarga* (see ದೇವ ತರು).

ಹರಿಣ hariṇa. *Greenish or yellowish white;* white. 2, *a deer, an antelope* (ಹುಲ್ಲೆ Mr. 162).

ಹರಿಣಧರ hariṇa-dhara. The moon (Bp. 5, 24).

ಹರಿಣಧರಧರ hariṇadhara-dhara. Śiva (Bp. 53, 46).

ಹರಿಣಪಕ್ಷ hariṇa-paksha. The light half of a month (Bh. 1, 3, 11).

ಹರಿಣಾಂಕ hariṇa-aṅka. The moon. (J. 25, 46). — ಹರಿಣಾಂಕ ಕುಲಜ. Arjuna (25, 46).

ಹರಿಣಿ hariṇi. *Greenish, green* (ಗಿಳಿ ಪಸುಮ್ಮಗಳ ಗಱಯನ್ತಪ್ಪ ವರ್ಣಂ Mr. 444). 2, *a female deer or antelope,* a doe (ಮೃಗ, ಎರಳೆ Nn. 95). 3, *a kind of woman.* 4, *a golden image* (ಪಾಂಚಾಲಿಕೆ, ಪುತ್ತಳಿ 95). 5, a heap, collection, multitude (ಚಯ, ಸಮೂಹ 95; *cf.* K. ಹರಿಬ 1). 6, roundness (ವೃತ್ತ, ಬಟುಹು, ವೃತ್ತಭೇದ 95).

ಹರಿಣೀಪ್ಲುತ hariṇî-pluta. N. of a vṛitta (Ch.).

ಹರಿತ್ harit. *Green;* the colour green (ವರ್ಣ Nn. 93). 2, grass (ತೃಣ, ಹುಲ್ಲು 93). 3, beautiful (ರಮಣೀಯ, ಮನೋಹರ 93). 4, *a point of the compass, a quarter, region* (ದಿಶ್ಯ 93). 5, authority, etc. (ಅಧಿಕಾರ 93).

ಹರಿತ harita. *Green;* the colour green (ಪಚ್ಚೆ Nn. 60); grassy, verdant.

ಹರಿತಕ haritaka. A green vegetable, *a pot-herb.*

ಹರಿತಭಾವ harita-bhâva. Greenness. See ಪಸುರ್.

ಹರಿತಾಯಮಾನ haritâyamâna. Becoming green or verdant (Čpr. 4, after 49).

ಹರಿತಾಲ haritâla. = ಅರದಳ, ಅರದಾಳ, ಅರಿದಳ, ಅರಿದಾಳ, ಹರತಾಳ, ಹರಿದಳ. *Yellow orpiment or sulphuret of arsenic, Arsenicum flavum* (ಹರಿತಾಲಕ, ಆಲ, etc., ಅರಿದಾಳ Nr.). 2, a kind of pigeon of a yellowish green colour.

ಹರಿತಾಲಕ haritâlaka. = ಹರಿತಾಲ. *Yellow orpiment.* 2, a kind of pigeon.

ಹರಿತಾಲಿ haritâli. *The grass Panicum dactylon* Lin. (or Agrostis linearis Retz., ದೂರ್ವೆ, ಕರ'ಕೆ Mr. 109).

ಹರಿದಶ್ವ harit-aśva. *The sun.*

ಹರಿದಳ haridaḷa. Tbh. of ಹರಿತಾಲ. (ಹರಿತಾಲಕ, etc. Si. 333).

ಹರಿದಾಸ hari-dâsa. A slave or worshipper of Vishṇu; a celebrator of Vishṇu in his incarnations who relates his exploits with music and chanting (My.).

ಹರಿದ್ರ haridra. Yellow colour (ರಜನಿವರ್ಣ, ಪೀತ Mr. 444).

ಹರಿದ್ರಾಂಗ haridrâ-aṅga. A body to which turmeric is applied (J. 9, 42).

ಹರಿದ್ರಾಭ haridrâ-âbha. Resembling turmeric, *of a yellow colour, yellow.*

ಹರಿದ್ರಾರಾಗ haridrâ-râga. Turmeric-coloured. 2, *unsteady in affection or attachment* (like the colour of turmeric which does not last, ಸ್ಥಿರಮಲ್ಲದೆ ಸ್ನೇಹ ಮಾಡುವವನು Hlâ.; *cf.* ಪೀತರಾಗ).

ಹರಿದ್ರು hari-dru. *A kind of turmeric, Curcuma aromatica.*

ಹರಿದ್ರೆ haridrĕ. ಹರಿದ್ರಾ. = ಅರಸಿನ, etc. *Turmeric, Curcuma longa* Lin. (ಅರಿಸಿನ Mr. 130; *cf.* ಪಳದಿ). 2, the ink-nut tree (ಜೀವಕ, ತಿವೆ, etc., ಅಣಿಲೆ Mr. 122).

ಹರಿದ್ವಾರ hari-dvâra. N. of a town and tîrtha where the Ganges finally leaves the mountainous districts for the level plains. (B. 5, 152; My.).

ಹರಿನನ್ದನ hari-nandana. Indra's son, Arjuna (J. 25, 46).

ಹರಿನಮುಚಿಭಿದ್ hari-namučibhid. The moon and Indra (Bp. 38, 1).

ಹರಿನಾದ hari-nâda. A lion's roar: a war-cry (J. 25, 46).

ಹರಿನಾಮ hari-nâma. The name or names of Vishṇu. See Prv. s. ಹೊರೋ.

ಹರಿನೀಲ hari-nîla. The sapphire (Čpr. 1, 119).

ಹರಿನೀಲಮಣಿ harinîla-maṇi. = ಹರಿನೀಲ. (J. 26, 9).

ಹರಿನ್ಮಣಿ harit-maṇi. *An emerald* (ಪಚ್ಚೆ Hlâ.).

ಹರಿಪೀಠ hari-pîtha. A throne (My.).

ಹರಿಪ್ರಾಸ hari-prâsa. A kind of alliteration (Ch.).

ಹರಿಪ್ರಿಯೆ hari-priyĕ. *Lakshmi.*

ಹರಿಬ hariba. 1. (= ಹರಿ 5). A mass, a multitude, a number, a host, an assemblage (ತಂಡ, ಹಿಣ್ಡು, ಸಾಲ್, ತೋಮ, etc., ಸಮೂಹ Ś.s.; Bh. 3, 19, 48. 45; 7, 1, 8).

ಹರಿಬ hariba. 2. (fr. ಹರಿ 1?). Business, affair, work, concern (Čpr. 6, 26; Bh. 1, 5, 28; 4, 4, 45; 8, 8, 4; Râm. 4, 2, 25; J. 11, 12; 14, 4; 16, 26; 25, 46).

Digitized by Google

ಹರಿಬನ್ಧು hari-bandhu. Arjuna (ಫಲ್ಗುನ, etc. Mr. 264).

ಹರಿಬಿ haribi. = ಹರವಿ, etc. (My.).

ಹರಿಭಕ್ತ hari-bhakta. A worshipper of Vishṇu. (My.).

ಹರಿಮನ್ಥ hari-mantha. The tree Premna spinosa, the wood of which by attrition produces flame. See s. ಅತಿಮುಕ್ತಕ. 2, N. of a country.

ಹರಿಮನ್ಥಕ hari-manthaka. *The chick-pea, Cicer arietinum.*

ಹರಿಮಯ hari-maya. Made of, or full of, gold (J. 25, 46).

ಹರಿಯಕ್ಷ hari-aksha. = ಹರ್ಯಕ್ಷ. (ಸಿಂಹ Mr. 159; Râm. 6, 19, 17).

ಹರಿಯಣ hariyaṇa. = ಪರಿಯಣ, etc. A plate-like vessel of metal or wood (Bh. 4, 4, 87; Râm. 6, 55, 38). ಮರದ ಹರಿಯಣದೊಳ್ ಉಣ್ಣಂ (Śmd. 287).

ಹರಿಯಾಣ hariyâṇa. = ಹರಿಯಣ, etc. (Bp. 8, 14).

ಹರಿಯಿಸು hariyisu. = ಪರಿಯಿಸು. To cause to flow (My.).

ಹರಿಯುವಿಕೆ hariyuvikĕ. Running; flowing. ನೀರಿನ ಹರಿಯುವಿಕೆ (G. 319).

ಹರಿವಂಶ hari-vaṁśa. The family of Kṛishṇa. 2, N. of a poem in Saṁskṛita. 3, N. of a poem in Kannaḍa by Guṇavarma (Śmd. 144).

ಹರಿವತ್ hari-vat. *Indra.*

ಹರಿವರ hari-vara. N. of a vṛitta (Ċh.).

ಹರಿವರುಷ hari-varusha. Tbh. of ಹರಿವರ್ಷ. (Ċpr. 3, after 82).

ಹರಿವರ್ಷ hari-varsha. One of the divisions of the known continent.

ಹರಿವಾಣ harivâṇa. = ಅರಿವಾಣ, ಹರಿಯಣ, etc. (C.; B. 4, 74; Tĕ.). ಚಿನ್ನದ ಹರಿವಾಣವಾದರೂ ಮಣ್ಣಿನ ಗೋಡೆಗೆ ಒರಗ ಬೇಕು.—ಹಂಚಿನಲ್ಲಿ ಉಣುವವನಿಗೆ ಹರಿವಾಣವು ಯಾಕೆ?—ಹಬ್ಬದ ಊಟ, ಹರಿವಾಣದ ಪೀಳ್ಗ (Prvs.).

ಹರಿವಾಲುಕ hari-vâluka. *A perfume, the fragrant bark of Feronia elephantum.*

ಹರಿವಾಸರ hari-vâsara. Vishṇu's day, the eleventh or twelfth lunar day when upavâsa, etc. is performed (J. 29, 26; My.).

ಹರಿವಿ harivi. = ಹರವಿ, etc. (My.).

ಹರಿವಿಷ್ಟರ hari-vishṭara. A throne (My.).

ಹರಿವು harivu. 1. = ಪರಿವು. Running; flowing, streaming; current. ನದಿಯ ಹರಿವು (ಸ್ರೋತಸ್ Nr.).

ಹರಿವು harivu. 2. (fr. ಹರಿ 4). = ಹರೆವು. Spreading, extending; increase; dispersing; going away; end; ruin (Bp. 27, 2; J. 26, 58; Bh. 1, 8, 30. 55; 7, 1, 2). — ಹರಿವೊಲೆ. -ಒಲೆ. An extensive, long fire-place built in the ground (My.).

ಹರಿವೇಗ hari-vêga. The velocity of the wind (J. 46, 25).

ಹರಿಶರ hari-śara. Having Vishṇu for an arrow: Śiva. (Śiv. 4, 122).

ಹರಿಶ್ಚನ್ದ್ರ hari-ś-candra. Having golden-coloured splendor. 2, N. of a king of the solar dynasty. See J. 2, 52; 11, 30; 18, 54; Mr. s. ಅಭಯರ್.

ಹರಿಸ harisa. = ಹರುಸ. Tbh. of ಹರ್ಷ. (ಸನ್ತಸ, ಸನ್ತೋಷ Śa.; see ಬೀಗು 2).

ಹರಿಸು harisu. 1. = ಹರಸು. To bless (B. 5, 190).

ಹರಿಸು harisu. 2. = ಅರಿಸು 3, ಪರಿಸು 1. To cause to run or flow (Bp. 21, 38; J. 4, 18. 27; 22, 25; Bh. 1, 18, 29; My.).

ಹರಿಸು harisu. 3. To cause to disperse, go away or end; to destroy. See e. g. ಸಾಲ-; Bp. 9, 22; 34, 31. 34; 54, 48; 57, 25. 28; Bh. 10, 6, 3.

ಹರಿಸು harisu. To remove, to take away, to carry off, etc., to divide (ಭಾಗಿಸು Mr. 349). See e. g. ಅಟ-, ಬರ-, ಸ-.

ಹರಿಸೇವೆ hari-sêvĕ. Service or worship of Vishṇu. ಹಾಸ ವರ ಮನೆಂಲಿ ಹರಿಸೇವೆ ಅದರೆ ಮೂದನಾಯಿಗೆ ಓಟ್ಟಾ ೩ (Prv.).

ಹರಿಹ hariha. Running; flowing, streaming; current. ತೊರೆಯ ಹರಿಹ (ಓಘ, ಪ್ರವಾಹ, ವೇಣಿ, ಧಾರೆ, ಸ್ರೋತಸ್, ರಯ Hlâ.).

ಹರಿಹಯ hari-haya. *Indra.*

ಹರಿಹರ hari-hara. The remover of Vishṇu: Śiva (Bp. 34, 45; 57, 27. 28).

ಹರಿಹು harihu. Running, run, velocity; flying. ಥಣ್ಣಿಯ (i. e. ಬಣ್ಣಿಯ) ಹರಿಹು (ರಯನ, ಪ್ರವಹಣ Mr. 341).

ಹರೀತಕಿ harîtaki. *The yellow myrobalan tree, Terminalia chebula* (ಅಣಲೆ Na. 63, o. r. ಅಳಲೆ).

ಹರು haru. = ಹರ 2, etc. Running; flowing. — ಹರುವಣಿ. = ಹರಿವಣಿ. A channel to carry off water (ಜಲ, ಸಾರಣಿ Mr. 422). — ಹರುದಾರಿ. = ಹರಿದಾರಿ. ಎರಡು ಹರುದಾರಿ (ಗೊರುತ G.).

ಹರುಬಿ harubi. = ಹರವಿ, etc. (My.).

ಹರುಬು harubu. Tbh. of ಪರ್ವ. A feast. ತಾಯಿಯು ಇದ್ದರೆ ಹರುಬು ನಿನ್ನಿಲ್ಲವೇ? (Prv.).

ಹರುವಿ haruvi. = ಹರುಬಿ, etc. (My.).

ಹರುವು haruvu. = ಹರ್ವು 2. A way, a means, an expedient (Bh. 1, 8, 21; 8, 26, 22; My.; Tĕ.).

ಹರುಷ harusha. Tbh. of ಹರ್ಷ. (ಹರ್ಷ Na. 155; ಸನ್ತಸ Ch. II, 64; Bp. 44, 70; 47, 30). ಪುರುಷನಾದರೆ ಹರುಷ ಬೇಕು (Prv.). — ಹರುಷ ತಾಳ್. To get joy, to begin to rejoice (Bp. 87, 24). — ಹರುಷವ್ಪಡು. -ಪಡು. To experience or feel joy (Bp. 11, 15; 37, 51; 52, 40). — ಹರುಷಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. = ಹರುಷ ತಾಳ್. (Bp. 4, 58; 60, 33). — ಹರುಷವನ್ದು. -ಬನ್ದು. = ಹರುಷ ತಾಳ್. (Bp. 36, 30). — ಹರುಷ ತುಳ್ಕು. = ಹರುಷ ತಾಳ್. (Bp. 32, 45).

ಹರುಷಿತ harushita. Tbh. of ಹರ್ಷಿತ. (Bp. 5, 58. 70; 11, 4, 22, 63; see ರೋಮ-). Feminine ಹರುಷಿತೆ (44, 42).

ಹರುಸ harusa. Tbh. of ಹರ್ಷ (Śmd. 335. 336).

ಹರೆ harĕ. 1. = ಪರೆ 1, ಹರಿ 4. To spread (v. i.), to extend;—to disperse, to go away; etc. (Bp. 21, 41; Râm. 3, 2, 24; Bh. 1, 5, 5; 8, 26, 56; B. 3, 125). P. ps. ಹರದು, ಹರೆದು. ಹರೆದ ಕತ್ತಲೆ (ಪ್ರಣಾಶಮುಖ, ಆಟಕುಕ Nr.). ಹರೆದ ಕತ್ತಲೆ (ಅವತಮಸ, ಕಡಿಮೆಯಾದ ಕತ್ತಲೆ G.). — ಹರೆಧಕ್ಕಳ. (i. e. ಹರೆದ ಹಕ್ಕಳ). = ಹರಿಧಕ್ಕಳ. A creeping perennial herb, Blepharis molluginifolia Pers. (Ḷ.).

ಹರೆ harĕ. 2. = ಪರೆ 2. To begin to shine, to dawn (C., as ಬೆಳಗು, ರಕ್ತ-).

ಹರೆ harĕ. 3. Dawn, break of day (C.).

ಹರೆತನ harĕtana. = ಹರೆತನ. Youth (ಪ್ರಾಯದ್ದು Ch.).

ಹರೆಯ harĕya. = ಹರಯ. Tbh. of ಪ್ರಾಯ. The time of youth, the prime of life, maturity (Grj. 4, 57; Bp. 5, 41.

Digitized by Google

9, 33; 40, 15. 75; C.; B. 3, 51; 5, 238. 293). ಹರೆಯದ ಎತ್ತು (ಅರ್ಧಧ್ಯ, ಹೋರಿ, ಜಾತೋಕ್ಷ G.). See ಎಳೆವರೆಯ, ನಡುಹರೆಯ. ಹರೆಯ ಹೋದವಂ (ವೃದ್ಧ, ಸ್ಥವಿರ Mr. 310). ಹರೆಯಕ್ಕೆ ಹಿಸ್ಡಿ ಹಣವಷ್ಟ.— ಹಾಗೆ ಕುಣಿಯುವ ಬಿಡ್ಡಿ ಹರೆಯಕ್ಕೆ ಬನ್ದರೆ ಬಿಟ್ಟಾಳೇ? (Prvs.). — ಹರೆಯದವ. -ಅವ. A young man (My.; B. 5, 147). — ಹರೆಯದವಳು. -ಅವಳು. A young woman (My.; ಯುವತಿ G.). — ಹರೆಯಪೋಗುಹ. -ಪೋಗುಹ. The passing away of the prime of life, growing old, etc. (ಜ್ಯಾನಿ, ಜೀರ್ಣ Nr.). — ಹರೆಯಮ್ಪಡೆ. -ಂ-ಪಡೆ. To become ripe (Grj. 5, after 76). — ಹರೆಯಮ್ಪೋಗು. -ಂ-ಪೋಗು. The prime of life to pass away, etc. ಹರೆಯಮ್ಪೋದಾತ (ಪ್ರವಯಸ್, ಸ್ಥವಿರ, ವೃದ್ಧ, ಯಾತಯಾಮ Hlâ.). — ಹರೇದವ. (*i. e.* ಹರೆಯದವ). A young man (ಯುವ Čb.). — ಹರೇದವಳು. -ಅವಳು. A young woman (ಯುವತಿ Čb.).

ಹರೆವು harĕvu. = ಹರಿವು 2. Spreading; increase (see ಮುಸಿಸು-); dispersion, going away; end.

ಹರೇಣು harêṇu. *A sort of drug or medicinal substance* (= ರೇಣುಕಾ). 2, *pease, pulse* (= ಕಲಾಯ; ಬಟಗಡ್ಲೇ ಕಾಯಿ G.).

ಹರೇತನ harêtana. = ಹರಿತನ. (ಪ್ರಾಯ Čb.).

ಹಱ hara. 1. = ಹಱದು, etc. P. p. of ಹಱ 1, in ಹಱ ಕೊಳ್ಳು (C.; B. 3, 37; 4, 78. 170; 5, 250).

ಹಱ hara. 2. = ಪಱ 4, etc. Flying; etc., etc. — ಹ ಱಗಲ್. -ಕಲ್. ಹಱಗಲು. = ಪಱುಗೋಲ್, etc. A round basket boat lined with leather, a boat made of wicker work covered with hides (My.). — ಹಱಗಲುಹಡ. A ferry for such a boat (My.). — ಹಱಗೋಲ್. -ಕೋಲ್. ಹಱಗೋಲು. = ಹಱಗಲ್. (My.; ಪೋತ G.; B. 5, 298). ಕೆಸರಿಗೆ ಹಱಗೋಲು ಬೇಕೇ? (Prv.).

ಹಱಕ haraka. 1. = ಹಱಕು, etc. Rent or tattered or toused state; a tatter, a rag. — ಹಱಕಬಟ್ಟೆ. A torn cloth (My.). — ಹಱಕ ಬಱಕ. reit. (My.).

ಹಱಕ haraku-as. 2. = ಅಱಕ 2. A man of whom anything is rent. See ಕಚ್ಚ-, ಸೋಟ-.

ಹಱಕಿ haraki. = ಅಱಕಿ, ಹಱಕಿ. A woman of whom anything is rent. See ಕಚ್ಚ-, ಸೋಟ-.

ಹಱಕು haraku. = ಅಱಕು, ಪಱಕು, ಪಱುಕು, ಹಱಕ 1 q. v., ಹಱಕು, ಹಱುಕು, ಹರ್ಕು. (C.). ಹಱಕಿನಲ್ಲಿ ಇಲಿ ಕಡಿಯಿತು (Prv.). ತಮ್ಮಾ, ಹೊದ್ದು ಕೊಳ್ಳುವ ನನ್ನ ಹಱಕ ಪೋತರಾ ತನ್ದು ಕೊಡು (B. 3, 25). See Prv. s. ಮುಱಕ. — ಹಱಕುಅಱಿವೆ. A torn or tattered cloth. ಹಱಕುಅಱಿವೆಯ ತುಣುಕು (ಕರ್ಪಟ G.). — ಹಱಕುಜಾಜಮ. A tattered floor-cloth (B. 5, 126). — ಹಱಕುತೊಗಲು. Rent leather (Dp. 54). — ಹಱಕು ಪಱಕು. rep. — ಹಱಕು ಪಱಕುಬಟ್ಟೆ. A cloth quite torn or tattered (C.). — ಹಱಕುಪುಸ್ತಕ. A torn book (B. 4, 44). — ಹಱಕು ಮಾತು. A speech that lacks coherency (ಅಶ್ಲೀಲ, ಶಿಥಿಲಭಾಷಣ G.). — ಹಱಕುಮೊಱ. A worn out dust-fan (My.). — ಹಱಕುವಸ್ತ್ರ. = ಹಱಕುಅಱಿವೆ. (C.; B. 5, 76).

ಹಱತ harata. = ಹಱತ, ಹರ್ತ. Cutting: sharpness (My.). ಹಱತವಾದ ಹದವುಳ್ಳ ಕೊನೆ (ತೀಕ್ಷ್ಣಾಗ್ರ Si. 306).

ಹಱದು haradu. = ಹಱದು. P. p. of ಹಱ 1. (B. 1, 23). ಶಿವಾ ಎನ್ದರೆ ಸೆಱಗು ಸುತ್ತಿ ಕೊಣ್ಡ, ಭವಾ ಎನ್ದರೆ ಭೈರವಾಸ ಹಱದು ಬಿಟ್ಟ (Prv.).

ಹಱಿ hari. 1. = ಅಱ 2, ಪಱ 1 q. v. To tear (v. t.), to rend, to break, to slit, etc.; to pluck (Grj. 2, after 106; Bh. 3, 13, 21; B. 3, 8; My.). ಪತಿಷ್ಠನ ಕೊರಳ ನೇಣ ಹಱದ ನದಿ (ಎಪಾಶೆ Nr.). ಇದಱದರೆಯು ಏಱಲ್ಲ, ಹಱದರೆಯು ಸೀಳಲ್ಲ (fire, Sp.). **2,** to cut, as a knife, etc. (C.). ಹಱವ ಗರಗಸಿನಲ್ಲಿ ಶಿರವನೊತ್ತಲು ಬಹುದು (Dp. 172). **3,** to be torn or rent; to be severed, to break (C.). ತಲೆ ಹಱದು ಅಡುವ ಅಟ್ಟೆ (ಕಬನ್ಧ Nr.). ಹಱಯೋ ಪರಿಯನ್ತರ ಎಱಯ ಬಾರದು, ಮುಱಯೋ ಪರಿಯನ್ತರ ಬೊಗ್ಗಿಸ ಬಾರದು.— ತೆಪ್ಪ ಹಱದರೆ ದೋಣಿ.— ತೆಪ್ಪ ಹಱದರೆ ಮುಪ್ಪಿನವನೇ ಸಾಯುವನೋ? (Prvs.). ಹಱದ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ (B. 5, 294). P. ps. ಹಱದು, ಹಱದು.

ಹಱಿ hari. 2. = ಪಱ 2, ಹಱ 1, etc., in ಹಱ ಹಱದು (My.).

ಹಱಿ hari. 3. = ಪಱ 3. Tearing, etc.; the state of being torn, etc. — ಹಱಗಲ್ಲು. -ಕಲ್ಲು. A slit or split stone (Râm. 6, 37, 15). — ಹಱಗವಿ. -ಕವಿ. A break-poet: a paltry poet (Čh. v. 19; Grj. 1, 30). — ಹಱದಲೆಯ. -ತಲೆಯ. (Śmd. 95). A man whose head has been severed from the body.

ಹಱಿ hari. 4. = ಹಱ 2, etc. — ಹಱಗಲ್. -ಕಲ್. ಹಱಗಲು. = ಹಱಗಲ್. (My.). — ಹಱಗೋಲ್. -ಕೋಲ್. ಹಱಗೋಲು. = ಹಱಗಲ್. (J. 12, 14; My.; ಉಡುಪ, ಪ್ಲವ, ಕೋಲ, ತೆಪ್ಪ Si. 84; ಪೋತ 422).

ಹಱಿಕಿ hariki. = ಹಱಕಿ. See *e. g.* ಕಿವಿ-.

ಹಱಿಕು hariku. = ಅಱಕು, ಹಱಕ 1, etc. — ಹಱಕ ಗಡ್ಡ. A toused, disheveled beard (Bp. 58, 49).

ಹಱಿತ harita. = ಹಱತ. (My.; ಕೋಣ, ಪಾಲಿ, ಅಶ್ರಿ, ಕೋಟಿ, ಅಂಚು, ಆಯುಧಗಳ ಬಾಯಿಧಾರೆ Si. 291). ಹಱತವಾಗಿರುವ ಆಯುಧಾದಿಗಳು (ತೀಕ್ಷ್ಣ 420).

ಹಱಿವು harivu. = ಪಱವು. Tearing, etc.; being rent or broken (Bh. 3, 13, 21).

ಹಱಿವೆ harivĕ. = ಅಱವೆ 4 (see corrections), ಹಱುವೆ, ಹಱುಹೆ, ಅರ್ವೆ. A common potherb, Amarantus oleraceus Willd. (C.). ಪಾಲಿನಲ್ಲಿ ಹಱವೆಯಾದರೂ ಹಾಕಬಾರದು (Prv.). — ಹಱವೆಪಲ್ಯ. = ಹಱವೆ. (C.). — ಹಱವೆಸೊಪ್ಪು. = ಹಱವೆಪಲ್ಯ. (C.).

ಹಱಿಸು harisu. To cause to tear or rend (My.).

ಹಱು haru. = ಪಱು, etc. — ಹಱುಗಲ್. -ಕಲ್. ಹಱುಗಲು. = ಹಱಗಲ್ (My.). ಹಱುಗಲಿಕ್ಕುವ ನೀರು (ನಾವ್ಯ); ಹಱುಗಲೇಱುವಾತ (ನಾವಾರೋಹ, ನಾವಿಕ Hlâ.). — ಹಱುಗೋಲ್. -ಕೋಲ್. = ಹಱುಗಲ್. (ನೌ, ತರಣಿ, ತರಿ Nr.). ಹಱುಗೋಲನೆ ಹೋಗಯಿಸಿ ಕೊಳುತಲಿ ತೋಱಯ ದಾಣ್ಬುವರೂ (Prll. 12, 14). — ಹಱುಗೋಲ್. -ಕೋಲ್. ಹಱುಗೋಲು. = ಹಱುಗೊಲ್. (Bp. 32, 33; My.).

ಹಱುಕು haruku. = ಅಱುಕು, ಹಱಕು, etc. — ಹಱುಕ ಗಡ್ಡ. = ಹಱಕ ಗಡ್ಡ. (Bp. 20, 11). — ಹಱುಕು ಕಿವಿ. A slit ear (My.). — ಹಱುಕು ತುಟಿ. A slit lip (My.). — ಹಱುಕು ಬಟ್ಟೆ. A torn or tattered cloth (My.; ನಕ್ತಕ, ಕರ್ಪಟ (Si. 223). — ಹಱುಕು ಮೂಗು. A rent nose (My.).

ಹಱುವೆ haruvĕ. = ಹಱವೆ, etc. (My.). See ಮುರ-.

ಹಱುಹೆ haruhĕ. = ಹಱುವೆ, etc. See ಮುರ-.

ಹಱೆ harĕ. = ಪಱೆ 1. A drum (Râm. 3, 6, 8; 11, 1, 16). ಹಱೆಯ ಧ್ವನಿ (ತೂರ್ಯರವ, ಆಡಮ್ಬರ Nr.). ಹಱೆಯ ಕುಡುಹು (ದಣ್ಡ Mr. 525). (ಕೃಷ್ಣನ) ರವಮಿಕ್ಕುವ ಹಱೆ ದುನ್ದುಭಿಯೆನಿಕ್ಕು (Mr. 20).

Digitized by Google

ಹರ್ har. = ಹರ 2, etc. — ಹನಾರ್ಳಿಗೆ. = ಹರನಾಳಿಗೆ. (S. Mhr.).

ಹರ್ಕು harku. = ಹಱಕು, etc. ಪುರ್ಕು ಅನ್ನರೆ ಹರ್ಕು ಮುಚ್ಚೀತೇ? (Prv.).

ಹರ್ದೆ hardĕ. = ಹರಡೆ, etc. — ಹರ್ದೆಕಾಯಿಮರ. The ink-nut tree (St. & Pl.).

ಹರ್ತ harta. = ಹಱತ, etc. (My.).

ಹರ್ತ harta. Tbh. of ಹರ್ತೃ. See Bp. 54, 4; ಏಕ್ತ್ರ.

ಹರ್ತವ್ಯ hartavya. To be taken away or removed, etc. See ಹರಿ.

ಹರ್ತೃ hartṛi. One who brings or conveys; one who takes or receives; one who seizes; a remover; a robber; a destroyer (My.).

ಹರ್ಮ್ಯ harmya. *A mansion, a palace,* any large building or residence of a man of wealth (ಸೌಧ, ಉಪ್ಪರಿಗೆ Nn. 94; ಮಾಡ Čt. I, 67).

ಹರ್ಯಕ್ಷ hari-aksha. = ಹರಿಯಕ್ಷ. *A lion.*

ಹಱ್ hаṟṟ. A sound made by monkeys from disgust or anger (Grj. 1, after 131; Rśv. 5, after 55; 9, 29). *Cf.* ಪಱ್.

ಹರ್ವು harvu. 1. = ಪರ್ವು 1, ಹರವು. (My., especially as v. t.).

ಹರ್ವು harvu. 2. = ಹರುವು. (My.).

ಹರ್ವೆ harvĕ. = ಹಱವೆ, etc. ಪರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹರ್ವೆಗೊಪ್ಪ ತಿನ್ನದೂ ಗರ್ವ ಹೋಯಿತೇ? (Prv.).

ಹರ್ಷ harsha. = ಪರುಷ 2, ಹರಿಷ, ಹರುಷ, ಹರುಸ. Bristling, erection (of the hair, etc.). 2, thrilling, thrill, rapture, *delight, glee, joy, pleasure, gladness.* See ಆಗು, ಆದುಕುಳಿ.

ಹರ್ಷಗರ್ಭ harsha-garbha. Filled with joy (Čpr. 3, 84).

ಹರ್ಷಣ harshaṇa. Causing to bristle or stand erect; bristling, becoming erect. 2, causing delight, gladdening, delightful. 3, the fourteenth of the astronomical yôgas. 4, a morbid affection of the eyes. See ರೋಗ.

ಹರ್ಷಭಾವ harsha-bhâva. The state of being happy. See ಬೀಗು 2.

ಹರ್ಷಮಾಣ harshamâṇa. *Rejoicing, joyful, happy.*

ಹರ್ಷಾಬ್ಧಿ harsha-abdhi. An ocean of delight (My.).

ಹರ್ಷಾಶ್ರು harsha-asru. Tears of joy (My.).

ಹರ್ಷಿತ harshita. = ಹರುಷಿತ. Bristled, become erect. 2, made glad or happy, gladdened, delighted, happy.

ಹರ್ಷಿಸು harshisu. To rejoice, to exult, to be glad or pleased (My.).

ಹರ್ಷೋತ್ಸವ harsha-utsava. Excess of happiness, abundance of joy (My.).

ಹಲ್ hal. = ಪಲ್, ಹಲು 1, ಹಲ್ಲು. A tooth (ದಶನ, ದ್ವಿಜ, ದನ್ತ, ರದ, ರದನ Hlâ., Mr. 318; ದನ್ತ, ದ್ವಿಜ Nr.; ದ್ವಿಜ, ದನ್ತ Nn. 36; ದನ್ತ, ದಶನ Nn. 81; Bp. 54, 52). ಆಱು ಹಲ್ಲ ಹೋರಿ (ಹೋಡಕ್, ಷಡ್ದಶನ Hlâ.). ಕಪ್ಪರದಲುಪ್ಪುರು, ಒಪ್ಪರದಿ ನಡೆವರು, ತಪ್ಪಿದರೆ ಹಲ್ಲ ಕಳೆವರು; ಮಹಾತ್ಮರ ಒಪ್ಪವಂ ನೋಡು! (Sp.). — ಹಲ್ಕಡಿ. To grind or gnash the teeth (from anger or fear, My.). — ಹಲ್ಕುರು. A gum-boil (My.).

ಹಲ್ hal. A consonant. (My.). 2, the small oblique stroke at the root of a consonant, denoting that it has not the inherent short ಅ, or that it is but a half-letter (Mhr.). — ಹಲನ್ತ. -ಅನ್ತ. Ending in a consonant (My.). — ಹಲ್ಸಂಧಿ. The junction of consonants (in grammar, My.).

ಹಲ hala. 1. = ಪಲ 1, etc., ಹಲು 2. Much; many, etc. — ಹಲಬರ್. ಹಲಬರು. = ಪಲಬರ್, etc. Many or several persons (Bp. 38, 15; 44, 49; 56, 26; My.). — ಹಲರ್ = ಪಲರ್, ಹಲಬರ್. (Bhâgavata 3, 2, 48). — ಹಲವಂಗ. -ಅಂಗ. = ಪಲವಂಗ. Various kinds or ways (Bp. 3, 44). — ಹಲವನಾಡು. -ಆಡು. To utter many words (Bp. 54, 19). — ಹಲವರ್. ಹಲವರು. = ಹಲಬರ್, etc. (C.; B. 2, 24). ಹಲವರ ಸಂಗ ಕಲಹಕ್ಕೆ ಕಾರಣ (Prv.). — ಹಲವರ್ಥ. -ಅರ್ಥ. Many meanings (Mr. 465 s. ಬಿತಗು). — ಹಲವಿರುಳು. -ಇರುಳು. Many nights (ಗಣರಾತ್ರ Mr. 66). — ಹಲವು = ಪಲವು. ಹಲ. (ಭೂಮನ್, ಪ್ರಾಯ Nr.; ನಾನಾ Nn. 162; Bp. 19, 42; ಅನೇಕ G.; C.). ಹಲವಾನೆ (ಘಟೆ Hlâ.). ಹಲವಸೇದ ಆಳ್ (ಪರಿಷ್ಪತ್ Nr.). — ಹಲವು ಕಾಲ. A long time (Bp. 37, 15). ಹಲವು ಕಾಲದ ಹಗೆತನ ಮಾಡಿ ಮಡುಗುಹ (ಅನುಶಯ Nr.). ಹಲವು ಕಾಲಕೆ ಹರಸಿ ಹೆತ್ತರು (Prll. 3, 12). — ಹಲವು ಕೆಲವು. Some, several (ಕೆಲ ಕೆಲವು Śmd. 47. 53 Cm.; ಕತಿಪಯ Čt. I, 91). — ಹಲವು ಚಿತ್ತಾರ. Many pictures. ಹಲವು ಚಿತ್ತಾರ ಮಸಿ ನುಂಗಿತು (Prv.). — ಹಲವು ದೇವರು. Many gods. ಹಲವು ದೇವರನು ನಮ್ಬಿ, ಹಾರುವ ಕೆಟ್ಟ; ಹಾರುವನನ್ನು ನಮ್ಬಿ, ಹಲವರು ಕೆಟ್ಟರು (Prv.). — ಹಲವು ಧಾನ್ಯ. Many kinds of corn or rice; much corn or rice (ಬಹುಧಾನ್ಯ Nn. 132). ಹಲವು ಧಾನ್ಯಂಗಳ್ ಅದಱಿನ್ದ ದಿವಸಕ್ಕೆ ಬೆಳವವು (ಕೆಯ್ಗಳ್) ಷಷ್ಟಿಕ್ಯಮ್ ಎನಿಕ್ಕು (Mr. 94). — ಹಲವು ಪದ. Many feet or syllables, etc. ಸಮಾಸ ಸಂಬಂಧ ಹಲವು ಪದಂಗಳು (ದಣ್ಡಕ Hlâ.). — ಹಲವು ಪದಾರ್ಥ. Many or several things, etc. ಹಲವು ಪದಾರ್ಥಂಗಳ್ ಒಟ್ಟೈಗೂಡಿ ಪ್ರತಿಯ ನುಡಿಹ ಎಮ್ಬುದದಲ್ಲಿ ಪಕಟ್ಟಮೆನಿಸುಗು (Nr.). — ಹಲವು ಪ್ರಕಾರ. Various manners or kinds. ಹಲವು ಪ್ರಕಾರವಾಗುದು (ಉಚ್ಚಾವಚ, ನೈಕಭೇದ Nr.). — ಹಲವು ಬಗೆ = ಹಲವು ಪ್ರಕಾರ. ಹಲವು ಬಗೆ ಆದುದು (ಉಚ್ಚಾವಚ, etc. Si. 376). — ಹಲವು ಭಂಗ. Much discomfiture or trouble. ಹಾರುವನ್ಯಾನ ಸಂಗ ಹಲವು ಭಂಗ (Prv.). — ಹಲವು ಮಕ್ಕಳು. Many children. ಹಲವು ಮಕ್ಕಳ ತನ್ದೆ (Sp.). ಹಲವು ಮಕ್ಕಳ ಬಳ್ಳಿ, the shrub Asparagus sarmentosus Lin. (St. & Pl.). — ಹಲವು ಮಾತು. Many words (Bp. 38, 24; 42, 37; J. 5, 62; 32, 17; Bh. 2, 13, 45). — ಹಲವು ಯೋಜನ. Many yôjanas (Bh. 1, 8, 93). — ಹಲವು ಲೋಕ. Many worlds (J. 2, 59). — ಹಲವು ವರ್ಣ. Various colours; a variegated colour (ಶಬಲ Mr. 444). — ಹಲವು ಸಮಗಾರರು. Many shoemakers. ಹಲವು ಸಮಗಾರರು ಕೂಡಿ ಹದಗೆಡಿಸಿದರು (Prv.). — ಹಲವುಸುರ್. -ಉಸುರ್. To utter many words (Bp. 27, 6; 40, 50; 45, 48). — ಹಲವು ಸೂಲ. Many pregnancies. ಹಲವು ಸೂಲಾವು (ಪರೇಷ್ಟುಕೆ, etc. Hlâ.). ಹಲವು ಸೂಲಾಕಳು (ಪರೇಷ್ಟುಕೆ Mr. 181). — ಹಲವು ಸಲ. Many times (Bp. 35, 11). — ಹಲವು ಹಡಗು. Many vessels (Bh. 1, 10, 25). — ಹಲವು ಹಳ್ಳ. Many brooks. ಹಲವು ಹಳ್ಳ ಕೂಡಿ ಒನ್ದು ಹೊಳೆ ಆಯಿತು (Prv.).

ಹಲ hala. 2. (= ಪಲ 2). — ಹಲ ಹಲ. rep. A sound to imitate idle clamour (My.).

ಹಲ hala. 1. = ಪಲ. (My.). ಹತ್ತು ಹಲ ಶಾಪ್ರಮೋದ ನಲ (Mr. 60). ಹಲತೂಕ ಬೆಳ್ಳಿ (ಶತಮಾನ Si. 495). ಹುಲಿಯುಕ್ತ ಹಲವಾಗುತ್ತದೆ, ಹೊಲೆಯುಕ್ತ ಭ್ರಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ (Prv.).

ಹಲ hala. 2. *A plough.* ಹಲವಿಲ್ಲದ ಹಲದಿನ್ದ ಹೊಲದ ಉಳಿಕೆ, ಹಲ ನೋಡಿ, ಸಂಸಾರ. — ನೆಲಕ್ಕೆ ಹಲ, ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಲ (Prv.). 2. ugliness, deformity (ವೈರೂಪ್ಯ).

ಹಲಕು halaku. 1. To climb a tree (ವೃಕ್ಷಾರೋಹ Śmd. Dh., o. r. ವೃಕ್ಷಾರೋಹ).

Digitized by Google

ಹಲಕು halaku. 2. A certain member of the body (ಶರೀರಾಂಗಭೇದ Śmd. Dh.); the lower part of the cheek (ಕಪಾಲದ ಕೆಳಗಿರುವ ಸ್ಥಾನ S. Mhr.; T. ಅಲಗು, the jaw-bones). See Râm. 6, 30, 30.

ಹಲಕು halaku. 3. = ಹಲಿಕೆ, q. v. (S. Mhr.).

ಹಲಗತ್ತಿ halagatti. A shrubby creeper (the seeds of which are clothed with a silky wool) of the family Asclepiadeae, perhaps Toxocarpus Kleinii Wight. and Arn. (Z.).

ಹಲಗೆ halagĕ. = ಪಲಗೆ, etc. Tbh. of ಫಲಕ (Śmd. 25. 191. 338; ಫಲಂಕ Nn. 134). A plank, etc. (My.). ನಸೆ ಇದ್ದ ಹಲಗೆ ಸಿಕ್ಕದರೆ ಹಸೆ ಯಾಕೆ? (Prv.). See Bp. 33, 13; 39, 62; 43, 3; Bh. 2, 13, 46; B. 5, 135. 2, a kind of tabor (S. Mhr.; Mhr. ಹಲಗೀ). — ಹಲಗೆಮಣಿತೊಟ್ಟಿಲ್. -ತೊಟ್ಟಿಲ್. A cradle with jewel-boards (Prll. 3, 27). — ಹಲಗೆಸೇರುವೆ. A ceiling of boards (My.).

ಹಲಗೆಕಾಱ halagĕ-kâṟa. A man who carries a shield (Bp. 16, 13).

ಹಲಚಿ halaci. The state of being like a board: flatness (B. 3, 24. 108; 5, 21. 174. 258). — ಹಲಚಿಮೂಗಿನವ. A flat-nosed man (ಅವಟೀಟ G.).

ಹಲದಣ್ಡ hala-daṇḍa. The pole or shaft of a plough (ನೇಗಿಲ ಈಸು Nn. 7).

ಹಲದಿ haladi. = ಪಲದಿ, etc. Turmeric (Sk. ಹಲದ್ದೀ). — ಹಲದಿ ಅಡವಿಟೆಕ್ಕ. A small tree, Erinocarpus nimmoanus Grah. (Z.).

ಹಲಧರ hala-dhara. Balarâma (J. 7, 2. 20).

ಹಲಪಿ halapi. A round potsherd used in the ಕುಣ್ಣಹಲಪಿಯಾಟ (S. Mhr.).

ಹಲಮುಖಿ hala-mukhi. N. of a vṛitta (Ch.).

ಹಲಸನ್ದಿ halasandi. = ಅಲಸನ್ದಿ, etc. (My.).

ಹಲಸನ್ದೆ halasandĕ. = ಹಲಸನ್ದಿ, etc. (My.).

ಹಲಸಿಗ halasiga. (fr. ಪಲಾಶ). A man who deals in medicinal leaves, a doctor (Śâstrasâra in W. v. 1647).

ಹಲಸು halasu. = ಹಳಸು. Tbh. of ಪನಸ. The jack tree (C.; Bp. 19, 66; ಪನಸ Mr. 119) and its fruit. ಹಲಸು ತಿನ್ದರೆ ಹೊಲಸು ಹೋದೀತೇ? (Prv.). ಆವ ಕಾಲದಲಾದಡೆಯು ಫಲವಿಾವುತಿಹ ಹಲಸುಗಳು (Prll. 3, 3). — ಹಲಸಿನ ಮರ. The jack tree (C.). — ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣು. A ripe jack fruit (C.; B. 5, 142). ನಿನ್ನ ಸಾಲಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣು (Prv.).

ಹಲಹು halahu. To blame (?) or to destroy (? Râm. 6, 51, 10).

ಹಲಾ halâ. *A vocative particle used in addressing a female friend* (in theatrical language).

ಹಲಾಕು halâku. Oppressed, overcome, spent through sickness, labour, etc., ruined, destroyed, lost (My.; Tĕ.; T. ಅಲಾಕ್ಕು; Mhr., H. ಹಲಾಕ).

ಹಲಾನ್ವಿತವೃಷಭಯುಗ್ಮ hala-anvita-vṛishabha-yugma. A pair of oxen yoked to the plough. See ಅರ್ 4.

ಹಲಾಯಿಸು halâyisu. To shake (v. t., My.; H.).

ಹಲಾಯುಧ hala-âyudha. Plough-weaponed: *Baladêva, Balarâma* (ರಾಮ, ಬಲದೇವ Nn. 24). 2, Râmacandra (Abh. P. 12, 11). 3, N. of the author of the abhidhânaratnamâlâ. ಹಲಾಯುಧನ ವಿಸ್ತರದ ವಚನೋಕ್ತಿ (Mr. 4). 4, N. of a śivabhakta (Bp. 25 sum.; 25, 1; 37, 44). 5, = ಹಲಮುಖಿ (Ch.).

ಹಲಾಲ್ಖೋರ halâl-khôra. A sweeper (C.; Mhr., H.).

ಹಲಾಹಲ halâhala. = ಹಾಲಹಲ. *A sort of deadly poison.*

ಹಲಿ hali. 1. = ಹಲೆ 1. (fr. ಫಲಿ). The fruit or embryo. — ಹಲಿವುದು. -ಉದು. The embryo to leave, miscarriage to happen (S. Mhr.). ಹಲಿವುದುಯೋಗ (ಗರ್ಭಪಾತ, ಗರ್ಭಸ್ರಾವ); ಹಲಿವುದವಳು (ಸ್ರವದ್ಗರ್ಭ G.).

ಹಲಿ hali. 2. A ploughman, an agriculturist. 2, *Baladêva.* 3, a large plough; a ploughshare. 4, a furrow. 5, agriculture. 6, the poisonous plant Methonica superba.

ಹಲಿಕೆ halikĕ. = ಹರಿಕೆ 2, ಹಲಕು 3, ಹಲಿವೆ, q. v. A kind of harrow (ಕೋಟಿಶ Mr. 370).

ಹಲಿಗೆ haligĕ. = ಹಲಗೆ, etc. A plank, etc. (C.; Bh. 1, 10, 27; B. 4, 71. 121; Si. 276. 281. 290. 349. 461). 2, a kind of tabor (S. Mhr.; see s. ಪಂಚಮಹಾವಾದ್ಯ). — ಹಲಿಗೆಬೆಲ್ಲ. A small flat cake of jaggory cut off from a large one (My.).

ಹಲಿಪ್ರಿಯ hali-priya. *The tree Nauclea cadamba* Roxb.

ಹಲಿಪ್ರಿಯೆ hali-priyĕ. *Spirituous liquor.*

ಹಲಿರಾಮ hali-râma. Baladêva (Mr. 19).

ಹಲಿವೆ halivĕ. = ಹಲಕು 3, ಹಲಿಕೆ, ಹಲುಬೆ, ಹಲುವೆ. A thick lengthy piece of wood with teeth or a kind of harrow that is drawn over ploughed land to level it and to cover seed when sown (My.; Tĕ. ಪಲುಗೊಟ್ಟು. The meaning attached to the S. Mhr. ಹಲಕು is as follows: ಕೆಸರು ಮುನ್ತಾದ್ದು ತೆಗೆಯುವದಕ್ಕೆ ಹೊಟ್ಟು ಎದೆಯುವ ಗೋರೇ ಪ್ರಕಾರ ಇರುವ ಒನ್ದು ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಸಾಮಾನು).

ಹಲು halu. 1. = ಹಲ್, etc. A tooth (Bh. 1, 8, 94). — ಹಲುಗಿರಿ. -ಕಿರಿ. = ಪಲ್ಗಿರಿ. To grin (Bp. 49, 21). — ಹಲುಗಿರಿಸು. -ಕಿರಿಸು. To cause to grin (J. 25, 39). — ಹಲುದಿನ್. -ತಿನ್. To gnash the teeth (Râm. 6, 39, 7). — ಹಲುದೆಗೆ. -ತೆಗೆ. To grin (Râm. 3, 4, 30). — ಹಲುಮಾಣಿಕ. = ಹಣುಮಣಿಕ್ಕ. A thorny shrub or tree, Flacourtia sepiaria Roxb. (or Flacourtia sapida, ಸ್ವಾದುಕಣ್ಟಕ, ವಿಕಂಕತ, ಸ್ರುವಾವೃಕ್ಷ, ಗ್ರನ್ಥಿಲ, ವ್ಯಾಘ್ರಪಾದ್ Nr.; ಘಂಘೋಣ್ಟೆ Mr. 115, sic!). — ಹಲುಮಾಣಿಕಮರ. (ಸ್ವಾದುಕಣ್ಟಕ, etc., ನಾಯಿಬೇಲ, ಹುಳೀ ಬೇಲ Si. 130). — ಹಲು ಮೊರೆ. = ಪಲ್ಮೊರೆ. To gnash or grind the teeth (Bh. 1, 10, 31). — ಹಲು ಹಲು ಹಳಚು. To strike the teeth together (Bh. 3, 10, 25).

ಹಲು halu. 2. = ಹಲ 1, etc. Much; many, etc. — ಹಲು ಮಕ್ಕಳ ತಾಯಿ ಬಳ್ಳಿ. A scandent thorny shrub, Asparagus racemosus Willd. (St. & Pl.). — ಹಲುವು. = ಹಲವು. (ಬಹು Nr.).

ಹಲುಬು halubu. = ಪಲುಮ್ಬು. To lament (Bp. 15, 21; Bh. 8, 27 sum.; J. 13, 56. 58; 19, 36; 20, 19. 20; 24, 1; 26, 34; 31, 61. 62).

ಹಲುಬೆ halubĕ. = ಹಲಿವೆ, etc. (My.).

ಹಲುವೆ haluvĕ. = ಹಲಿವೆ, etc. (My.).

ಹಲೆ halĕ. 1. = ಹಲಿ 1. ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಹಲಿವುದವಳು (ಅವತೋಕೆ G.).

ಹಲೆ halĕ. 2. ಹಲಾ. Water; spirituous liquor; the earth.

ಹಲ್ಕಾ halkâ. Light; unimportant, insignificant; of little or low estimation or influence (My.; Br.; Mhr., H. ಹಲಕಾ).

Digitized by Google

ಹಲ್ಡೆ haldĕ. = ಅರಳೆ, ಅಲ್ಡೆ, ಹರಡೆ, ಹರ್ಡೆ. (My.; H.).

ಹಲ್ಯ halya. To be ploughed or tilled, arable; *a ploughed field,* arable land. 2, ugliness; deformity.

ಹಲ್ಯೆ halyĕ. *A multitude of ploughs.*

ಹಲ್ಲ halla. = ಅಲ್ಲ 3. — ಹಲ್ಲ ಕಲ್ಲೋಲ. = ಅಲ್ಲ ಕಲ್ಲೋಲ. (My.; Tĕ.).

ಹಲ್ಲಕ hallaka. *A red water-lily, Nymphaea rubra.* See Nr. s. ಹುಟ್ಟು 1.

ಹಲ್ಲಣ hallaṇa. = ಪಲ್ಲಣ. (Śmd. 25). Tbh. of ಪಲ್ಯಯನ (Śmd. 351. 375; Nr.; Hlâ.; ಪಲ್ಲಣ, ನೀವಿ Nn. 105; Bp. 58, 33; J. 8, 33).

ಹಲ್ಲಣಿಸು hallaṇisu. 1. = ಪಲ್ಲಣಿಸು. ಆನೆಯ ಹಲ್ಲಣಿಸುವುದು (ಕಲ್ಪನೆ, ಸಜ್ಜನೆ Nr.).

ಹಲ್ಲಣಿಸು hallaṇisu. 2. To go on or advance without stopping (Bh. 3, 18, 32. 35; Mhr. ಹಾಲಣೇಂ, to move, to stir; to be agitated). ಹಲ್ಲಣಿಸಿತನಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲದಯ್ದುದುದಕ್ಕಂ (Bhn. 14).

ಹಲ್ಲರು hallaru. = ಹಲವರು s. ಹಲ 1. ಗೆದ್ದರೆ ಹಲ್ಲರು ಗೆದ್ದರು, ಸೋತರೆ ಕೊಂಕಣಿಗರ ಗಣ್ಡ ಸೋತ (Prv.).

ಹಲ್ಲಾ hallâ. An attack, onset (My.; Mhr., H.); escalade, scaling a fort (My.). — ಹಲ್ಲಾ ಏರು. = ಹಲ್ಲಾ ಹತ್ತು (My.). — ಹಲ್ಲಾ ಹತ್ತು. To scale, as a fort (My.).

ಹಲ್ಲಿ halli. 1. = ಪಲ್ಲಿ. The small house-lizard, Lacerta gecko, Gecko swinhonis, Gecko subpalmatus (Bd.; ಮುಸಲಿ, ಗೃಹಗೋಧಿಕೆ, Nr.; ಮುಸಲಿ, ಗೃಹಗೋಧಿಕೆ, etc. Mr. 166; ಮುಸಲಿ, etc., ಗವುಳಿ Si. 171; C.). ಹಲ್ಲಿ ಓಡೋದೇನು? ಬೆವರು ಸೋರೋದೇನು? — ಹಲ್ಲಿಸಕುನ. The omen occasioned by a lizard (My.).

ಹಲ್ಲಿ halli. 2. = ಹಲ್ಲೆ 1 No. 1, etc. (S. Mhr.).

ಹಲ್ಲಿ halli. 3. That has teeth (? or is it connected with ಹಲ್ಲೆ 1? or with ಹಲಿಕೆ?). See ಗೋರಿ-.

ಹಲ್ಲು hallu. = ಅಲ್ಲು 3, ಹಲ್, etc. A tooth (ದ್ವಿಜ Si. 418; C.), also of a saw (B. 4, 181; C.); a step of a ladder (B. 4, 150; C.); a spoke of a wheel (S. Mhr.). ಹಲ್ಲಿನ (B. 4, 131). (ಕುದುರೆಯ) ಹಲ್ಲು ಕಪ್ಪಾಗಿರಲು ಹೊಲ್ಲ, ಬಿಳಿದಾಗಿರ್ದ ಹಲ್ಲಾಗೆ ಪೂಜ್ಯಮದು, ಕೆಳಗಾಡು ಮೇಲಾಡು ಹಲ್ಲಿರಲು ಜಯಮುಕ್ಕ, ಹೆಚ್ಚು ಕುನ್ದಾಗೆ ದನ್ತಾಧಿಕಂ ದನ್ತಹೀನಂ (Mr. 277). ಹಲ್ಲು ಇರುವಾಗಲೇ ಕಡ್ಲೆ ತಿನ್ನ ಬೇಕು. — ಹಲ್ಲು ಕಚ್ಚಿಕೊಣ್ಡು, ಅವಲಕ್ಷಣ ಅನ್ನಿಸಿ ಕೊಣ್ಡ. — ಹಲ್ಲುಗಳ ನಡುವೆ ನಾಲಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿರುವ ಹಾಗೆ. — ಹಲ್ಲು ಹೋದ ಮೇಲೆ ಕಲ್ಲು ಜಗಿದೇನು ಅನ್ದ ಹಾಗೆ. — ಹಲ್ಲಿಗೆ ಹಡಿಯದ ಮೂಳೆ ಹತ್ತು ರುಪ್ಪಾಯ ಮಸಾಲೆ ಕೆಡಿಸಿತು. — ಬೆಲ್ಲ ತಿನ್ದು, ಹಲ್ಲು ಬಿದ್ದು ಹೋಯಿತನ್ತೆ. — ನಿಲಕದೆ ಇಲ್ಲದವನಲ್ಲಿ ಊಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಇದ್ದ ಹಲ್ಲು ಉದುರಿಸಿ ಕೊಣ್ಡ. — ನುಂಗ ದಾರದ ತುತ್ತೂ ತುಟಿ ಏರಾದಿದ ಹಲ್ಲೂ ಸಮ. — ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟ ಎಮ್ಮೆಯ ಹಲ್ಲು ಹಿಡಿದು ನೋಡಿದ (Prvs.). See ಪೊಳ್ಳು. — ಹಲ್ಲ ಕಡ್ಡಿ. = ಹಲ್ಲುಕಡ್ಡಿ. ಹತ್ತದ ಹಲ್ಲ ಕಡ್ಡಿ ಒಬ್ಬನ ತಲೇ ಹೊಡ (Prv.). — ಹಲ್ಲ ಪುಡಿ. = ಹಲ್ಲುಪುಡಿ. (G. 100). — ಹಲ್ಲು ಕಡಿ. To gnash the teeth (G. 322). — ಹಲ್ಲುಕಡ್ಡಿ. A tooth-pick (My.). — ಹಲ್ಲು ಕಿಸಿ. To grin (B. 2, 12). — ಹಲ್ಲುಗಿರಿ. -ಕಿರಿ. To grin (Abhâ. 2, 71). — ಹಲ್ಲುಗಿರಿತ. -ಕಿರಿತ. Grinning (Râm. 6, 87, 15). — ಹಲ್ಲು ತಿನ್ನು. To gnash the teeth (C.; B. 5, 139). — ಹಲ್ಲುನೋವು. The toothache (My.). — ಹಲ್ಲುನೋವುಮರ. A small tree, Wrightia tinctoria Br. (St. & Pl.). — ಹಲ್ಲುಪುಡಿ. Toothpowder (My.). — ಹಲ್ಲುಬೇನೆ. The toothache (ಆಟ್ಟುರದ G.). — ಹಲ್ಲುಬ್ಬ. -ಉಬ್ಬ. A man with prominent teeth (My.). — ಹಲ್ಲುಬ್ಬಿ. -ಉಬ್ಬಿ. A woman with prominent teeth (My.). ಹಲ್ಲುಬ್ಬಿ ನಕ್ಕರೂ ಕಾಣ ಬಾರದು, ಅತ್ತರೂ ಕಾಣ ಬಾರದು (Prv.). — ಹಲ್ಲುಮುದ್ದುಗಿಡ. The tree Mimusops elengi Lin. (ಕೇಸರ, ವಕುಲ, ಪರಿಮಳ ಹುಪ್ಪಿನ ಗಿಡ, ದಕ್ಷದನ್ತಗಿಡ Si. 13?). — ಹಲ್ಲುಮುರುಕ. A man with broken teeth (My.). — ಹಲ್ಲುಸೂಲೆ. The toothache (My.). — ಹಲ್ಲುಹುಳ. An insect that infests the teeth and causes the toothache (My.).

ಹಲ್ಲೆ hallĕ. 1. = ಅರೆ 4, ಪಾರೆ 3, ಹಲ್ಲಿ 2, ಹಾರೆ 3. The lobe of the ear (My.). 2, the round flat part or blade attached to a handle and used in turning dôsĕs (My.). 3, a horse- or bullock-shoe (My.).

ಹಲ್ಲೆ hallĕ. 2. (Tu. ಪಲ್ಲೆ). — ಹಲ್ಲೆಕಾಯಿಬಳ್ಳಿ. An immense climbing shrub bearing pods of extraordinary size, Entada monastachya Dec. (or Entada scandens Benth. St. & Pl.; the shrub is called ಕಡಕತ್ತಿಕಾಯಿ ಬಳ್ಳಿ in My.).

ಹಲ್ಲೋಲ hallôla. = ಅಲ್ಲೋಲ. — ಹಲ್ಲೋಲ ಕಲ್ಲೋಲ = ಅಲ್ಲೋಲ ಕಲ್ಲೋಲ. (Grj. 2, after 106).

ಹವ hava. 1. = ಹವಾ, q. v. (My.).

ಹವ hava. 2. *An oblation, an offering, a sacrifice,* a burnt-offering. See ಆಹವ 1.

ಹವ hava. 3. *Calling, call; challenging; order, command.* See ಆಹವ 2.

ಹವಣ್ havaṇ. = ಪವಣ್, ಹವಣು. Tbh. of ಪ್ರಮಾಣ (Bp. 4, 3?; 26, 15; 39, 58; 51, 75).

ಹವಣಿ havaṇi. Agreeable, good (?). ಪವಣಿಯಾ ... ಹವಣಿಯಾ ತೋಗೆಯಾಗಿ ಕವಣೆಗಲ್ಲಪ್ಪು ದಿಕ್ಕಾಗೆ ... ನೋಡು (Sp. in one MS.).

ಹವಣಿಕೆ havaṇikĕ. Due consideration, deliberation; contemplation; thought; desire (B. 3, 27; 4, 181). ... ಹವಣಿಕೆ (ದೇವನ G.).

ಹವಣಿಗೆ havaṇigĕ. = ಪವಣಿಗೆ. (Bh. 7, 1, 4).

ಹವಣಿತು havaṇitu. That is well-measured, proper, agreeable, etc. ಹವಣಿತಾಗಿ ದಾಪ್ ಸುಹ (ಮತ್ಸ್ಯ Nr.).

ಹವಣಿತ್ತು havaṇittu. = ಹವಣಿತು. ... (Nr.).

ಹವಣಿಸು havaṇisu. = ಅವಣಿಸು. To make ready, to prepare (Grj. 4, 74; My.; Sk. ಪ್ರಮಾ); to arrange; to make concise. ಹವಣಿಸಲ್ (ಸಂಗ್ರಹ, ಸಂಕ್ಷೇಪ, ಸಮಾಹಾರ, ... Mr. 446). 2, to deliberate; to think; to desire (B. 1, 1?; 2, 13. 15; 3, 38. 101; Sk. ಪ್ರಮಾ also: to form a correct notion of, to understand; to conjecture). ... ವದಕ್ಕಾಗಿ ಹವಣಿಸೋಣ (ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವು); ಕೆಲ್ಲುವದಕ್ಕೆ ಹವಣಿಸುವ ನನ್ನು ಜಯಿಸೋಣ (ಹಸ್ತವಾರಣ G.).

ಹವಣು havaṇu. = ಹವಣ್, etc. Measure; proper measure, manner or state, fitness, etc. (Bp. 16, 9; 44, 7. 40; Bp. 47, 43; Râm. 3, 2, 22; 6, 30, 13; My.); making ready, preparing (My.). ನವಿಳೆಗೆ ಹವಣಾಗಿ ... ಕಟ್ಟಿ ತಕ್ಕ ಬಣ್ಣ (ಗಸ್ತಿ, etc. Si. 273). ... ತುಮ್ಬಿಗೆಯ್ದು ಉಪ್ಪುದಿದದಲ್ಲಿ ... (Mr. ...). ದಾವಣಿ ಕಟ್ಟುವದಕಿಗಾದರೂ ಹವಣು ಬೇಕು (Prv.).

ಹವನ havana. 1. The act of offering an oblation with fire; an oblation (to the gods), a burnt-offering, a sacrifice (ಅಗ್ನಿಗೆ ಕೊಡುವ ಆಹುತಿ G.; My.). ಪವನದ ... ಕ್ಷಣ ಹವನವಾದೀತೇ? (Prv.).

Digitized by Google

ಹವನ **havana.** 2. The act of calling; challenging.

ಹವಸು **havasu.** = ಹೌಸ, q. v. ಹವಸುಳ್ಳವ (ಎಲಾಸಿ Čb.).

ಹವಳ **havaḷa.** = ಪವಳ. Coral (ಪ್ರವಾಲ Nr.; ವಿದ್ರುಮ Nn. 130; ಪ್ರವಾಲ Si. 331; C.). ನೇವಳವಾದರೆ ಹವಳದ್ದು ಆದೀತೇ? (Prv.). — ಹವಳಕ್ರಿಮಿ. The coral polyp (C.; B. 4, 172). — ಹವಳದ ಹುಳಿ. = ಹವಳಕ್ರಿಮಿ (C.; B. 4, 171). — ಹವಳಪಾಟ್ಲಿ. A coral bracelet (C.). — ಹವಳಬಣ್ಡೆ. A coral rock (C.; B. 4, 171). — ಹವಳಮಲ್ಲಿಗೆ. A small tree with fragrant flowers, Nyctanthes arbor tristis Lin. (Z.; ಮನ್ದಾರ G.). — ಹವಳಸದ್ಗನ್ಧಕ. A kind of brimstone (My.). — ಹವಳಾರತಿ. -ಆರತಿ. A waving-platter ornamented with coral (My.).

ಹವಳು **havaḷu.** = ಹವಳ. (ಪ್ರವಾಲ G.).

ಹವಾ **havâ.** = ಹವ 1, ಹವೆ 2. Air, wind; weather; climate (My.; B. 5, 206; Mhr., H.).

ಹವಾಲತೆ **havâlatĕ.** = ಹವಾಲ್ತೆ. Transfer; the transfer of a debt from the original debtor to one who becomes responsible for it to the creditor (My.; H. ಹವಾಲತ್).

ಹವಾಲದಾರ **havâla-dâra.** = ಹವಾಲುದಾರ. (B. 5, 106).

ಹವಾಲು **havâlu.** = ಹವಾಲಿ. Charge, trust, care; responsible custody: charge (to pay on account of) as committed (My.; Mhr., H. ಹವಾಲಾ).

ಹವಾಲುದಾರ **havâlu-dâra.** A non-commissioned officer in the native army under the subêdâra, corresponding with serjeant (My.; Mhr. ಹವಾಲದಾರ). 2, the chief of a company of armed men, peons, etc. (B. 5, 106; Mhr.). 3, the officer of a district under a subêdâra (Mhr.).

ಹವಾಲೆ **havâlĕ.** = ಹವಾಲು. (My.).

ಹವಾಲ್ತೆ **havâltĕ.** = ಹವಾಲತೆ. (My.).

ಹವಾಲ್ದಾರ **havâl-dâra.** = ಹವಾಲುದಾರ No. 1. (My.). See Prv. s. ಸೂಳೆ.

ಹವಿ **havi.** Tbh. of ಹವಿಸ್. (Bp. 39, 33). ಬೇಳ್ದ ಹವಿ (ಹುತ, ವಷಟ್ಕೃತ Hlâ.). — ಹವಿ ಕೊಡು. To offer a havi (Bp. 57, 18).

ಹವಿಪ್ರದಾನ **havi-pradâna.** The act of offering into fire or with fire. See ಬೇಳ್ 1.

ಹವಿಗೇಹ **havis-gêha.** *Any house or chamber in which an oblation is offered,* a sacrificial hall.

ಹವಿರ್ಭಾಗ **havis-bhâga.** A portion or share of the oblation (J. 5, 44. 45; 8, 42).

ಹವಿಷ್ಯ **havishya.** Anything fit for an oblation; clarified butter; wild rice; rice mixed with ghee; a hymn in praise of oblations. (G.).

ಹವಿಸ್ **havis.** = ಹವಿ. *Anything offered as an oblation with fire,* clarified butter, grain, milk, sôma, etc. (ಚರು, ಬೇಳ್ವ ತುತ್ತುಗಳು Mr. 260); an oblation or burnt-offering in general.

ಹವಿಸ್ಸು **havissu.** Tbh. of ಹವಿಸ್. (My.).

ಹವೀಕ **havika.** = ಹೈಗ, q. v.

ಹವೀಜ **havija.** (B. 4, 177).

ಹವುದಾ **havudâ.** = ಹೌದಾ, q. v. (My.).

ಹವುದು **havudu.** = ಅಹುದು, ಹೌದು. It becomes, it is; it is so; yes (My.). ಹವುದೆನ್ದರೆ ಬಯ್ಯುತ್ತಾನೆ, ಅಲ್ಲೆನ್ದರೆ ಹೊಡಿಯುತ್ತಾನೆ (Prv.).

ಹವುರ **havura.** ಹೌರ. = ಹಗರ, etc. (My.).

ಹವುರಗೆ **havuragĕ.** ಹೌರಗೆ. Lightly (My.; Čb. 99).

ಹವುರು **havuru.** ಹೌರು. = ಹಗುರ, etc. (B. 4, 148).

ಹವೆ **havĕ.** 1. = ಹಬೆ 2. (My.). ಸೆಳೆಯ ಹವೆ (ದಾಷ್ಪ, ಊಷ್ಮ Si. 439).

ಹವೆ **havĕ.** 2. = ಹವಾ. (B. 2, 49; 3, 36; 4, 26. 102).

ಹವೇಲಿ **havêli.** A large house, a villa, especially one of a râja (My.; Br.; Mhr., H. ಹವೇಲೀ).

ಹವ್ಯ **havya.** Fit to be offered in oblations. 2, *an oblation or offering to the gods.* ದ್ರವ್ಯವಿದ್ದವನಲ್ಲಿ ಹವ್ಯವಾದರೂ ಗವ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಬಡತನ (Prv.).

ಹವ್ಯಕವ್ಯ **havya-kavya.** Oblations both to the gods and to the spirits of deceased ancestors. (My.).

ಹವ್ಯಪಾಕ **havya-pâka.** *An oblation* (of rice, barley, etc.) *cooked with butter and milk for presentation to the gods; the vessel in which such an oblation is prepared.*

ಹವ್ಯವಾಹ್ **havya-vâh.** *Agni, fire.*

ಹವ್ಯವಾಹನ **havya-vâhana.** Bearing oblations, conveying oblations; *Agni, fire.*

ಹವ್ಯವಾಹನಸಖ **havyavâhanasakha.** Wind (J. 13, 9).

ಹವ್ಯಾಸ **havyâsa.** Desire, lust; any longing or itching (My.; Mhr., H.).

ಹವ್ವ **havva.** = ಹವ್ವನೆ. ಈ ಅತ್ತಾಳ ವಿತ್ತಾಳ ರೂಪವನ್ನು ಕಣ್ಡು, ಹವ್ವ ಹಾದ್ ಮೂರ್ಛಿತಳಾದಳು (B. 5, 132). See B. 5, 155.

ಹವ್ವನೆ **havvanĕ.** = ಪವ್ವನೆ. Suddenly (ಅಕಸ್ಮಾತ Šmd. 398). ಆ ನಿಮಿಷದಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಹವ್ವನೆ ಹಾದ್ (Bp. 15, 18). ಸರ್ಪನಂ ಕಣ್ಡಾಗ ಹವ್ವನೆ ಹಾದ್, ಮೂರ್ಛಿತನಾಗಿ, ಸತ್ತನು (46, 23). 2, oh! woe to me! (ಭಯಧ್ವಾನಿತ Šmd. 398).

ಹಸ **hasa.** (= ಹದ 1). Niceness, comeliness, charm, beauty; good manner, state or order; tillage; purity; ease (ಮನೋಹರ Šs.; ಅನು, ಲೇಸು, ಚೊಕ್ಕಳಿಕೆ, ಗಟ್ಟಿ, ಎಡ್ಡ, etc., ಮನೋಹರ Kk. 18; ಚೊಕ್ಕಳಿಕೆ, ಚೊಕ್ಕ, ರಯ್ಯ, ಲೇಸು, ಎಡ್ಡ, ಅನು, ಮನೋಹರ Šm. 55). — ಹಸಗೆಡು. -ಕೆಡು. Beauty to be lost (Bp. 39, 64). — ಹಸಂಗೆಡು. -ಂ-ಕೆಡು. Ease to be lost (V. 9, 100). — ಹಸ ಮಾಡು. To put in a proper state; to till; to clean, to purify (My.). ಕಾಡು ಹಸ ಮಾಡು (ಶೋಧಿಸು G.).

ಹಸ **hasa.** 1. Tbh. of ಪಶು. A cow (My.). ಕರೆಯುವ ಹಸಾ ಕೊಟ್ಟು, ಒದೆಯುವ ಕತ್ತೆ ತನ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಹಸ ಕರು. A cow and a calf (My.).

ಹಸ **hasa.** 2. *Laughter,* laughing, a laugh; derision.

ಹಸತ್ **hasat.** Laughing, smiling. See ಹಸನ್ಮುಖ.

ಹಸನ **hasana.** = (ಹದನ), ಹಸ q. v., ಹಸನು. (Bp. 22, 47; ಸ್ವಚ್ಛ Čb.; ನಿರ್ಮಲ G.). — ಹಸನ ಮಾಡು. = ಹಸ ಮಾಡು. To clean (B. 3, 83), etc. ಹಿಟ್ಟು ಹಸನ ಮಾಡು (ತೆಣ್ಣು); ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಸನು ಮಾಡೋಣ (ಪವ G.).

ಹಸನ **hasana.** Laughing, laughter, a laugh. See ನಗು; Šmd. 393; Bp. 37, 24.

ಹಸನಿ **hasani.** *A portable fire-place, a chafing dish.*

ಹಸನು **hasanu.** = (ಹದನು), ಹಸ q. v., ಹಸನ. Beauty, etc. (ಅನವಸ್ಕರ, ನಿರ್ಮಲ, ಅಮಲ, ಸ್ವಚ್ಛ, ನೈರ್ಮಲ್ಯ G.; My.; Bp. 28, 12; 40, 24; 46, 57; 61, 80; Bh. 1, 8, 48; Si. 222). ಹಸನಾಗಿದೆ ಬದುಕು (Dp. 4). ಮೊಸರು ಕಡೆಯಲು ಬೆಣ್ಣೆ ಯೊಸೆದು ತೋಱುವ ತೆಱದಿ ಹಸನುಳ್ಳ ಗುರೂಪದೇಶದಿಂ ಮುಕ್ತಿ ವಶವಾಗದಿಹುದೆ? (Sp.). ಹಸನಾದ ಹಲ್ಲು (G. 546). ದಾದಾವೀ ಚಪ್ಪ

Digitized by Google

ಸುಟ್ಟು, ಕರಿಬೂದಿ ಮಾಡಿ, ಅದರಿನ್ದ ಹಲ್ಲು ತಿಕ್ಕಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ; ಅದರಿನ್ದ ಹಲ್ಲು ಹಸನಾಗಿ, ಗಟ್ಟಿಯಾಗುವವು (B. 3, 20). ವ್ಯಸನವಿದ್ದವ ಹಸನು ಆಗನು.— ಹುಸಿ ಹೇಳಿದರೂ ಹಸನಾಗಿರ ಬೇಕು.— ಹಟ್ಟಿ ಹಸನಾಗಿರ ಬೇಕು, ಹಾಲು ಉಣಿಯ ಬೇಕು (Prvs.). — ಹಸನು ಮಾಡು. = ಹಸ ಮಾಡು. (My.). ಹಸನು ಮಾಡಿದ್ದು (ನಿಃಶೋಧ್ಯ); ಹಸನು ಮಾಡಿದ ಕಾಯಿ (ಪೂತ G.). ಬೆಕ್ಕು ಅಂಗಾಲಿನ್ದ ಮೆಯ್ಯನ್ನು ಹಸನು ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ (B. 3, 31). ಒಬ್ಬನು ಒನ್ದು ಸಾರೆ ಹೊಲವನ್ನು ನೇಗಲ ಹೊಡಿದು ಹಸನು ಮಾಡಿ, ಬೀಜವನ್ನು ಬಿತ್ತಿದ ಬಳಿಕ (5, 115). ಮನೆಯ ಸಾರಿಸಿ ಹಸನು ಮಾಡಿ (5, 135). ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ತೊಳೆದು ಒರಸಿ ಹಸನು ಮಾಡಿ ಇಡುತ್ತಿದ್ದಳು (5, 283). ಮನೆಯೊಳಗಿನ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಒರಸಿ ಹಸನು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ (5, 286).

ಹಸನ್ತಿ hasanti. *A portable fire-place, a chafing dish* (ಹಸನ್ತಿಕೆ, ಬೆಸಳಿಗೆ Mr. 210).

ಹಸನ್ತಿಕೆ hasantikĕ. = ಹಸನ್ತಿ. *A portable fire-place, etc.*

ಹಸನ್ಮುಖ hasat-mukha. A smiling countenance (My.).

ಹಸರ್ hasar. = ಹಸರು. — ಹಸರಾಣಿ. = ಹಸರ್ವಾಣಿ, etc. (My.). — ಹಸರಾಣಿಬಳ್ಳಿ. A creeping or twining weed, Convolvulus arvensis Lin. (Z.). — ಹಸರ್ವಾಣಿ. = ಅಸರಾಣಿ, ಹಸರಾಣಿ, ಹಸರುವಾಣಿ. Articles of trade that come from trees, creepers or vegetables, as leaves, fruit, etc. (My.). — ಹಸರ್ವಾಣಿಕನ್ದಾಯ. A tax levied on such articles (My.).

ಹಸರ hasara. = ಪಸರ. Tbh. of ಪ್ರಸರ (Śmd. 845 Mdb.).

ಹಸರಿಸು hasarisu. = ಪಸರಿಸು, etc. To spread (v. i.), to extend in all directions (ಹಂಚರಿಸು Kk. 57; Abhâ. 2, 74). ಹಸರಿಸಿದುದು (ಸಮ್ಮೂರ್ಛನ, ಅಭಿವ್ಯಾಪ್ತಿ Nr.).

ಹಸರು hasaru. = ಪಸುರ್ 2 q. v., etc. Green colour, etc. (C.). ಕೆಮ್ಪುಗೂಡಿದ ಹಸರು (ಧೂಮಲ, ಧೂಮ್ರ Mr. 443). — ಹಸರುಕಾಯಿ. A green head of plants; an unripe fruit; a bud (ಕ್ಷಾರಕ, ಜಾಲಕ Si. 123). — ಹಸರುಗೆಮ್ಪು. -ಕೆಮ್ಪು. Reddish-brown (ಕಪಿಶ, ಶ್ಯಾವ Mr. 443). — ಹಸುರುನಾಗರಹಾವು. — The venomous snake Trimeresurus carinatus (Bd.). — ಹಸರುನೂಲಿಗ. A kind of green venomous coluber, Coluber gramineus Shaw, or Trimeresurus gramineus Günther (Bd.). — ಹಸರುನೆಲ. Ground covered with young green grass (ಶಾದ್ವಲ, ಹರಿತ Hlâ.). — ಹಸರುಬಣ್ಣ. The colour green (C.; Si. 51). — ಹಸರುಬಣ್ಣದ ಹಕ್ಕಿ. The green pigeon, Columba hurriala B. MSS. (ಹಾರೀತ Nr.). — ಹಸರುಬೆಳವ. The green pigeon (Bd.; Pr.). — ಹಸರುಮುಗ್ಗು. A tender flower-bud, an unblown flower (My.; ಕ್ಷಾರಕ, ಜಾಲಕ Si. 123; ಜಾಲ, ಕ್ಷಾರಕ 456). — ಹಸರುಮಲ್ಲಿಗೆ. A kind of jasmine. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ಹಸರುಮಲ್ಲಿಗೆ (ಪೀತಮಾಗಧಿ, ಹೇಮಪುಷ್ಪಿಕೆ Si. 139). — ಹಸರುರತ್ನ. An emerald (ಮರಕತ Čb. 78). — ಹಸರುವಾಣಿ. = ಹಸರ್ವಾಣಿ, etc. (My.). — ಹಸರುಸಾಮನ್ತಿಗೆ. = ಹಸರುಮಲ್ಲಿಗೆ. (ಹೇಮಪುಷ್ಪಿಕೆ Si. 139). — ಹಸರುಹಾವು. Any snake of a green colour (C.).

ಹಸಲು hasalu. = ಅಸಲ್, ಅಸಲು. (My.). See Prv. s. ಮಲ್ಲಾಟ.

ಹಸಲೆ hasalĕ. = ಪಸಲೆ, q. v. (ಶಾದ, ಶಷ್ಪ Nr.).

ಹಸವು hasavu. = ಹಸಿವು, etc. Hunger (B. 5, 138).

ಹಸವು hasavu. = ಹಸುವು, etc. A cow (My.).

ಹಸಾದ hasâda. = ಪಸಾದ, etc. Tbh. of ಪ್ರಸಾದ. (Bp. 11, 29; 35, 56; 37, 8; 39, 41. 50; Bh. 1, 8, 78; 1, 9, 11; Râm. 4, 2, 12).

ಹಸಿ hasi. 1. = ಪಸಿ 3, etc. Greenness; freshness; moisture (of the ground, etc.); rawness; the state of being not boiled or heated (as milk or ghee); (green, etc.); a substance that is green, fresh, moist, etc. (ದ್ರವದ್ರವ್ಯ Śmd. Dh., Śm. 10; ಉನ್ನ, ಕ್ಲಿನ್ನ Hlâ., Mr. 448, but originally, and probably wrongly, ಹುಸಿ; C.). ಕೆರೆಯ ನೀರು ಕಾಲುವೆಗಳೊಳಗಿನ್ದ ಬನ್ದು ಹಾಸಿದರೆ ಭೂಮಿಯು ಹಸಿಯಾಗಿ, ಬಿತ್ತಿದ ಪಯ್ರಿಗೆ ಬಹಳ ಉಪಯೋಗವಾಗುವದು (B. 4, 184). ಸೊಸೆಗೆ ಬಿಸಿ ಇಲ್ಲ, ಹನ್ದಿಗೆ ಹಸಿ ಇಲ್ಲ.— ಬಿಸಿಯಾದ್ದು ಆರಿಸ ಬೇಕು, ಹಸಿಯಾದ್ದು ಕಾಯಿಸ ಬೇಕು (Prvs.). — ಹಸಿಕಟ್ಟಿಗೆ. Green wood (My.). — ಹಸಿಗೋಡೆ. A mud wall that is not yet dry. ಹಸಿಗೋಡೆಗೆ ಕಲ್ಲು ಹೊಡೆದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಹಸಿಟ್ಟು. -ಇಟ್ಟು. Raw flour of râgi (My.). — ಹಸಿ ಬಿಸಿ. That is raw and that is boiled. ಹಸಿ ಬಿಸಿ ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಮನಸೇ ಪ್ರಧಾನ (Prv.). — ಹಸಿಬೆರಣಿ. Fresh cow-dung (My.). — ಹಸಿಮಜ್ಜಿಗೆ. (ತೇಮನ, ನಿಷ್ಠಾನ, ತೇವನ, ವಲ್ಗ Śr. 813). — ಹಸಿಮಳೆ. A rain that moistens the soil in a small degree, but does not wet it thoroughly (S. Mhr.). — ಹಸಿಮಾಂಸ. Raw flesh (My.). — ಹಸಿಯಕ್ಕಿ. -ಅಕ್ಕಿ. Raw rice. ರುಚಿಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹಸಿಯಕ್ಕಿ ತಿನ್ದಾನು (Prv.). — ಹಸಿಯಡಿಕೆ. -ಅಡಿಕೆ. Green, unboiled areca-nuts (My.). — ಹಸಿಯ ತುರುಕ. A Turk full of freshness or vicious vigor (My.; Abhâ. 2, 53). — ಹಸಿಯ ದಣೆ. A green stick (Bp. 37, 37). — ಹಸಿಯ ಫಲ. A green unripe fruit (ಶಲಾಟು, ಆಮಫಲ Nr.). — ಹಸಿಯ ಮಾಂಸ. = ಹಸಿಮಾಂಸ. (G. 116). — ಹಸಿಯ ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ. A young green chilli pod (My.). — ಹಸಿಯ ರಸ. Immature juice (G. 113). — ಹಸಿಯಲ್ಲ. -ಅಲ್ಲ. Green ginger (ಆದ್ರ್ರಕ, ಶೃಂಗವೇರ Mr. 137). — ಹಸಿಯ ಸುಣ್ಠಿ. Green ginger (ಪಾಲಿ, ಆದ್ರ್ರಕ Na. 31). — ಹಸಿಯ ಹೊಲೆಯ. An outcaste full of vicious vigor (Bp. 55, 18; 56, 49). — ಹಸಿಯೆಲೆ. -ಎಲೆ. A green young leaf. ಹಣ್ಣೆಲೆ ಉದುರುವಾಗ್ಗೆ ಹಸಿಯೆಲೆ ನಗಾಡುತ್ತದೆ (Prv.). — ಹಸಿಸುಣ್ಣ. Moistened lime (My.). — ಹಸಿಸೊಣ್ಠಿ. = ಹಸಿಯ ಸುಣ್ಠಿ. (My.; ಆದ್ರ್ರಕ, ಶೃಂಗವೇರ Si. 311). — ಹಸಿಹುರುಕು. Moist herpes (ಪಾಮ G.). ಹಸಿಹುರುಕು ಹತ್ತಿದವ (ಪಾಮನ G.). — ಹಸೀ ಕಾಯಿ. A green unripe fruit (ಶಲಾಟು G.; B. 4, 32). — ಹಸೀ ಬೇರು. A green, fresh root (B. 4, 71).

ಹಸಿ hasi. 2. = ಅಸಿ 5, etc., (ಹಸೆ). — ಹಸಿಕಲ್ಲು. = ಅಸಿಕಲ್ಲು. (My.). ಹಸಿಕಲ್ಲು ಗಾಳಿಗೆ ಹಾರಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಹಸಿ hasi. 3. = ಪಸಿ 1. To hunger, to crave food (ಕ್ಷುಧೆ Śmd. Dh.; ಕ್ಷುತ್ತು Śm. 109; C.; Bp. 6, 43; 14, 10. 17). P. ps. ಹಸಿದು, ಹಸ್ತು. ಹಸಿವಾತ (ಕ್ಷುದ್ವತ್, ಬುಭುಕ್ಷಿತ, ಪ್ಸಾತ, ಜಿಘತ್ಸು, ಕ್ಷುಧಿತ Hlâ.). ಹಸಿದವನು (ಕ್ಷುಧಿತ, etc. Nr.). ಹಸಿದಿರಲಾರದವನು (ಅದ್ಯೂನ, etc. Nr.). ಹಸಿದ ಕೋಡಗಕ್ಕೆ ಮಾಗಿದ ಕಾಯಿ ಒದಗಿತು.— ಹಸಿದ ಬೆಕ್ಕು ಹತ್ತಿಗೆ ಜಪ್ಪಿಸಿತು.— ಹಸಿದ ಹಾರುವನನ್ನು ತೊಡಗ ದಾರದು, ಉಣ್ಡ ತುರುಕನನ್ನು ತೊಡಗ ದಾರದು.— ಹಸಿದು ಹಣ್ಣು ತಿನ್ನು, ಉಣ್ಡು ಕಬ್ಬು ತಿನ್ನು.— ಹಸಿದು, ಹಲಸು, ಉಣ್ಡು ಮಾವು.— ಹಸಿದು ಹೊಟ್ಟೆ ತೋರಿಸಿದರೆ ಮಸೆದು ಕತ್ತಿ ತೋರಿಸಿದ.— ನಾಯಿ ಹಸಿದಿತ್ತು, ಹಿಟ್ಟು ಹಳಸಿತ್ತು (Prvs.).

ಹಸಿಕೆ hasikĕ. (= ಹಾಸಿಕೆ No. 2). A certain cloth of an ascetic. ತಪಸ್ವಿಯ ಹಸಿಕೆ (ವಮರ್ಷ್ರಿಕೆ, ವರ್ಯಂಕ Hlâ.).

ಹಸಿಗೆ hasigĕ. = ಪಸುಗೆ, etc. Dividing, etc. (Pb. 1, 8, 79); division or sharing of the produce between the cultivator and landlord (My.). — ಹಸಿಗೆಪಟ್ಟಿ. A list or account of the division of the produce (My.). — ಹಸಿಗೆಮುಕ್ಸದ್ದಿ. A clerk who keeps the account of such divisions (My.).

Digitized by Google

ಹಸಿಗೆ hasigĕ. A toll (as of vegetable, grain) exacted by official personages from the venders (My.; Br. ಪಸಿಗೆ; Mhr. ಫಸಕಿ).

ಹಸಿತ hasita. Laughed, laughing, smiling; expanded, blossomed, blown (ವಿಕಸನ, ಜೃಮ್ಭಿತ, etc. ಅರಳ್ದುದು Mr. 107); laughter, a laugh; smiling, a smile (ಮುಗುಳ್ನಗೆ Mr. 330). See ವಿ-; Bp. 6, 27; 28, 49.

ಹಸಿತಯಶಸ್ hasita-yaśas. Expanded, far-spread glory or fame (Kâvy. V, 18).

ಹಸಿಬೆ hasibĕ. = ಪಸುಬೆ, etc. (My.; Mhr. ಹಜಬೀ, a long and double money-bag). — ಹಸಿಬೆಚೀಲ. = ಹಸಿಬೆ. (My.).

ಹಸಿರು hasiru. = ಹಸರು, etc. (ಪಾಲಾಶ, ಹರಿತ್, ಶ್ಯಾಮ Mr. 442).

ಹಸಿವಿ hasivi. = ಪಸಿ 2, etc. Hunger (B. 3, 121; 5, 262).

ಹಸಿವು hasivu. = ಹಸವು, ಹಸಿವಿ, etc. Hunger (ಅಶನಾಯೆ, ಬುಭುಕ್ಷೆ, ಪ್ಸೆ, ಜಘುತ್ಸೆ, ಕ್ಷುತ್, ಕ್ಷುಧೆ Hlâ.; Nr.; Si. 317; Čpr. 3, 35; Bp. 9, 9; 24, 55; 27, 48; Bh. 1, 10, 32; My.; B. 4, 123). ಮೀಱಿರ್ದ ಹಸಿವು (ಕ್ಷುತ್, ಕ್ಷುಧೆ, ಬುಭುಕ್ಷೆ Mr. 235). ಪಶುವಿದ್ದರೆ ಪವಿತ್ರ, ಹಸಿವಿದ್ದರೆ ಊಟ (Prv.). — ಹಸಿವು ಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To get hungry. ಹಸಿವುಗೊಣ್ಡವನು (ಬುಭುಕ್ಷಿತ, ಕ್ಷುಧಿತ, etc. Si. 358).

ಹಸಿವು hasivu. = ಹಸುವು, etc. A cow. ಹಸಿವಿನ ಹಾಲು etc. (ಗವ್ಯ Si. 315; *only* in Si.).

ಹಸಿವೆ hasivĕ. = ಹಸಿವಿ, etc. (My.; ಅಶನಾಯೆ G.). ಹಸಿವೆಗೆ ಬಾಯ್ಸುವಿ ಬೇಡ, ನಿದ್ದೆಗೆ ಹಾಸಿಗೆ ಬೇಡ (Prv.).

ಹಸು hasu. = ಪಸು 2, etc. — ಹಸುಗೂಸು. -ಕೂಸು. = ಪಸುಗೂಸು. (My.). — ಹಸುಮಕ್ಕಳ್. -ಳು. Young children (ತರಳ, ಬಾಲಕರ್ Nn. 63; My.).

ಹಸು hasu. = ಪಸು. A cow (My.). ಒಳ್ಳಿಹ ಹಸು (ಗೋಮತಲ್ಲಿಕೆ Hlâ.). ಆಱು ಹಸುವಂ ಪದ್ಗವ ಎಮ್ಬುದು (Hlâ.). ಬಂಜೆಹಸು (ವಶೆ Si. 460). See ಎಳಗನ್ತಿ-; Bh. 3, 13, 21.

ಹಸುಕು hasuku. A sharp smell (ನಾತ, ಸೊವಡು, ಕೂರಿತ್ತಾದ ಗನ್ಧ Śm. 23), a disagreeable smell of certain leaves or unripe fruits (My.), the smell of raw meat, etc. (*cf.* ಹಡುಕು). ಅವುದೊನ್ದು ಹಸುಕು ನಾಱುವದುಣ್ಟು, ಅದು ಎಸ್ತ್ರ ಅಮಗನ್ಧಿ ಎನಿಸುಗು (Nr.). — ಹಸುಕುನಾತ. = ಹಸುಕು. (My.).

ಹಸುಗೆ hasugĕ. = ಪಸುಗೆ, etc. (Bh. 1, 8, 64; 1, 10, 5).

ಹಸುಬ hasuba. = ಪಸುಬ, etc. (Śmd. 148; My.). — ಹಸುಬನ ಹಕ್ಕಿ. (ಹಾರೀತ, ಹಸರುಬಣ್ಣದ ಹಕ್ಕಿ Si. 177).

ಹಸುಬೆ hasubĕ. = ಪಸುಬೆ, etc. (My.).

ಹಸುಮ್ಬ hasumba. (Śmd. 48; not in Mdb. MS.). = ಹಸುಬ, etc. ಗಿಳಿ ಹಸುಮ್ಬಗಳ ಗಱಿಯನ್ತಪ್ಪ ವರ್ಣ (ಹರಿಣ Mr. 444).

ಹಸುಮ್ಬೆ hasumbĕ. (Śmd. 48). = ಹಸುಬೆ, etc.

ಹಸುರು hasuru. ಹಸುರ್. = ಪಸುರ್ 2 q. v., etc. Green colour, etc. (ಪಾಲಾಶ, ಹರಿತ, ಹರಿತ್ Hlâ.; ಹರಿತ Nr.; C.; B. 3, 30). ಹಸುರ ಶಾಕದ ಕಾವು (ಕದಮ್ಬ Śmd. 352 Cm.). ಹಸುರಾದ ಶಾಕವು (ಶಿಗ್ರು); ಹಸುರಾಗಿದ್ದ ಎವೆ (ತೋಕ್ಮ); ಬಾಲತೃಣದಿನ್ದ ಹಸುರಾಗಿರ್ದ ಭೂಮಿ (ಶಾದ್ವಲ Nr.). ಕೆಮ್ಪು ಹಸುರಪ್ಪುದು (ಧೂಮ್ರ, ಧೂಮಲ Hlâ.). (ಕುದುರೆ) ನೆಱೆ ಹಸುರ್ (*i. e.* ಶ್ಯಾಮ, see Mr. s. ಹಸಿರು) ಇರಲ್ ಮುಂಜನಕ್ಕ (Mr. 276). ಹಸುರ ಕಡ್ಲೆ (ಮುದ್ಗ G.). — ಹಸುರಂಗಿ. -ಅಂಗಿ. A green coat or jacket (Bh. 3, 13, 19). — ಹಸುರಱ್. -ಅಱ್. Greenness or freshness to disappear (Bp. 18, 30). — ಹಸುರುಗುಪ್ಪಸ. -ಕುಪ್ಪಸ. A green bodice (Râghô. 17, 65). — ಹಸುರುಗೆಮ್ಪು. -ಕೆಮ್ಪು. Reddish-brown (ಕಪಿಶ, ಶ್ಯಾವ Mr. 443). — ಹಸುರುಬಣ್ಣ. A green colour (My.). — ಹಸುರುಬಳೆ. A wrist-ring of green glass (My.). — ಹಸುರುಭಾಲೆಕಚೇರಿ. The green spearmen's office (My.). — ಹಸುರುಬೆಳಕು = ಪಸುರ್ವೆಳಗು. (G.). — ಹಸುರುಬೆಳೆ. A green crop (G. 323). — ಹಸುರುಶಾಲೆ. A green garment of women. ಬಸುರು ಬನ್ದಾಕ್ಷಣ ಹಸುರುಶಾಲೆ ಸಿಕ್ಕೀತೇ? (Prv.). — ಹಸುರುಹಾವು. = ಹಸರುಹಾವು. (My.). — ಹಸುರುಹಿಣ್ಡು. (Women) to express the juice of certain herbs with the hands upon the head of men to decoy or allure them (My.). — ಹಸುರುಹುಲ್ಲು. Green grass. ಹಸುರು ಹುಲ್ಲು ತಿನ್ನುವವಗೆ ಮೊಸರನ್ನ ಆಗದೇ? — ಮೊಸರು ಹುಳಿಯೆನ್ತ, ಹಸುರುಹುಲ್ಲು ಹಿಣ್ಡಿದನನ್ತೆ (Prvs.). — ಹಸುರೆಲೆ. -ಎಲೆ. A young green leaf or such leaves (ಪಲ್ಲವರ್ G.). — ಹಸುರ್ಗನ್ನೆ. -ಕನ್ನೆ. A moderate-sized tree, Dalbergia lanceolaria (Van Someren).

ಹಸುವು hasuvu. = ಹಸ 1, ಹಸವು, ಹಸಿವು. Tbh. of ಪಶು. A cow (ಅನಡ್ವಿ Mr. 180; My.). ಹಸುವಿನ ಸಗಣಿ (ಗೋಮಯ, etc. Si. 315). ಹಸುವುಗಳು (Si. 460).

ಹಸುಳ hasuḷa. = ಪಸುಳ. A (male) child (Bp. 25, 16; B. 5, 4).

ಹಸುಳೆ hasuḷĕ. = ಪಸುಳೆ. (ಅರ್ಭಕ, ಅರ್ಭ Nr.; Bp. 11, 17; 24, 65; ಕೂಸು Bhn. 23). See Śmd. 109.

ಹಸುಳೆತನ hasuḷĕtana. = ಪಸುಳೆತನ. (Bh. 5, 1, 89).

ಹಸೆ hasĕ. = ಪಸೆ 1, (ಹಾಸೆ). A layer: a bed; a beautiful seat (Grj. 7, after 11; 10, after 97; J. 31, 18; 34, 33; My.; *cf.* ಅಸೆ); a spot on the ground decorated with flowers or colours (My.). ಹಾದರಗಿತ್ತಿಯ ಕಾಲು ಹಸೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲದು.— ದಸೆ ಬರುವಾಗ್ಯೆ ಹಸೇ ಮೇಲೆ ರತ್ನ ಬಿತ್ತು.— ನಸೆ ಇದ್ದ ಹಲಗೆ ಸಿಕ್ಕದರೆ ಹಸೆ ಯಾಕೆ? — ನೆಸೆ ಕೊಟ್ಟವ ಹಸೆ ಕದ್ದು ಕೊಣ್ಡು ಹೋದ.— ಬಿಸಲಲ್ಲಿ ಹೋಗುವಾಗ ಹಸೇ ಸುದ್ದಿ ಯಾಕೆ? (Prvs.). — ಹಸೆಜಗಲಿ. An artificially raised spot to put the ornamented seat upon (My.). — ಹಸೆಮಣೆ. A plank used to form a hasĕ (My.); the ornamented seat itself (My.; ಆಸನ್ದಿ Si. 485).

ಹಸ್ತ hasta. = ಹತ್ತ. *The hand* (ಕರ, ಕೆಯ್ Nn. 19; ಕರ, ಕಯಿ, ಕೆಯ್ಯಿ 131). 2, *an elephant's trunk.* 3, an elephant (ಗಜ, ಆನೆ 131). 4, *a measure of length from the elbow to the tip of the middle finger.* 5, *the fore-arm, cubit.* 6, *the thirteenth lunar asterism* (ಋಕ್ಷಭೇದ, ನಕ್ಷತ್ರಭೇದ 131). 7, *quantity, abundance, mass* (at the end of compounds with words signifying "hair"; see ಕೇಶಹಸ್ತ and ಹಿಮ್ಮುಡಿ). 8, a bamboo (ತ್ವಕ್ಸಾರ, ಬಿದಿರ್ 131). 9, N. of a râkshasa (Abh. P. 13, 12). See Mr. s. ಕೋಪು and ನಾಟಕ. ಹಸ್ತದ ಗುಣ ಸ್ವಸ್ತವಾದ ಮೇಲೆ ನೋಡ ಬೇಕು.— ಸ್ವಸ್ತವಿದ್ದವನ ಹಸ್ತ ನೋಡ ಬೇಕು (Prvs.). — ಹಸ್ತಕಡಗ. A bracelet for the wrist (Bp. 61, 27; My.).

ಹಸ್ತಕ hastaka. A mass of hair (ತುಱುಬು Mr. 320). 2, a position of the hands. 3, a mate, an associate, the hand of (B. 4, 81; Mhr.).

ಹಸ್ತಕಂಕಣ hasta-kaṅkaṇa. (Śmd. 386; Kk. 98). A bracelet for the wrist.

ಹಸ್ತಕೌಶಲ hasta-kauśala. Skilfulness of hand, manual dexterity.

ಹಸ್ತಕೌಶಲ್ಯ hasta-kauśalya. = ಹಸ್ತಕೌಶಲ. (My.).

Digitized by Google

ಹಸ್ತಕ್ರಿಯೆ hasta-kriyĕ. Any manual performance. (R.).

ಹಸ್ತಗತ hasta-gata. Gone into the hands of; come to hand, fallen into one's possession, procured, gained, obtained; fallen into the power, charge or care of. (My.; B. 5, 44; Mhr.).

ಹಸ್ತಗುಣ hasta-guṇa. Luck, quality of affecting, in a good or evil manner, the things touched, the works done, or the persons, business, etc. with whom or which connection is held, as supposed to inhere in every human agent:—the power or principle to which is referred, as the source and spring, the prosperousness or wretchedness, the successfulness or unsuccessfulness which attends and characterizes him through his course of life (Mhr.; My.).

ಹಸ್ತಚಾಪಲ್ಯ hasta-čâpalya. = ಹಸ್ತಕೌಶಲ. (Sk.; R.).

ಹಸ್ತತಲ hasta-tala. The palm of the hand.

ಹಸ್ತತಲಾಮಲಕ hastatala-âmalaka. An Emblic myrobalan fruit on the palm of the hand (Čpr. 3, 68).

ಹಸ್ತತಲಾಮಲಕನ್ಯಾಯ hastatalâmalaka-nyâya. The manner of an âmalaka on the palm of the hand, *i. e.* indisputable (My.).

ಹಸ್ತದೋಷ hasta-dôsha. A slip of the hand, a mistake committed by the hand. (My.).

ಹಸ್ತಪರೀಕ್ಷೆ hasta-parîkshĕ. Examination (of the lines) of the hand (by a chiromancer, My.).

ಹಸ್ತಬಿಮ್ಬ hasta-bimba. *Perfuming or smearing the body with unguents.*

ಹಸ್ತಭೂಷಣ hasta-bhûshaṇa. An ornament of the wrist, a bracelet (ಶಂಕರ Nn. 45).

ಹಸ್ತಮರ್ದನ hasta-mardana. Crushing or bruising with the hand. See ಕಿಮುಚು 1.

ಹಸ್ತಲಾಗ hasta-lâga. A respectful catch or hold of the hand of a râja to lead him (My.).

ಹಸ್ತಲಾಘವ hasta-lâghava. Lightness of hand, manual readiness, dexterity; sleight of hand, legerdemain. (My.).

ಹಸ್ತವರ್ತಿ hasta-varti. Being or remaining in the hand, seized, held, caught hold of. See ಹತೋಟಿ.

ಹಸ್ತವಾರಣ hasta-vâraṇa. Restraining the hand (of another); *warding off a blow.*

ಹಸ್ತವಿಭೂಷಣ hasta-vibhûshaṇa. = ಹಸ್ತಭೂಷಣ. (ಶಂಕರ, ಮುಂಗೆಯ್ಯಲ್ಲಿ ಇಕ್ಕುವನ್ತ ಆಭರಣ Nn. 127).

ಹಸ್ತವಿಮರ್ದನ hasta-vimardana. = ಹಸ್ತಮರ್ದನ. See ಕಿಮುಚು 2.

ಹಸ್ತಶುದ್ಧಿ hasta-śuddhi. Successful practice, as that of a skilful physician (My.).

ಹಸ್ತಸೂಚನ hasta-sûčana. Indication by signs of the hand. See ಕೈಯಿಸ್ಸಾಸು.

ಹಸ್ತಸೂತ್ರ hasta-sûtra. A bracelet worn on the wrist, *a cord used as an amulet worn round the wrist at nuptials,* etc. (ಮುಂಗೆಯ್ಯಲಿಹ ಸರ್ವಭೂಷಣಂ Mr. 840).

ಹಸ್ತಾಕ್ಷರ hasta-akshara. One's own sign manual, autograph signature, handwriting (ಕೆಯ್ಬರಹ G.; My.).

ಹಸ್ತಾನ್ತರ hasta-antara. That is in hand or charge: a treasury (My.).

ಹಸ್ತಾನ್ತ್ರ hasta-antra. = ಹಸ್ತಾನ್ತರ. ಹಸ್ತಾನ್ತ್ರ ದಾಕೆಯಾದರೆ ಪುಸ್ತಕ ಏನು ಮಾಡೀತು? (Prv.).

ಹಸ್ತಾನ್ವೇಷಣ hasta-anvêshaṇa. Seeking for or searching with the hand or hands. See ತಡವು 3, ಸಿಡುಗು.

ಹಸ್ತಾಭರಣ hasta-âbharaṇa. Adorned with the nakshatra called hasta (J. 31, 10). 2, an ornament for the wrist, a bracelet (31, 10).

ಹಸ್ತಾಹಸ್ತಿ hastâ-hasti. Hand to hand (Sk.). See ಕೈಯಾಕೈ.

ಹಸ್ತಿ hasti. Having hands, having a trunk; an elephant (ಅನೆ Nn. 144). 2, N. of a king, the founder of Hastinâpura.

ಹಸ್ತಿತ hastita. Thrown. See ಅಸು.

ಹಸ್ತಿದನ್ತ hasti-danta. The tusk of an elephant; ivory (My.; B. 4, 24).

ಹಸ್ತಿನಖ hasti-nakha. *A raised mound of earth or masonry protecting the access to the gate of a city or fort* (furnished with an inner staircase, etc., ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲು ಕಟ್ಟು, Hil.). See Nr. s. ಮಣ್ಣು.

ಹಸ್ತಿನಾಪುರ hastinâ-pura. N. of a city founded by king Hasti (Hastin), the capital of the kings of the lunar race (about fifty-seven miles north-east of Delhi on the banks of a channel of the Ganges). (J. 2, 2. 4; 11. 7.).

ಹಸ್ತಿನಾವತಿ hastinâ-vati. = ಹಸ್ತಿನಾಪುರ. (J. 2, 11. 13; [illegible] 24, 81).

ಹಸ್ತಿನಿ hastini. *A female elephant.* 2, a woman of a particular class (having thick lips, thick hips, etc., Grj. 7, after 11).

ಹಸ್ತಿಪಕ hasti-paka. An elephant-driver or rider; an *elephant-keeper.*

ಹಸ್ತು hastu. P. p. of ಹಸಿ 3. (My.). ಹಸ್ತುದವ (ಕ್ಷುಧಿತ, etc. Si. 358). ಮಾತು ಕೇಳ್ದು ಹೋದವ ಗಟ್ಟಿ ಬನ್ದ, ಮಾಡಿಕ್ಕ ಕೇಳ್ದು ಹೋದವ ಹಸ್ತು ಬನ್ದ (Prv.).

ಹಸ್ತೋದಕ hasta-udaka. Hand-water, *i. e.* the water which at meals is poured upon the left hand that had been on the leaf-plate whilst the right was conveying some morsels of food to the mouth (My.).

ಹಸ್ತೋನ್ಮುಕ್ತಿ hasta-unmukti. Loosening from or with the hand. See ಸಿಡಿಲ್.

ಹಸ್ತ್ಯ hastya. Belonging to the hand, done with the hand, manual; given with the hand. (R.).

ಹಸ್ತ್ಯಾರೋಹ hasti-ârôha. *An elephant-rider, an elephant driver.*

ಹಸ್ರು hasru. = ಹಸರು, etc. (My.). — ಹಸ್ರುಗಣೆ N. of a plant (ಬಿಲಿತ Mr. 121).

ಹಹಹ ha-ha-ha. (= ಅಹಹ). Ha, ha, ha! (My.; Mhr.).

ಹಳ haḷa. (*Cf.* ಪಳಪಳ). — ಹಳ ಹಳ. rep. Constantly shine or motion (Bp. 5, 33). — ಹಳ ಹಳಿ. = ಹಳ ಹಳ. (Bp. 8, 23, 5; 8, 24, 53).

ಹಳಚಿಕೆ haḷačikĕ. Flash, glitter, shine (ಹೊಳಪು, ಬೆಳಗು, Čt. I, 23).

ಹಳಚು haḷaču. = ಪಳಚು, etc. To strike against, etc. (Bp. 51, 70; 61, 27; Bh. 4, 2, 56; 6, 3, 1; 6, 21 [illegible] 8, 23, 10; 10, 7, 2; Râm. 3, 6, 14; 5, 9, 5; 6. 10, 7. [illegible] ಹಲು ಹಲು).

ಹಳದಿ haḷadi. = ಅರಿಸಿ, ಪಳದಿ. The colour of turmeric, yellow, greenish yellow (ಅರದಾಳ, ಪೀತ Si. 427; [illegible] ಹರಿತ್ 443; C.; B. 1, 5). See ಅರ್ಸಿ. — ಹಳದಿದಾಸವಾಳ A small cultivated tree, yielding a red dye, the Ixora

Digitized by Google

mulberry tree, Morinda citrifolia Lin. (St. & Pl.). — ಹಳದಿಬಣ್ಣದ ಹಾವು. The venomous snake Trimeresurus erythrurus (Bd.). — ಹಳದಿಯೆಣೆ. -ಎಣೆ. (ತೋಕ್ಮ, ಹರಿತಯವ Si. 304). — ಹಳದಿವಣ್ಣ. -ಬಣ್ಣ. The colour yellow (Bp. 12, 17). — ಹಳದೀ ಗಿಡ. The long-rooted turmeric, Curcuma longa Lin. (St. & Pl.). — ಹಳದೀ ಗೋರಟೆ. (ಕುರಣ್ಟಕ, ವಜ್ರದನ್ತಿ, ಸಹಚರಿ G.). — ಹಳದೀ ಚನ್ದನ. (ಹರಿಚನ್ದನ Si. 228). — ಹಳದೀ ಚನ್ದನ. (ಕಾಲಾನುಸಾರ್ಯ G.). — ಹಳದೀ ನೀರುಳ್ಳಿ. (ಲತಾರ್ಕ, ದುದ್ರುಮ, ಹರಿತಪಲಾಣ್ಡು Si. 159). — ಹಳದೀ ಬಣ್ಣ. The colour of turmeric (B. 3, 52; 4, 209; 5, 252; ಹರಿದ್ರಾಭ G.). ಹಳದೀ ಬಣ್ಣವುಳ್ಳದು (ಹರಿಣಿ, ಹರಿತ Si. 419). — ಹಳದೀ ಸಾಮನ್ತಿ. (ಪೀತಮಾಗಧಿ, ಹೇಮಪುಷ್ಪಿಕೆ Si. 139). — ಹಳದೀ ಸಾಮನ್ತಿಗೆ. = ಹಳದೀ ಸಾಮನ್ತಿ. (My.).

ಹಳದು haḷadu. = ಹಳದಿ. (ಅವದಾತ G.; B. 3, 99; Mhr. ಹಳದ).

ಹಳವಣ್ಡ haḷavaṇḍa. Inquietude; painful restlessness; great perturbation (S. Mhr.; Mhr. ಹಳಹಳ, ಹಳಹಾಳ).

ಹಳವಳಿಸು haḷavaḷisu. To become unquiet and anxious, to become painfully restless, to be greatly perturbed (Râm. 6, 47, 38; J. 13, 59; 21, 4; 23, 27; Mhr. ಹಳಹಳಣೇಂ).

ಹಳಸು haḷasu. = ಹಲಸು. (ಪನಸ, ಕಣ್ಟಕಿಫಲ Nr.).

ಹಳಹಳಿ haḷahaḷi. = ಹಳವಣ್ಡ. (ಉಮ್ಮಳ, ಚಿನ್ತೆ G.).

ಹಳಹಳಿಸು haḷahaḷisu. = ಹಳವಳಿಸು. (Bh. 3, 9, 25).

ಹಳಿ haḷi. (= ಹಳುಕು). A bit, a piece, a lump, as of sugar-candy or camphor (My.; *cf.* ಹರಿ3).

ಹಳಿಗ haḷiga. (ಹೞಿಗ?). (The cripple, *cf.* ಹರುವ? or the derided one, *cf.* ಹೞಿ1?). The three-legged attendant of Śiva (ಭೃಂಗಿ Čt. I, 68).

ಹಳಿದಿಸು haḷidisu. = ಪಳಯಿಸು, etc. To lament.

ಹಳಿದಿಸುವ haḷidisuva. Lamentation (ವಿಲಾಪ, ಪರಿದೇವನ Nr.).

ಹಳುಕು haḷuku. (= ಹಳಿ). A bit, a piece, a lump (My.; Tĕ. ಪಲುಕು). See ತನಿ-; Râm. 6, 53, 88; Bh. 8, 24, 24. — ಹಳುಕುವೆರಸು. -ಬೆರಸು. A bit, etc. to be mixed with (Bh. 21, 5).

ಹಳುಂಗು haḷuṅgu. = ಹಣಿಕು, etc. To look slily or cautiously, etc. (Grj. 1, after 131).

ಹಳುವರ haḷuvara. Tenderness, delicateness, leanness (Râm. 6, 51, 64; Mhr. ಹಳವಟ, ಹಳವಾರ).

ಹಳುವಾಯಿ haḷuvâyi. A mode in saṅgîta (Bp. 19, 15; V. 11, 9).

ಹಳ್ಳ haḷḷa. = ಪಳ್ಳ. Depth; etc. (C.; Bp. 44, 5; Râghô. 17, 56; Si. 88. 91. 112. 115). ಒನ್ದು ನಾಯಿ ಮಾಂಸದ ಕರಣೆಯನ್ನು ಕಚ್ಚಿ ಕೊಣ್ಡು, ಹಳ್ಳಾ ದಾಟುವಾಗ (B. 2, 4). ಕುಣಿಗಳಿಗೆ ಹಳ್ಳದ ನೀರು ಕುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದನು (5, 45). ಗಿರಿಯ ತುದಿಯಿನ್ದ ಬಿಸರಿ ಹರಿ ತಪ್ಪ ಹಳ್ಳ (ನಿರ್ಝರ Mr. 97). ಒಣಿತು ಹರಿವ ಹಳ್ಳ (ಸ್ರೋತಸ್ Nr.). ಸೋರುವ ಮನೆಲಿ ಉಚ್ಚೆ ಹೊಯ್ದರೆ ಹಳ್ಳದ ಕೂಡೆ ಹಳ್ಳ. — ಹನಿ ಕೂಡಿದರೆ ಹಳ್ಳ, ತೆನೆ ಕೂಡಿದರೆ ಬತ್ತ (Prvs.). — ಹಳ್ಳ ಕೊಳ್ಳ. dupl. (My.). — ಹಳ್ಳ ಪಳ್ಳ. dupl. (My.).

ಹಳ್ಳಿ haḷḷi. = ಪಳ್ಳಿ 1. A settlement, etc. (Râm. 3, 2, 16; Bh. 1, 8, 93; C.). ಗೊಲ್ಲರ ಹಳ್ಳಿ (ಅಭೀರಪಲ್ಲಿ, ಘೋಷ); ಬೇಡರ ಹಳ್ಳಿ (ಪಕ್ಕಣ, ಶಬರಾಲಯ Nr.). ಹಟ್ಟಿಕಾರರಿಹ ಹಳ್ಳಿ (ಘೋಷ Mr. 187). ಹಳ್ಳೀ ಗವುಡನಿಗೆ ಹುಳ್ಳೀ ಕಜ್ಜಾಯ. — ಹಳ್ಳಿ ಹಾದಾದರೇನು? ಡಿಳ್ಳಿ ಪುಸ್ಸಾದರೇನು? — ಹಳ್ಳೀ ಕುರುಬರಿಗೆ ಗಾಜೇ ಮಾಣಿಕ್ಯ. — ಹಳ್ಳೀ ದೇವರಿಗೆ ಕೊಳ್ಳಿಯೇ ದೀಪ. — ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಆದರೆ ಹಳ್ಳಿಯವಗೆ ಆಗದೇ? — ಲಾಭವಿಲ್ಲದೆ ಸೆಟ್ಟಿ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗ (Prvs.). — ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನವ. -ಅವ. A rustic (My.). — ಹಳ್ಳಿಗಾಡು. -ಕಾಡು. A hamlet surrounded by a forest, a hamlet without civilization (My.; Si. 113). — ಹಳ್ಳಿ ಪಳ್ಳಿ. dupl. (My.). — ಹಳ್ಳಿಸರಡು. N. of a plant (ಚೋರಪುಷ್ಪಿಕ Mr. 142).

ಹಳ್ಳಿಕಾತಿ haḷḷi-kâti. A female villager (Bh. 2, 2, 78).

ಹಳ್ಳಿಕಾಱ haḷḷi-kâṟa. A male villager (Râm. 3, 6, 8).

ಹಳ್ಳು haḷḷu. 1. = ಹರಳು, etc. (My.). — ಹಳ್ಳುಗುಣಿಮಣೆ. = ಹರಳುಗುಣಿಮಣೆ. (My.).

ಹಳ್ಳು haḷḷu. 2. = ಅಳ್ಳು 3, etc. — ಹಳ್ಳಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. = ಅಳ್ಳಯ್ಯ. (Bp. 61, 1. 6). See ಎಡಿಹೂಟ-.

ಹೞ haḻa. 1. = ಪೞ 2, etc. Oldness: old, etc. — ಹೞಗನ್ನಡ. -ಕನ್ನಡ. = ಪೞಗನ್ನಡ. (My.).

ಹೞ haḻa. 2. (ಹಳ). = ಪೞು 2. Weeds, useless shrubs (My.).

ಹೞಕು haḻaku. Decay; that is decayed or rotten, etc. (ಜೊಟ್ಟೆ Śmd. II).

ಹೞಚು haḻaču. = ಹೞಸು. (S. Mhr.).

ಹೞತು haḻatu. = ಹೞದು. (My.). ಹೊಸತು ಮೆಯ್ಯಲ್ಲಿ, ಹೞತು ಹಗ್ಗದಲ್ಲಿ (Prv.).

ಹೞದು haḻadu. = ಪೞದು, etc., ಹೞತು. That is old, etc. (ಜೀರ್ಣ, ಜರಠ, ಪುರಾಣ, ಪ್ರತ್ನ, ಪ್ರತನ, ಪುರಾತನ Hlâ.; ಅನವ್ಯ, etc. Mr. 435; ಪುರಾಣ, ಜರಠ Nn. 138; Bp. 32, 22; My.). ಹೞದಾದುದು (ಘನ, ಜರಠ Nn. 15; ಜರಠ, ಪುರಾಣ 146). ಹೞದಾದನ್ತಾದ್ದು (ಜೀರ್ಣ, etc. Dhw.). ಹೞದಿನಲ್ಲಿ (Nn. 15). ಹೞದು ಮಾಡಿ ಹೊಸದಿಲ್ಲ, ಬಿಳಿದು ಮಾಡಿ ಬಣ್ಣ ಎಲ್ಲ (Prv.).

ಹೞಬ haḻaba. An old man; an old inhabitant; an old servant; one of the ancients, an ancestor (My.; B. 4, 157. 217).

ಹೞಮೆ haḻamĕ. = ಪೞಮೆ (see additions). Antiquity, old times: an old traditional saying, a tradition (Râm. 6, 45, 39).

ಹೞಯಿಗೆ haḻayigĕ. = ಪೞಯಿಗೆ, etc. (ವೈಜಯನ್ತಿ, ಪತಾಕೆ, ಕೇತು, ಕೇತನ, ಧ್ವಜ Hlâ.). ಹೞವಿಗೆಯ ತಲೆಮೊಗದ ಕೆಳಗೆ ಕಟ್ಟಿದ ಕುಂಚ (ಉಚ್ಚೂಡ, ಅವಚೂಲ Hlâ.).

ಹೞವಿಗೆ haḻavigĕ. = ಹೞಯಿಗೆ, etc. (ಪತಾಕೆ, ಕೇತು, ಕೇತನ, etc. Mr. 287; ಟೆಕ್ಕೆ Čt. I, 58; Grj. 4, after 120; Bp. 56, 13. 17; 58, 49). — ಹೞವಿಗೆಗೋಲ್. -ಕೋಲ್. A flag-staff (Bh. 6, 5, 13).

ಹೞವು haḻavu. = ಹೞುವು, etc. (ಮಹಾರಣ್ಯ G.).

ಹೞಸು haḻasu. = ಪೞಸು, ಹೞಚು. To spoil (v. i.), to become foul or old (My.). ಹೞಸಿ ಹೋದದು (ಯಾತಯಾಮ, ಜೀರ್ಣ Si. 443). ನಾಯಿ ಹಸಿದಿತ್ತು, ಹಿಟ್ಟು ಹೞಸಿತ್ತು (Prv.). — ಹೞಸಲು. Spoiling: that which is spoiled (My., in ಹೞಸಲನ್ನ, ಹೞಸಲುಹಿಟ್ಟು).

ಹೞಿ haḻi. 1. = ಪೞಿ 1. To revile, etc. (C.; Bp. 59, 54; B. 1, 4; 2, 14; 3, 19; 4, 181). ಹೞಿವ ನುಡಿ (ದುರ್ವಿಗಾನ, ದ್ವಿತಯವಾಕ್ Mr. 86).

ಹೞಿ haḻi. 2. = ಪೞಿ 2, etc. Blame, rebuke, calumny, etc. (My.). — ಹೞಿ ಪೞಿ. dupl. (Abh. P. 16, 56).

ಹೞಿವು haḻivu. = ಹೞಿ 2, etc. (ಗರ್ಹೆ Nr.; Râm. 6, 58, 6.

Digitized by Google

108). ನಿಃಹಮು ದುಷ್ಟಮು ಗರ್ಹ್ಯ ಎಮ್ಬುವು ಹೞಿಪಿನೊಳ್ ಅಪ್ಪವು (Nr.).

ಹೞಿಸು haḻisu. To cause to reprehend or chide, etc.; to cause one's self to be blamed or chidden, etc. (C., with ಕೊಳ್ಳು). ಹೞಿಸಿ ಕೊಮ್ಬುವನು (ಗರ್ಹ್ಯಾಧೀನ, ವಕ್ತವ್ಯ); ಹೞಿಸಿ ಕೊಮ್ಬ ನುಡಿಯ ನುಡಿವಂ (ಗರ್ಹ್ಯವಾದಿ, ಕದ್ವದ Nr.).

ಹೞುವ haḻuva. = ಪೞುವ, etc., ಹಱುವು. (J. 19, 7; 21, 4; Râm. 3, 2, 16; Bh. 1, 8, 93). ನೆಱಲು ಸೇರ ಬೇಕೆನ್ನು, ಹಱುವಕ್ಕೆ ಹೋದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಹೞುವು haḻuvu. = ಪೞು 1, etc., ಹಱವು, ಹಱುವ. A forest, a jungle (Bh. 1, 3, 21; 3, 5, 16; B. 2, 23; 3, 63; 4, 205).

ಹೞೆ haḻĕ. = ಪೞೆ, etc., ಹಱ 1. Oldness: old, etc. — ಹೞೆಗಂಡುಗನ್ನಡಿ. -ಕಂಚು-ಕನ್ನಡಿ. An old bell-metal mirror (Čpr. 9, 5). — ಹೞೆಗನ್ನಡ. -ಕನ್ನಡ. = ಹಱಗನ್ನಡ. — ಹೞೆಗನ್ನಡ ಲಿಪಿ. The old Kannaḍa character (Bp. 5, 53). — ಹೞೆಗರ್ನಾಟಕ. -ಕರ್ನಾಟಕ. A low class of Karṇâṭaka Brâhmaṇas (My.). — ಹೞೆಚಿಂದಿ. An old rag (My.). — ಹೞೆತರ. Old manner, etc. (ಜೀರ್ಣ G.). — ಹೞೆದಾರಿ. An old road (My.). — ಹೞೆನೀರು. Water not fresh, stale water (My.). — ಹೞೆಪೇಟೆ. N. (My.). — ಹೞೆಬಟ್ಟೆ. An old garment (My.). See Prv. s. ಹಾವು. — ಹೞೆಮಗ. A house-slave (My.). — ಹೞೆಮಾತು. An old, former word (My.). — ಹೞೆಯ. -ಅ 3. ಹಱಬ, q. v. (Bp. 59, 29). — ಹೞೆಯ ತುಱುಹಟ್ಟಿ. (ಗೋಷ್ಠೀನ Nr.). — ಹೞೆಯದು. -ಅದು. That is old, etc. (ಚಿರ, ಪೌರಾಣ Nn. 165). — ಹೞೆಯ ನೆಲ್ಲು. = ಪೞನೆಲ್, q. v. — ಹೞೆಯ ಸಾಲ. A debt contracted by one's deceased father (My.; Bp. 26, 61). — ಹೞೆಯ ಸೀರೆ. (ಪಟಚ್ಚರ Hlâ.; ಪಟಚ್ಚರ, ಜೀರ್ಣವಸ್ತ್ರ Nr.). ಮಾಸಿದ ಹೞೆಯ ಸೀರೆ (ನಕ್ತಕ, ಕರ್ಪಟ Nr.). — ಹೞೆಯೆತ್ತು. -ಎತ್ತು. An old bullock. ಹೞೆಯೆತ್ತು ಹೊೞೆಯಲ್ಲಿ ಹೂಡಿ ನೋಡು (Prv.). — ಹೞೆವಾತು. -ಮಾತು. = ಪೞವಾತು. A tradition, a legend (ಅನಾದಿವಾರ್ತೆ, ಐತಿಹ್ಯ Hlâ.). — ಹೞೆವಾರ್ತೆ. = ಹೞೆವಾತು. (Bp. 32, 22). — ಹೞೆ (i. e. ಹೞೆಯ) ಗಣ್ಡ. The old husband. ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಹೞೇ ಗಣ್ಡನೇ? (Prv.). — ಹೞೇದು. = ಹೞೆಯದು. (C.; ಪುರಾಣ, etc. Si. 374; B. 4, 187). — ಹೞೇ ನಾಣ್ಯ. An ancient coin (B. 5, 212). — ಹೞೇ ಬಟ್ಟೆ. = ಹೞೆಬಟ್ಟೆ. (ಪಟಚ್ಚರ Si. 223). — ಹೞೇ ರೊಟ್ಟಿ. Bread not fresh, stale bread (B. 3, 111).

ಹೞೆದು haḻĕdu. (ಹಱದು, etc.). That is old, etc. (C.; B. 3, 79. 111). ಹೞೆದಹುದು (ಪುರಾಣ, ಪ್ರತನ, ಪ್ರತ್ನ, ಪುರಾತನ, ಚಿರನ್ತನ Nr.).

ಹೞ್ಗಿ haḻgi. = ಪೞ್ಗಿ. The putting of full-grown fruits (cocoa-nuts and pods) into smoke for preservation (ಹೊಗೆಯೊಳ್ ತಱಲಂ ಹೂಡ್ದ ಕ್ರಿಯೆ Śmd. I, o. r. ಪೂಡ್ಚು).

ಹಾ hâ. *An interjection expressing grief* (ದುಃಖ Nn. 140), *pain, weariness,* disgust (ಹೇಯ, ಜುಗುಪ್ಸೆ 140), command (ಸಮ್ಪ್ರೇಷೆ, ಹೇಳುವುದು 140), remembrance (ಸ್ಮರಣೆ, ನೆನವುದು 104), laughter (ನಗೆ, ನಗುವುದು 104), stopping (ಹೋ ಎಮ್ಬುದು, ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು 104), joy or surprise, and anger or reproach. See Grj. 8, 67; Bp. 11, 3; 14, 31; 28, 12; 36, 6; 45, 7; 46, 22; J. 13, 50. 53. 60. — ಹಾ ಹಾ. rep. (Grj. 8, 67; Bp. 45, 7). See ಹಾಹಾ separately. — ಹಾಹಾರವ. The sound of ಹಾ ಹಾ (Čpr. 5, 17; Bp. 46, 34).

ಹಾಂ hâṁ. = ಹಾಂವು, etc. (Bh. 8, 23, 40; C.).

ಹಾಂ hâṁ. Ah! yes! (B. 5, 144. 149. 150; Mhr.).

ಹಾಂವು hâṁvu. = ಹಾಂ, ಹಾವು. A snake (ಭುಜಂಗ, ವಿಷಧರ, ಸರೀಸೃಪ Čb.; C.).

ಹಾಂಸೆ hâṁsĕ. = ಪಾವಸೆ, etc., ಹಂಸೆ. (My.).

ಹಾಕಸು hâkasu. = ಹಾಕಿಸು. (C.). ಬೇಡಿ ಹಾಕಿಸಿ ಕೊಣ್ಡವನು (ಶೃಂಖಲಿತ Dhw.).

ಹಾಕಿಸು hâkisu. = ಹಾಯ್ಸಿಸು. To cause to put, to have put (as big stones, etc. Bp. 16, 10; as a cloth, B. 5, 39), to have put or poured (as milk, B. 2, 13), to cause to put or establish (as a school, B. 5, 188. 302), to lay out, to plan, to plant (as a garden, Si. 118), etc. ಹೊಱಗೆ ಹಾಕಿಸಿ ಕೊಣ್ಡ (ಅವಕೃಷ್ಟ), ಹೊಱಗೆ ಹಾಕಿಸಿ ಕೊಣ್ಡವನು (ನಿಷ್ಕಾಸಿತ, ನಿಷ್ಕ್ರಾಮಿತ G.). See ಅಟ್ಟು.

ಹಾಕು hâku. = ಆಕು 1, ಹಾಯಿಕು, ಹಾಯ್ಕು. To put (as fishes into a basket, Si. 86; as the hand into the pocket, B. 3, 62; as money into a box, 4, 52; as medicines into a bottle, 4, 226); to put on (as clothes, B. 3, 32; as a turban, 8, 80; as ornaments, 5, 76); to put or establish (as a school, B. 5, 270; as a shop, 5, 273); to lay out, to plan, to plant (as a garden, Si. 118); to sow (ಪಾಲಿನಲ್ಲಿ ಹರಳೆಯೂದರೂ ಹಾಕ ಬಾರದು Prv.); to give (as bread to a cow, B. 2, 19; as rice, ನೂಕುವವನು ಹಾಕನು, ಬೋಕಿಯವನು ಕೊಡನು Prv.); to put or pour (as milk, Si. 241; as water, B. 5, 201); to cast or throw (as a mirror, B. 3, 82; as stones, etc., C.); to bring forth (as beasts bring forth young, C.); ಕನ್ದ ಹಾಕಿದ ಆಕಳು ವೇಹಕ್ ಎನಿಸುಗು Nr.; ಅಂಕೋಳೆ ಎಮ್ಬುವದು ಕನ್ದು ಹಾಕಿದ ಹಸುವು Si. 321); to place or write (as numbers on the dial-plate of a clock, B. 3, 97); to apply (as the hand to a work, B. 5, 206; as the mind, ದ್ರವ್ಯ ಗಳಿಸುವದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟಿಗೂ ಮನಸು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದ, 5, 206); to appropriate, to devote (as wealth, B. 5, 204); to put (as to school, B. 5, 260; as to learn any science, 5, 82. 214); to employ, to perform (as magical art, môha, G. 572; as spying, ... B. 1, 21). ಕೂಸಿಗೆ ಹಾಲು ಹಾಕುವ ಸಿಮ್ಪು (ಒಳಲೆ); ಮೆಟ್ಟುಗಳ ಕಾಲವನ್ನು ಹಾಕಿ ಕೊಣ್ಡವನು (ಪ್ರತಿಮುಕ್ತ); ಕವಚವನ್ನು ಹಾಕಿ ಕೊಣ್ಡವನು (ಸನ್ನದ್ಧ G.). ಹಾಕುವದಕ್ಕೆ ತೆಗಿಯುವದಕ್ಕೆ ಗದ್ದಲ ಕೊಳ್ಳದೇ — ಎಣ್ಣೆ ಹಾಕಿದರೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಗುಣ, ಮಣ್ಣು ಹಾಕಿದರೆ ಬುತ್ತಿಗೆ ಗುಣ — ಬಿಸಿ ಹರಳಲ್ಲಿದ್ದ ಕರಿ ಮರಿ ಹಾಕೀತೇ? — ಮಾಡಿ ಮಾಡಿ ಮಣ್ಣು ಹಾಕುತ್ತಾನೆ, ನೋಡಿ ನೋಡಿ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹಾಕುತ್ತಾನೆ (Prvs.). Remark: ಹಾಕು is frequently used in a pleonastic manner, e. g. ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಒನ್ದು ಗಿಡಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕಿ, ಒಡಿ ಹೋದನು (B. 2, 53). ಅವನ್ನು ಹಿಡಿದು, ಚಾವಡಿಗೆ ಒಯ್ದು, ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕಿದರು (3, 23). ಆನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕುವ ಲೋಹದ ಸರಪಣಿ (ಶೃಂಖಲ, etc. Si. 271); ಕಱುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕುವ ಗೂಟ (ಶಿವಕ); ದನಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕುವ ಕೊರಳ ಕುಣಿಕೆಹಗ್ಗ (323); ಅಱಿಸಿ ಹಾಕುವದು (ಪವಮಾನ, ... etc. 297).

ಹಾಕುವಿಕೆ hâkuvikĕ. Putting, throwing, etc. (ಕ್ಷೇಪ, ಕ್ಷೇಪಣ Si. 390). ಕೆಳಗೆ ತೆಗದು ಹಾಕುವಿಕೆ, ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿ ಹಾಕುವಿಕೆ (ನಿಹಾರ, ಅಧ್ಯವಕರ್ಷಣ 393); ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹಾರಿಸುವಿಕೆ (ಉತ್ಕ್ಷೇಪಣ 400); ಹುಟ್ಟು ಹಾಕುವಿಕೆ (ಪ್ರಸವ 434).

Digitized by Google

ಹಾಗ hâga. = ಪಾಗ, ಹಾಗು. One anĕ two kâsus (C.); one-fourth. ಕಡದು ಹಾಗ ಪಾಲು ನೀರು ಬೆರಸಿದ ಮಜ್ಜಿಗೆ (ತಕ್ರ, ಪಾದಾಮ್ಬು Si. 316). ಹಾಗದ ಕೋತಿ ಮುಪ್ಪಾಗದ ಬೆಲ್ಲ ತಿನ್ತು.— ಹಾಗದ ಕೋಡಿ ಮುಪ್ಪಾಗದ ಮೇವು ತಿನ್ತು.— ಹಾಗದ ಗೋಡಿ ಮುಪ್ಪಾಗದ ಬೆಲ್ಲ ತಿನ್ತು.— ಆಡು ಹಾಗ, ಕೂಲಿ ಮುಪ್ಪಾಗ.— ಊಟ ಹಾಗ, ಫಲಹಾರ ಮುಪ್ಪಾಗ.— ಭಾಗಾಕಾರಾ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಹಾಗದ ಲಕ್ಷಣ ತಿಳಿಯದೇ?— ಸಾವಿರ ತೂಕ ಚಿನ್ನಕ್ಕೆ ಹಾಗ ತೂಕ ಮಚ್ಚು.— ಸೂಜಿ ಚಿನ್ನವಾದರೆ ಹಾಗದ ಕಾಸು (Prvs.). See ನೆಲ-; Bp. 28, 5; 29, 15. 28; Prv. s. ಹಾಗಲವಾಡಿ.

ಹಾಗಲ್ hâgal. ಹಾಗಲು. = ಪಾಗಲ. A winding plant with bitter fruit, Momordica charantia Lin. (ಕರ್ಕೋಟಕಿ, ಪೀತಪುಷ್ಪ Mr. 146; ಕಾರವೇಲ್ಲ, ಕಟಿಲ್ಲಕ, ಸುಷವಿ Nr.; T. ಪಾಗಲ್, M. ಪಾವಲ್). See ಮಡುವಾಗಲ್.

ಹಾಗಲ hâgala. = ಹಾಗಲ್. (My.; Si. 160). — ಹಾಗಲಕಾಯಿ. The Momordica fruit (C.; ಕಟಿಲ್ಲಕ, ಸುಷವಿ G.). — ಹಾಗಲಗಿಡ. = ಹಾಗಲ. (ಕಾರವೇಲ್ಲ, etc. Si. 160; My.). — ಹಾಗಲಬಳ್ಳಿ. = ಹಾಗಲ. (C.). — ಹಾಗಲವಾಡಿ. -ಪಾಡಿ. N. of a place. ಹಾಗಲವಾಡಿಗೆ ಹೋದರೆ ಗೀದರೆ ಹಾಗಕ್ಕೊಸ್ಸ್ಯೆ ತನ್ದರೆ ಗಿನ್ದರೆ ನಿಮ್ಮವರಿಗೆ ಮಜ್ಜಿಗೆ ಕೊಟ್ಟೀಯಾ?— ಹಾಗಲವಾಡಿಸಂಸ್ಥಾನದ ಹಾಗೆ (Prvs.). — ಹಾಗಲಹಣ್ಣು. A ripe Momordica fruit (C.; B. 2, 38).

ಹಾಗು hâgu. = ಹಾಗ, etc. — ಹಾಗೂ ವೀಸ. A hâga and a vîsa, *i. e.* 1 anĕ 5¼ kâsus (My.). ಬೇಗ ಮಾಡಿದವನಿಗೆ ಹಾಗೂ ವೀಸ.— ಮಗ್ಗಿ ದಾರದಿದ್ದರೆ ಹಾಗೂ ವೀಸ ಗುಣಿಸು! ಅನ್ದ.— ಬೀಗನ ಹತ್ತರ ಹೋಗಿ, ಹಾಗೂ ವೀಸ ಕೇಳಿದ ಹಾಗೆ (Prvs.).

ಹಾಗೆ hâgĕ. = ಅಹಗೆ, etc., ಹಾಂಗೆ. In that manner or way, thus, so; like; as; as if; likewise; so that; without cause, for nothing (ಪೋಲ್ Śmd. 19 Cm.; ವತ್, ವಾ, ಯಥಾ, ತಥಾ, ಇವ, ಏವಂ Si. 473). ಆಕಳ ಕೊಳಗು ಕುದುರೆಯ ಕೊಳಗಿನ ಹಾಗಲ್ಲ, ಸೀಳಿರುತ್ತವೆ (B. 1, 21). ಕಣಿಕೆ ನನ್ನ ಕೆಯ್ಗೆ ನಿಲುಕುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ (2, 19). ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬನ್ದ ಹಾಗೆ ತುಟ್ಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು (3, 13). ಅವರ ದನಗಳಿಗೆ ಒನ್ದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಮೇವು ಸಿಕ್ಕದ ಹಾಗಾಯಿತು (4, 218). ತಕ್ಕ ಹಾಗೆ ಹುಟ್ಟಾವಳಿ ಇಲ್ಲದ್ದರಿನ್ದ (5, 127). ನೀವು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ (Bp. 14, 25). ಆ ಎಮಲಸುಜ್ಞಾನಿ ಕೇಳದ ಹಾಗೆ ಕೇಳುತ್ತಾ (22, 53). ಕೊಂಡಿತಯಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಪೂರಯಿಸಿ ವಾಕ್ಯಸಮನ್ವಯ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಹಾಗೆ ತನ್ದು ಇಟ್ಟು ಕೊಣ್ಡ ಪದ (ಅಧ್ಯಾಹಾರ, etc. Si. 48). ಬಳ್ಳಿಗಳಿನ್ದ ಹೊಚ್ಚಲ್ ಪಟ್ಟು ಮನೆಯ ಹಾಗೆ ಇರುವ ಬೇಲಿ (ನಿಕುಂಜ, ಕುಂಜ 117). ತುಟುಬು ಮುನ್ತಾದ ಕೀತಪಾತದ ನಡುವೆ ಈಚೆಗೆ ಕಾಣದ ಹಾಗೆ ಮುಡು ಕೊಣ್ಡಿರುವ ಹುವ್ವಿನ ಸರ (ಗರ್ಭಕ 229). ಕತ್ತೆಯ ಹಾಗೆ ಹೊರಳಾಡಿ ಮೇಲಕ್ಕೆದ್ದು ಬನ್ದ ಕುದುರೆ (ಉಪಾವೃತ್ತ, etc. 274). ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವವನು (ವಚನೇಸ್ಥಿತ, ಆಶ್ರವ 359). ಮನಸ್ಸು ಬನ್ದ ಹಾಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಬಿಡಿ ಬಿಟ್ಟಲಾಗಿ ಇರುವದು (ಯದೃಚ್ಛೆ, etc. 386). ಹಾಲಾಗಿದ್ದದು ಉಪಾಧಿಯಿನ್ದ ಮಸರಾದ ಹಾಗೂ ಮಣ್ಣಾಗಿದ್ದದು ಮಡಿಕೆಯಾದ ಹಾಗೂ ಬೀಜವು ವೃಕ್ಷವಾದ ಹಾಗೂ ಒನ್ದು ಬಗೆಯಾಗಿದ್ದದು ಮತ್ತೊನ್ದು ಬಗೆಯಾಗುವ ವಿಕಾರವಿಶೇಷ (ಪರಿಣಾಮ 392). ಅದರ ಹಾಗೆ ಇರುವಿಕೆ (ಅನುಕಾರ, etc. 893). ಹೀಗಾಯಿತೋ? ಹಾಗಾಯಿತೋ? ಎಮ್ಬುವದು (ಕಿಂವದನ್ತಿ Dhw.). ಹಾಗೆ ಕುಣಿಯುವ ಬಡ್ಡಿ ಹರಿಯಕ್ಕೆ ಬನ್ದರೆ ಬಿಟ್ಟಾಳೇ?— ಬೀಗನ ಹತ್ತರ ಹೋಗಿ, ಹಾಗೂ ವೀಸ ಕೇಳಿದ ಹಾಗೆ (Prvs.). See Prv. s. ಹಾವಿಯವ. — ಹಾಗೂ. -ಊ 7. So also, likewise also; (and). ಅವನು ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಡುಯುವದಿಲ್ಲ, ಹಾಗೂ ಅವನ ಸಿಟ್ಟು ಸಹ ಬೇಗ ಇಳಿಯುವದು (B. 3, 60). ತಿರಿಗಿ ಈ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ತಾವು ಬರ ಬಾರದು, ಹಾಗೂ ನನಗೆ ಮೋರೆ ತೋರಿಸ ಬಾರದು (3, 67). ಇದು ಬಹಳ ಬೆಳೆಯುವದಿಲ್ಲ, ಹಾಗೂ ಬಹಳ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವದಿಲ್ಲ (3, 107). ಎಲ್ಲ ಪ್ರಜೆಗಳು ಇವರ ಅಪ್ಪಣೆಯ ಮೇರೆಗೆ ನಡ ಕೊಳ್ಳ ತಕ್ಕದು; ಹಾಗೂ, ಇವರಿಗೆ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗಲೆನ್ದು, ದಿನಾಲು ದೇವರನ್ನು ಬೇಡಿ ಕೊಳ್ಳ ತಕ್ಕದು (4, 3). ಆ ಖಣ್ಡದೊಳಗೆ ಈಗಿನಷ್ಟು ವಿದ್ಯೆಯೂ ಕಲಾಕೌಶಲ್ಯಗಳೂ ಎನ್ದಿಗೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊನ್ದುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ; ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಿಯವರು ಇಷ್ಟು ಉತ್ತಮಸ್ಥಿತಿಗೆ ಎನ್ದೂ ಬರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ (4, 210). ಎತ್ತು, ಹಾಗೂ ಆಕಳ, ಶರೀರದಿನ್ದ ದೊಡ್ಡವಿದ್ದಾಗ್ಯೂ (5, 18). ಅವನು ತನ್ನ ಗ್ರನ್ಥದೊಳಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಹಾಗೂ ಅವಯವಗಳ ಕಲ್ಪಿತಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ (5, 93). ಆ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ, ದಾಡಿಗೇ ಕೊಡೋಣ ಹಾಗೂ ದಾಡಿಗೇ ಇಸ ಕೊಳ್ಳೋಣ ಎನ್ದು, ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ (5, 113). ಅವನು ಸುಮ್ಮನೇ ಹೊರಟು, ಸಂಕಟಗಳನ್ನು ಅನುಭೋಗಿಸುತ್ತ ಹಾಗೂ ಹೀಗೂ ಕಷ್ಟಬಡುತ್ತ ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಮುಟ್ಟಿದನು (5, 69). — ಹಾಗೇ. -ಏ2. Even in that manner or so, etc.; without another cause or object. ಹಾಗೇ (without my ring) ನಿನ್ನ ಬೆರಳು ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರು! (B. 3, 34). ಎಷ್ಟೋ ದೇಶಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯೂ ಈ ಹೊತ್ತಿಗೂ ಹೀಗೇ ಉಣ್ಟು; ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸುಲ ಕೊಳ್ಳುವವರು ಸುಲ ಕೊಳ್ಳುವದರ ಸಲುವಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಕಡೆಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ತಿರುಗುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ, ಅವರ ಅಂಜಿಕೆಯಿನ್ದ ಜನರು ಶಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಹಿಡ ಕೊಣ್ಡು ಎಚ್ಚರದಿನ್ದ ಇರುವರು ಅಲ್ಲದೇ ಹಾಗೇ ತಿರುಗಾಡಿದರೆ ಬದುಕಿ ಬರುವ ಭರವಸವು ಅವರಿಗೆ ಇರುವದಿಲ್ಲ (5, 104). ಅನ್ದಿನಿನ್ದ ಅವರ ಕಡೆಗೆ ಬನ್ದ ಅಧಿಕಾರವು ಇನ್ದಿನ ತನಕ ಹಾಗೇ ಉಣ್ಟು (5, 188). ಎಣ್ಣೆ ಸೀಗೆಗೆ ಹ್ಯಾಗೋ, ಹಾಗೇ ಪ್ರೀತಿ (Prv.). — ಹಾಗೆಯೇ. -ಏ 2. = ಹಾಗೇ. (My.). ಬೇಗನೇ ಮಾಡಿದ್ದು ಹಾಗೆಯೇ ಹೋಗುವದು (Prv.). — ಹಾಗ್ಹಾಗೆ. = ಹಾಗೆ ಹಾಗೆ. ಹ್ಯಾಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಭಯಗೊಮ್ಬುವ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಅವನಿಗೆ ಬರುವವೋ, ಹಾಗ್ಹಾಗೆ ಅವನು ಹೆಚ್ಚು ಧೈರ್ಯಗೊಳ್ಳುವನು (B. 5, 85).

ಹಾಂಗೆ hâṅgĕ. = ಹಾಗೆ, etc. (ಪೋಲ್ Śmd. 148 Cm.; ಅನ್ತಿರೆ 353; ಅನ್ತೆ 362 Cm.; Bp. 8, 44; 27, 36; 47, 70). ಇಚ್ಛೆ ಬನ್ದ ಹಾಂಗೆ (ಯಥೇಷ್ಟಂ Śmd. 140 Cm.). ರಸಮಿಲ್ಲದ ಹಾಂಗೆ ಅಟ್ಟ ಮದುರ (ಪಿಚ್ಛಿಲ); ಹೆಂಗೆ ಅಹುದು, ಹಾಂಗೆ ಎಮ್ಬರ್ಥದಲ್ಲಿ ಯಥಾಸ್ವಂ ಯಥಾಯಥಂ ಎನಿಸುಗು (Nr.). — ಹಾಂಗೂ. = ಹಾಗೂ. ಎಲವ್ಯುತ ಎಮ್ಬುವದು ಆಲಸ್ಯಕ್ಕೆ ನಾಮ, ಹಾಂಗೂ ಜೋಲು ಬಿದ್ದನ್ಥಾದ್ದಕ್ಕೆ ಸಹವಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆ (Dhw.).

ಹಾಚಿ hâci. = ಪಾಚಿ 1, etc. (ಜಲನೀಲಿ, ಶೈವಾಲ, ಶೈವಲ Si. 95).

ಹಾಜರಿ hâjari. = ಹಾಜರು, etc. Present (My.; Mhr., H. ಹಾಜಿರ). — ಹಾಜರಿಗೈರುಹಾಜರಿ. -ಗೈರು-. Present and absent (My.). — ಹಾಜರಿಗೈರುಹಾಜರಿಪಟ್ಟಿ. A list or roll of the names of the persons of an establishment used to ascertain who are present and who are absent (My.). — ಹಾಜರಿಜವಾಬು. A ready answer; a repartee; that answers readily (My.; Mhr., H. ಹಜೀರಜವಾಬ).

ಹಾಜರು hâjaru. = ಹಜೀರ, ಹಾಜರಿ. Present; ready (My.). — ಹಾಜರುಜಾಮೀನು. A security for the appearance of, bail (My.; Mhr., H. ಹಾಜೀರಜಾಮೀನ).

ಹಾಂಚೆ hâṁcĕ. = ಹಾಚೆ, etc. (G.).

ಹಾಟಕ hâṭaka. *Gold.* 2, the thorn-apple.

ಹಾಟಕಗಿರಿ hâṭaka-giri. Mêru (My.).

ಹಾಟಕೇಶ್ವರ hâṭaka-îśvara. N. of a liṅga at Śrîgiri (Bp. 53, 52); N. of a liṅga in pâtâlalôka (J. 24, 14). — ಹಾಟಕೇಶ್ವರಬೊಮ್ಮದೇವಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 5).

ಹಾಟು hâṭu. (fr. ಹಡು). The emitted seminal fluid (My.).

ಹಾಡ hâḍa. = ಹಾಡು 2.

ಹಾಡಕಾಱ hâḍa-kâṟa. = ಹಾಡುಕಾಱ. ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದ ಹಾಡಕಾಱ (ತುಮ್ಬುರ G.).

ಹಾಡಗ hâḍaga. = ಪಾಡಗ, (ಹಾಡಂಗ). N. of a plant (ಸಾರವತಿ Mr. 134).

ಹಾಡಂಗ hâḍaṅga. — ಹಾಡಂಗಮರ. The tree Cordia wulluchii G. Don. (Z.).

Digitized by Google

ಹಾಡಿಕೆ hâḍikĕ. Singing (ಗಾನ, ಸಂಗೀತ G.). ಬೀಡಿಕೆ ಯಿತ್ತು ಆದರೆ ಹಾಡಿಕೆಯಿನ್ದ ಬನ್ದೀತೇ?— ಹಾಡಿಕೆಯಿಲ್ಲದವನಾದರೆ ಹಾಡಿಕೆ ತಿಳಿಯುವದೇ? (Prvs.).

ಹಾಡಿಯ hâḍiya. = ಪಾಡಿಯ, etc. (Bp. 40, 35).

ಹಾಡಿಸು hâḍisu. = ಪಾಡಿಸು. To cause to sing (C.).

ಹಾಡು hâḍu. 1. = ಆಡು 4, ಪಾಡು 1. To sing (C.; Bp. 43, 32; 47, 39; 59, 24). ಹಾಡುವದು (ಗೀತ Si. 64). ಹಾಡೋ ತಮ್ಮ! ಹೂಡೋ, ಬೊಮ್ಮ!— ಹಾಡಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಓಡಲಿಕ್ಕೂ ತಿಳಿಯದೇ?— ಹಾಡಿದ್ದೇ ಹಾಡೋ, ಕಿಸಬಾಯಿದಾಸ!— ಹಾಡುವ ವರೆಗೂ ಹಾಡು! ಕಡೇಲಿ ಕದಾ ಮುಚ್ಚಿ ಕೊಣ್ಡು ಹೋಗು!— ರೂಢಿಯಿಲ್ಲದವದ ಹಾಡಿದರೆ ತಿಳಿದಾನೇ? (Prvs.). — ಹಾಡು ಹಾಡು. rep. (Bp. 35, 3). ಹಾಡುತ್ತಾ ಹಾಡುತ್ತಾ ರಾಗ, ಉಗುಡುತ್ತಾ ಉಗುಡುತ್ತಾ ರೋಗ (Prv.).

ಹಾಡು hâḍu. 2. = ಆಡು 5, ಪಾಡು 2, ಹಾಡ. Singing; a song (ಗೀತ, ಗಾನ Hla.; Mr. 75; Si. 61; Bp. 55, 45; C.; B. 4, 136). ಗವುಡೀ ಹಾಡಿಗೆ ತವುಡೇ ತ್ಯಾಗ (Prv.). ರಾಗವಿಲ್ಲದ ಹಾಡು, ಭೋಗವಿಲ್ಲದ ಜನ್ಮ, ತ್ಯಾಗವಿಲ್ಲದನ ದೊರೆತನ ಹಾಡೂರ ಗೂಗೆಯನ್ತಕ್ಕ (Sp.). — ಹಾಡು ಹಾಡು. To sing a song (Bp. 22, 48).

ಹಾಡು hâḍu. 3. = ಪಾಡು 3, etc. Manner, mode (My.; B. 2, 30; 8, 7). **2**, suffering, trouble (My.; B. 2, 12. 47).

ಹಾಡುಕಾರ hâḍu-kâra. = ಹಾಡಕಾರ, ಹಾಡುಗಾರ, q. v. (ಗಾಯಕ G.). ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದ ಹಾಡುಕಾರ (ಗನ್ಧರ್ವ G.).

ಹಾಡುಗಾರ hâḍu-gâra. = ಪಾಡುಂಗಾರ, ಹಾಡುಕಾರ, etc. A singer, a minstrel (My.; Si. 292).

ಹಾಡುಗಾರಿಕೆ hâḍu-gârikĕ. Singing (My.; ಗೀತ, ಗಾನ Si. 61).

ಹಾಣಾ hâṇâ. = ಹಣಾ. (Mhr. ಹಾಣಣೇಂ, to strike, beat; *cf.* ಹಣಿ 3). — ಹಾಣಾಹಾಣಿ. (Šmd. 220, o. r. ಹಣಾಹಣಿ). Mutual or vehement beating (Bp. 21, 19). 2, a mêlée (ಬಿರಸಿರುವದು Bhn. 18; Bh. 6, 7, 15).

ಹಾತು hâtu. A hand (My.; Mhr. ಹಾತ). — ಹಾತುಬೇಡಿ. A handcuff, a manacle (My.; Mhr.).

ಹಾತೆ hâtĕ. = ಆತೆ. (My.). — ಹಾತೆಹುಳು. = ಆತೆಹುಳು. (My.).

ಹಾದರ hâdara. = ಪಾದರ. Adultery; fornication (C.). ಹಾದರದ ನಾರಿ (ಸ್ವೈರಿಣಿ, ಪುಂಶ್ಚಲಿ, etc. Mr. 304); ಹಾದರದ ಮನೆ (ಅಸತೀವಸನ 198). ಗಣ್ಡನು ಸಾಯದೇ ಇರುವಾಗಲೇ ಮಿಣ್ಡನ ದೆಸೆಯಿನ್ದ ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಣ್ಡ ಹಾದರದ ಮಗನು (ಕುಣ್ಡ Si. 193). ಹಾದರಕ್ಕೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗ ಹೊಯ್ಲಿಗೆ ಬಿದ್ದು ಸತ್ತ.— ಪಟ್ಟಿಗೆ ಮಯ್ಲಿಗೆ ಸಲ್ಲ, ಮುತ್ತಯ್ದೆಗೆ ಹಾದರ ಸಲ್ಲ.— ವಾದಾ ಮಾಡಿ, ಮಾಡಿ, ಹಾದರ ಕಲಿತು ಕೊಣ್ಡ.— ಹನ್ದಿಯವರು ಹಾದರ ಮಾಡಿದರೆ ತಮಟೆಯವರು ದಣ್ಡಾ ತೆತ್ತರು.— ಹಣವಿದ್ದವರು ಹಾದರ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಹಾದೀಲಿ ಹೋಗುವವರು ದಣ್ಡ ತೆತ್ತರು.— ಹೊನ್ನಿದ್ದಮ್ಮನ ತೊನ್ನು ಮುಚ್ಚಿತು, ಮುಕ್ಕಳಿದ್ದಮ್ಮನ ಹಾದರ ಮುಚ್ಚಿತು (Prvs.). ಹಾದರದ ಕಥೆಯನ್ನು (the Râmâyaṇa) ಸೋದರರ ವಧೆಯನ್ನು (the Bhârata) ಆದರಿಸಿ, ಪುಣ್ಯಕಥೆಯೆನ್ದು ಕೇಳುವ ಮಾದಿಗರ ನೋಡು! (Sp.). See Prvs. s. ದಣ್ಡ and ಹಗರಣ 1. — ಹಾದರಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To accuse of adultery (My.). — ಹಾದರಗಳ್ಳ. -ಕಳ್ಳ. An adulterer (My.). — ಹಾದರದ ಮೊಟ್ಟೆ. A bundle of adultery, *i. e.* a place where adultery abounds (My.). — ಹಾದರವಾಡು. -ಆಡು. To commit adultery (Bp. 54, 40; My.). ಹಗಲೆಲ್ಲಾ ಹಾದರವಾಡಿ, ಇರುಳು ಗಣ್ಡನ ತಲೆಯ ಹೇನು ತೆಗದಳನ್ತೆ (Prv.).

ಹಾದರಗಿತ್ತಿ hâdara-gitti. An adulteress; a fornicatress (ಜೋಡೆ, ಬೆದೆಗಾತಿ, ಪಾಣ್ಟ್ರು, ಸಿತಗೆ, ಜಾರೆ S[illegible], ಪುಂಶ್ಚಲಿ, ಧರ್ಷಿಣಿ, ಬನ್ಧಕಿ, ಅಸತಿ, ಕುಲಟೆ, ಇತ್ವರಿ, ಸ್ವೈರಿಣಿ, [illegible] ಸುಲೆ Si. 185; ಕುಲಟೆ Čb.; Bp. 40, 55; C.). ಹಾದರಗಿತ್ತಿಯ ಮಗನು (ದಾಣ್ಡಕಿನೇಯ, ಬನ್ಧುಲ, ಅಸತೀಸುತ, etc. Si. 190). ಹಾದರಗಿತ್ತಿಯ ಕರೆ ಹನ್ದರದೊಳಗೆ, ಗರ್ತಿಯ ಕರೆ ಪತ್ರಾವಳಿ [illegible]ಕ್ಕೆ.— ಹಾದರಗಿತ್ತಿಗೆ ಹದಿನೆಣ್ಟು ಹೆಸರು.— ಹಾದರಗಿತ್ತಿಯ ಕಾಲು [illegible] ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲದು.— ಕಳ್ಳಗೆ ಕಡುನಾಲಿಗೆ, ಹಾದರಗಿತ್ತಿಗೆ ಜಲವು [illegible]ಗೆ.— ನಾಗರಪಂಚಮಿಯಾದರೆ ಹಾದರಗಿತ್ತಿಗೆ ಏನು?— ಸೂಳೆಯ [illegible] ಸುಬೇದಾರ, ಹಾದರಗಿತ್ತಿಯ ಮಗ ಹವಲ್ದಾರ (Prvs.).

ಹಾದರತನ hâdaratana. Adultery (My.).

ಹಾದರಿ hâdari. = ಪಾದರಿ 1. Tbh. of ಪಾಟಳ (Šmd. 364 [illegible]. — ಹಾದರಿಯ ಮರ. (ಪಾಟಲಿ, ಅಮೋಘೆ, etc. Nr.). 2, a large tree Mimusops kauki Lin. (St. & Pl., = ಪಾತ[illegible]). — ಹಾದರಿಯ ಹೂ. (ಧಾತಕಿ Nr.).

ಹಾದರಿಗ hâdariga. = ಪಾದರಿಗ. An adulterer; a fornicator; a paramour (ಜಾರ, ಉಪಪತಿ Hla.; Mr. 243; Bp. 11, 51; ಅನುಕ. ಕಾಮೂಕ್ಥ, ವ್ಯಭಿಚಾರಿ G.).

ಹಾದರಿಗಿತಿ hâdariga-iti. (Šmd. 246). = ಹಾದರಗಿತ್ತಿ.

ಹಾದಿ hâdi. = ಪಾದಿ 1. A road, a way ([illegible] ಮಾರ್ಗ Nn. 42; ಅಯನ, ವರ್ತ್ಮ, ಮಾರ್ಗ, ಅಧ್ವ, ಪನ್ಥ, [illegible] etc. Si. 104; Rsv. 9, 26; C.). ನೀರು ಹರಿಯುವ ಹಾದಿ ([illegible] ಮಾರ್ಗ Si. 82); ೪೦೦೦ ಹಸ್ತಪರಿಮಾಣವಾದ ಹಾದಿ ([illegible] 1[illegible]). ಹಾದಿಗಳಿನ್ದ ಈಚೆಗೆ ಬರುವಿಕೆ (ಪ್ರವಹ 393). ಹಾದಿಯಾ [illegible] ಮಾಡಿ ನಮಿಸುವ ಮಾದಿಗರ ನೋಡು! (Sp.). ಅದೇ ಹಾದಿ [illegible] ಗವಳಿಗರು ನೆರೆವೂರಿಗೆ ಹಾಲು ಮಾರಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು (B. 2, 13[illegible]). ಸುಮ್ಮನೇ ನಾನು ಹಾದೀ ಹಿಡಿದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆನು (2, 47). [illegible] ದೆನ್ನ ಮೇಲೆ ಒಜ್ಜೆ ಹೇರಿದ ಬಡಿಕ ಕತ್ತೆಗಳು ಸುಮ್ಮನೇ ಹಾದೀ [illegible] ಹೋಗುತ್ತವೆ (3, 48). ಒನ್ದು ಹಾದುದೇಗುಲದ ಹಾದೀ [illegible] (3, 100). ಆತನನ್ನು ಹಾದಿಗೆ ತರ ಬೇಕೆನ್ದು, [illegible] ಣ್ಡರು (4, 56). ನೀನು ಅವನ ಹಾದಿಗೆ ಹೋಗ ಬೇಡ (4, 13[illegible]). ಅವರು ಅಗಸೆದಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಬರಲಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಒನ್ದು ಆನೆ ಹಾದೀ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಣ್ಡು ನಿನ್ತಿತ್ತು (5, 48). ನಾನು ನನ್ನ ಹಳೋ ಹಾದಿಗೆ ತಪ್ಪಿದ್ದು, [illegible] ಲೋ ಹಾದೀ ಹಿಡಿಯುವದು ನನ್ನಿನ್ದಾಗಲೊಲ್ಲದು; ಅ[illegible], [illegible] ಬೇಕು? (5, 197). ಹಾದೀ ನೆಟ್ಟಗೆ ಮಾಡಿಸುವದಕ್ಕೆ [illegible] ದ ಹಣಾ ಕೊಡ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ (5, 300). ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವವನನ್ನು ಅಪ್ಪ! ಅನ್ದರೆ, ನೀನು ಯಾರಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದಿ, [illegible]— ಬೋಧಕನಾದರೆ, ಸಾಧಕ ಮಾಡಲಿ! ಹಾದಿಗೆ ಏನು [illegible]?— [illegible] ದಾ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಹಾದಿ ತಿಳಿಯದೇ?— ಮಾದಿಗನ [illegible] ನ್ನವಿದ್ದರೆ ಹಾದೀಲಿ ಹೋಗೋರಿಗೆ ಏನು?— ಸೇದಿದ ನೀರು ಹಾದೀಗೆ ಹಾಕ್ಯಾರೇ? (Prvs.). — ಹಾದಿಖರ್ಚು. The expenses of a journey, travelling expenses (B. 5, 159). — ಹಾದಿಗೆ[illegible] ಕೊಳ್ಳು. To commence to go, to go (My.). — ಹಾದಿ[illegible] A road-quarrel (in which one has no personal concern My.). ಹಾದಿಜಗಳ ಹಣವದ್ದಕ್ಕೆ ಕೊಣ್ಡು ಕೊಣ್ಡರು (Prv.). — ಹಾದಿ ನಡೆ. To go along the road, to walk on a road (My.). ಹಾದಿ ನಡೆಯೋಣ (ಎರಿ Čb.). ವಾದಿಯ ಸಂಗಡ ವಾದಿ[illegible] ಕುಣ್ಟನ ಕೂಡ ಹಾದಿ ನಡಿಯಲು ಸಲ್ಲ (Prv.). [illegible] ವದು, ಮೃಗವು ತಾನಲ್ಲ; ಹಾದಿಬದಿಯದು, ಹಾದಿ ನಡೆಯುವ[illegible] (a boat, Bĕḍaguḍaspadi). — ಹಾದಿ ನೋಡು. To look out for, to wait for, to wait, to look forward to (My.). [illegible] ಅಪ್ಪ ಬರುವ ತನಕ ನಾನು ಹಾದೀ ನೋಡುತ್ತೇನೆ (B. 2, 7[illegible]). [illegible] ಗಳು ತಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾವೇ ನಿಲ್ಲುವ ಹಾದೀ ನೋಡ ಬೇಕು (4, 6[illegible]). [illegible]ಕ್ಕನು ತನ್ನ ಗೆಳತಿಯರನ್ನು ಕರೆ ಕಳಿಸಿ, ಅವರ ಹಾದೀ ನೋಡುತ್ತ [illegible] ದ್ದಾಳೆ (4, 137). ಶಾನ್ತಮನಸುಳ್ಳವರಾಗಿ ಸಾವಿನ ಹಾದೀ ನೋಡ[illegible] ದರು (5, 155). — ಹಾದಿದಾಕ. A man who sits by the road

Digitized by Google

side (on festive occasions) and asks alms from them who pass by him (My.). — ಹಾದಿಯವ. -ಅವ. A man of the road, a wayfarer. ಬೀದಿಲಿ ಬೆಲ್ಲ ಸುರಿದು, ಹಾದಿಯವರ ಸಂಗಡ ಜಗಳಾಡಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಹಾದಿಹೋಕ. A man who goes on a road, a wayfarer. ಹಾದಿಹೋಕನ ತಲೆ ಕಟ್ಟೇ ದೇವರಿಗೆ ಪೂಜೆ (*i. e.* he is killed and offered to that deity as a nara-bali, a custom that prevailed in former times, Prv.).

ಹಾದಿಕಾಱ hâdi-kâṟa. A traveller (ಅಧ್ವಗ G.; C.; B. 2, 22; 3, 44; 4, 180).

ಹಾದು hâdu. P. p. of ಹಾಯು. (C.).

ಹಾನ hâna. The act of leaving or quitting. (Abh. Pr. 6, 66).

ಹಾನಿ hâni. Abandonment, relinquishment; neglect; loss, want, privation, absence; decrease, deficiency, diminution; detriment, damage, harm, destruction, extinction, hurt (ಅಪಹಾರ, ಅಪಚಯ Si. 392; Ĉh. v. 37; J. 7, 26; 10, 24; Bp. 40, 73; B. 4, 24). ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದವನ ಸ್ನೇಹ ಇದ್ದ ಮಾನಕ್ಕೆ ಹಾನಿ. — ತನಗೆ ಬಂದ ಹಾನಿ ಅರ್ಥದಿಂದ ಹೋಯಿತು. — ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಕೂತಾಗ್ಯೂ ಹಾನಿ ಬರುವದು ತಪ್ಪೀತೇ? (Prvs.).

ಹಾನು hânu. = ಅಹನು, ಆನು 4. See ಹಾನೆ; ಇದ್ಧಾನು.

ಹಾನೆ hânu-ĕ3. = ಆನೆ 1. See ಇದ್ಧಾನೆ.

ಹಾನೆ hânĕ. = ಪಾನೆ. A pot. ಸತ್ತ ಎಮ್ಮೆಗೆ ಹಾನೆಹಾಲು, ಹೆತ್ತ ಎಮ್ಮೆಗೆ ಮೂಳೆಹಾಲು (Prv.).

ಹಾನ್ತಿ hânti. — ಹಾನ್ತಿಹುಲ್ಲು. A common fodder-grass, Anthistiria ciliata Lin. (Z.). See ಮರ-.

ಹಾಪಿತ hâpita. Caused to be relinquished, made to give up; abandoned, left; omitted; lost. See ಪಿ-.

ಹಾಪೆ hâpĕ. = ಅಗಪೆ, etc. (My. among Brâhmaṇas who speak a corrupt Tamil).

ಹಾಮಚಿ hâmaĉi. — ಹಾಮುಚಿಬಳ್ಳಿ. (ವಿಷ್ವಕ್ಸೇನಪ್ರಿಯೆ, ಘೃಷ್ಟಿ, ವಾರಾಹಿ, ವದರೆ, ವಾಚಿತೀಗೆ Si. 159).

ಹಾಯ್ hây. 1. = ಪಾಯ್ 1 q. v., etc. To jump over; etc., etc. (Bh. 1, 5, 9; 1, 8, 88. 93; 2, 13, 28; 3, 13, 25. 27. 30. 31. 33; J. 7, 45. 52; 28, 6). P. p. ಹಾಯ್ದು (exceptionally also in the common language). ಹಾಯ್ದಿತ್ತು (B. 3, 94). ದೋಣಿ ಮುನ್ನಾದವುಗಳಿನ್ದ ಹಾಯ್ದು ಆಚೇ ದಡಕ್ಕೆ ಸೇರತಕ್ಕ ದುಸ್ತರಜಲವುಳ್ಳ ಹೊಟಿ ಮುನ್ನಾದವುಗಳು (ನಾವ್ಯ Si. 83); ಹೊಟಿ ಹಾಯ್ದು ದಾಟಿಸುವ ಹಡಗಿನವನಿಗೆ ಕೊಡುವ ಮಜೂರೀ ರೊಕ್ಕ (ಆತರ 84); ಕಡೆ ಹಾಯದ ದಾರಿ (ಅಪಥಿ, ಅಪಥ 105); ಹಾಯ್ದು ಓಡುವಿಕೆ (ವಲ್ಗಿತ 274); ಗೂಳಿ ಹಾಯ್ದು ಹಿಮ್ಮಾಲಿಸಿದ ಆಳಳು (ಸನ್ಧಿನಿ 321). ನೀರ ನಡೆ ಹಾಯ್ವ ತೆಪ್ಪ (ಉಡುಪ Mr. 416).

ಹಾಯ್ hây. 2. = ಪಾಯ್ 2, etc. Crossing; going; propriety: pleasurable, nice, pleasant (as a meal, a place, sleep, etc. My.). — ಹಾಯ್ಗಡ. -ಕಡ. A place where a river is forded (My.). — ಹಾಯ್ಬಿಡು. -ಬಿಡು. To let loose (Râm. 6, 19, 17).

ಹಾಯ್ hây. 3. A sail (My.; M. ಪಾ, ಪಾಯ್, a mat; a sail; a sheet of paper; T. ಪಾಯ್, a sail; a mat).

ಹಾಯನ hâyana. *A year.* 2, *a ray.* 3, *a sort of red rice.*

ಹಾಯಿ hâyi. 1. = ಹಾಯ್ 1, etc. P. p. ಹಾಯಿದು (My.; B. 5, 35).

ಹಾಯಿ hâyi. 2. = ಹಾಯ್ 2, etc. (Tĕ. ಹಾಯಿ = ಸುಖ, ಸೌಖ್ಯ). — ಹಾಯಿದೋಱು. -ತೋಱು. To appear, *i. e.* to be, agreeable. ಕಿವಿಗೆ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ಕೇಳ ಬಾರದೇ ಇದ್ದರೂ ಹಿತವಾಗಿ ಹಾಯಿದೋಱುವ ನಾದ (ಕಲ Si. 61).

ಹಾಯಿಕು hâyiku. = ಹಾಕು, etc. (Bp. 43, 13; Râm. 5, 8, 72; 6, 10, 11; Bh. 1, 8, 15; 2, 12, 50; 8, 24, 24).

ಹಾಯಿಸು hâyisu. = ಪಾಯಿಸು, ಹಾಯ್ಸು, ಹಾಸು 3. To cause to go (B. 5, 300); to cause to go forward, to stretch forward, to extend (B. 3, 114; My.); to cause to pass over or cross (My.); etc.

ಹಾಯಿಸುವಿಕೆ hâyisuvikĕ. Causing to go, etc. See ಕಡೆ-.

ಹಾಯು hâyu. = ಹಾಯ್ 1, etc. P. p. ಹಾದು (C.). ಅಲ್ಲದ ಹುದೆಮ್ಬ ಅಜ್ಞಾನಸೊಡನಾಟ ಕಲ್ಲು ಹಾದನ್ತೆ (Sp.). ಎಲೋ, ಹುಡುಗಾ! ನಿನ್ನ ಕೆಯ್ಯೊಳಗಿನ್ದ ನೆತ್ತರ ಹಾಯುತ್ತದೆ (B. 2, 47). ಆಡುಗಳು ಸಿಟ್ಟಗೆದ್ದು, ಅವರನ್ನು ಹಾಯುತ್ತವೆ (5, 24). ಹೋತಿನ ಕೋಡುಗಳು ಮೇಲ್ಗಡೆಗೆ ಹಾದಿರುತ್ತವೆ (3, 9). ಅವರಿಬ್ಬರು.. ಒನ್ದು ತೋಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಅಲ್ಲಿಯ ಮಾವಿನ ತೋಪಿನೊಳಗಿನ್ದ ಹಾದು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು (3, 37). ನಮ್ಮ ಬಾಗಿಲ ಮುನ್ದೆ ಹಾದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು (3, 38). ಮೋಟಿ ನೀರ, ಉದ್ದಕ್ಕೆ ಹಾದಿರುತ್ತದೆ (3, 74). ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹಾದ ಹೊಕ್ಕುಳ (ಗಣ್ಡೂಷೆ); ವಾತದಿನ್ದ ಯಾವನ ಹೊಕ್ಕುಳ ಹಾದಿರುತ್ತದೋ, ಅವನು ತುಣ್ಡಿಲ (G.). ತಲೆ ಗಟ್ಟಿಯೆನ್ದು, ಕಲ್ಲು ಹಾಯ ಬಾರದು (Prv.). See Prv. s. ನಮ್ಬು. — ಹಾದಾಟ. -ಆಟ. Mutual butting (My.); fording (My.). — ಹಾದಾಡು. -ಆಡು. To butt with horns (My.); to pass over, to cross (My.; B. 1, 16).

ಹಾಯುವಿಕೆ hâyuvikĕ. Passing over, etc. (ಉಡ್ಡೀನ Si. 178). See ಕಡೆ-.

ಹಾಯ್ಕಿಸು hâykisu. = ಹಾಕಿಸು. (Bp. 28, 27; J. 11, 33; see ಕಡೆ-).

ಹಾಯ್ಕು hayku. = ಹಾಕು. (Bp. 18, 14; 21, 35. 48; 22, 10; 24, 59; 30, 15; 32, 26; 42, 35; J. 10, 30; 13, 63; 14, 18; Bh. 2, 13, 46. 50). See ಇದಿರ್ವಾಯ್ಕು.

ಹಾಯ್ಸು hâysu. = ಹಾಯಿಸು, etc. To cause to go or proceed, to drive (Bp. 21, 39); etc.

ಹಾರ್ hâr. = ಪಾರ್, ಹಾರು 1. To look for; to investigate, etc. **2,** to desire (Grj. 9, after 58; Bp. 23, 34). ಅಸನ ಎನ್ದೊಡೆ ಶತ್ರುವನಾಕ್ರಮಿಸಲು ಸಮರ್ಥನಲ್ಲ ಎನ್ದು, ದೇಶಕಾಲಾದಿಗಳಂ ಹಾರುತೆ ದುರ್ಗಾದಿಗಳಂ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ವಿಜಿಗೀಷುವಿನ ಸ್ಥಿತಿಯು (ಅಸನ Nr.). — ಹಾರ್ವ. = ಪಾರ್ವ, etc. A Brâhmaṇa (My.). ಪರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಾರ್ವನಾದರೆ ಗರ್ವವು ಯಾಕೆ? — ಪೂರ್ವ ಹೇದ್‌ದರೆ ಹಾರ್ವ ಓಡ್ಯಾನು (Prvs.). See Sp. s. ಹೊಲೆ. — ಹಾರ್ವತಿ. = ಪಾರ್ವತಿ. A Brâhmaṇa woman (My.; see Sp. s. ತಿಳಿ 4).

ಹಾರ hâra. = ಹಗರ, etc. (Bh. 1, 7, 1; see ಕೆಯ್ವಾರ No. 1).

ಹಾರ hâra. = ಅರ 3. Taking; conveying; seizing; carrying away or off; robbing; removing, depriving of; obtaining, holding, retaining; captivating, charming; throwing, casting; offering; loss, waste. 2, *a string of pearls; a necklace of sixty-four or hundred and eight strings;* any necklace. See Mr. s. ಏಕಾವಲಿ; Si. 217. 218. 230.

ಹಾರಕ hâraka. = ಹಾರಕು. The grain Paspalum scrobiculatum Lin. (ಉದ್ದಾಳ, ಕೋದ್ರವ Mr. 373; ಕೋರದೂಷ, etc. Si. 304). ಹಾರಕ ಬೆಳೆಯುವ ನೆಲ (ಕೌದ್ರವೀಣ Si. 301). — ಹಾರಕದಕ್ಕಿ. -ಅಕ್ಕಿ. = ಹಾರಕ. (My.).

ಹಾರಕ hâraka. Taking; bringing; conveying; seizing; etc. See ಮಣ್ಡ-.

ಹಾರಕು hâraku. = ಹಾರಕ. (ಕೋರದೂಷ, ಕೋದ್ರವ Nr.).

Digitized by Google

ಹಾರಕಳು ಬೆಳೆವ ಕೆಯಿ (ಕೌದ್ರವೀಣ Nr.). ಹಾರಕಿನ ಕೆಯಿ (ಕೌದ್ರವೀಣ Hlâ.). ಹಾರಕಂ ಬೆಳೆವ ಕೆಯ್ (ಕೌದ್ರವೀಣ Mr. 94).

ಹಾರಯಿಸು hârayisu. = (ಆರಯಿಸು), ಹಾರಯ್ಸು, ಹಾರವಿಸು. (My.).

ಹಾರಯ್ಕೆ hârayke. (= ಆರಯ್ಕೆ, etc.). Wish, desire (ದೋಹದ, ಇಚ್ಛೆ, ಕಾಂಕ್ಷೆ, ಸ್ಪೃಹೆ, ಮನೋರಥ, ಕಾಮ, ಅಭಿಲಾಷ, etc. Si. 70; ತೃಷ್ಣೆ, ಸ್ಪೃಹೆ 420; ಶ್ರದ್ಧೆ, ಸ್ಪೃಹೆ 433). ಹಿತವಾಗಲೆಮ್ಬ ಹಾರಯ್ಕೆ (ಅತಿಸ್ 463).

ಹಾರಯ್ಸು hâraysu. = (ಆರಯ್ಸು), ಪಾರಯ್ಸು, ಹಾರಯಿಸು. To look for; to get a longing after; to desire. ಧನವನ್ನು ಹಾರಯ್ಸುವವಳು (ಇಚ್ಛಾವತಿ, ಕಾಮುಕಿ, ಭೋಗವನ್ನು ಬಯಸುವವಳು Si. 185); ಚನ್ನಾಗಿ ಹಾರಯ್ಸಲ್ ಪಟ್ಟದು (ಪ್ರಾರ್ಥಿತ, ಅರ್ಥಿತ, ಅಪೇಕ್ಷಿಸಲ್ ಪಟ್ಟದು 381). ಪರರ ದುಃಖವ ಕೇಳಿ, ಮನದಲಿ ಹಿರಿದು ಚಿನ್ತಿಸಿ, ಪರರ ಪದವಿಗೆ ಹರುಷ ಮಿಗೆ ಹಾರಯ್ಸ (Akrûraniti 32). See Grj. 4, after 104; 5, 81; Râm. 6, 14, 21; 6, 44, 52; J. 7, 40; 13, 5; 18, 9; 27, 18.

ಹಾರವ hârava. See s. ಹಾರು 2.

ಹಾರವ hâ-rava. The sound or cry of ಹಾ (Čpr. 5, 11. 12; Abh. P. 14, 101).

ಹಾರವಗಿತ್ತಿ hârava-gitti. See s. ಹಾರು 2.

ಹಾರವಲಯ hâra-valaya. An encircling necklace (J. 2, 8). 2, ಹಾ-ರವ-ಲಯ. destruction connected with the cry of ಹಾ (2, 8).

ಹಾರವಾಣ hâravâṇa. 1. Tbh. of ಪಾರಾವತ. (My.).

ಹಾರವಾಣ hâravâṇa. 2. = ಹಾರಿಯಾಳ q. v., etc. (My.).

ಹಾರವಿಸು hâravisu. = ಹಾರಯಿಸು, ಹಾರಯ್ಸು, etc. (Bp. 4, 13; 5, 42. 48; 12, 20. 23; 44, 15; 54, 65; 61, 64; Râm. 4, 2, 10; 5, 1, 5).

ಹಾರಹೂರೆ hârahûrĕ. *A grape* (ದ್ರಾಕ್ಷೆ Mr. 112).

ಹಾರಿ hâri. Taking; conveying; bringing; carrying away; removing, taking away; seizing, robbing; obtaining, acquiring; *captivating, charming, delighting; pleasant; agreeable, beautiful.*

ಹಾರಿಕೆ hârikĕ. She who brings, takes, seizes, removes, etc. See ಕುಟ್ಟ-.

ಹಾರಿದ್ರ hâridra. (fr. ಹರಿದ್ರಾ). *Yellow;* yellow colour.

ಹಾರಿಯಾಳ hâriyâḷa. = ಪಾರುವಾಣ 1, ಹಾರವಾಣ 2, ಹಾರಿವಾಳ, ಹಾರುವಾಣ, ಹಾಲಿವಾಣ. Tbh. of ಪಾರಿಭದ್ರ. — ಹಾರಿಯಾಳದ ಮರ. The coral tree, Erythrina indica Lam. (ಪಾರಿಜಾತಕ, ಪಾರಿಭದ್ರ, ಮನ್ದಾರ, ನಿಮ್ಬತರು Nr.).

ಹಾರಿವಾಳ hârivâḷa. = ಹಾರಿಯಾಳ, etc. The coral tree (ಮನ್ದಾರ, ಪಾರಿಭದ್ರಕ Hlâ.).

ಹಾರಿಸು hârisu. = ಹರಿಸು. See ಸಂ-.

ಹಾರೀತ hârita. *A kind of pigeon of a yellowish green colour, Columba hariola Buch.* (ಹೊರಸು Hlâ.).

ಹಾರೀತಕ hâritaka. = ಹಾರೀತ. (Čpr. 6, after 86).

ಹಾರು hâru. 1. = ಹಾರ್, etc. (Bp. 3, 80; 11, 11; 35, 54). ಹಾರುವುದು (ಯಾಚನೆ, ಪ್ರಾರ್ಥನ Mr. 235). ಹಾರಿಬೇಡ್ಪುದಂ (ಅರ್ಥ, ಯಾಚಕ, ಮಾರ್ಗಣ, ವನಿಪ Mr. 235). — ಹಾರುವ. = ಹಾರ್ವ, etc. A Brâhmaṇa (Bp. 57, 36; Râm. 5, 8, 49; C.; B. 2, 10). ಹಾರುವನಿಗೆ ಅಳಾಗ ಬೇಡ, ಗಾಣಿಗನಿಗೆ ಎತ್ತಾಗ ಬೇಡ. — ಕುದುರೇ ಹಿನ್ದಿರ ಬೇಡ, ಹಾರುವನ ಮುನ್ದಿರ ಬೇಡ. — ಹಾರುವನ ಬದುಕು ಮಗನಿಗೆ, ಸೆಟ್ಟಿಯ ಬದುಕು ಅಳಿಯನಿಗೆ. — ಹಾರುವರ ಮನೇಲಿ ಹರಿಸೇವೆ ಆದರೆ ಮೂದಿನಾಯಿಗೆ ಓಡ್ಯಾಟ. — ಹಾರುವನ ಮೋದಿಯಾದರೂ ನೀರಿನಿನ್ದ ತೊಳೆಯುತಿದ್ದರೆ ನಾಚಿದೆ ಇದ್ದೀತೇ? — ಎೀರನ ಶೌರ್ಯ ಹಾರುವನ ಮೇಲೆಯೇ? — ಹೊಲೆಯನ ಪಾಯಸ ಹಾರುವನಿಗೆ ಯಾಕೆ? — ಹಸಿದ ಹಾರುವನನ್ನು ತೊಡಗ ಬಾರದು, ಉಣ್ಡ ತುರುಕನನ್ನು ತೊಡಗ ಬಾರದು. — ಹಲವು ದೇವರನ್ನು ನಮ್ಬಿ, ಹಾರುವ ಕೆಟ್ಟ; ಹಾರುವನನ್ನು ನಮ್ಬಿ, ಹಲವರು ಕೆಟ್ಟರು. — ಹಾರುವನಿದ್ದ ಊರು ಹಾಳು, ಎಡವಿದ ಕೆಲ ಹಾಳು. — ಹಾರುವ ಮಾಡುವದು ಓಣ್ಣಿ, ಹೊಲೆಯ ಮಾಡುವದು ಹೆಣ್ಣಕ್ಕಿ. — ಹಾರುವನ ದೊಣ್ಣೆ ಹರದಾರಿ ದೂರ. — ಹಾರುವನ ಹಸಿ ಬೋನಗಿತ್ತಿಗೆ ಸೀರೆ ಬಿಟ್ಟಣ (Prvs.). — ಹಾರುವಕುಲ. The Brâhmaṇa tribe or caste (Bp. 3, 80). — ಹಾರುವಗಿತ್ತಿ. -ಕಚ್ಚೆ. The end of a garment put into regular folds and tucked in behind, as is done by Brâhmaṇas (My.). — ಹಾರುವಗಿತ್ತಿ. = ಹಾರ್ವತಿ. A Brâhmaṇa woman (My.). — ಹಾರುವಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. Mr. Brâhmaṇa (ದ್ವಿಜಾತಿ, ಭೂದೇವ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, etc. Si. 232). ಹಾರುವಯ್ಯನ ಸಂಗ ಹಲವು ಭಂಗ (Prv.). — ಹಾರು ಹಾರು. rep. (Bp. 6, 26). — ಹಾರೋ. ಹಾರೋನು. = ಹಾರುವ. ಹಾರುವನು. (My.). ಸೋರೆಕಾಯಿ ಆದರೆ ಹಾರೋನಿಗೆ ಆದೀತೇ? (Prv.). — ಹಾರೋಕುನ್ನಿ. A dog of a Brâhmaṇa, a mean Brâhmaṇa. ಹೋರನಿಗೆ ಸೇರಿ ಕೆಟ್ಟು, ಹಾರೋನಿಗೆ ಸೋತು ಹೋದ (Prv.). — ಹಾರೋಗೇರಿ. -ಕೇರಿ. A street where Brâhmaṇas live (My.).

ಹಾರು hâru. 2. = ಪಾರು 1. Looking for; looking after; desiring. — ಹಾರ. -ಅ. = ಹಾರವ. See ಹಿನ್ದೆ. — ಹಾರವ. -ಅವ. A Brâhmaṇa. ಅಧ್ಯಾಸವಿಲ್ಲದ ಹಾರವ ಅಳ್ಳಾಯರ್ ಮಾಡಿದರೆ ಗಡ್ಡ ಮೀಸೆ ಹೊತ್ತಿತು (Prv.). — ಹಾರವಗಿತ್ತಿ. A Brâhmaṇa woman. ಸೀರೆ ಆದರೆ ಹಾರವಗಿತ್ತಿಗೆ ಆದೀತೆ (Prv.). — ಹಾರವಯ್ಯ. Mr. Brâhmaṇa. ಅಸಗಾರ ಹಾರವಯ್ಯ ಗೋಣಿಯೊಳಗೆ ಮೂಗಳ ಕಟ್ಟಿದ (Prv.).

ಹಾರು hâru. = ಪಾರು. See ಕವಳಿಗೆ.

ಹಾರುವ hâruva. See s. ಹಾರು 1.

ಹಾರುವಗಿತ್ತಿ hâruva-gitti. See s. ಹಾರು 1.

ಹಾರುವಾಣ hâruvâṇa. = ಹಾರಿಯಾಳ, etc. (My.).

ಹಾರೆ hârĕ. = ಆರೆ 5. See ಇದ್ಧಾರಿ.

ಹಾರೆ hârĕ. = ಪಾರೆ, etc. A crowbar (ಬೇದಿ Mr. 371; My; Bp. 23, 34; C. Bp. 47, 42); a short hoe (S. Mhr.; Te. ಪಾರೆ). ಹಾರೆ ಮೋಟು, ಗುದ್ದಲಿ ಮೊದ್ದು, ಗೆಯ್ಯುವವಗೆ ಬಿತ್ತಿ ಪಟ್ಟೆ. — ರಾಯರ ಪಾದದಾಣೆ! ಹಾರೆ ನುಂಗು! — ಹಾರೇ ಕೆಲಸ ನನ್ನನ್ನ ಬಿಡಿಸು, ಉತ್ತರ ದೋಸೆಗೆ ನಾನು ಒಡೆಯ (Prvs.). — ಹಾರೆಕಾಲು. The spokes of a wheel (My.). — ಹಾರೆಗಟ್ಟಿಗೆ. -ಕಟ್ಟಿಗೆ. A crowbar (ಅಯೋಮುಖ, ತೂಲಿಕೆ Mr. 158).

ಹಾರೋ hârô. See s. ಹಾರು 1.

ಹಾಱ್ hâṟ. = ಹಾಱು 1, etc. ಹಾರ್ವುದು (Bp. 58, 36).

ಹಾಱಸು hâṟasu. = ಹಾಱಿಸು. (Čb. 25, 81).

ಹಾಱಿಕೆ hâṟikĕ. Jumping, a jump, etc. (Râm 6, 30, 13; B. 4, 37. 212; ಲಂಘನ G.).

ಹಾಱಿಸು hâṟisu. = ಆಱಿಸು 2, ಪಾಱಿಸು. To cause to jump or jump over (My.; B. 5, 62); to cause to fly (My.); to cause to fly down, to throw (as a horse does a rider, My.; B. 4, 184); to remove (as a fault, My.; B. 4, 200); to cause to copulate (My.); to cause to explode, to discharge, to fire (as gunpowder or fire-arms, My.; B. 4, 30. 112. 192).

ಹಾಱು hâṟu. 1. = ಆಱು 5, ಪಾಱು 1 q. v. To jump, to run; to run or go away; etc. (Bp. 29, 14.

Digitized by Google

86, 28; 46, 23; 52, 18; 56, 20; 59, 24; J. 20, 47; Bh. 2, 13, 44. 50; C.); to be discharged or fired (as fire-arms, My.). ಹಾಱುವುದು (ಡಯನ Hlâ.). ಕೆಳಯಿಕ್ಕೆ ಹಾಱುವ ಪಕ್ಕಿ (ಸಣ್ಡೀನ); ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹಾಱುವ ಪಕ್ಕಿ (ಉಡ್ಡೀನ Nr.). ಹಾಱಿ ಬೀಳುವ ಮೀನು (ಪ್ರೋಷ್ಠಿ, etc. Si. 87); ಹಾಱುವ ಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳವನು (ಉತ್ಪತಿಷ್ಣು, ಉತ್ಪತಿತೃ 360); ದನಗಳ ಮೇಲೆ ಗೂಳಿಗಳು ಹಾಱುವ ಸಮಯ ಗೂಳಿ ಬಸಱು ಮಾಡುವಿಕೆ (ಪ್ರಜನ, etc. 396); ಹಾಱಿ ಹೋಗುವದು (ಪ್ಲವಗ 410). ಆಱು ಬೆಟ್ಟವನೊಬ್ಬ ಹಾಱ ಬಹುದೆನ್ನಲ್ಲಿ, ಹಾಱ ಬಹುದೆನ್ನು, ಎನ ಬೇಕು; ಮೂರ್ಖನನು ಗೆಲ ಬಾರದಯ್ಯ! (Sp.). ನಿನಗೆ ಏನಾದರೂ ನೋವು ಆದಾಗ ಇಲ್ಲವೆ ಬೇನೆ ಬನ್ದಾಗ ನಿನ್ನ ತಾಯಿ ತನ್ನಗಳ ಹರಣ ಹಾಱುವದು (B. 1, 25). ಹಾಱುವ ಕಾಗೆ ಹೋಲ್ಯಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಲ್ಲಿತೇ (or ಬಲ್ಲದೇ)?—ಹಾಱುವ ಗುಬ್ಬಿಗೆ ಗೋಡಿ ಕಲ್ಲು ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ.—ಗೋಡೇ ಹಾಱುವವ ಬೇಲಿ ಹಾಱನೇ?—ಜಗಲೀ ಹಾಱದವ ಗಗನಾ ಹಾಱ್ಯಾನೇ?—ನಡಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಿದರೆ ಮುದೂ ಹಾಱಿ ಹೋಗ ಬಹುದೇ?—ಪಾಗಾರ ಹಾಱದವನು ಸಾಗರ ಹಾಱ್ಯಾನೇ?—ಬಾರಿ ಬಾರಿ ಬನ್ದವರು ಹಾಱಿ ಹಾಱಿ ಹೋಗರೇ?—ಮುಱಿಗೆ ಹೆದಱಿ, ಹೊಱೀಲಿ ಹಾಱಿದ ಹಾಗೆ.—ತೀರದ ಕಾರ್ಯ ಹಾಱಿದರೂ ಆಗದು (Prvs.). ಗುಣ್ಡು ಹಾಱು (G. 184).— ಹಾಱ ತೆಗಸು. To cause or make (somebody) to open (a door) suddenly (Bp. 50, 19).— ಹಾಱ ತೆಗೆ. To cause (a door) to fly open (Bp. 28, 49; 43, 47); to open a door completely (My.).— ಹಾಱ ಬಡಿ. To open (a door) completely (My.).— ಹಾಱಾಡಿಸುವಿಕೆ. -ಆಡಿಸುವಿಕೆ. Causing to jump or move quickly about. ಕಣ್ಣುಹುಬ್ಬುಗಳನ್ನು ಹಾಱಾಡಿಸುವಿಕೆ ಮುನ್ತಾದದು (ಅಂಗಿಕ Si. 66).— ಹಾಱಾಡು. -ಆಡು. To jump about, to run about, to fly about, etc. (B. 2, 2. 5; 3, 10. 68; 5, 86).— ಹಾಱಾಡುವಿಕೆ. -ಆಡುವಿಕೆ. Flying about, etc. ಹಾಱಾಡುವಿಕೆ (ಪ್ರಡೀನ, ಡೆಗೆಯುವಿಕೆ Si. 178).— ಹಾಱ್ಯಾಡು. -ಆಡು. = ಹಾಱಾಡು. (B. 3, 80). ಬೇಱೆ ಆದರೂ ಹಾಱ್ಯಾಡೋದು ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ಹಾಱು hâṟu. 2. = ಪಾಱು 2, ಹಾರ್. Running; jumping; flying; throbbing; copulating. See ಎದೆ-.— ಹಾಱುಗಾಲಿ. -ಕಾಲಿ. A woman who has feet that run about: a gad-about (My.).— ಹಾಱುಗುಪ್ಪೆ. -ಕುಪ್ಪೆ. A game at which boys form two parties each of which makes a heap of sand in its front, when one of a party is ordered to jump from one heap to the other; if he is not successful, one jumps on his shoulders and drives him about (My.; ಪಱಿಮುಱಿ Kk. 71; ಪಱಿಮುಱಿ Šm. 56, o. r. ಪರಿಮುಱಿ). ಹಾಱುಗುಪ್ಪೆಯಾಟ ಆಡು, to play that game (My.).— ಹಾಱುಗೆಯ್ತ. -ಕೆಯ್ತ. Copulation, coitus (Čpr. 8, after 56).— ಹಾಱುಮೀನು. (ಪ್ರೋಷ್ಠಿ, ಶಫರಿ Si. 87).

ಹಾಱುವಿಕೆ hâṟuvikĕ. Jumping, leaping over, etc. (ಅತಿ, ಲಂಘನ Si. 467).

ಹಾರ್ haṟ. = ಹಾಱು 2.— ಹಾರ್ಗುಪ್ಪೆ. -ಕುಪ್ಪೆ. = ಹಾಱುಗುಪ್ಪೆ. (Bp. 32, 37).

ಹಾರ್ದ hârda. (fr. ಹೃದ್). *Affection, love, kindness.*

ಹಾರ್ದಿಕ್ಯ hârdikya. A N. of Kritavarma. (J. 13, 35).

ಹಾರ್ಯ hârya. To be taken, to be taken away (adj.). See ಅ-, ಪರಿ-. 2, the dividend.

ಹಾರ್ವ hârva. See s. ಹಾರ್.

ಹಾರ್ವಿತಿ hârviti. See s. ಹಾರ್.

ಹಾರ್ಸ hârs. A horse (Si. 272).

ಹಾಲ್ hâl. = ಪಾಲ್ 1, ಹಾಲ, ಹಾಲು. Milk; the white juice of some plants; the juice of sugar-cane and that of a cocoa-nut; vaccine matter (My. as ಹಾಲು; ಊಧಸ್ಯ, ಕ್ಷೀರ, ದುಗ್ಧ, ಪಯಸ್, ಪೀಯೂಷ Hlâ.; Bp. 28, 65; 50, 35; 55, 15; 57, 80; 60, 49. 60). ಹಾಲಾ! ಅಮರ್ದಾ! ಇನಿದು, ಗಡಾ! (Šmd. 69). ನಾಗುಳ ಹಾಲ ಕಱೆವ ಆಕಳು (ದ್ರೋಣದುಘೆ); ನಿನ್ನೆ ಕಱೆದ ಹಾಲಿನ್ದಾದ ಬೆಣ್ಣೆ ತುಪ್ಪವು (ಹೈಯಂಗವೀನ Nr.). ಆವುಗಳು ಕಱವ ಹಾಲ್ (ಕ್ಷೀರ, etc. Mr. 182).— ಹಾಲ್ಕೊರಟಿಗಬಳ್ಳಿ. A climbing foetid milky herb, Daemia extensa R. Br. (St. & Pl.).— ಹಾಲ್ತುತ್ತ. = ಪಾಲ್ತುತ್ತ. (My.).— ಹಾಲ್ದೆನೆ. -ತೆನೆ. = ಪಾಲ್ದೆನೆ. (My.).— ಹಾಲ್ವಕ್ಕಿ. -ಹಕ್ಕಿ. = ಪಾಲ್ವಕ್ಕಿ, etc., ಹಾಲಕ್ಕಿ. (My.).

ಹಾಲ hâla. = ಹಾಲ್, etc. (B. 5, 247).— ಹಾಲವಕ್ಕಿ. -ಹಕ್ಕಿ. = ಹಾಲ್ವಕ್ಕಿ, etc. A small kind of owl of which the cry is ominous (Bd.).

ಹಾಲ hâla. (fr. ಹಲ). A plough. 2, Balarâma. (Colebr.).

ಹಾಲಹಲ hâlahala. = ಹಲಾಹಲ, ಹಾಲಾಹಲ No. 1. (Bp. 58, 55. 62).

ಹಾಲಹವಾಲು hâlahavâlu. Distressful condition; the woefulness of disgrace, fatigue, hunger, etc. (My.; Mhr., H.).

ಹಾಲಾಹಲ hâlâhala. = ಹಾಲಹಲ, etc. A sort of deadly poison (Bp. 58, 46. 64). 2, spirituous liquor. 3, *a kind of lizard* (*cf.* ಹಲ್ಲಿ 1).

ಹಾಲಿ hâli. (= ಹಾಲೆ 4?).— ಹಾಲಿಕಾಯಿ. The fruit of ಹಾಲಿಬಳ್ಳಿ (Z.).— ಹಾಲಿಬಳ್ಳಿ. A creeper common in hedges, Leptadenia reticulata Wight. (Z.).

ಹಾಲಿ hâli. A present; present (My.; Tĕ.; see ಹಾಲು).

ಹಾಲಿಕ hâlika. Relating to a plough, agricultural; *a ploughman, an agriculturist.*

ಹಾಲಿಗೆ hâligĕ. (Šmd. 25).

ಹಾಲಿವಾಣ hâlivâṇa. = ಪಾರುವಾಣ, etc. The coral tree (ಪಾರಿಭದ್ರ, etc. Si. 127; My.).

ಹಾಲು hâlu. = ಹಾಲ್, etc. Milk; etc. (C.; Bp. 14, 8; 28, 37; Bh. 1, 10, 25. 30; Si. 315). ಕುಱಿಯ ಹಾಲು (ಅವಿದೂಸ Hlâ.). ಆಕಳ ಹಾಲು ಮೊಸರು ಮೊದಲಾದವೆಲ್ಲಂ (ಗವ್ಯ); ಕಾಯ್ದು ಬಿಸಿಯಾಗಿರ್ದ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಆವುದಾನೊನ್ದು ಮೊಸರ ಹೊಯ್ದು ದಟ್ಟತನದ ಒಡೆದುದು (ಆಮಿಕ್ಷೆ, ಒಡೆ Nr.). ಹಾಲಿನ ಕಡಲು (ಕ್ಷೀರೋದ Si. 81). ಕಾಯಿಸಲ್ ಪಟ್ಟು ಬಿಸಿಯಾದ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮೊಸರು ಸೇರಿ ಹೆಪ್ಪ ಕಟ್ಟಿ ಒಡದನ್ತೆ ಸಪ್ಪೆಯಾಗಿರುವದು (ಆಮಿಕ್ಷೆ 240). ಅರ್ಧ ಪಾಕವಾಗಿ ಕಾಯಿಸಿದ ಕಬ್ಬಿನ ಹಾಲು (ಫಾಣಿತ 312). ನಿನ್ನೆಯ ದಿನದಲ್ಲಿ ಆಕಳಿನ ದೆಸೆಯಿನ್ದ ಕಱೆದು ಹಿಣ್ಡಲ್ ಪಟ್ಟ ಹಾಲಿನಿನ್ದ ಹುಟ್ಟಿದ ತುಪ್ಪವೂ ಬೆಣ್ಣೆಯೂ (ಹೈಯಂಗವೀನ 316). ಆಱಿದ ಉಷ್ಣದ ಹಾಲಿನನ್ದದಿ ಸುಲಭವಾಗಿರ್ದ...ಕನ್ನಡದ ನುಡಿ (Abhâ. 1, 5). ಹಾಲಿನೂಟದ ಹಬ್ಬ (Dp. 4). ಕೊತ್ತಿ ಬಲ್ಲುದೆ ಹಾಲು ಮಾಸಲೆಮ್ಬುದನು? (Dp. 76). ಹಾಲಿಗಿನ್ತ ಕೆನೆ ರುಚಿ.—ಹಾಲಿದ್ದಾಗಲೇ ಹಬ್ಬ ಮಾಡು.—ಹಾಲು ಕಣ್ಡಲ್ಲಿ ಬೆಕ್ಕು, ಕೂಳು ಕಣ್ಡಲ್ಲಿ ನಾಯಿ.—ಆಕಳು ಕಪ್ಪಾದರೆ ಹಾಲು ಕಪ್ಪೇ?—ನೇಗಲು ಉತ್ತರೆ ಹೊಲ, ಹಾಲು ಇದ್ದರೆ ಗೋವು.—ಪೋಲೀ ದನಕ್ಕೆ ಹಾಲು ಹೆಚ್ಚು, ಕೂಲೀ ಮುಣ್ಡೆಗೆ ನಾಲಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು.—ಬೆಳ್ಳಿ ಬಿಸಿಯ ಬೇಕಾದರೆ ಕಳ್ಳೀ ಹಾಲು ಬೇಕೇ?—ವಾಲೀ ಹಾಗೆ ಬಲವನ್ತನಿಲ್ಲ, ಹಾಲಿನಕ್ಕಿನ್ತ ಸವಿಯಿಲ್ಲ.—ಹಾಲು ಹೊದ್ದವನಾದರೂ ಹಾಲು ಬಿಟ್ಟಾನೇ? (Prvs.). See ಮಯ್ಲಿ-.— ಹಾಲ ಕಾಗದ. White paper (My.).— ಹಾಲಕ್ಕಿ. -ಅಕ್ಕಿ 1. = ಹಾಲುವಕ್ಕಿ, etc. A small owl, called pingalâ in Mahratta (Pr.). ಹಾಲಕ್ಕಿ ಆದರೆ ಹಾಲು ಕಱದೀತೇ? (Prv.).— ಹಾಲನ್ನ. -ಅನ್ನ. Milk and boiled rice (My.).— ಹಾಲ ಮಣಿ. A common white glass-bead (My.).— ಹಾಲಿನವ. -ಅವ. A seller of milk, a milk-man (My.).— ಹಾಲುಕುಮ್ಬಳ. = ಹಾಲುಗುಮ್ಬಳ. (ಇಕ್ಷ್ವಾಕು G.).— ಹಾಲುಕುಱುಬ. A class of Kuṟubas who keep cattle, sell milk and cultivate the soil (My.).— ಹಾಲುಗಿಣ್ಣು. = ಗಿಣ್ಣು 1. (My.;

Digitized by Google

ಕೂರ್ಚಿಕೆ Si. 312). — ಹಾಲುಗುಮ್ಮಳ. -ಕುಮ್ಮಳ. (ಕಟುತುಮ್ಮ G.). — ಹಾಲುಘಸ್ವಾಮಣಿ. (ಕ್ಷೀರಾವಿ, ದುಗ್ಧಿಕೆ Si. 146). — ಹಾಲುಣ್ಣೆ. -ಉಣ್ಣೆ. A wart (My.). — ಹಾಲುತೊಟ್ಟಿನ ಗಿಡ. (ಕ್ಷೀರಾವಿ, ದುಗ್ಧಿಕೆ Si. 146; My.). — ಹಾಲುತೊಟ್ಟಿಗಿಡ. = ಹಾಲುತೊಟ್ಟಿನ ಗಿಡ. (My.). — ಹಾಲುಬಳಪ. A milk-white superior kind of ಬಳಪ (for writing, My.). — ಹಾಲುಬಳ್ಳಿ. The creeper Argyrea malabarica Chois. (Z.). 2, = ರಾಜಾದನ, etc., ಹಾಲಿಯ ಗಿಡ, ಪಾಲೆ 2. (Si. 132). — ಹಾಲುಬೆಳ್ಳಿ. White, pure silver (My.; Tĕ. ಪಾಲಿವೆಣ್ಡಿ). — ಹಾಲುಮಡ್ಡಿ. A kind of incense (My.; ತುರುಷ್ಕ, ಪಿಣ್ಡಕ, ಸಿಹ್ಲ, ಯಾವನ, ತುರುಕಿನ ಮಡ್ಡಿಯೆಮ್ಬ ಧೂಪ, ಅಸ್ದುಗಬೊಂಕ Si. 227). — ಹಾಲುಮೊಸರು. Excellent curds. ಅತ್ತೆ ಮನೆಗೆ ಮಜ್ಜಿಗೆನೀರು, ತವರ ಮನೆಗೆ ಹಾಲುಮೊಸರು (Prv.). — ಹಾಲುವಕ್ಕಿ. -ಹಕ್ಕಿ. = ಪಾಲ್ವಕ್ಕಿ q. v., etc., ಹಾಲಕ್ಕಿ. A small owl etc. (ಪಿಂಗಲಿ, ಘಾಸ, ಶಕುನ್ತ Mr. 174). — ಹಾಲುಸಮುದ್ರ. The milk-sea (G. 56). — ಹಾಲುಸೋರೆ. A sweet kind of sŏrĕ fruit (My.). — ಹಾಲುಹಕ್ಕರಿಕೆ. A milky herb, Lactuca heyniana D. C. (Z.). — ಹಾಲುಹುರಳಿ. N. of a plant (ಕುಲಾಲಿ Mr. 148). — ಹಾಲೋಗರ. -ಓಗರ. Boiled rice mixed with milk (Dp. 55, 1). ಹಾಲೋಗರದ ಪಾಯಸ (ವ್ಯಂಜನ Mr. 215). ಲೋಗರ ಮನೇಲಿ ಎಮ್ಮೆ ಇದ್ದರೆ ತನ್ನ ಮನೇಲಿ ಹಾಲೋಗರಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ ಏನು? — ರೋಗಿ ಬಯಸಿದ್ದು ಹಾಲೋಗರ, ವೈದ್ಯ ಹೇಳಿದ್ದು ಹಾಲೋಗರ (Prvs.).

ಹಾಲು hâlu. Now; current (Mhr., H. ಹಾಲ; Tĕ. ಹಾಲ್, ಹಾಲು). See ಸಾಲಿ-.

ಹಾಲುವಾಣ hâluvâṇa. 1. Tbh. of ಪಾರಾವತ. A dove (ಪಾರಾವತ, ಕಲರವ, ಕಪೋತ Si. 171; My.).

ಹಾಲುವಾಣ hâluvâṇa. 2. = ಪಾರುವಾಣ 1, etc. The coral tree (My.).

ಹಾಲೆ hâlĕ. 1. (= ಪಾಲೆ 1). (Tĕ. ಪಾಲಿ, milky; milk-white). — ಹಾಲೆಹಕ್ಕಿ. = ಹಾಲುವಕ್ಕಿ, etc. (My.).

ಹಾಲೆ hâlĕ. 2. = ಆಲೆ 6, ಪಾಲೆ 2 q. v. The tree Mimusops kauki (My.). 2, the tree Alstonia sholaris (St. & Pl.). See ಕಿರಿಯ-. — ಹಾಲೆಯ ಗಿಡ. = ಹಾಲೆಯ ಮರ. (ರಾಜಾದನ, etc. Si. 132). — ಹಾಲೆಯ ಮರ. = ಹಾಲೆ No. 1. ರಾಜಾದನ, ಫಲಾಧ್ಯಕ್ಷ, ಕ್ಷೀರಕೆ Nr.).

ಹಾಲೆ hâlĕ. 3. = ಪಾಲೆ 3, etc. The lobe of the ear (ಲಮ್ಬಿಕೆ, ಪತ್ರಾಶ್ರಯ Mr. 319; My.).

ಹಾಲೆ hâlĕ. 4. (= ಹಾಲಿ?). A species of creeper (? ಜಟಿ Mr. 110).

ಹಾಲೆ hâlĕ. 1. Tbh. of ಪಟೋಲ. A species of cucumber or gourd (ಕೋಶಾತಕಿ, ಪಟೋಲ Mr. 123; ಕಾಡ್ಪಿಗೆ 149).

ಹಾಲೆ hâlĕ. 2. The vinous juice of the palm, *spirituous liquor.*

ಹಾವ hâva. Calling, a call. 2, *any feminine or coquettish gesture tending to excite amorous sensations, blandishment, dalliance,* the airs and arts of lovers.

ಹಾವಡಿಗ hâvu-aḍiga. (Śmd. 239, o. r. ಪಾವಡಿಗ). = ಹಾವಡಿಗ, etc. A man who plays with snakes, a snake-catcher and exhibiter, a snake-charmer (ವ್ಯಾಲಗ್ರಾಹಿ, ಅಹಿತುಣ್ಡಿಕ Hlâ., Nr.; ಸರ್ಪತುಣ್ಡಿಕ Mr. 391; Râm. 5, 8, 50). ಹಾವಡಿಗನಿಗೆ ಹಾವಿನಿನ್ದಲೇ ಮರಣ. — ಲೇವಡಿ ರುಚಿ ಹಾವಡಿಗ ಬಲ್ಲನೇ? (Prvs.).

ಹಾವಭಾವ hâva-bhâva. Actions and postures expressive of sentiments, gestures and movements exhibiting the passions, gesticulation (Mhr.; J. 33, 22).

ಹಾವಸೆ hâvasĕ. = ಪಾವಸೆ, etc. The aquatic plant Vallisneria octandra, etc. (ಶೈವಾಲ, ಶೈವಲ, ಜಲಕೂಕ, ನೀಲಿಕೆ Hlâ., Nr., Mr. 421; ಶೇವಾಲ Kk. 13, Śm. 1.. Bp. 20, 11; Bh. 1, 5, 5). ನೀರ ಹಾವಸೆ (Śmd. 162). ಹಾವಸೆ (o. r. ಪಾವಸು) ಕಿಡಲೊಡಂ ನೀರ್ ತಿಳಿದುದು (o. r. ತಿಳಿವುದು. ...

ಹಾವಳಿ hâvaḷi. (fr. ಹಾಡು 3 No. 2 -ವಳಿ). Trouble, harass, annoyance, molestation (My.; R. 2, 1.. J. 20, 47; 24, 24; 30, 38). ಜಗಳೇ ಉಪದ್ರ, ... ಜಟೀ ಹಾವಳೀ ನೋಡಲೋ? — ರಾಯರು ಸತ್ತ ಹಾವಳಿ. — ಸತ್ತ ... ಯುವದಕ್ಕಿನ್ತ ಮುಂಚೆ ಗಣ್ಟುಗಳ್ಳರ ಹಾವಳಿ. — ಗಣ್ಡ ಇಲ್ಲದ ... ಳಿ, ದಣ್ಡ ಇಲ್ಲದ ಹಾವಳಿ (Prvs.).

ಹಾವಾಡಿಗ hâvu-âḍiga. = ಹಾವಡಿಗ. (ಕೌತಿಕ, ಸರ್ಪೋಪಜೀವಿ Nn. 10, o. r. ಹಾವಡಿಗ; ಕೌತಿಕ, ವ್ಯಾಲಗ್ರಾಹಿ S. 414. My.).

ಹಾವಿಗೆ hâvigĕ. = ಹಾವುಗೆ 1, etc. (ಅನುಪದೀನ, ಪಾದುಕೆ Mr. 2.., o. r. ಹಾವುಗೆ; My.). ಮರದ ಹಾವಿಗೆ (ಪಾದುಕೆ, etc. Si. 344).

ಹಾವು hâvu. = ಆವು 4, ಪಾವು, ಹಾಂ, ಹಾಂವು. A snake, a serpent (ವಿಷಧರ, ದನ್ದಶೂಕ, ಪವನಾಶನ, ಸರ್ಪ, ಸರೀಸೃಪ, ಉರಗ, ವ್ಯಾಲ, ಭುಜಗ, ಭುಜಂಗ, ಕುಮ್ಭೀನಸ, ಪನ್ನಗ, ನಾಗ, ಭೋಗಿ, etc. Hlâ.; ಸರ್ಪ Nn. 55; Si. 78. 416; Bp. 45, 9; 51, 16. J. 7, 59; Bh. 1, 8, 35; 8, 23, 40. 41; C.; B. 2, 8. 26, 3, 97). See *e. g.* ಅರ-, ಅರೆವಾವು, ಊಸರವಳ್ಳಿಹಾವು, ಪಾಪ-, ... ಬಳೆವಡಕ-, ಬಿಲ್ಲೊಡೆ-, ಹೆವ್ವಾವು, etc. ನಿಮಿರ್ದ ಹಾವು (... ದೀರ್ಘಪೃಷ್ಠ); ತೆಕ್ಕೆಗಟ್ಟಿದ ಹಾವು (ಕುಣ್ಡಲಿ, ...); ಹಾವಿನ ಹೆಡೆ (ಫಣ, ಫಣೆ, ಫಟೆ); ಹಾವಿನ ವಿಷ (ವಿಷ, ಗರಲ, ಗರ); ಹಾವಿನ ಮೈ (ಭೋಗ); ಹಾವಿನ ದಾಡೆ (ಆಶಿಸ್, ದಂಷ್ಟ್ರ); ಹಾವಿನ ಪೊರೆ (... ನಿ, ನಿರ್ಮೋಕ, ಕಂಚುಕ); ಉರ್ಗದ ಪೊರೆ (... ವಮ್ರಿ, ಉಪದೇಹಿಕೆ Hlâ.). ಹಾವಿನ ಪೊರೆ (ಕಂಚುಕ, ನಿರ್ಮೋಕ), ಪೊರೆ ಉಚ್ಚಿದ ಹಾವು (ನಿರ್ಮುಕ್ತ, ಮುಕ್ತಕಂಚುಕ); ಹಾವಿನ ಹೆಡೆ (... ಹಾವುಗಳ ಅರಸು (ವಾಸುಕಿ Nr.). ಹಾವಿನ ಮುಖ (ಕೌತಿಕ, ... Nn. 10); ಹಾವಿನ ಪೊರೆ (ಮೂಲಿಕ, ನಿರ್ಮೋಕ 44; ... 88). ಹಿರಿಯ ಹಾವು (ಅಜಗರ, etc. Mr. 400). ನಾಗಲೋಕದಲ್ಲಿರುವ ನರಾಕಾರದ ಹಾವುಗಳು (ನಾಗಗಳು Si. 76); ಹಾವುಗಳ ... (ಭೋಗವತಿ 425); ಕಿವಿ ಹೊಗುವ ಹಾವು (ದ್ವಣಿ 485). ಹಾವಿಗೆ ಹಾಲೆರೆದರೆ ವಿಷ ಬಿಟ್ಟೀತೇ? — ಹಾವಿನ ಕೂಡೆ ಕಪ್ಪೆಗೆ ಸರಸವೇ? — ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದ್ದಲ್ಲಿ ಹದಿಬಟ್ಟೆ ಒರಸಿದರೆ ಹೋದೀತೇ? — ಹಾವು ಸತ್ತ, ... ಬಾಯಿ. — ಹಾವು ಕೊನ್ದು, ಹದ್ದಿನ ಮುನ್ದೆ ಹಾಕಿದ ಹಾಗೆ. — ಹಾವು ಮುಪ್ಪಾದರೆ ವಿಷ ಮುಪ್ಪೇ? — ಹಾವು ಹಡದಮ್ಮ ... — ಹಾವಡಿಗನಿಗೆ ಹಾವಿನಿನ್ದಲೇ ಮರಣ. — ... ಹಾವಿನ ಹುತ್ತಕ್ಕೆ ಕೈಯ್ ಹಾಕಿದ ಹಾಗೆ. — ... ಹಾವು ಕಚ್ಚದೇ ಇದ್ದೀತೇ? — ಮೆಟ್ಟದಲ್ಲದೆ ಹಾವು ಕಡಿಯದು. — ಹಾವಿಗೆ ... ಸತ್ತವನಿಲ್ಲ; ಹಾವಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಬದುಕಿದವನಿಲ್ಲ (Prvs.). See Prv. s. ಹುತ್ತ. — ಹಾವ ರಾಣಿ. = ಹಾವುರಾಣಿ. A kind of skink (ಉರಗತರ Mr. 165). — ಹಾವಿನಲ್ಲಮದೇವಿ. -ಅಲ್ಲಮ ... Bp. 59, 8). — ಹಾವಿನ ಹಾಡಿ. N. of a town (Bp. 55, 26), of a village (My.). ಹಾವಿನ ಹಾದಿ ಕಲಿದೇವ, N. (Bp. 55. 55). ಹಾವಿನ ಹಾದಿ ಕಲ್ಲಯ್ಯ, N. (Bp. 9, 44; 58, 7). — ಹಾವುರಾಣಿ ... (ನಾಕುಲಿ, ನಕುಲೇಷ್ಟ, ಭುಜಂಗಾಕ್ಷ, etc. Si. 150). — ... (ತಕ್ಷಕ Si. 405). — ಹಾವುಮೀನು. A kind of muscle shell (ದುರ್ನಾಮ, ದೀರ್ಘಕೋಶಿಕೆ Nr.); a kind of gymnotus (My.); a big leech (ದುರ್ನಾಮ, etc., ಜಿಜ್ಜಗಣೆ Si. 90); another water-animal (ಗ್ರಾಹ, ಅವಹಾ Si. 88). — ಹಾವುಮೆಕ್ಕೆ. Colocynth, Cucumis colocynthis Lin. (Citrullus colocynthis Schrad., ವಿಶಾಲೆ, ಇನ್ದ್ರವಾರುಣಿ Nr.; My.; Bh. 3, 17, 15, ... ಬನ್ಧಾಕ್ಷಿ, ವಾರುಣಿ Mr. 146). ಹಾವುಮೆಕ್ಕೆ ಗಿಡ (... S. 444). — ಹಾವುಮೆಕ್ಕೆಬಳ್ಳಿ. = ಹಾವುಮೆಕ್ಕೆ. (My.). — ಹಾವುರಾಣಿ. = ಹಾವರಾಣಿ. A kind of skink (My.), Mabouia quadrilineata

Digitized by Google

(Bḍ.); the skink Eumeces isodactylus (Bḍ.); the skink Eumeces taprobanensis (Bḍ.); the three-streaked tiliqua, Tiliqua trivittata (Bḍ.); the red-bellied tiliqua, Tiliqua rubiventris (Bḍ.); the beautiful tiliqua, Tiliqua pulchra (Bḍ.). ಹಾವುರಾಣಿ (ಸರಟ, ಕೃಕಲಾಸ Si. 170). — ಹಾವುರಾಣಿ. = ಹಾವುರಾಣಿ. (My.). — ಹಾವೇರಿ. -ಏರಿ. N. of a village (My.; B. 3, 30).

ಹಾವುಗಾಱ hâvugâṟa. (= ಹಾವಡಿಗ, etc.). A snake-catcher and exhibiter, etc. (ವ್ಯಾಲಗ್ರಾಹಿ, ಗಾರುಡಿಗ G.).

ಹಾವುಗೆ hâvugĕ. 1. = ಅವಿಗೆ, ಅವುಗೆ, ಹಾವಿಗೆ, etc. Tbh. of ಪಾದುಕ (Šmd. 342. 352. 364 Mdb.). A shoe, etc. (ಪಾದುಕೆ, ಅನುಪದೀನ Hlâ.; ಪಾದುಕೆ Nr.; Bp. 12, 12; My.).

ಹಾವುಗೆ hâvugĕ. 2. (Tbh. of ಪಾಪಕ?). Evil, wrong, wickedness, sin, guilt (?). See ಹಾವುಗೆಗಾಱ.

ಹಾವುಗೆಗಾಱ hâvugĕ-gâṟa. An evil-doer (?): the keeper of a gaming house (ಸಭಿಕ, ದ್ಯೂತಕಾರಕ Hlâ.).

ಹಾವೆ hâvĕ. = ಅಹವೆ, ಆವೆ 1. See ಇಪ್ಪಾವೆ.

ಹಾಶ hâša = ಪಾಶ. See ಹಾಸ 1.

ಹಾಸ hâsa. = ಹಾಸು 2. — ಹಾಸಗಲ್ಲು. -ಕಲ್ಲು. = ಹಾಸುಗಲ್ಲು. (My.; B. 4, 177).

ಹಾಸ hâsa. 1. Tbh. of ಹಾಶ (Šmd. 335) or ಪಾಶ (342). A tie, etc. (Rîv. 5, after 85; Bh. 3, 13, 27).

ಹಾಸ hâsa. 2. *Laughing, laughter; mirth, merry-making, joy;* derision. See ಚನ್ದ್ರ-, ಪರಿ-, ಪ್ರತಿ-; Čpr. 2, 57; 5, 98; J. 2, 49; Kâvy. V, 70.

ಹಾಸಕ hâsaka. A laugher; one who causes laughter, a buffoon, etc. See ಪರಿ-.

ಹಾಸಂಗಿ hâsangi. = ಪಾಸಂಗಿ. Tbh. of ಪಾಶಕ. (ಅಕ್ಷ, ದೇವನ, ಪಾಶಕ Nr.; ಅಕ್ಷ, ದುನ್ದುಭಿ Nr.; ಅಕರ್ Mr. 492; J. 6, 31; Bp. 43, 4; Bh. 2, 13, 33. 50). ನೆತ್ತದ ಹಾಸಂಗಿ (ಅಕರ್ Nn. 134).

ಹಾಸರ hâsara. = ಹೇಸರ, q. v. — ಹಾಸರಕತ್ತೆ. = ಹೇಸರಕತ್ತೆ. ಬೇಸರಂಗೆನ್ತಾ, ಹಾಸರಕತ್ತೆ ಅಡಿಸಿದ.—ಬೇಸರಾಗುತ್ತದೆನ್ದು, ಹಾಸರ ಕತ್ತೇ ಮೇಲೆ ಸವಾರಿ ಮಾಡಿದನನ್ತೆ (Prvs.).

ಹಾಸಲ್ ಕಲಂ hâsal kalaṁ. The produce or pith of speech: essence, substance, abstract; briefly, shortly (My.; H. ಹಾಸ್ಲಿ ಕಲಾಂ).

ಹಾಸಲು hâsalu. = ಹಾಸಿಲು. Revenue (Mhr., H. ಹಾಶೀಲ); postage (My.; Mhr., H.); custom, toll, duty (My.).

ಹಾಸಿಕೆ hâsikĕ. = ಪಾಸಗೆ, etc. A bed (ಶಯನ, ಔಶೀರ Nr.; ತಲ್ಪ, ಶಯನಸ್ಥಲ Nn. 118; ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ, ತಲ್ಪ 162; ಸಾಸ್ಥ, ಶಯ್ಯಾಸ್ಥಲ 162, o. r. ಶಯನಸ್ಥಲ). 2, (= ಹಸಿಕೆ), what is spread or thrown over anything, a cover (ಉತ್ತರಚ್ಛದ Mr. 203). See Bp. 43, 78; B. 5, 283.

ಹಾಸಿಕೆ hâsikĕ. = ಹಾಸ 2. Laughter, etc. (Colebr.).

ಹಾಸಿಗೆ hâsigĕ. = ಆಸಿಗೆ, ಹಾಸಿಕೆ, etc. A bed (ಶಯ್ಯೆ, ಶಯನೀಯ, ಶಯನ Si. 230; ತಲ್ಪ, ಶಯ್ಯೆ 439; ಔಶೀರ, ಶಯನ 453; J. 24, 5; C.; B. 1, 25; 4, 154). ಹಾಸಿಗೆಯ ಅರಳೆ (ಪಿಚು Si. 334); ದರ್ಭೆಯ ಹಾಸಿಗೆ (ಸಂಸ್ತರ 448). ಹಾಸಿಗೆ ಇದ್ದಷ್ಟು ಕಾಲು ಚಾಚ ಬೇಕು.—ಹಾಸಿಗೆ ಹಾಸಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದವರು ದೋಸೆ ಮಾಡ್ಯಾಳೇ?—ಹಾಸಿಗ ಆದರೆ ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಯಾಕೆ?—ವಾಸಿಲಿ ಸಿಕ್ಕುವ ಜೀನಸು ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅದರೂ ಕೊಸ್ಟಾನು.—ಹಸಿವೆಗೆ ಬಾಯ್ರುವಿ ಬೇಡ, ನಿದ್ದೆಗೆ ಹಾಸಿಗೆ ಬೇಡ (Prvs.).

ಹಾಸಿಲು hâsilu. = ಹಾಸಲು. (B. 4, 87).

ಹಾಸು hâsu. 1. = ಆಸು 4, ಪಾಸು 1. (Šmd. 191). To spread; to lay (C.; Bp. 29, 18; 52, 5). ಆನೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾಸುವ ಚಿತ್ರಕಮ್ಬಳ (ಆಸ್ತರಣ, ಪರಿಸ್ತೋಮ, etc. Nr.). ಆ ಪಣ್ಡಿತನಿಗೆ ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಚನ್ನಾಗಿ ಜಾಡಿಸಿ ಹಾಸಿಗೆ ಹಾಸದಿದ್ದರೆ ನಿದ್ದೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ (B. 4, 154). ತನ್ನ ಮನೆಯ ಮುನ್ದೆ ಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಚಾಪೇ ಹಾಸಿ ಕೊಣ್ಡು (4, 183). ಕೆರೆಯ ನೀರು ಕಾಲುವೆಗಳೊಳಗಿನ್ದ ಬಯಿದು ಹಾಸಿದರೆ ಭೂಮಿಯು ಹಸಿಯಾಗಿ (B. 4, 184); ಕೊಡೋದು ಬನ್ದು ಕಾಸು; ಕೋಣೆ ತುಮ್ಬ ಹಾಸು!—ಹಾಸಿಗೆ ಹಾಸಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದವಳು ದೋಸೆ ಮಾಡ್ಯಾಳೇ?—ವಾಸ ತಪ್ಪಿದರೂ ಹಾಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ (Prvs.). See Si. 228. 250. 271. ಬನ್ದವನಿಗೆ ತಾ ಹಾಸಿ, ನಿನ್ದವನೆ ತಾ ಪೊತ್ತು, ಬನ್ದವನ ಮೆಟ್ಟ ನಡೆವಾತನಿಗೆ ಏಧಿ ಮುನ್ದೆ ಓಡುವದು (Sp.). — ಹಾಸು ಹಾಸು. rep. (B. 4, 154).

ಹಾಸು hâsu. 2. = ಆಸು 5, ಪಾಸು 2, ಹಾಸ. That is spread or laid flat: a bed (ತಲ್ಪ, ತಲಿನ Hlâ.; ಶಯ್ಯೆ, ಶಯನೀಯ, ಶಯನ Nr.; ತಲ್ಪ Šm. 110; Bp. 12, 9; 39, 39; 43, 71; Bh. 1, 8, 6). ಹಾಸುವಿಲ್ಲದ ನಿದ್ರೆ, ಹೂಸುವಿಲ್ಲದ ವಾಯು, ದಾಸಯಿಲ್ಲದನ ಗೆಳೆತನ ಮೋಟಕೆಯ್ ಬೀಸಿ ಕರೆದನ್ತೆ (Sp.). 2, the threads which are extended lengthwise in the loom (and crossed by the woof), the warp (C.; T., M. ಪಾ, ಪಾವು; Tĕ. ಪಾಕೆ, ಪೇಕೆ). ನೂಲ ಹಾಸು (ತನ್ತ್ರ, ಸೂತ್ರವಾಪ Si. 453). 3, a chequered cloth or board for drafts, dice, etc. (My.). — ಹಾಸಟಗಲ್ಲು. -ಅಟ್ಕಲ್ಲು. = ಪಾಸಟ್. A slab, an artificial flag (My.). — ಹಾಸಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To prepare the warp (My.). — ಹಾಸಿನ ಸುಲಿ. The warp in a twisted state (My.). — ಹಾಸಿನ ಬಳ್ಳಿ. An extensive climber, Clematis gouriana Roxb. (Z.). — ಹಾಸುಗಲ್ಲು. -ಕಲ್ಲು. = ಹಾಸಗಲ್ಲು. A slab, an artificial flag (My.; ಪಾಸಟ್ G.). — ಹಾಸುಗೆಯ್. To spread, to lengthen (Č. Bp. 53, 20). — ಹಾಸುನರಿ. (or ಹಾಸುನಟ್?). An instrument used in preparing the warp (S. Mhr.). — ಹಾಸುಬಣ್ಣೆ. = ಹಾಸುಗಲ್ಲು. (My.). — ಹಾಸುಮಣೆ. A frame used in preparing the warp (My.). — ಹಾಸು ಹೊಕ್ಕು. Warp and woof, *i. e.* close connection or fellowship (Bh. 1, 8, 84). — ಹಾಸು ಹೊಯ್ಯು. = ಹಾಸಿಕ್ಕು. (S. Mhr.). 2, to move one way and the other, to wag (the head, used *e. g.* of bears when rising, S. Mhr.; B. 3, 108; 5, 259).

ಹಾಸು hâsu. 3. = ಹಾಯಿಸು, etc. (My.).

ಹಾಸು hâsu. = ಪಾಸು. Tbh. of ಪಾಶ. A tie, a fetter, etc.; a tie for the neck of dogs (ಪಾಸು Čt. II, 59; ಕುಕ್ಕುರಗೊರಲ ಬನ್ಧನ Šm. 110; Bp. 34, 24; Č. Bp. 53, 20; J. 28, 41. 46; Bh. 3, 13, 21). — ಹಾಸುಗಳೆ. -ಕಳೆ. To remove a dog's tie (ತಿವಿ Šm. 31. 109). — ಹಾಸುಗೋಲ್. -ಕೋಲ್. A stick tied to a dog's neck by means of which the dog is fastened at home or led about (ಕೊಡಕ Šm. 97).

ಹಾಸುಗೆ hâsugĕ. = ಹಾಸಿಕೆ No. 2. That is spread or thrown over anything, a cover (ಪ್ರವೇಣಿ, ಆಸ್ತರಣ Hlâ.).

ಹಾಸೆ hâsĕ. = ಹಸೆ, etc. A beautiful seat (My.).

ಹಾಸ್ತಿಕ hâstika. (fr. ಹಸ್ತಿನ್). An elephant-rider or driver. 2, *a herd of elephants.*

ಹಾಸ್ಯ hâsya. To be laughed at, laughable, ridiculous. 2, *laughter, laughing, mirth, the comic sentiment (rasa) in poetry* (Kâvy. IV, 1, 9. 30-34. 52. 57; ಸ್ಮಿತ Nn. 167; ಸಚ್ಛವ Čt. II, 104); jest, amusement. 3, ridicule, derision.

Digitized by Google

ಭಾವ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ಹಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ.— ದೇಶಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಹಾಸ್ಯ, ದೇಶಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಭಾವ (Prvs.).

ಹಾಸ್ಯಗಾಱ hâsya-gâṟa. A jester, a buffoon, a merry-andrew; a derider, a mocker, a scoffer (C.; ಪರಿಹಾಸಕ G.).

ಹಾಸ್ಯರಸ hâsya-rasa. The sentiment of humour, sense of humour, comic vein. (My.).

ಹಾಸ್ಯವಾಚ್ hâsya-vâč. A ridiculous word (Čh. v. 40).

ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದ hâsya-âspada. A laughing-stock, a butt for derision. (My.).

ಹಾಹಾ hâhâ. *An interjection expressing grief* (ಶೋಕ Nn. 153), *surprise*, pain (ಅಲ, ಅ 153, o. r. ದೇಡ ಎಮ್ಮಲ್ಲಿ), and counteraction or opposition (ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಾರ್ಥ Mr. 583). 2, *a gandharva* (ಶೇಚರಭೇದ, ಗನ್ಧರ್ವರ ಭೇದ 153). See ಹಾ ಹಾ s. ಹಾ; Bp. 48, 13; 50, 30.

ಹಾಹಾಕಾರ hâhâ-kâra. A general lamentation (J. 26, 63; My.; Mhr.).

ಹಾಹಾರವ hâhâ-rava. The sound or cry of ಹಾಹಾ (Bp. 37, 21).

ಹಾಹೆ hâhĕ. = ಹಾಪೆ, q. v. (Grj. 4, after 120; 7, after 11; Č. Bp. 47, 14). ಬಿರುದಿನ ಹಾಹೆ (ತೊಡರ್ Šm. 51). ಬಿರಿದಿನ ಹಾಹೆ (ತೊಡರ್ Kk. 67). ಕಣ್ಣ ಹಾಹೆ (ಕಾರಕೆ, ಕಣ್ಣ ಬೊಮ್ಮೆ Nr.). **2,** a sail (ಪಟ Mr. 408; *cf.* ಹಾಯ್ 3).

ಹಾೞಿ hâḻi. = ಹಾಳಿ 1, No. 2. A sheet of glass (B. 4, 225).

ಹಾಳ hâḷi. = ಹಾಳೆ. — ಹಾಳಹದ್ದು. = ಹಾಳೆಹದ್ದು. (ಗೃಧ್ರ, ಚಿಲ್ಲ G.).

ಹಾೞೆ hâḻĕ. 1. = ಹಾಳ. The broad spathe at the bottom of an areca-palm branch, used as a vessel, etc. (My.; Tĕ., Tu. ಪಾಳೆ; M. ಪಾಳ, ಪಾಳ; T. ಪಾಳೈ). **2,** a sheet of paper, the leaf of a book, a sheet of glass, any broad leaf to eat from, etc. (My.). ಸೀರೆ ಇಲ್ಲವೆನ್ನು, ಹಾಳೆ ಉಟ್ಟುಕೊಣ್ಡ ಹಾಗೆ.— ಸೋನೇ ಮರಿ ಹಾಳೇಲಿ ಹಿಡಿದರೆ ಪಾನಿಗೆ ಪಾನಿಯೇ (Prvs.). See ಕಯ-.

ಹಾೞೆ hâḻĕ. 2. = ಆಳೆ. See ಇದ್ದಾಳೆ.

ಹಾಳೆ hâḷĕ. = ಹಾಳ. — ಹಾಳೆಹದ್ದು. The tawny eagle, Aquilla fulvescens (Bd.). See ರಣ-.

ಹಾೞ್ hâḻ. = ಪಾೞ್, ಹಾೞ, ಹಾೞು. Ruin; desolation; a waste. ಹಾೞಾಡುದು (ಶೂನ್ಯ, ಇರಣ Nr.). — ಹಾೞ. -ಅ8. A ruined, miserable being. See ಹಾೞ್ಮನೆಹಾೞ. — ಹಾೞ್ಮನೆ. = ಪಾೞ್ಮನೆ. — ಹಾೞ್ಮನೆಹಾೞ. The miserable being at the houses in ruins: a dog that lives on stolen things or by stealth (ತುಡುಗುಣಿನಾಯ್ Šmd. I; ತುಡುಗುಣಿ Čt. II, 81); a dog in general (ಸೊಣಗ, ಸಾನ, ಕುಕ್ಕುರ, ನಾಯ್ Šm. 81).

ಹಾೞ hâḻa. = ಹಾೞ್, etc. — ಹಾೞಗೆಡಹು. -ಕೆಡಹು. To pull down and bring to ruin. ಅ ಧನ್ಯವಾದ ರಾಜಧಾನಿಯೊಳಗಿನ ಮನ್ದಿರಗಳನ್ನೂ ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನೂ ಹಾೞಗೆಡಹಿ (B. 4, 10).

ಹಾೞತ hâḻata. = ಹಾದಿತ. Propriety, fitness; proper dimension; due proportion; the state of being suitable to or fitting, as a coat (My.; B. 4, 92. 141). ಹಾದಿತ ತಿಳಿಯದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮೂಳಪ್ಪ ಏನು ಮಾಡ್ಯಾನು? (Prv.).

ಹಾೞಿ hâḻi. = ಹಾದಿ. Regularity, regular or proper order, etc. (Bp. 26, 58; Bh. 7, 1, 26). — ಹಾೞಿಗೆಡು. -ಕೆಡು. Proper order or way to be lost (Bp. 26, 28).

ಹಾೞಿತ hâḻita. = ಹಾದಿತ. ದಾಲಿಪಿದ್ದರೆ ತಕ್ಕ ಹಾದಿತಕ್ಕೆ ... ಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ (Prv.).

ಹಾೞು hâḻu. = ಹಾೞ್, etc. (C.). ಹಾಲು ಮಾಡಿದರೆ ಹಾೞ (Prv.). — ಹಾೞಾಗು. -ಆಗು. To go to ruin; to be destroyed; to become waste (Bp. 57, 47; 60, 17; 61, ...). ಸುಳ್ಳಿನಿನ್ದ ಹಣವನ್ತರಾದಾಗ್ಯೂ ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ಅವರು ಹಿಂದಾಗಿ ಹಾೞಾಗುವರು (B. 3, 96). ನಾಯಿ ಕೆಟ್ಟಗಿದರೆ, ದೇವರೋಕ ಹಾೞಾ... ತೇ?— ಲೋಕ ಹಾೞಾದರೆ ನಾಕ ಹಾೞಾಪೀತೇ? (Prvs.). See Nr. s. ಹಾೞ್. — ಹಾೞುಅಡವಿ. A desert (B. 3, 64; 5, 34 181). — ಹಾೞುಗೋಡೆ. A dilapidated wall. ... ಣ್ಡರೆ ಹಾೞುಗೋಡೆ.— ಕತ್ತೆ ಸತ್ತರೆ ಹಾೞುಗೋಡೆ (Prvs.). See B. 2, 2; 3, 27. — ಹಾೞುತೋಟ. A waste, unproductive garden. ಹಾೞುತೋಟಕ್ಕೆ ನೀರು ಹಾಕಿ, ಬೀಡುಬಿಟ್ಟ ಬಿದ್ದು ಹೋಯಿತು (Prv.). — ಹಾೞುದೇಗುಲ. A temple in ruins (B. 3, 100). — ಹಾೞುಧಾನ್ಯ. Blighted or empty grain (... Hlâ.). — ಹಾೞುಬಟ್ಟೆ. A desolate road. ... ಬಟ್ಟೆ (ಪ್ರಾನ್ತರ Nr.). — ಹಾೞುಬಾವಿ. A well out of repair and not used. ಹುಟ್ಟುಕುರುಡ ಹಾೞುಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ... (Prv.). — ಹಾೞು ಬೀೞು. = ಹಾೞಾಗು (Bp. 23, 10). — ಹಾೞುಭೂಮಿ. Waste land (Dp. 148). — ಹಾೞುಮಣ್ಣು. Earth of ruined mud-forts, etc. deprived of all sterility (S. Mhr.). — ಹಾೞುಮನೆ. = ಹಾೞ್ಮನೆ. A dilapidated, desolate or empty house. ದೋಣಿಗೆ ಹಾೞುಮನೆ ಅದರೇನು? ... (Prv.). — ಹಾೞು ಮಾಡು. To ruin; to destroy; to waste (C.; Bp. 52, 7; B. 3, 23; 5, 86). ಹಾೞು ಮಾಡುವವ (... ವಣ, ಸಂಹಾರಕ, ಮಾರಣ, ಘಾತ, etc. Sl. 297). — ಹಾೞುಮಾತು. A useless word (My.). — ಹಾೞುಹಣೆ. A forehead without a sectarian mark (My.). — ಹಾೞುಸ್ಥಳ. A desolate place (B. 5, 252). — ಹಾೞುಹರಟೆ. Idle, useless talk. ... ಸನ್ಯಾಸಿಗೆ ಹಾೞುಹರಟೆ ಯಾಕೆ? (Prv.). — ಹಾೞುಹುಲ್ಲು. Useless grass. ದಾದೇ ಗಿಡ ನಟ್ಟರೆ ಹಾೞುಹುಲ್ಲು ಅಳೀತೇ? (Prv.). — ಹಾೞುಹೊಟ್ಟೆ. An empty stomach (My.); the bad, miserable belly (My.). — ಹಾೞೂರ್. -ಊರ್. -ರು. A desolate, deserted village, a village in ruins. ... ದೂರ ಸ್ಥಾನದಿಂ ಕಡೆಯೆ! (Sp.). ಧನ ... ಕ್ಕು; ಧನ ಕನಕ ಹೋದ ಮರುದಿನ ಹಾೞೂರ ... ರಾಗವಿಲ್ಲದ ಹಾಡು, ಭೋಗವಿಲ್ಲದ ಜನ್ಮ, ... ಹಾೞೂರ ಗೂಗೆಯನ್ತಕ್ಕು (Sp.). ... ಜೇಡು, ನವ್ವಿದ ಹಗೆಯು, ಹಾೞೂರ ಹುಲಿ, ... ಗಾಳಿ ಬೇಡ (Sp.). ಹಾೞೂರಿಗೆ ಬೋಡುಮುತ್ತೈಗೆ.— ... ಹಾೞೂರ ಸುದ್ದಿ ಯಾಕೆ? (Prvs.).

ಹಾೞುತನ hâḻutana. = ಪಾೞ್ತನ. (My.).

ಹಿ hi. (= ಅಹಯ್, ಅಹಿ, ಇ9, ಹೀ2). Thou becomest or art. See ಇದ್ಧ.

ಹಿ hi. *For, because, on account of; assuredly, certainly, indeed, surely; but.*

ಹಿಂಸಕ himsaka. Injurious, detrimental, murderous, hostile, malignant, ferocious, savage. 2, a man who hurts, harms or injures (My.); one who murders, kills, slays or destroys (My.).

ಹಿಂಸಕಪ್ರಾಣಿ himsaka-prâṇi. A ferocious, noxious being or animal, a beast of prey (B. 5, 246).

ಹಿಂಸನ himsana. The act of hurting, injuring, ... killing; slaying. See ಹಿ-.

Digitized by Google

ಹಿಂಸಾಕರ್ಮ himsâ-karma. Any injurious or hostile act. 2, *magic applied to the ruin or injury of an enemy, employment of spells and mystical texts* (especially those of the atharvavêda) *for injurious purposes.*

ಹಿಂಸಾಯಷ್ಟಿ himsâ-yashṭi. A staff that hurts (J. 30, 47).

ಹಿಂಸಾಲು himsâ-âlu. Disposed to injure, injurious, mischievous, hurtful, murderous. (R.).

ಹಿಂಸಿಸು himsisu. To hurt, to harm, to wound, to injure; to kill, to slay, to destroy (My.).

ಹಿಂಸೆ himsĕ. ಹಿಂಸಾ. Injuring, *injury, mischief,* hurt, harm, wrong. 2, molesting, annoying, harassing, tormenting (= ಪೀಡನ My.). 3, *killing, slaying, slaughter* (ಕೊಲೆ Hlâ.; Mr. 476; Nn. 118; ಬಲಸು, ಸನ್ನು Kk. 68; ಗೋಳ್ಯುಬ್ಬು 70; ಗೋಳ್ಯುಬ್ಬು Śs.). 4, theft, robbery, spoliation (ಕಳವು 476; ತಸ್ಕರ, ಕಳವು 118). 5, a sword (ನಿಸ್ತ್ರಿಂಶ, ಖಡ್ಗ 118).

ಹಿಂಸ್ರ himsra. *Injurious, mischievous, hurtful, destructive, murderous; cruel,* fierce, savage; a man who kills or murders (ಕೊಲುವವನು Hlâ.; Mr. 236).

ಹಿಂಸ್ರಪಶು himsra-paśu. *A beast of prey.*

ಹಿಕ್ hik. = ಹಿನ್ದು, etc., ಹೆಕ್, ಹೆಗ್ 2. The state of being behind, etc. — ಹಿಕ್ಕಟ್ಟು. The backside or back part (ಪಿಂಗಡೆ, ಪಿನ್ತಲ್ G.) of a ship (B. 3, 118), of a carriage (4, 6); the state of being later, as rain (S. Mhr.). ಹಿಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಹಲಿ (ಪಡವಲಿ G.).

ಹಿಕಮತ್ತು hikamattu. Skill, cunning; art, trick (My.; Mhr., H. ಹಿಕಮತ). ದುಷ್ಟ್ಯಾನನನ್ನು ಹಿಕಮತ್ತಿನಿನ್ದ ಜಯಿಸ ಬೇಕು (Prv.).

ಹಿಕಮತ್ತುಗಾರ hikamattu-gâṛa. A clever or cunning man (My.).

ಹಿಕ್ಕಲು hikkalu. A separation: a small branch-channel in gardens or rice-fields (My.).

ಹಿಕ್ಕು hikku. = ಪಿಕ್ಕು. To separate: to comb (C.; B. 1, 6). ಕೂದಲುಗಳನ್ನು ಹಿಕ್ಕೋಣ (ಕಂಕತ); ಕೂದಲುಗಳನ್ನು ಹಿಕ್ಕುವ ಆನೆಬನ್ತದ ಹಣಿಗೆ (ಪ್ರಸಾಧನಿ G.).

ಹಿಕ್ಕೆ hikkĕ. = ಪಿಕ್ಕೆ, etc. The dung of goats, sheep, deer, rats, etc. (Bp. 9, 12; Râghc. 17, 68; My.).

ಹಿಕ್ಕೆ hikkĕ. *Hiccough.*

ಹಿಕ್ಕೇರಿ hik-kêri. = ಇಕ್ಕೇರಿ. (My.).

ಹಿಗೆ higĕ. (ಹಗೆ 1, etc.). Manner. See ಇಹಿಗೆ.

ಹಿಗ್ಗ higga. = ಹಿಕ್, etc. — ಹಿಗ್ಗಾ ಮುಗ್ಗಾ. Backwards and forwards (My.).

ಹಿಗ್ಗಲಿಸು higgalisu. To separate or disjoin, as the legs, to straddle; to open wide, as an eye with the fingers; to open, as the mouth of a bag, of a bullock, or of the yôni (My.).

ಹಿಗ್ಗಿಸು higgisu. To separate or disjoin one from another, as two boards by inserting a chisel or as the double tail of a hasp (My.); to slacken, as the bandage of a bundle of wood (My.).

ಹಿಗ್ಗು higgu. (fr. ಹಿರಿ 2). To separate (v. i.), to be disconnected (as the cracked earth, J. 7, 46; as a cracked vessel, My.; as a dilapidated wall, My.). 2, to extend (v. i., as the skin of animals, My., B. 3, 64; as Indian rubber, My.). 3, to distend or swell (from joy), to grow elated, to begin to rejoice (C.; Bp. 15, 14; 25, 15; 27, 77; 28, 14; 30, 22; 32, 24; 47, 31; 49, 20; 57, 43; J. 8, 32; 13, 25; 24, 60; 28, 16. 19; Dp. 65 palla; B. 3, 6. 43. 126). ಹಿಗ್ಗಿದವ ಮುಗ್ಗಿದನು, ತಗ್ಗಿದವ ಬದುಕ್ಯಾನು (Prv.).

ಹಿಂ hiṅ. ಹಿಞ್. = ಪಿಂ (ಪಿಞ್), etc. ಹಿಕ್, ಹಿನ್, etc. — ಹಿಂಗಚ್ಚೆ. -ಕಚ್ಚೆ. The end of a garment tucked behind into the waist-band (Bp. 27, 18). — ಹಿಂಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. The place behind, the backside (Grj. 6, after 56). 2, the outside of the embankment of a tank (My.). — ಹಿಂಗಟ್ಟುಮುರಿ. The state of having the hands tied behind the back. — ಹಿಂಗಟ್ಟುಮುರಿ ಕಟ್ಟು. To tie the hands behind the back (My.). — ಹಿಂಗಡೆ. -ಕಡೆ. = ಪಿಂಗಡೆ. The backside, the place behind (ಪಡಮೆಟ್ಟು, ಪೆರಚು, ಪೆರಗು, ಪಿನ್ತಲ್ Śs.; C.; Bp. 5, 44; B. 5, 249). — ಹಿಂಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. The eyes behind: a summersault at which the heels turn backward (My.; *cf.* ಮುಂಗಣ್ಣು). — ಹಿಂಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. The early dawn (My.). 2, the darkness that begins after the moon has set (My.). — ಹಿಂಗರಿ. The tail of a bird (B. 3, 114; 4, 191). — ಹಿಂಗಾರಿ. -ಕಾರಿ. = ಹಿಂಗಾರು. (S. Mhr.). — ಹಿಂಗಾರು. -ಕಾರು. The latter rain (My.). — ಹಿಂಗಾರುಪಯ್ರು. The latter growing crop (of navaṇĕ, kaḍalĕ, etc., My.). — ಹಿಂಗಾಲ್. -ಕಾಲ್. -ಉ. The hind leg of a quadruped (C.; B. 3, 11; 4, 99). ಆನೆಯ ಹಿಂಗಾಲ್ (ಅವರ Mr. 158). 2, the hind part of the foot (My.; Č. Bp. 47, 14). — ಹಿಂಗೆಯ್. -ಕೆಯ್. The back of the hand (ಪೆರಗೆಯ್ G.); the backside (My.).

ಹಿಂಗಡಿಸು hiṅgaḍisu. = ಪಿಂಗಡಿಸು, q. v. (Bp. 24, 21).

ಹಿಂಗಳ hiṅgaḷa. = ಇಂಗು, ಹಿಂಗು. — ಹಿಂಗಳದ ಗಿಡ. = ಇಂಗು. Ferula asafoetida (St. & Pl.).

ಹಿಂಗಿಸು hiṅgisu. = ಪಿಂಗಿಸು. To cause to go back, to remove, etc. (Bp. 26, 12; 51, 26); to cause to fail (ಅಗಲ್ Śmd. 176 Mdb. Cm.). ಹಸಿ ಹಿಂಗಿಸು, to remove one's hunger (My.).

ಹಿಂಗು hiṅgu. 1. = ಪಿಂಗು, q. v. To go back, etc. (Bp. 8, 44; 18, 58. 74; 24, 64; 31, 8; 36, 14; 43, 34; 54, 78; 55, 15; Bh. 1, 10, 37; 3, 17, 36; J. 26, 20; 30, 23). ಹಿಂಗಿದುದು (ಬಿಟ್ಟು ಹೋದುದು Bhn. 39). ಕಡೆಯ ಕಾಲಕೆ ತನ್ನ ದೃಢಬುದ್ಧಿ ಹಿಂಗುವವನ್ ಒಡೆಯನನು ಭಜಿಸಲಿಕೆ ಮನವಿಲ್ಲದಿಹನು (Dp. 148). ನಮ್ಮ ಬಡತನವೇನೂ ಹಿಂಗುವದಿಲ್ಲ (B. 4, 101). ತರಲಿಲ್ಲ, ಬರಲಿಲ್ಲ; ಹಸಿ ಹ್ಯಾಗೆ ಹಿಂಗೀತು?—ಬಂಗಾರದ ಸೂಜಿಯೆನ್ತ, ಹಿಂಗಡೆ ಕಣ್ಣು ಚುಚ್ಚಿ ಕೊಳ್ಳ ಬಹುದೇ? (Prvs.).

ಹಿಂಗು hiṅgu. 2. = ಇಂಗು 1. To be imbibed etc. (My.).

ಹಿಂಗು hiṅgu. = ಇಂಗು. *The plant Asafoetida, the resin of its root, Ferula asafoetida.* ಬಿಂಗಿಗೆ ಬಡವಾಗಿ ಹಿಂಗು ಹಚ್ಚಿದನ್ತೆ (Prv.).

ಹಿಂಗುನಿರ್ಯಾಸ hiṅgu-niryâsa. The concrete juice of Asafoetida. 2, *the nimb-tree, Azadirachta indica* Juss.

ಹಿಂಗುಪತ್ರಿ hiṅgu-patri. *A drug composed of a leaf resembling that of Asafoetida.*

Digitized by Google

ಹಿಂಗುರು hiṅguru. A kind of bird (Rāv. 5, 59; Śiv. 3, 33).

ಹಿಂಗುಲ hiṅgula. A preparation of mercury with sulphur, *vermilion* (ಹಂಸಪಾದ, ಕುರುವಿನ್ದ, ಇಂಗಲೀಕ Mr. 102).

ಹಿಂಗುಲಿ hiṅguli. *The egg-plant, Solanum melongena.*

ಹಿಂಗುಲಿಕ hiṅgulika. = ಇಂಗುಲಿಕ, q. v.

ಹಿಂಗುಲು hiṅgulu. *Vermilion.*

ಹಿಂಗೂಲಕ hiṅgūlaka. = ಇಂಗುಲಿಕ, q. v.

ಹಿಚಿಕು hičiku. = ಹಿಸಿಕು, q. v. ಕರಡಿಗಳು ಅವರ ಕುತ್ತಿಗೆ ಹಿಚಿಕಿ (B. 3, 109; 5, 259).

ಹಿಚುಕು hičuku. = ಹಿಚಿಕು, ಹಿಸುಕು, etc. (ಅವುಂಕು, ಒತ್ತು G.).

ಹಿಜರಾ hijarā. = ಹಿಜರಿ. (Mhr., H.; R.).

ಹಿಜರಿ hijari. The Mahomedan era, commencing with the day after the flight of Mahomed, viz. on the 16th of July, 662 A. D. (My.; Br.; Mhr., H.).

ಹಿಜಾರ hijāra. = ಹಿಜಾರು, etc. (My.).

ಹಿಜಾರು hijāru. = ಇಜಾರ, ಇಜಾರು, ಹಿಜಾರ. (My.).

ಹಿಜ್ಜಲ hijjala. = ಇಜ್ಜಲ. The tree Barringtonia acutangula Gaertn. (Sk.; ತೊರೆಗನಗಿಲೆ Nr.; ನೀರ ಬಿತ್ತ G.).

ಹಿಂ hiṅ. ಹಿಣ್. = ಹಿನ್, ಹಿನ್ದೆ, etc. — ಹಿಂಜರಿ. To shrink back, to retreat, to withdraw, to recoil (My.; B. 3, 98). — ಹಿಂಜೋಲಿ. A backward motion (S. Mhr.).

ಹಿಂಚು hiṅču. 1. = ಪಿಂಚು. To be behind, etc. (Rāghv. 17, 71; Bh. 8, 23, 10; My.). ಊಟಕ್ಕೆ ಮುಂಚು, ನೀರಿಗೆ ಹಿಂಚು.— ಊಟಕ್ಕೆ ಮುಂಚು, ಮಾಣಕ್ಕೆ ಹಿಂಚು.— ಊಟಕ್ಕೆ ಮುಂಚು, ದಣ್ಡಿಗೆ ಹಿಂಚು (Prvs.).

ಹಿಂಚು hiṅču. 2. = ಹಿನ್ದು. — ಹಿಂಚು ಮುಂಚು. The state of being behind or later and in advance or sooner (My.).

ಹಿಂಚೆ hiṅče. = ಹಿನ್ದೆ. Afterwards (Bp. 36 sum.).

ಹಿಂಜರಿ hiñjari. = ಪಿಂಜರಿ. Silver (ಬೆಳ್ಳಿ Čt. II, 80).

ಹಿಂಜೀರ hiñjīra. *A rope or chain for fastening an elephant's foot.*

ಹಿಂಜು hiñju. = ಪಿಂಜು 1. To separate, to disentangle, etc. (My.; B. 5, 122).

ಹಿಟ್ಟಗಾಣಿ hiṭṭagāṇi. A common creeping plant with sky-blue flowers, Commelina communis Lin. (Z.).

ಹಿಟ್ಟು hiṭṭu. = ಇಟ್ಟು, ಪಿಟ್ಟು, etc. Flour, meal (C.; B. 5, 134); powder. 2, porridge (especially of rāgi, My.). 3, food (My.). ಜವೆಯ ಹಿಟ್ಟು (ಸಕ್ತು); ಮೊಸರಲ್ಲಿ ಕಲಸಿದ ಜವೆಯ ಹಿಟ್ಟು (ಕರಮ್ಭ, ದಧಿಸಕ್ತು); ಹಿಟ್ಟಿ ನಡುವ ದಾಳಲಿ (ಪುಜೀಷ, ಪಿಷ್ಟವಹನ Nr.). ಕುಂಕುಮ ಮುನ್ತಾದ ಅಂಗರಾಗದ ಹಿಟ್ಟು (ವರ್ಣ, ಹೆಮ್ಮಂಚು ಪುಡಿ Si. 225); ಹಿಟ್ಟು ತೊಡಿಸುವ ದಾಣೆ (ಪುಜೀಷ, etc. 309); ಹಿಟ್ಟು ಮಾಡಲ್ ಪಟ್ಟದು (ಅವಧ್ವಸ್ತ, ಅವಚೂರ್ಣಿತ, ಪುಡಿಯಾಗುವ ಹಾಗೆ ಕುಟ್ಟಲ್ ಪಟ್ಟದು 379). ತಂಗಿ ಬಡವಳಾದರೆ ತಂಗಳ ಹಿಟ್ಟಿಗೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲವೇ?— ಪಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟಾಗ್ಯೂ ಹಿಟ್ಟು ಬೇಡೋದು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prvs.). — ಹಿಟ್ಟಡಿಗೆ. -ಅಡಿಗೆ. A cake (ಪೂಪ, ಅಪೂಪ, ಪಿಷ್ಟಕ, ಹಿಟ್ಟು ಕರಿಸಿ ಮಾಡುವ ದೋಸೆ ಎಲೆಯಪ್ಪ ಕಜ್ಜಾಯ ಮುನ್ತಾದದು Si. 314). — ಹಿಟ್ಟುಗಲ್ಲು. -ಕಲ್ಲು. Any soft kind of stone (My.). — ಹಿಟ್ಟು ಬಟ್ಟೆ. Food and raiment (My.). — ಹಿಟ್ಟುಬಳಪ. A soft kind of pot-stone (My.). — ಹಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿ. Forced labour for which some food is given, as when villagers are forced to drag an idol-car, etc.; food given by the gavuda or villagers to a peon who is sent on an errand (My.).

ಹಿಟ್ಟುಳಿ hiṭṭuḷi. N. of a plant (ಶಿವಾವಲಿ Mr. 13).

ಹಿಡ hiḍa. 1. = ಹಿಡಿಕು, etc. A testicle. — ಹಿಡ [illegible] To castrate, to geld (by beating or compression, My.). — ಹಿಡ ಮಾಡು. = ಹಿಡ ಬಡಿ. (My.). — ಹಿಡವೃಷಿ. -ಒಡಿ = ಹಿಡ ಬಡಿ. (My.).

ಹಿಡ hiḍa. 2. = ಪಿಡಿ 2, etc. P. p. of ಹಿಡಿ 1. — ಹಿಡ ಕೊಳ್ಳು. To seize, to lay hold on, etc. (C.; B. 2, 53; 3, 7. 21; 4, 12. 85. 104). — ಹಿಡ ತರಿಸು. = ಹಿಡಿ ತರಿಸು, ಹಿಡಿ ತರಿಸು (My.; B. 5, 223). — ಹಿಡ ತರು. = ಹಿಡಿ ತರ್, ಹಿಡಿ ತರ್. To seize or take and bring (C.; B. 3, 108; 4, 79; 5, 256).

ಹಿಡಕ hiḍaka. A seizer. See ತರೆ.

ಹಿಡತ hiḍata. = ಹಿಡಿತ. The act of seizing or grasping; hold (My.). 2, parsimony; parsimonious (used of the hand, (My.).

ಹಿಡದು hiḍadu. = ಹಿಡಿದು. P. p. of ಹಿಡಿ 1. (My.) [illegible] ದಲ್ಲಿ ದಣ್ಡಿಗೇ ಏಟ್, ಗೊಡ್ಡೆ ಹಿಡದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಹಿಡಲು hiḍalu. = ಹಿಡ್ಲು. A broom (My.).

ಹಿಡಿ hiḍi. 1. = ಪಿಡಿ 1, q. v. To seize, etc., etc. (C.); to take, to remove (as a person who is at the point of death out of the house to a place before it, My.); to gain, obtain or have (value, as money, My.); to be able to be received (see Prvs.); to press, to shampoo (any limb, My.); to produce an effect on (as medicine, ರೋಗಕ್ಕೆ or ಅವನಿಗೆ ಔಷಧ ಹಿಡಿಯಲಿಲ್ಲ, My.); to agree with (ಆ ಊರಿನ ನೀರು ನನಗೆ ಹಿಡಿಯಲಿಲ್ಲ, My.); to exact (as unpaid labour). ಬಿಟ್ಟಿ ಹಿಡಿಯುವದು (ವಿಷ್ಟಿ, ಆಜು Si. 79). ಫಲ ಹಿಡಿದ ಮರಂ (ವಲಿನ); ಅಗೆಸು ಹಿಡಿದ ಡಾವು (ವಾರಿ); ಇಲಿಯ ಹಿಡಿಯಲಿಕ್ಕೆಸುಗೆಯ್ದು ಬೆಕ್ಕು (ಕಾಕ etc. Hlā.). ಹಿಡಿಯಲೋಸ್ಕರ ಮಾಡಿದ ಕಲ್ಲಗುಡ್ಡ (ವಾರಿ, ಕಟ್ಟುವ) ಹಿಡಿವುದು (ಪ್ರಸರ, ವಿಸರ್ಪಣ); ಮೃಗಂಗಳ ಹಿಡಿದ ಬಲೆ (ವಾಗುರಿ); ಗಜಾದಿಗಳ ಹಿಡಿಯಲೆನ್ದು ಕಟ್ಟಿದ [illegible] (ಕೋಟಿಯನ್ತು); ವಂಶ ಮೊದಲಾಗಿದ್ದದು ಹಿಡಿದು [illegible] Nr.). ಹಿಡಿವುದು (ಗ್ರಹ, ಆಕರ್ಷಣ Rn. 33). [illegible] (ಉಜುರ್ Sm. 86). ಬಗೆಸೆ ಹಿಡಿದ ಹಾಗೆ ಕೆಯ್ [illegible] ಹ್ಮಾಂಜಲಿ Si. 248); ಅರಸುತನಕ್ಕೆ ಗುರುತಾಗಿ ಹಿಡಿವ [illegible] ಕೊಡೆ (ಛತ್ರ, etc. 268); ಮದ ಹಿಡಿದ ಆನೆ (ಮದೋತ್ಕಟ 269). [illegible] ಹಿಡಿಯುವವನು (ವಶಾಕ, etc. 281). [illegible] ಹಿಡಿಯುವ (boring holes) ವಜ್ರಸರಾಣೆ ಮುನ್ತಾದದು [illegible] ಆ ಪಾತ್ರೆ ಅಷ್ಟು ಹಿಡಿಯುವದಿಲ್ಲ (My.). [illegible] (My.). ನನಗೆ ಚಳಿ ಹಿಡಿಯಿತು (My.). ಅವನಿಗೆ [illegible] ಹಿಡಿಯಿತು (My.). ನನಗೆ ಆಗತ್ಯ ಹಿಡಿಯಿತು (= [illegible] My.). ಹಿಡಿದದು ತಪ್ಪಿತು, ಮುಟ್ಟಿದದು ಮುರ್ದಿಯಿತು.— [illegible] ದಕ್ಕೆ ಪಟ್ಟಿಲ್ಲ, ನಿಲ್ಲುವದಕ್ಕೆ ನೆಲವಿಲ್ಲ (or [illegible]).— [illegible] ದವಗೆ ದೈವದ ಯೋಚನೆ ಏನು?— [illegible] ದೀತೇ?— ತಲಗು ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಯದು.— [illegible] ಗುಡಾಣದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದೀತೇ?— ಮೂಸದಲ್ಲಿ ಆನೆ ಹಿಡಿದೀತೇ? (Prvs.). See Bp. 28, 24; 36, 13; 40, 74; 42, 32; 51, 48; [illegible]; J. 6, 31; 11, 2; Bh. 1, 8, 31. 74; 1, 10, 27. 37; [illegible] 3, 18, 30. ಸನ್ತಿಯೊಳಗೆ ತನ್ನ ಕುದುರೆಯನ್ನು [illegible] ಬೇಕೆನ್ದು, ಒಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದನು (B. 3, 70). [illegible] ರೂಪಾಯಿ ಹಿಡಿದು ಎಷ್ಟು ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿ [illegible]

Digitized by Google

103). ತತ್ತಿಯನ್ನು ಒಡಿದು ಮಡ'ಯು ಹೊರಗೆ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ನಾಲ್ವತ್ತು ದಿವಸ ಹಿಡಿಯುವದು (4, 193). ಮುಷ್ಬಯಿಯಿನ್ದ ಕಾಶಿಗೆ ಹೋಗುವದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ದಿವಸ ಹಿಡಿಯುತ್ತವೆ? (5, 227). ಸ್ವಲ್ಪ ಖರ್ಚು ಹಿಡಿಯುವ ಸಾಲೆಯೊಳಗೆ ಕಲಿಯುವದು (5, 271). ಈ ಹೆಣ್ಣುಹುಡುಗರ ಸಾಲೆಯೊಳಗಾದರೂ ಒನ್ದು ಹುಡುಗಿಗೆ ವರುಷವೊನ್ದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳಿನ್ದ ಸಾವಿರ ಹದಿನಯ್ದು ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವೆಚ್ಚ ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ (5, 276). — ಹಿಡಿದಾಟ. -ಆಟ. Mutual seizing and pulling (My.). — ಹಿಡಿದಾಡು. -ಆಡು. To take and play (Bp. 14, 4). 2, to seize and pull one another (My.). — ಹಿಡಿ ಹಿಡಿ. rep. (Bp. 28, 9; 56, 28).

ಹಿಡಿ hiḍi. 2. = ಪಿಡಿ 2, etc. P. p. of ಹಿಡಿ 1, in ಹಿಡಿ ಹಿಡಿದು (Bp. 38, 38; 47, 32; 51, 71; My.; see Prll. s. ಅತಿ). — ಹಿಡಿ ಕೊಳ್ಳು. = ಹಿಡ ಕೊಳ್ಳು s. ಹಿಡ 2. ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿಯನ್ನು ಹಿಡಿ ಕೊಳ್ಳುವದು (ಮುಷ್ಟಿಬನ್ಧ, ಸಂಗ್ರಾಹ Si. 391). — ಹಿಡಿ ತರಿಸು. = ಹಿಡ ತರಿಸು s. ಹಿಡ 2. (Bp. 55, 30). — ಹಿಡಿ ತರು. -ತರ್. = ಹಿಡ ತರು s. ಹಿಡ 2. (Bp. 9, 25; 14, 23; 60, 24; My.). ಹಿಡಿ ತನ್ದ ನಾಯಿ ಮೊಲ ಹಿಡಿದೀತೇ? (Prv.). ದುಷ್ಟಬಗ್ಗನ ಕೆಯ್ಯು ಮುಟ್ಟಿ ಹಿಡಿ ತರ ಬಹುದು (Dp. 172).

ಹಿಡಿ hiḍi. 3. = ಪಿಡಿ 3 q. v., ಹಿಡು 2. (My.; ತ್ಸರು, ಮುಷ್ಟಿ Hlâ.; ತ್ಸರು, ಖಡ್ಗಾದಿಮುಷ್ಟಿ Nr.; ಮುಷ್ಟಿಬನ್ಧ, ಸಂಗ್ರಾಹ Si. 391; Bp. 23, 9). ಖಡ್ಗದ ಹಿಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುವ ಸೂತ್ರ (ಮೇಖಲೆ Nr.). ಹಿಡಿ ಒಡಗೂಡಿದ ಮೊಟಿ (ರತ್ನಿ Si. 212); ಚಾಚಲ್ ಪಟ್ಟ ಕಿರು ಬೆರಳುಳ್ಳ ಹಿಡಿಯಿನ್ದ ಒಡಗೂಡಿದ ಮೊಟಿ (ಅರತ್ನಿ 212); ಕತ್ತಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಹಿಡಿ (ತ್ಸರು 289); ಹಲಿಗೆಯ ಹಿಡಿ (ಸಂಗ್ರಾಹ 290). **6,** a weapon of the athletae, etc. (= ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ No. 2, Bp. 31, 3). ಮುತ್ತಯ್ದೇ ಕೆಯ್ಯ ಭಿಕ್ಷ ಮೂರು ಹಿಡಿ ಸಾಕು. — ಪಕ್ಕ ಎದ್ದರೆ ಹಕ್ಕಿ, ಹಿಡೀಲಿ ಕೊಟ್ಟ ರೊಕ್ಕಕ್ಕೆ ದುಃಕ್ಕವೇನು? (Prvs.). — ಹಿಡಿಕಾಯಿ. A handful of grain. ಹಿಡಿಕಾಯಿ'ಗೆ ಅಡಿ, ಪಡಿಕಾಯಿ ಕಳಕೊಣ್ಡ (Prv.). — ಹಿಡಿ ಕೆಯ್ಯು. = ಪಿಡಿ ಕೆಯ್ಯು. To cause a fist to be formed, to make a fist, to form into a fist, to close or clench. ಹಿಡಿ ಕೆಯ್ದಿದ ಕೆಯ್ಯ ಕುಡಿತ (ಮುಷ್ಟಿ); ಹಿಡಿ ಕೆಯ್ದಿದ ಮೊಟಿನು (ರತ್ನಿ Hlâ.). 2, to seize or grasp (Bp. 3, 25). — ಹಿಡಿಗವಡೆ. -ಕವಡೆ. A certain play with cowries (Bh. 1, 6, 1). — ಹಿಡಿಗೆಯ್. 1. To close or clench. ಬಲಿದು ಹಿಡಿಗೆಯ್ದ ಕೆಯ್ (ಮುಷ್ಟಿ Mr. 323). — ಹಿಡಿಗೆಯ್. -ಕೆಯ್. 2. The closed hand (J. 25, 54). — ಹಿಡಿಜೋಳ. = ದೊಡ್ಡ ಜೋಳ. (St. & Pl.). — ಹಿಡಿ ತುಮ್ಬ. So that the fist or hand is filled: a handful (B. 4, 127). ಹಿಡಿ ತುಮ್ಬ ಹಣ ಕೊಟ್ಟರೂ ನುಡಿ ಹಸನಾಗಿ (or ಹಸನ್ನಾಗಿ) ಇರ ಬೇಕು. — ಎಲ್ಲದಕ್ಕೆ ಬಡತನವಾದರೆ ಹಿಡಿ ತುಮ್ಬ ಗಡ್ಡಕ್ಕೂ ಬಡತನವೇ? (Prvs.). — ಹಿಡಿಮೃಗ. A beast that has been taught to seize wild animals (Bh. 3, 13, 21). — ಹಿಡಿಯಾಳ್. -ಆಳ್. A captive (Bh. 1, 19, 18). — ಹಿಡಿವಡೆ. -ಪಡೆ. To be seized, to be taken prisoner, to be brought into subjection (Bp. 18, 53; 53, 20). ಹಿಡಿವಡೆದವನು (ಅಭಿಪನ್ನ, ಅಭಿಗ್ರಸ್ತ Nr.). — ಹಿಡಿವರಹ. A handful of gold coins. ಬೊಡಿಯುವ ಗಣ್ಡನ ಹತ್ತರ ಹಿಡಿವರಹಾ ಇದ್ದರೇನು? (Prv.). — ಹಿಡಿವಿಡಿ. -ಪಿಡಿ. To seize firmly, to grasp (Ćpr. 9, 12). — ಹಿಡಿಸರಳು. An instrument for boring holes (My.). — ಹಿಡಿಸೂಡಿ. A bundle of grass comprising only a handful. See Prv. s. ಹೊಲ 3. — ಹಿಡಿಸ್ನಾಲ. An auger, a drill (S. Mhr.; Tĕ. ಪಿಡಿಸಾನೆ). — ಹಿಡಿಹಿಡಿಕೆ. See Mr. s. ತ್ರಿಪತ್ತಿಣಿ. — ಹಿಡಿಹುಲ್ಲು. A handful of grass. ಮದೇ ಹುಲ್ಲು ಸೂಡಿ ಆಗುತ್ತದೆ, ಹಿಡಿಹುಲ್ಲಿಗೆ ಒದ್ದಾಡುತ್ತಾನೆ (Prv.). — ಹಿಡಿಹೆಬ್ಬಾರ. A Hĕbbâra who is only a handful, *i. e.* very insignificant. ಹಿಡಿಹೆಬ್ಬಾರನ ಕಾಲು ಹಿಡಿದಷ್ಟು ಗಾತ್ರ (Prv.).

ಹಿಡಿ hiḍi. 4. = ಪಿಡಿ 4. — ಹಿಡಿಯಾನೆ. -ಆನೆ. A female elephant (ಹಸ್ತಿನಿ, ವಶೆ Hlâ.; ಕರಿಣಿ, ಧೇನುಕೆ, ವಶೆ Nr.).

ಹಿಡಿ hiḍi. 5. = ಹಿಡಿಕು, etc. (Tĕ. ಪಿಡಿ). — ಹಿಡಿಹೋರಿ. A steer that has still its testicles (ಅರ್ಘ್ಯ Mr. 178).

ಹಿಡಿಕಿ hiḍiki. 1. A woman who seizes. See ತಲೆ.

ಹಿಡಿಕಿ hiḍiki. 2. = ಹಿಡಿಕೆ. A handle, a hilt (B. 3, 11; 5, 25).

ಹಿಡಿಕು hiḍiku. = ಹಿಡ 1, ಹಿಡಿ 5, ಹಿಡಿಗು. A testicle. (T. ಪಿಡುಕ್ಕು, ಪುಡುಕ್ಕು). ಹಿಡಿಕು ಒಡಿದ ಎತ್ತು (ಪಾತೋಕ್ಷ Nr. *a*).

ಹಿಡಿಕೆ hiḍikĕ. = ಹಿಡಿಕಿ 2. The fist. ಹಿಡಿಕೆಯ ಹಿಡಿದು ಅಳೆದ ಮೊಳ (ಸರತ್ನಿ); ಹಿಡಿಕೆಯ ಹಿಡಿದು ಕಿರುಕುಣಿಕೆಯ ಬಿಟ್ಟು ಅಳೆದ ಮೊಳ (ಅರತ್ನಿ Nr.). **2,** a handle, a hilt (ಕಾವು G.). ಕತ್ತಿ ಕಠಾರಿ ಮುನ್ತಾದವುಗಳ ಹಿಡಿಕೆಗೆ ಕಟ್ಟಿದ ದಾರು (ಮೇಖಲೆ G.).

ಹಿಡಿಗಲು hiḍigalu. A broom (My.).

ಹಿಡಿಗು hiḍigu. = ಹಿಡಿಕು, etc. ಹಿಡಿಗು ಒಡಿದ ಎತ್ತು (ಪಾತೋಕ್ಷ Nr. *b*).

ಹಿಡಿತ hiḍita. = ಹಿಡತ (My.).

ಹಿಡಿಮ್ಬ hiḍimba. A râkshasa slain by Bhîma. (Bh. 1, 9, 16. 19).

ಹಿಡಿಮ್ಬಕ hiḍimbaka. = ಹಿಡಿಮ್ಬ. (Bh. 1, 9, 16).

ಹಿಡಿಮ್ಬಾಪತಿ hiḍimbâ-pati. Bhîma. (ಭೀಮಸೇನ G.). 2, Hanumat.

ಹಿಡಿಮ್ಬಿ hiḍimbi. = ಹಿಡಿಮ್ಬೆ. (Bh. 1, 9, 16. 24).

ಹಿಡಿಮ್ಬೆ hiḍimbĕ. ಹಿಡಿಮ್ಬಾ. Hiḍimba's sister, who changed herself into a beautiful woman and married Bhîma. 2, the wife of Hanumat.

ಹಿಡಿಯಿಸು hiḍiyisu. = ಪಿಡಿಯಿಸು. To castrate, to geld. ಹಿಡಿಯಿಸಲ್ ತಕ್ಕ ಹೋರಿ (ಅರ್ಘ್ಯ Hlâ.).

ಹಿಡಿಯುವಿಕೆ hiḍiyuvikĕ. Seizing, etc. (Si. 392. 400. 434. 442).

ಹಿಡಿಸು hiḍisu. = ಇಡಿಸು 3, ಪಿಡಿಸು. To cause to seize, to cause to lay hold of or on (Bp. 29, 33; 60, 22); to cause to occupy (as a place of being) (39, 15); to cause one's self to occupy (as a place of being): to enter, to go into (C.); to make go into one's self: to hold, to have capacity for (as a vessel, a cart, a ship, C.); to make go into, to fill into; to cause to shampoo (My.). ಆ ಪಾತ್ರದೊಳಗೆ ನೀರಿಯ ಮೋಟ್ ಹಿಡಿಸಲಿಲ್ಲ (B. 3, 95). ಆ ಹಡಗುಗಳು ಸಾವಿರಾರು ಕಣ್ಡಗ ಒಜ್ಜೆ ಹಿಡಿಸುವ ಹಾಗೆ ಇರುವವು (3, 117). ಒಳಗೆ ನಾಲ್ಕಾರು ಜನರನ್ನೂ ಹೊರಗೆ ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರ್ಡು ಜನರನ್ನೂ ಹಿಡಿಸುವನ್ಥ ರಥಗಳು (5, 299). ಒನ್ದು ಹಡಗದೊಳಗೆ ಹಿಡಿಸುವ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಎತ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ಹೇರಿದರೆ ಬಹಳ ಎತ್ತುಗಳು ಬೇಕಾಗುವವು (4, 160). ಅವನ ತಲೆಯು ಗಗನಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿದರೂ ಅವನು ಉಡುಗಿದರೆ ಸಣ್ಣ ಪಾತ್ರೆಯೊಳಗೆ ಸಹಾ ಹಿಡಿಸುತ್ತಾನೆ (5, 142).

ಹಿಡಿಹ hiḍiha. Seizing, grasping, etc. (ಪೀಡನ, ಸ್ಪರ್ಶನ, ಗ್ರಹಣ, ನಿಗ್ರಹ Mr. 439).

ಹಿಡು hiḍu. 1. = ಪಿಡಿ 2, etc. P. p. of ಹಿಡಿ 1. — ಹಿಡು ಕೊಳ್ಳು. = ಹಿಡಿ ಕೊಳ್ಳು s. ಹಿಡಿ 2, etc. (B. 2, 32. 42; B. 4, 63. 176; 5, 240. 254). ಹಿಡು ಕೊಳ್ಳುವದು (ಗ್ರಹ, ಗ್ರಾಹ Si. 388).

ಹಿಡು hiḍu. 2. = ಹಿಡಿ 3, etc. Hold, etc.

ಹಿಡುವಳಿ hiḍu-vaḷi. Possession, ownership (of land, My.).

Digitized by Google

ಹಿಡುವಳಿದಾರ hiḍuvaḷi-dâra. A possessor, an owner (My.).

ಹಿಡುಹು hiḍuhu. The act of seizing, catching or hitting (used of an arrow, Bh. 7, 4, 42).

ಹಿಡ್ಲು hiḍlu. = ಹಿಡಲು. A broom (My.).

ಹಿಣನಿ hiṇani. = ಹಿಣಿ, etc. ಎತ್ತಿನ ಹಿಣನಿ (ಕಕುದ, ಕಕುದ್ Si. 430).

ಹಿಣಿ hiṇi. = ಇಣಿ, ಪಿಣಿಲ್ 2, ಹಿಣಿಲ್ 1, ಹಿಣಿಲು, ಹಿಳಿಲ್. A bull's or bullock's hump (ಅಂಸಕೂಟ, ಕಕುದ್ Hlâ.; M. ಪೂಸ್ಲು; T. ಪಿಮಿಲ್).

ಹಿಣಿಕು hiṇiku. = ಹಣಿಕು, etc. — ಹಿಣಿಕಿ ನೋಡು. = ಹಣಿಕಿ ನೋಡು. (My.).

ಹಿಣಿಲ್ hiṇil. 1. ಹಿಣಿಲು. = ಹಿಣಿ, etc. (ಕಕುದ, ಕಕುದ್ Nr.; ಕಕುದ Mr. 179). ಗೂಳಿಯ ಹಿಣಿಲು (ವೃಷಾಂಕ, ಕಕುದ್ Nr.). ಗೂಳಿಯ ಬೆನ್ನ ಹಿಣಿಲು (ಕಕುದ Nn. 143, o. r. ಹಿಳಿಲು).

ಹಿಣಿಲ್ hiṇil. 2. ಹಿಣಿಲು. = ಪಿಣಿಲ್ 1, ಹೆಣಿಲು, ಹೆರಲು, ಹೆರಳ್, ಹೆಳಲು. The string of a bow (Bh. 8, 22, 27); a braid of hair (ಕಚಬಂಧ Čt. I, 74; ಪಾಶ Mr. 320; Râm. 1, 16, 52); a peacock's tail (J. 13, 51). ಗಣ್ಣು ಡಿಗೆಮುಟ್ಟು, ಬಿಟ್ಟು ಹಿಣಿಲಂ (Śmd. 282, o. r. ಕಣ್ಣುಡಿಗೆ). See ಬೆಳೆವಿಣಿಲು.

ಹಿಂಟೆ hiṇṭĕ. = ಹೆಂಟೆ, etc. A lump, a clod (My.).

ಹಿಂಡಿ hiṇḍi. The oil-seed from which the juice has been expressed, the refuse of oil-seed, an oil-cake (ಪಿಣ್ಯಾಕ Nr.; ತೈಲಕ Mr. 378; C.; Bp. 24, 68; B. 2, 19). **2,** a kind of chutney made of the emblic myrobalan (ನೆಲ್ಲಿ My.).

ಹಿಂಡಿಲ hiṇḍila. A coiled serpent (ಜಿಹ್ಮಗ, ಕುಂಡಲಿ, ಮುರಿದ ಫಣಿ Mr. 400, o. r. in two MSS. ಹಿಂಡಲ).

ಹಿಂಡೀರ hiṇḍîra. *Cuttle-fish bone, Os sepiae.*

ಹಿಂಡು hiṇḍu. = ಪಿಂಡು. To press with the fist or between the palms of the hands, etc. in order to extract the juice, oil, etc., to squeeze out (ಮುಷ್ಟಿನಿಷ್ಪೀಡನ Śmd. Dh.; ನಿಷ್ಪೀಡನ Śm. 96; Č. Bp. 11, 11; My.); to wring, as a wet cloth (My.); to squeeze through (cloth, etc., My.); to squeeze or pinch, as the ears (My.); to extract, as milk, to milk (B. 1, 21; 4, 220; 5, 285); to give milk, as buffaloes, etc. (B. 1, 15. 18); to squeeze, to oppress with hardships, to harass (Bh. 1, 10, 81. 35; J. 31, 26). ದೊಣ್ಣೆ ಹಿಂಡಿದರೆ ಎಣ್ಣೆ ಬೀಳುವದೇ? — ಬೋಸರು ಹುಳಿಯೆನ್ನ, ಹಸುರುಹುಲ್ಲ ಹಿಂಡಿದನನ್ನ (Prvs.).

ಹಿಂಡು hiṇḍu. = ಪಿಂಡು, q. v. A collection, a multitude, etc. (ಗೋಸಮೂಹ Śmd. Dh.; ತುರುಮಂದೆ Śm. 96; ಕಲಾಪ, ಸಂಹತ Si. 439; Grj. 2, after 106; 6, after 56; Bp. 51, 54; Bh. 8, 13, 18; C.; B. 4, 87). ತುರುವಿನ ಹಿಂಡು (ಗೋವೃಂದ, ಗೋಧನ, ಧನ Hlâ.). ವಾರಸತಿಯರ ಹಿಂಡು (ಗಾಣಿಕ್ಯ Mr. 305). ಪಶುಗಳ ಹಿಂಡು (ಸಮಜ Sl. 318); ಗಣಿಗಳ ಹಿಂಡು (ಶೌಕ 181); ಆನೆಗಳ ಹಿಂಡು (ಹಸ್ತಿಕ 269); ಆಕಳ ಹಿಂಡು (ಗೋಕುಲ, ಗೋಧನ 318); ಎತ್ತುಗಳ ಹಿಂಡು (ಔಕ್ಷಕ 318); ಎಳೆಕರುಗಳ ಹಿಂಡು (ವಾತ್ಸಕ 318). See Prv. s. ಹಣ್ಣು. — ಹಿಂಡಾಕಳ್. -ಆಕಳ್. A herd of cows (J. 9, 19). — ಹಿಂಡಿಗೆ ಬಿಗಿ. To fasten together into one mass (Bhaktisâra 85). — ಹಿಂಡುಕೂಸ. A number of small pieces of cloth. ದಣ್ಣಕೋಲಿನ ತುದಿಗೆ ಹಿಂಡುಕೂಸವ ಕಟ್ಟಿ ಮ ಕ್ಕಳಿಯರ ಕಣ್ಣು ಭ್ರಮಿಸುವ ಯೋಗಿಗೆ ಮುಕ್ತಿ ದೊರೆವುದೇ? (Sp.). — ಹಿಂಡುಗಂಟಣ. -ಕಂಟಣ. = ಪಿಂಡುಗಂಟಣ, q. v. (Śmd. 356. Kk. 98). — ಹಿಂಡುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To form a herd, to come together in crowds, etc. (B. 2, 2. 18; 3, 56. 67). — ಹಿಂಡುಗಣೆ. -ಕಣೆ. A heap or number of arrows (J. 22, 20). — ಹಿಂಡುಗೂಡು. -ಕೂಡು. To come together in crowds, to assemble in numbers, etc. (C.; B. 5, 105). — ಹಿಂಡುಬಲೆ. -ಬಲೆ. A variety of net (Bh. 3, 13, 23). — ಹಿಂಡು ಹಿಂಡು rep. (Bp. 28, 21). — ಹಿಂಡುಹೊಳಪು. The shine of a large number (Bh. 8, 13, 18). — ಹಿಂಡೇಳ್. -ಏಳ್. To rise in numbers (Grj. 4, 45). — ಹಿಂಡೊಡೆ. -ಒಡೆ. To separate from or leave the herd. ಹಿಂಡೊಡೆದ ಆಕಳು ಕಣ್ಣು ಕಟ್ಟು (Prv.).

ಹಿಂಡುಳೆ hiṇḍuḷĕ. N. of a plant (ಸೌವಾಷ್ಟ್ರ Mr. 147, one MS. ಹಿಂಡುಳಿ).

ಹಿಂಡೆ hiṇḍĕ. Tbh. of ಪಿಂಡ. — ಹಿಂಡೆಕೂಳು. A meal at the sapiṇḍîkaraṇa (My.). ಹಿಂಡೆಕೂಳು ಮುಂಡೆಗೆ ಆಧಾರ (Prv.).

ಹಿಂಡ್ಲಿ hiṇḍli (= ಹಿಂಡುಳೆ?). — ಹಿಂಡ್ಲಿಕಾಯಿ. The fruit of a creeper of the cucumber tribe, perhaps Cucumis trigonus Roxb. (Z.).

ಹಿತ hita. Put, placed, laid, imposed; held, taken, seized. 2, *suitable, proper, fit,* worthy; advantageous, beneficial, profitable, useful, good; salutary, wholesome, agreeing with. 3, friendly, affectionate, kind. 4, a friend, a benefactor. 5, advantage, profit, benefit, service, good, welfare (ಪ್ರಯೋಜನ Nn. 84). ಹಿತವು (ಪಥ್ಯ Kk. 38). ಪರಹಿತ ಮಾಡಿ, ತನ್ನ ಹಿತ ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಂಡ. — ಮನೆಮನೆ ಮನೆಲಿ ಅನ್ನವಿಕ್ಕಿ, ಹಿತವ ಪಡದ ಹಾಗೆ (Prvs.). See Śmd. 156. 365; Bp. 38, 7; 40, 90; B. 4, 17; 5, 206.

ಹಿತಕರ hitakara. Doing what is fit or proper, doing a service, performing a kindness, friendly, favourable, beneficial; a benefactor. (Čh. v. 222; Bp. 40, 86).

ಹಿತಕಾರಕ hita-kâraka. Doing what is good, beneficial, salubrious, etc. (C.; B. 3, 37).

ಹಿತಕಾರಿ hita-kâri. Doing services, performing kindnesses or benefits, befriending, useful, beneficial, auspicious (Bp. 16, 25; My.). ನಾರಿ ಪರಉಪಕಾರಿ, ನಾರಿ ಸ್ವರ್ಗಕೆ ನಾರಿ ನಾರಿ ಸಕಲರಿಗೆ ಹಿತಕಾರಿ; ಮುನಿದರೇ ನಾರಿಯೇ ಮಾರಿ (Sp.).

ಹಿತಬಾರಿ hitabâri. = ಇತಬಾರಿ, q. v. (My.).

ಹಿತರಸಸ್ವೀಕಾರ hita-rasa-svîkâra. The making one's own of pleasant fluids. See ಹೀರ್ 1.

ಹಿತವತ್ hita-vat. Friendly, favourable, doing good, useful.

ಹಿತವಂತ hita-vanta. Tbh. of ಹಿತವತ್. One who confers benefits, a benefactor, a friend (C.; B. 5, 179). ತಾಯಿ ಗಿನ್ನ ಹಿತವಂತರಿಲ್ಲ, ಸಕ್ಕರೆಗಿನ್ನ ಸವಿಯಿಲ್ಲ (Prv.). Feminine ಹಿತವಂತೆ (My.).

ಹಿತಶತ್ರು hita-śatru. Hostile to the weal or advantage of (Mhr.); a secret enemy (My.).

ಹಿತಶತ್ರುತ್ವ hita-śatrutva. Secret enmity (My.).

ಹಿತಾವಹ hita-âvaha. Bringing benefit, etc., salutary, salubrious (B. 4, 31).

ಹಿತಾಶಂಸೆ hita-âśaṁsĕ. *Benediction.*

Digitized by Google

ಹಿತೈಷಿ hita-ēshi. Wishing well, desiring another's welfare, kindly disposed, benevolent. (My.).

ಹಿತೋಪದೇಶ hita-upadēsa. Friendly advice, good counsel, salutary instruction. 2, N. of a popular collection of stories and fables. (C.; B. 4, 196).

ಹಿತ್ತಲ್ hittal. ಹಿತ್ತಲು. = ಪಿತ್ತಲ್, etc., ಹಿತ್ತಲ, ಹಿತ್ತಿಲ್. A back-yard (C.; Bp. 31, 5; B. 1, 9; 4, 25; Si. 118). ಹಿತ್ತಲ ಗಿಡ ಮದ್ದಲ್ಲ, ಮಕ್ಕಳ ಮಾತು ನಿಜವಲ್ಲ.—ಬಲಪುಗಾತಿಗೆ ಮನೆಯೆಲ್ಲಾ ಹಿತ್ತಲು.—ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ದಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಹಿತ್ತಲಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಮೊದ ಹಾಕಿ ನೋಡಿದ (Prvs.). — ಹಿತ್ತಲ ಬಾಗಿಲ್. A back-yard gate (Bp. 61, 20). — ಹಿತ್ತಲ ಮನೆ. A building in the backyard (Bp. 42, 31).

ಹಿತ್ತಲ hittala. = ಹಿತ್ತಲ್, etc. (ನಿಷ್ಕುಟ, ಪಿತ್ತಿಲ್ Nn. 142; ನಿಷ್ಕುಟ Mr. 480; B. 5, 135. 203).

ಹಿತ್ತಳಿ hittaḷi. = ಹಿತ್ತಳೆ, etc. (Si. 332).

ಹಿತ್ತಳೆ hittaḷĕ. = ಪಿತ್ತಲ 1, etc. Brass (ಆರಕೂಟ, ರೀತಿ Hlâ., Nr.; Si. 332).

ಹಿತ್ತಾಳಿ hittâḷi. = ಹಿತ್ತಳೆ, etc. (B. 1, 18; 4, 141; ಪುಷ್ಪಳ Mr. 527; ಆರಕೂಟ G.). ಮೆಯ್ಯೆಲ್ಲ ಚಿನ್ನ, ಕಿವಿ ಮಾತ್ರ ಹಿತ್ತಾಳಿ (Prv.).

ಹಿತ್ತಾಳೆ hittâḷĕ. = ಇತ್ತಾಳೆ, ಹಿತ್ತಳೆ, etc. (ಪುಷ್ಪಳ, ರೀತಿಕೆ Nn. 123; ಆರಕೂಟ, ರೀತಿಕೆ Mr. 98, o. r. ಹಿತ್ತಾಳೆ; My.).

ಹಿತ್ತಿಲ್ hittil. ಹಿತ್ತಿಲು. = ಹಿತ್ತಲ್, etc., ಹಿತ್ಲು. (ನಿಷ್ಕುಟ Hlâ.).

ಹಿತ್ಲು hittlu. = ಹಿತ್ತಿಲ್, etc. (My.).

ಹಿದುಕು hiduku. 1. = ಪಿಸುಕು, etc., ಚಿದಕು 1. To squeeze the soaked pulse called avarĕ with the fingers and thus remove its skin (My.).

ಹಿದುಕು hiduku. 2. = ಚಿದಕು 2. The state of being freed from one's skin by squeezing (My.).— ಹಿದುಕವರೆ. -ಅವರೆ. = ಚಿದಕವರೆ. (My.).

ಹಿನ್ hin. = ಪಿಂ (ಪಿಞ್), etc., ಹಿಕ್, ಹಿಂ (ಹಿಞ್), ಹಿಂ (ಹಿಙ್), ಹಿನ್ದೆ, etc. — ಹಿನ್ತಿರಗು. = ಹಿನ್ತಿರುಗು. (Čb. 57). — ಹಿನ್ತಿರುಗು. = ಹಿನ್ದಿರುಗು. (My.). — ಹಿನ್ತಗೆ. = ಹಿನ್ದಗೆ. (My.). — ಹಿನ್ದಲೆ. -ತಲೆ. The hinder part of the head (My.). — ಹಿನ್ದಿರಿಗಿಸು. -ತಿರಿಗಿಸು. To turn back (v. t.); to turn round (v. t., My.). ರೂಪರಸಾದಿವಿಷಯಗಳ ದೆಸೆಯಿನ್ದ ಕಣ್ಣು ಕಿವಿ ಮೊದಲಾದ ಇನ್ದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಹಿನ್ದಿರಿಗಿಸಿ ನಿಗ್ರಹಿಸುವಿಕೆ (ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರ Si. 392). — ಹಿನ್ದಿರಿಗು. -ತಿರಿಗು. = ಪಿನ್ದಿರಿಗು. To turn back; to return; to turn round (My.). — ಹಿನ್ದಿರುಗು. -ತಿರುಗು. = ಪಿನ್ದಿರುಗು, ಹಿನ್ದಿರಿಗು. (My.). ಗಣಪತಿ ಹಿನ್ದಿರುಗಿ ನೋಡಲಾಗಿ (B. 4, 79). ಒನ್ದು ಹಾದಿಗೆ ಬೇಟೆ ಸಿಗದಿದ್ದರೆ ಸಿಂಹವು ಹಿನ್ದಿರುಗಿ, ತನ್ನ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬರುವದು (4, 212). — ಹಿನ್ದಿರುಗುವಿಕೆ. -ತಿರುಗುವಿಕೆ. Turning back, etc. (ಸಾಧನ, ನಿವರ್ತನ Si. 437). — ಹಿನ್ದೆಗೆ. -ತೆಗೆ. = ಪಿನ್ದೆಗೆ. To draw back, to flinch (My.). ಯಾವ ಕಷ್ಟ ಬನ್ದರೂ ಹಿನ್ದೆಗೆಯನು (My.). — ಹಿನ್ದೆಸೆ. The direction that is behind (Bp. 25, 45; 27, 74; 39, 40; 42, 36. 84; 57, 88). — ಹಿನ್ನೆಲೆ. = ಪಿನ್ನೆಲೆ. Back ground (Bh. 3, 19, 12).

ಹಿನ್ತಾಲ hintâla. *The marshy date tree, Phoenix* (or Elate) *paludosa.*

ಹಿನ್ತಾಲಿ hintâli. The Talipot or fan-palm (ಕರತಾಳ, ಶ್ರೀತಾಳಿ Mr. 359).

ಹಿನ್ತೆ hintĕ. = ಪಿನ್ತು, etc., ಹಿನ್ದೆ. (Šmd. 285 Cm.).

ಹಿನ್ದ hinda. = ಹಿನ್ದು, etc. — ಹಿನ್ದಗಡೆ. -ಕಡೆ. Subsequent time; afterwards (ಅನು G.). ಹಿನ ಗಡೆಯಲ್ಲಿ (ಪಶ್ಚಾತ್); ಹಿನ್ದಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಮನಸ್ಸಿನ ವಿಕಾರ (ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ G.). ಮೊದಲು ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿ, ಹಿನ್ದಗಡೆ ಒಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳುವದೇನು ಚನ್ದ? (B. 3, 83). ಇನ್ನಾದ್ದೊನ್ದು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೇನೆನ್ದು, ಮೊದಲು ಒಪ್ಪಿ ಕೊಣ್ಡು, ಹಿನ್ದಗಡೆಗೆ ಹೊತ್ತು ಬನ್ದಾಗ, ತನ್ನಿನ್ದಾಗದೆನ್ದು, ಹೇಳಿ ಬಾರದು (4, 34). — ಹಿನ್ದ ಹಿನ್ದಕೆ. (*i. e.* ಹಿನ್ದಕೆ ಹಿನ್ದಕೆ). rep. (Bp. 22, 31; J. 19, 29). — ಹಿನ್ದ ಹಿನ್ದಕ್ಕೆ. = ಹಿನ್ದ ಹಿನ್ದಕೆ. (Bp. 27, 13).

ಹಿನ್ದಲ hindala. = ಹಿನ್ದಳ. (My.).

ಹಿನ್ದಳ hindaḷa. = ಹಿನ್ದಣ s. ಹಿನ್ದು. (My.).

ಹಿನ್ದು hindu. = ಪಿನ್ದು q. v., etc., ಹಿಂಚು 2. That which is back (in place), behind, and previous, past; that which is afterwards or hereafter (ಪಿನ್ತು Šmd. 64; Bp. 24, 19); the direction behind; past time; subsequent time; behind, etc. Genitive: ಹಿನ್ದಣ (Bp. 57, 23; 61, 34; J. 2, 57; 7, 30; 13, 48; 15, 30; 19, 24; 25, 8. 16), ಹಿನ್ದಣದ (Bp. 4, 61), ಹಿನ್ದಲ, ಹಿನ್ದಳ, ಹಿನ್ದಿನ (My.); Dative: (ಹಿನ್ದಕೆ), ಹಿನ್ದಕ್ಕೆ (Bp. 22, 15; 44, 22; B. 2, 18; 3, 59; 4, 112. 126. 132; 5, 70. 206), ಹಿನ್ದಕೆ (Bp. 11, 20; 26, 29; 40, 8; J. 13, 35); Ablative: ಹಿನ್ದಿನ್ದ (B. 3, 23. 41. 42. 85; 4, 110), ಹಿನ್ದಿನ್ದ (B. 3, 71. 122), ಹಿನ್ದಿನಿನ್ದ (B. 4, 187; 5, 253). ಹಿನ್ದ ಸೆಳೆವುದು (ಪಾರ್ಷ್ಣಿ); ಪಡೆಯ ಹಿನ್ದಣ ಮೆಯ್ (ಪ್ರತಿಗ್ರಹ Hlâ.). ಸೇನೆಯ ಹಿನ್ದಿದ್ದ ಆರೆನೆಲೆ (ಪ್ರತಿಗ್ರಹ Nr.). ಹಿನ್ದಣ ಭಾಗ (ಪಾರ್ಷ್ಣಿ, ಪಿನ್ತು Nn. 134). ಹಡಗು ಮುನ್ದಕ್ಕೆ ಹಾಯುವನ್ತೆ ಕೆಳಗಡೆ ನೀರನ್ನು ಹಿನ್ದಕ್ಕೆ ತಳ್ಳುವ ಮರಮುಟ್ಟು (ನೌಕಾದಣ್ಡ Si. 84); ಹಿನ್ದಕ್ಕೆ ತಿರುಗದೇ ಇರುವವನು (ಅನಿವರ್ತಿ 292); ಬಚ್ಚಿಟ್ಟು ಕೊಣ್ಡದನ್ನು ಹಿನ್ದಕ್ಕೆ ಕೊಡುವಿಕೆ (ನಿರ್ಯಾತನ 487); ಕಳದ ವರುಷ ಪರುತ್ ಎಮ್ಬುದು, ಅದಕ್ಕಿನ್ತಲೂ ಹಿನ್ದಣ ಸಂವತ್ಸರ ಪರಾರಿ ಎಮ್ಬುದು (476); ಹಿನ್ದಣ ದಿನ (ಪೂರ್ವೇದ್ಯುಸ್ 477; ಹ್ಯಸ್ 477). ಹಿನ್ದ ಹಿಡಿವುದು (ಪಾರ್ಷ್ಣಿ Mr. 484). ಹಿನ್ದಿನವ (B. 4, 190). ಹಿನ್ದಕ್ಕೆ ಮುನ್ದಕ್ಕೆ (B. 3, 126). ಹಿನ್ದಕ್ಕೂ ಮುನ್ದಕ್ಕೂ (4, 158). ಕಳ್ಳಗೆ ಮುನ್ದು, ಕಡಿವಾಣಕ್ಕೆ ಹಿನ್ದು.— ಹಿನ್ದಕ್ಕೆ ಮುನ್ದಕ್ಕೆ ದಾಸಯ್ಯನಾದರೆ ತಿರುಮನ್ತ್ರ ಹೇಳ್ಯಾನು.— ಹಿನ್ದಿನ ಭಿಕ್ಷೆ ಹೋಯಿತು, ಮುನ್ದಿನ ಕೋರಾನ್ನ ಹೋಯಿತು.— ಹಿನ್ದಿನಿನ್ದ ಆನೆ ಹೋಗ ಬಹುದು, ಮುನ್ದಿನಿನ್ದ ನುಸಿ ಹೋಗ ಬಾರದು (Prvs.). — ಹಿನ್ದಟ್ಟು. -ಅಟ್ಟು. To go or come after, to follow (My.). — ಹಿನ್ದಾಗು. -ಆಗು. To be or or remain behind; to flinch (My.). — ಹಿನ್ದಾಡು. -ಆಡು. To speak behind a person. See Prv. s. ಎದುರಿಗೆ ಆಡು. — ಹಿನ್ದಿಕ್ಕ ಕೊಳ್. -ಇಕ್ಕು-. To place behind one's self, to shelter, to protect (Bh. 6, 5, 30). — ಹಿನ್ದಿರಿಸು. -ಇರಿಸು. To place behind or back (Bp. 18, 5). — ಹಿನ್ದುಕಡೆ. = ಹಿನ್ದುಗಡೆ. (Si. 288). — ಹಿನ್ದುಗಡೆ. -ಕಡೆ. = ಪಿನ್ದುಗಡೆ. A place that is behind; subsequent time (My.). ಹಿನ್ದುಗಡೆಯಲ್ಲಿ (ಪಿನ್ತೆ Šmd. 52 Cm.). See Si. 110. 209. 284.— ಹಿನ್ದುಗಳೆ. -ಕಳೆ. = ಪಿನ್ದುಗಳೆ. To flinch (J. 23, 11); to transgress, to reject (27, 30). — ಹಿನ್ದುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. = ಪಿನ್ದುಗೊಳ್. To go or come after, to follow (Bp. 28, 57; J. 28, 6). — ಹಿನ್ದುಭಾಗ. A portion or part that is behind (Si. 285). — ಹಿನ್ದು ಮುನ್ದು. = ಪಿನ್ದು ಮುನ್ದು. That is behind and in front (Râm. 6, 50, 10). 2, the hind part being in front, reversed position, etc. (ವಿಪರೀತ, ಪರಾಚೀನ Mr. 437). ಹಿನ್ದು ಮುನ್ದಾದವನು (ಪರಾಙ್ಮುಖ, ಪರಾಚೀನ Nr.). ಹಿನ್ದು ಮುನ್ದಾಗುಹ (ವಿಪರೀತ, ಪರಾಚೀನ Hlâ.). ಹಿನ್ದು ಮುನ್ದಾದುದು (ವಿಪರೀತ Nn. 151). ದೂರವಾದ ಹಿನ್ದು ಮುನ್ದು ಯೋಚನೆಯುಳ್ಳವನು (ದೀರ್ಘದರ್ಶಿ Si. 233). ಎನ್ದೂ ಏರಿದ ರಾವುತ ಕುದುರೇ ಹಿನ್ದು ಮುನ್ದಾಗಿ ಏರಿದ (Prv.). — ಹಿನ್ದು ಮುನ್ದು ನೋಡು. To be circumspective or cautious, to hesitate (B. 5, 38. 55. 205). — ಹಿನ್ದು ಮುನ್ದೆ ನೋಡು. =

Digitized by Google

ಹಿನ್ದು ಮುನ್ದು ನೋಡು. (B. 5, 178. 246). ಹಿನ್ದು ಮುನ್ದೆ ನೋಡ ದವ (ಚಪಲ G.). — ಹಿನ್ದುಡು. -ಉಡು. To remain or stay behind (J. 10, 46; 11 sum.; 17, 30).

ಹಿನ್ದು hindu. = ಹಿನ್ದೂ. (Tbh. of ಸಿನ್ಧು). A Hindoo (C.; Mhr., H. ಹಿನ್ದು). — ಹಿನ್ದುಜನ. Hindoos (My.). — ಹಿನ್ದುದೇಶ. India (My.).

ಹಿನ್ದುಸ್ಥಾನ hindu-sthâna. North India; India (My.; B. 2, 41; 3, 58; 4, 114; 5, 160).

ಹಿನ್ದುಸ್ಥಾನಿ hindu-sthâni. Relating to North India: a language containing many Saṁskṛita terms, Saṁskṛita tadbhavas, Persian and Arabic words, etc. (C.; B. 4, 129).

ಹಿನ್ದೂ hindû. = ಹಿನ್ದು. — ಹಿನ್ದೂಜನ. = ಹಿನ್ದುಜನ. (B. 3, 41; 4, 205). — ಹಿನ್ದೂಮಹಾಸಾಗರ. The Indian ocean (B. 4, 101).

ಹಿನ್ದೆ hindĕ. = ಪಿನ್ದೆ, etc., ಹಿಕ್, etc., ಹಿಂಚೆ, ಹಿನ್ದ, ಹಿನ್ದು. The direction behind; past time; subsequent time; behind, after, toward the back part or rear, in the rear, at the back, backwards; in former times, ago; later in time, after, afterwards (ಪಶ್ಚಾತ್, ಅನು Si. 468; C.; Bp. 18, 53; 53, 17; 61, 57; J. 10, 33; 11, 2. 35; Bh. 1, 8, 20; 1, 10, 39). ತಾನು ಹಗೆಯ ಮೇಲೆ ಎತ್ತಿ ಹೋಹಲ್ಲಿ ಹಿನ್ದೆ ರಾಜ್ಯವನ್ ಉಪದ್ರವ ಮಾಡುವವನು (ಪಾರ್ಷ್ಣಿಗ್ರಾಹ Nr.). ಅಭಿಮುಖವಾಗದೇ ಹಿನ್ದೆ ತಿರಿಗಿದವನು (ಪರಾಙ್ಮುಖ, ಪರಾಚೀನ Si. 362); ಹಿನ್ದೆ ಸಂಗಡ ಹೋಗುವವನ್ಥಾದು (ಅನುಗ, etc. 374). ಆ ದಾಟೋ ಎಲೆಗಳ ನಡುವೆ ಗಿಡದೊಳಗಿನ್ದ ಒನ್ದರ ಹಿನ್ದೆ ಒನ್ದು ಹೊಸ ಸುದಿ ಏಳುತ್ತವೆ (B. 2, 37). ನಾನು ನಿಮ್ಮ ತಾಯಿ ತನ್ದೆಗಳ ಹಿನ್ದೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಜೋಕೆ ಮಾಡಿ ದ್ದು ದೊಡ್ಡ ಮಾತಲ್ಲ (4, 200). ಎರಡು ಸಾವಿರದ ಮುನ್ನೂರು ವರ್ಷ ಗಳ ಹಿನ್ದೆ (4, 214). ಹಿನ್ದೆ ಬಯ್ಯ ಬಾರದು, ಮುನ್ದೆ ಹೊಗಳ ಬಾರ ದು. — ಹಿನ್ದೆ ಹೋದರೆ ಹೇಡಿ, ಮುನ್ದೆ ಬನ್ದರೆ ಗರ್ವಿ. — ಹಿನ್ದೆ ಮಣಿ, ಮುನ್ದೆ ಅರಿ (Prvs.). ನೀನು ಹೋಗು ಮುನ್ದೆ; ನಾನು, ಇದೇ, ನಿನ್ನ ಹಿನ್ದೆ ಬರುತ್ತೇನೆ (B. 4, 138). — ಹಿನ್ದೆ ಬೀಳು. To remain behind (My.); to become of less use (B. 5, 227). — ಹಿನ್ದೆ ಮುನ್ದೆ. = ಹಿನ್ದು ಮುನ್ದು. 3, backwards and forwards (Bp. 26, 30). — ಹಿನ್ದೆ ಮುನ್ದೆ ನೋಡು. = ಹಿನ್ದು ಮುನ್ದು ನೋಡು. (B. 3, 59; 4, 13. 37. 48; 5, 70). — ಹಿನ್ದೆಯಟ್ಟು. -ಅಟ್ಟು. To go or come after, to follow (Bp. 54, 38). — ಹಿನ್ದೆಯಾಡು. -ಆಡು. To backbite, to calumniate (My.). ಹಿನ್ದೆಯಾಡುವ ನುಡಿಯು ಘೋರವಿಷ, ಮನವೆ! (Dp. 172). — ಹಿನ್ದೆಯಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳು. -ಇಟ್ಟು-. To place behind one's self (My.). — ಹಿನ್ದೆ ಹತ್ತು. To follow (Bp. 28, 9). — ಹಿನೆ ಹೋಗು. To go or come after (Bp. 56, 58).

ಹಿನ್ದೋಲ hindôla. A swing, a hammock. 2, one of the râgas (Čpr. 7, after 62).

ಹಿನ್ನಿ hinni. (= ಪಿನ್ನಿ?). The feathered part of an arrow (ಕರ್ತರಿ, ಪುಂಖ Nr.).

ಹಿಪ್ಪರಿಗೆ hipparigĕ. = ಹಿಪ್ಪಿರಿಗೆ. N. of a town (Bp. 24, 4).

ಹಿಪ್ಪಲಿ hippali. (Śmd. 49). = ಪಿಪ್ಪಲಿ (342; Hlâ.; ಕೃಷ್ಣ, ಮಾಗಧ Nn. 47; ಕಣೆ, ಕೃಷ್ಣ, ಮಾಗಧ Mr. 138; Si. 145). ಹಿಪ್ಪಲೀ ಬೇರು (ತಿರ G.). — ಹಿಪ್ಪಲಿನೇರಳೆ. The mulberry, Morus indica (My.). — ಹಿಪ್ಪಲಿಬಳ್ಳಿ. A shrubby climber, wild and cultivated, the long pepper, Piper longum Lin. (St. & Pl.; Z.).

ಹಿಪ್ಪಿ hippi. (fr. ಹಿಜ್). = ಹಿಪ್ಪೆ 1, ಹೀದೆ. (My.). ಮದ್ಯದ ಪಿಪ್ಪಿ (ಕಿಣ್ವ, ನಗ್ನಹು Si. 348); ಗಾಣದ ಎಳ್ಳುಹಿಪ್ಪಿ (ಪಿಣ್ಯಾಕ 406).

ಹಿಪ್ಪಿರಿಗೆ hippirigĕ. = ಹಿಪ್ಪರಿಗೆ. — ಹಿಪ್ಪಿರಿಗೆಕಲ್ಲಯ್ಯ 3. (Bp. 58, 12).

ಹಿಪ್ಪಿಲಿ hippili. = ಹಿಪ್ಪಲಿ. (R.).

ಹಿಪ್ಪೆ hippĕ. 1. = ಹಿಪ್ಪಿ, etc. The refuse or residue of what is squeezed out (Râm. 6, 46, 26; Te. ಪಿಪ್ಪಿ; M. ಪೀರ; T. ತಿಪ್ಪಿ); the refuse or residue of what has been used in the manufacture of spirits ಕಿಣ್ವ ನಗ್ನಹು ಎನ್ದಡೆ ಬೀಜಸಂಸ್ಕೃತಮ್ ಅಹ ಸುರಾದಷ್ಟದ್ರವ್ಯ. ಅದು ಹಿಪ್ಪೆಯೆನ್ದೂ, ಎಣ್ಬರು (Nr.).

ಹಿಪ್ಪೆ hippĕ. 2. = ಇಪ್ಪೆ 1. The tree Bassia latifolia (My.; ಮಧೂಕ, ಗುಡಪುಷ್ಪ, ಮಧುದ್ರುಮ, etc. Si. 127). ಹಿಪ್ಪೆ ಹುವ್ವಿನ ಹೆಣ್ಡ (ಮಧ್ವಾಸವ, etc. Si. 347).

ಹಿಮ್ him. = ಪಿಮ್, etc., ಹಿನ್ದು. — ಹಿಮ್ಬಲ. Help, refuge (My.). — ಹಿಮ್ಬಳೆ. A plain hollow silver ring worn by women on the wrist behind the kaḍaga (My.). — ಹಿಮ್ದಾಗ. The time afterwards (Râm. 4, 2, 40); the place behind, the rear (Râm. 6, 50, 12). — ಹಿಮ್ಬಾಗ. = ಹಿಮ್ಭಾಗ (My.). — ಹಿಮ್ಬಾಗು. To bend backwards (v. i., Si. 280). — ಹಿಮ್ಬಾರ. Weight in the back part (of a cart, C.). — ಹಿಮ್ಬಾಲ. A hind tail: the state of being like a tail behind a person, following. — ಹಿಮ್ಬಾಲ ಮಾಡು. To follow. ಅವನ ಹಿಮ್ಬಾಲ ಮಾಡಿ ಕೊಣ್ಡು ಹೋದನು (My.). — ಹಿಮ್ಬಾಲಿಸು. To follow. ಅವನನ್ನು ಹಿಮ್ಬಾಲಿಸು (My.). ಹಿಮ್ಬಾಲಿಸುವಿಕೆ (ಸಾಧನ, ಅನುವ್ರಜ್ಯ Si. 437). — ಹಿಮ್ಬುಡ. The heel (ಪಾರ್ಷ್ಣಿ G.). — ಹಿಮ್ಬದಿ. = ಹಿಮ್ಬಡಿ. (My.). — ಹಿಮ್ಭಾಗ. The hind part or portion (My.; B. 3, 99; 4, 62); the rear (J. 14, 12). — ಹಿಮ್ಮಡ. = ಹಿಮ್ಮಡಿ. (Rảghe. 17, 74; B. 5, 29). — ಹಿಮ್ಮಡಿ. The heel (My.). ಹಿಮ್ಮಡಿಯು ಗುಣ ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಹಿಮ್ಮಡು. = ಹಿಮ್ಮಡಿ. ಕಾಲು ಹಿಮ್ಮಡು ಒಡೆಯುವ ರೋಗ (ವಿಪಾದಿಕೆ G.). — ಹಿಮ್ಮಡಿ. = ಹಿಮ್ಮಡಿ. (My.). — ಹಿಮ್ಮುಡಿ. A back knot of hair (ಹಸ್ತ, ಪಕ್ಷ, ಪಾಶ Hlâ.). — ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿಸು. To cause to turn back or retreat (My.). — ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟು. To step or go backwards, to turn back, to retreat, to flinch (ಪದ ಮೆಟ್ಟು Kk. 70; Śm. 64). See Bp 4, 7. 11, 3; 14, 7; 22, 33; Bh. 8, 23, 24; J. 5, 29; 7, 44; 11, 4. 14. 22). — ಹಿಮ್ಮೇಳ. The music and singing in the rear of a company of dancing girls (My.). ಹಿಮ್ಮೇಳ ಇದ್ದರೆ ಮುಮ್ಮೇಳ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸಮ್ಮೇಳ (Prv.).

ಹಿಮ hima. = ಹಿಮ. *Cold, frigid, frosty, cool, dewy.* 2, *frost, hoar-frost, ice, snow, dew, cold, coldness, coolness* (ಅಯ್ಸಿಲ್ Kk. 24; ಕುಳಿರ್, ಹಿಮ, ಹಳೆ, ಅಯ್ಸಲ್ Śm. 16. ಕುಳಿ ರ್ 105; ತಿತಿರ Nn. 46; ತುಷಾರ, ಮಂಜು 81). 3, the cold season, cold, winter. 4, the Himâlaya mountain (ಹಿಮಾ ಚಲ, ಹಿಮಪರ್ವತ 46; ಈಶ್ವರದ್ವಿತೀಶ 81). 5, Śiva (ಶಂಕರ, ಈ ಶ್ವರ 46). 6, a king (ನೃಪ, ಅರಸು 46). 7, the moon (ಸು ಧಾಕರ, ಚನ್ದ್ರ 46). 8, nectar, etc. (ಅಮೃತ 46). 9, water (ಜಲ, ಉದಕ 46; ಅರ್ಣ, ಉದಕ 81). 10, camphor (ಘನಸಾರ, ಕರ್ಪೂರ 81). 11, white (ಶುಭ್ರ, ಬಿಳಿದು 46). 12, red (ಪಾಟಲ, ಕಾವಿ 81). 13, fame (ಕೀರ್ತಿ 46). 14, the state of being chief (ಮುಖ್ಯತ್ವ 46). — ಹಿಮಗದಿರ. -ಕದಿರ. The cool-rayed the moon (ಚನ್ದ್ರ Bs.). — ಹಿಮದ್ದಳೆ. -ಮಳೆ. Snow to obtain or get (Bp. 1, 38).

ಹಿಮಕರ hima-kara. The moon (ಚನ್ದ್ರ Mr. 36; ಅಮೃತಾಂಶು ಚನ್ದ್ರಮ Nn. 35). 2, camphor.

ಹಿಮಕರಕಾನ್ತ himakara-kânta. = ಚನ್ದ್ರಕಾನ್ತ. (My.).

Digitized by Google

ಹಿಮಕರಭೂಷಣ himakara-bhûshaṇa. Śiva (Bp. 20, 38).

ಹಿಮಕಿರಣ hima-kiraṇa. The moon (Bp. 43, 43).

ಹಿಮಕಿರಣಕಾನ್ತ himakiraṇa-kânta. = ಹಿಮಕರಕಾನ್ತ. (Bp. 3, 12).

ಹಿಮಕಿರಣಶಕಲಾಭರಣ himakiraṇa-śakala-âbharaṇa. Śiva (Bp. 26, 45).

ಹಿಮಕೃತ್ hima-kṛit. The moon. 2, a certain metrical foot (Ch.).

ಹಿಮಗಿರಿ hima-giri. The Himâlaya mountain.

ಹಿಮಗಿರಿನನ್ದನೆ himagiri-nandanĕ. Pârvatî (Bp. 2, 37).

ಹಿಮಗು hima-gu. Cold-rayed: the moon. 2, the moon-stone (ಚನ್ದ್ರಕಾನ್ತ Mr. 102).

ಹಿಮಘರ್ಮ hima-gharma. A cold fever, ague (ಶೀತಜ್ವರ Mr. 387).

ಹಿಮಘೃಷ್ಟಿ hima-ghṛishṭi. Cool-rayed: the moon.

ಹಿಮಘೃಷ್ಟಿಶೇಖರ himaghṛishṭi-śêkhara. Śiva (Bp. 53, 15).

ಹಿಮಚೂರ್ಣ hima-cûrṇa. Camphor (Grj. 2, 89).

ಹಿಮನಗ hima-naga. The Himâlaya mountain.

ಹಿಮನಗಸುತೆ himanaga-sutĕ. -ಸುತಾ. Pârvatî.

ಹಿಮನಗಸುತೇಶ himanagasutâ-îśa. Śiva (Bp. 24, 52).

ಹಿಮನಗಾತ್ಮಜೆ himanaga-âtmajĕ. Pârvatî (Bp. 8, 30; 25, 43).

ಹಿಮಪ್ರಭ hima-prabha. The moon (Abh. P. 9, 74).

ಹಿಮಭಾನು hima-bhânu. The moon (Bp. 37, 31).

ಹಿಮವತ್ hima-vat. Having frost or snow, snowy, icy, freezing, snow-clad. 2, *the Himâlaya mountain.*

ಹಿಮವತ್ಪರ್ವತ himavat-parvata. = ಹಿಮೋತ್ಪರ್ವತ. The Himâlaya mountain (My.).

ಹಿಮವನ್ನಗ himavat-naga. The Himâlaya.

ಹಿಮವನ್ನಗಜೆ himavannaga-jĕ. Pârvatî (Bp. 8, 40).

ಹಿಮವಾರಿ hima-vâri. Dew-water: water distilled from various flowers (ಪನ್ನೀರ್ Mr. 336).

ಹಿಮವಾಲುಕ hima-vâluka. Camphor (ಚೀನಿ, ತುಹಿನ, ಪನ್ನೆ Mr. 836).

ಹಿಮವಾಲುಕೆ hima-vâlukĕ. *Camphor.*

ಹಿಮಸಂಹತಿ hima-saṁhati. *A mass of ice or snow.*

ಹಿಮಸಂಘಾತ hima-saṅghâta. *A mass of ice or snow.*

ಹಿಮಾಂಶು hima-aṁśu. Cool rayed: *the moon.* 2, camphor.

ಹಿಮಾಂಶುಶೇಖರ himâṁśu-śêkhara. Śiva. 2, sign for a metrically long syllable (Ch.).

ಹಿಮಾಚಲ hima-acala. The Himâlaya mountain (ಹಿಮ ಪರ್ವತ Nn. 46, o. r. ಹಿಮಾದ್ರಿ).

ಹಿಮಾಚಲತನುಜೆ himâcala-tanujĕ. Pârvatî (My.).

ಹಿಮಾಚಲನನ್ದನೆ himâcala-nandanĕ. Pârvatî (Bp. 1, 62).

ಹಿಮಾದ್ರಿ hima-adri. The Himâlaya mountain (ಕುಳಿರ್ವೆಟ್ಟು, etc. Ct. II, 10).

ಹಿಮಾನಿ himâni. *A mass of snow, a collection of ice and snow.*

ಹಿಮಾಲಯ hima-âlaya. Abode of snow: the Himâlaya mountain. (J. 2, 32; 5, 35).

ಹಿಮಾವತಿ himâ-vati. *A kind of sôma or moon-plant.*

ಹಿಮಾಹ್ವಯ hima-âhvaya. Called after ice: camphor. (R.).

ಹಿಮಿಕೆ himikĕ. Hoar-frost, cold dew (ಮಂಜಿನ ಹನಿ G.).

ಹಿಮೆ himĕ. ಹಿಮಾ. The cold season, winter; etc.

ಹಿಮೋತ್ಪರ್ವತ himôtparvata. Tbh. of ಹಿಮವತ್ಪರ್ವತ. (My.).

ಹಿಮ್ಪು himpu. = ಪಿಮ್ಪು, etc. (Râm. 6, 55, 39).

ಹಿಮ್ಮಣ್ಣಿ himmaṇṇi. = ಹಮ್ಮಣಿ. (My.).

ಹಿಮ್ಮತ್ತು himmattu. Protection, patronage, aid (My.; Br.; Mhr., H. ಹಿಮಾಹತ್).

ಹಿಯ್ hiy. = ಹೇ 1, q. v. — ಹಿಯ್ಯಾಳಿ. -ಆಳಿ. A despicable being (Bh. 8, 15, 7). — ಹಿಯ್ಯಾಳಿಕೆ. = ಹೀಯಾಳಿಕೆ. (Râm. 6, 50, 12). — ಹಿಯ್ಯಾಳಿಸು. = ಹೀಯಾಳಿಸು. (My.).

ಹಿರಣ್ಮಯ hiraṇ (*i. e.* ಹಿರಣ್ಯ)-maya. Made of gold, *golden.*

ಹಿರಣ್ಯ hiraṇya. *Gold.* 2, *wealth, riches, property.* 3, N. of a khêcara (Cpr. 5, 88. 90; 6, 28).

ಹಿರಣ್ಯಕ hiraṇyaka. N. (Śmd. 203). 2, = ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪು. See ಹಿರಣ್ಯಕಹರ.

ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪು hiraṇya-kaśipu. N. of a king of the daityas, whom Vishṇu as narasiṁha tore to pieces. (Č. Bp. 47, 8; Bhâgavata 7, 1, 34. 35).

ಹಿರಣ್ಯಕಹರ hiraṇyaka-hara. Vishṇu or Kṛishṇa (Mr. 18).

ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭ hiraṇya-garbha. *Brahmâ.*

ಹಿರಣ್ಯನಗರಿ hiraṇya-nagari. N. of a town in svargalôka (Bh. 3, 12, 16).

ಹಿರಣ್ಯನಾಭ hiraṇya-nâbha. The mountain Mainâka. (My.).

ಹಿರಣ್ಯಬಾಹು hiraṇya-bâhu. Golden-armed: *the river Śôṇa.*

ಹಿರಣ್ಯಮಯ hiraṇya-maya. = ಹಿರಣ್ಮಯ. (My.).

ಹಿರಣ್ಯರೇತಸ್ hiraṇya-rêtas. *Agni;* Śiva.

ಹಿರಣ್ಯವಾಹ hiraṇya-vâha. The river Śôṇa. (My. Amara). 2, Śiva.

ಹಿರಣ್ಯಶ್ರಾದ್ಧ hiraṇya-śrâddha. Money distributed at a śrâddha (My.).

ಹಿರಣ್ಯಸುಬಾಹು hiraṇya-subâhu. = ಹಿರಣ್ಯಬಾಹು. (ಶೋಣನದಿ Mr. 414).

ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷ hiraṇya-aksha. N. of a daitya, twin brother of Hiraṇyakaśipu; he was killed by Vishṇu in his varâhâvatâra. (Č. Bp. 47, 5; Bhâgavata 7, 1, 34).

ಹಿರಣ್ಯೆ hiraṇyĕ. *One of the seven tongues of fire* (Mr. 46).

ಹಿರಳೆ hiraḷĕ. = ಇಳ್ಳಿ, ಈಳೆ, ಪೇರೀಳೆ, ಹಿಳ್ಳೆ 2, ಹೀರುಳೆ, ಹೆರಳೆ, ಹೇರಳೆ, ಹೇರುಳೆ. A kind of bitter sour orange (ಕಂಚಿ My.; ಕಂಚೀ ಕಾಯಿ G.).

ಹಿರಿ hiri. 1. = ಪಿರಿ. Extensiveness, etc., etc. — ಹಿರಿಕಿರಿಯರು. Old and young (My.). — ಹಿರಿದು. = ಪಿರಿದು. That is extensive, large, big, great, superior, etc., and of advanced age (ಬೃಹತ್, ಉರು, ಗುರು, ವಿಸ್ತೀರ್ಣ, ಪುರು, ಪೃಥು, ಮಹತ್, ವಿಶಾಲ, etc. Hlâ.; My.); extensively, greatly, much, etc. (Bp. 24, 54; 55, 4; 57, 82; 61, 64). ಹಿರಿದು ಸತ್ವ (J. 25, 52). ಹಿರಿದು ಪಾಪವ ಮಾಡಿ (Sp.). ಹಿರಿದಾಗಿ ಇರ್ಪುದು (ಕಾಮ, ಪ್ರಕಾಮ, ಪರ್ಯಾಪ್ತ, ನಿತಾನ್ತ, ಭೃಶ, ಅತ್ಯರ್ಥ, ಅತಿಮರ್ಯಾದ, ಅತಿವೇಲ); ಹಿರಿದಪ್ಪ ಹೆಮ್ಮೆ (ಪ್ರಭಾವತಿ); ಸಮಾಸ ಹಿರಿದಾದ ಹಲವು ಪದಂಗಳು (ದಣ್ಡಕ); ಹಿರಿದಾಗಿ ಪೇಡಿಸುವುದು (ಸಪತ್ರಾಕರಣ); ಹಿರಿದು ಮಾಡುಹ (ವ್ಯಾಸ, ಪ್ರಪಂಚ, ವಿಸ್ತಾರ); ಹಿರಿದನೀವನು (ಸ್ಥೂಲಲಕ್ಷ, ಬಹುಪ್ರದಾಯಿ Hlâ.). ಹಿರಿದಾಹ ದಾನ (ದಾನೋತ್ಕೃಷ್ಟ Nn. 142, o. r. ವೆಗ್ಗಳವಹ ದಾನ). ಪರರ ದುಃಖವ ಕೇಳಿ, ಮನದಲಿ ಹಿರಿದು ಚಿನ್ತಿಸಿ (Akrûraniti 32). Plural ಹಿರಿಯವು. ಒನ್ದಕ್ಕೊನ್ದು ಹಿರಿಯವಪ್ಪ ಮೀನು (ಚೇರಿಲ್ಲಿ, ತಿಮಿ, etc. Hlâ.). See Bp. 35, 38;

Digitized by Google

38, 28; 44, 61; 45, 7; Bh. 1, 8, 94. — ಹಿರಿದು ಕಿರಿದು. That is old or young (Bp. 40, 15); that is big or small (B. 3, 39). — ಹಿರಿಬಸಳೇ ಬಳ್ಳಿ. A climbing potherb of two different species, Basella lucida or cordifolia Willd. (St. & Pl.). — ಹಿರಿಮಗ. An elder son; the eldest son (My.; B. 4, 3). Feminine ಹಿರಿಮಗಳು (My.). — ಹಿರಿಮಣಿ. A superior pupil, the monitor in a school (My.). — ಹಿರಿಮದ್ದಿನ ಗಿಡ. A medicinal shrub, Withania somnifera Dunal. — ಹಿರಿ ಮೆಕ್ಕೇ ಗಿಡ. A climbing herb, Cucumis pubescens Willd. (St. & Pl.). — ಹಿರಿಯ. = ಹಿರಿಯ. 1, Genitive of ಹಿರಿ. 2, ಹಿರಿ-ಅ 3, a great, eminent or noble man; a man more advanced in age, one who is older; an elder, a senior (ಉದಾತ್ತ, ಉದೀರ್ಣ, ಮಹಾತ್ಮ, ಉದಾರ Hlâ.; ಮಾರಿಷ Hlâ., Nr.). ನರ್ತನದ ಹಿರಿಯ (ಮಾರಿಷ Mr. 83). ತನ್ನಿನ್ದಲೂ ಹಿರಿಯನು (ಪೂರ್ವಿಕ, ಅಗ್ರಜ Nn. 44, o. r. ತನ್ನಿನ್ದವೂ). — ಹಿರಿಯ ಅಕ್ಕನು. = ಹಿರಿಯಕ್ಕ. The eldest of the elder sisters (ಅತ್ತಿಕೆ Nr.). — ಹಿರಿಯ ಕಣಜ. A spacious corn-bin, etc. (Bp. 53, 18). — ಹಿರಿಯ ಕಳಿವಿಹಣ್ಣು. A large ripe Carissa berry (R.). — ಹಿರಿಯಕ್ಕ. = ಹಿರಿಯ ಅಕ್ಕನು. (My.). ಹಿರಿಯಕ್ಕನ ಚಾಳಿ ಮನೇ ಮಕ್ಕಳಿಗೆಲ್ಲ (Prv.). — ಹಿರಿಯಣ್ಣ. -ಅಣ್ಣ. The eldest of the elder brothers (My.). — ಹಿರಿಯ ತಳಿಗೆ. A large metal plate (ಸ್ಥಾಲ Nr.). — ಹಿರಿಯ ದುಪ್ಪಿ. (ದಾಮ Si. 170). — ಹಿರಿಯ ನಾಚಯ್ಯ. N. (Bp. 51, 65. 74). — ಹಿರಿಯ ಪೀಠ. A large pedestal or seat (Bp. 57, 53). — ಹಿರಿಯ ಬಸದಿ. A large Jaina temple (Bp. 52, 32). — ಹಿರಿಯ ಬಿಟ್ಟೇಱು. A large missile (ಬಿಜ್ಜಲಬಿಟ್ಟೇಱು Śmd. II). — ಹಿರಿಯ ಬೆಲೆ. High price or value. ಹಿರಿಯ ಬೆಲೆಯ ಸೀರೆ (ಮಹಾದಾನ Nr.). — ಹಿರಿಯ ಬೊಬ್ಬುಲಿಮರ. A tall Babool tree (Bp. 20, 10). — ಹಿರಿಯ ಭಕ್ತ. A senior devotee (Bp. 55 sum.; 55, 4. 57). — ಹಿರಿಯ ಭಕ್ತೆ. A senior female devotee (Bp. 57, 56). — ಹಿರಿಯ ಭವನ. A large mansion (Bh. 1, 8, 70). — ಹಿರಿಯ ಮಗ. = ಹಿರಿಮಗ. (B. 3, 15). Feminine ಹಿರಿಯ ಮಗಳು (B. 5, 158). — ಹಿರಿಯಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. = ದೊಡ್ಡಪ್ಪ. (J. 27, 11). — ಹಿರಿಯರ್. ಹಿರಿಯರು. Eminent persons; elders; ancestors (Bp. 28, 47; 37, 3; 57, 8; J. 16, 28; My.). ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಇದಿರಾಗಿ ಎದ್ದು ಪೋದು (ಅಭ್ಯುತ್ಥಾನ, etc. Nr.). ಹಿರಿಯರ ಹೇಳಿಕೆಯಿನ್ದ ನಮ್ಮ ತಕ್ಕ ಕಥೆ (ಐತಿಹ್ಯ Si. 236); ಹಿರಿಯರ ಬುದ್ಧಿ (ಅನುಭಾವ 459). ಕನ್ನಡದ ನುಡಿಯೆನ್ನುವೆ ಕ್ಷಸಲಿನ್ನು ಹಿರಿಯರಿಗುಚಿತಮ್ ಅಲ್ಲದು (Abhâ. 1, 4). ಬಲ್ಲೆನೆನ್ದೆಮ್ಮುವರೆಲ್ಲರು ಹಿರಿಯರೇ? ಸೊಲ್ಲಿಸಿ ಭೇದವನರಿದೊಡೆ ಕಿರಿಯ ತಾನೆಲ್ಲರಿಗೆ ಹಿರಿಯ! (Sp.). ಜಡೆಯುಳ್ಳ ಹಿರಿಯರಿಗೆ, ಜಡೆಯುಳ್ಳ ಸರ್ಪನಿಗೆ ನಡುಗುತ್ತ ನಮಿಸಿ ನಯದಿನ್ದಿಟ್ಟಪನು ಬಿಡದೆ ಕೊಡೆ ಛತ್ರ (Sp.). — ಹಿರಿಯರುಗಳು. = ಹಿರಿಯರು. (ಆರ್ಯರು, ದೇವ ಭೂಮಿಜರು Nn. 78). — ಹಿರಿಯ ಲಿಂಗ. A big liṅga (Bp. 57, 53). — ಹಿರಿಯವ. -ಅವ. A man who is older (My.; G. 319). — ಹಿರಿಯ ಶೂಲ. A large pike or stake (Bp. 39, 51). — ಹಿರಿಯ ಹಬ್ಬ. A great festival (Bp. 28, 21). — ಹಿರಿಯ ಹಾವು. A large snake (ಅಜಗರ, ಶಯು, ವಾಹಸ, etc. Mr. 400). — ಹಿರಿಯಳು. An elder female; the oldest female (My.). ತನ್ನಿನ್ದಲು ಹಿರಿಯಳು (ಜ್ಯೇಷ್ಠೆ Nn. 128). — ಹಿರಿಯಾಕೆ. -ಆಕೆ. = ಹಿರಿಯಳು. (My.). — ಹಿರೋಟಿ. i. e. ಹಿರಿಯ ಒಟಿ. The French rooks (My.).

ಹಿರಿ hiri. 2. To separate into portions, to break up, to pull to pieces, to demolish (Bp. 27, 48; 49, 42. 46; 51, 52. 64; 53, 29; My.; T. ಪಿರಿ, to separate, disunite, disjoin, etc.; see ಪಿಶ್ಚ); to pull (a thing) out of (a bundle, fire, etc., My.; B. 2, 12); to pull from a sheath, to unsheathe (My.; B. 5, 47); to take from (a string, as a pearl or pearls, My.). **2,** to be broken up or demolished (My.); to fall out of (a bundle, etc., My.); to fall from (a string, My.). ಬೆನ್ದ ಮನೆಗೆ (or ಮನೆಯಲ್ಲಿ) ಹಿರಿದದ್ದೇ ಲಾಭ (Prv.).

ಹಿರಿ hiri. 3. = ಹಿರಿದು. P. p. of ಹಿರಿ 2, in ಹಿರಿ ಹಿಡಿ (Bp. 27, 48; 49, 42; 51, 52. 67).

ಹಿರಿಯತನ hiriyatana. Exalted state or position, greatness, dignity (My.; B. 5, 219; Bp. 28, 33. 38, 22). — ಹಿರಿಯತನಗೆಡು. -ಕೆಡು. An exalted position to be lost (Bp. 56, 19).

ಹಿರುಕ್ hiruk. *Without, except.* 2, *in the midst of, amongst.* 3, *near.* 4, below.

ಹಿರೆ hirĕ. = ಹಿರಿ 1, etc. — ಹಿರೆಮಗ. = ಹಿರಿಯ ಮಗ. (My.). — ಹಿರೆಯ ಅಕ್ಕ. = ಹಿರಿಯ ಅಕ್ಕನು. (ಅತ್ತಿಕೆ G.). — ಹಿರೆಯ ಅಣ್ಣ = ಹಿರಿಯಣ್ಣ. (ಅಗ್ರಿಯ, ಅಗ್ರೀಯ, ಜ್ಯೇಷ್ಠ G.). — ಹಿರೆಯ ಮಗ = ಹಿರಿಯ ಮಗ. (B. 1, 1). — ಹಿರೆಹೆಣ್ತಿ. = ಹಿರೇ ಹೆಣ್ತಿ. The wife first married by a man (My.). ಹಿರೆಹೆಣ್ತಿ ಬಿಟ್ಟ ಮೇಲೆ ನ್ದರೆ, ಕಿರಿಯವಳು ಕಟ್ಟುವಳೆನ್ದು, ಹೇಳ ಬೇಕಾ? (Prv.). — ಹಿರೆ ಅಣ್ಣ. = ಹಿರೆಯ ಅಣ್ಣ. (B. 2, 42). — ಹಿರೇ ಅರಸಿನ ಮರ. A middle-sized tree, Garcinia xanthochymus Hook. f. — ಹಿರೇ ಕುದುರೆ. A big horse. ತಾನು ತಿನ್ನೋದು ಹಿರೇ ಕತ್ತೆ. ಹಿರೇ ಕುದುರೇ ಹೇಣ್ತಿ (Prv.). — ಹಿರೇ ಬರಕು. Euphorbia tirucalli Willd. (Z.). — ಹಿರೇ ಮಗಳು. An elder daughter; the oldest daughter. ಎಮ್ಮೇ ಕರು ಸಾಯ ಬೇಕು, ಹಿರೇ ಮಗ ಗಣ್ಣ ಸಾಯ ಬೇಕು (Prv.). — ಹಿರೇ ಮರ. A lofty tree, Ailanthus excelsa Roxb. (St. & Pl.). — ಹಿರೇ ರೋಗ. A dysenterical epidemic of cattle (S. Mhr.); a kind of leprosy (S. Mhr.). — ಹಿರೇ ಹೆಣ್ತಿ. = ಹಿರೆಹೆಣ್ತಿ. (Si. 183).

ಹಿರೆಯತನ hirĕyatana. = ಹಿರಿಯತನ. (My.; G. 485).

ಹಿರ್ರನೆ hirranĕ. Elatedly, greatly, in ಹಿರ್ರನೆ ಹಿಗ್ಗು (B. 3, 43. 80).

ಹಿಲಮೋಚಿಕೆ hilamôcikĕ. *The pot-herb Hingtsha repens* Roxb. (see Si. 162).

ಹಿಲ್ಲಿ hilli. = ಚಿಲಿ q. v., ಹಿಲಿ.

ಹಿವ hiva. Tbh. of ಹಿಮ (Śmd. 347; Śm. 16; ಶಬ್ದಮಣಿ 1, 49). — ಹಿವಗದಿರ. -ಕದಿರ. Cool-rayed: the moon (Kk. 44).

ಹಿಷಾರೆ hishârĕ. = ಇಷಾರೆ. (My.).

ಹಿಸಕು hisaku. = ಇಸಕು, ಇಸುಕು, ಪಿಸುಕು, ಪಿಸುಂಕು, ಹಿಸುಕು, ಹಿಚುಕು, ಹಿದುಕು 1, ಹಿಸಿಕು, ಹಿಸುಕು. To squeeze, to press, as a fruit; to press closely, as the throat; to knead; to shampoo (My.).

ಹಿಸಾಬು hisâbu. Numbers, practical arithmetic; computation, calculation; an account; a register of debts, costs, etc. (My.; Mhr., H. ಹಿಶೇಬು, ಹಿಸೇಬು, ಹಿಸಾಬು).

ಹಿಸಿ hisi. (= ಹಿಳಿ). To burst (v. i., as a jack fruit, a very tight jacket, My.; as a female breast, J. 11, 179); to crack (as a wall, a cooking vessel, My.). **2,** to squeeze (a ripe fruit) so as nearly to separate (it) into two pieces (My.).

ಹಿಸಿಕು hisiku. = ಹಿಸಕು, etc. (My.; Si. 381).

ಹಿಸುಕು hisuku. = ಹಿಸಕು, etc. (My.).

Digitized by Google

ಹಿಸುಕುವಿಕೆ hisukuvikĕ. Squeezing, etc. (ಮರ್ದನ, ಸಂವಾಹನ Si. 395).

ಹಿಸುಣ hisuṇa. = ಪಿಸುಣ. Tbh. of ಪಿಶುನ (Śmd. 342. 364; Râm. 6, 44, 10).

ಹಿಸುಣಿಕೆ hisuṇikĕ. Slander, etc. (Bh. 6, 1, 19).

ಹಿಸ್ಸೆ hissĕ. A share, part (My.; Si. 330; Mhr., H. ಹಿಸ್ಸಾ).

ಹಿಸ್ಸೆದಾರ hissĕ-dâra. A shareholder (My.; Mhr., H. ಹಿಸ್ಸೇದಾರ).

ಹಿಹಿಹಿ hihihi. Imitation of the sound of giggling (My.; Mhr.).

ಹಿಳ hiḷa. A crack (ಮುರಬಿಡಳು Mr. 385, o. r. ಮುಡಬಿಡುಳು Mr. 385; see ಪೆಳವು).

ಹಿಳಲು hiḷalu. = ಹಿಣೆ, etc. A bull's or bullock's hump (My.; ವಹ, ಪಣ್ಣಸ್ಕನ್ಧಪ್ರದೇಶ Si. 319).

ಹಿಳಿ hiḷi. (= ಹಿಸಿ). To crack, to burst, to split (v. i., ದಲನಾರ್ಥ Śmd. Dh.; ಬಿರಿ Śmd. I; T. ಪಿಡ್, ಪಿಳ್, ಪಿಳ; see ಪೆಳವು). ಹಿಳ್ಳನೆ ಹಿಳಿದುದು (Śmd. Dh.). See Bh. 1, 20, 54. 57; 3, 2, 2.

ಹಿಳಿಗೆ hiḷigĕ. = ಪೆಡಗೆ, etc., ಹಿಳ್ಗೆ, ಹೆಳ್ಗೆ. Tbh. of ಪಿಟಕ (or ಪೇಟಕ, ಪೇಟಿಕೆ). A basket (ಕಾಣ್ಡಾಲ, ಪಿಟ Nr., o. rs. ಪಿಟಕ, ಪೇಟಕ).

ಹಿಳಿಲ್ hiḷil. ಹಿಳಿಲು. = ಹಿಳಲು, etc. (ಕಕುದ Nn. 143; My.).

ಹಿಳುಕು hiḷuku. = ಪಿಳುಕು, ಪಿಳ್ಕು q. v. (Bh. 6, 4, 141; 8, 23, 25. 44). ಅಮ್ಬಿನ ಹಿಳುಕು (ಪುಂಖ Nr.). ತೆತ್ತಿಸುವ ಹಿಳುಕು (ಕರ್ತರಿ, ಪುಂಖ Mr. 295).

ಹಿಳ್ಗು hiḷgu. = ಪಿಳಗು. To break, to crack, to burst (v. i., ಬಿರಿ, ಹಿಳಿ Śmd. I Mdb.).

ಹಿಳ್ಗೆ hiḷgĕ. = ಹಿಳಿಗೆ, etc. See s. ಹೆಳ್ಗೆ.

ಹಿಳ್ಳನೆ hiḷḷanĕ. With a cracking noise; crack! ಹಿಳ್ಳನೆ ಹಿಳಿದುದು (Śmd. Dh.).

ಹಿಳ್ಳಿ hiḷḷi. = ಹಿಳ್ಳೆ 1. A branch, a shoot, a rootlet. — ಹಿಳ್ಳಿಯೊಡೆ. -ಒಡೆ. Shoots to break forth. ಹಿಳ್ಳಿಯೊಡೆದು ಬೆಳೆದ ತೃಣಧಾನ್ಯಂಗಳು (ಗುಲ್ಮ Nr.).

ಹಿಳ್ಳೆ hiḷḷĕ. 1. = ಹಿಳ್ಳಿ. — ಹಿಳ್ಳೆವರೆ. -ಪರೆ. Rootlets to spread. ಹಿಳ್ಳೆವರೆದ ಗೆಡ್ಡೆ (ಕರಹಾಟ Nr.).

ಹಿಳ್ಳೆ hiḷḷĕ. 2. = ಹಿರಳೆ, etc. (My.).

ಹಿಳ್ಳೆ hiḷḷĕ. 3. (= ಚಿಣ 1, etc.; cf. ಪೆಳವು?). — ಹಿಳ್ಳೆಕೋಲು. = ಚಿಣಿಕೋಲು. A small piece of wood or a piece of a stick used in the game of tip-cat (My.).

ಹಿಱ್ hiṟi. = ಪಿಱ್. To squeeze out, to deprive of juice or moisture or essence, etc. (ರಸಮಂ ಹಿಣ್ಡು Śmd. I; ನಿರ್ದ್ರವಕರಣ Śmd. Dh.; Grj. 6, 5; 9, 18; 10, 74; J. 31, 26).

ಹೀ hî. 1. = ಹಿಯ್. (M. ಪೀ, excrements; fie, for shame = ಚೀ; cf. ಪೀ; vedic Sk. ಹೀಯ್, to blame, abuse, treat disrespectfully or with contempt; cf. Sk. ಹೀ). — ಹೀಗಳೆ. -ಕಳೆ. To scoff, to revile. ಹೀಗಳೆದು ಗೇಲಿಗೊಳಿಸುವಿಕೆ (ಅಪ್ಪುರತಕ, ಹಂಗಿಸಿ ನಗುವದು Si. 73). — ಹೀಗಳೆ. -ಕಳೆ. = ಹೀಗಳೆ. — ಹೀಗಳೆಯುವಿಕೆ. -ಕಳೆಯುವಿಕೆ. Scoffing, etc. (ಅವರ್ಣ, ಆಕ್ಷೇಪ, ನಿರ್ವಾದ, ಪರಿವಾದ, ಅಪವಾದ, ಉಪಕ್ರೋಶ, ಜುಗುಪ್ಸೆ, ಕುತ್ಸೆ, ನಿನ್ದೆ Si. 57). — ಹೀಯಾಳಿಕೆ. -ಆಳಿಕೆ. = ಹಿಯ್ಯಾಳಿಕೆ. Scoffing, etc. (ನಿನ್ದೆ, ಜರ್ದಿಯೋಣ G.; not My.). — ಹೀಯಾಳಿಸು. -ಆಳಿಸು. To address with contumelious language, to treat with opprobrious and contemptuous language, to scoff, to revile (My.; B. 4, 34; ನಿನ್ದಿಸು G.). — ಹೀಹಾಳಿ. (ಹೀಯಾಳಿ). Scoffing: disrespectful, rough or cruel treatment (ಕಾಲ್ದುಡಿ' Bhn. 20; text corrupt, one MS. ಹೀಯಾಳಿ). — ಹೀಹಾಳಿಗೆಡಸು. -ಕೆಡಸು. To let fall or drop scoffing words, to scoff, to revile (Bh. 7, 1, 26). — ಹೀಹಾಳಿಸು. = ಹೀಯಾಳಿಸು. (Bp. 21, 23; Bh. 8, 13, 1).

ಹೀ hî. 2. = ಈ 7, (ಹಿ). See ಇದ್ದೀ (e. g. B. 1, 7. 15; 2, 48).

ಹೀ hî. *An interjection expressing surprise: ah! ah!,* and fatigue, despondency or sorrow: ah! alas! (Sk., Mhr. ಹೀಹೀ = ಹಿಹಿಹಿ, q. v.).

ಹೀಗ್ hîg. = ಪೀಕ್. — ಹೀಗ್ಗಾಳಿ. = ಪೀಕ್ಕಾಳಿ. (Z.).

ಹೀಗೆ hîgĕ. = ಇಹಗೆ, etc. In this manner, thus (ಇನ್ತು Śmd. 385 Cm.; ಏವಂ Si. 469; C.; B. 1, 24; 2, 53). ಹೀಗ್ಯಾಕೆ? (B. 5, 146). ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಹೀಗೆ ಅಭಿನಯಿಸ ಬೇಕೆವ್ವ ಗೊತ್ತು (ಕಾಲ Si. 64); ಹೀಗೆ ನಡಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೆನ್ದು, ಅಧಿಕಾರದಿನ್ದ ವಿಧಿಸಿ ಹೇಳುವಿಕೆ (ಆಜ್ಞೆ, etc. 265); ಹೀಗಾದೀತೆಮ್ಬು ಕಯಸ್ (ಕಿಲ, ಹೀಗಪ್ಪೆ, ಹೀಗಲ್ಲವೆ 470). — ಹೀಗೆಯೆ. -ಎ 3. Even in this manner, in this very manner (ಏವಂ Si. 103. 189); ಹೀಗೆಯೆ ಸರಿ ಎಮ್ಬುವಿಕೆ (ಏವಂ 475). — ಹೀಗೆಯೇ. -ಏ 2. In this very manner; without a particular or plausible cause (B. 3, 123). ಇದು ಹೀಗೆಯೇ ಮಾಡ ಬೇಕೆವ್ವ ವೇದೋಕ್ತವಾದ ವಿಧಾನ (ಕಲ್ಪ, etc. Si. 248). — ಹೀಗೇ. -ಏ 2. = ಹೀಗೆಯೇ. (B. 2, 28; 5, 104). ಇದು ಹೀಗೇ ಸರಿ ಎಮ್ಬ ನಿಶ್ಚಯ (ನೂನಂ Si. 469). ಹೀಗೇ ಬಾಯಾಡಿಸುವವಳು ಅವಳಕ್ಕೀ ಕಾದು ಕಣ್ಣರೆ ಬಿಟ್ಟಾಳೇ? (Prv.). — ಹೀಗೋ. -ಓ 3. In this manner? thus? ಹಾಗೆ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹಾಗೋ? ಹೀಗೋ? (ಆಹೋ, etc. Si. 472).

ಹೀಂಗೆ hîṅgĕ. = ಇಹಂಗೆ, etc., ಹೀಗೆ q. v. (ಇನ್ತು Śmd. 61. 65 Cm.; My.).

ಹೀಚು hîcu. = ಈಚು 2, ಪಿಂಚು 2 q. v. (ಎಳೆಗಾಯಿ, ಮಿಡಿ, ಹಡಿರ್ Sm. 22; My.; B. 3, 90). — ಹೀಚುಗಾಯಿ. -ಕಾಯಿ. = ಹೀಚು. (G. 142).

ಹೀಜು hîju. 1. = ಈಜು 1. To swim (My.).

ಹೀಜು hîju. 2. = ಈಜು 2. Swimming (My.).

ಹೀಜು hîju. 3. = ಪಿಂಜು 1, etc. To rend (v. t., as cloth); to be rent (as cloth, My.).

ಹೀದೆ hîdĕ. = ಈದೆ, ಹಿಪ್ಪೆ, etc. The refuse or residue of what has been squeezed out (My.).

ಹೀನ hîna. *Left, forsaken, relinquished, abandoned,* deserted, neglected; excluded, shut out from; deprived of, free from, devoid of, destitute of, without, bereft of; feeble; *deficient, defective,* faulty, inferior, insufficient; deducted, subtracted, minus; *mean, base, vile, bad, low; avaricious.* 2, a forsaken man, etc., etc.; that is bad, etc. (see e. g. ಒಳಿತು-). ಹೀನನ ಸಂಗ ಮಾನಿಗೆ ಆಗದು, ಮಾನಿಯ ಸಂಗ ಹೀನಗೆ ಆಗದು.— ಜೀನನ ಮನಸ್ಸು ಯಾವಾಗ್ಲೂ ಹೀನವೇ ಸರಿ.—ದೀನವಾದರೆ ಹೀನನಿಗೆ ಆಗದೇ? (Prvs.). See ಗರ್ವ-, ನಿ-, ವಿಕ್ರಮ-, ವಿ-, ವೃದ್ಧಿ-. — ಹೀನಕೆಲಸ. A low occupation; a base act (My.).

ಹೀನಜಾತಿ hîna-jâti. Low-born, of low caste, outcast, degraded, vile (J. 10, 39). 2, a low caste (My.). 3, an inferior kind (My.).

ಹೀನತನ hînatana. Meanness, baseness. ಅನೆಗಂಚಕೆ ಯಾಕೆ?

Digitized by Google

ಶ್ವಾನಗೆ ಸೊಬಗು ಯಾಕೆ? ದಾಸಿಗೆ ದೀನತನ ಯಾಕೆ? ಜ್ಞಾನಿಗೆ ಹೀನ ತನ ಯಾಕೆ? (Sp.).

ಹೀನತೆ hînatĕ. = ಹೀನತ್ವ. The state of being deprived of or devoid of, etc. (Bp. 44, 65; see ಭಕ್ತಿ-, ವಿ-).

ಹೀನತ್ವ hînatva. Defectiveness, deprivation, destitution, the state of being without, absence of. See ವಿ-.

ಹೀನದಶೆ hîna-daśĕ. A hapless, miserable state (My.).

ಹೀನಯ್ಸು hînaysu. To degrade by contumelious language (My.).

ಹೀನವಾದಿ hîna-vâdi. *Overcome in argument, worsted, silenced; cast in law;* making a defective statement, insufficient or inadmissible (as a witness).

ಹೀನಸರ hîna-sara. Tbh. of ಹೀನಸ್ವರ, q. v.

ಹೀನಸ್ವರ hîna-svara. A defective or bad, disagreeable voice (My.; ಅಧ್ವಾನ, ಹೀನಸರ Nn. 164).

ಹೀನಾಂಗ hîna-aṅga. Deficient in limb, crippled, maimed, mutilated, imperfect, defective. (R.).

ಹೀನಾಯ hîna-âya. Defective gain: want (ಕೊರತೆ G.); dishonour (My.). ಅಪ್ಪ ಹೊಡದದ್ದಕ್ಕಿನ್ನ ಅಕ್ಕ ಅನ್ನದದ್ದು ಹೀನಾಯವಾಯಿತು (Prv.).

ಹೀನೋಪಮೆ hîna-upamĕ. N. of a simile (Kâvy. III, 3, B, 75 seq.).

ಹೀರ್ hîr. 1. = ಪೀರ್, ಹೀರು. To suck, etc. (ರಸಾಸ್ವಾದನ Śmd. Dh.; ಹಿತರಸಸ್ವೀಕಾರ Śm. 104). P. p. ಹೀರ್ದು.

ಹೀರ್ hîr. 2. (Tbh. of ಹೀರ?). An ornament (ಭೂಷಣ Śmd. Dh.; Śm. 104).

ಹೀರ hîra. A thunderbolt. 2, a diamond (Čpr. 7, 129). 3, a snake. 4, a necklace. 5, a lion. 6, Śiva. 7, N.

ಹೀರಕ hîraka. *A diamond.*

ಹೀರಾವಳಿ hîra-âvaḷi. A necklace of diamonds (Bp. 4, 37).

ಹೀರಿ hîri. 1. = ಈರಿ 1. See ಇದ್ದೀರಿ.

ಹೀರಿ hîri. 2. = ಹೀರೆ. ಹೀರೀ ಕಾಯ ಬಳ್ಳಿ (ಕೋಶಾತಕೀ G.).

ಹೀರು hîru. = ಹೀರ್ 1, etc. P. p. ಹೀರಿ (C.). ರಕ್ತವನ್ನು ನೊಯಿಸದನ್ತೆ ಹೀರಿ ಕೊಳ್ಳಲುಳ್ಳ ಜನ್ತು (ರಕ್ತಪ, ಜಿಗಣಿ Sl. 89); ಆನೆಗಳ ರಕ್ತವನ್ನು ಹೀರಲುಳ್ಳ ದೊಡ್ಡ ಜಿಗಣಿ (ದುರ್ನಾಮ, etc. 90). ಹೀರಿ ಕೊಳ್ಳುವದು (G. 298). ಬೇರುಗಳು ನೆಲದೊಳಗಿನ ರಸವನ್ನು ಹೀರಿ ಕೊಣ್ಡು (B. 3, 35). ಎಲೆಗಳು ತಮ್ಮ ಬೆನ್ನ ಮೇಲಿರುವ ಹಲವು ತೂತುಗಳಲ್ಲಿ ಹವೆಯೊಳಗಿನ್ದ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ವಾಯುವನ್ನು ಹೀರಿ ಕೊಣ್ಡು (3, 36).

ಹೀರುಳೆ hîruḷĕ. = ಹಿರಳೆ, etc. See s. ಹೇರುಳೆ.

ಹೀರೆ hîrĕ. = ಈರೆ, ಹೀರಿ 2. The vegetable Luffa acutangula Roxb. or Cucumis acutangulus Lin. (C.; T. ಪೀರ್, ಪೀರ್ಕ್ಕು; Tu. ಪೀರೆ; Tĕ. ಬೀರೆ; see Mr. s. ಜಾಲಿನಿ). ಕಾಡ ಹೀರೆ (ಧಾಮಾರ್ಗವ, ಘೋಷಕ Nr.; ಘೋಷ, ಕೋಶಾತಕೀ Nr.). See ಕಯ್ಪೀರೆ, ತುಪ್ಪಹೀರೆ. — ಹೀರೇ ಕಾಯಿ. The fruit of the Luffa (ಘೋಷಕ, ಧಾಮಾರ್ಗವ, ಮಹಾಕಾಲಿ G.). — ಹೀರೇ ಬಳ್ಳಿ. A climbing herb whose half grown fruit is a very good vegetable, Luffa acutangula Roxb. (C.).

ಹೀಲ hîla. N. of a plant (ಬಂಗರಳೆ Mr. 119). 2, semen virile.

ಹೀಲಿ hîli. A peacock's tail (ಪ್ರಚಲಾಕ, ಶಿಖಣ್ಡ Hlâ.; Mr. 169; ಮಲ, ಪೀಲಿ Nn. 22, o. r. ಹಿಲ್ಲಿ); a feather of a peacock's tail (Bp. 18, 2); an eye in a peacock's tail. ನವಿಲ ಹೀಲಿಯ ಕಣ್ಣು (ಪೀಲಿ, ಚನ್ದ್ರ Sl. 69).

ಹೀಹಾಳಿ hîhâḷi. See s. ಹೀ 1.

ಹು hu. 1. = ಪು 1. See e. g. ಕಡುಹು, ಕುಡುಹು, ತಗಹು, ತೆಗಹು 2, ಬಲುಹು.

ಹು hu. 2. = ಪು 2. See e. g. ಕೆಡಹು, ಕೊಡಹು, ತಡಹು 1, ತೆಗಹು 1, ಸಲಹು.

ಹುಂ huṁ. ಹುಮ್. An imitative sound expressive of remembrance, *doubt, interrogation*, assent, anger, aversion, reproach, fear. *Cf.* ಹೂಂ.

ಹುಕುಂ hukuṁ. A command, an order (My.; B. 5, 7; Mhr. H. ಹುಕುಮು). — ಹುಕುಂ ನಾಮೆ. A written order (My.); a written award upon a suit settled; a decree (Mhr. H.).

ಹುಕ್ಕಾ hukkâ. A smoking apparatus, a hooka (My.; Mhr. H.).

ಹುಕ್ಕುಂ hukkuṁ. = ಹುಕುಂ. (My.; Sl. 399).

ಹುಕ್ಕುಮು hukkumu. = ಹುಕ್ಕುಂ. (My.; B. 5, 159. 2(?)).

ಹುಗಳು hugaḷu. = ಹುಗುಳು, etc. (My.).

ಹುಗಿ hugi. = ಉಗಿ 7. To inter, to bury (C.; ಗಡಿ 1, ಪೂಡ್). ಹುಗಿದಿಟ್ಟ ದ್ರವ್ಯ (ಉಪನಿಧಿ G.). [illegible] ತಕ್ಕೊಣ್ಡು ಹೋಗಿ, ಒನ್ದು ಹೊಲದೊಳಗೆ ಹುಗಿದಿಟ್ಟರು (B. 3, [illegible]). ನರಿಗಳು ಹುಗಿದ ಹೆಣಗಳನ್ನು ಕೆದರಿ ತೆಗೆದು ತಿನ್ನುವವು (3, [illegible]). ಆತನ ಪ್ರೇತವನ್ನು ಬಹುಸಮಾರಮ್ಭದಿನ್ದ ವಿಧಾನಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹುಗಿದು (4, 215). ಅವರು ಅಂಜ ಕೊಣ್ಡು, ಹಣವನ್ನು ನೆಲದೊಳಗೆ ಹುಗಿದಿಡುವರು (5, 90).

ಹುಗಿತ hugita. = ಉಗಿತ. The act of burying or interring (My.).

ಹುಗಿಲು hugilu. To state of being rent or split (*cf.* ಉಗಿ 2). — ಹುಗಿಲುಗಳೆ. -ಕಳೆ. To split and remove (Bh. 1, 7, 3).

ಹುಗಿಸು hugisu. 1. = ಪುಗಿಸು, etc. To cause to enter (Bp. 43, 50; 45, 19).

ಹುಗಿಸು hugisu. 2. To cause to inter or bury (My.; B. 5, 55).

ಹುಗು hugu. = ಪುಗು 1, etc. To enter (Bp. 15, 16. 36. 53; 36, 52; 43, 40. 41. 44; 45, 27; 49, 8; 53, 49; 54, 8. 38; 57, 39; 58, 58; 60, 26; Bh. 3, 13, 26). P. p. ಹೊಕ್ಕು. ಕುಡಿ ಕಟ್ಟಿನೊಳು ಹೊಕ್ಕು (Sp.). ಉರಿ ಬನ್ದು ಬೇಲಿಯನ್ನು ಹೊಕ್ಕದ ಕಣ್ಣೆ (Sp.). ಹೊಕ್ಕನು ಶಾಸನವನ್ [illegible] (Bh. 1, 13, 24). (ಹೆಬ್ಬನ್ದಿ) ಭೀಮನ ಭೀತಿಯಲಿ ಹೊಕ್ಕುದು [illegible] ನಗಹ್ವರವ (3, 13, 31). ವನವೀಥಿಗಳ ವಳಯವ ಹೊಕ್ಕು [illegible] ದಿಲ್ಲ ವಿರಹಿಗಳು (1, 5, 10). (ಭೀಮನ್) ಅಸುರನ ಹೊಕ್ಕು [illegible] ನು (1, 10, 38). — ಹುಗು ಹುಗು. rep. (Bp. 53, 44).

ಹುಗುಳು huguḷu. = ಪುಗುಳ್, ಹುಗಳು. A blister, a vesicle, a boil, a sore (ಪಿಟಕ, ಸ್ಫೋಟಕ, [illegible] H. A. ವಿಸ್ಫೋಟ, ಪಿಟಕ Nr.; ಹೋಳಿಗೆ Kk. 46; Bh. 1, 6, 14; My.). ಕಾಲ ಹುಗುಳು (ಪಾದಸ್ಫೋಟ, ವಿಪಾದಿಕೆ Nr.). — [illegible] -ಏಳು. Blisters or sores to arise (Bp. 13, 20. 21. 22. 24.

ಹುಗ್ಗಿ huggi. = ಪುಗ್ಗಿ q. v., etc. (Bp. 2, 33; 14, 13. 13 [illegible] 38, 17. 18; Bp. 38, 2; ಉಷ್ಣಿಕೆ, ಪಾಯಸ, ಯವಾಗು, [illegible] C.). ಯವೆಯ ಹುಗ್ಗಿ, a hodge-podge of barley ([illegible]). ಹುಗ್ಗಿ ತಿನ್ದಾಕ್ಷಣ ಮುಗ್ಗಿ ಬಿದ್ದ ಹಾಗಾಯಿತೇ? (Prv.). — [illegible] ದುಗ್ಗಳವ್ವೆ. N. (Bp. 59, 6).

Digitized by Google

ಹುಗ್ಗಿಗ huggiga. A proud, arrogant man (Bh. 3, 9, 36; 4, 9, 59; see ಪುಗ್ಗು).

ಹುಗ್ಗೆ huggĕ. = ಹುಗ್ಗಿ. ಎಳ್ಳ ಹುಗ್ಗೆ (ತಿಲೌದನ Nr.).

ಹುಂಕಾರ huṅ-kâra. Uttering a menacing sound; any roaring, bellowing. (J. 13, 36).

ಹುಚ್ಚಂಗಿ huččaṅgi. = ಉಚ್ಚಂಗಿ, q. v. (My.). — ಹುಚ್ಚಂಗಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. = ಹುಚ್ಚಂಗಿದುರ್ಗಿ. (My.). — ಹುಚ್ಚಂಗಿದುರ್ಗಿ. N. of a Durgi at Huččaṅgi (My.).

ಹುಚ್ಚತನ huččatana. = ಹುಚ್ಚುತನ. (ಮರುಳ್ತನ G.).

ಹುಚ್ಚಿ huččí. = ಪೆಚ್ಚಿ, etc. A stupid or mad female (My.); N. (My.). ಹುಚ್ಚಿಗೆ ಅತ್ತೇ ಮನೆ ಏನು? ತವರ ಮನೆ ಏನು? (Prv.).

ಹುಚ್ಚು huččhu. = ಪೆಚ್ಚು q. v., etc. Foolishness, folly, madness (ಉನ್ಮಾದ, ಚಿತ್ತವಿಭ್ರಮ Si. 70; B. 4, 133; C.); the state of growing wild, as plants; excess. ಹುಚ್ಚು ಹೋಯಿತು, ಒನಕೆ ತಾ! ಅನ್ದ. — ಹುಚ್ಚಿಲ್ಲ, ಬೆಪ್ಪಿಲ್ಲ, ಶಿವಲೀಲೆ. — ಹುಚ್ಚು ಹೋಗದೆ ಮದುವೆ ಆಗದು, ಮದುವೆ ಆಗದೆ ಹುಚ್ಚು ಹೋಗದು. — ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟರೆ ಹುಚ್ಚು ಹೋದೀತೇ? — ಹಚ್ಚಡ ಹೊದಿಸಿದರೆ ಹುಚ್ಚು ಹೋದೀತೇ? — ಬಿಚ್ಚಿ ಹೇಬ್'ದರೂ ಹುಚ್ಚು ಹೋಗದು (Prvs.). — ಹುಚ್ಚ. -ಅ 3. A stupid or mad man (C.; ಉನ್ಮತ್ತ G.); N. (C.). ಹೀಗೆ ಹುಚ್ಚನನ್ತೆ ತಿರುಗಾಡುವದು ತರವಲ್ಲ (B. 3, 125). ಇವನು ಎಲ್ಲಿಯೋ ಹುಚ್ಚ ಕಾಣಿಸುತ್ತಾನೆ (4, 53). ದುಃಖದಿನ್ದ ಅವನು ಹುಚ್ಚನಾಗಿ (5, 73). ಹುಚ್ಚ ಹೋದದ್ದೇ ದಾರಿ. — ಹುಚ್ಚಿಗೆ ನಚ್ಚ ಬಾರದು, ಪಚ್ಚಕ್ಕೆ ಕೊಡಕೆ ಬಾರದು. — ಎಲ್ಲರೂ ನಕ್ಕರೆ ಹುಚ್ಚ ತಾನೂ ನಕ್ಕ. — ನುಚ್ಚಾದರೂ ಹುಚ್ಚಗೆ ಬೇಕು (Prvs.). — ಹುಚ್ಚರಾಯ. Hanumat (My.); N. ಕೆಟ್ಟು ಮುದಿ'ದವರಿಲ್ಲಾ ಹುಚ್ಚರಾಯನ ಗುಡೀ ಸೇರಿ! (Prv.). — ಹುಚ್ಚಾಟ. -ಆಟ. Foolish behaviour, silly conduct (C.; B. 3, 72). — ಹುಚ್ಚುಕಗ್ಗಲಿ. (ಅರಿಮೇದ, ವಿಟ್ಖದಿರ Si. 134). — ಹುಚ್ಚುಕಬ್ಬು. = ಕಾಕಬ್ಬು. (My.). — ಹುಚ್ಚುಕುದಿ'ಮರಿ'. A foolish lamb (B. 2, 45). — ಹುಚ್ಚುಕೆಲಸ. A foolish business or work (My.). — ಹುಚ್ಚುಕೋಪ. Excessive anger (My.). — ಹುಚ್ಚುಗಾಳಿ. A violent wind (My.). — ಹುಚ್ಚುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To become mad or bewildered (Abhâ. 2, 89). — ಹುಚ್ಚುತರ್ಗನ ಕಸ. The herb Heliotropum supinum Lin. var. malabarica (Z.). See ಬಿಳೀ-. — ಹುಚ್ಚು ತಿಳಿ. Madness to cease (My.). — ಹುಚ್ಚುತಿಳುವಳಿ. Foolish notions (My.; B. 5, 190). — ಹುಚ್ಚುತೊಣ್ಡೆ. (ಕಾಕಾಂಗಿ, ಕಾಕನಾಸಿಕೆ G.). — ಹುಚ್ಚುನಾಯಿ. A mad dog (C.; B. 2, 53). — ಹುಚ್ಚುಪಡವಲ. (ಕುಲಕ, ಪಟೋಲ, ತಿಕ್ತಕ, ಪಟು Si. 161). — ಹುಚ್ಚು ಪುಚ್ಚು. reit. (My.). — ಹುಚ್ಚುಪ್ರೀತಿ. Excessive love, silly affection (My.). — ಹುಚ್ಚು ಬಿಡಿಸು. To remove folly, etc. (B. 4, 57). — ಹುಚ್ಚುಬುದ್ಧಿ. A foolish mind; unreasonableness (My.). — ಹುಚ್ಚುಬೇವುಮರ. = ತುರಕಬೇವುಮರ. (St. & Pl.). — ಹುಚ್ಚುಮರಿ'. A foolish young (B. 2, 45). — ಹುಚ್ಚುಮಳೆ. Excessive, heavy rain (My.). — ಹುಚ್ಚು ಮಾಡು. To make a fool of (another, My.). — ಹುಚ್ಚುಮುಣ್ಡೆ. A foolish widow. ಹುಚ್ಚುಮುಣ್ಡೇ ಪ್ರಮಾಣ ಅವಲಕ್ಕೀ ಕೇಡು (Prv.). — ಹುಚ್ಚುಸವ್ವೆ. The wild kind of the sword-bean, Canavalia ensiformis var. virosa W. & A. (Z.). — ಹುಚ್ಚುಸಾಸುವೆ. (ಕ್ಷವ, ಕ್ಷವಾಭಿಜನನ, ರಾಜಿಕೆ, ಕೃಷ್ಣಿಕೆ, ಆಸುರಿ Si. 305). — ಹುಚ್ಚು ಹತ್ತು. Foolishness or madness to join (v. i.) or to seize (My. with dative; B. 2, 53). ಅವನಿಗೆ ಹುಚ್ಚು ಹತ್ತಿತು (B. 5, 209). — ಹುಚ್ಚುಹರಳು. (ಏತಲ್ಕ Si. 446). — ಹುಚ್ಚುಹಾರುವ. A foolish Brâhmaṇa (B. 4, 180). — ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿ. Foolishness or madness to seize (My. with dative; Dp. 20 palla). ನಿಮಗೆ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿಯಿತೇನು? (B. 5, 94). ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದವನು (ಉನ್ಮತ್ತ, ಉನ್ಮಾದವತ್ Si. 208); ಔಷಧಪ್ರಯೋಗದಿನ್ದ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದ ನಾಯಿ (ಅಲರ್ಕ 342). — ಹುಚ್ಚುಹುಚ್ಚು. rep. Great excess (My.). — ಹುಚ್ಚೆಳ್ಳು. -ಎಳ್ಳು. = ಕಾಡೆಳ್ಳು. (St. & Pl.; ತಿಲಪಿಂಜ, ತಿಲಪೇಜ, ನಿಷ್ಫಲತಿಲ Si. 305). — ಹುಚ್ಚೇರು. -ಏರು. Madness to increase (My.). — ಹುಚ್ಚೋಟ. -ಓಟ. A very fast run (My.).

ಹುಚ್ಚುತನ huččutana. = ಪೆಚ್ಚುತನ, ಹುಚ್ಚತನ. Madness; foolishness (My.; B. 5, 209).

ಹುಜತ್ತು hujattu. Perverse wrangling, objecting; any such objection or difficulty made; any mean, unfounded, unreasonable pretence in endeavouring to shuffle off or decline (My.; Mhr., H. ಹುಜತ). 2, a government receipt (Mhr., H.).

ಹುಜೂರ್ hujûr. ಹುಜೂರು. = ಹಜೂರು, q. v. (B. 4, 20; My.).

ಹುಂಜ huñja. = ಉಂಜ, ಪುಂಜ, etc. A cock (My.; ಚರಣಾಯುಧ G.).

ಹುಂಜ huñja. = ಉಂಜ, ಪಿಂಜ. A quantity or skein of cotton yarn (My.; Tĕ., T. ಪುಂಜ).

ಹುಂಜು huñju. = ಹುಂಜ, etc. (My.). ಕೋಬಿ'ೕ ಹುಂಜು (ಪದಾಯುಧ G.). — ಹುಂಜುದಡಿ. A kind of border of a cloth (B. 3, 103). — ಹುಂಜು ಹತ್ತು. = ಹುಂಜು ಹಾರು. (My.). — ಹುಂಜು ಹಾರು. A cock to tread (a hen, My.).

ಹುಟ್ಟ huṭṭa. 1. = ಹುಟ್ಟಿ, etc. See ಜೇನ-.

ಹುಟ್ಟ huṭṭa. 2. = ಹುಟ್ಟು 2, etc. — ಹುಟ್ಟಗಿವಡಿ. -ಕಿವಡಿ. = ಹುಟ್ಟುಕಿವುಡಿ. (B. 3, 50). — ಹುಟ್ಟಗುರಡ. -ಕುರಡ. = ಹುಟ್ಟುಕುರುಡ. (ಜಾತ್ಯನ್ಧ G.). — ಹುಟ್ಟನಡಿಗೆ. The natural paces of a horse (B. 3, 55). — ಹುಟ್ಟಾ. From one's very birth (B. 4, 153).

ಹುಟ್ಟಾವಳಿ huṭṭâvaḷi. = ಹುಟ್ಟುವಳಿ. (B. 5, 116. 127).

ಹುಟ್ಟಿ huṭṭi. = ಉಟ್ಟಿ 3, ಪುಟ್ಟಿ 3, ಹುಟ್ಟ 1, ಹುಟ್ಟು 4. A comb (of wax in which bees store their honey, Bh. 7, 7, 41; My.; see ಜೇನ-). (ದೇವರು) ಕೊಟ್ಟು ಬಹ ಕಾಲದಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಪುಣ್ಣಲದಿ'ಯದೆ (ನೊಣ) ಹುಟ್ಟಿಯ ಒಳಗೆ ಜೇನಿಟ್ಟು ವರರಿಂಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೋದನ್ತೆ (Sp.).

ಹುಟ್ಟಿಗೆ huṭṭigĕ. (fr. ಉಡು 1) = ಹುಟ್ಟುಗೆ. A man's raiment (Bp. 11, 33), a woman's cloth (ಸೀರೆ Śm. 72; Bp. 11, 33; ದುಗುಲ, ಪಟ್ಟಣಿಗೆ, ಉಳ್ದುಡಿಗೆ, ವಸನ Śs.). ಉಡುವ ಹುಟ್ಟಿಗೆ (ಸ್ಥೂಲಶಾಟಕ Nr.). ಹುಲ್ಲುಂ (o. r. ಹಲ್ಲುಂ) ಹುಟ್ಟಿಗೆಯುಂ (Śmd. 84).

ಹುಟ್ಟಿಸು huṭṭisu. = ಪುಟ್ಟಿಸು. To cause to be born, to create, to produce, to originate (Bp. 40, 51; 50, 64; 54, 6; C.; B. 3, 54; 4, 35; 5, 80). ಗಣ್ಡನು ಸತ್ತ ಮೇಲೆ ಮಿಣ್ಡನ ದೆಸೆಯಿನ್ದ ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಣ್ಡ ಹಾದರದ ಮಗನು (ಗೋಳಕ Si. 193); ಕಡೆದು ಒರೆಗೊಣ್ಡು ಅಗ್ನಿಯಂ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಮರ (ಅರಣಿ 239); ಯಾವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ತ್ರೀಯಲ್ಲಿ ಶೂದ್ರನಿನ್ದ ಹುಟ್ಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟನೋ, ಅವನು (ಚಣ್ಡಾಲ 337); ಇತರರನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನ ಪಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಆಶೆ ಹುಟ್ಟಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಡುವಿಕೆ (ವಿಲಮ್ಭ, etc. 397).

ಹುಟ್ಟಿಸುಹ huṭṭisuha. Creating, etc. ಹಗೆಯರಿಂಬ್ಬರೊಳಗೆ ವಿರೋಧವ ಹುಟ್ಟಿಸುಹ (ಭೇದ Nr.).

ಹುಟ್ಟು huṭṭu. 1. = ಉಟ್ಟು 5, ಪುಟ್ಟು 1 q. v. To arise, to come into existence, to be born, etc. (ಅವತರಿಸು Śmd. 66 Cm.; ಉದಯಿಸುಗು 84 Cm.; Bp. 27, 16; 30, 28; 42, 5; 61, 37; Bh. 3, 8, 3; J. 10, 20; Dp. 4; C.; B. 2, 7; 4, 28). ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವನು (ಸೋದರ್ಯ, ಸಹಜ, etc.); ಆಗಳನ್ತೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಕರು (ತರ್ಣಕ); ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದನ್ಥಾ ಆ ಒಗನಿ (ಅಕ್ಷೋಟ, etc.); ಕಣೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಪೂರ್ಣಾದಿರೂಪವಾಗಿ ಇಹುದು

Digitized by Google

(ಅಕೃತ); ಬಿತ್ತಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಕೆಯಿ (ವೀಜಾಕೃತ, etc.); ಗುಬ್ಬಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಗಣ್ಣುಮಣಿ (ಚಾಟಕೈರ); ಕೆಚ್ಚನೆ ಅಪ್ಪ ಬನ್ದುಗೆ (ಹಲ್ಲಳ, etc.), ಅದು ಜಲದೊಳಾದಡೂ ಸ್ಥಲದೊಳಾದಡೂ ಹುಟ್ಟುವುದು (Nr.). ಹುಟ್ಟುವಾಗ ಬತ್ತಲೆ, ಸಾಯುವಾಗ ಕತ್ತಲೆ.— ಹುಟ್ಟುತ್ತಲೆ ನನ್ನ ಮಗ, ಉಡಿಗೆಜ್ಜೆ ಕದ್ದ.— ಹುಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಸತ್ತಿಲ್ಲ, ಸುಡುಗಾಡು ಕಣ್ಡಿಲ್ಲ; ಮುಕ್ಕ ಹ್ಯಾಗೆ ತಿಳಿದೀತು?— ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಹೊಲೆಯೂರು, ಬೆಳೆದದ್ದು ಮೊಲೆಯೂರು, ಇದ್ದದ್ದು ಈ ಊರು, ಎದ್ದದ್ದು ಕಾಡೂರು.— ಹುಟ್ಟಿವಾಗ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮ, ಬೆಳೆದಾಗ ದಾಯಾದಿ.— ಪುಣ್ಯ ಮಾಡದೆ ಕೆಟ್ಟ, ಹೆಣ್ಣು ಹುಟ್ಟಿ ಕೆಟ್ಟ (Prvs.). ಹುಟ್ಟುವದು (ಪ್ರಸೂನ, ಉತ್ಪತ್ತಿ Nn. 25; ಸೂತ, ಸಮ್ಭವ 32; ಉದ್ಭವ 82; ಭವ Bhn. 17). ಹುಟ್ಟುವನ್ತಾದು (ಭೂತ, ಜನಿತ Nn. 78; ಭಾವ, ಸಮ್ಭೂತ 100).

ಹುಟ್ಟು huṭṭu. 2. = ಪುಟ್ಟು 2 q. v., ಹುಟ್ಟ 2. Birth, etc. (ಉತ್ಪತ್ತಿ, ಜನ್ಮ G.; My.). ಸಾವು ಹುಟ್ಟುಗಳು (Bp. 54, 21). ಹುಟ್ಟುಗಳು (54, 34). See ಕಡೆ-. — ಹುಟ್ಟಿದ್. -ಅಡ್. = ಹುಟ್ಟುಗೆಡು. (My.). — ಹುಟ್ಟುಕಿವುಡ. A male born deaf (My.). — ಹುಟ್ಟುಕಿವುಡಿ. A female born deaf (My.). — ಹುಟ್ಟುಕುರುಡ. A male born blind (My.). ಹುಟ್ಟುಕುರುಡಗೆ ಸ್ವಪ್ನವಿಲ್ಲ, ಮುಟ್ಟು ತಿಳಿದವಗೆ ರೋಗವಿಲ್ಲ.— ಹುಟ್ಟುಕುರುಡ ಹಾಲು ತಿಳು ಕೊಣ್ಡ ಹಾಗೆ.— ಹುಟ್ಟುಕುರುಡ ಹಾದಿಬಾವಿಲಿ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ (Prvs.). — ಹುಟ್ಟುಕುರುಡಿ. A female born deaf (My.). — ಹುಟ್ಟುಗುಣ. A natural or innate disposition. ಹುಟ್ಟುಗುಣ ಬಿಟ್ಟು, ಕೊಟ್ಟ ಗುಣ ಬನ್ದೀತೇ? (Prv.). — ಹುಟ್ಟುಗುರುಡ. -ಕುರುಡ. = ಹುಟ್ಟುಕುರುಡ. (Bp. 47, 65). — ಹುಟ್ಟುಗೆಡು. -ಕೆಡು. Birth, i. e. race or family, to be destroyed (Bp. 31, 22). — ಹುಟ್ಟುಚಾಳಿ. A natural habit. ಹುಟ್ಟುಚಾಳಿ ಗಟ್ಟ ಹತ್ತಿದರೂ ಬಿಡದು (Prv.). — ಹುಟ್ಟುಬಂಜೆ. A woman born barren (Dp. 84; My.). — ಹುಟ್ಟುಬುದ್ಧಿ. Natural perception or ideas, natural propensity, instinct (My.; B. 4, 119). ಹುಟ್ಟುಬುದ್ಧಿ ಸುಟ್ಟಿಲ್ಲದೇ ಹೋಗದು (Prv.). — ಹುಟ್ಟುಮಚ್ಚೆ. A natural mole or freckle (ಜಟುಲ, ಕಾಲಕ, ಪಿಪ್ಲು, ತಿಲಕ, ತಿಲಕಾಲಕ Si. 199). — ಹುಟ್ಟುಮನೆ. The house in which one has been born. ಹುಟ್ಟುಮನೆ ಏಕಾದಶಿ (on which strict fasting is observed), ಕೊಟ್ಟ ಮನೆ ಗೋಕುಲಾಷ್ಟಮಿ (on which during the night only a slight repast is taken, Prv.). — ಹುಟ್ಟೂರು. -ಊರು. A native place, birth-place (My.).

ಹುಟ್ಟು huṭṭu. 3. = ಉಟ್ಟು 2, ಪುಟ್ಟು 3. A wooden ladle or spoon; a paddle (ಖಜಕ, ದರ್ವಿ, etc. Mr. 205; ಪಾಣಿದಣ್ಡ, ಗಟ್ 416; My.; B. 5, 149. 156). ನಾವೆಯು ನಡಯಿಸುವ ಹುಟ್ಟು (ಅರಿತ್ರ, ಕೇನಿಪಾತಕ Nr.). ಹಡಗವನ್ನು ನಡೆಸುವ ಹುಟ್ಟು (ನೌಕಾದಣ್ಡ); ಹಡಗು ಸಾಗಿಸುವ ಹುಟ್ಟು (ಕ್ಷೇಪಣಿ G.). ಹುಟ್ಟು ಇರುವಾಗ ಕೆಯ್ ಸುಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೇ?— ಹುಟ್ಟು ಕೋಲುಕಾಣದು, ಕಟ್ಟು ಸಾವಕಾಣದು (Prvs.). ಅಟ್ಟುಡಿಗೆಯ ರುಚಿಯನು ಹುಟ್ಟು ತಾ ಬಲ್ಲುದೇ? (Sp.). — ಹುಟ್ಟು ಹಾಕು. To use a paddle (with a boat, My.).

ಹುಟ್ಟು huṭṭu. 4. = ಹುಟ್ಟಿ, etc. See ಜೇನ-.

ಹುಟ್ಟುಗೆ huṭṭugĕ. = ಹುಟ್ಟಿಗೆ. (ಸೀರೆ Ct. II, 78).

ಹುಟ್ಟುವಳಿ huṭṭu-vaḷi. = ಹುಟ್ಟಾವಳಿ. Produce, the produce of a garden or field, that of any trade; the amount of an assessment (My.; B. 5, 85. 91. 304). ಲಾಭದ ಹುಟ್ಟುವಳಿ (ಪ್ರಾಪ್ತಿ Si. 424).

ಹುಟ್ಟುವಿಕೆ huṭṭuvikĕ. = ಹುಟ್ಟುಹ. (ಜನುಸ್, ಜನನ, ಜನ್ಮ, ಜನಿ, ಉತ್ಪತ್ತಿ, ಉದ್ಭವ Si. 47; ಅಭ್ಯುದಯ Cb.; B. 2, 22). ಮಕ್ಕಳು ಹುಟ್ಟುವಿಕೆ (ಪ್ರಜೆ Si. 413).

ಹುಟ್ಟುಹ huṭṭuha. = ಪುಟ್ಟುಹ. Coming into existence, springing up, being born, etc. ಮರಳಿ ಮರಳಿ ಹುಟ್ಟುಹ (ಪುನರ್ಭವ Nn. 114).

ಹುಡಕು huḍaku. = ಹುಡುಕು, etc. (My.; B. 5, 105; Mhr. ಹುಡಕಣೇಂ, to search). ಹುಡಕೋಣ (ಮೃಗ, ಮಾರ್ಗಣ ...)

ಹುಡಗ huḍaga. = ಹುಡುಗ, etc. (My.; Si. 196; ... Cb.).

ಹುಡಗತನ huḍagatana. = ಹುಡುಗತನ. (My.; Si. 195).

ಹುಡಗಿ huḍagi. = ಹುಡುಗಿ, etc. (My.). ಕನ್ನೆ ಹುಡಗಿ (... etc. Dhw.).

ಹುಡದಿ huḍadi. A game at which boys push, shove and beat one another (often played in moonshine, S. Mhr. Mhr. ಹುನ್ದಡಾ, ಹುನ್ದಡೀ, ಹುತುತು).

ಹುಡಿ huḍi. = ಪುಡಿ. Powder; dust; etc. (C.; B. 1, 18). ಹೂವಿನೊಳಗಿನ ಹಳದೀ ಬಣ್ಣದ ಹುಡಿ (ಪರಾಗ); ಹೂವಿನೊಳಗಿನ ಹುಡಿ (ಸುಮನೋರಜ G.). ಕಣ್ಣ ಹುಡಿ (ಧೂಳಿ, etc. Mr. ...). ಆಡವಿಯೊಳು ಮದೆ ಹೊಡದು ಗಿಡ ಕೀಡುಗೊಣ್ಡನ್ನು, ಹುಡಿ ... ಕಮಲ ಬೆಳದನ್ನು ಹೆಣ್ಣಿನ ಹುಡಿಯ ನೆಪ್ಪು! (Sp.). — ಹುಡಿಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. = ಪುಡಿಗುಟ್ಟು. To reduce to powder or dust by beating, etc. (Grj. 2, after 106; Bp. 51, 72; Bh. 4, 24 ...). ಹುಡಿಗುಟ್ಟದ ದೂಳಿ (ಚೂರ್ಣ, ಕ್ಷೋದ Nr.). — ಹುಡಿ ಮಣ್ಣು. Earth in a dry and fine state, dust (My.). — ಹುಡಿ ಮಾಡು. To have reduced to dust (Bp. 49, 42). — ಹುಡಿ ಮಾಡು. To reduce to powder or dust (Bh. 7, 7, 46. My.). — ಹುಡಿಯಾಗು. -ಆಗು. To be reduced to powder or dust (Bp. 23, 25). — ಹುಡಿ ಹುಡಿಗೆಯ್. = ಹುಡಿ ಹುಡಿ ಮಾಡು (J. 21, 47). — ಹುಡಿ ಹುಡಿ ಮಾಡು. To reduce to very fine powder or dust (Bp. 45, 31; 52, 48; Bh. 2, 4, 6). — ಹುಡಿ ಹುಡಿಯಾಗು. -ಆಗು. To be reduced to very fine powder or dust (Bh. 3, 18, 38).

ಹುಡಿಕು huḍiku. = ಹುಡುಕು, etc. (Bp. 23, 9. B. 5, 16..). ಹುಡಿಕಿ ನೋಡುವಿಕೆ (ಅನ್ವೀಕ್ಷಣ, ವಿಚಯನ, ಮಾರ್ಗಣ, ಮೃಗಣ, ಮೃಗ Si. 398). ಓದಿಯುವದು ಜೆಪ್ಪಾವು, ವದೆ ಹುಡುವದು ... ಹುಡುಕಿ ನೋಡುವದು ವರಮೊಮ್ಮ ... (Sp.). — ಹುಡಿಕಿ ತೆಗೆ. = ಹುಡುಕಿ ತೆಗೆ (B. 5, 173. 174. 217).

ಹುಡಿಗಿ huḍigi. = ಹುಡುಗಿ, etc. (C.; B. 1, 6..). ಚಿಕ್ಕ ಹುಡಗಿ (ಬಾಲು, ಬಾಲೆ Si. 65); ಮದುವೆಯಿಲ್ಲದ ಎಣ್ಣು ... ಹುಡಗಿ (ಕನ್ಯೆ, ಕುಮಾರಿ); ಮೆಯ್ ನೆರೆಯದೇ ಇರುವ ... ಹುಡಗಿ (ಗೌರಿ); ಹೊಸದಾಗಿ ಮೆಯ್ ನೆರದ ಹುಡಗಿ (ಮಧ್ಯಮೆ, etc. 1..); ಪ್ರಾಯದ ಹುಡಿಗಿಯರ ಗುಮ್ಪು (ಯೌವತ); ಮದುವೆಯಾಗದೆ ಹುಡಿಗಿಯಾಗಿರುವವಳು ಹೆತ್ತ ಮಗನು (ಕಾನೀನ 1..); ಚಿಕ್ಕ ಹುಡಗಿ (ಬಾಲೆ); ಪ್ರಾಯದ ಹುಡಿಗಿ (ತರುಣಿ 196).

ಹುಡಿಗೆ huḍigĕ. = ಹುಡುಗಿ, etc. (B. 2, 14).

ಹುಡು huḍu. Seeking (? see ಹುಡುಕು).

ಹುಡು huḍu. *A ram.*

ಹುಡುಕಿಸು huḍukisu. To cause to seek (as a lost book, etc., My.). **2**, to cause to search or examine (B. 4, 169).

ಹುಡುಕು huḍuku. = ಪುಡುಕು, ಹುಡಕು, ಹುಡಿಕು. To search or feel for with the hands (Bp. 50, 51, 78); to go in search of, to seek, to seek for, to search for, to try to find (My.). **2**, to search, to examine (see ಹುಡುಕಿಸು No. 2). ... ದೆಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಆಹಾರ ಹುಡುಕುತ್ತಿರುತ್ತದೆ (B. 2, 5). ... ವನ್ನೇ ಹುಡುಕುವವನು (ದೋಷೈಕದೃಕ್, ಪುರೋಭಾಗಿ ...). ಹುಡುಕಲ್ ಪಟ್ಟಿರುವದು (ಅನ್ವೇಷಿತ, ಗವೇಷಿತ, ಅನ್ವಿಷ್ಟ, ಮಾರ್ಗಿತ, ಮೃಗಿತ 383). — ಹುಡುಕಿ ತೆಗೆ. = ಹುಡುಕಿ ತೆಗೆ. To seek and

Digitized by Google

(after finding) to take (My.); to find (in arithmetic, My.); to discover (B. 4, 220. 222; 5, 177. 179. 181. 184. 189. 220. 224). ಅರ್ಥವನ್ನು ಹುಡುಕಿ ತೆಗೆಯೋಣ (ಸಾಧನ G.).

ಹುಡುಕುವಿಕೆ huḍukuvikĕ. Seeking (ಮೃಗ Si. 409). ವಿಷಯಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಪರಿಭಾವಿಸಿ ಬೇಕಾದ ಬಗೆಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುವಿಕೆ (ಉಪಾಧಿ 70); ಶ್ರಾದ್ಧಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿಮನ್ತ್ರಣಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯನಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿನ್ದ ಹುಡುಕುವಿಕೆ (ಪರ್ಯೇಷಣೆ, ಪರೀಷ್ಟಿ, ಅನ್ವೇಷಣೆ, ಗವೇಷಣೆ 245).

ಹುಡುಕುಳಿ huḍu-kuḷi. (Šmd. 239; o. r. in Mdb. ಪಾಡುಕುಳಿ). A man who seeks (?).

ಹುಡುಕ್ಕ huḍukka. A small hourglass-shaped drum (see ಪಂಚಮಹಾವಾದ್ಯ; Čpr. 3, after 94).

ಹುಡುಗ huḍuga. = ಉಡುಗ, ಹುಡಗ. A boy (to the age of about sixteen years, C.; B. 1, 18; Tĕ. ಬುಡತ, ಬುಡುತ, a little one or child; ಬುಡತಡು, ಬುಡುತಡು, a male child; see ಪುಟ್ಟ). ಪ್ರಾಯದ ಹುಡುಗನು (ವಯಸ್ಥ, ತರುಣ, ಯುವ Si. 196); ಹುಡುಗರ ಗುಮ್ಪು (ಮಾಣವ್ಯ 401); ಬಹಳ ಚಿಕ್ಕ ಪ್ರಾಯದ ಹುಡುಗ ಕನಿಷ್ಠ (416). ಹುಡುಗ ನೆಣ್ಟನಲ್ಲ, ಹುಲ್ಲು ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲ.— ಹುಡುಗ ಮಿಣ್ಡನಲ್ಲ, ಗಿಡಗ ಪಕ್ಷಿಯಲ್ಲ (it being a ಹದ್ದು, Prvs.). 2, a child, whether male or female (S. Mhr.; B. 5, 276; see ಗಣ್ಡು-, ಹೆಣ್ಣು-). — ಹುಡುಗಾಟ. -ಆಟ. Boyish, futile play or behaviour (C.; B. 4, 111). — ಹುಡುಗಾಟಿಕೆ. -ಆಟಿಕೆ. = ಹುಡುಗಾಟ. (C.; B. 2, 34).

ಹುಡುಗತನ huḍugatana. = ಹುಡಗತನ. Childhood (of males to the age of about sixteen years, My.). 2, boyish behaviour, boyishness, childishness (My.).

ಹುಡುಗಿ huḍugi. = ಉಡುಗಿ, ಹುಡಗಿ, ಹುಡಿಗಿ, ಹುಡಿಸೆ. A girl (to the age of about sixteen years, C.; B. 5, 127. 276).

ಹುಡುಗು huḍugu. 1. Boyishness. ಹುಡುಗು ಗಣ್ಡನಲ್ಲ, ಗುಡ್ಲು ಮನೆಯಲ್ಲ (Prv.). — ಹುಡುಗುದರಬಾರು. A boyish, unjust rule or government (My.).

ಹುಡುಗು huḍugu. 2. = ಉಡಗು 1, etc. To sweep (B. 5, 283. 285).

ಹುಡುಗು huḍugu. 3. Sweeping. — ಹುಡುಗು ಮಾಡು. To sweep (B. 5, 286).

ಹುಣ್ hun. = ಹುಣ್ಣು, etc.

ಹುಣಸೆ huṇasĕ. = ಹುಣಿಸಿ, etc. (C.). ಹುಣಸೆ ಮುಪ್ಪಾದರೆ ಹುಳಿ ಮುಪ್ಪೇ?—ಗೆಣೆಗೆ ಗೆಣಸು ಬೇಡ, ಹುಣಸೆಗೆ ಹುಳಿ ಬೇಡ (Prvs.). — ಹುಣಸೆಕಾಯಿ. An unripe tamarind fruit (My.). — ಹುಣಸೆಕಾಯಿತೊಕ್ಕು. A kind of tamarind chutney (My.). — ಹುಣಸೆಗಿಡ. The tamarind tree (ಅಮ್ಲಿಕೆ G.). — ಹುಣಸೆಗೊಜ್ಜು. A thick mess of boiled or raw tamarind used as a condiment (My.). — ಹುಣಸೆಬೀಜ. A tamarind stone (My.). — ಹುಣಸೆಬೀಜದ ಸರಿ. A kind of paste made of tamarind stones and used by blanket-weavers (My.). — ಹುಣಸೆಮರ. = ಹುಣಸೆಗಿಡ. (My.). — ಹುಣಸೆಯ ಹಣ್. A ripe tamarind fruit (Bp. 18, 16). — ಹುಣಸೆಸರಿ. = ಹುಣಸೆಬೀಜದ ಸರಿ. (My.). — ಹುಣಸೆಸಾರು. A sauce made of tamarind (My.). — ಹುಣಸೆಹಣ್ಣು. = ಹುಣಸೆಯ ಹಣ್. (My.). — ಹುಣಸೆಹುಳಿ. Tamarind (My.). 2, tamarind dissolved in water (My.).

ಹುಣಿಚೆ huṇičĕ. = ಹುಣಿಸೆ, etc. See ಹುಳಿ-.

ಹುಣಿಮೆ huṇimĕ. = ಹುಣ್ಣಮೆ, etc. (My.; ಹುಣ್ಣಿವೆ G.).

ಹುಣಿಸಿ huṇisi. = ಹುಣಸೆ, ಹುಣಿಸೆ, ಹುಣಿಚೆ, ಹುಣಸೆ. The tamarind, Tamarindus indica Lin. (ತಿನ್ತ್ರಿಣಿ, ಚಿಂಚೆ, ಅಮ್ಲಿಕೆ Nr.).

ಹುಣಿಸೆ huṇisĕ. = ಹುಣಿಸಿ, etc. (C.). ದಾಣಸಿಗನಾದರೆ ಹುಣಿಸೆಯಿಲ್ಲದೆ ಅಟ್ಟಾನೇ? (Prv.). — ಹುಣಿಸೆಮರ. = ಹುಣಸೆಮರ. (C.; ತಿನ್ತ್ರಿಣಿ, etc. Si. 132; G.).

ಹುಣುಮೆ huṇumĕ. = ಹುಣ್ಣಮೆ, etc. (My.).

ಹುಣ್ಡಿ huṇḍi. (fr. ಉಡು, ಉಳ್ 1). A hamlet (My.).

ಹುಣ್ಡಿ huṇḍi. = ಉಣ್ಡಿ. A bill of exchange (C.; B. 5, 221; Mhr. ಹುಣ್ಡೀ). — ಹುಣ್ಡಾಳತ. -ಆಳತ. (i. e. ಆಡಳತ). Trade in bills of exchange (My.). — ಹುಣ್ಡಿಗಡಿಗೆ. A box for money received (in a temple or at a custom-house, My.). — ಹುಣ್ಡೀ ಕಾಗದ. = ಹುಣ್ಡಿ. (My.).|— ಹುಣ್ಡೀ ಚೀಟು. = ಹುಣ್ಡಿ. (My.).

ಹುಣ್ಣ huṇṇa. = ಹುಣ್ಣು. ಕಾಲಿಗೆ ಆದ ಹುತ್ತದ ಹುಣ್ಣ (ಶ್ಲೀಪದ G.).

ಹುಣ್ಣಮೆ huṇṇamĕ. = ಪುಣ್ಣಮೆ, etc., ಹುಣಿಮೆ, ಹುಣುಮೆ. Full moon (ಪೂರ್ಣಿಮೆ Nr.; Si. 39; J. 13, 57; 16, 3; My.).

ಹುಣ್ಣವೆ huṇṇavĕ. = ಹುಣ್ಣಮೆ, etc. (ಪೂರ್ಣಮೆ Šm. 19). ಚನ್ದ್ರಂ ಕುನ್ದಿದ ಹುಣ್ಣವೆ (ಅನುಮತಿ); ತುಮ್ಬಿದ ಹುಣ್ಣವೆ (ರಾಕೆ Hlâ.).

ಹುಣ್ಣಿಮೆ huṇṇimĕ. = ಹುಣ್ಣಮೆ, etc. (My.; Čb. 114).

ಹುಣ್ಣಿವೆ huṇṇivĕ. = ಹುಣ್ಣಮೆ, etc. (C.; B. 2, 17; ರಾಕೆ G.). ಕಳೆಯಿಲ್ಲದ ಚನ್ದ್ರನಿನ್ದ ಕೂಡಿದ ಹುಣ್ಣಿವೆ (ಅನುಮತಿ G.).

ಹುಣ್ಣು huṇṇu. = ಉಣ್ಣು 2, ಪುಣ್, etc. A sore, an ulcer, an abscess; etc. (ಅರುಸ್, ವ್ರಣ Hlâ.; ವ್ರಣ, ಈರ್ಮ, ಅರುಸ್ Nr.; Si. 200; C.; Tu. ಪುಡಿ). ಹುಣ್ಣಿನ ಹೊಕ್ಕು (ವಿಸ್ಫೋಟ, ಪಿಟಕ Si. 200); ತಿಕ್ಷ್ಣೋಪಸ್ಥದ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ಹುಣ್ಣು (ಭಗನ್ದರ 200); ಹುಣ್ಣು ಮಾಡುವದು (ಅರುಷ್ಕರ 458). ಆಸನದ ಹುಣ್ಣು (ಲೂತಿ Mr. 386). ಹುಣ್ಣು ಮಾದರೂ ಹುಣ್ಣಿನ ಕಲೆ ಮಾದೀತೇ?— ಹುಣ್ಣು ಮಾಯ ಬೇಕು, ಕಣ್ಣು ಬೆಳಗ ಬೇಕು.— ಅಂಗೆಯ್ಯುಣ್ಣಿಗೆ ಕನ್ನಡಿ ಯಾಕೆ?— ಖರ್ಜೂರ ಹಣ್ಣಾಗುವಾಗ್ಗೆ ಕಾಗೇ ದಾಯಿಗೆ ಹುಣ್ಣು.— ನಾಯಿಹುಣ್ಣಿಗೆ ಬೂದಿಯೇ ಮದ್ದು (Prvs.). See ನಾರು-; Prv. s. ಬೆಂಕಿ. — ಹುಣ್ಣೆಮ್ಮೆ. -ಎಮ್ಮೆ. A female buffalo that has a sore or wound. ಹುಣ್ಣಮೆ ಆದರೆ ಹುಣ್ಣೆಮ್ಮೆ ಬಿಡ ಬಾರದೇ? (Prv.).

ಹುಣ್ಣುಮೆ huṇṇumĕ. = ಹುಣ್ಣಮೆ, etc. (My.). ಕಾಮನ ಹುಣ್ಣುಮೆಗೆ ಕಲಕ ನೀರು (Prv.).

ಹುಣ್ಣುವೆ huṇṇuvĕ. = ಹುಣ್ಣುಮೆ, etc. (My.).

ಹುಣ್ಮೆ huṇmĕ. = ಹುಣ್ಣುಮೆ, etc. (My.).

ಹುಣ್ಯ huṇya. = ಪುಣ್ಯ. (ಪುಣ್ಯ Čt. II, 58; cf. ಹೂನ್ಯ).

ಹುತ huta. 1. *Offered with fire, poured forth in the fire, burnt as an oblation, sacrificed.* 2, an oblation, a sacrifice.

ಹುತ huta. 2. Called, summoned, invited.

ಹುತಭುಕ್ಪ್ರಿಯೆ hutabhuj-priyĕ. *The wife of Agni.*

ಹುತಭುಜ್ huta-bhuj. ಹುತಭುಕ್. Oblation-eater: *Agni;* fire.

ಹುತವಹ huta-vaha. Oblation-bearer: *Agni;* fire (ಇನ್ಧನ, etc., ಅಡುಗಬ್ಬು Mr. 48). 2, N. of a metrical foot (Čh.).

ಹುತವಹಾಮ್ಬಕ hutavaha-ambaka. Šiva (Bp. 35, 44).

ಹುತವಹಾಹಾರ hutavaha-âhâra. Fire. (ಇನ್ಧನ, etc., ಅಡುಗಬ್ಬು Mr. 48).

Digitized by Google

ಹುತಾಶನ huta-âśana. Oblation-eater: *Agni*; fire. 2, N. of a metrical foot (Čh.).

ಹುತ್ತ hutta. = ಉತ್ತ 3, ಪುತ್ತ, etc. A white ant hill (ವಾಮಲೂರ, ನಾಕು, ವಲ್ಮೀಕ Nr.; ವಲ್ಮೀಕ Nn. 128; Si. 104; Bp. 18, 91; 44, 48; C.; B. 2, 9). ಹುತ್ತ ಬಡಿದರೆ ಹಾವು ಸಾಯುವದೇ?— ಗೆದ್ದಲು ಹುತ್ತವಿಕ್ಕಿ, ಹಾವಿಗೆ ಮನೆ ಮಾಡಿತು.— ಜೇಡ್‌ನ ಮನ್ತ್ರವನ್ನರಿಯದವ ಹಾವಿನ ಹುತ್ತಕ್ಕೆ ಕೈಯ್ ಹಾಕಿದ ಹಾಗೆ (Prvs.). See Dp. s. ಕಲಕು 1. — ಹುತ್ತದ ಹುಣ್ಣು. Elephantiasis. ಕಾಲಿಗೆ ಆದ ಹುತ್ತದ ಹುಣ್ಣು (ಶ್ಲೀಪದ G.).

ಹುತ್ತು huttu. = ಹುತ್ತ, etc. (ವಮ್ರಿಕೂಟ, ನಾಕು, ವಲ್ಮೀಕ, ವಾಮಲೂರ Hlâ.; ವಲ್ಮೀಕ Nn. 71; ವಾಮಲೂರ, ವಲ್ಮೀಕ Mr. 401; C.; B. 3, 67; Bh. 1, 20, 59. 60). — ಹುತ್ತನೇಱಿಸು. -ಏಱಿಸು. To make (one) ascend a white ant hill (in war, as a sign that his life is to be spared, Râm. 3, 6, 48). — ಹುತ್ತುಗಾಲ್. -ಕಾಲ್. A kind of elephantiasis (ಚರಣವಾಲ್ಮೀಕ Mr. 385).

ಹುದಿ hudi. = ಪುದಿ 1, q. v. To enter, etc. (Bh. 2, 18, 44; 3, 9, 24; Râm. 5, 8, 67).

ಹುದಿಗಿಸು hudigisu. = ಪುದುಗಿಸು q. v., etc. See Sp. s. ಬೊಕೆ 1.

ಹುದು hudu. = ಪುದು q. v., etc. (Bh. 1, 8, 6; M. ಪೊದು).

ಹುದುಗ huduga. A cover (ಗರ್ಭದೊಳಗಿನ ಶಿಶುವಿಗೆ ಸುತ್ತಿದ ಪರೆ, ಜರಾಯು G.).

ಹುದುಗಿಸು hudugisu. = ಹುದಿಗಿಸು, etc. (My.).

ಹುದುಗು hudugu. 1. = ಪುದುಗು. To be covered or hidden (Bh. 1, 15, 8); to hide (v. i.), to conceal one's self (3, 9, 24; 3, 13, 29. 38; 8, 23, 40; My.); to conceal, to guard (ಗೋಪನ Šmd. Dh.). ಹುದುಗಲ್ಪಟ್ಟುದು (ಸಂಗೂಢ, ಸಂಕಲಿತ Si. 379). See Rnč. s. ಅಮ್ಮು 1.

ಹುದುಗು hudugu. 2. Entering: joining, meddling (Bp. 40, 10); partnership (40, 44); guarding, protection (38, 78).

ಹುದುವು huduvu. = ಹುದು, etc. (Bh. 1, 8, 48; My.).

ಹುದ್ದೆ huddĕ. An office, a post (My.; B. 5, 268; Mhr., H. ಹುದ್ದಾ). — ಹುದ್ದೇದಾರ. One holding a public charge; an officer (My.; B. 5, 268; Mhr.). — ಹುದ್ದೇದಾರಿ. Relating to a huddêdâra; the business of a huddêdâra (My.; B. 5, 274).

ಹುನ್ನರ್ hunnar. = ಉನ್ನರ್. An art; a resource or power of skill; any ability (as subsisting in) for contriving, devising (My.; Mhr. ಹುನರ).

ಹುನ್ನರ್ಗಾರ hunnar-gâṟa. An artful, skilful man (My.).

ಹುನ್ನಾರ್ hunnâr. = ಹುನ್ನರ್. (My.).

ಹುಬ್ hub. = ಹುವ್ವು, etc. A flower. — ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ. -ಹಳ್ಳಿ. N. of a town (C.; B. 3, 28. 103; 4, 28).

ಹುಬ್ಬು hubbu. = ಉಬ್ಬು, ಪುಬ್ಬು, etc. The eye-brow (ಭ್ರು Nr.; Si. 214; ಭ್ರೂ, ಬಿಲ್ಲಿ Mr. 317; C.; B. 4, 83; Bp. 46, 57; Râm. 6, 10, 11; J. 6, 17; 13, 51). ಹುಬ್ಬುಗಳ ಮಧ್ಯದ ಸುದಿ (ಊರ್ಣ Nr.). — ಹುಬ್ಬಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. = ಪುಬಿಕ್ಕು. (My.). — ಹುಬ್ಬು ಗಣ್ಣಿಕ್ಕು. To knit the brows, to frown (My.; Si. 74. 214). ಹುಬ್ಬು ಗಣ್ಣಿಕ್ಕುವುದು (ಭ್ರುಕುಟಿ, ಭ್ರುಕುಟಿ Hlâ.). ಹುಬ್ಬು ಗಣ್ಣನಿಕ್ಕುಹ (ಭ್ರುಕುಟಿ, ಭ್ರುಕುಟಿ, ಭ್ರೂಕುಟಿ Nr.). — ಹುಬ್ಬು ಗಣ್ಣುಹಾಕು = ಹುಬ್ಬು ಗಣ್ಣಿಕ್ಕು. (My.; B. 4, 56).

ಹುಬ್ಬೆ hubbĕ. = ಉಬ್ಬೆ, ಪುಬ್ಬೆ. Tbh. of ಪೂರ್ವ (Šmd. 356; C.). ಹುಬ್ಬೇ ಮಳೆ ಅಬ್ಬೇ ಹಾಲು (Prv.).

ಹುಮ್ಮಸ್ hummas. Pride, arrogance (My.; Te. ಉಮ್ಮಸ್ಸು, cf. Mhr., H. ಹಿಮತ, ಹಿಮ್ಮತ, boldness, courage, spirit). joy (My.).

ಹುಮ್ಮೆನೆ hummĕnĕ. Scolding, etc. (ಜಾಚಿಕ Čt. 1. 44; cf. Sk. ಹುಂ).

ಹುಯ್ huy. 1. = ಉಯ್ 4, etc. The husk of rice or corn. ಧಾನ್ಯದ ಹುಯ್ (ತುಷ Nr. a. ಉಮಿ Nr. b).

ಹುಯ್ huy. 2. = ಪುಯ್, etc. To beat, etc. (My.). P. ps. ಹುಯ್ದು, ಹೊಡದು (My.).

ಹುಯಿ huyi. = ಹುಯ್ 2, etc. P. p. ಹುಯಿದು (My.).

ಹುಯಿಲು huyilu. = ಪುಯ್ಯಲ್ 2, ಹುಯ್ಯಲ್ 1, ಹೊಯಿಲು 1. Vociferation, etc. — ಹುಯಿಲಿಡು. -ಇಡು. To cry or roar out (My.). — ಹುಯಿಲುಡುಕು. A loud-sounding tambourine (My.).

ಹುಯಿಸು huyisu. = ಹೊಯಿಸು, etc. To cause to beat, etc.; to cause to pour (My.). ಎಣ್ಣೆ ಬಾಲಾ ಹುಯಿಸಿ ಕೊಣ್ಣ (Prv.).

ಹುಯ್ಯಲ್ huyyal. 1. ಹುಯ್ಯಲು. = ಹುಯಿಲು, etc. (Bp. 23, 29; 45, 48; 46, 36). — ಹುಯ್ಯಲಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. = ಹುಯ್ಯಲಿಡು. (My.). ಕಳ್ಳಗೆ ನನ್ನ ಕೊಟ್ಟು, ಬಿಡದೆ ಹುಯ್ಯಲಿಕ್ಕು (Prv.). — ಹುಯ್ಯಲಿಡು. -ಇಡು. To cry or roar out (Bp. 14, 46).

ಹುಯ್ಯಲ್ huyyal. 2. = ಪುಯ್ಯಲ್ 1, etc., ಹೊಯಿಲು 2. Beating (Č. Bp. 8, 12).

ಹುರ hura. 1. = ಹುರಿ 2, etc. — ಹುರಕಡ್ಡಿ. = ಹುರಗಡ್ಡಿ. (G. 32). — ಹುರಗಡ್ಲೆ. -ಕಡ್ಲೆ. = ಹುರಿಗಡ್ಲೆ. (My.). — ಹುರಗಾಯಿ. -ಕಾಯಿ. = ಹುರಿಗಾಯಿ. (My.).

ಹುರ hura. 2. = ಹುರು. Roughness (see ಹುರಕು). — ಹುರ ಬರಕ್. reit. The state of having many inequalities on the surface, roughness (B. 4, 47; 5, 235). — ಹುರ ಬರಕು. = ಹುರ ಬರಕ್. (My.).

ಹುರ hura. Tbh. of ಪುರ 1. A town, etc. See ಗ್ರಾಮ, ಊರು.

ಹುರಕಲು hurakalu. = ಉರಿಕಲು, ಹುರಿಕಲು, ಹುರುಕಲು. Parched corn or pulse (mixed with salt, etc., My.).

ಹುರಕು huraku. = ಉರಕು, ಹುರುಕು. The state of the skin having many inequalities on its surface (from uncleanliness, etc.), roughness of the skin (My.). **2,** a kind of herpes (S. Mhr., see ಬಣ-). — ಹುರಕು ಬರಕು. = ಹುರ ಬರಕು. (My.).

ಹುರದು huradu. = ಹುರಿದು. P. p. of ಹುರಿ 1. (My.). ಹುರದ ಕಾಳು (ಲಾಜ G.). See Prv. s. ಕುರುಡ ಕುದುರೆ.

ಹುರಪಳಿಸು hurapaḷisu. To be singed, seared or parched (B. 3, 27; 5, 165; Mhr. ಹುರಪಳಣೇಂ).

ಹುರಮಂಜಿ huramanji. = ಹುರುಮಂಜಿ. (S. Mhr.).

ಹುರಳಿ huraḷi. = ಉರಳಿ 2, etc., ಹುರುಳಿ, ಹುರುಳು, ಹುಳ್ಳಿ. The seed of the pulse Dolichos uniflorus Lam., horse-gram (C.). Cf. ಕುಳುತ್ಥ; see ಹುರುಳು. Prv. s. ಕುರುಡ ಕುದುರೆ.

ಹುರಿ huri. 1. = ಉರಿ 5, ಪುರಿ 1. To parch, as grain.

Digitized by Google

pulse, etc.; to roast, as coffee, pulse, etc. (ನಿರ್ದ್ರವಕರಣ Śmd. Dh.; Râm. 5, 8, 75; C.). P. ps. ಹುರದು, ಹುರಿದು. ಹುರಿವ ಹಂಚು (ಭ್ರಾಷ್ಟ್ರ, ಅಮ್ಬರೀಷ Mr. 211). ಹುರಿಯುವ ಹಂಚು (ಅಮ್ಬರೀಷ, etc. Si. 308); ಹುರಿದ ಬುರುಗಲು (ಧಾನೆ, ಭೃಷ್ಟಯವ 314). ಹುರಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಜೋಳವಿಲ್ಲ, ಹೂಡೇವು ಕಟ್ಟಸಲಿಕ್ಕೆ ಓಡ್ಯಾಡುತ್ತಿದ್ದ.—ಒರಳಲ್ಲಿ ಹರಳು ಹುರಿದರೆ ಅರಳು ಆದೀತೇ?—ಉದ್ಯೋಗವಿಲ್ಲದ ತೊತ್ತು ಉದ್ದು ಹುರಿದು ತಿನ್ದಳು.—ಕಳ್ಳೇ ಸಂಗಡ ರಾಗಿ ಕೂಡಿ ಹುರಿದ ಹಾಗೆ (Prvs.).

ಹುರಿ huri. 2. = ಉರಿ 6, ಪುರಿ 2, ಹುರ 1. Parching, etc. — ಹುರಕ್ಕಿ. Parched rice (C.). — ಹುರಿಗಡಬು. -ಕಡಬು. = ಪುರಿಗಡಬು. (My.). — ಹುರಿಗಡಲೆ. -ಕಡಲೆ. Parched Bengal gram (Râm. 5, 8, 29; My.). — ಹುರಿಗಡ್ಲೆ. -ಕಡ್ಲೆ. = ಹುರಿಗಡಲೆ. (My.). — ಹುರಿಗಾವಲಿ. -ಕಾವಲಿ. A parching, roasting or frying pan (ಅಮ್ಬರೀಷ, ಭ್ರಾಷ್ಟ್ರ Hlâ.). — ಹುರಿಗಾಯಿ. -ಕಾಯಿ. = ಉರಿಗಾಯಿ, ಹುರಗಾಯಿ. Parched corn or pulse (mixed with salt, etc., My.). — ಹುರಿಮೆಣಸುಗಡಲೆ. - -ಕಡಲೆ. Parched Bengal gram mixed with chillies (Č. Bp. 47, 42). — ಹುರಿಯೋಡು. -ಓಡು. The half of an earthen pot used for parching, roasting or frying (ಸಿರಿಪನ್ತಿಗೆ Śmd. II; Kk. 80; Śm. 51; My.). — ಹುರಿಸಕ್ಕರೆ. A kind of sugar (B. 3, 45). — ಹುರಿಹಂಚು. = ಹುರಿಯೋಡು. (ಅಮ್ಬರೀಷ, ಭ್ರಾಷ್ಟ್ರ Nr.; My.). — ಹುರಿಹಿಟ್ಟು. Flour made of parched paddy (My.). ಮೊಸರು ಬೆರಸಿ ಕಲಸಿದ ಹುರಿಹಿಟ್ಟು (ಕರಮ್ಬ Si. 314).

ಹುರಿ huri. 3. = ಉರಿ 4, ಪುರಿ 3. Twisting; twisted state (Bp. 47, 30); twist, cord, twine, etc. (ನುಳಿ Ct. I, 66; C.; B. 2, 26). ಹುಬುಬಿಲ್ಲದ ಒಡ್ಡನು, ಬಿದಿಸಿಲ್ಲದ ಹುರಿಯು.—ಹಗ್ಗ ಸುಟ್ಟರೆ ಹುರಿ ಹೋದೀತೇ? (Prvs.). ಹುರಿಯ ದಿದ ಅಡಿಮಿಳ (Śmd. 286). — ಹುರಿಗಾತಿ. -ಕಾತಿ. A cord made of coir (B. 4, 121). — ಹುರಿಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To twist and fix (Bp. 18, 38). See another ಹುರಿಗೊಳಿಸು s. ಹುರಿ 4. — ಹುರಿನೂಲು. Twisted cotton threads (G. 837). — ಹುರಿ ಬಲಿ. To be well twisted (Bh. 4, 4, 10). See another ಹುರಿ ಬಲಿ s. ಹುರಿ 4. — ಹುರಿ ಮಾಡು. To twist (C.; B. 2, 2). — ಹುರಿ ಹೊಸೆ. To twist cords, etc. (My.).

ಹುರಿ huri. 4. = ಪುರಿ 4, etc. Strength, refreshment, spirit, courage, valour. — ಹುರಿ ಕಟಿಸು (*i. e.* ಕಟ್ಟಿಸು). To establish courage in one's self: to become courageous (Râm. 6, 11, 26; 6, 26, 30). — ಹುರಿಗೂಡಿಸು. -ಕೂಡಿಸು. To encourage (My.; G. 337). — ಹುರಿಗೂಡು. -ಕೂಡು. To become endowed with courage (Bh. 8, 26, 56). — ಹುರಿಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To strengthen, to nourish, to sustain (Bp. 51, 45); to encourage (My.). — ಹುರಿದುಮ್ಬಿಸು. -ತುಮ್ಬಿಸು. To encourage (My.); to stimulate (B. 5, 187; ಪ್ರೇರಿಸು G.). — ಹುರಿದುಮ್ಬು. -ತುಮ್ಬು. To become courageous (B. 4, 217). 2, to encourage (My.). — ಹುರಿ ಬಲಿ. Courage to grow firm (Râm. 4, 2, 25; Bh. 6, 7, 15). — ಹುರಿ ಮಾಡು. To encourage (My.). — ಹುರಿಯಾಗು. -ಆಗು. Strength to be created; to gain strength, to become strong. ನರಿ ಹುರಿಯಾದರೆ ಕರಿಯಾದೀತೇ? (Prv.). — ಹುರಿಯೇಱು. -ಏಱು. To increase in strength (Bh. 8, 21, 8); to grow spirited (8, 25, 3). — ಹುರಿಹಲ್ಲು. A firm, strong tooth. ಸುಂಕಗನು ಹುರಿಹಲ್ಲು (orig. ಹುರಿಹಲು) ಬಿಂಕಿನಾ ಬೆಲೆವೆಣ್ಣು ಕಂಕಿಯು ಸುಂಕ ನಸುಗುನ್ನಿ ಈ ಆಱು ಸೊಂಕಿದರೆ ಬಿಡವು (Sp.).

ಹುರಿ huri. 5. The back-bone, the spine (B. 4, 46. 82; 5, 248). ಬೆನ್ನ ಹುರಿಯ ಕೆಳಗೆ ಕೂಡಿದ ಮೂಱು ಎಲುವು (ತ್ರಿಕ); ಬೆನ್ನ ಹುರಿ (ವಂಶ, ಬೆನ್ನೆಲುವು G.).

ಹುರಿಕಲು hurikalu. = ಹುರಕಲು, etc. (My.).

ಹುರಿಡಿಗ huridiga. = ಪುರುಡಿಗ. An envious man (ಈರ್ಷ್ಯಾಳು, ಕುಹಕ Hlâ.; Mr. 243).

ಹುರಿಡು huridu. = ಪುರುಡು 1, etc. See ಹುಡಿಗ.

ಹುರಿಯಿಸು huriyisu. To cause to parch, etc. (Bp. 27, 49; My.).

ಹುರಿಯೋ ಹುರಿ huriyô huri. An interjection used in hooting (Bh. 3, 1, 31; Mhr. ಹುರ್ಯೋ ಹುರ್ಯೋ, ಹುರರೇ ವಜ್ಯ).

ಹುರಿಸು hurisu. = ಹುರಿಯಿಸು. (My.).

ಹುರು huru. = ಹುರ 2. — ಹುರು ಬರಕು. = ಹುರ ಬರಕು. (C.; B. 1, 15; 4, 70).

ಹುರುಕಲು hurukalu. = ಹುರಕಲು, etc. (My.).

ಹುರುಕು huruku. = ಹುರಕು, etc. Roughness of the skin (My.). **2**, a kind of herpes (B. 3, 80; T. ಪೊತು, ಪೊತುಗು, scab; see ಹಸಿ-). ಹುರುಕಿನ ಗುರುಳೆಗಳು (ವಿಚರ್ಚಿಕೆ G.). — ಹುರುಕ. -ಅ 3. A man whose skin is rough (from uncleanness, etc. (My.).

ಹುರುಡಿಸು hurudisu. = ಪುರುಡಿಸು q. v., etc. (Bp. 59, 3; My.). ಹುರುಡಿಪಾ ಸತಿಯ ಹೂಜೆಗಾರ್ತಿ (Kk. 28). ಹುರುಡಿಪ ಸತಿಯ ಹೂಜೆಗಾರ್ತಿಯಕ್ಕಂ (Śm. 73).

ಹುರುಡು hurudu. = ಪುರುಡು 1 q. v., etc. (Bh. 7, 5, 33; Râm. 4, 1, 10; My.).

ಹುರುಪು hurupu. = ಹುರುಕು No. 1. (My.). — ಹುರುಪ. -ಅ 3. = ಹುರುಕ. (My.).

ಹುರುಮಂಜಿ hurumañji. = ಹುರಮಂಜ, ಹೊರುಮಂಜ. A particular red ochre (My.; Mhr., H. ಹುರಮೂಜ). — ಹುರುಮಂಜಬಣ್ಣ. The colour of that ochre (My.).

ಹುರುಳ್ huruḷ. ಹುರುಳು. = ಪುರುಳ್ 1, q. v. (Grj. 7, 32; Bh. 6, 4, 109; My.). ಅತ್ತೀ ಹಣ್ಣು ಕೆಮ್ಪಾದರೂ ಒಳಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಹುರುಳಿಲ್ಲ (Prv.). — ಹುರುಳುಗಾಣ್. -ಕಾಣ್. To see what is true or good (AbhA. 2, 84). — ಹುರುಳುಗೆಡಿಸು. -ಕೆಡಿಸು. To destroy the power of (Bh. 4, 4, 10; 8, 24, 11); to deprive of strength (Râm. 1, 5, 27).

ಹುರುಳಿ huruḷi. = ಹುರಳಿ, etc. (C.). ಹುರುಳಿ ತಿನ್ನುವವನಿಗೆ ಕಣ್ಣ ಹಿಡಿಯುವವರು ಮೂಱು ಮನ್ದಿ (Prv.). See Prv. s. ಕುರುಡ ಕುದುರೆ. — ಹುರುಳಿಕಟ್ಟು. The water in which horse-gram has been boiled (My.). — ಹುರುಳಿಯೆಸರು. -ಎಸರು. = ಹುರುಳಿಸಾಱು. (My.). — ಹುರುಳಿಸಾಱು. Seasoned broth or pepper-water of horse-gram (My.). ಹುರುಳಿಸಾಱಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಕುದುರೇ ಕ್ರಯ ಕೇಳಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಹುರುಳಿಹಾಲು. The white fermentation of steeped gram. ಹುರುಳಿಹಾಲಿಗೆ ಬನ್ದವಗೆ ಕುದುರೇ ಬೆಲೆ ಯಾಕೆ? (Prv.).

ಹುರೋ hurô. = ಹುರಿಯುವ of ಹುರಿ 1. ಹುರೋ ಮಡಕೆ (ಅಮ್ಬರೀಷ, ಭ್ರಾಷ್ಟ್ರ Si. 308); ಹುರೋ ಸೋರೆ (ಅಮ್ಬರೀಷ, etc. 308).

ಹುರೋ hurô. (Hurra!). — ಹುರೋಯೆನ್. -ಎನ್. To cry out from joy (My.).

ಹುೞಿಲೆ huṟalĕ. = ಪುೞುಲೆ, etc. (My.).

ಹುರ್ಬು hurbu. = ಪುರ್ಬು, etc. ಎರಡು ಹುರ್ಬಿನ ನಡು (ಕೂರ್ಚ Hlâ.).

ಹುರ್ಳಿ hurḷi. = ಹುರಳಿ, etc. (ಕುಲತ್ಥ G.; My.).

ಹುಲ್ hul. = ಪುಲ್, etc. Grass; straw (Bp. 28, 19; 60, 27; see ಕಱು-).

Digitized by Google

ಹುಲಬು hulabu. = ಹುಲುಬು. To come to light, to be detected (as a crime, S. Mhr.; see ಪೊಲಬು and ಪೊಲೆ).

ಹುಲಸು hulasu. = ಹುಲುಸು. (My.).

ಹುಲಿ huli. 1. = ಪುಲಿ 1. A tiger (ವ್ಯಾಘ್ರ, ಪುಣ್ಡರೀಕ, ದ್ವೀಪಿ, etc. Hlâ.; ವ್ಯಾಘ್ರ, etc. Mr. 159; ಪುಣ್ಡರೀಕ, ಚಮೂರ Nn. 18; Bp. 18, 70; 42, 5. 12; Bh. 1, 8, 21. 53; 8, 13, 44; C.). ಹುಲಿಯ ಚರ್ಮದಲ್ಲಿ ಹೊದಸಲು ಪಟ್ಟ ರಥ (ದ್ವೈಪ, etc. Nr.). ಹುಲೀ ಕೂಡೆ ನರಿಗೆ ಸೆಣಸಾಟವೇ?—ಹುಲೀ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ನರಿ ಮೆಯ್ ಸುಟ್ಟು ಕೊಣ್ಡ ಹಾಗೆ.—ಬರುವಾಗ ಹುಲಿಯ ಹಾಗೆ, ಹೋಗುವಾಗ ಇಲಿಯ ಹಾಗೆ.—ಸಾವಿರ ಬೆಕ್ಕು ಕೂಡಿದರೆ ಒನ್ದು ಹುಲಿ ಆದೀತೇ?—ಹೇಲು ಬನ್ದರೆ ಹುಲಿಗೆ ಹೆದರ (Prvs.). — ಹುಲಿಕಣ್ಡಾಯ. = ಹುಲಿಕಲ್ಲು. (My.). — ಹುಲಿಕಲ್ಲು. = ಪುಲಿಕಲ್ಲು No. 2. A game with fifteen small stones and three big ones that represent tigers and to which small lost stones are given as tribute (My.). — ಹುಲಿಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. A tiger's eye. — ಹುಲಿಗಣ್ಣಲಬು. -ಅಲಬು. The procumbent herb Crotolaria bifaria Lin. (Z.). — ಹುಲಿಗೂಡು. -ಕೂಡು. A tiger to join (v. i.). ಬಡವ ಬಟ್ಟೆಯ ಹೋಗಲೊಡನೆ ಸಂಗಡವೇಕೆ? ಬಡತನವೆಮ್ಬ ಹುಲಿಗೂಡಿ ಬರುವಾಗ ನುಡಿಸುವರಿಲ್ಲ (Sp.). — ಹುಲಿಗೆಟ್. -ಕೆಟ್. = ಪುಲಿಗೆಟ್. (Bp. 51, 81; 53, 21). — ಹುಲಿಗೆಟ್ಟಿಯರಸ. -ಅರಸ. Śiva (Bp. 44, 6). — ಹುಲಿಚರ್ಮ. = ಹುಲಿತೊಗಲು. (My.). — ಹುಲಿತೊಗಲು. A tiger's skin (My.). — ಹುಲಿದೊಗಲು. -ತೊಗಲು. = ಹುಲಿತೊಗಲು. (C.; B. 4, 37. 155). — ಹುಲಿಮನೆಯಾಟ. -ಆಟ. = ಹುಲಿಕಲ್ಲು. (S. Mhr.). — ಹುಲಿಮರಿ. A young tiger. ಹುಲಿಮರಿ ಹುಲ್ಲು ಮೇದೀತೇ? (Prv.). — ಹುಲಿಮುಖ. = ಪುಲಿಮುಖ, q. v. (Râm. 1, 18, 2; 6, 11, 2). — ಹುಲಿಯುಗುರು. -ಉಗುರು. = ಪುಲಿಯುಗುರ್, q. v. (Prll. 3, 25; My.; B. 4, 38). — ಹುಲಿವೇಷ. The guise of a tiger. ನರಿ ಹುಲಿವೇಷ ಹಾಕಿ ಕೊಣ್ಡರೂ ನಾಟಿಯೋದು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ಹುಲಿ huli. 2. = ಪೊರೆ 5. (?). See ನರ-. (Tê. ಪುಲಿಪಿರಿ, ಪುಲಿಪುಲಿ, a wart).

ಹುಲಿಗಲಿ huligali. = ಹುಲಿವಿಲಿ. (ತಿನಿಶ, ಸ್ಯನ್ದನ, ನೇಮಿ, ರಥದ್ರು, ಅತಿಮುಕ್ತಕ, ವಂಜುಲ Si. 127).

ಹುಲಿಗಿಲಿ huligili. = ಹುಲಿಗಿಲು, etc. (ಚಿರವಿಲ್ವ, etc. Si. 138; My.).

ಹುಲಿಗಿಲು huligilu. = ಪುಲಿಗಿಲ್, ಪುಲಿಂಗಿಲ್, ಹುಲಿಗಿಲಿ. The Indian beech, frequently planted on roadsides, Pongamia glabra Vent. (ಚಿರವಿಲ್ವ, ನಕ್ತಮಾಲ, ಕರಜ, ಕರಂಜ Nr.; ನಕ್ತಮಾಲ, ಕರಂಜ Mr. 123; M. ಪುಪ್ಪು).

ಹುಲಿಗೆ hulige. = ಹುಲಿಗಲಿ. (ತಿನಿಶ, etc. Si. 127).

ಹುಲಿವಿಲಿ hulivili. = ಹುಲಿಗಲಿ. The tree Dalbergia oujeinensis Roxb. (ತಿನಿಶ, ಸ್ಯನ್ದನ, etc. Nr.).

ಹುಲಿವೆ hulivĕ. The timber tree Terminalia paniculata (Van Someren; My.).

ಹುಲಿಸು hulisu. To increase in bulk, to thrive, to grow rich (as a crop, My.; cf. ಹುಲುಸು; ಪೊರೆ 1?).

ಹುಲು hulu. = ಪುಲ್, etc., ಹುಲ್ಲು. Grass; straw (Bp. 16, 22; 43, 72). — ಹುಲುಗಚ್ಚು. -ಕಚ್ಚು. To gnaw grass (Bp. 32, 26). — ಹುಲುಗುಡಿಲ್. A grass-hut (Bp. 18, 7). — ಹುಲುಬೇಡ. An insignificant huntsman (Śâ. 36). — ಹುಲುಮಣ್ಡಲಿಕ. A petty chief (Bp. 21, 40). — ಹುಲುಮನುಜ. An insignificant man (J. 18, 53). — ಹುಲುರಕ್ಕಸ. A contemptible demon (Bh. 1, 14, 5). — ಹುಲುವೂಟ. -ಊಟ. A trifling or mean meal (Bp. 61, 19). — ಹುಲುವೇಲು. A rope of grass (Bh. 6, 1, 8). — ಹುಲುಸರವಿ. A string of grass or straw (Bp. 16, 21). — ಹುಲುಸೂಳೆ. A worthless character (J. 13, 9).

ಹುಲುಗಿಲು hulugilu. — ಹುಲುಗಿಲುಹುಲ್ಲು. The reed Amphidonax karka Lindl. (St. & Pl.).

ಹುಲುಬು hulubu. = ಹುಲಬು. (S. Mhr.).

ಹುಲುವರ huluvara. Horse-gram (ಹುರುಳಿ Mr. 371, o. r. in two MSS. ಹುಲುವರ; Tê. ಉಲವಲು, ಉಲವಲು, horse-gram).

ಹುಲುಸು hulusu. = ಹುಲಸು. Increase in bulk, richness of a crop (Bh. 6, 8, 13; My.; cf. ಹುಲಿಸು); rich augmentation in bulk, as of rice when boiling (My.); thriving state (Bh. 10, 7, 53).

ಹುಲ್ಲಾಳೆ hullâlĕ. — ಹುಲ್ಲಾಳೆಕತ್ತು. (ವೀರಣ, ವೀರತರ Si. 144). — ಹುಲ್ಲಾಳೆಬೇರು. (ಉಶೀರ, ಅಭಯ, ಲಾಮಜ್ಜಕ, etc. Si. 144).

ಹುಲ್ಲು hullu. = ಉಲ್ಲು, ಪುಲ್, etc. Grass; straw (ತೃಣ Nn. 35; ಹರಿತ್, ತೃಣ 93; ಘಾಸ 123; ತೃಣ, etc. Si. 165; C.). ಎಲ್ಲಾ ಹುಲ್ಲುಮಯ್ ಅರ್ಜುನ ಎಮ್ಬುದು (Hlâ.). ಒಣ್ಟೆ ಹುಲ್ಲು ಹಗುರಂ, ಹುಲ್ಲಿನ್ದಂ ಹಗುರವಾ ಬೂರಲೆವರಳೆಯದು, ಹಗುರ ಬೂರಲಿನ್ದಂ ಸಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲರನು ಬೇಡುವಾತನೆ ಹಗುರಂ (Subhâsh. a kandapadya). ಹುಲ್ಲಿನ ಉರಿ ಕನಸಿನ ಸಿರಿ ಸಿಲ್ಲದು.—ಹುಲ್ಲು ಕೊಡದವ ಉಣ್ಡು ಬನ್ದ, ಗೋಣಿ ಕೊಡದವದ ಹಸಿದು ಬನ್ದ.—ಲಾವಣ್ಯ ಹುಲ್ಲೀ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ್ವರನೂ ಮನುಷ್ಯನೇ, ಅದರ ಧೋತ್ರವಿಲ್ಲೆ ಸ್ಯಾ?—ಹುಲಿಮರಿ ಹುಲ್ಲು ಮೇದೀತೇ? (Prvs.). See Prv. s. ಹೆರು 1. — ಹುಲ್ಲದಳ. -ಅದಳ. A heap of grass or straw (ತೃಣ, ತೃಣ ಸಂಹತಿ Si. 165). — ಹುಲ್ಲುಕುಡು. A small herb, Careoltgs brevifolia Ait. (Z.). — ಹುಲ್ಲುಕಟ್ಟು. A tie made of grass or straw (My.). — ಹುಲ್ಲುಕಡ್ಡಿ. A small piece of grass or straw (My.). — ಹುಲ್ಲುಕಲಸ. = ಹುಲ್ಲುಕ್ಕರ್. (My.). — ಹುಲ್ಲುದಾಣ. Grass-fodder (Bp. 22, 27). — ಹುಲ್ಲುಗಣ್ಟೆ. -ಕಣ್ಟೆ. Grass and thorns (My.). — ಹುಲ್ಲುಗದ್ದೆ. A paddy-field overgrown with grass (B. 4, 79). — ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು. -ಕಾವಲು. Pasture-lands belonging to government (My.). — ಹುಲ್ಲುಚೆಣ್ಡಿನ ಆಟ. A play with balls made of grass (S. Mhr.). — ಹುಲ್ಲುಚಾಪೆ. A grass-mat (My.). — ಹುಲ್ಲುತೆರಿಗೆ. A tax levied from those who bring their cattle to graze on government pasture-lands (My.). — ಹುಲ್ಲುಬಣವೆ. A stack of hay or straw (My.). — ಹುಲ್ಲುಬಿಸ್ತಿ. = ಹುಲ್ಲುತೆರಿಗೆ. (My.). — ಹುಲ್ಲುಮಣಿಯ. A man in charge of public straw (My.). — ಹುಲ್ಲುಮನೆ. A house with a roof of grass or straw (My.). — ಹುಲ್ಲುಮಾನು. (ನಲಮಾನ, ಚಲಿತಮ S. 1...). — ಹುಲ್ಲುಮೂಟೆ. = ಹುಲ್ಲದಳ. (ತೃಣ್ಯ Si. 165). — ಹುಲ್ಲುಬಣಿವೆ. = ಹುಲ್ಲುಬಣವೆ. (My.; ತೃಣ್ಯ Si. 165). — ಹುಲ್ಲುರಾಶಿ. (ತೃಣ್ಯ Si. 165). — ಹುಲ್ಲುಹಾಸು. (ತೃಣ್ಯ Si. 165). — ಹುಲ್ಲುಹೊರೆ. A load or bundle of grass or straw (My.; ತೃಣ್ಯ Si. 165). — ಹುಲ್ಲೊಕ್ಕರ್. -ಒಕ್ಕರ್. The act of bullocks treading out straw that has been thrashed (My.).

ಹುಲ್ಲೆ hullĕ. = ಪುಲ್ಲೆ. A male or female antelope or deer (ಏಣ, ಕುರಂಗ, ಹರಿಣ, ಮೃಗ Hlâ.; Mr. 162; ಮೃಗ, ಹರಿಣ Nr.; J. 28, 82; Bh. 3, 13, 29; Râghv. 11, 64, 66, My.). ಹುಲ್ಲೆಯ ಚರ್ಮ ಕೊರಗು ಕೊಡದಾದವು (ದಕ್ಷಿಣ Nr.). ನಲ್ಲೀ ಕಾಯಿ ಹುಲ್ಲೆಗೆ ಆದೀತೇ? (Prv.). — ಹುಲ್ಲೆಕರು. = ಹುಲ್ಲೆ (My.). — ಹುಲ್ಲೆಗರು. = ಹುಲ್ಲೆಕರು. (Si. 169).

Digitized by Google

ಹುವ್ವಾಡಿಗ huvvu-vâḍiga. (or huvvu-âḍiga?). = ಹೂವಾಡಿಗ. A florist, a dealer in flowers (ಮಾಲಾಕಾರ, ಮಾಲಿಕ Si. 249; My.).

ಹುವ್ವು huvvu. = ಉವ್ವು, ಊ 8, ಊವು, ಪುವ್ವು q. v., etc., ಹುಬ್. A flower, etc. (ಸುಮನಸ್, ಪುಷ್ಪ, ಪ್ರಸೂನ, ಕುಸುಮ Si. 124. 438; Bp. 22, 32; 58, 22; C.; B. 5, 76. 129). ಹುವ್ವ ಬಿಟ್ಟಿರುವ ಬಳ್ಳಿ (ವಲ್ಲರಿ, etc. Si. 122). — ಹುವ್ವರಿಸೆ. -ಅರಿಸೆ. (ನೂದ, ಪೂಪ, ಕ್ರಮುಕ, ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ, ಬ್ರಹ್ಮದಾರು (Si. 131; cf. ಹೂವರಸೆ). — ಹುವ್ವಿನ ಹಚ್ಚಡ. Muslin interwoven with flowers (My.).

ಹುಷಾರ hushâra. = ಹುಷಾರು. (Čb. 9. 73).

ಹುಷಾರಿ hushâri. Smartness, intelligence; wariness; smart, etc. (= ಹುಷಾರು, My.; Mhr., H. ಹುಶಾರೀ).

ಹುಷಾರು hushâru. Smart, sharp; attentive, alert, watchful; fresh, brisk (as through good feeding for a time); fresh-feeling (as after recovery or during convalescence, My.; Br.; Mhr., H. ಹುಶಾರ).

ಹುಸ್ hus. = ಉಸ್, etc. A sound used in scaring away animals (My.).

ಹುಸಿ husi. 1. = ಪುಸಿ 1, q. v. To become or prove untrue or false; etc. (ಅನೃತ Śmd. Dh.; Bp. 6, 2; 13, 16; 31, 23; My.). ಸತ್ಯರು ಹುಸಿದೊಡೆ, ಬತ್ತಿ ಹರಿದಡೆ ಶರಧಿ, ಉತ್ತಮರು ತಪ್ಪಿ ನಡೆದರೆ ಲೋಕವಿನ್ನೆತ್ತ ಬದುಕುವದು? (Sp.). See Sp. s. ಬಯ್ಗು.

ಹುಸಿ husi. 2. = ಪುಸಿ 2, q. v. A falsehood, a lie; etc. (ಅನೃತ, ಕೂಟ Nr.; ಅನೃತ, etc. Mr. 86; ಅಸಾಕ್ಷ್ಯ, ಪುಸಿ Nn. 158; Čpr. 3, 35; Bp. 56, 49; Bh. 1, 8, 48; Dp. 24, 4; My.). ಹುಸಿಯಾದೊಡೆ ದೇವರ ಪಾದದಾಣೆ! (Śmd. 120). ಹುಸಿಯು ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿ ನುಡಿವ ನುಡಿ (ಅಹತ, ಮೃಷಾರ್ಥಕ Nr.). ಬಲ್ಲೆನೆಮ್ಬುವ ಮಾತು ಎಲ್ಲವು ಹುಸಿ, ಕಾಣೋ! ಬಲ್ಲರೆ, ಬಲ್ಲೆನೆನ ಬೇಡ; ಸುಮ್ಮನಿರ ಬಲ್ಲವನೆ ಬಲ್ಲ (Sp.). ಹುಸಿ ಹೇದ್‌ದರೂ ಹಸನಾಗಿರ ಬೇಕು (Prv.). — ಹುಸಿಗಾಯಿ. -ಕಾಯಿ. An unripe, unsubstantial fruit (My.). — ಹುಸಿಗುಣ್ಡು. A missing shot (S. Mhr.). — ಹುಸಿಗೆಯ್. -ಕೆಯ್. An impotent hand (Čpr. 4, 19). — ಹುಸಿನಗು. A false, hypocritical laugh (My.). 2, a gentle smile (My.). — ಹುಸಿನುಡಿ. A lie (ಅನೃತ Nr.). — ಹುಸಿಫಲ. Unsubstantial fruits that drop before ripening (My.). — ಹುಸಿಮದ್ದು. Badly charged and insufficient powder (My.). — ಹುಸಿಮಾತು. = ಹುಸಿನುಡಿ. (My.). — ಹುಸಿಯ ಹೊಲೆಯ. A lying Hôlĕya (Bp. 55, 18). — ಹುಸಿಹೂ. A flower that drops without producing fruit (My.).

ಹುಸಿಗ husiga. = ಪುಸಿಗ. (ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುವವನು G.).

ಹುಹು huhu. A cry expressive of shivering from cold (Rśv. 9, 22; My.; Tĕ. ಹೂಹೂ). Cf. ಉಹುಹು.

ಹುಳಕ huḷaka. See ದೊಡ್ಡ-, ಸಣ್ಣ-.

ಹುಳಿ huḷi. 1. To be or turn sour (T., M. ಪುಳಿ). ಹುಳಿತದು (ಶುಕ್ತ, ಅಮ್ಲ Si. 428).

ಹುಳಿ huḷi. 2. = ಪುಳಿ, etc., ಹುಳು. Acidity, sourness (ಅಮ್ಲ, ಆಮ್ಲ Nr.; Si. 50; ಆಮ್ಲ Nn. 119; ಅಮ್ಲ Mr. 218; C.); a sour substance (Bp. 28, 37). See Prvs. s. ಹುಣಸೆ. — ಹುಳಿಗುಡಿ. See Mr. s. ಘೋರಾಮ್ಲ. — ಹುಳಿಚಿಕ್ಕನಗಿಡ. = ಹುಳಿಹುಣಿಚೆಯ ಗಿಡ. (St. & Pl.). 2, a cultivated potherb, Rumex vesicarius Lin. (Z.). — ಹುಳಿಡೇಗು. -ತೇಗು. Sour belching: the heart-burn (My.). — ಹುಳಿದೋಸೆ. A dôsĕ made of leavened dough (My.). See Prv. s. ಸಂಕ್ರಾನ್ತಿ. — ಹುಳಿಪದಾರ್ಥ. A sour substance (B. 4, 140). — ಹುಳಿಪಲ್ಯ. Boiled vegetables mixed with tamarind, etc. (My.). — ಹುಳಿಬೇಲ. (ಸ್ವಾದುಕಣ್ಟಕ, ವಿಕಂಕತ, ಸ್ರುವಾವೃಕ್ಷ, ಗ್ರನ್ಥಿಲ, ವ್ಯಾಘ್ರಪಾದ್ Si. 130). — ಹುಳಿಮರ. = ಹುಣಿಸೆಮರ. (St. & Pl.). — ಹುಳಿಮಾವು. A sour mango (My.). — ಹುಳಿಯನ್ನ. -ಅನ್ನ. Boiled rice mixed with tamarind, chillies, oil, etc. (My.). — ಹುಳಿಯಮ್ಬುಳಿ. -ಅಮ್ಬುಳಿ. = ಹುಳಿಯಮ್ಬಲಿ. (Bp. 15, 26). — ಹುಳಿಯಮ್ಬಲಿ. -ಅಮ್ಬಲಿ. An ambali mixed with any sour substance (My.; G. 107). — ಹುಳಿಸಾರು. Pepper-water (My.). ಹುಳಿಸಾರು ಮಾಡದವ ನಳಪಾಕ ಮಾಡ್ಯಾನೇ? (Prv.). — ಹುಳಿಸೊಪ್ಪು. Boiled vegetable-leaves mixed with tamarind, etc. (My.). — ಹುಳಿಹಚ್ಚೆ. (ಸಹಸ್ರವೇಧಿ, ಚುಕ್ರ, ಅಮ್ಲವೇತಸ, ಶತವೇಧಿ Si. 157). — ಹುಳಿಹಣ್ಣು. Ripe tamarind (My.); (ತಿನ್ತಿಡೀಕ, ಚುಕ್ರ, ವೃಕ್ಷಾಮ್ಲ Si. 310). — ಹುಳಿಹಚ್ಚೆ. Sorrel (ಸಹಸ್ರವೇಧಿ, ಚುಕ್ರ, ಅಮ್ಲವೇತಸ, etc. Nr.; Tĕ. ಪುಲ್ಲಿಪ್ರಬ್ಬ). — ಹುಳಿ ಹಿಡಿ. To turn sour, as milk or juice (My.). — ಹುಳಿಹುಣಿಚೆಯ ಗಿಡ. A troublesome weed, the yellow wood-sorrel, Oxalis corniculata Lin. (St. & Pl.). — ಹುಳಿಹುಳಿ. rep. (B. 1, 15).

ಹುಳು huḷu. = ಹುಳಿ 2. — ಹುಳುಗೋಳಿ. A climbing herb with fleshy stem and leaves, Vitis setosa Wall. (Z.). — ಹುಳುಚಿಕ್ಕನ ಗಿಡ. = ಹುಳಿಚಿಕ್ಕನ ಗಿಡ No. 2. See ಅಡವಿ-. — ಹುಳುಮಜ್ಜಿಗೆ. A fleshy leafless plant with quadrangular stems, Caralluma fimbriata Wall. (Z.).

ಹುಳ್ಳಿ huḷḷi. = ಹುರಳಿ, etc. (C.). See Prv. s. ಹಳ್ಳಿ.

ಹುಳ್ಳೆ huḷḷĕ. = ಪುಳ್ಳೆ q. v., etc. (ಏಧ, ತರ್ಪಣ, ಇನ್ಧನ, ಏಧಸ್, ಸಮಿಧ್, ಇಧ್ಮ Hlâ.).

ಹುೞ huḻa. = ಪುೞ 1, etc. A worm, etc. (Bp. 18, 40; C.; B. 2, 11; 3, 120). ಹುೞ ತಿನ್ದ ಅಕ್ಕಿ ಆದರೆ ಮದಿಗೆ ನೆನೆಯದೇ? (Prv.). — ಹುೞ ಹತ್ತು. To be attacked or injured by worms (B. 4, 72. 140). — ಹುೞ ಹುಪ್ಪಡಿ. reit. (C.).

ಹುೞಕಲು huḻakalu. = ಹುೞುಕಲು. (My.).

ಹುೞಕು huḻaku. = ಹುೞುಕು, etc. — ಹುೞಕುಗೋಡೆ. A wall of which the plaster is in a bad state (My.). — ಹುೞಕುನೆಲ. A floor that is out of repair (My.).

ಹುೞತು huḻatu. P. p. of ಹುೞ್ (My.).

ಹುೞವು huḻavu. = ಹುೞ, etc. ಹುೞವಿನ, ಹುೞವಿನಲ್ಲಿ (My.).

ಹುೞ್ huḻ. = ಪುೞ್, ಹುೞು 2. To get worm-eaten, to rot, to decay (Bp. 57, 48; My.). P. p. ಹುೞಿತು (My.).

ಹುೞು huḻu. 1. = ಉೞ 3, ಉೞು 4, ಹುೞ, etc. A worm, etc. (ಕೃಮಿ, ಕೀಟ, ನೀಲಂಗು, ಪುಲಕ Hlâ.; ನೀಲಂಗು, ಕ್ರಿಮಿ Nr.; ಕ್ರಿಮಿ Si. 221; ಕ್ರಿಮಿ, ತ್ರಸ Nn. 121). ಬೆವರಿನಿನ್ದ ಹುಟ್ಟಿದ ಹುೞುಗಳು (ಸ್ವೇದಜ Si. 376). — ಹುೞುಕಡಿ. = ಉೞುಕಡಿ. Ringworm (My.). — ಹುೞುಕಡ್ಡಿ. = ಉೞುಕಡ್ಡಿ, ಹುೞುಕಡಿ. (My.). — ಹುೞುಗಲಗುಹುಲ್ಲು. A reed, Amphidonax karka Lindl. (St. & Pl.). — ಹುೞು ಬೀೞು. Worms or insects to fall upon or attack. ಬೆಳೆಗೆ ಹುೞು ಬಿತ್ತು (My.).

ಹುೞು huḻu. 2. = ಹುೞ್, etc. ಹುೞುವುದು (Bp. 22, 18; Bh. 4, 4, 13). P. p. ಹುೞಿತು (My.).

ಹುೞುಕಲು huḻukalu. = ಹುೞಕಲು. The state of being worm-eaten or decayed (My.).

ಹುೞುಕು huḻuku. = ಉೞುಕು, ಪುೞುಕು, ಹುೞಕು. The

Digitized by Google

state of being worm-eaten, decayed, etc.; baseness (Bh. 2, 13, 14; My.). ಹಣವಿದ್ದರೆ ಹುಳುಕು ಮುಚ್ಚುತ್ತದೆ (Prv.). — ಹುಳುಕುನೀತಿ. Unsound, base precepts (My.). — ಹುಳುಕುಮನಸ್ಸು. A corrupt, base mind (My.). — ಹುಳುಕುಮರ. A rotten tree (My.). — ಹುಳುಕುಮೋರೆ. A pock-marked face (Dp. 59, 1; My.). — ಹುಳುಕುಹಲ್ಲು. A carious tooth (My.).

ಹುಳುತು hulutu. P. p. of ಹುಳು 2. (My.).

ಹೂ hû. 1. = ಪೂ 1. Flowers to be produced, etc. ಹೂತುದು (ಹೂ ಆದುದು Śs.).

ಹೂ hû. 2. = ಊ 8, etc., ಪೂ 2, etc., ಹುವ್ವು, etc., ಹೂವು. (Śmd. 95, o. r. ಪೂ). A flower, a blossom (ಪುಷ್ಪ, ಪ್ರಸವ, ಕುಸುಮ, ಪ್ರಸೂನಕ, ಸುಮನಸ್ Hlâ.; ಪ್ರಸೂನ, ಲತಾಂತ Nn. 25; Bp. 19, 65; C.; B. 3, 106; 4, 2); albugo (Bp. 18, 66; My.). ಹೂವಿನ ರಜ (ರಜಸ್, ಪರಾಗ); ಹೂವಿನ ಮಾಲೆ (ಸ್ರಜ್, ಮಾಲೆ, ಮಾಲ್ಯ); ತುರುಬಿನ ಹೂ (ಗರ್ಭಕ); ಜನ್ನವಿರದನ್ತೆ ಇಕ್ಕಿದ ಹೂವಿನ ಮಾಲೆ (ವೈಕಕ್ಷಕ); ಹೂವಿನ ತೊಡಪ್ಪೆ (ವೃನ್ತ); ಹೂವಿನ ಗೊಂಚಲು (ಸ್ತಬಕ, ಗುಚ್ಛ, etc.); ಹೂವಿನ ತೋಟ (ಪುಷ್ಪವಾಟಿ); ಹೂವಿನ ಜೇನು (ಮಕರನ್ದ, ಮಧು); ಹೂವಿನ ಮುಗುಳು (ಕೋರಕ, etc.); ಕೊರಳಲಿ ಇಕ್ಕಿದ ಹೂವಿನ ಮಾಲೆ (ಪ್ರಾಲಮ್ಬಕ); ಹೂವಿನೆಲೆಯ ಆಕಾರದ ಭೇದದ ಮೊನೆಯ ಅಮ್ಬುಗಳು (ಅರ್ಧಚನ್ದ್ರ, etc.); ಜಡೆಯಲ್ಲಿ ಮುಡಿದ ಹೂ (ಪ್ರಭ್ರಷ್ಟಕ); ಮುನ್ದಲೆಯ ಹೂ (ಲಲಾಮಕ); ಹೂವಾಗಿ ಕಾಯಹ ಮರಂ (ವಾನಸ್ಪತ್ಯ Hlâ.). ಹೂವಿನ ದೂಳು (ಪರಾಗ, etc. Nr.). ಹೂವಿನ ಮೊಗ್ಗೆ (ಕುಟ್ಮಲ Nn. 52). ಹೂವಿನ ಗಿಡ (Bp. 38, 9). ಯಾತರಿದು ಹೂವೇನು? ನಾತರದು ಸಾಲದೇ? (Sp.). ಹೇನು ಬಲ್ಲುದೆ ಮುಡಿದ ಹೂವಿನಾ ಪರಿಮಳವ? (Dp. 76). ಹೂ ಮಾರುವ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲು ಮಾರಿದನ್ತೆ.— ಹೂ ಮಾರುವ ಊರಲ್ಲಿ ಹುರಿ ಮಾಡಿ ಬಾರದು.— ಹೂವಿಗೆ ಬಡತನವಾದರೆ ಹೂಸಿಗೆ ಬಡತನವಿಲ್ಲ.— ಪರಿಮಳದ ಹೂ ಪರಿಮಳದಲ್ಲೇ ಇರ ಬೇಕು.— ಬಾಡಿದ ಹೂ ನಾಡಿನವರಿಗೆ ಯಾಕೆ? (Prvs.). — ಹೂಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. Albugo (My.). — ಹೂಗಾಯ. = ಊಗಾಯ. A slight wound (My.). — ಹೂಗಿಡ. A flowering plant (Bp. 88, 10). — ಹೂಗೊಂಚಲ್. A flower-bunch (Bh. 7, 7, 43). — ಹೂಚವುರಿ. Flowers with some hair of the tail of the Bos grunniens. ಮಣ್ಡೆಯಲ್ಲಿ ಮುಡಿದ ಹೂಚವುರಿಗಳು (ತೀರ್ಪಕ Mr. 334). — ಹೂಚೆಣ್ಡು. A bouquet (My.). — ಹೂದಿಂಗಣ. A scarlet flower, the Indian shot, Canna indica Lin. (St. & Pl.). — ಹೂದಿಂಗಳು. (ಹಗಲ್ Mr. 147). — ಹೂದುರುಗಲು. -ತುರುಗಲು. A multitude of flowers (Râm. 6, 49, 35). — ಹೂದುರುಬು. -ತುರುಬು. A bundle of hair adorned with flowers (Râm. 1, 16, 52). — ಹೂದೋಟ. -ತೋಟ. A flower garden (Bp. 22, 7. 25; B. 3, 80). — ಹೂಬಣ್ಣ. Any light colour (My.). — ಹೂಬಾಣ. A kind of firework (My.). — ಹೂ ಬಿಡು. To produce flowers, to begin to blossom (C.; B. 3, 20. 106; 4, 27). — ಹೂಬಿಸಲು. A moderate evening sunshine (My.). — ಹೂಮಳೆ. A shower of flowers (Bp. 61, 64; Râm. 5, 9, 6); a flower-like, light rain (My.). — ಹೂಮಾಲೆ. A chaplet or garland of flowers. ಮಣ್ಡೆಯಲ್ಲಿಕ್ಕುವ ಹೂಮಾಲೆ (ಸ್ರಜ್, etc.); ತುರುಬಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಹ ಹೂಮಾಲೆ (ಗರ್ಭಕ); ಜಣ್ಡೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ನೇಲುವ ಹೂಮಾಲೆ (ಪ್ರಭ್ರಷ್ಟಕ); ಬಯ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ನೇಲುವ ಹೂಮಾಲೆ (ಲಲಾಮಕ Nr.). ಕೋತಿ ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಿ ಹೂಮಾಲೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಹೂ ಮುಡಿಸು. To tie flowers on the head. ಹೂಸದಿದ್ದರೆ ಹೂ ಮುಡಿಸಿದ್ದಕ್ಕಿನ್ತ ಹೆಚ್ಚು (Prv.). 2, to tie flowers on the head of a woman who has arrived at the fifth month of her first pregnancy (My.). — ಹೂವಂಗಿ. -ಅಂಗಿ. A cloth made of flowers to adorn a male idol (My.). — ಹೂವಂಗಿಸೇವೆ. Adoring an idol by adorning it with a cloth of flowers (My.). — ಹೂವರಸಿಮರ. -ಅರಸಿ. The portia tree, Thespesia populnea Corr. (St. & Pl.; T. [illegible]). — ಹೂವಾಗು. -ಆಗು. Flowers to be produced; to begin to blossom (see s. ಹೂ 1; B. 2, 51); albugo to be produced. — ಹೂವಿನ ಹಬ್ಬ. The season of spring (ಸುಗ್ಗಿ, ಬಸನ್ತ, ವಸನ್ತ, ವಸನ್ತ Kk. 18; ಸುಗ್ಗಿ, ಬಸನ್ತ, ವಸನ್ತ Śm. 20). — [illegible]. Flowers and betel distributed by a muttayde to appease the spirit of a deceased muttayde (My.). — ಹೂಸರ. A flower-arrow, *i. e.* an arrow without power (Bh. 5, 24. 36). — ಹೂಸೀರೆ. A garment made of flowers for an idol of Durgâ or Lakshmî (My.). — ಹೂಹಸ್ತ[illegible]. Muslin interwoven with flowers (My.). — ಹೂಹಾರ. = ಹೂಮಾಲೆ (Dp. 30, 4).

ಹೂ hû. 3. = ಹೂಂ, ಹೂನ್ದು. A particle expressing consent or assent: yes, ah, well (My.; Mhr. ಹೋಂ; *cf.* ಹೂಂ). [illegible] (Prv.). — ಹೂಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To utter hû as a sign of consent or assent (My.).

ಹೂಗಾರ hû-gâra. A cultivator and seller of flowers (G. 27. 338. 342. 412. 576).

ಹೂಂ hûn. hûm. = ಹೂಮ್. A particle used to express reproach (ತಿರಸ್ಕಾರ, ಜರೆವಲ್ಲಿ Nn. 154), menace, roaring, interrogation (ಕೇಳ್ವಲ್ಲಿ, ಒಪ್ಪರ ಮಾತುಗಳ [illegible] 154), and occurring in demoniacal incantations ([illegible] ಏವರ, ಗ್ರಹವಿಷಯವಾದಸ್ಥಾ ಮನ್ತ್ರಗಳ ವಿವರ 154). It is also used as a particle of assent (Sk.; see ಹೂ 3, and *cf.* [illegible]).

ಹೂಂಕರಣೆ hûn-karaṇĕ. The roaring of fire (Bh. 8, 25. 4).

ಹೂಂಕರಿಸು hûn-karisu. To cry out angrily or menacingly (Č. Bp. 32, 39; 47, 37).

ಹೂಂಕಾರ hûn-kâra. The uttering of a sound of aversion (Bp. 5, 16); the roaring of warriors (Rév. 13, 76).

ಹೂಂಕೃತ hûn-krita. A (roaring) sound of brave or bold men (ಘೀರರೊಳ್ Mr. 89).

ಹೂಂಕೃತಿ hûn-kriti. An angry or menacing cry (Č. Bp. 47, 36); the roaring of warriors (Bh. 8, 25. 7; 9, 26. 34).

ಹೂಜಿ hûji. = ಕೂಜ 1, ಹುಜಿ. A water-jug of earth or metal, a goglet (My.; B. 5, 142. 143. 296). [illegible] (etc. Śi. 268). [illegible] (Sp.).

ಹೂಜೆ hûjĕ Envy, jealousy (see [illegible] 1. etc.).

ಹೂಜೆ hûjĕ. = ಹೂಜ, etc. (B. 3, 94). [illegible] (J. 34. 13). ಪೂಜೆ ಮಾಡಿದರೂ ಹೂಜೆ ಸಣ್ಣ ಆಗಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ಹೂಜೆಗಾರ್ತಿ hûjĕ-gârti. An envious or jealous wife (ಹುರುಪಿನ ಸತಿ Kk. 28; Śm. 73).

ಹೂಟ hûṭa. (fr. ಹೂಡು). Joining, uniting, tying to, yoking. ಹೂಟದ ಎತ್ತು (ಧುರ್ಯ Hlâ.). **2**, arrangement: a plan, a means, an expedient, a scheme (ಉಪಾಯ My.). **3**, ಹಟ್ಟ (Śm. 80).

ಹೂಟಗಾರ hûṭa-gâra. A contriver, a schemer, etc. (My.).

ಹೂಟಿ hûṭi. = ಹೂಟ No. 1. Tying to, yoking; the state of being yoked. See [illegible]. — [illegible]. The piece of wood that is inserted in the strap which

Digitized by Google

is tied to the yoke of a cart (ಬಣ್ಡಿಯ ನಗಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟುವ ಮಿಣಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ತುಣ್ಡು S. Mhr.). — ಹೂಟ ಹಾಯು. Unyoking to take place (S. Mhr.).

ಹೂಡಿಸು hûḍisu. = ಪೂಡಿಸು. To cause to put to (Bp. 57, 80), etc.; to cause to put together, to have collected (Bh. 2, 4, 11); etc.

ಹೂಡು hûḍu. = ಊಡು 2, ಪೂಡು 1 q. v., etc. To join (v. t.), to unite; to put together, as stones for a fire-place; to join together, as dice (for a throw, Bh. 2, 13, 46); to yoke; to put oxen, horses, etc. to carts, etc. (C.; B. 2, 23; 5, 14); to tie or fix carts, etc. to oxen, etc.; to fix, as an arrow (J. 7, 62; 12, 39; 13, 42); to shut, as a door (J. 8, 48); to arrange, to make ready, to place properly, as cannons (B. 4, 217); etc. (ಯೋಜನ Śmd. Dh.). ಹೂಡುವ ಎತ್ತು (ಸ್ಕನ್ಧಿಕ, ಸ್ಕನ್ಧವಾಹಕ Hlâ.; Mr. 179). ರಥವ ಹೂಡುವ ಕುದುರೆ (ವಾಹನ, ಧೋರಣ, ಯುಗ್ಯ, ಯಾನ, ಪತ್ರ Hlâ.). ನೊಗನು ಹೂಡುವ ಎತ್ತು (ಯುಗ್ಯ); ಬಣ್ಡಿ ಹೂಡುವ ಎತ್ತು (ಶಾಕಟ); ರಥಕ್ಕೆ ಹೂಡುವ ಕುದುರೆ (ರಥ್ಯ Nr.). ಹಯದಿಸ್ಟ ಹೂಡಿದ ರಥ (ಅಧ್ವನ್ಯ Mr. 284). ಉತ್ತಮವಾಜ (i. e. ವಾಜಿಯನ್ನು) ಹೂಡಲಿ ವರವರೂಥಕ್ಕೆ! (Râm. 3, 2, 19). ಹೂಡಿದನು ಹೊನ್ದೇರಿನಲಿ ಹಯವ (3, 2, 20). ಹೂಡು ಬಣ್ಡಿಯಂ! (Bh. 1, 10, 24). ಹೂಡಿದ ಹೋರಿಗಳ ಹೊಯ್ದು (1, 10, 29). ನೇಗಲಿಗೆ ಹೂಡಿವ ಎತ್ತು (G. 50). ಹೂಡಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ನೋಡಲಿಕ್ಕೂ ತಿಳಿಯದೇ?—ಹೂಡಿದರೆ ಒಲೆ, ಮಾಡಿದರೆ ಮನೆ, ಕೂಡಿದರೆ ಗಣ್ಡ.—ಆಗೋದು ಹೋಗೋದು ದೇವರಿಚ್ಛೆ, ಹೂಡೋದು ಬಿತ್ತೋದು ನನ್ನಿಚ್ಛೆ.—ಊರ ಮುನ್ದೆ ನೇಗಿಲ ಹೂಡಿದರೆ ಕಣ್ಡ ಕಣ್ಡವರಿಗೆ ಒನ್ದೊನ್ದು ಮಾತು.—ಫಲಾ ನೋಡದೆ ಕೆಟ್ಟಿತು, ಹೊಲಾ ಹೂಡದೆ ಕೆಟ್ಟಿತು.—ಹದ್ದು ಹಾದಿಲಿಕ್ಕೂ ಕೋಣ ಹೂಡಲಿಕ್ಕೂ ಜೋಡು.—ಹೂಡುವ ಎತ್ತು ಕೊಟ್ಟು, ಆಡುವ ಹೋರಿ ತನ್ದ.—ಹಟ್ಟಿಯೆತ್ತು ಹೊಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೂಡಿ ನೋಡು (Prvs.).

ಹೂಡೆ hûḍĕ. = ಹೂಡೇವು. A circular bastion-like structure of stones, etc. at some distance from a village in which peasants endeavoured to secure themselves in the time of a sudden attack from marauders (C.; Tĕ. ಊಡೆಮು, T. ಊಡ್ಯೆಯ; cf. ಹೂಡು and ಊಡು 3).

ಹೂಡೇವು hûḍêvu. = ಹೂಡೆ. (My.). ಹುರಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಜೋಳವಿಲ್ಲ, ಹೂಡೇವು ಕಟ್ಟಸಲಿಕ್ಕೆ ಓಡ್ಯಾಡುತ್ತಿದ್ದ (Prv.).

ಹೂಣ್ hûṇ. = ಹೂಣು. To bury one's self in or enter a mêlée: to enter with power or forcibly (ಸತ್ರಾಣದಿ ಒಳ ಹುಗು Bhn. 53). — ಹೂಣಿ ಹುಗು. To enter (a mêlée) so that one is as it were buried (in it), to enter (it) deeply (Bh. 2, 3, 40; 7, 5, 62; J. 12, 42; 20, 45; 23, 43).

ಹೂಣ hûṇa. A barbarian, a Hun (Sk.; ಕಾಡುಮನುಷ್ಯ G.); a European (My.).

ಹೂಣಭಾಷೆ hûṇa-bhâshĕ. European language (My.).

ಹೂಣಶಕ hûṇa-śaka. The era of Europeans (My.).

ಹೂಣಿ hûṇi. (= ಹೂನ್ಯ). A vow (Bp. 17, 5).

ಹೂಣಿಕೆ hûṇikĕ. Valour, prowess (Bh. 9, 2, 15).

ಹೂಣಿಗ hûṇiga. A bold, daring, valorous man (ಸಾಹಸಿಗ Bhn. 18; Bh. 6, 7, 15; 7, 6, 62; 7, 10, 57; 7, 16, 18).

ಹೂಣಿಗತನ hûṇigatana. Prowess, bravery (Bh. 7, 16, 14. 25).

ಹೂಣಿಸು hûṇisu. 1. (= ಹೂನಿಸು). To make one's aim; to offer as an aim (Bh. 1, 7, 6; 4, 3, 34); to fix the mind upon (with an evil design, Râm. 5, 1, 4). **2,** to make a vow or vows (Č. Bp. 38, 20; Râm. 5, 8, 37; 6, 30, 18).

ಹೂಣಿಸು hûṇisu. 2. A promise, a vow (ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ Kk. 41; Śm. 38).

ಹೂಣಿಸು hûṇisu. 3. To cause to bury (My.).

ಹೂಣು hûṇu. = ಊಣು, ಪೂಣ್, etc. To bury (My.). — ಹೂಣಲಿಡು. -ಇಡು. To beat (enemies with so many weapons) that they are buried (under them, Č. Bp. 42, 28). — ಹೂಣಿಡು. -ಇಡು. To bury (My.).

ಹೂತ hûta. Called, summoned, invited. See ಪುರು-.

ಹೂತಿ hûti. Calling; invocation; *calling defiantly, challenging*. See ಸಂ-.

ಹೂತು hûtu. 1. = ಪೂತು 1. P. p. of ಹೂ 1, q. v. (Bh. 3, 11, 16).

ಹೂತು hûtu. 2. P. p. of ಹೂಯು. (My.).

ಹೂದು hûdu. P. p. of ಹುಯ್ 2. (My.).

ಹೂನು hûnu. = ಹೂ 3. (S. Mhr.).

ಹೂನ್ದು hûndu. = ಹೂನು. (S. Mhr.).

ಹೂನ್ಯ hûnya. = ಪುಣ್ಯ, ಪೂಣ್ಯ, ಹುಣ್ಯ. (ಸಯ್ಪು, ಪುಣ್ಯ Śs.; Śm. 34).

ಹೂನ್ಯವನ್ತ hûnya-vanta. (Śmd. 242, o. r. ಪೂಣ್ಯವನ್ತ). A virtuous man, etc.

ಹೂಮ್ hûm. *A particle expressive of doubt or consideration, of interrogation,* of assent, of anger, menace, aversion, repulse, of reproach, contempt; a magical or mystical monosyllable. *Cf.* ಹುಂ, ಹೂ 3, ಹೂಂ.

ಹೂರ hûra. = ಪುರ, ಪೂರ, ಹೂರಣ 1. A stream, a river (ಹೊನಲ್ Kk. 18).

ಹೂರಣ hûraṇa. 1. = ಹೂರ, etc. (ಹೊನಲ್ Śs.).

ಹೂರಣ hûraṇa. 2. = ಹೂರ್ಣ. Tbh. of ಪೂರ್ಣ. The filling or stuffing of cakes. — ಹೂರಣಕಡಬು. A stuffed kaḍabu (C.). — ಹೂರಣಹೋಳಿಗೆ. A stuffed hôḷigĕ (My.).

ಹೂರಿಗೆ hûrigĕ. Tbh. of ಪೂರಿಕೆ, q. v. (Bp. 14, 11; 24, 55; Bh. 1, 15, 7; Râm. 5, 8, 69). ಬರಗದ ಅನ್ನ ತಿನ್ನುವವ ಹೂರಿಗೆ ಬಯಸಿದ ಹಾಗೆ.—ಬಯ್ರಿಗೆಯಿನ್ದ ಹೂರಿಗೆ ಆದೀತೇ?—ಹೋರುವ ಮುಣ್ಡೆ ಹೂರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟಾಳೇ? (Prvs.).

ಹೂರ್ಣ hûrṇa. = ಹೂರಣ 2. (My.). ಪೂರ್ಣಎಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹೂರ್ಣ ಮಾಡ ಬಾರದೇ? (Prvs.).

ಹೂಲಿ hûli. N. of a straggling shrub (My.; ತವಷ್ಟ್ರಾಬುಖಿನಿ Mr. 122). See ಎಲ-, ಕರೇ-. — ಹೂಲಿಬೆಣ್ಡು. An aquatic plant of which sun-hats are made, Aeshynomene aspera Lin. (Z.).

ಹೂಲಿ hûli. A popular commotion; an alarm, a clamorous stir, a row, a storm (Mhr. ಹೂಲ, ಹೂಳ). — ಹೂಲಿ ಎಬ್ಬಿಸು. To raise an alarm, etc. (B. 3, 126; G. 336. 548).

ಹೂವಡಿಗ hû2-aḍiga. = ಪೂವಡಿಗ. (My.).

Digitized by Google

ಹೂವಾಡಿಗ hûv-vâḍiga. (or hûv-âḍiga?). = ಹುವ್ವಾಡಿಗ. (My.).

ಹೂವಾಡಿಗಿತ್ತಿ hûvâḍiga-itti. A female florist (My.).

ಹೂವು hûvu. = ಹೂ 2, etc. A flower, etc. (C.; B 8, 20; G. 441). ಹೂವಿನ ಗಿಡ (B. 2, 5). ಹೂವುಗಳು (3, 35). See Prvs. s. ನಾರು. — ಹೂವುಗಣ್ಣು. = ಹೂಗಣ್ಣು. (My.). — ಹೂವು ಬಿಡು. = ಹೂ ಬಿಡು. (My.).

ಹೂಸಕ hûsaka. Smearing, etc. (ತೊಡಕ Bhn. 26).

ಹೂಸರುಳಿ hûsaruḷi. = ಊಸರವಳ್ಳಿ, etc. (C.).

ಹೂಸರುಳ್ಳಿ hûsaruḷḷi. = ಹೂಸರುಳಿ, etc. (My.).

ಹೂಸು hûsu. 1. = ಪೂಸು 1, q. v. To smear, etc. ಮೆಯ್ಯ ಹೂಸಲೆನ್ನು, ಮೂಡಿದ ಗುಳಿಗೆ (ವರ್ತಿ Nr.). ಮಯ್ಯೆ ಎಣ್ಣೆ ಹೂಸಿ (B. 1, 24).

ಹೂಸು hûsu. 2. = ಊಸು 1, ಪೂಸು 3. To break wind downwards, to fart (ಅಧೋವಾಯು Śmd. Dh.; C.). ಹೂಸದಿದ್ದರೆ ಹೂ ಮುಡಿಸಿದ್ದಕ್ಕಿನ್ನ ಹೆಚ್ಚು. — ಹೂಸದಿದ್ದರೆ ಹೂ ಕೊಟ್ಟಷ್ಟು ಫಲ. — ಹೂಸಿದ್ದಲ್ಲದೇ ನಾಚಿದು. — ಆನೆ ಹೂಸಿದ ಹಾಗೆ ದುಃಕಬ್ಬವೇ. — ದಾತಿದ್ದವಗೆ ಹೂಸಿದಷ್ಟು ವಾಸಿ. — ಹೂಸಿದವಳು ಯಾರನ್ನರೆ ಮಾಸಿದ ಬಟ್ಟೆಯವಳೇ (Prvs.).

ಹೂಸು hûsu. 3. = ಊಸು 2. A fart (C.). ಕೆಮ್ಮಿನಿನ್ದ ಹೂಸು ಮಡಿಸಿದ. — ಮೂಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಹೂಸಿನ ನಾತ ಹೋದೀತೇ? — ಹೂವಿಗೆ ಬಡತನವಾದರೆ ಹೂಸಿಗೆ ಬಡತನವಲ್ಲ. — ಶಂಖ ಊದಿದವಗೆ ಹೂಸಿನ ಪರವಿ ಏನು? (Prvs.). — ಹೂಸುದಗ್ಗಿ. -ತಗ್ಗಿ. A shrub or small tree, Clerodendron plomoides Lin. (Z.). — ಹೂಸುಲಕ್ಕಿ. = ಹೂಸುದಗ್ಗಿ. (Z.).

ಹೂಹೂ hûhû. *N. of a gandharva.*

ಹೂಹೆ hûhĕ. A child; a puppet (ಹಸುಳೆ Bhn. 23; Bh. 3, 15, 22; *cf.* ಹಾಹೆ).

ಹೂಹೆ hûhĕ. Tbh. of ಊಹ. (ಊಹ, ಊಹೆ, ತರ್ಕ, etc. Nr.; ನೂನಂ, ತರ್ಕ Nr.; Bh. 3, 7, 10; My.).

ಹೂಳ್ hûḷ. = ಪೂಳ್, etc. To bury, etc. P. p. ಹೂಡ್ದು (Bp. 29, 30; 55, 28).

ಹೂಳು hûḷu. = ಊಳು, ಹೂಳ್, etc. To cover; to bury (C.). 2, to sink into, as a foot, etc. into mud (My.). 3, to be filled up, as a channel (My.). P. p. ಹೂಳಿ (Bp. 32, 20), ಹೂತು (My.). ಚನ್ದನದ ಗಿಡವು ಹದಿದಾದ ಬದಿಗಳ ಅದನ್ನು ಕಡಿದು, ಕೊರಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ನೆಲದೊಳಗೆ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ (B. 3, 79). ಹೆಣ ಹೂಳಿ ಸುಡುವ ಸ್ಥಲ (ಶ್ಮಶಾನ, ಪಿತೃವನ Si. 297). ಕೊರಳ ಮಟ್ಟಗೂ ಹೂಳಿ, ಮುಗಿಲ ಮಟ್ಟಗೂ ಹಾಯಿ! ಅನ್ದನ್ತೆ (Prv.). 4, to be filled into. ಕೂಡಿಮುರ್ಜನರಾದರವರಿಗೆ ಮೇಲೆ ಕೆಳಗೆನ್ನದಲೆ ಪೂರದಿ ಹೂಳಿ ತುಮ್ಬಿರುತಿಹುದು ಸರ್ವಾಂಗದಲಿ ವಿಷ (Jns. 42, 72). — ಹೂಳಿಡು. -ಇಡು. To bury (Bp. 38, 1; My.).

ಹೃಚ್ಛಯ hṛid-śaya. Lying or abiding in the heart; *love, Kâma.*

ಹೃಚ್ಛಯ್ಯ hṛid-śayya. Abiding in the heart (Bp. 36, 4).

ಹೃಚ್ಛಲ್ಯ hṛid-śalya. Heart-spear: heart-piercing (Bp. 5, 2).

ಹೃಚ್ಛೂಲ hṛid-śûla. Heart-pang, any acute internal pain, pain in the chest. (J. 18, 57).

ಹೃಚ್ಛೋಕ hṛid-śôka. Heart-ache. (My.).

ಹೃಜ್ಜನನ hṛid-janana. Kâma (Mr. 22).

ಹೃಣೀಯೆ hṛiṇîyĕ. = ಹೃಣೀಯು. *Censure, reproach;* shame, bashfulness.

ಹೃತ hṛita. Taken; taken away, seized; captivated, accepted; — that which is taken; a portion, share. See ಅಪ-.

ಹೃತಿ hṛiti. Taking; taking away, seizure, robbing, robbery; destruction. See ಅಪ-, ಆ-.

ಹೃತ್ಕಮಲ hṛid-kamala. A lotus-like heart; the heart looked upon as a lotus (Grj. 3, 16. 33; Bp. 33, 4).

ಹೃತ್ಕಮ್ಪ hṛid-kampa. Heart-throb, tremor of the heart; anxiety, etc. (ಉತ್ಕಲಿಕೆ, ಉತ್ಕನ್ಠೆ, etc., ಆತುರ Mr. 446).

ಹೃತ್ಕುಮುದ hṛid-kumuda. = ಹೃತ್ಕಮಲ. (J. 1, 1).

ಹೃತ್ತಾಪ hṛid-tâpa. Mental distress (My.).

ಹೃತ್ತು hṛittu. Tbh. of ಹೃದ್ (R.; G.).

ಹೃತ್ಪಯೋಜ hṛid-payôja. = ಹೃತ್ಕಮಲ. (No. 1).

ಹೃತ್ಪ್ರಮೋದ hṛid-pramôda. Mental delight (Cpr. 10, 61).

ಹೃತ್ಸಮುದ್ಭೂತ hṛid-samudbhûta. Heart-born: Kâma (Cpr. 5, 121).

ಹೃದ್ hṛid. (ಹೃತ್). *The heart; the mind,* the soul, the faculty or seat of thought and feeling; — the interior of the body, breast, chest, bosom.

ಹೃದ hṛida. Tbh. of ಹೃದ್ (R.; G.).

ಹೃದಯ hṛidaya. = ಹೆದೆಯು. *The heart; the mind,* the soul, the faculty or seat of thought and feeling; the interior of the body, breast, chest, bosom; *the interior or centre* or essence of anything; true knowledge; science.

ಹೃದಯಂಗಮ hṛidaya-n-gama. Going to the heart, heart-stirring, thrilling, *affecting, touching, moving, dear, beloved; an apposite or appropriate speech* (ಮನಸ್ಸಿಗೆ ... Nr.). See ಮನಮ್ಮುಗು; Kâvy. IV, 2, 59.

ಹೃದಯಭೇದಕ hṛidaya-bhêdaka. Heart-piercing, heart-rending (B. 4, 20).

ಹೃದಯವಲ್ಲಭ hṛidaya-vallabha. A dearly beloved husband or gallant (Bp. 42, 35).

ಹೃದಯಶೂನ್ಯ hṛidaya-śûnya. A heartless, unfeeling man. See Sp. s. ಹದುಳ.

ಹೃದಯಶೂಲ hṛidaya-śûla. = ಹೃಚ್ಛೂಲ. (My.).

ಹೃದಯಸ್ಥಾನ hṛidaya-sthâna. *The breast, the chest.*

ಹೃದಯಾನಿಲ hṛidaya-anila. The vital air of the interior (ಪ್ರಾಣ Mr. 51).

ಹೃದಯಾಲು hṛidaya-âlu. *Good hearted, affectionate, kind.*

ಹೃದಯೇಶ hṛidaya-îśa. Heart-lord, a husband; Vṛihas — ಹೃದಯೇಶಂ, N. of a metrical foot (Ch.).

ಹೃದ್ಗತ hṛid-gata. Gone to the heart; seated in the heart; come to mind; conceived, designed; believed, cherished, feelingly remembered. (My.).

ಹೃದ್ಭವ hṛid-bhava. Kâma (Abh. P. 9, 82).

ಹೃದ್ಯ hṛidya. Proceeding from or produced in the heart, hearty, cordial; *dear to the heart, beloved, cherished, desired;* affectionate, kind; *pleasant, agreeable, charming,* savory.

ಹೃದ್ಯವಿದ್ಯ hṛidya-vidya. A man of pleasant knowledge. ಪಿರಿಯೊಳ್ಪಿಕೆ ಹೃದ್ಯವಿದ್ಯರಂ (Śmd. 109).

ಹೃದ್ಯಾರ್ಥ hṛidya-artha. *To the point, pertinent,* ...

Digitized by Google

ಹೃದ್ರೋಗ hṛid-rôga. Heart-disease, heart-ache, heart-burn; sorrow, grief, anguish. (My.).

ಹೃದ್ವಲ್ಲಭ hṛid-vallabha. A husband (Čpr. 8, 7).

ಹೃದ್ವೇಗ hṛid-vêga. Mental activity, mental effort (Čpr. 8, after 66).

ಹೃಲ್ಲೇಖ hṛid-lêkha. Heart impression: knowledge, reasoning. 2, heart-scratch: *heart-ache, heart-sorrow,* etc. (ಎರಡ Hlâ.).

ಹೃಷಿತ hṛishita. = ಹೃಷ್ಟ. (Sk.; G.).

ಹೃಷೀಕ hṛishîka. *Any organ of sense.*

ಹೃಷೀಕಸಂಚಯ hṛishîka-sañcaya. The organs of sense collectively (Šêv. 2, 90).

ಹೃಷೀಕೇಶ hṛishîka-îśa. *Vishṇu or Kṛishṇa.*

ಹೃಷ್ಟ hṛishṭa. = ಹೆಟ್ಟ. Having the hair of the body bristling or thrilling (with delight or rapture), *enraptured, delighted, rejoiced, pleased, glad, joyous.*

ಹೃಷ್ಟತೆ hṛishṭatĕ. Delight, pleasure (J. 5, 72).

ಹೃಷ್ಟಮಾನಸ hṛishṭa-mânasa. *Rejoiced in mind, glad in heart, happy.*

ಹೆಕ್ hĕk. = ಹಿಕ್, etc., ಹೆಗ್2, ಹಿತ್. The state of being behind, etc. — ಹೆಕ್ಕತ್ತು. The back or nape of the neck (My.).

ಹೆಕ್ಕಳ hĕkkaḷa. The state of being or becoming large or of increasing (see ಪೆರ್ 1, etc.): flood-tide (of the sea, Râm. 1, 15, 43); excessive abundance; excellence (of power, Râm. 4, 3, 1; of a shower of flowers, 5, 9, 6; of swords, Bh. 8, 18, 35); inflation, conceit, pride (Bh. 8, 24, 50; J. 16, 31). *Cf.* ಹೆಗ್ಗಳ, etc. — ಹೆಕ್ಕಳವಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To employ a superabundance (of words, Grj. 1, 28).

ಹೆಕ್ಕಳಿಸು hĕkkaḷisu. = ಪೆರ್ಕಳಿಸು. To grow inflated, to act overbearingly, etc. (Bh. 4, 2, 56; Râm. 4, 6, 4; 6, 44, 31; J. 5, 29; 31, 27).

ಹೆಕ್ಕು hĕkku. 1. = ಹಿಕ್ಕು, etc. To comb (My.).

ಹೆಕ್ಕು hĕkku. 2. To pick up, to take up one by one (My.; M. ಪೆಱುಕ್ಕು; Tu. ಪೆಜ, ಪೆಜ್ಜು; see ಹಕ್ಕಲು 1; Prv. s. ಮಾಣಿಕ್ಯ); to pick off (Bh. 3, 21, 22).

ಹೆಗ್ hĕg. 1. = ಪೆರ್, etc. Largeness, etc. — ಹೆಗ್ಗಜ್ಜುಗ. A large gajjuga (My.). 2, ಪಾಟಲಿ, ಅಮೋಘೆ, ಕಾಚಸ್ಥಾಲಿ, etc. (Si. 135). — ಹೆಗ್ಗಟ್ಟವತ್ತಿಗೆ. -ಕಟ್ಟವತ್ತಿಗೆ. A large hatchet of female demons (ಅಮ್ಮಂಗೊಡಲಿ Šmd. II; Kk. 77). — ಹೆಗ್ಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A strong band or knot (C.; B. 4, 122). — ಹೆಗ್ಗಡಜ. -ಕಡಜ. A big wasp (My.). ಅಲಿ, ದ್ರುಣ, ವೃಶ್ಚಿಕ ಎನ್ದೊಡೆ ಜೇಡು; ಹೆಗ್ಗಡಜನೆನ್ದು, ಸುಯೋಧೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದುದು (Nr.). — ಹೆಗ್ಗಡತಿ. -ಕಡತಿ. The wife of a headman or gavuḍa; a mistress (My.). ಹೆಣ್ಡತಿ ಹೆಗ್ಗಡತಿ ಆದರೆ ಗಣ್ಡ ಮೂಡಿನಾಯಿಗಿನ್ತ ಕಡೆ (Prv.). — ಹೆಗ್ಗಡಿತಿ. -ಕಡಿತಿ. = ಹೆಗ್ಗಡತಿ. (My.; see Prv. s. ಗವುಡ). — ಹೆಗ್ಗಡೆ. -ಕಡೆ. = ಪೆಗ್ಗಡೆ, etc. A headman, a chief, a master (Bp. 9, 48; My.). 2, an epithet of the blanket-weavers and shepherds of the Kuruba caste (My.). — ಹೆಗ್ಗಣ. = ಪೆಗ್ಗಣ. A bandicoot (ಉನ್ದುರ, ಖನಕ Hlâ.; ದೀರ್ಘದೇಹಿ, ಮೂಷಿಕ Si. 170; Abhâ. 2, 72; C.). ಎಲ್ಲರ ಬಾಟ್ಗೆ ನೀರನೆಱೆದಾರುಂ ಕಾಣದೇ ಭಕ್ಷಿಪಾ ಗಣಿಕಂ ಹೆಗ್ಗಣಿಕಂ ಸಮಂ (Si. 94). ಹೆಗ್ಗಣ ಪರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ನೆಲಾ ಕೊಟಿಯೋದು ಬಿಡದು.— ಅರಮನೇ ಬತ್ತಕ್ಕೆ ಹೆಗ್ಗಣ ಗುದ್ದ್ಯಾಡಿದ ಹಾಗೆ.— ಹೆತ್ತವಳಿಗೆ ಹೆಗ್ಗಣ ಮುದ್ದು, ಕೂಡಿದವಳಿಗೆ ಕೋಡಗ ಮುದ್ದು (Prvs.). — ಹೆಗ್ಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. Great darkness (My.; ಸನ್ತಮಸ Si. 76). — ಹೆಗ್ಗಳ್ಳ. -ಕಳ್ಳ. A great thief; a great idler. — ಹೆಗ್ಗಳ್ಳಎತ್ತು. A very lazy bullock. ಹೆಗ್ಗಳ್ಳಎತ್ತಿಗೆ ಹರಿ! ಎಸ್ದದ್ದು ಒಸ್ದೇ ಸೊಸ್ನೆ (Prv.). — ಹೆಗ್ಗಾಡು. -ಕಾಡು. A large or thick forest (My.; ಮಹಾರಣ್ಯ, ಅರಣ್ಯಾನಿ Si. 118; ಕಾನ್ತಾರ 450). — ಹೆಗ್ಗಾಣ. A large oil-mill of stone worked by two oxen (My.). — ಹೆಗ್ಗಾಣಿಗ. A class of oil-men who work the hĕggâṇa (My.). — ಹೆಗ್ಗಾಟಿ. -ಕಾಟಿ. The king-crow (? ವ್ಯಾಘ್ರಾಟ, ಭರದ್ವಾಜ Hlâ.; ಭರದ್ವಾಜ Mr. 170; see ವಲಿಯ). — ಹೆಗ್ಗಾವಲಿ. -ಕಾವಲಿ. A large plate or pan for baking or frying (Bp. 45, 28). — ಹೆಗ್ಗಾಳೆ. -ಕಾಳೆ. A large metal horn (Č. Bp. 5, 7; Bh. 6, 2, 4; see ಬೊಗ್ಗು-). — ಹೆಗ್ಗಿಡ. A large, tall tree. ಕಾಡೆಲ್ಲ ಕಸುಗಾಯಿ, ನಾಡೆಲ್ಲ ಹೆಗ್ಗಿಡವು, ಆಡಿದ ಮಾತು ನಿಜವಿಲ್ಲ; ಮಲನಾಡ ಕಾಡು ಸಾಕು! (Sp.). — ಹೆಗ್ಗಿರಿ. A large mountain (Râm. 6, 45, 61). — ಹೆಗ್ಗುಣ್ಟೆ. -ಕುಣ್ಟೆ. A large bullock-hoe used in weeding and stirring crops in the field (My.). — ಹೆಗ್ಗುಮ್ಬಳ. -ಕುಮ್ಬಳ. A large pumpkin (Si. 161). — ಹೆಗ್ಗುರುಟಿಕೆ. -ಕುರುಟಿಕೆ. = ಹೆಗ್ಗುರುಟಿಗೆ. (ಮೂರ್ವೆ, etc. Si. 142). — ಹೆಗ್ಗುರುಟಿಗೆ. -ಕುರುಟಿಗೆ. The bow-string hemp, Sanseviera roxburghiana Schult. (ಮೂರ್ವೆ, ದೇವಿ, ಮಧುರಸೆ, ಮೋರಟೆ, ತೇಜನಿ, ಸ್ರವೆ, ಮಧೂಲಿಕೆ, ಮಧುಶ್ರೇಣಿ, ಧನುಃಶ್ರೇಣಿ, ಗೋಕರ್ಣಿ, ಪೀಲುಪರ್ಣಿ Nr.). — ಹೆಗ್ಗುರುತು. = ಹೆಗ್ಗುರ್ತು. (My.). — ಹೆಗ್ಗುರ್ತು. A prominent sign or mark (My.; Si. 113). — ಹೆಗ್ಗುಳ್ಳ. A sort of prickly nightshade, Solanum jacquini Willd. and another sort (ವೃಹತಿ, ಕ್ಷುದ್ರವಾರ್ತಾಕೀ Nr.; ನಿದಿಗ್ಧಿಕೆ, ಸ್ಪೃಶಿ, ವ್ಯಾಘ್ರಿ, ವೃಹತಿ, ಕಣ್ಟಕಾರಿಕೆ, etc. Si. 144). ಹೆಗ್ಗುಳ್ಳದ ಹಣ್ಣು (ವಾರ್ತಾಕ Nr.). — ಹೆಗ್ಗೂಗಟೆ. -ಕೂಗಟೆ. (ಮಣ್ಡೂಕಪರ್ಣಿ, ಪತ್ರೋರ್ಣ, etc. Si. 135). — ಹೆಗ್ಗೂಳಿ. A large bull (Bp. 32, 24). — ಹೆಗ್ಗೆಚ್ಚಲ್. -ಕೆಚ್ಚಲ್. A large udder. ಹೆಗ್ಗೆಚ್ಚಲಾವು (ಪೀನೋಘ್ನಿ, ಪೀವರಸ್ತನಿ Hlâ.). ಹೆಗ್ಗೆಚ್ಚಲ ಆಕಳು (ಪೀನೋಘ್ನಿ, etc. Si. 322). — ಹೆಗ್ಗೊಮ್ಬು. -ಕೊಮ್ಬು. A large, or the main, branch of a tree (Bh. 8, 1, 30). ಮರದ ಹೆಗ್ಗೊಮ್ಬು (ಸ್ಕನ್ಧಶಾಖೆ, ಶಾಲೆ Hlâ.; Mr. 105). ಹೆಗ್ಗೊಮ್ಬಾದರೂ ನುಗ್ಗೇ ಮರದ್ದಾಗದು (Prv.). — ಹೆಗ್ಗೊಮ್ಬೆ. -ಕೊಮ್ಬೆ. = ಹೆಗ್ಗೊಮ್ಬು. (My.). — ಹೆಗ್ಗೊಳ್ಳಿ. -ಕೊಳ್ಳಿ. A large fire-brand (Râm. 5, 8, 54). — ಹೆಗ್ಗೋರಟೆ. Globe amaranth, Gomphrena globosa Lin. (ಅಮ್ಲಾನ, ಮಹಾಸಹ Nr.). — ಹೆಗ್ಗೋರಣ್ಟೆ. (ಕುರವಕ Si. 139).

ಹೆಗ್ hĕg. 2. = ಹೆಕ್, etc. — ಹೆಗ್ಗತ್ತು. -ಕತ್ತು. The back or nape of the neck (ಅವಟು, ಘಾಟೆ, ಕೃಕಾಟಿಕೆ Si. 218; ವಹ 319).

ಹೆಗಲ್ hĕgal. = ಪೆಗಲ್, etc. The shoulder (Bp. 44, 7. 13; 47, 41; 50, 1. 13; Tu. ಪುಗೆಲ್, ಪುಗ್ಗೆಲ್); the shoulder or neck of an ox (ಸ್ಕನ್ಧದೇಶ, ವಹ Hlâ.); the withers of an elephant (ಸ್ಕನ್ಧ, ಆಸನ Hlâ.). ಗಜದ ಹೆಗಲ್ (ಸ್ಕನ್ಧ, ಆಸನ Mr. 154). — ಹೆಗಲ ಏಟ್ಟಣ್ಣ. N. (Bp. 56, 41). — ಹೆಗಲ್ಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To join the neck (of an ox) to, to yoke (an ox, Bp. 56, 6).

ಹೆಗಲು hĕgalu. = ಹೆಗಲ್, etc. (ಸ್ಕನ್ಧ, ಭುಜಶಿರಸ್, ಅಂಸ Si. 209; Râm. 3, 6, 5; C.; B. 3, 127). ಜೀವಧನವಿನ ಹೆಗಲು (ಸ್ಕನ್ಧಪ್ರದೇಶ, ವಹ Nr.). ಹೆಗಲಿಂಗೆ (Bp. 57, 33). — ಹೆಗಲಾಗು. -ಆಗು. The neck of oxen to swell (My.). — ಹೆಗಲುಬಡಿಕ. A shoulder-beater: a ruthless man (Râm. 4, 3, 3).

ಹೆಗ್ಗಣ hĕggaṇa. See s. ಹೆಗ್ 1.

Digitized by Google

ಹೆಗ್ಗಳ hĕggaḷa. = ಎಗ್ಗಳ, etc. (*cf.* ಹೆಕ್ಕಳ). ಹೆಗ್ಗಳದ ಭಾಗ್ಯವು ಗಟಿಗೇಲಿ ಹೋಗುವಾಗ (Dp. 38, 2).

ಹೆಗ್ಗು hĕggu. = ಎಗ್ಗು 2, etc. (My.).

ಹೆಂ hĕṅ. = ಪೆಂ (ಪೆಣ್), etc. A female; a woman. — ಹೆಂಗಳ್. Women (J. 3, 11; 30, 4. 5). — ಹೆಂಗಳು. = ಹೆಂಗಳ್. (Si. 109. 208. 410. 418. 422). — ಹೆಂಗಳ್ಳ. -ಕಳ್ಳ. A robber of females (Râm. 6, 47, 22). — ಹೆಂಗೂಸು. -ಕೂಸು. = ಹೆಂಗೂಸು, etc. A woman (ಭಾಮಿನಿ, ಅಂಗನೆ, ಸ್ತ್ರೀ, etc. Mr. 301, o. r. ಹೆಂಗುಸು; Bp. 20, 20). — ಹೆಂಗೊಲೆ. -ಕೊಲೆ. Murder of women (J. 16, 15).

ಹೆಂಗಸು hĕṅgasu. (abbreviation of ಹೆಂಗೂಸು). A female; a woman (ವಧು, ಸ್ತ್ರೀ Si. 433; ವನಿತೆ 426; C.). ತಮ್ಮಾ, ಆ ಹೆಂಗಸು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಏನು ಹೊತ್ತು ಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾಳೆ? (B. 1, 1). ಅಡುವ ಹೆಂಗಸನ್ನೂ ನಗುವ ಗಣ್ಡಸನ್ನೂ ನಮ್ಬ ಬಾರದು.— ಗಣ್ಡಸು ಕೂತು ಕೆಟ್ಟನು, ಹೆಂಗಸು ತಿರಿಗಿ ಕೆಟ್ಟಳು (Prvs.). **2**, a wife (in certain clear cases, C.). ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿತ ಹೆಂಗಸು ತನ್ನ ಗಣ್ಡನನ್ನೂ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಯಾವಾಗಲೂ ಸನ್ತೋಷ ಪಡಿಸುವಳು (B. 3, 32). ಈಟಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ಮಾಟವಾದ ಹೆಂಗಸು (Prv.). Plural ಹೆಂಗಸರು (C.; B. 4, 165; 5, 140. 283). ಹೆಂಗಸರ ತಳ್ಳಿ ಕಾಲಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಬಳ್ಳಿ.— ಹೆಂಗಸರ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತು ನಿಲ್ಲದು, ಗಣ್ಡಸರ ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಿ ಕಾಸು ನಿಲ್ಲದು.— ಹೆಂಗಸರ ಬುದ್ಧಿ ಮೊಣಕಾಲಿನ ಕೆಳಗೆ (Prvs.).

ಹೆಂಗುಸು hĕṅgusu. (abbreviation of ಹೆಂಗೂಸು). = ಹೆಂಗಸು. (Bp. 24, 64; J. 7, 59; Bh. 4, 4, 88; see Mr. s. ಹೆಂಗೂಸು).

ಹೆಂಗೆ hĕṅgĕ. 1. = ಹಗೆ 1, etc. Manner, mode. See ಎಹೆಂಗೆ.

ಹೆಂಗೆ hĕṅgĕ. 2. = ಎಹಗೆ, etc. How? (Bp. 9, 25; 31, 8; 36, 13; My.). ಹೆಂಗೆ ಅಹುದು, ಹಾಗೆ ಎಮ್ಬುವರ್ಥದಲ್ಲಿ ಯಥಾಸ್ವಂ ಯಥಾಯಥಮ್ ಎನಿಸುಗು (Nr.).

ಹೆಚ್ಚರ hĕccara. = ಎಚ್ಚರ, etc. (My.).

ಹೆಚ್ಚರಿಕೆ hĕccarikĕ. = ಎಚ್ಚರಿಕೆ. (Dp. 91, 1 seq.; My.; Tê.).

ಹೆಚ್ಚರು hĕccaru. = ಹೆಚ್ಚರ, etc. (My.).

ಹೆಚ್ಚಳ hĕccaḷa. Elation: pride, conceit (My.).

ಹೆಚ್ಚಳಿಸು hĕccaḷisu. To become elated: to begin to rejoice (J. 26, 19).

ಹೆಚ್ಚಿಕೆ hĕccikĕ. = ಹೆಚ್ಚಿಗೆ 1. (G. 580).

ಹೆಚ್ಚಿಗೆ hĕccigĕ. 1. = ಪೆರ್ಚುಗೆ 1, etc. Increase, growth, moreness, advancement, etc. ತನ್ನ ಹೆಚ್ಚಿಗೆಗೆ (ಪರರಿಂಗೆ) ಕೇಡ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳದೆ ಇರುಹ (ಸ್ಥಾನ Nr.). **2**, greatly, to a great extent, much, more (C.; B. 2, 1; 3, 40; 4, 1. 16. 180; 5, 223. 283). **3**, extra, beyond what is expected, appointed or due (C.; B. 3, 15). ಎಷ್ಟು ನೋಡಿದಾಗ್ಯೂ ಸಾಕಾಗದೆ, ಮತ್ತೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನೋಡ ಬೇಕೆನ್ದು, ಅಪೇಕ್ಷೆ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಒಡವೆ (ಅಸೇಚನಕ G.).

ಹೆಚ್ಚಿಗೆ hĕccigĕ. 2. A small flat square basket of bamboo (My.).

ಹೆಚ್ಚಿನತನ hĕccinatana. Increase, etc. (ಸಮುಚ್ಛ್ರಯ G.).

ಹೆಚ್ಚಿಸು hĕccisu. = ಪೆರ್ಚಿಸು, etc. To cause to increase or grow, to augment, to multiply, etc. (Bh. 1, 8, 18; C.). ತತ್ಪ್ರವನಾಕ್ರಮಿಸಲು ಸಮರ್ಥನಲ್ಲ [illegible] ದೇಶಕಾಲಾದಿಗಳಂ ಹಾರುತೆ ದುರ್ಗಾದಿಗಳಂ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ [illegible] ಸ್ಥಿತಿಯು (ಆಸನ Nr.). ಹೆಚ್ಚಿಸಲ್ ಪಟ್ಟದು (ಗುಣಿತ, ಆಹತ, [illegible] ಸಲ್ ಪಟ್ಟದು Si. 377).

ಹೆಚ್ಚು hĕccu. 1. = ಎಚ್ಚು 3, ಪೆಚ್ಚು 1, ಪೆರ್ಚು 1 q. v. To increase (v. i.), etc. (Bp. 22, 33; 23, 4; 24, 46. 30, [illegible] 32, 44; 40, 41. 76; Bh. 1, 10, 32; 3, 13, 34; C.). [illegible] ಪಟ್ಟದು (ಪ್ರವೃದ್ಧ, ಪ್ರೌಢ Nr.). ತಿಮಿಂಗಿಲವೆಮ್ಬ [illegible] ಡಿದರೆ ಕಡಲುಕ್ಕಿ ನೀರು ಹೆಚ್ಚುವದು (Si. 88); ತಪ್ಪು[illegible] ಹೆಚ್ಚಿರುವಿಕೆ (ವೃದ್ಧಿ 263); ಅಳತೆ ಹೆಚ್ಚಿದ ಧಾನ್ಯಾದಿಗಳು ([illegible] ಪಚಿತ 377); ಹೆಚ್ಚಿರುವಿಕೆ (ಕಾಷ್ಠೆ, ಉತ್ಕರ್ಷ 416). — ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು (*i. e.* ಹೆಚ್ಚುತ್ತ ಹೆಚ್ಚು). (B. 5, 301; My.).

ಹೆಚ್ಚು hĕccu. 2. = ಎಚ್ಚು 4, ಪೆಚ್ಚು 2, ಪೆರ್ಚು 2 q. v. Increase, etc., etc.; more, excessive, etc. (Bp. 28, 47; 40, 4; C.). ಹೆಚ್ಚು ನೀರಡಿದು (Prll. 3, 26). [illegible] ನಕ್ಕಿನ್ತಲೂ ದೇವಮಾನ ಹನ್ನೆರಡರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು (Si. 44). [illegible] ಹೆಚ್ಚು ಮಾತಾಡುವಿಕೆ (ಅತಿವಾದ, etc. 57); [illegible] ಸಲ್ ಪಟ್ಟ ದಶಕಸ್ಥಾನಗಳ ಲೆಕ್ಕಗಳು (ದಶಗುಣೋತ್ತರ [illegible]). [illegible] ಹೆಚ್ಚಾದವನು ಎಮ್ಬ ಚಕ್ರಾನ್ವಿತ್ಯ (ಪ್ರಾಂಶು, etc. 69); [illegible] ರೂಪದಿನ್ದಲೂ ಜಾತಿಯಿನಲೂ ಹೆಚ್ಚಾದವಳು (ವರಾರೋಹ, [illegible] etc. 182); ಹೆಚ್ಚಾದ ಬಲ (ವಿಕ್ರಮ, ಅತಿಶಕ್ತಿ 293); [illegible] ಪ್ರಯೋಜನ (ಲಾಭ, ಅಧಿಕಫಲ 324); ಹೆಚ್ಚಾದದು ([illegible] ರ, ಬಹುಲ, ಸ್ಥಿರ, etc. 370); ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವಿಕೆ (ಉತ್ಕರ್ಷ, [illegible] 390). ನೀರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹರಿಯುವದು (G. 97). [illegible] ನ್ತ, ಧಾವಿಸ ಬೇಕು.— ಪೋಲೀ ದನಕ್ಕೆ ಹಾಲು ಹೆಚ್ಚು, [illegible] ನಾಲಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು.— ಬಣ್ಣರಲ್ಲಿ ತಗ್ಗ ಹೆಚ್ಚು, ಸಣ್ಣರಲ್ಲಿ ಗರ್ವ ಹೆಚ್ಚು.— ಸ್ವಾರ್ತರಿಗೆ ಸ್ವಾರ್ಥ ಹೆಚ್ಚು, ವೈಷ್ಣವರಿಗೆ ಉಪ್ಪು ಹೆಚ್ಚು (Prvs.). — ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆ. Increase and decrease; difference; inequality; variation; more or less, about (My.). [illegible] ಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆ ದಾರದನ್ತೆ ಸರಿ ನೋಡುತ್ತ ಇರುವ [illegible] ಸ್ಯ, ವಿಧದರ್ಶಿ Si. 237). — ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ. = ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆ (C.; ವೈಷಮ್ಯ G.). ಬಂಗಾರಕ್ಕೂ ಹಿತ್ತಾಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆ [illegible] (B. 1, 19). ನಡತೆಗಳಲ್ಲಿ ತಕ್ಕ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ [illegible] ದೊಳಗಿನ ಹಲವು ತರದ ತಾಪವು ನಿವಾರಣವಾಗಿ, [illegible] (B. 4, 190). — ಹೆಚ್ಚು ಕುನ್ದು. = ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆ (Bp. 4, 43; 6, 1; 40, 61; 54, 11; Bh. 1, 8, 31). ಯಾಗದ್ರವ್ಯದ ಹೆಚ್ಚು ಕು[illegible] ನ್ದುಗಳ ನೋಡುವವರು ಸದಸ್ಯರೆನಿಸುಗು (Nr.). See Mr. s. [illegible] — ಹೆಚ್ಚುಗುಣಿಮಣಿ. = ಹರಳುಗುಣಿಮಣಿ (My.). — ಹೆಚ್ಚು ಗುಣಿಸು. To multiply (My.). — ಹೆಚ್ಚುಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To increase (v. t., ವರ್ಧಿಸು, ಹೆಚ್ಚಿಸು G.; B. 5, 97. 98. 166). — ಹೆಚ್ಚುಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To increase (v. i., B. 5, 98). — ಹೆಚ್ಚು ತಿಳಿ. To know more (My.). 2, to estimate higher (B. 4, 199). — ಹೆಚ್ಚುಪಾರುಪತ್ಯ. Unwarrantable, improper superintendence (My.). — ಹೆಚ್ಚುಮಗ್ಗ. The multiplication table that begins with 11×11 (My.; *cf.* ಸರಮಗ್ಗ). — ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡು. To increase (v. t., C.; B. 3, 124). — ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು. rep. (B. 5, 117). — ಹೆಚ್ಚುಳಿ. -ಉಳಿ. To remain (B. 5, 85). — ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು. -ಎಚ್ಚು. rep. ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚಾಗಿ, excessively (B. 2, 16).

ಹೆಚ್ಚು hĕccu. 3. = ಹಚ್ಚು 3, etc. To cut up small, to mince, as vegetables, the kernel of the cocoanut, sugar-cane, etc. (C.; B. 1, 9; 2, 3, 62 4, 177); to cut into small pieces, as a body (J. 26, 67). ಹೆಚ್ಚಿದ ಪಲ್ಯಕ್ಕೆ ನುಚ್ಚಿನ ಅನ್ನವೇ? (Prv.).

Digitized by Google

ಹೆಚ್ಚುಗಾರಿಕೆ hĕccu-gārikĕ. Exaltation. ತನ್ನ ಹೆಚ್ಚುಗಾರಿಕೆಯ ಮಾತು ಹೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ (My.).

ಹೆಚ್ಚುಗೆ hĕccugĕ. = ಪೆರ್ಚುಗೆ 1, etc. Increase, growth, augmentation, swelling, etc. (ವಿತಾನ, ಪೆರ್ಚುಗೆ Nn. 115; ಕುಳೂಲ, ಉತ್ಕೃಷ್ಟ 141; ಅತಿ, ಪ್ರಕರ್ಷ Si. 467; Bh. 1, 8, 48). ಐಶ್ವರ್ಯದ ಹೆಚ್ಚುಗೆ (ಸಮ್ಪದ್ವಿಶೇಷ Nn. 84); ಜ್ಞಾನದ ಹೆಚ್ಚುಗೆ (ಜ್ಞಾನೋತ್ಕೃಷ್ಟತೆ 141).

ಹೆಚ್ಚುಲಿ hĕcculi. — ಹೆಚ್ಚುಲಿಹುಲ್ಲು. A grass often cultivated for its grain, Eleusine stricta Roxb. (St. & Pl.).

ಹೆಚ್ಚುವಿಕೆ hĕccuvikĕ. Increasing, etc. (ಸಮೃದ್ಧಿ G.; ಸ್ಫಾತಿ, ವೃದ್ಧಿ Si. 389).

ಹೆಚ್ಚೆ hĕccĕ. 1. = ಹಚ್ಚೆ 1, etc. Tattoo (My.).

ಹೆಚ್ಚೆ hĕccĕ. 2. = ಹಚ್ಚೆ 2. A bamboo-split (My.).

ಹೆಜ್ hĕj. = ಹೆಗ್ 1, etc. Largeness, etc. — ಹೆಜ್ಜಾಜಿ. Arabian jasmine, Jasminum sambac Ait. (ಸಪ್ತಲೆ, ನವಮಾಲಿಕೆ Si. 139). — ಹೆಜ್ಜಾಲಿ. A large babool tree. ದಾಟಿಯ ಗಿಡದಡಿಯಲಿ ಹೆಜ್ಜಾಲಿಯ ಮರ ತಾನು ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಯಲು ಮತ್ತಂ ಕೂದಿರು ಹೆಚ್ಚಿದ ಹಾವಿಲಿ ದಾಟುವವನ್ ಅಳಾಗ ಬಹುದೆ? (Subhāshita kandapadya). — ಹೆಜ್ಜಾವೆ. N. of a plant (ವೆಜನಿ Mr. 110, o. r. ಹೆಜ್ಜಾತಿ). — ಹೆಜ್ಜಗಣೆ. A large leech (My.; ದುನಾ೯ಮ, ದೀರ್ಘಕೋಶಿಕೆ Si. 90). — ಹೆಜ್ಜೇನು. Superior honey deposited in large combs (My.). ಸಜ್ಜನರ ಸಂಗಮದು ಹೆಜ್ಜೇನು ಸವಿದನ್ತೆ (Sp.).

ಹೆಜ್ಜೆ hĕjjĕ. = ಪಜ್ಜೆ, etc. A foot-step: a foot-print, the mark of a foot, track (Bh. 1, 5, 5; 3, 13, 15; C.; B. 3, 44). 2, the foot (ಪದ, ಅಂಘ್ರಿ Si. 431; C.; B. 3, 108; 5, 238. 258). — ಹೆಜ್ಜೆಯಳತೆ. -ಅಳತೆ. The measure of a foot (My.). — ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆ. rep. (J. 30, 23).

ಹೆಂಚು hĕncu. = ಹಂಚು 4, etc. A tile; etc. (My.; Si. 111; Te. ಪೆಂಕು, ಪೆಂಚು, a potsherd). — ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ. A house with a tiled roof (My.). — ಹೆಂಚುಚೂರು. A potsherd (ಶರ್ಕರೆ Si. 451). — ಹೆಂಚುಹೊದಿಕೆ. A tiled roof (Si. 111).

ಹೆಟ್ಟ hĕṭṭa. 1. Dregs of castor-oil (ಏರಣ್ಡಕಿಟ್ಟ Śm. 89). *Cf.* ಪೆಟ್ 2.

ಹೆಟ್ಟ hĕṭṭa. 2. (ಹೂಟ Śm. 89).

ಹೆಟ್ಟ hĕṭṭa. 3. = ಪೆಟ್ಟ, etc. A lump of earth, a clod (ಲೋಷ್ಟ Śm. 89).

ಹೆಟ್ಟ hĕṭṭa. 4. = ಎಟ್ಟ, etc. A bush-harrow (My.).

ಹೆಟ್ಟ hĕṭṭa. Tbh. of ಹೃಷ್ಟ (Śmd. 353).

ಹೆಟ್ಟಿಗೆ hĕṭṭigĕ. A stout beam (My.). ಬಟ್ಟತಲೆಯವನಾದರೆ ಹೆಟ್ಟಿಗೆ ಹೊತ್ತಾನೇ? — ಮಟ್ಟ ನೋಡ ಬೇಕಾದರೆ ಹೆಟ್ಟಿಗೆಯಿನ್ದ ಆದೀತೇ? (Prvs.).

ಹೆಟ್ಟಿಗೆ hĕṭṭigĕ. = ಪೆಟ್ಟಿಗೆ, etc. A dove-cot (ಕಪೋತ, ವಿಟಂಕ Mr. 200).

ಹೆಟ್ಟು hĕṭṭu. 1. = ಪೆಟ್ಟು 1. To beat, to give a blow, as with the hand, a staff, a hammer, etc. (My.). ಬಿಟ್ಟರದು ಹಾಡುವದು, ಗಿಡಗ ತಾನಲ್ಲ; ದಿಟ್ಟರಿಗೆ ಹೆಟ್ಟುವದು, ಪೆರಣ ತನಗಿಲ್ಲ (an arrow, Bĕḍagucaupadi). 2, to push or put into, to insert (as a stone, etc. to shut a hole, etc.); to put (My.). ಅಟ್ಟ ಪಾಯಸದಲ್ಲಿ ಕೆರಾ ಹೆಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ. — ಅಗುಳು ನುಂಗಲಿಕ್ಕೆ ತೀರದವನ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಕಡಬು ಹೆಟ್ಟಿದ. — ಉಮ್ಮುವದಕ್ಕೆ ಉಡುವದಕ್ಕೆ ಅಕ್ಕನ ಕರೆ, ಕೋಲಕ್ಕೆ ಹೆಟ್ಟುವದಕ್ಕೆ ಬಾವನ ಕರೆ! — ಮುಳ್ಳು ತೆಗದು, ಕೊಳ್ಳಿ ಹೆಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ (Prvs.). 3, to push the penis into the vagina (My.). — ಹೆಟ್ಟಾಟ. -ಆಟ. Mutual striking or pushing or wrangling. ಬಣ್ಣಿ ಬಣ್ಣಾಟ, ಹೇಡು ಹೆಟ್ಟಾಟ, ತಲೆಮೊಟ್ಟೆ ಪರಮ ಸುಖ. — ಮಟ್ಟು ತಿಳಿದವನ ಸಂಗದ ಹೆಟ್ಟಾಟ ಮಾಡ ಬಾರದು (Prvs.).

ಹೆಟ್ಟು hĕṭṭu. 2. = ಪೆಟ್ಟು 2, etc. A stroke, a blow (My.).

ಹೆಟ್ಟುಗೆ hĕṭṭugĕ. A female friend (ಗೆಳತಿ, ಸಖಿ Ċt. I, 15; Kk. 29; Śm. 74); an affectionate or beloved woman, a wife (ಕಾಮಿನಿ Ċt. II, 78; ವನಿತೆ Śs.; Bp. 11, 33; Śāstrasāra in W. v. 1565).

ಹೆಟ್ಟೆ hĕṭṭĕ. = ಪೆಟ್ಟೆ, etc. A lump of earth, a clod (ಲೋಷ್ಟಕ, ಲೋಷ್ಟ Hlā.).

ಹೆಡ hĕḍa. = ಪೆಡ, etc., ಹೆಡ್ 1. The state of being behind, etc. — ಹೆಡಕಟ್ಟು. Hind-binding. — ಹೆಡಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟು. To restrain by binding the arms to the back, to pinion (My.). — ಹೆಡಗುಡಿ. -ಕುಡಿ. Hind-point. — ಹೆಡಗುಡಿ ಕಟ್ಟು. To pinion (Rām. 6, 44, 11). — ಹೆಡತಲೆ. = ಪೆಡದಲೆ. The back of the head (Bp. 46, 13; Rām. 5, 8, 58; Dp. 4; C.). ಹೆಡತಲೆಯ ಕುಣಿ (ಅವಟು, ಘಾಟಿ, ಕೃಕಾಟಿಕೆ Nr.). ಹೆಡತಲೆಯೊಳಗಿರುವ ನರ (ಮನ್ಯ Si. 205). — ಹೆಡಮುರಿಕೆ. = ಹೆಡಮುರಿಗೆ. — ಹೆಡಮುರಿಕೆ ಬಿಗಿಸು. To cause to pinion (B. 4, 169). — ಹೆಡಮುರಿಗೆ. Turning round or twisting (the arms) to the back, pinioning (G. 577). — ಹೆಡಮುರಿಗೆ ಕಟ್ಟು. To pinion (B. 3, 126).

ಹೆಡ hĕḍa. = ಹೆಡಗೆ, etc., ಹೆಡೆ 2. Tbh. of ಪಿಟ. A basket, a box. — ಹೆಡಗೋಣ್ಣೆ. -ಕೋಣ್ಣೆ. = ಹೆಡಗೆಗೋಣೆ q. v., ಹೆಡೆಗೋಣ್ಣೆ.

ಹೆಡಕು hĕḍaku. The back or nape of the neck (ಘಾಟೆ, ಅವಟು, ಕೃಕಾಟಿಕೆ Hlā.; ಕೃಕಾಟಿಕ Mr. 327; ಹೆಕ್ಕತ್ತು G.; Rām. 5, 1, 2; 6, 39, 6; B. 4, 211); the hind part of a fort (Rām. 4, 6, 20).

ಹೆಡಗೆ hĕḍagĕ. = ಪೆಡಗೆ, etc. A basket (ಪಿಡಕ Mr. 208, o. rs. ಹೆಡಿಗೆ, ಹೆಡೆಗೆ; Bp. 23, 7; 49, 44; 56, 9; C.; B. 5, 135). — ಹೆಡಗೆಗೋಣ್ಣೆ. -ಕೋಣ್ಣೆ. (Śmd. 386, o. rs. ಹೆಡಗೋಣ್ಣೆ, ಹೆಡೆಗೆಗೋಣ್ಣೆ). A basket-like fort (?).

ಹೆಡಸು hĕḍasu. (= ಪೆಡಸು). Dandruff (S. Mhr.).

ಹೆಡಿಗೆ hĕḍigĕ. = ಹೆಡಗೆ, etc. (My.; ಕಾಣ್ಡಾಲ, ಪಿಟ Si. 307; see Mr. s. ಹೆಡಗೆ; Sp. s. ಕಣುಗಾಣ್). — ಹೆಡಿಗೆಗುಮ್ಮ. A basket considered as a devil. ರವಿ ಕಾಣದ್ದು ಕವಿ ಕಣ್ಡ, ಕವಿ ಕಾಣದ್ದು ಹೆಡಿಗೆಗುಮ್ಮ ಕಣ್ಡ (Prv.).

ಹೆಡೆ hĕḍĕ. 1. = ಎಡೆ 2, ಪೆಡೆ. The expanded hood of a cobra (ಸ್ಫಟ, ಫಣೆ Si. 78; Bp. 11, 12; 51, 59; 58, 48; Bh. 1, 20, 61; C.; B. 2, 8). ಹಾವಿನ ಹೆಡೆ (ಫಣ, ಫಣೆ, ಫಟೆ Hlā.; ಸ್ಫಟೆ Nr.).

ಹೆಡೆ hĕḍĕ. 2. = ಹೆಡ, etc. — ಹೆಡೆಗೋಣ್ಣೆ. -ಕೋಣ್ಣೆ. (Kk. 99). = ಹೆಡಗೋಣ್ಣೆ, etc.

ಹೆಡೆಗೆ hĕḍĕgĕ. = ಹೆಡಗೆ, etc. (Bp. 56, 12; Bh. 1, 10, 25; My.).

ಹೆಡ್ಡ hĕḍḍu-a s. = ಎಡ್ಡ 2. A dull, stupid man, a fool (ಅಜ್ಞ, ಮೂಢ, ಯಥಾಜಾತ, ಮೂರ್ಖ, ವೈಧೇಯ, ಬಾಲಿಶ Nr.; ಗಾವಿಲ, ಗಾಮ್ಪ, ಎಗ್ಗ Śs.; C.; B. 3, 51). ಸಿರಿ ಭರವು ಕ್ಯಾಗಲು ಮಱೆಯದವನ ಜಾಣ; ಕೊಡಿತೆಯಾಗೆ, ಯಾಕೊಡವೆನಗಿಲ್ಲೆನ್ದು, ಅಡಿಸುವವ ಹೆಡ್ಡ (Sp.). ಹೆಡ್ಡನಾದರೂ ದೊಡ್ಡವನೇ ಲೇಸು. — ದಡ್ಡನಿಗೆ ಹೆಡ್ಡನೆನ್ದರೆ ಮಡ್ಡನಿಗೆ ಜಾಣಾ ಅನ್ದ ಹಾಗೆ. — ಜಾಣನಿಗೆ ಮೂದು ಕಡೆ, ಹೆಡ್ಡನಿಗೆ ಒನ್ದೇ ಕಡೆ (Prvs.). — ಹೆಡ್ಡದಾಮೋದರ. N. (Bp. 56, 33).

Digitized by Google

ಹೆಡ್ಡತನ hĕḍḍatana. = ಎಡ್ಡತನ 2. Stupidity, foolishness (ಮೆದೆ Śm. 99; My.). ಒಡ್ಡಸ್ತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಹೆಡ್ಡತನ ಹೋದೀತೇ? (Prv.). See Prv. s. ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ.

ಹೆಡ್ಡತಿ hĕḍḍati. = ಎಡ್ಡತಿ. A stupid, foolish woman (My.).

ಹೆಡ್ಡಯ್ಸು hĕḍḍaysu. To flout, to treat with contempt (Râm. 3, 3, 23; Mhr. ಹೇಳ್ದಾವಿಸೇಂ).

ಹೆಡ್ಡು hĕḍḍu. = ಎಡ್ಡು 2. Stupidity, foolishness (My.; see ಅತಿ-). — ಹೆಡ್ಡಾಟ. -ಆಟ. Stupid, foolish behaviour (My.). — ಹೆಡ್ಡಾಳು. -ಆಳು. A stupid, foolish person. ಹೆಡ್ಡಾಳಾದರೂ ಒಡ್ಡಾಳಾಗಿರ ಬೇಕು (Prv.).

ಹೆಡ್ಡೆ hĕḍḍĕ. = ಹೆಡ್ಡತಿ. (My.).

ಹೆಣ್ hĕṇ. = ಪೆಣ್, etc. A female; a woman (J. 2, 61). ಹೆಣ್ಣಾದೊಡಂ ಗಣ್ಣಾದೊಡಂ (Śmd. 148). ಹೆಣ್ಗಳ್ (Bh. 1, 8, 35). ಹೆಣ್ಣ ಕೊಟ್ಟ ಅತ್ತೆ (ಗೃಹಮಾತೆ Mr. 313); ಹೆಣ್ಣ ಕೊಟ್ಟವಂ (ವಧುತಾತ 313). — ಹೆಣ್ಣಂಚೆ. -ಅಂಚೆ. A female swan, a goose (ವರಲೆ, ವರಟೆ Hlâ.; ವರಟೆ Si. 175). — ಹೆಣ್ಣಾನೆ. -ಆನೆ. A female elephant (ಬಸೆ Śmd. 342; ಪಿಡಿ Čt. I, 102; ಪೆಣ್ದಸ್ತಿ, ಕರೇಣು Nn. 120; ಕರೇಣು Si. 420). — ಹೆಣ್ಣಾವೆ. -ಆವೆ. A female turtle (ಕೂರ್ಮಿ Nr.; ಕಮಠಿ, ದುಲಿ Nr.; ಡುಲಿ Mr. 411). — ಹೆಣ್ಣೇವೆ. -ಏವೆ. = ಹೆಣ್ಣಾವೆ (ದುಲಿ Hlâ.). — ಹೆಣ್ಣೊಣ್ಟೆ. -ಒಣ್ಟೆ. A female camel (ಉಷ್ಟ್ರಿಕೆ, ಉಷ್ಟ್ರಿ Nn. 85).

ಹೆಣ hĕṇa. 1. = ಪೆಣ. A corpse; a carcass (ಪ್ರೇತ, ಪರೇತ, ಕುಣಪ, ಶವ Hlâ.; ಕುಣಪ, ಶವ Nr., Si. 297; ಪ್ರೇತ, ಕುಣಪ Mr. 395; ಮೃತ, ಕುಣಪ Nn. 11; Bp. 21, 17; 32, 53; 46, 36. 60. 78; 54, 74; C.). ಪ್ರಾಣ ತೊಲಗಿದ ಹೆಣನು ಕಚ್ಚಿ ಗಂಜಲು ಬಲುದೆ? (i. e. ಬಲ್ಲುದೆ? Dp. 87). ಹೆಣ ಸುಟ್ಟರೂ ರುಣ ಸುಡಲಿಲ್ಲ.— ಹೆಣ ಹೊಡಿವವನಿಗೆ ರೋಮ ದಾಡಿಯೇ?— ಹೆಣದವರು ಹೆಣಕ್ಕೆ ಅತ್ತರೆ ಕೊರವ ದುಡ್ಡಿಗೆ ಅತ್ತ.— ದಣು ಪಟ್ಟವನು ಹೆಣವಾದರೂ ಹೊಡೆನೇ?— ನೊಣ ಕೂಡಿಸಿದ ಜೇನು ಮಣುವಾದರೆ ಹೆಣ ಹೊತ್ತವನಿಗೇನು?— ನೊಣ ಕೂತರೆ ವ್ರಣ ಹೊರ್ತು ಹೆಣ ಜೀವಿಸೀತೇ?— ಸಣಸುವವನಾದರೆ ಹೆಣ ನೋಡಿ ಹೆದರ್ಯಾನೇ?— ಸುಡುಗಾಡಿಗೆ ಹೋದ ಹೆಣ ತಿರುಗಿ ಬನ್ದೀತೇ?— ರಾಯ ಸತ್ತರೂ ಹೆಣ, ನಾಯಿ ಸತ್ತರೂ ಹೆಣ.— ಹಣವೆನ್ದರೆ ಹೆಣ ದಾಯ ಬಿಡುತ್ತದೆ.— ಹಣವಿಲ್ಲದವನು ಹೆಣಕ್ಕಿನ್ತ ಕಡೆ.— ಅಪ್ಪ ಇಲ್ಲದವನ ಹೆಣವ ಒಪ್ಪ ಮಾಡುವವರು ಯಾರು? (Prvs.). — ಹೆಣದತ್ತ. -ಅತ್ತ (i. e. ಅನ್ಧವ). A good-for-nothing man; a coward (My.). — ಹೆಣದಿನುಹಿ. -ತಿನುಹಿ. A corpse-eater, a demon (Bh. 10, 3, 11). — ಹೆಣದೆರಹು. -ತೆರಹು. An open space between corpses (Bh. 10, 3, 14). — ಹೆಣಮಯ. Full of corpses (J. 27, 7). — ಹೆಣಮುಣ್ಡೆ. A good-for-nothing woman (My.). — ಹೆಣಮೋರೆ[3]. A lifeless, spiritless, stupid fellow (My.).

ಹೆಣ hĕṇa. 2. P. p. of ಹೆಣೆ 1. — ಹೆಣಕೊಳ್ಳು. To intertwine (v. i., as creepers, snakes, etc., My.). 2, to plait, etc. (My.).

ಹೆಣಗಿಸು hĕṇagisu. = ಪೆಣಗಿಸು. To cause to fight (My.).

ಹೆಣಗು hĕṇagu. = ಪೆಣಗು. To wrangle, to quarrel, to fight, to strive (Bp. 18, 87; 58, 39; Bb. 2, 2, 97. 101. 105; J. 22, 29; C.; B. 3, 99). ಜುಣುಗುವವನ ಸಂಗಡ ಹೆಣಗ ಬಾರದು.— ಬೋಣಪೇ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಹೆಣಗೋದೇ ಅರ್ಥ.— ಪಣ ಕಟ್ಟುವವನ ಹತ್ತರ ಹೆಣಗ ಬಹುದು, ಹಣ ಕೂಡಿಸುವವನ ಹತ್ತರ ನಿಲ್ಲಲಾಗದು.— ಮಣಗದ ಮನುಷ್ಯ ಹೆಣಗಿದರೂ ಬಗ್ಗ (Prvs.). — ಹೆಣಗಾಟ. -ಆಟ. Quarrel, fight (My.). — ಹೆಣಗಾಡು. -ಆಡು. = ಹೆಣಗು. (C.; B. 2, 40).

ಹೆಣಿ hĕṇi. = ಹೆಣೆ 1, etc. To plait, etc. (My.).

ಹೆಣಿಕೆ hĕṇikĕ. = ಎಣಿಕೆ 2, ಹೆಣಿಗೆ. (My.).

ಹೆಣಿಗೆ hĕṇigĕ. Plaiting, etc.; that is plaited, etc. (My.). — ಹೆಣಿಗೆಕೆಲಸ. Work done by plaiting, etc. (My.); the art of plaiting, etc. (My.).

ಹೆಣಿಲು hĕṇilu. = ಹಿಣಿಲ್ 2, etc. A braid of hair, braided hair (Râm. 6, 53, 32).

ಹೆಣೆ hĕṇĕ. 1. = ಎಣೆ 2, ಪೆಣೆ 1, etc. To intertwine (v. t.), etc., to plait, as mats, baskets, etc.; to braid, as the hair; to work in meshes or knit, as nets; to rattan, as a chair (Bp. 47, 30; C.; B. 2, 42). P. ps. ಹೆಣದು, ಹೆಣೆದು, ಹೆಣ್ದು. 2, to intertwine (v. i.), to be joined, etc.

ಹೆಣೆ hĕṇĕ. 2. = ಎಣೆ 1, ಪೆಣೆ 2. Joining together; the state of being joined, etc. See Nn. 144 s. [illegible] No. 2. — ಹೆಣೆ ಕಟ್ಟು. To tie a row of cattle to the p[illegible]ar in the middle of a threshing floor so as to tread out corn (My.).

ಹೆಣ್ಟ hĕṇṭa. = ಹೆಣ್ಟೆ 1, etc. — ಹೆಣ್ಟ ಹೊಡೆ = [illegible] (S. Mhr.).

ಹೆಣ್ಟೆ hĕṇṭĕ. 1. = ಎಟ್ಟೆ, etc. A bush-harrow. — ಹೆಣ್ಟೆ ಹೊಡೆ. = ಎಟ್ಟಾ ಹೊಡೆ, q. v. (My.).

ಹೆಣ್ಟೆ hĕṇṭĕ. 2. = ಪೆಟ್ಟೆ, etc. A lump of earth, a clod (ಲೋಷ್ಟ Nr., Si. 302; ಪೆಟ್ಟೆ Śs.; ಪೆಟ್ಟು Śm. 64; My.). ಮಣ್ಣಿನ ಹೆಣ್ಟೆ (ಲೋಷ್ಟ G.). 2, an unburnt brick (B. 4, 121). ಕೊಡಚೀ ಮೇಲೆ ಹೆಣ್ಟೀ ಹಾಕಿ, [illegible] ಕೊಣ್ಡ (Prv.). — ಹೆಣ್ಟೆಗುದ್ದ. = ಹೆಣ್ಟೆಗೊದ್ದ. (My.). — ಹೆಣ್ಟೆ[illegible]ಡತಿ. -ಕೊಡತಿ. A large wooden hammer for breaking clods in fields (My.); a kind of harrow ([illegible] Nr.). — ಹೆಣ್ಟೆಗೊದ್ದ. A kind of lizard or chameleon ([illegible], ಕೃಕಲಾಸ, ಓತಿಕ್ಯಾಟ Si. 170; My.).

ಹೆಣ್ಡ hĕṇḍa. 1. = ಪೆಣ್ಡ. A female, a woman; a wife. Plurals ಹೆಣ್ಡರು (C.), ಹೆಣ್ಡಿಕ್ಕರು (B. 4, 214). [illegible] ಹೆಣ್ಡರಿಲ್ಲದ ಮನೆ ದಣ್ಡ, ಗಣ್ಡರಿಲ್ಲದ ಮನೆ ಬಣ್ಡ.— [illegible] ಬರುವಾಗ ಹೆಣ್ಡರ ಗೊಡವೆ ಏನು?— ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲ ಮನೆವಾರ್ತೆ ಮಾಡದರೆ ಅಪ್ಪಗೆ ಯಾಕೆ ಇಬ್ಬರು ಹೆಣ್ಡರು? (Prvs.). [illegible] ಸತಿ ಪತಿಗಳೆನೆ ಹೆಣ್ಡರಿಗೆ ಪೆಸರೆನಿಸ್ಸಂ (Mr. 24). [illegible] ಗಣ್ಡರೂ ಬಲ್ಲರೇ? ಗಿಣ್ಡಿನೀರೊಳಗೆ ಕಡಿಮಾನ [illegible] ನಾರು? (Sp.). — ಹೆಣ್ಡರು ಮಕ್ಕಳು. A wife and children, wives and children (C.; B. 4, 153).

ಹೆಣ್ಡ hĕṇḍa. 2. (fr. ಹಿಂಡು). Vinous liquor or toddy extracted from the wild date tree (My.; B. [illegible] 14), etc. (ಮೇದಕ, ಜಗಲ Nr.; ಸುರೆ, [illegible] ಪರಿಸ್ರುತ್, ವರುಣಾತ್ಮಜೆ, ಗನ್ಧೋತ್ತಮೆ, ಪ್ರಸನ್ನೆ, ಇರೆ, [illegible] ಸ್ರುತೆ, ಮದಿರೆ, ಕಶ್ಯ, ಮದ್ಯ Si. 347; ಸುರೆ, ವಾರುಣಿ 420; [illegible] 431). ಹೆಣ್ಡದ ಕಡಲು (ಸುರೋದ Si. 81); ಹೆಣ್ಡ ಮಾರುವವನು (ಶೌಣ್ಡಿಕ, ಮಣ್ಡಹಾರಕ 339); ಹಿಪ್ಪೇ ಹುವ್ವಿನ ಹೆಣ್ಡ (ಮಧ್ವಾಸವ 347); [illegible] ಹಣ್ಣಿನ ಹೆಣ್ಡ (ಮಾಧ್ವೀಕ 347); ಅರೆ ಹುಣ್ಣು [illegible] ನಿನ್ದ ಮಾಡಿದ ಹೆಣ್ಡ (ಮೈರೇಯ 348); ಪಕ್ವವಾದ [illegible] ಮಾಡಿದ ಹೆಣ್ಡ (ಆಸವ, ಶೀಧು, etc., ಸಾರಾಯಿ, ಕಳ್ಳು, [illegible] 348); ಹೆಣ್ಡ ಮಾಡುವದು (ಸನ್ಧಾನ, ಅಭಿಷವ 348); ಹೆಣ್ಡದ ಮೊದಲ [illegible] (ಕಾರೋತ್ತಮ, ಸುರಾಮಣ್ಡ 348); ಹೆಣ್ಡ ಕುಡಿಯುವ ಬಟ್ಟಲು (ಚಷಕ

Digitized by Google

(348). ಹೆಣ್ಣ ಮಣ್ಣಿಗೆ ಎಱ'ದ್ದು ಕುಣ್ಣೆ ಒಡ ಕೊಣ್ಡರೆ ಇಱ'ದೀತೇ? (Prv.). — ಹೆಣ್ಡದ ತಿತ್ತಿ. A small liquor bottle made of one skin (My.). — ಹೆಣ್ಡದ ಪಕಾಲಿ. A large leather bag for carrying toddy on a horse or a donkey (My.). — ಹೆಣ್ಡದ ಬುರುಡೆ. A toddy bottle made of a sôrĕkâyi (My.).

ಹೆಣ್ಡತಿ hĕṇḍati. = ಪೆಣ್ಡತಿ, etc. A wife (ದಾರ, ಕ್ಷೇತ್ರ, ಕಳತ್ರ, ಭಾರ್ಯೆ, ವಧು, etc. Hlâ., Mr. 306; ತಲ್ಪ, ದಾರ Nr., Si. 439; ದ್ವಿತೀಯೆ Hlâ.; ಭಾರ್ಯೆ, ಜಾಯೆ, etc. Dhw.; Bp. 47, 4; C.). ಹೆಣ್ಡತಿಯ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮನ್ದಿರು (ಸ್ಯಾಲರು); ಸೋದರಮಾವನ ಹೆಣ್ಡತಿ (ಮಾತುಲಾನಿ, etc. Nr.). ಬಸುಱ ಹೆಣ್ಡತಿ (ಗರ್ಭಿಣಿ, etc. Hlâ.). ಮಗನ ಹೆಣ್ಡತಿ (ಸ್ನುಷೆ Mr. 314). ಅಗ್ನಿಸಾಕ್ಷಿಕವಾಗಿ ಮದಿವೆ ಮಾಡಿ ಕೊಣ್ಡ ಹೆಣ್ಡತಿ (ಪತ್ನಿ, ಪಾಣಿಗೃಹೀತಿ, ದ್ವಿತೀಯೆ, ಜಾಯೆ, etc. Si. 183). ಆ ಸಾಹೇಬನು ಎರ್ಡನೇ ಹೆಣ್ಡತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಣ್ಡನು (B. 5, 203). ಹೆಣ್ಡತಿ ಹೆಗ್ಗಡತಿ ಆದರೆ ಗಣ್ಡ ಮೂಱನಾಯಿಗಿನ್ತ ಕಡೆ.—ಕೈಯ್ಲಿದ್ದರೆ ಅರ್ಥ, ಹತ್ತರಿದ್ದರೆ ಹೆಣ್ಡತಿ.—ನೂಲೋ ಹೆಣ್ಡತಿಯ ಬಿಟ್ಟು, ಹೇಲೋ ವಮೂಱ'ಯ ತನ್ದ.—ಬಡವನ ಹೆಣ್ಡತಿ ಎಲ್ಲರ ಅತ್ತಿಗೆ.—ವುದ್ದೆಲ್ಲಾ ಮೂಱನೆಯ ಹೆಣ್ಡತಿಗೆ.—ಮಱುಕವಿಲ್ಲದ ಹೆಣ್ಡತಿಗಿನ್ತ ಮರದ ನೆರಳು ಸುಖ.—ಶಾನಭೋಗನ ಸಮ್ಬಳ ಸನ್ದ್ರೋ? ಎನ್ದು, ಕೇಳ ಬೇಡ; ಹೆಣ್ಡತಿಯ ದೆಸೆಯವರು ಉಣ್ಡರೋ? ಎನ್ದು, ಕೇಳ ಬೇಡ.—ಸಾಯುವೆನೆನ್ದರೆ ಹೆಣ್ಡತಿ ಬಯ್ದಾಳು ಅನ್ದ ಹಾಗೆ.—ಸಾವಿರ ಕುದುರೆಗೆ ಸರದಾರನಾದರೂ ಮನೇ ಹೆಣ್ಡತಿ ಕಾಸ್ತಾರ.—ಸೋರುವ ಮನೆಯನ್ನೂ ಹೋರುವ ಹೆಣ್ಡತಿಯನ್ನೂ ದೂರ ಬಿಡ ಬೇಕು.—ಹತ್ತರಿದ್ದರೆ ಹೆಣ್ಡತಿ, ಬಱಕದ್ದರೆ ಅಕ್ಕ, ಒಳತು ಕೆಟ್ಟರೆ ಗೆಣೆಯ.—ಸಂಗತೀ ಗುಣ ಸೋತು ನೋಡು, ಹೆಣ್ಡತೀ ಗುಣ ಹೇತು ನೋಡು.—ಸನ್ತೇ ಸೂಳೆಯ ನಚ್ಚ, ಮನೇ ಹೆಣ್ಡತಿಯ ಬಿಟ್ಟ.—ಹೋರುವ ಹೆಣ್ಡತಿ, ನಾಱುವ ನೀರು ತ್ಯಜಸು.—ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ಹೆಣ್ಡತಿ ಮುದ್ದು, ಹೆಣ್ಡತಿಯಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ತಾನೇ ಮುದ್ದು (Prvs.).

ಹೆಣ್ಡೆ hĕṇḍĕ. 1. = ಎಣ್ಡೆ. Cowdung (ಗೋಮಯ Šs.; Tĕ. ಪೆಣ್ಡೆ, ಪೇಡ; T. ಪಿಟ್ಟೈ, a lump of beast's dung). — ಹೆಣ್ಡೆಮೂಗಕ್ಕ. -ಅಕ್ಕ. (ಪರೋಷ್ಣ, ತೈಲಪಾಯಿಕೆ Si. 175).

ಹೆಣ್ಡೆ hĕṇḍĕ. 2. = ಪೆಟ್ಟ, etc. A lump of earth, a clod (ಲೋಷ್ಟ Mr. 371; G. 57). — ಹೆಣ್ಡೆಗೊಡತಿ. -ಕೊಡತಿ. = ಹೆಣ್ಟೆಗೊಡತಿ. (S. Mhr.).

ಹೆಣ್ಣಿಗ hĕṇṇiga. = ಅಣ್ಣಿಗ. An impotent man; a coward (My.).

ಹೆಣ್ಣಿಗತನ hĕṇṇigatana. Impotency; cowardice (My.).

ಹೆಣ್ಣು hĕṇṇu. = ಹೆಣ್, etc. A female; a woman (Bp. 18, 91; C.; B. 5, 289). ಹೆಣ್ಣಂ ಗಣ್ಡು ಸೇರಿ ಸೊಗಸಿನ್ದ ಆಡುವಿಕೆ (ದ್ರವ, ಕೇಲಿ, etc. Si. 72); ಸ್ವಯಂವರದ ಹೆಣ್ಣು (ಸ್ವಯಂವರೆ, etc. 183); ಒಳ್ಳೇ ಪ್ರಾಯದ ಹೆಣ್ಣು (ತರುಣಿ, ಯುವತಿ 184); ಕಾಮವುಳ್ಳ ಹೆಣ್ಣು (ಕಾಮಿನಿ 435). ಹೇವವಿಲ್ಲದ ಹೆಣ್ಣು ಗಜುಗ ಬೆಳೆದಾ ಕಣ್ಣು (Dp. 54). ಬೆಣ್ಣೆ ಬೆಂಕಿಯ ಸೆಱಗೆ ತಣ್ಣಗಿರ ಬಲ್ಲುದೇ? ಹೆಣ್ಣಿದ ಮನೆಗೆ ಎಡ ತಾಕಿ, ಶಿವಯೋಗಿ ಮಣ್ಣುಮುಸಿಯಾದ (Sp.). ಯಾತಗಣೆಯದು ಚಿಗತು ಕಾತು ಫಲವಾದನ್ದು, ಹೋತು ಹೆಬ್ಬುಲಿಯ ನಿಱ'ದನ್ದು ಹೆಣ್ಣಿನ ಮಾತ ನೆಚ್ಚು! (Sp.). ಅಡವಿಯೊಳು ಮಱ ಹೊಡದು ಗಿಡ ಸೇಡುಗೊಣ್ಡನ್ದು, ಹುಡಿಯೊಳಗೆ ಕಮಲ ಬೆಳದನ್ದು ಹೆಣ್ಣಿನ ನುಡಿಯ ನೆಚ್ಚು! (Sp.). ಸುಣ್ಣವಿಲ್ಲದ ವೀಳ್ಯ, ಬಣ್ಣವಿಲ್ಲದ ಮದುವೆ, ಹೆಣ್ಣಿಲ್ಲದನ ಸಂಸಾರ ಮಳಲೊಳಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಹೊಯಿದನ್ತೆ (Sp.). ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಇಟ್ಟ ಬಂಗಾರ, ಗೋಡೆಗೆ ಹಚ್ಚಿದ ಸುಣ್ಣ.—ಹೆಣ್ಣಿನ ನೆಲೆ ಕುದುರೆಯ ನೆಲೆ ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.—ಹೆಣ್ಣು ದೂರದಿನ್ದ ತರ ಬೇಕು, ದನ ಹತ್ತರದಿನ್ದ ತರ ಬೇಕು.—ಹೆಣ್ಣು ಬೊಮ್ಮಣ್ಣಗೆ, ಅಪರಾಧ ತಿಮ್ಮಣ್ಣಗೆ.—ಹೆಣ್ಣು ಹಡದವನ ಮನೆ ತಣ್ಣಗೆ, ಗಣ್ಡು ಹಡದವನ ಮನೆ ನುಣ್ಣಗೆ.—ಹೆಣ್ಣು ಸೊಕ್ಕಿದರೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲದು, ಎತ್ತು ಸೊಕ್ಕಿದರೆ ಹಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲದು.—ಹೆಣ್ಣು ಕೊಟ್ಟೆಯೋ? ಬೆನ್ನು ಕೊಟ್ಟೆಯೋ?—ಹೆಣ್ಣು ತನ್ದಿಯೋ? ಮಣ್ಣು ತನ್ದಿಯೋ?—ಹೆಣ್ಣು ಒಳ್ಳೇದೇ ಸರಿ, ಕಣ್ಣು ಮಾತ್ರ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ.—ಹೆಣ್ಣು ಹೆತ್ತು ತಿಳಿಯ ಬೇಕು, ಗಣ್ಡು ತೆತ್ತು ತಿಳಿಯ ಬೇಕು.—ಹೆಣ್ಣಾದರೇನು? ಮಣ್ಣಾದರೇನು? ಪುಣ್ಯವಿನಹಾ ಸಿಕ್ಕದು.—ಎಣ್ಣಿದ್ದು ಮಣ್ಣು ಆಯಿತು, ಹೆತ್ತದ್ದು ಹೆಣ್ಣು ಆಯಿತು.—ಪುಣ್ಯ ಮಾಡದೆ ಕೆಟ್ಟ, ಹೆಣ್ಣು ಹುಟ್ಟಿ ಕೆಟ್ಟ.—ಪುಣ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಕಣ್ಣು ಕಿತ್ತಿ ಕೊಣ್ಡರೆ ಹೆಣ್ಣು ಸಿಕ್ಕೀತೇ?—ಬಡವಗೆ ಯಾಕೆ ಸಿರಿವನ್ತನ ಹೆಣ್ಣು? (Prvs.). ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಹೊನ್ನನ್ನು ಹಣ್ಣಾದ ಮರಗಳನು ಕಣ್ಣಿಲಿ ಕಣ್ಡು ಮನದಲ್ಲಿ ಬಯಸದಿಹ ಅಣ್ಣಗಳಾರು? (Sp.). — ಹೆಣ್ಣಾಡು. -ಆಡು. A female goat (My.). — ಹೆಣ್ಣಾಳು. -ಆಳು. A kûli woman (C.). — ಹೆಣ್ಣು ಆವೆ. A female turtle (ಕಮಠಿ, etc. Si. 90). — ಹೆಣ್ಣುಎಕ್ಕೆಯ ಗಿಡ. The shrub Calotropis procera R. Br. (Z.). — ಹೆಣ್ಣುಎರುಬುಹುಱು. (ತಿಲಿ, ಗಣ್ಡೂಪದಿ Si. 90). — ಹೆಣ್ಣುಏಡಿ. (ಕರ್ಕಟ G.). — ಹೆಣ್ಣುಒಣ್ಟೆ. A female camel (C.; B. 3, 66). — ಹೆಣ್ಣುಕಣೆ. The small roller in a sugar-mill (My.). — ಹೆಣ್ಣುಕಪ್ಪೆ. A female frog (ಭೇಕಿ, ವರ್ಷಾಭ್ವಿ Si. 90). — ಹೆಣ್ಣುಕರಡಿ. A she-bear (C.; B. 3, 109). — ಹೆಣ್ಣುಕಱು. A female calf (G. 104). — ಹೆಣ್ಣುಕುಣಿಕೆ. The part of a clasp which is hooked on (My.). — ಹೆಣ್ಣುಕುದರೆ. A mare (ಅಶ್ವೆ G.). — ಹೆಣ್ಣುಕುದುರೆ. A mare (ಪ್ರಸು, ಅಶ್ವೆ Si. 463). — ಹೆಣ್ಣುಕೂಸು. A female child (My.). — ಹೆಣ್ಣುಕೋತಿ. A she-monkey (My.; Si. 52). — ಹೆಣ್ಣುಕೋೞ'. A hen (My.). — ಹೆಣ್ಣು ಗಣ್ಡು. A female and male; a female or male (B. 5, 291). — ಹೆಣ್ಣುಗಪ್ಪೆ -ಕಪ್ಪೆ. A she-frog (ಭೇಕಿ, etc. Nr.; ವರ್ಷಾಭು Hlâ.). — ಹೆಣ್ಣುಗಱು. -ಕಱು. A she-calf (C.; B. 5, 19). — ಹೆಣ್ಣುಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ. = ಹೆಣ್ಣುಗುಬ್ಬಿ. (ಚಟಕೆ Si. 172). — ಹೆಣ್ಣುಗುಬ್ಬಿ. A female sparrow (B. 2, 6). — ಹೆಣ್ಣುಗೇಣ್ಡಾಮೃಗ. A female rhinoceros (B. 5, 250). — ಹೆಣ್ಣುಗೊರಳು. -ಕೊರಳು. A woman's voice (My.). — ಹೆಣ್ಣುಚಿಗರಿ. A female antelope (ಹರಿಣಿ G.). — ಹೆಣ್ಣುಜಲಪಕ್ಷಿ. A she-crane (ಲಕ್ಷ್ಮಣೆ Si. 175). — ಹೆಣ್ಣುತೋಳ. A she-wolf (B. 3, 86). — ಹೆಣ್ಣುದೇವತೆ. A female deity (My.). ಹೆಣ್ಣುದೇವತೆಯರು (ಮಾತಾಳಿ Nn. 136). — ಹೆಣ್ಣುನರಿ. A she-fox (B. 3, 75). — ಹೆಣ್ಣುನಾಯಿ. A bitch (ಶುನಕಿ, ಸರಮೆ Hlâ.; ಶುನಿ, ಸರಮೆ Nr.; B. 3, 40). — ಹೆಣ್ಣುನೀಲಿ. The common indigo shrub, Indigofera tinctoria Lin. (St. & Pl.). — ಹೆಣ್ಣುಪತಂಗ. (ಪತಂಗಿಕೆ, ಪುತ್ತಿಕೆ Si. 175). — ಹೆಣ್ಣುಪಶು. A cow (Si. 396). — ಹೆಣ್ಣುಪಾರಿವಾಳ. A she-pigeon (B. 3, 113). — ಹೆಣ್ಣುಬಾಱು. A woman's state of life (My.). — ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು. Female children (C.; B. 3, 32. 33; 4, 5; 5, 274); women (S. Mhr.; B. 5, 43). ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಾಡ ಕಲಿಸಿದವರಿಲ್ಲ, ನಾಯಿಗೆ ಬೊಗಳ ಕಲಿಸಿದವರಿಲ್ಲ (Prv.). — ಹೆಣ್ಣುಮಗಳು. A woman (B. 5, 156. 291). — ಹೆಣ್ಣುಮಱ'. A female young animal. ಗುಬ್ಬಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಹೆಣ್ಣುಮಱ' (ಚಟಕೆ Nr.). — ಹೆಣ್ಣುಮೀನು. (ಪ್ರೋಷ್ಠಿ, ಶಫರಿ Hlâ.). ಮೀನಿನೊಳು ಹೆಣ್ಣುಮೀನು ಪ್ರೋಷ್ಠಿ, ಶಫರಿ Mr. 409). ಮದ್ಗುರಮೆಮ್ಬ ಆಱುದಾಡೆಯ ಹೆಣ್ಣುಮೀನು (ಶೃಂಗಿ Nr.). — ಹೆಣ್ಣುಮೇಕೆ. A she-goat (My.). — ಹೆಣ್ಣುವೇಷ. The apparel or guise of a woman (My.; Si. 64). — ಹೆಣ್ಣುಸಿಂಹ. A lioness (B. 4, 212). — ಹೆಣ್ಣುಸಿಹ್ವ. = ಹೆಣ್ಣುಸಿಂಹ. (B. 5, 242). — ಹೆಣ್ಣು ಸೋಗು. = ಹೆಣ್ಣುವೇಷ. ಹೆಣ್ಣುಸೋಗ ಹಾಕಿ ಕೊಣ್ಡು ಕುಣಿಯುವ ಪುರುಷನು (ಶೈಲಾಲಿ G.). — ಹೆಣ್ಣುಹನ್ದಿ. A sow (My.). — ಹೆಣ್ಣುಹುಡುಗ. A girl (B. 5, 276). ಹೆಣ್ಣುಹುಡುಗರು ಆಡುವ ಅಣ್ಡೆಳ್ಳ (G. 10). — ಹೆಣ್ಣುಹುಲಿ. A tigress (C.; B. 4, 37). — ಹೆಣ್ಣುಹುಲ್ಲೆ. A spotted doe (My.; Si. 168). — ಹೆಣ್ಣುಹುೞು. A female insect (B. 4, 113).

ಹೆಣ್ಣುಗ hĕṇ-uga. (Šmd. 240 Mḍb.). A pimp.

ಹೆಣ್ಣುತನ hĕṇṇutana. = ಪೆಣ್ತನ. (Bh. 4, 4, 86).

ಹೆಣ್ದು hĕṇḍu. P. p. of ಹೆಱ 1. (My.).

Digitized by Google

ಹೆತ್ hĕt. = ಹೆಙ, etc., ಹೆದ್. — ಹೆತ್ತಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. A grandfather (My.). — ಹೆತ್ತಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. A grandmother (My.). — ಹೆತ್ತಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. A grandfather (Bp. 32, 19). ಹೆತ್ತಯ್ಯಗೆ ಅಱಿಯದವ ಮುತ್ತಯ್ಯಗೆ ಬಲ್ಲನೇ? (Prv.). — ಹೆತ್ತವ್ವೆ. -ಅವ್ವೆ. = ಹೆತ್ತಮ್ಮ. (My.). — ಹೆತ್ತಾತ. -ತಾತ. = ಹೆತ್ತಪ್ಪ. (My.). — ಹೆತ್ತೇಗು. -ತೇಗು. The timber tree Nauclea cordifolia Roxb. (Z.).

ಹೆತ್ತು hĕttu. 1. P. p. of ಹೆಱ್ (ಹೆಱು) 1.

ಹೆತ್ತು hĕttu. 2. P. p. of ಹೆಱ್ (ಹೆಱು) 2.

ಹೆದ್ hĕd. = ಪೆ͞ 1, etc., ಹೆತ್, etc. — ಹೆದ್ದಟ್ಟು. -ತಟ್ಟು 3. Gross, superficial flatness. ಆ ಮರವನ್ನು ಹೆದ್ದಟ್ಟು ಕೆತ್ತು (My.). 2, superficiality (in ಹೆದ್ದಟ್ಟುಕೆಲಸ, My.). — ಹೆದ್ದನಿ. A loud voice (B. 51, 54; My.). — ಹೆದ್ದರೆ. An extensive barren tract (My.). — ಹೆದ್ದಾರಿ. A great road, a high-road (ನಿಗಮ, ಪೆರ್ಬಟ್ಟೆ Nn. 40, o. r. ಹೆಬ್ಬಟ್ಟೆ; My.). ಉದ್ದ ಉರುಳಿದರೆ ಹೆದ್ದಾರಿ ದಾಟೇತೇ? (Prv.). 2, either head of two parties (My.). — ಹೆದ್ದಿಣ್ಡಿ. -ತಿಣ್ಡಿ. Much or excessive food (My.). — ಹೆದ್ದೀನಿ. -ತೀನಿ. = ಹೆದ್ದಿಣ್ಡಿ. (My.). 2, one who eats all kinds of food or is omnivorous (ಸರ್ವಾನ್ನೀನ, ಸರ್ವಭಕ್ಷಕ Hlâ.). — ಹೆದ್ದುಮ್ಬಿ. -ತುಮ್ಬಿ. A very large black bee (My.). — ಹೆದ್ದುಮ್ಬೆ. -ತುಮ್ಬೆ. A large tumbĕ plant (My.). — ಹೆದ್ದೆರೆ. -ತೆರೆ. A great wave, a billow (ಊರ್ಮಿ, ಉತ್ಕಲಿಕೆ, ಉಲ್ಲೋಲ, ಕಲ್ಲೋಲ, ಲಹರಿ Hlâ.; ಉಲ್ಲೋಲ, ಕಲ್ಲೋಲ Nr.). — ಹೆದ್ದಲೆ. -ತಲೆ. A large or principal head (Bp. 38, 59; 54, 6). — ಹೆದ್ದೊಡೆ. -ತೊಡೆ. = ಪೆರ್ದೊಡೆ. The thigh (ಊರು, ಸಕ್ಥಿ Hlâ.; ಊರು Nr.; Bh. 3, 13, 33). — ಹೆದ್ದೊಱೆ. -ತೊಱೆ. = ಪೆರ್ದೊಱೆ. A large stream or river (Bp. 32, 32; 60, 46; Râm. 5, 8, 75).

ಹೆದಱಿಕೆ hĕdaṟikĕ. Fear (C.; B. 3, 57. 85; 4, 18. 181; 5, 205).

ಹೆದಱಿಸು hĕdaṟisu. To frighten, to intimidate (C.; B. 4, 199). ಕಮ್ಬಳಿಯವನ ಹೊಡದು, ಹಚ್ಚಡದವನ ಹೆದಱಿಸಬೇಕು (Prv.).

ಹೆದಱು hĕdaṟu. 1. (= ಬೆದಱ್ 1). To be alarmed or frightened, to fear (ಅಂಜು Śmd. 296 Cm.; Bp. 16, 1; 18, 46; 22, 1; 28, 55; 32, 26; 36, 1; 39, 35; 54, 38. 52; J. 16, 47; Bh. 1, 8, 2; C.; B. 3, 51). ಹೆದಱುವವನು (ಕ್ಲೀಬ, ಆತಂಕಶರೀರ Nn. 146). ಹೆದಱುವವನು (ತ್ರಸ್ನು, ಭೀರು, ಭೀರುಕ, ಭೀಲುಕ Si. 360). ನರಹತ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆದಱದವ ಕುಱೀ ಹತ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆದಱ್ಯಾನೇ? — ಪ್ರಲಯಕ್ಕೆ ಹೆದಱದವ ಪಾಳ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆದಱ್ಯಾನೇ? — ಮದಿಗೆ ಹೆದಱ್, ಹೊಡೀಲಿ ಹಾಡಿದ ಹಾಗೆ. — ಮೂಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ಹೆದಱದವಳು ಮುಸರಿಗೆ ಹೆದಱ್ಯಾಳೇ? — ಸಾವಿಗಂಜದವನು ನೋವಿಗೆ ಹೆದಱ್ಯಾನೇ? — ಸೆಳೆಗೆ ಹೆದಱದ ಮಗು ಬಳೆಗೆ ಹೆದಱೀತೇ? — ಸಣಸುವವನಾದರೆ ಹೆಣ ನೋಡಿ ಹೆದಱ್ಯಾನೇ? (Prvs.).

ಹೆದಱು hĕdaṟu. 2. (= ಬೆದಱ್ 2). Alarm, fright, fear (J. 2, 59). — ಹೆದಱ್ದೆ. -ಎದೆ. A timid heart (Bh. 3, 13, 38).

ಹೆದೆ hĕdĕ. = ಎದೆ 2, ಪೆದೆ. A bow-string (ತಿರು, ತಿರ್ಪು, ಬಿಲ್ಲ ನಾರಿ Śm. 43; ಮೌರ್ವಿ, ಜ್ಯಾ, ಶಿಂಜಿನಿ, ಗುಣ Si. 288; Bp. 61, 25; J. 12, 41; 16, 14; 20, 14; Bh. 3, 13, 21). ಬಿಲ್ಲ ಹೆದೆ (ಜೀವ, ಮೌರ್ವಿ Nn. 73; ದಶ, ಮೌರ್ವಿ 27; ಗುಣ, ಮೌರ್ವಿ 78; ಶಿಂಜಿನಿ Mr. 294).

ಹೆದೆಯ hĕdĕya. Tbh. of ಹೃದಯ (Śmd. 353; ಎದ್ದೆ, ಹೃದಯ Śs.).

ಹೆದ್ದ hĕdda. = ಹೆದ್ದನ. A long and stout lever applied to the hind wheels of an idol-car in order to move it forwards (My.).

ಹೆದ್ದನ hĕddana. = ಹೆದ್ದ. (My.).

ಹೆನ್ hĕn. = ಪೆನು, ಪೆ͞ 1, etc. — ಹೆನ್ನರ. A principal arm (ಕಣ್ಣರೆ Mr. 398). ಕೊರಳ ಹೆನ್ನರ (ಕಣ್ಣರೆ Hlâ.).

ಹೆನ್ದ hĕnda. = ಪೆರ್ದ. Largeness, etc. (Bp. 23, 33).

ಹೆನ್ದು hĕndu. = ಹನ್ದು. To move (v. i.), to shake; to draw back (v. i., Bp. 29, 15; 38, 19; 41, 36; 44, 19; 50, 23; 54, 14; 56, 48; 59, 42).

ಹೆಪ್ಪು hĕppu. 1. = ಹೆಱ್ (ಹೆಱು) 2. To thicken, etc. (Si. 314; *only* in Si.).

ಹೆಪ್ಪು hĕppu. 2. (fr. ಹೆಱ್ 2). (Śmd. 191). A flux that is put into another to alter its form or state, especially into boiled milk to cause it to turn or curdle (for which purpose either curds or buttermilk of a previous day is used, My.; ಅಮಿಕ್ಷೆ Hlâ. C.). ಕಣ್ಣುಗ ಹಾಲಿಗೆ ಒನ್ದೇ ಬೊಟ್ಟು ಹೆಪ್ಪು. — [illegible] ಹೆಪ್ಪಿಗೆ? (Prvs.). See Sp. s. ಅಳೆ 3. [illegible] ಹಾಕಿ ಮಾಡಿದ ಹೆಪ್ಪು (ಅಮಿಕ್ಷೆ G.). — ಹೆಪ್ಪಾಗು. -ಆಗು. To be turned, as milk (My.); to congeal. — ಹೆಪ್ಪಿಡು. -ಇಡು. = ಹೆಪ್ಪು ಹಾಕು. (My.). — ಹೆಪ್ಪಿಡುವಿಕೆ. -ಇಡುವಿಕೆ. Throwing one flux into another to alter its form or state (ಆತಂಚನ, ಪ್ರತೀವಾಪ Si. 436). — ಹೆಪ್ಪು ಕಟ್ಟು. = ಹೆಪ್ಪಾಗು. [illegible] ಬಿಸಿಯಾದ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮೊಸರು ಸೇರಿ ಹೆಪ್ಪು ಕಟ್ಟಿ [illegible] ಗಿರುವದು (ಅಮಿಕ್ಷೆ Si. 240). — ಹೆಪ್ಪು ಕೊಡು. To add one flux to another to alter its form or state. ಹೆಪ್ಪು ಕೊಡುವುದು (ಆತಂಚನ, ಪ್ರತೀವಾಪ Nr.). — ಹೆಪ್ಪುಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To congeal (B. 2, 49). — ಹೆಪ್ಪು ಹಾಕು. To put in a flux to curdle or turn boiled milk (C.; B. 1, 15). ಹೆಪ್ಪು [illegible] ದವಳು ಮೊಸರು ಕಡದಾಳೇ? — ಓದಿ ಹೋಗುವ [illegible] ಹೆಪ್ಪು ಹಾಕ್ಯಾಳೇ? (Prvs.). ಹಾಲಿಗೆ ಹೆಪ್ಪು ಹಾಕೋಣ (ಆತಂಚನ G.).

ಹೆಪ್ಪು hĕppu. 3. Sod, sward, grass turf (My.).

ಹೆಬ್ hĕb. = ಪೆ͞ 1, etc. — ಹೆಬ್ಬಚ್ಚು. -ಅಚ್ಚು. A large mould or type (Bp. 40, 61). — ಹೆಬ್ಬಟ್ಟೆ. A high-road ([illegible] ಬಟ್ಟೆ Nn. 40, o. r. ಹೆದ್ದಾರಿ). — ಹೆಬ್ಬನ್ದಿ. -ಹನ್ದಿ. = ಪೆರ್ಬನ್ದಿ. A large hog (Râm. 3, 3, 20. 22; Bh. 3, 18, 31). — ಹೆಬ್ಬರಿಸಿನ. -ಅರಿಸಿನ. (ಪೀತದ್ರು, ಕಾಲೇಯಕ, ಹರಿದ್ರವ, etc. Si. 146). — ಹೆಬ್ಬಱೆ. -ಪಱೆ. A large drum (Bp. 56, 14; Râm. 4, 26, 23; 4, 44, 51; 6, 45, 61; My.). — ಹೆಬ್ಬುಲ್. -ಹುಲ್. A large [illegible] (J. 28, 46). — ಹೆಬ್ಬಲ. = ಪೆರ್ಬಲ. A large force or army (Bh. 1, 8, 6; 6, 2, 6; Râm. 4, 3, 1). — [illegible] The jungle jack-tree and its fruit, Artocarpus pubescens Willd. (St. & Pl.; My.). — ಹೆಬ್ಬಾಗಲು. = ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲ್. See Prv. s. ನಡುವಿರುಳು. — ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲ್. ಹೆಬ್ಬಾಗಲು. = ಪೆರ್ವಾಗಿಲ್. A large gate or door, the principal gate or door ([illegible] ಗೋಪುರ Hlâ.). ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲ ಮುನ್ದು ([illegible] Hlâ.). ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲ ಇಕ್ಕೆಲದಲುಮ್ ಒಳಗಣ [illegible] ಮಾಡಿದ ಮಣ್ಣ ರಾಶಿ (ಹಸ್ತಿನಖ Nr.). [illegible] ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲಿನ್ದ ದಾರನೇ? (Prv.). — ಹೆಬ್ಬಾರ. -ಹಾರ. The head Brâhmaṇa of a caste (My.). 2, one of a class of vaishṇava Brâhmaṇas (My.). See [illegible]. — [illegible] ರವ. = ಹೆಬ್ಬಾರ No. 2. (My.). — [illegible] = [illegible] ರವ. (My.). — ಹೆಬ್ಬಾರೆ. (-ಪಾರೆ = ಪಾರೆ?). — [illegible] ದೂರ್ಲ, ದ್ವೀಪಿ, ವ್ಯಾಘ್ರ, ದೊಡ್ಡ ಹುಲಿ Si. 167). — [illegible]

Digitized by Google

Vulgar form of ಹೆಬ್ಬದ್ (My.). — ಹೆಬ್ಬಾವಲ್. A bat (ಜತುಕೆ, ಅಜಿನಪತ್ರೆ Nr. *b*). — ಹೆಬ್ಬಾವು. -ಹಾವು. = ಪೆರ್ಬಾವು. A large snake; the boa, Python reticulatus (Bd.; ತಿಲಿತ್ಸ, ಗೋನಾಸ, ವಾಹಸ, ಅಜಗರ, ಶಯು Hlâ.; ಅಜಗರ, ಶಯು, ವಾಹಸ Nr.; ಗೋನಾಸ, ತಿಲಿತ್ಸ, ಶಯು, ವಾಹಸ, ದಾಸರಿಹಾವು Si. 77; C.; B. 2, 26). — ಹೆಬ್ಬಾವುಲ್. = ಹೆಬ್ಬಾವಲ್. (Nr. *a*). — ಹೆಬ್ಬಾಳ್. -ಆಳ್. A superior man, etc. (ಮಹೋತ್ಸಾಹ, ಮಹೋದ್ಯಮ, ಮಹೋಚ್ಛ್ರಯ, ಮಹಾಮನಸ್ Hlâ.). — ಹೆಬ್ಬಿದಿರ್. ಹೆಬ್ಬಿದಿರು. = ಪೆರ್ಬಿದಿರ್. A tall and thick bamboo (Bh. 1, 20, 57; My.). — ಹೆಬ್ಬುಡ. An extensive bottom (Râm. 6, 10, 28). — ಹೆಬ್ಬುರುಲಿ. The common Indian grey quail (Bd.; Pr.). — ಹೆಬ್ಬುಲಿ. -ಹುಲಿ. = ಪೆರ್ಬುಲಿ. A large, or royal, tiger (Râghâ. 17, 74; Dp. 61, 4; C.; B. 5, 245). ನಾನು ಹುಲಿ ಅದರೆ ನನ್ನ ಅಣ್ಣ ಹೆಬ್ಬುಲಿ (Prv.). ಒಕ್ಕಲಿಗನೋದಲ್ಲ (*i. e.* ಒಕ್ಕಲಿಗನ ಓದು ಅಲ್ಲದ್ದು), ಬೆಕ್ಕು ಹೆಬ್ಬುಲಿಯಲ್ಲ, ಎಕ್ಕೆಯ ಗಿಡವು ಬನವಲ್ಲ; ಇವು ಮೂರು ಲೆಕ್ಕದೊಳಗಲ್ಲ (Sp.). — ಹೆಬ್ಬೆಟ್ಟ. = ಪೆರ್ಬೆಟ್ಟ. A great mountain (J. 6, 17; 23, 21). — ಹೆಬ್ಬೆಟ್ಟು. The thumb; the great toe (My.; Si. 211). — ಹೆಬ್ಬೆರಳು. = ಹೆಬ್ಬೆಟ್ಟು. (ಅಂಗುಷ್ಠ G.; Si. 211; C.). — ಹೆಬ್ಬೆಱಗು. Great astonishment (Bp. 61, 28). — ಹೆಬ್ಬೆಸಕಾರ. (? ನದ್ಧ್ರಿ, ವದ್ಧ್ರಿ Hlâ.). — ಹೆಬ್ಬೆಳಸು. A large crop (Bh. 6, 8, 13). — ಹೆಬ್ಬೇವು. A kind of bêvu timber-tree (My.). — ಹೆಬ್ಬೊಗೆ. -ಹೊಗೆ. = ಪೆರ್ಬೊಗೆ. Excessive, dense smoke (Bp. 44, 21). — ಹೆಬ್ಬೊಟ್ಟು. = ಹೆಬ್ಬೆಟ್ಟು. (C.; B. 3, 44). ಹೆಬ್ಬೊಟ್ಟಿನ ಒತ್ತಿನ ಬೆರಳು (ತರ್ಜನಿ, ಪ್ರದೇಶಿನಿ); ಅಂಗುಷ್ಠತರ್ಜನ್ಯಾದಿಗಳೊಡನೆ ಕೂಡಿ ಅಳದರೆ ಕ್ರಮದಿನ್ದ ಪ್ರಾದೇಶಾದಿಸಂಜ್ಞೆಗಳಕ್ಕು, ಹೆಬ್ಬೊಟ್ಟು ಸುಟ್ಟುವೆಬ್ಬ ಕೂಡಿ ಅಳದರೆ ಪ್ರಾದೇಶ ಎನಿಸುಗು, ಆ ಹೆಬ್ಬೊಟ್ಟು ನಡುವಣ ಬೆರಳೂ ಕೂಡಿ ಅಳದರೆ ತಾಲ ಎನಿಸುಗು, ಆ ಹೆಬ್ಬೊಟ್ಟು ಅನಾಮಿಕೆ ಕೂಡಿ ಅಳದೊಡೆ ಗೋಕರ್ಣ ಎನಿಸುಗು, ಆ ಹೆಬ್ಬೊಟ್ಟು ಕಿರುಕುಣಿಕೆಗೂಡಿ ಅಳೆವಲ್ಲಿ ವಿತಸ್ತಿ ಎನಿಸುಗು; ಹೆಬ್ಬೊಟ್ಟಿನ ಮೂಲಂ (ಬ್ರಹ್ಮತೀರ್ಥ Nr.).

ಹೆಬ್ಬು hĕbbu. (= ಹೆಬ್?). — ಹೆಬ್ಬುಗೆಣಸು. A kind of yam, Dioscorea atropurpurea Roxb. (St. & Pl.).

ಹೆಮ್ hĕm. 1. = ಪೆ 1, etc. — ಹೆಮ್ಪೇಡಿ. -ಹೇಡಿ. A great coward (J. 17, 54). — ಹೆಮ್ಮರ. = ಪೆರ್ಮರ. A large tree. 2, the tree Calosanthes indica Blum. ಮಣ್ಡೂಕಪರ್ಣ, ಪತ್ರೋರ್ಣ, ನಟ, ದೀರ್ಘವೃನ್ತ, ಕೋಣಕ, etc. Nr.; Si. 135). 3, a lofty tree furnishing a fragrant resinous gum, Ailanthus malabarica D. C. (St. & Pl.). ಹೆಮ್ಮರನಿದೇರ್ನ್? ಅದರ್ನ್ದಲೆತ್ತಲಹುದೇ? ಬಲ್ಭಾರಮಂ? ಸನ್ನೆ ಸಾವಿರ ಕಾಲಾಳಿನ ಸತ್ವಮ್, ಅಯ್! (Sś. 11). ಆಲಧೆಮ್ಮರನನ್ತೆ (*i. e.* ಆಲದ ಹೆ-) ಜೋಲು ಜೆಡೆಗಳ ಬಿಟ್ಟು, ನಾಲಿಗೆ ಕಾಪ ಶುದ್ಧಿಯಲ್ಲ; ಮದ'ನಾಯ ಪಾಲದನ್ತಕ್ಕು (Sp.). See Bh. 1, 10, 37; 1, 20, 55; 3, 1, 30; 3, 9, 24; 3, 13, 32; Râm. 6, 10, 28; Prv. s. ಹೆದವ. — ಹೆಮ್ಮಕ್ಕೆರು. = ಹೆಮ್ಮಕ್ಕೆ. (Si. 161). — ಹೆಮ್ಮರದುರುಗಲ್. -ತುರುಗಲ್. A mass of hĕmmaras (Bh. 3, 23, 10). — ಹೆಮ್ಮರೆ. = ಪೆರ್ಮರೆ. A large deer or doe. — ಹೆಮ್ಮರೆವಾಲ್. -ಪಾಲ್. Milk of a large doe (Bp. 18, 17). — ಹೆಮ್ಮಾರಿ. A very bad or wicked woman (Dp. 54, 4); Durgâ (My.). — ಹೆಮ್ಮಾರಿಮೊಗ. A face like that of Durgâ (C. Bp. 47, 14). — ಹೆಮ್ಮೀನ್. -ನು. A large fish; a sort of large fish (ಝಷ Nr.; ವಾಗು, ಮದ್ಗು, ಶೃಂಗಿ Mr. 409). ಶೃಂಗಿ ಮದ್ಗುರವಾಗುಸ ನನ್ದ್ಯಾವರ್ತ ಈ ೪ ಮೊದಲಾಗುಳ್ಳುವು ಹೆಮ್ಮೀನು (Nr.). — ಹೆಮ್ಮುಷ್ಟಿಗೇ ಗಿಡ. (ವತ್ಸಕ, ಶಕ್ರ, ಇನ್ದ್ರಜವ G.). — ಹೆಮ್ಮೆಕ್ಕೆ. A sort of cucumber, Cucumis madraspatanus (ಚಿತ್ರ, ಗವಾಕ್ಷಿ, ಗೋಡುಮ್ಬೆ Nr.). — ಹೆಮ್ಮೊರಡಿ. A large hillock (Râm. 6, 45, 61).

ಹೆಮ್ hĕm. 2. = ಪೆಣ್, etc. — ಹೆಮ್ಮಕ್ಕಳು. Women (Bh. 6, 7, 31).

ಹೆಮ್ hĕm. 3. A certain sound originating in the belly of a horse. — ಹೆಮ್ ಹೆಮ್. rep. (S. Mhr.).

ಹೆಮ್ hĕm. 4. = ಹೊಮ್ 1. — ಹೆಮ್ಮುಗುಳು. A medicinal garden plant with yellow heads of flowers, Spilanthes acmella Lin., var. oleracea Cl. (Z.; the name is also used for the wild-growing variety, Z.).

ಹೆಮಿಕೆ hĕmikĕ. = ಎಮಿಕೆ 2. (My.).

ಹೆಮ್ಪು hĕmpu. = ಪೆಮ್ಪು. Greatness, etc. (Grj. 2, after 106; 3, after 69; 7, 14; Bp. 36, 29; 38, 6; 46, 47; 47, 49; 53, 24; 59, 54; 61, 77; Râm. 6, 46, 2; 6, 50, 10). — ಹೆಮ್ಪಡ್. -ಅಡ್. Grandeur to be lost (Râm. 6, 53, 67). — ಹೆಮ್ಪೇಱು. -ಏಱು. To grow, or begin to appear, grand (Grj. 5, 4).

ಹೆಮ್ಮೆ hĕmmĕ. = ಎಮ್ಮೆ 2, ಪೆರ್ಮೆ, q. v. Greatness, etc.; pride, vanity, self-conceit (ಪೆರ್ಮೆ Čt. II, 76; ಪ್ರಭುತೆ Mr. 459; ಲಿಲಾಮ 498; Bp. 30, 19; 42, 17; J. 32, 47; C. in the sense of "pride"; B. 2, 12. 39; B. 4, 9. 72); elation, joy. ಹಿರಿದಪ್ಪ ಹೆಮ್ಮೆ (ಪ್ರಭುತೆ, ಪ್ರಭವಿಷ್ಣುತೆ Hlâ.). ಹೆಮ್ಮೆಯವನಿಗೆ ಒಮ್ಮಾನಕ್ಕಿಯೂ ದೊರಕದು (Prv.). — ಹೆಮ್ಮಡಿ. -ಅಡಿ. = ಪೆರ್ಮಡಿ. See ಭೂಪಾಲ-. — ಹೆಮ್ಮೆಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To elate, to fill with delight. (ದಾಲೆ) ಒಮ್ಮೆ ಮಮಕಾರಾವನೀವನನ್, ಒಮ್ಮೆ ಮೋಹಿನಿದೇವಿಯನು, ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ತನ್ನುವನ್ ಆಡಿಸುವ ಕೆಳದಿಯರ ತಣ್ಣವನು ಹೆಮ್ಮೆಗೊಳಿಸುತ, ಸುಖಮುಖವನು ಹೊಟ ಹೊಮ್ಮಿಸುತ (Prll. 3, 30). — ಹೆಮ್ಮೆಸಂಗಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 2).

ಹೆಮ್ಮೆಗಾಱ hĕmmĕ-gâṟa. A proud, vain, conceited man (My.).

ಹೆರಲ್ hĕral. ಹೆರಲು. = ಎರಲ್ 2, ಎರಳ್ 2, ಹಿಣಿಲ್ 2, etc. A braid of hair (My.).

ಹೆರಸು hĕrasu. To cause to scrape, etc. (My.).

ಹೆರಳ್ hĕraḷ. ಹೆರಳು. = ಹೆರಲ್, etc. (My.). — ಹೆರಳುಬಂಗಾರ. A gold-ornament resembling a braid of hair and furnished with gĕjjĕs, worn over a braid of hair (My.). — ಹೆರಳು ಹಾಕು. To braid the hair (C.; B. 5, 283).

ಹೆರಳು hĕraḷu. ವೀಣೆಯ ಹೆರಳು (ಕಕುಭ, ಪ್ರಸೇವಕ); ವೀಣೆಯ ತನ್ತಿ ಹೆರಳು ಮೊದಲಾದ ಶರೀರ (ಕೋಲಮ್ಬಕ Si. 63).

ಹೆರಳೆ hĕraḷĕ. = ಹಿರಳೆ, etc. (My.; Si. 130). — ಹೆರಳೆಕಾಯಿ. (ಕಂಚೀ ಕಾಯಿ G.).

ಹೆರೆ hĕrĕ. 1. To scrape, as the surface of a wall, floor, fruit, bamboo-slit, etc. (Č. Bp. 53, 20; My.; see s. ಯಮುಗೊಲೆ); to shave, as the head (My.); to make a pen or pencil (My.); to grub, as grass (My.; *cf.* ಪರಡು 1 & 3). ಹೆರೆಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆನ್ದು, ಗೊಟಟ ಹೆರದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಹೆರೆ hĕrĕ. 2. = ಎರೆ 5, ಪೆರೆ, etc. The slough of a serpent (ನಿರ್ಮೋಕ, etc. Mr. 400; ಕಂಚುಕ, ನಿರ್ಮೋಕ Nr.; C.; B. 2, 27). ಹಾವಿನ ಹೆರೆ (ನಿಲ್ವಯನಿ, ನಿರ್ಮೋಕ, ಕಂಚುಕ Hlâ.; ಮೂಲಿಕ, ನಿರ್ಮೋಕ Nn. 44; ಕವಚ, ಮರ್ಮರ 88). ಉರ್ಗದ ಹೆರೆ (ಉಪಜಿಹ್ವೆ Hlâ.). ದೇಹದ ಎಣೆಗಳೆಯದೆ ಇಹ ಹೆರೆ (ಉಪಜಿಹ್ವ, ಉಪದೇಹಿಕೆ Mr. 401). ಹೆರೆ ಉಚ್ಚಿದ ಹಾವು (ನಿರ್ಮುಕ್ತ, ಮುಕ್ತಕಂಚುಕ Nr.). ಹೆರೆ ಹೋದ ಉರುಗನಾಗರಳ ತಾ ತಪ್ಪುವದೆ? ಪರಜ್ಞಾನಬೋಧೆಯದ'ಯದಾ ಗುರುಗಳು ಸಿರಿಯ ತೊರ'ದೇನು? (Sp.). ಹೆರೆಗೆ ಹೆದರ'ದವ ಹಾವಿಗೆ ಹೆದರಿನೇ? (Prv.).

Digitized by Google

ಹೆರೆ hĕrĕ. 3. = ಎರೆ 1. Black grease for wheels (My.). — ಹೆರೆಗೊಮ್ಬು. -ಕೊಮ್ಬು. A horn or hollow piece of bamboo in which such grease is kept (C.).

ಹೆರೆಗೆ hĕrĕgĕ. — ಹೆರೆಗೆಹಾಲಿ. (ಶೃಂಗಿ, ವೃಷಭ, ವೃಷ Si. 150).

ಹೆಱ್ hĕṟ. ಹೆಱು. 1. = ಪೆಱ್ 1. To get, etc.; to bear, to give birth to (ಪ್ರಸವ, ಪ್ರಸೂತ Nn. 120; Bp. 57, 15; C.). P. p. ಹೆತ್ತು. ಹೆತ್ತ ಮನೆ (ಅರಿಷ್ಟಗೃಹ, ಸೂತಿಕಾಭವನ Hlâ.). ಹೆತ್ತವಳಿದ್ದ ಮನೆ (ಅರಿಷ್ಟ, ಸೂತಿಕಾಗೃಹ Nr.). ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೆಱುವವಳು (ಜಾತಾಪತ್ಯ, ಪ್ರಜಾತ, ಪ್ರಸೂತ, ಪ್ರಸೂತಿಕೆ Si. 187). ಹೆತ್ತಾಕೆಯ ಹೊಟ್ಟೆ ಉರಿದರೆ (from sorrow) ನೆರೆಮನೆಯಾಕೆಯ ಒಲೆ ಉರಿಯಿತು.—ಹೆತ್ತವಳಿಗೆ ಹೆಗ್ಗಣ ಮುದ್ದು, ಕೂಡಿದವಳಿಗೆ ಕೋಡಗ ಮುದ್ದು.—ಹೆತ್ತ ತಾಯಿಯನ ತಿಮ್ಬುವವಳು ಅತ್ತೆಗೆ ಬಿಟ್ಟಾಳೇ?—ಹೆಣ್ಣು ಹೆತ್ತು ತಿಳಿಯ ಬೇಕು, ಗಣ್ಡು ತೆತ್ತು ತಿಳಿಯ ಬೇಕು.—ಹೆಱಲಾಱದವಳು ಹೆತ್ತರೆ ಮನೆಯೆಲ್ಲ ಹೇಲು.—ಪುತ್ರನಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹೆಱಲಿಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯೇ?—ಆಱು ಹೆತ್ತವಳಿಗೆ ಮೂಱು ಹೆತ್ತವಳು ಮುಲುಕು ಕಲಿಸಿದಳನ್ತೆ.—ಹೊತ್ತು ಎಾಱಿದರೆ ತೊತ್ತು (i. e. ಸೂಳೆ) ಹೆತ್ತವಳಾದಾಳೇ? (Prvs.). — ಹೆತ್ತ ತಾಯಿ. = ಹೆತ್ತಮ್ಮ. (Bp. 61, 34; see Prv. above). — ಹೆತ್ತಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. The mother who bore one. ಉತ್ತರೆಯು ಬಱತರೇ, ಹೆತ್ತಮ್ಮ ತೊಱೆದರೇ, ಸತ್ಯರೂ ತಪ್ಪಿ ನಡೆದರೆ ಲೋಕ ತಾನೆತ್ತ ಸೇರುವದು? (Sp.). — ಹೆತ್ತರು. = ಹೆತ್ತವರು. ಹಲವು ಕಾಲಕೆ (ತಿತುವಂ) ಹರಸಿ ಹೆತ್ತರು (Prll. 3, 12). — ಹೆತ್ತವ. -ಅವ. A father (My.). — ಹೆತ್ತವರು. -ಅವರು. Parents (C.). ಹೆತ್ತವರಿಗೆ ಮಕ್ಕಳು, ಬಿತ್ತಿದವರಿಗೆ ಬೆಳೆ, ಎತ್ತಿದಕ್ಕನ ಕೆಯ್ ಬಱಗೆಯ್.—ಬಿತ್ತದ ಪೆಟ್ಟು ಹೆತ್ತವರು ಹೊಡದರೆ ನೋಯದೇ? (Prvs.). — ಹೆತ್ತವಳು. -ಅವಳು. Also: the mother who bore one (My.). — ಹೆತ್ತವ್ವೆ. -ಅವ್ವೆ. = ಹೆತ್ತಮ್ಮ. (Bp. 15, 36). — ಹೆತ್ತಾತ. -ಆತ. = ಹೆತ್ತವ. ಹೆತಾತನ್ ಅರ್ಜುನು, ಮುತ್ತಯ್ಯ ದೇವೇನ್ದ್ರ, ಮತ್ತೆ ಮಾತುಲನು ಹರಿಯಿರೆಯಭಿಮನ್ಯು ಸತ್ತನೇಕಯ್ಯ? (Sp.).

ಹೆಱ್ hĕṟ. ಹೆಱು. 2. = ಪೆಱ್ 2. To thicken, to congeal, as clarified butter or ghee and curds (C.; Tĕ. ಪೇರು). P. p. ಹೆತ್ತು. ತುಪ್ಪಂ ಹೆಱಲು (ಶೀನ, ಸ್ತ್ಯಾನ Mr. 183). ಹೆತ್ತ ತುಪ್ಪ (ಶೀನ, ಸ್ತ್ಯಾನ Hlâ.). ಹೆತ್ತ ಮೊಸರು (My.). — ಹೆತ್ತುಪ್ಪ. = ಹೆತ್ತ ತುಪ್ಪ. Congealed ghee. ಬತ್ತಿ ಹೆತ್ತುಪ್ಪವನು ಹತ್ತಿಸಿದ ಫಲವೇನು? ನಿತ್ಯ ನೆಲೆಗೊಳದೆ ಭಜಿಸುತಿರಲಾ ಪೂಜೆ ಹತ್ತಿಗೇಡು (Sp.).

ಹೆಱ hĕṟa. = ಪೆಱ. Another, other (Bp. 40, 24; C.). ಹೆಱರ ವಶದಾತ (ಪರವತ್, ಪರಾಧೀನ, ನಿಘ್ನ, ಪರವಶ, etc.); ಹೆಱರಿಕ್ಕಿದ ಕೂಡಿನುಮ್ಬ (ಪರಾನ್ನ, ಪರಪಿಣ್ಡಾದ); ಇರ್ದ ಎಡೆಯಲಿರ್ದು ಹೆಱರ್ಗೆ ಮುನಿವವಂ (ಗೋಷ್ಠಶ್ವ Hlâ.). ಹೆಱರಿನ್ದ ಮೇಲೆಮ್ಬಂ (ಅಹಂಕಾರಿ Mr. 230); ಹೆಱರ್ ಅರಿಕ್ಕಿದುದ ತಿಮ್ಬುವಂ (ಪರಾನ್ನ, ಪರೈಧಿತ, ಪರಪಿಣ್ಡ 231). ಹೆಱರ ಬುತ್ತಿಗೆ ಉಳ್ಳಿಗಡ್ಡೆ ಸುಲಿದನ್ತೆ.—ಹೆಱರ ದಾಯಲ್ಲಿಕ್ಕುವದ ತನ್ನವರ ಕಣ್ಣೋಲಿಕ್ಕಿದನ್ತೆ (Prvs.). — ಹೆಱವರು. -ಅವರು. Others (C.; B. 3, 7. 87. 105).

ಹೆಱಗು hĕṟagu. = ಹೊಱಗು, etc. Outer side; outside (My.; cf. ಹೆಱ 1).

ಹೆಱಿಗೆ hĕṟigĕ. Bringing forth, delivery (used only of women, My.; not of animals, as Si. 322 does). — ಹೆಱಿಗೆಕಾಲ. (A woman's) time of delivery (My.). — ಹೆಱಿಗೆತಿಂಗಳು. The last month of gestation (ಸೂತಿಮಾಸ, ವೈಜನನ Si. 146). — ಹೆಱಿಗೆಮನೆ. A lying-in chamber (My.).

ಹೆಱು hĕṟu. Bringing forth (?). — ಹೆಱುಮ್ಬಳೆ. -ಂ-. (Šmd. 204). A ring that is worshipped in the room of delivery in order to accelerate it (?).

ಹೆಱುವಿಕೆ hĕṟuvikĕ. Bringing forth (ಪ್ರಸೂತಿ, ಪ್ರಸವ Si. 390; ಗರ್ಭಮೋಚನ 458).

ಹೆಱುಹ hĕṟuha. Bringing forth (ಪ್ರಸೂತಿ, ಪ್ರಸವ Si.).

ಹೆಱೆ hĕṟĕ. 1. = ಹೆರ, etc. The state of being back backwards. — ಹೆಱೆದೆಗೆ. -ತೆಗೆ. To go or come back, to retreat (Bh. 7, 5, 44; Râm. 4, 6, 10; J. 22, 40). — ಹೆಱೆಸಾರ್. = ಹೆಱೆದೆಗೆ. (Bh. 8, 25, 18). — ಹೆಱೆ [illegible] = ಹೆಱೆದೆಗೆ. (Bp. 33, 8; J. 18, 31).

ಹೆಱೆ hĕṟĕ. 2. = ಪೆಱೆ. The crescent; the moon (Čpr. 9, 88). — ಹೆಱೆಗಾಣು. -ಕಾಣು. To see the moon (Râm. 1, 15, 43). — ಹೆಱೆದಲೆಯವ. -ತಲೆಯವ. = ಪೆಱೆದಲೆಯ (Bp. 28, 26). — ಹೆಱೆಯಮ್ಬು. -ಅಮ್ಬು. = ಪೆಱೆಯಮ್ಬು. (ಅರ್ಧಚನ್ದ್ರ Hlâ.).

ಹೆೞ್ hĕḻ. = ಪೆೞ್ 1, etc. — ಹೆೞ್ಪೊಗೆ. -ಪೊಗೆ. = [illegible] Excessive, dense smoke, a mass of smoke ([illegible] ಸಂಹತಿ Hlâ.).

ಹೆಲ್ಲಣೆ hĕllaṇĕ. (= ಹೊಲ್ಲ). Badness, etc. ([illegible] ನಿಷ್ಠುರ Ss.). See Kk. 57 s. ನಿಟ್ಟುರ.

ಹೆಸರಣೆ hĕsaraṇĕ. Tbh. of ಪ್ರಸಾರಣಿ. The creeping plant Paederia foetida Lin. (ಸರಣೆ, ಪ್ರಸಾರಣಿ, [illegible] etc.; [illegible]).

ಹೆಸರಿಸು hĕsarisu. = ಪೆಸರಿಸು. To name, etc. [illegible] 2, 13, 49).

ಹೆಸರು hĕsaru. ಹೆಸರ್. = ಪೆಸರ್ q. v., etc. A name, etc. (ಗೋತ್ರ, ನಾಮ Nn. 16; ಸಂಜ್ಞೆ, [illegible] ಯ, ಸಂಜ್ಞೆ 159; ನಾಮ 162; ಆಹ್ವಯ, ಆಖ್ಯೆ, ಆಖ್ಯೆ, [illegible] ನಾಮಧೇಯ, ನಾಮ Si. 55; ಸಂಪದ್ 430; [illegible] 8, 13, 21; J. 18, 7; C.; B. 5, 64). [illegible] ಹೆಸರು [illegible] ದಾಸ್ಪಿಕೆ; ಬತಗಿ ಅಕ್ಕಸಾಲೆ ಕಮ್ಬಾರ ಕಲುಕುಟಿಗ [illegible] ಅಯ್ವರ ಹೆಸರು ಕಾರು ತಿಳಿ (Nr.). [illegible] ಹೆಸರ ಕಡೆಯೊಳು ಪೂಜಾವಚನ (Hlâ.). [illegible] ಮೂಱು ಲೋಕದೊಳಗೆ ಯಾತಕ್ಕು ಬೇಡ! (Sp.). ಹೆಸರು [illegible] ಗರಘಟ್ಟ, ಮುಜ್ಜಗೇ ನೀರಿಗೆ ತತ್ವಾರ (Prv.). ಹೆಸರೆ (G. [illegible] My. as ಹೆಸರಲ್). — ಹೆಸರಾಗು. -ಆಗು. To become noted or famous (C.; B. 2, 10; 4, 28. 30). — ಹೆಸರಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. = ಹೆಸರಿಡು. (My.). — ಹೆಸರಿಗೆ ಬರು. = ಹೆಸರಾಗು. (C.; B. 2, [illegible]). — ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ. In name only (C.; B. 5, 64). — ಹೆಸರಿಡು. -ಇಡು. To put or give a name, to name (C.). [illegible] ದೊಳ್ ಅತ್ತಜೆಗೆ ಅಱಲಿವಿಧವದಿ ಹೆಸರಸಿಟ್ಟನು, ಮಾಡಿದ [illegible] ನಾಮವನು (Prll. 3, 24). ದಾಸಿಯನ್ನು ಕರೆಯುವಾಗ [illegible] ಹೆಸರಿಡ ಬೇಕು (Si. 66). ಆ ತಿಂಗಳುಗಳಿಗೆ ಆ [illegible] ಳು ಇವರ್ ಪಟ್ಟಿವೆ (B. 5, 308). — ಹೆಸರು [illegible] = ಹೆಸರಿಡು (My.). ದ್ವೇಷದಿನ್ದ ಅನಿಷ್ಟವಾದ ಹೆಸರು ಕಟ್ಟಲ್ [illegible] ಸ್ಥ, ಕರ್ಮಶೂನ್ಯನಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ Si. 453). — ಹೆಸರುಗೊಳ್. -ಗೊಳ್. To get a name, to become famous or celebrated (Bp. 53, 39; My.). — ಹೆಸರು ಪಡೆ. = ಹೆಸರುವಡೆ (My.). — ಹೆಸರು ಬೀಱು. A name to accrue to or be obtained (C.). ಈ ಹೆಸರು ಬೀಱಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನಾಯಿತೆನ್ದರೆ (B. 4, [illegible]). — ಹೆಸರುವಡೆ. -ಪಡೆ. To get a name; to become known, celebrated or praised (Bh. 1, 8, 48). — ಹೆಸರುವಾಸಿ. A good condition of name: fame, notoriety, reputation (My. ಯಶಸ್, ಕೀರ್ತಿ, ಸಮಜ್ಞೆ Si. 56; ಪ್ರಥೆ, ಖ್ಯಾತಿ 3[illegible]). [illegible] ಹೆಸರುವಾಸಿ (ವಿಖ್ಯಾತ, ಪ್ರತಿಖ್ಯಾತಿ 397). — ಹೆಸರು [illegible] get a name, to become noted or famous (C.; B. [illegible] 2, to get the name of, to be called (My.). — ಹೆಸರು [illegible] ಗು. A name to go or disappear (Bp. 36, 34; My.). [illegible] fame to spread about: to become noted or famous (My.).

ಹೆಸರ್ hĕsar. ಹೆಸಱು. = ಪೆಸರ್, q. v. ([illegible] Nr.; Mr. 374; C.). ಹೆಸರು ಬೆಳೆವ ಕೆಯ್ (ಮಾಷೀಣ), ಕಾಡ ಹೆಸರು ([illegible]

ವರ್ಣ, ಕಾಕಮುದ್ಗ, ಸಹೆ Nr.). ಹೆಸರು ಕೆಯ (ಮೌದ್ಗೀನ Hlâ.). ಹೆಸರು ಕೆಯ್ (ಮೌದ್ಗೀನ Mr. 93). ಪುಟ್ಟಿಯನ್ನು, ಉದ್ದು ಕಡಲೆ ತೊವರಿ ಗೋದುವೆ ಹೆಸರು ಮೊದಲಾದುವನಿಕ್ಕಿ ಅಟ್ಟ ಕೂಟ್ (Šmd. I). See ಕಾಡ-. — ಹೆಸರುಕಾಯಿ. Green gram. See Prv. s. ಮುಣ್ಣ ಮೋಹು. — ಹೆಸರುಗಿಡ. The hĕsaru plant (My.). — ಹೆಸರುಬೇಳೆ. Split green gram (My.).

ಹೆಳಲು hĕḷalu. = ಹಿಣಿಲ್ 2, etc. A braid of hair (C.). — ಹೆಳಲುಬಂಗಾರ. = ಹೆರಳುಬಂಗಾರ. (My.). — ಹೆಳಲು ಹಾಕು. = ಹೆರಳು ಹಾಕು. (C.; B. 1, 6).

ಹೆಳ್ಗೆ hĕḷgĕ. = ಹಿಳಿಗೆ, etc., ಹೆಡಗೆ, etc. A basket: a snake-basket (ಪಾವುವೆಡಗೆ Ćt. I, 45, o. rs. ಹಿಳ್ಗೆ, ಹೇಳ್ಗೆ).

ಹೆಳ್ಳೆ hĕḷḷĕ. A lump of earth, a clod (ಪೆಟ್ಟ, ಹೆಂಟೆ G.).

ಹೆೞವ hĕḻava. = ಪೆೞವ. A lame man, a cripple (ಕುಂಜ, ಪಂಗು, ಶ್ರೋಣ Hlâ., Mr. 388; ಶ್ರೋಣ, ಪಂಗು Nr.; Bp. 42, 2; J. 17, 43; C.; B. 5, 278). ಕೆಯ್ಯಿಲ್ಲದ ಹೆೞವನು (ಕುಂಠ, ಕುಣಿ Si. 198). ಹೆೞವನಿಗೆ ಭಾಗೀರಥಿಯೋ? ಕಳುವವಗೆ ಅರಮನೆಯೋ? — ಹೆೞವ ಹೆಮ್ಮರದ ಹಣ್ಣು ಬಯಸಿದರೆ ಗಾಳಿ ಗುದ್ದಿ, ಮೆಯ್ ನೋಯಿಸಿ ಕೊಣ್ಡ (Prvs.).

ಹೆೞವಿ hĕḻavi. = ಪೆೞವಿ. A lame, crippled woman (My.).

ಹೆೞವು hĕḻavu. The state of being lame or crippled (My.).

ಹೆೞೆ hĕḻĕ. (fr. ಹಿೞ್) = ಹೆೞವು. — ಹೆೞೆಗಾಲ. -ಕಾಲ್-ಅ 3. A man who cannot use his feet. ಹೆೞೆಗಾಲಂ (Šmd. 95, o. r. in Mdb. ಹಿೞ್-). — ಹೆೞೆಗಾಲಿ. -ಕಾಲಿ. A woman who cannot use her feet. ಹೆೞೆಗಾಲಿ (Šmd. 198, o. r. in Mdb. ಹಿೞ್-).

ಹೇ hê. = ಪೇ 1. Madness, etc.

ಹೇ hê. *A vocative particle: oh! ho!* a particle of respectful calling (Mhr.); a particle used in vociferating or challenging: hallo! ho there! an interjection expressing envy or ill-will or disapprobation.

ಹೇಕರಿಸು hê-karisu. ಹ್ಯಾಕರಿಸು. To neigh (as a horse, B. 3, 56. 57; 5, 13).

ಹೇಕುಳಿ hê-kuḷi. = ಪೇಂಕುಳಿ q. v., etc. ಹೇಕುಳಿಯದು (ಅಲರ್ಕ Mr. 185). — ಹೇಕುಳಿಗೊಳ್. To become mad. ಮುದ್ದಿನ್ನ ಮುರುಳಾಗಿ ಹೇಕುಳಿಗೊಣ್ಡಿದ್ದ ನಾಯಿ (ಅಲರ್ಕ, ಯೋಗಿತ Nr.).

ಹೇಗ hêga. A mad, foolish man (Bp. 51, 19. 52).

ಹೇಗೆ hêgĕ. = ಎಹಗೆ, etc. How? (Bp. 19, 32; 20, 26; 22, 54; 49, 12).

ಹೇಂಗೆ hêṅgĕ. = ಹೇಗೆ, etc. (Bp. 25, 22).

ಹೇಟು hêṭu. = ಏಟು 1. A blow (My.).

ಹೇಟೆ hêṭĕ. = ಹೇಣ್ಟೆ, ಹ್ಯಾಟಿ. A hen (of fowls, My.; T. ಪೇಡು, ಪೇಡೈ; see s. ಪೆಣ್).

ಹೇಡಿ hêḍi. = ಏಡಿ 2. (Šmd. 109). A timid person, a coward (ದರಿತ, ಕಾತರ, ತ್ರಸ್ತ, ಚಕಿತ Mr. 233; ಹನ್ದೆ, ಕೈತ್ಯಗೊಣ್ಡವ Šm. 96; J. 12, 18; C.; M. ಪೇಡಿಕ್ಕ, to be afraid; see ಅತಿಹೇಡಿ; ಪೋಟು 1); an effeminate man, a hermaphrodite (ಉಭಯವ್ಯಂಜನ, ಪೋಟಿ Hlâ.; ಕ್ಲೀಬ Si. 359). ಹೇಡಿ ಬಲ್ಲನೆ ರಣದ ಸಾಹಸದ ಶೌರ್ಯವನು? (Dp. 76). ಹೇಡಿಯ ಬೆನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಸಲ್ಲ, ಹೇಸಿಯ ನಿಬ್ಬಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಸಲ್ಲ. — ಹೇಡಿ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೋಗ, ಪೋಡಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗ. — ಹಿನ್ದೆ ಹೋದರೆ ಹೇಡಿ, ಮುನ್ದೆ ಬನ್ದರೆ ಗರ್ವ (Prvs.).

ಹೇಡಿತನ hêḍitana. Cowardice (Râm. 6, 35, 26; My.). ಬೇಡಿ ಕೊಣ್ಡಷ್ಟು ಹೇಡಿತನ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ಹೇಣ್ಟೆ hêṇṭĕ. = ಹೇಟೆ. (My.).

ಹೇತ್ hêt. A sound used in fields when scaring away birds (S. Mhr.).

ಹೇತಿ hêti. *A weapon.* 2, *light, splendor.* 3, *flame.* 4, *a ray of light.*

ಹೇತು hêtu. P. p. of ಹೇಲು 1.

ಹೇತು hêtu. Impulse, motive; *cause, ground, reason,* object, purpose; a logical reason, the reason for an inference; any logical deduction or argument, *proof;* reasoning, logic; excuse, sophistry; a particular figure of speech, a brief speech giving a reason; one of the vâstavas (Kâvy. III, 3, B, 21-29). See Šmd. 156. 158. 159. 268. 272. ಹೇತುವಿಲ್ಲದೆ ಮಾತು ದಾರದು. — ಸರಸವಾದದ್ದೆಲ್ಲಾ ವಿರಸಕ್ಕೆ ಹೇತು (Prvs.).

ಹೇತುಕ hêtuka. Belonging to a motive or cause, causal, instrumental; causing, producing; cause, active cause, instrument. (Kâvy. IV, 2, 30).

ಹೇತುಕರ್ತೃಕ hêtu-kartṛika. The agent indicated by a verb as causing something to happen (Šmd. 325).

ಹೇತುಕ್ರಿಯೆ hêtu-kriyĕ. Causal action (ಕಾರಣಕ್ರಿಯೆ Šmd. 277 Cm.; ನಿಮಿತ್ತಮಪ್ಪ ಕ್ರಿಯೆ vṛitti).

ಹೇತುಗರ್ಭ hêtu-garbha. That has involved within itself its reason, meaning, etc.; that has some involved sense, as an act, etc. (Mhr.; R.).

ಹೇತುಪ್ರಯೋಗ hêtu-prayôga. Causal form (of verbs, Kâvy. I, 5, 44-46).

ಹೇತುಮತ್ hêtu-mat. = ಹೇತುವತ್. Having a reason or cause, proceeding from a cause; having a logical reason or the reason for an inference; accompanied by arguments; controverted by arguments.

ಹೇತುರೂಪಕ hêtu-rûpaka. One of the rûpakas (Kâvy. III, 3, B, 81 seq.).

ಹೇತುವತ್ hêtu-vat. = ಹೇತುಮತ್.

ಹೇತುವದಾಖ್ಯಾನ hêtuvat-âkhyâna. A branch of the hêtu in poetical composition (Kâvy. III, 3, B, 21).

ಹೇತುವೆ hêtuvĕ. = ಹೇತು. (G.; R.).

ಹೇತೂಪನ್ಯಾಸ hêtu-upanyâsa. The assignment of reasons or motives, statement of an argument. (R.).

ಹೇತೂಪಮೆ hêtu-upamĕ. One of the upamĕs or similes (Kâvy. III, 3, B, 63 seq.).

ಹೇದೆ hêdĕ. A demon (ಭೂತ Šmd. II; see s. ಪೇ 1; *cf.* ಪೇತು).

ಹೇನ್ hên. ಹೇನು. = ಪೇನ್ 2. A louse (ಮಸ್ತಕವ್ಯಾಗ, ಷಟ್ಪದ Mr. 166; ಯೂಕ G.; C.; ಲಿಕ್ಷೆ Si. 485). ಹೇನಿನ ತತ್ತಿ (ಡಿಂಕ G.). ಹೇನು ಬಲ್ಲುದೆ ಮುಡಿದ ಹೂವಿನಾ ಪರಿಮಳವ? (Dp. 76). ಹೇನು ಕುಕ್ಕುವದಕ್ಕೆ ಆಮ್ಬು ಬೇಕೇ? — ಹೇನು ಬೆಳೆದರೆ ಆನೆ ಆದೀತೇ? — ಬೇನೆ ನಿತ್ತರೂ ಹೇನಿನ ಕಾಟ ನಿಲ್ಲಲಿಲ್ಲ. — ಹಗಲೆಲ್ಲಾ ಹಾದರವಾಡಿ, ಇರುಳು ಗಣ್ಡನ ತಲೆಯ ಹೇನು ತೆಗದಳನ್ತೆ. — ಸೀನಿದರೆ ಹೇನು ಹೋದೀತೇ? (Prvs.). (ಜೋಗಿ) ಜಡೆಯ ಕಟ್ಟದ ಮುನ್ನ ಬಡನೆ ಬನ್ದದು ಮಾರಿ; (ಆ ಮೇಲೆ) ಗುಡಿಗುಡಿಸಿ ಹೇನು (ಜಡೆಯಲ್ಲಿ) ಹರಿಯಲು, ಬೋಡಿಯ್ಯ ಕಡು ನಗುವನಯ್ಯ (Sp.).

ಹೇನೆ hênĕ. = ಏನೆ, (ಅಹೆಂ, ಅಹೆನೆ). See ಇದ್ದೇನೆ.

ಹೇಮ hêma. 1. *Gold.* 2, *a horse of a dark or brownish colour.* ತುರಗವರ್ಣಂ ಕರಿದಾಗೆ ಹೇಮನಕ್ಕು (Mr. 275). ಹೇಮವಿ

Digitized by Google

ಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕಾಮಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯೇ?—ಪ್ರೇಮದಿನ್ದ ಹೇಮ ಕೂಡಿಸಿ, ಹೋಮಕ್ಕೆ ತಣ್ಪೆ ತೀರಿಸಿದ.—ಕ್ಷೇಮವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಹೇಮದ ಆಶೆ ಬಿಡ (Prvs.).

ಹೇಮ hêma. 2. (fr. ಹಿಮ). Winter; cold, the cold season. See ಹೈಮ 2.

ಹೇಮಕುಕ್ಷಿ hêma-kukshi. Having a golden belly: Brahmâ (Mr. 9).

ಹೇಮಕೂಟ hêma-kûṭa. Golden-peaked: *a mountain-range to the north of Himâlaya.*

ಹೇಮಗರ್ಭ hêma-garbha. = ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭ. Brahmâ (Bp. 46, 18).

ಹೇಮದುಗ್ಧ hêma-dugdha. A kind of sôma or moon-plant with yellow juice (= ಸ್ವರ್ಣಕ್ಷೀರಿ Sk.; ಜುಳುಳ, ಅಕ್ಕಿಹೆಡೆ Mr. 129). 2, the glomerous fig-tree.

ಹೇಮದುಗ್ಧಕ hêma-dugdhaka. *The glomerous fig-tree, Ficus glomerata* Roxb.

ಹೇಮನಗ hêma-naga. = ಹೇಮಾದ್ರಿ (?).

ಹೇಮನಗಧಾಮ hêmanaga-dhâma. Śiva (Śiv. 5, 25).

ಹೇಮನ್ತ hêmanta. *Winter, the cold season* (comprising the months saha and sahasya Mr. 70, from middle of November to middle of January; ಅಯ್ಕಿಲ್, ಮಂಜುಗಾಲ Čt. II, 85).

ಹೇಮಪರ್ವತ hêma-parvata. *The mountain Mêru.*

ಹೇಮಪುಷ್ಪ hêma-purpa. = ಹೇಮಪುಷ್ಪ. (Hlâ. MS.).

ಹೇಮಪುಷ್ಪ hêma-pushpa. *The tree Mesua ferrea* Lin. 2, the tree Michelia champaca Lin.

ಹೇಮಪುಷ್ಪಕ hêma-pushpaka. *The tree Michelia champaca* Lin.

ಹೇಮಪುಷ್ಪಿಕೆ hêma-pushpikĕ. *The golden or yellow jasmine.* See Nr. s. ಹೊಮ್ಬಣ್ಣ.

ಹೇಮಪ್ರಭ hêma-prabha. N. (Abb. P. 3, 57. 60).

ಹೇಮಮೃಗ hêma-mṛiga. A golden deer (being a transformation of the râkshasa Mârîča). (My.; *cf.* ಹೊಮ್ಮಿಗ).

ಹೇಮಲಮ್ಬ hêma-lamba. = ಹೇವಿಲಮ್ಬಿ. N. of the thirty-first year of the cycle of sixty.

ಹೇಮಾಂಗ hêma-aṅga. A golden body. 2, having a golden body: Garuḍa; a lion; the mountain Mêru; Brahmâ; Vishṇu. (R.).

ಹೇಮಾದ್ರಿ hêma-adri. *The mountain Mêru.*

ಹೇಮಾಮ್ಬರ hêma-ambara. A garment of yellow silk (J. 26, 69).

ಹೇಮಾಸನ hêma-âsana. A golden seat (Čpr. 5, 7).

ಹೇಯ hêya. To be gone. 2, to be left or abandoned, to be avoided; that is to be left or abandoned (ಸತ್, ಬಿಡುವುದು Nn. 84, o. r. ತೊಱೆದುದು; ಹೇಹ, ತೂಱಿ, o. r. ತೊಱೆವುದು 95); that is very distant (ಅತಿದೂರ Nn. 137). 3, grief (ದುಃಖ 137). 4, anger (ನಿಷ್ಠುರ, ಕೋಪ 137). 5, option or volition (ಮನೋವಿಕಲ್ಪ, ಮನಸ್ಸಿನ ಸಂಕಲ್ಪ 137). 6, that is perceptible to the eye, etc. (ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ, ದೃಷ್ಟ 137). 7, that is near (ಆಸನ್ನ, ಸಮೀಪ 137). 8, an object of disease (Bp. 40, 78). 9, an object of sorrow (J. 23, 62). 10, dislike, etc. (ಹಾ, ಜುಗುಪ್ಸೆ Nn. 140). — ಹೇಯವುಳ್ಳವ. -ಉಳ್ಳವ. A disgusting man (ಅರೋಚಿ Śmd. 72 Cm.).

ಹೇರ್ hêr. = ಪೇರ್, etc. Largeness, etc. — ಹೇರಡವಿ. -ಅಡವಿ. = ಪೇರಡವಿ. A large forest or jungle (ಮಹಾರಣ್ಯ Nr.; Bh. 1, 5, 20; 6, 4, 107; J. 12, 15). — ಹೇರಾನೆ. -ಆನೆ. = ಪೇರಾನೆ. A large elephant (Bp. 26, 15; Bh. 2, 3, 42). — ಹೇರಾಳ್. -ಆಳ್. = ಪೇರಾಳ್. A great soldier (Bh. 3, 14, 33). — ಹೇರಿಟ್ಟಿ. -ಇಟ್ಟಿ. A large lance or spear (Č. Bp. 47, 37). — ಹೇರುರ. -ಉರ. = ಪೇರುರ. A large, broad chest (Č. Bp. 47, 14). — ಹೇರೊಡಲ್. -ಒಡಲ್. = ಪೇರೊಡಲ್. A large body (Bp. 51, 54; J. 4, 46).

ಹೇರಕ hêraka. = ಹೇರಿಕ. *A spy, a secret emissary or agent* (Hlâ. MS. ಹೇರಿಕ).

ಹೇರಮ್ಬ hêramba. *Gaṇêśa.* 2, a buffalo.

ಹೇರಮ್ಬಜನಕ hêramba-janaka. Śiva (Śiv. 4, 102).

ಹೇರಳ hêraḷa. = ಹೇರಾಳ. Largeness, greatness, muchness, abundance; much, many (C.; ಬಹಳ G.; B. 4, 147).

ಹೇರಳೆ hêraḷĕ. (ಪೇರಿಳೆ s. ಪೇರ್), ಹಿರಳೆ. etc. (My.; ದಾವತ, ನಾರಂಗ Sl. 130; ಕಿತ್ತಳೆ G.). See ಹೇರುಳೆ.

ಹೇರಾಸಿ hê (*i. e.* hêr)-râsi. A large heap: abundance, muchness (Râm. 6, 45, 61; My.). — ಹೇರಾಸಿ ಮಾರಾಸಿ. reit. (My.).

ಹೇರಾಳ hêrâḷa. = ಹೇರಳ. (Bp. 23, 33. 38; Bh. 1, 10, 1, 1, 12, 6; Râm. 6, 30, 14; J. 8, 27; 16, 42; Tŗ. T. ಎರಾ ಧಾರಾಳಿದ್ದವನ ಹತ್ತರ ಹೇರಾಳ ಕೇಳ ಬಹುದು (Prv.).

ಹೇರಿಕ hêrika. = ಹೇರಕ, ಹೇರಿಗ. A spy, etc.

ಹೇರಿಗ hêriga. Tbh. of ಹೇರಿಕ (Śmd. 337 Mdb., one MS. ಹೋರಿಕ = ಹೋರಿಗ; ಯಥಾರ್ಥವರ್ಣ, ದುಸ್ತಜ್ಞ, ಸ್ಪಶ, ಹೇರಿಕ Hlâ.; ಸ್ಪಶ Nr.; ಯಥಾರ್ಥವರ್ಣ, ಪ್ರಣಿಧಿ, ಅಪಸರ್ಪ, ಚರ, ಸ್ಪಶ, ಚಾರ, ಗೂಢಪುರುಷ, ಬೇಹಿನವ Nr.; ಬೇಹಿನವ Śmd. II).

ಹೇರುಳೆ hêruḷĕ. = ಹೇರಳೆ, etc. A kind of lime or bitter, sour orange (ಕಂಚಿ Mr. 112, o. r. ಹೇರುಳೆ).

ಹೇಱ್ hêṟ. = ಹೇಱು 2, etc. ಹೇಱ್ಗಳ್ (Č. Bp. 47, 46).

ಹೇಱಿಸು hêṟisu. = ಪೇಱಿಸು 2, q. v. (My.; Bh. 2, 4, 6. 9).

ಹೇಱು hêṟu. 1. = ಪೇಱು 2 q. v. To lift up or take and put upon, etc. (C.; J. 13, 39). ಹೇಱುವ ಎತ್ತು (ಸ್ಥೂರಿ, ಪೃಷ್ಠವಾಹ್ಯ Hlâ.). ಹೇಱುವ ಕುದುರೆ (ಪೃಷ್ಠ್ಯ, ಸ್ಥೌರಿ; ಧಾರಕ್ಷಮಂಗಳಾಗಿ ಹೇಱುವ ಎತ್ತು (ಧುರ್ಯ, ಧೌರೇಯ, ಧುರೀಣ, ಧುರನ್ಧರ Nr.). ಹೇಱಿದೆತ್ತು (ಸ್ಥೌರೇಯ Mr. 179). ಅಲ್ಲಿ ಜನರು ಎತ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಹೇಱಿ ಕೊಣ್ಡು (B. 3, 9). ಒಬ್ಬ ಆದಿವೇ ಕತ್ತೆಗಳ ಬೆನ್ನ ಮೇಲೆ ಒಜ್ಜೆ ಹೇಱಿದ ಬಳಿಕ (3, 45). ಡೇರೆ ಗುಡಾರ ಮುನ್ತಾದ ವಣ್ಡಿನ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಒಣ್ಟೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹೇಱುತ್ತಾರೆ (3, 66). ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಗದ್ದಿಗೇ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ, ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಕಮ್ಬಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಮೇಲೆ ಮುಚಿಗೆಯನ್ನು ಹೇಱಿ, ಮನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವರು (4, 121). ಮೇಲೆ ಒಸ್ತು ದಪ್ಪವಾದ ಜಂಗೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟು, ಅದರ ಮೇಲೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಒಜ್ಜೆಗಳನ್ನು ಹೇಱಿ (4, 158). — ಹೇಱಿಸಿಗೊಡು. -ಕೊಡು. To allow to put upon one's self. ಆನೆಗಳು ಒಜ್ಜೆಗಳನ್ನು ಹೇಱಿಸಿಗೊಡುತ್ತವೆ (B. 5, 25). — ಹೇಱಾಟ. -ಆಟ. The profession of loading, etc. ಹೇಱಾಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಹೇಱಾಟ ಕಳ ಕೊಣ್ಡ (Prv.).

ಹೇಱು hêṟu. 2. = ಪೇಱು 3, ಹೇಱ್. A load, especially a bullock-load (ಹರಿ Mr. 350; Bp. 9, 6; 23, 39. C.; Mhr. ಹೇಲ). ತಟ್ಟಿಹೇಱಿತ್ತು (ಪಾವರಿಕ Mr. 350). ಹೇಱು ನುಂಗುವವ ಸೇರು ಬಿಟ್ಟಾನೇ?—ಹೇಱು ಒಸ್ಸಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಬಾಳ ಕೇಳುವುದೇನು?—ಬಣ್ಡಿ ಬಣ್ದಾಟ, ಹೇಱು ಹೆಣ್ಣಾಟ, ತಲೆಮೊಳ್ಳೆ ದಾ ಮುಸುಕು.—ಸಾದಎತ್ತಿಗೆ ಎರಡು ಹೇಱು (Prvs.).

ಹೇಱು hêṟu. 3. = ಪೇಱು 1. To spread about, to display (as beauty, Prll. 3, 31), to manifest (as grief, Bh. 1, 8, 3).

ಹೇಲನ hêlana. The act of disregarding, slighting, disrespect, contempt; sporting amorously. See ಅವಹೇಲನ.

ಹೇಲಿ hêli. The sun. (R.).

ಹೇಲಿಕೆ hêlikĕ. See ಪ್ರ-. (*Cf.* ಹೇಳಿಕೆ?).

ಹೇಲು hêlu. 1. = ಏಲು 1, ಪೇಲ್ 1, q. v. To void excrements, to cack (C.). P. p. ಹೇತು. ಹೇಲೋಕೆ ಕೂತಲ್ಲಿ ಹಸ್ಡೀ ಕಾಟ.—ಕತ್ತೆ ಬಿಲ್ಲಾ ಹೇತರೆ ದೊಮ್ಮಗೆ ಯಾಕೆ ಬಿಕ್ಕೀ?—ವೃಕ್ಷ ದೊಡ್ಡದಾದರೂ ಪಕ್ಷಿ ಹೇಲದೆ ಬಿಡದು.—ನೂಲೋ ಹೆಣ್ಣತಿಯ ಬಿಟ್ಟು ಹೇಲೋ ಮೂದೇಯ ತನ್ದ.—ಸಂಗತೀ ಗುಣ ಸೋತು ನೋಡು, ಹೆಣ್ಣತೀ ಗುಣ ಹೇತು ನೋಡು.—ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಹೇತು, ಮುಂಗಳಕಷ್ಟ ಅನ್ದ ಹಾಗೆ.—ಕೂತರೂ ನಾತ ಹೋದೀತೇ? ಹೇತದಕ್ಕಿನ್ತ ಹೆಚ್ಚು.—ವಣ್ಣಾ ತೆತ್ತವನೂ ಉಣ್ಣು ಹೇತವನೂ ಒನ್ದೇ.—ನಡುಮನೇಲಿ ಹೇತು, ನಾತ ಬರುತ್ತೆ ಎನ್ದ.—ನಿಜವಾಗಿ ಸಾಯುವವನ ಹಾಗೆ ಮನೆ ತುಮ್ಬ ಹೇತ.—ನೋತವಾದರೆ ಹೇತರೆ ತಪ್ಪೀತೇ?—ಭೂತ ಹೋದರೂ ಹೇತು ಕೋಳ್ಳೋದು ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ (Prvs.).

ಹೇಲು hêlu. 2. = ಏಲು 2, ಪೇಲ್ 2. Ordure; cacking (C.; Si. 205). ಹಸ್ಡೀ ಕೂಡಾಡಿ, ಕನ್ದ ಹೇಲು ತಿನ್ದ.—ದಾಲನಾಗಿರುವಾಗ ಹೇಲು ತಿನ್ದರೆ ಪ್ರಾಯ ಬನ್ದ ಮೇಲೆ ತಿನ್ನ ಬಹುದೇ?—ಹೇಲು ಅಲ್ಲ, ಥಟ್ಟ ಹೇತದ್ದು.—ದಣ್ಣೆಗೇ ಮೇಲೆ ನಾಯಿಾ ಕುಣ್ಣಿಸಿದರೆ ಹೇಲು ಕಣ್ಣು, ಹಾದು.—ಮಕ್ಕಳ ಹೇಲು ತಿನ್ನುವವಳು ತುಪ್ಪದ ಗಸಿ ಬಿಟ್ಟಾಳೇ?—ಮಂಗನ ಕೊನ್ದು, ಮೆಯ್ಗೆಲ್ಲಾ ಹೇಲು. — ಹೇಲುಕಸ. A common herb, a native of America, Ageratum conyzoides Lin. (Z.). — ಹೇಲು ಬರು. Cacking to come, a call of nature to happen. ಹೇಲು ಬನ್ದರೆ ಹುಲಿಗೆ ಹೆದಟ (Prv.).

ಹೇಲೆ hêlĕ. *Disrespect, slight, contempt* (ಪರಿವು, ಜರೆವುದು Nn. 108). 2, *wanton sport, amorous dalliance,* manner or gesture of lovers, play, sport, pastime, pleasure, delight (ಸಿಂಗರ, ಶೃಂಗಾರ 108). 3, wealth, etc. (ಸಿರಿ, ಐಶ್ವರ್ಯ 108). 4, *opportunity, etc.,* facility, ease (ಪ್ರಸ್ತಾವ 108).

ಹೇವ hêva. Disgust at or repugnance to what is to offend one's sensibilities or moral feelings (Bp. 55, 15; Tŏ. ಏವ; see s. ಎಡ್ರಾಸಿ). ಹೇವವಿಲ್ಲದ ಹೆಣ್ಣು ಗಜುಗ ಬೆಳದಾ ಕಣ್ಣು (Dp. 54). — ಹೇವಗೇಡಿ. -ಕೇಡಿ. An unblushing person. ಹೇವಗೇಡಿಗಳಿಗೆ ನಾಚಿಯೇನು? ವರಸೆಯೇನು? (Prv.).

ಹೇವ hêva. = ಹೇಹ, q. v. Sorrow, grief (Śśv. 4, 29; Râm. 3, 2, 26); sickness.

ಹೇವಮಾರಿ hêva-mâri. A person full of sickly or foolish obstinacy (Bh. 8, 8, 29).

ಹೇವರಿಸು hêvarisu. To feel aversion, to recoil, to shrink (Bh. 8, 25, 17; J. 2, 61; Tŏ. ಏವಗಿಂಚು).

ಹೇವಿಲಮ್ಬಿ hêvilambi. ಹೇವಿಳಮ್ಬಿ. Tbh. of ಹೇಮಲಮ್ಬ. (My.).

ಹೇವೆ hêvĕ. = ಏವೆ 1, (ಅಹೆವು, ಅಹೆವೆ). See ಇದ್ದೇವೆ.

ಹೇಷ hêsha. = ಹೇಷೆ. (Sk.; R.).

ಹೇಷಾರಸಿತ hêshâ-rasita. The loud sound of neighing (V. 5, 22).

ಹೇಷಿ hêshi. Neighing; a horse. (R.).

ಹೇಷಿತ hêshita. Neighing. See ಕಿಱಿಕಿಲ್.

ಹೇಷಿಸು hêshisu. To neigh (B. 5, 13).

ಹೇಷೆ hêshĕ. ಹೇಷಾ. *Neighing* (of horses), whinnying, braying.

ಹೇಷ್ಯ hêshya. Tbh. of ಏಷ್ಯತ್. A portent, an omen of ill, a sign of coming calamity (My.; Tŏ.).

ಹೇಸರ hêsara. = ಹಾಸರ. Tbh. of ವೇಸರ. A mule (Tŏ. ಏಸರ, ವೇಸರ; T. ವೇಜರು). — ಹೇಸರಕತ್ತೆ. = ಹೇಸರಗತ್ತೆ. (C.). — ಹೇಸರಗತ್ತೆ. -ಕತ್ತೆ. A mule (ಚಕ್ರವತಿ, ವಾಹತರ Mr. 186; My.).

ಹೇಸಿ hêsi. A disgustful female (My.). ಹೇಸಿಯ ಪಾಪ ಸನ್ಯಾಸಿಗೆ ಹತ್ತಿತು.—ಹೇಸಿ ಮಯ್ಲಿಗೆಗೆ ಅಂಜಳು, ನಾಸಿ ನಾಚಿಕೆಗೆ ಅಂಜಳು.—ಹೇಡಿಯ ಬೆನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಸಲ್ಲ, ಹೇಸಿಯ ನಿಬ್ಬಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಸಲ್ಲ (Prvs.).

ಹೇಸಿಕತ್ವ hêsikatva. Disgust, etc. (Jns. 42, 63).

ಹೇಸಿಕೆ hêsikĕ. = ಪೇಸಿಕೆ, ಪೇಸಿಗೆ. Aversion, disgust (ಜುಗುಪ್ಸೆ, ಘಣೆ Nr.; ಘೃಣೆ, ಜುಗುಪ್ಸೆ Nn. 104; ಜುಗುಪ್ಸೆ 150; C.); nastiness; a nasty, disagreeable object, an object that causes disgust (Bp. 40, 81; Abhâ. 2, 80; C.). — ಹೇಸಿಕೆಯ ನಾತ. A nauseous smell (Bp. 46, 59; My.). — ಹೇಸಿಕೆಯ ಮಾತು. A disgustful word (Bp. 40, 33; My.).

ಹೇಸಿಗೆ hêsigĕ. = ಹೇಸಿಕೆ. (C.). ದೊಡ್ಡವನು ಉಣ್ದರೆ ಮದ್ದು, ಬಡವನು ಉಣ್ದರೆ ಹೇಸಿಗೆ.—ಪರಸೇ ಯಜಮಾನನೆನ್ದು, ಪರರ ಹೇಸಿಗೆ ತೆಗಸಿದ ಹಾಗೆ.—ಹಸ್ಡೀ ಮೇಲೆ ಕೂತವ ಹೇಸಿಗೆಗೆ ಅಂಜ್ಯಾನೇ? (Prvs.). — ಹೇಸಿಗೆಗಿಡ. A prickly shrub, native of America, now growing wild everywhere, Lantana aculeata Lin. (Z.). — ಹೇಸಿಗೆಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. = ಹೇಸಿಗೆ ಮಾಡು. (My.). — ಹೇಸಿಗೆ ಮಾಡು. To soil, to dirty, to make filthy (My.).

ಹೇಸು hêsu. 1. = ಪೇಸು 1. To feel aversion, to have a dislike, to recoil (ಜುಗುಪ್ಸೆ Śmd. Dh.; Bp. 18, 34; 21, 19; 24, 55; 42, 9; 51, 43; 56, 18; 57, 78; J. 2, 60; 33, 45; 16, 15; 20, 54; Bh. 1, 8, 73; C. with dative). ಎಂಜಲಿಗೇ ಹೇಸದವಳು ತಂಗಳನ್ನಾ ಬಿಟ್ಟಾಳೇ?—ಏನೂ ಇಲ್ಲದವ ಯಾವದಕ್ಕೂ ಹೇಸ.—ಮಾಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ಹೇಸದವಳು ಮುಸರೆಗೆ ಹೇಸ್ಯಾಳೇ? (Prvs.). — ಹೇಸಿ ಹೋಗು. To feel aversion (as the mind, My.).

ಹೇಸು hêsu. 2. = ಪೇಸು 2, ಹೇಸಿಕೆ. (My.). — ಹೇಸುಮಗ. A nasty son (My.). — ಹೇಸುಮಾತು. A disgustful word (My.). — ಹೇಸುಮುಣ್ಡೆ. A nasty widow (My.).

ಹೇಸುತನ hêsutana. Nastiness (My.).

ಹೇಹ hêha. = ಹೇಯ, ಹೇವ. That is to be left or abandoned (ಹೇಯ, ತೊರೆವ Nn. 93, o. rs. ತೊರೆವುದು, ಹೇವ). 2, grief (ದುಃಖ 93). 3, disease (ಗದ, ವ್ಯಾಧಿ 93). 4, a stupid man (ಮೂರ್ಖ, ಮೂಢ 93). 5, a flag (ಪತಾಕೆ 93). 6, calling (ಆಹ್ವಾನ, ಕರೆವುದು 93; *cf.* ಹಾವ).

ಹೇಳಿಗೆ hêḷigĕ. = ಪೇಳಿಗೆ, etc. A basket; a snake-basket (ಸರ್ಪಪರ್ಯಂಕ Mr. 391; Bh. 1, 8, 35; 8, 23, 39). ಪೀಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹೇಳಿಗೆ ಮುಚ್ಚ ಕೂಡದೇ? (Prv.).

ಹೇಳ್ಗೆ hêḷgĕ. = ಹೇಳಿಗೆ, etc. See ಹೆಳ್ಗೆ.

ಹೇೞಿಕೆ hêḻikĕ. = ಪೇೞಿಕೆ. Saying; telling, ordering (C.; B. 5, 150. 233); order, command (J. 30, 54; 32, 6; C.; B. 3, 103). ಹಿರಿಯರ ಹೇಳಿಕೆಯಿನ್ದ ನಮ್ಮ ತರ್ಕಕಥೆ (ಐತಿಹ್ಯ Si. 236). — ಹೇಳಿಕೆಮಾತು. Rumour, hearsay (C.). ಹೇಳಿಕೆಮಾತಿಗೆ ಧರ್ಮರಾಯ ಮುನಿದ (Prv.).

ಹೇೞಿತು hêḻitu. (*i. e.* ಹೇಳಿದುದು). The condition of having been said. ಇದದೊಳ್ ಸಾಕಲ್ಯಸಂಜ್ಞೆ ಹೇಳಿತಿಲ್ಲೆನ ಬೇಡ (Śmd. 61 Cm.).

ಹೇೞಿವು hêḻivu. Rumour, report (ಪ್ರವಾದ Nr.).

ಹೇೞಿಸು hêḻisu. = ಪೇೞಿಸು. To cause to say or tell, to have told, etc. (My.); to have one's self called, to be called (B. 5, 36); to have (or

Digitized by Google

consider something) ordered to one's self, to make one's mind up for (4, 19). See Bp. 42, 4; 58, 28. ಬೆಸನ ಹೇಳಿಸಿ ಕೊಳುಹ (ಅನುಜ್ಞೆ Nr.). ತಂದೆಗೆ ಒಳ್ಳೆ ಯವ ಎನ್ನ, ಹೇಳಿಸಿದ ಅಮ್ಮಿಗನ ಮಗ (Prv.).

ಹೇಳು hêḷu. = ಏಳು3, ಪೇಳ್, ಪೇಳು. To say, to speak; to name; to mention; to adduce; to narrate, to relate; to tell; to order, to command (Bp. 5, 54. 55; 10, 4. 7; 11, 4. 5; 12, 29. 49; 13, 3; 14, 25; 22, 81. 52; 23, 6. 10; 24, 36. 58; 28, 10; 31, 12; 37, 37; 40, 9. 90; 41, 19; 50, 20; 53, 44; 55, 7. 35; 56, 26; Râm. 1, 13, 7; 3, 2, 22; Bh. 1, 19, 19; 2, 4, 7; 2, 18, 34. 46; C.; B. 2, 30). ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿದ ಮಾತು (ಸನ್ದೇಶವಾಕ್, ವಾಚಿಕ); ಪುದ್ಗಂ ಗಳೆರಡುಂ ಶರೀರವನೂ ಆತ್ಮವನೂ ಹೇಳುವವು; ಮೂಲ್ಯ ದೊರಕದಿದ್ದ ಡೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಹೇಳುವ ಶಾಸ್ತ್ರವು (ಅನುಕಲ್ಪ); ಆವಳೊರ್ವ ವೃದ್ಧೆಯಲ್ಲದೆ ಹೇಳಿದ ಕೆಲಸವ ಮಾಡುವಳಾಗಿ ರಾಣಿವಾಸದೊಳ್ ಸುಳಿವಳು (ಅಸಿ ಕ್ನಿ Nr.). ಲೋಕದ ವಸ್ತುಗಳ ಹೆಸರ ಹೇಳುವದು (ಲಿಂಗ Nn. 117); ಹೇಳುವದು (ಹಾ, ಸಮ್ಬೋಧೆ 140). ಇಲ್ಲದ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಮೇಲೆ ಹೊ ರಿಸಿ ಹೇಳುವದು (ಮಿಥ್ಯಾಭಿಶಂಸನ, etc. Si. 56); ಕಣಿ ಮುನ್ತಾದ ಶಕುನಗಳನ್ನು ಹೇಳುವವಳು (ಎಪ್ರಶ್ನಿಕೆ, etc. 188); ಗೋತ್ರ ನಾಮ ಪ್ರವರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಕಾಲಿಗೆ ಎರಗುವದು (ಅಭಿವಾದನ, etc. 249); ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಹೇಳುವ ಮನ್ತ್ರಿ (ಮನ್ತ್ರಿ, etc. 257); ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವವನು (ವಚನೇಸ್ಥಿತ, etc. 359); ಚಾಡಿ ಹೇಳುವವನು (ಕರ್ಣೇಜಪ, etc. 366); ಹೇಳಿಲ್ ಪಟ್ಟದು (ಉಕ್ತ, ಭಾಷಿತ, ಉದಿತ, ಜಲ್ಪಿತ, ಆಖ್ಯಾತ, ಅಭಿಹಿತ, ಲಪಿತ 383). ಹೇಳಿ ಕೊಟ್ಟ ಬುದ್ಧಿ, ಕಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟ ಬುತ್ತಿ ಎಲ್ಲಿ ತನಕ ಬರುವದು?— ಹೇಳಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ದಾರದ ವಿದ್ಯೆ ಕೇಳೆ ಕಲಿತಾನೇ?— ಹೇಳಿದರೆ ತಾಯಿ ಸಾಯುತ್ತಾಳೆ, ಹೇಳದಿ ದ್ದರೆ ತನ್ದೆ ನಾಯಿ ತಿನ್ನುತ್ತಾನೆ.— ಹೇಳುವವರಿಗೆ ಸುದ್ದಿ, ಕೇಳುವವರಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ.— ಹೇಳುವವರು ಹೆಡ್ಡರಾದರೆ ಕೇಳುವವರಿಗೆ ಮತಿ ಇಲ್ಲವೇ?— ದೊರೆ ಹೇಳಿದನೆನ್ದರೆ ಮರದ ಕಾಯಿ ಬಿದ್ದೀತೇ?— ಮಜ್ಜಿಗೆಗೆ ತಕ್ಕ ರಾ ಮಾಯಣ ಹೇಳಿದ.— ಮಣಿಯಗಾರನಿಗೆ ದುಃಖ ಸುಖ ಹೇಳಿದರೆ ಮಣುವಿನ ಲೆಕ್ಕ ಬಿಟ್ಟಾನೇ? (Prvs.). ಮೂರ್ಖಂಗೆ ಬುದ್ಧಿಯನು ನೂರ್ಕಾಲ ಹೇಳಿದರೆ ಗೋರ್ಕಲ್ಲ ಮೇಲೆ ಮಳೆಗರೆದಂತೆ ಕಲ್ಲು ನೀ ರ್ಕುಡಿಯಲಹುದೆ? (Sp.). ತನ್ದೆ ತಾಯಿಗಳ ಉಪಕಾರವನ್ನು ನೆನಸಿ, ಅವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಕೇಳು! (B. 1, 25). ಆಕೆ ನನಗೆ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಒನ್ದು ಅಂಗೀ ಹೊಲಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆನ್ದು, ಹೇಳಿದ್ದಾಳೆ (1, 26). ಹಾವಿನ ಹೆಡೆಯಲ್ಲಿ ರತ್ನವಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಅದರ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಹೋಗರು ಎನ್ದು, ಹೇಳಿದನು (2, 8). ಈ ಮಾತು ನೆನಪು ಇರಲಿ! ಎನ್ದು, ಹೇಳಿ ದನು (5, 10). — ಹೇಳಾಟ. -ಆಟ. Telling, ordering; talk (My.). ದಣೀ ಹೇಳಾಟ, ಬಡಗೀ ಮಾಡಾಟ (Prv.). — ಹೇಳಿ ಕಳ ಸು. ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸು. To send word (My.) ತಾ ಹೋದರೆ ಮಜ್ಜ ಗಿಲ್ಲ, ಹೇಳಿ ಕಳಿಸಿದರೆ ಮೊಸರು ಕೊಟ್ಟಾರೇ? (Prv.). 2, to communicate intelligence. ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸುವದು (ಸನ್ದೇಶ Dhw.). — ಹೇಳು ಹೇಳು. rep. (Bp. 37, 15; 41, 5; Râm. 3, 5, 4).

ಹೇಳುವಿಕೆ hêḷuvikĕ. Saying; telling; etc. ಸಮಾ ಧಾನವಾಗಿ ಒಡಮ್ಬಡಿಕೆ ಹೇಳುವಿಕೆ (ಸಾಮ Si. 263); ಹೀಗೆ ನಡಕೊ ಳ್ಳ ಬೇಕೆನ್ದು, ಅಧಿಕಾರದಿನ್ದ ವಿಧಿಸಿ ಹೇಳುವಿಕೆ (ನಿರ್ದೇಶ, etc. 265).

ಹೇಳ್ವಿಕೆ hêḷvikĕ. = ಹೇಳುವಿಕೆ. ಜನರ ಹೇಳ್ವಿಕೆ (ಕಿಂವದನ್ತಿ, ಜನಶ್ರುತಿ Si. 55); ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕಿದೇ ಮೊದಲೆನ್ದು, ಹೇಳ್ವಿಕೆ (ಉಪಕ್ರಮ 442).

ಹೈ hay. *A vocative particle* (used in calling or vociferating): oh! ho! hallo! ho there! — ಹೈ ಹಸಾದ. Oh! kindness or welfare! (Bh. 1, 8, 78; Râm. 6, 20, 23; J. 16, 21).

ಹೈಗ haiga. = ಹವೀಕ. A class of smârta Brâhmaṇas, inhabitants of the Tuḷu country and of some western places in Mysore (My.).

ಹೈಡಿಮ್ಬ haiḍimba. Relating to Hiḍimba (Bh. 1. 9. 2...).

ಹೈಡಿಮ್ಬಿ haiḍimbi. N. of a son of Ghaṭôtkaca (J. 2. 44 67; 4, 29).

ಹೈತಕ haitaka. (fr. ಪಿತ್ತ). Marks on the skin (...) arising from bile (S. Mhr.).

ಹೈತಿಗ haitiga. Tbh. of ಪೈತೃಕ (Śmd. 338 Mdb.).

ಹೈತಿಗೆ haitigĕ. = ಹೈತಿಗ. (Śmd. 338).

ಹೈದಕ haidaka. = ಹೈತಕ. (S. Mhr.).

ಹೈದರ್ haidar. N. of Tippu Sultan's father (B. 3, 16...). — ಹೈದರಾಬಾದು. -ಆಬಾದು. The country and town of the Nijâm (My.; B. 3, 30).

ಹೈನ hayna. = ಹಯ್ನು q. v., etc.

ಹೈನು haynu. ಹಯ್ನು q. v., etc.

ಹೈಮ haima. 1. (fr. ಹೇಮ 1). *Golden, made of gold, of* a golden, yellow colour.

ಹೈಮ haima. 2. (fr. ಹೇಮ 2). Wintry, cold, freezing; hoar-frost, dew. See ಕುಳಿರ್.

ಹೈಮನ haimana. Wintery, cold; winter, the cold season (R.).

ಹೈಮನ್ತ haimanta. (fr. ಹೇಮನ್ತ). Wintery, cold, the winter season, the cold season. (My.).

ಹೈಮವತ haimavata. (fr. ಹಿಮವತ್). Snowy, covered with snow; belonging to the Himâlaya mountains (Cpr. 3, after 32). 2, Bhâratavarsha or India. (My.).

ಹೈಮವತಿ haimavati. *Pârvati.* 2, *a kind of white ...* root or vacĕ. 3, *a kind of sôma or moon-plant with yellow juice.* 4, *yellow myrobalan.* 5, the Ganges.

ಹೈಮಾಮ್ಬರ haimâmbara. (fr. ಹೇಮಾಮ್ಬರ). Krishna (J. 25, 2).

ಹೈಯಂಗವೀನ hayaṅ-ga-gavina. = ಹಯ್ಯಂಗವೀನ. *Clarified butter prepared from yesterday's milking* (...). 2, *butter prepared only a day before it is used, fresh butter* (ನವನೀತ, ಬೆಣ್ಣೆ Mr. 183).

ಹೈರಣ್ಯ hairaṇya. (fr. ಹಿರಣ್ಯ). Gold (...Nn. 44).

ಹೈರಣ್ಯನಗರಿ hairaṇya-nagari. N. of a town (Bh. 3. 12 ...).

ಹೈರಣ್ಯವತ hairaṇyavata. N of a division of the world (Cpr. 3, after 32).

ಹೈರಾನು hairânu. Distressful condition, bewilderment, confusion, perturbation, trouble (My.; Mhr., H. ...), perturbed, etc.).

ಹೈರೋಡ್ hay-rôḍ. A high-road (My; ..., ಅಗಲವಾದ ದಾರಿ Si. 105).

ಹೈವ haiva. (= ಹೈಗ?). N. of a tribe (...).

ಹೈವಳ haivaḷa. = ಹೈವ, q. v.

ಹೊ hŏ. = ಹೋ 2. A particle used in astonishment (My.) and in the endeavour of stopping people or animals (My.). — ಹೊ ಹೊ. rep. (My.)

ಹೊಕ್ಕರಣೆ hŏkkaraṇĕ. = ಒಕ್ಕರಣೆ. Tbh. of ಪುಷ್ಕರಿಣಿ (Śmd. 3... 365; Nr.; Hlâ.; Râm. 1, 7, 6).

ಹೊಕ್ಕರಿ hŏkkari. Spitting out, vomiting (...6, 39, 16; *cf.* ಒಕ್ಕರಿಸು).

ಹೊಕ್ಕಲ hŏkkala. = ಒಕ್ಕಲ್ 1. ನೆಣ್ಣ ನೆನ್ನರ್ ಮಾರಿ, ... ಹೊಕ್ಕಲಕ್ಕೆ ಮಾರಿ (Prv.).

Digitized by Google

ಹೊಕ್ಕಳ hŏkkaḷa. = ಹೊಕ್ಕಳು, etc. (My.).

ಹೊಕ್ಕಳು hŏkkaḷu. = ಪೊಕ್ಕುಳ್, etc. The navel (ನಾಭಿ Si. 441; My.). — ಹೊಕ್ಕಳುಕುಡಿ. The navel-string or umbilical cord (My.). — ಹೊಕ್ಕಳುಬಳ್ಳಿ. = ಹೊಕ್ಕಳುಕುಡಿ. (My.).

ಹೊಕ್ಕು hŏkku. 1. A boil, etc. (ವಿಸ್ಫೋಟ, ಪಿಟಕ Si. 200; *only* in Si.).

ಹೊಕ್ಕು hŏkku. 2. The threads that cross the warp in weaving, the woof of a loom (My.; see ಹಾಸು).

ಹೊಕ್ಕು hŏkku. 3. = ಪೊಕ್ಕು. P. p. of ಹೊಗು.

ಹೊಕ್ಕುಳ hŏkkuḷa. = ಹೊಕ್ಕಳು, etc. (G. 79. 173. 193. 286. 346).

ಹೊಕ್ಕುಳು hŏkkuḷu. ಹೊಕ್ಕುಳ್. = ಹೊಕ್ಕಳು, etc. (My.; ನಾಭಿ Si. 485; Tē. ಪೊಕ್ಕಿಲಿ; see ಬುಗುಡುಹೊಕ್ಕುಳ್). ಹೊಕ್ಕುಳು ಬುಗುಡುಳ್ಳವನು (ತುಂಡಿಲ, ತುಂಡಿ Nr.). 2, the perpendicular dash put under a letter to make it an aspirate, *e. g.* ದ the aspirate ಧ (My.; Tē. ಪೊಕ್ಕಿಲಿ).

ಹೊಗರು hŏgaru. = ಪೊಗರ್, q. v. Shine, etc. (Grj. 3, after 69; Râm. 1, 5, 30; 6, 10, 12; Bh. 7, 3, 72). — ಹೊಗರಲಗು. -ಅಲಗು. A shining blade (J. 13, 18). — ಹೊಗರೆತ್ತು. -ಎತ್ತು. To exhibit brightness or intensiveness (Grj. 7, after 11). — ಹೊಗರೇಱು. -ಏಱು. Lustre to rise; to become full of lustre (Bh. 8, 13, 22). — ಹೊಗರೊಗು. -ಒಗು. = ಪೊಗರೊಗು, q. v. (Bh. 6, 3, 20; J. 13, 20; Râm. 6, 13, 6).

ಹೊಗಳತೆ hŏgaḷatĕ. = ಪೊಗೞ್ತೆ. Praising, praise (ಸ್ತವ, ಸ್ತೋತ್ರ, ಸ್ತುತಿ, ನುತಿ Nr.; Bp. 47, 38).

ಹೊಗಳಿಕೆ hŏgaḷikĕ. = ಪೊಗೞ್ಕೆ, q. v. (My.; Tē. ಪೊಗಡಿಕ).

ಹೊಗಳಿತು hŏgaḷitu. = ಪೊಗೞ್ದು, ಹೊಗಳಿ. P. p. of ಹೊಗಳು 1 (ಹೊಗಳ್, Râm. 5, 1, 7).

ಹೊಗಳಿಸು hŏgaḷisu. = ಪೊಗೞಿಸು. To cause to praise (My.). ಬೆಳೆ (*i. e.* the first crop) ಹೊಗಳಿಸಿ ಉಣ್ಣಬೇಕು, ಹಯನು (the second or haynu crop) ಹಂಗಿಸಿ ಉಣ್ಣಬೇಕು (Prv.).

ಹೊಗಳು hŏgaḷu. 1. = ಪೊಗೞ್ 1, etc. To praise (Bp. 4, 36; Bh. 2, 13, 28; C.). ಹೊಗಳಿಲ್ ಪಟ್ಟದು (ಈಡಿತ, ಈಲಿತ, ಶಸ್ತ, ಸ್ತುತ, etc. Si. 384). ಹೊಗಳಿದಷ್ಟೂ ಮಗಳು ಜಗಳಾಡೋದು ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ.—ಬಗಳೋನು ಹೊಗಳಿದನು, ಹೊಗಳಿದೋನು ಬಗಳನು.—ಬೊಗಳುವವನ ಹೊಗಳಿದರೆ ಬಿಟ್ಟಾನೇ?—ಹಿಂದೆ ಬಯ್ಯ ಬಾರದು, ಮುಂದೆ ಹೊಗಳ ಬಾರದು (Prvs.).

ಹೊಗಳು hŏgaḷu. 2. = ಪೊಗೞ್ 2. Praise; renown. ದೂಱಿನ್ನು ಎದುರಿಗಾಡು, ಹೊಗಳಿನ್ನು ಹಿನ್ನಾಡು (Prv.).

ಹೊಗಿಸು hŏgisu. = ಪೊಗಿಸು, etc. To cause to enter (Râm. 3, 7, 52; Bh. 1, 8, 83; Bhâgavata 10, 18, 2; C.; B. 5, 43).

ಹೊಗು hŏgu. = ಪೊಗು 1, etc. To enter in, to enter (Bp. 14, 6. 33; 56, 14; Bh. 1, 8, 19. 91; 1, 10, 32; 7, 4, 2; Râm. 6, 39, 18; J. 8, 39; 12, 42; 13, 55). P. p. ಹೊಕ್ಕು. ಹೊಕ್ಕರು ಹಱುವವನು (Bh. 1, 8, 98). ಬಿಲ ಹೊಗುವ ಹಾವು (ದ್ವಜಿಹ್ವ Si. 485). ತಪವ ಮಾಡುವೆನೆನ್ನು, ಗುಹೆಯ ಹೊಕ್ಕರ ಬೇಡ! ತಪದಲ್ಲಿ ಕುಪಿತ ಬಿಡದಿರಲು ತಪವಾತಪತಾಪ ಕಣ್ಣಿಕ್ಕೆ? (Sp.). ಹೊಕ್ಕ ಮನೆ ಹಾಱಿ, ಇದ್ದ ಮನೆ ಬೋಱು.—ಹಾವು ಹಡದಮ್ಮ ಬೇಲಿ ಹೊಕ್ಕಳು (Prvs.).

ಹೊಗೆ hŏgĕ. 1. = ಪೊಗೆ 1. To smoke, to emit smoke (ಧೂಪಧೂಮನಿರೋಧಕ್ರಿಯೆ Šmd. Dh.; Râm. 3, 6, 50; 3, 7, 13; My.). P. ps. ಹೊಗದು, ಹೊಗೆದು. 2, to create smoke (Bh. 1, 8, 30). 3, to be kindled into anger, to look sullen (as the face, Bh. 1, 8, 91).

ಹೊಗೆ hŏgĕ. 2. = ಪೊಗೆ 2. P. p. of ಹೊಗೆ 1. in ಹೊಗೆ ಹೊಗೆದು (J. 8, 39).

ಹೊಗೆ hŏgĕ. 3. = ಪೊಗೆ 3. Smoke (ಧೂಮ Šmd. Dh.; Bp. 44, 27; 57, 16; Bh. 1, 20, 56; J. 8, 39; C.); steam, vapour (My.). ಹೊಗೆಯೊಳಾಡುವ ಹಕ್ಕಿ (ಕಲಿಂಗ, ಭೃಂಗ, ಧೂಮ್ಯಾಟ Nr.). ಬಿಸಿಲು ಸೆಕೆ ಮುನ್ನಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಗೆ ಹೊಡಿಸುವನ್ತೆ ಬಣಗಿಸಿ ಕಾಯಿಸಲ್ ಪಟ್ಟನ್ತಾದು (ಸನ್ತಾಪಿತ, ಸನ್ತಪ್ತ, ಧೂಪಾಯಿತ, ಧೂಪಿತ Si. 382). ಹೊಗೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿ, ತಗ್ಗು ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಹಳ.—ಬೇಗೆ ಹತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ ಹೊಗೆಗೆ ನಿಮಿತ್ತ ಕೇಳ ಬೇಕೇ? (Prvs.). — ಹೊಗೆಕಡ್ಡಿ. The ribs or veins in a leaf of tobacco (My.). — ಹೊಗೆಕಿಂಡಿ. An opening to let out smoke (My.). — ಹೊಗೆಕೊಡು. To apply smoke to (My.). 2, to overlay with a very thin covering of gold or silver by a chemical process (My.). — ಹೊಗೆಬಂಡಿ. A railway carriage (C.; B. 4, 103. 164). — ಹೊಗೆಬತ್ತಿ. A cheroot, a cigar (My.). — ಹೊಗೆಸುತ್ತು. = ಹೊಗೆಬತ್ತಿ. (My.). — ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪಿನ ಗಿಡ. The tobacco plant, Nicotiana tabacum Lin. (My.). — ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪು. Tobacco (My.). — ಹೊಗೆಹಡಗ. A steamer (B. 4, 104. 164; My. as ಹೊಗೆಹಡಗು). — ಹೊಗೆ ಹಾಕು. To create smoke (My.). ಹೋಗು ಅನ್ನಲಾರದೆ, ಹೊಗೆ ಹಾಕು!—ಹೋಗ ಬೇಡ! ಹೊಗೆ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ (Prvs.). — ಹೊಗೆಹುಡಿ. Powder made of the veins of tobacco leaves, taken with betel leaves, etc. (My.).

ಹೊಂ hŏṁ. = ಪೊಂ (ಪೊನ್), etc. Gold; a gold coin. ಹೊಂಗಳ್ (Bp. 23, 35; 28, 15. 16). — ಹೊಂಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A golden ferrule (Bp. 61, 26). — ಹೊಂಗಠಾರಿ. -ಕಠಾರಿ. A golden dagger (Bp. 26, 12). — ಹೊಂಗಣ್ಟೆ. A golden bell (V. 38, 69). — ಹೊಂಗಮ್ಬುಗೆ. -ಕಮ್ಬುಗೆ. A golden kambugĕ (Bh. 6, 3, 20). — ಹೊಂಗಱಿ. A gold-coloured feather (Bh. 3, 13, 22). — ಹೊಂಗಲಸ. -ಕಲಸ. A gold pinnacle (Râm. 1, 7, 14; J. 21, 21); a gold vase or pot (Bh. 10, 4, 15). — ಹೊಂಗಾಗೆ. -ಕಾಗೆ. The blue jay, Coracias indica (ಚಾಷ, ಚಾಪ Nr.). — ಹೊಂಗೆಜ್ಜೆ. A small spherical bell of gold (J. 5, 11; Bh. 1, 12, 12). ಹೊಂಗೆಜ್ಜೆ ಮಂಗಗ್ಯಾಕೆ? (Prv.). — ಹೊಂಗೆಲಸ. -ಕೆಲಸ. Work in gold (Bh. 10, 4, 14). — ಹೊಂಗೇದಿಗೆ. -ಕೇದಿಗೆ. A gold-coloured kēdigĕ (J. 8, 35). — ಹೊಂಗೇಸರ. -ಕೇಸರ. Gold-coloured filament (J. 15, 10). — ಹೊಂಗೊಪ್ಪರಿಗೆ. -ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ. A golden kŏpparigĕ (Bh. 1, 12, 16; 10, 4, 15). — ಹೊಂಗೊಮ್ಬು. -ಕೊಮ್ಬು. A golden branch (Bh. 6, 4, 88). — ಹೊಂಗೋಟೆದೆನೆಗೊನೆ. -ಕೋಟೆ-ತೆನೆ- ಕೊನೆ. The point of a merlon of a gold fort (J. 3, 21).

ಹೊಂಗರ hŏṅgara. = ಪೊಂಗರ. The Indian coral tree, planted as a support for betel pepper, Erythrina indica Lam. (St. & Pl.).

ಹೊಂಗರಕ hŏṅgaraka. = ಹಂಗರಕ, ಹೊಂಗರ. (St. & Pl.). ಡಂಗುರಾ ಹೊಡದರೆ ಹೊಂಗರಕನ ಮರ ಕೇಳೀತೋ?—ರಂಗೋಲಿ

Digitized by Google

ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ಹೊಂಗರಕನ ಕೆತ್ತೆ ತೆಗೆಯಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದೇ? (Prvs.).

ಹೊಂಗಿಯ hŏṅgiya. = ಹೊನಗ್ಯಾ. The leopard cat, Felis bengalensis (Gz.).

ಹೊಂಗು hŏṅgu. = ಪೊಂಗು 1. To swell; to boil over (Bp. 44, 27; 59, 1); to boil, to suffer boiling (Grj. 9, 21); to be elated, to exult, to be overjoyed (Grj. 3, 7; Bp. 24, 16; 26, 12; Bh. 1, 4, 25; 7, 1, 22).

ಹೊಂಗೆ hŏṅgĕ. = ಒಂಗೆ. The tree Dalbergia oujeinensis Roxb. (ತಿನಿಶ, ಸ್ಯಂದನ, ನೇಮಿ, ರಥದ್ರು, etc., ಹುಲಿಗಲಿ Si. 127). 2, the Indian beech, Pongamia glabra Vent. (ಚಿರಬಿಲ್ವ, ನಕ್ತಮಾಲ, ಕರಜ, ಕರಂಜಕ, ಹುಲಿಗಲಿ Si. 133; St. & Pl.). 3, the tree Xantochymus pictorius Roxb. (ಕಾಲಸ್ಕಂಧ, ತಮಾಲ, ತಾಪಿಚ್ಛ Si. 138). ಮಂಗನ ಪಾರುಪತ್ಯ ಹೊಂಗೇ ಮರದ ಮೇಲೆ (Prv.). — ಹೊಂಗೆಯೆಣ್ಣೆ. -ಎಣ್ಣೆ. Oil made from hŏṅgĕ seeds (My.).

ಹೊಚ್ಚಿಸು hŏččisu. = ಹೊದ್ದಿಸು 2. To cause to put on (My.). 2, to put on, as tiles or grass on a roof (with dative, My.); to put on (another), as a kambaḷi or duppaṭi (with dative, My.).

ಹೊಚ್ಚು hŏččŭ. = ಪೊದಿಸು, etc. To put on, as tiles (C.; B. 4, 122); to cover (My.). ಬಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ಹೊಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟು ಮನೆಯ ಹಾಗೆ ಇರುವ ಬೇಲಿ (ನಿಕುಂಜ, ಕುಂಜ, ಲತಾಗೃಹ Si. 117). 2, to hide one's self, to enter deeply (J. 13, 18).

ಹೊಂಚಿಕೆ hŏñčikĕ. Lurking, etc. (Si. 288).

ಹೊಂಚು hŏñčŭ. 1. = ಅಂಚು 3, ಪೊಂಚು. To look after, to wait for expectantly (Bh. 1, 19, 20); to exert one's self secretly, not publicly (ಸಂಚೀ ತೋರ್ದ್ಯೋಗ Šmd. Dh.); to inspect narrowly, to espy (J. 16, 7; Rām. 6, 50, 28); to keep out of sight, to lurk (J. 15, 18; 26, 10); to lie hid, to lie in wait, to be on the look-out, as robbers, thieves or animals (My.; Si. 260); to spy (v. i., My.).

ಹೊಂಚು hŏñčŭ. 2. Lying hid, etc. — ಹೊಂಚುಜಾಗ. A concealed place in which robbers or thieves lie hid (My.). — ಹೊಂಚು ನೋಡು. To spy clandestinely (My.). — ಹೊಂಚು ಹಾಕು. To lie in wait, to be on the look-out (C.; B. 3, 31. 67; 5, 31).

ಹೊಂಚುಗಾರ hŏñču-gāra. A man who lies in wait or is on the look-out; a spy (My.).

ಹೊಂಚುವಿಕೆ hŏñčuvikĕ. = ಹೊಂಚಿಕೆ. Being on the look-out for, etc. ದಣ್ಣಿನೊಡನೆ ಬಾಣ್ಯ ಹಾಕಿ ಸಮಯ ಹೊಂಚುವಿಕೆ (ಅಸನ Si. 262).

ಹೊಟಲ hŏṭala. — ಹೊಟಲಕೆಲ್. N. of a town (Bp. 51, 1. 3. 52. 62).

ಹೊಟ್ಟ hŏṭṭa. A deaf man (My.; T. ಪೊಟ್ಟು, blindness).

ಹೊಟ್ಟಿಗೆ hŏṭṭigĕ. = ಹಟ್ಟಿಗೆ, etc. See ಅದ-.

ಹೊಟ್ಟು hŏṭṭu. = ಪೊಟ್ಟು. Chaff (ಬುಸ or ಬುಸ, ಕಡಂಗ Hlā.; Mr. 372; C.; G. 366); husk of rice or corn (ತುಷ, ಧಾನ್ಯತ್ವಚ್, ಸಿಪ್ಪೆ Si. 306; C.); a pod emptied of its contents (My.; ಶಮಿ, ತಿಪ್ಪೆ, ಸಿಪ್ಪೆ Si. 306). ಹೊಟ್ಟು ಕುಟ್ಟಿ, ಕೈಯ್ಯೆಲ್ಲ ಗುಳ್ಳೆ (Prv.). — ಹೊಟ್ಟುಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To utter chaff, to speak nonsense (Bh. 4, 2, 54).

ಹೊಟ್ಟೆ hŏṭṭĕ. 1. A cover, a lid (cf. ಪೊದೆ 1, etc.). ಕಣ್ಣ ಹೊಟ್ಟೆ (ನೇತ್ರಚ್ಛದ, ವರ್ತ್ಮ Nr.).

ಹೊಟ್ಟೆ hŏṭṭĕ. 2. = ಪೊಟ್ಟೆ 1, etc. A hole in a tree (Nn. 43, as o. r. of ಹೋಟೆ in one MS.). — ಹೊಟ್ಟೆ ಜಾಲಿ. A babool tree full of holes. (See Sp. s. ಗಜಜಾಲಿ, s. r. ಪೊಳ್ಳುಜಾಲಿ).

ಹೊಟ್ಟೆ hŏṭṭĕ. 3. = ಪೊಟ್ಟೆ 2, etc. The belly (ಜಠರ, ಉದರ, ತುಂದ, ಕುಕ್ಷಿ, ಗರ್ಭ Hlā.; Mr. 327; ... Si. 209; ಗರ್ಭ Si. 441; ಕುಕ್ಷಿ Nn. 5; ಉದರ 64. C.); the body of a vessel (C.; B. 3, 94). ಹೊಟ್ಟೆ ... (ಭ್ರೂಣ, ಗರ್ಭ Nr.). ಹೊಟ್ಟೆಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ... ನೋಡ ಬೇಕು. — ಹೊಟ್ಟೇ, ನಿನ್ನಿಂದ ಕೆಟ್ಟೆ. — ... ಗುಡಾಣದಷ್ಟು ಹೊಟ್ಟೆ. — ಕಣ್ಣು ಕಾಣದ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ... ಯೇನು? — ತುಟಿ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದರೂ ಹೊಟ್ಟೆ ಸುಮ್ಮನಿರದು. — ... ಹೋದರೂ ಹೊಟ್ಟೆ ಬಿಡದು. — ಪೆಟ್ಟು ... ತಿನ್ನುತ್ತದೆ. ... ತಿನ್ನುತ್ತದೆ. — ರಾವಣನ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಅರಕಾಸಿನ ಮಜ್ಜಿಗೆಯೇ? (Prvs.). See Bp. 9, 8; 50, 11; 55, 17; 59, 4. 17. — ಹೊಟ್ಟೆಕಾರ. -ಕಾರ. An envious man (My.). — ಹೊಟ್ಟೆಕಾರತಿ. -ಕಾರತಿ. An envious woman (My.). — ಹೊಟ್ಟುರಿ. -ಉರಿ. Envy (My.). — ಹೊಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟು. 1. To restrain the appetite, to live very frugally (My.). ಹೊಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದವ ಹೊಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟ್ಯಾನೇ? (Prv.). 2, constipation to take place (with dative of person, My.). — ಹೊಟ್ಟೆಕಟ್ಟು. 2. Constipation (My.). — ಹೊಟ್ಟೆ ಕಡಿತ. Gripe in the intestines (B. 2, 25). — ಹೊಟ್ಟೆ ಕಡುಬು. A kind of filled cake (My.). — ಹೊಟ್ಟೆಕಡತ. Purging (My.). — ಹೊಟ್ಟೆ ಕಡು. The bowels to purge (My.). — ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚು. Envy (ಅಸ್ಯಾಸ್ತಿ, ಈರ್ಷ್ಯೆ Si. 68; ಅಸೂಯೆ G.; C.; B. 4, 3...). ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚಿನವ (G. 40. 117). ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚು ಮಾಡು (G. 4...). — ಹೊಟ್ಟೆಖರ್ಚು. Expense for food (B. 5, 270). — ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಆಗು. -ಆಯ್. To agree with the stomach (Bp. 14, ...). — ಹೊಟ್ಟೆಗಿಚ್ಚು. -ಕಿಚ್ಚು. = ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚು. (My.). — ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದೆ. -ಇಲ್ಲದೆ. There being nothing (or no food) for the stomach. ... ದಿವಸದಿಂದ ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದೆ ಉಪವಾಸ ಸಾಯುತ್ತೇನೆ (B. 4, ...). ... ಹಣ ತೀರಿದ ಕೂಡಲೇ ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದೇ ಸಾಯುವ ಪ್ರಸಂಗ ... (5, 90). ಕಡೆಗೆ ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದೆ ಸತ್ತು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ (5, 103). ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದ ಶಾನಭಾಗ (or ಪಟ್ಟಿ) ಹದ್ದೇ ಕಡತ ... — ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದ್ದೇ ಎರಡಕಿ (Prvs.). — ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಬರು. Pregnancy to take place (My.). — ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಹಾಕು. To give to eat (C.; B. 2, 24. 38; 5, 141); to administer medicine for ... or killing (My.). — ಹೊಟ್ಟೆಗೋದಿ. A kind of good wheat the grain of which is thick (My.). — ಹೊಟ್ಟೆ ತಾಗುವನ್ನ = ಹೊಟ್ಟೆ ಕಡು. (C.; B. 4, 41). — ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬ. So that the belly becomes full, till the stomach is filled (C.; B. 3, 206). — ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬು. The belly to be filled (Bp. 53. 1...; My.). ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿದ ಮೇಲೆ ಹುಗ್ಗಿ ಮುಳ್ಳು ಮುಳ್ಳು. — ... ಮ್ಮಿದರೂ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಲಿಲ್ಲ. — ಚೊಟ್ಟು ... ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬುತೇ? (Prvs.). 2, to fill the belly (C.; B. 1, 10, 3. 4...). — ಹೊಟ್ಟೆ ನುಲಿ. The belly to gripe (My.). — ಹೊಟ್ಟೆ ನೋವು. A pain in the belly or stomach (My.). — ಹೊಟ್ಟೆಬಾ...

Digitized by Google

Obtaining for the body: means of subsistence (My.). — ಹೊಟ್ಟೆ ಬರು. The belly to grow big (from gluttony, My.). — ಹೊಟ್ಟೆಬಾಕ. A male glutton (My.). Feminine ಹೊಟ್ಟೆಬಾಕಳು (My.). — ಹೊಟ್ಟೆಬಾಕತನ. Gluttony (My.). — ಹೊಟ್ಟೆಬೇನೆ. Belly-ache (ಗುದಕಾಸ Mr. 386). — ಹೊಟ್ಟೆಯಚ್ಯುತದೇವ. -ಅಚ್ಯುತ-. N. (Bp. 56, 34). — ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಬಡಿ. To beat upon (another's) belly: to take away the means of subsistence (My.). — ಹೊಟ್ಟೆಯಿಬಿ. -ಇಬಿ. Premature birth or miscarriage to happen (used only of cattle, My.). ಹೊಟ್ಟೆಯಿಬಿದ ಆಕಳು (ಅವತೋಕೆ, ಪ್ರವದ್ಗರ್ಭ Si. 321). — ಹೊಟ್ಟೆಯುರಿ. -ಉರಿ. 1. The belly to burn from sickness or distress (My.). — ಹೊಟ್ಟೆಯುರಿ. -ಉರಿ. 2. Burning of the belly from sickness or distress (My.). ಕಣ್ಣರೆ ಕಣ್ಣುರಿ, ಕಾಣದಿದ್ದರೆ ಹೊಟ್ಟೆಯುರಿ (Prv.). — ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ಬೆಂಕಿ ಬೀಳು. Envy to be produced (My.); sorrow to be produced (My.). — ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ಹಾಕು. To put into one's belly: to keep to one's self, to conceal and forgive (B. 4, 16. 201). — ಹೊಟ್ಟೆಶೂಲೆ. = ಹೊಟ್ಟೆನೋವು. (My.). — ಹೊಟ್ಟೆ ಸಾಗಿಸು. = ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರೆ. (B. 1, 10; 5, 99). — ಹೊಟ್ಟೆಹಾಳು. A man whose belly is always in an empty state, one who can always eat, a glutton (My.). — ಹೊಟ್ಟೆಹಾಳುತನ. Gluttony (My.). — ಹೊಟ್ಟೆಹೊರಕ. A man who cares only for sustaining or nourishing his belly (My.). — ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರೆ. To sustain or nourish the belly, to support life (My.). ಪೋಷ್ಯವರ್ಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರ ಕೊಮ್ಬುವವನು (ಆತ್ಮಮ್ಭರಿ, ಕುಕ್ಷಿಮ್ಭರಿ Si. 358). ತನ್ನ ಹೊಟ್ಟೇ ತಾನು ಹೊರೆಯದವ ಮುನ್ನಾರ ಸಲಹುವನು? (Prv.).

ಹೊಟ್ಟೆಗ hŏṭṭĕga. A gorbellied, corpulent man (ಪಿಚಣ್ಡಿಲ, ಬೃಹತ್ಕುಕ್ಷಿ, ತುನ್ದಿಲ, ಉದರಿಲ Hlâ.; ತುಣ್ಡಿಲ Mr. 388).

ಹೊಟ್ರೆ hŏṭrĕ. = ಪೊಟ್ಟರೆ, q. v., etc. (My.).

ಹೊಡ hŏḍa. 1. = ಪೆರ, etc., ಹೆರ, ಹೊಡೆ 7. The state of being behind, etc. — ಹೊಡ ಮಗುಚು. To turn backwards (v. i., Bp. 46, 22).

ಹೊಡ hŏḍa. 2. = ಪೊಡೆ 4, ಹೊಡೆ 4. Extension, etc. — ಹೊಡಗುಳು. -ಕುಳು. Extension-seizure: expansion, prolixity, diffuseness (Bh. 5, 11, 39; 6, 4, 28).

ಹೊಡ hŏḍa. 3. Beating. — ಹೊಡಚೆಣ್ಡು. N. of a play at which balls are struck with a stick (My.; Bh. 1, 8, 8).

ಹೊಡ hŏḍa. 4. = ಹೊಡದು, ಹೊಡೆ 2, ಹೊಡೆದು. P. p. of ಹೊಡೆ 1, in ಹೊಡ ಕೊಳ್ಳು (C.; B. 2, 45; 5, 114) and in ಹೊಡ ಹೊಡದು (Bp. 21, 43; J. 22, 44). ಹೊಡ ಕೊಳ್ಳು also: to take away, to carry off; to rob (My.).

ಹೊಡ hŏḍa. 1. = ಪೊಡ 1 q. v., ಹೊಡೆ. — ಹೊಡ ಮಡು. = ಪೊಡ ಮಡು, q. v. (Bp. 12, 23; 13, 24). — ಹೊಡವಡಿಕೆ. -ಮಡಿಕೆ. = ಪೊಡವಡಿಕೆ, q. v. (ನಮಸ್ಯೆ, ವನ್ದನೆ Hlâ.). — ಹೊಡವಡು. -ಮಡು. = ಪೊಡವಡು. To take leave in going away (ಉದ್ಯಾನ, ನಿಃಸರಣ Nr.; is ಹೊಱವಡು meant?).

ಹೊಡ hŏḍa 2. = ಪೊಡ 2, q. v. — ಹೊಡಕರಿಸು. = ಪೊಡಕರಿಸು. To make one's appearance, etc. (Râm. 3, 6, 50; 6, 11, 10; 6, 20, 5; 6, 30, 14; J. 23, 17; 29, 28); to make one's appearance (amongst a host and come to a mêlée with it, ತಾನು ಬೆರಸು Bhn. 16; Bh. 6, 8, 18).

ಹೊಡಕು hŏḍaku. See Bhn. 16 s. ತೋಟ 1.

ಹೊಡಕೆ hŏḍakĕ. The elephant grass (My.).

ಹೊಡಗು hŏḍagu. = ಗೊಡಗು, ಗೊಡುಗು. A hole (My.).

ಹೊಡತ hŏḍata. Beating; a stroke, a blow (Bp. 52, 9; C.; B. 2, 31. 43; 4, 37. 212; Si. 380).

ಹೊಡದು hŏḍadu. = ಹೊಡೆದು. P. p. of ಹೊಡೆ 1. (Bp. 9, 13; 45, 10; 49, 42; 50, 60; C.).

ಹೊಡಸು hŏḍasu. = ಪೊಡಸು, etc., ಹೊಡಿಸು. To cause to beat or strike, etc. (Bp. 38, 57; 54, 46; My.). ಚಮ್ಮಟಗೆಯಿನ್ದ ಹೊಡಸಿ ಕೊಳಲ್ ತಕ್ಕವನು (ಕಶ್ಯ, ಕಶಾರ್ಹ Nr.).

ಹೊಡಹ hŏḍaha. One who beats. ಕಾಳಗದ ಬಣ್ಡಿಯಂ ಹತ್ತಿ ಹೊಡಹಂ (ಸ್ಯನ್ದನಾರೋಹ, ರಥಿಕ Mr. 247).

ಹೊಡಿ hŏḍi. = ಹೊಡೆ 1, etc. To beat, etc. (C.). ಅರಸಿನ ಮುದ್ರೆ ಹೊಡಿಯಲ್ ಪಟ್ಟ ಬೆಳ್ಳಿ ಥಂಗಾರದ ನಾಣ್ಯಗಳು (ರೂಪ್ಯ Si. 330); ಕೆಯ್ತಾಳ ಹೊಡಿಯುವನು (ಪಾಣಿವಾದ, etc. 340); ಕುದುರೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಹೊಡಿಯುವ ಚಾಟಿಕೋಲು (ಕಶೆ 344); ಹೊಡಿಯಲ್ ಪಟ್ಟದು (ಆಹತ 377). ಹೊಡಿಯ ಬೇಕೆಮ್ಬುವಗೆ ಕೂತ ಮನೆಯೇ ಕೊರಡು.— ಮಾಡುವವರ ಮುನ್ದೆ, ಹೊಡಿಯುವವರ ಹಿನ್ದೆ ನಿಲ್ಲ ಬೇಕು.— ಹವುದೆನ್ದರೆ ಬಯ್ಯುತ್ತಾನೆ, ಅಲ್ಲೆನ್ದರೆ ಹೊಡಿಯುತ್ತಾನೆ (Prvs.).

ಹೊಡಿಸು hŏḍisu. = ಹೊಡಸು, etc. (C.; B. 3, 40. 49; 4, 20; 5, 28. 222). ಹೊಡಿಸಿ ಕೊಣ್ಡನ್ತ (ಹತ G.).

ಹೊಡೆ hŏḍĕ. 1. = ಪೊಡೆ 1, q. v., etc. To strike, etc. (Bp. 21, 42; 50, 6; 52, 8; 57, 37; J. 11, 38; Bh. 1, 8, 8; 1, 10, 37; C.; B. 4, 157); to devour, to eat (Bh. 1, 10, 30; My.). P. ps. ಹೊಡದು q. v., ಹೊಡೆದು. ಅಶ್ವಾದಿಗಳ ಹೊಡೆವ ಸಜ್ಜಕ (ಕಶೆ Nr.). ಕೆಲವು ಅಡುಗಳನ್ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬುಲಿಯ ಮರನಿಪ್ಪ ನೆಪ್ಪಿಗೆ ಅತನು ಹೊಡೆದು (Bp. 20, 14). ಹೊಡೆವ ಗಾಳಿ (22, 8). ತಲೆಯಂ ಹೊಡೆದು (28, 24). ಹೊಡೆವ ಸಿಡಿಲ್ (Bh. 1, 8, 31). ಅಡವಿಯೊಳು ಮಡಿ ಹೊಡದು (see Sp. s. ಸೇಡುಗೊಳ್). ಚಿತ್ತದ ಪಟ್ಟು ಹೆತ್ತವರು ಹೊಡದರೆ ನೋಯದೇ? (Prv.). — ಹೊಡದಾಟ. -ಆಟ. Beating, striking; mutual beating, fighting (ಪ್ರಹಾರ G.; C.; B. 5, 1). — ಹೊಡದಾಡು. -ಆಡು. To beat; to beat mutually, to fight (C.; B. 1, 16).

ಹೊಡೆ hŏḍĕ. 2. = ಹೊಡ 4, etc., in ಹೊಡೆ ಹೊಡೆದು (B. 4, 97).

ಹೊಡೆ hŏḍĕ. 3. The principal top-beam in a roof (My.).

ಹೊಡೆ hŏḍĕ. 4. = ಪೊಡೆ 4, ಹೊಡ 2. Extension, etc. — ಹೊಡೆಗೆಡಹು. -ಕೆಡಹು. To throw down to the full length or headlong (Bp. 37, 70). — ಹೊಡೆಗೆಡೆ. -ಕೆಡೆ. = ಪೊಡೆಗೆಡೆ, q. v. (Bp. 2, 14).

ಹೊಡೆ hŏḍĕ. 5. — ಹೊಡೆ ಮರಳು. To grow (ಬೆಳೆ Bhn. 16; see another ಹೊಡೆ ಮರಳು s. ಹೊಡೆ 7).

ಹೊಡೆ hŏḍĕ. 6. = ಪೊಡೆ 3, No. 3. An ear of corn just before fully shooting forth; the calyx of the kêdagĕ just before fully opening (C.; ಕೇದಗೇ ಹೊಡೆ G. 347). **2,** = ಹೊಡೆಹುಲ್ಲು (ನೀವಾರ Mr. 372). — ಹೊಡೆಜಾಲಿ. A shrub or low tree with very large white spines, Acacia latronum Willd. (Z.; *cf.* ಹೊಟ್ಟೆಜಾಲಿ s. ಹೊಟ್ಟೆ 2?). — ಹೊಡೆಯಕ್ಕಿ. -ಅಕ್ಕಿ. Rice of not fully grown grain. — ಹೊಡೆಯಕ್ಕಿದುಯ್ಯಲು. -ತುಯ್ಯಲು. A dish made of not fully grown rice-grain, etc. (Bp. 18, 17). — ಹೊಡೆ ಹಾಯು.

Digitized by Google

An ear of corn to begin to shoot forth (C.). — ಹೊಡೆ ಹುಲ್ಲು. Grass which bears ears (ತೃಣಧಾನ್ಯ, ನೀವಾರ Hlâ.).

ಹೊಡೆ hŏḍĕ. 7. = ಹೊಡ 1, etc. — ಹೊಡೆ ಮರಳು. To turn backwards (v. i., Bh. 6, 7, 18).

ಹೊಡೆ hŏḍĕ. = ಹೊಡ 1, etc. Tbh. of ಪುಟ. A cover, a wrapper. See ಕೆಯ್ಗೊಡೆ.

ಹೊಣಕೆ hŏṇakĕ. = ಪೊಣರ್ಕೆ. Fighting; a fight (Bh. 1, 6, 1; J. 10, 42).

ಹೊಣಿ hŏṇi. An imitative sound used where fighting takes place (ಕಾದುವೆಡೆ Ċt. I, 37).

ಹೊಣೆ hŏṇĕ. = ಪೊಣೆ. Bond, bail; a bondsman, a surety, a bail (ಪ್ರತಿಭು, ಲಗ್ನಕ Hlâ.; ಲಗ್ನಕ, ಜಾಮೀನ G.; Bp. 27, 54; C.). ಮುಂಚಕ್ಕೆ ಮಣೆ ಯಾಕೆ? ಲಂಚಕ್ಕೆ ಹೊಣೆ ಯಾಕೆ? — ದೊಣೆಗೆ ಹೋದರೂ ಹೊಣೆ ತಪ್ಪದು (Prvs.). See Śś. s. ಬೇಡ 2. — ಹೊಣೆಯಾಗು. -ಆಗು. To become bail, to give security for (ಜಾಮೀನ ಆಗು G. 64). ತಿಳಿದಾವರೆ ಹೊಣೆಯಾಗು!

ಹೊಣೆಕಾಱ hŏṇĕ-kâra. A surety, a security, a bail (ಪ್ರಲಗ್ನಕ, ಪ್ರತಿಭು Mr. 238).

ಹೊಣೆಗಾಱ hŏṇĕ-gâra. = ಹೊಣೆಕಾಱ. (ಪ್ರತಿಭು, ಲಗ್ನಕ Nr.; ಲಗ್ನಕ, etc., ಜಾಮೀನ್ದಾರ Si. 349; Bh. 1, 9, 11; C.).

ಹೊಣ್ಟು hŏṇṭu. = ಪೊಣ್ಟು. P. p. of ಹೊಣಡು. (Bp. 26, 31; My.).

ಹೊಣ್ಡ hŏṇḍa. A pit, a hole; an aritificial pond; deepness, as of a well (My.; ಊರವರು ಬಳಸುವ ನೀರಿನ ಸಣ್ಣ ಕೆಱೆ G.). ನೀರಿನ ಹೊಣ್ಡ (ಕಟ್ಟೆ, ಕುಣ್ಡ G.).

ಹೊಣ್ಡೆ hŏṇḍĕ. — ಹೊಣ್ಡೆಮರ. The small tree Cerbera Odollam Gaert. (St. & Pl.).

ಹೊತ್ತಗೆ hŏttagĕ. Tbh. of ಪುಸ್ತಕ (Śmd. 95. 349).

ಹೊತ್ತಱು hŏttaṟu. = ಪೊತ್ತಱ್, etc. At day-break (Bp. 29, 29).

ಹೊತ್ತಾಱೆ hŏttâṟĕ. = ಪೊತ್ತಱ್, etc. Day-break; at day-break (C.; ಮುಂಜಾನೆ, ಪ್ರಾತಃಕಾಲ G.). ಹೊತ್ತಾಱಿಗೆ (My.). See Sp. s. ಬಯ್ಗು.

ಹೊತ್ತಿಗೆ hŏttigĕ. = ಹೊತ್ತಗೆ. (Bp. 57, 29; B. 4, 188).

ಹೊತ್ತಿಸು hŏttisu. 1. = ಪೊತ್ತಿಸು, etc. To kindle, to light (as fire or a lamp, Bp. 16, 25; C.; B. 4, 157; 5, 186).

ಹೊತ್ತಿಸು hŏttisu. 2. = ಹೊದ್ದಿಸು 2. To put on one's self, to assume (Bh. 10, 8, 10).

ಹೊತ್ತಿಸು hŏttisu. 3. To cause to burn at the bottom of the cooking vessel, to bake too much (as bread, B. 5, 186).

ಹೊತ್ತು hŏttu. 1. = ಪೊತ್ತು 1, etc. To be kindled, etc. (Bp. 56, 35; Bh. 8, 26, 7; My.). ಮುಂಕುಮೂಱು ಆದರೆ ಬೆಂಕಿ ಹೊತ್ತದೇ? — ಮತ್ಸನಾದರೆ ಗಡ್ಡ ಹೊತ್ತದೇ? — ಅಭ್ಯಾಸವಿಲ್ಲದ ಹಾರವ ಅಗ್ನಿಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿದರೆ ಗಡ್ಡ ಮೀಸೆ ಹೊತ್ತಿತು (Prvs.).

ಹೊತ್ತು hŏttu. 2. = ಒತ್ತು 6, ಪೊತ್ತು 2, etc. The sun (C); time (C.; ಕಾಲ Si. 455); a day (in ಈ ಹೊತ್ತು, C.; B. 4, 20). ಈ ಹೊತ್ತಿಂಗೆ (Bp. 42, 33). ಬಯ್ಗಿನ ಹೊತ್ತು (ಸಾಯಂ); ಹೊತ್ತು ತೀರುವುದು (ಸೂತಿಮಾಸ, ವೈಜನನ Hlâ.). ಹದಿನಣ್ಟು ಬಾರಿ ಎವೆಯಿಕ್ಕುವನ್ನು ಹೊತ್ತು (ಕಾಷ್ಠೆ); ತಕ್ಕ ಹೊತ್ತು (ಪ್ರಸ್ತಾವ, ಅವಸರ Nr.). ಕೆಟ್ಟ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕೇಳ ಹೊತ್ತನರಿಯ. (Ip. [illegible] ಮೃತ್ಯು ಬಲ್ಲಿಕೆ ವೇಳ್ಯ ಹೊತ್ತೆಷ್ಟುದ? (Iб. [illegible] (ಅಭಿಸಂಗ Mr. 492). ಹೊತ್ತಿಗೆ ಬದಗದವನೇ [illegible] ಗದವನೇ ಬಣ್ಣ (Prv.). See Bp. 14, 9; 2[illegible], 7; J. 20. [illegible] 2, 13, 43; B. 2, 34. 40. 45; 3, 17; 5, 100. 242. [illegible]. — ಹೊತ್ತಿಱ್. -ಇಱ್. The sun to go down lower and lower (afternoon, My.). — ಹೊತ್ತು ಕಳೆ. = ಹೊತ್ತುಗಳೆ. (C.; B. 4, 2). — ಹೊತ್ತುಗಳೆ. -ಕಳೆ. = ಪೊತ್ತುಗಳೆ. To spend time, to kill time (J. 14, 4; 30, 26; C.; B. 1, 12; 3, 68. 77. 95; 5, [illegible] ಹೊತ್ತುಗಳೆಯೋಣ (ಯಾಪನ G.). — ಹೊತ್ತು ದೂಡು. To delay, to procrastine, to be dilatory (My.). — ಹೊತ್ತು ಹೋಗು. Time to be passed (for doing any business, My.). ಹೊತ್ತು ಮಾಡದರೆ ತೂತು ಹೆತ್ತವಳಾಗಳೇ? (Prv.). — ಹೊತ್ತು ಮುಳುಗು. The sun to set (C.). — ಹೊತ್ತು ಮೂಡು. The sun to rise (C.). — ಹೊತ್ತು ಸಾಧಿಸು. To obtain or seize the proper moment; to look out or watch for an opportunity (B. 4, 20. 42. 80; My.). — ಹೊತ್ತು ಹುಟ್ಟು. The sun to rise (My.). — ಹೊತ್ತು ಹೊತ್ತಿಗೆ. From time to time (J. 26, 4; C.; B. 2, 12; 3, 21; 4, 24). — ಹೊತ್ತೇಱು. -ಏಱು. The sun to rise higher and higher (before noon, My.). [illegible] ಇಟ್ಟಿಯನ್ನಿರುವವದು ಬಿಟ್ಟೊತ್ತು ತಪ್ಪಿ ನಡೆದರೆ ಹೊತ್ತೇಱಿ [illegible] ದನ್ನ (Sp.). — ಹೊತ್ತೊತ್ತಿಗೆ. -ಒತ್ತಿಗೆ = ಹೊತ್ತು ಹೊತ್ತಿಗೆ (B. 2, 45).

ಹೊತ್ತು hŏttu. 3. = ಪೊತ್ತು 3, etc. To be burnt at the bottom of the cooking vessel, etc. (B. ...) ಅವಳು ಆ ಹೊತ್ತಿದ ರೊಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿ (B. 5, 150). ಹೊತ್ತಿದ ಅನ್ನ (ಭಿಸ್ಸಟ G.).

ಹೊತ್ತು hŏttu. 4. That is burnt at the bottom of a cooking vessel, etc. (ದಗ್ಧ, ಸುಟ್ಟ ಅನ್ನ G.).

ಹೊತ್ತು hŏttu. 5. = ಒತ್ತು 7, ಪೊತ್ತು 4. P. p. of ಹೊರು (C.). — ಹೊತ್ತು ಬರ್. To take upon the head and come (Bp. 32, 56). — ಹೊತ್ತು ಹಾಯ್ಕು. To carry on the head and put or throw down (Bp. 49, 44).

ಹೊತ್ತು hŏttu. 6. = ಹೊದ್ದು 1, etc. P. p. of ಹೊದೆ 1. — ಹೊತ್ತು ಕೊಳ್ಳು. To put on, as clothes (B. 3, 91, 3, [illegible] 260. 297).

ಹೊತ್ತುಣ್ತಲೆ hŏttuṇtalĕ. At day-break (My.). early (B. 1, 21).

ಹೊತ್ತುಣ್ತ್ಲೆ hŏttuṇtlĕ. = ಹೊತ್ತುಣ್ತಲೆ. (My.).

ಹೊತ್ಥಱು hŏtthaṟu. = ಪೊತ್ತಱ್, etc. The break of day. ಹೊತ್ಥಱಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಗೇ ಪ್ರಾತರ್ ಎನಿಸುಗು (Nr.).

ಹೊದಕುಳಿ hŏdakuḷi. = ಪೊದಕುಳಿ. Affliction, etc. (ಸನ್ತಾಪ Bhn. 64). — ಹೊದಕುಳಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. = ಪೊದಕುಳಿಗೊಳ್. (Bp. 53, 67; J. 8, 40; Bh. 1, 8, 3).

ಹೊದಕೆ hŏdakĕ. = ಪೊದಕೆ, etc. A cover, a covering, a wrapper (ಪ್ರಾವಾರ, ಕಪ್ಪುಲ Nr.; Bp. 55, 1[illegible]; C.; B. 5, 254). ಹೊದಕೆಯ ಸೀರೆ (ನಿಚೋಳ, ಪ್ರಾವಾರ Nr.). **2.** A thatch, a roof. ಮನೆಯ ಹೊದಕೆ (ಛಾವಣಿ, [illegible] Hlâ.).

ಹೊದಗಿಸು hŏdagisu. = ಒದಗಿಸು q. v., etc. (My.).

ಹೊದರು hŏdaru. (= ಪೊದಱ್ 3, etc.). The hollow of a tree (B. 2, 2; 3, 74); a hole in the ground (... 192).

Digitized by Google

ಹೊದಱು hŏdaṟu. ಹೊದಱ್ = ಪೊದಱ್, etc. A bush, etc. (ಉಲಪ, ಸ್ತಮ್ಬ, ಗುಲ್ಮ, ವೀರುಧ್, ವಿಟಪ Hlâ.; Bh. 1, 20, 27. 55. 60; 3, 13, 26. 33; Šm. 85; My.). ನೆಯ್ಗೆಗೊಣ್ಡಿರ್ದ ಹೊದಱ್ (ಗುಲ್ಮ, ವೀರುಧ, etc. Mr. 108). ಲತೆಯ ಹೊದಱು (ಗುಂಜ, ಲತಿಕಾಸಮೂಹ Nn. 133); ಹಲವು ಬಳ್ಳಿಗಳು ಹಬ್ಬಿದ ಹೊದಱು (ಪಲವು ಆವೇಷ್ಟಗುಲ್ಮ, ಹಬ್ಬಿದಸ್ಥಾ ಮೆಳೆಗಳು 162). **2,** a mass, a large number, a host, a herd (Bh. 6, 2, 4; 7, 17, 25). — ಹೊದಱಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To form a herd (Bh. 3, 13, 16). — ಹೊದಱುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To form a mass, to assemble (v. i., Bh. 6, 7, 7). — ಹೊದಱುಡಿಪು. -ಡಿಪು. A great striking or cuffing (Râm. 4, 3, 9). — ಹೊದಱೇಱು. -ಏಱು. To grow massive, numerous or abundant, to crowd (Râm. 1, 7, 14; 5, 9, 15; 6, 45, 3; Bh. 2, 2, 108).

ಹೊದಱೆ hŏdaṟĕ. = ಹೊದಱು. (Si. 305; *only* in Si.).

ಹೊದಸು hŏdasu. = ಪೊದಸು, etc. To put over; to put on; to cover; etc. (My.). ಹುಲಿಯ ಚರ್ಮದಲ್ಲಿ ಹೊದಸಲು ಪಟ್ಟ ರಥ (ದ್ವೈಪ, ವೈಯಾಘ್ರ Nr.).

ಹೊದಿ hŏdi. = ಪೊದೆ 1, etc. To put on, as a cloth (Bp. 47, 47); etc. ಹೊದಿಯುವ ಬಟ್ಟೆ (ನಿವೀತ, ಪ್ರಾವೃತ Si. 222).

ಹೊದಿಕೆ hŏdikĕ. = ಹೊದಕೆ, etc. A cover, etc. (My.; ಅನ್ತರ್ಧ, ವ್ಯವಧೆ, ಅಪವಾರಣ, ಅಪಿಧಾನ, etc. Si. 31). ಹುಲಿಯ ತೊಗಲು ಹೊದಿಕೆಯುಳ್ಳ ರಥ (ದ್ವೈಪ, etc. Si. 275); ಮರದ ಹಲಿಗೆ ಹೊದಿಕೆಯುಳ್ಳ ಬಣ್ಡಿ (ದಾರವ 276); ಗುಡಾರ ಮುನ್ತಾದ ಹೊದಿಕೆ (ಪರೀವಾಪ 439). **2,** a roof. ಮನೇ ಹೊದಿಕೆ (ಛದಿಸ್, ಪಟಲ Si. 457).

ಹೊದಿಸು hŏdisu. = ಹೊದಸು, etc. (Bp. 15, 21; C.). ಬಿಳಿಯ ಕಮ್ಬಳಿಯಿನ್ದ ಹೊದಿಸಿದ ರಥವು (ಪಾಣ್ಡುಕಮ್ಬಲಿ Nr.). ಕಮ್ಬಳಿಯಿನ್ದ ಹೊದಿಸಲ್ ಪಟ್ಟ ತೇರು (ಕಾಮ್ಬಲ); ಬಟ್ಟೆಯಿನ್ದ ಹೊದಿಸಲ್ ಪಟ್ಟ ತೇರು (ವಾಸ್ತ್ರ Si. 276); ಹೊದಿಸಲ್ ಪಟ್ಟದು (ಛನ್ನ, ಛಾದಿತ 381). ಹಚ್ಚಡವನ್ನು ಹೊದಿಸುವವನು (G. 308). ತನಗೇ ಇಲ್ಲದವಳು ಮಕ್ಕಳಿಗೇನು ಹೊದಿಸ್ಯಾಳು?— ಹಚ್ಚಡ ಹೊದಿಸಿದರೆ ಹುಚ್ಚು ಹೋದೀತೇ? (Prvs.).

ಹೊದೆ hŏdĕ. 1. = ಪೊದೆ 1, etc. To put on; to put over; to wrap round; to cover (ಆಚ್ಛಾದನ Šmd. Dh.; ಆವರಣ Šm. 98; Bp. 42, 4; My.). P. ps. ಹೊದದು, ಹೊದೆದು, ಹೊದ್ದು, ಹೊತ್ತು. ಕಾವಿಯ ಹೊದೆದು ಹೋದಾತ ಯೋಗಿಯೆನ ಬೇಡ (Sp.). ಮೆಯ್ ಮೇಲೆ ಹೊದ್ದಿರುವ ವಸ್ತ್ರ (ಪ್ರಾವಾರ, etc. Si. 224). ಶಾಲು ಹೊದ್ದವನಾದರೂ ಹಾಲು ಬಿಟ್ಟಾನೇ?— ಅಂಗಡೀ ಮಾಱ್, ಗೊಂಗಡೀ ಹೊದ್ದ (Prvs.). — ಹೊದ್ದುಕೊಳ್ಳು. To put on, etc. (C.; B. 2, 33; 3, 25; 4, 135). ಹೊದ್ದುಕೊಮ್ಬ ಸೀರೆ (ಪ್ರಾವಾರ, etc. Nr.).

ಹೊದೆ hŏdĕ. 2. = ಪುದೆ, etc. A quiver (ಶರಕೋಶ Šmd. Dh.; ಬೊಣೆ Šm. 98; Bh. 3, 13, 22). ಕಣೆಯ ಹೊದೆ (ಬೊಣೆ, ಬತ್ತಳಿಕೆ, ಮೂಡಿಗೆ Kk. 40). **2,** a bush, a thicket (My.; ಕುಂಜ Si. 413; ಗುಲ್ಮ, ಸ್ತಮ್ಬ 442). — ಹೊದೆಯೊತ್ತು. -ಒತ್ತು. A quiver's hold (ತೂಣ, ಶರಾಶ್ರಯ, ಶರಧಿ, etc., ಬೊಣೆ Mr. 295).

ಹೊದ್ದಿಕೆ hŏddikĕ. 1. = ಒದ್ದಿಕೆ, ಪೊರ್ದುಗೆ, etc. Joined state, union; concord, friendship (My.).

ಹೊದ್ದಿಕೆ hŏddikĕ. 2. = ಹೊದಿಕೆ. A cover, a wrapper (My.).

ಹೊದ್ದಿಗೆ hŏddigĕ. = ಪೊರ್ದುಗೆ, etc. Union (see Nn. 105 s. ಹೊದ್ದುಗೆ). **2,** that is joined to or appended: an appendage, something subordinate or inferior (ಉಪಸರ್ಜನ, ಉಪಾಗ್ರ Mr. 451).

ಹೊದ್ದಿಸು hŏddisu. 1. = ಪೊದ್ದಿಸು. To join (v. t., Bh. 6, 7, 21); to put to, to affix, to attach (J. 30, 60). ಲೋವೆಯ ಹೊದ್ದಿಸಿದ ಡೊಂಕ ಮರಂ (ಗೋಪಾನಸಿ Nr.).

ಹೊದ್ದಿಸು hŏddisu. 2. = ಹೊಚ್ಚಿಸು, ಹೊತ್ತಿಸು 2. To put on, as cloth, tiles, etc. (My.).

ಹೊದ್ದು hŏddu. 1. = ಪೊದ್ದು 1, ಹೊತ್ತು 6, ಹೊದೆದು. P. p. of ಹೊದೆ 1.

ಹೊದ್ದು hŏddu. 2. = ಪೊದ್ದು 2, etc. To join (v. i.); to come in contact with; to go or come near; etc. (Bp. 29, 7; 32, 45; 43, 82; 52, 23; 55, 7; 61, 37; Bh. 1, 8, 93; 6, 7, 21; Râm. 6, 45, 3; J. 6, 47; 22, 29; 25, 55). ಇದಱೊಳ್ ಪೆಱರನ್ ಅಭಿವಂಚಿಸುವ ಮಱೆಯ ಶಬ್ದ ಹೊದ್ದಿರಲ್ (Mr. 5). ತನ್ನ ತಾನಱಿವವನ ಮುನ್ನ ಹೊದ್ದದು ಮಾಯೆ; ಉನ್ನತವಪ್ಪ ಗಜವೇಱಿ ಬಪ್ಪವನು ಕುಕ್ಕಿಗಂಜುವನೆ? (Sp.). ಮುತ್ತು ನೀರಲಿ ಹುಟ್ಟಿ, ಮತ್ತೆ ನೀರಪ್ಪುದೇ? ಸತ್ಯವನಱಿದ ಜ್ಞಾನಿ ಸಂಸಾರವನು ಮತ್ತೆ ಹೊದ್ದುವನೆ? (Sp.).

ಹೊದ್ದುಗೆ hŏddugĕ. = ಪೊರ್ದುಗೆ, etc. Union, etc. (ಸಂಹರ, ಪೊರ್ದುಗೆ Nn. 105, o. r. ಹೊದ್ದಿಗೆ).

ಹೊನ್ hŏn. = ಪೊನ್, etc. Gold (ಹೇಮ, ಸ್ವರ್ಣ, ಜಾತರೂಪ, ಸುವರ್ಣ, ಧರ್ಮ, etc. Hlâ.; ಕಲಧೌತ Hlâ.; ಸ್ವರ್ಣ, etc. Mr. 199; Čpr. 6, 82; Bp. 45, 37; 55, 14; 58, 31; Bh. 2, 13, 46); a gold coin, the half of a varaha (1 Rupee 7 As. 4 cash, My. as ಹೊನ್ನು; Bp. 28, 5. 12; 29, 15; 40, 35). ಹೊನ್ನುಳ್ಳವಂ (ಧನವತ್, ಅಸ್ತಿಮತ್ Hlâ.; ಧನಾಢ್ಯ Mr. 237). ಹೊನ್ನ ಪ್ರತಿಮೆ (ಹರಿಣಿ, ಹಿರಣ್ಮಯಿ); ಹೊನ್ನು ಬೆಳ್ಳಿಯುಂ (ಅಕುಪ್ಯ Hlâ.). ಹೊನ್ನನೂ ಬೆಳ್ಳಿಯನೂ ಅಚ್ಚಾಗ್ಗಿ ಬೆಟ್ಟದೊಡೆ ರೂಪ್ಯ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಹೊನ್ನಂ ಕುಡುವೆಡೆಗೆ ಕಲ್ಪತರು (Šmd. 75). ಹೊನ್ನ ಬಯಕೆ (ನಿಕ್ಷೇಪ, ಉಪನಿಧಿ Mr. 56). — ಹೊನಗನೆ. = ಹನಗಾಣಿ, ಹೊನಗನ್ನೆ, ಹೊನಗೊನೆ, ಹೊನ್ನಗನ್ನೆ q. v., ಹೊನ್ನಗೋನೆ. (My.; ಬ್ರಾಹ್ಮಿ, etc. Si. 156). — ಹೊನಗನ್ನೆ. = ಹೊನಗನೆ, etc. (G.). — ಹೊನಗೊನೆ. = ಹೊನಗನೆ, etc. (My.). — ಹೊನ್ದಳಿಗೆ. -ತಳಿಗೆ. = ಪೊನ್ದಳಿಗೆ. A gold plate (Râm. 1, 17, 22; 3, 6, 58). — ಹೊನ್ದಾವರೆ. -ತಾವರೆ. = ಪೊನ್ದಾವರೆ. A gold-coloured lotus (Grj. 2, 68). — ಹೊನ್ದೇರ್. -ತೇರ್. -ರು. = ಪೊನ್ದೇರ್. A gilt chariot (Bh. 3, 18, 41; J. 12, 15; Râm. 3, 2, 20). — ಹೊನ್ದೊಡವು. -ತೊಡವು. = ಪೊನ್ದೊಡವು. A gold ornament (Čpr. 6, 96). — ಹೊನ್ದೋಣಿ. A golden trough (Râm. 1, 13, 10). — ಹೊನ್ನ. -ಅ ತ. = ಪೊನ್ನ. N. of a Kannada author (Šmd. 4); N. (C.; B. 4, 75). — ಹೊನ್ನಗನ್ನೆ. -ಕನ್ನೆ. = ಹೊನಗನೆ, etc. A common weed, used as a potherb, Alternanthera sessilis R. Br. (C.; ಬ್ರಾಹ್ಮಿ, ಮತ್ಸ್ಯಾಕ್ಷಿ, ಸೋಮುವಲ್ಲರಿ, ವಯಃಸ್ಥೆ Nr.; ಸ್ತನಪಯೋಗನ್ಧಿ Mr. 135; T. ಪೊನ್ನಾಂಗಣಿ; Tu. ಪೊಣಂಗಣಿ, ಪೊನ್ನಾಂಕಣ್ಣಿ). — ಹೊನ್ನ ಗುಬ್ಬಿ. A golden knob or bead (Grj. 6, after 56). — ಹೊನ್ನಗೋನೆ. = ಹೊನ್ನಗನ್ನೆ. (My.). — ಹೊನ್ನಣ್ಡೆ. -ಅಣ್ಡೆ. A golden boiler (Râm. 1, 16, 53). — ಹೊನ್ನ ತನ್ದೆಗಳ್. N. (Bp. 58, 8). — ಹೊನ್ನದೇವ. N. (Bp. 9, 41). — ಹೊನ್ನಧೇನು. A cow of gold (Bp. 55, 15). — ಹೊನ್ನನ್ದಣ. -ಅನ್ದಣ. = ಪೊನ್ನನ್ದಣ. A golden palankeen (Râm. 1, 16, 13). — ಹೊನ್ನ ಪುತ್ತಳಿ. A golden puppet (Bp. 12, 6). — ಹೊನ್ನಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. N. (C.). — ಹೊನ್ನ ಬಟ್ಟಲ್. A gold cup (Bp. 50, 4). — ಹೊನ್ನಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. N. (My.). — ಹೊನ್ನಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 45, 37; My.). — ಹೊನ್ನವರೆ. -ಅವರೆ. A common shrub with clusters of yellow flowers, Cassia auriculata Lin. (Z.). — ಹೊನ್ನಾ

Digitized by Google

ಯುಗ. -ಅಯುಗ. A gold sword-handle (Râm. 3, 6, 5; Bh. 3, 10, 7). — ಹೊನ್ನಾರತಿ. -ಆರತಿ. A waving-platter filled with gold, or a gold waving-platter (Bp. 12, 35). — ಹೊನ್ನಾವರಿಕೆ. -ಆವರಿಕೆ. = ಹೊನ್ನವರಿ. (My.). 2, a tall tree, Acacia xylocarpa Willd. al. Xylia dolabriformis Bent. (St. & Pl.). — ಹೊನ್ನೂವು. -ಊವು. A round gold plate on which there is the form of a flower and from which pearls pendulate; by a gold stalk it is fastened to the upper part of the ear (My.).

ಹೊನಗ್ಯಾ hŏnagyâ. = ಹೊಂಗಿಯು. (S. Mhr.).

ಹೊನಲ್ hŏnal. **ಹೊನಲು.** = ಪೊನಲ್. A stream (ಪುರ Šm. 35; ಹೂರ Kk. 13; ಹೂರಣ Šs.; as of blood, Bp. 32, 20; J. 7, 43; Râm. 6, 30, 40; as of poison, Bh. 2, 14, 61; as of molten lac, Bh. 1, 8, 88; as of a shower of flowers, Râm. 5, 9, 6); current (as of a stream, Bp. 20, 22). ಹೊನಲನ್ ಇಬ್ಬಗೆ ಮಾಡುವ ಕಡಲು (ಕೂಪಕ, ವಿದಾರಕ Nr.). ಕಾವ ಹೊನಲ್ (ಕಾಡ್ಪುರ Šs.).

ಹೊನಹು hŏnahu. (= ಒನಪು; cf. ಪದಪು). Charm, etc.

ಹೊನಹುಗಾರ್ತಿ hŏnahu-gârti. A charming woman (ಪದಪುಗಾರ್ತಿ, ಸೌರಮ್ಯವತಿ Šs.; ಪದಪುಗಾರ್ತಿ Kk. 29; Šm. 74).

ಹೊನೆ hŏnĕ. = ಹನೆ. A large forest tree, Pterocarpus marsupium; (it stains yellow if wetted; the bark when wounded yields a red gum resin, the Kino, Van Someren).

ಹೊನ್ತ hŏnta. Tbh. ಪನ್ಥ. A path, a way (Tĕ. ಪೊನ್ತ).

ಹೊನ್ತಕಾಱ hŏnta-kâra. A man fertile in ways or expedients, a clever, able man (Bp. 37, 19).

ಹೊನ್ತಕಾಱ್ತಿ hŏnta-kârti. = ಹೊನ್ತಕಾಱ. (Bh. 7, 4, 12).

ಹೊನ್ತಗಾಱ hŏnta-gâra. = ಹೊನ್ತಕಾಱ. (My.).

ಹೊನ್ದರಿ hŏndari. = ಒನ್ದರಿ, etc. (My.).

ಹೊನ್ದಸು hŏndasu. = ಹೊನ್ದಿಸು. ಹೊನ್ದಸೋಣ (ಸಾಧನ Čb.).

ಹೊನ್ದಿಕೆ hŏndikĕ. = ಒನ್ದಿಕೆ, etc., ಪೊರ್ದುಗೆ, etc. Joining, fitting, combination; fitness; intimacy, friendship, good terms (My.). ನ್ಯಾಯನೀತಿಯನ್ನು ಹೇಡ್ ಹೊನ್ದಿಕೆ ಮಾಡುವಿಕೆ (ನಯ, ನ್ಯಾಯ Si. 389); ಹೊನ್ದಿಕೆ ಮಾಡುವ ಸರಿಯಾದ ತಿಳುವಿಕೆ (ಯುಕ್ತಿ 410).

ಹೊನ್ದಿಗೆ hŏndigĕ. = ಒನ್ದಿಗೆ, etc., ಹೊನ್ದಿಕೆ. (My.).

ಹೊನ್ದಿಸು hŏndisu. = (ಒನ್ದಿಸು), ಪೊರ್ದಿಸು, ಹೊನ್ದಸು. To join (v. t., as limbs for greeting, Bp. 58, 58; as planks, C.; B. 4, 121); to attach (as copper plates to a ship, C.; B. 4, 140); to collect, to procure (as money, My.); to make fit or proper (as a price, My.); to settle (as a bargain, My.); to cause to obtain (Si.). ಹೊನ್ದ ತಕ್ಕದನ್ನು ಹೊನ್ದಿಸಿ ಕೊಡುವ ಸಯುಕ್ತಿಕವಾದ ಕೃತ್ಯ (ಉಪಾಯ Si. 263).

ಹೊನ್ದಿಸುವಿಕೆ hŏndisuvikĕ. Causing to obtain, etc. (Si. 387. 389).

ಹೊನ್ದು hŏndu. 1. = ಪೊರ್ದು 1, q. v., etc. To join, (v. i.); to touch (as sin, Bp. 55, 7; My.); to go nigh, to approach (Bp. 22, 28; My.); to [illegible], to associate one's self to, to attach one's self to (Bp. 48, 15; My.); to agree, fit or [illegible] (ಈ ಮಾತು ಅದಕ್ಕೆ or ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೊನ್ದುವದಿಲ್ಲ, My.); to be on agreeable, good terms (ತಮ್ಮ ತಮ್ಮೊಳಗೆ [illegible] ದರೆ ಸನ್ತೋಷದಿನ್ದ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡ ಬೇಕು B. 5, 85; [illegible] ಹೊನ್ದುವದಿಲ್ಲ, those two do not agree together, My.); to devolve on (as work; ಈ ಕೆಲಸ [illegible], My.). 2, to obtain, to get (C.; B. 4, 175; 5, 40); to experience (as joy, grief, My.); to suffer (as misfortune, loss, death, My.). ಹೊನ್ದದೆ ಇರುವ ಮಾತು (ಅನರ್ಥ Si. 59); ವೇದಾಧ್ಯಯನವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ [illegible] ಗುರುವಿಗೆ ಗುರುವಿನಿನ್ದ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಹೊನ್ದಿದವನು (ಸಮಾವೃತ್ತ, ಲಬ್ಧಾನುಜ್ಞ 235); ಪಿತೃತ್ವವನ್ನು ಹೊನ್ದಿದವರು [illegible] ಸ್ಕರ ಮಾಡಲ್ ಪಡುವ ದಾನ (ಪಿತಾನ, ಪಿತೃದಾನ 243); [illegible] ದನ್ನು ಹೊನ್ದಿಸಿ ಕೊಡುವ ಸಯುಕ್ತಿಕವಾದ ಕೃತ್ಯ ([illegible]); ಕೇಳುವವರಿನ್ದ ಹೊನ್ದಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ಯಾಚಿತಕ 300); [illegible] ಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳವನು (ವರ್ಧಿಷ್ಣು, ವರ್ಧನ 360); ಅವನು [illegible] (ಅವನ್ನ, ಅವಾಪ್ತ 364); ಹೊನ್ದಲ್ ಪಟ್ಟುದು ([illegible] 377); ಹೊನ್ದ ತಕ್ಕದು (ಪ್ರಾಪ್ಯ, ಗಮ್ಯ, ಸಮಾಸಾದ್ಯ 379); [illegible] ಪಟ್ಟರುವದು (ಲಬ್ಧ, ಪ್ರಾಪ್ತ, ವಿನ್ನ, ಆಸಾದಿತ, etc. 383).

ಹೊನ್ದು hŏndu. 2. = ಪೊನ್ದು 3. To die ([illegible] Dh.).

ಹೊನ್ದುಗೆ hŏndugĕ. = ಪೊರ್ದುಗೆ, etc. Joining, etc. ಹೊನ್ದುಗೆಯಾಗದಿರ್ (ಅಗಲ್ Šmd. 176 Cm.).

ಹೊನ್ದುವಿಕೆ hŏnduvikĕ. Joining, etc.; obtaining. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವ ದ್ವೇಷವನ್ನು ಸಮಯ ಸಿಕ್ಕದಾಗ [illegible] ಸಿ ತೃಪ್ತಿ ಹೊನ್ದುವಿಕೆ (ವೈರಶುದ್ಧಿ, etc. Si. 296).

ಹೊನ್ನಿ hŏnni. (fr. ಹೊನ್). N. of men. 2, N. of women (My.). — ಹೊನ್ನಿತನ್ದೆ. N. of a man (Bp. 47, 17). — ಹೊನ್ನಿದೇವ. N. of a man (Bp. 44, 4). — ಹೊನ್ನಿ[illegible]. A common weed used as a vegetable, Celosia argentea (Z.).

ಹೊನ್ನು hŏnnu. = ಹೊನ್, q. v. Gold, etc. (Bp. [illegible], C.). ಹೊನ್ನು ಬೆಳ್ಳಿಗಳನು ಕರಗಿಸಿ ಮಾಡಿದವು ([illegible]) ಮಾಡಿದ ಪಾಪ ಹೊನ್ನಿಲೇ ಪೋಪುದೇ? ಹೊನ್ನ [illegible] (Sp.). ಹೊನ್ನು ಹಣ್ಣಿನ ರಿಣವು ತೀರಿದಾಕ್ಷಣದಿ [illegible] ಹೊನ್ನು ಹಣವುಗಳ್ನೆನಗೆ (Dp. 4). ಹೊನ್ನಿದ್ದವ್ವನ [illegible] ಮಕ್ಕಳಿದ್ದವ್ವನ ಹಾದರ ಮುಚ್ಚಿತು.—ಹೊನ್ನುಳ್ಳವನಿಗೆ [illegible] ಣ್ಣು.—ಚಿನ್ನವತ್ತಳೆ ಬರದರೆ ಹೊನ್ನು ಬನ್ದ [illegible]—[illegible] ಚಿಪದ ಪಿತಾಚಿ ಹೊನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಬಿತ್ತೀತೇ?—[illegible] ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಮನಾದೀತೇ?—ಸಲ್ಲದ ಹೊನ್ನಿಗೆ ದಟ್ಟ ಬಿಲ್ಲ (Prov.). See ಕಳ್ಳ-. — ಹೊನ್ನುದಾಸಿ. A woman who longs only for money (Bp. 40, 55).

ಹೊನ್ನೆ hŏnnĕ. (fr. ಹೊನ್). = ಪುನ್ನಿಕೆ. ಪೊನ್ನೆ. The tree Terminalia tomentosa W. & A. ([illegible] Hlâ.; Mr. 114). 2, = ಕಾಲಪರ್ಣ (Mr. 131; mistake for ಸುರಪರ್ಣ?). 3, = ಹರಳು. (Mr. 134). See Bp. 45, 37, Râghč. 17, 54, where ಹೊನ್ನೆ is different from [illegible]. —ಹೊನ್ನೆಯ ಮರ. The tree Terminalia tomentosa W. & A. (ಜೀವಗ Šmd. 338; ಪೀತಸಾಲಕ, ಸರ್ಜಕ, ಅಸನ, [illegible] Nr.; Si. 132). 2, a large timber tree yielding a red dye, Rottleria tinctoria Roxb. (St. & Pl.; M. [illegible] Tĕ. ಪೊನ್ನೆ; Sk. ಪುನ್ನಾಗ; S. Mhr. ರಕ್ತದ ಹೊನ್ನೆ, ಮರ, see [illegible]

Digitized by Google

ಹೊನ್ನೆ No. 1). — ಹೊನ್ನೆಹುಳು. The fire-fly (ಇನ್ದ್ರಗೋಪ, ಖದ್ಯೋತ, ಜ್ಯೋತಿರಿಂಗಣ, ತಮೋಮಣಿ G.).

ಹೊಪ್ಪಳ hŏppaḷa. (fr. ಪೊಮ್ 2). A blister occasioned by a burn (My.).

ಹೊಪ್ಪಳಿಸು hŏppaḷisu. To blister (v. i., Grj. 9, after 27; My.).

ಹೊಪ್ಪೆ hŏppĕ. Either of the two divisions (whether equal or not) into which a nut or fruit is broken, slit or cut (My.; *cf.* the terms s. ಪೋಳ್).

ಹೊಮ್ hŏm. 1. = ಪೊಮ್ 1, etc., (ಹೆಮ್ 4). Gold. — ಹೊಮ್ಬಟ್ಟಲ್. = ಪೊಮ್ಬಟ್ಟಲ್. A golden cup (Bp. 50, 12). — ಹೊಮ್ಬಣ್ಣ. = ಪೊಮ್ಬಣ್ಣ. (Śmd. 193). A yellowish, brown or tawny colour (ಕದ್ರು, ಪಿಂಗಲ Nr.; ಬಭ್ರು, ಕಾಂಚನವರ್ಣ Nn. 125; J. 25, 5). ಕಪ್ಪು ಬೆರಸಿದ ಹೊಮ್ಬಣ್ಣ (ಕಡಾರ, ಕಪಿಲ, ಪಿಂಗ, ಪಿಶಂಗ, ಕದ್ರು, ಪಿಂಗಲ); ಬಿಳಿದು ಬೆರಸಿದ ಹೊಮ್ಬಣ್ಣ (ಪಿಂಗ, ಪಿಶಂಗ, etc. Nr.). ಹೊಮ್ಬಣ್ಣದ ಗೋರಜ್ಜೆ (ಸಹಚರ, ಪೀತಝಿಣ್ಟಿ Hlā.). ಸೇವನ್ತಿಗೆ ಹೊಮ್ಬಣ್ಣಮಾದೊಡೆ ಹೇಮಪುಷ್ಪಿಕೆ ಎನಿಸುಗು (Nr.). — ಹೊಮ್ಬರಣಿ. A gold jar or vase (Bh. 8, 21, 4). — ಹೊಮ್ಬರಹ. A golden writ (Bh. 1, 12, 13; 8, 21, 12; 8, 23, 10). — ಹೊಮ್ಬಟ್. -ಪಟ್. 1. A kind of gold cloth (Bh. 10, 4, 14). — ಹೊಮ್ಬಟ್. 2. To gild (Bh. 6, 4, 35). — ಹೊಮ್ಬಾಟ್. = ಪೊಮ್ಬಾಟ್. A kind of plantain (B. 2, 38). 2, the half-opened flower-sheath of the cocoa and betel-nut tree (My.). ಕಾಡಲ್ಲಿ ಹೊಮ್ಬಾಟ್ ಬಯಸಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಹೊಮ್ಬಾಟ್ಕುಸುರಿ. The very young nuts of the hŏmbāḷĕ (My.). — ಹೊಮ್ಬೆಸವು. Gold soldering (Rām. 1, 13, 9). — ಹೊಮ್ಮಣ್. Gold dust (Bp. 23, 39). — ಹೊಮ್ಮರಾಲ. A gold-coloured goose. ಕರ್ಮದಿನ್ದವೆ ಹರನು ಚರ್ಮವ ತಾನುಟ್ಟನು, ಹೊಮ್ಮರಾಲನ್ ಅಜನಾದನು, ಗೋವಿನ್ದನ್ ಎಮ್ಮೆಯ ಕಾದಂ (Sp.). — ಹೊಮ್ಮಳ್. = ಪೊಮ್ಮಳ್. (Rām. 3, 8, 14. 37, etc.; J. 18, 4; see ಹೇಮಮೃಗ). *Cf.* ಹೊಮ್ಮೃಗ. — ಹೊಮ್ಮಳೆ. = ಪೊಮ್ಮಳೆ. A shower of gold (Bp. 9, 33; 57, 83). — ಹೊಮ್ಮಾಡ. A golden self-moving car (Bp. 27, 6; 34, 29). 2, = ಪೊಮ್ಮಾಡ. — ಹೊಮ್ಮಿಳಿ. A gilt leather-rope (Č. Bp. 41, 46). — ಹೊಮ್ಮುಗುಳು. = ಹೆಮ್ಮುಗುಳು. A medicinal garden plant with yellow heads of flowers, Spilanthes acmella Lin. var. oleracea Clarke.; the name is also used for the wild-growing variety (ವಸುಜಾಲಕ Mr. 141; My.). — ಹೊಮ್ಬೂಡಿಗೆ. A golden quiver (Bh. 8, 25, 4). — ಹೊಮ್ಮೃಗ. = ಹೊಮ್ಮಳ್. (Rām. 6, 51, 84).

ಹೊಮ್ hŏm. 2. = ಪೊಮ್ 2. — ಹೊಮ್ಪುಟ್. = ಪೊಮ್ಪುಟ್, q. v. (Rām. 6, 45, 3; 6, 52, 6; Bh. 1, 13, 61; 6, 6, 34).

ಹೊಮ್ಮಿಸು hŏmmisu. To cause to rise, etc. See ಹೊಱ-.

ಹೊಮ್ಮು hŏmmu. = ಪೊಣ್ಮು, etc. To rise, to break out, to come forth (as chicken-pox, small-pox or vaccine-pox, My.); to egress (Rām. 6, 14, 21). See ಹೊಱ-.

ಹೊಯ್ hŏy. 1. = ಪೊಯ್ 1, etc., ಹೊಯ್ಯು. To beat, etc.; to cast, to pour (Bp. 37, 44; 45, 6; 50, 7; 52, 9. 10; 61, 28; J. 20, 51, 26, 6; Bh. 1, 5, 8; 1, 10, 29; 2, 4, 6. 8; 2, 13, 47. 48; 3, 13, 34; C.; B. 1, 28). ಕಾಯ್ದು ಬಿಸಿಯಾಗಿರ್ದ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅವುದಾನೊನ್ದು ಮೊಸರ ಹೊಯ್ದುದದತ್ತ ಚೆನ್ನ ಒಡೆದುದು (ಅಮೃತ್ಕ Nr.). ಘುಡದ ಹೊಯ್ (ದಾಹಪ್ಪಳಿಸು Bhn. 32). ಅಡುಗಾಲ ಮಡ್ ಹೊಯ್ದರೂ ಮುತ್ತುಗಕ್ಕೆ ಮೂಡೇ ಎಲೆ. — ತುಮ್ಬಾ ಹೊಯ್ದರೂ ಹಮ್ಬಲು ಹೋಗದು. — ಹಿನ್ನೇ ಮೇಲೆ ಮಡ್ ಹೊಯ್ದರೆ ಹಳ್ಳಕ್ಕೆ ಬರುವದು. — ಸೋರುವ ಮನೇಲಿ ಉಚ್ಚೆ ಹೊಯ್ದರೆ ಹಳ್ಳದ ಕೂಡೇ ಹಳ್ಳ (Prvs.). — ಹೊಯ್ದಾಡು. -ಆಡು. = ಪೊಯ್ದಾಡು. (Bh. 1, 10, 37; My.). 2, to pour about (My.).

ಹೊಯ್ hŏy. 2. = ಹೊಯ್ದು. P. p. of ಹೊಯ್ 1, in ಹೊಯ್ ಕೊಳ್ಳು (My.). See Dp. s. ಬುಗ್ಗಿ.

ಹೊಯ್ hŏy. 3. = ಪೊಯ್ 2, etc. A stroke, a blow (Bh. 1, 10, 86); casting, etc. ಹೊಯ್ಕಮ್ಬು. A club for beating (Bh. 1, 7, 16). — ಹೊಯ್ಕೆಯ್. = ಹೊಯಿಕೆಯ್, q. v. (Bh. 2, 13, 27). — ಹೊಯ್ಗಡುಬು. -ಕಡುಬು. = ಹೊಯಿಗಡುಬು, q. v. (My.). — ಹೊಯ್ನೀರ್. = ಪೊಯ್ನೀರ್. Water that is poured (My.). — ಹೊಯ್ಹಾಲು. Milk that is poured or put (into the mouth of children, My.).

ಹೊಯಿ hŏyi. 1. = ಒಯಿ 2, ಹೊಯ್ 1, etc. To beat, etc.; to cast (as types, C.; B. 4, 209), to pour. P. p. ಹೊಯಿದು. See Sp. s. ಹರಿ 4; Bp. 21, 10; 37, 42. 44. ಬಯ್ದು ದಾಯಿಗೆ ಹೊಯಿದ ಪೆಟ್ಟು. — ಮಣ್ಣು ಹೊಯಿದು ಅಮ್ಬಲಿ ಕಾಸಿದರೆ ಉಮ್ಬೋಕಾದೀತೇ? (Prvs.). — ಹೊಯಿದಾಟ. -ಆಟ. Beating, etc. (ಹೊಡದಾಟ G. 580). — ಹೊಯಿದಾಡು. -ಆಡು. = ಹೊಯ್ದಾಡು. (Bhāgavata 3, 2, 48; G. 219). — ಹೊಯಿ ಹೊಯಿ. rep. (Bp. 37, 42).

ಹೊಯಿ hŏyi. 2. = ಹೊಯ್ 3, etc. Beating; casting; pouring. — ಹೊಯಿಕೆಯ್. = ಹೊಯ್ಕೆಯ್. Casting or moulding-work: a cast (of something else), a counterfeit, a likeness; likeness (ಸರಿ, ದೊರೆ, ಪಡಿ, ಪಾಸಟ, ಎಣೆ, ಹೋಲಿ, etc., ಸಮಾನ Śs.). — ಹೊಯಿಗಡುಬು. -ಕಡುಬು. = ಹೊಯ್ಗಡುಬು. A cake of which the dough is poured into a vessel and boiled in steam (Č. Bp. 47, 42). — ಹೊಯಿಗಲವು. (-ಕಲವು?). See Mr. 216 s. ಕ್ಷೀರಸ.

ಹೊಯಿಗೆ hŏyigĕ. Sand (My.; *cf.* ಪುದಿಲ್?). ಹೊಯಿಗೇಲಿ ಬರೆದು, ಉಡೀಲಿ ಹಾಕಿ ಕೊಣ್ಡ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಹೊಯಿತ hŏyita. Beating; a stroke, a blow (My.).

ಹೊಯಿಲು hŏyilu. 1. = ಹುಯಿಲು, etc. Calling out, vociferation; noise (My.).

ಹೊಯಿಲು hŏyilu. 2. Beating, etc.; a stroke, a blow (Bp. 52, 9. 20; My.; see ಬಿಡು-); the beating, *i. e.* the current or flow of a river or stream (My.).

ಹೊಯಿಸಣ hŏyisaṇa. N. of a country. (ಕುದುರೆ) ಹೊಯಿಸಣದೊಳ್ ಉದಿಸಿರಲ್ (ಭೂಮಿಜ Mr. 282).

ಹೊಯಿಸು hŏyisu. = ಪೊಯಿಸು, etc. To cause to beat (as a drum, etc., My.); to cause to cut off (as a head, C.; B. 4, 80); to cause to beat, *i. e.* to cause to create (as a sound, Bp. 26, 22); to cause to cast or pour (My.).

ಹೊಯ್ಯು hŏyyu. = ಹೊಯ್ 1, etc. ಹೊಯ್ಯುವದು (C.). ಸಿಟ್ಟು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ? ಅಳೆಯುತ್ತಾನೆ, ಹೊಯ್ಯುತ್ತಾನೆ (Prv.).

ಹೊಯ್ಲು hŏylu. = ಪೊಯಿಲ್, etc., ಹೊಯಿಲು 2. Beating (as of a drum, Rām. 3, 68); a stroke, a blow (Bp. 50, 6. 7; 52, 10. 13. 16. 18; Bh. 1, 19, 19; 3, 19, 50; 5, 3, 99). ಹಾದರಕ್ಕೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗ ಹೊಯ್ಲಿಗೆ ಬಿದ್ದು ಸತ್ತ (Prv.).

Digitized by Google

ಹೊಯ್ಸು hŏysu. = ಹೊಯಿಸು, etc. To cause to beat (as a drum, Râm. 1, 13, 12; 5, 1, 5); to cause to beat or cut in, to cause to engrave (Bp. 59, 56); to cause to cast or pour (55, 14).

ಹೊರ hŏra. 1. P. p. of ಹೊರೆ 1, in ಹೊರ ಕೊಳ್ಳು. (C.; B. 4, 199).

ಹೊರ hŏra. 2. = ಪೊರೆ 4, etc. Joining, etc. See ಹೊರ ಕುಳಿ.

ಹೊರಕ hŏraka. One who nourishes. See ಹೊಟ್ಟೆ.

ಹೊರಕುಳಿ hŏra-kuḷi. A person who joins others, *i. e.* depends on others (for his sustenance, ಪರಜಾತ, ಪರ್ಯೈಧಿತ Hlâ.).

ಹೊರಜಿ hŏraji. = ಹೊರಜೆ, ಹೊರ್ಜೆ. A stout and long rope used in drawing an idol-car on festive occasions (My.).

ಹೊರಜೆ hŏrajĕ. A cord put round the neck of an elephant, etc. (Č. Bp. 47, 44; T. ಪುರಜ್ಜೆ, ಪುರೋಜ್ಜೆ).

ಹೊರಟು hŏraṭu. = ಹೊರಡು 2. A hump (Bp. 50, 31; *cf.* the terms s. ಪೊಡು 2; T. ಪೊಡ್ಲ್, greatness = ಪೆರುಮೈ). — ಹೊರಟ. -ಅ 3. A hump-backed man. — ಹೊರಟವಾಣ್ಣ. N. (Bp. 50, 31). — ಹೊರಟ ಬೆನ್ನು. A back with a hump (Bp. 20, 11; 50, 31).

ಹೊರಡು hŏraḍu. 1. = ಪೊರಳ್, etc. To roll; to welter; to cause to roll, etc. (ಪರಿಲುಠನ, ಪರಿಲುಠನಮೆನ್ನು, ಪೊರಳ್ವುವುದು Šmd. Dh.).

ಹೊರಡು hŏraḍu. 2. = ಹೊರಟು. A hump. ಗಡು ಎನ್ನೊದೆ ಕುಬ್ಜ, ಬೆನ್ನ ಹೊರಡುಂ (Nr.).

ಹೊರದು hŏradu. = ಹೊರೆದು. P. p. of ಹೊರೆ 1. (My.).

ಹೊರಸು hŏrasu. A cot, a couch (ಖಟ್ವ Mr. 202; B. 2, 30; 4, 75). ಎದ್ದೆನ್ನು, ಹೊರಸಿನ ನೆಯ್ಗೆಯ ಊಕೆಯ ನುಲಿಯುಮ್ ಅಳ್ಕಂ (Šmd. I).

ಹೊರಳಿ hŏraḷi. = ಪೊರಳಿ. A heap, a mass, an assemblage (ಸಮೂಹ Šs.; ಮೊಕ್ಕಳ, ಒಬ್ಬುಳಿ, ಒಟ್ಟಿಲ್, ಒಗುರ್, etc. Kk. 17; ಗೊಂದಣಿ, ತೆರಳ್ಕೆ, ಸಾಲ್, ಒಬ್ಬುಳಿ, ಬಳಗ, ಮೊತ್ತ, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Šm. 54; Bp. 58, 50; Bh. 1, 20, 55. 60; J. 13, 12). — ಹೊರಳಿಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A mass to be formed: to assemble (Bh. 6, 7, 19). — ಹೊರಳಿಗಿಡಿ. -ಕಿಡಿ. Amassed sparks (Bh. 8, 25, 12). — ಹೊರಳಿಗೆಡು. -ಕೆಡು. To disperse (v. i., Bh. 3, 18, 42). — ಹೊರಳಿವೆಣ. -ಹೆಣ. Amassed corpses (Râm. 6, 30, 8).

ಹೊರಳಿಸು hŏraḷisu. = ಪೊರಳ್ಚು, ಹೊಳ್ಳಿಸು. To cause to roll, etc., to roll about (C.); to have rolled (My.). ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಕರದು ಸಕ್ಕರೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರಳಿಸಿದ ಗೋದಿಯ ತುಕಡಿಗಳ ಚೂರು (Čb. 136).

ಹೊರಳು hŏraḷu. = ಪೊರಳು, etc., ಹೊಳ್ಳು 2. To roll; to welter, to wallow (Bp. 45, 27; 49, 26; 52, 15; Bh. 4, 4, 15; 6, 8, 12; Râm. 6, 30, 14; J. 8, 40; C.; B. 4, 82). ಉಪ್ಪಿನವ ಕೆಟ್ಟನೆನ್ದರೆ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿಯವ ಹೊರಳಿ ಹೊರಳಿ ಅತ್ತ.— ಕತ್ತೆ ತಿನ್ದು ಹಾಯ್ತು, ಹೊರಳಿಯೂ ಹಾದು (Prvs.). ನೆಲದಲ್ಲಿ ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಪೆಲ್ಲಹಿಸುವಲ್ಲಿ ಉಪಾವೃತ್ತ ಲುಠಿತ ಎನಿಸುಗು, ಇದು ಹೊರಳುವುದು (Nr.). — ಹೊರಳಾಡು. -ಆಡು. To roll about; to welter, to tumble about (as a horse, a donkey, etc., C.; Š. ...; B. 3, 24; 4, 47). — ಹೊರಳ್ಯಾಡಿಸು. -ಆಡಿಸು. To cause to roll about, etc. (G. 98). — ಹೊರಳ್ಯಾಡು. -ಆಡು = ಹೊರಳಾಡು (G. 78; Čb. 89; B. 5, 21. 250).

ಹೊರಳುವಿಕೆ hŏraḷuvikĕ. Rolling, etc. (G. ...).

ಹೊರಳೆ hŏraḷĕ. 1. = ಹೊಳ್ಳೆ 1. A nostril (B. 3, ... 22; see ಪುರಿ).

ಹೊರಳೆ hŏraḷĕ. 2. Money of one head of account transferred to another in order to be return[ed] (My.).

ಹೊರಿಕೆ hŏrikĕ. = ಪೊರೆ 5, etc., ಹೊರಿಕೆ. The scale or coat of an onion; a thin layer or scale of a stone, a lamina, a stratum, a layer (My.).

ಹೊರಿಗೆ hŏrigĕ. = ಹೊರಿಕೆ. etc. (My.; Râm. 3, 6, ...).

ಹೊರಿಸು hŏrisu. = ಪೊರೆಯಿಸು. To have one's self nourished, to depend on somebody for one's sustenance. ದೈವವ್ಪೊರಿ (*i. e.* ದೈವಂ ಪೊರಿ...) ... (ಯದೃಚ್ಛಿಸ್ಯ, ದೈವಪರ Hlâ.). **2,** to cause to nourish.

ಹೊರುಕುಳಿ hŏrukuḷi. = ಹೊರಕುಳಿ, q. v.

ಹೊರುಮಂಜ hŏrumañja. = ಹುರುಮಂಜ, etc. (Š. Mt. ...).

ಹೊರೆ hŏrĕ. 1. = ಪೊರೆ 1, q. v. To nourish, etc. (ಪೋಷಣ Šm. 103; Bh. 1, 10, 5. 15; C.); to invigorate, to refresh (Bh. 1, 5, 10). ತನ್ನ ಒಡಲ ಹೊರೆವಾತನು ... ಕುಕ್ಷಿಮ್ಭರಿ); ಹೊರೆವಾತನು (ಪೋಷ್ಟ, ಭರ್ತ); ಹೊರೆಯಲ್ಪಟ್ಟುದು (ಪುಷ್ಟ, ಪುಷಿತ Nr.). ತನ್ನ ಒಡಲ ಹೊರೆದ ... Hlâ.). ತನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರ ಕೊಮ್ಬುವವನು (ಆತ್ಮಮ್ಭರಿ ... Si. 358; see ಹೊರ ಕೊಳ್ಳು s. ಹೊರ 1). ತನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆ ... ಹೊರೆಯದವ ಮುನ್ನಾರ ಸಲಹುವನು? (Prv.).

ಹೊರೆ hŏrĕ. 2. = ಪೊರೆ 3, q. v. To join (v. i.); to come near; to come upon (Bh. 1, 8, 73. Râm. 6, 50, 10);—to join (v. t.), to apply to, to put to (Râm. 1, 13, 5). ಸೀರೆಯ ಹೊರೆವ ... Nr.). See ಹೊಲೆ.

ಹೊರೆ hŏrĕ. 3. = ಪೊರೆ 4, etc. Joining; a joining; a web or piece of cloth (B. 3, 103); nearness, neighbourhood, vicinity (ಸಮೀಪ Šm. 103; Bp. 18; 50, 20; Bh. 10, 8, 7; J. 7, 63); side (... ಊರ ಹೊರೆ (ಗ್ರಾಮಾನ್ತಿಕ, ಉಪಶಲ್ಯ, ಪರ್ಯನ್ತ, ... Hlâ.).

ಹೊರೆ hŏrĕ. 4. = ಪೊರೆ 5, etc. The skin or slough of a serpent (My.; Si. 77. 78); a layer or coat of a plantain tree (Bp. 35, 38; My.); a fold (... Šm. 103).

ಹೊರೆ hŏrĕ. 5. = ಪೊರೆ 7. Wrongness, fault, ...: (Bp. 40, 60; Bh. 1, 8, 76). — ಹೊರೆ ಹೊಗು. To feel a choking sensation (Bh. 7, 1, 39).

ಹೊರೆ hŏrĕ. 6. = ಪುರಿ. 4, etc. Invigoration, spirit, courage, etc. (Bh. 8, 5, 10; 8, 21, 3. 5; ...). — ಹೊರೆಗುನ್ದು. -ಕುನ್ದು. To become spiritless or dis[heartened] (Bh. 1, 14, 25). — ಹೊರೆಯೇರು. -ಏರು. To grow full of spirit, etc. (Bh. 6, 6, 34; 8, 21, 4).

Digitized by Google

ಹೊರೆಹ hŏrĕha. Nourishing: invigorating, reviving. ಕೆಟ್ಟ ಗನ್ಧವ ಹೊರೆಹ (ಪ್ರಬೋಧನ, ಅನುಬೋಧ Nr.).

ಹೊರ hŏra. = ಪೊರ 2. The outside; outside; to the ouside; forth. Datives ಹೊರಕ್ಕೆ (My.; Si. 85. 393), ಹೊರಯಿಂಕೆ (Bp. 33, 18). — ಹೊರಉಸುರು. Breath exhaled (S. Mhr.). — ಹೊರಕಡೆ. The outside. ಪುಷ್ಪಮಾಲಿಕೆ ತಳಿರು ತೋರಣ ಮಾವಿನ ಸೊಪ್ಪು ಮುನ್ತಾದವುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಬಾಕಲ ಹೊರಕಡೆಗೆ ಕಾಣುವನ್ತೆ ಎರಡು ಕಮ್ಭಗಳನ್ದ ಕಟ್ಟಿಲ್ ಪಟ್ಟ ದ್ವಾರಬನ್ಧನದ ಚೌಕಟ್ಟು (ತೋರಣ, ಬಹಿರ್ದ್ವಾರ Si. 112). 2, a public privy (My.). 3, evacuation of the bowels (My., in ಹೊರಕಡೆಯಾಗು). — ಹೊರಕೂಟ. An outer or other connection, etc. (ಅನ್ತರ Mr. 531; Nn. 77). — ಹೊರಕೆಯ್. The outside (Bh. 8, 25, 4; My.). 2, another hand (Bp. 15, 10). 3, the upper part of the hand (Bp. 21, 43). — ಹೊರಗಡೆ. -ಕಡೆ. The outside (C.; B. 5, 261). — ಹೊರಗರಿ. -ಕರಿ 4. To go far outside: to jut, to project (Bp. 20, 12). — ಹೊರಗುಡಿ. A tent that is outside (a wood, Bh. 3, 18, 34). — ಹೊರಗೆಡವು. -ಕೆಡವು. To throw to the outside: to allow to burst forth or come out (as a laugh or fear (B. 5, 143. 164). — ಹೊರ ಚೆಲ್ಲು. To pour out (My.). 2, to flow over, to be spilt (C.; G. 67). — ಹೊರತನಕ. So far as the outside (B. 3, 34). — ಹೊರದವಡೆ. The outer side of the lower cheek (My.), or of the jaws (Si. 214). — ಹೊರ ನೂಂಕು. To push outside, to remove (Bp. 21, 30). — ಹೊರ ಪಡಿಸು. To make public (My.). — ಹೊರ ಪಡು. To become public (My.). — ಹೊರಪಾಳೆಯ. A camp that is outside (Č. Bp. 42, 13; Bh. 3, 18, 34). — ಹೊರಬಾಗಿಲು. The outer door or gate (My.; Si. 112; ಅಲಿನ್ದ, ತೋರಣ G.). — ಹೊರಬಾಹೆ. The outside (Bh. 3, 17, 42). — ಹೊರ ಬೀಳು. To come forth (B. 3, 31. 36. 68. 75; 4, 22. 40. 49. 113. 119); to sally; to escape (Bh. 1, 8, 21). 2, to come out, to become public (My.), to be detected (My.; G. 226). — ಹೊರಮುಗ್ಗಿಲು. The outside (C.; B. 4, 70). — ಹೊರಮುಟ್ಟು. The outer space about (a house, etc., My.). — ಹೊರಮುಡಿಸು. -ಪಡಿಸು. = ಪೊರಮುಡಿಸು, q. v. (Bp. 50, 21. 22). — ಹೊರ ಮರಿ. -ಪರಿ. To flow forth (Bh. 3, 19, 12). — ಹೊರಮಿಂಚು. = ಪೊರಮಿಂಚು, q. v. (My.). — ಹೊರಮುಚ್ಚಕ. A small annual plant, Biophytum sensitivum D. C. (Z.). — ಹೊರ ಮೆಯ್. = ಪೊರಮೆಯ್. The outside (C.; B. 4, 140). — ಹೊರವಡಿಸು. -ಪಡಿಸು. = ಹೊರಮುಡಿಸು, etc. (Bp. 42, 19; 43, 52). ಹೊರವಡಿಸಲು ಪಟ್ಟವನು (ನಿಃಕಾಸಿತ, ಅವಕೃಷ್ಟ Nr.). — ಹೊರವಡು. -ಪಡು. = ಪೊರಮಡು, q. v. (Bp. 18, 53). P. ps. ಹೊರವಟ್ಟು, ಹೊರವಣ್ಟು (Bp. 12, 48; Râm. 4, 3, 4. 5). ಕೂಪಾದಿಗಳಿನ್ದ ಉದಕ ಹೊರವಟ್ಟು ಚಕ್ರಾಕಾರದಿನ್ದ ಎಲ್ಲಾ ದೆಸೆಯಲ್ಲಿ ಪಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದದು (ಚಕ್ರ, ಪುಟಭೇದ, ಮೊರಹು Nr.). — ಹೊರವಣ್ಡಿಸು. = ಹೊರವಡಿಸು, etc. ಬಣ್ಡಿಯನ್ ಊರ ಹೊರವಣ್ಡಿಸಿದಂ (Bh. 1, 10, 29). — ಹೊರ ವಳಯ. = ಹೊರ ವಳೆಯ, etc. (Râm. 6, 13, 3; Bh. 1, 6, 1). — ಹೊರ ವಳೆಯ. = ಪೊರ ವಳೆಯ. Environs, surroundings; the state of being about in a circle. ಹೊರ ವಳೆಯದ ಕಾವಲವನು (ಪರಿಘಿಸ್ಥ, ಪರಿಚರ Nr.). — ಹೊರವಾಣ್. = ಪೊರವಾಣ್, etc. A buttock; the posteriors, the buttocks (ನಿತಮ್ಬ Nr.). ಹೊರವಾಣಿಲಿ ಇದ್ದ ಕುಣಿಕೆಗಳೆರಡು (ಕುಕುನ್ದರ Nr.). — ಹೊರವುಕ್ಕಡ. -ಉಕ್ಕಡ. A guard-house outside a town or near the borders of a country (My.). — ಹೊರ ಶೂಲ. A stake outside (the town, Bh. 6, 1, 7). — ಹೊರ ಸುತ್ತು. = ಹೊರ ವಳೆಯ. (My.; G.). — ಹೊರ ಸೂಸು. = ಪೊರ ಸೂಸು, q. v. (Bh. 1, 20, 60). — ಹೊರಸೊಪ್ಪು. The outer foliage; the rind. ಮರದ ಹೊರಸೊಪ್ಪು (ತ್ವಚ್, ವಲ್ಕ, ವಲ್ಕಲ Hlâ.). — ಹೊರ ಹೊಮ್ಮಿಸು. To cause to arise, come forth or spring up; to produce or create. (ವಾಲಿ) ತನ್ನುವನ್ ಅಡಿಸುವ ಕೆಳವಿಯುರ ತಣ್ಣವನು ಹೆಮ್ಮೆಗೊಳಿಸುತ, ಸುಖಮುಖವ ಹೊರ ಹೊಮ್ಮಿಸುತ (Prll. 3, 30). — ಹೊರ ಹೊಮ್ಮು. To rise; to come forth; to break out (as chicken-pox, etc., My. = ಹೊಮ್ಮು); to sprout, to shoot. ಹೊಸತಾಗಿ ಹೊರ ಹೊಮ್ಮಿದ ಪತ್ರ ಪುಷ್ಪ ಫಲಾದಿಗಳ ಗೊಂಚಲು (ವಲ್ಲರಿ, ಮಂಜರಿ Nr.). — ಹೊರ ಹೊರಗೆ. rep. (Bp. 25, 27. 31; 26, 22; 28, 26). — ಹೊರ ಹೊರಡು. To go forth, to egress (C.; Bp. 26, 31; B. 5, 59. 144. 262). — ಹೊರಾಯ. -ಆಯ. = ಹೊರಮುಟ್ಟು. (My.).

ಹೊರಗು hŏragu. = ಪೊರಗು, etc., ಹೆರಗು, ಹೊರಗೆ, ಹೊರಟ್ಟು. The outside (Bp. 37, 46; 60, 6). Declension: ಹೊರಗಣ, ಹೊರಗಿನ, ಹೊರಗಿನ್ದ (C.; B. 2, 6), ಹೊರಗಿನಿನ್ದ (C.; B. 4, 83). ಬಾಗಿಲ ಹೊರಗಣ ತೋರಣ (ತೋರಣ, ಬಹಿರ್ದ್ವಾರ); ಹೊರಗಣ ಬಾಗಿಲಿನ್ದೂ, ಎಮ್ಬರು (Nr.). ಮಣಿಕಟ್ಟು ತೊಡಗಿ ಕಿರು ಕುಣಿಕೆಪರ್ಯನ್ತಮಾಗಿ ಉಳ್ಳ ಕೆಯ್ಯ ಹೊರಗು (ಕರಭ, ಮೇಗೆಯ್ Nr.). ಕುರಿ'ಕಪ್ಪಿನೊಳು ಹೊಕ್ಕ ಅರಿ'ವದೇ ತನಿರಸವ, ಹೊರಗಣ ಸೋಗೆ ಅಗವನ್ತೆ? (Sp.). ಹೊರಗಿನ ಕಳ್ಳನನ್ನು ಹಿಡಿಯ ಬಹುದು, ಒಳಗಿನ ಕಳ್ಳನನ್ನು ಹಿಡಿಯಲಾಗದು (Prv.). — ಹೊರಗತ್ತ ನೂಂಕು. -ಅತ್ತ-. To push far away (Bp. 18, 34). — ಹೊರಗಿನ ಆಚರಣೆ. External practice or observance of established rules (B. 5, 279). — ಹೊರಗಿನ ಸಾಲ. A loan taken from strangers (My.); a loan taken by strangers (My.).

ಹೊರಗೆ hŏragĕ. = ಪೊರಗೆ. etc. The outside (Bp. 57, 32); outside, without (Bh. 1, 8, 70; 2, 13, 32; ಬಹಿಸ್, ಬಾಹ್ಯ Si. 475; C.). ಅನ್ನಿಗನ್ ಅಸುವಟ್ಯೆ ಹೊರಗೆ ಹಾಕುವರು (Dp. 1). ಬೆಕ್ಕು ಪಂಜರವನ್ನು ಬೇಕಾದಾಗ ಹೊರಗೆ ತೆರೆ'ಯುವವು (B. 3, 30). ಒಳಗಿನ ಹತ್ತಿ ಹೊರಗೆ ಬರುತ್ತದೆ (4, 27). ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವ ಮಾರಿ ನನ್ನ ಮನೇ ಹೊಕ್ಕು ಹೋಗು! ಅನ್ದ ಹಾಗೆ.— ಹೊರಗೆ ಭಕ್ತ, ಒಳಗೆ ಕತ್ತಿ.— ಹೊರಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಕೋಟೆ, ಒಳಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಹೋಟೆ (Prvs.). ಊರ ಹೊರಗೆ, ಮನೆಯ ಹೊರಗೆ, etc. (C.). — ಹೊರಗಾಗು. -ಆಗು. = ಪೊರಗಾಗು. To become or be outside: to be excluded. ಆಕಾಶ ಹೊರಗಾದ ಪಂಚಭೂತ (ಅಮ್ಬರವರ್ಜಿತಪಂಚಭೂತ Nn. 82). 2, to become free or exempt from, to be liberated from (as from trouble, offence, etc., My.). 3, to be absent or fail. ಶ್ರೀ ಗುರುಸ್ಥಿರಭಕ್ತಿಯಿದು ಹೊರಗಾಗಿ ಕೋಟಿವಿಧಂಗಳಿಂ ಶ್ರುತಿಯೋಗದಲಿ ಹರಭಕ್ತಿಯಂ ಮಾಡಿದೊಡೆ ನಿಷ್ಫಲವು (Bp. 39, 24). 4, to have to go to some outer part of the house: (a woman) to get her courses (My.). — ಹೊರಗಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To put out of anything; to put outside, to put out of caste (Bp. 18, 10; My.); to treat contemptuously. ಹೊರಗಿಕ್ಕಲು ಪಟ್ಟವನು (ಅಪಧ್ವಸ್ತ, ಧಿಕ್ಕೃತ, etc. Nr.). — ಹೊರಗೆಳೆ³. -ಎಳೆ³. To drag outside (Bp. 28, 27).

ಹೊರಚ್ಚು hŏraččụ. = ಹೊರಗು, etc. — ಹೊರಚ್ಚಾಗಿ ಬರು. To come outside or round (a village, etc., without touching it, My.).

ಹೊರಟು hŏraṭu. = ಹೊಣ್ಟು. P. p. of ಹೊರಡು. (C.).

ಹೊರಡಿಸು hŏraḍisu. To cause to go outside or out of; to turn out; to cause to start (My.). ಹಡಗಿನೊಳ ಹೊಕ್ಕು ಬರುವ ನೀರನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿಸುವ ಪಾತ್ರ (ಸೇಕಪಾತ್ರ, etc. Si. 85).

ಹೊರಡು hŏraḍu. To go outside or out of; to come forth; to egress; to set out; to

Digitized by Google

start; to come forth or appear, as a boil (My.). P. ps. ಹೊಱಟು, ಹೊಣ್ಬು. ವೇದಪಾಠಸಮುಯದಲ್ಲಿ ಬಾಯಿನ್ದ ಹೊಱಡುವ ತುನ್ತುಱ್ಗಳು (ಬ್ರಹ್ಮಬಿನ್ದು Si. 248); ಯಾವವನು ಹಗೆಯವರನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಬಹಳವಾಗಿ ಹೊಱಡುತ್ತಾನೋ, ಅನ್ಥಾವನು (ಅಭ್ಯಮಿತ್ರ, etc. 282); ಜಯಾರ್ಥವಾಗಿ ಹೊಱಟ ಅರಸಿನ ಪ್ರಯಾಣ (ಯಾತ್ರೆ, etc. 291); ದಣ್ಡು ಠಾಣ್ಯದ ಸ್ಥಲ ಬಿಟ್ಟು ಹೊಱಟದು (ಪ್ರಚಕ್ರ 291); ಹೊಱಡ ಹಾಕಲ್ ಪಟ್ಟವನು (ನಿಷ್ಕಾಸಿತ, ಅವಕೃಷ್ಟ 364); ಒನ್ದಱ್ದ ಈಚೆಗೆ ಹೊಱಟದು (ಉದ್ವಾನ್ತ, ಉದ್ಗತ 380); ಬಿಸಿಲು ಸೆಕೆ ಮುನ್ತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಗೆ ಹೊಱಡುವನ್ತೆ ಒಣಗಿಸಿ ಕಾಯಿಸಲ್ ಪಟ್ಟನ್ಥಾದು (ಸನ್ತಾಪಿತ, ಸನ್ತಪ್ತ, etc. 382). ರಾಯನು ತನ್ನ ಓಲಗದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಾಗ ಮಾತಿಗೆ ಮಾತು ಹೊಱಟು (B. 3, 49). ಊರು ಮೂಱು ಸುತ್ತು ಸುತ್ತಿದರೂ ಊರ ಬಾಗಲಲ್ಲಿಯೇ ಹೊಱಡಬೇಕು (Prv.).

ಹೊಱಡುವಿಕೆ hŏṟaḍuvikĕ. Going outside, etc. ದಣ್ಡೆತ್ತಿ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೊಱಡುವಿಕೆ (ಯಾನ Si. 262); ಶತ್ರುಗಳೆದುರಾಗಿ ದಣ್ಡೆತ್ತಿ ಕಾಳಗಕ್ಕೆ ಹೊಱಡುವಿಕೆ (ಅಭಿಷೇಣನ 391); ಹೊಱಕ್ಕೆ ಹೊಱಡುವಿಕೆ (ಪ್ರವಹ, ಬಹಿರ್ಗಮನ 393).

ಹೊಱತು hŏṟatu. = ಹೊರ್ತು. That is outside, that is excepted: being left alone; being not that; being not present; except; without. ಈ ಮಾತು ಹೊಱತು ಬೇಱೆ ಯಾವದಾದರೂ ಹೇಳು! (My.). ಚವರ್ಗ ಟವರ್ಗಂಗಳ್ ಹೊಱತಾಗೆ (ಚಟವರ್ಗಮ್ ಉೞಿಯೆ Śmd. 78 Cm.). ಕಡೆಗೋಲು ಹೊಱತಾಗಿ ಬೆಣ್ಣೆ ತೋಱುವದೇನೋ? (Dp. 148). ಅವನ ಬಾಯ್ಯಲ್ಲಿ ಕೆಟ್ಟ ಮಾತೇ ಹೊಱತು ಒಳ್ಳೇ ಮಾತು ಬರುವದಿಲ್ಲ (My.).

ಹೊಱಬಿಗ hŏṟabiga. = ಪೊಱಬಿಗ. (Bh. 10, 6, 9; J. 23, 10).

ಹೊಱಮೆ hŏṟamĕ. That is outside or in the rear. ಸೇನೆಯ ಹೊಱಮೆ (ಪ್ರತಿಸರ Nr.).

ಹೊಱಸು hŏṟasu. A kind of pigeon (ಜೀವಂಜೀವ, ಕಪಿಂಜಲ, ಚಕೋರ, ಹಾರೀತ, ವಂಜುಲ, ಕಪೋತ Hlâ.; ಕಪೋತ, ಚಕೋರ, ಜೀವಿ, ಹಾರೀತ, ಕಪಿಂಜಲ Mr. 172). *Cf.* T. ಪುಱವ, ಪುಱವು, ಪುಱಾ, a dove.

ಹೊಱಿಗೆ hŏṟigĕ. = ಪೊಱಗೆ, (ಹೋಱೆ). Business, work (Bh. 5, 4, 118; 6, 6, 19; 7, 1, 5; 8, 26, 3; C.).

ಹೊಱಿಗೆವಾಳ hŏṟigĕ-vâḷa. A servant (Râm. 5, 1, 34; 6, 50, 31).

ಹೊಱಿಸು hŏṟisu. = ಒಱಿಸು, ಪೊಱಿಸು. To put on the head (of another, My.), to put on (another, Râm. 5, 8, 53); to cause to carry, to have carried (C.); to lay on, to impose (as a business, My.); to impute (as blame, crime, etc., My.). ಒಬ್ಬ ಸೇವಕನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಪರಿ ಪರಿಯ ಅನ್ನವನ್ನು ಹೊಱಿಸಿ ಕೊಣ್ಡು ಸಂಗಡಲೇ ಬನ್ದು (B. 4, 77). ಇಲ್ಲದ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಮೇಲೆ ಹೊಱಿಸಿ ಹೇಳುವದು (ಮಿಥ್ಯಾಭಿಶಂಸನ, ಅಭಿಶಾಪ Si. 56); ಅಪನಿನ್ದೆಯನ್ನು ಹೊಱಿಸಿ ಅಪಕಾರ ಮಾಡುವಿಕೆ (ನಿಕಾರ, ವಿಪ್ರಕಾರ 392). ತಪ್ಪು ಹೊಱಿಸೋಣ (ಆರೋಪಣ G.). ಅವನ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪು ಹೊಱಿಸಿದನು (My.). ಅವಳಿಗೆ ಮಾತು ಹೊಱಿಸುತ್ತಾರೆ (B. 2, 292).

ಹೊಱು hŏṟu. ಹೊಱ್. = ಪೊಱ್, ಪೊಱು. To take upon or bear on the head, to carry on the head, etc.; to carry about (in the heart, as another's dear feet, Bp. 36, 31); to take upon one's self (as a vow, 27, 62), to impute or attribute to one's self (as a fault, 39, 32); to assume or adopt (as a name, 54, 45); to obtain or f[illegible] (as price, see Mr. below);—to come upon (some[illegible] as a fault, *e.g.* ಅವನ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪು ಹೊತ್ತಿತು, My.); —[illegible] impute (to another, see ಅಪರಾಧ-). P. p. ಹೊತ್ತು ([illegible] C.). ಹೊತ್ತ ಬೆಲೆ (ವೇತನ, ಮೌಲ್ಯ, ಕ್ಷಿಪ್ತ Mr. 346). [illegible] ಹೊಱುವವಂ (ವಹಿಕ Mr. 881). [illegible] (ವಿನೀತ, etc. Si. 272). ಆ ಹೆಂಗಸು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ [illegible] ಹೊತ್ತು ಕೊಣ್ಡು ಬರುತ್ತಾಳೆ? (B. 1, 1). [illegible] ಮೆಯ್ಗೊಟ್ಟು ಕಡುಹುಳ್ಳ ದೊರೆಗಳನ್ನು ಹೊಱವುತ (as unwarrantable form for ಹೊಱುತ) ಇಹುದು (Dp. 145). [illegible] ಆಳು ಬೇಡ, ಅಡ ಬಲ್ಲವನಿಗೆ ಹೆಣ್ಡತಿ ಬೇಡ.—[illegible] ತಲೆಗೆ ಬೆಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿ ಕೊಣ್ಡನ್ತೆ.—ಲೆಕ್ಕದಿನ್ದ ಹೊತ್ತವಳಿಗೆ [illegible] ಸತ್ತದಕ್ಕೂ ದುಃಖವೇನು?—ಬತ್ತ ಕುತ್ತಿ ಹೊತ್ತರೆ ಅತ್ತ [illegible] ಳೇ?—ಧರದಿನ್ದ ಹೋಗುವವನ ಸಂಗಡ ಹೊಱೆ ಹೊತ್ತಿ[illegible]— ಬಾವನಾದರೆ ದಾರವಾದ ಹೊಱೆ ಹೊತ್ತಾನೇ? (Prvs.). See [illegible] 10 sum.; 10, 6; 18, 51; 21, 8; 29, 18. 20; 30, 4; 44, [illegible] 35; 55, 28; 57, 32.

ಹೊಱೆ hŏṟĕ. = ಪೊಱೆ. A load (for the head, as of [illegible], Bp. 30 sum.; 30, 4; 38, 57; C.; B. 2, 30; as of [illegible] B. 4, 42; etc.), a burden (in general). 2, the burden: bulk, etc. (ಮಾತ್ರೆ, ಪೊಱೆ Nn. 157). ತಲೆಹೊಱೆ ([illegible] ವಧ, ಭಾರ, ಪರ್ಯಾಹಾರ Hlâ.). ಬಣ್ಡಿಯ ಹೊಱೆ ([illegible] ಭಾರ Nr.). ಹೊಱೆಯ ಹೊತ್ತು ಬದುಕುವವನು ([illegible] 86). ಹೊಱೆ ಹೊತ್ತವನ ಕುಱ ಮುಱಿಯಾದರೆ [illegible]— ಮಾತಿನವ ಹೊಱೆ ಹೊತ್ತಾನೇ?—ಹತ್ತಱ [illegible] ಹೊಱೆ (Prvs.; see Prvs. s. ಸವಡೆ, ಸವುದೆ & ಹೊಱು). [illegible] ಯನ್ನು ಹೊಱುವ ಕರ್ಣಾಶ್ವ (ಪೃಷ್ಠ್ಯ, etc. Si. 273); ಹೊಱೆ[illegible] ಹೊಱುವದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವಯಸ್ಸುಳ್ಳ ಬಲುವಾದ ಹೋರಿ ([illegible] 31). See Sarpabhûshaṇa s. ಮನ್ದರ. — ಹೊಱೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To tie into a load, to make a bundle of (Bp. 21, [illegible]). — ಹೊಱೆಗಡಿ. -ಕಡಿ. To cut down to the full extent (Bh. 7, 17, 25). — ಹೊಱೆಯಾಳು. -ಆಳು. A porter, a carrier (Râm. 1, 16, 10).

ಹೊಱೆಕಾಱ hŏṟĕ-kâṟa. A porter (ಭಾರವಾಹ, ಭಾರ[illegible] Nr.).

ಹೊರ್ಜಿ hŏrji. = ಹೊರಜೆ, etc. (My.).

ಹೊರ್ತು hŏrtu. = ಹೊಱತು. (C.; [illegible] G.). [illegible] ಹೊರ್ತು ಓದುವ ಪುಸ್ತಕದೊಳಗಿನದೊನ್ದು ಪುಟ [illegible] (B. 1, 2[illegible]). ಇದರ ಹೊರ್ತು ಮತ್ತೇನಾದರೂ ನಿನಗೆ ನೆನಪುಣ್ಟೋ? ([illegible]) [illegible]ಗಳ ಹೊರ್ತು ಎರಡನೇ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ [illegible] ತುದಿಯ ಮೇಲೆ ಸಹಾ ಅಡುಗಳು ಏರುತ್ತವೆ (3, 10). [illegible] ಹೊರ್ತು ತಾಳೇ ಮರದ ರಸದಿನ್ದಲೂ ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ([illegible] 47). ಯಾರಾದರೂ ಬನ್ದು, ಈ ಮನೆ ತನ್ನಿನ್ದ ತಾನೇ ಆಗದೆ ಹೊರ್ತು ಮನುಷ್ಯನಿರ್ಮಿತವಲ್ಲೆನ್ದು, ಹೇಳಿದರೆ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಅದನ್ನು [illegible] ವರೋ? (4, 58). ಚಿನ್ನವು ಸ್ವತಃಸಿದ್ಧಪದಾರ್ಥವೇ ಹೊರ್ತು [illegible] ಕೃತಿಯಿನ್ದ ಉಣ್ಟಾಗದು (4, 107). ಮೂಱು ನಾಲ್ಕು ಗಳಿಗೆ [illegible] ದೊಳಗೆ ಓಡಾಡದ ಹೊರ್ತು ನನಗೆ ಹಸಿವೆಯಾಗುವದಿಲ್ಲ (4, 13[illegible]). ಅನೇಕ ಜನರು ಚೆಲೋ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ ಮನೋಹರವಾದ [illegible] ನ್ನೂ ದೊರಕಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿಯೇ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ ಪಟ್ಟು [illegible] ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಹೊರ್ತು ಕದನ್ನ ಉಂಬು ಅದಱಿಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ [illegible] 76). ಆ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಕಷ್ಟದ ಹೊರ್ತು ದೊರೆಯುವದಿಲ್ಲ ([illegible]). ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಸನ್ತೆಯೊಳಗೆ ಮಾಱುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಬರುವಷ್ಟೇ ಬೆಲೆ [illegible] ದೇ ಹೊರ್ತು ಅದಱೊಳಗೇನೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಆಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ([illegible]). ಆ ನಡುಗಡ್ಡೆಯಲ್ಲಿ ತೆರಿಗೇ ಹೊರ್ತು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಭೂಮಿ [illegible] ಯುತ್ತದೆ (5, 127). ಕಾಡಿನ್ನು ಅರೆಯುವ ಕೆಲಸವು [illegible]

Digitized by Google

ಎರ್ತನೆಯವರಿನ್ದ ಆಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ (5, 129). ಕೆಲಸದ ಹೊರ್ತು ಮತ್ತೇ ನೂ ನನಗೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ (5, 132). ಇನ್ತಾ ಮಾತುಗಳು ವಿದ್ವಾಂಸರ ಹೊರ್ತು ಉಳಿಕೆಯವರಿಗೆ ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲ (5, 169). ದೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದ ಹೊರ್ತು ಮೋಕ್ಷ ಬರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.—ನೀರು ಹಳ್ಳಕ್ಕೆ ಹೋದೀತೇ ಹೊರ್ತು ದಿನ್ನೆಗೆ ಹೋದೀತೇ?—ನೂಣ ಕೂತರೆ ವ್ರಣ ಹೊರ್ತು ಹೆಣ ಜೀವಿಸೀತೇ?—ಪಾಯಸವಾದರೂ ಆಯಾಸದ ಹೊರ್ತು ಸಿಕ್ಕದು.—ಪಿರಿಯಾದಿ ಮಾಡದ ಹೊರ್ತು ದಾಯಾದಿ ಕೇಳ.—ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ತುಮ್ಬ ಹಣವಿದ್ದರೂ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಹೊರ್ತು ಗತಿ ಇಲ್ಲ.—ಭೂತವಾದರೂ ಭಕ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿದ ಹೊರ್ತು ಭೀತಿ ತಪ್ಪದು.—ತೊಟ್ಟಿಲೊಳಗಣ ಕೂಸಾದರೂ ಅತ್ತ ಹೊರ್ತು ಹಾಲು ಕೊಡರು (Prvs.). — ಹೊರ್ತು ಮಾಡು. To except, to exempt (ವಿನಾಯಿಸು, ಬಿಡು G.).

ಹೊರ್ದುಗೆ hŏrdugĕ. = ಪೊರ್ದುಗೆ, etc. Joining; that is appended: something subordinate or inferior (ಉಪಾಗ್ರ, ಉಪಸರ್ಜನ Hlâ.).

ಹೊಲ್ hŏl. = ಪೊಲ್ 2, q. v. Meanness, badness, etc. ಹೊಲ್ಲಾಗಿ ನುಡಿವವಂ (ಕದ್ವದ, ಗರ್ಹ್ಯವಾದಿ Hlâ.; ಗರ್ಹ್ಯವಾದಿ Mr. 240). ದ್ರಾಹ್ಮಣಿಕೆ ಹೊಲ್ಲ ಕೆಯ್ವುದು (ಅಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ, ಅವಧ್ಯ Hlâ.). — ಹೊಲ್ಲಂ. -ಅಂ. = ಪೊಲ್ಲಂ. A mean, bad man. ಇಲ್ಲದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಾ ಹೊಲ್ಲನವ ಜನರಿಂಗೆ; ಅಲ್ಲದ ಗುಣವುಳ್ಳ ಅರಸಿಂಗೆ, ಸಾಲಕ್ಕೆ ಕಲ್ಲೆದೆಯು ಬೇಕು (Sp.). — ಹೊಲ್ಲಹ. -ಅಹ. Mean, bad, improper, disagreeable, etc. (Bp. 18, 40; 21, 14). ಹೊಲ್ಲಹ ನಾತ (ದುರ್ಗನ್ಧ); ಹೊಲ್ಲಹ ಬಟ್ಟೆ (ಕಾಪಥ, ವಿಪಥ, etc. Nr.). ಹೊಲ್ಲಹ ವಸ್ತು (ಅವರ, ಅಣಕ, ವಪಸದ, ಅಧಮ Hlâ.). — ಹೊಲ್ಲಹವನು. -ಅವನು. A mean, contemptible man (ಕಟ್ವರ, ಕುತ್ಸಿತ Hlâ.).

ಹೊಲ hŏla. 1. = ಹೊಲೆ, etc. — ಹೊಲಗೇರಿ. -ಕೇರಿ. = ಹೊಲೆಗೇರಿ. (My.). ಊರಿದ್ದ ಕಡೆ ಹೊಲಗೇರಿ.—ಊರು ಬಿಟ್ಟು, ಹೊಲಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ತಂಗಿದರು (Prvs.).

ಹೊಲ hŏla. 2. = ಹೊಲಿದು. P. p. of ಹೊಲಿ, in ಹೊಲ ಕೊಳ್ಳು (C.; B. 5, 124).

ಹೊಲ hŏla. 3. = ಪೊಲ. A plough-field; a corn land (ವಲಜ, ಕ್ಷೇತ್ರ Si. 413; C.; Bp. 18, 12. 70; 60, 22. 23; Bh. 1, 8, 48; 3, 13, 16); etc. ಹೊಲ ಬಲ್ಲದುದು (ಕಲ, ಸಮ್ಭಾವ್ಯ Nr.). ಹೊಲಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಹುಲಿಯ ಕಾಟ, ಮನೆಗೆ ಬನ್ದರೆ ನುಸಿಯ ಕಾಟ.—ಹೊಲ ಹಚ್ಚಗಾಯಿತು, ಒಡೆಯನ ಕಣ್ಣು ಕೆಮ್ಪಗಾಯಿತು.—ಹೊಲವೆಲ್ಲ ಹಾಡಾಯಿತು, ಹಿಡಿಸೂಡಿಗೆ ಬಡಿದಾಟ.—ಹೊಲೆಯನ ನಮ್ಬಿ ಹೊಲವ ಹೊಗ ಬಾರದು, ಕುಳ್ಳನ ನಮ್ಬಿ ಸೀರಿಗಿಡ ಬಾರದು.—ಹೊಲದ ಹತ್ತಿ ಹೊಲದಲ್ಲೇ! ನಿನಗೆ ಮೊಳ ಉದ್ದ, ನನಗೆ ಮೂರು ಉದ್ದ ಅನ್ದ ಹಾಗೆ.—ಹೊಲಾ ಬಿತ್ತಿ ನೋಡು, ನೆಲಾ ಸಾರಿಸಿ ನೋಡು!—ನೇಗಲು ಹುತ್ತರೆ ಹೊಲ, ಹಾಲು ಇದ್ದರೆ ಗೋವು.—ಪೋಲಿಯವನ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಬೇಲಿ ಉಣ್ಟೇ?—ಫಲಾ ನೋಡದೆ ಕೆಟ್ಟಿತು, ಹೊಲಾ ಹೂಡದೆ ಕೆಟ್ಟಿತು.—ಬೇಲಿ ಎದ್ದು ಹೊಲ ಮೇಯುವಾಗ್ಯೆ ಕಾಯೋದು ಯಾರು? (Prvs.). — ಹೊಲ ಮಾಡು. To till the ground (C.; B. 5, 81). ಹೊಲ ಮಾಡುವವ (ಕರ್ಷಕ G.). — ಹೊಲದವರೆ. -ಅವರೆ. = ಅವರೆಬಳ್ಳಿ. (St. & Pl.). — ಹೊಲಮೇರೆ. A boundary, a limit (ಅವಧಿ, ಮರ್ಯಾದೆ, ಸೀಮ, etc. Hlâ.; ಸೀಮೆ, ಆಘಾಟ Mr. 188). — ಹೊಲಹೊಲಸದದಿಕ. (Râm. 5, 8, 50; ತದಿಕ, a cutter?).

ಹೊಲಗೆ hŏlagĕ. = ಹೊಲಿಗೆ. (C.; B. 5, 294).

ಹೊಲತಿ hŏlati. = ಪೊಲತಿ. A low-caste woman (Bp. 57, 57; My.).

ಹೊಲಬಿಗ hŏlabiga. = ಪೊಲಬ್ಬಿಗ. A circumspective, clever man (Bp. 35, 35).

ಹೊಲಬು hŏlabu. = ಪೊಲಬು. A way; a manner, a mode, a circumstance (Bp. 25, 7; Râm. 3, 2, 20; Abhâ. 1, 31); proper manner. ಹೊಲಬನರಿಯದ ಮಾತು ತಲೆಬಾಗಿಯದ್ದನ್ತೆ, ಹೊಲಬರಿತು ಒನ್ದ ನುಡಿದರೆ ಆ ಮಾತು ಫಲಪಕ್ವದನ್ತೆ (Sp.). ಹೊಲಬನರಿಯದ ಗುರುವು, ತಿಳಿಯಲರಿಯದ ಶಿಷ್ಯ, ನೆಲೆಯನಾರಯ್ಯದುಪದೇಶಮ್ ಅನ್ಧಕನು ಕೊಳನು ಹೊಕ್ಕನ್ತೆ (Sp.). — ಹೊಲಬುಗೆಡು. -ಕೆಡು. = ಪೊಲಮ್ಬುಗಿಡು. The way (or direction) to be lost; to become bewildered (ದಿಗ್ಭ್ರಮಣ Śmd. Dh.). — ಹೊಲಬುಗೆಡಿಸು. -ಕೆಡಿಸು. To destroy the ways or rules: to transgress ad libitum (Bh. 5, 8, 14). — ಹೊಲಬುಗೆಡು. -ಕೆಡು. = ಹೊಲಬುಗಿಡು. (Bp. 40, 26). — ಹೊಲಬುದಪ್ಪು. -ತಪ್ಪು. = ಪೊಲಮ್ಬುದಪ್ಪು. (Dp. 158, 1).

ಹೊಲಸ hŏlasa. = ಹೊಲಸು. (B. 5, 83. 205. 292).

ಹೊಲಸತನ hŏlasatana. = ಹೊಲಸುತನ. (B. 5, 31).

ಹೊಲಸು hŏlasu. = ಪೊಲಸು. Nastiness; nasty matter, filth, impurity; dirtiness; nasty (ಅವಕರ, ಕಚ್ಚರ, ಮಲಿನ G.; C.; B. 1, 6; 3, 32; 4, 24. 225. 226; Dp. 54); disagreeableness (disagreeably, Bp. 4, 25). ಹಡಗದೊಳಗಿನ ಹೊಲಸು ತೆಗೆಯುವದಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಗೋರೆ (ಅಘ್ರಿ); ಹೊಲಸು ನಾರುವ ಹೆಣ (ಕುಣಪ G.). — ಹೊಲಸುಮಾತು. An obscene word (My.).

ಹೊಲಸುತನ hŏlasutana. The state of being nasty, impure, etc. (C.; B. 3, 31).

ಹೊಲಿ hŏli. = ಪೊಲ್ 1. To sew (Bp. 18, 29; 23, 3; Č. Bp. 47, 46; C.; B. 5, 275). ಪಾದರಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಹೊಲಿಯುವವನು (ಪಾದೂಕೃತ್, etc. Si. 338); ದಾರದಿನ್ದ ಹೊಲಿಯಲ್ ಪಟ್ಟದು (ಊತ, ಸ್ಯೂತ, ಉತ 382). ಹೊಲಿಯುವವನ ಬಲಕ್ಕಿರ ಬೇಡ, ಆಡಿಯುವವನ ಎಡಕ್ಕಿರ ಬೇಡ (Prv.). ಹೊಲಿಯೋಣ (ಸೇವನ G.).

ಹೊಲಿಗೆ hŏligĕ. = ಪೊಲಿಗೆ, ಹೊಲಗೆ. Connection (Čh. v. 19); sewing; needle-work (C.; B. 5, 146. 277). ಊತ ಸ್ಯೂತ ಎಮ್ಬವು ನೂಲನೆಯ್ಗೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಹೊಲಿಗೆಯಲ್ಲಿಯೂ ವರ್ತಿಸುಗು (Nr.).

ಹೊಲಿಸು hŏlisu. To cause to sew, to have sewed (C.; B. 1, 26; 2, 7).

ಹೊಲು hŏlu. P. p. of ಹೊಲಿ, in ಹೊಲು ಕೊಳ್ಳು (My.).

ಹೊಲೆ hŏlĕ. = ಪೊಲೆ q. v., ಹೊಲ 1. The lochia (ರಜಸ್, ಪುಷ್ಪ, ಆರ್ತವ, ಮುಟ್ಟು Si. 188; My.). ಹೊಲೆ ಕೆಡಲು (ನಿಷ್ಕಲೆ Mr. 302). ಹೊಲೆಯಾದವಳು (ರಜಸ್ವಲೆ, ಸ್ತ್ರೀಧರ್ಮಿಣಿ, ಮಲಿನಿ, ಪುಷ್ಪವತಿ, ಋತುಮತಿ, ಉದಕ್ಯೆ Si. 188); ಹೊಲೆ ನಿನ್ತು ಹೋದ ಮುದುಕಿಯನ್ಥಾವಳು (ನಿಷ್ಕಲೆ, ವಿಗತಾರ್ತವೆ 188); ಹೆಂಗಳ ಹೊಲೆ (ರಜಸ್ 464). **2,** taint, pollution, defilement; impurity; meanness, etc. (C.). ಮುಟ್ಟಾದ ಹೊಲೆಯೊಳಗೆ ಹುಟ್ಟೋದು ಜಗವೆಲ್ಲ; ಮುಟ್ಟ ಬೇಡೆನ್ದು, ತೊಲಗುವ ಹಾರ್ವ ತಾ ಹುಟ್ಟಿದನೆಲ್ಲಿ? (Sp.). ಎಂಜಲು ಹೊಲೆಯಿಲ್ಲ, ಸಂಜೆಗತ್ತಲೆಯಿಲ್ಲ, ಅಂಜಿಕೆಯೆಮ್ಬ ಭಯವಿಲ್ಲ ಜ್ಞಾನವೆಮ್ಬ ಅಂಜನವಿರಲು (Sp.). ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಕುಲವಿಲ್ಲ, ಗಂಗೆಗೆ ಹೊಲೆಯಿಲ್ಲ.—ತೊಲೆಯಿನ್ದ ಹಲವಾಗುತ್ತದೆ, ಹೊಲೆಯಿನ್ದ ಭ್ರಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.—ನೆಲೆಯಿಲ್ಲದವನ ಮಾತು ಹೊಲೆಗಿನ್ತ ಹೆಚ್ಚು (Prvs.). — ಹೊಲೆಗಲಸು. -ಕಲಸು. To have one's self intermixed with pollution (of caste), to be defiled (Bp. 55, 6; 57, 38). 2, to defile (55, 9. 12). — ಹೊಲೆಗಿನ್ನರಿ. -ಕಿನ್ನರಿ. A vulgar lute, a lute of the Čaṇḍâlas (ಚಾಣ್ಡಾಲಿಕೆ, ಕಣ್ಡೋಲವೀಣೆ, ಚಣ್ಡಾಲವಲ್ಲಕಿ Nr.). — ಹೊಲೆಗೆಡು. -ಕೆಡು. To be ruined by any pollution (as a house, My.). — ಹೊಲೆಗೇರಿ. -ಕೇರಿ. = ಪೊಲಗೇರಿ. A street of pollution or filth: a street or place where outcasts or Hŏlĕyas live (Bp. 30, 28; 49, 30; C.).

Digitized by Google

— ಹೊಲೆಪಾಟು. A bad state or mode. See Sp. s. ಮೆಳೆ. — ಹೊಲೆಮನ. An impure, base mind (Abhâ. 2, 82). — ಹೊಲೆಮನೆ. A room appropriated to a woman in her courses (My.); a lying-in chamber (My.). — ಹೊಲೆಯ. -ಅ 3. = ಪೊಲೆಯ, q. v. A low-caste man, a Hŏleya (ದಿವಾಕೀರ್ತಿ Hlâ., Mr. 479; ಚಣ್ಡಾಲ, ಪ್ಲವ, ಮಾತಂಗ, ದಿವಾಕೀರ್ತಿ, ಜನಂಗಮ, ನಿಷಾದ, ಶ್ವಪಚ, ಅನ್ತೇವಾಸಿ, ಚಾಣ್ಡಾಲ, ಪುಕ್ಕಸ Nr.; ದಿವಾಕೀರ್ತಿ, ಪೊಲೆಯ Nn. 152; Bp. 21, 44; 56, 49. 50; Bh. 8, 25, 40; 6, 3, 48; Dp. 24; C.; B. 5, 123). ಹೊಲುವ ಕೆಯ್ಯೊಳು ಪೂಜೆ, ಮೆಲುವ ಬಾಯೊಳು ಮನ್ತ್ರ; ಸಲೆ ಪಾಪವೆರೆದ ಮನದೊಳು ಪೂಜಿಪನು ಹೊಲೆಯಗುಕಷ್ಟ (Sp.). ಹೊಲೆಯನ ಪಾಯಸ ಹಾರುವನಿಗೆ ಯಾಕೆ? — ಹೊಲೆಯನ ನಿಮ್ಬೆ ಹೊಲವ ಹೊಗ ಬಾರದು, ಕುಳ್ಳನ ನಿಮ್ಬೆ ನೀರಿಗಿಳಿಯ ಬಾರದು. — ಹೊಲೆಯನ ಇಷ್ಟ ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿಯ ಕೇಡು. — ಹೊಲೆಯ ಹೊತ್ತು ಅರಿಯ, ಕಬ್ಬುಲಿಗ ಕಾರ್ಯ ಅರಿಯ. — ಹಾರುವ ಮಾಡುವದು ಪಿಣ್ಡಕ್ಕೆ, ಹೊಲೆಯ ಮಾಡುವದು ಹೆಣ್ಡಕ್ಕೆ (Prvs.). — ಹೊಲೆಯರ ಕಾಗೆ. A raven (Pr.). — ಹೊಲೆಯರ ಹೊಲೆಯ. A very low Hŏleya (Bp. 56, 48). — ಹೊಲೆಯವ. -ಅವ. A nasty man (My.). 2, a Hŏleya (ಚಣ್ಡಾಲ, etc. Si. 341; ಮಾತಂಗ 409). — ಹೊಲೆಯಾಗಿರು. -ಆಗಿ -ಇರು. (A woman) to be in (her) courses (My.). — ಹೊಲೆಯಾಳು. -ಆಳು. A low-caste servant. ಹೊಲೆಯಾಳಿಗೆ ಒನ್ದು ಮನೆಯೊಳು ಸೆರೆಯಾಯಿತು (Prv.). — ಹೊಲೆಯೂರು. -ಊರು. A nasty village (i. e. the yôni). See Prv. s. ಹುಟ್ಟು 1. — ಹೊಲೆ ಹೊರೆ. Impurity to be attached (Bh. 6, 3, 48).

ಹೊಲ್ಲ hŏlla. 1. = ಪೊಲ್ಲ. Meanness, impropriety, etc. (Bp. 40, 47. 49; Bh. 7, 1, 9). ಅಳ ಹೊಲ್ಲ ಅಡಿನ, ಕಿಳಿ ಹೊಲ್ಲ ಕೋಪಗನ, ಅದು ಕೋಪವೋಪರೊಳಿ ಹೊಲ್ಲ, ಮೂರ್ಖನ ಗೆಳೆತನ ಹೊಲ್ಲ (Sp.). ಬೇಡಂಗೆ ಕೊಡೆ ಹೊಲ್ಲ, ಆಡಂಗೆ ಮಡಿ ಹೊಲ್ಲ, ಬೇಡುಮ್ಬವಂಗೆ ಬಟಿ ಹೊಲ್ಲ, ದ್ವಿಜನಿಗೆ ನಾಡ ನುಡಿ ಸಲ್ಲ (Sp.). ಅಡಿ ಹುಸಿಯಲು ಹೊಲ್ಲ, ಕೂಡಿ ತಪ್ಪಲು ಹೊಲ್ಲ, ಕಾಡುವ ನೆಣ್ಣ ಬರ ಹೊಲ್ಲ, ಮಾನಿನಿಗೆ ನಾಡ ಮಾತ್ಹೊಲ್ಲ (Sp.). ಅರಿವು ಇರದಿರೆ ಹೊಲ್ಲ, ಕರಿಯು ಬೆದರಿಲು ಹೊಲ್ಲ, ಅರಿಯದುದಾರೊಳಗಿರ ಹೊಲ್ಲ, ದೊರೆಗಳಗೆ ಸರಿಮಾತು ಹೊಲ್ಲ (Sp.). ಎನ್ತಪ್ಪನಾದರೂ ಮನ್ತ್ರಿಯಾ ಹಗೆ ಹೊಲ್ಲ; ಎನ್ತಕ್ಕುಮ್ ಅರಸು ಮುನಿದರೆ ಆ ಮನ್ತ್ರಿಯನ್ತಕನಕ್ಕು (Sp.).

ಹೊಲ್ಲ hŏlla. 2. (fr. ಪೊಲ್ 1 = a ಹೊಲ್). Joining, uniting (T. ಪುಲ್ಲ್). — ಹೊಲ್ಲಾಹೊಲ್ಲಿ. (Šmd. 220, o. r. in Mdb. MS. ಹೊಲ್ಲಾಹೊಲ್ಲ). A close fight.

ಹೊಲ್ಲಮೆ hŏllamĕ. = ಪೊಲ್ಲಮೆ, etc. Badness, etc. (ಪ್ರತ್ಯವಾಯ Hlâ.).

ಹೊಲ್ಲಯಿಸು hŏllayisu. To join (v. t.?). ಹೊಲ್ಲಯಿಸಿದಂ or ಹೊಲ್ಲೈಸಿದಂ (Šmd. 189).

ಹೊಲ್ಲವೆ hŏllavĕ. = ಹೊಲ್ಲಮೆ, etc. (ಅಪಕಾರ, ದ್ರೋಹ Hlâ.).

ಹೊಲ್ಲಹ hŏllaha. = ಹೊಲ್ಲಹು, ಹೊಲ್ಲೆಹ, ಹೊಲ್ಲೆಹು. Badness, impropriety, contumeliousness; reproach, blame. ಇಲ್ಲದ ಹೊಲ್ಲಹವನ್ ಇಕ್ಕುವ (ಮಿಥ್ಯಾಭಿಯೋಗ, ಅಭ್ಯಾಖ್ಯಾನ Nr. a). (For another ಹೊಲ್ಲಹ see s. ಹೊಲ್).

ಹೊಲ್ಲಹು hŏllahu. = ಹೊಲ್ಲಹ, etc. ಇಲ್ಲದ ಹೊಲ್ಲಹಂ ಮೇಲಿಕ್ಕಿ ನುಡಿಹ (ಮಿಥ್ಯಾಭಿಶಂಸನ, ಅಭಿಶಾಪ Nr. a).

ಹೊಲ್ಲಿಯ hŏlliya. (ಹೊಲ್ಲೆಯ). = ಪೊಲ್ಲೆಯ. See Kk. s. ಪೊಲ್ಲಣ.

ಹೊಲ್ಲೆಹ hŏllĕha. = ಹೊಲ್ಲಹ, etc. (ವಾರ್ತ Nn. 138; Bp. 38, 32; 47, 44; 51, 50; Bh. 2, 13, 35). — ಹೊಲ್ಲೆಹಗೆಯ್. To perpetrate bad, savage actions. ಹೊಲ್ಲೆಹಗೆಯ್ವವನು (ನೃಶಂಸ, ಕ್ರೂರಕರ್ಮಕೃತ್ Hlâ.).

ಹೊಲ್ಲೆಹು hŏllĕhu. = ಹೊಲ್ಲಹ, etc. (Bh. 1, 8, 37. 1, 28). ಇಲ್ಲದ ಹೊಲ್ಲೆಹನ್ ಇಕ್ಕುಹ (ಮಿಥ್ಯಾಭಿಯೋಗ, etc. Nr. [illegible]). ಹೊಲ್ಲೆಹ ಚರ್ಮ (ಶಿಪಿವಿಷ್ಟ Hlâ.) ಇಲ್ಲದ ಹೊಲ್ಲೆಹಂ [illegible] (ಮಿಥ್ಯಾಭಿಶಂಸನ Nr. b).

ಹೊಸ hŏsa. 1. = ಒಸ, ಪೊಸ. q. v. Newness, freshness, etc. (Bp. 43, 24; 47, 10; C.; B. 2, 4. 22. 37; [illegible] ನವ G.). — ಹೊಸ ಅಗಸ. A new washerman. ಹೊಸ ಅಗಸ ಗೋಣೀ ಒಗದ (Prv.). — ಹೊಸ ಅತ್ತೆ. A new mother-in-law. ಹೊಸ್ತಲು ದಾಟುವಾಗಲೇ ಹೊಸ ಅತ್ತೆಯನ್ನ [illegible] (Prv.). — ಹೊಸ ಒಲುಮೆ. New or novel love (Bp. [illegible]). — ಹೊಸ ಕಣೆ. A new arrow (J. 13, 20). — ಹೊಸ [illegible] A novel way (J. 22, 46). — ಹೊಸ ತುಪ್ಪ. Fresh ghee ([illegible] ಗವೀನ Hlâ.). — ಹೊಸ ನೀರು. Fresh water, i. e. water lately come into a tank or to-day brought home [illegible]. ಹೊಸ ನೀರು ಬನ್ದು, ಹಳೆ ನೀರು ಕೊಚ್ಚಿ ಕೊಣ್ಡು ಹೋಯಿತು (Prv.). — ಹೊಸ ಪೇಟೆ. A new market-place; N. (My.). — ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆ. New cloth (ಅನಾಹತ, etc. Si. 221). — ಹೊಸ ಬೆಣ್ಣೆ. Fresh butter (Bp. 42, 2). — ಹೊಸ ಮಡಿ. Newly washed clothes (Bp. 21, 9). — ಹೊಸ ಮಡಕೆ. A new vessel (Bp. 55, 29). — ಹೊಸ ಮನೆ. A new house (Dp. 4). ಹೊಸ ಮನೆ ಹೊಗುತ್ತಾ ಕಾಗೆ (that has a bad omen) [illegible] ಕೊಣ್ಡ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಹೊಸ ಮಸೆ. = ಪೊಸ ಮಸೆ q. v. (Bh. 6, 2, 6). — ಹೊಸ ಮಾತು. A new word; news (My.). — ಹೊಸ ಮೋಹ. New (not old) love. [illegible], ಕಲ್ಲ ಮೇಲಿನ ಹಂಸೆ, ಮಲ್ಲಿಗೆಯುರಳ ತನಿಗಮ್ಪು, ಹೊಸ ಮೋಹ ನಿಲ್ಲವು; ನೋಡು! (Sp.). — ಹೊಸ ರೊಟ್ಟಿ. Fresh bread [illegible] 111). — ಹೊಸ ವರ. A new gift (Bp. 23, 13). — ಹೊಸ [illegible] New cloth (ನೂತನಾಮ್ಬರ Nn. 27). — ಹೊಸ ವೈದ್ಯ. A new doctor. ಹೊಸ ವೈದ್ಯನಿಗಿನ್ತ ಹಳೇ ರೋಗಿ ವಾಸಿ (Prv.). — ಹೊಸ ಸೀರೆ. New cloth, a new garment (ಅಹತ Hlâ.; [illegible] ನವಾಮ್ಬರ, etc. Nr.). — ಹೊಸ ಹೊಸ. rep. (B. 2, [illegible] 3, 90).

ಹೊಸ hŏsa. 2. P. p. of ಹೊಸೆ 1, in ಹೊಸ ಹೊಸದು (Bp. 14, 17; 18, 28).

ಹೊಸ hŏsa. 3. P. p. of ಹೊಸೆ 2, in ಹೊಸ [illegible] (Bp. 16, 21; 57, 18).

ಹೊಸಕು hŏsaku. = ಉಸಿಕು, ಉಸಿಗು, [illegible] ಹೊಸಗು. To rub anything between the hands or with the foot (My.; cf. ಹೊಸೆ 1).

ಹೊಸಗು hŏsagu. = ಹೊಸಕು, etc. (My.).

ಹೊಸಗೆ hŏsagĕ. 1. = ಒಸಗೆ 1, ಒಸಿಗೆ, ಪೊಸಗೆ, [illegible] Joy; etc. (My.). 2, = ಮುಹುರ್ತ (My.).

ಹೊಸಗೆ hŏsagĕ. 2. = ಒಸಗೆ 2, ಹೊಸಿಗೆ 2. Report, news, tidings (My.).

ಹೊಸತಿಲು hŏsatilu. ಹೊಸತಿಲ್. = [illegible] A door-sill, a threshold ([illegible] Hlâ.; ದೇಹಲಿ Mr. 199). — ಹೊಸತಿಲುಗನ್ನ. -ಕನ್ನ. A hole made by burglars under a threshold (Bp. 31, 5).

ಹೊಸತು hŏsatu. = ಪೊಸತು 1, etc. That which is new, fresh, novel, etc.; newness, etc. ([illegible] ನವ, ನವೀನ, ನೂತನ, ಅಭಿನವ, ನೂತ್ನ Hlâ.; Bp. 23, [illegible] 53; 32, 22; 38, 52; 47, 18; 60, 19; Bh. 6, 2. 1; My.). [illegible] ಸತಾಗಿ ಮೂಡಿದ ಎಲೆ (ಅಂಕುರ); ಹೊಸತಾಗಿ [illegible] ಪತ್ರ ಪುಷ್ಪ ಫಲಾದಿಗಳ ಗೊಂಚಲು (ಪಲ್ಲವ, ಮಂಜರಿ Nr. [illegible]

Digitized by Google

ತಾಗಿ ಮಲತ ವೊೞಕೆ (ಅಂಕುರ Si. 119); ಹೊಸತಾದದು (ಶಾರದ 431). ಹೊಸತು ಮೆಯ್ಯಲ್ಲಿ, ಹೞತು ಹಗ್ಗದಲ್ಲಿ (Prv.). — ಹೊಸತು ಹೊಸತು. rep. (Bp. 8, 43).

ಹೊಸದು hŏsadu. 1. = ಹೊಸತು, etc. (ಪ್ರತ್ಯಗ್ರ, ಅಭಿನವ, ನವ್ಯ, etc. Si. 374; C.). ಹೞದು ಮಾಡಿ' ಹೊಸದಿಲ್ಲ, ಬಿಳಿದು ಮಾಡಿ' ಬಣ್ಣವಿಲ್ಲ (Prv.). — ಹೊಸ ಹೊಸದು. rep. (B. 5, 269). ಆಗಾಗ್ಗೆ ಹೊಸ ಹೊಸದಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ ಪ್ರಜ್ಞೆಯುಳ್ಳವನು (ಪ್ರಗಲ್ಭ, etc. Si. 359).

ಹೊಸದು hŏsadu. 2. P. p. of ಹೊಸೆ 1, in ಹೊಸ ಹೊಸದು. See Bp. s. ಹೊಸ 2.

ಹೊಸದು hŏsadu. 3. P. p. of ಹೊಸೆ 2 (My.; see Bp. s. ಹೊಸ 3).

ಹೊಸಬ hŏsaba. = ಪೊಸವ್ಬ. A new man (Bp. 21, 20; C.; B. 4, 157; 5, 48).

ಹೊಸಬಿಗ hŏsabiga. A wonderful man (Bh. 7, 4, 2).

ಹೊಸಲು hŏsalu. = ಒಸಲು, ಹೊಸತಿಲು, etc. (My.).

ಹೊಸಿಗೆ hŏsigĕ. 1. = ಹೊಸಗೆ 1, etc. Joy; etc. (My.). — ಹೊಸಿಗೆಪ್ರಸ್ತ. = ಋತುಶಾಂತಿ (My.). — ಹೊಸಿಗೆಬಾಗಿಣ. Distribution of cakes at the ಋತುಶಾಂತಿ (My.).

ಹೊಸಿಗೆ hŏsigĕ. 2. = ಹೊಸಗೆ 2, etc. Report, etc. (My.).

ಹೊಸಿಲು hŏsilu. = ಹೊಸಲು, etc. (My.).

ಹೊಸೆ hŏsĕ. 1. = ಪೊಸೆ 1. To churn; to rub, to generate fire by friction. P. ps. ಹೊಸದು, ಹೊಸೆದು. ಕಿಚ್ಚ ಹೊಸೆವ ಕೋಲು (ಅರಣಿ Hlâ.). ಯಾಗಾಗ್ನಿಯ ಹೊಸೆವ ಮರಂ (ಅರಣಿ Nr.). ಹೊಸವ ಕೋಲ್ (Bp. 18, 28). ಹಸಿಯ ಸಮಿಧೆಯ ತನ್ದು ಹೊಸದರುಣ್ಟೇ ಕಿಚ್ಚು? ವಿಷಯಗಳುಳ್ಳ ಮನುಜಂಗೆ ಗುರುಕರುಣ ವಶವರ್ತಿಯಹುದೇ? (Sp.).

ಹೊಸೆ hŏsĕ. 2. = ಪೊಸೆ 3. To twist, etc. (C.; Bp. 42, 2; B. 2, 42). P. ps. ಹೊಸದು, ಹೊಸೆದು, ಹೊಸ್ತು.

ಹೊಸ್ತಲ hŏstala. = ಹೊಸ್ತಲು. (G. 72. 189. 270. 499).

ಹೊಸ್ತಲು hŏstalu. = ಹೊಸತಿಲು, etc. (B. 4, 199). ಬಾಗಿಲ ಹೊಸ್ತಲು (ಗೃಹಾವಗ್ರಹಣಿ, etc. Si. 110). ಹೊಸ್ತಲು ದಾಟುವಾಗಲೇ ಹೊಸ ಅತ್ತೆಯನ್ನ ತರ ಬೇಕನ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಹೊಸ್ತಿಲು hŏstilu. ಹೊಸ್ತಿಲ್. = ಹೊಸತಿಲು, etc. (ಗೃಹಾವಗ್ರಹಣಿ, ದೇಹಲಿ Nr.; J. 5, 68; My.). ಪ್ರಸ್ತಪ್ರಯೋಜನ ಎದ್ದರೆ ಹೊಸ್ತಿಲಲ್ಲೇ ಕಾಣುವದು (Prv.).

ಹೊಸ್ತು hŏstu. 1. = ಹೊಸತು, etc. That is new, etc.; newness, etc. (My.; ಪ್ರತ್ಯಗ್ರ, etc. Si. 374). ಹೊಸ್ತಾಗಿದ್ದದು (ನೂತನ, etc. Dhw.). ಹೊಸ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅಗಸ ಗೋಣೀ ಒಗದ, ಹೞದಾದರೆ ಬಟ್ಟೆ ಒಗೆಯುವದೇ ಪ್ರಯಾಸ (Prv.; *cf.* the Prv. s. ಹೊಸ ಅಗಸ).

ಹೊಸ್ತು hŏstu. 2. P. p. of ಹೊಸೆ 2. (My.; Si. 381).

ಹೊೞ hŏḷa. = ಹೊೞದು, ಹೊೞೆದು. P. p. of ಹೊೞ 1, in ಹೊೞ ಹೊೞೆ (Bp. 27, 23; Râm. 3, 6, 43; Bh. 1, 17, 10; J. 2, 40; 6, 10; 11, 10; 15, 10).

ಹೊೞಕಿಸು hŏḷakisu. To cause to appear (Râm. 6, 54, 27.).

ಹೊೞಕು hŏḷaku. 1. To make one's appearance, to appear, to become manifest (Bh. 1, 7, 32; Râm. 3, 6, 43. 58; 3, 7, 15; 6, 11, 2; 6, 30, 14; 6, 50, 28).

ಹೊೞಕು hŏḷaku. 2. Lustre, shine (*cf.* ಪೊಡಕು?). ಬೆಳಕು ಇಲ್ಲದೆ ಹೊೞಕು ಕಣ್ಡೀತೇ? (Prv.).

ಹೊೞಚು hŏḷaču. To pare off (Bp. 43, 25; see s. ಉೞ 4).

ಹೊೞತ hŏḷata. Lustre, shine (My.).

ಹೊೞದು hŏḷadu. = ಹೊೞೆದು. P. p. of ಹೊೞೆ 1. (Bp. 27, 23; 25, 5).

ಹೊೞಪಿಸು hŏḷapisu. 1. = ಪೊೞಯಿಸು, ಹೊೞಿಸು. To brandish (as a sword, My.).

ಹೊೞಪಿಸು hŏḷapisu. 2. To make bright, to scour, to furbish (My.).

ಹೊೞಪು hŏḷapu. = ಪೊೞಪು 1, etc. Radiance, etc. (C.; B. 4, 124. 225). ಬಹೞ ಹೊೞಪು (ಸುಷಮೆ, ಪರಮಶೋಭೆ Si. 32).

ಹೊೞಲೆ hŏḷalĕ. = ಒೞಲೆ. (My.).

ಹೊೞವು hŏḷavu. = ಹೊೞಪು. (My.).

ಹೊೞಸು hŏḷasu. = ಪೊೞಯಿಸು, etc. To cause to roll, to cause to welter (Bh. 3, 18, 14); to cause to move about or to and fro (6, 3, 2).

ಹೊೞಹು hŏḷahu. 1. = ಪೊೞಪು, etc. Radiance, etc. (ಸ್ಫುರಣ, ಸ್ಫರಣ Nr.; Râm. 3, 4, 25; J. 12, 20; 30, 10; Bh. 1, 15, 19; 6, 2, 6). — ಹೊೞಹುಗಿಡು. -ಕಿಡು. Radiance to be destroyed: to become gloomy (ನಿಃಪ್ರಭ Nr.). — ಹೊೞಹುನುಡಿ. Bright, cheering speech (ಶಾನ್ತ Mr. 84).

ಹೊೞಹು hŏḷahu. 2. = ಪೊೞಪು 2. A swing, a hammock (ಪ್ರೇಖ, ಪೊೞಪು Nr. 129).

ಹೊೞಹು hŏḷahu. 3. The neck of a lute. ವೀಣೆಯ ಹೊೞಹು (ಪ್ರವಾಲ, ವಿಪಂಚಿ Nn. 7).

ಹೊೞಿವಿಕೆ hŏḷivikĕ. Shining, shine (Čb. 106).

ಹೊೞಿಸು hŏḷisu. = ಹೊೞಪಿಸು 1, etc. ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಹೊೞಿಸು (ಝುೞಿಪಿಸು G.).

ಹೊೞೆ hŏḷĕ. 1. = ಪೊೞೆ 1. To be radiant or bright, to shine (Bp. 18, 2; 26, 13; 32, 6; 61, 66; Râm. 1, 13, 6; 6, 30, 9; Bh. 4, 4, 36; 6, 3, 18; J. 13, 51; C.; Si. 176; B. 1, 18). P. ps. ಹೊೞದು q. v., ಹೊೞೆದು. ಹೊೞವ ಅರಳೆಲೆ (Prll. 3, 25).

ಹೊೞೆ hŏḷĕ. 2. = ಪೊೞೆ 2. To roll: to fail (as a promise, J. 4, 2).

ಹೊೞ್ಳಿಸು hŏḷḷisu. = ಹೊರೞಿಸು, etc. To cause to roll (v. t., My); to roll (v. t., My.). **2,** to cause to escape one's grasp (Bh. 6, 4, 34; 7, 4, 54).

ಹೊೞ್ಳು hŏḷḷu. 1. = ಪೊೞ್ಳು, q. v. Hollowness; etc. **2,** a worthless person (Bp. 21, 40; 56, 20). ಮರನ ಹೊೞ್ಳು (Bh. 1, 19, 23. 25). — ಹೊೞ್ಳಾಗು. -ಆಗು. To become worthless or vain (as abstract meditation, Bh. 3, 5, 21); to become hollow or empty (My.). — ಹೊೞ್ಳಿಱಿತ. -ಇಱಿತ. The dealing out of harmless blows (Bh. 1, 13, 5). — ಹೊೞ್ಳುಕಣೆ. A hollow, strengthless arrow (Bh. 8, 23, 44). — ಹೊೞ್ಳುಗಳೆ. -ಕಳೆ. = ಪೊೞ್ಳುಗಳೆ. To despise, to scorn. ಜಳ್ಳು ಮಾತಿನಿನ್ದ ಹೊೞ್ಳುಗಳೆಯುತ್ತಾನೆ (Prv.). 2, deprive of

Digitized by Google

strength (Bh. 8, 28, 19). — ಹೊಳ್ಳುವಾತು. -ಮಾತು. = ಪೊಳ್ಳುಮಾತು. An empty, vain word (Bh. 8, 22, 27). — ಹೊಳ್ಳುವಾಱು. -ಪಾಱು. To run about to no purpose (Bh. 1, 14, 34); to fly fruitlessly (8, 25, 17). — ಹೊಳ್ಳೆದೆ. -ಎದೆ. Cowardice (J. 23, 10). — ಹೊಳ್ಳೆಳ್ಳು. -ಎಳ್ಳು. Barren sesamum (ತಿಲಪಿಂಜ, ತಿಲಪೇಜ, ಷಣ್ಡತಿಲ Hlâ., Nr.).

ಹೊಳ್ಳು hŏḷḷu. 2. = ಹೊರಳು, etc. To roll, etc. (My.). — ಹೊಳ್ಳಾಡು. -ಆಡು. To roll about (v. i.), etc. ಹೊಳ್ಳುವ ನುಜರು ತಾವು ಸುಳ್ಳುಸಂಸಾರದೊಳು ಮಳ್ಳಿಡಿದು, ಮಾಯೆಯೆಮ್ಮುವಳ ಬಲೆಯೊಳು ಹೊಳ್ಳಾಡುತಿಹರು (Sp.).

ಹೊಳ್ಳುಗ hŏḷḷuga. = ಹೊಳ್ಳೆಗ. A man destitute of strength, a weak man (Bh. 8, 24, 40).

ಹೊಳ್ಳೆ hŏḷḷĕ. 1. = ಹೊರಳೆ 1. A nostril (C.; B. 4, 83).

ಹೊಳ್ಳೆ hŏḷḷĕ. 2. = ಒಳ್ಳೆ 2. — ಹೊಳ್ಳೆಹಾವು. A kind of amphisbaena (My.).

ಹೊಳ್ಳೆಗ hŏḷḷĕga. = ಹೊಳ್ಳುಗ. (J. 4, 21).

ಹೊೞಲ್ hŏḻal. ಹೊೞಲು. = ಪೊೞಲ್, etc. A town (Bp. 40, 36; 57, 47; RÂm. 3, 2, 16; 6, 53, 6).

ಹೊೞೆ hŏḻĕ. = ಪೊೞೆ 1. A river (ನದಿ Nn. 11, 40; C.). ಹೊೞೆಯ ವೇಗ (ಸ್ರೋತಸ್ Si. 465). ಹೊೞೆಯ ನೀರಿಂ ಬೆಳವ ಮಹಿ (ನದೀ ಮಾತೃಕ Mr. 94). ಹೊೞೆ ದಾಟದ ಮೇಲೆ ಅಮ್ಬಿಗನ ಮಿಣ್ಡ. — ಹೊೞೆಗೆ ಹಾಕುವವಾದರೂ ಅಳೆದು ಹಾಕ ಬೇಕು. — ಹೊೞೆಗೆ ಇಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಚಳಿಯೇನು? ಮೞೆಯೇನು? — ಹೊೞೆಗೆ ನೆನೆಯದ ಕಲ್ಲು ಮೞೆಗೆ ನೆನದೀತೇ? — ಹೊೞೇ ಪರ್ಯನ್ತರ ಓಟ, ದೊರೇ ಪರ್ಯನ್ತರ ದೂಱು. — ಹೊೞೆ ಮೂಗಾವದ, ಅನ್ನ ಕೆರಾ ಕಳಚುವದುಣ್ಟೇ? — ಹೊೞೇ ನೀರಿಗೆ ದೊಣ್ಣಪ್ಪನಾಯಕನ ಅಪ್ಪಣೆಯೇ? — ಮೞೆಗೆ ಹೆದಱ, ಹೊೞೀಲಿ ಹಾರಿದ ಹಾಗೆ (Prvs.). ಹೊೞೆಯ ನೀರೊಬ್ಬನೇ ಅಳೆಯ ಬಹುದೆನ್ದರೇ ಅಳೆಯ ಬಹುದೆನ್ದು ಎನ ಬೇಕು; ಮೂರ್ಖನ ಕಳೆಯಲಳವಲ್ಲ (Sp.). — ಹೊೞೆಚುಳ್ಳಿ. A spinous shrub growing in salt marshes, the holly-leaved acanthus, Acanthus ilicifolius Lin. (St. & Pl.). — ಹೊೞೆನೆಕ್ಕಿಮರ. = ನಾಱುವೆಪ್ಪೇಳಿಮರ. (St. & Pl.). — ಹೊೞೆದಾಸಾಳದ ಮರ. A valuable timber tree with showy purple flowers, Lagerstroemia flos reginae Retz. (Z.). — ಹೊೞೆ ಹಳ್ಳ. dupl. (G. 106; 5, 298).

ಹೋ hô. 1. = ಪೋ, q. v. Going, etc. — ಹೋಗಾಲ. -ಕಾಲ. The time of going or going away: death (My.).

ಹೋ hô. 2. = ಹೊ. A common particle used in stopping (ನಿವಾರಣಾರ್ಥ Śmd. 393; ಹಾ, ನಿಲಿಸುವದು, ಬೇಡೆಮ್ಬುದು Nn. 140; Bp. 9, 32; 55, 52; Śsv. 1, after 79), in rejoicing (Bp. 17, 14), in fear (26, 28), in pain (38, 10) or sorrow (50, 7). — ಹೋಯೆನ್. -ಎನ್. To utter ಹೋ (Bp. 28, 60. 63). — ಹೋ ಹೋ. rep. (Bp. 8, 17; 22, 30; 44, 10; 52, 13).

ಹೋ hô. A particle used in calling (Sk.; ಸಮ್ಬೋಧೆ Mr. 537), challenging (Sk.), surprise (Sk.), and remembering (ಸ್ಮರಣೆ 537).

ಹೋಕ hôka. = ಪೋಕ, q. v. A goer, etc. See ತಲೆ-, ತಿಣ್ಡಿ-, ದಾರಿ-, ಹಾದಿ-.

ಹೋಕು hôku. The state of anything being gone: a defect, a fault (My.; T. ಪೋಕ್ಕು). ಹೋಕಿಲ್ಲದ ಕೆಲಸ ನಾಕದಲ್ಲಿಯೂ ಬೇಕು (Prv.).

ಹೋಕೆ hôkĕ. Going: a way, a passage, a means (My.; Tē. ಓಕ, ಪೋಕು, ಪೋಕ; T. ಪೋಕ್ಕು, M. ಪೋಕ್ಕು).

ಹೋಗಿಸು hôgisu. = ಪೋಗಿಸು. To cause to go, etc. (My.).

ಹೋಗು hôgu. 1. = ಪೋಗು 1 q. v., etc. To go; etc. (C.); to go on (Bp. 50, 49); to go near, to embrace sexually (see Sp. below). ಹೋಗ ಬಾರದು (ಗಹನ, ಕಲಿಲ); ಹೋಗ ಬಾರದ ಒಟ್ಟ (ಕಾನ್ತಾರ, ದುರ್ಗ Nn.); ಹೋಗ ಬಾರದನ್ಥದು (ಅಕ್ತರ, ಅಸಂಗತ Nn. 75). P. p. ಹೋಗಿ (C.); relative P. p. ಹೋದ; relative present participle ಹೋಗುವ (C.), ಹೋಪ (Bp. 28, 37; 45, 34), ಹೋಪ q. v. 3rd person singular imperfect ಹೋದನು (C.), ಹೋದಂ (Bp. 14, 9), ಹೋಯ್ತು (C.); 3rd person imperative ಹೋಗಲಿ (Bp. 51, 30; C.); 2nd person plural imperfect once ಹೋದಿರಿ (Bp. 23, 36, instead of the old form ಪೋದಿರ್). In *common* language ಹೋಗು is frequently joined to a P. p. ಅವದಿರು ಬೆನ್ದು ಹೋದರು (Bh. 1, 8, 89). ಎತ್ತ ಹೋದರೂ ಹೋಗುವದು (ಪ್ರಮಾದ, etc. Si. 71); ಹರಾಗು ಹಾಟ ಹೋದುದು (ಅತಿಸಾ 85); ರೋಗದಿನ್ದ ದುರ್ಬಲನಾಗಿ ಬೊಗ್ಗಿ ಹೋದವನು (...) 203); ಸತ್ತು ಹೋದವನು (ಮೃತ 243); ಸೋತು ಹೋದವನು (ಜಿತ, etc. 296); ನೀರು ಹೋದ ಅನ್ನ (ಭಕ್ತ, etc. 315); ... ಹೋದದು (ಪ್ರಾಕ್ 475). — ದಾಸಿಯನು ಹೋಗುವಗೆ ... ಕೆಯ್ದು, ಹೇಸಿ ತೊಲಗುವವಳು ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಆಯುಷ್ಯ ... (Sp.). ಹೋಗು! ಅದ್ಬೋದಿಲ್ಲ, ಹೊಗೆ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ. — ಹೋಗಬೇಕಾದ ಊರಿಗೆ ಆಗದಿದ್ದ ಚೀಟು. — ಹೋದ ಪುಷ್ಪ, ಬನ್ದ ಪುಷ್ಪ, ... ಗೆ ನೀರಿಲ್ಲ. — ಹೊದರೆ ಕಾಸಿ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಗಾಸಿ, ... — ಹೋದರೆ ಒನ್ದು ಕಲ್ಲು, ಬನ್ದರೆ ಒನ್ದು ಹಣ್ಣು. — ಹೋದ ಒಡವೆ ಹೋದದು. — ಹೋದೆಯಾ, ಪೀಡೆ? ಅನ್ದರೆ ಒನ್ದ ಬೆರಕಿ ... — ಭ್ರಾನ್ತಿ ಹೋದರೂ ಭಯ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. — ಮುಚ್ಚಿ ಇಟ್ಟರೆ ... ಹೋದೀತೇ? — ಮುಳ್ಳುಮೊನೆಯಷ್ಟು ಆಸ್ಪದ ಕೊಡುವದ ... ಬೇಡ. — ಮಾತು ಬನ್ದಾಗ ಸೋತು ಹೋದವನೇ ... (Prvs.). — ಹೋಗಗೊಡು. -ಕೊಡು. To allow or permit to go (C.; B. 5, 85. 194). — ಹೋಗ ಬರು. To go and come (B. 5, 126). — ಹೋಗ ಬಿಡು. To let go (Bp. 59, 13; 60, 15. 25). — ಹೋಗಲಾಡಿಸು. -ಆಡಿಸು. To remove; to make away with, to destroy, to kill; to dissipate (My.; Si ...). ಇದ್ದದ್ದು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಕಲಿತ ಬುದ್ಧಿ ... (Prv.). — ಹೋಗಲಾಡು. -ಆಡು. To let go; to lose; to dissipate; to retract (a word), to fail in (a promise, My.). — ಹೋಗಗೊಡಿಸು. -ಈಸು. = ಹೋಗಗೊಡು. (My.). — ಹೋಗ ಹೋಗಲು = ಹೋಗುತ್ತಾ ಹೋಗು. (Bp. 18, 4; B. 5, 305). — ಹೋಗಾಡಿಸು. -ಆಡಿಸು. = ಹೋಗಲಾಡು. (My.). ಮಕ್ಕಳ್ ಹೋದ, ಮಡದಿಕಳ್ ಹೋದ, ... ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೋಗಾಡಿಸಿ ಬನ್ದ (Prv.). — ಹೋಗಾಡು. -ಆಡು. To throw away, to scatter, to squander, to dissipate (... ದತ್ಯಜನ Śmd. Dh.; My.; Mhr. ಹೋಗಾಡಣೀ). ... ಮಾತಾಡಿ, ಇದ್ದವನು ಹೋಗಾಡಿ, ಉದ್ದ ಮರದ ತುದಿ ಮುಟ್ಟಿ ... ತಪ್ಪಿ ಬಿದ್ದು ಸತ್ತನ್ತೆ (Sp.). 2, to abandon, to quit. ... ಹೋಗಾಡಿದರು (*i. e.* -ರೂ), ನುಡಿ ನೀಗಾಡಿದರು (*i. e.* -ರೂ, etc. (see Sp. s. ನೀಗಾಡು). 3, to lose (Bp. 21, 47; 22, 60. 62; 28; 54, 39. 41; 58, 44). 4, to discharge (as an obligation, Bh. 8, 24, 42). — ಹೋಗು ಹೋಗು rep. (Bp. 12, 1; 28, 10; 37, 13; 60, 6; B. 3, 100; 4, 5. 67. 150. 215).

ಹೋಗು hôgu. 2. = ಪೋಗು 2. Going; not coming about, failure. See ಆಗು-. — ಹೋಗುಕೆ. -ಒಳೆ. = ಕೆಡೊಳೆ. (My.).

ಹೋಗುವಿಕೆ hôguvikĕ. Going, etc. (Si. 335, 344).

Digitized by Google

296. 390. 393. 395. 398. 399. 416; B. 5, 309). ತೀರಿ ಹೋಗುವಿಕೆ (ಸಾಕಿ Si. 424); ಆಗಿ ಹೋಗುವಿಕೆ (ಅರ್ಥ, ನಿವೃತ್ತಿ 429); ಕಾಣ ದಾರದೇ ಹೋಗುವಿಕೆ (ಅಸ್ತ, ಅದರ್ಶನ 475).

ಹೋಟಿ hôṭi. = ಪೋಟಿ. Resemblance, likeness, similarity (ಸರಿ, ದೊರೆ, ಪಾಸಟ, ಜೋಡು, ಹೊಯಿಕೆಯ್, ಸಂಗಡ, etc., ಸಮಾನ Ss.).

ಹೋಟೆ hôṭĕ. = ಪೋಟೆ. The hollow of a tree (see Nr. s. ಪೊಟೆ and ಹೋಟಿಲ್); a hollow, empty state (My.). ಹೊರಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಕೋಟೆ, ಒಳಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಹೋಟೆ (Prv.). ಮರದ ಹೋಟೆ (ನಿಷ್ಕುಹ G.).

ಹೋತ hôta. = ಪೋತ, etc., ಹೋತು q. v., ಹೋನ್ತು. (My.; ಸ್ತುಭ, etc. Si. 323; see ತಿಣ್ಣೆ-). ಹೋತನಿಗೆ ಗಡ್ಡವೇ ಸಾಕ್ಷಿ.— ಮಾರಿಯ ಕಣ್ಣು ಹೋತನ ಮೇಲೆ.— ಮಾರಿಯ ಮನೆಗೆ ಹೋತ ಕನ್ನ ಕೊಡಿದ ಹಾಗೆ (Prvs.).

ಹೋತ hôta. Tbh. of ಹೋತೃ. See ಮೇಧೋ-.

ಹೋತಾರ hôtâra. Tbh. of ಹೋತೃ (Smd. 104).

ಹೋತು hôtu. = ಹೋತ, etc. A he-goat (ಸ್ತುಭ, ಸ್ತಭ, ಛಾಗ, ವಸ್ತ, ಛಗಲಕ, ಅಜ Nr.; ಸ್ತಭ, ಛಾಗ, etc. Mr. 184; ಅಜ Nn. 47; S. Mhr.; B. 3, 9; 5, 23; see Sp. s. K. ಯಾತ). ಹೋತಿನ ಗಡ್ಡ ನೂತನವನ್ನು, ಕೊಯಿದರೆ ಕೋತಿ ಆದೀತೇ? (Prv.).

ಹೋತೃ hôtṛi. = ಹೋತ, ಹೋತಾರ. An offerer of an oblation or burnt-offering; *a priest who at sacrifice invokes the gods or recites the hymns of the ṛigvêda, a priest conversant with the ṛigvêda.*

ಹೋತ್ರ hôtra. Anything intended or fit for offering with fire (generally clarified butter); the clarified butter so offered; an oblation with fire, a burnt-offering, a sacrifice. See ಏಕಿ-.

ಹೋತ್ರಿ hôtri. A sacrificing priest; the priest who offers the oblation. See ಅಗ್ನಿ-.

ಹೋದ hôda. = ಪೋದ. Relative P. p. of ಹೋಗು 1.

ಹೋನ್ತು hôntu. = ಹೋತು, etc. A he-goat (ಅಜ, ಸ್ತುಭ, ವಸ್ತ, ಛಾಗ, ಛಗಲಕ, ಛಗ Hlâ.).

ಹೋಬಳಿ hôbaḷi. A division of a talook (My.). — ಹೋಬಳಿಶಾನಭೋಗ. The accountant of a hôbaḷi (My.).

ಹೋಬಳಿದಾರ hôbaḷi-dâra. A chief of armed peons (My.; T. ಓಪ್ಪುದೈ = ಕಾವಲ್, custody).

ಹೋಮ hôma. = ಓಮ, etc. (My.).

ಹೋಮ hôma. The act of making an oblation to the gods by casting clarified butter into the fire, accompanied with reciting mantras; an oblation of clarified butter, an oblation with fire, a burnt-offering; *a sacrifice.* ಹೋಮಕ್ಕೆ ಹೋದಲ್ಲಿಯೂ ನಾಮ ಹಚ್ಚ ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೋ?— ಹೋಮ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಹೋಳಿಗೇ ಊಟ ಉಣ್ಣಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದೇ?— ತೇಮಾನದಿನ್ದ ಹೋಮಾ ಮಾಡಿ, ಗುಮಾನ ಪಟ್ಟ.— ನೇಮವಿದ್ದರೆ ವ್ರತ, ಹೋಮವಿದ್ದರೆ ಶೋಭನ.— ನೇಮ ಹೆಚ್ಚಿ, ಹೋಮ ಮಾಡಿ, ಶ್ವಾನನ ಹಾಗೆ ತಿರುಗಾಡುವವಾಯಿತು.— ಪ್ರೇಮದಿನ್ದ ಹೇಮ ಕೂಡಿಸಿ, ಹೋಮಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಿ ತೀರಿಸಿದ.— ಸ್ನಾನ ತಪ್ಪಿದರೆ ಹೋಮದ ದಕ್ಷಿಣೆ ತಪ್ಪೀತೇ? (Prvs.). — ಹೋಮ ಹವನ. dupl. (My.).

ಹೋಮಕರಣ hôma-karaṇa. The act of making a hôma. ನಾಮಕರಣ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಹೋಮಕರಣ (Prv.).

ಹೋಮಕುಣ್ಡ hôma-kuṇḍa. A hole in the ground for receiving the consecrated fire for an oblation. (My.).

ಹೋಮಧೇನು hôma-dhênu. A cow the milk of which is used for oblations (ಮಾಹೇಯಿ Hlâ.; Mr. 180).

ಹೋಮಶಾಲೆ hôma-śâlĕ. A chamber or place for keeping the sacred fire for oblations. (My.).

ಹೋಮಾಗ್ನಿ hôma-agni. Sacrificial fire, the fire for an oblation. (My.).

ಹೋಮಾನಲ hôma-anala. = ಹೋಮಾಗ್ನಿ. (Râm. 1, 16, 47).

ಹೋಯಿತು hôyitu. = ಹೋಯಿತ್ತು, ಹೋಯ್ತು. Third person neuter singular of the imperfect of ಹೋಗು 1. (Bp. 50, 40; 55, 6. 15; C.).

ಹೋಯಿತ್ತು hôyittu. = ಹೋಯಿತು, etc. (Bp. 14, 9).

ಹೋಯ್ತು hôytu. = ಹೋಯಿತು, etc. (C.).

ಹೋರಿ hôri. A bull calf, an uncastrated young male of the ox kind, a young bull (ತರ್ಣಕ, ವತ್ಸ Hlâ.; Bp. 4, 53; C.; B. 3, 17; Tu. ಬೋರಿ). ಹಿಡಿಯಿಸಲ್ ತಕ್ಕ ಹೋರಿ (ಆರ್ಷಭ್ಯ); ಆರು ಹಲ್ಲ ಹೋರಿ (ಷೋಡಶ, ಷಡ್ದಶನ Hlâ.). ತಿದ್ದಲ್ ಆದ ಹೋರಿ (ದಮ್ಯ, ವತ್ಸತರ); ಗೂಳಿಯಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸುವದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಹೋರಿ (ಆರ್ಷಭ್ಯ, ಷಣ್ಡತಾಯೋಗ್ಯ); ತಿದ್ದಲೆನ್ದು, ನೊಗದ ಕೆಲದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ ಹೋರಿ (ಪ್ರಷ್ಠವಾಹ್, ಯುಗಪಾರ್ಶ್ವಗ); ಮೂಗುನೇಣ್ ಇಕ್ಕಿದ ಹೋರಿ (ನಸ್ತಿತ, ನಸ್ಯೋತ Nr.). **2,** a bullock (Bp. 56, 28; Bh. 1, 10, 29; ಆರ್ಷಭ್ಯ, ಹರೆಯದ ಎತ್ತು G.). ಉತ್ತಮದ ಹೋರಿ (ಧೌಮ್ಯ Mr. 179). ಹೋರಿ ನೆಚ್ಚಿ ಹೊಲ ಮಾಡ ಬಾರದು, ಪೋರಿ ನೆಚ್ಚಿ ಬೇಟೆ ಆಗ ಬಾರದು.— ಹೋರಿ ನಡೆಯದಿದ್ದರೆ ದಾರಿ ಉದ್ದ ಅನ್ದ ಹಾಗೆ (Prvs.). See ಎಮ್ಮೆಹೋರಿ, ಕರುಹೋರಿ, ಗೂಳಿಹೋರಿ, ತಿರ್ದುವ್ಹೋರಿ, ಬಲುಹೋರಿ, ಹಿಡಿಹೋರಿ. — ಹೋರಿಗರು. -ಕರು. A bull calf (Si. 319). — ಹೋರಿಯಡೆ. -ಅಡೆ. Cowdung (ಗೋಮಯ Sm. 33).

ಹೋರಿಕ hôrika. ಹೋರಿಗ hôriga. See s. ಹೇರಿಗ.

ಹೋರಿಸು hôrisu. = ಪೋರಿಸು, q. v. (My.).

ಹೋರು hôru. 1. ಹೋರ್. = ಓರು 1, ಪೋರ್ 1. To wrestle; to fight; to altercate (Bp. 18, 11; 21, 36; 58, 34; J. 10, 31; 13, 55; 22, 29; My.). ಹೋರಿ ಬಾಡುವ ದಕ್ಕಿನ್ತ ಸೇರಿ ಬಾಡ ಬೇಕು.— ಹೋರುವ ಮುಣ್ಣೆ ಹೂರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟಾಳೇ?— ಹೋರುವ ಹೆಣ್ಡತಿ, ನಾರುವ ನೀರು ತ್ಯಜಿಸು!— ಸೋರುವ ಮನೆಯನ್ನೂ ಹೋರುವ ಹೆಣ್ಡತಿಯನ್ನೂ ದೂರ ಬಿಡ ಬೇಕು (Prvs.). — ಹೋರಟೆ. -ಅಟೆ. Fight, strife; a fight, a battle, a combat (ಪೋರ್ಕೆ Bhn. 25, o. r. ಹೋರ್ಕೆ; Čpr. 8, 55; Râm. 4, 2, 36; 6, 50, 21; Bh. 1, 8, 2; 9, 2, 15; J. 22, 7). — ಹೋರಾಟ. -ಆಟ. Mutual fight (with the hands); strife, contention, altercation (My.; ಹೋರಟೆ, ಜಗಳ G.). ತೇರಾಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿ ಕೊಣ್ಡ.— ನೀರುಳ್ಳಿಯವನ ಸಂಗಡ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಮೋಟಿಲ್ಲ ನಾರದೇ?— ಮರಾಟರ ಹತ್ತರ ಹೋರಾಟ ಸಲ್ಲ (Prvs.). ಹೋರಾಡು. -ಆಡು. To wrestle, to fight; to altercate (My.). ಎರಡು ಸೇನೆಗಳೂ ದೊಮ್ಮಿಯಾಗಿ ಸೇರಿ ಹೋರಾಡುವ ದ್ವನ್ದ್ವಯುದ್ಧ (ತುಮುಲ Si. 294). — ಹೋರ್ಯಾಡು. -ಆಡು. = ಹೋರಾಡು. (My.). ಹಾಡುವ ಕಾಗೆ ಹೋರ್ಯಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಲ್ಲಿತೇ (or ಬಲ್ಲದೇ? Prv.).

ಹೋರು hôru. 2. = ಪೋರ್ 3, (ಹೊದರು). A hole (B. 4, 91; ತೂತು G.).

ಹೋರುಕುಳಿ hôru-kuḷi. = ಪೋರ್ಕುಳಿ, q. v.

ಹೋರೆ hôrĕ. ಹೋರಾ. (fr. the Greek). The rising of a zodiacal sign; part of the duration of a sign; an hour; a mark, line; a particular scientific work or science. (My.).

ಹೋಱೆ hôṟĕ. (= ಹೊಱೆ). Business, work (My.).

Digitized by Google

ಹೋಱೆಗ hôṟĕga. A servant (Śâstrasâra in W. v. 1297; Bh. 1, 13, 5).

ಹೋಱೇವು hôṟêvu. = ಹೋಱೆ. ಹೋಱೇವು ಇಲ್ಲದೆ ಮಠಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಮಠಪತಿ ಮೂಱು ಬೊಟ್ಟು ವಿಭೂತಿ ಹಚ್ಚಲಿಕ್ಕೆ ಬನ್ದ.—ಹೋಱೇವು ಇಲ್ಲದೆ.ಹೊರ ಗೋಡೆ ಸಾರಿಸಿದರು (Prvs.).

ಹೋರ್ಕೆ hôrkĕ. = ಪೋರ್ಕೆ, q. v.

ಹೋಲ್ hôl. = ಪೋಲ್ 1, etc. To be like, to resemble. ಹೋಲ್ತೆ (Dp. 67, 3. 5).

ಹೋಲಿಕೆ hôlikĕ. = ಪೋಲ್ಕೆ. Resemblance, similitude, likeness (ಉಪಮೆ, ಉಪಮಾನ Nr.; ಸಾಮ್ಯ Nr.; ಉಪಮೆ Dhw.; My.). ಕಿವುಡನಿಗೂ ಮೂಗನಿಗೂ ಹೋಲಿಕೆ ಆದವನು (ಅನೇಡಮೂಕ Si. 363). See Prv. s. ಮಾತು.

ಹೋಲಿಸು hôlisu. = ಪೋಲಿಸು, etc. To cause to resemble; to make analogous; to compare (Bp. 25, 11; 26, 41; 30, 6; 34, 10; 37, 67; 50, 35; 54, 12; J. 17, 59). ಒನ್ದನ್ನು ಒನ್ದಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸು, or ಒನ್ದನ್ನು ಒನ್ದಱ ಸಂಗಡ ಹೋಲಿಸು (My.).

ಹೋಲು hôlu. = ಹೋಲ್, etc. (Bp. 38, 61; 40, 13; 55, 18; Bh. 4, 4, 83. 84; 8, 4, 31; C.). ತನ್ದೆಯ ಹೋಲುವಾತನು (ಪಿತೃಸನ್ನಿಭ, etc. Nr.). ಅರಿಸಿನಪಚ್ಚೆಯನ್ನು ಹೋಲಿ ಹೆಣ್ಣುಕೋತಿಯ ಮುಖದನ್ತೆ ಕೆಮ್ಪಾದ ಬಣ್ಣ (ಶ್ಯಾವ, ಕಪಿಶ Si. 52); ತನ್ದೆಯನ್ನು ಹೋಲಿದವನು (ಮನೋಜವ, ಪಿತೃಸನ್ನಿಭ 355). ತನ್ದೆಯನ್ನು ಹೋಲು, ತನ್ದೆಗೆ-, or ತನ್ದೆಯೊಡನೆ- (My.). ಕೂಸು ಕಾಸು ಹೋಲದು, ಜೋಗುಳ ಮುಗಿಲು ಮುಟ್ಟಿತು (Prv.). ಹುಲಿಯ ಆಕಾರವು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಿಂಹನನ್ನು ಹೋಲುತ್ತದೆ (B. 4, 35). ತುಳುವು ಮಲೆಯಾಳ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಹೋಲುತ್ತದೆ (4, 130). ಹಾಲುಮ್ಬ ಹಂಸವನು ಹೋಲಬಲ್ಲನೆ ಯೋಗಿ? ಮೇಲಣ ಪಥವನಱಿಯದೊಡೆ ಗಿಣಿಯೋದಿ ಕಾಱುಗೆಡದನ್ತೆ (Sp.).

ಹೋಲುವಿಕೆ hôluvikĕ. = ಹೋಲಿಕೆ. (B. 3, 47; 5, 15). ಸರಿ ಹೋಲುವಿಕೆ (ಅನುಹಾರ, ಅನುಕಾರ Si. 393).

ಹೋಲುವೆ hôluvĕ. = ಪೋಲ್ವೆ. Resemblance, etc. (ಅನುಹಾರ, ಅನುಕಾರ Nr.; ಪ್ರಕಾರ, ಸಾದೃಶ್ಯ Nr.).

ಹೋಲ್ವಿಕೆ hôlvikĕ. = ಹೋಲುವಿಕೆ. (ಪ್ರಕಾರ, ಸಾದೃಶ್ಯ Si. 448; ಅನು, ಸಾದೃಶ್ಯ 468; ಉಪಮೆ 469).

ಹೋಷು hôshu. Ardour, eagerness; consciousness, as opposed to insensibility (Mhr., H. ಹೋಷ; R.).

ಹೋಸ್ hôs. = ಉಸ್, etc. A sound used in scaring away animals (My.).

ಹೋಹ hôha. Relative present participle of ಹೋಗು 1 (Bp. 5, 36). ಹೋಹೆ (2nd person singular of the future, Bp. 44, 68); ಹೋಹದು (46, 47); ಹೋಹುದು (28, 16; 32, 13; 41, 17; 44 sum.; 44, 43; 46, 13. 47; Bh. 4, 6, 25), ಹೋಹಳ್ (11, 33), ಹೋಹಿರ್ (56, 24), ಹೋಹರ್ (18, 91), ಹೋಹವು (17; 4; 5, 35; 60, 24). ಹೋಹಂ (let us go, 47, 50). ಮುನ್ದೆ ಹೋಹವನು (ಪುರೋಗ, ಅಗ್ರಸರ, etc.); ಮೆಲ್ಲಗೆ ಹೋಹವನು (ಮನ್ದಗಾಮಿ, ಮನ್ಥರ); ಹರಿದು ಹೋಹಾತನು (ಅತಿಜವ, ಜಂಘಾಲ); ಸ್ವದೇಶದಿನ್ದ ಪರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಹುದು (ಬಹಿರ್ಗಮನ); ತಾನು ಹಗೆಯ ಮೇಲೆತ್ತಿ ಹೋಹಲ್ಲಿ ಹಿನ್ದೆ ರಾಜ್ಯವನುಪದ್ರವ ಮಾಡುವವನು (ಪಾರ್ಷ್ಣಿಗ್ರಾಹ Nr.). ಹೋಹವು (ಪೋಪುವು Śmd. 195 Mdb. Cm.). ಕಾಲವು ಅತಿಗಳದು ಹೋಹಲ್ಲಿ ಕಾಲಾತಿಕ್ರಮ Nn. 132); ಕಾಳೆಗಕ್ಕೆ ಹೋಹಲ್ಲಿ (ಸಮರಪ್ರವೇಶ 151). ಹೋಹಾಗ (Bp. 12, 7; Siṅgirâja 28, 32). See Sp. s. ಮಱದಿ.

ಹೋಹು hôhu. = ಪೋಪು. To be zealously active in going, to be willing to go. ಅತ್ತಿತ್ತ ಹೋಹು ಇರುಹಂ (ಪರಿಸರ್ಯ Nr.).

ಹೋಳ hôḷa. N. of a ṛishi (J. 33, 39).

ಹೋಳಕ hôḷaka. The painted sand-grouse, Pterocles fasciatus (Bḍ.; Mhr. ಹೋಲಾ, a bird, ringed turtle. See ಕಲ್ಲು-.

ಹೋಳಿ hôḷi. N. of a female demon (râkshasî), a paramour of Kâma (Mhr.; My.); the hôḷi festival observed on account of her death for the last three or four days terminating with the full moon of the phâlguna month when Kâma is burnt in effigy (My.; see ಕಾಮನ ಹಬ್ಬ); the red liquid (ಓಕಳಿ) sprinkled at that festival. Cf. ಹೋಲಾಕಾ, ಹೋಲೀ. — ಹೋಳಿಯಾಡು. To sprinkle or squirt ôkaḷi upon one another at the hôḷi feast. ಹೋಳಿಯಾಡದಿದ್ದರೆ ಹೋಳಿಗೇ ತಿನ್ನ ಬಾರದೇ? (Prv.). — ಹೋಳಿಹಬ್ಬ. The hôḷi feast (C.). — ಹೋಳಿಹುಣ್ಣಿಮೆ. The full moon of ಫಾಲ್ಗುನ (C.; B. 2, 51; cf. ಕಾಮನ ಹುಣ್ಣಿಮೆ).

ಹೋಳಿಕೆ hôḷikĕ. = ಹೋಳಿಗೆ 1. ಹೋಳಿಕೆಯೂ ನಾಲಿ- ... ನಾಗಿರ ಬೇಕು (Prv.).

ಹೋಳಿಗೆ hôḷigĕ. 1. = ಪೋಳಿಗೆ. Tbh. of ಪೋಲಿಕಾ. A kind of cake (ಪೂಪ, etc. Si. 314; G.; C.). ಯಾಗಾರ್ಥವಾದ ಹೋಳಿಗೆ (ಪುರೋಡಾಶ Nr.). ಹೋಳಿಗೆ ಹುಗ್ಗಿ ಎತೆ ... ಗ್ಗುರಿ ಬೇಡುತ್ತಿದ್ದ.—ನಮ್ಮ ಮಗ ಇಪ್ಪತ್ತು ಹೋಳಿಗೆ ತಿನ್ನ... ಕುವವರು ಯಾರು?—ನಾಯಿಯ ಬೊಜ್ಜಕ್ಕೆ ... ನಾಳೆ, ನಾಳೆ! ಎನ್ದು, ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿ, ಹೋಳಿಗೆ ... ಕಹಬ್ಬ, ಹೋಳಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು.—ನೆರಮನೇ ಹೋಳಿಗೆ ... ಯಿಸಿದ ಹಾಗೆ.—ಪೀಳಿಗೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಹೋಳಿಗೆ ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ... ಶಬ್ದದ ಅರ್ಥ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ಹಬ್ಬದ ಹೋಳಿಗೆ ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಕಾಣಿ ಇಲ್ಲ.—ಹಬ್ಬ ತಪ್ಪಿದರೆ ಹೋಳಿಗೆ ತಪ್ಪೀತೇ?—ಹೋಳಿ ... ಹೋಳಿಗೇ ಊಟಾ ಉಣ್ಣಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದೇ?—ಹೋಳಿಯಾಡ... ಹೋಳಿಗೇ ತಿನ್ನ ಬಾರದೇ?—ಕೋಡಿಯಾಗಲಿ ... ಪೋಲಿ ಮಾಡುವವಗೆ ಬೀಡಿಲ್ಲ (Prvs.). ... ನ್ನೂ ಹಚ್ಚಿ ಬೆಯಿಸಿದ ಹೋಳಿಗೆ (G. 85); ಅಕ್ಕಿಯ ... ಹೋಳಿಗೆ (ಅಪೂಪ G.). — ಹೋಳಿಗೆಹಂಚು. An iron plate to bake a hôḷigĕ on (My.).

ಹೋಳಿಗೆ hôḷigĕ. 2. = ಹೋಱಿಗೆ (Śmd. 31). Tbh. of ... (Śmd. 31. 358). A blister, etc. (ಹುಗುಳು Kk. ...).

ಹೋೞ್ hôḻ. = ಪೋೞ್, etc. To cleave, etc. P. p. ಪೋೞ್ದು (Bp. 52, 23).

ಹೋೞಲ್ hôḻal. ಹೋೞಲು. = ಪೊೞಲ್ The hollow of a tree (ನಿಷ್ಕುಹ, ಕೋಟರ Nr.; Mr. 105). ... ೞಲು (ನಿಷ್ಕುಟ, ಕೋಟರ Hla.; ನಿಷ್ಕುಟ, ಕೋಟರ Nn. 142, s. r. ಹೋಟೆ). 2, a hollow, a pitfall, a trap (... Mr. 380).

ಹೋೞಿಗೆ hôḻigĕ. = ಹೋಳಿಗೆ 2, q. v.

ಹೋೞಿದು hôḻidu. = ಹೋೞ್ದು. P. p. of ಹೋೞ್ (B...) 53, 71).

ಹೋೞಿಸು hôḻisu. To cause to split, etc. (B... 6, 4, 86).

ಹೋೞು hôḻu. 1. = ಹೋೞ್. etc. (ಹುಣ್ಣು ... G.).

ಹೋೞು hôḻu. 2. = ಪೋೞು 2, etc. A split, a piece a slice, a part (C.; ಹುಣ್ಣು G.). — ಹೋೞ ... One division or side of the body (B. 3, 21). — ಹೋೞು... -ಆಗು. To be divided into parts (Râm. 3, 6, 15). — ಹೋೞು...

Digitized by Google

ಮಾಡು. To split, to divide into pieces or parts (as fruits or nuts, C.; B. 1, 8; 2, 42).

ಹೌ hau. For some Kannada and foreign words with this initial syllable in writ see ಹವು.

ಹೌದ hauda. A basin made for the water of a jet-d'-eau: an uncovered receptacle of masonry for water: a basin or tank; a reservoir (Mhr., H.). ನೀರಿನ ಹೌದ ಮುನ್ನಾದವು (ಅರಯ G.).

ಹೌದಾ haudâ. = ಹವುದಾ, ಹೌದೆ. An uncovered box or chair upon an elephant, for the convenience of the riders (My.; Mhr.).

ಹೌದು haudu. = ಹವುದು, etc. (C.; B. 1, 25; 4, 168; 5, 137). ಹೌದು, ಬಸವಾ, ಹೌದು; ಅಲ್ಲ, ಬಸವಾ, ಅಲ್ಲ (Prv.).

ಹೌದೆ haudĕ. = ಹೌದಾ. ಸವುದೇ ಹೊಡೆ ಹೊತ್ತು ಕೊಣ್ಣು, ಹೌದೇಲಿ ಕೂತ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಹೌರ haura. = ಹವುರ, etc.

ಹೌವು hauvu. Earnest desire; earnest hope (B. 4, 62; Mhr., H. ಹಾವ, ಹಾಂವ).

ಹೌಸ hausa. = ಹವಸು. Inordinate desire; ambition, eagerness, lust, fire (My.; Mhr., H.).

ಹ್ನವ hnava. Secreting, hiding, concealment; a denial. See ಅಪ-, ನಿ-.

ಹ್ನುತಿ hnuti. = ಹ್ನವ. See ಅಪ-.

ಹ್ಯಸ್ hyas. *Yesterday.*

ಹ್ಯಸ್ತನ hyastana. Hesternal, belonging to yesterday.

ಹ್ಯಸ್ತನದಿನ hyastana-dina. *Yesterday.*

ಹ್ಯಾಗೆ hyâgĕ. = ಎಹಗೆ, etc. In what manner? how? (C.; Šmd. 14 Cm.; Si. 469. 470. 474; B. 1, 24; 4, 174; 5, 128). — ಹ್ಯಾಗನ್ದರೆ. -ಅನ್ದರೆ. If one says (or asks) how? 2, if I say (or tell) how? *i. e.* that is to say, namely (C.; B. 4, 215; 5, 38. 95; Si. 274. 315. 401. 403). — ಹ್ಯಾಗಾದರೂ. -ಆದರೂ. Somehow; in one way or another (C.). ಆ ಹುಡುಗನು ಹ್ಯಾಗಾದರೂ ಮಾಡಿ, ದಡಕ್ಕೆ ಬನ್ದು ಹತ್ತಿದನು (B. 4, 39). ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿದರೆ ಹ್ಯಾಗಾದರೂ ಆಗುವದು (Prv.). — ಹ್ಯಾಗೂ. -ಊ 7. = ಹ್ಯಾಗಾದರೂ. (My.). ಬರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಹ್ಯಾಗೂ ಬರೆಯ ಬಹುದು, ಸುಡೋದು ಹ್ಯಾಗೆ? (Prv.). 2, however, at all events (C.). ಹ್ಯಾಗೂ ಹಬ್ಬದೊಳಗೆ ಅಯ್ದು ದಿನ ಸಾಲೆ ಇರುವದಿಲ್ಲ (B. 1, 25). — ಹ್ಯಾಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ. rep. (B. 5, 57).

ಹ್ಯಾಂಗೆ hyâṅgĕ. = ಹ್ಯಾಗೆ, etc. (C.).

ಹ್ಯಾಟೆ hyâṭĕ. = ಹೇಟೆ, etc. (My.).

ಹ್ರಣೇಯೆ hraṇtyĕ. = ಹೃಣೀಯೆ. (Colebr.).

ಹ್ರದ hrada. 1. A ray of light. See ಶತಹ್ರದೆ.

ಹ್ರದ hrada. 2. A large or deep piece of water, *a lake, a pool* (ತೋಯಾಶಯ, ಮಡು Hlâ.; Mr. 416).

ಹ್ರದಿನಿ hradini. 1. Lightning.

ಹ್ರದಿನಿ hradini. 2. *A river.*

ಹ್ರಸಿಷ್ಠ hrasishṭha. (fr. ಹ್ರಸ್ವ). *Shortest, smallest.*

ಹ್ರಸ್ವ hrasva. *Short, small, little,* dwarfish. 2, prosodically or metrically short. 3, a dwarf. 4, a short vowel, a vowel containing only one mâtrâ. See Šmd. 14. 17. 19. 150. 213. 222. 223. 236. 275. 285. 289. 355. 358; Kâvy. I, 1*a*, 10. 11; I, 2, 47-49. 84-89; I, 3, 64-74; I, 4, 13. 14. 19. 21.

ಹ್ರಸ್ವಗವೇಧುಕೆ hrasva-gavêdhukĕ. *The plant Uraria lagopodioides* Dec.

ಹ್ರಸ್ವತೆ hrasvatĕ. Shortness (of a vowel, Šmd. 188. 284. 364. 379).

ಹ್ರಸ್ವತ್ವ hrasvatva. = ಹ್ರಸ್ವತೆ. (Šmd. 189. 365 Cm.).

ಹ್ರಸ್ವಮೂರ್ತಿ hrasva-mûrti. Short in stature, small in figure, dwarfish. (R.).

ಹ್ರಸ್ವಾಕ್ಷರ hrasva-akshara. A short letter, a letter with a short vowel (Šmd. 71).

ಹ್ರಸ್ವಾಂಗ hrasva-aṅga. *N. of a medicinal plant* (= ಜೀವಕ).

ಹ್ರಸ್ವಿ hrasvi. A small bird (ಕಿರುಪಕ್ಷಿ Mr. 175).

ಹ್ರಾದ hrâda. *Noise, sound.*

ಹ್ರಾದಿ hrâdi. ಹ್ರಾದಿನ್. Making a sound or noise.

ಹ್ರಾದಿನಿ hrâdini. *Indra's thunderbolt.* 2, *lightning.* 3, a river.

ಹ್ರಾಸ hrâsa. Sound, noise. 2, shortening, diminution, abatement, decrease, decline, deterioration, detriment; paucity, scarcity. (R.).

ಹ್ರೀ hrî. *Shame, bashfulness, modesty.*

ಹ್ರೀಣ hrîṇa. *Ashamed, bashful, modest,* shy, timid.

ಹ್ರೀತ hrîta. *Ashamed, bashful, modest.*

ಹ್ರೀವೇರ hrîvêra. *A kind of Andropogon, a drug and perfume* (ಕರಿಯ ಬಾಳ Hlâ.).

ಹ್ರೀವೇಲ hrîvêla. = ಹ್ರೀವೇರ. (Sk.).

ಹ್ರೇಷೆ hrêshĕ. *Neighing* (of a horse).

ಹ್ಲನ್ನ hlanna. Glad, pleased, delighted, happy. See ಪ್ರ-.

ಹ್ಲಾದ hlâda. Pleasure, joy. See ಪ್ರ-.

ಹ್ಲಾದಿನಿ hlâdini. = ಹ್ರಾದಿನಿ. Indra's thunderbolt. 2, *lightning.* 3, *the gum olibanum tree, Boswellia serrata* (= ಗಜಭಕ್ಷ್ಯ).

ಹ್ವ hva. Crooked, curved, bent. See ಪ್ರ-.

ಹ್ವರ hvara. (ಹ್ವರಸ್). Crookedness; the state of being bent (towards). See ಉಪ-.

ಹ್ವಲ hvala. Moving, shaking, trembling. See ವಿ- (for which *cf.* also ಹ್ವರ).

Digitized by Google

ಳ್.

L

ಳ್ ḷ. The fifty-fifth letter of the Alphabet (Śmd. 11. 12. 21). It forms the final of many words, *e. g.* ಒಳ್, ತಳ್ (Mdb. ತಳ್), ಎಡುಳ್, ಕರುಳ್, ಕುರುಳ್, ತಿರುಳ್, ಮುಗುಳ್ (59), ಮುಳ್ (139), ಸುಸುಳ್, ಬಗುಳ್, ಬೇಳ್, ಮಸುಳ್, etc. About its reduplication when final see 84. 205. 214. It takes the place of ಟ್ (81) and ಡ್ (29. 397), and changes into ಣ್ (ಉಣ್ಬು fr. ಉಳ್, ಕೊಣ್ಡು fr. ಕೊಳ್, 291. 292); *cf.* ಮಣಲ್ = ಮಳಲ್. In the Kannaḍa of the present day it represents also the ancient letter ೞ್. *Cf.* also the different forms of ಕೊೞ್ೞ.

ಳ ḷa. The letter ಳ್ pronounced with a short a, as is generally done at school. **2**, the number 9 (Mr. 349).

ಳ ḷa. A very common substitute for Saṁskṛita ಡ್, when it is called *kshaḷa* (Śmd. 12. 13. 44. 45). This kshaḷa changes places with the ancient letter ೞ್ in several words (30).

ಳಕಳ್ ḷakaḷ. ಳಕಳಿ. (Śmd. 139).

ಳಕಾರ ḷa-kâra. The letter or syllable ಳ (Śmd. 11. 12. 25).

ಳತ್ವ ḷatva. = ಳಕಾರ. (Śmd. 361. 369).

ಳಾಂತ ḷa-anta. A term with final ಳ (Śmd. ...).

ಳಾಲ ḷâḷa. = ಲಾಲ.

ಳಾಲಲಿಪಿ ḷâḷa-lipi. The Lâḷa character (Bp. 5. 53).

ಳೊಳ್ ḷōḷ. 1. = ಲೊಳ್ 1, etc. — ಳೊಳಕ್ಕೆ. = ...

etc. (My.).

ಳೊಳ್ ḷōḷ. 2. = ಲೊಳ್ 2. — ಳೊಳ್ ಳೊಳ್. A sound to imitate the barking of dogs (C.).

ಳೊಳ ḷōḷa. = ಲೊಳ. A term to imitate the murmuring of running water and the sound of the water in a cocoa-nut when shaken. — ಳೊಳ ಳೊಳ. rep. (My.).

ೞ್

L̤

ೞ್ ḻ. The fifty-sixth letter of the Alphabet. At present it is obsolete, and usually represented by ಳ್. The many Kannaḍa words in which it ought to occur, are enumerated in Śmd. 32-37. It arises from ಟ್ (30), ಡ್ (30), ಡ್ (28. 140. 217. 222. 275), ತ್ (30), ರ್ (30), and the so-called kshaḷa (30). When it began to fall into disuse, its substitute became ರ್ (ಱ); see Śmd. 50, and *e. g.* ಅೞಿ, ಅೞುಲ್, ಅೞು 1, ಎೞು, ಬಿೞು 2. In course of time the ರ್ was converted into the letter it precedes, *e. g.* ಅೞು became ಅದ್ದು, ಎೞು ಎದ್ದು, ಬಿೞು ಬಿದ್ದು. (...ಸು ಎಬ್ಬಿಸು); *cf.* ಎದ್ದು = ಎತ್ತು; ... = ... See also s. ಸ್. (In T. and M. the ೞ್ is still in common use.)

ೞಕಾರ ḻa-kâra. The letter or syllable ೞ (Śmd. 11. 58. 217; Kâvy. I, 3, 98-103).

ೞಾಂತ ḻa-anta. A term with final ೞ (Śmd. ...).

ADDITIONS.

ಅಕ್ a-k. 1. *Add:* ಅಕ್ಕರೆ. That bank or side of a river (My.; *cf.* ಇಕ್ಕರೆ s. ಇ 3).

ಅಕೈತವ a-kaitava. Free from deceit or fraud (J. 10, 41).

ಅಕ್ಕಸಾಲೆ akka2-sâlĕ. — ಅಕ್ಕಸಾಲೆಯ. *Add:* ಅಕ್ಕಸಾಲೆಯವರ. -ಅವ. = ಅಕ್ಕಸಾಲೆಯ. (ಸೊನ್ನಗಾರ, etc. G.).

ಅಕ್ಕಳೆ akkaḷĕ. A cockroach (Tu. ಎಕ್ಕಲು, ಎಕ್ಕಲೆ). — ಅಕ್ಕಳೆಹುಳ. A cockroach (My.).

ಅಕ್ಕಿ akki. — ಅಕ್ಕಿಗಚ್ಚು. *Add as the first meaning:* Water in which raw rice has been washed, used, when sweet, as a drink and medicine (C.).

ಅಕ್ಕು akku. 4. — ಅಕ್ಕಾಡು. *Add:* to perish; to lose one's strength. *After* Râm. 5, 8, 74 *insert:* Bh. 3, 6, 13; 3, 12, 47.

ಅಕ್ರಾಳ akrâḷa. — ಅಕ್ರಾಳವಿಕ್ರಾಳ. Frightful, hideous (Mhr., also ಅಕರಾಳವಿಕರಾಳ; *cf.* Sk. ಕರಾಲ). See s. ಹವ್ವ.

ಅಕ್ಷಯತೃತೀಯೆ akshaya-tṛitîyĕ. = ಅಕ್ಷತೃತೀಯೆ, ಅಕ್ಷತದಿಗೆ (s. ಅಕ್ಷ). A festival, the third day of the bright half of the month vaiśâkha, which is the first day of the satyayuga; the fruits of meritorious actions performed on this day are permanent. (My.).

ಅಕ್ಷುದ್ರ a-kshudra. (= ಅಕ್ಷುಲ?). Not small; not mean or base.

ಅಕ್ಷೂಣ a-kshûṇa. Unbroken, uncurtailed, whole, sound (Čpr. 3, after 102; 4, after 88; 6, 104).

ಅಗ a-ga. 2. *Add:* 4, N. (J. 20, 27).

ಅಗಡು agaḍu. *Add:* (= ಅಸಡು). — ಅಗಡುದನ. Vicious cattle (Râm. 4, 3, 3). — ಅಗಡುಮೋರೆ. A savage face (Râm. 6, 13, 6).

ಅಗಡುತನ agaḍutana. *After* J. 20, 8 *add:* Râm. 6, 4, 39.

ಅಗಲ್ agal. *Add to No. 5:* Čpr. 6, 55.

ಅಗಲ agala. *Read:* = ಅಕ್ಕಲು, ಅಗಲು 2, ಅಗಳ, ಅಂಗಲ, ಅಂಗಲು, ಹಕ್ಕಲು 2.

ಅಗಲ್ಕೆ agalkĕ. *Add:* ಅಗಲ್ಕೆಗಿಚ್ಚು. -ಕಿಚ್ಚು. The fire (*i. e.* affliction) of separation (Čpr. 8, 4).

ಅಗಲ್ಚು agalču. *Add:* See Čpr. 5, 10.

ಅಗಳಿ agaḷi. Exceeding of bounds, surpassing, greater or larger (Mhr. ಅಗಳೀ). — ಅಗಳಿಚಣ್ಣ. A sort of wide breeches that reach to the knees, worn by peasants (S. Mhr.).

ಅಗಳು agaḷu. *Add:* See Prv. s. ಸರಿ 4.

ಅಗು agu. 2. *Read:* (My.; Tĕ.).

ಅಗುರ್ವಿಸು agurvisu. *Insert before* Abh. P. 3, 54: Čpr. 4, 46; 5, 10.

ಅಗುರ್ವು agurvu. *Insert before* Abh. P. 7, 114: Čpr. 4, 44. 48; 5, 46; 6, 4; 10, 65. 86. — ಅಗುರ್ವಡೆ. *Add:* See Čpr. 5, after 64. — ಅಗುರ್ವವೆಟ್. -ಪೆಟ್. = ಅಗುರ್ವಡೆ. (Abh. P. 7, after 114).

ಅಗೌಕಸ aga-ôkasa (*i. e.* ôkas). Whose home are trees: a monkey (Śâv. 3, 34).

ಅಗ್ಗರಣೆ aggaraṇĕ. *Add:* See Čpr. 9, after 102.

ಅಗ್ಗಿ aggi. — ಅಗ್ಗಿಮೊಗ. *After* A fire-face *insert:* ; a deity (Śâv. 5, 9).

ಅಗ್ರಾಣೆ aggrâṇĕ. = ಅಗ್ಗರಣೆ, ಒಗ್ಗರಣೆ. (My.).

ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರ agni-hôtra. *Add:* 2, the sacred fire (Sk.; Si. 24).

ಅಂಕಪೀಠ aṅka-pîṭha. The thigh regarded as a seat (Śâv. 1, 76).

ಅಂಕುಶ aṅkuśa. *Add:* 2, a certain feat of wrestlers (Čpr. 5, 77).

ಅಂಗ aṅga. 1. — ಅಂಗವಟ್ಟ. *Add:* Bh. 4, 4, 7. — ಅಂಗವಡೆ. -ಪಡೆ. To get or assume a body (Śâv. 1, after 79).

ಅಂಗಪ್ರತ್ಯಂಗ aṅga-pratyaṅga. The major and minor members of the body (Čpr. 3, after 102; 4, after 88).

ಅಂಗಯ್ಸು aṅgaysu. *Add:* Bh. 3, 18, 43.

ಅಂಗಾರಸ್ಫೋಟಕ aṅgâra-sphôṭaka. *Add:* Or perhaps: a blister occasioned by the touch of a live coal.

ಅಂಗುಲಿಕ aṅgulika. = ಅಂಗುಲ. (J. 5, 65; Sk. ಅಂಗುಲಕ).

ಅಂಘಸ್ aṅghas. = ಅಂಹಸ್. (Sk.).

ಅಂಘ್ರಿ aṅghri. = ಅಂಹ್ರಿ. (Sk.).

ಅಚಿಂತ್ಯ a-čintya. *Add:* Abh. P. 16, after 13.

ಅಚ್ಚačča. 1. — ಅಚ್ಚಗನ್ನಡ. *After* (Śmd. 44. 45. *insert:* 98. — ಅಚ್ಚವಣ್. A fine ripe fruit (Śâv. 1, 51).

ಅಚ್ಚರಸಿ aččarasi. *Before* Râv. 2, 22 *insert:* Čpr. 4, 67. 79. 83.

ಅಚ್ಚರಿ aččari. 1. — ಅಚ್ಚರಿವಡು. *Add:* Čpr. 9, 6. — ಅಚ್ಚರಿವೀಯು. -ಬೀಱು. To spread surprise (Śâv. 5, 58). — ಅಚ್ಚರಿವಡೆ. -ಪಡೆ. To become or be surprised (Abh. P. 12, 96).

ಅಚ್ಚರ್ಯ aččarya. *Add:* Dp. 116, 28.

ಅಚ್ಚಿ ačči. 4. = ಹಚ್. A sound made in sneezing (C.).

ಅಚ್ಚಿಗ aččiga. *Add:* Čpr. 8, after 65; Abh. P. 12, 96; Śâv. 4, 17; J. 27, 29.

ಅಚ್ಚು aččû. 1. — ಅಚ್ಚೊತ್ತು. *Before* Abh. P. 14, 70 *insert:* Čpr. 8, 80.

ಅಚ್ಚು aččn. 2. *Add:* Dp. 116, 5.

ಅಚ್ಯುತಕಲ್ಪ ačyuta-kalpa. N. of a certain region (Abh. P. 16, after 73; 16, 75).

ಅಜ aja. *Add:* No. 2.

ಅಜಜ aja1-ja. Nârada (V. 7, 58).

ಅಜಭೇದನ aja2-bhêdana. A wolf (Śâv. 3, 34).

Digitized by Google

ಅಜಿ aji. — ಅಜಗಿಜ. *Add:* See Bh. 6, 7, 17.

ಅಜಿತಂಜಯ ajita-ṅ-jaya. N. of a king (Čpr. 4, 88; 5, after 2).

ಅಜಿತಸೇನ ajita-sêna. N. of the son of Ajitañjaya (Čpr. 4, 88; 6, after 25).

ಅಜಿತಸೇನೆ ajita-sênĕ. N. of the wife of Ajitañjaya (Čpr. 4, 88; 5, 11).

ಅಜೀರ್ತಿ a-jîrti. Indigestion (J. 12, 45; My.).

ಅಂಚೆ añcĕ. — ಅಂಚೆವಡ. *Add:* Čpr. 1, after 101.

ಅಂಜಲಿಪುಟ añjali-puṭa. *Add:* Šiv. 1, after 79.

ಅಂಜೆ añjĕ. *Add:* The word very probably is ಅಂಜೆ; see Mr. s. ಕುಸುರಿ.

ಅಟ aṭa. 1. — ಅಟಮುಟ. *Insert* Râm. 3, 6, 45 *before* My.

ಅಟಿಸು aṭisu. *Add:* = ಅಡಿಸು 2, etc.

ಅಟೆ aṭĕ. *Insert* ಅಡಕೆ *after* ಅಡ 1.

ಅಟ್ಟ aṭṭa. 1. *Add:* See ಒತ್ತಟ್ಟ.

ಅಟ್ಟ aṭṭa. 2. — ಅಟ್ಟಮಿರ್. -ಇರ್. To be haughty or conceited (or backward, reserved, coy, V. 14, 110).

ಅಟ್ಟಳೆ aṭṭaḷĕ. *Add:* Čpr. 1, 112.

ಅಟ್ಟುಳಿ aṭṭuḷi. 1. *Add:* Dp. 122 pallavi.

ಅಟ್ಟೆ aṭṭĕ. 3. *Add:* **2,** the body (Rêv. 5, 95. 117; My.).

ಅಡ aḍa. 1. *After* ಅಡಗ 1 *insert:* ಉಗ್ಗಡ, ತೋಂಟಡ.

ಅಡ aḍa. 4. — ಅಡಹಡಿಸು. *Add:* See Čpr. 6, after 40.

ಅಡ aḍa. 6. — ಅಡಗೊಟ್ಟು. -ಕೊಟ್ಟು. To cut down in fronting (others, Bh. 7, 3, 76). — ಅಡತರ. An inferior kind or state: dejection (Bh. 3, 19, 42). — ಅಡುಬು. *To* ಅಡುತುರ್ *add:* Čpr. 5, 10. 69; 10, after 86.

ಅಡಕ aḍaka. *Add:* **11,** a compact (in ಕಟ್ಟಡಕ).

ಅಡಕಿಲ್ aḍakil. 1. — ಅಡಕಿಲ್ಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. One to be piled upon another (Čpr. 1, 76. 132). — ಅಡಕಿಲ್ವೊಟ್ಟು. -ಬೊಟ್ಟು. A raised ornamental mark on the forehead (Čpr. 6, 66).

ಅಡಕು aḍaku. 1. *Add after* See: Râm. 1, 5, 29.

ಅಡಂಗು aḍaṅgu. 1. *Add after* See: ಒಳಡಂಗು Čpr. 4, 46; 5, 43.

ಅಡಣೆ aḍaṇĕ. = ಅಟಿ, etc. See ಉಗ್ಗಡಣೆ.

ಅಡಪವಳ aḍapa-vaḷa. *Add:* Čpr. 7, 86.

ಅಡಪು aḍapu. 2. *Add:* **2,** a certain attitude in dancing (Rêv. 5, after 19).

ಅಡರ್ಪು aḍarpu. *Read:* (Šmd. 50). (Union): an accumulation, a heap, a mass (Šiv. 1, 84). **2,** foundation, basis (for the mind, Šiv. 1, after 81). **3,** confidence, trust, faith (ಅಂಕೆ, ನೆಮ್ಮುಗೆ Kk. 74; Šm. 66; *cf.* ಅಡ 6). **4,** a true representation, an image (Šiv. 4, 88). *Cf.* ಅಡಪು 2.

ಅಡವಿ aḍavi. — ಅಡವಿಪಾಣ. -ಪಾಣ. A jungly place (J. 12, 42).

ಅಡಿ aḍi. 2. — ಅಡಿಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To strike, *i. e.* to shampoo, the feet (Čpr. 6, after 86). — ಅಡಿದಳಿರ್. -ತಳಿರ್. The feet regarded as young shoots (Abh. P. 1, 76). — ಅಡಿವಿಡಿ. To fall under or into (Dp. 14, 3).

ಅಡಿಕು aḍiku. = ಅಡಕು 1. (Râm. 6, 5, 17).

ಅಡಿಸು aḍisu. *Add:* **1.**

ಅಡಿಸು aḍisu. 2. = ಅಟಿಸು, ಅಡಸು, (ಅಡಿಸು). Verb of ಅಡ 1. See ಅಟರಡಿಸು, ಉಗ್ಗಡಿಸು.

ಅಡುತುರ್ aḍurtu. See ಅಡುಬು s. ಅಡ 6.

ಅಡ್ಡ aḍḍa. 1. *After* ಅಡ್ಡ 3 *insert:* ಒತ್ತ 4. — ಅಡ್ಡತರ್ಪು. -ತರ್. To bring (back) to the cross (or side) position (Čpr. 3, 51). — ಅಡ್ಡನಗೆ. *Add:* Râm. 2, 2, 43. — ಅಡ್ಡ ... -ಓಡು. To run across or over (Čpr. 1, 80).

ಅಡ್ಡ aḍḍa. 3. *Add:* Dp. 145, 4.

ಅಡ್ಡಯ್ಸು aḍḍaysu. *Add:* Bh. 2, 1, 75.

ಅಣಲ್ aṇal. 3. ಅಣಲು. = (ಅನಲು). ಅಳಲ್ 2. Heat (My.).

ಅಣಸು aṇasu. *Add to* No. 1: V. 5, *after* 14.

ಅಣಿ aṇi. 2. *To No. 2 add:* Dp. 134. 1; 136, 7; 142, 1; 170, 2; *and to No. 3 add:* See ಪೇರಣಿ, ...

ಅಣಿ aṇi. 3. *After* = ಅಣೆ 5, etc. *add:* ಅಣಿ 4; ... ಉರವಣಿ *before* ಉರವಣೆ.

ಅಣಿ aṇi. *Put a full stop after* = ಅಣೆ.

ಅಣಿಲ್ aṇil. *Add:* Tu. ಅಣಿಲ್.

ಅಣಿಸು aṇisu. (fr. ಅಣೆ 5). = ಅಡಿಸು 2, etc. See ...

ಅಣುಗು aṇugu. Affection, tender liking, love (*cf.* ಅಣುಪು 2, ಅಣುಗು 2). ... (Čpr. 5, ...

ಅಣೆ aṇĕ. 3. *Add:* See Čpr. 10, after 81; Bh. 7, 3, 76; Dp. 84, 3 (where the meaning may be "to remove").

ಅಣ್ತಲು aṇtalu. = ಅಣ್ತರು? — ಅಣ್ತಲೋಡು. -ಓಡು. To run so as to touch, to run up to (or ಅಣ್ತಲೋಡು -ಓಡು, to tremble for fear that one might come in contact with, Râm. 6, 19, 30).

ಅಣ್ಟು aṇṭu. 2. — ಅಣ್ಟುಪುರುಳಿ. Spear grass (Mr. H Haigh).

ಅಣ್ಡಲೆಯಿಸು aṇḍalĕyisu. To harass (Čpr. 1, ...).

ಅಣ್ಡು aṇḍu. 1. — ಅಣ್ಡುಗೊಳ್. *Add after* (Čpr. 1, 104) to go near, to approach (Šiv. 4, after 6; 4, 10. 11).

ಅಣ್ಡೆ aṇḍĕ. A cooking-pot; an open-mouthed metal vessel in general (Mhr. ಹಣ್ಡಾ). See ಹಣ್ಡೆ.

ಅಣ್ಣೆ aṇṇĕ. 1. — ಅಣ್ಣೆವಾಲ್. *Add:* V. 9, 82.

ಅಣ್ಪು aṇpu. 1. *Add:* Čpr. 6, 92; J. 6, 12.

ಅಣ್ಮು aṇmu. 1. *To* ಅಣ್ಮಾನ್ಸು *add:* Abh. P. 10, 58.

ಅಣ್ಮು aṇmu. 2. *Add:* Čpr. 10, after 94; 10, 97.

ಅತನು a-tanu. *Add:* Čpr. 1, 77; 4, 42.

ಅತನುಹರ atanu-hara. He who removes Kâma: Šiva (Šiv. 4, 81).

ಅತಿಕ್ರಮ ati-krama. *Add:* See Nr. s. ... s. ... 1.

ಅತಿಕ್ರಾನ್ತ ati-krânta. Passed, elapsed (Abh. P. 15, after 16).

ಅತಿತರ ati-tara. *Add:* See Čpr. 5, 96.

ಅತಿಪಾತ ati-pâta. *Add:* See Nr. s. ... s. ... 1.

ಅತಿರಥ ati-ratha. *Add:* Čpr. 10, 75; Abh. P. 13, 72.

ಅತಿರಸ ati-rasa. *To* No. 2 *add:* V. 9, 78.

Digitized by Google

ಅತಿರಾಗ ati-râga. Excessive affection, etc. (Čpr. 4, 18).

ಅತಿರಾಗತೆ ati-râgatĕ. The state of being very red, full of feeling or passion, etc. (Čpr. 7, 96. 147).

ಅತುಚ್ಛ a-tuččha. Not small, great (Čpr. 5, 18).

ಅತ್ತ atta. 3. = ಅಸ್ಥವ. See ಹೆಣದತ್ತ.

ಅದಟು adaṭu. 3. *Before* Č. Bp. 47, 10 *insert:* Grj. 5, 89.

ಅದಟುತನ adaṭutana. = ಅದಟು 3. (Râm. 5, 8, 23).

ಅದವು adavu. — ಅದವದೞ್. *Add:* Čpr. 9, 74.

ಅದಿರ್ adir. 1. *Add:* See Čpr. 4, 46.

ಅದಿರ್ adir. 2. — ಅದಿಗಸ್ತಿ. *Add:* Grj. 7, after 34; 7, 36. 38.

ಅದಿರ್ಪು adirpu. 1. To frighten (Čpr. 2, after 49; 5, 19; Abh. P. 10, after 156).

ಅದಿರ್ಪು adirpu. *Put No.* **2** *to it.*

ಅದೃಶ್ಯಾಂಜನ adṛiśya-añjana. An ointment which renders invisible (Čpr. 8, 20).

ಅದೆ adĕ. 4. *Add to No. 2:* Dp. 18 pallavi.

ಅದ್ದರಿಸು addarisu. (fr. ಅದ್ರು). To make tremble, to frighten (My.).

ಅದ್ದಲಿಸು addalisu. = ಅದ್ದರಿಸು. (Râm. 2, 3, 42; 6, 38, 12).

ಅದ್ದಿಸು addisu. = ಅದ್ದಯಿಸು. (Râm. 6, 38, 15).

ಅದ್ರಿಜಾತೆ adri-jâtĕ. = ಅದ್ರಿಜೆ. See Nn. 13 s. ಸತ್ವ 1.

ಅದ್ರಿಮಥನ adri-mathana. Indra (or Skanda, J. 2, 41; see ಕ್ರೌಂಚದಾರಣ).

ಅಧಃಕರಿಸು adhaḥ-karisu. To put down, to cast down, to lower (Grj. 2, after 106).

ಅಧಃಕೃತ adhaḥ-kṛita. Put down, cast down. (Čpr. 3, after 9).

ಅಧರತೆ adharatĕ. The state of being lower (Čpr. 3, after 9).

ಅಧಿಕಪ್ರಸಂಗ adhika-prasanga. Meddling, officious interposition, impertinence (Tĕ., My.).

ಅಧಿಕಪ್ರಸಂಗಿ adhika-prasangi. An impertinent fellow (Tĕ., My.).

ಅಧಿತ್ಯಕೆ adhityaka. *Add:* Śmd. 102.

ಅಧಿದೇವ adhi-dêva. A presiding or tutelary male deity. See ಅಧಿದೈವತ.

ಅಧಿಭೂತ adhi-bhûta. The spiritual or fine substratum of material or gross objects; the supreme soul; nature; (a master; a being). See ಅಧಿಭೌತಿಕ. Feminine ಅಧಿಭೂತೆ; see ರಸಾಧಿಭೂತೆ.

ಅಧಿರಾಜತ್ವ adhi-râjatva. Supremacy, imperial dignity (Râm. 2, 2, 41).

ಅನತಿದೂರ an-atidûra. A small distance (Čpr. 5, after 109).

ಅನಭಿಜ್ಞಾತ an-abhijñâta. Not perceived, unknown (Čpr. 6, 21).

ಅನಾದಿ an-âdi. *Add:* See s. ಸ್ವರ್ಗ 1.

ಅನಾಧಾರತೆ an-âdhâratĕ. *Add:* See Čpr. 5, 37.

ಅನಾಯುಧ an-âyudha. Weaponless; having no implements. See Čpr. 5, 75.

ಅನಾಹುತ an-âhuta. Not sacrificed; uninvited; unexpected. 2, calamity, loss, damage, ruin (My.; Kŏnkaṇi ಅನಾವತ).

ಅನಿನ್ದಿತ a-nindita. Irreproachable, not despised, pious, virtuous. (Grj. 7, 20).

ಅನಿರನ್ತರ a-nirantara. Not continuous, etc.; not constant, not incessant (Čpr. 1, 114).

ಅನುಕರಿಸು anu-karisu. *Add:* Čpr. 5, 124; Abh. P. 11, after 82.

ಅನುಗಡಿಸು anu-gaḍisu. 2. To stroke, to rub lengthwise; to strike;—to push back, to slight (Bh. 5, 3, 41).

ಅನುಜಾಯಿ anu-jâyi. A mode in sangîta (V. 11, 9).

ಅನುದ್ಗತ an-udgata. Not risen, etc. — ಅನುದ್ಗತವೃತ್ತಿ. A mode in sangîta (V. 11, 9).

ಅನುಪಮಾನ an-upamâna. = ಅನುಪಮ. (Čpr. 2, 88).

ಅನುಭವಿಸು anu-bhavisu. *Add:* 2, to enjoy carnally (Abhâ. 2, 90. 98; My.).

ಅನುರಕ್ತತೆ anu-raktatĕ. = ಅನುರಾಗತೆ. (Čpr. 4, 23; 8, 16).

ಅನುರಾಗತೆ anu-râgatĕ. Attachment, affection, love; passion (Rśv. 11, 94).

ಅನುವಶ anu-vaśa. Obedience to the will of another; obedient to the will of another (Abh. P. 16, after 39).

ಅನುವಿಸು anuvisu. *Add:* Abh. P. 10, 213.

ಅನುಸನ್ಧಾನ anu-sandhâna. *Add:* the act of fixing (an arrow on a bow-string, Grj. 8, after 45).

ಅನುಸರಿಸು anu-sarisu. *Add:* See Dp. 159 pallavi; 159, 8. 14.

ಅನ್ತಃಕರಿಸು antaḥ-karisu. To inclose, to comprise (Čpr. 5, 3).

ಅನ್ತರ antara. *Add:* 30, the story of a building. See ದೊಡ್ಡ ಅನ್ತರ.

ಅನ್ತರ್ದಾಹಕ antar-dâhaka. A man who causes internal heat (Bh. 2, 1, 60).

ಅನ್ತರ್ಧಾನ antar-dhâna. *Add:* Grj. 8, 35.

ಅನ್ತಸ್ಥ anta-stha. *Add:* Bh. 4, 2, 50.

ಅನ್ತೆ antĕ. 1. *Put a full stop after* said.

ಅನ್ದ anda. — ಅನ್ದವಣ್. *Add:* Bh. 3, 19, 23.

ಅನ್ದು andu. 3. *Add:* See Grj. 5, 37.

ಅನ್ಧಸುಲೋಚನೆ andha-sulôčanĕ. N. (Čpr. 5, 82).

ಅನ್ಯಪುಟ್ಟ anya-puṭṭa. Tbh. of ಅನ್ಯಪುಷ್ಟ. (Čpr. 5, 98; Grj. 7, 41).

ಅಪ apa. 2. — ಅಪಪ. *Add: Cf.* Mhr. ಹಪಾಪ, *and put a dash before* ಅಪಾ.

ಅಪಗತತನ್ದ್ರ apagata-tandra. Remote from or without lassitude or fatigue (Čpr. 6, 6).

ಅಪಚಯ apa-čaya. *Add to No. 2:* See Grj. 5, 51; 8, after 20; ಪುಣ್ಯಾಪಚಯ.

ಅಪದೆಸೆ apa-dĕsĕ. *Add:* pitiful state (Bh. 3, 19, 37).

ಅಪರಂಜಿ (apa-ranji). *Add:* Abhâ. 3, 9.

ಅಪರಾಂಗ apara-anga. The hind part, the back (Rśv. 5, 92).

ಅಪರಾಜಿತೆ a-parâjitĕ. N. of one of the wives of Daśaratha (Abh. P. 7, 14).

ಅಪರ್ಯುಷಿತ a-paryushita. Not stale; fresh (My.).

ಅಪವರ್ತನ apa-vartana. Turning away; taking away; transferring from one place to another;—abbreviation, abridging;—reduction of a fraction to its lowest terms (My.);—division without remainder (My.);—divisor.

Digitized by Google

ಅಪಸಾರಿತ apa-sârita. Removed, put away, thrown aside. (Abh. P. 1, 62).

ಅಪಹ apa-ha. *Add:* removing.

ಅಪಹರಿಸು apa-harisu. *Add:* Čpr. 5, 133.

ಅಪಹಾರಿ apa-hâri. One who takes away, etc. (Ššv. 1, 75).

ಅಪಾರ್ಥ apa-artha. *Add:* ಅಪಾರ್ಥಂ, without any object, vainly (Ššv. 4, 91).

ಅಪೂಟ (a-pûṭa). Entire, whole (S. Mhr.; Tu. ಅಪೂಟು; see ಪೂಟು 1).

ಅಪೂರ್ವತರ apûrva-tara. Uncommonly wonderful, quite new (Ššv. 1, after 79).

ಅಪೂರ್ವಿಗ apûrviga. Tbh. of ಅಪೂರ್ವಕ. One who has not formerly come (Grj. 9, 90).

ಅಪ್ಪಯಿಸು appayisu. *Add:* Čpr. 5, after 121.

ಅಪ್ಪಯ್ಸು appaysu. *Add:* Čpr. 4, 4; 10, after 126.

ಅಪ್ಪಳಿಸು appaḷisu. *Add:* Čpr. 10, 97.

ಅಪ್ಪು appu. 1. — ಅಪ್ಪಿ ತಪ್ಪು. To become connected with and to fail. ಅಪ್ಪಿ ತಪ್ಪಿ ಒಮ್ಮೆ ಮಾಡಿದನು, he did (so) occasionally (S. Mhr.).

ಅಪ್ಪು appu. 3. — ಅಪ್ಪ ಕೆಯ್. *Add:* Abh. P. 1, after 71; 6, after 40.

ಅಪ್ರಮತ್ತ a-pramatta. Not careless, careful, attentive, vigilant, sober. (Čpr. 6, after 18).

ಅಪ್ರಮತ್ತತೆ a-pramattatĕ. The state of being careful, etc. (Čpr. 10, 100).

ಅಬ್ಜಜಾಂಡ abjaja-aṇḍa. = ಅಬ್ಜಭವಾಂಡ. (Ššv. 1, 71).

ಅಬ್ಜಿನೀಕಾನ್ತ abjinî-kânta. = ಅಬ್ಜಿನೀವರ. (Ššv. 1, 83).

ಅಬ್ದಕಾಲ abda-kâla. The rainy season (Čpr. 4, 29).

ಅಬ್ಬರ abbara. 2. *After* ಅಮ್ಮು 2 *insert:* , ಅಳಿಪು 1.

ಅಬ್ಬರಣೆ abbaraṇĕ. *Add:* Râm. 6, 13, 2.

ಅಬ್ಬು abbu. = ಅಮ್ಬು 3, ಹಬ್ಬು 2, ಹಮ್ಬು. Extension, largeness (J. 6, 27).

ಅಬ್ಬೂಜಿ abbûji. *Add:* *Cf.* ಬೂಜಿ, etc.

ಅಭಿಘರಿಸು abhi-gharisu. To cause to trickle down, to sprinkle, to drop upon (as ghee), to besprinkle (Dp. 170, 1).

ಅಭಿಜಾತತೆ abhi-jâtatĕ. Nobility; fitness, propriety. (Čpr. 5, 121).

ಅಭಿಜ್ಞಾತ abhi-jñâta. Recognized, perceived, known, recollected, acknowledged. See ಅನಭಿಜ್ಞಾತ.

ಅಭಿದ್ಯೋತಿಸು abhi-dyôtisu. To become manifest or appear clearly (Čpr. 9, 130).

ಅಭಿನಮಿಸು abhi-namisu. To bow, to bend, to salute (J. 21, 50; 23, 18).

ಅಭಿನಯಿಸು abhi-nayisu. *Add:* Čpr. 4, 67.

ಅಭಿನಿವೇಶ abhi-nivêśa. Application, perseverance, intentness, study, affection, devotion; determination; tenacity, adherance. (Čpr. 9, 120).

ಅಭಿಭವಿಸು abhi-bhavisu. To overcome, to overpower; to attack; to humiliate (Abh. P. 14, 92).

ಅಭಿರಾಮ abhi-râma. *Add:* Abh. P. 15, 50.

ಅಭಿವಾಸಿಸು abhi-vâsisu. To perfume (Čpr. 1, 123).

ಅಭೀಕ್ಷಿಸು abhi-îkshisu. *Add:* Čpr. 5, 122.

ಅಭೀರಪಲ್ಲಿ abhîra-palli. = ಆಭೀರಪಲ್ಲಿ. See Šr. a. ಶೃ.

ಅಭ್ಯಮಿತ್ರೀಣ abhi-amitrîṇa. A soldier who faces the enemy valiantly. (Čpr. 10, after 55).

ಅಭ್ಯರ್ಥನ abhi-arthana. Petition, request; wish, desire (Ššv. 4, 70).

ಅಭ್ಯವಹೃತಿ abhi-avahṛiti. Eating; food (Abh. P. 7, after 47).

ಅಭ್ಯಾಗತ abhi-âgata. *Add:* Abh. P. 7, after 47.

ಅಭ್ರಂಕಷ abhra-ṅ-kasha. *To No.* 1 *add:* Čpr. 1, 121.

ಅಭ್ರಮೂಪತಿ abhramû-pati. = ಅಭ್ರಮುವಲ್ಲಭ. (Čpr. 5, after 42).

ಅಭ್ರಾಗಮ abhra-âgama. Approach of clouds: the rainy season (Čpr. 4, 43).

ಅಮರಗೆ amara-gĕ. River of the gods: the Ganges (Čpr. 10, 28).

ಅಮರಾಯಿ amarâyi. A mango-grove (My.; Mhr. ಅಮ್ರಾಈ, ಅಮರಾಈ).

ಅಮರ್ತ್ಯತೆ a-martyatĕ. Immortality. (Čpr. 4, 90).

ಅಮೀರ amîra. *Add:* = ಹಮೀರ.

ಅಮೃತಮಹಾಲು amṛita-mahâlu. The government department for rearing cattle (Mr. H. Haigh; ಸರಕಾರದವರು ಗಾವಿನಲ್ಲಿ ದನಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಕಾಪಾಡುವ ಸ್ಥಳ, Râmasvâmi Sâstri).

ಅಮ್ಬು ambu. 1. — ಅಮ್ಬುಗಣ್ಡಿ. -ಕಣ್ಡಿ. A port or embrasure through which arrows are shot (Čpr. 5, 105). — ಅಮ್ಬುವೀಡು. -ಬೀಡು. A shooting of arrows (Čpr. 6, after 39).

ಅಮ್ಬು ambu. 3. *Read:* = ಅಬ್ಬು, ಹಬ್ಬು 2, ಹಮ್ಬು.

ಅಮ್ಬು ambu. — ಅಮ್ಬುರಿವುದು. *Add:* to flow (Abh. P. 6, 43, 18, 47).

ಅಮ್ಬುಚರ ambu-ċara. *Add:* a fish (Ššv. 1, 33).

ಅಮ್ಬುಜಾಕ್ಷ ambuja-aksha. Lotus-eyed: Râma (Râm. 3, 4, 25), etc.

ಅಮ್ಮ amma. — ಅಮ್ಮಣ್ಣಿ. *Add:* a grandmother (Mr. E. Rice).

ಅಮ್ಮಿ ammi. *Add:* 1.

ಅಮ್ಮಿ ammi. 2. (fr. ಅರೆ 2). (= ಉಮ್ಮಿ, q. v.). Grinding, bruising;—a stone to grind or bruise things upon. — ಅಮ್ಮಿಕಲ್ಲು. A stone to grind or bruise things upon (My.); a stone used to remove juice (Sabdamaṇi Mr. 206, o. r. in one MS. ಉಮ್ಮಿಕಲ್).

ಅಮ್ಮು ammu. 1. *Add:* Bh. 4, 4, 2; 4, 11, 11; Râm. 3, 9, 22; 6, 51, 10; J. 30, 23.

ಅಯ್ ay. 5. — ಅಯ್ಮರಲು. *Add:* Čpr. 2, 9.

ಅಯಿಲು ayilu. *Read:* = ಅಯ್ಲು, (ಅರುಲು), ಹಯಿಲು, ಹಯ್ಲು.

ಅಯ್ಮೊಗ aymôga. In the prints of J. 23, 40 this word probably is a mistake for ಎಯ್ಮೃಗ, a porcupine (see ಎಯ್ಮೃಗ s. ಎಯ್ 2).

ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ayyaṅgâr. *Add:* See Prv. s. ಕೆಡು 2.

ಅರಗು aragu. 1. *After* ಅರುಗು *add:* , ಹರಗು.

ಅರಣೆ araṇĕ. 2. = ಅರಳೆ 3 (?). See Čpr. 1, 134.

ಅರದ arada. *Add:* 2, a chariot (Čpr. 10, after 46, T ...

Digitized by Google

ಅರದಾಪರದಾ **aradâ-paradâ.** Importunity (Mr. H. Haigh).

ಅರಲ್ aral. 2. — ಅರಲಮ್ಬು. -ಅಮ್ಬು. Who has flowers for arrows: Kâma (Čpr. 8, after 4; V. 5, after 14).

ಅರಸು **arasu.** — ಅರಸುಗೆಯ್. To make the king, *i. e.* to rule (Čpr. 2, 53; 4, after 28).

ಅರಸುತನ **arasutana.** — ಅರಸುತನಗೆಯ್. To rule (Abh. P. 10, 173).

ಅರಳಿ araḷi. 1. *After* ಅರಸೆ *insert:* , ಅರುಳಿ.

ಅರಳು araḷu. 3. — ಅರಳೀಟ್. -ಏಟ್. To become like parched grain (Grj. 9, 21).

ಅರಳೆ araḷĕ. 1. — ಅರಳೆಲೆ. *Add:* Abh. P. 3, 141.

ಅರಿ ari. 2. — ಅರಿವೊಯ್ಲು. -ಪೊಯ್ಲು. = ಅರಿಬೊಯ್ಲು. (Bh. 6, 7, 17). In Čpr. 5, 104 the term appears as ಅರಿವೊಯ್ಲು.

ಅರಿ ari. 5. *Add* No. 1 *to* ಹರಿ, *and after* ಮುದ್ದರಿ *insert:* , ಸುತ್ತರಿ (s. ಸುತ್ತು 2).

ಅರಿಸು arisu. 1. *Add:* See Abh. P. 8, 156.

ಅರುಳಿ aruḷi. = ಅರಳಿ 1. (Šśv. 8, 32).

ಅರೆ arĕ. 6. — ಅರೆನೆಲೆ. *Add:* Čpr. 10, after 94.

ಅರೆ arĕ. 7. — ಅರೆಕಾಲ್. *Add:* ಅರೆಕಾಲು. — ಅರೆಗುಂದು. -ಕುಂದು. To become a little less (J. 11, 37). — ಅರೆಗೆಲಸಿ. One who has not finished his work (Râm. 2, 2, 37). — ಅರೆದಿಟ್ಟಿ. A half-opened eye (Râm. 2, 2, 33). — ಅರೆವೆಱೆಯ. -ಪೆಱೆ-ಅಣ. Šiva (V. 5, 13).

ಅರೆ **arĕ. 1.** — ಅರೆನೇಱಿಲ್ವಣ್. -ಪಣ್. A ripe rose-apple (Šśv. 3, 7).

ಅಱ್ aṟ. 2. *Add:* ಅಱತೆಱ (Čpr. 7, 48).

ಅಱ aṟa. 2. *Add:* Čpr. 3, 73; 4, 17; 10, 122.

ಅಱಚು aṟaču. *Add:* Râm. 6, 19, 30.

ಅಱಮ್ಬಂ aṟambaṁ. In a drying up or exhausting manner (? Čpr. 4, 48).

ಅಱಿ aṟi. 2. Knowledge, etc. — ಅಱಿವರುಳ್. -ಮರುಳ್. A person bewildered by knowledge (Čpr. 4, 59).

ಅಱಿಕೆ aṟikĕ. 1. *Add:* See Bh. 4, 4, 10; Sp. s. ಸರಿರಾಜ್ಯ (under ಸರಿ 4); Abhâ. 2, 28.

ಅಱಿಕೆಕಾಱ aṟikĕ-kâṟa. A man who knows (Râm. 6, 14, 22).

ಅಱಿತ aṟita. — ಅಱಿತ ಗಱಿತ. reit. (Bh. 1, 5, 15).

ಅಱಿಯಮೆ aṟiyamĕ. *Add:* Čpr. 4, 2; Abh. P. 8, 45; 11, 54.

ಅಱಿವು aṟivu. *Add:* Čpr. 6, 84.

ಅಱಿವೆ aṟivĕ. 4. = ಹಱಿವೆ (the plant, My.).

ಅಱೆ aṟĕ. 5. — ಅಱೆಯಟ್ಟು. *Add:* Abh. P. 7, 58.

ಅರ್ತಿಗ artiga. A man who loves or desires (Abh. P. 7, 9. 11).

ಅರ್ಥಿತ **arthita.** Asked, desired, requested; wish, desire, supplication. See ಪ್ರಾರ್ಥಿತ.

ಅರ್ದಿಸು **ardisu.** To distress, to torment, to hurt, to kill (Šśv. 5, 50).

ಅರ್ದು ardu. *Add the number* 1.

ಅರ್ದು ardu. 2. = ಅದ್ದು 2, etc. To plunge (v. i.), to dive (Čpr. 5, after 39).

ಅರ್ಧರಥ **ardha-ratha.** *Dele* (R.). *and add:* (Čpr. 10, 75; Abh. P. 13, 72).

ಅರ್ಬಿ arbi. *Add:* = ಅರ್ವಿ.

ಅರ್ಭ **arbha.** = ಅರ್ಭಕ. A child. See Nr. s. ಹಸುಳೆ.

ಅರ್ವಿ arvi. = ಅರ್ಬಿ. (Čpr. 10, 82).

ಅಲಂಕೃತಿ **alam-kṛiti.** — ಅಲಂಕೃತಿವೆಱ್. -ಪೆಱ್. To be decorated (Šśv. 1, 55).

ಅಲತಿಕೆ **alatikĕ.** *Add:* V. 4, 43.

ಅಲಪ alapa. (fr. ಅಲೆ 1). Moving about, motion, stir (Čpr. 1, 94; 2, after 93).

ಅಲಮ್ಪು alampu. *Add:* Čpr. 10, 7.

ಅಲರ್ alar. 2. — ಅಲರಮ್ಬು. *Add:* V. 4, 106. — ಅಲರ್ವಿಲ್. -ಬಿಲ್. A bow of flowers (Čpr. 6, 67; V. 4, 85). — ಅಲರ್ವೊನ್. -ಪೊನ್. A flower regarded as gold (Šśv. 2, after 42).

ಅಲರ್ಕೆ alarkĕ. = ಅಲರಿಕೆ. Blooming, etc.; vigor (Čpr. 8, 98).

ಅಲರ್ಚು alarču. *Add:* Čpr. 9, 81; Abh. P. 8, 157; 9, 16.

ಅಲುಪ್ತ **a-lupta.** Not cut off, undiminished; permanent, constant (Šśv. 1, after 81).

ಅಲೆ alĕ. 2. *Add as No. 1:* Moving (see ಕಣ್ಣಲೆ 2).

ಅಲ್ಪತೆ **alpatĕ.** Smallness, minuteness; inferiority, insignificance. (Čpr. 8, 12).

ಅಲ್ಲ alla. 1. *Add:* ಅಕಟ ಕೊಳಗು ಕುದುರೆಯ ಕೊಳಗಿನ ಹಾಗಲ್ಲ, ಸೀಳಿರುತ್ತವೆ (B. 1, 21). See Sp. s. ಹೂಜ, ಹೆಬ್ಬುಲಿ and ಹೊಱ; Prv. s. ಹೂಸು 3; B. 5, 76 s. ಹೊತ್ತು; J. 6, 6.

ಅಲ್ಲದೆ alladĕ. *Add:* See Nr. s. ಕಾಳಗ.

ಅಲ್ಲು allu. 2. *To* ಅಲ್ಲಾಡು 1, *No. 2 add:* J. 23, 21.

ಅಲ್ಲೋಲ allôla. *Add:* = ಹಲ್ಲೋಲ.

ಅವಕ್ರಿಯೆ **ava-kriyĕ.** = ಅಪಕಾರ. (Čpr. 8, after 89).

ಅವಗಡಿಸು **ava-gaḍisu. 1.** *Add:* = ಅವಗಳಿಸು, *and add:* Bh. 3, 10, 39.

ಅವಗಯ್ಸು **avagaysu.** = ಅವಗಯಿಸು. (Čpr. 1, 97).

ಅವಗಳಿಸು **ava-gaḷisu.** = ಅವಗಡಿಸು 1. (Abhâ. 2, 47).

ಅವಗಾಹ **ava-gâha. 1.** — ಅವಗಾಹಮ್ ಇರ್. To plunge or dive into (Šśv. 2, 100).

ಅವಘಟಿತ **ava-ghaṭita.** An impediment (Abh. P. 5, 75).

ಅವಚಯ **ava-čaya.** Gathering, especially flowers, etc. (Čpr. 1, after 81).

ಅವಟಯ್ಸು **avaṭaysu.** = ಅವಟಯಿಸು. (Čpr. 2, 9).

ಅವಡು avaḍu. = ಅವುಡು 1. (Bh. 8, 19, 43).

ಅವಧ್ಯ **a-vadhya.** *Add:* See Hlâ. s. ಅಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ.

ಅವನಿ **avani.** — ಅವನಿದಾಣ್ಕಾರ. *Add:* ಅವನಿ-ದ (earth-giver) -ಅಣ್ಕಾರ.

ಅವರಂಗಬಾದು **avarangabâdu.** The town of Aurungabad. See Prv. s. ಸುರಂಗ.

ಅವಿರಹಿ **a-virahi.** A person not separated from his beloved ones, etc. (Čpr. 2, 50).

ಅವುಂಕಿಸು avuṅkisu. *Add:* Bp. 39, 35.

Digitized by Google

ಅವುಂಕು avunku. 1. *Add:* Čpr. 10, 73.

ಅವುಟು avuṭu. *Add:* See Prv. s. ಸವುಟು.

ಅವುದಲ avuḍala. *After* ಅವುಣ್ಣು *insert:* ಊಡಲು.

ಅವುಡು auḍu. 1. *Add:* = ಅವಡು.

ಅವೇತ avêta. Gone away, past. 2, joined with. See ಸಮವೇತ.

ಅವ್ರತಿಕ a-vratika. A man who does not observe religious rites or obligations, etc. (Abh. P. 7, 51).

ಅವ್ವಳಿಸು avvaḷisu. *Add:* Čpr. 1, 128.

ಅಷ್ಟಗುಣ ashṭa-guṇa. Eight-fold; the eight qualities. (Čpr. 9, after 56).

ಅಷ್ಟಾಕ್ಷರಿ ashṭa-akshari. A (vaishṇava) mantra consisting of eight syllables, either ಓಂ ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯ, or ಓಂ ನಮೋ ವಾಸುದೇವಾಯ (C.).

ಅಷ್ಟಿ ashṭi. *Add:* 2, pervasion; accumulation. See ಸಮಷ್ಟಿ.

ಅಸ asa. 3. — ಅಸ ಕಟು. *Add:* to go beyond (Abh. P. 13, after 109).

ಅಸ asa. 4. — ಅಸವಸ. *Add:* Čpr. 9, after 102.

ಅಸದಳ asadaḷa. *Add:* Čpr. 9, 88.

ಅಸಮಾಸ್ತ್ರ asama-astra. Having an odd number (*i. e.* five) of arrows: Kâma (Čpr. 6, 67).

ಅಸಲ್ asal. *Add:* = ಹಸಲು.

ಅಸಿದನೆ asidu-anĕ. 1. Thinly, minutely, nicely (Čpr. 8, after 4; 8, after 44).

ಅಸು asu. — ಅಸುಂಗೊಳ್. *Add:* Čpr. 10, 80.

ಅಸುಕೆ asukĕ. — ಅಸುಕೆದಳರ್. -ತಳರ್. = ಅಸುಗೆದಳರ್. (Čpr. 6, after 64).

ಅಸುರ asura. *Add:* 4, a Bael leaf or Bael leaves (ಬಿಲ್ವ ಪತ್ರ Mr. 117).

ಅಸೆ asĕ. 2. = ಪಸೆ 1, ಹಸೆ. — ಅಸೆಮಣೆ. = ಹಸೆಮಣೆ. (Dp. 116, 4).

ಅಸ್ತು astu. = ಅಸಿದು (s. ಅಸಿ 6, My.).

ಅಸ್ತುಕಾರ astu-kâra. Assenting, agreeing, consent (My.). ಅಸ್ತುಕಾರ ಪಡಿಸು, ಅಸ್ತುಕಾರ ಪಡು (My.).

ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ a-spṛiśya. Not to be touched, intangible. (Abh. P. 9, 178).

ಅಸ್ಪೃಷ್ಟ a-spṛishṭa. Untouched. (Čpr. 5, after 22).

ಅಸ್ವಸ್ಥ a-svastha. Not in good health, not one's self, sick. (My.).

ಅಳ್ aḷ. 2. — ಅಳ್ದಳಿರ್. -ತಳಿರ್. Shaking young foliage (Čpr. 7, 99). — ಅಳ್ದೆರೆ. -ತೆರೆ. An oscillating wave (Čpr. 7, 84).

ಅಳ aḷa. 2. — ಅಳವಡಿಸು. *Add:* Čpr. 9, 96. — ಅಳವಡು. -ಪಡು. To break power (Čpr. 10, after 94). — ಅಳವಾರು. -ಆರು. Strength to be dried up or go out (Čpr. 8, 78; Śâv. 1, 44).

ಅಳಂಕೆ aḷaṅkĕ. = ಅಳ್ಕೆ (?). — ಅಳಂಕೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To embrace (? Čpr. 7, 37).

ಅಳಲ್ aḷar. 1. *Add:* See Čpr. 6, 84; Śâv. 8, 39.

ಅಳಲೆ aḷalĕ. — ಅಳಲೆಕಾಯಿವೈದ್ಯತ. A doctor who knows only one or two common remedies for all diseases and who therefore for whatsoever disease prescribes ಅಳಲೆಕಾಯಿ (Mr. E. Rice); a quack doctor (Mr. H. [illegible]).

ಅಳವಿ aḷavi. — ಅಳವಿದಪ್ಪು. -ತಪ್ಪು. To go beyond the proper bounds, to grow excessive (Čpr. 5, after 19).

ಅಳಿ aḷi. — ಅಳಿವಣ್ಣ. -ಬಣ್ಣ. The colour of the black humble bee, a black colour (Sp. in W. v. 110[illegible]).

ಅಳಿಪು aḷipu. 2. *Add:* See Abh. P. 3, 77; Śâv. 3, 34. [illegible]

ಅಳಿಲ್ aḷil. The state of being slack or loose (J. 10, 50; *cf.* M. s. ಅಳರ್).

ಅಳಿಸು aḷisu. 3. = ಅಳಿಪು 1. See [illegible].

ಅಳುಪು aḷupu. 1. *Add:* Râm. 3, 8, 21; Abh. [illegible]

ಅಳುರ್ಕೆ aḷurkĕ. *Add:* Čpr. 10, 92; Abh. P. 7, 5[illegible], 11, after 103; Śâv. 1, 34; 4, 38. 91.

ಅಳ್ಳು aḷḷu. 1. — ಅಳ್ಳಿರ್. *Add:* Abh. P. 13, after 26.

ಅಳ್ಳೆ aḷḷĕ. 2. — ಅಳ್ಳೆಗುತ್ತು. -ಕುತ್ತು. Striking the [illegible] (Râm. 6, 26, 28).

ಅೞಲ್ aḷal. 2. *After* ಅೞಲು 2 No. 3 *insert:* [illegible] — ಅೞಲುರಿ. -ಉರಿ. Grief-fire: excessive grief (Śâv. 1, [illegible]). — ಅೞಲೊಸಗೆ. -ಒಸಗೆ. Sorrow and joy (Čpr. 5, 31).

ಅೞಲ್ಕೆ aḷalku. *Add:* Čpr. 5, 10.

ಅೞಿಕ aḷika. *Add:* **2,** a good-for-nothing man (Čpr. 6, 39).

ಅೞಿಪು aḷipu. 2. *To* Ruin, destruction *add:* (Abh. P. 15, 50).

ಅೞ್ಕಜ aḷkaja. — ಅೞ್ಕಜಪಡು. *Add:* V. 8, after 8.

ಅೞ್ಕಱ್ aḷkar. 2. *Add:* Čpr. 1, 86.

ಅೞ್ಕು aḷku. 1. — ಅೞ್ಕಾಡು. *Add:* Čpr. 5, after 10[illegible]; [illegible] after 87; 10, 98; Śâv. 2, 17.

ಅೞ್ದು aḷdu. 2. *Add:* Čpr. 7, 140.

ಅೞ್ವು aḷvu. 1. *Add:* to burn excessively (Abh. P. 7, 94).

ಆಕರುಸನ âkarusana. *Add:* Čpr. 6, 63.

ಆಕರ್ಣನೀಯ â-karṇanîya. To be heard or listened to (adj. Čpr. 1, 107).

ಆಕಳಿ âkaḷi. = ಆಯ್ಕುಳ. The residue (of fruits, betel-leaves, beasts, etc.) left after the best ones have been selected (My.).

ಆಕಳಿಸು â-kaḷisu. ಆಕಲಿಸು. (fr. ಅಳಿಸು). To lay hold of, to seize; to bind, to confine (Čpr. 5, 1[illegible]).

ಆಕುಲತೆ â-kulatĕ. = ಆಕುಲತ್ವ. See Čpr. 5, after 19; [illegible] ಕುಲತೆ.

ಆಕೃಷ್ಟ â-kṛishṭa. Drawn, pulled, attracted. (Čpr. 10, [illegible]).

ಆಕ್ಷಿಪ್ತ â-kshipta. *To* reviled, abused *add:* ([illegible] Hâ. MS.).

ಆಗುಳಿಸು âguḷisu. *Add:* Čpr. 6, 23.

ಆಘ್ರಾಣಿಸು â-ghrâṇisu. *Add:* Dp. 14, 5.

ಆಂಕೆ âṅkĕ. *Add:* See Čpr. 5, 36. — ಆಂಕೆಗೆಯ್. [illegible] To lean or bend to (v. t., Śâv. 4, 134). — ಆಂಕೆಯಾಳ್. [illegible] A soldier that meets (in opposition or encounters, Čpr. 5, 105).

Digitized by Google

ಆಚ âcha. *Add:* Śsv. 3, 32.

ಆಟಿಕೆ âṭikĕ. *Add:* ಏಡಾಟಿಕೆ.

ಆಟಿಸು âṭisu. *Add:* Abh. P. 12, 17.

ಆಡಿಗ âḍiga. *Add: Cf.* ಹೂವಾಡಿಗ?

ಆಡಿಗಾಱ âḍi-gâṟa. = ಆಡಿಗ. See Dp. 159, 10.

ಆಡಿತನ âḍitana. *Add:* ಒಡನಾಡಿತನ.

ಆಡು âḍu. 2. — ಆಡುವೆಣ್ಬುಲ. *Add:* Râm. 2, 2, 36; Čpr. 2, 79.

ಆಣ âṇa. (fr. ಆಳ್ 1). Holding; hold (in ಒಡ್ಯಾಣ?).

ಆಣತಿ âṇati. *Add:* Čpr. 10, 36.

ಆಣಿ âṇi. 4. = ಅಣಿ 3. See ಉರುಟಾಣಿ.

ಆಙ್ಕೆ âṅkĕ. (= ಆಳಿಕೆ 1, ಆಳ್ಕೆ). Rule, authority (Čpr. 6, 88).

ಆತುರಿಯ âturiya. = ಆತುರ. (Bh. 2, 1, 59).

ಆತ್ಮಜ್ಞತೆ âtma-jnatĕ. Knowledge of the universal soul;—self-knowledge, true wisdom (Čpr. 2, 32).

ಆತ್ಮವಿಗುಪ್ತ âtma-vi-gupta. Hidden in self (Śsv. 4, 98).

ಆತ್ರೇಯ â-trêya. *Add to No. 3:* Čpr. 1, 33.

ಆದಲೆ (â 13-talĕ). *Add:* Čpr. 1, after 125; 8, after 42.

ಆದಿಕಮಠ âdi-kamaṭha. The tortoise supposed to uphold the world. — ಆದಿಕಮಠಮಪ್ಪುರಂ. -ಂ-ಬರಂ. Down to the âdikamaṭha (Śsv. 1, 54).

ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ âdhyâtmika (fr. ಅಧ್ಯಾತ್ಮ). Relating to self; relating to the senses, organs or faculties, by which the objects of human cognizance are apprehended (Mhr.); relating to the supreme soul or spirit; spiritual. (My.; see s. ತಾಪತ್ರಯ).

ಆನ್ ân. 2. *Add:* Čpr. 10, 98, 99.

ಆನನ್ದಬಾಷ್ಪ ânanda-bâshpa. Tears of joy (Śsv. 1, after 79).

ಆನಿಲ ânila. *Add to No. 1:* ; wind (Mr. 53).

ಆನೆ ânĕ. 2. — ಆನೆವರಿವರಿ. -ವರಿ-ವರಿ. To run after the manner of elephants (Bh. 2, 1, 76; 5, 3, 104).

ಆಪನ âpana. *Add:* 2, pepper (ಅರೆ Šmd. Dh.).

ಆಪಾದನ â-pâdana. *Add:* Čpr. 6, 44.

ಆಬ್ರ âbra. = ಅಮ್ರ. See Prv. s. ಚೋನಗಿತ್ತಿ.

ಆಯತಿಕೆ âyata-ikĕ. — ಆಯತಿಕೆಬನ್ಧ. One of the feats of wrestlers (Śsv. 4, 75).

ಆಯಾತ â-yâta. Come, arrived, approached, attained. (Čpr. 1, 141).

ಆಯುಧಶಾಲೆ âyudha-śâlĕ. *Add:* Bh. 8, 8, 7.

ಆಯ್ಕುಳಿ ây3-kuḷi. *Before* ಆಯಿಕುಳಿ *insert:* ಆಕಳಿ.

ಆರತಿ ârati. 2. — ಆರತಿವೆಳಗು. -ಬೆಳಗು. The shine of a waving-lamp (Râm. 3, 6, 58).

ಆರನಾಲಾಮ್ಬು âranâla-ambu. = ಆರನಾಲ. (V. 6, 30).

ಆರರ ârara. = ಆರ 1. A place (My.). 2, = ಅರರ. A door (My.).

ಆರೆಕಾಱ ârĕ-kâṟa. *Add:* Čpr. 9, after 102; Grj. 6, after 56.

ಆಱಿಕೆ âṟikĕ. *Add:* ಉಸುರಾಱಿಕೆ.

ಆಱಿಲ್ âṟil. (?). ಆತ್ತಾಱಿಲನೆತ್ತುವುನ್ನತಿಯಿದಾನ್ ಆದಾವಾ ನೆಯೊಳ್ ಇಲ್ಲದಲ್ಲಿಯುಂ (Čpr. 9, 94).

ಆಱಿಸು âṟisu. 1. *Add:* Čpr. 5, 41.

ಆಱು âṟu. 1. *Insert after* Tu.: ; Tu. also ಆಱು, *and before* Bp. 1, 25: Čpr. 4, 40.

ಆಱು âṟu. 5. *Add:* J. 11, 38.

ಆರ್ತ್ವಿಜ್ಯ ârtvijya. *Add:* J. 16, 29.

ಆರ್ಬು ârbu. — ಆರ್ಬಟಿಸು. *Add:* Č. Bp. 81, 8. 11. 51.

ಆರ್ಮ ârma. (?). See Čpr. 1, 8; 4, after 60.

ಆಲಿ âli. 2. — ಆಲಿನೀರ್ವರಿ. -ವರಿ. A tear (Čpr. 5, 131).

ಆಲಿಕೆ âlikĕ. (= ಆಲುಕ?). The vessel by means of which another vessel is filled (My.).

ಆವಗೆ âvagĕ. = ಆವಿಗೆ, etc. (Čpr. 9, 80).

ಆವರಿಕೆ âvarikĕ. *Add:* 1, *and:* See Prv. s. ಸಬ್ಬಿಗೆ.

ಆವರಿಕೆ âvarikĕ. 2. = ಆವರಿ. Covering, enclosing. See ನೀರಾವರಿಕೆ.

ಆವಿಷ್ಕೃತ âvis-kṛita. *Add:* Čpr. 1, 126 (originally ಆವಿಃಕೃತ).

ಆಶಾತ್ವ âśâtva. The state of hoping or expecting (to get the object hoped for, Čpr. 8, 2).

ಆಶ್ರಿತವತ್ಸಲ âśrita-vatsala. Affectionate towards dependants. 2, love shown to dependants (Mr. H. Haigh; ಕಷ್ಟ ಪಡುವವರಲ್ಲಿಯ ಪ್ರೀತಿಯು Râmasvâmi śâstri).

ಆಶ್ವಮೇಧಿಕ âśvamêdhika. (fr. ಅಶ್ವಮೇಧ). (A story) belonging to the horse-sacrifice (J. 2, 2).

ಆಸ âsa. Impossible (= ಅಸಾಧ್ಯ My.; see Prvs. s. ತುಟಾರ and ಮನಸಿ).

ಆಸ âsa. 2. *Add:* ಸಿಂಹಾಸ.

ಆಸ್ವ â-sva. One who has property or possesses (Čpr. 2, after 52).

ಆಹತ â-hata. *Add*: 8, one of the feats of wrestlers (Śsv. 4, 75).

ಆಹಾರ್ಯಕ â-hâryaka. The ornamentative part of the drama, the dress, decorations, etc. (Čpr. 5, after 51).

ಆಹೃತಿ â-hṛiti. *Add:* taking away, robbing (see ಸುತಾಹೃತಿ).

ಆಳ್ âḷ. 2. — ಆಳ್ವಸ. *Add:* Čpr. 6, after 106.

ಆಳತಿ âḷati. *Add:* Čpr. 7, 97.

ಆಳು âḷu. 2. — ಆಳುಕೂಗಿನ ಹಕ್ಕಿ. = ಹಾಲುವಕ್ಕಿ, q. v. (My.).

ಇಂ im. 7. = ಇನು, ಇನ್ನು. An ablative particle: from that place or time, thence (put to the past relative participle). ನೆಗದ್ದಿಂ ಬರ್ಪ್ಪೆ (Čpr. 9, 130). ಕರ್ದಿಂ ಬರ್ಪಯಂ (Abh. P. 1, after 67). ಆರ್ಗಸಿದಿಂ ಬರ್ಪ್ಪ (15, after 9). ಪೋದಿಂ ಬರ್ಪಯಂ (15, after 10). ಆಯ್ದಿಂ ಬರ್ಪಯಂ (16, after 8).

ಇಕ್ಕಲಿಸು ikkalisu. To join, to be joined (Bh. 3, 19, 26; 5, 2, 4; *cf.* ಇಱ 1, ಇಱುಕು 2, etc.).

ಇಕ್ಕೆ ikkĕ. 4. = ಪಿಕ್ಕೆ, etc. Dung (Dp. 173, 2).

ಇಂಗಳ iṅgaḷa. 2. *Add:* Śsv. 3, 32.

ಇಚ್ ic. — ಇಚ್ಚಟ. -ಸಟ. A two-fold, *i. e.* very great, rogue (? Bh. 3, 19, 46).

ಇಜ್ಜಲ ijjala. *Add:* = ಒಜ್ಜಲ.

Digitized by Google

ಇಟ್ಟಳ iṭṭaḷa. *To No. 1 add:* Čpr. 5, 104, *and to No. 2:* Čpr. 9, 93.

ಇಟ್ಟು iṭṭu. 1. — ಇಟ್ಟಡೆ. *Add to No. 1:* Čpr. 6, 32.

ಇಡಱು iḍaṟu. *Add:* = ಎಡಱು 4, etc.

ಇಡಿ iḍi. 3. *To No. 1 add:* J. 15, 9.

ಇಡಿಕೆ iḍikĕ. The state of being joined; excess. See ಮುಂಜಡಿಕೆ.

ಇಡಿಸು iḍisu. 2. *Add:* Čpr. 5, 105.

ಇಡು iḍu. 2. — ಇಡುಗಾಯಿ. -ಕಾಯಿ. Cocoanuts broken on a stone before a temple as an offering to the deity (Mr. H. Haigh; ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿಯನ್ನು ಚೂರು ಹೊಡೆಯುವದು, Râmasvâmi šâstri). — ಇಡುವಲೆ. -ಬಲೆ. A kind of net (Šâv. 3, 24).

ಇಡುಕು iḍuku. 1. — ಇಡುಕುಂಬು. = ಇಡುಕಂಬು. (Čpr. 8, after 4).

ಇಡುಕು iḍuku. 2. *Add:* Râm. 3, 6, 57.

ಇಡ್ರು iḍru. = ಇಡರು. (My.).

ಇತ್ it. — ಇತ್ತಡ. *Add:* Râm. 3, 9, 4. — ಇತ್ತಿಗ. *Add:* Bh. 2, 13, 50.

ಇತು itu. *Add:* **3,** = ಇದು 2, in ಹೊಗಟ್ತು, q. v.

ಇದು idu. *Add:* **1.**

ಇದು idu. 2. = ಇತು No. 3. An anomalous termination of the past participle instead of ದು 2 (on ಇ 4), *e. g.* ಕೇಳಿದು (= ಕೇಳ್ದು, Râm. 3, 8, 71; 3, 9, 4; 6, 40, 10), ಜಾಚಿದು (= ಜಾಚಿ, Râm. 6, 51, 5), ತೋಳಿದು (= ತೋಳ್ದು, Abhâ. 12, 59), ಬದಲಿದು (= ಬದಲ್ದು, Râm. 2, 7, 8; ಮುರಳಿದು (= ಮುರಳ್ದು, Bh. 2, 4, 12); ಸಾರಿದು (= ಸಾರ್ದು, Bh. 1, 14, 3. 20); ಸೀಳಿದು (= ಸೀಳ್ದು, Bp. 45, 27; 49, 10; Bh. 4, 10, 36); ಸೂರುಳಿದು (= ಸೂರುಳ್ದು, Bh. 1, 6, 3); ಹೋರಿದು (= ಹೋರ್ದು, Bh. 1, 14 sum.; 7, 4, 42); and ಹೋರಾದು (= ಹೋರ್ದು, Bp. 53, 71).

ಇದ್ದು iddu. *After* B. 8, 19 *add:* It may be specially remarked that the subjunctive mood which appears in B. 1, 20, is used there in the sense of the present, viz. ನನಗೆ ಬರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರೆ ನಾನೂ ನಿನ್ನ ಕೂಡ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದೆನು, if I could write, also I would have written with you (*i. e.* would write with you, on the coming feast-day). See also 1, 26.

ಇನಿ ini. — ಇನಿವಾಲ್. -ಪಾಲ್. Sweet, delicious milk (V. 9, 90). — ಇನಿವಿರಿ. *Add:* Čpr. 5, 83.

ಇನಿತ್ತು inittu. *Add:* Čpr. 3, 62.

ಇನಿಸು inisu. *Add:* Abh. P. 3, 49. 50.

ಇನ್ತಱು intaṟu. (= ಅನ್ತಱು). ಇನ್ತಱಿನ್ದಂ, subsequently, in consequence (Čpr. 9, 119).

ಇನ್ದಿರೆ indirĕ. — ಇನ್ದಿರೆಯರಸ. -ಅರಸ. Vishṇu (Dp. 122, 21).

ಇನ್ದೋಳ indôḷa. (= ಇನ್ದೋಲ. Tbh. of ಹಿನ್ದೋಲ?). ಇನ್ದೋಳದ ಸುಣ್ಣಾನಿ (Čpr. 6, 64). If ಇನ್ದೋಳ were a Tbh. of ಹಿನ್ದೋಲ, the ಇನ್ದೋಳಂ, ಇನ್ದೋಲಂ in page 148 of the Šabdamaṇidarpaṇa probably would be the same word.

ಇನ್ದೋಳ indôḷa. (= ಇನ್ದೋಳ; Šmd. 143).

ಇನ್ದ್ರನನ್ದನ indra-nandana. = ಇನ್ದ್ರಜ. (Râv. 13, 60).

ಇನ್ನಂ innaṁ. 1. *Add:* Plural ಇನ್ನರ್ (Abh. P. 11, ?).

ಇನ್ನು innu. *Add before* ಇನು: ಇಂ 7. It is most probable that in the ancient language there was no ಇನ್ನು, the double ನ್ happening on account of ಇಂ 7 being followed by a vowel.

ಇಮ್ im. 1. — ಇಮ್ಮೊನೆಗಾಣ್. -ಮೊನೆ-ಕಾಣ್. To show, or have, two points (Čpr. 10, 80).

ಇಮ್ im. 2. — ಇಮ್ಬುರ. To grow nicely or well enlarged (Čpr. 4, 48).

ಇಮ್ಬು imbu. 1. — ಇಮ್ಬಱಿ. -ಅಱಿ. To know or observe a pleasing manner (V. 9, 9). — ಇಮ್ಬುಗಿಡು. -ಕಿಡು. Beauty to be lost: to lose beauty (Čpr. 9, 5).

ಇರಸು irasu. *Add:* Cf. ಎರೆಕೋಲು s. ಎರ 3, and the ? s. ಎರೆ 1 No. 1.

ಇಱಿ iṟi. 1. *After* ಮುನ್ನಿದ್ *add:* ಸುತ್ತಿದ್.

ಇಱಿ iṟi. 3. — ಇಱಿಗೆಲಸ. -ಕೆಲಸ. The business of piercing etc. (Bh. 4, 8, 12).

ಇಱಿತ iṟita. *Add:* See ಉಬ್ಬಿಱಿತ, ದೊಡ್ಡಿಱಿತ, ಮುನ್ನಿಱಿತ.

ಇಱುಮ್ಬು iṟumbu. *To No. 1 add:* closeness (Šâv. 3, after 35).

ಇರ್ ir. 1. — ಇರ್ಬಾಯ. -ಬಾಯ್ -ಅ 3. = ಇರ್ಬಾಯಮುಟ್ಟೆ (or the ಭೇರುಣ್ಡ, Šâv. 3, 33). — ಇರ್ಮಡಿಕೆ. = ಇಮ್ಮಡಿಕೆ. (V. 9, after 71). — ಇರ್ಮಡಿಸು. *Add:* See ಪಡಿಮಡಿಸು s. ಪಡಿ.

ಇರ್ಕು irku. 5. — ಇರ್ಕುಪಡು. To be straitened or distressed (Čpr. 5, 81).

ಇರ್ಕೆ irkĕ. — ಇರ್ಕೆವೆಟ್ಟು. -ಬೆಟ್ಟು. A mountain of ? (Čpr. 8, after 4).

ಇಲಾಚಿ ilâci. *Add:* See Mr. s. ಎಲಚಿ.

ಇಲಿ ili. 2. — ಇಲಿಯತ್ತರ. A kind of mouse or rat-trap (My.).

ಇಸು isu. 2. *Dele* only in P., *and at the end add:* ಸುಲಿಸದೆ (Bp. 58, 53).

ಇಸು isu. 3. *After* ಏಯ್ *insert:* ಏಸು 1.

ಇಳಿದು iḷidu. The state of wasting away, diminution, decay, etc. (ಕ್ಷೀಣ; see s. ಇಳಿದೆಳಸು). — ಇಳಿದಾಗು. -ಆಗು. To grow worn out, to grow wan (Čpr. 9, ?).

ಇೞ್ iḻ. *To* ಇೞ್ದು *add:* Čpr. 5, 110.

ಇೞಿ iḻi. 4. — ಇೞಿಕೆಯ್. *Add:* to put into shade (Abh. P. 16, 26). See Čpr. 2, 42).

ಇೞಿಕೆ iḻikĕ. — ಇೞಿಕೆಗೆಯ್. *Add:* Grj. 2, after 104.

ಇೞಿಲ್ iḻil. Diminution, decrease, decline (Čpr. 7, 150).

ಇೞಿಸು iḻisu. 2. *After* ಇೞಿಸುನುಡಿ *add:* See ಹರಿಸು (s. ಹರಿ 1).

ಈ î. 7. *After* ಇ 9, *No. 2 insert:* ಹೀ 2.

ಈಗಡು î6-gaḍu. 1. *Add:* ಈಗಡಿಸು (Čpr. 9, 119).

ಈಡು îḍu. 1. — ಈಡಾಗು. *Add:* Čpr. 5, after 64; 6, after ?

ಈಡು îḍu. 3. — ಈಡಾಗು. *Add:* to pain (the mind) greatly (Bh. 3, 19, 37). — ಈಡೆಱಿಸು. -ಎಱಿಸು. To rub well (Čpr. 5, 63).

Digitized by Google

ಈರ್ ir. 1. — ಈರೊಡ್ಡು. -ಬಡ್ಡು. Two or both hosts (Čpr. 10, after 74; 10, 83).

ಈರಿ iri. 1. *After* ಇಹಿರ್ *add:* ಹಿರಿ 1.

ಈಳ್ iḷ. *Add:* See V. 4, 95; 6, 3; Śśv. 4, 60. 115.

ಉಕ್ಕವಿಸು ukkavisu. (?). (Čpr. 9, 106).

ಉಕ್ಕಿಸು ukkisu. *Add:* to cause to rise (as the sea, Č. Bp. 31, 52).

ಉಗಿಸು ugisu. *Add:* = ಬಗಿಸು 2.

ಉಗು ugu. 2. — ಉಗು ತರ್. *Add:* Čpr. 9, 76.

ಉಗುಳ್ ugul. 2. *Add:* Śśv. 3, 45.

ಉಗುಳ್ ugul. 3. P. p. of ಉಗುಚ್ 1. — ಉಗುಟ್ಟರ್. To emit, to let drop (Čpr. 10, 11).

ಉಗ್ಗಡಿಸು uggaḍisu. (Tbh. of ಉದ್ಘಟಿಸು). To rub over, to make smooth, to even. ನೆಲನನುಗ್ಗಡಿಪ (Čpr. 6, after 86). ನೆಲನುಗ್ಗಡಿಪನ್ತೆ (10, 9).

ಉಗ್ಗಿ uggi. 2. *Add:* Dp. 170, 4.

ಉಗ್ರಕರ ugra-kara. The sun (Čpr. 5, 50).

ಉಚ್ಚಲಿಸು ud-čalisu. *Add:* See Čpr. 5, after 39.

ಉಚ್ಚಾರಿಸು ud-čārisu. To utter, etc. (Rām. 8, 8, 70).

ಉಚ್ಚು uččn. 1. *Put the number* 1 *to* ಉಚುರ್.

ಉಚ್ಛಿತ್ತಿ ud-chĕtti. Cutting off or out, extirpation, destruction (Čpr. 4, 92).

ಉಚ್ಛ್ವಾಸ uččhvāsa. *Put the No. 1 to the last word* ಸುಯ್.

ಉಜ್ಜಳಿಕೆ ujjaḷikĕ. Splendor, radiance, beauty (Čpr. 4, 85).

ಉಜ್ಜಳಿಸು ujjaḷisu. To blaze up, to flame; to shine (Čpr. 1, 73; 8, 79).

ಉಜ್ಜುಗಿಸು ujjugisu. *Add:* Čpr. 8, after 71.

ಉಜ್ಜೃಮ್ಭಿಸು ud-jṛimbhisu. To gape; to open; to become visible, to come forth; to expand, to open, to blow (Čpr. 7, after 62).

ಉಂಚ uñča. *Add:* See ಉರುವಕ್ಕ.

ಉಡಿ uḍi. 1. *Add:* Čpr. 5, after 39 & 64; 10, 11.

ಉಡಿ uḍi. 2. — ಉಡಿಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To tie fragments, *i. e.* to restore to a good state, to repair (Čpr. 5, 53).

ಉಡುಗು uḍugu. 1. *Add:* Čpr. 5, 19. 99.

ಉಡುಪೋದಯ uḍupa-udaya. Moon-rise (Čpr. 6, 93).

ಉಡೆ uḍĕ. 1. — ಉಡೆವಣಿ. *Add:* Abh. P. 3, 130.

ಉಡೆ uḍĕ. 2. *After* ಉಚ್ಚುಡೆ s. ಉಳ್ 2 *add:* ಗಣ್ಡುಡೆ, ತಳರುಡೆ, ಬೀಡುಡೆ.

ಉಣ್ಡಿಗೆಕಾಱ uṇḍigĕ-kāṟa. A man who stamps or impresses (V. 6, 41).

ಉಣ್ಡೆ uṇḍĕ. — ಉಣ್ಡೆಗಡುಬು. -ಕಡುಬು. A kind of kaḍubu. See Prv. s. ಬೆಣ್ಣೆ.

ಉತುಂ utum. *Add immediately after it:* (fr. ಉಱು).

ಉತ್ಕಟಿಸು. utkaṭisu. *Add:* 2, to become furious (Śśv. 3, 63).

ಉತ್ಕಣ್ಠತೆ ut-kaṇṭhatĕ. The state of longing for a beloved person or thing, etc. (Čpr. 8, 74).

ಉತ್ಕಮ್ಪಿ ut-kampi. Trembling; agitating, causing to tremble. (Čpr. 2, 59).

ಉತ್ಕ್ಷೇಪಣ ut-kshĕpaṇa. Throwing upwards, tossing; sending, sending away; vomiting; etc. See Śi. s. ಹಾಕು ಎಸೆ.

ಉತ್ತಮತೆ uttamatĕ. Excellence, superiority; goodness. (Čpr. 9, 105).

ಉತ್ತರಕ್ಷಣ uttara-kshaṇa. The next moment (My.).

ಉತ್ತರಾಯಿ uttarāyi. Discharged from the obligation (of a favour, etc.; Mhr. ಉತರಾಈ; Bh. 4, 2, 50. 51).

ಉತ್ತರಿಸು uttarisu. 2. *Add:* Čpr. 5, after 44.

ಉತ್ತರೋತ್ತರತೆ uttara-uttaratĕ. Constant continuation, succession (Čpr. 4, 25).

ಉತ್ತವಳಿಸು uttavaḷisu. To make efforts, to strive, to struggle (? Čpr. 3, 47).

ಉತ್ತಾರ ud-tāra. *To the meaning of No. 4. add:* (My.).

ಉತ್ತಾರಕ ud-tāraka. *Add:* Rām. 8, 8, 70.

ಉತ್ಸಾಹಿಸು utsāhisu. *Add:* Bh. 2, 12, 38.

ಉದಕ udaka. *Add:* = ಉದುಕ, *and as No. 2 add:* broth, pepper-water (My.).

ಉದುಕ uduka. Tbh. of ಉದಕ. (My.).

ಉದುಗರಿಸು udugarisu. Tbh. of ಉದ್ಗರಿಸು. (Rām. 3, 5, 9).

ಉದುಭವಿಸು udubhavisu. *Add:* J. 11, 14.

ಉದ್ಘಟಿಸು ud-ghaṭisu. *Add:* = ಉಗ್ಗಡಿಸು, *and as No. 2 add:* to rub over, to stroke.

ಉದ್ದ udda. — ಉದ್ದಂಕ. -ಉಂಕ. Having long thighs (? Čpr. 5, 55).

ಉದ್ದಾಮತೆ uddāmatĕ. The state of being unrestrained, etc. (Čpr. 7, 79).

ಉದ್ಧವ ud-dhava. *Add:* 3, N. of a messenger (Čpr. 6, after 18).

ಉದ್ಭ್ರಾಮ್ಯತ್ ud-bhrāmyat. Whirling, flourishing (Čpr. 5, 56).

ಉದ್ಯಾನಮಹತ್ತರ udyāna-mahattara. The overseer of a garden, a gardener (Čpr. 2, 87).

ಉದ್ವೇಜಿಸು ud-vĕjisu. To hurt the feelings, etc. (Čpr. 4, 21).

ಉನ್ನಾಳ ud-nāḷa. Having high stalks (Čpr. 7, 60).

ಉನ್ನಿದ್ರತೆ ud-nidratĕ. Sleeplessness. (Čpr. 5, 124).

ಉನ್ಮಕರನ್ದ ud-makaranda. Excellent nectar or honey of flowers (Śśv. 2, 47).

ಉನ್ಮೃಗ ud-mṛiga. A large wild beast. See ಯುದ್ಧೋನ್ಮೃಗ.

ಉಪಕರಿಸು upa-karisu. *Add:* to prepare; to furnish with (Rām. 3, 2, 20).

ಉಪಚೀಯಮಾನ upa-čiyamāna. Being collected or filled. (Čpr. 2, after 21).

ಉಪಜಾಪ್ಯ upa-jāpya. To be whispered into the ears of another (adj.; Čpr. 8, 89).

ಉಪಢೌಕಿತ upa-ḍhaukita. Gone to; brought near; presented as an offering, offered as a respectful gift; carried out, accomplished; a respectful offering or present. (Čpr. 6, 81).

ಉಪದೇಶ upa-dĕśa. — ಉಪದೇಶಂಗುಡು. -ಂಕುಡು. To give instruction, to teach; to prescribe (Čpr. 5, 113).

ಉಪಪ್ರದಾನ upa-pra-dāna. Delivering over, presenting; a present, a bribe. (Čpr. 9, 119).

Digitized by Google

ಉಪಲಾಲಿಸು upa-lâlisu. *To No. 2 add:* Bh. 3, 2, 6.

ಉಪಶಮಿಸು upa-śamisu. *Add:* 2, to calm, to mitigate, to make quiet, to bring to an end (Śâv. 4, after 24).

ಉಪಶಾನ್ತಿ upa-śânti. *Add:* Čpr. 7, 22.

ಉಪಹತಿ upa-hati. — ಉಪಹತಿಗೆಯ್. To do harm to (Śâv. 4, after 24).

ಉಪಾಂಶುತೆ upâṁśutĕ. The sate of uttering prayers in a low voice (? Čpr. 9, 119).

ಉಪಾಯನ upa-ayana. — ಉಪಾಯನಂಗೆಯ್. -ಂ-. To make a present, to present (Śâv. 2, after 42).

ಉಪ್ಪಯಣ uppayaṇa. This word probably is formed of ಉಱು 3, abandoning, and ಪಯಣ; if so, it ought to appear in large type.

ಉಪ್ಪರ uppara. — ಉಪ್ಪರಗುಡಿ. *Add:* See Čpr. 7, after 81. — ಉಪ್ಪರವಟ್ಟ. -ಪಟ್ಟ. Grand state (? Čpr. 1, 106).

ಉಬ್ಬಣ ubbaṇa. *To No. 2 add:* Bh. 8, 19, 38.

ಉಬ್ಬರ ubbara. — ಉಬ್ಬರಗಿಡಿ. -ಕಿಡಿ. Abundant sparks (Bh. 6, 2, 6). — ಉಬ್ಬರವ್ವರಿ. -ಂ-ಪರಿ. To flow abundantly (Čpr. 2, 84).

ಉಬ್ಬಸ ubbasa. *Add:* Bh. 2, 1, 77; 5, 8, 102.

ಉಬ್ಬಾಳು ubbâḷu. = ಉಬ್ಬು 2. (Râm. 6, 24, 1; 6, 50, 12).

ಉಬ್ಬಿ ubbi. A female who has something prominent or projecting. See ಹಲ್ಲುಬ್ಬಿ.

ಉಬ್ಬು ubbu. 2. — ಉಬ್ಬು. -ಅತಿ. A male who has something prominent or projecting. See ಹಲ್ಲುಬ್ಬು. — ಉಬ್ಬಿದಿರ್ತ. -ಇದಿರ್ತ. Excessive stabbing (Râm. 6, 19, 30).

ಉಬ್ಬೆ ubbĕ. 1. *Add:* Bh. 3, 19, 1.

ಉಮುಳ್ umuḷ. (= ಉಗುಳ್ 1). See Čpr. 9, 129.

ಉಮ್ಬ umba. *Add No.* 1.

ಉಮ್ಬ umba. 2. That is eaten (= ಉಮ್ಬ ಕೂಳ್, Śâstrasâra in W. v. 1258).

ಉಮ್ಮಚ್ಚ ummačča. (?). See Čpr. 6, after 18.

ಉಮ್ಮೆ ummĕ. *Add:* (= ಅಮ್ಮ 2).

ಉಯ್ uy. 1. *Add the number* 1 *to* ಒಯ್.

ಉರ ura. 3. = ಉರಿ 2, etc. — ಉರಕೊಳ್ಳಿ. A flaming firebrand (Abh. P. 4, 39). — ಉರಗೊಳ್ಳಿ. -ಕೊಳ್ಳಿ. = ಉರಕೊಳ್ಳಿ. (My.). 2, a passionate person (My.).

ಉರಕ uraka. A man who burns or suffers from excess of heat. See ಹೊಟ್ಟುರಕ s. ಹೊಟ್ಟೆ 3.

ಉರಕಿ uraki. A woman who burns or suffers from excess of heat. See ಹೊಟ್ಟುರಕಿ s. ಹೊಟ್ಟೆ 3.

ಉರವಣಿ ural-aṇi3. 1. *Add:* Čpr. 10, 70.

ಉರಿ uri. 2. *Insert* ಉರ 3 *before* ಉರು 2. — ಉರಿಗೊಳ್ಳಿ. -ಕೊಳ್ಳಿ. = ಉರಗೊಳ್ಳಿ. (My.). — ಉರಿವೆಳಗು. -ಬೆಳಗು. Blazing shine (V. 10, 12).

ಉರಿಚು uriču. *Add the number* 1 *to* ಉರ್ಚು.

ಉರಿಪ uripa. = ಉರಿವು 2, etc. Burning; heat (Śâv. 8, after 35).

ಉರುಬು urubu. To blow strongly with the mouth (ಊದು My.). ಕುಟ್ಟಲಾರದ ಬಡ್ಡಿ ಉರುಬಿ ಉರುಬಿ ನೋಡಿದಳು (Prv.).

ಉರುಲ್ urul. Mr. 370 (My. MS.) has ಉರುಲ್ (ಉರ್ಲು, ಕುಲ್ಲ, instead of ಉರುಲ್). This form of the word may have existed at Mr.'s time, and if so, would connect the word clearly with M. ಉರ s. ಉರಲ್ 1.

ಉರುಳ್ uruḷ. 1. — ಉರುಳಿಸು. ಉರುಳಿ-ಇಸು. To shoot arrows so that (an opponent) is overturned (Čpr. 3, 1...).

ಉರುಳಿ uruḷi. *Add:* See ಸಂಬುರುಳಿ; *and add:* 4, the state of being round or curled. — ಉರುಳಿ ಗುರುಳ್ -ಕುರುಳ್. A lock, a ringlet of hair (Čpr. 3, 64).

ಉರುಳಿಗ uruḷiga. N. of a bird (Śâv. 3, ...).

ಉರುಳಿಚು uruḷiču. *Add:* Râm. 5, 9, 4.

ಉರುಳ್ಚು uruḷču. *Add:* Čpr. 5, 36.

ಉರೋಬನ್ಧ uras-bandha. A certain feat of wrestlers (Śâv. 4, 75).

ಉಱಳಿ uṟaḷi. *Add:* Śâv. 2, after 42.

ಉಱು uṟu. *Add the number* 1 *to it, and add:* Čpr. 1, 48; ಬೆಕ್ಕಸಮುಱು, ಭಯಮುಱು, ವಿಸ್ಮಯಮುಱು.

ಉಱು uṟu. 2. Being, state; occasion (Čpr. 9, 11).

ಉಱುಕು uṟuku. — ಉಱುಕಾಗಿರ್. *Add:* to be ...

(Bh. 4, 10, 40).

ಉರ್ಚು urču. *Add the number* 1 *to it.*

ಉರ್ಚು urču. 2. To burn, to glow (Abh. P. 7, 160).

ಉರ್ತು urtu. *Add to* ಅಱುಮ: s. ಅಱ 6.

ಉರ್ಬು urbu. 2. *Add as a new meaning:* mass, great multitude (Abh. P. 14, 7). — ಉರ್ಬಾಱು. -ಆಱು. Swelling to disappear: flood or the flowing in of waters to cease, to begin to ebb (V. 9, 24).

ಉರ್ವಿಸು urvisu. *Add:* Čpr. 9, 78.

ಉರ್ವೀರುಹ urvî-ruha. A tree. See ಮಹೀರುಹ.

ಉರ್ವೀಶ್ವರ urvî-śvara. A king.

ಉರ್ವೀಶ್ವರೀಯ urvîśvarîya. Relating or belonging to the king (Čpr. 10, 22).

ಉರ್ವು urvu. 1. *Add:* See ಪುರ್ವು.

ಉರ್ವು urvu. 2. — ಉರ್ವೆರ್. -ಎರ್. To rise, to go upward (Čpr. 5, 42). Čpr. MS. 4, 47 has ಉರ್ವೆಱು instead of ಉರ್ವೆದ್ದು.

ಉಲಿಪು ulipu. *Add:* Čpr. 3, 48; Śâv. 3, 49.

ಉಲ್ಲಪನ ud-lapana. Speaking loud; sounding (Čpr 1, 113).

ಉಷೆ ushĕ. 2. *Add:* See ಸೀತನೆ (s. ಸೀ 3).

ಉಸಿರ್ usir. 2. *After* ಉಸುರು 2 *add:* ಸೂಲ 2. — ಉಸಿರಿಸು. -ಇಸು. = ಉಸುರಿಸು. (Śâv. 4, 88).

ಉಸುರ್ usur. 2. — ಉಸುರಾಱಿಕೆ. -ಆಱಿಕೆ. Dried-up state of respiration: exhaustion (Râm. 6, 24, 15).

ಉಳ್ uḷ. 2. — ಉಳ್ಳಲರ್. *Add:* Śâv. 4, 90; V. 9, 3.

ಉಳಿ uḷi. 4. *Add:* Cf. ಕೊಳಚು.

ಉಳ್ಕು uḷku. 3. *Add:* Čpr. 6, 16; Śâv. 4, 71.

ಉಳ್ಕೆ uḷkĕ. The state of being. See s. ...

ಉೞಿ uḻi. 2. *After* ಅರಿ ಉದ್ *add:* ಪೆಱ್ದು. — ಉೞಿಕಾಲ. -ಕಾಲ. Time of (continually) remaining or staying

Digitized by Google

(Sp. in W. v. 1108). — ಉದ್ಘನಿರ್ಝರ. *Add:* A constant descent of water, a waterfall. — ಉದ್ವೆಳಗು. -ಬೆಳಗು. Remaining light (Šśv. 4, 114).

ಉಳುಮೆ uḷumĕ. *Add the number* 1.

ಉಳುಮೆ uḷumĕ. 2. = ಉಲವೆ. (My.).

ಉಳ್ಗು uḷgu. *Add:* Čpr. 6, after 106, *and add: Cf.* ಒಗರ್ No. 2.

ಊಟ ûṭa. In Dp. 54, 3 ಕಾಲಕೂಟ *may be read instead of* ಕಾಡ ಕೂಟ.

ಊಡಿಸು ûḍisu. *Add:* to cause to relish (Čpr. 5, 63).

ಊಡು ûḍu. 2. *Add to No. 2:* Čpr. 5, 48; 6, after 86.

ಊಣ್ಟ ûṇṭa. = ಊಟ. See ನೀರೂಣ್ಟ.

ಊದು ûdu. 2. *To No. 1 add:* (Šśv. 2, *after* 42).

ಊರ್ಮಿ ûrmi. *Add:* 4, human infirmity (as grief, illusion, hunger, thirst, decay, death). See ಷಡೂರ್ಮಿ.

ಊಸರವಳ್ಳಿ ûsaravaḷḷi. *Add: Cf.* ಒಳ್ಳಿ 2.

ಋಕ್ಷ ṛiksha. *Add:* 4, N. of a mountain. See ಸಪ್ತಕುಲಾಚಲ.

ಋಕ್ಷರಾಜ ṛiksha-râja. N. of the father of Vâli and Sugrîva (Râm. 4, 2, 15. 18).

ಋಕ್ಷಾಜಿನ ṛiksha-ajina. A bear-skin (Čpr. 4, 31).

ಋತುಷಟ್ಕ ṛitu-shaṭka. The six seasons (Čpr. 2, after 61).

ಎ ĕ. 13. *Read:* = ಏ 7, ವೆ 2.

ಎಕ್ಕ ĕkka. 1. *Add:* Šśv. 3, 32.

ಎಕ್ಕತುಳ ĕkka-tuḷa. *Add:* Čpr. 10, 83.

ಎಕ್ಕಲ ĕkkala. Alone, solitary (Čpr. 7, 97; Mhr. ಏಕಲಾ).

ಎಕ್ಕೆ ĕkkĕ. *Add:* Abh. P. 7, 106.

ಎಗ್ಗ ĕgga. *Add:* Čpr. 10, 109. 110.

ಎಗ್ಗು ĕggu. *Add:* Čpr. 5, 111.

ಎಚ್ಚಱ್ ĕččar̤. 1. *Add:* Čpr. 8, 71.

ಎಚ್ಚಱ್ ĕččar̤. 2. *Read:* = ಎಚ್ಚಱ, ಎಚ್ಚಱು 2, ಪೆಚ್ಚಱ, ಹೆಚ್ಚಱ, ಹೆಚ್ಚಱು.

ಎಚ್ಚು ĕččn. 2. *Add:* = ಎರ್ಚು 2.

ಎಚ್ಚು ĕččn. 5. = ಎಸು 1. (Čpr. 10, 80).

ಎಂಜಲಿಸು ĕnjalisu. *Add:* Čpr. 10, 111.

ಎಟ್ಟ ĕṭṭa. *Read:* = ಎಟ್ಟವೆ, ಹೆಟ್ಟ 4, ಹೆಣ್ಟ, ಹೆಟ್ಟೆ 1.

ಎಡ ĕḍa. 1. — ಎಡದೆಱಪು. -ತೆಱಪು. = ಎಡದೆಱಹು, etc. (Čpr. 8, 103). — ಎಡಪರಿಸು. -ಪರಿಸು. To cause one's self to run from a place: to run away, to retreat (Bh. 3, 19, 36).

ಎಡ ĕḍa. 2. — ಎಡಗೆಯ್ಜಾತಿ. *Add:* According to Mr. E. Rice all mâdigas from the ಎಡಗೆಯ್ಜಾತಿ are ಎಡಗೆಯ್ಯವರು. See ಬಲಗೆಯ್ಯವ (s. Additions). — ಎಡಗೋೞು. -ಕೋೞು. The left, *i. e.* to the left, of the pole of a cart, as an ox (My.). — ಎಡವಕ್ಕ. -ಪಕ್ಕ. The left side (V. 7, 30).

ಎಡ ĕḍa. 3. — ಎಡಚರ್. A middle-born, *i. e.* second, son or daughter (My.). — ಎಡವಟ್ಟು. -ಪಟ್ಟು. *Add:* Abhâ. 3, 9.

ಎಡ ĕḍa. 4. = ಎಣೆ 1, etc. (*cf.* ಇಡ 1). A couple, etc. — ಎಡವಕ್ಕ. -ಪಕ್ಕ. = ಎಣೆವಕ್ಕ. (Abh. P. 4, 6).

ಎಡಪು ĕḍapu. *Add:* Abh. P. 9, 7.

ಎಡಮ್ಬಡಂ ĕḍambaḍam. (?). (Čpr. 6, 87).

ಎಡೆ ĕḍĕ. 1. — ಎಡೆಗಜ್ಜ. -ಕಜ್ಜ. Work at the place or at the places (V. 5, 80). — ಎಡೆಗಣೆ. -ಕಣೆ. A counter-arrow (J. 12, 39). — ಎಡೆಗಲಿಸು. -ಕಲಿಸು. To join at a place: to join together (v. t., Čpr. 6, after 64). — ಎಡೆಗುಡು. *Add:* Čpr. 8, after 79. — ಎಡೆ ಮಡಗು. *Add:* Čpr. 5, after 39. — ಎಡೆಮಾತು. An evasive word (Čpr. 6, 24). — ಎಡೆವಟ್ಟೆ. -ಬಟ್ಟೆ. The midway (V. 6, after 8). — ಎಡೆವೆರಲ್. -ಬೆರಲ್. The middle finger (Čpr. 6, 62).

ಎಡೆ ĕḍĕ. 3. (= ಅಡೆ 5 ?). To be got (?). See Prv. s. ಹಾರೆ. If ಎಡೆ were = ಅಡೆ 5, the ಎಡೆಯ s. ಹಾರೆ would be = ಎಡೆಯದು, *i. e.* ಅಡೆಯದು.

ಎಡ್ಡ ĕḍḍa. 3. *Add:* Čpr. 8, 30; Abh. P. 3, 39.

ಎಣಿಕೆ ĕṇikĕ. — ಎಣಿಕೆದಪ್ಪು. -ತಪ್ಪು. Consideration to fail: to be inconsiderate (Čpr. 8, after 79).

ಎಣೆ ĕṇĕ. 1. *Read:* = (ಎಡೆ 4), ಎಣ, (ಪೆಣೆ 2), (ಹೆಣೆ 2).

ಎಣ್ಣು ĕṇṇu. *Add:* Dp. 126, 1.

ಎಣ್ಣೆ ĕṇṇĕ. — ಎಣ್ಣೆಗಣ್ಟು. A (hair-)knot to which oil is applied (Šśv. 3, 10).

ಎತ್ತು ĕttu. 1. *Add:* B. 1, 24.

ಎತ್ತು ĕttu. 2. — ಎತ್ತುಗುಡಿ. -ಕುಡಿ. A raised point (Bh. 8, 8, 6).

ಎಬ್ರಾಸಿ ĕbrâsi. *After* ಏಸಿಕೆ *Add:* ಏಪ, ಹೇಪ.

ಎನಸು ĕnasu. 2. *Add:* ಎನಸುಂ (Čpr. 7, 94; 10, 11).

ಎಮ್ ĕm. 2. *To* ಎಮ್ಬತ್ತು *add:* ಎಮ್ಬತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಬಿನ್ನಣಂ (Čpr. 5, after 76).

ಎಮೆ ĕmĕ. — ಎಮೆ ಇಕ್ಕು. *Add:* Čpr. 4, 91.

ಎರಲೆ ĕralĕ. — ಎರಲಕ್ಷಿ. -ಅಕ್ಷಿ. An antelope's eye (Čpr. 8, after 72).

ಎರೞ್ ĕraḷ. — ಎರೞ್ದ್ಸೆ. *Add:* Čpr. 5, 42.

ಎರೆ ĕrĕ. 1. *Add:* = ಜೆರೆ 3.

ಎಱಕ ĕr̤aka. 2. *Add:* Čpr. 5, 22.

ಎಱಕೆ ĕr̤akĕ. 2. — ಎಱಕೆವೆಟ್ಟು. -ಬೆಟ್ಟು. A wing-hill: a hill near a mountain (Čpr. 10, 82).

ಎರ್ ĕr. (fr. ಎಱು). The state of being all or one mass. — ಎರ್ಗೆಯ್ಯು. To make or collect into a mass, to pile (Čpr. 9, after 102).

ಎರ್ಚು ĕrču. *Add the number* 1.

ಎರ್ಚು ĕrču. 2. = ಎಚ್ಚು 2. (V. 5, after 14).

ಎರ್ದೆ ĕrdĕ. — ಎರ್ದೆಗಿಚ್ಚು. -ಕಿಚ್ಚು. Heart-fire (heart-sorrow, Čpr. 5, 10). — ಎರ್ದೆಗಿಡಿಸು. -ಕಿಡಿಸು. To cause the heart to fail, to disconcert (Čpr. 8, 74).

ಎಲೆ ĕlĕ. 2. — ಎಲೆದುಱುಗಲ್. -ತುಱುಗಲ್. A mass of leaves (Šśv. 3, after 35). — ಎಲೆವಱೆ. -ಮಱೆ. Concealment by leaves (Čpr. 7, 105). — ಎಲೆವಿಜ್ಜಣಿಗೆ. -ಬಿಜ್ಜಣಿಗೆ. A fan of leaves (Čpr. 5, 131; 8, 91).

ಎಲ್ಲೆ ĕllĕ. *Add:* Bh. 3, 18, 35.

ಎಸಕ ĕsaka. *Add:* Čpr. 1, 41; 7, after 62; Šśv. 4, 90.

Digitized by Google

ಎಸಡಿ ĕsaḍi. *Add:* Abh. P. 15, after 37.

ಎಸರ್ ĕsar. *After* ನೀರೆಸರ್ *add:* , ಹತ್ತೆಸರು.

ಎಸರ್ಪುದು ĕsarpudu. (?). (Čpr. 5, 27).

ಎಹಗೆ ĕll-hagĕl. *After* ಹಗೆ *insert:* , ಹೇಂಗೆ.

ಎಳ ĕḷa. — ಎಳವದುರ್. -ಬದುರ್. Childly proficiency (V. 2, 2).

ಎಳೆ ĕḷĕ. 2. — ಎಳೆಗಣ್. -ಕಣ್. A delicate, fine eye (J. 30, 22). — ಎಳೆಗನ್ನಡವಕ್ಕಿ. -ಕನ್ನಡವಕ್ಕಿ. A young parrot (V. 2, 31). — ಎಳೆಗಱುಂಕೆ. -ಕಱುಂಕೆ. Tender Hurialle grass (Čpr. 8, after 4). — ಎಳೆಗಾರ್. -ಕಾರ್. The newly arrived rainy season (Čpr. 4, 38). — ಎಳೆಗೌಂಗು. *Add:* Čpr. 1, after 101; 5, 182. — ಎಳೆನೀರ್. = ಎಳನೀರು. (Čpr. 10, 54). — ಎಳೆಮುತ್ತು. *Add:* Šiv. 5, 7. — ಎಳೆಯಂಚೆ. -ಅಂಚೆ. A young goose or swan (V. 9, 25). — ಎಳೆಯಮ್ಬಲ. -ಅಮ್ಬಲ. Weak, watery gruel (V. 2, 13). — ಎಳೆವಲಸು. -ಪಲಸು. A young jack tree (Čpr. 7, 86). — ಎಳೆವಸಿಱ್. -ಬಸಿಱ್. A delicate womb (Abh. P. 3, 100. 101). — ಎಳೆವಳಿಕು. -ಪಳಿಕು. Fine crystal (Čpr. 1, 111). — ಎಳೆವಳುಕು. -ಪಳುಕು. = ಎಳೆವಳಿಕು. (Šiv. 5, 3).

ಎೞ್ ĕḻ. 3. — ಎೞ್ತರ. *Add:* Čpr. 5, 81.

ಎೞತು ĕḻatu. — ಎೞತಟ. *After* Dragging-play *add:* decoy (Râm. 4, 1, 14), *and after* fainting *add:* (Râm. 8, 8, 69).

ಎೞಲ್ ĕḻal. *Add the number* 1, *and before* Grj. 2, after 106 *insert:* Čpr. 10, 82.

ಎೞಲ್ ĕḻal. 2. P. p. of ಎೞಲ್ 1. — ಎೞಲ್ದರ್. To hang down (Čpr. 4, 47).

ಏಕವಾರ ēka-vāra. (ಏಕವಾರಂ). *Only once, at once, at one time, suddenly.*

ಏಕಾಹಿಕ ēkāhika. Occurring daily, unremitting (as fever, My.).

ಏಣೀಸಮೂಹ ēṇī-samūha. A herd of antelopes (Čpr. 1, 137).

ಏಱಿಸು ēṟisu. *Add:* Čpr. 6, 67. 77.

ಏಱು ēṟu. 1. — ಏಱಾಟಕೆ. -ಆಟಕೆ. = ಏಱಾಟ. (Râm. 6, 30, 30).

ಏಱು ēṟu. 2. *Add:* greatness, grandeur. See ಮಱೆಯೇಱು. — ಏಱುಜವ್ವನ. = ಏಱುಂಜವ್ವನ. (Šiv. 3, after 35).

ಏಱು ēṟu. 5. *Add:* Čpr. 8, after 44; Râm. 6, 19, 30.

ಏಲವಾಲುಕ ēlavāluka. *Add:* See ಕಳ್ಯಂಗಡಲೆ.

ಏವ ēva. *Add:* = ಹೇವ; *and add:* Abh. P. 6, 2.

ಏವಯ್ಸು ēvaysu. To be disgusted or vexed (Čpr. 3, 47; 5, after 64; Tĕ. ಏವಗಿಂಚು).

ಏಸು ēsu. 2. — ಏಸುವೆಸ. -ಬೆಸ. Shooting-performance (Čpr. 6, 80). — ಏಸುವೆಸನ. -ಬೆಸನ. Order to shoot (Čpr. 5, 113).

ಏಳಿದ ēḷida. — ಏಳಿದಂಗೆಯ್. *Add:* Čpr. 9, after 108.

ಏಳಿಸು ēḷisu. *Add:* Čpr. 10, 5. 26.

ಏೞು ēḻu. 1. *To* ಎದ್ದು *add:* Bp. 32, 45. 58; 61, 37.

ಒಕ್ಕಣೆ ŏkkaṇĕ. *Add:* Dp. 130, 73.

ಒಕ್ಕಲಿಗ ŏkkaliga. *Add:* Čpr. 5, 86.

ಒಕ್ಕಲ್ತನ ŏkkaltana. = ಒಕ್ಕಲತನ. (Čpr. 5, 86).

ಒಗತನ ŏgatana. *Add:* Dp. 95 pallavi.

ಒಗಿಸು ŏgisu. *Add the number* 1.

ಒಗಿಸು ŏgisu. 2. = ಉಗಿಸು. To cause to become loose, to cast (as a slough, Čpr. 9, 71).

ಒಗ್ಗರಿಸು ŏggarisu. *Add:* Dp. 135 a, 16; 170, 7.

ಒಗ್ಗು ŏggu. 2. — ಒಗ್ಗುಗೆಡು. -ಕೆಡು. An assemblage to be destroyed: to part, to become separated (Gr. 6, after 56).

ಒಗ್ಗು ŏggu. 3. *Add:* to turn or lead towards (Čpr. 9, after 102).

ಒಚ್ ŏč. — ಒಚ್ಚಱಗು. *Add:* Čpr. 3, 45; 6, 8.

ಒಚ್ಚ ŏčča. (= ಅಚ್ಚ 1 ?). (Râm. 3, 6, 53).

ಒಚ್ಚತ ŏččata. *Add:* Čpr. 10, 114; Šiv. 2, 89. 91; Bh. 7, 8, 76. — ಒಚ್ಚತಂಗುಡು. -ಕುಡು. To give pleasure (Čpr. 8, after 72).

ಒಚ್ಚು ŏččŭ. (= ಒಡ್ಡಿಸು). To join (v. t., Râm. 3, 4, 55; ವಚ್ಚು in the print).

ಒಜ್ಜರ ŏjjara. *Add:* Čpr. 7, after 81 (where it appears to be = ಒಗರಗೆ 2), *and before* ವಜ್ಜರಕ್ಕೆ *insert:* , ವಜ್ಜರ. *Add also:* *Cf.* ಒಜರ.

ಒಟ್ಟಯಿಸು ŏṭṭayisu. *Add:* to pile up (Čpr. 5, after 54).

ಒಟ್ಟಳ ŏṭṭaḷa. Tumult (Čpr. 5, 104).

ಒಟ್ಟಿಲ್ ŏṭṭil. = ಒಟ್ಟಿಲು. *Add:* Čpr. 9, 80.

ಒಟ್ಟು ŏṭṭu. 1. *To No. 1 add:* Šiv. 2, 55.

ಒಟ್ಟು ŏṭṭu. 2. — ಒಟ್ಟುಗಿಚ್ಚು. -ಕಿಚ್ಚು. Accumulation or mass of fire (Râm. 6, 4, 31).

ಒಡತಿ ŏḍati. *Add:* Dp. 130, 26.

ಒಡನ್ ŏḍan. — ಒಡನಾಡು. *Add:* Čpr. 5, 122.

ಒಡಮ್ ŏḍam. — ಒಡಮ್ಬಡು. 2. *Add:* Čpr. 7, after 77.

ಒಡಮೆ ŏḍamĕ. *Add:* Čpr. 5, after 86.

ಒಡರಿಸು ŏḍarisu. *Add:* Čpr. 5, 104; 8, after 79; 9, 114. 119.

ಒಡಱು ŏḍaṟu. *Add:* Čpr. 6, 80.

ಒಡಲ್ ŏḍal. — ಒಡಲಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To present the body (Čpr. 4, 47).

ಒಡೆ ŏḍĕ. 1. — ಒಡೆಯುಕ್ಕು. *Add:* Čpr. 5, after 41.

ಒಡೆ ŏḍĕ. 2. — ಒಡೆ ತುಡ್. To crush by trampling (Bh. 5, 3, 83). — ಒಡೆ ಹಾಯ್. To pass over so as to crush (Bh. 5, 3, 104).

ಒಡೆಯ ŏḍĕya. *Add:* Dp. 64, 3; 98 pallavi; 109, 3, 133, 9; 135*a*, 6. 17.

ಒಡ್ಡು ŏḍḍu. 4. — ಒಡ್ಡಾಳು. -ಆಳು. A massive, stout person. See Prv. s. ಹೆಡ್ಡಾಳು. — ಒಡ್ಡುಗರ್. -ಕರ್. = ಒಡ್ಡುಗರ್. (Čpr. 5, 104). — ಒಡ್ಡುಂಗರ್. *Add:* Šiv. 3, after 35. — ಒಡ್ಡೋಲಗ. *Add:* Čpr. 2, 59.

ಒಣ ŏṇa. 2. — ಒಣಪಡಿ. A gift of dried, i. e. uncooked rice (Mr. H. Haigh). 2, = ಒಣಪಡಿ, ಹಸಿಯ ಪದಾರ್ಥ ಭಾಗ (Râmasvâmi šâstri).

ಒಣರ್ ŏṇar. *Add:* Čpr. 10, 56.

ಒತ್ತರಿಸು ŏttarisu. *Add:* Čpr. 8, 79.

Digitized by Google

ಒತ್ತು ŏttu. 5. — ಒತ್ತು ಬರ್. To come near: to afford help (Šâv. 4, 106).

ಒತ್ತು ŏttu. 6. *Add No. 2 to* ಹೊತ್ತು.

ಒತ್ತು ŏttu. 7. *Add No. 5 to* ಹೊತ್ತು.

ಒದವು ŏdavu. *Add the number* 1.

ಒದವು ŏdavu. 2. Getting, obtainment (Čpr. 1, 107).

ಒನ್ದಿಗ ŏndiga. A man who is together with or has. See ಮುಕ್ಕಳೊನ್ದಿಗ.

ಒನ್ದುಗೆ ŏndugĕ. Union, combination; getting (Čpr. 5, after 19).

ಒಪ್ಪರ ŏppara. *Add the number* 1.

ಒಪ್ಪರ ŏppara. 2. (ŏppu2-ara, *i. e.* âra 1?). (Quite properly); propriety. See Sp. s. ಹರ್.

ಒಪ್ಪು ŏppu. 2. — ಒಪ್ಪುಕೆಯ್ವುಡಿ. -ಓಡಿ. To agree (Dp. 154, 7).

ಒಮ್ ŏm. — ಒಮ್ಬತ್ತು ಪಣದವರು. The left-hand castes (Mr. E. Rice). See ಹದಿನೆಣ್ಟು ಪಣದವರು (s. Additions).

ಒರಲೆ ŏralĕ. N. of a bird (Šâv. 8, 33).

ಒರೆ ŏrĕ. 3. *To No. 1 add: cf.* ಪೊರೆ 3, *and to No. 5 add:* Šâv. 2, after 42.

ಒರೆ ŏrĕ. 4. — ಒರೆಕಲ್. = ಒರೆಗಲ್. (Čpr. 1, 46).

ಒರೆಪ ŏrĕpa. Applying to, rubbing on (Čpr. 1, 46).

ಒಱಲಿಕೆ ŏṟalikĕ. Crying from pain, screaming. See ಕಟ್ಟೊಱಲಿಕೆ.

ಒಱ್ ŏṟ. — ಒಱುಗಿಡಿಸು. *Add:* V. 7, 56. — ಒಱ್ಸರ. -ಸರ. A wreath (V. 4, 86).

ಒಱ್ಪು ŏṟpu. 1. *Add:* Čpr. 7, 140.

ಒಲ್ ŏl. 3. Pleasure, delight. — ಒಲ್ಲಮ್ಬಾಲ್. -ಅಂ -ಪಾಲ್. Delightful milk (Čpr. 4, 48; *cf.* Šmd. sûtra 172).

ಒಲಹು ŏlahu. *Add:* Bh. 3, 19, 1.

ಒಲುವೆ ŏluvĕ. *After* ಪಂಜು *add:* , *and* ಸಿಡಿಗೆ 2

ಒಲೆ ŏlĕ. 2. *To No. 4 add:* to cause to go to one side (Bh. 5, 8, 103).

ಒಲ್ಲನೆ ŏllanĕ. *Add:* Abh. P. 13, after 84.

ಒಲ್ವು ŏlvu. = ಒಲವು. (Čpr. 8, 30).

ಒಸಗೆ ŏsagĕ. 1. *Add:* Čpr. 5, 31. 66.

ಒಸಗೆ ŏsagĕ. 2. *Add: Cf.* T. ಪಱಂಗು, to speak.

ಒಸಯಿಸು ŏsayisu. To grow joyful, to be delighted (? Čpr. 7, after 94).

ಒಸರ್ ŏsar. 3. P. p. of ಒಸರ್ 1. — ಒಸರ್ತರ್. To drip (v. i., Čpr. 123).

ಒಳ್ ŏḷ. 2. — ಒಳ್ಗಾಸೆ. -ಕಾಸೆ. A nice cloth to gird the loins (Č. Bp. 31, 9). — ಒಳ್ದಳಿರ್. -ತಳಿರ್. Beautiful young foliage (V. 4, 34). — ಒಳ್ಪರಿಜು. A beautiful form (Šâv. 5, 9). — ಒಳ್ಮಿಂಚು. Fine, bright lightning (Šâv. 5, 8). — ಒಳ್ವರಲ್. -ಪರಲ್. A fine stone (Čpr. 6, 49). — ಒಳ್ವಳೆ. -ಬಳೆ. A nice ring (Šâv. 3, 10).

ಒಳ್ ŏḷ. 3. — ಒಳ್ಕೊಳ್. To undertake (Čpr. 2, 85). — ಒಳ್ಗೊಡೆ. *Add:* See Čpr. 4, 47.

ಒಳ ŏḷa. 1. — ಒಳಕೆಯ್. 1. *Add:* the inside (My.). — ಒಳಕೆಯ್. 2. *Add:* Čpr. 1, after 101; 1, 122. 139; 2, 2. 6. 65; 4, 85; 6, after 13. — ಒಳ ತೊಡಕು. Entanglement in or among (see s. ಬೆರಳುಚಾಳೆ). — ಒಳ ಪುಗು. *Add:* Čpr. 5, after 39. — ಒಳ ಪೊಯ್. To pour or cast into (Čpr. 1, after 101). — ಒಳ ಸೋರ್. *Add:* See Čpr. 5, 19; 6, 80; 7, 77; Abh. P. 11, after 51; Šâv. 4, 115. — *After* (Bp. 51, 80) *add:* Dative also ಒಳಕಿಂಕೆ (Dp. 102, 3).

ಒಳಗು ŏḷagu. *Add:* Čpr. 5. 42. — ಒಳಗಾಱು. -ಆಱು. The interior to dry: to wither in the mind, to languish (V. 81, 33; Šâv. 4, 91). — ಒಳಗುದೋಱು. *Add:* Bh. 5, 3, 49. — ಒಳಗು ಮಾಡು. To subdue, to put into shade (Čpr. 1, 130).

ಒಳತು ŏḷatu. *Add:* See Prv. s. ಹೆಣ್ಣತಿ.

ಒಳಱು ŏḷaṟu. *Add:* Čpr. 5, 76.

ಒಳಲೆ ŏḷalĕ. *Add:* = ಹೊಳಲೆ.

ಒಳು ŏḷu. 1. — ಒಳುಗನ್ನಡ. -ಕನ್ನಡ. Good or true Kannaḍa (Subhâshitanîtikanda).

ಒಳ್ತು ŏḷtu. = ಒಳತು, etc. (V. 4, 28).

ಒಳ್ಪು ŏḷpu. *Add:* Čpr. 2, 65; 5, 115.

ಓ ô. 2. *After* Prv. s. ಕೊಳ್ಳು 1 *add:* ; Dp. s. Tbh. ಕಳ್ಕಸ.

ಓ ô. *Add:* See Dp. 71.

ಓಕುಳಿ ôkuḷi. — ಓಕುಳಿ ಆಡು. *Add:* Čpr. 5, 66.

ಓಗಟೆ ôgaṭĕ. *Add:* See Mr. s. ಪ್ರವಲ್ಲಿಕೆ.

ಓಗಡಿಸು ôgaḍisu. *Add:* Čpr. 9, 81.

ಓಜ ôja. *Add:* In the Bombay Indian Antiquary (November, 1891, p. 393, note 23) Dr. E. Hultzsch remarks that the intermediate Pâli form *upajjha* proves that *ôja* must be derived from the Saṁskṛita *upâdhyâya.*

ಓಜರ ôjara. *A mistake for* ಒಜ್ಜರ. See J. 33, 8.

ಓರ್ ôr. 1. — ಓರನ್ದ. -ಅನ್ದ. One, or a, mode or way (Čpr. 4, 47). — ಓರೊಮ್ಮೆ. *Add:* Čpr. 9, after 56.

ಓರಣಿಸು ôraṇisu. *Add:* Bh. 7, 7, 44.

ಓಲಗ ôlaga. — ಓಲಗಸಾಲೆ. = ಓಲಗಶಾಲೆ. (Čpr. 5, after 112).

ಓಲಗಿಸು ôlagisu. *Add:* Čpr. 8, 90.

ಓವರಿ ôvari. *Add:* Čpr. 1, 120; 8, after 64.

ಓಱ್ ôṟ. = ಓಱು 2, etc. See ತಲೆಯೋಱ್.

ಔದ್ಧತ್ಯ auddhatya. *Add:* Čpr. 4, 11.

ಔಮ್ಯ aumya. (fr. ಉಮಾ). A field of flax (Čpr. 1, 89).

ೞ ṟh. *Read:* or ೞ (*i. e.* the K. consonant ೞ in Čpr., Hlâ. and Abh. P. MSS.) or ൶ (in Vôpadêva's grammar). *After* ತೇಜಃಪ್ಪುಣ್ಣ *insert:* ಮುಪ್ಪಱಿಣಾಮ, ಮುಪ್ಪೇಱಣೆ, ಸಿಪ್ಪಿನ್ನ.

ಕ್ k. *Add:* About the very frequent dialectical interchange of ಕ and ಚ (or ಶ) see *e. g.* ಕಿಡು 2, ಕಿಟ', ಕಿವಿ, ಕೆಯ್ 2, etc.

ಕಕ್ಕಡೆ kakkaḍĕ. 1. *Add:* Grj. 6, after 56.

ಕಕ್ಕು kakku. 1. — ಕಕ್ಕುನ್ದಱ'. *Add:* V. 4, 33.

ಕಖ್ಖವಡ kakhkhavaḍa. A certain feat of wrestlers (Čpr. 5, 77).

Digitized by Google

ಕಚ್ kač. *Read:* = ಕಚಿ, ಕಸ್.

ಕಚಕ್ಕನೆ kačakkaně. *Read:* = ಕಚ್ಚನೆ, ಕಸಕ್ಕನೆ 2.

ಕಚಾಕಚಿ kačâkači. *Add:* 2, hair against hair, pulling each other's hair (Sk.; Čpr. 10, 70).

ಕಚ್ಚುಟ kaččuṭa. *Add:* Čpr. 6, 8.

ಕಟಕಿ kaṭaki. *Add:* See ಸುಣ್ಣಟಿಕ.

ಕಟೂಕ್ತ kaṭu-ukta. = ಕಟೋಕ್ತಿ. (Čpr. 5, 106).

ಕಟ್ಟಣೆ kaṭṭaṇě. (= ಕಟ್ಟಳೆಲ?). (V. 8, 43).

ಕಟ್ಟು kaṭṭu. 1. — ಕಟ್ಟರಿಕೆ. -ಅರಿಕೆ. A daring, fierce, wild understanding (Šiv. 5, 19). — ಕಟ್ಟಳವಿ. -ಅಳವಿ. Great power, etc. (Bh. 3, 19, 23). — ಕಟ್ಟಾಯ. *Add:* Čpr. 6, 39. — ಕಟ್ಟಾಳ್. *Add:* Čpr. 10, after 85. — ಕಟ್ಟುಬನೆ. -ಇಬನೆ. = ಕಟ್ಟುಬನೆ. (Bh. 2, 1, 75). — ಕಟ್ಟೊಬಲಿಕೆ. -ಒಬಲಿಕೆ. Excessive screaming (Râm. 6, 24, 15).

ಕಟ್ಟು kaṭṭu. 3. *Add:* checkmate (My.).

ಕಟ್ಟೆ kaṭṭě. 1. *Before* Mr. 416 *insert:* ಸೇತು, ವಾರಣ. *Add:* See ಪೊಂಗಟ್ಟೆ.

ಕಡಕ kaḍaka. = ಕಡಿಕ. That cuts. See ಮರಗಡಕ.

ಕಡಂಗು kaḍaṅgu. 1. *Add:* Čpr. 5, 42.

ಕಡತಿ kaḍati. (fr. ಕಡೆ 1). = ಕಡಿತಿ. A woman of a side or position. See ಹೆಗ್ಗಡತಿ.

ಕಡಪ kaḍapa. (?). (Čpr. 1, 134).

ಕಡಬು kaḍabu. *Add:* See ಪುರಿಗಡಬು.

ಕಡಹ kaḍaha. 1. *Add:* Râm. 6, 5, 19.

ಕಡಿ kaḍi. 7. *Add:* Čpr. 5, after 39. — ಕಡಿಗಡಿ. -ಕಡಿ. A cut-off piece. — ಕಡಿಗಡಿಯ. -ಅತಿ. One who is a cut-off piece (Abh. P. 15, 60). — ಕಡಿಗೊಮ್ಬುಗೊಳ್. -ಕೊಮ್ಬು-ಕೊಳ್. To lay hold of cut-off pieces of branches (Čpr. 5, after 64).

ಕಡಿತಕಾಱ kaḍita-kâṟa. One who cuts or hews (Bh. 6, 4, 107).

ಕಡಿತಲೆ kaḍitalě. *Add:* Bh. 6, 4, 35.

ಕಡಿತಿ kaḍiti. = ಕಡತಿ. See ಹೆಗ್ಗಡತಿ.

ಕಡಿದು kaḍidu. *Add:* See ಕಡುಗಡಿದು.

ಕಡು kaḍu. 1. — ಕಡುಗಡಿದು. -ಕಡಿದು. Very great or large (Čpr. 5, 41). — ಕಡುಗಲ್ಲಿ. *Add:* Čpr. 5, 15. — ಕಡುಗಲ್ಲಿತನ. Excessive fondness (Čpr. 8, after 4). — ಕಡುಗಮ್ಬು. *Add:* Čpr. 5, after 64. — ಕಡುಗೆಚ್ಚಲ್. -ಕೆಚ್ಚಲ್. A big, or full, udder (Čpr. 4, 48). — ಕಡುಗೆಮ್ಬು. *Add:* Čpr. 5, 48. — ಕಡು ಮುಳಿ. *Add:* Čpr. 5, after 106. — ಕಡುಮಟೆ. -ಮಟೆ. A heavy rain (Bh. 3, 9, 26). — ಕಡುವಿನ್ನಣ. -ವಿನ್ನಣ. Great skill (Abh. P. 10, 22). — ಕಡುವೆಂಕೆ. -ಬೆಂಕೆ. Excessive heat (Čpr. 5, 51). — ಕಡುವೆಟ್ಟಿತು. *Add:* Abh. P. 1, 76.

ಕಡುಬು kaḍubu. *Add:* ಉಣ್ಣೆಗಡುಬು, ಸೂಸಲ-.

ಕಡೆ kaḍě. 1. — ಕಡೆಗಣಿಸು. *Add:* Abh. P. 12, 84. — ಕಡೆಗನ್ನೆ. -ಕನ್ನೆ. The end, or side, of the cheek. See s. ದಾನಲ್. — ಕಡೆಯಯ್ದಿಸು. -ಅಯ್ದಿಸು. To bring to an end, to finish (Čpr. 8, after 71). — ಕಡೆಯಯ್ದು. -ಅಯ್ದು. To come to a close, to end (Čpr. 10, 125). — ಕಡೆವಾಯ್. 2. *Add:* Čpr. 5, 64. — ಕಡೆಸಲಿಗೆಯ್. To make or create a final restraint or stop (Čpr. 5, 104).

ಕಡ್ಡತನ kaḍḍatana. (*fr.* ಕಡ್ಡ 1). The state of being bold, etc. (Râm. 2, 2, 43).

ಕಡ್ಡಾಯ kaḍḍâya. *Add:* Dp. 145, 4; 146, 3.

ಕಣ್ kaṇ. 1. — ಕಣ್ಣೆಂಬರ್. *Add:* V. 9, 74. — ಕಣ್ಣುತುಮ್ಬು. -ತುಮ್ಬು. The eye to be employed to its full extent or scrutinously (V. 5, after 22). — ಕಣ್ಣೊದರ್. -ತೊದರ್ 1. Perplexed, puzzled sight (Čpr. 10, 82). — ಕಣ್ಣಸ. Eye-power: the faculty of vision (Čpr. 5, 78). — ಕಣ್ಣೆವೆ. *Add:* Čpr. 5, 120. — ಕಣ್ಪೊಳೆಪು. -ಪೊಳೆಪು. = ಕಣ್ಣೊಳಪು. (Čpr. 10, 14). — ಕಣ್ಮಲರ್. 2. *Add:* Čpr. 2, 79. — ಕಣ್ಮುಚ್ಚಿ. *Add:* Čpr. 4, 71.

ಕಣಲಿಗೆ kaṇaligě. See Râm. 6, 44, 8.

ಕಣಿ kaṇi. 6. See ಮುಂಕಣಿ.

ಕಣಿಲೆ kaṇilě. = ಕಳಿಲೆ, etc., q. v. (Dp. 170, 2).

ಕಣ್ಚು kaṇču. 2. Sight, look. See ಕಿಸುಗಣ್ಚು 2.

ಕಣ್ಟಕಿಫಲ kaṇṭaki-phala. = ಕಣ್ಟಕಫಲ. See Nr. s. [illegible]

ಕಣ್ಟಳಿಸು kaṇṭaḷisu. *Add:* Čpr. 2, 42.

ಕತಕ kataka. 1. *Add:* Čpr. 7, 8.

ಕತಕ kataka. 2. *Add:* = ಗದಕ.

ಕತ್ತರವಾಣಿ kattaravâṇi. [illegible] (Čpr. 6, 33).

ಕತ್ತರಿಸು kattarisu. *Add:* Čpr. 6, 63.

ಕತ್ತಳಿಕೆ kattaḷikě. (?). [illegible] ಕತ್ತಳಿಕೆ (Čpr 5, 104).

ಕತ್ತಿಗೆ kattigě. *Add:* Čpr. 5, 36.

ಕದ kada. 2. — ಕದಕ್ಕಡಿಸು. *Add:* Čpr. 10, 11.

ಕದಡಿ kadaḍi. = ಕರಡಿ 1. A bear (Bh. 3, 13, 14).

ಕದಮ್ಬು kadambu. *Add:* Čpr. 3, 51.

ಕದಳ್ kadaḷ. Tbh. of Sk. ಕದಲ, a plantain tree (?). See J. 21, 11.

ಕದುಪು kadupu. *Add:* Čpr. 7, after 81.

ಕದುಬು kadubu. *Add:* *Cf.* ಗದಮು.

ಕನಕಪ್ರಭಮಹಾರಾಜ kanaka-prabha-mahârâja. King Kanakaprabha (Čpr. 2, after 21).

ಕನಕಪ್ರಭೆ kanaka-prabhě. N. of a woman (Čpr. 3, after 121).

ಕನರ್ kanar. 2. — ಕನಗೊನರ್. -ಕೊನರ್. An acrid bitter young shoot (Čpr. 2, 84).

ಕನಲ್ kanal. 1. *To* P. p. ಕನಲ್ದು *add:* Čpr. 5, 10.

ಕನಲ್ kanal. 2. — ಕನಲ್ಗಿಡಿ. -ಕಿಡಿ. A fiery spark (Čpr. 5, 104).

ಕನ್ದಿಸು kandisu. *Add:* Čpr. 1, *after* 101.

ಕನ್ದು kandu. 6. — ಕನ್ದುಗೆ. -ಬಗೆ. Discoloration by causing to be produced (Čpr. 5, 132).

ಕನ್ನಡಿಸು kannaḍisu. 1. *Add:* Čpr. 1, 132.

ಕನ್ಯಾಕೆ kanyâkě. = ಕನ್ಯಕೆ. (Sk.).

ಕಬಲಿತ kabalita. Swallowed as a mouthful, eaten (Čpr. 2, after 52).

Digitized by Google

ಕಮನೀಯತೆ kamanîyatĕ. Loveliness, beauty; desirableness. (Čpr. 6, 58).

ಕನ್ನೆ kannĕ. *Add:* ಹಸುರ್ಗನ್ನೆ.

ಕಬ್ಬಿ kabbi. *Add:* Grj. 6, after 56.

ಕಮ್ಬಳ kambaḷa. 2. A buffalo-race (Tu.). See Prv. s. ವಣ್ಣಾರ.

ಕಮ್ಬಿ kambi. 4. See ಹೊಯ್- s. ಹೊಯ್ 3.

ಕಮ್ಮರಿ kammari. (ಕಮ್ಮರೆ?). — ಕಮ್ಮರಿಯೋಜ. -ಓಜ. (Čpr. 10, 124).

ಕಯ್ಪೆ kaypĕ. *Add:* Abh. P. 7, 126.

ಕರ kara. 4. — ಕರಕರೆ. *Add:* Râm. 6, 12, 4.

ಕರಗು karagu. *Add:* Čpr. 4, 51.

ಕರಂಜಿ karañji. = ಕರಜಿ, etc. — ಕರಂಜಕಾಯ್. = ಕರಜಕಾಯಿ. (V. 9, 78).

ಕರಣೆ karaṇĕ. *Read:* = ಕಣ್ಣೆ, ಗರಣೆ.

ಕರಹ karaha. = ಕರಗ. Tbh. of ಕರಕ. (Cpr. 6, after 86).

ಕರಿ kari. 3. — ಕರಿಯಾಲಿ. *Add:* V. 3, 5.

ಕರಿ kari. 4. See ಹೂಬಿಗರಿ.

ಕರಿ kari. *Add:* 3, N. of a tree (ತಗ್ಗಿ Mr. 118).

ಕರಿಂಕು kariṅku. — ಕರಿಂಕುವಿಡ್. -ಬಿಡ್. To grow scorched, etc. (Čpr. 5, 132).

ಕರೆ karĕ. 6. *Add:* Čpr. 6, 63; ಮೇಗರೆ.

ಕರೆ karĕ. 9. = ಕರೆ 4. Calling, etc. See ನೆರೆಕರೆ s. ನೆರೆ 3; (ಗೋಗರೆ?).

ಗರೆತ karĕta. Calling, sounding. See (ಗೋಗರೆತ), ದಡಗರೆತ s. ದಡ 1.

ಕಱಿ kaṟi. 2. — ಕಱಿಗನ್ದು. -ಕನ್ದು. Black colour to fade (V. 29, 26). — ಕಱಿಗಲ್. -ಕಲ್. A black stone (Čpr. 9, 80).

ಕಱು kaṟu. 2. See ಕಱುತ್ತು, which appears to be its P. p. The meaning is not clear. T. ಕಱು (P. p. ಕಱುತ್ತು) means: to grow or turn black; to grow angry. Of this the second meaning is perhaps connected with that of K. ಕಱು, but is not identical.

ಕಱುತ್ತು kaṟuttu. (P. p. of ಕಱು 2). See Čpr. 5, 36; 6, 28; Abh. P. 3, 50; 4, 17; 5, 98; 9, 104; 13, 51. 90; Grj. 1, 99. 110; 2, 88; Rśv. 6, 82; 8, 105; Šśv. 3, 50; 4, 6. 10.

ಕರ್ kar. 1. — ಕರ್ಬುಗನ. *Add:* Čpr. 5, 69. — ಕರ್ಬೊಗನ್. *Add:* Čpr. 6, 13. — ಕರ್ಬಿಸಿಲ್. -ಬಿಸಿಲ್. Gloomy sunshine (Čpr. 9, 78). — ಕರ್ವೊಗೆ. -ಪೊಗೆ. Black smoke (Čpr. 8, 19).

ಕರ್ಕಡೆ karkaḍĕ. *Add:* Čpr. 10, 80.

ಕರ್ತರಿ kartari. *Add:* 4, one of the feats of wrestlers (Čpr. 5, 77).

ಕರ್ದುಂಕು karduṅku. *Add:* Čpr. 5, after 89.

ಕರ್ಪಡ karpaḍa. *Add:* See ಪಱಿಗಪರ್ಪಡ.

ಕರ್ಪು karpu. *Add:* Čpr. 3, 85. — ಕರ್ಪುವಿಡ್. -ಪಿಡ್. To grow black, etc. (Čpr. 6, 61).

ಕರ್ಬು karbu. *Add:* See ಬೆಳ್ಗರ್ಬು.

ಕರ್ವುರ karvura. = ಕರ್ಬುರ. (Grj. 4, 31).

ಕಲಂಕು kalaṅku. *Add:* See ನಸು-; Abh. P. 5, 93.

ಕಲುಹೆ kaluhĕ. *Add:* Bh. 3, 19, 21.

ಕಲ್ಪಿ kalpi. *Add:* Čpr. 7, 140.

ಕವಡಿಕೆ kavaḍikĕ. 2. *Add:* See ಪೊಂಗವಡಿಕೆ.

ಕವಡು kavaḍu. 1. *Add:* Râm. 2, 2, 43.

ಕವತೆ kavatĕ. 1. *Add:* Râm. 6, 19, 30.

ಕವಲ್ kaval. 2. — ಕವಲ್ದಲೆ. -ತಲೆ. The head of a bifurcation (Čpr. 8, after 4).

ಕವಲು kavalu. — ಕವಲುಮನ. A mind divided into two (Dp. 159, 7).

ಕವ್ವರೆ kavvarĕ. — ಕವ್ವರೆಗೊಳ್. *Add:* Čpr. 5, after 64.

ಕಸರಿಕೆ kasarikĕ. *Add:* Bh. 4, 4, 55.

ಕಳ್ kaḷ. 2. *To* ಕಳ್ದು *add:* Čpr. 5, after 86.

ಕಳ kaḷa. 3. — ಕಳವಳಿಕೆ. *Add:* Râm. 6, 24, 16. — ಕಳವಳಿಸು. *Add:* Čpr. 8, after 79.

ಕಳ kaḷa. 2. = ಕಲ 1, No. 8. — ಕಳಭಾಷಿಣಿ. A woman who speaks sweetly (Čpr. 3, 62).

ಕಳಕಳ kaḷakaḷa. — ಕಳಕಳಿಸು. To clamour, etc. (Čpr. 5, after 39 & 64).

ಕಳಚು kaḷaču. *Add to No. 4:* to be removed (Bh. 8, 5, 10) *and:* See ಪೂಗಳಚು.

ಕಳಸ kaḷasa. — ಕಳಸಮ್ಬೊಡ್. -ಪೊಡ್. To carry a water-vessel (V. 9, after 21).

ಕಳಹು kaḷahu. 1. *Add:* *Cf.* ಕಱಪು and Tu. ಕಡಪುಡುನಿ.

ಕಳಿ kaḷi. 3. — ಕಳಿವಣ್. *Add:* Jnv. 2, 16.

ಕಳಿಂಗ kaḷiṅga. The black-bird, a singing bird with a fine note, Merula musica (Coorg).

ಕಳ್ಳ kaḷḷa. 1. — ಕಳ್ಳಹಣ. A counterfeit coin (Abhâ. 3, 9).

ಕೞಲ್ kaḻal. 5. *Add:* Čpr. 8, after 67.

ಕೞಲ್ಚು kaḻalču. *Add:* Čpr. 6, 86.

ಕೞಿ kaḻi. 1. *Add:* See ಪಱುಗೞ.

ಕೞಿಪು kaḻipu. To cause to go away, to remove (Čpr. 5, 51); to pass or move over, to cross (6, after 88).

ಕೞ್ಕೞ kaḻkaḻa. (= ಕಱಕಱ s. ಕಱ 1). — ಕೞ್ಕೞಗೞಲ್. -ಕೞಲ್. To get quite out of the original position (Čpr. 10, after 86).

ಕೞ್ತಲಿಸು kaḻtalisu. *Add:* Čpr. 7, 106.

ಕಾಕತಾಳೀಯ kâka-tâḷîya. = ಕಾಕತಾಳನ್ಯಾಯ. (Čpr. 1, 48; 7, 22; Sk.).

ಕಾಕು kâku. — ಕಾಕುಮೃಗ. A perverse brute (Bh. 3, 8, 21).

ಕಾಕೋದರಾದ್ರೀಶ kâkôdara-adri-îśa. Vishṇu (Dp. 61, pallavi).

ಕಾಂಜಿಕ kâñjika. *Add:* See Šmd. s. ತಿಲ 4.

ಕಾಡು kâḍu. 2. *Read:* T. also ಕಡ, ಕಡಬು, ಕಡ್ಜ. — ಕಾಡಪಾಪ. The Loris or sloth monkey (My.).

ಕಾಣಿಕೆ kâṇikĕ. *Add:* Râm. 4, 1, 22; Dp. 135*a*, 20; 140, 11. 14. 20. See ಪಾದಗಾಣಿಕೆ.

ಕಾಣ್ಕೆ kâṇkĕ. *Add:* Čpr. 5, 90.

ಕಾತಿಕೆ kâtikĕ. N. of the month of âshâḍha (June-

Digitized by Google

July, Tu. ಕಾರ್ತೆಲ್) when the horse-radish (ನುಗ್ಗೆ) is scarce. See Prv. s. ನುಗ್ಗೆಕಾಯಿ.

ಕಾಬ kâba. = ಕಾವ. (Bh. 3, 7, 3; 3, 8, 8; 7, 7, 23).

ಕಾಯ್ kây. 4. — ಕಾಯ್ಗುಡುಗಲ್. -ತುಡುಗಲ್. A mass of unripe fruits (Abh. P. 12, 9).

ಕಾರ್ kâr. 1. — ಕಾರಡವಿ. -ಅಡವಿ. A dark jungle (Dp. 160, 1). — ಕಾರೊಱೆ. -ಒಱೆ. A black scabbard (V. 4, 103).

ಕಾರಣೆ kâraṇĕ. *Add:* = ಗಾರಣೆ; *and add:* Râm. 6, 55, 12.

ಕಾರೆ kârĕ. = ಕಾರಿ 2, etc. See ಮುಂಗಾರೆ.

ಕಾಱೆ kâṟĕ. See ಕೆಂಗಾಱೆ.

ಕಾಲ್ kâl. 1. — ಕಾಲ್ಗಾಪು. *Add:* Čpr. 10, after 85. — ಕಾಲ್ಪುಡಿ 2, 1. *Add:* Bh. 5, 11, 40; see ಹಿಡಿಕಾಲ್. — ಕಾಲ್ವೊಱೆ. -ವೊಱೆ. = ಕಾಲ್ತೊಱೆ. (Čpr. 5, after 39).

ಕಾಲ್ kâl. 2. *Add:* V. 4, 16. 23.

ಕಾಲ್ kâl. *Add:* ಮುತ್ತುಂಗಾಲ್.

ಕಾಲಯುಕ್ತಿ kâla-yukti. The fifty-second year of the cycle of sixty (My.).

ಕಾಲಶೇಯ kâlaśêya. (fr. ಕಲಶಿ). *Buttermilk.*

ಕಾಲಾವಧಿ kâlu1-âvadhi. (*i. e.* a wrong form of ಅವಧಿ). Scaffolding (My.).

ಕಾಲಿಮ kâlima. Blackness. (Čpr. 4, 43).

ಕಾಲು kâlu. 1. — ಕಾಲುಕಣ್ಣಿ. 1. *Add:* Bh. 5, 8, 47. — ಕಾಲುನಡೆ. *Add:* 2, a cow (My.).

ಕಾಲೋದಕ kâla-udaka. N. of a dark piece of water; N. of an ocean. See Čpr. 1, 72; 1, after 73; 10, after 105.

ಕಾವ kâva. *Add:* = ಕಾಬ.

ಕಾವಣ kâvaṇa. *Add:* Čpr. 8, after 73; V. 4, 50.

ಕಾವು kâvu. 2. *Add:* Čpr. 1, 93, *and:* Mhr. ಜಾವ್ಸು.

ಕಾಶ್ಮರ್ಯ kâśmarya. = ಕಾಶ್ಮರಿ. See Nr. s. ಸೀಬನ್ನಿ.

ಕಾಸಿ kâsi. 1. *Put a dash before* ಕಾಸಿದಾವಳಿ.

ಕಾಹುರ kâhura. *Add:* 2, an excited, bewildered man (Bh. 2, 1, 60).

ಕಾಱ್ kâḻ. 1. — ಕಾಱ್ಪಂದಿ. A wild boar, a wild hog (Č. Bp. 81, 49). — ಕಾಱ್ಪುರ. *Add:* Čpr. 5, 123.

ಕಾಱು kâḻu. 1. — ಕಾಱುಗಿಚ್ಚು. *Add:* See Sp. s. ಹೋಱು.

ಕಿಂಕಲ kiṅkala. *Add:* (fr. ಕಿಱ್).

ಕಿಡಿ kiḍi. 1. — ಕಿಡಿವಣ್ಣ. -ಬಣ್ಣ. A sparkling colour (Čpr. 9, 94).

ಕಿಡು kiḍu. 2. — ಕಿಡು ತರ್. To approach (Čpr. 4, 2).

ಕಿನಿಸು kinisu. 2. *Add:* *Cf.* ಸೆಣಸು 2.

ಕಿನ್ತುಘ್ನ kintu-ghna. The eleventh of the periods called karaṇas. (My.).

ಕಿರಿಕು kiriku. Displaying or showing the teeth. See ಹಲ್ಲುಗಿರಿಕು.

ಕಿರಿಸು kirisu. To cause to display or show the teeth. See ಹಲುಗಿರಿಸು.

ಕಿಱ್ kiṟi. — ಕಿಱುದನ್ತರ. -ಅನ್ತರ. A small distance (Čpr. 6, after 88). — ಕಿಱುದು. (Čpr. 10, 98).

ಕಿಱು kiṟu. 1. — ಕಿಱುಮೊಣೆ. -ಮೊಣೆ. A very small pond (V. 8, 10).

ಕಿಲಕಿಂಚಿತ kila-kiñcita. *Add:* Čpr. 5, 121.

ಕಿವಿ kivi. *Add:* Tu. also: ಕೆಬಿ. — ಕಿವಿಗುಡಿತೆ. -ಕುಡಿತೆ. The ear considered as a cup (Čpr. 7, 16).

ಕಿವುಡು kivuḍu. — ಕಿವುಡುಗೆಯ್ಸು. -ಗೆಯ್ಸು. To make deaf (Čpr. 5, 45).

ಕಿಶೋರ kiśôra. *Add:* 2, the young of any animal; *and after* ಕುದುರೆ *add:* , ಮರಿಗಳು.

ಕಿಸರು kisaru. *Read:* = ಕಿಸುರು, ಗಿಸುಱು 2.

ಕಿಸು kisu. 2. — ಕಿಸುಗಣ್ಣು. 1. *Add:* Čpr. 8, after 44; 10, 117.

ಕಿಸು kisu. 3. *Add:* = ಗಿಸು.

ಕಿಸುರ್ kisur. 2. — ಕಿಸುವೇರ್. -ವೇರ್. A disgustful root (Čpr. 8, 19).

ಕಿೞ್ kiḻ. 1. — ಕಿೞ್ದಲೆ. The head downwards. — ಕಿೞ್ದಲೆಗೆಡ್ಡೆ. reit. (Čpr. 5, 103).

ಕೀಱ kīṟa. A screamer or screecher. See ...

ಕೀಱಿಸು kīṟisu. To raise a painful cry (Râm. 6, 19, 29).

ಕೀಱು kīṟu. 1. *Read:* (= ಚೀಱ್, etc., ಗೀಱು 4).

ಕೀಱು kīṟu. 2. *Add:* = ಗೀಱು 2; *and:* Čpr. 10, after 98. *and: cf.* ಚೀಱು 3.

ಕೀಸು kīsu. 3. *Add:* (ಗೀಸು 2).

ಕೀೞ್ kīḻ. 1. — ಕೀೞ್ನೋಟ. A downcast look (Bh. 3, 19, 1).

ಕುಂಸಲ್ kumsal. "Council" (My.).

ಕುಕ್ಕುಡಿಗ kukkuḍiga. (?). (Čpr. 10, 79).

ಕುಕ್ಕುರಿಸು kukkurisu. It ought to be ..., see Čpr. 10, 86. *For* Bh. 8, 26, 16 *read* Bh. 8, 26, 14 ...

ಕುಗ್ಗು kuggu. 2. A becoming low, etc. (Dp. 55, pallavi).

ಕುಜ್ಜೆ kujjĕ. *Add:* Tu. ಗುಜ್ಜೆ.

ಕುಂಜು kuñju. *Add:* *Cf.* ಕೊಣಸು 1.

ಕುಟ್ಟು kuṭṭu. 1. *After* See *add also:* ...

ಕುಡಿ kuḍi. 5. *Add:* = ಗುಡಿ 2. — ... *Add* Bh. 7, 5, 2.

ಕುಡು kuḍu. 2. *Add:* *Cf.* ಕೊಡು.

ಕುಡು kuḍu. 3. — ಕುಡುಮುಂಡು. *Add:* Čpr. 4, 44; 9, 92. — ಕುಡುವನ್ಗ. *Add:* Čpr. 6, after 64.

ಕುಡುಕು kuḍuku. 3. *Add:* See Čpr. 8, after 4 (where it means "food, aliment").

ಕುಡುಹಿ kuḍuhi. A drinker. See ಕುಡಿಗುಡುಕ.

ಕುಣಿಕೆ kuṇikĕ. 2. *Add:* *Cf.* ಗೊಣಸು.

ಕುಣ್ಟಿಸು kuṇṭisu. To grow blunt, to be impaired in force (Râm. 6, 24, 17).

ಕುಣ್ಟೆ kuṇṭĕ. 1. *After* is simply used for removing weeds *add:* , etc.

ಕುಣ್ಟೆ kuṇṭĕ. 3. = ಕೊಣ್ಟು. See Prv. s. ...

ಕುತೂಹಲಿತ kutûhalita. Curious, wonderful (Čpr. 1, after 2).

Digitized by Google

ಕುತ್ತ kutta. *Add:* See Čpr. 8, after 67.

ಕುತ್ತಿಗೆ kuttigĕ. 2. (= ಕುತ್ತುಗೆ). The act of beating. See ತಲೆಗುತ್ತಿಗೆ.

ಕುತ್ತು kuttu. 2. *Add:* Dp. 127, 7.

ಕುತ್ತು kuttu. 3. — ಕುತ್ತುಂಗಱ್. *Add:* a beating, stabbing or pricking leaf of the kuravaka or of the kêtaki (Čpr. 7, after 115; Abh. P. 2, after 13).

ಕುದು kudu. = ಕುದಿ 2. See ಕುದುಗುಳಿ.

ಕುದುಕು kuduku. 1. *Add:* *Cf.* ಗುದಿ 4.

ಕುದುಗುಳಿ kudu-guḷi. An angry person (Čpr. 5, 5).

ಕುದುರೆ kudurĕ. — ಕುದುರೆಗಾಹು. -ಕಾಹು. = ಕುದುರೆಗಾವಲ್. (J. 4, 13).

ಕುದುರೆಗಾಱ kudurĕ-gâṟa. *Add:* Bh. 3, 19, 11.

ಕುದೆ kudĕ. *Add:* *Cf.* ಗೂಳೆ 1.

ಕುನ್ದ kunda. 2. (= ಕುನ್ಡು 2). — ಕುನ್ದಗಾಲು. A maimed foot: limping, halting (ಕುಣ್ಟಿ ಕೊಣ್ಡು ನಡೆಯುವದು, Râmasvâmi śâstri).

ಕುನ್ದಣ kundaṇa. *Add:* Dp. 113, 1.

ಕುನ್ದಣಿಗೆ kundaṇigĕ. *Add:* See Sp. in W. v. 1102.

ಕುಪ್ಪ kuppa. 2. (?). See Čpr. 7, 63.

ಕುಪ್ಪರಿಸು kupparisu. 1. *Add:* Râm. 6, 5, 18.

ಕುಪ್ಪಳಿಸು kuppaḷisu. 1. (ಕುಪ್ಪಱಿಸು). See Čpr. 7, 71.

ಕುಪ್ಪಿಗೆ kuppigĕ. What in Râm. 6, 44, 8?

ಕುಪ್ಪು kuppu. 3. *Add:* **2,** a ball of clay (My.). See ಒಲೆ ಗು ಪ್ಪು.

ಕುಪ್ಪೆ kuppĕ. 1. *Add:* Čpr. 5, 53.

ಕುಮ್ಬೆ kumbĕ. *Add:* **2,** a parapet (Mr. E. Rice).

ಕುಮ್ಭ kumbha. *Read:* = ಕುಮ್ಬ 2, ಗುಮ್ಬ.

ಕುಯ್ kuy. *Add:* Dp. 80, 3.

ಕುಯೋನಿ ku-yôni. A base womb, the womb of a low woman. (Čpr. 7, 21. 22).

ಕುರವ ku-rava. A bad or harsh sound. 2, perhaps a mistake for ಕುರರ (Čpr. 5, after 39).

ಕುರುಣೆ kuruṇĕ. Tenderness (T. ಕುರುಳೈ). — ಕುರುಣೆವಱ್. -ಮಱ್. A tender, feeble young one (Čpr. 8, after 4).

ಕುರುಧರೆ kuru-dharĕ. See Čpr. 1, 78; 3, 12.

ಕುರುಳ್ kuruḷ. 1. *After* Tĕ. ಕುರುಲು *insert:* Tu. ಕುರುಪ್ಪುಲ್.

ಕುಱಿ kuṟi. 3. — ಕುಱಿಗೊಯ್. -ಕೊಯ್. To slaughter or kill sheep (Dp. 156, 4). — ಕುಱಿದಱ್. 2. *Add:* Čpr. 10, after 74.

ಕುಱುಕು kuṟuku. *After* (Šmd. 48) *insert:* , ಕೊಱಕು, etc.

ಕುಱುಪು kuṟupu. — ಕುಱುಪುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. = ಕುಱುಪೊನ್ದು. (Č. Bp. 31, 53).

ಕುಱುಬ kuṟuba. 1. *Add:* See ನೊಣಬ, ಸಾದಕುಱುಬ, and ಹೆಗ್ಗಡೆ.

ಕುಲ್ kul. = ಕೊಲ್ 2, etc. See ಪಱುಗುಲ್.

ಕುಲತ್ಥ kulattha. A kind of pulse, Dolichos uniflorus. See ಹುರುಳಿ, and *cf.* ಕುಲ್ತಿ.

ಕುಲಧರ kula-dhara. See Abh. P. 1, 69; 1, after 70. — ಕುಲಧರಾವತಾರ. -ಅವತಾರ. (1, after 68).

ಕುಲಾಲಿ kulâli. *After* o. r. -ಹುರಳಿ *put:* Mr. 148.

ಕುಲಿಕ kulika. *Add:* = ಗುಳಿಕ.

ಕುಲ್ಯ kulya. *Add:* 9, a measure of eight drôṇas. See ಕೊಲಗ.

ಕುಸಿ kusi. 2. *Add:* Čpr. 4, 47.

ಕುಸುಂಕುರ್ kusuṅkur. (?). (Čpr. 8, after 101).

ಕುಸುಮಿಸು kusumisu. To flower (Čpr. 2, 82).

ಕುಳಿರ್ kuḷir. 1. *Add:* See Čpr. 9, 78.

ಕುಳಿರ್ kuḷir. 3. — ಕುಳಿರ್ವೆಳಲತೆವನೆ. -ಬೆಳ-. A cool white arbour (Čpr. 5, 131).

ಕುಳು kuḷu. *Add:* See ಹೊದಗುಳು s. ಹೊದ 2.

ಕುೞ kuḻa. 1. *Add:* *Cf.* ಗುಂಜು 2.

ಕೂಟಪಾಲಕ kûṭa-pâlaka. A bilious fever, fever, as a disease happening to elephants; — a potter's kiln. See Čpr. 6, 19.

ಕೂಣ್ಟಣಿ kûṇṭaṇi. *Add:* Čpr. 8, after 64.

ಕೂತು kûtu. 1. *Add:* *Cf.* ಗುದಿ 4.

ಕೂದಲ್ kûdal. *After* M. ಕೂನ್ದಲ್ *add:* ; Tu. ಕುಜಲ್.

ಕೂನಿ kûni. 1. *Add:* = ಗೂನಿ.

ಕೂರಿಸು kûrisu. 1. *Add:* Čpr. 8, after 61.

ಕೂರ್ಪು kûrpu. 1. *Add:* Čpr. 10, after 94.

ಕೂರುಮ kûruma. *Add:* Râm. 6, 4, 31.

ಕೂಸು kûsu. *After* ಪಸು- *add:* ಪೆಣ್-.

ಕೂಸುತನ kûsutana. *Add:* ಗಣ್ಡುಗೂಸುತನ, in which the meaning is "the state of being a person".

ಕೂೞತನ kûḻatana. *Add:* Dp. 107, 2.

ಕೃತಕ kṛitaka. *Read:* = ಕತಕ 2, ಗದಕ.

ಕೃತಕೃತ್ಯತೆ kṛita-kṛityatĕ. The full discharge of any duty or realisation of any object, accomplishment, attainment, success. (Čpr. 5, 27; 6, 80).

ಕೃತಿ kṛiti. — ಕೃತಿವೇೞ್. -ಪೇೞ್. To (compose and) recite a literary work (Čpr. 1, 49).

ಕೃಷ್ಣಲೋಹ kṛishṇa-lôha. Iron. ಅಯಸ್ಕಾನ್ತದ ಬಱಿವಿಡಿದ ಕೃಷ್ಣಲೋಹದ ತೆಱದಿಂ (Čpr. 7, 21).

ಕೆಚ್ಚು kĕčču. 4. — ಕೆಚ್ಚುಮನ. A firm, courageous disposition (Bh. 7, 3, 76).

ಕೆಚ್ಚು kečču. 5. *For cf.* ಸೆಡಕು *read: cf.* ಸೆಡಕು 2.

ಕೆಡಸು kĕḍasu. = ಕೆದಪು. See ಹೀಹಾಳಿಗೆಡಸು.

ಕೆಡಹು kĕḍahu. *Add:* Dp. 14, 3.

ಕೆಡೆ kĕḍĕ. 1. *Read:* = ಕಡೆ 6, ಗೆಡೆ 2; *and after* ಬೂತು-, *add:* ಬೆಳ್ಳಂ-.

ಕೆಡೆ kĕḍĕ. 3. — ಕೆಡೆನುಡಿ. 1. *Add:* Dp. 151, 5.

ಕೆಣಕು kĕṇaku. *For cf.* ಸೆಣಸು *read: cf.* ಸೆಣಸು 1.

ಕೆನ್ kĕn. — ಕೆನ್ದಳಿರ್ವಸೆ. -ಪಸೆ. A bed of red young leaves

Digitized by Google

(Čpr. 5, 131). — ಕೆನ್ನಂಗು. -ತಂಗು. = ಚೆನ್ನಂಗು. (My.). — ಕೆನ್ನಾಯಿ. A red, wild jungle-dog (My.).

ಕೆಬ್ಬೆ kĕbbĕ. 1. — ಕೆಬ್ಬೆರೋಗ. Mildew (My.).

ಕೆಮ್ kĕm. — ಕೆಮ್ಬುಸಿಲ್. *Add:* Čpr. 6, 58. — ಕೆಮ್ಬೆರಲ್. *Add:* Čpr. 6, 62.

ಕೆಯ್ kĕy. 3. *Add:* 7, side (see ಹಿಂಗೆಯ್, ಜೆಡ-). — ಕೆಯ್ಗುಮ್ಮ. -ಕಮ್ಮ. A small mace (? Râm. 6, 55, 11). — ಕೆಯ್ಗೋಲು. -ಕೋಲು. A walking stick (Dp. 113, 2). — ಕೆಯ್ನೀರ್. Hand-water, water for the hand (Čpr. 6, 72). — ಕೆಯ್ಪೊಡೆ. *Add:* Čpr. 1, 106. — ಕೆಯ್ಮುಗು. *Add:* Čpr. 6, 72; 9, 106. — ಕೆಯ್ಮೂಲು. *Add:* Čpr. 9, 94. — ಕೆಯ್ವಾರ್. *Add:* Čpr. 10, 83. — ಕೆಯ್ವತ್ತಿ. -ಬತ್ತಿ. A wick or candle in the hand (Abhâ. 12, 44). — ಕೆಯ್ವತಿರು. *Add:* 3, to come about, to arrive, to be got (Bh. 10, 8, 10). — ಕೆಯ್ವಾರ. 2. *Add:* Čpr. 2, 72. — ಕೆಯ್ವಾರಿ. An eulogist (Râm. 6, 53, 37). — ಕೆಯ್ವಿಡಿ. -ಪಿಡಿ. 2. See Čpr. 5, 63. — ಕೆಯ್ವಾಸ್. *Add:* Bh. 10, 8, 10.

ಕೆಯ್ kĕy. 4. *Add: Cf.* ಚೆಸು (ಚೇಸು). — ಕೆಯ್ಗೆಯ್. *Add:* Čpr. 7, after 151. — ಕೆಯ್ಗೆಯ್. 2. Trimming-work, decoration (Čpr. 7, after 151).

ಕೆಯ್ kĕy. 5. *Add: Cf.* also ತಳ 6, ತನೆ 1.

ಕೆಯ್ kĕy. 6. Work. See ಕೆಯ್ಗೆಯ್ 2 s. ಕೆಯ್ 4, ಜೊಯ್ಗೆಯ್, ಜೊಯಿ-.

ಕೆಯ್ತ kĕyta. *Add:* ಪಾಡುಗೆಯ್ತ, ಸೂಳೆಗೆಯ್ತ.

ಕೆಯ್ಮೆ kĕymĕ. *Add:* Râm. 1, 5, 29.

ಕೆಯ್ಸು kĕysu. *Add:* ; to make, to do, etc.; *and after* See *add:* ಅರ್ಗೆಯ್ಸು, ಬಲಂಗೆಯ್ಸು.

ಕೆರಣ್ಟು kĕraṇṭu. 2. The act of scratching. — ಕೆರಣ್ಟುದಲೆ. -ತಲೆ. A head full of scratches (V. 11, 60).

ಕೆಲೆ kĕlĕ. *Add:* See ಚಜ್ಜಗೆಲೆ.

ಕೆಸಱು kĕsaṟu. *Add:* See ಚಳಯ 2.

ಕೆಳ kĕḷa. — ಕೆಳದ್ದಲೆ. -ಂತಲೆ. = ಕಬ್ಬಲೆ, q. v.

ಕೆಳಮು kĕḷamu. (= ಕೆಳವು?). The state of being adequate to the end proposed, sufficiency (?). ಅತ್ತಜ್ಞತಗೆ ನೋಲ್ಪುದದು ಕೆಳಮೆ ವಲಂ! (Čpr. 2, 32; T. ಕೆಲಮು, ಕಲಮು, to be full; to learn; to be sufficient; to germinate; see s. ಕೆಯ್ 5).

ಕೇಣಿ kêṇi. 2. — ಕೇಣಿಗೊಳ್. *Add:* 2, to hold in play (Bh. 7, 4, 19).

ಕೇರಲ kêrala. *Add:* Čpr. 7, 41.

ಕೇಱು kêṟu. *Add:* = ಗೇಱು.

ಕೇವನ kêvana. *Add:* Čpr. 6, after 64.

ಕೇಳ kêḷa. *Strike the sign of interrogation, and add:* See ಸೂಳೆ-.

ಕೊಕ್ಕರಿಕೆ kŏkkarikĕ. A starting or falling back, recoil; aversion (Čpr. 9, 112; 10, 108).

ಕೊಗ್ಗಿ kŏggi. See Čpr. 6, after 64.

ಕೊಂಗ kŏṅga. *Read:* = ಕೊಗ್ಗ, ಚಂಗ, etc.

ಕೊಚ್ಚು kŏččtu. 2. *Add:* Bh. 7, 3, 76.

ಕೊಚ್ಚು kŏččtu. 7. = ಕೊಸರು. To remove, to take away. See Prv. s. ಜೊಸ ನೀರು.

ಕೊಂಚ kŏṅča. *Add:* **2**, a low, mean man. See Prv. s. ಲಂಚ.

ಕೊಡ kŏḍa. 1. — ಕೊಡಗೂಸುತನ. -ಕೂಸುತನ. The state of being a maiden (Čpr. 8, 50).

ಕೊಡಗು kŏḍagu. *Read:* (fr. ಕುಡು 3 ? or fr. ಕುಡು [illegible]

ಕೊಡಲು kŏḍalu. = ಕರುಳ್, etc. (My.; Bh. 8, 24, 7; T. ಕುಡಲ್).

ಕೊಡುವಳಿ kŏḍu2-paḷi. Giving (in marriage, etc., My.).

ಕೊಡೆ kŏḍĕ. 1. — ಕೊಡೆಯೆಲೆ. -ಎಲೆ. A leaf (of the [illegible]) that resembles an umbrella (Čpr. 5, after 39).

ಕೊಣ್ಟು kŏṇṭu. *Read:* = ಕುಣ್ಟು 3, (ಕೊರಡು).

ಕೊತ್ತಳ kŏttaḷa. *Add:* Čpr. 5, 105.

ಕೊತ್ತು kŏttu. 2. *Read: cf.* ಗುತ್ತಿ, ಗೊನೆ.

ಕೊನ್ತಗಾಱ kŏnta-gâṟa. = ಕೊನ್ತಕಾಱ. (Grj. 6, after [illegible]

ಕೊರಗು kŏragu. 1. *Add:* Čpr. 9, 58.

ಕೊರೆ kŏre. 1. *Add:* Mhr. ಕೋರೇಗಾಂವ.

ಕೊಱಚು kŏṟaču. — ಕೊಱಚ. *Add:* a babbler.

ಕೊರ್ವಿಸು kŏrvisu. = ಕೊಬ್ಬಿಸು. To cause to increase, etc. (Čpr. 5, 113).

ಕೊಲ್ kŏl. 2. *Read:* = ಕರ್ 3, ಕುರ್, ಕೋರ್ 3.

ಕೊಲಪ kŏlapa. A certain class of people (Râm. 5, 8, 51).

ಕೊಲೆ kŏlĕ. — ಕೊಲೆಗಾಱ. *Add:* Bh. 7, 3, 76.

ಕೊಲೆಗಾಱ kŏlĕ-gâṟa. *Add:* Râm. 6, 12, 4.

ಕೊಸರು kŏsaru. 2. *Add:* Râm. 6, 45, 28.

ಕೊಸೆ kŏsĕ. 3. The penis (ಶಿಶ್ನ, according to the late Śrînivâsa Âčâri; Tŏ.: the tip or end). **2**, = [illegible] or [illegible] (according to the same authority).

ಕೊಳ್ kŏḷ. 1. — ಕೊಳ್ಸಾಟ. *Add:* Čpr. 8, 53.

ಕೊಳ kŏḷa. — ಕೊಳಗಾಪು. -ಕಾಪು. The watchman of a tank (Bh. 3, 10, 52).

ಕೊಳರ್ kŏḷar. — ಕೊಳರ್ವಕ್ಕಿ. *Add:* Bh. 3, 10, 33.

ಕೊಳ್ಳ kŏḷḷa. 1. *Add:* See Mr. s. ಕಳ್ಳ.

ಕೋಟಲೆ kôṭalĕ. *Add:* Čpr. 8, 55. 61.

ಕೋಟಿಮತ್ kôṭi-mat. Furnished with a point (Čpr. 6, 5).

ಕೋಡು kôḍu. 4. *After* Bp. 24, 45 *add* . see [illegible] ಶಿದುರ್ 1.

ಕೋಡು kôḍu. 5. *To No. 2 add: cf.* [illegible] 1. — [illegible] ಮುಂಗಲ್. -ಂಕಲ್. = ಕೋಡುಮುಂಗಲ್ಲು. (Čpr. 3, after 75 [illegible] 82).

ಕೋರಯ್ಸು kôraysu. (= ಕೋರಯಿಸು). (To be dazed or dazzled): to be confused or bewildered (Čpr. 10, 60).

ಕೋಱಿಕೆ kôṟikĕ. *Add:* Dp. 51, 1.

ಕೋಲ್ kôl. 2. ಕೋಲು. — ಕೋಲುಬಾಗ[illegible]. The [illegible] teacher (of the Pâṇḍus), Drôṇa (Bh. 7, 14, 44 [illegible]

Digitized by Google

word might be referred also to ಕೋಲು, and mean "arrow-teacher").

ಕೋಲುಗಾಱ kôlu-gâṟa. = ಕೋಲುಕಾಱ. (Dp. 145, 1).

ಕೋಳು kôḷu. — ಕೋಳು ಹೋಗು. = ಕೋಳುಪೋಗು. (Bh. 3, 8, 21).

ಕೌಲವ kaulava. The third karaṇa. or astronomical period. (My.).

ಕ್ಷಮ kshama. *Add:* 3, friendly; favourable; —bearable, tolerable. See ಸಹನಶೀಲ.

ಕ್ಷಮತ್ವ kshamatva. = ಕ್ಷಮತೆ. See s. ಸಯ್ರಿಸು.

ಕ್ಷಮಿಸು kshamisu. *After* ಅಪರಾಧ- *put:* ತಪ್ಪು-, *and add:* See Bh. 3, 6, 80; Dp. 120, 2. 6; 150, 1.

ಕ್ಷಮೆ. kshamĕ. *Add:* See ಸಯ್ರಣೆ, *and* B. 4, 45 s. ಸುತ್ತ.

ಕ್ಷರತ್ ksharat. Flowing, streaming, dropping, melting away, etc. (Čpr. 9, 100).

ಕ್ಷಿತಿವ್ಯುದಾಸ kshiti-vyudâsa. A cave within the earth. See Nr. s. ಹಗ.

ಕ್ಷುದ್ರ kshudra. *Add:* = ಚುದ್ರ.

ಕ್ಷುಣ kshûṇa. = ಕ್ಷುಣ್ಣ. See ಅ-.

ಖಜ್ಜೆಯ khajjĕya. A churning-stick; a ladle (? Čpr. 6, after 86).

ಖಟತ್ಕಾರ khaṭat-kâra. The sound of tramping or trampling (Čpr. 10, 67).

ಖಣ್ಡ್ರಿಸು khaṇḍrisu. *Add:* Dp. 94.

ಖಪುಷ್ಪ kha-puṛpa. A flower in the sky (a term for anything impossible, Čpr. 8, 14).

ಖೊಪ್ಪರ khoppara. *Add:* As in Mr. 299 ಖೊಪ್ಪರ ದಣ್ಡೆ immediately stand before ಧಾಳ ಕಾಲಾಸ, it is possible that ಖೊಪ್ಪರ and ದಣ್ಡೆ mean "the staff or pole of a banner".

ಗ್ g. *Add: Cf.* also ಗೇಕು = ಜೇಕು.

ಗಂಗಾದ್ವಾರ gaṅgâ-dvâra. The door of the Ganges: the place where the Ganges enters the plains. (Čpr. 1, after 129).

ಗಂಗೆವಾಳ (gaṅgĕl-bâḷa). Long hair, a long tail (? Bh. 6, 4, 35).

ಗಜ gaja. — ಗಜಬಜ. *Add:* Bh. 3, 10, 52; 8, 9, 38. — ಗಜಬಜಳಿ. = ಗಜಬಜ. (Bh. 8, 25, 9).

ಗಜಱು gajaṟu. 1. *Add:* Čpr. 10, 102; Bh. 8, 25, 9.

ಗಟ್ಟಿ gaṭṭi. — ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟು. Firm, hard, certain (S. Mhr. according to Z.).

ಗಡಣಿಸು gaḍaṇisu. *To No. 2 add:* Čpr. 5, 105. 128; 8, 103.

ಗಡಿ gaḍi. 3. *Add:* Čpr. 4, 8; Abh. P. 4, after 53.

ಗಡಿಸು gaḍisu. 2. *Before* ಅವಗಡಿಸು 1 *put:* ಅನುಗಡಿಸು.

ಗಡುಬ gaḍuba. *Add:* Dp. 145, 2.

ಗಣ್ಟಾಲ್ gaṇṭal. *Add:* Čpr. 4, 47.

ಗಣ್ಡ gaṇḍa. — ಗಣ್ಡಗೂಸುತನ. Manliness (Čpr. 8, after 67).

ಗಣ್ಡಿಕೆ gaṇḍikĕ. *Before* ಬಲ್ಗಣ್ಡಿಕೆ *insert:* ಪೋಗಣ್ಡಿಕೆ.

ಗಣ್ಡು gaṇḍu. — ಗಣ್ಡುಡಿಗೆ. -ಉಡಿಗೆ. = ಗಣ್ಡುಡೆ (?). ಗಣ್ಡುಡಿಗೆಯುಟ್ಟು, ಬಿಟ್ಟು ಹಿಣಿಲಂ (Šmd. 282, o. r. ಕಣ್ಡುಡಿಗೆ-). — ಗಣ್ಡುವೆಸ. -ಬೆಸ. A firm injunction (? Čpr. 8, 68).

ಗದ gada. — ಗದಬಡಿಸು. To tremble (? Râm. 6, 24, 17; but perhaps from Mhr. ಗದಮದಣೇಂ, to be sultry and oppressive; to swelter).

ಗದಗದಿತ gadagadita. Tbh. of Sk. ಗದ್ಗದಿತ. Stammered, sobbed; stammering, etc. (Râm. 2, 2, 24).

ಗದಡು gadaḍu. *Add:* See ಸಾಸಿವೆ-.

ಗನ್ಧಿಕಾಱ gandhi-kâṟa. A seller of perfumes and medical drugs (Dp. 145, 15).

ಗನ್ನ ganna. — ಗನ್ನಗತಕ. *Add:* Bh. 5, 3, 5. 26.

ಗಭಸ್ತಿಮತ್ gabhasti-mat. Shining; the sun. See ದ್ವಾದಶಾದಿತ್ಯ.

ಗಮ gama. — ಗಮಸಾಲೆ. A kind of fragrant rice (My.).

ಗರ gara. *After* ಗರಗರಿಕೆ *put:* ಸಡಗರ 1.

ಗರುವತನ garuvatana. The state of being proud or arrogant (Dp. 123, 2).

ಗಱಿ gaṟi. *Add:* the leaf of a flower (My.).

ಗರ್ಭದೀಕ್ಷೆ garbha-dîkshĕ. The rite of a husband's keeping the head unshaven during his wife's pregnancy (C.).

ಗವ gava. *Add:* (= ನವ 2).

ಗರ್ವೀಕರಿಸು garvîkarisu. To be or become proud or haughty (Bh. 5, 3, 6).

ಗಲ್ಲಿಸು gallisu. *Add:* Dp. 155, 3.

ಗಸಣಿ gasaṇi. (Tbh. of ಘರ್ಷಣೆ?). Pounding, etc. (?). — ಗಸಣಿಮಱಿ. A pounding, vehement rain (?). See Râm. 4, 6, 6.

ಗಳ gaḷa. — ಗಳಹತ್ತು. *Add:* Šsv. 4, 75.

ಗಳಹತನ gaḷahatana. = ಗಳಹು 2. (Bh. 8, 10, 38).

ಗಳಿಯಿಸು gaḷiyisu. *Add:* Čpr. 7, 118.

ಗಾಡಿಸು gâḍisu. *Add to No. 2:* Bh. 3, 10, 52; 8, 25, 9.

ಗಾಢಿಕೆ gâḍhikĕ. (= Sk. ಗಾಢತ್ವ). Intensity, closeness; firmness, hardness; excess. See ಸ-.

ಗಾಣ gâṇa. 1. *Add:* Čpr. 7, 97.

ಗಾದಿಗೆ gâdigĕ. *Add:* See ನಿಗಾರ್ದಿಗೆ.

ಗಾರುಹಸ್ತ್ಯ gâruhastya. Tbh. of ಗಾರ್ಹಸ್ಥ್ಯ. (Bh. 5, 3, 34).

ಗಾಱು gâṟu. — ಗಾಱುಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. Excessive darkness (Dp. 128, 3).

ಗಾರ್ಹಸ್ಥ್ಯ gârhasthya. *Add:* = ಗಾರುಹಸ್ತ್ಯ.

ಗಾಹು gâhu. — ಗಾಹುಗತಕ. *Add:* Bh. 2, 12, 38.

ಗಾಳಿ gâḷi. — ಗಾಳಿಗೋಪುರ. *Add:* Dp. 143, 6.

ಗಿಲಿ gili. 2. *For cf.* ಸಿಡಿ *read: cf.* ಸಿಡಿ 3.

ಗಿಲ್ಲು gillu. = ಗಿಣ್ಣು, q. v. (Bangalore).

ಗಿಳಿ giḷi. — ಗಿಳಿವಣ್ಣ. -ಬಣ್ಣ. The colour of the parrot: green colour (Sp. in W. 1105).

ಗೀಟು gîṭu. 2. *After* ಗಿಟ್ಟು, etc. *add:* , (ದೀಟು 1).

ಗೀರ gîra. An imitative sound. — ಗೀರಗುಟ್ಟು. -ಘುಟ್ಟು. To breathe heavily or heavingly, as children do when their nose does not afford a free passage for the breath (My.).

ಗೀಱ gîṟa. = ಗೀಱು 2, ಸೀಱ. (S. Mhr.).

ಗೀಳ್ gîḷ. *After* ಚೀಳ್ *add:* , ಸೀಳ್ 3.

ಗುಜು guju. — ಗುಜುಗುಜು. *Add:* Râm. 2, 2, 26. — ಗುಜುಗುಜುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. = ಗುಜುಗುಜಿಸು. (Čpr. 10, 102).

Digitized by Google

ಗುಜ್ಜು gujju. 2. — ಗುಜ್ಜುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To become small, to shrink (Čpr. 8, 73).

ಗುಂಜು guñju. 3. *To No. 2 add:* = ಜುಂಗು.

ಗುಡಿ guḍi. 1. — ಗುಡಿಗಟ್ಟು. *Add:* Čpr. 8, after 4.

ಗುಡಿ guḍi. 2. *After* Rāv. 13, 50 *add:* ; T., M., Tĕ., Tu. ಕೊಡಿ).

ಗುಡು guḍu. 3. = ಗುಡುಗು 4. — ಗುಡುಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. = ಗುಡುಗು 3. See Prv. s. ಬಡಿವಾರ.

ಗುಣ್ಡಿ guṇḍi. — ಗುಣ್ಡಿವುಗು. -ಪುಗು. To enter a pit or pool (Čpr. 7, 139).

ಗುಣ್ಡು guṇḍu. 2. — ಗುಣ್ಡಂಚು. -ಅಂಚು. The round (coloured) border of a dôtra (My.).

ಗುನಗು gunagu. (= ಬುನಗು). The rear (My.).

ಗುಮ್ಮು gummu. 1. *Add:* Rām. 6, 5, 19.

ಗುಮ್ಮು gummu. 5. — ಗುಮ್ಮಿಡು. -ಇಡು. = ಗುಮ್ಮಿಕ್ಕು. (Rām. 6, 39, 6).

ಗುಲ್ಫ gulpha. *For* ಹರಡು *read:* ಹರಡು 3.

ಗುಳ guḷa. 1. *Add:* Čpr. 10, 82.

ಗುಳು guḷu. 3. — ಗುಳುಗುಳಿಸು. *Add:* Čpr. 10, after 94.

ಗೂದೆ gûdĕ. 2. *Add:* Mhr. ಗುಳೀ, the rectum protruding at stool.

ಗೂರ್ಣಿಸು gûrṇisu. 1. *Add:* Abh. P. 12, 18.

ಗೃದ್ಧ griddha. Desirous of, eagerly longing for. (Čpr. 10, 87).

ಗೆಣ್ಟು gĕṇṭu. *Add:* See Šmd. 215 s. ಮುಗುಟ್.

ಗೆಲ್ gĕl. 1. — ಗೆಲಿವರ್. *Add:* Čpr. 10, 14.

ಗೆಲಿ gĕli. *Add:* Dp. 14, 7.

ಗೆಲ್ಲು gĕllu. *Add:* P. p. ಗೆದ್ದು, q. v.

ಗೊಗ್ಗರ gŏggara. (= ಕೋಗರೆ). A loud bellow. ಆ ನಾಯಿಗಳು... ಗೊಗ್ಗರವಾದ ಧ್ವನಿಯಿನ್ದ ಒನೇ ಸವನೆ ಒದರುತ್ತವೆ (Kanarese Fifth Reading Book, Department of Public Instruction, Bombay, Mangalore, 1885, p. 18).

ಗೊಡ್ಡು gŏḍḍu. — ಗೊಡ್ಡ. -ಅ 3. A useless man. ಪಾಟ್ತನದ ಮಾನಸರಂ ಸುಡು ಸನ್ದ ಗೊಡ್ಡರಂ! (Čpr. 8, 81).

ಗೊಣ್ಡೆಯ gŏṇḍĕya. *Add:* Bh. 6, 4, 35.

ಗೊಱೆ gŏṟĕ. = ಕೊರೆ 1. To snore. See Prv. s. ಸುಱ್ 1.

ಗೋಚರಿಸು gôcarisu. *Add:* Rām. 2, 2, 26.

ಗೋಣ್ gôṇ. — ಗೋಣ್ಮುರಿಗೆ. -ಮುರಿಗೆ. = ಗೋಣ್ಮುರಿ 2. (Čpr. 10, 70).

ಗೋಣಾಳಿ gôṇâḷi. *Add:* Bh. 4, 4, 54; Rām. 2, 2, 38.

ಗೋನ್ದೆ gôndĕ. *Add:* See Čpr. 2, 24; ಪಱ್-.

ಗೋರೆ gôrĕ. *Add:* See ಹಲಿವೆ.

ಗೋವತಿ gôvati. (fr. ಗೋವ 1). A herds-woman (Šâstrasâra in W. v. 1259).

ಗೋಸಗೆ gôsagĕ. A mistake for ಗೋಸನೆ? See Čpr. 8, 98.

ಗೋಳೆ gôḷĕ. The upper part of bamboos, etc. (My.).

ಗ್ರಹಣಿ grahaṇi. *Read:* Diarrhoea, dysentery (ಬೇಧಿರೋಗ Mr. 387; My.), *and dele:* or small-pox or a sort of insanity (ಸೀತಳ, ಸನ್ನಿ Mr. 387).

ಘನ ghana. *Add:* See Mr. s. ಸಾರಂಗ.

ಘರ್ಮರ್ತು gharma-ṛitu. The hot season (Čpr. 10, 29).

ಘಳಘೊಣ್ಟೆ ghaḷaghôṇṭĕ. See s. ಹಲುಮಾಣಿ.

ಘಾಟನ ghâṭana. (= ಘಟ್ಟನ?). See ಸಂ- (in Additions).

ಘಾಣ್ಟಿಕ ghâṇṭika. (fr. ಘಣ್ಟಾ). A bell-ringer; a man who rings a bell and proclaims aloud (ಚಕ್ರಿಕ, ಗಣ್ಟೆ ಹೊಡೆದು ಸಾರುವವನು Nr.).

ಘಾತಕತನ ghâtakatana. Mischievousness (Dp. 57, 1).

ಘಾತಾಳಿ ghâtâḷi. *Add:* Rām. 2, 2, 38.

ಘಾರಾಘಾರಿ ghârâghâri. *Add:* Grj. 6, after 54.

ಘಾಸಿ ghâsi. *Add:* Bh. 4, 2, 62.

ಘುರು ghuru. — ಘುರು ಘುರು. *Add:* Abh. P. 4, 10.

ಘೂರ್ಣಿಸು ghûrṇisu. *Add:* See ಪ-.

ಘೃತಪಾಕ ghṛita-pâka. Dressing with clarified butter, an article of food boiled or fried in ghee (My.).

ಘೃಷ್ಟಿ ghṛishṭi. *Add:* 4, a ray (My. Amara; see [illegible]).

ಚಕ್ಕ ċakka. 2. *Add:* = ಸಕ್ಕ.

ಚಕ್ರಿಕ ċakrika. *A bard who chants in chorus, ringing a bell in presence of idols.* See Nr. s. ಘಾಣ್ಟಿಕ.

ಚಟ್ಟ čaṭṭa. 2. *To* Mhr. ಸಾಟ *add:* , ಸಾಟಾ.

ಚಟ್ಟು čaṭṭu. 2. *Add:* *Cf.* ಸವಟು 2.

ಚಡಿಸು ċaḍisu. = ಚಣ್ಡಿಸು. See ಸಡು-, s. ಸಡು 1.

ಚಣ್ಡು čaṇḍu. 1. *Add:* *Cf.* ಸೆಡೆ 1.

ಚತುರ ċatura. *After* ಚದುರು *add:* , ಚದುರು.

ಚತುರ್ದಶಮನು ċaturdaśa-manu. *Add:* Abh. P. 1, 69.

ಚನ್ čan. 2. *Add:* *Cf.* also ದೆಸಿ (ದೇಸಿ).

ಚನ್ದಾವರ ċandâvara. N. of a small town near Honnavara in North Canara. See Prv. s. ಸೂಳೆ.

ಚನ್ದ್ರ ċandra. 1. — ಚನ್ದ್ರಮಲ್ಲಿಗೆ. The red jasmine (a plant whose flower blooms only in the evening. Mr. H. Haigh); ಕೆಮ್ಪಗಿರುವ ಒನ್ದು ಬಗೇ ಹುವ್ವು, Râmasvâmi Śâstri).

ಚನ್ದ್ರಹಾಸ ċandra-hâsa. *To No. 3 add:* Dp. 151, 10.

ಚನ್ದ್ರೋಪಲ ċandra-upala. The moon-gem. (Bh. 1, 26, 54).

ಚರ್ಮ ċarma. *Read:* = ಚಮ್ಮ, ಸರು 2, ಸವ್ವ.

ಚರ್ಮಪಟ್ಟಿಕೆ ċarma-paṭṭikĕ. *Read:* = ಚಮ್ಮಟಿಗೆ, ಸವಟಿಗೆ.

ಚಲದಿ čaladi. *Add:* *Cf.* ಸರದಿ 2.

ಚಳಿಯಿಸು čaḷiyisu. = ಚಳಸು. To cause to lose one's power or greatness, to humble (Abh. P. 13, 133).

ಚಳ್ಳು čaḷḷu. *Add:* Tu. ಗೆಲ್ಲು, a branch, twig, and [illegible] ಸಚ್ಚಿಗೆ; see s. ಸೆಳೆ 1.

ಚಾಪು čâpu. *Add:* = ದಾಪು.

ಚಾರುತ್ವ ċârutva. Loveliness, beauty. (Čpr. 10, after 1[illegible]).

ಚಾಲನಿ ċâlani. *Add:* *Cf.* ಸಾಣಿಗೆ.

Digitized by Google

ಚಾಳಿಸು čāḷisu. *Add:* Čpr. 10, 5.

ಚಾಳಿಸು cāḷisu. 1. *Add:* = ಸಾಣಿಸು, *and add:* See Dp. 135*b*, 9.

ಚಾಳು cāḷu. = ಚಾಲು. (Dp. 127, 3).

ಚಿಕ್ಕ čikka. *Add:* Regarding the T. *cf.* ಚಿಗಿಲ್ 2.

ಚಿಗುರು čiguru. 2. — ಚಿಗುರುದೋರು. -ತೋರು. Shoots to appear: to shoot, to sprout (Rām. 2, 4, 19).

ಚಿಟ್ಟು čiṭṭu. 1. *Add: Cf.* ಸಿಡಿ 1.

ಚಿಟ್ಟು čiṭṭu. 2. *Add: Cf.* ಸಿಡಿ 6.

ಚಿಟ್ಲಿಸು čiṭlisu. *Read:* (= ಸಿಡಿಸು, ಸಿಡ್ಲಿಸು).

ಚಿಟ್ಯೆ ciṭyĕ. *Add:* = ಸಿಡಿಗೆ 1.

ಚಿನುಮಯ cinumaya. *Add:* Dp. 90, 2; 96, 5; 107, pallavi.

ಚಿನ್ತಿತಾರ್ಥ cintita-artha. That which is thought about or desired (Dp. 157, pallavi).

ಚಿನ್ನವಾರಿಕೆ činna-vārikĕ. The business of a shroff (Dp. 107, 2).

ಚಿಪ್ಪಳು čippaḷu. Pinching a person's ear or other limb with a cracked cocoanut shell: pinching, teasing, tormenting (Tu.). — ಚಿಪ್ಪಳು ಹಾಕು. To pinch, to tease, to torment (Tu.). — ಚಿಪ್ಪಳಿಡಿಸು. -ಇಡಿಸು. = ಚಿಪ್ಪಳು ಹಾಕು. (Dp. 145, 2).

ಚಿಬ್ಬು cibbu. *After* ಸಿಬ್ಬು *insert:* , ಸಿಬ್ಬು.

ಚಿಮ್ಪಿ cimpi. *Put* ಸಿಮ್ಪು *in paranthesis.*

ಚಿಮ್ಮು čimmu. 1. *Add:* Bh. 3, 19, 21.

ಚಿರಣ್ಟಿ ciraṇṭi. *Add:* See ಮುತ್ತಯ್ದೆ.

ಚಿರತೆ ciratĕ. Long duration. (Čpr. 10, 110).

ಚಿರಿಚು čiričo. *Add: Cf.* Tu. ತಿರ್.

ಚೀರ cīra. *Add:* = ಸೀರೆ.

ಚೀರಣ čīraṇa. *Read:* = (ಚಾಣ), ಚೀರ್ಣ, ಜೀರ್ಣ, ಸೀರಣ, ಸೀರ್ಣ.

ಚೀೞ್ čīṟ. *Read:* = ಕೀೞು 1, ಚೀೞು 1, ಸೀೞು 4.

ಚೀೞಿಕೆ čīṟikĕ. Screaming, etc. (Rām. 6, 19, 29).

ಚೀೞು čīṟu. 3. *Add:* = ಸೀೞು 3.

ಚೀಳು čīḷu. To scream (Dp. 127, 3).

ಚುಂಯಿ čumyi. *Read:* = ಚುಯ್, ಚೊಂಯಿ, ಸೊಂಯಿ.

ಚುಲ್ čul. *For* ಸಲ್ *read* ಸಲ್ 2.

ಚೂಟಿ cūṭ. Remission (from study, labour, service); leave or liberty granted (My.; Mhr., H. ಸುಟೀ; Mhr. ಸೂಟ, remission (of a debt, etc.): the sum remitted, abatement;—release from bondage, freedom granted; see s. ಸೋಡ 2).

ಚೂಡಕ cūḍaka. A gold ornament worn by women (especially when married and their husband is alive) on their braided hair (C.; Dp. 122, 21).

ಚೂಪು čūpu. 1. *Add:* Tu. ತೂಣ್ಪು, to point at, aim.

ಚೂರ್ಣ cūrṇa. 2. *Read:* = ಸುವರ್ಣ, ಸೂರಣ.

ಚೂರ್ಣಿ cūrṇi. *Read: the picking out or selection of an unanswerable argument.*

ಚೆಯ್ čĕy. 2. *Read:* = ಸಯ್ 1, ಸೆಯ್.

ಚೆರುಕು čĕruku. *Read:* (Tĕ. ಚೆರುಕು, ಚೆಱುಕು).

ಚೈತನ್ಯ caitanya. *Add:* See Nn. 99 s. ಸಂಜ್ಞೆ.

ಚೋವ cŏva. See Čpr. 9, after 102.

ಛತ್ರಶಾಖೆ chatra-śākhĕ. See ಸಿಂಗಳೀಸರಿ.

ಜಕ್ಕ jakka. 1. — ಜಕ್ಕನೊಬಲಿ. *Add:* Grj. 6, after 56.

ಜಗಳ jagaḷa. — ಜಗಳಗಂಟು. A knot of quarrel. — ಜಗಳಗಂಟಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To create a quarrel (Dp. 157, 2).

ಜಗ್ಗು jaggu. 1. *To No. 1 add:* ; to sink, to be diminished, to grow less (as the water of a river, My.; Tĕ. ಸಗ್ಗು, ಸ್ರಗ್ಗು).

ಜಂಗು jaṅgu. 1. Rust of iron: of brass or copper (Mhr., H.). ಬಂಗಾರದ ಬಣ್ಣದ ಜತ; ಅದು ಜಂಗು ತಿನ್ನುವದಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮಿಗೆಯನ್ನು ದಿನಾಲು ಬೆಳಗುವದರಿಂದ ಜಂಗು ಹತ್ತುವದಿಲ್ಲ (B. 1, 25, edition of 1886).

ಜಂಗು jaṅgu. 2. To become rusty, to grow covered with verdigris (Mhr. ಜಂಗಣೀಂ). ನನ್ನ ತಮ್ಮಿಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಜಂಗುತ್ತದೆ? (B. 1, 25, edition of 1886).

ಜಂಗು jaṅgu. *Add: No.* 3.

ಜಂಗುಳಿ jaṅguḷi. *Add:* Čpr. 10, after 87.

ಜಂಜಡ jañjaḍa, *Add:* Rām. 2, 2, 26; Bh. 3, 14, 15.

ಜಟೆ jaṭĕ. *Add:* , ಸಟೆ 2.

ಜಡಿ jaḍi. 6. *Read: cf.* ಕಸಿ 3, ಸರಿ 4.

ಜಡೆ jaḍĕ. — ಜಡೆಬಂಗಾರ. The flowery gold ornament tucked along the braid of hair of a female (C.).

ಜನ್ತೆ jantĕ. — ಜನ್ತೆಕುಣ್ಟೆ. = ಜನ್ತಿಕುಣ್ಟೆ. (S. Mhr.).

ಜನ್ತ್ರಿ jantri. An index; a table of contents (My.; Mhr. ಜನ್ತ್ರೀ); any string of annals, memoirs (Mhr.).

ಜಮ್ಪು jampu. 2. *Add: Cf.* K. ಜೊಮ್ಪು.

ಜಮ್ಬಾಸವಾರಿ (jamba 2-savāri). Pomp-ride: the state procession of a rāja on the vijayadaśamī (My.).

ಜಯೆ jayĕ. ಜಯಾ. *Add:* 3, the third, eighth, or thirteenth lunar day (tithi). (My.).

ಜರಗಿಸು jaragisu. *Put* ಸರಕಿಸು, ಸರಿಕಿಸು, ಸರುಕಿಸು *in parenthesis.*

ಜರಗು jaragu. 1. *Put* ಸರಕು 1, ಸರುಕು *in parenthesis.*

ಜರಿ jari. 1. *Read:* = ಸರಿ 1.

ಜರಿ jari. 3. *Read:* = ಸರಿ 2, etc.

ಜರಿ jari. *Add:* = ಸರಿಗೆ No. 3.

ಜರುಗು jarugu. 1. *Add:* Rām. 6, 5, 19.

ಜರುಹು jaruhu. *Add:* Bh. 3, 14, 19.

ಜಲ್ಲಿ jalli. 3. *Add:* See ಪಕ್ಕಜಲ್ಲಿ.

ಜವಳ javaḷa. *Add:* = ಸವಡ.

ಜವುಗು javugu. — ಜವುಗೇಳಿಸು. -ಏಳಿಸು. To make morassy (Čpr. 10, 58).

ಜಾಗ jāga. *Add:* an emerald. See ಪೊಸ.

ಜಾಗು jāgu. 2. *Add: Cf.* ಸಾವಗಿಸು 2.

ಜಾತೋಕ್ಷ jāta-uksha. *Add:* See Nr. s. ಹಿಡಿಕು.

ಜಾಹಗೀರು jāhagīru. = ಜಹಗೀರು. (My.).

ಜಾಳು jāḷu. — ಜಾಳುನುಡಿ. *Add:* Bh. 2, 1, 60.

ಜಿನುಂಗು jinuṅgu. 2. *Add:* Grj. 9, after 58.

ಜುಂಜು juñju. 3. = ಜಂಜುರು, (ಗುಂಜು 3). — ಜುಂಜುದಳೆ. -ತಳೆ. = ಜುಂಜುರುದಳೆ. (Č. Bp. 31, 9).

Digitized by Google

ಜುಣುಗು juṇugu. 1. *Add:* See ಸೊಣಸುಹ.

ಜುಱು juṟu. The sound produced when a liquid is supped (see s. ಸುಱ್ 1). — ಜುಱು ಜುಱ್ರು. rep. ಜುಱು ಜುಱ್ರೆನ್ದು ಸುಱ್ವುತ (Bp. 59, 19).

ಜೂಡಿ jûḍi. *Add: Cf.* ಸೋಡಿ; ಜೂಟ್ (s. Additions).

ಜೂಪಱ jûpaṟa. *Add: Cf.* ಸೀಪರ.

ಜೆಂಗಿ jĕṅgi. *Add: Cf.* ಜಂಗು.

ಜೇಗಣ್ಟೆ jêgaṇṭĕ. = ಜೇಗಟೆ, etc. (Dp. 140, 6).

ಜೇವಣಿ jêvaṇi. (= ಜೀವಣಿ?). See ಮಱು-.

ಜೋರು jôru. 1. *For* ಸೋರು *read:* ಸೋರು 1.

ಜೋರು jôru. 2. *Add:* = ಸೋರು 2.

ಜೋಳಿ jôḷi. *Add:* See ಸಮ-.

ಜೋಳಿಸು jôḷisu. *Add:* Grj. 6, after 56.

ಜ್ಞಾನತೆ jñânatĕ. = ಜ್ಞಾನ. See ಮಿಥ್ಯಾ-.

ಝಳಪ jhaḷapa. Glitter, shine (Bh. 6, 2, 6).

ಟಂಕೆ ṭaṅkĕ. *Add:* See ತಡೆ.

ಟವುಳಿಕಾಱ ṭavuḷi-kâṟa. *Add:* Bh. 2, 1, 60.

ಟವುಳಿಗಾಱ ṭavuḷi-gâṟa. = ಟವುಳಿಕಾಱ, etc. (Dp. 22, 2).

ಠಾಯ ṭhâya. = ಠಾಯಿ. (Bh. 5, 3, 96).

ಡಗೆ ḍagĕ. 2. *Add:* Bh. 7, 7, 52. 68.

ಡಮ್ಬಕತನ ḍambakatana. The state of possessing pride, etc. (Dp. 37, 1).

ಡಾಳಿಕೆ ḍâḷikĕ. = ಡಾಳ. — ಡಾಳಿಗುನ್ದು. -ಕುನ್ದು. Lustre, etc. to fade (Râm. 4, 6, 9).

ಡಿಳ್ಚು ḍiḷču. = ಡಿಳ್ಳಸು. ಡಿಳ್ಚಯಾಱ್ದಡೆ (V. 29, 26).

ಡೆಣ್ಡಣಿಸು ḍĕṇḍaṇisu. *Add:* Bh. 3, 10, 38.

ಡೊಗ್ ḍŏg. = ಡೊಂಕು 2. — ಡೊಗ್ಗಾಲು. -ಕಾಲು. A bent leg. See Prv. s. ಹಪ್ಪಳ.

ಡೊಮ್ಬಿಗಾಱ ḍŏmbi-gâṟa. = ಡೊಮ್ಬಗಾಱ. (Dp. 142, pallavi).

ಢವಳ ḍhavaḷa. A deranged, disorderly man (Bh. 2, 1, 60; Mhr. ಢವಳಾ, confusion, disorder).

ಢಾಳು ḍhâḷu. — ಢಾಳ. *Add:* Bh. 2, 1, 60.

ತಂ tam. = ತನ್ 2, etc. He, etc. ತಂ ತಿರುಗಿ ನೋಡಿದಂ (J. 4, 16).

ತಕ್ಕಿಸು takkisu. = ತಕ್ಕೈಯ್ಸು, etc. (Râm. 6, 45, 28).

ತಕ್ಕು takku. 1. *Add:* Čpr. 10, 83.

ತಗಹು tagahu. 2. *Add:* Râm. 2, 2, 33.

ತಗೆ tagĕ. 1. *Add:* Čpr. 9, after 102; 10, 30. 84.

ತಗ್ಗು taggu. 2. *Add:* Dp. 65, pallavi.

ತಂಕ taṅka. = ತನ್ನ, etc. See Prv. s. ಸನಿ 2.

ತಟ್ಟಿ taṭṭi. *Add: Cf.* also ಸಡು.

ತಡ taḍa. 1. — ತಡಮ್ಬೆಯ್. *Add:* Čpr. 10, 83.

ತಡ taḍa. 5. — ತಡವರಿಸು 1. *Add:* Bh. 2, 12, 38.

ತಡಹು taḍahu. 1. *Add:* Bh. 8, 7, 28.

ತಣ್ಡಸ taṇḍasa. *Add: Cf.* ಸಣ್ಡಿತ.

ತತ್ತವಣೆ tattavaṇĕ. Probably a kind of Tbh. of ತತ್ತ್ವ. (Bh. 5, 3, 76).

ತಡೆ taḍĕ. *Add:* See s. ಟಂಕೆ.

ತನ್ tan. 2. *Add:* = ತಂ.

ತನಿ tani. — ತನಿಸುಸಿಲ್. A full coitus (Sav. 3, after ;

ತಪ್ಪು tappu. 2. — ತಪ್ಪಾಡು. -ಆಡು. To utter falsehood, to lie. See Sp. s. ಸಪ್ಪಗೆ.

ತಮ್ಪು tampu. *Add:* See ಮುಲುಮುಜುದಮ್ಪು.

ತಮ್ಬಿಸು tambisu. *Add:* Tbh. of ಸ್ತಮ್ಭಿಸು.

ತರಿ tari. *Add No.* 1.

ತರಿ tari. 2. Wet land (My.; H.).

ತಲೆ talĕ. — ತಲೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. *Add:* 2, = ತಲೆಕಟ್ಟು, No. 1 (Dp. 154, 2). — ತಲೆದೂಗಿಸು. *Add:* Čpr. 9, 60. — ತಲೆ ದೂಗು. *Add:* Čpr. 10, 83. — ತಲೆವತ್ತು. -ಪತ್ತು. To seize or attack the head (Čpr. 10, 70; *cf.* ತಲೆವೊತ್ತು).

ತವಕಿಗ tavakiga. *Add:* Bh. 8, 8, 31.

ತವು tavu. 3. P. p. of ತವು 1. — ತವು ತರ್. To waste away, to perish (Čpr. 9, 79).

ತಳ taḷa. 1. — ತಳತನ್ತ್ರ. *Read:* The army under one's hand or command (Čpr. 10, after 94). — ತಳದಿಟ. *Add* Bh. 7, 18, 46. — ತಳವಗೆ. The action at hand; the available form of action (Čpr. 10, after 94).

ತಳಪ taḷapa. *Add:* Bh. 6, 2, 6; Râm. 6, 44, ⁎.

ತಳರು taḷaru. = ತಳರ್ 1. P. p. ತಳರ್ದು (Č. Bp. 31, 25)

ತಳಿ taḷi. 1. *To No. 2 add:* Bh. 6, 7, 17.

ತಳಿಪ taḷipa. Sprinkling. See ಪನ್ನೀರ್ದಳಿಪ.

ತಳಿಸು taḷisu. 2. *Add:* Dp. 106, 9.

ತಳಿಸು taḷisu. 3. To cause to appear. See ತಳೆ.

ತಾಕುಳ tâkuḷa. *Add to* J. 27, 7: , o. r. ತಾಕುಳ.

ತಾಗಡಿಗ tâgaḍiga. A man full of ardour or passion (*cf.* ತಾಗುಳ). See ರಣತಾಗಡಿಗ.

ತಾಗು tâgu. 4. — ತಾಗು ದಾಗು. *Add:* Bh. 5, 3, 49

ತಾನ್ದೂಳಿಸು tândûḷisu. = ತಾನ್ದೂರಿಸು, q. v.

ತಾರಕಿತ târakita. Starry, star-spangled. (Čpr. 10, 42).

ತಾರಯ್ಸು târaysu. *Add:* Čpr. 10, 36.

ತಾಱ್ târ. 1. ತಾಱು. *Add:* Bh. 1, 19, 38.

ತಾಱು târu. 1. *Add:* Čpr. 9, 80.

ತಾಳವಟ್ಟ tâḷavaṭṭa. *Add:* Čpr. 9, after 102.

ತಿಗುಳ tiguḷa. *Add:* See Prv. s. ಸತ್ತ.

ತಿಟ್ಟು tiṭṭu. 1. *Add: Cf.* ಸಡೆ 1.

ತಿನಿಹು tinihu. Food (Bh. 10, 3, 13).

ತಿನುಹಿ tinuhi. An eater. See ಜಗನ್ತಿನುಹಿ.

ತಿಮುರು timuru. = ತಿಗುರು 1, ತಿಮಿರು 1, ತಿವುರು (Čpr. 1. 4. 10. 12. 13. 15. 17. 19. 22. 24. 25. 27. 32).

ತಿರಳು tiraḷu. *Add: Cf.* ಜೀಗುಳ?

ತಿರು tiru. 1. — ತಿರುವಾಯ್. *Add:* Abh. P. 5, 94.

ತಿರುಪು tirupu. 1. *Add:* See Mr. s. ಸುತ್ತುದೆಸೆ ... ಹೊಮ್ಪು ತಿರುಪು.

ತಿವುರು tivuru. = ತಿಮುರು, etc. (Dp. 130, 47. 48. 50).

ತೀಡು tîḍu. 1. *Add:* Čpr. 9, after 102.

Digitized by Google

ತುಚ್ಛೀಕರಿಸು tucchî-karisu. To consider as vain or idle, to despise, to contemn (My.).

ತುಚ್ಛೀಕಾರ tucchî-kâra. The act of considering as vain or idle, contempt (My.).

ತುಟ್ಟ tuṭṭa. — ತುಟ್ಟ ತುದಿ. *Add:* Râm. 6, 4, 31.

ತುಟ್ಟಿಸು tuṭṭisu. *Add:* Râm. 6, 4, 31.

ತುಡಿಕೆ tuḍikĕ. *Add: Cf.* the terms s. ತೋಟಿ.

ತುಡುರು tuḍuru. To frighten away (S. Mhr. according to Z.).

ತುತ್ತು tuttu. 2. — ತುತ್ತುಗೊಳ್. *Add:* J. 12, 39 (a Bangalore print has ಮುತ್ತುಗೊಳ್).

ತುಯ್ಯಲ್ tuyyal. ತುಯ್ಯಲು. *Add:* See ಹೊಡೆಯಕ್ಕದುಯ್ಯಲು s. ಹೊಡೆ 6.

ತುರಂಗಿ turaṅgi. *Add:* Čpr. 10, 81; 10, after 86.

ತುೞಿ tuḻi. 4. *Read:* (= ಸುೞಿ 1).

ತುೞಿಲ್ tuḻil. 2. — ತುೞಿಲ್ಸಲ್. *Add:* Čpr. 10, 97.

ತೂಳ್ tûḷ. *Add:* Č. Bp. 31, 10.

ತೂಳ tûḷa. (= ತೂೞ, etc.). See Č. Bp. 31, 55.

ತೂಳು tûḷu. 2. *To No. 3 add:* Râm. 4, 1, 22.

ತೂಳ್ದು tûḷdu. *Add:* Čpr. 10, 89.

ತೆಕ್ಕು tĕkku. 2. *To No. 2 add:* Râm. 3, 7, 41.

ತೆಕ್ಕೆ tĕkkĕ. 2. *Add:* Čpr. 10, after 87.

ತೆಗದು tĕgadu. *Add:* Bp. 3, 84.

ತೆಗಹು tĕgahu. *Add:* See ಬಿಸಿಲುದೆಗಹು.

ತೆಗೞ್ tĕgaḻ. 2. *Add:* See Mr. s. ಸಮ್ಬಾಧ.

ತೆತ್ತಿಗ tĕttiga. *To No. 2 add:* Bh. 7, 5, 2.

ತೆತ್ತಿಸು tĕttisu. 2. *Add:* Râm. 6, 19, 27.

ತೆಬ್ಬರಿಸು tĕbbarisu. (?). (Čpr. 10, 73).

ತೆಮ್ಬು tĕmbu. — ತೆಮ್ಬುಲರ್. *Add:* Čpr. 2, 72.

ತೆಱ tĕṟa. 1. — ತೆಱನ್ದಿರಿ. -ಂತಿರಿ. To turn about in (various) ways or dexterously (Čpr. 10, 84).

ತೆಱಪು tĕṟapu. — ತೆಱಪುವಡೆ. -ಪಡೆ. To gain room (Čpr. 10, after 74).

ತೆಱೆ tĕṟĕ. 3. *Add:* See ಬಾಯ್ದೆಱೆ 2, ಮುಡಿದೆಱೆ (s. ಮುಡಿ 2).

ತೆಲುಂಗ tĕluṅga. *Add:* Grj. 2, after 106.

ತೆವರು tĕvaru. 2. *Add:* Râm. 2, 2, 25; Č. Bp. 31, 50.

ತೇಪೆ têpĕ. *Add: Cf.* ಸಡು.

ತೇರ್ têr. *Add:* J. 6, 30 (in chess).

ತೈತಿಲ taitila. N. of the fourth karaṇa or astronomical period. (My.).

ತೊಂಗು toṅgu. 2. Suspension, suspense. See Prv. s. ಹಂಗು.

ತೊಂಚ tŏñca. — ತೊಂಚ ಹಂಚ. Tauntingly. (Dp. 95, 3).

ತೊಡಗು tŏḍagu. 1. *Add:* **4,** = ತೊಡಕು 1, No. 4. See Prv. s. ಹಸಿ 3.

ತೊರೆ tŏrĕ. 1. *Add: Cf.* ಸೊರೆ 2.

ತೊಳೆ tŏḷĕ. 2. *Add:* Čpr. 5, 23.

ತೊೞಲ್ tŏḻal. 2. Moving round, getting perplexed, etc. See ಕಣ್ಗೊೞಲ್ 2 (*in* Additions).

ತೋಯಭೃತ್ tôya-bhṛit. Water-bearing: a cloud (Čpr. 9, 76).

ತೋರ tôra. *Add: Cf.* ತೊರೆ 2. — ತೋರಗಿಡಿ. -ಗಿಡಿ. A large spark (Čpr. 10, 85). — ತೋರಗೊಮ್ಬು. -ಗೊಮ್ಬು. A large branch (Čpr. 9, after 102).

ತೋಱ್ tôṟ. *To* ತೋಱ *add:* Čpr. 1, 46.

ತೋಹು tôhu. 1. *Add:* Bh. 3, 19, 1.

ತೋಹು tôhu. 2. *To No. 1 add:* Bh. 5, 3, 47.

ತೋಳ್ tôḷ. — ತೋಳ್ವರಗು. *Add:* Expedition of the arms (*and dele the sign of interrogation*).

ದಟ್ಟವಿಸು daṭṭavisu. = ದಟ್ಟಯಿಸು. (Râm. 6, 4, 31).

ದಣ್ಡಾದಣ್ಡಿ daṇḍâ-daṇḍi. Stick against stick: single-stick, cudgelling, fighting with sticks and staves. (Čpr. 10, 70).

ದಣ್ಡೆ daṇḍĕ. 1. — ದಣ್ಡೆವಲಗೆ. (?). (Bh. 6, 4, 36).

ದನಿ dani. — ದನಿಗೆಡು. -ಕೆಡು. The voice to be spoiled: to become hoarse, etc. (My.).

ದನ್ದುಗ danduga. *Add:* busy preparation, bustle (Abh. P. 13, after 11). — ದನ್ದುಗಬಡಿಸು. -ಪಡಿಸು. To trouble, to annoy (Dp. 149, 10).

ದಯ daya. — ದಯದೋಱು. -ತೋಱು. To show compassion, etc. (Dp. 154, 8).

ದಾಸ್ಯ dâsya. Servitude, slavery, service. (My.; see ನವವಿಧ ಭಕ್ತಿ).

ದಾಹಾನ್ತ dâha-anta. The end of burning, of desire, or of thirst. See ಸಿಡಿ 6.

ದಾಳಾ dâḷâ. — ದಾಳಾದೂಳಿ. *Add:* Râm. 6, 19, 28.

ದಾಳಿಗಾಱ dâḷi-gâṟa. A revolter (a brief history of the Indian People, Department of Public Instruction, Bombay, p. 134).

ದಿಗಿಲು digilu. — ದಿಗಿಲುಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To alarm, to fill with anxiety (Dp. 138, 8).

ದಿಣ್ಡೆಕಾಱ diṇḍĕ-kâṟa. A rude, naughty fellow (Dp. 48, 1).

ದೀಹ dîha. *Add:* Bh. 3, 18, 16.

ದುಡ್ಡು duḍḍu. *Add:* Dp. 145, 4.

ದುಣ್ಡಿ duṇḍi. = ದುಣ್ಡು. A round stone, a bowlder (S. Mhr.).

ದುನ್ದುಗಾಱಿಕೆ dundu-gâṟikĕ. *Insert after* My. *in the parenthesis:* a brief history of the Indian People, Department of Public Instruction, Bombay, p. 132.

ದುಮುಕು dumuku. *Add:* Dp. 77, 4.

ದುರಭಿಹಿತ dur-abhihita. An unfriendly declaration or statement (Čpr. 9, after 108).

ದುರ್ವ್ಯಾಲಪತಿ dur-vyâlapati. A wicked big snake (J. 24, 20).

ದುಷ್ಮಾನ dushmâna. An enemy; the public foe (Mhr., H. ದುಶಮನ). See Prv. s. ಹಿಕಮತ್ತು.

ದೂವೆ dûvĕ. 1. — ದೂವೆದೊತ್ತು. -ತೊತ್ತು. A female scullion (Čpr. 10, 128).

ದೃಪ್ಯತ್ dṛipyat. Being proud or arrogant. (Čpr. 10, 58).

Digitized by Google

ದೆಸೆ dĕsĕ. 2. — ದೆಸೆ ಬಿದ್ದಂ. *Cf.* Čpr. 10, 89. — ದೆಸೆವಲಿಗೆಯ್. -ಗೆಯ್. To make a dĕsĕbali: to kill (Čpr. 9, after 102).

ದೇಶ dêśa. — ದೇಶದ ಪೇಟೆ. A section or faction of a native town connected with the ಹದಿನೆಣ್ಟು ಪಣದವರು or Right hand Castes (Mr. E. Rice). *Cf.* ನಗರ್ತಪೇಟೆ (s. Additions).

ದೊಡ್ಡಿದ dŏḍḍida. A great man (Râm. 2, 2, 43).

ದೊಣ್ಡೆ dŏṇḍĕ. *Add:* Bh. 8, 8, 8.

ದೊನ್ನೆ dŏnnĕ. *Add:* Dp. 135*a*, 22.

ದೊಮ್ಮಳಿಸು dŏmmaḷisu. *Add:* = ದೊರ್ಮಳಿಸು.

ದೊರ್ಮಳಿಸು dŏrmaḷisu. = ದೊಮ್ಮಳಿಸು. ಆ ಸಮಯದೊಳ್ ಅಗ್ನಿಶಿಖಾಮುಖಕ್ಕೆ ದೂರಮ್ ಅಪ್ಪ ಬಕ್ಕಟಬಯಲ್ದಾಣದೊಳ್ ದೊರ್ಮಳಿಸಿ ನಿದ್ದ ಬಹುಜನಂಗಳ್ ಉಮ್ಮಳಿಸಿ, ತಮ್ಮೊಳ್ ಇನ್ತೆನ್ದರ್ (Abh. P. 11, after 155).

ದೋರ್ಭಂಗ dôr-bhaṅga. Destruction of the arm (Abh. P. 8, 29).

ದೋಹಿಲ್ dôhil. *Add:* See ಹರವರಿ.

ದ್ವಿತಯವಾಕ್ dvitaya-vâk. Abuse. See s. ದುರ್ಗಾನ and ಹದ' 1.

ದ್ವಿಷತೆ dvishatĕ. Hostility, enmity, hostile behaviour, hating. (Bh. 5, 3, 71).

ದ್ವೀಪ dvîpa. *Add:* 3, a place of refuge, shelter. See ತಮ್ಮು-.

ಧಗ dhaga. — ಧಗನ್ಧಗಿಸು. -ಂಧಗಿಸು. = ಧಗಧಗಿಸು. (Śâstrasâra in W. v. 1258).

ಧಣುವಟ್ಟಿ dhaṇuvaṭṭi. = ದಣಾವಟ್ಟಿ, ಧನುವಟ್ಟಿ. (Bh. 3, 6, 29).

ಧರ್ಮ dharma. *Add:* Dp. 19, 3; 23, pallavi; 23, 3; 26, 1; 41, pallavi; 55, 1; J. 17, 13.

ಧುರ್ಯ dhurya. *For* ದೊರೆ, ಧೂರ್ಯ *read:* = ದೊರೆ, ಧೂರ್ಯ.

ನಗರಶೋಧನೆ nagara-śôdhanĕ. = ನಗರಶೋಧನ. (J. 8, 22).

ನಗರ್ತ nagarta. — ನಗರ್ತಪೇಟೆ. A section or faction of a native town connected with the ಒಮ್ಬತ್ತು ಪಣದವರು or Left-hand Castes (Mr. E. Rice). *Cf.* ದೇಶದ ಪೇಟೆ (s. Additions).

ನಗೆ nagĕ. 3. — ನಗೆವೆಣ್ಣು. = ನಗೆವೆಣ್. (Dp. 95, 2).

ನಗ್ಗು naggu. 1. *Add:* ; for T. ನೆರಿ see ನೆಗ್ಗು 2.

ನಟಕು naṭaku. *Read:* = ನಟಿಕೆ q. v., ನಟುಕು, ಲೊಟಿಕ್.

ನಡೆಪಳಿತ nadĕ-palita. = ನರೆಪಳಿತ. (My.).

ನನೆ nanĕ. 4. — ನನೆವಿಲ್ಲು. *Add:* Abh. P. 7, 131.

ನಮಕ್ namak. Salt (Mhr., Persian ನಿಮಕ್). — ನಮಕ್ ಹರಾಂ. Ungrateful (My.; Mhr. ನಿಮಕಹರಾಮ).

ನಮುಚಿಭಿದ್ namuči-bhid. = ನಮುಚಿಸೂದನ. See ಹರಿ-.

ನರ nara. — ನರಗುರಿ'. -ಕುರಿ'. Man considered as a sheep (Abhâ. 2, 1. 22).

ನರಾನ್ತಕ nara-antaka. N. of a râkshasa. (Râm. 6, 30, 30).

ನರ್ಚು narču. 2. = ನಚ್ಚು 2, etc. (Čpr. 10, 56; Abh. P. 10, 219).

ನರ್ಮಕೃತ್ narma-kṛit. A jester; a mime (ಸೋಗು ಹಾಕುವವ G.).

ನಾಗಗಿರಿವಾಸ nâga-giri-vâsa. (= ಫಣಿಗಿರಿವಾಸ). Kṛishṇa (Dp. 143, 7).

ನಾಟಿ nâṭi. *Read:* = ನಟ್ಟಿ 2, ನೇಜ.

ನಾಡಾಡಿ nâḍu-âḍi. *Add:* Bh. 3, 13, 41.

ನಾಮ nâma. *Add:* See Dp. 121, 1 seq.

ನಿಡು niḍu. — ನಿಡುಸುರಗಿ. A long knife, a sword ([illegible] Čt. I, 8).

ನಿಪ್ಪಸರ (nip-pasara?). *Add:* Dp. 139, 2.

ನಿರಪೇಕ್ಷೆ nir-apêkshĕ. *Add:* Čpr. 1, 46.

ನಿರವಿಸು niravisu. *Add:* Čpr. 6, after 64.

ನಿರಾಳ nirâḷa. *Add:* Abhâ. 12, 59.

ನಿರ್ಮಮತೆ nir-mamatĕ. Unselfishness, disregard of worldly interests, indifference towards. (Abhâ. 12, 61).

ನಿರ್ವಹಿಸು nir-vahisu. *Add:* to make an end of (Bh. 3, 1 82).

ನಿವಡಿಸು nivaḍisu. *Add:* Bh. 5, 3, 33.

ನಿವರ್ತಿ ni-varti. *Add:* See Prv. s. ಹತ್ತು 3.

ನಿಸ್ಸಾಳ nissâḷa. *Add:* Čpr. 10, 67; Bh. 8, 25, 9.

ನೀಚಕಿ nîčaki. *Add:* the forehead (ಹಲೆ Hlâ.).

ನೀತಿ nîti. *Add:* Bh. 5, 3, 1 seq.; J. 17, 33; 21, 27, 20 [illegible]. Dp. 64, 8; 70, 7; 112, 6; 159, 6. 11; B. 1, 14 (Mangalore, 1886).

ನೀತಿಪಥ nîti-patha. The path of justice (J. 17, 13).

ನೀರ್ nîr. — ನೀರಿಳಿ'. *Add:* 3, water to descend, [illegible] to be discharged in excess (in diabetes, My.). — [illegible]. *Add:* Grj. 2, after 106.

ನುಗ್ಗು nuggu. 3. — ನುಗ್ಗು ಮಾಡು. To crush, etc. (Čpr. 9, after 102).

ನುಸುಳು nusuḷu. 2. — ನುಸುಳುಗಣ್ಡಿ. *Add:* Bh. 5, 3, 47.

ನೃಪಕೂಟ nṛipa-kûṭa. *Add:* See the other reading [illegible].

ನೆಕ್ಕರ nĕkkara. N. of a village near Kâsaragôḍu in South Canara (Dp. 130, 73).

ನೆಗಹು nĕgahu. 2. *Add:* **2,** elation ([illegible]).

ನೆರಹು nĕrahu. *Add:* Râm. 2, 2, 41 (to make preparations).

ನೆಱೆ nĕṟĕ. 3. — ನೆಱೆ ಕೇಳ್ 2. (ನೆಱೆ is here perhaps = ನೆಱ 1).

ನೈವೇದ್ಯ naivêdya. *Add:* Dp. 135*a*, 17; 165, 3.

ನೊರಜು nŏraju. *Add:* Bh. 3, 19, 24.

ಪ pa. 4. = ಹ 2. An afix to form nouns. See [illegible] ಬರೆಪ, ಬಱಪ.

ಪಕ್ಕ pakka. *Add:* 7, seed, as that of the tamarind (Mhr. according to Z.). — ಪಕ್ಕವೆಟ್ಟು. -ಬೆಟ್ಟು. A [illegible] at the side or foot of a mountain (Čpr. 10, after 87).

ಪಕ್ಕರಗೆ pakkaragĕ. = ಪಕ್ಕರಕೆ, etc. See [illegible].

ಪಕ್ಕಿ pakki. 2. = ಹಕ್ಕಿ 2.

ಪಗರು pagaru. The wrist or the lower part of the palm of the hand (V. 31, after 23; Z.). See s. ಹದವು (in Additions).

ಪಗರಣ pagaraṇa. *Add:* = ಹಗರಣ (see Additions).

ಪಚ್ಚಳ paččaḷa. = ಪಚ್ಚಳ 1? See Čpr. 10, 79.

ಪಚ್ಚೆ paččĕ. *After* ಹಸಿ 1 *put:* ಹಸು.

ಪಂಚು pañču. 2. *Add:* See Mr. s. ಪಂಚು 1.

ಪಟಲಕ paṭalaka. *Before* (ಪಟ್ಟಲಗೆ) *put:* [illegible].

Digitized by Google

ಪಟ್ಟು pattu. 2. *To No. 1 add:* See Prv. s. ಒಂದು 1.

ಪಟ್ಟೆ pattĕ. 2. *After* etc. *add:* , ಹಟ್ಟೆ.

ಪಡಕ padaka. *After* ಆಸೆಬಡಕ *put:* , ಸಾಲುಬಡಕ.

ಪಡಗ padaga. (Tbh. of ಪತಾಕೆ). A flag, a banner (Čpr. 10, after 86; Tĕ. ಪತಗೆ).

ಪಡಲ್ padal. 1. — ಪಡಲಿಡು. *Add:* Čpr. 10, after 86.

ಪಡಿ padi. 1. *Add:* See ಸೇರು, ಹರವಣ.

ಪಡೆ padĕ. 1. *Add:* Grj. 2, after 106.

ಪಣತೆ panatĕ. *Read:* = ಪಣಿತೆ, ಹಣತೆ, ಹಣಿತೆ.

ಪಣಿದ panida. = ಹಣಿದ. — ಪಣಿದಮ್ಬೊಯ್. -c-ಪೊಯ್. To beat soundly (Čpr. 10, 81).

ಪಣೆ panĕ. 2. *Add:* Čpr. 10, 69.

ಪಣೆ panĕ. 5. *Add:* *Cf.* ಅಣೆ 3 (to strike).

ಪಣ್ಟಿಸು pantisu. *Add:* Bh. 5, 3, 93.

ಪಣ್ಣು pannu. 1. *Add:* = ಹಣ್ಣು 1.

ಪತ್ತಿಸು pattisu. *Add No.* 1.

ಪತ್ತಿಸು pattisu. 2. = ಪೊತ್ತಿಸು, etc. To kindle, etc. (Bp. 1, 35).

ಪತ್ತು pattu. 3. *After* ಹತ್ತು 3 *insert:* ಹದ 2.

ಪತ್ತು pattu. 5. = ಪೊತ್ತು 1, etc. See ಪತ್ತಿಸು 2.

ಪತ್ತುಗೆ pattu-gĕ. *Read:* = ಪತ್ತಿಗೆ, ಹತ್ತುಗೆ.

ಪತ್ತೆ pattĕ. = ಹತ್ತೆ. Infinitive of ಪತ್ತು 1: so that it joins: near. — ಪತ್ತೆ ಸಾರ್. To come near (Čpr. 9, after 96; 10, after 94 & 99).

ಪದಪು padapu. *Add:* *Cf.* ಹೊಸಹು.

ಪದಱು padaru. *Add:* Dp. 42, 1, *and add:* *Cf.* ಹಗರಣ 1.

ಪದ್ದು paddu. *Add:* Čpr. 10, 88.

ಪನ್ pan. 2. — ಪನ್ಡಿವಲ್. *Add:* Čpr. 10, 111.

ಪನ್ತ panta. 1. *Read:* = ಪನ್ದ, ಹನ್ತ 2.

ಪನ್ಥ pantha. *Read:* = ಹನ್ತ 1, ಹೊನ್ತ.

ಪನ್ನ panna. *Add:* *Cf.* ಪಪ್ಪ, ಹಮ್ಮು 2.

ಪನ್ನ panna. 1. *Add:* 4, an ashtaka of the ṛigvêda (My.; Tĕ. a verse in a chapter of the vêda).

ಪಯ paya. 2. *Add:* = ಹಯನು.

ಪರಡು paradu. 4. *Read:* = ಹರಡಿ, ಹರಡು 3, ಹರಡೆ 2.

ಪರಿ pari. 4. *After the parenthesis add:* , ಹರಿ 4.

ಪರೀವಾರ parî-vâra. = ಪರಿವಾರ. See Si. 449 s. ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ.

ಪರುಟವ parutava. *Add:* Râm. 6, 55, 12.

ಪಱಿ pari. 6. *Add:* See s. ಪೊಳೆ.

ಪಱಿವು parivu. *Add:* = ಹಱಿವು.

ಪರ್ಬು parbu. 1. *Read:* = ಪರ್ವು 1, ಹಬ್ಬು 1, ಹರ್ವು 1.

ಪರ್ಬು parbu. 2. *Read:* = ಪರ್ಬುಗೆ, ಪರ್ವು 2, ಹಬ್ಬು 2.

ಪರ್ಯಸ್ತಿಕೆ pari-astikĕ. *A cloth worn round the loins.* See Hlâ. s. ಹಸಿಕೆ.

ಪರ್ವ parva. *After* ಹಬ್ಬ *put:* , ಹರುಬು.

ಪರ್ವು parvu. 2. *Read:* = ಪರ್ಬು 2, ಹಬ್ಬು 2.

ಪಲ pala. 1. *Read:* = ಪಲವು (Śmd. 211), ಹಲ 1, ಹಲವು, ಹಲು 2.

ಪಲ pala. 2. *Add:* (= ಹಲ 2).

ಪಲ pala. *Add:* = ಹಲ 1.

ಪಲ್ಲಣಿಸು pallanisu. *Add:* = ಹಲ್ಲಣಿಸು 1.

ಪವಣಿಗೆ pavanigĕ. *Add:* = ಹವಣಿಗೆ.

ಪವಣಿಸು pavanisu. To form a correct notion of, to know well (Čpr. 10, 25).

ಪವಿತ್ರೀಕರಿಸು pavitrî-karisu. To purify, to cleanse (Čpr. 9, after 56).

ಪವುತಿ pavuti. *Read:* = ಪೌತಿ. Deceased, defunct (My.; Br., H. ಫವುತಿ).

ಪಸದನ pasadana. — ಪಸದನಂಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To decorate (Rśv. 13, after 59).

ಪಸುಳ pasula. *Read:* = ಪಸುಳೆ, ಹಸುಳ, *and add:* *Cf.* ಹಯ್, etc.

ಪಸುಳೆತನ pasulĕtana. *Add:* = ಹಸುಳೆತನ.

ಪಸೆ pasĕ. 1. *Read:* = ಅಸೆ 2 (see Additions), ಹಸೆ.

ಪಳಕನೆ palakanĕ. *Add:* *Cf.* ಹಳ, ಹಳಚಿಕೆ.

ಪೞಮೆ palamĕ. = ಹೞಮೆ. Antiquity, old times: an old traditional saying, a tradition (My.; M., T.).

ಪೞಿ pali. 2. *Read:* = ಪೞವು, ಹೞ 2, ಹೞವು.

ಪೞಿ pali. 3. *Add:* *Cf.* ಹಣೆ 3?

ಪೞು palu. 1. *Read:* = ಪೞುವ, ಹೞುವ, ಹೞುವು.

ಪೞು palu. 2. *Read:* = ಪೞ 5, ಹೞ 2.

ಪೞೆ palĕ. — ಪೞೆವುಣ್ಣಳೆ. -ಪುಣ್-ಕಲೆ. The scar of an old wound (Čpr. 10, 62).

ಪಾಂಗು pângu. *Add:* *Cf.* ಹಗೆ 1, etc.

ಪಾಜಿ pâji. *Add:* See Dp. 149, 1.

ಪಾಟಲಿತ pâtalita. *Add:* Čpr. 1, after 101.

ಪಾಡು pâdu. 2. *Add:* See ಸೂಱು-.

ಪಾದ್ಯ pâdya. *Read:* = ಪಾಡಿಯ, ಪಾಡಿವ, ಹಾಡಿಯ.

ಪಾತಿವ್ರತೆ pâtivratĕ. *Add:* See Râm. 2, 2, 44 (where ಪಾತಿ ವ್ರತೆಯರು).

ಪಾನೆ pânĕ. *Add:* = ಹಾನೆ.

ಪಾಪ pâpa. *Add:* See ಪಾಡ-.

ಪಾಪ pâpa. — ಪಾಪ ತಿದ್ದು. To rectify sin (Dp. 150, 5).

ಪಾಪಕ pâpaka. Bad, evil, wicked; evil, wrong, wickedness, sin. See ಹಾವುಗೆ 2.

ಪಾಪಕ್ಷಯ pâpa-kshaya. *Add:* See W. v. 1256; (Vivêkacintâmani, Madras, 1867, p. 422).

ಪಾಪನಾಶನ pâpa-nâśana. Destruction or removal of sin (Dp. 130, 53). 2, a remover of sin (134, 11).

ಪಾಪನಿವರ್ತಕ pâpa-nivartaka. Abolishing or removing sin (Vivêkacintâmani p. 515).

ಪಾಪಪರಿಹಾರ pâpa-parihâra. Taking away or removing sin (C.; see Bp. 60, 57).

ಪಾಪಮುಕ್ತಿ pâpa-mukti. Liberation from sin, remission of sin (Vivêkacintâmani p. 422).

Digitized by Google

ಪಾಪವಿಮುಕ್ತ pâpa-vimukta. Freed from sin, liberated from all crime (Vivêkacintâmaṇi p. 499).

ಪಾಯ್ pây. 2. *Before* ಪಾಯಿ 2 *insert:* ಪಾಯ್ 2.

ಪಾಯುಕು pâyaku. = ಪಾಕು 1. (Bh. 6, 8, 52).

ಪಾರ್ pâr. *Read:* = ಪಾರ್, ಪಾರು 1.

ಪಾರು pâru. 1. *Read:* = ಪಾರ್, ಪಾರು 2.

ಪಾರು pâru. *Add:* = ಪಾರು.

ಪಾರುವಾಣ pâruvâṇa. 1. *Read:* = ಪಾರವಾಣ 2, ಪಾರಿಯಾಳ, ಪಾರಿವಾಳ, ಪಾರುವಾಣ, ಪಾಲಿವಾಣ, ಪಾಲುವಾಣ 2.

ಪಾರ್ವತಿ pârva-iti. *Add:* = ಪಾರ್ವತಿ.

ಪಾಲ್ pâl. 1. *Add:* See T., M. s. ಪೀರ್.

ಪಾಸು pâsu. 1. *After* T. ಪಾವು *put:* , M. ಪಾಗು.

ಪಾೞ್ pâḻ. — ಪಾೞಿಪ್ಪುದು. -ಂ-ಪಡು. To get ruined, to perish (Čpr. 10, 55).

ಪಾೞಿ pâḻi. *Add:* = ಪಾೞ್.

ಪಿಕ್ಕು pikku. *Read:* = (ಪಿಂಜು 1), ಹಿಕ್ಕು, ಹೆಕ್ಕು 1. *Add:* See ಹಿರಿ 2.

ಪಿಂಚನ್ pincan. "Pension" (My.). — ಪಿಂಚನ್ದಾರ. A male pensioner (My.). — ಪಿಂಚನ್ದಾರಳು. A female pensioner (My.).

ಪಿಟ piṭa. *Read:* = (ಪೆಟ್ಟಿ), ಹಿಟ, ಹಿಟೆ 2.

ಪಿಣ್ಡ piṇḍa. *Read:* = ಪಿಣ್ಡು, ಹಿಣ್ಡು, ಹಿಣ್ಡೆ.

ಪಿಣ್ಡವಳ piṇḍivaḷa. = ಪಿಣ್ಡವಾಳ, etc. (Čpr. 10, 80).

ಪಿನ್ pin. — ಪಿನ್ತೊಡೆ. -ತೊಡೆ. The hind thigh (Čpr. 10, 86).

ಪಿಮ್ಪು pimpu. *Read:* = ಪೆಮ್ಪು, ಹಿಮ್ಪು.

ಪಿರಿಕಿ piriki. *Read:* = ಪಿರಿಕೆ, ಫಿರಕ.

ಪಿರಿಕೆ pirikĕ. = ಪಿರಿಕಿ, etc. (My.).

ಪಿಸಿ pisi. 2. = ಪಿಸುಕು 2. To tear, to unravel (S. Mhr. according to Z.; *cf.* ಹಿಸಿ).

ಪಿಸುಕು pisuku. *Add No.* 1.

ಪಿಸುಕು pisuku. 2. = ಪಿಸಿ 2. (S. Mhr. according to Z.).

ಪಿೞಿ piḻi. *Add:* Čpr. 10, 97.

ಪಿೞ್ಕೆ piḻkĕ. *Read:* = ಇಕ್ಕೆ 4, ಪಿಕ್ಕೆ, ಹಿಕ್ಕೆ.

ಪುಗು pugu. 2. — ಪುಗು ತರ್. *Add:* Čpr. 9, 108.

ಪುಟ puṭa. *Read:* = ಪೊಡ 1, ಹೊಡ 1, ಹೊಡೆ.

ಪುಟ್ಟ puṭṭa. *Add:* N. (see Prv. s. ಹೋಗು 1).

ಪುಟ್ಟ puṭṭa. *Read:* See ಅನ್ಯ-, ಪರ-.

ಪುಣ್ pun. — ಪುಣ್ಬೊಲಸು. -ಪೊಲಸು. Nasty stuff of a wound (Čpr. 10, 108).

ಪುಣಿಸೆ puṇisĕ. *Read:* = ಹುಣಸೆ, ಹುಣಿಸಿ, ಹುಣಿಸೆ.

ಪುಣ್ಣಮೆ puṇṇamĕ. *After:* = ಪುಣ್ಣಿವೆ, *insert:* , ಹುಣಿಮೆ, ಹುಣುಮೆ.

ಪುಣ್ಯಾಹವಾಚನ puṇyâha-vâcana. *Add:* the consecration or hallowing of a house; a ceremonial purification (Tĕ.); the purification of a house or temple after defilement or before use (Mr. E. Rice).

ಪುದಿ pudi. 1. *Add:* Čpr. 10, 58. 60. 69. 98.

ಪುನ್ನಾಗ pun-nâga. *Add to No. 5:* See s. ಹೊನ್ನೆಯ ಮರ 2.

ಪುಯ್ಯಲ್ puyyal. 1. *Read:* = ಪುಯಲ್, ಹುಯ್ಯಲ್ 2.

ಪುಯ್ಯಲ್ puyyal. 2. *Read:* = ಹುಯಿಲು, ಹುಯ್ಯಲ್ 1.

ಪುರಿ puri. 4. *Read:* = ಪೊರೆ 2, ಹುರಿ 4, ಹೊರೆ 6.

ಪುರುಳ್ puruḷ. 1. *After* of a tree *put:* , etc.

ಪುಱುಳೆ puṟulĕ. *Read:* = (ಪುರುಳೆ 2), ಪುಱಲೆ. ಪೊಱಲೆ. ಹುಱುಳೆ.

ಪುಲ್ pul. *Read:* = ಪುಲು, ಪುಲ್ಲು, ಹುಲ್, ಹುಲು, ಹುಲ್ಲು.

ಪುಲಿ puli. 1. *Add:* *Cf.* ಪೊಲಿ?

ಪುಸ್ pus. *Add:* See Prv. s. ಹಳ್ಳಿ.

ಪೂಟು pûṭu. *Add No.* 1.

ಪೂತು pûtu. 1. *Add:* = ಹೂತು 1.

ಪೂರ್ಣ pûrṇa. *Add:* 8, the vital air that moves continually (ಅನವರತಂ ಸಂಚರಿಸೆ Mr. 53).

ಪೂೞ್ pûḻ. *Read:* = ಪೂೞು, ಹೂೞ್, ಹೂೞು, ಹೂಳ್, ಹೂಳು.

ಪೆಟ್ಟ pĕṭṭa. *Read:* = ಪೆಟ್ಟಿ, ಪೆಟ್ಟೆ, ಹೆಟ್ಟ 3, ಹೆಟ್ಟಿ, ಹೆಟ್ಟು, ಹೆಣ್ಡ 2, ಹೆಳ್ಳೆ.

ಪೆಟ್ಟಿಗೆ pĕṭṭigĕ. *Read:* = ಪೆಟ್ಟಯ, (ಪೆಡಗೆ), ಪೇಟಿಗೆ, ಹೆಟ್ಟಿಗೆ, ಹೆಟ್ಟಗೆ, ಹೇಳ್ಗೆ.

ಪೆಡ pĕḍa. *Read:* = ಪಿಂ (ಪಿಡ್), etc., ಹೆಡ, ಹೆಡೆ 1, ಹೊಡೆ 1, ಹೊಡೆ 7. — ಪೆಡಗುಡಿಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. = ಪೆಡಗುಡಿ ಕಟ್ಟು. To pinion (Č. Bp. 31 sum.; 31, 52).

ಪೆಡಗೆ pĕḍagĕ. *Read:* = ಎಡಗೆ, ಎಡಗೈ, ಪೆಟ್ಟಿಗೆ, etc., ಪೇಟಿಗೆ, ಹೆಟ್ಟಗೆ, ಹಿಳ್ಗೆ, ಹೆಡಗೆ, ಹೆಡಿಗೆ, ಹೆಡಗ, ಹೆಳ್ಗೆ, ಹೇಟಿಗೆ, ಹೇಳ್ಗೆ.

ಪೆಣ್ pĕṇ. *After* ಹೆಣ್ಣು *add:* , ಹೆಮ್ 2.

ಪೆಣೆ pĕṇĕ. 1. *Read:* = ಎಣೆ 2, ಹಣೆ 2, ಹೆಣ, ಹೆಣೆ 1.

ಪೆಣೆ pĕṇĕ. 2. *Read:* = ಎಣೆ 1, ಹೆಣೆ 2.

ಪೆಣ್ಡ pĕṇḍa. *Add:* = ಹೆಣ್ಡ 1.

ಪೆಮ್ಪು pĕmpu. *Read:* = ಪಿಮ್ಪು, ಹಿಮ್ಪು, ಹೆಮ್ಪು.

ಪೆರಪರಿಸುಹ pĕraparisuha. (fr. ಪರ್ಪರಿಸು. Becoming rough or unsmooth (?). ಪಿಮ್ಮ್ಮುತ್ತ ಪೆರಪರಿಸುಹಂ (ಸಂಘರ್ಷ Mr. 463).

ಪೆರ್ pĕr. 1. — ಪೆರ್ಚೂರ್ಪು. *Add:* Čpr. 9, 93. — ಪೆರ್ಮೆ Lit. excessiveness (V. 31, 56).

ಪೇ pê. 1. *Add:* *Cf.* ಹೇಡಿ.

ಪೇಱು pêṟu. 1. *Read:* = ಪೇಱ್ (ಪೇಱು), ಹೇಱು 3, and add Bp. 36, 28; Č. Bp. 31, 4.

ಪೇಱು pêṟu. 2. *Add:* V. 6, after 8.

ಪೇಱು pêṟu. 3. *Read:* = ಹೇಱ್, ಹೇಱು 2.

ಪೇವಡಿ pêvaḍi. A kind of yellow paint (S. Mhr.; Mhr.).

ಪೊಕ್ಕುೞ್ pŏkkuḻ. *Before* ಹೊಕ್ಕುೞು *insert:* , ಹೊಕ್ಕುಳ್.

ಪೊಗೞ್ pŏgaḻ. 2. *Add:* = ಹೊಗೞು 2.

ಪೊಗೞ್ತೆ pŏgaḻtĕ. — ಪೊಗೞ್ತೆವೆಣ್. -ವೆಣ್. = ಪೊಗೞ್ತೆ (Abh. P. 7, 130).

ಪೊಂ pŏṅ. ಪೊಲ್. — ಪೊಂಗೇದಗೆ. *Add:* Abh. P. 8 after 12.

ಪೊಂಗು pŏṅgu. 1. *Add:* = ಹೊಂಗು, and add Čpr. 4, 4.

ಪೊಡ pŏḍa. 2. *Add:* = ಹೊಡ 2.

ಪೊಡರ್ಪು pŏḍarpu. *Add:* Čpr. 8, 68.

ಪೊಡೆ pŏḍĕ. 3. *Read:* = ಪೊಟ್ಟೆ 2, etc., ಹೊಡೆ 4.

Digitized by Google

ಪೊಡೆ pŏḍĕ. 4. *Add:* = ಪೊಡ 2, ಪೊಡೆ 4.

ಪೊಣರ್ಕೆ pŏṇarkĕ. *Add:* = ಪೊಣಕೆ.

ಪೊತ್ತಿಸು pŏttisu. *Read:* = ಪತ್ತಿಸು 2, ಹಚ್ಚಿಸು 1, ಹಚ್ಚು 2, ಹತ್ತಿಸು 2, ಹೊತ್ತಿಸು 1.

ಪೊತ್ತು pŏttu. 1. *Read:* = ಪತ್ತು 5, ಹತ್ತು 4, ಹೊತ್ತು 1.

ಪೊನ್ pŏn. *After:* ಪೊಮ್ 1 *insert:* , ಹೆಮ್ 4, *and add:* *Cf.* ಪೊಗರ್.

ಪೊನ್ನ pŏn-a 3. *Add:* = ಹೊನ್ನ (s. ಹೊನ್).

ಪೊಮ್ pŏm. 1. — ಪೊಮ್ಮಿಡ್. *Add:* Dp. 101, 3.

ಪೊಮ್ pŏm. 2. *Add:* = ಹೊಮ್ 2, *and add:* *Cf.* ಹೊಪ್ಪಳ.

ಪೊಯ್ pŏy. 2. *Add:* = ಹೊಯ್ 3, ಹೊಯಿ 2.

ಪೊಯಿಸು pŏyisu. *Read:* = ಪೊಯ್ಸು, ಹುಯಿಸು, ಹೊಯಿಸು, ಹೊಯ್ಸು.

ಪೊರೆ pŏrĕ. 4. *Read:* ಹೊರ 2, ಹೊರೆ 3.

ಪೊರೆ pŏrĕ. 5. *After* ಹರೆ *insert:* , ಹೊರಿಕೆ, ಹೊರಿಗೆ.

ಪೊಱಗು pŏṟagu. *After* ಪೊಱಗೆ (145) *insert:* , ಹೆಱಗು.

ಪೊಱಬಿಗ pŏṟabiga. *Add:* = ಹೊರಬಿಗ.

ಪೊಱಿಸು pŏṟisu. *Read:* To cause to take upon the head; to cause to carry, to have carried; to put upon; to impose, as a charge; to impute, as a blame, etc.

ಪೊರ್ದುಗೆ pŏrdugĕ. *Read:* = ಹೊದ್ದಿಕೆ 1, ಹೊದ್ದಿಗೆ 1, ಹೊದ್ದುಗೆ, ಹೊನ್ದಿಕೆ, ಹೊನ್ದಿಗೆ, ಹೊನ್ದುಗೆ, ಹೊರ್ದುಗೆ.

ಪೊಲಮ್ಬಿಗ pŏlambu-iga. *Add:* = ಹೊಲಬಿಗ.

ಪೊಸನ್ತಿಲ್ pŏsantil. *After* ಹೊಸಲು, *insert:* , ಹೊಸಿಲು.

ಪೊಳಪು pŏḷapu. 1. *After* ಹೊಳಪು, *insert:* , ಹೊಳವು.

ಪೊಳಯಿಸು pŏḷayisu. *Read:* = ಹೊಳಪಿಸು 1, ಹೊಳಸು.

ಪೊಳೆ pŏḷĕ. 2. *Add:* = ಹೊಳೆ 2.

ಪೊೞಕು pŏḻaku. *Add:* *Cf.* ಹೊಳಕು 2.

ಪೊೞ್ತು pŏḻtu. *Read:* see ಪುಗ್ಗು, ಪೊಡರ್.

ಪೋೞ್ pōḻ. *Add:* Č. Bp. 31, 10, *and add:* *Cf.* ಹೊಪ್ಪ.

ಪೌರೋಹಿತನ paurōhitana. = ಪೌರೋಹಿತ್ಯ. (Bh. 5, 3, 86).

ಪ್ರವೇಶಿಸು pravēśisu. *Add in the parenthesis:* A brief history of the Indian People (Bombay, Department of Public Instruction, Mangalore 1885), pages 113. 119. 124. 129. 130. 136.

ಪ್ರೀತಿಕರ prīti-kara. Causing pleasure; inspiring love or affection; pleasing, agreeable. (Dp. 103, 1).

ಫಣಿಗಿರಿವಾಸ phaṇi-giri-vāsa. (= ನಾಗಗಿರಿವಾಸ). Kṛishṇa (Dp. 134, 1).

ಬಗ್ಗುರಿ bagguri. (= ಬಗ್ಗರಿ?). See Č. Bp. 31, 11.

ಬಚ್ಚಾಲು baččālu. Tbh. of ಬಡ್ ಚಾಲು (s. ಬಡ, C.; Br.).

ಬಟ್ಟೆ baṭṭĕ. 2. — ಬಟ್ಟೆಗುತ್ತ. -ಕುತ್ತ. = ಬಟ್ಟೆಗುತ್ತ. (Rām. 2, 2, 39).

ಬಡಿ baḍi. 3. — ಬಡಿಗಲ್ಲು. *Add:* Dp. 14, 3; *and after* bandicoots *add:* or mice.

ಬಡಿಗೆಕಾಱ baḍigĕ-kāṟa. A staff-bearer (Grj. 6, after 56).

ಬಡಿಸು baḍisu. 2. *Add:* Bh. 8, 8, 8.

ಬದ್ದುಗೆ baddugĕ. *Add:* Bh. 6, 4, 35.

ಬನ್ದುಗೆ bandugĕ. *Add:* See Nr. s. ಹುಟ್ಟು 1.

ಬಮ್ಬಲ್ bambal. — ಬಮ್ಬಲ್ವರಿಯಿಸು. -ಪರಿಯಿಸು. To cause to run en masse or in a body (Čpr. 9, 96).

ಬಲ bala. — ಬಲಗೆಯ್ಯುವನು. *Add:* According to Mr. E. Rice all hŏlĕyas are ಬಲಗೆಯ್ಯುವರು, and all mādigas ಎಡಗೆಯ್ಯುವರು. *Cf.* ಒಮ್ಬತ್ತು ಪಣದವರು and ಹದಿನೆಣ್ಟು ಪಣದವರು (s. Additions).

ಬರ್ bar. 1. — ಬರ ಸಳೆ. *Add:* Rām. 4, 1, 23.

ಬಱ baṟa. — ಬಱ ಸಿಡಿಲ್. *Add:* Čpr. 19, after 87.

ಬರ್ದು bardu. 1. *Add:* Čpr. 10, 113.

ಬರ್ದು bardu. 3. *Add:* *Cf.* ಎಳವರ್ದು.

ಬವಣಿ bavaṇi. — ಬವಣಿಬಡು. -ಪಡು. To whirl, to be confused, etc. (Abhā. 2, 47).

ಬಳೆ baḷĕ. 1. *In the note read:* Čpr. MS.

ಬಳ್ಕು baḷku. *Add:* Čpr. 10, 11.

ಬಳ್ವಳ baḷvaḷa. = ಬಳ್ಪಳ. (Čpr. 5, 128).

ಬೞಚು baḻaču. 2. *Add:* Bh. 5, 3, 83.

ಬೞಲಿದು baḻalidu. *Add:* See ಇದು 2.

ಬೞಿ baḻi. 3. *Add:* *Cf.* ಬಗುಳ್; T. ಪಱಂಗು, to speak.

ಬಾಜಿಸು bājisu. *Add:* Čpr. 9, after 56.

ಬಾಡು bāḍu. 3. Withering, etc. — ಬಾಡುಮೋಱ. A downcast face (Bh. 3, 10, 38).

ಬಾಯ್ bāy. — ಬಾಯ್ಸುವಿ. *Add:* See Prv. s. ಹಸಿವೆ.

ಬಾರ bāra. *Add No.* 1.

ಬಾರ bāra 2. = ಬರಹ. (My.; see ಹರಹ).

ಬಾರಿಸು bārisu. 2. *Add:* Rām. 6, 35, 36.

ಬಾಳ bāḷa. 3. *Add:* Dp. 185*b*, 9.

ಬಾೞ್ bāḻ. 2. — ಬಾೞ್ಗಿನ್ನು. *Add:* Čpr. 9, after 102. — ಬಾೞ್ದಲೆ. *Add:* Č. Bp. 31, 14.

ಬಾೞ್ವೆ bāḻvĕ. — ಬಾೞ್ವೆಗೆಡಿಸು. -ಕೆಡಿಸು. To ruin welfare (Č. Bp. 31, 10).

ಬಿಂಕ biṅka. *Add:* Abh. P. 7, 131.

ಬಿಚ್ಚತ biččata. *Add:* Čpr. 9, after 108; 10, 53. 84.

ಬಿಚ್ಚಱಿಸು biččaḻisu. *Add:* Čpr. 10, 82.

ಬಿಜ್ಜರ bijjara. (fr. ಬಿರಿ 1). — ಬಿಜ್ಜರಂ. With a burst, etc. (Čpr. 9, 76).

ಬಿದ್ದ bidda. 2. — ಬಿದ್ದಮ್ಬುಬ್. -ಂ-. To be penetrated (Čpr. 10, 80).

ಬಿಮ್ಮು bimmu. *Add:* Abhā. 7, 14; 11, 29.

ಬಿಱು biṟu. 1. — ಬಿಱುವಱ್. *Add:* Rām. 4, 6, 6.

ಬಿರ್ಚು birču. 1. *Add:* Čpr. 10, 108.

ಬಿರ್ದು birdu. 1. *Add:* Čpr. 10, 88.

Digitized by Google

ಬಿಲ್ bil. 2. — ಬಿಲ್ಲವಿತ್ತಗ. -ವಿತ್ತಗ. A clever archer (Čpr. 10, 71). — ಬಿಲ್ವಡೆ. *Add:* Čpr. 10, 68.

ಬಿಲು bilu. — ಬಿಲುಹಿಣಿಲ್. The string of a bow (Bh. 8, 22, 27).

ಬಿಲ್ಲೆ billě. — ಬಿಲ್ಲೆಹೆಂಚು. Small common tiles (My.).

ಬಿಸಟ bisaṭa. = ಬಿಸುಟು, etc. — ಬಿಸಟವ್ವುರ್. -ಂ-. To come ad libitum (Čpr. 9, 69). — ಬಿಸಟವ್ವುರಿಯಿಸು. -ಂವರಿಯಿಸು. = ಎಸಟವ್ವುರಿಯಿಸು. (Čpr. 10, 95).

ಬಿಸವಂಡ bisavanda. *Add:* Čpr. 10, 119.

ಬಿಸಿಲ್ bisil. ಬಿಸಿಲು. — ಬಿಸಿಲುವರ್. -ಮಳ್. Rain intermixed with sunshine (RÂm. 4, 6, 6).

ಬಿಸುಪು bisupu. *Add:* V. 29, 26; Č. Bp. 31, 4.

ಬೀಡು bīḍu. 2. *To* discharging (an arrow) *add after* Abh. P. 9, 68: see ಅಮ್ಬುವೀಡು.

ಬೀಡೆ bīḍě. *Add:* Čpr. 9, 67. — ಬೀಡೆಎರ. *Add:* Abh. P. 7, 88.

ಬೀಯ bīya. *Add:* Bh. 8, 10, 38.

ಬೀರ bīra. — ಬೀರಗಚ್ಚೆ. *Add:* Čpr. 9, 92.

ಬೀಱ್ bīṟ. ಬೀಱು. 1. *Add:* Čpr. 10, 14.

ಬೀಱ್ bīṟ. ಬೀಱು. 2. *Add:* extensiveness, largeness. — ಬೀಱಳವಡು. -ಅಳವಡು. Largeness to come about: to be large (Čpr. 9, 94).

ಬೀಸರ bīsara. — ಬೀಸರವ್ವೋಗು. -ಂಪೋಗು. To end (Râv. 5, after 19).

ಬೀಸು bīsu. 2. — ಬೀಸುಹೂರಿಗೆ. A sort of cake (Dp. 170, 5).

ಬೀಳ್ bīḷ. ಬೀಳು. 1. — ಬೀಳು ಕೆಡಹು. = ಬೀಳುಗೆಡಹು. (RÂm. 6, 19, 27).

ಬೀಳಲ್ bīḷal. *Add:* Čpr. 10, 69.

ಬು bu. *Add: Cf.* ಭು. — ಬು ಬು. rep. (Šâv. 4, after 24).

ಬುಡ buḍa. *After* from the spout of a vessel *insert:* or by purging (see Prv. s. ಬೊಡ ಬೊಡನೆ).

ಬುತ್ತಿ butti. *Add:* Čpr. 10, 111.

ಬೂಜು bûju. *Add: Cf.* ಅಬ್ಬೂಜ.

ಬೂರಲ bûrala. = ಬೂರಗ, etc. See s. ಹಗುರ.

ಬೃಹಸ್ಪತಿ bṛihas-pati. *Read:* = ಬೇಸ್ತ, ಬೇಸ್ತು, ಬ್ರಹಸ್ಪತಿ.

ಬೃಹಸ್ಪತಿವಾರ bṛihaspati-vâra. *Read:* = ಬೇಸ್ತವಾರ, ಬೇಸ್ತುವಾರ, ಬೇಸ್ತ್ವಾರ.

ಬೆಕ್ಕನೆ běkkaně. Amazingly (Dp. 144, 6).

ಬೆಕ್ಕಸ běkkasa. — ಬೆಕ್ಕಸಮುಱು. *Add:* Čpr. 9, 69.

ಬೆಂಕೆ běṅkě. *After* See *insert:* ಕಡುವೆಂಕೆ.

ಬೆಟ್ಟ běṭṭa. 1. *After cf.* ಬಿಟ್ಟ *add:* and see s. ಬಿಱುಸು.

ಬೆಟ್ಟ běṭṭa. 2. — ಬೆಟ್ಟಬೇಸಗೆ. *Add:* Čpr. 9, 78.

ಬೆತ್ತ bětta. — ಬೆತ್ತಗಣ್ಣಿವಲೆ. -ಕಣ್ಣಿವಲೆ. A variety of ಕಣ್ಣಿವಲೆ (Čpr. 5, 53).

ಬೆದಱ್ bědaṟ. 2. — ಬೆದರ್ವಱ್. -ಮಳ್. A shocking rain (RÂm. 4, 6, 6).

ಬೆಬ್ಬಳಿಸು běbbaḷisu. (ಬೆಬ್ಬಱಿಸು). = ಬೆಬ್ಬರಿಸು. (V. 31, after 23).

ಬೆಮರ್ běmar. 3. — ಬೆಮರ್ಸಾಲೆ. = ಬೆವರುಸಾಲೆ. (My.).

ಬೆರಸು běrasu. 1. *After* Prv. s. ಸರಸ *add:* , ಸಾರಸ್ಯ, ಹೊಸಕರಿಸು.

ಬೆಲಗಸೆ bělagasě. (?). ಬೆಲಗಸೆಯುಸ್ವಮ್ ಈವ ಧನಸಾರ ದಾಯಿನಂ (Čpr. 8, 47).

ಬೆಸ běsa. = ಬೆಸನೆ, etc. Soldering; compactness. See ಮೆಯ್ವೆಸ.

ಬೆಸಲೆ běsalě. *Add:* Čpr. 10, after 30.

ಬೆಸು běsu. *Add:* RÂm. 4, 6, 6.

ಬೆಸುಗೆ běsugě. *To No. 1 add:* RÂm. 4, 6, 6.

ಬೆಹಣಿತನ běhaṇitana. Harmoniousness, harmony (? Čpr. 10, 86).

ಬೆಳ್ běḷ. 1. — ಬೆಳ್ಗಾಲ. -ಕಾಲ. (? Čpr. 9, after 102). — ಬೆಳ್ಗೊಡೆ. *Add:* Čpr. 10, 119. — ಬೆಳ್ಗೂಗ. *Add:* Čpr. 10 [illegible]. — ಬೆಳ್ಸುಱಿಯೋಲೆ. -ಸುಱ್-ಓಲೆ. An ear-ornament consisting of a white leaf-fold (Čpr. 10, 45). — ಬೆಳ್ದವೆ. -ತವೆ. [illegible] Abh. P. 15, 60). — ಬೆಳ್ಪಾಲ್. *Add:* See Čpr. 10, 99.

ಬೆಳರ್ běḷar. 2. — ಬೆಳಗೆರ್ಪು. *Add:* Čpr. 9, 94.

ಬೆಳ್ಳಿ běḷḷi. *Add:* Tu. ಬೊಳ್ಳಿ.

ಬೇಗೆ bêgě. — ಬೇಗೆವೋಗು. -ಪೋಗು. To be consumed by wild fire (Čpr. 9, 75).

ಬೇಣ್ಟೆಗಾರ್ತಿ bêṇṭě-kârti. = ಬೇಟೆಗಾತಿ (Grj. 2, 64).

ಬೇಪಾರಿ bêpâri. Tbh. of ವ್ಯಾಪಾರಿ. (Mhr.).

ಬೇರ್ bêr. — ಬೇರಱ್. *Read:* A root to descend: to root.

ಬೇರ bêra. 8. Tbh. of ವಿಗ್ರಹ. Figure, image (My.; T. [illegible]).

ಬೇಸ್ತ bêsta. Tbh. of ಬೃಹಸ್ಪತಿ.

ಬೇಸ್ತು bêstu. = ಬೇಸ್ತ.

ಬೇಸ್ತುವಾರ bêstu-vâra. = ಬೇಸ್ತ್ವಾರ. (My.).

ಬೇಳ್ bêḷ. 3. — ಬೇಳ್ವಾಗು. *Add:* Čpr. 10, 55.

ಬೇಱುವ bêṟuva. = ಬೇಡುವ. (Dp. 145, 1).

ಬೊಟ್ಟು bŏṭṭu. 2. *Add:* See Prv. s. ಹಾರುವ.

ಬೊವ್ಬಾಳ bŏmbâḷa. Huge, vast; large; lavish, stream of with;—loud (as sound, Bh. 5, 3, 96; Mhr. [illegible]).

ಬೋಳವಿಸು bôḷavisu. *Add:* RÂm. 6, 50, 12.

ಬೋಱ bôṟa. *Read:* = ದಾಳ 2, ಬೋಱು.

ಬೋಱು bôṟu. — ಬೋಱುಸುತ್ತಿಗೆ. A hammer without a handle. See Prv. s. ಹಾಱೂರು.

ಭಯಭಾವಿತ bhaya-bhâvita. Manifestation of fear. See Šmd. 398 s. ಹವ್ವನೆ.

ಭಾಂಕಾರ bhâṅ-kâra. A sound imitating that of the nissâḷa (Čpr. 10, 67).

ಭಾನುಸುತ bhânu-suta. = ಭಾನುತನುಜ. (Bh. 8, 8 [illegible]).

ಭಾಸ್ಕರ bhâs-kara. *Add:* 5, the air that is drawn up through the right nostril (Mr. 53).

ಭೀಮ bhîma. *Add:* 11, N.

ಭೂಗೃಹ bhû-gṛiha. An underground room. (Čpr. 10, [illegible]).

ಭೂತಬಲಿ bhûta-bali. *Add:* Bh. 8, 8, 8.

ಭೃಂಗೀಶ bhṛiṅgi-îśa. *Read:* s. ಅತ್ತಣೆಗೆ No. 1.

ಭೇದಿಸು bhêdisu. *Add to No. 2:* to discern, to perceive (Bh. 8, 13, 15).

Digitized by Google

ಭ್ರಮಿಯಿಸು bhramiyisu. *Add:* Čpr. 10, 44.

ಮಗ್ಗಿಸು maggisu. *Add:* = ಮಲ್ಗಿಸು.

ಮಗ್ಗು maggu. 1. *After* to be destroyed (T. ಮಂಗು); *add:* to shrink or shrivel, as grain or pulse exposed to the sun's rays (My.); *and after* to become strengthless, *insert:* as men.

ಮಂಕು maṅku. *Add:* Dp. 14, 1.

ಮಜ್ಜ majja. *Add:* = ಮಜ್ಜೆ.

ಮಣ್ಡಲಿಸು maṇḍalisu. *Add:* Čpr. 1, 93; 9, 81.

ಮಣ್ಡಿ maṇḍi. 1. *Read:* (= ಮಳಿಗೆ, etc.).

ಮಣ್ಡಿಸು maṇḍisu. *Add:* Bh. 6, 8, 52.

ಮಣ್ಡೆ maṇḍĕ. *Add:* Tu. ಮಣ್ಡೆ, the skull; the head.

ಮದಗ madaga. *Add:* Dp. 154, 2.

ಮದವಳಿಗ mada-vaḷiga. *Add:* Č. Bp. 36 sum.

ಮದಿಲ್ madil. *Add:* (fr. ಮಱ್ 1 & 2 ?).

ಮನೋಹರ manas-hara. *Add to No. 2:* Dp. 170, 6.

ಮನ್ತಾನಸ್ಥ mantâna-stha. = ಮನೆತನಸ್ಥ. See Prv. s. ಸನ್ತಾನ.

ಮನ್ತ್ರಿತ mantrita. Spoken, consulted, deliberated; advised; consecrated with mantras, enchanted, charmed. (J. 34, 1).

ಮನ್ದಾನಿಲರಗಳೆ mandânila-ragaḷĕ. N. of a metre (Čpr. 4, 63 seq.).

ಮನ್ದಿವಾಳ mandivâḷa. *Add:* Dp. 136, 6.

ಮನ್ದು mandu. *Add:* *Cf.* T. ಮನ್ದು, an open common-field.

ಮನ್ನಿಸು mannisu. 1. *Add:* Dp. 60, pallavi.

ಮಯಿಲಿಗೆ mayiligĕ. = ಮಯ್ಲಿಗೆ. (Dp. 106, 9).

ಮರಳಿಚು maraḷiču. = ಮರಳ್ಚು. (Bh. 8, 9, 38).

ಮರಳು maraḷu. 4. *Add:* ಮರಳಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದು, ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಣ್ಡ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಮರಿಚ marića. *Read:* = ಮೆಣಸು, ಮೆಱಸು (ಮೆಳಸು).

ಮರುಳ್ maruḷ. 2. — ಮರುಳಾಡಿಸು. -ಆಡಿಸು. To cause to act foolishly, etc. (Dp. 102, pallavi).

ಮಱ maṟa. 2. — ಮಱಸಿಲ್. = ಮಱಸಲ್, etc. (My.).

ಮಲ್ mal. = ಮಲ 1, etc. — ಮಲ್ಮಲ. = ಮಲಮಲನೆ. (W. v. 1238).

ಮಸಣಿಸು masaṇisu. (To become a member of the cemetery, *i. e.*), to die (S. Mhr. according to Z.).

ಮಸೆ masĕ. 1. *To No. 2 add:* Čpr. 5, 63.

ಮಸೆ masĕ. 2. — ಮಸೆಗಾಣ್. *Add:* Bh. 8, 19, 38.

ಮಹತ್ತರ mahat-tara. *After* See *insert:* ಉದ್ವಾಸ್ತ-.

ಮಹಾಲಯ mahâ-âlaya. *Read:* = ಮಹಲ, ಮಹಲು 1, ಮಹಳ 1, (ಮಾಳ 1 ?).

ಮಳ್ಗಿಸು maḷgisu. *Add:* = ಮಗ್ಗಿಸು.

ಮಾರ್ಗಣಕ mârgaṇaka. A beggar, solicitor, mendicant. See Mr. s. ಹಾರು 1.

ಮಾಹೇನ್ದ್ರಿ mâhêndri. (fr. ಮಹೇನ್ದ್ರ). The energy of Indra. See Mr. s. ಸಪ್ತಮಾತೃಕೆ.

ಮಿಣ miṇa. *Before* ಮಿನು *insert:* = .

ಮಿಣ್ಡಿ miṇḍi. *Add:* Dp. 127, 2.

ಮಿಣ್ಣಗೆ miṇṇagĕ. Gently (? Dp. 135*a*, 5).

ಮಿಣ್ಣನೆ miṇṇanĕ. = ಮಿಣ್ಣಗೆ. (Dp. 130, 21).

ಮಿತಿ miti. — ಮಿತಿಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To determine the quantity; to arrange (Dp. 106, 16).

ಮೀಮ್ mîm. 1. — ಮೀಮ್ಮುಲಿಗ. *Add:* Râm. 3, 7, 41.

ಮೀಸಲ್ misal. ಮೀಸಲು. *Add:* Dp. 102, 1. 2; Bh. 8, 8, 8.

ಮುಕ್ಕು mukku. 1. *Add:* Dp. 13, 1.

ಮುಕ್ಕುಱಿಕು mukkuṟiku. 1. *Add:* Bh. 8, 9, 38.

ಮುಗ್ಗು muggu. 2. *Add:* Falling, sinking (Dp. 65, pallavi).

ಮುಂ muṅ. ಮುಚ್. — ಮುಂಗಡ. *Add:* Dp. 145, pallavi.

ಮುಚ್ಚು muččhu. 2. — ಮುಚ್ಚು ಮಱ್. *Add:* Dp. 135*a*, 7.

ಮುಚ್ಚುಱು muččuṟu. -ಱ್. *Add:* P. p. ಮುಚ್ಚುತ್ತು (Šmd. II).

ಮುಡಿ muḍi. 1. *Add:* Čpr. 6, after 86.

ಮುಡುಪು muḍupu. 1. *Add:* Dp. 134, 23; 140, 17.

ಮುಣ್ಡ muṇḍa. — ಮುಣ್ಡ ಮೋಟು. *Add:* Dp. 47, 2.

ಮುನ್ mun. 2. *Add:* See ಮುನ್ನಿನ s. ಮುನ್ನ.

ಮುರಿವು murivu. *Add:* Râm. 2, 2, 24.

ಮುಱುಕು muṟuku. 4. *Read:* = ಮುಱಕ 2, ಮುಱುಕು, ಮುಱುಕ 2.

ಮೆಡಿಸು mĕḍisu. = ಮೆಡು. (S. Mhr. according to Z.).

ಮೆಡು mĕḍu. = ಮೆಟ್ಟು 1. To put on, as a shoe, etc. (S. Mhr. according to Z.).

ಮೆಯ್ mĕy. — ಮೆಯ್ಗುರುಹು. -ಗುರುಹು. The sign or characteristic of bodies (Bh. 4, 10, 16). — ಮೆಯ್ಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To take a body, to be embodied (Bh. 5, 4, 13). — ಮೆಯ್ಸಸ. -ಬಿಸ. The compactness, firm build or strength of the body (Čpr. 10, 84).

ಮೇ mê. 2. *After* ಮೇಗಾವಲು *put:* -ಕಾವಲು.

ಮೇಣ mêṇa. *After* ಮೇಣಗಪ್ಪಟ *put:* -ಕಪ್ಪಟ.

ಮೊಗೆ mŏgĕ. 1. *Add:* Dp. 155, pallavi.

ಮೊಣ್ಡು mŏṇḍu. — ಮೊಣ್ಡುಗಳ್ಳಿ. -ಕಳ್ಳಿ. = ಮುಣ್ಡುಗಳ್ಳಿ. (My.).

ಮೊದಲ್ mŏdal. *Before* ಮುದಲು *insert:* =.

ಮೋಡಿ môḍi. *Add:* Râm. 4, 1, 5.

ಮೋತೆ môtĕ. — ಮೋತೆಗಾಯಿ. *Add:* (My.).

ಮೋದು môdu. 1. *Add:* Čpr. 10, 86.

ಮೋಱೆ môṟĕ. *Add:* = ಮೂಱ್; *and add:* Tu. ಮೋಣೆ.

ಮೋಸ môsa. — ಮೋಸ ಹೋಗು. *Add:* Dp. 14, 1; 102, 2.

ಮೋಳ môḷa. *Add:* = ಮೋಡ. (Tbh. of ಮೂಢ).

ಮ್ಲೇಚ್ಛ mlêččha. *Read:* a Mahomedan.

ಯಾಸೆ yâsĕ. *Put* (*before* Tbh.

ಯುಕ್ತಿ yukti. *Before* ಯುಕುತಿ *insert:* ಯುಗುತಿ.

ಯೋಗ್ಯತ್ವ yôgyatva. = ಯೋಗ್ಯತೆ. (Čpr. 10, 18).

Digitized by Google

ರಕ್ಷೆ rakshĕ. *Add:* ರಕ್ಷಾ.

ರಂಗು rangu. — ರಂಗಾಗು. -ಆಗು. = ರಂಗಿಸು. To grow passionate (S. Mhr.).

ರಚಯಿಸು racayisu. *Add:* V. 9, after 21.

ರಣ raṇa. — ರಣಬೇದ. A man afraid of war (Bh. 8, 8, 30). — ರಣರಭಸಿಗ. A man impetuous in battle (Râm. 6, 19, 19).

ರಥಾಂಗಧರ rathânga-dhara. *Add:* See Čpr. 7, 37.

ರಥಿನಿ rathini. A number of carriages or chariots. (Čpr. 10, 21).

ರಭಸಿಗ rabhasiga. A man who is violent, impetuous, etc. See ರಣ-.

ರಮಣೀಯತೆ ramaṇîyatĕ. Pleasantness, agreeableness, delightfulness, beauty, charm. (Čpr. 10, after 59).

ರಸದಾಳಿ rasa-dâḷi. — ರಸದಾಳಿಕಟ್ಟು. *Add:* Dp. 27, 2.

ರಸುಮೆ rasumĕ. *Add:* Râm. 6, 24, 16.

ರಾರಾಜಿಸು rârâjisu. *Add:* Čpr. 10, 16.

ರಿಂಡ rinda. Angry; petulant (Mr. H. Haigh, H.).

ರೀಪರ್ rîpar. ರೀಪಾರ್ rîpâr. Lath-work or lathing of a roof (Mhr.; Mhr. ರೀಪ, a lath).

ರೂಕ್ಷ rûksha. *Add:* Čpr. 10, after 86.

ರೇಕು rêku. *After* instead of *insert:* chemically.

ರೇಚ rêca. — ರೇಚಯ್ಯ. *After* Bp. 9, 37 *add:* ; Tô. ರೇಚು, a sort of ounce or lynx.

ರೇಷ್ಟ್ರ rêshtra. (= ರೊಷ್ಟು?). Bother, trouble (Mr. H. Haigh).

ಱಂಚೆ ṟañcĕ. *Add:* Grj. 6, after 56.

ಱೋಡು ṟôḍu. — ಱೋಡಾಡು. *Add:* Čpr. 10, 7.

ಲಕ್ಷುಮಿ lakshumi. Tbh. of ಲಕ್ಷ್ಮೀ. (Dp. 130, 71; 134, 12).

ಲಗ್ಗೆ laggĕ. 2. *Instead of* Č. Bp. sum. *read:* Č. Bp. 42 sum.

ಲಟಕಟಿಸು laṭakaṭisu. *Add:* Bh. 3, 12, 40.

ಲಂಡತನ laṇḍatana. Knavery (Dp. 24, 2).

ಲತಾರ್ಕ latâ-arka. *A green onion.*

ಲಲಿತರಗಳೆ lalita-ragaḷĕ. A kind of metre (Čpr. 6, 102 seq.).

ಲಾಗುವೇಗ lâgu-vêga. Excessive impetuosity or force (Bh. 5, 3, 103).

ಲೇಖೆ lêkhĕ. *Add:* ಲೇಖಾ.

ಲೋಲತೆ lôlatĕ. *Add:* Čpr. 10, 4.

ವಕನ್ಯಾಯ vaka-nyâya. The crane's way: cunning, hypocrisy (the crane stationing itself cunningly by a pool apparently absorbed in meditation till it sees a fish on which to dart; Čpr. 1, 48).

ವಜ್ರಾಂಗಿ vajra-angi. *Add:* Dp. 19, 6.

ವಟ್ಟ vaṭṭa. *Add No.* 1.

ವಟ್ಟ vaṭṭa. 2. (Tbh. of ವರ್ತ). See ಅಲ-, ತಾಳ-.

ವಟ್ಟಾವಟ್ಟ vaṭṭâvaṭṭa. (?). (Bh. 5, 3, 104).

ವಣಾರ vaṇâra. See s. ಸೊಣಗ.

ವಮ್ರಿ vamri. *Add:* See Hlâ. s. ಉಡುಗ, and observe that ಉಪದೇಹಿಕೆ appears also as ಉಪಜಿಹ್ವೆ, q. v.

ವಯೋಧಿಕ vayas-adhika. *Add:* Čpr. 10, after 86.

ವರಿಸು varisu. *Add:* J. 5, 24. 25. 28-39. 42.

ವಲಿ vali. 1. *Add as No. 1:* Tax, etc.

ವಾರಿಜಾಕ್ಷ vârija-aksha. *Add:* Dp. 102, 4.

ವಾರುವ vâruva. *Add:* Čpr. 8, 51.

ವಾಲಖಿಲ್ಯ vâla-khilya. *Add:* See Abh. P. 7, after 114.

ವಿಗಡಿಸು vigaḍisu. *To No. 2 add:* Bh. 2, 1, 38.

ವಿಗ್ರಹ vi-graha. *Read:* = ಬೇರ 3, ಯುಗ್ರ.

ವಿಘಾತಿಸು vighâtisu. To strike down, to destroy, to slt.. etc. (Dp. 114, 6).

ವಿತಾಳಿಸು vitâḷisu. *Add:* Bh. 5, 3, 29.

ವಿಬಾಡಿಸು vibâḍisu. *Add:* Bh. 5, 3, 41; 8, 26, 39.

ವಿಭಂಡಿ vibhaṇḍi. (?). (Râm. 6, 19, 27).

ವಿಲುಲಿತ vi-lulita. *Add:* Čpr. 6, after 87.

ವಿವಿಕ್ತ vi-vikta. *Add:* See ತೊಲಗು.

ವಿಸಟ visaṭa. *Read:* = ಬಿಸಟು, ಬಿಸುಟು.

ವಿಸ್ಮಯ vi-smaya. — ವಿಸ್ಮಯಮ್ ಉಡು. *Add:* Čpr. 9, 31.

ವಿಸ್ಮಾಪನ vi-smâpana. Causing wonder or surprise, exciting astonishment. See ಬಿಸವಣ್ಣ.

ವೇಡಯ್ಸು vêḍaysu. *Add:* Bh. 2, 1, 75.

ವೇಡೆ vêḍĕ. 2. *Add:* Bh. 5, 3, 47.

ವೇಷ್ಟಿಸು vêshṭisu. *Add:* Čpr. 10, 9.

ವ್ಯವಹರಣೆ vi-ava-haraṇĕ. = ವ್ಯವಹರಣ. (Râm. 2, 2, 24).

ಶಬ್ದಾನುಶಾಸನ śabda-anuśâsana. *To No. 3 add:* This grammar was completed by Bhaṭṭâkalanka in 1604 A. D.

ಶರ್ಕರೆ śarkarĕ. *Add:* ಶರ್ಕರಾ.

ಶಲ್ಯಹ śalyaha. *Read:* ಶಲ್ಯ 1.

ಶಾಲಿನಿ śâlini. *Add to No 1:* ; a woman who is endowed with (J. 27, 22).

ಶುಚಿತೆ śucitĕ. = ಶುಚಿತ್ವ. (Čpr. 10, 110).

ಶುಷ್ಯತ್ śushyat. Becoming dry, drying up. (Čpr. 9, 43).

ಶೈಲಿ śaili. A short explanatory rule; a special or particular interpretation (Sk.). 2, a way, style, fashion (Mhr.; Mysore print).

ಶ್ಚ್ಯೋತ ścyôta. = ಶ್ಚೋತ.

ಷಡೂರ್ಮಿ shaḍ-ûrmi. The six human infirmities (Bh. 12, 61).

ಷಡ್ಬಲ shaḍ-bala. Six powers (Čpr. 9, after 117).

ಸಂವ್ಯಾನ saṁ-vyâna. A covering; cloth, clothes, garment, an upper garment. (Čpr. 10, 34).

ಸಂಸ್ಮಾರಕತ್ವ saṁ-smârakatva. Reminding, putting in mind (Čpr. 9, 117).

ಸಕಳೆ sakaḷĕ. = ಸೆಳೆ, etc. (Râm. 6, 4, 31).

ಸಖತನ sakhatana. = ಸಖತ್ವ. (Dp. 99, 1).

ಸಗಾಢ sa-gâḍha. *Add:* Bh. 8, 26, 44.

ಸಗಾಢಿಕೆ sa-gâḍhikĕ. *Add:* Grj. 6, after 56.

ಸಂಕ sanka. 1. *Add:* Čpr. 10, 14.

ಸಂಕಲೆ sankalĕ. *Add:* Čpr. 10, 74.

ಸಂಕೃತ san-kṛita. = ಸಂಸ್ಕೃತ. (Čpr. 9, 131).

ಸಂಗಳಿಸು san-gaḷisu. *Add:* See Čpr. 5, 48. 64; 7, 140.

ಸಂಘರ್ಷ san-gharsha. *Add:* See ಪೆರಜಾಸು (s. Additions).

ಸಂಘಾಟನ san-ghâṭana. = ಸಂಘಟ್ಟನ (?). See Grj. 2, after 104.

ಸಂಜನಿಸು san-janisu. *Add:* Râm. 2, 2, 41.

ಸಂಜೆ sanjĕ. — ಸಂಜೆಗೆಮ್ಪು. *Add:* Čpr. 10, 59.

Digitized by Google

ಸಟ saṭa. 1. *Add:* It is possible that this word is not Kannaḍa, but a Tbh. of ಶಠ. See also ಇಟ್ಟಟ (s. Additions).

ಸಟತನ saṭatana. *Add:* It is possible that this word is not Kannaḍa and its meaning is the same as that of ಶಠತ್ವ, coming from ಸಟ 1.

ಸಡಗರ sadagara. 2. *Add:* Dp. 130, 22. 52; 151, 5.

ಸಡ್ಡಕ saddaka. *Add:* = ಷಡ್ಡಕ.

ಸಣಿ saṇi. = ಸಣೆ 2. (?). See Dp. 95, 2.

ಸತ್ಯ satya. *Read:* ನಿಶ್ಚಿತ, ನನ್ನಿ, ನಿಸದ 64.

ಸತ್ಯಯುಗ satya-yuga. = ಸತ್ಯ No. 7. See ಅಕ್ಷಯತೃತೀಯೆ (s. Additions).

ಸಥಿ sathi. *Read:* Tbh. of Mhr. ಸತ್ರಾ, q. v. above.

ಸನ್ದಿಸು sandisu. *To No. 2 add:* Čpr. 10, 9.

ಸನ್ನಿಪಾತ san-ni-pâta. *Add:* Čpr. 10, 116.

ಸಪ್ತಮದ sapta-mada. *Add:* In the number for October (p. xxxv) of the Mysore ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾವ್ಯಮಂಜರಿ the following verse is quoted from Pampa's Râmâyaṇa:

ಕುಲಮದಮೊನ್ದು ರೂಪಮದಮೊನ್ದು ವಯೋಮದಮೊನ್ದು ತನ್ನ ದೋ |
ರ್ಬಲಮದಮೊನ್ದು ಜಾತಿಮದಮೊನ್ದು ಕಲಾಮದಮೊನ್ದು ದೇವತಾ ||
ಬಲಮದಮೊನ್ದು ರಾಜ್ಯಮದ ಮೊನ್ದಿನಿತಲ್ಲದೆ ಬೇಱೆ ರಾಗಮು |
ಗ್ಗಲಿಸಿದ ದೋಷದೃಷ್ಟಿವಿಷಯಾತುರರ್ ಏಂ ಗಡ ಮುನ್ದುಗಾಣ್ಬರೇ? ||

ಸಪ್ತಲೆ saptalê. *Add No. 2, before* the soup-nut plant.

ಸಪ್ತವ್ಯಸನ sapta-vyasana. *Add:* V. 5, after 39.

ಸಪ್ತಾಂಗ sapta-anga. *Add:* See Čpr. 10, after 125.

ಸಮ sama. — ಸಮಕಟ್ಟು. 1. *Add:* Čpr. 5, 53.

ಸಮನ್ತು samam-tu. *Add:* Čpr. 6, 82.

ಸಮರಥ sama-ratha. *Add:* Čpr. 10, 75; Abh. P. 13, 72.

ಸಮವಾಯಿ sam-avâyi. *Add:* Čpr. 9, after 128.

ಸಮಾಹೃತ sam-âhṛita. *Add:* Čpr. 10, 9.

ಸಮಿನ್ಧನ sam-indhana. *Put* 2, *before* fuel, firewood.

ಸಮುಜ್ಜ್ವಲತ್ sam-ujjvalat. Shining very brightly. (Čpr. 10, 23).

ಸಮುತ್ಪ್ಲುತ sam-ut-pluta. Jumping or leaping up or upwards (Čpr. 9, 78).

ಸಯ್ say. 1. *Add:* = ಚೆಯ್ 2. — ಸಯ್ಗೆಡಹು. -ಕೆಡಹು. = ಸಯ್ಗೆಡಪು. (Bh. 3, 19, 22).

ಸರತಿ sarati. *Add:* Dp. 101, 2.

ಸರದ sarada. *Add:* Čpr. 10, 50.

ಸರಿ sari. 5. *Add:* Čpr. 5, 126.

ಸಲುಗೆ salugě. *Add:* Dp. 67, 2.

ಸಲ್ಲತೆ sat-latě. A beautiful creeper (Dp. 82, 2).

ಸವಗ savaga. 1. *Add:* Bh. 3, 19, 36.

ಸವರು savaru. 1. *Add:* See Bh. 4, 10, 36; Č. Bp. 31, 50. 52. 53.

ಸವಿ savi. 4. — ಸವಿಗೊಳ್. *Add:* Dp. 25, 3.

ಸಾಣೆ sâṇě. — ಸಾಣೆ ಹಿಡಿಸು. *Add:* 2, to grind, to sharpen (see G. s. ಸಿಕಲಗಾರ).

ಸಾಯು sâyu. *Put a dash after the* Prv. ಸತ್ತ (*i. e.* ಸತ್ತವನ) ಮುಕ್ಕು ಎತ್ತ ಬಿದ್ದರೇನು?

ಸಾರಿತ sârita. Caused to go, pushed, etc. See ಅಪ- (s. Additions).

ಸಾರಣೆ sâraṇě. *Add:* Râm. 6, 55, 12.

ಸಾರಿಸು sârisu. *Add as No. 1:* = ಸಾರ್ಚು No. 1. See Râm. 6, 55, 11.

ಸಾಲ sâla. — ಸಾಲ ತಿದ್ದು. *Add:* Dp. 24, 2.

ಸಾಳಗ sâlaga. *Add:* Bh. 5, 3, 96.

ಸಿಂಹಾಣ simhâṇa. *After* ಶಿಂಹಾಣ *insert:* ಶಿಂಘಾಣ.

ಸಿಂಗರಿಗ singara-iga. *Add:* Č. Bp. 37 sum.

ಸಿಚ sića. *Add:* See s. ಕರೆ 6.

ಸಿಡುಕು siḍuku. 2. *Add:* Dp. 135*a*, 6.

ಸಿದುಗು sidugu. *After* = ಅನ್ವೇಷಿಂಚು *insert:* , *cf.* ಬಿದಕು 2.

ಸಿನ sina. See G. s. ಬಾವಟಿ. It is evidently a mistake for ಸಿನ್ಧ.

ಸಿರಿ siri. — ಸಿರಿಮಂಚ. A splendid bed (Grj. 2, after 106). — ಸಿರಿಮುಡಿ. A beautiful braid of hair (J. 34, 1. 2).

ಸೀೞಿಸು siḻisu. *Add:* Č. Bp. 31, 55.

ಸುಕು suku. = ಸುಗ್ಗು. — ಸುಕುಸುಣ್ಡೆ. -ಉಣ್ಡೆ. = ಸುಗ್ಗಿಸುಣ್ಡೆ. (Dp. 170, 6; *cf.* Tě. ಸುಕಿಯ, ಸುಖಿಯ, ಸುಗಯ, a sort of cake).

ಸುತ್ತು suttu. 2. — ಸುತ್ತುವೇಲಿ. -ಬೇಲಿ. A surrounding hedge (V. 4, 33).

ಸುಧಾಧವಲಿತ sudhâ-dhavalita. Whitewashed, plastered, stuccoed. 2, = ಸೌಧ, q. v.

ಸುಧಾರಿಕೆ su-dhârikě. = ಸುಧಾರಣೆ. Forbearance (ಕ್ಷಮೆ G., where ಸುದಾರಿಕೆ is wrong).

ಸುಬಲ su-bala. Very powerful. 2, N. of a king of Gândhâra. See ಸೌಬಲ.

ಸುಯಿದಾನ suyidâna. *Add:* Bh. 5, 3, 50.

ಸುರುಟು suruṭu. *Add No.* 1.

ಸುರುಟು suruṭu. 2. A roll (Dp. 134, 7).

ಸುರೆ surě. *Add:* See s. ಆಸವ, ಕಳ್ಳು 1 and ಹೆಣ್ಣ 2.

ಸುವೀರ su-vîra. Having many heroes; having excellent offspring; an eminent hero; etc.; N. of a people. See ಸೌವೀರ.

ಸುಸಿಲ್ susil. 2. *Add:* See ತನಿ-.

ಸುೞಿ suḻi. 3. — ಸುೞಿಬಾೞ್. = ಸುೞಿವಾೞ್. (Dp. 170, 1).

ಸುೞಿಸು suḻisu. *Add:* Č. Bp. 31, 25.

ಸೂಟಿ sûṭi. *Add:* Grj. 6, after 56; Č. Bp. 31, 25; Bh. 2, 1, 76; 5, 3, 104.

ಸೂಡಗ sûḍaga. *Add:* *Cf.* Sk. ಚೂಡ, a kind of bracelet.

ಸೂತನನ್ದನ sûta-nandana. = ಸೂತಪುತ್ರ. (Bh. 8, 18, 5).

ಸೂಸಕ sûsaka. — ಸೂಸಕಮ್ಪಿಡಿ. -ಂ-ಪಿಡಿ. To seize the sûsaka (Čpr. 9, after 95).

ಸೃಷ್ಟಿಪಾಲಕ srishṭi-pâlaka. The protector or cherisher of the universe (Dp. 150, 4).

ಸೆಕಳೆ sěkaḷě. *Add:* = ಸಕಳೆ (see Additions).

ಸೆಟ್ಟಿ sěṭṭi. *Put a dash after* ಆದಾನೇ? *of the first proverb.*

ಸೆಟ್ಟಿಗಾಱ sěṭṭi-gâṟa. = ಸೆಟ್ಟಿ (?). (Dp. 137, 4).

ಸೇರುವೆ sěruvě. *Add:* See Dp. 130, 58.

ಸೇವಣ sěvaṇa. N. of a country (Râm. 6, 5, 16).

Digitized by Google

ಸೊಪ್ನ sŏpna. *Add:* Dp. 102, 4.

ಸೊಮ್ಪು sŏmpu. — ಸೊಮ್ಪುಡು. -ಅಡು. Beauty or charm to be lost (Dp. 14, 5).

ಸೋಮವಾರ sôma-vâra. *Add:* See Dp. 164, 1.

ಸೋರು sôru. 1. *Add:* Dp. 158, pallavi.

ಸೋಹೆ sôhĕ. *Add:* Bh. 2, 12, 38.

ಸ್ಥೌಲ್ಯತ್ವ sthaulyatva. *Read:* See ಪೀಗು 2, where Šm. 82 has ಸ್ಥೌಲ್ಯತ್ವ.

ಸ್ನಾನ snâna. *Add:* See Dp. 9, 1 seq.; 15, 1 seq.

ಹ ha 2. *Add:* ಹೊಡಹ, ಹೊರೆಹ.

ಹಗರಣ hagaraṇa. 1. *Add:* Dp. 18, pallavi; 52, 4.

ಹಗರಣ hagaraṇa. = ಪಗರಣ. (Râm. 3, 4, 30).

ಹಚ್ haĉ. = ಅಚ್ಚೆ 4. A sound made in sneezing.

ಹಚ್ಚಿಸು haĉĉisu. 1. *Add:* = ಪತ್ತಿಸು 2. (see Additions).

ಹಂಜಿ hañji. *Add:* Dp. 84, 3.

ಹಣಿ haṇi. 3. *Add:* *Cf.* ಪಡು 3?

ಹಣಿದ haṇida. *Add:* = ಪಣಿದ, *and in the parenthesis put:* Bh. 8, 8, 8.

ಹದಡು hadaḍu. *Add:* ಹದಡು, according to G.'s definition of ಕರಪ, is "the metacarpus"; the Bp. leaves it doubtful. V. that has the Bp.'s story, uses, instead of ಹದಡು, ಪಗರು (31, after 23), which appears to be a term of dubious character. ಹರಡ, ಹರಡು 3 and ಹರಡ 2 may be compared. ಹಡಿರ್ 3 could also mean "the metacarpus".

ಹದಿನ್ hadin. — ಹದಿನೆಣ್ಟು ಪಣದವರು. The right-hand castes (Mr. E. Rice). *Cf.* ಒಮ್ಬತ್ತು ಪಣದವರು (s. Additions).

ಹನಸು hanasu. *Read:* *cf.* ಪನ್ನ 2 (s. Additions), ಅನ್ 1.

ಹಮ್ಬೆ hambĕ. The core or interior stalk of the plantain tree, of which curries and other things are made (Tu.; Dp. 170, 1).

ಹಮ್ಮೀರ hammîra. *Add:* Grj. 2, after 106.

ಹಮ್ಮು hammu. 1. *Add:* See Râm. 6, 19, 27.

ಹರಡಿ haraḍi. = ಹರಡಿ. (fr. ಹೃದ್ಯ, she who is dear, etc. ?). A woman; a bride; a wife (Dp. 116, 31; 128, 4).

ಹರಣ haraṇa. 2. — ಹರಣಮ್ಬಡೆ. -ಂ ಪಡೆ. To obtain or restore life (V. 31, after 24).

ಹರಿದಾಸ hari-dâsa. *Add:* Dp. 63, 1 seq.

ಹರಿದಿ haridi. = ಹರಡಿ. (Dp. 116, 31).

ಹರಿದಿನ hari-dina. = ಹರಿವಾಸರ. (Dp. 135*a*, 13. 20).

ಹರಿದಿವಸ hari-divasa. = ಹರಿದಿನ. (Dp. 135*a*, 14).

ಹರೆ harĕ 1. — ಹರೆಗಡಿ. (*i. e.* ಹರೆಯ ಕಡಿ). = ಪರೆಗಡಿ, q. v. (Bh. 2, 1, 77; 8, 10, 38). — ಹರೆಗಡಿಸು. (*i. e.* ಹರೆಯ ಕಡಿಸು). To have (a multitude) cut so that it disperses (Bh. 5, 3, 102).

ಹಸೆ hasĕ. — ಹಸೆಮನೆ. *Add:* Dp. 130, 44.

ಹಳ haḷa. — ಹಳ ಹಳಿಕೆ. *Add:* Râm. 6, 19, 28.

ಹಳಸು haḷasu. *Add:* Dp. 135*b*, 2; 158, 3.

ಹಾಡುಗ hâḍuga. (fr. ಹಡು in the sense of "to settle"). A settler: an inhabitant (Bh. 3, 19, 2).

ಹಾಣಾ hâṇâ. — ಹಾಣಾಹಾಣಿ. *Add:* Bh. 9, 2, 15.

ಹಾತೊರಿ hâtŏri. To long for (S. Mhr. according to Z who thinks the word is a corruption of ಆತುರಿಸು).

ಹಿಕ್ಕಳ hikkaḷa. (fr. ಹಿಕ್ಕು = ಹಿಗ್ಗು 1, No. 3). Swell, elation, intensity (Râm. 6, 35, 60).

ಹಿಗ್ಗು higgu. *Add No.* 1.

ಹಿಗ್ಗು higgu. 2. Swell, elation, joy (Dp. 65, pallavi. Bombay, Aṅkalipi, p. 23).

ಹಿಟ್ಟು hiṭṭu. — ಹಿಟ್ಟುಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To bruise or break into fine parts, to pound (Bh. 2, 1, 76).

ಹಿತಕಾರಿ hita-kâri. *Add:* Râm. 6, 44, 31.

ಹಿನ್ದು hindu. — ಹಿನ್ದುಗಳು. *Add:* Dp. 103, 2.

ಹಿನ್ದೋಲ hindôla. *Add:* (= ಇನ್ದೊಳ).

ಹಿರಿ hiri. 1. — ಹಿಂಮದ್ದಿನ ಗಿಡ್ಡೆ. *After* Withania somnifera Dunal. *put:* (St. & Pl.).

ಹಿರೆ hirĕ. — ಹಿರೇಕಣಿಗಿನ ಮರ. *After* Garcinia xanthochymus Hook. f. *put:* (St. & Pl.).

ಹಿಳುಕು hiḷuku. *Add:* Bh. 8, 10, 38.

ಹೀ hî. 1. — ಹೀಹಾಳಿ. *Add:* Bh. 8, 11, 39.

ಹೀನ hîna. — ಹೀನಚಾಳಿ. A base practice or habit (My.). — ಹೀನಸುಳಿ. A bad, disfiguring curl (or vile deed). ಹೀನಸುಳಿ ಬೋಳಿಸಿದರೆ ಹೋದೀತೇ? (Prv.).

ಹೀಲಿ hîli. *Add:* = ಪೀಲಿ.

ಹುಟ್ಟು huṭṭu. 2. *Add:* ಜುಟ್ಟು ಕತ್ತರೂ ಹುಟ್ಟು ಬಿಡ (Prv.).

ಹುದಿ hudi. *Add:* Dp. 115, 2 (to cover, to hide).

ಹುಱಿಗೆ huṟigĕ. (ಹುರಿಗೆ). = ಹೊಱಗೆ (?). See Bâs. 4, 8, 3.

ಹುಲು hulu. — ಹುಲುನಾಯಕ. A petty, or contemptible leader or chief (Bh. 3, 19, 2).

ಹುಸಿಕ husika. = ಹುಸಿಗ, etc. (Dp. 115, 3).

ಹುಳಿ huḷi. 2. — ಹುಳಿಗಲಿಸು. -ಕಲಿಸು. To mingle as acid with (Abhâ. 11, 16). — ಹುಳಿಗೂಡಿಸು. -ಕೂಡಿಸು. To add a sour substance (Dp. 170, 1).

ಹುಱುತು huṟutu. *Add:* Dp. 17, 5 (having become mangy).

ಹೂಂಕೃತ hûṅ-kṛita. *Add:* Bh. 9, 2, 15.

ಹೆಕ್ಕೆ hĕkkĕ. Tbh. of ಸ್ಫಿಕ್ಕ. (Šmd. 358).

ಹೆಡ hĕḍa. — ಹೆಡಗೆಯ್. -ಕೆಯ್. The arms backward. — ಹೆಡಗೆಯ್ ಕಟ್ಟು. To pinion (Dp. 89, 2).

ಹೆಮ್ hĕm. 4. — ಹೆಮ್ಮರ್. = ಹೊಮ್ಮರ್. (Râm. 4, 1, 10).

ಹೆರೆ hĕrĕ. 1. *Add:* Dp. 170, 3.

ಹೆರೆ hĕrĕ. 3. Refined crystals, as of salt. ಉಪ್ಪಿನ ಹೆರೆ (Dp. 170, 2).

ಹೇಡಿ hêḍi. *Add:* Dp. 24, 2; 159, 15.

ಹೇವ hêva. *Add:* = ಏವ.

ಹೊಟ್ಟ hŏṭṭa. *Add:* Tu. ಪೊಟ್ಟ, dumb.

ಹೊಟ್ಟು hŏṭṭu. — ಹೊಟ್ಟುಗುಟ್ಟು. *Add No.* 1. — ಕುಟ್ಟು. 2. To reduce to chaff (Bh. 5, 3, 104).

Digitized by Google

ಹೊಡ hŏḍa. 2. — ಹೊಡಕರಿಸು. *Add:* Bh. 3, 6, 80; Dp. 154, 8.

ಹೊಣಿ hŏṇi. *Add: Cf.* ಹಣಿ 3?

ಹೊಣೆ hŏṇĕ. *Add:* Dp. 110, 2.

ಹೊಣ್ಡ hŏṇḍa. *Add:* Dp. 151, 6.

ಹೊದಕುಳಿ hŏdakuḷi. — ಹೊದಕುಳಿಗುಟ್ಟು, -ಕುಟ್ಟು. To be greatly grieved (Râm. 2, 2, 39).

ಹೊದಸು hŏdasu. *Add:* Râm. 2, 2, 27.

ಹೊಮ್ಪು hŏmpu. Rising, swelling. — ಹೊಮ್ಪು ತಿರುವು. Swelling and returning (or ebbing, Bh. 5, 3, 95).

ಹೊರವು hŏravu. A joining: luxuriance. ಬೆಳೆ ಹಣ್ಣು ಕಾಯಿ ಮರ etc. ಹೊರವಾಗಿದೆ or ಹೊರವಾಗಿ ಬೆಳೆದದೆ (My.).

ಹೊಱತು hŏṟatu. *Add:* Dp. 52, 2; 145, 8; 151, 11; 156, 3; 169, 5.

ಹೊಲಬು hŏlabu. — ಹೊಲಬುಗೆಡು. *Add:* Bh. 5, 41, 13. — ಹೊಲಬುದಪ್ಪು. *Add:* Dp. 146 pallavi; 155, 5.

ಹೊಳಚು hŏḷaču. *Add:* 2, to peep, to stare (Dp. 107, 3).

ಹೊಳಹು hŏḷahu. 1. *Put No.* 1 *to* ಪೊಳಪು.

ಹೊಳ್ಳಿಸು hŏḷḷisu. *Add:* Bh. 4, 10, 35.

ಹೊಳ್ಳು hŏḷḷu. — ಹೊಳ್ಳುವಾತು. *Add:* Bh. 8, 19, 38.

ಹೊಳ್ಳೆಯ hŏḷḷĕya. This appears to be a mistake for ಹೊಲ್ಲೆಯ (ಹೊಲ್ಲಿಯ) in Bh. 4, 10, 35.

ಹೋಟ್ರೆ hôṭrĕ. = ಹೊಟ್ರೆ, etc.

ಹೋರಿದು hôridu. = ಹೊರ್ದು, ಹೋರಿ. P. p. of ಹೋರ್, ಹೋರು 1. (Bh. 1, 14 sum.; 7, 4, 42).

ಳಳ ḷa-ḷa. — ಳಳ ಪಡು. To move about (ಸರದಾಡು Čb.; it is an expression that has been taken from R.).

Digitized by Google

CORRECTIONS.

ಅ a. 16. *For* ಅಂತೆ *read* ಅದು ವೆ 4, *and for* ಅಸೆ 1 *read* ಅಸೆ.

ಅಂಹತಿ amhati. *For* illess *read* illness.

ಅಕ aka. *The numbers for* ಅಕ 1 and ಅಕ 2 *ought to be smaller.*

ಅಕೊ akŏ. *For* **k**2 *read* **ka** 2.

ಅಕ್ಕಲು akkalu. *For* ಹಕ್ಕಲ್ *read* ಹಕ್ಕಲು 2.

ಅಕ್ಕಳಿಸು akkaḷisu. 1. *Dele it.*

ಅಕ್ಕಳಿಸು akkaḷisu. 2. *Dele the number* **2** *after it.*

ಅಕ್ಕಿ akki. 1. *For* ಹಕ್ಕಿ *read* ಹಕ್ಕಿ 1.

ಅಕ್ಕುಳಿಸು akkuḷisu. 1. *For* ಅಕ್ಕಳಿಸು 2 *read* ಅಕ್ಕಳಿಸು.

ಅಕ್ಕೆ akkĕ. 1. *Dele the number* 1 *after* ಅಕ್ಕೆ.

ಅಕ್ಷತೃತೀಯೆ aksha-tṛitîyĕ. *Dele the meaning given, and put instead:* Tbh. of ಅಕ್ಷಯತೃತೀಯೆ. (My.).

ಅಗಚು agaču. — ಅಗಚಾಟಲು. *For* Straight *read* Strait.

ಅಗರಣೆ agaraṇĕ. *Dele* Upbraiding.

ಅಗರು agaru. *For* ಹಗರು *read* ಹಗರು 2.

ಅಗಲ್ agal. *For* ಅಟ್ಟಿಯಿನಮ್ *read* ಅಟ್ಟಿಯಿನ್ದಮ್.

ಅಗುನ್ದಲೆ agundalĕ. *For* ಅಗುನಲೆವಡೆಯೆ *read* ಅಗುನ್ದಲೆವಡೆಯೆ, *and for* ಕವೀನ್ದ್ರವನ್ದಂ *read* ಕವೀನ್ದ್ರವೃನ್ದಂ.

ಅಗುರ್ವು agurvu. *For* ಬಳಕೊಣು *read* ಬಳಕೊಣ್ಣು.

ಅಗುಸೆ agusĕ. *For* (My) *read* (My.).

ಅಗುಳು aguḷu. *Dele the sign of interrogation after* ಅವುಚು 3.

ಅಗುಳಿ aguḷi. *For* ಫನದ *read* ಘನದ.

ಅಗೆ agĕ. 5. *For* ಹಗೆಯು *read* ಹಗೆಯು 2.

ಅಗ್ಗ agga. 1. *For* ಹಗ್ಗ *read* ಹಗ್ಗ 1, *and for* Prv. s. ಪೆಗ್ಗು 1 *read* Prv. s. ಪೆಗ್ಗು.

ಅಗ್ಗ agga. 3. *For* ಹಗ್ಗ *read* ಹಗ್ಗ 2.

ಅಗ್ಗಿಟಿಗೆ aggiṭigĕ. *For* ಅಗ್ಗಿಟಿಕ *read* ಅಗ್ಗಿಟಿಕೆ.

ಅಂಗಯ್ಸು aṅgaysu. *For* (J. 20. 29) *read* (J. 20, 29).

ಅಂಗೀಕರಣ aṅgî-karaṇa. *For* ಒಪ್ಪ ಕೆಯ್ *read* ಅಪ್ಪ ಕೆಯ್.

ಅಂಗೋಟೆ aṅgôṭĕ. *Dele it.*

ಅಚ್ಚ acca. 1. *For* ಅಚಬಣ್ಣ *read* ಅಚ್ಚಬಣ್ಣ, *and for* (My) *read* (My.).

ಅಚ್ಚಿ acci. 3. *For* R. *read* My.

ಅಚ್ಚು accu. 2. *For* ಹಚ್ಚು *read* ಹಚ್ಚು 1.

ಅಚ್ಚುಳಾಯ್ತ acčuḷa-âyta. *For* ಅಷ್ಠಿಯು *read* ಅಷ್ಠಿಯು.

ಅಚ್ಚೆ aččĕ. 2. *For* = ಹಚ್ಚೆ *read* = ಹಚ್ಚೆ 1.

ಅಂಚಿಕೆ añcikĕ. *For* ಹಂಚಿಕೆ *read* ಹಂಚಿಕೆ 2.

ಅಂಚು añču. 1. *For* ಹಂಚು *read* ಹಂಚು 2.

ಅಂಚು añču. 2. *For* ಹಂಚು *read* ಹಂಚು 4.

ಅಂಚೆದಾರ añčĕ-dâra. *Dele it.*

ಅಟ aṭa. 5. *For* ನಗ್ನಾಟ ವ್ಯಾಘ್ರಾಟ *read* ನಗ್ನಾಟ, ವ್ಯಾಘ್ರಾಟ.

ಅಟ್ಟ aṭṭa. 2. *For* Čt. 2, 48 *read* Čt. II, 48, *and for* na upper *read* an upper.

ಅಟ್ಟು aṭṭu. 2. *For* ಅಟ್ಟುವುದು *read* ಅಟ್ಟುವುದು.

ಅಡವಿ aḍavi. *For* ಅಡವಿಯು ಒಕ್ಕೆ *read* ಅಡವಿಯು ಒಕ್ಕೆ.

ಅಡಿಕ್ aḍik. *For* (My.) *read* (My. occasionally).

ಅಡಿಗು aḍigu. *For* ಅಡಗಿದ *read* ಅಡಗಿದ.

ಅಡು aḍu. 4. *For* ಅಡವುಗ್ಗ *read* ಅಡುವುಗ್ಗ.

ಅಡ್ಡ aḍḍa. 1. *Under* ಅಡ್ಡಣೆ *for* (B) *read* (R.) *For* ಅಡ್ಡ ತೊಡರು *read* ಅಡ್ಡ ತೊಡರು.

ಅಡ್ಡಣಿಗೆ aḍḍaṇigĕ. 1. *Dele the No.* 1.

ಅಡ್ಡಿ aḍḍi. *For* ಅಡಿಯಾಗು *read* ಅಡ್ಡಿಯಾಗು.

ಅಡ್ಲಿಗೆ aḍligĕ. *Put it and the English in small type*

ಅಣೆ aṇĕ. 2. *For* ಹಣೆ *read* ಹಣೆ 3.

ಅಣೆ aṇĕ. 4. *Dele* ಪಣೆ 5.

ಅಣೆ aṇĕ. 5. *Dele* ಮೊದವಣೆ.

ಅಣ್ಟು aṇṭu. 2. *Put a full stop after* (Tr.).

ಅಣ್ಡೆ aṇḍĕ. 2. *Dele* etc. , *and dele* [illegible] (? Mr. 299). See ಹೆಣ್ಣಗ್ಗೆ.

ಅಣ್ಣ aṇṇa. 1. *For* ಬಡನೋಡಿದವ *read* ಬಡನೋಡಿದವ

ಅಣ್ಮು aṇmu. 2. *For* ಅಣ್ *read* ಅಣ್.

ಅತಿವಕ್ತೃ ati-vaktṛi. *Put it before* ಅತಿವತಿ.

ಅತ್ತರ್ attar. *Put it before* ಅತ್ತರ.

ಅತ್ತಿ atti. 2. *For* ಹತ್ತಿ *read* ಹತ್ತಿ 1.

ಅತ್ತೆ attĕ. *For* (C). *read* (C.). —

ಅದರು adaru. 3. *For* Unripe state of fruits (My.) *read* A very young, quite unripe fruit (My.)

ಅದಿರ್ adir. 2. *For* ಮುಗುಳುದು *read* [illegible]

ಅದುರು aduru. 4. *For* ಹಗರು *read* [illegible]

ಅದ್ಗಣಿ adgaṇi. *For* goldsmiths' *read* goldsmiths

ಅಧೋಲೋಕ adhaḥ-lôka. *For* No. 23 *read* No. 22.

ಅನನ್ತ an-anta. *Put* ಅನನ್ತನ ಪ್ರತ *before* [illegible] *with a dash after it.*

ಅನಿತು anitu. *For* ಅದ್ದು ಪೇದ c (231) *read* [illegible] (231).

ಅನ್ತರ antara. *For* See ವ್ಯತಿ *read* See ವ್ಯತಿ, *and for* [illegible] ರಲಿ *read* ಅನ್ತರಲಿ.

ಅನ್ತರದಾಮರೆ *For* antara-dâmare *read* antara-timare.

ಅನ್ತಱು antaṟu. *For* ಅನದೊನ್ದು c *read* [illegible] ಅನ್ತದೊನ್ದು *read* ಅನ್ತದೊನ್ದು.

ಅನ್ತರ್ವಾಸಿಕ antar-vasika. *Put a dash after* o. r. [illegible]

ಅನ್ತಾ antâ. 2. *For* ದಣು *read* [illegible].

ಅನ್ತೇವಾಸಿ antê-vâsi. *Put a* Čaṇḍâla *in italics*

ಅನ್ದ anda. *Under No.* 4 *for* [illegible] *read* [illegible]

ಅನ್ದು andu. 1. *For* [illegible] *read* [illegible]

ಅನ್ದು andu. 3. *For* ಅನುವವಿಲ್ಲ *read* [illegible]

Digitized by Google

ಅಪರಾಧ apa-râdha. *Put* ಅಪರಾಧ ಕ್ಷಮಿಸಿ ಬಿಡು *and* ಅಪರಾಧ ಕ್ಷಮಿಸು *after* ಅಪರಾಧ ಕೊಡು.

ಅಪ್ಪ appa. 1. *For* ಇವು ಶುದ ವಪ್ಪ *read* ಇವು ಶುದ್ಧ ವಪ್ಪ.

ಅಪ್ಪಣೆ appaṇĕ. *For* ಸೆಟಿ'ಯಲ್ಲಿಡ ಬೇಕೆನು *read* ಸೆಟಿ'ಯಲ್ಲಿಡ ಬೇಕೆನ್ನು.

ಅಬುಗು abugu. *For* ಅವುಗು *read* ಅವುಗು 1.

ಅಬ್ಬರ abbara. 1. *For* ದುಗುನ ಹಾಯಿಕು *read* ದುಗನ ಹಾಯಿಕು.

ಅಭ್ಯುದಿತ abhi-udita. *For* ಹೇಲಿ'ದು *read* ಹೇಲಿ'ದ್ದು.

ಅಮ್ am. *For* See ಅಪ್ಪು *read* See ಅಮ್ಬು 1.

ಅಮ ama. *For* ಮಾ 4 *read* ಮಾ 3.

ಅಮರೆ amarĕ. *Dele* ಅವರಿ.

ಅಮರ್ಚು amarču. *For* ಅಮರ್ಚ ನಿನಂ *read* ಅಮರ್ಚ ನಿಸ್ದಂ, *and for* ಚೆನ್ನಕಿಯನ್ *read* ಚೆನ್ನಕ್ಕಿಯನ್.

ಅಮಿಕು amiku. *For* (My) *read* (My.).

ಅಮುಷ್ಯಾಯಣ *For* amushya-ayaṇa *read* amushya-ayana.

ಅಮ್ಬು ambu. 1. *For* ಮಾಣ್ಡಿ ಇರದೆ *read* ಮಾಣ್ದು ಇರದೆ.

ಅಮ್ಬ್ಲ ambla. *For* ಅಮ್ವ *read* ಅಮ್ವ್ಲ.

ಅಮ್ಮು ammu. *Add No.* 1 ; *and dele the half paranthesis after* Bh. 8, 22, 42.

ಅಯ್ಕಿಲ್ aykil. *For* ಅಯ್ಕಿಲ್ಗಳಿಂ *read* ಅಯ್ಕಿಲ್ಗಳಿಂ.

ಅಯ್ದು aydu. 2. *For* ಅಯದಲ್ಲಿ *read* ಅಯ್ದುದಲ್ಲಿ.

ಅರ ara. 2. *For* ಅರೆ 8 *read* ಅರೆ 7.

ಅರಿ ari. 1. *Dele* = ಹರಿ.

ಅರಿ ari. 2. *For* ಅರಿಬೊಯ್ಲು. -ಹೊಯ್ಲು *read* ಅರಿಬೊಯ್ಲು. -ಪೊಯ್ಲು.

ಅರಿ ari. 5. *For* ಹರಿ *read* ಹರಿ 1.

ಅರಿವೆ arivĕ. *Dele it.*

ಅರಿಸು arisu. 3. *For* ಹರಿಸು *read* ಹರಿಸು 2.

ಅರೆ arĕ. 2. *For* ತುಣ್ಣಾ ಕತ್ತರಿಸಿ *read* ತುಣ್ಣಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಿ.

ಅಱ್ aṟ. 1. *For* ಕಱ'ದಿನಲ್ಲಿ *read* ಕಱ'ದಿನಲ್ಲಿ.

ಅಱಕ aṟaka. 2. *For* ಹಱಕ *read* ಹಱಕ 2.

ಅಱಕೆ aṟakĕ. 1. *For* ಅಱ'ಕೆಕಾಱ *read* ಅಱಕೆಕಾಱ.

ಅಱಿ aṟi. 2. *Change the No.* 2 *into No.* 3 *(on account of* ಅಱ' 2 *in* Additions), *and for* ಹಱ' *read* ಹಱ' 1.

ಅಱಿಕೆ aṟikĕ. 1. *For* J. 26, 57 *read* J. 26, 67.

ಅರ್ಬಿ arbi. *Dele the meaning given, and read:* A remaining, *i. e.* constant, descent of water, a waterfall (ಉದಿ'ನಿರ್ಝರ Śmd. II; T. ಅರುವಿ, Tu. ಅಬಿ). See ಪೇರರ್ಬಿ.

ಅಲ್ al. 1. *For* That place, that direction *read* Place, direction, *and for* that state *read* state.

ಅಲ ala. 3. *Dele* or ಗಣಸು?, *and dele* or ಗಣಿಸು?

ಅಲರು alaru. 2. *For* ಬಿಲುಗಾರ *read* ಬಿಲುಗಾಱ.

ಅಲುಗು alugu. 1. *For* (ಎಲುಗು?) *read* (ಎಲುಗು).

ಅಲ್ಲಿ. *For* alli. = ಅಲಿ 2, etc. Locative of ಅಲ್ 1 *read:* al2-al1-i12, = ಅಲಿ 2, etc. , *and for* in *read* In.

ಅಲ್ಲೋಲ allôla. *Dele the full stop after* ಅಗಿತ್ತು.

ಅವಣಿಸು avaṇisu. *Put it in small type.*

ಅವತಾರ ava-târa. *For* ಆದಿವೃಷಭೇನ್ದ್ರಾವತಾರ *read* ಆದಿವೃಷಭೇನ್ದ್ರಾವತಾರ.

ಅವನಿಪತಿ avani-pati. *For* ಪವನಿಪ *read* ಅವನಿಪ.

ಅವರೋಧನ ava-rôdhana. *For* 3, *read* 2, .

ಅವು avu. 4. *For* ನುಂಗುವುವುಮ್ ಒಳವು ದಧಿಯೊಳೆ ಮಹಾಮುತ್ಯಂಗಳ್? (292) *it is preferable to read* ನುಂಗುವುವುಮ್ ಒಳವು ಉದಧಿಯೊಳೆ ಮಹಾಮುತ್ಯಂಗಳ್! (292).

ಅಷ್ಟಾದಶಜಾತಿ ashṭâdaśa-jâti. *For* ಗಂಗಡಿಕಾರ *read* ಗಂಗಡಿಕಾಱ.

ಅಷ್ಟಾದಶಪ್ರಧಾನ ashṭâdaśa-pradhâna. *For* ಅನ್ತಸಿತ *read* ಅನ್ತಸ್ಥಿತ.

ಅಸಿ asi. 5. *For* ಹಸಿ *read* ಹಸಿ 2.

ಅಸಿಪರ್ಣಿ asi-parṇi. *Dele* perhaps = ಕಾರೆ, *and put instead:* ; see ಗೋಣು.

ಅಸುರ್ asur. 2. *For* ಉಸರು *read* ಉಸುರು.

ಅಹ aha. *For* ಏಱು ತಲೆಗಗಡವನ್ನಬರ *read* ಏಱು ತಲೆಗಡವನ್ನಬರ.

ಅಳ್ aḷ. 4. *For* (ವಳ್ 2) *read* (ವಳ್).

ಅಳೆ aḷĕ. 3. *For* See ಕಟ್ಟಳೆ s. ಕಟ್ಟು 5 *read* See ಕಟ್ಟಳೆ 2 s. ಕಟ್ಟು 1.

ಅಳ್ಕೆ aḷkĕ. *Dele the comma after* ಆಲಿಂಗನ.

ಅೞಿ aḻi. 2. *Dele* (J. 13, 24).

ಅೞ್ಕು aḻku. 1. *Dele the dash before* ಶ್ರೀ.

ಆ â. 4. *For* ಪುಲ್ಲೆ ಬನುವು *read* ಪುಲ್ಲೆ ಬನ್ದುವು.

ಆಕರ್ಷ â-karsha. *Under No. 6 for* ವೈಶಿಕ *read* ವೈಶಿಕ.

ಆಕೆ âkĕ. 1. *For* ಘುಲ್ಲುಲ್ಲುಲ್ಲನೆ *read* ಗುಲ್ಲುಲ್ಲುಲ್ಲನೆ.

ಆಗು âgu. 1. *At the bottom of p.* 146, *first column, for* ಅಂಗಳದಲಾಗಲಿ *read* ಅಂಗಳದಲ್ಲಾಗಲಿ.

ಆಗುಹ âguha. *For* ಹಿನು *read* ಹಿನ್ದು.

ಆಟಿಕೆ âṭikĕ. *Dele* ಡಮ್ಬಾಟಿಕೆ.

ಆತ್ಮ âtma. *Last line of the bottom, for* ಪವಿತ *read* ಪವಿತ್ರ.

ಆದಾನು *For* **â-dânu** *read* **âdânu.**

ಆಧಾರ â-dhâra. *For* Mr. 4, 16 *read* Mr. 416.

ಆನ್ದೆಗ ândĕga. *For* ಹಸ್ತಿಕೀರ *read* ಹಸ್ತಿಕೀಱ.

ಆಯುರ್ವೃದ್ಧಿ âyus-vriddhi. *Read* = ಆಯುರ್ವರ್ಧನ.

ಆರೆ ârĕ. 3. *For* ಪಾರೆ *read* ಪಾರೆ 2.

ಆಱ್ âṟ. 2. *For* ಇರಲಾರದು *read* ಇರಲಾಱದು.

ಆಱು âṟu. 5. *For* ಹಾಱು *read* ಹಾಱು 1.

ಆರ್ತ ârta. *At the head of p.* 167 *for* **ಅರ್ತ** *read* **ಆರ್ತ.**

ಆಲ âla. 1. *For* ಆಲೆ 1 *read* ಆಲೆ 1.

ಆಲ âla. 2. No. 3 *for* large extensive *read* large, extensive.

ಆಲಿಸು âlisu. *For* ಅರ್ಥದಿನೆ *read* ಅರ್ಥದಿನ್ದೆ.

ಆಲೆ âlĕ. 1. *For* ಆಲ 2 *read* ಆಲ 1.

ಆಲೆ âlĕ. 4. *For* ಹಲ್ಲೆ *read* ಹಲ್ಲೆ 1.

ಆಲೆ âlĕ. 6. *For* ಹಾಲೆ *read* ಹಾಲೆ 2.

ಆವರಿ âvari. *For* = ಆವರೆ, etc. *read* = ಆವರಿಕೆ 2. Covering, enclosing. See ನೀರಾವರಿ.

ಆವರಿಕೆ âvarikĕ. *Add No.* 1, *and for* ಆವರಿ, etc. *read* ಆವರೆ, etc.

ಆವಿಗೆ âvigĕ. *For* ಹಾವಗೆ *read* ಹಾವುಗೆ 1.

Digitized by Google

ಆವೇಶಿಕೆ. *For* â-vêsiki *read* â-vêśiki.

ಆಸು âsu. 4. *For* ಹಾಸು *read* ಹಾಸು 1.

ಆಸು âsu. 5. *For* ಹಾಸು *read* ಹಾಸು 2.

ಆಸ್ಥೌಲ್ಯ âsthaulya. *For* ಸೆಡೆ *read* ಸೆಡೆ 1.

ಆಹಾರ â-hâra. *For* ಕೊಣು ಕೊಣ್ದು *read* ಕೊಣ್ಣು ಕೊಣ್ಣು.

ಆಹಾರಿಸು âhârisu. *Dele it.*

ಆಳೆ âḷu4-ĕ3. *For* ಹಾಳೆ *read* ಹಾಳೆ 2.

ಇಂ iṁ. 4. *For* ನಿಂ ಮುಂಚಿದಯ್ *read* ನೀಂ ಮುಂಚಿದಯ್, *and for* ದ 2, ಠ 2, etc. *read* ದ 2, ಐ 2, etc.

ಇಕ್ ik. *At the bottom for* ಅಲಿನ *read* ಅಲಿನ್ದ.

ಇಕ್ಕರಿಸು ikkarisu. 2. *For* ಸಿಡಿಲಿತು *read* ಸಿಡಿಲಿತು.

ಇಕ್ಕು ikku. 2. *At the bottom, for* ಮಡದಿನ *read* ಮಡದಿನ್ದ.

ಇಂಗು iṅgu. 1. *For* ಹಿಂಗು *read* ಹಿಂಗು 2.

ಇಡಿ iḍi. 1. *Dele* J. 15, 9.

ಇದ್ದಲ್ iddal. *For* ಚಾರುಚನ್ದ್ರೋತ್ಪಲ *read* ಚಾರುಚನ್ದ್ರೋಪಲ.

ಇನ್ತ್ರಾ 1. *For* **iṁ4-tâ5** *read* **iṁ4-tâ3.**

ಇನ್ದವು indavu. *For* ನಿಶ್ಚಯದಿನವು *read* ನಿಶ್ಚಯದಿನ್ದವು.

ಇಪ್ಪೆ ippĕ. 1. *For* ಹಿಪ್ಪೆ *read* ಹಿಪ್ಪೆ 2.

ಇಮ್ im. 1. *For* twiee *read* twice.

ಇರ್ ir. 1. *For* ಪ್ರೀತಿಯಿನ *read* ಪ್ರೀತಿಯಿನ್ದ, *and for Cf.* ಇಡು *read Cf.* ಇಡು 1.

ಇರುಳ್ iruḷ. *For* ಇರುಳರಸ (s. ಇರುಳಾಳ್ದ) *read* ಇರುಳರಸ.

ಇಸು isu. 2. *Dele* only in P.

ಈಚಲ್ îcal. 1. *For Cf.* ಈಡಿ *read Cf.* ಈಡಿ.

ಈನ್ în. 2. *After* ಈನ್ದೋಳ್ *for* (Śmd. 214. 143, or ಇನ್ದೋಳ್) *read* (Śmd. 214, or ಇನ್ದೋಳ್), *and after* ಈನ್ದೋಳ *for* (Śmd. 214. 143, or ಇನ್ದೋಳ) *read* (Śmd. 214, or ಇನ್ದೋಳ).

ಈರ್ îr. 1. s. ಈರಾಡು, *for* ಅನ *read* ಅನ್ದ.

ಈೞಿಗೆ *For* **iḻigĕ.** *read* **îḻigĕ.**

ಉಗಿ ugi. 8. *For* ಉಗ *read* ಉಗ 1.

ಉಚ್ಚಣ್ದ ud-caṇḍa. *For* ಎಡಿಗಟ್ಟಿ *read* ಎಡಿಗಟ್ಟಿ.

ಉಡುಗು uḍagu. 1. *For* ಹುಡುಗು *read* ಹುಡುಗು 2.

ಉಡಿ uḍi. 1. *For* ಮುಡಿ'? *read cf.* ಮುಡಿ' 1 & 3 with ಮೋಟನ.

ಉಣಿಸಿಗ uṇisiga. *For* ಅಮುದುಣಿಸಿಗ *read* ಅಮುದುಱಣಿಸಿಗ.

ಉತ್ಕಲಿ utkali. *For* ಮಿರೆಕೋಲು *read* ಮಿಱೆಕೋಲು.

ಉದ್ದ udda. s. ಉದ್ದತೆ *for* ಉನ್ನತೆ *read* ಉನ್ನತೆ.

ಉದ್ದಿತ್ತು udditu. *For* ಉದಿತು *read* ಉದ್ದಿತು.

ಉನ್ನವಕರ *(p. 229 above). For it read* ಉನ್ನವಕರ.

ಉನ್ನತ ud-nata. *For* ಉನ್ನತದ *read* ಉನ್ನತದ.

ಉನ್ನದ್ಧ ud-naddha. *For* ಸಮುನದ್ಧ *read* ಸಮುನ್ನದ್ಧ.

ಉಪ್ಪಯಣ uppayaṇa. *For* ಉತ್ಪಯಣ? *read* ಉದ್ಪಯಣ, *and dele the sign of interrogation before* ನಿಯಾಣ.

ಉಪ್ಪರ uppara. *After* ಉಪ್ಪರಗುಡಿ *dele* -ಕುಡಿ.

ಉಪ್ಪು uppu. 1. *For* ಉಪ್ಪಪು *read* ಉಪ್ಪುಪ್ಪು.

ಉಬ್ಬಟೆ ubbu2-aṭĕ. *Add No.* **1.**

ಉಬ್ಬಲು ubbalu. *For* ಗುಯ್ *read* ಗುಯಿ, *and for* ಹುಯ್ *read* ಹುಯ್ 1.

ಉರಕು uraku. *Dele* Itch.

ಉರ್ಬು urbu. 3. *For* ಉಬ್ಬಟೆ *read* ಉಬ್ಬಟೆ 1.

ಉರ್ವಿನಂ urvinaṁ. *Put it before* ಉರ್ವರ.

ಉಸಕು usaku. *Put it before* ಉಸ್ಕ್ಯ.

ಉೞತೆ uḻatĕ. *Put it before* ಉೞಿದು.

ಉೞಿಗ uḻiga. 1. *For* ದಣ್ಬುದಗ *read* ದಣ್ಬಾಗ.

ಊಕೆ ûkĕ. 2. *For* ಒಯುರ್ *read* ಒಯ್ದುರ್.

ಊತ ûta. 2. *For* ಊಡು 4 *read* ಊಡು 3.

ಊರ್ ûr. *For* ಕಱುಬರ್ ಇರ್ದ ಉಗಿನ್ದ *read* ಕಱುಬರ್ ಇರ್ದ ಊಗಿನ್ದ.

ಊರು ûru. *Second column at the top, for* ನನ್ನಲ್ಲಿ ಬನ್ದು *read* ನನ್ನಲ್ಲಿ ಬನ್ದು.

ಋಚ್ ṛič. *For* ಋಕ್ಕ 1 *read* ಋಕ್ಕ.

ಎಕಾರ ĕ-kâra. ಎಕಾರವಿಧಿ. ĕkâra-vidhi. ಎಕಾರಾನ್ತ ĕkâra-anta *Put all in large type.*

ಎಕ್ಕ ĕkka. 2. *For* ಯಕ್ಕ No. 3 *read* ಯಕ್ಕ No. 2.

ಎಕ್ಕೆ ĕkkĕ. *For* ಯಕ್ಕ No. 2 *read* ಯಕ್ಕ No. 1.

ಎಗಚಿ ĕgači. *For* ರೇಗು 6 *read* ರೇಗು 2.

ಎಚ್ಚರ ĕccara. *For* ಎಚ್ಚರದವ್ವ *read* ಎಚ್ಚರದವ್ವ.

ಎಚ್ಚು ĕccu. 3. *For* ಹೆಚ್ಚು *read* ಹೆಚ್ಚು 1.

ಎಚ್ಚು ĕccu. 4. *For* ಹೆಚ್ಚು *read* ಹೆಚ್ಚು 2.

ಎಜ್ಞ ĕjna. *For* ಯಜ್ಞ *read* ಯಜ್ಞ.

ಎಟ್ಟು ĕṭṭu. 2. *For* ಹೆಟ್ಟು *read* ಹೆಟ್ಟು 2.

ಎಡೆ ĕḍĕ. 1. s. ಎಡೆವರ್ *for* ಎಡೆಗಾಗ *read* ಎಡೆಗಾಗ.

ಎಡೆ ĕḍĕ. 2. *For* ಹೆಡೆ *read* ಹೆಡೆ 1.

ಎಣೆ ĕṇĕ. 2. *For* ಹೆಣೆ *read* ಹೆಣೆ 1.

ಎಣ್ಡೆ ĕṇḍĕ. *For* ಹೆಣ್ಡೆ *read* ಹೆಣ್ಡೆ 1.

ಎರೆ ĕrĕ. 1. *For* ಎರೆಯುಕ್ಕಿದೊಸು *read* ಎರೆಯುಕ್ಕಿದೊಸು *and for* ಅಡಂಗವೊಯು *read* ಅಡಂಗವೊಯ್ಯು.

ಎರೆ ĕrĕ. 4. *For* ಎಡೆವಗೆ *read* ಎರೆವಗೆ.

ಎರೆ ĕrĕ. 5. *For* ಹೆರೆ *read* ಹೆರೆ 2.

ಎರ್ದೆ ĕrdĕ. *For* ಬಿನಪಿಸುವೆನೆಗಮ್ *read* ಬಿನ್ನಪಿಸುವೆನೆಗಮ್

ಎಸಗು ĕsagu. 2. *For* ಘಸಿ 2 *read* ಘಸಿ 1.

ಎಹಗೆ ĕl1-hagĕ1. *For* ಹೆಂಗೆ *read* ಹೆಂಗೆ 2.

ಎಹೆಂಗೆ. *For* **ĕl1-hĕṅgĕ** *read* **ĕl1-hĕṅgĕ2.**

ಎಳ ĕḷa. *For* ಎಳನೀಗರ್ಕ್ *read* ಎಳನಿಗರ್ಕ್.

ಎಳೆ ĕḷĕ. 2. *For* ಎಳೆಮೊಗರು. A delicate bud *read* ಎಳೆ ಮೊಗರು (or ಎಳೆಮೊಗರು). A delicate, very small fruit.

ಎೞಸು ĕḻasu. *For* Bh. 4, 4, 39 *read* Bh. 4, 4, 33

ಐಕಗ್ರೀವ. *For it read* ಐಕಗ್ರೀವ.

ಎಲ ĕla. *In page* 293 *for it read* ಏಲ.

ಏವ êva. *For* Abh. 10, 209 *read* Abh. P. 10, 209.

ಏೞ್ êḻ. 1. *Read* Bp. 31, 10; 42, 2, *and dele* 12, 44, 3; 45; 37, 42; 61, 37, *and* s. ಏೞ್ಪೋಪ್ *dele* 5, 6.

ಏೞು êḻu. 1. *After* See Bp. 16, 29 *dele* 18, 63, and 40 sum.

ಐಂಗುಡ aiṅguḍa. *For* (fr. ಇಂಗುಡ) *read* (fr. ಇಂಗುಡ)

ಐಲೇಯ ailêya. *For* (= ಏಲವಾಲು) *read* (= ಏಲವಾಲು)

ಒ ŏ. 5. *Dele* (ಒನಪು).

ಒಚ್ಚಯ ŏccaya. *Dele* ಒಚ್ಚಯು, *and for* (ಒಚ್ಚ) *read* (ಒಚ್ಚ)

Digitized by Google

ಒಜ್ಜೆ ŏjjĕ. *Dele* ವಜ್ಜ.
ಒಟ್ಟಿಲ್ ŏṭṭil. 1. *Dele it.*
ಒಟ್ಟಿಲ್ ŏṭṭil. 2. *Dele the No.* **2,** *and after* Šm. 54 *put:* ; ಅರೆ Mr. 350.
ಒಡ ŏḍa. 1. s. ಒಡ ಹುಟ್ಟು 1 *for* ತನ್ನೆಯ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವನು *read* ತನ್ನಯ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವನು.
ಒಡೆ ŏḍĕ. 1. *For* ಹಿಣ್ಣನ್ ಒಡೆದ ಎಕ್ಕಲಂ *read* ಹಿಣ್ಣನ್ ಒಡೆದ ಎಕ್ಕಲಂ.
ಒದಱು ŏdaṟu. 1. *Put a semicolon after* which is suddenly pulled.
ಒದ್ದಿಕೆ ŏddikĕ. *For* ಹೊದ್ದಿಕೆ *read* ಹೊದ್ದಿಕೆ 1.
ಒನ್ದು ŏndu. 2. s. ಒನ್ದಾಗು *for* ಚನ್ದ್ರ ಸೂರ್ಯರ್ಕಳನ್ *read* ಚನ್ದ್ರ ಸೂರ್ಯರ್ಕಳನ್. — s. ಒನ್ದಾನೊನ್ದು. *For* ಒನಾನೊನ್ದು *read* ಒನ್ದಾನೊನ್ದು.
ಒಪ್ಪ ŏppa. *For* ಒಪ್ಪಂಗುನ್ದು. -ಂಕುನು *read* ಒಪ್ಪಂಗುನ್ದು. -ಂಕುನ್ದು.
ಒಪ್ಪು ŏppu. 1. *For* ಭಾಸುತರ *read* ಭಾಸುರತರ.
ಒಯಿ ŏyi. 2. *For* ಹೊಯಿ *read* ಹೊಯಿ 1.
ಒರಸು ŏrasu. 2. *Put* ನೆನ್ದು Šm. 51 *in the following parenthesis after* Šs.
ಒರ್ವ ŏrva. *For* ಲಕ್ಷ್ಮೀಶನೆಮ್ಮ *read* ಲಕ್ಷ್ಮೀಶನೆಮ್ಮ.
ಒಲೆ ŏlĕ. 1. *For* ಒಲಿ 1 *read* ಒಲಿ.
ಒಸಿ ŏsi. *For* ವಸಿ *read* ವಸಿ 2.
ಒಳ ŏḷa. 1. *At the bottom for* ಕುನು ಎಳೆ *read* ಕುನ್ದು ಎಳೆ.
ಒಳಿರ್ ŏḷir. *Put it after* **ಒಳಿತು.**
ಒಳ್ಳೆ ŏḷḷĕ. 2. *For* ಹೊಳ್ಳೆ *read* ಹೊಳ್ಳೆ 2.
ಓ ô. 3. *For* ಇನೆ ಕೋಣ್ಣೆ *read* ಇನ್ದೆ ಕೋಣ್ಣೆ.
ಓಲಗ ôlaga. 1. *For* ಒಲಗಂ ಪರಿ *read* ಓಲಗಂ ಪರಿ.
ಕಕ್ಕು kakku. 1. *For* ಕಕ್ಕುದಲ್. -ತಲ್ 3 *read* ಕಕ್ಕುದಲ್. -ತಲ್ 4.
ಕಟಾಕ್ಷ kaṭâksa. *For* ಕಟಾಕ *read* ಕಟಾಕ್ಷ.
ಕಟ್ಟಿಸು kaṭṭisu. *The meanings in small type are to appear in large type.*
ಕಡಮೆ kaḍamĕ. *On page* 342 *for* ಮುದಿತನದಿನ *read* ಮುದಿತನದಿನ್ದ.
ಕಡು kaḍu. 1. *For* ಕೆಡಿ 1 *read* ಕೆಡಿ.
ಕಡೆಯ kaḍĕya. *Dele the comma after* ಹಂಸಕ.
ಕಡ್ಲೆ kaḍlĕ. *For* ಕಡ್ಲೇ ತಿನು *read* ಕಡ್ಲೇ ತಿನ್ದು.
ಕಣ kaṇa. 3. *Dele* ಜಂ, ಜಣ.
ಕಣಿ kaṇi. 5. *For* ವರುಸದ *read* ವರುಷದ.
ಕಣಿಸು kaṇisu. *Dele* ತಿಸುಗಣಿಸು.
ಕಣ್ಠ kaṇṭha. *For* ಕಣ್ಟ *read* ಕಣ್ಟ 1.
ಕಣ್ಠಿಕೆ kaṇṭhikĕ. *For* ಒನು ಸರಮ್ *read* ಒನ್ದು ಸರಮ್.
ಕಣ್ಣು kaṇṇu. *For* ಗಣ್ಣುಗೊಪ್ಪೆ *read* ಕಣ್ಣುಗೊಪ್ಪೆ, *and* (s. ಕಣ್ಣುಪಟ್ಟು) *for* alley *read* allay.
ಕದ್ kad. *For* ಕನ್ದಾದ್ *read* ಕದ್ದಾದ್.
ಕದಪು kadapu. *Dele* ಗವದೆ?
ಕದಮ್ಬ kadamba. *For* ಕದಮ್ಪ *read* ಕದಮ್ಬ.
ಕನಸು kanasu. *For* ಮುರುವ *read* ಮುಱುವ, *and dele* (sees in his dream).

ಕನ್ನಡಿ kannaḍi. *Dele* ಮೂಗು-.
ಕಪಾಲಿಕೆ kapâlikĕ. *For* ಕಪಾಲ *read* ಕಪಾಲ 1.
ಕಮ್ಬಿ kambi. *For* the guava tree *read* the tree Gardenia gummifera.
ಕರ kara. 1. *For* ಆಯೆ *read* ಅಯ್ದೆ.
ಕರಣ karaṇa. 2. *For* ಸಾವದ್ಯ *read* ಸಾವಧ್ಯ.
ಕರಿ kari. 3. *Put* ಕರಿಯ ತಿಗಡೆ *after* ಕರಿಯ ಜೀರಗೆ.
ಕರು karu. 3. *Dele it.*
ಕರುತ್ತು karuttu. *Dele it.*
ಕರೆ karĕ. 1. *On page* 376 *for* ಓ ಎನು *read* ಓ ಎನ್ದು.
ಕಱೆ kaṟĕ. 3. *For* ಹೈಯ *read* ಹೈಯಂಗವೀನ, *and for* ಬಿಸಿಲ್ಗಡ್ *read* ಬಿಸಿಲ್ಗಡ್.
ಕರ್ಕು karku. 2. *For* ಕರಕು 1 *read* ಕರಕು.
ಕರ್ಚಿ. *For* **karci** *read* **karĉi.**
ಕರ್ಪೂರ karpûra. *Read:* A kind of aromatic paĉĉĕ.
ಕಲಭ kalabha. *For* ಪಲ್ಲ ಮುದ್ *read* ಪಲ್ಲಮುದ್.
ಕಷ್ಟ kashṭa. *For* 5, *read* 3, .
ಕಳ್ಜ kaḷja. *Put it after* ಕಳಿಹಿಸು.
ಕಳ್ಳ kaḷḷa. 1. *For* ಸೇನ *read* ಸ್ತೇನ, *and* s. ಕಳ್ಳದಾಡ್, *for* ದದುದುದ *read* ದದುದುದು.
ಕೞಲ್ kaḻal. 3. *For* ಕೞಲುದೆನೆ *read* ಕೞಲ್ದುದೆನೆ.
ಕಾ kâ. 2. *For* ete. *read* etc.
ಕಾಗಿ kâgi. s. ಕಾಗಿನೇರಳೆ, *for* ಭೂಮಿಜಮ್ಬೂಕ *read* ಭೂಮಿಜಮ್ಬುಕ.
ಕಾಟ kâṭa. 4. *Dele* = ಕೇರ, etc.; *and read:* Just then, afterwards (S. Mhr.; Tĕ. ಕಾಡ, at, near, by; *cf.* ಕೇರ, ಕೇಸ).
ಕಾಡಿಗೆ kâḍigĕ. *For cf.* ಕಾಲಿಕೆ, ಕಾಳಿಗ *read cf.* ಕಾಲಿಕೆ, ಕಾಳಿಕ.
ಕಾಡು kâḍu. 2. s. ಕಾಡ ಹೆಸರು *for* ಮುಯಷ್ಟಕ *read* ಮುಯಷ್ಟಕ.
ಕಾಣ್ಮೆ kâṇmĕ. *Dele the sign of interrogation before* ಬಲ್ಲಿತ್ತನ.
ಕಾರಣೆ kâraṇĕ. *For* ಕಾರಣ No. 3 *read* ಕಾರಣ 1 No. 3.
ಕಾರಾಗಾರ. *For* kârâ-agâra *read* kârâ-âgâra.
ಕಾಸು kâsu. 2. *For* ಕೊಡೆಯಾಲ *read* ಕೊಡೆಯಾಳ.
ಕಾಳು kâḷu. 1. *Put* ಕಾಳುಬಾಧ್ಯ *after* ಕಾಳುಬೈರವ.
ಕಿಚಿ kiĉi. *For* ಕಚಗುಟ್ಟು *read* ಕಿಚಿಗುಟ್ಟು.
ಕಿತ್ತು kittu. 3. *For* Tbh. ಜಡಿ 2 *read* Tbh. ಜಡಿ 3.
ಕಿಱಕು kiṟaku. *For* ಗಿಱಕು *read* ಗಿಱಕು 2.
ಕಿಲ್ kil. *For* ಕಿಲಿ 1 & 2 *read* ಕಿಲಿ.
ಕಿಲಿ kili. *Dele* (ಲಿಕಿ 2).
ಕುಂ kuṁ. *For* ಗು 1, ಗುಂ *read* ಗು 2, ಗುಂ 1.
ಕುಚ್ಚು kuĉĉu. *For* ಗುಚ್ಛ, ಗುಂಚ *read* ಗುಚ್ಛ, ಗುಂಫ.
ಕುಡಿ kuḍi. 5. *Dele* **2,** a flag, a banner (Tu., T., M., Tĕ. ಕೊಡಿ; see ಉಪ್ಪರಗುಡಿ, ಮೇಲುಗುಡಿ).
ಕುಣಿಕೆ kuṇikĕ. *For* ಗುಳಿಕೆ 1 *read* ಗುಳಿಗೆ 1.
ಕುಣ್ಟಿ kuṇṭi. *Dele* See Prv. s. ಮನೆ.
ಕುತಪ kutapa. *For* ವೃತಹೀನ *read* ವ್ರತಹೀನ.
ಕುಪ್ಪು kuppu. 3. *For* ಗುಪ್ಪು *read* ಗುಪ್ಪು 1.
ಕುಲ್ಲಾ kullâ. *For* ಖುಲ್ಲಾ *read* ಖುಲಾ.

Digitized by Google

ಕುವರ kuvara. 2. *For* ಗುಬರು *read* ಗಬರು 2,
ಕುಸುರಿ kusuri. *For* ಅಂಜೆ 1 *read* ಅಂಜೆ.
ಕೂಗುರಿ kûguri. *For* ಕೂಗುರಿ ಅವರೆಗಳು *read* ಕೂಗುರಿ ಅವರೆಗಳು.
ಕೂಚು kûču. 1. *For* ಗುಜ್ಜು 1 *read* (ಗುಜ್ಜು 1).
ಕೂಸು kûsu. *For* ಕಾಸು ಹೇಲದು *read* ಕಾಸು ಹೋಲದು.
ಕೆಡೆ kĕḍĕ. 1. *For* ನಿರ್ಜರಜಲದ ಹನಿಗಳ್ *read* ನಿರ್ಝರಜಲದ ಹನಿಗಳ್.
ಕೆಯ್ kĕy. 3. *Put* ಕೆಯ್ವತ್ತಿಸು *before* ಕೆಯ್ವರ್.
ಕೆಯ್ kĕy. 4. *For* (ನಯ್) *read* (ನಯ್ 1).
ಕೇಳ kêḷa. *Dele the sign of interrogation in the parenthesis.*
ಕೊಡಲಿ kŏḍali. *For* ಗಣ ಕೊಡಲಿ *read* ಗಣ್ಡಕೊಡಲಿ.
ಕೊಡೆ kŏḍĕ. 1. *For* ಕಾಸು ಇದರೆ *read* ಕಾಸು ಇದ್ದರೆ.
ಕೊರಕಂಟಿ. *For* (kŏra.) *read* (kŏra-).
ಕೊಳಿಸುವಿಕೆ kŏḷisuvikĕ. *Dele* ಸಿದ್ಧಾನ್ತ-.
ಕೊಳಕು kŏḷaku. — ಕೊಳಕುಮುಂಡಲ. *For* Duboia *read* Daboia.
ಕೋಱು kôṟu. 2. *Dele* (= ಚೂಱು), *and dele also* ಸಾಲ್ಗೋಱು, ಮುಕ್ಕೋಱು.
ಕೋಱೆ kôṟĕ. *For* = ಕೋಱೆ3 *read* = ಕೋಱು.
ಕ್ಷಮೆ kshamĕ. *For* ಸುದಾರಿಕೆ *read* ಸುಧಾರಿಕೆ.
ಕ್ಷೀರಿಕೆ kshîrikĕ. *For* ಪಾಲೆಕಾಯಿಚೆಟ್ಟು *read* ಪಾಲೆ 2.
ಗಜಿಗ gajjiga. *Read* **ಗಜ್ಜಿಗ gajjiga.**
ಗಜ್ಜು gajju. *For* = ಗೊಜ್ಜು *read* (= ಗೊಜ್ಜಿ).
ಗಣ್ಡು gaṇḍu. *Put* ಗಣ್ಡುಗಿಡು *before* ಗಣ್ಡುಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ ಪಕ್ಕಿ.
ಗದು gadu. *For* ಗುದುವು *read* ಗದುವು.
ಗಳ gaḷa. 1. *Put* ಗಳಗಳ್'ನೆ *after* ಗಳಗಳನೆ.
ಗಳೆ gaḷĕ. *Put* ಗಳೆವಟ್ *after* ಗಳೆಗೂಸಾಡು.
ಗಾಂಗೇಯ gâṅgêya. s. No. 6, *for* ಹಿರಣ್ಯ *read* ಹೈರಣ್ಯ.
ಗಾಸ gâsa. *For* ಮಣೆ *read* ಮಣಿ.
ಗೀಳು giḷu. 2. *For* ಸೀಳು *read* ಸೀಳು 1.
ಗುಚ್ಚು guččù. *For* ಚುಚ್ಚು 3 *read* ಚುಚ್ಚು 4.
ಗುಡ್ಡ guḍḍu3-a3. 1. *For* ಬಿಲು *read* ಬೀಲು.
ಗುತ್ಸಕ gutsaka. *For* ಗುಚಕ *read* ಗುಚ್ಛಕ.
ಗುಲ್ gul. *For* ಗುಲ್ಗುಲ್ಲನೆ *read* ಗುಲ್ಗುಲ್ಲನೆ.
ಗೊಡ gŏḍa. *For* ಗೊಡ ಗೊಡ ಎನ್ನು *read* ಗೊಡ ಗೊಡ. rep.
ಗೊಡ್ಡು gŏḍḍu. *For* Albissia *read* Albizzia.
ಗ್ರಹಣಿ grahaṇi. *Dele* or small-pox, or a sort of insanity.
ಘಣ್ಮೆನೆ ghaṇmĕnĕ. *For* ಘಮ್ಮನೆ *read* ಘಮ್ಮನೆ.
ಘನ ghana. *For* ಸಾಧ್ಯ Mr.; 510 *read* ಸಾಧ್ಯ Mr. 510.
ಘೋಟಾರೂಢ ghôṭa-ârûḍha. *For* house *read* horse.
ಚಚ್ಚು čaččù. *For* ಸದೆ *read* ಸದೆ 1.
ಚಣ್ಡು čaṇḍu. 1. *For* see T. ತತ್ತಿ *read* see T. s. ತತ್ತಿ.
ಚನ್ದ čanda. 8. *Put a comma after* ಛನ್ದ.
ಚಮತ್ಕರಿಸು čamat-karisu. *For* to be astonished *read* to grow wanderful; to cause surprise.
ಚರ್ಮಣ čarmaṇa. *For* ಪಾಗ್ಗಿ, *read* ಪಾಗ್ಗಿ.
ಚಲದಿ čaladi. *Dele* = ಸೆಲದಿ.

ಚಲಮೆ čalamĕ. *Put it before* ಚಲವಾದಿ, *and for* cf. [illegible] *read* cf. ಸೆರೆ 2.
ಚಲಿಸು čalisu. *Dele* = ಚಲಿಸು.
ಚಲ್ಲಿ čalli. *For* ಝಲ್ಲೀ *read* ಝಲ್ಲೀ.
ಚವು čavu. 2. *Read* = ಸಬು 2, ಸಬು, ಸಬ್ಬು 1.
ಚಾಚು čâču. *For* cf. ಸಯ್ *read* cf. ಸಯ್ 1.
ಚಾಲಕ್ čâlak. *Put it before* ಚಾಲಿ.
ಚಿಕ್ಕ čikka. *Dele* cf. ಚೆಂಗು 3.
ಚಿಂಚೆ čiṅčĕ. *For* ಚಿಂತೆ 2 *read* ಚಿಂತೆ.
ಚಿದಕು čidaku. 1. *For* ಹಿದಕು 1 *read* [illegible] 1.
ಚಿದಕು čidaku. 2. *For* ಹಿದಕು 2 *read* [illegible] 2.
ಚುಚುನ್ದರಿ čučundari. *For* ಛುಚ್ಚುನ್ದರಿ *read* [illegible].
ಚುಱಚಿ čuṟači. *Put a comma after* [illegible].
ಚೆಟ್ಟು čĕṭṭu. 1. *Dele* [illegible], *and for* [illegible] *read* ವಾಯಿಸ್ಟ-.
ಚೆಯ್ čĕy. 2. *For* ಸಯ್ *read* ಸಯ್ 1.
ಛೂರಿ čhûri. *Put it after* ಛುಲುಮ್ಮನೆ.
ಜಂಘಾನಿಲ jaṅghâ-anila. *Dele it.*
ಜಡಿತ jaḍita. *Put it in big type.*
ಜಡ್ಡು jaḍḍu. 2. *For* ಜಡ್ಡು 4 *read* ಜಡ್ಡು 3.
ಜಪೆ japĕ. *For* ಜವೆ *read* ಜವೆ 1.
ಜರಠ jaraṭha. *For* ಹದವಾದುದು *read* [illegible].
ಜರಡು jaraḍu. *For* ಜಾಳ್ *read* ಜಾಳು.
ಜಱಹ jaṟaha. *For* ಜರಹಕ್ಕೆ *read* ಜಱಹಕ್ಕೆ.
ಜಲಕ್ಷಾಲನ jala-kshâlana. *For* To wash or cleanse *read* Washing or cleansing.
ಜವಳಿ javaḷi. *For* ಸವಳಿ *read* ಸವಳಿ 1.
ಜವಳವದ್ದಳೆ. *For it read* ಜವಳಮುದ್ದಳೆ.
ಜವ್ವನಿ javvani. *Dele* See ಜವ್ವ-.
ಜಿಗಿಲ್ jigil. 2. *For* [illegible] *read* [illegible].
ಜುಮ್ jum. *For* ಜುಮ್ಮ *read* [illegible], *and for* ([illegible]) *read* (ಜೋಗು 2).
ಜುರು juru. *Dele* ಜುರು ಜುರ್ರು.
ಜುಲಮಾನ julamâna. *For* [illegible] *read* [illegible].
ಜೆಮ್ಬಾಳಿ jĕmbâḷi. *For* [illegible] *read* [illegible].
ಜೆಱೆ jĕṟĕ. *For* (ಸಿದ್ದಸು (G.). *read* ([illegible] (G.).
ಜೇನ್ jên. *For* cf. ಸೀ *read* cf. ಸೀ 1.
ಜೋಬ jôba. *For* ಸುಬ್ಬ *read* (ಸುಬ್ಬ).
ಜೋಸರಗಿತಿ jôsaragiti. *For* [illegible] *read* [illegible].
ಝಲಮ್ಮನೆ jhalammĕnĕ. *For* = [illegible] *read* = [illegible]ಲಮ್ಮನೆ.
ಥಾವಿಕೆ thâvikĕ. *Put it after* ಥಾವು.
ಡಬ್ಬನೆ ḍabbanĕ. *For* = (ಡಬ್ಬನೆ) *read* (= ಡಬ್ಬನೆ).
ತಗುಣೆ taguṇĕ. *For* ನವುಱುವದು *read* [illegible].
ತಗ್ಗಚ್ಚಿ taggačči. *For* ತಗಚೆ *read* ತಗಚೆ.
ತಡ taḍa. 1. *For* see s. [illegible] 2 *read* see s. [illegible] 1.
ತಣ್ಡಕ taṇḍaka. *For* (cf. ದಣ್ಡಕ) *read* (cf [illegible]).
ತಣ್ಡೋ taṇḍô. *For* [illegible] *read* [illegible].
ತತ್ತರ tat-tara. *After* (Grj. 6, 5) *put* . —
ತದೆ tadĕ. *For* ಸದೆ *read* ಸದೆ 1.

Digitized by Google

ತನಿ tani. 2. *For* ತನಿ ಸೋಂಕು (or -ಸೊಂಕು) *read* ತನಿ ಸೊಂಕು.

ತನ್ದು tandu. 1. *For* ತರು *read* ತರು 1.

ತನ್ದೆ tandĕ. *For* ತನ್ದೆವಾದಿ *read* ತನ್ದೆವಾಪಿ.

ತನ್ನ್ tann. *For* ತನ್ನ ಮುನೆ ಉಪ್ಪ *read* ತನ್ನ ಮುನ್ದೆ ಉಪ್ಪ.

ತರ್ tar. *For* (ತಾ) *read* ತಾ 2, *and for* ಮುನನರ್ *read* ಮುನನ್ದರ್.

ತರ tara. 1. *Dele* (ತರ).

ತಲ್ಲಣ tallaṇa. *For* ತಲ್ಲಳ *read* ತಲ್ಲಟ.

ತವೆ tavĕ. 1. *For* ಸವೆ *read* ಸವೆ 2.

ತಳ taḷa. 2. *For* ದಳ 2 *read* ದಳ್ 2.

ತಳೆ taḷĕ. 1. *For* ದಾನ್ದೊಡೆದಳೆ *read* ದಾನ್ದೊಡೆದಳೆ.

ತಾಱ್ târ. 3. *For cf.* ಸಾಱ್ *read cf.* ಸಾಱು 1.

ತಾಳವರ್ತ (tâḷa-varta). *Dele* Abh. P. 13, after 54.

ತಾಳ್ಮೆ tâḷmĕ. *For* ಸುದಾರಿಕೆ *read* ಸುಧಾರಿಕೆ, *and for* ತಾಳೆ ಇದ್ದ *read* ತಾಳ್ಮೆ ಇದ್ದ.

ತಾಲು tâlu. 2. *For* ಕಡೆದ *read* ಕಡದ.

ತಿಗುರು tiguru. 1. *For* ಮೆಯು *read* ಮೆಯ್ಗೆ.

ತಿರುಗು tirugu. *For* ಹೆಂಗಸು ತಿರಿಗಿ *read* ಹೆಂಗಸು ತಿರುಗಿ.

ತೀರ್ಣ tîrṇa. *For* ಉತ್ *read* ಉತ್-.

ತುಯ್ಯಲ್ tuyyal. *Dele* (ದುಯ್ಯಲು).

ತುಱಿ tuṟi. 2. *For* Tĕ. ದುರದೆ *read* Tĕ. ದುಱದೆ.

ತುಱು tuṟu. 2. s. ತುಱುಮುನ್ದಿ *for* o. r. -ಮುನೆ *read* -ಮುನ್ದೆ.

ತುಱಿಲ್ tuṟil. 3. *For* ದುಡ 1 *read* ದುಡಿ.

ತೆಳ್ಳಗೆ tĕḷḷagĕ. *For* ಪೇಲನ *read* ಪೇಲವ.

ತೊಱೆ tŏṟĕ. 3. *For* (ಸಿನ್ಧು, ವೈರಣಿ) *read* (ಸಿನ್ಧು, ವೈತರಣಿ).

ತೊಳ್ಳೆ tŏḷḷĕ. *For* (ಸೊಳ್ಳೆ) *read* (ಸೊಳ್ಳೆ 1).

ತ್ರಾಸ trâsa. *For* ಕಾನ್ತಿ ಕೆಟ್ಟಲಿ *read* ಕಾನ್ತಿ ಕೆಟ್ಟಲ್ಲಿ.

ದನ್ತಿ danti. *For* ಕರೇ ಉಾಮ್ಮತ್ತ *read* ಕರೇ ಉಮ್ಮತ್ತ.

ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವನ್ತ dâkshiṇya-vanta. *For* ದಾಕ್ಷಣಗಾಬ *read* ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಗಾಬ.

ದಾರೆ dârĕ. 1. *For* ಪ್ರಾಧಾರ *read* ಪ್ರಾಘಾರ.

ದಾವಣಿ dâvaṇi. 1. *For* ಹವಣ *read* ಹವಣು.

ದಿಗಿಸು digisu. *For* ದಿಂಗಿಂಚು *read* ದಿಗಿಂಚು.

ದುಃಸನ್ಧಾನ. *For* duḥ-santâna *read* duḥ-sandhâna.

ದುರದೃಷ್ಟ dur-adṛishṭa. *For* ತುನಿ ಸುರತನ್ಯಾಯದೆ *read* ತುನಿ ಸುರತ ನ್ಯಾಯದೆ.

ದೂಡವ dûḍava. *For* A go-between, a gossip *read* A messenger, an envoy.

ದೇವ dêva. *On page 804 at the bottom for* ಮುನೆ *read* ಮುನ್ದೆ.

ದೊಣ್ಣೆ dŏṇṇĕ. *For* ತೂಣೆಕೇತ *read* ತೊಣ್ಣೆಕೇತ.

ಧನ್ಯ dhanya. *Put all the meanings of No. 3 in common type.*

ನಗೆವಡಿ. *For* **nagĕ-vaḍi** *read* **nagĕ-paḍi 1.**

ನಗೆವಳಿ. *For* **nagĕ-vaḷi** *read* **nagĕ-paḷi.**

ನಟ naṭa. *For* ಲಟ *read* ಲಟ 1.

ನಱು naṟu. *For* Čt. 45 *read* Čt. II, 45.

ನವಲ್ naval. *For* ಚನಕ *read* ಚನ್ದ್ರಕ.

ನಾಗಲೋಕ nâga-lôka. *For* ನಾಗವಾಸವಿದ ವರು *read* ನಾಗವಾಸ ವಿದ್ದವರು.

ನಿಮಿರ್ಚು nimirču. *For* ನಿಮಿರ್ಚಿದಗೆ *read* ನಿಮಿಚಿರ್ದಗೆ.

ನಿಸ್ಥೆ ni-sthĕ. *Observe that the numbers are out of order.*

ನೀಡು nîḍu. 2. *For* Šmd. 291 *read* Šmd. 391.

ನೀಱ್ nîṟ. *For* ಬಳರ್ಪಡೆತನೀರ್ಗೆ *read* ಬಳರ್ಪಡೆತನೀರ್ಗೆ.

ನೆನೆಯುವಿಕೆ nĕnĕyuvikĕ. *For* ಮುನ್ಸಾದವುಗಳಲ್ಲಿ *read* ಮುನ್ನಾದವುಗಳಲ್ಲಿ.

ನೆವ nĕva. *For* ಒನ್ದಬನ್ದು *read* ಒನ್ದಬನ್ನು.

ಪ್ p. *Read:* it becomes ಬ್, *e. g.* in ಮನಮ್ಬುಗು (3), ಕಣ್ಬನಿ, ತಣ್ಬಿಟ್ಟಲ್ (78), ಅಮುಮ್ಬೊಲಂ, ಮಿಂಚುಮ್ಬುಯ (204), ಮಾನಮ್ಬುಯ (205); and ವ್, *e. g.* in ಬಗೆವುಗು (3), ಎಳೆನೀರ್ವೊನಲ್, ಎಳವೆಱ (81), ತಮರೂರ್ಗೆವೋಗು (82), ಮಂಗಳವಱ (207).

ಪಚ್ಚುಗೆ paččugĕ. *For* ಹಚ್ಚು 1 *read* ಹಚ್ಚು 4.

ಪಚ್ಚೆ paččĕ. *For* ಹಚ್ಚೆ *read* ಹಚ್ಚೆ 1.

ಪಂಚಸೂನಂಗಳ್ pañča-sûnangaḷ. *Instead of it read:* ಪಂಚಸೂನೆಗಳ್ pañča-sûnĕgaḷ.

ಪಂಚು pañču. 1. *For* ಹಂಚು *read* ಹಂಚು 2.

ಪಟೋಲ paṭôla. *For* ಪೊಟ್ಲ *read* ಪೊಟ್ಲ 2, *and for* ಹಾಲೆ *read* ಹಾಲೆ 1.

ಪಟ್ಟಿ paṭṭi. *For* ಗೋಸ್ತ *read* ಘೋಷ.

ಪಟ್ಟೆ paṭṭĕ. 3. *For* ಮುಸಣಪಟ್ಟಿ *read* ಮುಸಣವಟ್ಟಿ.

ಪಡಲಿಗೆ paḍaligĕ. *For it read:* ಪಡಲಗೆ paḍalagĕ.

ಪಣ್ paṇ. 2. *For* ಹಣ್ಣು *read* ಹಣ್ಣು 2.

ಪಣವಧೂಟಿ paṇa-vadhûti. *For it read:* ಪಣವಧೂಟಿ paṇa-vadhûṭi.

ಪತ್ತಿ patti. *For* ಹತ್ತಿ *read* ಹತ್ತಿ 1.

ಪತ್ತಿಸು pattisu. 1. *Read:* = ಹತ್ತಿಸು 1, (ಹಚ್ಚು 1), *and for* 7 after 92 *read* 7 after 96; *and dele* Bp. 1, 35.

ಪತ್ತು pattu. 1. *Dele* to take effect, as fire, or fire or light to catch or be kindled, *and for* uṭ *read* in.

ಪತ್ತು pattu. 3. *For* ಹದಿ *read* ಹದಿ 4.

ಪತ್ರವಲ್ಲಿ patra-valli. *For* ಕೊರಳ್ಗಳಲ್ಲಿ *read* ಕೊರಳ್ಗಳಲ್ಲಿ.

ಪದ pada. *For* ಹದ *read* ಹದ 1.

ಪದಿರ್ padir. *Dele* ಹದರ್.

ಪದೆ padĕ. 3. *For* ಪದವೆಬ್ *read* ಪದೆವೆಬ್.

ಪದ್ದು paddu. *For* ಹದ್ದು *read* ಹದ್ದು 1.

ಪನ್ದರ್ pandar. *For* ಹನ್ದರ *read* ಹನ್ದರ 1.

ಪರದು paradu. 3. *For* ಹರದು *read* ಹರದು 1.

ಪರಿಯಂಕಾಬ. *For it read* ಪರಿಯಂಕಕಾಬ.

ಪರಿಸು parisu. 1. *For* ಹರಿಸು *read* ಹರಿಸು 2.

ಪರೇಷ್ಟುಕೆ parêshṭukĕ. *For* ಸೂದಾಕಳು *read* ಸೂಲಾಕಳು.

ಪಱಿ paṟi. 1. *For* ಅಱ 2 *read* ಅಱ 3.

ಪರ್ಯಾಪ್ತಿ. *For* pari-vapti *read* pari-upti.

ಪಲ್ pal. *For* ಹಲು *read* ಹಲು 1.

ಪಲ್ಲಿ palli. *For* ಹಲ್ಲಿ *read* ಹಲ್ಲಿ 1.

ಪವಿತ್ರ pavitra. *For* ಸಾದ್ಗುಣ *read* ಸಾದ್ಗುಣ್ಯ.

ಪವಿಮೂರ್ತಿ pavi-mûrti. *For* ಕಾಣೇರಿ *read* ಕಾಣ್ಣೇರಿ.

ಪಶು pašu. *For* ಹಸ, ಹಸಿವು *read* ಹಸ 1, ಹಸವು.

ಪಸಿ pasi. 1. *For* ಹಸಿ 1 *read* ಹಸಿ 3.

ಪಸುಗೆ pasu-gĕ. *For* Čpr. 8, after 87; *read* Čpr. 8, after 67.

ಪಳ paḷa. 2. *For* ಹಳ *read* ಹಳ 1.

ಪಱಿ paḷi. 1. *For* ಹಱ *read* ಹಱ 1, *and for* upraid *read* upbraid.

Digitized by Google

ಪಾಂಚಜನ್ಯ pâncajanya. *For* 8, *read* 8, .

ಪಾತಾಲ pâta-âla. *For* ಭೋಗವತಿ *read* ಭೋಗಾವತಿ.

ಪಾದ pâda. s. ಪಾದಗಾಣಿಕೆ *for* garn *read* guru.

ಪಾದುಕ pâduka. *For* ಹಾವುಗೆ *read* ಹಾವುಗೆ 1.

ಪಾನೀಯದ್ವಾರ pânîya-dvâra. *For* ಪಣಿಯದಾರ *read* ಪಾಣಿಯ ದಾರ.

ಪಾಯ್ pây. 1. *For* ಹಾಯ್ *read* ಹಾಯ್ 1.

ಪಾರಾವತ pârâvata. *For* ಹಾರವಾಣ *read* ಹಾರವಾಣ 1, *dele* ಹಾ ಲಿವಾಣ, *and for* ಹಾಲುವಾಣ *read* ಹಾಲುವಾಣ 1.

ಪಾಱು pâṟu. 1. *For* ot jump *read* to jump.

ಪಾಲೆ pâlĕ. 3. *For* ಹಲ್ಲೆ *read* ಹಲ್ಲೆ 1.

ಪಾವಸೆ pâvasĕ. *For* ಪಾಚಿ *read* ಪಾಚಿ 1.

ಪಿಚ್ಚವಣಿಗ picca-vaṇiga. *For* south-eastern *read* south-western.

ಪಿಚ್ಛಂದ picchanda. *For* ಪಿಚ್ಛನ *read* ಪಿಚ್ಛಂದ.

ಪಿಂಚು pincu. *For* ಹಿಂಚು *read* ಹಿಂಚು 1.

ಪಿಂಜು pinju. 1. *For* (ಹೀಜು 2) *read* (ಹೀಜು 3).

ಪಿಡಿ piḍi. 2. *Read:* = ಪಿಡಿದು, ಹಿಡ 2, ಹಿಡಿ 2, ಹಿಡು 1.

ಪಿಂಡೆ pindĕ. *For* ಮುಣೆ *read* ಮುಣ್ಡೆ.

ಪಿಶುನ piśuna. *Read:* = ಪಿಸುಣ್, ಪಿಸುಣ, ಹಿಸುಣ.

ಪಿಸುಕು pisuku. *For* ಹಿದುಕು *read* ಹಿದುಕು 1.

ಪಿೞಿ piḻi. *Dele* (see Bh. s. ಹಿೞಿ).

ಪೀರ್ pîr. *Read:* = ಹೀರ್ 1, ಹೀರು.

ಪುಗು pugu. 1. *For* ಪ್ರಮುದವನ *read* ಪ್ರಮದವನ.

ಪುಟ್ಟಿ puṭṭi. 3. *For* ಹುಟ್ಟಿ 1 *read* ಹುಟ್ಟಿ.

ಪುಣ್ಡರ್ಯ puṇḍarya. *For* ಪೌಣ್ಡರೀಕ *read* ಪೌಣ್ಡರೀಕ.

ಪುಣ್ಯ puṇya. *For* ಕಣ್ಣು ಕಿತ್ತು ಕೊಣ್ಡರೆ *read* ಕಣ್ಣು ಕಿತ್ತಿ ಕೊಣ್ಡರೆ.

ಪುತ್ರಿಕೆ putrikĕ. *For* ನೃಪಗೆ ನಿನು *read* ನೃಪಗೆ ನಿನ್ನು.

ಪುದುಗಿಸು pudugisu. *Dele* ಪುದಿಗಿಸು, ಪೊದಗಿಸು, ಪೊದಿಗಿಸು.

ಪುದುಗು pudugu. *For* ಹುದುಗು *read* ಹುದುಗು 1.

ಪುದುರು puduru. *Dele* etc.

ಪುದೆ pudĕ. *For* ಹೊದೆ *read* ಹೊದೆ 2.

ಪುಯ್ puy. *For* ಹುಯ್ *read* ಹುಯ್ 2, *for* ಹೊಯ್ *read* ಹೊಯ್ 1, *and for* ಹೊಯಿ *read* ಹೊಯಿ 1.

ಪುಯ್ಯಲ್ puyyal. 1. *For* ಪುಯ್ಯಲ್ಗೆ ಪೋದಂ *read* ಪುಯ್ಯಲ್ಗೆ ಕರೆವಂ.

ಪುರುಳ್ puruḷ. 1. *For* ಪುರುಗ್ಗಳ್ *read* ಪುರುಳ್ಗಳ್.

ಪುಲಿ puli. 1. *For* ಹುಲಿ *read* ಹುಲಿ 1.

ಪುಱ puṟa. 1. *For* ಹುಱ *read* ಹುಱ 1.

ಪೂರ್ಣ pûrṇa. *For* ಹೂರಣ *read* ಹೂರಣ 2.

ಪೆಡೆ pĕḍĕ. *Read:* = ಹೆಡೆ 1.

ಪೆಣ pĕṇa. *Read:* = ಹೆಣ 1.

ಪೆತ್ತು pĕttu. *Read:* = ಹೆತ್ತು 1 and 2.

ಪೆರೆ pĕrĕ. *For* ಹೆರೆ *read* ಹೆರೆ 2.

ಪೆಱ್ pĕṟ. ಪೆಱು. 1. *For* ಉಪಲಬಿ *read* ಉಪಲಬ್ಧಿ.

ಪೆಱೆ pĕṟĕ. *Read:* = ಹೆಱೆ 2.

ಪೆರ್ pĕr. 1. *For* ಹೆಗ *read* ಹೆಗ 1, *and for* ಹೆಮ *read* ಹೆಮ 1.

ಪೆರ್ಚುಗೆ pĕrcugĕ. 1. *For* ಹೆಚ್ಚಿಗೆ *read* ಹೆಚ್ಚಿಗೆ 1.

ಪೊಟ್ಟೆ pŏṭṭĕ. 2. *For* ಹೊಟ್ಟೆ *read* ಹೊಟ್ಟೆ 3.

ಪೊಡೆ pŏḍĕ. 1. *For* ಹೊಡೆ *read* ಹೊಡೆ 1.

ಪೊತ್ತಿಯ pŏttiya. *For* (ಪೊತ್ತಿ 1?) *read* (ಪೊತ್ತಿ?)

ಪೊತ್ತು pŏttu. 4. *Read:* = ಹೊತ್ತು 5.

ಪೊದೆ pŏdĕ. 1. *For* ಹೊದೆ *read* ಹೊದೆ 1.

ಪೊದ್ದಿಸು pŏddisu. *Read:* = ಹೊದ್ದಿಸು 1.

ಪೊನ್ pŏn. *For* ಹೊಮ *read* ಹೊಮ 1.

ಪೊಯ್ಲು pŏylu. *For* ಹೊಯಿಲು *read* ಹೊಯಿಲು 2

ಪೊರೆ pŏrĕ. 3. *For* ಪಂಚಪಟ್ಟೆರೆ *read* ಪಂಚಪಟ್ಟೆರೆ.

ಪೊಱ pŏṟa. 2. — ಪೊಱಮಡು. *Add:* (The form of ಪೊಱ ಮ್ಡು has been only presumed from ಪೊಱಮಟ್ಟು).

ಪೊಱಿಸು pŏṟisu. *Dele* to lade, to load.

ಪೊಲ್ pŏl. 1. *Dele* ಹೊಲೆ 1.

ಪೊಲ pŏla. *For* ಹೊಲ *read* ಹೊಲ 3.

ಪೊಲೆ pŏlĕ. *Read:* = ಹೊಲೆ.

ಪೊಲ್ಲ pŏlla. *Read:* = ಹೊಲ್ಲ 1.

ಪೊಸ pŏsa. *Read:* = ಹೊಸ 1.

ಪೊಸತು (pŏsa-atu). 1. *For* ಹೊಸತು *read* ಹೊಸತು 1, *and for* ಹೊಸ್ತು *read* ಹೊಸ್ತು 1.

ಪೊಳೆ pŏḷĕ. 1. *Read:* = ಹೊಳೆ 1.

ಪೊಳ್ಳು pŏḷḷu. *Read:* = ಹೊಳ್ಳು 1.

ಪೋರ್ pôr. 2. *Dele* ಹೋರು 2.

ಪೋಲಿಕೆ pôlikĕ. *For* ಹೋಲಿಗೆ *read* ಹೋಲಿಗೆ 1.

ಪೋಳಿಗೆ pôḷigĕ. *Read:* = ಹೋಲಿಗೆ 1.

ಪ್ರಸೇವ pra-sêva. *For* Nr. 2, *read* No. 2.

ಪ್ರಹೇಲಿಕೆ pra-hêlikĕ. *For* ಪ್ರಬಸ್ಲಿಕೆ *read* ಪ್ರಬ್ಸಲಿಕೆ.

ಪ್ರಾಣ pra-aṇa. *For* ಹರಣ *read* ಹರಣ 2.

ಬಕ್ಕುಡೆ bakkuḍĕ, *Read:* = ಬಕ್ಕುಡಿ 2.

ಬಗರಿ bagari. *For* = ಬುಗರಿ 1 *read* = ಬುಗರಿ.

ಬಡ baḍa. 2. s. ಬಡ ದಾಸಿ *for* ತಳವಾರಿ *read* ತಳವಾರ.

ಬಡಿ baḍi. 4. *For* ಬರಿ 2 *read* ಬರಿ 1.

ಬಣಮ್ಬೆ baṇambĕ. *Before* ಬಣವೆ *put* =

ಬಡನೆ baḍanĕ. 1. *For* ಬೊಗರು *read* ಬೊಗರು.

ಬಡಲ್ baḍal. *For* ಹನ್ನೆರಡು ಮೈಲುಗಳ *read* ಹನ್ನೆರಡು ಮೈಲು ಗಳ.

ಬದ್ದಿಗ baddiga. *Dele* See ನಿರಿವದ್ದಿಗ s. Additions.

ಬನ್ದಿ bandi. 1. *For* ಬನೀವಾನ *read* ಬನ್ದಿವಾನ, *and for* ಬನ್ದಿ ವಿಡಿ *read* ಬನ್ದಿವಿಡಿ.

ಬರ್ bar. 1. *Put a full stop after* to suffice for, *and for* ಬನ್ದಿತು *read* ಬನ್ದಿತು.

ಬರೆ barĕ. 1. *For* (ಶ್ಬರಿರಾಜ 201) *read* (ಶಬ್ದಮಣಿ 201).

ಬಱಿಟಿ baṟaṭi. *For* ಪೂಸೆ ದಿನದಂತಪ್ಪಡೋಳ್ *read* ಪೂಸೆ ದಿನದಂ ತಪ್ಪಡೋಳ್.

ಬರ್ಬೂರ barbûra. *For* ಬಬ್ಬೂಲ 1 *read* ಬಬ್ಬೂಲ.

ಬಸುಱ್ basuṟ. s. ಬಸುಱು ಸಿಱ್ *for* ಸಿಸ ಬಸುಱು *read* ಸಿಸು ಬಸುಱು.

ಬಹ baha. *For* ಮೊದಲಿನ ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು *read* ಮೊದಲಿನ ಕತ್ತಲೆ ಯನ್ನು.

ಬಹಳ bahaḷa. *Read:* See Nr. s. ಬಹ್ಳ.

ಬಳೆ baḷĕ. *For* ಬಳೆಗಳ್ ಗುಲ್ಲುಲ್ಲೆನೆ *read* ಬಳೆಗಳ್ ಗುಲ್ಲುಲ್ಲೆನೆ

ಬಳ್ಳಿ baḷḷi. *Add:* 2, a series (in algebra, Mar. 20.); a series of the simple and compound letters of the alphabet (B. Ankalipi 18, seq.; B. 1, 17).

Digitized by Google

ಬಳ್ bal̤. *For* ಬಾಳ್ಗೆ ಬಾಳ್ವಿಡನಿತಿಲ್ಲದ *read* ಬಾಳ್ಗೆ ? ಬಾಳ್ವಿಡನಿತಿಲ್ಲದ (*i. e.* ಬಾಳ್ವಿಡೆ ಇನಿತು ಇಲ್ಲದ).

ಬಳ bal̤a. 1. *For* = ಬಡ್ 2, etc. *read:* = ಬಡ್ 1, etc.

ಬಳಿ bal̤i. 1. *Read:* = (ಬದಿ 2), ಬಲಿ 2, ಬದಿ 1, ಬಯಿ 1.

ಬಳಿ bal̤i. 2. *Read:* = ಬರಿ 2, ಬಲಿ 3, ಬಜ್ಜೆ, ಬಟ್ಟು.

ಬಳು bal̤u. 1. *Read:* = ಬಡ್ 1, etc.

ಬಾಕಲು bâkalu. *Read:* = ಹಕ್ಕಲು 1.

ಬಾಚಲ bâcala. *Put dash after it.*

ಬಾಚಿಗ bâciga. *For* ಬಾಸಿಗ *read* ಬಾಸಿಗ 2.

ಬಾದಿ bâdi. 2. *For* ಹೆಣ *read* ಹೆಣ 1.

ಬಾನೆ bânĕ. *For* s. ಬಡ್ಯೊಡಲ *read* s. ಬಡ್ಯೊಡಲು.

ಬಾಲ bâla. *For* ತನ್ನ ಪಾಳತಕ್ಕೆ *read* ತನ್ನ ಹಾಡ್ತಕ್ಕೆ.

ಬಾಸೆಗ bâsĕ-ga. *For* ಬಾಸಿಗ *read* ಬಾಸಿಗ 2.

ಬಾಳ್ bâl̤. 2. *For* ಬಾಳ್ವಿಡನಿತಿಲ್ಲದ *read* ಬಾಳ್ವಿಡನಿತಿಲ್ಲದ (*i. e.* ಬಾಳ್ವಿಡೆ ಇನಿತು ಇಲ್ಲದ).

ಬಿಗಿ bigi. 3. *Put* ಬಿಗಿ ಮಾಡು *before* ಬಿಗಿಯಾಗು.

ಬಿಗಿತು bigitu. *For* ಬಿಗಿ *read* ಬಿಗಿ 1.

ಬಿಚ್ಚು biččn. 1. *For* ಬಚ್ಚ ಹೇಳು *read* ಬಿಚ್ಚಿ ಹೇಳು.

ಬಿದ್ದುನ bidduna. *Read:* = ಬಿದ್ದಿನ 1.

ಬರಹಿ barahi. (*after* ಬಿರಹ p. 1120). *For it read* ಬಿರಹಿ.

ಬೀಲ್ bil̤. ಬೀಲು. 2. *Dele* See Prv. s. ತಾನು.

ಬೀಲ್ bil̤. ಬೀಲು. 3. *For* Abh. 7, after 84, *read* Abh. P. 7, after 84.

ಬುಗಡಿ bugadi. *For* See Prvs. s. ದಗಡ and ಬೇಗಡೆ 1 *read* See Prv. s. ಬೇಗಡೆ 1.

ಬುಡ buda. *For* ಸವಿಯೊನೆ *read* ಸವಿಯೊನ್ದೇ.

ಬೃನ್ದ brinda. *For* ಬಿನ *read* ಬಿನ್ದ.

ಬೆಚ್ಚಳಿಸು bĕččal̤isu. *Put a comma after* transitive.

ಬೆಚ್ಚು bĕččn. 2. *Read:* a scare-crow.

ಬೆಟ್ಟ bĕṭṭa. 1. *For* ಗ್ರಾವೆ *read* ಗ್ರಾವ.

ಬೆಡಗು bĕdagu. *For* ಬೀಳದೆ *read* ಬೀಡಿದೆ.

ಬೆರ್ಚು bĕrču. 1. *For* ಅಂಜಿಮೆ *read* ಅಂಜಿಮೆ.

ಬೆಸೆ bĕsĕ. 1. *Dele* See *before* ಬೇಗಡೆವೆಸೆ, *and put* ಬೇಗಡೆವೆಸೆ *under No. 1 just after* ಪೊಮ್ಬೆಸೆ.

ಬೇಡ bêda. 1. *Dele* ಮ್ಲೇಚ್ಛ *after* J. 28, 52.

ಬೇಳ್ bêl̤. 3. *For* ವೆಡ್ಯಾಟ್ಟಾಳ *read* ವೆಡ್ಯಾಟ್ಟಾಳ.

ಬೊಕ್ಕೆ bŏkkĕ. 1. *For* ಹಣೇ *read* ಹಣ್ಣೇ.

ಬೊಗುಳು bŏgul̤u. 1. *For* ಬೊಗಳು *read* ಬೊಗಳು 1.

ಭಕ್ತಸಿಕ್ಥಕ bhakta-sikthaka. *For* A lump or *read* A lump of.

ಭಾಗಿನೇಯ bhâginêya. *For* (fr. ಭಾಗಿನಿ) *read* (fr. ಭಗಿನಿ).

ಭಾವ bhâva. 1. *For* ಭಾವ ಮಯ್ದುನ್ದರು. = ಬಾವ ಮಯ್ದುನ್ದಿರು *read* ಭಾವಮಯ್ದುನ್ದರು. = ಬಾವಮಯ್ದುನ್ದರು.

ಭೂತಸಂಜ್ಞೆ. *Read:* bhûta-sanjñĕ.

ಭೂಭುಜ bhûbhuja. *For* ಭೂಭೂಜ್ *read* ಭೂಭುಜ್.

ಭೃಂಗ bhringa. *The last two numbers ought to be* 9, *and* 10,.

ಮಖ್ತೇಸರ makhtêsara. *For* = ಮೊಕ್ತೇಸರ, etc. *read* = ಮೊಕ್ತೇಸರ.

ಮಗುಳ್ magul̤. *For* see Nr. s. ಮರಳ್ *read* see Nr. s. ಮರುಳು 1.

ಮಂಜಿ manji. 2. *For* ಮರುಗು 2 *read* ಮರುಗು.

ಮಡಿಗೆ madigĕ. 1. *Dele* (= ಮಣ್ಣಿಗೆ?).

ಮಣಲ್ maṇal. *For* ಮರಲ್, ಮಲರ್ *read* ಮರಲ್ 2, ಮಲರ್ 2.

ಮಣ್ಡಲಿ mandali. Put *a particular kind of snake* in common type.

ಮತ್ಸ್ಯಕೇಶ್ವರ. *For* matyaka-îśvara *read* matsyaka-îśvara.

ಮದು madu. *For* Prv. s. ಮದುವೆ *read* Prvs. s. ಮದುವೆ and ಮದುವೆಪ್ಪರ.

ಮಧು madhu. *Read:* = ಮದು 1.

ಮನ mana. 2. s. ಮನವೊಲಿ, *for* -ಬಲಿ *read* -ಒಲಿ.

ಮಯ್ಮೆ maymĕ. *For* (= ಮಯ್ಮ) *read* (= ಮಯ್ಯು).

ಮರೆ marĕ. *Put* ಹಿಂದಣ ಮರೇ ವ್ಯಗ (ರಾಮ 170) *before* ಮರೆಯ ಅವಗು.

ಮಲ mala. 3. *Put a full stop after* ಮಲದನ್ದೆ *instead of the comma.*

ಮಲಗು malagu. 1. *For* ವ್ರತದ ವಶದಿನ *read* ವ್ರತದ ವಶದಿನ್ದ.

ಮಲ್ಲಳಿ mallal̤i. *For* ಅಲರ್ *read* ಅಳಲ್.

ಮಸಿ masi. *For* Bp. 1, 14 *read* Bp. 44, 1.

ಮಸುಳು masul̤u. *Put a full stop after* P. p. ಮಸುಳಿ.

ಮಸ್ಕು masku. *For* ಮಸಕ *read* ಮಸಕ 2.

ಮಹರಾಜ maha-râja. *For* ಮಹಾರಾಜ *read* ಮಹಾರಾಜ.

ಮಹಾಶೇಷ mahâ-śêsha. *For* ಧರಣೀನ್ದ *read* ಧರಣೀನ್ದ್ರ, *and dele the comma after* ಪೊತ್ತಿರುವವನಾದರೆ.

ಮಾಂಸಲ mâmsala. *For browny, read brawny.*

ಮಾಜು mâju. 1. *For* to, conceal *read* to conceal, *and for* M, ಮಾಯು *read* M. ಮಾಯು.

ಮಾನಸಿ mânasi. *Put a semicolon after* with a mind, *and dele the semicolon after* (Tbh. of ಮಾನುಷಿ).

ಮಾನ್ಯ mânya. *For* ಬರ್ರಿಯುವ ಮಾನ್ಯ *read* ಬರೆಯುವ ಮಾನ್ಯ.

ಮಾರಿ mâri. *For* ಮುಡುಗು- *read* ಮುಡುಕು-.

ಮಾರ್ಜನಿ mârjani. *For* ಸ- *read* ಸಮ್-.

ಮಾರ್ಮ mârma. *For* (ಮಾರ್ಪ) *read* (ಮಾರ್ಪ).

ಮಾಲಿದಿ mâlidi. *For* ಜೂರು *read* ಚೂರು.

ಮಾವಟಿಗ. *For* mâ-v-âṭiga *read* mâ-v-aṭiga.

ಮಾಸಾರ್ಧ mâsa-ardha. *For* ಹದಿನಯು *read* ಹದಿನಯ್ದು.

ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯೆ mâhâtmyĕ. *Read:* = ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ.

ಮಾಳ mâl̤a. 1. *Read:* (= ಮಹಳ 1? Mhr. ಮಾಳ, a loft).

ಮಾಳಿಗೆ mâl̤igĕ. *For* ಕುಮ್ಬೇ ಮೇಲೆ *read* ಕುಮ್ಬೇ ಮೇಲೆ.

ಮಿಂಚು minču. 2. *For* ಕೆಯ್ದೀವಿಗೆಯೋಲ್ *read* ಕೆಯ್ದೀವಿಗೆ ವೋಲ್.

ಮಿಟ್ಟೆ miṭṭĕ. 2. *For* or jutting out (T.) *read* or jutting out (Tĕ.).

ಮಿನು minu. *For* ಮಿನು ಮಿನುಪು. Great sparkling, etc. etc. *read* ಮಿನು ಮಿನುಗು. To shine brightly. Present relative participle ಮಿನು ಮಿನುವ (*cf.* ಮಿಸುಪು). ಮಿನು ಮಿನುವ ಯೋಗವಟ್ಟಿಗೆ (Kk. 33).

ಮಿಸುಗು misugu. 1. *For* ಮಿಸುಗುವ ಅಬು *read* ಮಿಸುಗುವ ಅಬಿಂ.

ಮುಗಿಲ್ mugil. *For* ಮುಗಿಲೊಡು *read* ಮುಗಿಲೊಡ್ಡು.

ಮುಗುಳ್ mugul̤. *For* ಪಿಟಕ 384 *read* ಪಿಟಕ Mr. 384, *and for* ಸ್ಮಿತ, Hlâ. *read* ಸ್ಮಿತ Hlâ.

ಮುಂಗುಲಿ munguli. *For* 24. 34 *read* 24, 34.

ಮುಚ್ಚಳ muččal̤a. *For* s. ಉತ್ಪುಟ *read* s. ಕರಟೋನ.

ಮುಚ್ಚು muččn. 2. *For* Ram. *read* Râm.

Digitized by Google

ಮುಚ್ಚುಱು muččuṟu. *For* Śmd. 2 *read* Śmd. II.

ಮುಟ್ಟು muṭṭu. 1. *For* Bp. 21, 10 *read* Bp. 21, 20, *and for* ಮುಟ್ಟು. = ಮುಟ್ಟಿ *read* ಮುಟ್ಟು. = ಮುಟ್ಟಿ.

ಮುಟ್ಟು muṭṭu. 4. *Read:* (= ಮೋಟು No. 4).

ಮುಡಿ muḍi. 2. *The* ಮುಡಿಗಟ್ಟು *put to* ಮುಡಿ ಕಟ್ಟು 1 *is to be put to* ಮುಡಿಕಟ್ಟು 2; *and for* ಮುಡಿಬಳಿ. = ಮುಡಿ 3 *read* ಮುಡಿಬಳಿ. = ಮುಡಿ No. 4.

ಮುಣ್ಡಾಸ muṇḍâsa. *For* 5. 123 *read* 5, 123.

ಮುಣ್ಡು muṇḍu. *For* ಪ್ಲವ ಎನು *read* ಪ್ಲವ ಎನ್ನು.

ಮುಣ್ಡೆ muṇḍĕ. *For* s. ಮೂಡ 1 *read* s. ಮೂಡ.

ಮುತ್ತು muttu. 1. *For* ಮುಕ್ಕುಱ್ *read* ಮುಕ್ಕುಱ್ಕು.

ಮುತ್ತು muttu. *For* ತೊತಿಗೆ ಯಾಳೆ *read* ತೊತ್ತಿಗೆ ಯಾಳೆ.

ಮುದಿಷ್ಟ mudishṭa. (?). *For* ಕಿಮುಕಸಾಲೆ *read* ಕಿಮುಕುಸಾಲೆ.

ಮುದ್ದತು muddatu. *For* Čb. 9, 68 *read* Čb. 9. 68.

ಮುದ್ದೆ muddĕ. *For* ಮದ್ಯ ಮಾಡವದಕ್ಕೆ *read* ಮದ್ಯ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ.

ಮುದ್ರೆ mudrĕ. *For* ಮುದ್ರೆಯುಂಗುರ *read* ಮುದ್ರೆಯುಂಗುರ.

ಮುನ್ mun. 1. *For* ete. *read* etc.

ಮುನಿ muni. 1. *For* ಇದಿದೆಯುಲಿರ್ದು *read* ಇರ್ದದೆಯುಲಿರ್ದು.

ಮುನಿ muni. 2. *For* ಮುಟ್ಟರೆ *read* ಮುಟ್ಟಿದರೆ.

ಮುನ್ತು muntu. s. ಮುನ್ತೆ No. 2, *for* Sp. s. ಸವಿಮಾತು *read* Sp. after No. 3.

ಮುನ್ದು mundu. 2. s. ಮುನ್ದುವರಿ *for* B. 5, 385 *read* B. 5, 285; s. ಮುನ್ದೂಟ *for* for cart *read* for a cart; s. ಮುನ್ದೆ *for* ಅಗ್ರತಿ *read* ಅಗ್ರತಃ, *and for* ಮನರಕ್ಕೈಲಂ *read* ಮುನ್ದರಕ್ಕೈಲಂ.

ಮುನ್ದೆ mundĕ. 1. *For* ಮುನ್ದು 1 *read* ಮುನ್ದು 2.

ಮುನ್ನ munna. *For* ನಿಜಯಂ ಜಗಳ *read* ನಿಜಯಮಂ ಜಗಳ.

ಮುಮ್ mum. 1. *For* ಮುಮ್ಮಾಱು 3, ಮುಮ್ 2 *read* ಮುಮ್ಮಾಱು s. ಮುಮ್ 2.

ಮುರಜ muraja. *For* one of vičchittičitras *read* one of the vičchittičitras.

ಮುರಿ muri. 1. *For* ಜಷ್ಟಗ *read* ಜಟ್ಟಗ.

ಮುರಿ muri. 3. *For* on wrist *read* on the wrist.

ಮುರುದಾಸಿಂಗಿ murudâ-siṅgi. *For* it *read* ಮುರುದಾರಸಿಂಗಿ murudâra-siṅgi.

ಮುರುವು muruvu. *For* (Prvs.) *read* (Prv.).

ಮುಱವ muṟava. *For* ತಾಳೆ ಹಣ್ಣು *read* ತಾಳೆಹಣ್ಣು.

ಮುಱಿಸು muṟisu. *For* ಜೂಱು ಜೂಱು *read* ಜೂರು ಜೂರು.

ಮುಱುಕು muṟuku. 1. *For* ಜೂಱುಗಳು ಛತ್ರ, ಶಕಲ, ಖಣ್ಡ, ಅರ್ಥ Si. 32) *read* ಜೂರುಗಳು (ಛತ್ರ, ಶಕಲ, ಖಣ್ಡ, ಅರ್ಥ Si. 32).

ಮುಲುಕು muluku. 1. *For* ಮುಱಿಕಿಲ್ 2 *read cf.* ಮುಱ್ಕಿಲ್ 2.

ಮುಸುಕಿ musuki. *Put it in small type.*

ಮುಸುಗು musugu. *For* Sarvabhûshaṇa *read* Sarpabhûshaṇa.

ಮುಸುಟೆ musuṭĕ. *Put* (*before* ಜುಕ್ಸಗನ್ದೆ.

ಮುಸ್ತೈದು mustaidu. *For* ಮಾಡಿದು *read* ಮಾಡಿದ್ದು.

ಮುಳ್ಳು muḷḷu. *For* ಮುಳ್ಳವಕ್ಷಿ *read* ಮುಳ್ಳ ಪಕ್ಷಿ, *and for* ಮುಳ್ಳುಹನಿ *read* ಮುಳ್ಳುಹನ್ದಿ.

ಮುೞುಕ muḻuka. *For* ಮುೞಕ *read* ಮುೞಿಕ.

ಮುೞುಗು muḻugu. 1 *For* 52, 15. 7 *read* 52, 15. 17.

ಮೂ mû. 1. s. ಮೂಗೋಱು *for* ಮುಕ್ಕುಪೆ *read* ಮುಕ್ಕುಪ್ಪೆ; s. ಮೂಜಗ *for* ಮೂಜದೊಡೆಯ *read* ಮೂಜಗದೊಡೆಯ; s. ಮೂವಡಿ *for* ಬಕಾರಿಯಂ *read* ಬಕಾರಿಯುಂ, *and* s. ಮೂವಡಸು *for* -ಪಡಿಸು *read* -ಮಡಿಸು.

ಮೂಗತನ mûgatana. *Dele the* — .

ಮೂಡಿ mûḍi. *For* ಮೂಡೆ 1 *read* ಮುಡಿ.

ಮೂಡು mûḍu. 2. *For* ಮೂಡೆ 1 *read* ಮೂಡೆ.

ಮೂಱು mûṟu. *Read:* ಮೂಱಿನ (Čb. v. 3:6); s. ಮೂಱೆಡೆ *for cf.* ಮೂಱು ಎಡೆ *read cf.* ಮೂಱೆಡೆ; *put* ಮೂಱುಕಟ್ಟು *before* ಮೂಱು ಕಟ್ಟು; *and for* ಮೂಱಿಲಿಗನ್ನೆ. -ಎಲಿ- *read* ಮೂಱಿಲಿಗನ್ನೆ. -ಎಲಿ-ಕನ್ನೆ.

ಮೂರ್ಛೆ mûrchĕ. *For* ಮೂರ್ಛಾ *read* ಮೂರ್ಛಾ.

ಮೂಲವ್ಯಾಧಿ mûla-vyâdhi. *For* ಅರ್ಶಸ *read* ಅರ್ಶಸ್.

ಮೃದು mṛidu. *Put a coma after* ಮೆದು.

ಮೆಕ್ಕಾ. *For* mĕkkâ *read* mĕkkâ.

ಮೆಚ್ಚು meččᴜ. 3. *For* Bhn. 58. ಮೆಚ್ಚಿ *read* Bh. 58. ಮೆಚ್ಚಿ.

ಮೆಟ್ಟು meṭṭu. 2. *For* Grj. 10, after 82, 10. 85 *read* Grj. 10, after 82; 10, 85.

ಮೆತ್ತು mĕttu. *Put* to cover *in big type.*

ಮೆದಳು. *For* mâdaḷu *read* mĕdaḷu.

ಮೆಯ್ mĕy. ಮೆಯ್ಯ ಹಾಕಲಿನ್ದು *read* ಮೆಯ್ಯ ಹಾಕಲಿನ್ದು.

ಮೆಱವಣಿಗೆ. *For* **mĕra-vaṅge** *read* **mĕra-vaṇige.**

ಮೆಱೆ mĕṟĕ. 1. *For* ಮೆಱಗು ಸುಮ್ಮನೆ *read* ಮೆಱಗು ಸುಮ್ಮನೆ.

ಮೆಲ್ mĕl. 1. *For* ಮೆಲ್ಲನೆಲು *read* ಮೆಲ್ಲನಲು.

ಮೆಲ್ mĕl. *Dele the full stop after* sweet sound, *and* s. ಮೆಲ್ವಾಸು *take* J. *and put it before* 11. 24.

ಮೆಲ್ಲನೆ mĕl-anĕ 1. *For* ಪೊರಪೊಣ್ಮುವುದು *read* ಪೊರ ಪೊಣ್ಮುವುದು, *and for* 57. 75. 82 *read* 57, 75. 82.

ಮೆಲ್ಲು mĕllu. *For* ಮೆಲ್ *read* ಮೆಲ್ 1.

ಮೆಳೆ mĕḷĕ. *For* ಉಟ್ಟಿಪ್ಪಮಾಗಲು *read* ಉಟ್ಟಿಪ್ಪದಾಗಲು *and dele the comma after* ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ.

ಮೆಲಸು mĕlasu. *For* ಕರ *read* ಕರ.

ಮೇಗು mêgu. *For* ಮೇಲ್ 1 *read* ಮೇಲ್.

ಮೇಟಿ. *For* mêṭi *read* mêṭi; *and put a semicol[illegible]*

ಮೇಥಿ mêthi. *For* ಮೆಟಿ *read* ಮೆಂತೆ.

ಮೇಣ mêṇa. *For* Bees, wax *read* Bees-wax.

ಮೇದಿನೀಶ. *For* mêdini-îsa *read* mêdinî-îśa.

ಮೇದಿನೀಶ್ವರ *For* mêdini-îśvara *read* mêdinî-îśvara.

ಮೇಧ್ಯ mêdhya. *For* fresh *read* free.

ಮೇಲ್ mêl. *For* ಕೆಳಗಣ ನೋಡುವದು ಅನಿಲ *read* ಕೆಳಗಣ ನೋಡುವುದು ಅನಿಲಂ, *for* ಗೋಪುರ ದೊಟ್ಟ *read* ಗೋಪುರ ದಟ್ಟ, *and* (s. ಮೇಲ್ತರ) *for* B. 162 *read* B. 4. 162.

ಮೇಲು mêlu. s. ಮೇಲುಗುಡಿ *dele* -ಕುಡಿ *for* [illegible] *not* ಕುಡಿ, *means* "banner" *in* K.).

ಮೇಲುದು mêl-udu. *Put* the end of a female's garment that is laid over or covers the breast *in big type.*

ಮೇಳಮ್ಬ mêḷamba. *After* ಬವರ, etc. *put a comma.*

ಮೊಗ mŏga. *For* Sarvabhûśana *put* Sarpabhûshaṇa *for* ಮೊಗ ಚಟ್ಲಸು. = ಮೊಗ ಸಿಣ್ಡಿಸು *read* ಮೊಗ ಚಟ್ಲಿಸು. = ಮೊಗ ಸಿಣ್ಡಿಸು, *and for* ಮೊಗಮ್ಮುಗು *read* ಮೊಗಮ್ಮುಗು.

ಮೊಗೆ mŏgĕ. 1. *Dele cf.* ಮುಗಿ 2.

ಮೊಟ್ಟೆ mŏṭṭĕ. *At the end dele* See Bp. 21, 15; 22. 1.

ಮೊಣ್ಡು mŏṇḍu. *For* ಮೊಟ್ಟ 1 *read* ಮೊಟ್ಟೆ 1.

Digitized by Google

ಮೋಣ್ಡು mōṇḍu. *For* ಮೊಣ್ಡು ಕೆಯ್. = ಮೊಣ್ಡ ಕೆಯ್ಯಿ *read* ಮೊಣ್ಡುಕೆಯ್. = ಮೊಣ್ಡಕೆಯಿ.

ಮೊತ್ತ mŏtta. 1. *Put a comma before* ಶ್ರೇಣಿಕೆ ; *for* Tĕ. ವೊತ್ತ, bulk, lump *read* T. ಮೊತ್ತ, bulk, lump, *and for* ಮುಟುದು *read* ಮುಟುದು.

ಮೊದಲ್ mŏdal. *For* ಅರಮನೆ ದೇಗುಲಂಗಳಂ ಪ್ರಸಾದ ಎಮ್ಬುದು *read* ಅರಮನೆ ದೇಗುಲಂಗಳಂ ಪ್ರಾಸಾದ ಎಮ್ಬುದು.

ಮೊದಲು mŏdalu. *For* ಅನ್ದಿನ ದಿವಸ ಮೊದಲ್ಗೊಂಡು *read* ಅನ್ದಿನ ದಿವಸ ಮೊದಲು ಗೊಣ್ಡು.

ಮೊರೆ mŏrĕ. 1. *For* ಮೊರವದವುದೆ *read* ಮೊರವ ದವುಡೆ.

ಮೊಸರ್ mŏsar. *For* (ಆಮಿಕ್ಷೆ, ಒಡೆ, ಒಟಳ) *read* (ಆಮಿಕ್ಷೆ, ಒಡೆ, ವಟಳ).

ಮೊಳ mŏḷa. *For* ಮೊಳ 1 *read* ಮೊಳ.

ಮೊಳಗು mŏḷagu. 1. *For* M. ಮುಟಙ್ಙು *read* M. ಮುಟಙ್ಙು.

ಮೋಕ್ಷ mōksha. *For existance read existence.*

ಮೋಚೆ mōčĕ. *Read:* (Musa sapientum Roxb.).

ಮೋಪು mōpu. *Dele the full stop before* firmness *and put a semicolon instead of it.*

ಮೋಸುಗಾಱ mōsu-gāṟa. *Read:* (G. 174. 229).

ಮೋಹ mōha. *The second No. 2 ought to be No. 3; and for* to becomo full of affection *read* to become full of affection.

ಮೋಹಿತ mōhita. *Put a comma after* deluded.

ಮೌಂಜಿ. *For* maunji *read* mauṅji.

ಯ್ y. *Put a semicolon after* ಯಮುಲ = ಜವಳ್.

ಯಕ್ಕ yakka. *For* ಎಕ್ಕ ಹುಟ್ಟಿಸು *read* ಯಕ್ಕ ಹುಟ್ಟಿಸು.

ಯಜಮಾನ yajamâna. *For* Feminine *read* Feminine.

ಯಜುರ್ವೇದ. *For* yajur-vêda *read* yajus-vêda.

ಯತ್ಕಿಂಚಿತ. *Dele the comma after* yat-kiṅčita *and put a full stop in its stead.*

ಯಥಾಶಕ್ತಿಸಾಗಮಾನ yathâśakti-sâgamâna. *Dele the full stop after* sâgamâna; *and dele the* (*after* on the pile, *and put a comma in its stead.*

ಯದುನೃಪಾಲ. *For* yadn-nṛipâla *read* yadu-nṛipâla.

ಯದೃಚ್ಛೆ yad-ṛiččhĕ. *For* ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆ *read* ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆ.

ಯಭನ yabhana. *Put a full stop before the parenthesis.*

ಯಭಸ್ವ yabhasva. *Read:* Know carnally! (My.).

ಯವೆ yavĕ. *For* ಯವೆ ಗೋಧಿ *read* ಯವೆ ಗೋದಿ.

ಯಷ್ಟಿಕೆ yashṭikĕ. *For* ಏ- *read* ಏಕ-.

ಯಾಕೆ yâkĕ. *Dele* My.;

ಯಾತ yâta. *Put* (*after goad; and for* ಒಡುವುದು *read* ಒಡೆವುದು.

ಯಾದಸಾಮ್ನಾಥ. *For* yadasâm-nâtha *read* yâdasâm-nâtha, *and for* sea-animal *read* sea-animals.

ಯಾದಸಾಮ್ಪತಿ. *For* yadasâm-pati *read* yâdasâm-pati.

ಯೆಂಗಿ. *For* yengi *read* yĕngi.

ಯೆಸನ. *For* yesana *read* yĕsana.

ಯೇರಣಿಗ *For* **yĕraṇiga** *read* **yêraṇiga.**

ರಕ್ಷಣ rakshaṇa. *For* ಸಾಕು 2 *read* ಸಾಕು 1.

ರಂಗಭೂಮಿ raṅga-bhûmi. *For* ನೈಪಥ್ಯ *read* ನೈಪಥ್ಯ.

ರಂಗವಲಿ raṅga-vali. *For* ಮಾಸರಂ *read* ಮಾಸರಮ್.

ರಜತಾಚಲ rajata-ačala. *Dele* =.

ರಜನೀಸಂಚರ. *For* ralant-sañčara *read* rajant-sañčara.

ರಂಜಿಸು rañjisu. *For* the passions of feelings *read* the passions or feelings.

ರದ್ದಿ raḍḍi. *For* ಇರಟಿ *read* ಇರಟ್ಟಿ.

ರಣ್ಡೆ raṇḍĕ. *For* ಒಣ್ಡೆವೊಡೆಯ ಒಹುದು *read* ಒಣ್ಡೆ ಒಡೆಯ ಒಹುದು.

ರತೋತ್ಕಣ್ಠೆ rata-utkaṇṭhĕ. *For* 64 *read* 54.

ರಮಣ ramaṇa. *For* ರಮಣೀಯಚ *read* ರಾಮಣೀಯಕ.

ರಮ್ಪಿಗೆ rampigĕ. *For* ಅಜ 2 *read* ಅಜ 3.

ರವಳಿ ravaḷi. *For cf.* ರಪ್ಪ *read cf.* ರಮ್ಪ.

ರವುಡಿ ravuḍi. *Dele it.*

ರವೆ ravĕ. *Read:* Tŏ. ರವೆ, ಐವೆ.

ರಸದಾಳಿ rasa-dâḷi. *Put* ರಸದಾಳಿಕಬ್ಬು *before* ರಸದಾಳಿಗವುೞ.

ರಸವತಿ. *For* rasavati *read* rasa-vati.

ರಸಸಿನ್ದೂರ rasa-sindûra. *For* cinnabara *read* cinnabar.

ರಾಕ್ಷಸ râkshasa. *For* rapo *read* rape.

ರಾಘವ râghava. *For* Č̌h. 56 *read* Čh. v. 56.

ರಾಜವೀಜಿ. *For* râjavîji *read* râja-vîji.

ರಾಜಿ râji. 1. *For A strip read: A stripe.*

ರಾಟಣ râṭaṇa. *Read:* a water-wheel.

ರಾತ್ರಿಕಾಲ *For* râtrikâla *read* râtri-kâla.

ರಾಧಾಸುತ. *For* radhâ-suta *read* râdhâ-suta.

ರಾಮೇಶ್ವರ. *For* râmêśvara *read* râma-îśvara.

ರುಚಿ ruči. *Correct the irregularities in the leading numbers.*

ರುಚಿಕರ ruči-kara. *For* No. 6 *read* No. 5.

ರುಹ ruha. *Dele* ರಸಾಲ-.

ರೂಢಿ rûḍhi. *For* Kâvy. VI, 1 *read* Kâvy. V, 1.

ರೂಪ rûpa. *For* ರೂಪುವ್ಮೆಟ್ *read* ರೂಪವ್ಮೆಟ್.

ರೋಮಿ rômi. *For* ಚಮರೀಮೃಗ *read* ಚಮರಿಮೃಗ.

ರೌಕುಳ raukuḷa. *Dele the semicolon after* J. 27, 7, *and put a comma in its stead.*

ಱ್ ṟ. *For* ಱೂಢ *read* ಱೂಧ, *and for* ಱಣ 2 *read* ಱಣ.

ಱಾಟಾಳ ṟâṭâḷa. *Dele the comma after* ಘಟಿಯನ್ತ್ರ.

ಲಕಡಿ lakaḍi. *For* Mr. *read* Mhr.

ಲಕ್ಕಿ lakki. *Put a semicolon after* o. r. ಲೊಕ್ಕಿ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀಲೋಲ. *For* laksmî-lôla *read* lakshmî-lôla.

ಲಗಳಿ lagaḷi. *Dele it.*

ಲತಿಕಾಗೃಹ latikâ-gṛiha. *Put a full stop after* = ಲತಾಗೃಹ.

ಲತೆ latĕ. *For* Śmd. 89 *read* Śm. 89, *and for* Śmd. 83 *read* Śm. 83.

ಲಮ್ಬಳ. *For* lambaḷa. 1. *read* lambaḷa. 1.

ಲಯ laya. *Dele*) *after* Hlâ., *and* (*before* Mr.

ಲವ lava. *For* a tittle *read* a little.

ಲವಂಗ lavaṅga. *For* ಲವ No. 8 *read* ಲವ No. 7, *and s.* ಲವಂಗಮೂಸರಿಹುಲ್ಲು *for* Pancicum *read* Panicum.

ಲಾಲ್ lâl. *For* ಅಲ್ಲಿಗುಡು *read* ಅಲ್ಲಿಗುಡು.

ಲಾವ lâva. *For* Bd. *read* Bḍ.

ಲಾವಣಿ lâvaṇi. 2. *For* A *read* An.

ಲಿಂಗ liṅga. *For* keypidi *read* kĕypidi, *and instead of the semicolon put a full stop after the first proverb.*

ಲಿಂಗವನ್ತ liṅga-vanta. *For* Gâṇigâs *read* Gâṇigas, *for* Gouḍas *read* Gavuḍas, *and for* Čâlokyas *read* Čâlôkyas.

ಲಿಮ್ಬೆ limbĕ. *Put it in big type.*

ಲೆ. *For* 12-ĕ *read* 12-ĕ3.

ಲೇಸು lêsu. *For* ಲೇಸಂ (2, 3, 13) *read* ಲೇಸಂ (23, 13).

ಲೊಟ್ಟೆ lŏṭṭĕ. 2. *Put*) *after* T. ಉಲೊಡಕ್ಕು, *and read:* See ಲೊಟ ಪಟ No. 2 and ಲೊಲ್ಲೊಟ್ಟೆ.

Digitized by Google

ಲೋಕಾಲೋಕ lôka-alôka. *Put No. 2 before the meaning that appears in italics.*
ಲೋಡಿಗೆ lôḍigĕ. *Dele* No. 1.
ವ್ V. *Put the* with *in* with ಪ್ (or ಹ್) *in italics, and for* ಬಿಬುವೊಯಲ್ *read* ಬಿಬುವೊಯ್ಲು.
ವಚನೀಯತೆ vacanîyatĕ. *Put a semicolon after* report.
ವಟಾರ vaṭâra. *For* ವಾಟಿ1-ಆರ 7 *read* ವಾಟಿ-ಆರ 7.
ವಟುತನ vaṭutana. *Dele the full stop before the parenthesis.*
ವಡಂಗ vaḍaṅga. *For* ವಾಯು *read* ವಾಯು-.
ವಡಿಗ vaḍiga. *Read:* (= ಬಡಿಗ). *Add:* If the literal meaning of ವಡಿಗ be "one who puts or gives", compare ಒಡಿಸು 2, ಒಡ್ 2.
ವಣಿಗೆ vaṇigĕ. *Dele* ವಳಿಗೆ.
ವನ vana. *For* a grave *read* a grove.
ವನೇಚರ vanê-cara. *Put a full stop before* (Śmd. 144).
ವನ್ತಿ vanti. *For* ಬನ್ತು *read* ಬನ್ತು 2.
ವನ್ದರಿ vandari. *Put it in large type.*
ವನ್ದರೆ vandarĕ. *Put it in large type.*
ವರ್ಷಭೇದ varsha-bhêda. *For* ಚನುರು 3 *read* ಚನುರು 2.
ವರ್ಷಾಭ್ವಿ. *For* varshâ-abhvi *read* varshâ-bhvi.
ವಲ್ಕಿನಿ valkini. *Read:* said to be of cooling properties.
ವಲ್ಗು valgu. *Dele* ವಲ್ಗು *in the parenthesis.*
ವಾಕ್ಯವೇಷ್ಟನ vâkya-vêshṭana. *For* samskrita *read* saṁskṛita.
ವಾಂಛಿಸು. *For* vânchisû *read* vânchisu.
ವಾಟ vâṭa. 2. *For* T., M. ವಾಟ *read* T., M. ವಾಟ್ಟ.
ವಾಟಿಕೆ vâṭikĕ. *For* ವೃಕ್ಷ *read* ವೃಕ್ಷ-.
ವಾಟೆ vâṭĕ. 1. *Read:* = ಓಟೆ 2, *q. v.*
ವಾದ vâda. *Put it in large type.*
ವಾಡಿಕೆ vâḍikĕ. *Read:* (fr. ಒಡ್ 1).
ವಾಣೀಶ. *For* vâṇi-îśa *read* vâṇî-îśa.
ವಾಣೀಶ್ವರ *For* vâṇi-îśvara *read* vâṇî-îśvara.
ವಾಪನ vâpana. 1. *For* ಪಾಪ *read* ವಾಪ.
ವಾಯುವಳಂಗ. *For* vêyu-vaḷaṅga *read* vâyu-vaḷaṅga.
ವಾರ vâra. 2. *For cf.* ಆರ್ 7? *read cf.* ಆರ 7? or ಓರಗೆ?
ವಾರಗಿತ್ತಿ *For* **vâra-gitti** *read* **(vâragĕ-itti).**
ವಿಕಾಶ vi-kâśa. *Put a comma after* as a flower.
ವಿಕಿರತ್. *Read:* vi-kirat.
ವಿಕೀರ್ಣ vi-kîrṇa. *For* ಕೆದರ್ 1 *read* ಕೆದರು 1.
ವಿಕ್ರಾನ್ತ vi-krânta. *Put a comma after mighty.*
ವಿಗಡ vigaḍa. *Put a semicolon after* Bp. 5, 40.
ವಿಘ್ನ vi-ghna. *Dele* See ವ್ಯಪಾಯ.
ವಿಚಾರಿಸು vi-cârisu. *Dele* 27 *after* Bp. 34, 8.
ವಿಜೃಮ್ಭಣ vi-jṛimbhaṇa. *For* exhibit courage *read* exhibiting courage.
ವಿಜ್ಞಾಸಾರ *Read:* vijñâ (*i. e.* ವಿಜ್ಞ) -sâra.
ವಿತಾಳಿಸು vitâḷisu. *For* Râm. 6, 50, 5, 18 *read* Râm. 6, 50, 5. 18.
ವಿದರ. *Read:* vi-dara.
ವಿಧೆ vi-dhĕ. *Read:* (= ಬೆನ 1).
ವಿಪರ್ಯಯ vi-pari-aya. *Put a dash after* exchange, barter.
ವಿಪುಲಾಧಿನಾಯಕ vipulâ-adhinâyaka. *Dele the full stop after* Vipulĕ.

ವಿಭೇದಕ vi-bhêdaka. *Read:* or pierces.
ವಿಮಯ vi-maya. *For* (ವಿಮೇಯ) *read* (= ವೈಮೇಯ).
ವಿಮಾನ vi-mâna. 2. *For* as conveyance *read* as a conveyance.
ವಿರೋಕ vi-rôka. *Put a semicolon after* Shining.
ವಿಲೋಲತೆ vi-lôlatĕ. *For* Bp. 3, 33 *read* 2, 33.
ವಿವನ್ಧ vivandha. *For* Tbh. of ವಿವಧ *read* = ವಿವಧ, q. v.
ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರದರ್ಭೆ viśvâmitra-darbbĕ. *Dele the comma after* darbha grass.
ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಸೃಷ್ಟಿ viśvâmitra-srishṭi. *Dele* (*before the* ...
ವಿಷಮಾಯುಧ vishama-âyudha. *For* Kama *read* Kâma.
ವಿಷು vishu. *Dele the full stop after* = ವಿಷುವ.
ವಿಷ್ಣುಕಾನ್ತಿ vishṇu-kânti. *For* on road-side *read* on road-sides.
ವಿಸಾರಿ vi-sâri. *Put a semicolon before* gliding along.
ವಿಸ್ಫುಲಿಂಗ vi-sphuliṅga. *Put a full stop before* (Bp. 53 ...
ವಿಹಗ viha-ga. *Read:* 2, a cloud.
ವಿಹಂಗರಾಜರಥ. *For* vihaṅga-râja-ratha *read* vihaṅga-râja-ratha.
ವಿಹಾರ vi-hâra. *Read:* a Buddhist or Jaina temple or convent.
ವೀಕ್ಷಣ vi-îkshaṇa. *Put a comma before* sight.
ವೀಧ್ರ vîdhra. *For* (*cf.* ಬೆಳ್) *read* (*cf.* ಬೆಳ್).
ವೀಸ vîsa. *For* Tu. ವಿಸ, ವೀಸು *read* Tu. ವೀಸ, ವೀಸು.
ವೃತ vṛita. 1. *For* ಸುತ್ತಿ *read* ಸುತ್ತಿದ.
ವೃಷಾಕಪಾಯಿ vṛishâkapâyi. *For* vṛisâkapi *read* vṛishâkapi.
ವೆಗ್ಗಳತನ vĕggaḷatana. *Put a full stop after* ವೆಗ್ಗಳ.
ವೆಂಕ vĕṅka. *Put a full stop after* ವೆಂಕಟ.
ವೆಡ್ಡಯ್ಸು vĕḍḍaysu. *Put it in small type.*
ವೇಂಗಿ vêṅgi. *For* Tĕ. *read* Tĕ.
ವೇದ vêda. *Dele* See Prv. s. ಗಾದೆ.
ವೇದನೆ vêdanĕ. *Dele No.* 1.
ವೇಷ vêsha. *For* ಯಾಸ *read* ಯಾಸ 2.
ವೈಖರಿ vaikhari. *Dele the* T. *before* Tĕ.
ವೈಹಾಯಸ vaihâyasa. *Read:* (fr. ವಿಹಾಯಸ್).
ವ್ಯವಚ್ಛೇದ vi-avacchêda. *For* deviding *read* dividing.
ವ್ಯುತ್ಕ್ರಮಣ vi-utkramaṇa. *Read:* (Kâvy. III. 5 R. 151.
ವ್ಯೂಹ vi-ûha. *For* ಪಡಯೊತ್ತು *read* ಪಡೆಯೊತ್ತು.
ವ್ಯೋಮ vyôma. *Read:* (= ವೇಮ).
ಶಂಕುಯನ್ತ್ರ. *For* saṅku-yantra *read* śaṅku-yantra.
ಶಣ್ಢ śaṇḍha. *Read:* a bull at liberty.
ಶಪಿಸುವಿಕೆ. *Read:* śapisuvikĕ.
ಶಬ್ದಗ್ರಹ śabda-graha. *For the* air *read the* ear.
ಶಬ್ದಮಂಜರಿ śabda-manjari. *For* ... *read* ... ಶಬ್ದಮಂಜರಿ.
ಶಬ್ದಾರ್ಥ śabda-artha. *Read:* (ಅರ್ಥ, ... No. 184.
ಶಮ್ಬರ śambara. *Read:* = (ಶಬರ), ಸಮ್ಬರ 1.
ಶಯ śaya. *Read:* (*cf.* ಶಯ್ 3, ಶೆಯ್ 3).
ಶರಜನ್ಮ śara-janma. *Read:* in a thicket of reeds.
ಶಶಿಪುರಾಧೀಶಸೋಮೇಶ śaśipura-adhîśa-sômêśa. *Put a full stop before* N.
ಶಾಕ. *For* śâka, 2 *read* śâka. 2.
ಶಾನ್ತಿ śânti. *Read:* *indifference.*
ಶಾರಿದ śârida. *For* Mdb. *read* Mdb.
ಶಾಲಪರ್ಣಿ. *For* śâlaparṇi *read* śâla-parṇi.

Digitized by Google

ಶಾಲು śâlu. *For* also ಜೋಳ *read* also ಜೋಳ.
ಶಾಲ್ಮಲೀವೇಷ್ಟ śâlmalî-vêshṭa. *Put the English meaning in italics.*
ಶಿಖರಿ śikhari. *For* (see ಉತ್ಪುಟ) *read* (see ಕರಟೋಸ).
ಶಿಖಿ śikhi. *For* (ಸೀಸಕ 1) *read* (ಸೀಸಕ 4).
ಶಿರ śira. *For* ತಿರದೊಳ್ ಅನ್ *read* ತಿರದೊಳ್ ಅನ್.
ಶಿರಸು śirasâ. *For* porfound *read* profound.
ಶಿವ śiva. *For* ಭೈರವಾಸ ಹರಡು ಬಿಟ್ಟ *read* ಭೈರವಾಸ ಹಱಿದು ಬಿಟ್ಟ.
ಶಿಶ್ವಿದಾನ śiśvidâna. *Put it after* ಶಿಶ್ರೂಷೆ.
ಶೀಘ್ರಗಾಮಿ. *For* śîghragâmi *read* śîghra-gâmi.
ಶೀತಾಂಶು. *For* śita-amśu *read* śîta-amśu.
ಶುಚಿರೋಚಿಸ್ śuči-rôčis. *Put a full stop after* The moon.
ಶೂದ್ರತ್ವ. *For* śûdratva *read* śûdratva.
ಶೃಂಗಾರಿತ śringârita. *Dele* (Bp. 44, 70).
ಶೃಂಗಿಣಿ śringiṇi. *Put* A cow *in italics.*
ಶೇಷಕರಣ śêsha-karaṇa. *For* leave remaining *read* saving, etc.
ಶೈತ್ಯ śaitya. *For* ಕೊಟ್ಟ *read* ಕೋಟೆ.
ಶ್ಯಾಮ śyâma. *For* ಸಾವೆ *read* ಸಾವೆ 1.
ಶ್ರವಣ śravaṇa. 2. *For* See Prvs. *read* See Sp.
ಶ್ರೀಮಾನಿನೀಶ. *Read:* śrîmânint-îśa. Vishṇu, one of the attendants on Śiva.
ಶ್ರೀಮುದ್ರೆ śrî-mudrĕ. *Put a comma after* of a śankha.
ಶ್ರೀಸತೀಶ. *For* śrîsati-îśa *read* śrîsatî-îśa.
ಷಟ್ಕರ್ಮ shaṭ-karma. *For* yâčnyĕ *read* yâčnĕ.
ಷಡ್ಗ್ರಂಥ shaḍ-grantha. *Dele the comma after* shrub.
ಷಷ್ಠಿ shashṭhi. *For* ಚಟ್ಟಿ *read* ಚಟ್ಟಿ 1.
ಸಂ. *Read* sam *instead of* sam.
ಸಂವರ್ತನ sam-vartana. *For* ಪ್ರಲಯ *read* ಪ್ರಳಯ.
ಸಂಸರ್ಗಾಭಾವ samsarga-abhâva. *For it read* ಸಂಸರ್ಗಾಭವ samsarga-abhava.
ಸಂಹತಜಾನುಕ samhata-jânuka. *For Knock-need read Knock-kneed.*
ಸಂಕು sanku. 1. *For* ಗಿರ್ವಸ್ತಿಯುಂ *read* ಗಿರ್ವಸ್ತಿಯುಮ್.
ಸಂಕೆ sankĕ. 2. *For* ಬಧು *read* ವಧು.
ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಿ sankhyâ-vâči. *For* ಏಳೆನ್ದು *read* ಏಟೆನ್ದು.
ಸಂಗ san-ga. 2. — ಸಂಗವ್ವೆ. -ಅವ್ವೆ. *For* see ಏರ- *read* See ಏರ-.
ಸಜ್ಜರಸ sajjarasa. *Dele the comma before* Nr.
ಸಜ್ಜೀಕಾರ sajjîkâra. *For* ಸರ್ಜಕಾಕ್ಷಾರ *read* ಸರ್ಜಕಾಕ್ಷಾರ.
ಸಣ್ಣಿಸು saṇṇisu. *For* affer *read* after.
ಸತ್ವ satva. 1. *For* ಅಳ Bhn. 29. 29 *read* ಅಳ Bhn. 29.
ಸದ್ sad. *For* = ಸತ್ *read* ಸತ್.
ಸದೃಶಾರ್ಥತೆ sadriśa-arthatĕ. *For* ತೇಂಗು 1 *read* ತೇಂಗು 2.
ಸದ್ದು saddu. *For* ಸದು ಕೇಳಿದರೆ *read* ಸದ್ದು ಕೇಳಿದರೆ.
ಸದ್ಯಕ್ಷಾರ sadyakshâra. *Read* (= ಸಜ್ಜೀಕಾರ).
ಸಧ್ರ್ಯಚ್ sadhryač. *For* ಸಧ್ರ್ಯಯಂಚ್, ಸಧ್ರ್ಯಯಕ್ *read* ಸಧ್ರ್ಯಂಚ್, ಸಧ್ರ್ಯಕ್.
ಸನದು sanadu. *After* B. 5, 231, *dele* My.
ಸನ್ತಸ santasa. s. ಸನ್ತಸವಪ್ಪಡಿಸು *for* Čpr. 2, after 96 *read* Čpr. 2, after 91.
ಸನ್ತೆ santĕ. 1. *For* ಮೂಱ ಮೊಱ *read* ಮೂಱು ಮೊಱ.
ಸನ್ದಯ sandaya. *For* T. ಚೆನ್ದಯ *read* T. ಚನ್ದಯ.
ಸನ್ದರಿ sandari. *For* ಗೊನಿ *read* ಗೊಸ್ತಿ.
ಸನ್ದು sandu. *For* ಸನು ಕೂಡಿಸು *read* ಸನ್ದು ಕೂಡಿಸು, *and for* ಧಾನ್ಗೊನ್ದೊನು *read* ಧಾನ್ಗೊನ್ದೊನ್ದು.
ಸನ್ದೋಹನ sam-dôhana. *For* ಸನ್ದೋಹನ No. 2 *read* ಸನ್ದೋಹ No. 2.
ಸನ್ಧಿ sam-dhi. *For* ಸನಿ *read* ಸನ್ಧಿ.
ಸನ್ನದ್ಧ. *For* sâm-naddha *read* sam-naddha.
ಸನ್ನಿ sanni. *Dele* ಗ್ರಹಣಿ.
ಸಪರ್ಯ saparya. *For* Bp. 39, 27, 53 *read* Bp. 39, 27. 53.
ಸಪ್ತಮಾತೃ. *For* sapata-mâtri *read* sapta-mâtri.
ಸಪ್ತಲೆ saptalĕ. *Before* the soap-nut plant *put* 2, .
ಸಪ್ಪಳ sappaḷa. *Dele the dash after* A sound of noise to be produced.
ಸಮಾಸಪ್ರಾಸ samâsa-prâsa. *For it read* ಸಮಾಸಪ್ರಾಯ samâsa-prâya.
ಸಮಿನ್ಧನ sam-indhana. *Before* fuel, firewood *put* 2, .
ಸಮುಚ್ಚ sam-učča. *Put it before* ಸಮುಚ್ಚಯ.
ಸಮುನ್ನತ sam-unnata. *For* 38. 49 *read* 38, 49.
ಸಮೃದ್ಧಿ sam-riddhi. *For* ihriving *read* thriving.
ಸಮ್ಪಿಗೆ. *For* sampige *read* sampigĕ, *and for* ಅರ್ಧಗಳಿಗೆ *read* ಅರ್ಧಗಱಿಗೆ.
For ಸಂಪೂರ್ಣಕರನ, ಸಂಪೂರ್ಣತ್ವ, ಸಂಪೂರ್ಣೇನ್ದು *read* ಸಮ್ಪೂರ್ಣಕರನ, ಸಮ್ಪೂರ್ಣತ್ವ, ಸಮ್ಪೂರ್ಣೇನ್ದು.
ಸಮ್ಪೂರ್ತ sam-pûrta. *For* Čh. *read* Kâvy.
ಸಮ್ಮತಿ sam-mati. *Put a full stop before the parenthesis.*
ಸಮ್ಮುಖ sam-mukha. *Put a full stop after* in the presence of.
ಸಮ್ಮೂರ್ಚ್ಛನ sam-mûrčhana. *For it read* ಸಮ್ಮೂರ್ಛನ sam-mûrčhana.
ಸರಲದ್ರವ sarala-drava. *For Picus read Pinus.*
ಸರಿ sari. 6. *For* That fallen down *read* That has fallen down.
ಸಱಿ saṟi. 1. *For* Šm. *read* Šs.
ಸರ್ವರ್ತುಕ sarva-rituka. *For* habitable in *read* habitable in —.
ಸವಣ savaṇa. 1. *Dele the full stop before* (Šmd. 346).
ಸವರಣೆ savaraṇĕ. *Read:* = ಸಂವರಣೆ 2, ಸೌರಣೆ.
ಸಸಿನ sasina. *For* (fr. ಸಯ್) *read* (fr. ಸಯ್ 1), *and for* ಸಸಿನಮಾದು *read* ಸಸಿನಮಾದುದು.
ಸಸೀಮ sa-sîma. *For Conterminous read conterminous.*
ಸಸ್ಯಾದ್ಯುತ್ಪಾಟನ sasya-âdi-utpâṭana. *For* of oorn *read* of oorn, etc.
ಸಹಸಿತನ sahasitana. *For* (Grj. 2, after 105) *read* (Grj. 2, after 106).
ಸಹಸ್ರಲೋಚನ. *For* sahasa-lôčana *read* sahasra-lôčana.
ಸಾಂಯುಗೀನ. *For* samyugîna *read* sâmyugîna.
ಸಾಜ. *For* jâja *read* sâja.
ಸಾಧನ sâdhana. *For* ಕುಠಾರದಿಯುಪಕರಣ *read* ಕುಠಾರಾದಿಯುಪಕರಣ.
ಸಾಮಗ್ರಿ sâmagrî. *For* year *read* gear.
ಸಾಮಾನು sâmânu. *For* ಸಮಾನ *read* ಸಾಮಾನ.
ಸಾಮಾನ್ಯಖಣ್ಡ sâmânya-khaṇḍa. *For it read* ಸಾಮಾನ್ಯಕಾಣ್ಡ sâmânya-kâṇḍa.
ಸಾಮ್ಯ sâmya. 1. *For* Kâvy. IIf *read* Kâvy. III.

Digitized by Google

ಸಾಮ್ಯ sâmya. 2. *For* pûjâris *read* pûjâris.

ಸಾರ್ sâr. 1. *For* ಅತ್ತಿತ್ತುತ್ತಂ *read* ಅತ್ತಿತ್ತುತ್ತತ್ತಂ.

ಸಾರ sâra. *Read* 21, propriety, fitness.

ಸಾರಿ sâri. *Dele* ಮುಚ್ಚಾರಿ.

ಸಾರ್. *For* **sâr. 2** *read* **sâṛ. 2.**

ಸಾರ್ವಭೌಮಕ. *For* sarvabhaumaka *read* sârvabhaumaka.

ಸಾಲ sâla. 2. *For* (fr. ಸಾಲೆ 1) *read* (fr. ಸಾಲೆ 3).

ಸಾಲಗಾತಿ. *For* **sala-gâti** *read* **sâla-gâti.**

ಸಾಲಬಡಕ. *For* **sâlabaḍaka. -ಪಡಗ** *read* **sâla-paḍaka.**

ಸಾಲಿಗ sâla-iga. *For* ಸಾಲಿಗಾರ್ *read* ಸಾಲಿಗರ್.

ಸಾಲು sâlu. 1. *For* ಹೊರಡುವದಿಲ್ಲ *read* ಹೊಂಡುವದಿಲ್ಲ.

ಸಾವಗಿಸು sâvagisu. 2. *Before* ಸಯ್ಯು *put* (.

ಸಾಸಿಗ sâsiga. *For* G. 1, 108 *read* Grj. 1, 108.

ಸಿಂಹಪುಚ್ಛಿ simha-pučči. *For it read* ಸಿಂಹಪುಚ್ಛಿ simha-pučchi.

ಸಿಂಹಾಗಾರ simha-âgâra. *For* (Šmd. 283) *read* (Šmd. 383).

ಸಿಕ್ಕು sikku. 1. *For* (1, 8, 21) *read* (Bh. 1, 8, 21).

ಸಿಗು sigu. *For* ಕೆಯ್ಗೆ ಸಿಗ್ಗುವದಿಲ್ಲ *read* ಕೆಯ್ಗೆ ಸಿಗುವದಿಲ್ಲ.

ಸಿಡಿ siḍi. 6. *Put a semicolon before* hopelessness, despair *(instead of the full stop).*

ಸಿಡುಕು siḍuku. 2. *For* ಸಿಡುಕ. -ಅ *read* ಸಿಡುಕ. -ಅ 3.

ಸಿತರೋಚಿ. *For* sita-rôči *read* sita-rôči.

ಸಿತೇತರ. *For* sia-itara *read* sita-itara.

ಸಿದಿಗೆ sidigĕ. *For* ಸಿದಿಗೆ ಹೆಣದನ್ತೆ *read* ಸಿದಿಗೆಹೆಣದನ್ತೆ.

ಸಿದ್ಧ siddha. s. No. 20 *for* characterized the eight siddhis *read* characterized by the eight siddhis.

ಸಿದ್ಧಿ siddhi. *For* = ಸಿದ್ದಿ *read* = ಸಿದ್ದಿ 2.

ಸಿಧ್ಮಲ. *For* sdhmala *read* sidhmala.

ಸಿಮ್ಪಿ simpi. *After* ಚಿಪ್ಪು *put* G.

ಸಿಮ್ಬಿ simbi. *For* the grouud *read* the ground.

ಸಿವುಡು sivuḍu. *For* A pad, etc. *read* A pad etc.

ಸೀ si. 1. — ಸೀಕರಣೆ. *For* manges *read* mangoes.

ಸೀಗೆ sigĕ. *For* ಶೀತಲೆ G. *read* ಸಾತಲೆ G.

ಸೀತಳ sitaḷa. *Dele* ಗ್ರಹಣಿ.

ಸೀತೆ sitĕ. *For* Šmd. 68, 155 *read* Šmd. 68. 155.

ಸೀರ್ sir. *Dele Cf.* ಈರ್ 3.

ಸೀಱು siṟu. 2. *Put* to rail at, etc. *in large type.*

ಸೀಳ್ siḷ. 1. *For* to come into *read* to come in two.

ಸುಂಕ sunka. *For* ಮಂಕ ಮಗನಾದರೆ *read* ಮಂಕೀ ಮಗನಾದರೆ.

ಸುಟ್ಟುಮ್ಬೆ suṭṭumbĕ. ಸುಟ್ಟುಮ್ಬೆಕಾಱ suṭṭumbĕ-kâṟa. ಸುಟ್ಟುರೆ sutturĕ. *These words and their meanings are to be put in large type.*

ಸುದಾರಿಕೆ sudârikĕ. *For* s. ಕ್ಷಮೆ *and* ತಾಳ್ಮೆ *read* ಸುಧಾರಿಕೆ.

ಸುನ್ನತಿ sunnati. *For* Mg. *read* My.

ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ su-prasiddha. *Put a comma after* very well known.

ಸುಭಿಕ್ಷೆ. *For* su-bhikshê *read* su-bhikshĕ.

ಸುಮಾರು sumâru. *For* ಘುಟು *read* ಪೂಟು.

ಸುಮ್ಮನೆ summanĕ. *For* ಸುಮ್ಮನೇ ಅದುವದರಲ್ಲಿ *read* ಸುಮ್ಮನೇ ಅದುವದದಲ್ಲಿ.

ಸುರಗಿ suragi. — ಸುರಗಿಬವ್ವತಯು. *For* (Bp. 47. 34) *read* (Bp. 47, 34).

ಸುರಣ suraṇa. *For* elephant's-foot yam *read* elephant's foot-yam.

ಸುರತ su-rata. 2. *For* See ನೆರೆ 3 *read* See ನೆರೆ 1.

ಸುರಿ suri. 1. *For* (ಅತ್ತರಿ, ಮೂತ್ರಕೃಚ್ಛ್ರ 201) *read* (ಅತ್ತರಿ ಮೂತ್ರಕೃಚ್ಛ್ರ 201).

ಸುರ್ಕು surku. 2. — ಸುರ್ಕುಸುರು. *For it read* ಸುರ್ಕುಸುರು.

ಸುವಾಸಿನಿ su-vâsini. *For* ಅಯು *read* ಅಯ್ದು.

ಸುೞಿ suḻi. 1. *After* ಸಂಚರಿಸು *insert* 1.

ಸುೞಿ suḻi. 3. s. No. 6 *after* wriggling, untruth *put*), *and* s. ಸುೞಿಗಾಳಿ *dele* J. 10, 7, 3.

ಸೂಚಿಸು sûčisu. *For* ಸೂಚಸುಗು *read* ಸೂಚಿಸುಗು.

ಸೂಟಿ sûṭi. *Put its second meaning also in large type.*

ಸೂತ್ರ sûtra. *After* a complicated business *put*), *and after* See Čh. *put a semicolon.*

ಸೂದಾರ. *For* sûda-âra. 1 *read* sûda-âra1.

ಸೂಱೆ sûṟĕ. — ಸೂಱೆ ಹೋಗು. *For* ಪದವೆಣಿಸಿದರೆ *read* ಪದವಣಿಸಿದರೆ.

ಸೂಲ್ sûl. *For* ಪ್ರತುರಪ್ರಸೂತಿ *read* ಪ್ರತುರಪ್ರಸೂತಿ.

ಸೂಳೆ sûḷĕ. *For* ಗಣ್ಯಾಂಗನೆ *read* ಪಣ್ಯಾಂಗನೆ.

ಸೂಲಿಕೆ. *For* sûlikê *read* sûlikĕ.

ಸೂಸಲ್ sûsal. *Dele*) *after* Nr., *and put a comma after* other leaf.

ಸೆಜ್ಜೆ sĕjjĕ. *For* ಸೆಜ್ಜೆವಾಲಿರಾತ *read* ಸೆಜ್ಜೆವಾಗಿರಾತ.

ಸೆಟೆ sĕṭĕ. *For* ಹಿಸಕ್ಕೆ *read* ಹಿಸ್ಡಕ್ಕೆ.

ಸೆಟ್ಟಿ sĕṭṭi. *For* ಕುಮ್ಬಾರ ಜಾಣ *read* ಕುಮ್ಬಾರ ಜಾಣ.

ಸೆಱಗು sĕṟagu. *For* ಸೀಱೆಯ ಸೆಱಗು *read* ಸೀಱೆಯ ಸೆಱಗು.

ಸೆಲದಿ sĕladi. *For* Tĕ. ಚೆಲದಿ 2 *read* Tĕ. ಚೆಲದಿ.

ಸೆಳ sĕḷa. *For* P. p. of ಸೆಳೆ 2 *read* P. p. of ಸೆಳೆ 1.

ಸೆಳದು sĕḷadu. *For* P. p. of ಸೆಳೆ 2 *read* P. p. of ಸೆಳೆ 3.

ಸೇದು sêdu. *For* to thorb and pain *read* to throb and pain.

ಸೇನಾಂಗ. *For* sêna-anga *read* sênâ-anga.

ಸೇನ್ದು sêndu. *For* Šmd. Dd. *read* Šmd. Dh.

ಸೇರಿಸು sêrisu. *For the colon after* to insert *put a semicolon* , *and for* ದಣ ಸೇರಿಸಿ ತಕ್ಕ *read* ದಣ ಸೇರಿಸ ತಕ್ಕ.

ಸೇರು sêru. 1. *For* ಕಪ್ಪಿನ ಸೇಗಲು *read* ಕಪ್ಪಿನ ಸೇಗಲು.

ಸೇರೆ sêrĕ. *Dele the* (*before* Si. 248.

ಸೈನ್ಧವ saindhava. *For* ಸೈನವ *read* ಸೈನ್ಧವ.

ಸೊಕ್ಕು sŏkku. 3. *For cf.* ಸೊಪ್ಪು 3 *read cf.* ಸೊಪ್ಪು 2.

ಸೊಗಸು sŏgasu. *Put* beautifully *in large type.*

ಸೊತ್ತು sŏttu. *For the comma after* My. *put a semicolon.*

ಸೊನ್ನೆ sŏnnĕ. *For* ಸನ್ನೆಕೋಲು *read* ಸನ್ನೆಕೋಲು.

ಸೊಪ್ಪು sŏppu. 2. *For* ಕುಡಾಳ್ *read* ಕುಡಾಳ್.

Digitized by Google

ಸೊರಟೆ sŏraṭĕ. *For* ಗೊರಳೆ *read* ಗರಳೆ.

ಸೊಲಗೆ sŏlagĕ. *For* ಕಣಿ ಆಳಿಯುವನೇ? *read* ಕಣ್ಣಿ ಆಳಿಯುವನೇ?

ಸೊಲ್ಲು sŏllu. 1. *For* 40. 89 *read* 40, 89.

ಸೋಮಕ sômaka. *For* demom *read* demon.

ಸೋಮಯಾಜಿ sôma-yâji. *For* ಬಸನ್ತ- *read* ವಸನ್ತ-.

ಸೋಯಿ sôyi. 1. — *For* ಸೊಯಿದೇವ *read* ಸೋಯಿದೇವ.

ಸೋರೆ sôrĕ. 1. — ಸೋರೆಬುರುಡೆ. *For* tried *read* dried.

ಸೌವೀರ sauvîra. *Put* the fruit of the jujube *in italics.*

ಸ್ತನಿತ stanita. *For* ಮೊಡಗು 2. *read* ಮೊಡಗು 1 & 2.

ಸ್ಥಲವನ್ತಿಗೆ sthala-vantigĕ. Possession or ownership of a place. *(Insert this after* ಸ್ಥಲವನ್ತಿಗ*).*

ಸ್ನೇಹ snêha. *For* (Prv.) *read* (Prvs.).

ಸ್ಪರ್ಶವೇದಿ. *For* sparśavêdi *read* sparśa-vêdi.

ಸ್ಫುರಣ sphuraṇa. *For* caruscation *read* coruscation.

ಸ್ವರೂಪ svarûpa. *For* ಸರೂಪ *read* ಸರೂಪ 2.

ಹ್ h. It often changes places with ಽ (Śmd. 190. 191). About its connection with ಽ *has to appear in large type.*

ಹಕ್ಕಿ hakki. 1. *Dele* ಪಕ್ಕಯೆಱಗುಹಂ (ತೆಂಗುಹಂ Śmd. II).

ಹಕ್ಕೆ hakkĕ. *For* ಚೌತೀರ *read* ಊತೀರ.

ಹಗರ hagara. *For* ಹಾರ *read* ಹೌರ.

ಹಗೆತನ hagĕtana. — ಹಗೆತನ ಮುಱಿ. *For* (or ಮುಱಿ) *read* (or ಮುಱಿ').

ಹಚ್ಚಕ haččaka. *For* ಹರಿಧಚ್ಚರ *read* ಹರಿಧತ್ವಕ.

ಹಚ್ಚಡಿಕೆ haččaḍikĕ. *For* ಪ್ರಚ್ಛದಪಟ *read* ಪ್ರಚ್ಛದಪಟ.

ಹಚ್ಚು haččn. 1. *For* ಪತ್ತಿಸು *read* ಪತ್ತಿಸು 1, *and after* ಎಲ್ಲೆವನ Si. 229) *put a full stop instead of the comma.*

ಹಂಚಿ hañči. — *For* ಹಂಚುಹುಲ್ಲು *read* ಹಂಚಿಹುಲ್ಲು,

ಹಣಿತೆ haṇitĕ. *For* ಮಲ್ಲಕ *read* ಮಲ್ಲಿಕೆ.

ಹಣ್ಣು haṇṇu. 2. *For* ಮಾಧ್ವೀಕ *read* ಮಾಧ್ವೀಕ.

ಹತ್ತ hatta. *For* all, together *read* all together.

ಹತ್ತರ hattara. *Put* (*after* ಚಿಕ್ಕ ಊರು.

ಹತ್ತಿರೆ hattirĕ. *For* ಹತ್ತದಲ್ಲಿ *read* ಹತ್ತರದಲ್ಲಿ.

ಹತ್ತಿಸು hattisu. 1. *For* ಪತ್ತಿಸು *read* ಪತ್ತಿಸು 1.

ಹತ್ತು hattu. 1. *For* to touch (5, 292) *read* to touch (Bp. 5, 292), *and* s. *No. 3 for* 5, 102-124 *read* 5, 102. 124.

ಹತ್ತು hattu. 3. *For* ಹತ್ತರ ಕೂಡ *read* ಹತ್ತಱ ಕೂಡ, *for* ಹತ್ತರ ಸಾವು *read* ಹತ್ತಱ ಸಾವು, *for* Ten and ten (in a distributive sense (B. 4, 209) *read* Ten and ten (in a distributive sense, B. 4, 209), *and* s. ಹತ್ತು ಹತ್ತು *for* in distributive sense *read* in a distributive sense.

ಹನಿ hani. 2. *Dele*) *after* B. 2, 49.

ಹನೆ. *For* banĕ *read* hanĕ.

ಹನ್ದಿ handi. *For* ಎಟ್ಟರ *read* ಎಟ್ಟರ

ಹಯಾರ್ಜುನರುಕ್ haya-arjuna-ruk. *For* Shining like white horse *read* Shining like a white horse.

ಹರಗಿರಿ haragiri. *Dele the full stop after* Kailâsa.

ಹರದ haradu1-a3. *For* ಪಣಿಕ *read* ಆಪಣಿಕ, *and for* ವಱಿದ *read* ವರದಿ.

ಹರಸು harasu. *For* ಹರಿಸು *read* ಹರಿಸು 1, *and for* Śîtâ *read* Sîtâ.

ಹರಿಕಾಱ hari-kâṟa. *For* ಜಂಘಿಕ *read* ಜಾಂಘಿಕ.

ಹರುಷ harusha. *For* ಹರುಷವ್ಬೊರು. -೦- *read* ಹರುಷವ್ಬೊರು. -೦-ಪೋಡು.

ಹಱಿ haṟi. 1. *For* ಅಱ 2 *read* ಅಱ 3 (see ಅಱಿ 2 s. Additions).

ಹಱಿವೆ haṟivĕ. *For* (see corrections) *read* (see Additions, *and for* ಅವೆ *read* ಹವೆ.

ಹಱುಕು haṟuku. *Dele* (*before* Si. 223.

ಹಱ್ಱ haṟṟ. *For Cf.* ಪಱ *read Cf.* ಪಱ್ಱ.

ಹಲ್ಲಾ hallâ. *For* ಹಲ್ಲಾ ಏರು *read* ಹಲ್ಲಾ ಏಱು.

ಹಲ್ಲು hallu. *In* Prv. *for* ಹಲ್ಲು ಜಗದೇನು *read* ಹಲ್ಲು ಜಗಿದೇನು.

ಹವ್ಯವಾಹನಸಖ. *For* havyavâhanasakha *read* havya-vâhana-sakha.

ಹಸನ hasana. *For* ಹಸನು ಮಾಡೋಣ *read* ಹಸನ ಮಾಡೋಣ.

ಹಸರ್ hasar. *For* ಹಸರ್ವಾಣಿಕನ್ಯಾಯ *read* ಹಸರ್ವಾಣಿಕನ್ಯಾಯ.

ಹಸುರು hasuru. *For* ತೋಕ್ಷ್ಣ *read* ತೋಕ್ಮ.

ಹಸ್ತ hasta. *For* ತ್ವಕ್ಸಾರ *read* ತ್ವಕ್ಸಾರ.

ಹಳುಕು haḷuku. *For* Bh. 21, 5 *read* Bh. 8, 21, 5.

ಹಳ್ಳು haḷḷu. 2. *For* See ಎಱಹೂಟ *read* See s. ಎಱಹೂಟ.

ಹಱಯಿಗೆ haḷayigĕ. *For* ಹಱವಿಗೆಯ *read* ಹಱಯಿಗೆಯ.

ಹೞೆ haḻĕ. *For* ಜೀರ್ಣ *read* ಜೀರ್ಣ, *and for* ಹೞ (*i. e.* ಹೞಯ) *read* ಹೞೆ (*i. e.* ಹೞಯ).

ಹೞೆದು haḻĕdu. *For* (ಹೞದು, etc.) *read* (= ಹೞದು, etc.).

ಹಾ hâ. *For* 104 *read* 140 , *and for* ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು *read* ನಿಲಿಸುವುದು.

ಹಾಕು hâku. *Dele*) *after* (as beasts bring forth young, C., *for* ಮಱಿ ಹಾಕೀತೇ *read* ಮಱಿ' ಹಾಕೀತೇ, *and for* ಪಮಾಪಣ *read* ಪ್ರಮಾಪಣ.

ಹಾಜರಿ hâjari. *For* ಹಜೀರಜವಾಬು *read* ಹಾಜೀರಜವಾಬು.

ಹಾದರಿಗ hâdariga. *Dele the full stop after* ಅನುಕ *and put a comma in its stead.*

ಹಾದಿ hâdi. *For* ೦೦೦ *read* ೦೦, *and in the proverb for* ಅನ ಹಾಗೆ *read* ಅನ್ದ ಹಾಗೆ.

ಹಾಯು hâyu. *For* ಮೋಱ ಸೀರ *read* ಮೋಱ ಸೀಱ.

ಹಾಯ್ಕು. *For* hayku *read* hâyku.

ಹಾರು hâru. 1. *For* ಹರದಾರಿ ದೂರ *read* ಹರದಾರಿ ದೂರ.

ಹಾರು hâru. 2. *For* ಗೋಸಿಯೊಳಗೆ *read* ಗೋಸಿಯೊಳಗೆ..

ಹಾರೆ hârĕ. *For* ಪಾರೆ, etc. *read* ಪಾರೆ 2, etc.

ಹಾಱಸು hâṟasu. *For* (Čb. 25, 81) *read* (Čb. 25. 81).

ಹಾಲಿ hâli. *For* A present *read* At present.

ಹಾಲೆ hâlĕ. 2. *Put* (*before* ರಾಜಾದನ, ಫಲಾಧ್ಯಕ್ಷ.

ಹಾವು hâvu. *For* ಜಕ್ವಗ *read* ಜಕ್ಕಗ, *for* ಪಮರ *read* ಮಮರ, *for* ಬಱಿದಾಯಿ *read* ಬಱಿ'ದಾಯಿ, *and for* ಆವಹಾ *read* ಆವಹಾರ.

Digitized by Google

ಹಾವುಗಾಱ *For* hâvugâṟa *read* hâvu-gâṟa.

ಹಾೞು hâḻu. *For* deprived of all sterility *read* deprived of all fertility.

ಹಿಂಸಕ himsaka. *Put a comma after* mischievous.

ಹಿಂ him. *For* The state of having the hands tied behind the back *read* The state of having the hands turned round (and tied) behind the back.

ಹಿಟ್ಟು hiṭṭu. *For* ಹಿಟ್ಟ ನಡುವ *read* ಹಿಟ್ಟನಡುವ.

ಹಿಡತ hiḍata. s. No. 2 *dele the* (*before* My.

ಹಿಡಿಸು hiḍisu. *For* (as a place of being) (39, 15) *read* (as a place of being, 39, 15).

ಹಿಣಿಲ್ hiṇil. 1. *For* ವೃಷಾಂಕ *read* ವೃಷಾಂಗ.

ಹಿಣಿಲ್ hiṇil. 2. *For* ಗಣ್ಣುಡಿಗೆಮುಟ್ಟು *read* ಗಣ್ಣುಡಿಗೆಯುಟ್ಟು, *and put* See ಬೆಳಿವಿಣಿಲು *at the end of* ಹಿಣಿಲ್ 1.

ಹಿತಕರ. *For* hitakara *read* hita-kara.

ಹಿತ್ತಲ್ hittal. *For* ete *read* etc.

ಹಿತ್ತಾಳಿ hittâḷi. *For* ಆಕೂಟ *read* ಆರಕೂಟ.

ಹಿದುಕು hiduku. 1. *For* ಪಿಸುಕು *read* ಪಿಸುಕು 1 (see Additions).

ಹಿನ್ದ hinda. *For* ಹಿನ ಗಡೆಯಲ್ಲಿ *read* ಹಿನ್ದಗಡೆಯಲ್ಲಿ.

ಹಿನ್ದೆ hindĕ. *For* ಹಿನೆ ಹೋಗು *read* ಹಿನ್ದೆ ಹೋಗು.

ಹುಟ್ಟು huṭṭu. 1. *For* ಉದಯಿಸುಗು *read* ಉದಯಿಸು.

ಹುಡಿಕು huḍiku. *For* ಹುಡುಕ *read* ಹುಡಿಕ.

ಹುಡುಗ huḍuga. *For* ಕನಿಷ್ಠ (416) *read* (ಕನಿಷ್ಠ 416).

ಹುಣ್ಡಿ huṇḍi. *For* (fr. ಉಱು, ಉಳ್ 1) *read* (fr. ಉಱು or ಉಳ್ 1).

ಹುತವಹಾಹಾರ hutavaha-âhâra. *For* Fire *read* Fire-wood.

ಹುಲ್ಲು hullu. *For* ಹುಲ್ಲು ಕೊಡವಿದ *read* ಹುಲ್ಲು ಕೊಡವಿದವ, *and for* ತೃಣ, ಸಂಹತಿ *read* ತೃಣಸಂಹತಿ.

ಹುವ್ವು huvvu. *Dele* (*before* Si. 131.

ಹೂ hû. 2. *For* (ಗರ್ಭಕ) *read* (ಗರ್ಭಕ), *and for* ಚೆಣ್ಡಿಕೆಯ ಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದ ಹೂ *read* ಚೆಣ್ಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮುಡಿದ ಹೂ.

ಹೂಜಿ hûji. *For* ಹುಜಿ *read* ಹೂಜಿ.

ಹೂರ್ಣ hûrṇa. *For* (Prvs.) *read* (Prv.).

ಹೃದ್ hṛid. *For* the interior or the body *read* the interior of the body.

ಹೃದ್ವಲ್ಲಭ. *For* hrid-vallabha *read* hṛid-vallabha.

ಹೆದೆ hĕdĕ. 1. *For* ಪೆದೆ *read* ಪೆದೆ.

ಹೆಣ hĕṇa. 1. *For* ಹೆಣ ಹೊಱುವವನಿಗೆ *read* ಹೆಣ ಹೊಱುವವನಿಗೆ, *and for* ಕೊಱವ *read* ಕೊಱವ.

ಹೆಣ್ಡ hĕṇḍa. 1. *For* ಸತಿ ಪತಿಗಳಿಗೆ ಹೆಣ್ಡಂಗೆ ಪೆಸರೆಸಿಕ್ಕುಂ *read* ಸತಿ ಪತಿಗಳಿಗೆ ಗಣ್ಡ ಹೆಣ್ಡಂಗೆ ಪೆಸರೆಸಿಕ್ಕುಂ.

ಹೆಣ್ಡ hĕṇḍa. 2. *For* ಕಾದುವ್ವಂ *read* ಕಾದವ್ವಂ. *For* (ಮಾಧ್ವೀಶ 347) *read* (ಮಾಧ್ವೀಶ 347).

ಹೆಣ್ಣು hĕṇṇu. *For* ಹೆಣ್ಣಿದ ಮನೆಗೆ ಎಡ ಕಾಲಿ, ಶಿವಯೋಗಿ ಬ ಣ್ಣುಮುಸಿಯಾದ *read* ಹೆಣ್ಣಿದ್ದ ಮನೆಗೆ ಎಡ ಕಾಲಿ, ಶಿವಯೋಗಿ ಬಣ್ಣ ಮುಸಿಯಾದ, *and after* ಮಾಸಿಸೊಳು ಪೆಣ್ಣುಮಾಸು *put* (.

ಹೆತ್ hĕt. *For* ಹೆಗ *read* ಹೆಗೆ 1.

ಹೆದ್ hĕd. *For* B. 51, 54 *read* Bp. 51, 54.

ಹೆಮ್ hĕm. 1. *Dele the sign of interrogation after* ಅವನ ಸ್ಥಲೆತ್ತಲಹುದೇ, *for* ಹೋಱು ಪೆತೆಗಳ *read* ಹೋಱುಪೆತೆಗಳ, *and for* ಮದ್ದುರವಾಗುಸ *read* ಮದ್ದುರ ವಾಗುಸ.

ಹೆರೆ hĕrĕ. 2. *For* ಉರುಗನಾಗರವ *read* ಉರುಗನಾ ಗರವ.

ಹೆಱ್ hĕṟ. 1. *For* ಹೆಕಾತನ್ *read* ಹೆತ್ತಾತನ್.

ಹೆಸರಣೆ hĕsaraṇĕ. *Dele the semicolon before* Nr.

ಹೇರಳೆ hêraḷĕ. *Put* = *after* it.

ಹೇಱು hêṟu. 1. *For* ಹೇಱಿದೆತ್ತು *read* ಪೇಱಿದೆತ್ತು.

ಹೇಸಿಕೆ hêsikĕ. *For* ಪೇಸಿಗೆ *read* ಹೇಸಿಗೆ, *and for* ಘಣ *read* ಘೃಣ.

ಹೈನು haynu. *Read* = ಹಯ್ನು q. v., etc.

ಹೊಗು hŏgu. *Put a full stop before* ಕಣ್ಣಂ?

ಹೊಗೆ hŏgĕ. 2. *For* ಹೊಗೆ 1. in *read* ಹೊಗೆ 1, in.

ಹೊಟ್ಟೆ hŏṭṭĕ. 2. *Put* (*before* Nr. 43.

ಹೊಡೆ hŏḍĕ. 1. — ಹೊಡವಾಣಿ. -ಅನಿ. = ಹೊಡವಾನಿ.

ಹೊಣೆ hŏṇĕ. *After* ತಿಲದಾಪರ ಹೊಣೆಯಾಗು! *put* (Prv.)

ಹೊನ್ತ hŏnta. *For* Tbh. ಪನ್ಥ *read* Tbh. of ಪನ್ಥ.

ಹೊಯ್ hŏy. 1. *For* J. 20, 51, 26, 6 *read* J. 20, 51; 26 6

ಹೊರೆ hŏrĕ. 6. *For* = ಪುರಿ, 4 *read* = ಪುರಿ 4.

ಹೊಱಗು hŏṟagu. *For* ಹೊಱದ್ದು *read* ಹೊಱದ್ದು.

ಹೊಱಗೆ hŏṟagĕ. *For* ಪೊಱಗೆ, etc. *read* ಪೊಱಗೆ, etc., *and for* ಬಾಹ್ಯ *read* ಬಾಹ್ಯ.

ಹೊಱೆ hŏṟĕ. *For* ಕರ್ಣಾಕ್ಷ *read* ಕರ್ಣಾಕ್ಷ.

ಹೊಲ hŏla. 3. *For* ನೇಗಿಲು ಹುತ್ತರೆ *read* ನೇಗಿಲು ಕುತ್ತರೆ.

ಹೊಲೆ hŏlĕ. *For* See Sp. s. ಮೇಲೆ *read* See Si. s. ಮೇಲೆ, *and* s. ಹೊಲೆಯಾಳು *for* ಮನೆಯೊಳು *read* ಮನೆಯೊಳು.

ಹೊಸ್ತು hŏstu. 1. *For* ಒಗದ *read* ಒಗದ.

ಹೊಳ hŏḷa. *For* ಪೊಳ 1 *read* ಪೊಳೆ 1.

ಹೊಳದು hŏḷadu. *For* Bp. 25, 5 *read* Bp. 35, 5.

ಹೊಳಹು hŏḷahu. 2. *For* ಪ್ರಭು *read* ಪ್ರಭು.

ಹೊಳ್ಳು hŏḷḷu. 1. *For* deprive of strength *read* to deprive of strength.

ಹೊೞೆ hŏḻĕ. *For* No. 11, 40 *read* No. 11. 40.

ಹೋರಿ hôri. *For* ಪನ್ನದಶನ *read* ಪನ್ನದಶನ.

ಹೋಹ hôha. *For* ಹೋಹಳ್ (11, 33) *read* ಹೋಹಳ್ (Si 11, 33), *for* ಪಾಷ್ಣಗ್ರಾಹ *read* ಪಾಷ್ಣಗ್ರಾಹ, *and for* No. : *read* (No. 132).

ಹೋಟ್ hôḷ. *For* = ಪೋಲ್, etc. *read* = ಪೋಲ್ 1, etc., *and for* ಪೋಲ್ದು *read* ಹೋಲ್ದು.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Rs. 250/=
Very scarce.

DO NOT TAKE FROM LIBRARY

Digitized by Google

UNIVERSITY OF MINNESOTA
wils,ame
PL 4646 .K6
Kittel, F. (Ferdinand)
A Kanna da-English dictionary,
3 1951 001 769 933 W

Google